

OBNOVA

Číslo 1. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 7. ledna 1940

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Bortí se krov.

Jest věra zajímavá pozorovati nynější poplašné běhání a vášnivě gestikulace nervově rozčilených agrárních. Již k vůli zdanu volby na Kutnohorsku povolány do zbraně kde jaké rezervy. Teď, kdy z Práškovi a Závorkovi řepy vyvařené ve straně tak hořký polyněk, jest dvojnásob zle. Tedy jen agitace a zase agitace! Strana agrární totiž hájením Práška a Závorky dokázala zřetelně, že nemíní napravovat porouchaný svůj dům opravou základů; nechce oživit sympatie k svému táboru zřetelným uznáním chyb reformou ve vlastních řadách. Také její politika národohospodářská není příliš lákavá. Tedy jen do agitace, hodně agitovat, rozdávat „Čep“ po kilogramech, platit boufy agentů! V tom vidí při své krizi agrární trosečníci jediné prkno záchrané.

Někde přece přešla agrárníky trpělivost k vrchnímu vedení; ozvaly se nesmělé výtky. Hned však od věrných stoupenců obětavého Práška zahřměl protest proti takové smělosti. V minulém měsíci agrární „Plzeňský Kraj“ rozhněval se na „Hlasý Venkova“, že tytéž několik zcela pravdivých slov prohodily proti jednání Práškovu a Závorkovu.

Napsal: „Bude také dobře provéstí nápravu u některých našich listů krajských. Máme sice naprostý (!?) smysl pro volnost v pronášení různých náhledů, ale to, co ku příkladu provádějí královéhradecké „Hlasý Venkova“, je pouze nerozvážným a neseriosním napadáním celého pražského vedení... Proč by se nemohly sporné věci vyrovnati cestou jinou? Proč se musí vždycky (!?) a s každou (!?) věcí před forum veřejnosti k tajné radosti našich zarytých nepřátel?“

Na toto potměšilé kárání lze odpověděti toto: „Hlasý Venkova“ nenapadaly celé vedení, ale měly by rozhodně k tomu právo, protože toto vedení dělalo organizovanou ochrannou hradbu Práškovu a Závorkovi. „Hl. Ven.“ podaly se pouze nezbytné nutnosti, když promluvívaly několik pravdivých vět o věcech, o nichž přece se mluvilo v Čechách všude; proto „Hl. Ven.“ neodkrývaly veřejnosti nic tajného, skrytého, ačkoli věříme rádi, že na mnohých místech za horlivé ostráživosti agrárních agentů právě agrární lid se nejméně o té zradě dověděl. Agrárníci se totiž umějí pečlivě starati o to, aby nedostal lid do rukou listy, jež povědí o agrárních vůdcích kus pravdy. Cestou jinou snažili se opravdovější agrárníci přivést nápravu dávno; a ostatně zde nebylo potřebí žádného mimořádného uposornění, protože celý vedení přece tolik vědělo, že nemá se dopouštětí krivlavých spásobem toho, co na jiných velmi ostře káralo. Jak se mělo ohovati na př. k Práškovu, o tom jest úsudek jediný, zcela soublesný u charakterních mužů všech politických stran. Když se tedy vrchní vedení snažilo zapomenouti na svou povinnost přes všechny šlehy důsledného agrárníka Alf. Štátneho, přikročilo se po všech marných pokusech jiných k otevřené kritice tiskem. Náprava agrárního tiska se neobjedná tím, jestliže krajinské listy budou ke všem kotrmelcům předáků mlčet, ale tím, začnou-li všechny ty listy i s „Venkovem“ mluvit pravdu a přestanou-li surově spílati katolickým zemědělcům. V tom se jeví největší despotismus a absolutismus agrárních, že tyto pronásledují karabáčnický venkovské katolíky jako nějaké zločince pro jejich snahu po s mstatnosti a proto, že katolíci, nemajíce pomoci od žádné jiné strany, odvažují se organizovati k obraně víry.

„Hlasý Venkova“ odpověděly: „Nám bylo by bývalo jen vítáno, kdybychom mohli před kompetentním sborem strany uvéstí všechny důkazy, že jednání jsme jen v zájmu strany... Avšak maličkou otázkou si dovolujeme. Ve dvou bodech snad nejednali jsme podle disciplíny, jak si ji představuje „Plzeňský Kraj.“ 1. V fe-pařské aféře Exo. ministra Práška, 2. v případě posl. Bergman-Závorka. Snad nechce „P. K.“ tvrditi, že aféra tato byla malicherností, že byla na prospěch strany a že vedení pražské

bylo jednáním Ex. ministra Práška. Či je snad, proviněním, že žádali o lání sjezdu důvěrníků, aby konečně učiněna byla přítrž různým pověstem. se dokázalo důvěrníkům našeho listu obšírněji, než je to možno veřejnou cestou, že zrád toho druhu postrádají jakéhokoli podkladu? Či nesoobhlasil pisatel řádek namířených proti našemu listu s tím, aby, kdyby se někomu dokázalo prospěchářství, byl hozen přes palubu? To přece vyžadoval by zájem strany.“ Patrně, že ta špatným slohem pověděno několik dobrých myšlenek.

Z tohoto obrázku patrně, že vrchní oligarchie napravitelnou není; a tak všechny vážné trhliny zelené lodi ohce acpati aspoň koudelí houževnaté agitace. Lidé, kteří svých povinností neplnili, vybiřejí důrazně své poddané, aby plnili své „povinnosti“ k agrárnímu tisku a k celému „zasloužilému“ vedení „k vůli lepší budoucnosti“ — koho? — inu prý venkova. Ovšem se při tom myslí spíš na — „Venkov.“

Charakteristickým jest nynější agitační shon na Lounsku, kde se má voliti nový poslanec za odstoupivšího agrárníka Bergmanna. Tam jest s agrárníky velice zle. A proto na př. agrární spolek, absolventi hospodářské školy a venkovský dorost okresu lounského rychle učinili přípravy k přednáškám dne 2., 5. a 6. ledna v „Daliborce v Lounech. Ohlášena tato celá řada řečníků: Udržal, Závorka, Kotlář, Dvořák, Mohl, Hybš a Svoboda, předseda dorostu českého venkova. Takový tlak do jediné místnosti! Patrně, jak to v krovech pražské. Obava velká, protože tam soc. dem. nyní velice zmohutněli a katolíci za svoje služby utržili hodně kopanců.

Teď zase začínou agrárníci svolávat katolíky proti rudému táboru k vůli hlasům. Tu jest však potřebí rázné vystoupiti, nemáme-li se stálým posilováním státi předmětem posměchu. Při mnohých schůzkách — na př. volno-myšlenkářských — stáli předáci agr. vedle sociálních demokratů proti katolickým jako bratři. Kolikrát se nás však zastali proti rudým útokům? Vždyť naše obranné schůze rozbíjeli, proti nám volali na pomoc sociální demokraty, katolickým chudákům zasluženě subvence odpírali. Na Lounsku by měl vystoupiti kandidát náš; ať už dopadne kandidatura jakkoli, jest právě nyní potřebí držeti se organizačních pravidel. Právem se tvrdí, že venkov se musí spojit; ano — a dodáváme k tomu, že celý národ. Ale jak! Má jít katolík, jehož hřbet jest zmrskán od agrárních, prosit aktivě distáfe, aby jej vzali milostivě do nájsma? Jediná církev dovedla spojiti celý národ; nynější strany politické však jej stále tříští. Komu upřímně záleží na spojení, ať se přidá k nám; beztoho od Práškův a Závorkův utíkají celé boufy. Snad katolíci svým osvětovým úkolem mají rozuměti stále rozštědlé kompromisy s vybarvenými liberály? Jest úkolem našim sedat na dvou židlích a spojovati se docela s těmi, k jejichž nekřesťanskému jednání oti každý důsledný člověk hnus? Krov se bortí, ale katolická záda nejsou k tomu, aby jej zachycovala a praskla zároveň s bortícím se stropem. I kdyby došlo k vážnému spojení konservativního venkova, tu praví kalení agrárníci, „Čepem“ důkladné vycepování, kteří se proti nám natropili tolik denunciací a násilí, raději se připojí k soc. demokratům, než by s námi chtěli držeti stejný krok. Jest nutno je snáti s bláskou. Vzpomeňme jenom, jak často metiv denunciací agrární proti chudým našincům posílali četníky! Pájdeme-li důsledně, zvítězíme jednou jistě, ale do lodi, která se rychle potápí, nevtrčíme.

Moderní názory Drtinovy.

Hlavní tři světla pokrokářské strany: Masaryk, Drtina, Machar. Všichni neomylní a nejvíce — syn Heliův, protože čest největší tomu pokrokáři, který dovede nejhlaf spílat, když se mu řekne do očí jasná pravda, proti níž nemá věcných protídůkazů. Teď jest však

nějobtížnější otázka, které Neomylnosti věřit nebo jakou filosofickou kaši z těch tří Neomylností uvařit, aby konsument neskonal rychlou otravou mozku. Masaryk se prohlásil za spolupracovníka Božího a učedníka Ježíšova; Machar zase křesťanské náboženství odbyl hezky pohodlné názvem „jed z Judey“, odporučil ateismus svým židům. Masaryk projevil lásku k českým bratrům, Machar zase nemilosrdně seká do těch západ „olupujících lidstvo o smavé jitro“, které uznávali čeští bratři za přední základy lidské moudrosti. Dr. Drtina svařil náboženské lektvary chuti zcela neurčité, on teprve docela hledá Boha; ergo ještě Ho nemá, ale přes to jest pro to, aby všechno učivo bylo ve škole prosyceno duchem náboženským Jakým vlastně? Masaryk a syn Heliův naproti tomu: „S náboženstvím ze škol ven!“ K tomu všemu „učedník Ježíšův“ nyní Mistra kritizuje. Rychlý samozvaný postup v hodnosti. Atď., atď. Proč se tito tři předem aspoň trochu neporovnali, než začali svědectví vydávati národu a „rovnat“ české mozky? Jest věra charakteristické, co všechno dovede najednou ztrávit hlava českého pokrokáře! „Já — já — já jsem — dřív jsem se domníval — já jsem se postaral — já jsem udělal pro křesťanství víc než vy všichni dohromady.“ Tak a podobně znely fráze Masarykovy. Když však vjel do Čech světlý vůz syna Heliova, bylo nutno zastaviti pokrokářské intrády, provázecíci „náboženskou“ vítěznou cestu Masarykovu. A pánové od Masaryka „v náboženství vychovaní“ tleskali jako diví antického synu Heliovu, jehož řeč přece otfá-sala náboženskými ideály vůbec.

Pravdou jest, že se pravá kolegialita nezapře. Masaryk dovedl galantně ustoupiti svému kolegovi a v čase jeho triumfální jízdy skryl své náboženské objevy do psacího stolu. Choval se v té příčině velice pokojně, aby rázný syn Heliův nebyl roztrpčen, že mu někdo trhá listy z zavřívového věnce.

Když teď už v Kralupích se stalo historicky památé ukončení čtyřsetkorunového častého opakování heliové čety, popřáno zase svobodné lovení popularity Drtinovi; konkurence už se odstěhovala do Vídně a proto do toho!

Dr. Drtina místo starosti o živnostářsky svého volebního okresu zjel si do Hodonína, kdež poučoval dne 11. prosince o životním názoru novověkého lidstva. Vstupné 20 hal. Nepřišlo to tedy tak dráho jako světlé jiskry, sršící z plamenných úst syna Heliova. Drtina se dosti pilně připravil, aby nepohrobil rázem „vědu“ Macharovu. Jistě ta příprava byla velice pracná, když se musilo mluvití tentokrát vzhledem k Macharovu velice loyálně. Drtina se nutil — jak se dalo — tentokrát do chvály antických Řeků. Prý za antické řecké kultury nebylo církve, nebylo kacířů, ani hořících hranic. Najednou tedy učený pán zapomněl, jak právě největší antický filosof Sokrates, který chtěl očistiti zbahnělé názory náboženské Řeků od nesmyslných představ, byl obědován od slavných byrokratických řeckých jako rouhač a od-vědný svádce mládeže. Od šesáků těch byl odsouzen k smrti otrávením. Byla to justiční vražda v nejhorším slova smysla. A co zkusi-li zcela pokojní první křesťané od antických velikášů a křesťanů jak v Řecku tak v Itálii, o tom vydávají svědectví celé potoky krve nevinné. Křesťané křičováni jako „tupitelé bohů“.

Zato však prý křesťanství vede lidstvo k nezdravému životu klášternímu; ono popřelo názor antický, nepovažuje život vesmější za nic. Tak! A což ti bujaři středověcí rytíři, kteří jevíli daleko menší bázeň před bojem než Masaryk před sondem, byli jen ubohými nábožňáckáři? Co bylo v antice dobrého, to si křesťané přisvojili; praví tak přece pokrokářští dějepisci. A kde byla větš, zdravá radost se života? Zda za antického pessimismu či ve středověku, kdy byly skládány tak jasně spěvy?

O třech evangelických radách (dobrovolné chudobě, ustavičné čistotě a dokonalem náboženství) mluvil jako o přikáskách, jen aby své

Protestantský lekár. Čím více se u nás povoluje volnomyšlenkárám, tím více roste jejich ohaf, tím více „za odměnu“ žvou proti „nesnesitelnému klerikalismu“, ačkoli fanatizované dopomáhají se bezohledných a netrénovaných náslonků za katolícih. „Zklerikalisované“ Ra-

konako! A ve Španělsku podobně; tam bylo dovoleno největší řádění škol Ferrerových a když několik uvědoměných sloinců po barcelonské revoluci bylo potrestáno, kopali kolem sebe vymyšlený židovsko-seednářský tisk jako smyslné zbavení.

A v protestantském Německu? Jakmile profesor dějiny na universitě v Halle dr. Raville vstoupil do katolické církve, hned se protestanté začali silně bouřiti. *Protestantské listy* *stejně rokasovaly, aby byl Raville odstraněn s university.* A přece jest v Německu také silná, dobře zorganizovaná katolická menšina. A teď srovnáme naše univerzitní poměry s německými. Co bylo křiku a tahanic, když se opovážili katolíci říci, že profesor *katolického* církevního práva Wahrmond neměl vydávati štvavý pamflet protikatolický! Tento otevřený volný myšleničář byl bráněn zuby a pěstmi, ačkoli se potom sezna, jak byl vyp. čitavým křesťanem, jako šoačský lacinář. A což Masaryk? Přihlásil se za člena církve evangelické, *adkolé bohoslužeb evangelických nenavštěvoval a v dogmata evangelická nevěřil.* Zásadně se prohlásil proti církevnictví, a to i proti církevnictví evangelickému — ale sám v církvi stál, nevystoupil a to s ohledem hmotných. Prý chce míti s úřady pokoj. Muž, který se tolik nahřimal proti církevnictví, který popírá božství Ježíšovo, který hlásá veřejně, že nepokládá evangelia za zjevení Boží, před úřady se přece prohlásil za evangelika, ačkoli každý vidí v takovém jednání nedůslednost a nepravdu. A ejhle, v „klerikálním“ Rakousku mu to pranic neškodí. Naopak Masaryk si ještě na vládu vymohl mimořádný roční přídavek. Uvádíme toto výhradně k vůli porovnání poměrů německých s našimi, aby bylo zřejmé, jak veliký podvod se páše tvrzením o „klerikálním“ Rakousku. U nás středoškolská profesori, kteří vychovávají žactvo katolické, přestoupí si k protestantismu, kdykoli se jim zlíbí a neřídá se jejich odstranění. Na „svobodné“ universitě v Německu však nesmí míti katolík svobodné přesvědčení, svobodu svědomí. — Kniha Ravillova „Zpět k církvi“ vyšla již v několikaletém vydání; vzbudila obrovskou sensaci.

Vámě francouzské svobody. Bývalý sociální demokrat, nynější předseda francouzského ministerstva Briand, prohlásil dne 29. prosince m. r. ve francouzské sněmovně v debatě o případu poštovního úředníka, propuštěného pro agitaci pro úřednické syndikáty, že „*svoboda úředníků musí být obmezena v síjmu autority*“ a že vláda nemůže připustit, aby o úřednictvu rozhodovala sněmovna. Parlament stanovisko Briandovo schválil 343 proti 114 hlasem. — Jistý důvod sice Briand, dříve „*muž revoluční*“, a takového výroku měl. Leč vzpomněme si na dryčnický pokřik volnomyšlenkářského tisku, kdykoli některému příliš fanatickému pokrokaři, odněmu v o. k. uniformu, představení řeknou, aby se držel v určitých mezích a tolik okatě a nespravedlivě proti katolíkům nevytupoval. Hned zavíří barnumský buben na protest, hned se mluví o ubohém mučedníkovi. A zatím se dovoluje státním úředníkům mluvití hodné ostře proti katolíkům na veřejných schůzích. C. k. úředníkům se ovšem také dovoluje stavovské družování. Zato však ve „svobodné“ Francii netoliko Briand, ale i poslanci schválili veliké obmezení stavovského spolčování samých státních příslušníků. A u nás pořád ještě pokrokaři chtějí lidu namlavit, že Francouzská republika v příčině pokroku a svobody má nám býti vzorem. Republika znásilňuje katolíky a proto právě v židovském tisku jest vychvalována jako země nejsvobodnější.

A ještě sv. Pavel. Píše se nám: Největší český člověk vyslovil svůj názor o sv. Pavlu, v němž jmenuje jej vlastním zakladatelem křesťanství. Chtěl býti hodně originální a měl smůlu jako obyčejně. Slyšel zvonit, a nevěděl, na které věži, četl, nevěděl co, a opisoval, a zase nevěděl co; a věděl-li, činil kotrmelce úmyslně. Syn Heliův zapytal se si v cizím revíru, a co o sv. Pavlu řekl, vypůjčil si z německého překladu Renanových apoštolů a to celkem nešťastně. To čtenářům zapříčiněným do jha káry vítězné, v níž se dává vládní přítel bohů pohanských, ovšem nevádí. „Obnova“ přinesla v 50. čísle m. r. výplod Macharův a přidala k němu svoji zrcunějí kritiku. Účelem těchto řádků jest oavěstiti pramen, z něhož syn Heliův čerpal.

Jak řečeno, jest to I. díl Apoštolů od Renana, kapitola X., jednající o obrácení Sávlově a obsahující str. 195—218; ze statí té číselní 23 stran vytrhl Machar několik slov, ještě k tomu špatně s němčinou přeložených, a spojil je v jedno, počítaje jako vidy na hodný efekt; ale smůla při tom byla rozhodně, poněvadž nečetl úvodu o kritice pramenů k „Apoštolům“, kde totiž by se byl dočetl na 3. str. tohoto názoru Renanova: „Nic není křesťanstvího nad moderní názor, dle něhož zakladatelem křesťanství jest sv. Pavel. Právě a jediným zakladatelem křesťanství byl Pán Ježíš.“

Ale Machar listoval v Renanovi a chytil se na str. 216, kde se praví „Pavel je zakladatelem křesťanského protestantismu...“ Ježíš asi takových učedníků nepředpokládal; ti však jsou snad, kteří nejvíce k tomu přispěli, že dílo jeho žije, a že mu je *sajsběna věčnost.*

Kde Renan dohaduje a předpokládá, Machar tvr. í. Každé další slovo Macharovo, opsané z Renana, lepší se, má notnou smůlu. Renan pochybuje, že Pavlovi dostalo se všestranného vzdělání hellenského a má jej prostě za vzdělaného žida farisea, znajícího zběžně řecky. Renan dokazuje to okolností, že v listech Pavlových jsou obraty neodpovídající klassické řečtině a vyvozuje, že vzdělání Pavlovo je speciicky židovské. Jak Machar zahlédl v textu slova „pečlivé vzdělání hellenské“, nevztahuje se na sv. Pavla, *hned je v pohanské kultuře* a věší ji, snad úmyslně, na sv. Pavla, by hodně vynikal jako vlivový intelligent na založení křesťanství. Kdyby tomu tak bylo, zajisté by sv. Pavel ve svých listech prozrazoval znalost a vliv klassiků a filozofů řeckých. Leč listy sv. Pavla nepocházejí z vlivu kultury řecké, jsou jediné dílem sv. Duchu a jeho osvětlení!

Po líčení povahy sv. Pavla měl Machar hodný malér. Renan říká sic na str. 203., že Pavel došel v pronásledování křesťanů až k nejkrajnějšímu fanatismu, leč výslovně podotýká na str. 200., že temperament jeho byl úplně chladný. Machar hledal hodně bombastu a chytil stranu 202., kde se líčí *všeobecně* vášnivost lidská a to mu stačí a hned říká, že sv. Pavel byl vášnivý. Že Machar tu jen tyl ze zastaralého Renana, je očividno hned v zápleti; v Renanově překladu stojí, že Pavel byl „*stark fühlende Seele*“ (roz. mocně cítící duše), Machar si z toho dělá pojem silný, právě jako ze str. 215. si bere slova stolz a unbeugsam — hrdý a nedstupný. Ze stránky 201. vybírá si obraz Pavlov, a to buď nešťastně, buď úmyslně. Sv. Pavel nebyl krasavcem, ale Machar si překládá funkelnde Augen (jiskrný zrak) v pichlavé oči a z věty schwarz auf der Stirn (zasmátlé čelo) udělá si černou hlavu. Nechte přitom, že sv. Pavel byl bílých lidí, hlavy lysé, jemu stačí z černých brv udělat černou hlavu, hodně pirátský oblíček. A jako je to s podobou Pavlovou, tak je to i s jeho hallucinací. I to opsal Machar z Renana. Renan rozvádí Pavlovu cestu do Damašku na 12 stranách, kombinuje, uvádí příčiny vnitřní i vnější, působivší na obrácení Sávlovo; to Macharovi nevádí, jemu stačí jedno slovo — hallucinace — dál nechte — a je hotov.

Tedy, pane Machare, podružné lepší pozor při opisování! Špatně předělá zastaralou knihu a pak ohtít tlačiti ze starého kořálku moderní mladé víno — to je přece odvaha přílišná. Machar se spolehal se zdarem na velikou nevědomost svých stoupenců, ale právě na vědomosti „nemyslných klerikálů“ naráží všude. A to ho strašně rozčiluje. Chytně ho hned dravá horečka msty, jakmile slyší pravdu. — n.

Novoroční
knižní dárky

■ nakoupíte nejvýhodněji ■
■ a vždy vše jen ■

na skladě

ve východočeském knihkupectví

B. E. Tolmana,

v Hradci Králové.

➔ Zásilky na venek franko
při zaslání peněz předem. - -

Seznamy na požádání. Telefon č. 17.

Politický přehled.

Otázka národnosti v panečské sněmovně. Ve schůzi panečské sněmovny dne 30. prosince m. r., kde schválen zatímtní rozpočet, obchodní smlouva s Rumunskem, dále obchodně politický zmocňovací zákon a zákon o zvelebení chovu dobytka, schválena zvláštní pozornost otázce české. Posl. Grabmayer pravil: Jest sice pravda, že se posice německé v posledních 40 letech stěnila, ale je to pochopitelné, když

se vezme zřetel na kulturní vývoj ostatních národů a na chyby, jichž se Němci dopouštěli, nechťajíce včas učiniti rozvíjejícím se národům druhým ústanky v ohledu kulturním a hospodářském. — Dr. bar. P l e n e r : Stát, v němž žije více národů, nesnese politiky národnostní, jejíž posledním cílem jest: Vyhubit. Volný vývoj všech národů musí státi zabezpečen. Jen tak lze řešiti otázku českou a otázku národnostní v Rakousku vůbec, když nebude v Rakousku žádná vládnoucí národnost. Národnostní otázka dá se zjednodušiti, když ji převedeme na princip svobody a pořádku. — Hr. Clam-Martinic vyslovuje se pro dokonatou autonomii zemí. Odsuzuje jistě u část t. zv. seriosního tisku německo-židovského, který železničního neštěstí v Uhersku využil k bespříkladnému podezřívání a tupení českého lidu. Centralismus s nadvládou německou jest dnes nemožný, musel dojiti k federalismu. — Prof. dr. H l a v a : Česká otázka může býti vyřízena jen na českém sněmě. Dokud se však bude uhybatí terroru radikálů, nebude vyřízena.

Vyznamenání ministrů Politicky významným jest vyznamenání předsedy ministerstva bar. B i e n e r t h a řádem Leopoldovým. Baron B i e n e r t h patrně požívá důvěry koruny a bude v nejbližší době státi v čele politické akce. Stejně překvapilo jmenování ministrů: dr. ryt. D a l e m b y, A. R i t t a, dr. W e i s k i r c h n e r a, H u b e n b u r g e r a a dr. S c h r e i n e r a tajnými rady.

Vláda proti sem. výboru království Českého. Vláda odepřela zatímtní rozpočet zemský na r. 1910 předložiti císaři k schválení. Země nemá rozpočtu, nemá práva vybírati přírážku pivní, ocitá se bez peněz... Pivní dávka vynáší v Čechách 14 mil. K., měsíčně 1,200 000 K. Vláda postavila se tím na stranu Němců, a ohce asi přiměti dnešní většinu sněmovní, aby vyplněním německých požadavků vykouplila něm. obstrukci na sněmu českém.

Zemské sněmy svolány jsou už všechny, jenom ne sněm království Českého. Tento týden dojde prý za příčinou obnovení činnosti sněmu čes. ke konferencím. Na všech stranách horně se pro dělnost sněmu tohoto, i Němci prý se nechovají už tak odmítavě. Uvidíme.

Zákon Kolisko-Azmannův opět straší. Něm. nacionální poslanci na dolnorakouském sněmu podali opět návrh na stanovení němčinu jako jediné vyučovací řeči na veřejných školách obec. a měšťanských v Dol. Rakousích.

Uherská krise. Tajný rada dr. Š l. L u k a c s byl pověřen panovníkem k sestavení kabinetu a v několika dnech má předložiti císaři své návrhy. Zatím v Uhrách od 1. ledna zavládá stav mimozákonní. Zastaveno vymáhání a exkvování daní až do dalšího nařízení; daně budou se ovšem dobrovolně platit dál, stejně by se musely později najednou zaplatit. Dosavadní odpor proti maďarským požadavkům svědčí, že se ve Vídni konečně poznalo, že uskutečnění maďarských přání zeslabilo by nejen politický význam říše, ale i hospodářský.

Belgie Nový král Albert I. přisahal, že chce býti králem konstitučním a jako král konstituční chce zachovávat zákony belgického lidu a dbát na jeho ústavu. Vláda a parlament v Belgii nabyly opět pevné půdy a mohou se věnovat beze starostí o vedlejší vládu oněm nutným úkolům, jež nový král ve své trůnní řeči naznačil jako nejpotřebnější pro blaho Belgie: spořivost ve státním hospodářství, podpora mravních a duševních zájmů lidu, ochrana malých a slabých.

Černá Hora. Dne 1. t. m. připlula francouzská lodní divise do černohorského přístavu Bar. Kníže Mikuláš s kněžnou Milenou uvítali admirála a jeho štáb a na počest hostů připravili hostinu. Celá rejda bareká byla osvětlena a na blízkých horách vzplanuly ohně. Z celé země přišly zástupy lidu, aby se zúčastnily slavnosti pořádaných na počest francouz. loďstva. Návštěvou loďstva franc. dle dorozumění velmocí otevřen černohorský přístav Bar válečným lidem všech národů. — Koncem minulého roku byla v Cetyni podepsána rusko-černohorská obchodní a plavební smlouva.

Z činnosti katol. spolků.

Slonské Předměstí. Dne 2. ledna pořádalo Sdružení katol. mládeže spolkovou schůzi v hostinci p. Jos. Šprýhara u nádraží za velikého účastenství z celé farnosti Pouchovské. Po 3. h. odp. zahájil jednání S. V. M. p. Orlický schůzi, pozdraviv nového duchovního správce a protektora spolku, vdp. far. Konečného z Pouchova. Sl. Juklová podala témuž knězi jménem Sdružení krásnou kytici, za níž se pan farář uctivě poděkoval, projeviv radost, že zde vidí hned na posejprv tolik set hodných katolických farníků. Nato svoleno předsednictvo schůze a vdp. Konečný vykládal o spolkovém životě katolickém. Reč jeho vylechnuta s živým zájmem přítomných a odměněna hluchým souhlasem a polaskem na mnohých mi-

stech. Noto ujal se slova p. red. Šupka. Tyž vyšel si téhož dne z Král. Hradce na procházku k Pouchovu. Když však viděl, že přemácho lidí ohvátá na Slezské Předměstí, zaměřil tam a sdělil se velmi přátelsky této sdružení schůze, vyloživ obšírně důležitost katolických spolků a organizací po stránce hospodářské a národní. Keč jeho věcná a nadšená provázka všestranným souhlasem. Poslední promluvil dp. Petrásek z Černilova, předseda S. V. M. Tyž sdružoval výsram našich spolků ve smyslu nábožensko-vlasteneckém a sklídl rovněž usnadň i pochvalu přítomných. Po krátkém doslovu p. Šupky a vdp. Konečného, jenž vyzval přítomné ke schůzi organizace pouchovské na den 16. ledna o půl 3. hod. odp. v hostinci „Na Staré“, kdež promluví o katolickém tisku, a po zpěvu národní hymny a starobeského chorálu tato sdružení schůze v nejlepším pořádku skončena. Účastníci této schůze tvrdili, že se nepamatují, aby zde kdy tolik lidstva bylo se sešlo „od času t. ndp. biskupa Brynychy, jenž tu také řečoval.“ A co nejkrásnějšího při tom bylo, že devět desetin posluchačů byli jiní a mužové. Potěšitelný zjev! Doufáme, že budoucnost pěkná nás nemine, bude-li se tak zdárně pracovat dále na farnosti pouchovské, jak se minulou neděli začalo pracovat na Slezském Předměstí. Zvláštní radostí nás naplnilo, že místní vážený pan starosta Šramek dostavil se osobně do schůze s různými spoluobčany a vytrval až do jejího konce.

Kostelec n. Orli. Organizace mládeže a československého lidu pro okres Kostelec n. O. a okolí pořádá v úterý dne 19. ledna v 7 hod. večer reprezentační druhý ples v sále „na Rabštejně“ v Kostelci n. O. Protektorát a ochotou převzal výsoco urozený pan předseda František hrabě Kinský, c. a k. komoří atd. — Vstupné 2 kor. — Výnos na okrese knižovnu. — Reklamae vyřizuje okresní organizace českoslov. lidu v Kostelci n. Orlici.

Lišná. Ve schůzi „Národ. katolické jednoty“ v Lišně dne 2. ledna přednášel dp. red. Sabula o následcích hnutí katolického. Nad obyčej četné posluchačstvo s pozorností vyslechlo poutavou přednášku a odměnilo řečníka hojnou pochvalou. Ku konci schůze mile nás pobavili velmi pěkně přednesenými výstupy členové dorostu katolického sl. Kopecká, Pláčilová, Talavašková a Vašátková, pak pp. Jelínek, Samek, Šmída a Vostřez. Posléze přidali ještě sdružení výstup milí hosté s farnosti Vodňanské pp. Otčenášek a Petera. Přehledná účast při této schůzi jest důkazem, že se ve farnosti naší poznává, že v katolické jednotě pěstuje se opravdové poučení a úspěšně sáhuje. Nechtě tedy činnost tato stále více rozkvétá! Zdař Bůh!

Čes. Třebová. Dne 2. ledna t. r. konala odbočka Všeob. sdružení čtenářskou schůzi se hojnou účastí. K oživení schůze referoval vlp. Bob. Vala o působení katol. ženy v životě veřejném. Vliv ženy katolické nesmí býti podceňován. Ona jest pěstitelem tichého semena víry, žena pověřena Tvůrcem úkolem velikým. Splní-li jej, vykoná více než muž — nerozumí-li svému povolání, zkaží víc než muž. — Po přednášce ustanoveno pořádku masopustní věneček, k němuž vykonány přípravy a rozděleny funkce. — Náležitá péče věnována knižovně a tisku vůbec. Spolková knižovna rozšířena o spisy Kosmákovy, Brodského a větší díl spisů Sienkiewiczových. Správu knižovny a půjčování knih s ochotou převzaly sl. Králíková a Pětašková. Přítel, použijte hojně této příležitosti k rozšíření oboru vědomostí a snižování srdce! Praktickým způsobem upravena kolportáž časopisů. Nové se odebrá denník „Čech.“ K návrhu sl. Jilkové učiněna sbírka ve prospěch slepých dívek. Sběrka vynesla K 6-80, jež účelu svému byly odevzdány. Přetřásány návrhy a naděje do budoucna. Bylo by přáním členstva a značným prospěchem spolku, kdybychom se pokusili o štěstí na jevišti. Mnoho se však ještě nedostává! Leč básník praví: „Pevně věři, tužbě úspěšné, nerozdílné srdce žádosti nebo rádo dává dojit cíle.“

Opečno. Ples spolku křesťansko-sociálního pro farní obec opečenskou konati se bude v neděli dne 9. ledna 1910 v Kodymově národním domě. Členové spolků a organizací katolických s okolí vítáni. —

Renov nad Doubravou. Místní skupina sdružení venkovské mládeže v Renově n. D. — v Bláskovicích pořádala Sylvestrovskou zábavu s velmi bohatým programem, z něhož uvádíme: „Bláskovec v prvním poschodí“, veselohra o jednom jednání od Ferd. Frant. Šamberka; „Zárlice“, žert o jednom jednání od K. Fořta; „Nabídnutí k sňatku v Politice“, od Lad. Pejchala; „Ševcovský praktikant“, solový výstup; „Trojnásobný blázen“, buňka o jednom jednání v jedné osobě od J. Wanderera s celou řadou jiných kupletů a solových výstupů. Zvlášť rásovitě působilo přednesení kupletu „Když si náš dědeček babičku bral.“ Přednášející sklídili několikrát opakovaný bouřlivý potlesk. Kuplet končí výzvou, by národ český sástal věren svým písním národním a vystřihl se odhrůšek cizích. Slečna A. Buková a p. J. Dočekal, kteří s nadšením kuplet přednášeli, vybrali od společnosti na školu Komenského ve Vídni 10 K 60 h. Velmi homicky působilo vystoupení sloužky Ráňeny s notkem To.

slékem v „Zárlici.“ Jak naproti tomu vážně vedla si Klárka se svojí komornou v „Bláskovicích“, jakož i Žofie v „Zárlici“ a Marie, dcera Josefa Škály. Vždy zábavný, tentokrátě sluha Josef za pomoci Jiřího, Straky a Jakuba udržoval hosty při dobrém humoru a veselí. A což můžeme říci o bohatém soukromníku Máalovi, který vyškolil se za několik her tak, že může s každým ochotníkem konkurovat! Ohlávání slouží zvlášť jeho neuváženou přičinlivostí a porozuměním umění dramatickému. — Také odbočky ostatní sdružené mládeže na osadě tuž se dokonale. Sdružení v Mladotické sebralo dne 26. prosince „Hloupy kousek“, veselohru o 4 jednáních; přeložil Josef Novák. Sdružení v Kněčicích dne 2. ledna za obrovského návalu obecenstva „Pokání pana Bruniquela“, fraška ve 3 jednáních. Konečně organizace ve Zlebekých Chvalovicích dne 2. ledna při přeplněné místnosti „Hospodář a výměnkář“, obraz ze života ve 4 jednáních od J. E. Šlechty. Zdař Bůh!

Teleč a Polišky. Organizace českoslov. mládeže venkovské pořádala zde důvěrnou schůzi mládeže dne 26. prosince, které účastnili se mládež velice četná. Schůzi zahájil p. Fr. Navrátil promluvou, ve které povzbuzoval mládež k účelné činnosti. Do předsednictva zvoleni byli: p. Josef Andrie jako čestný předseda, p. J. Krumpal, jako výkonný předseda, za místopředsedkyni sl. Boř. Machová z Kamence a za zapisovatele p. Josef Cihlák z Lačnova. Pan předseda uvítal ardečně přítomné, načež udělil slovo p. Tomšovi. Tento nabádal ku podpoření katolického časopisectva a dovoloval, že časopis je nejmocnější zbraň Krásoy, povzbuzující báseň „K činu“ přednesla sl. A. Rousarová. Na to promluvila sl. F. Navrátilová o úkolech hospodyně v domácnosti. Pěvecký kroužek z Oldřise zaspíval „Když jsem šel přes lávku.“ Pan Em. Navrátil v své řeči rozebral článek soc. demokr. časopisu O sestátání. Poukázal, jakými neomyly je článek vyplněn a přec tak mnozí soc. dem. tomu věří. Potom ještě následovaly krásné deklamace a písně. Pan předseda doporučoval mládeži toto sdružení a schůze skončena. Schůze byla velice úspěšná. Přistoupilo několik členů. Pán našemu namáhání jistě dá své štědré pozhnání.

Zprávy místní a z kraje.

Omyváni moučením. Ubohý „Ratibor“ v předlouhé povolební tasmnici pokouší se omyti pokrokatěského moučením před příhasou denunciacie a korupce. Výsledek volby do městského zastupitelstva prohlašuje za vítězství pokrokových lidí. Nemůžeme ovšem věnovati velkou pozornost ubohému listu, jenž prodělal za poslední léta několik etap od politického kašičkářství až do revolverového petrolejnictví a dnes po odchodu pověstného Phónka bude nájisto stejně sprostým, ač třeba ne tak masovým; proto ponecháme stranou výpady na náš list a vytkneme námezdné práci jen věcné vady. Nikdy se nepodaří „Ratiboru“ dokázat podvodné machinace pokrokatě satulovati lýchým podezříváním, že prý též ve II. sboru plná moc č. 231. byla falšována. Kdyby pokrokový štáb měl jistotu o falšování, dávno by to byl denuncoval státním úřadům, jako to učinil při jiných případech. Páni pokrokatě mohli by se za své křivé obviňování octnouti ve sporu s trestním paragrafem; proto si musí pánové, jichž jména prozatím neuvádíme, věsti opatrněji při svých výrocích. Jestliže „Ratibor“ strácí rozvahu nad domnělým vítězstvím pokrokatě, nebudeme mu a jeho chlebočárcům bráti rážovou ilustr. Vyšebrouká chleba se sice nikde nepovažuje za vymoženost, ale když pokrokový tábor na pravověrných vyšebrouká blasy považuje za hrdé vítězství, nebudeme se s tím přiti. Proti gasta žádný disputát! Tolik si však musí pánové přiznati, že před třemi lety diktovali synyjsím svým dobrodincům, kde smí kandidovati, kdežto letos spokojili se s almužnou. Ochotný pokrokatě, který zobe s ruky, není nebezpečný, proto nemáme prášdnou bolest nad výsledkem voleb. V obecním zastupitelstvu 37 lidí zasedati musí a ti odpovídají zabarvení svých voličů. Nikdy jsme nedělali opovržlivě nějaké záznaky, proto ani se při volbě do obce. Umíme s poměry počítati, proto prohláujeme, že za daných poměrů nebylo lze ani jiný výsledek očekávati. Možná, že v příštích letech provede se to, co bylo letos projektováno a nevádáme se naděje, vidět v politice neplatí slovo „Nikdy!“ Tím snad bylo po zásluze odbyto chlapčské tlačená „Ratibora.“

Přání všeho dobra v novém roce 1910 svým přítelům a známým projevují: J. Červený, továrník, Fr. Fischer, c. k. prof., Alex. Haller, stavitel, Jos. Hromada, prokurista, Ant. Hudec, c. k. prof., Karel Keppl, řed. Bor., Ant. Libický, c. k. řed., Fr. Linhart, c. k. st. komisař, V. Moravec, obuvník, H. Srdínko, poslanec, H. Steinfeld, c. k. míst. rada, Jos. Strachota, lesmistr, J. Šrámek, učitel, MUDr. Ad. Švanda, c. a k. štábní lékař, K. Viewegh, c. k. sekretář, Jos. Vojta, c. k. ředitel, Dr. O. Wagner, ředitel lycey, Jos. Závorka, c. k. prof.

Mimořádná valná hromada mužského odboru Ú. M. S. konala se dne 4. t. m.

Zvoleni byli do výboru pp. JUDr. K. Klimeš, c. k. asistent a R. Svoboda, koncipient. Noto projednány byly přípravy k Matičnímu plesu. K témuž získána byla osvědčená hudba civilní kapelníka p. Ad. Česanka. Dekorace dvorany svatí se sdruženému čalouníku p. J. Thofovi, kterouto věci pověřeni byli pp. ředitel Ryba, prof. Radek a JUDr. Doškál. Reklamae pozvánek zvlášť z venkova přijímá jednateř odboru p. Dr. Ot. Hušák.

Jmenování. Rada zem. soudu p. Hn. Lendecke v Hradci Král. jmenován radou vrch. zem. soudu.

Ples na podporu chudých studentů. který téživá se vždy všestranně a zaslouženě přiml, konati se bude již příští úterý ve dvorane „Besedy“. Reklamae pozvánek dosud snad nedoračených přijímá p. Boh. Hobsek, c. k. gymn. prof. v Hradci Králové.

Vzájemné se podporující jednata státních zřizovatelů v Hradci Králové pořádá dne 15. t. m. ve prospěch vdovského a sirotčského fondu ples v sále Živnostensko-čtenářské jednoty. Vstupné 2 K, dáma 1 K.

Na vánoční stromek v ústavě pro hluchoněmé (v „Rudolfan“) laskavě přispěli: 20 K Jeho Exc. nejdp. biskup dr. Jos. Doubrava, 6 K vddp. dr. Al. Frýdek, kapitulní děkan, 5 K výsoco vážený p. Viktor Collino. — 4 K: vddp. Matěj Musil, pí A. Matušová, A. Urbanová, výsoco vážený pp. H. Steinfeld, K. Hubáček, pí K. Engelberthová, 1 jméno nečtené. — 3 K: vddp. Ant. Brycht, vddp. dr. Holeček, A. Sluka, A. Libický, A. Pacák a pí M. Petroflová. — 2 K: vddp. A. Pogert, dr. J. Soukup, J. Barták, F. Kerner, dr. J. Novotný, dr. F. Beyl, V. Sekera, dr. Šetina, J. Suchánek, J. Keppl, J. Hurák; vddp. dr. Krael, E. Lendecke, A. Singer, dr. Tausig, Postlerova lékařna, Kar. Richter, V. Špalek, V. Bouček, J. Fráňk, Boh. Melichar; ppí. B. Darcháková, A. Slámová, F. Jilišová, B. Draslarová, M. Fischerová, B. Vojtová, M. Fěrová, M. Vojtová, R. Jeřábková, M. Srpová, M. Pippichová, A. Plesnivá, M. Urbanová, M. Bačková, V. Jihlavcová, L. Ulrichová, A. Jančová, T. Tvrská, R. Bergrová, H. Steinová, A. Pilašková, A. Šubrtová, F. Zippová, H. Skaberšká, L. Morávková, A. Enspengrová, cth. Školáček sestry, M. Hackerová, M. Valtrová, F. Mahrová, M. Hailíčková, M. Havránek, E. Procházková, sl. A. Lendecková, M. Rottrová, ppí. J. Weinhegrová, V. Plesnivá, M. Honzáková, L. Wippelerová, O. Hutlová, B. Rážová, B. Červená, sl. M. Neubertová, ppí. A. Javřková, A. Rajchlová, C. Jelínková, M. Schmidtová, F. Richtrová, M. Fialová. — 1 K: vddp. magr. A. Hamp, dr. G. Domabyl, J. Veverka, A. Hrubý, dr. Pavlík, dr. J. Jindra, dr. F. Šule, prof. A. Rotter, J. Brabec, J. Kopecký, F. Djetál, V. Bayer, J. Černý, J. Sabula, dr. H. Doakočil, F. Hrubý; vddp. F. Koutník, Košťál, lékařník, A. Švotřík, J. Bažička, B. Weiss, S. Jirásek, A. Soukup; ppí. M. Imlaulová, Fajererová, E. Rasseová, A. Brtnická, A. Šolcová, A. Dardíková, K. Filipová, A. Bačková, A. Rejtáňková, Z. Štěpánková, sl. A. Košťálová, ppí. A. Košťálová, B. Noaková, A. Pasourková, A. Štyrská, A. Stejskalová, M. Pišová, A. Novotná, B. Zahradníková, O. Hromadová, F. Součková, A. Viniklerová, A. Morávková, E. Wagnerová, Stejnánová, Zimmrová, sl. J. Schrollová, M. Kašprová, M. Pospíšilová, ppí. B. Kuklová, P. Melrová, E. Jiříková, F. Spitznerová, A. Oehmová, A. Biedlová, Ruthová, M. Králová, B. Peřinová-Broukalová, M. Rybová, M. Sporová, H. Čiháková, M. Kašparová, M. Svobodová, M. Šedová, sl. B. Bašová, A. Hašlová, ppí. A. Scheinerová, A. Šandová, T. Stejnová, J. Smolíkova, A. Melicharová, Z. Rezková, E. Uhrová, M. Mandelíková, V. Hašková, sl. R. Pospíšilová ml., F. Vočáková, ppí. A. Červenková, K. Bitterlichová, K. Proysová, A. Vaněčková, P. Marvanová, L. Štehlíková, K. Malá, M. Faltová, B. Peřinová, K. Jelínková, sl. F. Herrmannová, M. Klumparová, R. Vieweghová, A. Šimková, J. Gausová, A. Gurguricová, Štefková, B. Geduldigrová, A. Štabradová, A. Krechová, H. Pokorná, A. Nepeřená, M. Petříčková, B. Komárková, A. Štěpánková, B. Štolbová, A. Lakašová, E. Česáková, A. Malá, T. Sommerová, sl. A. Laařová, M. Šimová, B. Trykarová, A. Červenková, ppí. J. Feierabendová, A. Staňková, M. Rudolfová, F. Riemrová, 2 jména nečtená. — Dodatečně zasílaly dámy: Pí. B. Franková za rok 1908/9 K 8, za rok 1909 pí Novotná, choť vl. rady 5 K, pí P. Tolmanová 4 K, A. Eigliová 3 K a pí Engelberthová za rok 1908 2 K. Všem vелеváženým dobrodincům chudých dětí hluchoněmých vzdává „výbor dobročinného komitétu dam“ v Hradci Králové za každý dárek srdečný a upřímný dík.

Dar na milión Ú. M. S. Při Sylvestrovském večírku jednoty katolických tovaryšů v Adalbertu vybralo se 14 K 80 h, jež odevzdány redakci t. l.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Stav vkladů 31. prosince 1909 celkem 26,333,437 korun 76 h.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc prosinec 1909. Vločeno K 104,107 37, vybráno K 102,090 44, zůstatek K 1,597 946 99. — Záruka: Závodní podíl K 74 847 23, fond rezervy K 109,490 48, fond penzijní K 23,519 28,

loand pro kurzové rosdily K 14.414 28, vlastni reality K 158.726 50, cenne papiry a prebytky K 249.568 49, pajsky smenozne K 435.144 08, pajsky hypotečni K 1.240.907 04, dhrnem K 2.511.607 35.

Spofitelna Kralehradecká. V mēaci prosinci 1909 bylo vloženo K 274.236 93, vybráno K 176.311 86. Stav vkladu koncem prosince korun 13.485.578 01. Na hypotēky bylo nově půjčeno K 49.661 84, splaceno 33 761 84. Na hypotēkách koncem prosince K 10.162 949 64. Zásoba cenových papirů K 2.920 600.—. Uložené prebytky korun 978.592 29.

Dobřemice. V neděli dne 19. prosince se hrála zdejší škola mládež za řízení pp. učitelů pěskou vlasteneckou hru Hrašovu: „Láska k vlasti.“ Vešce četná návštěva a nadšený potlesk byly mladým hercům i jejich obratným cvičitelům záslužnou odměnou. Ve středu nato totéž představení dávano podruhé.

Obecní volby v Holicích. Volby do obecního zastupitelstva, jak jsme již v minulém čís. přinesli, odbyly se za velkého napětí dne 28. prosince m. r. do třetího, 30. do druhého a 31. do prvního sboru. Po podání námitek stranou naší proti volbám do 3. sboru při předešlých volbách vypověděl nám pisatel do „Vých. obzorů“ boj, který jsme v Holicích nikdy neviděli a blánil předešlým, že se stranou pokrokovou vyhodí nás nejen ze sboru třetího, ale i z prvního a druhého. Nyní se však stalo to, nač si strana pokroková-socialistická nikdy nepomyslela. Strana křesťanská se stranou státoprávní svízela ve všech třech sborech a to neočekávanou většinou. Ve třetím sboru z 513 odevzdáných hlasovacích lístků obdržela strana naše 286 hlasů, opozice 233 hl., ve druhém ze 109 odevzdáných 99 hl. a v prvním ze 30 odevzdáných 19 hlasů. Zde se ukázaly pokroková-socialistické Holice v pravém světle. Po strašné porážce ve třetím sboru již si strana opoziční dále netroufala, aneb vůbec se za svoji kandidátku etýdla a voličové jejich, kteří se volby účastnili, odevzdali vesměs prásdné lístky. Pánové, zde máte pravý doklad „vaší šestileté“ práce, lid vás poznal a nenechal se od vás terorem hnát do voleb, ale volil dle svého přesvědčení, což vám přineslo úplnou porážku. Co tomu říkáte, p. Coubale, když jste nám aliboval, že hrozny jsou pro nás moc vysoké, na které přý si broušíme zuby? Pánové, kdo si broušil více zuby, vy z červeného tábora, anebo my, kteří jsme šli klidně do voleb bez nádeje a teroru? Občanstvo ve vás stratiло úplnou důvěru, neboť vaši členové s vámi k volbě nešli a což pak teprve vás bývalý vůdce p. Pavlát z Chrudimě, že k volbě nepřijel, a vás ani neuplhomocnil? Bud se soudruzi za vás nyní stydí anebo vás už nepotřebují, sedíce pěkně v teploučku. Tak strana soc. demokrat. po šestileté své činnosti v obecním zastupitelstvu prohrála na celé čáře. Pánové, musíte se s tím už nějak spřátaliti; vídět jste nás za nic nepovažovali a stále jste tvrdili, že nic neznamenáme, že jiného neděláme, než že se pořád modlíme. Po této porážce se orývají hlasy od vašich předků, že by to tak nedopadlo, kdyby nebylo těch „studených“, kteří se všichni k volbě dostavili.

Od Chlumce m. C. (Ta naše rurální pošta.) Co to stálo námahy, než jsme se domohli rurální pošty, aby poštovní posel docházel každého dne! A výsledek vidíme nyní, kdy přes měsíc dochází poštovní posel ob den. Zjistěte za tím účelem rurální pošta nám povolena nebyla, abyž domáhali jsme se, aby poštovní posel chodil každého dne a to také úřady uznaly a každodenní spojení nám povolili. Nápravy není možno dosáti. Jaké trapné výsledky tohoto nedabylého dodávání! Úmrtí správu dostaneš třebas čtvrtý den po poště; dopis, na kterém ti záleží, až čtvrtý den. Dopis od Liberce zaslaný potřebuje 9 dní, než adresátovi doručí. Noviny, to za okolností takových neboh novinami vůbec sváti. Přece poštovní posel musí ráno v tentýž čas vyjít z Chlumce jako v létě. Dojde-li v létě v ustanovený a předepsaný čas, musí dojít v tentýž čas i za zimní doby, kdy cesta je tak pohodlná jako za doby letní. Proč však nyní v zimní pohodlné době přichází o 1, 2 i 3 hodiny do místa později, to nemůže se slučovat. Snad zimní hodiny nejsou kratší než hodiny za doby letní. Je-li počasí neptišlivé, má a měl usnát každý, ale když z výjimky se učinilo nyní pravidlo a nechce se od něho upustiti, tu ovšem náprava se musí hledati. Proč vákolní poslové od jiných poštovních úřadů pravidelně docházejí, ač mají vzdálenější cesty a horší cesty i za špatného počasí? Jsme na tom hůře, než jsme byli za doby, kdy chodili obecní poslové, neb sázíme nyní na libovůli poštovního posla. Zjistěte, že poštovní ředitelství přihlídně k tomu, abychom nešli odloučení od světa jako někteří na Kamčatce.

Loupežné přepadení na Chlumcecku. Dne 31. prosince byla obec Lužec varována senátní správou, že paní Marie Macurová leze přepadena a oloupena o peníze. Paní Macurová šla okolo poledne z Chlumce přes les do Lužce; dříve než přišla cestu lema, přidružil se k ní osamělý mladý muž a provázal ji až na konec lesa. Tu postavil se proti ní, napřáhl klacek na její hlavu se slovy: „Ani muk, chceš-li za nový rok dýchat“. Na to vzal ji tašku, z které vypadl

záložek s penězi (30 K). Uchopil její ruku a prohlédl. Dlouho se však se svého lupu neradoval, neboť druhého dne od paní Macurové poslán a začten v Chlumci na radnici. Jest to mladý 30 letý muž, domkář z Chlumce, který již několikráte byl trestán na svůj lup si vyšel již asi časně ráno, neboť již o 11. hodině na cestě lema mezi Vítkovem a Chlumcem přepadl 20letého obuvníka pana Smetáka, vracejícího se s mladším bratříčkem z koupě domů, a vzal od přestrasených hochů několik dvouhaléřů, které měli u sebe. Mimo to šel kus cesty s paní Haldovou, kterou však neoloupil, obávaje se mocné její postavy.

Kněžská idylka. V Janově (Jamsdorfě) žije dp. Josef Filipi se svým otcem, dědouškem 94letým, těšícím se plnému zdraví. Mnoho bouří přeneslo se přes hlavu starého, těžké rány dopadly na jeho srdce, ale otužilá horácká povaha překonala všecko hrůzky. Přejeme, aby po strastech ještě dlouho spokojená idylka trvala.

Dobrá rada nad slate. V jednom východočeském městě velice nadšená a štědrá paní pohostila mladého dráteníka bohatě. Slováček jedl s vděčným, blaženým úsměvem; leč každou chvíli se na vlasech podbával „Proč se, hochu, tak drbeš? Snad nemáš . . . ?“ — Dráteníček upřel na dámu své naivní, poměnkové oči s upřímnými slovy: „Ne, paní maminko, nemám; ale až by je sama měla, to jen hlavu namazat špekem; ony pak skapů“. A v srdci měl blažený pocit, že se za štědrost odměnil dobrou radou.

Čáslav. Konec roku oslavován byl našimi spolky a společnosti tolika sylvestrovými zábavami jako nikdy před tím. Kdo by dle vývěsních plakátů soudil, řekl by, že královské město naše respektive jeho obyvatelstvo srovná se v blahobytu utápí. Nejčetnější společnost sborná dila akademická omladina v hotelu „u bílého koně“. Stály se tam rodiny všech dospívajících dcerušek. Až na několik úsel, která zdála se býti vylovena se spodní šantánů, byl program slušný a zábavný. Čistý výtězek bude věnován vlasteneckým účelům. Na „Matici“ sebráno bylo pti samé zábavě 33 K a jeden „desetifeník“, s nímž asi dárcové velmi těžko se loučili. — Velikoměstské z pta soby vlastně nezpůsoby projevíli někteří dobře založení sylvestrovi v novoročním jitrn vysazováním a odnášením dřevěk, sandaváním a poškozováním obchodních tabulí a štítů. Některé z nich krásně ayni ulice jako zlomená křídla. Myslíme, že tím městu našemu se velikoměstského rázu nedodá. — Volná myšlenka konala sylvestrovskou produkci až v neděli 2 ledna. Vstup byl jen pro zvané, protože okresní hejtmánství z formálních příčin veřejnou zábavu zakázalo. Na programu bylo číslo toliko jediné: „Cile a snahy volné školy“ čili štvání proti katolíkům, které se známou rutinou přednesl z valašsko-meziříčského processu známý pokrokový ženich Dr. Bartošek. Účast židů a pokrokových páni kolegů značná. — Necesta. Naše okresní nemocnice za obezřetného a vynikajícího vedení primáte p. MUDr. B. Horáka stává se vyhledávaným ústavem chorých ubožáků a proto zasluhuje plným právem, aby přístup k ní učiněn byl co nejschůdnějším. Zatím však v minulých blátivých dnech mohli návštěvníci nechati na cestě boty. Nevíme, či jest to povinnost úřední, aspoň chodíť pro péči podle císařské silnice dráti v pořádku, ale že by někdo okresu neb městu měl ve zlé, kdyby tam daly vyvésti trochu škvár neb plisku, nevěříme. Ještě větších zásluh by si získaly, kdyby se přičinily o podobný chodník, jaký vede na hřbitov. Doufáme, že se to stane. — V zájmu obecnosti. Značný rozruch působí správa, že prvním ústorem má býti zrušena knižecí mlékárna v domě p. Fr. Míňáka, jelikož přý se nevyplácela. Dosavadní konsumenty jsou tím přivedeni do trapné situace, neboť není tak lehké nalésti případnou náhradu. Myslíme, že by nebylo špatnou myšlenkou, kdyby okolní rolnictvo získalo v městě družstevní mlékárnu, svisléž když co nevidět bude mít k tomu potřebné místnosti v budově záložny k dispozici. Že by s tím mohl býti spojen i prodej jiných hospodářských výrobků, jest samozřejmo. Při náležitě upravené režii vyhovoval by podnik i rolnictvu i obecnstvu.

De Čáslavsku. Upozornění dopisem v jednom z minulých čísel, vyhledali jsme si onen fámózní vliv pokrokového srdce ve Volné Myšlence a přesvědčili jsme se, že jest, jako vše, co vychází z ledví těchto převrácených světů, nafouklou, prázdnotou epici zhubřeninou. Jest-li co se v Čáslavi roztahuje, pak není to klerikalismus, ale judaismus, kterému za našich poměrů jako všude i zde výborně se daří, tak že pomalu bude pánem situace. Než to vlastenecké voľnomysliteľské nesebe, proč, vi každý. Jak se klerikalismu v královském našem městě ustupuje, snaží se dokazovati pisatel postavěním veřejného záchodku v Žižkově parku, opravováním kostela, znovuzřízení Mariánského sousoší a mechem na Žižkově sobě, při čemž patrně na tuto souhu promítl pisatel to, co má na svém mosku, neboť při nejbodlivějším zkoumání jsme meč na Žižkovi nenalezli. Umělecký názor pisatelův bude asi také nějak „uvolněný“, snad by si přál, aby každoročně byla socha mydlom natřena a kartáčem vydrbána. K opravě Mariánského sousoší nedala městská rada ničeho, leč — svolení, proto žádají

strach o kapen, a co se týče provedení, to se stalo dle plánu povolavějšého odborníka, než-li jest nějaký Jos. Nevoľe. Na restauraci kostela také pro příspěvek k voľnomysliteľům nikdo nepůjde, ať je bez strachu, a ono „zátiší“ v Žižkově parku jest záležitost tak občutnou, že je pravým spásečnictvím o tom mluvíti. Komickým dojmem působí, že se proti klerikalismu v městě nic neděje. Tak, co pak jsou ty schůze „Volné myšlenky“, co je agitace pro pálení mrtvol s tolika alibovanými výhodami, co je ustavičné ostouzení katolíků, co štvavé schůze sociálních demokratů, co každodenní rubriky naší „Pravdy“ neméně a pěti mastnými šlágry proti klerikalismu, vrcholící až v pošetilé „konině“, kterou nazýváno bylo povolání přispěvku na stavbu chrámu Páně? Nejlépe ovšem podle receptu Macharova nspotádat na ně hon, sehnat je na náměstí a tam je v kole jako na knížecím postřile. To by byla, Ohotěbofský robspierku, radost, že? Proto ať žije volnost!

Nový regenschori v Poděbradech. Pan Fr. Procházka, obvalně známý bývalý kapelník divadla sdružených měst východočeských, který se později stal ředitelem kůru v Heřm. Městci, jmenován nyní regenschorim probostského chrámu v Poděbradech. Velice talentovaný tento umělec rozvinul v Heřm. Městci velikou a úspěšnou hudební činnost; doufáme, že v novém působišti jistě jeho zdatná horlivost neochobbe. Věno zdarů!

Machov. Našemu bývalému duchovnímu, velebnému pánu Romanu Leikovi, zasloužilému kaplanu v Machově Lidov, křesť. soc. politický spolek v Machově želi Vašeho odchodu, vzdává Vám touto cestou nejserdecnější dík a volá: Zaplať Bůh! Za všechnu Vaši péči a práci, kterou jste věnoval po jedenácti letech věřícím v kostele, ve škole i v životě veřejném, přejeme Vám ve Vašem novém působišti mnoho štěstí a zdraví a Božího požehnání k další Vaší činnosti. Vzpomínka naše na Vás zůstane hluboko v srdcích našich a doufáme, že i Vy na nás pamatovati budete. — Výbor.

Provádění „evangelických“ voleb v Liběšátě. V prosinci m. r. měli jsme u nás obecní volby. Nechali bychom je klidně upáti, nebyli bychom tím bahnem a to již z té příčiny, že u nás je potřeba čistého vzduchu společenského jako soli, kdybychom k tomu zdejšími helvetskými dopisovateli do jižních částí „Pokrokových listů“ nebyli přímo donuceni. Při volbách těch utkaly se dvě strany: helvetisko-klérkální s katolickou. Při sestavování volební listiny byl komitě dán do prvního sboru — jako při volbách před třemi roky — bývalý zdejší kaplan dp. Ludvík Kögler. Než proti tomu podal rekurs vůdce zdejších evangelíků p. Jiří Vedral, majitel zaslátelského obchodu střílním zbožím a jak sám o sobě povídá a na firmě napsáno má, majitel tkalcovství; jest však velmi dobře znám s firmou: Raymann aus Freiwaldau, od níž celé bedny „Leinewearen“ do Liběšátu se dovážejí. V katolických časopisech inseruje a chlubívá se, jak od něho katoličtí kněží i církevní hodnostáři zbožím odebrají; je tak pevným evangelíkem, že za svého faráře i služby Boží odbyvá. Tím volby, které se již v měsíci červenci měly konati, protáhly se až do prosince a konány přímo po turecku. Obě strany sbíraly plné moci. Jak si při tom počínala strana helvetisko-klérkální, některé ukázky uvedeme. V měsíci květnu přišla si pí Anna Hadincová, tovární tkalčinka, vypůjčit do zdejší Raiffeisenky několik korun. Příležitostí té využil evangelik Pavel Janata, majitel kruhovky a přiměl ji k tomu, že mu pro přístři obecní volby p. depesala plnou moc, ač to — jak před svědky vypravovala — dlouho tak učiniti se zdálo. Volitelka ta podepsala v měsíci červenci ještě jednu plnou moc svému bratranci katoliku panu Josefu Francovi. Volební komise rozhodla, že platí plná moc poslední. Pí Františka Jírová, domkatka č. 187, dala v měsíci červenci plnou moc katoliku p. Frant. Junkovi. 6. prosince přišel k ní evangelik p. Frant. Vedral, rolník, člen okresního výboru lomečického, starosta lomečického družstva pro Liběšát a okolí, horlivý důvěrník strany agrární a prosil ji o plnou moc. Pí Fr. Jírová odbyvala ho, že již plnou moc dala. P. Frant. Vedral ji poučil, že to je už dávno, ta že nemá žádné platnosti a byl tam tak dlouho u ní, až plnou moc dostal. Když se pí Jírová po volbách dozvěděla, že první plná moc byla platnou, natřkala a bědovala, že se tak podvěstí dala. Při volbě platila zase ta plná moc poslední. P. Alois Havel dostal od své tety pí Anny Havlové plnou moc. Sotva ji donesl domů, přišel k ní evangelik p. Fr. Mikolášek a vypravoval jí, jak se stádeuť smějou, že mají také plnou moc od duchatky, od mediánky. Pí Havlová nechčila tomu věřiti, že by její synovec byl něčeho takového schopen, ale evangelik dotrzoval: „Ano, ano, oni si s vás ti studení dělají smích.“ A tu pí Havlová z rostrpčenosti podepsala plnou moc po druhé a ta platila. P. Josef Matouš, majitel rolnické usedlosti v Liběšátě, po věrně katolických rodičích zděděné, vrchní inspektor banky Slavie, bratr p. faráře Bystřického, bytem v Holicích, dal při své zde návštěvě plnou moc katoliku p. A. Havlovi. Než když došlo k volbám, vytasil se také s plnou mocí od p. Matouše podepsanou s datem dne voleb evangelik p. Frant. Fišera. Ta poslední platila.

16 katolíků nesoudstailo se voleb vůbec a to s té příčinou, aby si prý nepoháněli evangelíky, kteří však do jednoho do voleb přišli. Takovým způsobem ovšem dostalo se do obecního zastupitelstva mnoho upřímně klerikálních evangelíků a jejich katolických přívrženců. (Dokonč.)

Trutnov. Pan Stránský rozhodně popírá též, že by byl onen dopis zaslal. Znaříce ho jako muže charakterního, jsme přesvědčeni, že jeho rukopis byl zfalšován. Myslíme, že již přitě nám bude možno o tom knyfu podat správu ještě určitěji.

Různé zprávy.

Dr. Hermengild Jireček, rytíř se Samokova, vynikající právní historik český, bývalý sekční šef v ministerstvu vyučování, zemřel ve vysokém věku 83 let 22. prosince 1909 ve Vys. Mýtě, kde od roku 1894 žil ve výslužbě. Jireček psal články z oboru dějin českého práva, z oboru historického zeměpisu, dějin církevních a literárních; hlavním jeho dílem jest spis o Slovanském právu v Čechách a na Moravě. Jireček od r. 1874 do r. 1877 vyučoval i korun. prince Rudolfa české. Vynikajícím tomo našemu u učenci, jež byl synem prostého kováře vysokomýtského, prokazovány pocty i za hranicemi říše.

Dvornímlenová národní přehlídka Čechů vídeňských. Radou pilných návrhů donucen byl parlament zabývat se nejnaléhavějším životním problémem rakonským: otázkou národnostních menšin. Česká menšina vídeňská, jež stála v popředí všech těchto návrhů, těšila se naději, že jí bude v její školské bídě ulehčeno. Než bylo jinak souzeno! Neslovanskou politiku Polského kola pobíhly všechny návrhy až na návrh dr. Kramáře, který zkromelen odkázal členům výboru. Poslední jiskra naděje, která se chvěla pro nás v tomto návrhu, abasla prohlášením Poláků, aby péče o minoritní školství svěřena byla zemským sněmům. Naše menšina má být odkázána ve svých potřebách školských na milost dolnorakonského sněmu, který měl pro nás dosud jen hrabě násilí. Ta trpka, krutá ironie osudu! Nezbyvá proto než svépomoc, provedená železnou, svých cílů jasně si vědomou organizací a to na základě lidového a hospodářského. Až dosud nedala se taková organizace provésti, neboť jí schází dosud vhodného, důstojného střediska, v němž by se sbíhaly a rostly všechny ty četné, již nyní stávající složky našeho společenského, hospodářského a osvětového života. A takovým střediskem bude Český dům ve Vídni, o jehož uskutečnění usiluje družstvo ručení obmezeného se sídlem ve Vídni, I. Tiefer Graben 7. V soulase se svým osvětovým, lidovýchovným posláním má Český dům pod svým hostinným krovem chovati: divadlo asi pro 800 osob, veřejnou knihovnu (o 10 000 svazků) a čítárnu, koncertní a přednáškovou síň, jakož i místnosti pro četné spolky a organizace, sloven Český dům má v sobě chovati vše, co vyžaduje osvětový a společenský život příslušníků kulturního národa. Tento ideální úkolům Č. d. bude dan pevný — dle úsudku našich předních odborníků a finančníků — zdravý hospodářský základ: restauraci, kavárnu a velkým slovanským hotelem. To jsou momenty, které dostatečným způsobem vrstev národa, aby uznaly výnosnost Č. d. a aby účastenstvím na této půjctce osvědčily smysl pro praktické vlastenectví. (Podily jsou po 20, 100, 200, 500 a 1000 korunách.) Aniž by přinesly nějakou obět hmotnou, dají vzniknouti velkému podniku národnímu, jež vyvrátí jednou pro vždy bajky o naší neusudlosti, používané vládními kruhy k omluvě bezohledné germanisace. Českým domem otvírá se hluboká perspektiva do budoucnosti české menšiny vídeňské a tím do budoucnosti českého národa vůbec. Na vůdčích kruzích politických a finančních jest, aby konečně prohlédli a věnovali otázce Českého domu onu pozornost, kterou právem zasluhuje. Ještě není pozdě! Ještě možno rázným činem, diktovaným ne tak národní obětavostí, jako spíše hospodářskou prozíravostí a vlastním prospěchem hmotným, zabrániti tím nešťatným bekatombám českých duší, které by tu jinak klesly ad Germaniae gloriam.

Čechové ve Vídni. Svého času dolnorakonské místodržitel zakázalo střízení české skupiny svazu železničích střízenců, poněvadž prý čeština není v Dol. Rakonském jazykem v zemi obvyklým. Na odvolání ministerstvo vnitř zrušilo toto rozhodnutí z toho důvodu, že spolky mají právo stanoviti svoji řeč jednací právě tak, jako každý jednotlivec jest oprávněn přisazati se ku svému obcovacímu jazyku.

Naše opendilnost i v té vysoké, jak si myslíme, kultuře za Amerikou, je v praktickém životě srovná překvapující. Spojené Státy sever. americké mají při svých 80 milionech obyvatel na př. 7 milionů přístrojů telefonických v užívání, Evropa na 400 mil. obyvatel má jen 2-3 mil. přístrojů telefonických. Francie s polovičním obyvatelstvem má jen necelých 200.000 přístrojů, tedy pětaticetkrát méně. Celé Rakousko má jen tolik přístrojů, co jedno z předních měst amerických, jako Boston nebo Filadelfia (80.000). Nový York sám má 334.186 přístrojů, tedy více než

Francie, Svýcary, Rakousko a Uhry dohromady. Chicago se 184.922 přístroji jest tudíž lépe telefonicky zařízeno, než Rakousko-Uhersko i s Itálií vsato.

Mezi boháči větší ušlechtilost. Ve slavnostní řeči při svěcení nového kostela sv. Bernarda a nové školy porádel arcibiskup Messmer z Milwauke v Sev. Americe často opětované tvrzení, že kriminálníci pocházejí z chudých tříd. „Vádycky mne naplňuje rozhořčením, když slyším povídat o nevědomosti chudých, když slyším zavrhování nižších tříd obyvatelstva, jako by byly patenisky zločinů atd. Takové tvrzení je lež. Je to hloupé tvrzení, a pochází od hloupých lidí. Kdyby se životy b. hatých lidí dobře prostudovaly, shledalo by se, že oni páší větší zločiny a že se užívá větších podskoků, aby se y zločiny před veřejností zatajily.“

Ferrerovi soudruzi. Barcelonský soud odsoudil pět bývalých učitelů moderní školy Ferrerovy do vězení na 4 a 12 let pro 400 loupeží, vydírání a krádeže. Pěkná „moderní“ škola! Odsouzení byli účastni na loupežích a palčivství za pověstných bouří barcelonských loňského roku.

„Neustranný“ školní inspektor. Věru zajímavé a pestré by bylo luštění otázky, proč straně agrární, již tolik zkompromitované, přeskakují ještě z různých míst na pomoc inteligenti. Ted jest už všechno možné. V Strakoněcích na př. okres. škol. inspektor na sobě již agrární vykládal, jakým prý jest dobrodincem strana agrární na poli hospodářském (!), jak má dobrý tisk, jak působí osvětově atd. To se odváží tvrdit po krachu ř. páteřské výpravy, po chvalozpěvu „Veukova“ na Prásku, po vychrlení celých potoků agrárnických lží. Agrární semeni mají ovšem velký vliv a proto není divu, že netoliko učitelé, ale i inspektor tu stranu velebí.

Čech a Polák ve Vídni. Ve Vídni jsou polské školy čtyři a Němci proti nim ani pratem nehnu. Česká škola byla tu do nedávna jedna, a třikrát vstetku proti ní. Oršem Poláci nejsou národnostně nebezpečni. Ti jdou s Němci rukou v ruce. Ale zásada a míra vůči všem přece jen musí býti rovná.

Vynikající sloup moravského agrarismu podvodníkem. V sobotu byl v Brně zatčen pro podvod bývalý tajemník agrární strany Kar. Pavla, bydlící na Veverř ulici č. 38, a byl dodán sem. soudu. Uveřejnil v „Národním Politice“ insert, v němž hledal společnosti s vkladem 1000 K pro jistý podnik. Přihlásilo se několik osob. Jednoma uchazeči, který si osobně zajel za přílohou informace do Brna, sdělil Pavla, že jde o tovarnu k zužitkování hospodářských výrobků. Kdo však si chce zajištění postavet v této tvárně, musí přistoupiti za společnost podniků s vkladem 1000—1500 K. Jako poslední lhůta ku složení tohoto obnosu oznčil Pavla 31. prosinec 1909. Jinak ztratil prý uchazeč nárok na místo. Zmluvný uchazeč nezastal žádaného obnosu, ale přijel dne 30. m. do Brna s 370 K a vyhledal bývalého p. agrárního sekretáře v jeho bytě. Pan sekretář snažil se od něho smílně peníze vylákat pod záminkou, že dne 31. m. m. je v jistém hotelu v Brně schůze správní rady „hospodářského družstva“ a nabízel se, že mu vystaví směnku, aby měl úplnou jistotu. Poněvadž však mezi tím uchazeč se o celé záležitosti informoval a byl varován, neměl chuti Pavlovi peněz vydati. Proto snažil se jej Pavla pohroutiti k větší ochotě poukazem na to, že podepsal smlouvu, proto prý musí peníze alžiti. Na to byl bývalý agrární sekretář policii zatčen. Ukázalo se, že všechny údaje jeho o „továrně“ a „hospodářském družstvu“ byly úplně vyhlány.

Rok 1910 je obyčejný; začíná a končí bude sobotou. Vládcem roku 1910 jest Jupiter neb Kralomoc, největší oběžnice naší sluneční soustavy, neboť hmota její jest 318krát větší než hmota země a kol ní krouží osm měsíců. Masopust bude velice krátký, totiž od 7. ledna do 9. února, tedy něco přes čtyři neděle. Konec poctu je 26. března, takže vlonosce 27. a 28. března připadají ještě do chladné doby. Následkem toho budou svatoúšní svátky již 15. května a Boží Tělo 26. Takav. zapovězený čas poctat, kdy nekonzají se veřejné odávky, jest od 9. února do 3. dubna. Čtyřero suchých dnů připadne na 16., 18. a 19. února, na 18., 20. a 21. května, na 21., 23. a 24. září a 14., 16. a 17. prosince. Jaro počíná 21. března, léto 22. června, podzim 23. září a zima 22. prosince. Svátka zasvěcených jest kromě 52 neděl v roce přístih 14, tedy dohromady 66 dnů svátečních; nejvíce neděl a svátka bude v květnu, totiž osm. Kalendar stoletý klade na leden a únor mírné studené počasí, na březen deštivo, na duben snh a dést, na květen poomurno, na červen jasno a sucho, na srpen a září krásné počasí, na říjen mlhy, na listopad deštivo a snh a na prosinec pradá vánice. Největší zvláštností roku 1910 jest, že zasvěcený svátek Zvěstování Panny Marie, připadající na Velký pátek 25. března, musí býti přeložen, takže bude slaven až teprve 4. dubna, a to jako den slavnostní. Toto stvraní se dvou slavností bylo také v letech 1864, 1858, 1842, 1796, 1785, 1712, 1701, 1644, 1633, 1622 nového letopočtu, pro které roky platil stejný kalendar, který bude platiti pro rok 1910.

Dejte už na vrabce. Zemským sněmem moravským schválený zákon o ochraně ptactva obsahuje také seznam těch ptáků škodlivých, kteří se mají hubiti. V seznamu tom jest také domácí i polní vrabčík, který způsobuje v zahradách i polích nemalých škod.

Zvýšení cen tiskopisů Zemská jednota gremií knihtiskářů a písmolijců v král. Českém v Praze oznamuje ct. zákazníkům knihtiskářen v Čechách, že dle usnesení říšského svazu majitelů knihtiskáren v Rakousku zvyšují se — vzhledem ku zvýšení minimální mzdy dělnictva knihtiskářského, jež dle normálního ceníku mzdového nabývá platnosti daem 1. ledna 1910 — ceny tiskopisů od toho dne o osm procent.

Dodávky pro vojsko. Ministerstvo veřejných prací zadalo objednávky na r. 1910 v o-boru oděvu a výstroje z kůže společenstvům prostřednictvím obchodních a živnostenských komor. Na živnostníky připadá na rok tento vedle dosavadních 25 procent také další kvóta 12 a půl proc. veskeré potřeby.

Luháčovice 1909—1910. Letoší 8. rok trvání akciové společnosti lázní Luháčovic chýlil se ku konci. Obládneme-li se zpět, přeavědíme se, že v uplynulém roce učinily jediné naše československé lázně opět velký krok ku předu. Návštěva lázní proti loňskému roku stoupla s 5053 na 5726 I jest přirozeno, že na taxích i na procedurách lázeňských (minerál. lázně, vodoléčba, inhalace, lázně říční, sluneční) získáno více loni (celkem okrouhlo o 16 000 K). Potěšitelno jest, že i vývoz vody minerální stoupl do konce října o 45 000 lákví a přijato o 15 365 K víc. Jest to znamení, že naša výtečná léčivá voda překonávají nedávru se kterou tu a tam se setkávaly. Postupují tudíž na celé čáře Luháčovice rychlým krokem ku svému cíli, státi se velkými lázněmi československými. Našla se nová, vydatná stídla, celkem 4—5 nových staden tak že vody minerální jest v dostatek a liché byly obavy před vysílením pramenů. Nová elektrárna, postavená blíz obecního dvora, se rozšiřuje a stroje z Janova domu přeneseny budou sem. Veliké atrakce nabudou Luháčovice v nových, moderně zařízených slatičných lázních, které do začátku sezony již státi budou vedle vodoléčebného útavu směrem k Obětové.

(Zasláno.)

Jeho Exzellenzi, nejvůstojnějšímu pánu

Dr. Josefu Doubravovi,

biskupa královéhradeckého, Jeho Apotolského Veličenstva skutečnému tajemnému radovi, grantovalmu pánu na Chrásti atd. atd. v Hradci Králové.

V dobrovolnosti své a s otovské starostí ráčila Vaše Excellence ustanoviti, že povinné příspěvky na pensijní pojistění, k jichž placení úředníky biskupského velkostatku v Chrásti zákon zavazuje, uhradovány budou od 1. ledna 1910 s biskupské důchodenské pokladny.

Lidumilné ustanovení toto jest pro úředníky s ohledem na nynější drahotní poměry pravým do-brodincem, s kterým přilíhly aktivě podepsaný jménem všech dotčených a jich rodin vadávají Vaši Exzellenzi díky nejvůstojnější a volají

»Zaplatě Pán Bůh!

Jménem úředníků:

Hub. Trsek, b. lesní. Al. Nový, říd. b. velkostatku. V Chrásti, dne 2. ledna 1910.

(Zasláno.)

Občasná výbora spolku „CHARITAS“ v Hradci Králové.

Za ochotné a rychlé vyplacení úmrtní podpory za mého t. manžela, která v obnosu 1275 K hned po první splátce vymátem byla, vadává v hluboké úctě místopředsa úředně díky a „Zaplatě Bůh“ a každému tento tak prospěšný a blahodárný spolek odporučuje.

V Albrechticích n. O., dne 27. prosince 1909.

Alžběta Těmová,

vдова po pokladníku pojistovny.

(Zasláno.)

Panu Václavu Poláčkovi, staviteli varhan a harmonií v Rychnově n. K.

Stvrzují Vám tímto, že varhany ve farním chrámu Páně sv. Prokopa ve Vamberce, které dne 18. září 1909 byly Vám k opravě a sladěním svěřeny, dne 10. listopadu 1909 co opravené a sladěné mi odevzdány byly. Po následném prohlédnutí a vyzkoušení celého stroje shledal jsem, že varhany opraveny byly co nejdokonaleji a sladěny velice pečlivě. Jelikož jsem po celý čas opravám každodenně přihlížel, přeavěděl jsem se, že veškeré práce s opravou varhan spojené provedeny jsou velice stručně a co nejvůstojněji.

Na základě této skutečnosti mohu Vás odporučiti co nejvůstojněji.

Ve Vamberce, dne 16. prosince 1909.

Karel Klapka, říd. hřm.

Stvrzuje se i Ecclesiae Vamberger S'gill. S. Prokopil. V. Hřmáda, říd. hřm.

Místný úřad ve Vamberce. Frant. Boháč, stáročita.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1909 1 hl pšenice K 19.00—21.40, žito K 18.00—18.80, ječmene K 10.70—11.00, oves K 13.00—14.00, včerné K 14.00 až 16.00, hrachy K 20.00—22.00, oves K 7.00—7.80, šedky K 26.00—30.00, jablka K 24.00—28.00, krup K 22.00—24.00, brambory K 5.80—6.00, ječmenového semene červeného K 130.00—130.00, 1 hl ječmenového semene bílého K 000.00—000.00, máku K 28.00—30.00, lněného semene K 07.00—00.00, 100 kg křídových struk K 14.40—00.00, 100 kg pšeničných struk 13.50—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.75 až 3.00, 1 kg másla přečištěného K 0.00—0.00, 1 kg másla vepřového K 2.00—0.00, 1 kg tvarohu 0.22—0.24, 1 vejce K 0.08—0.09, 1 kopa cereale K 0.00 až 0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 2.00—3.00, 1 hl cibule K 2.40—3.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.40—1.00, 1 pytel mrkve K 1.60—1.80, 1 kopa okurek 0.00—0.00, seli K 6.00—6.00, 1 bedna švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablka K 4.00—12.00, 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 31. prosince 1909 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 73 hektol., žito 100, ječmene 19, oves 114, prosa 0, včerné 0, hrachy, šedky 0, krup 0, jablka 0, ječmenového semene 2, olejky 000, máku 2. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, cereale 00 kop, kapusty 9 kop, cibule 5 hl, okurek 00 kop, salátu 00 kop, mrkve 5 pytlů, brambor 33 hl, seli 5 kop, drobné zeleniny 12 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 bedek, hrášek 00 hl, jablka 90 hl. — 4) Drobná dobytka: vepřů 3 kusy, podvinčat 176 kusů, kůň 0 kus.

Všem tancechtivým

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

plesových potřeb

jako: hedvábní, krajkové látky, věštky, rukavice, punčochy, hřebenové soupravy, prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Kávu praženou

na zdravotním stroji pravý Ceylon velmi silné chuti 1 kg za 3.50 K vyplacené dokaždě stanice doporučí milovníkům černé kávy křesťanská odborná firma

Marie Katlák v České Skalici.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvaterv synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové bílé Malého náměstí, dříve přes 80 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

Je dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se beležnými rámy, střešními, vazečnými.

Všecky rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neobtěžte veřejné i písemně pochvalné uznání.

Založeno roku 1836.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

příměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou

proti reumatismu

a každému narušení všem, kdož jsou odkázáni svým povoláním prodlávati v chladných místnostech neb na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

s pravé
velbloudí srsti.

Zvláště odporúčujeme ohřívky na kolena, kryjící nohu až po kotník, 1 pár K 8.—, rukavice 1 pár K 3.—, látku na spodní kalhoty a kazajky, 150 cm. širokou, 1 metr K 10.—; veškeré zimní prádlo, břišní pásy, chránilka na plíce, na prsa, na záda, pásy na ledviny, jednotlivé rukávy, jednotlivé nohavice, vesty, ponožky, přikrývky, střevíce, papuce atd. — Velbloudí srst nepodléhá změně tepla, neprohoří ani neprochladí se snadno, a udržuje při těle stejnoměrnou teplotu! Nový velký ilustra. ceník zašleme na požádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

V Plzni: Školní ul. 8., Ríšská ul. 1.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

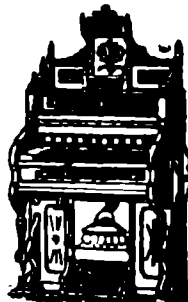
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Bisk. knihliskárna v Hradci Králové

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejvzrostnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako Blahopřekou Milosti revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatem na ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše nádob jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukázkou franco s; malou.

Chcete-li kostelům vaše spáčet bez přírůdk.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prostředím veledůstojného duchovenstva o laskavou přízeň a dárku uvědomuji a děkuji.

Samotným zhotovením rychle a levně provedení odz. nádob spolkových atd.

Príloha „OBNOVY“ k číslu I.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Cyřill, časopis pro katolickou hudbu po-
svátou, vykonal za minulý rok práci velice zá-
služnou, překvapující. Sliboval jen 5 hudebních
přiloh, ale ve skutečnosti kromě čísla 3. a 7.
byla vložena příloha do čísla každého. Svými
důkladnými vědeckými články dobyl si Cyřill čes-
kého místa mezi předními hudebními listy. Prak-
tickým pokynem se zasloužil zejména o odětu
a reformu hudby chrámové. Věra velice alibní
rovoj nedávno vzhlédnuší listu, řízeného pečlivou
a zkušenou rukou redaktora Dobroslava Orta!
V číslu prosincovém dokončena důkladná historie
písne „Narodil se Kristus Pán“, otištěno více
praktických pokynů a přidána příloha s krásnými
církevními kompozicemi od K. Steckra. Mnoho
zdaru veliké práci v roce novém!

P. Marcelino Perast, ředitel kůru v pa-
pežské Sixtinské kapli, bude 14. února 20. t. m.
ve Vídni ve velkém sále Hudební společnosti své
nové vlastní skladby „Spes nostra“ (Naděje naše)
a oratorium „Vítězství světla“ (noc a den).

Nové skladby Nešverovy. Mistr J. Ne-
švera napsal na slova Jar. Vrochlického melodram
„Česká legenda vánoční“ a dva ženské sbory
s prv. klavíru „Červené jablčko“ a „Jaro.“
Nová jeho opera „Meerweib“ provedena bude ve
Lidové opeře.

Akademie Velehradská konečně tohoto
roku zahájí činnost. Bude vydávati knihy, podpo-
rovati paleoetnická (starožitnická) badání, pořá-
dati kursy o otázkách východních. Ovšem ději se
již nyní pokusy, aby činnost slovanické akademie
byla co nejvíce rozšířena. Dr. Hrachovský nav-
huje střízené bohoslovecké akademie, kde by stu-
dovali kněží jako ve Vídni, kde Frantisek doktorát
a všechny obory, týkající se spojení křesťanského
Slovanstva. — Ještě cesta daleká, ale slibné po-
čátky již jsou přece zde.

Pařížské hry v Hor. Ambergu, k nimž se
sčítají diváci všech národností nejen z Evropy,
ale i hosté z Ameriky, budou opět pořádány letos
v měsících června a červenci. Již došla sponza
přihlášek i z Ameriky, Austrálie a východní Asie.
Pro letošek postřeha obrovská letní aréna.

Významné jubileum. Dne 3. t. m. bylo
tomu 200 let, co narodil se v městečku Jesi u
Ancony Giovanni Battista Pergolesi, jeden z nej-
slavnějších a nejpozoruhodnějších skladatelů té
doby. Na počátku své umělecké dráhy podléhl zá-
keřné chorobě plicní v Pozzuoli, kde marně hledal
ulevy a pomoci 16. března 1736. Ze skladeb
dnes uvádí: 30 trií pro 2 housle a basu, více
kantát, 16 skladeb kostelních, oratorium, 11 oper,
z nich nejlepších „L'Olimpiade“, dvě intermezzy
(známé „La serva padrona“), jež tvoří pendant
k „Stabat mater“. Obě tyto skladby zajišťují mu
slávu nesmrtelnou. „Stabat mater“ je jeho labutím
spěvem; psáno je krátce před smrtí. Provedení
toho díla chystá v době postní čili Pěvecké sdru-
žení „Nešvera“ v Olomouci.

**Předchůdce Darwinův — katolický
kněz.** Co kritiku patřeno bylo s Darwinovým
učením o „zákonu dědičnosti“ — a Darwin pro-
hlášen za největšího učence 19. století, který
zakročil církvi krk a Boga učinil nemocným —
ač Darwin sám byl věřícím člověkem a o prvních
počátcích původu světa hlásal Stvořitelskou moc
Boží. Teprve učenci němečtí (hlavně vědecký pod-
vodník Hückel) přeroušili učení Darwinovo dle
svého. Nedávno byly oslavovány stolidní narozeniny
Darwinovy, při nichž však již zcela otevřeně bylo
přiznáno, že není možno hájiti a držeti Darwi-
nismu ve všech bodech a důsledcích — tedy
návrat k rozumné praxi katol. církve a katolic-
kých učenců, kteří stále doporučovali opatrnost a
bedlivě další badání. Avšak při oslavách Darwi-
nových zapomenulo se na jeho rakouského (morav-
ského) předchůdce, kněze řádu augustiniánského
v Brně, Křesťana Mendla, který umřel před 26 lety
(roku 1884 v Brně). Křesťanům různých květin (ku
př. brachu s bobem) přišel k týmž výsledkům,
jako později Darwin. O svých pokusech psal již
v roce 1865 ve spise „Versuche über Pflanzen-
hybriden“. Avšak toto badání neodváželo jej od
víry — právě naopak. V přítomné době dějí se
pokusy, aby zapomenutému vědci byl postaven
v Brně důstojný pomník.

Lidové vydání „Prodané nevěsty“
na subskripci. „Umělecká Beseda“ chce a-
ctiti památku našeho nesmrtelného zakladatele české
hudby způsobem nejvhodnějším: chce přispěti
k tomu, aby jeho dílo mohlo vzniknouti až do nej-
chudší české chaty. Ježto 7. vydání „Prodané ne-
věsty“ rozprodáno právě v roce 26. výročí Sme-
tanovy smrti, uspořádáno bude koncem ledna t.
r. vydání nové. Kdo děláme ledna se písemně při-
hlásí v Hudební Matici Umělecké Besedy, do-
stane klavírní výtah hned po vyjiti za pouhých
5 K. Obnos 5 K — po případě poštovné 50 h.

kdo žádáji zásluku poštou — nutno připojiti k
přihlášce, ježto by jinak byla považována za ob-
jednávku za plat obnos. a zaslati na adresu:
Hudební Matici Umělecké Besedy, Praha-II.,
Jungmannova třída, 39 a.

Hudební revue, hudební měsíčník, do-
stihující nejprvejší časopis cizí, zahájila právě
III. ročník. V prvním sešitě právě vyšlém při-
náší zajímavé články související s významnými udá-
lostmi našeho kulturního života. Přihlášky odbě-
ratelů a předplatců 10 K (pro členy U. B. 8 K)
ročně přijímá administrace Hudební Revue, Praha
II., Jungmannova 39, Umělecká Beseda.

Kulturní jiskry.

**Práva katolictva v sklerikalis-
vaném Rakousku.** Zase nový dokument.
V Přívoze jest velika většina obyvatelstva slo-
vanického, k němuž se chová německá radniční
klíka, ovládaná od liberálů a židů, velice maceš-
sky. Teď však klíka ta postavila se proti českým
i německým katolickým náboženstvím. Jest sice v Pří-
voze katolíků 95 procent. Leč usneseno, že má
býti nový hřbitov interkonfesionální, ale přes to
právě židům má býti poskytnuta privilegie. Hřbitov
zřízen za peníze katolického poplatnictva, ale ani
část hřbitova pro katolíky nemá býti posvěcena.
Dohromady se mají pochovávat katolíci, prote-
stanté, bezvěrci, sebevrahové. To by ještě dovedla
radnice vymlouvatí poukazování na beslu sná-
šlivosti; leč proč právě nepatrné hrstce židů po-
volila obec samostatný oddíl pro pohřbívání? Ka-
tolík nesmí míti svého zvláštního oddílu. A přece
hřbitov jest rozsáhlý. Ostatně radnice, která jest
tolik nespravedlivá k českému lidu, nemá vůbec
práva ani poučovati o rovnoprávnosti vyznání ná-
boženského. O tom spíše mohou mluvit přívozářští
katolíci, kteří jiným konfesionem a národnostem
svobodu přejí. Proti rozhodnutí radnice vzbu-
dil se mezi katolíky veliký odpor, protože se dobře
ctí, jak takovým usnesením jsou prohlášeni katolíci
za méně cenné než židé.

Blíže k Římu. V Rusku zkvétá katolická
církve mohutně dále. Sam tajemník ruského vy-
slanství v Římě Josef Jimov vzdal se svého vy-
sokého úřadu a vstoupil do řádu Jesuitického.
Dále přihlásili se za čtyři katolické církve první
tajemník ruského vyslanství Švecin a ruský konsul
Komarov v Bordeaux.

Macharovi Mladoturci. Ještě jest
v čerstvé paměti, jak se rozpěla ústa Macharova
v hymnus nad velikostí a pokrokem Mladoturků.
Kde se co šustne, už syn Heliova o všem hovoří
jako odborný znalec, třeba by jeho celé „studium“
o takových věcech spočívalo v přečtení několika
novinářských, na rychle slepených lokálků. Nu —
prorok bývá ostrovidem, věští bez pracně pří-
pravy. A tak Machar v prorockém zánění ve-
lebil reformaci a stěžílon budoucnost tábora libe-
rálních Mladoturků tak jásavě, jako Libuše osudy
Prahy. Ale Mladoturci udělali v rozpětech Macha-
rových velice silné škrtky. Bezpochyby nečetli
věštby Machara Neomylného a proto si v kvapu
své cile hodně popletli. Proti poraženým Staro-
tům řádili jako besitní katané. V době, kdy
židovský tisk vyvolal umělé rozčilení nad smrtí
Ferrerovou, kdy alibové židovstva řádili jako po-
sedlí proti té popravě, Mladoturci popravili tři
vlastenecké Bulhary, kteří ohtěli pomoci utisko-
vané krvi k větší svobodě. Ferrerovci nad po-
pravou těch slovanických idealistů se pranic ne-
rozložili a Machar nechal péro v inkoustě. A
— v několika týdnech přijela četná reprezentace
Mladoturků do Prahy, aby zde jako na výsměch
nadsně hovořila o kráse svobody, o své lásce
k rovnosti atd. A nikdo těm lidem (kteří náleželi
služnou částí k vyznání mojžáskému) u nás ne-
řekl, aby vydali napřed počet z krve nevinně
prolité. Naopak záda českých liberálů pražně se
ohýbala k velikým komplimentům. A teď? „Nár.
Listy“ dne 2. t. m. sdělují, že mladoturcký režim
zklamal a zvláště vůči Slovanstvu ukázal se stejně
nepřátelským jako režim staroturcký. . . Rázné
obyvatelstvo asijských provincií, zvláště Syrie a
Mesopotamie, touží po autonomii (samosprávě),
která byla Mladoturky, když sultána svrhli, jako
lákadlo obyvatelstvu alibována, ale podnes nepro-
vedeno a ní nic. Mladoturcký centralistický režim
neuspokojil ostatně nikde, ani v Cařihradě samém. .
Ve vojsku samém jest jítření pro zařazení kře-
stánů do armády a v masách zase kvašení, proto-
tože Mladoturci neodstranili korupce dřívější, nýbrž
nahradili ji pouze vlastní svojí korupcí pro osobní
své kariery a osobní svůj zisk. Za takých okolností
není diva, že se věští v Turecku se všech stran
nové nepokoje a snad i nové a veliké převraty.“
— Teď už patrně nebudou nic jiného, než povolat
v takové kritické chvíli k reformaci Machara. Ale
nevíme, zda se k tomu rychle odhodlá. Oni ti ve-
lební Mladoturci nedělají s apoštoly svobody
mnoho řečí. Sotva by platili synu Heliova za
každou reformaci přednášku 400 K. Vyslovili-li
však Machar touhu po zřízení 500.000 židovských,

poznal by, že tento pokrokový nápad v Turecku
není ničím novým. „Svobodomyšlní“ Mladoturci by
zaplatili velikému věstci po „rytířském hřímání“
jednou židovskou ochotně ihned, jak celý Caři-
hrad dobře ví. A proto je vědecky pohodlnější a
výnosnější reformovat v „sklerikalizovaném“ Ra-
kousku za ochrannou hradbou židovských přátel.

Učemece o „jednu z Judey“. Dědictví
Komenského v Praze vydalo právě dějiny vych-
vatelství, jež napsal p. O. Kádner, prof. při uni-
versitě pražské. Slyšme, co píše o významu kře-
stanství: „Je přirozeno, že křesťanství v důsled-
cích své humanitní etiky převrátilo bez odporu
všechno společenské životní řemeslo. Starověké, zvláště
římské starověké vyznání konce konců v brutalitu
a násilí proti slabým. Stará statečnost Římanů,
nemohouc se uplatnit za vlády despotických císařů
a nenalézajíc opory a protiváhy v náboženské víře,
zvrhla se ve smyslnost a ukrutnost. Řím nezná
lepší zábavy než krvavé zápasy gladiátorů, i ženy
prý sestupovaly do cirků k závodům, i ženy roz-
umělé odborným výrazům a cvikům zápasníků, a
udržovati milostné styky s gladiátory, patřilo k do-
brému tónu: „brutalita triumfuje, neřest ostenta-
tivně se vyznamenává.“ (Lecky) A křesťanství
naproti tomu postavilo lásku k trpícím a nuzným,
pěstovalo charitu, jakožto novou basi morálky
(základ mravovky), již neznal starověk; prokřesť
církvevi otcové, kteří nepropadli obludnému aske-
tizmu, rehabilitovali (znovu povznesli) váznost ženy
tak, že křesťanským paním obdivoval se již rektor
Libanius, rehabilitovali i váznost rodiny a posvě-
tili ji příkazem monogamie (jednoženství). Všecka
rodina dle nich má k sobě lásku i trpělivost; i tre-
stající otec nemá odvracet srdce svého od dítěte,
i trestané dítě nemá pochybovati o lásce otcově.
Nelze bez pohnutí čísti líčení života prvotních
křesťanů, již byli jedno tělo — jednu duši: byli
z nejmudších a z nejnížších vrstev, ale neměli
nedostatku, byli z nejpřistálých a nejnevzdělaněj-
ších lidí, ale princip solidarity uvázel je poutem
nerozlučným a nadšením náboženským slilo je ve
všech nebezpečnostech a protivnostech.“

Pak věřte židovi! Sláva dra Ciocka
(který se jmenoval dřív Kohn) pokryta jest těž-
kou mlhou. Stále více se množí důkazy, že na
severní točce nebyl a že tedy veřejnost balamutil.
To jest obecně známo, že židé cizích zemí neob-
jevují, ale že přijdou do vzdálených krajů se
svým kšeftem teprve tehdy, když jim — zvláště
missionáři — neznámé kraje objeví a vzdělají.
Pak teprve si tam žid zařídí nálevnu.

Volnomyšlenkářský soud o kato- lické mravovce.

V č. 17. „Havlíčka“ (roč. II) jest úvaha o
krádeších, podvodech a vůbec o různých šmejdích
peněžních; ty slohady jsou zavineny netoliko ne-
svědomitostí, ale i nedostatkem vědomí zodpověd-
nosti u lidí. A k tomu se dodává: „*Toť novědo-
most byla zase zavinená: tak svanou náboženskou
výchovou.*“ A jak se toto obvinění dokazuje?
Slyšte to násilné přeručování skutečnosti!

„Ale nesmíte zapomínati, že snad všichni ti
liberální a nevěreční defraudanti byli ve školách
vychováni katolicko-mravně. A to je holenka věc
nesmírať důležitá, neboť následky špatné výchovy
v mládí přetrvávají pro celý život.“ Prý se
v katolické výchově „vtlučou do hlavy jen
poslušnost a zase jen poslušnost“ a že prý se
dítěti líbí dobro, poctivost, mravnost a šlechetná
jednání ne jako věci o sobě cenné, jichž si máme
hledět k vůli nim samým, nikoli k vůli „bohu“, je-
muž se chceme jimi „zalichotit a se líbit“,
ani ne k vůli „odměně jakési, kterou mu (ná-
m) bůh kdysi udělí.“ Také zlo a neřest lidvá prý se
v katolické výchově ne jako věc o sobě špatná,
jíž se třeba vystrháti k vůli ní samé a k vůli
našemu svědomí, nýbrž jako věc, již se třeba va-
rovati zase „k vůli bohu a jeho kněžským zástup-
cům.“ Od počátku až dokonce tento „důkaz“ je
falešný, skroucený, nepravdivý a církevní sku-
tečné nauce odporný!

Vše má se ale pravdy takto: 1) Defraudanti,
ať katolíci nebo nevěrecko-odpadlíci a všeho
druhu jim podobní zločincové na školách katolic-
kých byli vyučeni řádně a všem příkazem Bo-
žím v plném jich obsahu a dosahu, tedy v tom,
i co Desatero činiti příkazuje, i co zakazuje. „Ne-
vědomost“ a neznalost základních pojmů poctivosti
je v katolickém učení naprosto vyloučena. Od
každého normálně vyvinutého žaka před vydáním
frakventálního vysvědčení se žádá bezpodmínečně,
aby znal základní pravdy víry a mravnosti na ni
založené. Tolik z náboženství každý žák ví, že
krásť nemá a — nerozumí-li účtování a pod, že
jest jeho svatou povinností, aby se poradil se
zkušenějším, spravuje-li cizí peníze. Jest věru
přímě komické, ještěže darebáctví různých slo-
synů se přičítá té okolnosti, že byli vychováni
katolicko-mravně. Tu by se přece musilo dokázati,
že katolická nauka směřující darebáctvům kouskům
učí, je schvaluje, závod k nim dává anebo asp h

proti nim neprotestuje, jich nezavrhuje; musilo by se dokázat, že slovy nepodléhá nikdy žádný člověk a náhled na katolický a že se stal slo-
člencem právě jen k vůli katolické nauce. Dá se
taková věc dokázat? Neláká spíš k „vyvlastňo-
vání“ nauka sociál. demokratická o besprávnosti
soukromého majetku, nauka o potřebě vyvlastnění?
A ani ta zásada přece není přímou vybičkou k od-
cisování cizího majetku, třebaže se dobře ví, že
strana soc. demokratická ze všech stran nejvíce
defraudantů vykazuje. Jestliže dle volnomyšlen-
kářského rozumu náboženské zásady katolické za-
viňují defraudace, pak by se také mohlo říci zcela
snadno na základě téže prapodivné logiky, že
církve vyzývá k odpadlictví.

Leč při této příležitosti jest dobře obrátiti
pozornost k stranám jiným. Revolucionáři židovští
v Rusku, kteří kradli, nař přišli, barcelonští četní
sloději, kteří vyšli ze škol Ferrerovských, utíli se
z jiných katechií, než katolíci. Jejich heslem
nebylo „Nepokradeš“, ale toto: „Dlužno vyvlast-
niti jmění byrokratů, zvláště těch bohatých.“ Tu
již působila nekatolická nauka zcela průzračně. A
což volnomyšlenkář Vohryzek? Ten i jeho dlouho-
prstí přátelé odpovídali unisono, že jsou bez vy-
znání. A tito lidé že byli svedeni k rafinovanému
slodějství katolickou naukou? Vždyť přece proti
všem zásadám katolickým cítili veliký odpor a
zvláště k zásadě sv. Pavla: „Kdo kradl, již nekraď,
ale pracuj, děláje rukama svými!“

A snad se držel nějakého „klerikálního před-
sudku“ Kudrnač? Anebo ty celé kompanie jiných
rudých pokladníků-defraudantů? Či snad docela
Jidáš, mající Krista stále před očima, kradl k vůli
křesťanské nauce? A což ti četní židovští bankro-
táři, kteří připravují každý rok náš národ o milli-
ony? Kolik z nich jest poctivých? Vždyť přece
víme, že žádný takový úpadek po krachu nejde
žebrot.

Jestě horší jest tvrzení, že katolická výchova
a morálka vtlačí dětem do hlavy „jem poslušnost
a zase poslušnost.“ Vždyť přece katolická mravo-
uka (i sám katechismus) učí všem nábožensko-
mravním a skutečným občanským ctnostem. A že
jest ovšem potřebí poslušnosti také, to ví každá
společnost. Vždyť přece pod heslem „ukázněnosti“
rudí pohlaví poroučejí poddaným soudruhům víc
než kapral vojákům. A jak teprve volnomyšlen-
kářští židé svým podřízeným!

A katolická církev že neučí milovati a ko-
nati dobro také k vůli dobru samému? Tak může
mluviti jen člověk, který nezná ani stručných u-
čebnic katolického náboženství; tak může psáti
pouze takový časopis, který zámýslně překrucuje,
aby měl záminku k nespravedlivé ráně. Každý
rozumější školák dá se takové nepravdě do smíchu.
Vždyť docela samy církevní modlitby, v nichž se
na př. vzbuzuje víra, naděje a láska, obsahují
slova, že Boha proto milujeme, že jest sám o sobě
dobro největší; hříchu litujeme proto, že jsme jej
vůbec spáchali a nepravosti se dopustili atd. Cír-
kev učí, jak šerednou nepravostí jest smilstvo,
býření, krádež, poněvadž důstojnost lidskou ani-
žují a stojí na odporu vznešeným ctnostem; učí,
že hříchy se máme varovati také k vůli nim sa-
mým a katecheta poučuje pilně i o časných zlych
následcích hříchů. A že při tom se poukazuje na
vůli Boží, to přece dle samého Komenakého jest
nejvyšší prospěcho. Dobře jest poukazovati, že
v Bohu nachází i dobro časné nejlepší oporu své
oprávněnosti a že slo jest proti Bohu v největším
odporu. Volnomyšlenkáři ovšem nekonalí dobro
k vůli němu samému; naopak jim poskytuje agi-
tace dobré zaopatření; a nevěrou se kšeftuje vý-
nosnější než s některým náboženstvím. Ze by se
měl někdo varovati zla „k vůli kněžím“, to jest
ubohá, naprosto necirkovní fráze; každý malý ško-
láček ví, že kněz takového důvodu neudává. —
Uvádíme toto k vůli příkladu, jak „Vol. Myšlenka“
slídí ze všech sil, čím by mohla církev oděrnit a
jakých bezcenných zbraní horlivě se chytá, jen aby
protikřesťanský kurs byl v chodu. K—f.

Líst kněze Dombrovského,

adresovaný katolickým V. kongresu esperantákého
v Barceloně r. 1909.

Otění soudruzi esperantisté a milí bratři
v Kriste! — Nemoha s daleké Litvy přijeti do
Barcelony, abych osobně se účastnil slavnosti
kongresových, prosím Vás, drazí bratři, věnujte
mému dopisu několik minut pozornosti, bych
s Vámi mohl sdělití myšlenky, jimiž za příčinou
sjezdu překypuje srdce mé.

Myšlenky mé jsou především myšlenkami
radostnými. Těmí mne, že pátý sjezd esperantický
přese všechny nepříznivé okolnosti přece se mohl
uskutečnit. Těmí mne, že se odbyvá v království
katolickém a v katolickém městě. Těmí mne ko-
nečně, že se může honositi tak velkým počtem
účastníků katolických, kteří šli se „ze všech směr
a ze všech národů“, by osobně pobýli na krásné
„slavnosti mezinárodního bratrství.“

Narýváje takto synejsí kongres, myslím,
etěm pánové, že se nemylim. Neboť ačkoli již
před tím, než jsme se stali esperantisty, byli jsme
bratry pravými, mající společného otce ve ctihodné
osobě římského papeže a za společnou matku naši
církve sv., bylo toto naše dřívější bratrství přece

nedokonale; náleželí jsme různým národům, mluvili
jsem různými jazyky, nepochopili jsme si vzájemně
rozuměti. Byli jsme sice bratry, ale bratry sobě
vzájemně neznými.

Nyní však, díky Esperantu, velká tato pře-
kačka jest odstraněna.

Kromě mateřského jazyka ovládáme ještě
společný svůj, jakoby rodinný jazyk esperantický.
Národnosti naše rozdělly a různost jazyková ne-
překáží nám již v bratrské rozmluvě, jsme s to
vzájemně si sdělovati své myšlenky, vyjadřovati
své city, mluviti o svých záměrech a nadějích a
tímto způsobem můžeme hranici bratrství posu-
nouti od svého národa k veškerému lidstvu.

To jest velice důležitý úspěch, jímž se má-
žeme honositi. Esperantem učinili jsme ohromný
krok v před. Užijavíce tohoto krásného pomoc-
ného jazyka, můžeme nejen theoreticky, nýbrž i
prakticky proti staré pobanadě zásadě: „homo
homini lupus“, — „člověk člověku vlkem“, posta-
viti princip opravdu křesťanský: „homo homini
natio nationi frater“, — „člověk člověku, národ
národu bratrem.“

Nestačí ovšem pouhé stanovení principu. Zá-
sada sebe lepší, není-li náležitě praktikována, nemá
ceny právě tak jako víra bez skutkův. Tak tedy
i tento princip mezinárodního bratrství potřebuje
ne pouze deňnice, nýbrž i našich služeb. My pak
jen tehdy mu prospějeme, když pochopíme důle-
žitost esperantu, k uskutečnění tohoto bratrství bu-
deme ze všech sil pracovati pro tento krásný jazyk
a pro společnou svou záležitost.

V čem všem práce tato má záležitosti, to si
ostroumám Hoi. Na tu otázku odpoví nejlepší naše
svědomí. Sám pouze vypravuji přání, aby každý
katolický esperantista, zpytaje večer svědomí, dal
si otázku: „Co jsem dnes jako esperantista učinil
pro naši společnou ideu; zda nemuším se známým
římským císařem zvolati: „Amici, diem perdidit —
přátelé, ztratil jsem den?“

Abych pravdu řekl, jest nám rozšíření espe-
ranta a konečně jeho vítězství méně důležitým,
až nejbližším cílem. Cíle toho bude aržité co nej-
dříve dosaženo, i kdybychom my katolíci tomu
nechtěli, ano i kdybychom překážky kladli. S naší
pomocí ovšem tím dříve cíle toho bude dosaženo.
Proto nebudu již o tomto bodě mluvit.

Zato však dovoluji si Hoi několik slov o
jiném našem, vzdálenějším sice, zato však důle-
žitějším cíli, totiž o tom, kterak máme jako katolíci
esperanta využívat.

My nesmíme pohlížeti na esperanto jako na
interesantní hříčku, nebo nějaký příjemný sport.
Esperanto musí se nám státi jedním s nejdůleži-
tějších prostředků k rozšiřování království Božího
a Božské víry mezi lidmi. Úlohou naší jest pečo-
vati, aby esperanto právě tak jako umění tisku
napomáhalo ku slávě Boží.

Nesmíme viniti esperanto, chopí-li se ho
dříve a energičtěji různí bezboží a nepřátelé
církve sv. Nezapomínejme, že počet nepřátel těch
se nemění. Žijí v zemích nekatolických, neschá-
zejí však ani v zemích katolických, ano jest jich
dostí i v samé Itálii na blízku sv. Otce.

Také v Barceloně bořící nezávanu chrámy a
kláštery jasné ukázaly, že vandalismus ten ne-
provedly ruce s Bohu se spínající. Bouditi je a
proklínati — k tomu nemám práva. Jako křesťan
mohu je pouze politovati jako tvory více snad
nešťastné než zločinné. Štastí tohoto světa oby-
čejně sami osobně nestaví barikád, aniž demolují
chrámy.

Připomínám-li tu oněch politování hodných
čin, poukávám toho jako nejnovějšího a nejvý-
mlavnějšího dokladu, že brány pekelné jako pod-
zemní sopka jsou stále činny. Na každém místě
každou chvíli snadno lze zpozřhati slabé řetězy
lidské mravouky, snadno lze podrážditi lidové
masy, aby řádily dle starého barbarského prin-
cipu: „homo homini lupus.“

Budeť naši povinností čeliti těmto bránám
pekla. Abychom však v tom boji nepodlehli, mu-
síme spojití síly své nejen duchovní na modlit-
bách, nýbrž i síly materiální svými činy. Bohužel
my katolíci žili jsme dosud ve svém národnostním
ústraní a oddělenosti. Nestídku mohlo se o nás
Hoi dle sv. Bernarda: „Fide coniuncti, pace di-
iuncti — věrou spojeni, co do míru rozděleni.“
Nejen rozdělení jsme byli, ale často i křesť
jeme vzájemně bojovali.

Díky církvi sv., poznali jsme, že máme spo-
lečnou duchovní práva a zájmy; nyní jest již na
čas, abychom poznali též své společné časné a
hmotné zájmy a abychom založili organizaci, jež
by si zájmů těch všimla. Bude-li se jmenovati
„mezinárodním katolickým sdružením esperant-
ským“ či jinak, to nepadá na váhu. Důležité jest
pouze to, abychom my katolíci, majíce v církvi své
organizaci počnající o naše duchovní a věčné blaho,
měli též druhou organizaci, která by měla na
zřeteli naše časné a pozemské zájmy. Jak tato
organizace má vypadati, aby co nejlépe odpoví-
dala nynějším zájmům katolickým — to nyní
určitě říci nemohu. Cítím jen neodkladnou tohu
nutnost a byl bych velmi rád, kdybyste, drazí
bratři, o tom přemýšleli, rokovali a organizaci ná-
jakou založili.“

* Organizace již jest založena v Paříži s názvem
„Světové katol. sdružení esperantické.“ Pozn. red.

Konče svůj dopis, prosím za prominutí, že
jest tak neuplyný a zcela prostý. Zaslám vám,
drazí bratři, nejserdecnější pozdrav a přání všeob-
dobro. Sláva buď Bohu, úspěch naší esperantu,
šťastná budí Barcelona a mír nechtě vládně ve
Španělsku. Fiat, šet!

Váš vzdálený bratr

kněz A. Dombrovski.
„Espero Katolika“.

Hospodářská hříčka.

Društvovní směrny, lisovny a pálenice
třeba zakládati v obcích, kdež ovocnářství, zej-
ména pěstování švestek, karlítek a sliv kvete.
Urodí-li se slivy a švestky měrou náležitou, cena
klesá tak, že ani sklizeň se nevyplácí. Prodej
čerstvého ovoce se nevyplácí, kdežto větší část
ovoce se doma řádně usuší, na víno spracuje, sa-
kvasí na slivovici, abytek pak za dobré ceny na
trhu sponěží se vždy; neboť zabráni se tím pře-
plnění trhu a klesání cen pod míru připsanou.
Jedna sušina, jedna lisovna a jedna pálenice
spravidla stačí pro větší faroset, ba i pro více
osad. Je na čas, abychom, kde třeba, društva
taková zakládali, sice všechno svedebování ovoc-
nictví vyjde na plano.

Nekupujte laciných semen. Jsou vždy
nejhorší jakosti, špatné klíčí, obsahují plevel a
směti a různé přídavky, jež činí je bezcennými.
Dobré, bezvadné semeno laciné býti nemůže, neboť
třídění, čištění a účelné ošetřování vyžaduje znač-
ného nákladu. Tak zvané laciné semeno jest la-
ciné jen zdánlivě. Počítáme-li, o kolik více semene
takového se vyseje, jak ohavná jest sklizeň při
stejném jinak nákladu výrobním, kolikrát se vůbec
nevýdají setba, a třeba po druhé, po třetí seti
vykonat, kolik plevel a škůdce dostane se tím
na pole — pak se přesvědčíme, že laciné semeno
jest vlastně nejdražší. To platí o všech plodinách,
zejména však o jeteli, ať v laciném semínku
jetelovém jest vždy bojnost smeti a kokotice.

Sušecí semáků k účelům pěstím velmi
se ujalo v Německu, kdež je nyní již 800 semá-
kových sušic v činnosti. U nás dosud jenom tři
semákové suširny jsou v činnosti. Jedna v Haliči,
jedna na Moravě, jedna v Čechách. Bylo by dobře,
kdyby naši bramboraři více si všimali sušení ze-
máků, neboť pak nebudou tak odvíati od počasí,
trhu a neutrpí ztrát hnitím a zámrasmem.

Páda v zahrádě máh se vyčerpá a ne-
rodí jak třeba. Také mnohé choroby rostlinám ne-
bezpečné se zahnídli v hlíně a pak mají snaky
naše. Zlu se odpoutě, když v símě — lépe na
podzim — páda zahrada do hloubky 40—80 cm
zryjeme a probodíme, rigolujeme a pak náležitě
pohnojíme. Pak se všechna zelenina po léta opět
dobře daří.

Stromy a lesy vysměňují krajiny. Je-
diná bítva čili bítva vypělá, ani 300.000 lipinská
mající, za letního parna potřebuje 60—80 kg.
vody za jediný den, má-li volně stanoviště. Buk
50—60 let starý za den spotřebuje průměrně 10
kg vody, buk 115 roků starý 60 kg. vody. Tedy
hektar bukoviny v době letní za den vyčerpá
25.000—30.000 kg. vody. Část vody upotřebí ku
stavbě buněk, bunčiny, dřeva, bříkvičky, srnek
škrbových a ostatních součástek. Ostatek potře-
baje k rozpálení, upravení a dopravení dřeva na
příslušná místa, načer se vypaří. Z toho patrné,
že stromy a lesy pádu vysušují, a velké části i
odvodňují, tak že i v tomto směru nám prokazují
služeb neocenitelných.

Proč hyneme? Kdysi ahrasovali jsme
veškeré své potřeby z vlastních výrobků a ještě
prodávali jsme sousedům, a tak náš národ bohatl.
Nyní na drabé peníze kupujeme kde co je z ci-
ziny. Odbodili jsme svůj kraj a s ním i lázeň a
konopné plátno, sukno z domácí vlny — a kupu-
jeme bavlnu zamerakou. Vydáme ročně sta mili-
onů. Vařili jsme polévky z domácích plodin. Nyní
musíme se „občerstvit“ kávou — dáváme cizlné
miliony za kávu srakovou. Jedli jsme svou kaši
prosnou a pohanceou, krupici a kroupy z vlast-
ního zrní. Nyní musíme jísti ryži a jiné cizokrajné
potraviny a vydáme za ně miliony. Pekli jsme vy-
tečený chléb s domácí vlnou, nyní se ne-
obojíme bez chleba továrnícky z cizí mouky vy-
robeného. Slovem: vydáváme stále tisíce milionů
do ciziny a proto hyneme a zhyneme, neobrátime-li
zavčas.

Omluv. vystoupil už na 28 1/2 K za suroviny, na 30% K bílé zboží komerční. To jsou zase ceny, jež nikterak neodpovídají řepě za 2:10 až 2:30 K kopecké! A to přes všechno to, že se kartel rafinérů rakouských stále rozbíjí. Ceny jsou tak pěkné a výhodné, že závody nechť se nechají vést určitým množstvím a chtějí nastoupit cestu: kdo včel

Varšavští kožešníci nabídli Praze, aby brala všechno kožešinové zboží od nich a ne z Lipska. Mají to sami z první ruky, protože Rusko je dovozcem kožešin pro celý svět a Varšaváci chodí přímo nakupovat do Sibíře (do Irbitu). Nač tedy od slovanského prodáváče ke slovanskému kupci chodit přes německá vrata, kudy zadarmo jistě nepouštějí!

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2%, dle výpovědi.

Věškeré půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Školský obzor.

Ředitelství o. k. ústavu kn. vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá přihlášky externistů ke zkoušce zletlosti do konce měsíce února 1910. Externistky uvedtež v žádostech důvody, proč žádají, aby směly maturovat na zdejších ústavě. K žádosti jest přiložiti: a) Vysvědčení maturitní anebo poslední školní vysvědčení. Všem, kdo nabýli vysvědčení zletlosti na střední škole anebo na lycin v letech 1908 anebo 1909, jest mimo to předložiti též všechna vysvědčení pololetní a nejvyšších tří tříd b) Křestní list, jenž svědčí o tom, že jest žadatel 19 let (dispens věku není přípustná.) c) Vysvědčení o způsobilosti k učitelskému stavu od lékaře úředně ustanoveného. d) Vysvědčení o mravní zachovalosti, není-li žadatel ustanoven ve školní službě. e) Výpověď života a způsobu, jak se vzdělával. 2. Žádosti externistek za připuštění ke zkoušce způsobilosti ze ženských ručních prací přijímají se do 15. dubna 1910.

Statistika národního školství v Čechách v r. 1908. Veřejných škol obecných v Čechách jest celkem 6498 s 18.003 třídami; čistě chlapeckých obec. škol jest mezi nimi 364, pouhých dívečích 389; ostatní jsou pro obojí pohlaví. 3196 škol má vyučovací řeč českou, 2302 německou. Zde patrně, jak se děje i jina českému lidu, přibližně-li k samému úřednímu sčítání; má národ má míti dle poměrného počtu hlav o 250 obec. škol více, tedy o 4.56%. Na jednu třídu připadá v celé zemi průměrně 56 dětí (v českých okresech 57, v německých však pouze 54).

Městanských škol jest v zemi 599 a to 344 chlapecké a 255 dívečích; dohromady mají tyto školy 2268 tříd. 367 měst. škol má vyučovací řeč českou a 232 německou.

Franciina zavedena jest na 342 měst. školách, angličtina na 6, téznopis na 50, psaní na stroji na 7, hra na housle na 127.

Práce ve školní zahradě jest zavedena na 385 měst. a 4220 obec. školách; školní zahrady jsou při 5108 školách, k tomu také při 1079 školách pokusná hospodářská pole.

Pomocných tříd pro slabomyslnou mládež jest 6. V Luži jsou dvě třídy pro skřofalosní děti při sanatoriu, v Něm. Brodě jest závěrná třída pro děti, které nebyly přijaty z obec. školy do městské.

Pro mládež škol odrostlou jest při veřejných obec. školách 187 hospodářských pokrač. kursů, při měst. školách jsou 44 jednorocní kursy učebné (tak zv. čtvrté třídy městské). Takéž jest při školách 15 dívečích kursů pokračovacích.

Pro děti ve věku školou povinném jsou v zemi 4 ústavy hluchoněmých, 1 pro slepce, 1 pro slabomyslné a 16 vychovatelů (útlum a polépkou).

Mateřských škol jest 355 se 792 pěstounkami a 24.087 dětmi; opatroven jest 166, v nichž nachází útluk 13.476 dětí; jesti jest 72.

Polévkových ústavů je 1755.

Soukromých obecných škol s právem veřejnosti jest 167 o 425 třídách; z nich má 98 vyučovací řeč českou, 69 německou. Měst. škol soukromých s právem veřejnosti jest 19, českých 8, německých 11.

Věškeré mládeže ve věku školou povinném jest v Čechách 1,154.334 (loai 1,143.780) dětí, jest 577.945 chlapců a 576.389 děvčat. Měst. školy městské navštěvuje 103.752 dětí, veřejné školy obecné 1.001.172. Ze cel. nár. škol českých chodí 701.544 dětí, do německých 425.314.

Ministerstvo školství knižní a výměrní na rok 1910, předložený ke konci října, že vlna celkové rozpočtem vládního rozpočtu vyjde 10,001.172 Kč, což činí 4 procenty celkové výdaje, jest čin 2001 a pát milion Kč. Z toho připadá na ústředí 7,089.366 Kč, na kultus 27,140.296 Kč a na vyučování samo 68,671.910 Kč.

Položka tato jest o 3,188.950 Kč menší než vloni, což lze posléh vysvětliti tím, že letos vydání na stavbu a koupě budov jsou zatrasena do rozpočtu ministerstva veřejných prací. V rozpočtu ministerstva v oddílu „Obecné školy“ zatraseny jsou též ústavy pro vzdělání učitelů a učitelek; vykazují vydání ve výši 6,881.662 Kč. Z toho připadá na rakouská pedagogika se cvič. školami 5,948.576 Kč. V roce 1910 zřízeno bude jedno nové pedagogium vyučovací řeči polekon a rusínskou v určeném dosud místě východní Haliče. Zbytek vydání v oddílu tomto určen jest na vydržování německých menšinových škol, a to 3 v Terstu, 2 v Pulji a 1 v Tridentě, dále na podporu obecného školství v Přímorí, Solnohradsku, Tyrolsku, Dalmácii a v Haliči, konečně na podporu opatroven, výchovy slabomyslných a slepých, výchovy tělesné, šk. linců zahrad a hospodářských škol pokračovacích. 9840 Kč věnováno je na kursy při učitelských ústavech pro abiturienty škol středních, 250.000 Kč na stipendia ústavů učitelských a j. a 64.000 Kč na kursy pro učitele škol měšťanských.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Keijlové, která právě v podepsaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější drahoty vařit

levně a
ohutně

je opravdu uměním; cena knihy je 2 Kč, vázané Kč 2:50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knižnictví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Sociální besídka.

Děchody kapitalistů. Stálým mohutněním kapitalismu jest zcela ospravedlněna veliká ostrážitost a sebeobrana dělnictva. V lidovém Švýcarsku není dáno kapitalistům tolik možnosti k velikému hrabání jako ve státech jiných. A přece — jak obrovské příjmy tam sbrabují kapitalisté beze vši práce! „Ostschweizerische Arbeiter-zeitung“ uveřejňuje o tom některé zajímavé cifry, čerpané přímo z kursovních listků kapitalistických. Tedy na př. všeobecná úrazová pojišťovna „Zürich“ v letech 1904—8 vyplácela 30 procent dividendy. Ve švýcarských akciových společnostech vypláceny roku 1908 dividendy: v průmyslové společnosti pro Schuppe, Basilej 23:5 procent; švýc. úrazová pojišťovna ve Winterthuru 23%, pojišťovna požární 22%, všeobecná pojišťovna „Helvetia“ 20%, atd. Privátní pojišťovací ústavy, jež ve Švýcarsku zmohutněly, vykazují neobyčejně tučné dividendy v letech 1880—1907. Ve 48 letech vyplácela anglická společnost „Marine“ čtyřicetkrát dividendu 44%. Bad. pojišťovací společnost vyplácela průběhem této doby čtyřicetkrát 20 i více procent dividendy. Tři francouzské pojišťovací ústavy na život ve Švýcarsku vyplátily za rok 1907 dividendy: Compagnie d'Assurances générales sur la vie, Paris 201:4%, La Nationale, Paris 108%, Le Phénix, Paris 104%. A tak má kapitalismus z velikých neštěstí lidských znamenitě kšeftovní hody.

Soudružka proti všeobecnému hlasování právu. V listě „Socialistische Monatshefte“ píše soudružka Wally Zepplerová: „Věru lze správně a dosti lehce pochopiti, že demokracie a všeobecné hlasovací právo nepředstavují a všech podmínek prosteďek pokroku a že nepomáhají vždy k přechodu nejintelligentnějších náhledů. Naopak působí proti kultuře a pokroku, pokud nestojí masy na jisté vzdělanostní výši. A i v tomto případě mohou se povznést ve svých výsledcích pouze na úroveň tohoto průměrného vzdělání, nikoli na úroveň trochy poznaní, jež vidí dále.“ — Soudružka jest dobře ostrovtip rudých zná; poněvadž ona pravdy o lide, který mají právo nejvšednější. A co se dříve soc. demokracie nakřídili, že lid si dovede vládnout sám, že „uvědomělá dělnictvo“ (ovšem radě) samostatně dovede k nápravě provéstí veliké reformy, až k tomu bude dána příležitost všeobecným hlasovacím právem! Zatím však rudí poddání slepě a poslušně přežívají to, co jim předkládá v tisku několik bystřejších předáků.

Ferrerevec zradil svou zásadu. Sociálně-demokratický učitel v Quegrée v Lutychu zastřelil svou ženu. To je událost, která bohužel není ojedinělá. Než událost v Quegrée má zásadní stránku, kterou právě belgický tisk se obírá Učitel, který účastnil se v prvních řadách ferrerovských demonstrací, zastřelil svou ženu pro nevěru. Belgický tisk se táže: Jakým právem socialista, hlásající volnou lásku, usmrcuje svoji družku, která užila své svobody? A „poprava“ stala se při usouzených dovětech, bez obháje, bez svědků. A dále: socialisté lidšívají brázu poprav justičních. Byla poprava ženy, která v kuchyni z blízka ranou z revolveru bez vyšetřování byla skolena, méně hroznou? Socialisté hlásají, že jejich učení očistí ovzduší společnosti. Manželé budou prý se v míru vylučovat. A zde užilo se revolveru. Žena mohla svému muži-katovi říci: Jednala jsem dle zásad strany, k níž i ty náležíš. — Tolik belgický tisk o theorii a praxi sociálních demokratů.

Dělníkovi má býti vyplácena mzda na hotovosti. Dělník podepsal prohlášení, že svoluje, aby mu ze mzdy bylo sraženo tolik, mnoho-li u hokynáře mezi týdnem potravin vybere, nežť mu majitel živnosti v sobotu určitý obnos z týdenní mzdy srazil. Když byl dělník propuštěn, žáloval na doplacení takto zadržené mzdy a zaměstnavatel byl k náhradě odsouzen. Jelikož uvedená úmluva je totožna s úmluvou, aby dělník předem své potřeby od hokynáře J. odbíral, jest ona úmluva § 74. c. z. f. neplatnou, poněvadž přiči se ustanovení § 78., odst. 4. z. f.

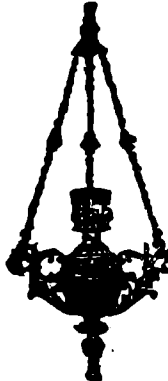
Obrovská korupční aféra italské soc. demokracie. Vynikající člen italské sociální demokracie poslanec Ferri byl vyloučen ze strany. Dle odhalení, které učinil soc. professor Labriola, stalo se tak proto, že Ferri hleděl soc. demokratickým vřdcům přilíh na prsty. Vřdcové byli prý ve spojení s třemi velkými milánskými bankéři, kteří měli své kapitály uloženy v severo-italských podnikcích sociálně demokratických a vytloukali z nich veliké zisky. Tato korupce podporoval prý také odstoupilý ministerský předseda Giolitti, který si vykoupil klid soc. demokratů tím, že konsorciu socialistickému zadal stavbu dráhy v Reggio.

Sociální zápas v Německu. Vedle mohutné organizace dělnické stojí tam ještě mocnější organizace pracedárců. Kdežto dělnictvo má svých 2,422.000 členů zorganizováno vlastně ve čtyřech politicky i organizačně oddělených skupinách, jest organizace zaměstnavatelů politicky a zájmověji těsnější, jednotnější, až není jednotná úředně. V polovici r. 1909 vykázano 2592 spolků zaměstnavatelů, které dle odborů jsou seskupeny ve 127 ústředních svazech. Podrobnější statistika vyazuje: 118 svazů soustřeďuje 159.405 závodů a 83 svazů soustřeďuje zaměstnavatele, kteří dávají práci 3 647.147 dělníkům. Tak vlastně svazy pracedárců vládnou asi dvojnásobným počtem dělnictva, než co jich mají sdruženo dělnické svazy odborové. A tato situace zajisté zase jest důkladnou čarou přes proročké rozpočty Marxovy.

Veliké překážky sociálního pojišťování. Soc. demokraté lidli všeob. starobní a invalidní pojišťování prostomyslnému lidu jako věc jednoduchou, snadnou. Jen prý potřebí trochu dobré vůle na straně měšťáků! Zatím soc. demokratičtí virtuosové nyní stojí nad předlohami v rozpáech. Co tu nejtrůnějších překážek a spletitých otázek! Výbor pro sociální pojišťování prohlášen permanentním (stálým), aby mohl pracovati i v době parlamentního klidu. Výbor pojišťovací posl. sněmovny projednal první obsahlou část vládní předlohy a vrátil ji výboru užšímu, aby ji znovu přepracoval a přitom povolal interessenty a zástupce různých stavů k posudku. Tudiž užší výbor 16. listop. začal pracovati. Povolání lékařů, aby se o návrhu vyslovili. Dělníci zabránili do pojišťování všichni; ale úředníci jenom do výše ročního platu 2400 Kč. Když hranici tu chtěl výbor překročiti, úředníci sami protestovali. Lékaři pak silně protestovali, protože by největší díl pacientů vůbec byl pod nemocenskou pokladnou, která platí sníženou taxu, tak že by se příjmy lékařů, beztoho málo placených, ještě více zmenšily. Korporace zemědělské nejevily chuti ani k pojištění majitelů půdy, ani k pojištění zemědělského dělnictva. Průmyslníci zase nafíkali, že dle stavu věcí bude jim uloženo břímě větší, než jak vláda vypočítala; též žádali, aby pojištění dělnictva průmyslového bylo odloučeno od pojištění dělnictva zemědělského. A co zástupci soc. dem. dělnictva? Ti našli na vládní předloze tolik ohyb, že by vlastně musila celá padnouti, tak že by se musila sama od počátku; pro soc. demokraty zbývá vlastně z celé osnovy přijatelný pouze návrh, aby se pojištění stalo skutkem. A tak se posud nevykonalo pozitivního skro nic. Kdyby začala řeč o návrhu soc. demokratů, pak by odpor jiných interessentů byl ještě prudší, než jak se javi dosud. A na sociální demokraty jest potřebí pozoru největšího. Již nyní mají rozpočítáno, kolik svých stoupenců

usadí na místa úřednická, až pojištění nastane. Pak by na útraty pojištění dostali hojnost levných rudých agitátorů. A jak velký prospěch by měli dělníci sami bez rozdílu stran z toho pojištění? Vzpomeňme na úrazovou pojišťovnu, v níž se dobře daří — rudým úředníkům. Není ovšem s podivem, že sama „lidová“ Francie se starobním závazným pojištěním dělnictva nespěchá. Všeobecné starobní pojištění schválila tam sněmovna již 23. února 1906. Senát pak začal o zákoně rokovati teprve 5. listopadu 1909!! A mění na zákoně tak mnoho, že sotva bude k poznání.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4½% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy, cibáky, nádobky, paténky, paciškály, svícny, lampy, křtitelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbrí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výrobky zasílá na úhradu franko bez záruční kauce. Vše se posílá poštou. Práce ruční.

JAN STANĚK,
pasíř a cizoložník
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

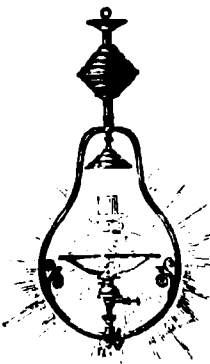
Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlakování
oltářů, kazatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,
zlacení písmen a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.
Čestná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze nebo rýze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učtíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Veledůstojným látkám na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Starší nábytek,
zachovalý, měkký i tvrdý za každou cenu
na prodej
v továrně fy.
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Nádherný gothický lustr
celý zlatený, pro 24 svídek
levně prodám.
K. Zavadil,
odborná dílna pasířská v Hradci Králové

Gasolinové lampy „ideal“
svítivosti 75—100 norm. svíček

obdržíte
v odborném osvětlovacím a elektro-technickém závodě
Josef Ježek
v Hradci Králové naproti Grandhotelu.
Zároveň ceníky zdarma.
Žárová tělíska na křídlo, petrolej, gasolin i plyn velmi levná.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer, Hradec Králové,
podává rychle a spolehlivě veškeré správy obchod. i soukromé, provádí též
půjčky
na hypotéky i na úvěr osobní bez ručitelů na měsíční splátky.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korunní (balda-chýn), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na úhradu zasílá se vše franco.

Legitimace do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867
dostati lze levně
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Nádherné dary!
Madonny a Krista
a vůbec veškeré druhy
obrazů, zrcadel a rámečů,
jakož i nejrůznější
umělecké výrobky
doporučuje levně
závod umělecký a papírnický
Jos. Kieslicha
v Hradci Králové.
Vlastní dílna na zářezování.
Obrovský výběr dopisnic
a všeho zboží papírnického.
Chvalné známý domácí výrobní pramen od r. 1891.

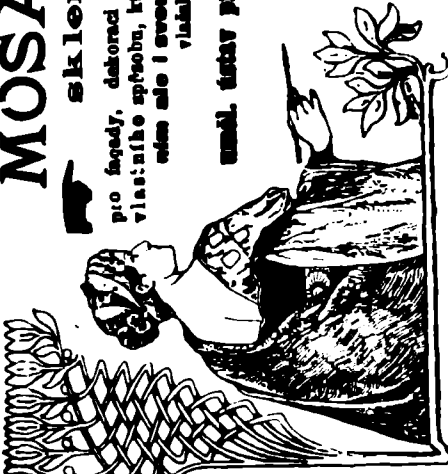
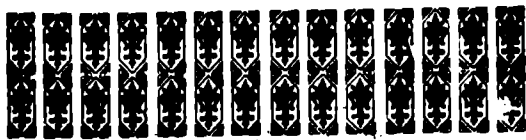
Doporučujeme našim rodinám Kolínskou cikorku!

okresní výbory, městské rady, obchodní a živnost. komory po případě i posádky ústavy a společenstva místní. Pro příslušníky pražské dárny bylo museu král. hlav. městem Prahou ku dispozici několik řádných stipendií a K 50.—. Obchodní a živnost. komora v Liberci dala museu ku dispozici jistý obnos, z kterého poskytnuty budou nemajetným účastníkům z obvodu komory liberecké podpory a 55 až 65 K. Kurs jest zároveň přípravným kursem pro kandidáty fakultativ. zkoušek mistrovských (dle § 114. a živn. řádu). Přihlašné listy do kursu vydá neb zašle na požádání kancelář musea.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 8. ledna 1909. 1 hl pšenice K 19.80—21.70, žito K 19.60—19.80, ječmene K 10.00—10.80, prosa K 12.00—00.00, vřes K 00.00 až 00.00, hrachy K 26.00—26.00, oves K 7.00—7.40, šedky K 24.00—26.00, jablek K 25.00—00.00, kroup K 20.00—42.00, bramborů K 4.80—5.00, jetelového semene červeného K 118.00—120.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 112.00—120.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 18.00—17.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—14.50, 100 kg pšeničných otrub 14.00—14.50, 1 kg másla čerstvého K 2.26 až 2.80, 1 kg másla převařeného K 0.30—0.00, 1 kg sádla vepřového K 2.10—0.00, 1 kg tvarohu 0.28—0.30, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa ovesu K 0.00 až 0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.20—1.80, 1 hl cibule K 4.40—5.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 pytel mrkve K 1.60—1.80, 1 kopa okurek 0.00—0.00, salát K 6.00—9.00, 1 bečka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 7.00—15.00, 1 hl hrachů K 0.00—00.00. — Na týždení tra v Hradci Králové dne 8. ledna 1909 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 249 hektol., žito 248, ječmene 49, oves 260, prosa 0, vřes 8, hrachy 7, šedky 3, kroup 0, jablek 0, jetelového semínka 28, olejky 00, máku 8. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, ovese 0 kop, kapusty 15 kop, cibule 22 pytlů, okurek 0 kop, salátu 0 kop, mrkve 15 pytlů, brambor 78 hl, salát 43 kop, drobné zeleniny 30 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 beček, hrachů 00 hl, jablek 38 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřů 18 kusů, podvinčat 841 kusů, kůnat 0 kus.

MOSAIKY
skleněné
pro fasády, dekoraci vnitřní, nejnovějšího, vlastního systému, které nejen vzhledem, ale i svou trvanlivostí mnohdy překonávají, hotoví
uměl. řemeslníci
B. Škarda,
Brno.
I. pospěly pro chrám
a v obnovení mosaičky
bezplatně

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

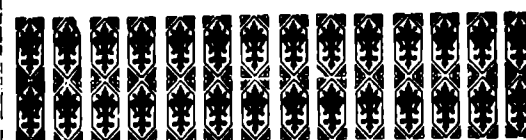
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *sladními listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení velkých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přeneseno, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revide-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše snailám jen posvěcené
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu splácat bez přirátek.
Sta odporuční a čistých umění po ruce.
Prosim veledůstojného duchovenstvo o laskavou přísluš-
a dárnu závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových stůl.

Oleř

třikrát čistěný

řepkový olej

na skladě má

K. Zavadil,

pasíř a ciseleur v Hradci Králové.

Fotografie
PŘI SPĚTIL UMĚLCEM!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEKONEČNĚ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE
J. FLANGHANS FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ, ARABENTIN
PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ

Umělecky pracované
OBRAZY, KŘÍŽOVÉ CESTY,
OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,
SOCHY TĚLA PÁNĚ VZKŘÍŠENÍ
KLEČ. ANDĚLŮ
dovoluje si veledůstojnému duchovenstvu
nabídnouti absolvent c. k. odborné školy
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,
DÍLNA
PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE DŘEVA.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 19 nové číslo Ma-
lého náměstí, dříve přem-
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se barevnými
rámci, střešními,
veškeré rozpočty, skizmy i odborná rada bezplatně, bez
však závaznosti k definitivní objednávce.
Neslouží veřejně i písemná poštovní úmění.
Založeno roku 1896.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA
PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN
TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY
V HRADCI KRÁLOVÉ
PALACEHO TR. C. 352., VEDLE GRANDHOTELU.
Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.
Speciální instalace chrámt, illuminační osvětlení oltářů a j. p.
Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.
Sklad osvětlovacích těles a instalačních materiálů.
Dodává a nainstaluje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vém.
města Hradce Králové.
Projekty a rozpočty na požádání.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 14. ledna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Vlasatice.

V Památkách staročeského bodrého protestanta Mikuláše Dačického z Heslova čteme při r. 1479: „V pondělí př. sv. Přiškau kometa viděna byla.“ Při r. 1532: „Kometa hvězda vycházela na východ slunce po hodině 16.“ Při r. 1539: „Kometa hvězda ukazovala se na obloze nebeské, paustěje od sebe paprsek dlouhý ku poledni. A toho také roku při pam. sv. Voldřicha při východu viděna jest tři slunce pojednou vyšla, čistá, jasná, z dále jedno od druhého na hony zdíli.“ Při r. 1577: „Při času pam. sv. Martina kometa, hvězda ocaseť, divná, vycházela a ukazovala se na obloze nebeské, paustěje od sebe paprsek dlouhý, velmi jasný a střetadlný k východu slunce.“ R. 1596 zase kometa pouštěla „od sebe paprsek kolmo vzhůru.“ Také při r. 1618 oznámeno objevení se komety. A r. 1619 „hvězda opěty jakási podivná, jasná a se třpytící dnem nočních viděna byla v obloze nebeské, jako by dvojitá bylo.“ Patrně, že naše země viděla tedy vlasatice dosti často. Byla u nás spatřena na př. též r. 1682, 1769, 1835, 1843, 1858, 1861.

Jakou mají podstatu ty obrovské pouťnice, jejich příchod budí veliký strach zvláště u lidí pověrčivých? Na vlasatice vidíme 1. velice světlé jádro, jehož průměr jest poměrně krátký, zřídka přes 740 km. 2. Obal mlhový, který obklopuje jádro; průměr jeho může obnášeti až miliony kilometrů. 3. Ohon, který jest bezprostředním pokračováním obalu; od jádra slabne jeho světlost stále více. Objevily se sice vlasatice a dvěma i více ohony, leč některým kometám scházel zcela; ohon bývá obyčejně od slunce odvrácen. Hvězdáři soudí, že plynovitý v kometách jest uhlíkovitý. Látka, z níž vlasatice sestává, jest velice řídká, zvaná „prachem světovým“; skládá se dle dobrosodání odborníků z uhlíku, vodíku, kyslíku, sodíku a kovu.

Některé vlasatice jsou poměrně velice c-brovských, jiné zase jsou malé, takže lze je viděti pouze dalekohledem. Veliká hrůza povstala v lidstvu, když se objevila r. 1843 (20. března) na obloze kometa s ohonem skoro 300 milionů km. dlouhým. Jsou to rozměry nesmírné, převyšující každý lidský pomysl. Vždyť délka ta byla dvakrát tak velká, jako jest vzdálenost naší země od slunce. Kometa zvaná Donatiho, jež se objevila roku 1858, měla délku ohonu 81 milionů kilometrů. Ohon komety Halleyovy, již nyní jest věnována všestranná pozornost, obnáší r. 1456 svou délkou jednu třetinu viditelné oblohy. Jasnost komety jest někdy tak veliká, že ji můžeme i ve dne viděti a že její jas mění noc v den.

Komet jest veliké množství. Proslulý hvězdář Kepler nebyl daleko od pravdy, když pravil, že jest vlasatic jako ryb v moři. Okem lidským a dalekohledem lze ovšem pozorovati jenom některé. Kdyby byli měli staří národové tak znameníť hvězdářské pomůcky, jaké jsou po ruce nyní, bylo by vlasatic do této chvíle ze země pozorovaných o několik tisíc více. Přece však již jsou od hvězdářů odhadnuty dráhy skoro čtyř set vlasatic.

Vlasatice pohybují se ve vesmíru nejrůznějšími směry, rychlostí obrovskou, leč v dráhách pravidelných. K naší sluneční soustavě náleží vlasatic nejméně 18; na nich lze dobře pozorovati, jak přitažlivost slunce a jiných těles působí na jejich dalekosáhlý pohyb. Obecně lze říci, že komety pohybují se kolem slunce ve dráhách vejčitých (v dráze silně sploštěného kruhu). Čím více se blíží kometa slunci, tím rychleji letí; na př. r. 1843 přiblížila se obrovská kometa tak blízko, že její vzdálenost od slunce obnášela pouze třetinu vzdálenosti měsíce od země. Tu se hnala vpřed rychlostí 662 km. za vteřinu. Když se vzdalovala od slunce, klesala její rychlost až na pouhých 24 metrů za vteřinu.

Proč však obrovská přitažlivost slunce nepobíhá komety, jakmile se přiblíží přiblíží? Tu nutno říci na mysl, že s rychlostí roste

také síla odštědivá. Působí na ni též silně přitažlivost těles jiných.

Leč že by blížící se kometa Halleyova k zemi tak byla přituzena, až by nastala zde katastrofa, nedá se naprosto mysliti, třebaže lidé, ohtějící buditi senzací, horlivě strašnou katastrofu předpovídají. Proslulý Newcomb praví, že by dříve slepec trefil ptáka ve vzduchu, než by nastal okamžik srážky země s jádrem komety. Obal pak jádra komety jest velice řídký, takže skrze něj jsou viděti i malé hvězdy. Ještě řídkší jest látka ohonu, daleko řídkší než malá mlha na povrchu země. Jestliže jest pravdou, že v ohonu jsou pevná tělíska (meteority), pak byly by tak daleko od sebe, že by na jednu krychlovou míli nepřipadalo ani jeden meteorit. Kdyby země takovým ohonem prošla, pak bychom byli pouze svědky padání četných meteorů, a viděli bychom více lávavic. A důkladná srážka s kometou — k níž vůbec nedojde — by byla zkáza komety, nikoli zeměkoule naší, která má nepoměrně pevnější hmotu než kometa. Jemným závojem nebo pavučinou nelze rozbít masivní kouli. A konečně naše země v 18. století prošla dvakrát ohromným ohonem vlasatice, aniž měli lidé o tom tušení. Úžasná jest rychlost, s jakou všechna tělesa nebeská letí; ještě více ohromuje mysl lidskou obrovská velikost slunce, oběhnic a komet. Leč všechno to jest řízeno neobháhlou mocí Boží s takovou pravidelností, tak mondně, že právě nejproslulejší hvězdáři klesali před Bohem na kolena s úctou největší. Bůh řídí svými zákony i běh komet a tak mohou slabí, malomocní lidé volati s básníkem v pevné naději: „Jeme děti maličké, my to víme, Tomu však, jenž hvězdy hlídá, také my se nestráíme.“ Jediny člověk krví Kristovou vykoupení, byť by byl nejslabší, má u Boha větší cenu, než všechny vlasatice.

Ovšem důvod k jisté obavě jest přece; při velkém přiblížení komety k zemi nastávají často následkem její přitažlivosti nepravdivosti v povětrí, které mohou zaviniti škody na polní úrodě a spůsobiti různá neštěstí na moři. Leč to se stává ještě častěji z příčin jiných, které mají svůj původ v slunci. Halleyova kometa oběhne vytyčenou dráhu kolem slunce a stane se lidstvu pouhým okem viditelná jednou za 76 let. Právě tento rok tudíž přišla zase její chvíle. Již ji hvězdáři vidí dalekohledem, v dubnu již ji spatří každý, blíže slunce její světlo se valně zvýší a dne 19. května bude zemi nejbližší. Ohon její bude směřovati k zemi.

Volné listy.

Pytejí se dle Macharovy vědomosti. Proti-katolické zuření jest báječnou saní, které svoidomyslností hásejí do jónu všelikou potravu. Obluda tato je stále hladová a stále neunavně. Fve: Dej, dej! Po každém soustu stisknuté čelisti přišerně zachrastí a rozvírají se opět. V nové době za krmíče tohoto strašidla najat byl Machar. Po povýšení však od volných myšlenkářů za čestného předsedu nemožno mu ujmáti hodnosti a třeba usnati, že vlastně byl jmenován vrchním krmíčem s prominentním poplatků a se služným čtyři sta korun za každé krmení.

Když se krmilo v Mladé Boleslavi, upravil Machar mimo jiné také to sousto, že církev a její organizace vznikla velmi pozdě po dobách apoštolských. Nejprve prý bylo hysterické mučednické šílenství, mající příčinu perverze, a pak vznikla církev. Pro slaboduché znamená blábolení Macharovo ovšem poslední slovo o církvi, a proto musíme antickou togu jeho opět důkladně vyklepat. Slovo vývoj, které se stalo kouselným proutkem novodobých frází, má určenou sílu i ve vzniku katolické církve. Řada papežův a biskupů nepočíná se tedy od apoštolů, nýbrž jest vývojem institucí časovou.

Jak povstal primát papežský, jak vznikl

episkopát? Odpůrci tvrdí, že prvotní křesťanská obec neznala hierarchických úřadů biskupských a úřadu papežského. Všichni křesťané měli plnou náboženskou samostatnost. Brzo ustavilo se kolégium tak zvaných presbyterů (starších), kteří byli v čele křesťanské obce. Toto kolégium asi bylo základem, na němž povstal úřad biskupů, kteří byli lidem voleni a kteří původně neměli ani právomoci spravovati ani učiti. Později dle Starého Zákona přibýlo ještě kněžství, a teprve v druhém století počali býti nazýváni nástupci apoštolů. Na tuto moudrost z Německa k nám přinesenou připíal se Machar jako klíště na kůži. Jenže Macharovi zavaluje cestu pozoruhodná maličkost, totiž dějinná skutečnost. Ještě za života apoštolů jmenují se biskupové, presbyteri a diakoni. Dle sv. Pavla církev není konglomerátem nábožensky stejně oprávněných jedinců, nýbrž tělem rozličných údů, společenským organismem nadřazených a podřazených. Mezi nejpřednějšími údů mimo apoštoly jmenuje sv. Pavel biskupy a diakony. Dle listu k Židům jest jim kázati slovo Boží, dle Skutků Apoštolských a dle listu sv. Petra jsou určení k tomu, aby řídili církev. Klement Římský, žák sv. Pavla, praví: „Kristus jest poslán od Boha, sv. apoštolé od Krista. Sv. apoštolé, kázav v městech i na venkově, nejen ustanovili první biskupy a diakony, ale kromě toho sestavili pravidla pro ty, kteří po smrti prvých biskupů budou jejich veřejný úřad spravovati.“ Po sv. Ignáci, který byl druhým nástupcem sv. Petra v Antiochii, zachovalo se sedm listů, ve kterých věrnost k biskupovi a příslušnost k oltáři označují se jako charakteristická známka pravého křesťanského smýšlení. Sv. Polykarp, žák sv. Jana, jak víme od Irene, byl ustanoven od sv. apoštolů biskupem ve Smyrně. Jiný žák sv. Jana, Papias, byl biskupem v Hierapii. Církevní dějepisec v polovici druhého století Hegesipp vypravuje, že po rozboření Jerusalema sv. apoštolé Filip, Ondřej a Jan v hlavním městě ustanovili biskupem Simeona. Hegesipp uvádí také, že na své cestě do Říma ve všech křesťanských obcích uznával biskupskou důstojnost a postupně následnictví.

Jedním z nejdůležitějších svědkův apostoličnosti církve jest sv. Ireneus z druhého století. Pocházel z Malé Asie a byl biskupem v Galii. Znal z vlastní zkušenosti církev Východní a Západní. Jako žák sedával u nohou sv. Polykarpa, žáka sv. Jana a rozmlouval s mnohými, kteří mu vypravovávali o působení sv. apoštolů jako očití svědkové jejich. Jádro jeho svědectví jest: „Ve všech církvích jest tatáž víra a biskupové v přímé posloupnosti od sv. apoštolů. Všichni biskupové jsou pastýři jedné církve a všechny církve jsou apoštolské ve spojení s církví římskou, kterou založil sv. Petr.“ Odpůrce sv. Irene, tak zvaní Gnostikové, byli bystří a obratní lidé a pro své schopnosti nazváni byli bohoslovci druhého století, ale přece nikdo z nich ani sv. Ireneovi, ani ostatním obrátcům a spisovatelům církevním nemohl čeliti v důkazech o apostoličnosti církve. Proč tito Gnostikové nepokusili se o podobnou organizaci církevní hierarchie, kterou měli před očima, proč nezaložili křesťanské obce? Chutí a odvhy jim nescházelo. Proč tedy tak neučinili? *Protože přišli pozdě, a jelikož byli od věroješka, jak správně poznamenává Tertulián.* Co naplat, historické křesťanství bylo hned od svého počátku církevně organizováno a mělo posloupnost biskupskou jako rozhodující známku své pravosti a ryzosti. Proto slova Macharova: „*potom vznikla církev*“, jsou pouhým udeřením do vody.

Jak vznikl v církvi nejvyšší úřad pastýřský neboli primát? Proti katolické kritice neuznávají zásadního významu slov, která promluvil Kristus Ježíš k sv. Petrovi, jako nejvyšší hlavě a řediteli církve. Avšak, slyšíme toto svědectví! „Všichni protestantští theologové“, praví známý Pfleiderer, nemohou rozumně pochybovati, že ono místo (u sv. Matouše 16, 18) neobsahuje slavného prohlášení primátu Pe-

trova. Petr ustanoven tu základem církve, majitelem klíče, suverénním zákonodárcem, jehož rozhodnutí o tom, co jest zakázáno nebo dovoleno, má platnost božsky sankcionovaného zákona.

Když historická kritika nepřátelská novověká, co s místem tak jasným sobě počítá, hnala útokem z jiné strany. Řeklo sekrátka, že sv. Petr v Římě nebyl. Ale i tady boj rozhodl vítězství pravdy, takže přiznává i Harnack: „Mučednická smrt Petrova v Římě byla tendencími protestantskými předsudky popírána. Blud tento vykonal svou úlohu tím, že dosaženo bylo jasného poznání o dějinných pravdách, a dnes každý nestranný badatel o bludu tom jest přesvědčen. Všechn kritický aparát, kterým staré podání bylo potíráno, ukázal se býti bezcenným.“ Smrtí sv. Petra úřad jeho nevyvanul, ale přes všechnu nepřítelů století v duchovním a právním smysle zachoval svoji pevnost a jistotu. Ještě před koncem prvního století sv. Klement, plně si jasně vědom své pravomoci, poslal obci Korintské list, v němž napomínal jako nejvyšší pastýř církve. Několik roků po té sv. Ignác psal Římské církvi, jakožto předsedkyni spolku lásky, a pravil: „Obyčejně pčnujete jiné.“ Mimo to odporučuje církvi římské starost o vzdálenou svou církev antiochienskou. Sv. Ireneus velebí římskou církev jako nejctihodnější, s níž pro její velikou autoritu každá jiná musí souhlasiti.

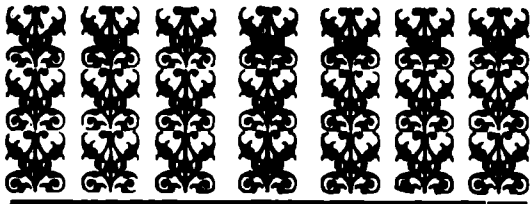
Papež Viktor hrozí křesťanům v Malé Asii vyloučením z církve, jestliže nebudou slaviti římských Velikonoc. „Proč papež Viktor takový edikt odvádí se vydati“, poznává Harnack, „nebylo-li obecně jisto a uznáno, že v zásadních otázkách víry přislábi předem rozhodovati církvi římské?“ Na počátku třetího století byl to papež Kalixt, který co do věroučných a disciplinárních otázek bojoval proti mohutným tehdejšími proudům v církvi vzniklým a rozhodl epornou věc proti nepřítelům svým jako byl Hippolit a Tertullán. Stkvělých výsledků dosáhl jednoduše tím, že se odvolal na římskou tradici. Křesťanství učitelé: Origenes a patriarcha Alexandrijský Dionysius počít vydávati římskému papeži ze své pravověrnosti. V čas pronásledování římských biskupů posílali četné listy na všechny strany církve, na což obraceli pozornost svou i nepřítelští učenci pohanští. Řecký církevní učitel Basilus Veliký píše papeži Damasovi, kterak bylo od dávnych dob stálým mravem římské stolice, že křesťanské obce Východu listy svými utěšovala a podporovala.

Mnohé a různé námitky byly postupem času vymyšleny na dokazování, že přednost římského biskupa, nemajíc původu v ustanovení Kristově, jest pouze umělým produktem lidí a okolností, ale výheň kritiky a postupujícího bádání ve starověku vždy určitěji dokazuje ustanovení primátu Ježíšem Kristem. Proto obzvlášť vhodné přesvědčení nejstarších dob církevních vyjádřil sv. Ambrož: „Ubi Petrus, ibi ecclesia (kde jest Petr, tam jest církev).“

Zkrátka řečeno, Machar ve své jednostrannosti, se kterou třeba míti jinak soucit, nově docela nic o vyhledání, které sjíždělo v nejnovější době historická kritika. Pro Machara plnost a znalost vědecké práce neexistuje a nedívme se proto, že v jeho hlavě vypadá jako po vyhoření. Jak směšné jsou Macharovy zabíjivé samé protikřesťanské, osvětluje také po jisté stránce Mommson. Tento dějepisec německý nevydal čtvrtého dílu svých Římských Dějin proto, že původ a účelství křesťanství a dějinných základů nemohl sobě vysvětliti. Přesvědčující to doklad, že odstranění nadpřirozeného činitele z dějin není tak snadné, jak díl minores, jako Machar, sobě představují.

Nestačí se ani ohlédnouti, a již ženiálnímu kulturnímu historikovi v hlavě samíhá se myšlenka jiná. Pozorně, jak Machar postřkuje do předu císaře Konstantina. Nejlepší panovníci byli prý nuceni tasiti meč proti nositelům orientálního jedu, ale marně. Dle Machara všechno šlechtné úsilí římských císařů pokazil vlastně Konstantin, jenž paktoval s novým nepřitelem, s novým bohem. To byl vstup křesťanství, neboť Konstantin učinil je státním náboženstvím.

Již mncí před Macharem vykládali, že o vítězství křesťanského náboženství nejvíce se přičinil Konstantin. Tento výklad není bez naimnosti a dosvědčuje, jak autorové i epizodatelé jeho jsou slabí, aby pronikli dějinné události. Důležitější jádra sporné věci, musíme posuzovati otázku s hlediska Konstantinovy politiky, kteráž chtěla nechtěje musila přijati jako dokázanou skutečnost, že v Římě jest již většina křesťanů, které dále potlačovati, ohrožovalo by bezpečnost státu. Konstantin tedy, udávav křesťanství náboženskou svobodu, vyjádřil jen skutečný stav věci a dobře usoudil, že prospěje blahu říše, když poddani takovým velikým počtem budou se cítiti bezpeční a když ujezdíce pronásledování pro náboženské přesvědčení, své síly budou moci věnovati vládnímu rozvoji státu. Nehledě

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Založen r. 1888.

Absový kapitál: **Reservní fondy:**
K K
10,000.000.— ca 1,200.000.—

Stav vkladů

koncem měsíce listopadu t. r.
K 25,000.427.32.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

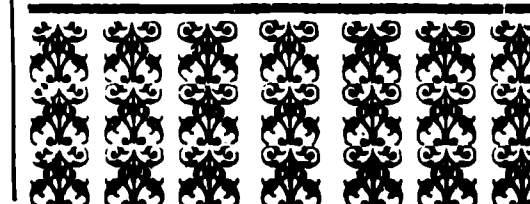
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní
a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

k tomu, že Konstantin o velikosti nového náboženství byl přesvědčen, větší potřebám státu oči zavírat nemohl. O podstatě pomoci křesťanskému náboženství nemáme být ani tu, protože svoboda byla přirozeným důsledkem vítězství, kterého bylo již před tím dobyto nezávěrně na dobré vůli Konstantinově. Toto ovšem Machar nechápe, protože se dívá na historii tak zdaleka, jako hvězdář na hvězdy. Doba pronásledování nazývá Machar hysterickým mučednickým křesťanstvím, které mělo přichut perversce. Ovšem, kdo s takovou duševní perversitou odkryl v Neronovi smazaného umělce, jako to učinil Machar, jedná důsledně, když s touž perversitou chce ohlodávat křesťanské mučednické oběti. Kdo obdivuje se velikosti smyslných orgií Neronových, není schopen podívat se duchovní vznešenosti mučedníků. To jest docela přirozeno, a není v tom záhada.

Mínivše hlavně k soudné veřejnosti, takeme se: jest se všech světů smyslných historií ještě jedina, která tři století měla svědky, již pro její potvrzení umírali? Kdo uměl, aby potvrdil historii Alexandrova, Caesarova? Nikdo! Dělati historii krvi, utvářet své svědectví dějinné tři sta let smrtí a vytrvale smrti — to není křesťanství a perversnost, nýbrž brouzka realnost, která se všemi důsledky přesvědčující pravdy jest nejlépe vystihena výrokem Paschalovým: „Věřím svědkům, kteří se dávají škrtiti.“ A proti těmto slovům francouzského myslitele jest plivnutí Macharovo stupidností tlustou jako odeněk.

Po těchto dokumentech kulturní Macharovy zdatnosti uvedme něco pro zasmání. O přednášce Macharové v Kralupích píše kterýsi pokrokový nadšenec v „Čase“ takto: „Obecenstvo vnímalo duchaplnou jeho řeč a rozumělo jeho vztahu k naší době. Máme se radostí konstatovati, že zájem o pokrok a opravdovou vzdělanost se vzrábá.“

Kdybychom u těchto pokrokových dopisovatelů předpokládali opravdovou vzdělanost, domýšleli bychom se, že padající před Macharem na břícha, pronášejí vlastně na svou modlu krvavé satyry, jako to provozoval duchaplný Petronius vůči Neronovi. Jelikož však z jejich vztahu k dnešní době vysvitá, že na rozum svůj nesmějí nakládati, aby se nezamotali, nelze od nich ote Petroniovy fortelnosti očekávati. Zajiště nic neprosipává velebiti Machara, když celý svět vidí, že syn Heliův všem potřebným vědomostem ukazuje záda. Konec konců všechno nasvědčuje, že inteligence Macharova a jemu oddaných pokrokových vykonává přechod přes Beresinu a je projevu hřívost, kterou si bankrotáři oblíbají před svým pádem...

1 Homer nikdy podřimuje. Dr. Kramář na pražské schůzi prohlásil, aby nebyla lidu brána víra, pokud nebude možno náboženství nahraditi vzdělaností. S první částí jeho výroku souhlasíme, s druhým však nikoli. Druhá část jest již proto také pochybná, že činí ústupky první. Jsouť celé davy lidí, kteří již dnes se domnívají, že jejich vzdělanost skutečně víru nahrazuje. Rozvádíme-li výrok Kramářův podrobněji, děje se tak proto, že učiněn byl mužem směrdatným a že podporuje nebezpečnou povrchnost módního nazírání o vzdělanosti tam, kde vzdělanost jest malomocná. Ostatně jest to otázka, které neřešíme jen my katolíci, ale má tu též své slovo rozum, filosofie a všechna zkušenost.

Hledíme-li k tomu, že věda jest podstatnou částí vzdělanosti, musíme říci, že náboženství a věda svým původem, oborem a cílem zásadně od sebe se liší, a tudíž nemožno mluviti o nějaké náhradě. Ošem styky mezi nimi jsou. Zde jsou zámy ony nejdůležitější otázky člověka: odkud jsem, jaký jest můj cíl a smysl života, jaký jest můj poměr k Bohu? To vše vztahuje se k řádu nadpřirozenému, který nabývá stále většího významu vždy jasnějším poznáváním, že viditelný hmotný svět jest jen částí skutečnosti a nikoli skutečností celou. Poznáváme-li vždy určitěji, že harmonie světa, že úžasná účelnost ve zvířectvu a rostlinstvu jsou jen seznájměním výsledkem, pak musíme nutně uznati, že podstatu a původ světa není v něm samém, nýbrž se ním. Náboženství křesťanské jmenuje tento původ Bohem a vytýká člověku vztahy a povinnosti, které má k nejvyšší Bytosti. Náboženství tedy týká se řádu nadpřirozeného, kdežto vzdělanost (věda) jest přirozeným rozvojem duševních schopností ku blahu časněmu. Náboženství prohlédá k oněm potřebám člověka, o které vzdělanost nemůže se postarati, byť i chtěla.

Ze vzdělanosti zajisté jsou to vědy přírodní, které nejmohutněji zaujímají člověka, a bylo by lze tudíž domnívati se, že by náboženství nahrazovaly nejvíce. Ale, ku podivu, právě vědy přírodní nejvíce rozněcují myšlenky náboženské. Hvězdář, jenž v obrumajících prostorách sleduje a vypočítává dráhy nebeských

těles a jenž pozoruje velkou jejich řád, přirodopysce, jenž v živočišné a rostlinné sféře dle známé předem stanovenou účelnost, nespokojují se tím, co vybadali. A proč nedostávají jim vědecké poznatky? Protože duše jejich chtějí proniknouti za meze poznatelné přírody a protože touží po odpovědích na otázky, které se jim neodolatelně vrtají. Otázky tyto však sebe větší vzdělanost nedovede ukojiti, protože přemáhají se za přirozené hranice.

Proč pak nedostávala vzdělanost Herakleovi, Severrierovi, Ampérovi, Voltovi, Faradayovi, Lapparentovi a mnohým jiným velikým učencům, kteří při veškeré své vědě byli duchově hluboce náboženská? Odpověď jest jen jedna. Protože náboženství vzdělanosti nelze nahraditi, o které pravdě nemusi se ani dlouze diskutovati, neboť jest dána lidem přirozeností samou.

Odkud jsem, jaký jest můj cíl a smysl života? Na tyto otázky odpovídá jen náboženství. Tady právě hlásí se ke slovu světový názor, jak jej podává náboženství křesťanské. Základem tohoto názoru křesťanského jest, že svět jest viditelným a přirozeným zjevením Boha.

Při této příležitosti není zbytečno, zmíníme-li se o dvou pojmech, které nespěšně jsouce rozlišovány, způsobují druhdy nemilé smutky. Třeba rozlišovati totiž mezi pojetím neboli výkladem světa a světovým názorem. Výklad světa v nové době jest jiný, než byl ve starověku. Ptolomeovský výklad na příklad užil, že země stojí a kolem ní se slunce obíhá, kdežto výklad pozdější záležel v tom, že slunce stojí a že země jest jeho obětníci. Výkladem světovým jest také učení o původní minulosti, ze které postupně vyvířela se tělesa nebeská. V nejnovější pak době vzniká zase výklad jiný. Světový názor jest odpovědí na otázku, zda jest Bůh a zda jest posmrtný život. Světový výklad jest tedy něco fyzického, světový názor jest něco metafyzického. Obíhá-li země kolem slunce nebo slunce kolem země, to vše o otázku, zda jest Bůh a zda stvořil svět, nemá činiti právě tak, jako obsah určité knihy nemá činiti o otázku, zda kniha byla tištěna starým ručním tiskem, nebo moderní rotačkou.

Moderní svobodomyšlníci obyčejně veliký náklad vedou na řeči, že církev katolická ušla obíhání slunce kolem země. Nikoli církev, nýbrž katolické theologové byli přívrženci starého výkladu světa, a když užil novému výkladu Koperník, přijali výklad Koperníkův. Přijímali starý výklad ptolomeovský právě tak, jako jej přijímali učenci laikové. A na začátku sedmáctého století stal se onen známý konflikt s Galileim proto, že spojoval nový výklad světový s výkladem bible, neboť církev, prozíravě si počínajíc, nemohla připustiti, aby bible podléhala měnitelným s výklady světa a přírody. Církev měla v živé paměti slova sv. Augustina, že Písmo sv. není knihou přírodních věd, nýbrž jen učitelkou pravdy náboženských a mravních. Jest tedy nesprávné, když se mnoho píše a ještě více mluví, že církevní světový systém Koperníkem byl vyvrácen. To bylo by pravda tehdy, kdyby církev světovému systému ušla. Tomu však tak není, neboť církev ušla jen světovému názoru, že všemohoucí Bůh jest stvořitelem všeho.

Zdálo-li by se komu, že tímto rozlišením dvou pojmů vzdělali jsme se od projednávání věcí, pak odpovídáme, že i tato úchylnka dosti osvětluje mínění o náhradě náboženství vzdělaností. Po učiněném rozboru jest zřejmo, že již světový názor křesťanský sám vyhovuje těm tužbám lidským, ze kterým vzdělanost samo sebou se nevztahuje a ani vztahovati se nechce. Naopak, nepředpojatý člověk poznává, že křesťanský názor světový rozvojem přírodních věd mocně jest podporován. Z tohoto hlediska přejeme vědě všeho zdaru. Ať vědci zkoumají dalekohledem, dlehnouhledem nebo nosem, ať vnikají v tajemství těles nebeských nebo zvířecích, rostlinného a lidského života, nechť badají v malém obilném zrnu, nebo zkoumají život mohutného duba, nechť zaměřují se bačily ve vodě nebo ve vzduchu, — všechny výsledky jejich badání ukazují, že všeloka příroda v nejmenších i největších věcech jest záslušná dílo pořádku, promyšlenosti a účelnosti, které nemluví než o všemohoucnosti a moudrosti Stvořitele, čímž podán jest pevný důkaz, že náboženství má své určité a trvalé místo, a nábož. vzdělanost nemůže je vypuditi a nahraditi.

Smutek či ne? Dne 8. ledna v Bezedě „Čas“ vypíral p. J. H. (Harben ovšem) české venkovské ženy. Látky k traktátu poskytl mu dr. Pachner, jenž se o ženách těch rozepsal ve vánoční příloze „Lidových Novin“. Dr. Pachner dával nemocným ženám v nemocnici tyto otázky: Vyjmenujte slovenské národy, jež znáte. Druhá otázka byla: Proč lítá balon? Třetí: Jaké znáte noviny, časopisy, listy? Čtvrtá: Kdo byl Napoleon? Pátá: Jak se jme-

naše panující rod rakouský a jak má nyní žít? Šestá: Kdo byl Jan Hus? Jiná otázka: Kolik dílů světa máme a jak se jmenují? Jmenujte tři nejslavnější muže české. Dr. Pachner byl prý uděšen, uvažuje o výsledku své inteligentní zkoušky. Předem satana na myslí otázka, jak se opovážil dr. Pachner skoušeti ženy, které hledaly v nemocnici pomoci a nepřišly tam, aby se s nimi dály „inteligentní“ pokusy. Dr. Pachner říká sice, že mu to bylo uloženo, ale o tom lze vážně pochybovat, neboť posadil jsme nikdy neslyšeli, že by některý primář byl kdy našeloval k účelům lékařským skoušeti nemocné, aby o výsledku zkoušky mohli se lékaři Pachnerové v novinách tak naivně rozepisovat. Kdo zná život našich venkovských žen, otázkám Pachnerovým se jen zasměje. A přes to skouška vybyta velmi uspokojivě. Vzdělil bych hlavu, že o mnohých žáků a žákyň výsledky byl by mnohem horší. Uvěřte mi-li dr. Pachner své nabyté zkušenosti, podal dokument nejen o svém taktu, ale také umění, aby veřejnost právem byla udělena nad ním samým, jaké to dával otázky ženám, jejichž povinností jest hospodařit a vychovávat děti. A že i bez těchto vědomostí naše ženy dobře výchovu a domácnost obstarávají, svědčí život co nejvýmluvněji. Co má dělat balon, Napoleon, díly světa atd. s myšlenkami ženy, která se od rána do večera dře až do úpadu?

Pomyšleme si, že by nemocné ženy daly ze svého oboru a zkušenosti otázky dru Pachnerovi. Možná, že by nebyl odpověděl správně ani na jednu. Uvěřte mi-li písemně odpovědi se všemi pravopisnými chybami, lze si o tom leccos mysliti. Při nejmenším jest nešetřností dávat na pospas tyto chyby nesoudným posměváčkům, kterých jest dnes tolik, že by se jim třeba zastavila, a za druhé nemůže takové jednání podporovat dobrou pověst brněnské nemocnice, které se snadno mohou venkovské obáhati, aby v ní nebyli natahováni na skřípce smělých a zároveň naivních skoušek z inteligence, protože do nemocnice chodí se jen s nemocemi.

J. H. v „Čase“ si na poskytnuté křesce jak náleží pochutnal. Kde pak naše venkovské ženy dnes! Táboritické ženy, ty byly vzdělanější, protože hned v prvé bitvě Žižkově bojovali bratři i sestry. Nelze citovat všech důsledků, které J. H. z toho vysouká. Vzpomínáme však, že černoohorské ženy bojují také po boku mužů, a přece nikdo ze skutečnosti té nevyvozuje jejich vzdělanost, aby se mu lidé obecně nevysmáli. Způsob, kterým J. H. o věci pojednává, svědčí o takové titěrné malichernosti, že to překvapuje u časopisu, jež prý jest psán pro českou inteligenci. Samé theologické formulky, které se nímavě třepotají nad proudem života, samé frásečky, snažící se všechny zjevy narážeti na jedno pokrokářské kopyto.

Prof. Thomayer ve „Zvonu“ roku 1906 vypráví z tohoto oboru také zajímavé věci. Tvrdí, že v Praze a v okolí jejím jsou lidé průměrné inteligence, kteří nedovedou odpověděti na otázky po věcech neznámějších. Žák, který vybyl odbornou školu, byl tázan: Kdo jest Hg? Odpověděl: „To jest ten, co byla loni jeho slavnost“. Uhlazení a spořádaní lidé popletli si Komenského s Kaminským. Pražan akademického vzdělání nevěděl ničeho o nejpmátnějších místech v Praze. Prof. Thomayer resignované poznamenává, že obecné vědomosti a soudnost hrozí málo pokračují, nebo jsou tytéž, jako před třiceti roky. Nechtě tedy J. H. mluvit v Praze, kdež takovou dobu osvěcuje a nechť ho kláse soboli o venkovské ženy. Kdybychom avedli pravopisné chyby mládeže, vycházející z moderní, dnešní školy, byla by divadelní pásma p. J. H. a dru Pachnera tím smutnější a jejich pohoršení tím farisejskéjší.

Obrana.

O bezcharakterním boji proti biskupu Jagličovi dochází nás správa se samého Kraňsko: Biskup Jaglič působí v Kraňsku od r. 1898 jako apoštol jihoslovanský tak, že od lidí katolického jest všeobecně pokládán za svátce. Jsa od přírody statné postavy, koná práce nejobtížnější: na př. při visitacích vetává již o 4. hodině a zpovídá často až do 10. hodiny, následuje pak kázání a sv. břížování. Odpovědné jest přitom skouška dítěte, nežž ihned pokračuje ve zpovídání až do 8. hodiny, kdy často i po krátké večeři — pokračuje. Proto také právem pokládá za svou povinnost vyhověti přání jihoslovanských řečníků za sjezdu erbských lékařů a přirodopysců v Bělehradě. — Kdo lépe mohl býti povolán k účelu tak obtížnému? On to byl také, který svtřil moc „pokrokářů“ kraňských svým blahodárným působením. Dlouho přemýšlela sloba pokrokářů, jak pomstíti se za utrpenou porážku. Od r. 1898 nic však nemohla nalésti v celém životě biskupa vakutku apoštolického. Konečně měla posloužiti brožura

jeho „Posk ženám in sevestam“ — avšak zle posloužila! Kniha vydal nákladem vlastním, titul praví, že jest jen pro smůlence a mamláky. Neznámým způsobem (!) kniha přes zákas biskupův dostala se do jistého knihkupectví, kde zakoupili „pokrokoví reformátoři“ přes 300 exemplářů a ihned též chtěli překládati do němčiny. Dříve však ještě ve svých umravňujících novinách kárati „nepuštěnost“ biskupa. A dobrý křesť začali, vždyť nejlépe kniha se hodila mladým lidem (až i titul zněl jinak), kniha ta až dvacetí Kč placena!! Přitel zákas biskupův. Snadno však si pomohla pokrokářská chytrystika. Vybrala věci choulotivější (o nichž se radil biskup i v překladu německém na př. s P. Noldinem) a dle svého způsobu ve své „pokrokové“ tiskárně vydala komunistický vykládání částí a ihned rozdala mezi studenty!! Dle ne biskupovo, nýbrž „pokrokářských reformátorů“ přeloženo do němčiny a odtud i do českého jazyka. Starali se i o překlad do italštiny — ale tam mají časopis hodný svého názvu „Asino“ (Osel) a ten vykládá více a jasněji než — Machar! A výsledek pokrokářské zloby? Lid slovinský povstal jako jeden muž. Komuž čtené scházelo — tak jen jednu neděli bylo takových scházelo přes 70 po sem, zasílány projevy účty vznešenému velepastýři, jejichž obsahem bylo, že lid tím více lne k němu, neboť jest přesvědčen, že každé slovo poučné vyšlo jen z jeho otcovského srdce. V Lublani, kde vlastně vedli slovo „umravňující pokrokářů“, čítalo takové shromáždění přes 3000 lidí. Maoni s osklivostí i od „mravokárných reformátorů“ odstoupili. Když viděli, jak neblaze končí výsledek reformátorské práce, pohlavěti ve svém shromáždění prohlásili, že „strana“ s jednotlivci těmi, kteří tak psali, nic nemá, což uvěřili i ve svých novinách „Slovenski Narod“. I lékaři „pokrokoví“ poslali biskupovi adresy lásky a uctění. — Pozn. redakce: Patrně tudíž, že pokrokáři páchali vlastně podvod a uličnickým způsobem páchali to, nad čím markýrovali farisejsky rozhořčení; šířili takovou četbu mezi nedospělou mládeží. Není divu, že pak před roztrpčeným lidem honem trombili na ústup a koktali jalové výmluvy.

Tentokrát židovskému listu věříme. V česko-židovském „Rozvoji“ jest uveden výrok rabína Kohleara: „Bible není učebnicí židovství a ten, kdo nevěří v bibli, jest lepším židem než ten, kdo v ni věří.“ To je pravda; protože moderní dokonalý žid se řídí talmudem; kdyby věřil ve všem bibli, pak by jednal zcela jinak a vzpomněl by si častěji na lidu milné opatření milostivého léta. Košerování se také v bibli nepřikazuje, ale v „Rozvoji“ hned za těmi řádky odporoučí se krám s košerovaným masem.

Tomé otřesy v Makedonii. Mladoturecká vláda zklamala lidi poctivé na celé čáře. Slyšme, jak prorokoval syn Helliův předešlého roku, když byla udělena v Turecku konstituce! Dne 23. srpna 1908 napsal v „Čase“: „Turecký člověk vstupuje poprvé na jeviště jako národní individuum... A z čeho je složeno nejnovější národní individuum? Z nelepších materiálů. Turecký člověk je přislovečně zdravý silák, nezdegenerovaný ani alkoholem, ani pseudokulturou (falešnou kulturou) staré Evropy. Má nervy jak dráty a jako náboženství mu nepřetránilo páteř jako neblahým Arijem. Je čestný, nezná lže, podvodu a falše... Je logický v řeči, řízný v odpovědi a místo kultury knižní má kulturu srdce. A ti budou nyní rozhodovati o sobě a o jiných... Turecko, jež nikdy (!) nebralo podrobeným národním jazyk a víru, má ústavu, jež slučuje všem lidem osobní svobodu a rovnost všech... Nápadně zamklí je Bolharsko. Otázkodostivý Koburg snil již o koruně královské, o připojení Makedonie a bozi vědí, o čem ještě — zatím se obrátil vltř a nejen že mu odnesl všechny ty sny, ale přinesl odávodněný strach, že se lidové (!) Turecko rozpomeno na svou suverenitu nad Rumelií... A jisto je, že udělením konstituce přestane Asie začínat v Cařihradě. Naopak: kus Asie bude přidělen tělu Evropy.“ Prý turecký národ snad je docela předurčen, aby se ukázal definitivním spofadatelem osudů našich jihoslovanských bratrů: snad bude tento silný, zdravý, poctivý a přímý kmen asijský krytalisadým střediskem, kolem něhož se seskupí velká konfederace národů balkánských.

První velká kaňka na rozpočet Macharův padla prohlášením Koburga za krále. Následovalo povraždění 30.000 křesťanů, popravy idealních Bulharů. A teď — o brázo — Mladoturci, před nimiž leželi Pražané na břiše, provádějí barbarství nejenovější, takže Makedonie jest před povstáním. „Nár. listy“ dne 10. ledna otiskly těžké obžaloby, z nichž vyjmáme aspoň toto: „Evropa nechala maskovaným tyránům volnou ruku... Dnes již je všeobecně známo, že turecká konstituce byla jen klamem, že v Turecku dnes jest hůř než bývalo.“ Vláde Mladoturků „jde jen a jen o vyhlazení křesťanských národů v celé osmanské říši... Terčem jich zloby je krásná, ale nešťastná Makedonie“.

donie. Tam rozpustili konstituční kluby křesťanů, které se zabývaly čistě kulturními ideami... Školám jinověrců Mladoturci vzali staré privileje, dávali jim Staroturky... Na pořad přišly vraždy, ukrutno ti, a násilí všeho druhu. Vraždili Srby i Bulhary pomocí najatých vrahů, jimž předem zajistili úplnou jistotu života a úplnou svobodu... Zláť bitolský je přeplněn. Věznové brozně jsou mučení. Staříčkou matku Stofana Petrova vyvedli za město. Jazyk z det jí vyžili a pohrozili, že ji ho vyřeznou, nebude-li vypovídat to, co jí policie napoví. Ubohá zléla! (Pak prý Turci neberou jazyk!)... Všechen turecký tisk soplí na Bulhary i Bulharsko, až šílí... V Sofii a po celém bulharském venkově všude se pořádají protestní schůze proti tureckým násilnostem. Dle úvahy té užívají Mladoturci proti Slovanům zbraní nejspínavějších. To je tedy ta přímá páteř. Tudiž syn Helidiv viděl do budoucnosti srovna tak stkvěle svým zašazeným dalekohledem, jako viděl do doby antické.

Pokroková denunciacie. V den katol. sjezdu učitelé-vojáci zaslali písemný pozdrav trucejzdu. Za to byli vojenským soudem potrestáni. Pokroková tisk hned lhal, že toho jsou vinní kněží. Teď tu lež opakuje „Čes. Učitel“ přidávaje ještě novou omáčku. Nato odpovídáme, že o takové „klerikální denunciaci“ nevíme nic; a také by byla naprosto zbytečná, ježto by pokrokovým blavy nenapravila, ale pomohla by jim k dryáčnický ukazované „mučednické koruně.“ Kdyby bylo chtělo naše duchovenstvo připravit odvetu, mohlo si u vojaka stáhnout na pevnosti nádobky, které v ty dny se ozývaly z kasárních oken, za nimiž dleli ve vojenském munduru — vychovatelé národa. Tak snové nedovedl zde kněží spílat posud žádný formán.

Zato však v témže čísle „Čes. Učitel“ jest zaveden moderní způsob denunciantství výpadem proti p. říd. učitelu Náglovi, o němž promlouváme důkladně přístě.

Kupte si důležitý spis:

- KAREL IV. - OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při bromadných objednávkách větší slevy.

Objednávky vyřizuje

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové

Politický přehled.

Při doplňovací volbě na Novém Městě Pražském obdržel mladočech dr. Rašín 1776 hlasů rad. státoprávník Sokol 765, nár. soc. Slavíček 671, staročech Matuš 707, soc. dem. Havránek 483. Uší volba mezi Rašínem a Sokolem koná se 19. t. m.

Německá porada v Praze minulou sobotu konaná nepřinesla nic nového. Bylo mnoho řečí, ale žádná usnesení. Na otázku, budou-li Němci na sněmu království českého svévolnou obstrukcí dále dělati, pražská porada přímě odpovědi nedala. Změna jednacího řádu poslanecké sněmovny byla tu různě posuzována. Se všech stran bylo však vysloveno přání po jednotném postupu všech svobodomyšlných Němců na radě říšské. Pokud jde o český sněm, projevíli někteří řečníci mínění, že Němci v Čechách nesmějí se lekatí žádné oběti, aby svou existenci v zemi uhlájili, a že k tomu cíli mají pracovati i nejostřejšími prostředky, a bude-li nutno i možno, pokračováním v obstrukci. Poslanci němečtí mají volnost taktiky, mají tedy i možnost pustiti se do vyjednávání o českém sněmu. Vláda byla sice na této poradě zastoupena pověstným ministrem dr. Schreinerem, ale z oficiálních zpráv o sjezdu tom není známo, že by týž ministr byl se slova ujal, že by jakýmkoliv způsobem byl se snažil Němcům domluvit, aby zanechali vzdoru.

Německý výsměch. Na sobotním sjezdu něm. v Praze smál se dr. Sylvestr návrhu Krek-Kramářovu na změnu jednacího řádu a pravil: Mohu říci, že jeho účinek byl pro nás naprosto roven nule. Jaké my jsme kladli požadavky? Ministři musejí zůstat, ministři Schreiner a Hohenburger nesmějí býti vyměněni. A toho, co jsme chtěli, jsme také dosáhli. Ministerstvo nepodalo demissi, my prosadili vůli svou. Ale naši odpárci svým taktickým tahem provedli v poslední chvíli harakiri, aby zachránili aspoň polit. čest. Oni nám dopomohli k našemu cíli, kterého jsme chtěli dosáhnout — Tento něm. výsměch potvrzuje plně politickou snalost a prozřavost poslanců našich katol. národních, kteří stálo byli proti obstrukci a odepřeli aktivní účastnictví na návrhu Kramářově, který vyšel z tisku a strachu agrárních obstrukčníků před galeriemi a ulicemi a který byl předčasným, dokud nebyla odstraněna obstrukce na sněmu českém.

Co s českým sněmem? Právě se, že vláda povolá nyní do Vídně rádece obou táborů, aby stanovili podmínky, na základě kterých bylo by možno svolat český sněm na tři neděle ještě v druhé polovici tohoto měsíce. Zdá se, že české strany by svolily k odkázání vládních předloh o jazykové otázce a zřízení krajských vlád stálému výboru, kdyby sněm hned po svolání začal jednat o finančních zemských. A dle „Nár. Listů“ usiluje nyní dr. Kramář o provedení zákonitě úpravy českoněmeckého poměru v Čechách. Za základ jednání bere dr. Kramář krajské zřízení, jež Němci považují za nezbytné. Kramář prý doufá, že dosáhne takových oprav na Němcích, že krajské zřízení nebude nám nikdy na škodu. Změny prý provede pomocí křesť. sociál. něm., sociál. demokratů a slovanských poslanců na říšské radě. Ale něm. křesť. sociálové odpovídají dr. Kramářovi už napřed, že v těchto věcech budou držeti s ostatními Němci.

Zamítnutí žádosti čes. poslanců. Žádost českých poslanců, aby při příštím sčítání lidu byla rubrika „obecnost řeč“ nahrazena rubrikou „národnost“, byla vládou zamítavě vyřizena. To by ovšem znamenalo opakování se starých švindlů německých při sčítání lidu.

Vypovídání Čechů v Prusku. Dle berlinských listů četným Čechům v Pruském Slezsku bylo oznámeno jejich nastávající vypovězení. Chystané vypovídání jest velmi rozsáhlé a bezohledné. Také Češi, kteří mnoho let v Pruském Slezsku žijí a Němkyňe za manželky pojali, byli vyrozuměni, že budou muset v bránu opustit Prusko.

Krise uherské. Poslání Lukácsovo jest tedy odbyto. Týž nedovedl ani najíti dost osob, jimž by mohl svěřiti vedení jednotlivých ministerstev. A Maďaři jsou už syti stálého vyjednávání, buď chtějí koncesse aneb nové volby, od nichž očekávají posílení. Panovník pověřil tedy známého Kluens-Hederváryho úlohou sestaviti novou vládu. Ten dle všeho rozpustí uherský sněm a provede nové volby.

Spiknutí v Portugalsku. Policie v Lisaboně přišla na stopu spiknutí anarchistického proti životu krále portugalského. Zatčeno přes 40 osob, mezi nimiž nalezali se starí anarchisté, kteří se již sčítali při spiknutí proti králi-otci Karlosovi.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle...

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřová, která právě v podepsaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější drahoty vařit...

levně a chuťně

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2-50, počtou o 30 h více. Na skladě v každém knikupectví, zejména v nakladatelství Bohdane Melichara v Hradci Králové.

Z činnosti katol. spolků.

Čermilov. V neděli dne 16. t. m. pořádá katolická národní jednota svou valnou schůzi odpoledne o 2. hod. v místnostech spolkových. Pořádá obvyklý. Předsádkou bude p. J. Orlický z Hradce Králové. Členové, dostavte se se svými přáteli vřelými!

Týmšětě n. Orli. Křesťansko-sociální lidový spolek náš pořádá dne 9. t. m. valnou hromadu v „Panském domě“ za účasti účastnictví. — Z jednatele zprávy bylo patrné, že spolek náš v uplynulém roce vyvíjel úctednou činnost jak v ohledu poučném tak i zábavném. Z řečníků, kteří zde přednáeli, sluší jmenovati p. Dra Rud. Horákové, říšského poslance a faráře ze Šárky, p. J. Dovrtěla, předsedu moravské omladiny, dp. Jos. Novotného, kaplana z Kostelce n. Orli, vld. p. Fr. Tomana, faráře z Prahy, p. Ant. Kofíška, úředníka z Hradce Králové a j., kteřího řečníci seznamovali nás s přerostanými časovými otázkami našeho života a organizace. Členových občů pořádá spolek 5; výborových 15. — Spolek sčítal se korporativně práve církevního na „Vskříšce“ a na „Boží Tělo“. Dále sčítali se spolek s vlastního pověstného praporu bratrského spolku v Her. Jelení a v hojném počtu sjezdu katolické sakrosvatých v Hradci Králové. Spo-

lehné s organizací okresní pro Kostelec n. Orli. pořádá nebustný sjezd organizace okresní, sčítání mládeže. Co se týče divadelních představení, byly dávány následující divadelní kusy: „Přemáková dcera“, obraz ze života od Fr. Rutba, „Z české domácnosti“, veselohra od Dra Karla Pippicha, „Tatíčkův návrat“, obraz ze součas. života od Dolfi Lomické. Spolek pořádá velmi časté navštěvený ples, vycházku do Rašovic, zábavu večírek s pestrým programem. — Z časopisů odebírají se: „Čech“, „Obnova“, „Štít“, „Práce“, „Venkov“, „Týden“, „Malostřivnostník“, „Meč“, „Jitřenka“, „Lidové Listy“ a j. — Při spolku jest organizovaná mládež, která se schází v símě pravidelně každý úterý k „besídce“, kde s přítomností starších členů některý z absolventů řečníckého kursu o časových otázkách přednáší. Pak se debatuje, následují zpěvy, šertovné vystupy a j. — Stav jmění spolkového jest sčítán. Na spolkový prapor přispěli vldp. Jan Vítek, farář 10 K, vldp. Frant. Malý 20 K, dp. Frant. Prudíč, kaplan 2 K a dp. Jan Šmika, kaplan 1 K. Všem dárčům vyslovuje spolek vřelé díky. — Za činnost spolkovou pro rok 1910 zvoleni: vldp. K. Dvořák, farář, opět za rádece duhovního, p. Martin Typtl za předsedu, p. Jos. Votrúbek za místopředsedu, dp. Frant. Komárek, katecheta, za jednatele, p. Jan Kozel za pokladníka, do výboru: pp. Jos. Bedna, Václ. Housěk, F. Hůbl, za náhradníky pp. L. Hladký a J. Eliáš; za revizory účtů: vldp. Jos. Ježek, kaplan a p. Jos. Panuší. Režisérem zvolen vldp. J. Ježek. Litovatí důlní smrti horlivého člena a režiséra spolkového J. Josefa Těmy, úředníka pojišťovny, jemuž projevil p. předseda Martin Typtl zasluženou vřelou vzpomínku. — Doufáme, že ani v budoucnosti spolek ve své zdatné činnosti neochabne, ale ještě ji více ve všech směrech rozvine! Zdať Báh!

Červený Kostelec. Z obšírné jednatele zprávy o činnosti sjezdů jednoty katolické vyjímáme: V minulém roce 1909 konal výbor 8 schůzí. Členové schůze byly 4; veřejné 3; řádná valná hromada 1. Přednášeli: 1. dp. Al. Roudnický, katecheta ze Žižkova; 2. dp. Vojtěch Herných, katecheta zdejší; 3. dp. Václav Kosmáček; 3. p. Jos. Katar z Hradce Králové; 4. otázka dělnické a všeobecné sdružení; 5. vldp. Frant. Prudíč, kaplan zdejší; 6. vlivu hospodárnosti na štěstí rodinné; 7. Týž: 7. otázka: O jmění mrtvé a živé ruky; 8. vldp. dr. Frant. Šulc z Hradce Králové; 9. potřebě organizace; 10. sl. Fr. Jakubec, redaktor z Vřovic; 11. otázka: O ženách (dvakrát). — Kromě těchto přednášek byly přednášky cestopisné při vstupném, provázené světelnými obrazy, promítané vlastním světelným strojem. Dp. Jan Rezníček, katecheta zdejší, přednášel v obvodu spolku pětkrát: 1. O druhé české pouti do Lúrd; vldp. Prudíč, kaplan, dvakrát: 2. O své cestě Švýcarským a jiným Německem. (Oba ochotni jsou i jiné přednášeti v místech nepříteli vzdálených). — Divadelních představení bylo 5. — Spolek sčítal se četnými členy: schůze dárčnické diec. organizací v Hradci Králové, krajského sjezdu v Bystřem, kraj. sjezdu v České Skalici a katol. sjezdu v Hradci Králové. — Členové v slušném počtu odebírali křesť. lidové časopisy. V obvodu svém založil spolek loai ve všech obcích 10 místních organizací, jež mají 1140 členů a odebírají: 168 Štítů, 116 Venkovů, 9 Obnov, 53 Jitřenek, 7 Selských listů, 6 Lidových listů, 36 Mečů, 87 Náš mládeže a j. Spolek sám má členů: 67 členů, 72 přispívajících, 1 čestného. Pokladní přebytak v r. 1909 jest 167 K. Na dobročinné, katolické a vlastenecké účely daroval spolek loai 216 K. Knihovna má přes 400 svazků. Při valné hromadě 2. ledna 1910 zvoleni byli: předseda vldp. Karel Baub, farář; místopředseda p. Josef Libnar, pekař; jednatel vldp. Fr. Prudíč, kaplan; pokladník p. R. Kavka, kovář; výborci: p. J. H. Mořil, p. J. Semerák, knihovník; p. Al. Kulda, dp. J. Rezníček, dp. V. Herných, p. J. Hrubý, p. A. Kabeček, p. A. Kábrt, p. Fr. Kejřar. Další činnosti: „Zdať Báh!“

Bakovka n. Přelomě. Dne 9. ledna sešla naše katolická mládež divadelní představení: „Jakou našel Jakub medu na slou Tekla“. Mladí ochotníci se vysazovali. Zvláště al. A. Ludvíková sešla Teklu tak opravdově, že Jakub (p. Klubíčko) mohl skutečně pochybovati, že ji skrotil. Velice dojímal pak svým pokáním. Heskon, samilovnou divenkou byla al. M. Ludvíková, kterou její Jenček (p. Paucháček z Běle) opravdu mohl míti rád. Všeobecnou veselost budil p. Čapák v úloze čachrajícího řáda. Jeho pravým opakem byl rozvášň p. starosta (Fr. Zláček), který na konce vše dobře porovnal. Též Barunka a její nápadník se dobře drželi. — Velký sl. p. Piřtory byl účastníky přepíná. Opět se ukázalo, že roste. Nepohodli jsme jako agrárníci při pravečích hodech v pátek na Sylvestra, na které nepřáli ani rozumní evangelci, protože nechťli urážet náboženský cit katolického lidu. A tak „také katolci“ (bylo jich dohromady i s muzikanty asi 20) musili se asi činit, než spořádali 2 krmačky, které na oclav letovního pátečního Sylvestra obětovali. Musilo jim býti s tobo asi nevolno, posávděti nedávali pak „studénym“, že jim nepříteli pomoci. Za to prý ani jeden nepřide do divadla. To nás jenom potěšilo, aspoň nekazili zábavu. A dobře by byli učinili, kdyby byli doma zůstali i ti, kteří při

divadle ve vedlejší místnosti hráli „na drac“ karty tak tiše, že se to nedalo slyšet. Lidé, kteří se k této obědové snědce sešli, měli, třeba že jsou našimi odpůrci, docela si vážili. Potvrdilo se tu, že ani ledová hlava nechrání člověka od počestnosti, je-li zasloupen zásluhou. Musíte se, pánové, s tím již smířiti, že v naší obci je již většina blázelů se ke straně katolického lidu a že to svým štváním a nadáváním nepředěláte. Nejlépe bude, když si budete hleděti svého; máte starosti dost, praská to s vámi na všech stranách a „studným“ dejte pokoj, mohli byste se nachladiti a dostati rýmu a pak byste teprve nadávali a to si s námi nikdo nepřeje, poněvadž víme, jak to umíte. Ovšem trochu ochlazení by vám neškodilo. Jeden z diváků.

Palná. Křesť. soc. spolek paní a dívek pořádá na Hod Boží vánoční se školními dětmi vánoční hru „Štědrý večer“ od Kousala, již s laskavé ochoty řídil op. K. Kučera, duchovní rádce spolku. Účinkující zhostili se vešmés čestně dílo svých. Obzvlášť anděl, Fides, Spes a Caritas (Věra, Naděje, Lásky) vřeli se důstojně do svých úloh. Rovněž i čiperní koledníci a malý Jaroslávek velice se líbili. Neméně i úlohy domácích pána Tvrdého, Dobromily, Jáchyma, Anny i Jana byly od účinkujících velmi zdařile podány. V předehře sbor pějících andělů v nebi, kde Prostělost anděle Fides, Spes a Caritas lidem k dobročinnosti na svět vysílá, jakož i dohra těchto pějících andělů v nebi jímaly diváky dočasně, obzvlášť obrás polední, bengálem ozářený, až k slámu dojímal. Veškeré zpěvy s nevědní píli naovíčili a na harmonium doprovázel ředitel kůru p. Fr. Korotko, za čem mu spolek tímto vzdává upřímný dík! Stejně srdečný dík patří i bratrské jednotě katol. jinochů a mužů za laskavé půjčení spolkové jeviště a sálu, který byl diváky až do posledního místa takřka přeplněn. Aby tedy všem vyhověno býti mohlo, opakovala se hra na Nový rok při rovněž přeplněném sále podruhé. Op. K. Kučerovi za jeho obětavost, námahu a ochotu, s jakou se celého řízení divadla laskavě ujal, voláme z plna srdce upřímné „Zaplat Bůh!“ Rovněž i pp. rodičům za obět, již ochotně pro své děti přinesli, jakož i všem účinkujícím, i těm, kteří jakýmkoli způsobem ku zdaru představení napomohli byli, patří náš upřímný dík.

Velká Řetová. Po delším čase pořádala opět naše odbočka všeobor. sdružení důvěrnou schůzi dosti četné návštěvou. Bylo přítomno asi 200 osob. Přítomni byli též členové sdružení z Ústí n. O., České Třebové a Malé Řetové. Po zahájení schůze br. Jirouškem zvoleno předsednictví, načež ujal se slova vp. P. R. Vala, kaplan z České Třebové, aby poučil přítomné o nutnosti sdružování na základech náboženství a mravnosti. Vysvětlil, že pro dělníky stává všeobor. sdružení ještě zvláštní volná organizace, do které může přistoupiti každý, poněvadž v této se platí zcela nepatrné příspěvky, pouze 10 h měsíčně. Řeč vp. místy vášně, místy šertovná, propletena příklady ze života těch, kdož opustili tábor Kristův, působila na přítomné mocným dojmem a když vp. skončil, odměněn byl bouřlivým potleskem. Po přednášce vyřídali si slovo: místní p. farář, pí. Břimová a sl. Štantejská ku věcným poznámkám. Doslouhem a poděkováním předsedy přednášejícímu i účastníkům za vzorné obování schůze skončena. Na tomto místě děkujeme vp. P. Valovi, že tak ochotně našemu přátel vyhověl a všem bratrským organizacím v okolí doporučujeme, by si vp. P. Valu ku přednášce pozvaly; on jistě, pokud mu čas dovolovati bude, každému rád vyhoví.

Dobrá pověst

pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem, jakož i její všeobecná obliba odvodňují se výtečnou jakoostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvšelij.

Zprávy místní a z kraje.

Vánoční doba. Nejradostnější svátky v roce již uplynuly. Tklivou poselí vánoční rozladilo několik nepřiměřeně deštivé počasí a pak hrozná katastrofa železniční u Uherska. Náboženský charakter vánočních svátků však neutrpěl ani letos na svém významu, ačkoli zrovna letos namáhali se podplacení židovští náboženská vyvracet víru v Božství Ježíše Krista po vlastech českých. Ochrámy naše byly o svátcích jako jiné léta plny, protože duše lidská je přirozeně křesťanskou a nemůže se ani na dlouho od Spasitele svého odloučiti. — V Hradci Králové v katedrálním chrámu sv. Ducha vykonal všudek slavnostní bohoslužbu J. Koc. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava, jenž zavděl se věřícím lidu zejména svou vele-

pastýřskou promluvou v posledním dni v roce na sv. Sylvestra. Nejdp. biskup přesvědčivými slovy dokázal kromě jinými důvody zejména z události při železniční katastrofě, že obraz Kristův v duši lidskou vřtý nedá se úplně vymazati žádnými lidskými smýšlenkami. V době rozhodné před tváří smrti neobrací se duše o potěchu k filosofům, nýbrž ku hlasateli učení Kristova. Velepastýřská promluva časovým svým obsahem zanechala hluboký, přesvědčivý dojem v myslí přítomných posluchačův.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Jan Veverka, asessor círč. soudu, b. notář, profesor a katecheta na učitelském ústavu v Hradci Králové a p. Ant. Hrubý, b. notář, ředitel biskupské knihovny, skutečnými komistroni rady a assessori; p. Dr. Jos. Novotý, profesor theologie, prosynodálním examinatorem; p. DrC. Hugo Doskočil, profesor theologie, viceretor v b. kněžském semináři, sekretářem b. manželského soudu. Ustanovení jsou: p. Frant. Wolf, farář ve Velké Zdobnici, za faráře do Kostelní Lhoty; p. Josef Novák, farář v Bělém, za faráře ve Velké Borovnici; p. J. a Rouh, kaplan Smidarský, za koop. do Kuklen; p. Fr. Kopecký, neomyšta, za kapl. do Smidaru; p. Jos. Sedláček, kapl. v Trhové Kamenici, za administr. do Nasavrch; p. Jos. Krkoška, kaplan v Koclétově, za kaplana do Teplice (Wekelsdorf); p. Vojt. Ulivier, kaplan v Rokytnici, za administr. do Lhotě Zálesní; p. Aug. Kristian, administr. do kaplana v Pouchově; p. Ed. Valenta, kapl. v Limberku, za administr. do Korouhve; p. P. Roman Lelek, O. S. B., koop. v Machově, za kapl. do Police n. M.; p. P. Innoc. Kaulich, O. S. B., z Březnova, za koop. do Machova; p. Václ. Böhm, farář v Orliškách, převzal excurrando administraci fary v Jamsém; p. Jos. Pohl, farář v Liberku, převzal excurrando administraci fary v Bělém; p. Hugo Bittermann, administr. v Kostelní Lhotě, za kapl. do Vrbice; p. Frant. Pöter, administr. ve Velké Borovnici, za administr. do Vel. Zdobnice. — Uprázdněná místa: Rychnov n. K., děkanství, patron. hraběte Bohusle Kolovrat-Krakovského; Opatovice n. L., fara, patron. náboženské matice; Bělá (vikar. Rychnovský), fara, patron. nábož. matice; Jamsé, fara liberae collationis; Velká Zdobnice, fara, patron. nábož. matice, vešmés od 1. ledna 1910. — Na odpočinek vstoupil pan Fr. Krémář, farář v Jamsém, p. Jan Kuhn, osobní děkan v Opatovicích n. L., nyní v Železni.

Schůze městské rady dne 10. ledna. Výkaz pokladní hotovosti a výkaz o činnosti policejní stráže v prosinci 1909 byly vzaty na vědomí. — Pan prof. Bohumila Hobákov, c. k. gymnasiálnímu profesor, vlastníku rodinného domu na parc. č. 1/XI. na nádraží Orlice, uděleno bylo povolení ku střízení plotu kol jmenovaného domu. — Panu Josefu Štěpovi, mistru dlaždic, povolena byla stavba kolny na dvoře domu čp. 371 při hranici domu čp. 386 a p. Juliu Rasoovi, c. a k. dvor. fotografovi, rozšíření krámu v domě čp. 231. — Udělena byla i mimořádná podpora a i žádost za zvýšení podpory chudinské byla zamítnuta.

Hál se dvěma komei. Hasičský sbor omlouvá se v „Ratiboru“, že prý není původcem zákazu divadelních produkcí ve zdejších sálech Adalbertina. Besedy a Jednoty, nýbrž že to nadrobila jakási komise. Omluva tato patrně spočívá na slabé paměti těch pánů, kteří se oné komise účastnili, proto vysvětlíme celou záležitost od začátku. Po celá léta od vystavení Adalbertina odbývala se v sále divadelní představení a to s počátku bez hasičské hlídky, ješto v Hradci žádných hasičů nebylo. Když se sbor hasičský ustavil, přičítával se, aby se uplatnil a aby pokladna jeho měla nějaké příjmy. Proto se vždy boršovali hasiči, když nebyli opomenutí ku hlídce zvaní a nejednou si na to stěžovali městské radě. Tak po léta hasiči konali v Adalbertinu hlídku bese všeho strachu, že se jim kdy naskytne možnost dokázat, že jsou tam potřební. Loni na podzim přišla do Adalbertina divadelní společnost Zöllnerova, o níž se intendantura Klicperova divadla domnívala, že bude konkurovat východočeské společnosti. Najednou se v hasičích ozval: svédomí, že pro divadlo sál v Adalbertinu nevyhovuje a že nemohou nésti zodpovědnost za možné nebydy. Tato citlivost, jestliže nebyla účelně objednána, přišla náramně vhod intendantuře a proto bylo zařazeno za úřední komisi, která se také v sále odbýla. Do protokolu diktovali pp. Hlávka a Hejman různé nápady, a jest se diviti jejich blahobůli, že neřídali naprostě sbourání Adalbertina. Tak vypadá ta naše samospráva! Když nad námi nevládlý c. k. úřady, musila by se vždy minorita odštěpovati z Čech na severní točnu, protože by neznámější většina ji odtud vyčítala. Pánové šli s komise domů a nevzpomněli, že každá hlídka má dva konce. Když nevyhovuje sál Adalbertina, nevyhovují ovšem ani jiné zdejší sály a tak hasiči vyvolali otázkou nutných oprav i pro Besedu a Jednotu. Dražstvo v Adalbertinu provede opravy zcela snadno a bude bez ohledu na kyselo trát svých příslivců pořádati dále svá shromáždění, ale jinak to bude s Besedou a Jednotou. Já se Beseda a Jednota pro bespečí návštěvníků upraví, není sice naší starostí, ale u-

praviti se musí, neboť v Rakousku dosud není dovoleno stavěti kromatoria pro mrtvé a tím méně pro živé. Tak to je tedy s tou komisí, za kterou se hasiči nyní ukrývají.

Ještěčky v Adalbertinu. Každoročně provozovaná vánoční hra těšila se také letos pozorností obecnosti. Letos nastudoval a provedl p. Wünsch ml. vánoční hru od Horáka, přičiniv k původní kompozici několik svých vločkových skladeb. Hlavní váha této hry spočívala v orchestrálním průvodu, který provedl velmi delikátně sesílený hudební kroužek zdejších přátel umění hudebního. Všecko uznání zasloužil hudební kroužek jak za svou uměleckou zdatnost tak i za svou plní, jakou věnoval provedení této skladby. Mážeme s potěšením konstatovati, že pan Wünsch vrostl v dobrého dirigenta, jenž dovede i větší těleso hudební zdatně ovládati. Hru na scéně vypravil se zdarem p. Štroff. Pěvecké sily byly ponějvíce ze začátečnická složeny, proto přece však zhostily se svého úkolu velmi zdařile. Zejména úloha anděla, dráteníčka a chudé dívky velm. se zamlouvaly. Ze stali ochotníci opět dobře si vedli, netřeba ani zvlášť připomínati. Návštěva vánoční hry letos trpěla konkurencí divadelní společnosti; byla sice velice slušná, ale slabší nežli jindy. Po- hřešovali jsme účast zejména těch, kteří by podobné náboženské hry podporovati měli.

Ples jednoty katol. tovaryšů odbyvá se 6. února t. r. v Adalbertinu. Hudba vojenská pěšího pluku č. 42. Jednota žádá své příznivce, aby při zahájení zvaní hojně subskribovali, protože výtěk plesový je zvlášť důležitým pramenem příjmů ku hrazení spolkové vydání.

Vánoční hra v Borromaeu. Dne 9. t. m. provedena v Borromaeu s plným zdarem zpěvohra vdp. dra Rad. Šetiny „U Ještěček.“ Divadelní sál byl přeplněn vybraným obecnostem. Súčastnili se: Jeho Excel. nejdp. biskup Doubrava, p. míst. rada Steinfeld, pp. Dr. Fiedler, vice profesor; p. plukovník Jirotko atd. Sletova hra jest velice melodická, snadno přístupná; stavěna jest na třech motivech: pastorálním, andělském a králov. Melodie jsou důsledně propracovány, přiměřené hlasům, vpravdě umělecky. (Kolada ze III. jednání jest otištěna v „Čes. Hudbě“). Zpěvohra má dovedný dramatický spád. — Provedení bylo velice svižné, úspěšné. Režii měl septimán Dardík, zpěvy naovíčil oktáván šl. Mersci, vrobil řízení převzal sám komponista, který vypracoval orchestrální hudbu talentovaných studentů do posledních detailů. Celá scéna tvořila jednolitě těleso, jehož středem byl dirigent; budo nadšený podiv, jak i malí zpěváčkové přesně a s jistotou nastupovali. Dojem představení byl velice povznášející; každý divák odcházel s plným uspokojením. Jeho Excel. slovy srdečnými projevil před odchodem tělesu velkou pochvalu. — Jeho Milost daroval chovancům na zřízení divadelní garderoby 20 K.

Dobročinný komitét dam ke slavnosti Vánočního stromku ve městě ústavě pro hluchoněmé dne 23. prosince m. r. odbyvané opatřil 48 převlečnicků a 3 krátké zimníky pro chlapece; 3 nm. jupičky, dvoje šaty a 40 vestiček pro dívky; 12 metrů tmavé látky, různé barevné zbytky štruku na správy šatů chlapeckých, 30 tuctů šušoradel k botkám, 6 kusů modrých tkanic, 12 tuctů knoflíků, 12 ořev černých nití, 1 kus černé gumy, 32 přadena bavlny, 3 tucty háčků, jehlice ku pletení a špendlíky; 10 m tkanic, 6 párů černých rukavic, 24 přaděnka červené bavlny ku známkování, 10 m lemovky a 1 váneček pro dívku k prvnímu sv. přijímání. — Mimo to zasílaly následující dámy tyto dary: pí A. Czurbová cukroví, pí M. Dudková jablka, ořechy a šky, pí Boh. Kofíaková 6 párů punčoch, pí Al. Šantráčková 3 sukně, pí M. Špalíková cukroví a nejmenovaná paní 12 kapesních šátků a 6 límečů; dále darovali pp.: V. Javárek 20 K, H. Pešek cukroví, V. Ráž čokoládu, šky a ořechy, J. Špalek různé zbytky na správy šatstva a nejmenovaný obdržoval knihy a 4 modlitobní knížky, továrník Mahlbürg ze Smiřic zasílal bednu vlny a Jo. Voženalek z Předměstí daroval pytel mouky jako novoroční dar. — Ke slavnosti Svatomikulášské zasílal p. V. Ráž šky. — Ředitelství ústavu jménem chudých chovanců vzdává slav. dobročinnému komitétu dam nejuctivější díky za lásku prokazovanou hluchoněmým svěřencům opatrováním potřebného práda a šatstva, děkuje dále všem příznivcům ústavu za dary zaslané k vánoční slavnosti a doporučuje chovance dále jejich přízni i v roce tomto. Zaplat Bůh!

Ples společnosti hostinských, výčepníků a odbočky československého číšnictva „Otakara“ pro Hradec Králové a okolí, ačkoli zde poprvé byl v rozměrech větších pořádán, vydal se pěkně. Návštěva byla slušná, mistraň hudba Kmochovy kapely těšila se obecně pochvalou, dekorace byla nádherná. Ples poctili návštěvou vážení příznivci stavu číšnického: živnostenský komitét p. dr. Fiedler za p. míst. radu Steinfelda, starosta spolčenstva hostinských p. Al. Hofbauer a výborti spolčenstva hostinských páni Hronavský a Hájek. Z obchodníků a dodavatelů súčastnili se pouze pp. Michálek a Štoreh. Z pp. hostinských se dostavilo zcela malé procento, až s krouhů jiných věnována číšnictvu pozornost slušná.

Válmá hromada dámského odboru Ústřední Matice školské v Hradci Králové konati se bude

MODNÍ SÍŇ PÁMY KARLA MACHA

Peněžní obrát a jiné práce a. k.
pošt. a telegraf. úřadu v Hradci Králové.
z r. 1909. Podáno reklamovaných psaní 100.979,
došlo 84.535. Peněžních psaní a balíků podáno
82.569, doručeno 88.494. Poštovních poukázek po-
dáno 42.406 (na 2.224.918 K), doručeno 57.991
(na 3.508.559 K). PHkašt pošt. došlo 1066
(na 74.145 K), vyplaceno 835 (na 21.632 K), vráceno
721 (na 52.503 K). Do pošt. spojitelný vložen
na 58.487 sloh. listů 8 365.301 K, vyplaceno na
7.289 poukázek 4.128.898 K. Peněžní obrát u po-
kladny 29.273.708 K. Telegramů podáno 16.751,
došlo a dále vypraveno 18.785. Služba u telefonu
(118 stanic): rozhovorů mesiměsáckých 17.256,
depesh podáno 6.924. Dobřek poštovních došlo
9.555. Dle podacího protokolu vyřizeno dopisů
4.900. — Patruo, že agenda rok od roku silně
stoupá.

Ustavující valná hromada okresní jednoty živnostenských společenstev pro správu okres Královéhradecký se sídlem v Hradci Králové. Konati se bude v neděli 23. ledna 1910 o 2. hod. odpo. v zasedací síni obecního zastupitelstva (vedle Živnostensko-čtenářské jednoty) v Hradci Králové. **Pořad: 1. Zahájení valné hromady. 2. Pan dr. F. Ulrich, zemský poslanec a starosta města Hradce Králové: „O založení obchodní a živnostens. družedny v obvodu obchodní Liberecké komory se sídlem v Hradci Králové.“ 3. Pan Vít Pavlík, I. tajemník Zemské jednoty řemesl. a živnostens. společenstev: „O účelu této okresní jednoty“. 4. Volba 9 členů výboru a 3 náhradníků. 5. Schválení rozpočtu na rok 1910. — 6. Volné návrhy. — Přítomnost všech zainteresová nutná! Volné návrhy nutno podati písemně dle § 10. b) stanov. Pro případ, že by se v ustanovenou hodinu nesešlo dostatečný počet delegátů, odbyvá se druhá valná hromada o hodinu později s týmiž programem která platně se namáháti bude bez ohledu na počet přítomných delegátů.**

Společnost „Krákora“ uspořádala ve středu dne 5. ledna t. r. na rozloučenou se členy opory v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové večírek, při němž účinkovali pl. Kurzová a al. Hoffmannová a páni Charvát, Peršl, Vrba, Hrádek, Baloun a Pištěla. Výnos tohoto večírku a výnos před tím p. L. Geitlerem pořádané sbírky doplnila „Krákora“ na 100 K, jež zaslány Ústřední jednotě českoulovanského herectva na podpůrný fond a Asyl herectva. Tím dovršila tato společnost 1000 K odvedených v době 1 a 1/2 roku na různé národní a dobročinné účely mezi tím: Ú. M. Š. 470 K, Komenckému 87 K, České Vídni 65 K, na milion dvoobalů 50 K a mnoho přispěvků od 3 do 20 K.

Náles svrochníku. Ku konci měsíce září nebo v říjnu stratil se v Hradci Král. v Grandhotlu jednoduše kuží šedivý svrochník. Původce krádeže ovšem nebyl s domu. Proto bylo marné hledání. Nyní však již jest zloděj chyten; ukradl také kasu a jedny spodky. Svrochník byl u vlníka mrazen a jest uložen na četnické stanici v Hradci Králové, kdež bude majiteli odevzdán.

Prohlášení, že p. Frant. Černý, stavitel
v Hradci Králové, na moji žádost ustoupil od koupě
domu čp. 107. sde, začal vzdávám p. staviteli
vlasti dít. M. Novotná.

Dobrota z paměti K. Klieka. Hrátky zemědělské s Kukiem začaly dne 29. dubna 1794, aby královéhradecký magistrát rychtář Václava Huška „svrhl“ a „úplatní pořádnost“ na něm poledoval. Avšak jiná strana zemědělv žádala 30. května t. r. „poměně sachovník Václava Huška v povinnosti rychtářské“, avšak, že „ti, kteří Huška shoditi usilují, se přichítají, aby sebe k sázbě rychtářské podrobili“. (Protokol č. 738. a 962.) (Pozn. red. Zrovna jak se děje všude nyní.) — Roku 1819 a 1818 stavěla se silnice s Kukiem do Libišan. Délka silnice obnášela 4823 sáhů; na město Hradec Králové připadlo 1576 sáhů, na vesnici královéhradecké 1256 sáhů. (Měsivý 1804. list 82 a 83.) — Dne 8. července 1814 oznámil policejní revisor Jos. Effenberger, že Jan Vašek na koleřský rožnas nechce odstraniti dřevěný komín v jeho domě se nacházející. Komín byl s rozkazem magistrátu vybořen, o čemž právo rychtářské podalo 20. července t. r. správa. — Část silnice s Hradce Králové přes Kukienu v délce 780 sáhů, připadající na Hradec, byla v srpnu 1814 převzata do správy c. k. silničního ředitelství. — Dne 21. listopadu 1814 konala se dražba na dovoz kamene k kótování silnice za Kukienu až k Turovu potřebného a sice 132 kost. sáhů na rok 1816. (Haupt-Report č. 855., 1045., 1635.) — Z roku 1852. Doslovně: Wischotzowany dne 10. Měsíce 262 Wilkowiho Psa, swire se začalo zapalovat, Horkostí Krve. Ale sabu, ne Krutau, ani Zlíný albrz sdobriho Krme (krmení) se Rozpustlostí maocho, dowolowal. Ostatně za Zly nemota, za Kwirougy (kavíruij). Fr. Horkinka Prifowaný Zaat Zwiržeci nemocí. (Listovna Královéhrad.) V. P.—s.

Lutče. Dne 16. ledna t. r. bude v hostinci p. v. Vozky důvěrná schůze, na níž promluví slavný řečník vesp. dr. Fr. Šulc, profesor a č. kanovník s Hradce Králové. Po této přednášce promluví k ženám al. Fr. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Vrbovic. Věcními dostavte se o 9. hod. a sanimáte v čas své místa.

Výsledek porady v příměrné mounce
o hospodářském čelech a c. učené, která se
konala v Pardubicích dne 15. prosince 1909 s p.
obecními starosty, zástupci živnostenských spole-
čеств a r. n. i. n. i. 1. Usneseno jednomyslně, aby
zemský výbor království Českého byl okresním
výborem posádky a síce na základě příslušných
usnesení obecních úřadů okresu pardubického, za-
hájit se spolupráce s „Zemské J. dnuty řemesl-
ných společností“ akci k účelům zájmových
ustanovení, dle nichž osobám v stáří do 16 let
byla by zákonem zakázána práce v továrnách, a
co se týče domácího průmyslu aby podobné zá-
konité ochranné předpisy byly navrženy. Zároveň
aby byla vláda, pak posoudit na říšské radě o
dnešní resoluci vyrozumění. 2. Aby při obzvláštní
uprázdněných míst brán byl co nejintenzivnější
střední na tuzemské (domácí) uchazeče. 3. Aby
okresní výbory na Českomoravské vysoké poží-
dány byly učiniti vhodná zařízení pro zpřístup-
nění práce zdravější, jako jest stávkování a po-
dobné práce domácího průmyslu, pak proti uni-
kání pracovních sil do ciziny, t. j. za hranice
zemské. Poznámka: Na poradní schůzi zastoupeni
byli: Zemědělská rada království Českého. c. k.
živnost. instruktor společností a c. k. okresní
hejtmanství v Pardubicích. Porady se účastnili též
intereseři z okresů Holic a Přelouč. Usnesení
hodu 1. resoluce stalo se jednomyslně.

Verejná čítarňa v Pardubičoch po
perné námase obetvých činovníkú konečnú vyka-
zuje sa rok 1909 značný rozkvät. Pribýlo tisko-
pisú i čtenárstva. Celkom darováno nebo púčo-
váno do čítarň 48 časopisú, predpísáno 86 ča-
sopisú. Pújmy sa rok 1909 čílny 1484,68 K,
vrdáni bylo 1085,46 K.

Provdání „evangelických“ voleb
v Libětatě. (Dokont.) Als jakých charakterů! Sotva bylo po volbách, přišel den nového výboru do sdejšího jednoho obchodu. Když stál v krámě, zaslechl s vedlejší místnosti vysloviti několik jmen sdejších občanů. Tu známý domáček, jenž si také hraje na pokrokaře, vzhopčil se a utíkal do hostince p. Dejmka, věrného tu příttele sdejších evangelíků a osádlil mu, že slyšel čísti v privátním domě volební listky. P. Dejmkovi oči radostí jen stály. Přibíral sebou jako svědka bývalého řídícího učitele p. Johna a spěchal jako na koni překvapit p. starostu Kulhána. Pan starosta Kulhánek si odplivl, klidně šel a vytáhl ze aktívně volební listky v nejlepším pořádku. Páni zbledli a odchášli s dlouhým nosem bez vábné kofkati a teď roztřácejí že chtěli zachrániti p. starostu Kulhána — čest. Pokrytci mezi pokrokaři prý nejsou! — Nyní jsme očekávali plni svědovosti, koho nově zvolený pokrokový výbor bude voliti za starostu a to tím více, když jsme četli v lidánských „Pokrokových Listech“: „Bylo by sáhodno, aby dosavadního starostu již poslali, kam patří; křikák má a více nepotřebuje a také více nezastahuje. Nechceme se mýt o jeho činnosti, posleškáme s tím až po volbě představenstva. Je na čase, aby se nyní zvolil starosta, který by měl lepší sájem a porozumění pro rozkвіт a blaho obce; nynější starosta jest

bratřou všeho pokroku.“ Také jsme byli přítomni, kteří se staneš radním. Než velkého dostalo se nám překvapení. 12. prosince sešel se nový výbor v hostinci: „Národ sobě“ a jednalo se o jednorázové, aby spátělníky p. Kulhánek i pro příště zůstali starostou a první radním aby byl zvolen p. M. Udr. Fr. Kratochvíl. Na návrh galanterie p. Kováře hlasováno i Kasky. I tu oba pánové dostali velkou většinu hlasů. Po velkém sdělení uvolili se — důvěrou poštěni — že volba přijme. Druhého dne sešel se opět nový pokrokový výbor v zasedací síni a nové nastalo překvapení. Starostou sice byl jednorázově zvolen bývalý spátělníky starosta p. Kulhánek, ale první radním nebyl zvolen p. doktor Kratochvíl — jak bylo sjednáno — nýbrž evangelík p. Jiří Vedral. P. Jiří Vedral ani uvažoval, máje otěže v ruce: „P. Kulhánek je již starý pán, což aby se poněkud vzdal? Anebo aby? .. Jsem lidé smrtelní... Pak by p. doktor se chopil vesla a já bych utíel hubu a to naše strana nechce, to se nesmí stát! Já musím být první radním a hloupí katolíci budou mít každý evangelického starostu a nebudou ani vědět, jak k tomu přišli.“ Proto se vše za zády p. doktora Kratochvíla smýšlelo. A také se to proto přestalo — jak proramili výbor p. Jos. Mikolášek, aby se předložilo možnému novému spojení představenstva a továrny p. dr. Kramáře. Pan doktor Kratochvíl zvolen radním třetím. Poděkoval se však — jak mu také kázala jeho čest!

Lidumilnost soc. dem. v Ochrastě.
Kdo nevidí továrny poměry z blízka, takto by
uvěřil, jakým peanem jest větek katolíků mezi
soudruhy. Tito „sastanci dělnictva“ propáslují
nubohé proletáře katolického tak bezostyšně, jako
by byli kapitalistických vyživavcem. Máne vzpo-
mínáme na to, jak při zřizování Všeob-
rového sdružení sami někteří naskušeni katolíci
řekli, to že není potřeba. Viděli byste, milí páni,
co by dnes s větciim ideem bylo, kdyby se ne-
mohl aspoň trochu opřít o svoji organizaci. Vždyť
už to platí o soudruhá z neodpuštělný „pro-
dělnický“ hřích, když jde katolický dělník d
kostela. Prý se bojuje proti klerikalismu jenom,
ale katolík nejmirněji dostává přitom bídem. Není
nad mazanost soudruhů! Nám to připadá, jako by
se jít připravoval antický stav „dobře opatřených
římských otroků“ mačarových. Ve zdejší továrně
na obuv dávají soudruzi na jeho přeliku
způsobem zcela bezohledným. Dělník jině, smý-
šlení jest tam štván a snáží nejhrubší spílání.
V minulých dnech byl přijat do práce továrníkem
p. Miachkónigem dělník, který býval sice dříve
soc. demokratem, ale po seznaní rudých švábů
s té strany vystoupil. Toť se rozumí, že soudruzi
se vsteka nad takovým kašotstvím hnali proti němu
hněvem ereli jako podráždění čmeláci, aby tak
dokázali, jak se má rudá svoboda vykládati. Msti-
voost soudruhů byla podpalena tím více, že ten
dělník jest švakrem nenáviděného našeho sek-
táře p. Majora, kterému soudruzi nemohou ani na
jméno přijíti. Dělníkovi hrabě spíláno, prý přišel
do továrny proto, aby drábým dělníkům chleb-
ukrádál. Na to si soudruzi ovšem nevzpomněli, o-
se naplati s chudých svých kapes dobrovolně a
skutečně přispívají dělnictvu, kteří ovšem za ta-
plat echotně dokazují dělnictvu lásku laciným po-
chlebováním. Dělník na té straně jen s krajním
sebezaporem může mezi soudruhy vydržeti. Oby-
vaři-li se proti nám tak často pepické nadávky
pak to nemůže býti lhostejno žádnému charakter-
němu člověku, který v sobě trochu citu má. Bý-
valý člen katolického sdružení p. Nevečetal tak-
se pěkně vybarvil. To snad za odměnu, že mu
kdysi byla katolická podpora dobrá. Vždyť
bylo vyplaceno za jediný rok na podpore s našeho
sdružení 44 K. Za to v době stávky na „Zarube-
šel s národními dělníky přikročil našim schádkám.
A teď ještě se proti nám kárá, kdo že by př-
mesl tou bandou klerikální byl! To musíme
Nevečetalovi připomenouti, že bandou se nezv-
shromáždění lupičů a zlodějů. A takovými lidm
my rozhodně nejme. Zato by však mohl dobrě
vědět, co ví se u kradli dělnických peněz rud
kasíři a jiní soc. dem. pohlávati. Zdat jest pa-
továrník o tom uvědomě, jakých surovostí se do-
pouští na nás soudruzi, zaměstnani v jeho zá-
vodě? — Leť ještě myslí soudruzi, že se ne-
cháme jejich sprostotou mustrati, jsou na ukr-
nem omylu. Máme na své straně notuloh práva
ale i oporu ve své silné organizaci. Ty časy u-
přetly, kdy se báslivě krčilo před rudými vlád-
Proto voláme i ke všem těm, kteří poud-
s básně schovávali: Stájte pevně na straně, po-
moste nám v boji! Vystoupíte-li energicky, hne-
uvědíte, jak se s rudých despotů stancu sníjí.
Ochráňte všude svoje přesvědčení, jako ten, kte-
raději továrnu opustil, než by přijal na svou
rudý chomost. Ukazujte všude v pravém svě-
„lásku a uvědomlost“ soc. demokratů! Proje-
volnost každému, ale zasloužený posměch bycho-
stali: hrděbhem si nechtějí svobodu vlastní.

Křestolecká Lhota. Očekávali jsme, že zdejší organizovaný řádci učitel Vondrák nad v bruku opustí po soudních aférách, které se ve sboru staly, při nichž škola mlděet za svého brána byla. Leč vše stálo při starém, což k prospechu školy neslouží, ac sám tvrdil, že zde nestane a státi nemá. Divíme se, že škola inspektor sleditost tato tak ponechal na blaho.

Bystřice u Jitavy. Na sv. Štěpána se-
běhli tři občané Bystřice u Jitavy p. učite-
le Alfonsa. Havelky vánoční hra od Frant. Ja-
reše ve 3 jednáních: „Stádrovědná pohádka“.
Všichni, kteří byli přítomni, byli velice překvapeni
edafickým přednesem, zpěvy a roji mladých osobot-
níků tak, že na všeobecnou žádost „Stádrovědná
pohádka“ byla na Nový rok opakována. Čistý výnos
vševán místním chudým lidem. Zaslouha o tak
krásný výsledek má všem místní obor učitelů
včetně p. učitele Havelky a paní učitelky Jan-
Laušman, jimž vševáme tiskem díky.

Z Hromě v Chocebo. První ples okresní
organizace českoslov. mládeže vo.kovské okresu
vysokomýtského konán bude dne 26. ledna 1910
v hostině p. Ondráčka. Čistý výsledek bude vě-
nován na úhradu okresní organizační knihovny.
Hledíce k účelu plesu, žádáme se, že náležitě
snaha ku vzdělání naší mládeže katolické směřu-
jíci, najde hojně podpory u všech náčinů, kteří
svou přítomností sdělají výsledek plesu pojistí.

Trutnov. Oprava. Používáje dobrodín 19.
§. zákona o tisku žádám za opravení správy v čas.
„Obnova“ v čís. 52. ze dne 30. pros. m. r. uve-
řejněné pod názvem „Trutnovský Calaba“ jak ná-
sleduje: Není pravda, že jsem Trutnovský Calaba,
ale pravdou jest, že teprve ode dne 25. září t. r.
Trutnovským Calabou budu. Není pravda že jsem
v kabi když se proti mě rásně ozvali národní so-
cialisté, ale pravdou jest, že pro různost názoru
o výchově českého dorostu jsem se s některými
náborovými rozešel. Není pravda, že se počet abo-
nentů mého listu z toho důvodu sevrhl na 60,
ale pravdou jest že list snad právě proto 1.000
(tisíc) platících odběratelů dosáhl. Není pravda,
že bych chtěl svůj list za 9000 K měsíčně věno-
vat, ale pravdou jest, že o této záležitosti jsem
neměl potřebu snižím v měsíční mluvit. Není
pravda, že jsem své vánoční služby a své pravo-
pisné pero nějakému šéfredaktoru nabízel, ale
pravdou jest, že existence nějakého šéfredaktora
má známa není. Není pravda, že jsem své „u-
přímné vlastnictví“ okázale ukázování na ubohé
nekrtěné své děcko prováděl, ale pravdou jest, že
děcko toto proto ubohé není a že jsem pouze jako
Čech žádal a žádám ne křest, ale blavné i zápis
do české matriky. Není pravda, že pokročí se
při vspomínce komu dělali reklamu odívají, ale
pravdou jest, že ne jen pokročí, ale všichni
svobodomyšlní lidé — aniž bych toho žádal —
nyní více než kdy jindy se spravedlivým požadav-
kem svým sypatují a mě podporují. Není pravda,
že bábám jako s koresem abych několik nových lidí
pod svůj vyrudlý děstník přilákal, ale pravdou jest,
že kores vůbec neznám, že nebábám, ale chodím
právě vážně, že nové lidi pod vyrudlý děstník ne-
lákam, že ne vyrudlý, ale rok starý, od firmy J.
Novák v Praze koupený děstník a to jen když
přít — ostatní. — J. Adřich Calaba, redaktor.

Trutnovská menšina nemá tolik peněz,
aby si mohla dovoliti nakladnou masopustní zá-
bavu; proto zajisté jí přijde velmi vhod ukážka,
jak píše český redaktor. Kdo jen trochu srovná
naši proticalabovskou lokalitu s čertovskou opravou,
hned uvidí, že jsme ten romantický výplod uve-
řejňovati nemusili. Nezná-li Calaba „kores“, my
také ne; psali jsme totiž o koresu. Počlivě jsme
dělali, aby nový menšinový pravopis byl vytištěn v
opravě dle předlohy Calabovy; už proto, že časopis
úřední opravu měnit nemá. — Zatím k opravě
aspoň několik slov. Ve spolek národních, kde
chtěl Cal. hrát prim, dobral vůbec; až na několik
málo věrných stoupenců se proti němu celá men-
šina ozývá; proto snad tedy počet odběratelů
tolik „st. upl“. V Trutnově nemá platících abonentů
ani 60. Lide říkají, že v čas strážky bylo čísel
na vorejšek a teď že se unesou pod psádk. Když
viděl, že se jedná vážně o složení apického
„Věstaika“, chtěl postoupiti svůj list za 9000 K
a mnil se usaditi v redakci za dobrý plat, kdežto
vydavatelstvo mu nabízelo snad 8000 K. — Náhle
přišel člunek do „Obnovy“ proti p. Vlčkovi.
Zvídání shodou okolností plánoval k došlé
obraně připojeného jest velice podobné písmu,
jímž napsal list proti p. Vlčkovi. Kdo nám tu
sáhá vysvětlit? Přítě si povíme o té opravě
ještě věci jiné.

Různé zprávy.

Agrární obstrukce, která končila veli-
kým šumem, jest částí agrárního tisku všeobecně
omývána. Leť pravdu těžko sázlovati. Proto není
divu, že sám agrární „Rodný kraj“ napsal obezřetně:
„Dnes ještě bohužel celý národ stojí udiven a ne-
rozumí a bohužel větším dílem také pochybuje.
Neboť na politické skuky byli jsme za poslední
tři leta hodně uvyklí a v teskné předtaze děsili
jeme se nějakého nového. A takový přemet, ta-
kové salto mortale s vítěznou obstrukcí k návrhu
Krob-Düchovu nevyhnutelně musilo raniti celý
národ závrati. A ještě ani dnes, téměř týden po
akce se nám máléžito nevyjasnilo. . . . Není divu,
že se lid náš, zejména bodry lid náš venkovský
s tímto tak divným rozuzlením poslední spletité
situace politické jen otáči apáteli, zejména když
na vysvětlivky, jednotlivými různými činiteli po-
dobnými podáváné, jsou tak málo přistupny a

tadíš tak málo přesvědčivé.“ — Patrně, že těžky
ty psal člověk, který politice rozumí. Sdíleli svůj
záhor mírně, ale přece přesvědčivě.

**Bohatý sklad
knih, hudebnin
a antikvariát.**

doporučuje
výhodočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➔ Zásilký na venek franko
při poslání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.

Agrárníci o agrárnících. Spoluskla-
datel agrární strany Alfons Šťastný napsal ve svých
„Českých Novinách“: „Jame stranou vládní k vůli
tomu, aby seděl agrárníci v ministerském křesle.
Ždá se, že se dnes ani neoháje, co to znamená
vůbec mítí straníka ministrem a co to znamená
žádat pro agrárníky. Vždyť přece ústava nezná
žádné pravomoci říšské v záležitostech zeměděl-
ských, jak tedy lze umati ministra orby vůbec?
Ale na místo, co bychom se měli vši moci vsprít,
aby záležitosti ty se vyřizovaly ve Vídni, bouíme
se za ministerstvem orby sami, obětující miliony
své na jiné země! A přece si zemědělství máme
spravovat sami doma! Ale na tom není dosti. Co
pak to znamená pro stranu mítí ministra ze sebe?
To přece znamená býtí stranou vládní. Ptáme se,
je-li ten celý směr politiky rakouské takový, aby
Češi ho mohli podporovat a v kterém ohledu?
Snad v národním? Snad státoprávním? Snad
v agrárním?“ Dále uvádí tato slova „Venkova“.
„Dnes, kdo skutečně bude se chtít, nějak ve své
mnohé uplatnit, musí něco vědět, musí být schopen
vášné práce, musí imponovat svým nadáním, svou
skutností a svým rozhledem.“ K tomu pozname-
nává, že toho potřebuje strana agrární snad víc
než jiná. Pokračuje: „To u nás volice schází, vo-
lice a musí se každou cenu býtí získáno. Velká
strana potřebuje mnoho. Tohu bylo potřeba již
dříve, nikoli teprv nyní následkem znemožnění
obstrukce, a až to nemělo co činit. My jsme již
před nějakým časem o tom v listu tomto psali a
poukazovali k potřebě toho, co dnes blavní list
od poslanců našich žádá. Ale těžko na člověku
žádat to, co nemá. To, co chce list, není věc po-
slanců, to je věc voličů, kteří musí schopné lidi
pro svůj tábor hledat.“ Prý by se tací pracovníci
měli hledati mezi vzdělávanými národohosp. dáti, ka-
tolíky a velkostatkáři; ale Šťastný dobře zná a-
grární špihaly a proto dodává: „Najeme ovšem
tak blabovými, abychom si činili naději, že se
předáci naší strany budou vší moci zasazovat o
získání schopných mužů z nadružených táborů.
Lidská ješitnost je tuze velká, než aby nebránila
tomu s obavou před zastícním. . . . Takový po-
litický generál přec. hned tak nepustí jiného
k veslu, aby ho předčil, i kdyby viděl, že pro
jeho vlastní neochopnost národ hyne.“ — Patrně,
že padaforský šurnalista velmi dobře prohlédl
„bystrost, vlastenectví a obětavost“ svých agrár-
ních kolegů.

Amerika proti drahotě. Z Ameriky
dělají k nám nářky, že tam dostoupily ceny
vše v domácnosti potřebných výše obrovské.
V sebeobraně vystoupily západní státy Unie po-
davě kongresu návrh, aby byl zřízen úřad, jenž
by sledoval hospodářský život a dle toho navrho-
val kongresu změny celního ta.ifu. které by od-
povídaly dočasným potřebám hospodářským. Proti
vlastním sdrazovatelům směřuje návrh, aby utvo-
řen byl zeměský svaz, jenž by všude stízoval od-
bočky za účelem vytlačování výrobků amerických
trustů a ve společenskou klatbu dával zboží, je-
žto ceny v drobném prodeji uměle sdrazovány
jsou déhodami obchodního světa. Proti drahotě
chystají se vystoupiti i dělníci hromadnými stávkami
a v své řadě na 150.000 železničářů stávkou.

Důležitá vynesení pro živnostnictvo
vydalo právě ministerstvo obchodu. Nejsou to
všeměs věci nové, ale mají svůj význam proto, že
znovu a důrazně ukazují, čeho zákon žádá. Pro-
střednictvím zeměských úřadů upozorňuje jmenované
ministerstvo živnostenské úřady na povinnost, vše-
liké opovědi živnost. řemesel vyříditi co možná
rychle a event. vyhledávání vykonati cestou nej-

kratší. Dnes si totiž živnostnictvo často stělovalo,
že s opovědi živnosti mohlo současně i provoz-
vání živnosti býti zahájeno, ačkoli takový živ-
nostník k tomu oprávněn nebyl a teprve poslédji,
někdy dosti dlouho, bylo mu to živnostem. Úřadem
zakázáno. De té doby provozoval nedovolenou kon-
kurenci ku škodě ostatního živnostnictva, často
však, kde nevědělo o zly dmyal, i ku škodě vlastní;
než přišel zákaz, zařídil si takový živnostník krám
a dílnu, objednal zboží atd. Dále natizuje se živ-
nostenským úřadům, aby při opovědi živnosti, pro
něž nebyl současně prákas spůsoblosti předložen,
ihned byl vydán zákaz provozování živnosti. Dnes
se stávalo, že současně nebo dodatečně podána
bývala žádost za dispensa od tohoto prákasu, a
dokud tato žádost nebyla vyřizena, nebyla přiro-
zeně opověď vzata na vědomí, ale též nebylo sou-
časně zahájeno provozování živnosti zakázáno. Při
té příležitosti ministerstvo obchodu opětne upozor-
ňuje živnostenské úřady, aby vydávající živno-
stenské list současně uvědomily o tom příslušné
společenské, aby mohlo mítí členaký katastrofálně
v evidenci a proti neoprávněnému provozování
zakročiti. Konečně bylo živnostenským úřadům
první instance uloženo, aby se vši přísností vy-
stoupily proti těm, kteří, ač provozování živnosti
právoplatně jim zakázáno, záporově této nedbali.

Krásná jest ta naše země. Líbí se
nejvíce státní pokladně — ale jen při dávání.
Jakmile tatáž země chce nějaký obnos od státu,
už se finanční ministr na ni mračí. Jak veliké
daně odvádějí země koruny České do Vídně? Čechy
tam posílají 278,854.323 K, Morava 135 664 670 K,
malické Slezsko 45,495.273 K. Tedy dohromady
560,024.366 K. To činí 42 procent veškerých daní
v Rakousku (Předlitavsku). A co sám s těch bo-
hatých darů vrací vláda spět na naše potřeby?
Do Čech 140,417 792 K, do Moravy 40,091.596 K,
do Slezska pouhých 10,614.949 K. Dohromady
to dělá 191,224,044 K. Tudíž vláda vydělává na
nás ročně „čistých“ 368 809 044 K, z nichž pod-
poruje země alpské a jiné země, které nespádají
pod korunu Českon. Věru, krásná a výnosná jest
ta naše země! Jenže na jejich nivách se pasou
Němci. Ty obrovské daně, plynoucí z našich ko-
runních zemí, platí valnou většinou národ náš.
Celé Rakousko (Předlitavsko bez Bosny a Herce-
goviny) měří 300 000 km², země koruny České
dohromady 81,320 km². Tedy země ty, které tvoří
skoro jen čtvrtinu Předlitavska, platí skoro polo-
vici na společné výdaje, tudíž skoro dvakrát tolik,
co ostatní země předlitavské. A za tyto obrovské
sumy vládne se proti nám. Máme nám připadá
přitom na mysl maticí million. Jáme-li tak v pla-
cení otažili, že dovedeme bez hlusu tolik millionů
ročně odváděti do Vídně, zajisté sneseme i to,
abychom mimořádně v tento čas snesli i mimo-
řádné národní daně na millioa. Tolik jistě do-
kážeme.

Státní půjčka nadána počestvím spe-
cifikem. Finanční ministr Biliňák na základě
smocnění daného mu zákonem z 29. prosince m. r.
zadal rakousku 4% rentu v obnosu 140 mil. K
poštovní spořitelně. Použil tedy ministr k provedení
půjčky státního ústavu. Jest to první a dokonale
provedený důkaz, že stát může si opatřiti peníze
i bez Rothschilda a jeho společníků, kteří až do
poslední chvíle broulili si suby na sadání půjčky
a dobrý rebach.

Odstažení čepu v Číně navrhuje nově
jmenovaný chef generálního štábu, princ Tsaitao.
Státní rada čínská rozhodla se však provedení
návrhu na 8 let odročit. Jako protidůvod se uvádí,
že cop souvisl s mandžurským křojem nyní v Číně
svedeným a že s odstážením čepu utrpěl by i
spůsob odívání se bedvábnými látkami, čímž by
Čína byla velmi ochuzena. Domácí výrobek ustou-
pil by cizímu.

Pro Němce vše. Přidělením ostravských
a frýdeckých Němců dostala se Lysá Hora do
jejich rukou postavením útlun, kterou chtějí roz-
šířiti. Nemajíce však dosti prostředků, obrátili se
na ministerstvo veřejných prací, kterým jim v zájmu
turistiky rychle povolilo 5000 K, ačkoli pro
Čechy nemá peněz, chtějí-li je na věci mnohem
důležitější. Aby pak česká útluna a docela snad
někde v německých horách dostala 5000 K ze
státních prostředků, je vůbec neuvěřitelné.

Československá záložna v Praze
(Spálená ul. 9.) koncem prosince vykasuje: Přijem:
284.465-77 K. Vydání: 281.930-50 K. Na závodní
podíly splaceno: 14 163 K. Vklady na knížky:
162 057 68 K, na běžné účty: 7.524 43 K. Zá-
půjčky: 75 564-19 korun. Směnky: 57.670 84 korun.
Faktury: 790 K. Zálohy na cenné papíry 1 690 K.

Ministrovský kurs pro stavební truhlářství
pořádán bude při technologickém průmyslovém muzeu (ústavu pro zvelebování živnosti)
obchodní a živnostenské komory v Praze v době
od 14. února do 9. dubna 1910. Vyučování bude
celodenní a všestranné. Žádosti mistrů nebo po-
mocačků truhlářských o přijetí do kursu, které
jsou prosty holku, přijímá technologické přím.
muzeum Praha-II, Parkyňova ul. č. 6. do 1. února
1910. Školné 80 K bude oněm posluchačům, kteří
předloží (kolku prostě) vysvědčení nemajetnosti,
promianu; pracovní materiál a veškeré pomůcky
kreslicí opatřím muzeem svým nákladem. Stipendia
ku návštěvě kursu uděluji pravidlem příslušné

Priloha „OBNOVY“ k číslu 2.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

J. B. Foerster dovršil 30. prosince 50. rok svého věku. Foerster a Vítězslav Novák jsou nejlepší české kompozitní doby přítomnosti. V jejich tvorbě je práce, kterou jsme spatřovali u Debora, Brna a Janáčka.

Jubileum dalekohledu. R. 1609, tedy před 300 lety, založil Galilei, tehdy profesor na univerzitě v Pise, benátským senátorem první velký dalekohled, vyhovující námořní potřebě. První dalekohled vůbec sice sestavil již r. 1606 holandský optik Jan Lipperheide, ale ten potřeboval takto narybovat, takže teprve Galilei sestavil dalekohled skutečně kybovající. Za svého života vyrobil spíše, dokazuje ta okolnost, že jím objevil roku 1610 měsíce Jupiterovy a skvrny na slunci. Senátorem benátským, vidouce v přístroji Galilei-ově velkou důležitost pro své plavby na moři, odměnili jej penzí a vyřídili trojakošobného jeho profesorského platu.

Nové operetty moravských skladatelů. Lada Kofušínek v Chyrově pracuje operetu se slováckého života, k níž text psal Josef Al. Horák. Název má „Martinská pít.“ — C. M. Hradíra pracuje operetu ve 3 jednáních, k níž text psal Jos. Al. Horák. — C. Vačkář, hudební skladatel v Břežovicích, pracuje také operetu na slova Josefa Al. Horáka „Pensista.“ — J. V. Špaček, ruský carský kapelník v Rusku, komponuje hudbu k lyrické pohádce od Jos. Al. Horáka „Divodělný“, kterouto práci přijal jako věnování hrabě Václav Kounice. Děj čerpá z panství hrab. Kounice.

Koncert ve Vídni P. Marriana Perceho, ředitele kůru v Sixtinské kapli papěské, odložen byl na den 20. února.

Význam Pavla Křivkovského. Dne 8. května 1885 zemřel geniální kněz-skladatel Pavel Křivkovský, jehož skvělé kompozice též se neomldávají sáma křehká hudební. Tudi. tento rok připadá 25. ročníce jeho úmrtí. Na Moravě konají se již přípravy k důstojné oslavě velikého m. stra. „Mor. Orlice“ píše o významu Křivkovského: „Mluví-li o národnostním elementu v hudbě a pátáme-li po hlavních representantech tohoto směru mezi českými hudebními skladateli, bude to asi pět jmen, která všeobec. é vyslovena budou: Křivkovský, Smetana, Dvořák, Vlt. Novák, Leoš Janáček. — Křivkovský psal hudbu eminečně národním elementem prochnutou. O jeho názorech nejsou podrobnosti známy. Vyvítil asi více, než aby zkoumal znaky národní hudby a psal, jas k tomu nad jiné nadán instinktivně v duchu této hudby. V oboru, v němž poněkud jako skladatel činím byl, zanechal skutečné vzory národní či lidové hudby, ceny absolutní. Smetana byl pak prvním, jenž vyslovil mínění své o tom, co je základem národní hudby.“ — Pokrokatý „Pozor“ usnule dovědčuje: „Křivkovský byl upozorněn na krásu lidové písně Sibilem, záhy počal ji studovati, jeji melodičtí spády, její rytmické zvláštnosti, a poetická částka písní byla mu slovním podkladem skoro pro všechny jeho věci. Jeho mašské sbory jsou výsledkem těchto studií. A zde jsme u začátku, u prvního stadia čerpání hudby umělé z lidové písně; totiž — přejímáním celých melodičtých kontur lidových písní v hudbu umělou. Každý vývoj začíná tím nejjednodušším; zde nejjednodušším bylo vzít lidovou píseň a přesadit tento prostý květ v půdu umělé hudby, oděti ji rouchem umělé harmonie, bez dalšího přetváření v duševní dílně skladatelově. A na tomto prvním jednoduchém stupni stál Křivkovský.“ — Dne 9. t. m. připadlo 90. výročí narození Křivkovského. Doufáme, že i v Čechách vabudí značný zájem 25. ročníce smrti umělce, jeho. mistrné pévecké kompozice po dnešní den též se plně svědčí.

Hudba chrámová. Právě jsou vydány pro varhany harmonizované nápěvy k velebným písním nábožným Božského Srdeci Páně: 1. K nebesům se orla vzletem. 2. Vzhledu srdce vlasti má. Cena 50 h. Kromě toho jsou na skladě průvody varhan k písním: 1. Bože, co's ráčil. Cena 60 h. 2. Ó Maria, v každé době. Ó Maria, Boží máti. Zdráv buď chlebo andělský. Cena 50 h. 3. Máti Páně převať. Cena 30 h. Výtisky pro lid veškerých uvedených písní jsou na skladě u M. Melicharke, nakladatele na Velehradě (Morava).

Zajímavé objevy u Maacehy. Dr. Absolon podal se záslužné práce skoumáním podzemních jeskyní mezi Slopskem a propastí Maacehy. Objevil nové jeskyně, které vynikají bohatstvím úprav a velikostí útvarů. Vstupní jeskyně, také součástí vývin. Vzniklím se všemi jeskyněmi posud známými. Jeskyně ty tvoří též přírodní karyta řeky Ráby. Přítomněm dra. Absolon postupuje se v budání systematicky a promyšleně dle.

Kulturní jiskry.

Největším našim nepřítelem jest klerikalismus. Toto moudrost „v zájmu národnostním“ vyslovil dr. Kramář, jako by byl šestnáctiletým chlapčkem, který znalost dějiny čerpá pouze z radých tendenčních brožur. Pod „klerikalismem“ národ český vyvíjel se velice utěšeně zvláště za XIV. století. Protestantko-německí hamišni komedianti však by byli přivedli semí naší k děsnému pádu. V posledních dvou stoletích pak právě katoličtí kněží nejvíce se zasazovali o probuzení českého národa; bylo to v době, kdy liberální advokáti opatrně se „drželi spátky“, protože tehdy s vlastenectvím koukal spíše žalář než nějaký ká. ft. A národ tím „jedem“ zase nehybnl, ale prosperoval. Přišli mladočestní obchodníci, kteří národ rozesílali do nejvšeh mýry, tak že stratil jednotný směr. Kiegrovi hozeno do okna kamenem. Kdyby nebyli na politické kolbišti vstoupili lidé jiní, než kteří byli odebováni surovými „Šipy“, bývalo by „husitské“ mladočestství dokázalo v několika desetiletích svou střeštnost to, co přičítá „klerikalismu“. Národ by hybnl vleklou otravou do opravy. Největším nepřítelem národnostních zájmů klerikalismus! Co činili ve prospěch uhštěného národa vlastenectí kněží u nás, to činil v Chorvatsku veliký biskup Strossmayer, to činil chorvatští kat. kněží. Za bána Raucha vzrostly v Chorvatsku maďarské školy o 106%. Maďaronský spolek „Julian“ udržuje tam 38 škol. Věčný boj proti té úhoovitě maďarisaci vedou vlastně výhradně kněží. Ti se brání ze všech sil zakládání maďarských škol v kolaturách, domlouvají farulkám, aby svých dítek do školy maďarské neposlali. A někde — jako loď ve větrném bouři — se předsvědčili i maďarské farulky o nevhodnosti maďarských škol v Chorvatsku, tak že i Maďaři odpráží své děti světovali školám maďarským. Ovšem z toho veliký vatek volnomyšlenkářských Maďarů, kteří ptaeji denunciacemi. Leč kněží stojí jako pevná hrádka. Za to jim děkají chorvatští pokrokaři zvláště odměna; oslabují vliv kněží u lidu. A až kněžím přece podati přese všechny překážky politické právům národním bezpečnost, pak přijdou liberálové a pokrokaři obotně k placi mase a batoe na schůzích vtipu bílým lvm: „Největším národním nebezpečím jest klerikalismus!“

Pokroková práce pro vlast a národ. Pokrokaři jsou vlasteneckými potom, pokud jich to nestojí ani haléře. Tak na příklad kněžstvo a lidi konserv. z „Nár. jednot“ na Moravě vyštvali a postavili „Nár. jednoty“ do služeb protiklerikál. Dnes s časem konstatují, kam dospěli. Tak přes 120 odborů Národní jednoty olomoucké neodvedlo „Ústřední pokladně“ ani haléře na jubilejní dar, ba ani žádných příspěvků za celý rok nezapltilo. Inu pokrokaři jsou na to, aby „klerikalům“ nadávali a „klerikalové“ opět proto, aby platili. — Tu máte světlý důkaz, proč se pokrokaři tolik do národních jednot tlačili. Místo co by vlastenecky pracovali, zneužívali svého postavení k důstojnému štvaní proti jedné části národa, převrácenice účel nár. jednot na ruby.

Pokrokové poslanci mají obyčejně dvoji tvář. Jednu pro voliče a druhou pro sáemovan. Tak agrární poslanec Starostík přibíl v „Seláckých listech“ důkladně tuto pokrokovou neupřímnost. Jest ještě v živé paměti, kterak pokroková strana na schůzích boutila proti zvýšení pívni dávky. Poslanec Starostík píše však toto: „Jistý velmi čelný člen lidové strany přímě nadádal poslance, aby se jen nebáli zvýšení pívni dávky a dělali pro ně náladu. Dr. Stránský pak v parlamentní komisi české kurie prohlásil, že se budeme museti se zvýšením pívni dávky apřáteliti.“ A tito lidé mají ještě tolik nestoudnosti, že na schůze hostinských a živnostníků posílají omluvné dopisy, v nichž ujišťují hostinské a živnostnictvo, že chtějí hájiti pověst jejího zájmy, jako to učinil člen lidové pokrokové strany dr. Seifert.

Belgický král o Jesuitách. „Nár. Listy“ přinesly zprávu, že nový belgický král Albert jest nepřítel cirkve. Naproti tomu uveřejňuje záhřebské „Hrvatstvo“ tuto zprávu: Belgický král jako korunní princ minulého roku (1909) procestoval Kongo a při návštěvě misie u Otce Jesuitů v Kisantu pronesl řeč, která nám ukazuje jeho názor o Jesuitách: „Dílo náboženského a mravního zdokonalení, které je tak těžké a namáhavé, má právo, aby si ho velmi vážili všichni znešťaní duchové. V díle mravního a fyzického povznesení národa kongoského je spolupracovníctví misii nejen prospěšné, nýbrž i nezbytné potřebno. Žádné velké dílo se nemůže provést bez ideálů. Tato pravda se zjevněji vidí v oboru osadnictví než v jiných věcí. Dějiny Konga dokazují, že misie osadit se nikdy nebáli ani největších obtíží, jen aby vykonali svou šlechtetnou, ale velmi těžkou dílo. Obětovávali svou sílu i svou inteligenci. Přisázejí do Konga velikolepé dědictví slavných pamětí: především vzpomínku na svého nesmrtelného zakladatele, sv. Ignáce, který byl zároveň výborným vědcem, velkým vlastencem i velkým

světcem; sv. Františka Xaverského, apoštola moderních dob, který v 10 letech vykonal v Indii a Japonsku taková díla, která vsbuzají podiv; sv. Petra Faverského, rovněž tak jednoho z velkých „apošto.“ černochů otroků, kterým obětoval 40 let blah. sebezapírání, což pohnulo Lva XIII., aby jej prohlásil za patrona všech misí. Nemí potřebo, abych po těchto slavných jmenech poukázal na kvetoucí úspěchy v Indii, Japonsku, Číně, v obou dílech Ameriky, zač vše máme děkovati Jesuitům. Poněvadž pak mluvím před belgickými Jesuity, též mne, že mohu vzpomenouti ještě dvou jmen, která jsou naší chloubou: jména P. Verbiesta, který je zajisté největším misijnářem XVII. století v Číně, a jména P. Petra Desmedta, kterému jeho rodné město Fermonde postavilo pomník a který ve Spojených Státech získal pro evangelium celá plemena, který tam založil ohromné diecése a vícekrát se vyznamenal jako nezištný, hbitý a horlivý prostředník mezi vládou ve Washingtonu a lidem, který se oň opral. Vidíte moji Otcové, citoval jsem vám rodné vzpomínky, kterých si tím více vážím, poněvadž vím, že vy sůstáváte belgickému Kongu věrnými, a to s takovou horlivostí, která nezná nebezpečí ani míru.“ V. k. d.

President Taft o Jesuitách. Jesuité mají v Milwaukee výšší ústav, který je spojen s lékařskou a právníkou fakultou. Na své cestě přibyl také do tohoto ústavu, kde ho očekávali i profesorský sbor. Na pozdrav rektora Mac Halla T. J. odpověděl Taft, jak novyorský list „America“ píše: „Velmi mne těší, že jsem v „Marquette-University“ (tak se zove tento ústav) a nikterak necítím, že prodávám na nevhodném místě, když jsem v ústavě jesuitském. Dokud jsem byl ještě na Filipínách, setkával jsem se s více Jesuity a byla mi tam dána nejlepší příležitost, abych zkoumal jejich práci. Často jsem docházel do jejich hlavní kolleje na ostrovech a zvláště rád jsem důkladně studoval práci tohoto řádu ve výchově Filipín. Zvláště mne potěšilo, že členové vašeho řádu domorodce učili anglicky a já vás ubezpečuji, že jejich práce i snaha na Filipínách co do vzdělání lamního lidu jest vláde k veliké pomoci. Musím vám, veleláštojn, blahopřáti ke jménu, jež nosí vaše universita. Často jsem pozoroval krásnou sochu P. Marquette T. J. ve Washingtonu, divil jsem se mu a ctil jsem památku tohoto velikého muže. A jako byl P. Marquette vůdcem lidu, tak nechť prospívá Marquetteova universita jako vůdkyně jiných.“ — Tak tedy mluví o Jesuitách lidé, kteří mají jasný zrak, do nichž se nevtloukají přisávné a nespravedlivé předsudky o Jesuitákem řádě. Protestant, vida záslužnou práci toho řádu, mluví dle vlastního přesvědčení o Jesuitách líp, než katolík zliberalisovaný lhavými pamflety.

Francie varuje.

Po jásotu nad konfiskovaným majetkem církevním nastává stále větší skřítenost. Poměry brouné, z nichž při prvním větším zveřejnění nárazu provalí se tolik bahna, že bude k salknutí. Vyšepťalé chvalospěvy nad sdánlivým pokrokem nenaznaejí ověny v širokých vrstvách lidových, které čím dále jasněji poznávají, jak úžasně byly balamuceny poukazováním na ráj kynoucí z konfiskace jmění církevního.

Přes to, že vláda francouzská usilovně tutlá brouné slofady, přece to duní jako v sopce před výbuchem a leckdy se provalí neočekávané hustý čmoud.

Na př. dne 7. t. m. mladočeské „Nár. Listy“ samy aděloji: „O francouzských pohraničních silách vyslovil se vynikající důstojník v „Republique Française“ velmi nepřívětivě. Prohlásil, že se stále oslabují, což jest největším nebezpečím pro francouzskou armádu, vzhledem k její dvouleté službě vojenské. Hlavními příčinami úpadku vojenských sil jsou: zmenšení porodů, zdravotní stav vojaka, klesání vlastenectví a cita povinnosti. Prvá příčina jest ode dávna diskutována (přetřepávána), je to smutná skutečnost statistická. Poslední půlletní statistika o pohybu obyvatelstva vykazuje převahe 28.000 úmrtí. Další trvání toho stavu povede k národním neštěstí, neboť za 20 let dosáhne zmenšení armády 50.000 mužů. Tento truchlivý důkaz týká se jen číselného stavu, ale nevztahuje se ke zdatnosti a potřebnosti materiálu, které jsou též na úváženu. Jisté je, že zdravotní stav francouzské armády je smad nejméně uspokojivý se všech armád. Neustále se prásdní kasárna a plai lazarety. Mnoho vojáků se neovzděčuje, opouští se zdravotních důvodů službu. Nejvíce trpí vojáci nesvyklým podnebí a nemocemi nakažlivými, v tomto ohledu je počet francouzských nemocných vojáků třikrát tak veliký nežli v německé armádě. Dle statistiky dra Lowenthala bylo za poslední 4 roky ve francouzské armádě o 221.800 nemocných infekcí a o 3.690 úmrtí více nežli v německé armádě a ročně vykazuje průměrný stav nemocí 77.000 mužů proti 29.000 v Německu. Francie se svými 40 miliony obyvatel nemůže mít

nárok, udřelo. atí právě tak velkou moc válečnou jako sousední stát, jehož 63 milionů za dvacet let pravděpodobně vzroste na 80 milionů. Proti tomuto neblahému stavu jest jen jeden prostředek: samé musí počítati s pravým stavem věcí a nesmí se oddávati nijaké iluzi. *Vláda musí sávésti doplnění sborů jen schopnými muži. Armáda nesmí býti hromadou koster, lidí bez srdce, svalů a nervů. A tyto nervy a svaly musí býti otužené, aby vodovaly všem zkouškám. Další vliv na stav armády má se týkat vlastenectví a smyslu pro povinnost. Kdežto v roce 1904 počet nedostavivších se k odvodu činil 4737, vzrostl r. 1908 na 19 678. Jest pochybné, zda zákony vydané proti těm, kteří se zpronevěřili službě, budou mít účinek, neboť tresty obyčejně nepůsobí na zbabělé. Nemí třeba zděšit, ale slepění mravů, povážení škol, řeči ve veřejných shromážděních. Duch armády jest otráven fysicky i mravně protivojenskými řečmi a přepletými horovateli pro mír.*

A pak přý heliovský jas, zaplaňující chmury „jedu z Judey“, utvoří nové žulové lidi, posílí statečnost, dá tělesnou zdatnost atd. Vždyť ostatně jest dobře známo takové a podobné žvanění syá Heliovybch. Upřímný, zkušený voják rásem strhal strakaté cáry a lesklé očky, jimiž ozdobují zkomírající republiku političtí lháři.

Fakta netajitelná však ukazují scenerii v podobě ještě příšernější. Nařikalo se na veliké zlořády v námořnictví; čekalo se toužebně, že nový ministr námořnictví postará se o pořádek. Loď — veliké sklamání. Najednou se ukázalo při jedné inspekci, že druhá divise nemá vůbec žádných zásob střeliva. Nařizena okamžitá náprava. Loď při druhé inspekci zase střelivo scházelo; ba třetí inspekce zase shledala, že střelivo neopatřeno. To jsou daleko horší poměry, než jaké shledány v armádě ruské. Jak by takové námořní loďstvo v okamžiku náhle vypověsené války chránilo plody „pokrokové kultury svobodné Francie“?

Sám úřední list „Journal Officiel“ (citovaný „Figaro“ dne 6. t. m.) sděluje: „V r. 1908 přibýlo vražd v Paříži, Marseille, Lyonu, Bordeauxu, Nizze, Antibes, Cannes. V 20 posledních letech se strojnasobil počet vražd v departementu Seinském, osmkrát více bylo vražd v departementu Bouches-du-Rhône a Phonském. — Roku 1908 podány byly 555.954 žaloby, z nichž soud připsal k projednání jenom 228.915; z těchto pak 2408 jednalo o zločinech a sice: 1084 žaloby byly podány pro krádež a 1324 proti bezpečnosti osoby. Z těchto 1324 žalob, jež projednávaly štoky a těžká zranění, bylo 318 žalob pro vraždy. Ze 100 zločinců 20 procent jich naklo soudnímu stihání.“ — „Figaro“ nasývá stoupání vražd, zločinství a štoků na život velikým a strach nahánějícím a nesouhlasí s vládou, která přibývajícím zločinností hledá jen v alkoholismu.

A přece říkali francouzští zednáři, že s pokrokem francouzské kultury bude postupovati zároveň i bez náboženství mravnost. A teď najednou právě nejovícenější města francouzská vykazují poměrně největší počet zločincův.

A což ta vláda kapitalismu! V „La Grande Revue“ uveřejněna úvaha dokazující, jak samovláda kapitalistů semí vyliďňují a ničí. Francouzské kapitály jsou vsemohé ovládnuty několika peněžními velmoži a bankami; a tyto vládcové, pomějíce prospěch lidí francouzského, hledí pracovat se svými miliony výhradně v cizině, která platí více úroků než francouzské občanstvo. Doma však se zanedbává všechno. Nepodniká se nic nového v zemědělství, v průmyslu, v řemesle. Pro nedostatek kapitálu opouštějí se a upadají podniky domácí, obchod a průmysl sotva žijou, námořní plavba poklesá; lid pak, který vidí, že není nikdehojných zdrojů práce, chytá se sebevražděného heala bezděčnosti.

Víme dobře, co při nynějších složitých poměrech sociálních znamená svláště pro malozivnostníka půjčka na mírný úrok. Loď bohatí francouzští židé chtějí dostati v cizině úroků více, ať už domácí průmysl byne jakkoli. (Dokonč.)

Barbarská pěst.

Když besctné Ferrarovi revolucionáři v Barceloně vraždili a pustožili, jediný židovský a volnomyšlenkářský list nepsal: „Zastavte barbarství, nebudte katany kultury!“ Dlouho bude španělská kultura počítovati krvavé rány, sasané tvrdou pěstí vandalských Ferrarových. Zkrátka utrpená nedá se nahraditi ani desítkami miliony. Tak povznášeli svou vlast revolucionáři, tolik chválení Volnou Myšlenkou!

Přímé pak srdce krvácí nad surovostí, s jakou snížena velká škola školních bratří sv. Antonína. Proti tomuto kulturnímu ústavu řídili nečistově přímé bestialně. Kostel s budovou z XV. století byl perleu stavitelství; ústav pojímal přes 2000 chovanců, z nichž 1800 bylo stravováno a vystavováno úplně zdarma. Cokoli šádala moderní pedagogická pravidla, všechno zde zavedeno; ústav svláště vynikal výchovou zdatných obchodníků, tak že si vydobyl častého návra vysoké školy obchodní. Byly tam bohaté sbírky fysikální a přirodopisné; stříseno tam též živnostenské a obchodně vědecké muzeum; zastoupěny všechny systémy psacích strojů. Zkrátka rebelující podporoval v institutu allechtitý pokrok se všech sil; z malých

prostředků nasilovnou prací stídili velkolepou akademii.

Kdo však nejméně věděl o velikém významu té školy, byli sami Ferrarovi, kterým pod samými zdi od fanatiků do očí sypán písek, tak že věděli jen, že mniši „tyjí z potu lidí“ atd. Dál se tyto vycepovaní revolucionáři neptali a ptáti se ani nechtěli. Věřili slepě všem níctomným švanicím svého tlaku. Zrovna tak u nás největší slepci osvojují si zásuv lidí svobodné a pokrokové myšlících.

Na výstavách projevován obdiv nad znamenitým uměním obvozaců. Na prostranném dvoře ehromažďovaly se zástupy opuštěných dětí k poučení i zábavě.

A najednou přišli „osvícení“ Ferrarovi, aby ukázali kulturu jlaou. Od besctných surovců poléváno dřevo petrolejem a pak zapalováno. Pracovaly sekiry, motyky, atd. Hotela knižovna čítající na 80.000 svazků, hotely rukopisy, muzeum, co se nedalo spáliti, házeno na ulici, z ústavu sňatý pobořeně a očazeně zdi.

Kdo ještě trochu lidského citu má, musí zasnouti nad tou bestialitou, která připravila celé zástupy chudé mládeže o štulek a příležitost ku vzdělání. Kdo neztratil základní pojmy o kultuře, musí zaplakati nad zvržecostí, která s gusem a chechtotem ničila umělecké památky ceny nesmírné. Loď — i u nás Ferrarovi od volnomyšlenkářů chváleni jako reformátoři; protesty litaly hned proti těm, kteří surovost barcelonských žhářů nazvali pravým jménem. Z této okolnosti patrno, jak i čeští Ferrarovi si kultura představují a co by se jim i v Čechách „v zájmu osvěty“ líbilo. Huské pustošení snad má býti záscracným lékem, připravujícím vyšší, dotud nevidanou kulturu!

Hospodářská hildka.

Obecní pojištění úrazové v Bavorsku. Tamější vláda pokouší se o to, by na venkově zorganizovala obecní pojištění úrazové. Tou dobou samostatní rolníci nejsou podrobeni pojištění nemocenskému, kdežto na základě svých příspěvků do státního pojištění úrazového mají nárok odškodňovací. Poněvadž však odborná společnost hospodářská poskytuje odškodnění teprve 14. týdnem, samostatní rolníci po dobu prvních 13 neděl po úraze vycházejí na prázdno. I byl tedy učiněn počátek k obecnímu pojištění úrazovým na základě společenstevním. Pojišťovna taková odškodňuje úrazy hospodářské (vábce, nikoliv jen při strojích) až do 90 dnů. Vláda požaduje na obci základní fond 100 marek (120 K) s prostředků obecních a též utvoření rezervního fondu 600 marek (720 K). Příspěvky jsou nepatrné, poněvadž správa jest úřadem čestným.

Ústředna pro upomínání dobytka a překupnictví. V agrárních kruzích jeví se uspokojení nad způsobem, jakým se má použiti 6 mil. K věnovaných na zlepšení chovu a zpeněžení dobytka. Rozumné použití toho obnosu znamená neobyčejnou vzpruhu svépomocné družstevní akce. Již dnes se pomýšlí, aby družstva rolnická sama pomocí družstevních jatek opatrovala i větší města masem a aby tím vyloučen byl s obchodu s masem překupník, který okrádá jak výrobce, tak spotřebitele. Pro solidní městské řezníky mále býti jen vítáno, když mohou nakoupiti doma a s první ruky.

Družstevnictví v Dánsku nabylo rozsahu obrovského. Ačkoliv má Dánsko jenom 2 a půl mil. obyvatelů, je tam 1100 družstev mlékařských se 160.000 účastníky, kteří chovají 900.000 krav. Ročně spracují 2250 milionů kg mléka na 85 mil. kg másla. V 36 masatekých družstvech společeně jest 9500 rolníků, kteří r. 1906 speněžili 1184.624 vepřů a 15.329 kusů hovůzů. Ve družstvech pro prodej vajec, jichž mají 800, společeně je 60.000 a v 978 družstvech nakupních je 800.000 členů. Podle toho vzroste i blahobyt rolnictva dánského.

Rakovina stromů, také sněh svaná, má pávod v pláni, neřka svaná, která vniká do trhlů a ran kůry, ničí tkáňové buňky a ničí stromy. Vzniká nejvíce na dřevě nevysrážém a objevuje se často tam, kde stromy stojí ve stínu jiných, jsou hustě záseny, mají vlhkou půdu, hluboce jsou záseny a nemají v pádě dostatek výživných látek. Léčba je marná. Náprava lze zjednat jenom volbou péče a podacebi odpovídajících druhů, odvodněním, správným hnojením látkami vápnatými a křemíkovými. Vše ostatní je marná námaha. Neesadíme stromů, kam se nehodí a nepatří, sadíme je správně

a rozmenně obšťajme, pak rakovina se na nich neobjeví.

Komíny vyčistíme, když denně všechny odpadky selemíny, ovoce, slupky semákové vhodíme do kamen, dokud v nich palivo hoří plamenem. Rychle se vyvinující páry odstraní sase, jeť se v kamnech a komínech usazují.

Záložna v Hradci Králové

treknje vkladů 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Věškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Sociální besídka.

Bankrot soc. cem. theorie. Pověstný rudý program erfurtský (z r. 1891), který byl do nedávna rudým katechiemem soc. demokratů, strácí důvěru očividně. Radě „Socialistische Monatshefte“ v č. 25. r. 1909 napsaly: Kolik jest ve straně lidí takových, kteří by byli ochotni program erfurtský se vším strávit? Kolik jich jest ještě pevně o tom přesvědčeno, že vývoj vede „přirozenou nutností“ k úplnému „zániku“ veškeré malovýroby, že sedláci náležejí k „zanikajícím středním vrstvám“ bez pomoci? Který pracovník ještě připustí, že vzrůstající produktivnost lidské práce znamená pro dělníky pouze „vzrůstající přibývání nejistoty jejich existence, bídy, útlaku, otročením, ponižení, vykořisťení“? Kdo dnes pozoruje, že krise se stávají vždy „rozsáhlejší a zhorbnější“? A kdo věří v čase dělnického hnutí a jím vzbuzené sociální politiky, že „všeobecná nejistota“ stala se „normálním stavem“ společnosti? Bod za bodem jest zamítán anebo krah jeho platnosti se obmezuje a to nejenom od revisionistů, nýbrž i od nejpevnějších zásadních radikálů. A takový program, kterému řádný rozumnější socialista nevěří, zůstává posud vysnáním rudé víry, soc. demokratickým desaterem! Není nad soc. dem. pokrok!

Bankrot rudé praxe. V Torině dělají časou. Byl tam založen za podpory poslanců, kněštva a měšťanstva všeobecný dělnický spolek, který má v majetku rozsáhlou budovu. Všeobecný spolek brzo arudi. Soc. demokraté zmocnili se v něm před několika lety vlády a — jak se samo sebou rozumí — učili jeho místností za kanceláře pro rudou organizaci. Poblavárům sedělo se v teple, ale dělníci marně čekali, kdy konečně začnou rudé sociální záznaky, kdy z paláce rozlije se zář ráje budoucnosti. 1. listopadu r. 1909 čítal spolek 7562 členy a měl jmění přes 700.000 lir (1 lira jest asi 98 hal.); členové dostávali v případě nemoci po 0.80 l., 1.50 nebo 2.15 l. podle toho, jak který do kasy platil. Tedy podpory dosti skrovné. A proč přece jen základní kapitál nerostl? Rudá správa to docela přivedla tak daleko, že nyní bilance společnosti jest pasivní. Když nebylo vyhaudí, představenstvo otevřeným listem sdělilo krátce, že netoliko nynější správní rok končí dluhy, ale že pro následující rok lze ještě očekávati deficit, jestliže se nestane žádné opatření na zmenšení takového poklesu. Ejhle! „Byrokrati“ jmění dělnické rozmnožili, a „vždy pokrokoví“ zastanci rudého proletariátu zcela šoačky peníze rozkutáleli. A jak se má deficit dle rudého povela napravit? Nikoli zmenšením režijních výloh, ale zmenšením nemocenských podpor. Dělníci ovšem byli velice překvapeni tímhle sociálním pokrokem a starší vyslovili ostré protesty; vždyť někteří z nich platili řádně do rudé pokladny 10 až 20 let, aniž by do té chvíle nějakou nemocenskou podporu vůbec brali. A teď měli býti ve svých právech skrácení! Pohlaváři napjali s krajním úsilím všechny páky, aby jejich „reforma“ byla odhlasována. Ze 7562 členů dostavilo se k hlasování 3021, poněvadž byli maouí s města vzdálení a příliš ebudí, aby mohli nésti cestovní útraty. Tedy z 3021 dostavivších se členů hlasovalo 1591 pro snížení nemocenských podpor, 410 členů hlasovalo pro zvýšení měsíčních příspěvků s podmínkou, aby podpory nebyly snižovány, a 1020 hlasovalo proti oběma návrhům. Za pomoci rudých mladíků, kteří ovšem neměli ještě co strátiti, svítěžili pohlaváři skrovnou většinou 161 hlasů. Nyní tedy odhlasována „reforma“ za účēt starších dělníků, kteří se už mnoho naplatili s nadějí na lepší časy a kteří do sdružení vstupili s výlovnou podmínkou, že jim budou placeny podpory tak, jak bylo před lety určeno. Pohlaváři ovšem budou seděti v teplém halseděku dále.

Státní komise pro nezaměstnané v Nizozemí. Královským dekretem byla v Nizozemí povolána k činnosti 36členná komise pro nezaměstnanost, již bylo uloženo: Vyběťovati veškeré příčiny nezaměstnanosti ve všech od-

větvích, ba i podacílech, udržovati za tou pří-
sluční nastavení styky se všemi příslušnými
dělnickými a zaměstnavatelskými organizacemi,
spolkami a korporacemi a činiti po dohodě s pří-
slušnými úřady opatření proti nezaměstnanosti,
eventuelně podávati vládě a jejím orgánům po-
třebné rozvahy. Tento krok učinila vláda
v malém Nizozemsku, co zatím naše vláda ra-
koská dokonce ještě odvolává své státní ob-
jednávky, aby nezaměstnanost svýžila.

Zkrácení pracovní doby v Americe.
Americké odborové organizace hledí svým pří-
slušníkům vymoci co nejkratší dobu pracovní.
V letech 1901—1907 zkrácena doba ve 150.000
případech; v r. 1901 ve 86.147 případech, průměrně o 7 $\frac{1}{2}$ hod., v r. 1902 o 61.856 o 4 $\frac{1}{2}$ hod.,
1903 o 21.636 o 5 $\frac{1}{2}$ hod., v r. 1904 o 6898 o 9 $\frac{1}{2}$ hod., v r. 1905 o 5959 o 5 $\frac{1}{2}$ hod., v r. 1906 o 18.941 o 9 $\frac{1}{2}$ hod. a v r. 1907 o 11.886 o 7 hodin. Osmihodinová doba pracovní do-
stihla v r. 1902 celkem 3163 dělníků, 1903 8803,
1904 5888, 1905 1065, 1906 1169, 1907 10.191 a 1907 3184 organizovaných dělníků. Celkem
dosáhlo osmihodinové doby pracovní v r. 1901
—1907 83.148 dělníků. Prodloužení doby pra-
covní provedeno velice zřídka; nejvíce dělníků
to postihlo (5284) v r. 1902, kdy konjunktura
byla nejlepší.

Vystěhovalecká horečka má vždy od-
vodné sociální posadí, ať už varují státy
před stěhováním sebe více. Z potídivostělych
Uher přecházejí Slováci a Rusové houfně. A přece
v Uhrách jest tolik „lidumilných“ volnomy-
šlenkářských kapitalistů! V letech 1904—8
vystěhovalo se z naší Mše do Ameriky (Spo-
jených Států) 1.224.948 osob; před známou a-
merickou krizí průmyslovou do podzimku r.
1907 dosáhlo vystěhovalectví dokonce 388.452
duší. Největší úsilíce vůbec, jaké kdy od nás
dosáhlo. A z Uher se stěhuje dělnictvo nej-
více, protože v Americe nakládá se s dělníky
lépe a platí se jim několikanásobně větší mzda.

Všem tancechtivým

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

plesových potřeb

jako: hedvábní, krajkové látky, vějíře,
rukavice, punčochy, hřebenové soupravy,
prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Bydžický

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Literatura.

Nákladem knihkupectví B. Melichara
v Hradci Králové vyšla již řada pěkných knih,
k nimž opět druhá se kniha nová „Undina“,
Bedřicha bar. de la Motte. Je to roztomilá po-
hádka. Líčí osudy rytíře Hulbranda, jeho lásky a
ženy, překrásné Undiny, která přichází z mořské
Mše, aby spojením s člověkem získala lidskou duši.
Pohádka je psána lehoučce, svihač, má překrásná
mista, zejména kde se líčí utrpení a vášně dcery
podmořského vládce. Také vyprávění o přírodě, o
tajemných mocnostech, o rodině rybářů působí
nedodratelně, tak že čtenář přečte knihu se
zájmem až do konce. Nemáme podobných knížek
v naší literatuře mnoho. „Undinu“ přečte si rád
každý, mládež i člověk dospělý. Autor vybral se
rozsvícenému vyprávění a líčí jen nejkrásnější a
také nejbarvitější okamžiky života pohádkových
hrdínů. Taková kniha zaslouží si, aby byla nejen
hojně čtena, ale zařazena do všech knihoven a
zejména do školních. Naším čtenářům doporu-
čujeme „Undinu“ vřele. Cena K 1.80 při elegantní
úpravě je mírná. — Kniha je k dostání v každém
hádném knihkupectví, zejména u nakladatele Bohd.
Melichara v Hradci Králové.

Již vyšla „Šťastná Domácnost“ na rok
1910, nepostradatelná to příručka pro matky a
dívky působící v domácnosti. Z bohatého obsahu
apozorujeme zejména na domácí účetnictví, na
články: „Ženské ruční práce“ s 15 vyobrazeními
a s návrhy stříhání na prádlo; důležitá je i část o
potravinách, obsahující na 30 článků o výběru a
udržování potravin, jakož i o vaření a recepty
výživných pokrmů. Cena užitelná této knihy je
80 hal. s poštou. Pro odběratele „Obnovy“, při-
loží-li výstříšek této oznámenky k objednávce,
platí tato snížená cena: 1 výtisk vyplacen 56 h,
6 výtisků na jednu adresu 3 K, tucet (12 výtisků)
K 5.98; na každý celý tucet bude jeden výtisk
přídán. — Objednávky s přiloženým výstříškem
na adresu: „Administrace „Šťastné Domácnosti“
v Praze-II., Lípová ul. č. 5. — Obnos může být
poslán v dopisu ve známkách nebo pošt. poukázkou.

Nákladem V. Ketrby v Praze. Blaho-
slavená Zdislava. Veršem napsal P. Fr. Zák, T. J.
Životě svatých svaz. IX. Cena 50 h. Jest to
práce originální, vynikající. — Když Pán Ježíš
chodil po světě. Pohádky a pověsti veršem napsal
J. Ješek. Se 4 ilustracemi. 8 $\frac{1}{2}$ broš. 70 hal. Sbírnka
tato obsahuje celkem 20 roztomilých básniček. —
Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí nábo-
ženských v českém školství. Redaktoři Petr Kopal
a V. Špaček. Nový ročník číslem 1. ukazuje pa-
trnou změnu v uspořádání na prospěch časopisu.
Vychází jednou měsíčně za roč. předpl. 7 K.
S přílohami „Obrana“ pravdy křesťanské ve ve-
řejném životě a „Rodinné vychování“, které vy-
chází samostatně redakcí J. Šauera jednou za
měsíc. roč. 11., čís. 1., roč. předplatné 2 K. —
Rajská zahrádka. Obrázkový časopis pro školní
mládež. Roč. 19., seš. 3. a 4. Pořádají V. Špaček
a J. Bartoň. Vychází měsíčně. Předplácí se na rok
1.60 K.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. 17.,
čís. 1. Řídí katech. F. Jirásko, nákladem R. Prom-
berga v Olomouci. Roč. předpl. 7 K.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F.
Vaněk. Roč. 8., čís. 1. Vychází nejméně o 10 čí-
slech do roka za roč. předplatné 6 60 K. Nákladem
B. Rupp v Polhřimově.

Ve službách Královny. Věstník marián-
ských družin českých. Roč. 11., čís. 4. Vychází
čtyřikrát do roka, za předpl. 1.50 K. Řídí To-
varyšstvo Ježíšovo v Praze, nákladem Mariánských
družin v Praze.

Museum. Časopis boboslově českoslovan-
ských. Pořádá J. Skácel, nákladem „Růže Su-
šilovy“ v Brně (alumnát). Roč. 44. čís. 1.

Věstník čes. zem. spolku pro reformu by-
tovou. Vychází čtyřikrát do roka nákladem Čes.
zem. svazu pro reformu bytovou. Roč. I., čís. 3.

Kotrmelec. Od J. Skružného. Vilmakovy
Humoristické knihovny seš. 1.—3. po 30 hal. Ná-
kladem J. R. Vilímka v Praze.

10 let hnutí křesť. sociálního na Moravě,
ve Slezsku a Dol. Rakousku. Popisuje F. Zampach.
Cena 40 hal. Nákladem družstva „Našince“ v Olo-
mouci.

Poštovní a telegrafní sazby. Upravil V.
Egert poštovní úředník v Kralupích n. Vlt. Cena
60 h. Dle této pomůcky může každý poznati, která
všecky záležitosti před podáním poště musí být
upraveny atd.

Váleční tří. Komédie o jednom dějství.
Napsal M. Kurt. Nákladem knihkuce H. Wieder-
manna v Píboře.

Nepostradatelnou

nejlepší ochranou

proti reumatismu

a každému nastusení všem, kdož jsou odkázáni
svým povoláním prodávati v chladných místnostech
nebo na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

s pravé velbloudí srstí.

Zvlášť doporučujeme obřívky
na kolena, kryjící nohu až po
kotník, 1 pár K 8.—, rukavice
1 pár K 3.—, látku na spodní
kalhoty a kazajky, 150 cm. ší-
řkou, 1 metr K 10.—; veškeré
símnní prádlo, břišní pásy, chrá-
nitka na plíce, na prsa, na záda,
pásy na ledviny, jednotlivé ru-
kávky, jednotlivé nohavice, vesty,
ponožky, přikrývky, stěvičky,
papuce atd. — Velbloudí srst
nepodléhá změněm tepla, ne-
prohřeje ani neprochladí se
snadno, a udržuje při těle stej-
noměrnou teplotu! Nový velký
ilustr. cenník zašleme na po-
sídání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pleteného zboží.

W Plzni: Školní ul. 8, Říšská ul. 1.

**Jen
jednou**
zkuste mydlo jedro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná my-
dla s nejruznějšími zvlášť se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a účopů v upotřebení.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Králové.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za
výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

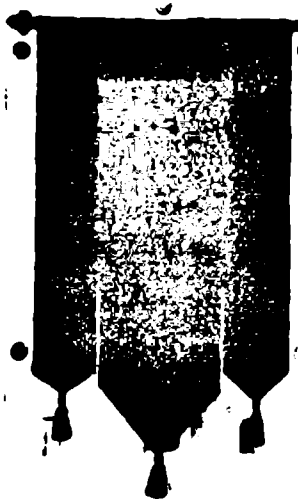
podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též

půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páse.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vláknových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

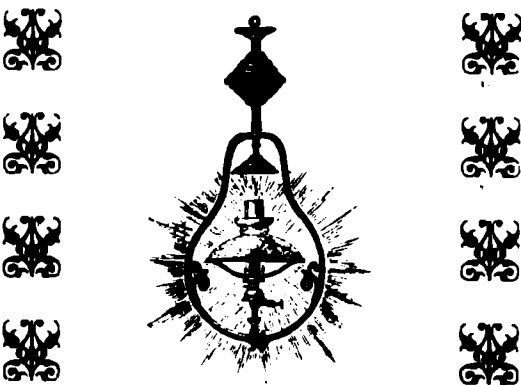
v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Gasolinové lampy

„Ideal“

svítivosti 75—100 norm. svíček

oběříte

v odborném osvětlovacím a elektro-
technickém závodě

Josef Ježek

v Hradci Králové naproti Grandhotelu.

Zádejte ceníky zdarma.

Zárově těliska na líh, petrolej, gasolin i plyn velmi
levná.

Nejvhodnější obuv pro veled. duchovenstvo
pro zimní čas je t
kolumbovka s přeskou
a teplou podšívkou.

Jest to nejpraktičtější obuv vůbec. Nej-
pohodlnější. Jest lehce obouvatelná. Žádné šnů-
rování. Stačí zaslati obrys chodidla. Jest
to nejelegantnější výrobek v oboru obuvi a
velmi oblíbený.

Objednávky ihned vyřizuje
Jan Hrabý, výroba sp. obuvi.
Slatinany u Chrudimě.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti se nejlevnější.

Nádherný

gothický lustr

celý zlatý, pro 24 svíček

levně prodám.

K. Zavadil,

odborná dílna pářnická v Hradci Králové.

Velebostojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dává se si depe-

ndovat veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,

oběti, nádoby, paténky, pacifiky,

svíce, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předplác

církevním vyhovující. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v okolí stříbrné a stříbrné nebo proti de-

plaknu sa nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kádku franco bez zálohy a bez

zálohy. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
nadenek, křížů, prstenů, náramků atd. :: Hotové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamny kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel z cizozem

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudy, farář ve Vyražděch)

doporučuje P. T. velebostojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,

praporek a kevového náčiní.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukádku

se na požádání franco zasílou.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní

v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velebostojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlaccování

olářů, kazatelů, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstav v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle s ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla boupačí
od K 20-—

Křesla ku psaní
od K 9-—

Křesla na žroubu
od K 10-—

Sedátka na žroubu
od K 12-—

Stojany a věšáky
s ohýbaného
dřeva od K 20-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

zabíjí velkovýroby fy.

Jan Stoupa v Praze,

Mladšího ulice 1.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 3.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

František Hartmann do Prahy. Proslulý skladatel P. Hartmann zřel, že k jednomu koncertu na 2. únor 1910 do Prahy, aby měl nejnovější své dílo oratorium: *Věčeře Páně*, které bude provedeno slavnými solisty, sborem 300 zpěváků, orchestrem 70 hudebníků a varhanami.

Zkása Sodomy a Gomorhy a věda. Universita Yaleška napsala na jaře minulého roku velkou geografickou výpravu k Mrtvému moři. Výprava se podařila vstáti trochu světla do vypravování bible o zkáse Sodomy a Gomorhy, o kterých městech se již dokonce „učenci“ dokazovali, že vůbec neexistovaly. Výprava objevila na jižním břehu Mrtvého moře sopku, jejíž výbuch představoval asi onen biblický déšť ohně a síry. Tímto výbuchem byla také způsobena ješkyně, ve které Lot přenocoval. Huntington našel také u Saverneho lávu a vyzval na provázejícím ho šejkovi, co ví o okolí. Při slézání různých pahorků upozornil šejka na to, že nedaleko je celá hora z „takových černých kamenů“, aby se tedy o malé kousky nestaral. Přitom ukazoval na jihovýchod. Asi 2 míle od Saverneho (což snad je znetvořený název Sodomy) byla nalezena malá sopka, stáří geologického poměrně velmi malého. Trošky sousedního Ghuveiru (což je pravděpodobně zdrobnělina od Chor a znamená tedy údolíčko) nepocházejí sice z dob patriarchů, ale jsou o několik set let, snad o tisíc neb dokonce 2 tisíce let mladší. Na pohorské cestě, vedoucí z Ghuveiru na východ k náhorní rovině Moabské objevila výprava mezi Abu Hassanem a Beth Peorem na místě, které se dnes nazývá El Ghuttar, ješkyni asi 20 stop dlouhou a 15 stop širokou, která nad pramenem z velkou pečlivostí do skály byla vytesána. Dva otvory, okna podobné, hledí do údolí řeky k Zoaru. V celém okolí není podobné ješkyně, která by byla s takovou péčí vytesána a Huntington má za to, že pochází z doby velmi pradávnejší. Ze všeho, co tam výprava našla, soudí, že biblická zpráva o zkáse Sodomy a Gomorhy odpovídá pravdě.

Pěvecké sdružení moravských učitelů, které svým vánočním vystoupením na podiu Rudolfiny došlo úspěchem dosud nevidaného a dle jednoblasného znění veškeré kritiky vyvrcholilo svým výkonem hudebního souboru, rozhodlo se pro jednodenní zájezd do království, aby splnilo přání oněch nešťastných řad, které od pokladny bez vstupenek z sarmoucní odcházely. Dne 30. ledna kosá velký pěvecký koncert v Praze v Rudolfinu.

Kulturní jiskry.

Pornografie „Času.“ Hvězda Macharovy musy valem bledne a snad ještě před příchodem kol. ety nalezneme literární výplody Macharovy v esoumnu pornografické literatury. To, co Machar uveřejňuje v Čase pod titulem „katolické povídky“, je hotová snáňka vymyšlených zelených anekdot a oplzlých pikantností. Vypadá to jako plagiat Dekamerona, jenže svou hrubostí a tendenční slobou originalitu se to nevyrovná. Toho se musil Masaryk na své staré kolena dočkat, že „Čas“ po všech svých čestných bojích proti oplzlé literatuře stal se skladištěm oplzlých výpotků. Bývalý orgán pro českou inteligenci přebírá se v samilovanou četbu starých vojáků, takže místo nynějšího nakladatelstva pokrokového zaslonil by již p. Kodího. Nejen „Čas“ sám, ale celá strana realistická je v patrném úpadku následkem tíživé přítěse vadného braku, jenž se během doby uchýlil pod vlajku umravňujících realistů. Nás to ovšem nepřekvapuje, protože se to dalo předvídati, že lidé mravně pokleslí nezapíší se ani sebe lepším programem strany. Kdo prožil pusté své mládí a celý život další hověl jen neřestem, propadá obyčejnému osudu zhyralců, perversitě a když pak nemůže se již činně účastnit orgií, kochá se aspoň v netišných představách a kazi mládež oplzlými anekdotami. Takový bývá nejobyčejnější pramen pornografické literatury. Literární prostituce je srovná takovou neřestí jako tělesná, proto jest nesporné, že se jí ani dobrý člověk nemá dopouštět a tím méně „nejlepší“. A když „nejlepší člověk“ nemá stádu, jak to asi vypadá u těch neklassifikovaných?

Voltaire, který se tolik obažoval do naší církve, mál také někdy světlé okamžiky; toho si ovšem nevšiml ti, kteří spisy jeho citují výhradně s fanatické záští proti katolicismu. Někde, Voltaire napsal: „Člověk, který pozbývá víry, přichází k rozum.“ To patrně ovšem také ať na závratných kotrmelcích volných myslitelů. O nevědeckých spisech praví Voltaire (Oeuvres 32 pg. 47): „Vyberte si těch nešťastných spisů nevědeckých sponu nadávek a málo tam zbude. A se zbytky

vyberte všechny námitky pochodící z nevědomosti nebo ze slomylosti, jež spoléhá na vaši nevědomost, a věra že nezůstane v těch knihách ani písmeno.“ Dále píše (41 pg. 115): „V každé ustálené společnosti je třeba náboženství. Zákon chrání před přestupky zjevnými, náboženství před tajnými. V 16. století hemžilo se to v Itálii nevěrci. A následek toho? Došlo tak daleko, že bylo jedno někoho pozvat k obědu, nebo někoho otrávit; jedno někoho obejmouti, nebo mu vraziti dyku do srdce. Byli tam mistři ve zločinech jako máme mistry v hudbě. Vezměte lida víru v Boha soudce a odplatitele a uvidíte nejednoho Nerona, an s chladnou krví káže zavraždit vlastní svoji matku.“ Dnes máme případ podobných až dost. Co činí pakášti apachové, co Ferrerovci?

Nové objevy dra Musila. Přední odborníci učenci v Evropě i za Oceánem vzdali zalíbený hold neočekávaným, znamenitým výzkumům kněze-učence dra Musila; svůj negativní podiv vyslovili jak protestanté tak racionalisté, jak Němci, tak Francouzi a Angličané, atd. Na pf. „Almanach der kais. Akademie der Wissenschaften“ r. 1908 na str. 365. napsal o spisech Musilových: „Všecky tyto publikace jsou pomníkem obětavé odvazy a sebezáporu jediného muže; ony dokazují, s jakou neuvěřitelnou pilí Musil pracoval v poušti i v našich knihovnách...“ „Musil vstoupil do krajiny, do níž nevaňil do-ud žádný Evropan a proto hromadil objev na objev; leč i na „lístech, která, jsouce snadnější přístupna, byla před ním od jiných navštívena, nalezl, čeho jiní neviděli.“ Leč taková chvála jest nebezpečím pro besvědecký křest požidovatelů „Volné Myslenky“; vždyť přece dr Musil přesnými vědeckými výzkumy potvrzuje věrohodnost bible, kterou se snaží volnomyšlenkáři se všech sil prohlásiti za knihu báji. Co tedy v myslitelé učinili ve své roztrpčenosti? Pustili se za Musilem do Arabie, aby jeho objevy zkontrolovali? I nikoli; kdež by chtěl volný myslitel skutečně vědecky pracovat a vydávati se v nebezpečí života! Taková svízelná práce se ponechá klerikům a volní myslitelé si raději na pečt složí pohodlné „vědu“ s několika německých pamfletů a budou vybírat na ni korunky ve své vlasti. Tak jest to nepohodlnější. Lidé, kteří velikých učených spisů Musilových docela ani neviděli, napsali k vlastní ostudě ve „V. Myšlence“ o Musilovi tohle: „Cestuje po Palestině a sousedních zemích v té pošetilé myšlence, že katolická církev čeká na jeho zeměpisné výzkumy... není badatelem vědeckým, nýbrž předpojatým, jenž nálesy své upravuje dle potřeb církevních.“ Taký „věda a kritika“! Takovou svede ovšem i patnáctiletý chlapec, zvláště vyniká-li protikatolickou zavišlostí. Dr Musil vrátil se s posledním výpravou loni. Stihl, že vydá další svazky svých děl „Kusejr Amra“ a „Arabia Petraea“ (asi 5 svazků s připojenými mapami). Na základě podrobných výzkumů Musilových jest nutno položit již hranici Arabie o 70 km severněji, než jak dosud byla vyznačena; pevně lze stanoviti cestu Israelitů z Egypta, možno podrobněji určiti domov Jobův; Musil zjistil též místo narození a klášter sv. Hilarióna, objevil dosud neznámé křesťanské chrámy a sídla biskupská, hrady křesťanské, římské silnice z Damasku do Palmiry a k Rudému moři atd. V oboru národopisném seznal mnoho dotud neznámého; zvláště přinesl velice cenný materiál o zvycích a životě polonesnámého kmene Rwala. Severní Arabie jest velmi nehostinná poušť, kde jest vědecké zkoumání spojeno s obtížemi nesmírnými. Na pf. na ploše, jakou mají Rakousko a Německo dohromady, není ani jediné tekoucí řeky; ba docela na ploše, jakou mají Bavorsko a Alpské semé dohromady, není ani jediné studně. Nadto ručí v těch místech téměř nepřetržitě vzájemné boje domorodců a panuje tam nevykořenitelná nedůvěra k cizincům. Patrně tedy, jak obtížného díla Musil se podjal. Leč ne-sonal. Podařilo se mu získati si přátelství nejmočnějšího kmene severoarabského Aneze-Rwala. Po nešťastných překážkách stal se docela „sousedem stanovým“ jejich pohlavára, jehož ochraně světil i své služebnictvo, velbloudy, zavazadla, atd. Přes to byl Musil několikrát přepaden, oloupen a poraněn. Pouští al-Hamad dostal se až k nejnižšímu bodu severní Arabie Sirhan-u. Na poušti am-Nefud získal mnoho cenného pro fysiku a zeměpis. Navštívil kamennou poušť al-Hagara u Eufratu a severně odtud ležící poušť al-Anaza. Konečně koncem června 1909 dostal se na hranice Syrie. Největší délka nově prozkoumaného území jest 1000 km a šířka 900 km.

Myšlící soc. demokraté přicházejí k rozumu. Ovšem a nás se k tomu přiznati ještě nechtějí a když jejich rudí poddaní začnou nářkati na bídu a malou pomoc svých pohlavárů, nakrmí je vůdcové hodně za tepla nějakým protikatolickým šlágresem, vybraňovaným s magaciou volnomyšlenkářského. Vždy tito lidé vědí, jak neohytkěji odvrátí pozornost davu od skutečných příčin sociální bída. Leč ve Švýcarsku přes všeobecný fanatismus někteří soc. demokraté odvažují se pověděti upřímně to, co každý rozumný člověk cítí. Po tolika rudých kulturně-sociálních

blamážích ovšem dělníci jsou ochotnější vyslechnouti pravdu. A tak „Volkrecht“, hlavní orgán soc. demokratů švýcarských, přináší s péra vynikajícího soudruha Greitlicha tyto řádky: „Náboženská potřeba a citění nemůže se nahraditi pouhým věděním. Nadto nedává nám všechno to vědění přece dosud žádného vysvětlení o povstání organického života na zemi, ale pouze domněnky. Znal jsem vysoce vzdělané muže, kteří všechny exaktní výsledky přírodních věd přijali, aniž se dali ve své pozitivní zbožnosti v nejmenším rušiti. Není tedy nápadno jako časový zjev, že přednášky a diskuse o náboženských otázkách vůbec se těší zvlášť silné návštěvě? Kdo by tu chtěl s určitostí popřít, že bude následovati po materialistickém směru času nynějšího jako protitlak silná vlna náboženská? Volní myslitelé sami nemáhají se všemožně, udržeti náboženské zájmy při životě, ačkoli mají silnou domněnku, že činí opak toho.“ — Mluvil by tak vynikající soc. demokratický myslitel, kdyby opravdu moderní volnomyšlenkářská věda záhady životní rozluštila líp než náboženství? Bylo by potřebí, aby se nad těmi slovy vážně zamyslíli soc. demokraté naši, kteří tápou od hesla k heslu besradně jako soudruzi švýcarští.

Poměr vlasatic k soustavě sluneční.

Jak jest to možno, že slunce dovede udržovati v závislosti tak obrovská tělesa? Kde se v něm bere závratná síla, která roztlačí kolosální planety do divého letu lehoule jako pouhé billiardové koule? Proč slunce při své práci s planetami má ještě dosti síly, aby k sobě nezdolnou mocí přitahovalo větší počet nesmírně dlouhých vlasatic? Těško může si pozemský tvor představiti žhavou, překotně činnou kouli, jakou jest slunce. Má-li průměr rovníku naší zeměkoule 12.756 km, obnáší slunečný rovník 1.386.990 km; nečiní tudíž průměr rovníku zemského ani stý díl průměru slunečního. Krychlový obsah slunce obnáší asi 14 trilionů krychlových kilometrů; našich zeměkoulí vešlo by se do slunce 1.294.000. Kdo si dovede představit, co značí aspoň jeden trilion krychlových kilometrů? Zde musíme užiti přirovnání. Představme si kupu makových, dobře vysušených zrnek, jimiž by se naplnila nádobka 1.33 litru veliká. Jak jest nepatrné jediné zrno k celé té kupě, tak jest nepatrná země v přirovnání k slunci. V příčině tíže slunce a země všude tolik: kdyby nám bylo možno položit na jednu mísku váh slunce, musili bychom na druhou mísku položit 322.800 zemí, aby se váha vyrovnala. Povrch zeměkoule vůči povrchu slunce jest tak skrovný, že by bylo potřebí 11.818 zemských povrchů k pokrytí plochy slunečné. Měsíc jest od zeměkoule vzdálen asi 384.400 km. Dejme tomu, že by se země ocitla právě ve středu slunce a měsíc by měl kolovati kolem ní v téže vzdálenosti, jako nyní; tu by měsíc vzhledem k obrovským rozměrům slunce (i při té veliké vzdálenosti od země) koloval kolem země ve slunci samém. A k tomu všemu by ještě od měsíce (v slunci se otáčejícího) k povrchu slunečnímu byla skoro tak veliká vzdálenost, jaká jest od země k měsíci. Jinými slovy: poloměr slunce jest skoro dvakrát tak dlouhý, než jest vzdálenost měsíce od země. Kdo by ušel denně 35 km, obešel by zemi asi za 3 roky 45 dní; k obejiti slunce by však potřeboval 340 let. Rychlovlak, jedoucí rychlostí 70 km za hodinu, projel by průměr slunečný za 19.814 hodin, čili potřeboval by k tomu skoro 826 dní. Tudíž takový obr ů něco může dokázati. Závratnou silou a obrovskou žhavostí působí do nesmírné dálky. Teplota slunce na povrchu dosahuje 6000 až 8000 stupňů Celsia, takže kámen, železo a jiné tvrdé předměty se v té výšni netoliko ihned roztaví, ale proměňují se v plyny. Žhavá láva metá do obrovské výše rozšířené plyny. Při tom varu, při stále vzrůstajícím, epokojném povrchu slunce otočí se kolem vlastní osy v době 25 dní a několik hodin.

Takový obr již dovede vyvinouti energii, o níž se pozemčanu sotva zdá. Nuti do divého tance netoliko naši zeměkouli, ale i Jupitera (jedenačtyřrát většího než naše země), skoro stejné velikého Saturna, atd. Žene kolem sebe množství planet i s jejich měsíci. Řídí jako neúprosný komandant i 18 obrovských vlasatic, které při svém rychlém tanci uměle se proplétají, aby dlouhými vlečkami nepoškodily jiná větší tělesa nebeská.

Kometa i největší jest ovládána strašnou silou slunce vzhledem k své řídké hmotě jako hračka, snadnější než pevné planety. Vlasnice, zrychlující svůj let přiblížováním se k slunci, rozšířívá se v blízkém sousedství jeho velice. Bývá zde 2000krát jasnější, než rozšířené železo. Otočívá se závratnou rychlostí kolem slunce, pozbývá obrovského žára i rychlosti, vzdaluje se stále větším obloukem. Roku 1848 vlasnice přilétla k slunci tak blízko, že její vzdálenost od slunce rovnala se pouze jedné třetině vzdálenosti měsíce od země. R. 1680 byla kometa vzdálena od slunce 232.000 km. Ovšem netoliko slunce,

[illegible]

a Ivanovic by o tom spraven, odebral se na místo složení. Procházka spatřiv šetníka, před jeho vlastníma očima se zastřelil.

Děledky revoluční romantiky. Po generální stávce švédské nastalo mezi soc. demokraty značné ochlazení revoluční horečky. Šam rudý „Korrespondenzblatt“ napsal tato slova: „Švédský boj však uči také, jak jest absolutně přebytná theoretická hračka s revoluční romantikou. V žádném dělnickém hnutí některé země by nesměla žeda theorie generální stávky míti tak málo místa jako ve Švédsku, jehož politické a průmyslové organizace dělnické ode dávna sledují praktické cíle, v praktické práci vystupují. Leč právě proto, že dělnické hnutí ve Švédsku svoji úlohu spatřuje nikoli ve slovech, nýbrž v činech, podařilo se mu rozhodnutí a provedení velikého boje tak jednoduše, jak se stalo. Byli to lidé praktického života, kteří se na boji usnesli a k dobrému konci jej přivedli. Diskuse o tom si šetřili až na dobu pozdější“

Všem tancechtivým

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

plesových potřeb

jako: hedvábní, krajkové látky, vějíře, rukavice, punčochy, hřebénové soupravy, prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové,

Divadelní ulice.

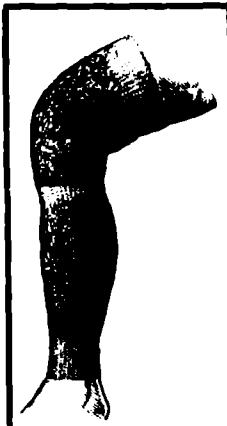
Kuželecké kolárky a náprsenky.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou

proti reumatismu

a každému nastouzení všem, kdož jsou odkázaní svým povoláním prodlévati v chladných místnostech neb na venku, jsou naše zvláštnosti přínosné sboží

s pravé velbloudí srstí.

Zvlášť doporučujeme ohřívky na kolena, kryjící nohu až po kotník, 1 pár K 8.—, rukavice 1 pár K 8.—, látku na spodní kalhoty a kazajky, 160 cm. širokou, 1 metr K 10.—; vedlejší zimní prádlo, bříšní pásy, ochranníka na plíce, na prsa, na záda, pásy na ledviny, jednotlivé rukávy, jednotlivé nohavice, vesty, ponožky, přikrývky, střevoce, papuce atd. — Velbloudí srst nepodléhá změnám tepla, neprohřeje ani neprochladí se snadno, a udržuje při těle stejnou teplotu. Nový velký ilustr. ceník zašleme na požádání.

Bratři Samkové v Jičíně,

výroba pletené zboží.

V Písní: Školní ul. 8., Říšská ul. 1.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyžádejte si

zdarma rozpočet od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký c. k. mistodržitelstvím koncesovaný elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Velký výběr lustrů a všeobecné instalační materiálu. Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALÁČKEHO TR. C. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veškerých závodů průmyslových.

Speciální instalace chráněné, iluminace osvětlení odtáhlé a j. p. Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož i veškeré přístroje, obložkové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Bedně a zatínací stroje a přístroje pro elektrárny, provádí stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení hr. v. m. Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. mistodržitelstvím koncesovaný

prostředkovatel

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 21. ledna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Zubožený venkov.

Zrádce lidu venkovského jest ten, který nevolí agrárníky! Tak blábolili vůči katolíkům a soc. demokratům na zeleno přebarvení liberálů, pokrokařů evangelíci a židé před říšskými volbami. Bylo to jistě velikou smělostí, v době lidového hnutí zcela ostře hnáti venkovský lid pod zelený prapor samosvazných vůdců, jímž ještě venkov právo k obecné reprezentaci rolnictva a lidu vesnického vůbec nedal. Agrárník a venkovan — toť jsou pojmy hodně rozdílné. Mezi upracovaným rolníkem a řepářko-cukrovarnickým spekulantem, mezi chlapíkem a chamilivým dietářem jest obrovský rozdíl. A což různé kulturní zájmy venkova? Měli o nich na říšské radě rozhodovati pouze zastupci měst? Neměl na př. katolický kraj právo zvoliti si odhodlaného katolíka, který by se zastával také jeho náboženských práv? A musil rozhodně venkovský dělník tovarů dáti svůj hlas třídní straně agrární, jejíž program sliboval mu tak málo? Zájmy stavovské rozhodně se křížují jak v městě tak na venkově a při volbách tím více, že do volebních okresů venkovských přibíráno tolik měst!

A teď pojednou liberálů a volnomyšlenkářů, kteří se oblekli do zeleného kabátu, prozrazují velikou nešikovnost i při vedení hospodářského hnutí, tedy v tom oboru, pro který hlavně sebrali plno mandátů. Právě po krachu několika Raiffeisenů a po nešťastné vedeném boji řepářským ohlašením se veliké nepořádky v „Hospodář. družstvu“ v N. Brodě. Ohudáci horliví agrárníci! Při svém úporném, neumdlévajícím kulturním boji s „hydrou klerikální“ neměli vůbec času starati se o hospodářské potřeby. A snad byli štváni do všikavé a násilnické „osvěty“ právě těmi pohlaváři, kteří potřebovali, aby se odvrátila pozornost lidu od jejich hospodaření. Co se jen našťávaly „hlasy z Posázaví“, redigované volnomyšlenkářem, bezkonfesioním Hofrychtem, aniž by jednou řekli svým stoupencům — rolníkům: „Přátelé, hleďte si místo štvání hospodářského rozvoje zdejšího kraje!“ Předseou družstva jest agrár. posl. Hyrš, v družstvu byli funkcionáři dva mladí protekční lidé pp. Meloun a Podzimek. Družstvo koupilo od žida budovu za veliký peníz; obnos vydaný na opravu převyšoval kapál obnos. Dovnitř pořídilo zadlužené družstvo nádherný nábytek v ceně asi 5000 K. Ačkoli již přede 2 lety byly v družstvu nepořádky, přece pražský revisor účty schválil. A p. posl. Hyrš, ačkoli byl upozorněn na nesprávnosti, nepostaral se o pořádek. Naopak agrární vedení prohlašovalo, že všecko jest v pořádku a hrotilo sondem. Teď jest aspoň jeden úředník (Podzimek) propuštěn.

Za nepořádky nejsou zodpovědní pouze funkcionáři, ale i sami „spasitelé venkova“, agrární předsednictvo vůbec. To ovšem pranic nepřekvapuje. Příklad pražského vedení jest nakažlivý. Posl. Bergman zdvihl meč, slibuje hlasem velikým, že začne bojovati za odistu a zvláště proti posl. Závorkovi. Leč najednou veliký ten rytíř hodil meč do šita, sejmul brnění a poddal se „spravedlivé rozhořčením“ pohlavářům. Tenkrát dne 12. prosince 1909 napsaly samy „Nár. Listy“: „Nešťastná fakta Závorkova účastenství na diner u Aehrenthala, na rautu ve Vídni, pořádaném na oslavu císa. Viléma německého, jeho návštěva u olomouckého českožrouta purkmistra Brandhubera, jeho stejné směšné jako bezdůvodné audience u kardinála — arcibiskupa Graseho, jemuž se šel představit ve své hodnotě místopředsedy sněmovny k největšímu úžasu samého kardinála, jeho odporná vzpurnost proti konduktérům, jež „vyhazoval“ se služby, poněvadž mu nepřichystali — zvláštní kupé, jehož si neobjednal, to vše je zjištěno a nejednalo se ani tak o disciplinování Závorky, jako o to, co k těmto jeho výkonům řekne nejvyšší instance strany. . . . tak jak on jednal, nezachoval by se žádný opravdový, přímý, na svůj

stav i jeho historii a minulost hrdý český sedlák . . . Všechny povahových mužů agrární strany musí se z toho smocnit hořkost a je-li takových v agrární straně dnes už menšina, tím hůře pro ni, ale také pro český celek! Takový je význam posledního nálezu výkonového výboru agrární strany, který si řekl: „dálejme, jakoby se nechumelilo!“ — Potud liberální list. Agrární strana také skutečně aféra cukrovárenského akcionáře Závorky utulila — a ticho po agrárních nívách.

Je-li tatlaní dovoleno v Praze, proč by vlivní zemani na venkově hned zaváděli pořádek? Ovšem vycepovaní agrárníci Hofrychtrovi se katastrofou nevzpamatují. Malokdo zná fanatickou zavislost takových „taky-katolíků.“ Rozváznější venkovaně však nyní vidí, kdo to s nimi na Německo-Brodsku myslil upřímně, kdo obce zuboženému venkovu platně pomoci. Mají-li i naši lidé některé křehkosti, pak hned naši stoupenci nalahají na reformu; a nadto v naší straně neporoučeji zistiť dietáři, lidé zahrnutí eubvencemi a vůbec chamtiví prospěcháři. A tak můžeme statečně postupovati dále svorně k blahu lidu, třeba že se nepřátelé namáhají naše šiky roztrhnouti. Bez uvážlivého konservatismu by venkov hybní stále více a stával by se hříčkou a dojnou volnomyšlenkářských demagogů. Potřebí jest prohlédnouti v čas a poznati pokrok zdravý, sdárný.

Z říše kapitalismu.

Místo planého radikálního bytí, měl náš národ horlivě všimati peněžní statistiky a narodohospodářských zpráv; měl by důkladně přemýšleti, proč křesťanský obchod jinde utěšeněji se vyvíjí než v zemi naší. Všecka namáhavá práce řemeslnická a rol. málo nám prospěje, nedovedeme-li ji zpeněžiti. Ovšem bez této práce by i obchod byl v plenkách, bez ní by nemohli seděti na přeocpaných měšcích králové kapitalu. Co si finanční velmožové nastřádali, to všecko mají děkovati mizotným rukám pracovníků; kdyby s výtěžkem perné práce vypočítali lidé po fabricku nekšeftovali, neměli by nic. Budiž tedy věnována co nejbudlivější pozornost, jakým způsobem obchodníci z těžké, skrovně placené práce jiných bohatnou. Jestliže křesťanský obchodník netouží po širším rozhledu, pak při všem počítání sotva živobytí uhájí.

Leč náš národ potřebuje právě nyní — v době široce rozvířené komunikace — hojný počet šilých a poctivých obchodníků, kteří by provedli hospodářské osvobození z vlivu cizáckých. Potřebujeme takových národních obchodníků a finančníků vůbec, kteří by neshromažďovali jmění jen pro sebe, ale jichž šilá horlivost by prospívala značně českým výrobcům. Pravý vlastenecký obchodník máše vyvinouti nejdárnější činnost pro širé okolí, může se státi otcovským rádcem a podporou tisíců chudších občanů, aniž by se přitom finančně vyčerpával. Říká se, že žid dovede dobře zpeněžiti všecko. A co je v Čechách výtečných hospodářských i průmyslových produktů, užitečných nerostů atd., jež čeští majitelé zpeněžiti nedovedou! Kdo chce býti pravým vlastencem, necht' má stále na mysli, že národ žobrů málo smáže proti odpároum bohatým, hospodářsky dobře situovaným! I tam, kde žida nemá nikdo rád, dějí se mu uctivé poklony, protože se obecně cítí veliký vliv židovského kapitalisty. Na rozhraní národnostním dovede německý fabrikant v krátkém čase přeměnit obec českou v německou. Márně jsou přítom nářky chudých Čechů, kteří na př. za pozemky nabízené ke koupi nemohou dáti tak veliký obnos, jaký podává ochotně německý kapitalista. Proto jen dobře pozorovati se zrakem jasným, odkud hrozí nejválnější nebezpečí a kdo se z české práce nejvíce obohacuje!

Naše finančnictví v posledních letech značně se rozvinulo. Zálodny, Raiffeisenky a

jiné peněžní ústavy učinily pro hospodářské blaho mnoho dobrého. Přitom však se nesmí zapomenouti, že cizinci pracují pro vykořisťování národa silou zdvojenou. Bursiáni zvyšují ceny obilí, jiní cizí peněžní velmoži ceny uhlí, železa, kůže atd. Poučné jsou číselnice insolventů za rok 1909. Velkých insolventů, při nichž závazky činily přes 100.000 K, bylo v uplynulém roce prohlášeno v naší říši 140 s pasivy asi 47 millionů korun. Z toho připadá na Čechy 36 případů s pasivy 13.700.000 K. To už jest jistě obrovské číslo, kterým jsou bolestně postiženy tisíce a tisíce příslušníků našeho národa. Přičteme-li k tomu plno úpadků, které r. 1909 u nás šly pod 100.000 K, obdržíme číselnici nejméně dvojnásobnou. Kdo se z takových insolventů obyčejně má dobře a kdo ty bankrotky krvavě zaplatí?

Jest nesporné, že každoročně velcí bankrotáři valnou většinou jsou židé. Kolik těch úpadků jest poctivých? Kteří z nich jsou úpadkem okradeni, aniž by zámyslně a vypočítavě obrali lidi jiné? Nejsi třeba nic nespravedlivé přebáněti; jest vhodné však rozumně kolem se rozhlédnouti a neustranně uvažovati. Vidíme často, jak i příčinlivý křesťanský obchodník shlukem nepřiznivých okolností udělá proti vlastnímu přání úpadek a jest přiveden na mizinu tak, že se do smrti nevzpamatuje. Kolik však bankrotářských židů po úpadku jest nuceno chodit po žebrotě? Vždyť víme, že křesťanů obyčejně dále ještě s větší veselostí a že přes tolik časté židovské úpadky jmění židů v Čechách úkusem vzrůstá. Bylo by nerozumno odsuzovati židy šmahem a říkati, že vůbec není židů poctivých. Bylo by pošetilé zavídati židovi, který si nashromáždil slušný majetek pilí a velikou šetrností, co jiní zdešné jmění po svých rodičích prohýřili. Leč — jak přece vyhlíží celkový obraz? Jest ten peněžní vývoj zcela přirozený? Jen čtete každodenně v našich denících jména úpadkářů a užasnete, jak veliký počet židů denně v naší říši zkrachuje. Tu by bylo marné, bláhové a nespravedlivé volati po podobném všeobecném vyvlastnění, jaké provedla francouzská vláda proti kněžím. Jest potřebí však zvýšiti ostrážitost a všechny dokázané velké nepoctivosti předkládati k uvážení a k rozptýlení nemístné důvěřivosti. Všecky velké peněžní švindly v patkách se mají pronásledovati. Až nastane pravé narodohospodářské uvědomění širých vrstev, bude zvolna ale krokem jistým postupovati sociální reforma a finanční rovnováha. O to nám jde, aby si židé nad námi nepojistili trvalou nadvládu. Leč listy, které svým hlášením směrem navíce by byly povolány poukazovati na skutečné narodohospodářské nebezpečí, slídí raději lačně po šarách, kde který kněz vzal o korunku štóly víc, než dle zdání soc. demokrata zasloužil. *Tu jest vidět saporodnost, která jest horší a bescharakternější, než peněžní švindlovatí samo.* Kdo přece jen trochu narodohospodářské statistice rozumí, musí uznati, že štólový poplatek národ neožebrašl a že by úplné zrušení štóly národ ani v nejmenším neobohatilo. A jestliže štóla jest přece velikou sociální neanází, pak i poctivý žid musí uznati, že řádění velkokapitalistických židů stokrát hůř poplatníky tísni; sám spravedlivější žid musí uznati, že tedy český redaktor, který stávi na odív svou útrpnost k drobnému lidu, má svůj upřímný soucit dokazovati všestranně, že nemá zapomínati pro komára na velblouda, že jest jeho svatou povinností ukázati na hlavní příčiny sociální bíd.

Leč vízme, jak dovedou býti „nevláste-nečtější“ redaktori k vůli židovským insertům opatrní! V Ländorbanse vídeň: „páchal žid millionovou defraudací. Několika drobnými fáděcký odyta celá záležitost. Nyní se ocitl v rukou policie židovský lichvář Reicher, který utratil nebo zanesl přes 15 millionů K, vyšetřován na nešťastných obětech. Noviny nejprve udávaly obnos 12 millionů, když však zjištěny ještě 3 mil. vyřídmaných peněz, většinou mládely. Před 25 lety přišel tento sloďinec z Vídně do Pešti jako člověk chudý. Pozdě se

A neprotestuje proti liberálnym premetám „Lidových Novin“ pouze lid katolícký; buď do nich i ten lid, ktorý je novínám Stránskeho ďaleko bližšie, totiž lid soc. demokratický. Bývalý redaktor „Lid. Novin“ Hugo Filla napísal v „Rovnosti“: Nemennelné pomery, keď sa

vážky v redakci terorem redaktora Heinricha, domněly většina redaktorů „Lid. Novin“ v října m. r. k zakročení a obrátě, zejména když redakce se přesvědčila, že p. Heinrich téměř dvě léta dopouštěl se podvodných manipulací peněžních na škodu administrace a dopisovatelů „Lid. Novin“. Většina redakce, k níž jsem patřil i já, přednesla dru. Stránskému dne 24. října m. r. své stížnosti a dočetla své tvrzení o manipulacích p. Heinrichových důkazy a notafsky ověřenými opisy stvrzenek, jimiž p. Heinrich honoráře za cizí práce si vybíral a ponechal. Bylo dále dokázáno, že p. Heinrich stříhal ze starých ročníků „Lidových Novin“ beletristické práce cizích autorů, výstřižky ty nalepoval, dal vyšetřit a opět v „Lidových Novinách“ otiskoval, načež za tyto stříhané cizí práce dal si vyplácet administrací honoráře. Po předložení těchto důkazů žádala redakce p. dra. Stránského, aby p. Heinrich nebyl dále v redakčním svazku „Lid. Novin“. Pan dr. Stránský den na to osámil redakci, že přání tomu vyhovuje a p. Heinrich po několika dnech odjel do Prahy. Za několik dní na to byly však do tiskárny propašovány rukopisy p. Heinrichovy, které byly také v „Lidových Novinách“ uveřejněny. Poněvadž p. Heinrich dosud píše z Prahy úvodníky a feuilletony, je zřejmo, že p. dr. Stránský přes svůj slib p. Heinricha v redakčním svazku ponechal, což odůvodňuje tím, že jemu není třeba skončati mravní podstatu svých dopisovatelů!

Filka jako vůdce „občoj“ proti Heinrichovi byl od dra. Stránského 1. ledna z „Lid. Novin“ propuštěn „pro porušení redakčního tajemství“.

Tak tedy praktikuje svobodu svobodomyšlný vůdce pokrokové „lidové strany“; čekali jsme, zda Stránský nezatajuje tak paprskové výtky. Leč místo toho pozorujeme, že si „Rovnost“ vyhrnula proti Stránskému rukávy ještě více, napřevši:

„Zejména v boji proti „Lidovým Novinám“ dra Stránského chceme jítí do všech důsledků, poněvadž víme, že tento orgán je tvrní největší politické špičky a lži. Je to revolverový list, jehož zákeřníctví pocítili již všichni strany a všichni moční lidé, je to orgán, který provádí šeredné ničemačství i proti poslaům strany lidové a pokrokové, je to dopaš bandidů, kteří ohrožují každého prostředky ohavnými a složitými.“

Tak hrozné to snad přece není! Mála by si aspoň „Rovnost“ vzpomenouti na zákeřnické psaní samých listů rudých. Ale patrně ze všeho, že obchodnímu orgánu a „ideálnímu protiklerikalismu“ dra Stránského dostává se odměny zcela nečekané. Každému ohvilku hraji. A jestliže bylo vršeno samému obětavému Riegru do oka kamenem, nesmí se dr. Stránský diviti, že lidé mimo jeho tábor stojící nepokládají řadu politických nedůsledností, vypoštavost a markýrované radikálníčení za zárovan lidovost.

Politický přehled.

Bar. Bienenst s Čechy nemluví. Svého času po schválení t. z. ochranného zákona pro Dol. Rakousy atd. prohlásilo české poselstvo, že s vůdou atd. domluví se bar. Bienenst jako v odpověď na to ve vyjednávání o dělnost enému: českého zase sám s Čechy nechce mluvit. Pozval si k sobě místodržitele českého hr. Oudenboga a nejvyš. maršálka prince Lobkovice, kteří se za vládu pustili v Praze 19. t. m. do vyjednávání s předáky politických stran.

Vyjednávání o dělnost enému českého postoupilo pry tak daleko, že vláda jest odhodlána svolat český sněm, i kdyby konference nedvedly k cíli. Poukazuje se také na to, že konference jsou sbytečné, ješto stanoviska obojího tábora jsou úplně přesná a jasná. Jest přece naděje, že mezi spornými tabory dojde aspoň k takovému příměří, aby byla možná práce na českém sménu. Dle řeči býv. ministra dr. Fiedlera není mezi českými poslanci odporu proti přikázání národnostních předloh vlády komisi, předpokládají, že souhlasné projednávání budou návrhy v tomto směru českými poslanci podané. Místodržitel hr. C. udenboga toto české stanovisko doporučuje Němcům ke schválení. Němci žádají meritorní srazu svých požadavků.

Problém zemědělského výboru. Povážlivá situace zemsk. finančního hospodářství čes. přiootřila se vzhledem k uplynutí zákona o zemské pivní dávce do té míry, že zemský výbor byl nucen vydati cirkulář (ze dne 5. ledna), v němž ukládá podřízeným úřadům svým, aby poukazání všech vydání omezili na nejnutnější potřebu. Zemský výbor v tomto cirkuláři rozesílá výplaty, při nichž ten, kdo výplatu žádá, má právní nárok proti semí čili nic. Není-li tu právního nároku, připomíná zemský výbor výsledku, že nemají se platy diti. Z toho důvodu nebudou se dále vypláceti: nové subvence na stavbu státní, cest, škol, vodovodů,

subvence k účelům zemědělským a živnostenským, pro spolky, pokud se neskládají na zvláštním unesení sněmovním.

Porážka Mladobuchů. V užší volbě poslane na říš. radu za Nové Město pražské zvítězil kandidát strany státoprávní pokrokové St. Sokol 2401 hlasy proti 2241 hl., které připadly Mladobuchu dr. Rašínovi.

Zákon o národnostní ochraně v Haliči. Veškeré polské listy žádají, aby jako v alpských zemích německých, byl i v Haliči přijat zákon o tak zv. národnostní ochraně, a aby ho vláda co nejdříve předložila k sankci. Zákon ten jest podobného obsahu jako zákon přijatý na zem. sněmu dolnorakouském, jenom že Polákům se jedná o zákonitě opatření proti Němcům.

Návrh Kolisko-Azmanna ve sněmovně dolnorakouské vyvolal proudu srážku křesť. sociálů s něm. nacionály. Návrh na doslovné étení návrhu tohoto byl zamítnut. Na schůzi zástupců všech německých stran ve Vídní 17. t. m. usnáno všemi, že obnovení zákona Kolisko-Azmanna v nynějším zasedání zem. sněmu dolnorakouského bylo již z formálních příčin nepřipustné.

Rámský muš v Uhrách hr. Khuen-Hedervary už sestavil nové ministerstvo, jež také cleat schválil. Ale v novém ministerstvu jsou lidé, kteří nevzbuzují důvěry. Tak dr. Szekely, ministr spravedlnosti a vyučování, je velmistrem sednářů, Samuel Hazay, ministr honvédd, jest žid a ministr obchodu Hieronymi jest znám z dřívější doby všelijakými finančními obchody.

Zvolení samostatnosti Finska. Car schválil usnesení ministerské rady o přivtělení velkoknížectví Finského k Rusku. Přálusná předloha v dané ruši všecka zvláštní práva Finska a ponechává sněmu finskému pouze význam poradní. Věcky ruské zákony budou v Finsku saveny a semí vyhrazeno 16 míst v daně. Případně bude nad Finskem prohlášen stav válečný.

Angličtí volby jsou v plném proudu. Jinak křídlo Angličané rozvášnilo se při volbách tak, že na některých místech muselo zakročit i vojsko. Výsledek voleb jest dosud nejistý, ale jesto jest, že strana liberální má už nyní citelné stráty. Zřetelnou známku dosavadních voleb jest postátka socialistů. Dosud zvoleno bylo 120 unionistů (strana konservativní), 97 liberálů, 21 dělnických poslanců a 28 nacionalistů (Irů).

Z činnosti katol. spolků.

Pouchov. (Schůze katol. organizace, přednáška a debata se socialistickým protifašismem). Dávno ohlášená naše schůze s přednáškou dp. faráře Konečného konala se v hostinci „Na Staré“ dne 16. ledna o půl 3. hod. odp. za bojeného účastenství domácích i přespolicích návštěv, i jiných posluchačů. Prostorový sal hostinský byl plný, až nepohoda časová byla veliká. Schůze naše byla důvěrná; svolal ji nezvaný náš organizátor p. Puktar z Pouchova. Za předsedu schůze zvolen místní starosta p. Poák, agrárník; za místostarostu nahlel p. Netuka se Slovenského Předměstí, zapřovatelem p. Baati z Král. Hradce, rodák Pouchovský. Pan farář Konečný mluvil o katolickém tisku a jeho důležitosti mírné, věcné, vystihaje se úplně všech osobních a stranických útoků. Jen kde nutno bylo, přičetl některé útoky časopisů socialistických, pokrokových a volno-myšlenkářských. Reč jeho docházela na všech stranách souhlasu. Pan Baati mluvil pak asi půl hodiny o zhoršbě hospodářské a máloživnostnické, jež tiskem špatným jest zavineána: vše dokládá oitáty ze zmíněných časopisů a nabádal jako předfašník k odebrání katolických listů. Nyní přiblížil se ke slovu p. Fiedler, sociální demokrat a jal se útočiti osobně na p. Baatla a potom i na rozličné věci církevně-náboženské. Václ. p. farář Konečného zachoval se p. Fiedler střídmě, i když útočil na klerikalism a hleděl zeslabiti výklady p. farářovy. Teď však strhla se ostrá šarvátka mezi p. Baatem a jeho protivníkem, jenž dvakrátě dále jsme volné slovo, až jsme konali schůzi naší důvěrnou a neměli na prgramu debaty, a byli bychom dali p. Fiedlerovi slovo třeba ještě tříkráte, kdyby nebyl při modlitbě „Anděl Páně“ vytratil se tiše se salu. Pan Baati byl v polemice výborným: ráz na ráz potíral svého protivníka, dovolávaje se svých zkušeností sociálně-demokratických. Pan farář Konečný podal si p. Fiedlera a jeho výklady o náboženství socialistické jak se patří, slibuje, že vyplácí hned 100 K na organizaci sociálně demokratickou v Pouchově, když p. Fiedler mu s programem socialistického dokáže, co tvrdil o socialistickém poměru k náboženství nebo když vyvrátí, že socialistické časopisy nezapírají nejzákladnějších pravd nábožensko-mravních. V replice zabýval se p. Fiedler opět urážlivě p. Baatem a povídal věci, jež úplně neosohnasily s tím, co bylo a mělo bti mluveno. Byla-li první řeč p. Fiedlerova dosti obatojná, byla druhá řeč již tak formou i obsahem chabá, že ji p. Baati

hravě celou rosbil, a když s přítomných kašli pochovských se pan kaplan Kristian vzdal slova slíbeného, pan farář dal návrh na konec schůze, zvláště když p. Fiedler satim odešel a čas pokročil. Pan předseda ukončil tuto naši „důvěrnou“ schůzi, na níž jsme s úmyslně připustili muže jinak emfázející, kteří jistě poznali, že se dovedeme hájiti.

Křesť. soc. lidový spolek pro Hlohavý a okolí se sídlem ve Smiřicích pořádá dne 30. ledna t. r. v měst. hotelu ve Smiřicích taneční zábavu. Hudba c. k. pš. pluku 98.

Katol. nár. soc. jednoty mužů v Pardubicích se spoludčinkování místní organizace křesť. mládeže pořádá dne 23. ledna o 1/8. hod. večer v místnostech měst. Besedy zábavní večírek s pestrým programem. Jako vždy podobné zábavy jednotou pořádáné hojné byly navštěvovány, tak pořadatelstvo doufá, že i tentokráte sal bude přeplněn a že P. T. přísnivci jednoty příjemně se pobaví.

Kutná Hora. Katolická jednota sv. Vojtěcha pořádala na Nový rok dvakrátě vánoční zpěvohru „Narození Páně“ od Dra Kováře a Zelinky za pomoci V. oodborového Sdružení křesťanského dělnictva a účinkování školních dětí a výsledkem velice utěšeným. Velká dvorana „U Slovanské Lípy“ byla po dvakrát v jednom dni vyprodána, tak že musila bti hra ještě opakována v neděli následující a sice v klášterní besídce. Všecka tato tři představení těšila se veliké pochvaly. Již vhodné obleky, zhotovené rukama obětavých členek, dekorace zvláště malovaná akademickým malířem p. Václavem Vysekalem at., nad to lahodná hudba vánočních melodií připravily duši naší opravdové hody. Provedení jednotlivých solových partií i sborů pastýřů, žen, dětí a andělů bylo až překvapující. Vždyť dospělí účinkující, lidé vesměs dělní, toliko večer mohli ke zkoušce se scházeti. Dítka pak školní toliko v době denní, nadto sal na neděle byl sadán, tak že ani jednou sbor více než 50členný dohromady se nesešel a ani jednou nemohla bti provedena zkouška celé hry bez přerušení. Zde nejlépe dovedeme oceniti nedmornou plli p. Antonína Ledviny, ředitele kůru, který všechny tyto překážky vítěsně překonal, celou hru nacvičil a hrou na harmonium mistrně doprovázel. Velice šťastnou byla myšlenka vložit mezi II. jednání a dohru zvláštní výjev „dítka u jesliček.“ Malí koledníčkové, zpívající některé vložky z „Budečských jesliček“ a zdramatizované koledy vánoční, dobyli si rázem srdcí všech a dovršili pravou vánoční náladu. Dpp. Jos. Mašina, kazatel Svatoborský a František Paplham, kaplan, kteří s nedmornou plli celou hru na jevišti uvedli, byli za svoji námahu zajiště nejlépe odměněni krásným průběhem všech tří představení, jejichž čistý výnos obnáší 150 K; z těch 60 K posláno Jednotě Sv. Methoda, 60 K spolku „Komenský“ (oběma ve Vídní), výnos třetího představení 30 K klášternímu útavu polévkovému v Kutné Hoře. Krásné harmonium nám ochotně zapůjčil p. Jan Tuček, majitel c. k. výsadní továrny na varhany a harmonia. Všem, kdož jakýmkoliv způsobem o zdar tohoto představení se přičinili, vzdáváme srdečné „Zaplať Pán Bůh.“

Nová Ves n. Pop. Dne 30. ledna řečníti bude o 8. hod. odpol. v sále p. Jos. Noska předseda sdružení venkovské mládeže p. Ant. Kahorek o organizaci katol. mládeže. Přátelé draží, přijďte z celého okolí na tuto důležitou přednášku!

Kolín. Zdařilou schůzi zahájil křesť. soc. spolek činnost svou dne 9. ledna r. 1910. Do Kolína zavítal slavný řečník a na poli organizacím všeobecně oblíbený a neuznaný pracovník vesp. Dr. Frant. Šule, kanovník a profesor bohosloví z Hradce Králové. Přivítán byl proslavem družičky, jenž byl výrazem vědu a upřímaého přijetí se strany posluchačů, jimiž velký divadelní sal byl naplněn i s galerií. Zastoupeny byly všechny vrstvy. Po bouřlivém potlesku vesp. kanovník promluvil na thema: „Poměr českého člověka k Rmu.“ Tak zhusta jest hlášáno: „Upřímný Čech nemůže bti katolíkem.“ Ve své řeči děle než 2 hodiny trvalý předsedl své posluchače na základě historických fakt a historického osvětlení jednotlivých událostí, jak jsou živá nepřátelská tvrzení. Reč tato byla stopována a napjatou pozorností a přerušována velice častým bouřlivým potleskem souhlasu, jenž jest nejlepší důkazem, s jakým zájmem sledovali posluchači celou řeč. Bouřlivý potlesk po přednášce nebral konce. Ty dny po této schůzi, jak se dovidáme, bylo s živým zájmem o této přednášce mluveno. — Přítší přednáška koná se 6. února t. r. O poměrech v Americe promluví dp. Oigánek, katecheta v Nulich; přednáška ta provázena bude 200 avětelnými obrázky.

Zprávy místní a z kraje:

Slavnost Mariánské družiny. V neděli na slavnost nejvát. Jména Ježíš dne 16. ledna pořádala Mariánská družina dam v Hradci Kr. slavnost, k níž shvátal ráno v 7 h. Jeho Exc. nejdp. biskup náš Dr. Josef Doubrava do kaple sv. Josefa. Byv uvítán od ředitele družiny, supriora T. J. vldp. P. Fr. Zimmerhackla, sloužil

Liché podezřívání. Vracíme se ještě jednou k plné moci za p. Malburga ze Smřic v II. sboru odezvané. Tvrdíme zcela určitě, že p. Malburg před svou cestou na jih v Mjano podepsal panu W. dvě plné moci, jednu pro volbu do pivovaru a druhou pro obecní volby. Pan W. jenž není bradeckým předsedníkem, odezdal plnou moc pro okresní volby mladočeskému volebnímu komitétu. Když pak následkem reklamace postoupil p. Malburg do II. sboru, volil na jeho plnou moc, v Mjano vystavenou, plnomocník p. P. z Nov. Hradce Král. Pan Malburg vystavil však 8. prosince ještě jinou plnou moc pro nájemce svého skladu a tak se stalo, že byly předloženy dvě plné moci na jméno p. Malburga, ale byly obě pravé, jak každý na prvý pohled s podpiem mohl uznati. Kdyby, počestný „Ratibore“, byl ještě došetrý inkout na naší plné moci, jako byl na blanketech pokrokovéjších, kteří podpisovali v den volby voličky do zásohy, pak bychom ovšem se neodvážili varovati před lichým podezříváním z podvodu. Když však nám račí čestný muž p. W., že plnou moc obdržel přímo od zmocnítele, nemůže ani stů podezření padati na „klierikály“, že by dopouštěli se podvodu. Doufáme, že zločinná ústa tímto vysvětlením se zavrou.

Ples spolku na podporu chudých studentů v Hradci Králové téžil se i letos včasné přiznání četných přátel studentstva jakož i hojně návštěvě tanečnické mládeže. Finanční výsledky plesu byl: příjem činil 1178.10 K, výdání 398.10 K, takže zbývá čistého zisku 790 K. Na ples přispěli: 30 K P. T. důstoj. sbor c. a k. p.š. pl. č. 42, 26 K J. Ex. adp. biskup dr. Jos. Doubrava, po 20 K P. T. Zál. úvér. ústav, J. Otto hrabě Harrach, starosta dr. Fr. Ulrich, ředitel cakovaru H. Erbeček, po 10 K P. T. firma Kress a Bernard, cís. rada V. Collino, c. a k. generál-majoor K. Krizek, ředitel A. Libický, knípukec B. Melichar, mlynář J. Střemcha, velkopřůmyslník K. Teubner, ředitel J. Urban, po 8 K c. k. místodrž. rada H. Steinfeld, prof. J. Zdařil, po 5 K P. T. dr. J. Csurba, advokát, K. Engelmann, c. k. pošt. správce, J. Fiala, řed. uhel. dolů, A. Frýdek, kap. děkan, F. Holub, velkouzenář, K. Hubáček, tékárník, dr. M. Kukla, advokát, Fr. Fr. Kuthan, vrch. inspektor, vládní rada J. Novák, dr. J. Pazourek, prof. tech., J. Pilašček, továrník, c. a k. generál-majoor v. v. Pokorný, M. Srdínková, vdova po advokátu, J. Vojta, ředitel, dvorní rada O. Winter, pres. kraj. soudu. Těmto i všem ostatním přispěvům vzdává výbor spolku úctivý a srdečný vřoucí dík.

Alliance française de Hradec Králové pořádala v pátek dne 14. t. m. svou valnou hromadu, při níž zvolen prof. Souček předsedou, dr. Bažák opět místopředsedou a prof. Isnard opětně jednatelem. Do výboru dále zvoleni: al. prof. Pfliegrová, pl. Pooplášilová, dr. Ippen a prof. Záhoř. Revisory účtů al. Koutašková a p. tovarník Jan Petrof. První soirée bude pořádána koncem měsíce ledna.

Knapp Žamberk; náhradní porotočné vsemě z Hradce Král.; obch. J. Jelínek, řezník J. Klei-
ner, stavitel J. Labouška, profesor J. Laštovička,
obchod. L. Paldus, správce V. Poledník, kantin.
R. Stark, obch. J. Steindler, knihkup. J. Tolman.

Znalcí poměrů. Die „Batibora“ pokračují „umí (!) a poměry počítati a aestetici (!) rozvaž.“ Pravda, umějí. Až příliš důkladně se rozhodli po zápisích, obšavali docela zvrabě i kapsy poplatnictva, aby věděli tito „prákovníci všeob. volební práva“, koho mají deanciací od volebního práva odstřílet. Stavěli se dřív, jako by chtěli volební právo darovati i těm, kteří žádných daní přímých neplatí. Nyní však brali listky volební z rukou těm, kteří se sice s placením opožďovali, ale stejně daň do posledního haléře zaplatí. To jest ten pokrokový boj se lidovost a proti byrokratismu. — Výteční znalcí poměrů však měli vědomosti docela až přeměřené. Prý se měl intervenující úředník p. dr Fiedler „držeti zpět.“ Následuje otčovské udílení pokrokařských rad. Pány tedy rozhodně páli, že se komisi nedal překvapiti protilidovými chytristkami několika voličů. Z celého povídání patrné, že pisatel, který chce milostivě dovoliti úředníku zasáhnout do voleb jen tenkrát, když se ho někdo na něco zeptá, nemá ani ponětí o právomoci a zodpovědnosti komise. Jest to smutné dost, že i v našem městeč bylo potřebí velké ostráctivosti úředníka, aby voliči nepřevrátili lidová práva na ruby. Kdyby bylo šlo při volbách všecko po chuti pokrokařů, pak by bývalo nějakých reklamací! Moudří členové komise však jsou vůdce na věčné upozornění úředníkově vědění.

Společitelna Králohradecká zavedla právé úrokování vkladů ode dne vložení do dne vybrání, čímž zavedla se do jista všem vkladatelům, neboť mohou nyní ukládati neb vybrati dle potřeby v libovolný čas, aniž by tím trpěli jakékoli škody na úrocích. Vkladní knížky vydává společnost zdarma, rovněž i složí listky poštovní společnosti za účelem zasílání vkladů bez výloh.

Mexiko. Panama ve Střední Americe a Hemelinu na ostrově Haval, samé včasněho léta s nádhernými plážemi palm kokosových. Mexiko zastoupné městy Masatlanem, osadou Masanillou a přístavem Acapulco s bujnou vegetací tropickou, s pohledy ze široka domorodců a černochů možno v krásných obrazech spatřiti v Panoramě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové od 23. do 29. ledna 1910.

Na týdenní trhy v Hradci Králové
v roce 1909 bylo přivezeno: pšenice 12281 hl,
žitka 10379 $\frac{1}{4}$ hl, ječmene 7577 hl, ovesa 11529
hl, prosa 80 $\frac{1}{4}$ hl, včkové 211 $\frac{1}{4}$ hl, brachu 189
hl, čočky 193 $\frac{1}{4}$ hl, jahel 296 hl, krup 278 hl,
jetel. semene 1761 hl, lučna. semene 136 $\frac{1}{4}$ hl,
olejky 100 hl, maku 476 $\frac{1}{4}$ hl, salf 3916 kop,
okurek 1097 kop, kapusty 8328 kop, drobné se-
zeniny 7157 kop, salátu 1080 kop, mrkve 3316
pytlů, cibule 3452 hl, brambor 7144 $\frac{1}{4}$ hl, jablek
3070 $\frac{1}{4}$ h, hrušek 1896 hl, třešní 1180 košíků
švestek 4591 betek, 295 vepřů, 24906 podavia-
šat, 1510 kůsat.

Drobnosti z paměti Nového Hradce

— Z pozůstatosti Barbory Pilačkové, sousedky, která odkázala na křížovou cestu pro kostel novobradecký 300 zl., bylo odevzdáno r. 1822 záduší sv. Antonína 250 zl. Sousedé Karel Šubrt, Alois Kresta, Václav Luňák, Jan Hanke, Vít Šlechta smluvili s akad. malířem Křišť. Rasmem vymalováni celé křížové cesty na 400 zl. víd. čís. a uvolili se nedostávajících se 100 zl. doplatiti ze svého. Křížová cesta byla do 16 krétna 1822 dohotovena a na Nový Hradec odevzdána. Do zádušní pokladny složených 250 zl. bylo vyplaceno. (Účty zádušní s r. 1822). V. P. — a.

Hřmelo v m. Met. Je-li co v našem věřej-
ném životě zámyslným tvařením za tím účelem
provocatvým, aby jen a jen se klebotaly osoby
nemilé jednotlivcům, pak jsou to výpady, které
se čini na adejtko d.p. faráře Messinga ve dvou
časopisech, z nichž jeden nemohl mu ani to od-
pustiti, že slavit povícení a že měl na fare
hostry z Úpice, kde v nejlepší harmonii s občan-
stvem šil a odkud jej tak neradi propouštěli.
Takovýmí správami neškodí co d.p. faráři, páni
dopisovatelé, a vám se neprospěje. Neprospěje

proto, že dopily vaše odsuzuje každý rozumný člověk; a že nenávidí, viděti se všeobecného výrazu důvěry, jaká projevna čp. faráři svolením jeho do zastupitelstva města Hronova.

Zdánilce. Místní zastupitelstvo obce Starých Zdánilců včelovalo ve výborové schůzi 11. ledna t. r. k uctění svého zasloužilého člena p. Františka Jiroušky, starosty ve Zdánilcích, ve prospěch Ústř. Matice Školné na milion 20 K, kterážto obnos přímo svému účelu byl odeslán.

Čáslav. Spolek paní a dívek pořádá každoroční svou zábavu v sobotu 15. t. m. v Dvorském divadle, jejíž čistý výnos věnován jest polévkovému ústavu laskavostí spolku vydrábovanému. Navštěva nebyla sice tak četná jako v letech minulých, ale společnost byla velmi animovaná, k čemuž přispěla již z předu krásné přednesené čísla ml. Ptáčníkovy, pp. Meissla a Malého s doprovodem Dra Neuberta. Dárků do buffetu sešlo se značnou množstvím a byl na ně celý odbýt Hrubý příjem obnášl přes 1300 K. Doufáme, že nebožtude posorubodná částka na humánní účel spolku. — Zvláštní sjez. Jak známo, staví obec novou budovu pro c. v. poštovní úřad. V minulých dnech vypsal byl konkurs na řemeslnické práce, z nichž zvlášť truhlářské obnášejí nemalou část. Ač jest u nás c. l. řada truhlářských závodů, nehlásil se o ni — nikdo, a byla proto zadána — do Prahy. Nedovedeme pochopiti toto jednání pp. mistrů. Snad pro jednotlivce byl to úkol těžký, ale nebylo možno se smluviti několika dohromady? Či jest té solidarity tak málo? Zaznamenáváme tento zjev jako posorubodný proto, že bývá dosti často oheň na střechu, když se práce řemeslnické kdekoli odevzdává přes pole. Myslíme, že nebylo třeba tak lehkovážně vyřázení si z ruky sbran pro budoucnost. — Přehnaná správa, jak skutečnost ukázala, vyškyla se v městě v tomto týdnu. Že prý se na kostele začalo zase pracovat! Ano, shazováno bylo s pody kostelní trochu starých, rozbitých tašek a letišného rumu. Jinak však je úplný klid. Někteří naivní lidé myslili, že aspoň v símě po Vánocích dokončí se odloučení staré malby zvnitř kostela, ale jest viděti, že jest na to dost času; ať bude práce dělnická — dražší. Mračí-li se obchodníci, že krámy budou o nějaký ten měsíc déle prázdnější, však si svyknou, a brací-li návštěvníci služeb Božích u sv. Alžběty, že se tam musí broditi blátem a ještě se dovnitř nedostanou, kdo pak na to bude dbáti. — Nemístné vtipy. Nedávno rozšířil nějaký neznámý „přítel“ nového okresu chorobince nemístný žert, že prý v budově straší. A ukázala se nejednou těch strašidel celá kopa. Hned to bylo plačící dítě, hned natřkaná žena, hned kvílící stařec, atd. Jest to trestuhodné darebáctví, neboť uváží-li se, že do budovy mají přijíti staří a chorobní chovanci, kteří snadno jsou přístupni všelijakým fantastickým povídkám, může to vésti k důsledkům velice smutným. Nicomusot tato zvěstuje se ještě, že povídkové taci rozšířili, že strašidelné zjevy obděl z okresního chorobince po hřbitově do městského sirotčince. Má se tím spříjemnit pobyt široká v tomto ústavě? Bylo by sáhodno někoho z těchto zpravodajů strašidelných historek hezky z blůska se otáznit. Dospělý se tomu sice usměje, ale děti a chorobní mohou tím trpěti a v jejich zájmu na to upozorňujeme.

Liběšátští pokrokaři. Humoristický úsudek uveřejňuje v „Pokrokových Listech“ zdejší pokrokař jako odpověď na naše odůvodněné výtky; snad chce v masopustě pohlídi lacinou zábavu těm, kteří zdejší poměry dobře znají a na nákladnou legraci peněz nemají. Naše výtky obdinka vyvrátiti nemůže, proto skoro na dvou sloupcích mládí prázdnou slámu. Poslyšte jen! Ve svých rozpacích snaží se zapomenouti na Liběšát a píše: „Kde jsou ty zlaté staré časy, kdy svatá církev dala do klády, kde koho chtěla, a kdy na její pokyn světské ráme ochotně upálilo toho, kdo se jí protivil!“ — Tak? Milý pane pisateli, církev lidí do klády nevsazovala; zato však husitští šlechtici, kteří rolnický lid zotročili, vsazovali u-běhé nevolníky do klády jen což! A to upalování? Vždyť přece vaši Táboři upalovali mnichy a kněze ve smolných sudech; jednoho kněze docela obalili slámost, do té daly smůly, chudšas zapálili a nechali ho běhati ve strašných bolestech. To byly ty zlaté časy, které nám přinesla husitská svoboda. A fanatičtí husité docela upalovali i české bratry. O tom se vám sotva dvojitěhodný pás smáti, jak surově sám Rokycana českým bratrům nadával. Také o tom jistě nevíte, jak sám husitský podkomoří krále Jiřího Valečkovský chtěl husitské kněze sázeti do klády pro jejich pohoršlivý život. Vidíte, stále slyšíte od svých, co všechno Husové; jak ta reformace dopadla, o tom jsou pokrokaři evangeličtí i volnomyšlenkářtí sticha jako žába v bažině. A přece sám Luther českým husitům psal, že jsou jejich kněží v Německu přímlovecni; prý jde v Německu jeden bláze, že kdo tam došel na šibenici a na kolo, může býti v Čechách dobře knězem. Moe byste si přál, abychom vám nadávali; potřebujete toho jako soli do polévky, abyste mohli dryšánickým babem svěstovat, jak jsou ti klerikálové aš. Píšete několi-krát o „balvitech“, ačkoli „Obnova“ takového ti-tulu nikomu neudílela. Jste sice chytrák. Ale my vám pravíme, že poctivý věřící evangelik jest nám o mnoho milejší než katolický pokřtěný člověk,

který s nenávistí přímo fanatickou čenichá, čímž by mohl potupiti náš dobrý katolický věřící lid. Ale kolik takových evangeliků je? Vždyť přece právě „evangelici“ horlivě (snad k záchráně evan-gelie) pomáhají volnomyšlenkářům, kteří si tvoří posměšky z Písma sv. Jeou-li evangeliem úskočné volábi knězy pak by ovšem v Čechách byla ve-liká spousta dokonalých evangeliků. Oporučujete cvičbu v křesťanských ctnostech „pokore, trpěli-vosti, anábelivosti.“ Až, až! Vždyť přece vaši volní myslitelé právě pr-ti těmto ctnostem bojují, nasý-vajíce je rakovinou, nemocí lidstva. Komu tedy věříte? Evangelia či dru Bartoškovi? O strašné evangelicko-kerikální, milý pane, slyšeli jsme ve-lice často. A nebyl to už tehdy veliký eva-gelický klerikalismus, kdy evangelici (!!) pomáhali se všech sil liberalním a pokrokařským nevěrečn-proti katolíkům, kteří evangelium ctí? Kde jste tehdy nechali evangelium! Vám bylo stokrát mi-lejší zblazení řáby než celé evangelium. Tedy pozor, jen neřikalujte pojmy tak okatě! Píšete: „Dnes může svatá církev poslati odbojníka až jen do pekla, neb dokonce jen do očístce.“ I ne, tam posílá lidi jen Bůh. Leč o vás o „dobrou věř“ není. Svou „beránci anábelivosti“ snažíte se ze všech chvil připraviti skutečným ctitelům evan-gelie peklo nejpalčivější už zde na zemi. Není větší radosti pro takového „evangelického“ be-ránka, jako když může svým jedem utknouti pokojného katolíka. Takovým způsobem uplatňují „království Boží na zemi“ mnozí evangelici, spo-jující se s řady a nevěrci proti vysnavačům Kři-stovým. Proto podruhé místo psaní vdnatých frází raději si něco vážného přečtete a hezky důkladně přemyslejte, jak „evangelici“ s evangeliem mohou srovnati své úskočné knězy a triky.

Liběšát. Na dům katol. jednoty věnovali: Nejmenovaná z Lázní Bělohradu 10 K, p. Frant. Diabola, tovární dělník z Liběšátu 50 K, p. t. pp. kolegové t. dp. Ludvíka Köglera místo věnce na rakev, protřednictvím dp. V. Řeháčka, kaplana v Chlumci n. C, 45 K. Šlechtným dárcům sa-plať dobrý Bůh!

Humpolecko. Jedná se o založení přílohy „Štítu“ pro naše krajiny. Každý pozorovatel ve-řejného života a mozticích se útoků proti kato-lickému náboženství ví, že výsledná obrana může se díti hlavně tiskem. Tisk socialistický dosáhl toho, že ke straně socialistické bláší se lidé, kteří lépe poučení jsou, nikdy by socialisty se nestali. Na katolíky útočí dnes listy všech stran a vorně a neuváženě. Kdo všeho toho nechápe nebo chápati nechce, jest nepřitelem katolického hnutí, které nemůže se rozvíjeti, nebude-li podporováno tiskem. Většina kněžstva našich krajů myšlenky založiti přílohu „Štítu“ uvědoměle se ujala, a kdo z kněží přeje si poměru francouzských, ten nechť podpory své odepře a dokáže tím, že co vlastně v dnešní kritické době stojí. To jako srozumitelný pokyn, chvála Bohu, jen některým, kteří cizí zůstati po-zadu za posledním dělníkem, jenž plně chápe, co rozvětvený tisk dnes znamená. „Štít“ pro všechny dopily a obrany nemá místa, a lid náš pro místní potřeby často novinových obran a různých pou-čení potřebuje jako soli. Jako jiné kraje pro své účely přílohy „Štítu“ si opatřily, tak musí se stát i u nás, zejména když naše okresy jako katolické jsou všem nepřátelům stále na mušce. Aby věc došla konečného vyřízení, pr-síme p. t. vldp. vikáře: čáslavského, německo-brodského a lipni-ckého, aby k tomu účelu ještě jednu schůzi po vzájemné úradě svolali. Na této schůzi pak budíž ještě doplněno, čeho potřebí. Při této příležitosti nemáme nedati výrazu přesvědčení, že „Štít“ posláním své zdárací plní nejen vřdným poučová-ním politickým a sociálním, nýbrž také slušností, kterou odráží útoky i nešrouvejší, jako na příklad agrárůch „Hlasů z Posázaví“. Vždy a všude mu-síme a budeme žádati, aby tisk katolický, zastávaje pravdu, vystřihl se veškeré neslušnosti, kterou důlno nechati listům protikatolickým. Odmítáme co nejrozhodněji výmluvu, že listy nepřátelské vedou si také hrubě. Budoucí ejezd strany musí zásadně zakročiti, aby katolickým pracovníkům nebyla činnost znesnadňována z vlastního tábora. Veřejný tisk má velikou dlohu nejen šířiti idee směrův a stran, ale také vycouvávati lidové vrstvy. Musíme za všech okolností pracovati o to, abychom vždy sebevědomě mohli říci: Jsme katolíci.

Oběť volnomyšlenkářské agitace na Humpolecku. Je známo, že volnomyšlen-káři a s nimi spojení pokrokaři provádějí inkvizici nejhrubšího zrna. Kdyby nebránil trestní zákon, nastavili by macharovských šibenic, na kterých by odpravili každou sobě nepohodlnou osobu. Ale co provedli poslední v Humpolci, *roti pracovnímu dlohu od út chleba*, to není psáno ani v anná-lech afrických Zulu-kafů. V Humpolci se usadil mladý knihařský mistr. Přijal do svých služeb děl-níka, s nímž nad míru byl spokojen. Na dárky své spokojenosti svyžoval svého dělníka čas o času dělníci masu. Ale schoptý a dobře pracu-jící dělník dopustil se jednoho zločinu. Dal se zapast do „Všedoborového sdružení křesť. dělní-ctva“ a stal se jeho jednatelem. Ač se nikterak veřejného života neúčastňoval a tiše jen pracoval v tomto odborném spolku, stal se přece traem v oka zdejších pokrokařů, kteří nepokřtě na jeho zaměstnavatele — obavěti v hostincích a šoko-

lovně — činili nátlak, aby smíšeného dělníka z práce propustil. Mistr s počátku váhal, a radil, aby se všedob. sdružení vystoupil, chce-li u něho v práci se udržeti; ale dělník nicméně ve Sdru-žení setrval. Když pak docela byl tak smělým, že zašel i k místnímu katechetovi, dovržena byla míra nevěle pána zastrádného pokrokařským boy-kotem, že smíšeného dělníka z práce propustil. Tu jest dokument, jak třeba rozuměti jejich vol-nosti myšlení a svobodě přesvědčení.

Nasavrky. V neděli dne 16. ledna t. r. vstoupila do církve katolické Antonie Zdánilova z Nové Vsi u Nasavrky, evangelická reformovaná vyznání. — Na sv. Sylvestra kolem 8. hod. večerní učinil na fátě p. administrátor Jos. Sedláčkovi neotečávanou návštěvu v celém okolí známý a o-bávaný jistý poberta. Tak posádní návštěvu oráem p. administrátor nepřijal. A když se zloděj dal na útek, dohonil jej a tolik mu domluvil, že poberta sotva kdy v noci tu faru znovu navštíví.

Protest proti ohmezení železniční dopravy. Zprávy časopisecké, dle nichž na trati dráhy Františka Josefa a na trati česko-moravské přiční dráhy značný počet vlaků zrušen býti má, uved'y veškeré obyvatelstvo podél dráhy této uvedlé v největší rozčechení, poněvadž zrušení této dotýká se koreně hospodářských celého českého jihu, poškozuje zájmy obchodní, průmyslové živ-nostenské a kulturní, zvláště školní, obrozuje ve-řejnou bezpečnost a dotýká se i branných zájmů jižní polovice král. Českého. Jsouce nedávným nemírám svýšením tarifů osobních i dopravních bez slyšení kompetentních interresse-ůt nanejvýš roztrpčení, obražujeme se co nejrozhodněji proti zamýšlenému novému ohrožení hospodářské exi-stence chystaným zrušním vlaků, žádáme co nej-důtklivěji, aby od toho upuštěno bylo, vybízejíce pány poslance, obchodní komory, jako i veškerá obecni i stavovská zastupitelstva, aby společně s námi útok tento odvrátili. Následují podpisy předních činitelů na Jindřicho-Hradecku.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřové, která právě v pode-psaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější drahoty vařit

levně a chutně

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2.50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knikupectví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Různé zprávy.

Katolíci v Austrálii. Na počátku XIX. století byl stav katolické církve v Austrálii velmi smuten. Pius VII. poukázal roku 1818 na oběti, které tam katolické církvi přásoh anglická vláda. Ale brzo potom po vydání emancipačního ediktu v Anglii katolicismus se tam utěšeně rozvíjel. Au-stralie a Novým Zélandem a Tasmanií čítá na 5 milionů vzdělaných obyvatelů 1 mil. katolíků. Katolická hierarchie skládá se z kardinála-arcibi-skupa v Sydney, mgr. Morana, 2 arcibiskupů, 14 biskupů, 1 opata s biskupem pravomocí a 1400 kněží. Katolíci tam mají 33 mužských gym-nasií a 1087 obecných šk. Katolické učel se mládeže jest 180.000. Všecky tyt. podaiky vzdě-lávaci a dobročinné (94) vydráží katolíci vlastním nákladem. V místech misijních působí benediktini, jesuité a řád sv. Josefa z Mill-Hillu.

Vládní správa o počtu katolíků ve Spojených Státech. Statistická vládní kancelář ve Washingtoně vydala úřední správu o počtu příslušníků různých náboženských vyznání. Dle správy této jest ve Spojených Státech 185 roz-ných vyznání náboženských, která jsou organiso-vána ve 212.230 osadách a dohromady mají 32,936.445 údů. To platí o roce 1906, o kterémto roce přehled ten byl konán, a vyšel tiskem teprve nyní. V r. 1890 bylo údů osad 20,697.954. Za šest let tedy počet jejich varostí asi o 60 procent. Počet protestantů všech odatinů dohromady vzrostl o 44.8 procent. Počet katolíků varostí o 93.5 proc. Na jednu osadu připadá průměrně 104 protestantů, katolíků však 969. Je tedy o protestanty devět-krát hojněji postaráno, než o katolíky. Osadních údů je dle správy 43.1 proc. mužského pohlaví a 56.9 proc. pohlaví ženského. — U protestantů jest 89.3 proc. mužské ho pohlaví, 60.7 pak ženského

U katolíků jest 49.4 proc. mužského pohlaví, a 50.7 proc. pohlaví ženského. Dle této vládní správy to tedy nedopadá tak, jakoby byla katol. církev jen pro staré babičky, jak někteří „ovčičci“ pánů v Čechách hřívají. Protestantů je více ve 29 státech. Katolíků je více v 16 státech. V 1 státě, Utah, má většinu sekta „Svatých posledního dne“. Zpráva udává větší počet katolíků dle procent v následujících státech: New Mexico 88.7; Rhode Island, 74; Montana 73.1; Massachusetts 69.2; Nevada, 68.7; Arizona, 66.2; New York, 63.6; N. w Hampshire, 63; Louisiana, 61.8; Connecticut, 59.6; California, 59; Vermont, 55.9; Maine 53.8; New Jersey, 51.5; Wisconsin, 50.5; and Michigan, 59.1. Ve Wyoming a Colorado je katolíků ze všech vyznání nejvíce, ale není jich většina. Úhrnný počet protestantů je 20 287 742, katolíků je 12 079 142. To platí, jak řečeno výše, o roce 1906. Ze správy též vyvstává, že od r. 1896 do r. 1906 bylo průměrně denně postaveno 8 kostelů.

Jednota sv. Metoděje ve Vídni. Lid český přál si aspoň jeden kostel mít, kde by po celý rok mohl bez omezení církevní slavnosti a pobožnosti nerušeně konati. Proto po léta schraňoval a přinášel své milodary, aby přání jeho se splnilo. Nejsou to malé oběti; neboť kromě toho třeba mu též platiti vlastní české služby Boží, na něž výlohy ročně činí 9000 K, kostel a část kláštera zakoupena za 520 000 K; kup ten jen za přispění J. Osv. pana hraběte Harracha mohl se provést, jenž poskytl pomoci 100 000 K. Kupní cena zaplacená až na 200 000 K; oprava, která nevyhnutelná jest, bude stát asi 15 000 K. Veliký obnos tedy ještě tíží Jednotu a lid český vídeňský a nemalých mu působí starostí, poněvadž sám není s to dluh ten zaplatiti. To nám dodává odvahy předně vř. duchovenstvo uctivé poprositi, aby své farníky o potřebě českých služeb Božích ve Vídni laskavě poučilo a k podpoře povzbudilo; prosíme zároveň laiky, záložny a spořitelny a městská zastupitelstva o pomoc; prosíme katol. spolky, aby ve prospěch náš ročně jen jednou ušlechtilou sábkou pořádky; zvláště budíh na náš dluh v závětech pamatováno, neslouží Jednota pouze Čechům vídeňským, ale farníkům všech diecézí českomoravských, kteří jen na čas ve Vídni meškají; zasluhuje tedy všemožné podpory. Za živé i zesnulé dobrodince při službách Božích lid věčně se modlí a měsíčně šest máti sv. za ně slouženo bývá. Zakládajícím členem stane se, kdo 100 K Jednotě věnuje. Milodary lze buď skrze farní úřady aneb přímo zaslati na adresu: Jednota sv. Metoděje ve Vídni III. Rennweg 8.

Úspory vystěhovalců uherských. Z Uher vystěhuje se každého roku mnoho obyvatelů do Ameriky, kteří přilákají velké obnosy svým podnikáním v Uhrách. Ročně pošlou vystěhovalci američtí do Uher až na 260 mil. K. z čehož třetina připadá na Slovensko. Ze záležitosti po čech vystěhovalců bohatnou oční banky, hlavně americké. Aby užitek z peněz vystěhovalců československých získal v národě, zakládá Ústřední banka českých spořitelen banku Bohemii, která by zakládala filiálky doma i v cizině a jejíž účelem by bylo hájiti zájmy vystěhovalců, sprostředkovati jejich obchody peněžní a bankovní, obsluhovati listy lodní a železniční.

Novoměstské trpělosti. V městě francouzském v Okolici v Uhrách je kaplan Tománek, který měl se dopustiti velkého provinění tím, že rozmlouval se žáky městanské školy v Lipt. sv. Mikulášu po slovensku. Do kláštera v Okolici došli ihned četníci se žádostí, aby Tománek ve svém pokoji byl uzavřen na zámek, aby nemohl ani odejiti ven a pobízet pokojné okolní obyvatele. Se žáky rozmlouvajícími po slovensku s Tománkem bylo zahájeno vyšetřování, jehož výsledkem jest, že zakázáno žákům s Tománkem se stykati, po slovensku hovořiti a že žáci někteří jsou se školy vyloučeni. Této šovinistické, maďaronské brutality, prováděné s Tománkem, všimá si i vídeňský křesť.-soc. „Reichspost“. — Poněvadž v brzkou dobu si svůj trest farář ružomberský Hlinka, jehož suspense v Římě byla zrušena, dala správa města Ružomberka náradí faráře Hlinky, které dala přenést do privátního domu s fary, naspěť odvésti na faru za přítomnosti důvěrníka faráře Hlinky p. J. Grigůška. Náradí utrpělo škodu na 2000 K, poněvadž příbytek byl vlhký, v němž toto bylo uschováno.

Děti volebními agitátory. Povraťme se Angličany na lidi klidné, jímž je nějaké nadmírné vzrušení očí a zatím tomu tak není. Právě konané volby i v nich vyvolaly vášnivost, která strhla do volebního ruchu i děti. „Daily Mirror“ uveřejňuje fotografii dětí, agitujících pro otce v kampani volební. Sedmiletá dceraška kanceláře stát. poklad. Lloyd Georga objíždí celý týden v automobilu uctív okras a provázena jsou matkou vystupuje i s volebními řečmi. Cytletý Lionel Belilio agituje pro svého otce ve Walw rihu, odchází s ním voliče a co chvíli volá: „Hlasujte pro mého otce! Není lepšího otce na světě!“

Proti pornografii a veřejné nemravnosti. V poslanecké sněmovně v Berlíně podal střed návrh, jímž se vláda vyzývá, aby učinila opatření, jímž by byla umožněna účinnější ochrana proti těžkým škodám, jež v životě lidu působí stále se šířící veřejná nemravnost a zvláště na

ochranu proti zlé, jakouž působí dorůstající mládež rozmáhající se pornografie a špatná literatura.

Hnutí ve prospěch mléka. V posledních letech možno pozorovati v Německu veliké hnutí ve prospěch zněsňování došed mléka. Hnutí snaží se směniti nesprávný dosud náser na mléko. Zavádí výcep mléka ve veřejných místnostech, ve školách, v dílnách, na nádražích, v hostincích. Mimo to stízuje v nejširších ulicích, na náměstích, v sadech úhledné domky, v nichž možno za 5—10 peníků vždy piti dobré mléko. Domky jsou velmi oblíbené, návštěvníky mají ze všech tříd a svyžují přímo domácí konsum mléka. Nejdále v tomto jsou v průmyslovém Porýnsku a Vestfálsku, kde ve 4 letech stíženo těchto domků přes 100. V Německu už snajší cenu mléka. — A u nás?

Vývedy agrárního tisku od souzemy od agrárníků. Práček si dal odhlasovati „střelivě sadostučinění“, jakkoli přece každé dítě může snadno pochopiti, jak stkvělým činem jest jednání předáka proti výslovnému usnesení strany. Proto také agrárníci chtěli nesmrtelnou blamázi nenápadně satašovati. Práček odstavován a do předu strkán Udržal. To Práčka velice hnětilo. Jak se zavou uplatniti ve vědčí roli? Práček „Rodný Kraj“ stavěl se proti smně jednacím řadu; pro změnu však se angažoval Udržal. Ve schůzi výkonného výboru pak J. E. Práček vystoupil proti změně v tu chvíli, kdy Udržal žádal schválení vlastní polítky taktiky vydání příslušného manifestu k voličstvu. *Leš výkonný výbor valnou většinou se přidal na stranu Práčkova, prohlásiv, že návrh Krak-Kramátova jest pro národu velkým neštěstím.* Ordem výkonný výbor měl půdně procuchati ty, kteří shrklou obstrukci uvázli v káži tak, že neviděli jiného východiska než podepsati návrhu Krak-Kramátova. Tedy dosavadní faktický výdost utržil velikou ránu od Práčka a Udržalovo vedení, tolik vychvalované „Čepem“ a „Venkovem“, najednou nekompetentnějším shromážděním odsouzeno. Agrární tisk blásl, jak prý Udržal zachránil parlament! — Patrně, jak veliký vliv má posud Práček na vedení strany přes to všecko, co mu bylo dříve vytčeno. Spor ve výkonném výboru rozhodnut vlastní čistě dle osobních zájmů. Proč jen agrárníci proti Práčkovi si netroufají? Inu vědí, že by mohl pak o jiných pohlavářech také pověděti mnoho popravě pravdy. A proto kaše soukromě utvářena sni se i s popravým puškvorcem zase doma.

Jak poznáme, bude-li v noci mráz. Je vyskumáno, že nejnižší teplota přísti noci jest pravidelně o 4° C nižší, než ukazuje vlhký teploměr předcházejícího odpoledne. Takovýto teploměr lze si takto pořídit: Opatříme si přesný, skleněný teploměr dle Celsia, obalme kuličku jeho do kulatiny vystřižené konáem tenkého starého plátna, as jako slataik velikým a přiva me jej tenkou nití na kuličku; po té otočme okolo kuličky 8—10 bavlněných nití, které visíce dolů, sahají do okle-nice s vodou, načež přenesme teploměr na místo, kde není průvanu a kam nevtrí slunce. Nejlépe pověsiti jej do dřevěné skřínky, upravené na sdi, ležící k severu, s dvířky k vlni provětrávání laťovitě proraženými nebo drátěnou sítí pobitymi. Klesne-li teplota teploměru odpoledne pod 4°, můžeme v noci s jistotou očekávati mráz. Předchází tomu určování teploty jest dosti spolehlivé a zejména pro zahradníky, hospodáře, majitele vinic při své velké jednodušeosti nadmíru důležitá, tím více, poněvadž dle dosavadních zkušeností již o 1. hodině odpoledne dověditi se můžeme, jaká bude přísti noci teplota.

Zeměkoule květinová. V St. Louis v Americe zhotovili zeměkouli složenou z 82 000 květin. Nalézá se ve zvláštním parku a též se veliké návštěvě. Zeměkoule nalézá se na ohromném záhonu květinovém a jedná polovice záleží ze 16 000 rozmanitých květin. Dámylné použilo se tu barev květů. Može na př. osnaženo jest květy „odřými, ledy a sněhy květy bílými a Afri-ka květy červenými.

Na ochranu jezera. Jak shoubně působí nemravné mycení lesů, poznává se nyní již v Sev. Americe. Hladina jezera Erie klesá každý podzim o 60 centimetrů, a to nenatále. Tímto způsobem byla by plavba v krátkém čase velmi značně sná-žna. Aby se tomu zabránilo, má se vystavěti veliký splav na řece mezi Buffalo a tvrní Erie. Náklad obnáší 25 milionů franků a Spojené Státy a Kanada uhradí jej společně. Nerozumné a neosou-stavné mycení lesů jest i u nás příčinou, že jisté krajiny dostávají málo deště.

K uzavírání se pokut pro nesprávné použití koček na listinách. Nedbání předpisů o způsobu posílávání kolkových známek na listinách má v zápětí pořadování kolkových pokut, jichž výše zejména při jistých listinách obchodních a živnostenských, jako účtech, směnkách, kupec-kých poukazkách, účtech, nákladních listech atd. jest citelná. A přece každému dána jest možnost, uzavřati se nepřijemnosti a placení pokut tím, že místo aby používal koček, dá papír aspopusaný, k vyhotovení těchto listin určený (blanket), opatřiti úředním otiskem příslušného kolku, což obstará-vají za pouhou náhradu hodnoty kolku v Praze kolkovní úřad (v úřadě budově c. k. semského

finančního říditelství, Hyberbaská ulice čp. 1087 staré, č. 1. nové, drobný dvůr), na venkově pak c. k. berní úřady v Ústí n. L., v Kolíně, v Plzni, v Teplicích a c. k. hlavní celní úřady v Budějovicích a v Liberci. Takové vtiskování kolků přípustno jest netoliko při kupeckých listinách výše zmíněných, nýbrž i při plných mocech, kvitancích, vysvědčeních, podáních, nepoužitých knižkách obchodních a živnostenských atd. Tento způsob kolkování, jenž od velkoobchodníků a velkopřemyslníků již pravidelně jest používán, doporučuje se pro výhody, před pokutováním chránící, také malo-obchodníkům a maloživnostníkům co nejvřeleji.

Kurs pro leptání skla pořádan bude při technologickém průmyslovém muzeu (ústavu pro zvelebování živnosti) v Praze II., Purkyňova ulice č. 6 v době od 7. do 26. února 1910. Vyučováno bude veškerým skloleptáckým pracem dílenským. Přihláška do kursu dále se přihlašovacími listy, které ku pořádkání interessentům zasle řídite-lství muzea. Kdož žádal by o osvobození od školného stanoveného, obnosem 40 K, nechť přilostí ku přihlášce kolku prostě vyváděcí nemajetnosti. Přihlášky přijímají se do 25. ledna 1910. Stipendia poskytují posluchačům kursů muzeálních případ od případu na zvláštní kolku prostou žádost příslušné městské rady, okresní výbory a obchodní a živnost. komory.

Gráfovy kostky. Tyto dny předložila nám firma R. Steyspal, Praha VII. k ochutnání Gráfovy kostky za 6 hal. a byli jsme překvapeni, jak do-cílená jimi hověší povlčka vyniká přirozenou ma-sitou chutí. Dále nám vyševedená firma podala neklamný důkaz, že Gráfova kostka „Jemná“ za 6 hal. předčí daleko veškeré podobné výrobky.

(Zasláno.)

Čtenému výboru spolku „Charitas“ v Hradci Králové.

Za ochotné a rychlé vyplacení úmrtní podpory v obnosu 1276 K za moji manželku vedáv v blá-boké úctě nšpepaný srdceš díky a „Zlaté Báh“ a každému tento tak prospěšný a blahodárný spolek doporučuji.

V Holicích, dne 18. ledna 1910.

Antonín Rychter, mistr obuvníků.

Tržní správy

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1909. 1 hl pšenice K 20.50—21.70, žito K 18.20—19.00, ječme-ne K 14.00—15.00, proso K 12.00—14.00, vlna K 12.00 až 14.00, hrachy K 22.50—23.00, oves K 6.50—7.50, čočky K 24.00—25.00, jabl K 24.00—25.00, kroup K 22.00—24.00, brambory K 4.40—4.50, jetelového semene červeného K 24.00—102.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000.00—000.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrab K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrab 12.50—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00 až 2.50, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00, 1 kg másla vepřového K 2.10—2.40, 1 kg tvarohu 0.25—0.32, 1 vejce K 0.07—0.08, 1 kopa cereale K 0.00 až 0.00, 1 kopa petršale K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 1.20—1.30, 1 hl cibule K 4.00—4.50, 1 kopa drobné seleminy K 0.80—1.00, 1 pytel mrkve K 1.40—1.60, 1 kopa okurek 0.00—0.00, salát K 0.00—7.00, 1 kopa švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablák K 0.00—10.00, 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na týžední trž v Hradci Králové dne 18. ledna 1909 odbylými přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 254 hektol., žito 229, ječmene 56, oves 178, proso 0, vlna 0, hrachy 18, čočky 0, kroup 7, jabl 8, jetelového se-mínka 41, olejky 00, máku 7. — 2) Zeleniny: petršale 00 kop, cereale 0 kop, kapusty 48 kop, cibule 185 pytlů, okurek 0 kop, salátu 0 kop, mrkve 44 pytlů, brambor 100 hl, salát 6 kop, drobné seleminy 68 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 hekt., hrášek 00 hl, jablák 25 hl. — 4) Droh. dobytka: vepř 6 kusů, podviněná 256 kusů, kůňat 1 kus.

Rozšiřuje

Časové úvahy!!

Gráfova kostka

volejovaná

za 6 haléřů

zástava i na dále vrcholom dokonalejší.

Ve vlastním zájmu zádejte původní krabičky 10 kusů za 60 hal. —

Ku čtení soustělni zavedená

Gráfova kostka 5 hal.

„Jemná“ za předčí daleko každou napodobeninu, a čamě jediný pokus přestředěti!

R. STEYSPAL, velkovýr. poštiv. PRAHA VII. 217.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

C. k. místodržitelstvím koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer, Hradec Král.,
podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též
== půjčky ==
na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšíváním
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zarického chrámu
Páně.
Na ukázkou zasílá
se *via franco*.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důstojenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učině, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Starší nábytek,
zachováň, měkký i tvrdý za
každou cenu
na prodej
v továrně fy.
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
== za 4 1/4% až 5% ==
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabídní
Biskupská knihtiskárna.

Veledůstojnému duchovenstvu!
Dříve, než nové
chrámové jesle
zakoupíte,
dopíšte si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,
sochařství a řezbářství
na Horách Kutných.
Podporujte umělecký průmysl svého kraje

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-
város 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
56.
Odpověď zdarma a
franko.
Nejméně měsíční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Jen jednou
zkuste mýdlo jadro-
vé od firmy
JOSEF JELÍNEK V H. DE KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejroznějšími zvířaty se mu nevyrovná-
jí do jakosti, líce a účinky v upotřebení.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rukovati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáty, nádoby, paténky, paciřkly,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *své vlastní výroby*, předpisům
církvním vyhovějí. Staré před-
mety opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbří nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kášku *franko* bez záruky koupě.
Vše se posílá *posvěcené*. *Práce ruční.*
Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové**
prsteny, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a ciseleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání *franko* zašlou.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodává celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústátní jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

JAN STOUPA V PRAZE,
Jindřichská ul. 1.,
doporučuje:
železná skládací po-
stele od . . . K 7-80
železná skříňové po-
stele s 3díl. matrací
od . . . K 27-
železná mysl stolký
od . . . K 5-
železná noční stolký
od . . . K 10-
železná stojany na
šaty od . . . K 11-
Úplně zařízená lůžka od K 33-
Skládací polní sedátka
od . . . K 1-
zahrad. sklád. lenočky
od . . . K 5-
zahradní patentní svi-
novací sítěny K 36-
Zahradní nábytek.
Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláštně výhodné.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 28. ledna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Dělnické křesť. hnutí v Německu.

(Čeho třeba křesť. hnutí dělnickému v Čechách?)

Mnichov, Gladbach, 23. ledna.

Při pozorování hnutí křesť. dělníků v Německu, zejména v Německu západním, mimoděk vynořuje se v duši nepřímého přítele dělnictva českého tužba: káž jednou i u nás v Čechách organizace křesť. dělnictva vesměs na se tvářnost podobnou! Vidíme zde dělníky mladé, muže v letech nejlepších, vidíme i starce, jejichž tělo prací a námahou životní nakloněno, tvář vrásčivě zbrázděna — ale a většinou s tím, že jsou nejen lidé práce, ale že jsou si vědomi toho, kdo této práci její cenu dal, ji posvětil, kdo stav dělnický k otřehné důstojnosti povýšil. Vidíme zde, že může dělník neohrožený svého práva se dovolávat, ale při tom též své náboženské povinnosti zachovávat, že možno být člověkem „moderním“, ale při tom také věřícím se modliti.

Biskup Ketteler — toto jméno, jméno muže, jehož Lev XIII. svým velkým předchůdcem nazval, vyslovováno mezi dělníky s všestrannou úctou. A to nazýváme nejen u dělníků katolických, ale i protestantských ano — i u soc. demokratů. Biskup Ketteler pochopil výtečně ducha doby. On udel dělnictvu uměr. program. A nejenom to, ale on veřejně pro dělnictvo vystupoval, pracoval nejen theoreticky, ale i prakticky. Zakládání spolků křesť. soc. koncem let padesátých až sedmdesátých, kdy propukl boj kulturní, věnoval se s všemožným úsilím.

Kulturní boj dle toto velice poškodil, ale přece z trosk koncem let osmdesátých a počátkem devadesátých pučí život nový. Hnutí dělnickému věnována pozornost i péče a tato činnost neminula se výsledkem. Organizace dělnické mohutní a činí znamenitou protiváhu nezdravým proudům směr. soc. demokracie. Vidíme zde organizace několika směrů, ale cíl jejich jest — možno říci — jednotný. Všecky jsou činné centralisovány. Hlavně rozeznávají eluší spolky vzdělávací a odborné. Spolky katolických tovaryšů, jejich členové, vyučení dělníci farnostní, jsou spojeni v jednotném svazu, jehož sídlo jest v Kolíně n. R. Pouze

mladých dělníků pod 23 léta jest v nich přes 80.000. Ostatní katol. spolky dělnické rozdělány ve tři svazy. Svaz severoněmecký sídlem v Berlíně, mající přes 100.000 členů s vlastním orgánem („Arbeiter“, s 80.000 abonentů), svaz západoněmecký sídlo v M. Gladbachu se 150.000 členů, jehož orgán „Westdeutsche Arbeiterzeitung“ vychází ve 140.000 ex, svaz jihozápadní v Mnichově se 110.000 členů. Jeho svazový list má na 90.000 odběratelů. Též i svaz kat. tovaryšů vydává svůj vlastní list vedle listu vycházejícího pro mladé tovaryše a učně. K těmto spolkům řadí se spol. katolických horníků a spol. mládežnických dělníků (děl. mládeže). Všecky tyto organizace jsou organismy v pravém slova smyslu, v nichž každé jednotlivé „kolečko“ má sobě vyměřenou dráhu, jedno zapadá přesně do druhého. Svazy kat. děl. spol. rozdělány ve svazy diecéšní, tyto pak v okresní. Těmto připadá velká úloha, jsou jádrem spolkového hnutí. Pravidelně každý měsíc svolávají konferenci, na nichž jsou zastoupeni delegovaní zástupci jednotlivých spolků. Zde podávány ze všech míst zprávy o postupu atd., zde připravovány a projednávány příští akce, postup, případné změny. Podobně též děje se při spol. kat. tovaryšů. V každém spol. pravidelně každých 14 dní jsou schůze s poučnými přednáškami obsahu náboženského a j. vzdělávacího, k nimž program pravidelně půl- neb čtvrtletně předem ustanoven. Tyto spolky věnují se práci čistě vzdělávací, uvědomovací v ohledu náboženském.

Členové při přijetí čestným slovem a rukou dají se zavazují veškeré povinnosti spol. řádně plnit. Jednou z prvních těchto povinností jest společná sv. zpověď a sv. přijímání, a to nejen v době velikonoční, nýbrž každého 1/4 léta. Ku cti dělnictva zdejšího pak nutno doznati, že 90% členstva tyto povinnosti plní svědomitě a i ta zbývající část v době velikonoční k ostatním se připojuje. I zvláštní třídenní duchovní exercicie dělnictvo zavedlo, na nichž každoročně čítá člen. břež účastenství. Svazy kat. dělnictva zřídily na 130 sekretariátů dělnických a t. sv. národních kanceláří, v nichž udělována dělnictvu v určitých hodinách bezplatná porada v příslušném poměru pracovního, děl. pojištění (úrazového, invalidního)

bohá kufátka. Nastaly velké změny! Poněvadž vláda chovala obavy, že by snad český přednost na benevolentní ustanovení pragmatiky vůči úředníkům až příliš benevolentně praktikoval, stanoveno bylo, že přednosty c. k. úřadů mají býti pouze příslušníci druhého zemského kmene, což svědčí zřejmě o přímé neustánnosti c. k. vlády, o níž se tvrdí — ovšem nepravě — že nás všude nadtrčí. Zřejmě, že nikoliv!

Ve smyslu pragmatiky provedena dále na základě celé řady nařízení prochnutých duchem ještě liberálnější, než ona sama, vhodná další opatření, aby všechny i nejméně výhod příšly k platnosti. A aby c. k. úřednictvo se dokonce obeznámilo s jednotlivými paragrafy, obdávány vždy prvého dne v každém měsíci, současně s rozšířením platů jakési nenucené cirkle, nebo semináře (po způsobu universit), v nichž pan přednost úřadu na základě praktických případů během měsíce se přihodivších svým podřízeným, — eventuelně i c. k. pensistům — spásitelná napomenutí a rady dle pragmatiky (a promieutím tex a poplatků) uděloval.

Bylo to již asi po šesté, co se taková představitelská schůzka odbyvala, a náš pan dvorní rada Tschierock byl, jak zcela pochopitelně, již poněkud nespokojen, že dosud nejsme všichni tak zcela s „pragmatickým“ předpisem obeznámeni a poukázal již tónu o 10% ostřejšího než dříve!

Bylo nás kolem něho osm — ovšem se ve smyslu § 34., jenž káže, že nutno se vůči představeným chovati s největší uctivostí, stáli všichni „habacht“ a ani nemrkali, ba skoro ani nedýchali. Šlo to po pořádku!

Pan dvorní rada počal od vrchního komisaře:

„Bylo mi z důvěrné strany sděleno — pravil k němu náramně nemilostivě — že jste

a pod. Místa tato obsazována vyškolenými dělníky, kteří prázdný čas věnují přednáškám na schůzích, vyučovací kurzech děl., podáváním zpráv děl. časopisům. atd. Vedle těchto pak stížíány v době nynější pokud možno v jednotlivých okresích, zvláště průmyslových, zvláštní sekretariáty okresní, výhradně pro tyto okresy.

Věnují-li se katol. spol. vzdělávací v tomto směru a tímto způsobem práci vzdělávací, uvědomovací v ohledu náboženském, historii atd., pak ovšem odborové organizace mohou se věnovati práci v jiném smyslu. Zdejší odborové organizace věnují se čistě a jediné otázkám a zájmům hospodář., otázce mzdy, doby pracovní, zlepšení různých zařízení továrních atd. Krátce: spolky vzděl. jsou armádou zřízenou na obranu statků duchovních, na prvním místě náboženských, odborové organizace armádou, stojící zde na obranu zájmů hmotných, hospodářských. Tímto rozdělením vymezen obor působnosti pro organizaci jednu i druhou. Odborové organizace, rozpadající se v různé odbory (horníků, textilníků, dřeva a kovodělníků atd.), které své vlastní vedení mají, ale ve společném svazu sloučeny, zřízena jest r. 1899 jako korporace neodvislá, hospodářské zájmy sledující, vybudování lepší budoucnosti pro dělnický stav na zřeteli mající. Dnes čítá přes 400.000 organizovaných dělníků, má svých 22 odbor. listů, většinou týdně vycházejících. Ve službách jejich stojí 220 různých úředníků, jednak redaktorů, sekretářů a pod. výhradně z řad dělnických. Každým rokem zapouští hlubší konferenci, vždy větší důvěry nabývá mezi dělnictvem. Ve hnutí a sporech mzdových počíná si obzřetelně, čímž své postavení velmi upevňuje.

Spolky vzdělávací a odborové vzájemně se doplňují. Zvláště ve svazích západoněmeckých členové zavázáni, aby se stali členy křesť. odbor. organizace a naproti tomu odborové organizace při každé příležitosti členy své vybízejí a vedou ku členství katol. vzdělávacích spolků.

Zvláštní péči věnuje organizace zdejšího dělnictva vzdělání dílčích dělníků pro vedení organizací. Vedle kursů, které téměř ve všech živějších spolcích zavedeny v hodinách večerních, pořádán skoro každoročně v M. Glad-

předělý týden byl dvakrát, pravím dvakrát, bez povolení svých představených za obvodem úředního sídla. A sice dne 15. května o půl 6. hodině večer jste byl viděn městským policejním strážníkem až u Křepolic a dne 20. května o 2. hodině odpolední — tedy necelých pět dnů na to vás zastihlo c. k. četnictvo v polích u Bukvic, aniž byste se byl mohl písemným povolením, jak v § 42. výslovně nařídilo, prokázat!

Jest mi s podivením, že nedbáte svých povinností, což jest tím výtkyhodnější, ježto, jak víte, nechal jsem ve shodě s ostatními pány přednosty úřadů v našem městě zříditi vůdce při cestách z města vedoucích na onom místě, kde končí katastr obce, oboujazyčné varovné tabulky, na nichž se c. k. státní úředníci výslovně na to upozorňují, že bez povolení dále se ubírat nesmí...

Pan vrchní se omluvil tím, že mu bylo lékařsky naříděno, aby chodil do přírody na procházku, a tak mu bylo pro tentokrát odpuštěno, ovšem s výhradou, že budoucně předloží lékařské vysvědčení a psanou žádost, načež mu zajisté žádané povolení — pokud služba dovolí — dáno bude.

„Horší je to s Vámi, pane komisaři,“ otočil se pan rada k druhému. „Pozoroval jsem již vícekrát, že, ačkoliv můžete být do 11. hod. noční zcela pohodlně hotov se svou prací, nečiníte tak a odcházíte z kanceláře o půl 9. večer, ano prý dokonce někdy i o osmé. Víte, že jste, když služba toho žádá, povinen pracovati i přes úřední hodiny. Důtklivě Vás upozorňuji, že bych takovéto nebezpečné zjevy co hrubou nedbalost kvalifikovati musil. A máte být za pět roků povýšen, víte, co to znamená!“

Pan komisař, uznávaje svou vinu, skroušeně přiznal, že odešel dříve jenom proto, že jej bolely oči, což, jak ujistil, se již nestane.

FEUILLETON.

Služební pragmatika.

„Ó vidino snů úřednických, touhu naše a spásu, dávno čekavý vykupitel — buď vítána, pragmatiko služební!“

Konečně té máme, konečně jsi přišla, stvořena jsiouc důmyslem a bystrým vtípem oněch peňkenných hlav, jímž svěřena páte o legie úřednictva ve státě rakouském!

Tak zvolal ještě každý c. k. úřada, když četl v denních listech, jak vláda, obelá blaha a štěstí svých služebníků, odhodlala se ku podání návrhu o služební pragmatice. A každý dychtivě četl, nacházeje na stole polévku i maso stýdnouti, jak dobře se nyní budeme míti...

Byli jsme všichni uneseni tou dobrotou a krásou pragmatiky! Vše tak plno něhy a lásky, každé ustanovení dýlící starostlivostí o naše blaho — inu k nasazení jest ta výše zmíněná péče o těch hlav!

Debata v hostincích o jiném nejednají, než o pragmatice; každý pochvaluje, jak zase „krok na dráze pokroku“ byl učiněn, a rozumí se i v našem kroužku dlouho do noci bylo diskutováno o světlých stránkách nového nařízení, a vzájemně jsme se upozorňovali na výhody nám nyní kynoucí, jichž si snad druhý — je jich totiž sponu — dosud nepovšimnul. A s řehnutím pragmatice na ústech i v srdci jsme se v hodině duchů rozptýlili.

A stalo se jest skutkem! Pragmatika odhlásována, přijata dle návrhu — a od 1. ledna 1911 ukryla nás pod perutě své, jak pečlivá kvočna u-

bašou 10tydenní kure dělnický, v němž vyso-
váno všem věcem pro organizaci vedoucí
nám. Těmto věcem musíme se snažit
své úspěchy činnost dělníků. — Pozorujeme
celé toto vědomí a práci, jak je, jak
s druhým světlem; tu zjeví se nám před
veliký svět, jehož jednotlivé části účelně se
stavěny, každá má své místo, všechny
všecky k jednomu cíli směřují — vidíme sílu
organizace.

Podobnou tužbu musí mít i naše vnitřní
práce organizace naší dělnické společnosti. —
Dosažení požadované cíle akce náhodou. Zde však
vážné práce náhoda nemá a snáží se. Jedno
například v úvodu, totiž: co bylo příčinou
toho, že v letech 90tých žije hnutí kř. dělníků
českých, které vyvrcholilo sjednáním litomyšl-
ským, uvázlo ve svém postupu? Snad byly i
jiné příčiny, ale hlavně jest ta, kterou trpí
dosažení, to jest, hnutí toto není organické,
alespoň ne tak, jak vyžaduje. Není zde toho
středů, z něhož veškerý život vychází (buď
slovům těm dobře rozuměno), srdce, jímž
veškerá krev prochází, z něhož vyvírá a
v němž dýchá, v němž počíná a v němž končí
všecka práce, všechno snažení, z něhož ob-
stavení tryská pro všechny v jeho organismu
žijící, blízké i vzdálené, ano i nejvzdálenější.
Tento střed zvláště pro spol. vzdělávací zde
schází. Máme sice diecéšní jednoty, ale ty
ještě dalece nejsou tím, čím být mají a musí.
Zde ponecháme snaze jednotlivců bez tak již
prací přetřesených vederí — a celá věc pak
sytává leckde na papíře. Všeudborové sdru-
žení pak bez předcházející práce vzdělávací a
při pasivním chování se strany katol. spol.
nemůže být tím, čím je a být má, aby bylo.

Možno říci do dnes, že velice málo jest
těch, kteří znají úkoly jeho a podobně i úkoly
spolků ostatních. Tuto pravdu si říci je nutno.
Kde však jasno není v malých věcech, tam
těžko ovšem řešiti problémy těžké, jakým bez
odpovědi otázka dělnická jest. Bylo by zajisté
velice prospěšné, kdyby, pokud možno, vše-
stranně byly spol. katol. děl. rozmnouženy,
dále stávající, pokud ráz dělnický mají, aby
v dělnické byly proměněny, rázně secentraliso-
vány, stanovy, pokud možno, a stávajícího ale-
spolu v hlavních rysech celku přispůsobeny. Ve
společích těchto musí pak zavlažnouti nový
život, život čilý, křesťanský, katolický duch.
Pak možno též, aby odborová organizace vě-
novala se pouze snahám hospodářským, prakti-
ckému řešení otázek dělnické ve smyslu kře-
stánském. Tím způsobem získá dělnictvo samo,
získá i celá veřejnost katol. a společností vůbec.

První však všeho musí být vzdělání děl-
nictva, organizování svých kolegů se všemi
Bez tohoto mohou nejraději nejvyšší ideály
zde jen ideály. Realisovány nebudou nikdy.
Je samostatná práce musí dělnictvo naše přiměřeno
být a je poměrně, že co činní, činní pro sebe. Masová
však toto vztahy mohou zase na prvním místě
lidé s řad těchto vyšší, k nimž dělnictvo vždy
větší důvěru bude mít, než ke komukoli dru-
hému. Zdáni nesmí zde klamati. Toto na prvním
místě platí o odbor. organizaci. Tím však není
vyloučen řečeno, že snad neměl by nikdo z in-
teligentů, kněží a v řadách dělníků státi. Na-
opak a zvláště ve vzdělávacích společnostech v první

A pak přišel na řadu koncipista. „Milý pane“,
podle pana rady, musíme se velmi zvláštně vztá-
vy, co praví § 43. pr. gramatiky? Pan koncipista
odpověděl: „§ 43? Ach ano, ten pojednává o tom,
že, chce-li se úředník oženit, musí nejprve tři
neděle předem oznámiti osobní poměry své znej-
milejší.“

„Tak vidíte, mladý muži — a vy toho ne-
děláte, jste již, jak jsem se důvěrně dolehl, žádný
vlastní rodinný o rukou dívky, její poměry jsou nám
dosud neznámé! Jest vskutku s podivem —“

„Ale račte dovolit, pane dvorní rado, osm-
luje se namítati vyslychaný — jak pak jsem mohl
oznamovat poměry své vyvolené, když ještě jsem
neměl soublasti jejích rodičů k sňatku? Přece ne-
mohu tvrdnou damu takto kompromitovat! Což
kdyby bylo s toho něco?“

„Eh, to jsou jen pouhé vytáčky, pane kon-
cipista, a právě naše praxe chce tímto zpá-
sohem být nad vámi. abyste žádného nerozváž-
ného kroku nečinili. Dávám vám do vědomí lhůtu,
a nebudete-li v ní v pořádku, byl bych nucen s vámi
zavést přísné disciplinární vyšetřování. A dost!
Slyšel jste? — zamezil pan rada pokus vinníka
dále odmlouvati a obrátil se k panu okres. lékaři
a zvěrolékaři.“

„Jest mi opravdu velmi příjemno — oslo-
vil, tyto — že aspoň dva pánové z mého sboru
se chovají bezvadně, tak že nemohu nejmenšího
vytknout. Opravdu, všechna čest — vás mohu
dávati za vzor celému městu. Vše píše, a jakou se
úřadu po celý den věnujete, neopouštějíte takta
a na chvíli svých prací, vaše svědomitost a
rychlost při vyřizování spisův — nenaletám věru
dosti slov díků!“

Oba pánové blabem až zardělí tiskli uctivě
výminečně jim podanou pravici pana rady a pan
zvěrolékař skromně uvedl, že již na to pomýšlel,
aby si nechal do kanceláře přenést svoji postel

radě jest jejich místo. Vždyť třeba dělníky
zvláště v ohledu náboženském vzdělávati.

„Málo však nejvíce se snažíme, abychom
vzdělání provedli tak, jako by to bylo dělní-
ctvem, čili přede snahou činní se
pro demokraty. — Ale vedle toho se
musí říci: *Dělnictvo hnutí žije v Čechách*
snad tím, čím má být, ab odhodlalo se k řad
dělnických vyšší, klobouk předvádění majitel sam-
otělní budou mezi tato hnutí řaditi. A to lehké
nejsť zvláště v době moudrání boje hospodář-
ského. Kulik ta případně, kolik problémův
v otázce dělnické, před nimiž v rozpátech stojí
státníci a lidé s vysokokolekřím vzděláním!
Vše ovšem nelze najednou ani v jednom
v jednom roce provést, ale přece avšak o
všeobecné, přemýšlet, jak tímto nedo-
statkům v nejbližší době odpomoci, musí být
všeobecně, jímž budoucnost tohoto hnutí
srdci leží. Dělnictvo české pak zajisté nebude
nevědomějším dělnictvem národů jiných a všude,
kdo s láskou se mu věnovali, kdo o lepší bu-
doucnost jeho se snažili a pracovali, bolesti
jeho mírili, ve věčné paměti obovati bude.
Památka jejich v úřadech žíti bude na věky.“
Zdať Báh!

Volné listy.

Machar o sv. evangelích. Čtenáři naši již
poznali, co Machar co jediné přednášky směřo-
val, směřoval k nevědomosti. Spáchal se
vím tím materiálem jako o závod. Předvídá
ať, že po jeho pokrokových posluchačích
v Čechách přece jen přijdou lidé, kteří nedají
se tak snadno hnutí na schůze, a nichž mimo
peníze bylo by jim obětovati i rozum. Vždyť
duševně zralí lidé netají se dnes již přesvěd-
čením, že pokrok, strana Macharem naplila si dů-
kladně do polévky. Přijel-li Machar na prvním
přednáška do Čech s hrdým heslem Napoleo-
novým: „Nuže, zatím jest vytažen a víno může
se již pít“, svědčí o neobyčejném byzantini-
smu, že přední pokrokové hlavy víno a tu
zátku neposlaly ke všem vědám, což každá
strana, dbalá své vážnosti, dávno by již byla
učinila.

Ze zavedení, a nímž Machar po Čechách
cestoval, vybíráme dnes kralice, která má ná-
pis: „Evangelia.“ Podíváme se, jakou věc
skrývá ve svých vnitřnostech. „Ve snech o
Mesiáši, dříve po smrti legendárního králov
napadena byla evangelia; jest to snůška asi desíti
životů.“ Tot tedy přesvědčení vědeckého ve-
tešnického badatele.

Sledujeme-li od počátku snahy racional-
istické, aby podvráceno bylo křesťanství, setká-
váme se předem s tvrzením, že Krista Ježíše
vůbec nebylo. Když racionalismus na tomto poli
odnesl krvavou porážku, podezíráni byli svatí
apoštolé z podvodu. A když tato úbohá výpo-
moc musila ustoupiti v temnotu, ať již vystala,
zapřena byl do věčného vzduchu mytů. Neboť
rationalisté, když řekli nebo napovídali, že
Kristus jest bajkou a sv. apoštolé že jsou
lháři, upozorovali, že by přece jen mnoho šá-
dali od lidské lehkovárnosti; báli se všemoc-
ného světa rozumu. Proto Strauss se přikla-
dem zejména Semlera a H-rdera odvážil se

aby neměl drabý čas přicházením do bytu a aby
se co nejvíce mohl věnovati výzkumům. Je-
však neví, zda by pan přednost s tím souhlasil.

Pan rada se zamyslí a pak moudře řekl:
„Hm, nápadli! úmysl chvalitebný, ale pokud vím;
na tuto evangelistickou praxi nepoužívám a ne-
obhajuje přelstěného nářezu. Ale buďte ubezpe-
čeni, že podám o tom na příslušné místo zprávu
a Vaše žádost vše odporučím.“

„Panu sekretáři a kancelistovi, pokračoval
pan rada ve své revali, musíme vytknouti do-
nepřehledných věcí: Pan tajemník se depontil-mimo
úřad vadi své osobě velké neaktvností, nedbaje u-
stanovení § 32. gramatiky! Pouze, přinev
Sešli jsme se náhodou v hůle a pan tajemník;
ať zejména viděl, že mám pouze tři piva, nechal
si ostentativně namlít ještě čtvrtou, nepomýšleje na
to, že se musí i mimo úřad vystřihati v hůle, čim
by se porušila disciplína a subordinace!“

A pan kancelista — no, to je též věc!
Pane kancelisto — hle pana rady, stá se ztrmo-
vám: „vy jste členem spolku „Zelená zába“!
Pane, víte, čeho se to depontíte? Znáte § 33.
gramatiky? Je to blesk, jak lehkomyšlní lidé
jsou ještě na světě! Vy dáváte v sítka svou exi-
stenci, rozumíte, a já již učinil potřebné kroky,
aby tato věc došla náležitěho potrestání.“

Chudák pan kancelista, jehož „Zelená zába“
byl nevládnoucí spolek besední, měl smrtelný
pot na čele a nebyl schopn ani slova omluvy;
chápeje teprve nyní, jak těžce svým členstvím
v onom spolku ohrozil základy státu Rakouského
— — —

A nyní ještě slovo k vám, pane praktičtější,
oslovil ke konci pan rada mne. „Jest pravda, že
jste byl po celé tři roky služby dosti pilný a d-
řad i mimo úřad jste se choval bezvadně; bohu-
žel však nemohu vás navrhnouti k povýšení do
X. třídy hodnostní, neboť máte, nyní uprázdněná,

hláskati, že evangelia nebyla sepsána v době,
kterou přijala katolická církev, nýbrž v polo-
vici druhého století, jako ještě předtím. V této
době však přece Ježíše Krista nebylo, a proto
evangelia, jak říkáte, pravě jsou doslova
aby vytvořena, ale nebyly vytvořeny, a proto
slovo, že evangelia nebyly sepsána v době,
stí, nýbrž jsou sepsána v době.

Čtenáři naši již tím více, čím blíže
vypovídají svědomím, tím více ovšem
naprosto prohlédají se pravdivostí spá-
tářů a jeho hříšnému činu. A ještě
význam má správa vypravěčů, jenž
činně svědomí Evangelia v čas
sebe za spáchy svých odtah a
ohrazují se proti podvrácení z nekřesťanských, jak
dříve jmenovitě v předmlavě u sv. Lukáše.
Odpověď tedy nezbytně jiného, než napo-
nutí době, ve které dle katolického podání
evangelia byla sepsána. Podává-li se mezi život
Ježíšův a sepsání evangelii určitá doba, která
dostačovala, aby v ní mohly setkány býti le-
gendy, pak ovšem snadno bude vysvětliti zá-
sypně činy, jejichž účelem bylo vyvolání
o nadpřirozené Kristově povaze. Dokázana-li
tato dlouhá doba, pak ovšem nadpřirozený
karakter Ježíše Krista, jeví se vytvořením li-
dové fantasie, která Nazaretského proroka
záračnými skutky osudila. Z toho jde,
že Strauss a jeho stoupenci potřebují, aby
od smrti Ježíšovy do sepsání evangelii apli-
culo přes sto let. Ale i tato doba, rozumně
uvážována, dosti krátká jest, aby do všech
částí evangelii mimodělně živly vniknouti
mohly.

Strauss stanoví své zásadní hledisko taktu:
„*Jsem-li evangelia skutečně spáchaná historickým,
pak sárahá se života Ježíše Krista nelze vymýšleti*“
Aby tuto nusu překonal, Strauss táže se, jak
zprávy o záracích do eva. gelii se dostaly, a
odpovídá, že se tak stalo v dlouhé době, která
uplynula od smrti Ježíše do sepsání čtyř hlav-
ních spisů Novozákonních. *Tak tedy otázka po*
obdobnosti evangelii totožná jest s otázkou, kdy
byla evangelia sepsána A jest pozoruhodno, že
Strauss musí hned na počátku přiznávat toto:
„*Jest jisto, že na konci druhého století tatáž*
čtyři evangelia, která dnes máme, od církve
*byla uznána a přijata a že od tří nejprve-
jších církevních učitelů: Irene, Klementa Ale-*
xandrijského a Tertuliana často citována byla
*jako díla těch apoštolův a apoštolských učeni-
ků, jejichž jmény byla nadepsána.*“ Jakřejmo,
Strauss sárahám chce se vyhnutí p. jejím
historickým a dít to tím způsobem, že evan-
gelium, aby snížil hodnověrnost jejich jako pra-
měst historických, vztahuje k mnohem pozdější
datum, než určuje katolické podání. Tím stojí
a padá jeho názor. Konečně Strauss byl si
dobře vědom, bylo-li jen jedno evangelium
v prvním století sepsáno, že tím sesouvá se
jeho výklad jako domek s karet vystavěný.

Kdy tedy napadena byla evangelia? Jak již
řečeno, Strauss sám nuce jest říci, že evan-
gelia na konci druhého století všeobecně byla
známa a přijata. Náš důvod tedy jest po ná-
vážu: nulosti vrátiti se v křesťanský časový

jsou rezervována pro uchazeče nerodnosti druhé.
Ale chabě vám vypomoci, ale musíme, byt bych
ochoten vás přidělitu co prozatímního nástěna
ad personam zdejšímu bernímu úřadu; ovšem jen
pod tou podmínkou, že dle § 47 gramatiky
vzdáte se náhodě nejnovější, křesťanské a nás
nebyl. Rozmyslete si to tedy do neděle a pak se
Hádem to dělá — — — a — — — bych napadené.
— končil pan dvorní — kdepak je pan kollega
Hauswitschka? — Pan kollega Hauswitschka teď
jakož napřel na této úřední jednání, je vdr-
běho zemské jazyka, přilutit a stojí tedy
nade všemi přednosty —

Nikdo nevěděl, a byt zavolať tedy stahu:
„Prosím, pane rado, je třeba dle § 47 pan
koncipista povídá, že nemá na takové hůleposel:
čim — — —

„Hm, hm, bratře pane rado, to je šleha,
že se nedostavil! Chvilku jsem musel odříci, že
byl mimodělně jmenován koncipistem a přidělen
do Epie. Nu, nevědí, snad přijde odpověď. Je
to velmi pilný úředník, a jeho zásluhy nemohu
pravdu — — —

V tom se mi všechno zstálo: před očima a
celé vidění zmizelo i s panem radou, panem zvě-
rolékařem; kollega Hauswitschka a „Zelená
zába“ — a místo toho stálo u mé postele líčivě
se usmávající posluhovačka s koflíkem čávy a hlá-
sila mi, že už tam zase spím — — —

Prostřed jsem si oči, báblí honem ke skříní,
a přiváděti se, že na uniformě domů stydkově
král jedná zomete praktičtější a že má berra čer-
vená nenažmeněna zelenou a oddychl jsem si
z hluboka a dýchával Bohu, že v této byl jsem
živý sen. Jakživ nebudu už na noc mluvit o
pragmaticu; je to o nemoce, jak se říká — a
jestliže se tohle všechno opravdu stane, tak u-
míme jistě všichni na ochotně pragmaticu, co
nedeť Pán Báh! — — — E. V. Eto.

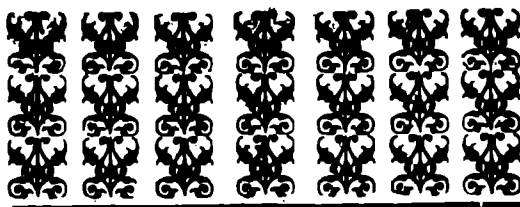
a brzo se kolem apokryfů ustálil evangelium na jednom čteném svátku. Řádíme Machara sloužit, aby nás provázel až již s hrotem nebo bez něho. Sv. Justina prošel všechny církve východní a roční 188, tedy 36 let po smrti sv. Jana, psal pro císaře Antonina obranu křesťanství, v níž praví: „V sedmi obdrželi se křesťané v městech i na venkově vídy na totéž místo a čtou se „Paměti apoštolů.“ Po čtení předseda shromáždění promlouvá o obsahu a nabádá, aby všichni dle vznešeného učení se spravovali. Po té následuje mše sv., jak ji do dneška v katolické církvi vidíme.“ „Paměti apoštolů“ rozumí sv. Justina evangelia, což patrně jest se slov o několik řádků dále: „Apoštolé, jejichž „Paměti“ nazývají se evangelia.“ Předčítání sv. evangelii na počátku druhého století bylo tedy již vědu rozšířeným obyčejem, a dnes již jest také jisto, že se tak dalo již v prvním století. Nelze také pochybovati, že sv. Justina miní čtyři evangelia sv. Matouše, Marka, Lukáše a Jana. Neboť jakkoli jmen sv. evangelistů nevyjadřuje, přece jen v prvním díle své Apokryfie uvádí z nich hlavní místa, aby pohany přesvědčil o jejich vznešenosti. Očistý sv. Justinem uvedený doslovně pak shodují se s příslušnými místy dnešních našich evangelii.

Dle epigrafických výzkumů Waddingtonových sv. Polykarp zemřel 23. února r. 166 smrtí mučednickou. Narodil se r. 69 po Kristu a byl při smrti apoštol sv. Jana, od něhož ustanoven byl biskupem ve Smyrně. Za jeho pastýřské působnosti, která více než 50 roků trvala, předčítávala se ve shromážděních věřících každou neděli evangelia. Ve svém listě k Filippenkům koncem 107. roku cituje evangelium Matoušovo a Lukášovo, Skutky apoštolské, epistoly Petrova a Janova a téměř všechny listy Pavlovy. Roku 106 zemřel v římském koloseu mučednickou smrtí sv. Ignác Antiochemský. V jeho sedmi listech jest hojnost citátů a narážek na evangelia Matoušovo a Janovo, na Skutky apoštolské a většinou epistol sv. Pavla. Sv. Ignác praví, že „jako sv. evangelium tak, jako by před sebou viděl Krista a takéž ke sv. apoštolům, jako by posud byli živými kněžími církve.“

Hledě k těmto skutečnostem, protestantský učenec Tischendorf, autorita na slovo vzatá, uzavírá, že „všechna evangelia sahají na konec prvního, nejspíšeji však na počátek druhého století.“ Dokažeme však ještě, že evangelia naposled byla díla, než jak učinil Tischendorf. Ale i tak dle úsudku jeho ocitáme se v době apoštolské. A tu jest již jisto, že naprosto a zásadně musí býti vyloučena fantasie, která by byla, dle tvrzení odpůrců, obsah evangelii vytvářela. Žila tu ještě generace, která stýkala se s apoštoly a slyšela řeči jejich. Nebledě ani ku báčím nepřítelům pohanským, všechny církve byly by jednoduše odsoudily vyhlášené historie, jež by se se byly srovnávaly se správnými očited svědků.

Nežastaneme však státi před prvním stoletím, neboť naše snaha nese se k tomu, abychom vaikli až k samým počátkům. Nuže, ustanovil sv. Kliment byl čtvrtým nástinem sv. Petra v Římě. Po roce devadesátém naposled let obci Korintské, který se citáty se Starého i Nového Zákona přímou hmotí; zvláště cituje sv. Matouše, Lukáše a skopy všechny epistoly Pavlovy. Přitom nezapomínáme, že jako sv. Barnabáš a Polykarp byli příjímni nástanníky apoštolů, tak i sv. Kliment byl vrstevníkem spisovatelů knih Nového Zákona, a něž cituje. Kdežto o Thukydidovi na příklad poprvé činí zmínku Cicero a Dionysios Halikarnasský, tedy asi 880 let po smrti jeho, aniž se o Thukydidovi pochybuje — hle, sv. Kliment takorba přímo z rukou spisovatelů přijímá evangelia, aby je vahou svého příkladu, což jest vřchem všeho, svým očited svědectvím ověřil budoucím pokolením.

A ještě více ku příjmu i v prvním století i list Barnabášův pochází jistě z prvé doby křesťanského starověku. Ve čtyřech kapitolách tohoto listu čteme: „Proto hledíme, abychom nebyli shledáni, že jsme se, mnozí povolání, napomni vyvolání.“ Slyšíme: jak máme jesti? Toto slavnostní dovolávání se autoritativních slov znamená mnoho. Tato okázalá formale určitě předpokládá obecnou známost sv. evangelii a po stránce důsledné a mravní svědčí srovnatelně, že první křesťané o posvátném původu Pisma Novozákonního pevně byli přesvědčeni. Takovým způsobem citováno bylo pouze slovo Boží. Uvedené místo v listě Barnabášově vyňato jest se sv. Matouše 20, 16. Racionalista dr. Credner učal a nemoha popírati ani státi epistoly, ani velkého významu oné vložky, rozbuvoňuje se takto: „Otování formulí: *siout scriptum est (jak předno jest)* u knihy Novozákonní jest pro dobu tuto věci nevyhnanou a nepřikladnou.“ Sotva racionalisté probrali se s áleku, již ohlíželi se v pravo v levo, jak by tento důkaz původnosti evangelii přivedli na amar. Vpravdě se brzo v obtížno pro sebe situaci, vymysleli si toto:

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1883.

Aktuální kapitál: Rezervní fondy:
K K
10,000.000.— ca 1,300.000.—

Stav vkladů

koncem měsíce listopadu t. r.
K 25,009.427.32.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.

Skladiště.

Vadía a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

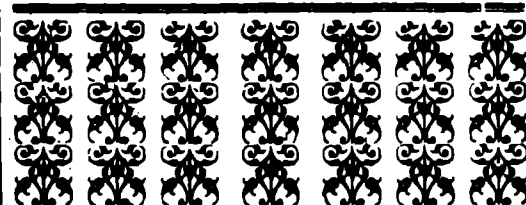
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

Právě za část listu Barnabášova, kde jest sporné místo, zachovala se toliko v starém překladě latinském a nikoli v původním smělí řeckém. V původním textu sněla slova ta snad jinak. Ale radost z tohoto nepochybného důvtipu dlouho nepotrvala. Na neštěstí racionalismu objevil Tischendorf roku 1859 zároveň s kodexem saským i řecký originál Barnabášův, a s ním nalézáno ono místo doslovně právě tak, jako v překladě latinském. Sporná povaha místo ono opustila a racionalisté musili se stíhiti jako pána.

• • •

Harnack o sv. evangelii. Aby Machar vzal dokonalou porážku a ve větší slávě se objevila jeho nevědomost, jest důležito uvéstí slova vědce tak: pronikavého, jako jest Harnack: „Byla doba, a veřejnost v ní dosud žije, v níž se za to mělo, že potřebí nejstarší literatura křesťanskou včetně i s Novým Zákonem považovati za předivo klamův a podvodů. Doba tato minula. Pro vědu byla epizodou, v níž se mnohemu naučila a po níž mnoho musí zapomenouti. Nejstarší literatura církevní, bereme-li ji literárně historicky v úvahu, jest ve věcech hlavních i v převážném počtu jednotlivostí pravdomluvná a spolehlivá. Chronologický rámec, v němž podání prvotní záprvy uspořádalo, jest od listů Pavlových až po Irenea správný a nutí dějepisce, aby vymýtil všechny domněnky, rámec tento popírající. Přijde doba, ba ona jest již tady, kdy málo kdo starati se bude o řešení literárně historických otázek prvního křesťanství, protože to, co ještě prozkoumati jest, došlo obrátného uznání — totiž podstatná oprávněnost podání, vyjímaje toliko některé nepatrnosti. Uzná se, že dílem před zbořením Jerusalema, dílem po dobu Trajánovu všechny základní tvary křesťanského podání, učení ano i řádů, vyjímaje Nový Zákon jako sbírku, podstatně byly sděány.“ (Harnack, Chronologie). A v díle „Wesen des Christentums“ Harnack vzpomíná Strasse takto: „Před šedesáti léty Strauss se domníval, že dějinný význam prvních tří evangelii každým způsobem zničil. Historicko-kritické práci dvou pokolení se podařilo, platnost jejich v celém rozsahu zase obnoviti.“

Dle Harnackova soudu evangelium sv. Marka bylo napísáno r. 65—70, evangelium sv. Matouše r. 70—75, evangelium sv. Lukáše r. 78—83. Ze evangelium sv. Jana napísáno bylo koncem prvního století, jest dle Harnacka též dokázáno. Vzhledem ku prvním třem evangelii s Harnackem neosoblastíme a tvrdíme, že všechna tři napísána byla před rokem sedmdesátým. Jest-li z křesťanského starověku který historický dokument naprosto jistý, jsou to „Skutkové Apoštolští“, napísané sv. Lukášem. Proti této knize nikdo z nepřátel neosmělil se pole zdvihnouti. Guizot ve svém vydání Gibbona upozorňuje, že tento dějepisce, jsa nepřitelem křesťanství, z Apoštolských Skutek zámýslně vyloučil svědectví o pronásledováních vyznavačů Ježíšových. Guizot podotýká: „Aby se toto vyloučení ospravedlnilo, bylo nutno podězírat pravost Apoštolských Skutek; toho se však Gibbon neodvážil, protože čerpal ze spien toho uznával jej sam za původní a věrohodný. Věru se starýj časť čerpal se nám málo apistů, jejichž pravost byla by tak určitě dokázána, jako jest tomu u „Skutek Apoštolských.“ Gibbon tedy, podléháje předsudkům, podléhá ode svědectví sv. Lukáše bez dostatečných důvodů.

Skutkové Apoštolští přeložili se takto: „V své knize mluvím jsem, ó Teofilu, o všech věcech, které Ježíš činil a čemu učil.“ Pozorujme tedy, že sv. Lukáš mimo „Skutky Apoštolské“ napsal i to, co Ježíš činil a čemu učil, totiž evangelium. Skutečně tato mátno uděliti, neboť Skutky Apoštolské za podvržené považovati, což by znamenalo samotáti knihu, jejíž pravost jest o všeobecně uznána a kriticky všestranně odůvodněna. Ale na tom ještě dosti nemáme. Vizme, jak počíná se evangelium sv. Lukáše: „Protože někteří vzali před se, vypravovati věci, které se mezi námi udály, jak nám vydali i ti, kteří od počátku sami viděli a slušebnici slova byli, umlail jsem sobě i já, všeho toho přesné vědomosti nabyv, tobě, výborný Teofilu, dle řádu vypravovati.“ Toto evangelium jest právě ono dílo, kterého vzpomíná a na které odkazuje sv. Lukáš v úvodu ve svých Skutcích Apoštolských, když praví: „V své knize mluvím jsem, ó Teofilu, o všech věcech, které Ježíš konal a čemu učil.“ Obě díla mají také totéž věnování: Teofilovi. A jako „Skutkové Apoštolští“ ukazují na evangelium sv. Lukáše, tak zase evangelium tito upozorňuje na jiná, dřívější evangelia a činí tu těmto slovy: „Protože někteří vzali před se, vypravovati věci...“ Tím historická jistota sv. evangelii jest úplně a časově umístěna na jisto postaveno. Jedním slovem: Skutkové Apoštolští jsou základnou, z níž nabýváme určitého přesvědčení o jistotě sv. evangelii, a dovědčují, že stejné knihy Novozákonní nebyly sepsány po vzeti Jerusalema Titem, nýbrž před jeho rozbořením. Ve „Skutcích Apoštolských“ vy-

pravují se totiž skutečnosti a vzpomínáno jest okolností, kterým má být dáno místo jen ve chrámu Jeruzalémském, posud neporušeném. Tento věc „Skutkové Apoštolství“ jsou se jedno zároveň s prvním listem sv. Klementa, v němž mluví o vykonávání náboženství židovského v chrámu Jeruzalémském jako o skutečné a posud trávící věci a v němž uvádí místa ze sv. Matouše, Marka a Lukáše, což neméně dokazuje, že evangelia naša byla již před rokem sedmdesátým.

Také k tomu nutno pozornost obrátiti, že dějin, jevů a událostí ve Skutcích Apoštol. vypravovaných není jen země židovská, nýbrž také Cyper, Asie, Macedonie, Achaja, Antiochie a Řím. Nelze jinak, než považovati Skutky Apoštol. za dějiny, které vzhledem ke všemu lidstvu napsány byly a které v tehdejší době setkávaly se s velkým počtem svědků, schopných o pravdě nebo lži líčených věci usuzovati. Vždyť od vrátníků bez námitek přijaty byvše, Skutkové Apoštolství i do dneška mají vtištěnou tutéž pravost, která trvale vysvědčuje o původnosti sv. evangelia.

Zjistili jsme, že sv. evangelia sepsána byla v době velmi rané, v níž nepřítelství proti křesťanům již zuřilo, shromažďovalo zbraně a na všech stranách podpalovalo. Evangelium již záhy bylo veřejným slovem, kázáním, svědectvím, produkou diskusí, zápasem a krví mučednickou. Hlasno bylo v synagógách, vnikalo do paláce císařův a do pretorií všech prokonsulů. Protože tedy sv. evangelia napsána byla na samém prahu svých budoucích slavných dějin, před rokem sedmdesátým, nebyla vydána nahodilostí času a obrazotvorností, z kteréhož důvodu píšeme ještě jednou velikou větu Stranovovu: „Jsou-li evangelia skutečné správami historickými, pak sázraku se života Ježíše Krista nelze vymýšleti.“ A že historickými správami jsou, dokládá je způsobem psané vědeckým.

Na konec řádně čtenáře, aby si uvedli na paměť ještě jednou větu Macharovu: „Ve snech o Mesiasovi, dárno po smrti legendárního hrdiny svého napadena byla evangelia.“ Podal tu Machar, jak nejlepší představitel pokrokářů, opětně jeden důkaz, jak legendárními jsou řeči o rozhladu a vzdělání duševního toho směru a jak legendárními jsou pověsti o vědeckosti Machara samotného. Z té jeho vychvalované duchaplnosti ubývá den po dni, a nežli měsíc s měsícem se sejde, ukáže se, že jeho duchaplnost není ničím jiným, než nejhrubší nevědomostí, která již dnes šíří hrůzu a postrach. Jak by také nerozhásta se do obrovských rozměrů komičnost člověka, jenž zahodiv tolik českých měst a tak často pohrdavým zrakem si změřiv ty tmářské klerikály, musí od exaktní vědy slyšet, jakým jest přicvinkovaným zabezděncem, který považuje za povinnost nevěděti nic o tom, čemu s dutým pathosem učí a který s pravdou nakládá, jako Vandalové s uměleckými díly. A tak nic naplat, Machar chtěl klerikalům povědět, že jest v Pardubicích perník a zatím sám ani nevěda dokázal, že jest jen strašidlem na vrabce, nebo jinými slovy, na svých přednáškách zhotovil si kvij, kterým rozblil svoji reputaci na padrt.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát:

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➡ Zásilký na venek franko při poslání peněz předem. - -

Somamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Ubrana.

Návrat k rašovanému barbarství. „Klerikalové dají a znebohnují pravé křesťanství; my však nedopustíme, aby venkov náboženských ideálů posly.“ Tak a podobně hlásali s plných plíc agrárníci, kteří neměli ani slova pro zakřiknutí drzých rouhavých výpadů soc. demokratického tisku. Nepamatu-

jete se, jak se na př. stavěl o sjezdu agrárníků do pěty náboženské Udráky? Zatím agrárníci zachovávali hymnu náboženského ducha fanatickým pronásledováním těch, kteří se své víry veřejně zastávali. Má-li být obnova pravého křesťanství a bojem proti klerikalismu následování předních agrárníků, pak by musili katolíci bráti hodně vysoké diety a subvence na schůzích křídlet, že náboženství musí se š. ol. ven, tleskat bezvědeckým volným myslitelům, větší agrární defraudací chovati se vlivně a lhat nejkřiklavějším způsobem. Jak agrární výchova budí dotu k náboženskému přesvědčení, to dokázali agrární mladě, zchladi si „Moravský Venkov“ na katolických časopisech těmito surovými řekami: „Jejich básnění ve všech těch klerikálních sdrážených plátcích nelze nazvat jinak, než zrůdností a hyenismem. Hovadecky se vrhají svými čumáky na vše, vše pokájejí svými klerikálními svinetvy“ atd. Ovšem mstivý list zapomněl přitom podati důvody, které by ospravedlňovaly tak sprostěcké psaní.

Když se znamenitě vydařil katolický sjezd dne 31. května m. r. v Olomouci (na němž se řečníci ani slovem urážlivým nedotkli agrárníků), vybil svou zlobou závist „Moravský Venkov“ těmito slovy: „Plakal Ježíš, plakala celá svatá Trojice i panenka Maria, ale církev utíci... se směla, mouce si ruce a hradě si spokojené své pupky. Neboť se jí katolicko-národní a křesťansko-sociální komedie o Letnicích vydařila. Housná komedie! Sprostota a drzost, a jakou jednáji větší nemyslitelnou českou lidsu Moravy tito „učitel“, vynikli dokonce.“ — Z těchto klackovitých výrazů jest zřejmé patrné, co všechno ještě by vychlil agrární-pokrokářský tisk, kdyby jej aspoň trochu neudržívala v mezích tuška státního censorsa. Tak že se lid vzdělá, tak že se naučí dotč k náboženství? Dle agrárního tisku obrana víry Kristovy tedy by byla drzostí (!), sprostotou a komedií!! A stoupenci tohoto fanatického tisku vychovávali agrární dorost. Napsal „Čep“ nebo „Venkov“ jakýkoli protest proti tolik škůdkářským zachvatům?

Není divu, že došlo k takovému výjevům. Když v Bazovické zahájil katol. poslanec Chlebus schůzi křesťanským pozdravem, řval agrární dorost jundeky: „Hanba!“ Když pak Chlebus odjížděl, byl mu probodnut ostrým nožem kůži. Agrární dorost plnil zdatně přednášky Macharovy; vždyť Machar byl tolik v „Mor. Venkovu“ obválen a učitel pokrokoví rozšířili mezi tu omladinu velký počet Macharových čítanek. V minulých dnech kráčelo několik agrárních mladíků z Rouského přes Babice na konovickou stanic. Když přišli ke kříži, pozdravil jeden z průvodu posměšně: „Dobrý den!“ A pak hned k „ideální radosti“ ostatních dodal: „No a ty tady stojíš a nic na můj pozdrav neodpovíráš.“ A co se dělo v kapli sv. Prokopa a kolem, to převyšuje všechno dosažené. Ještě než přikročili ztůžníci k rozbití kaple, volal na cestě právník Pospíšil: „Žide, musíš s křížem dolů!“ A společnou „kulturní“ silou namáhali se ti „snášelivci“ kamenný kříž povaliti, až nad tím trnul sám jeden žid, který byl svědkem toho provádění „vyššího“ křesťanství. Kam také jinak může vésti vychvalování Ferrerových a šíření knih, které se křesťanství jistivě pošklebují? Nazval-li Machar křesťanské chrámy pomníky lidské hlouposti, jaký div, že jeho žáci projevují i proti kaplím nevážný vzték!

Klerikální mučírnu objevil „Český Učitel“ dne 26. ledna, ačkoli již týden předtím blamovaný pokrokářský tisk jiný přikryl ten krvavý objev pláštěm mlčení, aby se nestal směšný. Známo jest, jak sloději se přestrojují do řeholních šatů, aby spíš něco vymámili, jak pokrokáři rozšiřují pověrečné modlitbičky, jak jeden spastík v Praze vsal si koláček a vyváděl nezbedností k potupě stavu kněžského, atd.

Těď ve Vídni se přihlo na „spolek“ „Hyacinth.“ Prohnaná podvodnice Juliana Raserová založila „dětský útulek.“ Chodila v šatech, jež se podobaly velice řeholnímu rouchu a polobou služku svou strojila podobně, dávaje jí titul „sestra.“ Jen aby lidé myslili, že spravuje nějaký klášterní útvar. „Představená Raserová“ omámila matky, tak že jí svěřovaly malé děti; ty byly trápeny hladem, špinou, humysem. Na udání jednoho lékaře udělal vídeňský magistrát

pořádek — ale bezcenná podvodnice dala lékaři k pozorování, neal-li prý blázen. Zatím však už nyní jest zřejmo, že jest až příliš chytrá, jako šidovští obchodníci lidským masem.

Rozumí se, že pokřivětlý tisk hned spustil rybný signál o jeptiškách, které měly čpav k vraždění dětí, atd. Těď už ve Vídni toho, ale „Český Učitel“ sámýslně snaží se balamutit veřejnost tvrzením o „klerikální mučírnu.“ A dodává: „Čím více odkrýváme bade klerikalism, tím méně nás budou překvapovati obrázky, jako je tento... Jen státní správa a jiní veřejní činitelé budou stále aktivně se skláněti před každou kůtací a mlti před ní tulo obledě... Dočkáme se toho, že mučírská „výchova“ podrobena bude přísné kontrole školských orgánů?“

Katolíci žasne nad tím, jak pro zločinnou podvodnici dovede orgán pokroku napadat lidi nevinné. Těď ještě řádat zvláštní kontrolu? Vždyť pichlavé oči pokrokářské alidi fanaticky po každé malichernosti, aby mohly vypravovati krvavý román klášterní. Kdyby byla někde však objevena skutečná mučírna šidovská, nesměl by katolický tisk ani o tom mluveniti, nechtěl-li by propadnouti konfeskaci. Raserová byla srovná tak klerikální jako pokrokářský učitel, který falešnou přísahou se staví, jako by mu záleželo na katolické výchově dětí. Byla srovná tak klerikální, jako jest lidumilným šid vlekoucí dívky do zámořských doupat. Zvláštní jest, že ti, kteří obtěží s úspěchem mámiti podvodně na lidu peníze, nevydávají se ani za pokrokářské učitele, ani za šidy, ani za volné myslitele, protože vědí, jaké má jméno jich zcela právem neblabý zvuk. A vždyť přece pokrokoví učitelé pěli hymny na bezcenné bandity barcelonské, kteří trýsnili obětavé jeptišky háf než otrokář ubohé černochy. A teď najednou celá řeka útlouctu, do něhož zabalen jed jistivosti a vztaku.

JS klackem proti odpárcům. Takové surové rány toporem, jaké rozdáva agrární tisk na záda našich, výpady tolik neurvalé těžko zaznamenati nyní o tisku soc. demokratickém. Hanebné již vymyšleny proti našemu Šafránkovi a neodvolány; surový kal vmoten do očí posl. Šabatovi, slomyslné již otištěny o posl. Adamovi, opakována často lež o Václava Myslivcovi, jak prý libal ruku dru Luegrovi. Těď zase agrárnícky vzték vymysleli si nadávky, a jakými se prý vrhl V. Myslivec proti samému Šabatovi a rolnictvu. Katol. zemědělců vypsal 2000 K tomu, kdo dokáže, že Myslivec tak mluvil. Zlolažná ústa se teď savěla, neodvolávají nic, ale slídí, jakou novou lži by nás potěšila. Věru nedivíme se příliš, že Myslivec odpřel masati se s tak probnaným tiskem opravou, ačkoli i tentokráte byla na místě. Šam Šabata prohlašuje, že poslední správa o Myslivecových slovech jest naprosto vyhájena a že by si takové urážky ani líbiti nedal, jakkoli jest s Myslivcem v jednom klubu. Ovšem po tomto vyjasnění přijde agrární tisk s literárním podvodem novým, jak se často stávalo. Takhle se pak má venkov uvědomovati! Šira nemyslivého fanaticismu přímo srší tam, kde se rozšířil tisk tak neurvalý.

Záložna v Hradci Králové

trehuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Politický přehled.

Sněm sněmu království Českého. V Praze stihala minulý týden porada poradu o dělnosti sněmu království Českého. Němci vystupují se svými požadavky jednotně, různě, kdežto v řadách českých v jistém směru jeví se nejistota, rozháranost. Mladočeši, agrár. a konser. velkostatkáři usnesli se na prohlášení, že trvají na bezohledném svolání sněmu českého. Podle něm. listů jsou velkostatkáři a agrárníci srozuměni s vládním kompromisem, mladočeši však jako vždy kolísají. Otázkou jest ještě pořad první schůze sněmovní. Kdežto agrárníci a mladočeši trvají na tom, aby se především projednaly předlohy hospodářské, rozpočtové provisorium, zákon o zemské pivní dávce a osvobození osobní daně z příjmu, zaujímají konservat. velkostatkáři stanovisko jiné, chtějíť osvědčením urovnati Němcům cestu na sněm.

Vlastní nepřítel míru v Čechách. Německé listy, točící se kolem orgánu volné myšlenky, židovské Neue Freie Presse, nerady vidí, že sněm království Českého snad přece bude svolán, a podpichují proto Němce k opětovnému zmaření zasedání sněmu českého. Patrné, že volní myslitelé s židovskými svými patrony chtějí

MODNÍ SÍŇ PRO DÁMY KARLA MACHA

V HRADCI KRÁLOV.,
Karlachova ul. č. 404. naproti „Kráti“.

„Poslední 166“, pořádaná dne 32. t. m. v Adalbertinu, byla vyvrcholením elitních zábav v tomto masopustě. Animovaná zábava vymykala se svojí nenucenou hodností naprosto z rámce tuctové škrobenosti. V nádherně dekorovaném sále sedlo se mnoho vzácných hostů zvláště z venkova. Radosný průběh svědčil o tom, že sotva byla postrádána přítomnost těch, kteří se zapomněli dostavit. Prostranný sál umožnil návštěvníkům všestranné pohodlí, o něž se výbor pečlivě staral. Zábava byla ohlášena všeobecně.

Dámský odbor Ústřední Matice školské v Hradci Králové měl svou řádnou valnou hromadu dne 17. ledna t. r. o 5. hodině odpolední v místnostech obecné kuchyně, v níž sešla jednatelekka Trytkarová probrala seznávací činnost odboru za rok minulý. I ostatní správy přijaty s povděkem. Ohledně další činnosti projednána některá přání, jako aby matiční slavnost byla pořádána dříve než minule k větší všákmu finančnímu efektu, který bude utajím i po dočtení matičního millionu. Odstupující předsedkyni pí Hackerové i al. ústěžkám vysloveny díky vřeboru. Výbor se nově ustavil takto: p. M. Schindlová předsedkyní, M. Špalková místopředsedkyní, M. R. Jithárová jednatelekou, al. M. Vanická pekladní, pí B. Tolmásová revisorkou účtů. Mimo to ve vřeboru jsou dámy: pí B. Batková, Červéná, Domečková, al. Eigelová, pí Hobsková, Jihlávová, Jindrová, Klumparová, al. Kontálková, Lauřová, pí Paldusová, al. Přilegrova, pí Rybová, al. Šimová, pí Urbanová, pí Vojtová. Nasad nově další činnosti!

Nová kometa byla viditelná v Hradci Králové se kadeňáčkem semínáče již 20. t. m. večer, ovšem v obrysu málo zřetelném. Dne 23. t. m. po 6. hodině zjev její byl již velice jasný. Dne 26. t. m. svítila též velice jasně. Objevila se před 6. hodinou, nejkrásněji svítila o $\frac{1}{4}$ na 7. hodinu, pak stále byl lesk matnější, až zmizel do neznáma. Světelný zjev byl blý. Vějířovitý, velice řídký okon byl kolmo vzhůru obrácený.

Výměna kolkových známek vydaných roku 1908. Dle nařízení c. k. ministerstva finanční ze dne 30. října 1908 č. 163 ř. z. budou se kolkové známky r. 1908 vydané s odebtu vstát, kterých nebylo užito, zdarma vyměňovati od 1. března až včetně do 31. května 1910 u státních a prodejních stánek kolkových za nové známky kolkové, k čemuž při tom zákonných ustanovení a předpisů. Přítelnaš podání stran jsou kolku prosti. Prodávatel známek kolkových nechce si před 1. dubnem 1910 vyměnit za nové známky státní známky s užívání vstátých, které převyšují potřebu v místních ledech, únoru a března 1910. Po 31. květnu 1910 rozhodou se známky kolkové s prodaje vstát ani za jiné vyměňovati, aniž se dá za ně jaká náhrada.

Kaplemy. Školní dívky v Kuklenách z
lask. spořádání jednoty „Tyf“ zahrájí v sál
hotela „Šrajbr“ dne 30. ledna a 2. února vždy
při 4. hod. vánoční hru se zpěvy „Čarovná noc.“
Slova od J. Flekščka, hudba od A. Kaorra.

Dne 23. dubna 1845 obdržela magistrátovi magistrata, ze rychtářů v Pláncích konvokací své povinnosti tak, jak toho třeba; tím se nepodává poddanych víc a více známá a veliké nepohodky v obci povstávali. Mimo to hospodářství a obecní jmění libovolné; i tak na př. účtová rozličného vydání, jímž se jen „pří“ vyrozumívá, 64 sl. 59 kr. kov. m., na dietách 88 sl., assekurace na rok 1836 za celou obec 267 sl. 16 kr. Všecky tyto výlohy se stály bez útrátého povolení. Za posledně léta snad účty ani není. — Navládnicím za rychtáře navržený František Pešek nechtěl povinnost tu na sebe přijmouti (24. února 1841). Tu navrhlo navládnicí za rychtáře buď Václava Pilaňka, chalupníka, nebo Josefa Chalupa, sedláka a připomenulo magistrát: „Kdyby pak oba rychtářství samitli, budis rychtářem ustanovena osoba spolehlivá a platem 80 sl. kov. m. z obecního jmění, která je v Pláncích dostatečná; nejlépe by se k tomu hodil vysloužilý strážník, který by snad nepohodky zanesl. (Listovna, fasc. 7^{1/2}.) — Roku 1843 koupila obec Plánce od městské obce královéhradecké pastviny, zvanou „Obopot“, top. č. 311 ve výměře 68.670 čtver. sáhů, nebo 85 kordů 3/4, másl. za 850 sl., placení ročněho nájmů 1 sl. a c. k. daní dnem 1. listopadu 1843 počínaje. O. k. sem. podkomorův před koupí tato soběvší výnosem se dne 6 listopadu 1845 č. 65.486. Při komisi d. e. 26. dubna 1846 vyvalovali se pláničtí takto: „Jak situace Plánců ukazuje, zavazujeme se skrze naši občinu „Obopot“ pro pastvny rybník Březhradský občinu v úřce s námi potřeby střídit a spianýrovat a bez vší přehádky jednání každému na všechny budoucí časy do rybníka Březhradského jak potřeba kázati bude, bez všeho úplatu a jinde sázavku jezdit nechat, kdež my při jednom, jak plán poukazuje, ten křivě vedoucí příkop docela zrušíme a podle té nové založené cesty potůdek na náš náklad zhotovíme a s druhé strany té cesty malý příkopek uděláme, by každému zamezeno bylo svolné mimo tu cestu po naší obědě jezdit.“ Poděpali všickni rychtáři svobodných a poddanských obcí. Pávevali extraordina. dně s Obobota obdržela 49 sl. 41^{1/2} kr.; roku 1844 pak 84 sl. 46 kr.; s r. 1845 87 sl. 15 kr. a s r. 1846 38 sl. 31^{1/2} k. (Listovna, fasc. 7^{1/2}.) — V. P. — a.

[illegible]

Nový Rybáček. Novobydžovský oddelený
spolek tesácko pomocného spolku Carvenho
pořadal 16. ledna 1910 v zasedací síni městské
radnice výroční valnou hromadu řízelem před-
sedkyně p. Anny Š. Richterové a Burgrádkové
a přítomností mnohdytisků rady p. V. V. V. V. V.
Ve zprávě jednatele poukázováno na stále slo-
žení spolek, počet členů, což vzhledem k vývoji a hospodár-
ní předsedkyně přistoupila dříve, že odtud le-
ním rokem 189 členů a 2 zaslalci náleža. Na
počátku desátého roku trvaly spolek čítal
436 členů a sice 2 čestné, 39 zaslalci, 8
řadných, 223 příslušných, 11 korporací a 79 ob-
řad odvedení 80%. Kvóty spolek kmenového
odečtení veškerých výloh vykasuje spolek K 8938 O
člátku jméni v čestnosti Spolek nyní le-
bounou stratu úmrtím nezanedbatelně členů jednání
p. B. hasiary Burgrákové chodí gymn. říditele, a
ještě místo zvolena p. Magda Jančíková, což e.
vrchního poč. správce. Voľba tato byla ve-
řejná a zaručuje další zdárny postup humani-
tářského spolku.

Zjev vlastností u Paradihu. Nodální vě
byl obzvláště krásný, přímo zázračný. Od výše
vypínl se jasnou tmavomodrou oblohou čistý
ažur a zalil svým křižovým světlem širé
pláve a vykončil na čerstvém suchém povlaku
myriady třípytých perliček. Tmavé vlny lábe
v magických paprscích měsíčních proměnily,
jakoby nějakým kouzlem v proud rozstřevan
stříbra. Naproti stě bezčísln svěřovalo báje
krásu vzduchu vedra, který moce vábil v

Boj o děti ve Francii. Biskupové francouzští považovali za věc svého úřadu a svědomí, aby vystoupili proti některým školním káňákům a upozornili rodiče na nebezpečí, jež jich dětem hrozí. Napomínali biskupové nastat bez úhynku. Pročtené díky sdrabaly se z nálev školních knih církevních zakázaných. A proto pokračově-socialistická republika zahájila vs. jmenů výroby proti dětem boj, a to všemi prostředky donucen a násil. Děti jsou od učitelů donucovány, aby se učily právě se zakázaných, knih. S rafinovanou ukrutností jsou díky týrány a štrány proti rodičům. Tisíce dětí stala se francouzské bezvěrecká škola měřinou. Počet dětí, které se neobtěžují od-rodit od víry rodičů a jsou se školy vylučovány, rostá den ode dne. Dávátko, kterému učitelka s trestu nařídila opisovat větu ze zpovědního učebné knihy, napsalo, chvěje se v slzách, na apoli tabulku: „Věřím v Boha, věřím v Boha —“ Trest směl na vyloučení. V Liré bylo vyloučeno na na-

Hlasní inspektora 20 lidí na tři dny, v Praze tři dívky na vždy, v Salt Antoine 24 dětí na tři dny, z nichž tři boží na vždy, v Sartu dva boží na neurčito. To je šek z jednoho dne, se dne 7. ledna. Třetí den v Thaeonu vyloučeno bylo 120 dětí. Učitelka v Perouse, která raději přednášela ústa, aby se vyhnila znečištění dětí, byla ihned z trestu přesazena. Tak to jde už několik měsíců den se dne. Mnoho škol stojí už prázdných, placené učitelské sily nemají co dělati. Katolíci ve Francii mají být důvěrně vyhlázeni, dětem z rodin katolických má být uzavřena veškerá budoucnost. — Tak to vypadá ve Francii, která je vzorem našich pokrokových. Nejsurovější násilí, které se nečítá ani týraní a mučení nevinných dětí, pánuje v zemi, která se nazývá zemí „svobody a bratrství.“

Anarchista na svedbě. Z vespy a sem. trest. soudu v Praze byl propuštěn známý anarchista, šid Karel Vohryzek, který byl v procesu s lupičem a vrahem Bočkem odsouzen pro krádež na 2 roky do žaláře. O jeho smuteční stíženosti bude dne 31. ledna rozhodovati nejvyšší soud. Obhájce jeho šid Hirsch složil za 1000 K kaucí, než byl Vohryzek propuštěn. Mnozí jsou zvědaví, shledá-li se soud v únoru s Vohryskem a jiní by rádi věděli, odkud má tisícovku, o níž při jeho přelícení nebylo řeči. Tehdy pranic neměl.

Nové surové násilí šardických agrárníků. „Slovácké noviny“ sdělují: Sotva jsme osudili poslední přepadení hostince Slezákova a stýráni hostinského p. Slezáka šardickými agrárníky J. Fibingrem, Jakubem Gregorovičem, J. Beneševským a J. Blažkem a jinými jejich pomocníky, v čemž účinně jim pomáhal obecní policajt Jan Gregorovič (tento čistý policajt sám se na druhý den chlubil, že „také mu dvě vlepil“!) — hned následující neděle stala se dokladem nové agrárnícké surovosti. Od „neznamých“ (!) dosud pachatelů v noci, dne 16. t. m. v noci o půl 1 hod., když všichni řádní občané spali, přepaden dům váženého občana šardického p. Jana Kyselky a velkým klackem vytlučena všechna okna i rámce sferáženy. Kde hledati pachatele, nejlépe vysvětlá se okolností, že zmíněný pan Kyselka je tehánem hostinského Slezáka, který má jeho dceru a který přepaden byl v neděli před tím dne 9. t. m. Ovšem naše četnictvo dosud pachatelů nezjistilo. Toť se rozumí! — Jak zajímavou okolnost k tomu vytlučení oken sdělujeme, že nedlouho před tou nedělí hlásný šardický K. jedním z četníků poslal byl od fary a od kostela, v jehož blízkosti se nalézá také stavení pana Kyselky, do jiné vzdálené ulice (tekl při tom: „Velebný pán ať si zaplatí svého hlídače, nebo ať si tam postaví kostelního šebřáka.“ Tak mluví a jedná c. k. strážce pokoje!), a hned na to v sobotu v noci bylo boucháno na okna fary a tropena výtržnost u fary a v neděli na to v noci vytlučena okna ve stavení Kyselkově, jež je v bezprostřední blízkosti kostela.

Družstvo pro vystavění Českého domu ve Vídni. I Tieler Graben 7, sapsané spol. s ruč. obm., vládlo 31. prosince m. r. celkem splaceným kapitálem podílovým za 343,808-66 K a rezervním fondem 31,612-73 K. V roce 1909 přibýlo na podílech 111,630-36 K, ná darech 3694-96 K. Za prosinec přirůstek na podílech 24,459-40 K. Podíly po 30 K, 100 K, 200 K, 500 a 1000 K sárcí se již nyní 4%. Podílníci ručí jen dvojnásobným obm. — Větší podíly zakoupili: p. Karel hrabě Seilern za 10,000 K, p. Ant. Čapek ve Vídni za 5000 K, pp. manželé Vonostránských na Král. Vinohradech 1000 K a Občanská záložna v Pisku 800 K. Pro Prahu a okolí sdělujeme, že možno naše podíly zakupovati přímo u České požumavské záložny v Praze, která láskavě sprostředkování koupě našich podílů převzala.

K deyršení svatováclavského matičního milionu podal pan dr. Ant. Mokřý, notář v Jilemnici, výbor Ústřední Matice Školské návrh, aby veškeré spolky v zemích koruny České složily ve prospěch svatováclavského milionu polkadné Ústřední Matice Školské příspěvek přiměřený finančnímu stavu spolkové pokladny. — Návrh tento jistě uvítají všichni přátelé školství matičního a přičiní se jako funkcionáři spolkové, aby nejenom při sbírkách na svatováclavský milion, ale pro všechna přístí léta zabezpečen byl Ústřední Matici Školské ode všech spolků v zemích koruny České trvalý roční příspěvek.

Lidová Záložna v Č. Budějovicích. Zájem pro tento ústav je všeobecný; Záložna jest lidem našim radostně vítána. Dotazy řízeny budet na Lidovou Záložnu v Č. Budějovicích. Lidová Záložna počne činnost pravidelnou 1. února 1910. Přihlášky členů přijímají se již nyní; formulář přihlášky členové podle se na požádání každému poštou a příloží se složenka k bezplatnému zasílání vkladů, závodního podílu, jenž stanoven na 20 K, aby i nejobdudí mohli se státí členy, a zápisného, jež při prvním podílu obnáší 3 K, při následujících podílech po 2 K; mnozí upisují více (5 i 10) podílů; v Č. Budějovicích možno se přihlašovati též ústně u předsedy Lid. Záložny p. Vojtěcha Havla, mistra pekárského v Kralovské třídě č. 11. Místnost pro Lid. Záložnu najaty jsou v domě hotelu „U tří kohoutů“. Záložna prováděti bude všechny operace peněžní v obor záložen patřící.

Obracejte se s plnou důvěrou na tento nový síd-pomocný ústav náš!

Halleyova kometa nebezpečná? Hnota té vlastice jest velice řídká, což se dokázalo zejména r. 1779, kdy prošla mezi Jupiterem a Jemí... s jeho osmi měsíci. Na pohybu malého měsíce nebylo aniž žádné poruchy. Kometa nadto někdy zpožduje svůj běh přitažlivostí planet. Na př. r. 1835 opozdila se o několik měsíců přitažlivostí Urana a Saturna. Samé jádro její jest velice řídké, nadtož ohon! R. 1861 prošla země ohonem komety, aniž se stalo co zvláštního. A jistě tento průchod opakoval se častěji. Je-li v ohonu mnoho vodíku, pamatujme, že jest mnohem lehčí než náš vzduch; vodík by se zachytil ve vrchních vrstvách vzduchových, mšil by se s kyslíkem, a čehož by vznikla mlha, dést Je-li v kometě mnoho dusíku, pak by povstalo leda trochu zápachu. K ohnivému výbuchu by došlo leda za zvláštních okolností. Vzduch obklopuje zemi ve výšce asi 300 km. Tu by se při dotyku vzduchu vysoko nad námi zapálily části komety samé. Proto zvláštní strach naprosto není odůvodněný.

(Zasláno.)

Pana Bohumila Beckovi, sochaři a řezbáři v Hofe Kutné.

Jednota sv. Metoděje ve Vídni svěřila Vám psdati pro český kostel ve Vídni v III. okr. Hamařeg č. 68 jevilčky v době velmi krátké. Jevilčky ve Válosti umělecké dílně také v čas byly shotoveny. Očím jen svou, a to milou povinností, vyslovuje tímto připlom veřejné čestné uznání Válostinu závodu, a něhož nám dodána byla práce vlnená, vkusná a nadmíru umělá, která jest ozdobou našeho českého chrámu a jejíž provedení ku sbořlosti povabunaje. Při tom nelze opominouti, že i cena při tom umělem provedení byla malá, takže jsme ji stihli. Doporučuji všem farám úřadům i širší veřejnosti co nejvíceji Válosti vlasteneckou dílu, která i jinde podobně skvěle se osvědčí.

Monigr. Dr. Ant. Cyrill Stojan, probošt, sem. a říšský poslanec, předseda.

Ve Vídni, dne 30 pros. 1909.

Vklady na knížky

4 1/4%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtná, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejprimitivnějších dodává
cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny sňatečné.
Skupiny svatební.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejsověřejší osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
tarc. čtvere, basy, čela, mandoliny, bytary, citory,
bousle, amyčca, pouzdra, podbradačky, ladíčky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny se-
lepá jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboe jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/4% „ s 30denní výpovědí,
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek
predává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno čimít
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Umělecký ústav
pro malbu a kresle

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chránová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru moositového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
střá vše zasazeno v místě.
Moosily skleněné pro fa-
gady, křivočaré cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada záložna.

Předetná významení a doporučení.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 4.

Benídka

Kometa se blíží.

Strach má vůbec velké oči, ale blesk před kometou dělá sornice tak velké, jako svítilny a lokomotivy. Hrána, kometa se blíží! Pyšná, bezohledná pávice, mající chvost tak dlouhý, že ho neodvážejí tlačit obrovských větrných strojů. Nepomůže dynamit, neroztrhne drtivou, palčivou sílu toho chvosta statisíce houkajících děl. Obrovská poutnice letí rychleji než lidský hlas, bez ohlášení, bez zatažení přikryje naši zeměkouli obrovskou vlečkou tak, jako když se hodí velký plášť na makové srůko. Nezamete chvostem silnice, neodčistí střechy od snu, nevysuší zbytečné kašle, nenasyje písku na zablácené silnice; akurátka nenese nic dobrého. Zato vykoná práci skásovací tak okamžitě, že živí tvorové ani nebudou mít času k postřehnutí, jakým způsobem katastrofa přikvách. Než se lidé podívají oknem, co se to venku děje, už se promění sami v světový prach nebo po dunivém otřesu vylétnou několik kilometrů do výše, provedou v povětří bezděčně bez hrady asi sto veletů a spadnou mrtví na zcela zneuctvenou zemi. A ještě pro ně bude škoda, že z toho bláznivého výletu se vrátí bez duše, protože rozlité deště, zemětřesení a jiné hrůzy spustí semérou tak, že by zde živé bytosti snadly zvolna smírat hladem. Anebo docela kometa, přijde-li s jádrem zvlášť velikým, svojí přítalivostí smete všechno pohyblivé se kolem do svého ohnivého jasu, jako do tlamy Mělochovy. Spolkne nás lehce všechny jako měřící drobné kroupice.

Na severní točce to možná jenom zasychá, vášň led se promění rychle v páry, tak že ani očků by bytřím zrakově nepoznal, kde v těch krajích stála noha Pearyho, Cuoka, Andréova; ledové hory rostají mžikem jako brudka mála na rozlhané plošce. Velryby, žraloci a jiné smofké destrvry se v první vteřině uvaří, v druhé se smaží a než by se napočítalo desát, zombudou z nich ani škvarky. Mofe se vyfonkne v podobě hustého mraku do výše, že po něm ani stl nebudou.

Kometa upráží mžikem umělé stočené vlasové šibory, spálí hned na škvarek samy ohnivodorné pokladny se všemi lichvářskými áplaj, směnkami, nejceněnějšími papíry. Žádná hospodyně tak rychle nenepékla brambory, jako je kometa v poli kometa. V žádném moderním sušárně, Mesovrknou švestky a jablka tak rychle jako v děsné výhni komety. Domy zasahí jako do žlá rozpálené železo a hned se rozpadnou. A přitom bude po hazišlech veta dřív než po domech. Ve sklepích bouchnou vinné a pivo sudy jako lodní děla, ale tekutiny nezbude ani kapka, sby se roztekly, protože hned se smísí s parou vznášející se z řek a rybníků. Lesy jen dvě vteřiny smolou savoní a už smíjí jako přelud.

Měchy kolovrátká a harmonii se mžikem napnou žhavým vzduchem, rejstříky vyskočí při šaru samy, píšťaly a jazyčky bromadně vydají smrtelný valyk a — konec. Ptáci divým letem vymasnaí se prohnouti ze žhavého prostědí, ale budou usmaženi dřív, než na zem dopadnou, poletí dál už jenom jako kosmický prach. Pásmo paragrafy všech států zkroutí se bleskurychle ještě víc, jako drátek na struně a smísí nadobro. Kometa vyrazí i rozum z mozku, duše z těla, že nikdy se nedovédí oživen obyvatelá Martu, co se zde všechno celá tisíciletá dala. Dřív než si vzpomenu poslanci na interpelaci v té přehně, dřív než při blíží se kometa dejedou do Vídně, avají kometa všechny vlaky i s kolejnici na kaši.

V hostinci u „Rybího oka“ sedělo několik ostrých bochů. „A jen si, mládenci, popřejte“, pobízel šenkýř Kadlubna. „Stejně už to s námi dlouho trvat nebude. Kometa letí stále blíže, živíme ohonem a bude po nás. Jaké strachy z toho? Vlak tu bestoho věčně nebudeme. Umírat jako starý dědek třeba dvě léta — to je smrt nejhorší. Ale kometa nás odpraví tak rychle, že bolest nepocítíme ani takový okamžik, co by pantofel o patu klepl.“

„Nelakujte, lůsko pálená“, mluví rukou Honzík Vichá. „Anebo vám ta kometa už teď tolik mosek připravila, že tak mluvíte s hloupostí?“

„Jen šádné smíchy, ty vejšklibo! Jsem člověk zkušený, osvědčený. A tady jsem četl předpověď nejohavnějšího hvězdáři na světě.“

„Který pak to je?“

„Už ani dobře nevím... Kláma — Kláma — a bodej, Flammarion; je to Francouz.“

„Neznáte ani jména toho člověka, ale rosumy tronsit přece dovedete. Dáte se hned

někým balíkovat. Tuhle švec z Kopalka taky...“

„Ten švec byl něčema, rozumíš, ale tomu Francouzovi věří každý vzdělaný člověk. Dle něho 10. května už Halleyova kometa bude svou hlavou vzdálena od země pouhých 16 milionů kilometrů. Ohon však má o mnoho delší, asi 89 miliónů kilometrů; a ten se obrátí proti zemi, naše zeměkoule musí jím projít. A co bude dál, uvidíte. V ohonu jest plno vodíku, který se spojí se zemským kyslíkem, z toho strážné horko, bouchne to a je na zemi po všem. Tak to povídají taky hvězdáři jiní; měli byste o tom číst aspoň listy české a pak byste se nasmáli. Já jako člověk pokrokový přece něco znám.“ Honzík stihl, ale Ferda hrádny trumfoval: „Prosím vás, hospodo, jakým loktem měli ti hvězdáři ohon té komety? Vždyť v naší vesnici měli při soudech pole lidé velice študýrování a ještě se nemohli shodnout. A teď by věděli dobře, jak je dlouhá ta vzdálená záře? To jsou asi takoví počtáři, jako ti z rusko-japonské války, kteří každou chvíli připočetli tisíce mrtvých, jakkoli si mohli všechno spočítat z blízka. A s tím vodíkem na mne také nepřijde. Pošle-li se znalčům flatička vina, aby řekli, je-li pravé, přemýšlí jich několik, vrtí hlavou, krčí ramena a často po dlouhém skoušení a ochutnávání ahodnou obráceně. A teď by hned věděli, co to v kometě svítí! Ani vy sám jako odborník nebudete, co všechno v dnešním našem pivě vší; ostré je to jako vitriol, ale chmele jistě málo. Já se komety nebojím. Naše babička byla jen prostá ženská, ale nebála se taky; říkávala, že vždycky v roce přichodu komety bylo hodně bramborů a mrkve. Pokud se ušenci moc o komety nestarali, litaly ty světoběžnice počtáři beze škody. A teď, kdy se tak horlivě starají o jejich běh, všechno popletli, takže by nebylo divu, aby kometa na základě jejich zbrklého počítání provedla nějaký škandál. Bude ještě nejlíp, jestliže se o jejich maršrutě kometa nic nedoví.“

„Jo — ale hvězdáři dovedou počítat dobře, jen je nech na pokoji! Vypočítali, že kometa se vrátí za 76 let a už je jí dalekohledem vidět. Dovedou na hodinu určit ztmnění slunce nebo měsíce už několik let napřed. Povídá, kdy začne na slunci bouřka, až z toho je u nás zemětřesení.“

Tváře ostrých bochů avážněly. Ale Ferda hodil nového trumfa: „Dobře; všera jsme viděli taky kometu a o té hvězdáři nevypočítali nic. Proč pak se to v novinách nepředpovědělo aspoň den před tím, he? To je nejspíš tak: ona ta malá kometa nečetla ani Politiku ani Národ. listy, aby věděla, kdy se jí ten výlet dovolí. A tak si to popletla. Byla maličká a proto snad má menší zkušenosti než ta velká talačka.“

Drzí mládenci smíchem se obýbali. „To jsou jen hloupé vtípy, rozumíš! Vědu nějakým kašpárkováním nepředěláš.“

Vědu! Ale vždyť přý se kometa vrací pokaždé v jiné podobě, taky jsem o tom kdesi četl,“ prohodil Honzík. „Někdy se jí kus utrhuje, jindy vyhlíží, jako by dlouhé vlasy strčila. Snad ta Halleyova tentokrát si splete své vlasy do vrkoče, aby někde za ně neuvázla jako Absolon.“

V tom zakvikaly dveře, do nichž se šouřala stará suchá kořenářka Barča, aby si dala nalít kalíšek kmínky. „Brr, to je venku zima, člověk se musí aspoň něčím zahřát. Na topení ani není...“

„Ale nic si z toho, Barčo, nedělejte, vždyť tuhle šenkýř brzy pošle kometu tak blízko k zemi, že se zahřeje i nebožtící na sáh pod zemí. Leda že byste chtěla kometu zčarovat. Umíte tolik moudrého říkání! Ale radši kometě dejte pokoj. Jste celá sevrklá, ale jakmile vás ta kometa svou září polije, zčervenáte, smladnete jako nevěsta.“

„Poslouchej, ty kousavé břibátko, máš moc rozpustilý jazyček; nejvíce tě myslím svrbí, když hodně vyzounkeš. Jsem-li sevrklá, ty jsi zase až moc zelený. Teda si pamatuj, že čím šveetka sevrklejší, tím sladší; a čím je jablko zelenější, tím kyselejší.“

„No — ta ti dala, máte pravdu, Barčo“, pochvaloval Kadlubna a zalil Barču skleničku věší, aby do příchodu té komety silně svízel lépe snesla.

Opocené dveře zakvikly novou kadencí a přírodní lékařka v nich zasmála. „Teda ještě jedno“, honkl Ferda, „ať něco ještě užijeme! Stejně by pak kometa pivo vysušila.“

„A já vám povídám, mládenci, že s tou kometou není žádný žert; počkejte, přinesu vám některá lejlstra, abyste věděli, jak jest všechno dobře vypočítáno.“

„Mně se zdá, hospodo, že to máte ještě líp vypočítáno než ti hvězdáři.“

„I to ne — ale...“

„Proč jste nás teda pobízel tak starostlivě k pití?“

„Protože po té kometě stejně vám nebudou peníze nic platné.“

„No — dobrá rada, pravda“, přivěděl Ferda. „Máme korunek ještě dost; tedy naž šetřit? Kometa spálí nás i s penězi a pivo by si vysušila pro sebe. Dejte ještě jednu! Ale poslouchejte, kuliferdo, co pak záleží na penězích vám, když se z vás stane v květno okamžitě pečené jako u nás? Víte co, peněz máte dost; my jsme vám už dali třít hodné. V pivovaru je taky v zásobě dost soudků, které se chtějí kutálet do hospod. Věřte-li tolik na konec světa, dávejte pšlitr po pěti krejcarích.“

„Ať té nevyhodím, kašpare! Tobě se to řekne! Ale co by řekli kollegové hostinští? Ti nejsou tak uvědomělí, aby se dali hned přesvědčit o vědeckých výzkumech. Ani ukázat bych se mezi nimi nesměl, každý by mi vyčetl špinavou konkurenci.“

„Ale, hospodo, tedy nám nalévejte zadarmo. To přece můžete; šádné společenstvo vám nebude bránit v dávání almužny. Pivo se nerodává k vůli ouhacení.“

„A to vy byste chtěli, abych vám zadarmo dřel! Nejsem dnešní.“

„Ale vždyť máte dvacet kerců polí, pěkný domek... Snad to vydržíte.“

„Bodej, vám se řekne; ale jak se musí člověk otáčet! Vždyť mám splacet ještě dva tisíce dlubů. K tomu všemu čtyři děti! Právě prvního července mám odevzdávat eplátku 500 K. A takový obnos, milý holobrádku, musí se napřed vydělat.“

„Jak to mluvíte, strejdo?“ smál se Honzík. „Vždyť už přece 1. července bude mít kometa zeměkouli dávno i se všemi záložnami v nenasytém žaludku. Pro koho se teda chcete starat?“

„Chytnu té za límec a poletíš hned jako meteor“, vriskl Kadlubna. „Takových hejsků by sem přišly celé kumpanie.“

„Radši si, hospodo, nechejte tu sílu proti kometě! Teď mi řekněte upřímně, zdá-li na tu zářku pevně věříte!“

„Už jsem ti řekl; dejte, mládenci, pokoj staršímu člověku, nebo poleťte všichni jako kuželky.“

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřová, která právě v podepsaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější draboty vařit

levné a chutné

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2.50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knikupectví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Kulturní hlídka.

Kulturní jiskry.

Jakou kulturu se nejraději zabývá. Nač soc. demokraté, pokrokaři a volní myslitelé nejraději myslí? Vzpomeňte si jen na zelené romány „Záře“, „Červánků“ atd., v nichž jest knes líčen jako výlupek váš špatnosti. Co se v krémách slyší o vřetěduostech starých kriminál.šků, to se s jízlivým chechtotem přepracuje a předloží se jako pikantní lahůdka nedočkavým čtenářům. Takové povídky že mají účel vzdělávací? Vždyť jen více dráždí laskominy demoralisovaných individuí. A že se látka k takovým sprostotám vymýšlí usilovně, to patrně na př. na brožurkách Šimanovského, na pornografi „Času“ atd. Nyní nový doklad, nač taol „reformátoři ztemnělých lidí“ nejraději myslí a v jaké louži a největší chuti se brodí. Rudý „Hlas lidu“ v Prostějově přináší dne 19. t. m. následující odvolání: „Přinešli jsme v „Hlasu lidu“ články o prostějovském faráři Karlu Doštalovi, jimiž se cítil na cíl uražen, jmenovitě, že žádal odstranění Merkurova muštví na domě p. Schieberle a že snoubencům

H a P. vytýkal též tenství. Soudním vyšetřováním, které proti redaktora tohoto listu bylo zavedeno, z výpovědi svědků jsme se přesvědčili, že naše zprávy spočívaly na omylu a naše poznámky k nim byly neoprávněné. Prohlašuji proto, že jsem dp. Karla Dostála-Lutinova nechtěl na jeho osobní oči urazit a žádám jej tímto za prominutí. — Za redakci „Hlasu Lidu“ R. Bochyň. — Tyto řádky mluví nejklivěji, po čem nejraději rudá redakce čte a jaká špatnost by jí byla při kněžstvu nejmilejší. — Když však na př. volnomyšlenkářský poblavár dr. Bartošek uslyšel, že by se o jakosti jeho života daly uvésti velice nemilé důkazy, tu honem protestoval proti připsání těch důkazů. Bedy však mu za to nevyčinil, ale raději slídl jinde a podal naprosto vyhraně zprávy o knězi.

Ferrer na 4 šestáky. Podobiznu Franciska Ferrera se snímek vlastnoručného podpisu lze obdržeti v administraci „Volné Myšlenky“ za Vinohradech za nepatrný obnos 80 h. A pak ten obnos 80 h není právě nepatrný; naopak by se při velkém odběru hodně naplnila seshlá kasa „V. Myšlenky.“ Každý přítel pokroku (který přeje objevení nevídaných a obětavých řeholnic, ničení skvostných kulturních památek?) měl by si při této podobizině opatřit i vyvěšení ve svém přibytku (snad na jedné šibenici od Machara?) Též v místnostech všech spolků měla by býti vyvěšena. — To radí časopis „Český úředník“ ve svém 26. čísle svým předplatitelům a čtenářům. Podotýkáme, že dle programu v čele listu vytištěného má časopis ten uveřejňovati zprávy odborové spolků českých úředníků všech odstínů, jich organizací, dražstev nákupních a pod. Ze „Český úředník“ je šliáčkou „Volné Myšlenky“ a propagandy Ferrerovy, v programu nestojí. Či myslí „Český úředník“, že jeho předplatitelé jsou všamě volnomyšlenkáři a že stotožňují se se stálými výpady listu proti náboženskému přesvědčení úřednictva? K listu tomu vrátíme se příště. — n.

Pekrekové připomenutí. „Čas“ dne 26. t. m. píše, že se Vojtěch hr. Sternberg obíral v posledním čase spisovatelstvím německým, protože přý český „nemí“! Z té budiž vysloveno kratičké upozornění. Pokud Masaryk zápalil a českým pravopisem přímo komicky, nabízel svou českou práci Vlčkovi. Když se lépe obeznámil se základními pravidly našeho pravopisu, psal do židovské „Neue Freie Presse“ německy. Hr. Sternberg už český umí a domnívá se právem, že jako dobrý znalec němčiny smí psáti německy také (třebaže nikoli do listu židovského, nám krajně nepřátelského). Má k tomu přece dle masarykovské logiky práva víc, než měl Masaryk před lety k spisování českému.

Nejlepší cikorka jest

BUVOVKA.

Hospodářská hlídka.

Kontrolní stanice semenářská zemědělské rady v Praze. Vláckavské nám. č. 47. (hospodářsko botanická výzkumná stanice), jakožto jediná nyní oficiální stanice semenářská zemědělské rady, nově organizovaná, provádí v moderně vypravených laboratorních rozborů a různá šetření, která pro práci hospodářskou zvláště pro pěstování semen a pěstování jsou nepostradatelná. Výzkumy v obor její spadající týkají se všech semen rostlin kulturních, která zkouší na klíčivost, čistotu, pravost, provenienci, určuje kokotici v semenech jetelových atd. Poplatky za rozborů zemědělskou radou schválené a vydané zařizují jsou tak značné, že umožňují každému, by svedl důležitý posudek o jakosti kupovaného osiva na základě stanici provedeného rozboru jí zasláního vzorku. Sazba poplatků za rozborů zasílá na požádání stanice zdarma, stejně jako ochotně sdělí výhody, kterých hospodářské spolky, družstva, besídky a pod. mohou dosáti.

Subvence k založení stanice ku pěstování travních semen udílí český odbor zemědělské rady. Ucházeti se mohou hospodáři, kteří k účelům stanice věnují 40 a posmeku a budou ji nejméně 5 roků na svůj náklad vydržovati. Žádosti buď až podány do 10. února prostřednictvím hospodář. spolku, jehož jest žadatel členem. Uvedeny buď až výměra pozemků, vlastnosti a n. Přednost dává se těm, kde hospodář spolak žadatele zvláště doporučí. Nejlépe jest pěstovati na celé ploše jen jednoho neb nejvýše 2 druhů semen. Dle vlastností půdy dá český odbor stanovit: hnojiva a semena. Z podpory 100 K hrazen bude náklad na hnojiva a semena. Na žádosti z okresu, kde jest již jedna stanice travní, vezme se zřetel teprve v II. řadě.

Věnujme drábežnictví tolik péče jako v Dánsku. V Dánsku mají se všemožné každý sebe menší rolníci zvelebiti chov drábežů a vypěstovati nejlepší a nejvýnosnější jejich druh. Při každém statku chová se alespoň ve zvláštních drátěných ohradách, nikde neběhají volně. V Dánsku jest řada velkých drábežárů vzájemně sdružených; dále jsou tam 3 velké spolky pro zvelebení chovu drábežů, kterým dává stát ročně asi 15 000 K subvence a asi 3900 K na úhradu nákladů spojených s vedením spolkových drábežárů. Členové drábežnických spolků dostávají zdarma spolkový časopis a platí rolník 2 K, domkář 1 K ročněho příspěvku. — Každého roku konají se v Dánsku dvě velké zemědělské výstavy drábežů; v letě zvláštní výstava chované drábeže, na podzim výstava zabíje drábeže a vajec. V celém Dánsku chová se asi 12 mil. slepic. V jednotlivých krajích tvoří se střediska chovu, kde se pěstuje ponejvíce 1 druh slepic. — Na každé této stanici vybírá se 50—100 mladých slepic, které se pomocí kontrolních hnízd kontrolují. V každém krajském je listina, do které se zapisuje neznost jednotlivých slepic. — Výběr chovaných slepic činí se: 1. dle počtu mšených vajec, 2. dle velikosti vajec, 3. v které době jsou vejce snesena. Vejce k zásadě vyberou se pak od nejlepší slepic. Kuřata dostanou hned, jak se vylihnou, na nožičky svačky. — Majitel plemenné stanice drábeže dostává od ústředního spolku roční podporu 100 K (— 130 K r. m.). Dále poskytl se vzorným chovatelům odměny, na které dává stát polovinu a druhou polovinu zaplatí ústřední spolek. Na poslední výstavě v Helsinbergu rodnáno bylo na odměnách 5000 K (6509 K r. m.); stát dal 2500 K. Ceny bývaly: I. 26 K, II. 16 K, III. 10 K. Mnoho soukromníků uděluje též ceny. Také spolky pro vývoz vajec vypisují odměny. — Dále je ustanoven v semi ještě zvláštní výbor, který sestává se 2 zástupců spolku pro vývoz vajec a 1 zástupce spolku chovatelů drábeže. Tento tříčlenný výbor projede každého roku celou semi a prohlédne 36 až 38 statků, kde se chová drábež. Majitel pěkného chovu dostane odměnu. Na tyto odměny určeno je 3000 K ročně. — Tím jest v krátkosti naznačeno, jak vzorně jest v Dánsku řízen chov drábeže, kde se hledí co možná největší příjem z drábežnictví získati. Proto vezměme si příklad z malého Dánska a chopme se s energií tak výnosného odvětví, jakým jest drábežnictví, a získáme tím nový zdroj příjmů! (Hospod. list chrudimský).

Spotřeba chleboviny v království Českém (dle výpočtů ředitelů V. Teklých) na 1 obyvatele ročně odhaduje se na 210—250 kg. Vezmeme-li za základ výpočtu 230 kg, spotřebuje 6 318.697 obyvatel v království Českém asi 14,538.000 q chleboviny. Srovná-li se roční produkce obilnin, která zbývá pro konsum a obnáší 12.5 mil. q a roční spotřebou obyvatelstva 14.5 mil. q, jeví se schodek na 2 mil. q. Tento schodek chleboviny musí se uhraditi přívosem ze semi jiných. Do Čech přivážejí se chleboviny z. jména z Uher, Ruska a Německa. Počítá-li se, že za 100 kg chleboviny zaplatí se musí průměrně asi 22 K; musíme oisné za 2 mil. q dovezených chleboviny zaplatiti obrovskou sumu 44 mil. K. O 44 mil. K přichází tedy ročně domácí zeměděln. produkce. Statistika tato jest pobídkou, aby se zvýšení produkce chleboviny věnovala větší pozornost.

Lesní hospodářství. V řádném lesním hospodářství těží se ročně přibližně tolik, kolik průměrně za rok přirostlo. Ale statistická data ukazují, že se v lesích našich hospodáři špatně. R. 1900 vytěženo bylo v Čechách se zcela 5 mil. onů, na Moravě 2.5 mil., ve Slezsku asi 1/4 mil. m³ dříví; tedy byl přírůst roční po 1 ha v Čechách jen 8 24, na Moravě 3 97, ve Slezsku 4 27 hmotného metru. Poněvadž lesy na velkostatcích ponejvíce jsou řádně pěstěny, samozřejmě, že průměrně zanedbané hospodářství v lesích seelských zmenšuje seleský majetek ročně v Čechách aspoň o 2 mil., na Moravě o 1/4 mil. a ve Slezsku asi o 100 000 m³, čili — počítáme-li průměrnou cenou 1 m³ (hmotný, [břichový] metr) s odřádkou veškeré výrobní masy na 5 K — posbírají Čechy asi 10 mil., Morava 2.5 mil., Slezsko asi 500.000 K ročně. Z toho střejo, jak nutno je zvelebovati lesy seleské. Jak doležitá jest péče o lesní hospodářství vůbec, a jak závažná důležitá poučování o něm.

Neberte rovněž se stromů velikými chorobami postížených. Zpravidla se tím nemocí rozmnožují. Neroubujte silný rouby se stromů postížených housery či roupy, jistě na znečištěných stromech se objeví ona choroba. Jen se stromů úplně zdravých lze pravděpodobně zdravými rouby vypěstovat zdravé potomstvo.

Zašimování zeleniny na záhoně u nás dosud je málo známo, ačkoliv je lepší a pohodlnější než obvyklé naše ukládání zeleniny do věšáků a klapů. Na záhonku správně valice dobře přemísleje setlilko špenát, zimní salát a polišček, bybrš pažitka, cibulka, mrkev, petržel a celer. K domácí potřebě mohou zůstati na záhonku. Ba i zelenky dosti hluboko semi pokrýté lépe přezimují venku než ve sklepech, zvláště v krajích teplejších.

Naš kořemín. sejmána mřížkoví, petrželová a mrkvová řadě usuzána; v níž je kořemín

vítanou pochoutkou. Dobře pochutí, kdo v jeseni při sklizení takovou neč sbírá, než a pak v suchu a se vzduchem suší pro zimní dobu.

Pasení při dobytka. Přišel se tento případ: Rolník prodal fouskovi tele a domluvil se, že fousk se týden si pro ně přijde. Rolník však do týdně nepřišel, ale několik dní později. Rolník však prodal zatím tele jinému. Došlo k soudu. Zaalci soudali usali, že tele nebylo pod krávou ještě celých pět neděl; že sedlák tele prodal, že tedy měl čekati. Rolník prohrál a proto jej stál na 150 K. Podobné případy však opakují se často. Proto přijde jistě vhod těchto několik řádek: Nikdo není oprávněn odstoupiti jedosstranně od smlouvy uzavřené. Jest to ustanovení zákonné a dle něhož musí rolník a chovatel dobytka. Prodávátelei cokoliv, vždy je nejlépe s ruky do ruky. Od kupce požádej hned peníze a kupci odevzdej ihned prodanou věc. Při prodeji nevstupuj na žádné podmínky a psali jsi to jinak sejde, pak smluv vše jasně, stručně, před manželkou neb spolehlivým čeledínem, neboť kupující také obyčejně umlouvá před svým svědkem. Uzavřel-li smlouvu, že kupující věc koupou odebere až v určitý, smluvený čas, hled výslovně umluvit, že se smlouvy sejde, jestliže kupec v určitý den a hodinu nepřijde. Jest to jmenovitě při dobytku třeba. Jen tak se vyhnete možná škodě.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla s péra dra. Jos. Novotného v „Knižnově Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlil původ a charakter spiritismu, jakost medií, písmo a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiritistických, zjevech světelných, jaasování, o theorii síly psychické, magické. Srovnává náení křesťanské se zásadami spiritistickými a dospívá k důkladné odvozenému závěru, že spiritismus jest svérázným rozumným myšlením, že škodí duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran 269. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Školský obzor.

Moravské školství se utěšeně rozvíjí. Ku konci r. 1907 bylo na Moravě a v moravských obvodních obcích ve Slezsku 2724 škol, z nichž bylo 1907 českých, 804 německé a 18 utrakvist. škol; ku konci roku 1908 však bylo 2782 škol, z nichž bylo 1944 českých, 806 německých a 12 utrakvist. škol. Počet veřejných obecních a měst. škol v roce 1908 rozmnožil se o 38 a sice přibýlo 37 českých a 2 německé školy a ubyla 1 utrakvist. škola. Mimo to bylo na Moravě ke konci r. 1908: 21 celoročních jednotřídních expositur (15 českých a 6 německých) a 5 zimních expositačních škol (1 česká a 4 německé). Toť několik čísel, které zřetelně ukazují, jaké oběti přináší Morava svému školství.

Fanatismus organizovaných učitelů odsouzen pokrokovým listem. Nutno stále míti na paměti pyšný a despotický postup pokrokových učitelů na Záměrečku. Pánové a přilisi sřetelně prozradili své pravé „humanistické“ cile, podřekli se tak neklidně, že ta upřímnost docela mrlí i rozumnější pokroky. Vždyť konservativní kruhy mohou po takovém útoku na svou bodu každou chvíli rázně odpověděti a dokázat, jakou nenávistnou zářnou jest pokroková svobodomyslnost. V „Přehledu“ dne 21. t. m. Jos. Klumpartová pňnází o té záležitosti věcnou drabu, která až na některé výjimky jest správná. Klumpartová kritizuje pánovité jednání pokrokového učitelstva takto: „O poměru k seorganizovaným učitelům pojednala záměrečká jednota „Komenaký“ a vytkla v té příčině některé zásady jichž nelze pominouti mlčením už proto, že přibývá záměrečské budou sejiat následovat i jiné učitelé spolky, jak k tomu ostatně „Škola našeho zeměho“ vyhlásí. Mezi zásadami těmi jsou maubé zcela správné a mohou se ukázati i těmto; najdeme tu však i ledacos malicherného, ano i ná-

kteř tak pov. živé zásady, že mané vříd se o-
tůka, která na něm tak nehumánně, soci-
álně a nespravedlivě mohli se usadit spolek,
bezpečí na svém štítu jméno velkého apoštola
čistého lidství. Na okraji, který nosí se pokro-
bovým štěstím inspektoři a dokonce rakouskou
hlou. vrána. (?) — pokroku přejítel ohrožením
hříšněm, zjev, jakým jsou vytvářeny zásady ža-
bereckého „Komenakého“, skutečné saráží. Zcela
správná jest zásada, aby na schůzi Jednoty ne-
měli neorganizovaní přístup, a aby to bylo vytvá-
no pozváním. Mají některé schůze okrátku, jed-
not a Beděl program skutečně vybraný, temata
sajímavá, a pořádají i pěkné odborné kursy, takže
vyhledávají se schůzi těch málo mnohého váhavo
povzbuditi, aby vstoupili do řad organizovaných.
Co však Hei zásad: „Pobítku takových kolegů
neúčastní se Jednota korporativně“? Myslím, že
táždé lidské mrtvole, a si to mrtvola vládnou z mil-
lioni bodů nebo neorganizovaného učitele, jest u-
krutné lhostejno, účastní-li se kdo jejího pobítku
vůbec; jest tedy usnadnění se na takových „zá-
sádách“ prostě směšné a savání církevní morálkou,
kteř rovněž hlásá rozdíl mezi mrtvolami dle toho,
staly-li se jimi a přestoupením anebo bez přestou-
pení patřilo přikázání. Naprosto sarážející však
jeou zásady, dle nichž autno styky s neorganiso-
vanými omeziti — anebo dle rady „Školy našeho
vzrůstu“ úplně přerušiti — pouze organizované
považovati za lidi hodné důvěry a k žádostem ne-
organizovaných za udělení místa vůbec nepřiblížiti.
Tato poslední zásada ukládá se tak zvaným obsa-
zovacím komitům, jež k vyzvání organizačního ú-
středí právě se usavují v jednotlivých školních
okresech za tím účelem, aby bděly nad spravedli-
vým postupem učitelstva. Přijetím zásady té padl
by vlastně raison d'être (důvod k existenci) obsa-
zovacích komitů, neboť staly by se semenitím str-
miotů a terrorismu. Se stanoviska humanitě a po-
měrně sociálních zásadů ta rozhodného
odsuzují, neboť ani individuum, nevyhovujícím pra-
vidlům běžné morálky, ne má býti upřráno právo na
existenci a možnost k jejímu obhájení, nadtož pak
le ne mohl mít existenci jediné s toho důvodu,
že není přisloušícím té či oné organizace. Zasadou
omezování nebo přerušování styků s neorganiso-
vanými porážela by organizace pánů kolegů samu
sebe. Jest tomu sotva několik týdnů, co byla sta-
roška Jednoty českých učitelů kol. Bož. Zelín-
ková napadána organizovanými kolegy za to, že
prý nepodařila žádných kroků ve prospěch pro-
náležejících kolegyné Fajfrové z Haber. Kolegyně
Zelínková ujistila v „Časopise učitelů“, že ne-
činná, co bylo v její moci, několik kolegyné Faj-
frové členem naší organizace není a jí neuznává.
Nuže, páni se budou usmáti na omezování, resp.
přerušování styků s neorganizovanými, ale nám u-
čitelkám budou kázáti — i když toho naprosto
není třeba, neboť povinnost tu samy cítíme —
abychom se ujmaly svých neorganizovaných, dle-
je-li se jim krivda. A považování všech neorga-
nizovaných za lidi nehodné důvěry dojde se k pře-
střední pokrytectví a bespátelnosti. Pouhé přislou-
šství k jiné organizaci nemusí býti známou
důvěryhodností a rychlou charakteru. A tak zásady,
vynesené žamburovým „Komenakým“, nutí k ú-
vahám, neboť situace, jaké by jejich prováděním
na mnohých místech nastaly, byly by ještě pováši-
vější, nežli zásady ty samy.

Také pokrokový učitel. Byli a jsou
dva bratři. Jeden farářem, druhý učitelem. Farář
k vedení domácnosti měl hospodyní. Ta o všechno
pečlivě se starala a svěřila o celou rodinu pana
učitele. Starala se a šetřila co mohla, aby děti
pana učitele byly dobře zaopatřeny, a proto vy-
pomáhala vším možným, aby se na studii udrželi,
ať i pan farář ji zabráňoval. Pan farář ome-
mohl a pokrokový pan řídící hleděl všemožným
spůsobem od něho vypuditi „svědčosti“ usta-
nou hospodyní. Zjistil plán se mu škodlivým ob-
myslem podalil. Z čeho má šli sestaraná a udřená
hospodyně, která pokrokovému řídícímu tak pro-
pěla, o to se nestará. Tak jedná učitel, který
dříve každým nemohl přijíti na jméno.

Veřejenské články do čtení už se
připravují. V době, kdy všichni vální mužové si
přejí, aby neustále zbrojeři se zredukovalo, kdy
obezřetel státníci všemožně se přidávají, aby me-
zinárodní spory se skoncovały bez krvavosti, jistě
není vhodné pěstovat vojenského ducha již mezi
školské mládeží a rozmnožovati články nadšené mlá-
vici o hrozných vojácích. Jestliže detektivní romány
a různé jiné krvavé srdce mládeže nezáslechnují,
nemyslíme, že by zjemnila útlé duše četba poví-
dek vojenských. Ovšem nerozhovně, svislé vlaste-
necké statečnosti, která nebojuje k válí vraždění,
ale k válí obraně, jest něčím jiným než krvavé
přepady samosvavých násilaků. Leč strkat před
oči nedospělé mládeže s nadšenou chválou ještě
více článků o krvavosti a docela obtíž, aby se
už školní mládež evičila vojensky, naprosto není
pedagogické. Dost a dost se nachvívá demagogové
před mládeží krvavých skutků Taboritů, co. vzdě-
láni nevolní. A teď ke všemu ještě nové pomůcky
k pěstování vojenského ducha! I se stanoviska křes-
ťanského nutno vyložit naprostý nesouhlas, ať už
v Německu Vilém II. chce pěstovati v občanstvu
ducha vojenského nebo víc. Ať postupuje udárné
vřed kultura ryšního křesťanství a idey milos-
demství!

Dobrá pověst pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,
jakob i její všeobecná obliba odůvodňují se vy-
těnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Franoka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek se nejvíce.

Sociální besídka.

Nová velká galerie soc. dem. obětavých
výtečníků. „Christlich-soc. Arbeiter-Zeitung“
omlouvá se čtenářům, že pro nedostatek místa
nemohla se více rozpisovati o soc. dem. zlo-
dějích, jejichž řady každým rokem se množí.
Bývají to valnou většinou rudí předáci, kteří
při svých agitacích nadávají s plných plic na
„zlodějské buržo“ a nabízejí svou „obětavou“
pomoc k ochraně lidu. Pak ukradenou peníze
obuhýbají dělníků a hajdy do Ameriky nebo
jinam, kam ruka evropského čteníka těžko do-
sáhne. „Christl.-soc. Arb.“ tudíž nyní aspoň
krátce sbrunje zprávy, které se jí přímo do
ruky dostaly za rok 1909. Průměrně za ka-
ždých 5 dní v tom roce dostala zpráva o novém
zlodějském rudém kasírovi. Uveřejňuje jména
defraudantů, obnosy od nich v roce 1909 ukra-
dené a délku trestu, pokud byli od čteníků
polapeni, tímto pořadem: Harrer (66 K), Leppe
(800 K), Kiesewetter (720 marek, 4 měsíce),
Ludwig Polgar (160 K), Schögel, Schubert
(3000 K), Steiner (295 K), Uranscheck (666 24 K,
6 měsíců), Wabra (816 K). O těch případech
„Christl.-soc. Arb.“ přece výjimkou již dříve
psal šifra. Mimo to sděluje případy, jež dříve
neoznámil: Josef Bellagh, čalouník, Buda-
Pešť, 1500 K; Bergbahn, kasir, Gdansk; kasir
Danner, Waltershausen, 3200 Mk; Dobler,
dělník, Mnichov, 1970 Mk; Fährholz, Solothura,
4000 franků; Gräger, Měhuč, 2142 Mk, 6 měs;
Grassinger, přístavní dělník, Mannheim, 1100
Mk, 5/6 měs; sklodělník Grützmaier, Libava,
569 Mk, 9 měs; dřevodělník Heider, Lehnice,
625 Mk; příst. dělník Kaban, Memel, 760 Mk,
1 r. 14 měs; dřevodělník Kassaba, Štátn, 9 měs;
textilní dělník Kassner, Landshut, 700 Mk, 3
měs; malíř Kolbetz v Štýr. Hradci 285-96 K,
8 měsíců; Kilian, Karlovy Vary; brusíř dia-
mantů Ignac Klein, Aschaffenburg, 2 měs;
zedník Kniepen, Geresheim, 1000 Mk; kasir
König, Rixdorf, 60.000 Mk; tovární dělník
Kraup, Halle; zedník Norbert Krenn, Voitsberg,
125 K; textil. dělník Kroschwald, Rychnov u
Žitavy, 800 Mk; kasir Kudrňák, Rokytník;
Josef Kuppelwieser, železniční afizener, Meran,
200 K, 1 měs; Kusa, horník, Bruch, 130 K;
Lersch, Landshut, 600 K; kasir Lück, Dis-
laken, 580 Mk; Lux, Friedberg 50 K; pomocný
dělník v tiskárně Mahler, Štýr. Hradec; Minke,
Offenbach, 500 Mk; kamenodělník Novack, War-
zen, 1479 73 Mk, 6 měs; sazeč Pelle, Benátky,
8500 lir; malíř Pützner, Karlovy Vary; dřevo-
dělák Pretzner, Friesach; zedník Reinelt, Li-
berec, 230 K, 6 měs; kasir Riefer, Saarbrücken;
kamenodělník Bitter, Vídeň XIV., 430 K;
Röckmann, 4000 Mk, 6 měs; Rötger, Rem-
scheid, 2700 Mk; pekař Sackmann, Fildkirchen;
pomocný dělník tiskařský Sganetti, Št. Hradec;
Sigel, Höchst, 140 Mk, 6 týdnů; Stalt, tovární
dělník, Düsseldorf, 1280 Mk, 6 měs; Tanzer,
Karl. Vary; dřevodělník Walther, Lehnice, 625
Mk; Weichler, tzt. dělník, Křešice; zámečník
Weidmann, Vídeň X., 2800 K, 5 měs; kasir
Wolf, Darmstadt; Wunda, textil. dělník, Št.
Pölten, 400 K; zedník Zieglin, Berlin, 150 Mk.

Jen tyto umělci ukradli přes sto tisíc
korun. Výpočet vídeňského listu jest ovšem
velice kusý. Jen v českých listech čtlo se o
daleko větším počtu rudých zlodějů. Ovšem
většina krádeží zůstane před veřejností utajena.
Pokud to jde, podepíše zlodějský kasir nebo
jiný činovník listinu, kterou se stvrzuje jeho
zpronevěra a na níž se zavazuje dle možnosti
ukradený obnos nahraditi. A konec. Leckde
(na př. v Prusku) již mají takové listiny vy-
tisknuty do zásoby, v případě krádeže do listiny
jen se vepíšu cifry, datum a hotovo.

Mimo tuto jmenované rudé defraudace
kradli rudí zloději r. 1909 v Attersee, v Basileji,
Bonnu (147 Mk), Erbsdorfu (154-80 Mk), Chlumu
(Kulm) (2500 K), Ludwigshafenu (1100 Mk),
v Novi Ligure (7000 lir) atd. O některých
těchto defraudacích také jsme se zmínili. A
tací agitatori, kteří kradou dělnické peníze po
fabricku, prý chtějí proletariátu pomáhati!

Rudí předáci. Stále více se množí
doklady, že soc. demokráta náleží k nejhor-
ším zaměstnavatelům. Zase nové důkazy! Dle
výkazu „Reichsarbeitsblattu“ obnášela dosud
denní pracovní doba skladišník v soc. dem.
konsumech německých až 16 hodin. 91-3%
skladišník (tedy valná většina) dostávalo za
svou práci měsíčně méně než 100 Mk; za
stejný pracovní čas dostávalo 92%, komptol-

ristek také pod 100 Mk, 58 s nich pouze pod
75 Mk. 98-3%, prodavaček obdrželo při téže
pracovní době pod 75 Mk měsíčně, 72-5%, do-
cela 60 Mk; nejvyšší plat u prodavaček nedo-
sahoval 100 Mk.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná
Informační kancelář
Pavel Bayer, Hradec Král.,
podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též
= půjčky =
na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

Velečestojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovezeme si depo-
rešty veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibale, nádobky, paténky, paciálky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpřím
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky našli na u-
kátku franko bez zálohy koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Velečestojnému
duchovenstvu, tiskárny, jídelní nářadí se stříbra pravého
i žlutičného vždy na skladě.
Staré slatě, stříbro a dráhobny kupuje se nejvíce časy

JAN STANĚK,
paříř a císleour
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. velečestojn. duchovenstvu
svůj ověřený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kevevého nářadí.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Koberce **JAN** Záclony
STOUPA
V PRAZE, Hradčanská ul. 1.
Naveleky. — Pláště do deště.
Přikrývky
flanelové, se srsti valbovými.
Pokrývky
na stoly a lůžka.
Španý v každé velikosti.
Deštníky. — — — Železný nábytek.
v každém
výběru. Zbytky koberců
za snadné
mříž-ná cenou. v českých
cel'ovnějších

Jen
jednou
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani ta vyhledávaná mý-
dla s nepříjemnými zvěřinami se mu nevyrovná-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Všeob. úvěrní společnost

zápisné společenstvo s ručním obmecením
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Stoňat knížky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Všem tanečtívkám

doporučuje svůj hojně zásobený sklad

plesových potřeb

jako: hedvábní, krajkové látky, věšty,
rukavice, punčochy, hřebenové soupravy,
prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Bydžost

Hradec Králové,

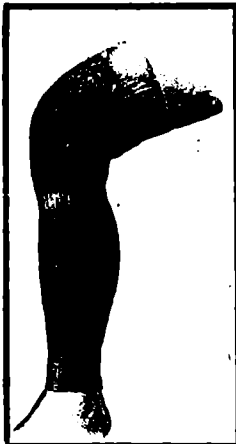
Dívadelní ulice.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Nepostrádatelnou

nejlepší ochranou proti reumatismu

a každému nastuzení všem, kdož jsou odkázáni
svým povoláním prodávati v chladných místnostech
nebo na venku, jsou máše zvláštní přetvářbo zboží

s pravé
velbloudí arší.

Zvlášť doporučujeme ochrany
na kolena, krytí nohu až po
kotník, 1 pár K 8—, rukavice
1 pár K 5—, látku na spodní
kalhoty a kasajky, 150 cm. ki-
rokou, 1 metr K 10—; veškeré
složní prádlo, bříšní pásy, chrá-
nítky na plíce, na prsa, na záda,
pásy na ledviny, jednotlivé ru-
kávky, jednotl. nohavice, vesty,
ponožky, přikrývky, stěhovce,
papuce atd. — Velbloudí arší
nepodléhá změněm tepla, ne-
prohřeje ani neprochladí se
snadno, a udržuje při téle stej-
noměrnou teplotu. Nový velký
ilustr. ceník zašleme na po-
žádání.

Bratři Samkové v Jičíně,
výroba pleteného zboží.

V Písmi: Školní ul. 8, Říšská ul. 1.

Rozšiřujte „Obnovu“
časové úvahy!

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzáhy

dle režní salony kolektel
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů ve-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závedu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Těž na spíšky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšného duchov-
enstva a ul. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

olářů, knazů, křesťanů, křesťanů, křesťanů
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

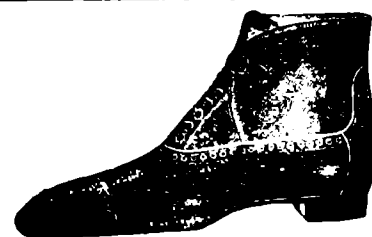
slazení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústaťmu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Záved založen r. 1898.

Nejvhodnější obuví pro veled. duchovenstvo
pro zimní čas je t

kolumbovka s přeskou
a teplou podšívku.

Jest to nejpraktičtější obuv vůbec a nej-
pohodlnější. Jest lehce obouvatelna. Žádné ho-
rování. Stačí naslati obryš ohodlila. Jest
to nejekonomičtější výrobek v oboru obuví a
velmi oblíbený.

Objednávky ihned vytisuje

Jan Hrubý, výroba sp. a. obuví:
Slatina u Chrudimě.

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyžádejte si

zdarma rozpočet

od Arny

Josef Ježek,

první královéhradecký c. k. m' stodržitelství koncesovaný
elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Velký výběr lustrů a všeob. instalačního materiálu.
Ventilátory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA

PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN

TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY

V HRADCI KRÁLOVÉ

PALÁČKEHO TR. C. 359, VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chrámů, Illuminace osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilátory, jakož
i veškeré přístroje, obloukové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Podává a zařizuje stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln.
místu Hradce Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrývek, keberů a
keberů náčelní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 88.

Třicet letánek referencí a doporučení. —
Obrázkové oddílky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy dlelované se vypráňuje.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 4. února 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Hvězdné nebe.

Nová kometa „1910 A“ svyáje v těchto dnech zájem o tělesa, pohybující se ve vesmíru se závratnou rychlostí. Především v předšlých číslech nejdůležitější poznámky o slunci a vlastních, rozhlédneme se ještě dále.

Nikdo z lidí nedovede vyskoumat, kolik hvězd kolotá ve vesmíru. R. 1813 pokusil se hvězdář Struve počítati hvězdy tehdy známé; napočítal jich 20,347 000. Leč později hvězdář Littrow udal počet hvězd na 120 milionů. Nyní, kdy dalekohledy jsou daleko dokonalejší, byl by znám počet ještě daleko větší. Zde jest marno všechno počítání; každým rokem objevují se hvězdy nové, hvězdáři znají stále větší počet komet. Spíše by se sečetly všechny ryby v moři i řekách, než obrovské světy, vzdálené od nás miliony mil. Jen malá část hvězd jest našemu oku patrná. Ale již to, co za jasné noci na obloze vidíme, poutá svoji zajímavostí naši pozornost neodolatelně. Za bezměsíčné noci vidíme jasně široký bílavý pruh na nebi — Mléčnou dráhu, které lid říká též „Cesta do Říma“. Od měsíce června, kdy jsou noci krátké, jest Mléčná dráha zcela jasná teprve kolem půlnoci; tehdy její směr jest od severu k jihu. Světlý ten pás jest skupenstvím obrovského počtu hvězd, jak se dalekohledem snadno přesvědčíme.

I jinde na nebeské báni postřehneme pomoci dalekohledu mnoho míst světějších, tak zvaných mhořin, jichž bychom prostým okem nepočítali. I tyto mhořiny jsou světlem vyobrazující se skupenství množství hvězd, kolotajících v blízkém sousedství.

Většina hvězd plápolá třpytem, temněním, nepokojným, třáslavým; ty hvězdy jsou zvlášť ohromné velikosti, svítí vlastním světlem. Jsou to slunce, kolem nichž krouží jiné hvězdy, nemající světla vlastního. Které hvězdy září světlem zcela klidným, mají svůj jas vypůjčený od slunce. Na př. sám měsíc, který jest vidět nejzřetelněji, má světlo zcela klidné, poněvadž ten jas jest odrazem světla slunečního.

Nejsámější ze sluncí jest náš slunce. Jeon však ve vesmíru ještě slunce daleko větší, které ovšem pro svou obrovskou vzdálenost od země nemají pro nás přes svou velikost ani tiseit díl té důležitosti jako slunce. Skupiny, jež slunce tvoří, nazývají se souhvězdí čili shvězdění; tato souhvězdí jsou pojmenována většinou dle předmětů nebo osob ve starověku vybájených.

Jedna z nejznámějších souhvězdí jest obecně známý *Velký Vůz* čili *Velký Mlýnský*. Během noci vidíme jej na obloze v různé poloze. Myslíme-li si mezi čtyřmi hvězdami jasnějšími přímky, obdržíme lichoběžník. Tyto hvězdy nazývají se „kola“ Vozu. Pak jsou tři matnější hvězdy seřazené v mírném oblouku, které se poji do jedné čáry s jedním z „kol“; dvě z těchto tří hvězd jsou nazvány ojí a třetí vozkou. V těsném sousedství prostřední se tři hvězd nachází se malá hvězdíčka *Alkor*. Kdo tuto hvězdíčku vidí, má dobrý zrak. Arabové, kteří ode dávna věnovali značnou pozornost hvězdnému nebi, říkali člověku, který pro malichernosti neviděl si věci důležitých: „Viděl jsi Alkor, ale nikoli měsíc v úplňku.“

Pro nás má Velký Vůz v noci velice praktickou důležitost pro určování stran světových. Spojíme-li dvě sadní koťs přímou čarou, kterou asi sedminásobně prodloužíme přímým směrem výše, upozorujeme hvězdu na konci myšlené přímky dosti jasnou, tkvíci na konci mírného oblouku, tvořeného též se tři hvězd. Ta hvězda nazývá se *Severka*, také hvězda polární, točnová, polárka. Ukazuje nám všude přesně směr severní. Jest to poslední hvězda jiného souhvězdí, tak zv. *Malého Vozu* nebo *Malého Mlýnského*. Malý Vůz má „kola“ (čtyři hvězdy) ve větší blízkosti než Velký Vůz a o jednu hvězdu větší.

Jiné překrásné souhvězdí, jež jest velmi jasně vidět blíže Mléčné dráhy v lednu, únoru a březnu, jest *Orion*, k němuž patří mnoho hvězd. Hlavní tři hvězdy v něm tvoří *Pás čili*

bíl. Jakubova v *Orionu*. Prodloužíme-li myšlenou čáru, spojující hvězdy *Pasu*, sedmkrát dále, spatříme nejjasnější a největší slunci, jež se nazývá *Sirius*. Tato obrovská slunce září modrým světlem a nalézá se v souhvězdí *Velkého Psa*. Blíže k Severce nachází se *Malý Pes*, který vychází na obloze před Velkým Psem.

Jiných nám známých souhvězdí jest veliké množství.

Pro nás ovšem jsou nejdůležitější slunce, která náležejí k soustavě sluneční. Kolem slunce krouží *Merkur* čili *Dobropán* jako planeta slunci nejbližší. (Jest průměrně od slunce vzdálen 57.5 mil. km. Planeta ta jest dvacetkrát menší než naše země. Ve větší okruhu kolotá kolem slunce *Venuše* čili *Dobropán*, jsou vzdálena od něho průměrně 107.5 km. Velikost její rovná se skoro velikosti země. Naše země jest průměrně vzdálena od slunce 148.7 mil. km, Mars (asi v poloviční velikosti země) 226.6 mil. km, Jupiter (více než 11krát větší než země) 773.8 mil. km, Saturn (10^{1/2}krát větší než země) 1.467.6 mil. km, Uran (4^{1/2}krát větší než země) 2.861.4 mil. km, Neptun (3^{1/2}krát větší než země) dokonce 4.467.6 mil. km. Patrně tudíž, že k své promenádě kolem slunce nachází planeta planet obrovský prostor zcela volný, tak že k nahodilé srážce dojíti nemůže.

Kolem naší země točí se měsíc jediný, kolem Jupitera však 7, Saturnu jich má 9, Uranu 4, Neptunu 1. Otočí-li se zeměkoule kolem své osy jednou skoro ve 24 hodinách, otočí se Jupiter v 9 hod. 55 m, Saturn v 10 h 29 m. Kolem slunce otáčí se naše země v obrovité elipse jedenkrát okrouhle za 365 dní, Merkur za 88 dní, Venuše za 225 dní, Mars skoro za 2 roky, Jupiter za 12 let, Saturn za 29^{1/2} let, Uran za 84 let, Neptun dokonce za 165 let. Představme si, jak závratně dalekou cestu oběhává ty při svém letu kolem slunce urazí, když na př. Merkur letí rychlostí 47.5 km za vteřinu!

Venuše jest hvězdou zvlášť jasnou. Ukazuje se na západním nebi jako večernice a na východním jako dennice. V lese se stinného místa lze ji snadno i v dne vidět. Na pravo od této hvězdy ukazovala se v minulých dnech kometa 1910 A. Spěla výše směrem k souhvězdí *Pegazu*. Fotografie zjisti, že na jedné straně jádra komety vyčnívá značnější výběžek. Před 10 dnů byla vzdálena od slunce asi 2 mil. mil. a nyní letí dále k severu. Leč dle výpočtu hvězdářů nebude Halleyova kometa poslední, která se tohoto roku na obzoru objeví. Lze prý očekávat docela ještě tři rozličné komety. První z nich zvaná „Tempel II.“ objevena byla r. 1873, je viditelná jednou za něco více než 5 a čtvrt roku na našem obzoru a bude v únoru slunci nejbližší. Druhá kometa objevena byla Arresem v r. 1851. Její dráha okružní obnáší 6 a půl roku. Slunci nejbližší bude v září. Třetí zvaná je „Tempel I.“ Tempel objevil ji v 6 let dříve než kometa „Tempel II.“ Její okružní dráha jest asi též jako u komety Arrestry. Slunci nejbližší bude později než kometa Arrestry, totiž v listopadu. Jak sdělil Bailland nedávno ve francouzské akademii, byla již kometa „Tempel II.“ pozorována na obzoru. A tak o zajímavé zjevy na nebi nebude nouze.

Obrana.

Velmi myslitelé, kde jste? Co bylo křikem pro španělského anarchistu Ferrera? Ztropeny divé randály proti kněžstvu katolickému v nejrůznějších zemích. A teď, kdy barbarští Mladoturci utiskují svépepým způsobem statisíce Slovanů, sednáctá družina ohová se zcela klidně. Nynější čestný předseda české sekce „Volné Myšlenky“ Machar napsal loni, že národní individuum turecké jest složeno z nejlepšího materiálu, že turecký člověk nemá žádné, ani podvodu, že má místo kultury kulturní kulturu srdce. Prý Turecko zaručuje všem lidem osobní svobodu a rovnost všech. Prý snad turecký národ jest předurčen, aby definitivně spořádal osudy našich jihoslovan-

ských bratří. — Tak uboze zvanil tedy „nejlepší Čech“, syn Heliův, pro něž by nebylo trestu horšího, než kdyby byl přinucen trochu té turecké svobody zakusiti.

Už jsme dříve ukázali, jak to prorocství bylo předpovědí slepého mládence a jak s barbarstvem krvežíznivosti pronásledují Mladoturci křesťanské Slovany zvláště v Macedonii, lonpice jim bezohledně prostředky k získání kultury a zacházejí s nimi jako s otroky. Dnes ještě některé další ukázky.

Mladoturci lákají své souvěroce z území mimotureckého do míst, kde jest mnoho Slovanů. Ošsem zároveň při tom se snaží udělati Mohamedánům pohodlné místo evropským vypukováním starousedlého slovanského obyvatelstva. Na př. z Bosny již se stěhuje mnoho Mohamedánů do Makedonie. Ačkoli dříve se Mladoturek vlně usmál na Bulhary makedonské, tak že Tito mu pomáhali horlivě proti Staroturkům, plácní nyní Mladoturek moufinské služby ubohých Bulharů karabáčem. Mladoturci bulharské udělele a kněze a vůbec inteligentnější a bohatší Bulhary zatýkají, různě pronásledují a vyvážejí je do nehostinných míst asijských. Během roku jest jich vyvezeno na 500; Mladoturci zavírají školy, nedovolují otevřít chrámy, dávají vraždit bulharské předáky najatými pobady, jimž už předem zaručují beztrávnost i v případě vyrazení. Márně se dovolávají Bulhary ochrany.

Turci v celých zástupech jsou převáděni z Malé Asie do Makedonie a usazováni jsou na opevnění Turecké državy proti Řecku a Bulharsku.

V Makedonii stojí asi 850 000 Mohamedánů proti 1,400 000 křesťanů. Čeho Turci chtějí dosáhnout ať staří ať mladí, prozradil nedávno solunský orgán mladoturecký „Jeni-Air.“ Turci prý jsou v evropském Turecku ve většině. Je jich 7 mil.; ostatních národností jen 2 mil. (Což ovšem není správně. Stojí tu skoro 4^{1/2} mil. proti 4^{1/2} mil.) Turci tedy musí dáti říši své na venek i uvnitř ráz i povahu říše převahou turecké, národnosti turecké musí mít jedině plnost práv a všechny ohledy. Národnosti si nemohou stěkovati na odnárodňování a utiskování. Tím to není — ale olem jest pouze upevnění říše. — Zrovna maďarská politika. Nejsou Turci a Maďaři nadarmo bratránkové!

Jeden z předáků mladotureckých dr. Nazim napsal nedávno (slehuje „Freistatt“) v tureckých listech o bosenských kolonistech, že třeba bude započítat a usadit v Makedonii na 30 000 mohamedánů bosenských. Vymohl také, aby na jejich usazení vláda z výkupu za Bosnu nechala 5 mil. K jako fond kolonizační. Doufal, že v 10 letech bude možno onen počet dobře rozsádit a upevnit. Mohamedánští Bosňáci však namnoze se vracejí zpět, anebo stěhují si, že byli ve svých nadějích zklamáni. Kolonizace v Makedonii nepřinesla jim materiálních výhod. *Naopak přivádějí, že pod rakouskou správou se jim vede lépe.* Ale jednou z těžkostí kolonistů, a jednou z příčin, proč pak usazení jejich se nedaří, jest to, že majetek svůj v Bosně za fatku prodávají a přicházejí do Turecka ochuzeni. Aby tedy aspoň toto odpadlo, domluvil se turecký kolonizační komitét (dr. Nazim) s agrární bankou bosenskou. Banka má přijímati majetek vystěhovalců za přiměřenou cenu. Osídlovací komise makedonská a agrární banka by prostě vystěhovalci bosenskému jeho majetek vyměnily: co banka agrární převeze od něho v Bosně, to mu osídlovací komise v Makedonii vrátí. Obě pak jen ročně spolu sčítají a doplácí si — komise vyplatí banka.

Zlatý Mladoturek, který jest „definitivním spořadatelem“ osudu Slovanstva takovým hunsakým způsobem! Takhle nás chtěl „definitivně spořadati“ Mommsen, tak „pořádají“ Maďaři Slováky. Turecký sond solunský odsoudil již tak veliký počet šlechtických Bulharů k smrti a jiným těžkým trestům, že ve svobodném Bulharsku všeobecně jítíření se zmáhá. Rozsudky smrti vykonávají se proti Bulharům bez odkladu, Turci nedopřávají ubožákům tolik času, jako dopřál španělský vojenský

Pokrokářská činnost v Praze. V Hrabě. Někdo by, vezhouvaje, mohl ani v době tolik času nechat, co by měl pokročiti, což k různým fanatikům aloborým ověřeno. Ale česť obec a nás katolická přece vyžaduje, abychom několika řádky odpovídali, čím, kteří mají obec v „Hlasích z Řečovic“ hanobí, nejvíce nejdejší katolíky dít. Když jsem si byl 16. ledna počítal jen trochu po agrárníku, byla by neměla volnou myšlenku sl. Fajfrová ani mluvit. Byla by, byla jako šatky dítom z kachet. Ačkoli však známe dobře její volnou myšlenku činnost, ačkoli nás byla nechtěla valná většina, nechtěla, je, ji odříkati napopoukované fráze „o usaku moderního názoru světového“, s kterým abraobovat kře již před stoletím a s tímž skrobovala důkladně právě v čas nejnovějším Francie. Ti „divoři“ napomínali ke klidu, kdykoli po nějaké tlusté nepravdě sledně se osvalo ve abromádě: „To není pravda“. Sledna jest ovšem velice chytrá; mluvovala přesvědčením našich poctivých katolických matek, ale o víru židovskou a evangelickou ani neuvádila. K tomu všemu by bývala řekla celá ta „moderní učenost“ před očima utekla, kdyby bývala sastrčila lejtara, z nichž pilně četla. Jest drazou lá, že by bývaly litaly židle a dokonce i stoly (!) na „pokrokové“ občanstvo. Byli jsme sice hodně provokováni školáckou čestbou „osvěcené“ dámy, ale nestalo se nic ani abohé čtenářce ani pokrokovému nevolnému občanstvu. Jestliže se chodě si pskali hoši za kapelnictví synka jednoho pokrokáře, za to přece my nemůžeme. Ovšem sl. Fajfrová by si chtěla vši moc získati aspoň hodně laciným způsobem nějaký trn z mučednické koruny, aby jej mohla po českých vlastech za asistence dryčáckých křiklounů ukázat. Učenosti se už rozhodně nevysnamá; tedy jest potřeba hledati cestu professora Judy a jiných, aby se její jméno hodně po pokrokářských nřích rozšířilo. Kdo bylo to pokrokové občanstvo? Předně to byli ti, kteří vytkají, jak rysi evangelium hájí, ale horlivě se spojují s největšími nepřáteli téhož evangelia; byli zde totiž „pokrokoví“ evangelisté. Dále zde byli přítomni dva soc. demokraté, kteří ovšem mají učenost větší, než nejucenější kněz. — Když však začal mluvit řečník náš, byl neustále vyrušován. Pokrokové panstvo počítalo na lidskou hloupost, ale narazilo na uvědomlost katolíků, což ovšem pokrokářský štáb srazilo. Bylo autno „snášenlivým“ pokrokářem připomenouti, že jsme jejích řečníci nevyrušovali. Kde bylo tedy „divošké“ jednání? Proti zdrojící většince mělo velikou kuras lidí několik. Sl. Fajfrová řekla, že se v přírodě nikdy nic nadpřirozeného nestalo. Zapomněla však chudinka tato frasi dokázat. Mohla by si na pt. vydělat 30.000 franků, kdyby dokázala, že sázraky v Lardech jsou něčím zcela přirozeným. Peníze ty jsou uloženy pro takové „objevitele“ v Paříži a souchotinská knes vydělečnický volněk myslitelů by se samozřejmě zaplnila, až by ten obnos sledna Fajfrová do Prahy odvedla. Oslovovala Machara, ale neřekla, jak dovede ten muž i nemylým pokrokatům spílat a jak drze dovede lbat. Taký tato učitelka katolických dětí chválila Luthera, jehož sprosté vřpady a námlinictví by sama nevěrečná Francie nyní restala žalárem. Prý se člověk nemusí zapřít, jak učí křesťanství; zato podle všeho sledna se hodně zapřela, když přitěžko slibovala, že bude vychovávat děti nábožensky, ačkoli jest volnou myšlenkou. Rodiče mají přední právo na své děti ale přece se musejí hodně zapřít, když posílají trpělivě svou mládež do školy, v níž jsou vycho-
vati pokrokařští učitelé. Učená sledna, my sedláci jsme, přelili školou života, o níž sestra máte paněčí. A my víme, co nás to stále sebezánpora a náhaly aby vůbec děti vyspily. a k něčemu byly. Mála jest nám spíš povědět, proč český pohráv „V. Myšlenky“ dr. Bartošek tolik se slubil, když mu bylo z katolické strany vyčteno, že se nezapřel. Proč, jen tehdy zapřel a nechtěl ani připustiti důkazy pravdy? — No, žid Eisan má s vá radost, jen co je pravda. Vždyť jste o rabíny ani neuvádila. Přítě si povíme jiné zajímavosti. Panu Bartovi vzdáváme za statečné vystoupení pěknou obznan sročený dík.

De Nymburka a okolí. V neděli dne 6. února o 8. hod. odpol. konati se bude v hotelu na „Knižici“ schůze, při níž dojde ku složení nového katol. spolku. „O důležitosti katol. spolku ve veřejném životě“ promluví p. F. Šapka redaktor „Středu“. Počítá se očekávat velké účastenství, též se sluší, aby katol. stoupenci v přesný čas se dostavili.

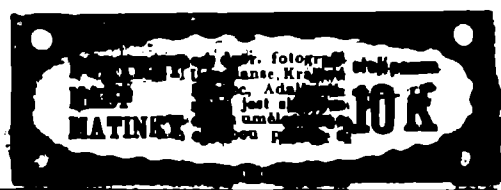
se socha tato majetkom obce sobotické i s plochou, na které stojí, a bylo obce této poskytnuto souhlas jako, když majetek na svůj náklad a na dobrota a slávu obce souhlasem. A jak se činila obec sobotická, též, aby povinností se dost? — On postavení sochy táhne nákladu na své náklady: ani jiného. Během doby rozšířila se veřejná činnost od Sobotic ke Kabátům se táhne tak, že vedla tato neprospěšně vedle směřuje sochy, čímž se stala socha tato povozem hříbním nákladem opatřeným na přehlídce a kolem jedoucí přestopávané chasa pokořovala ji různým apoteozem. K takovému zneužívání dotčené sochy přibíhala obec sobotická vždy zcela bláhle. O šních roku 1909 vešel list p. V. N. rolník v Sobotické mandle a pole, a bylo mu jiti veřejnou cestou podle této opatřené sochy a ještě, jak pravilo, socha tato téměř v cestě stála — strhl tento, ač při největší opatrnosti, mandely na voze naloženými soudu tak k smí. V první době má se všeobecně za to, že zůstane i tentokrát socha tato nepovraženou a že bude takto památka rustikalistů navždy pochována. Leť panu V. N. dostalo se najednou přísného rozkazu s obecního úřadu. At V. N. sochu sv. Linharta, kterou strhl, uvede neprodleně do pořádku! Jinak tak učiní obec na jeho náklad. Z účty s předu vyříděné obecního úřadu v Sobotické ku zboření sochy jest patrné zřejmo, že nezaleželo obecnímu úřadu ani tak na znovu postavení a upravení sochy — i byl by nade vši pochybnost raději alýsl, že zříceniny sochy této se vůbec strzily — ale spíše šlo obecnímu úřadu o to, aby svému ukásl svou autoritu oproti straně nenáviděné a mimo to, aby přivedl p. V. N. jako činitele strany katolické, do značnej výloh. Tímto svým rozkazem nepolekal si obecní úřad nikterak p. V. N., poněvadž stržená socha této nestalo se úmyslně a obec vůbec byla a jest porušená starší se o svolením, tudíž všech překážek protou jízdu po veřejnej cestách — avšak pro úspora možně rozepře rozhodl se týž p. V. N. sochu tuto postavit, jak tato původně stála. K této jeho dobré vůli přistoupil památky milový občan p. V. M., horlivý katolík a nástupce starousedlíků v Sobotické, kterýž nechal sochu tato na svůj vlastní náklad dovedeným sochařem p. K. v Sobotické znovu řádně upravit, ponechav p. V. N. toliko povozy, spojené s dopravou stavební hmoty a sochy samé na staveniště. A nejenom to, ale aby nebyla tato obnovená socha po dřívějším svyku poškozována, věnoval týž p. V. M. soše této podél veřejné cesty od Sobotic ke Kabátům vedoucí na svých pozemcích zcela zdarma i velmi pohodlné místo. Toto šlechetné jednání pana V. M. nezamlouvalo se však obecnímu úřadu; tento nechtěl dovoliti postavení obnovené sochy na místě darovaném a když se jeho odpor setkal s pádným nárazem, svoloval si obecní k tomuto postavení, avšak přece pod tou podmínkou, aby se p. V. M. zavázal, že aloží jistý kapitál, s jehož úroků by byla socha tato vydržována. Takovýto požadavek byl a jest více nežli směšným a přiči se zajisté zdářejmá rozuma; vřídý p. V. M. vzal na sebe zcela zdarma obnovení, řádné upravení a svou postavu i zminěné sochy — jako staré památky, která nedbalostí obce a chaotičtí vrhala již mnohá léta na obec volmi temné světlo. Vykonal tedy p. V. M. dobrovolně a na svůj náklad něco, co bylo povinností obce. Nechceme se šířeti o věci této zde rozepisovati, uváděje nakonec, že p. V. M. nevážil si podmínky se strany obecního úřadu v ohledu tom kladyňch a dal sochu sv. Linharta vlastním nákladem uměle obnovenou na pozemku, kterýž soše této zdarma věnoval, na své výlohy postavit a tím starou památku náležitě zachoval, sáčej jemu s upřímného srdce voláme: „Zaplať Bůh!“ Obnovená socha tato byla dne 7. listopadu 1909 slavnostně vříděna a veřejnosti odevzdána.

**Bohatý sklad
knih, hudebnin
a antikvariát:**
doporučuje
východočeské knihkupectví
B. E. TOLMANA
v Hradci Králové.

 Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. - -

Sesazmy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.

Střetochvílné historky a střílení
zastřel. Na Městské mli čtení. Střetochvílné
moca labuřnické hody. Krvavý rozstřel
tom dne 6. listop. 1909. Sontagov. „Mla Vapov.“
Zvěstoval, jak farář střílí z revolveru ostře za-
bitého do mnohých naklaričních mladíků. Ura-
díme aspoň některá slova, rozstřelené redakce,
která dříve měla obdiv pro ferrovské bandy
barcelonské: „Bádnat. obdivy. klerikálních fa-
natiků — jímž řádný prostředek není dost špinavý,
alský a hanebný. — Farář Škřva z Citova —
vaplanul prudkým hřměm a v bojevném záměru
— uchvátil ostře smutný revolver a v zápětí do
středu mladíků vystřelil. Úžas a zděšení, jež po
tomto činu sávidlo, bylo a jest ohromné — před-
stavte si takového moderního apoštola Kristova —
v jedné ruce tišné evangelium a v druhé hrošívé
potřás bambitkou, hotov jea každou chvíli (!)
páliti vám kulku do lebky!“ atd. Otáhem se ta
příšerná historie kolovala všemi voicomyšlenká-
skými novinami, které hájce bandity barcelonské,
padaly do mlob nad hrošným činem farářovým.
Rosumí se, že správa otřásená byla také v „Nene
Freie Presse“. — Dne 15. listopadu obdržel farář
předvolání k trestnímu soudu v Pterově. „Dám
ho zavřít“, křičeli sokolci. Někteří lidé docela
„vrana“ už věděli. „Takový trhan bude nás střílet
jako zajíce?“ hlásali jiný. Teď se jenom nevě-
dělo, jakým spůsobem a jakým svědectvím se má
dostat farář nejbezpečněji do kriminálu. Všude se
povídalo něco jiného. Jednomu prý farář prostřelil
klobouk, jinému chudšasovi kulka se odrazila od
lýtky, jinému od podpalky, jiný zas říkal, že dostal
ránu do prstu (I). „Mor. Venkov“, jehož stoupenci
letos provedli banditství v kapli čehovické, napal
ještě 13. listopadu p. 1909 cituplné jiné děsné
řídky, z nichž vyjímáme: „Nepomohou žádné ry-
táčky, farizejské vsdechy a zbožné kroucení očíma,
ani obhajoby těch několika věrných a jezu po-
drobených stvár — katolický kněz jde ve své
sásti tak daleko, že sahá po srtici zbrani. —
Saad teď těm lidem, kteří alepě za farářem šli,
obevrou se oči. — Škřva jeat vakutka příšasným
sjevem cirkve účel — jeat skrátká klerikál stvár
a nenávisť. — Svaté konsistoti olomucké dá-
váme na urážkou, zdať místo stvár a lást ne-
náviděným agrárníkům . . . nebylo by lépe, aby
svatá konsistot zvala takového Škřvu pořádně na
uši.“ atd. — Dne 17. listopadu započalo přelíčení.
Žalobce Škrabal řekl, že šli kolem fary tíše. Je-
an o samoti pleš „Dobře jeat vám, velebníku, na
fate.“ Bouchla rána. Tak světoval člověk, který
byl třikrát soudně trestán pro urážku na oči.
Kulka prý mu šicela kolem ucha, odrazila se od
semě (I), trefila jeho kamaráda Hlavicu do nohy
a Kominu do prstu (I). — „To je darebácká leš“,
odpovídal obhajovaný farář. — Obhájce Dr. Lipák:
„Konstatuji, že je nemožno, aby kulka; jeat šicela
kolem ucha, odrazila se od semě a trefila jednoho
do podešve a druhého do prstu, ať šli jen jeden
krok napřed. Byla by předcházející řada trefila
do zad. — Soudece táže se Půjta, zda jest pravdou,
jak nyní Škrabal tvrdí, že volal: „Kulka maš šicela
kolem ucha. — V.: „Nezvolal“. — Hlavica prý
hned křičel, že ho to trefilo do nohy. — Přisádný
spalec: „A kde vás to trefilo?“ — Hl.: „Toť do
podešve“. — Zaalce: „A co na to bylo vidět?“
H.: „Nic“. — Zhal.: „A na nose?“ Hl.: „Ne, je-
mae to páli.“ (V září 1909 ležel na smrt nemoc-
ne. Zadržel si do šlápej tisku, s čehož vznikla
otrava masa). — Třetí jun Komísek prý také
zvolal: „A já jsem střelen do prstu.“ — Zaalce:
„A co na něm bylo vidět?“ — K.: „Nic, jea ma-
te zabolelo“. — Zn.: „Krev?“ — K.: „Ne“. —
Za.: „Modřina?“ — K.: „Ne“. Škrabal udal, že
byl v okamžiku výstřela vzdálen od fary na 8
kroků. Leťtři svědkové dosvědčili, že v tu chvíli
ostří hoši byli vzdáleni ptes 30 kroků. — Zaalce
vyjádřil se o přinuceně pušce farářové, že jest to
bracka, jít se mábe uklívat v zahrádě i bez sbro-
ního listku. Z horšíji důležitější hlavně nebylo
střeleno, jak dokazovaly lesklé skvrny a se spodní
se nedá střílet kulkami. Přf skouše bročky s té
pašky trefily na 80 kroků do papíru 2, podruhé
4 a nezafaly se vůbec. — A co se vlastně stalo?
V Oitově byla pronásledována skupina katolické
venkovské omladiny pětí agrárními juzy, jichž
vůdcem byl selák syn Eduard Škrabal, bývalý
národní sociál, který byl již víckrát soudně tre-
stán. Ačkoli katolíciť jichov v zájmu pokoje vše-
možně se abývali, neoběhla se žádná jejich sába-
bez vyrušování se strany „entšelivých taky-ato-
líků agrárních.“ A útočaji Škrabal každou chvíli
báhal na četačské velitelství do Brodků udávat.
V Hjanu na rozmarňové sábaře porvali se agrární
junové s agrárníim dorostem z okolí, aby se prak-
ticky osvědčilo, jak agrárníci venkov vzdělávají.
Bylo vystřeleno pětím dvakrát s revolveru, aby
se ukázalo, jaké „poněče kulhy“ agrární Ferro-

roval mají nejraději státi se ráci. Možná že
tato ve škole katolické, učitelka 3. tř. aby byla
dostatek, jakými předměty školy jsou upraveny. Po-
dávající pachatel nebyl zjištěn, uspatila sama obec
na správu přes 9 K. Zelení tvrdí byli tržní
nabídky. — Kolem přiloci spívala „všeobecná“
téma farářů před okny sekulizací „jádla“ píseň:
„Dobře jest vám, veselivci, na šere... To
sejdu proto, aby dokázali, jak si vaši nábožen-
ského přesvědčení farářova. Inu — taky katolíci!
Kosmí se, že takové hravé produkce byly
pro faráře škodou utolébavou. Když se bujara
statočnost nočních „hubokých myšlenek“ stapo-
vala, obával se farář nejhoršího. Proto val do-
brotu, v ní byl náboj „Vogelsturm“, obřel
okna a vystřelil do zahrady na poplach, aby přit-
volal na pomoc sousedy. Rozhrčení byli stáli,
že se oběma spáskli vzhledy smutku. Edinak
hlídal „po křesťanské“: „S... , teď se vrátím
a resbiji mu všechna okna, celou faru!“ Celé
tento hodiny trývali se pěstí anabazky moderních
barbary. — A pak nastaly rafinované trády, jak
domní faráře, oblohaného hurenkým rázům, do
křivnosti. — A šepalo to takhle. Dne 30. listop.
byli senzeni agrární demonstranti na c. k. okres.
bojmanství pro rušení nočního kládu. Udalo je
samo doctnictvo. Škrabal edocem na 24 hodin nebo
2 50 K pokuty, ostatní byli na 18 hodin nebo
2 5 K pokuty. Farář sám takto randálově seho-
loval, až k tomu měl dávno dávno dříve. Dotela
jich ani neobležel pro utěšení na oči, několi před
soudem hlali, až se jim od tat předtí. A taboto
faráře už předem dousoval „Mor. Venkov“ u
hurenstora, nasazoval, že farář patří do kriminálu
nebo do bílince. — Resepali jsme se trochu šře
o tom případu, aby bylo sřajmo, kam si at trou-
faji masličkové agrárního tiska a co všechno musí
přetrpěti katolický farář od neurvalých výrostků
na to, že se statočně víry katolické zastává. Pěkná
kultura na postupu!

Strana agrární prý není — pomělná.
Dne 10. t. m. byli zvoleni do okresního zastupi-
telstva kolínského: Fr. Malin, statkář v Lešanech,
Josef Blocha, statkář v Štítarech, V. Sixta, statkář
v Nové Vsi, Adolf Prokšpek, statkář v Katčích,
Václ. Calda, statkář v Dolanech, Jos. Balát, statkář
v Lešanech, Václ. Zápotočský, statkář ve Větru-
boch, Jar. Hamlíka, statkář v Ovčarech, Běh.
Vond. statkář v Kojicích, C. Záběhlický, statkář
v Hláb. Dole a V. Benš, statkář v Němčicích.
Tedy jednoduše zastupují se venkov vošlů agrárníci
a mezi nimi ani jednoho rolníka neb domáče!
Statkáři totiž nyní mají v ruce pluh na svého ří-
zení staaku ani telikrát, kolikrát slechtie. Nedávno
vyšel předat přikopalk agrární strany české lidové
Sčestný svládní brožura „O zachování rolnického
stavu v Čechách“, ze které vyznívá jediný výřitek:
„Tudle se dle jti země, takto se na našich
statcích dále hospodářství nemí, aby mstámo ho-
spodářit jako naši otce, my musíme na našich
statcích žiti a pracovat po rolně a nikoli po
statku, aby stav rolnický v Čechách mohl býti
zachráněn!“

Křesťanská učitelka. Buzmatr-dr. Piš-
tický, jenž byl v čase mrtva 10 let, zřekl se
vládu svého následkem akéry mrt. důchod-
níka Viktorina. Jak známo, zemský výbor sji-
stli nedávno v měst. pokladně sčesdek 391.933
K. Proti Viktorinovi má býti nyní obavěno
trvatí řízení. Tot se rozumí, že vstoupí p. dů-
chodní byl horlivým pokračovatelem.

Starší povodeň ve Francii. V mi-
nulých dnech zviště Paříž byla postižena zá-
plavou tak obrovskou, jaké ještě nikdy neu-
stela. Voda stoupala rapidně, poškodila tisíce
domů, z nichž mnoho musí býti poboreno.
Nádrži, přístavy, ulice a dráhy nutno znova
budovat. Veliké miliony pohiti též zlepení
stropů budov k vůli odvrácení možných
katastrof budoucích. Chodníky se propadají, pítné
voda jest zkažena, zářka, vnikla do podzem-
ních obrovských kanálů, kdež natopila škod-
livých. I elektrické osvětlení vypovědělo
službu, veřejné spojovací prostředky přestaly
fungovati. Dvacet předměstí pařížských bylo bez
plynu a vody. Spojení Paříže s okolním krajem
bylo po souši přerušeno. Ovšem, obchod a př-
mysl tam utrply škod nezměřných. Ulice pro-
měněny v řeky dravě tekoucí. Nejméně pět
paláců a jiné stávkové stavby byly postiženy
vlně těžce. Dráha podzemní ještě de 31. ledna
byl z třetí čtvrtin pod vodou. Polovici domů
pařížských nutno buď opravit nebo zbořiti.
K tomu všem postižena těžce jiné města
francouzská. Povodní utrpla Francie tak veli-
kou pohromu, jaké překranou velkou bítvu.
Celé proudy zaplavily a zhasily jímání domů
de set milionů. A nyní se vepomejme, jak
zřetelně zadnáli slibovali chudím státní ráj, až
vade jmení obrovské zkonštruktování. Neříkají se
hospodně lhali, že obudá třída z toho bude
miliard. Když však při likvidaci pošli
konkcionářů miliony, mluvilo se krátce jeř o
několika stochamilionů. Každý se ukázalo,
že v nejhorším případě zbude čistého nejvýš
27 milionů. A ještě dříve, než republika nčbo
má být pomělná, líbá čílně seběda povodň
agrární, ale, nečesť, bude obrovská čistá vy-

šlech z likvidace. A tak jest na tom francouz-
ský lid nyní před konfiskací. Důkaz jest
ponitování ubohých povodní postižených, až už jsou
smýšleni jakéhokoli — a to mno více, že od
rafinovaných sobů byli poškozeni klamnými
šibky již dříve.

(Zasíláno)
Pana
Seznamu Bektovi,
statkář v Katčích
v Hradci Králové.
Zaslal Vám listůleže dle bez pohromy;
velice se mi líbí jak její obsahové provedení tak i vzhled
barva. Také vám omdákním se namalová a je přaveu
roliškou pro Váš závod.
V přelaské účt JAN ŠNEŽEK, farář.
Rimov a Vyprachtie, dne 13. přel. 1909.

Sebesta.
Jubilejní živnostenský dobrodružný spolek
„Charita“ kón
Volnou hromadu
v neděli dne 27. února 1910 o půl 2. hod. odp.
v síle „Karlštejn“ v Hradci Králové.
PROGRAM:
1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisníka min. schůze.
3. Zprávy jednatele, pokladníka a revisorů.
4. Volby 8 čl. výb., 3 náhrad. a revisorů.
5. Volné návrhy.
V Hradci Králové, dne 3. února 1910.
Dr. Fr. Royl, Václav Janěvský.
předseda. jednatel.
Přem. Volně návrhy musí dle § 8. 6 dní před valnou
schůzí předsedě výboru býti oznámeny.

Převzetí závodu.
Tovární sklad obuvi,
kdež ho velkou ústav v největším výběru kožtů,
po pl. F. Levithové převzal
známý odborník Jan Metelka
v Hradci Králové,
Přelaské ulici č. 26, při čístečích.
P. T. obecenstvo mstáti i z okolí účtíve prosím o zachování přímé došle
návrhů, vědomostí a upřimě, že snahou moji bude odbornou, pečlivou a kulatě
obsluhou získati též přímě nového záklamictva.
Ceny nejlevnější. V účtě oddaný Jan Metelka, obuvník.

Spořitelna Králohradecká
na Velkém náměstí čis. 33.
Vklady úrokuje
4% ode dne vložení do dne vybrání.
Vkladní knížky zdarma.
Vklady lze též mstáti poslat dle vým. ze knihy
státem vyd. spořitelna česká státní ústav, při spořitelny.
Zápůjčky hypoteční.
Stavební úvěry.
Zálohy na cenné papíry.
Eskompt směnek,
kupení a stávkování cenných papírů.
V každé městě postáti
přímě spořitelna rádu i státní občanské vořic.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Jan Seidl, správce vikariátu Jaroměřského, děkan v Černilově; p. Karel Macháček, správce vik. Litomyšlského, osob. děkan v Opatově; p. Al. Soukup, správce vik. Hradeckého, farář v Locheňovicích, skutečnými b. vikáři; p. J. Kuhn, em. b. vikář, děkan Opatovický na odp. v Železnici; čestným konsist. radou; p. Josef Svoboda, b. notář, farář Heřmaňský na odp. osobním děkanem, p. Ludvík Hora, farář v Dašicích, obdržel expositurum canonice. Ustanovení jsou: p. Vinc. Erlebach, farář v Bystrém, za faráře ve Zvoli; p. Frant. Kulhánek, administrátor, za faráře ve Vrsobě; p. K. Posner, kaplan v Teplicích, za proz. katechetu v Poříčích; p. P. Meinrad Rotter, O. S. B., za proz. katechetu škol. měst. v Broumově; p. Jan Širůček, koop. za administ. v Opatovicích n. L.; p. Frant. Budinský, koop. za administrátora v Heřmaně; p. P. Václ. Wenig, Congr. Ssa. Redemptoris, obdržel jurisdikci pro Králky; p. Vinc. Šetina, kaplan v N. Bydžově, za administrátora do Babic. Na odpočinek vstoupil p. Jos. Svoboda, farář v Heřmaně; p. Alois Krsek, farář v Babicích. V Pánu zesnul p. Jos. Bukovský, děkan a farář z Horek na odpočinku v Poděbradech, † 24. ledna 1910. Uprázdňená místa: Heřmaň, fara, patron. fundace hraběte Millesimo, od 1. ledna 1910, Bystré (u Nového Města n. M.), fara, patron. nábož. matice a Babice, fara, patron. nábož. matice, obojí od 1. února 1910.

Slavnost prvního přijetí do Mariánských družin mužů a jiných v Hradci Králové konala se za velice hojné účasti vzácných hostů a obecenstva na den Očišťování P. M. dne 2. února v Mariánském chrámu Páně v Hradci Králové. Mezi hosty, kteří pocítili slavnost tuto přítomnosti svou, na prvním místě jmenujeme Jeho Milost vysocí důst. p. kap. děkana a gen. vikáře Mons. Dr. Aloise Frýška. Dále přítomni byli vdp. Dr. Fr. Reyl, kons. rada a ředitel biak. semináře, vdp. Ant. Hrubý, bisk. notář a kons. rada, vdp. Filip Konečný, farář poučovací. Přicházely sem i vzdálené družiny a to: Mariánská družina mužů a jiných v Praze s 9 členy v čele s vdp. P. Ant. Ostrčillem T. J. a starostou p. Ticháčkem. Velice se vyznamenal se praporem této družiny uprostřed chrámu, který neal praporeček p. Frydrych. Dále deputace ostatních družin: starostka družiny učitelů v Praze sl. Marie Strahová a starostka družiny dívek v Praze sl. Reháková, pětičlenná deputace družiny paní a dívek v Kyšperku se starostkou p. Annou Vrtílkovou v čele. V plném počtu účastnily se hradecké družky slavnosti té v čele s ředitelem vdp. P. Fr. Zimmerhakem T. J., superiorem a se starostkou p. Hedv. Lendeckovou. Dále deputace spolku katol. tovaryšů a odbočky Všeob. sdružení, jakož i jiní vzácní hosté. Pozdravný telegram zaslala družina mužů na Velehradě, pozdravy písemné došly od družiny paní v Innsbrucku, od družiny bohoslovů v Olomouci, družiny paní a dívek v Kyšperku a v Dobrušce, od družiny kupců v Innsbrucku, od vdp. P. Ant. Rejka T. J. se sv. Hostýna a od jiných přátel družiny. Jeho Excellence nejdůst. arcipastýř Dr. Josef Doubrava přejal protektorát družiny a sám prvotiny družiny této v počet soddě mariánských přijímal. V dojemné, ano úchvatné řeči, její výjde tiskem, pravil, že s áctou a s nadějí pohlídl na družinu tuto, na tyto bojovnice pro Boha, víru a mravnost. — Dojemné bylo též vyprávění víry, její soddělové skládali a její mohutné rozlehalo se prostorem chrámovým. Při obědě přijeti do družiny asistovali vdp. Jos. Hurák, bisk. ceremoniář a ředitel družiny dp. P. Josef Stryhal T. J. Po obědě přijeti do družiny poděkoval starosta družiny vdp. Dr. Jan Nep. Jindra Jeho Excellenci za jeho apoštolskou péči a blahosklonnou přehylnost ke družině a poukázal na odznak družiny, pamětnou medailku, na níž vyobrazena Panna Maria Staroboleslavská, její byla vždy národu našemu hvězdou jistě a meškou, a na sv. Václava, jež na prsou svých obras ten nosil, jež i mučednickou krví svou skropil. Povzbudil pak čestně přítomné muže, aby neváhali vstoupiti v řady soddě mariánských. Což potvrdil i nejdůst. arcipastýř v odpovědi své, dčras klada na to, že tento památný peníz, jež družina si vyvolila, hlásá jasně, že družina Mariánská zároveň opravdu jest vlasteneckou. Zpěvy na choře mistrně provedli ctih. páni bohoslovci za laskavého Hsání ctih. p. Jindř. Svobody. Po odchodu Jeho Excellence uvedl ředitel družiny dp. P. Josef Stryhal T. J. v družině kapli sv. Josefa nové představenstvo do řádů družinářských. Starostou jest vdp. Dr. Jan Nepom. Jindra, náměstký jeho vici. p. rada Štěpán Fischer a p. R. Šimáček, tajemníkem p. Jos. Katan, pokladníkem p. Václ. Voseček, radními p. J. Šimon a p. Vanický. Družina tato jest vlastně znovu obnovená stará družina, jež před 263 lety založena byla a jež před sto lety zanikla. Kde hojně mužů a jiných, sdělených pro nejvznešenější idealy, přidruží se k malému tomuto mariánskému sboru! Zároveň všem vzácným a vzácným hostům a přítomným vzdáváme díky a nechtě blahod. Panna Maria s Božským dítětem svým jim řekne!

Schůze městské rady dne 31. ledna t. r. Panu Janu Vačkovi, majiteli domu čp. 67 v Hradci Králové, vzdá se dčf za včevování 20 K ve prospěch místních chudých k uctění památky zesn. p. Ad. Vačka. — Na cestě vedoucí od předsedny Dra R. Aningera k továrně Němečkové postaví se tři petrolejové svítilny. — Technické kancelář bylo uloženo, aby se účastnila dne 3. t. m. konaného komisionálního Hsání, c. k. okr. hejtmanským za účelem zjištění způsobilosti transformátorů ustanoveného. — Žádost majitelů domů ve čtvrti villové „u Stělnice“ za úpravu cest vyřídí se ve schůzi rozpočtové obec. výboru. — Žádost p. Josefa Malinovského za koncesi vetešnickou postoupena byla živnostenskému odboru. — Zpráva o zocpenění ve službě obec. chovaného vojenského koně „Chaos“ vzata byla na vědomí. — Žádost p. Dra Alfr. Rudolfa za zřízení elektrického vedení do jeho villy naproti předsedny Dra Aningera bylo vyhověno. — Upozornil se vyhláškou na kursy, jež budou uspořádány v Praze pro výrok orgánů zdravotní a potravní policie. — Polojejnímu úřadu bylo uloženo, aby učinil potřebná opatření k jarní prohlídce koní erárních v soukromé službě jsoucích, jež konána budou dne 15. a 16. t. m. — Dáno bylo svolení, by p. tajemník měst. Nymburka prohlédl a osobně se informoval mohl o administrativních zařízeních při zdejších obecních úřadech. — Výborové schůze „České Lesnické Jednoty v Praze“ dne 10. t. m. konané účastní se za obec měst. radní a lesní referent p. K. Hubáček a p. J. Strachota, měst. lesnístr. — Nařizeno bylo zavedení elektr. osvětlení do novostavby měst. prům. musea. — Vypsán bude konkurs na obsazení jedné ženské porce špitálské, uprázdňené úmrtím Kateřiny Kašparové.

Stavba městského průmysl. musea do konce měsíce června již bude pod střechou. Náklad na stavbu obnášeti bude asi 560.000 K bez vnitřního zařízení. Horlivě a stále povětvenější činnosti průmyslového musea po dostavbě umožní se volné pole.

Výstavka prací učestníků mistrovského kursu pro malíře pokojů a kursu lakýrnického pro napodobení mramoru nátěrem, pořádaných městským průmyslovým museem v Hradci Králové, jest otevřena v neděli dne 6. února v čtárně musejní od 9 do 12 hodin a od 2 do 5 hod. Vstup volný.

Jmenování. Ministr veřejných prací jmenoval inženýra strojkovky Bromovský, Schulz & Sohr v Hradci Králové Vladimíra Hauka učitelem v IX. hodnostní třídě na státní průmyslové škole v Praze. — Ministr kultu a vyučování jmenoval blavného učitele na učitelském ústavě v Hradci Králové Karla Fejrabenda hlavním učitelem na učitelském ústavě s českým vyučovacím jazykem v Praze a suplenta na státním gymnasiu v Kolíně Josefa Stehlíka hlavním učitelem na učitelském ústavě v Hradci Králové.

Veselá doba karnevalu. V elegantních vzdušných toaletách a rásvitých originálních kostýmech jest zajisté nejvhodnější pro fotografování. Prostorové salony a pohodlné převlékárny c. a k. dvor. a kom. fotografa J. F. Langhane v Adalbertině v Hradci Králové poskytnu návštěvníkům všech vrstev všemožného pohodlí a umožní též fotografování celých skupin. Originální pochopení každého snímku, skvělé osvětlení a případná posice zajisté každého plně uspokojí.

V poslední valné hromadě „Spolku českých stenoграфů v Hradci Králové“ svolen opětě předsedou Dr. A. Rudolf, místopředsedou prof. V. Honský; do výboru svoleni ještě 2 dámy a 2 páni. Spolek, jenž vytkl si za cíl péčovati jediné slovanštinou soustavu Josefa Dřicha, která poslední dobou publikacemi, kurzy, přednáškami a činností spolku nadmíru rychle se šíř, zaslouhuje všestranné mravní i hmotné podpory.

Veřejnou schůzi odběrovou pořádá odbočka čst. jednoty českoslov. čítalstva „Otakar“ dne 10. února 1910 v Adalbertině o 12. hod. večer.

Dělečité oznamování. Všeobecná úvěrní společnost učinila v sámu svých odběratelů uhlí přisá opatření, aby každý povoz uhlí pro město určený byl na městské váze převážen. Veřejnost se tímto ve vlastním sámu řádá, aby vždy a bezpodmínečně řádala při dodání uhlí na povoz doručení vášního listku s městské váhy. Váží poplatek zaplati kupující. Jsme přesvědčeni, že opatření toto uvítáno bude co nejympatičtější, neb jest jistě v sámu odběratelů, aby měl jistotu, že dodáno mu bylo skutečně takové množství uhlí, jaké musí zaplatiti. Proto bezpodmínečným heslem všech, kdož uhlí objednávali, budí: Jan s toho obchodu uhlí koupim, který každý povoz s vášního popadu na městské váze převáží.

Zavírání hostině v polit. okresech královéhradeckém. Pro město Hradec Králové: 1. v hostincích a kavárnách na 1. hodinu po půlnoci, 2. ve vinnárnách a výčepích piva na 11. hodinu před půlnoci, 3. ve výčepích pálených lihových nápojů na 7. hod. večer. — Pro obec Nechanice, Třebochovice, Katičova, Prácheň Předměstí, Nový Hradec Králové, Předměstí a Přelouč: 1. v hostincích, kavárnách, vinnárnách a vý-

čepích piva na 12. hodinu pálenosti, 2. ve výčepích pálených nápojů na 7. hod. več. — Pro město obec vamberžská v politickém okrese královéhradeckém: 1. v hostincích, kavárnách, vinnárnách a výčepích piva na 11. hodinu večer, 2. ve výčepích pálených lihových nápojů na 6. hod. večer. — Povolení k prodávání policejní hodiny máse býti se svádků dčvodě uděleno obec. představenstvem od případu k případu. — Ustanovení policejních hodin seplati obledné cestující při jížděcích do hotelů neb sájezdních hostinců. Řešitky této vyhlášky trestají se die ustanovení sáva. řádu polit. úřadem (c. k. okres. hejtmanským) a to po případě i odnětím příslušného živnostenského oprávnění. — Současně prohláše se idejší vyhláška se dne 4. dubna 1906, č. 4376 tobotě předmětu se týkající za zrušenou.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 31. ledna 1910 celkem 23,639,720 korun 1 h.

Kálenka v Hradci Králové. Výnos za měsíc leden 1910. Vhlady. Vločeno K 168 365-27. Vybráno K 122,895-—. Zůstatek K 1,670 143-15. Záruka. Závodní podíl K 78,712 33. Fond rezervní 118 884-10. Fond penzijní K 29,907 66. Fond pro kurzové rozdíly K 27,751-08. Vlastní reality K 158,726-50. Cenové papíry a přebytky K 258,815-75. Půjčky směnové K 434,878-27. Půjčky hypoteční K 1,290 501-19. Úhrasem kor. 2,893 172-42.

Společnost Královéhradecká. V měsíci lednu 1910 bylo vločeno K 822,185-80, vybráno K 337 776-89. Stav vkladů koncem ledna korun 13,469,986-92. Na hypotéky bylo nově přičteno K 55,410-—, splaceno 83,960 08. Na hypotékách koncem ledna K 10,154,899-61. Zásoba cenných papírů K 2,970 600-—. Uložené přebytky korun 996,844-51.

Společnost oděvních živností v Třebochovicích konala dne 24. ledna 1910 svoji řádnu valnou hromadu, která mimo členy dčs již neplatící a sástupce činnosti navštívěna byla více než 50%, členů 15 členů svou nepřítomností řádnu omluvilo, ostatní sáhne pořádkové pokuty. Okrem konáno 9 včb. schůzí a 1 mimoř. valná hromada. Kromě cyklu přednášek pořádná se sdarem čestnický kurs, který vedl učitel zdejší měst. školy p. Bajer. Pro státní pokračovací školy povoleno obnos 300 K a předsedovi v tom směru dány instrukce. Mimo to usneseno přistoupti do okresní živnost. jednoty v Hradci Kr. a delegátům svolen předseda. Dále usneseno pořádati praktický kurs krejčovský. Přes bouřlivé předstevy vykonány volby zcela hladce a svara. Předsedou v tájné valbě pěti čestními hlasy zvolen opět p. V. Kolář, jenž i jinak důvěra projevena. V doplnovací valbě výbor rovněž tak zvoleni pp.: K. Lorenc, J. Melichar a E. Mejstřík. Veškerý příjem činní 456 K, výdání K 417-37. Z přebytku uděleno 8 vědom a starým, ku práci neochopným míram podpora po 4 K. Dále konstatováno, že tovar. sčestky jdou čile vpřed. Tébož dne na paměť zemřelých sloužena mše, která čestně byla navštívěna.

Z Třebochovské zasedání. Zástupci všech sdružení socialistických, katolických a všech živnost. společenstev po svádká řádě sešli na naši městskou radu následující projev: Pod dojemem všeob. sdružování, svádká nejnovějšího sdružování mléka, obracejí se tímto podepsané korporace na sl. měst. radu se sážením žádostí, aby občas s neanadání pomocí mlékomeřu zjistila se hodnota a jakost obecnímu prodávánoho mléka, neboť se stává a různé známky tomu nasvědčují, že jsme nuceni mnohé potívatiny méně ceně a poražené kupovati. Současně řádáme a prosíme, aby byl tržní řád pro naše trhy upraven a přisá dodržován. Žádáí tohoto tržního řádu budí vhodná sepsobem na veřejnost publikováno. V první řadě budí sdružování práva přímo kupujícího obecní a ostatní živlové budí do přisádkých kolejí odkázáni. Pro okamžitou kontrolu správné váhy budí každému jednotlivci poskytnuta možnost přesvědčiti se na obecní váze, která o každém týdním trhu postavena budí k volnému použití — což zajisté bez velkých nákladů jest proveditelné. Opatření toto zajisté s obou stran t. j. jak obecní, tak i solidních prodávatě s radostí bylo by přijato a právní pojem byl by na všech stránkách utvářen. Končím slušně řádáme, aby různé náležitosti, zprávy, statistiky a informace, jež se týkají větší obecní a veřejné, nebyly, jak je tomu dosud sýtkem — pouze uvěřčovány v „Matiboru“ — který je čten nepatřným slonkem obecní, ale i v listech obou velkých stran v městě existujících t. j. strany soc. dem. a strany katolické. Listy tyto vykoná výbory dotýčených stran sebě určí atd. — Následující podpisy dotýčených korporací. A co se stalo? Městská rada uznala za vhodné odpověditi již 22. ledna t. r. jediné Politické organizaci strany soc. dem. a společným. Spolky katolické i živnostenské vzrochopanky ignorovány. Když se o tom soc. demokratické dověděl, ihned loyálně dal nám dotýčenou odpověď 30. ledna 1910 k dispozici. Zai: Městská rada, je dneje 30. t. m. o Valnem pedání, dodám 19. t. m., uznala se mu vyhověti, pokud ovšem jest možné a lať v dechů její působnosti. Jmenovitě, aby 1) hodnota mléka byla občas zhraněna. 2) Tržní řád doplněn jest čestnickým a policejním orgá-

nám mohlo být i nad jeho zachování. 3) Publikování jeho (mimo jiné) článků (1) — jest pro tu dobu nemožno, jako c. k. místodržitelství klade překážky schválení nového řádu. 4) Váha bude umístěna na třetí. 5) Ohledně správ v novinách konstataje se, že městská rada je ani nezačala ani nemá vlivu na uveřejňování jich (1). čímž toto přání, pokud se týče státnosti, jest neoprávněné. — Nyní trochu kritiky. Kdyby třetí řád byl do- stavitelný, proč v bodu čtvrtém slibovati umístění váhy? Proč v bodu druhém mluví se o možném během policie nad jeho zachováním a proč tam raději nestojí věta: policejním orgánům se nařídí bděti nad jeho zachováním? Či to také nezápá- de kompetence st. měst. rady? Odůvodnění 3. bodu jest nedostatečné a chabé. Zřejmě třetí řád jest netu- v sámu velkové obecnosti publiko- vání. O. k. místodržitelství palácem umílo „třetí řád“ také za „dostavitelný“. Zřejmě poslední bodu je přímo klamavý. Věříme — ale dost neradi — že městská rada nemá vlivu na uveřejňování správ v „R.“ — které nejsou ráz přímo úřední. Což ne- pokrokové občanstvo nemá práva, aby dotýčce správy uveřejňování byly i v listech nepokrokové- ských? Strana katolická při dosavadním nesprá- vědém řádu volebním na př. nemá toho času v obecním zastupitelstvu ani jediného stoupence, sčloviv při poměrném právu hlasovacím byla by nejednotnější stranou. Soc. demokracie má tam své stoupence, kteří referují o obecním zasedání v „Právu lidu“ a „P. Obsoru“. Městská rada zase se vzhlíží ve svém „ratiborském“ sradle; je- som strana katolická, nejčestnější, průhledným, třeba „blismarkovským“ způsobem jest o své právo ob- státi. Nyní teprve my stoupenci nesociálně demo- kratické strany vidíme, že jsme chybili, když jsme namítli návrh soc. dem. zástupců, aby nás mani- fest byl adresován na obecní zastupitelstvo a niko- liv na městskou radu. Obecní zastupitelstvo jest by bylo spravedlivější. Než všeho do času...

Zase divné hospodářství v Dobrušce. U nás užívají starousedlí rolníci od ne- paměti některých dílů lesa a polí, aniž by obci za to co platili. Letos poprvé se řeklo, aby každý dal aspoň tolik, co by se zaplatila daň a jiné vý- daje. Soz. de s tím byli rozumní; leč p. důcho- dům velkostatků Frankovi se nelíbí, že by měl dát několik slatých z dílů obecních, ku kterým nabyl práva užívání jeho obhospodáre koupem dílností od rolníků. Tudíž s p. starostou se smlu- vil, aby díle byly od obce akoupeny za cenu šestišest nážen. Nedivíme se p. Frankovi, že dbá o posilu práv svého pána, ale jsme kraje rostrp- tenci proti návrhu p. starosty. Starousedlíci nechť ji- mají obecní akračovati. A pak jest otázka, zda má p. Frank vůbec právo každou ohvili kupovat. Na př. pán Frank smluvil s p. Mánekem výměnu pole, dal to docela už odměřiti intenzírem; leč nejednou přijel p. Weinrich a bylo po všem; řekl, že p. Frank nemá k takové změně a kupu pro- něj práva. Myslíme, že jest oprávněn kupovati ovce, stělova a podobné věci. Ale kdo by s ním chtěl pít litkup na odprodej polí a lesa, ať pama- táje, co vyžaduje prospěch obce. My chceme obecní nemovitosti udržeti v celosti, abychom si tak udrželi také více nezaviatosti. Pokud jest nás sousedů v Dobrušce víc, neobcházíme obecní pozemky dě- liti. Ať tu budete sám s p. Frankem, pojedíte dle svého! Nyní však musíte počkat. — Dobrušičtí souhlasí.

Častelovské. Letošního roku — jako již po více let, opět zde sídlící hraběcí rodina se Starabergu podělila na 160 dítek a 37 dospělých osob špinavým oblekem a obuvi. Vynocce urozená paní Františka hraběnka se Starabergu, sama s dít- kami svými rozlila dary chudým. Radost sálila z očí podarovaných. Co jediná ruka dovede spo- sobiti štěstí! Kde Pán Bůh odpusti naší hraběcí rodině, co chudíne prokázala!

Ze spolku sv. Ludmily v Čáslavi. Vy- roční valná hromada konána byla v zasedací síni radnice v neděli 23. ledna a přítomnosti 135 členů. Především př. vrchní inženýrová Heyerová po krátkém uvítání udělila slovo vdp. děkane Jos. Poltovi, který podal správu o činnosti výsoce dů- ležitěho a blahodárného spolku tohoto za uplynulý uplynulý rok. Vedle nečíslných menších nákladů, kterými spolek přispěl k osvětě chrámu Páně, svátostní smírky zaslané, že přispěním jeho obno- vony byly všechny křesť. koleje města a restaura- váno bylo dle návrhu architekta p. Hilberta staro- dávné sousoší Mariánské na hlavním náměstí. Při tomto díle seckal se spolek s chvalyhodným po- rozuměním, o čemž svědčily dary radostné a hojné přispělosti od četných dobrodinců, mezi nimiž za- sluhují zvláštního poděkování spasilomyslné dámy. Ku konci pervabazuje vdp. děkan přítomné, aby i v příštím roce měl spolek vykonati se činnosti co nejokvělejší a nejzákladnější. Po schválení této správy podává komisar p. G. Bayer za svoji choť správu pokladní. Celkový příjem činil 2372 74 K, výdaj 1160 81 K, zůstává čistého 1209 93 K. Všechny výdaje položky doleány jsou styra- žami a kádně revidovány. Fond na oprava kaple pod vlti dostupný vlti 2024 40 K a bude hned při dohánění restaurace chrámu Páně přikročeno k obnově starobylé této kaple. Jelikož se někde k vypracování jednotlivých položek nechtěli, byly jednotlivě vedené díky schváleny a př. pokladní

dáno absolutorium. Při volbě nového výboru avo- lovaly byly pp. K. Mamy: Bayerová, Bachová, Čad- lová, Heyerová, Chudebová a Nebodáňová. Po u- končení volbách projednávány byly volné návrhy, z nichž přijaty byly všeobecným souhlasem návrh p. Radilové, aby čimrti členky osazenstvo bylo vždy spolkovou posilici, aby se mohl spolek korporativně pobíru účastniti a návrh vdp. děkana, aby povole- len byl náklad na potírání nových bílých dalmatic ku slavaostem příležitostem. Po projednání vol- ných návrhů byla schůze domovem vdp. děkana skončena. — Tichá, uprostřed ruchu života vetej- něho takřka se strácející práce spolku sv. Ludmily má při ospatných zasedáních pěstředcích našich chrámů zvlášť pro městský patronát význam ve- liký. Les doufati, že i nadále setkávati se bude s těmi sympatiemi, jímž tědila se již od počátku svého působení přes všechny ty v taji se skrývající i veřejné obtíže se projevující výpady proti její podnikání. A k tomu spolku sv. Ludmily přejeme hojného zdu!

Potěhy v Čáslavi. Skupiny naší mlá- deže horlivě jsou činny, třebaže v novinách o nich málo zpráv. Všecky skupiny každého měsíce pořádají pilné členské schůze. Též vý- roční valné hromady byly pořádný již téměř všude. Na valnou hromadu v Adamově, v Bra- čicích a 30. ledna do Březí zavítal náš prote- ktor vlp. Maximilian Smrčka, kaplan z Potěh. Na této valné hromadě měl vlp. M. Smrčka krásnou přednášku o tisku dobrém a špatném a o důležitosti organizace katolíků. V této sku- pině hoši se cvičí v řečnění; na příklad velmi pěknou přednášku měl při poslední schůzi druh Hurt. Ke konci schůze vybízel vlp. M. Smrčka všechny přítomné (200 mužů a žen z místa a okolí) ke svornosti a lásce. Nato po- děkovala družka Tonička Klemáková jménem skupiny a všech katolíků v krásné řeči vlp. M. Smrčkovi za vše, co pro katolické hnutí u- dělal. Pak předneseny od družek krásné básně, zazpívány některé národní písně a zazpíváním „Kde domov můj“ a „Hej Slovane“ tato schůze skončena. Na plesu katolické mládeže v Potě- hách pro kat. ústav učitelů v Bubenči vybráno 4 K a na hasičském v Bračicích 3-10 K. Sku- pina mládeže v Bračicích z čistého darovala 10 K na millionový dar Ústřední matiči, a 10 K na katol. ústav v Bubenči.

Další. Letošní krátký masopust vykazuje poměrně k jiným letům více zábur: hospodářský, hasičský, křesťansko-všeoborový, ochotnický — a snad i sokolský — a merendou se skončí. Maso- pust zahájen IV. plesem katol. hospodářské besedy „Svornost“ dne 6. ledna. Ačkoli téhož dne pořá- dala čtenářský spolek „Halek“ akademie (která snad měla se čísti odvrátiti obecnost od účasti na onom plesu), nicméně ples katolické besedy dopadl v ohledu mravním i hmotném neobyčejně příznivě. V neděli dne 23. ledna mělo Všeoborové sdružení křesť. dělnictva svůj I. ples, jenž takéž hoností se může úspěchem mravním i hmotným. Zábur na obou uvedených plesích byla srdečné neanocná; žádné škrobenosti, žádné vyvyšování nebylo, tak že byl všeobecný hlas účastníků, že ony dva plesy náležejí k nejšťastnějším plesům místním. Všem p. t. účastníkům obou plesů vo- láme: Dá li Bůh — za rok na shledanou!

Kutná Hora. (Návštěvy cizinců). Podle výřahu ze zápisů knihy cizinců hostila staroslava Hora Kutná v roce 1909 17 509 návštěvníků, kteří sem zavítali ku prohlídce proslových historických památek. Do počtu toho zahrnouti dlužno 217 hromadných návštěv různých škol a vzdělávacích ústavů. Rok 1909 byl po obnovení velechrámu sv. Panny Barbory a Vládkého dvora na návštěvy cizinců nejbohatším. S potěšením lze uvést, že i rok letošní dle přiblížení již nyní docházejících bude rokem představených hromadných návštěv a vý- letů škol.

Manamé agrární mánilí a podvábění v Bělé a Přelouči. V pardub. „Neodvlných listech“ objevil se zase článok od známého dopi- sovatele z Bělé. Stala se dle volně myslící hlavy jeho hrozná věc. Dva pp. učitelové zdejší odvábili se jíti také na divadelní představení, které sehrála bukovská katolická mládež. Takový náčin se u nás neodpouští. A proto známé tři hlavy, z nichž po- náší obci rozlévá se záře do té klerikální tmy, zasedli k poradě a jeden z nich, namořiv si pero v známém bledákem „akváriu“, sedl si za psu a strhal celé divadelní představení katol. mládeže, jak jen ma „volně“, od pece rozpálené fantasie napovídal. A tato „pravdivou správu“ připsal na vrub osm dvěma pp. učitelům. Zajisté charakteru- tal to jedním, jevící velkou inteligencí, kterou se plesat stále ohání! Když pp. učitelové dostali do ruky osm list, opravdu litovali dopisovatele, jak se snížil a sami nařinacím pověděli, co list oba- huje a veřejně prohlásili před nimi, že by nebyli ani schopni napsati takovou dlouhou leš, protože s divadlem byli spokojeni a jako všichni přítomní dobře se bavili. Věříme rádi čteno pp. učitelům a děkujeme jim, že jsou k naší straně spravedli- vými a jako charakterních lidí budeme si jich vážiti. Osoba pána, který za psu přel správy s naších schůzí, máme již dávno s „Neodv. list.“ Trochu fantazuje a s toho dostává náohvny vstupu proti všem katolickým. Tu tuu kleri-

kální, kterou tu udělal Dr. Šale, se a nemohou naši pokrokové svými lampičkami rozpáti. Po- sváli si i jakousi „elektriku“ až s Hradce a nebylo to nic platné. „Tmy“ spíše přibývá, než aby jí ubylo a to je přece k sloti. A slobí se pokrokové opravdu a hledí sálit každého našince, jak jen mohou. Kdo na př. s klerikálů jen poněkud není proti „klerikálům“, nedostane ke správě ani zlámanou vatečku, kdyby třeba hlady umíral. Jeden takový nebožák prohlásil, že k vůli tomu, že hlásí se ke katolické straně, musí se snad vystěhovati z obce, kde šil už jeho praděd. To je asi ta pravá volnost smýšlení, o kterém pokrokové tak rádi mluví. Stará ržbota, kterou se lidé straší, byla ještě rájem na semí proti tomu, co zakusí upřímný katolík od pokrokové a agrárníka. „Zašit bez milosti každého, kdo nejde s námi“, jest jim heslem a skutečně tak si počínají. Doklady jsou po ruce. A postupuje se způsobem přímo ďábel- ským, aby se ubohá oběť nemohla bránit. Pomocí svých lidí šívou našince s tím úmyslem, by je pak mohli pro nějaké ukrapané slovo vláčet i před soud, jak nedávno se stalo, ale dosud vždy jim sklaplo a s dlouhým nosem a lehčí kapsou od- táhli. A přece i v takovýchto okolnostech hnutí naše roste. Katolík stojí pevně, i když se na něho všichni vrhnou. Kdo ho sili? Myšlenka, že bojuje a trpí pro své přesvědčení. Takových katolíků s přesvědčením máme u nás již více. Dej Bůh, aby jich přibývalo stále. Pak naši pokrokové a jimi vedení liberální agrárníci jistě umlknou, blíhavé lampičky jejich pohasnou a zasáhí u nás slunce spravedlivosti — Ježíš Kristus. Někteří sorganice.

Ze Nové Páky. (Změny osobní u okr. hejtmanství.) O odcházejícím p. c. k. okres- ním hejtmannu Dra Peckovi otičkujeme k vůli nestranosti objektivní posudek mladoces. Hřt. Obsoru: „Okr. hejtmann p. dr. Boh. Pecka v Nové Pace pověřen byl správou okr. hejtmanství v Kutné Hoře, kam v několika dnech se odeběr. Správu polit. okresu novopackého vedl od 1. Hjna 1903, kdy okres ten byl zřizen a získal si nepopíra- telné zásluhy o kulturní jeho povznesení. R. svoji školství i ústav kulturních nalézal v něm vždy horlivého a účinného podporovatele a také v obo- rech národohospodářských byla účinná jeho pod- pora patrně znatelnou. Každý podnik, ať kulturní ať ku povznesení blahobytu směřující, nalézal v p. Dra Peckovi upřímné podpory a nejsou ojedině- lými případy, že mnohé blahodárné zařízení sám vyvolal v život. Také školství odborné a sahy po vzdělání průmyslovém mály v něm podnikavého přítele. Z doby poslední známa je také jeho vy- trvalá a obětavá činnost, směřující k odkoňování krajiny v okrese hofickém, postižených hrozou živelní katastrofou ze dne 12. září m. r. Škoda, že ma nebylo dopřáno, aby za jeho správy čin- nost ta korunována byla zdárným výsledkem. Ochotně a rád dbal o kulturní i hospodářské po- vznesení svého okresu více, než ma úřad jeho ukládal a to je opravdivou jeho zásluhou, kterou mu ani nepřítel upříti nemůže. A při nynějším větru z Vídně který politický áředník český neměl by nadbytek nepřátel? Přejeme p. okr. hejtmannovi, aby v novém jeho působení potkaly se sahy jeho s takovým porozuměním, s jakým je sledovala v nynějším jeho okrese ona část obecnosti, které nejde o prádný, frásotivý bombast, nýbrž o sku- tečnou a poctivou práci!“ K tomuto spravedlivému posudku připojujeme i my rádi slova uznání a díků, že jak svým úředním působením, tak i pra- videlnou návštěvou chrámu P. snáhl se působiti ku duševnímu i náboženskému povznesení zdejšího města i kraje novopackého. Správu okr. hejtmanství novopackého pověřen byl vrch. okr. komisar p. Oldřich Kozlaneky, který přebíh do- sud při okr. hejtmanství v Rokycanech. V pos- ledí dne 7. února pořádká ářednictvo zdejšího hej- tmanství vedřek na rozloučenou se svým chelem v hotelu Mackové. — O sroťánci rozepsaly se zase jednou jičínské Pokrokové listy a z nimi Pochodeň hofická. Copak se stalo tak hrozného? Nalezlo se tam dvěe choutek přímo perversních, které často se sirotčince uteklo, pod cizím jmé- nem se udávalo a zase zpět přivedeno bylo. Bytí usvědčena z krádeže, utekla dne 14. dubna m. r. a více se nevrátila. Při výlechu priznala se k různým nemravnostem, páchaným nejen ve světě, (ku př. s konduktorem na dráze!), ale i s jedním chlapcem ze sirotčince, který byl i soudně potře- stán. Za to za všechno je ovšem zodpovědná správa sirotčince i místní duchovenstvo, které prý hor- livě navštěvuje tento ústav a přece tomu nedo- vedlo zabránit. Mily p. dopisovatelé, jste-li žna- tým mužem (a dle znalosti poměrů v sirotčinci se zdá, že ano) a máte-li rodinu, může se Vám ještě vřelice přitrefit, že si nebudete třeba vě- dět se svým dítětem rudy. Stráče-li vnu na p. faráře, který tam jde jednou za čtvrt roku spo- vídat a je členem kuratoria, které za celých 6 let nebylo ještě svoláno, aneb za druhého knze, který tam chodí jednou za týden spovídat, pak bychom Vám museli říci, že soudíte poněkud nespráve- divě. Nejvíce Vás asi páli, že zdejšímu horlivé- mu knězi, které často a včas plní povin- nosti své, nemůžete nic špatného vytkat a proto musíte v potu tváře a s nadlidkou námahou hle- datí, čím byste je pošli. A háset špinou po ctihodné osobě za všechno její námaha, ku které se málo které světské děve může odhodlat, to

sedm let. V úterý dne 27. ledna bylo
odhlaseno k ústřednímu sdělení
o Bulharsku, k dočasným záležitostem
a 10
do záležitosti na různou dobu. Ústřední
průběh bulharské podání tureckého vyslance
v Sofii resoluci, v níž žádají, aby tresty byly
směrné nebo smírné. Bulharský národ
v krajině rozehrává přípravu se k válce.

A volal myslitelé — jako by se sedě
nie dlehlého! Kdyby se francouzskému nebo
italskému lidu náleželo na kafi oko, vzbu
ti lidé celý svět. Navíc, jak působil lidov
ský tisk děsem řádu několik let pro Drey
fusa, jak až deset let se dají pokusy o vy
svoboznění Hilnerova? Co na tom však lidům
záleží, že se v Makedonii katangje tisíce Bul
harů se Mladotarci sledují barbarskou poli
tiku vyhlazovací? A teď si představte ubo
nost a prorockého ducha hlavy syna Heliova, který
napel, že Turecko zaručuje všem lidem opo
bí svobodu a rovnost všech a že „přímý
kmen lidský“ se stane krystalickým bodem
osvícení národů balkánských!

Velká reklama pro Jidáše Iška
riotského. Archa na Smolchově připravuje na
den 12. února dramatickou báseň „Jidáš Iška
riotský.“ oprava už předešlá dělá kus ob
chodní reklamu, sděluje, že tendence kusu
je protiklerikální. To se teď vyplácí. Mohli
za potlesku pokrokové Machar chváliti Nerona
a jiné římské katany, proč by zas jiný ne
spekuloval na ignoranci „pokrokové“ omývá
ním Jidáše? Redakce posílá řediteli Smolcho
vských divadel a autor p. Fossil titěné př
play, v nichž jest výzva: Byli bychom Vám
vámí zaslání, kdybyte nám mohli sdělit
adresu někoho, kdož by ve Vašem městě pra
coval — se kromě — pro návštěvu odpole
dních představení „Jidáše.“ ješ hodláme uspo
řádat pro venkovské návštěvníky. Naposledy
si zřídí snad umění Fencilovo placené agenty
pro nejnovější umělecké zboží prima kvality.
A tak některý pokrokový žurnalista „10 K
i více“ vydělá si denně dílou agenturou. Za
10 ziskových hlav už třeba korunu dobrá.
Už nyní jest vydán cenník míst. A redakce
se sděluje dále: „Chť-li byste byli té ochoty
(jak umělecky řečeno!) a v práci nám pomá
hati tím, že byste v každém čísle svého ča
sopisu otiskovali správy, ješ bychom vám do
dali, raše na snaze souhlasu zaslati nám
číslo, v němž připojena správa bude otiskána.
Prokázáte tím velkou službu šíření pokroko
vého názoru. Dle přání zaslati bych Vám i delší
pojednání o době Ježíšově pro senileton nebo
závěrečnou přílohu. Nežeba podotýkáti, že volná
sedadla k představení „Jidáše“ budou Vám
k dispozici.“

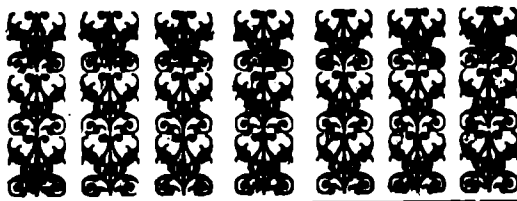
Zkrátka apel jasný: Pokrokový literát,
sedni k plné míře! Já ti dodám rozumu a
„volné myšlení“ sám. Než se trápit hlubokým
studium? Pokrok občanský anebo a rychle
odevzdáním seniletonu (třeba načteného) sa
zečím. Na reklamním listku čteme také: „Vkus
ná tiskopis za ceny mírné dodává
a pak: „Vojenská kancelář Janouškovce . . .“

Teď jest otázka, do na taborech volac
myšlenkách obchodní reklamu řeknou krehy
umělecké z Národního a Vinohradského diva
dla. Či budou nucena tato divadla vyřizovati
si obchodní cestující, kteří by po českých ve
středě předpřevolali po domcích čestí některé
opery k vůli reklamě? Patrně aspoň, že vy
stavá síla konkurence. Tu máme též jeden
světý doklad, proč skutečné umění má sa
a nás vyplácí. Bernarský buben reklamy do
vade strhnout celé davy od čistých středů a
mění do míst, kde se lidé hodné zasmějí a sobě
kde se ukolí jejich fanatismus.

Politický přehled.

Sněm království Českého konečně svolán.
Ve čtvrtek dne 3. t. m. byla první schůze.
V poslední chvíli při obhlášení zasedání sněmu
všně se na obou stranách vyjednávalo. Sněm
svolán jest přes to, že se národnostní tábory
nedohodly. Svolání sněmu jest prý za nynějších
okolností pouhou formalitou a sami Němci po
važují osud českého sněmu za spečetěný.
Němci diktují, že připustí skutečnou práci na
sněm, až Čechové svolí, aby předem byly
projednány něm. národní požadavky, a aby
Čechové v příslušné komisi ukázali předem
svou blahovůli k něm. požadavkům. Přes to
i mezi samými Němci jest nálada „amfivysilí“. Ústý
dr. Eppingra prohlásil, že nebudou proti
vyřizení pivní dávky, osvobození osob. daně
z příjmu od přírůžek atd., což jest zájmem
obou táborů, ale nesmí se to považovati za ú
stupek Čechům.

Dr. Krámal hrozí. Na schůzi v Hótiích
pravil dr. Krámal, že nedělá se dělnost če
ského sněmu doplnit po dobrém, pak že musí
byti doplněna po zlem. Sněmovní většina po
stará se o to, aby, jak se pracuje na Hráde
radě, pracovalo se i na sněmu zemském.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Král.

Založen r. 1882.

Akcevní kapitál: Rezervní fondy:
K K
10.000.000.— na 1.000.000.—

Stav vkladů

31. ledna 1910 celkem
K 28.020.700.—

VKLADY

4 až 4 1/2 %

dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce.
Stavební úvěry.

Filiálka v Samboch.

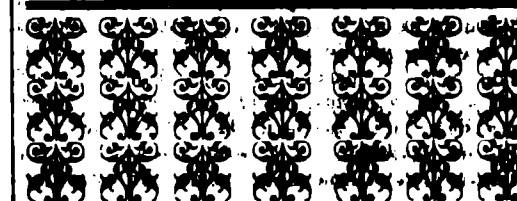
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní
a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

Předst. o sněm ministerstva. Plova Korre
spondence tvrdí, že se sněm dle jen jednání o
tom, lze-li vytvořiti pevnou parlamentární vět
šinu. Dojde-li k jejímu vytvoření, pak ovšem
přijde parlamentární vláda — a té se něm. li
berálové bojí, poněvadž vědí, že v opravdité par
lamentární vládě musí býti strany většiny na
stoupency dle poměru svých sil. Něm. liberálům
nešlo nikdy o pořádek v Hrá, nýbrž jen o to,
aby měli hodně ministrů. Pokud jde o mini
stra jihoslovanského, bude rozhodovati, zda
Jihoslované budou částí parlamentární většiny
či nikoliv.

Události v Uhrách. V uherské sněmovně
dne 28. ledna velkou většinou přijat návrh
Justthův, jímž se vláda vyvoluje nedůvěra a
návrh Košutův, v němž se žádá zřízení samo
statné banky. Nato hr. Khuen císařským nazo
něním sněm odročil do 24. března a podal
žádost za propuštění. Ale mocnář demisi u
herské vlády nepřijal a vyslovil zásadně souhlas
s návrhy vlády v přímé rozpouštění uherského
sněmu. Hr. Khuen-Hedervary činí přípravy
k volbám. Jako ministr vnitra vstupí v každém
komitatu ve styk s několika vlivnými osob
nostmi, aby vyšetřil náladu obyvatelstva. —
Po přestání odročovacího reaktu uherská
sněmovna schválila velkou většinou návrh,
kterým se zakazuje poplatníkům platit daně
vládě neústavní, které se také poprá právo
k uzavírání obchodních smluv.

Mezi Rakouskem a Ruskem víc a více se
poměry zlepšují. Mezi oběma státy došlo také
k dohodě v otázkách balkánských. Dle správ
z Italie arcivévoda František Ferdinand v ú
noru přijede do Petrohradu, kterážto úřední
návštěva bude prvním krokem ku přátelskému
sblížení obou Hrá.

Zmatky v Turecku. Sotva že poněkud u
stoupilo do povadí mloženství v budově
sněmovní, doháněl již zase správa jím, která
svědčí o zmatech v Turecku. Bratr ministra
spravedlnosti zavražděn a dle prý omylem,
vražedný útok platil vlastně ministru správe
dnosti. — Vojenská opatření Turecka na kra
nicích bulharských a připravovaná mobilizace
části turecké armády anepokojují Bulharsko.

Zprávy organ. a spolkové.

Valná schůze křesť. sociál. spolku
pamí a dívek „Anetka“ v Hradci Král.
Valná schůze křesť. sociál. spolku pamí a dívek
dr. Keryl delší řečí, v níž asistoval radě spolku
a charitativní činnost spolku v uplynulém sprá
vním roce. Jednatelská správa podala četné do
klady pro zahajovací řeč. Poté následovaly
záležitosti přednášek, spolek členů se činnosti
agendy katolického sjedná v srpnu, podníkl po
st do Smolova, rozděl mezi chudé děti v nemoc
nici 196 K a za pohřebem vyplatil 145 K. Míst to
ostatil úplně jednoho sirotka a připravil vstřední
náhlku služebným děvčkám, v petrohradě souve
dělům. Kolem 450 K bylo věnováno dětem
těmto. Pokladní správa vykazovala náležitou
rovnováhu ve spolkovém hospodářství, tabulka byla
přijata na milé vědomí. Volbou bylo pověřeno
několik osvědčených pracovníků ve spolkové činnosti.
Za předsedkyni zvolena byla p. B. Hobaková,
když dosavadní zasloužilá a obětavá předsedkyně
p. M. Rosová pro chorobu, dle své vůle se vzdala.
Do výboru byly zvoleny: p. B. Jirčková (náste
předsedkyně), p. M. Rosová, p. R. Neshová (jedna
telkou), p. A. Kienlichová (zohledně), p. E. Urbanová
a al. A. Eglová (knižnicí), p. Z. Rosková,
p. J. Smolčková, p. A. Šedová a al. Míst za
náhládnice: p. M. Kadavčková a al. A. Černá.
Revizorkami: p. J. Dvorníková a al. J. Hrdková.
Při volných návrzích byly některé věci spolkové
záležitosti upraveny. Spolek „Anetka“ za
sluhuj všemohoucí a neví pochyby, že dle
též poropčení v kruzích, pro které byl založen.
Zda, Bůh!

Vševlád. sdružení křesťan. dě
nětva pro království České odbyvalo dne 2.
t. m. valnou hromadu, na níž po čilé debatě
287 hlasy proti 47 rozhodnuto, aby sídlo sdru
žení zůstalo nadále v Hradci Králové. Odpo
ledne vsdp. dr. Šalá měl velice vřátivou, bla
bec, promyšlenou přednášku o sociálním po
jišťování dělnictva, která vyvolala v valném
sájnem. Přítomný křesť. poslanec p. V. Myš
livac pak přičinil některé věcné poznámky, kon
nějším stadiu otázky pojištění. Právě katolické
poslanci to byli, kteří otázku tolik patřivou
němžji a prakticky hnují; oni mají záležu o
to, že sestaven permanentní výbor k uchová
ní záležitosti pojištění. Valná hromada skon
čila před 6 hod. večer; požitkem z předse
dajícího p. Břuska k čilé práci dlel. Dle
dělnictva, odvětvá sdružení odcházejí do Sv.
otci a episkopátu v ruce Jeho Exor. biskup
biskupa, Jeho Míst odpověděl na dotazy
otcovskými slovy: „Dělníci jsou lidé, kteří
přesahují“

Petrkov. Dne 28. ledna bylo v Petr
kove „Anetka“ organizace v čestě tábora

Casev úvaby!

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové, z vlastních rozsáhlých školek, obzvláště: smrk, borovice, modřín, jedlí, akát, dub obyčejný a americký, borovice černou, hedvábnou, tůje, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, jilmy, buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé ploty do parků a t. d. — Balení do mechu zdarma, koše v ceně výroby. Žádejte ceník, který obsahuje krátký a jasný návod pro neodborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží skoro jen za cenu zboží nákladního.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 8., str. 32)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpřehledněji pracované, přesné ladění, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pousdra, podbradanky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboje jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se radí. Správky se rychle vyřizují.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelánský poplatník, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Soběinám

prospějete, objednáte-li viněné látky, plátna, šitinky, látky na roby, soupravy, salonní čarmitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

Varhany

systemu
pneumatického,

evropská i americká harmonia

v každé velikosti, krásného a lahodného hlasu za ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií

v Rychnově n. Kn.

Opravy,

přestavby a ladění.

Žádejte rozpočty a ceníky, jež zasílám zdarma a bez závazku.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

chrámové jesle

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšeně se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje

50% úspora petroleje.

K použití professorem dr. Erhardem Langem vynalezeného

REFORM-PETROLITHU

může jeden každý svou obyčejnou lampou petrolejovou, bezě větší mechanické změny docílit světelného výkonu 70 normálních svíček, jakýž poskytuje

žárové světlo plynové.

Návod: —

Vyčistí důkladně lampu, vtáhne nový knot, vhodí jeden náboj „REFORM-PETROLITHU“ do páne petrolejem naplněné a po 6-8 hodinách docílí nejkrásnějšího světla, jako žárového.

Po provedení lučebního rozboru vyjádřili se věhlasní odborníci o tomto výrobku, že jim vyvolané světlo nikterak neodráží čirý oční, a že je tudíž i se stanoviska zdravotního důleže vřele doporučiti.

Nebezpečí výbuchu vyloučeno.

Před bezoennými padělkami se varuje.

Cena původní zkoušky, dostatečně asi na 6 neděl a obsahující 10 nábojů, 1 korunu. Původní balení stačí na několik měsíců.

40 nábojů 3 koruny.

Kdo zašle předem 1.— K (také v poštovních známkách), obdrží 10 nábojů franko (vyplacené) na každou poštovní stanici.

Prosí se o sčítelné psaní adresy, aby se mylky nestaly.

Hlavní sklad
pro Čechy,
Moravu a Slezsko:

Eduard Zlatý, Teplice-Šenava (Čechy).

Překupníci za značného výdělků se hledají.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 5.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

„Studentská Hlídka“, nejrozsáhlejší časopis studentský, zabývá právě druhý ročník. První číslo vyšlo v nové úpravě s velice bohatým obsahem: K pravdě, Základy sociálního pojištění, Ze studentkých zápisníků, Ideový obsah snah unionistů, Vedou vědy přírodní k nové? atd., ukázky básnické, ubírají věstatik vysokoškolský, středškolský, slovanický a kulturní. Prosimе přátelé a známé, aby nám laskavě udali adresy těch studentů, kteří ještě nejsou našimi odběrateli. — „Student. Hlídka“, Praha-II., Vofšilská 1.

Dr. P. Hartmann. Zase nový skvělý doklad, že právě náboženství unášel mysl umělcovu do sfér nejideálnějších, že lidé zbožní vytvořili díla nekonale krásy. Františkán Dr. Hartmann uvedl svým skladatelským uměním do velikého vzrůstu přední hudební odborníky současné. Narodil se r. 1865 v Salurau v Tyrolsku. Od r. 1879 jest mnichem. Při dirigování svých oratorií klidil všude vavřiny. Největší slávy dosáhl v Americe. Jeho koncerty v Novém Yorku a B. stonu byly navštěvovány celkem 200 000 posluchači. Za listky na poslední místa placeno tam bylo až 50 dollarů. Pronikavé úspěchy klidilo jeho umění i ve Španělsku, v Rusku a Anglii. V Miláně uspořádány čtyři koncerty za sebou. Hartmann dostal celou řadu nejvyšších vyznamenání, jest také členem královské akademie v Římě. Mimo četné drobné skladby složil oratoria: Sv. František, Sv. Petr, Sedm slov Krista na kříži, Smrt Kristovu a polské Večeri Paně. Hartmann ide zcela originálními cestami. O posledním jeho oratoriu napsal německý denník „Germania“, že takové dílo nebylo napsáno od doby Lisstova „Krista“. Proto zajisté i umělecké kruhy české s velkou radostí přijali zprávu o Hartmannovu zavítání do Prahy.

Kulturní jiskry.

Ošetař „Národní Politika“ uel se býti národní, proutím jen v románové příloze. Počala totiž po celé řadě krátká a ciziny konečně vydávati román českého autora Bohumila Brodského „Záhady života“. Čtenářstvo Národní Politiky, jejíž čtení náklad obnáší až čtvrt milionu čísel, mělo dávno žádati na tomto denním listu, by podporoval českou tvorbu v románové příloze, a dával jí přednost před bezcenným brakem detektivních a jiných románů. Co náležitých a krásných knih českých i starších, stojících mimo právo autorské, mohla Národní Politika za svého 28letého trvání rozšířiti v národě! Jest si přáti, aby počátek ten stal se trvalým, a zejména, aby očista románové přílohy rozšířila se i na část insertní. —n.

Pokrokový redaktor — pilným pozorovatelem. Dne 12. ledna konáno v Olomouci přelčení proti odpovídajícímu redaktoru „Pokroku“ Jar. Němcovi. Redaktor žalován sedmi slečnami, posl. Konečným, obchodníkem Jos. Palatinem a jistými pro nestoudných 12 článků, které svou sprostotou, napadáním počestnosti dívek a jinými výtlasky zarážely každého slušného člověka. A jak se redaktor hájil? Uznal, že články ty jsou nestoudné, ale prohlásil, že se 12 těch článků nečetl ani jedného. Věru tu mužinec neví, má-li šasnouti nad „brdinstvím“ takového pokrokaře či nad jeho „obesřetnou pokrokovou“ půl. Prý článků těch proto nečetl, že je psal inteligentní člověk! Tak! Jako by nevěděl, jakou sprostotu dovede vychrliti právě massový fanatik z kruhů inteligentaich. Nezná „Pokrok“ surové výrazy Macharovy a J. dovy? A nemluvil s nim nikdo po otitění prvníh článků o „jemnosti“ těch výpadů? Byl tadiš přesvědčen redaktor, že i další články jsou slušné, protože vyšly z pera inteligentova? Jak si představití skutečného redaktora, který o nestoudnosti těch článků ví teprve před soudem? Tu jest viděti v plném světle brdinství těch lidí, kteří tvrdí, že katolicismus oslabuje energii, že vede k „babeké povaze.“ Trypaníci posmívají se skutečným důstojným rytířům. Nyní pokrokářský tiak otírá se neomalou o katolického hrdinu Hlišku. Ale zajetého rytíře Jar. Němce nespokojí žádný pokrokový list. Když redaktor „Pozorovatele“ byl vláčen před soud od dra Bartoška pro vyslovenou pravdu, přejvil statečnost zcela jinou. A nyní se strachu před kriminálním redaktorem pokrokářským od-suzuje nezánné články, za které měl si vsiti zod-povědnost a chytá se stěbla. „Pokrok“ pokálel čest mnoha lidí, vyhanl se žádnému důkazu pravdy. A tak redaktor odsouzen pouze pro za-neobdání povinné péče. A teď se máže tlouci do řidi nevinných veselé dále.

Kulturní poměry v Itálii nelíží se mnoho od francouzských. Kterou zemí snadnou ovlá-dati sednají, tam pod blyskavými rakétami prázd-ných hpal smáhá se teobota a zlotinnost. Soudece Majetti, známý svou velikou péčí o propaštěné trestance, uvěřuje tuto statistiku. Roku 1891

bylo v Itálii odsouzeno celkem 3606 dětí v státi mezi 9 a 14 lety; r. 1900 zvýšil se počet mladí- stvých zločinců na 5254; nyní však v r. 1909 počet jich stoupl na 10 768. Ještě hůře to dopadá s provinilci v věku od 14 do 18 let. Roku 1891 bylo jich odsouzeno 14.287, r. 1900 19 415 a nyní 35.023. Tedy v necelých dvaceti letech počet mlá- distvých zločinců při všem šíření a podporování „volné školy“ se téměř strojnásobil. Ovšem k to-mu všemu důlnu uvážit, že většina zločinců od mládeže spáchaných pro různé polehčující okolnosti potrestána nebyla. A již počet odsouzených jest ve-lice vážným svědectvím o postupu moderní kultury.

Klerikalismus. O nenáviděných a jako zvět- štrvaných „klerikálech“ francouzských vyjadřuje se člen pařížské akademie Xavier Marnier takto: „Klerikalové! Avšak Francie nemá služebníků věrnějších a horlivějších, nemá služebníků, kteří by byli více přispěli k jejím úspěchům a jisto ve dnech hrůzy by se ukázali ušlechtilějšími. Vidíme je první běžeti na pomoc při požáru a při po-vodni, první na bojišti v raněných, první a často ponese je samotné u nemocných v době nákrzy. Oni to jsou, kteří ve velkodušné lásce často na-lézají stále nové a nové prostředky k úlevě ne- štastných. Oni to jsou, kteří zakládají útky pro starce a sirotky, záložny a spořitelny pro dělnické korporace, dílny a noclehárny. Oni to jsou, kteří vydržují školy Bratří a Sester, tyto bezplatné školy pro děti lidu. Mezi těmito pokornými Bratřimi nauky křesťanské jsou učenci prvního řádu, kteří by mohli býti členy Institutu a kteří zcela prostě učí mathematice nebo fysice ve svých chudých školách. Mezi sestrami sv. Vincence de Paula jsou dcery nejvznešenějších rodin francouzských, které svými jemnými rukama připravují léčivé nápoje pro hrubé churavce nebo trpělivě vyklá-dají abecedu dcerušským demagům kteří snad zrovna volají po křemích: „Klerikalismus, to je ten ne-přítel!“ V cizích zemích tyto klerikálové získávají svými ctnostmi čest jménu Francie. Doma sestry sv. Vincence de Paula jsou vydány nadávkám. V Americe, Africe, Asii, všude, kam je vede jich povolání, jsou ctěny. V Cařihradě, ve Smyrně jsem viděl Turky uctívě se před nimi ukláněti.“ — Úsudek poctivého tohoto odpůrce zajisté hodně liší se od úsudku protivníků nepoctivých!

Kde jsou peníze? Zase nový doklad, zda máže za nehumánní cesty kapitalismu církev či jiní lidé! Důležitý útd censorů pro banku rak- uberskou mají výhradně skřtem v rukou židů. Bankovní censor dává dobrozdání, komu se má dát úvěr a komu nie. Rozumí se samo sebou, že židovský censor stará se o to, aby banka posky-tovala laciný úvěr výhradně židům podnikatelům. Censoři banky rak-uberské jsou následující židé: Jakob Eisler, Abraham Elias, Joz. Fleisch, Berah. Friedmann, Moritz Hirsch, Julius Kink, Lazar Haim, Leopold Pollak, Samuel Schloss, Carl Zveig. Před polovinou censorů sami židé! Tato banka ps-kytne do roka židovským průmyslníkům laciného úvěru přes 1200 milionů korun, kteréžto peníze jsou křesťanským feneelníkům nepřístupny. Jak veliká to moc židovstva, když první říšská banka se svými ohromnými miliony slouží v své řadě židům. A jako v této bance tak i ve všech ostatních rozhodují potomci vyvoleného národa. Tak anglic-rakouská banka ve Vídni má v gene-rální radě židy Quido Elbogana, Dr. Maxa Falka, Adolfa Kleina, Moravitzu, Schlossa, Todesca. Di-sponentem banky na burse je žid Rosenberg. Vi-deňský Bankverein má ve správní radě 15 židů. A tak bychom mohli projít jednou za druhou od A až do Z a všude uvítali by nás synové z pokolení Judova. Dobře řekl dr. Lueger: „My Němci ne-máme ve Vídni svou vlastní banku. Všecky jsou židovské.“ — Dvě největší dopravní společnosti v Rakousku jsou v rukou židovských. Nyní pak ještě chce Dunajská paroplavební společnost mil-lionovou subvenci na stavbu nových lodí!

Pokrokářská věda.

Jest známo, jak „Český Učitel“ a jiné „po-krokové ovčiceno“ kruhy šířily nevědecké, pod-vodné vývody pověstného volnomyslenkáře Haeckla. Tak se snežilo barbarickým způsobem vědy k mrakům naší církve a k deptání názorů kře- stanských vůbec. Cokoli některý neumělý fanatik k potírání církevní nauky „objeví“, to se hned přilepí na prapor „vědy a pokroku“, i kdyby to hlouposti přímo dunělo. Markantní příklad obme- zenosti pokrokařů demonstroval podvodník, obchod- příručí Emil Horký. Vydával se za známého po-krokářského redaktora K. Horkého a pořádál „přednášky“. Hned pokrokaři se shromáždovali, k jeho počtě vědírky pořádali, řeč jeho s potleskem vyslechli. Nač o neumyslech „pokrokářských“ mnoho přemýšlet? Kustrbaté koktání bylo „pokrokem“, protože žvanil člověk prohláující se za pokro- kářského spisovatele. Kdyby se byl prohlásil za známějšího pokrokářského spisovatele pražský Pepe, bylo by se mu tleskalo taky.

Proto není divu, že nemyslivci pokrokaři tolik lásky projevíli k protiklerikálním šviadlům Haecklo-

vým. Nyní známý dr. E. Babák posuzuje v „Př- hledu“ spis dra Rádia: „D jiný vývojových teorií v biologii XIX století“, a při té příležitosti dal do závorek fakt, který bude pro naše kulturní dějiny důležitý. Zde jej uvedeme v širší známost. E. Babák píše:

„O Haeckelovi informuje Řád českou ve-řejnost velmi podobně, jako jsem dával já a zač jsem býval hrabě napadán (větší pojednání o Hae-ckelovi mi ani redaktor jedné s nejlepších učitel- ských revuí nechtěl otiisknout se strachu, že by oslabil hnutí — protiklerikální, jenm jsou u nás všechny sběrané dobré): domněnky přírodovědecké vsal doopravdy: jal se tvrditi, že je to pravda, že js u jen atomy a jejich pohyb, že člověk povstal z opice“ atd. (172), „nikdy ho nezviklala žádná poučení, žádná pochybnost“ (262), „hloubky po- chopení, jemnosti, vtipu, nedávry v s:be, slohu, vůbec originalnosti v Haecklových pracích ne- najdeš“ (263), „v útocích na protivníky nezná mezí, (265), „zádný rozbor, žádná diskuse, žádné uvěd- čování, výbrž jen a jen hrubost“ (265), „fanatism Haeckelův vrcholí v nauce o monismu, kterým po- pírá učení církevní, ačkoli proti němu nedovade postavití nic víc, než Strauss“ (288). jeho útoky proticirkevní jsou nemoderu!“ (2:9), „exaktní doba, toužící po vědecké přesnosti . . . učinila si vůd- cam muže, kterému hned z počátku jeho vědecké dráhy bylo dokázáno, že vědomě klamal své čte- náře, že kreslil obrázky věcí, kterých neviděl a upravoval obrázky jiných věcí, aby spíše svědčily pro jeho myšlenku“ (292).“

K tomu poznamenává dne 30. t. m. „Čech“ : „Faktem zůstává, že Haecklovy předsudky, bru- bosti, falva rozšířeny byly mezi učitelstvem v ti- sících exemplářích a byly přijaty jako kus vědec- kého zrna. Sociální demokraté v Německu roz- šířili Haeckla v milionu výtiscích. V Čechách nemohl v tom počtu se rozšířiti, ale fanatismus Haecklův roznese se v tisících výtisků do škol a přibývá učitelů národních a středškolských. Haeckel vítán byl jako vědec exaktní. Proveden tak pravý kopnický kousek v jiném vydání. Šar- latán, falsifikátor, fanatik hodil si učenou flizn přes ramena, a tisíce národních učitelů „pravilo si svůj „evěťový názor“ dle něho a také „názor“ desítiletých dětí upravovalo dle něho. Právě to mrzačení dorostu národa. Právý kus pašionátu katolického.

Když však vědecky a bez předsudku pracu- jící muž dospěje k úsudku, že se zde děje šviadl e Haecklem, a chce opravití mínění myslící části národního učitelstva a napíše p usudek o spisu, který v tisíci exemplářích tmou předandku zastřel okna našich národních učitelů, pokud obýbají ko- leno před modlou „pokrok“ a „evoluce“, pak se odmítne jeho vědecký posudek z toho důvodu, že by se tím „oslabilo protiklerikální hnutí“.

Jest tedy národní učitelstvo dle té „nejlepší učitelské revue“ k tomu, aby předsudky fanatic- kými naplnilo hlavy malíčkových a nedovolilo vy- stříslivání učitelstva.

Zmrzačit hlavy národního učitelstva hrubostí, falsčováním a fanatismem Haecklovým jest „světná práce“. Pravdu o Haecklovi však učitelstvo čísti nesmí. V tisíci exemplářích šířti lež jest zasluzno. Vědecký posudek dá se „na index“. Zde neplatí svoboda vědy, ani zásada slyšet druhou stranu, nýbrž jen jedna zásada: „boj protiklerikální“.

Každá praktická hospodyně bude nyní vařit jen dle

Úsporné kuchařky

Anuše Kejřové, která právě v pode- psaném nakladatelství vyšla. Kniha tato je dílo umělecké, poněvadž za nynější drahoty vařit

levné a chutné

je opravdu uměním; cena knihy je 2 K, vázané K 2:50, poštou o 30 h více. Na skladě v každém knikupectví, zejména v nakladatelství Bohdana Melichara v Hradci Králové.

Hospodářská hlídka.

De sadě ovocných nejlépe se hodí polo- kmeny t. j. stromy, kteréž nízko při zemi se roz- větvují v korunu košatou. Stromy ty záhy rodí, mají ovoce pěknější, rodí více a sklizeň ovoce jest pohodlnější. Také větry neškodí tak, jako stromům

že soudruh katdodenně sbíral s mléka smetanu, líl do mléka vodu, falšoval mléko přimícháním leje, kumaru a margarinu; že do octa líl vodu, ale přece všechno prodával jako potíratelný první jakosti. Umělec vyznal se také v čtyřech věcech: cikorie, fíků, kávy atd. Prodávka Fanny Strömmerová byla obžalována zároveň pro falšování mléka. Obžalovaný Kůhelein se obhajoval originálně. Prý smetanu proto sbíral, aby mléko nezksysovalo. Voda dával proto, aby se tekutina nekasila. Pakličky ranného zboží dával do vlnky, by byly těžší; bylo zjištěno, že týdně průměrně vyprodával k zředění mléka 150 litrů vody. Prodávka se vymlouvala, že musela poslouchati rozkazů svého představeného. — Kůhelein odvezen do žaláře na měsíc, prodávka k 30 K pokuty. Pěkné přípravy pro ráj budoucnosti, v němž by pracovaly celé tisíce takových alchymistů!

Obžalovaný soudruh. Dle správy německých listů v Podmoklech na schůzi zveřejněno prohlášení, že soc. dem. říš. poslanec Reitzner obdržel dar od kapitalistického sdružení hraběcího pivovaru Thunova jako „odměnu za zásluhy.“ Reitzner sice dělníka Moku za to odměnil žalováním, ale při přelíčení byl žalobce odsouzen k zaplacení soudních útrat a Moka osvobozen, jelikož nabízel důkazy pravdy.

Španělští jesuité rozvíjejí utěšenou sociálně-náboženskou činnost. Na katolickém ústavě pro umění a průmysl, který jest ještě pod jejich správou, založili těchto dnů nový odbor, který se zvláště obírá povznášením blahobyti lidových tříd. Četné madridské osobnosti je podporují hmotně i mravně v tomto díle. Rovněž tak krásně pokračuje madridská dělnická burs, která je založena proti socialistické burse dělnické; mnozí předáci se přidružili k burse katolické! V ní vládne pravý křesťanský duch bratrského spolupracovníctví a jednoty.

Krise sociální demokracie v Itálii. Již od delší doby zápasily v italské sociální demokracii dva proudy, umírnění a radikální. První vedl Taratti, druhý Ferri, velmi populární muž. S počátku byl zápas jenom vnitřní, ale pak se stal veřejným. Zvítězila pak strana mírnější a zastavila radikály. Ferri se uchýlil z činného boje do zátíží. Jeho přívrženci rozvinuli krutý boj proti admirálu a nyníjšímu ministerstvu námořnictví Bartolimo, vytýkajíce mu různé nepoctivé skutky. Ferri odejel do již Ameriky a devět měsíců stávoval tam pomáry osadníků italských. Tu poznal, že by se snadno mohla pozvednouti kulturní a hospodářská moc italských osadníků, ale jen tehdy, když Itálie bude silná. Proto dospěl názoru, že se nesmí srušiti mocnářství, nýbrž že se musí podporovati i zbrojení. Z republikána se stal imperialista a vyjádřil úmysl vetoupati do ministerstva. I obírali se socialisté jeho projevy a zuřivěji jej napadali. To rozčulovala Ferria tak, že ve sněmovně začal pomlouvati své kolegy a vytýkal jim různé zpro-měnění. Proto jej vedení vyloučilo ze strany. Nastala odlika stoupenců Ferriových a v některých městech socialistické časopisy přestaly vycházeti. Nyní jest na křesťanských sociálech, aby se starali o to, aby převedli sociálně-demokratické массы do svého tábora zvláště v jižní Itálii.

Dobrá pověst

pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem, jakož i její všeobecná obliba odůvodňují se výtečnou jakostí výrobků firmy

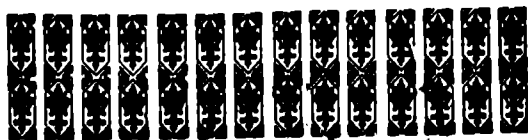
Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento d mácí výrobek co nejvíceji.

den jednou
zkuste mýdlo jadrové od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mýdla s nejruznějšími zvířaty se mu nevyrovnají do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Československá záložna v Praze

Společné ul. 6. P.

přijímá

vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,

4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,

4 1/2 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti vklady *služebními listy* pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný

živnostenský spolek „**Charitas**“ v Hradci Král.,

jenž založen je r. 1908 na zásadě křesťanské svědomosti, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 9 případech úmrtí celkem 11.325 K, zlatav 750 členů. Jak děkované dopisy svědčí, přišla podar vaným podpora v době nejtěžší jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 50 let. *Příspěvek správně každoročně* obnáší 2 K, *sdílené* jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 50 let 6 K. Každý člen se zavazuje, že *splatí při úmrtí* *společnosti* 2 K, jež se vyplácí bez prátehu buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením vybora za svého života označil.

Spolek strádá jmenit pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přitomné případy úmrtí poskytuje záruku svým členům žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „**Charitas**“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rejz, předseda.

Václ. Jenšovský, jednatel.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

podává rychle a spolehlivě veškeré správy obchod. i soukromé, provádí též

půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní bez ručení na měsíční splátky.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům

doporučuje si dopředu veškeré kostelní nábytky a nářadí a to: monstrance, kalichy, cibíky, nádobky, paténky, paděly, svícny, lampy, kaditelnice, křesla atd. *svědčí vlastní výroby*, předním církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni alati a stříbrní nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkazy nasláz na nákladu franko bez závatnosti koupě. *Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.*

*Sklad osvětlovacích stánek a stříbrných blonů, jako: loutek, madonek, křížů, prýmků, náramků atd. z: **Stříbrných prstenů, tabulek, jídelní nářadí** se stříbra pravého i čínské vřady na skladě.*

Staré zlato, stříbro a drakobany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

paříž a cizinců

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporek a kovového nářadí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk se na požádání franko zašlou.

Salonní garnitura

ze 2 pohovek a 4 fauteuilů

sestavující, skoro nová, jest **za 150 K na prodej.**

Dotazy zodpoví administrace t. l.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborní dílna pastířů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých *kostelních nádob* ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejokrasnějšího provedení, v každém *zárku* a ryse církevním slohu.

Vše přenes, čistě a důkladně zhotovuje se v své vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako Blázkou Mléstí revidovány.

Mění nádob jen v ohni státním za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen poselstvem

Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukázk franko se zašlou.

Chudším kostelům možno spáčet bez příplatek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prozím veledůstojné duchovenstvo o láskavou přízeň

a důvěru závodu domácnosti. Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Všeob. úvěrní společnost,
 zapsané společenstvo s ručením omezeným
 v Hradci Králové,
 :: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4,4% až 5%
 úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevnější.

Všem tancechtivým
 doporučuje svůj hojně zásobený sklad
plesových potřeb
 jako: hedvábní, krajkové látky, vějíře,
 rukavice, punčochy, hřebenové soupravy,
 prádlo, kravaty, salonní bílé vesty atd.

Fejgl & Byčičtš
 Hradec Králové,
 Divadelní ulice.
 Kněžské kolárky a náprsenky.

Nepostrádatelnou
nejlepší ochranou
 proti reumatismu

a každému na-tušení všem, kdož jsou odkázaní
 svým povoláním prodávati v chladných místnostech
 neb na venku, jsou naše zvláštnosti pleteného zboží

**s pravé
 velbloudí srsti.**
 Zvlášť doporučujeme obšívky
 na kolena, krytí nohu až po
 kotník, 1 pár K 8—, rukavice
 1 pár K 8—, látku na spodní
 kalhoty a kazajky, 150 cm. ší-
 rokou, 1 metr K 10—; veškeré
 zimní prádlo, břišní pásy, chrá-
 nitka na plíce, na prsa, na záda,
 pásy na ledviny, jednotlivé ru-
 kávy, jednotlivé nohavice, vesty,
 ponožky, přikrývky, stěhvice,
 papuce atd. — Velbloudí srst
 nepodléhá změněm tepla, ne-
 prohřeje ani neprochladí se
 snadno, a udržuje při téle stej-
 noměrnou teplotu. Nový velký
 ilustr. ceník zašleme na po-
 žádání.

Bratři Samkové v Jičíně,
 výroba pleteného zboží.
 V Písní: Školní ul. 8, Říšská ul. 1.

Rozšiřujte „Obnovu“
 časové úvahy!

Jan Horák,
 soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sazenky kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cino-
 zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů ve-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mše rýze křesťanského závedu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Učíte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.

Volejenné látky na taláry.
 Též na spítky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,
 odborný pozlacovač pro práce kostelní
 v Pardubicích,
 doporučuje závod svůj veleúctojnému ducho-
 venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
 a přezlacování
 oltářů, kazatelen, křížových cest
 i veškerých chrámových předmětů, jakož i
 k opravě pomníků, železných
 náhrobních křížů,
 zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
 zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
 nová chrámová zařízení
 v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
 Plány a rozpočty shotovuji úplně bezplatně a
 k ústátnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
 bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po roce a bronzová
 státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Dříve než zadáte
instalaci elektrického světla
 vyžádejte si
zdarma rozpočet
 od firmy
Josef Ježek,
 první královéhradecký a. k. místodržitelství koncesovaný
 elektrotechnický závod
 v Hradci Králové.

Velký výběr instr. a všeob. instalačního materiálu.
 Ventilatory, motory. Zvonky. Telefonny. Hromosvody.

ELEKTROTECHNICKÁ TOVÁRNA
PRAHA FR. KŘÍŽÍK KARLÍN
 TECHNICKÁ INSTALAČNÍ KANCELÁŘ I SKLADY
 V HRADCI KRÁLOVÉ
 PALACEHO TR. C. 359., VEDLE GRANDHOTELU.

Provádí instalace elektrického osvětlení v soukromých
 bytech, krámech, továrnách, jakož i elektrický pohon veške-
 rých závodů průmyslových.

Speciální instalace chráně, iluminace osvětlení oltářů a j. p.

Vyrábí elektromotory, stroje dynamoelektrické, ventilatory, jakož
 i veškeré přístroje, obložkové lampy vlastního systému atd.

Sklad osvětlovacích těles a instalačního materiálu.

Dodává a natísne stroje a přístroje pro elektrárny, provádí
 stavbu elektrovedné sítě a veřejného osvětlení král. vln.
 města Hradec Králové.

Projekty a rozpočty na požádání.

Gráfova kostka
 volejenná
 za 6 haléřů
 vstane i na dále vřeholom
 dokonalejší.

Ve vlastním zájmu žádejte původní krabičky
 10 kusů za 60 hal.

Ku čtení soustáti zavedení

Gráfova kostka 5 hal.
 „jemná“ za
 předtí daleko každou napodobeninu, o čemž
 jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovýr. podnik.
 PRAHA VII. 917.

Uznaný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrývek, keberů a
 heveného nářadí ve výrobních nejstaršího
 závodu v Čechách, a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
 v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru fraško.

Adresování vždy došlovno se vyprobuje.

OBNOVA

Číslo 6. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 11. února 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Vzestup Všeodborového sdružení křesť. dělnictva v Čechách.

Málo vděčné práce ujali se v naší zemi ti, kteří se odbodli pozvednouti odstraňování křesťanského dělníka z prachu ponížení a vymaniti jej z tohoto rudého kruhu, jímž byl svírán v továrnách. Při organizování katolického lidu vyprostiti dělníka z mocné nadvlády široce rozvětvené organizace soc. demokratické náleželo k úkolům nejobtížnějším, nejpracnějším. Ovšem snaha ta náleží k pracím nejzáslužnějším. Byla nalebavou nutností, mělo-li se dokázat, že katolictvo i v Čechách dovede v moderních spleťtých poměrech sociálních dovednou rukou starati se o zlepšení existence dělnictva líp než sociální strany jiné. Katolictvo nemohlo se spokojiti poukazováním, co všechno katolická církev dříve pro vrstvy uhnětené vykonala a že i nyní rozvíjí široce charitativní činnost. Doba nynější kázala, aby postavení odstraňovaného dělníka bylo zlepšováno soustavně, aby se dělnictvu zabezpečila proti roztoucímu kapitalismu práva trvalá. Potřeba takového hnutí plyne zřejmě z křesťanské morálky, která důrazně připomíná, že nejprostší dělník jest šlechtici bratrem v Kristu.

Nestačí-li však ani jiné osvědčování přátelství a bratrství pouhým jazykem, stačilo to tím méně při chudších, jichž celým majetkem jsou dvě zdravé ruce. Bylo nutno přikročiti k drobné, úmorné práci hospodářské, aby dělnictvu byla zjednána mimo podporu mravní i posila finanční. A hle, dělnictvo katolické v celém řetězu trpkých chvil osvědčilo, jaká síla energie a svéráznost v něm trvá! Rok od roku postupovalo k vyšším metám, což konstatováno s velikým uspokojením na valné hromadě, konané dne 2. t. m. v Hradci Králové.

Sdílujeme s veřejností fakta zvláště důležitá. Za rok 1909 přistoupilo ke sdružení nových 2068 členů, takže koncem toho správného roku čítáno řádně platících členů na 10 000. S pohyblivými členy nepravdělně platícími lze odhadovati počet příslušníků Všeodbor. sdru-

žení na 14.000. Snaha o vzrůst členstva ne náležel pouze ústředí, ale rovnou měrou bystrým, uvědomělým členům v odbočkách a skupinách, jímž samy odborové povinnosti již jsou dobrou praktickou školou.

Nových skupin založeno 24; nyní jest odboček 52 a skupin 128. Některé odbočky čítají až na 200 členů. A velice jest významné, že prospívají zvláště zdatně v těch místech, kde do nedávna rudé organizace ovládaly valnou většinu dělnictva nerušeně.

Z mládeže přistoupilo za rok 1909 jiných a dívek 330. Počet zemědělského dělnictva vzrostl jen nepatrně. Ovšem agrární zaměstnavatelům se líbí líp, jestliže toto dělnictvo přijímá rudý karafiát, který se stane brzy na venkově tak hustým koukolem, až z toho bude pro rolnictvo úzko. Agrární listy, jež se dělnictvu zemědělskému před oči strkají, vedou ku všem jiným cestám než do sdružení křesť. sociálního.

Sdružení prodělalo za uplynulý rok více perných stávek. Nejdůležitější byla vysilující stávka kamenodělníků na Skutečsku, která trvala 5 týdnů; čeho žádám sdružení v těch místech nedosáhlo, to po srdnatém obětavém boji vybojovalo naše sdružení. Dělnictvu zvýšena mzda až o 40 procent, docleno ochranného opatření a slušného zacházení s dělnictvem. Sdružení dokázalo, co vlastní dělnickou silou zmůže.

Veliké masy dělnictva našeho účastnily se katol. sjezdu v Hradci Králové. Sjezd ten stal se památným pro dělnictvo zvláště tím, že navržena zde při konferenci zástupců dělnictva říšská odborová komise československá. Myšlenka ta uskutečněna v prosinci v České Třebové na konferenci zástupců Čech a Moravy.

Pilně dbáno i sprostředkování práce. Ruch v konsumních společenstvech stoupl.

V ústředí samém vykonána obrovská administrativní práce. Denně přichází 50 dopisů, nejméně pak 18. Všech zásilek pro sdružení, radakci atd. došlo 10 960; naopak odesláno vedle pravidelných zásilek 4180 dopisů. Kdyby

katci svou v malebný útes, nakroutil kníry a zálibně se prohlížeje v rozbitém zrcadle, konstatoval s uspokojením, «že je jako zoleťtý božík».

A křepkým krokem vykročil z domu, ubíraje se neodolatelnou mocí puzen do obvyklého svého útočiště v zakoušené hospůdce «u Kedlubnu», kdež tak často nechal se svět k pobytu delšímu, než by panické dovolila...

Při třetí sklenici však si vzpomněl na své předsevzetí stran té tchyně a zamyslel se hluboce, tak že ani partie maryláse u vedlejšího stolu zarohatá jej z přemítání vyrušit nedovedla, což všeobecný úžas a údiv vyvolalo.

Konečně uklidněn zvedl hlavu a tůkl se do čela, to bylo jistým znamením, že našel východisko ze svých nesnází — a řekl si pak veselé: «Ano, taková jsem já, matinko — a nechal si dát čtvrtou! Rozumí se tu poslední (od čtvrté počítaje byly všechny poslední)».

Kuchaček byl od onoho večera jako vyměněn. Nosil čisté límece, nové kravaty, dokonce i manšety, a dvakrát týdně mu musila posluhovačka i boty vyleštit. Večer pil jen čtyři (opravdu), maryláse se zřekl, na bombony nesázel, kuřáka, slanečky a karfiol v octě zavrhoval, kouření probílašoval za škodlivé, chodil o půl 10. domů — inu ani poznati jsme jej nemohli. A brzy nato počal večer vynechávat naše schůzky «u Kedlubnu» a scházel pak vždy častěji a častěji, až konečně jsme jej viděli jen dvakrát týdně. A necelé čtyři neděle po tom, co překročil «Rubikon», slyšeli jsme divnou zvěst, že byl viděn v parku s dívkou krásnou velice velmi — — —

Od té chvíle byl Kuchaček pro nás stracen docela. Neviděli jsme ho, nemluvil s nikým, jen ve dvě hodiny čekal toulavě na pokraji sadu, až se objeví ona, a pak chvilku se s ní procházel, patrně vykládaje v zánětlivém svatém celý svůj životopis, své tušby a přání — a dobýváje si tak neodolatelně panenského jejího srdcečka. Neboť zcela dle svého rozhodnutí byl Kuchaček nejprve

se tak obrovská práce konala za peníze (jako u agrárníků), jak velice by vzrostly režijní výlohy! Obětavost ústředí však uspořila veliké náklady.

V dělnických organizacích odebrala se mimo «Práce» každý týden 21.368 exemplářů katolických časopisů; na př. Štůtu 5820 ex., Meče 2900, Venkovana 4180, Jitřenky 830, Práva 496, Obnovy 262 atd. Různých brožur rozšířeno na 92.380. V knihovnách 47 organizací jest na 5315 svazků.

A což činnost podpůrná? Skoro dvě třetiny členských příspěvků, odváděných ústředí, bylo vráceno členstvu ve formě podpory. Celkem bylo peněžně podporováno 3056 osob, tedy skoro jedna třetina členstva v nemoci, nezaměstnanosti, při stěhování a v případě úmrtí. Kromě toho poskytnuta právní ochrana 21 členům a 78 členům podpora stěhovací.

Z pokladni zprávy vyjímáme tato čísla: přijato na zápisné 171340 K, na členských příspěvcích 33.19958 K; předplatné na «Práci» 141177 K, dary 15848 K, tiskopisy 23822 K, agitací fond 6475 K, stávkový fond 125088 K, úroky 2019 K, vrácené podpory 20320 K, různé (uložené přebytky, razítka, průběžné položky) 326909 K, úhrnem 41529 K 57 h.

Vydáno: podpora v nezměst. 689386 K, v nemoci 1362642 K, mimořádné 85 K, podpora stěhovací 31972 K, právní ochrana a pohřební podpora 48080, tisk «Práce» 667007 K, expedice «Práce» 233520 K, tiskopisy 63543 K, slušné dvěma úředníkům a agitace 258595 K, správní výlohy (poštovní, nájem, placení cestovních výloh, kolky, potřeby kancelářské atd.) 588997 K, pokladni hotovost 128638 K, úhrnem 41529 67 K.

Již tento kratičký přehled jasně dokazuje jak důmyslnou hospodárnost tak štědrnou podpůrnou činnost.

Do výboru zvoleni: V. Bíbus z Ústí n. O., A. Dvořák z Kostelce n. O., Fr. Hetflejš z Úpice, Jos. Joudal z Třebchovic, J. Munzar z Holic, A. Pochmon a J. Řiha z Hradce Král., A. Sokol z Chrudimě. — Za náhradníky: F.

k tchyni (ovšem in spe) a vloživ ruku svou na srdce, řekl jí, že touží po krbu rodinném, že její dcera by jej mohla učinit šťastným a že kdyby — a tak dále a tak dále.

A po velké rodinné radě dala tchyně in spe příznivou odpověď; Kuchaček měl nyní učiniti rozhodný krok a dobýti si srdce dcery, jak se mu zdařilo u matky.

Bohužel v tomhle umění se Kuchaček už nevyznal a ač maryláse ve třech a ve čtyřech znal sehrát výtečně — ve dvou se mu nikdy nezdařil. Minul týden, minulo 14 dnů — a dosud žádný výsledek! Ba dokonce se mu zdálo, že «Máninka» nějak tuze pospíchá domů. Sotva přišel, již se otáčela, že prý musí být za čtvrt hodiny zase u matinky. Kuchaček vzdychl, sáhl zase na srdce a vzdychl ještě jednou, pak řekl, že ráno měl hodné zákazník, a než se nadál, byla Máninka z dohledu.

Konečně se rozhodl učiniti rázný konec. Dnes, ano dnes promluví s Máninkou slovo vážné, rozhodné. Ustrojí se do nedělních šatů, odbýl před rozbitým zrcadlem (viz na začátku) toaletu a s tlukoucím srdcem odeběhl do sadu. Ani v tom rozčilení nepozoroval, že jde o půl hodiny později. Prošel parkem — Máninky však neshlédl; patrně nemohouc se dočkat, odešla. Kuchaček, jsa již jednou rozhodnut učiniti «vážný krok», zaměřil zrovna k tchyni, domnívaje se, že tam najde i Máninku a nejlépe tak podporován drahou matkou rozřeší nesnadný ten oříšek.

Leč našel jen tchyni — Máninka prý jistě asi neš čeká. Zakroužil hlavou a divil se, že by dnes tak dlouho se zdržela, když jindy tolik pospíchá domů!

«Ale vy, čtveráku», odpověděl tchyně in spe — «vždyť to přece není pravda; sám to nejlíp víte, že nepřijde dřív domů než někdy v 6 hodin, a budete čhtít mně tekle vyvádět.»

A smála se upřímně Kuchačekovým rozpakům, který, chudák, celý červený nevěděl, zda dobře slyší, a jemuž hrozné podezření vsklíčilo v duši!

FEUILLETON.

Rozpačité námluvy.

«Nic to není platné», řekl si v duchu pan Kuchaček, když se vrátil od svého mládeckého obědu do neméně mládeckého, v brozném nepořádku se nálezajícího pokojíku — «musím se přece jen ohlídnouti po nějaké té tchyni! Jesté než ta kometa přiletí — ať také něco na světě užiju!»

S kterýmž úmyslem si vlezl do dosud neustlané postele — ač bylo nedělní odpůldne a venku svítilo sluníčko až mílo — a blaženě se ušel. Ovšem jako polehčující okolnost nutno uvést, že se vrátil předcházející noci «již» o 1/4 ráno, a že tedy ani slunéčko nemohlo jej od tohoto chvályhodného počínání zdržeti a Kuchaček — chtěl nechtěl byl nucen doháněti, co v noci zanedbal. Jinak, jak z jeho jasného a obsažného myšlení vidno, byl to zcela rozumný a praktický člověk. Věděl dobře, že hlavní věcí není; najít si vyvolenou srdce svého, alebrž že nutno počítati jinde — u tchyně. Ovšem rozuměl se «in spe» (budoucí) tchyně.

A skutečně bylo toto nedělní odpůldne pro Kuchačka tím, čím pro nebožtíka Caesara onen slavný den, kdy se rozhodl překročiti Rubikon, a kdyby měl Kuchaček to štěstí či neštěstí, že by našel svého historika, dala by se o tom napsati krásná kapitola, aspoň na 50 stránek.

Říká se, že po západu slunce vylézají jen netopýři, sovy a podobní tvorové se svých skrýší — ale zdá se, že jest v tomto bodu v přírodovědě ještě značná mezera, neboť i náš Kuchaček, ač do tédné z uvedených tříd zvířeny nepatří, také až v pozdní hodině večerní, kdy již jas elektrických oblohouček zářil v ulicích, probíral se ze svého spánku a pomalu, ale jistě se vyložil pro večerní vycházku.

Jsa již mladíkem asi 37letým, rozložil pečlivě

Vandura z Hradce Král., A. Petr, z Nov. Páky, Al. Menš z Hronova, A. Jiptner z Náchoda, J. Matějka z Hradce Král. — Do dozorčí rady: Dr. Fr. Reyl z Hradce Král., A. Světlý z Třebího, J. Pech z Pardubic, Al. Bechynka z Úpice.

Nyní jen zdatně ku předu dále! Nejhorší překážky železnou energií dělnictva jsou překonány. Z počátku sdružení nenalezalo žádné pochopení ani u mnohých katolíků; nyní předstoupky se rozptylují. Právě při volbách do říšské rady ukázali naši odboráři výtečně, že jsou a jak se zájmem o své sdružení spojují horlivě zájem o dobro katolictva vůbec. Náleželi k nejpilnějším volebním činitelům. Dokázali práci svou, jak dovedou užiti všeobecného práva volebního ve prospěch dobrých, zdravých ideí. Zlidovění volebního řádu katolicismu prospělo; ukázalo se světlo, jak velkou oporu mají katolické zásady právě v těch vrstvách, jimž bylo dříve volební právo uprátno. Těžko by se bylo dělnictvo rozešlo pro katolické kandidáty, kdyby se nebylo markantně přesvědčilo, jakou morální a fysiickou oporu má drobný lid ve své organizaci katolické.

Z továren vycházejí nejvíce průkopníci náboženského nihilismu, vzdávající hrdě rudý prapor. Tím krásnější a chvalyhodnější zjev, že právě z toho okruhu tak palčivého vycházejí nyní neohrožení bojovníci, kteří pole zdeptané znovu kypí a osévají. Těmto hrdinům všecka čest! Nechtě zkvěta a sílí Všeodborové sdružení křesť. dělnictva stále zdárněji!

Volné listy.

V temnotách helénské slunce. V Besedě Času Machar pojednou z ničeho nic podivuje se, že proti němu polemizujeme. „V Dobra-vové Obnově vystal zas nějaký Gauner a hájí suřivě pána Ježíše, svatého Pavla, svatou církev a Macharovi prý nadává s vehemencí suřivého podomka.“ Syn Heládů se nás táže: „Provedl někde něco Pán Ježíš? Spáchal sv. Pavel někde něco? Proč je tedy hájit?“ Proč hájí se Češi proti Němcům? Proč psal polský profesor Balzer proti Mommsenovi, proč vydal Kramář brožuru o státním právu? Kdyby někdo tyto otázky učinil, sněl by o něm úsudek jinak, než že jest praštěn pytle. A kdybychom chtěli Machara této pytlivosti ušetřiti, musili bychom při nejmenším říci, že mluví, jakoby s motýky střelil. Kdo pak blekoce, že Pán Ježíš a sv. Pavel střelili jed z Judey? No tak tedy! Sto jiných lidí řeklo by, aby se Machar nedělal hloupějším, nežli jest, ale my si úsudek o tom zatím schováváme.

Táče-li se Machar, co vlastně Pán Ježíš a sv. Pavel zlého učinili, projevuje vlastně, že na výtku svou o jedu z Judey zapomněl, nebo že ji sám za nic nepovažuje. No, budiž. My bychom o tomto jeho kulturním mrštevství také nemluvíli, ale jde nám o věřnost, ve které Machar tolik hejtlí nachytal, a to hejtlí pokrokových a osvícených. Či neprohlásil slavnostně

Na rychle se poroučev, utíkal honem zpět do sadu a dal se honem do hledání Máničky. Konečně po delší chvíli zaslechl z jedné pěkné zakryté lavičky utajené šeptání a když opatrně se přikradl blíže, s hrůzou poznal Máničku v objetí jiného. Zaslechl nejednou dosti jasně, jak Mánička řekla: „Takovou snílou bramboru jsem ti ještě nikdy neviděla. Kam bych ho ráno postavila, tam bych ho večer nalezla. Automaticky panák spíš uml dšta otevřít než ta alva!“

Vše bylo Kucháčkovi jasno. Proto tedy vždy ten spěch! A jenom k vůli tomu, aby se dostala z domu, předstírala, že mluví s nápadníkem matkou jí určeným!

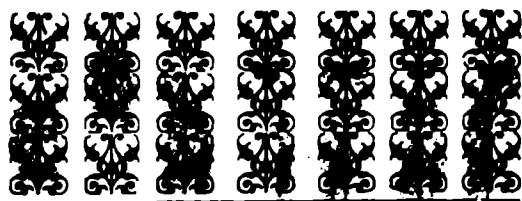
Ó proradné pokolení! . . .

Kucháčkovi se až hlava nad tou falší ženskou zatočila a zase si sáhl na srdce — bylo mu však tentokrát opravdu k pláči a když užel, jak jeho Mánička nechává se líbat jiným, otočil se a utíkal, utíkal, nedbaje hlukem kroků vyrušeného parku, který sděšené nyní poznal, že byl vyzrazen.

Zda a co Kucháček s tchýní (už ani ne in spe) mluvil, neví se; také jest neznámo, jak dopadla rozmluva matky s dcerou, ale jisto jest, že Kucháček onoho dne — sedm neděl po překročení Rubikonu — skočil zase na onen drubý břeh, na němž si kdysi řekl: „Nic to není platné.“ A večer uvítali jsme jej ve svém středu „u Kedlubnu.“ Přišel, sedl mezi nás, bez máhnutí, se starou křavou, dal si „jednu tvrdou“, zapálil doutník a otáčeje se hned k bývalým spoluhráčům, ptal se libezně: „Nedáme si partičku?“

A dali si. Kucháček měl zase „poslední“ čtvrtou, jedl slanečka i křefol — zkrátka byl to zas náš starý Kucháček, nespoutaný Ambrókem, volný a životu vrácený. Jen občas si sáhl na srdce a když jsme konečně kráčeli domů, řekl mi důvěrně: „Člověk si, víte, nevybere.“

V čepě mu dávám za pravdu. Max.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Založen r. 1903.

Akceový kapitál:	Reservní fondy:
K	K
10,000.000.—	ca 1,300.000.—

Stav vkladů

31. ledna 1910 celkem
K 28,629.790-01.

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna. Skladiště.

Vadia a kauce. Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

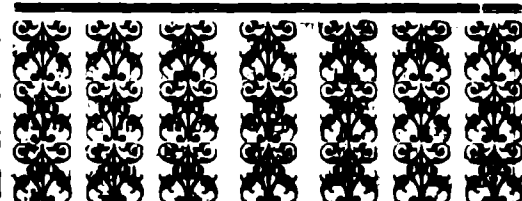
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní
a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

„Český Učitel“, že klerikálové nejsou s to, aby Macharovi vědecky šelili? Neprojevil „Český Učitel“ neobmezenou důvěru v rozum syna Heliova, v jehož důvěru ani neobmezený člověk v Čechách dnes již nevěří? Ovšem přebírá se v protikřesťanských řečech Macharových není dvakrát příjemné, ale my máme s čestnými ubožáky vždycky trpělivost.

Na jednu perle, kterou na přednáškách svých utroubil, ukázali jsme již minule. Třpytl se tímto lesem: „Evangelia jsou snůškou asi desíti životopisů.“ Není možné!

Kdysi anglický poslanec posunkal si věnečka a doklopytav se svého sedadla v sasedaci síni, jal se poslouchati řečníka, jenž mluvil s parlamentní tribuny. Milý náš přítomný divá se a dívá, až pojednou nakloniv se k svému kolegovi, pronese poznámku: „Poslouchej, příteli, to jest divná věc, slyším mluvit jen jednoho a na tribuně vidím přece dva?“ Odtud pravidlo svaté pro psychology: „Alkoholism obyčejný světské dvojnásobné a protikřesťanské fanaticism Macharův desateronásobné.“

Ovšem povídáčka o několika životopisech v evangelích, oddaná s bídou duševní, parádovale kdysi, ale od těch dob uběhlo již hodně vody. Dnes kde který opravdový vzdělanec si na ni ani nevzpomene, a vědecký badatel v evangelích by se důkladně popravil, kdyby se mu zachtělo s ní se někde vytasiti. Nezbyvá tedy, než aby se Machar poděkoval vynálezci, kteří tento nesmysl uhádli dříve, než-li jej syn Heládův pojal a vyslovil.

Machar neví ani zbla o tom, že o jednotnosti nejvznešenější povahy Ježíše Krista ve sv. evangelích s posvátnou důtou mluvili Goethe, Channing, Parker, Renan, Rousseau a jiní. Ovšem tyto myslitelé, právě proto, že byli myslitelé, neplavali na povrchu a nesytli se kde jakým pomlouvačným sázkem, jako Machar, nýbrž vnikli hluboko v evangelia, poznali, co obsahují a — žasli. Machar nemá ani za mák vědomosti o tom, čím právě moderní kritika obohatala výzkum sv. evangelí. Ve všech čtyřech evangelích zjevuje se totiž jednotnost charakteru zcela neobyčejného, zcela nového a originálního, který jest prost všech vlivů časových i choutek židovských; slovem jest to charakter nadlidský, lidský i božský zároveň a přece skutečný. Svou obantělou povídáčkou o desíti životopisech zamýšlí Machar přesvědčovat, že Pána Ježíše vytvořili vlastně pisatelé sv. evangelí. Ale co povídá Parker? „Připusťme“, praví, „že Pláto a Newton neexistovali. Kdo pak učinil jejich úžasné objevy a myslil jejich myšlenky? Aby kdo vynalezl Newtona, musil by býti sám Newtonem. Kteří lidé byli by tedy mohli vytvořiti postavu Ježíšovu? To mohl jedině Ježíš.“

Moderní kritika neuznává, že jest nemožno, aby jediný člověk pojal v mysl své a vytvořil všechny stránky takového jednotného charakteru, jako byl Ježíšův, jenž převyšuje veškerý schopnosti lidského ducha. Nebylo-li to možno jediné osobě, nezbyvá nic jiného, nežli že jej sestrojilo osob několik, ale to jest ještě nemožnější. Těm pak, kteří říkají, že každý evangelista líčí jiného Krista, třeba odpověděti, že to není pravda, což jest přesvědčivě dokázáno. A kromě toho domněnka ta činí s jedné záhadou dvěma. Neboť Ježíš každého evangelisty stojí nedostatečně vysoko nad pisatelem, jenž jej líčí. Mimo to každá ze čtyř těch postav jest sama o sobě celkem. Představte si na příklad Ježíše, jak jej líčí sv. Matouš, a znáte ostatní tři evangelia! Zkrátka ovšem veliký poklad, ale Ježíš Matoušův stačí, aby si vynutil božskou počtu u celého světa. A připojte nyní k evangeliu sv. Matouše evangelia ostatní, seřadte vedle sebe tyto spisovatele, slohem, řečí i hlediskem se různící a vždy ušlé téhož Krista, jeho jasnou a vznešenou postavu určitě vyznačeno. Na čtyřech různých stránkách jeví se Ježíš Kristus týž, na každé z nich božsky krásný, na všech tak neskonale povznesený nad pokorné pisatele, že nebyli s to — nedim — aby ho vytvořili, nýbrž ani aby ho popsal. — Toto přiznání vyklouzlo z pera Rousseauovi v jednom z těch okamžiků, kdy pravda sama takofak vauouje se těm, kteří ji popírají, tak jako sluneční paprsek nedosti pevně zavřenými víčky vniká v oči těch, kteří zámyslně nechtějí viděti.

Renan pak dří: „Postavy Ježíšovy nevytvořili učenci, neboť ona stojí nad nimi v nedostatečné výši. Byliť válební, kromě sv. Pavla a Jana lidé nevzdělání, nevynalézaví. Zkrátka, postavy Ježíšovy pod rukama jeho životopisců krásy nepřibýlo, ale ubylo.“ A Rousseau: „Že několik spisovatelů povahu Ježíšovu vymyslelo? Ale to jest ještě nepochopitelnější, než že k jediným spisům jediná osoba poskytla látky! Židovští spisovatelé nikdy by neposlali tímto spůsobem a nikdy by nemohli na takovou mravouku. Evangelium má tak zřetelné, tak veliké a tak nesporné podobitelské snaky, že by nás ten jenž by je vymyslel, více v úžas uvedl, nežli sám ruk v evangeliu vykládavý.“

Tolik aspoň proti ubohému krasu Macharovu. Čtenáři o tom, co jsme uvedli, zva-

život, má toho na jedno posazení došti. Bude-li nespokojen, dostane se mu pardón nového. Nechtě s tím kající avážej, že jeho blesky a hromy jsou shotovány s kalafasy, že logika stojí před ním hrázou něma a že vzdělanost v jeho balánské temnoty rodu hořké alay.

Jsou lidé, kteří nevěří, že korunní princ Rudolf jest mrtev. Žije pryč někde v úkrytu a dosedne jednou na rakouský trůn. Samo sebou se rozumí, že tyto lidé nic nechtou, jsou vzdělaní světa a žijí svým úským daševním životem. A obřívá-li Machar onu povídku o deseti životopisech v evangeliích, co jest to jiného, než že náleží k těm nejvyšším pohádkářům, kteří očekávají návratu korunního prince Rudolfa?

„Co jest historického na Ježíši z Nazareta, jest těžko říci“, filosofuje Machar. Nevědomosti jeho jest to ovšem těžko, rádi věříme. V minulém článku historičnost a pravost evangelí jsme dokázali. A právě knihy tyto jasně ukazují, co jest na Ježíši Kristu historického. Rousseau to již dávno před Macharem pochopil, když tak pěkně pověděl: „Život Sokratův jest méně historicky dokázán, nežli život Ježíše Krista. Učil-li Sokrates a vedl-li duše ku pravdě jako mudrlec, učil a vedl je Ježíš Kristus jako Bůh.“ Bylo by radno, aby si Machar objednal knihu konvertity, universitního profesora dra Ravilla, máť syn Helvíův knih potřebí jako soli. Tam by se dočetl, jak Ruville poznával historičnost Ježíše Krista z Harnackova: „Weesen des Christentums.“ V této knize“, praví Ruville, „zanajalo mě především všeho vznešené pojetí, kterého Harnack nabyl o osobě Ježíše Krista a které plně osvezlil. Vádec svobodomyšlných bohoslovců, pronikavý a exaktní badatel určil v Pánu našem takovou podstatu a takový charakter, které vše posemské převyšují. Světlo jeho proniká v nitro člověka. Evangelium jeho nemůže býti nikdy nabráceno, jest s to, aby se v šití i hloub rozvíjelo a jest povzneseno nejen nad všechny rozpory času, v němž vzniklo, ale také všech dob vůbec. On činil mnohé závažné a důležitě do dneška nevyzpytlitelné skutky. Učil, naučivaje vědy, žil bez vnějších zápasů, rozvíval mohutnou jedinečnou sílu naukovou a náplň pravdy čerpal ze svého bohatého nitra. Žil nejdokonalejším daševním klidem a náboženstvím, které sám stvořil, myslil a cítil obceje neustále s Bohem. Co do svobody a vělosti duše nemá mezi proroky rovného. Jeho krásná obašoval nejmočnější myšlenky, a přece byl stále nevyčerpatelným a nauce jeho stoletím nebylo novosti. Objevení Krista jest a zůstává jediným základem veškeré mravní kultury.“ Tot jsou tedy tvrzení, která avádí Ruville z Harnacka. Poté Ruville dokládá: „Protože všechny tyto vývody, které jsem tu stručně dle obsahu jejich avedl, pocházejí od učence, který v Ježíši Kristu viděl chtěl jen člověka, mohl jsem u souditi, že neekyťají přisnivějšího obrazu, než jak ho přisná věda řádala, a že obašují nejmeně z těch charakteristických známek, jež Pánu dlužno přiknouti. A když již z těchto slov Harnackových nadlidská, všech posemských slabostí prostá a nejvznešenější vlastnostmi bohatá osobnost se podávala, nebylo pak nevyhnutelně nutno, objevení této postavy ve světě považovati za zárak?“

Na těchto vývodech Ruvilleových a na oněch Harnackových máme zajisté dosti, abychom posoudili, že Machar má příliš málo dochu v dadech, aby v puchybnost aváděl historičnost událostí, které evangelia o Pánu vypravují.

A teď prosíme naši veřejnost, aby si vzhledem ke Kristu Ježíši, jak ho mohutnými a jasnými črtami charakterisoval Harnack, vzpomněla na verše, v nichž Machar lidí Krista jako *sympatického snůlka*, ne příliš rozdílného od císaře Juliána, a pozná všechnu tu zbědovanost, která po Čechách slavila právě orgie a která mrzala lidské duše. *Kristus sympatický snůlek!* Jaká to blahoslunnost! Kdyby byl ještě francouzský spisovatel Hello na živo, řekl by, že Machar je ve stavu habituální zbednělosti.

Ve sprostotách holémského slunce. „Pan Jošua takto tesař z Nazareta, už patrně sám neví, čím je. Brzy se vydává za proroka, brzo léčí nemocné, ale my mu povíme, jaké jest pudla jádro. (Časťina na mučidlech!) Tento tulák zašel si ondy až do Káně galilejské, kde se právě slavila svatba dcery prvního radního města s panem Efralmem, známým stavitelem. Pan Jošua vešel drze mezi svatebčany, pil, až se hory zelenaly, tančil a veselil se přiměřeně svému pávodu a svému vzdělání. Když došlo svatebčanské víno, prohlásil, že víno opatří se, a toho kejkliřel — dal postaviti před hosty — — — čistou vodu. Rozumí se, že rozjářeným, napitým a upoceným hodočovníkem chutnala voda jako nektar — nestoudný Jošua pak rozhlašoval, že proměnil vodu ve víno. Normální lidé by jej vřavde jinde byli vyhodili — dobromyslní a napili galilejští dali se napítí takovým kejkliřem. — Jeden blázen poblázní rychle dvacet

jiných — Jošua, tesař nazaretský, má své učedníky. Ale ne v tesařské, nýbrž ve svém prorockém řádě. Našel nějaké rybáře, nějaké tuláky, jako je sám a s tímto právedem chodí od města k městu, od vesnice k vesnici.“ Tak Machar. (Opakujeme, že lípání takových surovostí na štít katolictva jest velice troufalým podakokem).

V slavném shromáždění předrevolučním v Paříži setkali se dva mužové, nadaní nestejnou výmluvností a oba byli údy téže politické strany. Byl to Mirabeau a Barnave. Náhodou veřejného života vřhly se mezi ně a rozdvíjily je. Přišel den, kdy jim bylo vstupiti na tribunu, aby se potírali před sraky poslanců a obecenstva na galeriích. Vřichní přítomní připravili si potlesk pro mladšího a slabšího Barnavea. Barnave vystoupil a popularnost, již si byl jist, pomohla mu překonat i v řech sama sebe. Opravdové nadšení bylo mu odpovědí. Demnival se, že se nemá nyní šeho báti a že se máše děliti o slávu řečníků s mocným nepřitelem, jež si vyvolal. Mirabeau vystoupil klidně a s myslí sebranou, byl přijat nevykřikem mlčením, změl v duchu všechnu popularnost, již posbýl a čerpaje v této, jemu tak nové překážce, zosfalon sílu, stál a hřmal na tribuně jako lev. — Skončil. Bezděčný a vášnivý potlesk mu oznámil, co již věděl — jeho triumf. Ubíraje se ke svému protivníkovi, ne již jako řečník proti řečníkovi, nýbrž jako orel kroužící nad svou kofietí, namířil na něho z dále tato vznešenou a smrtící apostrofu: „Barnave, v tobě není božství!“

Proč? Kterak? Co dává nebo odnímá člověku božskou fysiognomii? Jest jistá známka velikosti, která povznáší až k božství, a jest jistá známka nízkosti, která snižuje ažasné.

Machare, není v tobě božství!

Viktor Hugo chtěl ve svých „Bídnicích“ nakreslit slohince, jenž by otfásal samými základy lidské duše a před nímž by se lidé chvěli hrázou a odporem. „Kdo byl Claquesous?“ táže se Hugo. „Claquesous — tof byla noe sama. Neobjevil se dříve, pokud nezahálila se obloha černým pláštěm. Večer vylézal ze svého brlohu, do něhož před úsvitem dne opět se vracel. Kde bylo to doupě? Nikdo nevěděl. I za největší tmy nehovořil se svými tovaryši jinak, než obrácen k nim zády. Objevila-li se nenadále svíčka, zastřel si tvář škraboškou. Claquesous byl nevyzpytlitelný, hrozavý. Nevědělo se, zda má ve skutku přirozený hlas, neboť mluvil častěji břichem, než ústy. Konečně nevědělo se na jisto, zda má oblíben, protože nikdo neuzřel ho bez škrabošky. Mísel jako duch, objevoval se jako by se země vystupoval. Claquesous měl tři druhy. Byli všichni čtyři obludným polyem zla, jenž obýval v podzemní dutině lidské společnosti. Lidé ti jsou strašliví, setkám-li se s nimi v době půlnoční na pustém boulevardu, neb zablédneme-li je v dáce. Jakoby nebyli lidmi, nýbrž oživenými postavami noční mlhy; člověk by řekl, že obyčejně tvoří celek a jednota s noční temnotou, že nejsou od ní odděleni, že usmají duše kromě stínu a že pouze na okamžik odloučili se od noci, aby žili několik chvil životem hrozným, nepřirozeným.“ Hugo soudil, že svými lapidárními tahy zobrazil všechnu mravní hráz lidského vyvrhele, myslil, že již nemá, čím by děsnost jeho dokreslil. Domnival se, že není schopn roháni Nejevětšíšima a proto nepoužil o něm podobných slov těm, která pronesl o Ježíši Kristu Machar . . .

Obrana.

Velice avícemí agrární hospodáři. Kdo přijme sama nepatrnou, kterou rozmožní horlivou a bystrou prací v obrovský obnos, tomu všecka čest! Jsou lidé, kteří začali s několika stovkami a nyní jejich přičiněním vzrostlo několik velkých závodů.

Leč sednout k plné míse a jmění nerozmnožovati — to dovede lehce každý. Agrárníci stále lidu namlouvali, jak společné jmění rolnictva varoste, až co možná největší počet rolníků sdruží se pod zelený prapor. Zatím však na př. řepařským bojem přišlo rolnictvo o statistické zisku.

A jak se hospodáři v agrární ústřední jednotě? Pohlaví pro vytrvalou agitaci a štvání proti zemědělcům katolickým nemají času k vážnému přemýšlení o vzestupu seláckého jmění. Pokrokařský „Čas“ sám dne 20. ledna napsal o revisorech ústřední jednoty: „Místa revisorská jako vůbec kterékoliv místo úřednické v ústřední jednotě obsazují se, pokud jsme informováni, *čas veřejně soustěže* . . . Ústřední jednota jest ústavem peněžním zvláštního druhu, neboť má svěřeny áspory našich nejchudších a nejmeně samozných vratev. Tu jest samozřejmým příkazem, aby s jménem takovým bylo co nejchopodárněji nakládáno.“ A poukazuje „Čas“ na celkový stav vkladů koncem r. 1908. Vklady Raiffeisenek a ostat-

ních družstev činily 22,645,518 K, na úvěr p o voleno 11,200,000 K. Celkový peněžní obrát za rok 1908 činil 196,780,000 K. Jednota opatřila 1219 vagonů Thomasovy stranky, 1580 vagonů superfosfátů, 394 vagonů káinita, 5249 vagonů uhlí atd. Sprostředkovala nákup 1507 kusů různých hospodářských strojů v ceně 4,466,000 K. Sčastnila se vojenských dodávek 494 vagonů různých potřeb v ceně 644,000 K. Počet úředníků rozmnožen na 4411. „Čas“ k cifrám těm dodává: „Výsledek této obdašlé činnosti tak rozsáhlého institutu jest čistý zisk v obnosu 9081 K 66 h . . . Připustíme, že ústřední jednota na základě své činnosti nemůže vykazovati velikých zisků, než zdá se nám, že *bilanční zisk jednoty za r. 1908 jest přece jenom nepatrný*.“

S těmito výsledky pracuje každá obstonější záložna nebo spořitelna v okresním městě. Uváž-li se, že ústřední jednota obdržela od státu a země v r. 1907 subvenci 46,000 K a že jistě tento obnos obdržela i pro r. 1908, *pracovala vlastně ústřední jednota v roku 1908 se zchodkem nejméně 37,000 K*. Příčiny dlužno hledati v dvojím: ve velké režii a v nepatrném výnosu společenstevního paláce. R. 1905 činila režie 156 281 K 90 h, r. 1906 178,097 K 83 h, r. 1907 187,990 K 80 h. Společenstevní palác nesl roku 1905, r. 1906 27,181 K, r. 1907 30,218 korun . . . Jak vidno, má dům v bilančních ústřední jednoty za úkol, přážnosti svojí ceny zachraňovati rovnováhu ve finančním hospodářství ústřední jednoty.“ Podobných bezúspěšných okolností avádí „Čas“ více; tedy list poslanců Masaryka a Drtiny, kteří ve Vídni se stranou agrární vycházeli zvlášť přátelsky, sám poukazuje na chabé rozpětí finančního hospodářství agrárnického.

Uvažme 44 dobře placených úředníků a zisk za celý rok pouze 9081 K 66 h! Rozvrhne-li se zásluha zisku na jednotlivé úředníky, tu vidíme, že při velkých millionových obrazech vydělal průměrně každý za rok pro jednotu celých 206 K 81 h!

Leč i tento výtěžek jest prapodivný, avážme-li, jak velké tisíce dostala jednota z ruky do ruky od státu a země. Ovšem přes to pohlaví agrární zařídili si to ve straně tak obratně, že aspoň sami dietami a subvencemi bohatnou.

My ovšem nyní máme „Zemský Svaz českých hospod. družstev a společenstev“ v Praze II., Spálená ul. 9, a až působí teprve něco přes čtvrt roku, má přes 80 Raiffeisenek, má právo reviení a doshl již čistého zisku 500 K. Dle toho by měla mít čist. jednota ročního zisku přes 50 000 K; vřdyť přece náš Svaz poskytuje ještě lepší podmínky nákupu než jednota a vyšší drokovou míru. Ve Svazu jest činnost velice úspěšná, svědčíci o bystřejším odborném vedení, než jaké vidíme u „pokrokových“ hospodářů. Každý avědomělý katolík má podporovati svůj Svaz ze všech sil.

Z dopisu Ondřeje Hlinky, věrně snegedlnického. Hlinka napsal faráří prostějovskému mezi jiným: „A čo u nás? Křaz šokolovek činí, sa mu vykládá v neprospech, a podkládá sa mu zly úmysel. Uvediem vám jeden príklad: Kto by zaznal zásluhu dr. Koliška za vec slovenskú a špeciálne mojnu? On chodí, činí přednášky, budi sympatie, nemá noci dňa, obetuje peníze, síly, zdravie. On nechal před rokom professorskú katedru a vybral se na 3 mesice do Rimu, nemal odpočinku, dokial (dokud) neposbieral data, svedectva, dokazy. Jeho bezpríkladnej horlivosti sa podarilo na svetlo vyniest mój bezuhonný život, on dopomohl k víťazstvu. A čo dostal zato?“

Tu u nás si pritiahnul nenávist istých kruhov, vydali skoro na neho zatykač, nemůže sa volne pohybovat. Ja a mój ľud čože mu dá? Ja najviac možem ruku stisknúť a sľúbit tú odmenu, ktorá si moderný človek neváži a čou pohrda: Odmenu a Sudcu večného.

Já som mu poslal (posud) ani jeho výlohy nemohol uhradit, ktoré sú značné. Veď ja šijem tak skromne, až bídne tu na 16 krejciaroch denne, len aby som nepodlahnul a nemal žiaden ztratu a výlohy na mňa. Ľud mu síce uznal, poslal deputáciu, ktorá sa ma podekovala za jeho únavy bezpríkladné. Ale to je veľmi málo. Dostalo sa mu viac. Ako som sa dočítal, v „Pozore“ ho obviňovali zo sobectva, ješitnosti, nízkych hmotných úmyslov. Vyneste súd, či by som sa nemal nad tým pohoršit? Ano a to s hlbín duše. — Toto počínanie nepriateľov křesťanstva ma primalo k tomu, aby som vam napsal tú tri, štyri riadkovú dopisnicu. Kdo iné predpokladá, ten vám nízko útrha.

Ja vám uprimne soznám som se istý čas sympatisoval so snahami socialistkej demokracie . . . sympatisoval som s nimi, dokud som ich osobne tu nepoznal . . . Oni nezajú iné ako špihať, borit, ničit, terrorisovat — a nič budovat. Tu sú vedľa mne stále 6—8 socialistických demokratov. Ja dnes bývam na čísle 18., proti mne bydlí v 19. istý socialista a či anarcho-socialista Maximilian Glucksmann, vedľa neho v č. 17. socialista Alexander Vinec. Oba sú socialisti, oba židia, oba nenvidia katoli-

ostatních stran českých a zdůrazňují autost
všeobecného volebního práva do sněmu. Přejí
si, aby Němci delegace sněmu všemi
prostředky vynutili.

Hlas německé o odročení sněmu. Něm. na-
cionalní listy oblažují odročení sněmu za své
velké vítězství. Však poslanci německí se svého
vítězství se neradují. Většina jich brousí se
svého vítězství, které má za následek kata-
strofu zemědělského hospodářství. Vídeňský „Va-
terland“ praví, že stanovisko Němců musí být
považováno za politováníhodné jako politický
nerozum, který cílí jen k tomu, aby každé do-
hodování bylo zmařeno. Odpověď Němců na
proposice Čechů znamená výsměch. Dále na-
povídá „Vaterland“ německou obstrukci frivoli
a praví, že důlež. uznati míramilovnost Če-
chů. Dále již Čechové bez účty k sobě jíti
nemohou. Když Češi splnili německou žádost,
přicházejí Němci s novým požadavkem. Takové
jednání znamená v každém směru výsměch
politické loyality. Ku konci praví list, že vláda
musí učiniti této komedii a frivolitám konec.

Dle sporu německého. Rusíni po příkladu
Němců s Čechy žádají rozdělení veškeré správy
zemského výboru, místodržitelství a zemské
školské rady na národnostní samostatné sekce.
Rozdělení toto má být důsledně provedeno i
při okresních hejtmanských a okresních úřa-
dech samosprávných.

Glombišské sase v práci. Ve Vídni vyjednával
už opět s mladučky a sgrárniky. Jde prý mu
o to, aby vytvořil pracovního pr gramu pro
říšskou radu, která jest svolána 22. února, ne-
naráželo na nepřekonatelné překážky. Polský
klub prý se nemůže připojit ke Slovanské
jednotě, aby a ní tvořil blok proti Němcům,
poněvadž úkolem Poláků jest zprostředkovati
mezi Němci a Čechy a rozpory mezi nimi
mírniti.

Krise v Uhrách. Uherský předseda mi-
nisterstva hr. Kuenen-Hedervary nabídl císaři
poznovu svou demisi, ale císař ji nepřijal. Hr.
Kuenen připravuje se tedy k volbám a sesazuje
nepřiznivě sobě vrozené šupany. Agitace opo-
sice, aby se jednotlivé komitáty vyslovily proti
novému ministerstvu, sčítává bezvýslednou.
Chorvatko si již naklonil jmenováním nového
chorvatského bana dr. Tumašiče, čímž nalezena
cesta k pokojnému a spravedlivému rozřešení
sporu mezi Uhrami a Chorvatskem, který trval
již pět 8 roku.

Na Balkáně dle prohlášení ruského minis-
tra Izvolského nebezpečí války úplně přestává.
— Velkou pozornost vzbuzuje v Athénách sou-
středování válečných lodí mocností v řeckém
Piraeu. Ovšem to jest odpověď na vření v ná-
rodě řeckém.

Zprávy organ. a spolkové.

Jaroměř. Dne 13. t. m. promluvil v našem
spolku dp. J. Sahala o Arnoštovi z Pardubic.

Čen. Škaflov. Dne 30. t. m. bude konána
organizační důvěrná schůze ve Zlíně o 1/3 hod.
v hostinci p. Šrajbra. — Nato v 7 hod. večer
uspřádá se schůze v Říkové, v sále p. Vintrové.
Zdař Báh!

Lutice u Chlumce. Naše katol. organi-
zace konala dne 6. t. m. veřejnou schůzi, na níž
promluvil sl. Fr. Jakubec o úkolu ženy, matky
a dívky v životě sociálním. Velice zdařilé před-
nášce věnován naplntý zájem i od přítomných pro-
tivistů. Po skončení osval se bouřlivý potlesk.
Posluchačstvo v počtu 450 odneslo si se schůze
veliké nadšení, jež nedovedly stlumeni ani fanatické
výtky několika mladíků. Jen tedy dále s plnou
chutí čile vpřed!

Renov nad Doubravkou. Výsatek
jednatelské správy, přednesené na valné hromadě
dne 30. ledna 1910 katolického spolku „Rovnost“
v Ronově nad Doubravkou za rok 1909. Spolek
pořádá během roku tyto veřejné schůze: 21. ledna
v Ronově, na které promluvil p. Jan Handlíř,
sedlák z Ronova; založena odbočka hospodářského
sdružení, jež velmi utěšně skvělá. Dne 2. února
ve Zleb. Obvalovcích, kde promluvil vlp. Martin
Klouba na téma „Moderní choroba a její protilek“
a dp. Karel Bláha o důležitosti lidského chrupu.
14. února v Mladotčích referoval dp. Karel Bláha,
jak možno uchováti si zdraví a vlp. Martin Klouba
o Volné Myšlence. Dne 23. února na schůzi volební
nabízen přednášel vadv. Frant. Šulc, kasovník
z Hradce Králové a Čeněk Pospíšil, rolník z Mi-
šovic. 7. března v Pařížově referoval vadv. Frant.
Kobout a vlp. Martin Klouba, založeno sdružení
mládeže. 28. března v Ronově a. D. přednášel
vadv. F. Šulc o Janu Amosovi Komenském. Úča-
stnictví sčítá se na této schůzi bylo neobyčejně
obrovské a účinek přednášky trvalý. 20. prosince
v Ronově mluvil p. Antonín Kašourek, rolnický
syn ze Strankovic, o cílech mládeže. 20. prosince
v Mladotčích řečnil p. Ant. Kašourek o dalších
úkolech mládeže. Na posledních dvou schůzích
mluvil též vadv. F. Kašík velmi účinně proti na-
jednání Macharovým na vznesenou osobu Kristovu.
Schůze výborové a odbočka divadelního pořádány:

18. února, 20. února, 16. března, 20. března,
14. dubna, 28. dubna, 8. srpna. Pořádáno 6 diva-
delních představení. Sylvestrovská zábava a dne
19. července výlet do Blatovic. Spolek sdčastil
se všech církevních slavností místních a též slavnosti
svěcení praporu v den sv. Václava v Golč.
Jeníková. Spolek rozšířil svoji knihovnu, odebírá
většinu katolických časopisů a svou sdílil diva-
delní jeviště. Dále udělena byla několika členům
vydatná podpora v nemoci. Volby nové provedeny
s tímto výsledkem: vlp. Martin Klouba, předseda,
Antonín Karabáček, souosed, míst. předseda, Jan
Handlíř, sedlák, jednatel, Josef Urban, obuvník,
pokladník. Výbor: Josef Kroufek, rolník, Frant.
Cempera, rolník, Josef Svoboda, domkář, Václav
Holouš a Mlad-tle, domkář, Frant. Nešádek z Li-
povce, pokrývač, Josef Aner, obuvník, Antonín
Bureš, kostelník, Frant. Zikmund, panský pomocný.
Náhradci: Karel Janda, dělník, Josef Véroda,
cestář, Karel Hájek, hodinář, Josef Šindelář,
zedník Revinsti účtá: Jan Bláha, obchodník, Ant.
Pátek, truhlář. Další činnost voláme s plnou srdce:
Zdař Báh! Spolek „Rovnost“ pořádá dne 20. února
divadelní hru „Martin Ohluhl“, obraz ze života o
5 jednáních, dle Kosmákova spisu upravil Antonín
Svoboda. Začátek o pět 8. hodině večer v míst-
nostech p. Josefa Vávry v Ronově a. D. Doubravkou.

Markvartice u Jičína. Zdejší katolická
organizace sv. Josefa konala letos již druhou schůzi
a to na Hromnicích, za účastenství všech členů a
mnoha hostů. Vadv. farář A. Láš z Lomnice nás
velmi poučnou a spolu zábavnou přednáškou o
svých cestách po Německu a Anglii nejen mnoho
poučil, ale mile pobavil; budtež mu za to srdečně
díky. K též příklad uvědomělých katolíků v oněch
zemích i nás české katolíky povzbuzuje, abychom
již jednou spojenými silami hájili svá práva a od-
ráželi ty přetvárné útoky na naši sv. víru! — Dal-
šíma skvělými organizace voláme: Zdař Báh!

Čáslav. Dne 30. ledna t. r. odbyvala se
valná hromada spolku křesťansko-sociálního v Čá-
slavi; přítomno bylo 30 členů. Předseda, přivítav
členy, vřelými slovy schůzi zahájil. Předten pro-
tokol poslední valné hromady a po té schválen.
Zpráva pokladníka p. Vebra vykazuje roční čistý
příjem 170 K. Dle správy knihovníka p. Frant.
Machy obsahuje spolková knihovna téměř 300
svazků, knih, brožur a časopisů a půjčeno bylo
za rok 1909 celkem 620 knih, věru velký to počet,
což alouží ku cti knihovně, která se těší velké
oblíbenosti. Zpráva svoji končí přáním, aby členové
knihovnu pokud možno nejvíce podporovali a čte-
ním knih dobrých se vzdělávali a poučovali. Spolek
jmenovaný odebírá časopisy: Štít, Meč, Práci, Ob-
novu, Nový Věk, Selahý Lst, Týden atd. Do vý-
boru zvoleni byli: za předsedu opět p. Fr. Musil,
za místopředsedu p. Jan Pfla, za jednatele p. Fr.
Kerona, za pokladníka opět p. Václ. Veber, za
správu domu p. Jos. Zabytanský a za ostatní členy
výboru, pp. Ja. Pališ, Jan Ryšavý, Jan Pamer,
Jan Lamp, sl. Bož. Pelcová. Za náhradníky p. Fr.
Mucha (týž za knihovníka) a pl. M. Jakešová.
Členů štítá spolek 96. Rozpočet na r. 1910 stanou-
ven na obnos 303 K a týž také schválen a přijat.
Po vyčerpání programu oznámil náš duchov. rádec
katecheta dp. Otokar Semerád, že odjíždí z Čá-
slavě do nového působení do Poděbrad jako ka-
techeta tamní dívčí školy. Na místě jeho zvolen
za duchovního rádce pan prof. Fr. Kobout v Čá-
slavi. S velikým bolem a zármutkem loučili jsme
se všichni členové s naším drahým duchovním
rádcem. Předseda při této příležitosti děkoval dp.
Semerádovi vřelými slovy za vše, co dobrého pro
spolek náš byl s lásky a nezištně vykonal, jakými
skutky spolek náš posvěd i ku blahu a rozkvětu
ptiapěl, nešetuje námahy ani práce k cíli tomu
věnované. Přál mu ze srdce vše nejlepší v novém
jeho působení, ujistuje, že my všichni na něho
co horlivého, dobrého a vsorného pracovníka nikdy
nes pomešame. My všichni členové jmenovaného
spolku připojujeme na konec této správy několik
apřimných slov: Báh Všemohoucí radíž jej v další
činnosti jeho milostí svou slítili, všechno slo od
něho odvrací a blaho a vše nejlepší mu uděliti!
Všichni budeme vždy vděčné na něho vzpomínati
a památka jeho nevymizí nikdy ze srdcí našich.
Všemohoucí budiž mu milostivým odpůlilem a
dopřej mu mnohá léta ve zdraví, spokojenosti a
ve štěstí přečkati. Moogaja ljeta! Za výbor spolku
křesťansko-sociálního-vzdělávacího v Čáslavi Fra-
ntšek Kerona, jednatel. Frant. Musil, předseda.

Zprávy místní a z kraje.

**Jeho Exe. mejdp. biskup Dr. Dou-
brava** na projev oddanosti křesť. dělnictva od-
pověděl v dopise: „Milému a úcty hodnému „Vše-
odbor. sdružení křesť. dělnictva pro král. České“,
zastoupenému svými delegáty ve valném shromá-
ždění dne 2. února v Hradci Králové, za projev vě-
roste k své víře, apoštolské Stolicí a episkopátu
Českému s vděčnou duší děkuje a žehná i Josef,
biskup. — Jeho Milost věnoval též Všeodb. sdru-
žení dar 100 K. Zaplat Pán Báh!

Bezpečnost v Adalbertině. Jak jsme
se již zmínili, vyvolali zdejší dobrovolní hasiči
otázku, zdať jsou hradecké síly bezpečny v pří-
padě vypuklého požáru. Původně ovšem málo byti

tím postiženo jen Adalbertinum, jehož síla se
různé nedostatky vytýkaly. Správa Adalbertina
však vyhověla oprávněným výtkám různými re-
formami a tím dokázala, že síla Adalbertina vzhle-
dem k Bovedě a k Jednotě poskytuje přim. ide-
ální bezpečnost. Do síly Adalbertina byla zave-
zena voda k jevišti a na galerii, pro službu ha-
sičskou byl stížen stálý spolehlivý hasičský od-
bor, jenž nebude službu markýrovati poplpením
ve výčepu a síla opatřen byl hasiči granáty,
jichž obsah hasí každou hořlavinu naprosto spo-
lehlivě. Zvláštní přednost síly je mimo tyto vapo-
menuté ochranné prostředky ve 3 patentních pří-
strojích hasičích „Minimax“, které v několika
vteřinách dovedou sdolati v široku každý po-
žár. Byla konána zvláštní zkouška před úřední
komisí na dvoře Adalbertina s „Minimaxem“ a
zkouška skvěle dopadla. Ve dvou vysokých bed-
nách byla nahromaděna slama a trisky, které
byly polity olejem a petrolejem. Hranice byla
zapálena a když plamen již vysoko plápolal, byl
„Minimax“ uveden v činnost a za 15 vteřin uba-
sil plamen úplně. „Minimax“ obsahuje chemický
připravenou tekutinu, výborné hasiči, a velikým
tlakem chrlí proud vody do vzdálenosti 14 a do
výšky 10 metrů. Obsluha jeh. je velmi snadnou,
takže i při požáru celého jeviště může zůstatí o-
becenstvo klidně seděti a přihlížeti bez obav ha-
šení „Minimaxem.“ Na základě této zdařilé zkoušky
povolilo c. k. okr. hejtmanství opět používati sílu
Adalbertina pro představení a schůze. Žádná pro-
tektce, ale splnění zákonných požadavků musí být
direktivou úřední; jednání; proto „Osvěta lidu“
dopouští se podle denunciací úřednictva, když při-
pleaje nějakým přetvárným stykům rovnoprávné
jednání zdejší“ c. k. okr. hejtmanství vůči dru-
hým sálám sd. šim. Právní ochraně v Rakousku
musí se těžiti, „lidová“ Osvěta, také i ti občané,
kteří do „Mrtvé v“ nechodí!

Schůze městské rady dne 7. t. m.
Opětovaná žádost „Prvního rybářského klubu“
za pronájem rybolovu v Labi a Orlici v katastru
Královéhradeckém postoupena byla rozpočtovému
odboru a městskému zastupitelstvu. Žádost řidi-
telství c. k. vyšší reálky za zavedení elektrického
proudu do fyzikálního kabinetu postoupena byla
techn. kanceláři. Diktuování p. prof. L. Légera
z Paříže za podobiznu a životopis jeho, sepsaný
prof. drem O. Hruškou, vzato bylo na vědomí.
Výměry c. k. okres. hejtmanství, kterými toto
vytýká základy bezpečnostní místnosti „Be-edy“,
„Sokolovny“ a „Živnostensko-čtenářské Jednoty“,
byly vzaty na vědomí. Schváleno bylo, aby pro
sbor hasičský bylo stříženo 10 kabátů simalích
pro hlídky a 1 acetylenová svítilna. S řiditelstvím
měst. dívčího lycea se sdělí, že zem. šk. rada
v Praze schválila ustanovení sl. M. Gebauerové
učitelkou supplující a dp. Kepka uč. náboženství.

Elektrické světlo jasné zasáhlo na uli-
cích hradeckých poprvé v sobotu dne 5. t. m. Při
nedořím osvětlení málem by byla elektřina zni-
čila život svědávého samečnického učně, který bez
vědomí mistra opatřil si klíč k transformátoru ve
dvorku „Besedy“. Když byla dvířka otevřena, ne-
opatrně se hoch dotekl drátu, takže téměř bez
blesu klesl k zemi, svíraje drát rukou. Ještě štěstí,
že jiskrou byla zachváčena pouze pravá strana
těla. Po chvíli přivolaný inženýr přerušil proud,
hoch dopraven v bezvědomí do zdejší nemocnice,
kde byl přivezen k vědomí. Nyní se mu vede již
lépe, ale má popálené prsty na ruce i na noze.

Ples jednoty katol. tovaryšů vydali
se nad očekávání znamenitě, ačkoli byl v Hradci
dne 6. t. m. pořádán též ples jiný, jinde koncert
a hráno divadlo. Návštěva svojí četností převý-
šila všechny dřívější plesy našich tovaryšů. Dvo-
rana byla plná netoliko účastníků hradeckými, ale
i četnými přáteli z dalekého okolí. Svižná hudba
42. pluku obecně se líbila; členové jednoty po-
steraly se o velice vkusnou dekoraci. Finanční
efekt plesu byl výborný.

Slevutný český cestovatel dp. Al.
Svoješik bude přednášeti dne 16. února v Klie-
perově divadle o svých zkušenostech z cesty k proti-
nočům. Přednášky Svojskovy též se všude ob-
rovskému zájmu. Na př. síl Zofinský v Praze při
jeho přednáškách byl šestkrát za sebou vyprodán,
což noviny pražské zasaamenaly jako unikum. Za-
čátek přednášky o pět 8. hod. večer. Předprodej
lístů v knihkupectví p. Melichara a večer a po-
kladny.

Alliance française odbyvala po delší
přestávce, působené divadelní sezonou, 27. m. m.
svou první zábavu večerní v tomto roce. Zvlášt-
ního lesku propůjčila jí neočekávaná návštěva
místopředsedy Pražské aliance, inženýra pana Še-
tíka, který setrval až do konce a velice lichotivě
o průběhu zábavy, výkonech účinkujících členů a
celé společnosti se vyjádřil, řka, že jest přímo o-
houslen. Bohatý program, jehož nejdůležitější
části byly skvělé plesné koncertní pěvkyně naší,
sladký Zdeny Součkovy a zajímavé ukázky drama-
tického přednesu na scénách francouzských, jež
a humorem v pravdě francouzským podal p. prof.
Záhoř, byl s hlučným potleskem přijat. Ku konci
vylosovány byly cenné knihy francouzské a mnohý
člen odnesl si pěknoú upomínku na tento krásný
večer domů. Po vyčerpání programu rozprodala
se ruční a animovaná zábava kolem stolů. —
Příští solrde odbývatí se bude dne 17. t. m.

Kreslířský kurs pro truhláře nábytku uspořádán bude v době od 21. února do 26. března na přispění ředitele c. k. řemesl. školy v Jaroměři při městském prům. muzeu v Hradci Králové. Vyševati bude p. arch. V. Jeřábek, prof. c. k. řemeslnické školy v Jaroměři, detailový, konstruktivnímu kreslení i provádění návrhu na velkoreprávu nábytkové. Přihlášky přijímá do 15. února správa prům. muzea.

Připomenutí agrárnímu předákoví. Tedy p. Hynek Srdínko. v poučovské schůzi se vyjádřil, že naše strana nemá práva se svátí ani česká ani katolická. Tu bychom měli p. děstějším poslanci připomenouti výzvu Masarykovu, aby už konečně přestalo chytře skrývat se za healo klerikalismus, kde se jedná o katolictví. U koho to p. Srdínko tudíž šel o hlasy, když po chlapách prošel katolické zeměděle, aby ho v ústí volby volili proti soc. demokratovi? U lidí „nečeských a nekatolických.“ A snad si ještě p. Srdínko vzpomene, jak vyslovil přání, aby se před ústí volbou ohlásil na katolické společný postup katol. zemědělců a agrárníků při volbách. Tak si to tedy spletl příslušník strany té, která křídí, aby se politika nebrala na katolice. Že by šel neměl práva se hlásit k českému národu, to si p. Srdínko říci netroufal. Ale své vlastní pokrevence, kteří byli dobrými Čechy už dávno před vznikem strany agrární, najednou by s národa vykazoval. Jen, p. Srdínko, nějaký čas seďte a uvidíte jasné, jak odpoví na tu národní výzvu sdravé jádro venkova; to vás poučí, kdo k národu patří. A po druhé sachejte obcházeti ohalup těch lidí, kteří náležejí podle vašeho mínění k „straně nečeské“; jinak by vaše vlastenectví mohlo upadnouti do podezření a to přece nechcete. Bude-li potřeba, povíme si o tom dvojakém jednání víc. — Katolíci rolníci.

Slováci do Královéhradecka. Ve dnech 12., 13. a 14. pobývají budou mezi námi slovenští rolníci, kteří se dostaví s posl. dr. Pavlem Blahem. Navštíví své syny, kteří se vzdělávají na hospodářské škole v Kuklenách, prohlédnou si hospodářství pokročilého Hradecka. — Valná schůze delegátů župní jednoty hospodářské severovýchodních Čech bude se konati 13. února o 1/2.11 hod. dopol. v aule obch. akademie. Při ní promluví o hospodářských poměrech na Slovensku p. posl. dr. Blaho.

Samospráva v Nechanicích. K článku v Obnově v minulých dnech uveřejněnému píše se nám z Nechanic: V každém samosprávném či ústavním zřízení jest svrchovaný sbor zástupců lidem volených v souhlase se svými voliči. Na základě toho každý zástupce lidu je chráněn imunitou. Rovněž i zastupitelstvo obce, okresu a j. je podobným sborem; a výkoným orgánem jeho je zvolený starosta nebo předseda. Tajemník však je pouze ke sboru v poměru námesném, asi tak, jako sluha k pánu, dělník k svému chlebořci. Že ve sboru, byv dříve vysván, mluvíti může, tolik víme již dávno; on musí, poněvadž to jest jeho povinnost. Když pan okres. tajemník Vanečura podivně rozumí samosprávě v okrese, kde dle vlastních slov je výkoným orgánem, k čemu je zde okresní starosta? To by bylo jako za dob roboty a pánů Franců, kdy obyčejný pán si dovozoval, co mu nepatřilo a týral zbytečně ubohý lid. Takové výstřelky na trum samosprávy jest potřeba vymýtit, aby naše samospráva tím nezlábala. Jak potom nemá naše samospráva přinášeti ovoce trpké a kyselé, když ji lidé a zákony vykládá tak mnohý bez řádného předběžného vzdělání?

Heřice. „Pochodeň“ přinesla tyto řádky: „Bylo by potřeba častěji psáti o jednání jeptišek v místní nemocnici. Dělať si pumalu v nemocnici samy co chtějí. Tak ku příkladu má býti vždy, koná-li lékař prohlídku nemocných, přítomna k obzoru a k potřebným pracím ošetřovatelským jeptiška, což se však neděje. Nemocní jsou odkázáni na pomoc jeden druhému častokrát a svláště sestra na čísle 47 je velmi pohodlná; vyvolá si nemocného na chodbu, kde jej zimou se třesoucího máže a obzavuje na posteli a dává mu ihned na vědomí, že podruhé musí se ošetřiti sám. Zcela jinak se chovají a běhají, když některý nemocný loučí se se životem, tu je ihned mezi nimi sbor a tu dovedou rychle vyhověti. Nemám ničeho proti jejich náboženským citům (opravdu ničeho??), ale měly by si uvědomiti, že jsou v nemocnici a ne v klášteře.“ Nuže, kdo je ten pacient? Bezpochyby člověk, který chová se s neslýchanou zpupností a přítom se nadýmá, že je anarchista, jako by chtěl ukázat, jak s tím světem satočí anarchisti, až jich bude víc. Člověk, který za zimu třeba dvě šestinedělní období v nemocnici stráví a který přijde — poněvadž slunce posud nehráje — za několik dní bezpochyby po třetí, který za to, že mu sestry řeholní netrpí, co řád domácí přisně zapovídá, na př. kouření, surové je napadá, masem po nich hází, proti náboženství mluví, necudné se obnažuje, takže ošetřující sestra musí dávat mu na vědomí, že podruhé musí se masati sám, aneb volati k tomu domácího sluhu, jak domácí řád pro takové případy určuje. To je ten pacient, jemuž vlastními slovy: „Žádáme o nápravu, kterou také očekáváme v zájmu dobrého pověstí nemocnice co nejdříve“, odpovídá — také pacient.

Čáslav. Dne 2. února odejel od nás dp. katecheta Otokar Šamard, provázen jsa těmi kato-

líky, kterýmž doptáno bylo poznati tu šlechtickou a občanskou povahu jeho. Loučili se těles, neboť odcházeli od nich ten, který měl vždy nejlepší úmysl, jím ve všem býti nápomocen. Vzpomínáme mje, když dšst. pán před 8 roky jako kaplan do Čáslavě přišel. Jako by to bylo dnes, tak vidíme jej poprvé na kazatelně, kde v prvním svém kazání pravil, že s láskou a ochotou k nám přichází, a žádá, aby též on s láskou od nás byl přijat. Od té doby pak avoří blahodárnou činností zamířil se do duše všech těch, kteří v nynější tak rozvratné době víru v srdci si uchováli. S láskou tehdy přišel mezi nás jako dobrý pastýř, pracoval pro všechny a za všechny, radil, pomáhal, kde mohl. Proto nezapomenutelným sdělením pro nás večer 30. ledna, kdy posledek ve valné hromadě dp. katecheta mluvil; vyběhl nás ku další činnosti bez ohledu, dostane-li se nám za to výměšk, napomínal k lásce a svornosti, bychom tak tvořili mezi sebou velkou katolickou rodinu. Odporučoval rozšiřovati katolický tisk, který nyní více smůže nežli kazatelna, protože lid za duš našich valné části chrámu Páně se odcizuje. Po té ujal se slova p. předseda spolku, který u přítomnosti slzících členů sám jsa velice dojat děkoval našemu milovanému duchovnímu rádel, podotknuv, že svými šlechtetnými činy postavil si v srdcích všech nehybnou památku. Přisvědčil, že snad nedovedli jsme toho tou měrou pochopit, dokud v našem kruhu dlel, jako nyní, když jej ztrácíme. Ano, vždy býval nám milým, ale v té chvíli rozhodla a loučeni byl nám dvojnásob drahým, tu cítili jsme, že každý rád by se obětoval, jen kdyby dale on ponechán byl ve středu našem. Loučíc se s dp. katechetou, přejeme mu s plnou srdce, aby Pán Všemohoucí odplátl mu hojné, co nám dobrého prokázal, aby i na novém působišti byl pamětliv nás, jakož i my se srdečným vděkem naň vzpomínati budeme. Báh žehnají další pracem jeho, by naklonil mu lid, který by jej plně pochopil, tak jak toho všim právem zaslouhuje. To přejeme dšst. pánu v novém jeho působišti, a sobě pak, aby co nejdříve nám byl navrácen a zaujal místo, které jeho šlechtetnosti a zásluhám náleží. Věrní přátelé Čáslavští.

Z oblasti Hmídkovy. Tázu se na cestě (kterou jsem konal 17. ledna ráno přes Čankovice do Hroch. Týnce) dvou žen, co si tak horlivě vyprávějí. Jedu prý v Tejnici jest sdružení křesť. mládeže. Kaplan s jedním pensistou a několika mladíky brali se do Čankovic uspořádat důvěrnou schůzi. Již byli očekáváni netrpělivě Hmídkovými „ryzími křesťany“, kteří vyhlíželi a radostně si houkali: „Aha, student už jde! Tém dneška sato-puno, aby se rozešli.“ V hospodě hned agrární junové se začali hádati, proč prý také neobdrželi legitimaci. Což jsou lotři, nejsou křesťany? Jsou prý lepšími křesťany než ti kacíři. Bouřlivě volali, že musí být schůze veřejná. Byli poněkud, že šádají věci protizákonné; slibovali jim, že se posléze bude konati schůze veřejná. Ale nic platno — junové nepřipustili konati schůzi důvěrnou. Dupali, tleskali, nadávali děvám. Naši se uchýlili do zadní místnosti, ale ani tam neměli pokoje. A tak se schůze sešlo. Při odchodu bylo na ně pokřikováno, až bylo hrůza popatřiti. Znamenitě se chovali „lepší katolíci“ k svým duchovním a k těm, kteří přišli z Bezděkova, Tejnice a Skalce. Ještě venku byli naši lidé tupeni jako nějaké vyvrhelové. Takovou tedy vlasteneckou lásku k vlastní krvi vypektovalo hnutí agrárnícké. Přítě napřá, co ženy vypravovaly o apoštolování Hmídkové.

Kutnohorské. V Suchbole pořádají místní organizace faraoeti tamní spola se skupinami mládeže dne 20. února t. r. o 3. hod. dopol. v sále p. K. Lisky opět veřejnou lidovou schůzi s přednáškou vadv. prof. a dra. bohosloví Frant. Šulce, konsist. rady a č. kanovníka v Hradci Králové: „Co má souditi upřímný Čech o Volné Myslen.“ Prosimе sousední duchovní správy, aby uposrornly přátele hnutí katolického na tuto přednášku slov. řečníka. Vstup pro členy organizací, skupin, jakož i uvedené hosty volný. P.

Hlasy z Kutnohorska. V minulých číslech „Obnovy“ dovolávali se pp. dopisovatelé z Humpolecké a Čáslavské, by konečně svolána byla konference duchovenstva za účelem založení nové přílohy ke „Střetu.“ A což Kutnohorské? To této přílohy potřebuje též a zajisté nalezne se dosti obětavých, kteří k udržení této přílohy přispívati budou. Na podzim měla býti svolána volná konference do Kolína v klášteře kapucinském, byla však odložena. Teď v době postel by byla právě nejvhodnější příležitost by veleděštojná páni vikáři tuto volnou konferenci spojili třeba s měsíční rekolekcí. Takové konference by se pak mohli účastniti kněží všichni, nejen ti „klerikální“, ale i ti „katolíci“, kteří mají „hodné“ osadníky taky-katolíky, jež „netřeba organizovat.“ Musíme totiž předpokládat, že ani nejhodnější taky-katolíci nebudou zasílavati svému duchovnímu, když v době svatopostní přijde v Kolíně — k sv. sporědci.

Z Dobrušky. Ve zdejší obci naše strana katolická nemohla konati dosud ni jedné schůze; všechny schůze musly se konati v obcích sousedních. Teprve v době poslední přes všechny terror a protiventství některých agrárníků, sviděti zdejšího starosty, přišel hostinec Michláv v majetku p. Jos. Pašty; hostinec ten dříve pokrokový, vlastně

ústecký, stal se pojednou „klerikálním“ dle řádu zdejších agrárníků. Kde dříve vědovila „Osvěta Lidu“, nastoupila na její místo na. 10. katolických časopisů. Na Hromnice zdejší kaplan svolal do svrchu uvedeného hostince veřejnou, na pozvan účastníky omezenou schůzi, na níž o nynější politické situaci promluvil náš p. poslanec dr. Rud. Horák. Účastníků — okolo 400 — dostavilo se takové množství z Dobrušky i okolí, že místnost hostincká i místnosti sousední byly přeplněny, takže přemnozí musili pro nedostatek místa odejiti. Za předsedu schůze jednohlasně zvolen svolavatel zdejší kaplan, který vřele přivítal všechny, protože schůze toho draha konala se v Dobrušce poprvé. Pán poslanec, který před tím konal schůzi skoro 2 hodiny trávící v Koumově, promluvil zde velice jasně a tak přesvědčivě, že salbil se všem i přítomným agrárníkům, kteří nedávno projevovall mu svými podpisy pro smochovací zákon nedůvěru. Mluvil věcně a nikoho ani v nejmenším neurážel. „Jako poslanec mám čistě ruce“, tak ukončil. Na popud předsedajícího kaplana, projevovena přítomnými p. poslanci provolaám elávy jednohlasně důvěra. Mile působilo, že schůze naší šťastně se také p. děkan zdejší Jos. Čížek, který hnutí našemu přeje a radou i penězi účinně je podporuje.

† Adolf Heikert. S bolestí zaznamenáváme úmrtí rytíře řádu cís. Frant. Jos. I., ředitele král. čes. zem. střed. hospodář. školy v v., předsedy kuratoria hospodářské školy v Chrudimi, protektora hospodář. spolku pro okresy Pardubice, Holice a Přelouč, předsedy Spolku majitelů hospodářství v Chrudimi, „Semenářského družstva východočeského“ v Pardubicích atd. atd., čestného člena obci Dražkov, Lukovna a j., býv. majitele a redaktora „Hospodářského Listu“ atd. atd. Zesnul p. delším utrpení v sobotu dne 5. února 1910 o 4. hodině odpádně v 69. roce věku svého. Tělesné pozůstatky dražého zesnulého byly v pondělí dne 7. února 1910 o 2¼ hodině odpolední v chrámu Páně sv. Kateřiny v Chrudimi vykropeny a na hřbitov sv. Kříže do rodinné hrobky k tichému spánku uloženy. Zemel vsácný, nadšený a bystrý učitel venkova, propagátor úspěšných hospodářských snah.

Slatimany. V divčím vychovávacím ústavě ve Slatimanech a Chrudimě byl jako léta minulá tak i letos pořádán dne 31. ledna zábavní večírek pro chovanky, jehož se účastnili inteligence jak místní tak z Chrudimě a více rodičů chovaneček, tak že na 40 hostů bylo přítomno. Příchod chovaneček vešmés v bílém šatru působil velice sympaticky. Předvedení tance pořádal sám taneční mistr p. Laušman z Prahy osobně. Tance provedeny byly mistrně a bezvadně; mimo čtverylky, besedy a dvořanky tanceány byly též menšet a čtverylka národní. Ve všech tancích podaly chovanky skvělý důkaz svého výcviku, jenž ku čti přítomnému mistru složil a hojněho potlesku docílil. V předstávkách překvapil nás krásný, silný zpěv přítomné slečny Laušmanové, která co nejdříve v Národním divadle má vystoupiti. Zábava byla nenucená a optimná, tak že v brzké přídali se přítomní hosté k tanečnímu rej. Jeme opravdu velice povděční vřel. správě ústavu za tak milou a nevinnou zábavu, jak nám přítomným, tak i našim dcerám připravenou. Jeden z rodičů chovaneček.

Ovesná Lhota a Leštín. U nás se vyvíjí rudý fanatismus až příliš volně. Když jsem přijel loni 31. října na kole do Dol. Boušic u Světlé, vešel jsem do hostince; ale soc. demokraté byli hlavně ošl přý když spatřili „klerikála.“ Vrhli se na mne buce ozbrojené sklenicemi se svedaly. Ozvaly se výkřiky: „Já ho klinka černého zabiju. — Já ho roztáhnu. — Já ho roztáhnu, že s něho vnitřnosti polezou. — Klu-kovi kolo roztáhnu. — Pachelkovi černý roty hlavu rozbiju, atd. Vyjit ven při té dlouhé vřavě bylo nebezpečno; v temné noci by se bylo nepoználo, kdo mi ublížil. Zkusil jsem jako sejtatec černá-kých divochů Konečně po delší době jsem přece vyklouzl, surovci za mnou, ale rychlou jízdou jsem se zachránil. A šlovatíky lidi? Který z nich by byl svědčil pro mne? Dne 15. prosince m. r. mne soudruzi zákeřně v noci přepadli; dostal jsem oam ran bolí; štěstí, že jsem se mohl vytrhnout a prchnout. Nástrah a zabijáckých útoků jsem přetrpěl kromě toho 5. roněvadí agitaji pro katolickou stranu, vymyslili si ještě soc. demokraté jiný manév. Na socialisticke schůzi jsem jim pověděl do očí pravdu, takže jsem radým ubral důvěru 11 mužů. Nelze vypovědět, co jsem strčil pustých urádek. Hned se přemýšlelo, jak mne dostat do křimnála. Mohl jsem je žalovati pro urážky sám, ale nechtěl jsem toho V lednu jsem se s odpovídá v L:dičtí pro přestupek § 489 třet. zákona. A jak se proti mně lhalo! To prý klerikálové všechno zapřítí; oni mi prý dali zlady fetiš atd. Byl jsem však přes všechny intriky osvozen. — Strana soc. dem. jest nebezpečná cti, majetku i životům.

Česká Třebová. Skvělá příležitost ku počtení i zábavě poskytl se všem, kdož zájem mají pro časové proudy a modernizaci, v Č. Třebové dne 20. února odpol. „u Hertá.“ Toho dne přednášeti bude p. Václav Červený z Hradce Králové „O spiritismu.“ Předmet zajisté stejně moderní jako zajímavý. Každé chvíli leti nám kolem hlavy slovo spiritismus, ale skrovň jest zajisté počet těch, kdož honositi se mohou základními po-

sančky v oboru spiritismu. Obecně se považuje spiritismus za velmi nebezpečného konkurenta přelého a nemyslného materialismu a všeti se mu znamenitě budoucnost. Všecko toto náležitým způsobem objasní řečník. Slova své provázeti bude p. řečník přetřpytými pokusy jako: klepání stůlu, přímé duchů, stěsňování (materialismu) duchů. Prosíme tímto všechny přítomné zvláště bratrské organizace a spolky, aby hojnou měrou použili této ojedinělé příležitosti. Doba počátku, coy míst a předprodej lístků osámen bude v čas plakáty, jež rozesílány budou okolním spolkům místo zvláštního pozvání. Pořadatelé.

Městská spořitelna ve Vysočém
Město vykazuje za měsíc leden 1910: vloženo na knížky K 268.881:31; vybráno K 182.306:31, vloženo na běžný účet K 52.887:12; vybráno K 98.754:67; sátek vkladů na knížky K 5.082.009 08; na běžný účet korun 1.241.607:13; úhrnem K 6.323.616:32; hypotečních půjček vyplaceno K 235.103:04; splaceno K 91.708:12; sátek hypotečních půjček K 3.966.269:46; směnek eskomptováno za K 283.847, splaceno K 292.665, sátek K 526.362:32; do jiných ústavů vloženo K 2.168.836:05, vybráno K 681.928:92, sátek vkladů v jiných ústavech K 1.303.306:60; cenových papírů v zásobě za K 2.887.525 88, záloh lombardních K 8.520, hotovost pokladni K 14.712:20; obrát účetní a pokladni za čas od 1. ledna do 31. ledna 1910 K 8.160.366:18.

Velká vikar. konference s rekolekcí
v Jiřímě konati se bude pro vikariát jiřimský dne 17. února po 2. hod. odpoledne v děkan-ském chrámu Páně a na děkanství. K této konferenci uctivě se zvou vikariáti sousední zejména kopidlenský a hořický. Při rekolekci promluví dp. J. Stryhal T. J. a při konferenci odpoledne vsdp. dr. Fr. Šulc, kanovník z Hradce Králové.

Různé zprávy.

Biskupem litoměřickým jmenován byl dle zpráv vídeňských dr. Josef Gross, děkan a farář ve Falknově. Jmenovaný biskup jest rodem i smýšlením Němec. V diecesi litoměřické však žije třetina Čechů; kteří ovšem mají plný nárok, aby biskup znal dobře i jazyk český a byl i českým svým diecesním dobrým pastýřem. Ujímá se, že český dobře umí. Narodil se řek 1868.

Ostatky a Popelce. Ostatky jsou dle dotírám bujných slavností z času pohanského, které se konaly na počest bůžka vina Baka. Původ „bakchaalii“ jest dle toho hledati v Egyptě, odkud se rozšířily do Řecka a Italie. — Popelce středou se nasývá středa před první nedělí postní. V týž den znamenají kněží čela všudeh posvátným popelem se křesťanských rakoletí od křesťanské neděle. Popel jest znakem pomíjivosti a pokání. „Prach jest a v prach se obvrátí“, praví Písmo. Podnět k obřadu stávajícímu byl způsob, jakým dříve vstoupili do pokání své v první den postu začínali. Shromáždili se přede dveřmi chrámovými, odtud za říkání žalmů vedeni do chrámu, kdež jim na hlavu ruce skládány; byli pokropeni svěcenou vodou, posypáni popelem, obléčeni v žluté roucho a za spěvu kajících žalmů vyváděni z chrámu ven, od kteréžto chvíle počínalo jejich veřejné pokání.

Z utrpení slovenských lidí. Známý slovenský kněz Florián Tománek je sice vzat od Párvyho z duchovní správy, ale s kněžství suspen-ován není; smí tedy sloužiti má svatou. Poně- vadě dle nařízení svého biskupa prodává v klá-šteře Okoličnu, odkudž není daleko do Ružomberka, zbožný lid ružomberský posílá několik grošů a odesal je P. Tománkovi „na svatě ománu.“ Tomá- nek peníze přijal. Následky? — Policie ružom-berská dala se do pátrání o sbírce a městský ka- pitán ružomberský vynesl následující rozsudek: 1. Tománek, že dostal peníze na má sv. — 100 K pokuty, dva dni vězení a na pět let vypovězen z Ružomberku (t. j. přístup do Ružomberka jest mu zakázán). Mimo to, že při rozsudku se br nil: „To je lež, že jsem dostal peníze od Jančeka“ — ještě 20 K pokuty. — 2. Jan Janček starší, že jako člověk starší, zkušený a vzdělaný sbíral na jakýsi dareček (nemí však pravda!) — 100 korun pokuty. — 3. Slečna Olga Boháčova, že sbírala pro Tománka peníze — vzhledem k tomu, že je mladá a zasnoubena, jen 20 K pokuty. — 4. Jozef Novák, konstánský z Vikotína, též se sbíral, dostal sedm dní vězení a 50 K pokuty. V odůvodnění stojí: „Onen- to slouží ku podpoře národnostních agitátorův a účelů národnostních —, a ti jsou při-činou, že Maďarův jest před cizozemcem oče-řen.“ — K této poslední události ružomberské nětěbe žádné poznámky. Sama mluví, ba křídí do nebes!

Modrý tisk pochvaluje, že církvi katolické ve Francii byl přistěžen „hřbitov“ zabírající církevní majetek a těší se na to, že se toho do-čká také v Rakousku. Praví, že vše připadlo státu. To je neontouhá lež. Byli bychom vděční, kdyby nám sdělili, kolik set milionů přišlo do státní po-kladny a kolik zůstalo za nebyť likvidátorů R

1900 Valdeck Rousseau prohlásil, že ve Francii obnáší majetek církve 1 miliard (1000 mil.) franků. Ale Combes jim tu radost s miliardou trochu po-kasil, oceail církevní majetek na 480 milionů franků, od čehož dlužno odečísti dluhy na ma-jetku vázanci v obzoru 206 milionů franků, takže celého církevního jmění zůstalo 234 milionů franků. Co bylo učiněno s tímto majetkem? Bylo save-veno s něho starobní a invalidní pojištění, jak bylo slibováno? Nikoliv! Tento majetek dostal se do rukou socialistických a zednářských advokátů, poslanců a přibuzných a ti si neustydě namastili kapsy. Příklady o tom slodějství podal nekleri-kální časopis „Echo de Paris.“ Krásné stavby klášterní prodávají se za babku židům. Sám Com- bes pláče nad tou likvidací, prohlásil, že je trapné dojat tím, že likvidátoři, kteří dostali od státu 8 milionů fr. zálohy na likvidaci, odvedli státní po-kladně zpět pouze 850 tisíc franků. Tedy 8 mili-onů se státní pokladny pryč, církevní majetek také pryč; to jest opravdu tuze volné hospodářství. Budou mít radě listy chut napestí, kam se ty peníze poděly, hy ten lid nebyl klamán?

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát:
doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

Zásilky na venek franko při poslání peněz předem. —

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

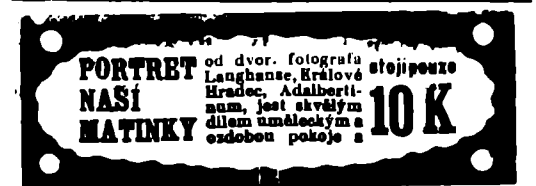
Kolik vydělává kartel na správě státních železnic. Jak známo, uzavřena byla mezi ministerstvem železnic a železářským karte-lem smlouva stran dodávek kolejnic pro státní dráhy na dobu 5 let. Před 5 lety placeno kartelu za tonu kolejnic K 179.50 a nyní podafilo se — jak úřední správa vychloubavě sdělovala — cenu ztlaciti na K 176.50. Odb. rafy finanční list sdě- luje, že v Německu uzavřena poslední dodávka pro tamní dráhy za 121 marku = K 140 za tunu a v Anglii dokonce dle záznamu „Köln. Volkszei- tung“ prodáváno dne 8. t. m. kolejnicové železo za 107 a půl šil. za angl. tunu. Difference mezi cenou rakouského železářského kartelu a cenou anglickou činí asi 16 milionů korun při celé do- dávkě. Je přímo úžasné, jakým způsobem využívá kartel své výsady a jak státní správa železniční s nápadnou benevolencí povoluje železářskému kartelu čekat a do veřejnosti dáva rozbíušovati, jak výhodně koupila potřebné kolejnice!

Hnutí proti vegetarismu v Japon- sku. Dle úsudku učenců jest viděn na malé tě- lesné postavě Japonců dosavadní vegetarismus. Do nedávna byly masité pokrmy od lidí vůbec odmí- tány s ošklivostí; jen šlechtici požívali občas masa z kanců. Vojáci až dosud dostávali výlučně jen rybi a ryby. Teprve asi od 25 let začali se ma- sité pokrmy v Japonsku ujmáti a sice hlavně v zápasníků, kteří vynikají velikostí a silou, pak u bojích státních; u nichž rovněž pozorovati větší výšku než u ostatních vegetariánů japonských. Časopis „La Nature“ oznamuje nyní, že japonská vláda učinila opatření, která směřují k tomu, by požívání masa v Japonsku bylo co možná nejvíce rozšířeno ve všech větvích obyvательства. Také vojenská bude „dávati“ své „donat“ porce masa. Tak doufá vláda, že v Japonsku bude racionálně vychu- vána větší rasa lidí. Dnes postavy pod 1 m 55 cm výšky jsou v Japonsku často viděti, zvláště u fe- meniny, kteří nasepi jsou při práci seděti a jsou vegetariány.

Město bez daní. Rozpočet města Vod- šan na rok 1910 vykazuje potřebu 96.899 K 86 h a úhradu 110.013 K 39 h, takže jevi pře- bytek 3123 K 53 h. Případ u našich oboi dosti řídký, uváží-li se, že se ve Vodňanech nevybírá žádná dávka z piva a vína a žádná danová při- rážka, takže je město „téměř“ bez daní.

Jubiläum čestictva. Dne 18. ledna t. r. slavilo čestictvo 80leté jubileum svého trvání. Za- vědono bylo 18. ledna 1850 v celé rakouské říši. Do té doby bylo pouze v Lombardsku, jež patřilo tehdy ještě Rakousku. Po různých přeměnách do- šlo čestictvo nyní již organizací roku 1850 a na vydržování jeho pro r. 1910 zařazeno do rozpočtu

27 a půl milionu korun. Vládě čestictvo koná služby neocenitelné. Lid má větší němu však ještě čestné požadavky a bude potřeboi ještě dalších směn, aby vyhovělo potřebám občanstva a hlavně lidu českého.

Reformní střední školy a theolo- gické studium. Vláda vydala toto nařízení: Ke studiu na theologických fakultách a diecézních učilištích budou připuštěni absolventi reálných a reformních gymnasií pouze po dodatečné skoušce z řečtiny. Žádá se z řečtiny tolik, kolik posky- tuje humanitní gymnasium. Absolventi gymnasiál- ního oddělení vyššího reálného gymnasia téžněkého typu jsou na rovně postaveni absolventům gym- nasia. Absolventi reálného oddělení takového gym- nasia jsou po zkoušce z latiny postaveni na rovně absolventům reálného gymnasia a absolventům re- álky, kteří se podrobili dodatečné maturitní zkoušce z latiny a filosofické propedeutiky. Dodatečné zkoušce z řečtiny musí se podrobiti také ti stu- dující theologie, kterým by se výmínečně mělo po- volit studium theologie bez maturitní zkoušky na základě vysvědčení o absolvované sedmé třídě reálky nebo reformního gymnasia a to s dobrým prospěchem. Zkoušky z latiny a řečtiny konají se buď před zvláštní komisí nebo na universitě.

Kozák — silák. Nedávno povatla v Ma- nyčeské u Rostova na Donu hádka mezi dvěma kozáky, při čemž kozák Danilov pohrozil dru- hému, že se ho nebojí, i kdyby přišel s oběma svými syny. Soupeř odvětil: „Když jsi takový hrdina, vykopám jámu až po pás a ty do ní vle- zeš; vezmeš do rukou provaz a jestli dva páry mých byků nevytáhneš tobe, budou býci troji, a vytáhneš-li tě, dáš mi své jmění.“ Sok souhlasil, plácl si na pravice a zavolal své dětkové. Hned vykopána jáma a vše provedeno, jak ujednáno. Danilov vyhrál. Soupeř prásal hrozně do byků, ale marně, nemohli Danilova vytáhnout a tak vyhrál tento nad byky. Danilov jest obr tři ruské lokte vysoký. Jest mírně povahy a vyhýbá se pátkám.

Těžba uhlí v Rakousku stále stoupá. Kameného uhlí bylo vytěženo v letech následuj- cích, počítáno v tisíci tunách: 1904 — 11.868, 1905 — 12.585, 1906 — 13.473 1907 — 13.860, 1908 — 13.875, 1909 — 13.502 (do konce listo- pada). Hnědého uhlí: Roku 1904 — 21.887, 1905 — 22.692, 1906 — 24.167, 1907 — 26.262, 1908 26.728, 1909 — 25.317 (do konce listopadu). Lvi podíl na uhelné těžbě rakouské připadá na revír ostravsko-karvinský, jehož výroba dosáhla v po- sledních třech měsících 1909 takřka 20 milionů q (centů) Za ním následuje revír kladsenský a více než 7 mil. q za stejnou dobu a pak revír plzeň- ský asi se 4 mil. q. Z rakouských revírů na hnědé uhlí stojí v čele revír ústecko-mostecko-chomutov- ský se 47 mil. metr. centů. Za ním následuje re- vír falknovský asi s 10 mil. metr. centů za po- slední 3 měsíce. Také v revíru hornoslezském byly poměry výroby loni uspokojivé. Zejména v po- sledních měsících bylo fosfátno značně množství uhlí a dálece z roku 1908 byly předstihány. V době od 1. listopadu do 15. prosince 1909 bylo v ho- rním Slezsku oproti stejné periodě roku předchozího vypraveno o 25.433 vagonů více; v době té vy- praveno bylo totiž 338.047 vagonů uhlí. Stejně příznivé poměry jsou také v dolním Slezsku, kde v posledních třech měsících naloženo bylo o 8612 vagonů více než ve stejné době roku předchozího. Od 1. ledna do začátku listopadu 1909 bylo do Rakouska doveženo z Německa 76 mil. q kamen- ného uhlí oproti 74 mil. q z roku předchozího; v tutéž dobu vyvezli jsme do Německa 68 mil. q h ědého uhlí, oproti r. 1908 o 4 miliony centů méně.

Jak města vzrůstají. Ve velmi zají- mavé statistice o vývinu velikých měst konstatuje šl. Foville, že Evropa neměla v roce 1801 více než 22 měst, čítajících nejméně 100.000 ob. vateů (Londýn, Dublin, Paříž, Lyon, Marsilie, Amster- dam, Berlín, Hamburk, Vídeň, Neapol, Řím, Milán, Benátky, Palermo, Madrid, Barcelona, Lisabon, Petrohrad, Moskva, Varšava, Kodaně Cařhrad). Jenom dvě z těchto měst měla více než 500.000 obyvatel: Londýn 950.000, Paříž 550.000. Pak následovaly Neapol s 380.000 a Vídeň s 230.000 obyvatelů. Dnes jest v Evropě 160 měst, která mají více než 100.000 a 55 měst, která mají půl milionu a sedm, která mají více než milion obyvatelů. Tato jsou: Londýn 4.150.000, Paříž 2.760.000, Berlín okrouhle 2.000.000, Vídeň 2.000.000, Petrohrad 1.430.000, Moskva 1.350.000, Cařhrad 1.100.000. Dále následují: Glasgow 848.000, Liverpool 745.000, Manchester 643.000, Birmingham 543.000, Miláns 517.000, Amsterdam 524.000, Hamburk 500.000, Neapol 492.000, Bráždany 477.000, Lipsko 464.000, Paříž 452.000, Neapol 585.000, Milán 550.000, Řím 516.000, Madrid 540.000, Barcelona 533.000, Varšava 758.000, Kodaně 514.000. Na druhé polovici ze-

měkoule (třeba srazmenati: Nový York se 4.110.000, Chicago se 2.049.000 Philadelphii se 1.440.000, v Asii Kalkutu se 1.027.000 obyv. jakožto města milionová.

Zkamenělé vody luhačovské. Jak „tekuté“ kyselky luhačovské jsou výborným zdravotním nápojem, tak „zkamenělé“ jsou rostlinným zjevem nerostným. Jak známo, obsahují minerální vody tyto obrovské množství různých chemických solemi; za klidu (v kotlicích, rourách atd.) usazují se a spojují součástky tyto v kompaktní tvrdou hmotu, která jest hladká, šedavě žlutě zpodiny a nerovného hrboлатého povrchu. Povrch ten vypadá tak, jako by se skládal ze samých štítků nebo malinek do sebe zapadajících a do různé výše vynikajících; od šedozluté vrstvy nižší odrážejí se velice lahodné vrstvy v šedé, křupičkovité, droboučké, šupinaté, barvy hnědočervené. Celkový vzhled činí dojem pastvy formovaného krápníku. Takovýto kus „zkamenělé vody luhačovské“ nejlépe poukazuje na značné bohatství minerálů v kyselkách luhačovských obsažených, jež ve stavu tekutém tak jsou na sebe vázány, že představují jedny z nejužitečnějších a nejzdravějších vod minerálních vůbec. Interessentům, zvláště lidem škol a útavů posle „Správa lázní luhačovských“ mile ráda ukázkou těchto „zkamenělých vod“.

Jablka na pily. Dr. Bailey v přednášce před sadatřským družstvem pravil, že pravidelné požívání jablek zmenšuje a konečně úplně odstraní dychtivost po opojných nápojích. Také toto ovoce menší touhu po tabáku. Má-li prý člověk chuť na opojný nápoj, ať sní jablko a třeba ještě jedno, až bude upokojen.

První česká akciová společnost továren na orientalské emkroviniky a čokoládu na Král. Vinohradech, dříve A. Maráner, ukončila dnem 31. prosince 1909 správní rok 1909. Po vykonané závěrečné účtů jde na jevo, že vador všeobecné stagnaci obchodu a nepříznivé letní povětrnosti, již utrpěl obdoby zimních bouří, byl celkový obchod společnosti velmi příznivý, ba příznivější nežli v roce 1908. Byloť v minulém roce prodáno zboží za korun 3.990.944-90, kdežto v roce 1909 za K 3.844.157-81. Potěšitelným důkazem jest rovněž, že zboží v Praze se konumující nabývá stále většího a většího odbytu. Tak prodalo se v r. 1908 za K 370.979-69 a v roce 1909 za K 460.545-71. Jelikož pak úhrada surovin oproti roku 1909 dělá se v roce 1909 za podmínek velmi příznivých, lze očekávatí stejnou, ne-li vyšší dividendu jako v roce 1908, totiž K 15— na jednu akcii K 200— nom. ceny, což se rovná 7 1/2%. Pro nával bromadních se zahájek bude závod letošního roku v značných rozměrech rozšířen.

Československá Zlatěna v Praze (Spálena ul. 9.) vykazuje koncem ledna: Příjmů: 283.134-82 K. Vydání: 279.516-64 K; závodních podílů: upsaných: 324, splacených: 14.988 K. Vkladů vložených: 213.182-16 K, vybráno: 39.543-87 K zůstatek vkladů: 173.638-79 K. Zápůjček korun 139.613-53 K. Utěšený rozvoj Československé Zlatěny jest nejlepším důkazem důvěry, již za krátkou (4měsíční) dobu svého trvání si získala.

Vysvětlení taxatolů. Pan Ant. Tomeo, majitel vývozu suken v Humpolci, sice velice ochotně nabízí katolickým listům inserování, ale sám jest horlivým volným myslitelem a pokladníkem skupiny „Volné Myšlenky“.

Kapelníkem 42. pěš. p'uku jmenován p. Hejda z Josefova. Dosavadní vojén. kapelník p. Munzer jmenován dirigentem hudby v Karlových Varech.

Zasláno.

Panu

Bohumila Bekevi,
sochaři a řezbáři

v Heřo Kutné.

Otčenou firmou Václ. dodané 5 olní kříže pro veškeré místnosti a budovy občanské a měšťanských škol chlapeckých i dívčích provedeny jsou velmi solidně, přelivě, zejména polychromovaný corpus Christi v provedení uměleckém, takže sloužití budov k opravdové osobě naší moderně zařízené školní budovy. Vydávajíc Vám toto vysvědčení, svědčíme o solidnosti mladého Vašeho závodu, doporučujeme Vás veškerým korporacím i jednotlivcům se nejvíceji.

Z místní školní rady v Zámkušech,
dne 11. listopadu 1909.

Předseda:
Antonín Šal.

Pardubickou
Francovku

..... jako ochr. známku
doporučujeme **nejlepší** přísadu
co uznat **ku kávě!**
Továrna v Pardubicích

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkrásnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožňuji mi dodatí veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidovány.

Mojí nádob jsou v ohni slatím na ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, krásně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené

Vzorky, rozpočty, nákresy i hotové zboží na nákladu franko se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.
Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přízeň a dárku závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Skлады:
Budapešť, VIII. ker József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Comitely zdarma a franko.
Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Kupte si důležitý spis:
KAREL IV. OTEC VLASTI.
Cena 32 hal. Při bromadních objednávkách větší slevy.
Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové

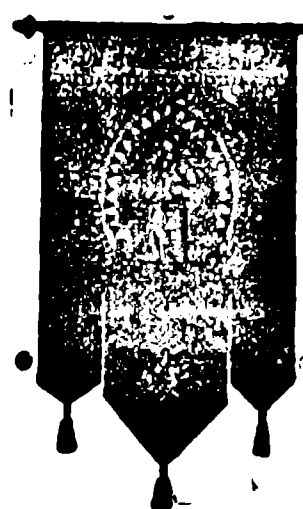
Založeno r. 1802.
SPECIALITA
pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem
Amers de Londres
lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,
továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého francouzského, srémského alivovce jakož i pův. jam ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánu obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřizování a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačchů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse č. 6., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Na úkazku zasílá se vše franco.

Starší nábytek,
zachovalý, měkký i tvrdý za každou cenu

na prodej
v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.
Veškeré plechové
hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučuji

Fr. Pleskot
v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citory, housle, smyčce, pousdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tabací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardův synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malé Karlovy ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se klenutými rámy, střešními, vosenými.

Veškeré rozpočty, nákresy i odborná rada bezplatně, bene vůči náznakem ku definitivnímu objednání.

Neodstěhováno i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 6.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Zábavným odbořím křesť. spolků.
Adolf Bogner (Vlašský Abasver) sepsal časové divadlo „Pod pernaté Oria.“ V knize tom se ličí díle pravdy, veselím a slušným způsobem, proč se zakládají tělocvičné odbory „Oria.“ Při divadle „Pod pernaté Oria.“ se posluchači baví i poučí. Působí více než sebe lepší přednáška o vzniku „Oria.“ Teď právě divadlo vyšlo tiskem v kulturní kárné Zaorálka a Tučka v Hulešově na Moravě. Ponejprv bylo sebráno v Bystřici pod Hostýnem s takovým úspěchem, že na všeobecnou žádost muselo být opakováno. Vše odporúčujeme toto časové divadlo tělocvičným odborům křesť. spolků. Mužských úlub je ve hře 9 a úlub ženských 6. Cena jednotlivé knihy jest 1 K. Devět knih s provozovacím právem 7 K. 60 h. Objednávky račte adresovat přímo na kulturní kárnou Zaorálka a Tučka v Hulešově (Morava).

Křesť. cestu malovanou od Fr. Bilka
s výkladem, modlitbami, písní a nápěvem vydal farář K. Dostál-Lutianov v Prostějově. Výtisk poštou 26 hal., 50 výtisků 7 K. Doporučujeme k požičnosti postati.

Kulturní jiskry.

Klasobraní z „Českého Úředníka.“
„Čes. Úředník“ píše dne 18. prosince 1909: „Pan Ing. Hemr (r. s. v. Táboře) — tomu račte laskavě odpovídati, ale on chválí Hospodina za mnohá vank-
nutí, očekáváje přitom toužebně papežské uznaní v podobě řádu pro ecclia a pontifia, a proto požádáje od něho pro bůh řádovou práci p. krokov-
vou.“ — Mezi lidí... Úředník také může po-
máti lidu, že se církevní obřady, jako jsou na př.
svatby a pohřby, není třeba platiti závratných
(ale, ale!) obnosů, nýbrž že chudý člověk, potře-
buje-li již církevní asistence, může ji dosáhnouti
scela lacině (dostává se mu jí ve většině případů
zadarmo, o čemž písalť ovšem nechce vědět);
případně může také na to dbati, aby na dveřích
kostela visela saska štóly (tohle by se mělo dáti
do nové pragmatiky p. d. zahrnutí: Povinnosti úřed-
níků). Úředník má obyvatelstvo poučovati o tom,
že jest třeba spíše vzdělání než obřadů; má jim
vyvěstiti, proč národ potřebuje více škol než ko-
stolů. (Němečtí literární inteligenti a zejména také
úředníci mají o kostelích jistý nápor. Lutheránská
propaganda za svého 23letého působení založila
v Posnane 140 evangelických kostelů; předtím
bylo pruské Posnany katolickým. Proč jenom ne-
bítáme proti stizování evangelicko-německých ab-
dyčejných kostelů v Čechách?) — Dále 14. ledna
1910: (Reditel měst. školy A. Kamaryt) jako jed-
natel Občanského klubu v Praze VII. spolupůsobil,
aby obec pražská přispěla na místní kostel 50 000
K. a v Praze VII. kostel už je a vedle toho pět
velkých školních kaplí, tak že školní mládež do
kostela vůbec chodit nepotřebuje. (To jistě není
organizovaný učitel.)

Lourdský zážrak před soudem.

Nedávno probíhaly vítězně liberální a pokr.
noviny, jak prý jeden lourdský zážrak byl soudně
zjištěn jako nepravý. Noviny tyto psaly, že
lourdští lékaři a dr. Ernst potvrzovali závažné
vyléčení paní Rouchelové r. 1903, která trpěla
rakovinou (lupus). V lékařském spolku v Metách
vzápětí o případu tom člá diskusse. Protokolním
referátem o debatách citil se dr. Ernst uražen;
proti Ernstovi se tam tvrdilo, že vyléčení vůbec
neexistovalo, že lze mluvit pouze o zlepšení, které
se dá vysvětliti přirozeně. Dr. Ernst prý ve svém
vysvětlení nevedl nemoci (lupus a lues), ať přiznal,
že ji znal. Dr. Ernst žáloval. Prý na paní Rou-
chelové bylo hned znáti, že se nejedná o závažné
uzdravení. Odborník, štrasburský dermatolog dr.
Wolf prohlásil, že ta paní posud rakovinou trpí,
že jde jen o zhojení dvou perforací, jaké se vy-
skytají denně. — Potud tedy protikatelický tisk.
Ovšem úsilné a nepravdivé útoky proti lourd-
ským zážrakům jsou tak časté a komické, že jest
obyčejně zbytečné na ně odpovídati. Jelikož však
sde dlouho a vytrvale poukazoval pokrokový tisk
na výsledek soudu, jímž byli lidé šalovaní Ernstem
osvědčeni, povíme na základě podrobných infor-
mací, jaký měla přeběh celá aféra.

Dříve než došlo k hlavní bitvě t. j. k pro-
cesu před zemským soudem v Mělníku — ode-
hrála se šarvátka mezi Dr. Ernstem a Dr. Müll-
rem v Metách. Jak k ní došlo?

Ve výtahu s protokolním lékařským buroau
v Lourdech jest přímo patr. o, že lupus (rako-
vina) paní Rouchel není úplně vyléčen. Totéž do-
mánil nálesem se také v oficiální zprávě portafká
s Met do Lourd r. 1903 na str. 103, 104 a 106.
Ovšem na str. 107. tohoto spisu, že Dr. R. v Metách
žal. paní Rouchel po návratu z Lourd návrh, že

ji sčítalé dosud záněcení na bočním rtu vypálí a
tak zcela vyléčí. Ale paní Rouchel nazv. la svůj
nynější stav ideální, že je s ním spokojena a žád-
nému lékařskému šetření že se nepodrobí. Na str.
112. doslovně stojí: „Nikdy jsme netřkli, že Dr.
Ernst se někdy vyjádřil, že uzdravení jest úplné.“

Dr. Ernst ve svém vysvětlení, které vyhotovil
paní R. ušel po návratu z Lourd, píše: „Viděl jsem
opět paní Rouchel 5 dní po návratu z Lourd;
stala se s ní úplná změna. Červenost v celku zmi-
sela, perforace v ústech a tváři se uzavřely a na
severnější straně šistule ve tváři zůstalo jen červené
místo velikosti č. 2ky.“

Dr. Ernst kladl tedy hlavní váhu na to, že
v lodním hluboké perforace ve tváři a v ústech se
uzavřely, že tedy lupus v podstatě své byl vyhojen.

Dne 10. dubna 1905 konalo konsorcium lé-
kářů v Metách a okolí schůzi. Byl přítomen také
Dr. Boissarie z Lourd. Jest viděti, jak tento pán
vynasazuje se, aby přišel vždy věci na kloub.
Dr. Max Müller, speciální lékař pro nemoci kožní
a Dr. Boissarie vyslovili náhled, že u paní Rouchel
jedná se o kombinaci lupus a lues. Dr. Boissarie
vyslovil svůj náhled jen jako pravděpodobný,
kdežto Dr. Max Müller tuto diagnózu za jistou
vydával. A tvrdil, že perforace byly jenom od
lues (nákaza) a takéové perforace že mohou se
během 10—12 dnů přirozenými prostředky vylé-
čiti. „Ostatně“ — dodal — „není vyloučena mož-
nost, že paní Rouchel antiluetických prostředků
užila, které dodatečně v Lourdech působily.“

Na konec sezení ustanoveno, aby prof. Four-
nier a Dr. Besnier v Paříži jako znalci v té věci
rozhodli. K protokolu o sezení 10. dubna 1905
konaném přil. si Dr. Müller jako dodatek do pro-
tocolu, že Dr. Ernst, ať věděl, že vedle lupus jest
také u paní Rouchel lues, přece se o tom ve svém
vysvětlení paní Rouchel nezmiňuje, že tedy
schválně zamlčel vědomé a zámyslné, že paní
Rouchel má lues. „Můžeme tedy“, praví Dr. Müller,
„přijati, že se jedná u paní Rouchel jen o lue-
tické (nákazou způsobené) šistule, které během asi
14 dnů mohou býti vyléčeny. V tom neshledáváme
nic náhodného.“

Dr. Ernst, když se o tomto dodatku na pod-
zim r. 1908 s brožurou Dr. Aignera proti Lourdům
dověděl, žáloval Dr. Maxe Müllera pro urážku na
otě a tak vše přišla před porotu v Metách.

Dr. Ernst hájil se tím, že nevěděl jistě při-
cházejí-li perforace od lues — poněvadž toho druhu
perforace, jaké byly u paní Rouchel, u lues se ne-
obstávají. Kdežto příznaky lupus byly očitě, proto
se rozhodl pro lupus.

Že nejenom Dr. Ernst, ale i jiní lékaři v té
věci dosud nemají jistoty, o tom svědčí další jed-
nání v té věci. Dr. Boissarie dle unesení kon-
sorcia, které se v náhledech rozcházel, jednalo-li
se u paní Rouchel o lupus nebo o lues, obrátil se
na znalce v té věci do Paříže.

Dr. Boissarie přibyl do Paříže 16. 4. 1905 a
žádal o dobrozdání v záležitosti paní Rouchel prof.
Dr. Fourniera. Celou hodinu byl Dr. Boissarie u
prof. Dr. Fourniera a žádal ho jménem konsorcia
lékářů v Metách, aby v té vědecké při rozhodl —
ale marně. Prof. Fournier myslí, že to byla lues
u paní Rouchel, ale přece není si toho jist, poně-
vadž perforace toho druhu (ve tváři) jsou něčím
u lues neobvyčejným. „Co se týká způsobu uzdra-
vení a jeho rychlosti, o tom se nechci vyjadřovati.
Pro vás to jest zážrak; do toho mi nic není, na
to pole nechci vstupovati.“ Tak odpověděl profesor
Fournier po hodinovém a něho hovoru.

Naproti tomu Dr. Besnier napsal dr. Boissarie-
ovi 9/7. 05: „Jsem ochoten býti soudcem. Ale
ve věci tak spletité bylo by potřeba nevyhnutelně
dlouhého pozorování.“ Dr. Boissarie při těchto vy-
hýbavých odpovědích autorit byl nucen obrátiti se
na jiné autority. Obrátil se na Dr. du Castela
s otázkou: „Jest možná, aby v 10—12 dnech za-
jizvily se rány ve tváři a v ústech a každé hni-
sání aby přestalo?“ „Bez energického ošetřování
v této době a bez užití Röntgenových papráků,
jejichž působení dosud neznáme jest — nemožno!“
Zešla odpověď. A paní Rouchel před odjezdem do
Lourd, jak pod přísahou stvrdila, neuzívala žád-
ných antiluetických prostředků, na př. jednu. Ne-
byla u žádného mastičkáře, ale po marných poku-
sech chtěla se se souhlasem vrhnouti do vody. Na
cestě do Lourd nedávala jí ošetřující sestra nic
jiného než suché obklady.

Neunavný dr. Boissarie obrátil se na Dr.
Tennesona, známého dermatologa v Paříži, dopi-
sem. Tento mu 25/4. 05 mezi jiným odpověděl:
„Co řekl Dr. du Castel, jest správné. Ale při nej-
důležitějším úlití lékařských prostředků mohou tyto
působiti teprve na konci prvního týdne. Zajištění
vředů (paní Rouchel) vyžadovalo by více týdnů.
Jestliže svěřováními způsobilo šistuli, pak se ne-
jedná více o zajištění, nýbrž o zarostání — obli-
teraci a ta trvá ještě dle. A když otvor měl šířku
máhleku, pak pochybuji, že obliterace — zarostání
— jest vůbec možná. Nikdy jsem toho neviděl.
Co svědčí o posornosti mastičky, jest to, že obě
tyto perforace a hnisavé vředovité poranění v ú-
stech během několika hodin v Lourdech byly vy-

léceny. Dozouvám, že žádná léčebná metoda toho
docíliti nemůže, a že faktum, že li pravdivé — ne-
náleží do přirozeného lékařského léčení. Haisál
z úst jest příznakem lupusu. Ale to nic nezna-
mená. Během málo hodin aby se zavřely hnisavé
poruchy v ústech — to jsem nikdy neviděl.“

Dr. L. bec z nemocnice sv. Josefa v Paříži
poznám-nává: „Přip. d jest interessantní a ať bylo
zlo přirozenosti jakéh. liv (lupus — lues), nastalo
okamžité vyléčení. To jest hlavní věc a to jest
proti přírodě.“

Naproti těmto pravi štrasburský dermatolog
Wolf, že prý vždy a šistule jsou rázu luetického
a že prý tamponky gumové denně vyměňované
sazemily přirozené zajištění. Na cestě do Lourd
však tamponky gumové paní Rouchel vypadly a
musely býti nahrazeny tamponky s vaty, které
umožnily uzavřeti kanálku šistule a její zajištění
během asi 5 dnů.

To jest moc učený výklad! Dr. R. v. West-
phalen, který ve své brožurce: Dr. Fall Rouchel
und die Ärzte polemizuje s dr. Wolfem a pravi:
„Proč šistule v ústech, d. ať nikdy tamponky gu-
mové vložen nebyl, zároveň se uzavřely a perfo-
rací ve tváři — to zapomněl pr. f. dr. Wolf vy-
světliti. Proč také lupus mimořádně couvl až na
malé zbytky, proč současně všechny vředovité hni-
savé toky na obličej a v ústech ustal, o tom ni-
čeho prof. dr. Wolf nepovídá. Hlavní věci tedy
zůstane, že paní Rouchel v lodním byla uzdravena
od dvou hlubokých hnisavých perforací — a to
bez všech léčebných prostředků! Dr. Ernst mohl
se právem rozhodn. uti ve své pochybnosti pro
lupus — o tom svědčí dobr. zdání dra. Tennesona,
dermatologa v nemocnici St. Louis v Paříži, který
v létě 1905 paní Rouchel podrobil důkladnému
vyšetření a vyjádřil se, že u nemocné lues — jest
vyloučena.“ Doporučuj-me k bližšímu poučení bro-
žury dr. med. R. v. Westphalen Verny Lothr. 1.
Die Wahrheit über eine Lourdeheilung. Der Fall
Rouchel 2 Der Fall Rouchel und die Ärzte. Verl.
Metz Lothringen Druckanst. Priesterstrasse 14.
1909. A že dr. Ernst byl naprosto přesvědčen o
nepřirozeném uzdravení, patra z toho, že sta-
běle z bojiště neutekl ani ve chvíli velice kritické.

Fabrické balamucení Ferrerových.

Posud po českých zemích se rozestírá hojným
počtem pohlednice a podobizna Ferrerových, kteří
připojeny řádky plně nepravd. Prý Španělsko jest
ovládáno kutaou! Zatím jest pravdou, že jsou tam
dovoleny volným myslitelům daleko volnější rejdy
než v protestantském Německu. Prý „jméno Fer-
rerovalo se souznácným se jménem přítele lidu.“
To jest věru lež příliš křiklavá, protože Ferrer
byl bursiánem a jako takový účastnil se vysávání
lidu. Prý kněží žádali na kasatelkách (li) hlavu
Ferrerovu! Kde se tak stalo, chytrá pohledka ne-
má. Prý byl „od Jezovité donucován“ jako pů-
vodce bouří španělských. Zase není naznačeno, od
kterých. Zato shledány důkazy jasně, že skutečné
morálnímu původcem suróvého vraždění barcelon-
ského byl sám Ferrer, jakkoli ve doech krvavé
hrůzy chytrácky se Španělska smízel, následuje
v tom příkladu vůdců revoluce ruské. Proč ne-
protestoval proti tomu banditství otevřeně ani on
ani jeho neblížší přátelé? Ferrer „bez řádného
soudu odsouzen a k smrti — Jeho smrt jest dílem
Jezovitů“. Takové do očí bijící lži posud se od-
važují pronášeti „příteli ryzí pravdy“! Kdyby
bývali katolíci páchatí tak děsné krveprolití proti
židům nebo volným myslitelům, bývali by vojen-
ským soudem zrovna tak trestáni jako Ferreroví
katané. A Ferrer řádně souzen byl; vždyť vláda
k vůli všestrannému poučení vydala tiskem celý
obsáhlý soudní protokol, který svědčí o tom, jak
do nedávna odvažili se balamutit Ferrerovci celý
svět. O vydáním protokolu se volně myslitelé ani
slovem nezmínají. Ze byl „šlovák veskrze pra-
kický“ a že vynaložil na volné školy značné zá-
denné jmění, to jest pravda; že však nabyl toho
jmění od katolické dány bezcharakterním úskokem,
o tom pohledka ani nemluví. Jejím účelem jest
výhradně štváti proti církvi; tak se mají volní
myslitelé na katolickém občanstvu proto, že vláda
se ujala bestialně pronásledovaných katolíků proti
hescitajícím banditům.

A teď o Ferrerovi ještě nové věci, o kterých
mlčí volní myslitelé jako lidé naprosto nevědomí.
Samí liberálové uznali, že Ferrer odsouzen dle
stávajících zákonů zcela správně. A ejhle, sám
známý volný Israelita Harden ve svém listě „Die
Zukunft“ napsal: „Ústavní a trestní zákony (Špa-
nělska) dopřávají tolik svobody, jako snad v žádném
státě na naší pevnosti; desetkrát více než v Ně-
mecku. — Ve které monarchii je mo no, aby vy-
savači republikánského, otevřeně revolucní smý-
šlení mohli se státi od státu placenými profesory a
dobroce senatory? — Ve Španělsku která křesť.
státním náboženstvím katolickým trpí ateistické
školy a svoboda univerzity, řízenou červenými
republikány? — Španělsko. Kde je to možno,
aby anarhistický agitátor směl beztrestně proná-
šeti ty nejpopulárnější politické řeči proti králi a

okřív, ministrům a velitelům vojska? — Ve Španělsku. Která monarchistická ústava odhala králi a vládě právo zasahovati do válečných směrů? — Španělsko. Kde propustí správa věznic dopis, ve kterém pro volesrádu a pro popasování vojáků ku vzpouře zatčený vypisuje své nejmilejší „babečkové a infamní“ jednání vlády? — Ve Španělsku. V Německu by nebyly možny ani nejosmělejší počátky té demagogické práce, kterou onen putykář, zbohatnuvší s dědictví pařížského, pr vedl.“

Tu jest patrno, jakým nenašytným Molochem jest zednatelské voľnomyšlenkářství. Ať se házi do stále otevřených jeho úst jakakoli spousta potravy, stále ječtí, že má málo. A právě tam, kde se před fanatiky nejvíce couvá, křičí volní myslitelé o „pronásledování“ nejvíc. Jen tenkrát krvavě lačná ústa by stíchla, až by se dovolilo všecky katolíky vyvraždit.

Ale teď se přišlo na něco ještě zajímavějšího, co dovědčjuje, jak Ferrerovi stálí dělí nejbezecharakternější prostředky. U pařížského soudu podala žalobu na pšístalost Ferrerovu paní Leopolda Binairová; žádá o vrácení velkého obnosu, ke kterému na její účet Ferrer přišel, když slíbil, že si ji vezme za manželku. Ferrer ji oklamal předstíráním, že jest svoboděn, čímž se dopustil sprostého podvodu, trestaného i ve voľnomyšlenkářské Francii těžkým kriminálem. Když se později dověděla Binairová pravdu, slíboval jí Ferrer, že se stane francouzským příslušníkem, čímž se mu umožní manželská rozluka. Binairová Ferrerovi uvěřila a žila s ním dále; narodilo se jim také dítě. Jmění své uložila v bance pařížské Credit Lyonnais. Leč opustila přece srádného spekulanta, ale když si chtěla vysvednouti vlastní peníze, sezнала, že s ním Ferrer vysvedl celých 106 000 franků. Upustila od trestního stíhání, když jí všemi maetmi masaný Ferrer slíbil, že obnos ten vrátí. Zatím však před svou smrtí nepamatoval odkazem ani na svou rozvedenou ženu ani Binairovou, ale odkázal velikou sumu své milence Soladadové. Proto nyní Binairová se domáhá peněz, kterých jí nevrátil Ferrer ani před svou smrtí, ačkoli tento dobrodruh byl skoro milionářem.

B. Melichar,

knihupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam podle se na požádání zdarma a franko.

Školský obzor.

Loučení p. inspektora Fejka s učitelstvem na Záměrově. V sobotu dne 29. ledna uspořádal spolek učitelů „Komenský“ v Záměrově slavnost na rozloučenou s panem škol. inspektorem. O slavnosti této ujal se slova též pan inspektor sám a promluvil k učitelům přítomným mezi jiným tato pozoruhodná slova: „Nechť přijdou sebe horší doby, mám jednu radu pro vás. Dřte se zákona, hlavně školského zákona z roku 1869. Jděte mezi lid i do nejmenších vsí. Kulturní zápas rozhodne se v parlamentě; budete-li mít lid na své straně, bude on voliti pokrokové poslance, přátele školy a učitelstva!“ Jsem tu vlastně tři dobré a cenné rady a proto nutno si na ně trochu povšimnouti, aby jim bylo dobře rozuměno. Ten zákon z roku 1869 a učitelům tak doporučený hned v odst. 1. praví: „Školy obecné zřízeny jsou k tomu, by děti v marnosti a v náboženské výchově vzdělávaly atd.“ Slyšíte, pane pokrokoví, pan inspektor si při svém odchodu přeje, abyste nezapomínali na výchovu mravnou a na výchovu náboženskou a proto vám jenom doporučil zákon z roku 1869. Jest to však náboženská výchova, kde učitel, doučuje na děti školní při bo-

službách, sám asi křesť neudělá? A je to snad mravní výchova, kde učitel v obci poborlivý život vede, vlastní manželku od sebe zapudí a jiné milostné plotky sapřítá? Ano, pane, jděte mezi lid i do nejmenších vsí, ale neberte tomu lidu víru v Boha již ve škole. Každá vaše modlitba s dětmi budí opravdivé obrácení myslí k Bohu a uholiv mechanické odřkání ve způsobu té které modlitby; at dítě vidí již ve vaší tváři, že se sami také modlíte. Jděte mezi lid i do nejmenších vsí, ale vzdělávejte jej tak, aby to neuráželo jeho citů náboženských. S vírou když se věda pojí, blaho vlasti pevně stojí. Kněz a učitel v Raisových „Zapadlých vlastencích“ nešli na válečné nese, ale v přátelské shodě si ten život v zapadlé vesnici oslazovali. D. se však mnohý pokrokař před knězem jako před ďáblem se třídy přebí. Bude-li mít učitelstvo lid na své straně, bude prý tento lid voliti do parlamentu přátele školy. Ano, opět svatá pravda! Kolik těch přátel v lidu učitelstvo na Záměrově dnes má, prozradilo se při posledních volbách. Postaven byl za kandidáta p. Hynek, učitel řídící se Slatiny a pamatujete si, kolik měl hlasů? Má-li učitelstvo mít lid na své straně, musí hledati také ten kouslečný proutek, po jehož doteku by láska lidu k učitelu rašila zdravá pousta. Ale tímto kouslečným proutkem není tato „ušlechtilá“ pokrokařská zásada: „Učitelstvo všude se hraní na varhany, neboť učitel varhaník povstal se spáleni svíčkové báby s kostelníkem.“

Břehmost. Industr. učitelka vyučuje šenským ruč. pracem. Přitom však pracuje také pokrokově jazykem. Vypravuje dětem o duchovních šeredné anekdoty, jen svého bratra kněze šetří. Se šákyněmi se vůbec nikdy nemodí, i když vyučování skončí. Zato však dovede děti častovati vybranými názvy. Neposlouchá svého představce a na jedno upozornění dovede dát vagon odpovídí. Prý raději mlčet, protože to jest sestra knězova. To jest jen malá ukážka s jedné vesnické školy; větší by se lidé zhroutil.

Záložna v Hradci Králové

treknje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Hospodářská hlídka.

Výtečné druhy jablemí a hrůšek. Chceme-li naše ovocnictví na výši dokonalejší udržeti, musíme pěstovati jen druhy na trzích hledané. A takový malý sortimentek jablek pro naše trhy jest tento: Zlatá zimní parména — Jablko boskovské — Jablko grafitýnské — Jadrané londýnské — Reneta kmlnová — Reneta hardská velká. Ovšem počet tento lze dle poměrů místních rozmnožiti. — Sortimentek nejlepších hrůšek jest: Děhanka zimní — Hruška avrašescká — Mállovka Merodova — Mállovka Napoleonova — Mállovská Poděbradka.

Ostružiny. Tato vďečná, úrodná rostlina zůstala u nás dosud nepovšimnutou. A přece jest v zahrádkách dosti míst, která by se mohla ostružinou posázeti. Ostružiny rodí po několik roků hojnost šťavnatého a chutného ovoce, které se hodí výborně na marmelády, k zavazelením, na výrobu výtečného vína a j. Ovšem nutno i zde vybrati si k pěstování osvědčené druhy.

Množení vinné révy očkem. Koncem listopadu seřiznou se koléčka révéového prutu (jednoletého) po jednom očku. Kolénka se rozpálí a půlky, s očkem na vrch, položí se několik cm od sebe do truhlíčky a pískovou zemí. Po zakopání postaví se do nejlepšího oklepa přes celou zimou. V březnu přenesou se truhlíčky do teplého pařístě, které se na několik dní úplně uzavře. Po několika týdnech očka raší; před vytvořením silnějších kořínků vysazují se jednotlivě do malých hrnčků, jež se opět zapustí do teplé země pařístě. Po zakotvení a vzrůstu výhonků počne se vdechovati. V polovině května přesadí se révy do větších hrnčků a udržují se ještě krátký čas pod sklem. Poslední se okna úplně sejmou, aby se rostlinky otušily. Do podzimu, jsou-li přihnojovány, vzrostou do délky 1 m, svláště byly-li několikrát přesazovány vždy do větších hrnčků.

Pamatujme na námětné semeno. Je nad pochýbu dokázáno, že každá plodina časem se svrhne, t. j. změni vlastnosti, pro které je obilná. To platí netoliko o semáku, nýbrž i o našich obilnách. Z té příčiny moudrý hospodář občas vymění osivo a pokusným pěstováním různých novinek hledí zjistiti, které druhy osiva se mu nejlépe hodí, odkud má učiti semeno na výměnu, aby výnos nepoklesl, jakost aklisná se nezhoršila.

Krámem endebem každého statku na venkově je účelné založení a rozsáhlé ošetřování živý plot z habrů, smrčí a jiných oblíbených keřů a stromů. Živý plot králí nádherné, nese zvěsti, chrání před nepovolenou návštěvou zvířat i lidí,

poskytuje milého útulku spěvnému ptactvu, číhá okolí zdravějším i útulnějším, chrání před větry prudkými sad i dvůr a tak stoupsobě nahrnuje náklad. Živé ploty zakládáme časné z jara, dokud v půdě dosti vlhka. Na živý plot neberme bloch, je útulkem a hostitelem škodlivého hmysu, nýbrž volme podle účelu a polohy: moruši, akát, hrab či habr, vrba slatavou, klen, ptáci sob či ligustr, šípek, brásl, kalina a jiné keřovité a ná rostoucí rostliny vytrvalé. Před založením dobře skypeme půdu k tomu určenou a první léta plot řádně plejme, aby traviny sábu neodusily. K zakládání plotů berme sazenice mladé, 3—4 leté.

Lesní váme občerstvuje osoby plicním ne duhem stíšené. Doma si ji můžeme snadno opatřiti. Na litr vařící vody přimíchá se lžice oleje terpentýnového a tekutina rozprašovatem v pokoji se rozstříkne. Ihned se naplní jedlovou vůní, jakož v lesích bývá za pěkné pohody sluné.

Peremí se dostaví, když před alehantím vypije se kůř: k lipového nebo bezového—chebzo-vého thé. Je to léčivo daleko lepší než všelijaké ty prášky, jimiž se kazí žaludek a prázdní kapsa. Při chorobách horečnatých, nastuzení, prvních stopách hostce, zádech různých a jiných náhlých chorobách s pravidla nastane obrat a díeva, když ihned ulehne a náležitě se vypotí. A toho se docílí použitím zde uvedeného thé, zejména však thé z květu chebzo-vého, jež se připraví se špetky květu. Týž se v nádobě zaleje vřelou vodou, nechá 2—3 minuty přikrytý, pak se sceďí, ochladí a teplé vypije. Dobré thé lipové neb chebzo-vé má jasnou barvu žlutou.

Nejlepší cikorka jest

BUVOVKA.

Sociální besídka.

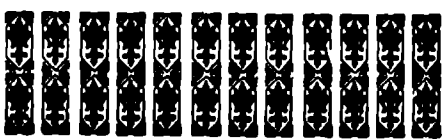
Velký rudý pluk deserteval. Měli jsme plnou pravdu, když jsme tvrdili, že rudé listy zamlčují velikou výši svých strát. Nyní vychází ze správy dělnické komise na jevo, že se rudým stratila za rok 1909 v Rakousku brigáda 30.000 soudruhů. Soc. demokraté snaží se vší mocí dokazovati, že ten úbytek nastal po nepředvídané nahodilé okolnosti, že na strátě té nemá podílu chybné ústřední vedení. „Volke-tribüne“ na př. poukazuje na průmyslovou krizi, nadává katolickému tisku ignorantů. Krise však nebyla velká a zachvátla by poměrně stejně i jiné dělnické organizace. Poněvadž pak v krizi té počínali si křesť. sociálové netoliko dovedněji, ale i svědomitěji, počt jejich právě r. 1909 vzrostl. Dělnictvo právě v době kritické jasné poznalo, kdo s ním smýšlí upřimě. Dělníci se přesvědčili, jak rudí agenti dovedou zneužívat odborových organizací k rudým politickým rejdnům.

Soc. dem. polní hospodáři. Věra odborníci musí šasnouti nad smělostí, a jakou stavi na odív svou sociologickou nevědomost vědcové soc. demokratů. Křesť. lidé z rudého tábora se vášněji zamyslí nad evangeliem Marxovým a Beblovým, nad jejich sklamáním prorocstvími, valem krčí nad tou „vědou“ ramený. Ale erfurtský program posud není moderně a účelně opraven. — Nyní slibují soc. demokraté na Moravě učitelstvu plným ústy, že mu dopomohou k zvýšení platů, což by vyžadovalo ročně náklad sedmi milionů. Drahotní příspěvek pro jednoho učitele má totiž obnášeti nejmeně 400 K. Na uhrazení nového zemského schodku by musila býti vypsána přírůška sto procentní, ale soc. demokraté neudávali, odkud by ty peníze sehnali. Konečně svůj „sanační návrh“ pronesli soc. demokraté poslanci ku konci ledna na morav. sněmu těmito slovy: „I. Země moravská nechť vykoupí a dlužitými úpisy země zaplatí na základě §§ 364. a 365. obč. zákona veškeru půdu velkých statků přes 150 hektarů rozlohy se vším příslušenstvím budov, hospodářského zařízení, dobytka atd., a nic na podkladě akapitalizované dnešní výnosnosti tohoto majetku, majetníky za účely sdanění přiznané, avšak v nejvyšším možném důchodu, s dlužitých úpisů plynoucím ve výši 40.000 K ročně. II. Za účelem racionelního vzdělávání půdy budtež za finanční pomoci země a za přímé součinnosti zemědělské rady utvořena zemědělská výrobní družstva s dělníky zemědělských a domkářů, jimž budí půda takopných velkostatků účelně pronajata, a sice o 8 proc. dráže, než obnášeti bude úrok z kapitálu na vyvlastnění velkých statků vysahujícího. Docilení 8%, sisku po odražení účet-

nákladů budí posílito ve prospěch moravských úředů kulturních a humanitních. — Kde jenom trochu hospodářství rozumí, chytne se za hlavu nad tímto návrhem. Tolik odborných znalců v Evropě přemýšlelo důkladně o zvelebení stavu rolnického, tolik konferencí v té příčině pořádáno — ale takový nápad nevyšel ani z jediné hlavy národohospodářského pracovníka! Soc. demokraté nedovedou se ani tolik zamyslet, aby poznali, že okolnosti spojené s prací p. lui jsou zcela jiné než okolnosti práce fabrické a že se vůbec nedá předvídati žádný rok, jaký zisk z pole bude, kolik pracovníků sil a v kterém právě čase nutno každý rok zaměstnat, atd. „Seleké Hlasy“ dne 4. t. m. odpovídají na řady rozpočet: Veškeré půdy na Moravě jest 2 221.998 hektarů. Z toho je v držení velkostatků 710 723 ha a půda ta náleží 827 majitelům. Velkostatkářská půda jest oázou nejvíce lesy. Pole s lukami činí asi 300 000 ha. Kdyby země vykoupena pouze pole a luka (po 2000 K za 1 ha), musila by mítí nejméně 720 millionů výkupného kapitálu. Za lesy, domy, nářadí atd. zaplatila by nejméně také tolik. Ale držíme se pouze pole, které v přední řadě má přinést „spásu“; úroky ze 720 mil. K po 5% by činily ročně 36 mil. K. Soc.-demokratišti poslanci pravi v návrhu, že pole by se pronajala za obnos odpovídající 8 proc. kupní ceny. Nájemné by tedy musilo vynést 48.600.000 K ročně. na 1 ha by připadalo asi 123 K, čili na 1 míru 25 K! Jestli by se ohudobnému lidu pomohlo tím, že by se mu pronajaly pozemky za 25 K 1 míra, ponecháváme úsudku čtenářstvu! Jisto však jest, že by soc. demokraté chtěli rozebrati sami veškeru půdu. Řekneme, že by jen polovici půdy dostali do pronájmu! To by znamenalo, že jen polovici nájemného by země s polí svých obdržela! Každý by se ukrčoval v placení, zvláště soc. demokraté, kteří raději berou, než platí! Jednu třetinu nájemného by jistě každoročně země strátila, což by činilo obnos přes 14. mil. K. Z pozemků se ale platí daně státní a přírůžky zemské a okresní! Kdo by je zde platil? Činily by jistě s polí samých na pět mil. K. ročně! A nyní přicházíme k dalšímu oříšku: Kdo by vydržoval celé řady úředníků, v ústředí zemském, neboť by se musil zavést nový zemský úřad pro vedení správy zem. pozemků, celé řady lesních správců, dozorců, výběrčích atd.? Co by činila země s lesy, budovami atd.? Úprava budov na zemské ústavy a vydržování jich stála by ohromné milliony! Připustíme však, že výkup pozemků stal by se za okolností, jak v návrhu jsou obnaženy! Velkostatky by se „převzaly“ za obnos odpovídající důchodu ročnímu 40.000 K na jednu rodinu. — 827 majitelů velkostatků po 40 000 K ročně by bralo od země 18 mil. 80.000 K, což by odpovídalo kapitálu 361 mil. 600.000 K, z kterého by platiti musila země nových 18.080.000 K úroků. Daně a přírůžky činily by s rolí a lesy nejméně 8 mil. K. Musila by země mítí ročně 34 mil. 180 tisíc K na výplatu břemena s vykoupením velkostatků spojených. A co by země získala? Nájemné z lesa by dostávala pramálo. Nájemné s polí musilo by obnažeti nejméně 90 K s 1 ha, čili 18 K s míry půdy. Tím by země stěžl sehnala 32.400.000 K, když by do jediného haléře nájemné se zapravilo! Vytáhla by země sbývajících 2 mil. K z lesů, by do jediného haléře nájemné se zapravilo? Připouštíme-li správu státní i správu vůbec, pak vidíme, že i po této stránce jest návrh soc. demokratů takovým nesmyslem, jaký jenom může býti. Před dle soc. demokraté ještě nacílovali ve sněmě § 364 a 365 obě zákona proti lidovským uhlebarům, velkostatkům a jiným podnikům, které vydávají ročně milliony? — Řekne t. j. pak se táže, proč obrovský pozemkový výnos nedokázali soc. demokraté na svém statku u Prahy. Soc. demokraté chtějí vyvlastňovati a sami některé agrární poslanci jejich návrh popírali. Ba dle chlouby „Rovnosti“ prý prohlásili, že ten návrh jest částí jejich programu!

Legitimace
do důvěrných složek
dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::
v Blázkupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

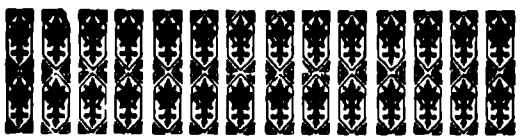
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *sladními listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Snížení !! cen !!

u veškerého sámoho pleteného i trikotového
sboží, angl. pánských vest, čepic, obrámků,
límečů, dámských kabátek pletených atd. upra-
vila firma

Fejgl & Byčičště

Hradec Králové,
Divadelní ulice.

Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánské, deštníky, ruské přerůvky, hřebcové
soupravy a pod. :: Novinky kravát.
Kněžské košárky a náprsenky.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gráfova kostka

veřejněná

za 6 haléřů

vlastně i na dále vřeholem
dekonalosti.

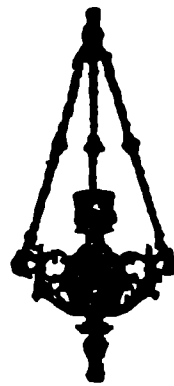
Ve vlastním nájmě dějte původní krabíčky
10 kusů za 60 hal.

Ku členi soutěži zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

„jmená“ na
předěti daleko každou napodobeninu, o čemž
jedním pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovýr. poštiv.
PRAHA VII 917.

**Veleděstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dává se si dapo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáře, nádobky, paténky, paciškály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. *své vlastní výroby*, předpisům
církevním vyhovějící. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy nasílá na u-
kázku franko bez návratnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

*Slad oslbových státek a stříbrných blonců, jako: křeslo,
madonky, křásky, prýtky, nárazky atd. :: Metákové
prsteny, tmbulárky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vldy na skládě.*

Staré zlato, stříbro a drakotamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a cizlocem

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraticích)

doporučuje P. T. veleděstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Velikonoční svíce, paskály a triangle

dočává nejlevnější a prosti
- o všem objednávký -

Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

Umělecký útav
pro malbu na křídlo
B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dočává malované
okna chránová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru moailkového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dočává tato i s teletnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zaneseno v místě.
Mocailky akční pro ía-
gady, křídlové ceaty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesnětná vyznamenaní a doporučení.

Doporučujeme
našim rodinám
Kolínskou cikorku!

Jan Horák,
soukenník
 v Rychnově nad Kněžnou
 zasílá na požádání vždy
 dle roční sezony kolekce
 nejnovějších druhů pravých
 vlněných látek
 své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
 Četná uznání zvláště z kruhů vele-
 důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého ryse křesťanského závodu za
 dobu více než třicetiletého působení.
 Užíte, prosím, malou objednávku na
 zkoušku.
 Velejemně látky na taláry.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

LÁTKY NA NÁBYTEK
 kretonové, crepové, ripsové, gobelínové
 polo- i celohodvábne v nejmodernějších
 vzorech.

PLYŠE
 hladké a vzorkované v různých jakostech.
 Prýmkářské ozdoby nábytkové
 přesné k nábytkovým látkám se
 hodící jako: šňůry, střepee, tře-
 pení atd.

.. LINOLEUM, ..
VOSKOVANÁ PLÁTNA
 do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
 - za nejlevnější cenu nabízí firma -

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Fotografie
PŘISPĚVATELŮM!
 PROJEKT BUDOVÁNÍ ŠKOLY NERODIČNĚ
 V MĚSTEČKÉ KONKURENCI
J. LANGHANS FOTOGRAF
 HRADCI KRÁLOVÉ
 PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVESTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
 kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů
 prádla, praporek, přilbových, koberec a
 kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
 závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
 v Jablonném n. Orli. č. 86.
 Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
 Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
 k výběru franco.
 Adresování vždy došlovne se vyprošuje.

Inž. C.
Jana Kotrče
 c. k. místodržitelstvím koncesovaná
prostředkovácí
a realitní kancelář
v Hradci Král.
 (proti poště)

prostředkuje
 při 2% provisi
prodej a koupi
 veškerých druhů
realit,
 při nahodilých par-
 celacích skládá
 přiměřené obnosy
co záruku
 správnosti provedení.
Kupuje
 na svůj účet za hotové
 a
prodává
 vlastní objekty za
 výhodných
 platebních
 podmínek.
 Obrát. 4.320.000 K.

Převzetí závodu.
Tovární sklad obuvi,
 kdež lze veškeru obuv v největším výběru koupiti,
 po p. F. Lewithově převzal
známý odborník Jan Metelka
 v Hradci Králové,
 Palackého třída č. 80, proti Grandhotelu.
 P. T. obecnostu místní i z okolí uctivě prosím o sachození přístupu k
 závodu včasně a ujišťuji, že snahou mojí bude odbornou, pečlivou a křesťan-
 skou službou získati též příchů nového zápasnictva.
 Ceny nejlevnější. V úctě oddaný Jan Metelka, obuvník.

Dříve než zadáte
instalaci elektrického světla
 vyřádejte si
zdarma rozpočet
 od firmy
Josef Ježek,
 první hradčevský a. k. místodržitelstvím koncesovaný
 elektrotechnický závod
 v Hradci Králové.
 Velký výběr inst. a všeho instalat. materiálů.
 Ventilatory, motory. Zvonky. Telefonny. Křesadla.

OBNOVA

Číslo 7. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 18. února 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Kde jest miliarda skonškovanáho jmění církevního?

Stále víc a více se odhaluje v nynější době strašný a bezecný podvod, jakým byl francouzský národ mámen před konškovací. Všecky vázané sociální nesrovnalosti strkaly se na hlavu církve. Zlátní Pilátové umývali si ruce při nespokojenosti lidu dělnického, slibující, že po zabrání církevního jmění zlátná se na sociální reformu miliarda. Takové balamcení bylo horším složením než panamská miliardová defraudace; vidět kdyby se byla řekla lidu plná pravda, byl by si zatím hleděl pomoci jinou cestou. Leť bezcílné vytrhávání křičením o miliardy zakrývali své nehumánní podkopy. Teď jsou zednáři na velkých rozpácích. Sám bývalý ministr Combes, který se nejvíce o konškování přičinil, stěhuje si nyní na sístnost výkoných úředníků. Dne 29. prosince 1908 žádal senátor Prevost, aby zvolena byla komise ke zkoumání účtů likvidátorů (vykonavatelů konškovací). A tak se předsednictví Combesa zahájila komise činnost svou 27. ledna r. 1909. Správně hned a počátku sdílem ruce nad chamtivostí mazaných likvidátorů. Na př. advokát Duez při třinácti likvidacích přijal 4,499,878-68 franků a vydal 2,345,112-71 fr. Zůstalo mu tedy čistého 2,154,761-17 fr. — Advokát Leonturier provedl 29 likvidací; přijal 8,781,828-30 fr., vydal 3,128,784-29 fr., tak že mu v kapse zůstalo čistých 5,653,089-01 fr. — Advokát Menage byl ještě horlivějším chlapíkem. Provedl 56 likvidací; přijal 12,435,067-29 fr., vydal 5,629,201-29 fr., takže z toho měl čistý výtěžek 6,805,866 fr. — Věru, že ti tři advokáti v krátkém čase musili vykonati spoustu práce nejpernější, když si vydělali na pouhém likvidátorství víc, než co pro sebe spotřebovali 4000 kněží francouzských ročně dohromady! Teď máme národ francouzský lépe uhlodnout, kde jsou jeho skuteční vytrhávači: zda jeptišky v nemocnicích či „nejvlástenější“ sednáci. — Vyšetřující komisi se nad těmi miliony ovšem honoráři dělala před očima kola, tak že prohlásila: „To jsou vskutku podivuhodné věci, jež musí být ještě blíže vysvětleny.“ V rubrice „různé vydání“ počítali si (za nesnázem položky) ti tři advokáti obnos 14%, milionu franků. Tak přesně a „podrobně“ dovedou tedy počítat sednáci chamtivci! Komise dospěla, že výdaje jsou přímo hrozné. Combes sám zjistil, že při prodeji kláštera Františkánů dostali advokáti na honoráři 20,845 franků, procesy stály 83,875 franků, 8000 franků co slušné úředníkům, 21,845 franků bylo „rozděleno jiným osobám“ (1!), 5227 franků cestovného a 28,335 franků obnášely materiální útraty.

Tak se hospodařilo! — Osvození od „klášterního nebezpečí“ bylo tímto pádným velice vysoce bylo fidesmalem. Combes svého času psal v době nejprudšího kulturního boje do vídeňské „Neue

Presse“, a oslavoval dílo francouzské „kultury.“ Proč nyní mlčí? Proč mlčí o tom taktéž jímavé „Neue Presse“? Proč teď o potěšení francouzské likvidace mlčí i ty listy, které jásaly nad „osvíceným osvobozením“ bojem pokrokové Francie? Proč o tom mlčí proslulý pochtář Machar, který si na Žofíně dne 18. t. m. zabánil, že ve Francii jest den a u nás teprve svítá? „Po vzoru francouzském ješ za volnou myšlenkou dále!“ hmlí to v pokrokových shromážděních, ale ani jediný zid nepoví českému lidu, kdo se nyní má ve Francii nejlépe z toho církevního jmění, jež poskytovalo podporu tisícům chudáků. — Při shora uvedeném hospodaření bezvěreckých advokátů nikdo se nepodivil, že miliarda, oblažovaná roku 1900 oblíbeným ministrem Valdeckem Rousseauem, sevrkla se na malíčky obnos, za nějž by se na nejvyšší potěšily dvě válečné lodi. Slyšme! Třetí správa o likvidaci, předložena parlamentu francouzskému, pojednává o likvidacích dokončených do konce r. 1908; správa ta praví, že do té doby se 785 odátých statků zpeněženo 329. Místo miliardy, o níž nepřítel církve mlvil, utržil se jen obnos 5,441,791 franků, avšak tento neplynul do státní pokladny, nýbrž pouze část, kdežto druhá část je dosud v rukou likvidátorů. Velmi zajímavé jsou i jiné položky, které se připomínají v této zprávě. R. 1901 se započalo s likvidací. Do r. 1904 byly provedeny 64 likvidace, ale se ztrátou 372,347 franků, které musil stát doplatiti. R. 1906 bylo osnázeno 53 likvidací, které přinesly státu 520 tisíc 3 franky. R. 1907 byla dokončena 101 likvidace a stát dostal 1,946,599 franků; r. 1908 pak bylo zpracováno 111 likvidací a přebytkem po zaplacení útrat 2,575,864 fr. Podle toho důleho provést ještě na 400 likvidací. V nejpříznivějším případě bude za všechny statky strženo 27 mil. franků, nebudou-li opět příliš velké výlohy likvidací. — Tak tedy vyhlíží oslavovaná republika v zrcadle pravdy, když si setře a obličeje šminky. Tolik bezcílné hrabivosti na účet lidu a posud ani jediný likvidátor nesedl v kriminále. Vzorán, spravedlivá, cituplná země!

»OBNOVU« V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopych.

V nastoupení p. Hofrychtra poslal nám advokát p. dr. Halík z Nám. Brodů dne 9. února tuto úřední opravu (dle § 19) věty obžalované v úvodníku našem dne 21. ledna: „Není pravda, že redaktor Hlaď z Posázaví Hofrychtr jest volnomyšlenkářem a bezkonfessiálním. Naopak redaktor Hofrychtr není v žádném sdružení „Volné myšlenky“ a jest vyznáním evangelicko-augsburského.“

Konečně po odbytí všech formalit smělo obecní zastupitelstvo vstoupiti. Totiž: vstoupiti není vhodným označením pro to, co se nyní dělo. Hádky, křik, strkání, tahání, — až skoro o život tu šlo. A za minutu byla porotní síň napěchována do posledního místečka; obecní zastupitelstvo, jež nemohlo dovnitř, bouřilo zlobně na chodbách a bojovalo již zase tam o první místa v řadě, aby uvidělo dobře, „až ji povedou.“

Líčení započalo. Obžalovaná usedla a klopíc hlavu poslouchala netečně, jak žalobce předčítá obžalobu obžalobu. Zraků všech jsou na ni upřeny a zvláště spanilé dámy bedlivě dávají pozor, aby ani pohyb ani mžknutí oka jim neušlo.

Jako v římské areně vržen tu na pospas t. zv. „veřejnosti“ člověk, nucený hájiti svou existenci a snad i svůj život odhalováním všech oněch soukromých záležitostí, jichž se nikdo rád nedotýká. A on má zde před těmi lačnými, senasce chytivými také-lidmi rváti taje svého nitra a předkládati jim je nikoli jako svým soudcům, ale jako katanům, kteří se hrabou v jeho duši chytivě a nelitostně, jen aby z ní vynutili ještě a ještě něco nového, čím by své nervy podržili.

Tak jistě zákonodárce si nepředstavoval „veřejnost“ líčení, v té tajeně radosti nad bídou druhého jistě nespatoval záruku správného konání spravedlivosti a že by naše dámy, ti něžní tvorové z lepší naší společnosti, kteří při každé

Náš postup.

Stále jeví se patrněji, jak značně strana katolického lidu českého postupuje. Když zpráva agrárníci prohlásili otevřeně, že členové katol. strany do výboru ústřední hospodářské jednoty se nesmí pustiti a že řízení téže jednoty musí zůstatí agrární, dána jim byla nejlepší a nejbolestnější odpověď založením nového hospodářského sdružení a „Svazu“, který nyní stále lépe prospívá.

Katoličtí zemědělci vsrůstají po skandálech agrárnicko-řepářských zcela přirozeně, poněvadž poctiví rolníci nemohli s chladnou krví patřiti na to, jak ve „Venkově“ byl oslavován dietář a přítel zakázaného sázení řepy Prášek i Zázvorka, který jako poslanec řepářů staral se o dobré zásobení cukrováru. Ti, kteří mezi agrárníky zachovali si katolické přesvědčení, s úžasem sledovali, jak na dryádnických schůzích „Volné Myšlenky“ předáci strany agrární otevřeně se vyslovili pro vyloučení katolického náboženství ze škol. A výkonný výbor strany agrární tyto pohledy neokřikl, třeba že agrárníci na schůzích tvrdili, že jejich strana jako strana řídní jest snášlivá k vyznáním všem. Tenkrát při protikatolických štvanicích zřejmě se ukázalo, proč agrárníci do svého programu o náboženském otázce nedali nic, *ač věděli, jak často se tato otázka v samém parlamentě leští.* Chytrá agitací hra na schovávanou a pak útok! A bezmezné pronásledování lidí, kteří proti volným myslitelům veřejně hájili své vyznání! To otvíralo oči i slepým.

S nemalou námahou vykristalisovalo se „Všeoborové sdružení křesť. dělnictva“ beze všech umělých prostředků přirozeně vlastní silou, vlastními haléři a to v době, kdy jiné konservativní kruhy klidně přihlížely k bezmeznému řádění soc. demokratů a k přemetům nár. soc. dělníků. Nyní, k y naše Všeobor. sdružení stojí na pevných nohou, shromažďují se pod náš prapor četné i dělníci z jiných táborů, kterým se zprotivil protináboženský boj, jemuž předzříváno „byj dělnictva.“ Křesťanské dělnictvo nalezlo svůj pevný základ, vytříbilo své stanovky v duchu křesťanském tak mistrně, že po cestách pevně stanovených utěšeně se dále rozvíjí.

Postup náš jest znatelný i na jiných stranách, tak že nepřítel nevyčkáje se zlosti. Peníze, které dříve sypali katolíci jako ubozí nevolníci do bezedných pokladů odpůřců, schráni si nyní pro sebe. Stávají se samostatnými v ohledu hospodářském, máme vlastní poslance, kteří v kritickém okamžiku nezalezu, máme více časopisů, jež nehoví v příčině náboženství rozštěpěnému ramenáťství, navazu-

malicherné příležitosti tak rádi omdlévají, se opovážily přijíti ku líčení porotnímu — a divadelním kukátkem, aby až do posledního odátí mohly studovati na předhrozené čbři její bolest, stud a trýzeň — to jistě ho ani ve snu nenapadlo. L. d. e, kteří pro svou rafinovanost měli být žalařování už dávno, pochutnávají si a opovrhavým úsměvem na rozpacité tváři obžalovaných.

A přece je to smutná pravda, že tak hluboko může lidské srdce klesnouti, a že vše vynaloží, jen aby mohlo se pokochat v bolestech svého bližního. Ach mé dámy, jak jsem se za vás stydl, když vás musil předseda soudu na to upozornovati, že není soudní síň jevištěm, že zde není místa pro tak rafinované se upokojující zvědavost, a že jest nucen vzhledem k tomu vás, dámy, duše a srdce něžná, žádati, abyste kukátka odložily —

A když jsem viděl ten vděčný pohled obžalované, jímž za tuto lidkost předsedovi soudu, muži, který se jí musl v tomto okamžiku zdáti ne jejím soudcem, ale ochráncem, poděkovala, litoval jsem neskonale, že zákonem nucen, musím zůstatí v lavici porotců, abych soudil a snad odsoudil člověka chybného a chybnými souzeního.

Neto.

FEUILLETON.

Jemní upříh.

„Paní Kudlíčková, mají už ten lístek na porotu? — křičela už zdaleka paní Zelená na svou věrnou družku, a ústa i oči se jí stáhly ku přelíbeznému úsměvu, který mohl právě tak dobře vyjadřovati vnitřní spokojenost, jako lásku k paní sousedce.“

„Ale depák“, horlila tážená; „to vědí, už to zasejč bylo všechno rubežbráný, dyt ty lidi jsou jako posedlí!“

„Ale možná, že dostanu kartu přec; já jsem jako řekla panu Fidruncovi, a on už to nějak zařídí; dyt by to byla škoda, abych tu ženskou ani neviděla!“

A obě dvě paničky, jichž gramatické vědomosti se ani trochu nelekaly nějakého toho kompromisu s řecí „lidu“, vykládaly si dále horlivě některé obzvláště zajímavé podrobnosti sensačního procesu, jímž se příštího dne mělo v soudní síni zakončiti rodinné drama dvou nešťastných lidí.

Druhého dne byla porotní síň ve stavu obléčení. Obecní zastupitelstvo se nahrnulo tolik, že několik zřetelných soudců stěží udržovalo pořádek a násilím bylo nuceno tlačiti se a blouct davy lidu zadržovati, aby do soudní síně před časem nevnikli.

Jeme úspěšně styky s jinými katolickými stranami slovenskými k vlastnímu. A tak píše, jaký měl svědomitý veliký biskup Brynych, přede všem nepříjemnostmi stále více se ukazuje.

Proč píše na nás podivně nejase svědci, že prý někdy vlivní činitelé pomýšlejí na založení konservativní strany nové či na spojení katolictva s jinou prý mocnou a vyškolenou stranou. S kterou? Souhlasili by snad naši dělníci a maloročníci se splnutím nebo s připojením se stranou agrární či mladočeskou nebo staročeskou? Strana katolického lidu abychom řekli občanstvo všech stavů, nemůže se připojovat nebo splnout se stranou, která produkuje slepění pouze některých utiskovaných tříd. My chceme všechny národní vrstvy spojovat. Kdo máš dobrou vůli, připoj se.

A proč už ta některá mocná strana dávno a dávno neujala se poněkud mrskaného katolictva, když se do něho přímo zakukovaly tygři suby? To se přece mohlo státi dřív, než vůbec naše strana byla ustavena a to zvláště v té době, kdy se již jím pokoušelo na přejetí zvláštní katolické strany a pak na domluvu opatření rozřadí všeho necháno. Když bezusný soc. demokratický tlak otravoval dělnictvo nejpustější nevěrou, zda staročeské listy „Národní Politika“ a „Hlas Národa“ různé a systematicky se lidu katolického ujímaly? A měly tak přece činit v zájmu národa celého. I evangelik, nebo lid, v kterém trochu soucitu zbývalo, měl v zájmu národa našeho zvolati: „Ponechte katolíkům aspoň lidská práva!“ Ujistěte se, že dvaťm, sem tam prokázána služba málo prospěla, když proti sršící nevěroce síle tiskové nebyl postaven rozšířený a různé odhodlaný tlak konservativní. A tehdy přece bylo u nás konservativců víc než dnes. Brynych dobře poznal, že jest nutno se postaviti na nohy vlastní a že almužny, milostivé udělování od lidí, kteří docela se ostýchali veřejně se přiznati ke katolickému přesvědčení, jsou katolictva naprosto nedůstojné. Brynych nechtěl mít z katolické šetrnosti, uctivé prosby u kostelních dveří. Proto se vši energičtější zasazoval o to, aby stížívané byly samostatné organizace katolické. Neodstrašily ho hrubé útoky, domluvy, výmluvy, nechť samých některých katolíků. Chťel mít úplné jasno a na opatření i ramená se šel s výzvou: „Řekni a dokáž zcela veřejně, zda jsi rozhodným katolíkem! Pak teprve uvěřím ujišťování soukromě pronášenému.“ A v prostředí této své činnosti, která byla nazývána výbojem (!), řekl r. 1902 na sjednání katolíků v Hradci Králové:

„Ano, jsme výbojní, tak asi jako když nešťastnou taktikou postaví se vojsko dole a kouká, až nepřítel přijde na kopec, pak „hurá“, žene se nahoru a je porubáno. To jest ta naše výbojnost. My jsme byli totiž velcí dobroáci, a pak — přiznejme se — mnoho jsme svedli sami, poněvadž jsme tak dlouho spali a nechali jsme to běžeti, jak to běželo. Proto se oni dostali na kopec a my jsme dole. Když se má nepřítel náš s kopce dostati, také se volá „hurá“, ale to hurá proti ostří zbraní nic nepomáhá. „Hurá“ se může křičeti, ale když hovoří pušky, není to nic platno. ... Úkol náš v tomto století jest, jako v jiných stoletích, boj, především ale obranný boj, ne výbojný. My jsme stratili mnoho, na naše místa se dostali nepřátelé, kde církev katolická měla svůj majetek, tam jsou oni. Boj náš tedy musí býti obranný ... Jest dalším úkolem nás katolíků dvacátého století k tomu pracovati, aby se důsledně myšlelo.“

Tak a podobně promlouval vznešený hudebník a samostatněm úkolu katolictva.

A na jeho základě pracujeme úspěšně dále. Katolická společnost není od Krista založena proto, aby se stále lípla na šat stran jiných, badlo zdání, že sama na základě křesťanských pravidel nic nesvede a že katolické zásady v našem věku stratily živnou mizu. Budilo by se zdání, že uschlá jedle jen proto stojí, že se opírá proti větrům o silný dub. A až bychom se obětavostí na podniky v jiných rukou spočívající vyčerpali, pak by zase přišly výtky: „Co katolická církev vlastně vykonala za tak dlouhou řadu let pro dělnictvo a jiné lidi utiskované?“ Zase za spolupracovníctví — ránu!

Proč už dávno některá strana, která nyní pomýšlí na námluvy, nesměnila svůj program s lásky k svornosti národní tak, aby měl v ní katolická bezpečnou záruku svých práv? Proč na př. agrárníci nechtěli z počátku vejti ani v kompromis s námi a pak když začali vyjednávat, nechtěli poskytnouti záruku ve třech bodech nejpalcivějších, které jsou rozhodné pro možnost uskutečňování zásad katolických? „Tenkrát jsme vás nepotřebovali“, vyjádřil se Prášek vůči našim plnomocníkům, kteří se ptali, proč o dohodu agrárníci již dříve nestáli. Tím řekl jasně, že jsme dobří pouze k službám mouřeninským a troulalost takového náhledu byla tím větší, že se jednalo o venkov, kde jest katolický duch nejpevnější.

Agrárníci poslali četníky nikoli na soc. demokraty, ale na naše nevinné obušky. Dovedli vyčísti docela i žvanec ohleba (pravíme

poněkud ohleba) farář, který proti agrární organizaci ani nevystupoval. „Cop“ vymátl s kostelů celý dav agrárníků a to i s kostelů těch, jeho farář s velkou opatrností ani přetm neslauli.

Oo přibíhání strany mamarykové a soc. demokratické se valice podporují, řádili agrárníci proti nám více než proti soc. demokratům. Ale už slyšíme pozdraky: „My přece proti všem nic, my jen proti některým kněžím.“ Pánové, až začnete nemilostivě tlouci do Práška, Ohloupky atd., kolik zbude příslušníků v táboře agrárním? Kdo bije pastýře, ten rozbíjí ovce a selděť hdyž místo protestu proti lán české Macharovi. A co vykonaly v zájmu osudování českého rozumu listy staročeské, když úkasy nepravdami a nemilostivým mrščením historie Machar snail se podvraceti kořeny křesť. náboženství? Kdo se s námi chce spojovat nikoli jen pro politický ohebn, ale s upřímnou vážností ku křesťanství, ten měl již dávno vystoupiti proti polenovým nepravdám volajících myslitelů se vši růzností; č upřímného křesťana (neděle-li vůbec katolika) takové řádění mohlo nechati zcela ochladným?

Nejhorším klerikalismem jest, tváří-li se někdo katolický smýšlelím jen a jen v čase tom, kdy od nás potřebuje nějakou úsluhu hospodářskou, politickou nebo sociální. Taci klerikalové vyčítají nám na schůzích, že nemůžeme volně politicky jednati, ale jednal-li se jim o potrestání a zdeptání našich pracovníků, hned jsou ochotni hledati sadu dřívka ke katolickým představeným s přetvářkou na lidi, aby přemlouvali ke skutečnému odstranění svobody naší.

A což takový kompromisní kandidát poslanec, který se stydí ve veřejnosti prohlásiti, že dal naši stranu záruku? Děkujeme za takové spojení, když máme obrovské řady katolíků rozhodných, kteří i s nasazením vlastní existence chtějí jednati otevřeně.

Nastal již dávno čas, kdy každé polovičné jednání jest poklesem katolictva i národa celého. A zvláště ti lidé, kteří jsou v těsném spojení s volnomyšlenkářskými učiteli, přece rozhodně hned nevzpínavu láskou ke katolictví. To by byl jeden z největších záráků a ty se nedějí nikdy zbytečně na zavolání.

Ted teprve, když jsme značně smotuhali, vědí o nás lidé ti, kteří se jaktívi o naši obranu nestarali. (Ovšem přitom všechna čest několika vrachým jednotlivcům, kteří se otevřeně proti dravému proudu postavili, třebaže se do naší politické strany nepřihlásili).

Práce našich organizátorů nebyla a není naprosto žádnou elast. Kdyby se byli obráně práce ujali jiní, devadesát devět procent nynějších pracovníků, kteří snášejí za všechny oběti kopance nejhorší, s největší radostí by přenechali tu saš jiným. Minulost svou, své pravidla, pravdy pronášené o stranách jiných a pernou práci samého biskupa-organizátora Brynychy nišiti a zapírati nemůžeme.

Je-li dosud vůbec někde pevně zorganizovaná a mocná strana konservativní mimo nás, ať se jen přihlásí otevřeně, ať do svého programu vepíše předem zřetelné zásady sardufci křesťanským ideám bezpečnou podporu, a bezpečně drobnému lidu křesťanskému zajisti jeho práva a pak ať vyjednává s námi přímo. Jednání o nás bez nás věsti k cíli nemůže, jakkoli byl katolický lid vždy vše věděl každý den, kdo se kterýchkoli jeho práv zasíl. Některou radikální přeměnou nemůžeme podržeti nhy ani výsoco vypělé katolické Moravě ani katolickým Slovincům, kteří lidovým svým působením přivedli na př. Kraňsko k velikému rozkvětu a liberální stranu porazili na hlavu.

Dopis z Prahy.

Dělní dluh do nekonečna. Pražská radnice stává se pozvolna pověstnou po celém světě. Jednou vzbuzuje sensaci svými hospodářskými inspektory „a la dr. K. Černoborský“, kteří zařizují si letní byty na obecní útraty, podruhé rourovými lázary, po třetí „zařizování bytu pro pana starostu“ nákladem 20000 korun — atd., atd., kupováním velkostatků po 5 milionech, ač velkostatek mnoho takto jinak dostati za 2 miliony a konečně novou a novou censací vzbuzujícími půjčkami, uzavíranými s lehkomyšlností do nebe přímo volající. Vrcholem všeho však jest překvapení, které uchystal starosta dr. Groš se štábem svých věrných členů sboru obecních starších a celé Praze návrhem, aby Praha učinila výpůjčku ve Francii v obromě sumě 25 milionů franků.

Všechny vážné kruhy v pražských městech všeobecně překvapilo, že záležitost tak dalekozáhlého významu byla skoro do poslední chvíle tajena, aby ve veřejnosti nebyl proti ní vzbuzen nepřiznivý náor. Teprve, když členům sboru byla rozdána litografovaná správa o novém finančním činu mladočeských velikánů na Staroměst. radnici, spráskli ruce i ti mladočestí pravo-

věrní, kteří pravidelně jsou spokojeni se vším, na čem všude se usnesou, a když se setražení, kam se tohle hospodářství vlastně povede. Stále a stále se prohlubuje a píše v novinách, že Čechové mají polípa zorganizovaní peněžnictví, nejdokonalejší finančnictví se všemi národů rakouských. Jest skutečně veřejným tajemstvím, že české banky poskytují úvěr německým krajina i měst, kapitálu v bankách jest nadbytek, a když ho Praha potřebuje, také se jí ho ve formě půjčky vědycky dostalo. Pojednou však jako by těchto okolností nebylo: shánějí peníze za hranicemi.

Nápad, s jakým starosta dr. Groš a jeho věrní přišli na francouzskou půjčku, jest skutečně zlý. Hlasatelům shody česko-francouzské nemohlo se přijíti vstříci s větší podlé zdání mnohemliberálnější. Jistě, že s tímto nápadem také se počítalo, že pro sympatii k Francouzům každý z obecních starších přivleče oči a pro schválení půjčky posvíváse hned obě ruce. Na štěstí však se nestalo. Sotva se mimofádán, skutečně se rychle svolaná schůze obecního zastupitelstva sešla, shledali přerodní návrhu se starostou drem Grošem v čele ke převaliké své mrzutosti, že proti návrhu na uzavření francouzské půjčky jsou ve sboru obecních starších sasedající všichni staročeši, dále všichni členové sdružení dra Podlipného — což všeobecně překvapovalo vzhledem kosobě dra Podlipného, hlasatele styků česko-francouzských — a konečně že jsou proti půjčce i velmi mnozí obecní starší, sasedající ve sdružení Grošově, jemuž předsedá dr. Lad. Pinkas. Že by Podlipného povstali proti půjčce, toho ve sboru nikdo nečekal — satele poměry pražských však to některak nepřekvapilo — Vrchol ředitel Zemské banky dr. Matěj odebě se za krátko trvale na odpočinek a na jeho místo kandiduje dr. Podlipný, dosavadní místopředseda Zemské banky. Dr. Podlipný jest osobnost dosti opatrná, aby hned na jeden ráz rozhodl se pro půjčku z Francie, když potřeboval, že nápad nevzbuzuje žádného zvláštního nadšení. Aby ve své snaze, domoci se jednou místa vrchního ředitele Zemské banky, jehož volí, jak známo, sněm, vystříhal se případných výčitek, že byl pro půjčku v čisté, rozhodl se k velikému překvapení sdružení Grošova proti půjčce.

Po ujišťování odborníků platila by obec pražská do Francie, kdyby její půjčku byla přijala, rok co rok na 50.000 franků na tuto benevolenci; ba skutečně půjčka by věnovala královský dar francouzským peněžníkům ve výši nejméně 5 milionů korun.

A co tomu lze říci, když jest v Praze všeobecně známo, že v tak ohromné výši, jakou jest obnos 25 milionů franků, půjčky může Praze vůbec uzavíratí potřeba??

Kdo tak lehkomyšlněmu jednání utím přitř? Kam děláním dluhů na čest Prahy chtějí to nepovolání živlové ještě dotáhnouti? Pomalu nebude vyloučeno, že jednání dne nebude snad v obecních pokladnách peněz k vyplatě úřednictva —

Sluhy do výchovy dívoč mládeže v pražských školách. Stále častěji pronikají do veřejnosti pražské z obecných i měšťanských škol stesky na výchovu dívoč mládeže, která se přidružuje stejné velké parádivosti. Některé slešny učitelky staly se pověstnými svým luxasním životem, přepychem v toaletách, kloboucích, což má následky nevalné přiznivě i na ženou mládež jim svěřenou. Nebudeme se prosazím podobnými dámmi zabývat, jen chceme upozorniti povolané kruhy, aby věnovaly poněkud pozornost zvlášť nebláhemu úkasu, že v pražských obecných a měšťanských školách slešny učitelky mluví jako — na zeleném trhu. Podskalek a košířká čeština hyzdí dnes obecně a měšťanské školy pražské, ženská mládež kasí si ve škole čistotu mluvy mateřské. Učitelky pražských škol obecných i měšťanských jsou toho vinny, že v pražských školách ošvrá se stále horší čeština. Jenom v řídých případech možno snamenati výminky, ale tak sporé, že ani nepadají na váhu. Proto právem nutno naléhati, aby ve školách pražských dbaly učitelky správnosti jazyka mateřského.

Obrana

„Agrární“ vlastenectví. Jest známá famozi gratulace českého odboru Zemědělské rady německému ministru krajanu dr. Schreinerovi při jeho jmenování ministrem. Kdo zná ministra Schreineru, musí usnati, že není zvláštního nepřítel národa českého — a čeští agrárníci tomuto člověku gratulovali ku jmenování německým ministrem krajanem! Jistě podivné vlastenectví! — Jiný doklad agrárního vlastenectví. Agrární Ústřední Jednota čes. hospodář. společenství jest členem německého „Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften in Oesterreich.“ Zastupovce tohoto „Ver-

tenže" ižiti i na královské území, zejména v Rakousku. (Přelidně v Kármě Hora.) Co tomu říká Národní Bada? Měsí dobrovolně, či mlčí? Zastáváte-li se rovněž před forum Národní Rady?

Pelikán a — Hlinka. Na Pelikánovu hlavu věchnuta od hallowaych pokroků stávkář, na čelo mužedníka Hlinky vpálen nápis: „Potouchlák.“ Jest užitečno pozpovst, jak se má moderní mužedníci, kteří jsou majiteli náboženských morál, od mužedníků křesťanských. Hlinka při šestnáctikrojoarové stravě dpl v žaláři třetí rok pro blaho celého svého lidu; trpí dobrovolně s té příčinou, že šikoval Slováctvo do svorných řad proti utlačovatelským všem vysnání. Učitel Pelikán však přispíval k dráždění a neovornosti svého českého okolí. Ačkoli přisahal na nábožensko-mravní výchovu mládeže, vystoupil z církve katolické, stal se bezkonfesionem. Jak takový vychovatel pak může svoji přijatou povinnost plnit, nechce-li mít dvojí tvář, dvojí duši, to žádný filosof neuhodne. Kdo říká, že rodičům dětí katolických není do toho nic, jestliže učitel v mimoškolním životě projevuje ostře názory zcela protikato-lické, ten už, že zcela dobře může být mo-derní charakter obojetným. Jak může působiti na děti takový pán pozitivně nábožensky, jest-liže tyto zřetelně pozorují, že jest odřecem pozitivního náboženství? A jestliže by na př. s učitelem volnomyšlenkářského smýšlení za-šly souhlasit, jak pohlížejí pak na vyučování katechetovo? Jestliže žádají učitelé jednotnou výchovu, žádá ji i stát. A pokud sám neroz-kládá, aby kežší se školy naprosto zmizeli, jest jeho povinností hájiti autonomní náboženské nauky ve škole. Jinak by platil kněz za směšného a s milostí trpěného vetřelce.

A ejhle! „Osvěta Lidu“ najednou dne 12. února snaží se dokazovati, že suspendováním učitele Pelikána spáchán čin naprosto (!) nezá-konný, který jest „těžkým poškodením ústavy.“ Víme už dávno, jak „protibyrokratická“ pokro-ková apolečnost se při dychtivosti sahá po by-rokratických nařízeních, ba i po zastaralých, v dědích kruších přešlých opech, může-li tou cestou katolictvu škoditi. Každá sbratř proti „klerikálům“ dobrá! Majitv orgán pou-kaže na XIV. článek o právech občanských: „Užívání práv občanských a politických jest na náboženském vyznání docela nezávislé.“ Leč — není tam psáno, že by bylo i učitelů právo ve škole na vyznání náboženském úplně nezá-vislé. Naopak jsou přesná ustanovení, co se požaduje od učitelů v příčině náboženství ve škole. O tom „Osv. l.“ opatrně mlčí. Ale kdyby ani tak jasných pravidel nebylo, vyčte si každý povinnost učitelova z čela, k jakému dle škol-ních zákonů školy se stírají.

Muž, který není ve službách zvláštního úřadu, zvláštní strany nebo spolku, má dle zá-kona plnou volnost politickou i občanskou. Dá-li se však na př. některý muž do služeb redakce pokrokařské, pak by byl bezcharakter-ním, kdyby jako pokrokařský žurnalista mimo redakci proti straně na schůzích projevoval „plně politická práva“ vlastní. Jaké protesty přece masarykovci zdvihli proti samému dru Štemberkovi už s té příčiny, že vstoupil jako pouhý hospitant do klubu nerealistického!

Kdo jest přijat za člena „Národ. divadla“, hned by byl propuštěn, kdyby chtěl užiti „plných občanských práv“ proti správě. Ob-mezování občanských a politických svobod zkrátka jest nutné v nejrůznějších případech, má-li v různých korporacích panovati snesitel-ná akáznenost. Kdyby bylo dovoleno před válkou vojevku hlasovati, má-li se jíti do boje, pak by se mohlo vojsko hned raději rozpustit. Až přilíží pokroková vláda francouzská zapo-vídá docela svým úředníkům sdružování a volá, aby se otíla vrození autorita. Jak by se asi díval svědek na soudce bevvěreckého, který by ho nutil ke křesťanské přísaze? Zač by po-važoval celý ten úkon?

Zákon školský dle citování samé „O. l.“ zní: „Za zodpovědné správce škol mohou být ustanoveny jen takové osoby, které jsou schop-ny vyučovati náboženství onoho vyznání, k ně-muž se většina žactva dotýčné školy hlásí.“ — To prý proti Pelikánovi nemluví, protože se žádá pouze schopnost vyučovati příslušnému náboženství, nikoliv k němu i příslušet! To jest věra vrchol důsledné filosofie synů Heli-ových!! Snesli by to židé, aby jejich dítky vy-učoval v náboženství židovském katolický kněz? Kdyby se k tomu některý nabídl, byl by prá-ve se dvěma vykopnut. A teď by měl být ochopen vyučování katolického náboženství člo-věk, který jest silně nakvašen proti základům, proti samé pevné kostce věrouky katolické!! Pánové, zámečníci Francové nezavádějí tak by-rokratickou filosofii jako Vy! Jest přibírán někde za učitele počtů člověk, který si vymyslí zcela jinou násobilku než jest stávající? Bude ochopen úřadovati v některé spořitelně člověk, který počítá úroky jiné, než jaké spořitelna vyhlásila?

Tu sebou cukla sama „O. l.“ a proto pří-

stoupil: „Jednou jsme byli objektivní měrou nej-lepší (??) a uznali, že není bezdůvodné tvrditi, že učitel bez konfese není to, aby vyučoval náboženství.“ Ale i tu prý se stal přehmat. Tedy, že perserkovaný Pelikán byl nepřítelem, nřez jen učitelem, a jen od náboženského židů nákon... — Aha! Tedy jen od učitelů? Od kandidátů náboženství nepožaduje zákon nic? Přijímá snad stát do služeb učitele s podmínkou, že nikdy nebudou se chtít státi řidičmi? A kdyby ta podmínka byla vyslovena, neodvhlí by pokrokaři strašný výsměch? Co chce stát slovem „nábožensko-mravní“ výchova od učitele každého? Aby byl ochopen státi se řidičem na škole naplněné dětmi některého státně uznávaného vyznání. Proti-zákonně chtěli si věsti ti učitelé na Zámbe-rocku, kteří chtěli odstěhiti od lepších míst učitele konzervativní. Suspendování Pelikánovo však bylo skutkem, souhlasícím plně se stá-vařskými školskými zákony.

A teď najednou se Pelikán do církve vrátil; řeklo se mu, že přistoupl-li k některému vyznání v Rakousku uznávanému, dostane se mu učitelského místa první třídy, setrvá-li však na své bezkonfesionosti, že dostane se mu ne-patrné penze s milostí.“ Pelikán jako pravý pokrokař volil to první. Masarykovský tisk tvrdí, že Pelikán volil mezi přesvědčením a — vyhladováním. Prý se ocitl „v bezmésné bídě a duševní stísněnosti.“

Ejhle pokrokařskou pevnost i — huma-nitu! Založil si Pelikán tolik pokrokařských ovač svým osvětovým vhlaseem? Jestliže sa-eloužil, jestliže s justamentu proti církvi ne-chtěl hrati pokrokařský tisk hotovou komedii, pak mohl služeb Pelikánových velmi dobře potřebovati a započítati tomu osvicenci tak slušnou existenci. Jak veliký počet židovských bohatých volných myslitelů dli v Čechách! A žádný měšcem ani nehnu; ani službu nějakou Pelikánovi vypočítaví židé nenabídlí, protože vědí, že by na něm hodně prodělali. A ne-mohl se odhodlat Pelikán k nějaké ruční práci? Tu by byl snad člověk tolik demokraticky dostal i zastal. Vždyť na př. Herben v „Čase“ (v době konškování církevního jmění ve Francii) s rozhorlením poukazoval, že by ti kněží jako statní lidé mohli pracovat po dělnícku. Jemu samému ovšem se do toho nechtělo, když se mu šéfredaktorské péro bralo z ruky. — Pelikán by mohl též hladem (!!) zemřít, kdyby se k vůli hmotnému zaopatření čili kle-rikálně nevrátil do církve. Tedy až po tu kapsu!

A Hlinka trpí v žaláři desetkrát tolik co Pelikán; dne 15. t. m. měl zase nové soudní řízení, které mu vynese prodloužení trestu. Nekřičí, nebouří živé a mrtvé a nese korunu mužedníckou za svůj národ trpělivě. A za to se mu dostává od příživníků lidské společnosti spílání. Tedy rozdíl mezi oslavovaným brdinou pokrokovým a tupeným katolickým knězem jest velice značný. Pokrokař za několik šestáku vybere si ihned přesvědčení, které jest pro něho nejvýnosnější.

Vrchní soudce anglický o svaté zpovědi. Lord Russel of Killowen, anglický vrchní soudce (the Lord Chief Justice of En-gland), napsal následující posudek o svaté zpo-vědi do časopisu Londýnských Times: „Za šedesát let svého života, počítám-li od té doby, kdy jsem počal choditi k svaté zpovědi, jsem byl u svaté zpovědi více než 1700krát, zpovídal jsem se stům rozličným kněžím, a nikdy jsem nepoznal nic nepravého, ani škodlivého. (I have never discovered therein any trace of wrong or harm.) Vždy jsem věřil, že kněz má moc, ve jménu Božím hříchy odpouštěti, jsem katolík. Ale přesvědčil jsem se, že povinnosti, které svatá zpověď na mně vyžaduje, totiž: dobré zpytování svědomí a upřímná lítost nad hříchy, jakož i rozhodnutí, hříchu se již nedopustiti, když jsem dobře je znal, vždy mi bylo to užitečno. A ačkoli by tyto tři úkony duše se státi mohly též beze svaté zpovědi, zvyk zpo-vídati se častěji způsobí, že budou konány, kdyby jinak snad jich bylo opomenuto. A tutěž zkušenost vidím splňovati se i na všech členech svojí rodiny. A totéž přesvědčení má též moje matka, sestry, manželka i moje dcery, a i mnozí moji katoličtí přátelé. Též jsem spozoroval i u sebe i u jiných, že pravidelná a častá svatá zpověď a láska k svatému přijímání jdou spolu ruku v ruce.“ Tak tedy soudí o zpovědi muž velice vážený; jistě by se nebyl tento katolík stal tak vynikajícím hodnostářem v protestant-ské zemi, kdyby svým vhlaseem a charakterem nebudil účtu všestrannou. A katolík rozhodný! Neutýdli se v jednom z největších světových žurnálů vyznati přímo své přesvědčení.

Neorganizování učitelů na indexu. Ubožáci ani nevědí, co vše na ně bratři orga-nizování ohystají; musí být totiž v organizaci pořízen seznam těch, kdo jsou mimo organi-saci, neb jest třeba si popliti, aby znalost neorganizovaných byla včasná a úplná. (Interní zprávy organizací). Není-li to „detektivní“ stanice ve velkém rozsahu mezi inteligencí organizovaných? Pan starosta organizace měl

by však nejprve přem. neorganizovaným učitelům, co s nimi saskýli dělat, zda-li snad není v jarní době uspořádat na neorganizovaných učitelstvo hon a dá-li je odstěhiti či zda je bude vhlát. Něco mrsutého se sasketě s nimi stáje, proto ten velký spěch! Proto at žijí jeho de-ktivové!

Politický přehled.

Žádání směna v kabinetě. Poslanecká sně-movna svolána jest již na den 24. února, probo ve Vídní zase hon v poradách. Něm. nacioná-lové stojí tu bojovně proti něm. křesť. socia-lům a stranám slovanským a ministerský před-seda bar. Bienenrth, kolem něhož stále se točí v hrozivé pozě pověstný dr. Schreiner a dr. Hochenburger, má pramálo chuti, aby vyho-věl požadavku většiny a podnikl pronikavou rekonstrukci kabinetu. Židovská „Neue Freie Presse“ hlásá, že před velkonočními k řá-dným změnám v kabinetě nedojde, Schreiner a Hochenburger zůstanou a Slovínec nesmí vstoupiti do ministerstva. A „Vaterland“ pří-chází také na pomoc, s určitostí tvrdě, že pa-novník v poslední audienci bar. Bienenrthovi řekl, že jest odpůrcem stálého tří-ání ve vládě a že si přeje stabilizaci. Bar. Bienenrth se sou-druhy jest nanejvýš ochoten k t. z. malé rekon-strukci, t. j. aby nynější ministerstvo zůstalo nezměněno, aby pouze správce ministerstva orby sekční šef Popp stal se ministrem a jme-nován byl nový čes. ministr krajan. Ostatně proti požadavku, aby byli Slované v minister-stvu přiměřeně zastoupeni, uvádějí Němci ve-směs námitky, které nesměřují k ničemu ji-nému, nežli aby bylo celé ministerstvo uznáno za državu německou.

Poláci už toho mají také dost. O tom svědčí prohlášení předsedy polského Kola profesora Glombiňského, který prohlásil: „Poslanci nejsou jenom na to, aby odhlasovali rekruty a roz-počet. Bar. Binerth učinil slib, že bude-li sně-movna dělnou, změní se také poměry jak v parlamentě tak na vládní lavici. Předpokládá tento jest zde, sněmovna jest dělnou a byl by čas, aby předseda ministerstva umožnil, aby velké slovanské strany mohly se účastnit na vládě.“ Poláci trvají tedy na změně ministerstva a přeji si dohody se Slovanskou jednotou, ale také neřekli dosud poslední rozhodné slovo, že beze změny ministerstva nepjdou dále s do-savadní kulhavou sněmovní většinou.

Dr. Pacák odmítl nabízené křeslo ministra krajana a parlamentární komise českého svazu schválila toto zamítání. Ostatně bar. Bienenrth vyjednává i s jinými českými politiky o obsa-zení místa tohoto.

Slovanská jednota ovšem ve většině své žádá důkladnou rekonstrukci kabinetu, jsouc zároveň toho pevného názoru, že jest nutno ministerstvo zparlamentarisovati. Slovanská jednota nedá se tentokráte snad sláskati sliby, aby bar. Bienenrth a jeho společníky nerušila v práci. Pracovní program nastávající parla-mentární kampaně není dokonce tak prostý, aby se pak lehce přešlo k němu i přes odpor Slovanské jednoty.

Sanace zem. financí království Čes. Dne 15. t. m. byla ve Vídní deputace zem. výbora království Česk., žádající vládu, aby předložila nejvyšší sankci usnesení zem. výbora v zále-žitosti dalšího vymáhání pivní dávky; a do-stalo se jí odpovědi, že vláda žádost zem. vý-bora podporovati nemíní. Vláda prý se hned po velkonočních pokusí znova svolati český sněm a docíliti tam dohody.

Nové poměry v Uhrách. Nová vládní strana uherská staví se ve svém provolání k národu na půdu vyrovnání z r. 1867 a chce obnovit trvalou harmonii mezi dynastií a národem. Zachování společné banky dává přednost před samostatnou bankou; za to slibuje nové ústupky Maďarům v otázce vojenské. — Strana ústavní pod vedením hr. Andrássyho se rozpáda a z 93 poslanců 70 vstoupí do nové „národní strany práce.“ — K arcivévodovi Frant. Fer-dinandovi budou prý povoláni někteří maďar-ští politikové, kteří budou požádáni, aby pod-porovali vládu Khuenovu.

Pruská volební oprava, jest právě byla před-ložena v pruské sněmovně, působí mocný odpor po celém Německu. Namířena jest hlavně proti soc. demokratům a proti Polákům. Na všech stranách pořádají se demonstrativní schůze, které zakročím policie a vojska končí krvavě.

Anglický parlament už zabájen. Dolní sně-movna soustřďuje: 274 liberálů, 273 konser-vativců, 82 nacionalistů a 41 členů dělnické strany.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná ako. společnost pro pojišťování

NA ŽIVOT naproti „Národnímu divadlu“ v Praze. Nejvýhodnější a nejlevnější pojistění vna dítkám. Zadejte prospekt.

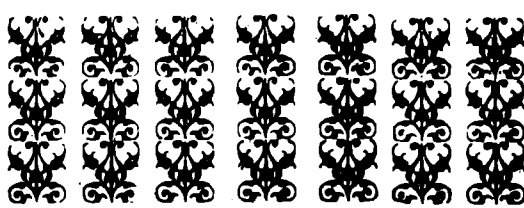
Zprávy organ. a spolkové.

Z Ombelslavice. Dne 13. února konala naše katolická jednota svoji spolkovou schůzi, na které přednášela slečna Grofová z Nové Paky o organizaci katolických žen. Slovy nadšenými a přesvědčivými dokazovala, jak třeba, aby ženy katolické čtenbou katolickou a organizací sešlily v boji proti nevěře. Poukázala, jak obětavé a nábožensky hluboce cítící byly ženy křesťanské v dobách dřívějších. Z duše posluchačstva mluvíla neohrožená řečnice, když pravila: „Odstraňte náboženství se škol a odsoudili jste národ ke zkáze.“ Hojný potlesk svědčil, že se přednáška slč. řečnice líbila a vzbudila nadšení. Zdat Běh!

Heřmanice u Chocně. Za příčinou založení organizace katol. mládeže ustanovena byla veřejná schůze v hostinci p. Samka. Ačkoliv bylo na plakátech i v našich časopisech, že jest to schůze čes. katol. mládeže, nicméně dostavilo se na schůzi tu mnoho agrárních a evangelických a panem starostou Benešem v čele, i mnoho demokratův. Věděli jsme dobře, proč jich tolik přišlo. Řečník pan Reichelt z Prahy, který schůzi sám zahájil převzal její vedení, navrhl, by svoleno bylo předsednictví, avšak než se kdo nadal, byl navržen ze strany agrární p. Stoklase ze Sloupnice za předsedu. Nato bylo pak navrženo předsednictvo z naší strany p. Bartkem: za čestného předsedu p. Vaháseke, rolník z Hraňové, za místopředsedu p. Jan Bie, roln. syn z Heřmanic, za zapisovatele J. Karlik, roln. syn z Heřmanic. Voloeno bylo tedy aklamací; ačkoliv p. řeč upozornil, že nemá jeden člověk zvedati obě ruce, přec jeden agr. zvednul ruce i obě. Pro předsednictvo naší strany bylo zvednuto rukou ku třem stům, což pp. agrárníci nechtěli uznati totiž, že jsou nášinci ve většině. Pan řečník napomínal by byl zachováni klidu a nechal se průběh schůze; nato p. starosta zvolal, že tolik solidarity mají, avšak zdá-li to pravda jest, tot vidno z dalšího průběhu schůze. Též i pan Drmil z Bohňovic se vytasil mimoděk s dokumentem pravdy: „Že ti co mlyna nepojedu!“ k jednomu domkáři. Ještěť few agrárníků nepřestával, prohlásil p. Reichelt schůzi za důvěrnou a žádal, by agrárníci místnecat opustili. Na to však z řad agr. voláno: „Až budem chít!“ což také skutky dokázali; tudíž uznali jsme za čestnější sami ustoupiti a po svolení našeho dšs.: p. faráře do místnosti farních jsme se odebrali. Ve farní ujal se opět p. řečník slova a pokračoval plně dvě hodiny ve své poutavé přednášce. Promluvil o špatné výchově mládeže a současně dotkl se všech bolných stránek naší samosprávy a promluvil o nutnosti nápravy. Po schůzi vybráno 3-24 K na agit. fond, načež přistoupilo nových 20 členův. Poté podekával místopř. za tak hojně účastenství a zdatilou přednášku též p. řečníkovi, čímž schůzi ukončil. K volbě předsednictva nedošlo pro pokročilý čas; stane se tak při druhé naší důvěrné schůzi; již budeme odbývati v nejbližším čase. Kež tato nově založená organizace se utěšeně rozvíjí a též pilně a čile pracuje! K čemuž voláme srdečně
Zdat Böh!
Zapisovatel.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. U vyřízení kanonické gen. visitace r. 1909 vyznamenáni jsou ve vikariátském: vdp. Jan Sehnal, č. konsist. rada, b. vikář, děkan v Lázních Bělohradě, jmenován skutečným radou a assessorem b. konsistofe; p. Frant. Dittrich, vikar. sekretář, děkan v Jičíně, čestným konsist. radou; p. Vinc. Mrštík, b. notář farář v Nové Vsi, osobním děkanem; p. Antonín Bonkal, farář v Pecesce, p. Ign. Weiss, farář v Chotěci, p. Jos. Pauer, farář v Železnici na odpoč., p. Jan Vaněk, farář v Popovicích, p. Frant. Dohnálek, farář v Libětátě, biskupskými notáři; p. Fr. Malý, exposita ve Staré Pace, osobním farářem. — Expositorium canonice obdrželi pánové: Fr. Donát, farář v Železnici, Ant. Láš, farář v Lomnici n. P., Josef Okrouhlický, prvofarář v Roboušech, Josef Vomočil, farář v N. Pace, Al. Kovářik, katecheta na realce v Jičíně, Václav Fayka, katecheta na paedagogiu v Jičíně, Josef Gabriel, I. duchovní správce v Kartouzích, Vinc. Rameš, farář v Radimi. — Farní synodalia pp.: Jan Baborovský, II. duchovní správce v Kartouzích, Jan Svoboda, katecheta v Lomnici n. P., Václ. Hanuš, katecheta v Nové Pace, Frant. Burghart, kaplan v Jičíně, Bohuslav Beneš, katecheta v Lázních Bělohradě, Frant. Salfický, I. kaplan v N. Pace, Jos. Černý, katecheta v Jičíně, Jarosl. Schovanec, kanatel u Sv. Ignáce v Jičíně, — Usnášení nejvyš. b. Ordinariátu pp.: Vinc. Kráthý, os. děkan, bisk. notář, farář v. v. v. Jičíně, Jan Vaníček, farář v Otúblavovicích, Jan Groh, farář v Lužanech, F. Plichta, farář v Levině, dr. Jos. Palička, gymn. katecheta v Jičíně. — Ustanoveni jsou pp.: Jan Volánek, farář v Běstvíni, za děkana v Jaroměti; Karel Zieris, administrátor, za faráře ve Forstu; Josef Kubík, farář v Kórbu, za faráře v Janově; Josef Zelinka, katecheta v Poděbradech, za katechetu divěl obec. školy v Ohrudimi; Otokar Semerád, katecheta v Čáslavi, za katechetu do Poděbrad; Alois Dostál, administrátor ve Zvoli, za admin. do Bystrého; Fr. Paulas, kaplan v Žehuani, za kapl. do Nov. Bydžova. — Uprázdnená místa: Běstvin.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král.

Zajetov r. 1948.

Aktiový kapitál:	Reservní fondy:
K	K
10.000.000.—.	ca 1.300.000.—.

Stav vkladů

**31. ledna 1910 celkem
K 28.629.790-01.**

VKLADY

4 až 4¹₂⁰₀
dle výpovědi.

dle výpovědi.

Eskont směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.

Vadia a kauce. Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

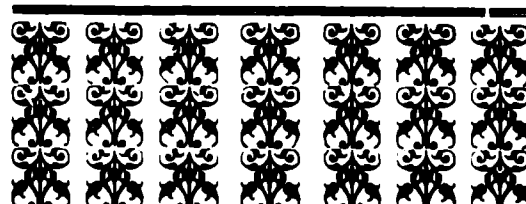
Velkoobchod

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní
a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

fara, patron. fundace Millesimovské od 1. února
1910; Kúrber, fara, patron. káň. Thurn-Taxis,
od 1. března 1910.

O regulaci měst se zvláštním zřetelem na regulaci Hradce Králové přednášeti bude v sobotu dne 19. února o půli 8. hod. več. v městském Klieperově divadle delegát technicko-sdruvotní sekce Svazu českých měst p. arch. Vlad. Záhřejs. Inš. regulační kanceláře král. hlav. města Prahy a spoluautor projektu první cenou počestného na zastavení labských a orlických kotlin v soutěži vypsané v loň. městsk. obci Královéhradeck. Přednáška doprovázena bude asi 100 promítaných obrázk. Vzhledem k osobě přednášedce a k časovému poměru má sloužiti býti velice zajímavou. Vstup do přednášky na všechna místa mimo sedadla v loži, která jsou vyhrazena členům sborů zastupitelských tu i okolních, jest volný. Přednáška pořádá městské průmysl. museum v Hradci Králové.

Úmrtí. Dne 13. t. m. zemřela v Hradci Králové pl. Kateř. Markapova, vdova po správci Pražsko-železničské společnosti, matka pl. Hedviky Lendecké, choti c. k. vrbh. rady zemského soudu v Hradci Králové Pohřeb konal se dne 16. t. m. za velké účasti všech předních krabů na hřbitov sv. Jana na Kopetku — Pan Anton Sluka, měšťan Královéhradecký, majitel realit, býv. obchodník, člen městské rady, správni rady právověrečného měšťanstva a správni rady Zálož. úvěr. ústavu, zemřel po krátké nemoci dne 14. t. m. Pohřeb zaal ušilého měšťana konán včera za veliké účasti na hřbitov Pouchovský. Odpotičte v pokoji!

Přednáška Al. Svoješka o cestě k proti-
nožcům naplnila dne 16. t. m. celou dvoranu
Klieperova divadla. Mimo jiné vzácné hosti do-
stavil se Jeho Exc. udp. biskup dr. Josef Dou-
brava, vasp. gen. vikář dr. Al. Frydek a j. v.
Slovutný cestovatel přednášel jadrně, třešně,
kořenil řeč zdravým vtipem. Neuváží, ani
v nejmenším, nádherné světlé obrazy rychle
se střídaly. Každý odcházel s nejvyšším uspo-
kojením. Jestliže tudíž dostalo se velice vděč-
ného posluchačstva cestovatelů všude jinde byl
jeho výklad uvítán s nadšením i při drohé
návštěvě našeho města.

Včelařský kurs. Včelařský spolek pro Hradec Králové a okolí uspořádá letošního roku za přispění zemského ústředního včelařského spolku a jiných korporací 5denní včelařský kurs v Hradci Králové. Výbor spolku: uváží, že málokomu možno z různých příčin 5 dnů za sebou kursu se věnovati, usnesl se pořádati kurs rozdělený a určený tyto dny: 5. května, 5. června, 17. července a 14. a 15. srpna. Přednášet budou zkušení odborníci, učitelé včelařství p. t. p. František Hájek. Hlídeč učitel z Valu u Dobrušky a p. Karel Pazourek, Hlídeč učitel z Čestie u Častolovic. Ve dnech 14. a 15. srpna uspořádána bude včelařská výstava. Program přednášek a praktických výkonů pro jednotlivé dny, jakož i místnost a podrobnosti budou včas oznámeny.

Dva koncerty moravských učitelů v Hradci Králové budou v neděli dne 27. března o 1/4. hod. odpo. a o 1/8. hod. večer. Odpolední koncert určen jest v první řadě pro venkovské p. t. návštěvníky, je však autno, přihlíde si se obratem pošty. P t. divák. abonenti mají svá místa rezervována pouze na večerní koncert do soboty 26 února večer. Záznamy na sedadla přijímá knihkupec p. F. Piša v Hradci Králové.

Koupě domu. Pan Fr. Xav. Škvíránek, c. k. oficiál v Praze, utoupil od p. B. Špalkové 1. května pravovárečného domu č. p. 13. v Král. Hradci v odhadní ceně domu 59.000 K.

Moravské Sýrsko. Bujnost a pustota, útulnost a divokost, malebnost a jedovatost, chudoba a bohatství, úplný klid a šum čístejších vod jsou zvláštností „Krasu“ Středomoravské vysočiny v okolí Blanska, Adamova a Sloupu a proslulou propastí Macochou; téžná a divoká údolí vyznačují se sráznými stěnami skal a ponornými potoky. Zajímavé tyto přírodní partie snášejí se řadou pohledů v panoramě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové od 19. do 25. února.

**Změna platebních lhůt pro daň
cískařní. C. k. ministerstvo financí nařídilo
výnosy se dne 7. ledna 1910 č. 94027/09 na
základě zákona se dne 11. června 1894 č. 110
ř. z., je číselní daň, která ve výběrním okrese
Královéhradeckém dle dosud platných ustanovení
ve lhůtách čtvrtletně předem splatných a to: dne
1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října měla
se platiti, bude se v tomto okrese na dále sa-
pravovati ve čtyřech stejných dne 1. února, 1.
května, 1. srpna a 1. listopadu každého roku
splatných lhůtách. Tyto platební lhůty mají po-
dle § 7. zákona se dne 9. února 1892 č. 17 ř.
z. platnost i pro 5%, daň z čistého výnosu z oměch
budov, kteréž z důvodu stavebních (novopře a
přístavby) zcela anebo částečně od placení císka-
řní daně jsou dočasně osvobozeny. Shora uve-
dené nařízení vejde dnem 1. dubna 1910 v plat-
nost a uveřejňuje se na základě výnosu c. k.
zemského finančního říditelství v Praze se dne
26. ledna 1910 č. 6823.**

Ž božího úřadu. Za příčinou čtení úředních místností nebudou se dne 21. února 1910 peníze přijímati ani vydávati.

Pomehov. Proti tělocviku, vzdělávání a pěstování vlasteneckých cítě, jak bývalo ve starém sokolstvu, jistě nikdo ničeho mít nemůže a neměl by podnes, kdyby v sokolských spolecích nebylo se saházdlo něco jiného — nenávisť protikatolická. Nedávno přinesl pražský „Čech“ výpis z čestného časopisu českého sokolstva, v němž před šesti lety ohlásilo, že bylo stanoveno, aby sokolové do místností vysvěcených nevházeli, svislého praporu aby tam nikdy nezaháněli. Co je místnost vysvěcená? Katolická kaple a kostel. Do kostela katolického nesmí tedy dobrý sokol vkročit? Zato však sokolové, kteří projevují vůči katolickým chrámům a bohoslužbám tak veliký odpor, *propájející sokolovny ku konání bohoslužeb evangelických*. Nechtějí z toho dvojího jednání ať přilze zjevná krajní nesamostatnost sokolů vůči vyznání katolickému? Jak potom může dobrý katolík a zbožná katolická dívka státi se členem sokola, jenž uráží tímto zákazem nejsvětější katolické cesty a zájmy? Než přehlednou-li také toho, že sokolstvo často bere podíl na štvavých protikřesťanských, pořádaných husitských oslavách v duchu protikatolickém, rozšiřujících spisy a noviny protikatolické, konající přednášky protináboženské. U nás na Pouchovské saráži také to, že dívky katolické vábí do spolku sokolek muž, jenž znám jest co tvrdý sociální demokrat. Proč sociální demokraté derou se u nás teď najednou do spolku husitského a sokolského, lze si lehce vyloužit. Počítají asi takto: Časem, až soudruhů bude hodně v těch spolecích, zmocníme se jich a přeměníme v sociálně demokratické. D kde nás soudruhů tam bude málo, zlákáme sokoly a (snad) i husičky za pomocníky proti katolíkům, jichž činnost máme zde „paralyzovat“, dle rozkazu „Východočes. Obzoru“ ze dne 23. ledna t. r. Dejte si, katolíci, pozor a nemeňte se chytit na sociálně demokratický lep sokolský, ale sůstaňte si důslednými a odmítáte členství sokola, jenž svým členům zakazuje vkročit do místností vysvěcených, do ní jako katolíci každou neděli a svátek docházeti máte. Všimněte si též, katolíci jinosti a dívky, jak zdejší sokolové a sociálně demokratičtí předáci vyhýbají se kostelu i na největší svátky. Dokud takové poměry v sokolstvu budou, dotud nemůže upřímný katolík býti opravdovým sokolem, svislého však ne. dokud do sokola verbovati budou sociálně demokratičtí předáci. To jest vždy výstražným znamením, aby katolík řekl: Ne! Katolická zbožná dívka měla by ovšem být rovněž ne, a je-li již členkou, měla by s takového „sokola“ vystoupiti a neměla by si dáti libiti příkaz, že jako sokolka nesmí vstoupiti „do místností vysvěcených.“ Řekne-li vám kdo, že to není pravda, řádejte, ať vám dají „Sokolský věstník“ a prohlédněte si jeho násovy náboženské, svislého však přečtete si v něm dobře zmiňovaný zákaz (před šesti lety asi), že sokolci nesmíjí ve stejnojmenných vstoupiti do místností vysvěcených. Přečtete si to a uvěříte, že jako katolíci a katolíčky do sokola se členy jíti nemůžete.

Zbytečná starost „Osvěty lidu“. Židovské „Osvěta lidu“ v Pardubicích věnuje skoro v každém svém čísle dojemnou starost všemu katolickému. Nejvíce těší pokrokářské její srdce ať již skutečné ať domnělé a vyhlášené poselky katolických kněží. Nad tím je židovský žurnál v lidovém bádování celý bez sebe. Nemůže-li nějak ten bílý katolického kněze vysádit ve svém okolí, pak běží třeba na Moravu, do Uher, Sedmihradeka a třeba až na moře; někde se musí stát co stáť něco pikantního sehnat, aby se dle špíny mohli vyhrnout na kněze. Je-li to pravda či lež, na tom židovskému listu málo záleží. Napadený to nechte, nechal je „Osvěta lidu“ došla, co chtěla. Ostatně i kdyby šloval! Před porotou to pro redaktora dobře dopadne a hanobí se dál. „Osvěta lidu“ zakrouží farizejsky očima a postaví se v pózu mentora. Onehdy rozhorlil se sám p. redaktor nad celibátem tak, že dal katol. kněžím alternativu: buď pryč a celibátem aneb vás společnost naše musí vyhoditi ze škol! Vida a jak pak to udělat „Osvěta lidu“ s těmi pokrokářskými učiteli, kteří nejsou vázání celibátem, jsou docela ženatí ano i otcí dětí a přece...? Vůak „Osvěta lidu“ to ví. Proč tam neobráti svoje koště? Proč milostivě dovoluje vyučovati neženatým učitelům a celibátním učitelkám? Proč nehrozila pokrokářským učitelům vyhazovem ze škol, když se oběhí známý sexuální škandál ve Žďárně a má to srovnat s hlavou? Kde byla tehda pokrokářská očiata a umravěnost? Farisejci! Mějte nejprve před svým vlastním přahem!

Pokrokářský charakter. V Pardubicích je pokrokářský sklenář Walter. Má již nyní dům na „Zeleném“ a zavědli si tam velký sklenářský závod. Jest to týž, který při školním zápise svislého, „Volnou myšlenkou“ vydaným formulářem se ohradil proti jakékoli šesti svého dítěte na bohoslužebných úkonech. Kdekolí jen mohl, ukázel katolickému smýšlení a pokrokářskou arroganci svoji nenávisť. Jan pouhou náhodou došlá, aby ve svém výkladě dovolil zavěsiti vyhlášku o přednášce „O vývoji křesťanství v Pardubicích“, kteráž se konala na popud katolické jednoty, odebral tak učiteli slovy: „Já jsem pokrokář“. Dobře. To jest zajisté všechno důsledky jeho po-

okrokářského smýšlení. Ale v katolickém kostele Panny Marie u „Kostelíčka“, tedy se v židovském — mělo se stříti nové kostelní okno. A hle, pokrokářský p. Walter se docela nic neostýchal převzít tuto práci v katolickém kostele. Vyhláška katolické jednoty byla by dle jeho pokrokářského smýšlení, ať se jednalo pouze o nejvládnějších zájmeh řemeslníků — poskvrnila jeho pokrokářský štít, ale výslovná sklenářská práce v nenáviděném katolickém kostele ani dost málo charakterního pokrokáře neleká. Jak se tomu říká, p. Walter? Jáme opravdu zvědavými, jak to pokrokářské okno bude se vyjímati v katolickém kostele!

Čachotín. Naš čilý zemský poslanec p. Jos. Adam uspořádal v neděli dne 13. února velice zdařitou schůzi ve své domovině, v Čachotíně. Ve své přes půl hodiny trávající řeči, jež uchvacovala všechny velmi četné shromážděné voliče i protivných politických stran, osvědčil se jako vyškolený řečník, jehož slova šla od srdce k srdci. Ličil uchvatně vřelou touhu a neodladné požadavky českého venkova a činnosti, či spíše nečinnosti zemského sněmu českého, jenž — ať by rád — vyhovět nemůže českému lidu pro umlacenou a satvřelou obstrukci Němců, trhačů království českého. Za svou vřelou správu poslaneckou a za svou horlivou činnost ve prospěch svých volebních okresů byl pan poslanec odměněn hluchým potleskem.

Hilmaše. „Kronák mládežnické hlinačských“ uspořádal na masopustní pondělí 7. února t. r. v místnostech hostince „V sanatoriu“ (p. Lorenze) masopustní merendu ve prospěch „Milionu Ustf. Matice Školní“, která jak po stránce morální, tak i finanční vydala se znamenitě. Čistý výtěžek v obnosu 140 K odveden prostřednictvím „Národ. Politiky“ svému účelu. Všem, kdož jakýmkoli způsobem ku zdanu podniků tohoto přispěli, vzdává pořadatelstvo upřímný dík. Jest si jen přáti, abychom nejen tentokrát, ale vždy, jednali se o podobný podnik, přilohili bez ohledu na politické přesvědčení ruka k dílu a tak zdar podniků předem zajistili.

Bystřé u Nového Města n. Metují. Našemu bývalému vldp. faráři Vincenci Erlebachovi ve Zvoli nad Úpou. Jelikož jste u nás, veledůstojný pane, přes třináct let duchovní správou vzorně vedl a při odchodu od nás nemohli jsme Vám upřímně díky vzdáti za lásku, kterou jste nám věnoval, činíme tak touto cestou. Jest nám velice bůlno, že jsme Vás museli stratiť, nazýváme Vaši neobčasnou práci, kterou jste jako duchovní správce po 13 a 1/2 roku mezi námi milýrád konal. Za vše voláme Vám srdce: Zaplať Pán Bůh! Za náhradu lásky naší přejeme Vám lásku osadníků v nastávajícím Vašem působení. Tolik přejí Vám osadníci z farnosti bystřské. Důvěrníci.

Různé zprávy.

Úmrtí den sv. Cyrilla, apoštola Slovanských, připadal na 14. t. m. Palacký ve svých „Dějích“ (I, 134, 135, 137) připomíná, že v čase příchodu svatých bratrů na Moravu velmi málo o dějinách Velkomoravské říše víme. Právě, že cokoliv se stalo, zůstalo a zůstane navždy tmou nepamatěti pokryto, an žádný hodnověrný svědek nás o tom spravovati se nejal. Jen jeden jediný, avšak předléžití skutek věku onoho zachoval se v paměti potomstva, jelikož sám jeho blahoplodné ujaení se pevně, odolalo bouřím potomních věků, a i podnes ještě hojně a spásitelně ovoce milionům lidstva vydávati nepřestává. Byloť to povolání obou filosofů Cyrilla a Methodia na Moravu a jejich apoštolování mezi Slovany. Dále týž Palacký vypravuje, kterak uschnouti byli sv. Cyrill a Methoděj, že „mohli literaturu slovanskou založiti a řadu spisovatelů slovanských co nejdůstojněji započítí.“ Výslovně pak připojuje: „Cyrill a Methoděj, synové slovanského patriarchy Lva, vynikli ze svého věku mezi učenými cařihradskými jak známými, tak i pobožnými lidmi. Zvláště pak Cyrill (jehož v mládí Konstantinem nazývali), uměl se zároveň ve věcech i božských i světských, a slyšel neobyčejnou známosti jazykův řeckého, latinského, slovanského, arménského i obzarského.“ Dr. Pastrnek ve svých „Dějích slovanských apoštolů Cyrilla a Methoda“ na str. 91. napsal: „Cyrill zajisté byl muž, který počíval jak v Cařihradě tak i v Římě — podle svědectví knihovnice Anastasia — pro neobyčejnou a učenost theologickou (bohovědeckou), pro ohnivou výmluvnost a horlivost v šíření pravé víry, pro nevyrovnanou skromnost, pro čistotu a svatost svého života toliké vážnosti.“

Jan Amos Komenský narodil se v Uher. Brodě. Jan N. Jelínek, farář v Bojkovicích, uveřejnil v „Časopise Českého musea“ výsledek svého dlouholetého bádání po zjištění rodiště Jana Amosa Komenského, pod titulem: „Záhady ze života Jana Amosa Komenského.“ P. Jelínkovi podařilo se nalésti dokumenty, které potvrzují, že Jan Amos Komenský se narodil v Uhercech Brodě. Jeho otec, Martin Komenský, bydlil od r. 1572 v Uh. Brodě, kde také zemřel r. 1604 — tedy když Janu Amosovi bylo 13 let — a Komenský přikládal svým poručíkům v Nivnici, nikoli do Strážnice, jak se dosud soudilo.

Tím vysvětluje se jméno „Nivnicensis“ a „Nivnau“, které Komenský si dával za svých studií.

Jak účinkují komety na naši zeměkouli. Dokazuje se nyní, že strach z komet v lidstvu nepočásej pouze z pověrčivosti, ale také ze zkušenosti, že komety saviňují vážné poruchy ve vzduchu i v zemské kůře; tím ovšem se přivodí mnoho škod. Theorie prof. Zengerova podává následující výklad o účincích komet na naši zeměkouli: Přiblíží-li se kometa naší zemi, tu může svým elektrickým účinkem navoditi v zemské atmosféře a kůře rušivé elektrické proudy, které mohou být: příčinou elektrických cyklonů. Podle toho, ve kterém prostředí vzniknou elektrické víry, vzniknou bouře, povodně, zemětřesení nebo sopečné výbuchy. Kometa, která byla viděna r. 1882 v měsíci září v pravé poledne u samého slunce, jevila neobyčejně mohutné účinky na zemskou atmosféru. V alpách krajích způsobily neslýchané bouřky, deště a stráž mračen, neobyčejné povodně, které pustošily alpácké údolí a přerušily po dobu jednoho měsíce všechna spojení drahami. Tato zářjová kometa z r. 1882 je památná tím, že „explodovala“ elektrickým účinkem slunce a že jádro její rospadlo se na jádra čtyři. Kometa Halleyova bude mít podobné účinky na naši zemi. Od 20. dubna bude se její elektrický účinek spojovati s elektrickým účinkem slunce; i lze dle theorie Zengerovy snadno určití dle výše uvedených tabulek všechny kritické dny, ve kterých mohou nastati katastrofální účinky na zemi. Jmenovitě dny 15., 20. a 22. května budou dny nejvážnějších atmosférických poruch. Den 20. května jest dnem sluneční periody a 15. a 22. května prochází země pásmem létavic; budou se tedy elektrické účinky slunce a létavic spojovati s elektrickými účinky komety, a lze očekávati, že navoděné proudy budou dosti silné, aby způsobily katastrofální převraty. Ve dnech těch můžeme čekati velká borka, prudké bouře, cyklony, stráž a povodně, zemětřesení a výbuchy škavých plynů v dolech, padání létavic, přerušená telegrafní a telefonní spojení a jiné podobné příjemnosti. K sopečným výbuchům snad nedojde, poněvadž maximum sluneční činnosti nastane až r. 1912.

Apošt. misijnář J. M. Cerre v Ku-mamete v diec. Nagasaki v Japonsku úpěnlivě prosí za podporu pro své školy, katechistky a malomocné v kraji Hig, kde se evangelium začalo hlásati v březnu 1889. V posledním roce (od 15. srpna 1908 do 15. srpna 1909) působilo tam 9 domorodých katechistek, kteréž paní šíjí s teholicemi a jsou jim podřízeny. Jejich povinností je vyučovati náboženství, navštěvovati nemocné a v nouzi křtiti. Vydřívání jedno z nich stojí ročně asi 600 franků. Náboženství bylo ve vzpomenuém roce vyučováno přes 1868 osob, z nichž 1378 přijalo sv. křest. U 1906 nemocných byla vykonána léčebná a křest z nouze udělen byl ve 315 případech. Obětavého misijnáře doporučujeme přízní svých čtenářů. Laskavé příspěvky mohou býti zasílány také časopisu „Die Katholischen Missionen“, nakladatelství B. Herder, Vídň I, Wollzeile 33.

Jak se kde spí. Člověk prospí asi třetinu svého života. Proto není divu, že věnuje jistou péči místu svého nočního odpočinku. Francouz libuje si v posteli široké, ale stěle ji tvrdě. Zvijmaví jsou Norové: vytáhnou své látko teprve před upotřebením z nějakého zákoutí. U Švédů i v t. sv. lepších rodinách je běžným lože trojdielné, jehož díly se zasouvají do sebe a na noc se teprve „samonují“. Ve střední a jižní Americe naši postel nahrazují „hamáky“ (sítě) a visuté rohože. Indiáni v Guianě pletou si tyto rohože z travin a pékně je barví. Japonci spí na rohožce rozložené prostě na podlaží; při tom používá tvrdé, nepohodlné podušky — pro nás by takové lože bylo matičnou. Podobných rohoží a pletených přikrývek používají také Číňané, jen že ti si je stlou na své nizozemské lážky. V simě se Číňané k spánku nevělkají, nýbrž oblékají na noc tlusté bavlněné šaty. Nejmenší okolky se spaním nadělá černoob Převal se kamkoliv na holou zem, stočí se jako divoké zvíře a spí spokojeněji než mnohý na prachovém peří.

Nejvzdělanější řemeslník je český — jak viděti z úřední zprávy o návštěvě pokračovačích škol průmyslových v Rakousku. Celkem navštěvovalo tyto školy 136.205 učedníků; z nich bylo Němců 56.035 t. j. 44,4%; Čechů 55.998 t. j. 44,3%; Poláků 7.067 t. j. 5,6%; atd. Na králov. České připadá takových učedníků 49.365, na Dol. Rakousy 38.756, na Moravu 12.966 na Slezsko 3.677. Když uvážíme, že Češi tvoří asi 25% obyvatelův v celé říši a učedníků navštěvujících školy mají 44,3%, je vidno, že Češi dbají nejvíce o vzdělání řemeslníků

Flisevský chrámek. První sobotu v únoru zastaveno v prostějovské zastavárně 800 — petin. Do bálu se musel; blá střešičky musejí být, hedvábná blázka musí býti, po půlnoci musí se draho podruhé večeršet, ale doma není co do út a spí se třeba na podlaží.

Memorandový orgán o cílech sociální demokracie. „Opavský Týdeník“ napsal dne 12. t. m.: „Sociální demokracie má ve svém programu který ovšem v skutečnosti nedodrží — také krásné heslo: volnost. V žádné politické

straně na světě nepřišel se upravení programové tak, jako ve straně soc. demokratické. Kdo není, nebo nebyl dělníkem? odpověď je přehledná, jak skutečně „volací“ v řadách přivržených sociálně-demokratických lidí. Ne laskavé slovo, ne převrácení, nýbrž klade se to, jestli má být nevolné, otročské přivrženec sociální demokracie. Například sbírá v obchodě a nebyl-li se mi, opustím obchod, nejsem povinen kupit. To je volnost! Kdyby taková zásada panovala v řadách sociální demokracie, pak by dnes organizace soc. demokratické vykazovaly velmi malý počet skutečně oddaných a s přesvědčením ze straně levočích přivrženeců.“ Když soc. demokraté ideli, že národně-sociální strana roste bojem proti rudému internacionalismu, začali k vůli své záchrany ukasovat na oko pochopení pro české otázky, slyšeli pro otázky školství. Tak nasleplili část inteligence a měšťáky, kteří s nimi koketovali; „za tuto koncesi pardounuji se všechny bláhly soc. demokracie, čímž české měšťáctvo a střední stav pomalu, ale jistě stanou se kořisti internacionály. Vidíme to již dnes, jak obec musí se suby, nehty bránit, aby selaský stav nedostal se do područí lidí, kterým nájmý obce na srdci neleží, nýbrž vládyčtivost a knuta na usedlé občanstvo a sjednávání přechodu zásadám sociálně-demokratickým. A to se jim daří znamenitě, protože tišek, slyšeli tak zvaný pokrokový, který nemá o dosahu neštěstí pro český lid z vítězství soc. demokratů ani zdání, je v ude podporuje, a jest, abych tak řekl, předvojem pro plány sociálně-demokratické na venkově i v městech. Pokrokovému tišku imponuje boj sociálně-demokratický proti klerikalismu, který považuje za méně národní, než soc. demokracii. Když to byla pravda, že pokrokovému tišku jedná se pouze o národnost a ne o náboženství, pak bychom mohli poukázat na sousední Prusko, kde právě klerikalismus vřel pruské germanisaci udržuje národní slovanské vědomí v lidu a ukazují to nápis na brobech a křížích vedle cest, že právě klerikalismus je to, který v lidu udržuje slovanský náter a to takřka až po Vratislav. Kdyby to také skutečně bylo pravda, že sociální demokracie pro české školství pracuje, pak bychom to přece musili vidět, zvláště v pramyslových místech. Toho však je pravý opak. Podívejme se na Pol. Ostravu, Mor. Ostravu, Mariánské Hory a jiné obce průmyslové, že německé školy rostou jako houby po dešti — a přece, budete-li se tázat rodičů, k jaké straně náležejí, povědí vám, že k sociálně-demokratické, a jsou slovanského původu. Mohl bych i citovat výroky z poslední doby pronesené sociálními demokraty o českém školství, že jim školství české je právě tak cizí, jako je jim cizí boj národní. Ze některých nejprřednějších vůdců hlásá potřebu hesla: „České dítě do české školy!“ je přirozeno. Předně dělá to skutečně z vlastního názoru jako inteligentní sociální demokrat — a za druhé, z nutnosti k vůli měšťákům, na jejichž podporu v politických akcích počítá a počítati musí. Na Ostravsku vycházejí tři sociálně-demokratické listy. Čtete pozorně tyto listy, neleznete-li v nich něco, co by dělníka nadchlo pro národní boj. Naopak, účelí-li se na nějakou obec, píše se posměšně o českých lidech „vlasteneckých“, což znamená v sociálně-demokratické hantýrce nepřítel dělnictva, zanedbání, tulpasa, který ve svém vlastnictví provádí nejneštěstnější skutky, které pak přikrývá vlasteneckým pláštěm. Píše-li sociálně demokratický list o některém českém předáku, nejprve mu vynadá, sesmění ho a pak až přidávek „vlastenec“. Pak chtějí, aby takový český člověk v některé schůzi mluvil pro české školství, když se na druhé straně hlásá, že české školství vychovává „vlastence“. Když na Ostravsku stávala národně-sociální organizace, pak ve schůzích byli dělníci národně-sociální titulováni „národní kubičky“, nebo vlastenečtí „Honzoové“. Ba jsou ještě důkazy po ruce, jak bojovalo se v soc. demokrat. listech proti sbírkám na české školství. Za tyto koncese, že přestala sociální demokracie „česko-slovanská“ na národní instituce účtovat, našla pardon v pokrokovém tišku a tyto koncese zaplatí zas český lid a české obce tím, že bude internacionála dobývat obce a vládu v nich a zavede sociálně demokratickou krutovládou. Pod heslem „Pokrok a svoboda!“ zavede radě náboženství, kterému se bude muset každý podříditi a kdo nebude chtít, pak bude tak dlouho štván, až proti své vůli a přesvědčení bude se muset podvolit rudému otroctví. Na tom, jak již řečeno, nese velikou vinu a zodpovědnost náš pokrokový tišek. Dělá to sice z hříšné úmyšlnosti. Nedivte se také, Dnes je healem pokrok. A z čeho je čarpan ten pokrok? Směrodatným pro pokrokové hlasy jsou vídeňské bursovní listy, z kterých čerpá rozumy jak pokrokový novinář, tak pokrokový měšťák. Samostatného úsudku najdeme dnes velmi stídka v blavách n ších pokrokatů, protože úsudek o dělnických otázkách berou ze sociálně-demokratických listů. Nějakých vlastních zkušeností páni nemají, ani se také nenamáhají, aby jich měli. Umějí křičet, jsou útoční, bezohlední a kdo nechce okusit jejich pokroku, pak se jich straní, a aby vůbec měl pokoj, straní se každé činnosti. Následek toho je, že hroutíme se do propasti, jsm-e čím dále tím více stahováni železným kruhem germanisace.“

Jak vyhlásí kurdě soc. demokracie.
Rádi dovědět čas od času s agitací spikláků tiše strádá tak udatě, jak středoškolský Roland. Ale s jejich válečného poplachu sít si sedlá ten, kdo dobře jejich taktiku zná. Jednou se obotili docela na dolnorakouské soudruhy pro jejich blásování proti českým školám, slibovali, jaký nastane odpor v českých dělnických batalionech a pak — brobové ticho. Nyní neklerikalni „Hlasy z Hané“ v č. 14. papsaly: „Před dvěma lety českoslovanští soc. dem. v Praze hrozili: ochromí-li němečtí poslanci český sním, od něhož žádáme volební opravu, salarmujeme proti nim své bataliony. Avšak až posud ticho, mrtvý klid v táboře soc. dem. Stalo se na objednátku?“

Zákonem nařízený postup proti škůdcům nemodělosti. Housenky, chrousti a hmyz, zvláště též mšice chmelová a mšice krvavá. (Zákon ze dne 30. dubna 1870, z. z. č. 38.) Každý držitel pozemku jest povinen, do konce března každého roku své ovocné a osdobné stromy, keře, a ploty atd. tak čistiti, aby tam zapředené housenky, vajíčka hmyzu neb kukly nezůstaly; nabíraná pak hnízda housenčí a vajíčka má zničiti. Stejným způsobem budtež housenky jakož i jiné škodlivý hmyz, jakmile na jaře se objeví, ničený (§ 1.) Rovněž jsou tyto osoby povinny housenky, ponravy a kukly jiného než v § 1. označeného škodlivého hmyzu, jakož i tento hmyz samotný, pakliže v některé době roční na polích a lukách způsobem obavu vzbuzujícím zhoubné by se vyskytl, ničiti ve lhůt, kterou starosta obce veřejnou vyhláškou určí. (§ 2.) Toto zákonné ustanovení platí zejména také o hubení mšice chmelové a mšice krvavé. Vydaté hubiti lze mšici chmelovou dle dobrozdání znalce obzvláště stříkáním chmelu roztokem petroleje, tabákového extraktu, aneb quassie. Při hubení mšice krvavé budiž užíváno následujících opatření: a) Čištění kůry na podzim od lišejníků a mechů a staré vrchní kůry a vyřezávání rakovitých míst. b) Větve a snětí mšic krvavou silně napadené budtež odřiznuty a spáleny. Staré zachvácené stromy, nenesoucí ovoce, budtež odstraněny. c) V zimě neb záhy z jara budiž mšice krvavá hubena buď náterem Nessalerovu tinkturu (směs 150 g draselnatého mydla, 200 cm³ přibudliny, 9 g kyseliny karbolové a 1 litru vody, jež před použitím se zředí na 5 litrů), neb Göldovu tekutinou (směs 20 g terpentýnu a olejem terpentýnovým a 60 g sladkého mléka a 20 g sírouhliku). Poslednější tekutina je velice zápalná. d) V létě budtež stromy proštíkovány 1—1½ procentním roztokem vytašku z tabáku aneb mydelnou jichou petrolejovou. Rovněž tak budtež chrousti po celou dobu, kdy lítají, denně se stromů seřezávají a ničení. V poli budtež při orání ponravy za pluhem sbírány a takéž ničený (§ 3.). Za sebrané chrousty a ponravy vyplácí se odměna, jejíž výše každoročně se uveřejňuje. (§ 9.) Zanedbá-li se vyplnění shora uvedených povinností, budou opatření tato — nehlédíc zákonitého potrestání — na útraty liknavých provedena. (§ 4.) II. Révokaz (Phylloxera vastatrix). (Zákon ze dne 3. dubna 1875, z. z. č. 61.) Držitelé vinic jsou povinni, když shledali známky na objevení se révokazu poukázat, ihned starostovi obce oznámení učiniti. (§ 1.) III. Vřetenatka révová (Peronospora viticola). (Zákon ze dne 16. května 1898, z. z. č. 37.) Držitelé vinic a jednotlivých keřů vinných jsou povinni, aby každého roku včas své keře vinné opatřili ochrannými prostředky proti vřetenatce révové. Návod o těchto ochranných prostředcích (§ 2.) byl oněm obcím, v jejich obvodu vinná réva se pěstuje, doručen. Potřebná ochranná opatření dá starosta obce — nehlédíc k zákonitému potrestání — na útraty liknavých provést. (Dokon.)

„Útulek sv. Josefa“ pro opuštěné děti na Král. Vinohradech, který vychovává ve svém ústavě 110 opuštěných sirotek, vydal na rok 1910 krásný kalendář s bohatým obsahem a pěknými obrazy, jehož náklad několika tisíc jest již rozehrán a zbývá již jen 400 kusů. Kdo zále 1 Kč třeba v poštovních známkách, obdrží jej obratem poštou. Sltujte se nad ubohými sirotky!

Soudní spor. V soudním sporu p. ThDra. Fr. Reyla proti p. Jaroslavu Peřinovi, redaktoru „Ratibora“, došlo před započatím porotního líčení dne 12. února b. r. ku smíru na základě uže uvedeného vzájemného prohlášení. I. Pan soukromý žalobce Th. Dr. Frant. Reyl učinil toto prohlášení: Já podepsaný Th. Dr. Fr. Reyl v Hradci Králové prohlašuji, že jsem ve svém „zaslánu“, uveřejněném v čísle 36. periodického časopisu „Obnova“ ze dne 4. září 1909 uvedl, že „Ratibor“ bezce studu vykrali feuilletony Macharovy v „Čase“ uveřejněné. Toto mé tvrzení spočívá na nedopatření a poněvadž jsem se přesvědčil, že „Ratibor“ svolení Macharovo k uveřejnění feuilletonů těch měl, odvolávám ono své tvrzení. Th. Dr. František R. yl. — II. Na to žalovaný p. Jaroslav Peřina učinil toto prohlášení: Já Jaroslav Peřina, redaktor „Ratibora“ v Hradci Králové, vzhledem k tomuto vyjádření p. ThDra. Františka Reyla prohlašuji, že článek, uveřejněný v čísle 36. periodického časopisu „Ratibor“ ze dne 4. září 1909 pod nápisem „Dr. František Reyl“, jehož obsahem se týá uraženým cíti a jenž byl vyvolán pouze

shora uvedeným článkem v „Obnově“ — jsem nepatřil, že pana ThDra. Reyla s přímým nepoctením nebo nemohu navštívit a odvolávám tvzení tam občasné. Jaroslav Peřina.

Zasláno.
Panu Bohumila Bekevi,
sochaři a kreslíři
v Heřo Kutné.
Socha Panny Marie s baldachýnem ku právořím došla. Jsem s prací velmi spokojen, zvláště oblíben Matičky Boží — na čed největší váhu klade — jest milonický, nad míru líbezný a proto vás mohu se nejlepe doporučit.
Famí tisk ve Křtelnici, 11. srpna 1909.
Ondřej Králík, ředit.

Opatrnost

starostlivé
domáci
paní

záleží v tom, že nežádá při nákupu Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy pouze sladovou kávu, nýbrž vždy výslovně zdůrazňuje, že si přeje Kathreinerovou a přijímá pouze původní balíčky s obrázkem faráře Kneippa, jako ochrannou známku, a se jménem Kathreiner, neboť tyto známky poskytují samy záruky za pravou Kathreinerovu.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skiny:
Budapešť, VIII. ker József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariabillerstr. 88.
Cenníky zdarma a franko.
Nejméně měsíční splátky.
P. T. důchovenstva zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení koštelních rouch, korouhví (baldachýnů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaritského chrámu Páně.
Na zakázku zasílá se vše franco.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla hospodní
od K 20-
Křesla ku psaní
od K 9-
Křesla na šroubu
od K 18-
Sešitá šroubu
od K 12-

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-

a jiné, v nejmodernějším provedení
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkoobchod fy.

Jan Stoupa v Praze,
Jindřichská ulice 1.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o pověsti ob-
stare město rybníků a rybníků a rybníků
dala více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte nám látky na taláry.
Těm na oplátku bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastírská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení velkých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistikov-
nějšího provedení, v každém
vzorů a rybníků církevním slohu.

Vše přenes, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodat vele důstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Velké vzorky jsou jako
Biskupské Mléčské reví-
rány.

Mocná nádoba je v ohni
zlatím za ceny velkých látek.

Velké opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, náčrty i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílá.

Obdobím kostelním možno splácet bez příplatku.
Na doporučení a četných uznání po ruce.

Prostředím vele důstojného duchovenstva o laskavou přání
a dárky národu domácímu.

polním doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

P ř i j m u
křesťanského křesťanského dělníka
se slušným platem

Jan Michálek,
v Hradci Králové, Semíně.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá
vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % s 30denní výpovědí,
4 1/2 % s 60denní výpovědí

a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složením listů pošt. spořitelny, které
zaslou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Snížení !! .. cen !!

u veškerého zimního pleteného i trikotového
aboží, angl. pánských vest, čepic, obrátek,
limců, dámských kabátů pletených atd. upra-
vila firma

Fejgl & Byčičtš

Hradeo Králové,
Divadelní ulice.

Doporučuje: Křesťanské prádlo, jarní vesty
pánké, deštníky, ruské přerůvky, hrabanové
soupravy a pod. : : : Novinky kravát.

Křesťanské holárky a náprsenky.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
: : (proti Grandhotelu) : :

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2 % až 5 1/2 %
úrok a to dle výpovědi.

Složen listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
o nejlevnější.

Gráfova kostka

volejovaná
za 6 haléřů

sástané i na dále vřeholem
dokonalosti.

Ve vlastním zájmu žádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku čtení soutěží zavedení

Gráfova kostka **5 hal.**

„jemná“ na
předěsí daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. podív.
PRAHA VII. 917.

Vele důstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si do-
poručiti veškeré kostelní nádoby a
nádobí a to: monstrance, halichy,
cibele, nádobky, paténky, paciškaly,
svícny, lampy, kadatelce, křesťanky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkrovy zasílá na u-
kásku franko bez záruční koupě.
Vše se posílá posvěcené. Před ruční.

Shledá veškerých nádob a stříbrných předmětů, jako: křesťanské,
madonky, křesťanky, proutky, náramky atd. : : : Metálové
předměty, tabulky, jídelní nádobí se stříbra pravého
i křesťanské vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a obchodník

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypráskovicích)

doporučuje P. T. vele důstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého nádobí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílá.

Velkonoční svíce, paskály a triangle

dožívá nejlevnější a prostí
o všestranné objednávky

Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) do-
poručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se bohatými
rámy, střešy, vsazenými.

Veškeré rozpočty, náčrty i odborná rada bezplatná, vše
všestranně ku definitivní objednávce

Neodkladně! Písemná poštou na skladě.
Založeno roku 1825.

Umělecký ústav
pro malbu mechie

B. Škarda, Brno,

Přeborná vyznamenání a doporučení.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kapní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, kobereč a
kovo-ého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyšlete si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký c. k. místodržitelstvím koncesovaný
elektrotechnický závod

===== v Hradci Králové. =====

Volný výběr lustrů a všeobecného instalačního materiálu.
Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

Veledůstojnému duchovenstvu!

Dříve, než nové

Boží hroby

zakoupíte,

dopíše si o bezplatný rozpočet a vzorky utěšené
se rozvíjející firmě

Bohumil Bek,

sochařství a řezbářství

na Horách Kutných.

Podporujte umělecký průmysl svého kraje.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchodní i soukromé, provádí též

===== půjčky =====

na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

Díkůvzdání.

Za přecetné projevy upřímné a nelíčené soustrasti, kterých se nám dostalo při
úmrtí a pohřbu vroucně milované, nezapomenutelné matky, babičky, tchyně, sestry a tety pi

Kateřiny Markupové,

vzdáváme

nejvřelejší a nejuctivější díky

Jeho Excellenci nejdůstojnějšímu panu biskupu **Th. Dr. Josefu Doubravovi**, vysoce
důstojnému panu **Musilovi**, měst. děkanu a kanovníku, pohřební průvod vedšimu, veledůstoj-
nému panu **Dru. Františku Šulcovi**, kanovníku a profesorovi na bohosloveckém ústavě, církevní
obřady při uložení do rodinné hrobky při svatojanském kostelíku vykonávšimu, nejdůstojnějšímu
panu **Dr. Al. Frýdkovi**, kapitolskému děkanu a generálnímu vikáři a vysoce důstojným pánům
kanovníkům a důstojnému **duchovenstvu**, veleváženému panu **Hofmannu Steinfeldovi**,
c. k. místodržitelstvímu radovi, vysoce ctěnému panu dvornímu radovi **Otakaru Wintroví**,
c. k. presidentu krajského soudu, veleváženému panu **Janu Srpovi**, c. k. vicepresidentovi
krajského soudu, veleváženému panu **Janu Kuttelvascherovi**, c. k. prvnímu státnímu
zástupci, velectěnému c. k. **úřednictvu**, ošvědčeným a věrným přátelům rodiny naší, vele-
vážené paní majorové **Zdence Palmové**, velectěné **rodině** pana **professora Fischera**
a velectěné pi **radové Nápravníkové**, veleváženým pp. **advokátům**, velectěným pp.
professorům, slavné **Mariánské kongregaci dam** a veledůstojnému řediteli téže
p. **Františku Zimmerhacklovi**, spanilomyslným **dámám a slečnám**, spolu i **všem**
přátelům a známým a vůbec veškerému obyvatelstvu a všem, kdo jakýmkoli
způsobem lásku a přízeň svou drahé zesnulé na jevo dali a hluboký žal náš nad ztrátou její
zmírniti se snažili.

Bůh odplatí všem!

V Hradci Králové, dne 17. února 1910.

Vrchní rada Landecká s rodinou.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 7.

Basídka.

„Ve prospěch chudých dětí.“

Kaplan Smetáček vrátil se o půlnoci z odpoledne z venkovské školy a zastavil u residence své fary.

„No, to zas nesou da botách při okresní silnici“, vzdechla si křivě se obetřelá hospodyně. „Tak 'du a stáhnou ty kothurny a přidou brzy, mají tu zase překvapení“, pání už čekají.“ — Kaplan vklouzl do teplého pokojíku a chvatně tahal se sebe promočený oblek. „Zase návštěva“, pravil, „u bych mohl těmi návštěvami v některém německém knižectví opatřit slušnou armádu. Snad to není dokonce pan vikář? Pochvalný dekret už sotva nese“, pravil s trpkostí, „spíš nějakou disciplinárku — teď jest svět všeho schopný! Do hospody ostatně nechodím, netandím, kouřím jen někdy portoriko nebo kratasa, pane faráři také nedělám schválností, hospodyně někdy bručí, to jest pravda, ale klepna přece není; v tom je pravý cukrandl. Snad nějaké udání o bytostech, které se píš v prvním pádu s krátkým „a“ — na př. husa, kachna, Týna, Francka a pod? Budu patrně nucen mluvit s každou osobou rodu ženského skrze ubroasek, aneb jen s tím, komu dá zdvořilá klepna Rašplová vlastnoručně podepsané vysvědčení zachovalosti? — Kde pak mám druhé boty? Vida, ty si včera odnesl „pohodný“ otec třinácti dětí. Ta probíhanost! Ještě že neřekl, že má asi pět žen a tři tohýně! — Počkaj, Smetáčku, vermeš si dnes vyšívane střevíce; každý přec pozná, že já jsem „to“ nevyšíval, a pan vikář, je-li tu skutečně, bude moci začít bez úvodu. — Nu, teď bych byl oblečen jako pravý Říman, až na ty strakaté pantofle.“

„Tak, velebníčku, 'du už bez básně. Oběd už se nepočítá, a pan vikář to za nich vyřídí; oběděl jsem s paní Smetáčkovou.“

„Tak pěkně vidím z cest“, pravil pan kaplan, „ale co to vidím, vy jste se, bratříčku, nestrojili, jako k vizitaci.“ „No, vždyť máte vědět, že jiného obleku nemám — ostatně, vždyť je to snad pan vikář.“

„I toho, pan vikář, zvání výbor tu byl. Já pozván na konci ve prospěch chudých dětí školní. Zaplatil jsem vstupenky a už jsem se těšil, že budete zase brzy pozváni jinam. — Hádáte, Smetáčku, kolik jsem mi let s tím chudým za kompoty a podobně. Třicet sedm korun. Ostatní ještě si platil sám.“

Zaplatil Pan Báb za miš „překvapení“, ušklíbl se kaplan, „ale jest mi aspoň útěchou, že to je „pro chudou mládež“. Půjde-li to tak dále, pak nám ta chudá mládež z těch koncertů, plesů a divadel tak zbohatne, že uveče berní úřady do rozpáky nemá-li se chudé mládeži vyměřit daň z příjmů. Tak jen z Nouzova byli sde od těchto spolků a plesových výborů: zemědělského, vědeckého, baráckého, z vědecké dívek, od plesu „paní a dívek“, sdružení technicko-politického, besedy čtenářsko-dramatické a plesu maškarního. Pane faráři, naše chudé děti budou teď chodit v hedvábí a brilliantech, právě tak jako Ustřední Matice, „Komenský“, Jednota Pošumavská a j. budou závodit s Rothschildem o bohatství. Celý národ tančí, hraje jen k vůli těmto a chudým dětem a tropí všelijaké legrace.“

„Ždá se mi, milý Smetáčku, že máte zlost, že nemůžete sám tančit“, dohazoval si farář kaplan, „a pak se vám uteklo hezkých korunek letos. Ale účel je přec jen tak ideální.“ „Ano, účel, ale provedení, a ten ubohý výsledek mravní i hmotný. Tak na př. ve škole: Františko Petrova, proč pláče? „Prostím, velebný pane, takhle Kalfova řekla, že jsem šebrota a kdyby se prý na nás nesbíralo, že bych byla na fiastu!“

Tak se u nás sbírá na chudé děti. Děti musí napřed vědět, že se bude „jen“ k vůli nim tančit, brát, k vůli nim že se vyplje moopita, k vůli chudé mládeži se posílají „chudé děti“ s archem vybirat na „chudou mládež“. — A ty výsledky hmotné! „Na ples v Kotrmelcově zavítalo z blízka i z daleka mnoho vzácných hostů, kteří nelitovali pro chudou mládež“. . . atd. nebo: „animovaný ples ve Vyhasové byl důkazem lásky k naší chudé mládeži“. — „dvorana byla natřískaná“. — „a teď správa: „pro chudé děti se čtyř plesů odvedeno do pokladny 7 korun 15 haléřů! — Než to komedie? Pane faráři, víte velmi dobře, co nás stály letos ty plesy; ale budoucně budu sbírat sám.“

„To můžete, ale pochybuji, že dosáhnete povolení k tancování; a bez tance nedostanete do sbírky u nás ani haléře. Ostatně budete s tím klidný, máte po škaradé středu a teď konce sábatům tančím.“

Někdo klepe na dvře. „Volno!“

Vejdou dva muži ve svátečním oděvu: „Spolek pro seškrabování pečeti se starých šatů a lýstůk dovozuje si svíce na velikonoční oděvu ve prospěch chudých školních dětí!“

Napsal: Ramses II.

Bohatý sklad
knih, hudebnin
a antikvariát:
doporučuje
východočeské knihkupectví
B. E. TOLMANA
v Hradci Králové.
Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. —
Seznamy zdarma.
Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.

Kulturní hlídka. Kulturní jiskry.

Pravá humanita. Vytukují se babliny nových ležkých frází, aby zakryta byla prázdnota. Prý s křesťanskou charitou, ať již moderní humanita! A lidé takto mluvící vysávají na bursách, v ubelých dolech a fabrikách chudé lidi dále. A poštělák stálo však místo dlouhých, řečí zabíjajících na Italy postřížením zemědělským stříku, která vynešla 6.800.000 lir. Na ubožáky postřížené povodní v Paříži dal Sv. otec 30.000 lir. Skutky mluví.

Pochvala z úst odpůrcůvých. Pokrkařský „Přehled“ napsal o moravské politice: „V lidové straně pokrokové se dnešních poměrů vážné politicky pracovat nelze. O politice strany rozhoduje absolutistický a suverenní dr. Stránský a jeho Lidové Noviny. A že politika dra Stránského svým radikalismem, svou negací a neupřímností vážnějším a serióznějším živly jen disgustuje a čím dále tím více odpuzuje, je jen přirozeno. Nihilism politický dra Stránského je přímou prací ve prospěch klerikalismu. Neboť čím méně se může při nějaké skutečné vážné práci s drem Stránským počítat, tím více se počítá s klerikálem, jakkoliv se stranou v politice skutečně seriózní, střídmou a rozumnou, jež se každé politické práce ujme a chce se ní nésti též odpovědnost.“ — Tentokrát velmi dobře pověděno a jest satisfakce našemu poselstvu, kritizovanému někdy zbytečně i od kruhů konservativních.

Já škrtnu čtvrté příkázání. Vrudem listě pro mládež „Jarq“ soc. demokratický pisatel v básničkách praví k synkovi, že škrtnu čtvrté příkázání, ať už třebaš dětský vzor jej někdy raní. Zatím jest známo, že rudí otcové mrakají své děti jen po. Taci jide, kteří kryvají tak zhubla lebký dospělých mužů, ovšem neustoupí trpělivě ani nezbedným dětem. Jak by to v rodinách po škrtnutí 4. příkázání Božího dopadlo, o tom svědčí tento výmluvný příklad: Učitel měšťanských škol v 10. vídeň. okresu a nadto otec chudých (!!) Karel Just byl obžalován vlastním otcem, chudým dělníkem, pro urážku na cti. 65letý dělník Ant. Just dluží se dlouho do únavy, aby měl ze synů pány. Leč mladí pánové oba zachovali se k svému otci špatně, jakkoliv se domohli pěkného postavení a dobře se oženili. Zapověděli starci návštěvu svých domácností, stydíce se ze ubohého dělníka. Když se stal otec k práci neschopným, šádl syny několika hrát plesů a podpora, ale marně. Tudíž jim na radu advokáta pohrozil žalobou. Tu teprve syn, ředitel měst. úřadů s platem 6000 K a naturalním bytem — uvolil se poslati každý měsíc 6 K; ale pan učitel nechtěl platit nic, pokud ho soud nepřijmá. „Vzornému“ panu synu nepomohlo. Vylil si tedy svůj vatek jiným způsobem. Hned první splátku poslal tanto „otec chudých“ otcovi na tříkrát a na poukázce v místě určeném pro adresu odesílatele podepsal se poprvé (místo Karel Just): Josef Gamelner (sprosták); podruhé: Wenzel Schuft (podlý chlap); po třetí: Hugo Lump. Ovšem ty výrazy vlastně velmi dobře odesílatele charakterizovaly. Leč otec věděl, že se tak synáček podpisuje proto, aby tatíkově dělal ostudu. Dělník syna

žaloval; a syn odsouzen k 20 K pokuty. V rozsudku se pravilo: „I kdyby učitel p. Karel Just prohlásil, že slovy „sprosták, šok a lump“ označil sebe jako adramata, přece jimi urasil a veřejnému posměchu vydal šaleboce neboť ten ocitl se v podobě, že má styky s prapodivnou společností.“ Vyhrožující soudce sám řekl: „Nechci se ani vy. Aditi bláto o tom, zda-li jednání syna šaleboce, učitele a otce chudých, jest důstojno člověka; jasně avšak jest výchova našich dětí a o něhož lze předpokládat nejen inteligenci, nýbrž aspoň primitivní zásady účty k rodičům. . .“ — Ejhle škrtnutí 4. příkázání! Dělníci radí křídí s plachy plíc proti „vysavačským továrníkům“, kteří prý mají být vděční, že je dělnictvo živí! Ale synáček, kterého dělník svým možly živi opravdů s obětavostí bespříkladnou, mohl by otrávenati svému nejvážněmu dobrodinci život napotád! Jen ať škrtnou dělníci 4. příkázání! Pak z rodinného ráje budou mít hotové peklo.

Ať ta moderní emancipace — den se dekomá! Velice otihoďnou ženou jest vzorná matka (ať už prostá nebo učená), která vychová národu zdatné a šlechtné dět. Otihoďnou ženou jest teholnice, která neuváženě obětuje nemocné. A která žena vynikne v umění nebo ve vědě, budí ji také oti! Leč překotné emancipování, od cizího ženy důležitým úkolům, k nimž má největší schopnosti, nikdy nebude společností lidské odřave. Přeměřená hesla pokrokové už nyní se mají na ženách amerických a francouzských. A v Čechách přeměřené dámy, nemající mnoho hmotných starostí, starají se pečlivě, aby nastal neklid a nespokojenost v rodinách dříve klidných a přirozeně šťastných. — A roztřepenost, nesvornost vládní mezi emancipovanými damami samými. Před několika lety se dostaly do tubého konfliktu paní Mataryková s pi Humpal-Zemanovou a Viktorou-Kusáctickou. A teď se odehrálo divadlo, k němuž sluší obrátiti velkou pozornost. V Praze sebrala emancipovaná slečna Machová výstup, který vypadá jako břitvá satyra na emancipaci vůbec. Sám „Opavský Týdeník“ prohlašuje, že tatáž dáma provedla ve Slezsku nekonečnou řadu husarských kousků. Co provedla v Praze, o tom napsaly „Národní Listy“: Zajímavá valná hromada konala se včera odpoledne ve škole u sv. Jiří a týkala se sp. lku „Záchrana“, ústředního sdružení žen na prospěch mládeže. Schůzi zahájila místostarostka spolku sl. Brožova a uvítala shromážděné. V tom však byla vyrušena. Na podium vystoupila sl. Machová a začala předčítati protest proti svolání této schůze, která prý nemůže být nazvána valnou hromadou, neboť řádná valná hromada je svolána ke dni 16. února. Nenadále toto intermezzo přisobilo tak překvapujícím dojmem, že v místnosti nastalo hluboké ticho. Jakmile však sl. Machová prohlásila, že jako starostka spolku zakazuje každé jednání, zazněla všeobecná veselost a odpor. Sl. Machová odevzdala svůj písemný protest vládnímu zástupci. Dále protestovala sl. Machová proti přítomnosti zpravodajů novin a když protestovala po třetí a po čtvrté, konečně se přítomné dámy cizvaly žádaly: „Přestaňte! Nemáte práva mluvit!“ Slečna Machová je však všepřehyň přetřela voláním: „Protestuji a zakazuji každé další jednání a mluvení!“ Předsedající sl. Brožova konečně prohlásila, že odmítá sl. Machové slovo. (Hlučný souhlas a potlesk.) Ke všeobecnému překvapení obrátila se sl. Machová k sl. Brožové a zvolala, že sl. Brožové odmítá slovo: „Jako starostka spolku nedovoluji žádné jednání a bětu vám slově! A protestuji a zakazuji!“ Sl. Brožova: „Nedovoluji vám mluvit!“ Slečna Machová: „Bětu vám slovo! A protestuji a zakazuji. . .!“ (Všeobecné pohnutí a rozruch.) Hlas: „To je skandál! Vždyť přece ona není naší starostkou!“ — Sl. Plamínková (ke sl. Machové): „Nemáte právo jednat! Vždyť přece můžete mluvit věcně a přednésti nějaké důvody!“ — Sl. Machová: „Bětu vám slovo! Zakazuji a protestuji jako starostka, aby zde žádné jednání!“ Hlas: „Vždyť vy nejste starostka! Zvolila jste se sama!“ Zakazuji a protestuji a nepřipouštím debatu! Vl. komisař domlouvá sl. Machové, aby nematila jednání. Sl. Machová: „Bětu vám slovo! A zakazuji jako starostka, aby zde někdo jednal!“ Komisař: „Tedy i já musím mlčet!“ (Hlučná veselost. Sl. Machova stále a stále volá: „Protestuji a zakazuji. . .!“) Sl. Brožová počíná se všeobecného smetku čísti zápis o minulé schůzi. Sl. Machova uobehla zvonek, chodila kolem stolu, zvonila pronikavě a volala neustále: „Protestuji a zakazuji každé jednání!“ Pojednou přiskočila k ní jedna dáma a zakryla ji dlaní ústa! Všeobecná veselost. Sl. Machova odstrkuje dámu a volá: „Bětu vám slovo! Protestuji a zakazuji, a vyprávím novinaře, aby oděšili!“ Účastnice této opravdy kromohybné mimohybné valné hromady odcházely s místností, ať tam byly pouze sl. Brožová, sl. Plamínková, bývalá starostka pi Jedličková a vládní komisař. Sl. Brožova: „Oznamuji, že se schůze odrokuje!“ Slečna Machová (zvoni sl. Brožové a hlas): „Bětu vám slovo a zakazuji každé jednání!“ Vládní komisař: „Vždyť už není žádné jednání! Schůze je odročena!“ Sl.

Machova: „Bětu vám slovo a jako starostka protestuji a sakasuji každé jednání!“ Stále pobíhá po učebně, zvoní a volá: „Protestuji a sakasuji!“ — Sl. Plamínková: „Vy nám sem zavádíte podivné svyky! Jakým právem se tímto způsobem zde chováte? Jste opravdu řádně zvolenou starostkou?“ — Slečna Machova: „Bětu vám slovo a sakasuji jako starostka každé jednání! Já jsem zvolena zcela řádně a mé čestné slovo, že dám tistě slatých, povídám slatých, když se mi dokáže opak! Ale s povinností jako starostka protestuji a sakasuji každé jednání!“ Sl. Plamínková: „To už je nechtěné! Já jsem zvykla bojovat fakty a se frázemi!“ Sl. Machova: „Bětu vám slovo! A sakasuji jako starostka další jednání!“ — Konečně nikdo nezbyl v učebně a sl. Machova se rovněž vzdala. Ovšem členky „Záchrany“ nedaly se tak snadno odkopnouti. „Čas“ dne 14. t. m. napsal: Sl. Eliška Machová, která stala se pověstnou na Moravě i ve Slezsku, dosáhla i v Čechách rekordu setaktivosti a účelnosti. Počínání sl. E. Machové kompromitovalo do té míry spolek Záchranu, že mu hrozí úřední rozpouštění. . . . Pozvala si zvláštními pozvánkami několik dam sobě věrných na členkou schůzi Záchranu do Merkuru v sobotu 12. února a toto „plenum“ se usneslo na prohlášení, že sl. E. Machová „správným postupem byla zvolena starostkou spolku, kteréž prohlášení rozeslala pak jako oficiální správu pražským redakcím — i tům, o nichž se tvrdí, že jsou podplaceny rakouskou vládou. Proti tomuto jednání svolána byla veřejná schůze na neděli 13. února odpol. do sálu „U Vejvodů“. Dle správy „Nár. Politiky“ pak (ze dne 14. t. m.) sl. Teysslerová sdělila tato fakta: „Sl. Machová svoji panovačností a nesoudělností brala každému ve spolku chát ku práci a znemožňovala jeho činnost. S penězi hospodařila dle vlastní vůle, zdráhá se složití účty, nepřijímá jako jednatelka ani doporučené dopisy a překazila již dvakrát konání valné hromady. Z protokolů vytrhala listy, vyškrtavala v nich slova i celé věty, ba donutila spisovatelku, že je psala tak, jak ona si přála. K vůli ní resignovaly ty nejváženější dámy ve spolku, členové vystupují a spolek hyne. Jak to rozšiřvalo na Moravě, tak působí stejně i v Čechách a proto jest nutno učiniti jejmu samozvanému panování konec, aby jak „Záchranu“, tak i celé české hnutí v Čechách morálně netrpěly.“ A kdo se zastal sl. Machové po tom sdělení nehorlivěji? Byla to deera velice svobodomyšlného českého literáta a velikého chvalotečníka K. Havlíčka sl. Těmrová, která se ucházela o sněmovní mandát na Vysokomýtsku. Každý člověk, který má aspoň trochu smyslu pro spravedlnost a snášelivost, věděl hned, jak o despotickém jednání Machové souditi. Ale sl. Těmrová žádala, aby taková malichernost (tak!?) byla pominuta ve jménu společného boje proti evševpému nepříteli — Němci (!) Prý jest Machová přílišnou prací přemožena a snad i nervosní. (Pak se však k takové práci veřejně nehodí). Vůli prý má jistě dobrou (!). Ať nastane smír a se sl. Machovou neobst se vyjednává! Po debatě však jednání Machové odsouzeno, protože zneškodnilo české hnutí. Takovou tedy „svobodomyšlnici“ hájí svobodomyšlná, husitická bývalá kandidátka poslanectví!

Nový biskup Litoměřický — ndp. Josef Gross!

(Něco z jeho povahy). Píše Filip Jan Konečný.

Prolétlo již novinami, že novým biskupem v Litoměřicích stane se vsp. arciděkan Falknovský, Josef Gross. Znáám ho osobně dosti dobře. Co tedy soudím o schopnostech a vhodnosti nového biskupa Litoměřického, zvláště o jeho jazykově-národnostní způsobilosti? Stane-li se skutečně biskupem — doum jsou to (12. února) jen novinářské správy, nikoli však úředně potvrzený fakt — možno to za nynějších okolností považovati za nejlepší volbu jak s ohledu náboženských tak i národnostních, neboť p. t. pan arciděkan Gross je muž cele církevní: vzorným knězem, moudrým a obětavým i energickým duchovním správcem, jenž blaho světlých duší a slávy církve jsou mu všecko. Až doum přinášel tímto ideálním velkým osobní i hmotné oběti, a přinášeti je bude, u větší míře a s větším důrazem i jako biskup ponevadž bude k tomu míti více moci, prostředkův a povinnosti. Praesumptivní kandidát biskupského stolce v Litoměřicích p. t. Josef Gross je mužem v nejhodnějších zralém věku — a tu již člověk neměnívá své názory, jímž zasvětil život!

Z naší české strany poukazuje se při této volbě na tu okolnost, že nově jmenovaný biskup je rodem a smýšlením Němec. Jest Němec, ale tak spravedlivý a nám Čechům nakloněný, že bude asi lepším i větší svým českým diecéšanům, než by byl nějaký slabý Čech. Budoucnost zajisté nám ukáže, že katoličtí Čechové budou míti v biskupu Grossovi otcovského přítele, jenž o jejich náboženské potřeby bude horlivě pečovati. Jak budoucí biskup Litoměřický na češtinu naslídá, osvětluje následující epizodka. Na duchovenské schůzi ve Vrchlabí roku 1904., kdeš p. t. Falknovský arciděkan Gross vykládal nám s nynějším p. t. opatem Albásem o hnutí „Přes od Říma“, přistoupil nově jmenovaný biskup Gross k psaní těchto řádkův a pravil:

„Vás již dávno znám.“
„Mne? Odkud? Vždyť německy nepěšobím, leda ve své farnosti německé?“
„Znáám Vás z Vaší spisovatelské činnosti — čítávám ve „Vlasti“ Vaše články“, odpovídal pan arciděkan.

„Odebíráte „Vlast“ v německém Falknově — Vy, německý kněz?“
„Čítávám „Vlast“, zděraznil p. arciděkan a přičuší se z ní český. Můj jeden p. kaplan je Čech, odebírá „Vlast“ a já čítávám si v ní, abych s lidem českým, jenž i u nás rostoucí jest, v jeho mateřském jazyku hovořiti a jeho duchovní potřeby obstarati uměl.“

Tak mluvil a činil nově jmenovaný kandidát prestonu biskupského v Litoměřicích před šesti lety, kdy ani tušení neměl, že by kdy ve smíšené diecézi vrchním pastýřem Čechů a Němců se státi měl! Dobrý znalec a přítel jeho, jenž předvídal, že vsp. arciděkan stane se biskupem, řekl mi kdysi: Hodí se za biskupa do smíšené diecéze: je spravedlivým na všechny strany, horlivým, opatrným, a umí český tak dobře, že slovem i písmem dovede působiti po krátké přípravě: potřebuje jen trochu cviku v češtině, k níž v německém Falknově příležitosti ovšem neměl, vyjímaje tu, kterou sám si ve svém domě a úřadě udělal.

Jak znám vysocedůstojného pana arciděkana Falknovského Grossa, nepřijal by nikdy útadu biskupského ve smíšené diecézi Litoměřické, kdyby ve svědomí poznával, že nedovede jazykově vyhověti svým německým i českým diecéšanům. Že za nynějších politických a národnostních poměrů v Čechách nedosedne do silné německé diecéze na preston biskupský rodilý, rozhodný Čech, je každému natčení jasno: proto je tato volba v osobě ndp. Grossa, Němce spravedlivého, Čechům přátelského a kněze horlivého, nejlepší, co jsme vůbec jako čeští katolíci dostati mohli.

Nově zvolenému přejeme: *Bůh požehná, sdraví, štěstí, a hojně sdraví v biskupském úřadě — a lásku Němců i Čechů!*

Mravní rozsudek nad Ondřejem Hlinkou.

Každému charakternímu muži sluší upřímnost, otevřenost. Proto jest chvalitebno, že Hlinka své přesvědčení i v žaláti nepokrytě projevuje. Nechce za bezcenné poslátko pokrokaté chvály tajiti katolické zásady, které celou duši jeho prosycují. Chce, aby bylo v naší veřejnosti úplně o jeho přesvědčení jasno.

Leč statečnost Hlinkovy povahy rozlila velice pokrokatě. Slyšme granátická slova malého Velikánoviče K. Horkého, uveřejněná v lednové „Stopě“: „A dnes je z Hlinky pop, zjevný a potouchlý (zásadní přímot je potouchlost?) římský farář, který přes čerňovský hřbitov šlhlá po Vatikáně. (Kam má „šlhláti“ charakterní katolický kněz, pokud ve své církvi trvá? Kdyby oslavoval podvodníka Ferrera nebo šlhlal k táboru budapešťských volnomyšlenkářských židů, pak by jej pokrokatý tisk prohlásil za „velice charakterního kněze“). Už sám promluvil a jako had převléká ve vězení svou kůži. (Tohle je přece stejné nepravda. Kdy měl Hlinka, putující po Čechách v klerice, kůži nekatoличkou?) Z Hlinky vybarvil se obyčejný (!) římský zřizeneč, jenž vlast římská je bližší, než vlast slovenská. . . . (Proč vlast slovenskou neopustil ani tehdy, když měl být vtačen do vězení?) Je to pop, člověk římský a jenom v Římě je jeho vlast. (Jak je tomu dlouho, kdy mladický Karliček Horký opouštěl naši zem s nabubřelým a pohrdavým prohlášením o českých kruzích? Vždyť tenkrát litoval, že spadl na tuto planetu). Člověk, který prospěch své vlasti představuje si bez pokroku (tedy Hl. se staral málo o uvědomění Slováckva?) a bez svobody myšlenky (Hl. přece právě jest mučedníkem za svobodu lidu slovenského), je vlasti škůdcem a jeho názory jsou židácké. (Dle toho velkého hromobití by tedy byli Karel IV., Arnošt z Pardubic, Rieger, Tomek, skladatel Dvořák a jiní katoličtí zvelebitelé národa českého židé). Jak dovede hned pídimažik pronášeti ukrutný soud nad velikými dobrodinci národa! Vše byla hra (Karličku, chtěl byste jen pro pouhý špas a s legrací seděti několik let v kriminále?) a Szegedia bohoupustým (no — no!) sólovým výstupem končným.“

Takhle samosvaný přímý soudce udělal rázem z Hlinky mrtvolu. Kdyby se dal katolík pro svůj národ každý měsíc bičovati a seděl v žaláti celý život, státně potouchlým, neupřímným komediantem, pokud svého přesvědčení neodloží. Jestliže však některý zasobaný žid jen jednou větou prohlásí, že se nemá Čechům ubližovati, již se před ním kleká na kolena jako před muštem nejálchotnější, i kdyby sebe plněji navštěvoval synagoga. *Tu možno viděti nejlépe, jakou mátlivost dovedou pokrokatí projevovatí vůči přesvědčené vlastence katolického.* Jejich slova o toleranci jsou jen dunícími frázemi.

Kdo tak pánovitě dovede o Hlinkovi mluvit, nevidí ani tři kroky před sebe, aby poznal, jak žene voda na maďaronský mlýn, jakou radost dělá fanatikům nepřátelům Slováckva. Maďaronský týdeník „Krajan“ vydáván na chytání hejlu jazykem slovenským, napsal 3. února: „Hlinka v jeho listech o svojej robote (práci) mlčí, teda táto ro-

bota (práci Maďarů!) nebola poctivá. Nemoháme preskúsať ani len jeden účinek jeho, ktorý by bol pre Slovákov užitočný býval, alebo s ktorým by bol len jednému Slovákovu sypot len peknýk dohánu (tabáku) kúpiť. (Prolhaný list. což ty tímce, které sehnal Hlinka na čerňovany?) Jeho politická nelibosť pozostávala z toho, že najprv bol „néppartistom“, potom sa obrátil na „liberála“, a s liberála ostal „passivom“. Ani s týmto nebol spokojný. Stal se z neho čerňový medzinárodný socialist. (Tu není ovšem potřeba připomínati, že „Kraj“ kupí lež na lež. Kdyby byl Hlinka prodělal takové proměny, byl by měl Párvy v rukou proti němu zbraň velice vítanou!) Že vydržoval přednášky v Čechách, s tým škodil svojmu národu. Rozšiřoval nedoveru mezi Maďarům oproti Slovákom. Potvrdil to opodesievanie, že „národovci“ paktují so zahraničnými nepřáteli uborského státu, že kráčíají cestou vlastizrady. — Čím více bude chodit Blaho a Hlinka do cudzozemska obrábat svoju vlasť, tým viac bude klesnúť dávala Maďarov oproti Slovákom“ . . .

Ovšem že příkulhaly také listy jiné s troškou bláta, aby potřísnily Hlinkovu fizu. Na př. dne 11. t. m. napsaly „Podkrkonošské Rozhledy“: „Tak vidíte toho pátera, jakým je ve svém nitru; — jako každý jiný páter, nic jiného, než pokroku a osvěty nepřítel nepřítelů.“ — Ti lidé, kteří velebí křiklavé nepravdy Macharovy, jsou ovšem nejvše osvíceni! A předtím již napsal týž rudý list: „Vždycky se nám zdál Hlinka takový klerikální potouchlík a teď se to dokazuje. (Ovšem Kudrnáč, na něhož viděla redakce tolik z blízka, se ji potouchlým nedařil ani tenkrát, když už si kladl oprátku na krk) . . . Daj-li mu pořádnou šaru, do smrti nevzpomene, že byl Slovákem a že trpěl v Segedině.“ — Tu jest vhodné upozorniti potouchlé rudé pohlavý, kteří velmi dobře žijí z dělnických mozočů, že Hlinka už pořádnou šaru měl a přece ji s lásky k Slováckm opustil. aby žil při stravě vězeňské. Hrdinové rudí jsou jinačí. Skřípne-li je soudní stěhání, zapírají, až se jim od úst práší, aby nemasli seděti v žaláti ani jediný den.

Hospodářská hlička.

Pěstování luštěnin. Toto se u nás velice zanedbává. Tím nemálo chybje se proto, že se tím zbytečně ochuzujeme. Je známo, že sláma luštěnin je bohatá vápnem, obsahuje dosti bílkovin a jiných cenných živin, tudíž výbornou je píclnou. Hrachovina, čočkovina a vikovina, byla-li řádně sklizena včas, rovná se obyčejnému senu, tak že počítá se metrický cent hrachoviny 6 K, čočkoviny za 8 K, vikoviny za 6 K, boboviny za 7 K. A což teprv zrna luštěnin! Nač kupovat veliká „jadrnatá“ krmiva cizosemeká za drahé peníze, když si můžeme doma vypěstovat výtečné pícniny v podobě luštěnin. Kde tedy je páda a podceňování přiměřené, sejmě luštěnin, když se pro trh, teš alespoň pro vlastní spotřebu. Získáme tak výborné pícniny lacíně.

Zemáky na semeno nemají se vysoko hromaditi v teplé místnosti. Zahřívají se přes síru, před časem kličí a kly přerostlé vysejati semeno bez užitku. Je to předrahné hnojení. Semenovce zemáky dlouho ukládati ve světlé, vzdušné, chladné místnosti nepromrzavé anebo v dobře zalobané křečtě. Před časem, když kličí, vysejme je na volné ovzduší — za přiměřené pohody arcit — na př. do stodoly, kde lépe se zachovají než ve sklepe. Za mrazů třeba je ovšem pokrýt slámost, aby nezmrzly. Nejlépe se hodí zemáky, kteréž před sázením mají kratičká, ale silná, buclatá očka.

Vlášenská loučka časné s jara vykonané má velice prospěšné účinky na jakost i množství sena. Vlácením zvyší a zlepši se činnost pády i rozkladný vliv tepla, světa a vlhka na živiny v pádě obsažené, anebo hnojením dodané. Současně se vytrhá meč i plevel zničí, neboť se vyvíčí a pak vyhrabe. Tyto výhrabky lučin dobře se hodí k založení kompostu lučního. Pakli louku každého jara povládíme lučními bráskami a občas pohojíme, sklídíme dobré píce více než dvojnásobnou měrou.

Mrkev pícní je výborným krmivem v době zimní a zároveň nabraňuje selah i jako léčivo působí v chorobách zařivachio ústrojí. Hodí se výborně pro všechna zvířata, zejména však působí znamenitě jako píce zimní pro králíky, klisny. Drábně čekanon mrkev, promáchanou otrábkami neb škrotem, také ráda sobe. U nás mrkev se dáti bude a výnos dáva jistý a značný.

v každém hospodářství třeba mrkev pěstovat na poli pro dobytek právě tak hojnou měrou, jako pěstujeme repu pšenici, ba ještě více se doporučuje, než má většinou hodnota krmiv a k tomu ještě osvědčeným je lósi. em.

Snášené mléko sbírané nabývá velké významu pro výživu lidu. Obvyklým způsobem připravené mléko obsahuje, omáčky, krupice, sámková káše a p. neobsahuje dosti bílkovin, nestáčí tudíž k náležité výživě dělnictva. Když se do mléka přidá něco prášku mlékového se sbíraného mléka sutením získaného, nabudou ony pokrmy takové ceny výživné, jakou má hrachová polévka nebo káše, ale je mnohem lacinější. Také suchary, jež upraveny s těstem, do kterého přidáno mléčného prášku, jsou výbornou živinou jak pro dělnictvo, tak i pro vojáky atd. Má tedy snášené mléko obíraného velkou budoucnost a mlékárny, jež nemají dobrého odbytu na mléko sbírané, mají sutením k účelům kuchyňským nový zdroj příjmu jistých a přiměřených.

Proč pít solímec? Sól není, jak se mnozí domnívají, živinou, vybírá důležitou součástkou zvířecího těla. Nejvíce soli obsahuje krev a pak chrupavka. Také slinivá a žaludeční šťávy obsahují mnoho soli, jež výdatně působí na zrychlené zatížení a vyměšování látek, tudíž zvíře nemůže se řádně vyvinouti, nedostává-li v míře náležitě soli. obytejšné v píci každodenní. K tomu působí sál jako dráždivo i kořenidlo, zvyšuje chuť k jídlu a pítí, urychluje oběh krve a chrání zatížená před poruchami a chorobami. Z těchto důvodů je solení píce do jisté míry nezbytné potřebné a velice užitečné. Nemírné solení však, jako každá jiná nemírnost, škodí.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2%, dle výpovědi.

Všecké půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Školský obzor.

Poměr školy k náboženství. Zase jednou pověděl orgán pokrok. organizovaného učitelstva (19. ledna) několik upřímnějších slov. Zemská školní rada ve své výroční zprávě o českém školství praví dle staré šablony: „Také mezi světským a duchovním učitelstvem byla až na řídké výjimky dobrá a vzájemná ochota na prospěch výchovy a vyučování školních dětí.“ Taková fráze sestává se dle staré šablony, aby vlt byl nasycen a kosa zůstala celá. Leč „Čes. Učitel“ odpovídá: „Není na očividné škol. nedůvěrné ochoty (i zemská školní rada bojí se tu říci shody!) na prospěch výchovy mezi učitelstvem světským a duchovním — ne, takové ochoty tu není, nemá a nemít být. Do školy vstupuje kněz, představitel jiného kulturního světa, než učitel. . . . A ještě dále. Kněz přichází do školy jako člen organizovaného (!) dozoru klerikálního nad učitelstvem. (Tak! Vždyť přece takový „organizovaný dozor“ jest naprosto zbytečný v době, kdy tisíc letné většiny učitelstva vyhazuje náboženství a kněze ze škol, kde nejsou nijak trestáni učitelé ti, kteří souhlasné s Macharem náboženství katolického prohlašují za „jed z Judey.“ Tu jest přece příliš jasno, než aby bylo teprve potřebí nějakým „klerikálním dozorem“ pátrati po smýšlení a učení jednotlivců) . . . Kněz vyhledá si již příležitost, aby ke své účelové (učitelní?) kněze potřebuje rozpora s učitelem“; (no — jakže děkujeme! Který kněz posnal mstivé knihy prohaných pokrokařů, ten si dá dobrý pozor, aby hned o netřávkou nezapadl. Jen velikou, až pohybenou snášlivostí duchovenstva se stalo, že nyní pokrokařští učitelé tak drze dovedou proti katolicismu a učitelstvu neorganizovanému vystupovati!) A slyšme dále! „Vzájemná ochota učitelstva světského a duchovního ve věcech výchovy a vyučování neznamenala by nic méně, nežli dobrovolné podrobování se duchu, který kněz přináší do školy. Nedá se nikdy mysliti, že by kněz opatně podroboval se duchu, jež do školy přináší učitel. . . . Kdyby okresní i zemští dozorcí školní byli důstojně voláni lidmi, cítili se česky (po ferrerovsku?), kdyby nebyli dobrovolnými nástroji císařskovo-keřstevní nestranné klerikální, pak by docela jinak konstatovali pravdu o skutečném poměru mezi učitelem a knězem na škole.“ — Zde autou „Čes. Učitel“ důrazně zakřiknutí, aby nepal tak hysterickou lež proti vlastní zkušenosti. Vždyť právě orgán organizovaných má dobře vědět, co znamená konservativní učitel od mladého „pokrokařského“ panáčka, který v pevné naději na obranu organizace i inspektora zanedbává kritické své povinnosti a klidně neposlouchá. Faktum jest, že zakoušejí od některých inspektorů právě svědomití učitelé konservativní; jsou přece vyslovené pokrokaři i mezi inspektory. Jestliže pokrokařští učitelé na Záměrečku mohli tolik bezohlednou manipulaci vyhlásiti proti učitelům jiným, pak jest jistě silnějším, koma se vlastně u nás nadr-

žuje. Ale proč opatrní a rozumní inspektori podali přece správu o dobré a udušenné ochotě? Aby nebyli pak vysíchlí sami, kde jest stídlo neochoty a svárů. „Říšský zákon školský nice mluví o nábožensko-mravní výchově školní mládeže, ale jinak nechává celý problém nábožensko-mravní výchovy otevřený, nevyjasněný. . . . Jaká to má být ona nábožensko-mravní výchova? Snad ta, kterou hlásal ve svých učebnicích pankráček Drozd? Směr tohoto „náboženství“ Drozdova, Jemelkova a jiných je takové povahy, že kládli se ho musí každý učitel a že bylo by buď vědomou nepoctivostí, nebo náskou sbedlostí aby vlivy tohoto „náboženství“ uplatňoval ve škole jako spolupracovník kněze. Právě opak jest jeho povinností: paralyzovati knězovo působení ve škole intenzivní, silnou činností, kterou ze škol mají zbudovány býti dílny nejužitečnější lidskosti, snah, z nichž budoucí národ vycházeti bude volnější a kulturnější nežli generace předchozí. Učitelstvo nesmí jíti za nemyslitelným fantomem nějaké t. zv. shody s kněžstvem, at dnes jakýkoliv díl učitelstva s přičin ponížením nesamostatnosti mravní tak činí. Důstojně neodvadle učitelstvo neponíží nikdy školy za nositelku snah klerikálních a nikdy nezapomene, aby jakoukoli „ochotou“ uvolňovalo ve škole reskoji pítu.“ Na slovech hofejších patrně, jak dováde „Čes. Učitel“ školským způsobem šarlovat jako vykoukaný hasardní hráč. Jestliže slova, napsaná v učebnici Drozdově nejsou pravdivá proto, že Drozd křesťanský nebyl, pak by se mohlo říci, že též zcela špatně vyučoval počtím mládež svědomou učitel. Kudrnáč a že též slotinec učil děti opět křesť. neš potíhat počtím. A odvážil se prohoditi takový nesmysl některý katolický časopis? Zásady křesť. náboženství zůstávají pravdou, at jí učil kněz hodný či nehodný. Základní pravidla vědecká jsou stále platná vědy, at jim učí řádný učitel či sloděj. A ta hadí jizlivost, která hned vedle Drozda stavi Jemelku! Ale účel pokrokařské výmluvy a šaloby jest ještě daleko hlubší. „Český Učitel“ strká prarou do předu osoby, aby zohkiivil katolické zásady vůbec — ty zásady, jež nevymysleli ani Drozd ani kterýkoli novověký katolický kněz. Toto cynické čechráctví odsuzuje se samo. Ukazováním na kněze chybnějšího chce pokrokařský tisk lháti, jako by pravidla naší vily vedla k životu špatnému. Kdo jen učitele nebo kněze vyběhl, aby učili štíti děti dle vsoru Drozdova? „Český Učitel“ stavi se nevidomým. Prý není vyjasněno, jaká nábožensko-mravní výchova se paragrafem myslí!! Necht' tudíž vezme na vědomí, že zákon ten vydán v době, kdy nebyly celé davy volnomyšlenkářských fanatických učitelů, kdy učitelé věděli, že jest potřebí utvrzovati děti v určitém náboženském vyznání. To je přece vidět z rozhledny. Či už učitelé stanovili určité pravidla některého mimokřesťanského vyznání, aby nemusili mládež vésti srovna ke křesťanství? Nechtějí-li mítí snášlivost ke „klerikalismu“, jak si představují náboženskou výchovu jinak? A po novém otevřeném prohlášení boje zanechtejte naprosto nemůžného pláče, kdy. se proti některému učiteli romšvajícím nevrta sakroš. Vyhlašili jste boj zcela otevřený, sami — jak patrně — své členy k němu zavazujete. Proč tedy s farizejským údivem každou chvíli hájíte některého „uboháka“ vytčením, že neohrožoval křesťanskou výchovu, že jest naopak v té příčině hotovým beránkem? Jestliže byl beránkem, aradil vaše útočící pluky, vaše přesné vytkuté zásady. A jestliže byl útočný, jestliže spolupůsobil k tomu, aby práce duchovního byla mařena, pak se provinil proti přijaté povinnosti a nesmí se diviti, jestliže strážcové zákona bdi nad tím, aby stávající paragrafy nebyly pokládány za málodůvěrné žerty. Lidé, kteří obtěží vypuditi ze školy kněze všechny, dávají se do usedavého pláče jako vymášené děti, jestliže se pohrozí jen některému z jejich středu, že pro zanedbání závkau ze školy bude odstraněn. Kdyby maření práce duchovního ve škole mohl stát dovoliti, pak místo dlouhého abyzického procesu bylo by lip odstraniti náboženství ze škol hned. Byl by „pokoj“. Ale posud se jedná o to, má-li být ve škole vrchním pánem nad katolickými dětmi učitel nevěrecký či upřímně věřící. Na obojetnosti a nedůslednosti přestati se nesmí. A veřejná výzva k otevřenému boji jest zároveň výzvou k otevřené sebeobraně.

Bude z nás 5000 žihadel. Dne 27. ledna na manif. schůzi orgau. učitelstva v Brně řekl předsedá úřad. spolku jednot. učitelských Mrázek: „Dnes jsou učitelé 5000 věselami, ale po případě bude z nás 5000 žihadel. — Známe jen dvě politické strany, jednu poctivou a druhou nepoctivou, a sice dle toho, jak se zachovají ke škole.“ (Bohulivý souhlas a potlesk). — Tu máte ono velké vlastenecké pokrok. učitelé! Každý dobrý pozorovatel uznává, že učitelské platy nejsou velké; leč učitelé by měli pamatovati, že v národě jsou také stavy jiné, které potřebují vydatné podpory k zlepšení existence. Učitelé vidí jasné, že sadiukena země na ten čas nemůže dělati divy a že její zadluženost stoupá valice právě zvýšením učitelských platů, jež se stalo před šesti lety. Nikdo učitelům brániti nemůže ve snaze po lepších plátech. Leč rozhodně se musí odsouditi drsný způsob učitelské žádosti. Učitel, který má v jiných vrstvách co nejvíce posilovati vlastenecké nadšení, hájí národu rukavici a ryčně provolává, že s uč-

itelstva bude 5000 žihadel. Ergo má se národ nač těšit. Mimo Němce 5000 „národních“ žihadel bude se zabodávat do těla národa. Kdyby taková odvádná slova byla procezena ve stavu jiném, hned by oficiální kruhy národní volaly směle k pořádku, hned by se řeklo, že nespokojenci tolik bouřliví nemají soucitu se zadluženou zemí. A jak obratně se naskrhuje slovo „škola“ za slovo „učitelská dlaň“! Neodhlasuje-li některá strana zvýšení platů, pak tím nedává přece ještě na jevo odpor ke škole samé! Tedy taková strana nemusí býti ještě nepoctivá. Kd, by začal kaplan pro svůj malý plat obviňovati katolické kraby z malé nábožnosti, hned by se rozléty po celé Moravě praskavky hlásající, že kněz dělá všechno pro kšeft, že mu jde víc o vlastní kapsu než o náboženství. Uvažme, co se má dle přání učitelstva státi hned. bezodkladně, bez náležitého zřetele k poplatní síle moravských kruhů jiných! Nejvyšší plat učitele na venkově by činil ročně 2160 K, nejvyšší pak (v městech do 10.000 obyvatel) mohl by vyáštěti 5490 K, v Brně 5904 K. Nynější náklad na platy učitelů již na rok 1910 činí celých 19 654 000 K. Leč jakmile by bylo odhlasováno žádané zvýšení, stoupl by náklad nejméně na 25.080.000 K. Máte se tak snadno zvýšení odhlasovati ihned, bez předchozí úpravy zemských á-naností, bez důkladného vyšetření, jaký náklad by byl spojen se zvýšením a odkud jej hraditi? Zemský dluh za nynějších poměrů by rok, od roku vzrůstal úžasně. Ale pánové slibují, že v národě budou představovati ze samé obětavosti a lásky — 5000 žihadel! Jestliže moravské pokrok. učitel. otiskuje docela tučným písmem apel „nepochte nás hladoviti,“ pak dokazuje, jak plně odkoukalo dryšnickou taktiku soc. demokratů. Že by učitelstvo docela musilo trpěti hlad, to přece neuzná ani žádný poctivý pokrokař. Mluvení o hladovícím učitelstvu jest urážkou jiných českých poplatníků.

První katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči u Prahy — otevřen zatím první ročník — umístěn jest v provizorní místnosti. Ústav jest současně internátem. Škola a internát celkem pro 300 osob; náklad na stavbu jest veliký, na 600.000 K, nečítaje výdajů na zařízení. V ústavě vzdělávají se budoucí svátští učitelové. Profesorský sbor řízením Školských Bratří, kteří mají více učitelských ústavů (v Rakousku Strebersdorf, Feldkirch), s velmi dobrým prospěchem připravuje tyto pro jejich odbor učitelský dle nejlepší prohloubené osnovy. Pro kandidáty jest zřízen stálý kurs fečnícký. Zřizuje se i knihovna pro kandidáty se zvláštním zřetelem k náboženské apologii a sociologii. V internátu jsou jim k dispozici všechny katolické noviny a brožury. Žádá se od nich, aby se cvičili ve všech společenských záležitostech; sami si aranžují divadelní představení a koncerty, jakož i vycházky poučné. Dostávají návod a povzbuzení k vypisování si glos z četby a řeči pro budoucí sociální činnost prospěšných. — Katol. učitelský ústav bude drahou klenotnicí národa. Odtud se rozejdou Bohem nadaní umělci, aby sušlechtili a Bohem zase nadchli naši mládež. nad níž pokladu cennějšího ani rodina, ani celý národ nemá. V rukou učitelů jest osud a štěstí rodin a národa. Jest tedy povinností všech uvědomělých katolíků, aby se tohoto katolického učitelského ústavu ujali. Stavba ústavu toho stojí tolik peněz, ale těch se nedostává. Někjaký dárek se sbírky při zábavě, schůzi, veselce, nebo pořádaný na ten účel koncert, divadlo, večírek a tombola, loterii vždy bude vítány. Sbírací list může každý dostati na faře nebo si oň dopis do Bubenče. Katol. učitelskému ústavu to-muto prokázal by veliké dobrodíní, kdo by v této nejtrapnější nesnází do stavby půjčil třeba jen menší obnos; třeba 1000 neb 100 aneb jen 50 K na úroky. Po dostavbě každé části dá banka ústavu ihned na tu část velkou zápůjčku hypoteční, a z této zápůjčky zaplatí se pak ty menší soukromé zápůjčky. První katolický ústav pro vzdělávání učitelů v Bubenči u Prahy.

Dobrá pověst

pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,

jakož i její všeobecná obliba odůvodňuje se výtečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Franoka synové

v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvíceji.

Sociální besídka.

Sec. demokraté českoslovanští nevel-níky vídeňských Němců. Odborové organizace ruše byly v úplném vleku vídeňského semity Adlera skoro až do r. 1896. Vedení ústřední bylo úplně německé, ačkoli členstvo některých odborů bylo převážnou většinou české. Spolkové tiskopisy byly buď německé nebo nejvýš česko-německé. Administraci vedli skotom výhradně Němci a židé; Čech zastával přitom obvyklé nejvýš místo sluhy nebo písaře. Ba organizace obchodních záležitostí měla do národního sdružení list pouze německý. Konečně soudruzi čeští, ne-

možnou snáti již zpuštění německo-řidovského komanda, začali zakládati některé odbory samostatné.

Na Moravě stálo však i tehdy, poddanství velice tuhé. Na př. Hybeš a zasnulý přítel Macharův Krapka z velkého vlastenectví nemohli se nikdy shodnouti a volnější sekei pražskou; libil se jim dále vídeňský centralismus.

Když v r. 1896 přišli delegáti pražských ústředí na sjezd české soc.-demokracie do Brna a navrhovali, aby se moravské organizace přidělily ku Praze, byli co nejostřeji a nejdůrazněji odmítnuti. Když však vůdové mladší viděli, že členstvo se bouří, tu začali konečně pracovat proti germanis. ústředně vídeňské. První to byla odborová organizace obuvníků na Moravě, která prohlásila vídeňským otvřený boj.

Došlo k prudkým a vášnivým sporům ve straně i s Němci. Ba došlo tak daleko, že bylo usneseno vyloučiti ze strany české-slovenské ty organizace, které by se nechťely od Vídně odloučiti. Liberální časopisy české pěly óly „zdravému hnutí českému v dělnictvu.“

Ale soudruzi couvli a navlékli chom. ut Adlerův zase. Dne 1. ledna 1910 konala se v Brně porada soc.-dem. organizace, na níž byla prohlášena kapitulace čes. soudruhů před německými centralisty a germanisátory vídeňskými. Porada se usnesla, že česká soc. demokracie mohou odborové patřiti k německé komisi ve Vídni a že ve straně se s toho nemají vyvolovati žádné následky.

Dle toho usnesení stávají odborové organizace soc.-dem. v područí německých ústředí.

Uvědomělý český dělník nyní ví, jak se má k rudé organizaci zachováti. Jak často nám epila extra-vlastenecký tisk, že jsme „černou internacionalon.“ Zatím křesťanství českí dělníci již od počátku mají samostatné organizace národní, před německými křesť. sociály české dělníky varují a navazují styky s jinými slovanskými organizacemi. Necht tedy každý český dělník vstoupí odhodlaně do „Všeodborového sdružení křesťan. dělnictva se sídlem v Hradci Králové.“

Náboženství věci soukromou. Rudé „Trautemann Echo“ dne 28. ledna napsalo: „Přede vším jiným jest (soc. demokratům) potřebný jistý stupeň přírodovědeckého vzdělání, který člověka osvobozuje od bludu víry a autority. Ovšem jest v našem programu věta, že jest náboženství věci soukromou, ve skutečnosti však iádým soc. demokratem nemůže býti nikdo, kdo se řídí příkazy nějakého vládnoucího náboženství.“ — Až přijdou soc. demokratičtí podvodníci s tvrzením, že jim jest náboženství věci soukromou, přistrčte jim před oči i hořejší věta. —

Jsem prý největšími nepřáteli kapitalismu. Aby to dokázali, vyvolali soc. demokraté lehkomyšlnou stávkou proti bohatému továrníku Popprovi v Chrudimi; leč tři čtvrtiny dělnictva neruděho chtěly pracovat i proto

bylo dělnictvo od radých ohrožováno tak, až bylo nutno povolati do Chrudimě více četníků. Leč továrník po velikých útocích soc. demokratické družiny dal do rány hrovné prohlášení, z něhož vyjímáme: „Svaz československého obuvnictva plakáty prohlásil, že v mě továrně se nesmí pracovat, zároveň však prostřednictvím hejtmanství a parkmistřovského úřadu chrudimského vyjednával o přijetí. Také popl. Johannes skrze politické a živnostenské úřady domáhl se, aby táce byla odstoupena v bojkotované továrně a to za stářých podmínek. Soc. demokratický tisk vášnivě mne napadá, ostouzí mě zboží, ale tito předáci strany soc. demokratické v Chrudimi vlastnoručněm dopisem s 12. ledna 1910 uplínali se u mne o peněžité přispěvek pro fond jimi stisovaný, a když chrudimští soc. demokraté v r. 1907 počali se stavbou svého dělnického domu, žádali ode mne na stavbu peněžité přispěvek a ochotně ode mne přijali 1000 K.“ — V „Nár. Listech“ a veřejně toto zasláno již 30. ledna. V táboře rudém po tomto projevu utišení veliké a — horlivé přemýšlení, jak by se daly kolem té kašky namalovat ornamenty. Trvalo to dosti dlouho, protože „Právo lidu“ teprve 2. února (tedy čtvrtý den po prohlášení Popprově) něco napsalo. Nazvalo Poppra „zpupným kapitalistou, který prý myslil, že za dar 1000 K. budou požívati dělníci pak vyšší mzdy. A dále vyčetlo „Právo L.“ „Nár. Listům“, proč vůbec zasláno Popprovo a veřejně. Takovými jsou tedy rudi milovníky pravdy! Prý „slušný český list nepřijme od německého továrníka (nejednou puddani Adlerovi projevují tak veliký vlastenecký útlouctí) útoky na své polit. odpáře.“ — Ale což jsou-li tito odpárcové sami ne-sloušní?

Jak soc. demokraté jinde stávkovali. „Čes. Slovo“ přináší tuto správu: „Soc. demokraté spolu s neodvislými socialisty předložili továrníku Gutentagovi požadavky za zkrácení pracovní doby a zvýšení mzdy. Gutentag požadavky dělnictva zamítl. Veškeré dělnictvo zahájilo stávku. Říšský svaz obuvnického dělnictva s obavou před dlouhou stávkou a před vyplácením stávkových podpor svolal společnou schůzi, na které zvolení byli zástupcové obou dělnických stran, aby s továrníkem vyjednávali. Před továrníkem však soc. demokratičtí delegiti a přítomnosti druhých prohlásili s drzostí jim vlastní, že s touto stávkou nesouhlasí, přidavku žádého nechtají a jsou ochotni vrátiti se do zaměstnání za starého cenníku. Továrník jejich nabídku přijal. Veškeré dělnictvo ve schůzi setrvalo do návratu delegátů, a když zvědělo o výsledku jednání, s rozhořčením a kletbou vyprovokovalo podávané delegity i s jejich sekretáři ven. Soc. demokraté počtem 17 zapomněli s se mezinárodní dělnické solidarity a za svolení říšského svazu, ale za bouřlivého odporu obrovské většiny dělnictva práci zahájili. Vídeňská policie jim dělá strážek a vodi je do továrny i z továrny. Ale stalo se ještě něco horšího. Oni stávkující dělníci, kteří se za stávkou neoprůpřčili, ale byli řadní-

mi členy říšského svazu od jeho založení byli už pokladníka říšského svazu soudr. Nejedlého se svým nároky na stávkovou podporu odmítnuti. „Měli jste jít s ostatními sedmácti pracovat“, bylo jim odpovědí Stávka obuvnického dělnictva ve Vídni jest nepřítelům obrazem, co sociální demokraté pro dělnictvo znamenali a kým se sahá jejich mezinárodní dělnická solidárta. Rakouští sociální demokraté jsou všude stejní: u nás v Čechách, i ve Vídni, i jinde. Tvo dva případy jsou pro dělnictvo velice poudné a stojí proto za uváhu.“

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové, z vlastních rozsáhlých školek, obzvláště: smrk, borovice, modřín, jedlí, akát, dub obyčejný a americký, borovice černou, hedvábnou, tůň, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, jilmy, buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé ploty do parků a t. d. — Balení do mechu zdarma, koše v ceně výroby. Žádejte cenník, který obsahuje krátký a jasný návod pro ne-odborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlozboží skoro jen za cenu zboží nákladního.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kůstelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenostojnému duchovnímu a sl. patronátním úřadům k opravování a přestavování

oltářů, kazatelen, křtíkových cest i veškerých chrámových předmětů, jako i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slazení písmo a různých předmětů venku se nalezajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústátní jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na odměnu.

Mnoho pochvalných uznání po řadě a hronová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

50% úspora petroleje.

K použití professorem dr. Erhardem Langem vynalezeného

REFORM-PETROLITHU

může jeden každý svou obyčejnou lampou petrolejovou, beze vš. mechanické změny docíliti světelného výkonu 70 normálních svíček, jakž poskytuje

žárové světlo plynové.

Před bezoennými padělkami se varuje.

Cena původní zkoušky, dostatečně asi na 6 neděl a obsahující 10 nábojů, 1 korunu. Původní balení stačí na několik měsíců.

40 nábojů 3 koruny.

Kdo zašle předem 1.— K (také v poštovních známkách), obdrží 10 nábojů franko (vyplacené) na každou poštovní stanici.

Prosí se o zřetelné psaní adresy, aby se mylky nestaly.

Hlavní sklad pro Čechy, Moravu a Slezsko:

Eduard Zlatý, Teplice-Senava (Čechy)

Překupníci za značného výdělku se hledají.

Návod: —

Vyčistí důkladně lampu, vtáhne nový knot, vhodí jeden náboj „REFORM-PETROLITHU“ do páno petrolejem naplněné a po 6—8 hodinách docílí nejkrásnějšího světla, jako žárového.

Po provedení lucbašho rozboru vyjádřili se věhlasní odborníci o tomto výrobku, že jim vyvolané světlo nikterak neodpovídá čtyřem, a že je tudíž i se stanoviskem zárovného čistého zcela doporučen.

Nebezpečí výbuchu vyloučeno.

OBNOVA

Číslo 8. Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 25. února 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Dělnictvo křesťanské a sociál. demokratické.

Za příležitosti jubilea Beblova enaší se soc. dem. listy dokazovati, jak dlouholetá práce jejich vynikajícího předáka přináší hojné plody, jak na stromě vzezeném raší stále nové výhonky a pupeny, jak strana na dráze tohoto marxisty pokračuje neochvějně dále. Leč — nadšení jest velice nucené. Teď po dlouhých, triumfálních bojích bledne rudý karafiát stále více, vůdcové potají větší blavu a s hrůzou patří na to, jak „astaralé“ křesťanství dovede se starati o dělnictvo praktičtější a lépe, než honosní vyvolávači rudých hesel. Ztracena veliká armáda v Německu; při posledních říšských volbách posbyli soc. demokraté celé řady poslaneckých mandátů. V Dol. Rakousích a zvláště ve Vídni volby říšské i zemské dokázaly, jak rudá bašta jest chatrná. V Čechách největšího, aspoň zevnějšího triumfu se dodělala soc. demokracie při mocných demonstracích r. 1908, při říšských volbách a — zakoupením paláce.

Nyní, kdy dělnictvo a svedený venkovský lid při stoupající drahotě vidí, jak bylo jalovým ujišťováním soc. demokratických kandidátů poslaneckých, kdy se vidí, že po slibech přišlo veliké sklamaní, začíná se střizlivě uvažovati; a chladná rozvaha širokých vrstev, vymaňujících se z fanatismu, jest největší rancu pro radou organizací. Beblův zkostratělý program byl blásko příliš dlouho v čase, kdy skutečnost ohlašovala jinaké opak sociálního vývoje, předpovědného Beblem a Marxem. Živnostnictvo a dělnictvo se organizovalo, stavy střední vůbec začaly bojovati s úspěchem proti vše pohlcujícímu velkokapitalismu. A tak sociál. demokracie, aby se udržela, prochází celou řadou nedůsledností.

„Právo lidu“, oslavující Bebla, napsalo: „Česká demokracie jest a na vždy zůstane čistě zásadovou, třídní stranou pracujícího lidu, věrnou součástí internacionály, neochvějnou a nedstupnou v boji nejen za okamžité reformy, nýbrž také za konečné revoluční díle socialismu.“ — Leč „Právo lidu“ se nepřiznává, jak soc. demokracie provádí v praxi rudý katechismus — erfurtský program. Soc. demokraté přece svoji agitaci nahlazují na měšťáky, aby podporovali jejich tisk, rudé listy přijímají sponzory kapitalistických insertů, soc. demokraté žebrají za příspěvky u bohatých továrníků — hlavně židovských; soc. demokratické kongresy jsou v čilém spojení s velkokapitalistickými firmami.

Právě po konfiskaci církevního jmění ve Francii mohli se dokonale soc. dem. přesvědčiti, že zdroj blahobyti nebude pro dělnictvo naprosto otevřen zabráním jménem duchovenského, že pravá síla utiskujícího kapitalismu vězí zcela jinde. A přece dosud židovští miliardáři těší se u soc. demokratů vzácné šetrnosti, kdežto do duchovenstva se bije hlava nehlava jako do hlavní závady dělnického blaha.

Soc. demokraté volí si za poslance i kapitalisty. I v tom jest viděti velikou neupřímnost soc. demokratů. Revoluční soc. demokracie! Vždyť přece rudí předáci jsou u ministrů jako doma! Každou chvíli s něčím na ně běží. Běhá se pilně k okres. hejtmánům, k dvorním radám. Ve Vídni nebylo potřebí velikých demonstrací pro všeob. volební právo, protože dr. Adler zcela hladce smluvil potřebné věci s vládou.

A ve Francii? Tam přece se stali ministry soc. demokraté: Briand, Millerand, Pelletan, Viviani. A rudá internacionála už se nad tím nepozastavuje; bere almužny z rukou „sblížených států.“ Aby se rudý kolos na blíných nohou ještě aspoň nějaký čas udržel, hledí se předáci zavděčiti poddaným různými drobčáky, získanými na hořátech. Nynější rudá prakce poráží Beblovy střešné zásady nadobro. Čhtěj nechtěj musí rudý štáb v praxi sáhati

k revisionistickým zásadám Bernsteinovým až příliš často.

A ty poplatky rudých příslušníků! Nikdy státy nevyasávaly poddané tak obrovskými daněmi, jaké vyžadují na dělnictvu soc. dem. ústřední správy. Na př. typografové musejí platiti až k neuvěření velký příspěvek 2 K 20 h týdně. Na jaký velký obnos by byl pojištěn každý člen spolku u „měšťácké“ společnosti?

Faktum nepopírné jest, že na př. v zemích českých mladé křesť. sociální sdružení poskytuje členstvu větší výhody i finanční, než široce rozvětvený tábor soc. demokratický.

„Právo lidu“ sice to velmi dobře ví, ale dne 21. t. m. chytlo se vítané záminky k překrucování fakt. Napsalo, že prý naše Všeoborové sdružení vydalo v „Obnově“ svoji zprávu za rok 1909. To však není pravda, jak ostatně z celého našeho samostatného úvodníku vysvítá; v něm se mluví se stanoviska širšího a několik cifer jest vyňato ze skutečné oficiální, širší zprávy, uveřejněné v časopisu „Práce.“ O tom ostatně „Právo l.“ samo dobře ví, ale přece chytře nesáhlo k původnímu zdroji. Zato však s rafinovanou chytrostí hlásá, že „tiskopisy a výlohy správní“ dle zprávy „Obnovy“ vyžádaly si náklad 18.126 K 62 h. Toto tvrzení však jest úmyslným podváběním čtenářstva, neboť ani „Práce“ ani „Obnova“ takovou statistiku nesdělily.

Ve skutečnosti — jak dokázáno ciferně, na agitaci a služné úředníkům a cestovné ředníkům vydáno pouze 2585 K 95 h, na tiskopisy potřebné k vedení ústředí a odboček (členské knížky, pohl. listiny, letáky atd.) 635 K 43 h. Správní výlohy (poštovné, kolky, potřeby kancelářské, posluha, nájem) činí toliko 2007 K 15 h. Sdružení vydává své vlastní časopis, který zasílá členstvu zdarma. V rubrice „různé“ jest obsažena v „Práci“ položka 5889 K 97 h; a do této cifry vpočítány i ušloubené přebytky. Proto další vývody na základě nesprávné cifry 18 126-62 K hrozní se jako sněhulák při jarním tání. Na jedné straně „P. l.“ žasne nad vymyšlenými správními výlohami, na druhé straně pak obratem ruky praví, že při 6 haléřích týdněního příspěvku členstva nesnese naše organizace žádného srovnání s moderní organizací soc. dem. stavů. Zde se popletlo „P. l.“ zase velice důkladně.

Zato však vizme příspěvky do pokladen rudých, z nichž dělnictvo samo užije pouze nepatrných drobtů, které často vůbec nestojí za řeči! Dle návrhu říš. svazu soc. dem. má platiti dělník vydělávající denně 1—2-20 K do I. třídy týdně 50 h (u nás III. tř. 14 h), karenční doba trvá 1 rok (u nás půl leta), v II. tř. platí 42 h (u nás V. tř. 10 h).

Mimo to ještě soc. dem. příslušník platí ročně 30 hal. za delegační známku. Nadto nemusí členové býti u pojišťovacího fondu; za to se na nich vybírá každý týden 22 hal. A jaké přinejmenší zákony jsou vydány v příčině těch, kteří se hlásí o podporu!

Podle toho sřejmo, kdo vlastně „vodí své členy za nos“! Prý naše organizace „nemůže vésti válku s kapitálem a se strachu o síťek přisluhuje ve stávkách kapitalistům.“ „P. l.“ by mělo věděti, že křesť. sdružení vedlo na př. samo stávku kamenodělníků na Skutečsku po 5 týdnů a zvláštělo u ní tak stkvěle, že dělnictvu přidáno až 40%. Jak však vedli soc. demokraté stávku nedávno v Chrudimi proti továrníkovi, u něhož dříve prosili za příspěvek na stavbu, s tím se „P. l.“ nepooblahbí.

Prý „pání páteři honí se za získáním nových členů do „stránků.“ Na to odpovídáme útrpným úsměvem. Kolik kněží ve sdružení pracuje? Jen 50 se jich přihlásilo za příspívající členy. A tak „P. l.“ již se musí spřáteliti se skutečností, že k vítanému postupu pomohlo si dělnictvo křesťanské výhradně samo. *První z mládež, kde naši dělníci nenaleznou podpory v odbor. spolupracovníci kněží, jsou odbočky Všeobor. sdružení nejmenší.* A právě tam, kde řádila soc. demokracie po dlouhá léta samovládě, odpovídá nyní dělnictvo hromadným přistupováním k sdružení našemu. Tedy děl-

nictvo vlastním instinktem, vlastní bystrostí rozpoznává čím dále lépe, kde nalezne oporu jistou a upřímnou.

Všecky pokusy o zastavení rozkladu strany soc. demokratické jsou marny. Surové násilí, jímž trpí v továrnách dělnictvo jiných stran, pomůže soc. demokracii jen na chvíli; moderní káznice, třebaž by byla polepena sebe vzletnějšími hesly, nemůže míti v čase nynějšího dlouhého trvání. A že náš dělník trpí v továrně naplněné soc. demokraty často hůře než v skutečné kárnici, tu pravdu nedovedou zatašovati ani nejlesklejší rudé fráze o lásce k proletariátu, o svobodě a rovnosti.

Stařec Bebel s bolestí zří, jak se jeho dílo rozpadá. V Čechách rve nár. socialismus soc. demokratům příslušníky po stech, ba po tisících. Našinci mohutní, takže v několika málo letech tvoří v zemích koruny České hradbu 40.000 příslušníků. Z toho patrno, jak živá miza křesťanských zásad osvétuje znovu rty zemlených, přináší sílu a spokojenost tam, kde byla rozervanost. Jedině křesťanský demokratismus má budoucnost.

Volné listy.

Děťský nápis. Machar se ježí a rozčiluje: „Dovídám se, milý Reyle, že nějaký tašák hájí suřivě v páne Doutharově Obnově evangelia proti mým výkladům a zase mi nadává při tom jako opilý plavec. Ale já stojím vodorovně!“ citovaným Straussům a Harnackům na svém. Všechno to jest Spiegelfechtere, cynismus, darebáctví, ohlupování lidu, komedie.“ Jak patrno, Machar jest přítelem silně vyjadřovaných myšlenek a nehorázně pohlavkované češtiny. Žádáme ho však slušně, aby byl také přítelem pravdy v ten rozum, že mu nenadáváme, konstatujeme-li o něm pravdu. Neboť od kdy lze nařknouti z nadávání toho, jenž přesvědčujícími doklady dovozuje lidskou nevědomost? A přetřásá-li se v novinách nevědomost obyčejná, jak lze mlčeti o nevědomosti tak neobyčejné, kterou široko daleko slyne Machar? Vždyť všechny naše články, mimo jiné, mají také ozřejmovati, že přednášky Macharovy o křesťanství a anticie byly a jsou cynismem, ohlupováním lidu a komedií. Vždyť přece sám Machar v „Case“ se ozval proti etiketním eufemismům; rozhodl, že každá věc se má nazvati pravým, třeba drsným jménem. A vlezl-li nám syn Heliův tak talentovaný pod nůž, nepomůže si se zbědované situace své ani šablonovitým vzorcem, v němž častuje nás vytrvale opilými domovníky, podomky a plavci. Ba u soudného obecnictva nepomohou mu ani jeho katolické povídky, v nichž ve velké motanici slov pokorovati jest až fyzický zápas o nějakou myšlenku a v nichž spisovatel počíná si jako kapr, vypouštějící ve vodě bubliny zkaženého vzduchu.

Poučuji vás o všem možném. O morále, náboženství, dějepisu, pornografii, jak to stádo v Obnově běží.“ Kýho výra! Machar chce rozdávat z prázdné mošny! Ale jděte, Machaříčku, nepovykněte tak chlubitivě jako chlapec, a nestavte tak okatě svou inteligenci do umělého osvětlení, neboť zejména na vás hodí se prousto-národní filosofie, která vypravuje, jak ti ohudí o to jmění přišli. Konečně jaké pak poučování, když nafouklý měch jest již propíchnut a musil nutně splasknouti! Nikdy nezastoupíme, abychom byli zařazeni mezi lidi, kteří na přednáškách Macharových dali se poučovati, neboť máme ještě kus sebedůty a nechceme na hanbu českého národa rozmnožovati nekulturnost, která se v záti helénského slunce čím dál víc provaluje.

Ze ovocem přednášek Macharových bývá naivní pomatenost, dokázal pokrokový básník v „Case“, v němž nadšeně pozdravuje blízkost se již dobou antického života. Vlastní okolí Macharovo zaviňuje otrockými poklonami a mlčením, že žádná pochybnost ho neobtěžuje a že neomylnost čím dál víc roztahuje se

Jest smělá nevědomost, která se ničeho neleká, která neumí čísti v myšlenkách a událostech, která nedovede pronikatí smysl věcí, jejich vztahy a podmiňenosti, jejich souborný celek a jednotu. Jest nevědomost, která násilně vytrhává jednotlivé kusy z dějin, pase na nich své smysly a volá: „Vizte tyto zjevy, které jsou jedinou osou lidského života!“ Pro vše ostatní jest tato nevědomost slepa a krátkým svým zrakem všechny obzory popírajíc, usiluje, aby uzavřeny byly i světlým lidem ostatním. Tato nevědomost jmenuje se: Machar.

Expositura v Turnově.

Po tomto vylišení dějinné pravdy představit si Machara, jak skřehotá, že křesťanství orientální jedni zničili oslabující, krátenou a velikolepou antickou kulturu. Tady jest jen jeden důsledek: Kdo takto mluví, jest bezesný ignorant a odstranující analfabet. A s tímto slove-

kem nad uničením antiky křesťanstvím odporně valykal v referátech pokrokové, volnomyšlenkové noviny, aby podaly přesvědčivější důkaz o bezhlavém obalamusení svého čtenářstva.

Pokrok, osvěta — přednášky Macharovy, co poučily v tomto kontrastu, co temnosti a zpátečnictví! Skutečnost jest tu a ona mluví. Čím více pokrokaři chlubí se svojí osvětou, tím více sklánějí hlavy před Macharem, jenž, roven omu císáři-despotovi, vyzývá jejich duševní otroctví otáskou, a jakou omáčkou měl by si dáti ryba popravit, nebo jinými slovy tvrdí, že bylo křesťanstvím vyvráceno, co shroutilo se samo svou hnilobou a rozkladem. Nedivíme se, že ten, kdo takové křiklavě lži a smutky přednáší, zapomená posléze i svého jména a že sjednal si za ně přezdívky syna Heliova.

Co tedy bylo křesťanstvím uničeno? Dila stavitecká, sochařská a malířská církev Kristova nezníčila. Co do vědy a krásného písemnictví jest přece obecně známo, že to byli katoličtí mniši, kteří antickou literaturu vědeckou i zábavnou opisováním zachovali. Řád sociální a organizační státu nemohly již obstát. Nuže, co bylo křesťanstvím zničeno a co bylo jedem jeho otráveno? Na tuto otázku jest dle pravdy odpověděti, aby byla posazena povaha jedu, jež Machar s německých šalabastin vyčetl.

Hlasatelé sv. evangelia vypověděli boj modlářství, sobectví, nemravnosti a pohanské pyšce, tedy všemu, co rozhodávalo celou římskou říši a otrávil celou říši mravností Řekův a Římanů. Křesťanství věrozvěstové hlásali poháně, že jim přináší nejvyšší důstojnost čistě, které žádá, aby tělo bylo podřízeno duši a aby jeho vášně držány byly na uzdě. To vše bylo nutno říci lidu nadutému sedmistyletou pýchou a vládnou, tonoucímu v smyslnosti jako v pyšce, lidu, který byl zvyklý u svých bohů, kteří měli být zničení, naléztí omluvu pro svou krvavou hanbu.

„Váš císař není bohem“, mluvili apoštolé, „ale my vám hlásáme Boha pravého, jehož jsme vložili syny a dcerami a tudíž vložili syny. Otroctví jest šlapání lidské důstojnosti a svobody“. Tím evangelium, měřtko práv a povinností všech lidí, povzneslo se ku platnosti všeobecné listiny svobod, která každou autoritu ohrožila od vyšší důstojnosti, v níž lidská moc vědu zabíjela. Tím bylo kněžovství duši naprosto protivou říše římské, a bylo nemožné mysliti si příkřejšího rozporu. Říše římská byla otroctvím, říše duši svobodou. Běhlo o to: být nebo nebyti. Boj byl nevyhnutelný a nutně krvavý. Ano, křesťanství přišlo ničit, ale jest to, co bylo v antickém životě banálně a nepravdivého. Na místě nepravdy nastoupilo sídlo čistoty. Na jedné straně pohanské, stopené v nejbezdušnější materialismu, na druhé drabě křesťanství, proniknuté jasnou dokonalou duchovností. Ve světě antickém mělo tělo veškerou převahu nad duchem, svět křesťanský hlásal veškerou převahu ducha nad tělem. Jakmile církev Kristova s tímto požadavkem vyhrdila do světa antického a odhalila tak své poslání, vzbudila nesmírný poprach a buď po té zatvřela. Odtud jest pochopitelné, že křesťané na ruském Neronův dle Tacita obviňováni byli s nenávistí lidského pokolení.

Na jakou sílu mohli se opírat hlasatelé evangelia proti říši římské a veškeré její síle? Na lásku. Semí se nabrání a brnění se ani nesmí. Jakké byla tedy jejich síla? Tě, kterou měl Ježíš Kristus. Směl vysazovati jeho jméno a potom umírat, umíratí dnes, zítra, pozítří, umíratí stále; to jest: přemáhati otroctví mravního užívání svobody duše, přemáhati sílu ne-silou, nýbrž čistotou.

Prostíme laskavé čtenáře, aby si dobře promysleli, co křesťanství věrozvěstové v antické říši hlásali. Podstatný obsah jsme uvedli a ne-elevíme na jeho ani písmene. *Mravní čistota, občanská čistota, občanská čistota, lásku ku bližnímu a všeobecný boj proti otroctví: to vše Machar naprosto jedním s Judou. Který český vzdělanec znamenitého jména souhlasí s Macharem a postaví se mu po bok? Jest-li kdo takový míněl, že násedy právě vyčtené jsou jedem, aťse, pro-něme ho, aby vstal páro do ruky a přesvědčivě, to dokázal, protože Machar posud jen žvaní. Málo rozumný nebude ve zlé vyhládati, že hlasatelé křesťanství mluvili proti modlům, vždyť to byl přirozený důsledek náboženství, které hlásalo, a konečně jeden Bůh, jíž vy-snávali, jest požadavkem i filosofie. Otázku, zda potírání otroctví jest jedem, rozhodne dít, jakmile do rozumu přijde. A přemáhání těle vůlí, čistoty, která jest základem pravé povahy, to vše jest přece nejmodernějším požadavkem dnešní výchovy proti rostoucí mravní nevědomosti a hrubému materialismu. Zdůraz-ňujeme toto tvrzení tím, že jsme v čestném sousedství aniv. prof. Förstera, učance to evrop-ského jména, kdežto Machar svým jedem s Judou má s sousedy leda drzon nevědomost a po-*

trhlý vatek. Konečně Macharův posměch a ješ s Judou lze srovnati se spádem, jak v bajce smějí se svířata tomu, že člověk kráčí zpřima, místo aby lezl po čtyřech. Slovem: Macharův ješ s Judou nemůže obstát ani před historií ani před kritikou. Machar jest vůbec neschopen, aby poznal, že křesťanské náboženství rozpadávající se společnost antickou zachytilo a obrodilo.

Tu jest potřeba jít až ke kořenům sjevu, jest potřeba zkušeností, rozhledu, nasíraní do nitra lidských duší, což Macharovi naprosto chybí, neboť jinak nepapouškoval by tak obmýšle, že křesťanství bylo pro antiku jedem s Judou. Máť pěkně ušlapanou cestičku, jednou pro vždy pořídit si proti křesťanství názor, který ho osvobodí ode všech oiborových znalostí — a jest při tom dobré mysli. Touto jeho áson-ninou cestičkou brala prý se historie. A ne-brala-li se tam tudy? Tím háře pro ni, neboť potom Machar jako moderní Prokrustes natahuje a očekává z ní, jak toho potřebuje, ať konečně hodí se všechno do jeho zbedované formičky. Pokrokaři učinili ze samého pokroku s Machara velikého dřevorubce křesťanských dějin, kdežto pravdivé poznání určuje v něm jen kmotra dratvičku . . .

Obrana.

Pokrokaři proti antice. Nevyslovav nářek vydral se znovu s prsou „Osvěty lidu“ nad osudem utíkaného volného myslitele p. učitele Polikána. „Osvěta lidu“ v nejčernějších barvách kreslí útisk toho muže. Ale, pánové, proč jen tak nadšeně tleská, když Machar bezcitnou antiku lakoval barvami nejsvětějšími! Vraťme se k antice, vraťme se k smavému jitra lidstva, k helénsko-římské volnosti! Tak blahobyl jeho olympský hlas po vlastech českých.

Nuže — jaké místo vykazala antika paedagogem a filosofem? V Římě jím bylo dovoleno existovati výhradně jen tak, že šli jako pochlební příživníci na dvorech bohatých patriciů. Filosofie byla ve službě antického otrokářského kapitalismu; proto není divu, že filosofie patřila obrátě se vyhýbali luštění otrocké otázky. Při hádáních této račnování zaprodanci sázali filosofické debaty, ale tak šikovně, aby ku konci vynikla nejsilnější jasnou moudrost jejich chlebočárů. Někdy na oko i plátem svým odporovali, ale dali se bleskurychle námitkami otrokářů „přesvědčiti“, aby tak ještě více dokumentovali, jak otrokářský byrokrát jest chytrý. Však, že pak bude za porážku filosofie věčný „šmát“ římských Římanů hleděti s nevolí na patolizativ těch duševních otroků, jejichž kramářské duši jednalo se výhradně o dobré spenštění různých frází.

A paedagog? To býval obyčejně otrok, jehož říše byla skloněna pod besčinným jhem otrokářovym. V „společném středověku“ papežové a pápovaici učencům a vychovatelům udělovali zvláštní privileje a vysoké hodnosti; antický byrokrát ani nemohl postráti se o volnost, zlepšení a mravní povýšení stavu učitelského. Učitel byl vůči svému chlebočárství mohl, než moderní ložaj vůči kavalírůvi. Běrou-li tedy pánové antiku vládu, netropili si svým potleskem s Machara žálky, ať se ne-staví proti antickému řádění na svobodu vychovatelů. „Osvěta lidu“ píše: „U nás dovede se s pokrokovostí koketovati, ale lidé, kteří by chtěli říti dle svého ideálního přesvědčení, pokládají se tak trochu za bláznů.“ Ite — s každou, i s nejpokrokovější módou se u nás koketuje, pravda. A hejvíce s „obrozenou“ antikou. Jejím západem v praxi nejčerněji očiťtí rozuměti ti, kteří Macharovi nejsilnější tleskali. Pokrokařským učitelům ani v dějmenství se nechce vejti do řáje „dobře opatřených římských otroků“ Macharových. Kdyby se byl Polikán narodil v antickém Římě, ani by nestál s uctivými poklonami se dotazovati, co majestát věnošených patriciů poroučí. Ale šel syna Heliova svedějí římský protest i tenkrát, když jest některý z nich volal k zodpovědnosti z té příčiny, že hrubě porušil povinnost, k níž se dobrovolně svázal. — Věru velice neantické!

Srdínkův výklad o naší organizaci. Dle sdělení samých „Hlasů Věnkova“ (ze dne 18. t. m.) p. Srdínko vykládal dne 23. ledna toto: tvrdil, že „nejsem (totiž agrárníci) proti náboženství (kterému? Vždyť přece i v Čechách jest výpání několik, jež si odporují, tak že všechna náboženství nemůže přece důsledně člověk stejně milovati) a že proti němu není žádný rozkaz člověk. (Tedy poslaňci agrárů, kteří podporují volnomyšlenkáře a veřejně souhlasí s výtlakem náboženství ze škol — rozhodně nejsou rozvášni. Očem agrárníci dle příkladu Srdínkova hovoří jen tehdy, když vidí, že by jim opačné tvrzení uškodilo). Vyslovil se však proti straně politické, nesoucí název „katoličtí zemědělci“ nebo „národní strana katolická“ a

to proto, že jest zde vykládáno opravdových citů náboženských k nabytí politické moci a vlády nad svedeným lidem.“ — Zase starý kolovrátek. Politické moci a nadvládě se přece dodělal Práhek a Závorka, nikoli však katoličtí zemědělci. Vackovi, Zahradníkoví a Hnídkovi také poroučejí v ohledu politickém hierarchové? A aspoň teď by Vám přece mohlo být známo, že právě ti lidé s kruhů konservativních, kteří si chtějí zachovati stavovské politické privileje, proti katolickým zeměděl-cům bojují. A pak — otte, kdo by nejraději tuhou nedoládu nad katolickým lidem viděl? Jsou to přece agrárníci, kteří štváli proti drobnému lidu katolickému čtenictvo a státní áfady; jsou to agrárníci denuncianti, kteří šalovali našince — kde jen mohli — pro pouhou kolportáž le-táků. Jsou to agrárníci, kteří běhali jako s ke-serem na církevní hodnostáře, aby tyto pří-akřipili evoboda věrných katolíků, kteří své duchovní představené jedni odhodlaně a ote-vřené hájí.

Ale p. Srdínko dodá, že „v čele strany stojí vysocí hodnostáři světské i duchovní, kteří namnoze ani nejsou české národnosti a nemo-hou tudíž být nějak nám v našem politickém zá-pase prospěšní, jdouce namnoze proti nám (arcibiskup Šurbenský a j.)“ Tak doslovně v „Hl. V.“ — Ale, p. Srdínko, znovu Vám o-pakujeme, že byste si takovou naprostou zá-vislost katolického lidu přáli nejvíce sami. Napíše-li katolický list něco pravdivého proti agrárním zemanům, běží ochotně a rychle agrární předák s mnohou poklonou a loyálním úsměvem k církevním hodnostářům denuncovat a mezi čtyřmi stěnami ujišťovati o oddanosti, věrnosti atd., kterou v praxi nikdo nevidí. Samé redakci nejde vy-světliti nic, protože má zlé svědomí. Snaží se tudíž postranní úskočnou cestou splésti kara-bás na pravdomluvného katolíka. Věru zname-nitá demokratická cesta! Kdyby takhle hierar-chie chtěla táhnouti za jeden provaz s agrár-ními rozšifovatelci „Havlíčka“, tu by rásem byla hodná, nejvše sprave lívá a národní; že ano?

Kolik těch chudých našich organizátorů si namastilo kapsy tak stkvěle jako Práhek, Chaloupka, Závorka a jiní, kteří „po politické moci a nadvládě“ netouží?

Věru velice jest chytrá tahle strana a-grární. Nejdřív šlape na hrdlo katolíkovi, aby neby se vzpírá dáti mu záruku lidských práv a pak spustí „demokratickou“ palbu proti „směloům“, kteří si myslí, že jim jest dovolena v konstitučním státě oprava.

Ale, pane Srdínko, v náboženských zále-žitostech rozhodně budeme poslouchati svých biskupů; a to daleko raději než německých volnomyšlenkářských židů, diáfických vykla-dáčů Pijama z tábora agrárního a vydavatelů „Havlíčka“.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát:

doporučuje
východočeské knihkupectví

J. E. TOLMAN

v Hradci Králové.

Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. —

Sesazmy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

Ministr dr. Schreiner padl. Tak najednou! Bar. Bienenrth ani slovíčkem se nezmínil, co má za rukou. Dr. Schreiner v pondělí dopol. úřadoval, jako by nevěděl, co se obhstá. Před polednem zavola ho k sobě bar. Bienenrth a k večeru roznesla se zvěst, že ministra dr. Schreina už není. Bar. Bienenrth měl s propuštěním tak na spěch, že dr. Schreiner nemohl se ani s německými vůdci dorozumět. Nad tím v tá-bore něm. liberálů velké roztrpčení. Ministrpre-sident na výtky Němců, že dr. Schreiner byl obětován svým politickým odpůrcům, zejména Slovanské jednotě, prohlásil, že pro odstoupení Schreinerovo rozhodny byly důvody osobní politické. Přesvědčení německého ministra kra-

jana vybočovala ze správných mezí a proto ministrpresident sám dal podnět k tomu, aby odstoupil. Dle toho byl Schreiner z ministerstva v pravém smyslu vyhozen. Baron Bienerth donutil Schreineru k demisi, poněvadž cítil, že nemůže předstoupiti s tímto kabinetem před parlament, kde přece v menšině jsou Němci. Nezdařený pokus s demisí českého sněmu byl porážkou vlády, zejména pak něm. ministra krajana, který má býti ve sporech národních a politických spíše zprostředkovatelem a vyjednavatelem vládním, nežli agitátorem a štváčem, jakým byl Schreiner. Nedivno proto, že, jak se sděluje, demisse Schreineru byla přímo vynucena korunou, ježto císař si přeje, aby předloha o nováčcích byla vyřizována úplně hladce. Z propuštění Schreineru mají vedle Čechů radost i něm. křesť. sociálové, jimž též často překážel.

Konference sdružení Slovanů s bar. Bienerthem. Předsedové slovanických klubů odmítli nabídku, aby bylo doplněno nynější ministerstvo dvěma českými ministry a bar. Bienerth naproti tomu prohlásil, že nyní pronikavou změnu ministerstva provést nemůže. Bar. Bienerth vůči odporu Slovanů jednoty neodvážil se doplniti svoje ministerstvo ani českými úředníky, shledala se tedy sněmovna při své první schůzi ve čtvrtek zase se starým ministerstvem, ovšem bez Schreineru, kterého Bienerth přece musel obětovati.

Dr. Kramář pro svůj zájezd na Rus a své řeči v Petrohradě dostal od bar. Bienertha svůj díl. Dr. Kramář, pokud chce býti vůdcem čes. politiky, měl by býti ve svých projevech ruských opatrnějším. Proti vládní kritice hájí se Kramář tvrdě, že Čechové musí dělati slovanskou politiku, ježto Vídeň se jim za loyaltitu a plnění povinností vůči státu odměňuje nevďekem.

Proti sem. výboru království Českého postavila se vláda, prohlásivši rozhodně, že žádosti jeho, aby bylo v Čechách povoleno vybírati pivní dávku na pouhé usnesení výborové, nemůže vyhověti.

Stará komedie v Uhrách se opakuje. Nové vládní strany zmocnil se starý komediant Tisza a prosadil, že strana, která chce podporovati vládu Khuenovu, vyslovila se pro takovou volební reformu, která by uchránila maďarský ráz Uher. Khuen — Hedervary obrat v Uhrách neznáméná.

Bosensko-Hercegovská ústava byla 21. t. m. po celé zemi slavnostním způsobem prohlášena. Zemi dostalo se voleb. a jednacího řádu pro zem. sněm, dále spolkový a shromažďovací zákon, jakož i zákon pro okresní rady. Volební řízení jest vybudováno na zásadách zájmového zastoupení a na rozdělení voličů dle náboženských vyznání. Dle toho vykoná se volba 72 poslanců ve 3 kurech, při čemž 18 poslanců připadne na kurii velkých statků a nejvíce zdaněných obyvatelů, 20 poslanců na kurii měst a 34 na kurii venkovských obcí. Katolíkům připadne 16 mandátů, mohamedánům 24 a srbsko-pravoslavným 31. — Bosenská ústava vyhraňuje i Uhrám vliv; vládní předlohy, podávané bosenskému sněmu, budou musiti mít schválení i kabinetu peštského.

Zprávy organ. a spolkové.

Nový Hradec Králové. V neděli dne 27. února po odpoledních slavnostech konal se jednání katol. nár. jednoty výborovou schůzí. Účast všech členů výboru jest nutná. — Neumdlévejme, naši jednotě jako dosud, tak i dále plnou účast věnovati. Jsouť účely, jež sleduje, tak užlechtilé a krásné, že zasluhují, aby dále byly pěstěny. Bylo jednání účelu, společenského zotavení, j. j. jindy dotčeno. Nikterak však nemyšlíme, že jest to jediný, vylučný. Dojítka se je. — Jedna stránka, která člověka jako člověka zdobí. Jednota má také za zřeteli účely, které jsou svlaštneho druhu, které se organizace dotýkají. Pro tuto jedná se o další šíření, o další vzdělání, o zařízení knihovny, neb jak ty krásné účely všechny se jmenují! — Proto ještě jednou, věrné setrvání v záležitostech jednoty! Kde lidé se spojují, jest slab, kdo bratra nemá! — Ty malé oběti božské se odmění. Cím pevněji budou členové sdruženi, čím více členové budou mezi sebou svornými, tím spíše musí jednota ve vážnosti občanů stoupati. Kde jednotě vždy krásnější se dají, kde vždy více sílí, rovná silně slovanští lidé, od které všechny bouře bez škody se odrazí!

Zprávy místní a z kraje.

Usnesení městské rady se dne 21. února 1910. Městské divadlo Klieperovo propůjčilo se na dny 8., 13. a 20. března ku dopoledním představením soukromého docenta české university Dra. Foukny „O vývoji novodobého socialismu“ k žádosti Volné Myšlenky a socialisticko-demokratické organizace a na den 27. března k uspořádání odpoledního a večerního koncertu Pěveckého sdružení Moravských učitelů k žádosti p. Fr. Pišty, knihkupce. — Pravomocná městská rada bylo povoleno při zřízení čerpací stanice pod sklepy pivovaru z části demolovati kanál, určený pro vypouštění odpadních vod z plynárny a podniků, že na svůj náklad zřídí přípojku tohoto kanálu s novější stoukou, vedoucí z pivovaru přes plynárnu do obecního kanálu a vojenských stájí. — Protokol o kollaudaci kamnácké dílny p. J. Jelena na parc. č. 6 a v bloku VIII. postoupen byl obecnímu výboru. — Na náklad p. Al. Krémáře, okr. škol. inspektora, provede se zavedení vodovodu na jeho staveništi na parcele č. 20 v bloku E na nádraží Františka Josefa. — Žádosti pp. L. Janečka a J. Kubečka za koncesi hostinskou pro domy čp. 340 a 317 postoupeny byly živnostenskému odboru. — Vzata byla na vědomí správa technické kanceláře, že provisorní odvodnění villové čtvrti „U střelnice“ bylo provedeno.

Program pro řádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v pondělí, dne 28. února o 8. hodině odpolední v zasedací síni. Návrh na změnu parcelace bloku VII. (dělňického). Žádost Spolku pro zvýšení lidového blahobytu za osvobození od druhé polovice obecních přírůstek dělňických domků, jež vystavěny byly a budou na parcelách č. kat. 172/10, 172/11, 172/12, 172/13, 172/14, 172/15, 172/16 a 172/17. — Prohlášení o podmínkách, za jakých povolí se položení kabelu pro elektrické vedení v tělese arátní silnice Litomyšl — Jičín — Rumburské. — Prohlášení o podmínkách, za jakých povolí se položení betonového kanálu do tělesa říšské silnice Litomyšl — Jičín — Rumburské. — Předložil se ku schválení návrh na izolaci rour vodovodních a plynovodních pod novým arátním mostem Labským a na úhradu nákladu s tím spojeného. — Předložil se ku schválení smlouva ohledně zabírání ploch pro hydroelektrickou centrálu, jakož i udržování a obsluhy nového jesu na Labi. — Návrh nařízení druhé studny pro vodu užitkovou při nové vodárně. — Předložil se ku schválení návrh smlouvy ohledně části arátní silnice č. kat. 269 (na Orličím nádraží) v Hradci Králové. Návrhy na udělení: nadace V. V. Tomka pro posluchače české university v Praze; nadace Františka Palackého pro posluchače české techniky v Praze; nadace Josefa Bartuška pro posluchače lékařství č. 2. a 4.; nadace Fr. X. Laušmana pro šáka vyšší realky v Hradci Králové; nadace založená starostou města Karlem Ollianem pro městské policejní strážníky. Dá se vyjádření o žádostech: Emila Gráfa, typografa v Praze, za koncesi knih-tiskárskou v Hradci Králové; Otakara Šurana, kantinského, za koncesi k zřízení kantiny při regulaci Orlice u městských ústředních jatek; Josefa Klusáčka, číšníka, za koncesi hostinskou a výčepní pro novostavbu p. Al. Krémáře, c. k. okres. škol. inspektora, čp. 450 v Hradci Králové; Lad. Janečka, číšníka, za koncesi hostinskou pro dům čp. 340. (p. Nedvídkův), Jana Kubečka, hostinského, za koncesi hostinskou pro dům čp. 317 (dříve Jettmarův). — Žádost pl. Fr. Bienerové o náhradu za poškozené a zastavěné pozemky, jež obec Královéhradeckou byly jí pronajaty. Rozhodne se o žádosti pp. manželů Václava a Anny Potůčkových, aby prodána jim byla část stav. parcely č. kat. 314 v Jiřkově třídě ve výměře 5.874 čt. sáhů. — Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovského. — Verifikace protokolů. — Dotazy.

Úmrtí. Ve čtvrtek o 1. hod. s pálnoci zemřela sestra nejčp. biskupa paol. Johanna Holzerová, roz. Doubravová, vdova po děchodním velkostatků Mlýseckého. V delší době nemocí své zaopatřena byla svatými svátostmi a opětovně přijala zbožné Nejsvětější Tělo Páně. Ikonání stalo se zbožné za modliteb přítomných příbuzných. Pohřeb konati se bude v neděli dne 27. února odpol. o 8. hodině z biskupské residence do kathedrálního chrámu Páně sv. Ducha a odtud na hřbitov Ponchovecký. Zádání pontifikální mše svatá sloužena bude v kathedrálním chrámu v pondělí 28. února o 9. hodině ranní.

Tabule inteligence. Redaktor „Orlických Proudů“ si stěžuje v č. 13., že byl bezdůvodně důvěrníckým sborem mladočes. organizace v Hradci Králové poškozen. Zejména professor Krýsl mu připravoval neštěstí. Když do listu něco psal, byly to přý „štvavé dopisy“, pro které mívá redaktor opletání i úřady. — Kdo pak má již psati službu, když to nedovede ani profesor! Když tak upřímně promluvily „Růžbor“ a „Osvěta lidu“, zvěděli bychom, jak všechny štvavice ve zdejších městech provozují vlastně t. zv. vychovatelé mládeže zdejších škol. Starému Římu nastoupili největší zlootroci „paedagogové“, kteří skazili svým pápám syny. Machar dobře vytočil vlnu staré antiky v našich poměrech, proto své stoupence hledá a nalezá v pokrokových kruzích učitelských. Dvůch českých měst byl Machar posván na popud šáka Masarykových. Je cosi zhnědlo v našem školství!

Ze semináře. Literární a řec. Jednota bohoslovců v Hradci Králové vydává tímto určeň dšk vřp. Filipu Konečnému, řádčí na Ponchově, za přednášku konanou dne 7. února 1910.

Paní Maturová, Karhánek a Nedbal v Hradci Králové. Dne 10. března večer odbývá se v divadle Klieperově koncert Frant. Karhána, koncertního mistra Národního divadla v Praze za spoluúčinkování pl. R. Maturové, bývalé primadony Nár. divadla a p. K. Nedbala, hudeb. skladatele a člena „Orchestra hudebních umělců“ ve Vídni. Karel Nedbal patří k nejvýraznějším individualitám mladé hudební generace české a jeho skladby budí oprávněnou pozornost.

Zdejší společníci a záložní družstvo I. všeob. jednoty úřednické konalo 20. února t. r. za předsednictví starosty c. k. professora Karla Wiplera 28. výroční schůzi. Dle správy ředitelstva vykazuje účet pokladniční na příjmech: Hotovost z roku 1908 1203 K 45 h, na závodní podíly splaceno 3991 K 38 h, na zálohy splaceno 76.452 K 74 h, na úročí přijato 3991 K 48, za tiskopisy stráženo 60 K 79 h, pro rezervní fond přijato 639 K 54 h, sisk z inkasna činil 827 K 98 h, celkem tedy 91.457 K 36 h. Vydaní vykazuje: Zpět splaceno závodní podíly 6228 K 26 h, poskytnuté zálohy 65.409 K 78 h, zpět splaceno výpůjčky 8038 K 18 h, úroky z výpůjček 2424 K 16 h, správní výlohy 2647 K 99 h, vyplacené dividendy za rok 1908 3276 K 85 h, různé 995 K 88 h, hotovost koncem roku 1909 2449 K 26 h, úhrnem tedy 91.457 K 36 h. Rozvážný účet vykazuje jmění: Pokladniční hotovost 2449 K 26 h, nesplacené zálohy 130.318 K 61 h, cena věcí inventurních 88 K 01 h, dlouhé úroky 27 K 14 h, tedy celkem 132.876 K 02 h. Dluhy sestávají: Ze závodních podílů 60.814 K 30 h, z výpůjček 56.452 K 25 h, z rezervního fondu 10.837 K 29 h, předem přijatých úroků 6 K a z výpůjčky za rok 1909 4765 K 18 h, úhrnem 132.876 K 02 h. Výsledek byl takto rozdělen: Příspěvek k všeob. fondu I. všeob. spolku úřednického ve Vídni 95 K 50 h, k vyplacení 5%, dividendy 3195 K 94 h, honoráře 190 K, Ústřední Matce Škole 25 K, odboru Husova fondu zde 15 K, spolku na podporu chudých studujících středních škol zde 30 K, na podporu chudých studujících obchodní akademie zde 10 K, Čitárne Palackého zde 10 K, Obecní kuchyni zde 10 K, Kuratoriu spolku Mense Academicae v Praze 10 K, spolku na podporu nemajetných studujících české fakulty filosofické v Praze 10 K, nadaci Skuberského na bezplatné udělení oběd českým technikům v Praze 10 K, spolku České seriální osady v Praze 10 K, spolku Komenaský ve Vídni 10 K, družstva Boženy Němcové zde na podporu dvou chovanců 20 K, sbytek 1113 K 74 h ponechán fondu pro možná stráty. Stopeida na rok 1910 byla propůjčena pápám: Janu Kautskému 80 K, Antoníu Bryachovi 80 K, Vladimíru Tvrzkému 63 K, Janu Laškoví 63 K, Jaromíru Židovi 60 K a Vojtěchu Balcarovi 56 K. Do ředitelstva byli zvoleni opět pápové: Karel Wipler, František Fischer a Vít König; za náhradníky pápové: Jindřich Fiela, František Haak a Adolf Waller; do rady donorů pak Karel Keppel a za náhradníky pápové Jaroslav Tvrzký a Karel Viewegh.

Mužský odbor Ú. M. ššk. v Hradci Králové konal řádnou výroční valnou hromadu v místnostech Besedy v sobotu dne 5. března t. r. o 8. hod. več. Program: Volba výboru a jeho náhradníků, správa jednatele a pokladníka o činnosti odboru za minulé rok. Rozhodne se o Místní slavnosti letošní. Věštní pp. členové odboru se ke schůzi této uctivě svou.

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam pošle se na požádání zdarma a franko.

Oblíbený kreslířský kurs pro truhláře nábytku zahájena bude až ve středu dne 9. března 1910 o 5. hod. odp. v čtárné průmyslového muzea v Hradci Králové v c. k. odborné škole. Vyučování potrvá po 6 týdnů. Vyučováno bude vždy ve středu a ve čtvrtek od 5—8 hod. več.

Výsledky městského plesu pořádaného místními odbory Ú. M. S. dne 5. února 1910. Příjem: subskripce K 1024, vstupné a poklady K 282-30, dar „Besedy“ K 40. Vydání: dekorace a květiny K 39, tiskárna K 57-85, hudba K 120, nář. K 80, budicba K 18-60, různé výdaje K 34. Čistý výnos K 1001-85.

Alliance française v Hradci Králové pořádá 5. března t. r. v 8 hod. večer v Besedě veřejnou přednášku pana inženýra Břetislava Šetlíka, vicepresidenta Alliance française v Praze, o Elsaasku-Lotrinsku, provázenou světelnými obrazy a výkladem též českým. Pan přednášející pobyl 13 let v Elsaasku, doveze tedy promluví způsobem obzvláštním o obyvatelstvu a krásách přírodních těchto zemí, tak blízkých srdcem českým svým utrpením pod nadvládou německou. — P. t. členové Alliance française se zároveň oznamuje, že třetí soirée s programem divadelním, recitačním a hudebním konati se bude ve čtvrtek 3. března před výše dotčenou přednáškou. Hosté jsou vítáni.

Spořitelna Králohradecká

na Velkém nám. č. 33.

„družko“

Vklady na knížky i na běž. účty

4%

ode dne vlož. do dne vybrání.

Vkladu knížky zdarma.

Černilov. Ze věnečku mládežnické a panen čertalovských věnováno na park kolem chrámu Páně 6 K a na nové založený spolek „Orsi-Brynych“ 14 K 2 h. Srdečně jim: Zaplat Pán Bůh!

Dobronice. Naše obecní hospodářství šli jak velkostatek dojí obecní kráva, ale krmit ji nechce. Přinesli jste již mnoho zpráv, jak náš velkostatek v dojemné době s některými „náštelci“ bohaté z našeho obecního jmění, kdežto menší četní poplatníci: domkáři, chalupaři, živnostníci zanechali chudnou a nyní 40%—51% obec. přírůstek ze svých dlaní pády na to bývalé i nyní hospodářství platí. Doplním ještě Vaše zprávy. U silnice k Pravám je bývalá hráz obecního rybníka, ležící mezi panenským lesem, na ní mohutný dub roste, své silné větve a pevné srostlé s českou domorodou pádou po léta vzdoruje přívalům deště i větru. I zaklil se dub našemu velkostatku a před lety prý dub ten koupil. Zač a kam přišly peníze, kde je přiláskala smlouva, o tom posud nevíme. Bývalý důchodní vykládal, že byl koupěn proto, aby sloužil k okrase krajiny, aby byl zachován. (Pozn. sázede: Kdyby stál obecním, nesloužil by k okrase krajiny?) Velkostatek kolem dubu vysázel borový les, v němž dub ponechal misel. Ale když les dorostl, sekal si tam velkostatek dřív jako na vlastním, nedbeje na upozornění, že les nachází se na pozemku obecním. Když někdo šel myslkou kácet do panenského lesa místo do svého, šeredně by se mu vedlo. Náš p. starosta by o tom mohl podati důkladné vysvětlení. Dobronice, bývalá námořná obec, měla i svůj kontribucionářský fond a pro ten zakoupila byla i velká železná nedobytná pokladna, podle velikosti asi č. 2. Pokladna však je už po léta v panenské kanceláři, vládní jí panský důchodní, jako by ji byl koupil velkostatek. Byla již v obecním sezení žádána pro obecní potřebu; obec své smlouvy, státní papíry a pod. nemá kam ukládat; byla zanesena i do obecního inventáře — ale velkostatek ji posud nevydal. Velkostatek má utvářlou ideu: obec, to jsem já, to ostatní je „chamrad“ (vlastní slova jednoho pána od velkostatku!) a chamrad nemá proti velkostatku žádného práva, té se nemusí ani daně slovo držeti. Naproti té „chamrad“ má velkostatek takovou kuráž, že si pro sebe zabírá bez dovolení i veřejné a obecní cesty. Povídal si nad cestu tabulku: „Zaházaná cesta“, postaví přes cestu drátěný plot — a je to. I v obecním lese, zcela na cizí půdě — povídal tuto tabulku. Když bylo v sezení obecním nad tím vyvoleno podivení, jak je v právním státě takhle možno, prohlásil zástupce velkostatku: „I to se Větrovský (dělník) smýšlí“, ale tabulky visí na oněch místech dál, starosta nesakročí a po 40 letech tak. nad budoucí zástupce velkostatku: „Cesty jsou naše, my tam máme po 40 let své tabulky“ — a budoucí dobřetáci budou pak litat „luftem“, protože otcové si dali vnutí pod nohama cestu!

Sebevraždy. 17. února nalezen byl ve svém bytě v Miletině býv. dělník J. P. oběšen. 74letý stařec mohl již také vyžít, až si pro něho smrt přijde. Byl by se dočkal dosti brzy. — Brzy po této sebevraždě byl Miletin rozražen zprávou o jiném takovém případě. Ráno, 20. února, nalezena v potoce poblíž pily p. Šabrovy utopená vdova po c. k. úředníkovi, p. Fr. L. Ani láska k dětem, ani poměry blahobyt ji nezadržely od nešťastného kroku. Lidé pronášeli vzpomínky, že bratr její skončil podobně, že strýc zemřel jako choromyslný, že je dědičné zatížena. Jiní zase utkali se k heslu: „Co člověku souzeno, tomu neujde“ — Má-li p. vnaou vůli, nje osuda nešťastnému přece.

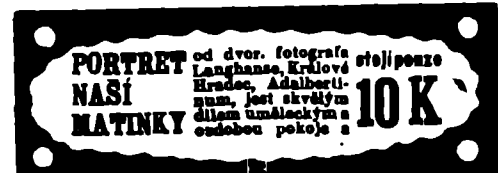
Lidumilnost agrárních v Bělé u Přelomě. Jest až příliš známo, jak v poslední době hlásají farisej, rozebravší polnice agrární, že agrárníci ani nemohou hráti proti lásce k bližnímu a že jest hrozným zločincem takový člověk, který by o agrární humanitě p. chyboval. — Nuže, zde jeden výmluvný příklad! — Dne 17. února t. r. vypukl v sousední obci Volči oheň. Naši hasiči v několika minutách připravili stříkačku, aby chvátali na pomoc. Než, ačkoliv v Bělé je více než 25 párů koní a oheň vypukl v 7 hod. večer, takže všude byli doma, nemohli sehnati potah. Jeden hospodář se schoval, druhý prý má dušné koně, třetí příliš drahé a tak to šlo dál. Roztrpčení touto „důležitou láskou k bližnímu“, nemohouce stříkačku přes 1/2 hodiny cesty tlačiti sami, zastrčili ji do kůlny a bez ní běželi k ohni. Co asi zavínali naši hasiči, že mají takovou přizeň? „Klerikalem“ není z nich ani jediný a něčeho horšího se nemohli dopustit! Či snad provinili se tím, že jedná s celou kolaturou přes zákas Ú. Z. J. H. šli o Boží Těle na právod a to bez svého bývalého velitele, který jiti nechtěl, ačkoliv je „také katolík“? Jest to něco zlého? Jest to veřejné vysazení katolické víry a katolíky jsme se přece narodili, po katolicku chceme žiti a jako katolíci umřít, tak to přece ve „Venkovu“ nedávno jeden pisatel od Bělé napsal. Anebo mrzí snad někoho, že když bývalý velitel se vzdal anebo „byl vzdán“, zvolili si hasiči velitele ze svého středu řemeslníka a domkáře? Koho měli voliti, když jsou všichni domkáři? Měli snad někoho prositi, aby byl hasičem, že ho svolí za velitele? Než at je tomu jakkoliv, pronikli se svým jednáním „přítelé“ našich hasičů. Jako lidumilů, kteří ochotně pomáhali bližnímu v neštěstí, postaví se jim na návsí pomoik. Bude to obecní stříkačka. Co a si jiného? Má státi na návsí stejně jako v kolné. Domkáři do ní koně nemají a krávy do ní zapřahati přece nemohou. Automobil jim k ní obec nekoupí, v takové lásce hasiči-domkáři u nás nejsou. Sedláci potřebují koně na jiné věci. K rašení katolické schůze je musel „valaši“ dovést i do Zdechovic, kdyby si třeba plíce vydýchali, to je obětují, ale jeť půl hodiny k ohni by jim škodilo

Semitská obrana proti heslu „Svůj k svému“ v Jičíně. Obchodník pan V. Siebert v Jičíně na náměstí vydal reklamní listek, na kterém je vytištěno: „P. T. Čestí hospodáři, nenechte se napadati na ulici zabláknou bezcenného zboží, přejte heslu „Svůj k svému“ a vyhýbejte se firmám nám nepřátelským“. Mimo toto upozornění p. Siebert žádal české hospodáře, aby u něho kupovali semena. Netrvalo to dlouho a pan Siebert obdržel od židovského advokáta Rudolfa Abla v Jičíně následující dopis: „Vaše Blahorodí! Pan Leo Guth obchodník v Jičíně odevdal mně listek nadepsaný „Čestí hospodáři“ směřující proti mému mandantu, a naznačujete zboží jeho za bezcenné. Listek tento odevdal zřizovatel Vášho občinnu pana Gutha. Má přikaz celou věc přelůsnému úřadu předložiti a zakročití způsobem, který by pro Váš vyvolal patrně velké nepřijemnosti. Mandant můj činní Váš též zodpovědným za veškerou škodu, která jemu rozšířením listka nadepsaných „Čestí hospodáři“ vzejde. Jméno pana Leona Gutha Váš žádám, byste během tří dnů do kanceláře mé se dostavil a dojednal se se mnou o vyrovnání této věci, jinak dle příkazu mně daného proti Vám zakročím. Zároveň zaplatí a máe útraty informace a tohoto dopisu per 20 k 10 h. S úctou Dr. Abl.“ — Otiskujeme tento dopis i s chybami a ponecháváme české veřejnosti, aby si o této židovské akci učinila samostatný úsudek. Samu sebou se rozumí, že sociálně demokratický tisk, který jen na oko si hraje na zastance utiskovaných a při sebe menší chybičce příslušníka strany radniční již propuká v nehorázný povyk, mluví jako zafazaný. Iac — pan Ponec, který židovskou protekcí obdržel místo v sociálně demokratickém konsumním spolku v Jičíně, nemůže se přece věnovati věcem-tak málo výnosným, jako je dopis řidův.

Odber Ústřední Matice Školské v Pardubicích odvedl matiční pokladnu na milionovou sbírku svatováclavskou K 19.326-10 h. Vlastenecká obětavost občanstva pardubického, jež sázcým darem tímto jest nejptipadnější dokumentování, zajiště bude následována i v jiných městech českých a ve všech obcích našeho křesťského Polabí.

Ksteleec n. Orli. V poslední době utvořil se zde pod protektořím p. Františky hraběčky

ze Sternbergů spolek „Alžběta“ ku podporování chudých, který ve prospěch nuzných 2. února uspořádal koncert. Ale — bohužel — pokrokový dopisovatel „Osv. lidu“ nebyl otkázan o dovolení, zda-li spolek máte býti založen a smí-li koncert býti uspořádán a proto již oředem v „Osv. lidu“ snažil se pro koncert odiníti patřičnou „náladu.“ K velikému jeho zármutku koncert se suamenitě vydařil a nyní zase přispěchal do „O. l.“ se svou kritikou. Ze všech účinkujících milosti u něho nalezl jen p. Saska. Ostatní účinkující nemilosrdně byli strhni. — Nápadem starost projevuje také p. dopisovatel o to, kteří chudí budou podporováni. Nebojte se, pane dopisovateli, podporováni jsou a budou chudí opravdu potřebovat a nikdo jich nenutí, aby vstupovali do „klerikálních“ řad. Křesťanské milosrdenství nehlídá k tomu, jakého by chudý přesvědčení a pomáhá každému, kdo pomoci potřebuje. Svými dopisy spásobil jste jen, že celá řada nových členů ke spolku přistoupila a proto — jen pište zase!

Hořiměves. Od 9.—16. února konána důstojnými Otci Tovar. Ježíšova P. Kar. Lerchem a P. Jos. Stryhalem z Hradce Králové. V našem farárním chrámu Páně sv. missie. Boží požehnání provázelo obětavé a horlivé působení dvou pp. misionářů; příznivé počasí, takřka jaro, sňhůdné cesty napomáhaly, že denně větší v hojném počtu chvátali, aby slyšeli slovo Boží a slyšeli se sv. svátostmi. Při slavnosti Mariánské, při odprosu Nejsv. Svátosti naplněn byl chrám Páně ve všech prostorách většími lidem. Ve středu 16. t. m. ráno dojemné působilo slavnostní obnovení slbn křesťanství před slavným sv. přijímáním mrtvů, jichž na 200 hlásilo se ku praporu Ježíše Krista; odpoledne pak téhož dne nepřehlédlné zástupy lidu právodem šly na nedaleký hřbitov, a tam posvěcen obnovený kříž jako misionářní. Kajícníků bylo 914. Dejež Bůh, aby horlivost důst. Otce misionáře odměněna byla opravdovou obnovou duší osadníků hořiměveských.

Kulturní pokrok agrárních a Chrástec. V Rosicích a v okolí dobře pozorujeme, jak tím „lepšími katolictvím“ chtějí agrárníci český venkov zúšlechťovati. Snažíme tu tak nehorázně ústáčky, jako bychom nenáleželi ani k venkovu ani k národu; jedná se a námi jako s cikánskými vteřci, až žalno vypravovati. Tak agrárníci spojují venkov, tak nás vábí k připojení. Jen at pánové napřed důkladně vyčistí ve straně vlastní! Pak teprve jim bude volno o jiné lidi se otírat. V festockém věnečku se udělalo jednomu z hojnosti líkérů tak dobře, že musil být odnesen do pokojíčku; a co teď nastalo, ví sám nejlíp. Z Chrásti si agrární bujovnici nosili z praček bozle. A ty vtipy na „klerikální“ výchovu, která vlastně jest výchovou agrární! Velký hovor o tom zavedli agrárníci pod okny hostince p. Slavíka; a přece by měli nejépe věděti, že ti výtržní dělníci jsou samostatní v agrárních závozech cihlářských. — Obecní střížník, chudák, musí dělati mnoho vedlejší práce. Lepí plakáty, roznáší „Cep“, agrární brožury a oběžníky. Opravdu nijak nemůžeme pochopiti, proč má obecní zřizovatel poslouchati zájmům jedné politické strany. Nám již nikdy takovým způsobem sloužiti nebude. Tomu pánovi, který se otírá na schůzích o našeho dp. Beneše, připomínáme, že se má chovati aspoň tak, aby nemusel býti napomínán od evangelického agrárníka. Vám kolínskou hudbu nezavidíme; stačí nám přestavická, protože každý t. lik peněz nemá jako agrárníci. Naši předkové se vytlačili i při dudách; při tom však měli plno peněz, nedělali zbytečné kavaliry, tak že si pak nebyli nuceni na zábavy vypřáčovati a svou rodinu uvádět do finanční tísně. U nich platilo přísloví: Pýcha má jen jednu nohu a tu-li zláme, nemá nic. Z Trojovic by mohli také agrárníci něco vypravovati o rámech okenních a Podlašicích, kdyby taková kultura byla chvalitebná. Jen tedy reformujte hlídne u sebe a jiným dejte pokoj!

Před volbami v Čes. Skalci. Již se přetřepávají i v širokém okolí zastávající naše volby. Už se předem lamentuje, že prý se podkopávají základy dosavadního pokrokovému zastupitelstvu. — Tu se tážeme, co tím volnomýšlenkářským pokrokem získalo naše občanstvo? Nynější vedení nechá se ovládati od několika jednotlivců, kteří chtějí vši mocí býti samozvanými komandanty valné většiny občanstva. Myslí-li pánové, že se nám pomůže bušením do katolického náboženství, velice se mylí a mohli by si vzíti příklad z nejnejších přemutných poměrů ve Francii, která přece pod „klerikalismem“ nestěná. Naše rosumné občanstvo nedá se nijak zmásti bludičkou moderního „pokroku“, která už tolik zla jinde natropila. Když se naše radniční reprezentace přestala účastkovati církevních slavností, jímž obcovávali nejlepší synové našeho národa, čekali prostomyslní lidé, jaké záruky tak odvolaný „pokrok“ v městě provede, co lepšího dá lidu za náhradu. A zatím

se všecko abylo jenom trochu mafouhých bublin, práškových frází a dymu. Ovšem pádným bylo miléjší kadidlo pokrokového tlaku než důvera rozšafného občanstva; zapomněli si, že na oběd tak sprostých tlakovin nemá být nikdo příliš hrdy. — „Pokrok“ nám vynesl tak velice obecní přírůbek, až se v tom moderním „světlo“ dšime jako v komině. Za 6 let s 56%, již 142%! Pánové, při požadování tak obrovského placení by dovedli konzervativci pokrok — a ještě lepší — prováděti rozumně také. Při nymějši stoupající drabotě ovšem občanstvo i nekatoicky amýblejší a roztrpčeti sleduje tak rychlé stoupání přírůbek, probouzí se se svého omámení, když vidí, jak jest ten pokrok velice drahý. Die našeho náhledu měla si Škalice hrát na velkoměsto teprve tehdy, až by se obyvatelstvo značně tělesně rozmnožilo, až by mělo pevný a vydatný hospodářský základ. Co prospívá obra, neprospívá pacholeti. Zdejší drobní živnostníci vsmáhnou důvědu, jak se jim těžko kapsy plní k tomu, aby se mohli podílet na rozvoji země. — Ale, už pokrokoví přijíždí první vlastníci. — Idu ovšem — v červenci vyplněno má Židovská kofčí opět rudá zplava — a všude bude spásená. Tu jest ovšem velice nutný protektorát městské rady — aby tímto kofčí byla dostatečně strovaním proti většině zdejšího občanstva. — Nedivme se tudíž, že nespokojenost jest stále větší a že se nyní přemýšlí o opatření, komu odevzdati hlasovací listek. Shodu, srovnost občanstva do nejhranější míry rosbili volnomyšlenkářští frásisté. Kdo půjde za nimi, bude propast záští ještě více šířiti. Tedy jen rozum do hrsti a důkladně — o pravdu volně přemýšlet pro dobro obce celé! — Jeden vševěděl.

Dar z Libštátu. Katol. jednota z Libštátu poslala administraci naší s peněz sebraných při svém plese 10 K na milion U. M. Šk. a 10 K na katol. učitelský ústav v Bubenci u Prahy.

Libštát. Na dům Katolické jednoty darovali: Z Jilemnice: p. J. Fejfar 100 K, p. A. Fejfar 20 K, p. F. Slezák 30 K, p. F. Hampl 2 K, p. Buchar 3 K, p. Bucharová 5 K, p. Nosek 1 K, p. Gebrt 1 K, p. Jilek 1 K, p. Kubánek 1 K, p. Haki 2 K, p. Kubánek 5 K, p. Kraus 1 K, p. Hrabý 2 K, p. Knoboch 5 K, Nejmenovaný 2 K. Z Lomnice: p. Rajmova 5 K. Z Jiljí: Křesťanská soc. jednota „Záchrana“ za prodaný blok 5 K. Šlechtem tím darům zaplatě Báb!

Žitby. Jak si sociální demokraté dove-dou lacinou dopomocí ku slávě obháje malého lidu, dokazuje tato událost. V knížecí nemoc-nici zdejší zemřela mladá služka Gabriela Chromá na souchotiny; zůstávala po sobě kufr s přístnem a několika málo cennými věcmi. Za dědičku svršků se přihlásila mladší sestra zemanulá, která sloužila ve Vídni. Tato dědička nebyla však spokojena s odevzdanými svršky, nýbrž sháněla se ještě po větším peněžním ohnosu, který prý jí sestra v dopise před smrtí napsaném odkázala. Když jí bylo správou sdě-leno, že dopis byl nemocnou asi nápsán v ho-rpčce, kterou souchotinářsi trpívají, nebylo s tím dříve spokojeno, nýbrž obrátilo se na osvěd-čené dobrodince lidstva, na sociálně demokra-tickou organizaci, která beze všeho rozmyslu ve dvou listech svých požaduje zadržené pe-níze. Toť se rozumí, že to činí formou, hrubým lidem obvyklou, která je způsobila, aby ublí-žila ošetřujícím sestřím za všecku péči o ne-mocnou. Každého jen trochu rozumného člo-věka musí napadnouti, jak si mohlo chudé děvče, které se rádo slušně šatilo, ušetřiti za pár let služby přes 1000 K? Každému je též divno, proč vlastní rodiče, kteří mají v přední řadě nárok na dědičství po své dceři, po žádné vkladní knížce se neshánějí. Patrně vědí, že by si utržili jen trochu posměchu, ze kterého si sociální dobrodineckové ovšem nic nebudou dělati, protože jsou na všecko zvyklí. Jak patrné z případu, neučí se lidé v sociální organizaci mysliti, nýbrž vši všemu slepě, co jim jejich partafyři nabalamutí.

Revov nad Dobruvkou. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ sebral dne 20. února v hůbčicích p. J. Vávry divadelní hru „Martin Chlubil“, obraz se života v pěti jednáních od A. Svobody. Provedení bylo úplně bezvadné. Doporučujeme více tato hu všem bratrským spolkům a organizacím co nejvíceji. Spolek připravuje na den 28. března pondělí Velikonoční kus „Opakovaná“, obraz z vesnického života o 4 jedn. od J. Brožka. Zdeť Báb!

Revov nad Dobruvkou. Těšce dotkla se nás zpráva, že náš milý spolupracovník na poli katolické věci dp. Ot. Semerád, katecheta v Čáslavi, musel opustiti své místo a odstěhovati se do Po-děbrad. Nejíme zasměti do záležitosti obsazování místa katechetického v Čáslavi, než soudíme dle našeho prostého rozumu, že dostalo se mu tímto odstrčením, jehož nezasloužil. Soud proto, že vždy hájil nábožné zájmy církve svaté, že konal svědo-mité své povinnosti kněžské, musel odejti, jak trzem v očích nepřátelům náboženství. Aspoň má to pevné vědomí, že má na dráze života svého říci: „Ustoupil sem čestně, doucne intrikami a bez-ohledností.“ Přivážíme dp. katecheta milou vzpo-

mínkou a uchováme jeho památku v dobré paměti, rtojeome vám, dp. katecheta, mnoho zdáří a sdaru na novém působišti. Sijší Vás dobořivý Báb! — Vybor spolku „Rovnost“.

Anka, vem' si ho, ten bude náš! v Bělem Podolí potíhal jistý dobroděl, evangelík, majitel dobré základy, kandidátka vdavek, ema-gelička. At si vezme, koho chce, si myslíme všichni. On však, maje na mysli snad křesťan-ského sociála, jímš Podolí se jako havraný černá, radí jí: „Anka vem' si ho, ten bude náš.“ Dobrá rada býva drabá; nebylo by dobře zahřít si ta-kovou apatyku? — Bude se hrát. Na jedné straně na šafinet „Když to nejde, nejde to“, na druhé na jevítki „Pálčova dcera.“ Naše mládež chce zase ještě předělat Zatičanskou, která při-tičněm režisera p. Frýby ze Zbislavi sebrala dne 6. února čtenou „Furiant“ tak skvostně, že vy-volala všeobecné překvapení a uznání. Jen s chutí tak a nepovolit! — Jestli bychom mohli prostra-dit, jak jednoho pána, strašného katolíka, dávali za příklad druhému proto, že s křesťanskými so-cialy netáhne, ale že nechce rozdmýčkávat, když fouká dost jiný, dáváme si na čta námeč. Klídek si však necháme v ruce. Pak bychom si však nemohli odepřít toho potěšení, rozhorovit se o svobodomyšlenosti svobodomyšlených. — Všechny knih na slopování všeho na světě je k dostání v Podolí „U Vorla.“

Suehdel. V neděli dne 20. února o půl třetí hodině odpel. u nás v hostinci p. K. Lisý přednášel vsp. kanovník Dr. Frant. Šalo s Hradce Králové na thema: „Co má souditi upřímný Čech o Volné myšlence.“ Toto thema svou časovostí a věhlas pana řečníka přivábili k nám s místa, s blízka i s dálky mnoho posluchačův jednak ná-žích stoupenů, jednak i nážích nepřátel. Pan ře-čník svým klidným, jadrným a věcným přednesem důkladně nás poučil a přesvědčil o zhoubnosti Volné myšlenky pro nás katolické Čechy jak po stránce náboženské, tak i národní. Volná myšlenka, tato na pohled krásná, ale zhoubná Sirena, má původ svůj v Německu, a k nám přišla oklikou přes Francii a Itálii, Volná myšlenka pravi o sobě, že chce, aby prý každý v každém ohledu mohl volně míněti své proněsti. V cestě prý jí stojí církev, privilegované stavy společnosti lidské a kapital. Nejuputavější boj veden ovšem proti církvi a jejímu zařízení, její káší a nejvíc její hla-vě, proti náboženství. I sám Pán Báb je jí nepo-hodlný. Aby snáze náboženství se poslédilo, má se školy vypuditi vyloučení náboženství, má se rozvrátit rodina křesťanská vyloučením posvá-tnosti se svazku manželského, má se provésti od-luka církve od státu. Z proslavil se sjezdu Volné myšlenky v Praze r. 1907 dovodil vsp. řečník, kdo u nás v Čechách nejvíce se stará o rozšíro-vání Volné myšlenky. A v čele rozšířování Volné myšlenky jdou přemnozí s těch, jímš blavné zá-ležitosti má na nábož. svrškův dílek. Na to dovodil vsp. řečník, jak živná, že volnost, když rodněm uprání se práva, se vlastní díky, jak divná to volnost, když katolíkům sahá se na jejich statky nejdražší — na svatou, víru, posvátnost svazku rodinného. Učíte se s nážích dějin českých, že k největšímu rozkrvětí vlast naši přivedla víra katolická, čehož dokladem jsou nám doba Otce vlasti Karla IV. A dvakrát na pokraj záhuby přivádla nás s šinay přijatá víra — blady Vikle-fery a protestantismus. Vsp. řečník odměněn hoj-ným potleskem. Nepřátelům nášim, ač náboženské se pokřikováním o to pokusili, uppodánilo se přece vsp. řečníka mluvit, ochůti naši zasměnniti. Ti, kteří nejvíce pokřikovali, když byli vyzváni po-řetí vsp. řečníka, aby s nážíchými svršků se přiblížili, vytrhali se nenápadně. Jediné přihlíželi se ke slovu p. Truhlář, statkář s Přitoky. Ale, ná-mitky jeho, na něž dlouho se musel teprv rozpo-mínati, lehou a obrátne ryvnáti vsp. řečník náš. Zdáti se chtělo a přednáška zakončena národní náší hymnou: „Kde domov můj.“

Úmrtí. Dne 16. února zemni v Páru ve Vídni v 45. roce věku svého po delší trpné cho-robě seopatche svátostmi umřel p. Bohumil Rösler, majitel uměleckého závodu řezbářského a bratr vlp. P. Josef Rösler, kaplana ve Velkém Otávkě u Solnice. Tělesná ochranka svěšeného byla dne 19. února na čestné čeststi na centrálním vídeňském hřbitově pohřbena. O. v p.

Haberšpátz okres. Kdo by neznal Proseč, Mířáka a Tis v okrese haberském, a pouze ob-mezil své vzdělání na správy pokrokového kvě-táckého listu „Hlas z Pozáří“, skutečně i sád při vyučování zeměpisu ve škole dětem by řekl, že v okolí haberském jsou děti. Kdo však se o tom chce přesvědčiti, ten nechtě pohledne sám do těchto klidných, spofádáných vesnic. O Proseči, Mířácké a Tisě máme náhodou jistého násova, že jsou to obce pokrokové v hospodářství, zde jest dražství meliorací, 2 epofitelai a náložní spolky, knihovna obecní, zde je rolník prozíravý, který má vlastní škrobarnu, která výtečně prospívá. Zde jsou 2 obecné školy, cihelna krahavka, zde jsou rolníci, kteří nakupují nejsovější stroje hospodářské. Věbec zde hospodářství docíhlo vysokého stupně vývinu. Lid je zde velmi špinavý, křepický. Mládež se co možná vzdává docházku do měst. Školy do Habré a odrostlá mládež se sdružila v orga-nizaci katol. mládeže, členů jest 34; vzdělává se

hrou divadelní, píše četbě máje svou vlněti knihovnu. Při své snaze nespomíná na povinnost národní. Kdo takto pospá tyto vesnice, musí říci, že to nejsou „ceady divochů“, ale právě opačné: ti, kteří se sem tlačí se svým „pokrokovým“ vzde-láváním, snaží se lid zdivočiti. Pěkná děkujeme za tu moderní kulturu, která řví a rodnýchává náské, surové vášně! Kdo rve se ardi mládeže náboženství a účtu k zbožným rodičům, kdo udí „volné láce“, která divoché kmeny přivedla ve škazu, kdo surové v novinách spílá bližním, ten přece pravou kulturu nepřináší. A v samém Tise že jsou divoch? Vždyť zde až na trojčlenné škole volnomyšlenkářské slečna Fajfrová. Proč různi živ-nostníci mají býti řadění k divochům? Volnomy-šlenkáři sami se do obcí vtráží, dopisují, běhají do vsí; majíce hlavy prásné, snaží se aspoň ne-srozumitelným čtením pčchovati do blav venkov-ských ty „rozumu“, kterým by se přece dle vlast-ních zásad měli naučiti obtoženo sami. Naprosto vaší kultury nepotřebujeme, protože přínášjí místo užitečné práce jen lučavku rozkladu a hašvu. My už opravdovou kulturu nalezneme beze všech „ot-covských“ rad protikatolických fanatiků.

Police n. Met. Nedávno v „Podkrkonos-ských Rozhledech“ ocl se článek, jednající o sa-rovém zacházení katechety se školní mládeží. Známy pisatel do „Podkrkonoských Rozhledů“ rozstíuje se furiozsky nad tím, že katecheta sjeval šaka jenom proto, že se v kostele smál. Pravdou zatím jest, že čaga šák ne v kostele tak neslušně choval, že jeho chování působilo pohoršení nejen mezi dětmi, ale i mezi přítomnými dospělými. Dále umišný šák ohrožuje bezpečnost školních děvcát na ulici, hájí po nich hravost, bije je, dává jim šeredná jména a vyhrožuje, že je zbije, budou-li na něho žalovat. Katecheta byl nucen upozorniti rodiče školních děvcát, by se na něho neobrá-tili a na ulici samotné je nepustili, protože by mohly býti zbity aneb i škrácany. — Zmíně-ného šaka katecheta pokřikoval síle, ale ne tím spůsobem, jak lidé snáze páchají do „Podk Ros.“ Dopisovatel onen drze lže, neboť není pravda, že katecheta šakovi sjeval šaka. Rovněž není pravda, že katecheta přádívá dětem ve škole „troubu“. Možná, že dopisovatel sám nřírá jeho náležitěho vředu a že sjeval šaka za katecheta dle ná-měto potekadla: Kdo z lá poci sád, jiného tak hledá. — Dopisovatel řdí se asi tento záazou: Drze lži, pomlouvej, na cti úřadu a házej blátem potupy po svém bližním. Vždy něco na nám uváze. Neboť najdou se lidé přece náctíři, kteří se salbením čtou, když čest a dobré jméno bli-žního jest hanoben. — Pisatelí jedná se o to, by potupil kňase, a proto nečtí se ani lži. Nej-větším trestem pro takového náctířáče by bylo, kdyby takový šakovský „baránek“ byl světen jeho vlastní péčí.

Přehlášení. Podpisaní prohlašují, že se na pravdě neshlídá tvrzení jejich přednesené u. e. k. okres. školní rady v Novém Městě n. M. dne 7. prosince 1909, že by p. řídící učitel Fr. Hájek ve Valu se byl školním dětkám posměšně vyjádřil o modlitbě ráčence a že by byl dětkám řekl, že dostanou lepší známku a mrvá, když se ráčence modlití nebudou. Ve Valu, dne 17. února 1910. V. Lieby, K. Macok, A. Petr, J. Novohradský, E. Šnejdrová.

Různé zprávy.

„Volná Myšlenka“ a katechety. Velký nájem jeví „V. M.“ o zdraví katolických dětek. Vyšla proslavil, v němž poukazuje na možnost paniky mezi dětmi v katecheta a o ochrnutí dět ohněm. A což v přeplněných divadlech, školách? Nemohlo plno dětí v budovách srážekých? Než ještě v čeravé paměti akáže vyřazení lodí ameri-cké se ty dětek? Také prý děti jsou v kostele ochrčeny nepřátelstvími nážích vzdušných a nakapen. A jak to, že volnomyšlenkářští soc. demokrátié vřekou na vřety v hraděm prachu, slápečím svršků děti? A ta nákaza! Což školní houbu nemá v su-kou též více děti? Neznadá se ve škole prach, nesedí tam zdravé dítě, vedla akrofoloogioho? Ne-silni si dítě tešku vypytáemou od spolníka? Prý káž při spovědi máže nakaziti děti dechem, ka-šlem atd. Ve škole už děti se tak nakaziti ne-mohou? Takovými a podobnými frázami snaží se „V. M.“ nikoli prospěti zdraví, ale satarasiti dě-tem cestu k náboženským ákonům. Kdés pobývá v kostele dle a častěji set laikové, a kdo je sviděti nebespěti? Vždyť „Osvěta I.“ sama vy-povídávala, že kněží řijí poměrně nejděle. K tomu připojila formankou poznámku, že tedy jest patřná, jak „kněžské řemeolo“ propadá. Ale pro jiné lidi jsou církevní obřady „zdraví nejvíc škodlivé.“

Zároveňání Prahy masem králíčím. Dósoříd rada pro trřáctví obrá se již delší dobu studiím otázky, sdali by bylo možno docílit ap-proviseci Prahy masem králíčím, jež by se ovšem musilo prodávati za ceny poměrně menší k ostatním druhům masa u nás konzumovaným. Dopeud totiž vadí značnému rozmnožení konzumu králíčeho masa u nás žívající okolost, že ceny králíčeho masa nejsou tak nízké, aby obecnost dávala přednost králíčimu masu, jež ovšem nemá se

se do výživnosti rovnati ostatním druhům masa a je obvyklý. Režent podal nyní správu o maso-
boření Paříže masem králičím a uvedl s dů-
ležitých zpráv aprovidační komise města Paříže tamní
maso-králičího masa, jež není dosti rybné, takže
je křivých cen a maso-králičího masa se tě-
kavati rozmanitost konumu králičího masa.

Pro 25.000 Němců univerzita! V jižní
Austrálii bydlí 25 000 Němců, většinou evangelíků.
Tito mají 90 kostelů, 42 kazatelů, 85 učitelů, 14
učitelů a okrouhle 1900 táků. Pro vzdělání učitelů
mají v Haimdoru seminář, pro výchovu dětí
v Murtou „Concordia College“. Dále mají své gy-
mnasium a tyto dni položení základem k bu-
dově německé univerzity. V Austrálii není sice
němčina „laidesstlich“, ale 25 000 Němců má tam
všeho dost. Pát milionu Čechů dolnorakouských
odpírá se vše. Inu — my jsme v Rakousku a to
se v Austrálii!

Vydatný prostředek k probuzení.
V New Yorku zemřel a byl pohřben železniční
úředník Robert T. Willoughby, jenž během třiceti
let nikdy nepřišel do služby pozdě. Tajemství jeho
přesnosti, s jakou byl vždy na místě, bylo sjíténo,
když byl prohlášen jeho byt, neboť kolem jeho
lůžka bylo třicet budíků různých velikostí a
druhů, které byly všechny nařizeny na jistou ho-
dinu, kdy měl vstávat.

Poutě do Lurdu, Říma a Loreta, vy-
jde z Vídně dne 24. dubna a 24. srpna smě-
rem: Vídeň, Bělá, Pontaf, Milán, Marseille,
Lurdy, Niš, Janov, Pisa, Řím, Loreto, Boloň,
Padova, Pontaf, Bělá, Vídeň. Blíží vysvě-
lení lze obdržeti u vldp. Frant. Semmelhofera,
faráře ve Waidmannsfeldu Dolní Rakousko a
u Ant. Gradla, Vídeň I. Operngasse 10.

Zápasy ve Vídni. Dne 26. a 27. t. m.
v cirkus Baschové zápasy mistr světa Jon. Stein-
bach a naším Gust. Frištenským, mistrem Evropy
a dále: Fr. Frištenský ml., Václ. Goldbach a Vídne,
St. Borowski z Krakova.

(Zasláno).

Politické družstvo tiskové pořádá

řádnou valnou schůzi

ve středu dne 2. března 1910

o 1. hodině odpolední v Adalbertinu
obvyklým pořadem.

Václav Uhlíř, Dr. František Reyl,
předseda, jednatel.

(Zasláno do Kuchle).

„Osvěta lidu“ oznámila v Kuchlejších cyklus
přednášek čtenářů Palackého, na nichž prý se dohodly
místní spolky. Při tom nářká, že našli se v Kuchle-
ších „někteří“, kteří byli proti tomu, a hlavně jme-
noje mne. Aby bylo v té věci jasno, prohlásuji:

Místní odbor „Ústř. Matice Školní“ pořádal
valnou hromadu. Byl též přítomen p. dr. J. Vanický;
ačkoliv členem nebyl, dal návrh, aby odbor Ú. M. Š.
pořádal s ostatními spolky řadu přednášek. Bylo to
přijato a stanoveno, že má se ve všech místních spolcích
usnášet býti vzdělávací odbor. Dopředu bude spolům,
aby zvolily své delegáty, kteří by společně o tom po-
rokovali. Přijel jsem jako delegát „Obč.-šivn. besedy“. Zvláštní,
že nebyly pozvány všechny spolky, na př.
se strany nár. socialistů, se strany agrární, Bratrstvo,
spolek živnostenský, spolek soukr. úředníků. Pozvání
však byli také studijní. Poněvadž však pozvány byly
jenom spolky. Teď jsem, že středními studenti ne-
mají míti přístup; nejsou spolkem a mohlo by to
vésti případně k vyřetřování. A tu u „jiné“ strany
byl oheň na středu. Neptěje prý studentstva, aby pra-
covalo ku vzdělanosti jazyků. Přijel studentstva v Ku-
chleších s toho arde, aby se jen nejprve samo vzdě-
lávalo, aby pak i jiné vzdělávali mohlo. Proti vzdě-
lávacímu právnímu nejsem, o čemž svědčí, že jsem vždy,
jednalo-li se o vše, sám spolupracoval a veřejně vy-
stupoval. To mi dovedlo muset zajisté si. spolky,
hlavně „Beseda“ a „Vlastimil“. Přijel vřato, namel
ani p. dr. J. Vanický ke schůzi delegátů míti pří-
stupu, poněvadž nezastupoval žádný místní spolek.

Když začalo jednání delegátů, ovšem — jak
jsem již svrchu podotkl — ve všech místních spolcích,
podívali jsme se „někteří“, že vzdělávací onen odbor
nebude veden Odborem Matičním, ale že bude samo-
statným tělesem, v jehož čelo hned zvolen p. dr. J.
Vanický. Celou akci, jak se slušelo, měl vésti Odbor
Ú. M. Š. resp. jeho předseda, jenž k ruce pra-
covali by delegáti spolků. Tím by pracovali místní
spolky sdružené ku vzdělání a přijem Matice by se
svýšil.

Ako tato bude prý spojovat strany, neboť před-
nášky budou nad stranami. Přál bych tomu, ale po-
chybuji, uvádím li, jak vše věsti chtěl p. Kotek, jež
ad Prahu. Předseda povolal sdejší Sokol za delegáta.
Aby snad „jedna strana“ chtěla — a to ještě jenom
„dle svého“ — všechno vésti, a ostatní strany aby
dělaly jen assistenci a poplatníky, tomu já i ti „ně-
kteří“ tak nerozuměli.

Nebyl jsem tedy a nejsem já ani ti „někteří“,
jichž jest dosti, v zásadě proti vzdělávacímu odboru,
ale jsem pro to, aby šlo vše cestou přímou a ne stra-
nickou. To jsem považoval za napadení v „Osvěta
lidu“ za „úctě“ veřejnosti oznámiti.

Václav Jurkovič,
katecheta a učitel spávu.

Zasíláno:

Vzdávám tímto nejvyšší díky et. majiteli lé-
kárny „a Dobraho pastýře“ v Litvici na Moravě za
vyléčení a úplné odstranění reumatismu a migrény
a j. nemocí pomocí poselství „a Dobraho pastýře“ a univer-
zálního „a Dobraho pastýře“, který k této dá-
vodě, pro svůj „a Dobraho pastýře“, jistot a rychlou pře-
bívost namel by scháseti v šedé rodině; jeho rychlé
rozdělení mohu jen co nejvyšší doporučovat a ma-
jiteli lékárny přeji tímto úplný zdar!

Učest jednou všelý můj dík!
V Týnské n. Orli., 19. února 1910.

F. Hlavatý, dílovedec slévárny.

Co mám

píti, když mi lékař vyvolá, že ur-
ková káva škodí mému zdraví?

Odpověď:

Kathreinerovu sladkou kávu Kneipp-
ovu, která nabývá zvláštní přípravou
vůně, a chuti kávy zrnkové, jest při-
tom výživná a zároveň laciná. Není
lepšího nápoje k snídani pro velkého
i pro malého!

Příjmy

řádného krejčovského dělníka
se slušným platem

Jan Michálek,
v Hradci Králové, Seminář.

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obchod. i soukromé, provádí též

půjčky

na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky. — — —

Přijme se

učet na číšníctví

z řádné rodiny a mladí domovské.

Dotazy zodpoví

kondiční kancelář

v Adalbertinu.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, štrínky, látky na roby,
soupravy, salonní čarjatury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře

ku

41. řádné valné hromadě,

kteří konati se bude

v sobotu dne 12. března t. r. o půl 11. hodině dopolední
v aule obchodní akademie.

Pořad jednání:

1. Výroční zpráva obchodní a účetní za rok 1909.
2. Zpráva revisorů účtů.
3. Volba 4 skrutatorů.
4. Rozdělení zisku za rok 1909 s určením dividendy za kupon č. 56 resp. 6.
5. Doplnovací volba do správní rady.
6. Volba revisorů účtů.
7. Volné návrhy.

Platně hlasování ve valné hromadě může se účastniti dle § 13. stanov
každý akcionář, který své akcie nejdéle do 4. března inclusive u pokladny
ústavu v Hradci Králové aneb filiálky v Praze, Josefské náměstí a filiálky
v Semilech složil.

Správní rada.

**Veškeré plechové
hudební nástroje**

vlastní výroby, nejnovější osvědčené sestavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec, činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradnky, ladičky a
vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i duté ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLEM!
PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMKŮ NEROZMATELNĚ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE
J. FLANGHANS FOTOGRAF
v HRADCI KRÁLOVÉ
PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřickní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Dříve než zadáte
instalaci elektrického světla
vyžádejte si
zdarma rozpočet
od firmy
Josef Ježek,
první královéhradecký c. k. mistodržitelstvím koncesovaný
elektrotechnický závod
v Hradci Králové.
Velký výběr lustrů a všeobecného instalačního materiálu.
Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

Poděkování.

Karel Hubáček, lékárník v Hradci Králové, vzdává
tímto jménem celé rodiny všem, kdož drahou nezapomenutelnou
naši matinku, tchýni a babičku paní

Terezii Putré-ovou

na poslední cestě doprovodili, neb jakýmkoliv jiným způsobem
soustrast svou na jevo dali,

nejvřelejší dík!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 8.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Starobabylonské milostné psaníčko. Asyriolog prof. Delitsch z berlínské university ve svém nejnovějším spise „Žiti a bytí v Babyloně“ vypravuje: Psaníčko roztomile napsané nalezáme na tabulce pocházející ze Sipparu. Jest adresováno: „Mé Bibi Gimil Mardukové“. — Doslovný obsah úctyhodného spisu, který zní tak mladistvě a svěže, ukazuje, že lidé před 3000 lety právě tak milovali jako nyní: „Samas a Marduk nechť dají Ti žiti k vůli mně věčně! Jak se Ti daří? Piš mi ptece. Šel jsem do Babylonu, leč nenaběl jsem Tě. Byl jsem velmi zklamáno. Sděl mi, že přijdeš, bych se mohl těšiti. Přijď v maršševanu (as listopadu). Kdeh bys k vůli mně žila věčně!“

Sté narozeniny Chopinovy připadly na den 22. t. m. Polské kraje vykonaly veliké přípravy k oslavě tohoto komponisty. Chopin uchvacoval za svého života mistrnou hrou na piano a výtečnými skladbami, které posud jsou čítány mezi přední kompozice všech národů. Žil životem velice pohnutým, oddával se časem nezřízeným radovánkám, ale na smrtelném loži uvědomil ducha kajícího. S velikou vděčností a zbožně dal se od kněze zaopatřiti.

Zlaté Hrozny jmenují se „básnické a vzdělávací letáky pro mládež“, které počaly vycházet nákladem časopisu „Ječmínek“ v Prostějově. Čís 1. obsahuje Schillerovu překrásnou „Píseň o zvonu“ v překladu K. Dostála Lutínova a různé epigramy německého velikána Schillera, které polemizují s Macharem a podobnými proroky. Je tu Schillerův nábor o vědu, o chrámu sv. Petra, o křesťanství, o němž praví:

Náboženství křísí, jen tvá ruka v jediný věnec

dvojitou palmu tká: Sílly a pokory ták!

V dalších číslech přinesou „Zlaté Hrozny“ přednášky Dra. A. Štancila o konci pobanského Říma, obrazy z české literatury a jiné časové apologetické práce od dobrých autorů. Pro svou láci a vkusnou úpravu hodí se „Zlaté Hrozny“ za odměny pilnosti dospělým i žákům (studentům) a proto je doporučujeme vřele pp. učitelům, rodičům, katechetám. 1 výtisk 6 hal., 100 výt. 5 K.

Kulturní jiskry.

Nepředpojatost vědy je heslem dnes do omrzení opakováným, ač nesprávným a nemožným. Začínají to nahlížeti i předáci „nepředpojaté“ vědy, z nichž jeden z lepších nechce o této nepředpojatosti nicého vědět. Je to prof. vídeňské university, takto volnomyšlenkář, který v „Neue Freie Presse“ (26. listop. 1907) napsal zajímavá a zapamatování hodná slova: „Za dřívějšího jakéhosi popudu bylo raženo slovo o nepředpojatém badání. Nemiluji toho slova, poněvadž je výplodem oné polovičatosti, jež volnému myšlení v jeho boji proti mocem minulosti již tolik škody nadělala — poněvadž nemá zcela poctivé. Nikdo s nás nejde ke své práci nepředpojat.“ Promluvil-li kdy dr. Jodl něco pravdivého, pak je to tentokrát; neboť tolik je jisto, že i vědecký učenec i nevěřící vždy z předpokladů vycházejí, rodilí jest jen ten, že předpoklady nevěry jsou daleko hůře založeny než předpoklady víry a krom toho, že jsou plny odporu. Slova Jodlova by si měli zapamatovati naši volnomyšlenkářští vědětoti, kteří, předpojatí do posledního koutka mozku, chvástají se nepředpojatostí, jež je prý „výplod polovičatosti“ a „něco málo poctivého“! Snad svému kamarádu více víry dají, než-li „klerikálnímu“ učenci. Ci prohlásí ho též klerikálem?

Erotická literatura nabývá den se dne rozměru větších a brosí zachvátiti i dnes ještě ji nedotknuté vrstvy. Je jí vakutka tak třeba? Slavný Manzoni píše dobře: „Patřím k těm, kteří říkají, že o lásce nemá se tak mluvit, aby duše čtenářova byla k této vášni nakloněna —“. Láska je třeba v tomto světě; ale láska bude stále dost; je tudíž neúčelná, namáháme-li se, ji pěstovati; neboť pěstujeme-li ji, neděláme nic jiného, než že ji vyvoláváme, kde ji není potřeba. Jsou tu jiné city, jichž mravnost potřebuje a jimiž spisovatel má duše víc a více pronikati: soucit, láska k bližnímu, mírnost, obětavost — — —“ Kde bylo by více literátů, již by amýleli jako Manzoni!

Twéři, podivno, kde jen jim možno staví školy a štíti pravou vzdělanost. Důkazů o tom na sta se všech dílů světa! Dnes zase jeden z „klerikálních“ Itálie (Monte Mario v Římě). Páda, jež byla jen pastviskem, byla nedávno zleková pro prefektem apošt. paláců, Mgr. Miaciatellim a na ni byla vybudována rolnická škola, která den se dne zvrátá, poskytuje celé řadě žáků (z nichž polovice je sirotků ze semétrešením postižené Kalabrie) výborného poučení pro jejich další život a práci. Učitelé jsou z kongregace Božské Prosvětelnosti. „Klerikál“ vystaví školu, aby ubohé sirotky pro

život vyzbrojil, volnomyšlenkát nasbírané peníze strčil do kapsy. Také kulturní působení!

Francouzská látko-kultura. Hamiznost francouzských spekulantů zničila většinu krásných lesů, tak že následky toho země pociťuje velice nemile. Nedávna hrozná povodeň byla zavínána mimo jiné i tím, že bylo v republice málo stromů, které přebytočnou vláhu sadržují a spotřebují. A ta nelidská francouzská móda, kterou slepě následuje celý kulturní svět! Francouzská modistka za každou cenu musí každou chvíli vynalézt k zevnější okrase něco nového, originelního, třeba by nový objev byl sebe pitvořnější, pošestilejší. Pařížské modistky zavedly „boa“ (kočky) a už v celé Evropě vrážděno plno i užitečných zvířat, aby každá bohatší i chudší dáma mohla si na krk zavěsit košeštinovou kšandu z tvora, jehož by se byla dříve ani rnkou nedotkla. — Zvláštní láska k přírodě! Honění ptákosí, aby si bohaté dámy mohly zasaditi do klobouků krásná péra. A nelidská móda řádí tak, že nyní mnoho druhů užitečných, krásných ptáků jest skoro vyhubeno. Statisíce pestrých kolibříků postříleno, aby jejich peří ozdobilo klobouky bohatých dam jako vítězná trofej. Nyní pomalu budou patřičnou módou se vší bezohledností vyhubeny nádherné rajky, žijící v pásmu rovníkovém, které na svobodě přímo uchvacují nádhernou hrou barev, letem a cípem způsobem života. Ročně se jich prodá až 10.000 kusů, tak že již se nacházejí poráženy jen v místech málo obydlených; přecháží úzkostlivě před moderním divoštěm. Pro volavčí obchodku z bílých per hubl se volavky stříbřitě bezcitně. Volavčí samička se vraždí pro několik krásných vyvinutých hřebítek per právě v době, kdy krmí mláďata, tak že tato bídně hladem hynou. Lidská fintivost svidět v Paříži jest bezcitným barbarem, který se neštítí habiti nejkrásnější díla Boží přírody. Okrasy, náležející výlučně přírodě, strhává se ze vzdušných výšin, aby ješitná hlavička se mohla poohlubiti, že takové vraždění si může zaplatiti. — Oč vynikaly v jemocitě staročeké prosté naše ženy nad moderní učená pařížská fintidla! Kdy napadlo staročekým i samožným ženám zdobiti své hlavy peřím vzácného a užitečného ptactva? A dámský svět v národech jiných žene se slepě za novotou; volnomyšlenkářky přestávají volně mysliti, přitelkyně přírody zapomínají, jaký krvavý obchod podporují, jemocitné pokrokářky, které farizejsky spínají ruce nad tím, že se ve škole vykládá dětem o zavraždění Abela Kainem, osentativně nosí mrtvolky ptáků připevněné na kloboucích, zbrklé módy podléhá všecko; i konservativní ženy kupují si takové ozdoby z bázně, aby se o nich neproslýchaly ústěpy. A jak by lehce sama Paříž mohla v té palčivé otázce učiniti nápravu! Evropský svět žene se za každou pošestilostí z Francie přicházející, ať už je to zbrklá móda či zbrklá filosofie.

Masaryk znovu reformuje.

„Pokrokové listy“ dne 18. t. m. přinášejí delší referát o řeči, kterou měl Masaryk v Semilech. Co si lidé z těch laciných, dutých frází mohli praktického domů odnésti, o tom „Pokr. listy“ moudře mlčí.

Poslyšte jen, jak sbalil v jedno klubko dlouhoo, rostřepanou niť, táhnoucí se v jeho spisech! Ovšem nezapomněl znovu na boj rukopisný, aby bylo jeho hrdinství stále v živé paměti. O boji za svobodu Hilsnerovu však pomlčel. „Hus, Chelčický, to jsou naše opory, ty kdyby nám někdo vzal, pak bychom byli ochuzeni“ (totiž strana masarykovská). Ale, pane Masaryku, vždyť přece Machar svým ubohým křikem proti jedu z Judey sám ty dva muže staví na prahu jako duševní nebožáky! Jestliže Hus radil, aby byli liknaví lidé násilím posuzeni k sv. přijímání, jestliže brojil proti kacířům, jestliže křesťanské náboženství požádal za největší a přední poklad, pak Machar činí pravý opak. Chelčický pokládal bohatství za hříšnost; ale Machar jest ve sluibách velkokapitalistického podniku. Chelčický zžábel i za světla helénskému jasu, která v křesťanství s antiky zbyla, a brojil proti nevinným radostem i proti umění způsobem tak copatským, že by se nyní vysmál takovému mravokárci každý pokrokář. Zato však Machar zavedl modloslužbu vzýváním „svatých mramorů řeckých“. Ten by dostal od Chelčického na paměťnou!

V tom my lišíme se od jiných stran i pokrokových, že přikládáme velkou váhu náboženství. Pro nás není náboženství věcí odbytou. Tak? Snad židovské; „Čas“ aspoň dělal reklamu německo-židovské rabínské škole, zřízené v Praze pod názvem „Talmud-Thora-Schule“. Zato však proti katolíkům svorně s volnomyšlenkeli volá: „Přec s náboženstvím se školí!“ A ty školácké povídky Macharovy proti existenci Boží, proti božství Ježíšovu snad mají býti posilou náboženství? Záleží upřímně na sileni náboženství straně té, která se tak oddaně spojuje s dr. Bartoškem? Nemá-li v Vás náboženství věcí odbytou, měl jste zůstat

důsledný a opravit aspoň nejkřiklavější nepravdy Macharovy, které viklaly náboženskými city vůbec.

Vláda obrátí náboženství. Jest to křivické, ale jest to pravda, že v Rakousku hejtman okresní c'rání Pána Boha. Jen, universitní professore, neřizujte tak okatě dle vzoru rudých agentů! Víme to dobře my i Vy, že hejtman chránit Boha všem houbou nepotřebuje, ale že jest potřeba každou chvíli hájiti proti surovému násilí, proti plivání do očí atd. věřící katolíky. Kdyby nebylo aspoň částečné obrany státu, neměl by katolík z bázně před tygřímí zuby „kulturních a snášelivých“ surovců ani na ulici vyjít. Když byli krvelačnými bandity pobíjeni katolíci v Barceloně, to také hájila státní moc Bha? F'lášské tvrzení o „hájení Pána Boha“ okresním hejtmánem jest naprosto nedůstojné universitního profesora. Bylo by lépe, kdybyste vystoupil proti zkažené chasě, která roztráskala v Čehovicích vnitřek kaple, proti surovému pokrokářskému studentovi, který vykalem znečistil kazatelnu a proti těm zpuslíkům, kteří nedají katolíkům ani v kostele pokoj, vyhánějce je z chrámu připravením zápachu sírovodíkového. Jest a zůstane věčnou haoubou, že obranu proti takovým divochům ponechávají pokrokáři sami zcela ochotně jen okres. hejtmánovi.

„Církev a stát u nás jedno jest, my žijeme v theokracii“ (bobyvládě) — Tak poučuje universitní professor! Koho se bojí ministři nejvíce? Snad kněze? Vždyť přece sama židovská „Neue Freie Presse“ napsala, jak se báli židovského milionáře Taussiga. Před Rotschildem a jinými židovskými penězůlky mají ministři respekt ještě větší. Proti Kristu dovolují se mluviti hrozně nepravdy, o pověrách židovských však se v Rakousku psáti nesmí.

Učitelé pokrokářští na schůzích a v novinách veřejně prohlašují vyhazov katolického náboženství ze škol a vede se jim pod štítem státu a pokrokat'kých inspektorů dobře. Tak jest u nás „stát a katolická církev jedno.“

Úřady naše žádají, abychom lhali, my nesmíme ukazovati před nimi své náboženské přesvědčení. — Nebotíkku Krapko, jai zcela překonan. Žádaly snad úřady na Masarykovi, aby přestupoval k víře evangelické? Masaryk to učinil přece zcela dobrovolně, ač dle církve evangelické nevěří. Nutí ho tedy úřady, aby lhal, když úředně přihlašuje své příslušnosti k církvi evangelické? Nutí úřady pokrokářské učitele, aby skládali křivou přísahu na nábožensko-mravní výchovu? Vždyť přece v Rakousku jest bezkonfesaost dovolena! A žádného nekatolíka nenutí stát, aby se stal universitním professorem nebo učitelem a aby se k místu takovému vyšplhal nepravdivým předstíráním katolického přesvědčení. Zato však umopak jest stát až příliš snášelivý k těm, kteří sice k vůli dobrému zaopatření náboženské závazky na se vzali, ale těchto proti sílu svého neplní.

„Chceme svobodu náboženskou pro každého“. — Ale jak tihle zásadu, p. Masaryku, osvědčujete? Proč jste se neozval, když byl schytsán veřejný pranýř hanby pro rodiče, kteří by se odvážili psallati své dcery do katolického gymnasia? Proč nezahrniete do duše těm bezcitným soc. demokratům, kteří pronásledují pustým štváním dělníka navštěvujícího katolický kostel? A což když volnomyšlenkářská ústa zapovídala rodičům vychovávatí děm dle vlastního náboženského přesvědčení? Kde jste zůstal s jadrným slovem protestu, když ve Žďáře poštvaní soc. demokraté zapovídali misijnářům v kostele kázati? Chcete-li opravdu upřímně náboženskou svobodu pro každého, máte vystoupit rozhodně i pro svobodu katolictva, ať už se to židovskému tiaku líbí čili nic. Masaryk byl hned na koni, když se videňské junům židovským šláplo na kuří oko. Při neubrzděných násilnostech, páchaných moderními zdivočilci na katolictvo, sahali se v háv mlučení; vždyť by mu to šidě nezapomněli.

„Naše reformace ve středověku jest historií a to nebyl boj Čechů s Němci, nýbrž krok k vyššímu náboženství.“ — Universitní professor, kdyby takovou přednášku, jakou jste měl Vy, sepsal s'xtán, řeklne mu professor, aby nedělal pozéra hromaděním otřepaných frází, které už i tuctoví „hasité“ přestávají opakovati. „Bijte, zabijte, žádného neživte!“ — Každý věrný má v krvi protivníka ruce své amyti a tak pověťeti. To byl krok Táborů k vyššímu náboženství. Husité jupalovali zcela pokojné mnichy v smolných sudech, v chýších, na hranicích atd. Obrátili polovici Prahy a Vyšehrad v prach a popel, atd. A to náboženství českobratrské? Vždyť ta víra do prachu šlapala antické idey syna Heliova. A Machar je přece neomylný.

A podobné fráze Masaryk hromadil dále. Ale snad tyhle ukásky stačí každému soudnému k pochopení, jak jest nejvyšší čas, aby po vyderpaném a častém přemletí frází starých Masaryk se naučil i něčemu novějšímu.

===== Kupte si za K 1-70 důkladný spis =====

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

o bjednávký vytisuje Biak. knihtiskárna v Hradci Králové

Zachraňme, co záchranu více hodno.

Potěšitelým zjevem XX. století je mocné haud, vyvolané soucitem k dítěti, jež tak často, beze své viny, propadá i fyzické i mravní zkáze a stává se pak břemenem a skáznou jednotkou národa. Vlivem okolí, doby, vinou rodičů náboženské výchovy vůbec nedbajících a pod. počet jednotlivců mravně zanedbaných se rok od roku množí, a proto kde kdo pozdravil ustavení se spolku, který, máje v čele muže snativé, odborné vzdělané a blaha národu dbalé, chce, pokud síly a prostředky mu stačí, aspoň poněkud odpomoci této chorobě, jež povážlivě hrozdí na našem národním těle.

Dva tisíce tři sta padesát pět apustilých dětí v Čechách, píše tuším náš odborník dr. Dvořák, je číslo *náské!* A děje se pro ně něco? Řekneme-li: Skoro nic, mnoho nechybíme. Roční přirost chovanců připadajících na pěti výchovnou (v Čechách) je 785, ale skutečný přirost který dodáván je ročně do 3 našich polepšov, je 86, tak že zbývá k výchovu 699, a o těchto 699 zpusťlých není nijak postaráno! Ti zůstávají venku, stávají se postrachem škol, metlou vychovatelů, a značná část jich pak vrhá se na cestu zločinu a vlní později pracovní a trestnice, a stává se tak bičem a břemenem společnosti.

Povinností příslušných orgánů jest, aby jak z ohledu národohospodářských tak i sociálně-politických bylo o tyto mravní zanedbané co nejdříve postaráno. Velice rádi vidíme, že stízejí se ústavy pro duševně choré, blbě atd., ale za akutnější máme, aby vybudovány byly výchovatelny pro slabomyslné děti mravně zpusťlé, jež, dospěvše a propadnuvše alkoholismu a jiným neřestem, stávají se bičem a břemenem společnosti a nám jen dodávají ve značné míře děti blbě, slabomyslné, rachitické atd. Dr. Dvořák, jehož myšlenka tu jen zase, aby nezapadla, ventiluju, píše v témže smyslu v „Naší Době“ (1909) a chce místo 2 jubilejních ústavů pro idioty a duševně choré z ohledu národohospodářských a sociálně-politických spíše zbudování 2 ústředních zemských výchovatelů pro mládež mravně ohroženou, zpusťlou a slabomyslnou, jež by neměly jen význam výchovný, nýbrž i výzkumný a pozorovací (po způsobu uherském). Názor Dvořákov, uvážíme-li, čím jsou pro národ dospělí blbě, duševně chorí a p. a čím jsou pro něj dospělí mravní zpusťlíci, z nichž vyrůstají nám zločinci, o něž národ, když se o ně nestaral v jich mládí, bude se museti starati v jich dospělosti v polepšovnách a trestnicích a to již bez naděje v jich polepšení, zasluhuje neoprávdovějšího uvážení a nejrychlejšího provedení. Zachraňme, co více záchranu hodno a národu prospěšno!

Realisaci jeho nestaví se nic v překážku! Ani ne peníze! Proč stále rozmnožovat střední školy, jichž máme dost a jež našemu národu ročně dodávají masu nedostudovaných, houfy inteligentního proletariátu, z něhož se rekrutují národně a sociálně nejpodvratnější živly! Naše střední školy nebudují se již namnoze z potřeby, ale z politické revnivosti a z užitekářství některých měst, jež svým živnostníkům chtějí jen zaopatřiti lepšího odbytu. (Viz Dobruského článek v „Nové kultuře“). V principu nejsme proti stavění středních škol, ale za správné máme, že by se snad o 2—3 střední školy mohlo postavit méně a za ty peníze že by mohly být vybudovány výchovatelny pro mládež mravně zpusťlou! Zda by tím národu nebylo lépe poslouženo? Nejen já, ale každý soudný vlastenec musí říci, ano. („Besser ist es — di kdosi — Vergehen und Verbrechen Jugendlicher zu verhindern, als nachträglich die besten Methoden der kriminellen Behandlung ausfindig machen zu müssen“).

Ke konci bych chtěl ještě na jednu věc upozorniti. Existuje celá řada dětí mravně zpusťlých, jež pocházejí a přimázejí rodinám lepším, ano i nejlepším. Kam s těmi? Do obyčejné polepšovny, kde seakupeny jsou děti z nižších, ano i nejnižších tříd, taci rodičové své dítě dají nechtějí: jeť jich dítě, byt i snad nekázané a mravně zanedbané, přece z jiného ovdání, a oit jich bezděčné žádá, aby takové dítě bylo vychováno přiměřeně jich postavení, lépe, jennější, ohleduplnější než dítě od mládí vyrostlé v bídě, špišle, neřesti, jeť tudíž žádných vyšších požadavků nemá a nečiní. Jeť ovšem nemožno žádat, aby snad země podobný ústav vystavěla, ale snad by se někdo právě z těchto lepších kruhů našel, který by takovou menší výchovatelnu mohl k životu přivést a pro prvý čas financovati. Myslím, že by takový ústav prosperoval a byl pro mnohé rodiny pravým dobrodínem. Za uvážení ta myšlenka rozhodně stojí.

L—3.

L. mezinárodní kongres katolickáv-esperantistů v Paříži od 30. března do 3. dubna 1910.

Radostná zpráva! J. M. nejdp. arcibiskup pařížský Amette a Monnig. Baushillard, rektor ústavu „Institut Catholique“, udělili lazkavé approbaci našemu sjezdu a dali nám k dispozici pro sjezdové schůze velký sál oné svétostnné univerzity, která jest, jak všeobecně známo, nejdůležitějším katolickým centrem Paříži i veškeré Francie.

Vynikající katolíci, kněží i laikové sympaticky přijali tuto správu. Vše nasvědčuje, že sjezd potká se s velkým úspěchem. Sjezdový výbor horlivě pracuje. Jest toliko třeba, aby z každé země bylo co nejvíce přihlídek a aby pečlivě připraven byl materiál, který na sjezdě bude projednáván.

Určitý program bude vydán co nejdříve. Přece však již nyní můžeme v hlavních rysech říci, kterak bude čas použito.

Účel našeho kongresu jest dvojit: prvním nepřímým účelem jest podati katolickému světu živouci, evidentní důkaz, že esperanto jest katolickému prospěšno; druhým přímým cílem kongresu jest, zorganizovati praktický „světový svaz katolických esperantistů.“

Poněvadž svaz tento může církvi jen tehdy býti užitečným, bude-li mít čistě speciální směr, ducha i způsob akce, budeme nuceni ve dnech kongresu tyto podmínky přesně sestudovati.

Budeme uvážovati, jaké mezinárodní stanovisko zaujme v nejnaléhavějších otázkách, týkajících se života a prospěchu katolicismu.

Takovými otázkami budou:

1. Jednota v Církvi. Jakým způsobem lze ji dosíci? Zprávy podají Angličani, Rusové, Bulhaři, Rumuni a j. — Jiné správy o méně důležitých, přece však zajímavých námětech které mohou přispěti ku větší jednotě v církvi, ku př. jednotná výslovnost jazyka latinského.

2. Náboženské vnučování, jeho natura, jeho rozdílné formy, apologetika, řečnictví, missie a pod. Souborné zprávy z různých zemí.

3. Akce sociální, jeť naprostá nutnost. Evangelium jest základem sociální spravedlnosti. Sociální bnutí mezi katolíky. Různé snahy, výchova, sociální duch, sociální vědy, lidové kurzy, sociální díla. Spolky nákupné, dělnické domky, boj o nedělní klid, boj proti alkoholu, hyživosti a pornografii. Záchrana mládeže, mezinárodní ochrana dívek.

4. Konečné materiální a praktické organizace katolického sdružení. Od nynějška každý účastník kongresu bude míti na starosti tu či onu správu dle daných otázek. Všecky správy budtež jasny, přesny, krátké a pečlivě psány. O rozvrhu programu přistě.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná akce. NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze. Nejvýhodnější a nejlevnější pojištění vém dětkám. Zádajte prospekt.

Hospodářská hlídka.

Myšlenka zemědělská ve vojsku musí doznati přiměřené podpory. Kdežto u nás začíná se teprve pomalu ujmáti střízení hospodářských kurzů vojenských, v německé armádě pořádá se již pravidelné a soustavné vyučování vojáků v zemědělství, a to po stránce praktické i theoretické. Podobně je tomu i v jiných státech, zvláště v Itálii a Francii. Odváděje daň z krve největším podílem, má zajisté zemědělské obyvatelstvo právo žádati, aby se jeho mladiství příslušníci po čas vojenské služby neodcisovali svému stavu. Věci této bude se museti věnovati se strany rolnictva větší pozornost než dosud, neboť když se ono samo o tuto životní svou otázku nebude zajímati, kdo pro ni hne přetom? Natřká se stále na nedostatek dělnictva, ale nic se netíní k jeho odstranění. Zvláště nerozumíme agrárníckému sběhnutí zemědělských pracovníků, čili jak se těš říká, „sil“ v Haliči. Domácí lidé odcházejí hledati práci — a často velice bídné placenou — Bůh ví kam za hranice, císt se pak k nám svádějí. Tomu se pak dává pěkné jméno „činnost za osrdivění poměru na našem venkově“. Děkujeme krásně!

Rentové statky v Bukovině. Podle nedávno prohlášeného zákona zemského mohou nyní též v Bukovině býti zřizovány rentové statky. V této příčině byl Bukovině vzorem haličský zákon o rentových statcích z r. 1906. Tento usnadňuje úvř tím způsobem, že rentovými zápujčkami přispívá se majitelům prostředních statků — 5 až 8 ha — berou-li na sebe meliorační náklady, výplaty spoludědiců a p. Z výnosu statku musí zbývati mimo rentu ještě obnos na vydrkávání rodiny majetnickovy. Vypovědět se smí do 10 let jenom čtvrtina renty, po desíti letech lze tak udělniti a celou rentou. Koupim-li usedlost, neplatim umlaveného kapitálu za ni hned, nýbrž umořuji jej určitými splátkami ročními, amortisacemi, rentami. Toť rentové statky. V Bukovině bude udělovat zápujčky a na základě nich vydávati rentové ápisly zemská banka.

Králiček v Australii, kteréž tam s Evropy usadili Angličané, rozmnožili se tak, že ohrožovali hospodářství tamější a stali se metlou Australie. Maray byl boj proti hloďavcům vychytralým. Než Angličan vyzrál i na králíky. Začali králíky divoce žijící lapat a maso vyvážet. Za minalé pětiletí z Viktorie bylo vyvezeno 41,423.000 králíků v ledě složených do Anglie, kdež si na nich pochutnávali jako na světině lazeině Současné vyvezeno 98,342.000 sprátek králíčích hlavě do Spojených států severoamerických, kdež s nich

připravují vzácné kožediny pro evropský trh. Kdežto r. 1904 za kočky utřeno 14.000 korun, r. 1908 již vytěšili 1,200.000 za králíčí sprátky a králík v Australii stává se takto užitečným zvířetem

Dovoz bramborů z Německa do Rakemska. Spotřeba bramborů pro výrobu škrobu v továrnách jihovýchodních Čech a Moravy nemůže býti kryta domácími produkty, kterých se nedostává. Vzhledem k tomu splnomocněna obchodní a živnostenská komora pražská, aby zakročila u vlády o snížení dopravních poplatků pro dovoz bramborů z Německa. Ve věci té byl již komorou zaslán přepis ministerstva obchodu.

Klíbetok zesiluje stromy nesmírně. Je to vlastně miska, živina, která v podobě klíbetoviny ze stromu stále uniká. Děje se tak zvláště za suchého léta v době bezde taě na stromech nálece-tilých. Klíbetok ihned se zmírní, jakmile stromu potřebné vlhko zaopatříme a půdu živinami obohatíme. Kypřímolei tedy půdu účelně hnojenou a náležitě zavlažovanou, stromy klíbetkem neopří anebo se objeví v míře tak nepatrné, že neškodí.

Mláďecmi napadené stromy zachraňme, když ve 100 litrech vody rozpustíme 1-6 litru výtažku tabákového a tím strom důkladně skropíme. Na druhý den znovu skropíme strom čistou vodou, aby šťáva od mláie na lupenech lpicí se smyla a lupení zocicštěné neopřelo padlím.

Na nememe mlatme všechny plodiny cepem. Sebe lepší stroj značnou část zrní tak poruší, že klíčivost tím trpí, což platí zvláště o ječmeni.

Ječmenem onímý u nás vřáde se dobře daří, dá větší sklizeň slámy i zrna, lépe se vyplácí než jarní neb kakutice k účelům hospodářským a v krajích, kde pivovarský ječmen se nedoporučuje, je k nezaplacení. Seje se velmi brzo, asi mezi 20 srpsem a 1. zářím po raních plodinách.

Dávajme kojencům med! Kojenečtí tvoří se velmi často na jazyku bílý povaz povlak a pod ním puchýřky, kteréž při saání dítěti bolestí způsobují a mohou i povážlivě zánět v ústech zaviniti. Nejlepší prostředek ku předejiti této ústní choroby kojence je, vytírati dítěti čistým laňným hadříkem, medem natřeným, jazyk aspoň dvakrát denně, a to ráno a večer. Dítě toto operaci se nezpěčuje, neboť sladkost medu mu lahodí. Také požívání medu zabraňuje u dětí zánětu v krku a vývinu zoubného záškrtu, a proto nešetřme medem dětem ani dospělým!

Školský obzor.

Pohled do života středněškolského. Die dopisovatele „Českého Úředníka“ č. 5. divný prý vzduch vane na některých ústavech středněškolských. Na př. na o. českém státním gymnasiu v Praze III. opovázil se totis ředitel pro pořad velkonočních exerceí od 3—6. dubna 1909 dáti vytisknouti zvláštní programy pobožnosti, jeť rozdál profesorům a žákům. Na o. k. reáles v Jičíně zakázal ředitel bráti v realce tenis v neděli dopoledne s klassickým oděvnostním, že v tu dobu jsou Bohoslužby. . . A pomalu prý se i některý sbor nakazil. Professorský sbor v Morav. Ostravě se unesl, že žáci gymnasia nesmějí jíti na přednášku Macharovu. . . Tělocvičná sekcce o. k. reálného gymnasia v Praze, v Křemencové ulici zase obraňuje se a protestuje se vší rozhodností proti položce v rozpočtu ministerstva vyučování, kde schválena byla položka na stavbu tělocvičny s podmínkou, že v tělocvičně zřízena bude kaple. Holešovická realka má už podobnou tělocvičnu, kde zařízení jeť jest podřízeno účelům školní kaple. Nová prý to soustavila — Opakujeme a p. dopisovatelem: divný vzduch vane na některých ústavěch středněškolských, prapodivý, jeť vrhá přisračné světlo, v jakých rukou se nálezení bude výchova našich katolických dětí za několik let! Okolnost ta nutná k vážné úvaze a činům. Děti jsou naše, naše krev, naše radost a všecka naděje. Do středních škol je posíláme ku vzdělání a ne k pomacharování. Pánům profesorům a náhledy uvedenými radíme, jeť at se vzdají činnosti na státních ústavěch, vydrkovaných penězi katolického poplatnictva; nepotřebují se otravovati tím těkřým divným vzduchem, jeť ostatně jedním z našich svátých zceia k duhu; at otevrou si stolici své moudrosti třeba na ústavě, jeť založí syna Hallův a bude jeť dotovati výtlakem svých klassických přednášek, mstanným s niv českých ad majorem Machari gloriem.

Otec gymnasiaty v Praze III.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze: Český slovník b. hovědný. Pořádají dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. Sešit 6. vykládá Albina—alienus a regula. Předplatné na 5 sešitů 7 K, sešit za 1.40 K. — Dr. Al. Kadrnovský: Spiritismus. Sešit 5. a 6. po 50 hal. Vzdělávací knihovny katolické sv. 46. — Zábavy večerní, roč. 30.: č. 4. Petra Kopala Darwinista. Za 80 hal. Číslo 5.: Srdeč ví král. Z francouz. Charl. Foley přeložila E. Šustrova. Za 90 hal. Na Zábavy večerní předplácí se ročně 4 K. — Rajská Zabrádka. Časopis pro školní mládež. Pořádají V. Špaček a J. Bartík. Roč. 19., seš. 3 a 4. R. č. 2 vychází 10 čísel za předpl. 1.60 K. — V tisku chrysanthem, román J. Špillmana T. J. Seš. 1. a 2 po 20 hal. — Laciná obrázková knihovna mládeže v měsíčních sešitech po 20 hal. Roč. 1., seš. 5. Karlesteinský strážce. Dějepisný obrázek od Al. Dostála. Seš. 6.: Poctivost na věčnost, od Jos. Bartíka. Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Řídí V. Špaček. R. č. 9., seš. 9. Vychází měsíčně za roč. předplatné 7 K. S přílohami Ochrana a Rodinné vychování.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Vilímkovy místopisné mapy semí koruny České v měřítku 1 : 100.000. Kreslil J. Šrp. 2. opravené a doplněné vydání. Dosud vyšly dva sešity po 60 hal. 1. seš. obsahuje okresy Benešov—Sedlčany, 2. seš. Hořovice—Příbram. Mapy jsou velmi podrobné a sřetelné; lesy jsou označeny barvou zelenou. Novinkou těchto map jest měřítko kilometrů, jímž lze mechanicky jakoukoliv vzdálenost na mapě rychle a přesně změřiti. — Malý Čtenář. Obrázkový časopis pro mládež. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Roč. 29., č. 9—11. Vychází 15. a posledního každého měsíce za roč. předpl. 3 K. — Vilímkovy Humoristické knihovny řada III., seš. 11.—15.: Kotrmelce, od Jos. Skružného. Seš. za 80 hal.

Nákladem Unie v Praze. Velmi doporučitelné Raisovy spisy, díl VII.: Sirotek. Sešit 47.—51. po 32 hal. Díl VIII.: Lopota. Seš. 52.—55. — M. A. Šimáček sebrané spisy, díl XVI.: V novém životě a jiná prósa. Díl XVII.: Bez boje. Jiný vzduch. Divadelní hry. Sešit 128 až 131., po 64 hal. dvojsešit.

Časopis katol. duchovenstva. Řídí dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach a dr. A. Podlaha. S přílohou věnovanou theologické literatuře národě slovanských. Ročník 60., sešit 2. Časopis katol. duchovenstva vychází 10krát za rok, s přílohou Slavom litterae theologiae čtyřikrát v roce.

Předplatné 9 K. Expedice v kríž. arc. knihtiskárně v Praze 1901.

Křesťus Pán a my lidé. Osmero časových postních řečí. Napsal F. Šubrt, farář v Miletině. Cena 1.40 K. Knihovny Kazaletě č. 30. Nakladem R. Prombergera v Olomouci.

Rukověť křesť. socialismu. Politické úvahy sociální. Napsal J. Dvořák. Za 60 hal. Spisek tento jistě každému křesť. sociálu poslouží. Nakladem české sekce diecéšního komitátu v Českých Budějovicích.

Československé letopisy musejní. Věstník musej a městských archivů československých. Řídí a vydává V. V. Jeníček. Roč. II., čís. 7.—11. obsahují: Sjezd na ochranu památek pořádaný v Praze. Vycházejí v Čáslavi o 11 číslech za roční předpl. 6 K.

Melicharův výkvět světových literatur. Pořádá O. Šmek. Sv. II.: G. af Geijerstama. Kniha o bratříchovi Přeložil K. Vetter. Seš. 9.—11. po 18 hal. Spis vychází v nakladatelství Boh. Melichara v Hradci Králové.

Domácí výchova v duchu křesťanském. Napsal F. Navrátil. Do 29 ledna obj. dalo 559 farosů 41.698 exempl. tohoto spisku. Výtisk za 20 hal. Objednávky (nejméně 20 výtisků — 2 jsou vždy zdarma) zasílejte na adresu P. F. Navrátil, dožský vikář v Olomouci.

Křesť. našeho domova. Měsíčník pro estetickou výchovu vydává Svaz českých spolků pro okrašlování a ochrannou domoviny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Celoroční předplatné 4 K, pro členy Svazu a spolků sdružených 3 K. „Křesť. našeho domova“ jest bohatě ilustrována a přinese i barevné přílohy. Administrace v Praze 269-I., Betlémské nám. u „Halásků.“

Peněžní obzor. List Sdružení českoslovan. úřednictva ústavů peněžních. Roč. III., čís. 1. Vychází měsíčně pro členy zdarma, pro nečleny za předpl. 5 K. Administrace v Praze II.-547.

Eva. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu se sřeteltem k ženským otázkám. Vede a vydává P. Bed. Konařík v Prostějově na Mor. Vychází měsíčně za roč. předpl. 3 K. Roč. 7., čís. 1. a 2.

Lectures françaises. Roč. I., čís. 7.—9., Řídí prof. dr. A. Mikoušek. Vychází 1. a 15. každý měsíc vyjma prázdniny. Roč. předplatné 4 K přijímá vydavatel Kabátník a spol. v Jičíně.

Katolický učitel. Organ Katol. spolku čes. učitelů na Moravě. Roč. II., čís. 3. Vychází 1. a 15. každého měsíce za r. č. předplatné 4 K u administrace v Krémnici u Olomouce.

Těsopisný měsíčník. Učebné listy soustavy Dürichovy. Řídí Prok. Novák. Roč. I., čís. 1. Ročně 10 čísel za 1.60 K, pro studující 1 K. Administrace u J. Springra v Praze II.

Máj. Bulletinický týdeník. Řídí F. Herites a dr. R. Kronbauer. Předplácí se na čtvrt roku 2.80 K. Čtrnáctidenní příloha „Z cisích literatur“ za příplatek jedné koruny čtvrtletně. Vydává Nakladatelské družstvo Máj v Praze.

F. Heritesova sebraná spisy. Díl V. a VI., seš. 1.—6. po 30 hal. Nakladem J. Otty v Praze.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si velectěnému obecnému Hradce Králové a okolí uctivě oznámiti, že jsem

závod knihařský

mým zemřelým manželem r. 1881 založený, který jako vdova již po 11 roků dále vedu,

značně rozšířila

dokonalými stroji a nejnovějšími pomůckami knihařskými.

Mám k ruce svého dospělého syna, který v oboru knihařském doma při otci i v cisích větších závodech odborné dovednosti v každém ohledu si zjednal, mohl posloužiti prací bezvadnou, vkusnou i trvanlivou, ozdobnými i jednoduchými vazbami knihovými.

Odporučím své osobné služby ústavům, školám, spolkům i jednotlivcům, hlavně pp. studujícím.

Vazby i převazby celých knihoven.

Na venkov mileráda pro práci k požádání se dostavím a výlohy s dodáním práce spojené bradím ze svého.

K službám nejochotnější.

Františka Skrovná,

knihatelství v Hradci Králové. Staré Borromaeum.

Umělecky zpracované

OBRAZY, KRÍŽOVÉ CESTY,

OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,

SOCHY TĚLA PÁNĚ KŘEČ. ANDĚLŮ VZKŘÍŠENÍ

dovoluje si veledůstojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,

DÍLNA

PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE DŘEVA.

Díkůvzdání.

Za přecetné projevy upřímné a nelíčené soustrasti, kterých se nám dostalo při úmrtí milovaného bratra a strýce, pana

Antonína Sluky,

jakož i všem vysocetěným a veleváženým účastníkům pohřbu a darcům kytic a věnců vzdáváme

nejserdečnější a nejuctivější díky.

Zaplať Bůh!

V Hradci Králové, 18. února 1910.

František Sluka s rodinou.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

JAN STOUPA V PRAZE,

Na Příkopské ul. 1.,
doporučuje:

železná skládací po-
stele od . . . K 7-80
železná mycí stoly
od . . . K 5-
železná noční stoly
od . . . K 10-
železná skládací po-
stele s 3 díl. matrací
od . . . K 27-
železná stojany na
šaty od . . . K 11-

Úplně zařízená lůžka od K 33-

Skládací pol. i sedátka

od . . . K 1-

zahrad. sklád. lenošky

od . . . K 5-

zahradní patentní svi-

novací zástěny K 36-

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných útavů

za ceny zvlášť výhodné.

Zahradní nábytek.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzájemně

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mělo ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejmenších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské alivice jakož i pův. jam.
rumu a všech druhů nejmenších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,

4 1/2 % " s 30denní výpovědí,

4 3/4 % " s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *státními listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Snížení !! cen !!

u veškerého zimního pleteného i trikotového
sboží, angl. pánských vest, čepic, chráničků,
límec, dámských kabátků pletených atd. upra-
vila firma

Fejgl & Byčičtě

Hradec Králové,

Divácká ulice.

Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánské, deštníky, ruské přezávky, hřebcové
soupravy a pod. :: Novinky kravát.

Kněžské košárky a náprsenky.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Gráfova kostka

velejemná

za 6 haléřů

zastane i na dále vřeholom
dekonalestí.

Ve vlastním zájmu žádejte původní krabičky

10 kusů za 60 hal.

Ku členi soutěží zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

"jemná" za

předěti daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovr. podnik.

PRAHA VII. 917.

Velebostojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré hostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, balíčky,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kavičelnice, kropsky
atd. *své vlastní výroby*, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez záruční koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: křížů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: *Meistřské
průmysly, klenotnictví, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vady na skladě.*

Staré zlato, stříbro a dražebniny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

malíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noškudly, farář ve Vyšší Lhotě)

doporučuje P. T. velebostojná. duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

vše h kostelních paramentů,

praporek a keřevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk

se na požádání franko zašlou.

Velikonoční svíce, paskály a triangle

nejlevnější a prosi
včasné objednávky

Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův

synovec, nástupce)

odborný

umělecký závod

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlovo

ul. č. 29 nové blíže Ma-

lého náměstí, dříve přes

60 roků na Malém ná-

městí pod loubím) dopo-

ručuje se

ku dodání oken chrá-

mových od nejjednoduš-

tého až k bohatému fi-

gurálnímu provedení a

sice i se barevnými

rámky, střešními, secesními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez

vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodkladně přijímá i písemná pochovalná úmrtí.

Založeno roku 1896

OBNOVA

Číslo 9. Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl-roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 4. března 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Provolání!

Jsem tomu dva roky, kdy delegáti naší strany sešli se do Prahy k významným úřadům o rozvoji našeho politického i národohospodářského života. Tehdejší sjezd nás vyzval na konec v mohutný, jasný, harmonický akord, hlásající chuť, lásku i odvahu k svorné a jednotné další práci, a také jediný pohled na uplynulá dvě léta stačí, aby naše i naše odpůrci přesevěděli, že doba ta vyplněna jest silovnou prací jak na poli politickém, tak i národohospodářském. Pracovali jsme s jistotou, se silou naše stačily.

Naši poslanci ve spojení s bratry našimi moravskými došli si v parlamentu českého národa, při volbách do zemského sněmu, jichž poprvé jsme se samostatně účastnili, ukázali jsme takovou moc a sílu, že všeobecný vzbudilo to děs. Dnes v politickém životě jest a zůstane s námi býti počítáno jako s činitelem závažným, a to tím více, poněvadž jest to patro, kterak rosteme, mohutníme a sílíme.

Na poli národohospodářském silná naše odměna, k níž přibýlo Sdružení hospodářské, Svaz zemědělských národních Raiffeisenů jsou toho důkazem, že jsme nezahálili, nýbrž uvědoměle a jistě k svému cíli pracovali.

Také vnitřní náš život se velikým rozmachem rozvinul. Přibýlo našich stoupenců, přibýlo našich organizací, vnikli jsme do všech téměř míst, takže právem můžeme s radostí i hrdostí shledávati naši stranu, jako na stranu budoucnosti.

Toto všechno, jakož i mnohá jiná v paměti máme, vidíme toho potřebu, aby opět svolán byl sjezd naší strany.

Zavazuje nás k tomu také organizační náš řád, který nařizuje, aby ve dvou letech sjezd byl svolán. Když však ani toho nebylo, zavazuje nás ke svolání sjezdu povinnost naše k straně samé.

Musíme především my, členové výkonného výboru, vydati účet ze všeho svého jednání za uplynulou dobu a naši poslanci jsou povinni předložit sjezdu výkaz o své parlamentární činnosti, aby sjezd, jakožto svrchovaný rozhodčí ve straně, mohl o celém vedení strany vysloviti své mínění i svůj soud.

Bude třeba rozšířiti a prohloubiti a upravití náš program, jakož i organizační řád tak, aby naše strana, dle skutečnosti za uplynulá dvě léta snabytých, ještě více mohla vzrůstati a síliti.

Bude dále nezbytno promluvit si o tisku a uspořádati poměry našeho tisku tak, aby veškeren náš tisk byl mocným a věrným společníkem naší strany, její mluvčím a špičákem a obhájcem politických našich západ a aby tím některé vady a stížnosti byly odstraněny.

Důležitým předmětem porady na našem sjezdu bude upravení finančních prostředků pro potřeby naší strany tak, aby upravení toto jednak naše stoupence netěžilo, jednak bezpečný a určitý zdroj k četným vydáním naší strany zabezpečilo.

A konečně bude třeba zvoliti nový výkonný výbor. Na sjezdu to záležeti bude, aby do něho povolal muže pilné a opravdové práce, kteří požívají všeobecné důvěry a nezlátnou obětavosti a láskou život svůj i síly své naší svaté věci věnují.

Sjezd náš bude tedy sjezdem výhradně pracovním a bude to zajiště vyžadovati velkého důlu a námahy, aby v době, k níž delegátům dosti krátce vyměřené, práci jemu přidělenou vykonal.

Přátelé a bratři naši! Přijďte na sjezd s láskou k naší straně a s nadšením pro svatou naši věc. Tato láska a nadšení nás spojí k jedné a svorné práci za společným našim cílem. Naši nepřítelé a odpůrci ovšem na to se těší, že sjezd náš snad bude bouřlivým a že snad skončí rozvratem v naší, od nich tak nenáviděné, protože obávané straně. Márně se jistě jest toto jejich těšení se a přání: naopak, my vědomi jeouce si úkolů, které vykonati máme a slavné budoucnosti, která při společ-

ném a svorném postupu naší straně kyně, svornou práci toho dokážeme, že sjezd náš bude velikolepou manifestací naprosté jednoty a svornosti v řadách katolického lidu českého. Toto předslově, svoláváme

III. sjezd delegátů strany katolického lidu českého na dny 27. a 28. března 1910 do Prahy na Král. Vinohradech v Národním domě, divadelní sál,

s následujícím programem:

1. Zahájení sjezdu a volba předsednictva.
2. Podání zpráv:
 - a) „O činnosti výkonného výboru strany“; ref. Mš. poslanec dr. Rudolf Horský;
 - b) „O činnosti sekretariátu strany“; ref. Emanuel Junger, tajemník strany;
 - c) „Zpráva pokladní a revisorů účtů“; ref. JUC. Josef Šindler, úředník Hypoteční banky;
 - d) „O činnosti říšské rady a zemského sněmu“; ref. říšský poslanec Milo Záruba, a zemský poslanec Josef Adam.
3. „Revise programu strany“; ref. JUDr. Gust. Mazanec.
4. „Revise organizačního řádu a tisku“; ref. Mš. poslanec Václav Myslivec.
5. „Finance strany“; ref. Fr. Jukl, tajemník Zemského svazu.
6. Volba výkonného výboru strany.
7. Volné návrhy.

V Hradci, dne 3. února 1910.

S křesťanským pozdravem:

Výkonný výbor strany katolického lidu v Čechách se sídlem v Praze-II. (Opatevická ul. č. 10.)

Adámek Josef, rolník a redaktor. Brož Josef, farář. Brož Karel, dělník. Čížek Vincenc, katecheta. Čadek Jiří, farář. Čistochy Václav, dělník. Holanský Vojta, rolník. Dr. Horský Rudolf, farář a Mš. poslanec. Hováděk Josef, knihar. Jukl František, tajemník Zemského svazu. Kvojet Jan Jiří, rolník. Kvojet František, obchodník. Kotrál Boh., právník. Dr. Mazanec Gustav, finanční adjunkt. Dr. Myslivec Jos., advok. koncipient a říšský poslanec. Myslivec Václav, redaktor a říšský poslanec. Šíránek František, rolník. Šindler Josef, úředník. Dr. Šule František, profesor. Vedral Václav, tajemník diecése. Záruba Milo, farář a říšský poslanec.

Připomenutí. Sjezdu strany účastniti se mohou členové výkonného výboru strany a jich náhradníci, říšští poslanci strany počtem 7, jeden zemský poslanec strany a redaktoři časopisů strany, které u výkonného výboru jako orgány strany se přihlásily. Vyslati delegáty na sjezd a sice počtem jednoho má právo každá místní organizace strany, která do konce února t. r. u výkonného výboru strany se přihlásila a zaslaný jí dotazník vyplnila. Za delegáty může býti zvolen a připuštěn jen ten příslušník strany, který v obvodu dotýčné místní organizace, která jej na sjezd vysílá, bydlí. Volba delegátů na sjezd musí se dít v plenární schůzi všech příslušníků strany a to tajným hlasováním (listky); o volbě té sepiše se protokol, v němž se uvede, kolik bylo přítomno (mužů, žen) a kolika hlasy delegát byl zvolen. Protokol tento podepíše předseda a zapisovatel schůze a pošle jej nejpozději do 10. března t. r. výkonnému výboru strany v Praze—II., Opatevická ulice č. 10. Vedle toho musí míti delegát delegaci vystavenu a podepsanou opět předsedou a zapisovatelem dotýčné schůze, v níž byl zvolen, jakož i podepsanou místním důvěrníkem nebo předsedou místní organizace a opatřenou razítkem místní organizace. S touto delegací dostaví se delegát na sjezd strany, kdež před zahájením bude mu na prákas této delegace vydána sjezdová legitimace opravňující jej k účastnictví a hlasování.

Organizace, které chtějí býti zaneseny v seznamu strany, aby měly právo delegátů na sjezd vyslati, musí býti přihlášeny nejpozději do konce února t. r. Zvolení delegátů na sjezd oznámen a protokol o volbě této sepsaný zaslan musí býti nejpozději do 10. března t. r.

Placené návrhy ku sjezdu strany podány býti mohou nejpozději do čtrnácti dnů před sjezdem výkonnému výboru strany, pokud tyto návrhy netýkají se programu nebo organizačního řádu strany. Návrhy k programu a řádu organizačnímu musí nejpozději na jeden měsíc před sjezdem ohlášeny býti výkonnému výboru strany. Požadavky sjezdu jest pracovně, hosté bez výjimky na sjezd připuštění nebudou.

Poznámka. Toto velmi přínosné „připomenutí“ Organizačním řádem strany odůvodněno není; když je uveřejníme, nečiníme tak proto, že s ním souhlasíme, nýbrž jenom z toho důvodu, že nechceme Výkonnému výboru činiti nesnáze.

K praktickým metám.

Nejllepší program strany jest zbytečný, nenalezne-li se dosti obratných a srédomitých rukou, které by jej prováděly. Frázemi se neudrží žádná strana dlouho pohromadě. Slova napomínají, ale příklady táhnou. Masarykovi např. vydatně utívali slova „Chceme.“ Každému ústy roznášejí cukrátku tak ochotně, jako procincový mikuláš. A — přitom v praksi hájí vytrvale zlatou internacionálu, nedají dopustiti na židovské kapitalisty. A to je prý strana „lidová“! Co už se napáchalo sociálních hříchů znečištěním slova „lidovosti“!

Kde je ten skutečný „robny lid realističtý“? Profesori, bankéři, rabíni, pražští židé a úředníci přece se čítají k vrstvám intelligence. Ani ti dělníci, kteří jsou pro Masaryka k vůli jeho protikatolickým řečem nadšeni, nehlásí se do „lidové“ strany Masarykovy, ale do tábora radého. Pokrokařská strana ostatně se ani neodvažuje soc. dem. táboru lid přebírat, vědouce dobře, že pro skutečný drobný lid kolářů připravených nemá. Naopak udržuje se hlavně ponížným pochlebováním straně rudé; ví, že od slovních šlágrů ke skutkům jest daleko.

Strana katolického lidu jest však lidovou v pravém slova smyslu. Nežije z tučných bakšišů židovských, nezávisí od velkých příspěvků šlecht, zahrnuje v sobě dobrých 95 procent lidí drobných, chudých. Již touto skutečností jest vytkn praktický její úkol: napravovati sociální nesrovnalosti, jež velice tísní drobný lid.

Předsedě jsme šíře odůvodnili, že křesť. dělnictvo má ve svém sdružení spolehlivou a vydatnou hmotnou oporu. Obrátme však zrak ještě na jiné pole křesťanské-sociální působnosti. Náš program žádá zmírnění nebo odstranění tísně hospodářské, zákaz fingovaných výprodejů, zamezení špinavé soutěže, střížení podpůrných pokladů pro vdovy a sirotky i po famesniích, zabránění lichvy, snadnější cesty k umořování přílišného zadlužení popuzemků atd. Zde ovšem nestačí říkati: „Chceme.“ Musí se horlivě prováděti namáhavá drobná práce. Ovšem již dávno před naší organizací politickou a odborovou stála se otázka o nemocnice, zaopatřovací ústavy pro sirotky a staré lidi, ústavy pro hluchoněmé, slepce atd.

Nynější pobuť čas nutí naši organizaci sledovati moderní formy práce humanitní a sociální. A puší již na našem strómě utěšené květy i mimo sdružení dělnické. Pokud katolický malý rolník neměl pevné hospodářské centrály, byl ubohým drotarem, do něhož šlehaly větry ze všech stran. Sliby a velká slova by málo pomohly domkářům trpícím urputnými štvanicemi sgrárními: Nyní však náš „Svaz“ jest rolnictvu pevnou oporou, rádcem a školou pro zdravý hospodářský vývoj další.

Známo, jaké spouště peníze našinci zanášeli do některých záložen, v nichž byli pevně usazeni rozhodní protivníci lidu katolického. Jest nesmazatelnou skvrnou naší, že záložně, v níž vládl Drouz, věnováno od krubů katolických příliš málo pozornosti, tak že katolická veřejnost skoro ani přetmem neznala, když se do teplého hnízdečka usazovali otevření moderní husité, kteří jmění její rozkrádali. Nyní se stala v ohledu tom důkladná náprava. Naše „Československá záložna“ beze všeho hluku bystrými katolickými odborníky vzrůstá utěšeně. Za pruhé 4 měsíce činnosti (do konce r. 1909) upesáno závodních podílů (po 50 K) 309, splaceno na ně 14.168 K. Spořitelní vklady činily: na knížkách 162 057 68 K, na běž. účtech 7524 43 K. Zápůjčky: v hyp. 70 564 19 K, ve směnkách 62.670 14 K, v zálohách na cen. papíry 1690

korun, v sekunda faktar 790 K. Celkový obrát obrát 566.296 K 27 h. — Konec letošního února vykasuje Českosl. národní příjmy 262 tis. 401 K 25 h. Vydání 260.260 K 55 h. Uplatnění podílů 352. Splacených podílů 15.653 korun. Vkladů 203.728-75 K. Zápujček 163.564 K 47 h. Patrně tady, že podnik již vyšel z dětských plenek a může mnoho dobrého pro katolickou věc vykonati v čase, kdy některé nám nepřátelské akce politické jsou umožněny pouze vydatnou podporou některých náložů.

Touto činností ovšem nejsou nikterak hospodářské úkoly naší strany vyčerpány. Naši snahou musí býti, aby katolické živnostnictvo se stále více emancipovalo od veliké závislosti na velkokapitalismu, který jest v rukou našich náboženských i národních protivníků. Jest potřebí sjednati živnostníků levný drobný úvěr a jiné stavovské opory. Jest obecně známo, jak malí živnostníci i při veliké přičinnosti zápasí. Pouhý spolek „Charitas“ v Hradci Králové svými úspěchy dokazuje, že se na tom polí dá velmi prospěšně pracovati a proto důleho hnotí otázkou živnostenskou ještě více, než se dosud dělo. A což mnoho obchodníků k naší straně nenáleží? I těm jest potřebí pomoci. Obchod se rozvíjí čím dále více a zdatnost obchodních podniků jest jednou z nejdůležitějších složek národního blahobytu. Jestliže pak učitelstvo pokrokové zřídilo si pevnou organizaci, autne rozhodně pracovati ze vši síly t tomu, aby utiskovaní katoličtí vychovatelé národa v organizaci co nejdříve postoupili aspoň tolik jako na Moravě. Stav tolik důležitý a záslužný rozhodně nesmí býti zanedbáván. Zkrátka zásluhy křesťanské charity autno vždy co nejdříve prováděti.

Víme, že všechno najednou nejde, ale který upřímný katolík vidí dobré počátky, zajisté má povinnost hlásiti se za spolupracovníka a pracovati tam, kde ruce jiných nestačí. Až sociální činnost našich bude saokrouhlena, pak se rozumní lidé jen usmějí protikatolickým žvástům, veřejnějším v orgánech nedostudovaných lidíček, kteří zachraňují vrah vlastní existence aspoň tупením vášňových pracovníků. Marné budou všechny nepřátelské vateky!

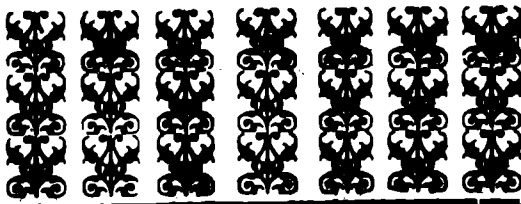
XVII. Řádná valná schůze Politického družstva tiskového v Hradci Králové, dne 2. března 1910.

Schůzi zahájil předseda biskup. vikář a konvikt. rada v. p. Václav Uhlíř spolkovými modlitbami a krátkým prolovem. Od čtení zápisníku upuštěno, poněvadž členům byl podán tiskem. V jednatelekové správě poukázal je natek družstva v. p. dr. Rayl na význačné události ze spolkové agendy uplynulého správního roku. Na předním místě sluší vzpomenouti na skvělý V. všeobecný sjezd katolických českoslovanských, pořádaný ve dnech srpnových 1909 v Hradci Králové. Na celém zdaru sjezdu tohoto má Politické družstvo značný podíl. Vždyť lze za dnů našich odvážiti se k všeobecnému sjezdu jenom tam, kde již po léta páda byla připravena a kde silná korporace může zaručiti svým majetkem garanční fond pro případ finančního nezdaru. A to obě zaručilo Politické družstvo tiskové pořadatelům sjezdu; proto sjezd sám byl očekávaným ovocem účelné, vytrvalé a svorné práce na Královéhradecku.

Politické družstvo tiskové vyvíjí zdárnou agitační a tiskovou činnost. Diecéšní organizační komitét, ve kterém pracují činovníci Politického družstva, pochlubiti se může značným úspěchem agitačním za uplynulý rok. Ruka v ruce s agitační činností postupuje činnost tisková a lze říci, že tisk buduje a hájí velmi úspěšně katolické organizace. Výborným organizátorem jest družstevní časopis „Štít“, jenž vychází nákladem 25000 exemplářů. Družstvo rozšířilo v uplynulém roce novín, brožur a knih v ceně 32000 K. Oběti tyto, které družstvo katolickému tisku přináší, nalézají porozumění v řadách klérů i katolických laiků.

Srovnáme-li tiskovou činnost družstva s činností „Volné myšlenky“, která rozšířila za 1/2 roku přes 3.000.000 různých tiskopisů, musíme si přiznati, že ještě mnoho zbývá, aby-ohom úplně paralysovali ničivý vliv nevěreckého tisku. Okolnost tato musí povzbuzovati členstvo k většímu a vydatnějšímu ještě obětím ve prospěch snah družstva. Organ družstva „Obnova“ neměla by scházeti v žádné farnosti, organizační vstátník „Štít“ neměl by scházeti v žádné rodině uvědomělého katolíka. Tot cíl, k němuž d. užno se všech sil pracovati. Tisk jest uznávaným činitelem kulturním a proto nemůže se ani církev ve svém poslání bez tisku obejít.

Spolkový dům „Adalbertinum“ osvědčil se znamenitě jako společenské středisko při dnech sjezdových. V těchto dnech dovedli jsme plně oceniti, co znamená pro nás vlastní krov a vlastní přístřeší. Hosté z jiných diecézí sávidli

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Založen r. 1908.

Akceový kapitál: Rezervní fondy:
K K
10.000.000.— ca 1.200.000.—

Stav vkladů

28. února 1910 celkem
K 31.523.290-00

VKLADY

4 až 4 1/2 %
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.
Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

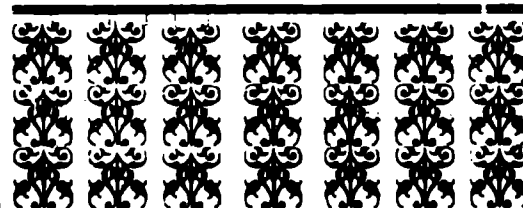
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

nám. naše Adalbertinum. Umožnění akce stavěných drah vyžaduje opět silný krev k lep-šimu, neboť bylo záměrem letní na stavěbní drah 22.576 K. Za krátkých 9 let uplynulých byly všechny úpiné, jestliže národnost a duchovní sta stejnou podporu, jako byla letošním. Ovšem přáli bychom si, aby zejména, mluví klérus chápal plně kulturní význam Adalbertina a dražstevních podniků přistupováním k těmto. Jednatelská správa poukazuje na svou práci na Hradecku, kde nebylo tolik sporné o hodnotě vojevůdců, a kde se všichni podí-ly nejvyšší autoritě svého arcibiskupa a or-ganizačního řádu.

Pokladník družstva v. p. dr. Novotný nastá-nil pokladní zprávu o uspokojivém stavu spol-kového jmění. Bylo konstatováno s potěšením, že i letos pamatovali seznámí kněží ve svých návštěvách na Adalbertinum. Nemilým dojmem však působila okolnost, že nebylo všude plně využito dobrodružní indultu. Členové příspěvky také neodpovídají všim právem očekávaným požadavkům. Revisory dříve sdělili, že jeví se v uplynulém roce patřným způsobem pokles účtů důlníků, vzhledem tomu však ještě mají tiskové podniky družstva mnoho tíse nedoplatků u svých abonentů a odběratelů. Na ná-vrh p. Vaněčka a Konečného usneseno, aby se časopisy neposílaly na drah a drahni nedoplatky aby se právními kroky vymáhaly.

Po vyčerpání zprávách činovníků při-kročeno k volbám a zvolení byli do výboru následující p. t. pánové: Václav Uhlíř, bisk. vikář, předseda, Dr. Frant. Šale, prof. theol., místopředseda, Dr. Fr. Rayl, rektor, jednatel-lem, Dr. Josef Novotný, prof. theol., pokladní-lem, Jan Baneš, kaplan v Ochratě, Dr. Doskočil, prof. theol., Josef Kousal, děkan v Hořicích, Dr. Mrštík, arciděkan v Chrudimi, Jan Seidl, bisk. vikář v Černošicích, Vladislav Sekera, fe-ditel Rudolfska. Za náhradníky zvoleni p. t. pánové: p. Jos. Vaněček, farář v Mikulovicích, Karel Keppl, viceaktor Borromaea, Ant. Láš, farář v Lomnici, Filip Konečný, farář v Pou-chově. Revisory dříve zvoleni p. t. pp. děkan Kousal, feditel Sekera a viceaktor Keppl.

Po volbách přikročeno k volným návrhům, jimiž vyhověno jednak požadavkům vnitřní správy, jednak potřebám časových poměrů.

Po skončení jednání rozšli se účastníci v povznesené náladě a v plném uspokojení nad přehledkou vykonané práce, které zdař Bůh!

Dopis z Prahy.

Kupování do nebezpečí. Pražská veřejnost byla v nedávných dnech zase vyburcována s klidu, když proniklo, že na Staroměstské radnici zrodil se senační návrh: aby obec pražská zakoupila Ladronku. Nešlo při tom o nic méně, nežli asi o pětistého miliónu ko-run všeho všudy. „A k jakému účelu“, támal se tak mnohý pražský poplatník, „má obec Pražská kupovati usedlost daleko za Kolibemi — k čemu podobné vyhasování, mrhání peněz?“ Inu, jako vždy, když obec Pražská kupuje, jde o záhady a soukromé záležitosti, tak šlo také v tomto případě. Majitelé Ladronky jsou dobří kamarádi s osobou, velmi blízkou hlavě města Prahy, dohodli se o návrhu, lež prosatím po-hořeli. Spráskali rakama i ti s nejnevěštějšími, i ti, kteří schvalují všechno a vědycky, a zvolili: No, to tu ještě nebylo! A v pravdě, nebylo! Kupovati usedlost dvě hodiny od Prahy vzdálenou, nyní, za všeobecného úpadku pražských obecních financí, kdy rostou dluhy obecní krovivou měrou, jest okolnost, která vzbuzuje úžas všech, kdož s obcí Pražskou dobře smýšlejí.

Nelze upříti, že každý Pražan, každý pražský poplatník rád by viděl, aby Praha měla majetek, jakým vládla kdysi; dejme tomu před pohnutými a bouřlivými událostmi, ode-lravými se za panování krále Ferdinanda I., který obci pražské skonfiskoval 124 popluž-ních dvorů. Domoci se podobného majetku, svědčího o zámožnosti, mohla by Praha je-nom tím způsobem, kdyby usedlosti a pozemky mohla kupovati ze svých hospodářských pře-bytků. O těchto přebytcích nemůže však býti vůbec ani řeči. Jedno sto a dvacet miliónů ko-run dluhů, které tísní pražské poplatníky, jsou dokladem, že do nedozírna daleka nebude Praha moci kupovati ze svých přebytků po-zemky a usedlosti, lež kdyby se na ně dluhů. A jaké je hospodaření, když dluhy se dělají k vůli dluhům, pochopí každý, a nemusí to býti právě jenom pražský poplatník.

Sluší proto co nejvíce odsouditi podobné — mluví řečeno — nerozmyslnosti, neslycha-nosti ve spořádaných městech, a vážné slovo pronésti k lidem, do jichž rukou náhodou vložena byla správa věcí obecních v městech Pražských, aby nehrmotali dluhy na dluhy, v nichž by Praha konečně nezbytně utopila musla. Soukromé záležitosti autne musí jíti stranou.

**Ledeč n. S. Okresní organizace Národ.
strany katol. lidu pořádá v neděli dne 13. března**

t. r. manifestační sjezd venkovské i městské katolické mládeže v Ledči nad Sázavou v síle „na Košeluzně“ přesně o půl 10. hod. dopol. Program: 1. Zahájení sjezdu. — Pan Jos. Nouna, rolnický syn z Ostrova. 2. Jak má mládež pobližeti na hospodářské otázky. — Pan Karel Pipek, rolnický syn ze Lhoty Ovesné. 3. Proč se musí mládež naše organizovati a další naše úkoly. — Pan Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové. 4. Národní písně.

Katol. národní jednoty v N. Bydžově pořádá 6. března t. r. v síle u „Zl. anděla“ divadelní představení. Nacvičeny jsou dvě výborné jednoaktovky „Podruhé“ a „Bída“. Poněvadž hlavní úlohy jsou v osvědčených rukou, těšíme se na úspěšnou zábavu. Zdař Bůh!

Spořitelna Králohradecká

na Velkém nám. č. 33.

— úrokuje —

**Vklady na knížky i na
běž. účtu**

4%

ode dne vlož. do dne vybrání.
Vkladní knížky zdarma.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. U vyřízení kanonické gener. visitace vyznamenání byli ve vikariátě Hostinném: vsp. Václ. Horák, č. kanovník, děkan v Hostinném, jmenován skutečným radou a asesorem b. Konsistoře. Magr. Albín Seidl, vik. sekretář, farář v Č. Prusnici, b. notářem. Expositorium canonicale obdrželi pp.: Richard Tölg, katecheta a c. k. profesor v Hostinném, Josef Kovář, farář ve Vlčích, Jos. Kutnar, farář v Pilníkově, Adolf Seidl, farář v Ketvici, Jos. Polák, farář v Javorníku. Dekretům Jeho Excellenci vyznamenání byli pp.: Ladislav Klouček, b. notář, děkan v Dolní Olešnici, Konvent Františkánů v Hostinném, Konvent Votřelů v Hostinném, Fr. Nentwich, farář v Mladých Bukách, Josef John, farář ve Forstu, Frant. Mayer, farář ve Vrajtě, Adolf Morávek, farář v Cermné, Josef Knaus, farář v Sejřích, Jan Četovský, kaplan v České Prusnici. Dekretem b. Konsistoře pp.: Karel Machner, kaplan v Mladých Bukách, dekretem vikariálního úřadu: Frant. Pöir, administr., ve Velké Borovnici, p. Jos. Papáček, kaplan v Hostinném.

Dar Rudolfinu. Jeho Excellenci, nejvyššího pán biskup ThDr. Josef Dobrava ráčil na památku své milé sestry, paní Johany Holzerové, roz. Dobravové, kterou dne 27. m. m. alavně pochoval, věnovati diecéznímu ústavu bluhoněných „Rudolfinu“, k dobru kmenového jmění 1000 K žádati, by chování ústavu o výročí úmrtí dne 24. února v Pánu sesnulé na modlitbách pamatovali. Dobrotivý Bůh rači Jeho Excellenci šlechetný skutek mnohonásobně odplatiti!

Místě věnoval na rakve zesnulé p. Holzerové věnoval spolek paní a dívek „Anežka“ 34 korun na obacení chudého sdejšního studenta. Obdarovaný vzdává šlechetným dárným srdcem Zaplat Pán Bůh! — Též k uctění památky zesnulé zasílala p. Holečková, choť lékařova, redaktor t. l. 20 K ve prospěch sdejšního „Rudolfinu“.

Pokřeb paní J. Holzerové koná dne 27. t. m. za obrovského účastenství obecnosty sdejšního i přespolečného; účast ta byla hojivým balsámem pro truchlící srdce Jeho Exc. nejdp. biskupa, jenž tak projevena okazale oddanost a soustrast. Kondukt vedl vsp. gen. vikář dr. Al. Frýdek do chrámu Sv. Ducha; odtud pak za město nejdp. biskup. Za křtíkem v právoedu jsme viděli: vsděl. a podpůrný spolek křesť. soc. žen a dívek „Anežka“, theology sdejšního semináře s představenstvem, dívky z ústavu bluhoněných s představenstvem a pěvecký sbor bohoslovců. Za rakvi kráčeli p. t. členové městské rady a městského zastupitelstva, klerus, c. k. míst. rada H. Steinfeld, prezident c. k. kraj. soudu Ot. Winter, c. k. fin. rada H. Marva a mnoha jinými úředníky, důstojnický sbor s c. k. generalmajorem K. Křítkem, ředitel sdejšních škol s jinými profesory a učiteli, Mariánská kongregace, c. k. okr. inspektor A. Krémář, starosta Chrásti s jinými zástupci tamní měst. rady, úřednictvo a služebnictvo biak. velkostatků atd. Dostavilo se obecenstvo všech vrstev hradeckých, což bylo přijato od nejdp. arcipastýře s vroucním povděkem. Zesnulá pohřbena na hřbitově Poučbovském. Odpověď v pokoji!

Schůze městské rady dne 28. února. Výkaz pokladni hotovosti ze dne 21. února t. r.

byl vzat na vědomí. — Liquidované výlohy na přechodné ubytování vojska „sa IV. čtvrtletí 1909“ poněkud se k výplatě. — Návrh požárního odboru na přepracování domavadiho řádu hasičského postoupen byl shora dobrovolných hasičů. — Svoleno bylo k pořízení nových bohoslužebných rosch pro farní kostel lochanický z odkazu vdp. Václava Kalše, býv. ok. vikáře v Hněčevsi. — Vzat byl na vědomí příspě. c. k. minist. obvodu, kterým samitanta byla stížnost p. Frant. Šafařka, tiskaře v Přetčicích, vznesená z důvodu, že mu udělena nebyla koncese knihtiskářská v Hradci Králové. — Povoleno bylo opatření některých věcí bohoslužebných pro kostel pouchovský vzhledem k nastávající biskupské generální visitaci. — Upozorně. i policie na četná kinematografická představení, pořádaná ve sdejším městě a na závady s tím spojené, postoupeno bylo c. k. okresnímu hejtmanství. — Objedná se 12 vagonů šterku pro obecní cesty. — Jedna žádost za zvýšení podpory, 1 za udělení mimořádné podpory byly samitanty, pěti žádostem za zvýšení podpory bylo vyhověno.

Valná hromada „Charity“ v Hradci Králové poskyla utěšený obraz skvětajícího dobročinného spolku tohot. Valnou schůzi zahájil předseda a zakladatel spolku vsp. dr. Fr. Reyl delší řečí, v níž nastínil pokroky v uplynulém správním roce a zdůraznil svépomocný, lidsmilý a náboženský ráz spolku. Již poně vydání tiskové správy o činnosti „Charity“ několik dní před valnou hromadou získalo přes 40 členů beze vší reklamy a beze všeho vnučování. Spolek vyplatil v r. 1909 posudtělým po 10 semtělých členech 12 275 K a při tom přece rozmnožil jmění spolku o 100%, na 8614 K. Ačkoliv spolek činnost svou zakládá na živém fondu svých členů a nemalil by mítí vůbec žádných záloh, přece je žádoucí, aby byl strádán fond, jenž by starým členům poskytoval záruku, že i v budoucnosti dostane se jim za dřívější oběti podpory. Zl. žní tento fond bude však i pro mladší členstvo vabivým, aby se přihlášili ke spolku, jehož trvání je opeřeno též o peněžní základ. Fond tento bude zřízen ze srážek, které se dle poměru členského stáří při každé výplatě úmrtního příspě. arazí. Počet členů dosáhl výše 802, takže nejmenší podpora po 6 měs. členství bude přes 1100 K. Režijní příspě. zůstal nezměněn (2 K). Stáří, do kterého se ještě přijímá, bylo sníženo na 45 let. Výbor má však právo přijímati členy až do 46. roku, když se člen zaváže splatiti splatné příspěvky za celý uplynulý rok. Zápisné stanoveno: do 30 let 2 K; do 40 let 4 K; do 45 let 10 K. Bez lékařského vysvědčení nebude nikdo přijat a proto dlužno dáti si vystaviti vysvědčení zdravotní na spolkovém svléstním blanketě, jež spolek zároveň s přihláškou každému na požádání zadá. Spolek pojme do své činnosti též opatřování výbav a obytování pro dívky jako zvláštní svůj odbor, jenž bude mítí úplné samostatnou agendu a svléstní svůj účet. Přihlášky číste na „Spolek Charity“ v Hradci Králové.

Strach má velké oči. Nějaký dobrodinec lidstva má zase strach o lidské životy v Adalbertinu. Tuhle prý viděl při blokopu namáčkanych 900 lidí, až se všechno prohybalo. Jméno sice přesvědčení, že tohle do „Ratibora“ plně nějaký přítel „Adalbertina“ s obavou, aby se náhodou ovládnut tento dům nepřepadl do země, ale vzor tomu musíme k uklidnění této dobré duše posazenati, že sál sice je při svých 248 m³ schopen pojati 900 lidí, ale tehda, když nejnou v síle židle a podium. Prohybati však se nemáže v síle nic ani tehda, kdyžby jendily v něm nalozené speditérské „meblčky“, protože podlaha sálu spočívá na pevném klenutí. Jestliže onen pozorovatel měl trochu míru v očích a trpěl-li třesením údů, pak ovšem napočítal 900 lidí a pozoroval v síle třesení. Ale tento falešný dojem při své vadě měl by konečně třeba v „Jednotě“. Proti sálu Adalbertina byla již uvedena celá řada obav a námitek Schůzi ještě prorocství, že mu ublíží také kometa. V tom případě ovšem nás ani hasiči nezachrán, proto s resignací hledíme dalšímu osudu vstříc.

Slavnostní zahájení a otevření ohla-pecké výhevný české země komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém v Hradci Králové koná se v neděli dne 6. března 1910 o 11 hod. dopol. v místnostech ústavu v Hradci Králové.

Odešel pluk č. 48 z Hradce Krá. Po 19leté posádce v městě našem odchází pluk vévody z Cumberlanda z části do Teresia a z části do Kadaň. Poslední dny byly věnovány návštěvám na rozloučenou sejea a vojenských, ale i v civilních úřadů a soukromníků. Ačkoliv množství pluku je po většině německé, šlo přece občanstvo sdejší s plukem v klidných stydech a živnostnictvo naše odchodu jeho dosti žel. Ptali bychom si, aby tak přátelský poměr panoval i mezi občanstvem a domácím plukem č. 18, jenž již tento týden k nám zavítá. To ovšem závisí hlavně na taktosti velitele a důstojnického sboru pluku.

Ve valné hromadě Besedy 25. února 1910 zvoleni: starostou opětně řed. Ryba, místostarostou opětně profesor Rajthárek, pokladníkem opětně Dr. Kukla. Do výboru pp.: ansk. Svoboda, Dr. Pokorný, uč. Seager, prof. Filip, prof. Racek,

B. E. Tolmaš, řed. Nepřesný, pnc. Kučera, Dr. Deák, uč. Oehm; náhradníky sekr. Král, MUDr. Král, učitel Vacak, insp. Svoreš. Revisory prof. Fischer a Vocásek. Usneseno odbírat Novou čas. revui, vypustit Ffiagegda Bláhtar a Orl. provdy. Ostatní noviny, časopisy a revye zůstanou v do-savadním stavu. Vzdán dík hudeb. a pěvec. spolku za svléstní součinnost a k návrhu p. Čtvrtěčky dle jednání Besedy. Pro dobu postní uspořádány budou tři programové večery. Louj pořádané 11. večerů a přednášek: dvakráte prof. Filip a Rejt-hárek, jednou ředitel Dr. Wagner, ing. Vavruška, ale Dr. Fischerová, Dr. Hostovský; bylo tedy 8 přednášek. Přihlášky za členy u jednotě B. E. Tolmana neb u ostatních členů výboru.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc únor 1910. Vklady. Vloženo K 114 246 02. Vybráno K 92 006 92. Zůstatek K 1 692 386 25. Závazky: Závodní podlly K 78 293 97. Fond rezerv K 118 908 10. Fond pensijní K 29 912 55. Fond pro kurzové rozdíly K 27 751 03. Vlastní reality K 158 726 50. Cenové papíry a přebytky K 258 815 75. Půjčky aménétné K 444 390 72. Půjčky hypoteční K 1 322 317 04. Úhrnem kor. 2 484 115 66.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Krá. Stav vkladů 28. února celkem K 81 523 296 90 oproti měsíci lednu o 2 893 506 89 více.

Spořitelna Králohradecká. V měsíci únoru 1910 bylo vloženo K 542 666 23, vybráno K 180 817 17. Stav vkladů koncem února korun 13 890 928 —. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 36 400 —, splaceno 27 577 28. Na hypotéckých koncem února K 10 143 222 53. Zásoba cenových papírů K 2 970 600 —. Uložené přebytky korun 1 391 103 48.

O poučbovských katolických přinesly agrární „Hlasý Venkova“ dne 16. února t. r. několik důležitých listů a pomluv. Tvrdí, že „kleriká-lové“ na schůzi p. Srdíakovu 23. ledna nepřijali, protože „dle všeho nesměli“. Kdo pak dal zákas ten, kdy a komu? Počestně „Hlasý Venkova“, pověste, ale nešete! Nikdo katolickým poučbov-ským nezakazoval jiti do schůze p. Srdíakovy; nešli do ní, že nechtěli. Lili druhou jest, že ka-tolici poučovští vyšli do schůze „jea špicly“. Nikoho jsme nepoználi. „Hlasý Venkova“ zavea hrubě píše nepravdu. S takovým listem máme se hádati? Co o nás napíše, vše překroučí nab výše! Ze bychom se my katolici na Poučbové báli „pravdy a světa“, je neomalená urážka, již „Hl. Venkova“ ničím nedokáže. Litujeme poučovských agrárních, že takový časopis čtou a v takovém časopise své zájmy obhajovati nechávají. Rádli-li p. Srdíakovi neuznati „Katolickou stranu lidovou“ za národně prospěšnou atd., jest jeho věci: nám rozumy páne Srdíakovy sejeou amérukaty. Byl rád, že ho katolici poučovští volili. Poslal jim po volbě díky za vítězost a aliboval, že si v bu-doucnosti jich pomocí vážití bude, a teď nám to tuze „pěkně“ ukázal. Až při budoucích volbách zase bude chtít katolické volební křehy, připo-meneme mu poučovskou schůzi dne 23. ledna 1910 a poukážeme na urážky, kterých se na nás katolických voličích poučovských dopouští! a-grární „Hlasý Venkova“, jímž všichni pohrdáme. Lež jest, že v čele katolické strany českého lidu stojí arcibiskup Škrbavský: našim politickým vůdcem jest dr. Rud. Horák. Lež jest, že v čele katolických směrů stojí „vyšocí světtí bodho-státi“: pan Šafránek a Samalík jsou praobvyčejní rolníci a ne baroni nebo hrabata — šlechtických páne našlo by se více mezi agrárníky, kteří od nich (i od říd. Poppeta, barona) brali peníze na volby a k účelům své strany!

Kukulemy. Jednota divadel. ochotníků „Tyl“ sehrála dne 27. února A. Jiráka „Lucerna“. Ač-koliv jeviště poměrně malé, byla výprava této hry pečlivá, zvláště při scénách vodníků. Dobře vy-jímaly se světlé elektrické efekty. „Lucerna“ dávana od jednoty „Tyl“ již po třetí, tentokrát poněkud v jiném obzazení než po prvé. Úlohy však byly v dobrých rukou, zvláště úlohy hlavní. Menší pochybení, jež se stala, snadno omluviti se dají. P. t. obecenstvo sledovalo hru celou se zájmem, a to také je dobrá kritika. Pan V. Šrajbr jako režisér máže si úplně gratulovati. — Dne 2. března stihlo nešťastí mladého Jiocha Šráma v továrně p. B. Weidnera. Nešťastnou náhodou přišla mu ruka do stroje a pochroumána. Odvezen byl do nemocnice.

Nechanickému pokračují do pa-mětníku. Už tedy mají toho písně do „Ob-sovy“; tak si asi mnohý myslí. Váak otázka, je-li to ten pravý. Zvláště je, že ať u nás máme hrom-svodů dost, přece blask často praští vedle. To stalo se v krátkém čase již kolikráte. Jest to k soužení. Nenadál jsem se, že řádky ty vzbudí obrovskou pozornost — a ono přece. Nějaký do-pisovatel pokrokových listů mi na ně odpovídal a dosti dlouze. Narývá je perlon, která skanula s pára pana mistra a začíná vářít, jak by si byl vědom svého velikého úkolu. Perla je drahá a vzácná věc, proto jakmile se v jistě známé míst-nosti objevila, homem dle doslechu od hodnověr-ných lidí se sebrala, aby se nepohodila a na smaz nepřijala. Ostatně jest tento případ u nás ojedinělý tak asi, jako kometa 1910 A. Dnešní sjev máže nasvatí pravým nechalovaným českým „granátem“.

Bude to pěkných klanů, až se od nás půjde, jen co je pravda. Jste, že pán mistr jest u nás mace. Jedni odvádějí svědomitě práci a druzí — břídlivě — nejraději by mistrovali lid. Pam si- satel to první náhodou třetí. Jest to nejště- známkou doby, že živnostnictvo začíná si všímat školy a počíná některých organizovaných. Jen houš a větší kapky! Též má desátá, že jim dalo dost práce, než tomu porozumět. Postyďte, to by byl „ofísek“ do vašeho „Havlíčka“! Jistě by nebylo ani možno tak malicherně jako kapr na bláto. Jedno naše přísluší praví: „Moudrému napověz“. Jistě tedy píšete je s těch, o kterých my soci- lisovaní říkáme, že jim vřít ofísek mizek, tak že se jim všechno musí podat po „lopátě“. Zato jiní lidé tomu dobře rozumějí a se srdce to těm oso- bám přejí a to mi stačí. Navrál to švaněm. No budí, jen že já jsem švanil pravdu; dále jsem přý vše smíchal jen proto, abych ukázal, co všechno vím. Kolečku, kdybych měl ukazovat, co vim všechno, neboliko by se vám hlava točila, ale přímě byste skopnuli. Zato on nyní švaní, co vůbec neví. Pokrokáři jsou proti zdražení mléka, zato „klerikálové“ jsou pro jako přátelé chudého lidu. Pokud já jsem měl příležitost zkoušet, to mohu s dobrým svědomím říci, že jsou katolíci praví přátelé; o pokrokářích to však říci nemohu. Pokrokáři snají jen organizované; myslí si, že od nich spíše „bakšiš“ nebo spropitné spadne do klo- bouzku, těm druhým se jen při každé příležitosti vymějí. Vědí, že jsem se učil na obecné škole pěkné věci. Ano učil a ještě dás rád vzpomínám na doby, kdy jsem tam chodil. Že nebyl jsem s posledních žáků, to mi dověděl můj pan učitel ještě dnes. Dává se mi pokyn, abych dal na jevo víc slušnosti! Až — vy chcete mluvit o slušnosti? Máte krátkou paměť. Nemá tomu dávno, co ob- jevil se v jistých novinách „recept“, jak máme my mužové nechanicki se svými ženami a dezerami si počínat. Lituji, že nemám bo právě při ruce, abych jej jako zrcadlo přidržel, ve kterém byste se ohlíželi. To za naše časy. Ty mají při nej- menším takovou cenu, jako ona dáma. Rozumíte? Také ví, kam s tím mřítem a na čí rozkaz to pro- vádím. Povídali, že mu hrál, ale netroubili — troubit budou teprve nyní. Vaše denunciaci strá- cejí už na působivost. Lehko napísat, ale háte by s vámi bylo, kdybych žádal důkazy. Ku konci táže se, kde jsem nabral tolik odvaby zakončiti takovou slátaninu Riegrem? V tom je chyba, než buď si. Pro odvahu k němu choditi nebude — to bych šel raději k učitelce slečně Tůmové a učíteli panu Hoškovi. Že zakončil jsem Riegre- m, k tomu mám jistě větší právo než on oháněti se Komenským.

V Nechanicích kometa všechny neháse rozzuřila. Má letos ta kometa moc intermistroje. Vždyt všichni učenci a hvězdáři v tom se srovnávají, že kometa způsobí povětr- nostní poruchy, převraty a Bůh ví jaké kotrmelce v přírodě. A já tentononc poslušně mluví se zase k rapportu, kometu nelze dosud zrakem ne- osvětleným viděti, ale u nás v Nechanicích je ji už číti. Jestě je daleko, ale copak u nás v Ne- chanicích n. př. Mandlův je jako „za humny“. To říkáme, když někdo je v Konstantinopoli, to že už je jako doma. Proto ať si je kometa třebaš mnoho milionů kilometrů daleko — to na nás nepla . . . ! Tedas o té kometě! Spal té, puncio- cháři a knoflíkáři, kometa“, když není pravda, že se tu hrají takou, Nechanickou radnici se do- stali . . . brrr . . . klerikál, černá ruka, slův slop Rima, člověk, Bůh mně bříchy odpust, co studoval 12 let latinou teď i řečnou, dávno zhlédli Řeků a Římanů a 14 let se učil ně- mecky ale ne v Durínkách, nýbrž v soukenickém Rychnově a v Hradci Králové, kdeže Orlici Labe pije. V Hradci a Rychnově, kde volili trnc na trnc nákomu dr. Drtinu! Ouvehi! „Zavazte babny, prapory zavazte!“ Volili jste Němce a Římany! Hanba vám! Proto tedas se p. farář ujal p. dok- tor, když pan mistr uměl poctivého punciochá- řského a kulatého a lesknavého knoflíkářství a takto socialista na schůzi voličské v Nechanicích, dne 27. února v neděli interpelloval p. poslance Drtinu, jak to přijde, že vaše pokrokářská strana volila do obecního zastupitelstva na radnici Ne- chanickou p. faráře Hlavu“. Největšího klerikála, který má vysoké studium univerzitní, spáčeťka, co řekl ty staré romány řecké a římské — tamže — Bůh mne pro bříchy netrestej, vždyt on také ví, kdy a kde se má aťti oves, ječmen, čočka — a spropadená punciocho — on také byl ve zti- sovacím druzstvu čakanháray Nechanické. Volili takového, co umí a zná i ty spády a kojle agrární — Bůh netrestej mou hubu prostofekou — za . . . leš — Co pak p. farář při volbách do obec. zastu- pitelstva Nechanického volili pokrokáři? Že vám, socialisté Kaboré, ta kometa ohonem vovsy ne- spálí! — Pan farář byl zvolen v I. sboru, jáku tedas, bratře socialisto, měla poslouchat, když na radnici byla volba do komise osobní daně se přijímá do Hradce Kr., jak p. farář klidně, chladně ale rázně a důvodně potel generalisima pokro- káři, který Labemskou ulici peláhl jako Benedek od Hradce a Kec od Janova. To jste si, p. Kaboré, klápi nejen na jazyk, ale i na rozum a myslím, že jste si řekl: „Měl blek sjet do dat, než jsem je otevřel“ — Proto vám p. poslanec Drtinu krátce řekl: „že mu do nechanických vo-

leb nic není, to že nepatří na program, že skládá dbat se svého poslancevání a sem to nepatří.“ My o vose a oni, pane Punciocho, o komě.“ Měl jste se zeptat, jak na radnici přišel socialista — a máte-li krátkou paměť, já vám to budoucně po- vim. Pak se při té schůzi vynořila kometa, virklieh kometa čili po českou vlastice copatá a kometa kosmatá. Komisem by mrka proletěla a nebyla by o nic černější. Celý des musila hleděti na t, kamaryry, co jeli na střelbu Nechanicem — nejvíc ji mrzelo, že od ní žádný nemohl koupiti šišaten čepici — protože musej' nositi čepice vojenaké. Ostatně kdyby koupili, zůstalo by futro na hlavě a šilno na čele od futra pouštěváho — mohli by si ty čepice kupovati místo pásků bílých, co dō- laji nepřátely. Já to jako kompanie-Schneider po- druhé budu p. obřetovi hlásit. Poslyšte, ta jedna ženaká kometa, která ve své rodině vojáka mít nebude — (nebude mít žádnou míru), pastila se do pana doktora, proč se nestěšťali hlasování o kontingentu nováčků, že by se to mohlo rozbit — nikdo by nemusel na vojnu (jejího hoša nevezmou), že je to tejrání. Máme desť vojny doma s muž- skými — nemám, kdy práť, vařit, méti atd.; tu musím do přednášky mlíkové, tam zase volá „ženaká otáčka“, abych se mohla „vzděláti“; ať pošlou nebolé vojáčky k nám, bestoho perou „prý“ na voješ paní félové — mohou práť u nás v Židovské ulici a nedostanou jíst — bestoho jsou moc bujni, moc je na voješ krmí. Pan doktor naši známou soudružku odbyl, vojáko že byti musí (o jak se těšila, nebude-li vojáko, že soudruzi nemusi se báti při stávkách) a že by si vláda jednoduše pomohla, kdyby nebyl povolen kontingent branců tím, že by starší vojáci, kteří na voješ jsou, o rok tam byli dle Kometa hned zapadla, účast- níci scháze si pomysleli o kometě: dlouhé vlasy, krátký rozum“ a o tom kometaři, co jsem napřed psal, „krátké vlasy — dlouhanánskej nos“ — a . . .

To je ta kometa,
co ty světy rozmetá —
a až zemi rozmetá,
kde scháze mít budata?

To vám, milí čtenáři, poví budoucně vám známý „Vorpost“ v Nechanicích „na voješ“.

Dobře! Vaše správy od nás vzbudí u každého myslivého člověka otázku, jak bylo možno, aby takové poměry ve správě obce a mezi velko- statkem a domorodým českým obyvatelstvem vznikly. Byla to především neznalost zákonů u bývalých dobovenických sousedů. Neznali zákona a nedovedli posoudit, k čemu různé skutky velko- statku v budoucnosti povedou. Sobeťví a zlátnost jsou druhou příčinou. Pro svůj sisk zapomínali na obecné dobro, pro trochu chřástu, fisku a šámy z řepy nemýšleli na budoucí osud svých dětí. Pří- lišná důvěřivost našich dobováckých Čechů také máhé zavedla. Některý milospán odu dvora se na ne usmál, podal ruku, zašertoval a měl toho onoho v kapse. Doposed tak se děje. P. ředitel oukrovara křičí z daleka: „Na zdar“, potřásá rukou, pan děchodá se kamarádí s tím, koho pán právé potřebují, a s dějící lidé horem pádem je přijímají za členy Ralfeisenky, světuji jim dō- ležitě štůdy v nich, jako by našeho velkostatku štůdaci směli do opravdy bájit zájmy malého lidu, ať oba výše jmenovaní páni, když p. farář Ralfeisenku zakládal, nejvíce proti němu brojili a zalobeni by rádi byli smatili. Než nebyvá po- žebná těm, kteří zrasovali spoluobčany své. Jedním s nejochotnějších slutebníků a pomahačů velko- statku býval starosta Pícka. Byl starostou dlouhé léta a tak spravoval obce, že musili občané až k zeměmu výboru si stěšovati. Za něho velko- statek a obec uzavřel největší kupy a směny, ale v obecních štůdech připadající sumy nebyly řádně vykasovány; roku 1886 stěšovali si občané, že 1896 sl., které velkostatek dluhuje obci, nejsou vůbec ve jmění obecním vedeny. Věc vyvštěili shodu milující p. starosta tak, že 8 let před tím bylo těch peněz užito na přestavbu školy. Dejme tomu, že mluvil pravdu; není však až to na po- vášenou, že o příjmu a výdaji tak velké sumy nečinily štěty zmluky? Musil se starostovství vzdáti a umíral, nemaje vlastního sousta do dat. Kát by jeho smutný osud a ještě smutnější osud jeho syna byl výstrahou těm, kteří se sobeťví zrasují vlastní bratry téže vry i jazyka až doposed!

Hle! Jiz máme u nás zase jeden kus poctivé práce za sebou. Vždyt v Holicích, kteréž až dosud byly podrobeny skoro ve všech záleži- tostech obecních komandu rudé internacionály, dnes mohou si občané zase jednou pořádně oddechnouti od všeobecného terroru. Jak až známo s dřívější správou, konaly se u nás obecní volby následkem podání odůvodněných námitek až podruhé, které ovšem pro kompromisní stranu křesť. sociální a státoprávní dopady vítězný. Proti této volbě po- dány námítky zase od strany soc. demokratické a pokrokové, však přece volby ony c. a k. místo- držitelstvem byly schváleny a v pondělí dne 28. února přikročeno k volbě starosty a městské rady. Za starostu zvolen už dávno osvědčený pracovník p. JUDr. Ladvík Hofman, advokát, kterýž svojí známou neustanností a zapracovaností v místních poměrech opravňuje k nejlepšímu nadějím, svláště když ještě má k ruce ve sláv. městské radě síly v každém směru obecním. Jest tudíž našim na- vřelejším přáním, aby tito pániové s p. starostou

v čele všem požadavkům, které jim bude ukládati blaho a prospěch celého města, vždy svědomitě a nejlépe vyhověli, by potom celá veřejnost poznati mohla, jak daleko blahodárněji prospívá tichá, klidná, poctivá práce, nežli práce ve znamení ter- roru rudé internacionály. Rudý prapor po úpor- ném boji u nás už jednou konečně poražen, protož pracujme dále tak, aby nemohl býti vztyčen už nikdy! K tomu volám Zdať Bůh! — Pozorovatel.

Na odvrácení germanisace českých dětek dočernakenských přispěl v prosinci 1909 spolku „Komenský“ ve Vidni III/3., Strohgasse 45, který vydržíže 5 obecných škol, 1 školu pokračovací, 3 opatrovy a 5 jazykových škol, poli- tičský okres Hradec Králové: Bělč. Obecní úřad 5 K. — Hradec Králové. Obchodní gremium 10 K, Záložní úvěrní ústav 100 K. — Hrádek F. Ryba k účelní památky † J. O. hr. Harracha 10 K, obecní úřad a sbor dobrovol. hasičů 80 K — Nechanice. Okresní výbor místo věnce na rakev † J. O. hr. Harracha 20 K, J. Rainiš sbírku 5-80 K. — Pou- chov. V. Souček 0-15 K.

V Měníku u Nov. Bydčova v sobotu 26. února t. r. zemřel pan Jos. Hladík, ředitel učitelského ústavu na odp., máje 65 let svého života, věnovaného pilně a plodně práci ve služ- bách národa a vlasti. Zvěčnělý stadoval stědní školu v Hradci Králové a historii na pražské uni- versitě. Absolvoval, vstoupil r. 1870 do redakce „Národních listů“, ale delší těžká choroba přiměla jej, že se po 4 letech vzdal publicistiky a obrátil se k povolání učitelskému. Byl professorem při českém uč. ústavě v Brně od r. 1874, od r. 82—88 okr. inspektorem na Hodonínsku. Ředitel Hladík byl horlivým péstitelém archeologie; svými sbír- kami přispěl na výstavách jubilejní a národopisné a obohatil archeologické sbírky Českého musea čet- nými předměty z okolí měníckého vykopanými. Jeho populární přednášky o starožitnostech jsou po Moravě obecně známy. Vydal velké množství odborných spisů archeologických a historických. Jako ředitel ústavu učitelského v Příboře odebral se na odpočinek a žil od několika let v rodné obci své v Měníku, kde v sobotu večer náhle zá- sluzný život dokončil. Pohřeb konal se za velikého účastenství ve středu, 2. března na hřbitvu mě- nícký, kde nad hrobem jeho nadšenými slovy o záslužné práci a významu jeho jako vřetěného učitele a spisovatele promluvil administrátor dp. Jos. Šmejkal.

† Václav Hošpodka. V sobotu dne 26. února zemřel ve Vys. Mýtě po dlouhé nemoci vy- soce zaslužilý býv. řídící tamního c. k. vyššího gymnasia p. Václav Hošpodka u věku 66 let a byl v úterý dne 1. března na tamním hřbitově po boku milované choti pochován. Pohřbu účastnil se celý ústav gymnasiální a veškeré školy vysoko- myštské se svými učiteli v čele, četní zástupcové ústavů a škol sousedních, zástupcové úřadů poli- tičských i samosprávných, c. a k. vojeka a veliký zástup věrných žáků a ctitelů v Pánu zesnulého. Posv. obřady vykonal vdp. vikář Jan Cvrk, děkan Choceňský, za asistence 17 místních i okolních duchovních povětšine to žáků p. řiditele. Převeřký sbor c. k. gymnasia zapěl v domě smutku, v chrámu sv. Vavřince, u hrobu i po cestě ke hřbitovu krásné a tklivé sbory. Nad rakví zesnulého pro- mluvil v chrámu sv. Vavřince žák jeho dp. Fr. Brýdl, kaplan ve Vys. Mýtě, vzpomenuv nadšeně a tklivě velikých zásluh zvěčněného v životě jeho veřejném — jako řiditele a pedagoga a velikých jeho ctností v životě soukromém — jako syna, manžela a otce, v obojím pak životě jako vzor- ného křesťana a katolíka; u hrobu vspomenuv slov. p. Jos. Vocásek, c. k. reál. profesor v. v. z Hradce Králové, drabého zesnulého jako věrného přítele a kollegy a upřímného, nadšeného vla- stence. — Řídící Hošpodka s prof. konsist. radou Duškem byli za doby své působnosti mnohemu studujícímu — a obdým všem — více než otcem a matkou. Co pro žáky své vykonali, zapráno zá- stane slatým nesmazatelným písmem ve věčných srdcích všech. Vždyt viděli jsme to zvláště o ajezdu kněží, býv. studujících vysokomýštských v r. 1908, a jakou pietou, láskou a vděčností obě tyto drabé, dobré hlavy byly zahrnovány. Sta a sta chudých studentů vděčí p. řiditeli Hošpodkovi své postavě, že zabezpečil jim prosbami svými stravu, kordice i podpory, umožnil jim vůbec studia. — Pro záslahy své o nábožensko-mravní výchovu mládeže studující, jít vždy sám předcházet akvělým vzorem u plnění všech povinností katolického kře- stana, byl vyshamenán pap. záslužným čestným křížem „Pro Ecclesia et Pontifice“. — Jak vzorný, křesťanský byl celý jeho život, tak vzorná byla jeho smrt: zaopatřen sv. svátostmi umírajících, zesnul tiše, na rtech máje slova jako by vítajíc ho jej Krista v odplatu věčno: „O pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste a já vás obdělám!“ Ecce, sic moritur iustus! Čest ne- hynoucí jeho památce! R. i. p.

Opěšme. Na Matiční milion dne 6. března t. r. pořádá pěvecká a hudební jednota „Vorol“ koncert v Kodymově Národním Domě za laska- vého společníkování: p. Jarosl. Nováka, učitele z Dobrušky. Začátek přenos o půl 8. hod. večer. Ceny: Křeslo 1-20 K, I. místo 1 K, II. místo 80 h, k stání 50 h, galerie 30 h. Lístky má v předpro- daji p. Ant. Bělohoubek.

Bláha z Píseckého. (Dopisovatelé Neodv. Listů.) V Bláhe je muž, který delší čas trpí svídnutí nemocí. Má občas náhlé, s úst jím na úst, které litají až do pard. Neodv. Listů. Nedávno měl zase silný náhlý. Klerikální bahno, bálák fary, bálák páter a kleriků, opilec, jsou výtky, které v takové chvíli pronáší. Je to muž politování hodný. Stěží je, že si může odlehčit v N. L. Píse tam o sobě, že patří k bálákům pokrokatým, kteří mají heslo: „Co tě nepálí, nehaj!“ Kde by to bylo pravdou! Ale — kdo pomáhal rozjíždět katol. schůzi v Bláhe, kdo o ní pak svým „náležitým“ způsobem psal v Neodv. Listech? To asi onen muž dobře ví. Diví se dále dobrý ten muž, proč by pp. učitelé šli se omlouvat bálákům páterovi, že neposlali známý člunek do N. L., když přece se z fary proti učitelům vystupuje. Máme sdělit, že ti páterové se nikomu neomlouvali a jen vypravovali, co četli a že takovým způsobem jest člunek psán a podepsán, aby padlo podepsání na ně. Záleželo-li onomu muži na pravdě, mluve se přestati; nemá k nim daleko. Co se týče onoho vystupování fary proti pp. učitelům, je sprostá lež. Pp. učitelé musí dovědět, že se jim vždy vyhází ochotné vstříci a že jak dp. farář tak p. kněz snaží se s každým přátelky vyjít. Jestliže snad klerikální proti nim něco podnikají, nebyl k tomu ponuknut z fary a pp. učitelé věděli, jak mají zakročiti. Jest tedy nářek našeho muže zbytečný. Mluví dále něco o Kosmonosích. Má snad strach, aby nepřišel tam o místo. Máte být klidným. V Praze mají něco podobného a kdyby ne, agrárníci přece svého pomocníka neopustí a sjednají mu přednost. Pak vypravuje, jak se u nás intelligence baví. Patrně se mu to velice líbí, když si pamatuje i takové věci, které jsou nám neznámé. Na př. hádkou jest nám novinka: „O bálákém místním inspektorovi a o vyházení něho ducha.“ Máme našeho muže v poděšení, že jest, ačkoliv pokrokatý, duchatem. Ti dovedou zacházeti s duchy, ale mnoho se jich pak z toho poplete. Proto pozor! Je těch novinek ještě více, ale nás muž nechá si je až na masopust; je jedna špatnější než druhá. Proto ukončuje slovy: „a tak dále“, což znamená, že už nic není. Zafiká se na konec, že už nebude nikdy nic psát, aby tak nepomáhal někomu k teplému místu. Komu asi? Známo přece, že zvláště pokrokatí rádi taková místa hledají. Než — bůhne se pověděme tento slib na vědění, ale nedovíme, že ho náš muž splní. Až přijde nový náhlý, jistě se neopanežuje, aby nechal „klerikály“ na pokoji. Starý svyk se nemění. Ze by známé ložníky v N. L. neposlali, nebo že by o nich nevěděli, těžko mu kdo ověřit, třeba je strkal na někoho z Bukovky. Říďte se, pp. pokrokatí, svým helem: „Co tě nepálí, nehaj!“ a uvidíte, že vás nikdo nebude stahovat s poci a budete si tam moci třeba i duchy citovati.

Renov. nad Doubravou. Dnes po třetí práci nového městského zastupitelstva máme podati veřejnosti některé důležité momenty o jeho činnosti. Nechal jsem tak při každé nové výmožnosti z toho důvodu, že považujeme tichou, plodnou práci za nejdůležitější bod našeho úřadování. Raději méně slov a humbuku, ale více skutečností. Během skoro tří let uplacená byla celá řada obecních dluhů, a hospodařeno tak, že obecní přírůstek klesl z 90% na 47%, pro rok letošní. Mimo jiné uvádíme nejdůležitější body činnosti. Pět obecního zastupitelství a vždy osobním zakrojením našeho milého a obětavého, slovnatého pána poslance na Mlékě radě Františka Šabaty. *Rozpočet na rok 1907-08 s dodatkem nad Doubravou:* v městě Ronově a. D. odhádá se každou třetí sobotu v měsíci soudní řízení, při němž možno vše jako při c. k. okr. soudu v Čáslavi vyřídit. Jest naděje, že se i nakonec soud v Ronově a. D. konečně po prvního května roku letošního bude jezdit do Ronova a. D. z Čáslavi svláště tak zvaný školní vlak o 1/5 odpoledne. Podáváme tuto správu v základech dopis p. Šabaty ze dne 25. února datovanou s parlamentu vídeňského, kde osobně vyjednával s ministrem železnic. Tot jen částečná činnost p. poslance v našem okrese mimo jiné záležitosti: vojenské, sporné, řízení vodní, protekční a úřad, přímluva o službě atd. Uvádíme jen ty věci, se bezprostředně města Ronova a. D. Nemluvíme ani o podporách, jichž se dostalo poškozeným živelní katastrofou v r. 1906, kdy jednotlivcům vyplaceno bylo až 8000 korun. Obyvatelé z Ronova a okolí poznají během času, jak dalekosáhlý význam bude mít nový vlak. Rodičové budou moci snadno dávat své děti do školy měšťanské a do gymnasia bez velkých výloh, a co nejlepšího, budou mít děti svoje stále pod dohledem, což za dnešních dnů ani není peněz k zaplacení. Pět obecního zastupitelstva zřízen na náměstí jubilejní park, jakž i přenesena a opravena památná socha p. Marie. Přičiněním městské rady a osobním zakrojením p. Václava Skokana, místního purkmistra, u Jeho Excellence, místodržitele král. Českého hraběte Oudenhove je jest na velmi dobré cestě, skorem jistě, že v Ronově pro obec místní zřízena bude skládka dříví, jako bývala dřív. Důležitost nesmírnou pochopí místní občanstvo. Dále obnovena bude se základu (píle se o práci) cesta ku nádraží s chodníkem. Mimo to jedná se o jiných důležitých projektech, které s veřejností sdělíme později. Občanstvo města Ronova a. D. může si gratulovati, že má

v dle (ne všechny) náležitosti současných prací, ať už ať, kteří pláží národním pokroku a svolením města.

Šleby. (Opod.) U Dostálů valitá horlivost. Tatík musí cvičovat v novinách poletit lid, Učmeo ten proslil přede dvěma lety obecní výbor. volice motiv, aby byl přijat do svazku naší obce. A nyní s vědomostí nepravdivě snižuje to město které mu bylo tolik dobré. Obec, radnice, kněze Anersporg, sem tam někdy předstíhá, ale vždy fara — to jsou předměty, které musí a musí „pravovat“ a kritizovat. Proč tu jen dlepi v tak „hrozném hálede“, proč už se dávno nebe jinam, kde by jeho komanda poslouchal celý obec. výbor? Všichni dobří lidé sdejší by mu přáli šťastnou cestu a žádný návrat. — Poměry šlebské rozhodně nelze liti barvou červenou, ta se odlišuje jako špatný lak. Pisatel skoro ale nedělá a bez práce jí koláše. Když o posvěcení sborů lidé jdou do kostela se pomedit za své drabě, Dostál před svým bytem naproti kostelu si nechává od celé kapely vyhrávat. Tedy snad aspoň tou muzikou chtěl zreformovat sborované poměry sociální. A co jeho poddaní soudruzi? Když tito vyplácí Dostálovi groše, ještě mají dosti, aby stikráte týdně. (v neděli již od 9 hodin do noci) mohli popíjet a utrácet. Také tedy hojně té mizerie! Dostálovi zapáchá radnice „klerikální stuchlou“ a to rozhodně proto, že se v ní nemůže roztahovati sám; chutí k tomu měl před volbou dost. Zatím však lidé si vzpomínali, jak soc. demokraté hospodařili jinde, kde se k moci dostali. O tom by byla šestidílná kronika se strašnými ciframi. Pokud víme, kněze Anersporg rozhodně chudáky nepoškolil, nedral se k rudým funkci, aby měl bakšis s dělnických mosolů, nepřivedl k bankrotu žádného dělnického konumu. To pohlaví soc. demokratičtí v přičině své kapsy jsou chytřejší. Proč se tedy kněze Dostálovi nelíbí? Neutěšal tento kavalír nešťastně kráte (zvláště přede 2 lety po potopě), že jest nejlépešetnější přítelem města a velkým dobrodincem chudého lidu? Chťají-li soc. demokraté udelati dobrodiní, vyhodí peníze na městských. Proč jen blázní čarist soc. demokrata ani nezavadí o Rotschilde, který má přes 1 milion příjmů denně? Iu — ta strana, která dostává od mocných lidí tučné bakšise, nemá k nim být nevděčná; za to křesťanům, svým vlastním pokrovcům přepočítávají soc. demokraté každý groš.

Branná z Jilemnicka. Tento rok udaly se ve sdejší obci dvě věci, které její klid porušily a to: zdražení mléka a akce o možná zřízení měšťanské školy. Zdražení mléka provedla větší část rolníků v tom smyslu, že místo starého masu prodává se nyní litr mléka za 20 hal. Jako každé zdražení tak i toto došlo se nemile všech konsumentů. Rozvážní však uvádili: Již od 20 let jest zde maso mléka za 20 h. Ve všech okolních obcích již dávno, za tu cenu je litr mléka. Drahdy bývalo seno za 4—5 K, nyní za 10—12 korun. Drahdy mívala dovoška 10—12 K měsíčně, nyní 18—26. Drahdy mívají dělníci platy o 50—70%, menší a řemeslníci své výrobky o 30—50%, lacněji. Takéť daně spíše rostou než klesají. Z celého okolí udílelo se lacné mléko nejvíce ve Branně. Kř div, když se vše zdražilo, že i zde na konec je litr mléka za 20 h jako všude jinde. — Obledné měšťanky proskočila pověst o možnosti, aby v některé obci na Jilemnicku zřízena byla měšťanská škola. Uvažováno, že by to nejmenší mohlo být v Branně jako v obci ležící na rozhraní národností. Eventuelně možnost toho přišla na přetles i v senat místní školní rady sdejší, kde většina členů — mezi nimi i místní farář — hlasovali pro to, aby se o případné zřízení měšťanské školy řádalo. Než větší poplachu leželi se, že by s přistavbou školy a jejím vydržováním vzrostly obecní přírůstky na dlouhou řadu let aspoň o 80%, a proto byli proti tomu. Leč státní v menšině. Když se však o tutéž věc jednalo v obecním zastupitelstvu, jsouce u většině, věc tu zamítli, ne snad z toho důvodu, že by škole nepáli, nýbrž se strachu před velkým sášením obecního rozpočtu. Ze sdejší občanstvo škole přaje, možno pozorovati z toho, že sde již dávno je zrušen školní plat, že sdejší škola i co do úpravy i co do pořádku jest ve vzoracím stavu a mezi prvními na okrese — že na př. v minulém roce bez všech námitek zřízeny dvě nové pobočky třídy, což se jinde tak hlaďe neobdoba. Tak se má věc dle pravdy a nebylo by zajiště třeba ve veřejnosti se o tom zmiňovati, kdyby těchto dvou událostí nebylo bývalo znechýto a potupení celé obce, všeho rolnictva a fary ve dvou dopisech „Trutnovského Věstníku“ čísla 3. a 4. — Zaráží vědomě nepravdivé vyhlášení celé věci; zaráží patrně snaha rodnou obec i spolnoobčany postavit na pranýř, jakož i snaha mistrovati, s kým kdo má obcovati a jakého má být smýšlení. — Korunou pak všeho svou nabubřelostí jsou zářešná slova dopisu ve 4. čísle . . . Co pak si jen ten p. dopisovatel a ti jeho o sobě myslí?

Pěvecko-hudební študentský spolek „Doubrava“ v Onetěboři pořádá v sobotu 5. března v Pauckém domě div. představení: *Krásná Vozděl XXVI.* Výpravu romanticko-heroicko-tragičtíka opěra ve 3 jednáních a baletem od J. B. Inera. Nacvičil a doprovází sborníkem p. J. Hoffmann. Režisér p. T. Bruker. Choreografickou část

nastudoval pan Francesco Krájinčí. Výprava od A. Frída z Prahy. Zahájení v 8 hodin večer. Pone pro ženy, svazé a uvedené kasty. Zahájení ročník. Vstupné na osobu 1 K 40 h.

Různé správy.

Pasivní země rakouská. Často mluvíme o pasivních zemích a myslíme vždy, že to znamená: země ty nemají příjmů vlastních na svou správu a že na ně musíme platiti. Pasivní země však mají dosti příjmů pro své potřeby, ale na společné státní hospodářství nepřispívají takovým obnosem, jakým by měly dle platebního klíče v berní soustavě. Několik dat: Bukovina — země malá — platí ročně státu o 17,000,000 korun méně než by měla platiti. Je tedy státní vlastně takový obnos dluha. Ostatní země jsou v tomto smyslu ještě více pasivní. — Dalmacie nedoplácí 22,000 000 korun, Halič — jak obyčejně vyniká ve všech pro nás malých příjmech věcech — 161,000,000 korun, Korutany 5,000 000 kor., Krajina 11,700 000 korun, Štyrsko 13,000 000 korun, Tyrol 17 mil. korun atd. Ročně nedostává se státu z těchto zemí téměř 250,000,000 korun atd. Obrovská tato suma dle všeobecně platných berních předpisů by se měla se jmenovaných zemí do státu pokladny odváděti; země ty však neplatí a my — Čechy, Morava, Slezsko a Dolní Rakousky — musíme schodek hraditi. Tím se vysvětluje, proč stojíme tak hůře na stanovisku státopráva. Nechtíme tak s důvodů politických a národních, jako spíše s důvodů hospodářských.

Opětné zdražení cukru. Cukerní kartel svolal — jak již oznámíme — k prodeji 24. února t. r. 6% kontingenta cukru a při tom ihned opět cenu na každém kilogramu o 4 h zvýšil. Následkem toho budou i obchodníci nuceni cenu zvýšiti.

Kdož mladoběželství. Mladoběží usazení se kandidovati do sen. sněmu na obchod. a průmyslovou komoru v C. Budějovicích na mandát po posl. Brdčíkovi žida Steindlera.

Lékařské umění v Číně. Jako prastarý kulturní národ mají Číňané mnohá osvědčená léčiva, jichž složení pečlivě před cizinci tají a jež pokolení dává po pokolení. Mnohá z těchto léčiv jsou prý velice vydatných účinků a osvědčují prý se i v případech, kde lékařské umění i osvědčených lékařů evropských bývá marnocným. V této přičině nutno na příklad upozorniti na léčebný prostředek proti zimnici, který se skvěle osvědčuje, na prostředek proti choleře, proti čerofym neštovicím, duševnímu kašli a j. Číňané mají prý také proti očím zánětu, prý také proti chorobě ledvin, zračně prý působivosti, jež ochotně prodají i cizincům, jsou-li poštědání, jež složení však neodělí. Známeš účinnosti jsou prý také různé léčiva, vyráběná lidem a byla a kořínky, leč používána pouze v těžkých případech nemocí. Sluší zaznamenati, že největší počtu pro čínského hodnostáře jest v době jeho nemoci, když mu jeho otec, syn nebo, sám podle lék, po kterém musí se v bruku uzdraviti. Často hodnostář, který dlouhou dobu byl nemocen, upadá v nemilost a po řadu měsíců nemůže ke dvoru . . .

Dopis českého kamestelského dělníka z Ameriky. Na rok 1907-08-09 bude americké dělnictvo řadu let vzpomínat. Jak asi je Vám s novou zámou, řídila v těch letech průmyslová krize v celé Americe. Dlouhý čas pracoval jsem jen dva dny v týdnu. R. 1907 byl jsem celých 25 neděl bez práce. Žena, tchyně, bratr, sestra a dcerka seděli se mnou doma bez práce a každý týden utratil jsem 10—12 dolarů a cent nikde z nás domů nepřišel. Za takových okolností jsem utratil celé čtyři sta. Jaro r. 1908 bylo ještě horší. Nevěda si jinak pomoci, jel jsem na farmu. Prosal jsem si farmu 167 akrů (akr = něco přes 2 mry); 100 akrů bylo pod pluh, ostatní pastva a les. Váno mé ženy si oddělala tehdy u mě na farmě. Měl jsem 25 krav a býka, 2 páry koní, skrátku celé hospodářské zařízení: sponzky, stroje a různé věci. Ale štěstí jsem neměl ani zde. Skoro celé jaro přelilo a pak byl na přelom ohromný ohav. Farmáři ošou hodná na podzim, já však neměl vypracova ani jednu hrádu. Musel jsem si sjednat ještě dva páry koní k orbě. Orali jsme od rána do večera, dokud bylo vidět a přece jsem byl o 14 dní s prací pozadu. V létě jsem přišel o čtyři krávy a o jednoho koně. Dvě krávy se mi utopily v bahně, jedna se zapletla do ostnatých drátů, jímž jest obehnaná každá farma, celá se potrhala a dostala otravu krve. Jedná zase drahá kráva vrazila roby do břicha. Když se mi zase v noci nenadále bouři spláhl a zabil se, spadav se stráně do velkého, od vody vymletého koryta. Tak jsem byl zase hotov; najal jsem si farmu a podepsal t. sv. leones t. j. smolova, kde jsem se savasal, že dobytek v témté pořádku a počtu odvedu, v jakém jsem jej přijal. Nyní čtyři krávy a kůň se mi nedostávaly. Dobrá kráva sde stojí nejvíce 65—70 dolarů a s telátkem. Průběžně-li se kráva sebe lepší ba mazo, dostane se za ni nejvíce 20—25 dolarů. Dobytka se zde celé léto pase na velkých pastvinách i v poli; jen když je třeba dojit, sedne se na koně a krávy se

přítel. Těle 14 dní staré se prodává za 2—4
centy. Jak vidíte, maso to hromadně maso a
máři toho málo těle stávkou. Někdy už
odchov a plodiny prodává přímo maso lid. K far-
mám přijde agent, koupí od něho, co má cenu
a má to do města velkoobchodník; od těch
kupci maloobchodníci a od těchto taprve lid,
takže cena všeho je pak už troj- ba čtyřnásobná.
A tak farmáři, ať pracují, nemají nicého a jiní
s jejich masol a plodin bohatou na áhor drob-
ného lidu. Prodával jsem do Chicaga mléko, každý
den 6—7 konví. Každá konev měla 32 kvarty =
32 pállitrů a dostával jsem za ni od obchodníka
v létě 85 centů — ne celé 3 centy za jeden pál-
itr a obchodník prodával lidem jeden kvart-pállitr
za 9 centů a to ještě hodně „křtěného“. Na každou
konev jsem musel koupit železniční lístek za 16
centů. Vida, že s farmářem neobohatnu, udělal
jsem na všechno dražbu — prodal, co se dalo a
odcházel se do Chicaga po strátě všech áspor,
jeť jsem si na farmu přišel. Poznal jsem, že mi
bude lépe v dílně, budu-li pracovat týdně jen
3 dny, než budu-li na farmě. Krise průmyslová
nyní již pomínila a pracují u německé kameňské
ármy. Jsme zde dva Čechi, 16 Němců a 30 Angli-
čanů a Amerikánů. České kameňské ármy jsou
vážnou zde bos práce. Máme 66 1/2, centů za hodinu
a pracují oam hodinu šestná, v sobotu jen dopo-
ledna. Ted taprve jsem si něco ušetřil, takže chci
s jase stavět domek, abych byl ve svém.
Antonín Lutha v Chicagu.

Kommu patří anglická půda? Dr. V.
J. Hauner uvěřuje v „Obsoru Národohospodář-
ském“ zajímavé pojednání o povolební situaci v
Anglii. Zajímavé a a ná v širších kruzích dosud
neznámá jsou data o rozdělení vlastnictví půdy
v Anglii. Ve zmíněném článku se praví: „V Anglii
je půda, jak známo, majetkem bohatých lidí, pře-
devším šlechticů. Ti ji neprodávají, nýbrž toliko
přeměňují (obyčejně na 99 let) za jistou stálou
rentu, jeť se během doby, na níž smlouva usa-
vína (tedy pravidlem na 99 let), nemění. Ná-
jemce smí na půdě konati, co mu libo, a tou pod-
mínkou, že všechny budovy, jeť vystaví, připadnou
po uplynutí nájemné lháty v dobrém stavu pro-
najímateli. To má sice ještě dobré vlastnosti, se-
jedna pro chudší třídy, na př. tu, že číste jsou
housé, poněvadž není majiteli stavebi třeba ka-
povat pozemek a poněvadž cena stavení se tak
přiléhavě nezvyšuje, není-li spekulace s půdou. Ale
na druhé straně znemožňuje anglický system par-
celování pozemků v malé částky, jichž mohou si
i nemajetní popřáti. A je patná, dojde-li pachtovní
smlouva po 99 letech, že zvýší se obrovitým spó-
sobem nájemné s půdy přátím nájemci, jenž mi-
ně to musí zaplatit někdy nesmírné náklady znova-
nění budovy, kterou předěly držitel — a tím
může být on sám — byl nucen odevédati „v do-
brém stavu.“ Tak vypočetl p. Lloyd George, že
chodící dům Gorringe, jenž r. 1903 od vévody
Westminsterského po uplynulé smlouvě svou ná-
jemce svoje místnosti, byl nucen přistoupiti na tyto
podmínky: 1. Platit nájemného a místa ročně
130.000 K (dřívější obnášelo 8700); 2. nahradit
majiteli 1.250.000 K za budovu, jeť on s vědu
stavu poskytl k používání, a 3. opravit ji nákla-
dy nových 1.250.000 K. Počítáme-li jen 5%, zá-
roveň kapitálu, obnáší čísteční zatížení obchodu,
jeť ovšem k vůli své klientele nemohl změnit
náma, nyní 205.000 K ročně, tedy o 196.000 K
více, než platil do r. 1903. A to není případ ab-
normální! Takových majitelů půdy, jako vévoda
Westminsterský, jenž patří celá velká čtvrt lon-
dýnská, je v Anglii více. Příjmy tohoto šlechtice
obnášejí přý 70.000.000 K jen s majetku v Lon-
dýně. Vévoda Bedfordský, jenž patří 35.000 ha
venkovské půdy, má k tomu ještě vedlejší příjem
asi 55 mil. K s budov londýnských, včesunat Port-
man skoro 50 mil. a vévoda z Norfolkku, vlastník
skoro celého Sheffieldu, má v Londýně kus města,
jenž mu vynáší asi 85 mil K ročně. To jsou jen pří-
klady. Na venkově je nejvážnějším pámem vévoda
Sutherlandský, jehož majetek — m. j. skoro celé
hrabství Sutherlandské na severu Škotska — v roz-
sáhu 5660 čtv. km. nese asi 3 1/2 mil. ročně, tedy
vlastně velice málo, aay pozemky jebo jsou ne-
dopadné a skalnaté. Za to vévoda Buccleuch, ma-
jitel 190.000 ha, běže s nich ročně skoro 5 1/2
mil. K, hrabě Fitzwilliam se 48.000 téží asi 3 1/2
mil. K atd. Tvrdí se — ovšem nedá se to přesne
ověřeti, poněvadž není řádné statistiky anglického
kustatru — že 4000 osob drží přes polovinu An-
glie a Walesu a že šestinu drží sami peerové. A
s ovšem jsou převahou konservativní.“

Km katastrofě messinské. Při semé-
vesení v Mesině zabýnulo — jak nyní sčítáno
25.000 osob, mezi nimi 15.000 vajín a dívenč.
Přes 20.000 mrtvů leží dosud pod troskami. Z 125
kosteln v Mesině stojí jeť pouze 4 malé kaple

s kostel sv. Ondřeje, který byl rok před kata-
strofou čístečně nově postaven. Kostel takto zničen je v
kostel. Na 100 kostelů a mnohá zabýnulo při
strátném semévesení, rovněž tak mnoho jeptišek.
Diocése Reggio di Calabria utrpěla stráta 16.000
duš. Více než 300 kostelů a kaplí bylo v ní e-
třosem semé zbořeno. Do Vatikánu došlo do 17.
prosince r. 1909 pro semévesením postižené
6.849.996 franků 54 ctm., k nimž přidal sv. Otas
ze své pokladny velké obnosy.

20 let osvědčuje

se Kathreinerova sladová káva Kneipp
ova v každé domácnosti jako nejzme-
nitější přísada ku kávě zrnkové a
jako náhrada za ni, kde byla pro její
rozčilující účinky zakázána. Pro děti
není zdravějšího kávového nápoje, než
čirá Kathreinerova.
Jak se jím při tom výtečně dárí!

ADRIA

Novinka na pánský ást.
Látka tato jeť čistě vlíná — barvy černé.
Cena za metr 6 kor.
Vzorky k nahládnutí franko.
První český textilácký závod
ED. DOSKOČILA v Chební.

Důstoj. Pány duchovní

prosí

o místo hospodyně

40. l. slečna s velmi dobré r. diny, obeznalá dobře
ve vaření a vedení domácnosti jakou i hospodář-
ství, obou zemek jas. dokonale mocná. Nast. máše
hned neb i později. Ct. nab. do 25. t. m. pod
na „Velikonoc“ do adm. t. l.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
keřevého nářadí ve výrobách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k dvorního dodavatele

Josefa Neškudlý

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové oznámy, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Pardubickou
Fránckovku
jako ochr. známku
doporučujeme nejlepší přísadu
co uznane ku kávě!
Továrna v Pardubicích

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 26. února 1909. 1 hl
pšenice K 19:00—20:00, žito K 12:40—13:00, ječme-
no K 9:30—10:00, proso K 00:00—00:00, vřsko K 12:00
ad 14:00, hrach K 24:00—26:00, oves K 6:00—7:00,
čochy K 22:00—24:00, jabl K 24:00—26:00, křup K
22:00—24:00, brambor K 4:30—5:00, jetelovéh
semene červeného K 000:00—00:00, 1 hl. jetelovéh
semínka rusk. K 000:00—000:00, máku K 22:00—
24:00, lněného semene K 22:00—00:00, 100 kg
třísleč okřeh K 12:00—14:00, 100 kg pšeničných
okřeh 12:00—14:00, 1 hl. mála červeného K 2:40
ad 3:12, 1 hl. mála pšeničného K 0:00—0:00,
1 kg sádko vepřového K 3:10—0:00, 1 kg tvarohu
0:22—0:24, 1 vejce K 0:04—0:07, 1 kopa cerele K 0:00
ad 0:00, 1 kopa petršale K 0:00—0:00, 1 kopa kapusty
K 1:00—2:00, 1 hl cibule K 2:00—4:00, 1 kopa drobné
seleniny K 1:00—1:30, 1 pytal mrkve K 1:30—2:00,
1 kopa okurek 0:00—0:00, malí K 0:00—0:00, 1
bočka švestek K 0:00—0:00, 1 hl jablák K 8:00—10:00,
1 hl hrášek K 0:00—00:00. — Na týhodní trž
v Hradci Králové dne 26. února 1909 odbývaný
přívosno bylo: 1) obilí: pšenice 129 hektol., žito
213, ječmene 97, oves 203, proso 5, vřsko 41, hra-
chu 0, čochy 00, křup 00, jablák 00, jetelovéh se-
mínka 24 1/2, olejky 00, máku 5. — 2) Zeleniny:
petršale 00 kop, cerele 0 kop, kapusty 62 kop, cibule
72 hl, okurek 0 kop, salát 0 kop, mrkve 74 pytlů,
brambor 181 hl, malí 0 kop, drobné seleniny 72 kop.
— 3) Ovoce: švestek 0 boček, hrášek 00 hl, jablák
52 hl. — 4) Drob. dobytka: vepřá 4 kusů,
podavínat 412 kusů, kšalci 27 kusů

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

těž evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Składy:

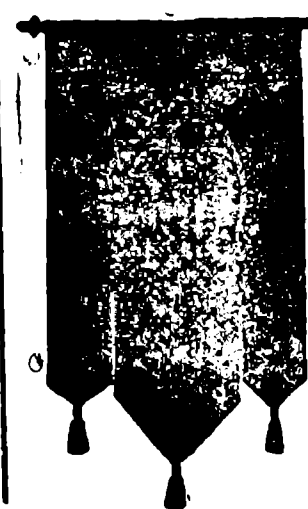
Bedapott, VIII. kar. József-
kúrt 15. a. — Praha,
Ferdinandová t. 49. —
Víděň-VII., Mariahilferstr.
66.

Consulky sděruje a
franko.
Nejměšší měřicí
oplátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

První český katolický závod ve Vídě.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Víděň,

VII. o., Kaiser-
trasse 5., vedle La-
zaritáského chrámu
Páně.

Na úřadov. saoslá
se vše franco.

Největší
nejlepší

výběr obuvi

zaleznoto
u známého
odborníka

J. Metelky

Hradeo Králové,
Palackého t. 80.
proti Grandhotelu.

Díkovzdání.

Z povinnosti vděčné duše činím vroucí díky za přecetné projevy účasti, jichž dostalo se mi za nemoci a za příčinou úmrtí milé sestry mé pani

JOHANNY HOLZNEROVÉ,

rozené Doubravovy,

vdovy po důchodním velkostatku Mníšecského.

Zejména račtež přijati tento projev vděčnosti P. T.:

Slovutní pánové MUDr. *Emerich Maixner*, c. k. dvorní rada a professor lékařství na c. k. universitě Karlo-Ferdinandově v Praze, MUDr. *Karel Schmoeger*, lékař v Chrasti, MUDr. *Bedřich Honzák*, primář okres. nemocnice v Hradci Králové za poradu lékařskou a MUDr. *Josef Holeček*, obvodní lékař v Hradci Král. za obětavé ošetřování lékařské.

Vysoce důstojný pán *Megre Th. Dr. Alois Fydek* a vysoce důstojnou katedrální kapitolou, P. T. biskupští konsistorní radové, professori theologie, představení biskupského semináře a Borromaea s alumný, velebné duchovenstvo královéhradecké, Pouchovské, z Chrasti a diecése.

Slovutný pan *Heřman Steinfeld*, c. k. místodrželský rada a okres. hejtman. Veleblahorodý pan *Karel Křitek*, c. a k. generálmajor a brigádní velitel s četnými pány c. a k. důstojníky posádky Královéhradecké. Slovutný pan *Otakar Winter*, c. k. dvorní rada, president c. k. krajského soudu. Slovutný pan *Hynek Marvan*, c. k. vrchní finanční rada. Velevážení zástupci c. k. stát. úřadů.

Slovutný pan JUDr. *František Ulrich*, zemský poslanec a starosta se slavnou radou král. věnného města Hradce Králové.

Slovutní pánové *František Ruth*, c. k. ředitel gymnasia, *Antonín Libický*, c. k. ředitel reálky, *Josef Vojta*, c. k. ředitel paedagogia, Ph. Dr. *Oktavian Wagner*, ředitel jub. dívčího lycea, arch. *Rudolf Němec*, správce c. k. odbor. školy zámečnické s členy slovutných professorských sborů. Slovutný pan *Alois Krčmář*, c. k. okresní školní inspektor.

Členský spolek křesť. sociální paní a dívek »Anežka« — Mariánská kongregace paní a dívek — a vážené ředitelství diecéseního ústavu hluchoněmých Rudolfiny s chovanci.

Vážený pan *František Štoviček*, starosta se zástupci slavné rady města Chrasti. Oddané úřednictvo a služebnictvo biskupského velkostatku s pp. ředitelem *Aloisem Novým* a nadlesním *Antonínem Hrubým* v čele.

Šlechtní dárcové věnců a květin a přecetní účastníci pohřbu z král. věnného města Hradce Králové, z Chrasti i milé diecése.

Všem račiž hojně odplatiti Pán Bůh!

S projevem mým nejuctivější díky spojuji též děti, bratr a ostatní příbuzní v Pánu zesnulé.

Dáno v Hradci Králové dne 27. února 1910.

Th. Dr. Josef Doubrava,

biskup Královéhradecký.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 9.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Kněz-měšec. Kardinál Mercier v Belgii označován je jako největší filosof dnešní doby. Byl již mnohokrát vysazován. Právě nyní udělena byla mu za jeho vědecká díla filosofická tak sv. decennální cena belgická, která uděluje se pouze jednou za 10 roků. Sbor soudců, který cenu uděloval, skládal se z profesorů všech belgických univerzit i liberálů. Kardinálu přikaua byla cena jednoblazná. Jeho díla byla v dobrozdání svláště pochválena. Stojí tam, že v jeho spisech jeví se věde výborná znalost dějin filosofie, svláště časové. Jeho thomistický aristotelismus jest dílem, které je plno originálního a osobního života. Jest málo těch — stojí v dobrozdání — kteří mohou se pochlubiti, že mají na své vřetevníky takový vliv, jako kardinál Mercier. Kardinál byl dříve profesorem theologie a filosofie na lóvenské univerzitě a měl mnoho nadšených posluchačů. Jeho díla přeložena jsou do angličtiny, němčiny, ruštiny, italštiny, španělštiny a portugalštiny.

Pro zřizování charvatské techniky věnoval charvatský farář J. Zerjavic svůj rodavý dům, který má cenu 200.000 K. Tím ctihodnějším věnováním, že darována budova, již kněz nezískal z příjmů církevních.

Cyrril, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, v díle lednovém přináší mistrův odborný posudek o Hartmannově „Večerní Páse“. Velmi zajímavý článek o českých skládáních při průvodu na nedělní květnou a hod Boží velikonoční. Velmi prakticky zasahuje Cyrril do vývoje chrámové hudby soustavám uveřejňováním dobrých hudebních skladeb domácích mistrů.

Kulturní jiskry.

Pokrok katolické církve v Petrohradu. V průmyslové a nejlidnatější čtvrti hlavního města Ruska byla založena katolická fara sv. Kazimira. Nová fara čítá sto tisíc katolíků, dílem Litvinů, dílem Poláků, dílem Francouzů. Deset let musili tito katolíci vykonávat své náboženské povinnosti v malé dřevěné kapličky. Právě zakladatelem nového kostela jest mladý kněz, farář Antonín Okolo-Kerlak, který v Petrohradu založil více různých katolických útvarů, jako sirotčinec, elementární školu pro 300 dítek, gymnasium pro mladé dívky, jež má 160 žáků, konference sv. Vincence, knihovna s veřejnou čtenárnou, dělnické družstvo a j. Tomuto mladému knězi děkují založení i dvoje katolické noviny, a to polské a ruské. Tyto ruské noviny jsou prvními katolickými novinami ruskými.

Omaršlost života u katolíků a mekatolíků. Z pochmurné, soušné antiky přišlo lidstvo na výsluní. Po pesimistických verzích Sofokleových rozesvucely se v Evropě jasné popěvky, zavládla veliká radost se života. Sebevraždy ustávaly. Sám Masaryk praví ve svém díle „Der Selbstmord“: „Ve středověku byla samovraždá téměř neznáma; s renaissancí a reformací samovraždy přibývají, až dnes stává se epidemií“ (nakazou). Ve „slunné“ Francii mnozí se sebevraždy i nedospělých lidí měrou úžasou. Tudiž volná škola jim naprosto nepojistila rajskou spokojenost. A což červené Sasko, kde jsou nejhubší masary soc. demokratů německých, kde jest katolíků proti protestantům jenom nepatrná hrstka? Tam připadá na milion duší ročně 330 sebevražd; zato však v „sklerikalizovaném“ Španělsku, tolik tlapeném od českých protestantů, připadá na milion lidí ročně pouze 18 sebevražd; tedy na 100 sebevražd španělských připadá 1833 sebevražd českých, jest jich osmáctkrát v Sasku víc než ve Španělsku. Tudiž blábolení protestantského tisku o „vyasávání a zotročování“ lidí španělského jest neuvěřitelnou smyšlenkou. Měli by se raději evangeličtí duchovní starati, aby se jim ovce nerozbihaly do táboru rudé nevěry.

Jak Lutherovo evangelium obrozňuje. Jak velká řada pruských pastorů se starala, aby se uborí Čecháčkové pod tlakem Říma nemadusili, ale volně dýchali v obrozující boráckém vzduchu „rybného evangelia“! A zatím ševcovna žena chodívá bosá — tak hned za zády pastorů řádil hrozný mor v samých „evangelických“ duších německých. Svou domácínost u německých dobrodruží z lásky s našemu lidu zanedbávali. Vismě Berlín, pyšnou metropolí německého lutheranismu! Berlín čítá přes dva miliony obyvatel; mezi nimi jest toliko 230.000 katolíků, čili pouze asi desátý díl. Tudiž protestantům tam náleží přimát v příčině práce za evangelické obrození.

Jak se ta reforma osvědčuje? R. 1906 bylo rozvedeno 1646 sňatků a mezi nimi 80% pro císařství. Sňatky uzavřeno celkem 20.730, z nichž tedy opět rozločeno 13 procent! Chudinská správa v Berlíně podporuje průměrně ročně 3000 žen, které na základě „blahodárné“ volno-

myšlenkové zásady byly od mužů opatřeny. R. 1906 vystoupilo z evangelické církve v Berlíně 9500 členů čili každý desátý člen. Každoročně bývá zatčeno 10.000 pouličních prostitutek; z jiných nemravných lidí 23.000 mužů a 6600 žen. Dle statistiky lékařské jest každá pátá osoba u věku 20—30 let stížena gonorrhoeou a každá čtyřicetá pětici (nemocemi to pohlavními). Sebevraždy rok od roku stoupají.

R. 1906 mezi 51.433 narozenými dětmi bylo 8908 nemanželských (tedy skoro šestý díl). Roku 1904 narodilo se 47.200 dětí a z těch zůstalo nepokřtěno 5800, tedy skoro namina. Téhož roku uzavřeno mezi křesťany 20.730 sňatků, z nichž ne církevních 7388 — tedy přes třetinu. R. 1906 zemřelo 32.000, z nichž pohřbeno toliko 17.000 za církevní asistence. Patrně tudíž, že lidé v protestantské církvi vyrostli vyhýbají se již nejobvyklejším společenským stykům s církví Lutherovou. A tak vidíme, že pastori, tolik o český národ pečující, měli by plně ruce práce mezi německými pohaný. Svou domácínost spravovati neumějí, ale jiným pomáhati chtějí a největší, přímo vřravou osobou. Plyne tudíž ta starost z příčin náboženských? Anebo z veliké lásky k našemu národu? Posílají Průdci marky evangelikům českým z přáteleství ke Slovanskému? Vždyť by jich přece potřebovali k vlastním náboženským účelům co nejvíce doma; vždyť tam bude pomale pohanů víc než v Africe.

Sjezd katolíků-esperantistů v Paříži.

Rozvrh kongresu, konaného od 30. března do 3. dubna, jest tento:

Ve středu 30. března večer. Slavnostní zahájení schůze, na které pouze esperantem budou mluvit vynikající katolíci. Schůze ta bude veřejnou, bude v Paříži ohlášena návštěvou; redakce všech pařížských novin budou pozvány.

Ve čtvrtek. Ráno bohoslužby v „Institut Catholique“ s kázáním a zpěvy v esperantu. Pracovní schůze. — Odpoledne návštěva pařížských památek. — Večer pracovní schůze.

V pátek. Ráno smuteční bohoslužby za opata Peltiera, bývalého chefredaktora časopisu „Espero Katolika“, a kázáním esperantickým. — Pracovní schůze. — Odpoledne návštěva historického opatství de St. Denis, kde se nacházejí hroby králů francouzských. — Večer veřejný propagační meeting o „esperantu a jeho užitečnosti pro katolíky“. Řeči v jazyku francouzském a v esperantu.

V sobotu. Ráno pracovní schůze. — Odpoledne vycházka do Versailles. Návštěva historieho hradu, vystaveného francouzským králem Ludvíkem XIV.

V neděli. Ráno slavné bohoslužby s kázáním a zpěvy. Poslední schůze. — Odpoledne pout na Montmartre s posvěceným praporem. — Večer slavnostní hostina, přípitky, koncert.

Byty. Místní výbor kongresu se postará o vhodné hotely na blízku kongresního domu a předsedův zasedacího na Luxembourg.

Stáčí, aby každý sjezdovec při objednání kongresové legitimace udal výši obnosu, za jaký chce denně žíti, nejméně 6 frankův.

Mezinárodní výbor sestává se všech korespondentů časopisu „Espero Katolika“ a 2 předsedů národních sekcí „katolického sdružení esperantistů“. Mezi čestnými výbory máme mnoho vynikajících katolíků. Cl. Collas, sekretář sjezdu.

Učenci o „Jedu z Judey“.

Orgán pokrokových učitelů „Čas. Učitel“ drze lhal, když se vyjádřil, že katolická strana vědeckými protidůvody Macharovu vědu neporáží. Ztýřel pavučina Macharova přadena byla přece tak důkladně právě od katolíků osvědčena, že jenom fanaticismus nemyslivých pokrokařů nutil se do „přesvědčení“, jako by zaprášená pavučina byla setkána z hedvábných nití. Právě člověk pokrokový již dávno měl tci něco zcela jiného; měl vysáhl, že jest hotovou hantou pro národ český, tleská-li se ještě nyní pšestilostem, které odporují všem vědním i moderním výzkumům vědy. Právě pokrokoví lidé měli tci, že jest velikou ostudou, má-li se docela dokazovati pomocí učenceho aparátu „pokrokařům“, jak syn Heliův poličkuje nemilosrdně pravdy zcela zřejmé, jak bezdůkazně převrací na ruby dějepisné názory samých protikatolíkův a racionalistických učenců. „Klerikalové“ musili v přední řadě učít základní abecedu dějepisné lidi ty, kteří se domnívali, že jejich „věda“ se pne jako majestátní guthická budova na pevné skále!

Macharův zcela jednoduchý, s mátočných mlh apředentův úsudek o křesťanství (immunisovaný v poslanecké sněmovně) sni takto: „Kdyby lidstvo jednou dovedlo pochopiti, oť bylo křesťanstvím připraveno, musilo by provésti nad svým lupičem soud, proti němuž byla by francouzská revoluce hotovou idylo.“ Tudiž — křesťanství sčtím nejhorším, hroznějším než zákoutí lupičských Apach pařížských! „Kdyby dovedlo jednou pochopiti...“

Ergo učení odborníci i naši protivníci byli do sud pytlém praštěni, že neproskoumali do šedin tolik, co zcela náhle a nenadále objevil Machar — moderní geniální Edison. A ještě dále: „Křesťanství... zabilo přírodu... A zotročilo ženu. Amo. To je vlastně nejhroznější úděl křesťanství.“ — Tak se tedy odměňuje syn Heliův „zatemněným“ středověkým machům, kteří ve své oavícenosti zachovali přepisováním a učením pro Machara ty světlé paprsky antiky, které syn Heliův zbožňuje. Čím by se jim chtěl Machar ve svém fanaticismu odvděčiti za zachování památek řeckého a římského umění, to si každý na přestech vypočítá.

Ale předstávat se světlu ve světle tak neuvěřitelného fanaticismu — to je přece veliká neopatrnost. Chňapnout frází na té straně, opsat zastaralý úsudek některého fanatici jinde, ulovit něco z protestantských bájí a z těchto plesnivých drobtů chut slepiti „vědeckou“ mosaiku proti vědě skutečné — proti učencům, kteří neúporně pracovali na základě původních pramenů — k tomu jest věru potřebi kuráže macharovské. Macharovským mozgovým křečem dává dějepisec Fr. Palacký tohle vysvědčení:

„Vždyť jen hrubý nedouk mohl by nevěděti, že veškeren pokrok vzdělanosti a osvěty po mnohá století visel, jako jinde tak i u nás, jedině na církevních ústavech, že cokoli zjevilo se dělníkův na poli jak naučné literatury, tak i krásoumy, odchovalo bylo původně ve školách duchovenstvem zřízených a vedených, a e z lóna církve zrodila se i sama univerzita pražská, kterou přece jen přeordenci s pouhého spřelstnictví vinili by mohli. Ze v běhu tolikera století dostali se na stolici biskupskou i arcibiskupskou v Praze tytéž i lidé důstojenství toho nehodní, a že z lóna církve římské vycházelo také snah a skutků nechalých, ba žaloetných, drahně: to já ne co protestant, ale co nepředpojatý a spravedlivý dějin uvažovatel netajil jsem nikdy, jakož i protivníci moji uznávají, k mému svědectví se dovolávajíce. Ale z toho, že v některém spolku někteří byli zlí, uzavíráti hned, že celý spolek byl zlý, byl by skok netolícího historicky ale i logicky krivý a nedovolený. Vždyť bychom dle toho důsledně zatracovati museli celé pokolení lidské, poněvadž i v něm bývalo, jest a bude vždy zločinců dosti. Já pak jsem přesvědčen, že církev jak křesťanská vůbec všude, tak i svláště katolická v Čechách spásobila po celý čas bytu svého nepoměrně více dobrého, nežli zlého. Historie ovšem připomíná vždy více o hluchém rušení předepsaného mravního i právního pořádku, nežli o jeho zachování a o tichém obecném živobytí.“

Tedy kdo má pravdu? Vátný učenec, přičítající macharovský sport hrubým nedoukům, převrácením a nelogickému skokanství — či syn Heliův?

Historik Šembera, oalavený samými masarykovi, napsal: „Papežové po drahně let stáli v čele dějin; o působení jejich velkolepém a všestraném každá skoro stránka středověkých dějin vypravuje. Ve středověku všeobecná víra učinila vzdělanost majetkem obecným. Národové křesťanství na základě víry Kristovy a zbytků osvěty antické volně se vyvíjeli.“ Ale Machar by nebyl synem Heliovým, spadl by náhle s Olympu jako Hefajstos, kdyby si proti vědě nepostavil hlavu; spálil by si heliovská brka, kdyby nehovotil v obmezeném fanaticismu obráceně. Proto se vyjádřil: „Kdož jste třebas jenom listovali v dějinách světových (ano, právě kdo pouze listuje a nemyslí, nejčastěji vědecky brkne), měli jste jistě, přicházejíce z dějin antických do dějin středověku, dojem tmy; jakoby člověk vyšel z plné záře do sklepa.“ — Tak! Nejnázornější odpovědi na takle slova by bylo, učiniti žáky syna Heliova aspoň na měsíc „dobře opatřenými římskými otroky“, poslati je ke karabáckým římským buržoám. Na jejich hřbetě by syn Heliův hned poznal zmodralé stopy toho „smavého jitra lidstva.“ A táci by hnali svého mistra s největším kvapem do antického Říma, aby to také skusil. „Tma — a z té tmy vyčnívá pochmurné, černé (brr!) znamení kříže.“ No — za antického jsou by se Heliovým synům nejjednou pořádně v očích zatmělo, až by se odvážili volně jednati; „černé znamení kříže“ bylo právě pro otroky nejkrásnější jiřenka. „A v tmě té ukáže se — pontifex maximus (papež; Machar musí markýrovat mluvu hodně učenou). Bývá to stařec, jež rukou zvalou (ta musila být obvykle zvalá, protože tak Machar poroučí) chápe se pastýřské berly.“ Prý šije jen vládyčtivosti! Pak se synem Heliovým chtějte vážně mluvit! Viz Palackého a Šemberu a srovnávej! Uvažme! Nádherná, svěží antická vzdělanost, statečnost, uvědomělost — poddávala se rychle a dobrovolně svalu a pánovité ruce, nesoucí „jed“! Kdo tohle chce tvrditi, ten z vědy a pokroku dělá masopustního šaška, ten chce navléci na osvětu, logiku a zdravou rovnahu kostým cirkusového Augusta.

Historik Šembera dí, že „třídý pracovní, otroctvo, chudina a pohlaví ženské byly mravně porušené, otroctví pak z nezábla bylo odstraněno.“ Zvláštní a široké dokazování této pravdy

bylo by nošením dříví do lesa. Vždyť křesťanství prohlásovalo za ideál lidské svatosti a vznešenosti právě ženu — Pannu Marii. Přivrať-li se současně křesťanské ženy k nadšené obhajobě žen od středověkých rytířů, tu i slepý posná obrůvsky rozdíl v nasazení na ženskou důstojnost ve starověku a středověku. Ale — má-li bezový panáček ovoček v blavě, postaví se vždycky patou vzhůru. Poněm, stav mu před oči příklady, žádej, aby aspoň byl pamětliv obecných, matematicky přesných pravidel logiky! Vše marné; urasil jsi majestát, který si myslí, že věda má být otrokyní justamentu, pouhou zevnější parádou ješitnosti osobní. V daratenácti stoletích, v nichž skrachovalo tisíc politických stran a sta různých církví bylo dle logiky Macharovy popřáno právě nejhorší církevní společnosti, nejvčetněmu spáčenictvu a barbarství vítězné čaliti — zdravému pokroku.

Pane Masaryku, slávejte tudíž hál nad výsledností, úspěchem a vzrůstem moderní kultury. Machar přece dokazuje, že „duše skřeně, nízké, mršácké“ vítězí devatenáct věků nad osvětlení a pokroky nejpestřejšími, ergo že postup světla jest cestou zcela zofalou.

Palacký dle vlastní zkušenosti napsal: „Já nezapírám, že v duchovenstvu našem nacházejí se i spáčenici, ba snad i lidé nemravní, *ad já jich neznám*: ale posav ze života kněžístvo katolické ve všech zemích, s potěšením dávám pravdě to svědectví, že *nikdo nemůže jsem tolik vzdělanosti, osvěcenosti a svobodomyšlnosti, jako u našich kněží v Čechách*. Těším se s přísně mnohých mezi nimi mužův výtečných, kteří snázeji umějí také smysly od svých rozdílných (ačkoli já nikdy o členích víry nemívám s nimi řeči), a jakkoli sám nemohu nikdy pokatolčit se, vyznávám přece upřímně, že i každý *prostý věřící katolík, který jinověrou seletičky neobtracuje, mnohem milejšími mi je, nežli vysoc učení bádavce, jenž domýšlí se, že nedorozumem svým dovede sboriti a sase postaviti celé světy*, Boha z nich ovšem vyloučiv. A co do národnosti české: *kteří pak stav má větší zásluhy o zachování jazyka našeho v dobách jeho nejstrastnějších, než-li právě kasatělé slova božího mezi námi?*“

Tedy v duchovenstvu posav Palacký přední bojovníky národní, muže ovícené. Ale — tohle nesmí být pravda. Heliovo kněžístvo a tisíc olympských blasků na upřímná slova poctivého evangelika! Nejlip utnout ruku u samého ramene takovému šosákovi, který se odvažuje vidět v kněžístvu něco dobrého. Syn Heliova poroučí kategoriicky, že slova Palackého nutno pokládat za statečný blud; tady přestává všechno volné myšlení, všechna svobodná vůle. Ačkoli Machar studoval z kněžských peněz, ačkoli přijal za svou literární tvorbu peníze z kněžské nadace, přece musí svými brýlemi mámení vidět v kněžském stavu jen allegorii špatnosti, tuposti a tyranství. — A přitom armádní rozkaz masarykovské strany zní: „Neomylnosti syna Heliova rouhati se nebudeš, neboť jeho je moc a sláva, v něm náplň vši reformované, pokrokové a nejčistší dokonalosti.“

Ještě Masarykovy rozmyšlenky v Semilech.

Kdo trochu přemýšlí, kdo zná sytá, jadrná řeči dra Bráta, dra Fiedlera atd., žasnout musí, jakými lacinými frázemi odbyvá posluchačstvo univerzitní (!) professor Masaryk. Semlel všechno dohromady. Samé „My chceme, chceme... chceme.“ Kdo by se neudůval před demokratickými posloucháči, že „chce“? Tak přece bovořil i Vohrysek a Kudrnáš; tak mluví celá kumpanie placených agentů a sběhlých studentů, jimž naposledy nezbývá jiného, než živiti se demokratismem. „My chceme.“ Tak blaholí řeč patriarchy realismu, který by přece měl v přední řadě jasně vyloučiti, jak to chtějí se vtělit zcela přirozeně a bez útlaku jiných lidí ve skutek.

„Chci mít volnost, abych podle svého mohl věřit.“ Rozumí se, že tomuto neslýchanému, omračujícímu, sáradnému a rajakému výroku nasloužili a největší úctou masarykovci, kteří se odnáuili dávno mysliti vlastním monkem. Co však při tom uvažuje člověk myslící? Těže se, kdo Masarykovi aspoň věřiti podle jeho vlastní libovůle? Jestliže tento univerzitní professor k vůli lacinému potlesku davu zcela svobodně a bestrestně nasval v „klerikálním“ Rakousku katolíky „černou bandou“, jestliže s uraženou ješitností zcela veřejně bučí do katolíků jako do táboru špatnosti — kdo mu zapovídá docela volné myšlenky? A jak chce vlastně svobodně věřiti? Vždyť přece projevuje až příliš lokajské sympatie lidem, kteří veřejně ohlašují, že chtějí zhasnouti světla na sobě, lidem, kteří podvracejí zcela bezcharakterním způsobem víru v Boha. „Já nejsem proti náboženství.“ To jest, p. Masaryku, pro většinu člověka ukrutné málo. Kdo má trochu účty k náboženství, ten přece má odhodlaně vystoupiti proti lidem, kteří v sámu nevěry bláboli o vymyšlené papeže Johana, kteří avertují řeč biskupa Strossmayera, kterou týž neproslavil, kteří a cikánkou zafinancovanosti uvertují ty věty biskupa Jegliše k znoubnutím, kterých Jegliše neznal. „Učedník Jegliše“ — jak jste se sám nasval — má se zastati svého Učitele proti neurvalému splácní, jímž Je-

štoval radý tiak, má se Krista zastati i proti obmeceným vtipům Macharovým.

Siláckým odmasováním větších katolíků a mlčením o židovském falmažu nové výry nasalostí.

„Chci mít volnost, abych podle svého mohl věřit.“ Už to přece jednou — u olympských blasků Macharových — jasně řekněte, jak vlastně chcete podle svého věřiti.

Jestliže by šel do voleb kandidát, který by jen a jen pozitivní práci jiných kandidátů odmasoval, aniž by ukazoval na nové, lepší cesty pozitivní politiky, nedostane jediného hlasu. Ale Vy si myslíte, že v příčině náboženství stačí novému apoštolu svrácení stávajících náboženských vyznání a prohlášení: „Já nejsem proti náboženství.“ Taková „náboženská pomoc“ jest s:ovna tak vydatná, jakou jest národní podpora muže hlásajícího, že není proti milionu Uct. Matice Školné. Vám přece při náboženských řečech tleskali s jarm nadšením výhradně nevěřící, jímž jest každá pozitivní víra tím, čím jest krocaním červená barva. Vaši reformátorští učedníci snahem se přidávali k Macharovi, jenž přece nezapřel, že považuje dějiny života Jeglišova a existenci Boží vůbec. Nikdo Vám nebránil, abyste věřili dle svého. Jen probáň už jednou zadeklamujte, jak vlastně věříte a jaké aspoň základní náboženské pravidla má mít moderní člověk vůbec. Proč, učedníku Jegliše, necháváte tak velkomyslně spracovávat náboženské pole v Čechách volnomyšlenkáckým židům? Snad má býti talmud, či Starý zákon anebo kapitalistická politika všehajřím baladmem pro lidi, kteří žijí po nejmodernějším, nejlepší náboženství?

„Vláda jest církevní.“ Zase velké slovo. Jak církevní? O židovských dobrázaných pověrách se u nás peští nesmí; proti vědecky dokázaným zásadám křesťanským však může peští každý hoch. To jste zapomněl dodat.

„Bez peněz není ideálního statku a nevěřím v ideály, které se nemohou prakticky uplatiti.“ Aj, tedy neříkavě zatracujete Obelického, jehož jste v těle řeči nazval oporem svých pokroků. Vždyť přece Obelický pokládal bohatství za smutelný hřích. Zatracujete i Husa. Ten ve své naivnosti se domníval, že kněžístvo může plniti svůj kulturní úkol i bez groše. Velice opatrné husitké panstvo sebralo kněžístvo statky; „reformátoři“ na na větnou ostudu národa českého přehmáli se i tak, že v neasaytné ohmativosti sebrali i statky pražské, od katolíků založené university. Proč těm bezostyšným hrabivcům nebylo tehdy od vlády husitské nařizeno, aby s ukradeného jmění dávali na kulturu aspoň pětinu toho, co dříve obžovali dobrovolné kněží? V husitkém věku na školy odkatolické se platily žebřické almušny, na univerzitě učilo několik obmecených husitských uobžáků, trpících bídu a — husitké ožebračené kněžístvo svíjelo se pod karabáčem neocitelné husitké byrokracie; nemohlo se lídu zastati, nechálo-li mltiti hladem. Historie tu vypravuje takovou spoustu žalostných případů, že jen ignorant nebo člověk nepříčetný může tvrditi, jako by to ožebračení kněžístva bylo „prostředkem k vyšším ideálům.“ Lidé vzdělanější v husitké církvi nechtěli se kněžími státi. Nechtěli zakusiti panaké žatavy, surového vyhasení a spupného aristokratického karabáče, který často svířel na hřbetech — velebitelů Husových. To jsou věci obecně známé každému průměrnému vzdělanci.

Hus by byl zakusil za svou krátkoprakost a naivnost tran nad hostelickou hranici věků, kdyby býval přinucen patřiti na praktické ovoce svého reformačního návrhu. Trubláři, krajčí, handlíři, obuvníci, sločineci trestu uprchlí byli přijímáni ochotně v církvi husitské za kněze. A co napsal Luther husitským pražanům? Že kdo v Německu doradl na šibenicí a na křto, může býti v Čechách dobře knězem. Tohle máte přece dobře věděti. Ale Vy k vůli popularitě velebitelů Husa dái a na druhé straně vynáivate, že bez peněz není ideálního statku! Protestanté doradili university volním slechtických nedospělých hochů za rektory tak hanebně, že byla kultura národa pro smích daleké ciziny. Teprve ti „hrozni“ katolíci svoji obětavostí vzkřikli Karlova universitu, v níž jate nalezl teplé hlásidločko. Odvděčujete se katolickým ovšem tím, že poklonujete hrobařům téže university a kultury české vůbec. Napsal-li jsem s nemnohých slechtatých českých kavalerů (Karel z Žerotína), že lid český (za věku protestantského) nemá průmyslu a že by semtel hladem, kdyby nebyla země velice úrodná, pak charakterisoval dobře starý i moderní humbug, který se děje velebením kultury a povýšeností „reformace.“

Jen do té doby strčit některého masarykovce! Upaloval by do synějšého „klerikálního“ Rakouska, že by mu sotva noby stačily. Husitě měli pro tabeješí volné myslitele hranici a mužidla po ruce hned Vždyť na nich sténalo docela plno českých bratří. O tom opatrně jak pastori, tak rabíni a volní myslitelé mlčí. „Naším programem jest pracovat a myslit pokrokově a demokraticky.“ — Nemí nic lehčího než takovou zásadu — pouze vylovit. Je-li však tohle skutečně masarykovským programem, pak jej žáci Masarykovi v prakti bezúspěšně nchamaj šlapou. Vždyť přece za příkladem syna Heliova pokrokaři s úžasem se klaní zastaralé kultuře pohanské, projevují spokojenost se stavem

„dobře opatřených“ timekřeh otroků, mají rádi starofinské tyrany, kteří by ayal v samé „osvěty“ apod. Franci apd své skutky sotva s kriminalu vyháceli. Pak se markýruje ayal pokrok se skutečností. A saba nabubřeláí fráz. nasakryje prásdnotu a rozpaky strany pokrokařské.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT
všeobecná aka. společnost pro pojišťování
naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejvýhodnější a nejlevnější pojištění všm lidkám.
Zadejte prospekt.

Hospodářská hildka.

Zavedení dávky z přírůstku ceny pozemku pro zemědělské a obecní účely. Jak známo, projevila vláda v opětových zásadních prohlášeníh občotu dáti samosprávným sborům k dispozici nový zdroj příjmů v dávce z přírůstku ceny pozemků. Jak se ayal dovidáme, zasílala vláda se stetelem na tento slib nedávno zemským zastupitelstvům dvě vsorné osnovy zákonů k alternativnímu používání, z nichž jedna stanoví zavedení dávky z přírůstku ceny s pozemků pro zemědělské a obecní účely, kdežto druhá osnova zamýšlí ve formě rámcového zákona zavedení dávky z přírůstku ceny pozemků toliko pro obecní účely pro případ, kdyby zeměské zastupitelstvo odmítlo zavedení takové zeměské dávky. Obě osnovy jsou sbudovány na základě t. av. neptimé daně z přírůstku ceny pozemků, při níž má býti svýšení ceny nemovitostí zdaněno teprve tehdy, kdy se změni její majitelé.

Okopávání vyčerpávají půdu více než jiné plodiny, zvířáté drasla spotřebují mnoho, proto se má hnojit hojně draselnatým hnojivem a sice k obilnině předcházející, aby cukernatost a škrobnatost netrpěla. Čím jest půda višší a tšší, na humus buhatější, tím více superfosfátu se dá dá a méně ledku, a sice co nejméně ledku, když se hnojí současně chlévským hnojem slamaatým, pak po vojštěce, vikvi, hrachu a následují-li po řepě zeměky. Ledka se přidá po zeměcích a obilninách k řepě. Hnojme půdu mrtvým kyselinou fosforečnou v podobě superfosfátu a dusík v podobě ledku.

Škřevné kolíky u stromů jsou antae vřnde, kde stromek potřebuje opory. Tedy hlavně u všech nově zasažených stromů. Kolík se má zasaziti dříve, než stromek sadíme a má vždy býti hladký, dosti silný, dole napuštěný, aby rychle mehal a tak dlouhý, aby sahál až pod korunu. Kolík dejme k jihu, ne k severu, jak mnozí radí, zvířáté v krajích drasějších. Chráni před pačivým juncem v době mrazů a samozřejmě trháni kůry. Čeravé tyče vřbové, křivé oklešáky, sakovité a polo spráchnivělé senáky se za koly ke stromům; nebudí.

Proti penzavám a jiným škůdcům okrovky, mrkve atd. doporučuje se siran ammonatý. Bylo pozorováno, že na poli poarvy neškodí plodinám, jakmile se místo čilým ledkem pohnojilo siranem ammonatým. Podobné výsledky jeví se také v zahrádkách.

De mekřím neúrodných, počkud odvodacných sázejme osyky. Rychle roste, dáti se vřde a dřevo besvadně dobře platí tlakárny i církárny. Je po něm velká poptávka.

Ovocné stromy neosázejme hluboko. Sázejme-li hluboko, kořeny sáhy se octnou v neúrodné spodině a strom počne chřadnouti. Lupení sloutae, větvice vřabovové zasychají, strom před časem hyne, dříve než dal pačičky zřítat. Sázejme vřde stromy tak, aby se kořeny rozložily v úrodné horní vrstvě půdy a do mrtviny spodní nepromikaly.

Hojnost píse i s pozemku méně úrodného, na půdě lehké lze získati, když pole vyhojené osáejme smíšenou jílku osimého a i vojštěky ohmelové. Kde se jedná o zelenou píci hodně rannou, tam po hnojení sázejme časně s jara smíšenou vikve písečae, pohanky a ovsa rychlíku.

Náplast na hosteom reubelavémá místa připravuje se s benátáškou terpentýnu v líhu rozpustěného, k němuž přidáno rostoků mastikového. Směs na vřekovanou dykty se sáže a na bolavé místo položí. Obklád sáztane tak dlouho, až sám odpadne.

Nový drak pojištění. Pojištění dlouhové ve formě dobrovolného pojištění sáždí zeměky sám Vřch. Prus. Zemstvo totiž schválilo 7. února návrh dra Kappa, podle něhož u zeměské pojistovacého stavu může se dáti pojistiti dlouhík a majitel statku zemědělského, který neptistoupil na obmezení zákonem zavedené při rentových statcích. Při rentovém statku dlouhík sic také pravidelně splácí a umořuje ve sáždě reaty dluh na statku vřmoucí, a musí on či nástupce jeho dořieti řadu let, na níž umořování jest rozděleno. Ale rentové statky jsou střešeny mnoha záhazy, majitel jejich, počkud splácí, není volným ve způsobu hospodaření svého. Při pojištěníem umoření věc pak se utváří takto: dlouhík dá se pojistiti na život (na úmrtí) na ten obas, který dluží. Střvzenku pojišťovací odvede sáztavu a odevzdá mu tím svůj nárok pojišťovací. Zemstvu odvádí jen tolik, kolik obnáší úrok a umořovací splátka s dluhu jeho. Tímto obasem zapravuje sáztavo

Ze světa včel. O paměti hmyzu uvěřej-
ňuje francouzský vědec Felix Plateau zajímavé
pojednání. Včely pamatují si výtečně dobře a u-
chovají v paměti cestu k němu. Včely najdou světi-
dlí jediné tm, že přelétají krajinu daleko široko.
Přitom předně zachovávají cestu, kterou byly kdysi
se zdarem podnikly. Každé změna okolí přivádí
včely do velkých rozpaků. Když posnujeme jed-
notlivý klad, třebaž jsou dva metry od místa, to
jsou domů se vracívají včely velmi udeřeny a ble-
dají nadarmo své obydlí, které stojí těsně vedle.
Když se včelám podají, že naleznou skupinu kvě-
tin, jejich štáva jim chutná, třebaž po několika
oklikách, pak vracejí se dříve na ona místa, ale
starou cestou, kterou se vydaly tankrát, byly našly
zdroj sladké šťavy. Ze hmyz má vlny pro rose-
znání času, o tom učinil již Forel pokusy. V urč-
itou hodinu předkádá včelám různé sladkosti a
senzal, že včely dříve v onu hodinu se dostavo-
valy. Die Plateaua jedná se o spojitost mezi př-
jemnou chutí, sladkostí a určitým denním osvětlením
a teplem slunce.

treknje vklady 4%, až 4 1/2%, dle výpovědi.
Všechny půjčky na nevýhodnějších podmínkách.

Jsem dnes učitelé stroky ? Agrární „Hlas Veskov“ píše 18. února t. r. (IV. str. 2, č. 7.): „A je lepším život našeho venkovského učitele na mnohých místech než — jako otroka ? Odpověď! Kdyby někdo z vesničánů opovřel se 20letému učiteli říci, že je otrokem, bude ho sám učitel šalovati pro urážku na cti. Nač dělati učitele zbožňkem, když si učitelé rádi na vesdích hraji na pány? Takovým nepravdivým povídáním nepohne pisatel (učitel) venkovské obce, aby namáhavě pásmu učitelům pěkných bytů. Kdo chce mít dnes pěkný byt, musí se oň starati sám, svému má-li dobrý plat? Kdo pak z učitelů stará se o pěkný byt venkovských osadníků. — Mnohý učitel zaváhne sám, že ho v obci na byt nechtějí.

doporučuje
východočeské knihkupectví

v Hradci Králové.

**➡ Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. - -**

Sennary edarom.

**Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.**

Co dělají soa. demokraciští sekretáři?
"Rovnost" píše: „Vzdr spoustě sekretariátů odborových hnutí odborové nestoupá, jak by se za to mohlo mít, nybíř v poslední době nastal citelný úpadek právé v největších odborech.“ — Pěkná strana dělnická! Její předáci pro samé drmolání žvavých protikato-lických frází nemají na skutečnou dělnickou práci času.

Zkrátka i rudé dělnictvo již začalo uznávat, že protikatolické úvahy ho nekliví, ačkoliv opravdová práce pro blaho utiskovaných.

Velikou porážku utrpěli soc. demokraté při volbách do nemoc. pokladny na Blanensku. V neděli dne 6. února byli zvoleni do pokladny samí nařízení, což rozpěnilo soudruhům krev ušlechtilou. — Soudruhy stihla porážka a porážkou. Na Ostravsku nastává pro soc. demokraty velký pátek. Na schůzi polských delegátů soc. dem. ve Stonsvě konstatováno, že rudý „Górník“ klesl o 3000 exzuplů. Soc. demokraté hledí praskající své bašty udržet horlivějším přiluhováním německému bojištnému táboru. Při volbách do živnost. soudu v Mur. Ostravě utrpěli soc. demokraté porážku; citelná rána je stihla též při volbách do báňského společenstva, ztratili totiž několik mandátů. Živody staví se proti rudé „Unii“ velice neúspěšně, poněvadž ne ví, jak soc. dem. teraz má málo obranců a penězů mamonů. Proto rudí agenti chtějí omámiti zrak dělnictvu aspoň tím, že v listech závodům laciným způsobem vyhrožují. Leč neodvratný pád již frázemi nezastaví.

dovoluje si vyleďstojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent č. k. odborné školy

DILMA

PRO UNIKÉLNÍ PRÁCE ZE DŘEVA.

Kupte si tento spila:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Eda J. H. Bahula, Com. & K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králov.

44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Dříve než zadáte

vyžádejte si

zdarma rozpočet

ed Army

Josef Ježek,

**první královéhradecký c. k. mistodržitelstvím koncesovaný
elektrotechnický závod**

===== v Hradci Králové. =====

**Veľký výber inštrá a všeobecné instalačné materiálu.
Ventilátory, motory. Zvony. Telefóny. Krmivosť.**

Is provided: Price List, Schedule

Doporučujeme
našim rodinám

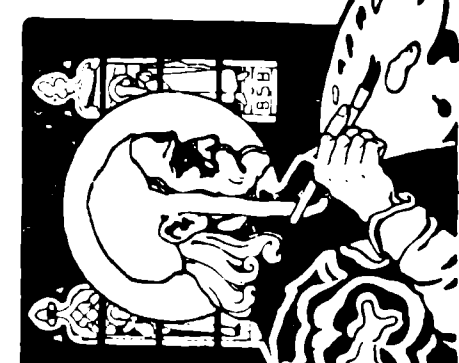
Kolínskou cikorku!

Koberce **JAN** Záclony
STOUPA
V PRAZE, Jindřichská ul. 1.
Havelský. — Pláště do deště.
Přikrývky
čalounové, se stříti vlnou.
Pokrývky
na stoly a láhna.
Župany v každé velikosti.
Deštníky. — — — Železný nábytek.
v bohatém
výběru. Zbytky koberců
za značně
snížené ceny. v cenách
nejlevnějších

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiněte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Starší nábytek,
zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu
na prodej
v továrně fy.
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Umělecký ústav
pro malbu na skle
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičnického do nejbo-
hatského provedení figurálního.
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
síťky vše zasazené v místě.
Mosaiky aklené pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nároky, rozpočty i od-
borná rada zdarma
předtím vyznamenání a doporučení.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.
přijímá
vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složnými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Snížení !!
. . cen !!
u veškerého zimního pleteného i trikotového
 zboží, angl. pánských vest, čepic, obrátek,
límečů, dámských kabátů pletených atd. upra-
vila firma
Fejgl & Bydžovský
Hradec Králové,
Divadelní ulice.
Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánské, deštníky, ruční předměty, hřebčenské
soupravy a pod. :: :: Novinky kravát.
Kněžské kolářky a náprsenky.

Lesní sadbu
velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvlášť:
smrk, borovice, modřín, jedlí, akát, dub oby-
čejný a americký, borovice černou, hedvábnou,
tříju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, jilmy,
buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé
ploty do parků a t. d. — Balení do mechu
zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte cenník,
který obsahuje krátký a jasný návod pro ne-
odborníky. Sazenice jdou dráhou jako rychlo-
zboží skoro jen za cenu zboží nákladního.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/2 % až 5 %
úrok a to dle výpovědi.
Složní listy na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rukovati veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibálky, nádobky, patény, pacifikály,
svícny, lampy, kadidelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
duchovním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v oceli stříbrní nebo proti doplátku
za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.
Klad veškerých staveb a stříbrných klenotů, jako: křížů,
madonak, křížů, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové**
prsteny, šperky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i českého vřady na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posl. a císlece
Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyšším Brodě)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Velikonoční svíce,
paskály a triangle
dodává nejlevněji a první
- o vřadné objednávky -
Josef Jelínek,
mydlář
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatářův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký návod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 ul., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
rukuje se
do dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
vše i se šelakovými
vlny, stíhací, ozdobnými.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
všl. závaznosti k definitivní objednávce.
Kostelní vřadná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

OBNOVA

Číslo 23. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 10. června 1910.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Nová papežská encyklika.

V rušné nynější sociální a náboženské krisi Sv. otec Pius X. představil křesťanskému světu živý, zářný vzor katolického reformátora a praktického sociol. g. Jest to sv. Karel Borromejský, arcibiskup Milánský. Tři dlouhá století uplynula již od smrti tohoto šlechtického velikána, ale jeho humanitní a reformační činnost jest posud jasným majákem, který ukazuje i nejmodernějším myslitelům směr, jakým se musí dáti, chtějí-li nejlépe prakticky prováděti reformy společenské.

Sv. Karel Bor. narodil se 2. října r. 1538 jako syn hraběte na zámku Aroné u severo-italského Jesera Většího (Leggo Maggiore). Karel jevil žulovou povahu mravní již v letech studentských. Nedal se nikdy sláskati lehkomyšlnou prostopášností spolužáků. V hodnostech rychle postupoval — z protekce, až se nad tím sám mrazil. Leč tu právě ukázal velikou duševní sílu. Ni v nejmenším nezneužíval vysokých důřadů k ukojení ctižádosti, k osobnímu obohacení, k nákladné životosprávě. Jako mladý apoštolský protonotář, předseda státní rady papežské i jako arcibiskup Milánský a kardinál-jáhen, oddával se horlivému studiu, asketickému životu a bdělému plnění pastýřských povinností. Dalo se to ostatně lehce předvídati; již když byl chlapcem, vyjádřil se o něm jeden bystrý kněz milánský: „Tento hoch stane se jednou obnovitelem Církve a podivuhodně věcí.“

Karel založil učenou společnost, jež se v jeho residencei scházela, podporoval mluvě malíře a hudebníky. Získal si velikých zásluh o nové zahájení a reformační práci koncilu Tridentního; na jeho radu povoleno žádosti našeho osvěceného arcibiskupa Pražského Bruna z Mohelnice, aby byla podávána Nejsvětější svátost pod obojí způsobou těm českým kněžím, kteří by se u víře s Církví katolickou úplně srovnali. Tehdy ovšem (r. 1564) toto povolení nepřineslo mnoho pozitivního prospěchu, protože lidé přijímající pod obojí byli již u nás valnou většinou smýšlení lutherského.

Po smrti papeže Pia IV. chtěli kardinálové povýšiti na stolec papežský samého Karla. Ten však sám horlivě se přičinil, aby byl zvolen

kardinál Michael Ghisleri; ten přijal jméno Pia V. Karel pak opustil Řím (r. 1566), aby se zcela věnoval arcidiecési Milánské. K té příslušelo patnáct biskupství, v nichž renaissance, umělecký a bujný život proudil tak nezkraceně, jako by katolická víra byla větší podružnou. Karel neuvávně svolával synody, vychovával zručně nadšený kněžský dorost, přlámal dbal nad řeholní kázni v klášterech. Zapovėděl domácím úředníkům a službám přepych i podplatnost. Dvěma vzorným kněžím uložil, aby bedlivě sledovali jeho vlastní chování a bez rozpaků mu sdělovali nedokonalosti, které na něm shledali. Na večeř se převlékal v roucho obnošené a když byl jednou upozorněn na to, že jest již zchátralé, odpověděl: „Za dne jsem kardinálem; popřejte mi, abych aspoň na večer byl Karlem“. Málokterý důstojník v Miláně spokojoval se tak prostou stravou jako arcibiskup. Kázal v různých chrámech několikrát týdně, učil po domech, docházel pilně sám k nemocným.

Horlivá reformační činnost jeho narážela z počátku na tuhý odpor bohatých měšťanů a některých klášterníků; Karel přicházel i do tuhých konfliktů se světskými úřady. Vytvrval však jako žula, nedávaje nijak na jeho osobní hněv vůči nepřítelům. Jednou mu byl dodán list s pokynem, že obsahuje správu o spiknutí proti jeho životu. Karel hodil list nepřetčený do ohně se slovy: „Nechci, aby moje láska k některé ovečce ochladla.“ Také na něho byl spáchán vražedný atentát, ale nebylo mu přece ublíženo. Po horských koutech diecése cestoval v létě zimě pěšky s okovanou holí. Nic ho neodstrašilo, že ve švýcarském Grisonsku musil si pomáhati na příkrých stránkách rukama.

Když r. 1570 nastal v Lombardsku z neúrody hlad, velké zástupy spěchaly do Milána ke Karlovi jako k osvědčenému otcovskému dobrodinci. Arcibiskup napjal všechny síly ve službách lásky k bližnímu. Denně živil 3000 ubožáků; když mu všechny peníze došly, zastavil nábytek, zadlužil se a šelbral osobně po domech zámožnějších občanů. Za milostivého léta r. 1575 pečoval o 6000 venkovských chudých poutníků, jimž poskytoval jako nejprostší sluhu. Za moru v Miláně r. 1576 nedal se od nikoho přemluvit k odjezdu. Naopak vcházal horlivě do zamoučených domů, do nemocnic, pomáhal uměti, pokud mu stačilo. Na konec

vydal z residence své skoro všecko, co mělo cenu, ve prospěch hladovících churavců — i peřiny a postele poslal do nemocnice. Sám spával na holé zemi. Spěchal se vši statečností od lážka k lážku, posluhoval nemocným. Naposledy sám neměl ani okoralého chleba. Svým příkladem povzbudil mnohé k péči o nemocné a o tisíce pozůstalých bdělých sirotků. Po skončení rány morové velké zástupy ho nadšeně proslavovali za otce vlasti a zachránce města.

Až byl nyní značně zduřčen, zřídil přece v městě chorobinec, dívčí sirotčinec a jiné humanitní ústupy.

Ti, kteří dřív před morovou ranou zbaběle prekli, žalovali po svém návratu na Karla u papeže, že zavedl „nebezpečné novoty“; totiž nové posty, zápoověď tančení, masopustní hýření před 1. nedělí postní, že jest příliš přísný, atd. Papež však rozhodl ve prospěch Karlova. Arcibiskup zemřel 3. listopadu 1584, volaje: „Ejhle, ó Pane, já přijdu, přijdu brzo.“ — Lidé lomili rukama, vřede slyšeno bolestné stkání. Byl prohlášen za svátce ihned od obrovských davů. A dne 1. listopadu 1610 sám papež Pavel V. prohlásil Karla za svátého.

Těžko vylíčiti několika řádky pronikavý, úžasný vliv tohoto velikána na veliký okresek severní Italie. Ještě po staletích byla velice patrná společenská reforma, radikálně provedená šlechtickým a rásným arcipastýřem. Místo studia různých „ismů“ a pochybných teorií vůbec Karel vtěloval nejúčinnějším způsobem ve skutek zásadu: „Miluj bližního svého jako sebe samého.“ V markantních rysech naznačil pro všechny časy budoucí, jak lidumilové mohou vždy na základě křesťanském stírat z očí slzy, chrániti proletariát proti bohatým byrokratům a ostříháním křesťanské mravnosti zachovati duševní svěžest a lidskou důstojnost i lidí nejprostších.

Soc. demokracie trvá již hodně dlouho. Nuže, kdo z předáků této organizace aspoň z daleka vykonal osobně skutky tolik záslužné? Kteří z tučně placených vůdců ochotně ve dne v noci posluhovali zmírajícím chudým lazarům?

Právem tudíž papežská encyklika s hrdostí poukazuje na stkvělou hvězdu, jakou jest Karel Borromejský. Encykliku vydal papež, který slynul v Benátkách podobnou otcovskou akci reformační a sociální, jako nšlechtilý Karel.

FEUILLETON.

Názorná výstraha.

Novomanželé Klokočovi šli procházkou k lesu. Devatenáctiletá paní asistentova jen blahem zářila. Z potokem blíže borovinky přelétl její čelo jemný mráček. „A ne — a nemohu ti to odpustit. Dobře víš, že mne takové narážky paní oficiálové dráždí, třeba je podává v rukavičkách. Máš se mne zastati. Ta dáma má býti poučena, že nemusí jako starší mluvit se mnou ironicky jako s děckem.“

„Ale vždyť jen žertovala; raději se tedy zasměj!“

„Nikoli — já jsem vycítila zcela patrně z jejích poznámek uštěpačnost. Official jest tvůj starý známý; měl mu to říci, aby ji napomenul.“

„Drahoulku, není radno vměšovati svůj hlas do poměrů cizí domácnosti. Zvlášť nikoli v tom případě, mají-li se manželé velice rádi. I ten nejmenší chof vzplane rozčilením, začneš-li sama před ním vytýkati chyby jeho teny. Doma si vycinkají třeba někdy důkladně, ale kdybys i mírným slovem chtěla působit jako cizí osoba k vzájemné shodě, postaví se proti tobě oba.“

„Tedy já mám dále snášeti vělelké břitké poznámky? Pěkné to mám zastání, když ani vlastní muž, který mi sliboval . . .“

„Maruško, Maruško, méj rozum! Ty's byla ještě před sedmi týdny nezkušenou pražskou slečinkou, s níž se zacházelo jako s máslem. Já však jsem zkušený vesnický synek; jest mi již 30 let. Prošel jsem tuhou školou života. Proto vět zkušenějšímu . . .“

„A ne a ne, hodila blavičku mladá panička, nevěřím, že by taková zbabělost byla v pořádku. Spravedlivost se má zachovávat ke každému. Máš-li mne, Raimunde, dosud rád, slib mi, že se postaráš, abych nebyla tak společensky ponížována.“

„Chceš-li tedy, vstřím ruku do úlu, skočím do mrazivé vody, nechám si tvář šlehati severákem. Ať se na mne rozlobí jiní, jen když tvé oči se na mne budou usmívat! Co bych ti mohl odpřítiti?“

„Ach, můj zlatý Raimundku! Maruška, která stahovala tvář k pláči, jen zářila vítězstvím a tiskla s koketním úsměvem silné rámě manželovo . . .“

„Slyšíš? To je slavi! Jen tiše, ať jej nevyplášíme.“ upozorňoval Raimund na dvojslabičný přednes krále ptactva.

Práček zaloukl ještě dvakrát a pak zmkl, jako když utne.

„Jej, ten krásně tloukl!“ tleskla si roztrouzené do malých ruček paní asistentová. „Hm, kolikrát líp takovému tvorů než lidem Jeho někdo neurází, proto si může tak vesele prozpěvovat.“

V tom však se již ozývaly z lesního úvozu rány dunivé! „Co to je?“ tážala se poplášené Maruša.

„Inu — tlukot slavičky to není a rány sekerou do pateru tak rychle nedopadají.“

Ještě Raimund nedomluvil a již se ozýval z úvozu pronikavý ženský nářek: „Matičko Sedmibolestná, jej, jej, jeď! Pomoc, pomóóó!“ Do výskotu ženského hrdla mísl se chraplavý, hulákající mužský hlas: „Já ti dám, já té, sloto, naučím opatrnosti! Na — na!“

„Lidé dobří, spaste duši, von mě zabíjí! Její, hóóóó!“ neslo se chromatickou škálou stle výř, až hlas přitěl, trhal se, selhával.

Asistent pustil ruku Marušku a rychlým krokem stanul u zřídla rámu; byl na vojně, proto nebal se osobně zakrotit proti kterémukoli násilí.

„Bezcitný bulváte, mizero, už dost! Jinak vás zmaluju, až vám oči vylezou.“ vzkřikl asistent, chytiv ze zadu pádnou ruku potulného brusiče, která se zvedala nad zády ustarané ženy.

Brusič se rychle obrátil. „A co je vám po tom, perníkový panáku, co?“

„Holomku surový, na takové katanství se přece nemůže žádný citlivý člověk chladnou krví dívat, rozumíte!“

„A co?“ vzpřímila se tyraná žena, která nyní nabyla dechu. „Vy že jste slušný člověk? Pfu, takový elegantní paniček nadává chudému člověku holomku. Pfu, hanba!“

„Ale vždyť vás tolik ten muž mlátil, ubohá ženo,“ poznamenala velice vzrušená Miruše, která se již také přiblížila.

„A co je vám po tom? On si fezal do svého, mlátil do těla, které patří jemu.“

„Vy jste přece volala o pomoc.“

„Volala — inu volala, brečela jsem, křičela jsem. Až vám, panerko, začne tenhle mužiček — je-li to vás — cuchat frisuru a něco na záda přiloží, budete ječet taky. Je-li někdo bit, ani neví, co fve Já jsem křičela jen proto, abych muže spíš uchlácholila. Nějak si člověk ulevit musí.“

„A vy, ščouro, už hybaj pryč!“ zařval brusič. „Vy si nedovedete představit, jaká je to pro chudého šlejšfite ráns, když mu neopatrná žena rozbije kulatý brousek? Ojepnu-li ten provaz od šlejšfu, namaluju vám na zádech takových deset červených hadů, že vás budou po celý týden štípat.“

Připomíná v ní slova papeže Pavla V. o sv. Karlovi: „Obdivujeme se v něm přemoci mravů sv. Jeronýma, pokoje sv. Martina, pastýřské horlivosti sv. Řehoře, rianosti sv. Augustina; zároveň pak dává příklad člověka, jenž má dary tohoto světa u svých nohou, před světem se křičí, jeho dary odmítá, hledaje toliko Božské.“ Sv. otec praví, že Báb Církev v jejím ušlechtilém snažení nikdy nepustí. Právě v době mravní nekázně, kdy nepřátelé Církve pouze reformu předstírali, kdy protestanté lichotili sobeckým vášním mocných knížat, daroval nám Báb skutečného slavného reformátora. Sv. Karel učinil ze své diocese vzor církve kázně všech věků. Falešní reformátoři, proti nimž Karel se musil stavět, neminili bludy a neřesti potírati upřímně. I reformátoři moderní místo práce skutečně úspěšné převraceli údení, zákony a ustanovení Církve. Volají po civilisaci nikoli z upřímného nadšení ale proto, aby odvrátili od církevní kázně. Moderní reformátoři prohlubují propast mezi bohatí a chudasy, snaží se nadělati ze všech nespokojených, aby pak poslední zbytek křesťanství mohli zničit. Je-li však pouto náboženství rozvázáno, musí důsledně i sociální řád býti podvrácen. Proti těmto lidem nutno vystoupiti, poněvadž sám sv. Karel říkal: „První a největší starostí pastýře musí býti, udržeti katolickou víru bez porušení.“ Jako sv. Karel bděl, aby do jeho stádece nevnikl jed nevěry, tak musí Církev přiblížeti k tomu, aby pod pákou rounkou modernismu nevnikly v náš střed klady. Právě reformátoři snažili se spojovati prakti a teorii, jak nazývají církevní zákony; v tom byl sv. Karel vzorem. On se velikých obtíží dbal přesné čistoty církevního učení a přitom podporoval všechny odbory dobročinnosti. Falešným reformátorem není po chuti modlitba, obět má sv. a svátosti. Ale sv. Karel právě na tyto prostředky vnitřního posvěcení horlivě poukazoval. Z těchto zdrojů vzejde pro nás bohaté požitání.

V zemích, kde tyranie práva katolické šlape nohama, kde se protikřesťanská zášť vrací k antické tyranii, odklizené křesťanstvím, zasluhují větší chválu věrní katolíci, kteří dle příkladu sv. Karla občanské povinnosti plní, ale dovedou se též ubrániti vzpouře. I katolíci laikové ovšem jsou povoláni k apoštolské dle vzoru sv. Karla. Nechtě tedy ctnosti toho světe naleznou v hojně míře následování!

Takové jest jádro myšlenek obsažených v encyklice vydané 26. května t. r. Jsou v ní uložena povzbuzení velice včasná a úplně časová.

Volné listy.

Machar filosof. Minule jste si posvětili na Machara a hlediska historického a kulturního. Má dnešní článek osvětluje Machara jako filosofa vůbec a pokrokovského filosofa zvláště. Machar se vznešeným gestem filosofa a národního pedagoga praví: „Tam jest biskup, tady jsem já. Studenti slyšte, co mluvím k Vám já, já český spisovatel a básník. A když Machar tímto způsobem vzbudil příslušnou náladu, že před studenty vystupuje moderní Kato, vykládá životní zásady a dává pokyny, kterými prý se studující mládež má řídit.“

Slyšíme: „Pravda objektivní, jež patří ce-

„Vy, paníčko, či slečinko, jste ještě moc mladá,“ dokládala hbitým jazykem žena šlejiřova. „Vy teprve později kloudné mužské poznáte. Těm se musí rozumět. Až budete mít dva tři company, dáte si líbit všechno, i když vám muž lavičku šeredně nabídní.“

„Ale kde pak vy jaké děti máte? A máte-li jaké, to je pro ně pěkný příklad, perete-li se před nimi. To je divná manželská láska.“

„Himlil, ale teď už toho mám zrovna dost,“ vyrazil z hrdla mocně brusí. „Byl jsem kaprálem u pionýrů, zmlátil jsem už mnoho darebáků. A tebe se, floutku, teprve neleknu! Já že nemám Kačenku rád? Já? Podívej se, ženo, na tu smělost! Jen si zameřte vlastní podlahu oba dobroumady.“ Přitom k zdůraznění pádného protestu udeřil se brusí několikrát pěstí do prsou.

„A děti máme, holčičko, zrovna tři. My je nemůžeme sobou vozit vagonem první třídy, když sami někde nezdůstáváme,“ vysvětlovala stará žena. „Všecko to je u tetky, musíme na ně platit třicet šestáků týdně. To je na nás velká exekuce. A teď jsem ke všemu já nešťastná rozbilá brussek. Kdyby mne starý nezvalchoval, zřadkovala bych se sama. Jo — nuzák si musí dát ještě horší věci líbit, Houby vy chudým lidem rozumíte. — A děti nic o tom bití nevědí.“

Maruše něco Raimundovi pošeptala. Ten pak podával brusí dva zlaté, prý na ty dívky ubožáčky.

Brusí mávl chlupatou dlaní: „Nechte si to, vy krobáče, pro vlastní. Já jsem k vám nepřítel zebat.“

Ale žena hned přiskočila, nastavila dlan, do níž cinkly: „Bé mince. Ruku líbám, milostpane,

lému lidstvu, to jsou plody kultury, výsledky badání filosofů, vědců, básníků a smělců. Kategorickým imperativem každého člověka jest probít se k pravdě subjektivní, stát se jí a žít podle ní. A druhým imperativem jest osvojit si co nejvíce kulturu lidstva, jí pracovat, na sobě a sebou pracovat na ní dál. Se skapal a nedávěrou přistoupit k ní: ne jako host sedat k upravené tabuli d' hôte a dít se do hodování — nýbrž skoumat, proniknout ji, znovu ji pro sebe dobyt — jenom tak má cenu, jenom tak přechází člověk do krve. Každá jiná pravda — to jest středověký přežitek.“

Od té doby, co Machar kromě básnictví a literatury počal mluvit i o obecných a důležitých otázkách lidstva, od té doby, kdy opovazuje se rozhodovat o věcech, kteří žádají více než robení veršův a feuilletonů — rozevírá se všechna jeho úsudková povrchnost a prázdnota. Tak se na příklad podívejte! Mladým lidem, jimž jest pilně připravováti se odborným studiem na budoucí životní povolání, radí český básník, aby se vrhli do moře všech poznatků vědeckých, filosofických domněnek a výsledků uměleckých, skrátka, aby si všechnu tu kulturu prostřeli na stůl jako nůru a vše přeskoumávali, skoušeli, tím žili, o tom se přesvědčovali. Oni, mladíci nezkušení, mají přeskoumávat, zda jest životní, vědeckou a filosofickou pravdou to, co pověděli a učinili geniové a velcí lidé světa. Touto radou Machar rásem přehodnotil hodnoty a jedním rásem dokázal, že dle jeho mínění jest učeník nad mistra a sluha nad pána svého.

No, a Machar při tomto nesmyslu se tváří velmi vážně a domnívá se, že povídá velikou životní moudrost a pravdu. Mladík, který po třech čtyřech letech jak tak vnikne do smyslu a hlavních zásad svého odborného studia, má přeskoumávat všechnu kulturní výsledky! To radím já, já český básník, křičí Machar, čímž ovšem usnadňuje, aby větší ještě množství myšlích lidí mohlo se mu poťáhnout vysmáti. Kdyby totiž studenti jali se dělat to, co jim Machar radí, naučili by ani kroku ku předu a zastavili by všechnu kulturu.

Tak zvaná zásada přeskoumávání jen tak tak že se máže uplatňovati v těchto vědeckých odborech speciálních. Jest uschopněn snad filosof, aby přeskoumával výsledky užního lékařství nebo výsledky badání na dané mořském? Nikoli. I tento filosof musí přijímati vědomosti obecného svého vzdělání z věrohodných pramenů a na přeskoumávání nemá ani kdy pomyslet. Tady musí filosofa a každému jinému člověku postačiti, že přijetí vědomostí, jichž není mu možno přeskoumávat, spočívá na rozumových důvodech, které mu jsou rozhodujícími, aby si učinili mohli samostatný úsudek o věrohodnosti pramene, z něhož čerpá.

Z toho patrně, že úkol, který pod firmou katonského starostlivého přáteleství ukládá Machar studující mládeži, jest vůbec nemožný a dokazuje kromě toho, jak naivně si počíná Machar, když pod takovou pyramidu nesmyslů maluje ještě nápis: To pravím Vám já, já český básník a spisovatel.

Ba ano, to mohl říci jedině on, on český spisovatel a básník, který přeskoumávání všech výsledků kultury velmi si zjednodušil. Tento básník o světovém zjevu křesťanství mluví tak burákosním způsobem, že člověk hned usmehne, jak snadno a rychle Machar všechny

mockrát děkuje. Pobídnu děti, aby se modlily za své dobrodince. A ta vaše paníčka jistě bude mít samé hezké a hodné děti, jako je sama.“

„Že ti dám ránu,“ bovoro kramářská, pochlebnická, ozvalo se z út brusíčovských již dutě — jako hlas broumu vzdáleného. Vysoký strej už se docela trochu usmíval. „A teď, milá Kačenko, bje bjé, bjé! Vezmi provaz a táhni, máme před sebou dlouhou cestu.“

„Poprve jsem dostala facek, když jsem připálila petáčky, vidí starý! A ty's dostal zas třikrát ran ode mne, když jsi přišel domů nemočený. Ba jo — musíme jeden druhého napomínat, nikomu po tom nic není; a máme se přece při té bídě pořád rádi,“ repetila brusíčka, táhnouc se provaz, až se potla. Kolečko kvikalo, trilkovalo, zpívalo, sténalo v pisklavých kadencích, až zapadli chudí manželé před očima inteligentního parku v rozložitých větvích vysokých smrčků.

Maruše vracela se zamklá. Když vyšla již s mužem z lesa, vzdechla si: „Tohle je úděl ženy v moderním století! Ach — kdybych byla dcerou takového chudáka! Ne — ne — tohle bych nevydržela.“

„I zvykla bys si, kdybys od útlého dětství...“

„Brrr, ani nepřipomínej! Raději mluv o něčem jiném. A — abych nezapomněla. Poslyš, že tomu oficiálnímu ani slovem se nezmíníš, že mne žerty jeho paní urážejí. Pověď — ani slovem! Já ti dokážu, že inteligentní žena také dovede ledacos trpělivě snést.“

„Teď se mi, zlaté Maruško, líbí! Neřekl jsem ti, že krušný život venkovských chudáčků jest velikou školou sebezápory a trpělivosti?“

„Stala jsem se učelivou začnou.“

tisíletleté zjevy křesťanské kultury přeskoumal — a povrchalch, hloupých a fanaticky zabedených paměť. Zatím však Machar sám ani neskoumal, nepronikal, nýbrž usedával a nasadával k upravené tabuli d' hôte a polykal protikřesťanská sousta jako o závod.

Ovšem, každému jest volno mít svůj názor o světě. Ale se nozí lidé rozamejí o věcech, se kterými se zabývají leda v některé potrhle brožurě nebo fantastickém novinářském článku. Rozhodují pa k o důležitých otázkách, které jsou nejtěžší ze všech, suří proti pravdám náboženským a zatím sami suřivě poroudejí, aby se jim věřilo v záhadách, před kterými největší geniové skláněli hlavy a hluboce o nich přemýšleli.

Takovou suřící autoritou o otázkách křesťanských chce býti Machar, jenž si opatřil k tomu kvalifikaci svojí náboženskou frivolností. Dovolává se Husa a Žižky a tím právě dokazuje, že nedovedl přeskoumati ani kousek české historie, neboť Hus a Žižka nebyli nábožensky frivolní a jest tedy jejich urážkou, když se jich frivolní fanatici nevěry dovolávají. A ke všemu tomu člověk tento radí studentům probíjeti se ku pravdě, kdežto sám probíjí se ke lži, jak stále v „Obnově“ jest nám dokazovati.

• • •

Moc formul. Dokázali jsme, že Machar radí studentům nemožnosti a sám neumí býti příkladem těm, jimž dává rady na cesty života. Kdyby se někdo divil, že básník a člen pokrokové strany, zahrnující prý všechnu pravou inteligenci, dává studentům rady, které nesnesou kritiky, řekl bych mu, že jest nutno všechna ta velká hecla a ohnivá slova dobře pozorovati. Bedlivému pozorovateli pak objevi se pravda, že právě v Macharově straně zahostila se šedá šablona, že se tam mnoho mluví o myšlení a při tom se hrozně málo myslí, skrátka řečeno, že Machar i jeho strana již si také vysedeli formule.

Tak na příklad není-li pěkně vysoustrahovaná formul: probíjet se ku pravdě, skoumat, proniknout ji? Jest to formul, zejména když vyvolává takové formule neprobíje se ani k té pravdě, která visí nad jeho básnickým nosem. Naskytne se nějaká otázka, nějaký problém, záležitost, o níž nutno promluvit. Náš hrdina nestará se o vědomosti a zkušenosti, jichž jest potřeba, aby se o věci rozumně promluvílo, on sahne po vhodných formulích, rozhodí je, zabývá se jimi, nebo je tu onde přilepi — a otázka je pokrokově vyřízena. Člověk žije a formulemi, se zvyky, se způsoby svého života; formule jsou ve všech oblastech mysli a obraznosti. Ani Machar nečiní výjimky. Rád by rozdrtil náboženství, rozšlapal papeže a kněze, snížil všechny formule, ale jakousi podivnou hrou stává se sám obětí formulí a — nota bene — formulí nemožných a nesmyslných, jako jest ona, aby studenti, jen zvolna osvojující si vlastní odbor, přeskoumávali všechnu kulturu, pronikali ji a pro sebe dobývali. Krejčí a švec mají také své formule, ale ty jsou užitečné, Macharova formule však by sestavila všechn kulturní život.

• • •

Machar a darvinismus. Macharovi nelíbila se také slova, která Jeho Excellenca, biskup královéhradecký, proměl o darvinismu. Kde kdo pozná, že ona zmínka o darvinismu ke studující mládeži měla na zřeteli onen materialistický směr, který z darvinismu se vyvinul a který prakticky valnou část tak zvaných moderních lidí ovládá. Divíme se proto, že Machar usnul za potřebné nějd. biskupa opravovat. Učinil to takto: „K té objektivní kulturní pravdě lidstva přispěl Darwin tolik jako Koperník, jako Newton. Mýlil se v něčem? Jistě. Jeho pokračovatelé, jeho žáci to byli, kteří ukázali na chybné závěry svého mistra. Ale s láskou a doctou. A Darwin neklamal samymlně (to povídá Machar). I veliké slunce má své skvrny. Nepřijímejte takový úsudek o Darwinovi slepě: studujte sami otázku tu, osvojte si, co v ní vědného tak, aby bylo jménem vašeho duce. A pak mi přisvěďte, že starý pán mluvil hodně neinformovaně.“

Objektivní pravda o darvinismu však dokazuje, že hrozně neinformovaně o darvinismu mluví Machar sám. Darvina neopravovali jeho žáci, nenkázali na jeho chybné názory, nýbrž učením Darwinovo skortili ještě a samotali pomocnými domněnkami. Někteří z přívrženců Darwinových jali se záhy vykládati učení jeho tak, aby podvrácena byla víra v nejvyšší Bytost, v její stvořitelskou moc a aby setřena byla účelnost ve vývoji. Zuřivý darvinista Haeckel, který se probíjí ku pravdě jako Machar, skarikoval učení Darwinovo úplně.

Ti, kteří učení Darwinovo opravují, ba úplně zamítají, nejsou již jeho žáci, nýbrž velcí učenici, kteří, vybavivše se z podmaňujících darvinských frází, skoumají samostatně a neověřile. Nová badání vynášejí na světlo, že

darwinický vývoj nemůže se vykládati příčině a mechanicky, nýbrž také a zejména účelně, kterážto věc pak nejen že nám neodporuje, ale náboženský názor pevně podporuje. Volnomyšlenkáři, pokrokáři a Machar sám jsou posud deterministé a monisté, jen aby mohli vystrkovati protináboženskou korouhvičku a jen aby mohli světu ukázati, že nové výzkumy vědecké jsou jim veličinami, jichž netřeba dbáti a o nichž netřeba vědět.

Poukazoval-li Jeho Excellence biskup královéhradecký na materialismus, jenž vyvívá jako životní názor z příčinného výkladu vývoje darvinického, popírajícího Boha, pak mluvil velmi informovaně, kdežto velmi neinformovaně počínají si ti, kdož před konstatováním účelnosti ve přírodě zavírají oči a nechávají jich otevřítí, i kdyby dostali palici do hlavy.

• • •

Machar a Bůh. Český básník jest mrzutý také z toho, že při studentům bylo vykládáno o modlitbě a praví: „Je-li skutečně nad miliony a miliony sluncí a hvězd poslední Příčina všeho, ten původce jejich, ten Kdosi — pak se dá jen otit, ale nikdy ne vyslovit. A ty, efemera lidská, nesmíš se domnívat, že platí pro tebe jiný zákon než pro zvíře, rostlinu a kámen, nemůžeš si myslit, že by on k váli tobě chtěl zasáhnout do toho věčného řádu, který platí pro všecky a všechno, a udělal snad zášrak, ne — — — ale máš-li potřebu se modlit, modli se.“

Machar jest pronáležedován a satížen kletbou ubohé jednostrannosti. Již ve svých Konfessích vypravuje o zhroutilí náboženství ve své duši; a dovidáme se tam odtud, že k tomu postačilo několik knítek, mezi nimiž byl také Voltaire, o němž Hello dokázal, že o náboženství mluvil jako špindírácký ignorant. Od svého mládí Machar vybíral si vesměs četbu protináboženskou a proto jest velmi srozumitelné, že před objektivnějšími knihami obepínal se kruhyfem netečnosti.

Pochyby, zda jest ten Kdosi, dokazují, že Machar důkazů o jsoucnosti Boží nestudoval, což jest velkým nedostatkem pro člověka, jenž moci mermou mluví o náboženských otázkách a tady právě studentům o Bohu vykládá dle básnické své obraznosti. Přírodopyspec J. Rejzík, profesor universitní v Kielu, opravuje Machara v tomto ohledu takto: „Uznání a přijetí jsoucnosti Boží není básnění, nýbrž indukce. Nalézáme Boha touže methodou, kterou nalézáme přírodní zákon. I když nemáme smyslového ústroje, jímž bychom Boha vnímali, přece jen nemůžeme tato okolnost obrátiti proti Jeho skutečnosti. Nevidíme-li Boha ani dalekohledem ani dlehnobledem, není to na žádný způsob závažným důkazem proti Jeho jsoucnosti. Užíváme jsoucnost Boha z Jeho působnosti právě tak, jako jsoucnost hmoty, energie a přírodních zákonů užíváme z jejich činnosti.“

Jako monistické darvinisté, snižuje člověka i Machar. Člověk, jenž duševními mohutnostmi jest korunnou tvorstva, jest Macharovi věcí vedlejší, pouhou efemerou, v stejné řadě s rostlinami a zvířaty. Filosofo to právě tak obměněl jako povrchu.

Odmyslelme si se světa člověka. Bylo by to všechno mimo člověka, mimo myslící bytost. Představme si, že bychom přišli, abychom si prohlédli svět, na němž před námi není a nebylo člověka. Materialistický filosof by nás světem provádl a ukazoval slunce, oběžnice a komety. Tázali bychom se nutně: „K čemu to všechno?“ — „K čemu?“ odpovídá filosof, „já nevím, co otázkou svou míníte. Což nevidíte nebeská tělesa, která probíhají světovými prostorami? To jsou přece koule, a nicméně některé jsou posud ve stavu plynném, jiné ve žhavém žáru, jiné jsou již vychladlé a pevné. Nestáčí vám toto poznání?“ — Nikoli, to nám nestačí právě tak, jako bychom se nespokojili s vůdcem, jenž nás vodí obrovitou továrnou a na naši otázku: k čemu tyto stroje? odpovídal ty: ano, co vlastně chcete? To jsou kola, kladiva, kotle, páky. Nestáčí vám to? Nikoli, to by nebylo uspokojující odpovědí. Teprve duchem, teprve myšlením člověka, jenž složitý a trvalý pořádek veskorenstva v mysl svou pojímá, nabývá ona ohromnost hmoty svého určitého smyslu a účelu. Teprve tehdy, když svět projde retortou lidského ducha, stává se srozumitelným a manifestuje svoji velikolepost.

Není tedy člověk tak malicherný a ubohý, jak vykládá studentům Machar, jenž pro úžasnou duševní mohutnost člověka uznává tytéž zákony jako pro zvíře a rostlinu. Machar jest stále upřímnější, jeho oslepení jest dokonalé a pochází z duchovního ochrnutí, pro něž existuje jen Voltaire, Haeckel, Strauss, Heine a jiní téhož směru, podobné vědecké málkosti, nebo prchavého vtipu. Knihy, pojednávající o těchto otázkách také s jiných stránek, jakoby Machara strašily.

Když Machar cení člověka jako rostlinu nebo červa, nuže, proč se namáhá a proč

básní? Vždyť přece taková efemera nestojí za to, aby básník se pro ni důleženě vyslovoval a napínal. Vždyť přece všechno básnění potom nemá žádného smyslu a významu! Tím způsobem Machar, jenž jest vždy řízný, překvapuje literáty a filosofy novou otázkou, která vzhledem k efeměře lidské by se formulovala takto: Tak co, básnit, nebo nebásnit? Bylo by lze očekávat, že Machar dá dobrý příklad a že zahodí básnické pero první, a provede tak nevyhnutelný závěr, který nutně z jeho názoru o člověku vyplývá.

Kant jest trochu jiného mínění nežli Machar, a jeho soud o efeměře lidské ve spojení s řádky Macharovými jest velmi zajímavý. Myšlenky Kantovy sem směřující jsou tyto: Problém života mechanicky nelze vysvětliti a musil se dostaviti pojem účelu, a proto zásada účeloslavná musí býti rozšířena na celou přírodu. Kant vykládá, že za konečný účel světa má se považovati člověk jako podmět mravnosti, neboť jen při bytosti mravní nelze se dále tázati, k čemu existuje. K myšlenkám těmto na konec připojuje Kant ideu Boha, jako předmětu praktické víry.

Patrně tedy, že před Macharem o věci myslili jiní a myslili mnohem lépe, nežli český básník, jenž domnívá se mluvíti ke studentům jako orákulum delfského Apolóna. Vždyť jen ponekud šipernější student Machara by zahabnil vědomostmi a logikou. Studenti již také asi slyšeli o počátku tvoření těles ze světové mlhoviny. Snad již i ke studentům doniká známost zákona, zvaného entropií, který dle přesných fyzických vědomostí dokazuje zánik světa. A ta snad by se mohlo státi, že by student dal Macharovi tuto otázku: Pane, jak můžete mluvíti o věčných zákonech, když vědecké poznatky nám říkají, že se tu o věčnosti nemůže mluvíti? Anebo když dle Machara pro člověka platí tentýž zákon jako pro kámen, pak se tu hlásá čirý fatalismus a čirá nutnost. Pak bludem jest víra v osobnost a sebeurčování člověka. A pak ani myšlenky ani náklonnosti lidí nespočívají v lidech jakožto v samostatných osobnostech, nýbrž jsou pouhým pudem nutnosti. Z toho jest také jasno, že Machar marně udílí studentům rady, aby samostatně zkoumali všechny výsledky kultury. Po těchto důkazech, jež jsme uvedli, možno říci: jediný jest veliký filosof strany pokrokové — a tím filosofem jest Machar.

Obrana.

Debrácká teta a vládlná patronka všech českých stran „Národní Politika“ rozdávala v zájmu křesťovinné přátelské úsměvy na všechny strany jako prodavačka v židovské konfeko. Ta strčila do dlaně bonbon, tam nasykala kvítí; jinde zapálila vonné kadidlo, na jiném místě sebrala na šalmaj sladkou melodii. Nejvíce korunek konfeko z kapses konservativů a proto krádelem jejich řadami v úhořovitou mrštnosti. — Leč — co všechno kšeft neřádal — bylo potřebí se též ohlížeti, odkud hřmí hrozné dělové rány. Neškodí kšeftu, jestliže se hodí několik cukrátek do úst nenasytných volných myslitelů. Byrokrati si toho mnoho nepovšimnou, konservativci jsou trpěliví a páni z Nemanic dají pokoj; s těmi nejsou žerty, protože jim dělají patronát židovští kapitalisté, kteří v „Národní Politice“ inserují.

Tento list, majetek to hlavně několika byrokratických staroděchů, ví dobře, jakým bezusadným lhaním a jakými surovými útoky volní myslitelé vnájejí do národa hrozné štvavnice. Ví, jak „V. Myšlenka“ jen z fanatické zloby proti katolictvu štvála vychvalováním násilníka Ferrera, jak volní myslitelé katolickému právu do očí plivali a za ním jako zvěř mečili. Ale to všechno svědomím tety nehně. Strany, které jí nejvíce nadaly, dovedou ji vyukřivati ve svůj prospěch nejvíce. V bázi před hromobitím jim dává „Nár. Politika“ výpalek ve formě reklamních lokálků.

A jakou štědroutou ochotou si zaplatila poslední „Nár. Politika“ přátelství volných myslitelů, jest věru až příliš pozoruhodné. Přilíh divoké a štvavé rozběhy volných myslitelů samy listy liberální z útrpnosti a v zájmu záchrany normálního rozumu pomíjejí mlčením. Leč teta má silnější náuru.

Ve „Věstníku Volné Myšlenky“ (v červnovém sešitu) stěžuje si totiž presidium, že žurnalistika chabě podporovala volnomyšlenkářskou manifestační schůzi protikatoličskou na Žofíně (pořádanou dne 20. května). Volnomyšlenkářská redakce pokračuje: „Ačkoliv oznámení o schůzi bylo pražským denníkem zasláno dvakrát, neuvěřitelně je některé listy vůbec, některé jen jednou na zadním místě, a jediná „Nár. Politika“ oznámila nám schůzi třikrát. „Nár. Listy“ a „Právo Lidu“ neoznaly za hodné ani slůvkem o naší manifestaci se zmíniti, a byla to opět „Nár. Politika“, která přinesla referát věcný (!?) a s námi sympatizující.“

Z toho může katolík viděti, jak není radno spolehat se na t. zv. konservativce, kteří v straně křesť sociální nejsou.

Byrokratičtí majitelé „Nár. Politiky“ velmi dobře vědí, že devadesát procent jejich odběratelstva tvoří lidé věřící. Uznávají na oko sami, jak jest potřebí svornosti a klidné rozvahy v národě. A přece v dobách nejfanatictějšího volnomyšlenkářského řádění teta buď zalezla za pec anebo statečně pomáhala těm spojencům a sluhům vídeňských židů. — Není nad kšeft! Katolík vidí stále jasněji povahu svých dobrodinecků. Jak dlouho si nechá takové kopance libiti? Nejlepší odpovědí na provokaci jest podpora tisku katolického a vypořádání z domácností tisku byrokratického a nevěreckého. K smíchu by byl takový katolík, který by si ještě platil na bič, který ho šlehá.

Jaké informace o papežské stoličce páčá evangelický tisk. Jak hanebné, s hadí bezcharakterností poslední papežskou encykliku překládaly listy židovské a protikatolické vůbec, o tom podává mnoho dokladů německá „Germania“ na 4 sloupcích. Ovšem se nikdo nepodiví, že si smělí v balamucení veřejnosti důkladně také evangelické, jen aby hodně vzrušily nízké pudy jízlivých fanaticů. Poněvadž byla encyklika napsána původně italsky, mohli lháti naši nepřátelé svými „překlady“ tím důležitější. Na př. v encyklice jsou slova: „Uomini di sentimenti terreni.“ což znamená: „Lidé smýšlení pozemského.“ Leč evangelické a židovské listy překládaly svorně slova ta, namířená proti našim protivníkům: „Lidé smýšlení hovadského.“ Rozumí se samo sebou, že tak prohaný tisk dosáhl, po čem lačněl: velikého vzkypění pokrokové hrdě. Panstvo vytrhovalo z kontextu jednotlivá slova, přerucovalo smysl, atd. Hotové brány pekelné! Ovšem že pokrokové tisk u nás sedl na vějíčku a s vysokých kazatelen přísně papeže káral, odsuzoval, zatracoval.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně projednával se dne 8. června zákon ohledně zvýšení onoho obnosu při služném, mzdě a pensí, na které se nesmí vésti exekuce. Obnos, který činil při aktivním služném 1600 K. zvýšen na 2000 K., při pensí z 1000 K. na 1200 K. Zákon přijat ve 2. i 3. čtení. Nato jednalo se o 2. čtení návrhu posl. Ofnera, aby porušení smlouv nálezdních bylo beztretným. Na konci této schůze podali posl. Šrámek a dr. Korošec návrh, aby o odpovědi minister. předsedy na interpelaci stran posílání vojaka z Přelítavka do Uher zahájena byla debata. Návrh tento, třeba že Slovanská jednota byla velmi slabě právě v tom okamžiku zastoupena, přijat byl 99 hlasy proti 89. Se Slovan. jednotou hlasovali ještě Vlachové, soc. demokraté a Rusini.

Rozpočtový výbor ukončil 8. t. m. své porady o statním rozpočtu, který i s finančním zákonem vyřídil a zpráva výboru dána na denní pořádek poslanecké sněmovny. Budou tedy nejbližší dny velké důležitosti jak pro posl. sněmovnu tak pro stát, neboť v nich má býti rozhodnuta otázka financí.

Jazyková otázka zůstává stále tvrdým uzlem. A v táboře českém, ač se tady dobře ví, jak důležitým jest přesné stanovisko k otázce této, není dohody na škodu národa českého. Němci ovšem kde mohou těžší z této neujednocenosti, přejíce si, aby jen hodně dlouho trvala. Dle „Reichspost“ nejsou Němci proti tomu, aby vláda jazykové zákony oktrojovala. — České strany až na radikály vyslovili ochotu jednat o návrhu agrárních stran vydání rámcového jazykového zákona pro všechny země. Ve schůzi parlamentární komise Čes. svazu 8. t. m. agr. posl. Bukvaj předložil obnovu rámcového jazykového zákona. V osnově té se stanoví pro korunní země Čechy, Moravu a Slezsko česká řeč za řeč v zemi obvyklou. Pro Sýrsko, Tyrol a Korutany obor platnosti obou zemských jazyků jest ohraničen. Jazyková praxe při jednotlivých státních úřadech ponechá se osnovou zemskému zákonodárství. Tak dle vídeňských listů. —

Italská právnická fakulta dle prohlášení bar. Bienertha nesmí býti sfizena v Terstu, sídlem jejím má býti Vídeň. Proti tomu nebudou ovšem Jihoslované, ale tím pohněval si baron Bienerth italské poslance. Jihoslované hrozí obstrukci pro případ, že by fakulta byla v Terstu.

700.000 K ročně potřebuje Rakousko na ministerské pense.

Ministr Hochenburger se omlouvá. Poslanec Šrámek rozhodně vystoupil v rozpočtovém výboru proti nedávnému přijetí rozvedených manželů ministrem spravedlnosti dr. Hochenburgerem. Ministr výrok svůj opět sešlabil omlouvaje se, že deputaci výsledně upozornil, jaké obtíže stávi se v cestu jich požadavku

v tomto státě, kde převážná většina obyvatelstva je smyšlená katolického a povolení manželské rozluky si nepřejí. Proto že prý je málo naděje, že by rozvedení dosáhli svého cíle.

Cisár vrátil se s Bosny 4. t. m. a už jest také rozhodnuto, že následník arci kníže František Ferdinand se svojí chotí a s velkou družinou přibude do Bosny počátkem září k delšímu pobytu. — **Cisárský patent**, jímž se avčlává bosenský eném na den 15. června, tištěn jest latinkou a cyrilicí a sepsán jest toliko jazykem srbsko-chorvatským.

Maďarské volby. Vládní strana práce získala 242 mandátů, Košutova strana 47, Justhova 35, osmačtyřicátníci 15, Antasayho 17, lidová 13, národnostní 8 atd. Do téby vládního nahrazení se zase lidé, ježto strana ta táhla, Košut a Justh pobohřeli na celé čáře, strany národnostní ztratily 16 mandátů, s nimiž ovšem děsnou porážku utrpěli i Slováci. Vůdce jejich Milán Hodža propadl ve dvou okresech. Delegation slovenská svým počínáním důvěru v sebe zviklala a připravila se o sympatie na celé čáře. Khuen-Hedervary bude mít většinu 100—120 hlasů. Bývalá strana neodvislosti scvrkne se na polovici. Opusice všech barev zůstala na volebním bujišti téměř rozdrce. Židovsko-německý tisk si volební vítězství pochvaluje... Asijská „rytířskost“ Maďarů ukázala se tu zase jedenkrát v pravém světle. Hotové asijské barbarství! Volba aalická bude asi největší hanebností všech maďarských taktik při nynějších volbách. Slováci volili dra Okánika. Četníci však slovácké voliče ze 17 obcí do volební síně nepustili a z 310 hlasů pro Okánika odevzdaných volební komise uznala jen 171 za platné. A tak se dalo i na jiných místech. Korupce a násilí měla rozhodné slovo tam, kde má mluvit jenom spráda rozvaha a přesvědčení voličstva. — **Známy anglický žurnalista** Scotus Viator měl 7. t. m. rozhovoru v rakouském parlamentě s poslanci a žurnalisty slovenských stran, jímž vyličoval hrozné dojmy, které získal po dobu maďarských voleb na Slovensku. Prohlásil, že vydá projev pro veřejnost evropskou, která vídeňským a budapešťským tiskem je o uherských volbách naprosto nesprávně informována.

Zprávy organ. a spolkové.

Program sociálního, řečnického a účetnického kursu v Hradci Králové od 10.—17. července 1910. *Dr. Fr. Šulc:* Volná myšlenka 3 hod. — **Základy křesťanské politiky** — 1 h. — **Ženská otázka** — 1 h. — **Atheismus** — 1 h. — *Dr. G. Domabyt:* Účast církevní v sociální otázce — 1 h. — **Antika a křesťanství** — 1 h. — *Dr. J. Jindra:* Význam mariánských družin — 1 h. — **Kulturní význam úcty mariánské** — 1 h. — *Dr. Fr. Reyl:* Nauka o řečnictví — 7 h. — **Úkoly sociální politiky** — 1 h. — **C. k. soud. účetní revident** p. prof. *Frant. Čermák:* O hospodářském a obchodním účetnictví — 5 h. — *Dr. H. Dvořák:* Historický Ježíš Kristus — 1 h. — *Farář F. Konečný:* Morálka bez Boha — 1 hod. — **Národní a sociální demokraté** — 1 h. — *Farář F. Vlček:* Rolnická družstva — 1 h. — **Zemské zřízení** — 1 h. — **Ríšská ústava** — 1 h. — **Tajemník Fr. Jukl: Reforma společnosti na zásadách křesťanských — 4 h. — **Redaktor J. Šahula: Význam a technika novin — 3 h. — *Ant. Paří:* Požadavky žurnalistiky — 1 h. — *J. Černý:* Obecné zřízení — 1 h. — **Redaktor Fr. Šupka: Organizace — 1 h. — *Josef Katmar:* Požadavky dělnictva — 1 h. — *Josef Polák:* Politické strany české — 1 h. — **Večery budou věnovány praktickým ověřením v debatě.** Ve středu přednáška o spiritismu. — **Z uvedeného programu jest jasno, že kurs podstatně prohloubí náboženské a sociální vědomosti účastníků. Přihlášky do kursu učinite co nejdříve u jednatele kursu Josefa Poláka, strojnístra v Hradci Králové (Adalbertinum).** Přispěvek na byt a stravu za celý týden 12 kor. račte zaslati pošt. poukázkou hned s přihláškou. Přihláška musí obsahovati: jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště. — **Podrobný rozvrh hodin a příslušné instrukce budou každému zaslány v týdnu před zahájením kursu.** Doufáme tudíž, že účastenství bude značné, pročť učíte přihlášky co nejdříve, abychom mohli vykonati nutné přípravy ubytovací.******

Bratřím důvěrníkům „České strany křesť.-sociální“ krajské organizace č. XII. ze soudních okresů: Náchod, Opouch, Dvůr Králové nad Lab., Pelice nad Metují, Nové Město n. M., Úpice, Jaroměř a Česká Skalice. V neděli dne 12. června 1910 o 1. hod. odp. l. koná se v místnostech nádražní restaurace ve Václavicích ustavující konference krajské organizace č. XII. Pořad: 1. Zahájení. 2. Zpráva o činnosti krajské organizace. 3. Zpráva finanční. 4. Ustavení krajské organizace. 5. Volby: a) krajského důvěrníka, b) 5—10 členů výboru. 6. Vydávání krajského věst-

níku při „Středu“, 7. Pořádání krajských sjezdů 8. Račnické kroužky. 9. Volné návrhy. Zpráva o činnosti poslanců podá říšský poslanec dr. R. Horák. Pozván jest říšský posl. br. V. Sternberg. Krajské konference účastníci se mají všichni důvěrníci místních organizací neb jich zástupci a ještě mimo tyto jeden člen každé místní organizace a okresní důvěrníci nebo jich zástupci. Předporada dosavadního krajského výboru spolu se zástupci okresů ostatních koná se v týž den o 11. hod. dopoledne v těchto místnostech Dr. R. Horák, předseda strany. Prozatímní výbor krajské organizace č. XII.

Katol. jednoty sv. Vojtěcha v Kut. Hoře na počest návštěvy Jeho Excelence nejdp. Th. dra Josefa Doubravy, biskupa Královéhradeckého, pořádala v pátek dne 30. května „u Slovanské Lípy“ divadelní představení „Pohlavci.“ Předem jest nutno poznamenati, že sál byl velmi vkusně dekorován a jeviště do nejmenších detailů vypraveno tak, že podobných málo vídáme. Návštěva velmi četná, prostranný sál byl přeplněn vybranými hostmi, mezi nimiž: Jeho Excel. nejdp. biskup dr. Josef Doubrava, J. Excel. bratr Čeněk jako protektor slavnosti, p. okresní hejtman dr. Pecka, velitel místní posádky, náměstek starosty p. Tuček, vedp. arciděkan Mgr. Vorlíček a celá řada vyšších úředníků a jejich dam. Napřed přednesen projev od VI. Horního sl. Krmelovou, za kterýž njdp. biskup se poděkoval delší srdečnou řečí. Hra byla vypravena přes. 8 historicky; jak kroje tak i masky byly velmi pěkně voleny. Účinkující závodili ve svých výkonech; bylo znáti při jak účinkujících tak i režie. Hrdina kusu Kozina (p. R. hna) podal výkon na ochotníka mladého velmi uspokojivý; zejména se nám líbil ve 4 jednání, kde se loučil s rodinou a přáteli. Lamiingr (p. Henych) svoji pověst dobrého ochotníka svým uměním dokonale udržel. Matka Kozinova (p. Pokorná), ač hrála dobře partie ostrých žen, věřila se do své úlohy velmi dobře. Jiskra (pan Dycka) uplatňuje se v každé hře; i zde podal výkon bezvadný. Hrubý (p. Zahradník) svým mohutným hlasem činil dojem pravého starého Choda. Přibek (p. Adamec) podal rovněž výkon velice zdařilý. Pan Šimánek rychtáře Sýku svědomitě nastudoval i sebral. Pan Fejchl představoval dobře dravého, bezohledného správce. Petřík p. Zedník se rovněž líbil. Dámské úlohy byly vesměs v dobrých rukou. Zdařile si vedly hraběnka Lamiingrová (sl. Ptáčková), Kozinová (sl. Šimánková); vřelý její tón se vždy zamlouvá, hlas i zjev příjemný každou hrou rosá a slibný talent rozvíjí. Stejně Horníčkové neise ničeho vytknouti; modulace hlasu i hra se všem zamlouvala. Sl. Paušová (Mauk. Přibková) byla roztomilá; pp. Šimek, Srobona — pěkné, statné postavy — doplnili velmi případně celek. Všichni hodnotáři setrvali až do konce, s velikým zájmem sledující bezvadnou souhru, za kterou ku konci nejdp. biskup poděkoval. Bylo-li vše tak pěkné, harmonické, musíme se ještě zmíniti o hudbě, kterou Hlil p. Ledvína, ředitel kůru. Ta přímo elektrisovala. Největších zásluh o zdar celého slavnostního večera, o vypravení hlediště, jeviště i řízení celé hry získal si dp. Mašina, který se osvědčil jako výborný režisér. Ta píle nezmorá a obětavost byla zřejmě patrná, neb nikdo nic nechybělo na doplnění celku.

Ústí nad Orlicí. Se schválením a svolením výkonného výboru čes. strany křesť. soc. konána byla dne 22. května okresní konference důvěrníků okresu ústeckého a laškovského. Ukázala se toho nutná potřeba; neboť chybělo dosud organizacím místním jednotné vedení a vzájemný styk. Obojí povinnost, jakož i péči o založení organizací ve všech obcích převzal na sebe nově zvolený a potvrzený okr. výbor organizací. Na konferenci působil nejprve dosavadní důvěrník p. Trávníček z Ústí n. O. zpráva za uplynulé období. Po té urádl vlp. Rob. Vala, kaplan z Čes. Třebové, některé praktické pokyny pro činnost organizací, s nichž stručně uvádíme: Jest nutno využívat příznivých poměrů místních i v úřadech, nesmí se poučebat bez přivolení práce nepřátel a vliv ten hned paralyzovat. Součinnost lidu s knězem. Neboť pracovati na základě křesťanském bez kněze nebo proti knězi jest nesmysl. A naopak nechati všechnu práci laikům na obrosení lidstva v duchu křesťanském jest nedostatek smyslu pro povinnost. Hlavní ovšem věcí jest plnit org. řád. Nezbytna jest i trocha horlivosti. A ne jako se stalo nedávno v jistém městě, které prý je klerikální. Byl tam pozván řečník, jež přivedl sebou lidi stejné smýšlejší a z domácího výboru org. nedostavil se ani jediný. Mají-li ti lidé jen poneti o cti, vzdají se jako neschopní, nebo mají-li trditi křti, smýšl tuto p. tupu dvojás. bnou horlivostí — Do okr. výboru org. zvoleni tito pp: Vala R. b. b. důvěrníkem Trávníček V. předsedou, Em. Láská místopředsedou, K. Mičánek, jednatel, Novotný Fr. pokladníkem, J. Malý, kolportérem. Nato pobovoreno o zakládání organizací ve všech obcích. Ježto nejme početné tak silní, abychom z té malé částky dané strany, která se okr. výboru odvádí, mohli všechna vydání hradiť, usneseno poprositi vld. duchovenstvo obou okresů za hmotnou podporu. Zato sávanuje se org. výbor okr., že střídi během roku organizace vědce, aniž by s tím

pro obec nebo duchovenstvo jakék. li vydání spojeo bylo. Prosíme aktivě, prosíme bez frásí, prosíme pro naši svatou věc. Případné dary račte laskavě zaslat p. Fr. Novotnému, pokladníku v Čes. Třebové, Chmelnice. Každý příspěvek kvitován bude v Obnově. Zdař Báh!

Čermná u Kyšperka. Dne 5. t. m. pořádala naše odbočka Všeoborového sdružení křesť. dělnictva přednáškovou schůzi. Jakkoliv přípravy ke schůzi učiněny na rychlo v posledních okamžicích, tak že mnoho věrých stápeno ani nemohlo býti řádně o tom urádoměno, přeca sešlo se slušný počet posluchačů. Přítomní s velikým zájmem vyslechli řeč pozvaného řečníka dp. J. Šahuly z Hradce Králové, který vykládal o povaze hnutí husitského. Mnoho bylo posluchačům objasněno z toho, co naši protivníci tvrdějším zamlčují. Dle nejvážnějších českých historiků kreslil přednášející žalostný obraz kulturních, náboženských a hospodářských poměrů českých v husitském století patnáctém. Přítomní projevíli živý souhlas. Jen tedy s jaro u myslí dále!

Ústímlee. Nová organizace křesť. sociální mládeže. Dne 5. června konala se u nás veřejná schůze, na níž o potřebě organizace mládeže na základě křesťanském velmi poutavě zajímavě a věcně promluvil v řeči 3 hodiny trvající zaslužilý pracovník dp. Josef Novotný, kaplan z Kostece n. O., který za dobu jednoho roku vykonal pro stranu křesť.-sociální na hejtmanském Rychovském i Novoměstském právě 70 přednášek. Po mnohých vysvětlivkách ustavila se organizace jiných i dívek, účastící na osadu tak nepatrnou značný počet 26 členů, k níž mnozí i z blízkých osad přistoupí. Hlavní zásluhu o založení naší organizace mají páni z pokrokatého sběru p. uč. Markalous a sdejší p. uč. Hofman, který o schůzi mnohé mladíky ani dovnitř nechtěl pustiti. Za obětavou a šlechetnou práci budiž zde vzdán dp. kaplanu Novotnému upřímný dík. Zaplať Báh!

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. birmování ve vikariátě vrehlabském. V úterý dne 14. června zavítá J. E. njdp. biskup dr. J. Doubrava do Mléčné 15. Stápanice, 16. a 17. Bystoky, 18. v sobotu Křelice, 19. Panklů, večer vždy v Jilemnicích. V pondělí 20. dopol. Vitkovic, odpoledne a 21. až 23. Roketnice, večer v Roketnici; večer 23. a 24. v pátek odpočinek v Nov. Světe.

Okresní komise pro péči o mládež má býti zřízena v okresu královéhradeckém. Okresní výbor rozasílá právě na obce i jednotlivce toto provolání: Péče veřejných orgánů o výchovu mládeže, zvláště chudých dětí osiřelých, opuštěných a zanedbaných má se dodávati řádnoučích úspěchů jenom tehdy, je-li účinná podporována a doplňována účelně organizovanou součinností širokých vrstev občanstva. Má-li pak dobročinnost a péče soukromá plniti tento svůj úkol, je nezbytno, aby byla v úzkém administrativním spojení s péčí veřejnou — aby k ní byla organicky přičleněna. Tohoto účelu má se dosíci zřízením okresních komisií pro péči o mládež, kteréž budou v prvé řadě pomocnými orgány výborů okresních a všech veřejných úřadů, jímž péče o mládež zákonem jest uložena. — Vedle toho komise tyto doplňovati budou činnost „České zeměské komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém“, jež vedle jiných zřídila již ústav pro lebece abnormalní hochy ve zdejších okresu se sídlem v Hradci Kr. Okresní výbor královéhradecký pověřen jest úkolem uvésti v život okresní komisi pro péči o mládež. Obraci se proto k těm, kdož mají pochopení pro tento důležitý úkol sociální se sláskou žádosti, aby přistoupili za členy komissu. Členem komise může se státi každá osoba fyzická a právnická. Členové jsou: a) zakládající, kdo služí najednou neb v 5 ročních lhůtách za sebou jedoucího nejmeně 500 K anebo pojišť komisi stálý roční příspěvek 20 K; b) činní s ročním příspěvkem 5 K; c) přispívající, kdo najednou nebo v 5 ročních lhůtách služí nejmeně 50 K anebo plati roční příspěvek 2 K. Přihlášky přijímá podepsaný okresní výbor. — Okresní výbor v Hradci Králové, dne 10. května 1910 — Hynek Srdínko, okresní starosta.

Báheslovci královéhradeckí vzdávají aktivě díky všem, kdož k rozvoji a účelům jejich „Lit. a řeč. Jednoty“ vůbec a jejich venkov. knihovnám zvláště přispěli. Ku zvláštním příznivcům našim v tomto šk. roce náležá: Vldp. rektor Dr. Fr. Reyl, který téměř každý týden laskavě v soc. kroužku nam poučné přednášky konal, dále venkovským knihovnám zásobu knih a nadto ještě 15 K daroval. Vldp. kanovník Dr. Jan Šunkp daroval „Časopis kat. duch.“ a „Vychovatele.“ Dále přispěl: Vldp. profesor Dr. Jos. Novotný 10 K, vldp. Jan Černý, spir. taál 10 K, dp. Fr. Pošpíšil, farář v Novém Hrádku 4 K, dp. Jan Kostkan, farář v Pusté Kamenici 3 K, vlp. Jan Prokeš, kaplan ve Stokách 20 K, vlp. Leopold Sokol, kaplan v Dolních Kralovicích 10 K, vlp. Jan Ješek, kaplan v Hofticích 10 K, vlp. Frant. Houdek, kaplan v Hrochově Týnci 10 K, vlp. V. Gartner, kaplan v Dašicích 3 K, vlp. J. Filip, kaplan ve Villnově 3 K, člp. V. Vaněk O. P. 3

K. Všem těmto mým dárčům ještě jednou upřímě „Zaplat Běh!“ — Při té příležitosti obrátíme se znovu s pokornou prosbou ke všem přátelům dobré věci o podporu venk. knihovny. Stále přicházejí žádosti o nové knihy. S bolestí však musíme vytknout jejího odkládání. Nemáme stálých příjmů, nemůžeme větší zásoby knih pořídit, ač bychom velice rádi co největší počet knih rozšířili. Doufáme, že snášná prosba naše nevyslne na prázdno. Pomozte nám dobrotivě a ještě záslužný skutek vykonáte. Za každý sebe menší darek již předem vroucí „Zaplat Běh!“ V Hradci Králové, dne 7. června 1910. Jména všech dobrovolců: Josef Jilisek a J. Hladil.

Schůze městské rady 6. června t. r. Pravidla, vydaná okresním výborem jakožto správcem okresní pokladny pro léčení čeledě o domácím lékařském ošetřování čeledě a oddělení zemského výboru, že obec může prováděti stavbu elektrárny ve vlastní režii, jesto městský inženýr a městský stavitel mají pro svou osobu koncesii ku provozování živnosti stavitelské, bylo vzato na vědomí. — Převedlo hudebnímu spolku „Bend!“ v N. Hradci Králové povolení byl výlet do lesa ku „Dvěma bratrům“ na den 12. t. m. — Offerta na lavici dle návrhu arch. Gotára pro schodiště a kostela Panny Marie podána p. L. Terbarem, truhlářem, byla přijata. — Návrh upravení místnosti v I. patře domu čp. 190/1 pro účely městského diváckého lycea a učebnu obchodního kursu diváckého, návrh o dalším postupu prací při regulaci plánu, návrh smlouvy s východočeskou společností divadelní a návrh řádu ústřední a místní komise divadelní byly schváleny.

Také kritika. „Pokrokové Noviny“ z Král. Dvora přinesly opozednu kritiku duchovního koncertu. Ignoroval bych kritiku tu úplně, ale poněvadž vsadil dotaz na mne, zdať Dvořákův žalm přednesen byl tak, jak vyšel tiskem, odpovídám, že proveden byl dle dubnového vydání Simrockova z r. 1910 a objednání materiálu stále mnoho potíží právě k větší druhému vydání, které bylo v tisku. A nyní já vašim malý dotaz: Pane kritiku, víte, co je oboe, víte, co je fagot? Píšíte, že orchestr scházelo oboe a druhý fagot. Naše, v orchestru byla oboe dvě a sólové oboe hráli při sborových částech dokonce p. kapelník sám, který přece byl solistou u Národního Divadla! A fagoty hrály také dva, jak vám každý účinkující dovědí. A program — jak doznal dokonce i kritik „Ratibora“, byl velmi pestrý a účelně sestaven. Navěsto-li tak silně a dobře obsazený správně nedostatečným, pak jest to vřelá Vaší neznalosti. Nechte se nákladem hudby a spěvu — zatím však šeplete se do věcí, o kterých nemáte ani zdání.

Dr. Šetina.

Výlet na Slezské Předměstí do zahradního hostince p. Špryngara pořádá křesťanskosociální spolek paní a dívek v Hradci Král. tuto neděli dne 13. června. Koncertuje kapela p. Vanického z Černošova. Buřta, koulání o ceny, tumbola, spěvy, vzduchoplavba na upoutaném aeroplaně, divadlo, tanec. Začátek o 3 hod. Vstupné za osobu 20 haléřů. — Po skončení programu večeř volná zábava v tanečném sále p. Špryngara. Za deštivého počasí odbývá se program v sále Adalbertina. — Čistý výtěžek ve prospěch nemocenského a podpůrného fondu.

Velká slavnost v sadech „na Střelnici“ uspořádána bude Matičními odbory v Hradci Králové v neděli dne 19. t. m. Táh zahájena bude oblíbeným promenádním koncertem dopoledne na Žitkově náměstí a odpo. právem dívek v černošském kroji. V sadech pak postaráno bude o bohatou zábavu. Slavný hudební a pěvecký spolek přednese krásné spěvy sborové a. ochotnická jednota Šimanovský vypraví pestrý kabaret a někteří obětaví jednotlivci obstarají drobnější atrakce. Dámský odbor vypraví pro občerstvení občerstvení bohaté zásobené stánky. Koncertovat bude chvalně známá kapela Kuklenická.

Na různé dotazy odpovídáme nejednou: Pokud zde nebude zřízeno katolické knihkupectví, nechtě naši stoupenci kupují tam, kde se ve výkladních skříních nevystřikují systematicky do predu jako na výměch hlavě volnomyšlenkářské tiskopisy. Nechtě mnoho, žádáme-li aspoň část nezávislosti a chceme-li, aby se knihy katolické pravidelně nezastrkávaly pod vrstvu knih jiných. Proto doporučujeme přátelům p. Bohd. Melichara — Volnomyšlenkářští prodávající totiž asi sotva o katolické peníze stojí.

Založení v Hradci Králové založila na památku svého 25letého trvání v r. 1887 nadace pro nejstaršího, schůdného a bezúhonného člena svého mužského i ženského pohlaví. Pětiprocentní výnos z kapitálu K. 2.000, tedy 100 bude udělen výborem založny dne 6. července t. r. Žádosti podány budtež do 30. června t. r.

Včelařský spolek pro Hradec Král. a okolí pořádá k podpěru a za podpory zemské rady pro králov. Česká pětidenší včelařský kurs a to ve dnech 19. června, 3. a 24. července, 7. srpna a 4. září t. r. Přednášeti budou koňalov učitel včelařství pp. Frant. Hájek, řídící učitel z Valu a Karel Pasourek z Částce. Městská rada pořádána byla o propůjčení místnosti v měst. školách pro přednášky theoretické; praktické výkony na spolkovém včelíně. Kurs je bezplatný a mohou

se ho účastnit všichni přátelé včel. Bylo by záhodno, aby každý, kdo se chce kursem účastniti, listkem se u včelařského spolku přihlásil, aby dle toho další dispozice se zařídily a přihlášeným program kurzu byl zaslán. Členové včelařského spolku se uprzedňují, že u pokladnice spolku p. Jellíka na podlaží deponována jsou semkům ústředním spolkem darované semena medonosných rostlin, jež se členům spolku, pokud zásoba stačí, bezplatně vydají; tamtéž nachází se také spolkový medomet, vařák na vosk a lis na medovstěny. Kdo hodlá koupiti nebo prodati roje, osam to spolku!

Na odvrácení germanismů českých dítek delmorakomských přispěl v březnu 1910 spolku „Komenský“ ve Vídni III., Stroh. 45, který letos bude vydržovati 6 obecných škol, 6 opatrovn. 6 jazykových škol a 2 školy pokračovací, politický okres Hradec Králové: Hradec Král. Spolík. a záložní družstvo I. všeobecné jednoty úřednické 10 K. J. Kutschwascher 2 koruny, Spolek majitelů domů na Pražském Předměstí, část výtěhu z akademie Hradecko-české Vídni 48 K. sbírka v okrese Králové Hradeckém 19 000 K, filiálka Typografické Besedy 6 K. — Suchá: F. Hlavatý, sbírka při schůzi „Okresního družstva okresu mechanického“ 8 61 K.

Bezplatný kurs o nejdůležitějších konstrukcích v praxi stavitelské se vyskytujícími, se zřetelem na jejich statické řešení a dimenzování uspořádán bude za přispění vysokého c. k. ministerstva veřejných prací a říditelství c. k. stát. technické školy v Jaroměři při městském průmyslovém muzeu v Hradci Král. od 1. září do 20. října 1910, 3krát v týdnu, za vedení p. inž. Jar. Kohouta, prof. asora c. k. technické školy v Jaroměři. Kurs určen jest pro stavitelské assistenty, poliry, zručné sedláky a tešary a částečně i stavební zámečnický. Účelem kursu je naučiti frekventanty kurzu rozuměti konstrukci ve stavitelské praxi se vyskytujícími, staticky je řešiti a dimenzovati a na základě výpočtů dobře a váhou a cenou kalkulovati. Počet účastníků nejvýše 30. Přihlášky s přesnou adresou do 1. července přijímá správa průmyslového muzea v Hradci Králové.

Na sociální kurs věnovali: vasp. kanovník děkan Megre M. Musil 5 K, vasp. kanovník dr. J. Soukup z Hradce Králové 2 K, dp. Th. Čermák ze Slatiňan 3 K. Zaplat Běh! Proti se o zaslání dalších příspěvků na adresu: Josef Polák, strojmistr v Hradci Králové, Adalbertinum.

Pensionát císar. Františka Josefa I. v Hradci Králové přijímá za chovanky slečny i dívky školou povinné i nepovinné. V pensionátu jsou tyto školy: 1. Pokračovací škola. 2. Kurs pro vzdělání pěstounek na školách mateřských s právem veřejnosti. 3. Kurs industriální. 4. Hudební škola s právem veřejnosti. 5. Vyučování cizím řečem. Pro všechny obory státní skoušené učitelky. Prospekty správa pensionátu ochotně zašle.

Hudba. C. k. místodrž. konces. převedlo hudební škola Lud. Kuopra a konces. klavírní škola Ferdinanda Kuopra v Hradci Králové pořádají ve dnech 15. a 18. června t. r. veřejnou produkci svých chovanců ve dvoraně Adalbertina v 8. 30. odpoledne. Programy tamtéž. Vstup volný.

Kde se koupě za vojenskou pekárnu (u Kráje) a nemá šaty v kabině, vyhráz polozené na trávě neb lavičce, nechtě jest veice ostražit! Obcház tam totiž vychytralé individuum jež si vyhlá obět v okamžiku, kdy sestupujete do vody. Chytrý šejdlí jde do vody též, položí svůj šat vedle oděvu vašeho. Vyleze s vody před vámi a nepozorovaně vybere z cizích šat cenné věci; pak smíši. Zvlášť přátelsky vyhledává tato chytrá vydra nezkušené děti a studenty. V neděli dne 4. června t. r. seznob tento ledňáček jednomu studujícímu stříbrné hodinky, řetízek a černý pás. Kdo by věděl o těch šmejdech vychytralého hastrmana něco urdětější, nechtě to ihned laškově oznámi na policejní strážnici!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 31. května 1910 celkem korun 34.411.934.42, více o K 332.464.42 oproti měsíci předcházejícímu.

Česká banka — do Hradce Král. Jak se ze zaručeného pramene dovídáme, zakládá se správa denních listů o zřízení filiálky této banky na českém severovýchodě na pravdě. Tento krok čilý a sympatické české banky jest již z toho důvodu vítati a podporovati, poněvadž rozhořčení zdatých peněžních útavů našich může býti jen a jen na prospěch čilému podnikání zdejšího místa i kraje a mimo to zdravá konkurence napomáhá všestrannějšímu blahobytnému posuzování potřeb krubů živnostenských, obchodních i průmyslových. Zároveň předstihují se tím napadné snahy o umístování filiálky v pokročilých českých městech ústavu německými.

Osobní. K pěstování úřadu v Hradci Králové II. dosazení byli: poštovní asistent pan Jan Fabián z Jilemnice; poštovní oficianti pan Jan Tejc z Police a pan Oldřich Rajtr ze Skutče; asistentem pro Hradec Králové jmenován pan Antonín Mrázek, čestný strážník v Táboře. Pošt. oficiant pan Jaroslav Fischlein byl přesazen k poštovnímu úřadu I.

Pražské Předměstí. Zdejší obec staví nový čtyřmetrový most přes příkop proti budově nádraží severozápadní dráhy. Bude odavdán veřejnému poukřiti dne 15. června. Tím otevře se nová, dávno potřebná komunikační tepna, již bude zejména pěstím obecnětrvem používána. Aby most plnil svůj účel, pro něj se staví, jest třeba, by část budoucího náměstí na Předměstí, jakož i ulice vedoucí k hostinci na Špici byla současně řádně upravena.

Následky bouře nad Kuklenami. V pondělí dne 6. června rozburácela se nad Kuklenami a okolím bouře s kroupobitím. Bleskem usmrčen byl ve strojárně Vincosa Marek, sedník z Těchlovic. Byl vdovcem a smrt jeho oplakává 8 malých sirotek, nejstarší 14 roků. Též v Plávicích uhořel blesk d. hostince p. Václava Vacka. Poškodil štít, vjel do krámu, kdež omráčil přítomného p. Vacka. Do pole osazených cibulí mezi Plotištěmi a Svobod. Dvory udeřil silný blesk, zanechav v půdě dva hluboké otvory. Řada pracujících nedaleko na poli, mříštěm tlakem vzduchu k zemi. Do společné oihelny ve Svobod. Dvorech udeřilo též; škoda však nespůsobena žádná. — V Novém Hradci Král. sjel blesk komínem do dílny bednaře p. Vachka, pobíhal si po obrutích právě nahromaděných sudů a vyřtil opět na dvůr, kde sjel do země; neštěstí se nestalo žádné. — Kroupy nadělaly kolem Vičovic místy velkých škod.

Oheň. V úterý dne 7. června t. r. vypukl oheň v Novém Hradci Král. v hostinci „u města Brna“, náležejícím továrnicku pian Petrofovi. Zvřel vše mimo sál. V posledních letech hořelo u Petrofovi několikrát.

Opavice m./L. V neděli 26. června ve 3 hod. odpo. přednášeti zde bude oblíbená řečnice Frant. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“ z Prahy. Přátelé křesťanského hnutí, ženy a dívky křesťanské, dostavte se čtení i z okolí a přiveďte známé!

Úmrtí v Černošově. Včera zde zemřel p. MUDr. Čeněk Kirsch, em. lékař hospitál. a obvodní v Kuku; pohřeb jeho konati se bude v sobotu odpo., zádušní mše sv. obřadována bude v pondělí dne 13. t. m. Zemřelý byl znám po delším okolí jako výborný lékař.

Pokrokové přednášky v Třeboševicích. Prvá konána byla 7. května. Přednášel učitel p. E. K. Rosol o vyrovnání česko-německém a p. Litujeme, že přednáška tato byla nepatrně navštívěna; opravdu by zasluhovala větší pozornosti. Každý upřímný Čech mohl s vývody p. referenta souhlasiti. — V druhé přednášce, konané 21. května, přednášel p. Matoušek o živnostenském svépomoci za rovněž malého účastenství; jeho řeč cenou svou nikterak nerovnála se přednášce prvě. Zeela nesprávné byly na př. vývody u příležitosti nastalého sporu zaměstnavatele se svým dělníkem. Tyto věci se přece nyní hravě ve společenstevně vyřizují i bez právníka, jestliže obě strany uznají kompetenci smírného soudu. Pak-li ne, nepomůže ve společenstvu ani p. referentem zdůrazňovaný právník; vč musí jíti před příslušný soud. Od průkazu způsobilosti p. referent mnoho neočekává, ale současně rád k pořádání učňovských výstavek. Nechtě to trochu protíná? Ostatně výstavka samostatných i učňovských, přednášky a pod. již zde byly a ještě více dalo by se po této stránce dělati, kdyby náš společenský život neal se klidnějšími koleji. Názor o klerikálních a strašidlo o „černé ruce“ hodily se ku tematiku jako pát na oko. — Třetí přednáška prof. p. Ant. Uhliře konána se 28. května na thema: Kulturní program českého národa. Byla veskrz agitací, nikoho nevzdělala, ba mohla ohloupiti. Řečník na př. potřeboval pochváliti pokrokové činy, které jsou dnes v módě ve Francii a něco kontra; našel to v Německu, kde přf se svobodné projevy lidu potlačují, najmě soc. demokratické. Pravdou však stane, že Německo i Belgie ve svém dělnickém zákonodárství stojí daleko napřed a Francie jenom pokulhává za nimi. Chátrné, ba děravé byly jeho vývody o otázce náboženských, která (opakuje Masaryka) dosud je živá a nikoliv udytá (Jsme přesvědčení, kdyby Masaryk prohlásil, že náboženství už dohrálo, že by p. prof. sor i tot; opakoval). Dle jeho názoru zbožný člověk měl by se rozestít s církví katolickou, ano i protestantskou. (V tom se staví šák nad mistra Masaryka, který vepnul z vod katolických do přístavu protestantismu). Na ty ubohé, rozházené vývody posvítíme si důkladněji příště. Jest dobře ukázati, jak dříve inteligent „volně“ myslit.

Dobromysl. Dobře přece obhájce našeho velkostatku napsal zase několik zpráv do „Ratibora.“ Nepravdivými zprávami i nezdvořilými vtipy o našem dp. faráři chce si udělat „uháň“ dobré oko a snad i některé oko trochu oslepit, aby tak dobře nevidelo na všelijaké hospodářství. Paal o některých pruhraných rekurech a procesu p. faráře před pěti lety, ale nepověděl vše. Osvědčíme trochu jeho paměť a veřejnost z toho pozná, co vše musí si dáti libit, kd; si u nás poctivě jd; svou cestou a nechce chválit a mlčet ke všemu, co dělá velkostatek. Pana faráře „vyhodili“ se seznámě voliči k obecním volbám. Ale kdo, proč a jak? Nežli nástapce velkostatku p. Frank k tomu krůku se uhdodil, zkusí štěstí jiné. Nej-

prve se podíval na tažení, aby byl p. farář zbaven obecního účetnictví a pomocníkům při tom byl p. ředitel Erišek. Pan důchodní spracoval starosta, p. ředitel zasadil páky v Nechanicích. Při schvalování obecních účtů za r. 1904 povstal nejednou p. starosta Holub a čte s papírku, co mu věrný náleptavač napsal: „Proč nebyl školní plat v knize pokladního denníku veden?“ Správně na to odvětil farář účtů: „Poněvadž jsem školní plat nevybíral. Vybíral jste jej Vy, a proto Vy musíte mít podrobné seznamy i výpočty. Já jsem šaněel do denníku, co jste mi Vy odvedl, řádně jsem to sčítával, ničím více nejsem povinen.“ — Školní plat vybíral starosta sám, seznamy o tom měl ve stole, ale chtěl je pojednou od p. faráře. V pravdě francouzské nápad! — Když ostatní členové zastupitelstva uznávali důvody p. faráře a bylo jisto, že účty za rok 1904 budou schváleny, přerušil pojednou p. starosta schůzi, poněvadž prý vidí, že „vlivem p. faráře by byly účty schváleny, a že to musí podat okresnímu výboru.“ A podal. Tam už byla půda p. ředitelem připravena. Ne-trvalo to dlouho a přišla komise okresního výboru z Nechanic shlednout obecní účty; skládala se z p. ředitele Eriška a okr. tajemníka p. Vančury. P. ředitel se několikrát hesky z vysoka na p. faráře účtů podíval, zapálil si cigaro, sedl na kufr, dýmal jako Pernu a spustil: „Kdo je tady obecním účetním?“ Pan farář žádal, aby především odešla dceroška p. tajemníka, protože věděl, že p. ředitel přišel vlastně „usadit“ obojného faráře, aby do obecních věcí přestal konkat! To nasení mělo se stát různými vybranými zvořilostmi, velkopanským tósem řeči a notným křikem! Takové chování proti knězi není jistě pro děti poučným! Nedomluvil: a ředitel, na kufru spustil: „To je ukrutné, vždyť je tady otec, Vy chcete dítě odloučit od otce?“ Pan tajemník byl však rozumnější, poslal dítě do kuchyně k p. starostovi a p. ředitel zchladl. Na to se tákal p. farář, proč okresní výbor komisionelů fixení nařídil a žádal vidět písemné nějaké rozhodnutí. „To je věc obecního úřadu“, odvětil p. ředitel. Co zbylo p. farář jiného nežli odejít; přece každému obviněnému se oňámí: „To neb ono proti tobě vyšel úřad má a my máme to vyšetřit. Na to slavná komise důřadovale sama s p. starostou, jenom ji na pomoc přišel ještě p. Frank. Jiní členové obecního zastupitelstva nebyli ani pozváni. Za nějaký čas přišlo rozhodnutí okresního výboru, že má p. farář, který školního nevybíral, školné účtovat, ačkoliv starosta p. Holub sám se komisi přisahal, že on školné vybíral, ale že dle jeho mínění účtování přiláhal početvedoncmu faráři. — To by se pěkně hospodařilo! P. starosta by vybíral peníze a druhý by měl z nich skládat účty! Okresní výbor přiděl se k míšeni páne starostova a proto se p. farář v nejbližším sezón obecního účetnictví vzdal. „To jsme právě chtěli“, oddychl si p. důchodní Frank. — Aby jednání účtů nastých herců bylo jasno, odělujeme ještě, že ty doklady o vybraném školném za r. 1904 přišly na světlo. Měl je p. starosta Holub ve stole, komisi okr. výboru 16. června 1905 jich neukázal, komise je také od něho ani nechtěla, to by nemohla faráře shodit a usadit. Vytáhl pak starosta doklady teprv tenkrát, když na rozkaz zemského výboru obecní zastupitelstvo musilo obecní účty za 1905, 1906 a 1908 znova skoumat. Ejhle rekura, který p. farář vyhrál, a to rekura velmi důležitý. Vám, pane dopisovateli Ratibora velmi nemilý. Pan starosta své výkazy za léta 1902/1903, 1903/1904 až do června 1905 obecní zastupitelstvu předložil a ka-jloně vysnal, že zapomněl komisi, která po odstoupení p. faráře školné za pana starostu, nikoliv za p. faráře účtovala, sdělit nedoplatky v obnosu K 126 64. Jmenovitě scházel výkaz toho školného, které bylo vybíráno od dělníků a dělničů v panské kanceláři. Tak tomu jest, p. spravodaji „Ratibora“ č. 20. a nejinak. Za p. faráře nedával nikdo účty do pořádku, ale za p. starostu a snad i za Vás.

Veselo. V úterý dne 7. června pohřben u nás od vřp. vikáře Zajíčka z Holic za přítlnby 10 duchovních zdejší rodák p. V. Mánek, učitel v Holicích. Zesnul po dlouholeté prsní chorobě, v níž s obětavostí konal svůj odpovědný úřad. Četná účast jeho kolegů z Pardubek a p. c. k. okresním inspektorem v čele i se sousedních dědin Královéhradecká svědčí, jak byl ctěn a milován. V chrámu Páně věnoval mu krásnou vzpomínku v pohřební řeči dp. katecheta Halama z Holic a nad otevřeným rovem promluvil kollega z Valu, vzdávaje díky všem, kteří v Pánu zesnulého doprovodili; děkoval zarmouceným rodičům za vychování, loučil se jménem kolegů s mrtvolou. Jenom na duchovenstvo zapomněl, ač si též nějaké pozornosti svou účastí jistě zasloužilo. Pp. učitelé zapěl i krásné sbory a učinili velmi dobrý dojem pořádkem, ve kterém se pohřbu účastnili.

Výsledek voleb do obecního zastupitelstva v Pardubicích. Dosud vládnoucí strana svobodomyšlná ukázala při volbách opět patologický zjev svoji všeobecné choroby — zkor-natění cév. Malomyslnost a neurčitá chabost ve-hnala ji v náruč sociálních demokratů, s nimiž ve III. sboru učinila nedůstojný kompromis, který způsobil volbu dvou předáků sociálně demokratických. Ve druhém sboru zvoleno bylo 8 svobodomyšlných a 4 pokrokoví kandidáti. Také v I. sboru

svítěni 4 kandidáti ze strany pokrokové. Ze židů nebyl zvolen žádný, ač na kandidátních listi-nách byli celkem čtyři navrženi. Z křesť zvolen byl v I. sboru za ochravavého p. děkana vřp. J. Sakař, prof. na reálie. Z učitelstva s navře-ných pěti kandidátů zvoleni byli tři. Máše se říci, že zápasníci strany jsou s výsledkem voleb spo-kojeni až na stranu národ. sociálů, kteří byli od strany mladočeské odstraneni. Zvláště sjev při le-točních obecních volbách v Pardubicích bylo samo-statné vystoupení akčního výboru státních úřed-níků, kteří ve III. a II. sboru vystoupili se svými zvláštními kandidáty, které obsahovaly však jména skoro samých pokrokatů a soc. demokratů. Mladočeská strana trpce si musela stáťovati do tohoto počínání státních úředníků, za něž svého času lámala oštěpy, aby jim v Pardubicích vy-mohla zvýšení služného. Tak máme v represen-tačním sboru města Pardubice hotovou politickou mšláň a jsme nyní svědavi, budou-li členové mladších politických stran v městské reprezentaci skutečně těmi moderními Aristidy, jakými se již před tím býti boledbali.

Aviatikové v Pardubicích. Vedle známého inženýra Kašpara produkoval se v pondělí 30. m. v Pardubicích aviatik inženýr Heim z Kra-kova. Na cvičišti vojenském vedle hangaru Kašparova vystavěl boudu pro svůj letací stroj a pustil se hned do povětrí. Ale produkce skončila špatně. Zdá se, že p. inženýr přilil se odvážoval, což mělo za následek, že aeroplan s výše asi 15 m sletěl i se svým pádem do šitého pole a značně se porouchal. Aviatikovi se ostalo nle — až na trhlé kalhoty. V nejbližší době postaví také inženýr Čihák svůj hangar na pardubském letišti a bude tu podnikati vzlety. Dle výroků značů je pardubské letiště na vojenském cvičišti velmi spů-sobilé k podnikům aeronautickým.

Bezpečná surovost mládeže. Pět škole odrostlých chlapců vybralo v neděli mláďata kosů v polabinách a za živa jim rozpárali břicho a vy-tahovali jim vnitřnosti. To je surovost bezmezná. Tak smutného sjevu by si měla konečně všimnouti veřejnost, když přelusařl orgánové jsou na takovou spustlost malomocní. Pak se divíme, že v okolí pardubském, druhdy na ptactvo tak bohatém, vy-hynuli už všichni téměř slavci, drozdi, brhlci atd. Bezpečná mládež jest horší nežli nemá tvát.

Převlečení reálného školy a c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Kutné Hoře. — (Dokonce!) Při návštěvě J. Exc. nřdp. biskupa dra Josefa Doubravy nutno poznamenati, že starosta p. Macháček byl týž den vzdálen k vůli neodkladným záležitostem. Z radnice odejel nřdp. biskup do kasáren, kde v nádvoří promluvil k důstojnickému sboru a mužstvu pluku. O 4 hod. vykonal návštěvu ve školách reálných, z nich odebral se do velechrámu sv. Barbory a posvětil nové reliéfy sv. Cyrilla, Methoda, Václava, Voj-těcha, jimiž křídla hlavního oltáře rozšířena a do-plněna byla. Pak ještě navštívil c. k. krajský soud a c. k. hejmanství. V sobotu dne 21. května sloužil nejdp. biskup v 8 hod. ráno slavnou ponti-fikální mši svatou v chrámu sv. Jakuba, po níž zapěl hymnus: „Veni Creator Spiritus“; po tom v slavném průvodu ubíral se k nové velkolepé budově c. k. ústavu ku vzdělání učitelů. Při mši sv. i průvodu zpívali chovanci ústavu Hissením svého učitele p. Jandery, na varbany při mši sv. hrál ředitel křru p. Ant. Ledvina. Přesně církevní skladby svědčí, že oba pánové pečlivě dbají předpisů o církevní hudbě. — Svěcení křídů vykonáno v aule ústavu před oltářem, jež zá-půjčila ct. firma Emanuel Bělský. Pak promluvil nejdp. biskup hluboce založenou řeč o vzdělání lidstva ve znamení sv. kříže. Pan c. k. zemský školní inspektor dr. Kaška promluvil pak jménem c. k. vlády, načež c. k. okres. hejman dr. Pecka jménem stavebního komitétu odevzdal budovu řediteli p. Vladimíru Mikšovi s přáním, by vychá-zeli z ní učitelové proniknuti duchem náboženským, jak žáá Komenský. Pan ředitel, poděkovav Jeho Excellenci, přejímá novou budovu a přednáší krátce dějiny vzniku i rozvoje ústavu právě vy-svěceného. Jménem svým i celého sboru učitel-ského slibuje, že se vynasadí splniti naděje v ú-stav tento kladené, srdečně k tomu vybíjí své kollegy i také chovance ústavu. P. starosta Ma-cháček pak poděkoval c. k. vládě, že vlastním nákladem budovu tak nádhernou vystavěla a že odstoupila obci bývalou budovu t. zv. Hrádek, jež náležel mezi nejvzácnější historické i umělecké pa-mátky kutnohorské Trojnásobným provoláním slávy Jeho Veličenstva a hymnou rakouských národů u-končena vlastní slavnost, ale všichni přítomní se-trvali a vyslechli ještě několik hudebních a spěv-ných čísel, jež provedli v téže aule chovanci c. k. ústavu učitelského řízení svým učitelem hudby a spěvu p. Janem Janderou. — Několik dní trvala návštěva Jeho Bisk. Excellence v městě našem, ale neradi loučili jsme se, když v sobotu odp. o 3 hod. odjížděl do Prahy ke konsekraci nejdp. p. biskupa Litoměřického. Svým vládným vystupová-ním a něsnou láskou k chudině a dětkám získal sobě Jeho Excellence přisně všech vrstev ob-čanstva, což dokazovala četná účast při všech po-svátýchch úkonech, ačkoliv ve všední dny komáry byli. Královské horní město Hora Kutná doká-zalo, že upřímně váží si svého vrchního pastýře,

ukázalo se hodným slavných předků, kteří právě v Kutné Hoře tolik překrásných památek své-abožnosti vystavěli.

Účelav. (Slavnost Božího těla za přítlnvého počasi letobního, ač konána byla s před-městského kostelíka sv. Alžběty, přivábila veliké množství lidu do našeho města. Právci s Nejv. Svátostí činili imponantní dojem. O vzorný pořádek pečoval polic. komissar p. Bayer a svlášt chvaly-hodno jest, že letos podařilo se konečně odstraniti onen siozvyk trháni a lámání větví, sbočících jed-notlivě oltáře. Z členů městské rady sčastnili se čtyři s p. parkmistrem JUDr. Zimmerem. Všechna jim čest, že nedají se zstrašiti planým křikem a občutnými výtkami od povinnosti, která jim nejen jako repraesentantům katolického města, ale i jako zástupcům patronátu přisáhá. Podobně třeba po-chvalně se smílni i o našem hasičském sboru, který v plném lesku slavnosti této obooval. Prá-vodu sčastnili se vedle spolku sv. Ludmily a Křesť. vzdělávacího spolku i p. vysloužilci s měst-skou budbou. Hlavní části slavnosti doprovázela císarskou hymnou kapela c. k. zeměbrany a posádka vojenská výstřely. — Volby do městské rady konány byly ve středu 25. května u přítomnosti 34 nových zástupců. Počet městských radů roz-množen byl na 8. Zvoleni byli: za parkmistra p. JUDr. J. Zimmer, za náměstka p. Fr. Minátek, býv. obchodník, majitel doma, za rady: pp. Jerábek J., majitel hotelu, Lubeč J., obchodník, Musil A., puškár, Procházka F., statkář, Stoupa F., majitel kruhovky, MUDr. Tesat K., lékař obv. a školní, Zatecký A., obchodník. Volba p. Stoupy opakována byla po třikráte, neboť sítá menšina kandidovala proti němu p. Tetěva, inženýra a teprve, když tento po druhé volbě prohlásil, že místo toto by přijmouti nemohl, zvolen p. Stoupa. Zdá se, že v novém zastupitelstvu octnula se značná opposice, která dle dosavadní konstelace bude tvořiti asi třetinu všech zástupců. Bude-li čila, sdává a upřímně, ne škodu obce to jistě nebude. Překvapilo, že hned v prvním zasedání nebyli přítomni p. Lhotka a p. Zastěra. O oba vedl se značný boj, a proto už s vědeckostí k vo-ličům neměli by zanedbávati vážnou tuto povin-nost. P. Lhotka jest sice nováček, ale p. Zastěra už dříve více scházel v obecním zastupitelstvu než zasedal. Snad to nebude zase stará s novou. — Z kruhu záloženského členstva došel nás dotaz, co že se to stalo, že letos tak zvaná záloženská mše sv. odpadla. Odpovídáme, že proto, jelikož nebyla objednána. Kdo a proč to učinil, nevíme. Je-li to počátek toho nového regimu, o němž před volbami do záložny s. tolik mluvílo, to se členové nejlépe dozvědí dotazem na přísluš-ných místech. Kdybychom po tom sami pátrali, mohlo by se vytknouti něco jako zléstnost a té jame přilíš dalecí. Ostatně každý penězní ústav nejlépe ví, co mu ze starých zvyků slouží k pro-spechu a k nabytí nejširší důvěry. Co se při tom dostávalo zbrádkám, to doufáme nahrazeno bude v jiné době.

Katolickým voličům v Kenové nad Doubravou! Chcete, aby při obecních volbách svítěžili ti, kterým náboženství jest věcí soukro-mou, kteří chtějí rozuku manželství, rozuku církve od státu a volnou školu beznáboženskou? Chcete ty, kterým nic svato není, kteří vám sem přivádějí Hajny a Haidky? Chcete, aby zvoleni byli ti, jichž bohem je Masaryk? Chcete mít ve svém čele ty, kteří na vás volali při schůzích četnictvo a kteří vás udávali u úřadů? Chcete, aby přilášky stoupily zase na míra nejvyšší a aby mosožl vašich ústí-váno bylo pak na podporu účelů protikatolických, ústavů a spolků beznáboženských? Chcete, aby za mosožl vaše předpláceny byly časopisy nevěrecké pro čítárnu? Chcete, aby v obci katolické vládla vámi hrátka jinověrců, nevěrců a bezvěrců? Ne-chcete!! Nute všichni do jednoho jděte k volbě a ukažte svou sílu při nastávajících volbách! — Zdat Báh!

Slasti rolníkovy. U rolníka Jos. Tučka v Račicích u Skutče sloužil čeledín Jan Loubek. Práce jeho za mnoho nestála; proto měl menší plat, ale rozličné přídavky, tak že byl honorován víc, než zasloužil. Byl však štván proti zaměst-navateli. Poněvadž velice rád pil kofalku, snado se dal popuditi. Včera pak, když hospodyně byla v poledne samotna doma a ve uhlévě dojila, při-šel na ni, strhl ji na zem, kopal a dupal po ní. Tloukl hlavou její o dlaždice; zkrátka stloukl ji tak, že byla hrůsa podívat se na ni. Účast s ní je v celém okolí veliká.

Poděkování. Důstojnému Pánu, panu Aloisu Tyllňkovi, administrátorovi v Černoušku. Při nemoci a úmrtí mého drahého syna projevil jste, důstojný Pane, tolik otcovské lásky a do-jemné péče, že považuji za svoji povinnost viděti Vám nejvřelejší díky. Zvláště děkuji za každý krok, který jste k lázku nemocného učinil, přiná-še nejen slova duchovní útěchy, ale i peněžité podpory, jakož i že jste zesnulého doprovodil k po-slednímu odpočinku, nežádaje ani nejmenší od-měny. Nechtě Vám tedy za vše odplatí sám Báh. Máe jako evangelíka velice těší, že jsem se pře-svědčil, jak obětavý jest katolický duchovní, a myslím, že i katolíci se mohou radovati, že mají tak dobročinné a horlivé knězstvo. V Černalově, v červnu 1910. V. Sklenka, otec.

Čas. Třebová. Dne 19. června pořádá odbočka Všeob. sdružení výlet na Bobův kopeček. Toto výletně volené místo budí jmenovaného dne dostaveničkem všech našich příslušců i abstraktních spolků. Za nepřítomného počítá odkládat se slavnost o týden. Vše bližší oznámeno bude plakáty, které platí jako pozvání. Na shledanou! — Výbor.

Obecní se místo ministra a to místo ministra telesně po dosavadním ministru Vrbovi. Tak za nejnovější správa v Vídni. Odchod jeho uvítá národ náš s radostí, neboť dobu jeho vlády dá se krátce charakterizovat slovy: postup germanisace na všech stranách. Chystaná reorganizace správy c. k. státních drah má vídeňský centralismus jen ještě více utužit. Proto odbor české společnosti národohospodářské v Chrudimi volává schůzi na neděli dne 12. června 1910 o 9. hod. dopolední do velkého sálu muzea v Chrudimi. Schůze bude mobutným protestem českého východu proti germanisacím choutkám nepřátelské Vídně. Program schůze jest následující: 1. Stanovisko českého národa k chystané reorganizaci správy c. k. státních drah. Referuje předseda Slovanské jednoty, říšský poslanec Fr. Udráal. 2. Systematické vytlačování českého živlu z c. k. státních drah. Referuje říšský poslanec Fr. Buřival. 3. Poměry drah místních k c. k. státním drahám po stránce tarifární, dodávkové a národostní. Referuje přednosta místní stanice Fr. Borovec. Nechtě se Čechové všech politických stran dostaví ke schůzi v počtu co největším!

Ledeč nad Sázavou. Dne 5. června byla zde agrární schůze, na níž řečnil taky-katolický kněz p. Kroiber; účast u přirovnání naší schůzi byla velice slabá. Celkem bylo 126 osob; byla to ustavující valná hromada mládeže, ale mládeže bylo poměrně málo. P. Kroiber se činil jen což; na odpolední schůzi volal: „My plníme řádné svoje náboženské úkoly, lépe nežli ti, kteří se nad nás katolictvím vynášejí.“ A bylo to vidět! O schůzi v Ledči zvonilo právě poledne a milý Kroiber zapomněl, že je taky katol. knězem a na modlitbu si ani nevzpomněl! Dle toho jsme poznali, že má náboženské přesvědčení víc v ústech, nežli ve skutečích. S agrární stranou jde to valem s kopce, ani sto Kroiberů jí do bývalé slávy nepomůže!

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vyazuje za měsíc květen 1910: vloženo na knížky K 288.166.17; vybráno K 287.915.69; vloženo na běžný účet K 22.858.44; vybráno K 69.554.64; zůstatek vkladů na knížky K 5.472.450.13; na běžný účet koran 1.202.435.28; úhrnem K 6.674.885.41; hypotečních půjček vyplaceno K 32.874.76; splaceno K 3.793.90; zůstatek hypotečních půjček K 4.512.995.66; směnek eskomptované za K 45.848.44; splaceno K 37.894.75; zůstatek K 561.911.33; do jiných útavů vloženo K 329.884.10; vybráno K 229.772.37; zůstatek vkladů v jiných útavech K 1.220.296.23; cenových papírů v zásobě za K 2.881.740.18; záloh lombardních K 10.700.— h, hotovost pokladni K 20.395.99; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 31. května 1910 K 17.811.084.77.

PORTRET od dvor. fotograf. stáje pouze
NAŠÍ Langhamer, Králové
MATINKY Hradec, Adalbert
dílům uměleckým a
odbožen pokoje a
10K

Různé zprávy.

Nastolení nového nejdp. biskupa litoměřického Hgra dr. Josefa Grossa konalo se slavnostně dne 5. t. m. Mezi slavnostními hosty byli: nejdp. opat P. Albán Schachleiter, Fr. br. Thun, starosta Litoměřic dr. Šl. Funke, atd. Osobnostmi dvou projevů nejdp. arcipastýř vřelou láskou k duchovenstvu obojí národnosti a ke katolickým organizacím.

Uctívá prosba na veleddst. pány jubilanty, kterým popřál Pán Bůh letos oslaviti 25leté, 40- anebo 50leté výročí posvěcení na kněžství a na důst. pány, kteří letos slavili budou své kněžské prvotiny. Jednota sv. Methoděje ve Vídni obstarává svými duchovními v sedmi kostelích vídeňských české služby Boží, ovšem v šesti kostelích je jí to pouze v neděli a ve čtvrtek dovoleno. Toliko jeden kostel vídeňský jest jejím — raději řekneme celého národa českého majetkem, v němž po celý rok, tedy i ve všední dny české služby Boží a pobožnosti se konají. Kostel ten a část kláštera, který dříve náležel řeholníkům Nejsv. Vykupitele, zakoupila Jednota sv. Methoděje za milodary svých příznivců a za příspěvky svého šlechtického protektora a Jana hraběte Harracha za 520 000 K. Obnos ten splacen až na 190 000 K; dluh tento vázne ještě na kostele tom a kláštere; oprava kostela a úprava kláštera vyžaduje přes 20.000 K, takže v celku Jednota potřebuje 210.000 K, aby kostel, jediný to úplně český ve Vídni, byl prost dluhu a aby důstojně národa českého byl opraven. Jubilata a prvotiny kněžské jsou zajisté i amné du. v životě kněžském; tu

kněz rád ten den oslaví, vědom, že na ty veliké milosti, jichž se mu od Pána Boha dostalo, mimořádným způsobem — buď nadacemi aneb dary na bohumilé účely. K těm zajisté patří též český kostel vídeňský. Jednota sv. Methoděje slouží nejenom lidu českému ve Vídni usídlenému, ale i těm tisícům věřících ze všech diecézí českomoravských, kteří jen po jistý čas meškají ve Vídni; prosíme anižně a aktivě, aby vadpp. jubilanti a dpp. novověnci z vědomosti k Bohu pamatovali též na ten veliký dluh a na úpravu českého kostela vídeňského a tak pomohli ten dluh zmírniti a kostel náš důstojně opravit. — Za jednotu sv. Methoděje Tom. Blaha, t. č. jednatel, český kazatel a spovědník.

Halleyova kometa opět, na obzoru. Plukovník Marchand tvrdí v pařížském časopise „Gaulois“, že Halleyova kometa bude viditelná teprve v srpnu. Výpočty hvězdárské prý byly nesprávné, protože jejich předpoklad byl gravitační zákon Newtonův, který dle náhledu Marchandova zakládá se na chybných představách. O vlastním pojetí přičinil Marchand několik poznámek. Jež nuceni budou učenci přeskoumat. Celou teorii prý ohlásí, až potvrdí-li se výpočty jeho skutečným příchodem komety buď v srpnu nebo v září. Všechna dosavadní pozorování prohlásil Marchand za klamná.

Evropské university. Co se týče počtu universit, stojí v Evropě na prvním místě Německo, které jich má 21 s téměř 50.000 posluchači; Itálie má sice také 21 universit, ale počet posluchačů nedosahuje ani 25.000. Třetím státem je Francie s 16 universitami, pak následuje Anglie s 15, Rakousko s 11, Rusko s 9, Španělsko s 8, Švýcarsko 7, Holandsko s 6, Belgie se 4, Švédsko s 3, a Rumunsko s 2. Data jsou vsata dle úředních zpráv z r. 1908 a téhož roku navštěvovalo: universit francouzské 32 000 posluchačů, rakouské 30.000, anglické 25.000, italské 24 000, ruské 23.000. Ostatní university mají 5000 až 12.000 posluchačů.

Jak draho přišel anglickému národu pohřeb krále Eduarda, vypočítává anglická hospodářská revue „The Economist“. Právě, že mimořádný svátek, jímž den pohřbu krále byl, znamená pro hospodářství národa znamenitou — škodu. Po celý den pohřbu totiž ustal všechen hospodářský ruch. Obchody byly zavřeny, továrny nepracovaly, ba ani hostince nesměly býti otevřeny, ač v Londýně byly ohromné zástupy znavených a vyhladivších venkovanů. Jest pravda, že lidé předem věděli, že den bude svátečním i obstarali své nákupy v předvečer, ale při tom přece ochromení peněžního obrátu bylo ještě pořádek tak ohromné, že prý je možno počítati ztrátu výdělků jen v Londýně na 48 milionů K. Připočte-li se k tomu obchodní ztráta venkova, stál prý pohřeb krále Eduarda neméně než 144 milionů K. A to ještě není všechno. List vypočítává, že nastává ztráta obchodu a průmyslu při odbytu barevných látek letních daleko nemohou býti vyváženy zvýšenou poptávkou po látkách smutečních, takže i tu nastává veliký deficit. Vzhledem k těmto ztrátám hospodářským, končí list, byly veliké náklady na pohřeb samy holou malířností.

Příchodem a lázeňským hostům do Luhačovic! Kdo chce lacině a se všim pohodlím v Luhačovicích pobýti, toho upozorňujeme na hotel „Viktoria“ našinec p. A. Zichy. 21 pokojů. Osvědčená, výborná a laciná domácí kuchyně. Povoz při každém vlaku. Litovelské pivo. Každý bude spokojen.

Společnou výpravu na slovanský sjезд do Sebe ve dnech 5.—16. července t. r. dletem lodí, dletem vlakem (Viedeň, Prešpurk, Buda-pešť, Mohač, Petrovaradin, Bělehrad, Baziás, Adal-leh, Zelezná Vrata, Somovit, Sofia (3 day), Nis, Bělehrad (1 den) atd.) pořádá Alois Klaus, učitel a spisovatel v Chrudimi. Poněvadž i dunajská paroblažební společnost i ředitelství státních bul-haraských drah poskytl výpravě větších elev, stanovena cena celé cesty z Vídně do Vídně v I. tř. na lodí a v II. tř. vlakem i se stravou toliko na 125 K. Přihlášky do 25. června t. r. se zálohou 20 K přijímá pořadatel, jenž na požádání zašle i podrobný prospekt celé cesty.

Českoslovanská náložna v Praze (Spálená ulice 9.) koncem května vyazuje: členů 215, upsaných podílů 435, splacených podílů: 20.847.— K, vkladů na knížky a běž. účty koran 305.541.43, záplůček: K 269.133.61; obrát peněžní v květnu: K 481.896.84; peněžní hotovost korun 61.696.51.

(Zasláno).

Katolickým abiturientům!

V srdci Čech, matičce Praze, událo by se, že každému Čechu bez rozdílu smýšlení a přesvědčení musí býti volno, blase. Vždyť horoucí, vlastenecká láska všech Čechů mluví k ní a proto každý Čech přaje si jen jednou sepoň v životě spatřiti tu drahou naši matičku, poněvadž se domnívá, že v ohnisku vškeré lásky české nemůže býti ni sákmitu nějaké sobeckosti či nesevřivosti.

A přec! Jak nabolí naše české srdce, když onu nevraživost českou, onu sobeckost nesevřivou, i je u sebe, se obracíme k ní její jen proti sobě, nýbrž

také proti jinému a k tomu Slovaku! Jakým odporem jsme jati nad besprávím, jež stihá Slováky ze strany Maďarů, jak mocným steskem sadpěla matka Slavia, když nasazená jí rána v Černovci! Všechn český tisk obrátil se proti tomuto bespráví; přítomnost však u-kázala, že nejen Maďar, ale i Čech je schopen podobné nespravedlivosti.

Jak známo, přišli do Prahy na universitu katolické Slovinci a založili si vlastní spolek „Dan“. Přál bych Vám vidět ono radostné vzrušení, jež plálo v srdcích nás všech při ustavující valné hromadě a pak při večírku, kdy šíří vetejšnost měla příležitost na vlastní oči viděti ono nadšení. Byli zde Slovinci, Poláci, Charvati, Čechové, všichni ti opojeni vzájemnou láskou Slovanů na podkladě víry Kristovy ni netušili, že najde se české srdce, jež by hledělo utlumiti tento krásný šár. A našlo se! Vždyt toto nadšení, tato ideální práce katolického studentstva mrzí nejvíce ne Germány, ne Maďary, ale bratry Čechy — ovšem pokrokové. Nemohouce se sami svou sobeckostí a po-dentivostí něčeho dopracovati, útočí nějakým způsobem, a cynismem jim vlastním na naši práci, před-stírajíce boj pokrokový, protiklerikální. Jak bolno je každému — netoliko katolíku — ale i každému Čechu — Slovaku bez rozdílu přesvědčení, když vidí, jak český, slovanský časopis, pokrobovský „Čas“ šve a vypořádá boj Slovincům zde v Praze! Od výše stojí poslední český člověk v zastřeném horské vesnici nad inteligenty pokrokaři! A shodují-li se s tímto šva-ním všichni ti, již jsou soustředěni kol „Času“, zdaž nejsou to titěš Maďaroni, proti nimž český tisk pan? Přijde k nám Slovan a nejprve se mu „Čas“ podívá na kabát, je-li katolík, pak kerabáč a smakat! To Vámi nehne? Vaše české srdce pohostinětvím proslulé a tím souhlasí? Slavný Kollár, půvab slovanský, nadř jedovaté špy, mifené do vzájemnosti, již jsi opěvoval a tak horoucně si přál! —

Katoličtí abiturienti! Boj se přistruje. První stráž se arasil. Volám k Vám proto:

Přihlašte se již nyní do Č. Ligy Akad. (Praha II., Votibská 1.), tam hledejte všechny informace v příčivě bytí a studia vysokoskolského; ukažte, že vzájemnost slovanská na podkladě víry Kristovy svědčí!

Ph. St. Reinitz Jan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. června 1910. 1 hl pšenice K 15.00—16.00, žito K 10.40—11.00, ječmene K 9.50—10.00, prosa K 00.00—00.00, vřsko K 12.00 až 00.00, hrachy K 24.00—00.00, oves K 6.30—6.70, K šochy 24.00—00.00, jabal K 25.00—00.00, krap K 18.00—40.00, bramborů K 4.40—5.00, jetelového semene červaného K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000.00—000.00, máku K 26.00—30.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 14.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 14.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.40 až 3.00, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00, 1 kg sádla vepřového K 2.40—3.00, 1 kg tvarohu 0.32—0.40, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa cerele K 0.00 až 0.00, 1 kopa petršale K 00.00—0.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 7.00—8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—5.00, 1 pytel mrkve K 6.00—8.00, 1 kopa salátu 1.00—1.40, 1 kopa okurek K 12—30, 1 bečka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 00.00—00.00 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na týho dní trh v Hradci Králové dne 3. června 1910 odbývaný přivezeno bylo: 1) obilí: pšenice 191 hektol., žito 280, ječmene 27, oves 364, prosa 1, vřsko 4, hrachy 0, šochy 0, krap 10, jabal 4, jetelového semínka 00, olejky 0, máku 0. — 2) Zeleniny: petršale 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 0 hl, okurek 26 kopy, salátu 350 kop, mrkve 8 pytlů, brambor 155 hl, sál 0 kop, drobná zelenina 260 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 beček, hrášek 00 hl, jablek 00 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřá 7 kusy podvážit 385 kusů, kůziat 9 kusů.

Listárna redakce.

Hořice. V přístím čísle. Prosíme o poshování, ješto bylo nutno uveřejniti mnoho dřívějších dopisů.

Račte si laskavě poznamenati
Ze elektrotechnický podnik firm
JOSEF JEŽEK
přesádlil do vlastního domu:
Svalojanské nám. 76
v Hradci Králové,
kdež závod značně rozšířil
a bude všechny instalační práce vzorně i rychle prováděti

Přesvědčte se, kněžské
..... koláry ::
Stanislav Jirásek,
 Objednávky se obratem vyřizují!
 „ Hradec Králové 136. „

práci i celulóidové, náprsenky, bířety, olingum atd. dostati lze jedině u fy

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál Rezervní fond na Vklady koncem března 910	K 10.000.000.— K 1.400.000.— K 32.842.063-34	Záloži vklady na knížky vkladní 4% a 4 1/2% ode dne vložení na poklad. pouk. do dne vybrání.	Provádí veškeré obchody bankovní. Eskont faktur a smének.
--	--	---	--

Volebního duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibáče, nádobky, paténky, paciřkály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. *své vlastní výroby*, předplácím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni klatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkátku franco bez závanosti koupě. *Vše se posílá poštou. Práce ruční.*

Sklad veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové předměty, tabulky, jídelní náčiní se stříbra pravého i železného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje na nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
 pasíř a cizetour
 Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Ve třech dnech

vyléčíte každý se zárukou mnoho nemocí vnitřních osvědčeným lékem na pľ. žloutenku, nemoci žaludku a ledvin, přibíráte-li se pouze - - - - -
 korrespondenčním listkem na adresu:

JAN CELER,
 t. č. v restauraci Adalbertina, Hradec Král.

Mnoho děkavzdání po ruce.

Umělecký ústav pro malbu nasklo

B Škarda, Brno,

zbo. ovje a dodává malované okna chránová v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru moseikového do nejobo- hatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazeno v místě. Moseiky aklené pro ía- gady, křížové ceřy atd. Nákrej, rozpočty i od- borná rada zdarma.

Přesná vyznamenání a doporučení.

Spořitelní a úvěrní ústav na Pražském Předměstí

(Hradec Králové II.)

přijímá vklady na vkladní knížky a běžný účt

4% — 4 1/2%

Eskontuje smének, devisy a čeky za podmínek nejvýhodnějších.

Girové účty.

Poskytuje půjčky všech druhů na úrok nejmírnější, smláste úvěr osobní.

— Zálchy na cenné papíry. —

Obstarává inkasa smének, devís čeků, kupenů a tažených losů.

Směnárna.

Ústav podlehá zákonně revisi jednoty založen.

Již vyšlo! Již vyšlo!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. Objednávky vyřizuje administrace „Casových Úvah“ v Hradci Králové.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitkvenálky (dle Ord. listu č. 3, str. 32) dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů za 1 K

v biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jeon světoznámé lihuprosté

MARŠNEROVY ŠUMIVÉ LIMONÁDOVÉ BONBON

(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a mařinkové) ku přípravě znamenitého osvěž. lihuprost. nápoje.

Jedná pravě s touto ochrann. známku.

Jedná pravě s touto ochrann. známku.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochrann. známkou, jít je spatřem i každý jedu. bombu.

Roční výroba 60 milionů kusů.

LU-SIN, parfomuje dech. KLAIKON, nejvzácnější lahůdka nové doby. BOUCHÉES A LA REISE, PEPPERMINT-LOZEN-GEŠ.

Veškeré druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH, KU VÁŘENÍ I POCHOOUTKOVÝCH výtečné jakosti, nejlevněji nabízí

První česká akceová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Ferdinandova třída (Platýs), Václavské nám. (proti Primasům), Vídeň VI., Theobaldgasse č. 1.

Rozšiřujte „Obnovu“ Casové Úvahy!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapeřt, VIII. kar József-körút 15 n. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší možná spídtky.

P. T. duchovenstva smláste výhody

Největší a nejlepší

výběr obuvi

naleznete u známého obuvníka

J. Metelky

Hradec Králové, Palackého tř. 80. proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

k jarní a letní sezóně nejlepší

Továrni sklad lánaého a baví. zboží! Výbavy pro nověty!

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Obeluha naprosto reálná!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 23.

Vlastenost.

J. R.

Mluví se dnes mnoho o vlastenectví, kde kdo mluví a pracuje pro vlast, jen tu má na svědomí, třeba toma, kdo se opováží říci a napsati pravdu o svých předcích, pravdu smutnou, že i oni chýbovali a že právě my takových chyb máme se vystříbat. Hned vpálí se mu na čelo znamení zrádce národa, protože nelichotí, ale lidé nožem chirurgů různé nevary.

V malém obrázku ukážu, jak před 70 roky pro vlast pracovali prostí lidé, třeba jim slovo vlastenectví asi málo bylo známo.

Na dolním konci Vel. Svatoňovic (dnes je tu část Malých Svatoňovic) v okrese úpíckém býval dlouho veliký statek Kultův zvaný „Valy“, od nápisu a valu, jež dodnes jasně ukazují, že zde stávala značná tvrz. Řádnými děleními dobrovolnými i násilnými je statek dnes rozdelen na mnoho menších částí. Při jedné takové dělbě dostal František Kult asi ve dvacátých letech úděl 36 korečů při silnici od Úpice. S dluhy začal, hospodářství si všiml málo, ale zato tím více býval hostem v Úpici v palence žida M. Očů divu, že živnost měla přijíti na bubem — a majitel s četnou rodinou byl na mizině.

Protože sestru jeho měl batňovický rychtář František Rezníček, bylo naleháno na něho, aby pomohl. Ten však, máje četnou rodinu po první ženě a peněz nemaje žádných, švakra vytrhnouti nemohl. Společným úsilím příbuzenstva Kultova i majitele pálenky úpické dal se však konečně pohnouti, že usedlost koupil pro syna svého, aby švakovi i dětem zajistil výměnek a tedy nejnutnější výživu. Jinak by prodejem nuceným ani toho se jim nedostalo. Na zaplacení však peněz neměl a musil sčísti dlužen skoro celou částku. Žid M. nenalézal na splacení.

„Jak bych vám, pantáto rychtáři, nepočkal! Já peníze teď nepotřebuju; jen mi podepište, že jste mi dlužen a zaplatíte mi úroky a bude dobře“, pravil M.

Rychtář podepsal a klidně přemýšlel, kdy a jak asi dluh bude uplástet. Hned to ovšem nepájde. Vždyť má syna na studii, dcery se budou vdávat, ale M. slíbil, že počká.

Minulo půl roku, nastala zima a v Batňovicích na rychtáře dostali nečekanou návštěvu. Švagr úpický ke kofalečnicka P. z Náchoda přišel se vši zdvořilostí a po pěkném úvodě předložil překvapenému Rezníčkovi splatnou směnku.

Záložen nebylo, ani ústav, kde by se honem peníze sehnaly. Spěchal tedy Rezníček do Úpice pro vysvětlení porušeného slibu.

„Já jsem si, pantáto, nemohl pomoci“, žid se kroutil, „byl jsem dlužen švakovi, ten nutně musil mít peníze a tak jsem mu v neesezích dal směnku. Víte však co? Já musím sítu do Náchoda, přijďte tam, promluvíme se švakrem, možná že vám počká.“

Druhý den šel Rezníček se strachy do Náchoda. Žid P. nedal se pohnouti, aby počkal. Musil platit zboží, peníze mítí musí. Kdyby zaplatil, počkával by si úvěr, musel by platiti přílišný úrok a tím by přinesl velikou obět. Počkal by, leda by Rezníček ten úrok sám zaplatil. Chce-li tedy, ať jen podepíše novou směnku, na kterou se jako dluh přirazí ten úrok, jež on musí jinde v nedostatku peněz za něho hraditi.

Léč byla ehytfe nastrojena, ale Rezníček nebyl ochoten do ní věstí, věda, že po půl roce s ním týž nebo jiný žid započne ošemetnou hru znovu, až by se ocitl v koncích, jako švagr Kult. Bránil se tedy a podepsati odepřel. Tu má hrotil žid, že mu dá prodati majetek, aby přišel ke svému. Všecky prosby rychtářovy byly marny, žid jej čím dál více natahoval na skřípec, aby strach a hrůzu v něm zvětlil a tak do svých osidel jej dostal, až se vytasil se sprostředkujícím návrhem úpický M.

„Je mívás, pantáto rychtáři, líto, protože jsem vás do toho tak trochu sám dostal, když jsem vás nutil ke koupi Kultovy živnosti, ale švagr, jak vidíte, nemůže si pomoci, ake by měl škodu. Ale vy si můžete snadno pomoci sám a ještě vám peníze zbudou. Nedávno by: y u vás na podzim hony na borách a ta páni obdivovali se vašemu lesu a jeden z nich řekl, že by hned dal 30000 zl. za něj.“ (Byl totiž les ve výměře 52 korečů krásné zrostlý pýchou Rezníčkovou v širém okolí.) „A tu byste mohl les prodat a já tu koupí sprostředkuju, abych napravil své provinění. Chcete?“

„Ne, neprodám. Zlédíl jsem ho po předcích, ti uchováli statek přes váku třicetiletou i sedmiletou, a já bych teď ho prodal pánu? Ne, nikdy!“

„Jak chcete tedy“, dí P., „do tří dnů mi na námku vyplátíte směnku, nebo prodáte les a budete mítí peníze nazbyt.“

Jako liticemi štván hnál se Rezníček domů. Tam se v rozdělení sotva seřadil, aby sdělil ženě, oč se jedná a pak spěchal dolů a tam brodě se vysokým sněhem, loučil se s krvácejícím srdcem s každým stromem. R. 1609 přišel předeš jeho z Podhradí viam-barakého, sakoupil tehle statek a přes všecky hrůzy válečné uchováli jej neporušený otcové jemu. A teď on, bídný, nehodný, má tu půdu sradit, prodat jakú Jidáš. Pratem budou na něj ukazovat sousedi jako na zrádce. Otcové v hrobě se obrátí, až ten skvost zelených horských strání lesních vyrván bude z mozolovitých rukou českého sedláka. Dva dny běhal skoro zoufalý po lese, až se pokusil ještě jednou prosit P. o shovívání. Ten však sčístal tvrdým, neoblomným.

Na mysli skleslý šel tedy do hospody, aby se najedl, neboť byl už vysílen a otílil, že se o něj pokouší nemoc. Sedl v koutě v hospodě, když tu k němu přistupuje pán a ptá se: „Frano, copak tu děláš?“

„Ale já vás, pane, neznám.“

„Ty že mě neznáš? Co jsi se mne zadarmo navozil do Prahy a na hospodách za mě naplatil, když jsem ještě studoval! Teď jsem tu na námku justiciárem a vím, co ti žid nadrobil. Paseme po jeho šmejděch dávno, teď ho skřípnu. Neměj strachu! Jdi domů, a zítra přijď ke mně časné, peníze ti opatřím, abys měl žida čím u mne pak na kanceláři vyplatit. Chce-li si udělat žert, jdi třeba před stáním ještě žida prosit. Budou oba švakři tady.“

S veselou vracel se batňovický rychtář domů, kde zatím po vsi se již rozhlašelo, v jakých ocitl se nesnázích. Litovali ho všichni, protože tak mnohý u něho našel obživu a pomoci v nouzi a neštěstí. Znali jeho lásku k zděděné půdě a teď vidouce, že kus půdy drahecenné má býti straceno z jeho rukou, otílili sami ztrátu s ním. A jako on u věřitele zvolal, že lesa neprodá, tak i celou vsi jediná ovládla myšlenka: „Les se nesmí dostat do cizích rukou! Rychtář pomáhá nám, pomůžeme jemu“.

Týž pojídal s chutí kysele s brambory jako nejvácnější pochoutku, když tu začali se k němu do statku tronsit sousedi: sedláci, baráčníci i podruzi a bez dlouhých okolků nabízel mu, co každý kde sehnati mohl peněz, aby tak společnou pomocí chránili rodnou půdu proti vtrající se cizotě.

Nesdřel se již hrdý sedlák a oči se mu zamžely. Již odpoledne viděl, jak pomáhá studovaný pán z vědeckosti za prokázaná dobrodini a z lásky k české krvi, třeba se opačným jednáním mohl zapasati v přízeň knížete, a žádný by mu toho nevytkal, ano mnozí by ho za to chválili. Teď však viděl i ten chudý lid, který ani vlastního došku nemá, jak shání kde jaký krejcar, aby společným úsilím velkou dokázal věc — zachránit půdu na síce vlasti, ale jako by vlastní milovanou. Se slzami v očích jim děkoval za dobrou vůli.

Den nato časné s rána ještě znovu dělal pokorného, ale již líčené. Znova šel s prosíkem na P. Ten však jist jsa svým vítězstvím, byl tvrdší, nežli předtím. Ještě v kanceláři znovu prosil oba švakry společně, ale P. rozhodně prohlásil, že si peníze jinde nemůže vypůjčit a mítí je musí, počkat nemůže.

„Prodejte les, a máte rázem peněz víc než dost!“

„Ne, lesa neprodám, ale tebe, žide, vyplatím“, odvětil mu nyní sedlák s výsměchem a na stůl sázel peníze.

„Pantáto, je vám počkám, jak dlouho budete čhtít“, volal rozčilený P. a strkal peníze pryč od sebe.

„Tak už můžeš čekat? Dobrá! to rozhlásem všude, aby si na te lidi dali pozor, ale spolu jsme domluvíli. S Pánem Bohem!“

Tak před 70 roky o vlastenectví nemluvíli naši předkové v pohorském koutě na národnostním rozhraní, ale vlastenecky jednali.

Intelligent neměl na mysli přízeň panstva, vida, že by se té přízeň došplhal ke škodě jiných, tedy národa. A jako v něm, tak i v těch nezdělaných vesničanech skutkem osvědčila se myšlenka: Nás všech povinností jest uchovat sobě navzájem a tím i národu vlastnictví! Praví vlastenci. A dnes?

Věda a umění.

Kurs pro pěstění liturgického zpěvu od 19. do 20. srpna roku 1910 v Praze v klášteře emanuském koná se pro učitele zpěvu na pedagogických a pro ředitele kůrů, jak vyvíjí z výnosu c. k. místodržitelství v Praze z 3. června 1910 č. 140.210. Výnos ten praví: „C. k. ministerstvo kultu a vyučování oznámilo výnosem z 25. května 1910 číslo 17.801, že die správy presidenta c. k. akademie hudby a umění ve Vídni (z 28. února 1910) jest projektován odp. opatem Schachleiterem v Emanuzích v srpnu 8—12-denní kurs pro církevní hudbu, jenž jest přístupný učitelům hudby na učitelských ústavech a ředitelům kůrů (Chorregenten) . . . Učitelům, kteří se sdčastní kursu, dostane se k jejich žádosti ze státních prostředků stipendií, aby jim umožněn byl v Praze pobyt a cesta do Prahy. Připomíná se však, že jest počet stipendií obmezen. Dle rázného pobytu učitele hudby jest pro jednotlivé země stanovena výše stipendií od 80—300 K. Ředitelé kůrů podejtež přihlášku, žádost, na c. k. ministerstvo kultu a vyučování adresovanou, prostřednictvím farního úřadu konsistoři ihned, poněvadž lhůta vyměřena jest c. k. místodržitelstvím do 10. června 1910.“

Oznamujeme, že tato vyhláška došla nejd. konsistoři královéhradecké opožděně, tak že nebylo možno v pravý čas příslušné interessenty informovati. Doufáme tudíž, že žádosti i po dni 10. června budou přijímány. Budtež zaslány z naší diecése prostřednictvím nejd. konsistoře královéhradecké a to bez meškání.

Kulturní jiskry.

Vysvětlění straně Masarykově dává znovu pokrokář dr. Chalupný, který se od masarykovců odděpil, velmi nepřekné. Píše mimo jiné v „Přehledu“ dne 25. května: „Nemohu Masarykovi v otázce židovské přiznat, že by byl mým vzorem. Jen v jednom ohledu jej uznávám za originálního a nedostatečného: v dovednosti, s jakou sestává společnou autoritou tří směrů vespolek tak nepřátelských, jako jsou sionisté, čeští židé z Rozvoje a němečtí židé z Prager Tagblattu, Neues Wiener Tagblattu a Neue Freie Presse . . . Doufal jsem, že po jistých reformách vyvine se z této (masarykovské) strany organizace dobrá. Co přirozenějšího nežli pjadější můj odpor proti realismu, když jsem seznal, že ona důvěra má byla bláhová, že realism reformy schopen není a že právě Masarykova osoba je největší překážkou nápravy, protože jemu tento stav jest milejší než pořádek a kázeň, která by se vztahovala i na něho sama? Pevně jsem věřil v jeho (Masarykova realismu) „křesťanství“ a jeho „mravní sílu“. Dnes po Masarykově prohlášení Macharova Říma za naše české kredo a po Masarykových i Herbenových aférách posledních let patrné, že tyto podklady mého tehdejšího „realismu“ byly illusorní (klamné) . . . Můj „realism“ byl pouhou předstávkou mou vlastní, který jsem nějakou dobu pod vlivem suggestce Masarykovy mylné stotožňoval se skutečností, a která, když mi později bělmo spadlo a oči, ukázala se v pravě podobě jako zjev podstatně různý od „realismu“ skutečného . . . Zkrátka: již před Herbenovou aférou nastal můj rozlom s realismem, jež aféra urychlila. Hned po prvních hanebných vystoupeních Macharových jsem se veřejně odřekl jeho, jako Herbeny; v Masaryka jsem ještě věřil a během aféry jsem ho navštívil. Nebyl doma, ale jeho brzký projev v Čase na to zviklal mé iluze o jeho charakteru. Co zbylo, dorazil Masaryk svým slabobským, ačkoli zchytralým vystupováním na sjездě důvěrníků 17. prosince 1906 (na němž se jednalo o korunách sebraných na mostecké sirotky — pozn. Obn) a chováním v obou processech klerikálních počátkem roku 1906 . . . Napsal jsem do Přehledu odmítavou kritiku jeho stanoviska náboženského . . . a tak jsem se s ním rozešel definitivně — na téma poli mravním a náboženském, které kdysi mne s ním nejvíce sblížilo. Masaryk neodpověděl veřejně, chtěl o tom „diskutovat“ soukromě. Já, snaže už dubře jeho způsob diskuse, jsem to odmítl a od té doby jsem se vyhýbám všem stykům s ním.“ — Věru velice zajímavé! Vlastnosti, jaké přičítal Masaryk se strojným rozhorlením církvi, vytýkalj masarykovské straně sami její bývalí stoupenci. Opakuj tak jen to, co jsme my dávno dávno tvrdili, když titíž lidé ještě za každou cenu chtěli sčístati slepci.

Kam to spějeme?

Napsali jsme v předminulém čísle „Obnovy“, že protináboženský zločin spáchaný na Příborskú, nebyl dílem okamžitého slobného vzplanutí, ale že pracně rozmlácení dvou kamených křtůž bylo předem dábelsky pilně rozváženo. Nové správy o barbarském zločinu dávají nám zcela za pravdu. V „cihelňáku“ konali válečnou poradou soc. demokraté: dva Kutákové z Vesky a Marek z Prcha-

Záložna v Hradci Králové

tráhuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Všechny půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

lova. Usneš se, že sbědíš s mostu do Lubiny sochu sv. Jana Nep., která stojí na mostě mezi Příborem a Klokočovem. Fanatikové se zaplísali při svém „kulturním“ snažení, že druh druhu neopustí a nevyzradí, i kdyby je to životy stálo a docela i životy jejich žen a dětí — Tento mocný „čestný“ závazek jest věrně charakteristický. Kdy taci lidé tak obětavě a silně se zaplísávají k vůli provedení nějakého úmyslu šlechtného? Inu — výteční taci Ferrerové a ruských zákeřných revolucionářů! — Před 10. hodinou večerní tito nošitelé pokroku se posilili kofalkou a přirazili k soše sv. Jana Nep. Leč byli vyrušeni pozdními chodci, tak že se dali na útěk. Ale moslemánská zvrhlost v nich neochladla. „Náhradou“ bsali se do polí k bukvaldské silnici a vymatili se barbaricky na soše Panny Marie a na dvou kamených křížích. Valentin Kutáč byl již třetího dne zatčen; prozradil ho totiž kabát, který byl potřísněn barvou čerstvé natřeného rozbitého kříže. Spolupachatel Marek v smutném očekávání neblabé skutečnosti utekl se k židovskému advokátovi moravsko-ostřavskému dru Haasovi. Pak si zakázal resolutně všeliké návštěvy četnictva. Ale úřady se neulekly hrdé pózy surovcovy. Když pak byl Marek zatčen, sdělil, že byl k sločinu naveden od Kutáčů. Na otázku, proč to učinili, odpověděl, že chtěli klerikálům udělati „švandu.“

Když nedávno potádal příborský „Sokol“ přednáška Herbenovu, pravil předseda „Národní Jednoty“ prof. Pisecký: „Ty zastupy, které dnes se sem sešly, jsou mi důkazem, že i na tom temném Příborsku počíná svítati.“ Ano — rudý tisk na Příborsku ozářil velikým bengálem ferrerovské bandity a nacházel k podobným hrdinským činům husácké kultury. Masaryk nazval pokojné katolíky černou bandou. Chcete-li ho však vybižeti, aby jednou otevřeně a určitě promluvil proti stále se opakujícím banditským činům rudých a jiných volnomyšlenkářů, mluvíte stále do dubu.

Pokroková „Škola měšťanská“ v čele 9 napela: „Dne 19. ledna byl nucen učitel N. na pokračovací škole průmyslové v K. odstraniti z vyučování učně pro stále a vysávavé vyrušování. Učně nepostál na chodbě, ale rozběhl se domů a matka zvěděvši, co se jejímu dítěti stalo, cítila se uraženou. Rozběhla se do školy, ale nikoliv ku správci školy, nýbrž čekala na chodbě v přímě. Bylo právě po vyučování. Učitel N. svedl učně dolů, šel do sborovny, aby si tam uložil věci, ale jakmile vyšel, vyřítla se naň matka dotyčného učně, pohybem ruky shodila mu ktipce a pak svými nehty dvakrát přejela mu po obličeji a to s takovou rychlostí, že učitel, byv překvapen, ani k obraně vzpomínal, že nemohl.“ Proč jenom „Škola měšťanská“ nejméně matku i hochy plátní jménem? Kdyby se jednalo o klerikály, pak by nebyla jistě tolik šetrná. — Došlo k soudu před krajským soudem v Chrudimě. Matka odsouzena do vězení na 14 dní, hoch pak na 4 neděle, protože před soudem lhal.

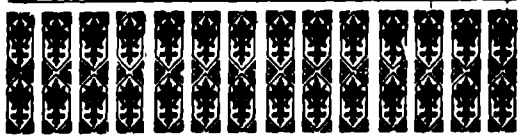
Na gymnasiu Viktora Emanuela v Palermu odehrála se vzrušující tragédie. Když profesor Ghelli, přednášející v sekundě latinu, vstoupil do třídy, přistoupil ke katedře student zidovské a o slovil jej: „Musíte mi změniti nedostatečnou známku z latiny na dostatečnou!“ Professor odpověděl: „Budte přitím pilnější a pozornější, a pak jistě nebudete mti nedostatečně.“ Student potom vytřel z kapsy revolver, výstřelemrazil profesora k zemi, a poté usmrtil se ranou do srdce. Zranění profesorovo je smrtelné. Sidonni zanechal dopis svým spolužákům, na jehož obálce jest napsáno: „Otevřítí až po provedené vraždě.“ Vykreslena tam amrlčí hlava. He, moderní mládež!

Ve Vělně a Čes. Budějovic v noci ze dne 19. na 20. květen spustošena socha sv. Jana Nep. Vylámany plakky, tvořící dvře do kapličky, květiny rostrhány a zmačkány, záclony rostrhány a svázeny v neforemné usle, klekátko odneseno. Ovšem protikatolický vatek měla hlavně pocítiti socha sv. Jana. Jelikož však vyhození sochy té bylo velice obtížné, byla aspoň otočena zády ku vchodu. — Z Chrudimska se nám píše: „I u nás pokrokové barbarství se smáhá. Soše sv. Václava na mostě vytržena z ruky korunbeu s takovou silou, že prsty sochy v páli přerazeny. U kašny na Novém Městě uraženy některým uličníkem parohy jelena, stojícího vedle sochy sv. Haberta. V parku pod zmlínou každou jest socha sv. Jana Nepom. O slavnostních dnech svatojanských byl zde vystaven velký obraz, představující svržení sv. Jana N. do Vltavy; tento obraz byl ukraden. Kdo jsou viníky? Kdo tak vandalsky ničí sochy svátých? Ti lidé, kteří jsou k tomu vychováni fanatickou slobou volnomyšlenkářských tiskovic.“

Dne 3. června odsouzeni agrární pastoušitelé kaple čehovické: Učený pan právník Pospíšil dostal dva měsíce těžkého žaláře a jedním postem týdně. Vysloupil totiž porci a večera čtyřdešní těžký žalár s týdenním jedním postem.

Jak se zachovává masarykovská žurnalistika k husáckým takovým slotilostem? „Čas“ dne 3. t. m. nazývá rašnované slotilostce, kteří u Příbora tak spustle řádili, „nepřičetnými ubožáky.“ — Tak! Nové násvoeloví. A místo co by takovou slotilostnost i ty, kteří k ní svádějí, rázně odsoudil, vrhá se na katolický „Ostravský Kraj“; ten totiž zcela správně poznamenal, že by spíše měli býti do kriminálu zavřeni ferrerovští vychovatelé takových

násilníků, než prostí násilníci sami. Cítilivě, něžně duše „Času“ jest nad tím skormocena, jako by nevěděla, že jemné srdce jejího Machara ve zlosti odporáčovalo, aby katolíci byli postaveni mimo všechny zákony jako zvíř. Ach, ty karabáčnické humanito! Kam to jen při ferrerovské výchově spějeme?

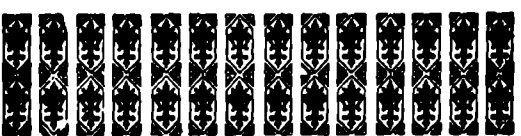

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 8.

přijímá
vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
 „ 4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
 „ 4 1/2 % „ s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
 prodává a kupuje z:

cenné papíry. Z venkova možno žiniti vklady *slabšími listy* pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Sociální besídka.

Soc. demokratický „reformní“ a „revoluční“ švindl. Soc. demokratický tábor jsa pevně spoután poručníctvím židovských kapitalistů, usarkýruje boj proti velkokapitalismu pouze ryčným hrdlem. Jakmile přijde k rozhodnému okamžiku, kdy mají předáci dokázati svůj hněv proti kapitalismu prakticky hlasovacím listkem, hrdinní lvové utekou jako plaché kočky. „České Slovo“ napsalo o posledním zaječím skutku rudých hrdinů: „Sociální demokraté zasažovali se velice o to, aby v rozpočtovém výboru byl rozpočet co nejdříve projednán, a aby se co nejdříve dostal do plenu, tak že by vláda nového provisoria nepotřebovala. Jejich posl. Seitz silně pro to lámal kopí ve schůzi klubovních předsedů. Již tato péše o rozpočet vlády je neobyčejně nápadnou. Ale na tom není dosti. Soc. demokraté provedli v pátek v rozpočtovém výboru věci daleko horší. Při hlasování o rozpočtu ministerstva železnice absentovalo se (vzdálo se) jich totiž pět. Sociální demokraté viděli totiž, že vláda je v úzkých a že při malé presenci (přítomnosti) třiceti členů rozpočtového výboru má většinu opozice, k níž patří, ovšem jen dle jména, i oni. Nuže, aby vláda zcela jistě se svým železničním rozpočtem prošla, odkomandovali sociální demokraté pět svých členů z výboru a rozpočet ministerstva železnic byl pak přijat nepatrnou většinou. — To však nebyla ještě celá ostuda. Sociální demokraté obětováli i své vlastní návrhy, podané posl. Tomšíkem, v nichž tento žádal zvýšení některých položek pro železniční zřízení o několik milionů. Tomšíkovy návrhy padly následkem nepřítomnosti sociálních demokratů a sice poslanci Prokeš, Beera, Rennera, Seitze a Pittoniho. Pro Tomšíkovy návrhy hlasovalo pouze ostatních 5 sociálních demokratů a dále poslanci Choc, Šrámek, Šillinger, Kotlár, Staněk a Ploj. Z toho „echt železniční zřízení posoudil, jakou soc. demokraté s nimi hrají komedii. Raději Tomšíkovy návrhy nechali padnouti, jen aby tím nespůsobili vládě nepřijemnost a aby vláda nezůstala se svým rozpočtem v menšině.“ — A jak se chovají rudí k připravovanému sociál. pojištění? Velkopřemyslovci nafikají, že by jim varostla přílišná břemena. Soc. dem. jim nabíhají různými opravami předlohy, jen aby samo pojištění se hodně oddálilo. Když propadli se svým návrhem na zamítnutí okres. výborů, pracují a jinými na překážkách. Dělnictvo může viděti stále jasněji, jak jest v rudém táboře od slov ke skutkům daleko.

Kupte si obsažený spis:
„Úkoly sociální politiky“
 Sepsal Dr. Fr. Rayl.
 Cena 3 plnů 3 K. pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávaných u administrace, 10%, sleva a franko.
 Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Mistr truhlářský,

který se vyzná ve všech pracích do oboru toho spedařského a zvláště dovedně hotoví

umělý nábytek a práce kostelní,

rád by se usadil v některém českém městě, kde by takového odborníka bylo potřeba.

Prosí tudíž vld. duchovenstvo a cítné katolické spolky o laskavé informace, kde by se mohl s úspěchem usaditi.

Příslušná sdělení ráčtež zaslati na administraci t. l.

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ

PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ
 :: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::
P Ů J Ů K Y
 NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ
 :: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::
 :: BEZ RUČITELŮ. ::

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,
 :: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/2 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.
 Služby listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevnější.

Kupte si za K 1-70 dávkový spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vytiskne Biak. knihtiskárna v Hradci Králové

Odchodem dosavadního ředitele káru do činnosti služby učitelské uprádnilo se

místo ředitele kůru

farního chrámu Páně v Dobřenicích.

Farní osada čítá 1318 duší, příjem z užívané 18 korců dobrých polí, se stodolou a štolovými poplatky. Vyučování hubbě přičase přijem vedlejší

žádosti do 15. července budtž poštou farnímu úřadu.

Pp. v místě na Sotvorová dráze.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nejlevnější a nejbezpečnější
pojištění pro případ úmrtí
poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný
životenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

Jen založen jsa r. 1908 na základě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během posledních
9 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
stávek 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přidala podarovaným podpory v době nejtrudnější
jako pravé dobrodince.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, sdílené
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spoluzemce 2 K, jež se vyplácí
bez prátku buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživili své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Keyl,
předseda.

Václ. Jonšovský,
jednatel.

Jan. Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
učí na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleodbornému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě památek, železných
náhrobních křížů,

malování písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celé

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k čestnému jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile s výslavou v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zašílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Zádejte obšírné ceníky.

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, kobereč a
keřového náclonu ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravat — Dešátky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebčenské soupravy a jehlice
do těsně tartanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Byčičtě

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu ať novou
nebo opravenou starou, obrať se s důvěrou na
firmu

Frant. Votruba,

nový odborný závod pokrývačský a asfaltářský

v Hradci Král.,

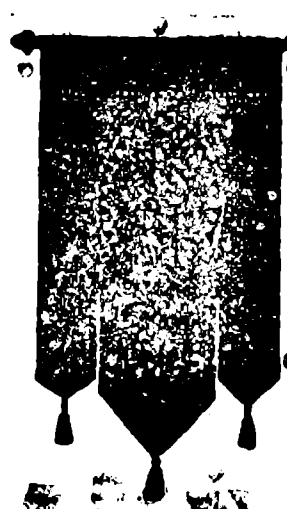
Čelakovského tř. 207., přizemí,

kde bude každý solidně obslužen.

Jen jednou
zkuste mydlo Jád-
rové od firmy
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani laická domácnost
nemůže s nejtrudnějšími zvláště se mu neopou-
stí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřeva ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunví (balda-
chyňů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou posílá
se vše, franko.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vypraštelech)

doporučuje P. J. veleodborný duchovenstvu
svůj osvědčený a často vysnamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náclonu.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 8-70

Křesla hospodí
od . . . K 20-
Křesla ku psaní
od . . . K 9-
Křesla na šroubu
od . . . K 18-
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkoobchod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejprůběžnějších dodává

čís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenek.
Skupiny svatební.

Každý

trpí nějakou, ať stálou či časovou chorobou,
objednej si „Chraňte si zdraví“,
kterou zdarma a vyplaceně zašle:

Josef Brožek, Michovka,
p. Malá Skála.

H. RICHTER,

pohřební ústav
a zaslátelství:

Hradec Králové.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď ihned
nebo od 1. srpna.

Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.

Nabídky firmě

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šitinky, látky na roby,
soupravy, salonní čaristiky, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik - Vzorky zdarma i franko.

Gráfova kostka

veřejněná
za 6 haléřů

nástano i na dále vřechem
dokonalosti.

Ve vlastním zájmu zádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku členění soutěží zavedená

Gráfova kostka 5 hal.

„jemná“ za
předěti daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovýr. pečov.
PRAHA VII. 917.

Oznámení.

Důstojní páni duchovní se upozorňují, že ve
velice krásné krajině

se prodá
DOMEK,
po případě i pronajme.

Dotazy zodpoví

farní úřad v Slatinanech
u Chrudimě.

Jediná zahradní RESTAURACE

uvnitř Hradce Králové

o o vzorně zřízená o o
v Adalbertinu.

Kuchyně, plzeňský prázdný od čepu, králové-
hradecký ležák.

Chvalně známá kuchyně.

Obědy v předplacení od 1 K počínaje.

O přízeň veletěného občanstva prosí

Anna Sternbergová,
hotelierka.

Truhláři

.. křesť. sociální
ve větším počtu se přijmou.

Přihlášky přijímá

Všeoborové sdružení
křesťanského dělnictva pro Král. Českú
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními, osazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
však nároku na definitivní objednávku.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Učedníka

„ na klempířství „

z lásky rodu přijme

Ant. Fišer,

klempíř v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborný ústav pastorační

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a železa, od nej-
jednoduššího do nejsofisti-
kálnějšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho-
Mosteckému Místu revido-
vány.

Moje nádoby jsou v ohni
stálé na ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, lacině a
lepně vykonávají.

Vše zasláno jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na škálu franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez příplatku.
Stačí odpracování a dostatek uznání po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přízeň
a dárku svého domácímu.

Společným doporučením rychlé a levné provedení
odkazem společných sd.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 11. března 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Nová volnomyšlenkářská práce.

Věru, velice stkvělá! Zavilý protikatolický fanatismus a bezusdné hrabání peněz! To jsou hlavní dvě příznačné známky té činnosti, která prý má lidu pomoci!

V Itálii provalil se veliký skandál. Ustavení pomníku spolupracovníci italského hrdiny Garibaldiho Anitě Garibaldiové. Nyní po třech letech stále častěji se troušily dotazy, co se stalo se sebranými tisíci. A tu konečně správce pokladu plukovník Elia prohlásil, že ze sebraných 30—40.000 lir nenalezl se v pokladně nic, poněvadž jich správní rada užila k různým administrativním výdajům. — Kdo tedy chce někomu sbírat na pomník, ať napřed složí aspoň 30.000 K k vůli „předběžným výdajům“.

Horší skandál zaznamenává denní tisk z Francie. Již dříve jsme vyslovili podiv, že posud není v kriminále žádný z těch, kteří dříve přivítávali skonfiskované církevní jmění státu. Vždyť přece i jedinou zcela jasně viděli, že likvidátoři kradou beze všeho citu. Jestliže někteří za úřední práci si počítali mnohem více, než co stály odhadnuté větší statky, tu přece měl se dělati pořádek ihned. Teprve nyní, když užra dovršena a nádoba silně přetéká, trochu se mrzutou záležitostí hnulo. *Soudní likvidátor Dues při likvidaci několika velkých kongregací ukradl s jmenit odhadnutého čtyři milióny franků.* Proč tolik mohl shrábnouti se vší drzostí? Viděl j sně, jak zednářská vláda jest k svým oddaným služebníkům shovívavá. A pohledme, jak se ještě páni se zlodějem tím mazlíli! Když propuklo odůvodněné obvinění, nařizeno prozkoumání účtů Duesových. Leč ustanovení znalci účtů velice vyšetřování protahovali. Když při druhém šetření byly odhaleny veliké podvody, žádalo státní zastupitelstvo o vysvětlení (!) — Duesa. Ten ujišťoval, že do 24 hodin opatří obnosy, z jichž promrhání byl vlastně již uvědoměn. A páni místo co by defraudanta byli ihned dali do

vasby, čekali. Teprve, když v slíbené lhůtě peníze sehnány nebyly, byl Dues dán do chládku. *Již několik měsíců dříve bylo známo, že Dues hrabá ve velkém a teprve nyní byl zatčen!*

Nu — snad něco svému kolegovi jiní likvidátoři ze svých přebytků přenechají (mají na to peněz dost), tak že se pak s plnou hrátí peněz Dues lehčeji vykládá. Jestliže by mu nic nebylo darováno, mohl prozrazovati různé věci na své kolle-gy.

Volá se v celém vzdělaném světě: „Zachovejme staré památky!“ Leč semita Nathan, filmový parkmistr a francouzská vláda se zavilého protikatolického fanatismu takové památky ničí. Ve Francii v tom směru jest zvlášť horlivost veliká. Katolíkům kladou se překážky v opravách starších kostelů, jen aby se nalezla chytrácká záminka k boření „nebezpečných staveb.“ Na př. v obci Cinqueux v okrese Oise žádali věřící, aby vzácný kostel z XI. století mohli na svůj náklad opravit. Nebylo dovoleno. Naopak dne 22. února pod věž stavby „brozíci esetit“ komandovaní vojáci vložili dynamit. Zapálen doutník, brcmová rána — ale věž stála bez hnutí. Patrně, že staří katolíci francouzští stavěli důkladněji a poctivěji než chamtiví inženýři nynější třetí republiky. Vždyť při poslední povodni sborila se nedávno teprv postavená hradební vojenská zeď v délce několika kilometrů pro hanebně slabé základy. A starobylá krásná stavěná věž odolala i dynamitu. Tudíž po té provedené zkoušce pevnosti vložen dynamit znovu. Nový ohlušující třaskot, až se všecko chvělo; věž se roztrhla, část spadla, ale druhá část stála majestátně dál. Svatyně rozmetána teprve druhý den. Moderní rafinované barbarství prováděno za hlasitého pláče věřícího lidu.

Bylo naprosto dokázáno, že Ferrer byl uvědoměn s náležitou pečlivostí podvodů, na jaké jest i v sedmácté Francii kriminál. Zcela podvodným předstíráním vykládal Ferrer na dvou ženách obrovské peněžité sumy. Spekuloval na burse s jinými chamtivci, kteří tyli z mosolů

rováním svým, čtením v písmích rozličných i jinak obašbl.

Předkové vaši dávni různě o chometě uvažovali; mrtvá-li či živá ta bludice, pověděti neuměli. Jedni, že by metlou na pokolení bláhle byla, silně dokazovali; jiní, že válku předpovídá, mocně tvrdili. A opěty jiní, že toliko úrodu zemskou vysouší, hubí a v nic obrací, a bližními se hrdlovali. Vejzlici (nedochůdčata holobradá) a štipákové tlamaví fortelné posměšky ze šprochů těch jsou sobě tropili; chtěli tomu, že by chometa ohňové koštěté byla na všechny huby čarodějně, utrhačně, kteréž ni mrtvým pokoje nedají.

Já pak tímto během explikací o přirození chomety učiním. Sluvutní mistři a bakaláři blubokým přemýšlováním to jsou vyzkoumali, že by chometa neboližto vlasatice měla hlavu velice ohňovou; kterážto na okolku svém loktuji jako by z pavučiny, řídhou, tolikéž plamennou mlti má. O dlouhém ohonu jejím různě hvězdáři soudí. Jedni chtějí tomu, by byl z plynu ublíku zvaného složen; jiní umnými instrumenty vodík v něm číjí, jiní zase perspekty a brylemy svými vodík nebo kteraký plesk kovový ve chvostu dlouhatánském pozorují. Kteraké materie jsou se v ohonu opravdu shromáždily a v jedno schukly, k tomu odpovídejte a o tom sudte jiní lidé, smyslu hlubších, vtipu jadrnějšího. Jakož to dobře vím, že posaváde nižádný smrtedlaík kusa chomety sobě neukrojil by; ty materie z gruntu a z tlízka očima a rozumem pokoušoval.

Jaká mira z šíří i z délky chometě přináleží, o to se prou a trdluji do těchto čas i mistři rozumu náramně. Váskté to věrně za jisto pokládati sluší, že svou délkou vlasatice mnohonásobně cestě z Hradce do Střebce se rovná, kterákolivěk pouhému oku zdá se, že by chometa jediné několik loktův z délky byla. Dť někteří, že by pouhice ty zářivé pětmetřma tisíc mil délkou přesahovaly. Nižádný mistr tesář, krajčír či geometr posaváde dobře chomety nepřeměřil. Než noví geometrové již pilně chomety couliují, loktují, me-trují; vícekraké staré fabule v příčině této právem

chudasů. Ale na volnomyšlenkářské pobledce u nás šířené šteme doslovně tuto lež: „Jméno Ferrerovo stalo se souznačným se jménem přítele lidu.“ Tak se balamutí veřejnost.

A pod pláštikem oslavy Ferrerovy šve se dál. Z nenávisti proti církvi tvrdí volnomyšlenkáři, že křtíž zesurovuje lidskou mysl. Ale ze Smiřic rozletěl se najednou žalostný nátek do „Času“, „Podkrkonošských Rozhledů“ atd., že bylo zakázáno představit v biografu zastřelení Ferrerovo. Majitel biografu si tam hleděl udělati předem velikou reklamu oznámením s ímku popravy Ferrerovy. Z o. k. hejtmanství královédvorského po oznámení četnictva přišlo nařízení, aby si dříve majitel biografu licenci dal vidovat pro příslušný okres; jinak se mu nedovolí pořádati představení, obraz pak popravy Ferrerovy předváděti vůbec se zakazuje. Hejtmanství totiž vědělo, jak za takých příležitostí poštvány dav vůči lidem pokojným si počíná. Jestliže šířili volní myslitelé drzou lež, že smrt Ferrerova jest dílem Jesuitů, že kněžstvo docela na kazatelkách žádalo hlavu Ferrerovu, pak nejsou ničím podivným ječivé randály, osnované proti pokojným katolíkům.

Po zákazu začal v pokrokářském tisku fanatický pokřik. Psalo se vášnivě proti „klerikálním deanciantům“, otiskovány vzdechy o „černých srdcích, černé káře Říma, černém apřežení, vše podrývající společnosti, havraní chásce, černé noci“ atd. Prý „kněžské řemeslo“ brzy vezme konec. Jen byly rozpaky, na kterou urditou adresu džber káru vychrtnouti, poněvadž řemeslní lháři věděli, že žádný kněz ani jiný rozhodný katolík majitele biografu neudal. Aspoň se tedy musila vyšfárati nějaká záminka ku štvání. A nejlepší při všem jest, že sám majitel bioskopu (dle zprávy „Čecha“ z 6. t. m.) se vyjádřil: „Prosím, to já ten obraz o Ferrerovi nemám, to jest jen k vůli reklamě.“ Tak i Patrně tudíž, jak za uvedených okolností sjíždějí fanatické blasky do hlav katolíků, kdykoli státní úřad zcela svéprávně bez dotazu kohokoli snaží se zapověděti věci, jimiž davy

za nic neváží. To ještě dodavkem věděti sluší, že plyny v jádru, loktuši a ohonu bustě a jasné paprsky z dále náramně na zeměkouli naší mečí. Komukolivěk explikací tato nejasná a daremná býti se zdá, nechat samochtic do výše vzletně a sám všecko osobně grantovněji zhlédne; já nikterakž mu v tom nebráním.

Než vy již tázete se, v čem by moc chomety pozůstávala. Tu světlejší a jistější promluvení a vejkład učiním.

Hvězda bloudivá, Halleyova zvaná, zeměkouli naší na všech placích znamenitě zblhřvati bude k utěšenčku mnohých a k bolestivým ateskům málokterých.

Chometa rybníky tak oteplí, že spatříte místo nich rybí polévku teplou, mastnou. V tůních mořských už takou polévku soliti netřeba, než můž to býti, aby ji chlemtal jedenkaždý jako dokona připravenou. V menších rybnících dna málkého voda rychle vyprchá a tráva sedmí loktů z výš ihned povyskočí jako u Babylonu, města asijského.

Slívy karlůtky již v květnu jak v sušárně na stromech se usuší a zkrabáti, podzemní plodové (jako zemčata, řpy a mrkev) pod zemí se upekou. Kdož by koliv položil doutník (roztodivné stočené lupení kořenné věku nového) na rozpálený kámen, ihned bez křesadla a slívy dýmáti mocně započne. Máslo již přirozeně převařeně selka prodávat kvapně bude a sýrec jak homolky a chléb soldátský v čásku skrovném ztvrdne.

Pověří tak náramně se rozpálí, že dosti činiti bude všem chodečkům mdlým, by jim mosky nevysušilo. Ano nebezpečnoství veliké nastane, že mnohé mosky připraveny budou, kterákoli dosti takových nebohých i v zimě poznávati můžete. Můž to také býti, že pověří ohňové tak žhavé bude, že i vlhčí a plesniví přibytkové navždycky z gruntu až do základův nejpodnějších osušení budou.

V tanečních sednicích puténky a štoudve s ledem se postaví, by pacholkové mladí, křtakovní a krásní a děvčata spanilými tvářmi hladkých

FEUILLETON.

O chometách neboližto vlasaticích krátká a grantovná explikací.

Přemýšluje Mikuláš Dašický Kutnohorensis, ůsob starodávni.

Službu svou vřazují všechněm krajanům milým a jim se poručena činím. Nechť vás tajno zajisté tovařisi poctíví, že hvězda jakási divná, ocaseť opěty na okolku nebe západního šourem na pravo od Venné hvězdy po několik dní pořád zběhlých času večerního spatřina bývala. Aj, již tuto hvězdu bludici mudráci zkoumaví všelikterak jsou šacovali, fotografie neboližto kontrfekty její hotovili, z šíří i z délky ji coulovali, světlo a hustotu její jsou chutnali a divné věci o ní předpovídali.

A já to znám, že diváčekové zvědaví jsou se schukovali a skla na okolku pozlacczá na očích svých vzbůru obraceli; a dokona některací skla v troubelích dlouhých i baňatých (v perspektích čili dalekohledích) skrytá do vejšky jsou upínali, aby se podobou té hvězdy dobře ujistili. Hvězdáři uměli, učenější nad Valdětýnova hvězdopravce Seniho, auramou bluboce přemýšlují a tím se trudi, jací okolci hvězdu tu roztodivnou, chometou zvanou, na obzor náš jsou povýšili.

A opěty chutné chometa jiná, kteroužto Halleyovou zůvete, na nebi jasné se zjeví. Aj již nyní trlkové zmatečn, vrtláci mozku zkormouceného a baby čarodějně bublavé brozné věci o její moci a oučinku prorokují. O zkáze ukrutné blekotají a brepci, jen aby fortelem smyslu chatrného před jinými zbobadarma poblyskli. Mluví jak děti rozumu neokrouhaného, aniž smyslu svým plně dávěří. Bohdej by šprechřeli ti blekotní prorokování přádného a plískání nečutného ostavili!

Již mi tudíž otázku pokládáte, co by chometa byla, jaké by v ní bylo přirození a moc. Nuž povím, co jsem skrovným rozumem a pozou-

Zdaž komínové v pivovarech pro velikou

Bytí a smrt kapitoly dr. Soukupem, Kernerem a Hradem napočítá povstání díků sarkastickým křikem a svěcením budovy. Pak promluví slovy věle přetvárnými:

Vznešená lidumilná charita v péči své o lidstvo svléká nášleň ahlí k dětem, po dětech rozpíná náruč svoji. S rovň samulých rodičů svedá dítě osiřelé, v chudých příbýtných hledá dítě choré, se svostí na dráhu života spofádandho řídí dítě bloudilé, ujímá se dítěte slabého duchem a neodvrací péče své ani od dítěte, jež duševní parochou chybám jest nakloněno . . .

Péče tato jest nebeským odkazem Božského Přitele dítěte, Ježíše Krista; ve své vznešenosti vytváří z láskyplného rockam: »Nechte malých dětí přijít ke mně, a jest požehnání sástibem, jež učinil Kristus milosrdné láce, řka: »Amen, pravím vám, pokud jste to učinili jednomu z těchto bratří mých nejmenších, mně jste to učinili.« (Mat. XXV. 40)

Tak po věky lidumilná charita objímá děti a dává okoušeti sladké péče i těm, jež by jinak ji nepoznaly, dává křídla se na výsluní lásky těm, jimž by jinak souzeno bylo strádání opuštěnosti i bolesti.

Do služeb lidumilnosti této vstupují vždy noví a noví apoštolé, a v kruzích prostých, vznešených i nejvznešenějších nalézá péče o dobro dítěte tělesné i duševní ohlas nadšený. »Pro dítě!« jest heslem lidumilů tisícových; mezi nimi září vznešený sjev šlechtného našeho císaře a krále Františka Josefa I., jenž v památné době svého panovníckého jubilea štědrosti věrných poddaných vytkl cíl zlatým heslem: »Vše pro dítě!« Za heslem tímto neala se též snaha České samé komise pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém, ana s královským věnným městem Hradcem Králové zakládala »Společnost pro hochy leho duševní ošlěd. Dnes dlo toto před námi. Královské naše město, slavnou od věků na českém východě prvenství ve snaze a práci o šlechtné školy kultury a humanity, prvenství své obhájilo i na této nové roli charity. Budiž tvůrcům díla tohoto čest a dík. Ano, budiž Vám dík a čest, díla pak Vašemu budiž požehnání!

Majíce na mysli pravdu slov křesťanství: »Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracují, kteří staví je.« (Ž. 126, 1.), v záruku požehnání, jehož všichni z té duše díla dokonánému přejeme, spojili jsme památku slavnosti dnešní s posvátným obřadem. Hle, vztyčen zde obraz nebeského Přitele dítěte, vztyčen zde kříd, znamenající největší milosrdné lásky! Naše, v jeho záři prosplvejší dílo Vaše, šlechtní dobrodějové dítěte, na radost Vaši, na časné i věčné dobro Vašich chráněnců, na čest královského věnného našeho města, na prospěch milé vlasti! Amen.

Slova ta zanechala hluboký dojem. Pan dr. František hr. Thun přivítal ardečné všechny přítomné, poukázal na lidumilné heslo Jeho Veličenstva »Vše pro dítě!« a provolal panovníkovi slávu, pak vřele děkoval zástupcům města za obětavé věnování budovy a jiné četné starosti, které na sebe obec vzala. Necht zůstane tento ústav podobným ústavům vzdělkavým působením vzorem a necht mezi všemi kruhy na díle tom účastněnými potrvá svorná snaha aloužití ideálním a lidumilným cílům! Stran-

ážerů lidskou ještě více čaditi a kašlati při práci budou? Vše budou; přestanou. Anž jiní komínové začadli (tovární, nádražní a jiní), jítto jak raubíři stráž, kouřiti budou; nebť velkými lupami (ekly broušenými) pruběti umějí velmi husté paprsky chomětových nachytají a do pecí, ke kotlům soustředí; talčí, kořkivé, samovarové napořde rozpálení budou.

Místní školmistři z gymnasií a reálék po třidcet dní pořád zběhlých škol nenavítí, nebť tehdy vedliny budou. Postýšle sobě studiosus pulný, až zblízka, kterak rozpálila se prchlivost poulnice bloudivé, jež kořtování věd a umění plamenem svým překážky veliké zavál.

Běda vám, vy páni, kteří milostivou vrchnost politickou a rychtářskou tvořiti musíte. Zasteskne se vám živu býti nad prací náramnou a potlivou. To jisto, že světlo divotvorné hlavy politických odporůků brosné rozpálí, tak že všudyž bude dosti žititi, by se na bromadách valných zabránilo záblavkům hrubým, pobubkům mlaskavým a buchtěnicím do zad nelitostivým.

V horkosti krve přchlivé mnozí se i jinde hrozně snesnadní, popudné řeči povedou, hrdliti se, za vlasy se častí a do sebe rubati budou. Delegáty sněmovní nechat podkomorí královští v máji měsíci od Filipa a Jakuba až do Ředy Ctihodného (vznavače Božího) doma u trůd rodných ponechají, nic toho nevážíce, že Vídeň sněmu potřeby. Jakož nyní víte, jaké smatení jasyka a smyslu zkormoucení již v měsíci předešlém chometa jest způsobila v Praze při schůzi ctné matrony Machové.

Bohomozi, jak široké klobouky na hlavy ženaké spleťati nutno bude, by pthy obličje nezěredily! A jak husté šlojše býti musí!

Takž chometa dobré i zlé věci provádí, mnohé k strachu bláznovému svodí; neč českého národa se světa nesprovodí. Jemnu dajš milý Pane Bože, dlouhého trvání a ustavičného radování. Amen.

nické boje nemají překročit práh útava toho, který má vychováti národu zdravý a spásobný dorost. — Pak odevadal ústav do rukou kuratoria a prohlásil vychovatelná za otevřenou. — Slova jeho vzbudila živý souhlas.

Starosta posal dr. Ullrich vzdal díky komisi za veliký humanitní skutek, prokázaný městu i kraji. — Dr. Batěk poukázal na založenou stanici pro ochranu kojenců a výrobu mléka pro kojence. Dále pronesli projevy místodrž. rada Steinfeld a pres. Winter. Přčteny pozdravné a omluvné připsy.

Necht tedy blahodárná činnost útavu co nejvíce zkvetá k prospěchu národa celého! Zanedbané české děti nalezný důležitý a zdárný útulek.

Volné listy.

Hlavní trám přeražen. Minula jsme se zmínili, ovšem jen stručně, že sociální a státní organizace, náboženský a mravní život říše římské rozpadly se vnitřní hnilobou a že jest neobranitelnou nevědomostí, když Machar klábosí, že zříceniny ony způsobilo náboženství křesťanské. Dnes bñti nám o rozbor antického a křesťanského názoru; jde nám o úplné osvětlení macharské lá, která nazývá křesťanství jedem z Judey. Lež tato jest tak hrubá, tak vypouleným očima dívá se do světa, tak drze své vředy odkrývá, že po vyhlazení svém přímo křičí.

Machar praví: »Antika jsou světové názory Řeků a Řimanův, kulturní produkty těchto národů, aneb zkrátka život kulturního lidstva před tím, nežli byl zatlačen křesťanstvím«. Machar, jak často vřod i nevřod zděrazňoval, vybyl gymnasiijní studia. Mluvil-li ke všemu tomu ještě o antickém krásném životě, který dle jeho duchaplného úsudku zničen byl křesťanstvím, měl by také věděti, že třeba rozlišovati mezi antikou řeckou a římskou, kterýž rozdíl je velmi důležitý. Neboť mluvil-li se o vlastním klasickém umění, o krásném a smavém životě antickém, jest vždy obraceti zřetel do Řecka. A tu, ku podivu, historická pravda vypravuje, že po smavém životě antickém v Řecku bylo již veta dříve, než křesťanství vstoupilo do světa. Za Augusta, za jehož panování narodil se Kristus, pěstovalo se z bývalé řecké vzdělanosti již jen řecnictví a v básnictví, řeckým jazykem psaném, opanovaly malicherné hříčky. Z toho vysvitá, že Macharův jed z Judey řeckou antikou nezničil, protože pro časovou vzdálenost ji nemohl zničiti.

Tak tedy křesťanství zničilo antikou římskou! mohl by nám dáti v odvěť Machar. Budiž, promluvíme si slovíčko i o tom. Ovšem říká se, že přemožené Řecko přemohlo svého vítěze, ale jisto jest, že Řím řeckou kulturu jen padělal.

Sám Machar nadepsal svoji básnickou knížku: »V záři helénského slunce.« Jímž dává na jevo, že oceňuje jen umění řecké a smavý život Helénů. A skutečně, když Řím pohltil Řecko, formule pohltila umění. Jako Orient byl rozjímavý, jako Řecko bylo umělecké a vědecké, tak Řím pohanský byl sbírkou předpisů. Vojevádce římské odnášejí Řecku jeho umělecká díla, ale nařizují těm, kteří je přenášejí, aby pořídili podobné díla, kdyby se originály porouchaly. Pohanský Řím věřil v moc předpisů a jednal vždy stejně; dusil ve svých mramorových pařích tušby poražených a podroboval zákonům, jeho dobyl. V umění napodobuje, kopíruje, převádí vše na vzorec a formule. Tajemství Řecka byla krása. Řím, olupuje poražené, myslil, že jim tuto krásu odnímá, ale když otevřel své vítězné race, aby světu ukázal svou kořist — objevila se jen kostra. Stalo se pohanskému Římu, že chtěje kopírovati lepost a jemnost, dodělal se hrubosti. Kult krásy, kterým stkvěly se řecké Athény, stal se v Římě kultem hmoty a klaněním se tělesnosti. Řecko uctívalo krásu, Řím uctíval sílu a předpis . . .

Konečně přišel den, kdy veliký stroj praskl. Uspalý svět byl probuzen rachotem tohoto praskotu. Opořebované mechanismy nekonalý již svého úkolu. Řím neměl již od dlouhé doby zdravé krve v žilách, a ten pohyb otáčení kolem sebe, trochu podobný životu, jež uchoval se zvyku, zemřelosti zhasnul. Formule pohanského Říma naplnila své dílo, ale již nepostačovala. Tak přirozeně vzala za své vnitřní nemohoucnost i ta antická kultura římská, která byla padělkem vzdělanosti řecké a která měla v sobě živly, které nebudují rozkvět, ale přinášejí smrt. Minule jsme dovodili, že těmito rozkladnými jedy byl nesnesitelný despotism císařů, pustota a skáza mravní, hýřivost a cořtkářství, založené na práci otroků. Slovem prázdnot duševní, vytiřlost mravní a tělesné.

Machar jistě si váží svého přitele Drtiny. Naše, necht si otevře jeho knihu o »Myšlenkovém vývoji« a poradí se s ním. V knize té najde, kterak přítel jeho, mluvě o antické vzdělanosti, obšírně probírá jediné produkty

ducha řeckého a o římské antice nečiní ani zmínky. Z toho jde, že i Drtina považuje antickou vzdělanost řeckou za podstatnou a za hodnou toho, aby vzdělanci přítomné doby s ní vážili. Proto ještě jednou opakujeme, že vlastní antika, o které Machar horuje, byla již mrtva, když objevilo se křesťanství a že antika římská, jeouc padělkem řecké, zbynula vnitřním rozkladem a nikoli působením jedu, jež si Machar v dvacátém století pořídil. Tím Machar ocitá se na semí. Dějiny vůbec a kulturní dějiny zvlášt tedy jasné dokazují, že hlavní trám ve slamené budově Macharově jest přeražen. Proto mnozí se praskání v ostatních jejích částech a důsledně lámou se všechny trámece, nemajíce hlavní opory. Macho obraznosti, ale málo znalosti, rozhledu a úvahy. Machar se brozně zamyšlil, domníval-li se, že kulturní historie jest vycpaným hastršem, na nějž opelichané vráně dovoleno jest si kdykoli sednouti a do něho statečně klovti . . .

* * *

Antický názor. Antický názor po rozumu Macharovu jest dokonalost sama, křesťanský názor jest jedem. Z předchozí úvahy přirozeně vyvstává úloha, abychom oba názory srovnali. Po stránce filosofické v Řecku nejvyššího vrcholu dospěli Pláto a Aristoteles. Filosofie římská byla jen ohlaseu filosofie řecké. A byli v Řecku výrazem nejvyšší moudrosti Pláto, vizme, v čem jeho světový názor záležel! Pláto věřil ve věčnost látky a chaosu, stavě proti Bohu svět jako podstatu nižší, ale souřadnou a nestvořenou. V řadě mravním popíral svobodu vůle. Pláto ovšem byl muž obdivuhodný, který zabrán jsa ve vyhaslé světlo starověku, zachycoval tu a onde stín pravdy, volal po ní z dálky a nemoha ji dosáhnouti, oděl své tunhy a svou žalost královským rouchem, které jest kouzlem jeho myšlenek a rczprav. Ale názor jeho dnes má toliko význam historický, jest pouze registrován.

Křesťanský názor naproti tomu metafysickou svou jednotou učí, že vesmír jest stvořen Bohem a opatřen určitými zákony vývoje; člověk, maje nesmrtelnou duši a svobodnou vůli, jest za své činy zodpověden. Daleko by vedlo, kdybychom všechny složky křesťanského názoru rozvíjeli podotýkáme jen, že přednost jeho před názorem antickým dosvědčuje rozum a sama věda. O názor antický dnes již se nikdo nestará, ale aktualnost názoru křesťanského jak po stránce metafysické, tak po stránce životní praxe jeví se zejména v tom, že zaměstnává stále nejen své stoupence, nýbrž také i své nepřátele.

Ostatně podobá se, že Machar má na zřeteli hlavně antický názor, jak byl uskutečňován životem. Antický názor životní již od dávnych dob nazývá se naturalismem, jenž znamená zvláštní smysl přirodní, řeckému člověku vlastní. »Řecký člověk« veškerým svým životem obrací se ku přírodě, nalézá veездеjším životě dostatečný důvod svého bytí a cíl života, těší se z mládí, rozkoše, zdraví a krásy. Domnívá se, že všechno dění přírodní uskutečňuje dobro již zde na zemi. Vše jest oživeno bohy zosobněnými, celá příroda jest oduševněna, každá studna má svou nymfu, na horách bydlí oready, v lesích dryady. Vše oživuje usměvavý Pan, jenž křepčí a poskakuje mezi nymfami. Vše božské a nebeské jest zlidštěno, na zemi přeneseno, vše nabývá takto významu politického. Vždyť bohové bytují v blízkosti s posemštany na zasněženém vrcholu posvátného Olympu. Co jest smysl tohoto života? Krása a dobro jsou součástí dokonalosti (kallogagathie), o kterou Řek ve svém životě usiloval. Řecký názor hledá absolutní všemohoucnost státu proti jednotlivci. Člověk není tabotka ničím, občan vším. Člověk musí se státí dříve občanem, aby byl člověkem.

Zvláště však vyniká význam státu a všemoci jeho ve dvou věcech, v řecké instituci otroctví a v životě rodinném. Plné právo občanské měli jen aristokraté. Lidé živící se prací rukou svých neměli plných práv občanských. Práce hmotná a řemeslná neměla u Řeků veliké cti. Dle Platóna a Aristotela úkolem řemeslníkův a rolníků jest, aby opatrovali potřebných věcí vlastním občanům. Dle Platóna všechny styky muže a ženy mají býti řízeny státem, dívky ve státních vychovatelnách mají býti společně kojeny, ženy i odebávány, nesnažíce rodičů svých a rostouce jediné v zájmu velké státní rodiny. Přirozeno, že za poměrů těchto žena byla muži podřízena. Co do mravouby vidomé hříchu a pomysli povinnosti jsou Řekům docela cizí. Celá morálka řecká vyjadřovala se spojením dobra a krásna (kallogagathie). Otmost řecká jest vyvinutí a dokonalostí přirozených schopností a náklonností. Bohům přiznávány krádeže, smilstvo a věrolomnost. Tolik vypsalí jsme z Drtinova »Myšlenkového vývoje«.

Kdo jen trochu dovede mysliti, usoudí, že vzdělanost na takových zásadách musí zaniknouti. A musí tak asouditi, byť o smrti této vzdělanosti ani nevěděl. Ovšem přinášáme rádi,

že Rekuré vytvořili krásná umělecká díla, ale konečná znepravěnost a konečné vystření tělesné musily být nutným důsledkem svrchu uvedených mravních základů a životního naturalismu. Nepostačí zajisté o etnosti krásně mluvit, ale třeba ji konat. Ctnost pak konána být nemohla, protože neměla pevných závrných zásad a protože není možná tam, kde holý naturalism jest živnou půdou všech nectností. Národové nežijí uměním, nýbrž podstatně silou tělesnou a duševní, to jest ctostí.

Nábor křesťanů. Machar jest člověk pokrokový, přisluhuje se k tomu duševnímu směru, který mluví o obecné humanitě, o pokroku, rovnosti, o světových obzorech lidských. Jest tedy velkým tajemstvím, jak může při těchto zásadách všelidskosti pojmáti v náruč své staré Helény, kteří všichni cítili se jediným celkem s jednotnou vzdělaností naproti barbarické cizině. Náboženství řecké bylo národní a politické a podporovalo podstatně usavěný celek řecký. Náboženství to bylo hlavně náboženstvím umělecké obraznosti, kteráž řeckému národu byla vlastní. Proto o širších obzorech, o všelidskosti není v tomto umělecku-náboženském celku ani řeči, a proto ctění byli u Řeků jen lidé vyvolení, nikoli však lidstvo samo.

A kdo otevřel cestu z tohoto uzavřeného kruhu na celé lidstvo? Bylo to křesťanství! Kristus postavil v čelo svého náboženství tyto dvě nerozlučné pravdy: *jest jenom jedm Bůh a všichni lidé jsou syny Božími*. Rozšíření těchto dvou pravd změnilo tvářnost země, neboť v nich obaženy jsou povinnosti *všech* lidstvu kdekto Macharova antika znala jen povinnosti k *jedinému národu*. Tak můžeme proti Macharovy konstatovati, že základem pokrokovějšho programu o všelidské humanitě jest jed z Judey. Jednota pokolení lidského mohla být uznána jen jako následek jednoty B. ha. To je pravda, opakujeme ještě jednou, kterou přineslo světu křesťanství a z které vyrostly všechny moderní všelidské ideály.

Řecký naturalism a individualism způsobily, že lid utíkal od cizích béd a bolestí. Societv nedovolovalo skláněti se milosrdně a láskyplně k těm, kteří trpěli. Ideál silných lidí byl příčinou, že odkládány a pohazovány byly dívky tělesně nedostatečné a nemocné. Vždyť byly časy, kdy i staří rodiče byli shazováni s mostu do řeky (patres depontati). Křesťanství naproti tomu zidealizovalo nikoli nějakou vyvolenou část lidí nadaných, vynikajících nebo tělesně silných a zdravých, ale lidstvo samo v jeho nejprostším a nejakromnějším okolí. Ono naučilo svět, aby nepovažoval ideál za něco, čeho dosáhnouti lze jen nemnohým vynikajícím duchům, probhajícím z domněle všedního života, ale že lze tento ideál najíti i v poměrech nejvšednějších, že je nesmrtelná svoboda i v těle křehkém a že soužení i smrt i samo zlo lze učinit vítězstvím dobra. Křesťanství dobře vědělo, že svět a hmota jsou nedokonalé a že bēdy, utrpení a bolesti jsou spojeny s lidským životem. Proto neobracelo se vůči těmto bēdám lidským zády jako antika, ale vniklo svým světlem milosrdenství a lásky všude, aby povznášelo a léčilo. Toto posilování skutečného života bez přijímání osob, tento nadějný názor osnovaný na utrpení nebyl ovšem náboženstvím obraznosti a umění, jako tomu bylo v antice, která vůči bēdám lidským byla bezradná a malomocná. Náboženství křesťanské nelekalo se skutečností, ať si byla sebe temnější a hroznější, neboť vědělo, že skutečností nelze utéci.

Rozbor tento povídá nám něco jiného, nežli ti pokrokáři, kteří vytrvale přemílají bájkou, že křesťanství upíralo a upírá své zraky jenom na život posmrtný, nevěšmajíc si života přítomného. Vždyť právě načrtnutý rozdíl mezi antikou a křesťanstvím dokazuje, jak náboženství naše svou věroukou a mravoukou *chopilo se pravé skutečnosti* a jak *realně umí vníkat hořejším báseňem v nejtemnější síkouni, v sídla bēd a utrpení*. Slovem náboženství křesťanské chápalo a pochopilo život, přineslo mu mohutné podpory, kdekto antika *vybírala si jen své vyvolené a moře bēd nechávala nepovšimnuto*. A když Machar tolik se pachtí za řeckým uměním a rozpoznává v něm velikost antiky, přisvědčujeme mu bez nejmenší mrzutosti. Jest pravda — umění v křesťanském náboženství zaujímalo druhé místo, v antice bylo na místě prvé. Ale tady jest právě jádro věci, která projevuje, jak veliká jest nedostatečnost Macharova na projednávání těchto otázek. V křesťanství umění bylo na místě druhém, ale z toho nutně následuje, že křesťanství není žádným, snem, který se rozptyluje při procitnutí, ba ono spíše vchází ve svůj majestát, když se počíná rozptylovat poetické opojení a když život předstupuje se svou velebnou skutečností. Proto antika, jež vznášela se ve svých krásách a poetickém blouznění, tak brzo svým naturalismem zahynula. Křesťanský názor však jest svou podstatou založen na takovém uznání pravdivosti a skutečnosti věci, že bude se roz-

růstat svými kořeny tím hlouběji, čím více bude lidstvo poznávat fakta života a čím hlubšího sebevědomí bude nabývat svým přemýšlením. To jest ten jed z Judey, jak jednou pro vždy ohlásil světa Machar. Ale tento protikulturní jeho cynismus poznamenává také jednou pro vždy jeho samého a celou pokrokovou stranu znamením, které nebude smyto a které budoucím pokolením zachová památku na to, jací hrdlaři a břídliví svým ptačím rozhledem chtěli rozhodovat světové otázky.

Posvěcený lampa. Do našeho sporu s Macharem míst se „Cas“ dne 8. března a vykládá nám ve slé, že jsme necitovali všech slov, kterými Machar odpovídá na naše pojednání o sv. evangeliích. Nemáme místa a času, abychom vždy všechno citovali a proti všemu polemisovali. Děláme to jako každý jiný časopis a jako sám „Cas“. (Na snesení podrobných dokumentů o nepravdách Macharových bylo by zapotřebí tlustých folií.) Co z vývodů odpůrcových otiskneme, to bereme v úvahu. Nevynechali jsme tedy oněch řádků Macharových z postranních důvodů. Abychom však ukázali, že se oněm řádkům nevyhýbáme úmyslně, jako na příklad „Cas“ vytrvale a zatvrzele mlčí o finanční a hospodářské otázky židovské, zbývajcí ještě rozumu Macharovy uvedeme doslovně. Vyhovujeme Macharovu listu také z toho ohledu, že „Cas“ v nich vidí velikou výtečnost, která nesmí zapadnouti.

Ze svatě theologie doktoři už nejméně jim rozumějí (evangelii), že pater, jakmile vezme páro do ruky, musí psát dle určité maršruty a že nejlepší obhájením evangelií jest žít podle nich. A na tom stojím jako Shylock a úpisem tím budu bít do těch pustých lebek do posledního dechu. Pokora, čistota, chudoba, láska k nepřítelům musí vám všem, Reylíčku, přejít z vypasených hub do duše srdce — a potom milerád uvěřím, ne sice v pravost evangelií sám, ale že v ně věříte vy.“ Po této citaci z Machara „Cas“ podotýká, že v „Obnově“ se pisatel nepodepsal, proto prý h. („Cas“) nazývá jednou pro vždy: posvěceným lumpem. Zdá se nám, že toto psaníčko a připomínka v něm neposlala nám redakce „Casu“, ale že to psal ael „On“. Vyčítá nám, že všeho necitujeme, a zatím v témž okamžiku dopouští se téže chyby, když spokojuje se poukazem na „Obnovu“, jež prý zavěsila na Macharovy řádky sponzu katolických rozumů. Rozumů těch ovšem z chytrosti neuvádí. Syn Heliův na přednáškách namluvil o evangeliích sponzu nesmyslů a prokázal, že není docela nic nakášen vědomostmi z historické kritiky. Tím jest dokázáno, že pisatel v „Obnově“ mnohem lépe rozumějí evangeliím, nežli Machar. Ovšem pater musí psát dle určité maršruty o sv. evangeliích. Ale dle téže určité maršruty musí psáti i každý laik, jenž jest obeznámen s vědeckými výsledky a jenž miluje pravdu. Machar také musí psáti dle určité maršruty, a tou jest nevědomost a pomlouvačná zloba. „On“ v „Casu“ slibuje, že bude bít do těch pustých kněžských lebek do posledního dechu. Jen ať si pospíší, neboť dech mu již dochází, což jest patrné z jeho posledních literárních a přednáškových projevů a ze vtipů, které stářím již šediví. Viz: otloukání lebek. „On“ připomíná nám pokora, „On“, jenž v pýše a domýšlivosti v Cechách dosáhl největší kariéry a jenž hladí sám sebe, když opomenou ho hladit jeho přátelé! Čistota. Tvrdili jsme někdy, že všichni kněží jsou čistí a že žádný z nich nebreší? Vždyť i vůči Macharovi jsme řekli, že byli někteří špatní papežové a že každý stav má své vinníky. Chudoba. Již socialisté prohlásili, že kněží většinou jsou chudými proletáři. A kdo evangeliíkonu radu chudoby zavázal se zachovávat, v církvi katolické skutečně tak činí. Snad Machar nechce, aby kněží neměli již ani groše na šaty, na knihy a na svépomocné pojišťování pro staří? Ceho z důvodů humanity a sociální spravedlnosti dopřává se stavu každému, to že by se mělo odepřiti kněžím pro posedlost Macharova? Láska k nepřítelům. Není porušením této lásky, bráníme-li se proti brigantáckým výpadům, které pulíckují pravdu a historii.

Snad se leckdo podiví, že Machar nám spílá posvěcených lumpů pro vynechání řádků jeho, uhora citovaných. Ba ne, záděra jeho jest jinde. Prohřešili jsme se proti jeho majestátu jednoduše tím, že jsme ho několika články v „Obnově“ postavili na lešení před celou veřejností a že jsme ukázali, čím skutečně jest a čím není. Dovodili jsme, že jeho obávaná velikost není taková, jak ji lidé jeho stoupenci, kteří osedlávají si nosy brýlemi mámení. Ozřejmili jsme pravdu, že ten, kdo má praty děravými botami prostrčeny, nesmí kopati, neboť se vždy udeří.

Posn. redakce. Po přečtení hořejších řádků našeho p. dopisovatele nahlédli jsme do příslušného čísla „Casu“. A tam přídána drná leť, že Obnova velmi ráda (!) bojuje vykleštěnými a falšovanými citáty. Jen rychle důkazy! Zato však jsme podali naprosto sjištěné dokumenty, že falšují a kleští citáty nehorázně a rafinovaně právě masarykovci.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát:

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

Slovanští lehkomyslnost a neprůzřetelnost, která už tolik nesází a trpkostí do řad slovanských vnesla, ukázala se zase v poslanecké sněmovně dne 3. března při hlasování o pilnosti návrhu posl. Grafenauera o poměrech jazykových na drahách korutanských. 192 hlasů bylo pro pilnost, 187 proti pilnosti; pilnost návrhu proto zamítnuta. A přece dle slov generál. řečníka dr. Kreka zdálo se vláda o prohlášení, je-li spravedlivé, aby ten, kdo ve hlavním městě dvojjazyčné země (Korutany) žádá o lístek v řetě v zemi obvyklé (slovinské), byl zavřen, nesouhlasil-li s tím, že se mu lístek odpírá. Jednalo se tu o Slovana, o věc slovanskou, ale absolutní většina zde nedosažena pro nepřítomnost četných slovanských poslanců, zvláště Poláků, kteří se chtěli vláde zase zalichotiti. K čemu tedy ty opposiční projevy předsedy polského kola Glombiňského, když při hlasování o záležitosti slovanské Poláci scházejí a hlasy své dají odpírají? Ve všech klabech slovanských byly mezery a jisté značné, když z 259 slovanských poslanců bylo jich přítomno jen 192. Soc. demokraté slovanští hlasovali pro pilnost.

Rozpočet na r. 1910 byl v sobotu odkázán rozpočtovému výboru. Kdy se odtud dostane do sněmovny, jest ovšem nejisto.

Plán Pruska. Plavba po Labi má pro náš vývoz i dovoz význam nemalý, a právě Labě má se státí kořistí pruského fisku. Hodlá totiž Prusko zavést na Labi plavební poplatky, což však odporuje mezinárodní dohodě a jest ve své podstatě jen zvýšením cla, čímž ovšem ohrožují se národohospodářské a obchodně politické zájmy. Na odvrácení této pohromy podal ve sněmovně posl. Smrček pilný návrh proti zavedení plavebních poplatků na Labi ze strany Německa, a pilnost návrhu nejen jednomyslně byla přijata, nýbrž schválen i návrh sám.

Finanční plán ve sněmovně. Ministr financí ryt. Biliński prohlásil, že pokud daň z piva jest vylučována z daní, které možno zvýšit, není naprosto možno přikázati zemím větší obnos. Divil se, že proti daní z vína zahájen boj, ačkoli prý se předlohou nezavádí daň nová, nýbrž daň, kterou platili malí lidé, rozšiřuje se na všechny konsumenty. Vláda na svém finančním plánu setrvá a bude jej ve výboře hájiti. Ministr ohlásil, že nová půjčka jest nezbytná a apeluje proto na sněmovnu, aby zmocňovací zákon k výpůjčce 182 mil K co nejdříve vyřídila.

Videaňské redakce nad sněmovnu. Vládní předloha o nové 182 mil. korunové výpůjčce předložena byla několika videaňským redakcím dříve než sněmovně. Proto poslanec Šillinger interpeloval presidenta sněmovny, aby přístě nebyly dávány vládní předlohy dříve vyvoleným redakcím než sněmovně, a dávají-li se už zprávy redakcím, ať se dají současně všem, nejen listům videaňským, nýbrž i denním listům v jednotlivých královstvích a zemích.

Bar. Bienerth chce, aby nejprve zjednána byla pracovní většina a pak aby se přikročilo k rekonstrukci kabinetu.

Finanční tlak v Čechách. Předsednictvo Zemědělské rady v království Českém dne 8. t. m. žádalo důrazně vládu, by hospodářské subvence, jež Zem. rada nemůže vyplácet, založeny byly zatím státem. Přání tomu bylo prý namnoze vyhověno.

Slovanští Jednota, totiž její předsedni-

Největší
a nejlepší

výběr obuvi

zalezeno
a známého
odborníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

ctvo, měla 9. března odpol. konferenci s bar. Bienenrhem, při níž se bar. Bienenrth dotkl všech aktuálních otázek a zvláště také projednání vládních předloh jazykových a kraj- ských. Po konferenci referovalo pak předsed- nictvo o projevu bar. Bienenrtha v parlamen- tární komisi Slovanské Jednoty.

Vyřazování kmetů v Bosně. Vlastnoručním listem císařovým, zasláným Německému finančnímu ministru Burianovi, nařizuje se bosenské zem- ské správě, aby zahájila fakultativní vyřazo- vání kmetů ze zemských prostředků pomocí zemských úřadů a aby o tom bosenskému zem- skému sněmu podala vládní předlohu. Dobro- volné vyřazování kmetů považuje se za nejdo- ležitější úkol bosenského sněmu, který bude bezpochyby v červnu svolán.

Ruská vláda nařídila od 1. dubna uzav- ření 200 soukromých škol německých v po- baltických provinciích, ježto ve školách těch vyučovány byly neněmecké děti.

Zprávy organ. a spolkové.

Upozornění všem organizačním stra- ny. Důležitě upozorňujeme všechny naše organi- sace, které svého času dotanniky včas nám zaslaly, aby co nejdříve provedly volbu delegátů na sjezd strany, který o Velikonocích na Král. Vinohra- dech konati se bude. Poněvadž mnohé organizace budou konati plenární schůze svých členů teprv v neděli 13. t. m., nesnel se výkonný výbor na žádost jejich prodloužení lhůty k přiblížení dele- gátů na sjezd až do 15. března t. r., do kdy musí každá organizace zejména výboru strany zaslati Každá organizace nechť pošle blanketu (proto- kolu a delegace), které ji výkonným výborem za- slány byly. Která organizace náhodou by blankety (tiskopisy) ty neobdržela, nechť nám to okamžitě sdělí. Po 15. březnu již žádná přihláška delegátů na sjezd ani zaslání protokolů nebudou vsaty na vědomí. Poněvadž sjezd strany řádně dle organi- začního řádu je svolán, není žádné obavy, že by se nekonal. Také není obavy a důvodů, že by sjezd byl bouřlivý. Pořadatelstvo sjezdové účinně náležitě krčky a přípravy, aby sjezd nikdo ne- mohl rušiti a v práci jeho sdržovati. — Výkonný výbor strany katolického lidu v Čechách, v Praze II., Opatovická ul. 10 (dne 5. března 1910).

Opešmo. Spolek křes. sociální pro farní obec Opočenskou pořádá v neděli dne 13. března přednášku p. V. Červeného „O spiritismu“ v Ku- dymově národním domě ve velkém sále. Pan řečník při své přednášce vyvětlí i předvede různé zjevy spiritismu jako: klepnutí stolků, písmo duchů a zvláště ztělesnění (materializaci) duchů. Začátek v 8 hod. več. Vstupné: křeslo 70 h, I. místo 50 h, II. místo 40 h, k stání 30 h, galerie 20 h.

Do České Šumavy a okolí. Dne 30. března na květnou neděli koná se důvěrná schůze o pól 3. bod. odp. I. v sále p. Fr. Bartončkován, ku které jako řečník zavítá p. Václav Špaček, řídící učitel a spisovatel z Březových H. Dou- ťame, že slova tohoto populárního, věhlasného ře- čníka přijdou vyslechnutí našinci v počtu co nej- větším. Zároveň žádáme, aby si naši lidé předem vysvětlili legitimace u p. Fr. Bíla na náměstí nebo u p. Jos. Brandeje, pušče.

Nová Paka. Dne 13. března 1910 před- náší v Nové Pace dp. V. Paukert, katecheta v Ho- mčích o cestě po Německu ze světelnými obrázy a podá zprávu o eucharistickém sjezdu v Kolíně n. Rýn., o tisku a organizaci německých katolíků.

Velká hromada lid. spolku křesť. soc. v Kolíně a okolí konala se v neděli 27. února t. r. v sále hostince „u Karla IV.“ za velkého účasti členstva. Před. p. Zd. Koudelka ujal se slova o 4. bod. odpol., odůvodniv delší řeči příčiny zakládání spolku kat. a hnutí křesť.-soc. Pročtenými slovy pak vyhlásil k sebknutí v je- diný celek i při blížících se volbách do obec. za- stupitelstva, kdy bude třeba vyvolati do korporací samospráv. musíme vytrvalé, nezlátné, svědomité a obětavé pro úkoly veřejné, v instancích Palac- kého, Riegra, Havlíčka a Tyrše. — Na to zahá- jena valná hromada. Zesnulým členům povstáním projevem posmrtná vzpomínka. K podepsání pro- tokolu pověřeni: dp. dr. J. Hanuš, p. Dvořák J., rolník a p. A. Ptáček. Zapisovatelem p. Boh. Poličenský, měst. adjunkt. Po přečtení zápisu mi- nulé valné hromady přikročeno k přednesení správ jednatele a pokladní, z nichž uvedeno budiž: za rok 1909 konány 81 schůze výb., 21 předná- šek a 8 divadelních představení. — Předseda vřele poděkoval všem funkcionářům spolku, jakož i všem, kdož jakýmkoli způsobem o zdar spolku se přičinili. Za rok 1909 přijato 1745-75 K, vy- dáno 1261-05 K. Jmenní spolku 1904-59 K; na fondy 118-15 K. — Pamatováno i na dobrod. a nář. účely. Národní jednotě severočeské 5 K, Kroužku pro občasný šk. mládeže v Kolíně 30 K, Úmlu sv. Josefa 40 K, Spolku pro zakládání knihoven 2 K, chovanecké sirotčince v Kolíně 20 K a j. Při dodatečné volbě 4 členů do výboru zvoleni: dp. Fr. Holas, katecheta, dp. R. Fridrich, kaplan, p. V. Březina, obchodník a p. Otto Ka-

raliát majitel domu; za náhradníky: p. M. Ca- pek, křesť. V. Holeček, rolník, Ant. Šibrava, správce a K. Šedivý, stárek. Za revisory účtů zvoleni: dp. dr. J. Hanuš, p. B. Poličenský, ná- hrad. p. Fr. Veselý. Spolek stal se členem Národohosp. jednoty v Kolíně a odbočky Plova spolku Společným příspěvkem před. p. Zd. Kou- delky a spolku pořízeno jedno okno v chrámu sv. Bartoloměje. Spolek koupil si vlastní eklektiku. Předseda znovu vyhlásil přítomné. By podporovali tisk katolický. Nechť neznají útupu, i kdyby hordy nepřátel nás utlačili bleděli; nezaujíme bá- zeň ni strachu, by šli v před za pravdu a prá- vo i v ruce přístih. Tím valná hromada skončena. — Výbor téhož spolku ve schůzi své 5. března t. r. zvolil jednoblaze následující činovníky: před. p. Zd. Koudelka, místopřed. p. Zd. Frohlik, jed- natel R. Fridrich, pokladník p. V. Rydl, dom. spr. p. K. Novák; praporečník p. Fr. Kubíček a p. V. Holeček. — Základní výbor: před. p. Zd. Koudelka, místopřed. p. A. Vávrová a p. V. Březina; členové: p. Fr. Dvořák, Ant. Šibrava, J. Slezák, V. Rydl, Fr. Veselý, p. A. Ptáček, A. Karafiátová, K. Rydlová, R. Lisáková. Pořadatelé: p. V. Šindelář K. Novák a A. Kopecký; p. A. Čispirová a M. Měšťáková. Za spolek, jakož i organizaci katol. zodpovídá jedině předseda p. Zd. Koudelka. — Další činnost „Zdát Bůh“.

Zprávy místní a z kraje.

Výšší svěcení. V sobotu dne 12. t. m. o pól 7. hod. ráno posvětil Jeho Excel. adp. biskup ctih. pp. boboslovce z III. a IV. ročníku v semi- nářském kostele sv. Jana Nep. na subdiakony (podjáhny) a druhý den, v neděli v téže ranní do- bě na diskony (jáhy).

Roční slavnost v okresní sjezdě nemocných. Pátek po třetí neděli posvě- tívka Pěti ran Krista Pána — jest pro králové- hradeckou nemocnici dnem slavnostním. Jako jiná léta, i letos zavítal k nám Jeho Exc. adp. biskup, aby nejv. obětí oslavil naši pont, aby udělil sv. přijímání nemocným a útěchu přinesl do domu, kam ta. často v roce kráčí smrt! Uvítán p. pro- fessorem dr. Pavlíkem s boboslovci, i správcem nemocnice p. Hofmanem, požeňnav přítomné, ubí- ral se do útulné svatynky, kde oltář květinami o- zdobený zářil plameny mnohých světél. Kaplička, v níž každého dne na sta vzdechů trpící předná- šejí, byla téměř přeplněna nemocnými. Míle pá- sobily dojemné písně, jež za řízení školských seester zapěly chovanky pensionátu; mnozí za- pomněli na všechny trudy i všechny bolesti a spo- jili se s trpícím Kristem, jehož v Nejsvětější svá- tosti prodával nejd. arciopatý trpícím. Ke stolu Páně přistoupilo mnoho nemocných, jmenovitě mužů, i takových, kteří celá dlouhá léta nebyli u sv. přijímání. — Když pak Jeho Excellence ujal se slova, zarosilo se mnoho očí, v nichž dávno nezaleskla se slza! Právě: „Když obystal jsem se k vám, vzpomněl jsem slov Písma: Lépe jest vejiti do domu zármutku, než do domu hudobní! Tím a větší radostí přispěchal jsem k vám, věda, že jdu k dětkám trpícím. Věchni jste moji die- cesáni, já proto vaším otcem Starostlivý otec ví-li, že díky jsou nemocné, apěchá, aby je po- těšil. Proto s radostí přicházím k vám, neboť vím, že dům zármutku po vašem uzdravení stane se vám, zvláště vzpomene-li dnešní slavnosti, dnem radosti. Spojte se jen nyní s tím Kristem, jehož památka dnes slavíte. Vronci, nadšená slova arci- pastýřova padala jako blesk do srdcí všech. Věda pak Jeho Excellence, že v domě zármutku jsou ještě mnozí, kteří pro těžkou chorobu nemohli do kaple přijiti, navštívil, provázen pp. primářem dr. Hozákem a očním lékařem dr. Šenkou, veškeré nemocné a bolestného látká jejich, téže, pobájeje i dodávaje zmučlosti; odcházejce poručil, aby na jeho útraty všem nemocným vystrojila se svatína. — Vděční nemocní volají Jeho Excelenci vronci: Zaplať Pán Bůh! — Zároveň budiž dnes zdán vronci dík i oněm šlechterným srdcím, jež o Váno- cích štědrou rukou přispěla na vánoční stromek pro ubohé trpící. Bůh budiž všem štědrým odpla- titelem, zvláště pak ctihodným seestrám!

Pohřeb p. Josefa Pogerttha, bratra vadv. papeže. komořího a kanovníka Ant. Pogerttha konal se za velké účasti všech krahů sjezdě dne 5. t. m. Právou účastnil se Jeho Exc. nejd. bi- skup Dr. Doubrava, členové kapituly, jiní kněží, boboslovci a mnoho vážených laiků všech stavů. Zesnulý, který v trapné chorobě strávil v Hradci jen několik měsíců, byl znám osobně jen několika jednotlivcům sjezdu. Proto spontánní účast byla v přední řadě projevem nezlátné soustasti a sym- patii k vadv. kanovníkovi, který pro svoje vácné vlastnosti jest zde obecně vážen. Jiště truchlivé srdce vadv. kanovníka, který právě v té chvíli sám byl těžkou chorobou k lázku připoután, mělo hojsou útěchu v četných projevech upřímné sou- strasti.

Schůze městské rady dne 7. března t. r. pp. mař. Václava a Anny Potůčkovým zá- sadně bylo povoleno střídati třetí patro na projek- tované novostavbě na místě dosud existujícího do- mu čp. 239 ve třídě Jitřkové s výhradou doda- tečného schválení plánů, jež tih mají teprve před-

ložiti. Najmou se místnosti prvního poschodí v bu- dově čp. 190 a 191 býv. „Rudolfina“ za roční nájemné K 1200 — k účelům městského divého lycea. — Jménem J. E. adp. biskupa Dra Jos. Doubravy zaslal biskupský sekretariát k účtení paměti zesnulé sestry Jeho Excellence, p. Johany Holzerové, dar K 100 — ve prospěch zdejších chudých a dar k témtě účelu a v téže výši věno- vali pozůstalí dědicé po zemř. p. Ant. Šlakovi, k účtení jeho památky; pp. dárcům vzdali se díky. — Policiálnímu úřadu bylo nloženo, aby bděl nad tím, aby ulice Čelakovského nanejvýše jen do po- lovice stavebním materiálem a povozy byla zabí- rána. — Vyrozmění téhož obsahu dáno bylo též pp. stavitelům, J. Novotnému a Laboučkoví. — Technické kanceláři nloženo bylo, aby opatření učinila, by splátky kanálové šachty nezanechávaly pitnou vodu ve stojanu u zahrady „Adalbertina.“ — Pao M. Bílek, nám starosty na Král. Vinohra- dech, věnoval k účtení památky zesn. p. Joh. Holzerové ve prospěch zdejších chudých dar K 50 —, za nějž vzdali se mu díky. — Žádost p. Ant. Čekanského, typografa v Praze, za dopora- čení jeho žádosti za udělení koncese knihtiskár- ské pro Hradec Králové byla postoupena živnost. odboru. — Uděleno bylo povolení ku stavbě čtyř dvojdomů v bloku VII. Spolu pro svýšená lidového blahobytu. — K žádosti p. přednosty trati stanice Hrade: Králové dodáván bude proud elektrický deem 8 t. m. počásaje též pro cukárny a restaurace nádraží, až do 7-30 hod. ráno.

Mužský odbor Ústřed. Matice škol- ské konal výroční hromadu dne 5. t. m., při níž zvoleni byli pp.: Dr. Ulrich, advokát, předsedou, Tolman, knihtkapec, pokladníkem, JUDr. Hašák, měst. koncipista, jednatelem, říd. Ryba, prof. Rejt- hárek, auk. dr. Klimeš, profesor gymnasia; Zapálek členy výboru, náhradníky pak R. Svo- boda, kand. advokacie, JUDr. Džák, právní prakti- kant, Trykar, not. koncipient; revisory účtů prof. Fischer, a prof. Bicek. Slavnost Matiční uspořá- dána bude dne 19. června v sadech na Střešnici. — Uzneseo vybirati dobrovolné mostné při ote- vření erárního lábského mostu. Nepřítomnost omi- nuli pr. f. Fischer, prof. R. Jtthárek, Dr. Ulrich. —

Městská mlékárna pro výrobu dětského mléka splnila všechny naděje v ni kladené a roz- vřijí blahodárnou činnost. K výrubě jest přiblíženo přes 400 lahvi denně a rostoucí počet přihlášek svědčí o tom, že instituce tato vyhověla potřebě dávno pocítované. Každou sobotu od 6-7 hod. večer koná se v prodejní ástava v č. 63. za ko- stelem sv. Ducha lékařská kontrola kojených uměl- živých s vážením, aby výživa kojenčů děla se správným způsobem. Přibývá-li kojenec na váze normálními přírůstky, má matka žádoucí jistotu, že o dítě její jest dobře postaráno. Jest tedy po- vinností všech matek, aby se svými kojenčí této kontroly se pravidelně účastnily.

Přednáška p. cis. rady dr. Václava Schustra, ředitele ústavu ku zvelebování živností v Praze: „O svépomocném sdružování živnostenském“ od- bývá se ve středu dne 16. března o 7¹/₂ hod. več. v čitárně průmyslového musea, v budově c. k. od- borné školy v přízemí v levo. Vstup volný. Po přednášce volné dotazy a rozhovor. Živnostnictvo naše postije jistě rádo vhodně přiležitosti infor- movati se důkladně o této důležité pro něho otázce a hojnou návštěvou dosvědčí, že chce od slov přejiti ke skutkům dle návodu obvalně zná- mého odborníka.

Převzetí závodu. Pohřební závod a za- sřlatelství p. Hanuše Richtera převzal s celým za- řízením p. Josef Šolc, bývalý účetní měšťanského pivovaru zdejšího. Podnikatel již z počátku vyvíjí horlivou a šťastně řízenou snahu, aby všechném moderním požadavkům promptně a co nejkulantněji vyhověl.

Výkaz příspěvků na milionový dar Ústřední Matice školské. Obecní úřady: v Bělči K 60 —, v Blesně K 5 —, v Březhradě K 5-35, v Břize K 34-10, v Bukovině K 47 —, v Cibuzi K 11 —, v Čistěvsi K 23-70; Okresní hospodářská záložna v Hradci Králové K 30 —; Městská spořitelna v Hradci Králové K 100 —; obecní úřady: v Libalkovicích K 2 —, v Libran- ticích K 10 —, v Lípě K 9-10, v Nedelčicích K 15-98, v Nepasicích K 18 —, v Pileticích K 17-60, v Plotištích n. L. K 100 —, v Polánkách K 18 —, v Roudničce K 9-50, v Rozběřicích K 5-42, v Rasku K 5 —, v Sedlici K 13 —, v Skalici K 3-40, v Skalici K 15 —, v Státně K 11-90, v Stěnkově K 20 —, v Svinarech K 22-16, v Újezdě K 5 —, v Urbanicích K 15-50, ve Věkoších K 20 —, ve Vlčkovcích K 20 —, ve Všeatarech K 16-90; Jednota Záloženská ve Všeatarech K 20 —; Záložna Ra řízenova ve Vřavě K 3 —; Obecní úřad na Slez. Předmostí K 56-40 Úhrnem K 764-89. Mnohé obce zaslaly sbírku přímo Ú. M. Š. anebo prostřednictvím místních odborů. Okresní výbor zaslal přímo Ú. M. Š. 2000 K.

Nedostatky poštovního spojení na Hradecku. Poslanec dr. J. Myslivec podal v těchto dnech interpelaci v příčině poštovního spojení mezi městy Chlumcem n. Cidl., Hradcem Králové, Zamberkem a Ústí n. Orli. Doslovné znění interpelace přineseme v čísle příštím.

Všeobecná úvěrní společnost, za- psané sdružení s ručením omezeným, konati

bude svou šestou řádnou valnou hromadu dne 13. března t. r. o 10. hodině dopolední s následujícím programem: Zpráva o činnosti stavu r. 1909 a správa účetní za týž rok, správa rady dozordů a návrh na schválení účtů v roce 1909, návrh, jak naložit s čistým ziskem, doplnění volba do rady dozordů, volné návrhy.

Hudební a pěvecký spolek v Hradci Králové pořádá ve prospěch akce „Hradecké české Vídně“ dne 20. března 1910 sá spolupřítomnosti dam. pěv. jednoty „Eliška“ a „Nepasických pěvců“ první svůj filharmonický koncert s bohatým programem. Zajištěn je obecnostvo úspěšnou snahu odměnit návštěvu co nejčestněji.

Úmrtí. Dne 10. března zemřela ve mlýně Budíně-Předměstí n. L. u své dcery p. Frant. Voženilkové, choti majitele mlýna p. Anna Kučerová, statkářka z Holoblav u Smiřic. Po výkropu ve mlýně Budíně v neděli 13. t. m. bude seznalá převezena téhož dne do Holoblav, kde po církevních obřadech bude uložena na místním hřbitově do rodinné hrobky. Odpočívaj v pokoji!

Něm. Brd. (Oposd.) Dne 21. února odezdány byly sl. měst. úřadu offertý na stavbu nové poštovní budovy a rychlostí blesku zadána byla ještě téhož dne stavba panu stav. Liškovi. Stará poštovní budova ještě stojí a má dvě léta dosti času na vystěhování. S kopulí našeho děkanství chrámu Páně má se to bohužel jinak! Tato již více než před rokem spadavší omítkou uzavřena téměř třetina kostela a ve zbylých dvou dílech má se každotýdenní nával věřících v pravém slova smyslu při naší svatě vřechovat. Nejhůře to vyhlíží o deváté naší sv. v neděli, kde děti ze všech místních škol bohoslužbám jsou přítomny. Užnáváme všestrannou horlivost našeho zaslaného pána starosty, s kterou záležitosti obecní ku blahu obce Hrdí, avšak prosíme, by naši dnešní prosbě laskavě nám vyhověl a další oddalování opravy kopule a celého kostela vůbec neodkládal. Budeť vyžadovati kostel nejen znovuzřízení kopule sbora jmenovaně, nýbrž oprava malby zdi a jiné vnitřní opravy musí se státi co nejdříve. Pak ovšem až všecko letošního roku bude provedeno, prositi budeme dšst. farní úřad, by dohled nad udržováním čistoty a pořádku vůbec v nově zřízeném chrámu Páně na se valti si neobtěžoval. Doufáme, že několik těchto slov u patronátního úřadu král. města Ném. Brodu oslyšeno nebude a co nejdříve v nastávajícím jarním období k uskutečnění opravy se přikročí. Přisloušící strany katol. v Ném. Brd.

Veselá vojna na Pouchově. Sociálně demokratický „Východočeský Obzor“ přinesl 3. března od kteréhosi soudruha článke proti pouchovému faráři p. Konečnému. „Východočeský Obzor“ měl však při této novinářské patálii velikou smůlu, neboť všechny jeho útky jsou buď vyhlásky úplné nebo nešikovné smodrchány, tak že dělají zakuklenému původci nehoráznou ostudu. Pan soudruh se totiž 1. slóbi, že „Boj klerikálů se stupňuje v Pouchově“. Zatím však je pravda, že katolíci Pouchovští od posledního ledna neměli vůbec větší schůze a že jako dobří křesťané chodívali v postním čase ne na schůze, nýbrž pilně v den neděle do kostela; ve všední dny konají pak svědomitě práce svého povolání. To je socialistickému lháři „stupňování boje“? Je pravda, že se organizujeme — ale nemáme k tomu téhož práva občanského jako pokrokové a socialisté? Na dosavadních organizačních schůzích nevedli jsme žádného boje se žádným (jednoho soudruha, když se nám na naší důvěrné schůzi do řeči plel, opravili jsme slušně). „Východočeský Obzor“ spletl si tedy cosi v hlavě a psal o věcech, jež se nestaly. 2. Nejvíce slóbi se dopisovatel „V. Obsoru“, že p. farář Konečný „využívá každého pohřbu, kde nemluví o náboženství, nýbrž zutivým způsobem nadává a šve proti všem pokrokovým i sociálním spolkům dělnickým“. Odpovídáme: Kolik slov, tolik lží a pomluv! Náš pan farář už proto při „každém pohřbu“ nešve, protože vůbec každého pohřbu nemívá, ale s vlp. kaplanem se střídá, tak že jen někdy pohřeb vykonává. Mimo to třeba vysaati, že p. farář při pohřbech vůbec nemluví žádných řečí, nýbrž jen vykonává církevně předepsané modlitby. To by socialistickému pomluvači pouchovému mohlo dosvědčiti lečtý soudruh na p. pan Souček z Pouchova, jehož zemřelého otce p. farář Konečný pochovával, nepromluviv mimo předepsané modlitby církevní ani slovíčka. Také hradečtí občané mohli by to dosvědčiti, pokud vůbec na Pouchově pohřeb odbyvali. Jedna jediná výjimka za celého pobytu p. farářova u nás z tohoto pravidla se stala, totiž v poslední neděli únorovou, kdy byly dva pohřby najednou, totiž pohřeb + dělníka Jana Řihy a pohřeb + Anny Veselovské, jichž se účastnilo několik set lidí, mezi nimi třetí řád sv. Františka z Hradce Králové s praporem a pouchové dělnická organizace se spolkovými odznaky, jelikož zemřelá p. Veselovská byla obou těchto korporací členkou. Při té příležitosti promluvil p. farář nad hrobem obou zemřelých asi pětiminutovou, úplně náboženskou řeč, v níž o apolích sociálních neb pokrokových vůbec ani slovíčkem se nezmínil, ale jen čestnou vzpomínku zemřelým věnoval jako dobrým křesťanům a poděkoval účastníkům jménem zarmoucených příbuzných, kteří po té svislétní díky p. faráři vzdali, že jim to „tak pěkně a lacině“

udělal. Za to nadává socialistický předák našemu duchovnímu. My všichni, kteří jsme na pohřbu tom byli, byli jsme hluboce pohnuti promluvou p. farářovou. Vyalovujeme proto pouchovému socialistovi, dopisujícímu do „Východočeského Obsoru“, za jeho lži a pomlavy své nejhlubší opovržení. Tak hrubě a drze slušný člověk nepíše! Pan farář Konečný vůbec, co je u nás, nevypustil jediného slova s úst, jímž by šval a nadával: to dělá na p. faráře „Východočeský Obzor“. 3. Není dale pravda, že by p. farář Konečný prováděl „jezovitzkou taktikou agitaci mezi nevědomými ženami“ při pohřbech, nebo vůbec jakýchkoli bohoslužebných úkonech: vše to je doctlově vyhlásko! Naše členky ženské organizace nejsou vůbec „nevědomé ženy“, ale uvědomělé katolíčky a jsou rozhodně vzdělanějšími než pisatel socialistický z Pouchova do „Východ. Obsoru“, protože by se ani jedna z nich k takovým lžem a oklívým na cti utrhaním nesoučila, jako se snížil pisatel pouchový ve zmíněném listě. Takový „pocitivec“ chce u nás vzdělávat sokilky? Pouchové dívky, válněte si, kdo vás chce poučovat a do pokroku uvádět! Je to člověk, jenž odivně lže a bojí se podepat své lži, jelikož ví, že by maštroval do chládku! Pouchovému p. faráři není „trnem v oku tělocvičný odbor Sokola“, a jeho skutečné vzdělání těla i ducha — jak to výslovně „Obnova“ potvrdila, — ale je mu trnem v oku (a musí býti každému slušnému člověku), když místo pravého vzdělání těla a ducha zavleá se do Sokola „výchova protiklerikální“ čili protikatolická a bezbožecká, jelikož dívky pouč. vské jsou dosud zbožné katolíčky, a ne soc. demokratky. 4. Rovněž zcela jest vyhlásko povídání „Východ. Obsoru“, že p. farář Konečný šve děti proti rodičům a ženy proti mužům. Proč nejmenuje socialistický pisat ani jediného dítěte nebo ženy, jež by byl náš duchovní „poštval“? Takovému aprotému lhaní říká se: hanba! 5. Nevěrecký socialista dotýká se na konec zemřelé zbožné naší členky p. Veselovské, jež, jdouc ku sv. přijímání, byla zachválena srdeční vadou, které za týden podlehla. Jone na smrt vzorně připravena jako pravá katolíčka! Dopisovatel soc. do „V. O.“ využívá tohoto případu k nájezdům na sv. zpověď a na sv. přijímání volaje: Ženy, uvědomte si, že jest to vina vaše, kde časné ráno jdete o hladu do kostela a tam slabostí připravujete se o zdraví! Soudruhu, proč se nestaráte o své soudružky, které bývají na dnůrách a nočních sábovách, v nichž se třeba do rána bouří, pije, tancuje a kouří do umdlení? Meče před svým socialistickým prahem a o naše katolické ženy a dívky se nestarejte — neprosí se vás o to, dobře věduce, co dělají! Mudrlantský soudruh, vešměte na vědomí, že die lékařského dobrozdání nesměla p. Veselovská „s hladu“ ani slabostí žaludku, nýbrž srdeční vadou, na niž ani 12 let trpěla stále (co posledněmu dítěti život dala). Poslední dobou přidružila se k srdeční vadě také lžedenní chtipka a ta sklátila dobrou naši družku v předčasný hrob. Voláte-li, soudruhu, „co (př) tomu řeknou děti takové matky“, slyšte jejich odpověď: Děti zemřelé p. Veselovské pokládají si za čest, že měly tak zbožnou matku a manžel jeji vždy s úctou bude vzpomínat, že měl ženu, která vzorně vedla mu domácnost a přitom sloužila Bohu dnem a nocí. Na lepším místě, než je kostel, nemůže vůbec smrt člověka zastati. Váš soudruh a soudružky, ovšem smrt v kostele nezastihne, nýbrž něde jinde, a po tom nechte svým dětem rozhodnouti, „co řeknou takovým matkám a otcům“. Tím se „Východočeskému Obsoru“ a jeho lživěmu dopisovateli poroučíme.

Dobrá pověst pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,
jako i její všeobecná obliba odůvodňují se výtečnou jakoostí výrobků firmy
Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento d mací výrobek co nejvíceji.

Vojnáv Městec. Dne 5. března zemřel zdejší p. farář Fr. Sahan. Týž narodil se v Chlumě u Kramlova dne 14. října 1848, na kače vysvěcen 3. srpna 1876. Kaplanoval v Krambursku a v Polné. Od r. 1886 byl farářem ve Voj. Městci. Jeho přičiněním zřízena ve Vojnově Městci pošta, stanice telegrafní, záložna Raiffeisenka a místo obvodního lékaře. Odpočinutí lehké děj mu o Panei — Pohřben byl ve Vojnově Městci dne 8. března za účastenství 21 kněží a velkého množství farníků a přátel.

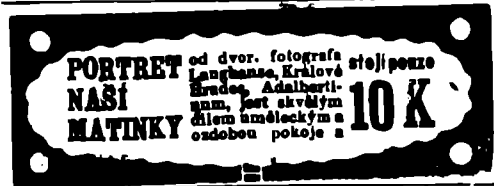
Oslava v Kyšperku. Vácná slavnost konala se dne 5. března t. r. v našem městě. Staříky kostelník zdejší p. Ant. Barvínek za více než šedesátiletou činnost kostelnickou obdržel na přimluvu J. Ex. adp. biskupa papežskou zlatou medaili záslužnou „bene merenti“. Místní farář vldp. Adolf Hubálek významného oslovil nejprve srdečnou řečí. V ní připomněl, jak vácná jest tato významná, vzpomněl zásluh oslavenových, jež si získal službou v našem chrámu Páně, upozornil i na odměnu nebeskou, která za věrnost v povolání slibena Spasitelem ve slovech: „Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích“ (Mat. 5, 12) a tluočil přání,

aby potěšen a posílen tímto významným mnohá léta s nímž těšiti se mohl. Když oslavena byla přes zaslaného starce, jenž k nám byl poslat, zapěna papěšská hymna. Na to sloužena mše sv. za asistence všeho veleb. duchovenstva místního. Není divu, že k této ojedinelé slavnosti přijeli z daleka příbuzní, že se jí účastnila vys. urozená vrchnost, známí a přátelé oslavenovi, četní měšťané, ano i lid z obcí přifařených. Přáli jsme si viděti zástupce města, v němž svědomitě po 60 let úřad svůj zastával; domnívali jsme se, že pokrokovost a taktnost se nevyklučují. Snad moderní demokratický duch pranic překáží v tom, aby se učinila radost staříčkému muži s lidu? Přejeme milému oslavenci našemu, aby se ze své choroby, jež od vánoc mu bránil do chrámu Páně docházeti, brzy zotavil a opět v milém mu vždy úřadě pokračovati mohl.

Zaopatřovací ústav pro soc. demokraty na Chrudimsku a Ochrastce. Teď už vidí každý, že nemoc. pokladna v Chrudimi jest dobrým zaopatřovacím ústavem předákt a agitátorů soc. demokratických. Lidé stojící ve službách pokladny té musejí dle kumanda g.nerála agitovati na všech stranách a to se vší horlivostí. Rozhodující vůdové přišli na nápad, že by bylo nejlépe, aby kontrolou nemocných se usadili na venkově, aby tam v přičině nemocných měli lepší „přehled.“ Tak jest na p. neasen v Chrašti kontrolor p. Hovorka, který se chlubí, že jest bez vyznání. Pořádá po celém okolí schůze, na kterých utrácí již stokrát prodané otrápané fráze a zesměšňuje naše přesvědčení. Při svém přehlížení nemocných provádí soukromou agitaci a přemlouvá lidi přesvědčení jiného ke vstupu do rudého ráje. Opravdu valic: citlivý samaritán! Necht se nikdo nedá přemluvit od tohoto agitátora! My už totiž až příliš dobře poleháme rudé strany známe. To byste se na rudé agenty naplatili! Pan Hovorka pořádá též v Rosicích schůzi, kde ovšem nic nerozdával, zato však štědře „pomáhal“ chudým posluchačům tím, že se otlral o „klerikály.“ Lidé si řekli, že takovou stkvělou odporu dovade lidem dáti každý. Taký jim bylo divno, proč ve Francii už dávno nenastal pro dělnictvo ráj, když se tím tupeným kněším všecko sešlo. Poslyšte, pan Hovorka docela na schůzi řekl, že Kristus Pán prohlásil, že každá víra jest pravá! Podle toho můžete už snadno posouditi, jak ten člověk naše náboženství zná. Kdyby si aspoň něco přešabikoval s našeho katechismu, aby věděl, proti čemu vlastně chce bojovati! Vlp. Beneš jest vám, pane Hovorko, trnem v oku. Proč jenom? Snad proto, že vykonal pro lid mnohem více než sto vašich předákt? On se s tím ovšem nechlubí. Taký vás ukrutně mrzí, že páni z chrastického velkostatku vycházejí dobře s tovarůsky. Do toho zas nám nic není. Ale chcete-li vědět i naše mínění o té věci, naše vždycky raději vidíme, mají-li se lidé rádi, než otravují-li po sobě rudém šíře okolí aprotými vzájemnými nadávkami. My pak nehlásáme urputný třídní boj, ale spravedlnost pro všechny. Vysavačský kapitalismus ovšem odsuzujeme, ať už za ním stojí kdokoliv. Z té příčiny se nemůžeme nijak rozebíti pro židovské kapitalisty, kteří stojí v čele soc. demokracie. Taký nebudeme otrocky skláněti šije před německým semitou dr. Adlerem. Jen si mačte co nejdříve před prahem vlastním a uzavřete důkladně, kdo jest vlastně fanatikem: zda vychovanec štvavých rudých listů, který se katolickým jdomem do kostela posmívá, či snášílivý katolík. Když našinec p. V. Slavík začal na schůzi debatovati, hleděli jej rudí dobráci zesměšňati a pak o něm ještě ve „Východočeském Obsoru“ bezectně lhali, že se schůze utekl. Tak vyhlíží u rudých fanatiků v pravém světle touha po pravdě.

Agrárníkové lži o katolickém Chrudimsku. Ještě teď na Hrádkě radě lamentují agrárníci, jak ten beránek agrárníký tábor byl ale uražen správou některých listů a neočekávaněkoliká jedinec při katastrofě a stanice uheráké. Ale přitom cituplní agrárníci každou chvíli vychytávají ve svých listech plný důber neomalené špiay proti katolíkům. Na p. dne 6. února již bylo napááno pod titulem „Nesdar klerikálů“ ve „Venkově“ e naší schůzi toto: „Místní klerikální organizace odbývala dne 2. února t. r. schůzi, na kterou přijel „fečnit“ klerikál Kaňourek... Je v tom skutečné mnoho troufalosti, že vedení klerikální strany vystlá tak nevyspělé (!) lidi na řečnickou tribunu a svědčí to nejjasněji (!) o tom, že venkovský lid podceňuje a přezírá.“ Podle všeho agrární pšatel nemá ani ponětí o složení naší strany. Kaňourek přece nepřišel ani nebyl vyslán od „vedení klerikální strany“ vůbec. Přišel přece za katolickou venkovskou mládež, kterou katolíci semědálci přetratí nemohou už s té jednoduché příčiny, že by stratili důvod k existenci. Pisatel však se vůbec neinformoval, kým a pro koho ta schůze byla vlastně pořádána. Naš to, že? O jednu leš nape. ti víc nebo méně! Nuže — schůze ta se konala na popud místní skupiny katol. mládeže dvakrátovokotické. Ovšem řeci Kaňourekové agrární lhař dobré vysvětlění ani dáti nemohl, chtěl-li tuotvým agrárníkem státati. Zatím však všichni lidé dobré vůle jsou všude promluvy Kaňourekovými nadšeni. Píšíte, že jsme neočekávali, že se p. O.

Štěpánek přikládal o slovo. Zase úmyslně lež! Neopak my jsme na ten výstup byli připraveni jako na jednu hlavní část programu. Chťáši jme s ním mluvit veřejně a povědět mu pravdu do uší. A to? ta nejdrsnější agrární lež! „Klerikálové přivítali p. předsedu (tuhle a agrárního) hrozným řevem a rukama ozbrojenými sklenicemi.“ Tak besedně tudíž dovede hanobiti venkovské lidi šar-nál ten, který dříve povykoval nad správou o pouhé neochotě diváctva. Nezasluhuje se, že se, láhť, nad takovou neurvalou pomluvou? Kdyby podvodná správa vaše byla pravdivou, roztříštil by nás agrární tisk do všech úhů světa jako nejhorší di-vochy, leželo by uďáti k soudu atd. Ani nejmen-šího pardonu bychom od vás čekati nemohli. Kdyby se měli agrárníci při každé lži červenati, tu by ovšem byli už jako krocani. Klademe tu nestyda-tou lež před oči všem odvěkým svědkům echůze, aby si utínili poněti, jakým způsobem se snaží agrár-níci to své „uvědomění“ prováděti. A že si před-seďa agrární svjm „důvtipem a pádnými důkazy“ strčil velikou blamáť, to ovšem agrární dopisova-tele povědětí neomí. Každorek jeho rozumu usadil tak dokonale tvář v tvář, až se agrárníci v za-hanbení od stola řečníckého vzdalovali. Jak „uvě-domění“ agrárníci učení působili k zachování po-řádku a ticha, to patrně z toho, že jeden předák s rukama roztáženými prohlásoval: „Buďte ticho, je vás tu polovička dětí.“ Jako by ta sežtze byla pro agrární starce!! „Se zbábělým chvatem“ naše echůze ukončena nebyla, ale doalovem našince: „Milujme se a nedojme se!“ V.dyt jsme pak ještě zapěli národní hymnu a dlouho jsme stáli po-bromadě. Věru jest veliký div, že proti „nevy-spělému“ řečníkovi našemu vyrukovali přední a-grární bojci! Patrně, že ten dopisovatel „Venkova“ lže velice ne-likovně.

† Dr. Michael Málik. Dne 28. února zemřel v Chrudimi vrchní fysik MUDr. Málik, muž povahy ke každému přímé a přitom velice lidu-milné. Pro svou vlasteneckou činnost jako univer-sitní student zakusil vládní persekuce. V Chrudimi se širšího politického života vzdaloval, zato však se věnoval plnou silou záslušné práci drobné. V úřední své činnosti byl velice horlivý; a při vši té namáhavé práci našel ještě čas k vyučo-vání zdravotvědy na chrudimských ústavech. Šťastnou záležitou jeho jest zřízení odboru zem. pom. spolku pro choroby pšeni v Chrudimi. Dobrodíní konal tak, aby nevěděla levice, co činí pravice. Jeho přímá, až drsná kritika některé sarážela, ale kdo ho dobře poznal, věděl, že plynou jeho slova s úmyslů nejlepších. Byl otevřeným, boдрým kon-servativcem. Pohřeb vykonán 1. t. m. za obrovské účasti. Odpověď v pokoji!

Znamení pokrok v Ústí n. Orli. Naši „početili a tmařili“ předkové věrně nevěřili, jak se na pokrok dívají. Teprve nová doba otvírá naše staslé oči. Naše město dříve poznávalo v o-bledu náboženském a mravním velmi dobré pověsti. Nyní však zde pokrokaří „reformují“ tak, až lidé, kteří se zdravým rozumem se aerosloučili, v ú-žasu spínají ruce. Uvádíme aspoň doklady z po-sledního času. Cedula, jimiž zvali našinci na svou spolkovou echůzi, byly počmárány nemravnými, spustilými slovy. Několik jich bylo potrháno. Pla-šty soc. demokratické však byly neporušené. Podle toho lze dobře souditi, kde je sevřil fanati-zmus a kde snášenlivost. Těšme se, zda policejní řád platí pro všechny občany v městě našem stejné. V sobotu dne 5. t. m. pořádan b, i u nás první volnomyšlenkářský ples, aby ti lidé aspoň něčím dočkali, jaký blahobyt a jaká reforma u nás na-stane, až se začnou prováděti pouhé truce proti klerikstvu. V neděli a ve svátek ve chvíli, kdy se konají služby Boží, v hostiňech se tančí, hraje se hudba, ba i kufelky! Taký protiklerický pokrok, který zatím pouze vyháni mnoho šestáků z kapsy a činí hrozné sváry v rodinách. Kdyby tak Hus přišel se podívat na své velenitele, ten by spleti-l! Nařika se na špatné poměry a při tom chňáti lidé, kteří křičí proti „tmě“, ani nevědí, kde by dřív několik svých grošů promaraili. Snad čekají, že je pak s žebroty vytrhnou Bebel nebo Bismarck. Mladé „uvědomě“ dělnictvo jest při svém svých listů stále surovější, svyká si na ne-místné konference a na časté pitky i na jiný „pokrok“, který nazývají naši předkové sdružností a demo-krací. Kam takto přijdeme? Náprava jest vele-mná a ta se může státi pouze na opuštění zá-kladů náboženském. Ale kdy to bude? Z radnice jsme sotva sdravý pépud. Vždyť většina pánů v městské radě ohoví se k náboženství lhostejně. Přesně jsou velice opatrní, aby „nezapadli“ doč-tych kritikou. A podobá se, že přistě uchrvátí naši odpovědní nepřítelé. Jest pravdou, že některé rodiny zde ještě chodí do kostela, ale to se děje o nic nestarají. Naopak někteří lidé z kostela jdou na volnomyšlenkářské echůze, kdež se konají horlivé „svědomí“ předkové proti „tmě“ a „klerikálové“.

proti veliké předsle nepřítel? Klerikálové jedna-ta dříve utěšeně prospívala. Nyní však jest opatřena a ponechána zcela starosti několika dělníků, kteří mají st-tné mnoho práce již s odborovou organi-zací a konsentem. Marně prosí a volají o pomoc ideální dělníci, kteří přece se svého katolického přeavědění prašádného hmotného sisku nemají. Neopak anášejí pro svou víru mnoho kopanců. Až budeme rukou bezcitnou vyháněni i z kostela jako ve Francii, pak snad teprve se někteří probudí k práci. Ale to už bude pozdě. Pánové, vždyť přece na vlastní oči stělně vidíte, kam vede volnomyšlenkářský pokrok. Potají jej odsuzujete, ale přetm pro nápravu nehněte.

Haberske. Obnova sv. missie bude v Ha-brech od 12.—19. března t. r. Tato vykonají 3 páni kněží Redemptoristé ze Sv. Hory v Čechách. K ní se tímto otvírá sve.

Vražda v Mikulši a Svitav. V ma-sopustní úterý dne 8. února 1910 večer v 10 hodin rozléta se tichou naší dědinou rozruše-jící správa, že při taneční zábavě v Hillerově hostinci spáchána vražda. K zábavě té dostavil se z Rybníka u Č. Třebové mladík Schromm, jenž měl malé nedorozumění s jiným Josefem Hendrichem. Vyrazil jej, aby přišel dolů, tam že se vyro-vnají. Netuše nic zlého, šel Hendrich spolu se svým bratrem Františkem beze strachu a beze vái zbraně dolů před hostince, kdež byli Schrommam beze slova krvavě přivítáni. Tento sasadil oběma tak svaným „jelením nosem“ smrtelné rány. František padl hned mrtev, Josef pak zaopatřen byv svátostmi umírajících a ošetřen p. dr. Tauberem, odvezen do svitavské nemocnice. Bude prý zachráněn. Vrah hned po činu zmizel v tmavé noci, byl však vy-pátrán ve svém domově a uveden k soudu do Litomyšle, odtud pak do Chrudimě. — Co se již kněží namluvíli s kasatelny proti ostatkovým „mu-zikám“! Někdy promluví Pán Bůh sám!

Mikulš a Svitav. O velikonočních svát-cích budou u nás missonáři řádu sv. Spasitele ze Svitav obdvyati sv. tridum (Hřeben), na něž již celá osada se srdečně těší.

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vykaruje za měsíc únor 1910: vloženo na knížky K 285.618 63; vybráno K 188.189 57, vloženo na běžný účet K 49 978 27; vybráno K 39 209 81; sástatek vkladů na knížky K 5.229.860 56; na běžný účet korun 1.290.611 63; úhrnem K 6.520.372 19; hypotečních půjček vyplaceno K 43.460 95; splaceno K 3 428 82; sástatek hypoteč-ních půjček K 4.021.923 32; směnek eskompto-váno za K 82.896, splaceno K 116.405 74, sá-statek K 467.976 58; do jiných útavů vloženo K 326.882 51, vybráno K 286.545 27, sástatek vkladů v jiných útavech K 1.359 253 66; ce-ných papírů v zásobě za K 2.974.399 53, záloh lombardních K 2.689.061 18, hotovost pokladni K 16.899 72; obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna do 28. února 1910 K 10.586 658 54.

Různé zprávy.

Tak to musí roznutět Dobrému křesťan! Znám, jak židovský opavský rodák tajný rada dr. Sieghart (před pokřtěním koberákův ten syn se jmenoval Singer) horlivě a mocně za-satoval do ministerské politiky proti Slovanskému a katolickému. „Opavský Týdeník“ dne 9. března sděluje v přičině nové jeho dráhy životní: Dopa-sud dělal v politice, křikoval proti Slovákům, pomáhal poctivě, aby v říši nenastaly klidné časy. Jako odborný přednost v ministerském předse-d-nictvu měl k tomu nejlepší příležitost. Časy se však mění a pan Singer nemůže více svou zvůli uplatňovat jako dříve. Proto jde. Vyhledí si však místo hodné tučné. Jako odborný přednost bude dostávat více než slušnou penzi a v přísti schůzi správní rady rakonského pozemkového útavu bude navržen na první místo za guvernéra této banky na místo uprázděné úmrtím ryt. Tausiga. Bude to nejvyšší křesťanský životní Singrova. Reční plat 160.000 K, vedlejší příjmy aspoň škrát tak velké, tím bude už i židovsko-křesťanské srdce této Excellence spokojeno. Také dráhý vynikající opavský žid, pan Sonnenschein s ministerstva žele-znic má být povýšen a postaven vlastně v čelo správy státních drah. Bez opavských nefalšova-ných i falšovaných židů by to v Rakousku snad ani nešlo. — Zklerikalizované Rakousko! Kolik našich katolických pracovníků-politiků provedlo tak výnosný křesť? Machar měl Siegharta-Singra ve Vídni přímo před očima. Bude teď taky vypo-čítávat, co by se se svým tohohle kapitalistů dalo pofiditi pro vědu a k utělení nouze?

Velkonoční pohlednice Ústí. Matice školské, kterých jest vydáno 30 druhů, vyho-vují tentokrátě všem možným požadavkům. Na-čítáme mezi nimi vsory nejkrásnějších uměleckých směrů v bezvadném provedení: tu šerťavné, tu stříslivé, tu barvami býfci, tu tklivé stlumené. Ústřední Matice školská učinila opatření, aby každý český obchodník a pohlednicemi měl do-statek zboží na skladě. Čtenářům svým doporuču-jeme, aby v obchodech s pohlednicemi dali si pozor, aby nepoužili jenom jednoho druhu, ale aby

ihned o tom Ústřední Matici školskou v Praze L, Martiná ul. 4. spravili.

Nová a jediné česká továrna na porcelán v Malých Svatošovicích u Úpice již od podzimu připravována, dokončila právě své přípravné práce. Předmětem podniku jest výroba zboží z porcelánu, zejména: nádobky a vazy na květiny, pepřanky, slánky, popelníčky, pokladničky, různé ozdobné sošky světské i sva-tých, kropecky, svícny, svířátka ozdobná, nádobky na parádka a podobné galanterie; dále poprái českých velikánů v různých rozměrech, nástěnné talíře a obrazy a náhrobní andílky. Podnik tento jest novým článkem českého průmyslu a bude za-jisté českými obchodáky po zázlaze podporován. Cenníky na pořádkání zdarma a franko, vzorky se účtují.

Umísťování v hostinectví účelně již po 14 roků provádí jednota českoslov. člásnictva „Otakar“ v Praze. Umísťování provádí se pod do-zorem osvědčených pracovníků a je každé nabídce věnována náležitá péče. Za dobu svého působení obsadila jednota přes 25.000 míst úplně besplatně a přiblíženo k tomu, by vždy byly doporučovány silly kvalifikované. Jediná kancelář toho druhu, kde doporučovány jsou silly výhradně vyučené. Pro nastávající jarní sezonu v záznamu pomoc-nictvo všech oborů; dovoluje si na tuto svépo-mocnou akci upozorniti pp. majitele lázní, hotelů a restaurantů. Rovněž se čelí proti nesvědomitosti soukromých sprostředkovatelů, kteří za nepatrná místa šádají značné dohodné. Veškeré poptávky nutno říditi na Ústřední umísťovací odbor „Otakara“ v Praze, aneb pouští telefonu č. 3914.

(Zasláno).

Otčenému výberu spolku „Charitas“ v Hradci Kr.

Za ochotné a rychlé vyplacení úmrtní podpory za mého t manšela, který mi v obnosu 1300 K vy-měřena byla, vzdávám v hluboké úctě nášepasné erdečné díky a „Zaplat Bůh,“ a každému tento tak prospěšný a blahodárný spolek odporučuje.

V Hradci, dne 8. března 1910.

Marie Marková,
vdova po obuvníku.

Zasláno

Panu

Josefu Selevi,

majiteli pohřebního útavu v Hradci Králové.

Za všestrannou ochotu a péči, a jakou výšel jste mi vstřípi při vypravění pohřbu paní Johanny Holmerové, roz. Doubravové, vzdávám Vašemu Bla-horodí erdečné díky.

V Hradci Králové, dne 8. března 1910.

Alois Nový, řídící blak. velkostatků.

**Dobrá
laciná
zdravá**

musí býti skutečná rodinná káva. To shoduje se u Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy, pokud dává každá domácí paní pozor při nákupu, zdůraz-ňujíc jméno Kathreiner a přijímajíc pouze původní balíčky s tímto jménem a s obrázkem faráře Kneippa, jako ochrannou známku.

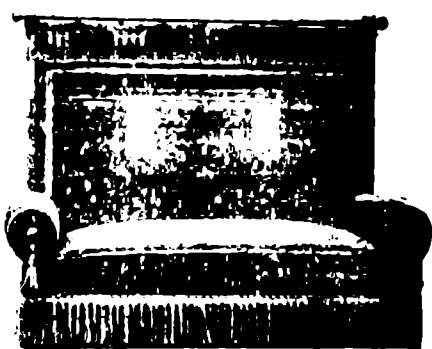
Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla kožená, zvlášť umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídlivé žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samostatné, s výšivkami, rolety hladké obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Písemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Křestní listy

ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Umělecky pracované

OBRAZY, KRÍŽOVÉ CESTY,

OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,

SOCHY TĚLA PÁNĚ KLEČ. ANDĚLŮ VZKŘÍŠENÍ

dovoluje si veledůstojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,

DÍLNA

PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE DŘEVA.

Důstoj. Pány duchovní

proší

o místo hospodyně

40. l. slečna z velmi dobré r. díly, obeznalá dobře ve vaření a vedení domácnosti jakož i hospodářství, obou zemak. jaz. dokonale mluví. Nast. může hned neb i později. Ct. nab. do 25. t. m. pod zu. „Velikonoce“ do adm. t. l.

Starší muž

sachovalý, úplně zdravý a silný, hospodářsky vzdělaný proší o místo hospodáře, dozorce (nejraději na faru) nebo domovníka. Nebledí tak na plat jako na dobré zacházení a stálé místo.

Nabídky pod zn. „spectivus“ do administr. t. l.

Při úmrtí a pohřbu mého drahého bratra, pana

JOSEFA POGERTHA,

dostalo se mi ze všech kruhů váženého obyvatelstva města Hradce Králové i celé diecése tolik dojemných důkazů soustrasti, že nelze mi každému zvlášť, jak bych si vřele přál, poděkovati. Tudíž aspoň takto za všechny projevy účastenství v těžkém bolu vzdávám

nejvrounější díky.

Zvláště prosím, aby uctivý dík můj ráčila přijmouti Jeho Excellence, Biskupská Milost Dr. Josef Doubrava za vzácný osobní projev soustrasti a osobní účast při pohřbu. Srdečně děkuji vys. důst. pánu M. Musilovi a vlpp. kaplanům za vedení konduktu, nejd. katedrální kapitole s vys. důst. Mgr. Dr. Aloisem Frýdkem, kapit. děkanem a gener. vikářem v čele, vůbec všemu veledůst. a důst. duchovenstvu městskému i veledůst. bisk. vikáři p. Janu Seidlovi, prvoděkanovi černilovskému za poslední službu lásky.

Uctivý můj dík za písemně projevené soustrasti budiž vysloven slov. panu c. k. mistodržitelskému radovi Heřm. Steinfeldovi, vysokoblahorodému panu generalmajorovi Karlu Křtkovi, slov. pp. MUDru. Jos. Holečkovi a JUDru. Jos. Czurbovi a ctihodným školským sestrám zdejšími.

Děkuji srdečně p. MUDru. Bedřichu Honzákov, primáři okresní nemocnice a ctihodným sestrám tamním za pečlivé ošetřování drahého zesnulého.

Projev mých díky přijmětež p. ředitel kůru Wüneh za dojemné pohřební zpěvy a cti. pp. bohoslovci za asistenci.

Prosím pak, aby přijali upřímné mé díky všichni vůbec, kteří projevem soustrasti, účastenstvím při pohřbu, modlitbou neb jakkoli přízeň svou mně i zesnulému projevíli.

Všem bohatě odplatí Pán Bůh!

Jménem veškerého příbuzenstva:

Ant. Pogert,

kanovník.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 10.

Basídka.

Po masopustu.

„První sobotu v únoru zastaveno v a—ské zastavárně 800 — peřin“ — — —

Tuhle kratičkou a přec tak mnoho povídající lokálku čti jsem oněhdy skoro ve všech časopisech a v každém z nich byla připojena nějaká kousavá poznámka nad tímto věru málo potěšitelným úkazem našeho společenského života.

Právím „společenského“ života, neboť, jak z celé té peřinové historie vidno, nebylo těchto osem set peřin vynešeno do zastavárny od několika ubohých, opravdu obudobných lidí, kteří noulí nuceně a hladem trýsněni i tu poslední podušku na loži jim sloužící musili zanést na „poslední stanici“, jen aby kousíček chleba a trochu bramborů pro hladovící rodinu nakoupili — — —

Ba ne, to nebyli chudáci, opuštění ode všeho světa, strádající v prostřed símy, to nebyly oběti nějakých soukromých nešťastných poměrů, ani soufaloí neznané jiné cesty k c-kamžitě zachráně sebe a svých drahých!

To byli, prosím, členové tak zvané „střední“ společnosti, tedy lidé, kteří sice nemohou se živiti jen oděťřihováním kuponů z cenových papírů, ale kteří také nemají zápasiti s finančním nedostatkem nebo dokonce s bídou!

„Je masopust — ke všemu ještě tak krátký — a něco se užít musí“, řekli si všichni ti dobří lidé a dle toho se zařídili.

Kde jaký ples, kde jaká zábava, všude bylo lze je spatřiti, nové šaty pro matičku, nová roba pro dcerušku, krásné střeňičky, ušatý vajíř, tatínek se spokojil novým frakem a lakýrkami — — — kolik to asi korunek uteklo a proběhlo mezi prsty?

A za jednu noc vše se stalo skoro bezcenným — neboť k vycházce nelze oněch šatů užít, — a vzít je ještě jedenkrát do plesu — o hráz! Než něco takového, to raději — čekali jste snad, že se řekne: zůstat doma? I toto! „Udělati nový dluh“, se musí doplnit! A tak při druhém plesu musil posluha již putovati do známého útavu, kde vše dovedou oceniti, a odnášeti buď méně potřebný kus nábytku, nebo nemoderní šperk, odtěkud také piano nebo gramofon, zkrátka — co tak srovná bylo nejvíce na očích a po ruce.

Za hodinku přinesl několik slatníků, zástavní lístek, dostal dle zásluhy za svou námahu, a než byl propuštěn, musel dle známého pravidla: „mlčelivost cti zaručena“ složit elavý alib: že se nikde ani slovíčkem nezminí, co viděl a slyšel.

Bohužel si to za necelých dvanáct hodin všechny po novinkách slídící paničky tajemně sdělovaly, rozumí se, že také se závaskem, „že to dále neřeknou“. Mnohá to třebaš neřekla, ale septala se svoje přítelkyně, zda o tom něco neví — — —

A tančilo se tedy veselé sas, celou noc, až do rána bílého, jak v té písničce, a když se pak k polednímu hlava rodiny probudila a chtěla zjistit, kolik že je hodin — vzpomnělo se teprve, jak budou nyní ty pěkné hodiny, které všera byly dány do bezpečného útavu pro uschování, v každé chvíli scházet. Ale co platno — hodiny jsme protancovali, nutno se nyní nějak nakrovnit, že?

Je středa, a k našim známým přišel právě pan Čmouchálek a Kudrnka, oba v černém a dovolují si uctivě svát a tak dále, a bylo by jim prý obzvláštním potěšením, kdyby slečna dcera a tak dále — a odnášejí po čtvrt hodině návštěvě posledníh šest korun, které z protancovaných hodin ještě zbyly a slečna Eulalie sděluje rozhodně svému papě, že musí mít do neděle nové šaty — — —

Přijde zase posluha, vezme, co se dá, a celá procedura se opakuje věrně od a až do s, jen snad s tím rozdílem, že se „volba“ stává těžší a dá to mnoho přemýšlení, než se pozná, co by tak v pokoji nejméně scházelo. Ovšem jsou také hlavy bystré, které zachovávají každého roba stejný, již vyskoušený pořádek a posílají „na studie“ předměty dle přesné časoveného programu. U tech vám může ufeďník zastavárny vždy týden předem urdit, co přijde nyní na řadu; a uhodně vždy.

Po třetím plesu následuje čtvrtý, pak ještě jeden, ještě jeden — až konečně dojde na ten nešťastný „peřinový“ ples! To bývá ně tak že končí masopustu, když již hcdně tobo z pokojů vymizelo a opravdu těžko, přetěžko nalézt ještě něco, co by stálo za posílání „tam“ — však víte kam?

Jdou tedy peřiny. Hezky svázané do radečka nastoupí svou poslední pouť do stěra a loučí se s těmi, jež zahřívaly a ukrývaly v útulných postýlkách.

Osem set peřin — osem set takových rodin, jaké jsme si v duchu právě vyličili — v jediném městě! Není vám při té myšlence až úsko?

Peřiny nejsou již luxusem, který možno bez přílišné újmy zastaviti, to jest již předmět, který se počle až „při třetím zvonění“, když již nezbyvá nic jiného. A osem set lidí raději se vzdá dobrodruží teplého lože po mnoho nocí, než zase užetř pár haléřů, aby na splátky si mohlo nakoupit nových peřin, než by se vzdalo jediné noci tance a zábavy.

Nuť prý je k tomu společnost! K vůli tomu tedy, že si pro blaho vlasti pracují! spolek „modrá bota“ namysli jednou v roce se vytancovat — po celý rok o ní nebylo ani slyšet — musí osem set peřin do zastavárny! A musí to býti tak, musí — jinak by to přece člověk, tvor rozumný a svobodnou vůli nadaný, — nedělal. Gustl.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná ake. NA ŽIVOT

společnost pro pojistování
naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejvýhodnější a nejlevnější pojistění vna dítkám.
Žádajte prospekt.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Dr. Alfréd Rudolf: Dvacet let práce bulharského národa (1887—1907) U příležitosti vydání 2. sebitu této publikace ptiňší bulharská „Večerní pošta“ se dne 9. února 1910 (n. s.) v podstatě tento pozoruhodný referát: „Spisovatel a neobyčejným zájmem sleduje náš život sociální, politický a hospodářský a seznamuje národ český se slovanskými bratřimi na Balkáně v době prohlášení politické nezávislosti státa našeho, při čemž opírá se o věrné údaje úřední. S velikým uspokojením promlouvá o našem vojsku, jež zásluhou výborného panovníka budi respekt Turecka a bohád i bratřim na Vardaru spánu přinese. Konečně správně oceňuje praktické výsledky sympatií národa českého a bulharského.“ Doporučujeme všle přízní všech kruhů. — — — k.

Z říše esperanta. Na pátém světovém kongresu esperantistů v Barceloně bylo navrženo, aby osemý sjezd se odbyval v Krakově. Všichni tamní naši stoupenci spolu s městskou radou horlivě pracují, aby v r. 1912 náležitě oslavili 25leté jubileum první publikace esperantské. Sám lvenský biskup Monsign. Bandurski, známý svým technickým talentem, přislíbil, že se bude učiti jazyku mezinárodnímu, aby při sjezdu mohl esperantsky hádati. Revuo. IV. 6.

Propagace esperanta mezi katolíky ve Francii. Redaktor Colas zahájil v Paří i řadu esperantských přednášek v různých spolech katolických. Pět kursův oběhává každého téhodne v různých institucích. Ve farnosti St. Gervais, dle farářů Gauthierovi, vyučuje se esperanta ve dvou kurzech u sester sv. Vincence Pavlauského. V jednom se učí 60 dívek a 5 řeholnic, z nichž seštra představená zvláště jde dobrým příkladem napřed. Ve druhém kursu učí se 50 dívek pětiletých, které se rostomile zandují dle výborné a snadné metody. Jiný kurs oběhává se u řeholnic v Neuilly-sur-Seine a Paříž. Poněvadž všechny tyto ct. sestry by si volice přály dopisovat si s esperantukými řeholnicemi jiných národů, prosí redakce „Espero Katolika“, Paris, 10. rue Beranger, aby jí byly zaslány příslušné adresy. Esp. K.

Španělsky. V Ripolletu pořádali členové „esperantského vodopádu“ velkolepou schůzi v klášteře Santiago. O 7. hod. ráno vyšli z Ripolleta do Santiaga, aby se účastnili v tomto klášteře slavné mše sv., při níž esperantsky kázal Dr. Joachim Koll, vikár ripolletský a učitel ripolletské skupiny. Kázal, že totošny jsou láska, mír a bratřství, jinně učil Kristus, a bratřstvím, mírem a láskou, kterou hledají esperantisté. Mši sv. spívali členové skupiny. Po společném bratrském obědření posvětil farář K. Ros. II prapor mladé skupiny. Po té kněží Kuzi, Lliso a pánové Torrella se Sabadellu a Sardi se sv. Perpetuy promlouvali o našem jazyku a o našem esperantských záležitostech. Na konci poděkoval p. Komenges, předáda skupiny, všem za pomoc a skvělý výsledek. Za zpěvu písně „Espero“ a provolávání si vy Nejsv. Panně odcházeli všichni do svých domovů, bytve nadšení tak zdařilou vycházkou. Esp. K.

Kulturní jiskry.

Evangelická unalost českých dějím. „Hes“ v 8. čísle píše, že v husitských válkách moc šlechty byla stěněna. Dobří historikové Pa-

lacký, Tomek, Denis, Dr. Kalousek mohou taž spáliti své dějepise a knihy; vždyť jim tak dokázalo „evangelické“ péro, že soustavně lbali, přebavující drze i hlavní rysy století XV. Ta šlechta, která sebrala duchovenstvu veliké polnoosti, která sotročila stav rolnický, šlechta, která si dělala posměch z královských nafilení a suňovala beztroutné uásilnictvím měšťany, šlechta, která karabátnicky vystupovala proti ošebraňným kněžím — prý měla proti době katolické moc stěněnou Tak drze přetrucovati charakteristickou známku století XV. dovede jen péro takové, které dovedlo markýrovati nadšení ke spisku vymyšleného Pogio. Také pokrok v historickém nasírání!

O antice a křesťanství napsal francouzský liberál Alfred de Musset ve knize „Zpověď dítěte svého věku“. Křesťanství zahubilo cítě, ale vykouplilo národy. Otevřelo barbarům paláce Cañbradu, ale otevřelo také dvěře chat Kristovým andělům utěšitelům. Málo záleželo na velkých světa! a málo bylo sajmavého na posledním chropění cítěřství skabného až po morek kostí, na onom chmurném galvanismu, pomoci jehož hýbala se ještě kostra tyranie na hrobě Héliogabalové a Caracallové! Stála za uchování ta pěkná věc, jakou byla mumie ěma, balzamovaná parfumu Neronc-vými, zavinitá v plátna Tiberiova! Jednalo se o to, páni politikové, jítí k chudým a říci jim, aby byli tiše; jednalo se o to, ucehati červům a krtkům hrýzti pomalýk hanby, a vyjmouti z boků mumie pannu krásnou jako matka Spasitelova, naději, přítelkyni utiskovaných. To učinilo křesťanství; a co učinili nyní, po tolika letech, ti, kdo je zničili? Viděli, že chudý se nechává utiskovat bohatým, slabý silným, z tohoto důvodu: „Bohatý a silný budou mne utiskovat na zemí; ale až budou chtít vstoupiti do ráje, budu u bran a obžaluji je před soudnou stolicí Boží.“ Tak, želi snášeli trpělivě. Protivníci Kristovi řekli tedy chudému: „Snášíš trpělivě v očekávání dne odplaty; není žádné odplaty; očekáváš život věčný, abys se v něm domáhal své pomety: není žádné věčnosti; sbromatďuješ slzy své a svojí rodiny, pláč svých dětí a vzdech svých žen, abys je neal v hodině své smrti ke trůnu Božímu: není Boha.“ Tu je ovšem jisto, že chudý osušil své slzy, že řekl své ženě, aby stíchla, a dětem, aby šly s ním, a že se vatýčil na hrudě zemské za silou býka. Řekl bohatému: „Ty, který jsi mne těšil, jsi jen hal.“ To právě chtěli protivníci Kristovi. Snad myslili založit tak štěstí lidí, posilajíce chudého, aby si šel dobývat svobody. Avšak chudý pochopí třebaš jednou, že kněží ho klamou, bohatí olupují, že všichni lidé mají stejná práva, že všechno dobro je z tohoto světa, a jeho bída že je bezbožná; pak víře celou vřrou jen v sebe a ve své dvě ramena, řekne si jednoho krásného dne: „Válka bo-hdům! Mné náleží také pohřeb zde na zemi, nem-li žádné jiné! Mné náleží semé, jelikož je nebo pusté! Mné a všem, neboť jsme si všichni rovni!“ Ó, vanešení resonéti, kteří jste ho dovedli až sem, co mu řeknete, bude-li přemožen?

Kde vychoval tisíce pařížských lup-pěšů apachů? Katolická mravouka to rozhodně nebyla. Katolíci francouzští, ctíce Desatéro, nebojovali pumami ani v nehorších okamžicích proti svým utiskovatelům. Do otázky té vnáší hodaš světla dopis vůdce pařížských vražděných apachů zaslany policejnímu prezidentovi Lépinovi. V dopise (otištěném ve „Feierstuzde“) vůdce apachů (nazývaný Bibi-la Giralld) ohradil se proti výnosu Lépinovu, aby policisté v případech nutnosti užili proti apachům zbraně. Pak pokračuje: „Táží se Váš: Kdo vychovává apache? Jsou to oni učitelové, kteří nás ve škole učili, že je bíbec každý, kdo věří v Boha. Jsou to všichni učitelé, kteří nám hlásali, že není rozdílu mezi člověkem a krávou a že jediným a skutečným bohem pro člověka je plná peněženka. Tito lidé jsou to, kteří apache vychovávají. A tyto lidé jsou francouzskou vládou placeni, jsou od poplatníků živeni, aby vychovávali apache. A francouzská vláda je to také, která nás nyní chce nejlacinějším způsobem odstraniti, ač nás sama stvořila. Proč nás chtějí postřelit? Protože každého večera procházíme ulicemi a hledáme si chléb — ovšem jiným způsobem než ostatní lidé. Není-li žádného Boha, koho měli bychom se báti? . . . Když Vy večer sedíte ve velké opeře, my vyhladovělí a vymrzlí čháme jako bídné kočky v kontech na chodce, kterému bychom vsali jeho peněženku. Je to ona vyřvalovaná rovnost? A teď k tomu ještě dáváte rozkaz, aby nás 10centimovými kulkami stříleli. Je to spravedlnost? Přec neměl bych si násilím vzít to, čeho potřebuji, když přece není Boha, jenž má potrestat? . . . A jak aevděčná jest vůči nám vláda republiky! Kdo dobyl bastilly? Kdo prováděl mazaary komuny? Apachevé! Kdo chránil a bránil policii při sepiac-vání inventářů církevních? Apachevé! Kdo vedl pokřik po celé dny při Ferrerových bouřích? Apachevé! Na koho počítá sednat lože v boji proti církvi? Na apache! A na koho se má nyní střílet? Na apache! Je to vědčnost, když vláda tímto způsobem jedná proti nejvěrnějším zastancům své politiky?“ — Z uvedeného nřejmo též dokonale, jaký

„francouzský lid“ hlavně počítal protikatolické bravely. Byli to lidé lupiči, kteří honí pro sebe kus chleba ve skalech vodách, lidé, jímž „lidové demonstrace“ jsou obživou. Teď se vláda odívá při patření na to, jak její pomocníci z doby proticírkevního řádění přerůstají již přes hlavu. Na katolících už není co lopit, proto žoldnéři obraceli svou pěst proti svým verbifám. Teď už nejučenějším Francouzům nebude jiného, než se poradit s Macharem, jak zavést ve slunné republice antikru; ta totiž uměla hladové lidi krotit karabátem, vězením a ukřižováním haed.

Pomohou katolíkům hefráci a jímí úředníci? „Hlas“ a „Nástin“ sdělují, že při řeči volnozemské dra Baroška v Bystrici p. soudce Polásek horlivě přiznával. Víme dále, že sami soudcové chodí hovořit proti „klerikalismu“. Stálo by za to konstatovat, kolik soudců, kteří nařizují jiným katolickou přísahu, vůbec chrám Páně navštívuje? To jest jediná odpověď v tom, aby bromaďné na obranu své víry promluvil lid, poplvaný pro své náboženství nevěreckými listy. Jest potřeba o ten prostý lid, který v předních řadách víru hájí, co nejpilněji se starati a jeho sociální práva hájiti. Pak nebude k ochraně lidí větších každou chvíli potřeba volati výkonou úřední moc, která leckde nadřazuje našim zásadním protivníkům stále více.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.
Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Šetření o výnosnosti rolnických usedlostí. Jest známo, že bývalý ministr orby dr. Brál ohlásil v jedné ze svých řečí šetření o výnosnosti rolnických usedlostí od počátku nové obchodně-politické éry. Stran výsledku tohoto šetření podal v poslanecké sněmovně interpelaci poslanec Pantz, čímž vyšlo na jevo, že šetření to bylo již větším dílem ukončeno. Ale dle všeho pracuje se z několika stran proti uveřejnění těchto výsledků. Oficiálním kruhům zemědělským dle všeho záleží na tom, aby na př. výsledky šetření o působnosti nových cel nebyly vůbec uveřejňovány, poněvadž výsledky ty mluvily by jasnou řečí proti dosud hlášeným zásadám, že totiž spása malých zemědělců spočívá pouze a jediné ve stálém zvyšování cel z obilí a pšicinu. To osvětluje i boj strany dobytčářů a strany obilníků. Obilníci jsou rolníci z dolin a rovin. Dobytčáři z hor. Rozpor nastal hlavně v německých agrárních vrstvách, jež se rozdělily na alpskou a nealpskou skupinu. Alpská skupina vedená velkostatkářem Pantzem a profesorem Hofmeisterem žádá odstranění nebo aspoň snížení všech cel na krmiva rostlinná. Ale ochranu dobytčářskou hájí v plném rozsahu. Druhá skupina, k níž náleží centrála s rytířem Hohenblumem a agrárníci našich zemí, hájí i ochranu dobytka, ale i ochranu obilní a rostlinné produkce a nechce nic slyšeti o nějakém snížení nebo zrušení cel! Vůdcové severní skupiny obilnické agitaři mezi rolnictvem alpským, aby tamější dobytčáře získali pro celou ochranu.

Proti všeobecné drahotě. Ministerstvo orby vidělo se za příčinou všeobecné drahoty nuceno dáti v dohodě s úředními politických zemědělských úřadů navedení, která připraviti v jistých oborech plodinového a potravního trhu pozvolné zlepšení poměrů. Činnost ministerstva orby pohybuje se trojím směrem: za prvé budou učiněna opatření, aby se zvýšila výroba zemědělských, za druhé opatření, která se týkají zmenšení výrobních nákladů zemědělské výroby a za třetí racionální odbyt zemědělských plodin. Tím bude pozvolna umožněno rozmnožení množství zemědělských výrobků, zlepšení jejich jakost, zvýšení odbytovou možností a konsumní síly obyvatelstva a tak spojití zájmy výrobců s zájmy aprovisační politiky, výhodné pro konsumenty. Zemědělci mají dospěti ku přesvědčení, že zaopatřování městských konsumentů levnými potravinami prostřednictvím zemědělských organizací zabezpečilo by při snížení výrobních nákladů zemědělství konsumentové silné odbytové území. Obce učiní v přeneseném okruhu působnosti všechna zásobovací opatření, která jsou způsobit, aby potraviny, které jsou k dispozici, rychle a levně se dostaly do rukou konsumentů.

Důležitá otázka, rolníci ne? Ministerstvo vojenství zabývalo se otázkou vyproštění důstojníků z dluhů. Otázka ta bude prý již co nejdříve rozřešena ve prospěch zadlužených důstojníků. Rolníci již dávno žádají od státu, by hnal otázkou vyproštění selácké statky z dluhů, poslanci katolicko-národní podali ve sněmovně za tou příčinou již i návrh, ba dokonce býv. ministr orby Brál chystal patřičnou předlohu, zdá se však, že

odstoupením prof. Brála zapomene se na vše. A přece na tak důležitý stav, jako je rolnictvo, neměl se zapomínat! Má-li stát peníze pro ty, kteří jen berou a nic neplatí, musí se postarat, aby ti druzí aspoň mohli platit.

Přednost srstek se udržel jenom tam, kde se každý trs v zimním období proteže a důkladně pohnou. Tyto práce konají se v zimním období, když pása není zamrzlá. Okolo každého trsu hlína se odkope, aniž by se kořeny porouchaly. Všechny větvičky sestříhá, zasažené se hladce u kořene vyřezá. Také mladší větve sakrašlé, slabé anebo skřížené se vyřezá a neobchází se jenom 3—4 dobře rozvětvené haluze. Kořenové výhonky se všechny vyřezávají hladce na kořeni a pupeny přebytké uštipnou, aby se samozřejmě vypuštění kořenových výhonů. Potom se trs účelně pohnou třebas záhodovým hnojivem a hlína opět přilne. Takovým způsobem se trs obnovuje stále a rodí hojně bobulí velikých a bezvadných.

Kdy dlužno zeleninu vysévat. V měsíci lednu do paňtů a truhlů se má zasévat mrkev, ranná brukev, okurky k rychlosti, řetkev, salát ranný, petržel, miřik. V únoru sejeme na záhonek hrášek a salát k pozání, do truhlů a paňtů květák, rannou kapustu, řetkev, fasolky, rajská jablčka. V březnu seje se miřik, por, cibule, zelí hlávkové a salátové, kapusta, mangold, černej kořen. V dubnu špenát, řetkev, marjánka a ostatní zeleniny do volné půdy.

Oves netrpí smrtí správnou, vysaje-li se časné z jara. Čím dříve oves vysajeme, tím méně sněží, tím více zrni a tím větší je sklizeň. Třeba tedy s výsevem ovsa co nejvíce pospíchat. Raději o týden dříve než o den později, je staré pravidlo při setí ovsa, a osvědčuje se podle nových pokusů srovnávacích.

Kosti jako hnojivo se velice dobře osvědčují, když je v domácnosti sbíráme, na hromadu složíme s nehašeným vápnem, hlínou pokryjeme a pak hodně zavlážíme. Hašením vápna se kosti rozloží a pozvolna rospadnou v prach.

Jemnou zeleninu kdo chce vypěstovat, musí z jara velice mnoho hnojit a v létě hojně zalévat. Čím více hnoje a vody zelenina potřebuje, tím rychleji roste a je křehoučká.

Osířelé včely z jara poznáme po prvním prášení. Kdežto včely matkou opatřené po prášení se uklidní a pravidelně vyletují a přiletují, osířelé bzučí, nepokojné a zmatečné kolem česna pobíhají a jeví nápadný neklid. Ostatní včely dávno již v klidu odpočívají, osířelé však dále neklid jeví až do večera. Jakmile ve stínu jest 10—12° R, otevřeme úl a přesvědčíme se prohlídkou. Zjistí-li se osířelost, pak se nepolejme s šetráčkem, vyberí osířelce spojíme s jiným včelstvem. Sešli jsme je tak a časný roj nahradí strátu.

B. Melichar,

knihopisec, nakladatelství, antikvariat

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam pośle se na požádání zdarma a franko.

Sociální besídka.

Tramí na tramf. „Právo lidu“ vytýkalo agrárníkům subvence a diety. Agrárníci zase na oplátku ve svém žisku připomenuli: 1. Pan Kuf v „Montagblattu“ r. 1907 odhalil, že sociální demokracie běže od pražských německých židů subvence na volební fondy. 2. Známý žurnalista p. Pollák říká: 1908 napsal, že roční subvence, kterou dostává sociální demokracie od židovsko-německých kapitálů, pění se na

120 tisíc korun. — Soudruzi tehdy brošili ka-loubou, avšak konečně si všecko „rozmysleli.“ 3. R. 1906 sebrala česká veřejnost na raněné a uvězněné v bojišcích listopadových 48.408 K. Kdo dostal subvence z těchto peněz? Tak stokrát ptala se veřejnost, ale sociální demokracie mlčí. 4. Jak a kde sdětovala sociální demokracie ony peníze, ten 1000 korun, který dostala od chrudimského fabrikanta Poppa? 5. Jak a kde sdětovala sociální demokracie subvence, která dostala od bránického, nusselského atd. pivovaru, jakožto „výpalné“ při stávkách? 6. Sociální demokracie doposud nezsdětovala nikde subvence, které běže od německých kapitalistů v Úrazovce za to, že vstoupila úplně do jejich služeb. 7. Sociální demokracie ku podivu mlčí o subvencích, které si dávají její agitátoři vyplácet za politickou činnost z nemoc. pokladen z děln. peněz. Subvence ty ročně jdou do set tisíc! Kteří „domkáři a chalupníci“ si jimi plní kapsy? Ošem, některé subvence z nemocenských pokladen sdětoval soud, neboť přišly do kapes sociálně demokratických předáků neprávem. O těch ovšem „Právo lidu“ nepíše. Nepíše ani o subvencích na palác v Hybernské ulici. — Kdyby strana katolická měla tolik choulativních a otevřených úst, vrhli by se na ni soc. demokraté jako diví a všechny kněze (i ty, kteří by stáli zcela mimo ty peněžní záležitosti) ječivým hlasem by vybízeli, jen aby honem platili.

Spořitelna Králohradecká

na Velkém nám. č. 33.

úrokuje

Vklady na knížky i na hř. dítu

4%

ode dne vlož. do dne vybrání.
Vklady knížky zdarma.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zaalám v soudkách od 25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Jan Vognar,

obchodní zahradník

Pouchov u Hradce Králové,

doporučuje k jarnímu období

své bohaté zásoby rostlin do zahrady, za okna, na balkony.

Sadba květinová i zeleninová.

Veškeré práce vazačské ve vkusném a rychlém provedení.

Všechny práce v obor zahradnický spadající.

Obsluha přesná, ceny mírné.

Starý osvědčený závod zahradnický.

Převzetí závodu.

Dotčení si veškerého obchodu s Hradci Králové i okolí učinil, se převal jsem od pana Františka Běraha renoval, od roku 1880 stávající

závod kožešnický,

který nadále pod firmou

Frant. Beran, nást. Václav Nygrýn,

modní kožešnictví

v Hradci Králové — Velká pošta,

povědu.

Opiraje se o své dlouholeté zkušenosti nabyté v oboru, zejména v největších závodech Paříže a New-Yorku, ubezpečuji, že budu hledět v plné míře vyhovět všem přáním P. T. zákaznictva.

Závod svůj jsem rozšířil a upozorňuji zejména veškeré dámy, že na skladě budu mít vždy velký výběr nejmodernějších dámských galanterií a šedí koženkové, jako rukávky, golie všeho druhu, čepky atd. Zakázky shotovuji dle míry a vyhovím jistě v tomto směru požadavkům velkoměsta.

Rovněž pro pány zhotovuji kožené kšiltové a cestovní, čepky a nánošáky co nejpráhěji a zakázky na venek vyřídím co nejrychleji.

Stávající sklad klobouků jsem rovněž rozšířil a mohu posloužit všemi moderními tvary klobouků pleťových i slaměných. K nastávající jarní sezóně doporučuji pak svůj hojně zásobený sklad různých anglických čepků jak dámských tak i pánských.

Kožíčky atd. přijímám přes léto za mírný poplatek k uschování.

Ubezpečuji, že se v každém směru přičiním, abych všem přáním P. T. obecnosti vyhověl, doufám, že důvěra a přízeň, již starý závod se těšil, i na mne bude přenesena.

V úctě veškeré

Frant. Beran, nást. Václav Nygrýn.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veškerému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a pozlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Paramenta.

Ignáce V. Noškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(vlast. P. J. Noškudly, šarle ve Výpustěch)

doporučuje P. T. veškerému duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporek a keřového nádobí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Fotografie

PŘI SVĚTLE UMĚLEM!

PROVEDENÍ OD DENNÍCH SNÍMEK NEROZEMATELNÉ

V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE

J.FLANGHANS ČAK DVORNÍ FOTOGRAF

V HRADCI KRÁLOVÉ. ANGLERSTADT

— PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ —

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpřehledněji pracované, přesné ladění, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pousdra, podbradulky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i žatní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyžádejte si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký a. k. místopředsedstvím koncesovaný elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

☼ ☼ ☼

Velký výběr instrů a všeobecně instalačního materiálu. Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Křesadlové.

Na provedení práce 20% sleva.

Inž. C.

Jana Kotrče

a. k. místopředsedstvím koncesovaná

prostředkovač

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové a

prodává

vlastní objekty za výhodných platebních podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

C. k. místodržitelstvím koncesovaná

Informační kancelář

Pavel Bayer, Hradec Král.,

podává rychle a spolehlivě veškeré
správy obojí, i soukromé, provádí též

== půjčky ==

na hypotéky i na úvěr osobní bez
ručitelů na měsíční splátky.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střípce, tře-
pení atd.

.. LINOLEUM, .. VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učině, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
ručit: veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciňáky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předepsané
církovím vyhovující. 80-90 před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
plátku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kázkou i ranke bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Jan Staněk,
paříž a cizozem
Praha I, ul. Karlová Světla, č. 10. n.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, štrinky, látky na roby,
soupravy, salonní garnitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

ADRIA

Novinka na pánský šat.
Látka tato jest čistě vlněná — barvy černé.
Cena za metr 6 kor.
— Vzorky k nahlédnutí franko. —
První český maslařský závod
ED. DOSKOČILA v Chocni.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.
**přijímá
vklady** na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ „ 30denní výpovědi,
4 1/2 % „ „ 60denní výpovědi
**a poskytuje
zápůjčky** za výhodných podmínek,
predává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady **sladními listy** pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá **poštomní revizi** Jednoty záložen.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastířská
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v má vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Majestátu Milosti revidovány.

Mojí nádoby jsou v ohni
zlata a stříbra na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen poštou.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu spláceli bez přirážek.
Stačí doporučení a čestných uznání po ruce.
První veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku svého domácímu.
Společně doporučuji rychle a levně provedení
odborně spolehlivých atd.

**Snížení !!
.. cen !!**

u veškerého zimního plátěného i trikotového
zboží, angl. pánských vest, čepic, obrátitel,
límečů, dámských kabátek plátěných atd. upra-
vila firma

Fejgl & Byčičtš
Hradec Králové,
Divadelní ulice.

Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánské, deštníky, ruské přestývky, hřebenové
soupravy a pod. :: Novinky kravát.
Kněžské kolářky a náprsenky.

Lesní sadbu

velmi krásnou, mnoho milionů všech druhů, nabízí
Rudolf Hacker, c. a k. lesmistr v Hradci Králové,
z vlastních rozsáhlých školek, obzvláště:
smrk, borovice, modřín, jedlí, akát, dub oby-
čejný a americký, borovice černou, bedvábnou,
táju, jalovec viržinský, jasan, javory, olše, jilmy,
buk, lípu, hloh a mnohé jiné druhy, též na živé
ploty do parků a t. d. — Balení do mechu
zdarma, koše v ceně výrobní. Žádejte ceník,
který obsahuje krátký a jasný návod pro ne-
odborníky. Sazenice jdou drážkou jako rychlo-
zboží skoro jen za cenu zboží nákladního.

Velikonoční svíce, paskály a triangle

dobrá nejlevnější a první
o všem objednávkách

Josef Jelínek,
mydlář
v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,
zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
== za 4 1/2 % až 5 % ==
úrok a to dle výpovědi.

Složit listy na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
za nejlevnější.**

OBNOVA

Číslo 41. Předplatné na čtvrt roku 3 K 60 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 18. března 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Chytrý zásluk.

Jest nepopíráno, že by nyní agrárníci potřebovali katolických řád a katolických peněz jako ryba vody. Agitační pokladny agrárnícké se prásdní a volní myšlenkami, kteří dříve z vděčnosti za štěpí „Havlíčka“ agrárníkům horlivě pomáhali, sami se ocitli ve finanční nouzi. Agrární zeman se z počátku pokoušeli katolíky do svého tábora jednoduše vmáknouti desunciacemi a neurvalými útoky a podezkoky. Nepodařilo se; ani to nemělo účinku, že tyto šifřitelé „Volné Myšlenky“ spěchali k hierarchům, aby je přemlouvali k pronikavému zasahování do politiky — ovšem ve prospěch strany agrární. Vždyť každý rozvášněný katolík viděl, že by katolické obranné hnutí bylo sabito na půl století, kdybychom se spojili s třídou stranou smutně proslulého Práška. A čím báře agrární strana svojí nešikovností a sobectvím jednotlivců dopadala, tím silněji se projevovala chuť, aby se veliké rány její zcela celily posluhováním katolictva. Ovšem hlavní akty toho jednání odehrávaly se za oponou, protože agrární zeman se nikdy tolik nepochyloval, aby přišel veřejně s prosbou k těm, které způsobem nejhrubším často zblboval.

Jak hrůz dříve agrárníci provolávali, že ústřední jednotu jest a musí být v rukou agrárníků! Zelení „demokraté“ tudíž chtěli, aby katolík byl porobeným ochotným poplatníkem bez příslušných práv. A najednou pyšní páni k svému ášnu asfali, jak nehlavně začíná skvělati náš „Zemský svaz“, který byl založen k tomu, aby zeman katolík otročtili zájmům svým. Tento „Svaz“ působil mezi agrárníky sdělení větší než přiblížení Halleyovy komety k naší zeměkouli. Tak pěkně to měli agrárníci rozpočteno na celou řadu let předem a na jedinou Raiffeisenku odpadaly do klína „Svazu“ jako zralá jablka se štěpu. Vydan poplašný leták. Všecko marno.

A najednou nyní se ukazuje, co vlastně svedou agrárníci vlastní silou. Ačkoli jim slouží ještě velké řady zajatců, rozptýlených v Raiffeisenkách a družstvech, ovládaných agrárníky, přece peníze rychle se sesychají. „Selský list“ přinesl křiklavé oiferní údaje, které srovnávají výsledek hospodaření ústřední jednoty české a moravské, která jest v rukou katolíků. Na př.: Agrární ústř. jednotu česká obdržela r. 1907 subvence 46.000 K a měla sisku po srážce úroků z podílů 1.762.31 K. Cestného vyplatila představenstvu 12.257.13 K. Rezervní fond její obnášel 13.173.26 K (r. 1906 12.718.26 K). Katolická jednotu moravská téhož roku obdržela subvence pouze 12.000 K a měla čistý zisk 32.972.25 K. Vyplatila cestného jenom 666.60 K. Rezervní fond její obnášel 67.787.68 K (r. 1906 44.020.68 K).

Tu jest patrné, jak mnohonásobně jest dražší cestování agrárnícké proti katolickému a kolikrát menší výsledek přínášá než cestování katolické. A český katolický „Svaz“, ať tak mladý, vykazuje v poměru k svým silám stejné úspěchy jako ústř. jednotu moravskou, tak že jsou tu docela dva zkušenosti a kontrolní kameny, jak vlastně má postupovati v hospodaření jednotu agrární.

My nejeme společností výdělečnou; máme prospěti členstvu, ale nikoli hromaditi kapitál,“ vymlouvají se uboze agrární hospodáři. Dobře. Ale nechť vysvětlí: 1. proč Svaz bez vš subvence vykazuje výsledky o mnoho lepší; 2. proč Svaz i moravská jednotu lépe prosperují, ačkoli pochybují členstvo lepší hospodářské výhody při přijímání menších členských poplatků než ostatní jednoty; 3. proč agrárníci spotřebovují tak obrovské obnosy na své cestování; 4. proč Svaz lépe finančně si vede než ústř. jednotu českou, jakkoli má agrárníci kladli velké překážky; 5. nechť vysvětlí agrárníci podrobně, za jakým účelem a z kterých peněz zakládali tiskárnu „Venkova“ a „Čepu“. To přece i slovák nejprostější usná, že jednotu, která měla být pro rolnictvo vůbec, nemá pronásledovati vlastní poplatníky zřijmá stranickými způsobem.

Uvedené i jiné úsilice z hospodaření ústř. jednoty sarášeji každého — i pokrokáře. Proto padlo do rukou agrárníkům známé pražské „memorandum“ jako vítaná hvězda jítíni uprostřed mrákot. Citují z něho horlivé věty, sepsané od autora, který má sotva slabé ponětí o skutečných poměrech zvláště v diecési naší. „Hlas Venkova“ oteklují z „memoranda“ věty o našem „štvání“, že jsou našim organizátorům náboženské zájmy věci vedlejší, že se „nanobením osob jiného politického přesvědčení ubíjí poslední jiskra náboženského citu,“ že „štvanicemi“ těmi trpí venkovské kněžstvo nejvíce atd. Toble se neustydí opisovati agrární tisk právě v naší diecési, ačkoli sám ví, kde vlastně zde šlve, kdo podrývá důležitými pomluvami autoritu biskupů a kněží, kdo nekřesťanský pronásleduje rozhodně katolíky.

Tedy vám na to něco odpovíme. V jedné kollaruře, do níž mají „Hlas Venkova“ hodně blízko, „neštválo“ se proti agrárníkům nic; oba kněží říkali, že jest kollatura stejně katolická (také z počátku byla), že tam není petřební organizace; katolická šetba, v níž odráženy pusté agrárnícké útoky proti biskupům, nebyla lidu rozdávána, jen „aby byl pokoj.“ Několik agrárních schází však přemlelo katolíky důkladně, tak že nyní kostel tam býval poloprázdný, ačkoli osadníci dostali po smrti snášelivého pána vzorného kněze, kterého si sami za faráře přáli. Po zemřelém snášelivém faráři prodáno na sedm osad „šlů“, „Se. Vojtěcha“ a jiných listů řemeslníků. To byly listy, z nichž měli katolíci čerpat posilu. Jiná zbožná katolická obec byla zpracována dvěma agrárními schůzemi a pokrokářským učitelem tak, že mřárnému, šlechternému faráři vyčteno na schůzi i to, jak mnoho se prý chleba na fars „proutrávi.“ Ani jediný z přítomných rolníků se svého kněze nezastal. Naopak jiný vykládal faráři, jak by mohl žiti za korunku denně. Tak se odměňují agrárníci kněžím, kteří „nepořádkali štvání.“

Zato však biskupův a kněží nřijímají se na rvavých schůzích agrárních a pokrokářských jedině rozhodně ti lidé, kteří jsou v naší organizaci. Jinde, kde katolické dělnictvo snášelo největší příkoří od soc. demokratů už pro pouhou návštěvu kostela, kde byly chráněny poloprázdné, vznikla často i bez přispění kněží odbočka dělnictva křesť. sociálního a chrámy začaly se plniti. A proti takovému šlechternému obráncům, kteří ve schůzích hájí duchovenstvo do země, chtějí poštvati chytrí agrárníci pomocí nešťastného „memoranda“ biskupy a jiné duchovní.

Leč čertovo kopytko nalazne se v té sobecké akci po „svornosti“ snadno. Agrární tisk totiž bezostyšně beze všech důkazů lhal, že naše organizace naprosto i v ohledu politickém podlehá hierarchii a proto prý nemůže býti národní. Zato však denunциаční „memorandum“ právě naopak stýská na velikou demokratičnost organizace a navrhuje, aby na akci a sjezdu našem braly podíl konsistofe. Jestliže tudíž agrární chytráci, jsou dle tebe pravdivé slova o „štvání“, snad jest také pravdivé tvrzení memoranda o tom, že hierarchie mocí svého úřadu na svobodné politice strany podílá nebere a že jest naše strana lidová. Toble šikovně samlžeješ, ale my jsme té při tomto vypočítavém triku chytili za vlasy.

Když vydal aroipastř Pražský list, který se dotýkal blízkého se volebního období, tu „Právo lidu“ fanaticky svolávalo proti listu úřady. Agrární tisk byl slosti bez sebe a hanobil hierarchii kředoovitými výpady. Tehdy dobrodineckové naši nepřáli hierarchům, duchovním otocům našim, ani tolik politických práv, kolik jich má poslední socialista, který se sotva dovede podepsati. Nyní však agrárníci spojují se s těmi, kteří chtějí biskupy zavléci do plně rvavy politiky. Biskupové, kteří spravují Čechy i Německo, měli by se otevřeně postaviti na jedno politický bojovník křídlo a ještě k tomu dle receptu těch, jimž jest solí v očích jakákoli obrana hierarchie. Neprřed s biskupy proti věrným katolíkům jako „štvá-

šům“ a pak — až by pluky katolické byly rozptýleny, doraziti i moc duchovenstva.

Vzpomínáme, jak nezapomenutelný t biskup Brynych byl od některých lidí žádan, aby se postavil politicky v čelo národa. Ovšem že ta žádost byla odmítnuta, protože by při tolika politických stranách uskutečnění návrhu toho způsobilo vzdušný vln v celé diecési.

Aťe naši protivníci, aby ubili ovce i pastýře, umějí směr své taktiky každou chvíli měniti. Nový doklad! „Obchodnické Zájmy“ dne 15. t. m. si stýskají, že jeden katecheta zařizuje Raiffeisenku „místo vznešeného povclání kněze.“ Drahounškové, vždyť velký biskup sv. Pavel docela se živil řemeslem! A teď dále: „Jsem dožadován, abychom ve věci té intervenovali u důstojné konsistofe. Ale jak jsme přesvědčeni . . . práce naše bude marnou.“ Také „Obch. Zájmy“ nejsou spokojeny, že katol. ředníci poukazují, co vydělají obchodníci na superfosfátu. To ovšem zamlčují, že se zde hlavně poukazuje na židovské vydřiduchy. A když ústř. jednotu agrárníckou také převzala starost o nákup, který obstarávali výhradně židé, bylo obchodnictvo velice shovívavé. Leč „Obch. Zájmy“ dokládají: „Máme za povinnost, abychom upozorňovali příslušné kruhy, zvláště Jeho Em. arcibiskupa, že takovýmto postupem . . . nebude katolické věci . . . poslouženo.“

Ach, dobráčkové, jak se teď najednou úzkostlivě staráte o záchranu víry! A to navíte, že by se bez pilné hospodářské práce kněžstva zástupy věřících rozptýlily k agrárníkům a jiným lidem smýšlejícím protikatolického? Jen otevřeně katolický obchodník a živnostník, jsoucí v naší organizaci a víru rozhodně hájící, má tu právo něco poručeti.

Co už se všesko ukládá biskupům od lidí, kteří dříve zle brojili „proti klerikalismu“, proti zasahování „náboženských směrů do politiky a sociologie“ a proti „despotismu hierarchie!“ Jednou lidé nekatolického smýšlení žádají, aby biskupové zrušili obrannou organizaci katolickou; podruhé jim předpisují, jaký mají dáti politický povcl, potřetí zase je nutkají, aby udávali směr národnímu hospodářství. Naposledy budou ještě biskupy nutit, aby poručili katolickým zemědělcům, zač mají prodávati brambory. A až by pouta připravovaná stala se skutkem, pak by se řezalo dvojnásobně jak do pastýřů tak do stáda.

Když na př. několik výrostků vyřfiklo za Masarykem „Perest“, napsal hned Machar otevřený list přímo nejdp. kardinálu Pražskému s chytře aktivním oslovením: „Vaše Eminenco!“ A tak šel daleko, že docela psal o „našem Spasiteli“, jen aby hodně potrestal.

A ti protivníci naši, kteří by chtěli vši mocí dosáhnouti, aby se katolické straně dala ehůry svérací politická kazajka, na druhé straně lhou, že jsme ve všem závislí, že nemůžeme volně jednati. (Zahradník, Hnídek a Vacek taky?)

Náhodou však „memorandum“ a agrárníci nepadli na lidi nezkušené; naši uvědomělí pracovníci, kteří tolik pro hájení církevních práv zkusili, kteří byli štvání pro svou vášnost ke kněžstvu jako zlodinci, nedají si namluviti něco jiného, než co na vlastní oči vidí. Kdyby tito lidé přestali pracovati, tu by ovšem nastal „pokoj“; šádného „štvání“ by nebylo, protože by se organizované davy rozptýlily mezi strany jiné a ti, kteří memorandum podepsali, by imponující organizaci skutečného katolického lidu nikdy nevzkřísili.

Hrozny jsou pro agrárníky příliš vysoko. O tom se tito v brzkou přesvědčí, třeba že nám hásejí pod nohy pumy, která nejspíš byla vyrobena od pisatele, studujícího naše hnutí pochoplně za zeleným stolem nejvíce tisku strany agrární. „Memorandum“ sepsáno jest tak povšechně a směle, že jeho obsahem mohou urážeti protivníci i nejobětavější a nejskromnější pracovníky bez rozdílu a že i vzorná moravská organizace může jím být od nepřátel haněna. Ale zásluk agrár. Pražských zemanů se zklame šeredně, neboť právě nyní upřímali organizátoři poznali, kde jest zdravý postitvni

tolleke a zároveň maše, který si získal u vlády tak výnosný kšeft.

Francouzští sedníci bez všeho soucitu vyháňají jeptišky, které dlouhou řadu let bez zároku na hmotný zisk a světské radovánky obžabovaly ve dne v noci nemocné socialisty. Leč veliké zloděje nechávala vláda tak dlouho bez trestu, ačkoli jejich zločiny šířily otravu na všechny strany.

Ovšem přilíš mnoho odhalení dalších těžko lze čekat, protože by se proválily skandály tak hrozné, až by sám lid vycepovaný nynížními prohlávy schytral celému režimu odvetu strašnou. Při odhalení obrovských defraudací panamských potrestáno jenom několik vianůk; celý houní jiných zlodějů přikryt pláštěm milosrdenství, aby „pokroková“ Francie nestála před celým světem na příliš potupném prahu. A tak i nyní volnomyšlenkářští vlivní mužové namáhají se ve Francii ze všech sil, aby nepali hadry prádlo, kudy vane čerstvý vzduch. Zednářští hasiči okolo požáru rychle pobíhají, postřikují střechy okolní, aby oheň na jedno místo obmezili. A mnoho se jim v tom směru podaří. Leč — číslíce, udávající skutečný výsledek konfiskace, celé věry mluví o budou, že francouzských Duenů bylo na sta. O jejich ádresách však zvi málokdo, ješto i kruhy nejvyšší by se šeredně ošvaly při podrobném prozrazení lidí do té nové panamy zapletených.

Dopis z Prahy.

Vorné hospodářství. V Praze neuplyne již ani týden, aby nejširší veřejnost nebyla překvapena ze Staroměstské radnice něčím neobčekaným, pro poplatníky pražské povídky však málo příjemným. Nejnovější sensace v tomto směru jest, že schodek mimořádného rozpočtu obecního za rok 1908, původně udaný obnosem 703.601 K, činí ve skutečnosti 1.838.000 K. Schodek vzrostl — nebyl prý původně *oprávně* podčítán! — o 1.180.499 K. Jak tedy pečlivě jest opatřeno hospodářství obecní, jak pečlivě postaráno jest o zájmy poplatníků pražských na Staroměstské radnici pražské! Zmýlíti se o několik set korun, dalo by se snad omluviti, ale zmýlíti se téměř o půldruha milionu, to omluviti nedá se nikterak, to nedělá čest úctě ná města Prahy, nedělá čest radě městské ani prezidiu, a tím méně pak osobám, stojícím v čele obce Pražské.

Ti, kdož zavinili tuto neslýchanou blamáď, nesmohli se nežli na politování hodnou omluvu, že prý půjčka pro reprezentační účely obecní byla „tehdy“ srazovaná jako příjem obce, a že prý mimo to nebyla placena jedna annuita 689.000 K! Věř tomu, kdo může, ale když hlavní účtárna vede půjčku jako příjem obce, to jsou věci na pováženou, to nesvědčí o vzorném hospodaření, nýbrž o lehkomyšlnosti, pohárání zasluhující.

* * *

Výnosné výdělky pražských advokátů. Zájem nejširší veřejnosti nutně toho vyžaduje, aby tu a tam poodbrnuta byla rouška s tajů a záhad některých pražských kanceláří advokátních, které vrhly se na sprostředkování a opatrování půjček realitních. Ostré světlo vrhlo na tuto záhadnou činnost přelíčení v minulých dnech před soudem pražským konané, kde stál jako obžalovaný pražský advokát E. Siebér. Byl žalován, že vytkl na dvou osobách českých celé jich jmění pod záminkou, že je půjčí na hypotéku staviteli, který má sice několik domů, ale před exekucí dražbou. Přelíčení alibovalo být sensací prvotádovou, ale nebylo, ješto obžalovaný advokát nemilým důsledkům se vyhnul tím způsobem, že se zavázal navrátiti ony peníze do určité lhůty. V pražských zasvěcených kruzích zvláštním specialitou na opatrování půjček hypotekárních jest obecni starší, hlaseatel hospodářského obrození obce Pražské, jenž za obstarání půjčky hypoteční v obnosu 11 000 K nadiktuje si účet 2000 korun, a když nešťastná oběť jeho dobručivosti se odvolává na příliš velikou tu sumu, hroší vzorný takový advokát, že půjčka bude jí vypovězena, když účet neuzná.

Takováto činnost zasluhuje, aby veřejnosti byla sdělena, aby veřejnost byla varována před podobnými dobrodinci v advokátních kancelářích, kteří v nedostatku řádné klientely pečují o zvýšení příjmů měrou mimořádnou.

Ze advokátní povolání v Praze i v předměstích upadá stále víc a více, toť v Praze veřejným tajemstvím. Rovněž není neznámo, že někteří advokáti dluží se sami přímo na lichvářské úroky. Kapitalistkou v ohledu tomto na všechny strany pověstnou jest jistá vinohradská soukromnice, kdysi hospodyně a bohatého soukromníka, který skončil sebevraždou za okolností přímo záhadných — zastřelil prý se, obětoval se pro dobro své hospodyně, která uchvátla jehel a rozmnožila je lživou tak, že máše základat také advokáty.

Tato soukromnice půjčuje na malířskou až i 60 — 80 procent! Zaměstnává stále jednu celou advokátní kancelář, která by bez ní mohla být úplně uzavřena.

Budeme tímto vícem méně bezohlednou pozornost a uveřejňovati na očiště Prahy sensace prvního řádu.

Obrana.

Které straně náleželi pustošitelé kaple sv. Prokopa v Čehovicích? Agrární pokrokaři by ty zločince rádi darovali každé straně, která by se přihlásila. Jeden list agrárního křesťana, že ti mladíci k straně agrární nenáleží; leč přímo humoristicky působilo, když jiný agrární list žádal, aby ti ničemové byli vyloučeni z agrární strany. Přes to všechno agrární pokrokaři mají tolik drzosti, že znovu zapírají své vychovance. Tu moravský „Poslůvka“ opakuje slova, která uveřejnil agrární „Moravský Venkov“ dne 8. ledna o agrární schůzi: „Za hojného účastenství našich přátel... zahájil schůzi p. Fr. Vysloužil, rol. syn a vyzval k volbě předsednictva... Konečně... k předsednickému stolku zasadil předsednictvo agrární. Byli to: p. Pospíšil Rad...“ A právě Pospíšil, Vysloužil a Veďeřa byli pachatelé. A předseda dorosta Fr. Zavřel, jakkoli na té schůzi dle referátu „M. V.“ sám řečnil, tvrdil později veřejně na schůzi, že ti lidé vůbec nebyli v organizaci agrární a že a ni ani nebyli ve styku! — Ale proč se jen tak stydíte? Vždyť přece pokrokoví agrárníci měli radost z hrozného pustošení stoupenců Ferrerových. Proč nyní jeví slost a rozpaky nad tím, že mladí agrárníci se začali dle vzoru barcelonského aspoň přiučovat?

Barcelonsko-ferrerovská vzdělávací v kraji agrárních agitátorů nematává. Moravské listy sdělují nové protikatelické vandalské zločiny v okolí Čehovic. Redaktor Petr Šrámek sděluje: „Na silnici z Čehovic směrem k Čelčicím stojí téměř 80 let kříž. Kříž jest železný, podstavce má kamenný. V podstavci ve výklenku ualéza se soška bolesťvé Panny Marie. V úterý 8. t. m. v noci nějakí zločinci urazili sošku hlavu i ruku a kříž poškodili. Na kříž házeno velkými kameny, jak o tom svědčí úder. K tomu podotýkáme, že kříž ten stojí na poseмку obce Čehovské. Leč nedosti na tom. Jistě paní z Čehovic koupila obraz Anděla Strážce a umístila jej na sloupu za vesnici. Avšak obraz byl tam jen jeden den, v noci zločinná ruka sloup poškodila a obraz odcizila. Leč do třetice ne dobrého, nýbrž zlého. U kostela v Čehovicích stojí misionářský kříž. V noci ze soboty 6. t. m. na neděli přibil nějaký pokrokařský ničem na kříž plechovou reklamní tabuli Kolbovy oikorie.“

Teď se pokrokovým agrárníkům již nepodaří podvodný manév. Když spustošili kapli sv. Prokopa, ješto se odvážili drze tvrditi, že prý to nejepš spáchali katolíci, aby to pak mohli svádet na agrárníky. Zatím však spravedlnost ty neurvalé podvodníky chytla a převkápající rychlostí za límece a vandala je do chladku. A tak se všem lidem rozblesko, proč ti zločinci hned za tepla ohtěli ješto špiniti zbožné katolíky. Takovou surovost páchatí může pouze člověk nakažený ferrerovským fanatismem — nikdy však člověk věřící.

Nová vbehdemyslnost velkých myslitelů. V Libštátě i v jiných obcích před sv. bismováním byly lepeny protestní plakátky a rozdávány letáky čelící proti sv. bismování. Pak prý ti lidé přejí svobodě náboženství — jen když toto není „klerikalismem“! Problém je přilímání svátosti také klerikalismem? Kdo tedy otravuje český vzduch zámyšlné náboženské štvárenkami? Pak ti lidé, kteří tak fanaticky útočí na základy naší náboženské nauky, ješto se diví, že se bráníme. Vždyť by nás ohtěli i s kostelá vyhnati. Jest ješto v čerstvé paměti, jak pošvané davy ve Žďáře zakazovaly misionářům v kostele kázati, jak tropily děsný randál před farou v tu chvíli, kdy ješto přichozí kněží ani slova z úst na kázatelně nevypustili. Nyní pak v témže Žďáře štvárenice nové. Nadešla obnova sv. misie. Hněd vyrazila tamější organizace „Volné Myslenky“ s letákem plným láí a fanatických útoků. Ovšem leták není podepsán, a tak není možno pachatele hašti před soud, aby se mu dokázala jasné bezcharakternost. V letáku se čte, že misionáři „přicházejí ničit mír a rozděvati svár, štvať“; prý to jsou „přilivníci na těle národa, kati de-kého národa“. Kněží žďářští prý jsou zodpovědní „za štvání“. Tak! A tyhle všechny věci nehnu Masarykem Velikým a Přímým, aby pověděl otevřené slovo o takové „náboženské svobodomyšlnosti“. Katolíci jsou u Masaryka „žernou bandou“, ale ti lidé, kteří se snaží s cikánskou drzostí docela zamezit katolickým laikům i kněžím vstup do kostela, jsou „svobodomyšlní“ osvíceni. Vždyť přece Masaryk „Volné Myslenky“ gratuloval. Není

nad zachování popularity. To je přednější než spravedlnost.

Kultura agrárního dorostu v naší zemi. Jest podobná jako na Moravě. Budějovický „Hlas lidu“ právě sdělil: „Několik mladíků z Ujezdce a Záblatí opilo se a po cestě stlonkli jistého košího z Dřítě tak, že musil být farářem z Hůrky obvázan a pomoc jemu poskytnuta. Na cestě k domovu potkali povoz dp. kaplana hůreckého, který jel s Největším k nemocnému; a tu největší spustík z nich s láhví kofalky před tímto klekal a různé urážlivé psuňky čloil. Sotva došel domů do Záblatí, zlomil si nohu a pro Boha prosi, aby mu bylo pomoheno.“ — Najednou přece poznal Boha! Jak se přesnadno „pokrok“ ve furmě pustých pošklebků vypěstuje a jak těžce lze pak takovou zdivočilou „osvětu“ napravit!

S kým jdou v otázkách náboženských agrárníci? Na voličské schůzi v Litovli dne 14. března prohlásil zemský předseda p. Starošík: „V kulturních otázkách šli jsme vždy v křídle pokrokovém ať se sociální demokraty nebo lidovopokrokovci.“ („Seiské Listy“ čís. 60. ze dne 15. března 1910). Výrok tento třeba si zapamatovat, ješto při posledních volbách se tvrdilo, že zemský sněm o záležitostech kulturních (tedy také náboženských) nejedná. Pro čisté křesťanství agrárníků, kteří v otázkách kulturních jdou s protikřesťanskými stranami, je výrok Starošíkův charakteristický.

Orlové a střelák. Machar v nestřeženém okamžiku jmenoval Sienkiewiczze, Tolstého a Masaryka předními hvězdami současného Slovanstva. A čím nejvíce Sienkiewicz ve světě zazářil? Svým románem, v němž zcela věrně líčí zkaženost pohanského dvora Neronova, puhanstva římského vůbec a vznešenost apoštola Kristových. Machar však ve svém „Římě“ křesťovité se namáhal podati čtenářstvu zcela opačný obraz. — Machar odporučoval zřejmé atheismus (bezbožectví) a jmenuje pohrdavě Spasitele „panem Ježíšem“. Tolstoj však napsal: „Život člověka bez víry jest život zvířete... (tedy nikoli život heliovský)... Náboženské učení je základem výchovy... Popíráti Boha znamená popíráti seba jako duševní, rozumovou bytost.“ (Tak napsáno v „Kruhu čísty“ na str. 6. a v II. díle na str. 20) — Masaryk a Machar denník nejednou velebil americkou svobodu a pokrok. Jak se nadšeně roztoužil slovy „To byl lid!“ při poznámkách o osvobození lidu amerického! Předním osvoboditelem Američanů však byl Jiří Washington, který prohlásil: „Náboženství a mravnost jsou nezbytnými podmínkami veřejného blaha, a neměl by nároku na jméno pravého vlastence, kdo by ohtěl zvrátiti tyto dva sloupy lidského štěstí, tyto dva vůdce člověka i občana. Jaka by byla bezpečnost majetku, dobrého jména, života, kdyby s přísahami, které jsou jedním ze základů soudcovských, nebyl spojen oit závaznosti náboženské? Rozum a zkušenost nedopouštějí za správné, že by mravnost odloučená od náboženství měla dosti síly.“

Kdyby tak orlové věděli, sily střeláci se jim dotěrně lepí na majestátní křídla!

Kde u nás nadržuje německství? Organ frankfurtské bursy „Frankfurter Zeitung“ (do něhož psává také Masaryk) natíká nad úpadkem liberalismu v Rakousku. „Rakousko jest klerikální, dvůr jest klerikální, šlechta jest klerikální. Dokud hořejší vrstvy byly Josefovského smýšlení, bylo jinak v zemi. Teď však přišel do módy klerikalismus a protiřidovství. Ale antisemita rakouský dopouští se zločinu na německví. Co znamenají lidé v Rakousku? Rakouští lidé nesou na sobě německou kulturu: kdyby titě zapřeli své německví, tu savřela by se německá jevišť, německé knižové obchody, ba i větš dli redaktor. Na Moravě a leckde v Čechách už židovské menšiny přiklonily se ke Slovanům, ač byly vždycky nejobětavějšími Němci. Pražští Němci drží se ješto v Praze svých německých tradic, ač od Němců, kteří ohtělí míti své řady „čisté“ a „nezfalšované“, jsou uráženi. Přes to přese všechno drží ješto pražští lidé s Němci a doznati třeba, že bez pražských lidí bylo by už dávno po německé Praze. Kdyby veškeré rakouské židovstvo postavilo se stranou, anebo přidalo se ke Slovanům, ta troška německé preponderance byla by ihned pryč!“

K tomu dodáváme, že vídeňský redaktor téhož Frankf. Zeitungu dr. H. Ganz (křesťan?) složil svůj hold Masarykovi dne 6. března v samém „Času“; napsal tam: „Přes všechny národnostní protivy existuje spolek všech pozitivních všech národů. Nenávidění fanaticky a těmi, kdo mají zájem na národnostní nenávisti, jsou přece pilíře mostu, který bohdá v budoucnosti nepřilíš daleké vystřizlivělé národy spojí. Český národ má v Masarykovi jednoho z těchto pozitivních světového jména, osvědčené neohrožené a jímavé loyality. V památný den nesmí mu chybět blahopřání jihněmecké demokracie a podepsaný je hrd, že smí pronésti toto blahopřání s llatým osobním oprávněním.“

Tu jsme tedy na stopě, kdo to bádáje nad úpadkem liberalismu a kdo předpovídá s bolem, že německví bez pomoci židů vesme v Rakousku skázu. Jest to vídeňský obdivovatel Masarykův, který sice se dardí na národnostní nenávisť a fanatiku, ale německví pražských i jiných židů má rád; ani slovem se nezmiňuje, aby židé v ryse českých krajích byli s němčinou trochu opatrnější. To již dříve nahlížíme, proč právě dr. Ganz vidí v Masarykovi českého poctivce světového jména. Pražští německví židé v svorném šiku volili do sněmu Masaryka proti Podlipnému, vydávše za tím účelem veřejné německé prohlášení. Měli k tomu příčinu a proto vídeňský redaktor jiboněmeckého listu má také důvod k velké pochvalě národnostní snášlivosti Masarykovy. — Který „protiklerikální“ český list odhalí tak upřímné nejpevnější pilně moci německé v Rakousku jako „Frankfurter Zeitung“?

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát:

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➔ Zásilký na venek franko při posláni peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

Vládní opozice. 196 proti 187 hlasů zamítnut byl v poslanecké sněmovně návrh předsedy dr. Pattaie na změnu denního pořádku v tom směru, aby vládní předloha o 182 mil. korunové půjčky projednána byla v prvním čtení hned po finančním plánu. Navrhl sice agrár. posl. Švejk dle usnesení Slovanské Jednoty, aby vládní předloha o nové půjčce nebyla vůbec dána na denní pořádek a aby se o tom hlasovalo dle jmen. Ale tu v případě přijetí hrozila otevřená porážka vlády; proti tomu však byli ochráncové vládní — soc. demokraté, proto posl. Švejk přispůobil svůj návrh návrhu soc. dem. Seitzse (jenž jménem soc. demokratů navrhl, aby předloha tato dána byla jako poslední bod na denní pořádek) a žádal pouze hlasování dle jmen. S presidentem sněmovny poražena byla vlastně i vláda, která tolik o projednání nové půjčky usilovala. Bar. Bienenrothovi projevena tu nedůvěra, a týž, kdyby měl pochopení pro poměry ve sněmovně, podal by žádost za propuštění. Ale bar. Bienenroth se seba všechno hned seřídil a dal prohlásiti, že z toho hlasování neprovede žádné důsledky, a finanční ministr ryt. Biliňský dokonce ujistil, že si peníze opatří třeba dražší, když sněmovna nechce vládu vyhovět. Tu zároveň viděti, jak Slovanská Jednota ještě málo ve Vídni platí. Proti návrhu předsedy na změnu denního pořádku hlasovala Slovanská jednota (českých poslanců scházelo tu celkem 15), Rusíni z Haliče (Rusíni z Bukoviny hlasovali s vládou), soc. demokraté, zionisté a Schöneregerovci. Poláci hlasovali sice s vládou, ale při tom scházelo jich hodně.

Odehod Slovanské s výboru státní železniční rady. Ve výboru státní železniční rady 10. t. m. podán návrh, aby ministerstvo železnic bylo vysváno předložiti nový organizační návrh, který by odpovídal požadavkům českým a polským. Ale návrh ten zamítnut 14 proti 12 hlasům, ač jinak ve výboru tomto mají Slovanské a Němci stejný počet členů. Porážku Slovanské spůsobil tu ruský delegát dr. Smal-Stocki, který se přidal na stranu Němců. Toho využili hned Němci a navrhli, aby pro otázku tu zvolen byl 14členný subkomitét a zvoleno také do něho 9 Němců a toliko 5 Slovanské. Slovanské členové protestovali a odmítli volbu a zároveň s poražením demonstrativně odešli. Následkem toho výbor není schopen k usnesení.

Předloha o italské průmyslové fakultě vyložena posl. sněmovnou v prvním čtení a příkázána rozpočtovému výboru. Vláda by si přál, aby fakulta jejich byla v Terstu, Němci však co nejrozhodněji se staví proti sřisení italské fakulty ve Vídni, považujíce to za krok k odnárodnění Vídne; Slovinské nejsou proti sřisení ital. fakulty, ale žádají zároveň universitu slovinskou v Lublani a Čechové českou v Brně.

Železniční neštěstí v Uhersku. Pilný návrh Pačourův a Buřivalův, aby vláda přešla vyšetřila železniční neštěstí v Uhersku, a podala sněmovně zprávu, byl přijat jednoblasně.

Něm. strana křesť. sociál. Na sjezdu důvěrníků strany křesť. sociál. usneseno prohlásiti prince Liechtensteina za vůdce strany. Po dr. Luegrovi má se zatím státi starostou Vídne II. nám. dr. Porzer. Ministr dr. Weiskirchner (jehož si dr. Lueger přál míti starostou) prohlásil, že pro nejbližší dobu tohoto úřadu nemůže převzít, ježto jest zatím vázán slovem vůči koruně; když ho však strana k tomu povolá, že rád zasedne po Luegrovi. Židovsko-pokrokové německé kruhy se těší, že se teď strana křesťansko-sociální rospadne.

Uhry. Uherský sněm bude rozpuštěn 22. března. Košut má před volbami strach; vyhlíží četné osobnosti své strany, aby začaly už pracovat, jinak že strana utrpí velké ztráty ve prospěch Jasthových. Nemačarské národnosti rozhodly se nepodporovat vládu Khuen-Hedervaryho. Soc. demokraté demonstrují pro všeobecné rovné hlasovací právo.

Prusko. Boj o nový volební řád jest hodně tuhý a vláda v něm dosud prohrává. Demonstrace proti volební opravě neustávají. — Něm. říšský sněm schválil resoluci, dle níž má býti podána předloha o zodpovědnosti říšského kancléře.

Zprávy organ. a spolkové.

Přednáška v křesť. soc. spolku „Amoska“ v Hradci Králové. V neděli dne 20. března bude přednáseti vedp. kazovník Dr. Soukup „O české ženě“. Začátek přesně o 2 $\frac{1}{2}$ hod. odpoledne.

Smířice. Dne 4. dubna přednáseti bude slovatný cestovatel P. A. Svojsík, člen Nár. rady, v Městském hotelu o půl 8. h. več.: Z cesty k protináčím. Předprodej lístků převzal se vsácné ochoty p. Bedřich Bartošek, jednatel křesť. soc. spolku. Připomínáme p. t. členům spolku, že autno s koupí lístků si pospěšiti. — Pro školní mládež tatáž přednáška o půl 8. hodině odpol., ku kteréž přístup dovolen i dospělým.

Divadlo ve Smířicích. Divadelní kroužek katolického spolku, který zvláště besvadným provedením „Českých Amazonek“ získal si sympatie obecnstva, sebral v neděli dne 18. t. m. „Černý kříž v lese“ od Kl. Peškova. I tentokrát souhra úpl. uspokojila, ačkoliv někteří z účinkujících na divadelních prknech byli nováčky. Patrně to s toho, že čtené shromážděné obecnstvo i uprostřed sočny bouřlivým potleskem výkony účinkujících odměňovalo. — V pondělí velikonoční přednáš. v katolickém spolku o praktickém křesťanství dp. J. Šahula, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové. Jest zágonci hojná účast členů. Hosté jsou vítáni. Začátek po 3. hod. odpol.

Červený Kostelec. V neděli 18. března přednášel v naší katolické jednotě p. Dr. Reyl z Hradce Králové „O působením působení křesťanství vůbec a v Čechách zvláště“. Přednáška byla velmi čteně navštěvena a zajímavé vývoody postavě řeči byly vyslechnuty s velkým porozuměním. Převládající důkaz o blahodárném působení křesťanství na kulturní, mravní a sociální vývoj lidstva zanechal hluboký dojem v mysli věřícího posluchačstva. Dnes při krátké práci „Volné myšlenky“ a při šíleném štvání Macharové proti křesťanské kultuře natou v našich spolkách poodložiti odborné přednášky a důlně sesilovati základy celého našeho kulturního života přednáškami podobného druhu, jakou u nás měl p. Dr. Reyl. Po sdalil členské schůzi konána byla schůze organizace katolického lidu a zvolen byl delegát ku sjezdu strany v Praze. Všeobecně bylo železo toho, že sjezd byl položen beze všeho ohledu na náboženské povinnosti katolického lidu na veliké svátky. Ostře také byla kritizována snaha některých ctižádostivých lidí, kteří pracují o roztrásku ve straně. V katolickém centru pražském by měly docela jiné poměry vládnouti.

Jareměř. Lidový spolek křesťan. sociální uspořádal dne 6. března přátelský odpolední výchasek. Jakkoli krásný den lákal neodolatelně do přírody, byla naše místnost zcela vyplněna členy i nečleny, kteří chtěli znovu poslechnouti naší jedl hudbu jihooslovanskou. Navštívili nás i milí bratři z Králové Dvora, jimž se jejich pozornost vzdávame srdečným dík. Tamburaři královéhradecké jednoty neaklamují napíjetě očekávání. Všecky přednesené kusy byly odměňovány velikým potleskem. Nejlépe se líbila pěkná česká smě „Potulky po Prase“. Po tomto díle podal p. předseda

dp. sborníktrovi J. Šahulovi kytici, za kterou tyž dojat ve jménu celého sboru vše děkoval. Leč i náš spolek tentokrát se velmi pěkně svojí uměleckou horlivostí reprezentoval. Horliví pp. členové Čertner, Tyll, Kaněra a Rykrt zasřivali velice srdečně několik vybraných čtverořpěvů. Všecko se divilo, jak první vystoupení našeho spěvařho kvarteta bylo sdalil. Neutuchající potlesk vyřádal si opakování čtyř spěvařch členů. Doufáme, že naši pěvci po prvním svém úspěchu budou s tím větším záplem pokračovati ve cvičení spěv nových. Talent zde jest pěkný. Pouze jest potřeba, aby se vytrvale rozvínoval. Pobavili jsme se vůbec velmi krásně. Dík všem, kteří se o sdar užlechtilé zábavy zasloužili. Tož jen přes všechny překážky neochvějně dále! Vždyt jsme psanili, že obětavé práce přináší úspěch netečný.

Omluvy. Dne 18. t. m. promluvil v našem spolku o povaze hnutí husitského dp. J. Šahula z Hradce Král. Návštěva byla velice slušná; dostavili se naši i z míst značně vzdálených. S napiatou pozorností nasloucháno, jakou „kulturu“ prováděli husité, jak ošebračili a ponížili naši universitu, jak po válce váli obchod i průmysl a do jaké poroby uveli rolnictvo proud husitský a protestantský. Přednáška byla odměněna velikým potleskem. Když se na opětovnou výřvu nado o slovo nehlásil, schůze skončena v raděni pro věc katolickou.

Česká Třebová. Na květnou neděli pořádá katol. organizace důvěrou schůzi „u Freidla“ na Lhotce o půl 4. hod. odpol. Jako řečník promluví vedp. dr. Frant. Šulc z Hradce Králové na thema: Proč se organizujeme na základě křesťanském. Vzácná osoba i neobyčejný věhlas vedp. řečníka budou pobídkou všem okolním organizacím, aby hojnou účastí daly na jevo neobrozené katolické smýšlení. Úspěch jehož dobyly řeči vedp. dra. Šulce všude, opravňuje nás k naději, že ani u nás snaha a obětavost nebude marna. Jest třeba u nás slov přesvědčivých a důvodů pádných, jakými vládně a posluchače si podmaňuje vedp. dr. Šulc, aby roztržena byla mlha bezmezné nevědomelosti a sloby. Přijďte všichni, přátelé, abyste se poučili a sami pak pomáhali šířiti pravou osvětu a skutečnou svobodu — svobodu synů Křistových!

Bychov m. Km. V neděli 18. března pořádala naše odbočka důvěrou schůzi, na níž přednášel o povinnostech katolických zasloužilý episkopatel a katolický pedagog p. V. Špaček, řídící učitel z Březových Hor. Za přítomnosti dosti čteného posluchačstva ujal se slova a v řeči dvě hodiny trvalí poučavým slohem drasticky nastínil nám poměry katolíků českých a označil cesty, po nichž se jest bráti, bychom své náboženství, vlast i národnost uahjili. Tato dobrá snaha p. řečníka usnávající, děkujeme mu s plnou srdce za jeho laskavé upozornění a objasnění poměrů, jakož i s radu, jak si počínati, bychom předešli katastrofě, která jistě by národ náš stihla jako Francii, kdyby četní katolíci oddali se spánku v tom domění, že není ještě tak zle a nechtěli se organizovati. Řeč vyslechnuta s hlubokého ticha a napietě pozorností, než p. řečník odměněn byl potleskem. Jsa chutě a vytrvale do práce bez bázně a strachu a s Boží pomocí budoucnost si zachováme. Horlivě a útečně práci Zdať Báh!

Zprávy místní a z kraje.

Generální vizitace a sv. břímování ve vikariátě královéhradeckém. J. Ex. njdp. biskup dr. Jos. Loubava započal svou apoštolskou cestu v sobotu dne 2. dubna v Lochaních, v neděli 3.—5. dubna v Kuklenách, ve středu 6. dubna v Plotištích, ve čtvrtak a pátek na Pouchově, a v sobotu ve Stěžerách, v neděli a pondělí ve Věstarcích, v úterý 13. dopoledne v Bohárně, odpoledne a ve středu v Libčanech, ve čtvrtak a pátek na Nov. Hradci Králové, v sobotu 16. v Prohlani, 17.—22. dubna v pátek v Hradci Králové. Večer stráví J. Ex. vždy v Hradci Král.

Řád při udělení sv. břímování a při konání generální kanonické vizitace v Hradci Král. roku 1910. Dne 17. dubna v neděli „Ochrany sv. Josefa.“ V kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha o 1 $\frac{1}{8}$ hod. ráno máe svatá, pobočnost sa semřelá, krásná a břímování dospělých obojího pohlaví s celá děkanská osady. Odpoledne ve 4 hodiny břímování školní mládeže a Malšovic a Malšovic Lhoty, načež skouška se sv. náboženství. — Dne 18. dubna v pondělí: V kostele Panny Marie o 1 $\frac{1}{8}$ hod. ráno máe sv. pro školy obecné a měšťanské dívě i chlapecké z Hradce Králové. Od 9—12 hodin skouška se sv. náboženství na obecných i měšt. školách chlapeckých. Odpol. od 2—5 h. skouška na obecných a měšt. školách dívěch. — Dne 19. dubna v úterý: V kostele Panny Marie o 1 $\frac{1}{8}$ hod. ráno máe sv. pro c. k. vyšší gymnasia. Od 9. hod. počínají skouška gymnasiálních studujících ve čtyřech odděleních. — Dne 20. dubna ve středu: V kostele Panny Marie o 1 $\frac{1}{8}$ hod. ráno máe sv. pro c. k. vyšší reálné školy. Od 9. hod. počínají skouška studujících téhož ústavu ve čtyřech odděleních v budově c. k. vyšší reálky. Odpol. o 1 $\frac{1}{4}$ hod. vizitace c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví. — Dne 21. dubna ve čtvrtak: V ko-

✱ Největší ✱
a nejlepší

■ výběr obuvi ■

malomoc
a známého
odborníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

„Mlle Panny Marie“ o 1/8 hod. ráno má sv. pro c. k. ústav ku vzdělání učitelů a učitelů školy. Od 9. hod. pokračuje zkouška ze sv. náboženství v ústavě samém ve čtyřech odděleních. — Dne 22. dubna v pátek: V seminářském kostele sv. Jana Nep. má sv. pro dívčí lyceum. Od 9—11. hod. návštěva lycea. Od 11—12 hod. návštěva soukromé něm. školy.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou: p. Stanisl. Hlína, zámečnický kaplan v Náchodě, za fundatistu ve Svatošovicích, p. Stanisl. Pospíšil, kaplan, za katech. měst. škol v Čáslavi, p. Jos. Filipi, administrátor v Jasně, za administr. v Křivčanech, p. Jos. Šorm, administrátor, za kaplana v Jaroměřu, p. Jan Vašek, koop. ve Vilimově, za administrátora v Běstvě, p. Jos. Filip, kapl. v Č. Wernerovicích, za koop. do Vilimova. — Na odpočinek vstoupil p. Matěj Kubek, farář v Kunwaldě. — V pánu zesnul: p. Frant. Saban. (V Vln.) farář ve Vojnově Městci, dne 5. března 1910 (naroz. 1848 vyz. 1876). — Uprázdňené místa: Vojnově Městec, fara, patron. kněz Eduardiny Khavenhüller-Metach a hraběnky Klodily Teetichové, od 10. března Kunwald, fara, patron. náboženské matice, od 1. dubna 1910.

Schůze městské rady dne 14. března. Protokol sepsaný o žádosti Právoprávního měšťanstva, za povolení zvěštění vodovodní přípojky s uličního potrubí do pivovaru vedoucí, postoupen byl právnímu odboru. — Přijata byla nabídka fy. Petřík a Filip na dodání dlažebního kamene pro erární silnici. — Vzáto bylo na vědomí, že Politickému družstvu tiskovému uděleno bylo povolení ku střížení druhého schodiště se sálu Adalbertina vedoucího na stranu jižní. — Společenskému pro stavbu úřednických domů dáno bylo povolení do odvolání, aby střídití mohlo týčkový plot kol villy čp. 498. na nábrží Orlice. — Běže se na vědomí, že c. k. okres. hejtmanství udělilo koncesi k podávání kávy, čaje, čokolády a jiných teplých nápojů a k výčepu jemných likérů v domě čp. 140. cukráři p. Hugonu Peškovi. — Výkaz o vřší čistě poštovní, sloužící za základ pro vyměťování poplatku obhacovacího v posledních třech letech v Hradci Králové, výkaz pokladni hotovosti ze dne 7. března t. r. a výkaz o činnosti policejní stráže za měsíc únor t. r. byly vzaty na vědomí. — C. k. okr. hejtmanství dá se vyjádření, že proti žádosti Jana Němce na přenesení koncese vetešnické na jeho dceru Anastasii a žádost Anny Malinové na udělení této koncese není námitek. — Dramatickému sdružení „Ty!“ propůjčil se divadlo Klicperovo na den 4. dubna t. r. — Přijata byla oferta o. Jana Babasa, uměl. zámečnicka, na dodání svítidla dle návrhu architekta Gočára pro schodiště u kostela P. Marie. — Dotaz o. k. okres. hejtmanství ohledně doby zavírání krámů při obchodě potravinami postoupen byl živnostenskému odboru. — Panu Zd. Ježkovi, mistru kamenickému, uděleno bylo povolení ku stavbě nádvorní dílny a koňské stáje s podmínkou, že současně provede stavbu dvopatrového nájemného domu na parc. č. 14. v bloku F. v Jungmannově třídě.

Děkavůdání. Spolek křesťanských knihovníků se sídlem v Brně vzdává tímto nejuctivější díky nejdůstojnějšímu pánu p. kapitálovému děkanu Dra Aloisu Frýdkovi v Hradci Králové za spolkovou výpomoc obnos 50 K a za to, že přislíbil díl i příštího roku podporovati snahy spolku, který si vytkl za úkol vyprostiti křesťanské knižnictví ze železného objetí organizace tak zvané nešťastné, ve skutečnosti však zřejmě soc. demokratické. Za toto usnadnění prospěšné činnosti spolku poskytnutím jak hmotné tak morální pomoci voláme s vděčným srdcem Pán Bůh zaplať! Adolf Smekal, předseda. Josef Fleischlinger, jednatel.

Duchovní koncert Cyrillské Jednoty. Dovidáme se právě, že neuvěřitelný dirigent Cyrillské Jednoty vdp. dr. Šetina odhodlal se, ač proti protěžení, na všeobecné přání pořádati přeci i letos hudební festival, který každoročně bývá přední koncertní událostí našeho města. Datum stanoveno na 8. května. Program bude opět velice pečlivě vybrán. Zatím se nám sděluje, že na jisto proveden bude Lisztův sedmihlasý sbor s průvodem orchestru „Zločinná cirkve“ a nádherné „Stabat Mater.“ Společně s tím bude orchestr přelíhlo pluku č. 18. Na našich korporacích jest, aby všemožnou podporou zajistily opět skvělý úspěch.

Z Klicperova divadla. Koncertní sezona počala samostatným koncertem houslisty p. Karháka za společníkování pí Maturové a p. K. Nedbala. Kdo měl požadavky jen poněkud přisněžil, nemohl odcházeti uspokojen; p. Karhánek je sice velice routinovaným houslistou, ale do virtuosity chází mu přec mnoho; prosladily to nehotové pasáže Bruchova koncerta i kantilena místy měla být mnohem více produševaná. Umělec vybral si očitivně věci, na které dobře nestačil; jak ukázala přídána Drdlova akordbička, bylo by úspěšnější voliti čísla lehčí. Pí Maturová jest ovšem dlouholetá umělkyně; ale o uchvácení publika snad krásou hlasu nemůže být řeči. Její program byl ledabylý, nepřipravený, tak že se to mohlo vykládati jako pakatelisování publika. Závislost pění, předvádění na koncertě dámu, musí se minouti útlakem. Doprovázející p. Nedbal často zápasil s partem a dopouštěl se i hrubých chyb. — V ne-

děti za společníkování p. Ohmelenkého sebral zdejší „Ty!“ Sudermanova „Čest“. Práce staršího genre šťastně byla volena, neboť nemá tak hned sobě rovné v mistrné lici různých společenských prostředků a národů. Host v áloze Trasta vedl si výtečně; úsečná, břitká díkce — jen snad někdy příliš rychlá — provázená určitým, případným gestem, znamenitě pojila se k jistému vystoupení a doplňovala se ve sdátlou postavu filosofujícího znalce lidí. Z domácích velmi dobrá byla dvojice starých Heinecke (p. Beránek a sl. Švarcova); i ostatní celkově uspokojili. Studium role mnohdy mohlo být lepší.

Dr. Aliquis.

„České kvarteto“ de Hradci Král. V neděli dne 10. dubna uspořádá komorní toto sdružení (Karel Hoffmann, Jos. Suk, Jiří Herold, prof. Hanuš Wihan) koncert v Hradci Králové. Kvarteto dokončilo právě svoje evropské tournee řadou koncertů v Moskvě, Petrohradě a Heleing-foru, kde všude nadšeně bylo slaveno. Na programu budou kvarteto od Dvůřáka, Beethovena a Smetany. Předprodej lístků převzalo laskavé knihkupectví p. F. Pláš.

Hradecké české Vědění. Celkový výsledek této sbírky jeví se takto: Z města Hradce Králové odevzdáno K 6233 90. Z ostatních obcí okresu královéhradeckého K 10682 42. Dar okresního výboru královéhradeckého jako 1. splátka na poskytnutých 5000 K K 2000—. Úroky z příspěvků dočasně uložených K 131 24. Dohromady korun 19 046 86. Další statistiku uveřejníme příště.

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Člátnu musejní navštívilo v únoru v 13 přístupných dvouhodinách 1056 osob. V člátně vydáno na 423 žádánek 388 odb. spisů a 246 předlohových děl. Domů vypůjčeno na 309 výpůjček 422 svazků a 1291 předloha. Vypůjčovalo 91 stud., 27 žáků odborné školy, 26 živnostníků, 23 úředníků a učitelů, 10 žen a dívek a 2 ústavy. Do okolí vypůjčeno od 10 osob a ústavů 42 svazků a 668 předloh. Nově se vykládají: Časopis absol. průmysl. škol, Graphische Werkstatten. Kožedělnické Listy, Krejčovské Listy, Lakýrnické Listy, Náš Směr, Textile Kunst, Věstník čes. průmysl. škol pokračovacích, Věstník zem. čes. spolku pro reformu bytovan, Jihočeský kraj.

Valná hromada „Samostatnost“. Stavební družstvo „Samostatnost“ koná valnou schůzi v pondělí dne 21. března b. r. o 8. hod. večer v Adalbertinu. Na programu jsou ponejvíce jen správní záležitosti, jako volba 2 členů Řídícího, protože spolek nemohl rozvinouti dostatek vlastní své činnosti pro nepřítel, s jakou se potkal u obecní správy. U nás panuje zvláštní šlendrián, že žádosti neprotestovaných korporací ukládají se do šuplety a nedává se ani na ně odpověď. Když o něco žádá pokrokový klub anebo sociální demokracie, vyhazuje obecní správa nápadně rychlou ochotou. Kdo nedělá rámus, ten se ignoruje.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Král. Jeho výroční správa právě nás došla, smiňuje se ve svém úvodě o obchodní činnosti ústavu takto: Uplynulý rok 1909 minul ve znamení všeobecné deprese obchodní a průmyslové, která byla zejména v prvních měsících stupňována nejzávažnějšími poměry politickými a napětím válečným. Nebespečí války šťastně odvráceno, však následky oněch napjatých poměrů potrvají ještě delší dobu. Export průmyslových výrobků, který se do balkánských států úspěšně vnaňoval, byl značně ochromen, a mnohé stracené pozice bude těžko opět získati. Nejvíce postižen byl průmysl textilní, který ztratil mnohá dříve těžce získaná odbytiště. Sestupná konjunktura a k tomu se přidruživší stráta na vývozu musely nutně způsobiti nadprodukt, již smírniti možno v přítomné době toliko obmezením výroby. Naděje, skládané ve výsledky žit, které byly velmi dobré a ceny plodů zemědělských uspokojivé, většinou aklamaly. Ačkoli celková konjunktura byla nepřiznivá, přec většina závodů, s nimiž ústav náš stojí v obchodním spojení — pokud jsme měli příležitost přeověřiti se s dosud nám předložených bilancí — docílila výsledků dosti slušných. — Pro banky byl minulý rok celkem uspokojivý. Ústav náš učinil v roce 1909 ve svém vývoji mohutný krok ku předu a to zvýšením akciového kapitálu na K 10,000,000—, otevřením filiálky v Praze, expositury v Turnově a střížením velkoobchodu uhlím. — Již delší dobu pomýšlel ústav náš na střížení filiálky v Praze, v centru to českého peněžnictví. Rozšířená působnost našeho ústavu vyžadovala, abychom byli přímo zastoupeni na pražském trhu. Prve než jsme se odhodlali ku střížení filiálky v Praze, chtěli jsme být ještě více kapitálově vyzbrojeni, abychom mohli hladce vyhověti zvýšeným požadavkům rozšířením činnosti na ústav náš kladeným. Rozhodli jsme se, ačkoli doba pro emise nebyla příznivá, na zvýšení akciového kapitálu o K 4,000,000—, t. j. na K 10,000,000—. Svolali jsme za tou příčinou mimořádnou valnou hromadu na den 30. Hjna 1909, která jednáním přejala návrh náš na zvýšení a započato ihned se subskripcí. Jak Vám bude z uveřejňovaných zpráv známo, potkala se naše V. emise přes drahotu a napětí na trhu peněžním s výsledkem velice pěkným, neboť vyložených kusů 10,000 akcí bylo více než 2,000 kusy přepečáno, dčkas to, že akcie ústavu našeho

jeon akcí dčacím papírem velice oblíbeným. Na novou emisi, ačkoli byla v minulém roce splatna pouze první splátka, složeno hotově do 31. prosince 1909 K 8,227,640 38. Agio z akcií V. emise — po odražení poplatku z akcií a výloh emisních — K 801,294 19 přiděleno založnímu fondu akcionářů. — Expositura v Turnově, která podléhá přímo filiálce v Semilech, zahájila 1. prosince 1909 činnost a vyvíjí se velice pěkně. Pro pražskou filiálku najmuli jsme místnosti v paláci obchodní a živnostenské komory. Do správní rady pro tuto filiálku kooptován pan Bohumil Cerych, velkopřemyslník na Kr. Vinohradech. Filiálka otevřena 8. ledna t. r. a byla velice sympaticky uvítána na pražském místě a s první dva měsíce docílila krásných výsledků. — Uhelná centrála naše zahájila činnost také teprve počátkem tohoto roku. K vedení této získali jsme odborníka na slovo vzatého. Pokud se týče činnosti obchodní za rok 1909 centrály i filiálky v Semilech, dosaženo jak zvýšených obrátů, tak i příznivějších výsledků siskových. — Vklady naše doznaly opět značného stoupnutí, a sice s malou přestávkou v době nebespečí válečného jevíly nepřetržitě tendenci vzestupnou a končí sumou K 25,480,150 53 proti K 22,247,939 77 koncem roku 1908. — Obchod s cennými papíry, jakož i v devizách, valutách a mincích byl mnohem čilejší než v roce minulém, a i výsledky v tomto odvětví byly mnohem příznivější. Taktéž zásoba cenných papírů vlastních poměrně stoupla, a sice na K 1,837,669 47, tudíž více proti roku předešlému o K 411,811 68. Eskont smének byl rovněž poslední rok velice živý a dosaženo obrátu K 108,270 266 16. Zásoba smének 31. prosince 1909 K 13,726,927 38. Účet dlužníků v běžném účtě se jen málo zvýšil, ač stoupl obrát dopisovatelů na K 590,165,308 07, tudíž o K 91,685,572 81. — Účet realit obnáší koncem roku 1909 K 476,972 50. Doznal klesnutí o K 83,708 16 odprodáním domu č. 293 a části stavebních míst, naproti tomu však ukoupen právoprávných dům č. 178 sousedící s naší bankovní budovou. Skladisté naše, byvši po celý rok plně zaměstnáno, docílilo příznivých výsledků. Obrát pokladniční za r. 1909 činí K 231,971,200 91, více proti roku předešlému o K 27,407,966 81. Celkový obrát všech účtů za minulý rok je K 1,060,662,251 74, stoupl proti r. 1908 o K 216,659 70. V účtu rozvažném čteme: Aktiva: hotovost pokladniční K 520,520 73, sménky v zásobě K 13,726,927 38, cenné papíry vlastní K 1,837,669 47, devisy, valuty, mince a kupony K 787,886 14, půjčky na cenné papíry a zástavy K 3,332,566 75, dlužné splátky na V. emisi akcií K 772,369 62, dlužníci (v běžných účtech, zálohy na zboží, na postoupené pohledávky, na hypoteky — vesměs Depot sménekami podloženo) K 18,954,450 47, dlužníci na sručenou daň K 1,102,300—. Nemovitosti K 476,972 50, movitosti K 27,757 70, účet transitorní K 518 54, celkem K 41,538,929 30. — Pasiva: Akciový kapitál K 6,000,000—, účet V. emise K 4,000,000, rezervní fondy K 1,228,121 36, vklady na knížky K 8,719,867 18, vklady na pokladniční poukázky K 179,000—, vklady na běžných účtech korun 16,581,283 40, věřitelé korun 2,973,073 27, nevybraná dividenda K 1,120—, účet garančních akceptů za sručenou daň korun 1,102,300—, účet transitorní K 120,525 88, čistý zisk celkem K 633,638 26, celkem K 41,538,929 30. — Účet stráty a zisku vykazuje: Výtečky: Úroky z běžných účtů K 1,327,385 63, úroky ze smének K 1,041,053 45, úroky z cenných papírů korun 85,432 45, výnos ostatních obchodů bankovních a sménárný K 264,491 98, výnos realit a skladisté K 16,860 22. — Náklady: Služné K 110,885 92, náklady správní K 69,897 41, daně, přírázky, kolky a poplatky K 121,045 54, úroky z knížek korun 339,504 68, úroky z pokladničních poukázek K 6,852 93, úroky z běžných účtů K 802,946 81, úroky ze smének K 657,608 81, 5%, amortizace movitostí K 1,460 93, miska K 633,638 26, to jest 10 56% z kapitálu akciového K 6,000,000, s nímž jsme minulý rok pracovali.

Peřad filharmonického koncertu, pořádaného dne 20. března v Hradci Král.: 1. B. Smetana: Předehra k op. „Hubička“. 2. B. Smetana: „Váno“. Mužský sbor. 3. Leoncavallo: Prolog z „Komediantů“. 4. a) Dr. A. Dvořák: „Humoreska“. b) E. Grieg: „Solvejgina píseň“. 5. P. Křivkovský: „Utonulá“. Mužský sbor. 6. Dr. A. Dvořák: Arie vodníka z „Rusalky“. 7. B. Jeremiáš: „Ve žně“. Velký smíšený sbor s barytonovým solem. 8. Fr. Schubert: „Symfonie H-moll“. (Nedokončená). Allegro moderato. Andante con moto. Orchester řídí dirigent p. F. Cvach, sbory sborní p. J. Wüsch ml. Začátek o půl 8. hod. večer.

Sváteční kříd. Zdejší majitelé holičských a kadernických závodů se usnesli, že na hod Boží velikonoční dne 27. t. m. budou jejich závody po celý den usavřeny. Rozhodnutí toto schvalujeme a obecnostvo již předem na ně upozorňujeme.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píle Jiří Sabala, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Blatoupecká knihkupectví v Hradci Král.

Slatina u Hradce Králové. Sociálně-demokratický řečník p. Kovanda měl u nás před 14 dní schůzi o politické a hospodářské situaci. Mluvil dosti mírně a věcně. Naši katolicko-národní strany dotekly se jen jednou frázovitě, když tvrdil, že prý by se měly dáti peníze raději chudým než na slávohrany a uvítání biskupa příjezdu biskupa. S dovolením! Kolik peněz dávají ročně socialisté chudým v naší obci? Proč nedají socialisté peníze, které obětují na své plesy, muziky a řečníky, chudým, a proč nenechají plesy a řečníky i táborův socialistických býti? Na tyto věci vydají socialisté ještě každoročně mnohem více, než my katolíci při návštěvě biskupa, jenž k nám přijde jednou za 10 neb i více let! Když všecko na chudé, tedy at na ně dávají všichni a nejen katolíci, ale i sociální demokraté! A ještě něco! Pane Kovando! Víte, že náš ndp. biskup dal týden před vaší řečí pro chudé z farnosti poučovské 20 K, a víte, že je také nejméně ubožáci na farním úřadě obdrželi? Naše „slávohrany“ při biskupování budou stati málo, a to dostanou potřební sdejší farnostníci. Chcete i to pokárat? My bychom rádi věděli, kolik letos u nás socialisté dali peněz chudobným lidem z radováněk socialistických, jež si konali odřekli. Ven s úředními číslicemi! Soudruzi, pochlaďte se a ukažte, že jste učinili pro chudinu sdejší aspoň tolik, jako na příklad kněží poučovští, kteříž o vánočních rozdali přes 100 K chudým naší farnosti — a mezi těmi chudými byli prý také příslušníci naší socialistické strany. Mlčeli jsme o tomto díle křesťanské lásky; ale teď, kdy katolíky napadáte, hájíme své duchovenstvo a dokazujeme svá slova nepopíratelnými skutky — abyste nás budoucně nechali na pokoji. Napravte raději sebe!

Kýšperk. Slavná naše správa města zaházala vyhláškou ekvádru na náměstí stavební hmoty. — Nyní st se jen každý na své oči přesvědčí, zda se skutečně zachová, co se napsalo.

Lidský život mají na svědomí „Lidové Prouty.“ V pondělí 14/3 byl poctěn v Zamberku tamní c. k. četnický strážník, který si vzal život pro to, že byl napadán v těchto klepačských „L. P.“ Některé mravně zohavěné individuum, které se bojí světa, zákeřně napadá, kde kdo mu je nepohodlným. Píleš pěstuje rubriku „Ze Zamberka“, ač by našel mnoho vědecnější látky mezi svými nejbližšími soudruhy. On však nejraději ryje v soukromých rodinách záležitosti jiných, zapomínaje na veliké chyby svoje. Tak umravňuje ta moderní „žurnalistika.“

Chrást. Dne 20. t. m. promluvil slovně p. poslanec Fr. Šabata o politické situaci v Chrástě u Synků o půl 4. hod. odpol. Členové katol. organizací, dostavte se v plném počtu na tuto schůzi! K hojně účasti své okrajový výbor.

Na pečeřelě v Čáslavě sešlo se z dírců na milodarech úhrnem 1600 korun. Z toho bylo posláno farnímu úřadu tamnímu v říjnu r. 1909 část 700 korun Zbytek 900 korun odeslán nyní k rozdání mezi etičané.

Zvláštní starosti agrár. posl. Chaloupky. „Lid. Listy“ sdělují, že v obci Borovanci jest kramářství spojené s výčepem lihovic v uzavřených lavích. Nájemcové se v něm častěji střídali. Nyní se tam stal nájemcem obuvník, který byl pětkrát už pokutován pro nesprávné provozování nájevu. Protože však jest čilým agrárníko-pokrokatým agitátorem, posl. Chaloupka se ho ujal až u — ministerstva. (Sed tak chtěl spojit rostlinářství venkov). Jelikož však přestupky byly příliš četné, ministerstvo neuznalo, že by pro agrárního agitátora měly platiti zvláštní privileje. Leč pachyt př. voliké protekci si přece myslil, že vyhraje a prováděl výčepnictví neoprávněným způsobem dále, až byl učen od jednoho pohodného, který se s ním nepohodl. Hejtmanství nařídilo seřazení a řádalo obec o dobrozdání. Ačkoli starosta Petránek byl konkurencí toho obuvníka pokusován, jelikož má hostinec, ještě hájil obžalovaného! Leč obuvník s velikou kuráží poslal Hejtmanství na starostu hanopis. Tu již starosta (dobrý katolík) nemohl mlčeti, když viděl „vědeckost“ obuvníkovu. Aby uhasil svou čest, zahaloval a švec, aby se nedostal do chládku, podepsal pokorné odvolání a zavázal se hraditi všechny soudní výlohy. Tentokrát ho šeredně sklamala mozná důvěra v nevyrovnatelnou ochranu agrárníkou. — Z uvedeného vysvitá, jak se dovedou agrárníci zastati svého křesťanství. Co všechno agrární poslanci proměškali, když se jednalo o prospěch národa celého! Ale k vůli chybějícímu náhoněmu ochotně Chaloupka obětuje samo ministerstvo. Co si ministři o takové české delegaci pomyslí?

Jakou snášlivost mají agrárníci k svobodě lidí jiných. Již jsme přinesli správu, jak na Hrochovotýnsku (v křesť. chrámu) svým řevem znemožnili agrárníci organizaci schůzi národních. Teď zase něco nového. V sousoedních Dražovicích bylo do naší schůze vpuštěno několik agrárníků. Odměna za to přátelské jednání dostavila se hned. Druhý den přišel na nášince četník, proč prý jsme rozdávali legitimace až v sále a nikoli 24 hodin předem. Taková formální zmařila ovšem náklonné hoflivou pozornost jen u těch posluchačů, kteří se neptili počítí, ale špiclovatí, čím by se dalo katolíkům náskádní. Vyšetřování dopadlo v náš prospěch. „Byrokrati“

měli daleko větší smysl pro naši svobodu než valaomyslenkárští špiclové a udavači z táboru agrárního. Ale denunciační klika těch lidí, kteří by nám se samé svobodomyšlenosti pomalu ani nedovolili volat dýchati, pracovala bouřevnatě dále. Po schůzi Kaňovské, konané dne 2. února, došla na nás k. k. hejtmanství stížnost, že prý mluvil náš řečník před mládeží to, co mluvíti neměl (k programu). Tak tedy vyhlášil to „lepší křesťanství“ u agrárníků v praxi! Jen uštvat lidi jiného přesvědčení, jen je žalovat u úředníků, proti nimž se agrárníci tiukají sám osvědčí! Agrární řečníci mluví také vědecky přesně k programu, když proti nám štvou, aniž by obžalovali skutečné jádro svých přednášek? Mluví také volně myslitelé k programu? Kdyby tak hejtmanství obžalovalo, jaký vlastně jest důvod jejich řečníků, ani by jim schůze povoleny nebyly. Proč jste nikdy a nikdy nedennucovali, vy „lepší katolíci“, volnomyšlenkářské štváře? A proč takhle jednáte, když se obžalujete, že vám p. Hnědek koná přednášky o rytmu, nejlepším křesťanství?

Veřejná Město. Ku zprávě o úmrtí p. faráře Sebaty dodáváme, že nad rakvi jeho dojemně promluvil a requiem složil vdp. Fr. Kotrbalec, b. vik. sekretář a děkan z Přibyslavi, v zastoupení vdp. vikáře Mošingora Šimka, děkana z Polné, kterýž se omluvil charavostí.

Chvojenec. „Východočeský Obzor“ v poslední své lokalce loyálně přisává, že šaloba p. Došela pro „hrubé chování a zacházení“ a chlapcem Došelem — skončila úplným osvobozením faráře dp. Frant. Náhlík. Po bedlivém soudním vyšetřování zhlédáno, že farář chlapcem ani nestříl, ani s ním nijak brutálně neakládá, nýbrž chlapce pouze na stupínek posadil, kde po nějaké chvíli spustila se mu z nosu krev. Úšlechtilý, d. bře známý žurnal, v němž se to hemží samými „fantičnými a jesuitickými faráři a kaplany“, bubnoval a svolával kde koho již před přelícením; předem již hrozil odsouzením, aniž by se řádně informoval o pravdivosti a skutečnosti celé události. V publickém článku mluví se o zmodření chlapce, o výprasku, nelidském nakládání atd. . . . tak že čtenářům — zvláště předpřijímajícím — sajisté vlasu na hlavě vstávaly. Ve skutečnosti však farář amoného chlapce — poněvadž ve škole neustále slobil a jiné s pozorností vytrhuje, před zraky učitele se pará, atd. . . s lavice za límec — nikoliv, jak v šalobě stálo, „za krk“ — vytáhl a na stupínek posadil. Chlapec ani neupadl, ani nosem nenarazil o stupínek, nýbrž klidně asi 10 minut na stupínku seděl, kdes se mu spustila náhle krev z nosu! Tak dosvědčily u soudu všechny děti, samým p. Došelem vedené. — Mýl se p. Došel, jak v zaslaném alarmování, že farář strelal dítě proto, že jest synem stoupence strany soc. demokratické. Musí p. Došel laskavě již promluvit, že osoba jeho není tak důležitá, aby každý řined se o to zajímal, jakého politického smýšlení jest. Dotyčný farář nemůže vědět o znáti, zvláště za tak krátkou dobu, smýšlení rodičů všech svých žáků. Proto zcela zdvořile vzkázal po chlapci p. Došelo — nikoliv jak lávě a ničemu tvrzení, že „nebojí se všelijakých Došedů“ — nýbrž, aby p. Došel p. faráře navštívil; velikou cíl že mu bude osobně p. Došela poznati! To přece jest zcela uctivé a zdvořilé. Věřaje zde jak p. Došelo, tak i jeho stoupencům prohlášení, že nikomu nikdy nemám za zlé jeho smýšlení politické, ať sjevný neptil, který nehrožen a poctivě se k tomu přizná jest mi daleko milejší, nežli úskočn, pokrytecký přítelický, kteří po straně skryté štvou, zvláště proti knězi, ale světa a veřejnosti se bojí. Taci lidé se mi hnusí, poněvadž jednají její.h jest nečestné a bezcharakterní. Ku konci pak p. Došela upozorňuji, že klasifikace žactva vzhledu mravním záleží na všech učitelích, kteří v třídě vyučují, uidi i na učiteli náboženství! Nešťadal-li jsem snížením známky z mravů u chlapce Došela, jest to důkazem ne předpojatosti a nějaké zášti, nýbrž přátelského smýšlení k dětem, neboť jako di ubohý učitel vim lépe než řádní Došelové, jaké následky má často špatná známka z mravů na budoucí život žáků. Postavením chlapce s lavice, jak zákon zcela dovoleně připustil, považoval jsem za odbytou věc. Troufámno tvrzení, že děti-švédkové v mé přítomnosti podlely suggestci a že nevyprávěly pravdivě, považuji za nicotné a neodůvodněné vytáčení se z louže, do níž p. dopisovatel skočil. Nitro dítěte není tak skřeseno, aby na místě tak vážném a důležitém, před tráví vyšetřujícího soudece, jinak mluvalo než smýšlí. I dospělý, ovšem nezkažený člověk zatřese se v takovém okamžiku, tím spíše nevinné dítě. Proto i tento tramf padá zpět na hlavu p. dopisovatele. Tim správu svou končím a předem prohlášení, že veškerou další polemiku šmahem ignoruji a na výpady a spácké pouzry odpovídati nebudu.

Frant. Náhlík. Duchovní správce v Bilem Újezdě vadává ardečně díky vlp. J. Moravcovi a jeho matičce za dar pti pohrbu jeho v Pánu seenného dobrého otce na počtu stěsťnáctých vldpp. duchovně věnovaný, za kterýž posláno šest nových svícen oltářních pro Bilo-Újezdecký chrám Páně.

Kukus. Po delší době dli v Kukus zase lékař. Je to p. Dr. V. Ešak, jenž přišel z Koulefova. Předchází mu u nás dobrá pověst. Je lékařem vrbním Milosrdných Bratří a ordinuje dvaně

v nemocnici nadácal budovy hraběte F. A. Sporcku od 8.—9. hod. ranní.

Časová v Podvysocku. Stále se mnoho klábosí u nás o pokroku. Prý má v čele pokroku státi inteligent. Jak ten pokrok i ti inteligentní jeho vědové vyhlížeji, to patrně s referátem uveřejněného v „Podvysockých listech“ o naší schůzi se Sachdola. Tam se píše: „Štvář kanovník Šalc z Hradce Králové přišel, aby popudil rodiče proti škole.“ — Jest skutečně nejvř na čase, aby se zavědli paragraf, že každá zúmyslná lež, otiskovaná v novinách k vůli rašnovanému balemucení, stihá se příslušným trestem. Na jaké inteligentní a mravní úrovni jest ten pisatel, viděti z toho, že se vyhýbá věcné kritice a podání důkazů tak opatrně a básilivě, jako had ohní. Prý přednáška byla plna štvání. Ale, ale, pane dopisovateli, kde a v čem? To přece není hrubý poklesek, jestliže na př. někomu připomenn, že má plnit slovo dané; uzmávám zde ani o přisaze. To že by mělo býti štváním proti učitelstvu? Jen, pane pisateli, bojujte opravdu pokrokově, totiž věcně. Dobře víme, proč jste se styděl podepsati pod svůj duševní výplod. Jen se honem přiblaste, myslíte-li, že jste napsal pravdu. Malou poznámku. O obuvi by se mohlo mluvit hlavně u vás, který přece pocházíte s příslušného poctivého cechu. Proto tomu velmi dobře rozumíte. Leč o vašem jiných vědomostech neměli vaši představení příliš velkolepé poněti. Kdyby nebylo mnoho, velmi mnoho útrapnosti a prosaiických ohledů, rozhodně byste nyní neseděl tam, kde jste. Byl byste se musil spokojiti se stolicí méně vábnou, totiž s třížtkou. Ta by vám slušela nejlépe, nedělala by vám žádnou nečest a kdybyste na ní pilně zasedal, stál byste se velice užitečným člověkem. Tuho přesvědčení jest každý, kdo vás dobře zná.

Pokrok na Chotěbořsku. (Z Modletina u Malce.) Národní-sociální list „Náš Pokrok“ dne 4 března t. r. přinesl jakousi školní úlohu ze slohu, nadepsanou „Z velikostatk české excellence Dra Bráta“, v níž „neznamí“ pisatelé (lidé si na ně prstem ukazují) házejí kolem sebe blátem, lá a na cti utrhaním po lidech, jimž nejsou hodni rozvásatí řemenků u obuvi. Předstírají šílený pokrok a užívají k tomu abraai tak špicťatých, že jsou zbraně ty jim samým nebezpečné. Šíření pokroku začne — samo sebou se rozumí — napadením místního faráře. Jak sprostě však napaden byl sdejší dp. farář, to přehazuje všechny mize drzosti. Pisatelé mají velice bujnou fantasi, že dovedli si tak nešťachaně láti vydávati. Prohlášení a se mnou veškeré uváděné obznanstvo, že vše, co napsáno bylo urážlivého o dp. faráři, jest praproti u lá, která může mít původ pouze v nesmlírné nenávisti aueb v pomatení rozumu, snad také v obojím. A což teprve to bezké říkání o hajném! Die nebo byl by hajný se svojí rodinou katem, nebo ještě něčím horším. Já však naprosto nepřeháním, když tvrdím, že rodina hajného jest daleko u l de obilnější, než musunkaná rodina ještě nafoukanějšího pisatele. Pávodci hanopisů ujímají se jakéhosi ujařmeného řidu, jehož tá šezáme, a zapomínají; jak sami tím lidem pohrdají, jak sami se nad něj vyptávají, dělajíce se sebe vankovskou šlechtu. Domnívají se, že jsou inteligentní a zatím jsou jen polointeligentní, a takoví jsou horší neinteligentní. Nedivíme se, že se vrhli na p. faráře. Tu jest nyní moderní. Ať se oni, taková honorace, „abgebuji“ se s bezvýznamnou osobou hajného, jest přece divné. Co klivých žalob pánové, nasosili jste se k vrchnosti! Ale hajný sedí v sánku posud pevněji, než vy. Jest buď silně krátkozrak nebo moasčká naprosto slepicích, když nevíte, že v sousoedních lesích aspersakých pracují dělníci jen za pářmek a ratolest. Rvmež byste mohli vědět, jak vysoko stoupne mzda sdejších dělníků, apóte-li se, zač oni do ruka dltví prodeji, a že sami celoročně mají to-pivo pro sebe. Vytasili jste, pánové, příliš ostré zbraně, naše, takovými těi musí se vám v souboji čeliti, jenže čestnými, protože pravdivými. Uedeme vám jen některá fakta. Máte, pánové, v rukou „agrární organizaci. Naše, pohleďte na její umírání již od jejího začátku. Co je toho přičinou? Nedůvěra občanů k vám. Chlubit se začáteou? Dovolují se vás otázati: Bývali byste založili zálohu a věnovali jí péči, kdybyste nebyli přesvědčeni, že vám to ponese tučné přebendy do kapsy? Směle tvrdím, že ne. Jest to nejen stálý plat pokladnicka, ale jest to i meliorace kuchyně od lidí, kteří chtějí vypájetli. Máme všichni v čestné dosed paměti jednoho bývalého vašeho apojence (nyní jest již ženat), který za svobodna „lakoval“ mnohá děvčata, a maminky si mohly nchy starosti ubáhat, je: aby se předstihly v dárcích do společné kuchyně. Paastvo bralo a mladý pán se na kapse vyžalil, že si „za nějakého krocana chomonia přece nevevme.“ Stěsnujete si, pánové, na šmalé poměry? Máte pravdu. Mnoho věcí nám zde sňailo. Pamatuji se, jak šmail zbytek z výjetu (Bil K), ač se z něho měl pokliditi vásoční strumek pro chudé dívky? Nejprve také šmail čistý siak a několi.a dětských divadel, ať vždy se bralo na nějaký humanitní účel (polévkový fond pro chudé dívky, knihovna žaková atd.) My aspoň nic nevíme, co kdo dostal. Proto, milí pánové, a napravou nejdříve u sebe samých, pak teprve jinde! A nezapomíte snad, že jste dale od školy, sic analytice bray ověru jen dale od školy!

Poser vždy na volbu státní, aby se vám nestaly oduševňoval. Pokrok se nemá líti a na cti užívat. To dělají jen ignoranti. Ci jimi je? Ještě jedna instituce možná si povšimnouti. Ještě úplně mladá, dosud zachovalá, přijíždějící, činnosti neurčitá. V čele jí stojí dva mladíci. Snad to má být nějaká Hlavňova kolle? I když v ní Mladostí spolky jsou jest pokoj jednoho z pánů. A členstvo tvoří mladé děvčata. Do schůzi se chodí obyčejně večer. Snad má veřejnost právo se dovědět, co už ta instituce dobrého, vzdělávacího provedla. My pořád nic zvláštního nepozorujeme, protože pán je v tomto přívadě věce: kromě a raději mluví hodně o klerikálech, než by se o kulturními triumfy té instituce chlabil. Zatím sdělujeme jen něco z pokrokových poměrů, aby panstvo neobovelo pověře, že má jen ono právo na kontrolu a kritiku lidí jiných. My pozorujeme, přemýšlíme a kontrolujeme také. A bude-li potřeba, napíšeme více, aby páni věděli, že máme zrak velice bystrý.

Bratři a „soudruzi“ mezi sebou.
Dne 26. února pokusila se strana nár. sociální uspořádati ve Svob. Dvorech schůzi, ale dostavivši se většina soc. demokratická počala si tak, že vládní zástupce p. Dr. Fiedler musil schůzi rozpustiti a jenom s největším namáháním sabránil sálce. Dne 18. března se měla konati zase schůze strany nár. soc., ale i tu přišli rudí bratři a patrně se řídíce heslem „Volnost, rovnost, bratrství“, apuťili zase takový kravál, že intervenující koncipista p. dr. Fiedler i tentokrát musil schůzi rozpustiti a šest četníků musilo rozčilené bratry od sebe oddělit a rozběhněti, aby se samou láskou nepotloukli. Vzpomeneme-li si na tu svornost, a jakou kráceli kdysi obě strany v „protiklerikálním“ průvodu, jistě divně se nyní dokumentuje ta láska a svornost mezi bratřimi, kteří se shodnou nejvýše tehdy, mají-li třetímu — vynadat nebo uškodit. Bratřák komedie má přy se ještě opakovat, jestliže ovšem samo c. k. okres. hejtmanství již předem nenávní opatření, aby se předešlo všem „vzdělávacím“ kraválům.

Různé zprávy.

† **Karel Lueger.** Dne 10. t. m. zemřel ve Vídni vídeňský parkmistr a vůdce strany křesť. soc. Dr. Karel Lueger. Práce tohoto velkého muže byla tak pronikavá a zdárná, že jeho jméno i v zahraničních listech těšilo se větší pozornosti, než jméno některého evropského monarchy. Lueger vedl v úporý zápas s vídeňským kapitalistickým liberalismem židovským. Když i širé davy dobře smýšlejících věšely beznadějně hlavy, Lueger byl pln důvěry; porazil požídatelský režim vídeňské radnice a dosedl na stolec purkmistrovský. V době, kdy u nás intelligence vstupovala do kostela a modlila se s velkou bázní, aby nebyla pranýřována ve štváckých listech, Lueger veřejně bez rozpaků svou viru vysnával a svým neohroženým příkladem tisíce bázlivců posílil. O rozkvět města staral se s tak velkým důvtipem, že žasly „pokrokové“ spravy jiných měst. Získal pro Vídeň nové hojné zdroje příjmů, zvelebil školství, postaral se o řádné příjmy městského úřednictva i státního, jak se stalo málokde. — Jako bystrý pozorovatel věděl, že by si strana křesť.-sociální slámala vaz, kdyby se chtěla spolehat jen na mocné tohoto světa, na milost bohatých, ministrů, bankéřů atd. Proto jeho péče se nesla k vydatné podpoře tříd nejnižších. Za jeho starostování vzrostlo dělnictvo křesť. sociální tak vydatně, že soc. demokraté a židé s nimi spojenci byli omráčeni. Porážka za porážkou stihala rudý tábor, soc. demokratické mandáty se esychaly a padaly jak podzimní listy do klína křesť. sociálů. Lueger rozuměl dobře jak potřebám měšťanstva tak dělnictva a rolnictva, věděl, čeho je potřeba k zachování zdravé sociální rovnováhy. Soc. demok. s židovskými bankéři a liberály bučem se necítili, když viděli, že správa Vídně nachází se v osvědčenějších rukou, než správa měst pokrokových a liberalních. Právě proto, že Lueger si vážil právo malého lidu, dosáhl toho, že má nyní jeho skupina ve sněmovně 96 poslanců. K právům lidu Čes. ve Vídni počal přiblížiti bedlivěji než liberálové, zastával se i českých poslanců, tak že český lid vídeňský vzplanul pro něho velkým nadšením. — Leč v posledních letech rozvířil se velký národní boj hlavně „násluhon“ a židů, kteří laciným vlastenctvím německým cítili rozvířiti křesť. soc. a křesť. soc. v straně a stranu dovedl, se k přeběhu proti Čechům, aby odpoutáním svých sbratřů ruky. Následci to nečiní posud vědomí. Bratři však přece odpoutěno muži, který dříve dusem všemocností židovského liberalismu i nám přispěl. Několik dní před smrtí dal se Lueger započítati sv. svatostmi. V neohroženém vyznání víry máše být i náš muž. Budíž mu země lehká!

† **Josef Al. bar. Helfert.** Dne 18. března zemřel ve Vídni ve stáří 90 let senátor rakouských sněmoven Josef Al. bar. Helfert. Narodil se v Praze, kde vystudoval i universitu a stal se advokátem práv. Rokem 1848 počínaje účastnil se na politické činnosti. Byl státním radou a ministrem vnitra. Helfert byl i členem vlády, která byla střízlivá míst.

státního ministerstva. R. 1871 vedl vyjednávání s Čechy o vyrovnání. Za hr. Taaffu povolán do panenské sněmovny. Zastával četné a čestné úřady, uveřejnil velký počet spisů a dal obsahu historického a právního. Časem byl se svoji obšírnou činností několikrát vyznamenán. Český národ strážil v baronu Helfertovi upřímného přítele a věrného zastance práv českých. O. i. p.

Přes milion korun položil v krátké době malý národ český na oltář vlasti na ochranu svých dětí, aby nebyly národu, své matce odcizeny. Této obětavosti musil se i naši nepřátelé obdivovati, kteří též sbírají peníze, a to nejen doma ale i v cizině — a k jakému účelu? Též k tak šlechtnému jako národ český? Nikoliv, nýbrž aby národu našemu vyrvali a odcizili jeho dorost. Čestnou koná národ český úlohu, přinášeje tak veliké oběti pro svou budoucnost. Než neméně čestnou povinností národa českého jest, aby byl též pamětliv svých rodáků na Dunaji, kteří si zakoupili kostel, aby v tom světovém městě těch 300.000 Čechů mělo svůj vlastní chrám, kde by po celý rok ve svém mateřském jazyce mohli Boha chváliti. Než na tom chrámě vázne dluh 200.000 K. Chrám ten žádá důkladnou opravu! Zatvrdnou se ti obětaví vlastenci v semích koruny České a odeprou nám své pomoci, abychom v krátké době a čestně dluhu toho byli zbaveni? Zajistě ne. Prosíme o pomoc, a to brzkou, a ta buď zaslána na Jednotu sv. Metoděje ve Vídni, III. Rennweg 8.

Komu prospěje „memorandum“.
Olomoucký „Našinec“ dne 15. t. m. napsal: „17 autorů memoranda v Čechách nechť si laskavě přečte feuilleton v čísle „Rozhledů“, nového to pokrokovského týdeníku, aby jim svitlo poznání, co provedli. Tam se jim děkuje, že se svým memorandumem postarali „o počátek rozvratu strany nejnebezpečnější a dle vlastního nekonfiskovaného doznaní nejnepravdějnější.“ Nyní by se o těch 17 podepsaných pántů z famózního memoranda mělo sebrat a rozjet po Čechách na schůze, abychom viděli, jak by se bránili, když by jim protivníci vyhazovali jako trumf jejich vlastní memorandum. Vytloukli katol. straně v Čechách okna. A poněvadž i k nám řada kamenů doletěla, ozýváme se, neboť my na Moravě toho už snad nejméně zasluhujeme, aby nám Praha pobofila, co bylo namáhavě vystavěno.“ — Vyslovujeme silně pochybnost, že by to memorandum, které se hemží pomlavy tolik okatými, skládalo 17 pántů. Možná, že ten, který je spisoval, ani není podepsan. A kdo si přece myslil, že podpisem prokáže dobrý skutek, osvědčí naprostou nezralost poměrů. Hřf štvavý agrární leták sotva kdy dopadl. Pracovníci v naší diecési by milerádi větší poděpsaných pántů ponechali slasti s organizováním spojené, jen kdyby se k organizacím — třeba i s tím reformním přednáškám na schůzích přihlásili. Vždyť téždému z nás neopadá organizováním povyšovati sama sebe. Naopak při té práci tro za trnem vrážen do našich skráni. Pracovníci, kteří dali v šanc k váli organizování poplvaného lidu svoji existenci, kteří snášejí denně od neurvalců nejhorší pronásledování a spílání, dostali nyní z Prahy „vyvedčení“, že vrčí hlavou, jak tohle mohli peští katolíci. Proč jen ti pánové větším dílem přenechávali to skutečnou organizační práci lidem méně schopným a neseostoupili se svých povýšených křesť. mezi lid a proč zde tváří v tvář nehájili proti jedovatým jazykům biskupy lépe než my? Proč se nepokusili už dávno dít se zdarem o širší organizaci českého lidu katolického? Byvali by tak „štváče“ odstavili hned.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme reklamní prospekty chvalně známé firmy p. Josefa Dvořáčka v Hradci Králové. Odporúčujeme přílohu laskavě pozornosti čtenářstva.

Přijme se sluha

k lehčí práci do obchodu, třeba starší, ale sdravý. Vdovec má přednost. Služné měsíčně 60 K bez bytu.

Adresu sdělí administrace t. l.

Parámenty.
Ignác V. Měškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Měškudla, řídí ve Východě)
doporučuje P. J. velelůstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních parámentů,
praporek a kováčského náčiní.
Ocenění, vyznamenání, medaile, hodnosti a odznaky
se posílají zdarma.

ÚSUDEK

praktické
domácí
paní:

*Katholnerova sladová káva Kneippova
jest denní nápoj, který udržuje mému
muži pracovní sílu a náladu, působí
nejšťastněji na děti, se kterou docilují
v domácnosti velkých úspor a jenž nám
všem denně nanovo velmi dobře chutná.*

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatěrův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký zív —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA — I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blázo Ma-
lého náměstí, dříve přes
op roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání olem chrá-
mových od nejjednoduš-
šeho až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šlechetnými
vámy, stěmi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, hne
vší závažnosti ku definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání
Založeno roku 1836.

Pardubickou
Franckovku s
jako ochr. známkou

doporučujeme **nejlepší** přísadu
co uznane **ku kávě!**

... Továrna v Pardubicích ...

Přestavba školy.

Místní školní rada v Pouchově zadá
cestou offertní

přestavbu budovy školní.

Offerty na zadání stavby přijímají se
do 29. března t. r. do 12. hod. polední.

V rozpočet a stavební podmínky lze
nahlédnouti u obecního úřadu v Pouchově
v úředních hodinách.

Snížení !! .. cen !!

u velkého zimního plátěného i trikotového
šatů, angl. pánských vest, čepic, obrátek,
lince, dámských kabátů plátěných atd. upra-
vila firma

Fejgl & Bydžovský
Hradec Králové,
Divadelní ulice.

Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánské, deštníky, ruské přesádky, hřebenové
soupravy a pod. :: Novinky kravát.
Kněžské košárky a náprsenky.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/2 % až 5 % ==

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravé přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. sv. spací, dále křesla košená, světlá
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

+++++ všech druhů a slohů. +++++

Matrace

pérové, dále třídílné žíněné, afrikové s dřevitě vlny.

Slamníky

+++++ prošívané, trvanlivé. +++++

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesně řemeslně provedené.

Osny velice mírné.

Písemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasilatelství :

Hradec Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a
keřevého nádobí ve výrobcích nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Umělecky zpracované

OBRAZY, KŘÍŽOVÉ CESTY,

OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,

SOCHY TĚLA PÁNĚ VZKŘÍŠENÍ
KLEČ. ANDĚLŮ

dovoluje si veledůstojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,

BÍLINA

PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE BÍLINA.

Velikonoční svíce, paskály a triangle

dodává nejlevnější a první
- o včasné objednávky -

Josef Jelínek,

mydlář

v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skřínky:

Budapešť, VIII. ker. Jámoc-
kórt 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariakillferstr.
86.

Ceníky zdarma a
franko.

Nejnižší měřící
společnosti.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Kupte si za K 1-70 důkladný opis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objedávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádobí a

nářadí a to: monstrance, kalichy,

oběti, nádobky, patény, paciškaly,

svíce, lampy, kněžské, kropenky

atd. své vlastní opravy, předpisům

církevním vyhovějí. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slati a stříbrí nebo proti do-

plátku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázku franko bez záruční kauce.

Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Šílené veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: křížů,

madonet, křížů, prstýnků, náramků atd. z Modřického

průmyslu, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého

i železného vždy na skladě.

Staré slati, stříbro a dráhoborný kupuje se nejvýš cenou

JAN STANĚK,

posel a cizetour

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Avšak vyplácí z umocnění řádné valné hromady

:: se dne 12. března t. r. za rok 1909 ::

7% dividendu t. j. K 28.-

za kupon č. 6.

V Hradci Král., dne 12. března 1910.

Správní rada.

Lukase kuponů obstarají bez provize naše filiálky v Praze a v Sembořech,
expozitura v Tareově a filiálky Živnostenské banky a Ústřední banky českých
spořitelů ve Vídni.

Priloha „OBNOVY“ k číslu II.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Nizozemská katolicko-esperantská liga. „Espero Katolika“ dostala od p. Smalderse dopis, jenž dokazuje horlivost nizozemských katolických esperantistů. Zní takto: Žádáte na mně článek o vztahu katolictví v Nizozemsku. Velice rád bych se vám v této příležitosti zavázal, jen kdyby se mi dostávalo času. Jest opravdu nemožno nastínití jedním článkem pokroky katolictví v Nizozemsku, jichž došlo v politice, ve vědách sociálních a náboženských. Důmávám se, že thema toto se bude později přetřásati v celé řadě pojednání psaných nejen mnou, nýbrž mnohými jinými kompetentními osobnostmi, které žijí v samém středu hnutí katolického. Zatím promluvíme o tom a onom a snad přece najdu nějaký bod, jímž se zavázám vašim čtenářům. Asi již víte, že jsme založili 28. srpna 1909 nizozemský katolický esperantský svaz „Nederlanda Katoliko.“ Jest úžasno, v jak krátkém čase esperanto, před rokem u nás takřka neznámé, našlo v Nizozemsku půdu a jaké se těší vážnosti. Ještě před rokem neodvážil se žádný katolický časopis náš uveřejnití nějaký vážný článek o esperantu. Nyní však katolický tisk denně publikuje něco z říše esperanta. První práce podjaly se Van Zvelt a Läneman. S nimi spojil se později Lutkie, jenž s počátku pracoval docela sám a to s nevšední plí a vášněm propagačním nadáním. Časopis „De Noorbrabant“ publikoval mnoho jeho článků a zaujal v tom směru mezi časopisy nizozemskými první místo. Katolická provincie „Severná Brabant“ brzo byla Lutkiem získána naší věcí. Náš svaz „Nederlanda Katoliko“ stává se — a to je velice důležité — přece již čítá mnoho set členů roztroušených po celém Nizozemsku; mezi nimi jsou velice zasloužilí předborníci katolictví. Neustále pracujeme na tom, aby náš „Nederlanda Katoliko“ stál a mohutněl. Byly zvoleny komise propagační, novinářské a p. Co nevidět budeme vydávati měsíčník, jenž bude pojitkem našich členů, v němž budou všechny informace, správy a thema týkající se svazu. Měsíčník ten nebude konkurovati s časopisy mezinárodními, jakým jest „Espero Katolika“. Naopak, chceme podporovati všemožně tento bratrský list a toužíme co nejvíce, aby „Espero Katolika“ se stala obšířnou, vážnou a nejvíce zajímavou světovou revu. „Espero Katolika“ smohateli co nejvíce, když sešli a skvělou katolické ligu, které pak vydatně podpoří tento náš mezinárodní orgán. Jest žádoucí, aby tu nastala čilá výměna idejí a aby se jí účastnili katolíci všech zemí. Vynaložíme veškeru svoji energii, abychom prvnímu kongresu katolicko-esperantistů v Paříži dopomohli k velkému triumfu. My Nizozemci rádi a horlivě se všech sil budeme k tomu pracovati, sa kterouž příčinou vypravíme do Paříže delegáta s plnou mocí. J. Smaldera.

Kulturní jiskry.

Charakterní referování „Venkova.“

Agrární tisk spolehá se přece jen příliš na obmezenost svého čtenářstva. Jest sice pravdou, že dokonale „vycepovaní“ agrárníci s pověřenou brárou sátrají si oči při spatření tisku strany jiné, tak že je agrární tisk máše balamutiti dle libosti. Leč záhodno jest i mezi rybami sactyranými do síti agrárních dosti lidí uvážitých, kteří seznávají často, jak zelené časopisy lhoubu se vši drzostí, stou také listy jiné. Takových lidí bude stále více přibývat, takže lhavé řemeslo bude stále méně vynášeti. Vzájemně si, jakou jedovatou ratolietku položil „Venkov“ na rakev Luegrovu! Zřádkoval zářet zemaného vídeňského parkmistra zcela bezohledně. Všechno soc. demokratický tisk fanaticky bojoval proti Luegrově politické a sociální akci. Vždyť byl Lueger antisemita — a tím vysvětleno všecko. Opovážili-li se židovi šlápnouti na paty, hned soc. demokratický tisk saháji proti tobě prudkou palbu. V této příčině rudí sluhové židovského kapitalismu jsou bojovníky velice horlivými. Leč přece ani „Právo lidu“, jenž byl Lueger solí v očích, neodvážilo se té drzosti, aby falšovalo Luegrův poslední testament. Dne 11. t. m. napsalo poctivě o poslední závěti Karla Luegra: „Především vysývá stranu, aby setrvala vždy při programu, který dr. Lueger stanovil v otázce uheraké. Strana nechť se střetá státi se nějakou speciální stranou odbornou. Neami se státi ani agrární ani jinou specifickou stranou, nýbrž musí věnovati svůj stětel stejné velkoměstskému obyvatelstvu a inteligenci jako sešlému stavu. Nejdůležitější je však bezvadná správa říšského hlavního a sídelního města Vídně.“ Tak rozřádně mluví každý vlastenecký politik, který se hrásí třídniho, stavovského rosbroje národního. Pracují-li všechny vrstvy pro zdar národa, pomáhá-li horlivě jedna druhé, pak jest národ silný. A jestliže by panovaly rosbroje, smutky a nepohádky v hlavním městě, záhadě, takové rosbroje národní vrstvy aktivní příklad, porádu a pomoc, pak nastane nepohádky

i na venkově. Byla hnijs od hlavy. Vždyť přece sama česká strana agrární má své generály v Praze. Leč co sdělil 11. t. m. (tedy téhož dne, co „Právo lidu“) o závěti Luegrově „Venkov“? Dosloune toto: „V testamentu, jež zanechal, výslovně praví, že přeje si, aby jeho strana (křesťansko-sociální) nikdy nestala se čistou stranou agrární a aby kořeny svými vždy (!) tkvěla ve velkoměstském lidu vídeňském! Jest dobře fakt ten vytknouti, poněvadž naši klerikálové spráhlennou tendencí vydávali Luegra rádi za přítele — sešlého lidu.“ Tudíž závět Luegrova výslovně praví, že křest. sociální strana nemá býti žádnou speciální stranou (tedy ani ne pouze městskou); „Venkov“ však balamutí čtenáře tvrzením, že dle Luegrovy závěti má strana tkviti vždy svými kořeny (!) ve velkoměstském lidu. Dle pohrdavého tónu bude si mysliti kalený agrární, že Lueger byl sešlému lidu nepřitelem, ač v závěti ani jediné slovo tomu nenavědčuje. Ovšem — Lueger nečekal na zákaz sázení řepy, aby ji mohl sázeti sám. A proto Prášek musí býti oslavován, ale Lueger pomlouván. Neodvážil cukrovárám jako agrárníci naši — a proto se nestaral o venkovský lid. Nežádmal nemilořadně zemanou pokladu k vůli shrábnutí obrovských diet (vyplácených z mozolů lidu venkovského) a proto — jevil o venkov malou péči. Náhodou němečtí rolníci znají lip svého Luegra, který dovedl poučovati lid o skutečných vysavacích, než agrárníci čestí svého Práška, Zázvorku atd. A dovede-li „Venkov“ lháti tolik okatě o naši vzdálenost, není divu, že iše a většit ještě neomaleností o těch, s nimiž každou chvíli zápasí — o katolické straně naší.

Lačíné vejce Kolumbovo. „Čes. Úředník“ v 7. čís. pochvaluje si hrdinství berního asistenta Hofmana z Loun, jenž prý kladně, způsobem nejjednodušším a nejpřesvědčivějším rozřešil otázkou, máte-li státní úředník býti bez vyznání. Vystoupil i s rodinou s církve, prohlásil se bezkonfesionem a je státním úředníkem dál. Nadřizenné úřady (poznámka saxe: sklerikalizovaného Rakouska) vsaly jeho rozhodnutí prostě na vědomí, jako kdyby byl ohlásil, že vystupuje ze zpěváckého spolku „Okarina.“ „Čes. Úředník“ očekává, že příklad Hofmanův (snáseti vejce Kolumbovo) najde v kruzích pokrokového úřednictva státního hojnost následovníků. — Které církve ovčinec Hofman vystoupením svým odtělil, „Č. Ú.“ nepovídá, leč zpráva o tom nese troufalý nápis: Vejce Kolumbovo. Případ v listě uvedený a zpráva o něm v jediném oficiálním orgánu českého svazu úřednických spolků pro království a země na říšské radě zastoupené (označení oficiální podtrhujeme) spojená s výzvou na vystupování z církve (evangelické ne?) je příznačná pro stále tvrzení listu toho, jak jest Rakousko sklerikalizováno a ukázkou směru, v němž „Český Úředník“ pluje.

Také uvědomění — ale příliš volné. Dr. Bartošek znovu zavítal na Moravu, aby ji obšťastnil svými volnomyšlenkářskými názory, jež jinde hnijs už ve starých lejtrech. „Pozorovatel“ uvádí tyto pyramidální objevy Bartoškovy: „Prý církev postavila proti prvnímu přikázání — tři bohy; svatí jsou katolíkem božstvy; druhé přikázání vlastně škrtuto; dle výkladu církve čtvrté přikázání se má zachovávat tak, že dlužno čísti rodiče — jen když jsou katolíky; na tom nezáleží, jak se kdo chová, ale na tom, je-li nad někým vykonán určitý hmotný výkon (totiž křest); přisaha klíva jest u katolíků dovolena.“ — Tak opravený „katolický“ katechismus tudíž strkal dr. Bartošek před oči utáslých rudých nevědomců, spolehaje se na to, že tito již základní pravdy nauky Kristovy dávno zapomněli. Patrně, jak „Volná Myšlenka“ už ve svém arsenálu abírá úsilné každé pohosené smeti nemávnostní fanatismu, aby zachovala důvod k své existenci.

Ohloubka volnomyšlenkářstva — čilevěkem směrně pověřivým. Volnomyšlenkářtí materialisté byli velice pyšní, že se k nim hlásí Lombroso, který svými monisticko-materialistickými úvahami o člověku složeném vzbudil dlouho sensaci. Nyní však svět se probírá s omámení, slabiny hypotézy Lombrosovy se vášnou kritikou stále více odkrývají. Vychází té. ještě jasněji na jevo, jak Lombroso na stará kolena upadal do hrozné pověrčivosti, což jest největší a komickou protivou materialistického názoru volnomyšlenkářského. Nyní dne 12. března uveřejňují „Národní listy“ zajímavou stat o raduované duchatce Palladinové, již starý Lombroso větil jako stará holyně svým loterním snům. Proslulé médium Lombrosa a mnohých jiných učenců, Eusapia Palladinová, jejíž podvody byly v těchto dnech odhaleny profesorem harvardské university Münsterbergem, „sepsala“ právě svůj životopis, ačkoli prý vůbec nemal ani čísti, ani psati. Patrně tedy vykonal také tuto práci vlastně její neméně proslulý duch John King, neboť nač by tak jinak takový spiritus rector (řídící duch) byl? Memoiry (paměti) podávají jako všechny memoiry aarozemním hrůdky, jež málo velmi nepřiznivé auspice (předvěsti), neboť matka při tom semřela a otec,

jenž se ostatně o červíčka nestaral, byl zastřelen lupiči. Eusapia vypravuje pak dojemně, jak se nábožní bohatí lidé v Neapoli elitovali nad ubohým sirotkem, jak později uprchla, protože se jí nechtělo učiti se hráti na klavír a jak se protloukala, až si v patnácti letech našla místo jako slučka, načež počala laborovati s různými slými eny a jinými hokuspokusy. Brzy zasedla také se svými pány ke spiritistickému stolu a hned dostavily se zázraky, které ji později proslavily v celém světě. Ruský konsul v Neapoli, známý spiritista Aksakov, vzal pak Eusapii k sobě, zpracovával ji za pomoci anglické duchabky a tak se záhy objevil zmíněný duch John King a ujal se ve vši formě vlády nad Eusapií, kterou učil svým osobním médiem. Sám Lombroso věřil v tohoto Johna Kinga, jenž příležitostně otiskl svou blavu do hlavy, nebo se dal fotografovati. Když se jejími kousky počaly zabývati úřady, dala se chytrá Neapolitánka jako záhadný sjev exportovati do cizích zemí, ovšem za vysoký honorář. Konala v Londýně a v Paříži experimenty před učenci, při čemž otihodně pány notně napalovala. Byla sice několikráte odhalena jako podvodnice, ale přesto uznáno v jiných případech, že je skutečně záračnou ženou. Odebrala se také k carskému dvoru do Petrohradu a k jiným evropským dvorům, kdež kouzila veličenstvím před oči jejich pány předky, po každé však vracela se s cizími poklady do své „bella Napoli“, směříc se lehkověrností sevěřaně. Eusapia ovšem se ve svých pamětech zapísalá svatostvát, že je úplně pravým médiem a ždovolává se svědectví všech neapolských bab. Nejvíce nenávidí žurnalisty, kteří vždy kritici a pochybní, naproti tomu jsou prý . . . učenci o jejích fenomenech přesvědčeni! Svou dispoici, býti médiem, uvádí Eusapia v souvislost s tím, že kdysi jako dítě upadla a způsobila si hlubokou ránu na hlavě. Z toho je zřejmo, že lidé s prořazenou hlavou jsou zvláště způsobilí k oboování s duchy. Její osobní duch John King je prý k ní dokonce tak rostomilý, že často při namáhavých seancích přikouzlí jí ze vzduchu láhev vína a přiloží k ústům! Kdož by si nepřál takové máti tak rostomilého osobního ducha? Potud „Nár. listy.“ Odporučovalo by se dra Bartoškovu, aby statečně dle pravdy přednášel o tom, jak materialista, který ztratil víru, zapadl do kalné vody směšných pověr.

Ze svěžívetopisu Masarykova. Dne 10. března uvádí „Čas“ slova, která pronesl Masaryk o své životní dráze 7. t. m. při přátelské besedě. Z jeho slov vyjímáme tyto zajímavosti: „Vyrosl jsem v takové tísní, že se mně rozumělo samo sebou: budu takovým otrokem, jakým byl můj otec (to se neaplnilo, protože otec neposluhoval tak nadšeně židovsko-německým buršům jako syn) a jiní, neměl jsem v dětství plánu, že budu to a to (teď Masaryk posud neví, jakému speciálnímu odboru se má věnovati; pracuje ve čtyřech odborech najednou a podle toho ta věda dopadá). Až při jedné zkoušce — bylo to v Čejkovicích — pan děkan, možná že z takové bonhomie jak páni děkani mívají, usuzemal, že prý ten kluk má všelijaký interes, aby mě tedy rodiče dali na reálku, že bych mohl být učitelem. (Tedy nikoli žid, ale „tmářský“ kněz tu projevil starost o vyšší kulturu mládeže) . . . Tedy učitelem! Ze by mě to bylo těšilo, to ne, poněvadž jsem přece viděl, co učitelství je. Tak jsem tedy učiteloval, nešlo to; dali mě na řemeslo, napřed jsem byl jako zámečnickem, na firmě bylo napsáno „Kunatschlosserei“ . . . Tak jsem se stal zámečnickem . . . Potom jsem se stal kovářem a kovářství mě — mohu říci — hodně těšilo, více než co jsem posud byl dělal . . . Tož ideál můj byl, že budu „kuršmídem.“ (Teď kovářskou práci v literatuře obstarává zdatně za Masaryka jeho pomocník — kyklop Maohar) . . . Dostal jsem se . . . do Čejkovic a byl jsem učitelem, protože do pedagogia jsem musil ještě čekat. To učitelování mne zajímalo . . . Čtěl jsem se . . . naučit latinsky . . . Já se učil slovíčkům, jak to běželo, hlava, nehlava, občas jsem přicházel na faru, nějaké to slovo mi vždycky pověděli, já jsem o vzbě vět neměl ani ponětí, ale mluvili jsme latinsky velmi brzy. Když jsem už uměl tolik latinských slovíček, přišla myšlenka — myslím páteru Satoriovi (tedy ne židovi), že bych mohl udělat zkoušku na gymnasium. Jel jsem tedy do Strážnice, udělal zkoušku atd. Čtěl jsem do předu, čtěl jsem pracovati, to vím, ale že bych oyl věděl, co chci být, to ne. Jakýsi plán začal se krystalizovat ve mně teprve, když jsem přišel do Vídně na konec gymnasia. Čtěl jsem se státi diplomatem. To byl můj první ideál. Abych byl diplomatem, musil jsem chodit na orientální akademii. Tam jsme se učili staré arabštině . . . Bylo po ideálu. Na to tedy matarita, doktorát, ale že bych měl být professorem, té myšlenky jsem tenkrát neměl a já se obávám, že jsem ji podnes ještě nepojal. Kdybych Vám měl říci, jak mi někdy bylo ale, když jsem musel jít přednášet a když jsem nevěděl, co mám mluvit. Moji žáci to jistě někdy posáli, že nevím kudy kam. A jindy, když mi tak bylo, já prostě nepřišel, nevymlouval se nějak — nepřišel jsem. (Tedy už kontrát,

na počátku učitelské dráhy zabýval se Masaryk raději prací jinou, než jakou mu vážné postavení speciálně ukládalo. Vždyť přece snad při schopnostech svých nezahálel! Ale naděje na pěknou kariéru ho v učitelském úřadě držela. Jak mluví nyní se věnovati dokonale svému speciálnímu odboru univerzitnímu, když zastává úmornou funkci poslaneckou, když tolik neuniverzitních věcí spíše a přednáší a když se oddává žurnalistice? Na základy přece ani pokrokové nevěří. Dostal jsem se jaksi per nefas (neprávem) do profesury a proto svým kolegům první univerzity jsem sem tam nějakou hanbu udělal, to všechno teď víme; ale tehda nebylo jiného východu, abych tak řekl. Stal jsem se tedy docentem, profesorem, ale nežli jsem se stal, vím, jednou jsem avážoval o tom, jak by to vypadalo, kdybych šel do Ameriky. Měl jsem jednou, a dost jsem o tom uvažoval — plán, že tam budeme péci české koláče a buchty. (Na místo buchty Masaryk napíkl několik různých přesvědčení, která sotva mají větší cenu než dvouhálová houska, hledíme-li k jejich protimluvám a k tomu, jak bez protestu autorova Machar vesle ta postrá přesvědčení popravuje).

Návštěvy a pobyt vznešených osob v Chlumu z. Cidl. v l. 1617—1813.

Napísal děk. K. Khun.

L. 1547 — 19. listopadu směl Jan z Pernštejna s na Helfenstajně, řečený „bohatý“, dědictví své Chlumecké zámek, dvůr poplužní s poplužím, město, domy, krčmy, dvory kmeč, město Nový Bydžov a mnohé vsi se vším příslušenstvím v ceně 40.864 kop 9 gr. 3 pen. čes. s císařem Ferdinandem I., králem Českým, za některé statky postoupil panství králi od měst Hradce, Chrudimě, Jaroměře a Dvora, jež byly odhadnuty za 45.002 1/2 kopy gr. č. (Archiv čes. XX 510 a 524.)

Touto směnou stal se Chlumec majetkem krále Českého, městem královským, jehož správu i panství celého vedla komora královská. Po čes. králi Ferdinandovi I. (1526—1564) držel panství chlumecké Maximilian II. (1564—1576), Rudolf II. (1576—1611, + 20.1. 1612) a Matias (1611—1619).

Když na počátku l. 1611 lid Passovský vtrhl do Čech, dobyl Budějovic, Krumlova, Tábora, Písku a vnikl až do Menšího města Pražského a tam se řádil, pomýšleli stavové českí na úplné sesazení Rudolfovo a volali Matiasa, bratra císařova do země, kterýž pak s vojskem na rychle zbraným s Uher ku Praze chvátil. Passovští nevyčkali jeho, nýbrž již 8. března vytrhli z Prahy a spěchali k Budějovicím.

Za tohoto vpádu významem se v bojích zvláště Václav Vchýnský ze Vchynice a Tettova, pán na Zámucích, císařský rada a komorník (nar. 1572, + 12.8. 1626 v Brně). Za zásluhy jeho proti nepřátelským Passovským štádře se mu cí. Matias odměnil a v létě r. 1611 postoupil mu dědičné dvory velkých panství korunních, Ohlumeckého a Kolínské a tak učinil jej jedním z nejbohatších pánův českých.

Do Chlumecké zavítal „urozený pán ze Vchynice a Tettova l. 1611 dne 22. července, a 25. července albilu mu Chlumecké poddanost.“ (Archiv městský S P 4, 203.) Marš však žádal l. 1614 na sněmu v Budějovicích a 15. června 1615 na sněmu v Praze, aby sněm toto postoupení schválil a povolil mu vklad těchto panství do desk zemských. Propaklat na sněmu Pražském proti němu všeobecná nevole a vedeny na něho žaloby ku přítomnému císaři, tak že byl Václav zatčen a posléze nálezem sněmovním odsouzen k doživotnímu vězení na hradě Kladešském. Panství Kolínské a Chlumecké odevzdána byla opět koruně.

Císař Matias, jakožto držitel Chlumecké, přijel do města l. 1617. Při té příležitosti podal mu Chlumeckí žádost za nové privilegium. Píší o tom l. 1618 presidenta Viléma Slavatovi z Chlumu a Košumberka, na Jindřichově Hradci, žádající od něho, aby supplicaci jejich fedroval: „Milostivý pane, pane! Tejna VMlíst nečiníme, kterak při šťastném JMlísti Císaře, pána nás všech nejmilostivějšího, přijezdu k nám do města Chlumecké podali sme na městě vši obce města Chlumecké poníšené supplicaci, žádající toho, kterak bychom sebe samy propouštěti i také zase odjinud lidi zhoštěné do obce města Chlumecké bez překážky pp. hejmanův nynějších i budoucích přijímati mohli.“ — Královského majestátu dosáhli teprve l. 1620.

(V těch dvou letech dosti podarův pp. radám komory Pražské odeslali. Uroz. pánu Danieli Škretovi Šotnovskému ze Závořic, radě a sekretáři, poněvadž se panu primátorovi při pánech dobře vedlo, odsylají příležitost l. 1618 pro dokázání vděčnosti 20 dukátův, l. 1620 částku raké Oldilinských a téhož léta 6. června 4 1/2 kopy raké, v sobotu po sv. Duše 3 kopy raké, a v pátek po sv. Jilji 8 kopy vajec. Uroz. pánu Vilimovi Slavatovi z Ohlumu a Košumberka na Jindřichově Hradci odsylají v sobotu po neděli smrtě 1618 „seleného čtvrtka“ částku skrovaou, totiž konev medu. A opět při čase postním odsylají částku skrovaou ryb, a alibují: „dá P. Báh, v krátkosti času pro další dokázání k VMlísti vděčnosti, pákou hřebci, tak že se již VMlísti libiti bude, přepřítýpavati a darovati chceme.“ — Presidentu komory České uroz. p. Kristofovi Harantovi z Pol-

tic a Bezdrudie a na Pecece posylají 4. April. 1620 skrovný dárek, jež jménem neosazují. Téhož roku o neděli Oantata posylají mu, nemajíce co jiného před rukama, částku skrovaou raké, a v sobotu po památce Seeláně Duchu sv. 4 kopy raké Oldilinských. — Když pak l. 1620 majestátu královského, aby mohli svobodně lidi do obce přijímati i sebe a obce propouštěti, dosáhli, ta pro dokázání vděčnosti všem pánům v Praze, kteří o tu věc pracovali, poslali presenty: Kristofovi Harantovi z Poltie a Bezdrudie 10 dukátův, Danielovi Škretovi Šotnovskému ze Závořic 5 dukátů, a Bartoloměji Mejskýmu, JMlísti král. komory koncipistovi, nemohouce mu die smluvy dšbera kaprě dodati, protože o fary občině věc jest, dva dukáty.) (Archiv měst. Počet obecní.)

(Po bitvě na Bílé Hoře byl Václav Vchýnský, když platy svých služeb prokásal, od císaře přijat na milost, a statky zabavené, jako Zámky a Ohlumecké a C. mu vráceny. Ze statků Kolínský postoupny Václavovi l. 1622 vesnice k Novému Bydžovu náležející, v summě odhadni 29.372 kop míš. (Bílek: Dějiny konšekací, str. 1048.) Strany nálezu nad ním l. 1616 vyneseného uloženo jest l. 1631 všem věčné mlčení. Po smrti Václavově (12.8. 1626) bylo panství Chlumecké s přívilejným statkem Hradišským l. 1626 ve čtvrtak po sv. Prokopu (9. července) sepsáno v desky semské jedinému synu jeho Janu Oktavianu Vchýnskému ze Vchynice a Tettova. Zemřel 31.5. roku 1679. (Desky zem. T. 142, sub H 24.) Syn jeho František Oldřich Kinský (nar. 1634 + 27.1. 1699) držel panství Chlumecké v letech 1679—1699, a když bezdětek umřel, ujal panství Chlumecké bratr jeho Václav Norbert Oktavian (nar. 1642, + 3.1. 1719), jenž učinil je s císař. povolením statkem nápadním pro svého třetího syna Františka Ferdinanda (nar. 1688, + 22.9. 1741.) (Slov. nauč. XIV., 242.)

L. 1680, kdy mor po Čechách se šířil, jel skrze Chlumec a také v Chlumu na zámku (starém) nocoheoval cí. Leopold I.; kudykoli jel, všude za sebou mor nechával; také zde v Chlumu mnoho lidu vymřelo. (Arch. měs.)

Císař Karel VI. (1711—1740) vžil si velmi osoby i služeb Františka Ferdinanda hr. Kinského (nar. 1668, + 22.9. 1741); byl bystrým diplomatem a proto vypraven l. 1712 jako poslanec koruny České k Měskému sněmu, l. 1721 poslancem při volbě papežské, l. 1723 nejvyšším kancléřem. Po třetobávu byv v poselství do Uher a platně císaři slouživ, obdržel řád křižáckého rodu.

Jan císař osobním jeho přítelem, navštívil jej po dvakráte s císařovnou Alžbětou Kristinou a celým svým dvorem. Poprvé po vystavění a dokončení nového zámku l. 1723, kteréhožto léta byl na krále Českého korunován. Na paměť korunovace své korunou Českou i pobytu svého v novém sídle bratř Kinských, nazval císař nový zámek „Karlskron-berg“. Podhradí pobýval císař Karel VI. v Chlumu l. 1732. (Slov. nauč. 242. — Arch. měs. — Scholzovy zápisky.)

L. 1743 dne 10. června ke 4. hodině s polodní přijela po Turvsku do Chlumecké na nový zámek císařovna a královna Marie Teresia s chotěm svým Františkem Štěpánem z Lothringu a se svými dvorními úředníky a dámami ku návštěvě hr. Leopolda Ferdinanda. Přijela šťastně s mnohou a velikou stíselbou a přivítáním velikého počtu duchovenstva, s nímž byl též p. biskup Královéhradecký, Jan Josef hrabě Vratislav z Mětrovic a nešlélného počtu městského, domáckého a odjinud lidí. A přijavši s darů Božích pokrmův, kterých p. Leopold hr. Kinský, dědičný pán panství Chlumeckého obstarati ráčil, na noc do starého zámku uprostřed města Chlumecké stojícího po 9. hodině večer na odpočinku uprostřed mnohých světél v lampách za skly, skrze tři brány důkladné a vysoko vystavěné, z kterých na každé 6 trubců s vlnskými bubny a světly, ustavičně troubící, stálo, odebrali se jest ráda. Těch pak trojích bran pěknost, vysokost a širokost s pěknými nápisy vypasati se nemůže. V noci po 10. hodině dal se viděti proti pokojům na obci Chlumecké pěkný a kruntořavý fajerverk, to jest v rachejtích do povětří použitých oheň, v kterém spatřiti bylo ohnivá slova: „Vivat Maria Theresia!“; při tom dalo se slyšeti s modřítav a malých kusův desecáté ran, a to v první, druhý i třetí den. Ty ale rachejtě po 1, i 1/2, libře, nejvíce 1/4, libry prachu vyhazovaly. Na střílení světe do lesův se vydala, ale tenkrát málo střelci se dalo.

Při jídle neb tabuli veřejně se viděti dala a na place hofejšího zámku mnoho set lidu na ni patřilo. Po jídle na modlení se odebrala; v diskursu byla malomluvná a veselá, tak že se jí ta libiti muselo.

K službě své kromě komonstva svého vzácného měla jednu kompanii rejtharů kyrysarů, lid sbrojořavý a pěkný s jedním rytmistrem a ti v 60 mužích a koních leželi v obecním domě u Vlčků a ml. Holmanů. Při tom také stálo vartu města Chlumecké 100 mužů a 10 ofšerů s tambory, všickni mladí a stejní souzené v hřebíčkových kabátích s červeným vyložením, bílé zapremovanými klobouky, na nich zelené větvičky. A slovem: vypasati vše nemohlo, všecko tu radostné bylo!

Na to dne 12. dno po 9. hodině před polodnem zase ku Praze odjela, vsměnou cestou oděná na Poděbrady. (Dobruš.)

Obnovení antického modlárství.

Antika po výtalech Macharových přece v některých směrech se zakořenila. Uctivé pokrokatstvo zazajelo včelí Macharovi posici „dobře opatřených římských otroků“, písallo se před ním na břiše a větší servilnosti než křesťanství a špihavi senátoti před římskými Ocesary. Ale trochu modlárského kadidla zbylo i k šedopáse Masarykově. Aspoň některé ukázky, jak umění pokrokatí modlárství. „Mistře náš! S posvátným pocitem účty vzpomínáme dnes Trých šedopátek narození — i my, české ženy. Neobrozená a jediná (Machar a Herben nejsou nic?) umul jai se odkrývané ženy a jako meteor zazářilo světem heslo Tvé: žena rovná muži! (Co skusí kolikrát ran vřelci žena od muže socialisty, o tom asi Masaryk neví.) Ty's posílil nás v boji za naše práva a vědomí, že Ty, mistře, jai našim ochráncem, nedá nám umdlíti, až dojdeme tam, kam velký duch Tvůj nám cestu ukazuje. (Máste jít, ctěné pisatelky, haed! Která má peníze, at okusí slastný život „svobodné“ Francie. Možná, že přechne už sa dva měsíce do „nesvobody“ české.) A dnes, v památce Tvé, mistře, den, přejeme Ti my, české ženy, by's dožil se ohvile, kdy ustíá naši českou, svobodnou školu! Pokrokové ženy.“ (Pokrokové listy z 4. t. m.) (Mají-li pak tyto anonymní pokrokové ženy k pokroku aspoň tolik ohledu a soucitu, aby si přechetty, co již nastopila „svobodná škola“ ve Francii a v Japonsku?)

Machar zase zapálil tato jalovcová srnka: „Chirurg s něžnou, téměř divně citlivostí (proto škrábl matku Aněšky Hrázové) ... člověk zbožný, věřící v boha (proto tolik poschlebuje volným myšlenkám a neurvalým soc. demokratům, kteří sřejmě se snaží idou Boha vyhladiti) ... muž, který vdechl duši české ženě (no — no!) ... člověk, v jehož přítomnosti je ti volno — řídký to případ v Čechách — poněvadž cítíš, že on není schopen (ani schopn?) falše a klamu, a jak mluví s tebou, tak mluví se svými přáteli a „přáteli“. (Kdy pak spílal svým přátelům slovem „černá banda“, jak to učinil katolíkům? Kdo psal proti dru. Obalupašemu podrážděné články v „Casu“, když se dr. Obalupaš mrazitě dotekl Masarykovy neomylnosti? Ty polemiky přetrucovaly slova odpárcova a úžasnou smélostí. At až jednou redaktor „Casu“ povi, kdo takovým způsobem Masaryka hájí!) ... demokrat krvi a přesvědčením (proto se stavěl nevědomým, když soc. demokraté surovým způsobem dělnictvo jiného přesvědčení s fabrik na díla vyhazovali a přímo barbaricky pronásledovali) ... prorok, jenž nebyl vzácn ve vlasti své (i právně: vždyť na př. prokořoval vítězný návrst Kolářův Říma, vyprorokoval uschované peníze „skrblika“ Lva XIII. a jiné věci, které sledány proroctvím naprosto mylným) ... Leocosa jsme spolu zakili. Leocosa spolu vybojovali. (Kde pak by Machar při podkufování si nezapálil několik jalovcových srnek pro sebe! Na to pamatuje při každé příležitosti.) Jak často mě zařttil, když naši Indiáni mluili, že je nejlepší příležitost, aby mi stáhli kůži s hlavy! (Tudíž Eliška Krásnohorská, Zákřejs a Vlček byli témi Indiány? Napísal někdy po příkladu zvořilého Machara, že by se mu měla utnout ruka u samého ramene? Spílal Macharovi mešk, zelených mládenců, švachmatiků, darebáků atd.? Jak lacinio by ei chtěl indianské skalkování!) ... Nibdy člověku nerovná hlava. Když neosuhlasí, povi své a výsledne troje protidůvody — je to úžasná jemnost duše, tohle respektování svého „já“ s jeho strany! Kulturní člověk v nejkrásnějším slova smyslu.“ (Zvlátní to byla jemnost duše a respektování cizího „já“, když vybíval Masaryk jako sopka proti šlechetskému Riegrovi!) (Cas 6. t. m.)

Životní názor Masarykův jest náboženský, s poměru člověka k člověku vyvodil zásady pro celý národ, ab byl národně, politické, sociální. Uprostřed rachotu strojů, vřavy aliční a smutků společnosti dovedl hlásat humanitu, cítit srdce lidské a věřit v idealismus. (Machar s hněvu nad tím, že byly odkryty jeho nízké lži, napísal, že lidé s katolické moderny musí býti postaveni mimo všechny zákony jako svět a komu přijdou do rany, ten že je musí uhořit. Tak napísal o humanitářském časopisu Masarykově, ale Masaryk, který má „životní názor náboženský“, který „dovedl hlásat humanitu, cítit srdce lidské a věřit v idealismus“, faantika neokřikl. Naopak mu podkufoval. Iau — spolek vzájemně se pojišťující proti jakémukoli úrazu velikášství. Co by napísal do „Casu“ židé, kdyby něco podobného uveřejnil jiný tiak proti nim nebo soc. demokratům? Pardon — tu by se již našla jednoduchá závrať; list by byl v „sklerikalizovaném“ Bakounim okamžitě zbořňován. Zato ponechám volný přechod řádění humanity Macharovy).

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT
všeobecná sta.
společnost pro
pojišťování
naproti „Národním divadlu“ v Praze.
Nejvyššího a nejvládnějšího pojištění vna dšbám.
Zádejte prospect.

Hospodářská hlídka.

1. Český spolek pro uveleben včelářství, zahradnictví a chovu hospodářského zvířectva v Ochrudimí koná v neděli dne 20. března 1910 o 9. hod. dopol. v hotelu „na Bláh“ v Ochrudimí valnou hromadu. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Výběhová správa jednatele. 3. Výběhová správa poštovního. 4. Jak lze povznést zahradnictví vůbec a ovocnictví zvlášť v naší krajině. (V rozhovor uvede p. V. Bílý, učitel zahrada. na s. stf. hosp. škole.) 5. Rozhovor o výsledcích letošního přesimování včel. 6. Volné návrhy. Hojné účastenství žádoucí. Připomenutí: Kdyby se v první valné hromadě potřeboval počet členů nesčetel, odbývá se druhá valná hromada o hodinu později, která se bez ohledu na počet sešlých členů platně usdílí.

Nedostatek obilí. Přes velikou sklizeň toaletou v naší polovině Hlázské (91 mil. q sklizené oproti 84 v roce předloňském) přece jen dovezli jsme veliké množství obilí z Uher a tentokrát i z ciziny. Z Uher 12 $\frac{1}{2}$ mil. metráků, z ciziny 9 mil. q a kromě toho 6 $\frac{1}{2}$ mil. q mouky uberské. Tedy celkem dokoupeno ještě obilí přes 30 mil. metráků. A vezmeme-li jen v úvahu chlebové obilí, tedy musíme ještě více než čtvrtinu dokoupovat. Neboť chlebového obilí se u nás urodilo 45 mil. metráků a my kromě toho jsme dovezli z Uher smíšeného mouku (65 mil. q) výlučně skoro přesněnou a žitnou. Takže celý dovoz chlebového obilí činí pak 21 $\frac{1}{2}$ mil. metráků. Tedy vedle našich 44 (předloň) či 45 (loni) milionů q spotřebujeme celou polovici této naší úrody ještě od sousedů. Stačíme se sami tedy na 7 $\frac{1}{2}$ mil. metráků vyžít v vlastním chleba, 4 $\frac{1}{2}$ mil. metráků musíme živit obilím kupovaným!

Husní domácí vyláká nad všechny jiné jemnosti masa, bohatost peří a otužilosti. Nevýsadu zvláštní ochrany peřiv, je skromná v požadavcích, spokojí se s posádkou a zeleným pastevcem, ba v létě stačí pro ni pastvina s odpadky domácího hospodářství. Vyláká tudíž nad všechna cizí. Má totiž každý díl světa svůj zvláštní druh hus. V Asii a v Evropě jsou některé druhy skoro stejné rozšířeny, jednotlivé druhy rozšířeny jsou také na severu po celé zemi. Na jihu vidíme však mezi husami rozdíly ostřejší. Z těchto všech druhů hus husy bělolí, berberaké, egyptské, kanadské, australské, kuří, krátkokobé, liščí, ostruhaté, polní, popelavé, divoké, prostřední, rolní, rudé, rudokrké, rudonohé, sněžní a zakrslé, zajímají nás bude ona pták, který v krajinách našich je potěšením mnohých rodin při svátečním obědě. Je to naše česká husa domácí. V tisíci rodinách uplatňuje svůj význam jako stolový pták, krásně vypečený, a nelze nám být než vděčnými tomuto ptáku za posítky, které skýtá po své smrti. A když uleháme do hypnů peřin, poznamenáme si vděčností vzpomínkou na naši českou husu domácí, která za živá poskytuje nám peří a po smrti tolik chutných věcí. Nepachtíme se po cizím plemeni, když máme doma husu, již se nevyrovná žádná cizinka. Chováme tudíž starodávno naši husu českou a nekazíme si vzácné domácí plemeno méněcennými plemeny cizími, které mají obyčejně jenom jedinou „přednost“ — že jsou „jiné“ než naše a velice drahé!

Nejvýznamnější řepa píemí. Podle pokusů provedených lze po hektare sklídit 4—500 q řepy, když volí se druh poměrně nejlépe odpovídající. Z 50 odrůd zkoušených nejlépe se osvědčily druhy kulaté. Obsahovaly nejvíce cukru, kdežto dlouhé druhy nejméně se osvědčily. Druhy polodlouhé, válcovité byly nejúrodnější, ale kulaté nejlépe se udržely přes zimu. Všechny vyžadují hojného hnojení obilínským hnojem a 40 $\frac{1}{2}$ soli draselnatou na půdách těžkých, kaimit na půdách lehkých. Podle cenosti řadí se píemí řepa takto: 1. červená Ekend. řepa polodlouhá; 2. žlutá Cimbalo obrovská a polodlouhá; 3. kulatá Champion yellow; 4. červená litovická kulatá; 5. polodlouhá Géante blanche, Denis sueriere; 6. polodlouhá Ekend. řepa původní Crieveaská; 7. červená Oberndorfská kulatá; 8. žlutá kulovitá; 9. Betterave jaune globe; 11. polodlouhá Ekend. řepa červená; u nás oblíbená Mametka mezi vybranými není.

Dusík ve hnoji obnažený různě půdy nerovně vyčerpávají. Ze všeho dusíku ve hnoji obilínském obnaženého na těžkých, mokřích a studených půdách rostliny vyčerpávají sotva 17-8 $\frac{1}{2}$ %, tedy ani ne čtvrtinu. Je to nejlepší pokyn, abychem takové půdy odvodnili. V půdě písčité, přiměřeně vlhké rostliny vyčerpávají až 40-6 $\frac{1}{2}$ %, ve hnoji obnaženého dusíku. Kde se hnojí hojně draslem a nepřidá kyseliny hořčičkové, vyčerpá se dusík pozvolněji. V poměrech průměrných se všeho dusíku sušitkovatého rostlinám vyčerpá se v prvním roce 40-6 $\frac{1}{2}$ %, v roce druhém již jen 28-8 $\frac{1}{2}$ %, ve třetím 18 $\frac{1}{2}$ %, a ve čtvrtém 12-6 $\frac{1}{2}$ %. Z kyseliny hořčičkové v prvním až třetím roce 30-2 $\frac{1}{2}$ %, kdežto těžká půda sotva 26 $\frac{1}{2}$ %, sušitkuje. Půdy písčité však vyčerpávají 50—60 $\frac{1}{2}$ %. Z drasla obilínského hnoje ve 3 letech sušitkuje rostlinstvo průměrně 30-6 $\frac{1}{2}$ %.

Bláha hnojně kveten, když je občas zaléváme vodou zasnou. Na 10—12 litrů vody přidáme hrst soli, jež se dají do kašy a ve vodě vymačká. Tímto hnojivem zalévá se těž červí v květináčích,

jakož vůbec voda zasnou jest výborné hnojivo zahrada.

Proti kašli s nastuzení, při katarrbu hrtanu a hrdla osvědčil se výborný odvar z ovesné slámy. Obyčejná čistá, sdravá sláma ovesná rozlože se na řezanku a vaří se ve vodě tak dlouho, až nabudeme zředěné tekutiny poměrně světlé barvy nežli černá káva. K odvaru tomu přidá se trochu cukru, čímž se utlumí zvláštní chuť ovesná. Pijeme-li ráno a večer plochy šálek tohoto odvaru, zmizí obtížný kašel ve 3—4 dnech. Odvar ten osvědčil se také proti chřipce a dušivému kašli čili áduše.

Spořitelna Králohradecká

na Velkém nám. č. 23.

„ úrokuje „

Vklady na knížky i na běž. účtu

4%

ode dne vlož. do dne vybrání.

Vkladní knížky zdarma.

Školský obzor.

Vyznamenání katolického učitele. Rytířem Božího hrobu v Jeruzalémě byl jmenován p. Hřídel učitel Jan F. Kofínek v Čestkově při Uh. Brodě na Moravě. Pan Hřídel hájil vždy a hájí dosud veřejně svých ideálů, je opravdu rytířem krásné myšlenky — zachováti lidu nejen rodu jasný, nýbrž i víru v Boha. Blahopřejeme.

A ještě k činnosti učitelského spolku „Komenského“ na okresu Žamberckém. Nyní vychází poselství na světlo, co dělali organizovali páni ve svých měsíčních schůzkách, konaných pod protektorátem a zvláštní příslušností proslavěného inspektora Peška. Každý měsíc byla to jedna sobota, kde se dalo mnoha stům žáků prázdnou a páni putovali do schůze. (Jinak jsou takové obyčejné příležitosti školní, když ministrant se opozdí k vůli ministrování o 5 minut ve škole. Tu se v nich hned ozve svědomí!) V těchto svých schůzkách čile referovali, oni by řekli o nás slovo „demonstrovali“, co který zaslechl buď za dveřmi při hodině náboženské anebo z kasatelny. Tak vyzněla na př. správa z osady P. o knězi, jak vyučoval o neomylnosti papežové a z osady Š. podával správu přehorlivý pán o knězi, co kázal o výchově dítěte v rodině. V „Komenském“ se zrodila i ta známá myšlenka organizovaných: iguorovat neorganizované sa živa i po smrti, pohřbu jejich se nesčítat, tam na schůzi v Bohousově tuším sřizena i tak zvaná „dosazovací komise“, která sestává z učitelů organizovaných a má činiti nátlak na okresní školní radu, aby při obsazování míst učitelů Hřídelch byli pominuti takoví, třebaž byli starší a zasloužilější, kteří nejsou v organizaci. To je činnost protizákonná, spolek překročil svoje stanovy a měl býti trestně resp. p. Proč právě tentokrát úřady projevíly sřechovanou shovívavost? Na katolíky by si v takovém případě duply po kyrysarku.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 $\frac{1}{2}$ %, dle výpovědi.

Veškeré půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Sociální besídka.

Dorost řemeslný. Letos byly v sídlech zeměských ústředních útvarů pro zprostředkování práce sřizeny zvláštní odbory pro zprostředkování učňů. Těmito odbory byly školní správy požádány o seznam žáků, dokončujících 14. rok věku svého a kterému řemeslu ten neb onen hodlá se věnovati. Uchazeče umísťují tyto odbory co nejbliže domova a to českého hochu k českému mistru a německého hochu k německému mistru, dle zásady: „Svůj k svému.“ Má tedy příležitost učitel spolupřiznati, aby, komu mládež vychoval, tomu též ji zachoval. U Němců půjde to arci ztěžka, poněvadž u nich škole odrůstající hoch věnuje se buď obchodu neb velkopřemyslu a jde za hranice země. Většina jich taktéž jde na studie. Proto hledají řemesla svoji ochranu a svůj dorost v lůně českém, jehož příznakem jest zemědělství a malopřemysl. Učni do obchodu hledají se taktéž často; bezplatná místa ve větších městech se však nevyskytují. — Dle katastru živnostenského, za spolupůsobení živnostenských společenstev a obecních úřadů, založeného pro severovýchodní Čechy a právě dokončeného, má se to s dorostem pro řemesla (t. j. s vyhlášením na někdejší existenci co mistr) u nás následovně: Počet mistrů (míst pro mistry) v porovnání s počtem jich dorostu (tovaryšů a učňů) jest u jednotlivých řemesel té doby následující: u bednářů má se počet mistrů pro mistry k jich dorostu jako 2:1, jsou tudíž pro dorost vyhládky pro budoucnost příznivé. Totéž platí ohledně kolářů (7:4), kovářů (3:2), klempířů (3:2), kamnářů (2:1), sedláků (3:2), sklenářů (2:1). Méně příznivé jsou vyhládky do budoucnosti pro dorost zámečnicků (1:4), okrářů (2:3), obuvníků (3:4). Při řemesle pekářském jest poměr 17:16, u řezníků a uzenářů 18:13, naproti tomu u knihařů 2:1. Aby získán byl scházející dorost pro řemeslo kovářské, kolářské a sedlácké, tedy řemesla, bez nichž nejen městské, ale i venkovské obyvatelstvo (zemědělství) nemůže se obejít a kterému velkopřemysl nemůže plně konkurovati, zařadilo více okresních zastupitelstev do rozpočtu 1910 nadace (ročně 50 K) pro hochy, kteří se věnují předvedeným řemeslům a i později — co tovaryši — zřítanou aspoň po 2 roky v okresu co výpomocné síly. Není tudíž vyloučeno, že podobné výhody poskytnou budou též obce, aby v jich obvodu usdělým řemeslníkům ulehčily získání pomocníků, neboť předsudek, obzvlášť proti řemeslu kovářskému (podkovářskému) jest té doby a rodičů velký, ačkoli jest to řemeslo, které nelze strojem nahraditi, a proto má budoucnost plně zaručenu.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyřádejte si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první králohradecký a. k. mistrodržitelství koncesovaný
elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Velký výběr instal. a všeob. instalačních materiálů.
Ventilatory, motory. Značky. Telefony. Hromosvody.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z obýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 8-70

Křesla houpací
od . . . K 20-
Křesla ku psaní
od . . . K 9-
Křesla na šroubu
od . . . K 19-
Sedátka na šroubu
od . . . K 12-

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-
a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,
Jindřichská ulice 1.

Jan Vognar,

obchodní zahradník

Pouchov u Hradce Králové,

doporučuje k jarnímu období

své bohaté zásoby rostlin do za-
hrad, za okna, na balkony.
Sadba květinová i zeleninová.

**Veškeré práce vazačské ve vkus-
ném a rychlém provedení.**

**Všechny práce v obor
zahradnický spadající.**

Obsluha přesná, ceny mírné.

**Starý osvědčený závod
zahradnický.**

Převzetí závodu.

Dovolují si veletélnému obecenstvu z Hradce Králové
i okolí oznámiti, že převzal jsem od pana Františka
Berana renomovaný, od roku 1889 stávající

závod kožešnický,

který nadále pod firmou

Frant. Beran, nást. Václav Nygrýn,

modní kožešnictví

v Hradci Králové — Velká pošta,

povedu.

Opráve se o své dlouholeté zkušenosti na-
byté v cizině, zejména v nejvýšších záležitostech
Paříže a New-Yorku, ubezpečuji, že budu hleděti
v plné míře vyhověti všem přáním P. T. zákaznictva.

Závod svůj jsem rozšířil a upozorňuji zejména
veletélné dámy, že na skladě budu mít vždy velký výběr
nejmodernějšího dámského galanteriálního zboží
kožešnického, jako rukávky, golie všeho druhu, čepky
atd. Žákety zhotovuji dle míry a vyhovím jistě v tomto
směru požadavkům velkoměsta.

Rovněž pro pány zhotovuji košičky městské i ce-
stovní, čepky a námořnické co nejprvejší a zakázky
na venek vyřídím co nejrychleji.

Stávající sklad klobouků jsem rovněž rozšířil
a mohu posloužiti všemi moderními trasy klobouků pleť-
ných i slaměných. K nastávající jarní sezóně doporu-
čuji pak svůj hojně zásobený sklad různých anglických
čepů jak dámských tak i pánských.

Košičky atd. přijímám přes léto za mírný poplatek
k uschování.

Ubezpečuji, že se v každém směru přičiním, abych
všem přáním P. T. obecenstva vyhověl, doufám, že důvěra
a přání, již starý závod se těšil, i na mne bude přenesena.

V úctě velice

Frant. Beran, nást. Václav Nygrýn.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a al. patronálním úřadům k opravování
a přezlaccování

**oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Gráfova kostka

velejemná
za 6 haléřů

vstane i na dále vřeholem
dokonalosti.

Ve vlastním zájmu šádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku členům soutěží zavedené

Gráfova kostka 5 hal.

„jemená“ na
předěti daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

**R. STEYSPAL, velkovyr. počtv.
PRAHA VII. 917.**

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vzky

**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek**

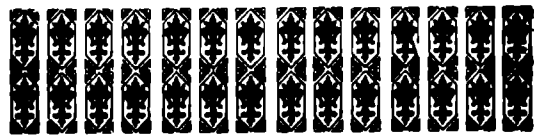
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učinte, prosím, malou objednávku na
zhotovku.

Velejemné látky za talýry.

Těm na uplácení bez zvýšení cen!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 2.

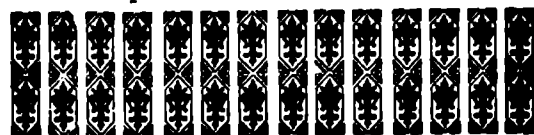
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „s 30denní výpovědí,
4 1/2% „s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje z:

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *sladění listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorku a ryse církevního slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revíro-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zaslám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na užitek franko
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu splácet bez přirážek.

Stačí doporučení a šestnácti uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přílohu

a důvěru svého domácího mu.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Umělecký útvar
pro malbu na klenbu
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
obrazy církevní v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mozaikového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zaneseno v místě.
Možnosti skleněné pro in-
staly, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesvědčte významem a doporučením.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 24. března 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Vyznam Velkého pátku.

Podivuhodné, úžasné zjevy, které provázely život Ježíšův a následovaly po hořké smrti Kristově, zjevy národní, do té doby nevidané, jsou historicky osvědčeny důkladněji než skutky velkého pohanského filosofa Spokrata, než dějiny Faraonů, než děje některých vládců římských. Kristus působil, byl popraven a vstal z mrtvých v době historické; stalo se to v čase tom, když byla Palestina v poddanství národa kulturně vyspělého. Tehdy učený a pyšný Říman velice nelibě nesl, že židovští poddaní chtěli zachovati svou náboženskou i národní svéráznost, že se pokládali za národ cennější než byli jejich porobitelé. A jak rašný kvas — Římanům nepohodlný a cizí — byl vzalce mezi židy právě vystoupením Kristovým! Velikou chloubov bylo pro spravedlivé Israelity, že právě z jejich národu vyšel Prorok, který byl očekáváním národů všech a který ztělesňoval věci tak vznešené, o kterých se sotva zdálo tisícům filosofů současných. Obrovské zástupy valily se za Kristem; to všecko římské úředníky natilo k nejvyšší pozornosti. A tento zjev věštín římských poradců národa židovského rozhodně byl nepřijemný. Kdyby byli tudíž při Kristovi a jeho vyznavačích esenalskutečnou lest nebo nepokryté pochybnosti, hned by se byli chytli vítané příležitosti k radikálnímu potlačení širokého proudu. Leť při vál ostražitě kontrole, při všech denunciacích setrvalých židů samých nemohli římské poradců vyslediti nic závažného. A Kristovo jméno působilo dojmem tak podmanivým, že se rospakovali racionalističtí byrokrati i po aradě židovské Krista odsouditi. Pilát v rozpátech snažil se nemilý rozsudek přenechat vlivnému muži jinému. Pilát místo přisného kárání táže se v rozpátech: „Co jest pravda?“ Snaží se aspoň chvíli zachrániti život Toho, proti Němuž poštvaný dav samých převrácených židů křičí jako proti zločinci. Státisíce židů i vzdělaných pohanů byly svědky skutků Ježíšových. Kdyby tudíž byli apoštolové zvěstovali o životě Kristově něco nepravdivého, byli by dali svým nepřítelům do rukou zbraň nejstrašnější. Zpráva o apoštolských omylech by se bývala roznesla s velikou rychlostí po celé vešlosti. Pak by bývali lidé vážni přivítali křesťanské věrosvěty tak přisné, že by nebyvalo ani potřeby pohanských katanů k zdolávání křesťanské nauky.

Ale — sami velcí vzdělanci přijímali obohatě pravdy evangelia. Učenici, kteří snali samy prosté apoštoly osobně, přivínali se ke Kristovu kříži. Uvěřili snad v tehdejší věku hned tak bez rozmyslu mužům skrovnějšího vzdělání? Nepátrali dále o skutečném životě Spasitelově? Prohlíželi snad v četném počtu této provokované krev za Proroka, o jehož skutečném se dostatečně nepřesvědčili? Není vůbec myslitelné, že by byly potoky krve tekly za pouhou osobu legendární v tehdejší racionalistické (rozumářské) době, kdy nadpřirozený život byl pítván ostrým, satyrickým nožkem kritiky.

V samém Jerusalemě panovala u protivníků Kristových nepřítelů vstet, že se nepodařilo podvésti veřejnost zlomyslným rašnovaným lhamím o zmizení Spasitele a hrobu. Velký pátek měl být triumfem pro farisey a pohaný. Zdálo se, že konečně dokázáno, jak ten, který jiným pomáhal, sám sobě pomoci nedovedl. Všecko šlo při přibíjení Krista na kříž tak přirozeně, jak na to římské soldáři dávno byli zvyklí. A nyní měl Kristus vstáti z mrtvých u veliké slávy! Otrlí racionalisté učení i prostí jen se pohrdavě usmívali. Kdy o podobné události slyšeli? Ani v bajkách o bozích — jímž stejně už nevěřili — nebylo o takové události slyšáno; život plynul na písečných pláních palestinských tak vědně, prosaicky! A docela sami apoštolové se akryli. Leť — Boží moc ukázala se přece. A srdce vyblázni ideály prodchnuté nemohla zapomenouti na slova

Písma, která tak určitě o překvapující oslavě otevřeného Proroka mluvila.

Vzpomínali! „Nezanecháš duše své v hrobě: aniž dáš svatému svému viděti porušení.“ Tak již před stoletími prorokoval David. A ještě něco více. Již ubohý Job v nejtěžších bolestech blásem triumfálním proslavil převedění, jehož před ním nikdo neprošel a o němž se učným filosofům sotva zdálo: „Vím, že vykupitel můj živ jest a že v poslední den ze země vstane; a sase obléčen bude káse svou a v těle svém uzřím Boha svého. Kteréhož uzřím já s'm a oči mé spatří jej a ne jiný. Složena jest ta naděje má v lůno mém.“ A měl-li vstáti Job s tělem svým po smrti a znovu ožítí svého zraku, jak by neměl vstáti s tělem svým sám Spasitel! „Já jsem vzkříšení a život“, prohlásil Kristus vůči truchlící Martě, která sama přisávala, že její bratr Lazar vsta e při vzkříšení v den nejoslednější. Tyto a jiné četné výroky jak Krista tak Starého zákona nedaly se zahladiti žádným rozumářstvím, nedaly se zatašovati žádnou sofistikou. Velký pátek podobal se strohé zimě, drklí v poutech život Kristův. A najednou led prorazen květem tak nádherným, který očekáván od zbožných lidí e plnou důvěrou.

A teprve po vzkříšení srdce apoštolů byla naplněna pravou zmužlostí. Všude s úspěchilou hrdoostí poukazovali na svou zkušenost, na zázrak, jehož římské katané ničím popřiti nemohli. „Toho Ježíše vzkřísil Bůh, čehož my vědíme svědkové jsme.“ — Není-li vzkříšení s mrtvých, ani Kristus nevstal s mrtvých, tedy jest marné házení naše a marná jest i víra vaše a byli bychom shledáni křiví svědkové Boží. A nevstal-li Kristus z mrtvých, marná jest víra vaše, nebo ještě jste v hříších vašich.“ Přesvědčení, tlumočené těmito a podobnými slovy, bylo skutečně žulové; hrdoost a radost nad vzkříšením Krista projevovali sv. apoštolé předsťo jak mezi židy tak pohaný. „My jsme viděli“, to byl nejpádnější argument prostých mužů, který nemohl být podvrácen žádným žalářováním, žádným podplácením křivých svědků a vůbec žádným podvodem tehdejších racionalistů.

Smutek Velkého pátku proměnil se v nejnadšenější jásot.

A jako již prvotní malé církvi Kristově byl chystán všemi silami zmar, tak velmi často připravován Velký pátek církvi rozšířené. Vzpomeňme, že na př. bludařství ariánské trvalo déle než jaké jest dosavadní trvání protestantismu. Zdálo se, že arianismus celou církev římsko-katolickou potře. A ejhle — nyní po těch ektářích není ani památky. — V době, kdy již protestantismus jásal, že potře katolictví na hlavu, malá kníška sv. Tomáše Kempenkého začala konati divy; sami protestanté ústěně její slova hltali. Katolictví se vchoptilo a — protestantství nyní stánu smrtelně na bolesti, jeť samo ve svém vnitřním sřizení nosilo.

A co v Čechách? Husité katolíkům připravili Velký pátek tak důkladně, že po bojích představovali u nás katolíci skrovnou menšinu. Pak vzniklo plno jiných sekt, smatků náboženských k nepopsání — a na posledy po dvou stoletích Velký pátek právě katolíkům proměnil se ve vítěznou neděli. — Přišla doba „osvícená“. Protikřesťanské fráze francouzských cynických encyklopedistů ujímaly se rychle v celé Evropě; již se zdálo, že církev bude co nejvíce ujařmena státem; padlo však nebezpečení, do chmur zase zasvítilo hřejivé vítězné slunce. A kolik různých stran se namáhalo v posledních desetiletích jedovatým způsobem zesměšnit české katolictví a rozbiti budovu katolické církve v Čechách! Zatím strany, které hásely na nás krov smolné věnce, hynou a my mohutníme. Kde jest nyní na př. sláva mladoběžků, kteří zároveň e evangelickými faráři ohrllili celý děst překavek proti katolíkům? A tak tehdy, kdy se zdá, že chmury Velkého pátku se nerozpýtlí, volá Kristus do duší skromoučtých: „Co se bojíte malovérní? — Já jsem vzkříšení a život.“ A my první věřme. Katolíci žijí v Čechách přes tisíc let a budou

žítí dále i tehdy, až jména nynějších jejich fanatických nepřítelů budou upadat v zapomenutí. Velký pátek doponští Kristus vítězů na svoje věrné proto, aby tím více dokumentoval svoji nevyčerpatelnou moc obrodnou, křísící a posilující.

Národ se hospodářsky osvobozuje.

Humbuk na humbuk, fráze na frázi a úžasné matení důvěřivých davů. Naši strané se vytýká, že tihne víc k Římu než k národu: prý „klerikalismus“ jest největším nepřitelem národnostních, kulturních a hospodářských snah českého národa; „klerikalismus“ jest „jedem“ atd. Tak se mluví, aby byla odvrácena pozornost národa od toho, jak se smlouvají naši čeští protivníci s německými židy. Celé vagony písku házejí se české veřejnosti do očí tvrzením o „žerné internacionále“, aby ušlo pozornosti prostých lidí, jak se spojují „pokrokoví národovci“ s německým kapitalismem na ubíjení českých katolických pokrevenců. Na jedné strané se křičí proti německým buršákům, proti rozplavosti německého živla, pořádají se demonstrační národní průvody; na druhé strané vůdcové takových akcí žebrají potají u Němců o půjčku a jiné služby.

Agrárníci nestoudným překrucováním slov časopisu „Čecha“ snažili se v potu tváří dokazovati, že zrazujeme práva národa českého. Zatím však při velké dodávce ovsa si vzali za pomocníka židovsko-německého kapitalistu. Agrární ústřední jednota českých hosp. společenstev jest členem německého „Allgemeiner Verband landwirtschaftlicher Genossenschaften in Oesterreich“. Zástupcové tohoto „Verbandu“ jezdí i na krajinské sjezdy agrárních Říšských. Při volbách do zemského sněmu vešli agrárníci naši v úmluvu s agrárníky německými proti jiným českým kandidátům. Tak tedy vyhlíží vlastenectví těch lidí, kteří nám chtějí lepit na čelo visitku národních zrádců.

Když se vytýkalo našim soc. demokratům, že poslouchají vrchního komanda vídeňského německého semity dr. Adlera, že plní svými dětmi šulfrajnské školy, že nechtě živý zájem o práva českého národa, byl oheň na střeše; ovšem že obrané soc. demokratické vydatné přiznukoval masarykovský d. n. k. Zatím však jeho vídeňské tolik tlačilo pokorné služby české, až se ozývaly sem tam stesky ze samého tábora rudého. A nyní panuje mezi soudruhy moravskými ukrutný nesvár. Jedni křičí proti poručníkování Vídně, druzí zase drží se za šosy Adlera ze všech sil. Ti, kteří chtějí odtržení odbor. organizací od Vídně, dokazují pádnými fakty, jak opravdu němečtí pohlaví utiskovali národní práva českých soudruhů a jak šulfrajnské přeljevárný moravské byly plněny soudružskými dětmi. Tak i patolizalická obrana „Času“ jeví se nyní v pravé podobě a strčila velikou blamáž. I soc. demokraté slibovali o překot v roce 1907, jak budou hájiti národní práva naše, jak budou jejich snahy směřovati k národnímu hospodářskému osvobození.

A už osvobodili až přišli! Koupili „Dělnický palác“ v Hyberbaské ulici na základě německý napsané kupní smlouvy za obnos 1.071.302 K. Složili však na ten obnos pouhých 95.000 K (9 procent). Odkud tedy se má kryt ostatních 91 procent? Zůstaly na hypotekách tyto obnosy: 740.000 K u německo-židovské „Wiener Versicherungsgesellschaft“, 25.000 K u německo-židovské „Prager Filiale der Wiener Länderbank“, 25.000 K a 211.302 K u německých židů Chr. Mörsingra, Cabosa a Samuela Posesa ve Vídni. Tak vyhlíží tudíž národohospodářské osvobození a sociálních demokratů. Z toho jest pak lehce zřejmo, proč musí být demokratické „Právo lidu“ velice vřdné k německo-židovským kapitalistům a proč spouští kanonádu pohodlnější a větší chutí proti demokratům jiných stran než proti zasobným cizincům.

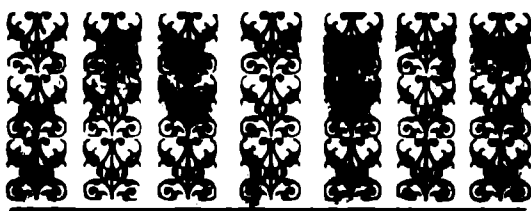
A což nejvážnější vlastenecká strana ná-

rodě sociální? Pamatujete se, jak nár. sociálové v celých čtech demonstrovali proti bankám pásových bank, jak se Kiofáč roztáhl proti kupování v německých obchodech, jak šel plný přechod českého státního práva? Leč náhle bratři jaksi ochlpli, začali činiti námluvy a německo-židovským kapitalismem, když chtěli přejít ve své vlastnictví dům na Václavském náměstí „Zlatou husu.“ Vždyť přý oni ani nejsou skutečnými antisemity. Leč při těch námluvách židé dělali drabotu. Dapli si, proč přý dříve nár. soc. ti-k psal proti židům. Naposledy však našel finanční rozpočty strany ochrana u cizí, židovsko-německé „Länderbanky.“ Ta jim poskytl transakci 100.000 K. A za jakých okolností! Když viděly české banky, že by bezpečnost kapitálu půjčená do podniků nár. soc. byla velice nejistá, chovaly se opatrně. Ale — Länderbanka (snad z vřelosti lásky k našemu národu?) půjčila bez dlouhých okolků. Proč to? Snad aby měli nár. sociálové posilu ve svém boji proti německo-židovskému kapitálu? I nikoli; ale proto, aby strana nár. sociální byla k cizímu kapitalismu vřelější. Takhle má německo-židovská banka pány pohlavary za rukou. Kdyby se chtěli chovati jen trochu radikálně, houkne si: „Zaplat, co's dlužen; jinak „Zlatá husa“ ponese vejce jenom do klína našeho. Dáme ti okamžitě výpověď.“ „Nár. listy“ dne 19. t. m. podrobně vypočítávají cesty Kiofáčovy finanční politiky a na základě neodbytných a nezamlavitelných cifer praví: „Jest zřejmo, že kupní cena 820 000 K je fingována (jen předstírána), že ve skutečnosti byla menší o 73 672 K 19 h, tedy jen 746 327 K 81 hal. Proč pan Píšák poslanec Václav Kiofáč a pan Růžička to udělali? Z lásky k finančnímu eráru snad nechťli sbytečně platiti na převodním poplátku o 3000 K více a advokát, který smlouvu dělal, ví, že každá pohledávka Hypoteční banky musí býti v anuitách splácena a že od r. 1887 musilo býti mnoho upláceno.“

Tudíž přičina vší jinde. Cena domu udána většinou proto, aby banky více zapůjčily. Něco české banky půjčily, ale ohledně pravý stav věci, nechťly jíti v štedrosti příliš daleko. Kiofáč byl v neznalosti, ale cizí Länderbanka projevila velikou ochotu přece. K tomu dokládají „Nár. listy“: „Podnikavost je krásná vlastnost, ale musí míti reálné základy. Začítí však fingovanou kupní cenou, vymoci si na veřejných ústavech na základě této fikce půjčky proti všem pravidlům a předpisům, tomu se říká u obyčejných takto podnikavých lidí jinak. Organ poslanec Kiofáč si stěžuje, že u českých bank nemohl dosáti převzetí 100 000 K páně Brdlikových. Snad, české banky jako rozumné a vážné ústavy se šly podívat do pozemkových knih a seznaly z listin výše uvedené okolnosti a pochopitelně — nepůjčily. Důvěra k odvážnému a podnikavému muži smizela. A na důvěře a věrohodnosti spočívá obchod, ty jsou nejlepšími hypotékami. Länderbanka nešla do knih. Její pražská filiálka ani o věci nevěděla, nikdo se jí neptal — poněvadž půjčka povolena ve Vídni! Länderbanka neviděla ani „Zlatou husu“, ani neznala stav stavby, viděla jen p. posl. Kiofáče a půjčila 100.000 K. Tomu říká v „Českém Slově“, že povolili mu beze všeho další potřebný úvěr za podmínek — běžných obvyklých, obchodních. Nebylo to ani běžné, poněvadž takovéto obchody jindy Länderbanka nedělá, ani za podmínek obvyklých, poněvadž hypotéky se nepřijímají, aniž by je ústav viděl, což je zase věcí odvahy a statečnosti Länderbanky.“

Zvláštní národohospodářské osvobození, které chodí na cizích nohou! Zvláštní práce pro české státní právo, která se opírá o milost německých kapitalistů, krajně nepřátelských k historickým právům českého národa. Kdyby prováděly tak „národní osvobození“ české korporace všechny, brzy by mohla dáti německá Vídeň naši zemi na buben, jakmile bychom důrazněji žádali nějaký německý ústupek. Ani strana staro- ani mladočeská nerozuměly národohospodářskému osvobození tak, jak totéž docela prakticky provádějí „reformní“ strany soc. demokratické a nár. sociální. Takovým způsobem také rozhodně neosvobozuje národ kaceřovaná strana katolická.

Ovšem jednotlivci mladěší při naději na zisk velmi zřídka si vzpomnějí, že se kdysi kdysi ozvalo jakési heslo o národohospodářském osvobození. Na př. právě inž. Havel, člen správní rady tiskárny, v její majetku se nacházejí „Národní listy“, vypůjčil si na svůj dům peníze u „Böhmische Sparkassa.“ Peněžní ústavy čes. odhadly cenu jeho domu „Lucerny“ na 980 000 K, ale „Böhmische Sparkassa“ zcela ochotně se zvláštní vřelostí vyšla vstříc „pronásledovanému Čechovi“ a odhadla dům na celých 1.320.000 výše. A proto mu také půjčila více. Tažeme se, zda byly slepotou raněny české banky, že odhadovaly dům svého krajana pod cenu? Byla tu nějaká zavilá a systematická umíněnost? Leč i Němci vědí, že se penězi divy stanou a že ten, kdo si u nich vypůjčí, musí býti vážán zvláštními ohledy. A proto „Sparkassa“, proti níž „Národní listy“

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

Založen r. 1888.

Akciový kapitál: Rezervní fondy:
K K
10.000.000.— ca 1.200.000.—

Stav vkladů

28. února 1910 celkem
K 31,523,296-90

VKLADY

4 až 4½%
dle výpovědi.

Eskont
směnek a faktur.

Směnárna.
Skladiště.
Vadia a kauce.

Stavební úvěry.

Filiálka v Semilech.

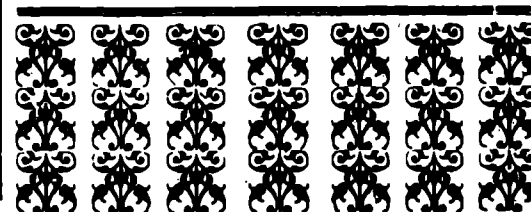
Velkoobchod

UHLÍM

Filiálka v Praze.

(Josefské náměstí — palác Obchodní a živnostenské komory).

Expositura v Turnově.

semny energicky vystupovali, najednou stáhla miléno pítale. Na omak se tořte se všima dervenečným přepřem, po pramě... kratičky a vypočítavě se dálejší křivky s námi odpáři.

Není potřeba ani poukázovati na výpovědi „ryse vlasteneckých“ korporací a německo-židovských firem. Stačí jednoduše podívat se na insertní část neochvějně vlasteneckých, demokratických a pokrokových listů, aby se poznalo, jak firmy německo-židovské pomáhají udržovati bujaré národní časopisectví, dávají mu zlatý náhubek. Národní časopisy nativní německými příspěvy žebrají a německo-židovských firem o inserty. A když to propukne na veřejnost, hned si Pilátové umývají ruce, že přý redakce za administraci nemůže. Ta se však správně řeklo, že administrace nemá býti tak zabezděnou, aby neznala směr českého listu, že nemá býti insertní část v příkrém rozpore s tím, co se píše v části redakční a — že redakce sama se udržuje přece tím, co administrace vydává. Na to už zase šlobovitě odpovídá, že přý hlavní administrátor už to nemůže, co provedl některý pomocný úředník a pod... .

Zatím faktum jest, že německé firmy dopisují českým listům v přiléhavé insertě výhradně německy, jeounce přesvědčeny, že se jim také po německu s největší ochotou odpoví. Jakmile extravlastenecký list slyší o penězích, v tom okamžiku náhle zapomene na své hájení práv jazyka českého. A že se dožebraávají extravlastenecké listy šmahem insertů německých firem německými žádostmi, o tom svědčí tento fakt, známý u všech českých listů: Německé firmy při žádosti o inserty píší po německu: „Na Vaši nabídku sdělujeme, že Vám inserti sadáváme pod tímto podmínkami...“ Takové drzé příspěvy docházejí také katolickým listům českým, které jakživ u německých židů o sadání insertů nechtěly. „Na Vaši nabídku...“ Když i nám často takové obchodní listy docházejí, ohledáváme, že německé firmy dle nabytých zkušeností vidí u extravlasteneckých listů našich vůbec vstaženou žebračskou dlaň a proto ani nepřemýšlejí, zda některý český časopis náhodou zapomněl žebraři. „Však se přihlíá!“ jest přesvědčením německých židů, kteří dobře ladnost puncovaných vlastenců znají. Ovšem není nikterak nečestno uvažovati insert osvědčené cizí firmy, která našeho národa nepronásleduje, našeho náboženství netupí a která třeba i mnoho českého dělnictva zaměstnává. Ale i ta jsou jistá pravidla, která překročení máše pouze slověk; jemuž vlastenectví jest hořkým kšeftem. Víme ze zkušenosti, že firma dopisující k větší inserti po německu, hned se český naučí, jakmile se jí odpoví po česku.

Ta jest právě to nejhorší farisejství, že listy, které by nejraději strčily na katolíky a jejich upřímnou lásku k českým právům psal hlava, škemrají po německu o podporu a Němců. My však právě v tomto ohoulostivém bodu dokazujeme českou svéráznost nejlépe. Ani denníky naše (v Čechách a na Moravě) nemohou býti viněny, že se udržují pomocí židovsko-německého kapitálu. Nám není heslo hospodářského osvobození knyfem na balamčení štenáťstva, ale upřímnou snahou. Až by mělo katolictvo na inserti tolik millionů, co jich mají německí židé, pak by extravlastenecké listy byly k evým katolickým pokrevencům také o mnoho sdravější. Kdo však má race spoutány zlatými nitkami z Berlína a Buda-Pešti, ten kope hlavu v tu stranu, odkud nic nekonká. Národohospodářské osvobození se musí prováděti nikoli zevnější ceremonií, ale pilnou prací jak drobnou tak v širším slohu. A pokrokový kšeft nikdy takovou praktickou práci neprovede.

Volné listy.

Křesťanský nábor. Minule došli jsme, že antiká měla aťení jen k vyvolancům, k lidem silným a sdravým a s toho důvodu že neuměla se sklonit k lidské bídě, bolesti a všelikým útrapám. Dovedli jsme, že křesťanské náboženství, chápající život v jeho obecnosti a hloubce, přimklo se ke všem jeho potřebám. V tom viděti jest zásadní rozdíl mezi antikou, obmezenou na jediný národ a silné individuum, a mezi křesťanstvím, objímajícím všechno lidstvo a každého i nejbídnějšího jedince.

V křesťanství mimo zřetel k životu posmrtnému jest tedy obsažen silný a všcný zájem o tento život pozemský. Tvrzení, že náboženství naše hledí jen k životu za hrobem, jest neodůvodněné tvrzení filosofů, kteří, nemohouce dáti životu nic pozitivního, zakládají svoji silu v negativní kritice. Takový silácký výrok na příklad nacházíme u Machara: „chtěl bych však, aby národ náš vymýtl orientační jed ze své krve, pilomou metafysiku ze své duše a porozuměl, co to jest antická povaha a směřil se dospět k ní a dodělat se jí. Aby přenesl těžiště života ze záhrubí, kam je přeneslo křesťanství, do života tohoto a staral se ne o

to, po čemž po smrti, ale o to, co jest za živem.

Ovšem antický člověk nepatřil k tomu, že život posemáží a nechal nájem podléhat. Tedy antický lidé byli dětmi své doby a nevěděli si zřetel života za hrobem, z kterého důvodu nemáme jít ani vidět, že by byli svou vzdělaností ochuzovali. Za to však ochuzuje nynější civilizaci Machar, když tak malou mluví o zájmech a potřebách metafyzických a schvaluje obmezený nábor antický.

Tak fotografování mělkost a povrchnost své duše měla jenom člověk, který sáhal trčet na jednom místě a nevystřelil hlavy, aby se podíval, co se děje ve světě. Všechna vyšší filosofie přece vysvětluje, že člověk rozumující nemůže své myšlení obmezt pouze na tento svět a že veškeré naše poznání věcí děje se takofka na pozadí věčnosti. Forster na příklad praví: „Veškerému našemu zápolení schází by slaboký smysl, kdyby nebylo podřízeno onomu velkému duchovnímu náboru životnímu, hlásmu velkého hlubšího náboženství a filosofie, totiž názoru, že tento smyslný svět a tento posemáží život není celou skutečností, nýbrž že jest toliko stupněm a přípravou na vyšší svět duchovní.“ Z toho vysvětluje, že Machar hodí se právě jen tak mezi volné myšlenkové, kteří skládají své hlavy ke zvířatům, v nichž vidí své bratry, a hrabají se v bahnu, aby z něho vysvětlili vznik duševního lidského života.

Pochopitelné jest také, proč Machar vychvaluje hrdost povahy antického člověka a jeho silnou individualitu. Pro tuto antickou individualitu utkali jsme se nedávno i se spisovatelem dram Ledererem, jenž se Machara dovolával. A poděkujeme, že moderní esoterická osobní individuality lidí se tak, jako by bylo opakem náboženství a jakoby křesťanství tato osobní individualita rodušila. Všechno podává nám opětě důkaz, že moderní myšlení na mnohých místech zápasí s povrchností a že různá hesla přijímá do sebe tak, jako socialista chápe se do sebe všech teorií o budoucím státu a rovnosti lidí. Hesla individualistů, pochodíce z antiky, udržují se velmi houževnatě. Stoikové, odvracející se od světa a ponechávající jej jeho smrti a nerozumu, snažili se najít všechnu pravdu a štěstí v sobě samých. I novodobý individualismus přetváří myšlenku o vnitřním dostatečném životě, jenž by udržoval duševní harmonii jedině vůči zevnějšímu smrti. Míra vnitřního prý lze dosáhnout, i když o zevním světě nic nevíme a nic v něm nekonáme. Kdo se soustředil ve své myšli, jest bez bázně, i když se chápe vesmír tříti.

„Rozpor“, jak dovazuje J. Váňa v „Evropě myslící a citící“, obecně v náboru o individualismu, jest zřejmý. Vždyť zcela vědní filosofie vidí, že se nelze vymástit ze světa nadobro, neboť skutečnost světa jest právě skutečností nás samých. Neboť kdybychom vnější svět úplně vylovořili, neměli bychom život smysla, protože by neměl obsahu. Svět vnější a svět vnitřní nejsou dva rozdílné světy, ale natými protičástmi jeden druhého. Tou měrou, jak probíráme se světa vnějšího, takou měrou záleží a záleží se svět vnitřní. Tento nábor o individualismu snáží se zachránit život smysla, která musí být vržena do země a smrt, aby rostlo a žilo. Křesťanství, ať už se chce nebo ne, chce spasit svůj život, musí jej strážiti, jest skutečným náboženstvím života; život, jehož hojnost vyžaduje se jednotlivci dle míry, v jaké má být hranice o sobě uzavřené individuality, aby se celou se prostřednictvím existence cítil.

Aj, tak tedy křesťanství blahodárně proměňuje a vystihuje život? Ba ano, a právě se slov Váňových vysvětluje i jiná obecná pravda, že křesťanské náboženství, předěle nad všechna jiná náboženství a všechny i největší myšlenky filosofů, láme a drtí lidské sobectví, jeví se být nejvyšším a základním činitelem do budoucna společností a vytváří láku na vyléčení otázky sociální. Právě proto, že má křesťanství tak mohutné zbraně proti lidskému sobectví a že vneslo Božství, lásku a pochopení v každý jednotlivý život, naplněný bolestí a trápením, — proniklo a naplnilo sociální a náboženské spekulace i těch, kteří, jako Comte, nejrozhodněji se ho zřikali. Dějiny člověka“, dí J. Váňa, „jsou dějinami jeho náboženství. Každého filosofa nemůže být tajem, že ideu, na které se zakládá vyšší život člověka, totiž ideu jednotnosti duchovního člověka s Duchem absolutním vyneslo na světlo a učinilo všem srozumitelnou křesťanství.“

Machar ovšem o této vyšší ideji nemá tušení, neboť takové věci jsou mu p.ř. omnoho materiálnější a přírodní materialism antický jest mu největší moudrostí lidstva. Jsouť lidé, kteří od hrůdy země povznášejí se nad ní. Nedivíme se těmto Macharovým donkychotádám. Vždyť přece nebylo ještě nikdy viděno tolik lidí, představujících si, že jsou všichni filosofové a že jsou tu, aby opravili všechny omyly a antikou obetrali šťastný život budoucím pokolením.

Dle Machara křesťanství smazalo člo-

věka, dle J. Váňi však povzneslo hodnotu každého jednotlivce, a křesťanská věda a umění směřují k témuž cíli. Machar nemůže ublížit světu, ale člověka zabít bylo by mu hračkou, kdesi J. Váňa s každým rozumějícím člověkem praví: „Věda a umění, pohrdající člověkem, jsou vlastně svými nepřáteli, neboť pohrdání člověkem jest smrtelným nepřítelům hlubšího nasazení.“ Proto také Machar plove na povrchu jako korková zátk.

Na konec tohoto odstavce o křesťanském náboru shráeme podstatné myšlenky: antický nábor měl na zřeteli jediný národ, křesťanství svou činnost určilo pro všechny, z kteréhož myšlenkového pokladu jeho šloři se všechny moderní humanitní programy; antika milovala své zdravé a silné vyvolence, kdesi křesťanství objalo láskou a milosrdenstvím i všechny slabé a trpící. Antika svým individualismem přetvořila vlastně chladné sobectví, kdesi křesťanství překonalo individualismus pro blaho lidstva. Ale přece všechno to dle Machara jest křesťanství jedním z Judej! Ve shromáždění lidí zkušených taková nevědomá spácnost byla by směšná, ale ve shromážděních macharských byla duševní silou . . .

Svoboda, rovnost a bratrství. Machar bez uzardění a bez stádu na svých schůlkách hlásal, že křesťanským náboženstvím otroctví odstraněno nebylo. Macharovým kouskům jsme si již tak uvikli, že přijímáme i tuto lež klidně. Ba kdyby to nebylo takovým hrozným příznakem nekulturnosti, mohli bychom i s jistým zadostovněním eksavovat na to, jak odpárc křesťanského náboru provádí na sobě barakiri. Lze s toho uhodnouti stav Macharovy duše, která obrác se smyslem se neomyšlen, předstihuje v neomnožstech sama sebe. „Není to právě tato věc“, praví F. Brunetiére, „na níž přilíh snadno zapomínají diletanté našich dnů, kteří ve své povrchnosti podnikají nebezpečnou hru tím, že hledí na místo prostě mravovky křesťanské zasaditi odporu krásy stoicismu? Mravovka nebo lépe řečeno mravovky starověké a to všechny předpokládaly, nebo dle dnešního způsobu mluvy vyžadovaly otroctví. Svobodu nepouznavaly jinak, než dle jejího poměru k otroctví a jako jeho opak. Býti svobodným, znamenalo v Římě nebýti otrokem. Organizace celé společnosti občanské, politické, národohospodářské, náboženské se udržovala, trvala a kvetla pouze otroctvím. A kdesi my moderní lidé na konec bezpochyby zahyneme výstředností, nebo nadbytkem svobody špatně pochopené — společností starověké začaly se třísti v základech, sotvaže se začalo pochypovat o epikuremství otroctví. Nijm že ideu svobody nepřijímá na svět led o křesťanstvím, ale ani pojem, jak se nepochopili, led se společností křesťanských, a je název přirovnání, než že slovo „svoboda“ má význam pouze o křesťanství a staré ideu křesťanskou? S rovností jest tomu tak, jako se svobodou. Nemáme jinak, než jak ji přikládá ideji křesťanské; a jako svět před křesťanstvím svobody ani neznal ani nepochopil, tak mimo křesťanství také nedovedl pochopiti ideu rovnosti.

Bratrství, toť abych tak řekl, jednota lidského pokolení, jednota stejného původu nás všech, toť povinnost dáti každému o něco více, než žádáme sami pro sebe, bratrství jest podstatnou pravdou křesťanství. Stavá se článkem víry, uvatje-li se zároveň s tajemstvím vykoupení. V B.hu jest příčina, že jsme bratry, a protože jsme jimi dříve nebyli, vykoupení, jest jest samo zásluhou, tento zásluh přišlo vykoupit.“ Tak píše Brunetiére, o němž všichni vzdělanci francouzské jednomyšlně tvrdili, že mocným svým duchem přelstí a proniklím všechny kultury. A vedle tohoto Brunetiéra postavte si liliputského Machara s kolovrátkem, skřípajícím o jedu z Judej, shovívavě se usmýje, a pojďte s námi laskavě revidovat dity jiné.

Jeme-li již o rovnosti, svobody a bratrství, nemůžeme nevědomostí si náboru Macharova o revoluci francouzské, o níž praví: „revoluce francouzská jest obsahem a formou antika.“ O těchto slovech Macharových jsme přemýšleli, ale přes všechno šloři nemohli jsme se dohodnouti smyslu jejich. Povíme v souvislosti s úsudkem Macharovým to, co s kulturou a politickými ději víme. Republikánská konstituce francouzská zavedla do světa a záležitosti světských nejvyšší zásady křesťanské mravovky: svoboda, rovnost a bratrství, o nichž antika nic nevěděla. Kterak tedy možno říci, že revoluce francouzská byla obsahem a formou antika? Snad bylo by lze ukázati na onu podobnost, že revoluce francouzská ve svých počátcích dala se ve znamení nedostatků chleba a potu volala po svolání utlačovaných a bezprávných občanů. U Římanů také často bylo dosti hladu, také se usilovalo o lidské práva otrokův, a Graciové nasadili život proti spápným patriciům. Po této stránce však Machar přednost antiky rovněž nedokázal, ba spíše ji nevědomky a nechtě odsoudil.

Proba antická a její mravní odlišení.

Nikdy česká mladá generace nepřemýšlela tolik, jako od těch dob, kdy se realismus sjevil v českém životě, prohlašuje Machar. To jako Machar se počítá mezi ty přemýšlejší. Naše články však dokazují, že u Machara tomu tak není a že u něho myšlenky zastoupeny jsou nabubřelými frázemi. Tak na příklad o milování o hrdé antické povaze, které český národ má se prý také dodělati. To by český národ dělal pěkné pokusy, kdyby poslouchal sbrkavých rad Macharových, jenž drží palec i dr. Lederer. Jsme přesvědčeni, že český národ má mnohem věcnější úkoly a že jsou mu ke službám mnohem sdravější základy povahové, než měla antika. Rozbor nám to vysvětlil.

Jak jsme již minule poznamenali, Drtina uvádí antickou mravovku podstatně takto: „Naturalistický jest konečně i smysl české morálky. Vědomí hříchu a pomysl povinnosti jsou pojmy morálce české cizí. Celá morálka česká vyjadřovala se spojením dobra a krásy k dokonalosti. Otázka česká jest vyvinutí a zdokonalení přirozených schopností a náklonností — nikdy jich potlačení.“

Kde komu, jenž o věci dovede přemýšleti, patrné jest, že dobro a krásno jsou vylavon a neustálou pádou pro mravnost. Abychom o předmětu tomto sbytečně slov nerozšiřovali, řekneme, že na tomto podkladě krásna a dobra nemohli Řekové blahodárné mravnosti založiti, vždyť pojmy tyto byly nejasně vykládány i od samého Platona. Stoikové zdůrazňovali ctnost. Z počátku ctnost Stoiků byla prostá mravní ctnost. Později vykládali, že ctnost bude mít jen tehdy cenu, až bude uspořádána dle obdoby a vzoru činnosti přírodní. Ale i v tom byl nejasný a dvojsmyslný výklad, proč připojili, že člověk má jednati dle přirozenosti rozumné. Na otázku však, co se má mysleti rozumnou přirozeností, Stoikové odpověděti neuměli. Nastal smutek a všechny rozpravy o ctnosti halily se v nejasnou mlhu, z níž na konec jasněji vystoupila apathia dardža, to jest nezávislost na zevnějšku, která nesfídka jeví se jako učitelnost a ono úplně dostačování sobě samému, z něhož vyvinul se nadutý přepych stoického mravního ideálu. Důsledně Stoikové ušli, že ctnostná společnost jest jen mezi moudrými, odkudž ono obmezování učení jejich na užší kruhy zasvěcených, které v různých dobách od filosofů různé se proměňovalo. To ovšem odpovídalo s třídním obyvatelstvem a svobodou měšiči vzdělané a nevolné. Věci svobodných bylo zabývat se vědou, nevolných pak přilíceno jen pracovat. Věci měšiči byly v té době vědecké a vzdělávací práce. Věci Horatida oněmi obmezené nadutými slovy: „Odi profanum vulgus“, nenávidím dárů zasvěceného. Hrdá drtina však obojí třídu selíjak se mnila, ale inteligentní vědce vědomě chránili se od vetřelců, které Platon na příklad pokládá za neobdobné vyššího poznání a ctnosti. I Aristoteles dělil přednášky své na veřejné a důvěrné. Aby se pravda vůbec udržela zrakům, jest někdo pokládá za nezastatelné, že lidé odpovídají svým poznáním o pravosti a obecném vzdělání. Podle toho ona filosofie působila. Tím, kterým byla přístupná, záležela se příjemným zabíjením času a hračkou, kterou se mohli chabiti, jako pilák produktivní se před obecenstvem, ochotní většinou byla do loqstajnou, nebo i podeřelou, jak to uznává sám Cicero (Tape. 2.)

Takéž konečně na půdě učení hrdých Stoiků vznikl fatalismus (osudovost). Proto, že milie osud Stoiků nutil k nečinnému nedůvěrnému, mohl se vyhnoiti samovraždou tomu, jeho nemohl odvrátiti. A že Stoikové se snažili páchat, jest přece známo a dokazuje, že sila stoické povahy náleží mezi báje. Není tedy pochybnosti, že praktické výsledky mravovky stoické byly velmi ubohé, a co se stoických základů týká, hledáko ono nesužilo žádného pojmu o tom, co jest ctné a šlechté.

Machar nice vzpomíná Epikteta, Seneku, Marka Aurelia, ale přes to, co dobrého n. p. s. podávali rozumného základu pro životoprávu, již se jejich Epiktetos vyhradně o-bírá. Jest pravda, že Epiktetos i nad mnohé mravovědcé doby křesťanské setkali předkřesťanské vyniká, ale křesťanství nahraditi daleko nedovede. Tím méně zasluží poklony, že byl původcem mravovky křesťanské. Vyplývalo se mnoho důstipu na tyto a podobné domněnky, jako na příklad o Marku Aureliovi, ale nekonec nepředpojaté dějiny byly nuceny vrátiti se ke zprávám, od kterých vyšly. Sebráno mnoho látky z dějin vzdělanosti antické, poznali jsme hrdiny jejich mnohem důkladněji, oceňujeme lépe jejich snahy a výsledky, ale důdek o nedostatečnosti jejich zůstává podstatně stejný.

O náladě světa antického, o které estetisující diletant Machar šíří správy tak růžové, stačí slyšeti tyto dva snalce. Bůžeb praví: „Jenom jednostrannost a povrchnost vidí vždy ideály ve starověku. Helelé byli v lesku umění a ve květu svobody nešťastnější, než většina se soudí; zárodek zkázy nosili v sobě a strom bylo třeba stiti, jakmile shnil.“ Zeller praví:

Pecit vzdálenosti od božstva, tohu po vyšším zjevení jest posledním stoletím starého světa vůbec vlastní. Touha tato nevyjadřuje především než vědomí o úpadku klasických národů a jich vzdělání.

Vzhledem k povahovým plánům, které Machar na takovou dálku snaží se sestrojiti, jest nesporné, že vlastních základů mravouky stoické nepronikl a jim naprosto neporozuměl. Dívá se na všechny ty věci očima básníka a nedovede si uvědomiti, že řádové povahy nebudají se na řeckých krásných mramorech, nýbrž na pevných zásadách mravních, kterých u Stoiků nebylo. Machar vyvolává, jak prý antický člověk rozuměl přírodu a podle ní žil a jak prý třeba vzdáti se pitomosti metafyzických a žiti tomuto světu. Nuže, jest pravda, že tak antický člověk si počínal. Ale materialismus, obmezení všech myšlenek a nadějí na zdejší, zvláště však příšerné zabírání se samovraždou slovem i skutkem, značí všeho toho žalostný výsledek, a vážnější duchové jej s úplným vědomím v celé jeho zoufalosti takto pojímali. Hrdá stoická povaha v antice! Mravní nejasné zásady, které, nestačily-li tehdy, nemohou stačiti ani dnes za jiných poměrů, nadutá hrdost uzavírající se vstevám lidovým, na místo síly ubohá chabost sebevraždou vzdávající se osudu — takové věci doporučuje Machar českému národu. Tato nepodařená velikomluvnost Macharova jest na výši jeho rozhledu a dává dělovat i tomuto antickému marodéru, jenž jest stejné ceny se všemi ostatními, které Machar v klopýtajícím šiku proti křesťanství uvedl. Machar řekne: „Český národ má se do dělati hrdé povahy antické“, jako by taková věc mohla býti vykonána jen tak na obrátku. Nehledě k pochybeným základům oné povahy, jest pozoruhodno, že tuto výzvu činí muž, který jest členem strany, jež přehojnou měrou mluví o své kulturní, mravní a povahové soběstačnosti. Ovšem přisuzáváme, že moc dobrých příkladů vědecky prospívá, ale ve tvorbě povahy musí býti vědecky hlavní pakou původní a vnitřní síla ducha vlastního. Jen tato síla dovede život udržeti a dodati jednotlivci osobní nezávislosti a ráznosti. Nechápe Machar, jakou nedůvěru vyslovuje pokrokovému myšlení, když hledá povahové vzory ve vzdálené antice, která kromě toho vzala za své svou lenivost a rozkošnictví?

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam poše se na požádání zdarma a franco.

Obrana.

Proč někde návštěvy kostelů mýjí. Agrární listy chytráckým knyfem chtějí dokazovati, že jest tím vinno „klerikální švanění“. Právě „Venkov“ dne 23. t. m. snaží se v tom směru „poučovat“, ač sám přece dobře zná „kulturní“ práci fanatických agrárníků, kteří s největší rozkoší rozšiřují „Volnou Myšlenku“ a „Havlíčku“. Proto potřebí znovu něco připomenouti. V čase, kdy katolici ponechávali agrárníkům volné široké pole, kdy jejich třídní zájmy i ve svých listech podporovali, marně jsme čekali dlouhý čas, kdy se nás agrárníci rázně zastanou proti zvláštnímu tisku soc. demokratickému a jinému „pokrokovému“; tenkrát Udršal, který později z chytré taktiky prohlásil, že prý nesmí strana agrární dopustiti náboženských rosvrat na venkově, mohl

utíti plně ruce práce. Katolictvo však čekalo marně — zcela přirozeně. Vždyť přece pohlaví agrárníci se stali výhradně bývali venkovští mladočeši, pokrokaři a sár. sociálové. A liberál se rozhodně nepřebaví za jednu noc na katolíka, zvláště když vidí, že by z toho pro kapra nic nekonalo. Sama osoba Kristova byla vláděna kolem nízkých vtipů soc. demokratických, ale páni agrárníci se z klidu rušiti nedali, ačkoli věděli dobře, k jakému vyznání se hlásí silná většina českého venkova. Dobře také věděli, že i strana třídní musí projevovali barvu v kulturních otázkách.

Vaníka tedy na obranu strana katolických zemědělců, která přiváděla agrární „taky-katolíky“ v křesťovité záchvaty. Před říšskými volbami agrární kandidáti šmahem se vzpírali udělní slib, že se postaví na říšské radě proti podkopům volnomyšlenkářským, ohrožujícím základy náboženského vyučování a života. A přes to síru a oheň dítli na ty, kteří rozhodně se práv katolictva zastávali. Pronásledovali je jako zločince a přibírali si proti nim na pomoc volnomyšlenkáře. Kněžstvo bylo na sobě sích tupeno, šířeno s velikou horlivostí volnomyšlenkářské tiskopisy a — v zemědělských volbách na venkově měli agrárníci proti katolickým znamenitou posilu mezi tím učitelstvem, které rozhodně se vyslovuje pro vyloučení náboženství ze škol.

Pak jest nějaký div, jestliže takové protikatolické švanice, pořádané soustavně za pomoci velkých peněžitých obnosů, nejsou červivé ovoce? Katolici neměli tak velké kapitály jako agrárníci, aby mohli dostatečně čelit agrárníko-volnomyšlenkářské alianci. A právě pro řádění agrárníckého tisku přednášely se kostely a to právě na takových místech, kde strážníci Sionu nepostavili se na rámech obranu věřících proti záplavě agrárníckých tiskopisů a štvavým schůzkám. Příklady toho znají netoliko katolíci, ale i agrárníci sami velmi dobře, a přes to chce agrární tisk prostomyslným lidem vštípit zcela nelogickou a nesmyslnou myšlenku, že se kostely prázdni tam, kde — našinci náboženství otevřeně hájí proti přátelům volných myslitelů. Kde vystoupili agrárníci rázně proti protikatolické činnosti redaktora H. Frychta, proti volnomyšlenkářským řečem učitelky Fajfrové, proti dru Bartoškovi nebo Macharovi? Vždyť přece i ve svých listech útoky různých Macharů chválí. A taková „náboženská“ činnost agrárnícká pak nemá kostely vyprazdňovati všude tam, kde proti štvavému slovu neozývá se obrana, kde proti „Havlíčkově“ nešíří se náboženský tisk, kde proti organizacím tupícím duchovenstvo nezaloží se organizace na obranu jak přesvědčení křesťanského tak kněžstva! Jen člověk slepotou naprosto raněný může říkati, že agrární soustavně švanice a bezostyšně se neposlušný veličký náboženský rosvrat na venkově. V místech, kde farář, vynikající lidumilností a krajní ústápností, ani neorganizoval, byl potopen při schůzkách nejhrubším způsobem, ani se ho který agrárníček zastal. S duchovními organizacími trpěli zároveň kněží, kteří ze snahy po svornosti venkovské organizační snahy odmítali. Teď mnozí vzpomínají s bolem, jak se jim agrárníci odměnili za jejich snášelivost. I v osadách, kde farář ani přetm nehnul pro katolické zemědělce, rylo se do papeže, biskupa a kněží vášnivě. A to všechno proto, že jiní duchovní a katolíci látkové nechťeli vydati věřící lid na pospas chamtivým diabolům.

Marně jsou křiky Práškových spojenců a útřední jednoty. Lid není slepý, uvědomuje se stále více. Katolický lid dobře nahlíží, že 1) katolická strana nesmí těsně splýnout se stranou třídní, 2) že by na sebe avalila oprávněný hněv každého spravedlivého člověka, kdyby začala posluhovati Práškovi, Zázvorkovi a přebarveným liberálům a 3) že nemůže stále býti ochotná posluhujícím přívěskem straně ta, která na základě Kristově má sjednotiti celý národ; zradou na Kristově přikázání by bylo, kdyby se katolici apokojovali neustále jen s milostivými cukrátky stran liberálních a nikdy by nechtěli přikročiti k samostatnému řešení záležitostí veřejných. Vždyť by nepřátelé sami poukazovali, že katolictvo vnitřní síly k obrození národů nemá a že s vědomí své chatrnosti ani se o to nepokouší, šije pouze z blahosklonné milosti stran nekatolických jako řidovští rabíni.

Marná agrárnícká námaha! Katolíci už prohlédli hospodaření útřed. jednoty, upřímnost Práškova a Udršalovu a „náboženskou horlivost“ agrárníků vůči tak pronikavě, že by je pod agrární chomouti nijak nedostali ani katolíci vůdcové. Kdyby k nějakému pohodlnému ujednání za zelených stolkem snad dokonce došlo, to by širé venkovské naše davy stály buďto raději bez organizace anebo by se staly křivě stran mimográdních. Ale k agrárníkům, jichž pohlaví tolikrát oškooili samým třídním zájmem venkova i zájmem náboženství, nepřijde nikdy. Nejhrů a nejsmutnější by se kostely vyprázdnilo tenkrát, až by se katolická strana propadla za berany sobecké a diabolické politice agrární zemanů. Tak soudí každý upřímný

katolík, který se dívá na přítomnou situaci vlastním zdravým zrakem a nikoli pavačím rafinovaných agrárníků frází. To nechtě si agrárníci pamatují jednou pro vždy!

Politický přehled.

Říšská rada. Dne 18. t. m. rozšli se poslanci na velkonoční prázdniny. Předvelikonoční toto zasedání bylo jedno z neklidnějších zasedání, na němž ovšem má hlavní podíl nový jednací řád. V předposlední schůzi předložba návrhu proti opilství vrátila soc. politickému výboru s podotknutím, aby o ní do měsíce podal novou správu. Účinně se této předlohy zastávali katolíci poslanci dr. Stojan, dr. Krak a Záraba, ale marně. Mnohým se zdálo, že by se tímto zákonem poškodzovali hostinští a ostatně, jak posl. Fresl řekl, nemá asi vláda opravdové vále opilství potírat, ježto na rok 1910 dala do rozpočtu 94 milionů z výtisku alkoholu — proto prý s touto předlohou! Není bez významu v poslední schůzi unesený návrh o stavběch místních a malých dráh, na základě kteréhožto zákona bude nyní snáze a výhodněji budovat dráhy místní, jež pro jednotlivé kraje neméně jsou důležité jako prostředek dopravní a jako spojení s hlavními tratěmi. Spolu vyřizen zákon o tiskacích strojích a rozmnožovacích aparatech. — Vyjasnění politické situace předvelikonoční zasedání rady říšské ovšem nepřineslo, ale podalo důkaz, že s nynější většinou vládnouti nelze.

Nový kopanec vlády. V rozpočtovém výboru poslan. sněmovny jednalo se o vládní předloze, dle níž má býti uzavřena s Lloydem nová smlouva stran lepší dopravy z Terstu do Dalmacie a Albanie; Lloyd dostalo by se od vlády na 29 mil. podpory. Posl. dr. Steinwender pokládá však celou věc za ukvapenou, a vzhledem k nedostatku peněz a k zanedbání železniční dopravy v alpických zemích navrhl odročení celé předlohy. A návrh ten také přijat 23 proti 7 hlasům. Bar. Bienerth snad se jenom otřese a bude mu zase dobře!

Bar. Bienerth zase vyjednával. Pozval si 18. března t. r. dra. Kramáře a posl. Udršala, a předsednictvo polského Kola. Polaké Kolo, jak uvádí brněnský „Hlas“, jde k Bienerthovi celé, vůdce českých stran zve Bienertha každého zvlášť a vůdcové ti také každý zvlášť jdou, ač bylo ve Slovanské jednotě usneseno, jednat s vládou jen prostřednictvím celého předsednictva Slovanské jednoty. Právě se ovšem, že bar. Bienerth jednal s dr. Kramářem a Udršalem jen o činnosti českého sněmu. Ale právě proto, že dle svorného názoru vlády i stran činnost sněmu českého jest klíčem k vyjasnění celé situace, právě proto i jednání o činnosti sněmu českého mělo by býti společné, aneb aspoň měli si vůdcové českých stran vzáti od Slovanské jednoty plnou moc, majili každý zvlášť posvátní bar. Bienertha vyhověti a měli pak také parlamentární komisi Slovanské jednoty správu podati. To se však nestalo, proto nastalo jisté roztřpení.

Krvavé zakončení sněmu uherského. Dne 21. března ohtěl ministr. předseda hr. Khuen-Hedervary odůvodnit odročení a rozpáštění sněmu. Sněmovna do posledního místa naplátna. Hr. Khuen, ač mohl předvídati, že opozice dá mu pocítti svou sílu, nešel se. A Košutovi a Justhovi se řádne připravili a obsadili všechno než vládní strana mohla hr. Khuenovi přispět na pomoc. Po mluvicím předsedovi vrhány zákoníky, kalamáře, posejpatka. Hr. Khuenovi způsobeny na hlavě tři krvavé rány; týž krvácející nedal se nijak pohnout, aby se vzdálil. Na dvou místech raněn i ministr orby hr. Serényi. Schůze následkem té vřavy za obrovského vzrušení a rozčilení přerušena. Ze opozice si tím neposloušila, dokazuje již okolnost, že původci zranění obou ministrů prosili sněm za odpuštění. Tato bouře v uherském sněmu nemá sobě rovné v žádném zákonodárném sboru.

Dohoda rakousko-ruská, která byla minulý týden v Petrohradě ruským ministrem Izvol-skim a rakousko-uherským velvyslancem hr. Berchtoldem podepsána, jest dalekosáhlou politickou událostí. V záležitostech balkánských došlo mezi oběma velmocemi k úplné dohodě v politických zásadách. Zároveň oficiálně se sděluje, že mezi oběma říšemi zahájeny byly normální diplomatické styky. Ruský kabinet navrhuje, aby ostatním velmocím sděleny byly tyto body z rakousko-uherské dohody: 1. Na Balkáně zachová se stav posavadní. 2. Používání nové turecké vlády rovnoprávnost všem národům za základ své politiky, má tento nový pořádek být zachován a upevněn. 3. Zaručuje se neudvislost, upevnění a smělý rozvoj malých balkánských států.

Čestný balkánských panovníků. Král Petr srbský odejel právě do Petrohradu, bulharský car Ferdinand s carevnou pak do Cařihradu, kde byl na nádraží uvítán sultánem, velkým vezírem a následníkem. Do Cařihradu přijede

z krátké době i knize černocharak. Vše to
ještě svědčí miramillových poměrů na Balkáně.

Pruská volební reforma, kterou se zavádí
nepřímé a tajné volební právo, byla pruským
sněhem schválena 267 hlasy proti 167. Deme-
nstrace soc. demokratů proti volební reformě
neustávají.

Sedláci hnutí v Řecku. U Larissy erotilo se
asi 550 sedláků, přepadli a zastavili vlak a
rozbili okna. Muselo zakročit vojsko, které
užilo zbraně; několik sedláků bylo zabiteno.

Dobrá pověst pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,
jakož i její všeobecná obliba odvodňují se vý-
tlačou jakosti výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domácí výrobek co nejvíce.

Zprávy organ. a spolkové.

Zvýšeného výběru strany. Veškeré
přípravy ku sjezdu jsou skončeny. Lhůta k při-
hláškám delegátů minula již v úterý 15. března.
Přihlášeno jest více než 840 delegátů na sjezd ze
všech krajů a částí Čech. (Na předcházejících dvou
sjezdech nebylo nikdy takového účastenství.) Sjezd
zahájěn bude v neděli 27. března o 5. hod. odp.
v divadelním sále Národního domu na Kr. Vin-
ohraděch (I. posch. vchod z Korunní tř.; stanice
elektrické dráhy.) Zvolení páni delegáti nechť ne-
opomenou vzít si s sebou delegaci řádně vyplně-
nou a podepsanou, výkonným výborem jim zaslá-
nou, bez níž by jinak na sjezd připuštění býti
nemohli. — Výkonný výbor strany katolického
lidu v Čechách, v Praze II, Opavická ul. 10.

Křesť. sociální spolek pamí a dívek
Amerika v Hradci Králové. Ve spolek před-
nášel v neděli květnou vsp. kanovník dr. Jan
Soukup „O české ženě“. Slovný řecník ve své
zajímavé řeči pojednal o povinnostech křesťanské
české ženy v různých stupních věku lidského a
v různých stavech. Přednáška na názoru křesťan-
ského založení, vystihovala přehledně požadavky
a zásady ženské otázky a byla přijata velmi sym-
patičky přítomnými posluchači. Spolek vzdává
vroucí díky vsp. kanovníkovi nejen za poučené
slovo, ale i za dar 2 K ve prospěch spolku vě-
novaný.

Bojmanov. V pondělí velikonoční odpoledne
o pát 3. hod. koná odbočka hospodář. sdružení
českých křesťan. zemědělců svoji první řádnou
valnou hromadu, ve které promluví farář dp. V.
Sáfránek: „O důležitosti a nutnosti hospodářských
odboček“, načež vykonány budou volby.

Javornice. Dne 18. března o 2. hod. odp.
měla se zde v hostinci p. Petra Hynka konati
valná schůze místní katol. organizace, při které
měl promluvit spisovatel a výborný pedagog o
výchově rodinné a též o návštěvě školy, čehož za-
jisté tu nanejvíce bylo třeba, jelikož tu je dosti
ubohá návštěva školy. Do schůze měli přístup čle-
nové a jimi uvedení hosté. Proto se každý divil,
když slyšel, že se chystají přijíti do schůze zdejší
agrárníci v plném počtu a že se něco „semele“.
A skutečně, když se počali nařizovat schůzeti do
místnosti, kde se měla schůze konati, dostavili se
agrárníci (asi 80). Z celého chování a řeči těch
pánů bylo zcela zřejmo, že jakým úmyslem do
schůze přišli. Aby schůze, která jinak mohla býti
docela klidnou, byla rozbíta, tu radost nechtěli
přece nařizovat pánům udělat a proto členové orga-
nizace a jimi vedení hosté opustili místnost a
odešli do fary, kde schůze za krásného jarního
počasí konána na dvore, poněvadž by se byli ú-
častníci do místnosti ve farní nevešli. Dp. farář
všechny slovy zahájil schůzi a udělil slovo pozva-
nému řečníku p. Václ. Špačkov, který v obšírné
řeči velmi krásně a velmi dojemně promluvil o
křesťanské výchově a zmínil se též o povinnostech
katolíků v nynější pobutné době. Účastníci, jichž
bylo asi 150, vyslechli řeč s napjatou pozorností.
Bylo by jich bývalo mnohem více, ale všem ne-
bylo známo, že se schůze koná ve farní. Aby lidé
byli odvráceni od schůze, byla ustanovena od
„lepších katolíků“ na tu neděli draha na chvoj
v obecním lese. Později se vysvětlilo, že okresní
hejtmánství dalo nedopatřením povolení ke schůzi
veřejné. Proto nemáme za slé pp agrárníkům, že
se do hostince dostavili a vůbec bychom nebyli
proti tomu, aby se našich schůzí účastňovali, kdy-
bychom byli jisti, že nebudou mafiiti naše schůze.
Ale posud se tak děje, jak víme se zpráv o našich
schůzích na různých místech. Máme též smutné
skutecnosti i zde s dob volebních; nezbývá nám
tedy než konati schůze důvěrné. Mnozí pp agrár-
níci, vrátivše se s nepotěšením z hostince, naslou-
chali bedlivě za vraty a za stodolou, co p. řečník
mluvil; mohli asi také dobře slyšeti a jistě jim
to nebylo na škodu. Na žádnou stranu neotáčil,
ano podobné útoky odsoudil, což doporučujeme
pp agrárníkům k povšimnutí. Po řeči provedena
volba výbora a delegáta ke katol. sjezdu. Schůze
skončena srdečným doletem dp. faráře s písní
Kde domov můj Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zelený čtvrtek shromáždil velké sástupy
věřících do luth. chrámu i do kostela Panny Ma-
rie. Jeho Blah. Milost sloužila za velice četné as-
sistence měl sv., při níž přistoupili k sv. přijí-
mání p. t. kněží, úředníci, členové městské rady
atd. Pak následovalo slavnostní svěcení sv. oleje.
K sv. zpovědi v obou chrámech přistoupil daes
počet veliký. — Zítra budou v 7 1/2. hod. ráno
Církevní hodinky, po nichž posvátné obřady se
spřevázejí pašijemi. Na to průvod do Božího hrobu
v kapli sv. Klimenta. O 3. hod. truchlivé hodinky,
pak kázání a litanie u Božího hrobu v kapli sv.
Klimenta. — Na bílou sobotu v 7 1/2. hod. ráno
církv. hodinky, pak svěcení ohně, velik. svíce a
křestní vody. Nato slavná mše sv. — Slavnost
Vzkříšení o 5. hod., v chrámu Panny Marie o 7.
hod. večer.

Akademie v semináři. Na počest jme-
nin Jeho Blah. Milosti pořádali bohoslovci 18. t. m.
velmi zdařilou akademii. Zaspívána velmi sručně
slavnostní sbor od Vymetala. Následoval případný
proslav, za nějž Jeho Excal. pohnutým hlasem
děkoval. Odělní sároven, že otázka stavby nového
semináře značně počinuta k jeho radosti ku předu,
tak že již co nejdříve bude státi budova nová —
Nato sehrán Mendelssohnův houslový koncert op.
64. Pak následovala Loevova ballada „Archibald
Douglas“ (solo s průvodem pian). Nato prove-
deny Malátovy „Venkovské obrázky“ (pianový
kvartet). Zapěna Lortzingova „Carova píseň“ (solo
s průvodem pian). Pěvecký sbor pak zapěl pro-
středně Píckův „Vjezd Krista do Jeruzalema“ a
„Pohřeb Kristův“. Ku konci sehrána o. chestrem
sviště Offenbachova ouvertura „Savojané“. Jeho
Milost svou děkoval za krásnou produkci. Aka-
demie byla chválena od přítomných všeobecně;
sloužila ke cti všeobecnému účinkujícím a zvláště p.
profektu Svobodovi, který si o její zdar získal
největší zásluhu. Obecná pochvala jest vítaným
povzbuzením k další pilné práci na poli užlech-
tilého umění.

Mariánské družiny uspořádali zdejší
katolícká duchovní promluvy o životě pravém.
Hluboce promyšlené řeči dp. P. Stryhala těšily se
velikému zájmu častého posluchačstva. Konány od
14. do 19. t. m. Na Květnou neděli bylo slavné
sv. přijímání, které přezval sám Jeho Ex. nejdp.
biskup, který v krásné promluvě vyložil milost
příchodu Kristova do duše zbožné. Komunikantů
dostavil se počet veliký.

Z Radolína. Jeho Excellence nejdp.
pan biskup Thdr. Josef Doubrava zaslal značný
peněžitý dar, aby zař. výstavování byli všichni
chovanci zdejšího ústavu hluchoněmých o jme-
nách Jeho Blah. Milosti. — Ředitelství ústavu
vzdává jménem všech chovanců Jeho Excellence
nejuctivější díky za opětný důkaz přízně, proká-
zaný hluchoněmým dítkám i ústavu. Zaplať Bůh!

Spolek „Samostatnost“ pro stavbu
rodinných domků. Za jeden rok svého tr-
vání nemůže se spolek „Samostatnost“ vykázáti skv-
ělými úspěchy, ale se svou vinou. V obecní správě
panuje asi mylný názor o tendenci spolku, proto
nebyla od listopadu vyřizována žádost spolku o vy-
kázání stavebních pozemků a také žádost spořič-
telně podaná o stavební úvěr zůstala bez výsledku.
Snad je domněnka, že spolek „Samostatnost“ je
konkurenčním podnikem jiného družstva, zalo-
ženého pro stavbu dělnických domků. Ale dom-
něnka tato je mylnou, protože spolek „Samostat-
nost“ napomáhá malým stavebníkům z řad samo-
statných živnostníků a vystavěné domky pone-
nechává v úplném jejich vlastnictví, když si je
splátkami získali. A dnes v Hradci Králové je
pro malé lidi takový nedostatek kramů a dílen,
že by sama obec měla stavební akci prováděti,
aby se Hradec nevyliďňoval. Casem zmizel zde
takto středa stav úplné a zbude zde jen intel-
ligence a školní mládež. Když se vyskytne spolek,
který je jménem obce přijíma na sebe část ákolu
komunální politiky, měl by nalésti větší porozu-
mání v obci, která má tak osvědčené zastupitelstvo.
Ve spolku „Samostatnost“ jsou sdružení sami
řemeslníci, ale i z jiných stavů členové jsou vi-
táni. Členský vklad obnáší 50 K a dochází také
svého záročení. Je to vlastně jistý druh půjčky.
Spolek nechce provozovati nějakou nezdravou sta-
vební akci, nýbrž přiblíže ke skutečným potře-
bám veřejnosti a k platební zdatnosti stavebníků,
hodlá pro střední živnostenský stav opatřovati
vlastní krov. V ředitelstvu zasedají pp. Pavlík,
Rosa, Fejgl, Kieselich a Dvořáček. Na řemeslnič-
tvo našem je, aby hojným přistupováním za
členy podporovali sami sebe.

První filharmonický koncert, pořá-
daný dne 20. t. m., dopadl dosti zdařile. Účinku-
jící hráli a zpívali s velikou chutí a vervou. Patro
bylo, že si dali pp. sborníci Cvach a Wüsch
na vyvíčení vědního orchestru a pěveckého sboru
velice záležeti. Poznamenáváme pouze, že při pře-
dehře k operě „Habitka“ mělo býti tempo místy
poněkud rychlejší; rovněž tak při Dvořákově „Hu-
morese“, aby laškovný její charakter lépe vynikl.
Některé drobné chybičky obecenstvo rádo odpu-
silo, poněvadž jich často slyší v a umělců z p-
volání. Proto byly výkony odměňovány častým po-

tlesem. Pan Kretschmer svým mistrně vykole-
ným hlasem strhl obecenstvo k velikým ovacím.
Obecenstva mohlo býti více, jelikož snaha tak
užlechtilá a již při první produkci tak zdárná za-
služuje všeobecné podpory. Další práci zdar!

† Václav Červenka. Dne 22. t. m. se-
mral všeobecně oblíbený p. c. k. staveb. rada a
předseda stavebního okresu královéhradeckého
V. Červenka, rytíř řádu c. k. Františka Josefa. Tě-
lesné pozůstatky byly dnes vykropeny a převezeny
do Pardubic, kde vykonán pohřeb. Odpočívaj
v pokoji!

Šermířský klub v Hradci Králové
pořádá v sobotu dne 9. dubna 1910 v 8 hod.
večer ve dvoraně Adalbertina šermířskou
akademii.

**Změna úředních hodin u c. k. ž-
naněního okresního ředitelství v Hradci**
Králové. Počínaje dnem 1. dubna 1910 zave-
deme buď u jmenovaného úřadu ve všedních
dnech na místě dosavadního dvojitého úřadování
v hodinách dopoledních a odpoledních nepřetržitě
jednotné úřadování od 8. hodiny ráni až do 2.
hodiny odpolední. Ve dnech svátečních úřaduje se
od 8. hod. ráni do 12. hod. dopoledne.

Hradecké české Vídni. Výsledek sbírky
v městě Hradci Králové jest se takto: Purkmi-
strovský úřad 2000 K, Z'ložní úvěrni ústav 500 K,
učitelský sbor měst. dívčího lycea 270 K, členové
obecního zastupitelstva 250 K, společenstvo ho-
stinských s odbočkou čláňků „Otakar“ 170 60 K,
společnost „Krákora“ u Čer. koná 165 K, pivo-
varní dělnictvo 136 K, spolek akademiků „Dobro-
slav“ 100 K, společnost v Nár. domě „Nepasice“
61 30 K, rybářský klub 50 K, tělocvičná jednota
„Sokol“ 50 K, úřednicko zálož. úvěrního ústavu
50 K, záložna 50 K, včelařský spolek 40 K, sbor
dobrovolných hasičů 34 K, společnost u Koňkálů
35 K, pensionát Boženy Němcové 81 K, spolek
národních sociálů 30 K, spolek divad. ochotníků
„Tyl“ 30 K, valná hromada lékařů 30 K, vzáj.
se podporující a vzděl. jednota státních zřizenců
20 23 K, Beseda 20 K, Živnost-čtenář. jednota
20 K, okrašlovací spolek 20 K, spolek „Svornost“
20 K, spolek vojen. vysloužilců 20 K, Právovarní
měšťanstvo 20 K, polit. organizace sociálně demo-
kratická 1931, šitalka svaza rakouských krejčí
15 K, skupina obchod. a průmysl. zřizenců 15 K,
spolek profesorů 10 K, spolek „Oliva“ 10 K,
občanský klub státoprávní 10 K, Corbousa prof.
redakty 10 K, spolek samosprávných zřizenců 10 K,
spolek českoslov. teatrá 10 K, místní odbor česko-
slovenské obchod. besedy 10 K, královéhrad. odbor
zemské důt. jednoty učitelstva škol měšťanských
10 K, výkonný výbor akce „Hradecko české Vídni“
6 K, jednota katol. tovaryšů 5 K, obecní zasta-
várna 5 K, sbírka p. domech a některé menší
příspěvky 1.627 20 K; úhrnem 6.233 20 K. —
**Jednotlivé obce mimo město Hradec Králové ode-
vzdaly tyto příspěvky:** Kukleny 1402 53 K, Praž.
Předměstí 1002 K, Svob. Dvory 920 26, Střelčery
697 20 K, Předměstí n. L. 519 04 K, Praskačka
469 18 K, Nový Hradec Králové 435 40 K, Tře-
bechovice 406 64 K, Plotiště 402 K, Černilov 400
K, Lochenice 326 K, Střebeš 300 51 K, Bělč.
272 80 K, Pláčice 245 90 K, Řibsko 224 30 K,
Sedlice 223 K, Věkoše 217 32 K, Malšovice 215 60
K, Výrava 180 K, Nedeliště 173 61, Pouchov 142
K, Vlčkovice 136 80 K, Březhrad 132 57 K, Rusek
106 K, Urbanice 102 60, Nepasice 85 50 K, Čistě-
ves 82 70 K, Svinary 80 K, Věstary 73 K, Lib-
rantice 66 K, Skalička 60 15, Chlum 55 72 K,
Skalice 55 K, Slez. Předměstí 52 K, Světlí 50 K,
Lípa 50 K, Krápnice 50 K, Bukovina 42 K, Je-
níkovice 37 K, Čibuz 31 25 K, Lhota Malšova
30 K, Rozbřice 29 K Břiza 21 62 K, Divec 20 02
K, Piletice 20 K, Onjezd 17 80 K, Libňavice
12 K, Krňovice 9 K. — Z úhrnné sbírky bylo již
dne 1. t. m. zasláno spolku „Komenský“ ve Vídni
hotových 19 000 K. Poněvadž však abytek 46 86
K nestačí na úhradu výloh (za tiskopisy, poštovné
atd.), hodlá výbor uhraditi celkové vydání dalším
prodejem účtenek, po případné dodatečnými drob-
nými sbírkami k tomuto účelu uspořádanými. Při-
počtou-li se k těmto již vyplaceným 19 000 K ještě
ony 3000 K, jež splatí okresní výbor v dalších u-
stanovených splátkách, obdrží české školství ve
Vídni s Hradecka pěkný dar 22 000 K.

Strojírna „Márky Bromovský & Sohn“
jest zreformována. Ocitl se v novinách chva-
lozpěv na novou správu strojírny, který lze pova-
žovati za objednaný. Jestliže se tam mluví proti
bývalému (prý) protekcionářství, jest pravdou tolik,
že právě nové jmenovaný úředník děkuje za svou
velikou kariéru hlavně protekcí. Není ani pravi-
delně vyznačeným řemeslníkem ani osvědčeným od-
borníkem-theoretikem; mnohý podřizovaný dělník má
odbornou znalost větší než ten jeho představený.
O zdatnosti nového ředitelstva vůbec ať soudí ne-
stranné kruhy osvědčených odborníků. Leč připo-
mínáme, že při stavbě nového mostu přes Labe
slyšeti bylo různé kritizující poznámky jak o po-
stupu tak o rozdělení práce. „Zdravý vlt“, který
prý nyl ve strojárně vane, zda se nám býti vět-
rem před boží. Vždyt tento vlt má vyřizovati
celou řadu sestářského dělnictva, které se po třicet
let ve strojárně dře, aby se mu pak velkopanský
ukázaly dveře. Jest to skutečně zvláštní chápání
moderof humanity, když sešedivělí pracovníci, kt.ří

Následování hodino. Na tiskový fond
Sdružení české mládeže křesť. sociální věnovala
skupina mládeže ve Dvoře Král. n. L. K 15, dp.
Jan Lad. Petrášek K 10; nejmenovaný K 2, a.
Milča Kostová sehrala na housli v Rokytě.

k témuž škole K. A. Výchovná ústředí učitelé daly a prosí, aby při všech příležitostech bylo na jeho čestném i tiskový fond pamatováno.

Golda Janíková. Náš bujarý „Sokol“, aby nechtěl za jinými pokrokovými dráhy, porval se na přednášku dne 15. března známou šedovatelku „Volné Myšlenky“ sld. učitelka s Tisu a Haber. Aby tato přednáška tolik sešla do odě katolického lidu, dali páni na program přednášku o svobodném učení, ale správně mělo stát na plátech „svoboda proti katolickému převládání.“ Setna ve své řeči skutečně jen proti katolickému převládání hovořila (proti židům asi ne), což se nesamlouvalo ani samotným páni, kteří jsou „Volné Myšlenky“ velmi blízcí, kteří se vyjadřovali: „Když již proti náboženství pracovat, tedy proti všemu, poněvadž právě v Janíkové jest značná křivka vyvolené národa. Jemní se vše kof, od inteligenta až do posledního dělníka.“ Právě z činnosti národa „Sokola“, v jehož řadách stojí většinou naši páni obchodníci, živnostníci a učitelé, posouváme to „národní uvědomění“, kterým se tak často vychloubají. Zatím nemají nic pilnějšího na práci než arážet náboženského převládání svých konsumentů. Protož voláme: Chcete-li být, pánové, od katolické masy a okolí živi, zanechte všech protikatolických štvárek, nebo vám odpovíme hodně sstelně. Dodati sluší, že ve sdejší mstě jest dosti uvědomělých „atolíků i v obchodnické a středních stavech vůbec, kteří takového štvárení „Sokola“ zavrhují, ale jest jen smutný úkaz, že se nechají od několika páni komandovat. A co se podnikají proti tomuto štvárení naši strážci na Sionu? Tam, kde zkrátí a usadí sld. Faiferoven prostý rolník (Proseč, okr. Habry), učení páni inteligenti ani pratem nehnou a do schůze nejdou. A přece vědí, že by se dostavilo sta uvědomělých katolíků, kteří by se svých přátel také dovedli zastati. Tot skutečně smutný úkaz. Potom necht nám páni z agrárního tábora oamlouvají, že na venkově není náboženství obroženo! Jen tak dále a v Golc. Janíkové bude za několik roků eldorado „Volné Myšlenky“, neboť našinec užasne, jaké stoby „Havlíčka“ jsou k dispozici v známého knihkupce ve sdejší mstě, který má také ve výkladní skřini obrazy svatých!! Tot malá ukázka z národa msta. Podrhně povíme více.

Poděbrady. (Sv. Missie.) Od 13.—20. března konaly se v sdejší proboltském chrámu Páně sv. misie. S radostí vspomínáme těch chvil, které s námi na modlitbách a v časových kázáních předli Otcové Dominikáni z Prahy. Logický postup jejich řeči byl tento: Proč jsme přišli? Kam jdeš? Největší slo, Čemu neujdeš? Druhá záchraaná deška, Vydej počet, Temná věčnost, Pádu k Otci, Četě největší potřebujeme, Největší příkázání, Nejdraší poklad, Modlitba, Spása těla, Poboznost z šetrné, Poboznost k největší. Panně Marii, Štěcení neděl a svátků, Bázeň před lidmi. Jak patrné z uvedených temat, která krásně rozvedli, jsou Dominikáni s tuchem času. Předaudky proti nim brzy se rozplynuly a i ti vlažnější přicházeli se zájmem poslechnout slova pravdy. Kostel byl den na den přeplněn, 2200 kajícníků přistoupilo ku sv. svátostem. A odpoledne dne 20. března při průvodu s nejav. Sv. Oltářní obrovský mstap žen i mužů dokazoval, že Jeliš Kristus i v XX. století má vedle nepřítel cel legie neochrošených vyznavačů. I kofe pán Poděbradský sčastail se slavného průvodu a tím podal jasný důkaz, že pravá intelligence, vznešenost rodu a bohatství nejsou překážkou ve vyznávání sv. víry naší.

Násilný čin sociálních demokratů v Kostelci n. Orli. V továrně p. Kretschville v Kostelci n. Orli prohlásili zaměstnaní slévači železa počtem 8 „stávku“. Podotýkáme, že nemůže o stávce být ani řeč, neboť nebyli jsme se strany c. k. hejtmanství o nicem vyrozuměni. K vůli jednomu slévači V., který domníval se být zkrácen na výdělek, zdráhal se ostatní pracovat a proto dostali řádnou výpověď s odpuštěním, kterouž přijali a dodrželi. Přibyl k nim slévač U. V., „atojící též v organizaci jejich, přijal kde práci. Byv od nich upozorněn, že vedou tady boj, necht také pracovat. Ale když šel na zemaného sekretariátu slévačů pro Čechy podporu v nezaměstnání a (chtěje z Kostece odejít) též podporu cestovní, byla mu, sld. měl na ni nároky obviňt v takovém případě, prostě odepřena a první neúplně vyplacena. Jeliž sde žádného mzdového sporu není, aniž jaké stávky a slévači zcela bezdůvodně práci opustili, rozhodl se, byv jednáním jejich přime donucen, práci nastoupiti. Dne 16. t. m. šel slévač po ukončení práce s. šedovatelkou a oba dva byli na mstě přes Orlii vkladně přivázáni. Organizovaní sčastaili banditké přepadení těchto pracovníků. Ženy jejich dotčeného slévače stlonkly tak důkladně, až musel být povolán k němu lékař. Mistr byl poplácán a zahrnut nadávkami nejkrutějšího kalibru. Celá tato záležitost bude mít, jak se samo sebou rozumí, soudní dohru. Po tomto „chvalyhodném“ činu slévač U. V. z organizace jejich vystoupil. Myšlil-li soc. demokratické dlaněvo, že si takovým brutálním jednáním své sociální postavení zlepšil, jest velice na omyle. Čin ten jest od obyvatelstva msta přinej odzouván.

Státní stipendia na c. k. občerné třídní škole ve Dvoře Král. n. L. Obce se počátkem školního roku 1910—1911.

Místní obec stipendia činí 40 K. Žadatelé o tato stipendia necht podati své žádosti u ředitelství této školy do 15. května t. r. 1. Ohled bře se na ony, kteří nejméně dvě leta prakticky při školcovství byli činní a mmo to pokračovací škola všeobecnou nebo odbornou s dobrým prospěchem odbyli. 2. kteří se mohou aspoň žetou prazí v oboru školcovství vykazati, bez nářtvy školy pokračovací, 3. na ty, kteří se chtějí bez dltvých praze v oboru školcovství vzdělati. Blíží podmínky a vysvětlění dodá ředitelství školy.

Různé zprávy.

Jed a Judey. Za obchodní komoru v Českých Budějovicích, v jejím obvodu je 1,111.890 křesťanů a jen 12.869 židů, zvolen byl za odstopného poslance Brdlika poslancem žid Moric Steindler. — Msto české šaratice doporučují „pokrokové“ listy židovskou vodu z téhož území, Šternovka. — V Krakově zatím byl šid Engelstein, který pjtžoval stísněním dráhy menší obnosy až na 800 a 1000%. — V Haliči je 70% velkostatků v rukou židovských a v téchže rukou jest 55 000 selakých statků. — Vídeňští židé jsou radostí celí bez sebe, že dr. Lueger — zemřel.

Z rudého kraje. „Hlas“ píše: Zpustlost, jaká je mezi nižšími třídami na Mor. Ostravsku, občas jeví se v hrásných obrazech, buď u soudu v M. Ostravě, buď v přepadení klidného chodce slotfilou cháskou, buď ve vraždě a podobných případech. Ba i do t. sv. lepších tříd dere se špinavý proud mravní zkašenosti. Dokladem toho bylo dne 28. února přelčení u krajského soudu v N. Jičíně. Na lavici obžalovaných zasedli: 18letý Lud. Němeček, 14letý Jos. Madě, 18letý Bohumil Šimeček, 17letý Fr. Vilček, 19letý Boh. Kožušník, 14letý Boh. Vašíček, jeho 17letý bratr Al. Vašíček, 16letý Al. Švejka, 18letý Fr. Sotorník, 14letý Jind. Honajser a obchodníci starým železem šid: Isak Schlachet, Osiáš Reich, Jindř. Mingelgrün a Robin Bergofen, všichni z M. Ostravy. Mladíci shora uvedení, všemě synové lepších, spořádaných rodičů (jeden mezi otci jejich úředník, nadučitel, lesník a pod.), kteří byli již pčas své mladí opět trestáni, utekli z domu otcovského do M. Ostravy, eldoráda taláků a slozů, utvořili tam chacharskou „platu“ (rotu slodějekou), z betonového kanálu na Žofinské huti, kam vniká z výhně huti příjemné teplo, upravili si byt, odkud v noci vycházeli na velké odvážné krádeže a zboží ukradené nosili do svého „hotelu“ v kanále neb je přímo vozili a prodávali židovským překupníkům. Cena ukradených věcí dosahuje tisíce korun. Jak spustlý jest zejména Boh. Kožušník, vychází z toho jevo, že ve své cele v trestnici novojičínské v tboro Adamově na spoluvězních dopustil se činu, jehož popsat nelze. Při přelčení se spustli tito mladíci ustavičně tupě smáli a se smíchem vyslechli i rozsudek, jímž odsouzení byli do vězení. Pouze Reich a Mingelgrün byli osvobozeni. A takových „sadejých“ mladíků je na Ostravsku na tisíce a překupníků na sta! — V M. Ostravě samé množí se den ode dne noční útoky. V úterý v 11 hod. v noci byl ve středu msta, blízko parku přepaden opět jeden občan dvěma „chachary“ a těžce raněn. Marně volal o pomoc. „Chachari“ jej pobodali a přehli. Policajta nebylo nikde. Poměry na Ostravsku stávají se v poslední době nenesitelné, ale přes to marně volá občanstvo po nápravě. A toto ostravské bahno rozlévá se po celém okolí. Tak ve Vítkovicích udál se v těchto dnech hrozný případ nedaleko evangelického kostela: Dvě individua přepadla v noci klidné se domě ubírajícího dělníka, povalila jej na zem, poplala a pošlapala ho — a pak vytlačila mu palci — obě oči. Po zvířecím tomto činu oba loři přehli. Nebožák pak byl nalezen v hrozném stavu na silnici a dopraven do nemocnice, avšak znak na jid nezachránil. Ošlepl na obě oči. — Pektis-ostavské polioi podati se zase v těchto dnech odhaliti skrytá rtáných, práce se štítících individui, která kradla a prováděla neplechty. Násilím museli tsm strážníci vypádit dvře. Ve skrytí nalezeno mnoho ukradených věcí. — Takové věci dějí se v kraji, jemž soc. dem. listy poohlebují, že je „nejprobudilejším“ a kde posl. Prokeš svým „Duchem Času“ vychovává lid k „rovnosti, volnosti a bratrství.“

Správa soukromého jmění obci. Důležitě rozhodnutí správního soudu pro všechny obce bylo vydáno 6 března. Konalo se líčení o státnostech měst Prostějova, Litovle, Dobříše, Jaroměř, Brandýsa, Loun a dolnorakouského Brnau na ministerstvo financí, jež uložilo městům jmenovaným, aby předložili listiny ve příčině správy soukromého jmění obecního k účelům spolkové revie. Všechna jmenovaná města však předložení listin odeprala, jakkoliv jim to uloženo bylo všemi instancemi. Msto Prostějov zastupoval při přelčení poslanec dr. Perek. Veškerá rozhodnutí byla správním soudem zrušena jako nezákonná s toho důvodu, že obce při správě soukromého jmění obecních útavů jsou na rovně postaveny osobám soukromým. Referentem byl dr. rada ryt. Popelka.

První přácovní sjed západoecké katolické mládeže bude dne 3. dubna v Plzni.

Sjed bude se odbyvati v místnostech katolické Jednoty v Dominikánské ulici č. 14 a bude trvati celý den. O půl 8. hod. dopoledne bude společná mše svatá v kapli sv. Barbory v klášterě řádu kánek. Po mši sv. uspoáne konference delegátů. Pořad konference jest tento: 1. Založení nových organizací. 2. Tisk. 3. Založení výkonného výboru pro organizace mládeže západoecké. 4. Agitační fond. O každém bodě bude půl hodiny rozhovor. Odpoledne bude manifestační schůze mládeže, na níž promluví některý z našich pp. poslanců, sld. Nachtigalová a p. Špelina na temata o organizaci mládeže. Večer o půl 8. bod. bude večírek na počest hostů. Sjzd tento jest počátkem hnutí katolické mládeže na českém západě. Prosíme všechny organizace, aby na tento sjzd vyslaly své delegáty. Z míst, kde dosud organizace nejsou, necht vyšle se některý mladík, náš stoupenec. Vedlejšítoje duchovní správce prosíme, aby delegáty ověřili listinou štedat rasitko nesoucí, neboť ke konferenci nikdo jiný připuštěn nebude, než delegát štedně ověřený. Veškeré dotazy, pozdravné dopisy, telegramy a jinou korespondenci přijímá p. Frant. Špelina, administrátor časopisu „Český Západ“ v Plzni.

Třetí česká pouť do Lourd. V novinách oznamují se z Vídně pouť do Lourd, na mne pak docházejí dotazy o radu. Odpovídám tedy: Pouť z Vídně pořádaná jsou německé, kdo neumí německy, poobodi špatně. Pouť česká a to třetí konati se bude koncem srpna a počátkem září 1911. Komu libo, necht tedy počká Leop. Kolisek, šarž v Předklášteří.

Výměna kolkových známek vydávaných r. 1898. Dle nařízení c. k. ministerstva financí ze dne 20. října 1909 č. 168 ř. z. budou se kolkové známky roku 1898 vydané a s oběhu vzaté, kterých nebylo užito, zdarma vyměňovati od 1. března až včetně do 31. května 1910 u skladních a prodejních útadů kolkových za nové známky kolkové, šetřic při tom zákonných ustanovení a předpisů. Přelusoš podání stran jsou kolku prostá. Prodavači známek kolkových necht si před 1. dubnem 1910 vyměni za nové známky zásoby známek z užívání vzatých, které převyšují potřebu v měsících ledna, února a března 1910.

Oprava. V dnešní příloze v 1. sloupci 1. strany na 34. řádce sdla vynecháno nedoplněním za slovem „lidé“ slovo „naši“.

Opatrnost

starostlivé
domácí
pani

záleží v tom, že nežádá při nákupu Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy pouze sladovou kávu, nýbrž vždy výslovně zdůrazňuje, že si přeje Kathreinerovu a přijímá pouze původní balíčky s obrázkem faráře Kneippa, jako ochrannou známku, a se jménem Kathreiner, neboť tyto známky poskytují samy záruky za pravou Kathreinerovu.

Velečtostojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si doporučit

veškeré hostelní nádoby a nácní a to: monstrance, balichy, cibále, nádoby, patánky, padělkaly, svíce, lampy, kaditelnice, krosenky atd. své vlastní výroby, předpím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intencí a v ohni slati a stříbrí nebo prosláplatku za nové vyměňuje. Hově předměty neb výkresy zasílá na úhánu franko bez závnosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled osvětlých slatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madenek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metákové ozdoby, šperky, jídelní neční ze stříbra prázého i činného vady na kladě.

JAN STANĚK,

paříř a eliseur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, čis. 1

Snížení !! .. cen !!

u veškerého zimního pleteného i trikotového
aboží, angl. pánských vest, čepic, eštráků,
límečů, dámských kabátků pletených atd. upra-
vila firma

Fejgl & Bydlišť
Hradec Králové,
Divadelní ulice

Doporučuje: Klatovské prádlo, jarní vesty
pánáky, deštníky, ruské přezávky, hřebenové
soupravy a pod. :: :: Novinky kravát.

Kněžské kolárky aj náprsenky.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovoých náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce usměvavých referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejobyčejších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla kožená, zvláště
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

+++++ všech druhů a slohů. +++++

Matrace

pérové, dále třídílné žíněné, afrikové s dřevitě vlny.

Slamníky

+++++ prošívané, trvanlivé. +++++

Rolety

patentní, samostatné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Přesné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/2% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

☛ Slední listky na požádání zdarma. ☛

Uhlí

nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Pro jednu
zkusíte mýdlo jádro
vé od firmy

JOSEF JELINEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přestěhoval se ze svého vchodového míj
dla s nejprůběžnějším zvláště se mu nevyrovná
ji do jakosti, láze a úspory v upotřebení.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soubkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ŮÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádějte obšírné ceníky.

Fotografie
PŘI SVĚTLE UMĚLCEM!
PROVEDENÍ OD BENNICH SNÍMEK NEROZKAZATELNÉ
V MÍSTĚ BEZ KONKURENCE
J. FLANGHANS ČAK-DVORNÍ
FOTOGRAF
V HRADCI KRÁLOVÉ, ARABENTINUM
• PŘIJMUTÍ MOŽNO PROVÉSTI V KAŽDÉ HODINĚ VEČERNÍ •

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubay velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradky, ladičky a
všech veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ástní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboja jsou lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubay, trubky, povelky, pomocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

== Kupte si poučný spis ==

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 88. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

-ovy rodinné
šicí stroje

jsou nejdokonalejší!

Koupiti lze ve všech našich krámech.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, Jiřáčkova tř. 270.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený záruční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučován,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu. srámské slivovice jakož i páv. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páním obchodníkům a
hostinským povolují se zvláště výhodné ceny.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zaslátelství :

Hradec Králové.

Kupte si za K 1-70 dětský spis

• ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU. •

Objednávky vyřizuje Blak. knihtiskárna v Hradci Králové

Bohatý sklad knih, hudebnin : a antikvariát :

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

☛ Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. - -

Souhlasí zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na
skladě i v počtu největším.

přinášela odlesky výtvarného umění v dokonalejších reprodukcích za pomoci pokročilé grafiky a ve svých rozhledech sennosevala intereseenty se závažnými proudy všech odvětví kulturní práce.

V květnu r. 1908 vyšel první svazek nové revue, její originálními písmem nosila na obálce název „Meditace“ a představovala se jako čtvrtletník pro umění a filosofii, řízený Vilémem Bitnarem, dr. Josefem Kratochvílem a Emilem Friele-Pacovským.

Silný svazek ten překvapil mile a radostně nejen sličnou svojí správou, ale svidlité postřehy, bohatým obsahem a vnitřní hodnotou otiskovaných prací. Nebylo bez významu, že v čelo svazku položen článek jednoho ze spolupracovníků, dr. J. Kratochvíla, nadepsaný „Novoidealismus“. Autor poukazuje v něm na zajímavý zjev, že dnešnímu lidstvu už nestačí filosofická soustava materialismu, směle popírající Boha i duši a uznávající jen hmotu a síly, že hlubší duchy nemůže uspokojiti ani směr diametrálně odlišný, spiritismus a theosofie, a proto že hledají pravdu uprostřed a hledí vyrovnati porušenou rovnováhu mezi říšsmyslnou a nadmyslnou a stanoviti přesné meze oběma těmito světům, přirozenému a nadpřirozenému. „A tak jsme svědky za duševních dnů onoho charakteristického úkazu, že zatím co massa prostředních umělců snaží se nejhrušším způsobem pokáleti obraz Kristův, opravdoví, Bohem inspirovaní básníci a umělci ukiánějí se před Jeho sv. jménem, ať jest to již mystický Haysmana, či nábožensky zaměřený Coppée, neb konvertita Jørgensen, náš Zeyer nebo bluboký sochař Billek, a za nimi, jako typy svými, kráčí celá řada literátů a umělců, kteří všichni čerpají z hlubokých pravd a krás náboženských motivů pro své umělecké tvoření.“ Tento proud myšlenkový ve filosofii a tento směr v umění nazývá se *novoidalismus*. Autor, vítaje snahy tohoto nového moderního hnutí na všech stranách a v všech kulturních národech se vyskytujícího, jemuž i listy *Meditací* budou otevřeny, nechce vytvářeti nový světový názor, aťež výslovně praví: „Vystupujeme již s názorem hotovým — pod světovým praporem Kristovým. Chceme však nové kulturní stránky nalézati a ukázati v křesťanství, chceme smělou syntézou spojití exaktní vědy duševní a učení Kristovým, nové chceme zaplнити obnů na výšinách umění, nové chceme otevřiti perspektivy duchům laickým po pravdě a krásu. Veškeru činnost lidskou dob dávnych v doby dnešní sladiti chceme v mohutnou harmonii a zaburáceti tak kosmickým hymnem v duši dnešního toužícího lidstva: Zduchovněme všechny obory činnosti! Tichými meditacemi, ladnou syntézou epějme za idealem dokonalosti a krásy —“

Tím byl udán program nové revue a redakci k uskutečnění jeho podařilo se již v I. svazku shromáždit četnou řadu spolupracovníků, literátů a umělců hlásících se k světovému názoru křesťanskému. Přispěli do něho vedle redaktorů samých spisovatelé světcův už jmen, jako Jindřich Š. Baar, Sigismund Bonák, Xaver Dvořák, František Leubner, Josef Vlnář, dr. Karel Vrátný a j., k nimž přidružili se nadšeně, většinou mladiství pracovníci, jako dr. František Hrachovský, Jaroslav Hruban, Rudolf Linhart, Emanuel Masák, Žofie Pohorská-Šebková, Ladislav Zamykal a j. a j., buď pracemi původními neb výstižnými překlady z Roberta Zajíčka, Theodora Ambanala, sv. Kateřiny Sienské, sv. Teresie de Jeau, D. G. Rossetti, Ksavera Melka atd.

Meditace vytýkly si již na počátku pravidlo podati každým svazkem dílo určitého rázu, přesně vyhraněného charakteru. Druhý svazek realizoval krásně tento úmysl. Věnován byl zcela vybraným plodům umění duchovního, mystické latinské, románské, germánské i české, staré i nové. Byl to náš literární zjev, byal to bohatá anthologie z nejladšího umění všech křesťanských dob, s mystické prosy i poesie veršované. Řada českých básníků uletěla ve svazku tom ukásky své duchovní poesie.

Mistr Billek věnoval přátelům *Meditací* vzácný mystický traktát, reprodukován na 19 litografovaných listech osudových kresbami. Duch s ním zptisaný, Billek přitel a vydavatel jeho děl, kněz Jakub Deml, uveřejnil tu mystický dialog „Prorok“ a jiné práce původní, překlady a úvahy. O mystice samé a její dějinných rozezpali se dr. Kratochvíl a dr. Alois Lang. Náležela stkvělá řada vytvořů milácká Bošich, sv. Teresie, sv. Jana z Kříže, sv. Kateřiny Sienské, sv. Bonaventury, sv. Mechtildy z Helfeda, sestry Mechtildy Magdeburské, sv. Hildegardy, Rayabročka Podivuhodného, Hamona Lulla, Taulera, Angela Silesia, pak Novellio, Mistrala, Jørgensena a j.

Třetí svazek věnován byl krásné prose a poesii domácí, české. Obohatili jej mimo autory v I. a II. svazku již uvedené básněmi svými svidlité Jaroslav Vrchlický, Ahasver, Jan Kárník, Marie Kavánová, Julius Al. Koráb, Václav A. Mahovec, Oldřich Novotný, František Ořavil, Adolf Bajnoch a j. Krásnou proseu přispěli František Dobal, Jaroslav Darych, Antonín Hráza, Miloslav Javorník, Václav Ležán a sloviaský spisovatel Ksaver Melko, jehož jasná práce „*Meditace podzimního večera*“ tištěna tu jako český original.

Ve čtvrtém svazku *Meditací* zachycena literární a umělecká kultura německá. Zvláště pozoruhodná věnována Richardu Kralíkovi, z Čech po-

cházejícímu, vynikajícímu literárnímu typu v současném písemnictví německém a slovním duchovnímu příbuzným, zejména básníkům hupčícím se ke měšičku Grala a sdruženým v umělecké bratrstvo Gralbund. Dr. Josef Vlnář napsal do tohoto svazku obšírnou studii o Kralíkovi a jeho snahách i díle, již doplnil vhodně řadou ukásek z jeho četných básnických knih. Vedle Kralíka zastoupeni M. Herbertová, Křišťál Fiankamp, Henry Herrmann, Václav Krapp v překladech Ahasverových a Oldřicha Novotného.

Ve všech svazcích literatury krásné řadila se důstojně po bok i vědecká. Vynikaly tu svidlité články dr. Kratochvíla, Václava Laakše, dr. Jos. Al. Opletala a j.

Neméně péče než umění slovesnému věnována i části obrazové. Vedle smíšené již práce Billekova a umělecké výzdoby celého druhého svazku od téhož mistra dlužno se zmíniti o spolupracovníka *Meditací* malíři Emilu Pacovském, jenž vyzdobil revui titulámi listem, záhlavími a vignetami a pilně přispíval do ní obáštějšími studiemi i drobnými referáty o umění výtvarném. Pravou ozdobou prvního ročníku *Meditací* byla čtyřbarevná reprodukce překrásného Pražského nocturnu od Stratiho a Matyáše Grünwaldta.

Mlčením nelze pominouti též rozsáhlé a bohaté, obsažené a informativní rozhledy po filosofii, hudbě, umění výtvarném, divadle a literatuře, jež plnily všechny svazky. Tak nový podání literární již v prvním roce svého života jal se uskutečňovati své vášně a slechotné intence a vsadil tím velké a oprávněné naděje do budoucna. Dříve však než první ročník *Meditací* byl dokončen, vydavatelstvo vidouc, že snahy jeho potřebitelné se ujímají a vzácnému porozumění těži, uposlechno výsly s mnoha stran pronášené a proměnilo revui v měsíčník, v němž svědomitě se přičiňovalo o realizování svého programu pomocí četných spolupracovníků z ročníku prvního, jejichž řady během r. 1909 ještě vzrostly.

Přehledněme-li jen zvlášť obsah druhého ročníku *Meditací*, radostí a příchod naplniti nás musí překvapující bohatství článků, studií, belletrie a poesie od vynikajících autorů, sčítající ukásky umění výtvarného a pečlivě sestavené rozhledy po filosofii, výtvarnictví, literatuře, hudbě a divadle. Nelze vyjmenovati všech prací a jejich tvůrců, jen tak listující v ukončeném ročníku pozastavujeme se u větších prací krásné prosy od Baara (Sám), Bohumila Brodského (Volné peratě), Bonáky (Rích), Adama Chlumského (Masopust na Horce), Josefa Sacha (Život je hofný), Q. M. Vyskočila (Havířská legenda); u cyklu básní Ahasverových, Karla Babánka, S. Bonáky, Arnošta Blama, F. H. Bukovce, Františka Dohnala, K. Dostála-Latinova, K. Dvořáka, Františka Leubnera, M. Kavanová, Oldřicha Krátka, Václava A. Mahovce, Josefa Mottla, Oldřicha Novotného, Radolfa Stupavského a j.; u studií Aloise Spisara (Svatopluk Čech), Viléma Bitnara, dr. Josefa Kratochvíla, dr. Františka Hrachovského, Jaroslava Hrubana, dr. Aloise Langa, V. Laakše, Emila Pacovského a mnoha jiných.

Obrátit překladatelé sennamují nás i v druhém ročníku s vybranými plody sazenitých spisovatelů všech kulturních jazyků, jako latiny, angličtiny, francouzštiny, italštiny, španělštiny, provenčalštiny, ruštiny, polštiny, slovinskštiny, lužičtiny, němštiny, dáňštiny ba i švédštiny.

Umění výtvarné čestně zastoupeno reprodukcemi Billekova pomníku Benedikta Třebízského, Svatojilské ulice od Viktora Foerstra, krásnými dřevoryty Edvarda Hallišky a Emila Pacovského, původní litografi a leptem Jana Konšpka. Z umění zahraničního reprodukovány obrazy Glotta di Bordeas-a Pavina de Chavannes.

Také nové rubriky v tomto ročníku otevřeny „Lidskými dokumenty“, jež pilně sádlal dr. Alois Lang, a „Slovanštinou bládnou“, již hojně zásobovali zajímavými správami Jasek, dr. Fr. Hrachovský, Jan Kárník, Masák, dr. František Přikryl, dr. K. Vrátný atd. vítámaje si svidlité idey Cyrillo-Methodějů.

Tak díky nečinným, nadšené a sešité činnosti hlavního redaktora Viléma Bitnara provedly *Meditace* těžký úkol, po němž katolická inteligence toužila, seokupily kol sebe široký kruh vyškolených spisovatelů a na slove vzatých umělců a tím nadějných adeptů, mladých, ale sázecových a horlivých sil literárních, a staly se nadhrozonou, reprezentací katolického revui.

A že s této výše nemali sestoupiti, napsak že vytrvale krátki čbti k metám ještě vytkn, o tom lze se přesvědčiti z výřků dvou čísel třetího ročníku, jež, kdo revue ještě nezná, objednatí máše v administraci *Meditací* v Praze-Lábní 444. Šorm.

Herbenova filosofie o umění, konfekčních obchodech, náboženství a veletoci.

Všecko dohromady ten moderní Sokrates mistrně k větě eti a sláve Masarykově promluvil v jedné řeči a uveřejnil v jednom šmiltotnu za panování nejvšestšího českého člověka Machara I. dne 12. měsíce března. Herben přece musí býti vědec tena velkého pohoňníkoví Macharova, který mu vědi mladěralistům zachránil redakter-

ské místo u „Casu.“ Aby se Herben nestal pro pokřtí době placené existence (musí mít tento nábožný článek českých bratří dle vlastního dožadní 600 K měsěně) nepřítelom velkého filosofa, učival Masaryk zcela byrokratických cest, odporující jeho konkrétné logice; a to tak, že sám velice zdvořilý kněžíniš Masarykovy modloslužby v rozčilení napsal, že Masarykovým „vyvětlováním“ převrací se pravda na ruby.

Ani aristokratický dech Masarykův, ani jeho gesto, ani jeho sport neami zapadnosti v zapomenutí. To by bylo velikým hříchem na české historii, ačkoli o zasloužilém dru Bráfovi nespíle „Cas“ akoro nic. Už od Masarykovy šedonátky (7. března) jest dvacet dní „Cas“ napěchován Masarykem. Uveřejňují se v něm svědomitě gratulace, posanky listů, kára se list, který napsal málo atd. Rozumí se, že tohle v přístič časech musí česká mládež studovati tak bedlivě, že ji nezbuđe čaru ani na studium třicetileté války.

Herben vyhledal s důležitě vědeckostí ty detaily, na které jiní synové Heliovi v neopatrnosti zapomněli. Ličí Masaryka jako umělce, ačkoli pro jiné skutečné a široké slavné učence není v „Case“ míst. ani na pět řádek.

Slyšte časopis náše s těch nezapomenutelných zraků! Řeknu vám, že jsem od počátku v prof. Masarykovi považoval umělce, umělce sakuklešného ve filosofii, a přece umělce opravdového. Vím, že rozumí hudbě. Výtvarným umělcem také se zabýval. A já pravím, že prof. Masaryk je mohutným umělcem. Kdo četl jedině jeho dílo a slyšel jedinou jeho řeč, asněl by o tom pochybovat. (Ano; vždyť ve svém spiaku o procesech polemském uotčil svidlité významnou básnickou fantasii o přičině smrti Anetky Hrdnéové.) Neapnal díla uměleckého, ale ve všech (!) jeho dílech jsou umělecké záblesky. (Zvláště v „Zrcadle kateche-tém“, do něž jsou vkrouženy kněžské deamencie, které vůbec se nepřihodily.) Jeho projevy umělejší jako díla velkých umělců. (Ten fotografický světivotopis, uložený v minulých dnech v „Case“, také?) Nejinakší stránkou toho jeho umění jsou charakteristiky osob. (Tasé pravda; pokud mu někdo poohlubuje, potud ho má Masaryk za velkého muže; jakmile však si dovolí pronésti namostatný úsudek, hned v „Case“ se osou prohlívé výpady.) A jiná vlastnost umělecká jsou jeho epitheta (na př. katolíky nazval „černou bandou“; takové epitheta svede však Věna z Podskalí taky). Mohlo by se Masarykovi líbit umění, které se podobá modním konfekcím? U „Cas“, které lije jen formu? Krásné řady mohou zdebit jen šivou osobu. My jsme pro utičeant umění, protože o věci neodlišně nestojíme. Teřík o té konfekci a tasé o náboženství. Umělecké citění Masarykovo a potěba jeho plyne a nábo z náboženství. (Zastavit štát! Vždyť přece sva „M. Háv — taky „největší český člověk“ — odporučoval athelismus a dělá na penkivní náboženství i na existenci Boží vtipy.) Kdo větší v neamrtelnost duše, ten tu svou milou dñi pěstuje, vypracovává a obohacuje věm, co je v moci jeho, neboť ona už sde na světě jest věčná. A s tou neamrtelností duše, ctěné ašromáždění, souvial u Masaryka takové zjevy, jaké jsem jinde vytkl. Jdote s profesorem rozkopanou ulici v Praze — a Praha bývá tasé často rozkopána — najednou jakoby se ocelové pére vedle vás vymrštilo, a prof. Masaryk už je na druhé straně příkopu. Profesor a takový skok do výšky? Potom vám známí řeknou, že Masaryk cvičí v Sokole a dělá veletoci. (A také přemety; pravda-li? Jak zračně se vymršťoval tasé kněžský velička z jedné boupěky na druhou, to bylo důkladně popsáno ve Věškové „Osvětě.“ Ias — řeká umělec. Teď taspeve náčneme mít před klovhem alibitivy „hmlitěky respekt a před lidmi vystupujícími ve Varietě taky. Vždyť jsou v tom umění daleko obratnější dět Sokolové. Herben musí přibrat k vyskoumání tajných uměleckých kvalit svého mistra i veletoci.) Sám jsem viděl skupinu fotografovaných Sokolů, s nř jsem poznal, že prof. Masaryk byl ovděšilem čoty. (Odjinud se to nejvšestší panos Masarykův nedováděl?) I tyto veletoci souvial s jeho náboženstvím a s tou pětí o milou dñi. Prof. Masaryk jasně nyní na veletopedu, v mládí býval přý pytlákem; historicky sřlštně faktum však je, že na Slovanšku atřilel mēdvědy.“ (Ulešitý historický objev z doby přitomné! Ta he-stačil podle všeho jednoduchý dotaz u nejvšestšího filosofa. Bylo potřeba se věm vědeckým aparátom pátrat. Teď už ovšem Masaryk mēdvěda nestřikl, ale vedl obočasně mēdvědy na provázku.)

A teď náco, co se musí pro vědou a ne-hynoucí paměť zachytouti do kinematografu! Posorněte na př. při jeho řečech jeho postej, slyšte jeho modulovaný hlas a předešlím hltěže na ty jeho podivuhodné ruce, jak on rukama pojmy takotka před očima posluchačů modeluje, jakým pohybem názory náktér přijímá a jleš odmítá a jak vůbec ruce jeho dopovídají víc, než co slěvy řekne. Ale to již zbývá vám mladším spisovatelům i malířům, abyte v přístím nástinu životopisném ná prof. Masaryk bude slavit 70. nebo 80. narozeniny, vytkli a vytkli nám jeho zjev celý a svidlité ty ruce. . .

Nemá-li tohle nášorné vypnutí sám Herben, jak tá dokážá mēmtí náktér Masarykůvi bar pomoci biografa? Tedy nejvšestší historický vý-

příštím dějepiscům už je všeeno. Ať se Masaryk před zrcadlem ještě trochu přivíří a pak oděná ruční produkt. Jinak by pak malíři lebec mohli klepýtanty a česká historie by byla bříšně znešválena.

PRVNÍ ČESKÁ NA ŽIVOT

naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Najvýhodnější a nejlevnější pojištění v dětech.
Zadejte prospekt.

Hospodářská hlídka.

Otázka vyvážení bosenských kmetů rozřešena konečně takovým způsobem, jak si to přáli všichni přátelé sdružení hospodářského a sociálního rozvoje přivtělených zemí. Začala ovšem strašití loni založená Maďary bosenská agrární banka, která měla provázet vybavení bosenských kmetů, na kterých účelem — bez svolení parlamentu a delegací — opatřena takovými privilegii, že to musilo vzbudit v celém Rakousku bouřku bouří nevole. Ale vyjasnilo se zase. Císařským reskriptem vyloveno přání, aby státem zaručené dobrovolné vyvážení kmetů souhlasné s velkou účinností tohoto způsobu výkupu provádělo se budoucí výhradně smlávkami k tomu zřízenými vládními orgány s použitím zemědělských prostředků. Společně s tímto ministru Barianovi uloženo, aby v tom smyslu vypracoval předlohu zákona určenou příslušnému bosenskému sněmu. Tak se přece stane dle přání přátel obyvatelstva zbraných zemí.

Hodnotitelské chov vepřového dobytka. V Čechách připadá syn 1 kuřecího brava okrouhle na 10 obyvatel, na Moravě na 5, v Haliči na 6 a ve všech zemích na říšské radě zastoupených průměrně také na 5 obyvatel. V zemích uherských připadá však již na 5 obyvatel 2 kusy; v Německu připadá přibližně na 3 obyvatel 1 kus. Poměrně nejbohatší zemi v Evropě, pokud se týče vepřového brava ku počtu obyvatelstva, jest Dánsko se svým rozvinutým mlékařským hospodářstvím a maslařstvím, kde připadá na 100 obyvatel 60 kusů, tedy již na 5 obyvatel 3 kusy. Přímou překvapivostí jsou poměry na našem pražském trhu, který jest největším konsumentem v naší zemi. Kdežto na našem venkově jaké také stačí vepřový brav v domácím nájem zemědělství vypěstovaný pro obyčejnou spotřebu, jest dovoz domácích prasat na pražské jatky tak nepatrný, že by Praha sobě musela bez dovozu cizího sblužiti tuto tak oblíbenou potravu. Se všemi svými vedlejšími výrobky skoro úplně odepřít. Ano i hovězí maso, které se v Praze do značné míry dovážívá, dodává také většinou Halič a jsou tím dobytci, ponejvíce samými sakralními kusy, pražské jatky na jatkách téměř zaplaveny. Nejlepší náš jatečný dobytek hlavně ze středních, východních a jižních Čech odchází na dobře zorganizovaný vídeňský trh, kde nachází dobře placení kupce. Město Praha a přilehlým okolím spotřebuje samo již nyní ročně půl milionu vepřů, z nichž toliko na 25.000 kusů jest domácího původu; jest to nejvýznamnější doklad toho, že jsme si dosud důležitosti tohoto odvětví naší hospodářské výroby dostatečně nevědomi a urečejné cifry samy volají po nápravě. Ovšem nutno také, aby celý chov vepřů a výroba masa byla řádně organizována po způsobu dáncům.

Výzkumná hosp. stanice při král. dv. zam. střed. hosp. škole v Hradci Králové provádí rozbor semen různých hosp. plodin, zejména označuje hodnotu osiva (dle čistoty, klíčivosti i j.) určuje choroby sazených j. (vzorků rostlin a uvádí po případě i ochranné prostředky proti těmto; provádí i rozbor pěst. (zejména stanovení vápena), rozbor strojních hnojiv, krmiv, bakteriologické zkoumání vod a j. Stanice provádí pokusy s pěstováním nových odrůd hosp. plodin, jakož i pokusy hnojivové a podává o výsledcích podrobné správy v hosp. časopisech. Stanice jest ochotna i v jiných než tuto uvedených směrech poskytovat pp. hospodářům vyšetřovací rady a doporučení a jest jen v zájmu hospodářů samých, budou-li se s dotazy k uvedeným stanicím obraceti, jakož i budou-li zasílati ke vyšetřování různé vzorky semen, hnojiv, pěst. atd. Rozborů tyto provádí stanice pp. hospodářům úplně zdarma.

Mnoho truchleho či humasů v pádě čel ji méně úrodných. Truchovitě pole je velice kypřé, syhlo a vlhké. To má za následek, že obilniny vytrhají, cibuli snadno lehne, rodí se mnoho slámy, ale krmu málo a málo. Kde je v pádě mnoho típkosti, nemá se hnojit slámatým hnojem chlívčím, ať už více promáčí se hnojením prázky. Také slámování se v takové pádě dobře provádí.

Proti mšicím krvavé a jiným škůdcům plodů, kteří mají ovocné stromy, dobře se osvědčila karbolinová vodní (Lentil karbolinová ve vodě rozpustná), používá-li se v době stání, t. j. v době, kdy se stromy neví naplněny a pupeny dřívější. K tomu účelu se hodí roztok 20 proc., tedy 20 g karbolinu na 100 g vody. 25 g karbolinu na 100 g vody.

o hrášek a jabloně, 10 proc. roztok na slivky a jiné podlévkové ovocné. Mšice mšicemi postřikána se vykartáčují, aby borek se odstranil, načež se dobře natrou slivným roztokem karbolinovým. V jeseni po opadnutí listů a s jara před rozpuštěm postříknou se stromy a keře dočasně 10 proc. roztokem.

Amerika márašovatelkou. Amerika se vůbec naučila točit světem! Dříve bavila, obilí, petrolej, maso dávala za babku a stlačovala všemu tomu esny po celém světě — teď však od několika let jde v čele všem vyvozářím esn. Obchod velkých a prvovýrobců jdou ta ruka v ruce jako po doboře. A tak vidíme Ameriku dnes s drahou bavlnou, drahou obilím, drahou petrolejem, drahou masem — tak drahou, že domácí konsument se bouří. Evropeští agrárníci, kteří dosud se starých dob Ameriku nenávidí, dosud nevědomili si, komu se dnešní dobrý trh mají poděkovat! — V Rusku petrolejáři bahní od čtyř let pochopili výtečně americké úmysly, a snaží se jíti touž cestou. — Rusko má od bakinských stávek a požárů tak trvale drahou petrolej, jakého nepamatuje. A výroba není menší, než bývala za laciných let.

Perneky jater léčí se úspěšně citrónovou šťávou. Šťáva se 2—3 citronů se vymačká, procedí a pak roztředí vodou tak, že bez alazení lze ji pít. Léčivo to pije se na lačný žaludek ráno před snídaním a večer před spaním.

Paramenta.

Ignác V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící v Týřstě)

doporučuje P. T. veleřádně, duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů, praporek a kevového nářadí.

Cenníky, vzorky i roneha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Příležitostná koupě.

Továrna po žitelné pohromě svítla mi přímo ku rozprodání zanecháné zboží, mnoho tisíc kusů nádobných, stěhových

flanelových přikrývek,

krásných, nejnovějších vzorků a modních barev, hedvábním lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva znatelné skvrny jen od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro šumáckou lepeš domácnost ku přikrývání postelí a osob, jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé a 130 cm široké. Zastlám dobříkou 8 kusů flanelových lez. přikrývek za 10 K, 4 kusy nalamovaných za 11 K, hospodářské deky šité neb kostkované 4 kusy za 12 K, akrovaté plyšové deky do kočárů 1 kus za 13 K. Protiván, vatou plátné přikrývky, lanké se šitými, nádherné, bílé modré neb bordeaux, 2 kusy za 14 K. Krásné aliné koberce 10 metrů za 10 K.

Každý p. t. čtenář tohoto insertu radí s důvěrou objednat.

Adresa:

R. Bekery, tovární sklad v Sezimově, Čechy.

Záložna v Hradci Králové

treknje vkladu 4%, až 4 1/2% dle výpočtu.

Věkové půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chýně), nebes a spolkových praporek; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 6., vedle Lazaretského chrámu Páně.

Ne upíráte nastlá se vše franco.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardv synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 146 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blíž Malého náměstí, dříve přes č. 104 na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se šelakem, vápnem, stěsnem, usazením.

Věkové rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivnímu ohledu.

Konstancí veřejně i písemně pochvalně uznáno. Založeno roku 1888.

instalaci elektrického světla

vyžádáte si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký a. k. místopředsedstvím koncesovaný elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

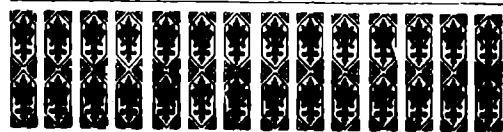

Všechny výběr instalací a všeobecné instalace materiálů. Ventilátory, motory. Zvukový. Tělocvičny. Hromosvody.

Na provedení práce žádá křídla.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vkłady na 4 1/2%, úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkovia možno činiti
vkłady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířáků

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou na ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Miletí revidé-
vány.

Metal nádob je v ohni
slatím na ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše nastalá jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franco
se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirátek.
Sta odporučením a čestným uznáním po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domáckého.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odkazů spolkových atd.

Umělecký ústav
pro malbu na skle
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
sklenice, chráněné v každém pro-
středí, od nejjednoduššího
vzoru mosikového do nejso-
fistikovanějšího provedení, v
každém provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
ažla vše souhlasno v místě.
Mosikový sklenice pro fa-
gady, křivky centy atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesná vyznamení a doporučení.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronálním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Gráfova kostka

velejemná

za 5 haléřů

zastane i na dále v celém
dokonalosti.

Ve vlastním zájmu žádáte původní krabíčky
10 kusů za 60 hal.

Ku čtení soustěti zavedení

Gráfova kostka 5 hal.
„jemná“ za

předěsí daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovr. podiv.
PRAHA VII. 917.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších drahých pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná množství svidě z kruhů tele-
důst. duchovenstva svědčí o pectivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Utíhne, přesně, malou objednavku na
místo.

Velejemné látky na taláry.
Těle na spádky bez výpovědi opatř.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

Jan Horák,
soukenník

JAN STOUPA V PRAZE,

Jiřetická ul. 1.

doporučuje:

železné chladicí po-
stely od . . . K 780 od . . . K 5—

železné skříňové po-
stely s 8díln. matrací od . . . K 10—
od . . . K 27— železné stojany na
lůžky od . . . K 11—

Úplně zařízená lůžka od K 33—

Skládací polní sedátka

od . . . K 1—

zahrad. sklád. lenošky od . . . K 5—

zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36—

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útvarů
za ceny zvláště výhodné.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 12.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

V nářadí antického slunce. Takový název nesou brožura dra. Ferdinanda Černovského, věnovaná J. S. Macharovi. Stručně a vystiženě v ní jsou vyloženy bláto pohanského Říma, strašné, světlé nepravosti pohanských císařů, římské zotročené ženy, bohorovná pycha římských vydržených atd. Až krev stýsne v žilách, čteme-li, co o spuzlosti předních Římanů (i básníků) vypravují sami pohanskí současníci. Cena 15 hal.; za 20 exemplářů franko 2 K 60 h. Dodá knihupectví V. Kotrby. v Praze 198-II.

Kulturní jiskry.

Přítelna ubývání lidnatosti ve Francii. Ačkoli ve státech evropských skoro šmahem obyvatelstva značně přibývá, právě v „nejpokročilejší“ a nejmodernější odcírkevané Francii domorodých Francouzů ubývá. „Journal officiel“ se dne 28. října 1909 zasměšněvavě hrozí číslu: v prvních šesti měsících roku 1909 zemřelo ve Francii o 28.000 lidí více, nežli se narodilo, to je, posuzujeme-li člen Institutu M. de Fovilla, jakoby Francie byla za pět let ztratila celé město s 28.000 obyvateli. V městech sice ještě trochu obyvatelstva přibývá, ale vankov se odličňuje. Z 87 departementů francouzských v 58 ubylo obyvatelstva. Ačkoli v sousedním Německu a Belgii obyvatelstva rychle přibývá, nemá Francie dosti lidí k obstarávání obchodní dopravy, v průmyslu jest Francie daleko za Německem; jestto schází dostatečný počet pracovníků. Francouzská Akademie (třída pro vědy morální a filozofické) při tom strachem stavu vypsalá cenu na nejlepší odpověď, proč se zmenšuje počet porodů a jaké jsou jeho následky. Jest ovšem vlastně dobře známo, že materialističtí volesmyšlenkáři nechťají mít děti už z bmotafské záslady. Chťají utiti hodné světa sami; po smrti dle jejich mínění nic není. Nad by si tedy kazili život evinnou starostí o potomstvo? Jen se vyřítí! Na výzvě Akademie sešlo se 22 prací, z nichž náhodou ani jedna nepokládá ubývání narozrozených dětí za nějaký úspěch pro republiku. A Charles Gide, univerzitní profesor i člen Institutu H. Joly zcela otevřeně vysnává, že vymírání Francie jest hlavně závinéno špatkem náboženského ducha. Ch. Gide píše (v „Le dépeuplement de la France“, Paris, 1909 str. 83.): „Při nedostatku vlastenectví byla ještě jedna síla, jež až dosud jevila se dosti vydatnou, aby udržela přirozený běh počtu porodů: to bylo náboženství“ a dodává, „ale přikázání církve dnes nejsou skoro vůbec ve Francii slyšena.“ A Joly (v téže knize str. 196.) praví: „Naděje v život věčný dovede slepiti i toto časné protěd. Toti jistě, že duch náboženský světlí přibývá obyvatelstva“. A dodává: „Nechť se ponechá tedy temuto duchu náboženskému jeho svoboda, svoboda úplná, a následkem toho jeho životnost: on přivodí plodnost do rodin, jež tvoří jednotlivce, kteří tvoří stát.“ Tedy sami neklérkální učenci uznávají, že národ vymírá právě pro nedostatek náboženského citění. A francouzský „pokrok“ toto vymírání zastaviti nedovede, ač světová účinnost jest ve Francii tak vysoká.

Nejlepší lidé české. „A já se mohu chlubit, že nejlepší lidé mých časů jsou přáteli mými.“ Tak začal přání přání Macharovo v předmluvě k „Římu“. Kdo ví, jak rád se Machar stavi na vysoké chůdi, jen se úprně této nastrované frází usmá. Co však ještě nadto k svýšlenému smyslu syna Heliova čtveracívé Sudičky! Machar se libal po napařené své olympské předmluvy s Kudrnáčem; jistě tohoto muže pokládá tedy za jednoho z nejlepších lidí. Pojednou hromová rána: Kudrnáč se oběsil, protože demokracie mu nepáda z „vypasné huby (báseňický termin Macharův) do duše a srdce“; byl Jidášem dělnického lidu. Znám, jak borlivě se zastával Machar fanatického profesora Judy, který svým výrokem o náboženství jako temele a obchodu potupil drze a hrubě náboženskou ideální vlastence vůbec. Brzy se ukázalo, jakým jest Juda pokrokatem, tak že sám pokrokatý tisk mu dal z literární zdatnosti známku nedostatečnou. Nyní dne 19. března o tom „velikán“ napsal moravský „Ječmínek“: Prof. Kapiton ben Jehu (tak se Juda podpisoval) byl suplemem v mor. Novém Městě. Pořádala se tehdy v blízkém městě Třebíči výstava rukopisů českých spisovatelů. I přijeli na výstavku také lidé z Nov. Města (mimo jiné p. zvěrolékař) a mezi rukopisy vystavenými našli dopis spisovatele Leandra Čecha, říditele reálné novoměstské. Říditel psal v tom dopise svému příteli říd. reáln. na Žižkově, spisovateli F. Blámu, že v krátkém čase přijede do Prahy Juda potřeblí dělat skoušku, aby se na něj přimluvil, aby ho nenechal potřeblí propadnout. Když novoměstští přinesli domů zprávu o tomto závažném dopise, odebral se v rychlosti Juda, který byl v N. Městě znám jen jako neo-

malý vtipkář, rychle do Třebíče, a famosně rozkopie z výstavy brzo smisel. — Juda potřeblí skoušku sice „udělal“, ale nebožtík prof. Gebauer mu řekl na rozloučenou: „Pans Juda, tu skoušku je neudělal vy, ale říditel Bláha!“ — Tak vypadá druhý nejlepší český člověk, osvětlat, muž, jehož bystrý zrak proniká daleko za úské obzory, člověk, kterému obyčejná vzdělanost jest hračkou a malíčkovostí; musil dělati třikrát skoušku, protože neustával a nepřemýšlel ani tolik, co tuctový byrokrat. A což veliký přítel a besedník Macharův, Krapka, kterého syn Helioův tak vysocě chválil? Když před 10 roky na Ostravsku tisíc a tisíce boráctva trpělo ve stávech hlad, když prorokovali vádové dělnictva jistě stkvě vitéstvi, tu sami žili jako burákové a dávali se fotografovati v legrace ve směných posicích s rozodváděným ásměvem; postavili také „vrbu“, v níž trčel nad sebou radí pohlaviti Dr. Čech, Dr. Karpeles, Habermann, Krapka — a Merta stálo dole. Na fotografii té jest obličej Krapkův náležitě spokojený, usměvavý — ačkoli brzy nato skočila stávka nevýslovnou porážkou dělnictva.

Svoji k svému. V „Času“, který ztratil jak „jed z Judy“ tak Starý zákon a církev stávající vůbec, čteme dne 11. v části insertní: „Israelské pohřební bratrstvo v Karlíně. Za přítelnu 50. výročí trvání isr. pohřebního bratrstva v Karlíně koná v isr. chrámu Karlínském v neděli, dne 13. března t. r. o 10. hod. dopoledne slavnostní bohoslužbu ku kteréž se účtívě svou veškeri členové isr. obce „Abotenské“. Představenstvo isr. pohřebního bratrstva“. Předvádíme toto posvání věrně, neopravňuje některých formálních nedoplnění. Dřív „Čas“ uveřejňoval podobná náboženská oznámení v části redakční. Když však taková sdělení při současném klekání před synem Helioovým přišli křičela, odstranil je tam, kde nesou více do kapsy. Masarykův deansk často tvrdil, že insertní jeho část jest dobrým rádcem pro čtenářstvo. Ted by byla najednou výjimka? Samy soc. demokratické „Podkrkonošské Rozhledy“ ušasly nad tímto praktickým saváděním Macharovy antiky a proto dne 17. t. m. napsaly: „Cesty „Časovy“ logiky bývají někdy podivné. Jako již několikrát, tak i dne 11. března přináší „Čas“ v insertní části velké ozpámení slavnostní bohoslužby na oslavu 50.letého výročí trvání karlínského israelitického pohřebního bratrstva. — Přijal by snad také oznámení katolických pouťů do Vamberku? Rozdíl by v tom nebylo.“ — Ted jest otázka, zda o nechráněnického „Času“ platí vic rabín či dr. Bartošek. Otětelé Starého zákona a Talmudu v ničem nikdy nebyli nositeli „jedu z Judy“? Podle „Časovy“ logiky patnáct nikoli, jelikož v tom denníku byla dělána reklama rabinské německé škole pražské „Talmud-Thora-Schule“.

Sbírkou na pomník Krapkův zabýjili soudruzi. Vděčnost k zesnulému pohlavárovi jest pěkná ctnost. Ale soc. demokraté, kteří jindy protestují proti pompě a tak živými barvami líčí bídu lidskou, měli by dle svých zásad raději zabýjiti sbírku na chudé tkalce, okradené soc. demokratickým učitelem Kudrnáčem. Ubožáci nedostali od rudého ústředí nic a teď — se rozsešlají žádosti k Raiffeisenkům, aby nešťastníkům každé darovaly aspoň 20 K. Jen také dát peníze jednou na účel skutečně lidemilý!

Návštěvy a pobyt vanečoných osob v Chlumci n. Cidl. v l. 1617—1813.

Napsal děk. K. Khua.

II.

Při tom odjezdu (totiž Marie Teresie. Posm. red.) mnoho tisíc zdaví, štěstí a božské požehnání, též šťastné vítězství nad všemi jejimi i našimi nepříteli ji vinžovali a křikem jednoho hlasu: „Vivat Maria Theresia!“ (Arab. městský; posazení pisáče radního.)

Dne 19. listopadu 1744 přitáhl kníže Karel Lotrinský se svou armádou do Radovesan, pak dne 20. dto do městečka Žiželice, a své stany rozložil. Dne 21. listopadu mnoho set husarův a pánů, též několik tisíc dragonů, rejtharů a kyryšarů do města Chlumce a vesce vstáhlo. Na Kladrubsku staly rozbíh, Brandeburci ale u vsi Ohejt se postýrovali. Na ráno u Nového Města (u Chlumce) šarvátku začali, avšak rozehnáni, od Ohejt i z Pardubic k Hradci vytáhli; mnoho lidí zarmoutili, když jim všechno pobrali. V městě Chlumci mnoho tisíc i okolo města ve stanech leželo, přine se ve starém zámečku do čtvrtého dne ubytoval. Tu bylo viděti rozličného lidu a brojažného, dravých věcí od Tyrolských kupcův. prodáváči, po rynku a ulicích obhájv pálení, takže místem z domů a dvorů dffvi, a okolo zahrad ploty a štěpy popáhlí. Dne 25. listopadu vyjel odtud kníže Karel Lotrinský ku Hradci, odkud nepřítel Brandeburg zmínil vytáhnutí, tak že se na něj pořád do Hradce šel. (Tamže.) (Druhý válek Slezská.)

L. 1747 dne 28. září, ve svátek sv. Václava v 9. hod. večer přijel opět princ Karel Lotrinský

na zámek Chlumecký. Ráno odjel do Poděbrad, v sobotu ale zase přijel; ten den a následující dráha honba v lesích a bažantnicích, též v polích. S princem byl kníže Auersperg a jiní kavalíři. Z města Chlumce s páno bylo na honbu lidí 208, tak že z Žiželice a vesnic panství Chlumeckého mnoho set lidí bylo. Dne 2. října přede dnem všechno se rozjelo. (Tamže.)

L. 1748, dne 30. srpna, ke 3. hodině s poledne přijel do Chlumce císař František I. (choť císa. Marie Teresie, od r. 1745 římský císař) s knížetem Lobkovicem a Auerspergem, s mnoha jinými hrabaty a pány. Ten den prohlíželi na předním place zámku pohofalého (shotel 8. květn. 1745) koně hraběcí; při tom spatřil císař jednoho obdankovaného vojáka z panství Žehušického a jemu audienci dal. Druhého dne bylo střílení zajčív na statku Kratoňovském, kterých na třech kočárech do Chlumce přivezli. Třetího dne ráno u vsi Nepolice a odpoledne v lukách pod starým zámkem, též v bažantnici střílení bažantův a koroptví, kterých některé sto postřeleno bylo. Na to 2. září odjeli všichni odtud do Poděbrad, pak do Brandýsa a po třech dnech vrátili se všichni — mezi nimiž byl nyní též Karel Lotrinský — dne 10. září k 6. hodině s poledne do Chlumce, kde ještě dva dni zůstali.

Dne 12. září byla illuminace 100 lamp, schválně připravených. Stany byly mezi rybníkem Staro-Chlumeckým a Koněšporkem na ohradě obecní města Chlumce. Po večeru v jednom knížecím stanu spatřoval se veliký šajerverk. Dne 13. dto odjel císař s celým svým dvorem do Pardubic, po dvou dnech na Chroustovici a odtud do Vídně.

Dne 1. září 1750 přijel císař František I. opět do Chlumce — incognito — na honbu a zůstal zde se svým dvorem čtyři dni. Na honbě střílelo se přes 7000 kusů zvěře, zajčív, bažantů a koroptví. Dne 6. září odjel císař na panství Pardubické. (Tamže.)

L. 1802 na den sv. apoštolů Petra a Pavla přijel do Chlumce — po předcházející opovědi zrovna do domu děkanského — kníže arcibiskup Pražský Vilém Florentin Salm-Salm, vraceje se z visitační cesty z Kladska, jemuž tehlejší děkan Jan Frant. Berka k mostu vstříc šel. Když zde pověsťel a duchovenstvu svou dobrotivost a přívětivost projevil, odebral se na odpočinku; děkan mu všechny své pokoje hořejší k obydlí a odpočinku ponechal, pokoje pak kaplanův pro ostatní jeho duchovenstvo, aby všichni obět máe sv. vykonali, jediné by zdejší děkan na něho se měl sv. posečkal. Věak již za časného rána dožádal děkan magistrátu zdejšího za čestnatství všech cechův, kteří pak se svými toho času krásnými prapory od děkanství až k chrámu Páně mezi lávkami stáli. Když kníže arcibiskup pak do chrámu Páně se ubíral, zvuk všech zvonů, trub a bubnů jej doprovázel, a děkan sloužil mái sv. se všemi obřady, arcibiskupu náležejícími. S toutéž oslavou vrátil se z kostela, jenom že ještě zdejší chudý lid byl od něho hojnou almužnou podělen. Po sdělení vyhotovil ještě dvě psaní a pak děkanovi poděkování učinil. Když již do voza vstoupil, nazval děkanství pohostinným domem, že byl dobře oblouzen a že se mu zde líbilo. Tak ubíral se ve vř. opět sláve z Chlumce a dále přes Kolín do Červené Řečice, kdež chtěl, jakožto sobě přínálezejícím panství, nějaký čas strávit. (Kniha literátů Chlumeckých — vlastnoruční zápis děkana Berky.)

L. 1813 dne 15. srpna, na den Nanebevzetí P. Marie, císař Ružský Alexandr I. v zdejší Chlumeckém děkanství u přítomnosti svých generálův, s nimiž ku své armádě (táhnoucí k Lipsku proti Napoleonovi) do Prahy chvátal, též u přítomnosti Leopolda hr. Kinaského, krajského komissáře a duchovenstva v 12. hodině polední snídál. Jemu jak od zdejšího města a cechův s vynesenými prapory, tak také od zdejší Chlumecké mládeže všechna čest a uctivost se stala, jemu cestu k děkanství rozličným květin odobovali a jej také spolu i hudbou tureckou obveselovali, volajíce jak při jeho příchodu tak i odchodu, a neustále opakující: „Vivat, vivat Alexander!“ (Tamže.)

Meditace.

Když katoličtí poslanci české založili si svůj orgán, kulturní týdeník „Nový Věk“, určený inteligenci, otevřeli v něm i rubriky věnované všem oborům kulturní práce na poli školství, vědy i umění, do nichž jala se přispívati elita katolických pracovníků, literátů a učencův svučených jmen. Leč skrovné rozměry listu daleko nestačily pomalu ale uvědoměle a jistě postupajícím hnutí kulturnímu, a proto záhy k týdeníku přidružila se „Knihovna Nového Věku“, jež stala se nezbytným doplškem kulturních sloupův zmíněného listu, a brzy pojat úmysl vydávati samostatnou revui, jež by soustředila v sobě výkvět prací z literatury, umění a filosofie, podávala čtenářům zralá díla česká i cizí poesie, krásné prózy a umění esayistického,

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 1. dubna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Vysokého církev. vyznamenání

dostalo se Jeho Excel. nejdp. biskupovi **Dru Josefu Doubravovi. Jeho Svatost Pius X., přihlížeje k četným a nepopíratelným zasluhám, které si získal náš milovaný arcipastýř v krátkých poměrně letech v obezřelé správě rozsáhlé diecése, ráčil nejmilostivěji vyznamenati Jeho Biskupskou Milostí hodností „římského hraběte a assistenta papežského trůnu.“ Připojuje se do řady četných upřímných gratulantů, vítáme radostnými city tento milostivý projev uznání nejvyšší hlavy církve a projevujeme z plna srdce vřelý přání, aby dobrotný Otec nebeský dopřál ráčil milovanému arcipastýři těšiti se z vysokého toho vyznamenání po dlouhá léta při neumdlévající světlé.**

K dalšímu vítězství!

Nemalé vzrušení panovalo v táboře katolickém před velikonočním sjezdem a stupňovalo se v den jeho zahájení. Obrovské masy organizovaného našeho lidu byly v nejistotě, kde a jak naleznou se bezpečný přístav pro lid a tak velkou námahou zbudovanou. Desetitisícové pluky naše považovány od stran protivních za národní vydědence, za potapnou ráju. Již si rozdělávali naši fanatičtí odpůrcové veřejně i tajně rouhače, už metali o nás oděv los. Leč již z počátku naráželi dobrodinečkové ti na silný odpor a při sjezdu se shledalo, že si rozhlíželi čela o pancéřovou pevnostní hradbu.

Seznáno, že naše organizace není davem prostičkých abozáků, duší samklých, mělkých, důvěřivých, neuvědomělých kývalů, stádem jdoucím tam, kam káse hůl samozvanců. Ušlechtilé zásady křesťanské, lidové, dobře promyšlené, vyrážely s nezkrotnou silou jako láva; věčné důvody pro ně jen se vypaly v úsečných, jadrných větách účastníků sjezdu. Jak se bítce debatovalo, kritisovalo, dedukovalo! Byl to velice poučný, pestrý kaleidoskop, jak jsme od předešlého sjezdu pokročili! Rozehvění bylo obrovské; i nejvášnějším, nejsloužilejším přítomným pracovníkům pověděno přímo a často křavě do očí, co na jejich práci účastníci neschvalují. Někdy se sašlo příliš daleko, krev bujně tepala v skrání, ale hned v zápleti davový, bromový projev: „Zachovejte lidovou stranu katolickou, pro její vzrůst pracujeme všichni!“ Místo poklonkování očištěná bouřka, která v některých okamžicích budila přímo stísněnost. Ale zase nová veliká vlna, která mračnarnosti a některé osobní nesnáze pohřbila na dně.

A i ti, kterým břitkou kritikou bylo poněkud ublíženo, ukázali vřelou, obětovanou pochopení pro zájem celku, pro ideu, tak že naposledy všecko se srovnalo.

Strana přijala název „české strany křesťansko-sociální“, aby se jí nevytýkalo, že názvem „katolický“ chce stavěti hradbu mezi katolíky organizované a neorganizované, aby každý její čin nebyl hned přičítán církvi vůbec, aby se označil její sociální, lidový charakter. A že výsledek sjezdu značí místo rozkolu a smatku jen další vítězství, lépe vyhraněný postup, to patrně z toho, jak listy protikatol. nepokrytě projevují zvýšený strach před novou erou našeho organizovaného tělesa. Třes nepopíratelný vnikl do řád pokrokových nad tím, že ve skoušce z lidovosti naše strana tak otřválně obstála.

Ano, pánové, víme dobře, kdo se nejlépeji zastává církve a tupených biskupů a kněží na veřejných shromážděních. Víme, kde jsou nejspolehlivější sloupky proti davovému hnutí našich odpůrců. Dobře pozorujeme, že chudým se evangelium s nelepším výsledkem zvěstuje. Přes to však též máme zkušenost, že mnohý šlechtic je lidovější než soc. demo-

kratický křiklous, který z mozolů dělnictva šije velkopanský. Takový šlechtic, který pochopuje, že každému musí býti křesťanské ideály dražší než stavovské privilegia, jemuž práva upřímně katolického lidu jsou milejší než prosaické paktování s byrokraty, musí nám býti vítán. Vždyť se spojují soc. demokraté se šlechtou mocnější — s šidovskými kapitalisty.

Strana naše zůstane křesťanskou, věrně biskupům oddanou, lidovou a — vždycky vlasteneckou; nespojí se proti národu ani s německými agrárníky, ani s šidovsko-německými volnými myšlenkami ani s rudými poddanými vídeňského semity dra. Adlera; nebude také nikdy podporovati protičeské přehmaty křesť. sociálů vídeňských. Takovou práci přenecháme naprosto extravlasteneckým stranám jiným. Nož tedy dále za jasným, křesťanským, všennárodním cílem!

V pondělí do výkonného výboru po předchozí poradě důvěrníků byli zvoleni akklamací pp.: Jos. Adam, zem. poslanec, Jos. Adámek, rolník z Vojtěchova, J. Čumpelík, živnostník z Mělníka, kaplan Ant. Havelka z Plzně, posl. dr. Rud. Horský, slč. Fr. Jakubcová z Vršovic, tajemník Frant. Jukl z Prahy, Ant. Kaňourek, rol. syn ze Strunkovic, dr. M. Kovář, šk. rada z Prahy, J. J. Krejčí, rolník z Hrasan, dr. G. Mazanec, posl. dr. J. Myslivec, posl. V. Myslivec, J. Polák, strojmistr z Hradce Králové, kaplan St. Svoboda z Příbramě, Fr. Šafránek, rolník z Dol. Města, posl. Ant. Šechl, prof. dr. Šula z Hradce Králové, prof. Slavík z Č. Budějovic, JUC. Šindler, účetní z Prahy, Al. Švejda, dělník z Libšic n. Vlt. a farář Jos. Tomáš ze Zlatníka. — Za náhradníky zvoleni pp.: katecheta V. Cigánek z Nuslí, K. Brož, důchodní z Nuslí, J. Hovádek, papírník z Prahy, filosof J. Novák z Prahy, Frant. Ptáček, zámeč. mistr z Prahy, redaktor Fr. Šupka z Hradce Králové, redaktor Fr. Veselý z Kladna a posl. farář M. Záruha.

Po ukončení sjezdu konala se ihned ustavující schůze výkonného výboru České strany křesť. sociální za účasti 21 členů, při níž jeduomyšlně zvoleni: předsedou posl. dr. R. Horský, místopředsedy Fr. Jukl, poslanec V. Myslivec a rolník Šafránek, pokladníkem JUC. J. Šindler, tajemníkem Em. Junger; do užšího výkonného výboru strany zvoleni pak: dr. Horský, Jukl, dr. Kovář, dr. J. Myslivec, V. Myslivec, dr. G. Mazanec, J. Tomáš, JUC. J. Šindler.

Výchova školní v Německu.

M. Gladbach, 21. března.

Škola a rodina! To jsou dva nejdůležitější činitelé ve společnosti, ve státu. O ně vede století XX. nejhouževnatější boj, v nich rozhodne se o tom, který směr má vládnouti, zda křesťanský či protikřesťanský, nebo jinak řečeno: zda-li Evropa má zůstatí kulturní či vrátiti se k barbarství předkřesťanskému. Co dítěti ve škole vštípeno, to roste s ním. Slovo učitele platí u něho vždy nejvíce; iák více věří jemu než komukoli; ano často více než-li rodičům.

O školech školy jsou různé názory, zákonodárci však téměř všech kulturních států shodují se v tom, že škola co taková vystupuje jakožto zplnomocněný zástupce rodičů, přejímá úkoly jejich a jim jest odpovědná. U kolem jejím pak jest dítě v duchu mravním vychováti, vštípití jim ducha vlasteneckého, pracovatí všemožně k tomu, aby v řádné, zdatné občany vzrostly. Smysl slov zákonodárcových vykládá si však každý dle svého duševního světa. Jinak jim rozumí člověk střízlivě uvažující, jinak jim rozuměl nedávno od socialistů a pokrokových lidí všech odstínů za mučedníka prohlášený španělský anarchista Ferrer.

Popatíme na pokrokové, protestantské Německo, na jeho školu národní a srovnáme se školou naší! Pánům pokrokovým bude zajisté vzorem. Německo ovšem není státem jednotným, t. j. státem, v němž jsou jednotné zá-

kony. Školské záležitosti spravuje si každý stát sám, ale Prusko jest státem vedoucím, a i když tu a onde jsou odchylky poměrům toho neb onoho státu odpovídající, přece jen v zásadě je shoda. V Německu jest dvojitý druh škol obecných nebo národních. Zákonná jest škola konfessionální a vedle této v Bádensku všecbecné, v jiných státech (zvlášť v Prusku) pouze za výjimečných okolností uvedených v § 36. šk. z. škola simultánní t. j. interkonfessionní. Dítě katolické pouze od učitelů katolických ve zvláštních školách svého vyznání musí býti vyučováno a podobně i protestantské.

Ústavy neb-li semináře ku vzdělání učitelů rovněž jsou buď katolické pro katolíky, evangelické pro evangelíky. To nalezneme i v Sasku, kde jest úplně nepatrná katol. menšina (asi 140.000 duší). Učitel evangelík nikdy nemůže býti dosazen na školu katolickou a naopak katolík na evangelickou. Není divu; učitelé voleni jsou zástupci obce (škol. deputací neb komisí); vláda ponechává se pouze právo potvrzovací a právo dohledu na školu.

Celkem v zákoně školském v Německu *velice jest respektováno právo rodičů*, uznávána oprávněnost jejich rozhodování o škole.

Školu vydržovati a učitele platiti jest povinností školské obce, pro chudé však obce poskytována podpora státní až do výše úplných nákladů. Obce městské spravují své školství odděleně od obcí venkovských. Na venkově spojují se jednotlivé obce v tak zv. „školní obce“ dle poměrů místních, buď náboženských nebo jiných; které obce šk. okres společně tvoří, ustanovuje ve shodě s nimi vláda. Důležitá ustanovení jsou ona, jednající o zřízení škol náboženských pro konfessioní menšinu, o udělení náboženské výuky pro menšinu dětí, které nuceny jsou navštěvovati školu druhé konfesse, a ustanovení o tom, kdy možno škola konfesse jedné proměnití ve školu konfesse druhé. V ustanoveních těchto praví se: Kde v pěti letech po sobě bylo 60 dětí katolických, eventuelně evangelických, v místech s 5000 neb více obyv. 120 dětí, *nebyla-li pro tyto děti dosud zvláštní škola zřízena, je obec povinna tuto školu zřídit*. Tedy jakmile počet dětí dosáhl 60 a po 5 let se udržel, musí bezpodmínečně oddělená zvláštní škola katolická event. evang. býti zřízena. Je-li na škole, v níž pouze protestantské učitelé vyučují, 12 dětí katolických, musí tyto zvláštním učitelem svého vyznání v náboženství býti vyučovány. Výlohy tím vzniklé povinna jest hraditi obec.

Kde po 5 let po sobě následujících ve škole vyznání jednoho byly dvě třetiny dětí vyznání druhého, musí škola tato k žádosti rodičů přeměněna býti v takovou, jakého vyznání jest většina dětí, na př. protestantská v katolickou a obráceně.

Židé, chtějí-li míti školy své, musí si je sami vydržovati. Přes to však dnes v Prusku na 28 škol židovských, které dobrovolně školskými obcemi jsou vydržovány.

Zákonodárství školské zde velikou váhu klade na výchovu náboženskou, na vyučování náboženství vůbec. Všem dětem bez rozdílu musí se dostati tohoto, nikdo není osvobozen od účasti na náboženském vyučování. Pro křesťany o toto postaráno ve škole, kde pak jest židovská menšina, musí se židé starati o vyučování náboženství sami. Nestarají-li se, pak jsou děti jejich zákonem nuceny účastniti se hodin náboženských dětí toho vyznání, jehož škola navštěvují.

Vyučování náboženství jest dle zákona škol. v první řadě povinností učitelů, kteří dokonale znalost jeho přisnou školkou musí prokázati. Místnímu faráři nebo jim ustanovenému duchovnímu přísluší právo (není-li již jinak jako škol. inspektor k dohledu vůbec oprávněn, což není ojedinělým případem) hodin náboženských se účastniti a otázkami kdykoli se přesvědčiti, zda-li děti správně jsou vyučovány; o prospěchu, jaký činí, v soukromí pak mohou i učitele poučiti, kdyby ve výkladu náboženství chyboval. Pravidelně však dělí se duchovní s učiteli o vyučování v tomto smyslu

Taťme se, kde je dozor, který mají vy,

konvati orgány bezpečnosti — takže se, co ještě se má přihodit, aby tento dopatím byla věnována náležitá pozornost? Zdaž do- cházelo by v podobných místnostech ke tra- gickým koncům, kdyby podobné místnosti byly podrobeny stálému dozoru? Je dosti smutnou okolností, že na tyto případy musí se pouka- zovati, leč v zájmu veřejné mravnosti jest nej- výše natno nezapomínati na pařeníště ala, bídy a — zločinu — — pařeníště, které nenese ve- řejnosti žádného užitku, leč obohacuje jedno- třive, vrhá celé rodiny do bídy a zoufalství. Dostačí toto poukázání?

Obrana.

Masarykova hluboká věda. Je-li vědou slepá důvěra v protikatolické paměti a odvracení zraku od vědních spisů katolic- kých učenců, pak jest Masaryk učenec velkým. Jak se Masaryk dívá vědě až na dno a jakou lupou ohledává kořeny vědeckých po- znatků, o tom svědčí tato kratochvilná nehoda. Před 6 roky vydal prof. Masaryk tiskem ná- kolik svých přednášek, jež měl ke studentům v Praze. Knižočka má název: „V boji o nábo- ženství“. Jest v ní směřeno všechno, co Ma- saryk věděl proti katolické církvi i proti-kře- stanství. Mezi jiným popel též pravout sv. evangelii, tvrdě o nich, že prý byla uznána za slovo Boží až ve 3. století od nevzdělaných mnichů, a to prý pouze většinou několika hlasů. Masaryk dodává k tomu, že prý tento fakt stačí, aby člověk přestal věřit v Božskou au- toritu evangelii. Pramen, z něhož tuto ne- pravdu Masaryk vzal, jest naprosto nespolehliv- ým, protože vyprávěním. Jest to spis stras- burgského proteštanta Pappusa, pocházející z roku 1601, obsahující krátké správy o sy- modách; jmenuje se proto Synodikon. V minu- lém století opět pojal tuto bajku do své knihy Angličan William Stewart Ross. Kniha tato má název: „Jehovas gesammelte Werke.“ A o ní právě univerzitní profesor z Halle Loofs praví do slova: „Je to kanonizace novověké a hrubého neovědění nejnížejšího stupně.“ Povstání německý švindler Häckel opakuje znovu tyto povídačky ve svém spise „Weltkreis“. A z tohoto díla pak čerpal svoje moudrosti náš Masaryk.

Nalitanti „realistické“ mouchy na umaza- nou pavučině švindlerův kejklíř německých jest slyšet pozoruhodné; humoristický ten kotr- melec vyniká svou nejasností nad četné jiné Masarykovy přemety. Kdo chce pronášeti nej- vědnější, zásadní důstky o některé církvi, má mít aspoň tolik slušnosti, aby pečlivě ohledal stěžejní sloupy církve takové. Přislušná svě- domitost vyžaduje se právem i od člověka, který postřídá univerzitního vsdělání. Tím horší jest úkaz, že se dopustil neomluvitelné povrchnosti univerzitní profesor, kterého pro- blašují jeho stoupenci docela za největšího theologického myslitele českého. Vždyť otázka pravosti evangelii dotýká se kořenů našeho vyznání, naší církve. Proto v té příčině byly vydány nečetné vědecké spisy, přinášející plody studia nehlubšího. Leč Masaryk v otázce tak kardinální učinil si vědu nejpohodlnější; přiklápí se na ubohou a slomyalnou nepravdu, otištěnou v zaprášeném bájesloví protestant- ském a nato ve spise Häckla; a přece „vědu“ Häcklova Masaryk jindy sám nepřiznává po- soudil, tak že paponškování „největšího če- ského filosofa“ jeví se ve světle tím horším. Věru významno, že sám německý univerzitní profesor (který ovšem rozumí podstatě vědy jinak než Masaryk) tak břitce odsoudil Ma- sarykův „vědecký pramen“, na němž pak Ma- saryk stavěl své světooborné objevy o Božské autoritě evangelii a o Božím zjevení.

Mladočeská neblazen. Vzpomeňte si, jak varovali mladočeští katolíky před „zbyteč- ným“ tříštěním národa! Aby mladočeský orgán „Den“ dokázal, že se katolíci nepotřebují or- ganisovati k obraně proti tygřím zubům rže- ných neurvalců, napsal o našem národním svátku tyto sprostoty: „Bigotním babám obojího po- hlaví chystá František Saleský Bauer, t. č. arcibiskup olomucký, na léto velký bál. Vy- stavěl totiž snadným nákladem kapli Jana Sar- kandra, jenž, tuším, asi před padesáti lety se stal svatým, a tu bude „slavnostním svěcením“ „dělu“ svému odevzdávat. — Jan Sarkandr byl v Holešově farářem a vyznamenal se za odboje českých stavů (1690) tím, že konal císaři Ferdinandovi sláoby špiona. Čeští sta- vové jej zajali a když nechtěl se vysnati ze svých a svých přátel dnů, byl popraven. To stačilo k prohlášení za svatého.“

Táhneme se, zda ten mladočeský orgán psal někdy tak nličnícky a s takovou drboun pro- lhaností proti některému německo-židovskému vyřídlovchovi. I krvavý Turek jeví leckdy drboun k tomu člověku, který za své přesvědčení dá život. Sv. Jan Sarkander pak byl umučen proto, že nechtěl sraditi sprostého tajemníka. A jakého že „špiona“ dělal Ferdinandovi! Vždyť přece sám

nličníký český kavalír Karel ze Zerotína se rozhodně postavil proti německému hamišnému prostopášníkovi Friedrichu Falckému a radil, aby stavové se podřídili zákonitě vládě. A teď přest mladočeského ignoranta buší ve své proti- katolické zášti i do hlav neklerikálů, kteří měli totéž mínění o státních povinnostech jak Sarkander. Ohavniví sobci, kteří se obohaco- vali před Bílou horou na útraty drobného lidu, byli prohlášeni od mladočechů za mučedníky. Po charakterním mučedníkově však stříká mladočeské pero kalem.

Po tomto surovém výpadu, kterým jest poplivan katolický český lid, odvážil se jiný mladočeský orgán (Národ. listy dne 30. března) protestovati proti naší straně křesťansko-soci- ální. Katolíci napsali v zájmu strany: „Jest to veřejným tajemstvím, že druhé politické strany v Čechách i na Moravě hodlají se semknouti ve svaz a že předním a snad jediným cílem jest udolání katolíků v politickém životě če- ského národa.“ K tomu dodává mladočeský volnomyšlenkář tato farizejskou poznámku: „Tak psal časopis klerikální, jako by nevěděl, že obrovská většina (!) našeho národa jest kře- stanskou a katolickou, ale nikdy ovšem nebyla a nebude nástrojem a podnoží tmářství, zpá- tečnictví a panovačnosti klerikalismu.“

Tu vidíte mladočeského liberála v pravé podobě. Refinovaným lhaním a markýrováním nevědomosti chce kaliti vodu a ohlupovati lidi ty, kteří se dívají na kolosální rozmach volno- myšlenkářů tajných i otevřených ze sklepního okénka. Mladočeský orgán potupí neurvale ty náboženské city katolictva, které s politikou nesouvisí, a druhý mladočeský list mlal, že nemá zapotřebí katolická strana proti surovo- stem toho druhu na obranu vystupovati. Obrov- ská většina národa jest prý katolickou! Jak si to katolictví „Národ. listy“ představují, bez jakého „tmářství a zpátečnictví“ může náro- dovec přece katolíkem státati, to s hadí chy- trostí zamlčují. Masaryk aspoň upřímně řekl, aby se pokrokáři neschovávali za heslo „kle- rikalismus“; to, oč v boji jde, že jest katoli- cismus. „Národ. listy“ však znovu chtějí kr- miti štenářstvo starou, stokrát ohřátou břečnou. Jako by neviděli, že trpí katolíci pustý výsměch i pro návštěva kostela, pro pomodlení, pro do- tu k světu. Mladočeští volnomyšlenkáři by potřebovali také „katolíky“, kteří biskupů neposlouchají, svátostem se smějí, proti auto- ritě papežově brojí, náboženství se škol vy- hanují a přejí si rozluky manželkou. Kdo se totiž z katolické strany proti takovému roz- vratu postaví, strlí rány netoliko od soc. de- mokratů, ale i mladočechů. Tu však „Národní listy“ nedodávají, že by zasloužil zmrskání ta- kově bezohavostní člověk, který by při pro- vádění uvedených podkopných snah ještě po- krytecky tvrdil, že zůstává dále v svém srdci katolíkem. Israelité se všech sil hájili i Hil- snera, katolíci však nemají chystati obranu proti soc. dem. potupám, vrhaným na jméno Kristovo, nemá se brániti proti radým násilníkům, kteří jej o existenci připravují. „Národní listy“ se zkrátka tváří tak, jako by náboženskou situací naší země prohlížely z uherké pustý nebo se španělské vesnice.

Pokrokové učitelé jsou prý promá- sledováni. Hořko, dusno jest prý žiti v kle- rikalizovaném Rakousku pokrokovému učiteli. Prý sklíší za svou nadšenou práci pro pravou osvětu trn za trnem. Na tyto deklamace po- krokářských podvodníků nejlepší odpovědi jsou tato nová fakta. Nadučitel (řídící učitel) Pro- cházka z Brankovic (okres bučovický na Mo- ravě) padělá na směnkách podpisy, sprone- věřil subvence a nasekal ke všemu 12.000 K dluhů. Tento pán před porotou doznal své podvody, ale byl osvobozen. Věru veliký mu- čedník, těšce pronásledovaný! Protože byl po- krokářem, ujaly se ho vše Stránského „Li- dové Noviny“. Prý se dopustil „své viny — z přílišné poctivosti a skoro až z naivnosti. Jeho případ, tot tragika učitelského idealismu, jenž pracuje pro lidstvo dle svých sil, bez na- děje v odměnu a uznání a bez znalosti špatných a stinných stránek světa...“ No — tohle už jest přece moc i pro pokrokař. žaludek. Dělník, který si vydělá 12 K týdně, živí svou rodinu po- ctivě a dluhům se vyhýbá. Ale — ideálním mučedníkem je učitel, který při daleko lepším příjmu naseká 12.000 K dluhů! Takový kos že je ideálně naivní? Dovolte, pro takového sešáka platí pojmenování jiné, zvláště když svými podvody velice poškodil upracované ro- dníky! „Lid. Noviny“ nadepsaly svůj referát: „Učitelská bída.“ Mluví se tam o podvodech Procházkových, ale při tom prý nadučitel ten působil ke všeobecné spokojenosti občanstva... Nebyl to klerikální štvák, nestaral se o kariéru a své síly věnoval dobru (il) obce... Nemá se zapomenouti, abychom pochopili jeho strádání a tíseň (!), že žil v okolí, které má neklerikálnějšího klerikála za postance; natno si všimnouti povahy lidí, mezi nimiž žil, taje suma...“ Kdo — přestože na okres byl poslancem klerikál, žil Procházka v strádání

a tíseň! Proto musel nasekati dluhů jako bur- šák, ačkoli chudý podučitel se toho vystříhá. Ci snad musel tomu poslanci půjčovat? Vždyť hromadil dluhy a vyznal se ve směnkách již od r. 1888. Je-li nucen řídící učitel nadělati 12.000 K dluhů a ještě podvodnými šmejdý pomáhati si k penězům jiným, pak bída všech učitelů jest tak obrovská, že by se nezahnal jejich hlad ani tenkrát, kdyby jim všichni mo- ravští poplatníci odváděli polovici svého vý- dělku. Rozvášné učitelstvo mělo by se roz- hodně ohraditi proti takové patolizské obra- ně, která lituje „hladověl chudáky“ jako osmi- leté dráteničky a jako zmražené kolovrá- tky. Takový byzantinismus, takové chválení chybného učitele může mít jen ten ne- zdravý následek, že se obecné roztrpčení bude obracet i proti učitelům nevinným.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát

doporučuje východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➔ Zásilky na venek franko při poslání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

Jako na posměch. Poslední jmenování sou- dních úředníků v Čechách způsobilo v kruzích českých nový velký rozruch. Ministr sprave- dlnosti dr. Hochreuther vyjel zase na ně- meckém koni do smíšeného území, kteréž snaží se úplně očistiti od českých soudců, jichž se zněmčených krajů odstranil již 24. Čeští sou- dcové jsou tu přeskočeni německými kolegy, kteří mnohem kratší dobu slouží a nevyzna- menávají se ničím jiným, než že jsou „kern- deutsah“. Největší bylo tu s askultanty. Z těch bylo povýšeno celkem 50, a to 26 Čechů a 24 Němců. Přeskočeno bylo askultantů 38, z nichž 37 Čechů a Němec — jeden. Toto jme- nování soudců jest důkazem slabosti naší vlády v Řídn. Sebe navzájem dovedeme odpraviti do- konale, jedni druhým podráždíme nohy již tři- cet let, ale Vídeň a Němci jdou si dále svou cestou a provádějí nešťastnou zásadu jednoja- zčnosti německých úřadů stále pronikavěji. Německé listy vyslovují svoje uspokojení nad tím a praví, že vláda řídí se zásadou: do ně- meckých krajů německé soudce — pouze na- pravuje křivdu páchanou na Němci, do jichž krajů byli posíláni soudcové čeští. Ovšem ale německých soudců nebylo.

Boj o vlašskou universitu. Jihoslované ohla- šují rozhodnou akci proti plánu, aby vlašská universita byla dána do Terstu. Svůli k tomu jen pod tou podmínkou, vyhovli-li se slovin- ským požadavkům v Terstu a Přimorí. Svaz Němců dolnorakouských pořádá teď v celé zemi schůze proti zřízení vlašské právnické fakulty ve Vídni. Schůze ty vyzývají všechny něm. říšské poslance, aby se zřízení fakulty v německé Vídni nejdůrazněji opřeli.

Státní daň z piva. Ministr financí ryt. Bi- liński hodlá se vrátiti k své již odložené my- šlence: k státní dani z piva a chce ji provést tak, že do plánu finančního chce vložit ještě státní daň z piva, ovšem poněkud změněnou. Zemská dávka pivní má býti přeměněna v při- rážku, takže stát bude jenom vybírat daň z piva. Tato pivní daň však jest rozdělena ve státní základní daň a v přírážku zemskou, pokud se na ní země nesnesou. Výhoda tohoto spojení spatřuje vláda v tom, že země, které vybírají přírážku, nebudou mít žádných ná- kladů na vymáhání a vybírání daní. Jenom ony země by platily vyšší daň z piva, pro které by toho bylo potřeba, kdežto země, které mají jiné zdroje příjmů, by se spokojily malou přírážkou (!!).

Politická situace se přes svátky velko- noční nevyjasnila. Z některých stran se tvrdí,

že k ustavení parlamentní většiny a rekonstrukci kabinetu dojde až po svátcích svato-dušních. Němci ovšem žádají, aby místo něm. ministra krajana bylo obsazeno hned. Dle „Morgen“ v zasvěcených politických kruzích udržení nynější vlády považuje se za pochybné. Také „Reichspost“ praví, že s dosavadní vládní „většinou“ to nepůjde.

Soc. demokraté radili se 27. a 28. března v Praze o poměru politické organizace k odborové a o moravských sporech. Přijata byla resoluce, aby české politické hnutí socialistické sloučilo se s odborovým, t. j. aby české odborové organizace ze všech zemí scentralisovaly se v Praze.

Poměr v Uhrách. Především vyhledávání proti původcům krvavých výtržností v uher-ském sněmě jest skončeno a četní poslanci dostali již jako obvinění obsílku. Zranění mi-nistrů Khuen a Serenyiho prohlásili policejní lékaři za těžké ublížení na těle. Strana Just-hova se pomalu rozpadá, těžce odpykává borkokrevnost svých poslanců, kteří podotkli krvavý útok proti vládě. — Volební ruch jest v plném proudu. Strana Košutova vydala už svůj volební manifest. Připouští volební oprávu, která by maďarské národnosti a intelli-genci zajistila vědčí úlohu. Strana lidová žádá takovou volební opravu, již by celý národ po-jat byl v záruky ústavy. Zvláštní důraz klade se na školu konfesijní, katolickou samosprávu a v obledu hospodářském na podporu stavů středních.

Cesty balkánských panovníků. Král Ferdi-nand odjel již z Cařihradu, kamž marně nejel. Mezi Tureckem a Bulharskem došlo k dohodě o důležitých hospodářských a politických o-tázkách. — Srbský král po návštěvě Petrohradu zavítal do Moskvy, kde byl vojenskými i o-ivilními úřady slavně uvítán. Srbský princ Jiří vstoupí přý do ruské armády.

Zprávy organ. a spolkové.

Smiřice. (Společné sv. přijímání). V pon-dělí velikonoční při ranní mši sv., obětované v dě-kanátě obrátě Páně v Holohlavech, přítomni čl-nové křesťansko-sociálního lidového spolku spo-lečné ku stolu Páně. Slavnost tato, při níž vl-p. Fr. Novotný případně povzbudil přítomné, by od-ložice lidské ohledy a nemůžnou opatrnost, veřejně a radostně vyznávali víru svou před Bohem i před lidmi, působila mohutným dojmem na všechny přítomné věřící, zvláště však členové čerpalí s to-hoto veřejného projevu víry nové nadšení a sta-tečnost křesťanskou. — (Přednáška). Odpoledne téhož dne přednášel v městském hotelu ve Smi-řicích dp. J. Sahula z Hradce Králové o křes-tanství ve veřejném životě. Zmínil se v úvodu své řeči o tom, že katolík a zvláště katolický kněz ať dělá cokoliv vždycky jest bit, vysvětlil pří-tomným, jak nepoctivě jest tvrzení, že nábožen-ství jest věcí soukromou a z blahodárných účinků náboženství dokázal, že náboženství jest kvasem, který nezbytně proniká masí veškerý náš život. Přednáška tato k dopolední slavnosti vhodně při-léhala a všemi přítomnými byla s pozorností vy-slechnuta. Dp. řečníku budtěž vzdány vřelé díky. — (Cestovatel Svojak). Zájem o přednášku dp. Svojetka ve městě i okolí jest všeobecný, tak že již nyní všestranný její úspěch je zajištěn. Blaho-dárné činnosti spolkové volám: „Zdať Bůh.“

Katolická jednota mužů a žen, jakož i sdružení křesťanské mládeže v Pardubicích uspo-rádaly svému horlivému předsedovi a činovníku dp. Čechetkovi na Boží hod velikonoční slavnostní veče-řek na rozloučenou. Většina členů dostavila se tehdy do sálu besedního, takže nebylo místa a musel býti otevřen ještě sousední sál. Dp. farář stal se předmětem ardečných ovací. Někteří čle-nové pronesli k dp. faráři tklivá slova na rozlou-čenou a podali mu květinové dárky. Hudební část slavnosti obstarali horliví členové sdružení křesť. mládeže. Ať jsou začátečníci, hráli tak pěkně, že budili obdiv. Slavnost byla sice pro vážnost svátku jen krátká, zato však opravdu ardečná a tklivá. Panu faráři přejeme na novém působení bojašného zdaru a duchovních radostí. Zdať Bůh!

Česká Třebová. Z nářků a vzdechů nad spáleništěm si ještě nikdo chalupu nepostavil, z bédování nad krupobitím ještě nikdo neměl bo-haton žej; stálým a nechutným bédováním nad křídí prací „roubačů a nevěrců“ ještě nikdo ta-kového „besbožníka“ neobrátil a myšlenka křes-tanská nepomohla. To pochopila v celém rozsahu člá a podnikavá organizace v České Třebové. Zve řečníky; členové snadno se něčemu přiučí a nabudou srdečnosti v odrazení útoku a nepřátel, slyšíce pravdu z úst povolného řečníka, už ne-hledí tak ákosom na vše katolické. Prosbě za přednášku s obvyklou ochotou vyhověl vesp. ka-novník dr. Frant. Šulc a promluvil dne 30. března „u Freidla“ na Lhotce na thema: „Proč se organi-sujeme na základě křesťanském“. Po volbě před-sednictva zahájil vl-p. Rob. Vala schůzi krátkým prolovem, načež vesp. řečník lil proudem své vy-mluvnosti přival slova na zástup četný, naplácá na-

slouchající. Nasaziv vsak a vývoj všech politi-ckých stran z jednotného českého národa pod vědci Palackým a Kiegrm, ukázal p. řečník s le-lezou důsledností, že strana katol. lidu vznik-nouti musela, připustí-li se, že má náboženství ná-jaký význam pro život lidský. Strana nám nejbližší — staročelší považují náboženství za věc soukro-mou, agrárníci slovo náboženství vůbec v programu nemají, volá myšlenka hlásá otevřený boj proti Kristu. Všeobecně se zaměřovalo jasně a věceš vyvěšlení programu strany katolické. My chceme postavení semí koruny Sv.-vácavské, jakéž jim dle historických práv náleží, my chceme, aby dělník za svou úmornou práci mohl býti slušně po lidsku živ; snažiti se budeme zachovati střední stav rolnícký, chceme zaopatření pro stáří, chceme školu, v níž by náboženství nebylo tupeno a uráženo. My chceme svobodu tisku se zachováním osobní cti, bez urádek víry a mravnosti. Bouřlivý byl souhlas a obecenstvo k neustání, když vesp. řečník odmítal výtku „klerikalismus“ školy. Chceme učitele svobodného, neboť svobodný učitel vychová svobodné občany. Zasloupený fanatik protinábožen-ský však otroky. Na konci odovil vesp. řečník nadšené přítomnou mládež: „Zahod modlitbu, zahod rášenec, zahod kříž,“ volají nepřítelé jako onen umřelc v básni Erbenově „Svatební košile“ — a budeš blíž svému olti. A ten cíl? Hrob — zabynutí časně a mnohdy i docela věčné. Ať ne-ustanou, mládeži, rtové tvoji šeptati modlitbu, již Ti vřbala matka Tvá a vstátní ruku po kříži, ten Ti bude praporem! — Sympatický přednes a zvucný hlas vesp. řečníka působil dojmem velmi mohutným. Přítomní soc. demokraté a anarchisté z rezervy nevystoupili. Po schůzi přihlásilo se více členů, patřaj to doklad, že slovo pravdy dosud působnosti nestratilo. Vzdávajíc tímto ne-líbené díky vesp. dru. Šulcovi, přejeme mu upřímně, aby nadšená jeho činnost všude našla porozumění a ocenění. Nemůžeme si odepřti, abychom nepo-ložili na uvážnou tuto otázku: Jak by to asi u nás vypadalo, kdyby po příkladu vesp. Dra Šulce katol. intelligence, svlášt kněžstvo neuzavíralo svých vě-domostí pod sedmý zámek zetečlosti a lhostej-nosti, ale kdyby každý dle síl a schopnosti kypil český úhor? Windhorstem nebo Luegrem nemáme býti každý, ale Kosmákovým Kubínkem nebo Ji-ráskovým P. Vrbou každý.

Renov. nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek „Renov.“ se sdružením mládeže sehraly v pondělí velikonoční v hostinci p. J. Vávry výpravou hru „Jana Vřavu.“ Ob-títná tato hra nastudována byla od účinkujících s neobyčejnou plní. Všichni zaslужují veřejné po-chvaly a uznání. Kdo by se nepodivil rásovitosti syau Dvořákovu? Dlouhé monology přednášel s naprostou přesností a lehkostí. Jak naproti tomu dojmalo nás něžné, láskyplné, v úděl svůj ode-vsdané a upřímné počinání Bětušky Kyrarovy — v pravdě talent. Pan Kyrál podal nám s ostat-ními sousedy pravý typ českého sedláka před zru-šením roboty. Velmi se zaměřovala jeho rozvaha. Direktor Karmin, rychtář Matouš, hrabě Roveredo a Maršálek byli na svém místě. Korunou předsta-vení bylo jednání třetí, kde Vřava zapřísahá svého syna Jeronýma, jenž jest ve službě hraběcí, aby tato opustil a postavil se s otcem v čelo po-vstání sedláků, kteří chtějí slyšeti patent císařský o zrušení roboty, což se jim tvrdě od-pírá s návodu Karminova. Jeroným zamiluje si kom-tesu Sylvu a v duši jeho odehrává se boj věrnosti ku svému pánu hlavně z lásky k Sylvii a posluš-nosti k otcí. Rozhodne se, že půjde s otcem. V tom přijde Sylva a svým v pravdě elegantním sjevem a opravdovou náklonností působí na Jeronýma, že tento se zvrátí ve slibu učiněném otcí a této slíbí, že zůstane hlídati zámek. Otec Vřava při-chází po druhé a po výměně prudkých slov stěží po vlastním synu. Jednání toto podáno v pravdě bez nadásky eminentně. Mnohá slza zajiškla se v očích diváků. Komtesa Christina docílila úspěchu svými názory a porozuměním lida venkovskému. Uprostlá postava s gracesními pohyby dělá velmi dobrý dojem. Vždy veselá Sedmihradská-Moravcová s bláznivým Martínkem provázeli hru s vrozeným vtípem a veselou náladou. Uznání zaslужují mladší členové za vedení dam Kyrarové a Lhotaké. Vhodně počinali si muzketýr Jiřík, pianf a vojáci Slavík a Hruška. Vzdáváme upřímné díky p. Ant. Bu-rešovi za přesné nasvícení, jakož i p. Jaroslavovi Hanychovi, majiteli pěťcovny divadelních kostýmů v Hoře Katské, které velmi pečlivě a poměrně levně zapůjčil. Všem, kdož o zdar divadla se při-činili, voláme: Zaplat Pán Bůh!

Trojovice u Hrochova Týnce. Sku-pina sdejší mládeže pořádala ve prospěch okrasy kostela v Trojovicích v pondělí vel. divadelní před-stavení „Ideály manželství.“ Čistý výnos činí 102 K 62 h. Děkujeme všem, kteří poctili nás při představení svojí přítomností. Zvláště vřelě děku-jeme panu Fr. Šafaříkovi, starostovi obce, který tak obětavě zastával místo ovlátele. Zdať Bůh práci Jeho!

===== Kupte si za K 1-70 důležitý spis =====

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost Vzkříšení konána u nás jako léta minulé za velké účasti věřícího lidu. I líka-vým katolickým v ten den tane na myslí živé vý-snam vředených slov Páně: „Já jsem vzkříšení a život.“ Vzkříšení Kristovo jest nám tak krásnou radostí nadpomyslných, věčného jara, neumdlévají-cího jara, jakou nám žádná filosofie, žádné mimo-křesťanské náboženství dáti nedovedly. Množství věřících na Velký pátek poklekalo u Božích hrobů (u sv. Klimenta a u Panny Marie). Zástup se stěhal za zástupem. Jeho Excel. nejdp. biskup po oba dny konal v kathedr. chrámu posvátné ákony a o 5. hod. v sobotu za četné asistence vedl slav-nostní průvod. Po návratu do chrámu zapěny spěvy k počtě Krista svátostného, zpíváno slavnostní Matutinum. Uděleno posvátné Nejev. svátostí. — Slavnost Vzkříšení u Panny Marie konána též za velké účasti věřících o 7. hod. večer. Slavnostní průvod vedl s četnou asistencí kanovník a děkan vesp. Musil.

Koncert pěveckého sdružení učitelů moravských států jest vřeholným bodem letošní sezony koncertní. Bylo od nich mnoho očeká-váno, a.e naprosto dokonalé pěvecké těleso pře-konalo všechno očekávání a potvrdilo svou skvělou pověst. Každé číslo programu bylo samo o sobě svérázným, mistřným dílem a věra těžko bylo by rozhodovati, co bylo lepším. Uvádím jen na pří-klad, jak veliké pohnutí způsobila Křístkovského „Utonulá“ — tento sbor, tolik známý, tolikrát opa-kovaný. Ale tak, jak spívají jej moravští učitelé, je to něco naprosto nového, úchvatného, strhují-cího... A kromě vyspělého umění jest to i hon-ževnatá energie těchto nadšenců, která vynutí vaši áctu; pohleďte v jich minulost, jaké oběti přinesli a přinášejí svému umění a nezbude vám než vzdáti čest a obdiv pravým umělcům... Dr. Aliquis.

České kvarteto de Hradce Králové. Ještě jsme plni dojmů z volkolepých koncertů učí-telů moravských a již znovu s radostí můžeme oznámiti koncert nový. Jest zajímavé, že České kvarteto a Sdružení moravských učitelů klade se v mnohých kritických sahraničích lišit vedle sebe jako vřehol sborového zpěvu a instrumen-tální hudby. Kvarteto dokončilo právě svoje evropské tournee řadou koncertů v Moskvě, Petro-hradě a Helsingforsu, kde všude bylo nadšeně slaveno.

Okraňevací spolek v Hradci Králové koná v sobotu 2. dubna 1910 o 7. hod. veřejná řádnou valnou hromadu v místnostech besedy. Pořad jednání: 1. Čtení zápisu poslední valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva po-kladářkova. 4. Zpráva revisorů áčků. 5. Volba no-vých členů výboru. 6. Volné návrhy. Poznámka: Nesejde-li se v ustanovenou hodinu dostatečný počet členstva, koná se valná hromada o hodinu později za každého počtu přítomných.

Všech. veřejná nemocnice v Hradci Králové vydala správu nákladem okresního vý-boru za r. 1909. Z dat uvedených podáváme ná-čtera k informaci širší veřejnosti. Nově bylo přijato 2139 nemocných, celkem ošetřováno 2251 nemocných, z nichž úmrtím ubýlo 140, a z těch většina (94) na choroby nakalivě a vnitřní. Tu-berkulosních zemřelo 33. V nemocnici jest samo-statné oční oddělení, vedené osvědčeným odborní-kem p. drem Šankou, jež slouží celým východním Čechám; loni propuštěno bylo 418 nemocných očních. Oddělení operativní, sloužící též širokému okolí, zabírá nemoci chirurgické a ženské a čítalo 923 propuštěných. Rozsáhlá byla činnost opera-tivní: operací očních provedeno 93, operací ostat-ních 710, tedy áhrnem 803. V to není počítáno léčení 100 zlomenin prostých. Všech úrazů ode-třováno 242, z nichž zemřelo 10. Závažných ope-rací v dutině břišní provedeno bylo 64, vedle toho operováno 76 kýl. Při porodu bylo nutno zákročíti operativně 10krát, vešměs u případů značně po-kročilých, často z velké dálky dopravených; všechny tyto operativní výkony porodnické sdárně skončily. — Nemocnice hradecká, jsouc účinně podporována lékaři, již uznale oceňují její svědomitou práci, vyřizovala se za poslední 4 léta na prvé místo mezi staršími českými nemocnicemi a dnes dosud předí ji rozsahem operativní práce jen 3 až 4 rozsáhlé moderní nemocnice na venkově, které těží se nei-lované podpore svých okresů. Že by také hradecká nemocnice přes svou práci těžila se svláštá pod-poře a přízni svého okresu, bohužel chlubiti se nemůže. Jasně svědčí o tom nevyvážitelná líka-vost, jaká zavládla na všech stranách v řešení otázky novostavby, líkavost tím nepochopitelnější, protože rychle přibývá průmyslového dělnictva ve skvětajících nebo nově vznikajících továrnách, města a okolí, nastává přelidnění bytové, mnozí se nakalivě choroby, přibývá úrazů, stále stoupá počet neodmítanulých nemocných, a včti tímto smutným poměrem stojí tu lékaři nemocniční bez rady a pomoci!

II. porotní obžebí u c. k. kraj. soudu v Hradci Králové počíná dne 18. dubna. K tomu určil následující porotcové: Drog. J. Škrdlak Broumov, rol. E. Weissor Buprechtice, rol. F. Falta Slátna a. Ú., rol. A. Nehyba Žitě, rol. K. Mach Dubenec, továrník K. Hellmann Dvř Král., V.

Marck Lechenice, rol. F. Hejman Bonbřice, ol. K. Sebešal Steňkov, rol. J. Smatolán Vše- stary, rol. J. Mrkos Nezdřov, mlynář Al. Vlnat Borohradek, rol. J. Hlaváček Doudleby, tovar. A. Felsenburg Kostelec n. O., rol. V. Vitek Libie, rol. F. Sokol Synkov, tovar. A. Grnets Hronov, host. C. Hurdálek M. Čermák, rol. J. Jirásek M. Jánas Janíkovic, obch. J. Dobrý Kukleny, rol. Potěš, tovar. J. Emmer Náchod, hotel. J. Kará- sek Náchod, rol. J. Bychovský Babice, statkář A. Kadetka Popovice, rol. J. Homer Dolisko, obch. M. Glaser N. Město n. M., rol. J. Janáček Klá- šter, rol. V. Hampel V. Uhřetev, rol. K. Mader Nebes. Rybná, rol. V. Hlaváček Litohrad, tovar. S. Ledet Bychov n. K., obch. J. Kosek Vamberk, F. Sagner M. Svatošovice. Náhradní porotcové z Hradce Král.: obch. F. Berger, G. Hoake, Aug. Hradecký, R. Müller, J. Rabas, J. Rusa, J. Rá- žička, L. Tausig a A. Petr.

Šermířský akademii, pořádán dne 9. dubna t. r. v 8 hod. večer ve dvoraně Adalber- tina „Šermířský klubem v Hradci Králové“, do- stalo se vzácného projevu přislané tím, že slavná rada král. věnného města Hradce Králové pře- vzala protektorát nad akademií a že pan Dr. Ot. Klampar lastavě na se vsal funkci maitre d'assaut. Účastníci pražských klubů, dam a diplomova- ného mistra šermu jest první ujednáno. Po vyter- páni programu valčíkový večer. Reklamače poz- vání Hsny budě na p. A. Fialu na Pražském Předměstí.

Peděkování. Výbor Hudebního a pěve- ckého spolku pokládá za svoji milou povinnost peděkovati upřímně všem, kdož se o zdar „Pr- ního filharmonického koncertu“ přičinili. Na prvním místě sluší vzdáti srdečné díky oběma dirigentům, pp. Cvačovi a Waašovi, za velikou péči, se kte- rou program koncertu v náležitém porozumění na- ovičili. Dále děkujeme sl. měst. radě za bezplatné propůjčení divadla, p. O. Kretschmerovi, tovarníku z Nové Páky, za zapůjčení několika krásných piec, sl. T. Cvačovi a p. F. Kneprovi za bezvadné obstarání dopravy, sl. dům. p. spolku „Eliška“ a „Pěvům Nepesickým“, rovněž všem jednotliv- cům za lask. spolupráci, jakož i osvědčené firmě A. Petrof za propůjčení klavíru a p. B. E. Tolma- novi za ochotný předprodej lístků. Všem platíš pozdrav naše díky! V Hradci Král., 24. března 1910. — Výbor Hudebního a pěveckého spolku. Karel Petina, t. č. jednatel. Prof. Fr. Rejthárek, t. č. předseda.

Pražská akciová stájeřma dříve Huston a spol. a Bromovský, škola a Bohr právě započala s rozšíváním závodů v Hradci Králové a to: se stavba nové slévárny nejmodernější kon- strukce ve výměře as 5000 m² a přístavbou ko- slárny ve výměře as 2000 m²; náklad s těmito pracemi spojený obnášeti bude as 800000 K. Práce sadány byly místnímu staviteli p. R. Schmid- tovi; proto též těmže práce pro tyto stavby uzná se státními místními živnostníky, což má za- jistě pro město a svislé živnostnictvo značný význam.

Na odvrácení germanizace českých dítek dolnorakouských přispěl vledu 1910 spolku „Komenský“ ve Vídni III-3 Strohgasse 45, který vydrnuje 5 obecných škol, školu pokračo- vací, 3 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Králové: Černilov. Sbor dobrovol. hasičů 5 K. — Hradec Král. Typografická beseda 5 K, Prof. J. Mejnar 1 K, Prof. dr. G. Domaby 4 K, Budet Kuklenka 10 K, J. Uher sbírku mezi posluchači obchodní akademie (30 dárců) 4 K, J. Piláček paušál za propůjčení snůčky „Ve prospěch Komenského“ 821.80 K. — Hrádek. Vzděl. Jednota „Třebitzký“ ob. p. Petráčka o svačbě p. Jásenského se sl. Štěrbovou 5 K a z di- vadla. představení mládeže z Radošava 2 K, celkem 7 K. — Nechanice „Sokol“ 10 K. — Skalce Sčhrná. „Sokol“ 1 K. — Třebechovice. Zpěrácký spolek „Oreš“ 4 K.

Ponechování socialistů hráli na Hod Boží velikonoční tendenci kus divadelní s názvem „Na fáře.“ Oč v tom kuse jde? O zlehčení kněž- stva. Aby to táhlo, rozhlásili ponechování socia- listů, že čistý výdělek dají na polévkový ústav pro školní mládež. Když se dával podobný kus na úkor eti učitelů, jistě by to polévkový ústav školní v Pouchově nepřijal. Zlehčuje-li se divad- lem stav kněžský, to už je v pořádku. Teď bu- dou ponechováci děti socialistické jistě velice dobře vyhlížet, až se najedí z plných bráček školní polévky, koupené s čistého výnosu divadelní méně čistě hry! Jak jest vůbec možno, aby „dobří“ so- cialisté libovali si na špatnosti kněžské? Nebylo by lepší, kdyby ponechování socialisté sehráli divadelní kus se života socialistického, aby před sebou na jevišti měli svoje velepodané sou- družky a nemusili běhat „Na fáře“? To by přece táhlo socialistické srdce k radostné účasti, kdyby vědělo, že hlavním i posledním hrdinou kusu di- vadelního jest pínokrevný soudruh, na př. redak- tor „Kadetských epigramů“ Jalinek, jenž nedávno upláchal s milenkou do Ameriky, zanechav v Praze dobrou ženu a několik svých dítek v bídě a hanbě! Takový kus by se mohl nazvat „V so- cialistické domácnosti.“ Nebo kdyby se tato volná Města socialistická soudružka pro Pouchov neu- mluvala, mohli by sehráli kus o více než 100

osobách socialistických vyhládkářech, jak loni vy- kradali různé socialistické spolkové kasy, kon- samy, spolky! Tohle by přece bylo něco „echt socialistického.“

Nový Hradec Králové. Od 8 — 10. dubna konají v Novém Hradci Král. sv. misie děstojní otcové S. J. z Hradce Králové.

O mechanickém pokraču dále. Trpna opoice u nás trvá dále. To poznalo se o schůzi obecního zastupitelstva, konané dne 21. března, kdy se 24 členů dostavilo se 14. Následkem toho projednaly se jenom věci menšího dosahu. Za zmínku stojí správa revisorů účta za rok 1909. Ve správě té ukazováno, že některé položky sází se vysoké a účinné návrh na úspornou komisi, která by vše, co se má říditi, prozkoumala. Tedy jakási kuratela. Návrh byl přijat a komise svol- lena. Neškodila by také asi jiná. Dluhů vykázáno přes 165.375 K. O výpůjčce 30.000 K nemohlo se jednati, rovněž tak ani o výkupu domku p. Ma- štandy. A ta maličká obrázek. Při projednávání rozpočtu na rok 1909 o schodku nebylo řeči. Schod- dek kolem 13 000 K byl kryt subvencí na školu a příspěvkem spořitelny. Rozpočet nesl na sobě 8 podpisů, byla to tedy těžká mince. Na směnce stačí jeden nebo dva a přijímá se. Ve správě revisorů účtů za r. 1908 konstatováno, že máme dluhů okrouhle 145.000 K. Nato při projednávání rozpočtu na letošní rok 1910, poněvadž bylo po- ukázáno, že jsme uváděni v omyl, objevil se schod- dek nekrytý a zároveň stanoveno, že uhradí se výpůjčkou 20.000 K z měsíčné spořitelny. Vy- půjčka ta byla povolena. Dnes po 3 měsících přišlo se s novou, totiž aby místo již povolených 20.000 K bylo vypůjčeno 30.000 K, tedy o 10.000 K více. Měly by činiti dluhy 165.000 a 10.000 K, tedy celkem asi 175.000 K. A ta by místo toho vyšlo na jevo, že budeme mítí potom 195.000 K. Vynafilo se z čísta jasná o 20.000 K dluhů více. Kde se vzaly, nevím, ale již jsou zde. Za tak krátký čas o 50.000 K dluhů více — to je přece pokrok a to ohromný! V letošním roce, kdy ob- jevuji se na obzoru našem komety, nebude o ně- jaké překvapení nouze; takovéto přemety přesa- hují však již mero. Tak děláti dluhy na obec hraníčí přímo se šlemastrím. Vedle toho ještě rozličné věci, jako spravování veřejných cest a jiné hradíme si z vlastních kapes. To prý ani na vesnici na př. v Dohalicích si nedovolí šlehati. A což teprve až ta Halleyova kometa přijde, ohonem přetáhne semí a sní i naši radnici obrátí na rubý! Jestliže se — jak účenci plší — neudusíme (složí), to tepr- va si vyjdou věci na povrch. Proto však naše samo- državí úrvá dále. Zajímavé je, že i v tom se máří dvojím loktem. Před časem jeden člen výboru po- pustil živnost svému synu a tu honem dostal vy- rozumění od al. městského úřadu, že mu hodnost býti výborem již nepatří a povolán na místo jeho náhradník. Dostal tedy — jak se říká — „laufpas“ — že však sami zaslaníli po 3 letech také „laufpas“, to na ně neplatí. Při jisté slavnosti pozvaný řeč- ník mluvil (ale tichounce) o Husovi, jak hájil pravdu a poctivost; náš p. purkmistr stál zrovna vedle něho, špatně si však ta slova zapamatoval. Což zde platí, že vrána vedle vrány sedá a rovný rovného že hledá? Proto asi naše radnice z mlá- dečeství vypelichala na pokrokovo. A což, páni na radnici, je-ž seznáte tu černou ruku, o které jste se tolik rozkládali, že se nad námi rostahuje, abychom si toho všichni spíše všimli? Já vám to tedy povím. Jest to tedy dluh, který na nás uva- luje a který sahá nám již na krk, aby nás za- rdousil. Do kapes již nejde, poněvadž by tam málo našel. Nemyslíte, že je již nejvyšší čas, abyste s tím řešímím našim odšli? Při volných návrzích p. Bednář tápal se, jak jsme daleko se hřbitovem. Jen strpení, pane, až ta kometa přijde, bude celé město hřbitovem. A pak již málo na na tom bude záležeti, kde ležimo, zda-li v posteli v peřinách nebo na dlažbě anebo konečně na hřbi- tově. Adieu!

Dehřemice. Světe, šasni! Pokrokařský dopisovatel do „Ratibora“, rozumí se že „demo- kratický“, vytýká, proč prý pan farář nepokra- čuje v zajímavých sděleních. Tedy píše tak, jako by ty naše dopisy pocházely vůbec od p. faráře. Holenka, malorolník v lépe než p. farář, kde ho střevíc tlačí a proto dovede proti velkým pádnům taky něco napsat. Tudiš povím na vzácné přání „Ratibora“ něco více. Proč jen, vy svobodomyšlní muži, denuncijete faráře tak vokatým způsobem u biskupa. Vám by ovšem bylo milo, aby nad li- dem i farářem rozhodovali panští velmoži, kteří by se ani nemazili biskupa ptáti. Pan farář se dopouští toho hrozného hříchu, že nedrží s vel- kostatkem a že nestojí o řádný úplatek. A že ne- dostal o volbě hlas? Vždyť přece víte, že jsou zde výhradně malí domkáři, kteří jsou nancni pra- covati ve velkostatku. Ta není diva, že před volbou se jim asipší v kanceláři listky, s nimiž jsou posláni k volbě. A proti tomu, vy šlechtař- demokrate, nezmátněte nic? Ti ohudáci jsou na- ocení tanciti dle velkopanské píšťalky častěji. A k tomu všemu se staráte, aby několik sbývajících samostatných občanů bylo rozvoleno. Někteří za trochu chrásta, Hláků hrad jedou ochotni sloužiti, tak že druzí nic dokázat nemohou. A jestliže p. farář při soudu prohrál, tomu se za stávajících okolností neománte praeic diviti. My jsme už pro-

hráli taky často — však víte proč. Je nám ku podivu, jak člověk do kostela nechodící chce nejd. biskupovi rozkazovat, jakého faráře sem má dát. Takoví lidé, kteří se chtějí dáti spálit, kteří jsou schopni na květnou neděli dáti lonce do plotu, jsou podivnými katolickými reformátory. Ještě jest dobře nevysvětlil, kdo vlastně jsou ti berani a kdo ovečky v naší obci. My to však víme i bez vašeho vysvětlení. Víme, kdo t. k. našeho pastýře bezohledně; a my musíme jako skatečus trpělivě ovce mlčet, když nám bůháci strhávají vlas. Mys- lil jste si: Vystředíme faráře a těm druhým jednoduše poručíme. Ale do toho je, dobráčku, da- leko a přistě vložím, jak vám dobře do duše vi- díme, ještě obíráteji.

Býřat. Na Boží Hod Velikonoční odpoledne zastřelil se ve svém přibýtku Frant. Vohralík, rolník a hostinský v Hoděšovicích. Nechtěl jest to vstřahou všem farníkům býřským, kam přivádí alkoholismus a beznáboženský život!

Veliký úspěch misie v Čibuzi. U nás se stkvěle osvědčilo, jak zdravý katolický duch v národě žije dosud přes všechny prohnané lži vol- ných myslitelů, přes všechny potupy soc. demokratů. Nedá si salepiti zdravý zrak spofádaný rolník, který často poznal, jak mu bylo nejvážší účelhou náboženství ve chvílích, kdy pomoe lidská naprosto selhávala. Nadděti pro horlivé misionáře rostlo ode dne ke dni a ku konci přilnuli jsme k nim tak, že jsme se s nimi loučili s pláčem; takřka násilím se musili dšstít, jak otcové vybavovali ze zástupu. Jednou závdou byly nedostatečné pro- story našeho kostela. Nebylo možno v něm směst- natí obrovitý zástup při svěcení kříže, takže bylo nutno kázati venku. Dlouhou řadu školní mládeže při průvodu Mariánském a při svěcení kříže vedli jsme si sami. Chtěli jsme sice poštádati pány uči- tele; ale když jsme všechno uvážili, na př. jak se učitelé vyhýbavě ku sv. misii chovají, jak jeden z nich káral ministranta proto, že se ministrův- ním v kostele opozdil, jak pokárání dostal druhý ministrant, který s knězem misionářem musel k nemocárně, jak učitel vyjádřil ve škole to vroucí přání, aby už ti misionáři byli raději pryč a vš- bec jak i jindy ke všemu, co se katolického ná- boženství a kostela týče, nevlímalve se mají a pouze to, co jim paragraf v tom ohledu předpi- suje, jako si nechutí konají, ta jsme upustili od svého úmyslu. Vždyť víme, že lidé pokrokoví při své skromnosti táhnou se ve věcech náboženských vědycky raději do zadu; ale také víme, že pokro- ková učitelé jakožto odpárci kostela a náboženství nejsou schopni vyhověti zákonu, který jim nati- zuje, aby nám naše děti nejen vyučovali, ale i vy- chovávali a sice nábožensky-mravně. Tak mluveno u nás jednomyšlně, vesele a panje zde proti nim rostrpění a všeobecné přání, aby odtud byli odstraněni. — Za to plněho usnutí zasluhuji milé naše družičky, čili mládenci, sbory hasičské, audeb- níci a zpěváci s p. řiditelem kůru, čibuzský pan starosta V. Kadetávek, který křilovu řečí s pp. misionáři se rozloučil a všichni ti, kteří jako o překot přispívali ku ozdobe svého chrámu Páně a ku oslavě sv. misie. Nejvroucněji však děkujeme vld. pp. misionářům a kdykoliv půjdeme kolem toho od nich posvěceného kříže (u něhož denoé někdo klečívá), věnujeme jim vždycky věčnou vzpomínku.

Pardubice. V pondělí velikonoční rozloučil se s naším městem dp. Fr. Čechetka, odcházející do Přelouče jako tamější farář. Obecenstvo připravilo oblíbenému zaslanému knězi neobyklé ovace na rozloučenou. Zástup lidí shromáždili se před děkanstvem, aby svému bývalému kaplanovi pro- kázaly zaslaný akt piety. Jménem shromáždě- ných promluvil vše k oslavenci p. prof. Štejskal a katolické jednoty podaly horlivému svému či- novníkovi květinové kytyce. Citelě šlechetského kněze a delegát městské rady pardubské doprovodili jej v osmi povozech až do Přelouče. Také tam ne- sčetné zástupy očekávaly nového p. faráře a do- provodily jej v průvodu do kostela, který nemohl veškeré davy pojmuti. Městská rada v Přelouči nového svého faráře nepřivítala. Stalo-li se tak se strachu či z tradičními noblesy, jest posud ne- známo.

Wrightův konkurent v Pardubicích. Inženýr p. A. Kašpar, syn majitele hotelu „Ve- selky“ v Pardubicích, vystavěl si blíže vojenského cvičiště dluu, kdež již po mnoho neděl sestavuje drakovité létadlo, které pomalu blíží se ku svému dohotovení. Je to stroj 9 m široký a 8 m dlouhý a je opatřen dřevěnou vrtalí, poháněnou motorem soustavy Anzeniného o 30 koňských silách. Válec se chladí vzduchem. V nejbližší době podnikne podnikavý p. inženýr vlet do vzduchu.

Parforaní hony a koňské dostihy v Pardubicích ohroženy. Parforaní společ- nost, pořádající každoročně na podzim v Pardu- bicích parforaní hony na jeleny a ve spojení s ra- kouským klubem Jokeyovým známé pardubské koňské dostihy, uvažovala se přeložiti tento sport z Pardubic na Moravu do Hodonína. Jest neoporné, že by tím Pardubice stratily mnoho. Pokrokařské a rudé sdejší noviny švaly svého času ustavičně proti kavalírům a snažily se jim způsobiti co možná největší obtíže. Byl čas, že četníci museli proti rudým náladníkům hlídati šlechtické kasíno. Kdyby tak parforaní společnost byla tělesou syné

izraelských, byli by jejich alchové v radách a pokrokových letech ani nepotili. Nyní na pokyn svých chlebořadů sází se židovské noviny svalit vinu přelomení šlechtického sportu na jiné osoby. Město Pardubice s okresním výborem ustluje všemožným způsobem o záchranu honů pro Pardubice. Izraelitům v Pardubicích jedná se na prvním místě o to, aby jejich obohody odchodem šlechty z města neutrpěly; proto sáhlili ihned své žurnály, které podle komanda svých pánů musejí hrát roli jednou takovou a podřadě rovnou opačnou.

Pokrokové zlosti. Židovské „Osvěta lidu“ tuze se slobí na ty občany v Pardubicích, kteří bez dovolení židovského žurnálu a bez obavy před pokrokovským terrorem opovážili se jíti na výlet do Říma. Nejprve p. dr. Lipčík napsal do pokrokovského pardubského orgánu drobný úvodníček, kdež lamentuje nad tou klerikální zabedněností pardubských občanů. Aby dokumentoval svoji historickou sdanost, straší v úvodníčku čtenáře tvrzením, že katolictví (Masaryk: klerikalismus je katolictví) přišlo k nám s Němec. Snad chce tím pan doktor říci zároveň, že židovství, protestantství a volnomyšlenkářství je ryze české. Za dr. Lipčíkem přiklausl tělesný básník židovské „Osv. lidu“ pan mistr Kraus. Složil rýmovavku, ve které neomaleným, opravdu pokrokovským způsobem napadá pardubské turisty do Říma. Zajímalá jest při tom pokroková drzost, že mnozí napadení jsou odběrateli „Osvěty lidu.“ Jsou to ti, kteří předplácejí si „Osv. lidu“, aby měli pokoj. Zmíněný pamflet, komponovaný zámečnickým mistrem p. Krausem, vyšel jako příloha „O. l.“ a byl rozeslán jen v Pardubicích.

Pardubská rafinerie na petrolej propouští čtenáře k práci. Za příčinu udává se velká konkurence s petrolejem americkým. Snad jsou toho příčinou také jiné důvody. Někteří dělníci propuštění jsou zase znovu najímáni, ale docela za nových podmínek, které ovšem nekryjí se s podmínkami diktovanými zaměstnavateli dělníckými organizacemi. Organizace rostou víc a více pánům přes hlavy a proto snad nenápadným způsobem chtějí se zbaviti aspoň těch stigmatizovaných a vyhledávají prostředky proti organizované nadvládě, proti rudé lučavce. Leč výstředky pohlavárů odnášejí nyní i dělníci hodní, solidní a nevinní. V úterý po svátcích velikonočních celé tlupy dělníků procházely pardubskými ulicemi, hledající práci. Přemnozí hlásili se na práci regulační na Ohrudimce, ale ani tam pro nával dělných sil, přicházejících i z nejbližších míst venkovských, nemohli býti všichni přijati.

Osobní. Pan Ladislav Malý, inženýr fy. v. Dvůřák, podnikatelství vodních a silničních staveb v Pardubicích, přijat do technické kanceláře J. J. vládnoucího knížete a Liechtensteina.

Josefov. Městská obrazárna a muzeum v radnici Josefovské otevřeny jsou bezplatně o všech nedělích a svátcích od 9. do 12. hodiny dopoledne.

Litomyšl. (Quadrimum. — Kněžské rekollece.) Od 18.—21. března konali u nás dpp. redemptoristé P. superior Zapletal s Pláně s P. Hradilákem z Prahy pro lid duch. evičen. Ačkoliv pokrokatí proti duchovním těmto evičením v „Obsoru Litomyšlském“ předem se ohražovali, nicméně byla návštěva proběhla chrámu Páně na každodenních dvou promluvách značná a ke stolu Páně přistoupilo 1700 věřících. — Zároveň v ty dny konal superior vdp. Zapletal rekollece kněžské, na nichž se účastnilo 24 kněží s vikariátní Litomyšlské.

Obnova sv. misie v Habrech od 18. do 20. března zafila se nad očekávání znamenitě. Vykonal ji vldpp.: Frant. Blažek, Štěpán Klestil a Ant. Vimr, členové řádu Redemptoristů ze Sv. Hory u Ptěhrám. Nejen že dobrovitivý Pán nebes po celou dobu sv. misie popřál nám pěkné pohody, takže nečetné zástupy věřících účastnily se denně „lámání chleba“ slov věčné Pravdy, nýbrž i bojná rosa milosti Boží kanala po dojemných a poučných kázáních veledůstojných pánů do duší posluchačů, což vysvětluje z toho, že přes 2700 věřících za jediný týden přijalo sv. svátosti. Po božnost ta ukončena byla v neděli dne 20. března slavnostním průvodem s Nejv. Sv. Oltářní po náměstí, jehož se účastnilo aspoň přes 2000 lidí — z nichž dobře polovina byla mužů a jiných. — Větickí věřící s farností haberské upřímně děkujeme vám, veledůstojní pánové, za vše erdečné a voláme: Zaplať Pán Bůh!

Z Čermné a Kyšperka. Na popud spofitelního a záložního spolku v horní části města Čermné u Kyšperka a spolku „Orličan“ svolána na den 20. března t. r. schůze, by na ní byla probírána otázka starobního pojištění rolnictva a živnostnictva u král. české zemské pojišťovny starobní. Ke schůzi vyslal ředitelství tohoto ústavu s ochotou delegáta, zem. účet. revidenta p. Frant. Růdlika. Na jeho přednášku byl navázán čilý rozhovor svěděcí o sájm, který by byl v lida vzbuzen. Kéž sájm ten neutuchne a lid náš bojně vynutí velké výhody král. české zem. pojišťovny starobní a bohatých nadleptovacích fondů jejich, především bonifikačního fondu živnostenského!

Různé zprávy.

Jak provádějí agrárníci svůj program, to petno s pokrokově-agrárních „Bel.ých Novin“ Alf. Štastného, které dne 20. března napsaly. „Ano, mluč, a zase jenom mluč a trpět! Jestli jenom lze člověku se zdravým rozumem, se zdravými smysly k tomu všemu mluč, to je ta otázka. Těch nespokojených agrárních je dnes mezi námi na tisíce; nespokojenost ta se tlačí mezi námi; a přetř sáfatou chodíme jeden vedle druhého, bekáme, vzdycháme, snad i tře proklínáme, ale tře, aby to ti naši páni předáci nevyšli! A věci jsou pořád horší a horší. A co pak se vlastně děje, a co pak se vlastně stalo, že tak klesáme, že jsme v bankrotu politickém, národním a hmotném? Nestalo se nic jiného a neděje se dosud nic jiného, nežli že jsme opustili a že opouštíme svůj program agrární, že jej zrazujeme, zapíráme; jiného se neděje nic. Mladochyši to nedělali také jinak. Opouštěli čím dál tím více svůj program mladochyší, přistupovali čím dál tím víc na program realističky, jemuž dnes říkájí program pozitivní, mají za vůdce svého realistu Kramáře, který nemá pro politiku českou vůbec a mladochyši zvlášť neví poměch a odsouzení, a tak dnes přestali býti Čechy, Mladochyši, a jsou jako takoví se svou politikou v koncích. A vadi to něco jejich Kramáři? Jděte na jeho schůzi, jak se tam nafukuje, nadýmá, a ač ztrácí jeden mandát po druhém a sesychají se jako jarní sněh, jsou veselí myslé a dělají svou politiku dále, svou politiku cislajťanskou, realističnou, a páni Fořt, Fiedler, Mařálka, Kramář si velice libují, nadávají tím druhým, že jim kaší její politiku, když je nechť poslouchat, a svádí veškerou vinu úpadku národa na ty nešťastné pokroky! S agrárníky by se shodli, protože je poslouchají a jednají dle jejich příkladu. Mají agrárníci ovšem tu krásnou vyhlídku, že to s nimi dopadne jako s těmi Mladochyši, které oni dovedou tak tak dobře nápodobit! A teď ať nám ještě někdo řekne, že nejsme chlapci. Ze opouštíme svůj program agrární, co na tom? Naši předáci dobře nám praví, že programy jsou tu proto, aby se nekonal a tedy se nekone ten náš také!“

Sebeoběť příčina nové agrárního hnutí. Jak známo, připadne na Čechy 1.800.000 K podpory na zvelebení chovu dobytka. Agrárníci se zase těšili, že to vše shrábou do kapsy a katol. zemědělcům se se vyjmějí. Ale tu Sdružení katol. zemědělců řádalo, aby tyto podpory nerozdávala Zemědělská rada, nýbrž o. k. hejtmanství za součinnosti všech hospodářských spolků v okres. Místi agrárníky nastal poplach. Už měli skoro 2 miliony před ústy a oni najednou katol. zemědělcům řeknou, že s toho také něco chtějí, že na to také platí v daních. Agrárníci začali útočiti na Sdružení naše, že prý je proti samosprávě (autonomii) a že ta moc přenechati chce státním úřadům. Kdyby byla Zemědělská rada spravedlivá, nechťli by to. Ale okrádají se nedají. Ať se Zemědělská rada nevymlouvá, že náš posl. Adam jí poděkoval za subvence chotěbořskému okresu rozdělené a že je tedy spravedlivě rozdělovala. Bať ho chtěla Zeměd. rada navazdit, aby přistoupil k agrární straně (ovšem marš), nebo se bála, že by na sněm odkryl stranictví její. Ale jisto je, že subvence rozdělovala Zeměd. rada z 90% agrárníkům, většinou zemanům, kteří toho nepotřebují.

Ve Vídni zdravější vítr národnosti. Sám „Waterland“ uveřejnil tato významná slova hraběte Mensdorffa-Pauly: „Strana křesťansko-sociální musí býti stranou křesťanské demokracie, která demokratismus svůj musí odvozovati z pšvodního křesťanství, nikoli od francouzské revoluce a Lutheru. Strana křesťansko-sociální se poslední doby života Luegrova ať přilíží však oddala se nacionalismu a přece strana tato chtěla býti stranou říšskou. Strana říšská však nesmí býti jednostranně národní. Když křesťanství sociálně jako říšská strana byli pro Rumuny a pro Chorvaty, proč ne také pro Čechy? Češi jsou přece pro Vídeň nejdůležitější neněmeckou národností, a Chorvaty však a Rumuny Vídeň takřka ani se nestýká. Což pak mají křesťanství sociálně snad ohn s Vídní utínni druhý Liberace? Laciné německo-nacionální vavříny severo-česko-německých maloměstáček nedají Vídeňákům spáti? Millionové město Vídeň chce v této věci městským severním Čech se vyrovnati? Severní Čechy nikdy nebudou tihnouti do Vídně, nýbrž do Německa, jižní Čechy však a jižní Morava táhnou se k Vídni a to přirozeně. Když však křesťanství sociálně odtrhují Čechy, kteří po Němcích kultura a počtase jsou nejprřednější národ, přikloní se Češi k liberalismu. Jest pravda, že štvaní proti Čechům zanesli do strany křesťansko-sociální ti, kteří nechťli, aby strana tato se stala stranou říšskou. Bez Čechů však říšská strana křesťansko-sociální“ jest pouhá fráze. Lueger dosud ještě nechťl Čechy od sebe odtrhnuti, ať Češi už dávno nebyli, čím dříve: poborní, chudí, malí lidé, kterým se Vídeňáci pro špatnou německou výlovnost smějí, kteří však Luegrovi přerostli přes hlavu. Opakují však křesťanským sociálám: Chceíte-li svou demokracii učiniti křesťanskou, musí býti Čech v ní také, neboť bez Čechů není celé Rakousko.“ — A teď se tatte,

kolik semitických volnomyšlenkářů vídeňských promluvílo taky tak anšléřně!

Pomer při masíání úředních listin! Došel nás přípis c. k. řasné ředitelství v Hradci Králové ani tohoto saší: „Za příčinou trestního důchodkového řízení proti Anně M. řádáme za brzké zasílání ex offio křest. listin.“ List byl zaslán a vypraven obyčejným způsobem, t. j. obálka opatřena úředním razítkem, nadpisem podací duch. správy a dolo poznámkou: víc úřední, pošt. prostě. To však c. k. pošt. úřadu v Hradci Kr. nestačilo; zaslal obálku řa. ředitelství, chce-li zaplatiti pokutu 20 h., jež ovšem s největší ochotou asi odpovídělo, že není svykem finančních úřadů pokuty platit, nýbrž předpisovati. Obálka vrácena a duch. správa zaplatila; informovala se však a to jí bylo sděleno, že osvobození od poštovného nebylo doustatečně odůvodněno. Málo prý státi nejlépe: K vyslání úředního od pošt. osvobození, aneb „víc trestní, školní, zádušního jmění“ atd., krátce že nestačí psáti: „víc úřední“, nýbrž že se musí tato úřední věc blíže naznačiti. Předpis poštovní sice v tom smyslu saí, ale kolik pak takových případů do roka se zaznamenává! Ty naše finanční úřady šíří brázu i mezi poštovními úředníky. Proto pozor! Pořádá-li finanční úřad o křestní list, napišme toho dolo hodně moc: k úřednímu vyslání ve věci trestní čís. . . od pošt. osvobozeno. Co je platno, že duch oživuje, když litera zabíjí? Za posloušení trest! Také rakonská specialita.

Co se sní v New Yorku? V r. 1909 spotřebovalo se 624 mil. liber hovězího masa, 310 mil. masa vepřového, 210.600.000 liber skopového, 37.440.000 liber telecího, 49.590.000 liber drábež, 131.723.618 liber másla, 33.708.577 liber sýra, 4.112.841 pytlů mouky, 3 a půl mil. pytlů bramborů a okrouhle 1 milion litrů mléka. V této výši spotřebovalo se seleniny a jiných živočišných potřeb.

Stlačený vzduch jako síla pracovní. Vynálezem čerpadel, kterými v uzavřenou prostorou možno libovolně množství vzduchu vtlačiti, učiněn první krok, aby vzduch jako hybná síla různé stroje v pohyb uváděl. Vynálezu toho použito nejprve v lomech kamených ku pohonu strojů vrtacích. Čerpadlo tlačí vzduch do kotlu, kompresor zvaného, odkudž se hadicemi vede vzduch ku šroubu vrtacímu, který ohromnou silou a rychlostí do skály vrší. Trvalo to dlouho, než stlačeného vzduchu i ku jiným pracím upotřebeno býti mohlo; příčinou toho byla jednak velikost a dráha dotlačných strojů, jednak ohromná spotřeba vzduchu ku pohybu potřebného. Novější dobou překážky ty překonány; v Německu stavějí se nyní stroje malé, laciné, jichž v každém řemesle upotřebiti možno; jsou to kompresory firmy C. Oetling, Strehla a E. Stroj ten v pohyb avádí vrták ku vrtání kamene, dílce ku spracování kovářů, on buší perlekem do železa, vrtá dřevo i kov, kuje a stříhá plechy atd. Ano i nejjemnější práce sochařské možno pomocí stlačeného vzduchu prováděti; sochař drží nástroj hadicí spojený s kompresorem, v ruce dává mu žádaný směr, vzduch pak ryje v kamene zcela samostatně, aniž by člověk pracující kladivem na dílce bušiti musel. Výhody systému toho jsou odvídné a významu nemalého pro živnostnictvo: uspoří se sil pracovních, práce vzduchem vykonaná je přesnější než když kladivem se na nástroj buší, a úspasá rychlost, jakou vzduch nástroj v pohyb uvádí, rukou lidskou nikdy dostižena býti nemůže. I v Čechách vidati stroje ty v dílnách sochařských a lomech kamených; ostatní obory živnostenské si posud ku vlastní škodě novinky té nevěnují.

Zajímavý soudní rozvod. Paní Mary Brail Brokawová řádala o rozvod od svého muže a o 60 tisíc dollarů na výživu. Byl to jeden z nejdělních a nejméně závažných soudních rozvodů, jaký byl v New-Yorku projednáván. O křizovém výslechu mnohých svědků mohly by se sepsati celé svazky. Klientka na otázky odpovídala: Nepamatuji se — 293krát, Nemohu říci — 184krát, Nejsm s to vám říci 113krát, Nemyslim 81krát, Nevim 184krát, Mám za to 198krát, Myslím 63krát, Nemohu na to přisáhati 49krát. Paní Brokawová řádala 60 tisíc dollarů ročně a prohlásila, že loňského roku utratila 30 tisíc dollarů, které jí manžel dal. Za šněrovačky platila po 250 doll., za lovecké obleky, jichž měla šest, po 100 doll. a za jiné příležitostné obleky po 100—200 doll. O modrých kloboucích již se ani nemluvílo. Manžel nechťl rozvodu a věnoval na soud 60 tisíc doll. Rozvod byl povolen a manžel musí jí ročně platiti jenom 15 tisíc doll.

Dům ze skla bude brzy postaven dle zpráv z New-Yorku v Pittsburgu. Bude od základů až po střechu ze samého skla. Dal si jej stavěti Mr. Pease. Je mínění, že skleněné domy v Americe a také jinde rychle zdomácní, neboť stavba jich je poměrně laciná a při tom badou prý domy valice trvanlivé, pěkné a zdravé. Tak aspoň tvrdí majetníci americký kovárnick skla Roger S. Pease. Stavba skleněných domů bude prý značně lacinější než domů s kamennými. Další výhoda skleněných domů bude spočívat v tom, že malíř a čalounský stanoú se zbytečnými. Sami sebou se roztomí, že i tačky na střechu budou ze skla. Různé zabývající skla bude prý skýtat na takové domy příjímá pohádkový pohled. Za 10 roků bude prý již desítk skleněných domů.

Proti vyhlášení Francie. Stále u-
bývá obyvatelstva ve Francii, odpovídá úk-
starosti politickým kruhům i vědním vědcům.
Proti vyhlášení je i návrh, aby rodičům, kteří
mají více dětí, poskytnuty byly daňové úlevy.
Proti tomuto návrhu vyslovuje se profesor Charles
Richey, který soudí, že mnohem radikálnější by
bylo odměňování rodičů. Tak navrhuje za
druhé dítě 500 franků, za třetí a čtvrté po 1000
fr. Za tím účelem by se měla uzavřít půjčka ve
výši miliardy franků a z té by se ročně mohlo
300 mil. fr. rozdělit na odměny. Vážený profesor
je přesvědčen, že kdyby se tak činilo po 4 léta,
tu že by Francie byla o milion obyvatel bohatší.
Proti tomu považuje opět Armand Brette za mno-
hem účinnější různé postupy proti velké úmr-
tnosti dětí. Tímto způsobem by prý bylo Francii
zachováno ročně mnoho dětí. — Ale politikové a
učenci ti nezapomenou na hlavní prostředek — ná-
boženství, jehož zachováním by ve Francii vše-
de více mrav. a tím i prospěch pro zalidňování Francie.

Needhanujte prázdno krabičky od
„Matičního krému na obuv“, ale zaslejte je kan-
celáři matiční v Praze, která od výrobce krému
army F. Karnika v Brně, za kus 2 h dostane.
Vedle krabiček jen od „Matičního krému“ přijímá
kancelář Ústřední Matice Školské v Praze I. 418
ve vyplacených zásluhách: staniol, plomby lahvové,
olovo, měď, mosaz, doutníkové špičky, hračky,
školní i zábavné knihy, obrazy, mapy, sbírky ne-
rostů, motýlů, zvířat, fyzické přístroje, vyčesané
dámské vlasy, poštovní známky všech druhů.
Korky jen ve velkém množství. Dotazy zodpoví
kancelář matiční.

Novoty na dráhách. Kromě jízdních sazeb
byl na našich dráhách zrovnán i řád pro cestující,
naproti tomu však zavedeny jisté výhody. Jízdní
lístky platí až do 40 kilometrů dva dni, do větší
vzdálenosti čtyři dni. (Jízda musí být skončena do
pátnoci toho dne, kterým končí platnost lístku.)
Děti až do čtvrtého roku mohou jeti zadarmo
v průvodu dospělých osob a nežádá-li se pro ně
zvláštního místa. Dosud platily lístky jen pro ten
vlak, pro nějž byly koupeny; cestující mohl jen
jednou jízdu přerušit a pokračovat v ní nále-
dující vlakem. Teď není již dovoleno prodloužit
platnost lístku, byla-li jízda přerušena. Nemá-li
cestující jízdního lístku, anebo když lístek jeho
ještě již neplatí, musí zaplatit dvojnásobné
jízdné, byť se vlak ještě s místa nepohnul, a
nelze-li zjistit, odkud jede, musí zaplatit dvo-
násobné až ze stanice, odkud vlak jízdu nastoupil.
Kdo vsedne do vozu bez lístku a ihned kondu-
kterovi hlásí, že si lístku již nemohl opatřit, platí
o korunu více než u pokladny. Sedne-li cestující
do vlaku neb do třídy, pro niž platí vyšší sazby,
anebo chce-li jeti dále, než má lístek a hned kon-
dukterovi oznámí, že chce doplatit, dopláci kromě
rozdílu sazeb ještě 40 haléřů za vyhotovení do-
platného lístku. Oznámení další jízdy musí se však
stát dříve než cestující dojedou do stanice, kam
jeho lístek platí. Od příplatku jsou osvobozeni jen
ti, kdož nastupují na zastávce, ve které se lístky
nevzdávají. Na stanicích, kde jsou zavedeny pe-
ronní lístky, nesmí nikdo bez lístku k vlaku, sice
by musel zaplatit 1 K pokuty. Zpozdí-li se vlak,
anebo není-li vypraven a cestující tím strácí spo-
jení, smí žádati vrácení jízdného i poplatku na
sazadla pro sbytek trati, anebo vrácení jízdného
(i poplatku na sazadla) a zároveň bezplatnou
dopravu naspět nejbližším a nejvýhodnějším vlakem,
podle okolností i ve vyšší třídě, anebo konečně
aby byl zdarma dopraven dále nejbližším a nej-
výhodnějším vlakem, kromě vlaků luxusních anebo
svláštních. Pro nádražní čekárny, určené pro
všechny třídy vlakové, byl vydán zákaz kouření.

**Odměny za dodané chroustky a po-
rav.** Aby se vzhledil zájem pro sbírání chroustů
a porav, poskytuje se dle § 9. zákona ze dne
30. dubna 1870, č. 38 z. z., odměna každému,
kdo odvede nasbírané chroustky a poravy obec-
nímu úřadu té obce, ve které byly nasbírány.
Výše této odměny ustanovuje se v souladu se
zemským výborem král. Českého pro rok 1910
obnosem 2 haléřů za litr dodaných chroustů a 4
haléřů za litr dodaných porav. Obnos vypada-
je na každou dodávku zaplatí se zcela s po-
kladny obecní a bude z polovice nahrazen z pro-
středků zemských. Odměna vyplácí se starostou
obce aneb na místě ustanoveném obecním zástu-
pitelstvem hned po odevzdání nasbíraných chrou-
stů a porav proti vlastnoručnému potvrzení od-
vážejícího ve výkazu, jenž předepsán byl vyhlá-
škou c. k. místodržitele pro království České ze
dne 12. dubna 1906, č. 30 z. z. Obecní před-
stavenstvo určí, kde, a koho a v které denní době
chroustů a poravy odvedeny býti mohou.

Prošba. Chudý, ale velmi horlivý a ob-
tavný nášinec, odkázaný výhradně jen na své ruce,
byl postižen hrozným neštěstím. Celý jeho maje-
tek, který mu existenci udržoval, 4 kusy ho-
věního dobytka padly mu nakažlivou nemocí.
Zdroem neštěstí a ješ vydán na pokraj záhuby,
spíše ruce k nám a upřímně prosí, bychom všichni
stejně katoličtí soucit s ním měli a dle mož-
nosti něčím mu v neštěstí pomohli. Prosbu jeho
podporujeme a prosíme, kdo máš, ustráž se! Báh
bude ti odplatěno... Sbohe není nikdy přijímá
a kvituje administrace „Obcevy.“

Co mám

*ptí, když mi lékař vysvětlí, že sm-
ková káva škodí mému zdraví?*

Odpověď:

*Kathreinerovu sladovou kávu Kneipp-
ovu, která nabývá zvláštní přípravou
vůně, a chuti kávy zrnkové, jest při
tom výživná a zároveň laciná. Není
lepšího nápoje k snídani pro velkého
i pro malého!*

**Kupto si
důležitý spis:**

- KAREL IV. - OTEC VLASTI.

Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávky vyřizuje
administrace „Časových úvah“ v Hradci Král.

Pardubickou
Franckovku jako ochr. známku
doporučujeme *nejlepší* přísadu
co uznane *ku kávě!*
... Továrna v Pardubicích ...

Soběinám

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátň. širínky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

instalaci elektrického světla

vyžádejte si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký c. k. místodržitelstvím koncesovaný
elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Velký výběr lustrů a všeobecného instalačního materiálu.
Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

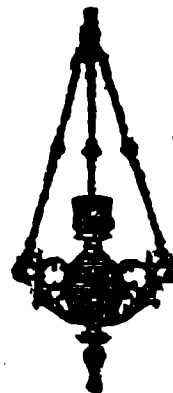
(bratr P. J. Neškudly, bratr ve Vyšších Orlicích)

doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstva
světý osvědčený a čestně vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a keřevého náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Velečistojnému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-**

rušit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Moštářské
proteny, tabatěrky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínakého vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 1

Prodám

Trombon (b)

úplně zachovalý; hrálo se na něm
2 roky. Cena dle dohodnutí. Dotazy
zodpoví Václav Nepokoj v Bukovině
u Černilova.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

jen jednou
zkusíte mýdlo jádro
vé od firmy
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani la v kuchyni ani my
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovnají
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

SINGER
-ovy rodinné
šicí stroje
jsou nejdokonalejší!
Koupiti lze ve všech našich krámech.
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.
Hradec Králové, Jiřikova tř. 270.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.

≡ **Vklady na knížky** ≡
4 1/4%
zúrokuje
Městská spořitelna ve Vys. Mýtě
za níž ručí:
1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. vedlejší aktiva spořitelny.

✱ **Největší** ✱ **výběr obuvi** ✱ **J. Metelky** **Hradec Králové,**
a **nejlepší** a známého **Palackého tř. 80.**
odborníka **proti Grandhotelu.**

Poděkování.

V těžkém zármutku našem nad bolestnou ztrátou drahého a nezapomenutelného chotě a otce

c. k. staveb. rady **Václava Červenky**

byly nám útěchou nesčetné projevy soustrasti, kterých se nám dostalo. Vzdáváme vřelé díky své Jeho Excellenci nejdůstojnějšímu panu Dru Jos. Doubravovi, biskupu Královéhradeckému, panu c. k. místo-
držitelskému radovi Heřmanu Steinfeldovi, panu c. k. arch. inženýru Fr. Fischerovi, slavnému úřednictvu
c. k. okres. hejtmanství a všech zdejších úradů, slavné městské radě, všem, kdož hleděli zármutek náš
zmírniti, drahého zesnulého na jeho poslední cestě doprovodili a květinové dary věnovali. Vřelé děku-
jeme veleváženému panu MUDru Václavu Kracíkovi, MUDru Ot. Klumparovi a MUDru Ladislavu
Trzskému.

Jménem rodiny:

Ant. Červenková.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 13.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Sensacií vynález katolického duchovního. Maichovský profesor Cerebotani objasňoval četnému obecenstvu v „Uranii“ svůj epochální vynález — kapesní bezdrátovou telegrafii. Je to malý stroj, který funguje přímo překvapivějším způsobem. Cerebotani tímto strojem máše podávat správy na libovolnou vzdálenost. Objev ten byl přijat s velkým nadšením. Cerebotani je knězem a profesorem fyziky.

Pomník K. H. Máchovi má být zdoben již do dne stých narozenin velikého pánce „Máje“ (15. listopadu t. r.) Zásluhu té akce ujal se „Svatošbor.“ Nádherný návrh již shotovil mistr J. V. Myslík. Na pomník se vypisuje májová sbírka. Již během měsíce května autio máti peníze pohromadě, abychom 15. listopadu usteli krásný pomník. Zajiště že uštěchtilý plán nalezne v českém národě co nejvíce podpory.

Heid českému umělcům. Akad. „alší V. Foeretrovi, který, jak známo, zavedl u nás staroslavské umění mosaiky sklené, byla sadána vídeňskou c. k. centrální komisí pro zachování hist. a uměl. památek restaurace slavných maleb mosaikových v basilice v Aquileji v Přímoři. Mosaiky ty nalezeny byly jeden metr hluboko pod dlažbou chrámovou, pocházejí ze 4. století, tedy z dávné doby císaře Konstantina.

Slovenskému čítanku pět Moravsko-Slezské besedy v Praze počal vydávati Em. Šolc, nakladatelství v Telči, minulý měsíc v sešitovém vydání. Bude to dílo vážné umělecké kvality a velkého, národního kulturního významu. Přání nás všech jest, aby se Slovenská čítanka stala majetkem všech Čechů. Nejlepší mužové Čech, Moravy a Slovenska, básníci a vědci spojili se tu k společnému dílu. Nakladatel s nevšední ochotou a obětovostí svolil k tomu, aby hojně, ilustrace a mapy spěštily a spřijemily četbu; vůbec věnována i úprava knihy všemožná péče. Nízká cena pak má prokázat Slovenské čítance cestu do každé knihovny, do každé rodiny. Doufáme, že všechny vrstvy čtenářstva přijmou knihu tu vřelě a rády, že ji neodloží nečtené, nýbrž upozorní na ni i dále. Redakce udělala, seč byla, i doufáme, že také obecenstvo ocení ochotu všech spisovatelů, jakož i vážné jejich práce tu uložené a že pak se svěřenou láskou přivine k srdci svému bratrskou Slovač. Kde už navždy!

„Dáberská bible.“ Václavou památku rukopisnou chová královská knihovna ve Štokholmu. Je to tak zvaná „Dáberská bible“, nazývaná též právem „obrem mezi knihami“, která je původu českého. Je 90 cm. dlouhá, 59 cm. široká, má 309 listů a silné desky z dubového dřeva. Každá deska je přibližně 4 1/2 cm. silná. Se svým železným kováním váží tolik, že tři muži ji mají co nésti. Obsahuje nejen text bible, nýbrž i díla jiná, mezi nimi českou kroniku. Osudy této podivuhodné knihy jsou velmi zajímavé. Napsána byla v letech 1238—1245 v klášteře benediktinském v Podlažicích v Čechách; později odevzdali ji mnáši této Cisterciáckému do Sedlce z obavy před loupežníky, a ti prodali ji Benediktinům do Broumova. Císař Rudolf II. dal přenést dílo do Prahy, odkud odvezl je švédský generál Königsmark do Švédska. Proč se bible tato nazývá „dáberskou“, o tom vypráví pověst následovná: V klášteře podlažickém byl jistý mnich pro těžký zločin odsouzen k smrti. Chtěje se zachrániti, zavázal se, že za jedinou noc napíše celý rukopis. Závazek ten také splnil. Jelikož práce tato přesahuje daleko sílu jednoho člověka, tvrdilo se, že mu ďábel byl při tom nápomocen. Na jedné straně knihy je také obraz ďábla jako pomocníka mnichova. — Ovšem tato pověst jest dosti neobratná. — Královská knihovna ve Štokholmu chová mimo to, jak známo, různé staré knihy české a rukopisy, které švédské voje v 17. století v Čechách a na Moravě ukořistily a do své vlasti odnesly.

Kulturní jiskry.

Učme se od Dánů! Tak se dříve ozývalo velice často v českých listech. Tyto ukazovaly správně na vysoce vyspělý hospodářství rolníků dánských; zato však nechtěly viděti hrozivých stínů. Když byl však zavřen v Dánsku volnomyšlenkářský ministr pro správnou několika milionů rolnických peněz, nastalo vystřílení. A nyní nastává přímo úžas. Při revidování 170 státních pokladů shledány ve 140 ohromné podvody. Věra hrozná čísla, které rozchvěly do krajní míry!

Jak užíval své mocí privilegovaný parlament v Uhrách?

Nejpozději byrokrat musí říci, že ten parlament podporoval úhlavní vrstev židovského kapitalismu, že škodil způsobem nekřesťanským a

scela bezcitným chudému lidu a nomařadským národnostem a že poškodil zájmy katolické církve způsobem neodpuštělným. Nežť tudy divu, že uvědomili Slováci, kteří neutopili rozum v krémách židovských špielů a denunciantů, domáhají se svorně všeobecného hlasovacího práva do parlamentu. Rozumí se samo sebou, že tento lidový, osvobozovací proud sledují s velikým hněvem a odporom právě — židovští volnomyšlenkáři uherští. O tom „přátelství“ židovských stoupenců „Volné Myšlenky“ k ujařmeným Slovákům ovšem čeští volní myslitelé neradi hovor rozpřádají; vadyť by to velice rozšířilo semitické sloupy „Volné Myšlenky“ ve všech zemích.

Dne 20. března zaslaný slovenský poslanec dr. Pavel Blaho tečnil před zástupem 3000 Slováků v Gajarech o hříšných všemocných uheršské „koalice“, která svým spupným vládnutím podvedla lid a spronevěřila se bezohradně slibům, které dala císaři. Dr. Blaho pravil mezi jiným:

„Hlavním bodem dohody mezi králem a koalicí bylo všeobecné tajné hlasovací právo. Koalice čestným slovem a přísahou zaviazala se svojmu korunovanému královi, že během (během) 2—3 rokov předloží snemu návrh zákona o reformě volebního práva uhorského, kterým připustí se mají ku spravování krajiny tisíce pracujících a daňujících lidí, doteraz (dotud) úplně bezprávných a z ústavného života vytvořených (vytvořených). Tisíce rokov vládnou v Uhorsku zemanokopanská třída, která, kříd evropský příval lidových slobod roztrpěl a j u nás biedne okovy poddaństwa, keď zrušil dorede v slúžnodvorských dvoroch a v rychtárskych domoch, chytila sa štátu za šoky, maďarismus zvolila za svojho boba, aby i pri ústave, tedy po 48. roku mohla panovať, vládnúť, ľud ďalej tlačíť, drat a udržovať ho v slepotě duševnej a hmotnej biede. Pomyslite, 100 000 semanov bez učnosti, bez tvrdej odbornej prípravy, bez vzdelania, bez srdca k ľudu, k malým ľuďom, zahmlievalo sa do štátnych úradov, uchvátilo stolice, zariadilo stoličnú samosprávu tak, aby nikdy, ale nikdy nestal sa v nej pánom ľud a národ, ktorý stolicu obýva, ktorý platí a nesie všetky ťarchy. Vyše 4 rokov hrđneš nás táto kratovláda panáckých pijavíc a modrou krvou, ktorá dla starého sposobu už malým dečkám v kolieske, rozdáva ťrady slúžnovské, županské, stoličné: ty Pištka budeš v Senici, ty Béla v Holiči, ty Feri v Malackách slúžným. Jako sa mal (Jak se měl) pripravat, čo sa mal učít, kde študovať, o to nestarali sa v prepachu, v mädvláde, v bašovstve a v tyranii vyrastili tatkovia; o panovanie, o moc medzi nevedomým národom sa im jednalo; a o zabezpečenie tejto moci do dalekej budúcnosti...“

I začali sme dvíbat svoje omdlené hlavy. Starí naši krútili hlavami, neverili, pochybovali a predávali sa pánom za pijatiku (pití), za judácky groš nechali sa nakladať na vozy a v hromadách hnat na voľby ako dobytok — a páni predávali práva národa, slobody ľudu, a všetko božské i ľudské i právo prirodzené smizlo, a potomstvo nešťastných otcov zostalo nahé, oľúpené, bez rady a pomoci, vysilené, neschopné na obranu. Tak stratili sme cirkevné školy, mestá, obce, naše kultúrne spolky.

Koalice odporela nám všetko! Keď pozreme (pohlédneme na) anemovnú činnosť pod koalíciou a porovnáme príjem a vydanie, najdeme, že na strane výdavkov pre ľud urdnených našel sa veľká mella, ani jednoho zákona neprinesol tento snem, ktorý by ľud, a širokým vrstvám ľudovým priniesol oľabčenie, jaké-také práva, a dokazoval to, že tento snem bol ľudový, výrazom ľudovej vôle a obrazom skutočných pomerov v krajine. Známo je vám, ct. voliči, že tento snem bol panácký, triedny (třídní), protiludový a nedemokratický, ľudu nanašjvš nepriateľský. Zákonodarná činnosť jeho členov povie nám všetko — chcť vám len pripomenúť 100 millionový kredit na podporu priemyslu (průmyslu) a Apponyiho školský zákon. Tyto sto millionov z kapes daňujících občanov odhlasovala anemová väčšina (většina) židovským cudzosemským kapitalistom vraj (vraj) na podporu priemyslu, bez toho, žeby ministři boli povinní podrobne pred krajinou, na sneme súdovať, komu, načo, a jakú podporu dali na fabriky, a jako ich ti páni upotreбили. Z rolníkov, zo zemedelstva soderali (sedřeli) 100 millionov a dali ich fabrikantom, špekulantom... Uvažujte o tom, jaká je to hrozná vec, jak hlboko musel byt tento snem kľeslý, znepravnený! Jaké provisie, saseřeny strkali niektorí páni do kapes, o tom sa len (jen) pošukáva. Socialistické listy písaly, že bývalý štátny sekretár Kořutov. Saterény, predtým žid Stern, má teraz (nyneš) majetku na 4 mill. korún a pred 10—15 rokami nemal nič.

Apponyiho školský zákon poškodil cirkev národnosti. Sobral práva udržovateľom školy na vyučovanie materinského jazyka, snížil učiteľstvo a vydal ho politickým úradom na milosť a nemilosť. Slovenská vyhodena už i s prvých tried, na štátnych školách nezmajú naše deti ani slovensky knuť, slovenčina stlačuje sa na jazyk cigánov, čo je pre nás potupné a nedostojné...

Keby neboli (kdyby nebyli) naši biskupi sa predali cirkevné školy a neboli pomáhali maďarizácii, neboť by sa návrh Apponyiho stal zákonom a v cirkevných školách boli by sme my páni. Terazšie (Nynější) školské výbory sú bez moci, a len na to, aby povedali „áno“ a odhlasovali pridávky, drevo, dĺžky v rektorovej kuchyni a iné maličernosti.

Najhnusnejším spôsobom oklamala koalícia kráľa, krajinu, všetky národy, dľalstvo v otázke všeobecného volebného práva. Na podanie tohoto návrhu nemala koalícia cez (po) celé tri roky času.

Tak a podobne oceňoval poctivý slovácky inteligent poľehnání magnátsko-židovského privilegovaného parlamentu. Každý, v kom katolícky cit naprosto neusnul, musí si vroncné přáti, aby skandální aristokratické zlořády byly zreformovány lidovým parlamentem. Jinak vláda, třesoucí se před každým bohatým židem, bude se dále namáhati, aby prosadila na biskupské stolce maďarizační agenty, jimž jest stokrát milejší dšměv zpupných magnátů než rozkvět církve a blaho věřících. Všeob. volební právo pročistí shnilé poměry budapešské jako zdravý jarní vítr.

Nynější situace na filosofické fakultě.

Naše veřejnost byla vzrušena zprávou „Nár. listů“, že při posledních zkouškách profesorských propadlo na filosofické fakultě 200 kandidátů! Tak se stalo v době, kdy masarykovci s pochlibou tvrdí, jak Masaryk vřil do fakulty nový oheň, jak naučil studenty racionálně myslet a studovat! Dvě stě propadlých, nalomených existencí! Ovšem žáci Masarykovi za to se naučili horlivě kritizovati. Tu se vynořuje však otázka, zda si nemají napřed opatřiti dostatečnou zásobu základních vědomostí, než začnou srovnávat, analyzovat, dedukovat atd.

Faktum jest, že 95 procent abiturientů vstupuje na fakultu výhradně k vůli zaopatření. Těchto 95% má v přední řadě na mysli svoji budoucnost, existenci, pro kterou zkoušky skládá. A jak trapně to působí, jestliže takový kritizující filosof za nedbavá trestuhodně i ten obor, který mu má býti životním údělem, který mu má zajistiti vyšší, vlivné postavení společenské, v němž by mohl s větším praktickým výsledkem kritizovati než jako student!

Po smutné zprávě napsal do „Nár. listů“ (ze dne 30. března) ředitel zkušební komise dr. Vinc. Strouhal úvahu, kterou si masarykovci nedají za rámeček. Z opatrných, uhlazených řádků vysílá trapná scenerie nedůslednosti, mělkosti a zcela prosaických zájmů moderních akademiků. Dr. Strouhal praví, že z 313 kandidátů studijního období 1909-10 odstoupilo před zkouškami 28; z 285 pak zkoušených dobře obstálo 80, propadlo 49; ve studiu zkušebním zůstalo 156, kteří skládali jen prvou část zkoušky anebo kteří byli approbováni pro třídy nižší. Tímto podrobným sdělením nestal se obraz o mnoho rážovější. Sám dr. Strouhal praví, že počet propadlých (49 z 285 t. j. 17 procent) je poněkud větší než býval v letech dřívějších; leč komise sama za to nemůže.

Dr. Strouhal pokračuje: „Nelze žádati, aby na filosofickou fakultu vstupovali ze středních škol jen žáci nejlepší, s vyznamenáním“, ale lze očekávati, že ti, kteří sobě jistý předmět za svůj odborný zvolili, již na střední škole v tomto předmětu se zálibou a s úspěchem pracovali, že již zde si zjednali vědomosti nad obvyklé vynikající — anebo, když již se máme omeziti na míru minimální — že v tom předmětu alespoň požadavkům, jež střední škola klade, dokonale vyhověli. Tak to bývalo dříve pravidlem. Ted však se děje velmi často volba předmětu nikoli dle povolání, které kdo v sobě cítí, nýbrž se spekulace; jde se tam, kde je větší chance, že se rychle dosáhne místa. A tak se stává mnohý na příklad odborným filologem klasickým, který při maturitě sotva vyhověl — mnohdy „po opravě.“ Podobně u jiných předmětů. Takovým kandidátům schází základ, schází chuť, nemají pro svůj předmět srdce, učí se jen, co by odbyli — a to dle principu minimálního (nejmenšího) úsilí — zkoušky, jež pak ovšem dle toho vypadají. Jiná příčina spočívá v tom, že kandidáti se hlásí o překot, že zkoušky riskují, počítajíce, že kdo dříve přijde, předěbhe ostatní. Neptipravenost pak bývá u mnohých zavinená nedostatečnou pilností v návštěvě přednášek, seminářů a laboratoří za doby studií, kde se kandidátům podává návod, jak studovati mají. O tom by profesoři naši mohli mnoho vyprávěti.“

Leč naposledy přece i liknaví zkoušky uděljí. Zato však těžko dostane i kandidát approbovaný místo. „Zde máme na obzoru krizi sociální, krizi naší inteligence, která také má „právo na práci“, když vypínila všechny předeepsané podmínky.“

Již jsme dávali v „Obnově“ napsali, že o studentstvo, o inteligentní dorost se starají lidé stále s větší pečlivostí; ale o to, aby studie nebyly prospěch celému národu, aby hotoví inteligenti nebyli mrakem bez deště, stará se málokdo. Co

Platno rozmnožování řad studentských, když vzrůstajícímu počtu inteligentů odpovídá se přiléhavost k příslušné práci? Nutno co nejpečlivěji přemýšlet o rovnováze mezi počtem kandidátů a nabízených míst, aby dlouhodobému studentovi nevedlo se hůře než dělníkovi. A tak potřebí, aby dle památného listu dra Bráfa studentstvo si hledalo více speciálního úkolu, pro nějž jsou university zřizovány. Posluchač filosofické fakulty není k tomu, aby na povět židovských buršáků hájil německé pamfletisty a vypočítavě sobě a la Wahrmond a nasazením vlastní existence.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 82. Cena pouze 8 hal.
Objedávky vyřídí Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Hospodářská hlídka.

Roční mzda u nás. Z veškerého rolnictva má náš, v počtu 7.644.329, má příjem vyšší než existenční minimum pouze 67.008 osob, jež mají ročních úhrnůch příjmů 221.850.000 K. Případě vůbec na rakouské zemědělství ze všech stavů nejmenší procento osob, jež mají větší příjem než existenční minimum, totiž pouze 8,28%, kdežto z majitelů domů má větší příjem než 1200 K 9212, a ze samostatných podnikatelů v naší zemi 2872%, z osob se služným 84,29%, z kapitalistů 16,18%. Z osob v hospodářství jiných, jež vykazují vyšší roční příjem než 1200 korun, je 57.796 samostatných rolníků, kdežto počet ustanovených služů a úředníků obnáší 9212. Z výše uvedeného počtu samostatných rolníků vykazují ještě 13 251 příjem, jenž existenční minimum toliko o několik korun převyšuje a jen ostatní, t. j. 44.545 mají vyšší příjem, než po 3800 K. K tomu lze ještě připomenouti, že ze samostatných rolníků, lépe situovaných, bydlí 858, se 102 úředníky, ve Vídni. Příjem jich obnáší úhrnem 18.340.000 K. Jsou to velkostatkáři a jich vyšší úřednictvo. A odrazíme-li ještě tuto sumu velkostatkářů a jich úředníků ve Vídni bydlících, abledáme, že případně na venkov velice málo rolníků, kteří mají vyšší příjem než minimum 1200 K. Porovnejme stav obchodníků, stav řemeslníků a průmyslníků se stavem zemědělců. Řemeslníků a průmyslníků s větším příjmem než 1200 K ročně je 262.782 s úhrnným výdělkem 765.870.000 K. Obchodníků je oproti rolníkům jen nepatrná hrstka a s hrstky též má 99.893 větší příjem než 1200 K; úhrnný jich příjem obnáší 383.970.000 K. V Rakousku vůbec se lidem mnoho dobře nedaří. Tak osob s větším ročním příjmem než 1200 K je v Rakousku úhrnem pouze 1.861.854 s úhrnnými příjmy 2.678.950.000 K.

Mnohé podniky se nedaří. V hospodářství proto, že bez zkušenosti a znalosti potřebných se používají mnozí do věcí, jež vyžadují zvláštní vyškolenosti. Tak na př. mnozí přestali chovat včely, drůbež, králíky, holuby atd. proto, že se jim po prvním nádehu dostavily těžkosti a neúspěchy. Místo čekaného výnosu jeví se schodek, místo radostného zdaru mrzutosti a starosti. Toť pryč s prací bezcennou. A kde je příčina takového neúspěchu? Začátek nevhodný. Místo, aby počal s jedním plemenem králíků, ihned si nakoupil za drahé peníze všechny možné druhy — a za krátko kotce se vyprázdnily. Místo aby začal se dvěma včelstvy, postavil nákladní včelnu a zakoupil cizích včelstev na tucty, vydal několik set korun a za krátko — spálil včelnu i úle. Začal to i ono ihned ve velkých rozměrech a to byla chyba. Místo aby počal v malém a pozvolna rozšiřoval, sbíral zkušenosti a podle těch zvažoval podnik, chtěl ihned docílit velkého zisku a konec byl žalostný. Kdo chce z něčeho těžit, musí mít netoliko chuť a peníze, nýbrž hlavně patřičné zkušenosti. Vyškolenost si má zjednatí dříve, než se pustí do podniků velkého a nákladného. Začínáme tedy s malými počátky, abychom předešli velkým ztrátám a nezdaru, jímž pak mnozí se odstraší od podniků dobrých a výnosných. To platí o všech oborech lidské práce vůbec, o hospodářství pak zvláště, neboť ani v tomto oboru lidské práce bez učení mistrovství není výnosné.

Dovoz obilí do Rakouska a Uherska. Do Rakouska bylo od 13. do 19. března 1910 dovezeno: 61.572 q pšenice, z toho 46.321 q z Ruska, 6630 q z Rumunska, 4814 q z Německa, 2470 q z Itálie, 1904 q z Argentiny, 28 q z Turecka a 5 q z Řecka; 10 972 q žito, z toho 10.916 z Německa, 58 q z Ruska a 8 q z Rumunska; 123 q oves, z toho 73 q z Německa, 49 q z Ruska a 1 q z Itálie; 7864 q kukurice, z toho 3507 q z Rumunska, 2931 q z Ruska, 1174 q z Itálie a 252 q z Argentiny. Ve zmíněné době bylo dovezeno do Uher: 91.910 q pšenice, z toho 890 q z Německa, 78.691 q z Ruska, 24 984 q z Rumunska a 15 843 q z Srbska; 351 q kukurice, z toho 306 q z Rumunska, 74 q

z Argentiny a 2 q z Ruska. Celkový dovoz pšenice obnášel ve zmíněné době 158.482 q. Celkový dovoz obilí do Rakousko-Uherska od 1. července 1909 do 19. března 1910 obnášel: 9.897.556 q pšenice, 504 812 q žito, 21.009 q oves a 276.679 q kukurice.

Vláčení pšenice na jaře je velmi zvláštní. Zvlášť se mnoho plevá a páda se velmi skypí. Nejlépe jest vláčet pšenici před deštěm, když je páda dosti vyschlá. Je-li páda přeschlá, dělájí se velice hrozný.

Obilí na semeno mřešné dlouho pěstovati s pečlivostí zvláštní. Již výběr a příprava pády musí býti pečlivější. Pod obilí na semeno nehodí se pole kterékoli. Treba vybrati nejrodnější kus v polce nejprůzračnější, jež se hnojí, oře a vláčí v čas nejvhodnější. Na semeno sejeme srať nejlepší, úplně vyčištěné, zdravé. Osevní na semeno se pleje co nejpečlivěji a když úplně dozrálo, lze se srať a mlátí cepem. Srať pak se čisti a třídí, aby nejčistší srať zůstalo na semeno.

Proti chřipce působí silně sapocení v prvních počátcích choroby nejlip. Kromě toho je prospěšné, aby žaludek byl v nejlepšímu pořádku. Vezmeme se jídel dráždivých, látky sálivých; za to posíláme hojně sušeného, ale vařeného ovoce. Limonádám dajme výheř; limonády z ovocné šťávy je úplně nahradí. Odvar řebíčku medem omlazený se doporučuje k užívání místo jiných léků. Vypijeme-li s rána a s večera řebíčkového pravým medem omlazeného odvaru, sdoláme nejprůzračnější chřipku bez následků, jinak-li zachováme zde uvedená opatření zdravotní.

K čemu je dobrý petrolej? Opatřime-li se nebo popálíme-li se na ruce, natřeme bolavou část petrolejem. Velmi brzy se nám zahojí.

PRVNÍ ČESKÁ všeobecná aka. společnost pro pojistování **NA ŽIVOT**
naproti „Národnímu divadlu“ v Praze.
Nejvýhodnější a nejlevnější pojistění vém dětkám.
Zadájte prospekt.

Školský obzor.

Nová schválená učebnice pro školy měšťanské. Výnosem c. k. ministerstva kultury a vyučování ve Vídni byla schválena kniha: „Počítání na českých školách měšťanských v úlohách“, již ku potřebě všech tříd škol měšťanských sepsal Ladislav Fryček, odborný učitel v Plzni. Kniha má 262 stran a na 3000 učitelských příkladů ve II. oddílu spolehlivými výsledky opatřených. Vydána byla nakladatelstvím Karla Seice v Kutné Hoře. Cena 2-40 K, vázaná v plátně 3-80 K.

Koho podporují pokrokové učitelé. Při nedávné doplňovací volbě na Louňsku nastaly byly učitelstvu ve volební skupině té následovní příslušy: „Zátec, 28. února 1910. Vážený pane kolego, volební zápas v okrese Vašem sledován jest živým zájmem v přílehlých okresech, a to jak českými menšinami, tak i Němci. Čeští poslanci národních okresů jsou též ochránci soustavných menšin, a ty se k nám ve svých potřebách obračejí. Stejně na věc hledí německá veřejnost. Jest známo, že na výsledek voleb na venkově má učitelstvo veliký vliv a že vítězství každé strany připisuje se v první řadě na účet učitelstva. Tak bude i při volbě 3. března 1910. Ze stran politických, jež se o mandát ucházejí, jediná (!) strana sociálně-demokratická má jasný program školský, přeje všeobecnému vzdělání a zasazuje se vidycky o volnost a svobodu učitelstva. Vzhledem k tomu, že netřeba se bati vyrazení ani násilí, může každý voliti dle svého přesvědčení. Proto dovolujeme si Vás žádati, abyste svým hlasem i vlivem v obci přispěl k zvolení kandidáta A. Bráhy. Známe jej osobně jako muže učitelstvu oddaného, který by jako poslanec byl horlivým zastáncem školy i učitelstva. Přijměte těchto několik slov jako pozdravení (!) pro vítězství pokroku (!) a prospěchu školství vůbec. S přátelským pozdravem Bayer, učitel. Ladislav Vitavský. Hlíde učitel.“ — Toť si máže snova učinit veřejnost představa, kam táhnou národní učitelé, kteří nejsou vydržováni s peněz vídeňského Adiera, ale z daní českého lidu. Kde-koli však došlo k užití volbě mezi katolíkem a agrárníkem, učitelští ferrerovci ze všech sil pomáhali agrárníkovi; vidět agrární zemaní mají tak veliký vliv na obsazování učitelských míst!

Poslání „uvědomě“ práce pokrokové inspekce. Pan hamburský inspektor Pošek těší se velice účte a chvále pokrokové inspekce. Proč? Kdyby hlava páně inspektora obnášela dohromady všechny vědomosti Zengrovy, Palackého a Zibřického, stál by Pošek u předsednických místů práce spáčeným, jestliže by neměl před ním seřazené všechny přímky. Ovšem pokrokové inspekce představenému se odpustilo všecko; „Čes. Učitel“ nad ním zapěl nadšený chvalospěv. Zatím však týž list bezděky krátkou zprávou nese nejistotu, ale důkladně pokrokové inspekce pořádek. Organ pokrokových učitelů totiž přinesl slávek o schůzce a činnosti c. k.

okresních školních rad (v českých okresech) a tam k jednání předsedá nejvyšší hamburský okresní školský rad. Především má před sebou pět okrese. Za celý rok totiž pořádně pouze pět schůzí okresních rad. A „Čes. Učitel“ píše: „Malý počet schůzí okresních školních rad v českých okresech školních není v souladu s důležitým úkolem, který připadá v zákonodárství školním okresní školní radě.“ Podle toho tudíž Pošek hodně nasedbával pokrok, když se nenašel, aby okres. škol. rada sasedala častěji. Ovšem p. Pošek se mluví vymalovat tím, že nebyl aspoň svou horlivostí na — posledním místě, ačkoli mnoho nescházelo. Na př. na loňském a jilmském okrese byly pouze schůze tři, na rakovnickém, kralovickém a trutnovském pouze dvě. —

Záložna v Hradci Králové

trouhje vklady 4% až 4 1/2% dle výpočtu.
Velké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Sociální besídka.

Zednářský ráj pro dělnictvo ve Francii už nastává. Nemluvíme ani o tom, jak rozkrádali miliony konfiskovaného církevního jmění velcí kapitalisté na úkor dělníků. Něco jiného. Stávkující nářaři v Chambon-Forges rozbili všechny tovární stroje, roztříbili obchodní knihy, zapálili cukromé-bytý továrnický a skazili jim nábytek. Četatel a strážníci obecni jím v tom nebránili, vojáky pak přiměli pozdě a i to dalo se raději kamezovat, nežli by bylo vystřelilo. Všeobecně se vytýkalo, že se všech těchto zločinů, loupeží a škůdců byli zatčeni dodatečně jen tři stávkáři. Nyní zatkli čtvrtého, člena stávkového výboru Tyra, a sice pro zločin. Ale stávkáři soudu svého nedali: ihned začali se bubny a polskými po městě svolávat, sběhlo se jich 60 000 mužů, ženské napřed a tak vydali se do St. Etienne, 10 kilometrů vzdáleného, kde Tyr byl ve vězení. Nežli tenhle zástup tam přišel došel, byla tam v povozech dříve deputace nářařského syndikátu, která pravila: „Prospěšně Tyr na svobodu; neudávejte-li tak, dojde ke krvavolitě, za námi táhne 9000 dělníků.“ A z dalky opravdu bylo slyšet troubení a bubnování a spěv revolučních písní, že třeba měšťáky oběsiti a provést novou revoluci. Město St. Etienne má sice vojenskou posádku, ale úřady dělnické výpravy tak: se šli, že zláhe Tyr propustili na svobodu. Zláhe Tyr srovná z vězení vycházel, když dělníky přivedl do města vstupoval. Toť se ví, že dělníci, vidouce, co si vynutili, měli velikou radost a ihned Tyr jako svého hrdinu si odvedli. Poté správa „Meče.“ Proč proti rudým násilníkům a zločincům vláda nevystoupila přinejmenší? Předně proto, že byla proti církvi silná jen za pomoci dělnických mass. Dále ví, že bylo dělnictvo hanebně Combesovými alibi oklamáno; proto těžko vystupovati rásně proti lidem hladovým, kteří si pomáhají proti zednářským viděvohům k zlepšení existence způsobem nezákonným. Kdyby bylo vojsko zakročilo přinejmenší, byl by vzplanul veliký sociální požár. Toť se bojí jeden proticírkevní pomocník před druhým. Vláda, která balamutíla, která si tropila z dělnictva blásky, nemá práva zakročovati proti těm, kteří násilnické řemeslo odkoukali od ministrů. Proto nyní zákonitě právo jest ve Francii kocábkou, smítanou rmutnými vlnami.

Nynější postavení dělnictva zednářského Mzdová a pracovní smlouva byla uzavřena na základě usnesení dohodovací komise ze dne 11. října 1909 za účasti zastoupených stran, t. j. zaměstnavatelů v Králové Hradci a zástupců „Ústřed. svazu zedníků v Rakousku.“ Smlouva obsahuje mimo jiné tyto důležité podmínky: 1. Normální pracovní doba stanovena jest dnem 1. ledna 1910 počínaje až do 31. prosince 1910 na 10 hodin a sice: od 7. hod. ranní do 12. hod. polední a od 1. hod. odpoč. do 6. hod. večer. O 1. ledna 1911 stanovena jest pracovní doba na 9 1/2 hod. denně a sice: od 7. hod. ranní do 12. hod. polední a 1/2 hod. přestávkou od 9. do 9 1/2 hod. a od 1. hod. odpoč. do 6. hod. večer. V krátkých dnech krátí se přestávka dopolední dle potřeby, po případě odpadne úplně. — Měda čítá a vyplácí se dle počtu hodin pracovních a obnáší normálně: pro zedníka v prvním a ve druhém roce po vyučení: Od 1. ledna 1910 až do 31. prosince 34 h za hod.; pro všechny ostatní zedníky 37 h za hod.; pro lastníky stanovena bude mda dle obecných dohod od případu k případu. Od 1. ledna 1911 do 31. prosince 1911 stanovena jest mda pro zedníky v prvním a ve druhém roce po vyučení na 36 h za hod.; pro všechny ostatní zedníky na 40 hal. za hodinu.

Období každého zúčtování v platnosti poměr smluvního vztahu. Práce přes 6. hod. do 8. hod. ráno a od 6. do 8. hod. večer honoruje se jako obyčejná hodinová mzda. Práce jest pouze dobrovolná a žádná strana nemůže být k ní nucena. Ustní-li zaměstnavatel přes tuto smlouvu platit kvalifikovaným dělníkům mzdy vyšší, může tak učiniti dle svého předsouzení. — V každém případě platí se pouze za čas práci věnovaný, kromě následujících výjimek: Práce noční počínaje od 8. hod. več. do 5. hod. ráno a práce nedělní honoruje se 100%, příplatkem obyčejné mzdy. Práce ve svátek kromě o 2. hod. odpolední a pracuje se bez polední přestávky za mzdu celodenní. V den výplaty pracuje se o jednu hod. méně, před výročními svátky (velikonočními, svato-dušními, vánočními a novým rokem) pracuje se o dvě hod. méně, hodiny tyto se však honorují. Práce úkolová při omítkách se připouští a dohoda o ceně jest smlouvou zvláštnímu ujednání stran. Poměr pracovní může být zrušen jak zaměstnavatelem tak i dělníkem v každý čas, bez předchozí výpovědi, jakož i bez udání důvodů. Dělníci v úkolové (akordní) práci mohou opustit práci až tehdy, když ji řádně dokončili. Všem dělníkům v úkolové (akordní) práci pracujícím končí námezdní poměr při výplatě řádně dokončené práce.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životní pojišťovací spolek „**Charitas**“ v Hradci Král.,
jenž založen jest r. 1908 na zásadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
základ 805 členů. Jak důkazem důvěry svědčí,
přijala podarovaným podpora v době nejtěžší
jako pravé dobrodince.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, náplně
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splácí při úmrtí spolučlenů 2 K, jež se vyplácí
bez přetahu buď zákonitým příslušným a nebo účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vy-
bere za svého života osazenil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým členům-úspěšným, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
zpočátku na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby výmění penězí nežívil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „**Charitas**“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Beyl,
předseda.

Václ. Joněvský,
jednatel.

Krejčovské dělníky

kabátníka a kalhotáře

přijme ihned

Josef Sedláček, Úpice.

Místo stálé.

Snížení !! cen !!

a všeho druhu zimního oblečení i trikotáže
sukně, anglických vest, čepic, chrátek,
kremlo, dámských kabátek pletených atd. upra-
vila firma

Feigl & Ryšávek

Divadelní ulice.

Doporučuje: Klatovské lázně, lázeňský
pánka, dělníky, ruské přestávky, křesťanské
soutěže a pod. :: Novinky křesť.
Křesťanské kolárky a náprsenky.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo nám dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 80, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádají obětivé osazenky.

Příležitostná koupě.

Továrna po živelné pohromě svěřila mi přímo ku
rozprodání zachráněné zboží, mnoho tisíc kusů nádherných,
těžkých

flanelových přikrývek,

křídlených, nejnovějších vzorků a modních barev, hedvábím
lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva znatelné skvrny
jen od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro každou
teplo domácnosti ku přikrývání postelí a osob, jsou
velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé a 180 cm široké.

Zasílám dobříkou 5 kusy flanelových lem. přikrývek za 10 K,
4 kusy nelemovaných za 11 K,
hospodářské deky žluté neb koštěkové 4 kusy za 12 K,
skvrstné plyšové deky do kotců 1 kus za 12 K,
Protiváně, vatou plněné přikrývky, ležící se čtyřlístí,
nádherné, bílé modré neb bordeaux, 2 kusy za 14 K.
Křídlené silné koberce 10 metrů za 10 K.

Každý p. t. čtenář tohoto inserátu račí s důvěrou
objednat.

Adresa:

R. Bekera, tovární sklad v Seinsci, Čechy.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Hradská ul. 1.

Navešely. — Pláště do deště.

Přikrývky
flanelové, se srovi vlněnými.

Pokrývky
na stoly a lůžka.

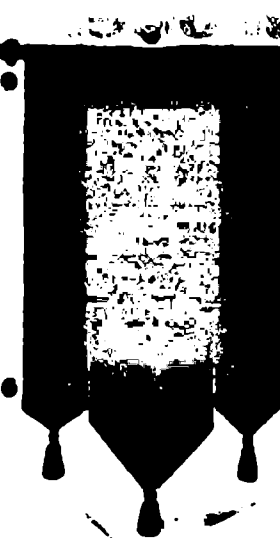
Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru. Zbytky koberců
za směrné
snižené ceny. v cenách
nejlevnějších.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Videň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na objednávku nastíla
se vše franco.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvintovenaliku

(dle Ord. listu č. 2, str. 22)

dotatí lze 1 kus za 3 hal. — 60 kusů
za 1 K

v biskupské knihovně

v Hradci Králové

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncesovaná

prostředkovácí

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové
a

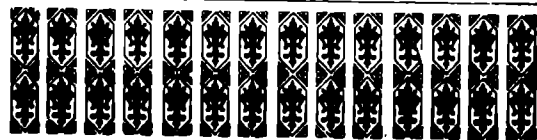
prodává

vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

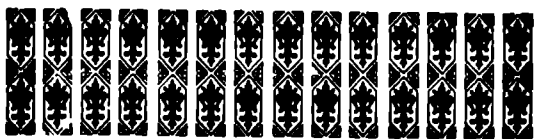
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenové papíry. Z venkova možno činiti
vklady *státními listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *ročnímu* revid. Jednoty záložen.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejukvadnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mémi nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše známé jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se zašlou.

Chudším kostelním možno splácet bez přírůstek.
Sta odporučením a šetřením umění po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.
Společně doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
[nabízí]

A. J. Andres v Ústí n. Orli.

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, arámké alivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páni obchodníkům a
hostinákům povolují se zvlášť výhodné ceny.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dočtávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Gráfova kostka

veřejně

za 8 haléřů

nástěna i na dále vřeholem
dokonalostí.

Ve vlastním zájmu řádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku čtení soutěží zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

„jeden“ za
předtím daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. podiv.
PRAHA VII. 917.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

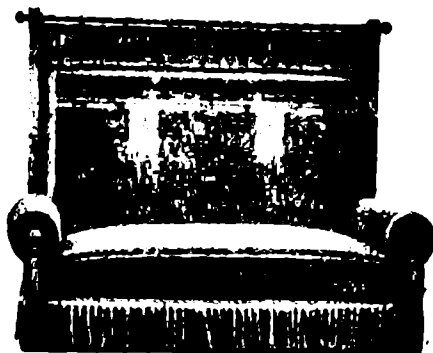
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání svědčí z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veřejně látky na talíře.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. sv. spací, dále křesla kožené, zvlášť
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídílné žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

prošívání, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Přesné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
88.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
spolátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Usnasy na nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberec a
keřevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a odporučením.
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy dle adresy na výpočtu.

Ročník XVI.

Tedy sami židé nyní přiznávají, že jejich pokrevnec zatačel za kulískami ministry jako principiál loutkami. Ovšem že sám Prášek velice opatrně si vedl, aby si tohoto poručníka ministrů nerozkrmil. Když viděl naši katolická poslanci, jak se vede Jeho Exc. Prášek pod pažďí s tímto nejmocnějším zákulisním politikem rakouským, kypěla jim krev. Nebýti lidového parlamentu, tu by Sieghart zatačel rakouskou politikou jako kolotočem dále. Leč všeob. volební právo dopomohlo katolíkům k velkému počtu nových poslanců, kteří se stali Sieghartovi velice nepohodlní, tak že muši vypadá z ruky klika od vládního kolovrátku. Dr. Rudolf Sieghart (bývalý Singer) byl rádcem (a vlastně poručníkem) pěti ministerských předsedů, pracoval jim programové řeči a radil jim, jakými nejšikovnějšími laticími obraty lze umlčovati a svazovati českého lva. Nyní bude tento syn opavského košeráka na vystřídánou v Rakousku rozhodovati v záležitostech finančních. Nyní Sieghart se stane vedle Rothschilda hlavním věritelem našeho státu. Vedle guvernéra Siegharta pak zasedati bude místo guvernéra Julius Herz; tento žid jest prezidentem Společnosti rakouských státních drah, předsedou Spolku pro rakouský chemický a metalurgický průmysl, předsedou Vídeňské akciové společnosti pro stavbu lokomotiv (jest to největší rakouská společnost), mimo to jest v bursovní vídeňské radě a vídeňské obchodní komoře; a takové funkce vynášejí víc, než statky všech českých — biskupů. Až bude stát potřebovat peníze, k biskupům nepůjde, protože by mohli přijít obnos tak nepatrný, který by potva stál za řeč. Zato však ministři s hlubokou úklonou budou hledati přísedě Rothschildova, Siegarthova, Herzova, Gutmannova atd. A za to, že tyto millionáři pění, stát se jim musí odvěčiti. A kdy psaly soc. demokratické listy dříve proti Sieghartovi? Vždyť přece generál rudého tábora vídeňského semita dr. Adler byl mezi ministry jako doma, znal zákulisí ministerských rozmarů velmi dobře. A přece protihydový a protičeský Sieghart těšil se u rudého tisku v Rakousku největší šetrností. Teprve tehdy něco rudý tisk prohodil, když katolická poslanci otevřeně pověděli a dotazovali, že syn košeráků má na vládu větší

vliv než všichni rakouští biskupové se všim kněžstvem dohromady.

Agrárníci nemluví o tom, jak lidověti obchodníci bez práce tyží s mrazem rolnických; vždyť jest těžko pohněvati si židovské inzerenty. Proto se raději baší do katolických venkován. Moravské listy však přinášejí drastický obraz vlády židovského kapitalismu nad plodinami polními. Přesně obory obchodní a průmyslové jsou skoro vesměs v rukou německých židů. Na trzích se lidé umluví, zač koupiti chtějí a křesťanský obchodník jest od nich šikanován, že raději zmizí. V té příčině celá západní Morava s velkými trhy v Třebíči, Telči, Vel. Meziříčí jest ovládnuta židy. Ve Vel. Meziříčí jsou pány trhy Fuchs, Müller, Löffler, Wolfenstein, Wilhelm, Fischer. V Telči obchod obilím i lnem váží v rukou Spitzera, Frischera, Spitze. V Dačicích obilní monopol si udržují Grünfeld, Pachter, Schulz. V Třebíči se říká: „Nekupují-li židé, není žádný trh.“ Na Brněnsku vládnou na trzích: Stern, Pretzner, Jelinek v Ivančicích, Köllner v Bosicích, Österreicher v Bystřici, na Kunštátsku Frischové a Fleischer, v Boskovicih Bass, Brüll, Färber, Friedmann, Langer, Tausig, Schlesinger, Steckelmacher atd. Od Brna na jih a na východ až po Uherský Brod na obilní trh se nedostávají takřka žádný kupec. Německo-židovské obchody obilím kvetou i na venkově slovenské.

V samém srdci Hané skoro výhradně ovládají obilní trhy židé. Noviny vypočítávají zase delší řadu židů, kteří tam výhodně obchodují rolnickým produktem. Tu by bylo mnoho planých frází o klerikalismu zaslouženou agrární prací poukázati na to, jak umožnit, aby z českých statků měli kromě židů také zisk obchodníci čeští.

Na českém západě začervenal se plno rudých karmátů, soc. demokraté při říšských volbách tam získali nové silné bašty. Už z toho možno usouditi na semitské pozadí; čím kde více bohatých židů, tím mohutnější rudé pluky. Nyní „Český Západ“ dne 23. března napsal, že bohaté dvory na čes. západě vězí vesměs v rukou židovských hrabivců, kteří nemají ani kusa soucitu a ohudným českým lidem. Staří dobří lidé propouštěni bez milosrdenství ze služeb; čeledínové pracují do úpadu za skrovný deputát a 120, nejvýš 160 K ročně. Ostatní dělnictvo dostává 80 h denně. Ani v neděli nemá dělnictvo odpočinku. — Ovšem hned přišli týden soc. dem. „Naše Doba“ vrhla se podrážděně na pisatele té zprávy; to ovšem nepřekvapuje ani v nejmenším.

Kdo určuje ceny uhlí, železa, monky, petroleje a jiných nejdůležitějších životních potřeb? Jsou to kněží nebo rolníci? Ani jeden ani druhý; a přece placení náhončí protikřesťanských židů křičí, jak vysává „klerikalismus“ lid. Kterí lidé jsou hlavními velmoži v nejdůležitějších bankách? Zase to nejsou katolíci. A proto proti lžem soc. demokratickým jest nutno stále míti na mysli výmluvné doklady, kteří lidé vlastně mají v Rakousku nejvíc peněz a moci.

Volné listy.

Rozbor antické mravouky nám ukáže nejen její slabé stránky, ale také dosvědčí, že Machar na všechny tyto věci dívá se z ruské dálky a že o důsledcích mravních zásad antických nemluví ani slabikovat. Jak praví Drtina, „čtenost řečí jest vyvinutí a dokonalost přirozených schopností a náklonností — nikdy jich potlačení.“ Tento výměr povídá všechno. Ze čtenost antická na těchto základech čtenosti ani býti nemohla a že na konec nutně musila se zvrhnouti v nezávanou smyslnost, pochopí, kdo umí životní zásady domýšleti.

Mravouka antická, jak patrně, nečinila rozdíl mezi duší a tělem a proto právem jmenuje se naturalistickou. Antičtí lidé, nemajíc pevného vyššího hlediska, s něhož by smyslnou tělesnost ovládali, podleli důsledně hraběmu materialismu. Bez pevných mravních zásad a bez sebekázně klesali čím dál víc v zajetí smyslné tělesnosti a od konečného úpadku nemohla je zachrániti ani krásná umění, ani „porozumění přírodě.“ Neměli vzdělanosti vnitřní, ač oplývali kulturou uměleckou a vědeckou.

Proto bez tuhého sebeovládání, bez kázně vůle a bez výchovy citů vzdělanost jejich pohasla. Přišlo to, co přijíti musilo: neomezené panství pohlavní lásky, pohlavní požitkářství a naprostá zvrhllost mravů. Obrátnost a rozum staly se kořisti pohlavních pudů.

Moderně bychom řekli, že antická mravnost byla nutným následkem lidské přirozenosti, byla výtvorem fyzickým, nikoli výtvorem svobodné vůle. Ovšem mluvilo se v antice o ideálu člověka moudrého a svobodného, ale svoboda ta byla chápána asi jako od těch dřevěných moralistů, kteří hlásají svobodné vyžití. Mravní svoboda antická nebyla pravou svobodou, nýbrž otročením přirozeným náklonnostem a vášním, které neměly být potlačeny.

Proti křesťanské mravouce k antické. Křesťanství změnilo život antický, učí k úplné opovrhování přírodou, zbarvilo člověka všech věků krás, kterými antika život okrašlovala, a zbarvilo lidskou společnost, jest jedním z Judey. — Spoutu takových neomyšlů vytraboval antický postillón Machar.

Abyste bylo kde koma jasno, že křesťanská mravouka předčí nejen nad antiku, ale že také nabývá živé důležitosti i v přítomné době rozháraných mravních násorů, vytkneme, sledující v tom univ. prof. Förster, ony hlavní zásady, které činí křesťanskou mravouku jedinou a prvou mravoukou světa a opravdu kulturního člověčenstva.

Vzhledem k antické mravouce nebývá křesťanskému názoru o to, aby se přiroda opovrhovala, nebo aby byla snáročná, nýbrž jde o to, aby přirozenost lidská byla vychována k úplné poslušnosti ducha. S vychovatelešského hlediska možno se však takové poslušnosti psychologicky jen tehdy dodělati, nemít-li se přiroda a duch, nýbrž rozestává-li se to, co má poslouchati, určité od toho, co má poroučeti. Staví-li proto křesťanský násor přirodu a ducha v ostrou protiva, chce tím vyjádřiti jen prostou pravdu, že právě pouhá tělesná přirozenost odporuje požadavkům hlubšího člověka. Toho rozdíl antická mravouka nečinila, protože ji byl člověk pouze vyjádřením viditelné a hmotné přírody, která mu byla odtelkou a nejvyšším vzorem. Proto antický člověk hovořil jen náklonnostem tělesné přirozenosti, která ho úplně pohltila.

Tímle nedostatkem, jako mravouka antická, trpí i novodobé proudy monistické a pantheistické, jejichž vyznavaři jsou u nás pokrokaři, socialisté, volní myšlenkáři a všichni ostatní, kteří besmyšlenkovitě dali se uchvátiti moderními frásami. Jest-li dle těchto našich filosofů člověk výtvorem pouhé hmoty a není-li sám ničím jiným než na chvíli oživeným hmotným strojem, pak všechny řeči o vyšší mravouce jsou dětskou nadsádkou. Hlamlé nové vyšší mravouce nejen že neznačí nedostatečných svých theoretických předpokladů, ale nedovedou si uvědomiti, jaká škála mravní dostavuje se všude tam, kde nečiní se rozdíl mezi smyslným tělem a duší.

S tohoto hlediska možno posouditi také snahy, aby náboženská křesťanská mravouka byla odestraněna ze škol a aby tam byla zavedena mravouka volnomyšlenkářská, jejíž stejnorodým článkem jest poučka, že člověk, nemaje duše, jest pouze vyvinutějším zvířetem. Nehledíce ani k těm četným lidem, kteří požadují pro člověka naprostou mravní svobodu, totiž úplné smyslné vyžití, předpokládáme zatím, že jsou ještě moralisté, kteří usnávají nutnost, aby smyslné náklonnosti byly poutány. V této věci zajisté mohou souhlasiti všichni rozumní vychovatelé ať katolíci, ať protikatoolíci. *Naše, čím bude nebo má býti tělesnost ovládnuta, není-li duše a nenasuává-li se rozdílu mezi principem duševním a hmotným?* To jest ve výchově, o níž vedou se tak palčivé rozpravy, otázka otázek.

Vysvětlá z toho neomylně, že všichni, kdož bojují proti křesťanskému názoru, jenž vyznává lidskou duši, vyhazují svoji mravouku rázem do povětří, protože jsou proti všem útokům smyslnosti beze zbraně, podobni oněm plavcům, kteří ztratili kormidlo a kotvu na širém moři vydáni jsou na pospas bouři a větrům. Neboť čím budou ovládat tělo, když neuznávají duše? Tu jest již jisto, že nemají žádného prostředku. Tento důkaz proti vyhození náboženství ze škol otvírá všechny hrůzné obzory smyslného člověka, drtí volnomyšlenkářskou mravouku na prášek, či lépe řečeno, obrací ji v nicotu, z níž povstala, tento důkaz správné logické metody a vědecké přesvědčivosti jest žulovým balvanem, jímž nemůže pohnouti žádná sofistika a fráze sebe vyhlazenější.

„Kdo si chce“, praví Förster, „vnější příroda technicky podrobiti, potřebuje k tomu přesné, čisté matematiky, kdo lidské tělo duchu chce podříditi, kdo chce vyvolati vůli po samostatnosti, ten potřebuje k tomu vážných přáních ideálů, jež dálejší podstatu z tělesné jasné povznášejí a ji zcela čistou a zbavenou smyslných představují.“ Touto metodou, dokládáme, hned na úsvitě křesťanství brala se mravouka naše ukazující na princip duševní, který má pascovati smyslnosti, v jejíž ovládnutí záleží pravá mravnost a každá opravdová povaha.

Proto velmi důmyslně praví i Förster ve své Pohlavní mravouce a výchově: „To jest valedělší (totiž činiti rozdíl mezi tělem a duchem) pro způsob, jak vytvářeti povahu a, to nás přivádí také k tomu, abychoom pochopili nenahraditelný význam víry v Boha právě pro pohlavní mravouku. Když dítě poprvé řekne „já“, sledujeme první odloučení osobnosti od vnějšího světa — když člověk řekne „Bůh“ a Boha zná, nastává ještě silnější soustředění: duchovní podstata odděluje se od tělesné, stává se rozhodně proti ní, odkrývá jaké svou plnou

právní mocí. Člověk musí na jedné straně opustiti naturalismus a nálezi na druhé straně Boha: „od té chvíle jsem se změnil.“ Člověk ta nám ukazuje, že člověk sebezpůsobí nástati či státi se bezcharakterním, pokud si má tělo a ducha rozhodně, jasné a pevné vůle jest teprve možná, když člověk ví, co má být, co v něm má věsti a co má být vedeno. Proto poslušnost a podřazenost, jež křesťanství přikazuje pouze přírodě, jest ve výchově tím důležitější, protože přiroda sama dává o to pečati, aby nebyla zvrhována.“

Vidíme odtud, že čelný spikovec a uženec ze základu vyraží ony malé deklarace, které viní křesťanskou mravouku, že škrtí zdravou lidskou přirozenost a kosi krásy života. Tím padá zase jedna lež, tolikrát proti náboženství našemu přimávaná a vykořisťovaná. Hájili-li se tímto způsobem katolíci, nebylo jim dááno víry — naše, teď mluví myslitel, který život a duši lidskou důkladněji zajiště prozkoumal, nežli nemysliví básničtí frásisté, jejichž protikřesťanská výmluvnost jest sněhícím kovem a zvůčím cimbálem. „Křesťanská sebezapínavost jest dušení nejsilnějších a nejkrásnějších citů“, tak a podobně se vyvolává do světa. A hle, Förster, sledává v ní základy povahy. Zajisté! Dovedeme-li o věci mysliti, posazme, že člověk, jež nazýváme povahou, musí se mnoho zspírati. V životě dostávají se mu chvíle, kdy musí procházeti ohněm mnohých skoušek. Tu náš doráží pomluva, tu zradí ho přítel, jinde vidí výhodu ve lži. Všechny takové útoky od něho žádají sebeovládání a statečné ohraničení vlastní osoby, která přirozeným a silným sobectvím usiluje prolomiti kruh sebekázně. Nelze tedy popírati, že křesťanská sebezapínavost jest skutečně důležitý základem k vytváření povahy a že Förster krásně to vyslovil evrohu již uvedenými slovy: „Rozhodně, jasné a pevné vůle jest teprve možná, když člověk ví zcela určitě, co v něm má věsti a co má být vedeno.“

Všim právem stavíme tedy křesťanskou mravouku proti antické a proti všem novodobým, které, stírajíce rozdíl mezi tělem a duší, na konec nutně musí vyústiti v nezávanou poslušnost, kterou jemněji nazývají dnes svobodným vyžitím. Slyšme opět Förstera: „A právě podstata pravého, hlubšího náboženství spočívá v tom, že rozptyluje neurčitou mihu, v níž smyslná a duševní podstata klamně splývají a že přesně s neúpravnou jasností ukazuje, co jest příroda, kam vede pouhá příroda a co jest duch a čeho žádá duch od člověka.“ Jako by ji užil, hodí se na antický přirozený život i tato Förstera promyšlená výpověď: „Co dleí právě nejnovější opráve života od staré mravouky a výchovy (křesťanské), jest, jak vidíme, vždy opět tento důležitý bod: Neznají celé tělo toho, co člověka táhne dle, nevědí, jak vysoko proto duch musí býti vynášen a vleben a ve své čisté stálosti naproti přírodě posilován, chce-li se třeba jen nepatrná míra silné vůle a duševní svobody zajištěti. Modernisté tráví právě sami ještě v celé své mravní bytosti nevědomky s hrdivého věku sebezapínaví, nemají ještě tušení, kam lidé poklesnou, a stoupí-li jednou velké staré přitahy a staré obrovské ideály docela rozmařilým choutkám, jímž dnešní doba hýčká život pudový. Mnozí z našich osvícených jsou jako ingeniéři, chtějíci upravovat mocné proudy hrou na řetnu, až jednoho dne jest pozdě a bahno valí se nívami.“

Machar vlebí sílu antického přirozeného člověka, jež zničil prý jed z Judey — a Förster přesvědčivě ve svém pojednání dokazuje, že vnitřní silný člověk může vyrůstati jen metodou křesťanské mravouky. „Pravá osobnost“, dí Förster, „probouzí se jen bojem se smyslností a se všemi jejími rozmary a náruživostmi. Zde platí výrok Kristův: zruť pšeníšné nevykveti, dokud nezhyne. Znáte-li pak pravou zdravotně silného života, víte-li pak, že ovládnutí, soustředění a přemáhání jest právě jeho zdravotně? Těm pak, kteří stále vtípkají o umrtvování (křesťanském) a mluví o sardoušených pudech, těm bych řekl, že právě oni ubíjejí člověka, zeslabují jeho vůli malátným povolováním náruživosti a choutce a že právě oni rdeší osobnost, nechávající svět vnějších pávů nabývatí moci nad vnitřním člověkem.“

A jak dle hlubokomyslného Machara „pitomá“ křesťanská metafyzika přispívá vytvářeti alášho vnitřního člověka, dosvědčuje Förster takto: „Bez víry v duchovní svět není žádná trvalé opravdové odvahy ducha k sobě samému — ona víra, rozmlcená živým ohněm Kristovým, probouzí tuto velkou odvahu teprve opravdu k životu a rozněcuje ji vždy k vyšší síle.“ Skřesné omezení života lidského pouze na svět hmotný, jak to činí Machar, posazuje Förster touto obažnou výpovědí: „Omezení našeho celého bytí na krátký život posemáží sesiluje neobyčejně moc všech posemáží vábídel na duši naší — všechny vyšší požadavky jeví se pak šilnými myšlenkami vyzněného

světa bez síly a skutečnosti. Nač potom bojovat a odříkat se? A jak slabé jsou všechny čistě lidské poselství, oběť-li se postaví samy naproti sílám přírodním! Kdo chce, může si k těmto Företrovým úsudkům shledati nástružné doklady ve Francii a všude tam, kde volnomyšlenkářský duch lidstvo prosákl.

Povinnost. „Pojem povinnosti jest antické morálce dosti cizí“, praví Drtina. Nikoli dosti, nýbrž jest jí cizí úplně. Jak vášně to nedostatek, patrné z toho, že v době antické zdeptané vrstvy společenské nemohly se probuditi k lepšímu životu. V přítomné době pak sociálního tření a vyrovnávání doporučovali antickou morálku, neznající povinnosti, jest přímo vrtolavostí. Co by prospívalo mluvití lidí o právech, kdyby nesnal zároveň povinnosti? Připustíme, že bude vybudována společnost lidská na spravedlivých základech; jak dlouho by potrvala, kdyby se v ní mluvilo jen pořád o právech a nikoli také o povinnostech? Dejme tomu, že v této společnosti člověk některý, opíraje se jen o svá práva, se vzepře a nebude chtít pracovati o další vývoj s ostatními. „Mé snahy, mé schopnosti volají mne jinam, mám neporušitelné právo je rozvinouti a pustím se do boje proti všem!“ Jakou odpověď bude možno dáti tomuto člověku s hlediska jeho nanky, a hlediska pouhého práva? Jak se odvodní právo trestati ho, když náleží stejná práva každému jednotlivci? Jak tedy dokáže se tomuto člověku, že má sloučiti svou vůli s vůlemi svých bratrů ve vlasti a lidstvu?

Zjevo tedy, že s pouhými právy možno sice odtrhnouti se společnosti různé překážky, ale nikoli založiti sílu a trvalý soulad všech živlů, z nichž se skládá národ a společnost. Jde tedy o to, aby se našla vyšší výchovná zásada, která by učila lidi vytrvalosti a obětavosti, která by poutala člověka ke společnosti a nečinila jednotlivce závislým na síle všech. *A tato zásada jest povinnost.* Povinnost tuto jasně vytýkla a určila teprve náboženství křesťanské učící, že lidé, jsouc syny jediného Boha jsou vykonavateli jediného zákona, že každý z nich nemá žiti toliko pro sebe, nýbrž pro jiné, že cílem jejich života není býti více nebo méně šťastnými, nýbrž učiniti sebe samy i ostatní lepšími, že bojujati proti nespravedlnosti ve prospěch svých bratrů jest netoliko *právem*, ale také *povinností*. Když Kristus přišel a změnil tvářnost světa, nemluvil bohatým o právech, kteří neměli potřebi jich nabyti, nekázal o právech chudým, kteří by jich byli zle užívali, nepodobíce bohaté, ale mluvil o *povinnosti*, mluvil o lásce, o oběti, o víře, pravil, že jenom ten bude prvním mezi všemi, kdo pomohl všem prací svou. A tato slova hlásaná antickému světu, který neměl již v sobě jiskry sociálního života, společnost lidskou oživila a dala jí pevnou a určitou výchovu. Křesťanská mravokupa vybavila z antických nejasností ctnost, dala jí určitý podklad a obsah a tam, kde by se nedostávalo ctnosti, určité vytýčila povinnost.

Duchové hluboce myslící, lidé zkušenosti a vzdělanci pronikající duše lidské vidí v mravouce křesťanské sílu mravního života, který právě v přítomné době ztroskotává vlivem fanfár o vyšší morálce. Muži opravdoví a potiví netají se s přesvědčením, že materialistická hesla protikřesťanská působí právě opak toho, co slibují, totiž mravní a tělesný rozvrat lidské bytosti, což bylo konečným výsledkem i morálky antické.

I těmito dnešními řádky přispěli jsme k tomu, aby ještě více byl osvětlen výrok Macharův, že křesťanství jest jedním z Judey. Machar se do antiky tak zadíval, že nevidí a neuslyší, co se kolem něho děje. Jeho nemocný zájem pro antiku nedbá nejdůležitějších zájmů, otázek a potřeb mravních a společenských a polyká je jako hroznýš králíky. Pro Machara existuje jen antika a nic jiného na světě. A jelikož jeho nejpokroucenější úsudek o křesťanství má své nadšení a zuřivost, nemůže ovšem pořád ještě nabýti poznání, že honí stíny a že zpívá o antice jako Orfeus v podsvětí. Ale fixní idea zůstává fixní ideou a myšlenka Macharova obvládá ještě papírovým panákem a hypotetickou pénou.

Bolesti hlavy. Katolická strana na sjezdu Velikonočním prohloubila program a zdůraznila hospodářskou práci. Ve všech svobodomyšlených protikatolických redakcích hrklo a na ručest všechny svobodomyšleně se zaklínaly, že budou klerikální tmáře všemi silami utloukati. Po spravedlivém posudku ani památky, což jest ovšem přirozeno u lidí, v jejichž očích existence katolíků jest hrdelním zločinem.

Tito věchní lidé o samé svobodomyšlnosti div si přety neupíší, a zatím kdyby měli moc, zatoučili by s katolíky jako ve Francii. Chutí na to mají víc než dosti. Když „Národ. Listy“ dokazují zbytečnost organizace katolického lidu

poukazem na to, že český národ jest katolický, pak jest to jen jedna kapitola ve veliké knize neupřímnosti, kterou zjevni i tajní nepřátelé proti nám uspišují. Jestliže záležitost tak čistě náboženská, jako misie, jest stíhána křikem fanaticův a klackův, pak všechny důvody pro zbytečnost sebeobrany katolíků jsou odporným farisejstvím. Zuřivé blasfemie Macharovy, bezbožství šířené volnými myšlenkami a socialisty nezafíkl posud přece nikdo z těch, kdož s katolickou organizací počítají dnes bulení hlavy.

Konečně, jakým právem šermuje se proti nám ovcícností a vzdělaností? Nejprve by se musilo dokázati, jaká ta vzdělanost jest a jaké má sociální ovoce. Při důkladném rozboru objevily by se mnohé opravy běžného mínění a hojná úroda červotočiny. My katolíci dobře víme, co jest pravá vzdělanost, vážíme a o svojmáme si ji, ale proti nám útočí lidé, na nichž se vzdělanosti a rozhladu jest jen pouhá jméno a z nichž velká většina jedním healem vytažuje pro všechny životní otázky a problémy. Umi-li někdo papouškovati fráse o pokroku bez hlubšího pochopení, nenabyl tím ještě práva na katolíky ohrožovati nos. A v této poslátkové vzdělanosti my katolíci nechceme zlenošiti a zhloupnouti a nesbývá nám tedy, než jiti svou vlastní cestou a za svým vlastním programem. Mnohým svobodomyšlným vytečnickům jest vzdělanost prázdnotou abstrakcí, bezpodstatným zdáním, a mnohý nedouk dcmnívá se, že jest majitelem pokroku již proto, že jak tak dovede posměšně mluvit o náboženství. Vzdělanost protikatolických lidí záleží po většině v tom, že si předčítají svůj denní nebo týdenní časopis. Na — a tyto časopisy brzo svému čtenáři vemluvi, že má všechny dobré vlastnosti politika a že se stal nositelem národní osvěty proti klerikálům. A což ti tuctoví protikatolíci řečníci! Z těch teprve každý domnívá se býti Mirabeauem, jestliže totiž o něm něco ví, a všechna učesá jejich přitěží záleží v tom, co si zapamatovali ze svých novin a z běžných protiklerikálních prapovědek. Jednostranná nějaká brožura doplňuje pak jejich posuzovací schopnosti a praktické zkušenosti.

Jinak ovšem dobře jsme si vědomi toho, že spojení všech nepřátel bude nám vždy záhrazovati cestu a že šílenství protikatolické snad ještě zmohutní. Ale nebezpečností očekávané nepřekvapuje a nezastane nás bez přípravy. Proto hlavním vodítkem musí katolíkům nyní býti práce a jen práce. Každá síla uchtí jest uvedena v pohyb a potřebná pozornost badiž věnována šíření tisku. V příčině tisku jest nám vítáno, že na sjezdu v Praze důrazně bylo povádáno, že některé články co do způsobu vyjádření katolíky nemohly býti schvalovány. Podepisujeme a zdůrazňujeme, že katolický tisk musí se zásadně lišiti od nepřátelského a že musí přísně sledovati cíl výchovy lidových vrstev. Ať si protikatolické noviny ve svých a pomluvách přehrodesují i samého Herodesa — tisk katolický bude mluvit pravdu, když bude potřebí důrazné, ale vždy slušné.

Obrana

Zajímavé úsudky. Nepřátelům našim překypuje žluč na novém vstupu našť strany. Již měli pro nás připraveny máry, již losem dělili se o dědictví po „mrtvole“ — a zatím tak hrozné překvapení! Proto není divu, že to v hlavě jejich víří nespořádaně jako při větrné smršti. „Národní Listy“ napsaly dne 1. dubna: „Nelze přehlédnouti nápadný rys v nové její (strany křest. sociální) fyziognomii: Protišlechtický. Strana emancipuje se od šlechty. Marvy všechny řeči a vývody pp. Myslivcův, že nikdo šlechtu ze strany nevylučuje, že jest vítána, postaví-li se na stanovisko strany, neboť právě tyto jízlivé nabídky obsahovaly polemiku proti šlechtě, až dosud česká katolicko-národní straně vévodivší (!?), polemiku misty i přímou výtkami spolčování se s českými agrárníky. A kdyby nic jiného nenasvědčovalo jezovitské neupřímnosti sjezdu v projednávání této otázky, dvě věci mluví o roztržce strany s katolickou šlechtou: jednak naprostá nepřítomnost katolických magnátů, jimž o manifestaci české klerikální strany druhdy náleželo předsednictví a estráda a pak proklamace všeobecného volebního práva sněmovního. Tvrdí-li se něco opačného, bude to touž falší, jako důvod referentův o změně názvu strany.“

Venkov“ zase v 75. čísle: „Není už „katolické strany“. Utvořena strana jiná: křesťansko sociální, která zejména se chce starat o průmyslové dělnictvo! . . . Pro nás zůstávají klerikálové stejně zarputilými nepřáteli, jakými byli dříve. Dobře jest, že přiznají se ke hierarchii (měli snad po příkladu agrárním církevní své představené nespravedlivě tupiti?) a ke šlechtě a že zdůraznili svůj městský (jen městský?) ráz přeměnou svého titulu; toť jediný cenný moment z jejich sjezdu. Městský tento ráz vynikl hlavně při volbě užšího výkonného výboru, tedy rozhodujícího a velkého sboru, de něhož nezvolen ani jediný rolník (!!), a v němž havlí slovo budou mítí jako dosud zase jen a jen kněží a Myslivcové.“ — Zajisté není potřebí poukazovati, jaké nehorázné lži vyčuhají z obou protichůdných posudků.

Agrárnícký zápal pro vynucování náboženství. R. 1908 prohlásil na zeleno přebarvený liberál Udržal na sjezdu strany agrární, že český sedlák nikdy nemůže býti proti náboženství. Udržal nazval učení Kristovo vznešeným atd. Zkrátka snažil se chytře zalepti volnomyšlenkářské rážky, které již tolik ve straně agrární vyčuhovaly. Snad z lásky k náboženství? I kde pak! Kdo jen trochu povaze předáků agrárních rozumí, kdo vidí, jak místo obrany víry spojují se s volnomyšlenkami a Macharem, ten prohlédí hned účel, k vůli němuž horlivý liberál a husita vystupoval jako přítel konservativní víry naší. Udržal se postavil do úlohy starostlivého rozšafy proto, aby mohl hodně zmrskati ty lidi, kteří křesťanskou víru nadšeně hájí. Zrovna žasnouti musil nestranný posluchač, jak Udržal hned připojil bázlivý projev, že od našich katolických organizátorů bude lid připraven o poslední kapku víry; beze všech skutečných důkazů mluvil hrabě o vědomých lhářích, lumpoch ze řemesla, lidech úplně nevědomých a o špinavém prstě.

Tak tedy hleděť naše organizátory přilákati pod zelený prapor. To cholerické spílání bylo nejkřiklavějším svědectvím, proč vlastně ten liberál najednou se tvářil jako přítel konservativní víry. Vypočítával také zároveň hříchy církve, ale ani jediného vynikajícího katolíka nepochválil. A při tom měl ještě tolik smělosti, že projevil podiv, proč kněžstvo (které přece na sjezdu tom bylo mrskáno) neasistuje na tom shromáždění. Pěkně utvrdil „náboženské city“ p. Udržal tehdejší svoji řečí! Proti řemeslným lhářům volnomyšlenkářským, tolik úsilně podporovaným od agrárníků, Udržal tehdy nemluvil. Zkrátka bylo potřebí zchladiť si důkladně záhu na nenáviděných „klerikálech“ a proto se nastrčila aspoň na tu chvíli na tvář konservativní maska k zmatení prostomyslných lidí.

Katolíci i po řeči Udržalové viděli, jak se agrárníci namáhají, aby nezmlizela „poslední kapka víry“. Proti volnomyšlenkářským rejdkům agrárníků v listech agrárních neozývala se výtká žádná.

A teď nový důkaz, jak agrární sedláci dle prohlášení Udržalova nejsou a býti nemohou proti náboženství! Na agrární schůzi dne 13. března v Krčíně u Nov. Města n. M. mluvil učitel Holanec a lepší-katolík dr. Hnídek. Jak asi hovořili, jak veliký strach projevovali o náboženství, patrné z přijaté resoluce, otištěné dne 27. března ve „Venkově“. V resoluci se praví totiž: Zejména klademe důraz, by v otázce školské využítkovali (poslanci) veškerého vlivu k upravení poměrů na školách našich národních, v první řadě všemožně hleděti starati se o to, by škola ta *zřavena byla plně veškerého vlivu klerikálního, který ubíjí ducha*

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam pošle se na požádání zdarma a franko.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
 Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

děla, ubíjí duše učitele a ubíjí chos školních smaku jejich, směřující k vybudování nového občanského lidu českého. . . . Tak jako při školách národních, žádáme, by i školy hospodářské, v kterých nejvíce klerikalismus v době poslední svůj vliv uplatňuje a přímo řídí (i?) proti ustanovení občanských zákonů, dle kterých mládež škol odrostlá ponechána býti má volnost naprostá náboženské přelůbnosti, od nás (i?) toho osvobodeny byly.

Tu jest zase jednou pověděno přímo, jak agrárníci starostlivě pečají o náboženskou výchovu venkova. Tu jest jasně vyloženo, nač by stáli kněží ti, kteří by agrárikům chtěli asistovati. Co se dnes rozumí klerikalismem, to ví už každý slepec a sám Masaryk napomenul ty, kteří farizejsky říkají, že bojující proti klerikalismu, nebojují proti katolicismu, aby odložili neohutnou a průhlednou škrabošku.

Ovšem že ani „Venkov“ ani Udržal jediným slovem nenapomíná agrární taky-katolíky, kteří takovou resoluci odhlasovali. Naopak Udržal se hněvá nejvíce na ty, kteří otevřeně se zastávají náboženské výchovy.

Proč agrární předáci jenom na některých volnomyšlenkářských schůzích prohlašovali souhlas, aby nauka náboženská byla ze školy vyloučena? Proč program strany agrární, proč ústřední výbor zcela zřetelně se nevyjádřil, kam tihne agrární tábor? Protože agrární agitátoři snahili se velkým způsobem podniknouti náboženský křesťanský výhodný politický kšeft. Liberální zemani, kteří měli radost z „náboženské“ činnosti Macharovy, kterým máloco bylo tak vzdáno, jako láska ku křesťanství, dokázali, že jsou klerikály nejhrubšího kalibru. Když seznali, že z kšeftu nebude nic, že všichni lidé prohlédli, pro kterou jedinou příčinu někdy markýrují nad křesťanským vyznáním ustaraný obličej, ukázali pravou podobu.

Až zase začnou někde předáci agrární z politické nouse tvářiti se jako přátelé katolické víry, ukažte jim na resoluci křesťanů na to, jak se k ní zachovalo ústřední vedení a šarlatistika agrárnícká.

Jak v hospodářských školách řídí klerikalismus, o tom napsalo samo rolnictvo zajímavé správy moravskému „Ječmínku“. Žáci z hospodářské školy prostějovské konají přednášky, v nichž se jízlivě štre proti „Římu a jeho spřežencům“. Tak na př. v přednášce, kterou napsal a přednesl ták Hug Vencl, čteme: „Byti Římanem znamená poslouchat vyšších autorit, nechat se komandovat Povahou svou jsme rebelanti, to se nám hási na hlavu s těch stran, které nás ohcou (i) zapřahnouti ve své jho a správně napsal náš Havlíček: „Bratře Čechu, podupej komšičku“. Ji-noši katolického smýšlení jsou od pokrokařských kolegů pronásledováni, tak že někteří raději školu opouštějí; šíří se tam „Havlíček“ a „Volné Myšlenka“. — Tak v pravém světě vyhlíší ten „klerikální útlak“ na hospodářských školách. Kdo jenom tolik mladíky svádí, že tyto pokládají hospodářskou školu za šitálku „Volné Myšlenky“? — Jen tedy, páni agrárníci, protestujte proti řádění skutečného, které vašim statkům neprospěje ani za nehet!

Kde se snaží katolické kostely vyprázdňiti? Dle logiky agrárníckých volnomyšlenkářů jsou to lidé ti, kteří na veřejných schůzích návštěva kostela hájí, kteří odrážejí lidi, namířené proti katolickým kněžím a biskupům; drzí agrární jazyk tvrdí, že od návštěvy kostela odvracejí ti lidé, kteří mají fanatickou nevěreckou činnost kolportérů „Havlíčka“ a „Volné Myšlenky“. Tak drze smí se lháti do očí jen lidem těm, kteří se odnaudili samostatně mysliti.

Dnes však uvedeme ještě několik nejkrk-lavějších dokladů, kdo vlastně zaviňuje, že někde venkované přestávali návštěvovati chrám Páně. V Prusici u Černého Kostelce v hostinci za přítomnosti starosty agrárního evangelika Čejky přistrojil se za biskupa agrární agitátor Václav Jicha; čil si posměch s katolického biskupa a našich obřadů. A tenhle muž jindy na schůzích křičel, že jest lepším katolíkem než ti „klerikálové“. Urazil při své „taky-katolické“ kratochvilě ke všemu našeho stoupence Pivoňku. — Když však viděl, že z takových agrárních „pobožností“ kouká kriminál, naladil tváře najednou velice nábožně a s prosbou připomínal Pivoňkovi, že má jako křesťan odpouštěti. — A takový agitátor, „Venkov“, že by lidem doporučoval návštěvu kostela?

A což ti velemoční agrárníci, kteří posílají čeládku v neděli místo do kostela do tuhé a hrubé práce? Ti snad se starají o plnění našich chrámů?

Do Tábora měli přijít missonáři utvrzovati lid v katolickém náboženství. Známo, že missonáři nepřicházejí ani zakládat politické kluby ani hse; oddávané odbočky. Leč agrár. fanaticové starali se ze všech sil, jak by čisté náboženskou činnost missonářskou podlomili. Agrární „taky-katolíci“ akademikové projevíli veřejně souhlas se štvářskou protestní schůzí,

kteřou „Volné Myšlenka“ proti mimonstřím těm pořádala. Kdo tedy se stará, aby se kostely vyprázdnily? Vždyť přece akademikové agrární dali na jevo, že chtějí obměnit kněžím i svobodu kázání v kostele. A „Venkov“ je za to nepokřádal ani slovem.

Katolíci na Novém městě Pražském sepeřádali si schůzi. De místnosti však vrazil hořf agrárních studentů, kteří s velikým křikem řádili, aby předseda schůzi — anarchista Borek. Agrární vedení ví velmi dobře, jaké mají anarchisté zásady v příslušném náboženství. Ale přece nepokřádal akademiky, že právě takového člověka chtějí vnutit za předsedu do schůze katolické. Kdo pak tedy vlastně jest s protikřesťanskými živly jedna ruka?

Známo, jak barbareky spustožili mladí agrárníci kapli sv. Prokopa u Čehovic. Leč nadto došli správy nové. U téže obce poškozen byl kříž a v podstavci ve výklenku nahovena soška Panny Marie. Na missonářský kříž u kostela přibita nějakým ališním plechová reklamní tabulka Kolbovy cikorie. Na sloupě za venčí byl zavěšen obraz anděla strážce, ale již druhý den sloup poškozen a obraz ukraden. Agrárníci by křičeli jako diví, že takových skutků není agrárník schopn, kdyby — se jim nebylo dokázalo, kdo spustle řídil v kapli sv. Prokopa. At už jest přímým pachatelem nových surovostí kdokoli, tolik jisto, že se takové barbarství v okolí Čehovic nepáchalo, pokud agrární dorost nezačal troubiti k útoku proti „klerikalismu“.

Zato však tam, kde vznikly katolické organizace, dodávají si odvahu i ti katolíci, kteří se dříve báli do kostela vkročit, aby se vyhnuli buď posměchu nebo docela surovému pronásledování. Na těch místech, kde střížena náboženská opora v organizaci, docela manifestním způsobem našinci hromadně krádeží ke sv. spovědi. Taková jest naše odpověď na otázku, proč a kde se kostely prásdají. Kam jinam může vésti horlivé agrárnícké šíření „Havlíčka“ a spolu splnění tisku katolického, než k nevěře?

Ovšem agrárníci leckde nacyhtali také prostomyslné katolíky a nadto mají v svém táboře mnoho zajatců, kteří se těžko mohou proti zelenému režimu hnouti. A na takých místech (i agrárních), kde ještě není pevný válečný stan strany agrární, kde se mnoho schůzí agrárních nekonslo, ještě sami agrárníci do kostela chodí; a těžko jim zalívati jiný politický názor. Kde však opanovali agrárníci kalení, důkladně „vycepuvaní“, kteří politiku opou při každé příležitosti do zájmů náboženských, tam ovšem býty jinak. Nu — katolícky smýšlející agrárníci stájně prohlédnou brzo na všech místech.

Politický přehled.

Boj proti Slovanské Jednotě. Německý tisk bouří zase proti Slovanské jednotě. Poslanecká sněmovna jest svolána na den 14. dubna. Na denním pořádku na prvním místě jest opět odstavené před svátky první čtení vládní předlohy o 182mil. korunové půjčky a jednání o italské fakultě, tedy věci, proti kterým Slovanská jednota chová se odmítavě. Nebude-li při zákon zmocňovací přijat, vyvodí z toho bar. Bienenrth nejkrasnější důsledky. Zmocňovací zákon má býti vynesou bez rekonstrukce, bez jakékoli zmeny v kabinetě a mimo to mají býti Čechové donuceni přivolit k projednání národně-politických zákonů v národnostním výboru poslanecké sněmovny. Už 14. dubna má býti svedena první bitva o denní pořádek. — Tak hrozí vídeňský tisk.

Nemožnost dnešních poměrů politických uznává konečně bar. Bienenrth sám. Po delší audienci u císaře zahajuje ministrpředsední porady s vůdci sněmovních stran, podniká tedy teprv nyní po 17 měsících své vlády, co už od počátku bylo jeho povinností. Vláda a její pochybá většina nemůže se hnout; není-li valná naděje na vyjasnění poměrů rozpuštěním sněmovny, pokouší se bar. Bienenrth novým jednáním sjednat klid zbraní mezi Čechy a Němci, rozšířit nynější většinu získáním celé neb části Slovanské jednoty, a zároveň provést změnu ministerstva. Dle „Centra“ bude neadze vyjednávaní ministrpředsedntvých míti za následek buď pád vlády nebo rozpuštění parlamentu.

Nový úřad. Císařským smocněním utvořen nový úřad zvaný: Generální ředitelství pro katestr pozemkový. Tomuto úřadu budou přiděleny s ministerstva finanční všechny agendy týkající se pozemkové daně a evidence pozemkového katastra. Technické pomocné úřady při ministerstvu finanční budou přiděleny novému tomuto generál. ředitelství.

Německá obstrukce ve sněmu petruš. Po řetěním. posance na sněmu království Čech, pokračovce dr. Šl. Nitsche v Rožmberku v pondělí velikonoční byla schválena resoluce, v níž se něm. poslanci na sněmu vybízejí, aby setrvali

tak dlouho v obstrukci, dokud nebude doplněna křesťanská síla — národnostní obraně okraší. Ve čtvrtek nato ve Vyšším Brodě projevil posl. dr. M. Nitsche naději, že se Němci podaří vynutiti rozdělení knílovtví dle národnosti.

Předstáv rozsudků v náboženském procesu svatém. Největší hanba padlé uherské koalice, veleznádný proces zářtebeký, byl prohlášen za neplatný a rozsudek v něm vyneseny zrušen. Nařizeno nové vyšetřování, což je sáminkou pro úplné nastavení procesu. Zpráva tato avítá každý rakouský Slovák s jistým nadostitčným. Maďaři mají o jednu světovou kulturní ostudu více.

V Uhersku zrušením rozsudku v zářtebském procesu a nastavením četných tiskových procesů, které byly vedeny koalici vládou proti socialistům a národnostem, savá adravější vítr. Následkem toho propuštěn i dříve z vězení farář Ondřej Hlinka a ohlášený nový proces proti němu ani nezačal. — Na základě svědeckých výpovědí bude učiněno a státního zastupitelství trestní oznámení na několik poslanců pro násilí na úředních orgánech a pro přecházení těžkého tělesného zranění. — Uherská volební oprava bude vypracována a provedena teprve v příštím roce. — Ministr spravedlnosti Szekely prohlásil se před voliči za stoupence všeobecného rovného práva hlasovacího. — V uherské vládní straně vyskytují se neshody a třenic.

Stávka ve Francii. V Marseille savládla stávka obchodního loďstva; na nábreží přístavu jest již nakupeno obrovské množství zboží. Veškeré korporace obrátily se k vládě s prosbou, aby učinila rozhodná opatření k odvrácení osudných následků stávky pro Alžírsko. Nekáseň v obchodním loďstvu francouzském i námořním již od delšího času znepokojuje všechny opravdové vlastence francouzské.

Zprávy organ. a spolkové.

Sociální kurs v Hradci Králové bude se letos konati v polovici července. Za tou příčinou prosí se veškeré organizace, aby své mladé síly na tuto záležitost připravovaly. Spolky, organizace a jednotlivci se žádají, aby ve prospěch kursu (jenž jest pořádán vždy s velkým nákladem) pořádali sbírku nebo zábavu a tak ulehčili chudším našincům tento kurs navštěvovati. Zároveň prosí se o knihy a brožury sociální anebo dárek na zakoupení jich. Dotazy a vše ostatní směle na jednatele kursu p. Josefa Paláka, strojníka v Hradci Králové, Adalbertinum.

Z Nov. Bydčova. V katol. národní jednotě zdejší předstěla před nedávem šl. A. Věchová z N. Bydčova, známá a oblíbená řečnice o životě a působení katol. ženy za našich dob. Přednáška účelná, k obrození domácnosti směřující, velmi se líbila a aleač bylo četným posluchoctvím blahopřáno. — V pondělí velikonoční sebrala opět jednota divadelní kus časový „Kometa“ se značným úspěchem. Jméno povíděcí dp. administrátorovi Jos. Šmejkalovi, že sám kus ten ku lepší souhře upravil. Zdař Bůh!

Omluvavice. Dne 4. dubna konala katol. Jednota v Omluvavicih svoji veřejnou spolkovou schůzi, na níž četnému shromáždění pravý důležitý politick připravil zaslaný spiskovatel a věhlasný řečník p. V. Špaček, řídící učitel z Brezových Hor svoji krásnou a zajímavou přednáškou „o křesťanské výchově.“ Srdce posluchačů plnilo se nadšením a láskou ke křesťanství a katolicismu, když slyšeli zkušeného spisovatele a pedagoga a opravdového inteligenta tak dojemně a krásně líčit veliký význam náboženství Kristova pro lidstvo s trojí příčinou: výsnam náboženství křesťanského pro mravnost, pro povznesení, aby se rádo pracovalo a pro útěchu v utrpení. Z dějin českého národa dokládá řečník, že tehdy vedlo se Čechům sle a nepřítel Čechů žánal, když v Čechách zuřil odboj proti církvi katolické. Nadšení po přednášce projevamo bojným potleskem. Zdař Bůh!

Třebochovice. Dne 10. t. m. pořádá naše katol. jednota v sále paní Kateřiny Jarkovské divadelní představení „Potloukles“. Z počátku o půl 8. hod. večer.

Týmžtž m. Orlicí. Sdražené spolky strany křesťansko-sociální sebrají dne 10. dubna v „Panáském domě“ divadelní představení „Ideály manželství.“ Velká fraška od Eugena Bartola. — Začátek přesně o půl osmé hod. večer. Po divadle taneční zábava. Hudba třebochovská. Předprodej listků u p. Fr. Sedy, knihara.

Katel. vzdělávací spolek v Ústělaví uspořádal v neděli 8. dubna první jarní zábavu s humoristickým večírkem. Spolková místnost „u Modré hvězdy“ naplnila se četnými přáteli spolku, takže pořadatelstvo máie míti radost s té přízní, které se jeho práce těší. Všechna čísla přijata byla se zaslaným potleskem a spěvná čísla měla býti i opakována. Stájně činná byla produkce spolkové kapely, při jejížh svučích po

Přednáška o církev. jmění v Kutné Hoře. Odbočka všeoborového sdružení křesťanského dělnictva pořádala v neděli 3. dubna přednášku o církevním majetku, kterou proslavil dp. Josef Mašina, kasatel u Sv. Barbory v Hoře Kutné. Protože o církevním majetku dnes obecně se mluví, není divu, že účastenství bylo velice četné, takže sál hřbitu „Pošta“ byl naplněn. Jest to jistě čestný úspěch naší odbočky, která touto přednáškou poprvé samostatně vystoupila na veřejnost. Dp. kasatel poukázal především k tomu, že církev oprávněna jest mít majetek, by škola svému tím lépe dostati mohla; kdož pak toho práva církvi upírájí, překrucují smysl ev. Písmo a falešně dovolávají se výroků Zakladatele církve. Ze slov Pána Ježíše a svátosti sv. Pavla jasně vyplývá povinnost křesťanů o náležitě opatřené potřebě církevních se starati; nemějí tedy nikdy mít za zlé, když církev od dobrodinců dary přijímá a jich užívá. Majetek církve není tak veliký svátek u nás v Rakousku. Mnohé stavby a předměty jsou v něm zahrnuty, jež nejen řádného užítka neposkytují, ale ohromného nákladu na udržování vyžadují a s příjmá těchto též mnohosobně duchovních i světských výživu bře. Kdykoli církvi katolické jmění bylo odňato čili konfiskováno, vždy nejvíce byly poškozeny vědy a umění konfiskacemi pak josefinskými nadto nenahraditelné škody utrpěl český národ. Známá výstavka o rozdělení majetku církve chudým nápadně shoduje se s názorem Jidášovým; a zkušenosti svátosti slední konfiskace ve Francii nám neomylně svědčí o tom, „jak ti chudí o to jmění přišli.“ Má-li je dle slov (Rothschild vídeňský) dvanačťkrát větší příjmy než všechno duchovenstvo i s biskupy, kostely a ústavy církevními v Rakousku dohromady, vidíme, že ti, kdož o báječném církevním jmění mluví, povídají opravdu — báje a pověsti. Poukázav na vlastenecké a lidumilné zásluhy katolického duchovenstva, zmínil se dp. řečník o tom, jak mnozí utrpují kněží život, svátosti odvolávají se na t. sv. patent štolový. Dějepisnými doklady z města i okolí Kutné Hory o drabotném poměrech a ceně peněz z doby, kdy vydán patent štolový, trefně vysvětlil, jak by kněží rádi měli dle štolového patentu ti, jimž ani nezapadne prodati anebo potraviny prodávati za ceny z roku — 1750. Ačkoliv přednáška trvala skoro 2 hodiny, byla sledována s neutuchajícím zájmem všech přítomných, což bylo patrné z častých a hlukavých projevů souhlasu. Bylo by tudíž si přáti, by dp. kasatel co nejdříve novou přednáškou nás poučoval. Mnoho palčivých otázek by v přítomnosti poslů všech, o nichž lid náš slyší jen z úst přátel, a nedostane-li světla v té věci od lidí zvolaných, plyne z toho sajisté dobré věci škodě.

Zprávy místní a z kraje.

Odevzdání papěžského breve Jeho
Excellenci nejšp. biskupovi. V pátek dne
1. t. m. odevzdal vsp. gen. vikář Magra dr. A.
Frýšek za přítomnosti celé kapitoly a ostatního
křesťstva hradeckého v bisk. residenci Jeho Bisk.
Milosti breve Jeho Svátosti Pia X., jímž jmenován
náš arcipastýř Muzický bratřem a asistentem
papěžského trůnu. Zároveň proměl vsp. gen. vikář
všude blahopřání ve jménu všeho diecézního křesť-
stva k nejvýššímu vysazenému, jaké vůbec Apo-
stolská stolice biskupům udílí. Jeho Excel. pohr-
něl hlasem děkoval za radostnou účast všech těch;
pravil, že uznání Papěžského stolce za sedmiletou
dílečku biskupskou naplňuje ho vědomím, že předně
sluší a zdá práce odměněné vzácní díky Boha a

pak i horlivé souhlasnosti všeho kněžstva. Vyznamenal to platí pro diecézi celou. Pak ještě vsp. gen. vikář přál všeho požehnaní Božího před nadávající visitací cestou. Nato se rozloučenou se proste svou přijali všichni vrahopastýřské požehnaní.

Schůze okresního zastupitelstva
konati se bude dne 11. dubna 1910 o 9. hodině
dopoledne v zasedací síni Okresního domu v Hradci
Králové. Program: Volba tří verifikátorů proto-
kolu. — Zpráva o činnosti okresního výboru. —
Zpráva o revizí účtů fondu okresního za rok 1909.
Ref. p. Václav Koutník a Vlčkovice. — Zpráva o
revizí účtů okres. hospodářské záložny. — Ref. p.
Josef Hojný. — Žádost obce Hradce Králové o
povolení zápůjčky 60.000 K na různé investice
městských elektrických podniků. Ref. p. Hojný. —
Žádost obce Hradce Králové za povolání zápůjčky
39.000 K na koupi chalupačské živnosti v Malš-
ovicích. Ref. p. J. Hojný. — Žádost obce Hradce
Králové za povolání zápůjčky 42 000 K na úhradu
nákladů se stěžením druhé studny pitné vody v Plu-
táštích a. L. Ref. p. Josef Hojný. — Žádost obce
Hradce Králové o schválení nesení stran vno-
vání domu čp. 62 se zahradou v Hradci Králové
České zeměské komisi pro ochranu dětí a dětí
o mládež v král. Českém pro její ústav „Oblu-
pečenou výchovu pro východní Čechy.“ Ref. p.
Josef Hojný. — Žádost obce Piletic o schválení
nesení stran stěžení a vydrkování obecní školy.
Ref. p. Jan Jarkovský. — Návrh na úpravu slu-
žebních poměrů a zaopatřovacích politiků okres.
o. stáří. Ref. p. Frant. Chmelat. — Návrh silniční
komise a okres. výboru na rekonstrukci okres.
silnic dlážděním a vácováním. Ref. p. Frant.
Chmelat.

Z okresní jednoty živnost. společenstev. Na pondělí 28. března svolána byla ustavující schůze výboru, v níž provedeny volby předsednictva. Po vykonaných volbách nasazen v krátkosti program, dle něhož chce výbor pracovat a jež liší se sušeně od dřívějšího programu župního. Nynější výbor nechce být pouhým vykonavatelem běžných spol. záležitostí, ale chce v organizaci pracovat na širším základě k tomu, aby živnostnictvo s takové instituce také mělo příslušný prospěch. Důraz kladen na pořádání živnostenských přednášek, s nimiž poučování o družstevnictví jest nutno stavět na prvé místo. Tyto přednášky musí připraviti páda k utváření různých nákupních a prodejních družstev, k nimž přikročeno býti máše po náležitém avědomění o potřebě této zachrany malých výrobců. Že něco podobného nepodaří se obratem raky, že bude s počátku nutno překonati mnoho zklamání a odporu, jest si výbor dobře vědom; ale doufá, že pevně věří podání se k tomuto tříti upoutati pozornost a že, ne-li jemu, tedy nástupcem bude možno pochíbniti se, že živnostnictvo této otázky rozumí. — Dále byla konstatována potřeba obstarati výzkazy pro společenstva, které společenstva vyplní s sálou jednotu. — Poskytne se 5%, sleva těm společenstvům, která přispěvají jednotě do 31. května zapraví. Podán protest proti drasovému pojištění truhlářů, námečkářů, natěračů při práci v dílně. — Vysloví se souhlas s utvořením společenstva výrobců sodových a mineral. vod v obvodu komory liberecké. — Členům výboru, jimž nutno pro vzdálenost použít dráhy nebo povozu, bude se cestovatě hraditi. — Uznaeno schůze výborové konati (prozatím na zkoušku) v neděli dopoledne. Členové výboru se řázejí, aby schůze plně navštěvovali. — Společenstva, která by řáda o přednášku, oznámte okresní jednotě thema a den. Na pořadu jsou přednášky o ústřední obch. kom. o důvěry malozivnostenském a družstevnictví. Výlohy s tím spojené kryje jednota.

Vátná hromada Okrášlovacího spolku v Hradci Králové konal se dne 2. t. m. Než tomu dávno, co o činnosti spolku širší smůlka učiněna byla v tomto listě a bylo by sbyčtelo znovu vše opakovati. Přes to se správy jednate-
lovy vyjímáme: Vše, co na okrášení města se po-
niká, děje se z větš části nákladem obce a při
vzájemném spolupůsobení spolku a sl. městské rady
a jejího okrášlovacího odboru. Z loň provedených
prací jest připomenouti: sady proti Rudolfinu,
udržování a květinová úprava sadů na Žitkové
náměstí, ve kterých více než 100 křovin a stromů
opatřeno bylo emailovanými tabulkami a přísluš-
nými nápisy, které však zlomyslnou rukou větším
dílem byly poškozeny nebo i zničeny; aby topo-
lové v ulici Křivonické, cožsni písečniku u Šos-
ten planými třesáky, vysazení prázdných míst
křovinami v ulici Komenkého a Jitkové, vysa-
zování a přítěžování stromů v dosavadních alejkách
a j. v. Mimo to staral se spolek i nepřímou půso-
bity k okrášlování města i okolí podáváním zá-
dosti na příslušná místa a návrhy na provedení
toho, co přeství v moči spolku nebylo. Cíle svého,
opatřiti městu našemu účelný a zároveň pěkný
sloup meteorologický, jenž s náležitými přístroji
státí bude na 1000 K, letošního roku došl se
nepodotílo pro nahodilé překážky, jež způsobily
teprve za rok tak státi se bude možná. Členů
činných čítal spolek 233. Masi nejprřednější dárci
a přínavci spolku patřl al. obecní zastupitelstvo
dar 400 K, spořitelna 300 K, sl. okres. zastupitel-
stvo 80 K, velkoochodník p. Teubner ve Vídni

50 K, Záložna 50 K, Zál. Uvěr. ústav 50 K, sl. pravovárská měřanstvo 20 K, J. Exc. nojd. p. biskup dr. J. Doubrava 10 K. Všem budíš tuto vědan nejordecnější dík! — Do výboru za odstapující 2 členy svolení pp. leom. Hacker a cv. uč. Oehm, za náhradníky adv. dr. Kukla, fed. Ryba, fed. dr. Zachoval. — Letošního roku mimo práce pravidelné a meteorol. sloup. pokračování bude v rozšiřování parku proti Radolfinu, oasovány budou labské břehy stromovím, vysázena břesová alej v ulici Hostivitév. Toulébným přáním spolku je upravit levý labský břeh od soutoku s Orlik až po t. z. Ameriku a přeměnití tyto na park. Na konec vyvalovny buděj srdečné díky al. redakci místních časopisů za laak. uveřejňování zpráv spolku, sl. Besedě za bezplatné propůjčování místnosti ke schůzím jakot i všem, kdož jakýmkoli způsobem snahy spolku podporují.

Na e. k. odbor. škole pro umělecké námeštnictví v Hradci Králové obsadí se počátkem školního roku 1910-11 několik státních stipendií s měsíčním obnosem 30 neb 40 K. Zadátele o tato stipendia podejtež své žádosti do 15. června 1910 na ředitelství ústavu výše uvede-ného. K žádostem budiž připojen list křesťan., do-
movač., vysvědčení nemajetnosti (bez kolku), do-
klad o případném zaměstnání v praxi, poslední
vysvědčení školní, po případě též vysvědčení prů-
myslové školy pokračovací. Přednost obdrží ucha-
zeči, kteří nejméně 2 léta byli již prakticky čin-
nými a průmyslovou školu pokračovací s dobrým
prospektem absolvovali. Žádosti jsou bez kolku.

**Socha Panny Marie na Velkém ná-
městí v Hradci Králové.** R. 1814 byla za-
hájena sbírka na opravu sochy Panny Marie u
Velkém náměstí. Na peněžitých příspěvcích seš o
se: od 1 dárce 12 zl. (vid. čís., 1 sl. videh. čís. =
42 kr. rak. m.), od 1 dárce 10 zl., od 1 dárce
zl., od 6 dárců po 5 zl. = 30 zl., od 4 dárců
4 zl. = 16 zl., od 5 dárců po 3 zl. = 15 zl.,
30 dárců po 2 zl. = 60 zl., od 1 dárce 2
kr., od 54 dárců po 1 sl. = 54 sl., od 1
36 kr., od 15 dárců po 30 kr. = 7 sl. 30 kr., od
2 dárců po 27 kr. = 54 kr., od 2 dárců po 24 kr.
= 48 kr., od 3 dárců po 21 kr. = 1 sl. 3 kr., od
od 3 dárců po 18 kr. = 54 kr., od 1 dárce 16 kr.,
od 1 dárce 15 kr., od 3 dárců po 12 kr. = 36 kr.,
od 3 dárců po 9 kr. = 27 kr., od 1 dárce 6 kr.,
úhrnem od 138 dárců 219 sl. 56 kr. Za efekty se
dvou várek k tomu cíli posezaných 338 sl. 43 kr.,
taktéž za 1 váru k témuž cíli 194 slatých 49 kr.
V celku přijato 762 sl. 57 kr. — Vydání r. 1815:
Zámečnicku Ferd. Jiruškovu za práci při ze stěh
dvířáků a za nové klíčky 18 sl. Kameníku Kar.
Mayerovi od vyhotovení 2 sloupů 18 sl. 30 kr.
Kameníku Jir. Sandtaerovi a Janu Baumovi za
práci při soše sv. Jana Nepom. a Panny Marie
186 sl. 30 kr. Od dovozu dlouhého dříví na lešení
8 sl. Za mosaz ku správe sochy 14 slatých 26 kr.
Malíři Janu Finkovi od štalírování sochy 100 sl.
Těmúž s nádenníky od čištění sochy od mechu, pře-
sazení a natření sloupů 24 sl. Pasíři Janu Jelínkovi
za vykonanou práci 36 sl. za 1 1/2 libry mědi Jan
Polákovi 3 sl. Klempíři Jos. Schützeovi za práci 7
zl. Janu Jírovi za 327 šejdlíků lašného oleje po 80
kr. = 168 sl. 30 kr. Jiřímu Hausovi za 55 šejd-
líků po 27 kr. 24 sl. 45 kr. Janu Kučerovi za 16
kusů štětíkových štětů 9 zl. 42 kr. Za veškeré
potřebné materialie k soše Panny Marie a sv. Jana
Nep. p. Jos. Helfertovi 198 sl. 27 kr. Za práci
bovátíku Fr. Štolbovi 10 zl. 44 kr. Za práci sed-
nickou i nádennickou Janu Procházcevi, mistru
sednickému 43 sl. Témuž při soše sv. Jana na
Malém náměstí 23 sl. 27 kr. Mistru tesáckému
Mat. Pokornému od postavení štenýřů 8 sl. Matěji
Machkovi, mistru tesáckému, od vyhotovení celého
lešení u sochy P. Marie 30 sl. Témuž od roze-
brání lešení 20 slatých. Za všeliké materialie a
za slato Václ. Janu Kučerovi 239 sl. 8 kr. Součet
vydání 1120 sl. 8 kr. — Připamatování. Zde se
známá, že mimo v nadstojícím přímě vyká-
zaných peněz ještě u Jmpána P. Josefa Čecha
a Vartenberku, zdejšího kanovníka a íasul. děkana
jeden, od pana Jana Jelínka, advokáta jeden, a
od p. Aloisia Mandla, zdejšího akladníka tabáku,
jeden, dohromady tedy tři kusy dukátů in specie
na posílení hvězdy a paprsků a jiných potřebných
věcí přidány byly, které se tuto pro paměť zna-
menají. Též od pana Frant. Lernetu a Jana Ham-
tila darována byla malta. Na tuto nadstojící vý-
lohu mají ještě k pobledávání: pan Jan Kučera
229 sl. 8 kr., p. Jan Hamtil 198 sl. 18 kr. Do-
hromady 367 sl. 26 kr. vid. čís., které dle snesení
panů měšťanů se zaplatí. V Hradci Králové dne
1. června 1815. Jan Hamtil v. r., počtovodce.
(Z měst. listovny). V. P.—s.

Hudební smíšené škol pp. br. Kneprá
pořádá se znovu dne 10. t. m. ve dvoraně Mě-
stánské besedy. Účinkující žactvo: M. Hackerová,
J. Strádal, J. Komárek, S. Lauka, Lad. Souček,
M. Vognarová, M. Hanušová, M. Hofmanová, Ad.
Prášková. Začátek určí ve 10 hodin dopoledne.
Vstup volný. Klavír Petrol.

**První bouřka snesla se nad Hradcem
včera odpoledne.**

Nový závod. Majitel závodu pokrývačského a instalatérského p. Fr. Votruba přelotil hlavní závod svůj z Kostece n. Or. d. Hradce Králové (do Čelakovského tř. č. 307.) V Kostece ponechána

filálka. Závod ten dobře prosperoval již 12 roků. Majitel ješt opyštěný odborník; má značný počet zaměstn. a vystupující od pp. návštěv a majitelů domů i samosprávných úřadů. Zaslouhuje tudíž podpory. Viz inzerát.

Společná nemovitostní pokladna pro živnost. společenstva I., II., III. a IV. v Hradci Králové odbyvá v pondělí 11. dubna t. r. o 7. hod. večer řádnou valnou hromadu v místnostech Živnost. úst. jednoty.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů dne 31. března 1910 celkem K 32,842,063.34, více o K 1,318,766.44 než 28. února.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc března 1910. Vklady. Vloženo K 148,884.66. Vybráno K 140,847.10. Zůstatek K 1,695,423.83. Záruka: Závodní podíl K 78,758.10. Fond rezervy 113,972.10. Fond penzijní K 29,922.55. Fond pro kursové rozdíly K 27,761.03. Vlastní reality K 139,226.50. Cenné papíry a přebytky K 258,815.75. Půjčky směnné K 458,940.48. Půjčky hypoteční K 1,379,092.14. Úhrnem kor. 2,484,478.66.

Společná Kralohradecká. V měsíci březnu 1910 bylo vloženo K 268,461.19, vybráno K 321,636.66. Stav vkladů koncem března korun 13,837,762.68. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 68,600.—, splaceno 21,083.37. Na hypotékách koncem března K 10,190,738.96. Zásoba cenných papírů K 2,970,600.—. Uložené přebytky korun 1,343,383.04.

Třebochovské. Nedávno jsem četl v „Obnově“, jak v Ústí a. Orli chudí dělníci různé se víry své zastávají, ale jsou opatření od lidí vlivnějších, od inteligentů, kteří by mohli v té příčině dělati více. A my drobní lidé v Třebochovicích? Máte viděti ty „demokraty“ z naší radnice jak se k citům našim chovají nevlídně. Před houkáním jediného volnomyšlenkáře zalezou s básní a třesením jako sající do houbič. Kdyby se tu otvírala nová synagoga, pak by asistovali beze všeho strachu, protože by věděli, že trhané ústkoviny jim dají rozhodné pohoj. Ale jen ne — hrůza — číst o sobě v novinách, že slavili křesťanské Vzkříšení, alavnost tak vznešenou, k níž naši předkové katoličtí i husitští tolik přilnuli! Roztrpění veliké mezi lidem nastalo, když k baldachýnu se nedostavil ani jediný otec města. Jinde se pánové reprezentují velice rádi, ale při Vzkříšení, které jest vítáno valnou většinou obyvatelstva, nechť si „sadať.“ Jako bychom my katolíci byli nějakými přivandrovalci z uherských puest, jako by někdo spáchal na národu zradu, jestliže následuje následek obyčejná našich předků! Zkrátka volnomyšlenkářsko židovská a soc. demokratická Videa (jinde velice kritizovaná) poroučí do Čech, co se zde má konati a pánové v tom ohledu poslouchají jako loutky. Tu jest otázka, kdo podporuje nejvíe řádě. I českých odvozí židovského tisku. Jsou to v přední řadě lidé, kteří nedovedou muňným vystupováním dokazovati, že se těch rázných kritik nebojí. Nad kým vlastně páni radové a nás vládnou? Snad nad Mohamedány? Proč ponechávají v matrikách nadále zápis, že jsou katolíky, když o savnosti tak významné záležou do svých dár? — Či oblibili si už nějaké zboženství jiné? Tu by měli stejné problémy, jakého jsou vlastně přesvědčení, aby nastalo jasno. Nejménějším se stává člověk takový, který si sedá na dvě židle. Jest snad klerikálem žid, který se účastní bohoslužeb v synagoge? Také není klerikálem evangelik, který bere účast na církevním právodě, jež vede evangelický farář. A tak myslíme, že rozhodně lhout ti fanaticové, kteří oznácejí za klerikála katolíka už proto, když týž jde na mši sv. anebo na čisté církevní právod. S výmluvou na „klerikální parádu“ na nás dělníky katolické nechoďte! Při právodech sokolských a jiných jest parády taky dost a my proti té parádě nebudíme. Myslíme však, že alavnost na počest Spasitelova konaná má se konati s větším lesem než alavností pořádané na počest lidí. Uctívot prokazaná Kristu není žádným klerikalismem. My si Vaši nevlídnost vůči Vzkříšení a katolickému lidu velmi dobře zapamatujeme. „Lidovi“ zástupci čekají, až co jim obrylení pánové odjinud rozkáží. Pravdou jest, že se sami někteří rozvátí jinoverci posazovali nad tím, jak se zachovala městská rada vůči převážně většině ovládaného lidu. Proto není divu, že tím méně jest spokojen lid katolický.

Třebochovská elektrika. Přčetli jsme správu uveřejněnou v „Živnostníku“ dne 26. března t. r. ohledně zavedení elektriny v našem městě. Překvapuje nás takové rychlé jednání a schvalování zástupců města. Proč hned nebyla odmítnuta překotná rychlost páni pohlaváři? Jak může p. referent s podnikatelem sám se dohodovat bez předložení plánu, rozpočtu a řádné udělené plné moci a jen dáti o tom hlasovati? Vždyť se zde jedná o velké poplatnictvo a také o zodpovědnost obecního zastupitelstva. Jest zajisté prospěšno rozkvět města podporovati, ale takovýto způsob se to diti nemá. Má-li býti světlo elektrické, musí vyhovovati všem podmínkám svítivosti a také potřebě živnostnictva i všemu poplatnictvu. Jest pravdou, že dosavadní světlo nedostačuje. Ale také sluší přitom vytknouti malý d. hled na dřívější lamp a na příslušné nalévání petroleje. Někde

svítí lampy až do rána. Pohlédneme na náměstí — na tu dráhou blankovní! O té si jení myslili, že jim přinese štěstí monochromy; ale ta lampy svítí příliš pokročilky — jen když sama hořela. Kdyby mělo v našem městě zaváděnou takové světlo, které by osvětlo všecko — pak by nastalo svělelé varušení. Proto aby jen zůstaly bludičky (třeba elektrické), dali páni na rychle ujednání p. referenta s podnikatelem odhlasovali. Mělo býti jen vsto k vědomí. Zvláště pánové třetího oboru měli býti pamětlivi slov pana Hampla, kterého před obecními volbami k objasnění všeho, co v našem městě se má sařiditi, si zavolali. Ten řekl, že, kdykoli by obec něco podniknouti chtěla, má o tom uvědomiti předeem důkladně poplataictvo. Také na to jeden soc. demokrat odpověděl, že ti „stati tatici“ za těch 6 roků pranic soudělali atd. Ohromný obnos, vyžadovaný podnikatelem, sází poplatníky velice. A za to se má svítiti pouze občasné — totiž v zimě. Což jindy nepotřebujeme svítiti dvě tři hodiny večer? Tedy osvěta s tamními „flekty“. Jen aby poplatnictvo s toho nemělo po 15 let šlesemou krávu a p. podnikatel tučného skopce! V příčině sařizení elektrické sítě jest to velice obrátané sařizení. Napřed povolání pro osvětlení nic — pak se jde na jednotlivce. Kdo by světlo žádal pro potřebu privátní, musí zaplatiti sařazenou sumu svislátní. V „Živnostníku“ však jest dobře uvedeno, že se dá osvětlení privátní a hned slla strojní teprve tehdy, až by slla přebývala. Oboje sařiditi bez stanice není možné.

Debřensko. Ten občan, který chce vái moci dělati veřejné mlušení a mluší komandovati obecní záležitosti, ani není našim občanem. Jest to sluzebník velkostatku; kdož ví, nepostará-li se na konec o nás tak jako Perlík, který měl vyšší šarži; musili jsme nedávno za něho zaplatiti 600 K. A ten pán také chtěl připraviti nášho dp. faráře o volební právo. Jen nám pověsta, kdo posledně popisoval dělníkům a domkářům volební listky. Nejdříve takoví páni švali proti dp. faráři dělníky, ale nepovedlo se; dělníci věděli, že jejich duoboval správce jest poctivec, který k ničemu bescharakternímu neradí. Zato však na velkostatku se jim volnost hojně přistihuje za pomoci pokrokářských listů. A kdo se osve proti nepřistojnostem, jest z práce vyhádn nebo se mu vezme pole z pronájmu.

Nechemice. Firma „Arachav a spolek.“ Tato uvedená firma není nová, nýbrž, jak mi sdělil otec, je to firma bývalá „Níšar a nástupce“. Ta jména se zdají býti židovská a o tom nechci rozhodovati. Já jsem se židovství neoučil, jen to vím, že se u nich čte nějak pozpátku — je-li pravda, nevím! Jsem rolnický synek a studoval jsem účetní kurs, ale nedal jsem to pro chleba do Bydžovských jako nástupce firmy Níšar—mleek—Arachav. Tato naše stará firma udělala už několikrát bankrot. Její vystoupení, práce, obchod, podniky znamenají úpadek. — Bankrotáři udělají krach a firmu přepíšu na ženy nebo nástupce, změni firmu, peníze z krachu se uloží někde v záložně či spořitelně — a kšeft vede se pěkně dál. Kde jsou s tou firmou ve spojení, ať věřitelé nebo dlužníci, mají na krku vyrovnání. Agenti a advokáti si namožu kapsy. U nás s tou firmou jsme zapleteni všichni a mnoho jich je, co mají s ní styky ve zdejších peněžních ústavech, městě, rolníci, řemeslníci atd. Ale někteří cítí hřejivé teplo firmy v kapsách — a tak není pravda, že v kapsách nic nemáme. Někteří v kapsách mají. Bilance firmy, pokud se tkne města, vyřídil dopisovatel. Několik poznámek k tomu. Agentům firmy jde o to, aby „kšeft běžel.“ Na obsoru tučná provize — a tomu se dobře rozumí. Prodej stavebních míst na veřejné bádov, koupě rolí nebo lesa, projednání tučné poštatalosti, družstevní podniky, koupě strojů pro rolníky a pořícením na tučnou subvenci, fedrování řadatelů na místa funkcí v záložně a spořitelně s visem dodávky mouky, cukru, peněz, sprostředkování míst účtůních ve družstvech a sgrárních podnikcích, to je široké pole naší firmy. Agenti je k tomu dosti za funkce čestné i placené. A tak se stalo, že firma se chlubila, že v soudě s Obnovou „vyhrála.“ Zatím vzala žalobu zpět a spokojila se s bezbarvým odvoláním dle §. To však dnes noviny nic nestojí. Ale naši firmy agenti nikdy tak nestáli o Obnovu jako tehdy — jako s keasem běhali: „Náš chef má čistý štít.“ Ale obchody vázou — meliorace slibovaná zůstala při bankrotě „na Hárce“, čeká-kárna už netáhne, subvenční mláčky se koupily, ale koupě se rolníkům nesamlouvá a hodili by podíl do smeti. Dráha zhyznula součotěmi; ovšem ujišťuje se jako v obchodě, že je všecko na dobré cestě — inu musí býti — vždyť je před okres. volbami. Abysta, p. chefe firmy, neudělal bankrot — radíme vám: Tento týden koná Jeho Excellence p. biskup visitáční cestu na té pošramocené straně okresu — na obsoru je vždy obvyklé vítání. Poštvete své agenty se slovy „My biskupa vítati nebudeme.“ Křičte mnoho — křičte hodně, ale nikoliv, abyste znemožnili církevní slavnost a poboršil katolíky, ale abyta sařeznal ten úpadek, který je na obsoru, abychom nemusili vaše vymyšlenosti házet do starého šleza, jako ten areazvělý a zničený kotel nášeho „Vykuka“ a spívati: „když to nejde, nechme to.“

Vypíněné přání. V pátek před květnou nedělí přišel na návštěvu staršíký otec vdp. farář

do Jetic a Hotie. Na Veliký pátek si stěloval na bolenci pravé ramby, ale i s jím nerat. Na Bílou sobotu po slavných Božích ráno byl navrácen mdlobou a hnedle od svého syna sv. svátostmi umírajících zaspaten a v úterý po půlnoční dekončil svůj bohobojný život bez velikých bolestí v úplném sebevědomí. Lžbil se mu vždy hřbjov jetický a říkával, až bude čtit smrt, že půjde do Jetic samřit a skutečně přání jeho se vyplnilo. Přišel úplně zdráv a již se z Jetic domů nevrátil. Byl star 83 roky. Ve čtvrtek pohřben za člástečství 8 kašál, souzedáv to vdp. farář Jeticckého.

České pěvecké kvartetto z Prahy v Čes. Škalfce bude koncertovati dne 10. dubna v hōelu paní Bartoničkové. Pořad: 1. Hagar: „Matějská řed“, České pěvec. kvartetto. 2. Dvořák: Zpěv kašate z opery „Selma sedláč“, p. Novák. 3. Weiss: „Zmařená láska“, České pěvec. kvartetto. 4. a) Schubert: „Král duchů“, b) Schumann: „Dva granátolci“, p. Svojsík 5. Slovanské národní písně: a) slovácká, b) ruská, c) slovinská, d) srbská. e) česká, České pěvecké kvartetto. — II. 1. Domofec: „Bolero“, Čes. pív. kvartetto. 2. Smetana: Dvojzpěv z opery „Habička“, pp. Lhoták a Novák. 3. a) Malát: „Na raan“, b) Novotný: „Fialky“. České pěvecké kvartetto. 4. „Národní písně“, p. Svojsík. 5. a) Vogl: „Valčík“, b) Bendl: „Na rozloučenou“, České pěvecké kvartetto. Na klavír d. provází člen kvartetta p. Čerň. Začátek v 8 hodin večer. Mezi prvním a druhým oddílem 10 minut přestávka. Ceny divadelní.

Z Čáslavě. Valná hromada pro opravu chrámu Páně sv. Petra a Pavla. Po více než dvouletém období svoláno bylo konečné členstvo jednoty, aby vyslechlo správy funkcionářů a poradilo se o čilejším životě. U přítomnosti 25 členů zahájuje předseda p. parkmistr dr. Zimmer valnou hromadu a dává čísti protokol poslední schůze, po jehož schválení vzdána úcta zemřelým členům. P. ředitel společenství J. Dlabáček, jednatel jednoty, podává po té obsáhlou jedací zprávu, v které vypočítává všechny dosud podniknuté kroky k zachování starobylé posvátné památky naší, jakož i všechny vykonané práce restaurační. Vysvětluje zároveň, proč tak dlouho jednota nekonala schůze výroční a jako hlavní příčinu udává, že akce jednoty souběhem událostí zatlacena byla na stanovisko úplné nové. Opravu chrámu, jednotou vyvolanou, vzaly na své bedra korporace jiné, které zavázaly se k příspěvkům velmi značným, aby seznášek chrámu nabyl zcela nového vzhledu. Byla to především země, která na intervenci p. parkmistra a zemského poslance zavázala se k příspěvku 40 000 K v sedmi ročních lbtách, byl to stát, který přičiněním Jeho Excellence p. ministra m. sl. Dra Pacáka sllbil „pět 40.000 K pod tou podmínkou, že vyhrazen mu bude vliv a dozor na práce restaurační a že spolu obec se avoli všepchen ještě potřebný obnos uhraditi. Sl. obecní zastupitelstvo také ve schůzi dne 7. pros. 1909 k tomuto závazku přistoupilo a tak subvence zabezpečilo, přinálejšic ovšem obět nemalou. Činnost jednoty, jakož i peníze jí sebrané nejvíe se však naprosto jako beúčelné, neboť po opravných pracích na vnějšku chrámu zůstává tu ještě široké pole oprav vnitřních. A protože právě ku konci března postaveno bylo lešení, aby počaty byly přípravy k restauraci vnitřní, lze doufati, že nyní jednota rozvine činnost co nejintenzivnějši, aby celý chrám saskvěl se v úplné svojí krásě. Jednatelská správa schválena byla bez debaty a p. jednatelem vzdány díky za jeho obsáhlou a plodnou agendu. Ze správy pokladniční patrao, že přes to, že počet členstva, zvláště přispívajícího klesl, jednota práce sllasou sumu se krátkou dobu nashromáždila. Činš jmění ješt 13 877 K 38 hal. Pp. revisori sledali účty správními a navrhuji absolutorium, což valnou hromadou přijato. Do výboru navržen od volební komise p. t. pp. Čermák Kl., ředitel dívčích škol, J. Jeřábek, měst. rada, G. Schejbal, c. k. fia. sekretář, A. Růžicka, ředitel záložny. Za revisory: pp. Sázavský, majitel domu a MUDr. K. Tesař, školní a obvodní lékař. Všichni také zvoleni. Při volných návrzích rozpředla se široká debata o tom, jak rozmnožiti řadu členstva. Konečně ponecháno to na starost výboru jednoty s tou direktivou, aby vznikali byli buď členové výboru s místními kněžími, nebo členstvo spolku sv. Ladmily a spolku paní a dívek, aby agitací od domu k domu jednák dárce, jednák nové členy získali. Spolu také, aby zvolen byl nový sluha spolkový, který by si vybírání příspěvků bedlivě všímal. Zdáno ovšem zcela správně, aby se to stalo co nejrychleji a s plnou opravdovostí. Poněvadž během debaty značná řada členů místnost opustila a jiných návrhů nebylo, končí předseda valnou hromadu a sllbaje všem přítomným co nejlepší vyhověti. — Volná myšlenka pořádala maceškovou promenádu do Dmškova divadla na svátek Zvěstování P. Marie k přednášce bývalého pana pátera, nyní spisovatele A. Racha z Prahy, o biblí, církví a vědě. Účastenství bylo proti dřívějším. produkci daleko chabějši a nebyti ovšem našich společenstev vyznání mojžišského, něco evangeliků a soc. demokratů, kteří všichni mají choditi ex offio tam, kde se proti katolíkům mluví, bylo by divadlo zelo prázdnotou. Podivuhodno ovšem jest, že mohou tleskati štokům ze Starý zákon, kolem něhož se přece vždycky všechno „účesat“ volnomyšlenkáři točí, šidě a štokům na biblí věbec.

evangelici: — Hospodářská záležn při
přehledu své výroby valně bromědě roduvala
svůj čitý sisk ve prospěch mnohých dobročinných
institucí, na něco však při tom zapomnělo, co
jme počítání veřejně konstatovati. Již druhý rok
totiž zapomíná se na spolek pro podporu chudých
studujících c. k. gymnasia česlavského, ač podpo-
rování jsou tímto spolkem napřídu vesměs láci
nášera. V výměněch poměrech drahotných věbec
tážto spolek shání potřebné prostředky a když i
stav venkova na venkovské zastv. zapomíná, což
teprve možno chutí od obyvatelstva městského?
Doufáme, že najde se v řadě delegátů záložny
dobrá duše, která tento steak bude tlumočiti a lze
čekati, že ředitelství se přestane — saterzovati.

Agrárníci na Časlavsku s volnými
myšlénkami jedna rukta. Dne 28. března odby-
la agrární organizace pro Potěhy a okolí volej-
nou schůzi v Tupadřích, na kterou ohlášena za
řetelně p. poslanec J. Dvořák ze Sáz. Kdo vkro-
čil do dvíř boatince p. Zelníky. Hned byl upo-
sorněn vyhláškou na schůzi „Volné Myšlenky“
Marně jsme čekali, zda aspoň jeden agrárník se
ozve, proč agrární třídní strava má sloužiti na
berana škůdcům lidu rolnického proti venkova-
ním katolickým. Schůze sama byla velice slabě
navštívěna. Byli zde valnou většinou stoupenci
naši, národní sociálové a sociální demokraté.
Agrárníci byli v zastupné menšině. Psa Dvořák
nepřijel, zato však rospoudil svou výmluvnost
kandidát intenzitativ p. J. Stehlík z Hostoulic.
Rozumí se, že vypovídal rozhodný boj straně
naši. Jako by katolíci zemědělci byli horšími
nepříteli třídních zájmů rolnických než soc. de-
mokraté! Pan řečník zmíňoval se také o nemu-
lém poslanci Kubrovi. Nefekl však, že týž měl
v příčině katolické rozhodně jiné náhledy. Víme,
jak více a přátelsky rozuměval se stoupenci na-
šimi, jak jim udílel odborné pokyny. Váděl totiž
dobře, jak by prospěla venkovu snášlivost dvou
třídní blízkých stran. Toť však agrárníci spojují
se proti venkovským se živly ovládanými od židů,
kteří svými burasmi stav rolnický poškozují. Ko-
nědne i nyní p. poslanec Fr. Blažek i jiní ro-
sumnější agrárníci soudí o poměru strany naší k
agrárním zejména mnohem stříšlivěji než pan Steh-
lík. Jestliže však rozhodující agrární živlové
chtějí hnáti zápas až na špičku nože, my jim
hrdijí gymnastice, ale postavíme se na sebeobranu
tak odhodlaně, až budem protikatolické fanatikové
překvapeni. Pan Stehlík předložil též různé vy-
tržené výroky z katolických listů. Marně jsme
čekali, že přečte aspoň něco z hustých list „Cepu“
na odstraňující příklad. Jak se štvát, nadávat a
lhat nemá. Náhodou našinci snají už „poctivost“
agrárního tisku velmi dobře. My půjdeme proti
agrárním volnomyšlenkářům vítězně vpřed.

Kupte si
důležitý spis:

KAREL IV. OTEC VLASTI.

Cena 52 hal. Při bromadných objednávkách
větší slevy.

Objednávkový výzvoje

administrace „Časových Úvah“ v Hradci Král.

Výstraha. V Liciboficích a snad i jinde
dostali našiinci agrární brožuru: „Ústřední jednota
českým lidem dobré vůle.“ Jistě těm pádnům teče
hodně voda do bot, jestliže už takovým způsobem
chtějí obhájit své posice a převéstí našince do
svých řad. Vhodné poučení, které v našich listech
najdete, bude zajisté dostatečnou zbraní proti to-
mutošutku na naše řady.

Prohlášení do Dobrušky. Prohlášení
tímto, že jsem bezdůvodně a křivě obvinil dp.
Františka Smetanu, kaplana v Dobrušce z nemravné
jednání. Lituji toho a žádám též za od-
puštění a savazení se na znamení učiněné lítosti
zaplatiti veškeré útraty právního nástupce k rukám
p. dr. Bedřicha Pezra. Pecháček Ant.

Činěves. (Sv. missie.) Na Bílou sobotu po-
čala ve farě osadě v Činěves sv. missie, kterou
řídili kněží z kongregace Nejv. Vykupitele: P.
Fr. Pivnička, rektor na sv. Hote u Přibramě, P.
B. Čáka a P. J. Kučera. Prostorný chrám Páně
byl většinou velmi pilně navštěvován zvláště při
vynikajících slavnostech k uctění Nejv. Svátosti
Oltářní, Redičky Boží a sv. kříže. Ačkoliv farnost
je malá, přece přistoupilo 886 lidí ku sv. přijí-
mání. Máme se pevným přesvědčením říci, že sv.
missie měla velmi zdárný výsledek. Nadšení do-
stoupilo vrcholu svého v den ukončení sv. missie
dne 4. dubna, kdy hostel ve všech svých prosto-
vách byl tak přeplněn, že dtky až na stupaích
hlavního oltáře se tlačily, aby dostatečného místa
pro dospělejší se získalo. Důstojným otcům podě-
kovali pp. zástupcové obci. Velmi křivě působilo
přesměně poděkování malých školních dítek horli-
vým a obětavým misionářům, k němuž díky své
dušně připojily křesťanské pevný a mládež. Za
odcházející misionářské veláme s plnou srdce: Za-
plal Pán Bůh a na chloudu!

Pokrok. Věda k divným ka-
m. Ve sdejmání učitelé vědy horlivě r-
stují. Havlíčka? Jistě volnomyšlenkářské vřis-
tění. Běhání docela po dětech pomějí do domů
Havlíčka. „Nový lid“ a jiné kvátné taboviny.
Ačkoliv není zasněžen školní dopravní, kteří otce
kdy jsou v září i svém štádem, aby vycumovali
druhá kloudu náboženstvem? Nemůžeme, že maktí
křesťanskí mladíci, jichž celá země a vřis-
tění „filosofie“ spočívá na přetčení náboženství
odpadají od církve k bezkonnosti. Tak jsou re-
formováni od moderních husitů! A to tento nový
proud jest velice zhoubař, to vidíme na desátech
případech, které si avškové za rámeček nedají.
Na př. ve Strahovických několika syvedených lidí
odstoupilo od naší víry. A tím se právě ohlásil
osmnáctistý hoch ze čtení špatných protikatoli-
ckých novin. Ohodil po Úpeli s novinami v ruce,
mluvil o Hasovi, proti kněžím a jindy zase táal
se kolemjdoucích, co je lepší, zda pravda či lež.
Ostatně máme sde více příkladů, že četba volno-
myšlenkářských tiskovin vychovává pro bláznov-
ství, věru žádný jest pohled na obobé oběti volnomy-
šlenkářských rejdů. Jen jest velikou zvláštností
to, že „obětaví“ svědkové sami z církve nevystu-
pují; dobré postavení jest jim totiž milejší než
provádění zásad, jímž učí lidi jiné. Problémem
už hmotně svedení nábožáci, jací jsou jejich vř-
cové a co jim vlastně dobrého přináší?

Společenské poměry v Úpeli nejsou
příliš utěšené. Loučili se u nás tři nář. sociální
antimilitaristi. Jeden odsouzen na 3 měsíce, druhý
na pět, třetí na patnáct. Tedy tresty dosti těžké.
Jme rozhodně proti svádění mladíků ke krokům
nepředloženým. Jelikož však se podobá, že by
měli trpěti spíše ještě jiní než ti polapení, máme
s mladíky soustrast. Věru nevíme, zda by se tak
břítce postupovalo proti volnomyšlenkám, kteří přece
státu natropili nesmálí daleko víc než čeští mla-
dici. Právě se, že odsouzenec nyní četníci shánějí;
snad prý přchli za hranice. Zato však zatčen jiny
sárod. sociál na obviňují, že prý u Vačkovi
neprozřetelného při loučení s antimilitaristy pro-
mluvil. — Na podzim zde nastanou volby. Soc.
demokraté už si brouní předem zuby. Zich chce
mít ještě pokrokovější zastupitelstvo. Jest mu snad
ještě málo osmi židů v městské radě? Zvláštní,
kdo všechno. nž bude nad katolickým občanstvem
panovati! Ojšem Zich má dobrého a horlivého
přítele v sídlovském advokátovi p. dru. Falkovi.
Ten jest skoro při každé schůzi obec. zastupitel-
stva, volá k zodpovědnosti a vysvětlení hned toho
hned onoho, několi sám skutečným členem obec.
zastupitelstva není, vyběr jen posluchačem. — Měl
sde pohřeb syn p. Ferdinanda Těmína, zdejšího
souoseda; zesnulý ubožák měl býti právě o svátcích
prohlášen za profesora. Soustrast nad smrtí mla-
deho muže jest velká.

Volnomyšlenkářská schůze v Příby-
slavi. Dne 3. dubna přišel sem dr. Bartošek zopa-
kovat své fráze o poměru moderního člověka k ná-
boženství. Věru jme se divili, proč se dr. Barto-
šek nevěnuje už trochu víc věd, když ji tolik
chválí! Spokojili se s frázemi starými, které již
padesátkrát přemlel jinde — jest věru prapodiv-
ným pokrokem. Dobře, že do schůze přišli také
někteří našiinci, kteří nemislí nepravdy mlčením
pomínouti. Hned odpoledne uvedl dr. Bartoška p.
Matoušek věcnými dotazy do takových rozpak, že
osvěcená hlava Bartoškova slibovala odpověď až
večer. A večer rospředla se mezi dr. Bartoškem
a kaplanem z Čen. Bělě zajímavá debata, sledo-
vaná se živým zájmem. Dru Bartoškovi dokázáno
věcně, jak mluví nepravdu a jak široké mezery
vykazuje jeho vědění o věcech, které by měl k vůli
thematu svých opakovaných přednášek co nejlépe
znáti. Na četné důležité výtky volnomyšlenkářský
obr a sloup pokrokové vědy zůstal zcela šosácky
odpověď dlouh; dokázáno mu nelogičnost a ne-
znalost základních našich pravd náboženských.
Debate trvala až do půl dvanácté v noci a sami
naši protivníci se vyjadřovali, že vlp. Tažna po-
věděl hodně pravdy. Všecka část p. Němcovi, který
otevřeně hájil své přesvědčení a vůbec všechněm,
kteří nezděrali za peci, ale šli svou víru brániti.

Městská spořitelna ve Vysokém
Mýtě vykazuje za měsíc března 1910: vloženo
na knížky K 268.661 30; vybráno K 165.772 —,
vloženo na běžný účet K 66.077 15; vybráno K
40.683 14; sástatek vkladů na knížky K 5.332.749 86;
na běžný účet korun 1.316.905 64; úbrnem K
6.648.655 50; hypotečních půjček vyplaceno K
448.900 —; splaceno K 2.439 11; sástatek hypote-
čních půjček K 4.468.884 21; směnek eskompto-
vané za K 53.868 57, splaceno K 48.183 47, sá-
statek K 478.656 68; do jiných útav vloženo
K 400.533 46, vybráno K 600.800 08, sástatek
vkladů v jiných útavech K 1.158.987 04; cen-
ných papírů v zásobě za K 2.893.504 55, záloh
lombardních K 8.520 — h, hotovost pokladni
K 18.467 90; obnat účten a pokladni za čas od
1. ledna do 31. března 1910 K 14.027.597.

Různé zprávy.

Stavky evropských států. Konec
XVIII. století obnášel dluh všech států světa 10
miliard marek, z čehož na evropské státy připa-

dalo 9-7 miliardy. Z této sumy opět připadalo na
Anglii 5-6 a na Holandsko 2 miliardy. R. 1847
vzrostly veškeré dluhy na 84, roku 1870 na 78
miliard, na kteréto sumě sděstněna jest Evropa
59, Amerika 15 a Asie 4 miliardami. Do r. 1906
vzrostly dluhy států na obrovskou sumu 177 mi-
liard marek, z nichž 132 miliard připadalo na
Evropu, 21 miliard na Ameriku, 5 na Afriku, 12
na Asii a 6 miliard na Australii. Celnější evrop-
ské státy jsou sděstněny na celkovém dluhu ná-
sledovně:

Mil. marek:	Na 1 obyv. marek:
Francie	24.868 8
Rusko	18.759 4
Německo	16.158 1
Velká Britanie	15.779 8
Rakousko-Uhersko	12.777 2
Italie	11.188 9
Španělsko	7.677 3
Portugalsko	3.597 0
Belgie	2.608 0
Nizozemí	1.925 7
Rumunsko	1.169 3
Švédsko	481 9
Švýcarsko	420 8
Norsko	385 1
Srbsko	369 4
Dánsko	260 6

Je tedy nejsadnější — Francie.

Dobrá pověst pardubické FRANCKOVKY

s kávovým mlýnkem,
jakož i její všeobecná obliba odůvodňuje se vý-
tečnou jakostí výrobků firmy

Jindř. Francka synové
v Pardubicích.

Doporučujeme tento domáci výrobek co nejvíceji.

Města a lidské zdraví. Jest přesně vě-
decky dokázáno, že v městech působí na zdraví
lidské škodlivé daleko více příčin než na venkově.
Nové doklady k tomu i příčiny toho podával se-
dávno prof. dr. Gruber z Mnichova na sjezdu ba-
vorského „društva bytového.“ Řekl i podstatě
asi toto: Obyvatelstvo v městech dosud se nepři-
spůsobilo, a kdyby bylo odkázano jediné na sebe,
nebylo by schopno se udržeti. Průměrně 50%,
městských dětí trpí chudokrevností, 90%, má ne-
zdravé zuby a třetina křivá záda. Města dávají
mnohem menší procento mladíků schopných k vo-
jenské službě, než vesnice, což je důkazem fy-
sioké slabosti obyvatelstva městského. U mužů
mezi 25. a 60. rokem života jest úmrtnost o 50%,
vyšší, nežli na vesnici. Nejhlavnější příčinou toho
— kromě různých nebezpečností a škodlivých o-
kolností života továrního — jest především zneu-
žívání nápojů alkoholických a choroby pohlavní.
Tyto dvě věci působí také škodlivě na potomstvo
a zde právě třeba hledati příčiny, že na př. v Ber-
líně 27%, všech manželství jest bezdětných. Zdraví
městského obyvatelstva škodí také nezdravé, těsné
byty, jež ženou potom lidi do hospod aťd. Odtud
nejdůležitější otázky, jež čekají reformy z ohledu
na zdraví lidské v městech, jsou tři: otázka by-
tová, otázka alkoholismu a otázka pohlavní.

Československá záležn v Praze
(Spálená ul. 9.) vykazuje koncem března: členů
189, upsaných podílů 362, splacených podílů
17.655 K, vkladů 241.954 K 11 hal., zápočtek
923.141 K 89 h, obrat v březnu 267.441 K 53 h.

Kancelář Ústřední Matice školské
přestěhovala se dne 2. dubna do domu číslo 3.
v Husově tř. v Praze I., který Ústř. Matici Šk.
připadl svým časem dědictvím. Dům byl tak za-
tížen dluhy, že projednávání posádalosti a vyba-
vování domu z různých závad trvalo plyných 10 let.
Poněvadž byly v domě také četné zdravotní závary,
dům prodati nebylo možno (jsou v něm historické
památky), upravila Ústř. Matic Šk. z výpěšky,
ktehou na dům učinila, místnosti pro své účely
kancelářské a získala tak uprostřed města Prahy
pro své řádovny trvalý, byt i skrovat a laciný
átalek. Dnes již úřaduje se v nových místnostech,
a zajisté každý upřímný Čech přeje Matici, aby
se jí ve vlastním domě dařilo alespoň tak, jako
pod cizím krovem.

Jak velké obliby došla Gráfova hotová
hovětí polévka v kuce na 6 hal., dokazuje za-
jistě ta okolnost, že během půl roku byl obrovský
obrat 25 milionů kusů pouze v Čechách docílen.
Firma R. Steyspal, Praha 917-VII. zavedla nyní
též i druh v detailní ceně 5 hal.

Na posvíceném Velehradě se budou
konati duchovní cvičení pro členky venkovské
omladiny od 27. dubna večer až do 1. května
ráno. Za stravu, nocleh atd. platí členka 3 K.
Nápoj se platí zvlášť. Žádoucae jest, by sděstnice
ve středu 27. dubna o 5. hod. večer byly na Ve-
lehradě. Kdo se hodlá duchovních cvičení sděst-
niti, ať to opatří nejdele do 23. dubna vyřadně
kolleji Těv. Jeť. na Velehradě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. dubna 1910. 1 hl
pšenice K 18 70 — 30 40, oves K 12 00 — 12 80, ječme-
na K 8 80 — 9 60, proso K 14 00 — 15 00, vřsko K 12 00
až 14 00, hrachy K 24 00 — 25 00, oves K 8 80 — 9 20,
žito K 24 00 — 30 00, jabl K 24 00 — 26 00, kroup K

22.00—44.00, bramborů K 2.40—3.00, jablečného
senného čerstvého K 0.00—0.00, 1 hl. jablečného
senného ruk. K 0.00—0.00, máku K 2.00—
2.20, lněného senného K 0.00—0.00, 100 kg
šlajfů okurk K 14.00—0.00, 100 kg pšeničných
okurk 14.00—0.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00
až 2.20, 1 kg másla přečištěného K 0.00—0.00,
1 kg másla vepřového K 2.20—2.40, 1 kg tvarohu
0.22—0.40, 1 vejce K 0.05—0.06, 1 kopa ovesu K 0.00
až 0.00, 1 kopa pšenice K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty
K 4.00—4.40, 1 hl cibule K 2.00—4.20, 1 kopa drobné
šaláty K 2.00—2.40, 1 pytlík mrkvy K 1.40—2.20,
1 kopa okurk 0.00—0.00, salát K 2.20—0.00, 1
bedna švestek K 0.0—0.0, 1 hl jablček K 10.00—12.00,
1 hl hrášek K 0.00—0.00. — Na týho dne trž
v Hradci Králové dne 26. února 1908 odbytých
přivozů bylo: 1) obilí: pšenice 98 hektol., žito
125, ječmene 28, oves 274, prosa 0, vikev 21, hra-
chu 2, čočky 4, krup 2, jahel 6, jablečného se-
nného 00 1/2, olejky 00, máku 2. — 2) Zeleniny:
petržel 00 kop, ovesu 0 kop, kapusty 10 kop, cibule
16 hl, okurk 0 kop, salátu 0 kop, mrkvy 16 pytlík,
brambor 401 hl, salát 6 kop, drobné zeleniny 24 kop.
— 3) Ovoce: švestek 0 bedek, hrášek 00 hl, jablček
00 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepř 0 kusů,
pověsňák 466 kusů, kůnat 186 kusů.

Slavným patronátním a důstojným farním úřadům.

Dovolují si uctivě oznámiti, že návrh pro stavbu
varhan a harmonii po zasedání této své dále
vedu. Nabyv po dlouholetém pobytu v cizině hojných
skúseností, mohu všem požadavkům, které se moder-
nímu varhanářství kládou, úplně vyhovět. Také pro-
vádím veškeré přestavby a opravy varhan. Harmonia
mámé dobré jakosti v cenách levných vždy na skladě.

Doufám, že přeseň, mému otci po drahné léta
věnovaná, i mně v míře nestarostné zachována bude.

Karel Čápek,
stavitel varhan a harmonii v **Pelčicích** (Čechy).

20 let osvědčuje

se **Kathreinerova** sladová káva **Kneipp**
ova v každé domácnosti jako nejzdra-
venější přísada ku kávě zrnkové a
jako náhrada za ni, kde byla pro její
rozšiřující účinky zakázána. Pro děti
není zdravějšího kávového nápoje, než
čirá **Kathreinerova**.
Jak se jim při tom výtečně daří!

Právě vyšel obsažný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Cas.
Úvah“ přímo objednávatel u administrace,
10%, sleva a franko.

Administrace „Cas. Úvah“ v Hradci Králové.

U jedné
z našich
vědomých
firm

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčí se, že ani ta vychvalovaná
dla s nejrozšířenějšími a vřelými
ji do jakosti, láze a úspory v upotřebení.

PUVODNÍ SINGEROVY ŠÍČÍ STROJE

SINGER

**-ovy rodinné
šičí stroje**

Jsou nejdokonalejší!
Koupiti lze ve všech našich krámech.
Singer Co. akciová společnost pro šičí stroje.
Hradeo Králové, Jiřákova tř. 270.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelíci poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Právě vyšlo a začíná se rozepisati

— třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 28. srpna
1908 č. 225.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litani
za amirajší a přeláskými modlitbami (s brevíře),
nejnovější schválenou litanii k sv. Josefu, valice
cennou stat O církvích nepravých (blady). Strán-
kování Oltáře sčítalo se starým vydáním totožné,
takže nijak není znepokojeno užívání „Nápisů
k Oltáři“ a „Právodu“ varhan.

Pro každou přesnou úpravu knihkupecké
provis bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h
bez frankatury i vřelík
v pološířném s červ. ofšinou . . . 65 h 80 h
v šířném . . . 74 h 92 h
v šířném se slacným křídlem . . . 80 h 1 K
v celokřídle se slacným křídlem a
slacnou ofšinou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům šádati. Fiklášání jiných druhů knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do-
stati mohou dodatek „O církvích nepra-
vých“ (v Cechách a na Moravě) jako svidětní
brožurku archovou za 5 hal.

Litani k sv. Josefu (jiný přídavek no-
vého vydání Oltáře) prodává se na listcích 8°
100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobrodlný

živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

ještě založen jen r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během nepatřných
9 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
základ 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přihla podarováním podpora v době nejtrudnější
jako právě dobrodlní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Přijímá se správně každoročně obdáv 2 K; náplně
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splátí při úmrtí společnosti 2 K, jež se vyplátí
bez přetahu buď zákonitým příbuzným aneb šelmu
a oobám, jež si člen písemným prohlášením vy-
boru za svého života označil.

Spolek sděluje jménem pro šlehu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Dachovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nečivil své
neprátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl,
předseda.

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Největší
a nejlepší

výběr obuvi

zalezeno
u známého
odborníka

J. Metelky

Hradeo Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obohod. a živ. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál K 10,000,000—
Rezervní fond ca K 1,600,000—
Vklady koncem března 1910 K 32,842,063.34

Záloční vklady na knížky vkladní 4% a 4 1/2% odo dne vkladu
na poklad. posk. 4% a 4 1/2% do dne vybrání.

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Mákní faktur a sčítáček.

Měřítko: Palackého drahtstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 14.

Kulturní hlídka.

Výstavní charakteristika. Pokrokový „Rechle“ v 1. číle píše tyto upřímné řádky: „Zdírání: sesurování jame! Dobrý mrav upadl! Nemá smyslu pro slušnost vůbec v ničem! Nechtíme se nejmenších a nejpodlejších ubírat, abychom umlčeli politického či jinakého protivníka. Co je nám po lidských citech, co po rodinných svazcích a osobní cti! Satan v nás! Nemáme důvěrné náležitosti, nevíme ničeho o soucitu, jest nám sloužit jen k ukojení svědovosti a skonečné krvelačnosti, dítmajší bestie v nás, k příjemnému polehání goisima. S rozkoší brodíme se v kalu, abychom jim poháneli čisté tělo, a závisť planoucí srak konejáme koufci se krvi, v níž se zálibné kousají naše nečisté pracky! Nemá pro nás větší radosti, jako když můžeme rozněti špinavé prádlo společně na veřejném prostranství! Krademe a loupíme čest a dobré jméno, — ovšem anonymně! A přijímáme anonymitu za bernou minci jako věc kladnou, skutečnost samu. Bese staťu za ni přijímáme odměnu a uznáváme, že jest to tak v pořádku, maouce si v světlí ruce.“ — Věru výstavní charakteristika pokrokových majitelů nadkřestanek morálky! Netanou vám při tom na mysl měřivé výpady pokrokových listů a pera syne Heliava, který na věnou kritiku odpovídá nadávkami a motivy výpady? Jenže — pokroková „bádnická“ ta slava (jako: mazek, darba, lump, atd.) jsou rajskou hůdkou.

Slavme slavné... Ale dřív snad máme aspoň trochu poznati ty české veličany, jejich učení složil se vším nadšením hold sami přední učenci cizích národů. „Den“ však si myslí, že bude tím učeníjším, čím méně bude o učencích českých (zvláště ovšem „klerikálních“) věděti. Aspoň napal dne 21. března: „Vyznamenaný český cestovatel. Řádný profesor biblických pomocných věd a arabšské řeči na českém vysokém učení pražském (1) dr. Al. Musil vyznamenan byl v uznání za své bádní v Arabii komturem křížem řádu Františka Josefa.“

Prý slouží národu! Když v Praze byla vystavena nová synagoga, když tam byla otevřena německo-židovská škola rabínská, „Čas“ neokřivil reklamou. Zato však dělá různé jistivé, nemastné poznámky (které chtějí býti pochvalnými) na spolek pro vystavění katolického českého chrámu v Holešovicích. Tato stavba jest také „klerikalismem“, že se o ni musí fanatické pero tolik otíráti? Když někteří židovští vyřídenci přehlí z Romanska před hřevem vysávaných sedláků, „vždy demokratický“ „Čas“ uveřejnil provolání ku sbírce na ty uprchlé semitské „chudáky.“ Jako by hned v sousedních Uhrách neměli židovští milionáři peněz dost. Zato však sle se horší, že na pomoc hoficím staromládnu českému klášteru v Želivě byla poslána pará štíkačka z Humpolce.

V „Čase“ Machar velice pečlivě vypočítával, co by se všechno dalo poříditi za jmění biskupů. Že při svém sarytém fanatismu se hodné a přímo komicky přepočeti, není divu; zato však v téměř listě ani slovem se nezminil, co by se dalo všechno koupiti za miliony jeho židovských představených, ač přece jako úředník židovské banky může míti lepší informace o kapitálu židovském než o jmění českých biskupů.

„Čas“ pro Wahrmanda horoval, protože se ho zastávali německo-židovští buršáci. O Hlinku se otíral. Vždyť jest Hlinka židům velice nepohodný.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát
doporučuje
východočeské knihkupectví

R. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➡ Zásilky na venek franko při posílání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Hospodářská hlídka.

Situace na světovém trhu obilním. S jarní dobou vidy nastává na světovém trhu obilí okamžik, kdy zájem odvrací se od kampaně staré a obrací se ke kampani nastávající. Po delší dobu trvaly starosti o to, zdali loňská sklizeň vystačí konsumu až do nové kampaně a tyto starosti nyní definitivně smizely. Nehledě k letošním ohromnému vývozu z Ruska má ladie sklizeň úroda pšenice a vedle toho rekordní sklizeň rýže, což na vývoz pšenice nestátane bez vlivu. Také vývozy z Austrálie jsou značné a tak nejen že o zbytek kampaně je dobře postaráno, ale lze očekávati, že do nové kampaně půjde světový trh s dosti značnými zásobami. Poněvadž pak až dosud vyhlídka na novou sklizeň v hlavních produkčních zemích nejsou nepřiznivá, lze očekávati v nové kampani spíše nižší ceny. — To vyjádřeno jest již v oceňování podzimní: h lať a v Americe nové lhoty znamenají o 2 K níže než lhoty blízké. Ovšem o nějakém pronikavém poklesu cen nemůže býti řeči, poněvadž stále ještě vzrůst konsumu se vzrůstem světové sklizeň jest v nepoměru. Bude docíleno pouze toho, že snad největší výfatek cenové z loňského roku nebudou se již opakovati. U nás letos je situace zcela zvláštní. Od 1. července 1909 do 15. března t. r. dovezeno do Rukouska 8-7 mil. metr. centů pšenice. O nějakých značných zásobách starého zboží při počátku nové kampaně nebude u nás řeči a tak i přísti měsíce budou ještě státi pod dojmem vysokých cen loňských. Ovšem i u nás vzhledem k příznivým vyhlídkám na světovou sklizeň pšenice oceňuje se podzimní lhotu značně níže než pohotové zboží (o 4-5 K), při čemž však přece znamenat tu cena 23 K za metr. cent není nikterak nízkou. Poněvadž přísti rok i u nás očekává se co rok normální, musí cena 23 K natiti k přemýšlení o tom, byk-li zvýšení obilních cel při uzavření posledních smluv oprávněno.

Nákladné stavby mnohé již přivedly na mizinu, zejména však rolnické rodiny zničily, když začaly zvelebovati hospodářství stavbami drahými. Místo, aby se spukojil hospodář s nejlacinější, ale účelnou přístavbou, strhl starodávna obydlí, rozkopal usedlost snad méně úhlednou, ale jinak zcela ještě vyhovující a postavil na ávér panákové obydlí, krásné stáje, rozlehlé stodoly a kůlny. Prostavěl tiskce, a když pak místo čekaného rozkvětu dostavila se tiseň, nehoda stihla rodinu a statek, břemeno stavbami povstalé zatížilo tak, že nebylo, než dražba dobrovolná neb nucená. Nejedno zamožný v počátcích rolník stal se chudásem, jenž smísel bze stopy v baňné velkoměstském jenom proto, že stavbami nad poměry a potřebu se zadlužil. Nestavme — leč nejnutnější budovy a provádějme stavby účelné sice, leč bez nádherné úpravy nákladů, abychom sebe a rod svůj nepřivedli do tísně a zkázy.

Pitná voda pro lidi nevhodná se nehodí ani pro dobytek. Co škodí lidem, dobytku neprospívá. Je tedy velice mylný náhled, že voda ze studán hnojivkou a pod. znečištěných se nehodí pro lidi, pro dobytek že však za nápoj může býti užívána. Jenom úplně čistá, čeravá voda zdravá za nápoj se hodí pro dobytek, zvláště pro dojnice. Jenom čistá zdravotnictví zcela neznalý domnívá se, že nestačí na tom, co dobytek pije, jenom když se vůbec napije a žízeň uhasí.

Réva vinná na stěnách jihovýchodních a jihozápadních dáti se obtožně i v drsnějších polohách, obeshuje-li úrodná půda dosti vápna a koatiku. Z četných druhů doporučují se nejvíce odrůdy nejranější, zejména jakubské či madlenka modrá, madlenka raná a královská, lipské rané (I ugliatica), lánské rané, malvazinka raná, jež u nás všude se dáti a včas srají.

Naším holubářům, pokud cizí plemena mají v oblíbě, doporučujeme k chovu slepičky florentinské, již tvarem a i barvou podobají se maltesákům. Nejoblíbenější jsou černí strakáci, již mají nevelikou hlavu kulatou, hladkou, široké čelo, silný zobák mírně ohnutý, barvy černé a medové. Kolem očí mají tyto slepičky úzký kroužek červený, šlutou neb červenou hnědou dubovku. Zada má vyduť, široká, krátký ocas široký a vstýčený, břicho kulaté, plné, noby tmavě červené, holé, kratší než maltesák. Pravý florentinán má hlavu, křídla a ocas černý, červený, modrý, šlutý. Holubice dobře hnízdí i holoubata mají jemné maso. Hnízdí plně a jsou otužilí.

Plány a modely zemědělských budov podávající letošním rokem bude vystavovati Ústřední hospodářská společnost pro království České na své hospodářské výstavě. Plány jsou pro budovy obytné a hospodářské, pojímaje v to i laciné a účelné domky pro hospodářské dělnictvo s případnými rozpůty. Na letošní výstavě (od 14. do 22. května) bude mimo to také vystaven vzor domku pro dělníka zemědělského z pěstované hlíny dle plánu a rozpočtu stavitele Kubce v Chorvatsku za rozpůtený obnos 1507 K (délka 14-80 m, šířka 6 m).

Zemědělský Archiv. Časopis věnovaný vědě a praxi výroby zemědělské. Roč. 1, seš. 3. Obsah velmi bohatý a praktický. V redakčním výboru drží se 12 vynikajících českých hospodářů a národohospodářů. Zem Archiv vychází jednou měsíčně za roč. předplatné 12 K. Administrace v Praze II., Václav. nám.

Hospodářský list. Týdenník věnovaný rolnictví, hospodář. průmyslu, národ. hospodářství a samosprávě. Řídí Ad. Eckert. Roč. předplatné 10 K u administrace v Chrudimi.

Sociální besídka.

Rozkvět Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva pro království České (se sídlem v Hradci Králové) atěšené pokračuje. Jest pevnou hradbou národnostní, sociální i náboženskou českého dělnictva katolického. Nyní jest již rozvoj jeho tak veliký, že se odhodlává k rozmachům široce založeným. V době osmi let svého trvání Všeodb. sdružení vyplatilo nemocnému členstvu 48 704 K 3 h, nezaměstnaným a stávkujícím 11 901 K; podpora cestovní a stěhovač činila 932 K 28 h, úmrtní a právní 1 342 K 26 h; na mimořádných podpořách vyplaceno 414 K 70 h. Celkem vydáno za ten čas na podporách 58 294 K 27 h. Věru slušné to číslo, uvážíme-li, že ty obnosy vydávány výhradně z peněz skutečných dělníků, kteří svéporoí tak vysoce se povznegli k finanční soběstatečnosti. Toto sdružení zaslouží, aby katolické dělnictvo všude přistoupilo pod jeho prapor. Letáky, organizační pokyny atd. na požádání zašle: Všeodborové sdružení v Hradci Králové.

Rudí finančníci. V Duchcově dobyli soc. demokráte před rokem pokladnu, slibující zdravé reformy. A reforma velká už jest tady; pokladna totiž vykazuje deficit 8259 K. — Z Wernsdorfu uprchl rudý pokladník „Unie“ rak. textilníků a soudruzi jsou zarmoucení, protože potřebovali mnoho peněz na cestu.

== Kupte si poučný spis ==

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednávky vyřídí Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

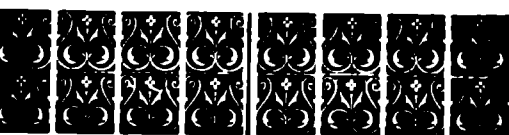
(Oratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprahtelch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstva
svůj ověřčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kevového náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Inž. C.
Jana Kotrče
c. k. místopředsedstvím koncesovaná
prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Král.
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provizi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,
při nahodilých par-
celacích skládá
přiměřené obnosy
co záruku
správnosti provedení.
Kupuje
na svůj účet za hotové
a
prodává
vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.
Obrat 4,320.000 K.

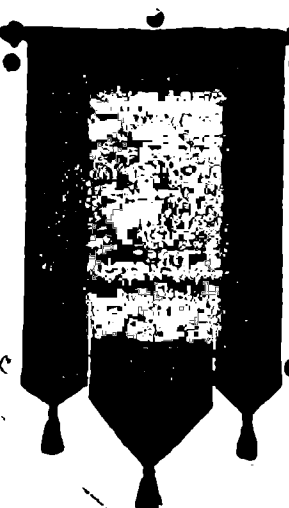

Mešní vína!
Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.
ALOIS ŐÍŽEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Příležitostná koupě.
Továrna po šivalní pohromě svěřila mi přímo ku
rozprodání zachráněné zboží, mnoho tisíc kusů nádherných,
tiskových
flanelových přikrývek,
kráňých, nejnovějších vzorků a modních barev, hedvábím
lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva znatelné akvry
jen od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro každou
lepší domácnost ku přikrývání postelí a osob, jsou
velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé a 130 cm široké.
Zasílám dobrou 8 kusů flanelových lam. přikrývek za 10 K,
4 kusy nelemovaných za 11 K,
hospodářské deky žluté neb kostkované 4 kusy za 12 K,
skvozní plyšové deky do kotů 1 kus za 13 K.
Prošívané, vatou plněné přikrývky, leskle se třpytící,
nádherné, bílé modré neb bordeaux, 2 kusy za 14 K.
Krásné silné koberce 10 metrů za 10 K.
Každý p. t. čtenář tohoto insertu radši s důvěrou
objednat.
Adresa:
R. Bekera, tovární sklad v Selnici, Čechy.

Rozšiřujte "Obnovu"
časové úvahy!
LÁTKY NA NÁBYTEK
kretónové, crepové, ripové, gobelínové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.
PLYŠE
hladké a vzorkované v různých jakostech.
Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střepec, tře-
pení atd.
.. LINOLEUM, ..
VOSKOVANÁ PLÁTNÁ
do koupelen, lázní, pišáren, úřadův atd.
- za nejlevnější cenu nabízí firma -
JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritáckého chrámu
Páně.
Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Volodžtojnemu
duchovenstvu a
slavným patronátním
školám dává se si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
náděti a to: monstrance, kalichy,
chleby, nádoby, patěny, paciškaly,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. se vlastní opravou, předpisem
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbrí nebo proti de-
platku na nové vyměňuje. Nové
předměty neb výrobky made na u-
kážku franko bez záruční koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.
Shledá veškerých stříbrných a stříbrných bláží, jako: řetězy,
madonky, křížky, prstýšky, náramky atd. z: **šestiboké**
prosovy, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i křehkého vždy na skladě.
Staré stříbro, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posílá a ciseleur
Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 1

H. RICHTER,
pohřební ústav
: a zasilatelství :
Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/2% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složení listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.
Služební výkaz
jako příloha k žádosti o kvitování
(dle Ord. listu č. 3., str. 22)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Veškeré plechové
hudební nástroje
vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučuji
Fr. Pleskot
v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)
Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradky, ladičky a
všech veškeré hud. drobné potřeby. Struny naj-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i žesťové ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, fléty, obou je lepší,
přesné laděné draby. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za článek,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá
vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 1/2 % „ s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady **složitými listy** pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá **roční revizi** Jednoty záložen.

Založeno r. 1880.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířka
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistič-
tějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přemě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revize-
vány.
Mojí nádobu lze v ohni
stetím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, fédně a
levně vykonávají.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukádku franko
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu možno spíše bez přirážek.
Stačí odpracovat a čistých usazení po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru svědčí domácnosti.
Speciálně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Cenná usazení zvláště z kruhů ve-
dlost duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Veřejně látky na taláry.

Tak na uplatnění bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, koberečů a
kovečích nádob ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Legitimace
do důvěrných schůzí

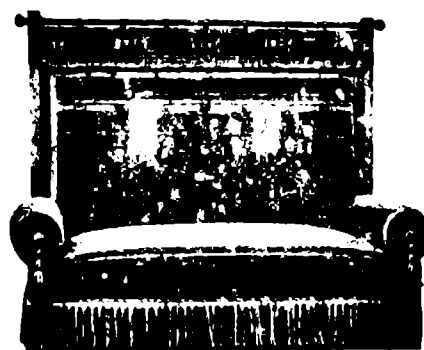
dle § 2. shromážděv. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati se levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Umělecký ústav
pro malbu masek
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičkového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě vše zasazeno v místě.
Mosaičky skleněné pro fa-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Předtím vyznamenání a doporučení.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla kožená, zvláště
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

+++++ všech druhů a slohů. +++++

Matrace

pérové, dále třídílné žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

+++++ protávané, trvanlivé. +++++

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesně řemeslné provedené.

Ceny velice mírné.

Přesné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vkládání do účtu k definitivní objednávce.

— Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání. —
Založeno roku 1898.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravat — Deštníky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebenové soupravy a jehlice
do účesů terbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Byčičtš

Hradec Králové, Divadelní ulice.

Varhany

systemu
pneumatického,

evropské harmonia
i americké

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií
v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.
Nejsolidnější provedení.

Rozpočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra
Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“
důkladná studie, v níž velmi bystře vy-
světlil původ a charakter spiritismu,
jakož medii, písmo a kresba duchů atd.
Autor promlouvá o kroužcích spiri-
tistických, zjevech světelných, jasnovění,
o theorii sily psychické, magické. Sro-
vnává učení křesťanské se zásadami spi-
ritistickými a dospívá k důkladné odů-
vodněnému závěru, že spiritismus jest
zvrácením rozumného myšlení, že škodí
duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran
259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pásmům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Gráfova kostka

veřejněná
za 5 haléřů

zůstane i na dále vřeholem
dokonalostí.

Ve vlastním zájmu žádáte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku čtení současně zavedená

Gráfova kostka 5 hal.

především daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. podnik.
PRAHA VII. 917.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šahula, Cena 8 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapest, VIII. ker József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
84.

Cenouky zdarma a
franko.

Nejnižší měřicí
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody

Umělecký pracovník

OBRAZY, KŘÍŽOVÉ CESTY,
OLTÁŘE BOŽÍHO HROBU,

SOCHY TĚLA PÁNĚ VZKŘÍŠENÍ

dovoluje si veledědotojnému duchovenstvu

nabídnouti absolvent c. k. odborné školy

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ,

BÍLINA

PRO UMĚLECKÉ PRÁCE ZE DŘEVA.

Frant. Votruba,

■ odborný ■

závod pokrývačský

v Hradci Králové,

fil. v KOSTELCI n. Orli.

Doporučuje všem P. T. stavitelům a majitelům
domů ku provedení i opravě všech stávajících
krytin, jako jsou: břidlice přírodní i pat.
Eternit, obyč. i glas., kurky, dřevocement,
lepenka, izolace stěn, vlhkých bytů a podlah.

Věškeré materialie dodávám
a účtuji v cenách továrních.

FRANT. VOTRUBA,

závod pokrývačský a asfaltářský v Hradci Králové.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátň. širínky, látky na roby,
soupravy, salonní šatníky, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyžádáte si

=== zdarma rozpočet ===
od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký c. k. místopředsedstvím koncesovaný
elektrotechnický závod

=== v Hradci Králové. ===

Velký výběr instr. a všeob. instalačního materiálu.
Ventilatory, motory. Zvonky. Telefony. Hromosvody.

Naše podrobné usmání.

Na provedení práce šetřte peníze.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 15. dubna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Otázka hospodářského dělnictva.

Krise v pracovních poměrech zemědělských je stále palčivější. Jestliže některý hospodářský produkt lépe se zpeněží, strádá rolník dvojnásobně nedostatkem spolehlivé čeledi, čímž trpí hospodářské poměry nesmírně. Vždyť právě z té příčiny často prodává český rolník svůj grunt, aby se zbavil trapných starostí, třebas i cizinci. Zaplatí v záložně dluh, který ho dlouhá léta tísnil a věnuje se jinému zaměstnání.

A přece právě v Čechách musíme dbátí toho, aby stav rolnický co nejvíce prosperoval. Když v Anglii zemědělský stav tísnivou souměřil plodin cizokrajných téměř vyhnul, poznala vláda brzy neblahé následky toho zmaru a učinila pokus o umělou obnovu stavu rolnického. Nikdo tak upřímně nedovede hájiti práva rodné země a svého národa, jako muž, který v téže vlasti nasává kus půdy svým majetkem, který aroste od dětství s půdou, jež mu poskytuje výživu dostatečnou.

V Rusku rozvinul se v posledních letech veliký průmyslový ruch. Když však začaly revoluce nepokoje, to fabrikanři z Moskvy, Varšavy, Lodže a jiných měst rychle přechali s miliony rublů za hranice. Nechávaly továrny prázdné, státnice dělníků přicházelo o zaměstnání. Baští držitelé půdy však v rozsáhlém státě tom vydrželi neochvějně, ačkoli bylo na bohatší krvavé útočeno. Přiznáváme, že existence dělnictva hospodářského zlepšiti se musí. Jestliže povstane proti fabrikanz jako proti „vyssavači“ i takový soc. demokrat, který týdně bere 36 K, má rozhodně čeledi více příčin k sociálním steskům.

Jiná však jest otázka, zda za skrovné, málo závidění hodné postavení dělnické čeledi mohou sami rolníci. Některý fabrikant započal s několika stovkami vlastního jmění a v osmi letech jest z něho veliký boháč, ačkoli platí dělníkům víc než statkář čeledi. Kolik však nejméně držitelů hospodářství při největší obzérlosti může majetek svůj v osmi letech zdvojnásobiti? K tomu ještě přistupuje ten smutný fakt, že jen malé procento hospodářských usedlostí není hypotekárně silně zadluženo. I v roce velice úrodném často polovice peněz stržených za plodiny putuje do záložny k vyrovnání nejnaléhavější platební povinnosti.

A přece hněv dělnictva venkovského vrhá se v přední řadě proti hospodářům, kteří často schopné dělníky přes zimu s vlastní strátou vydrhnou, aby nemasili na jaře a zvláště v létě oháněti pracovní síly po všech krajích. Několik soc. demokratických schůzí, na nichž roznášejí placení škrábů „lásku a ochranu utiskovaným“ svým jazykem v míře nejšťastnější, přeměle i hodné dělníky k nepoznání. A křivé názory sociální šíří se rychle i mezi dělnictvem tím, které s rudou stranou nechce společně jíti. A i když se dělnictvu dokáže, že soc. demokraté jsou přáteli nepoctivými, zisknými, osten a předzadek tkví v srdci chudákové pevně. Marno pak jest dělníkovi dokazovati, že pracovní a mzdový poměr dělníka hospodářského nelze stotožniti s materiálním a pracovním postavením dělníka průmyslového a že sociální poměry v hospodářství jsou daleko spletitější, svízelnější než v továrně. Dělník poznává jalovost svého předvedku obyčejně teprve tehdy, když prohne od pluhu do města. Musí-li platiti byt, otop a jídlo hotovými, teprve pak poznává, jak jej zklamala naděje na větší zisk. Ale dělník takový ani pak se nevrací rád do hospodářství, které opustil a raději tře ve městě bídu.

Dělnictvo i zemědělské jest rozeštváno od soc. demokratů tolik, že se již vyskytují brosky generální stávkou v čas žní. Strašná zbraň proti zaměstnavatelům, ale zároveň dvojnásobná. Jestliže by se měli hospodáři celý rok přede zněmi obávat, že po vší lopotné práci a starosti jejich dělnictvo nahlé před sklízni práci zastaví, pak by raději všeho nechali a nebo by si drželi jenom tolik posemků, co

by stačily rodině jejich obdělání a skliditi. Továrnickým stávkou často pomáhají, zato hospodářům pomáhají vždycky a mohou veliký počet usedlostí v jediném roce přivést na hubu.

Sami továrníci francouzští předpovídají, že při dalším neukrotném řádění anarchických rojů dělnických fabrikanti raději nechají všeho a velkopřemysl francouzský zhyne. Není zajisté věci příjemnou, musí-li továrník každou chvíli přebíhati před rozešvaným davem a nechat si drancovati dům. Co mají teprve říkati rolníci, kteří jsou odkázaní na součinnost většiny počtu dělnictva? A co bude u nás, až přede zněmi přijde bezohledný rozkaz z ruderého ástfedi? Ve Francii už to velice neblaze začíná. Hospodářského dělnictva jest veliký nedostatek, tak že hospodáři jihofrancouzští povolávají ku pomoci přede zněmi i větší počet dělnictva ze samé Hallie.

Tomu nezdravému proudu má se věnovati co největší pozornost, což agrárníci nečiní. Sebeobrana jest tu chabá, aby se soc. demokratický štáb příliš nerozdílil, protože potřebují agrárníci soc. demokratické pomoci při volbách proti — rolníkům odchýlných názorů kulturních. A že dělnictvo venkovské silným počtem vstupuje do řad soc. demokratických, nezdá se, že by agrárníky příliš mrzelo. A přece vědí, že rudá akce směřuje na rozervání patriarchálního poměru mezi hospodářem a čeládkou; jakmile tento vlivový poměr v dědinách přestane, nastane roztržky horší než ve fabrikách, poslední stopy utlučené venkovské idylly zmizí, ostrý severák bezohledného existenciálního boje rozněsí lidi a po společné práci ve dvou krajích nepřátelská vojena. Horší, prosištější bude štít na venkově než ve městě. Převle-li se patriarchální poměr mezi hospodářem a služebnictvem, pak budou křivé lany hynouti na nedostatečnou škodu národa celého.

A jest již nejvyšší čas, aby se soustavně pracovalo k tomu, aby se dělník připomnal k půdě. V nedávných dobách byla čeládka i při menším platu spokojena; poznala dobře otcovskou lásku hospodářovu, který ji neopouštěl ani v nemoci ani ve stáří. Nyní všude plác nespokojenosti. Hanáští sedláci však dosud dobře potřebám čeládky rozumějí, oti práci svých pomocníků. Pracují k tomu, aby šetrní dělníci si mohli pronajmouti pole a státi se domkáři, což se v praxi a velikým úspěchem provádí. Dělník projde dobrou školou, posná, co mu činí, aby se nestal proletářem jako dělník průmyslový. Všude — zvláště ve krajích chudších — to ovšem tak hladce nepůjde, ale přiložití ruky k soustavné práci v tom směru jest nutno přec, aby se venkov nevyliďmoval.

Křesť. soc. strana nažé v tom směru pracuje dosti horlivě. „Všeodbor. sdružení křesť. dělnictva“ v Hradci Králové má zemědělský odbor. V něm nalezá hospodářský dělník ochranu, aniž by se švalo proti hospodářům. Dělník platí týdně 18 hal. členského příspěvku, což zajisté není tíživým břemenem. Je-li člen tři měsíce bez zaměstnání, tak že neplatí, počítá se za člena dále. Za výše uvedený skrovný příspěvek má člen právo na podporu v nemoci, v nezaměstnanosti, při stěhování, na právní a eventuelně i na mimořádnou podporu; platí se mu pohřebné a spolkový časopis dostává zdarma.

To již znamená pomoc značnou. A kdyby agrárníci chtěli pochopiti důkladně prospěch stavu rolnického, tu by se měli sami starati, aby jejich dělnictvo v hojném počtu k „Všeodbor. sdružení“ našemu přistupovalo a to dříve, než se začervene na venkově karafiátů víc než planých máků na polích. Každému což jeho jest! Pak krtčí práce placených demagogů bude snemožněna.

Dopis z Prahy.

Znaménatí volných jmen na hradeckou rolnou. Prvého dne měsíce dubna uveřejnily

některé pražské listy inserty, jimiž jistý hudební závod formou úmrtního oznámení uváděl v nejširší vědomost, že Bedřich Smetana, Zdeněk Fibich a Antonín Dvořák doporučují hudebníky Mojžíra Urbánka, jehož sáhodlouhá titulatura byla připojena. Ačkoli rekama v Praze praktikuje se nejráznějším způsobem, ačkoli nešetří se při tom ani mimořádného humbugu, přece jenom jsou jisté konce, k nimž v tomto ohledu možno dojíti. Myslíme však, že by znehodnocování památky velikých mužů v reklamních insertech mělo býti nepřipustno. Žádá toho veřejný zájem i pieta k mrtvým velikánům, jejichž slavná jména nemohou přece býti předmětem reklamy.

„Národní listy“ za nových okolností. Od 6. ledna letošního roku, kdy poslanec a předseda strany mladočeské dr. K. Kramář převzal konpi „Národní Listy“, neuplyne téměř týdně, aby některý z pražských listů neuveřejnil nějakou všeobecně překvapující zprávu o novém vedení tohoto listu i činnosti osob jemu blízkých. Jednou odpovídá na tyto novinářské zvěsti redakce, jindy poručník nezletilých dítek zakladatele listu dra. Julia Grégra, poslanec Anýž, jindy opět vybrožují odpovědi v „Národních Listech“ soudním stíháním tomu kterému listu. Ať věci se mají však jakkoli, tolik jest jisto, že noví majitelé „Národních listů“ vynakládají všechnu svou péči a starost jenom na to, aby jich osobnosti byly stále předmětem rozprav a zájmu širokých kruhů pražské společnosti.

Svého času, když dr. Ed. Baštyř propustil dva členy redakce „Hlasu Národa“, s půlroční výpovědí, byly to „Národní Listy“, které jednání toto podrobily nejostřejší kritice, prohlásovaly je za nejotřelejší čin a úkaz politování hodný. Nynější případ v „Národních Listech“ jest však ještě mnohem více povážlivější, neboť po sedmáctileté působnosti byl zbaven dlouholetý člen redakce Ph. Dr. Jaromír Borecký bezohledně místa v redakci, a dano mu na srozměnou, že okamžitě byl nahrazen osobností jinou.

Jak jest postaráno o zdravotnictví v Praze za nového fysika, švakra starosty dra Groše, dra P. Procházky, o tom podává nejlepší doklad okolnost ta, že nový pan fysik dostal již řád — ? — I toto — jenom dárku od c. k. místodržitelství král. Českého, a sice za to, že epidemii nešťovinně, která v minulém měsíci v Praze vypukla, věnováno z fysikátu příliš málo pozornosti, tak že epidemie se šířila a způsobila mnoho oprávněných obav.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Shírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou senasaci; nijak douz nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Obrana.

**Veřejná vyhláška bankrotu pokro-
kářských „kulturních směrů“.** Co jsme
tvrdili již dávno, k tomu se začínají malo-
mocní naši odpárcové konečně sami přisnávat.
Slova, za která jsme dříve trpěli šlehaní, nyní
pánové ve své tiskovině začínají papouškovat po
nás. Nečiní tak ovšem z žádné lásky k straně
naší, ale z citelné nouze; poznali totiž, že sou-
stavným lhaním a bezuzdným štváním již nelze
utloukati katolíky v době, kdy sdravý kato-
lický tisk jest tolik rozšířen.

Zatím se ozývá jedno pokrokářské křídlo.
„Čas. Slovo“ napsalo dne 9. t. m.: „Často, až
přilíš často jsme se sešli s inteligenty, kteří
si zakládají na vědeckém rázu svého boje proti
klerikalismu a proti církevnictví. A srovná-
tito inteligenti odbývali naše upozornění, že
k boji protiklerikálnímu patří *jistá malost evan-
gelická*, pohrdavou poznámkou: *Kdo pak by se
takovými věcmi zabýval?* Škoda času. Dokážu
jednoduše vědecky, že takové věci jsou ne-
možné. To je mně přístupnější a užitečnější.“
— Přiznáme se, že nechápeme dobře takovou
vědeckost. *Jak pak může člověk poctivě vědecky
bojovat proti vědomí, jichž nemá?* I když už tedy
někdo považuje náboženství za nemoc lidstva
— má je dobře znáti, chce-li tuto „nemoc“
léčit. Proti neznámému *nelze bojovat poctivě a
dokonce už ne vědecky poctivě*. Právě proto by
udělali taková „vědecká“ bojovníci lépe, kdyby
zůstali stranou. Kdo si nechce dát už ani tolik
práce, aby poznal, proti čemu chce bojovat,
měl by mít aspoň tolik vědomí, že se do boje
nehodí, že jej může často poškodit — a málo
kdy prospět. Trváme na tom, že je nutno znát
nejméně náboženské soustavy, proti nimž kdo chce
bojovat, nýbrž také psychologii náboženského
člověka. Tato „vědeckost“, o níž jsme mluvili,
není než aprioristická (již předem rozhodnuté)
zamítání věci neznámé. Je to aprioristická anti-
patie (nechuť), která u vědeckého pracovníka
je nepřijatelná. *Nemá to vlastně nic, než nesvěd-
omitost* vyrostlá z podceňování protivníka, ze
znehodnocování věci nesympatické (nemilé). A
taková nesvědomitost se vždycky mstí.“

O neosvědčenosti našich odpárců píše
„Čas. Slovo“ dne 12. t. m. (v pokračování
článku o „revisi protiklerikálního boje“): „Tak
na př. je celý protiklerikální svět za jedno, že
dopouští se podlého bidáctví kněz, který de-
nuncuje učitele, profesora nebo vůbec někoho
jiného, ať už pro „nenáboženskou“ chovnost se
či pro něco jiného. *Ale denuncovat kněze — po-
važuje se za sčelný čin*... Není to přilíš
dávno, co V. M. („Volná Myšlenka“) rozesílala
hotové detektivní dotazy o soukromém životě
jednotlivých kněží... Řekne se snad, že je
ta půjčka za oplátku. Jenže v takových věcech
je tento důvod pouhá výmluva — nic více.
Odvěta je přípustná jen tam, kde je nezbytně
nutnou. Tu však není nutná — ani účelná.
Je-li kněz denunciant, stačilo by přece praný-
řovat denuncianta a dát mu jeho jednání také
společensky cítit. *Ale denuncovat se to třeba
řadu jiných kněží — je nepoctivé a surové.*

Rovněž málo radikální a solidní je postup
proti „obřadnictví“. Tak na př. umře člověk,
jenž se ohlíbil celý život naprosto ne církevním
smýšlením. Farář mu odepře církevní pohřeb
— a skoro kde který protiklerikální list po-
važuje za povinnost pranýřovat faráře právě za
nezaměstnanost. To je bezcharakterní. Kdo se
oházel bez církve za živa, musí se přece umět
bez ní obejít i po smrti, t. j. jeho příbuzní
nebo kteří strojí pohřeb, mají být tak ohar-
akterní, aby neřádali proň vůbec církevní po-
hřeb... Podobně málo charakterní jsou taha-
nice o štolové poplatky. Dovedeme pochopiti,
když člověk nechce za jednoduché církevní
úkony, k nimž je do značné míry nucen, platit
jinak, než dle josefinské sazby. Když církev a
kněžstvo mermomocí udržují pastorační zákony,
ať jsou také dle zastaralé štolové sazby pla-
cení. Ale objednávali-li si kdo slavnější úkony
církevní ať při svatbě neb při pohřbu či při
jiné příležitosti — ať nekřídí, že ho farář „na-
táhl“. Neobjednávej parádu, nebudeš natáhnut.
Nesmíme se zastávat nikoho takového. Je ne-
správné a pošetilé, hájiti takové lidi. Tím se
jen upevňují druzí v přesvědčení „po právu“
na slavné obřady — místo aby byli vedeni
k odvykání si od nich. Taková lidé zajisté ne-
jsou protiklerikální z přesvědčení, z vnitřní
potřeby. Ohtáli by pouze církevní parádu co
možná sadarmo. To je celý ten jejich proti-
klerikalismus, nad nějž nemáme být snad nic
už odpornějšího.

... Nesolidní a pošetilý je také boj,
který na př. oznamování kostelních slavností
katolíků pranýřuje jako klerikalismus, zatím
co až omšně svědomitě oznamuje kde jakou
bohoulásku evangelickou nebo třeba i židov-
skou. Výmluva, že o klerikalismu evangelikům
nebo židovským netřeba mluvit, protože přý
je u nás bez významu, je planá.

... Za naprosto pochybenou takřka po-
važujeme posměch a perličky sotily a vtipy
na náboženské obřady a vůbec na to, co který
věřící považuje za posvátné. Sem počítáme i
ohíívání voltairovských histerek a vtipů, jež
ani pověstný „esprit“ nečiní méně sprostými
a surovými. — Jsou věci, které se vtipem ne-
odbyvají a nesmějí odbyvati nikdy.

Mizerná je konečně také taktika
těch, kdo z namravnosti jednotlivých vyma-
váčů určité konfese chtějí dokazovat nesprá-
vnost učení.

Žádná záhada není ani více ani méně
pravdivá proto, že ji přinesl člověk více nebo
méně bezúhonný.

Kdyby oprávněnost reformace ná-
mecké na př. měla být dokazována z mrav-
ního charakteru Lutherova, nebo kdyby na
něm závisela, dopadalo by to s ní stejně blbě,
jako s oprávněností revoluce francouzské,
kdyby byla závislá na osobní mravnosti eney-
klopedistů nebo hraběte Mirabeau a všelikých
těch Dantonů, Maratů a Robespierů. Takové
osobní „důkazy“ odvracejí prostě od jádra věci
a oddalují skutečné rozhodnutí sporu. — Je
tedy nutno, aby se na nich už jednou konečně
přestalo stavět i hnutí protiklerikální.

Všimneme-li si obojí zde uvedených kritiky
protiklerikálního boje blíž, poznáme, že „Ob-
nova“ tytéž myšlenky pronášela k uším hlu-
chým již dávno nejhrůznějším způsobem, tak že
by se dala s podobných výroků našich sestá-
viti celá kniha. Leč — mluvili jsme k fanati-
kům, kteří logicky a pokrokově přemýšletí ne-
chtěli; odpovídali nám sošmaty a nemastnými
poškľebky. Nyní teprve po celé řadě let došli
k názorům, jež „tmář“ vyslovili již dávno.

**Media volnomyšlenkářů a pokro-
kářských učitelů Haackel** dostává poslední
smrtelné rány i v nekatolickém tisku českém.
Němečtí učenci již dávno projevili veřejně hnus
nad tím, že protikřesťanské fráze tohoto švin-
dílce, oděné vědeckým rouchem, docházely
sluchu a širokých davů. Universitní docent
dr. Rádl vysvětlil, jakým komickým bajkám
Haackelovým volnomyšlenkářtí monisté bez-
myšlenkovitě avěřili a dodal:

„Haackelovi hned na počátku jeho vědecké
činnosti bylo dokázáno, že vědomé klamal své
čtenáře, že kreslil obrazy předmětů, kterých
neviděl a že obrazy jiných předmětů nesprávně
nakreslil, aby tak měl oporu pro své tvrzení.
Haackel předkládal svým čtenářům své osobní
náhledy jako objektivní vědecké poznatky a
lidé mu věřili. Dnes trzeme hněvem, že Haackel
si dovolil opřít svou zárodku nastavit lidem
hlavu a předložit obraz tento světa jako
lidský zárodek. Ale k takovým koncům musí
dospěti ten, jenž zanedbáním fakt chce pře-
svědčovat, takových konců dospívá ten, u ně-
hož cíl přemáhá pravdu.“

Co tomu říkájí volnomyšlenkářtí čtitelé
Haackelovi? Jestliže to stále šermování vědou
a sas vědou minul upřimně, tu jest právě jejich
přední povinnost povědětí ohloopenému lidu,
na jaké podvody se dal chytiti. Kdo ukradne
něco z hlady v esenáfském krámě, hned jest
trestán kriminálně. Co by zasloužil universitní
professor Haackel, který beze vši potřeby, jen
ze zlobné svavlosti kradl rozum milionům lidí
nesvědčnými podvody? Proč sami universitní
nekatolictví professoři nevystupují s voruše proti
tak drzému znehodnocování universitní vědy,
proč nyní nevydávají resoluci dosvědčující, že
pláští universitní svobody nikdy nemá skrývat
a chrániti fanatickou nevázanost a podvodné
machry? Teď by měly ohloopené české davy
rádně sdítovati s pokrokářským učitelstvem,
které při rozšiřování Haackelových nesmyslů se
pokrytecky tvářilo, jako by podávalo vědu
hluboce promyšlenou. Máte být zcela pocti-
vým mužem Mohamedán, který věří v posvá-
tnost kamene v Mekce, může být poctivý rabín,
který si myslí, že některé státi s Talmudu
jsou učením Božím. Ale rafinovaným podvod-
níkem jest člověk takový, který papouškování
Haackelových lží vyhlášeje za výsledek volného
vědeckého myšlení.

Otevřené slovo biskupovo. „Nemlčte
— vydejte svědectví pravdě!“ Tak vybídl náš
nejd. arcipastýř věrné diácony k odhodla-
nému hájení svaté nauky Kristovy. Nejd.
biskup dr. Hayn pak promluvil o velikonoční
valné hromadě katolíckých rolníků morav-
ských: „My všichni vážíme si svobody. A
dues musím zde říci, že za našich dnů s vírou
katolíckou je ohrožena i svoboda katolíků
a to právě lidmi svobodomyslnými...
Všimli jste si jistě, a jakým jásotem uví-
taly liberální noviny, když moravský zemský
sněm přijal tuto resoluci: „O. k. vláda se vy-
sývá, aby všemi zákonnými prostředky zame-
šila zneuctívání víry, náboženství a sfieny
církevních a zejména zneuctívání kazatelů a
nedovolenou kolportáž k účelům volebním a
politickým.“ Copak si myslili naši odpárci pod
slovem „zneuctívání“? Když my, vaši biskupové,
napíšeme pastýřský list, aby katolíci volili
katolíka, již je to a našich odpárců zneuctívání

náboženství. Když vypravujeme o svobodě
světlost oltářní a komné modlitby, aby svobodni
byli muži katolícky učiti, je to také zneuctívání
náboženství. Když řekne kněz: Volte, katolíci,
katolíka, — je to zas u odpárců našich zneuc-
tívání náboženství a kazatelny. Zkrátka: každý
pokyn, aby katolícký lid volil, jak se na kato-
líka sluší, je zneuctívání náboženství. Tož dá-
kas, jak jest ohrožena svoboda katolíků již i
v kostele. V pátem přikázání Božím se dle
katechismu zakazuje škoditi bližnímu jak se
tálo, tak na duši. Má biskup, má kněz mlčet,
když vidí, jak poslaenci, jak sbory zneuctívají
vyvrátiti ohtějí víru se srdci lidových? Ne-
smějí mlčet! A proto, že nechoeme mlčet, vo-
láji na nás vládu, volají na nás státní orgány.
Nedáme se zastrábiti.“

V pravdě musíme, sdravé a věčné to pro-
hlášení pastýře logicky, důsledně myslícího;
takové otevřené vyznání činí konec všelikým
prohnilým kompromisům, které by si s plau
srdce přáli naši nepřítelé, aby měli látku k
jízlivým poškľebkům. Ale ejhle! Právě lidé ti,
kteří se posmívali, že církev řije pouze z mi-
losti byrokracie, které přý dělá navzájem pod
rukou nechvalné ústupky, vrhli se s plným
záštitím proti biskupovi, který otevřeně pří-
znal, že musí církev ve veřejném životě v
prakti prováděti to, co v theorii hlásá.

Co by řekli charakterní lidé takového
souvěra, který by volil do sněmu odpověd-
ného nepříteli mojžišského vyznání? Co by
řekli vlastenci Čechovi, který by v uzavíraném
území volil odrodilce? Jak by asi byli pokro-
káři spokojeni, kdyby člen jejich organizace
volil rozhodného katolíka? Jakovým voličům
by se řeklo, že jsou lidmi bezcharakterními,
protože již před volbou měli přiznati barvu.
Zato však katolíci mají být poslušným voleb-
ním stádem, jdoucím tam, kam káže politická
hůl nevěrcova. Mají dokazovati „snášlivost“
volbou fanatických protikatolíků, kteří nábo-
ženství ze škol vyhazují a kteří se odvštěňují
prostomyslným voličům karabádem. Možná vě-
řiti v charakternost a důslednost katolíka ta-
kového, který dá volební lístek protikatolí-
ckému štváči?

Vidí-li katolíci, jak svoboda našeho vy-
znání jest ohrožena, a jakou drzostí zapovídají
docela volnomyšlenkářtí učitelé samým ro-
dičům náboženskou výchovu dětí — nemá se
modlit, aby zloba fanatických nepřátel nezví-
tězila? Proč se sami apoštolé za zdar církve
Kristovy modlili? Slyší-li katolíci, jaké pasté
nájezdy se dějí proti samému jménu upasite-
lova, páchal by hříšné ramenáťstvi, kdyby za-
nedbal odezdati lístek pro takového kandidá-
ta, který proti takovému zesurování bojuje.
Proto každý logicky myslící člověk vítá a věd-
ností otevřeně slovo bláhlo a neohroženého
arcipastýře.

Politický přehled.

Slovanská jednota v boji. Ke čtvrtedním
hlasování v poslanecké sněmovně, kdy sveden
zápas o to, má-li první čtení vládní předlohy
o 182 mil. koranové půjčky zůstat na prvním
místě, či má-li být dána přednost předloze o
služební pragmatice, strany vládní i opposiční
mobilisovaly své lidi do posledního muže; byly
se prostě výsledku — hlasování. Vědi listy ně-
mecké, že hlasování o denním pořádku jest jen
první srážkou, nikoliv však rozhodující bitvou.
Že Bismarckova vláda s nynějším svojí většinou
dlouho se neudrží, jest jasno bar. Bismarckovi
i německým stranám. Dělnost parlamentu jest
pouze dělností zdánlivou, za které nelze pro-
vést nic velkého. Než jedná se o to, aby ny-
nější systém odstraněn byl co nejdříve, aby
německu nedopřálo se tolik času, kolik po-
třebuje k provedení svých úmyslů, zvláště
v Čechách a aby proto vláda bar. Bismarcka
byla učiněna nemožnou už v tomto zasedání.
O to musí jíti Slovanská jednota.

O německé taktice promluvil v Brně člen
panské sněmovny dr. Eppinger. Doznal, že od
zavedení nového volebního řádu nemají Němci
sami v říšské radě většinu a proto musejí se
ohlížet po spojencích a sáskati si je. Kdyby
Němci samotni ohtáli aplatiati své zájmy, byli
by už předem poraženi, neboť brutální síla
dílece stála by proti nim.

O směřu česko-německém mluvil v pondělí
ve Vídni vrahni prokurátor posl. Steiner:
Hlavním úkolem kabinetu Bismarckova jest
nektečnění českoněmeckého vyrování. Kdyby
Čech a Němci s království českého ani na čes-
kém sněmu ani v poslanecké sněmovně nepři-
kročili k ústavám vyřízení osnov předlože-
ných kabinetem Bismarckovým, pak jest vláda
povinna vyhledati spravedlivou střední linii a
v oboru své vlastní působnosti učiniti ona zá-
konitá opatření, která jsou nezbytně nutná,
aby spojití obou národností v kalturně a
hospodářsky tak vyvinuté sami, jako jsou
Čechy, bylo umožněno. Tím bylo by pak také
umožněno stveření pracovní většiny v posla-
necké sněmovně a rekonstrukce kabinetu.

Bej o německé ministersko krajanů. Zatím co se garos německí radikálové a německými liberály a Čech o kandidátu pro německé krajanové ministersko, které v nejbližší době vůbec obecně nebude, vystupuje také něm. křesť. sociální strana s požadavkem, aby budoucí ministr krajanů byl vzat z její řady. Křesť. sociálové mají v posl. sněmovně svých 96 křesť. zastupců, kdežto vedle nich sedá pouze 77 něm. liberálních poslanců. Tento požadavek křesť. sociálů způsobil bouři nevole v táboře liberálů a u synů israelitických.

Finanční ústředí ve Švýcarsku nastala následkem trvalé obstrukce Slovinsků na sněmu zemském. Zemský výbor dal škrtnouti všechny výdajné položky, ke kterým není naprosto závázán.

Volební ruch v Uhrách. Volby do uherského sněmu budou se konat ve dnech od 2. do 12. června. Volební agitaci ve prospěch kandidátů strany práce řídí hlavně členové ministerska uherského, kteří vystupují ostře proti straně Jasthové. Na Slovensku jest ruch volební živý. — Bývalý uher. ministr vnitra Kristofy prohlásil: Politika následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda neodchyluje se od politiky koruny. Následník také kdysi prohlásil, že v Rakousku bylo sbytečno zaváděti všeobecné právo hlasovací, ale v Uhrách že se tak státi musí, poněvadž jest to státní nezbytností.

Poslání v Albánii v posledních dnech snepokojilo zase Evropu. Albáncům nelíbí se mladoturecké opravy, nelíbí se jim ani nový sultán, hlavně se jim však nelíbí, že by měli také platit daně, čemuž se dosud dovedli vždy vyhnout. Zajímavé jest, že Albanci vybroťují přídání se k Rakousku. Turecká vláda vyslala už proti rebelům hordy svého vojska a došlo již ke krveprolití.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➔ Zásilky na venek franko při poslání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Zprávy organ. a spolkové.

Smilčice. Dne 1. května přednáší vesp. dr. Frant. Rayl, konsistoriální rada a ředitel semináře s Hradce Král. v křesť. lidovém spolku pro Holčavy a okolí se sídlem ve Smilčicích: „Machar a křesťanství“ — v sále měst. hotela. Začátek o půlčtyř hod.

Nová Ves n. P. Dne 4. dubna o 8. hod. odp. odbyla se u nás veřejná schůze křesťanskosociální strany, na níž promluvil známý oblíbený řečník p. Frant. Šupka, redaktor „Štítu“. Již pouhé jméno řečníkovo doávalo naději, že účast bude velká; a věru nezklamali jsme se, neboť místnost, kterou nám propůjčil hostinský p. Josef Nosek, byla obecněm připlněna. Dle odhadu bylo účastníků domácích i hostů na 600. Schůzi zahájil místní kooperátor dp. Jos. Hanzlík, jenž po zahájení a volbě předsednictva odložil slovo p. J. Zajíčovi, známému pracovníku s Rovensk, jenž tlumočil pozdrav od tamějších našich bratří. Nato následovalo slovo p. Šupkovi. Po krátkém úvodě, v němž dokázal, že příčinou dnešních špatných poměrů hospodářských a politických bylo uplatnění se liberalismu od let 60tých, přelšel k jádru věci a slovy přesvědčivými vyložil nám, co „klerikalismus“ vlastně jest a jak všechny strany t. zv. pokrokové podvádějí tímto jménem lid. Rovněž pádnými doklady ukázal, jakou žalbu a komedii provádějí tyto tak zvané strany pokrokové a různými hesly. Dojem, jaký učinila přednáška na přítomné, nedá se vypsat a málo jej pochopit jen ten, kdo viděl na vlastní oči a slyšel na vlastní uši, jak všichni bez rozdílu, mužové i ženy, strhali si buď slzy, anebo propukávali v potlesk, dle toho, jak mluvily p. řečník buď dojímavě, anebo výslovně. Na schůzi přítomni byli také přísluš-

ní jiných stran, kteří, až po schůzi ke slovu vystoupili, přesto se nepřiblížili; patrně byli přesvědčeni, že díky p. řečníka nedají se vyvrátiti. Schůze skončena byla v 6 hod. Dlouho trávící potlesk byl p. řečníkovi odměnou; ale nejen tento, nýbrž i vroucí přání všech přítomných, aby dobrotný Bůh nám p. řečníka ještě po dlouhá léta ponechal a v jeho těšném školu učil, aby k nám častěji zavítati mohl.

Chocen. Dne 4. dubna konala se schůze mládeže v místnostech Katolické jednoty. Četné se dostavili mladíci i dívky z okolních vesnic, aby poslechli opravdu zajímavý program. Předseda p. Jos. Hanzlík se Skorenice srdečnými slovy promluvil „O povolání mládeže“, dp. Aug. Michálek z Chocně vzal si thema „O tisku“ a v mnohém otevřel nám oči; také dívky měly lví podíl na programu. Sl. Marie Fridrichová nás svým thematem „O společnosti lidské“ poučila, jak vlastně máme se dívat na lidstvo; závažné a poučným smysla sl. Teresie Ondráčková, taktéž z Hemže, svým prolovem „O účinnosti kuchyně na domácí štěstí“. V pauzách naspívali jsme několik písní a tak posileni na duchu, rozešli jsme se do rodových chat; těšme se všichni na příští schůzi, již volám: „Zdať Bůh“.

Čes. Třebová. „Schůzi do toho, půl je hotovo“, tak můžeme posouditi činnost zdejší organizace. Proto konána hned první schůze sjezdu velkonočním členskou schůze, aby skutkem se stalo nanesení sjezdu. Delegáti objasnili organizační řád i program strany. Hned zvolen nový výbor a utvořena zvláštní sekce žen jednak z důvodů praktických — ješto nelze, aby se všichni členové v místnosti umístili — jednak proto, že jest našim org. řádem. Že se toto rozdělení osvědčí při dobrém a pevném vedení, nepochybujeme ani okamžik, znajíce zápal a obětavost našich žen pro práci organizační. O činnosti přineseme zprávy podrobněji. Smíme také už nyní prozraditi, že v nejbližších dnech zahájí činnost tělocvičná jednotka naší mládeže. Tím budeme mít i u nás celou stranu křesť. sociální v malém. — Starost, která tížila několik neděl hlavy výboru stran spolkové místnosti, odstraněna ke spokojenosti všech. Dostalo se organizaci vlídného přijetí „u Andrlíků“. Pro pohodlí členstva umístěna knihovna spolková i kolportáž časopisů se svolením děkana vldp. Matějky na děkanství. Ješto vldp. děkan ochotně přislíbil i otop pro půjčovnu knih, můžeme jej právem počtati ke kněžím, kteří se snahami hnutí křesť. sociálního se otáčejí a je dle možnosti podporují. Srdečné díky! — Majíce takto upravenou činnost místní, přičiníme se, aby v život vešla i organizace okresní a žádáme p. okresního děkanství, aby pomáhal v době dohledné na svolání okresní konference.

Hronov n. M. Dne 27. března přednášel o druhé cestě do Lurů v naší odbotce ve Zlíně v hostinci p. Jana Hanzla dp. Řezníček s Červ. Košťalka. Poutavá ta přednáška, při níž bylo užito světelných obrazů, vyvolala byla s největší pozorností. Odměnou panu přednášejícímu byl blůňský potlesk. Vzdáváme nejvšejší dík dp. Katechetovi, jakož i všem, kteří nás svoji návštěvou poctili. Doporučujeme všem našim stoupencům, aby také hleděli tak krásnou přednášku si uspořádati. Čistý výtěsek jsme věnovali Ústřední Matci. Zdať Bůh práci dále! — Pořadatelé.

Rovně. Dne 10. dubna sehrála naše katolická jednotka spolu s organizací mládeže divadelní kus: Jakou našel Jakub metla na slon Teklu. — Již pouhé jméno tohoto divadelního kusu přivábilo četné hosti nejen z Rovně, ale i z Holic, z Chvojence a z Plátnic. — Členové naší organizace zdaleka sebráli své úlohy. Díky vřelým vzdávám našemu vítci. Háděmu v. v. Frant. Orlovi za jeho obětavost a námahu, která k zdařilému provedení tohoto kusu velice přispěla. Díky všem členům a hostům. Kéž roste, mohutní a skvělá naše jednotka! Zdať Bůh!

Sedlec n. Hory Krmč. Křesťanskosociální spolek „Vlast“ v Sedlci připravuje se k slavnosti svátku praporu na den 12. června t. r. Dráha jest v místě a vhodné spojení k Oseku i Čáslavi, nímto to Sedlec honosí se svátovými památkami země, proto lze se nadíti velké účastenství bratrských spolků na ten den. Prozatím sluhé žádáme, aby blízké katolické spolky a organizace toho dne řádně se scházeli a zářivě nepořídali, ale svou vácnou účastí naše řady rozmnožili. Zdať B. h!

Kotlí. Spolek křesť. soc. i v roce 1910 je bořlivě činný, jak viděti s I. čtvrtletí, kdy konal 6 přednášek za velice hojného účastenství. — 1. ledna přednášel dp. P. Aug. Kubes se světelnými obrazy „Na moři Baltickém.“ — 9. ledna promluvil vesp. dr. Fr. Šule o poměru českého člověka k Římu. — 6. února dp. V. Oigánek o hospodářských, sociálních a kulturních poměrech v Americe, opět se světelnými obrazy. — 13. února, vesp. P. Al. Majer se Lnář o postavení katolíka v dnešní společnosti. — 18. břez. přednášel dp. P. K. Toman z Hlubčtiny na thema: V svépomoci budoucnost. — 8. dubna veleval. p. řídící učitel V. Špaček o křesťanské výchově dítěte v rodině a ve škole. — Dne 27./III. bylo sehráno div. představení „Díblík“ ve prospěch čes. dobrodětů ve Vídni, ke kterému náleželo odvedeno 80 K.

Sjezd mládeže v Opočně. Občasně sjezdy staly se jaksi naší životní potřebou. Velice správně prohlásil o sjezdu jeden mladý důvěrník, že sjezdy neslouží jenom k ukázení naší síly, nýbrž i k tomu, abychom se vespolek poznali, osvěžili, k další práci povzbudili. Sjezd v Opočně možno právem čísti k nejzdařilejším. Až nebe nebylo nám právě nejpříznivější a již od rána padal drobný deštěk, přesto účast byla velkolepá. Když po 1 hod. odpol. dne 10. dubna prodralo se slunko mračny a vrhlo první své zlatité paprsky do prostorného sálu Kodymova Národ. domu, těsnilo se v něm na 800 lidí, z nichž většinu reprezentovala naše mládež. Přesně o 1/2 hod. zahajuje starosta Sdružení dp. Petrásek sjezd po velebných zvucích hymny mládeže, kterou zpívá velká organizace mládeže z Přepych řízením svého duchovního rádce dp. Řávy. Na jevišti vstupují dvě bílé oděné dívky sl. Hamerská a Hodovalová z Opočna, které vítají vldp. Dr. Šulce a dp. Petrásku a oběma podávají kytice. Zřejmě dojat děkuje starosta za tento projev a prohlašuje sjezd za zahájený a uděluje slovo prvnímu řečníkovi vldp. Dr. Fr. Šulcovi, který mluví na thema „Úkoly katolíků v čes. národě.“ V procitěné řeči své líčí nám nutnost zdokonalení se každého Čecha, hlásá lásku k rodné hroudě a k řeči, dokazuje, že skutky pomůžeme nejlépe ohrožené vlasti. Mezi tím vznášá se na chodbách hluk. To zfanatizovaný lid agrární chce dostat se do sálu pod vedením svých vůdců. Vstup si vymohl i kráčejší vítězná do sálu, který však do posledního místa přeplněn, takže nezbyvá jim než zůstat v zadním menším sále. Dr. Šule právě mluví o nepochopení práce národní u některých stran, a vytýká přímo straně agrární, že ona vidí přední úkol svůj v rozbití schůzi katol. Slova jeho působí jak ledová sroha. Nadšení vyvolávají jeho slova k mládeži. Za bouřlivého souhlasu a potlesku řečník končí. Dále mluví místostarostka sl. Kosařová o poslání dívky v dobách nynějších. Sympatickým hlasem tlumočí snahy a cíle organizovaného dívčího dorostu ve Sdružení, kárá vady a nedostatky, prakticky ukazuje, kterak možno v organizacích mládeže pro dívky pracovati. Ku konci nadšené své řeči prosí přítomné dívky, aby podporovaly organizace dívčí. K pozdravu za okresní organizaci mládeže kostelecko-rychnovské přibíhá se sl. Hana Čermáková. Desetimínutovou řeč získala si srdce všech přítomných a možno doufati, že naše Sdružení má o jednu výbornou agitatorku zase více. Po přestávce promluvil na thema „Proč zakládáme organizace mládeže“ p. Lochman, rol. syn z Očelice. Rozvinul velice pěkně program organizované mládeže katolické. Tajemník Sdružení p. Orlický mluvil o národohospodářské práci v našich organizacích. Příklady ukázal, jak otázka hospodářská se luští v jiných zemích a co znamená býti národem chudáků. Ke konci dp. starosta poděkoval všem účastníkům. O půl 6. hod. večerní byl sjezd za zvuků hymny Kde domov můj ukončen. Sekretariát děkuje srdečně všem, kteří se o zdar slavnosti zasloužili! Při sjezdu vybráno na katol. paedagogium 20 K 43 h.

Přív. spolek žen ve čtvrtku dne 28. dubna t. r. o půl 2. — a kdyby se dostatečný počet členů nesešel — o 2. hod. odpol. v malém sále Zofinském řádnou valnou hromadu a tímto pořadem: 1. Proselov předsedáv. 2. Čtení protokolu minulé valné hromady. 3. Zpráva jednatele, pokladní a revisorů. 4. O zřízení odbotky Píova spolku. 5. Doplnění volby 4 členů výboru a 7 náhradníků (již dle § 13. změněných stanov vystupují z výboru a mohou opět voleni býti) 6. Volné návrhy, jež musí nejméně 3 dny před valnou hromadou býti písemně výboru spolku (Praha 1040-L.) oznámeny. — Sankce prosíme všechny členy Píova spolku, aby svůj zájem o katolický tisk dokázali účastenstvím co nejbeještěm; sliště očekáváme, že se všech vikariátů přijdou delegáti, aby projevili své přání; proto volili jsme čtvrtak tak časnou hodinu odpolední, abychom členům vikariátským účast umožnili. Všecky katolické časopisy prosíme o lahev otisknutí.

Všem místním organizacím strany. Dle organizačního řádu, nově na Velkonočním sjezdu strany přijatého, má každá místní organizace po sjezdu vykonati nové volby v místní organizaci, a sice volí se místní důvěrník a členový organizační výbor (předseda, místopředseda, pokladník, jednatel, kolportér). Vybráme tudíž všechny místní organizace strany, aby co nejdříve volby tyto provedly a výsledky sekretariátu strany oznámily. Volby se konají na 2 roky, od jednobo sjezdu do druhého. Organizace nechtě neopomenout vybrati od členů přiaňšnou daň strany dle některé skupiny této: I. měs. 2 h, II. měs. 4 h, III. měs. 6 h, IV. měs. 8 h, V. měs. 10 h, VI. měs. 20 h a přiaňšnou vybranou čtvrtinu daně té nechtě zaslou pokladníku strany p. Josefu Šindlerovi, řídícímu na Král. Vinohradech čp. 818. Jednu čtvrtinu daně té si místní organizace ponechají, jednu odvedou okresní organizaci a jednu popočají v uschování pro organizaci krajskou

aby, jakmile v život uvedena bude, příslušnou část jí odvedly. Nový organizační řád, program strany a nové české legitimace budou dány v brsku do tisku a zašlou se pak organizacím strany v tom počtu, jaký si jich objednají. Všechny místní organizace nechtějí změnit si i příslušná razítka. Případné objednávky razítek přijímáme a vyřídíme, a to kus za 4 K 10 h. Konference kraje budou během léta provedeny. Okresní důvěrníci nechtějí svolat také s dorozuměním výkoného výboru strany konference okresní, na nichž by se prováděly nové volby okresních funkcionářů. — Výkonový výbor české strany křesťansko-sociální v Praze-II, Opatovická ul. 10. (Dne 9. ledna 1910.)

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a sv. bifmování ve vikariátu kladensko-litvovickém. J. E. adp. biskup dr. Josef Doubrava pokračuje na své apoštolské cestě v neděli 24. dubna ve Velšíně, v pondělí 25. v Ostružně, 26. v Samšíně, večer vždy ve Velšíně; ve středu 27. ve Slatinách, 28. v Nemyčevsi, 29. v pátek odpočinek, 30. v Hradištku, v neděli 1. května ve Vysokém Veselí, večer vždy v Jičínověsi.

Schůze městské rady dne 11. dubna t. r. Žádost učitelské jednoty „Budec“ v Kukle-
nách za subvenci na 14denní univerzitní kursy učitelské, pořádané o nastávajících hlavních prázdninách v Hradci Králové a žádost Spolku pro zvýšení lidového blahobytu za změnu regulační čáry bloku F, kde hodlá týž na parc. č. 8. postavit nárožní živnostenský dům, postoupeny byly městskému zastupitelstvu. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 5. t. m. byl vzat na vědomí. — Žádost p. Ant. Mikuleckého za koncesi hostinskou pro novostavbu p. K. V. Skuherského v bloku VIII. v Karlově třídě a žádost p. Josefa Hrádky, společníka fy. Bělohávek a Hrádek v Král. Město: za koncesi knihtiskařskou postoupeny byly živnostenskému odboru. — Výkazy činnosti policejní stráže v březnu byly vzaty na vědomí. — Panu K. Jandovi, úředníku Spolitelny uděleno bylo povolení ku zřízení pergoly na jižní straně a postavení plotu na straně uliční při vile jeho v bloku X u „Střelnice“.

Koncert českého kvarteta v Klicperově divadle. Slavná pověst, která předcházela umělce, neklamala nás ani v nejmenším. Každý, koho válná hudba jen trochu zajímá, musí odcházet z koncertu přímo nadšen. Nemá to snad jenom brilantní technika, kterou kvartet vyniká, nýbrž po přednosti úžasné souhra, tak že se zdá, jakoby jeden umělec na jediný nástroj koncertoval. Program byl velmi zajímavý: nejprve moderní Dvořákovy As dur, po něm ukázka klasické Beethovenovy a na konec perla Smetanova tolik nám milá a tak málo slychaná: „Z mého života.“ Všecka díla byla přednesena s ideálním pochopením a živá pochvala byla jen malou odměnou dokonalým umělcům za překrásné jejich výkony. Dr. Aliquis.

Koncert české filharmonie. V Klicperově divadle dne 26. t. m. dojde k produkci osvědčené české filharmonie. V živé paměti jsou výkony, jimiž excellovala naše filharmonie v městě našem. Těšíme se srdečně, že se povoláním popodílelo dokonce toto těleso k novému koncertu slavnosti.

† **Prof. Václav Veverka.** Delší dobu těžce churavěl v Praze bratr zdejšího vldp. konsist. rady a profesora J. Veverky, až dne 11. t. m. v 51. roce svého života dokončil životní pout. V Pánu zeannulý byl velmi dobře znám v kruzích hradeckých. Narodil se jako syn boдрého, posud živého rolníka r. 1858 ve Vlkově; studoval v Hradci Králové a v Praze; suploval v letech 1883—7 na zdejší gymnasiu, r. 1887 stal se profesorem v Třeboni a r. 1889 na pražském gymnasiu v Truhlářské ulici. Zesnulý byl výtečným vychovatelem, pravým otcem svěřené mládeže. V uměleckých kruzích byl nadšeně vítán jako výborný tenorista. I naše obecenstvo seznalo na produkcích jeho zvonivý, vyškolený zpěv. Jeho literární činnost byla horlivá. Přispíval veršem i prosou do předních našich časopisů. Vydal samostatně sbírku básní „Od hvězd až do lůna země“, přeložil z vlastiny novely Farinovy, zpracoval pro Matci lidu české a římské báje slovy; nveřejnil jako velice talentovaný filolog mistrné překlady české lyriky, zejména z Findara. Smrtelná choroba ho stihla právě v prostřed nejplnější překladatelské práce z českých lyriků. Každý, kdo zesnulého znal, vzpomíná s uznáním na jeho vřelou, družnou povahu. Pohřben byl dne 13. t. m. za velké účasti na hřbitově vinohradském. Odpočívaj v pokoji!

Těšomoplavský kurs páteční všeobecné soustavy Josefa Düricha, zahájený v Hradci Kr. 8. ledna 1910, byl 13. dubna t. r. úspěšně ukončen. Mimo hodinu zahajovací a zvláštní hodinu písní kyriakého bylo v každém ze 2 oddělení celkem

12 hodin vyučovací. Přihlíženo především k teorii, pokud čas dovozoval i k praxi; zvláštní pozornost věnována nejnovějším publikacím s oboru těšomoplavského, zejména slovanského. Mnozí z 63 účastníků vytrvali až do konce, úspěch je patrný a projevuje se zejména tam, kde pozorován zvláštní zájem, horlivost a nadšení. Kurs potvrdil názor pravdivost slov vědeckého sboru těšomoplavského, že „soustava opírá se množstvím zdravých, originálních myšlenek, přihlíží také nejvíce ke stanovisku vše-slovanskému, jakéžto bylo požadováno resolučními ajezdu brněnského.“ Všem bez rozdílu, kdož jakýmkoli způsobem o zdar a prospěch kursu zásluh si dobyli, vzdává „Spolek českých stenografů v Hradci Králové“ vřelé díky.

Otevření nové advokátní kanceláře. JUDr. T. Šásek, advokát ze Skutče přesídlil do Hradce Králové čp. 308, Jiráskova třída (dám p. K. V. Skuherského, c. k. dvor. dodavatele).

Šermifaká akademie pořádána byla se vši akuratesou po dobré přípravě dne 9. t. m. v „Adalbertinu.“ S prvním veřejným vystoupením mohou být členové zdejšího šermifakého klubu zcela spokojeni. K zápasu se též dostavili: A. ryt. Sokolowski, diplom. mistr šermu z Prahy, členové „Pražského šermifakého klubu“, členové pražského klubu „Spada“ a sl. Štychová z Prahy. Program zápasu byl velice pestrý, napínavý; předvedeno šavlové, fleuretové i kordové assaut, fleuret proti dykám; ukázky damské fleuretové a šavlové školy předvedli A. ryt. Sokolowski se sl. Štychovou. Zápasů 16 řízením maitre d'assauts p. dr. Klumpara. Obecenstva bylo poměrně tentokrátě málo. Myslíme, že tu ani tak nevedlo vyšší vstupné jako ohabé porozumění rytířskému sportu, který přece se daleko lépe vyjímá než „Kopaná“, při níž bývají tak velké davy. Při šermu oviš se zápasníci v mrtvnosti, v síle, v ráznosti a naprosto nehrubou. Důstojnictvo dostavilo se v počtu značném. Mistrné výkony odměňovány častým potleskem znalo. V přestávkách a po představení hrála pěkně hudba 18. pěš. pluku. Každý počátek nejštější; tak zajisté amýlloji i členové šermifakého klubu, kteří budou statně pracovatí dále. Po úspěchu morálním zajisté dostaví se vbrzku i úspěch povšechný.

Hlas z obecnosti. Věřící, kteří se účastňují v neděli mše sv. o 9/2 na 9. hod., nebyť valně povznese hrou varhan. Myslíme, že hudba chrámová má povznášeti, k modlitbě povzbuzovati. Zatím však v ten čas působí varhany jen rozrůznost a nelibost. Na př. zahráj se piškví kvapřkové kudrlinky, pak tatáž dovádívost o dvě oktávy níž, pak zapraskne pedál sólo, znovu vřskavý akord nabobě atd. Taková žertovná oviš o chrámu rozhodně nepatří. Ať se zde rozléhá hudba opravdu velebná. — Účastníci.

Výsledek hygieny. V posledních teplých dnech zvlášť k večeru zdvihala se celá mračna prachu, rozvířena sterými povozy. Kdo spěchal ven z prachu dšiny nebo kanceláře, užil prachu v trojnásobném množství. Tudiž by častěji kroupení neškodilo.

De odhadní komise pro osobní dan z příjmu byli na období let 1910—1918 od Jeho Excellence pana c. k. ministra financí výnosem ze dne 20. března 1910 č. 16776 jmenováni následující pánové: 1. za členy: Jaroslav Rosálek, c. k. berní asistent v Hradci Král., Karel Světlík, zamestník v Třebechovicích, a Antonín Mandelík, vrah. inspektor pojišť. společnosti v Hradci Král. 2. za zástupce členů: Jan Špaček, c. k. poštmiistr v Nechanicích, Zdenko Ješek, majitel závodu kamennického a majitel domu v Hradci Králové a František Mrha, sedlák v Třebechovicích.

Nádherná květinová zahrada překvapí mile každého ohodce na pokraji Pouchova u výstavného domu p. Vognara. Oko divákovo jest okouzleno ohnivými barvami stkvostných moderních květů nejružnějších druhů. Pan Vognar dodává za mírné ceny zvlášť vhodné druhy květů na hroby a také potřebnou s tím práci velice vkusně provádí. Odporučujeme jej co výborného odborníka.

Žitby. Koncert tamburašů katol. jednoty královéhradecké pořádá dne 17. t. m. organizace mládeže. Začátek o půl 8. hod. Spoluúčinkovati laskavě přislíbili: voleat paní Marie Kesslerová ze Sprengensenu a vák pp.: MUDr. Josef Kessler ze Sprengensenu, Otto Fitzner a Fr. Šulo. Vstupné: osoba 1 K, rodina 2 K, bez obmezení dobročinnosti, poněvaž čistý výnos věnován bude na pořízení praporu. Hudbu jiho-slovanskou Hřdř. Jiří Šahula.

Z letošní vřelosti cestý J. E. adp. biskupa královéhradeckého. Dne 2. dubna t. r. začal adp. biskup generální návštěvu ve vikariátu Královéhradeckém (mimo město). První štače byla v Lochnicích, kdež je sídlo vldp. vikáře Aloise Soukupa. Četné obecenstvo a značný počet duchovenstva vyšel před půl 8. hod. v ústřety adp. visitátora, přijíždějícímu v právo kanovalka vldp. dra. Soukupa a dp. ceremonáše dra. Huráše. K uvítání dostavil se s Hradce Králové p. místodržitelský rada Steinfeld s p. c. k. okres. škol. in-

spektorem Krčmářem, starosta místní a zástupce starosty Předměstického, jakož i zástupce učitelstva místní p. řídící, kteří všichni přivítáním oslověním uvítali adp. vřc nbo diecézního pastýře, jakž i družička školní. zástupcové různých katolických kostelních spolků a místní vldp. farář-vikář. Arcipastýř všem řečníkům a přítomným účastníkům srdečně poděkoval a ubíral se za hlaholu svou do fary a odtud do kostela, jenž přeplněn byl věřícími po celý den. Celá slavnost visitáční, udělení sv. bifmování a skouška z náboženství (v kostele) odbyla se za vzorného pořádku a nejpříliš úspěchu, takže spínilo se přání promluvy při uvítání adp. arcipastýřem, toužícím, aby dobrý počátek a záruka šťastné letošní visitace staly se hned na první štači v Lochnicích. — Dne 7. a 8. dubna konala se generální visitace na Pouchově, kamž přijel ze Hradce Král. místo p. parkmiistra jeho náměstek p. Pilašček, jenž jako zástupce patronálního městského úřadu uvítal J. E. adp. biskupa vhodnou řečí. Po p. Pilaščkovi předstoupili tři páni starostové (z Raaku, Slatiny a Slezského Předměstí), jejich jménem a shromážděného obecenstva pozdravil adp. visitátora pan starosta Hrnčíř. Po něm uvítali J. E. školní dtky: za přespolař školy šk. Fr. Šichor ze Slatiny, za místní školu žákyš Pícková z Pouchova. Nyní předstoupovali mluvčí různých katolických spolků a organizací. Prvním byl p. Hynek, velitel hasičů slatinských, sborové se dostavivších; po něm zastupkyne divčí organizace katolické z Pouchova a okolí slečny Turková, Voláková a Špeldová, pak předáci zdejších mužských katol. organizací a spolků, pánové Turek a Piletic, Valtera ze Slatiny, Volák a Špelda ze Pouchova, Netaka a Řehák ze Slezského Předměstí (za katol. Jednotu a Rá-faisenzku), Kubíček a Dolekal ze Všeodbor. sdružení, Čapek a Paltar ze spolek sv. Bonifáce a p. Pícková s p. Machkovou za organizaci katol. žen. Všecky tyto řečníci a všichni řečníci byli osobami spolkovými odznaky: ženy a dívky mašlemi, muži karafiáty. Po uvítání místním duchovním a po slovech adp. biskupa hnal se právd k fars za vedení bujarého banderia, které až do Hradce k rezidenci biskupské pro J. E. si dejele a se večer zase ho tam doprovodilo. Za všechny bifmovance rozloučil se v kostele s adp. biskupem gymn. studující Jan Kotlaad, za školáky žákyš Klaváková, oba z Pouchova. V pátek po mši sv. konala se se školáky věkoškými a pouchovskými veřejná skouška z náboženství ve škole pouchovské (ostatní školy přespolař byly již ve čtvrtek dopoledne skoušeny v kostele), kdež byl nejše. biskup přijat místní školní radou a pány učitelky obou škol. Pouchovský starosta pan Josef Polák jako předseda m. š. r. a pan Jos. Pochyba jako řídící školy místní uvítali na prahu školy nejše. biskupa, jenž poděkováv, ubíral se na skoušku, které přítomni byli mimo jmenované pány matky školních dítek a pp. Junak a Vognar, jako členové m. š. rady. Ndp. biskup bral osobně život účast se skoušce téměř 2 hodiny trávící a podepsav se do pamětní školní knihy, odebral se na fars, odkud o 9/2. hod. odp. odejel. Ke cti obyvatelstva všeho dlouho vysazeti, že všichni ohováli se vzorně. Sv. bifmování šťastně se nejen všechny školní k tomu schopné dítky (téměř bez výjimky); ale i četní dospělí bifmovanci, mezi nimiž byly některé vědecké žen a ženatých mužů. Celá slavnost měla ráz čistě církevní a značila nepřepísl dojem.

Nový Hradec Králové. (Mjeme.) S. m. dosti vzpomínáme na dny mláděho týžne, kdy od 3. do 10. dubna konal u nás sv. misie vldp. P. Karel Lerch S. J. z Hradce Králové. Pobožnost byla po všechny dny jak dopoledne tak odpoledne velmi četná, ba možno řci nad očekávání navštěvována. Nadšená a přesvědčivá kázání, srdečné a dojmavé křes. cvičení pro jednotlivé stavy a vroucí promluvy před sv. zpovědí a před sv. přijímáním k dítkám, připravujícím se k sv. bifmování na den 14. dubna, značily hluboký dojem v srdcích věřících. Přes 1300 osob přítomnilo ke sv. svátostem. Za upřímaou snahu a horlivost zaplatí Pán Bůh!

Třebechovice. Došli nás tyto nové řádky: Před obecními volbami na samé soc. demokratické schůzi „u Jarkovských“ prohlásil pokrokař p. R. Vitoušek, že ti „staří tatíci“ (t. j. členové obec. zastupitelstva) tam nic nedělají. I po nových volbách převládou většinou titíž pokrokařští „staří tatíci“ tam opět zůstali. No — snad tentokrátě p. Vitoušek s nimi bude spokojen. Poprvé málo se na věcnou paměť srazmenací do pamětní knihy, že 1. P. 1910, kdy byl parkmiistrem p. K. Světlík, prvním radním p. J. Bujet, dále p. J. Škarda, obchodník atd., sražen starobylý obyčej o Hromnicích a na Květaou neděli. O Vřelosti však naše obecní reprezentace byla tak galantní, že zadala vldp. děkanovi vstaz, že páni už neponechou baldachýa ... No — Oreb se proto na nás nesevypal a Dědina dále tše plyne. Naši pokrokaři již před tím do věce svých úspěchů srazmenací volbu samého pokrokařského učitele p. Smědy do výboru záložny. Kdyby na místě jeho zvolen byl všeobecně populární rolník p. Bouček anebo známý obchodník p. Faborský, co by bylo více nademr peněžnímu stavu na prospěch? Odpověď pomoháme každému nepředsedajícímu. Leť takle jsou malíčkosti, byt charakteristické; horší je to každ

s tou elektrickou. Na svrchu uvedené schůzi „a Jarkovských“ důrazně kladl porušený řád občanů Hampi soudruhů na srdce, budoucím svolením do obecního zastupitelstva, aby důležitější věci, které se týkají všeho občanstva, byly řešeny nejen v obci, zastupitelstvu, ale i na všeobecných schůzích občanských, k tomu měli schválně svolání, kde by se věc důležitější probírala a uváděla. Vývody ty přijaty s frenetickým potleskem — i u pokrokařů. Leč šedá to theorie! Tuhle na schůzi obecního zastupitelstva s čistou jasnou předlohou již hotovou a uváženou „elektrickou kaší“ radní p. Bujet a všichni, i stoupenci vývodů občana Hampi si libovali; a tak jednomyslně přijata nabídka soukromého podnikatele a současně (!) obec radního p. Dotčina, aby město bylo elektricky osvětlováno, ale světlo a elektrickou sílu soukromníkům — to všecko ponecháno na dobré zdání a libovůli i pravomoci p. Dotčina. On ve všem má rozhodovati a konkurent nemá se tu objeviti po 15 let. — Nyní po městě je rozšířována soc. dem. časopis „Živnostník“, v němž se našel dlouhý článek, v kterém soc. demokratický pisatel perne čte levity soudruhům členům zastupitelstva pro jejich bláznovství, což a zasvěcených působí mnoho veselosti. Je to prostě komedie. Besmyšlenkovitě něco schválně a potom páchatí novinářské články plné jeremiad! — Z toho se všeho lze viděti, že nejen naši staří pokrokařští tatíci, ale i mladí tatíci se tuž jen což! O dalších zajímavých jevech neopomeneme dále referovati. —

Pokrokařská svobodomyšlenost v Třebouchovské akci. Bankrotem již dávno. Naše Katolická jednota, kdyby dělala co dělala, našim nejmilostivějším pokrokařům — samo sebou se rozumí — nikdy se nezavázala. Kdyby sem přišel kde který světoobčanský anebo hausrník třeba s anarchoistickým smyslem, má avaty pokoj; ano pánové buď mu asistují anebo jinak „satiáči“, aby tu dobře pochodili. Jenom Katolická jednota dle jejího soudu nemá práva na existenci. Téměř s deklarativním pudem se rozvíjí horečná činnost, aby každý podnik naší jednoty provázen byl protipodnikem. Když to nepomáhá, děje se i nátlak na všemožné činitele, aby nám místnost byla odepřena a rostodivné šikanování k tomu ještě přidáno. Leč všechno marno a tak máme akoru obavu, že generalisimus všeho tohoto šlechtického snažení darmo se jenom ze svých neúspěchů ještě „učeruje“ a snad bude nucen po svých „úspěších“ (či he spasi „dětský den“?) dáti sobě do štitu neokolkého heaslo: „Ať jsem bit, jen když se peru“... Jako jindy, tak tomu bylo i v neděli. Katolická jednota, vědomá své síly a váhy mezi občanstvem, dávala v násle p. K. Jarkovské divad. předst. „Potlouklo“ od Boreckého. Ať nebyla prázdna agitace — což vřelost sdružujeme — návěsta byla taková, že se všem ani míst nedostalo. Všichni číhající s chutí a láskou shostili se svých míst — vřelost p. V. Hofmanna mistrně svou úlohu sehrál. Než tedy divu, že výsledkem jak po stránce mravní, tak i hmotné byl nám odměnou. Jak to dopadlo s trupodnikem — ať se pochlubí pokrokaři. — Dorost.

Hefice jsou známou baňkou mladočekou, ať jsou tu i jiné strany zastoupeny; tět pokrokaři čítají zde několik stoupenců, jichž domýšlivost není menší, než jejich počet. Dělají, co mohou, ale nedají se jim a kdyby mladočeki vsazili do rukou vzdělávací spolek, byli by ve veřejnosti hotovi. Organizem, v němž se sem tam osvoju, jsou jim již známé „Pokrokové listy“, odkud metají střely na vše, co nenese cejchu pokrokařského. Pouze radniční pány boří, čímž prokazují, odkud vítr fouká. Všecko slé se na světě máti; vypisuje-li se konkurs na nějaké místo, ať učitelské, ať obecní, vybírá se jako kandidát nejlépe kvalifikovaný — pokrokaři. Když se ohlédne, počne pádným satírou. Tentokrát nebylo to obecní hospodářství, ale klerikalismus, jež dopisovatel jižanských listů Horioem vytýká. Corpo di Bacco — klerikalismus v Horioem! Máte být ubespečen, na tu větku se mu odpovědi nedostane. — Píše: „Pan děkan je spokojen.“ Věnuje elegickou vzpomínku, jak různé kroky podnikl ať proti „klerikalismu“ a proto bádáje nad zdarem křesťanské slavnosti „Vzkříšení“. „Soudili jsme, ano byli jsme přesvědčeni, že letos obvyklá promenáda 2 kostelníků a 3—4 páterů bude „uvědomělým a pokrokovým“ (dle Heřického Obsoru) občanstvem přijata ohladně, že nebude ruky, která by na počest čerňáků pátr rozřadila jedině svíčky. A? Se studem a hněvem byli jsme svědky toho, jak nejen ubosí nevědomci, ale i ti, kdož se staví lida za vědce, kdož chvástají se svou pokrokovostí a svobodomyšleností, osvědčili své přesvědčení a svůj charakter. Největší svobodomyšlenkci, největší radikálové měli v oknech nejmenší po dvou kopcích svíček, a kdyby měli víc okna, dali by třeba 10 kop. Sbíhá se v dátech, chce se plivnout, ale není toho třeba. Ti lidé naplňli sami sobě ve tvář, naplňli v oči svému přesvědčení a svému charakteru.“ Tak jižinské „Pokrokové.“ Silnější čestnou nemohlo to být vysloveno. Silný, hus, naplň ve tvář, naplň do očí! Co zbývá ostatním nepokrokařským smrtelníkům, než pokrokovou silou křídla utít a pomýšlet si něco o chorobě, při níž silný bývají neklamným ákazem, již lékati říkají „rabies“? Nemápadá nám, osvětlami při vzkříšení porážování v knězem připadá se projev náboženského přesvědčení; mnohý

osvědčí svůj přibytok jen proto, že to činí jiní, že — jak nám dopisovatel praví — je to starým zvykem, lépe řečeno, starou křesťanskou slavností, a že — nechová-li k náboženství, k němuž se přiznává, zrovna lásky — nechová také zášti, jaká z každého řádku pokrokařského dopisovatele číhá. Ptáme se však: co je lidem bez náboženství do náboženského přesvědčení, anebo aspoň do konání jiných lidí? Tak se projevuje svobodomyšlenost? Páni pokrokaři rádi by to náboženství zničili na jeden ráz a proto koupili si na to bič; tak čerťva to však, milí pánové, přece nepáje. Musíte ještě chvíli počkat! — Sociální demokracie zakládá u nás, jako i jinde, sdružení domkářů; marné však volání. Kdo něco má a kdyby to byl jen domek, na tom lep nesejde. Právě této chvíle jedná se o povolání 180millionové výpůjčky vlád, kterou tato dostane za pomoci soc. demokratů proti Slovanské jednotě. Co záleží soc. demokratům na 180 milionech! Oni to platit nebudou, to zaplatí domkáři.

Rudý tlak o rolnictvu čibuznickém. Prý jest náboženství věci soukromou! Tak volají soc. demokratičtí řečníci, aby popletli lidi takové, kteří podkopnou nevěreckou práci soc. demokratů neznají. Missionáři přišli do Čibuze výhradně v zájmu víry, nedotýkali se politických sporů různých národních stran, utvrzovali větší rolníky v přesvědčení křesťanském. Ale tato čistá náboženská činnost jak missionáři tak rolníci musila být přece jen pokálena důberem sprostého kalu, jež vychrlil dne 8. t. m. rudý list „Podkrkonoské Rozhledy“, napsav tyto jedovaté řádky: „Koncem března salbilo se H. Spodina oblažiti obec Čibuz přítomností sv. Missionářů. Zbožní otcové rýpali v potu tváře vinici páne a pokání potřebující ovce i beraní s celého kraje i Smiřic táhly deště v celých houbec, by svému těžkému svědomí v Čibuzi odlehčili. Ku konci misií sváčen kříž, při kteréž slavnosti nesecházeli aci mládenci, ani drážky a jim (!) potřebný tancerek. Trochu pelyňku do slavnosti číše zbožných missionářů přimísili učitelé z Čibuze, kteří odmítli věsti školní dítky při průvodu, takže tyto byli (střevotný pravopis!) odkázány na vedení různých střech z Čibuze. Ku konci třeba podotknouti, že následky spovídání ani následky slavnosti nejsou dosud na nikom pozorovány — snad až později?“ Tedy takovým uličnictvím, prováděným proti upracovaným poctivým rolníkům, chtějí zaváděti „Podkrkonoské Rozhledy“ „výšší pokrok a vyšší mravouku.“ Nábožní rolníci jsou nazýváni berany a kmotry. Ze hromadná účast čibuzské zachovalé obce plynula z důvodů čistě náboženských, to patrne nejvíce z toho, že zdejší rolníci nemají posud „klerikální“ organizaci. Ale přes to se jim nepteje pokoj ani v kostele. Proti křesťanům farář evangelických nebo rabínů „Podk. Rozhledy“ ani neptáknou. Náhodou se můžeme lebece domysliiti, kdo to uličnictví do „Rozhledů“ napsal. Jestliže p. spravodaj praví, že na nás není dosud sniti následky slavnosti, snad se vysmívá naší trpělivosti. Leč jen ať si přilíší mnoho nepteje, aby se ty následky ukázaly v různé obraně poplaveného lida katolického. Divíme se, že s takovými tupilými lidy venkovanského spojují se při schůzích agitací předáci proti rolníkům katolickým smýšlelci.

Pokrokařské uličnictví v Boro-hrádku. „Právo Lidu“ 7./4. 1910 č. 96. toto slovně uveřejnilo: Sebevraždy faráře v Boro-hrádku. Z Boro-hrádku u Rychnova a/Ka. se nám sděluje: V pondělí dne 4. t. m. oběhl se v zahradě farář za kolnou sdejší 51letý farář P. František Vacek. Obuvníci Ledeč a Šrámek mrtvolu sebevrahovu uřadili, snhli a odnesli do obecní kůlny. Příčinou soufaleho činu faráře Vacka byly neurované poměry. Případ je předmětem všeobecného hovoru. — Dosud mnohý nevěděl, proč tento soc. dem. časopis má název „Právo“. Inu proto, že má „právo“ faráře oběsit a mrtvolu odnést do obecní kůlny! A jak je to s tou pravdou? Pravda je ta, že celá ta správa „Práva Lidu“ je sprostá, ničemaá lež, kterou ten list s radostí uveřejnil, protože to byla voda na jeho mlýn. A kdo je příčinou vyhlášení té správy? Sociálisté jako šilení po městěku běhali a se dušovali, vřelost jejich předsteda, že oni o ničem nevědí, a jejich středa že prý to nevyšlo! Tentokrát trochu věříme a máme jistou stopu a známku, že „kinkovina ta je rodem pokrokařská!“ Tak „čestných“ zbraní užívají proti osobě p. faráře někteří pokrokaři, kteří počtem zde jsou dva a půl. Snad u nás konečně prohlédnou i ti dobří sice, ale blávní lidé, kteří jsou plni ohledu a strachu i před ledajakým v úpadku a rozkladu jsoucím člověkem a před botami mytinou páchnoucími. — Kdyby Pr. L. sebe t. dle vycházel, nikdy nebude užeteno výtky, jak lehkověrné správy proti knězi přijímalo — ba ani jeho oprava nikdy nemůže „Právo L.“ očistiti, když 9/4. t. r. v č. 97. píše: „Domnělé sebevraždy boro-hrádeckého faráře. Dne 7. t. m. v č. 96. náležo lista uveřejnili jsme správa o domnělé sebevraždě faráře Fr. Vacka. Jak jsme se nyní přesvědčili z přípisu našeho důvěrníka, není se věci ani stávká pravdy. Farář P. Frant. Vacek na život si nechtěl, poněvadž k tomu nemá nejmenších příčin. Jest na blízku, že se jedná buď o zlomyšlenou myšlénku naší redakce, nebo osobní zájem mativé osoby, která si vyhlédla za terč pomluvy osobu farářovu. Zpráva jsme uveřejnili jen proto, poněvadž obsahovala suché sdělení o domnělé

sebevraždě bez jistivých poznámek. Přesvědčivše se ale o tom, že je úplně vyhláena, jsme shaveni obvyklých ohledů k pisateli téže a jsme ochotni rukopis, na němž podepsán je Ant. Holabod, klobouček v Boro-hrádku, dát komukoliv k dispozici.“ — Poznámáváme, že v Boro-hrádku jména Holabod vůbec není, ba ani klobouček zde žádají, ať hy ho zde bylo nesmírné třeba, aby dělal dobré klobouky na ochranu proti vysýchání pokrokařských mozků. Smýšlené jméno Holz — dříví a bod — bot čili bota asi významně poukazuje na pávodce. Jeden zachází prý s dřívím a druhý s botami! — Třetí byl pisatelem. Tak vypadají v praxi zásady pokrokařské. Loupežník běže na sebe škrabošku, chce-li někoho oloupit o život; pokrokař zahálí se smýšleným jménem a oloupí kněze o jeho čest a v novinách jej oběsí! To je jistě „znamenitý“ pokrok!

Potěhy. Důstojně se rozloučila se svým milým kaplanem dp. Max Smrčkou farosť naše. Již v pondělí dne 4. dubna večer shromáždily se v Bratčicích v počtu imposantním organizace křesťanské-sociální jak dospělých tak mládeže s Bratčic, z Přibyslavic a Adamova, aby naposlady se svým milým duchovním rádcem pobesedovaly a s ním se rozloučily. Dojemné řeči na rozloučenou pronesly jménem organizací mládeže sl. Běhouňková a sl. Čapková. Druhá slavnost na rozloučenou pořádaná byla obecním zastupitelstvem obce Potěhy ve čtvrtek dne 7. dubna. Na slavnosti této braly podílu všechny i ty nejvzdálenější obce celé farosť. Dostavili se páni starostové z Potěch, z Tápadel, ze Schofova, ze Zbudovic, z Břesí a z Přibyslavic. Večer byl uspořádán za obrovského účastenství lidu pochodňový průvod s hudbou, který dostavil se k fáte a odvedl velebného pána, nyní nově jmenovaného faráře pro Nasavrký, do krásné dekorovaného sálu. Tak mnoho lidí dostavilo se k rozloučení, že objemný sál nemohl ani všechny účastníky pojmuti. Dospělí i mládež, bohatí i chudí — všichni přišli se rozloučit s p. farářem Smrčkou, který si „ak velikých zásluh získal o křesťanské-sociální organizaci na Čáslavsku. Zde ukázalo se opět zřetelně, jak jediné kněz, dobrý, statečný, lidový kněz může všechny vrstvy národa kolem sebe shromážditi od chudého dělníka až k nejbohatšímu rolníku. Řeči na rozloučenou sa organizace mládeže pronesly sl. Slavíkova sa Potěhy a sl. Sajdlava sa Schofov. Starosta z Potěch pan Havelka děkoval ve jménu obce za obětavost a práci, kterou nový pan farář věnoval osadě potěšské a p. Havelka č. 15. děkoval jménem užšího kroužku důvěrných přátel páne farářových. Slavnosti této na rozloučenou sděstnil se též domácí pan farář a pan děkan z Goč. Jenškova. Skoro se všech úst bylo slyšeti: „Škoda velebného pána Smrčky! Kéž by sem přišel zase takový kněz!“ Přejeme odcházejícímu panu faráři na jeho novém působišti hojně požehnaní Božho a mnoho sádu. Báh vám odplat za vše dobré, co jste zde vykonal.

Chotěbořsko. (Čtyři na jednoho.) Podrobil jsem článek z „Obnovy“ nové analýzy, a srovnáv to se článkem uveřejněným v „Hlaszech z Poasnavi“, sesnal jsem, že jsou tam tak čtyry, pět bodů, které vás přivedly téměř k šílené suřivosti. A v tomto rozpoložení myslí vrhli jste se na mne, abyste ze mne udělali člověka hodného šibenice, úplného vyvrhele lidí. Ale v tom jste se silně přepočítali. Kápi jste na pravého. Musím se vám přiznati, že celkově se článkem „Obnovy“ souhlasím. O řem nedivím se, že dotek na nejchoulostivějším místě působil takový dojem. Myslím, že to byla zmínka o vánočním stromku, polévkovém fondu, žalobách na hajebo, úplatcích do kuchyně, a konečně zmínka o tom selaském chomoutu, jež vás tak podráždila. V tom článku není ani jedné vaší vlastní myšlenky; všechny jste převzali ze článku Obnovy a místo na sebe, obrátili jste je na mne, což činí děti, když se dostanou do hádky. A nyní, vy velice počestní mužové, táži se vás jako také počestný muž přímo. A odpusťte, jestliže také hněd na otázky odpovídám. Byl ze zbytku výletového pořízení vánoční stromek pro ty nejchudší dítky? Odpovídám: Nebyl! Byl z čistého výtěžku divadla „Jesličky“ (hráno dvakrát při vyprodaném domě) sděšen polévkový fond zase prý ty nejchudší dítky? Nebyl! Co se týče hajného, přiznáváte se sami, že jste jednali s jeho nadřízenými. A že jste ho před nimi nechválili, jest nad slunce jasnější. Vy jste totiž, vyjma sebe, nikoho ještě nepochválili. A s ním že jste osobně nejednali? Vzpomeňte si, jak ho musela „panimáma hajná“ před vámi zavřít, a to jen pro to, že si hájil kousek toho svého pozemku, který jste mu také chtěli vyškárnouti. Brali jste dary, vyjma ty dva poslední, od lidí, kteří k vám přeházeli se žádostí o půjčku. Prodlonění půjčky, za přičinou osvobození dětí atd? Odpověď vám dají vrabci na vaší lůpě, kteří dobře vidí. A o tom krocanu to dále nerozbalujte; septejte se raději toho, který se tak vyjádřil. Pouhým omlouváním a pomlouváním nesmění se na celé věci ničeho. Jestliže byly peníze určeny na tak oře náležavé, tak ideálně krásné účely, jako jest nasycení dítek s přespolečných vesnic, které často sa hrutě nímý o kouzku suchého chleba nebo dvou třech bramboračkách tráví celý den ve škole, jestliže byly určeny na vánoční nadílky zase pro ty nejuznanější, proč byl účel peněz těch, když nic horšího, tedy alespoň změna? Snad má ve-

lejšnost právo dovědět se, na jaké účely vše ptálo. Vždyť peníze ty byly sebrány s pomocí stejného lidu. Zdať účel však, ať si byl už jakýkoli, jenom jste peníze ony věnovali, nevyváděli, jenom byly předem určeny. Já alespoň nedovodu si nic krásnějšího představit. Tvrdíte, že přijem z veřejných produktů škola bývá kdesi protokolován. Věřím tomu. Snad jest to pravda. Kde však přejímá revisi nad tím, že budou účely svému odevzdány, to neříkáte. A konečně dovolte mi ještě jednu otázku. Víte, co jest to důkaz pravdy před soudem? Z vašich řádků prodloužených obličejů soudím, že nevíte. Nuže, ten jsem o těchto čtyřech, nebo pěti bodech odhodlán provést pomocí svědků, budu-li od vás žalován. Pokladnictví v záložně si ponechte nadále. Kdyby bylo v okolí třeba 20 spolků, chtěli byste v každém mít alespoň pokladnictví. Je sice pravda, kdybych „místo“ to dostal, že bych byl živ samými vejci, maselem, smetanou atd. Ale na mě by to bylo moc. Já bych se v tom nevyznal. To musí vésti jen nadčlověk, hyperinteligent. Ostatně svou inteligenci nemusíte tak stláti, nemáte jí takový přebytek. Čte-li kdo tu vaši „Včelku“, snadno tam nalezne i hrubé poklesky proti i a y. Něco jiného by bylo, kdyby se inteligence měla dle počtu pratek, nebo dle počtu mrzutostí s jinými lidmi. Vím, že to byli učitelé, kteří se mne něco kloudnějšího udělali, ale jména jejich zní poněkud alavnější, než ta, jimiž vy jste se podepsali. Našemu p. řídícímu (rektoru) říká se Jeho Magnificence. Také mi nabízíte auslechtění duše a citu ve svých večerních kurzech, nebo jak vy tomu říkáte besidkách. No — tam bych toho chytil! Předně o čestě nemůže být ani řeči; té tam vůbec nepěstujete, ať by to bylo té mladěši, jak ji znám, mnohem prospěšnější, kdybyste tam s ní opakovali čtení na hlas, po případě násobilku, než do ní vtlučkali nějaké písně, hraničící s odrhovačkami, a otrápané deklamovány. Já alespoň myslím, že písně „Naše Káča pláče“ a jí podobné přilíhají cit mladěše nezjemní, ducha nezaušlechčí. Vy potřebujete lidi jen takové, kteří se vám, co jim navrhnete, jsou spokojeni, ku všemu vám kývají, protože do ničeho nevidí, a jinak vám dají ve všem pokoj a svobodu jednání. Proto vykytneli se člověk, který se vám zdá jen trochu nepohodlným, ihned voláte: „Od takových lidí uchovej nás, Pane!“ Nedivím se vám. Ono to každého ruší, když jest se sladkého spánku vyburcován. Ale proto jest štika v řece, aby lidé karasi nedřímali. Čtyři na jednoho! Jest to sice trochu mnoho, ale já to snesu. Převahu tělesnou máte vy, duševní já. A jelikož se, bohudík, vede boj duševní (k tělesné práci já bych se nezajímal), mám naději na vítězství. Za laskavé dočtení ať ku konci „vám zatím pěkně děkují, ať se o vámi“ atd.

Čelkový výkaz milodárů pro povolení postavení v Třebovčicích. Ku předloženému výkazu připojiti ještě milodary: od vld. děkana úřadu v Chrastě 20 K, od far. úřadu v Mítově opět 13 K, v Moravanech opět 4-06 K, v Dačicích 10 K a v Knapovci u Ústí n. Orli 4-10 K, takže celkem vnořeno: od Nejd. Biak. Konsistoře v Hradci Králové sbírkou v diecési povolenou: 2650 K, far. úřad v Hněvčevsi přijal 1019-28 K, tudíž = 3519-28 K. Z toho c. k. okr. hejtm. v Nové Pace zaasláno dle výlovného příkazu c. k. okr. hejtm. p. Dra Pecky: 2500 K, od Nejd. Biak. Konsistoře, od far. úřadu v Hněvčevsi: 100 K na zakoupení místa pro stavbu nových domků postavením, jímž far. úřad rozdál přímo sám 919-08 K, vedle šatstva a prádla. Čelkový výsledek sbírek všech do 30. listop. 1909 byl: 54.119-68 K. — Jest mi milou povinností, abych všem dobrodincům svlést Nejd. Biak. Konsistoři a vld. far. úřadům jménem postižených vzdal nejúčtivější dík: „Zaplat Pán Bůh!“ Farní úřad v Hněvčevsi dne 10. dubna 1910. — M. Panák, b. notář, farář.

Agrární schůze v Fekříkově a Skutče. Agráři mají ohromný vztek. Proč? Schůze jim dopadla velice špatně. Agrárníci, dříve jako skoro všichni ostatní mladých Suchý s Oldřichem jde se schůze všecek nardělý. Ptají se ho, copak tak brzy? „Svatí to rozbili.“ Opravdu, schůze agrární rozbila. Ale jak se to stalo? Kdo tím vinen? — Agráři sami. Schůzi pořádali proto, aby organizaci české křesťansko-sociální strany ubili. Netajili se tím, ale naopak ještě rozhlášovali, že mají pohromadě množství lidí na rostlinářství. Našinci však si řekli: na schůzi půjdeme a navrhneme za předsedu muže z našich stoupenců, neboť dle staré zkušenosti víme, že bychom třeba ani nedostali slova. Košumberk jest v živé paměti, jednání předsedů schůzí dřívějších, pastora Šádka, starosty zábořského Macháčka také. Jak bude zvolen předseda, ať ze strany kterékoliv, podrobíme se jeho řízení schůze. Avšak dopadlo to jinak. „Zásluhu“ o to má v první řadě jmenovaný již starosta ze Záběte u Proseče Macháček, známý „praktický“ hospodář a přitom ohromný okresní okružní malíř. Ten přijel se sem poslancem Sooborem, říd. posl. Padour nepřijel. Měli mluvit o polit. situaci a o nových daních. Jako velcí páni přijeli později než bylo určeno. Sotva že přijeli, p. Macháček jako nějaký generálstabschef pruké armády, odvolává se na své předsednictví agrární okresní skautské organizace a na povolení c. k.

okr. hejtm. schůzi, chtěl sám sebe vnitřně za předsedu účastníků této veřejné schůze. To si ovšem nanič, vědouce, že c. k. hejtm. nemá práva určovat předsedu veřejné schůze a že tobo také jistě nechtěl, nedal-li šláti a řádili, aby předseda schůze byl zvolen. Ze všech stran bylo voláno: volit předsednictví, schůze je veřejná, dejte volit předsedu! Dlouho uvážil, že asi si počínali slušně, kromě uvedených a podobných výroků nic urážlivého nevoláno, ale od spravedlivého posadavku volby předsednictva neustoupili, ať starosta Macháček sufil a c. k. soudy a tresty hrotil. Tak chtěl nechtěl musil schůzi rozpustit. Sám tím byl vinen se svými stoupenci; měl provést volbu předsednictva. Ale kdepak, aby on nebyl předsedou anebo některý z jeho druhů! Toť by jejich panovačné srdce puklo bolestí. Ani po rozpustění účastníci se nabyhali, jmenovitě když předáci agrárníci (evangelické klerikálové volnomyšlenkáři) a jimi uvedených a vedených katolických pošetilců se ukazovali v pravém světle. Starosta Macháček se samé vzdělanosti a ošivenosti nadal našincům zbedněnců. Pane Macháčku, ti „zbedněnci“ hospodaří lépe, pokrokověji než vy. Vědí aspoň tolik, že sezením při děláku se polní práce a starosti neodbudou. Jiný agrární sedlák nadal sedláckým našim „chraponné a dobytka.“ Tak se tedy sastával venkovských lidí proti „mestákům.“ Trhal také za kabát rolníka p. Duchovského. Jiný zase kopl do nohy mladého našince a lomcoval jednám dělníkem. Také široko daleko známý poctivec truhlář Hrnčíko účastnil se boje proti katolickým plným plicemi. Když viděl, že se účastníci nehybou a nehanou, odešli předáci agrární do malé vedlejší místnosti, kde měli kratičkou schůzi, po níž posl. Sochor, Macháček a j. odjeli. Stoupenci české křesť. sociální strany odešli mesitím také do druhého hostince p. Krčova, kde měli schůzi důvěrnou velmi čestně navštívenou, na níž p. redaktor Adámek z Vojtěchova měl překrásnou řeč o shromažďování a společném zákoně, o polit. situaci, o agrárním hospodářství a pod. Kdo slyšel red. Adámka, musil se smát při vzpomínce, že starosta Macháček jej chtěl poučovat. K nám by se chtěl hrabat! Vždyť je v ohledu vědomostí a vloh proti red. Adámkovi trpaslíkem. Marně se starosta zábořský Macháček chvátá a red. Adámka snižuje v Záběti a kde může; je již p. Macháček prokonaný nadobro. Také pánům nepomůže teď povídání, že chtěl p. poslanec vymoci subvence na školu a také sastávkou postaviti zdarma. Ale teď už je to kusec. Na takové povídání chytíte leda nějakého hejla, ale takové hejly musíte hledati jen mezi sebou a svými stoupenci.

Velká škola. Převlehlá palčivá otázka stavby nové čtyřtřídní obecné školy rozřezala a nakutěděna zadáním práce té p. Říšskému, staviteli v Čes. Třebové za 82.000 K. Litovatí jen sluší, že nebude škola, ješto školních dětí rapidně zde přibývá. — Rádi uvidíme, zda-li našinec c. k. místodržitelství (po dvouletém rekursu) obecní doplnovací volba dojde svého kříženého splnění a rozetne již jednou ten gordický uzel všeobecných smetků, nepokojů, nesvárů a pro obecné blaho tak záhubných účinků. — Naše hostelní hodiny, ať se úplně zaplacené milodary (schůze) obnos přes 300 K doplatiti musel jejich takřka hlavní fondátor se svého), tento rok jaksi častokrát stávkovaly a to jedním z toho malichor, něho důvodu, že jich nechtěl hrobník zadarmo natahovat; řádil odměny pouze 1 K měsíčně. Ten ohledák, kterému postavením vlastních hřbitovů v Retěvce a Přivráte zdroj příjmů uplynul, musil třikrát denně klekání svoniti a mnohy šlapati. Někteří lidé politovali chudáka a učinili sbírku (ovšem s povolením hlavy naší dědiny), čímž zabezpečení chod resp. natahování našeho časoměru na delší dobu a nebude obava, že se stroj pokazí. Od prvních totiž nechtěla obec zaplatiti hodinář za správu, tudíž si je tento jednoduše ponechal a grolal je. Pro málo netráí mnoho!

Pohřeb ve Velké Šetově. Dne 3. t. m. uložili jsme tělesné pozůstatky v Pánu zemalého, sotva 50letého sdejšího rodáka, p. Františka Vojtěcha Koláře v posvátnou půdu hřbitovní, v onu posvěcenou zem, kterou po machá lida jako hrobník na věčné lásku sdejších a osadníků upravenal. Byl malířem-samoukem; i v kostele a na hřbitově prováděl své umělecké práce ku vzáslí svých důstojných představených. Maloval i na Moravě v chrámech se známým umělcem J. Václavem Vlškem u Ústí n. Orli. Většina firem (výběrůch štítů) sdejších a dalekého okolí provedena jest dovednou jeho rukou. Ať neměl ani vlastního bydla, přece po 17 letech ve spolků sdejších dobrovol. hasičů nezříká a blahodárně působil. Zvěčnění byl i horlivým činovníkem „Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva.“ Od založení této organizace v místě byl celou duší její ať do svého tělesného onemocnění. Jak pěkně a vzorně měl udržováno a napraveno, dovedou jediné ocesiti oni páni, jimi elaboráty pay do rakou přicházely. A přec měl jen dvě třídy obec. školy. V Pánu zemalého oplakává vdova s 8 dětmi, z nichž dva nejstarší jsou výbornými malíři. Jsouté také jedinou podporou své matky a tih ještě malých sestřiček. Otce zemalého Vojtěcha Koláře jako dělostřelce r. 1848 ve válce v Uhrách na uhájání děla vysumován slaton válečnou medailí. Strádal

tě mnoho po svém odesání; zejména stěhování se do Slavonic, kde přišel úplně na mísku. Zasloužil tudíž již od svého útlého dětství i p. František Kolář mnoho bídy. Měl však velkou útěchu v Bohu. Velkou radostí byla mu upřímnost jeho dobře vychovaných synů, kteří na vždy pamatovali, vše co mohli, mu obětavě. Vždy jen sáhl, čta jejich dopisy. Protož, ať jen v obudické rakvi, bez palem a věmá, přece pohřeb jeho byl velmi slavný, v pravdě imponantní, ale také plně zaloužený. Sčastnil se ho obrovský dav občanstva sdejšího i z okolí! Odpověď v pokoji!

Různé zprávy.

Agrárníkům teče silné veda do bot. O agrárním poslanci Staňkovi, kterého tak silně vychvaloval agrární farář Vacek, píše dne 31. března moravský „Ochrana“: Teprve nedávno přebavil vodoneckého p. Kuchátka na selenu, ale, jak se zdá, má již více generálů než vojska. Proto nyní shání i „kmány“ do své armády. Ale ještě jeho vytřídka (ať mu jede jak namazaná) přece nestačí, a na mnohých místech, jmenovitě na Dačicku mu již hoří šosy a roston na věde „klerikali“ jako houby po dešti, rozlobil se na ně, a chce do nich buňiti „Čepem“. Ani plat neschce sa svoje mláčené, naopak svoje „Čepu“ zaplatí všem jejich čtenářům sám. Nepřeháníme! Ze máme pravdu, dovědíme tento dopis zaalany jistěmu p. starostovi, a jím nám odevzdaný vlastnoručně podepsaný „sem. a fíša. posl. F. Staňkem.“ Dopis aní: „Vážený příteli! Divoluji si Vám zaslati několik výtisků „Čepu“ agrárního časopisu našeho sdejšího sdružení a prosím Vás jenom o jeho rozdělení ve Vaší obci našim lidem a po případě i těm, o nichž byste věděl, že jej budou číst. Prosim o správu, zda budete ochoten sám to rozdávat, či doporučujete-li někoho jiného ve Vaší obci. Dále prosím o správu, jak se časopis líbí a nepotřebovali byste snad více čísel. Doufám, že časopis ve Vaší obci se uchytl, neb jest předplacen velmi lacině a osvědčil jsem do Prahy redakci, že sa Vše na čtvrt roku předplatím časopisu tento sám. Tento dopis si prosím uchovejte co důkaz ode mne. Očekávaje Vaší et. správu, saumenám se Váš s přátelským pozdravem oddaný F. Staňek, zemský a místní poslanec.“

Kopíí taky-katolíci. Hlas z Podhradí přineal správu: „Přímá ohromiti musí každého citlivého člověka i jinověce jednání agrárníků v Lehoticích, kteří nejsprostějším způsobem se rouhali Pánu Bohu a seoměřovali ukrisovaného Krista Pána! Člověku stydne krev v šlách, když čta, čeho dneš agrárníci jsou schopni! Stoupenci agrární strany v Lehoticích sešli se v hostině u Turků a s chuchtou se radili, že budou kurnat křivou c. etn. Ať prý jim někdo dokáže, že jest Bůh! Jeden svělek s polevice těla oděv a polonahý představoval Krista. Druhá ho mrakali přetm, odívali ho pláštěm, korunu s povíslu neblavu mu dávali, se šidli do povětří zdvihali a pak na klín položili. Basy mu barvili tenatkovbarvou. Jeden z nich sastával Jidáše, druhý Piláta, jiní představovali lotry. Ba i basy měli. Ani Maří Majdalena a Veroniku nescházely! Zpustilci agrární vybrali si k troupi komedie nejvášnější a nejbolestivější kus života našeho Božského Vykupitele.... Tak je agrárníkům náboženství věci soukromou! Tak je vychovávan venkovský lid — agrární šetbon! O zabořivosti agrárníků dovědlo se četnictve miškovické, které zavedlo vyšetřování. Agrárníci nyní sapirají, než jim slyse stačí! Pána Boha se nebáli, ale kriminálu se bojí! — Nedávno sas agrární dorost v Čechovicích vytvoil kaplička sv. Prokopa a zneuctil sochu Panny Marie. Řekne se ovšem: sa jednotlivce nemůže strana. Ale kdo sesurevaje mládež a šve proti katolickému náboženství? — Agrárníků časopis „Moravský Venkov“ na př., list agrární č. 39 sa dne 2. dubna byl zabaven pro štvání proti katolické církvi; v téže číslé posměšné píli o P. Marii v Lárdech. — Taková strana chtějí na Valašsku rozklíkovat poslanec Král a soudruzi.“

Německé proti zemalému výběru. Okresní starosta brtnovský dr. Kluge osadil v okružním zastupitelstvu, že zemský výbor hrál. Českého odmítí pro finanční těsné příspěvek na nemocnici. Okresní výbor proti tomuto rozhodnutí protestuje a hroší, že savy nemocnici, nebudou-li subvence vyplacena. — Jak vidět, řečen Německé obstrukci do vlastního masa.

Krásná vyznamání na Rusi. Od té doby, co дума ruská odhlasovala svobodu vyznání, vystopilo s pravoslavné církve 301.450 osob. Z nich stalo se katolíky (hlavě v Polsku, na Litvě a v Ukrajině) 233.800, evangelíky 14.500, 50.000 mohamedany, 3400 buddhisty, 400 šidy, 150 dokonoe pohany. Mezi novými katolíky jest většina, jejich otcové katolíky byli, ale následní k pravosláví byli přinuceni.

Agrárnícká stavební práce. Agrárníci ale se odívali nad tím, jak nám pokrokový tiak posvítí na finanční umění agrárního šetřící jednoty hospodářských společenstev. Po té ráni strčili na několik týdnů řeč; a když se našli přece všelijak vykrucovali, odpovědi jim pokro-

Založeno roku 1898.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVÉ.

Akiový kapitál
Rezervní fond na
Vklady koncem
března 1910

K 10,000.000—
K 1,400.000—
K 32,842.068-84

Záložní vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% odo dne vložení
na poklad. penh. 4% až 4 1/2% odo dne vybrání.

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Rozhod. faktur a směn.

Největší
a nejlepší

výběr obuvi

naleznete
v známého
odborníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

Veledělostojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
zitovati veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibálky, nádobky, paténky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. odo vlastních výroby, předpisem
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kázku franco bez záruční kauce.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metelky
prošívky, tabulečky, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čínskému vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a císleour

Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

H. RICHTER,

pohřební ústav
a zaslátelství:

Hradec Králové.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 8-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20-—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkoobchod řy.

Jan Stoupa v Praze,
Šmídova ulice 1.

Křesla hospodní
od K 20-—
Křesla ku psaní
od K 9-—
Křesla na šrouba
od K 18-—
Sedátka na šrouba
od K 12-—

Firma:

Š. J. Palouš, Jablonec n. Jiz.

(KRKONOŠE)

Labí své chvalné známé

BORŮVKOVÉ
VÍNO

vyrobené z borůvek v horách Krkonošských akli-
zených, honosící se obzvláštní jemností, aromatickou
vůní. Podporuje chuť k jídlu, trávení; jest to nej-
ideálnější lihuprostý nápoj. Jediná skouška stačí,
aby každý stal se jeho ctitelem. 5 kg zásilka i s
velmi pěkným soudkem, vyplacené do každého místa,
dobírkou pouze za 4 koruny 20 hal.

Dlouhé zbytky látek!

Výborné jakosti!

kunčasy na povlaky v živých barvách
medrotsky na domácí šaty a zástěry
flanely a extery na košile
barohety na šaty a sukne
modní zolky na košile a blůzy
kriset na sukne v červených neb mo-
drých barvách
šatyše šatové
bílená plátna

dle přání tiskové, v balících 25 m K 10-—
dobírkou — 40-45 m K 18-— vyplacené
zasílá nejlevnější ryze česká firma

Jos. Souček Náchod, Kamenice.

Nahodil se vyměním neb obnos ordín.

Jen
jednou
zkuste mýdlo jadro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvláštnostmi se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a účinnosti v upotřebení.

Vilu „Hrázku“

právě dostavenou, sestávající ze 3 pokojů, kuchyně,
spíže a podkrovního pokoje — s velkou ovocnou
zahradou, za příčinou přesídlení do Prahy

výhodně a levně prodá

Josef Hejzlar,

čestný Všeobecné úvěrní společnosti v Hradci Král.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. veledělostoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a keřového nářadí.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zasílou.

Kupte si za K 1-70 děkladný spis
ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.

Objednávky vyřizuje Blak. knihkárna v Hradci Králové

Dříve než zadáte

instalaci elektrického světla

vyžádejte si

zdarma rozpočet

od firmy

Josef Ježek,

první královéhradecký a. k. místodržitelství koncesovaný
elektrotechnický závod

v Hradci Králové.

Velký výběr instr. a všeob. instalačního materiálu.
Ventilatory, motory. Zvonky. Telefon. Břemeno.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 15.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Ilustrovaný katechismus. Význam knihy té pro oživení a usnadnění vyučování katechismu jest samozřejmý. Vyučování může za pomoci této knihy dosáhnouti značně lepších výsledků. Svými obrázky stává se katechismus mladší kniha milou a zajímavou. Ilustrace ty jsou stkvělými ukázkami církevního umění. Vydavatel přinesl knize veliké oběti hmotné, by cena její mohla býti co nejnížší. A tak jen možno vkusně vázaný výtisk prodávati za velice levnou cenu 1 K 60 h., a pošt. náhlou 1 K 80 h. Při objednávce nejméně 5 výtisků najednou poštovné se neúčtuje. Při objednávce 10 výtisků přidává se 1 výtisk zdarma. (Mimo to vyšlo vydání tištěné na velinovém papíře; výtisk vázaný prodává se za 2 K, a pošt. náhl. 2 K 90 h.) Výtisk věnován jest „Útluku pro opuštěné a smražené dívky“ („Růžencová Výroba“) v Praze I. Také každý haléř nad kupní cenu dobročinnou rukou při zásilce peněz přidaný jest almužnou pro ústav ten. Jest to jediný ústav v Čechách, jenž věnuje svou pěti ubohým smraženým, osiřelým anebo opuštěným dívkám. Objednávky přijímá Dr. Ant. Podlaha, metropolitní kanovník na Hradčanech.

Kulturní jiskry.

Kde vládne v Itálii? Tam, kde „Volná Myšlenka“ má tak široce rozsvícené kofeny, není divu, že na místech rozhodujících zasedají židé. Předsedou ministerstva stal se tam právě plachý žid Luzzati, od něhož vlivní (a vždy pokrokoví) zednáři naprosto nezádali, aby napřed vystoupil ze zastaralé církve židovské. Tentokrát zednářský pokrok neřídil ani proti Talmudu ani proti Starému zákonu. Českožidovský „Rozvoj“ jasně prohlašuje dne 8. t. m., že Luzzatimu nebylo jeho židovství ani nejmenším kamenem úrazu v postupu. Ovšem židovství nepřekážá v Itálii ani kariere židů jinych. Vždyť Ernesto Nathan se stal purkmistrem v samém Římě; židovský poslanec Barzilai jmenován italským vyslancem v Pekingu; židovský generál Otolaighi stal se vojenským vychovatelem korunního prince, ministrem války a povýšen do stavu hraběcího. Tyto zjevy ovšem naplňují židy velikou radostí. „Rozvoj“ připomíná: „Žádný italský žid není nucen teprve ke křtu, aby se něčím stal.“ To by ovšem všechno ukazovalo na šlechtnou svobodomyšlnost italského státu. Leč — ta snášlivá blahobyt má své temné pozadí, o němž se „Rozvoj“ nezmiňuje. Itálie jest zemí velice prodluženou; židovským bankéřům jest důlžna na 12 miliard korun. K tak mocným věřitelům ovšem důlžník musí zachovávat veliký respekt; proto se Itálie ani nesmí ptáti na křesťanů list člověka, který chce dělati kariéru. Naopak nepostoupil by v zednářské Itálii právě muž takový, který by otevřeně vyznával katolické předsvědčení. Před židovskými zednáři se vlada strachy totelí. A že by tam při velemocném vlivu židovské ruky byl potádek větší než v Rakousku, Španělsku nebo Německu, to se neodvážá tvrditi žádný skutečný znalec poměrů. V Itálii se židmaji z obyvatelstva veliké daně, hladoých žebříků jsou tam celé tlupy; v Neapoli jest přes 60.000 lidí bez přístřeší. Učitelstvo jest v Itálii placeno tak mizerně, že by s největší chutí přeběhlo do „klerikální“ Belgie. A což ti italské ministři, kterým dokázány obrovské zpronevěry? A jak „vyniklo“ italské vojsko v boji proti Habsburkům, jest obecně známo. Jen kdyby se „snášlivá“ vlada chovala ke katolíkům tak taktně jako k židům! Pak by se spíš uvěřilo ve skutečnou její svobodomyšlnost. Leč zednáři, kteří tolik katolíky pronásledují, drží vládu na krátké oprátce. Kdyby se tolik zlobědů páchalo v Itálii pod vlajkou katolickou, nepřestávaly by židovské listy hlasem hromovým protestovati.

„Kluby sebevrahů“ mezi ruským studentstvem. Nedávne doby ruské revoluce ukazaly, v jak kalných proudech tone dnešní ruské studentstvo mužské i ženské. Bez Boha a náboženství, bez vznešených myšlenek do budoucna staly se i studentky nejhorlivějšími členy židovsko-anarchistického hnutí revolučního. Dnes, kdy bouře tyto jsou potlačeny, „z omrzlosti života“ založily se studenty „kluby sebevrahů“, jest překvapuje veřejnost častými hromadnými sebevraždami. Hle, správy předposledního týdne: v Petrohradě otrávil se 3 studentky, v Moskvě tři chovanky učitelského ústavu polily se benzínem a zapálily; v Kazani oběšily se čtyři žáčky rovněž ústavu učitelského. Co říci o této potopě? A co teprve o těch, kteří odebíráni jsou podobnými zásadami, stanou se vychovateli mládeže?

Proticírkevní „Čas“ oznámil dne 1. t. m. v části redakční: „Židovská matice školská získala známého odborníka pedagoga dra N. Junga, ředitele gymnasia, pro přednášku o židovském školství.

Přednáška koná se 4. dubna 1910 ve velké dvoraně židovské radnice v Praze. Začátek přesně o 7. hodině večerní. Přednáška stává se tím zajímavější, že o předmětu pojedná osobnost na poli židovského školství vynikající a zasloužilá. — Zase jeden doklad, komu se vtírá „Čas“ se vši uctivostí za nejvěrnějšího sluhu. Ona matice slouží ztrnulému církevnímu židovskému, zakládá konfessionální školy židovské, kterými naši semí podnětují. Právě název té matice jest: „Jüdischer Schulverein“; slova „matice“ se užívá k poplčení českého čtenářstva. Masarykovský denník dostával křesťovité sáchnuty proticírkevního fanatismu, když se na Vinohradech zřizovalo pro české katolické dívky české katolické gymnasium. Zato však dělá nyní v části redakční reklamu poněmčovačmu školství židovskému. Sami rozvážnější židé chytíli se za hlavu nad tím nešikovným otročením cizácké akci semitické. Když v samém masarykovském „Směru“ bylo otištěno jemné pokárání, napsal dne 8. t. m. židovský „Rozvoj“: „Jame rádi, že to napsal „Čas“ list strany; kdybychom to napsali my, viděla by v tom redakce „Času“ fevnivost proti sionistům.“ (Sionističtí židé jsou starověrci a náležejí k nejochotnějšímu germanistickým.) Tedy sám židovský list potvrzuje, že „Čas“ jest židovštější než žid. V okamžiku, kdy sám rozvážný žid cítí nutnost něco na souvěrcích pokárati, „Čas“ s mandarinskou oddaností vsá se volného myšlení, ukloní se hluboce a reklamu otiiskne okamžitě. Tak „reálné a prakticky“ provádí tudíž „Čas“ svoje heslo: „Proti všem církvím!“ Není divu, chytou-li se sami rabíni nad tak obmeceným domestikem za hlavu.

Pokrokové komedie na Moravě slaví po vydání arcipastýřského listu na Moravě pravé orgie. Lidé, kteří ve své zavilosti tleskali jako spášení protináboženským frazím Macharovým, fanatiková, kteří bláznivě schvalovali zříceniny náboženství každého, najednou křičí, že prý podniknou boj za — náboženskou očistu! Podkopníci, bořitelé pojednou se stávají do pózy náboženských reformátorů, protože nyní poznali, že úplně a otevřeně šíření nevěry končí velikým bankrotem. Proto uznali ve své rafinovanosti za vhodné, rozkopávati budovu církve jiným způsobem, podkopy podzemními. Nejhorší surovosti metané ve tvář lidem věřícím, nejhrubší urážky jména Kristova naplňovaly je radostí. Prý musí býti v dubnu a květnu uspořádány schůze pod heslem: „Za očistu nábož. života lidu, za počestnost politických poměrů v zemi a za očistu české diecese od německých biskupů.“ To by napřed musili pánové důkladně klepnouti přes prsty soc. dem. moravské, kteří šířili náboženskou anarchii rozesláním statisíc podvodných protikatolických pamfletů a kteří uráželi samého Krista. Jedná-li se jim o očistu života politického, pak musí rozhodně zevrubně proklepati germanisující činnost moravských židů a soc. demokratů; k tomu bude potřeba také povědět, jakých kotrmelců, pro celý národ neblahých, dopouštěl se semita dr. Stránský. Pak teprve bude dovoleno statečným reformátorům napravovati lidi jiné. A proti „německým biskupům“? Pánové, napřed poručte „Volné Myšlence“, aby přestala tak důlané poslouchati vídeňského žida Hocka. A pak si pamatujte, že otázka biskupů jest čistě vnitřní věc katolíků, že žid a jeho sluha naprosto nemá práva rozkazovati katolictvu, jakým biskupům se máme podříditi; vždyť byste dovedli prohlásiti za biskupa Judu nebo některého vídeňského žida. My katolíci přece nerokasujeme, koho si mají židé voliti za rabína a které muže evangelíci za své faráře. A „očista“ už na Moravě začíná až radostí! Na agrární schůzi v Trávě red. Sonntag promlouval dne 10. t. m. tyto polenové výroky, svědčící o slepém fanatismu a těsné ignoranci: „Dnes kostely jsou poleží lotrovskou. — Kristus přišel na svět a nepřinesl nic nového; vše bylo již staré, dávno předpověděno v evangeliích (!), jak uči katolická morálka (!?) — Biskup Huyn se rouhá a páchá hříchy proti Duchu sv. (totiž svým pastýřským listem; tedy dle všeho biskup se proto rouhá, že vystoupil rázně proti rouhačům, kteří tříslní kálem základní zásady katolické věrouky a mravouky). — List pana Pavla Huyna je výzvou ku znemravňování mravního života našeho. — Biskup Huyn sám se povýšil na Boha samého. — Náboženství je křesť s lidskou hloupostí.“ A k tomu všemu měl Sonntag tolik drzosti, že volal: „My voláme spěť k náboženství.“ — Zkrátka projevil srovná takovou fanatickou nešikovnost, jakou vyklo protikatolický ignoranť „Čas. Slovo“. Kdyby se odvážil tak drze lhát a štvát proti všem židovským katolíkům, pak by mu mříše žalární zamknuly ústa na několik týdnů. Ovšem že nespomněl Sonntag přítomnosti katolíky z národa. Tak se provádí očista.

Moderní věda proti vědě. Při referátu v „Přehledu“ o dějinách vývojových teorií v biologii XIX. století podotýká učence dr. E. Batak významně: „O Haeckelovi informuje Bádíl českou veřejnost velmi podrobně, jak jsem činval já a sč jsem býval hrubě napadán (větší pojednání o Haeckelovi mi redaktor ani jedné z učitelských revuí

nechtěl otiisknouti se strachu, že by osabil hnutí — protiklerikální, jemuž jsou a nás všechny zbraně dobré.)“

Volnomyšlenkářské schůze dra Bartoška v Přibyslavi.

Dne 3. dubna t. r. konala v Přibyslavi „Volná Myšlenka“ dvě veřejné schůze (odpoledne a večer), na kterých přednášel předák „V. M.“ dr. Bartošek o poměru moderního člověka k náboženství. Schůzi se účastnili hlavně sociální demokraté, židé a pokrokaři a pak několik křesť. sociálů. Odpoledne se dr. Bartošek chlubil, že žádný kněz nepřijde proti němu hájit náboženství; večer však oště se střetl s kaplanem z České Bělé vlp. Jos. Tužinem.

Aby veřejnost poznala chatrné náboženské vzdělání a nedůslednost dra Bartoška, uvádíme z debaty dra Bartoška a vlp. Tužina, která s napětím všech přítomných byla sledována, aspoň něco: Úcta v Boha (v bohy) prý je zvykem povatělým z úcty k semetělym předkům a z osobování přírodních sil. — Když dra Bartoškovi dokázáno bylo, že nemůže být pouhým zvykem, co je u každého národa bez výnimky a za všech věků, dovolával se buddhismu jako náboženství, které prý nemá ani boha ani modlitby. To by měl přece dr. Bartošek jako předák „V. M.“ znáti, že původní buddhismus byl pouhou filofií (vlastně jen filosofickým pokusem) a ne náboženstvím, jak dokazují znalci buddhismu: Siebeck: „Religions-philosophie“, F. J. Ščerbatskoj ve spise: „Teoria poznání a logika po učeníu pozdnějších buddhistův“, dr. J. Silbernagl ve spise: „Der Buddhismus nach seiner Entstehung“ atd. Této filosofii, aby se mohla ujmouti, nasazena zavedením quasikultu maska náboženská, a tu hned buddhismus předkládal svým vyznavačům víru a kult nejen boha, ale i polobohů, různých Buddhů, Bodhisattvů atd., a to i tam, kde jest jeho kolébka: na jihu. A že by buddhisté neznali modlitby? Nejenom se horlivě modlí, ale i mlynky modlíci na bystřinách stavějí. Náboženství prý mravně nevyhovuje, v náboženství (rozuměj katolickém) jde o poměr pouze člověka k člověku, náboženství jen naznačuje, jaký by měl býti člověk atd. Jest viděti, že zapomněl dr. Bartošek již i desatero Božích příkázání, kde stejné se ukazují především ná poměr člověka k Bohu a kde se jen nezasnažuje, jakým by měl člověk býti, ale přímo poroučí. A že náboženství „mravně nevyhovuje“ volným myslitelům, velice rádi věříme, protože oni potřebují morálku pohodlnější.

A co to je vlastně náboženství? Stále jen říkal, co náboženství není, ale co náboženství jest, nevěděl. — Ve víře záleží dle dra Bartoška na tom, co (?) věříme. Inu, kdo nenazývá vůbec autoritu, tomu nemůže především záležeti na věrohodnosti někoho. — Že v bibli jsou nesrovnalosti a vědou a humanitou, snažil se dokázat na šestidenní a na slovech Ježíše Krista: „Chudé budete mít vždy s sebou.“ To prý myslil tím Kristus, že musí existovat vždy lidé chudobní (!?). Když vytknuto bylo dra B., že v hexahemeru den v původním hebrejském jóm a řeckém hemera znamená nejen den, ale i obmezenou dobu, tu tvrdil, že v bibli míněn tím přece jen den (24 hodin). To patrně „V. M.“ má patent na výklad bible.

Smělným bylo tvrzení dra B., že v mládí svém velmi věřil a zbožným byl. Byla to mrazivá spreha, když vlp. Tužin se mu představil jako kollega z gymnasia, který zná se studentských dob jeho „nábožnost“; ani se dr. Bartošek k vlp. Tužinovi hlásit nechtěl.

Charakteristickým pro volného myslitele bylo vyjádření se dra B., že vále lidská není úplně svobodná. Prosím, tohle řekne volný myslitel (dle 18. monistického pravidla, přijatého na sjezdu „V. M.“ v Římě 1904). A tihle lidé potom vytýkají katol. církvi, že obmezuje svobodu myšlení! Kde zůstala logika „V. M.“? To ta tupená církev jest mnohem volnější, hlásající svobodu vůle, byť i ke zlému nakloněné. A proč „V. M.“ dává stanovou a předpisy svým přívržencům? Vždyť nemohou dle nich jednati, nemajíce svobody vůle! Proč hnál dr. Bartošek svého odpůrce před porotu? Vždyť ten člověk nemohl za to, co napsal, poněvadž dle dra Bartoška neměl svobodnou vůli!

Autoritu zavrhoval dr. B. úplně. Když pak mu bylo dokázáno, že bez autority není společnost myslitelna, že by nevyhovovala nikterak svému účelu a když tázan byl, jak si tedy představuje společnost bez autority, tu se porazil dr. B. sám, řka, že by nebylo představeného a společnosti, nýbrž jen správy. (A je správe bez autority myslitelná?)

Člověk prý v osobního Boha nevěří, nýbrž má jen představu Boha. Vlp. Tužin, obrátiv se k soc. demokratům, praví, že se mnoho jest přítomno odpůrce náboženství, kolik je přítomno těch, kteří by v osobního Boha nevěřili? — Nastalo trapné ticho.

Zajímavým je, že nezná dr. Bartošek nejen počátky církve, ale ani základy socialismu, ač několikrát pravil: „My socialisté...“ Jako prý dělnické hnutí povstalo rozbitím strojů, vzpourou atd., tak počala prý podobně revoluční i církev.

To by si přece měl koupit dr. B. spouš Bibleho
dajeprava za 1 K, aby věděl o podstatě církevní
aspoň tolik, co šlovní dává.

Volní myslitelé prý nikoho nezaměňují a
přesvědčení jiného (dle dr. B.) se nedotýkají!!
Máše být větší lži a ironie? Psaní „V. Myšlenky“
jeat jediným řetězem dráho výsměchu, tapení a
nesbedných jistivostí proti lidem větším. Volní
myslitelé prý chtějí pomáhati. Škoda, že neřekl
dr. B., jak! Jak hospodářsky pomáhají, jak ná-
rodně? Kolik nemocnic založili a udržují, kolik
ústavé pro slepé, staré, smračené atd? Byla by
to zajímavá statistika!

O právech člověka počala mluvit teprve fran-
couzská revoluce!!? Církev je mrtvolná, církev ni-
čeho nečinila pro ženu, stát vydrňuje církev naší
atd. atd. — To jsou jen některé úryvky se schůze
přibylavské. Podívao, jak nejoavicentější učenec
dr. Bartošek prozrazoval úžasné vědecké trhliny
právě v přístěně těch sjezdů náboženských, o kte-
rých nejčastěji mluví! Jak teprve asi vyhlíší jeho
znalost jiných důležitých otázek vědeckých? Každý
myslící člověk si učiní důudek, na jakých nevěde-
ckých a nelogických základech spočívá „V. M.“
Ovšem zást je slepá. A tak i přivřenci „V. M.“
ve své zášti ke katolické církvi slepí i tēm nej-
větším nesmyslům věří. — Přibylavská schůze
však přece mnohemu otevřela oči. Byli to mnozí
naši nepřátelé, kteří rozcházeli se po ukončení
debaty (skoro do 1/12. hod. v noci) uznávali, že
ten kaplan měl přece jen pravdu.

Vzestup francouzské kultury.

„Až budou odhozena třílívá punta klerika-
lismu, až budou zabráný církevnícké straulé mrá-
koty světlem moderního uměleckého rozmachu, až
zdeptána bude klerikální hydra, rdousící svobodu
myšlenky, pak číst majestátní poesie vznese se
k horizontům, o nichž církevníci neměli ani tu-
šení.“ Takové jest jádro pokrokových frází, opa-
kující se v různých variacích a toninách.

Nuže — Francie šíplá „klerikální hydra“
na hlavu. Teď tedy mohla zcela svobodně doká-
zati, jak oříl křídla novodobého umění vysoce se
vznešou, nejsou-li obtížkáa ceatem „zpátečnicko-
klerikální“ přítěže. Ale volnomyšlenkářští pidi-
mužici z části něco kalého svěsti nedovedou a z části
ani nechťší. V klerikálním středověku psal básně
největší básník světa Dante, nesmrtelný poeta Pe-
trarka atd. Bujará Paříž však odmítá těžká, živná
arua uměleckých myšlenek a má-li se pobaviti
hudbou, stačí jí rozpuštělé odrhovačky, které fla-
ntují a brečí obyčejné fláunety. To jest ten vzne-
šený vzestup uměleckého cítění u lidu, který „byl
vyrváná besicatyfem spárám klerikálním.“

Chlubíme se, jaké sympatie k nám Francie
chová. Jak veliký počet banketů již byl uspořádán
v Praze k počtu francouzských hostů! A zatím ne-
bylo přes všecku námaha docíleno ani tobo, aby
byla provedena Smetanova nesmrtelná „Prodaná
nevěsta“ v pařížské opeře. V Čechách se horlivě
hrají francouzské vodnaté opisele frašky; ale hrůd
Paříž přes všecku etiketní chválu českého umění
nechce sehráti opera, která byla přijata s nadše-
ným potleskem v samé Americe a v jiných dale-
kých kontinentech.

Jak se rozmarná Paříž „umělecky“ baví, to
dovědění samy „Národní listy“, které dne 10.
t. m. píší:

„Program dvaadvaceti pařížských divadel a
sponsty kabaretů, církv a variétés, jest oddávají se
občas dramatické produkci, je ubohý. Masterlinck
měl pravdu, když v rozmluvě s Brissonem vy-
jádřil nepokrytě své sklamaní z pařížského diva-
delního světa. I kdo se nedívá na divadlo jako na
chrám posvátného a vznešeného umění, domnívá
se přece, že v centru kultury, jakým je Paříž,
divadlo směřuje k výšším, čistě uměleckým cílům.
A zatím v celku nenalézá než sdědenou a přesnou
virtuositu, tradičními dokonlost v útavech
oficiálních, uměleckou sensaci v útavech sou-
kromých, jeť jsou v rukou umělců a rafinované,
švábile stylizovanou sprostotu v dlouhé řadě sdě-
ních podání, jejichž humor, styl, výprava nemají
než jeden známý společný oíl. Vedle toho mizí
téměř umělecké snahy divadla Antoine, ideálnější
směr Odéonu, pokusy Théâtre d' Art a znamenité
monology některých kabaretů. Umělecká snaha je
výjimkou, senace, finanční úspěch, sdědená, me-
chanicky opakovaná virtuosita pravidlem...“

Pozornostná je lavase (vpád) lehkého ně-
meckého sborki... Kde jsou doby, kdy Wagner
(ženatíni německý umělec) nemohl se odvážit do
Paříže!

„Veselá vdova“ (laciný německý výrobek)
vzbuzuje nadšení, kabarety jsou plny nejhloupě-
jších a nejhrubších německých kneplostí, francouzsky
upravených, novinářské kiosky prodávají haldu ně-
meckých novin a ilustrovaných i humoristických
časopisů — a tak, zatím co oficiální kruhy (jako
na př. nedávno Institut) dávají na jevo svoji ner-
vositu, vzniká do Francie operetta, fraška, knplet,
ilustrace, turnál stále ústlnější...“

Celková bilance umělecká je dosti chatrná,
a pokusy Masterlinckovy i jiných symbolistů, my-
stiků atd. nemají té síly, aby překonaly celkový
prouz, jenž jde za povrhuší senací, reklamou,
virtuositou — a hlavně výdělkem. A nových pro-

ruků, jakými byli Ihesa neb Břáness, neb jakými
jeou pro německou dramaturgii Kiliam a Molibardit,
dosud nevidět.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Vělkere půjčky na nejvýhodnějších podmínkách.

Hospodářská hlídka.

Oříšení ústředny pro snižkování
dobytku vydáno bylo v nedávných dnech mi-
nisterké nařízení, v němž se prosatím dosti všeo-
becně vytýkají školy a práce její. Ústředna má
podávati dobrá sdání, poučovati rolníky v otázkách
snížkování dobytka, poskytovat rady a právní
podporu ústavám pro snižkování dobytka, orga-
nizaci jatek, má míti vliv na stizování tržb se
zřetelem na účelné cesty obohodu dobytkem, dále
dávati podnět k opatřením na podporu pojistování
dobytku a konečně podporovati organizaci opatro-
vání krmiv, jakož i kontroly krmiv a strojených
hnojiv.

Letošní osov řepní v oblasti spolku
cukrovarů východních Čech lze odhadnouti pří-
bližně na 119 26 pepti 118 98 roku loňského. Bude
tedy letošní osov asi o 5 až 6 procent vyšší. O-
bavy, že rolnictvo vzhledem na vyšší ceny řepy
bude letos šmahem řepu sázeti a že osov stoupne
o 20—25 procent, se neaplnily.

Výnos chovu dobytka je závislý na
dobrém spenžení mléka, aniž by však cena mléka
nepoměrně se svýšila, neboť městské obyvatelstvo
předražené mléko kupovati nemůže, nejzámošnější
vrstvy vyjímaje. Cena mléka však uspokojí dobyt-
káte jenom tehdy, když dojnice správný výlohy
a píci přiměřeně mlékem spenší. To však je ne-
možné, když obírané mléko, podmáslí a aražené
mléko nemají náležitého odbytu, jak to bývá
zvláště v létě, když s města značná část lidu stě-
huje se na letní byty, poptávka po mléku a vy-
robách mlékařských se menší, ceny povážlivě kles-
nou, edbyt vázne. To všechno činí mlékařské málo
výnosným v dobách, kdy měšťáci si stěžují na
nemirně ceny mléka. Jak tu pomoci? Zřídme u
nás družstva mléčná, jeť by v městech a přámy-
slových střediscích a snad i lázních zařizovala pro-
dejny mléka po způsobu našich tržek, kdež by se
mléko obírané neobráželo, podmáslí, aražené mléko
prodávaly v drobném výcepu. Městské obyvatel-
stvo, zejména dělnictvo a třídy alonšící sajisté brzo
si navyknou sníst mléko, v létě hasiti řízeň chlad-
ným mlékem obíraným, kyselým, svačiči podmáslí
atd. Tak by se lidu opatřila velmi dobrá živina
lacná, mléku však v létě sajisté stálý a výhodný
odbyt, a hospodář by z chovu dobytka měl užitek
tak značný, že by jistě počet dojnic svýšil a tím
i nedostatek masa částečně byl zmírčen. Takové
mlékařské družstvo velice se osvědčilo v Porýní.
Tam prodejny mléka vřáde se ujalý a dobře se
vyplácejí. Následujme dobrého příkladu.

Jistě ochrana proti hmyzu a neja-
cinější, neboť nic nestojí, je ochrana ptactva hmy-
sožravého. Postarejme se o to, aby pěnice, třaso-
pítky, plisky, sýkory, špaček, kos a drozdi, pě-
kavy atd. u nás vřáde mohli nerušeně hnístit,
netrpme, aby je kdokoliv znepokojoval neb pro-
následoval, hanzda jim ničil a mláďata vybíral,
chráame ptactvo před okřídlenými i neokřídlenými
škůdci, postarejme se o vhodné útulky v podobě
křovin a stromů a pak jistě hmyz nebude ničit
sady, pole, lesy a háje naše. Když ošivíme nivy
a luhy ptactvem, postaráme se nejlépe o vydatnou
ochranu plodin před sáhubou, jeť spásobuje hmyz,
jakmile se rozmnoží.

Chov drůbeže a holubů se nedají, pakli
stále chováme tři kmen. Neplodnost a různé cho-
roby brzo znemožní chov. Aby se tomu předešlo,
musíme občas z cizích kmenů opatřiti si kohouta,
slepici, holubici, holuba, ovšem s kmenem bezvad-
ného téhož rásu a druhu. Ještě lépe učiní, kdož
si opatří, pokud to možno, vejce k násadě a sám
vypěstí si dorost z čistého plemene. Na plemeno
vždy se mají vybírati nejkrasnější kuřata. V červnu
vyhláďa mláďata již se na chov méně hodí k ná-
měně.

Zdravé a čisté vejce velice dlouho stá-
stane neporušené, když jest vařené a neobalené
uloženo špičkou dolů v místnosti chladné, čisté,
nepromrzavé, dobře větrané, ne příliš vlhké, v níž
je stálá teplota 4°C. Také v 10proc. roztoku vod-
ního skla uložené vajčka zachovají se velice dlouho.

Odvar mladé pampelišky velice dobře
působí na pravidelnost stolice, řádně močená. Od-
var mladých křůňáků účinně působí na játra, ale-
nian a saktivaci ústrojí, ale pro děti se nehodí.
Z příčie uvedených doporučuje se podléhati žaláta
pampeliškového.

Barvené látky neustupí, pereme-li je
v bramborové vodě. Syrové svíčky olepané se
postrochají na struhadle, studenou vodou promí-

chají, plátnem procedí a v této vodě studené
lůž mydlá látky postupně se vypírají, pak v čisté
vodě chladné vymáčhají a vysuší.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Dešátky — Kape-
nky — Dámské pásy. — Kosené sborki
— Modní hřebenyové soupravy a jehlice
do těesd terbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Bydžitz

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Školský obzor.

Kde není o „klerikalismus“ nouze.
Došel nás tento dopis: Došel se mi do ruky opis
ustanovovacího učít dekretu, vydaného ve Velími,
který zní: „Poněvadž jste ve schůzi evang. ref. filiál-
ního sboru v N. dne ... v N. konané prozatímním
učitelem evang. reform. školy v N., v okrese X.
právem veřejnosti opatřeno, řádně byl zvolen a
povolán na základě oné volby Vám dané k sobě
přijal, i vysvědčením dospělosti Ad Časlava dne ...
se prokázal a Vysoká c. k. zemská šk. rada dle
vynesení Y proti potvrzení Vašemu řádné námitky
nečinila, uděluje Vám superintendenci dle § 145,
2. církevního řázení se dne 9 pros. 1891 (t. z.
r. 1892, část II., člá. 4.) potvrzení svého na pře-
zatímního učitele na svrchu jmenované škole.“

Superintendenci naděje se do Vás, že se
v povolání svém dále vzdělávati, důležitě po-
vinnosti své svědomitě plniti, v uboování křesťan-
ském, u věrnosti k císaři a v poslušnosti zákonně
dobrý příklad dávati, neustálých sábas se čistiti
všec všeho se vystříhati budete, což by se
s vážností učitelského řádu neovádávalo. Báh
Vám řekne, a posiluj Vás u věrném řádu Vašeho
konání ke cti a slávě Svě, k prospěchu církve a
ku blahu vlasti!

Ve Velími, dne ...

Evang. ref. superintendenci česká. (Podpis).“
Neuť-liž to krásný, nábožností dýřící „kleri-
kální“ dekret? Kdyby podobné dekrety vydávaly
c. k. okresní a zemská školní rada, bylo by v po-
krokových novinách jistě mnoho babováo o kleri-
kalisovaném Rakousku a proti takovým dekretům
v nejvyšší míře brojeno. Svědomití majitelé tak-
ových církevních dekretů ve skutečnosti dle nich
si svůj život vedou.

Měi jsem po mnohá léta příležitost posazti
domácnosti rodin evang. angabarského i reforma-
vaného vyznání. V rodinách těch jejich víra je
vřáčí životní hvězdou; tam najdeš církevních
spisů mnoho a horlivě se čítají.

Vždy bys se v rodině navdělil, kdybys na
hovoru potapil neb pomluvil víru katolickou, ale
běda by ti bylo, kdybys nečetná jazykem se ořel
o víru lutherskou neb kalvinickou. Katolíci nesa-
stávají se svého náboženství tak horlivě, jako títo,
několik mají tak čísti a nebáti se promluvit i a ne-
mají se dáti ovládati myšlými ohledy na lidi a
svět. V jistě anga. rodině nedovolili katol. dítěti
v tom domě bydlicímu ve světnici čísti se šbely
vypáčenou knížku „Životy sv. českých patronů“,
vydanou Dedicívm Malýchých v Hradci Králové.
Ubošátko maslo s knížkou vyláti na půdu a tam
si ji tajně přecháti. To už je důkladná evangel.
horlivost!

Každý člen evang. rodiny je horlivým za-
staneem svého vyznání, tedy i syn učitel, majitel
výše uvedeného dekretu. Jedinou vadu spozoroval
jsem u takových kolegů, vada chameleonkové.
V domácnosti a ve svém nitru chovají se v pravdě
dle slov v dekretě uvedených, ale vyatapující ve
veřejnosti jsou největšími pokroky, nevěrci a
smíčky vůči katolíkům a svislé těm, kteří by
dali na jevo, že se nemá a nesmí o katol. nábo-
ženství potupně mluvití. Učitel-katolík jest praný-
řován, zastane-li se své víry. Já jsem však ještě
nikdy nepoznal katol. učitele více klerikálního,
nežli jsou učitelé jinoverci. Jak títo plní, jsouce
ustanovení na obecných čili katol. školách, školní
zákon hledí k nábožencko-mravné výchově katol.
dítěte, jest otázkou jejich svědomí. Znam očítele
reformovan., který má v bytí na svém stole
stále rozložený starý i nový Zákon a jiné církevní
spisy. Když mu soudný jeho kolega katolík vy-
týkal, že je také klerikální, máje uvedený spisy
stále na stole, odpověděl, že na nich čte i se ve
slových a řetěnkých obratech. Na vsmek však
jeví největší snahu chrániti celá, příděe katolíků
na cesta Volné Myšlenky a pokrokovosti.

Katolíci! Nedejme se vymaněvati a v hájní
své víry rovněžme si příklad z jinovců, kteří

v nitru svém jsou nehorlivějšími církevníky, „kle-
káři“ a „pásky se jim nepouští“. Také nesná-
jí se mi býti pravými českými vlastenci, nebo: často
svedají oko, aby spatřili, kdy pruské marky od
Gustava-Adolfa aneb jiných spolků nad hraničními
horami vystřelí hlavičky, věnované ku podpoře ú-
čelů výchovných a na mnohých místech germani-
sačních. Často vychvalují dobré štíty vlády Vilé-
movy. Rozumíme dobře. Z toho však příkladů si
neberme.

**Učitelstvo českých škol, ohrožen po-
hládkou** podává všem samosprávným úřadům
k podpisu petice na c. k. ministerstvo kulta-
ry a vyučování, v níž vylouvuje přesvědčení, že školní
povinnost dětí je neodlučitelná s vedlejším za-
městnáním a že celých 8 let má býti vypláceno
ještěm vzděláním rozumným a mravním, a žádá,
aby Osněrní návrh zákona o dětských pracích
byl doplněn ještě tím, že by ustanoven byl dozor
nad rodiči své děti zaměstnávajícími a že by po-
litickým úřadům bylo vyhrazeno, rozhodovati o
tom, které práce dětem škodí. Petice vypočítává,
která zaměstnání jsou dětem škodlivá a mají býti
zakázána, jako střelování, každé zaměstnání v pol-
ním a lesním hospodářství, pasení hus a dobytka,
opatrování dětí a posluhy.

Jest jisto, že svléště střelování, služba a za-
městnání dětí mezi takovými dospělými lidmi,
kterí v jedné a téže době nemají bráti na to o-
hledu, že mají mezi sebou také nedospělé děti, působí
velikou škodu na tělesný i duševní vývoj dětí a
bylo by velice žádoucí, kdyby se této věci odpo-
vědělo. Že by však také děti, které husy pasou,
braly tím nebezpečnou škodu na těle, bude snad
přece trochu přeháněno. Musí se však také bráti
ohled na poměry. Kterí rodiče právě na venkově
poličského okresu při nynějších obilných pomě-
rech životních a dělníků a zemědělců mohou si
toho doptáti, aby svých dětí k žádnému vedle-
jšímu zaměstnání nepouštěli? Snadno jest něco
žádati, ale nemožno jest při palčivé sociální krisi
naléztí realitou cestu k uskutečnění zdravé ná-
pravy, jež by prospěla všestranně. Kde pánuje
přílišná bída, kde děti cítí hlad, tam se nedá o-
brátom ruky všechno změnit. Pouhá žádost na
změnu jest pomocí velice lacinou. Proto soudíme,
že pokud tyto poměry nebudou změněny, nedá se
poskytnout žádným zaměstnáním dětem v práci od-
straniti, a z té příčiny že petice nenalezneme asi
mnoho příznů na venkově. Místo žádání dopra-
ny, rodiče, má-li již nějaký zákon pro rodiče býti,
má by po našem mínění lépe upravití zákon o
zamezování dětské práce, avšak vzhledem k do-
střední vybranosti dětské práce, neboť jsou tu mnohé
věci, které ještě více nežli těžší práce tělesná dí-
tět v tělesném i duševním vývoji škodí, jako ne-
pořádky životu rodičů. V mravním ohledu však
všecka ta práva v petici vyložená málo by po-
máhala, dokud bude dovoleno brojiti proti vši au-
toritě, proti dětem k Bohu, proti praktickému vyko-
návání občanství a školní mládeže a dokud osten-
livě se bude ukázkovati nezávislost k občanství.
Proto mravní úpadek i u mládeže je stále větší,
poněvadž těchto věcí přibývá. Mimochodem podot-
ykáme, že mezi zaměstnání, která děti pro výdělek
konají, jim tělesná, materiální a intelektuální škodí,
a jich pravidelná denní doba pracovní trvá nej-
méně hodinu (!), počítají pp. učitelé také mini-
strování a šlapání měchů!!

**O úlevách pro žáky v docházkě
školní.** Právě tento měsíc jest doba, kdy rodi-
čové hlásí se pro děti své o úlevu v návštěvě
školy pro letní a podzimní dobu.

Kdyby tak ti páni řídící učitelé pověřili
pravdu, jak rodičové přicházejí se hlásit o úlevy
svým dětem, zůstala by veřejnost překvapena vý-
sledkem tím a viděla by se, že všechny ty pro-
testy, všechny ty schůze, kde mluveno bylo, že lid
přeje si úplné školní docházky do čtrnácti let,
aneb docházky školní došit doby, jsou úplně
hlamem pro veřejnost, že to činí pouze ti, kteří
dětí nemají, neb ti, kteří zaměstnání vyžadují a
dětí své si dají dále vzděláti, aneb taci, kteří
souhlasí s celkem musí, až po straně mluví jinak.

Viděli jsme nejednoho rolníka, agrárníka, že
když přečetl článek, jak na schůzi, táboru, bylo
odhlasováno, aby návštěva školy zůstala úplná do
čtrnácti let, a nepříliš moderním protestem časopis
odložil a nepříliš lichotivě o řečnících se vyjádřil.
Málo nadšení by ti páni řečníci z těch schůzí byli,
kdyby slyšeli posudek úplný venkovského lidu o
návštěvě školy.

Povíme si nejprve, které dítě má nárok na
úlevu? Tu odpovídáme českým zákonem se dne
2. května 1883 § 21.:

„Na školách obecných mají se dětem na ven-
kově a dětem nemajetných obyvatelů po městech
a městských po skončení šestiletého do školy
chodit na žádost rodičů anebo jich zástupců z do-
vodů podstatných povolití jisté úlevy v míře pra-
covní a školní docházky. Úlevy tyto musí být
lehető v obměnění vyučování na jiné takové, nebo
na vyučování polodenní, anebo na vyučování
o jednotlivých dnech v týdnu.“

Dle toho zákona mohou rodiče žádati o úlevu
pro své děti z důvodů, které jsou uvedeny, ale aby
bylo do 31. června. Žádný zákon se však ne-
dělá, aby děti navštěvovaly školu pilně, ani, jaké základy
mají, aby v zákoně stojí, že po skončení šest-
ileté docházky musí děti navštěvovat školu došit doby.

Různé se ty úlevy na mnohých školách prak-
tikují a také potom dle toho se provádějí. Ně-
kterým dětem se úlevy vůbec povoliti nechťají
a odvolávají se to tím, že by děti musili
choditi ještě po 14 letech do školy a tím prádný
čas ten, který byl jim poskytnut v úlevě, musil
by se nahraditi. Hlavní však příčina, pro kterou
se úlevy povoliti nechťají, jest ta, že by mnohé
výšší třídy zůstaly v létě prádné.

Úleva se však povoliti musí, jestliže žák
chodí plných 6 let do školy. V případě tomto
rozhodla vždy senátní školní rada příznivě ve
prospěch žadatele.

Žádosti o úlevu podává bromažďe v někte-
rých okresních správce školy, v jiných okresních
místní školní rady, dle obvyklosti v tom kterém
okrese zavedenosti.

Některé páni řídící nechťají o úlevách ani
slyšeti; obávají se, že vyšší třídy budou prádné,
neboť v jedné třídě v době úlev byli tři žáci.

Lid dnešního dne čeká na sebe skrovnější
pracovní sílu a proto mu jest vítaným i ten zá-
ček, který dochází úlevy v docházce školní. Ne-
chce-li pan řídící navrhnutí k úlevě žáka, který
plných šest roků do školy chodí, mají rodiče právo
sami podat si žádost k okresní školní radě. Při
žádosti o úlevu nehledí se ani na známky, ani jak
žák školu navštěvoval, abyž sdeli plných šest let
chodil do školy. Tak se mají věci dle pravdy,
kterou jest marno skrývati. Má-li se svízelným
nesnázím s úlevy předjetí, potřebí jest hledati
cesty nové.

Učitel.

Literatura.

Kešle šťastného člověka. Pestré obrazy
ze života konvertitů od A. M. bar. Lützwitz.
Přelož. Giesla hraběnka Silva-Taroucová. V Praze,
Cyrillo-Method. knihkupectví G. Franci 1910. Cena
1 K 40 h. — Zajímavým sjevem literárním jsou
spisy obrácených na víru katolickou. Z pravidla nám
připadají tyto spisovatelé, písece, jakoby slata ukra-
jovall, med podávali, lék silivý všelali v duši tou-
žící. Ci není tomu tak při četbě konvertitů jako
byl na př. Manning, Newman, Veith, Ida hraběnka
Hahn-Hahnová, nejposledně Alb. von Ruvillé? K vý-
borným spisovatelům konvertitů se druí i A. M.
baron Lützwitz uvedeným spisem. Těch šedesát
kapitol knih jeho: Východ slunce na hoře Rigi,
Příz ve válce, po válce, v míru, Ženy, K čemu se
dávají hostiny, Vojáko, Kommuna a kulturní boj,
Řím, Vesuv, Monte Carlo, Zášť proti církvi, Spa-
něly, V našem odkrytí nám získali vysoké di-
plomacie a vznešeného světa, vede nás v místa
býdy a pláče způsobem dohvatným. Při četbě jako
bychom se spisovatelem v jedné duši splynuli,
nalezneme na konec „Kešle šťastného“, za ním se
spisovatelem konáme výpravu po Německu, Ra-
kousku, Francii, Italii . . . ba až do Tangaru
v Africe, neradi opouštíme pravdě, jest tak
dychápné vřede nás provází. Zásadným překladem
svým, hraběnka Giesla Silva-Taroucová rozmožila
neboť kruh českých spisovatelů šlechticů. Dou-
fáme, že opět se jedním jejím se potkáme na
poli literárním.

**Nákladem V. Ketrby v Praze. J. Spill-
mann: V říši chrysanthem. Román z japonského
žítva. Seš. 3. a 4. po 30 hal. — Český jinoch.
Časopis pro dospělou mládež. Řídí V. Müller.
Roč. XV., č. 3.—6. Ročně deset čísel za 1 K.
— Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslovan-
ského. Řídí F. Vaněk. Seš. 2.—5. Vychází měsí-
čně za roční předplatné 8 K. — Zábavy večerní.
Řídí Em. Zák. Roč. 31. č. 1. Pásto. Povídka ze
žítva venkovského. Napaal Fr. Čech. Cena 90 h.
— Homiletická knihovna. Pořádá F. Vaněk. Sv. 13.,
seš. 2.—6. obsahují řeči nedělní a sváteční. Napaal
E. Zák. Sešit za 50 hal.**

**Z nakladatelství J. R. Vilímka. Vilí-
kovy mistopisné mapy zemí koruny české. List 3.
podává okolí Prahy, list 4. Rakovník-Kladno-Beroun,
5. Nymburk-Kolín-Hora Kutná. Mapy jsou velmi
stetelné a podrobné a ke každému listu přidáno
jest kovové měřítko, jímž lze sjistiti každou vzdá-
lenost s velkou přesností. Jednotlivý list stojí 60 h.
— Za dná komety. Román H. G. Wellse. Sešit 1.
za 30 h. — Vilímkovy Humoristické knihovny
řada III. F. Vever: Bezdyňný prach. Seš. 16.—20.
po 80 hal. — Malý čtenář. Časopis pro školní
mládež. Pořádá G. Smetana a F. Procházka.
Roč. 29., č. 12.—14. Ročně 30 čísel za 2 K.**

**Nákladem benediktinské knihtiskárny
v Brně. Náš Domov. Nejlepší obrázkový měsí-
čník pro lid. Řídí J. Vévoda. Roč. předplatné
4 K. Obzor. Roč. 33., seš. 4. Pořádá F. Dohnal
a L. Tomášek. Předplácí se ročně 4 K.**

**Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F.
Vaněk. Z nakladatelství R. Kappa v Palchřimově.
Roč. VIII., č. 4.—6. Vychází nejmeně o 10 čí-
sel ročně za předplatné 6 K.**

**Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí ka-
techeta F. Jirásko. Roč. 17., č. 2. Obsahuje 25
číslic ročně a svátečních a 14 přílohou.
— Vychází v nakladem R. Procházka v Olo-
mouci. Roč. 17., č. 1. Předplatné 1 K.**

**Studentův list. List katolického stu-
dentstva českoslovanického. Vychází měsíčně kromě
července a srpna. Řídí V. Bítar. Roč. III., seš. 3.**

pro studující 2 K. Nákladem České ligy akade-
mické v Praze II.

**Knihy o bratřích. Z G. af Getjerstama
přeložil K. Vetter. Melicharova výkřevu světových
literatur sv. II. Sešit 12. a 13. po 18 hal. Ná-
kladem B. Melichara v Hradci Králové.**

**Časopis esperantistů. Bohema Revuo Espe-
rantista. Roč. IV., seš. 1. a 2. po 30 hal. Vychází
10krát ročně. Řídí Ed. Káhal. Předplatné (ročně
3 K) a vše týkající se časopisu zasílá se na ad-
resu: „Časopis čes. esperantistů v Praze II.-2033,
Ditrichova 7.**

**Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod
ochranou bl. Panny Marie. Spolek Apoštolát sv.
Cyrilla a Methoda vztahuje činnost svou ku všem
národům slovanským, chápe se díla, aby podával
v tomto svém novém listě, pokud možná, úplný
přehled o nábožen. životě a o církevních otázkách
všech větví slovanských, především o misijních
katolických úspěších a o unionistickém hnutí mezi
Slovany. Časopis tento řídí dr. C. Stojan a A. Jasek.
Roč. I., č. 3. a 4. Vychází měsíčně v Kroměříži
na Mor. za roč. předplatné 1.5 K.**

**Torquemada. Španělské drama z doby
Ferdinanda katolického o třech jednáních. Napaal
Jan K. Menší Orlický. Nákl. vlastním v Praze II.,
Náplavní ul. 11. Cena 1 K.**

**Ve službách Královny. Věstník marian-
ských družin českých. Roč. III., číslo 1. Řídí
P. Fr. Zák T. J. Nákladem Marianské družiny,
muž a jinoch v Praze. Vychází čtyřikrát do rok.
Předplatné na celý rok 1.50 K, s přílohou pra-
kyně a ředitele 2 K. Admin. v Praze, Ječná ul. 20**

**Modli se a pracuj — modlitební kniha,
třetí rozmožně vydání. Upravil prelát dr. J. Sedláč.
Vázaný výtisk 1.50 K, ve vazbě kožené se zlatou
okráškou 3.20 K. Třetí, posměně vydání této mo-
dlitební knížky svědčí o její oblíbě; knížka jest
velmi praktická a úhledná. Nákladem kníž. arcib.
knihtiskárny v Praze IV.**

**Serafinské květy. Časopis terciářů česko-
slovanckých. Roč. 9., č. 6. Vychází měsíčně. Po-
řádá P. J. Rubringer. Administrace v Olomouci.**

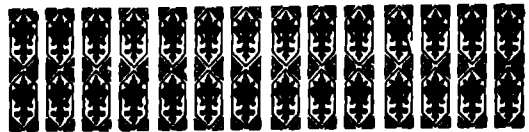
**Lectures françaises. Řídí dr. Ad. Mikoušek,
prof. v Jihlě. Vychází 1. a 16. každý měsíc, výjma
prázdnin. Roč. I., č. 11.—13. Stojí ročně 4 K.**

**Užitečný rádce, ilustrovaný list, věnovaný
praktickým zájmům našeho venkovského lidu. Řídí
J. Zmr. Číslo 4 překvapuje svojí bohatostí jak
obsahu tak obrádky. Celoroční předplatné 2.40 K.
Vychází měsíčně v Chrástě.**

Sociální besídka.

**Nepoměrný vzrůst byrokratismu v Ra-
kousku.** „Našinec“ píše: V r. 1828 bylo v ze-
mích dnešního Předlitavska, jež měly tehdy
15,655,000 obyvatel, 7712 úředníků státních a
35,619 jiných státních zřízenec. Připadl tedy
jeden státní zřízenec na 360 obyvatel. Dnes je
v těchto zemích 26 milionů obyvatel a 500,000
úředníků a zřízenec státních, tak že na každých
52 obyvatel připadá jeden státní zřízenec. Za
deset let od r. 1890 do r. 1900 vzrostl počet
osob ve státní službě postavených z 263,544 na
334,973, tedy o 71,430 osob či o 27 procent.
Počet obyvatelstva vzrostl z 23,895,000 na
26,150,000, tedy o 2,255,000 či o 94 procenta.
Tedy vzrůst úřednictva státního je třikrát tak
veliký jako vzrůst obyvatelstva. Roční výdaj
na penze pro státní zřízenec vzrostl v těchto
10 letech z 34,700,000 K na 57,700,000 K a
dnes v r. 1910 činí potřeba na penze státních
zřízenec 91,600,000 K. Vzdát přímo zarážející,
a v tomto ohledu nejsou ještě penze zřízenec
železničních. Uvážme, že máme dnes v Ra-
kousku 600,000 samostatných živnostníků,
360,000 obchodníků a na 2 miliony samostat-
ných rolníků 500,000 státních zřízenec. Není
to sjev sociálně přímo zarážející? A to jsou
jen státní zřízenec! Kdyby se připočetli úřed-
níci a zřízenec zemští, okresní, obecní atd.,
mohli bychom říci, že co do zaměstnání máme
1 třetinu dělníků, 1 třetinu samostatných ho-
spodářů a 1 třetinu úředníků a zřízenec, které
2 třetiny produktivně pracujících musí daněmi
a dárkami vydržovati. Není v tom nebezpe-
čenství, že v našem hospodářském životě po-
tlačeny budou biologické zákony hospodář-
ského života? Víme dobře, že je mezi úřed-
níky mnoho sdatných lidí, víme, že jsou celí
oravý úředníci, jejich výkonnost je velká, ale
vzdor tomu přece jen tane nám na mysli výrok
spisovatele Schmollera: „Mezi 100 úředníky je
20 velmi schopných, 50 prostředních a 30 ne-
schopných pracovníků.“ V tom je právě ta
kletba byrokratismu, té „psavé“ správy, že 70
procent schopných úředníků musí konati tolik
zbytečné písemné práce, že 30 procent ne-
schopných. Celý ten byrokratismus, jistě blahodárný na ú-
řednictvo nepůsobí. Jen ti, kdo šli z vnitřního
pádu a lásky k úřadům, odolají svodům, aby
si polevili. A pak máme celou armádu zřízenec,
kteří nemají ani vyšší kvalifikace. Mnozí vyšší
svědomitý úředník, svléště technik, vám řekne,

že se dělá, aby se zdálo, že se něco dělá. To právě nejlépe se ukazuje u drah. Po sestátelní železničních dílen stoupla se výkonnost dílen železničních o 35 procent. Počet nemocenských dnů u jednoho zřízence stoupl ze 14 na 28 v jednom roce! I sami dělníci si stěžují na bující marodérství. — Potud „Našinec“. Těžeme se, a jakou asi chuť budou pracovat pro blaho celku soc. demokraté ve státě budoucnosti, když se z nich nyní přihlíželo dvakrát tolik marodérů než dřív, kdy simulantství tolik se nevyplácelo? Jisto jest, že osvícení úředníci sami velice šehrají, co všechno musí vykonati za neschopné a líknavé protakciomácké děti. Hoffejší číselnice zaslouží co nejširší pozornosti!

Československá záložna v Praze

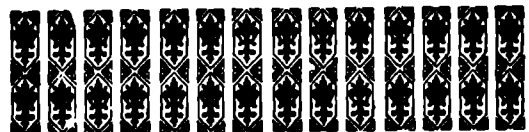
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 1/2 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *sladními listy* pošt. spořitelny, které
zaslou se na pokádání. — Záložna pod-
léhá *pošinné revizi* Jednoty záložen.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastýřů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stečních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Mléostí revidé-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stečních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílá.

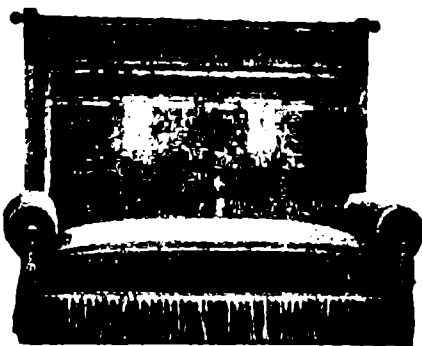
Chudším kostelním možno spáseť bez přídátek.
Sta odporučením a čistých umění po ruce.
Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přislu-
chu a důvěru závodu domácímu.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. av. spací, dále křesla kořená, avíatě
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídílné žíněné, afrikové z dřevitě vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Přesné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

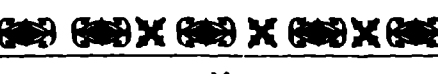
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veřejně látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Uznání za nejvýhodnější a nejlevnější od-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberců a
kovového nářadí ve výrobních největšího
závodu v Čechách, o a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

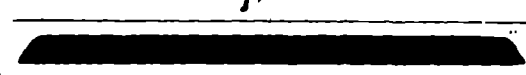
Starší nábytek,

zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu

na prodej

v továrně fy.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Frant. Votruba,

odborný

závod pokrývačský

v Hradci Králové,

fil. v KOSTELCI n. Orli.

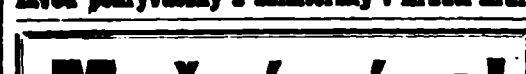
Doporučuje všem P. T. stavitelům a majitelům
domů ku provedení i opravě všech stávajících
krytin, jako jsou: břidlice přírodní i pat.
Eternit, obyt. i glas, kurky, dřevocement,
lepenka, izolace stěn, vlhkých bytů a podlah.

Veškeré materiálu dodávám

a účtuji v cenách továrních.

FRANT. VOTRUBA,

závod pokrývačský a asfaltářský v Hradci Král.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ŮÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Žádají obšírné ceníky.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku 8 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 22. dubna 1910.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Sociální úkol vědy a industrie.

Esperantky napsal profesor Dombrowski, přeložil Ka.

Proč si vážíme vědy? Poslédň bledá pravda.
— Proč ceníme industrii (vynálezavost)? Poslédň
pátrá na základě vědy po vynálezech užitečných a
nutných našemu životu.

Hledáte pravdu dochází věda různým vý-
sledkům. Někdy najde pravdu nebo aspoň cestu ku
pravdě, někdy nenalezne ničeho a tu musí svo-
lati: Ignoramus (Nevíme).

Slavný vědec Dubois-Raymond při jistých vě-
deckých otázkách nejen bez ostychu říkal:
„Ignoramus, nevíme“, nýbrž i dodával: „Ignora-
bitus, nebudeme nikdy vědět.“

Zda jest to v pořádku? Odpověď závisí tu
od jiné otázky: Zda člověk jest schopen vysvětliti
každou záhadu; zda se mu někdy podaří přesně
rozluštití všechny otázky náboženské, filosofické a
vědecké a zda se bude moci tím způsobem po-
moci vědy státi vševědčím a pomocí vynález-
avosti všemohoucím?

Zda v to můžeme věřiti a doufati?

Jest to zvláštním sjevem! V naší době, kdy
tak bují nevěra v pravdy náboženské, jest docí-
ladnější, kteří naprosto věří ve vědu a čekají od
ní všemohoucí zázraky, ano i nemohoucí.

Jako malý skeptik (pochybovač) nemohu sou-
hlasiti s jejich věrou ani s jejich příliš nadšenými
nadějemi. Nepopírám zajiště, že sociální úkol jak
vědy tak industrie, velký již dnes, světští se tím
více v budoucnu; než s druhé strany jsem si na-
prosto jist, že se ani vědění ani industrii nepodaří
nikdy zahrnutí lidstva náboženství, filosofii, ba
ani umění.

Toto přesvědčení své odůvodňuji takto:

Jen při dvou předpokladech bylo by lze vě-
řiti, že věda jednou dovede vysvětliti každou zá-
hadu: buď jest počet záhad ve světě konečný, nebo
jest nekonečný. Z obou předpokladů následuje řada
různých logických podmínek, o něž víra ve vše-
mohoucnost vědy nutně se musí opřít, aby ne-
byla nelogickou.

Nuže — zkoumejme oba svrchu uvedené
předpoklady!

Je-li počet záhad vědou luštitelných konečný
a nestává-li jiných záhad lidské moudrosti nedo-
stupných, tehda víra, že věda může každou záhadu
skutečně objasniti, neodporuje logice, ať na druhé
straně není tu přece absolutní jistoty.

Neodporuje logice, pravím, neboť konečný
počet vědy dá se vyčerpati, tím spíše, pokračuje-li
to vyčerpávání s velkou rychlostí. Není tu však
absolutní jistoty, neboť nikdo dosud nedokázal, a
zdá se mi, nikdy nedokáže, že počet záhad ve
světě by se z důvodu konečnosti uměňoval. Na-
opak, každá rozluštěná otázka plodí sta nových
nerozluštěných. To praví vědoi vědy upřímně do-
znávají a také dnes doznávají.

Ostatně, i kdyby někdy věda došla svého
cíle a vysvětlila každou záhadu, tím by ještě ne-
zmizel rozdíl mezi vědou hotovou a vědou teprve
se tvořící.

Každá věda by se tu stala mrtvou snáhou
starých pravd, všech zájem o vědu by zmizel.

Věda sama dnes tolik vážená pro svou ži-
votnost, stává se vychlou mumií, láskou moudrost
by k sobě nevábila, ládného nadšení by nedovedla
vdechnouti. Naši evropské učenci podobali by se
čínským mandarinům, neboť nemohouce objeviti
nějakou novou pravdu, měli by na starosti pouze
nudné zkoušení zrudělých faktů.

Sociální úkol vědy a vědecké industrie byl
by skončen a tím by také skončil úkol lidstva sa-
mého. Již by ho nebylo třeba na zemi, bylo by
neuzitečné, skončilo by své poslání.

Proto víra, že věda rozluští každou otázku
a objasní každou záhadu, není ničím jiným, než
segačí (popíením) nekonečného historického po-
kroku a oblébením koncem světa.

Přikroťme nyní k druhému předpokladu.

Dejme tomu, že počet pravd jest nekonečný.
Co z toho následuje? Především toto: abychem
mohli logicky věřiti v objasnění všech tajemství
v konečné době, musíme učiniti nové dva před-
poklady. Buď přijde vědecký pokrok v před a ne-
konečnou rychlostí, nebo se lidská moudrost a
schopnosti nekonečně světí. Neboť docíli cíle

v nekonečné řadě pravd při obyčejných konečných
lidských schopnostech jest naprosto nemožno. Vě-
řiti opaku bylo by odporovati logice a sledovati
scela nevědeckou zásadu: Credo, quia absurdum.
Proto naše druhá premisa (návrst) vede nás
k jednomu se dvou nových postulátů (požadavků),
týkajících se nejprve nekonečného rychlého postupu
pokroku, neb za druhé nekonečného zesílení lid-
ských schopností. Možnost jejich však vědecky do-
kázati nelze. Tu lze pouze v ně věřiti.

Tím způsobem víra ve vědecké objasnění
všech tajemství jest založena ne na vědě, nýbrž
na nové víře, a tak povstává jakási víra druhé
mocnosti, čtveretná. V obyčejné mluvě takový
druh víry jmenujeme sněním čili fantasií . . .
„à la Jules Verne“.

Zajiště může věda vzálet se velmi vysoko.
Ku svému vzletu však neuzivá nikdy cizích křídél
fantasie. Vzletí-li, cíl tak pomocí dvou vlastních
perutí, z nichž jednou jest logika, druhou pak do-
kázaná fakta. Proto pravá věda jest nepřítelkou
fantasie, cení pouze práci, je-li spojena se sva-
tostí, jako v osobě sv. Tomáše Aquinského; ona
také váží si pomoci a nebes, či prav u pokora
jako základní lidskou ctnost, povzbuzující pocitem
nedostatečnosti k dokonalosti vědy a vědy vědění.

Mluvě o tomto předmětu, slavný ruský filosof
Vl. Solovjev neváhal doznati, že pýcha jest první
příčinou, proč člověk se nestává nadčlověkem, na-
opak pokora jest první toho podmínkou. Proč?
Říci, že genialita není člověka, aby byl pokor-
ným, znamená, že genialita ukládá člověku po-
vinnost, aby se stal nadčlověkem. Z té příčiny
žádný pravý vědec nečiní z vědy modla, ani co-
kráčí jí přivlastněním všemohoucnosti, nýbrž na-
opak, vida jasné hranice vědy, pokorně se skloní
před Velkým Neznámým a netroufá si popírati
pravd náboženských, které svou povahou naprosto
převyšují lidskou moudrost a její vědu.

Vědec věří, že člověku lze svěřiti nad
svou stránkou fyzickou a životní, že lze po-
moci industrie přemoci čili prostor i síly přírody,
přece však, nechce-li býti hubším snilkem, nemůže
věřiti v úplné vítězství svých fyzických požadavků,
tím méně ve svou seumaterialisaci, odhmotnění.
Jsa odhmotněn, nebyl by již člověkem. Nýbrž něčím
nám naprosto nepopositelným. Člověk přece ne-
chce ztratiti svou lidskou bytost; touží vědy býti
člověkem celým, majícím svou pravou duchovost
i svou pravou hmotnost. Touží jen, aby tyto obě
jeho vlastnosti byly dokonalé, neporušené a ne-
smrtelné. Dokonalá duchovost nutně sloučená s do-
konalou hmotností čili tělesností — tot lidský
ideál. A tento ideál není vyměn. Nýbrž v pravdě
a dokonalé uskutečněn v osobě dokonalého Boho-
člověka Ježíše Krista. Jako člověk naprosto do-
konaný přemohl největší lidskou nedokonalost —
smrt se všemi jinými menšími nedokonalostmi a
svým vítězstvím připravil rovněž nám vítězství
nad smrtí.

Dokonalá *besmrtnost* lidskost jest ovšem již
nemohoucí. Dokonalost ta však jest pro nás do-
stížitelná po smrti, díky ne snad pravé vědě, nýbrž
pravé křesťanské víře, která jest dokonalým spo-
jením tří nerozlučné spojených principů, jež jsou:
1. absolutní fakt, jímž zjevena dokonalá osoba
s mrtvých vstáváho Bohočlověka Krista, 2. abso-
lutní zaslíbení, jímž lidstvu oznámena byla do-
konaná societa čili říše Boží a 3. absolutní problém
pracovati k vyplnění toho zaslíbení přeroděním
svého života osobního a sociálního v duchu Kristově.

Z té příčiny máme spěti ku svému společ-
nému ideálu ne na základě pouhé lidské vědy,
nýbrž nejmondřejšího Slova Božského, se svým
Učitelem a Spasitelem Kristem, který jest naše
pravá cesta, pravda a život. Jen v Ném a s Ním
můžeme nutně uspěsiti se pro život věčný, nebo
přeroditi se ve člověka dokonalého. Bez Něho jest
to naprosto nemožno, neboť, jak Goethe již správně
naznačil, „strom vědy není stromem života“. Úkol
vědy a industrie v historickém Boholidském pro-
cesu není samostatným, nýbrž jen pomocným. Jak
věda tak industrie mají pouze připravovati pod-
mínky, aby konečný cíl tohoto Boholidského pro-
cesu, totiž říše Boží a naprosto dokonalá lidskost
se mohly na zemi uskutečniti.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a Časové Úvahy.**

Volné listy.

Posmávka k Masarykovu jubileu. Oslavy šes-
desátých narození Masarykových pomalu do-
znívají. Pokrokařští novináři sundali již prapory,
odstranili kytice a zhasili kadidlo. Nevytýkáme
jim, že proti svým životním zásadám působili
tolik novínového hluku. I pokrokařský člověk
jest slab a podléhá společenským zvykům, byť
proti nim druhdy s povýšeného hlediska se
rozepisoval. Oč hlavně běží, jest to, že si po-
dílali hrozně nekriticky, čímž okatě hřešili proti
nejpřednějšímu svému příkázání. Duševní
plápol v nich byl tak veliký, že zapomněli, že
Masaryk přece jenom jest člověk, kteréž mi-
nění mohou zajiště sobě opatřiti i bez vyšší
matematiky. Oni, kteří tak často horlí proti
každému autoritářství, učinili z Masaryka au-
toritu naprostou a neomylnou, oni, kteří tak
hesky mluvívali o klidném sebevědomí vyko-
nané práce, křičeli do všech úhlů světa a ne-
tajili zlost proti těm, kteří hned neběželi se
klaněti.

Dáváme Masarykovi, co jest jeho. Jest
duchem vysoce vzdělaným, vyniká pronikavým
úsudkem, jest filosofem samostatně myslícím,
zkrátka individualita jeho jest vynikající. Tím
však není řečeno, že nechybuje, že se nemýlí
a že činnost jeho jest venkoncem blahodárná.
A právě to jest u něho pozoruhodno, že dává
se věsti ve svých pracích předpoklady, ač z nich
obviňuje učence katolické. V příhodě Wahr-
mandové vytýkal nesvobodu vědeckým pracov-
níkům, kteří nábožensky smýšlejí a cítí. A jest
podivuhodno, že můžeme říci, že nábožensky
smýšlí a cítí i sám Masaryk, který přece vy-
zval víru v Boha, v nesmrtelnost duše a který
se modlí „Otčenáš“. Což, kdyby se vyskytl
člověk, který by mu vyřítal po této stránce
nesamostatnost a předpokladovost? Bedlivý
pozorovatel mohl aspoň něco podobného vy-
čísti z řeči prof. Krejčího, jenž promlouval
o filosofické a vědecké činnosti v čas jeho
jubilea.

Jest ovšem neřádné a nevědecké vy-
týkati závislost na předpokladech těm, kdož
jsou lidmi náboženskými. Ale jest to právě
Masaryk, jenž tuto vášnivou zaujatost všude
hlásal a o její rozšíření svoji autoritou se
velmi přičinil. Nedivme se pak, že žáci Masa-
rykovi přinášejí do života tolik nezralé domý-
šlivosti, vášně a stranickosti zejména proti
všemu katolickému. Opravdoví a velcí filoso-
fové nikdy tímto způsobem své posluchače ne-
vedli a nevyhovávali právě proto, že byli fi-
losofy pravými a vyrovnanými. Každodenní
život nám dokazuje, že posud žádný profesor
české university neposílal do života lidi tak
zaujaté a drohdy až chorobně nesnášlivé.

Prof. Masaryk mluví o předpokladech
mezi katolickými učenci a nepozoruje ani, že
tato jeho zaujatost jest pořádným předpokladem,
který vykonává tak zotročující vliv na všechny
jeho úsudky o všech zjevech katolického ži-
vota. Tvrdíme, že Masaryk proti katolíkům
nejedná a namluví svobodně a vědecky, nýbrž
závisl na svém předpokladě, že vše katol. jest
ubohé a nedostatečné. Jeho neřádnost a
nevědeckost v tomto ohledu zazářila v jeho
známé sněmovní řeči, ve které zastával do-
mněle ohroženou svobodu učení na univerzi-
tách a ve které odsuzoval náboženský názor
světový, proti němuž zdůrazňoval *ucelený názor
vědecký*. Bylo to tehdy, kdy Masaryk přikrýval
svým jménem nevědeckého a dnes již odby-
tého štráde Wahrmanda.

Často prospívá uchovávatí minulé věci
v dobré paměti. Ve zmíněné řeči dne 3. pro-
since 1907 Masaryk tvrdil, že podstatnou
známku vědeckého názoru proti katolické
filosofii a učení o sjevení jest agnosticismus,
nevědoucnost. Přiznal tedy, že novodobí fi-
losofové o věcech těch nemohou rozhodovati,
protože nic z toho nepoznávají. Agnosticismus
poprvé vyslovil Huxley tvrdě, že o podstatě
hmoty a ducha ničeho nevíme a že tyto věci
jsou mimo hranice filosofického zpytování. Ji-
nými slovy Masaryk chtěl říci agnosticismem,

že Bůh, nesmrtelnost duše, zjevení a všechny ostatní vyplývající otázky svou povahou jsou takové, že nelze na ně odpovědět. I prof. Jodl řekl, že dva světy jsou: náboženský a vědecký jsou takové povahy, že nelze přitom ani onomu přiklonit větší nebo menší vědeckou důkaznost. Jak Masaryk, tak Jodl tedy vysnávají: Nic o tom nevíme.

A hle, byl to týž Masaryk, jenž zdůrazňoval ve své řeči ucelený vědecký názor světový. Neví-li Masaryk jako filosof a vědec nic o podstatě hmoty, duše, o původu světa, o Bohu, jak mohl se odvážiti hovořiti o uceleném vědeckém nároku světovém? Může-li kdo v tomto počinání Masarykově popírati nelogičnost, nedůslednost a nevědeckost? Vědeckého uceleného nároku není, a Masaryk jej zdůrazňoval s předpojatostí proti nároku náboženskému a s filosofického sebevědomí, jehož určitá nemohoucnost doplňována jest obyčejně pouhými slovy. Toto Masarykovo počinání dokazuje předpokladovost a vědeckou nesvobodu tak jasně, že by si měl vždy desetkrát rozmyslíti, než tuto chybu odváží se lípati na záda učenců katolických. Svobodné vědecké přesvědčení a badání stává se tu prázdnou frází. Mluví o vědeckém přesvědčení, které v jistých otázkách nemůže nic dokázati a jest nedokázatelné, a tímž dechem tvrdí o uceleném vědeckém nároku, jest totiž, jako hovořiti o dřevěném železe.

Náš světový názor o Bohu a skutečnosti Zjevení stojí na základě těchto zákonů rozumného myšlení, kterými se spravuje vědecké badání vůbec a jest poznatelný s jistotou, která odstraňuje veškeru pochybnost. Jest tedy vázáno badání našeho světového nároku právě tak, jako badání tak zvané svobodné vědy, totiž jest vázáno zákony rozumného myšlení. A siská-li se tímto rozumným myšlením nějakého dokázaného poznatku, pak svobodné badání ani v našem smyslu ani svobodné badání ve smyslu našich odpůrců nemůže tohoto poznatku zamítnouti a bráti jej v odpor. Jestliže tedy my katolíci dle svého vědeckého přesvědčení obsah Božského Zjevení jako nutnou pravdu uznáváme, nemají naši odpůrci práva mluvíti o nesvobodě našeho vědeckého badání. Tohoto práva nemá ani Masaryk, protože, jak doličeno, vyznal, že ve věcech Božského Zjevení hlediskem jeho jest agnosticismus. Tím dovodil, že sám nesázá v tomto ohledu objektivně pravdy, jinými slovy nemá objektivního měřítka, kterým by zkouseti mohl pravdu nebo nepravdu našeho vědeckého přesvědčení.

Stále se na nás volá: Vaše vědecké badání, vy katolíci, není svobodné, protože jest pouhá věroučná článkem o Zjevení a jsoucnosti Boží. Odpovídáme: Vaše vědecké badání spoléhá na dogmatu, že jest nemožno jsoucnost Boží a skutečnost Zjevení dokázati a tedy toto vaše vědecké badání není svobodné. Důvod tedy proti důvodu, ale s náležitým rozdílem. Kdežto my katolíci máme svobodu povinnosti se rozumným myšlením v říši nadpřirozena, moderní protikřesťanská filosofie tak učiníti nemůže, ješto její bezpředkladovost utkvěla na ztrnulém předpokladu, že všechno badání jest omezeno empiricky danými skutečnostmi. Tolik o věci vzhledem k té části řeči Masarykovy, v níž savrhoval katolické Zjevení z důvodu, že on jako moderní filosof zaujímal hledisko agnosticismu.

Masarykova předpokladovost o vědecké práci vědomí katolických. Masaryk mluvil svoji řeč ve sněmovně a určil ji všemu vzdělanému světu. Patrně tedy, že v ní vložil rozmyslně hlavní a podstatné myšlenky moderního člověka, jemuž Wahrundova příhoda poskytla příležitost, aby se zastal svobody vědecké práce, kterou nikdo z katolíků nepotlačuje.

Když katolíci dle Masaryka v tom nebo onom vědeckém odboru něco významného vykonají, jsou to jenom jakési umělé tůčky (Kunstgriffe), ale není to věda a není to vědeckost, neboť katolíci přijímají absolutní sdánlivě zjevené pravdy; ale věda má za podklad agnosticismus. Podle Masaryka tedy náboženská víra jest překážkou vědeckého badání. Takováto tvrzení ovšem souvisí se snahami, aby katolíti učenci byli vyloučeni z univerzit, jakoby pro své náboženské přesvědčení vědecké práce byli méně schopni, než nevěroci nebo agnostikové. Co nám praví zdravý rozum? Toto: Věda zabývá se pravdami přirozenými. Přirodopyspec zkoumá přírodu, dějiny, sociolog zákoný vývoje společnosti. Ale všechny tyto vědy netýkají se zkoumání pravd náboženských, které se vztahují k životu nadpřirozenému. Proto tvrzení Masarykovo není a nemůže býti správným. Vždyť mezi přirodopyspec katolíci zaujímají místa vynikající, takto v dějinách, sociologii a jině. Nechtějí však v Krista Ježíše, nebo v Buddhu, nebo v Mahomeda, nepřekážá mu víra jeho v badání hvězdářském, matematickém, dějepisném, v chemii, starožitnictví, v lékařství, nepřekážá mu vyznání jeho, bačí zoologem, bo-

tanikem nebo geologem. Proto také i vědci katolíci zcela docela svobodně byli vědeckými pracovníky a nemusí se báti nepřítelů poznatka vědeckých, ať jich jest státní nebo církevní, kterýchkoli náboženského vyznání.

Jak nesvobodou jest Masaryk a jakými předpoklady ve svých úsudcích je poután, dosvědčuje skutečnost, že opravdoví katolíci byli a jsou směrodatnými vědeckými pracovníky. Na výzkumech katolika Alexandra Volty na základě zakládá se moderní elektrotechnika. Učenec tento byl nejen katolíkem, ale — nechtě odřázej se hrázou pokroků s Masarykem — modlí se dokonce i růženec. Vědec tento vyznává, že v oboru náboženském stadoval nejen spisy katolické, ale i knihy odpůrců. Při své veliké práci vědecké měl tedy také čas, aby zkoumal základy svého náboženství, kdežto dnes páni protikatolíti profesori univerzitní odsuzují to, čeho nezkoumali a kromě toho pronášejí často úsudky, které svědčí o jejich rozsáhlé nevědomosti ve věcech katolických. Stkvostný příklad jeví se na samém Masarykovi, jenž poučoval se o sv. evangelích z knihy prohraného lháře a pomlouvače Soladina. Vzpomeňme velikého katolického učenice Ampéra, o němž Sainte-Beuve prohlásil, že důvěra ve vědecké zkoumání a víru ve Zjevení bez obtíží spojil způsobem, který vzburuje záas a úcta. Joachim Barrande, znamenitý apyrtel českého útvara silurského, osnažoval předmluvy ke svým vědeckým knihám příslušnými církevními svátky. Poslední svazek nadešel v den 8. prosince 1881, Neposkvrněného Početí. Učenec tento, jejichž počet možno s jistotou značně zvětšiti, vyznávají své náboženské přesvědčení, a přece věda se u nich nezastavila, nýbrž pokročila jejich pracemi milovými kroky ke předu.

Dle Masarykova verдикtu tiho katolíti učenci prováděli tedy asi jen (Kunstgriffe) umělé tůčky a nejsou to smělé „vědy ani vědeckosti“, protože jim chyběl vědecký habitus. (Masaryk řekl: „weil ihm, totiž katolíci, der wissenschaftliche Habitus gänzlich abgehe.“ Slovo habitus v této spojitosti nenasadno jest přiléhavě přeložiti). Tohoto vědeckého habitu nemá asi také ani dr. Albert Raville, vynikající německý učenec, historický badatel a profesor na universitě v Halle, který nedávno přestoupil do církve katolické. Jak pravíme, tato jména katolických učenců možno velmi rozmanostiti, a u všech bychom shledali, že jim dle Masaryka chyběl vědecký habitus. Prohláklý habitus, tak neplatná slůvko Masarykem na říšské radě proslavené a již stává se křtem, který stíná hlavy všem katolickým učencům. Proto odřete se, vy katolíti vědové, tohoto masarykovského habitu!

Vědecké předpojatosti umělé a umělé. Prof. Wahrund, jak se pamatujeme, v řeči dne 18. ledna 1908 v Salcburku vyalovil mnoho sprostot proti katolíkům a jejich náboženství, projevil takovou sponu ignorance, že zhanobil pojem a představu o universitním profesoru náležitě. Když zdvihl se z toho mezi katolíky bouře a přetřásána otázka, zda svoboda vědy záleží v nízkém tupoání katolického náboženství, byl to mezi jinými přodem prof. Masaryk, jenž se Wahrunda ujal a zásmou svou řeč na říšské radě proslavil. Závěr z tohoto jednání plyne sám sebou: Nevědomost a nízkost Wahrundovy jsou svobodnou vědou, které se nemá nikdo dotýkati. A tohle nejsou filosofické a vědecké předpoklady? Předpoklad Masarykův, jak jde na jevo, záleží v tom, že ve jménu svobodné vědy možno mluvíti a psáti nesmysly a nepravdy.

Leopold Tonck, professor inšprucké univerzity vydal spis, v němž věda a vědomost Wahrundovy jsou kriticky osvětleny a podán důkaz, z kterých nevědeckých pramenů své názory vypsal. To jest již avyklosti takových volnomyšlenkářských páň, že úvahy o nepravém a svévolném k tomu účelu sestrojeném učení katolickém druh druhu podávají a pak vědecky odsuzují. Důkazy jsou jim ovšem věci velmi zbytečné. To jest ta věda bez předpokladu. A takové professoři hájiti, jak to učinil Masaryk vůči Wahrundovi, slove brániti svobodu vědy, a obhajoba taková, rozumí se, jest prý také bez předpokladu. Není dosti silného a vhodného slova, které by ironií takové situace náležitě vystihlo.

To právě Masarykovi jako filosofa dleňno vytknouti, že vině katolíky z nesvobody vědy a předpokladovosti, sám podává pádné a přesvědčující důkazy o hrdkové nesvobodě vlastní a pavidl, jaká spousta předpokladů nahromaděna jest v hlavách stejné s ním smýšlejších svobodomyšlných universitních profesorů, kteří zaujímají hledisko protikatolické. O vědecké předpokladovosti těchto profesorů vyřídíme některé doklady.

Professor Denife z kořene vyvrátil názory Harnackovy o dvojí morálce katolické, o křesťanské a světské, o „myšléně“ a „činnosti“ a „silnosti“

sv. Tomáše Aquinského. Denife žádal od Harnacka vědecké odpovědi, ale ty se mu nedostalo, Harnack namítl se v mlčení. Denife po té právem se vofejnosti otákal: „V jakém jiném vědeckém oboru jest Apologeta, který v odpor brane věci tak povrhnuté náti a vlněti čtenáře tak znehodnocovati?“

Vědecký badatel Wasmann měl dne 18. února 1907 v Berlíně přednáška a vědeckou rospřavu s německými přirodopyspec. Přednáška Wasmannova byla čistě vědeckou a jeho ponorování nebyla odpárci vyvrácena. Ale vědecký rytíř, prof. Plate, odtánuv se v ústých, přelínal vědecký rozhovor na pole náboženských tvrzení, že prý běží o boj mezi církví a přirodovědou. Plate objevil ve Wasmannovi dvoji přirozenost, smíšená přirodopyspec a theologa, jako z přirodopyspec mluví s něho duch vědecký, ale přece jest větší prý stále theolog, jemuž chybí předpoklad pravého badatele a svoboda myšlenek a závěrů. Že Wasmann v žádně ze svých přednášek dogma proti přirodovědě nezduřadzoval, nýbrž toliko hájil nákoně rozumného myšlení proti nelogickým závěrům monistické filosofie, že Plate rozhodně ani jednou nějaký přirodovědecký nepravý poznatek dokázati se nepokoušel, kterého by byl Wasmann získal dogmatickou nesvobodou, nebylo bráno vůbec v úvahu. Plate dle toho má silný předpoklad: naprostou víru v hlavní bod monistické filosofie a pak ničím naprosto nepoutanou nesnášlivost ke každému jinému hledisku přirodovědeckému. Tomuto pánu, jakož i jeho druhům, nejde tedy přodem o vědecké badání, nýbrž podstatně a hlavně o stranický směr monistické filosofie. Jiný účastník diskuse, professor Hansemann, pojal vše ještě radikálnější prohlášením, že přednášky Wasmannovy jsou vlastně vpádem Jesuitů do Německa.

A tiho lidé se jsou professoři na vysokých školách a se jsou vážnými badateli bez předpoklů? Vždyť přece takový nečestný a nevědecký fanaticismus jest záasou vědecké činy, kterou myslí lidé k takovýmto universitním profesorům podobně, vždyť přece po takovém jednání nutně dostaviti se musí odpor a posity komičnosti k těm, kdož velikými slovy a plonastickými vynášejí svoji vědu až do nebes. Všichni tiho a jim podobní učenci mají s jistotou dle Masaryka vědecký „habitus“, protože soudí bez předpokladů. Jenže ten jejich vědecký habitus jest pouhým pozlátkem, pod nímž se skrývá nadaná domýšlivost. Že nesoudíme o tomto vědeckém habitu nesprávně, svědčí slova profesora Senffa, který se na ono dryadictví styděl: „Miri mé“, napsal Senff, „že prof. Plate a jiní vedli pohodlný boj proti Jesuitům, kdežto slohon jejich přece bylo, věsti boj proti přirodopyspec. Měně politicko-církevního roshorování a více vědecké pravdy, i když jest nepohodlné!“ Správně řečeno! Není pochyby, že i Masaryk ve svých úsudcích o nesvobodě nádenů, katolických vnáší více politicko-církevních ohledů, nežli nestranné úvahy.

Machar o uměním umění. Nechtě od nás Machar neočekává, že budeme umění antičké baněti. Katolík, jakmile vezme páso do ruky, neodsuzeje vědyky všehau antičnu. Otázka umění jest stále důležitá. Řecko považovalo stvoření takové, jak se nám smyslově jeví, za svrohovavý výraz krásy a kromě toho nedálo si již ničeho. Řecké umění mělo politick z krásy uspokojeně a těšící se samou sebou; byla to rovnice mezi ideí a formou, krása byla účelem a krása byla také nástrojem. Mramor není spřelámán, nýbrž elegantně obroušen, ale za dílem aerospíná se horizont. Úhledný a pravidelný sloup určuje povahu řeckého ducha.

Tapil-li Machar umění křesťanské, pak připomínáme, že umění křesťanské naznačuje mnohem vyšší myšlenku, než umění antičké. Chrámy řecký na příklad bez hlasy a bez štěstí omezuje již svou myšlenku sploštěním svého temene. Chrámy řecký podobá se lidákému obydlí, jako báb, jako tam uctívají, podobá se člověku. Proto Vznešeno řeckému umění jest zakázáno, neboť jestliže Krásno jest dokonalým poměrem mezi ideí a formou, pak Vznešeno jest nepoměrnost. Ve Vznešenu idea třífá formu a pohloje ji. Kathedrála kolínská, jež dýchá nekonečnem, není ukončena, kdežto řecký chrám jest dokonale skončený, a proto obecná povaha umění řeckého může se určiti jedním slovem: nepřítomnost nekonečna.

Umění moderní, oduševněné duchem křesťanským, hřeje formu, obrábí ji, používá ji jako prostředku, neboť jeho počátek a konec jest idea. Umění řecké však, vycházející ze hmoty, zase se k ní vrací a kdykoli se ohoe dotknouti ducha, zastavuje se přemočeno jsouo formou. A tak moderní umění tihne k ideí, umění řecké k formě. Ano, přisnáváme, jest krásné umění řecké, ale jest to poesie střihlivé lile; jest něhdy pravidelností svou až anapje, kdežto umění křesťanské, spřelávané formu, vystupuje do výše, myšlenek, protože vyřetapování jest jeho podstatou.

Obrana.

Zkoumávání vnošené idey. Jen zachovejme národní svornost! Druhá vlastenecká mluví vítězit nad všemi stranickými choutkami, chceme-li udolat společného nepřitele! A proto i vy, klerikálové, poslouchajte, podřizujte se obecné kázni národní! Takové napomínání slyšíme každou chvíli od sarytých nepřátel katolických Čechů, kteří by byli každý okamžik ochotni povolati německého řída, aby jim pomohl na lžici vody utopiti českého katolíka. Všerárodní instituce se přeměňují ve fanatické protikřesťanské společnosti, které místo co by podporovaly národní svornost, švou se všech sil ve spolku s vídeňskými řidy proti katolickému jádru českého národa. Na př. moravský místopředseda „Národní Jednoty“ (Jednoty!) Konrád Sonntag dne 10. t. m. v Trnávce útočil prudce proti českým katolíkům. V té národně ohrožené obci rozeřstval dne 10. t. m. občany, kteří dříve svorně pracovali k vítězství práv národa českého. „Posorovatel“ dne 15. t. m. o něm napsal: „Poctivé rolníky v Trnávce, kteří po 30 a více roků pracují na osvobození Trnávky z područí Němců, vyloučil místopředseda Nár. Jednoty z národa, a lidi, kteří v úporné práci národní sebedivili, nazval největšími škůdci národa.“ — Sonntag docela řekl, že mu jest milejší soc. demokrat a Němec, nežli klerikální rolník český.

K tomu dodáváme, že u většiny našich protivníků jest vlastenectví holým humbukem; štváří, kteří katolickým držitelům české půdy bezectně vyčítají proradu téže půdy, volají do Prahy německé řidy, kteří náš národ poučují, jak si má počínati! Masarykovi za aféry zistného křesťane Wahrmanu radili universitním studentům k společnému postupu s řidovskými německými buráky proti studujícímu katolickému a to i českým; a Národní rada naše proti tomuto podivnému spolenectví německých řidů s Čechy proti konservativcům českým ani nehleď.

Národe, buď svorný! Vy, klerikálové, nechejte si líbiti všechny urážky; nebejte, že vás placení agitátorů vyloučí z národa! Jen skromně poslouchajte! Dejte si spílat od posvaných německých řidů a plaťte vytrvale na národní podniky! Pokud národní akci svými penězi podporujete, dovůl se vám milostivě, abyste se nazývali Čechy. Jakmile však zatoužíte po národních právech, tu protikatoličtí fanatické dle komanda vídeňských řidů vám sdělí, že vlastně k národu nepatříte. Kdyby z hrobu vstal Karel IV., Tomáš Štítaný, Hus a Komenský, spráskali by ruce při posorování, jak cestu našeho národního rozvoje určují císařští řidové. Moderní osvícené století plete si všechny logiky, všechny nejdůležitější pojmy.

Statistika ferreťovské kultury na revoluce barcelonské vydána nyní podrobně. Hřt ani Hanové a Zulucaffi nemohli říditi jako fanatické odchovaní Ferrerovými školami. 66 budov spáleno a pobito. Mězi zničenými budovami nacházejí se tyto vzdělávací a humanitní katolické ústavy: Konventní kollegia a asyly sester Křesťan (Religiosas Adoradoras), jež poskytovaly ústulek a domov 84 padlým dívkám k vřelí nápravě, vychovávající ústav řeholnic „Religiosas Concepcionistas“, dům Kamiliánů pro ošetřování nemocných, Collegio de la escuela de san Anton (vychovávající a školní ústav, který měl přes 1000 chovanců, z nichž bylo 600—700 přijato a vydržováno bezplatně), dům Servise de Maria k ošetřování nemocných, konvent misionářů a milosrdných bratří, svobodné školy Salesiánů, konvent Padres Minimos, jehož členové ošetřují nemocné sdarma v jejich příbytcích, pensionáty řeholnic Celavas de Sagrado Corazon de Virgen del Remedio a Plaza de Blasco de Garay, kolej v Cale de Blay, ústav školních bratří v Carreterra de Barria, kolej sester Loreťanských v téže ulici, školy Marišť, kde vychováváno 600 dělnic, kolej Excolopias pro vyučování dítek dělnických, dům škol. sester Františkánek, kolej Campanie de Santa Treza de Jesus, sirotčinec ve San José, mateřská škola pro dívky dělnické v Cale de Alldana, kolej v San Andres a školy řemeslnické v Las Gorta, spolkové domy svazů dělnických San Pedro Olaver, dělnický patrónát San José s denními a večerními školami, epofitelny, veřejnou čítárnu, velikými sály, spolkový dům Centro Catolico, škola katechismu Svaté Rodiny, školy a spolkový dům dělnický. Valná většina zhořelých budov reprezentovala před revolucí vysokou vyspělost a všestranně rozvíjenou kulturu, kterou Ferrerovi Vandaloové se zvířecím vztahem obraceli v esutry.

A toho besmrtelného vraždění! Farář v Puigblancho byl tak skryt, že surovci nemešli ho hned asmrťiti; proto jej udusili koučem a mrtvolu shovaly, nemravným způsobem zhanobili. Představený Františkánů P. Uao byl smražen 12 ranami z revolvery; řeholník Simona hnali sebe obnaženého ulicemi, smražili jej a mešili, že se zdráhal proklati a

rovnati se Bohu. Zabito několik katolických dělníků, pobity 8 dítky a poraženo jich 26. A jak nemilosrdně katanolány řeholnice obaluhující nemocné! 35 mrtvů! Jeptišek z hrobu vyneseno a zhanobeno tak shovalým způsobem, že nemožno o tom mluvit.

A takové kulturníky vychvalovala „Volná Myšlenka“; taci krvelační katané lidských životů i kultury nalezli zastání v soc. dem. a masarykovském tisku. Věra člověk, který není zcela zotročen sednářsko-řidovským tiskem, s úžasem hledí na to, jaké „kulturníky“ ohvářily přecitlivělé humanitářské české listy. Zvířecí řádění postupem kultury! A za to, že španělští občané se bránili proti tygřím zubům moderního barbarství, sypaly se nadávky i na katolíky italské, francouzské, české atd. Lidé volající tuřím hlasem proti „španělské inkvizici“, nepokárali ani slovem bestialita těch zločinců, kteří se odvážili docela tvrditi, že bojují za volnost.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

➔ Zásilký na venek franko při poslání peněz předem. - -

Seznamy sdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

„Vítězství“ vládní 259 proti 219 hlasům bylo v posl. sněmovně usneseno dáti vládní předlohu o půjčce 182 mil. K na první místo denního pořádku. Poslanci vládních stran do posledního téměř muže byli sbubnováni. Ze scházejících 38 poslanců bylo více ze stran opozičních než vládních. Z čes. poslanců scházeli při hlasování jen Ojpera, dr. Kramář, Masaryk a Smrček; scházelo však několik Jihoaloranzů a Rusínů. Tím se stalo, že vláda dosáhla většiny 40 hlasů. Opovice tím nijak není poražena, ale vláda také nemá příčiny vítězství se chlubit, což patrně i z toho, že výsledek hlasování nebyl uvítán nijakými nadšenými projevy, jak se jindy stává. Slov. jednota nepodala samostatného návrhu, nýbrž podporovala návrh socialistů, aby na první místo denního pořádku dána byla služební pragmatika a teprv na druhé předloha zápučková.

Hon ním. poslanec do sněmovny. Jak veliké bylo úsilí, aby se vládní poslanci dostavili do posledního muže k hlasování o denním pořádku, o tom svědčí ten fakt, že do sněmovny přišel vážně chorý princ Liechtenstein a že posl. Grössel přes to, že je těžce nemocen, v automobilu byl dovezen do Vídně. Bar. Bienenrth šel mu v ústřety, když se o jeho přjezdu dověděl a velice vřele mu za jeho velkou obětí děkoval. Poslanec Grössel odpověděl, že tak činí velmi rád, jelikož tu běží o otázku, kteréž německý poslanec přikládá významu veliký. Scházející slovanští poslanci jistě při menší obětavosti mohli svou přítomností přispěti k různě odpovědi vládě: až potud a dál ne!

Polské ultimatum bar. Bienenrthovi. Jásot německta nad většinou 40 hlasů ze dne 14. dubna netrval dlouho, vládní většina se zase shromadila. Poláci jako vyákolení a bystří politické užíli vhodné příležitosti a vystoupili proti vládě vyzývající ji, aby před schválením půjčky všechny škrtý v rozpočtu na r. 1910 odvolala, aby ještě během tohoto roku přikročila k upravení zemských financí a aby se konečně postarala o řádnou většinu parlamentní. Neobnoví-li vláda v rozpočtu všechny položky, povstane Poláci proti povolení půjčky. Škrty v rozpočtu týkají se hlavně hospodář. potřeb a nejvíce postihovaly Halič, zejména pokud jde o regulaci řek. Na tyto požadavky polské ministr Bliński obratem se změnil a projevil ochotu škrtý odvolati, když se mu povolí nová

další půjčka 55 mil. K. Dále pravil, že vláda potřebuje nové daně, k jichž povolení jest skutečně potřeba většiny, již si prý vláda také upřímně přeje.

Nová státní půjčka. 25 proti 21 hlasům schválil rozpočtový výbor vlády Bienenrthové nikoliv požadovaných 182 mil. K státní půjčky, ale dokonce 220 mil. K. Na první pohled veliký úspěch, ve skutečnosti značný neúspěch. Vláda nových daní nedostala, škrtnutí 70 mil. K v rozpočtu musila odvolat a deficit přece uhradit státní půjčkou. Bar. Bienenrth s ryt. Biliňským budou raději dělat nové dluhy a Němci jim k tomu dají souhlas, než aby se vláda i Němci vyrovnali se Slovanskou jednotou. Novou půjčkou prodlouží se sice na čas živování vlády nynější, ale bude to hospodářství na dluh. — Posl. Steinwender v rozpočtovém výboru navrhuje zvýšení poplatků poštovních, telegrafních a telefonních k sanaci financí státních a odklizení deficitu v poštovní správě; zvýšení toto vyneslo by prý na 40 mil. korun.

Otázka finančního plánu nalézá se v popředí politické situace. Posl. Steinwender odůvodňoval ve finančním výboru svůj návrh, aby veškeré daně byly odděleny od celého finančního plánu a provisorně zavedeny. Slovanská jednota trvá na tom, aby nebyl prováděn toliko malý finanční plán; totéž žádají Poláci. Něm. křesť. soc. svaz rád by zaujal totéž stanovisko, ale dosud z ohledu na ostatní strany německé se nevyslovil. Německé strany nacionální jsou pro malý finanční plán, a to proto, aby Slov. jednota nemusela býti ještě vzata do žádného spolupracovníctví ve vládní většině. Katol. národní poselstvo naše odmítá naprosto jakoukoliv účast na pracích o nový finanční plán. —

Slovanská jednota před rozhodnutím. Bar. Bienenrth rozhodl se podat zástupcům Slovanské jednoty návrhy, jejichž účelem jest docílit připojení Slovanské jednoty ke vládním stranám. K rozhodnutí tomu přiměl bar. Bienenrth těžký finanční plán, k jehož provedení potřebuje pevnou, spolehlivou a číselně silnou většinu.

V Uhrách stojí v popředí volebního boje otázka všeobecného rovného hlasovacího práva, pro něž bojují strana lidová křesť. sociální, soc. demokraté, radikálové a liberálové, proti staví se Košutovci a staroliberálové, kteří chtějí zachránit nadvládu maďarstva v Uhrách. Volební boj vyžádal si tu už jeden život lidský za obět v osadě Szeplaku, kde vládní kandidát i četníci byli uvítáni kamením.

Sněmovna turecká schválila 146 proti 43 hlasům předlohu, dle níž má trvat služební doba ve vojště 25 roků, z čehož jsou určeny 3 roky pro službu řadovou. Pro námořnictvo jest určena služební doba na 18 roků.

Proti hlasovacímu právu žen vyslovil se prezident Spojených států severoam. Taft. Pravil, že udělení hlasovacího práva žen mělo by v zápětí velké nebezpečí. Žena pohlíží na úspěchy, ale ne na jednotlivé obtíže, které nutno překonat. Rozmnožil by se počet voličů, kteří dávají na se působiti politickými frásami, ale nepoznají skutečný stav věcí.

Zprávy organ. a spolkové.

Černílov. (Divadlo). Člá naše jednota „Orel-Brynch“ sebrála s katol. nár. Jednotou minulou neděli Tylovu vzdělávací a působivou hru „Pražský flamendr.“ Měly tu debut nové sily na jevišti našem, ve kterém všichni účinkují skvěle obstáli, až i vynikli nad očekávaní, o čemž svědčil častý, zasloužený potlesk obecnstva divadlo přepíňujícího. Měl tu debut velice čestné i náš horlivý režisér a starosta „Orla“ vlp. Ant. Macháně. Všichni mohou býti hrdi na tak zdařené své prvé vystoupení. O hře dřívějších osvědčených, j z tolikrát účinkujících netřeba se ani zmiňovati — přibyl jim nový list vavřínu... Hrajte opět brzy. — Zdař Bůh! —

V Červeném Kosteletě pořádala katol. Jednota nedávno veřejnou spolkovou schůzi, ku které se řetníka pozván byl vsdp. dr. Fr. Šulc z Hradce Králové. Schůze v celé farnosti vzbudila jak u přátel tak i protivníků veliký zájem. Zvláště odpůrci, kteří měli patrně v úmyslu schůzi rozbít, postarali se svou čilou agitací o přehojnou návštěvu, takže jim tato veřejná a upřímná díky vzdáváme. Šel, jeviště, vedlejší místnosti i chodba byly nabity, neboť bylo účastníků přes 600. Schůzi v nepřítomnosti p. předsedy zahájil p. místopředseda Josef Libnar a představil slovněho p. řečníka, udělil mu slovo. Théma bylo: „O Volné Myšlence!“ V úvodě přirovnal vsdp. řečník moderní hele k šířenkám, které dle pohanických bájí svou krásou a lahodným zpěvem vabily plavce, aby je pak strhly do záhuby. Jedno takové na oko vabné, ale v pravdě nebezpečné hele je „Volná Myšlenka“. Vsdp. řečník, zmínil se o císařském

pávodů Volné Myšlenky, vysvětlil její pojem. Volná Myšlenka dle výměru přijatého na sjezdu v Římě r. 1904 jest vševětová liga na hájení práva k volnému projevení každé myšlenky lidské v oboru náboženském, politickém a sociálním. Dle tohoto výměru chce Volná Myšlenka osvobodit člověka od škodné moci autority v ohledu náboženském, od škodné moci privilegií v oboru politickém a od škodné moci kapitálu v oboru sociálním. V praxi až posud volní myslitelé vedou jen boj proti náboženství a to jen katolickému. V tomto oboru Volná Myšlenka popírá úplně Boga, šíří bezbožectví a majíc za heslo zsvětštění církve, žádá rozluky církve od státu, volné manželství a volnou školu. Zkušenost ukázala, že Volná Myšlenka není ligou vševětovou k hájení každé myšlenky lidské v oboru náboženském, nýbrž že volnomyšlenkáři naopak schopni jsou učiti každého prostředkem, aby myšlenku náboženskou jim nepohodlou ubili, o čem: podal vesp. řečník četné pádné důkazy. Volná Myšlenka je klam a podvod. Volnomyšlenkáři chtějí volnost, vlastně nevázanost jen pro sebe. A k takovému sdružení náleží odpadlí kněží a značná část pokrokových učitelů. Proto pozor, rodičové katoličtí! Člověk bezcharakterní nikdy nevychová a nemůže vychováti charaktery. Tím vesp. řečník svou řeč přes hodinu trvající skončil. Hned od počátku řeči snažili se přítomní volnomyšlenkáři, anarchisté a soc. demokraté řečníka svými výtkykami a poznámkami rušiti; zvláště dva z nich počínali si jako zběsilí a musili býti neutašeni od násinců okřikováni. Náš lid tu viděl a slyšel na vlastní uši a oči, jací nezdělaní a ignorantní se hlásí k „Volné Myšlence.“ Řečník sám mohutným hlasem ovládl situaci tak, že schůze se zdatile skončila. Již mezi řeči bylo p. řečníkovi na mnohých místech hluché aplaudováno, ke konci pak strhl se všeobecný potlesk násinců ke zlosti fanatických odpůrců. Pan místopředseda poděkoval p. řečníkovi, načež přítomní za zpěvu „Kde domov můj“ a „Svatý Václave“ se rozcházel. Schůze tato lidu otevřela oči; volnomyšlenkáři si pak utřili blamáž.

Chrudim. Po delší době sešli se ku společné poradě důvěrníci okresu chrudimského v hojném počtu dne 10. dubna 1910 v místnosti „na Sklepích.“ Slovně p. poslanec Šabata, předvedl v delší řeči své obraz politické situace jakož i působnosti katolického kluba. Řeč jeho odměněna potleskem a činnosti našich poslanců vyslovena plná důvěra, jakož i vďečné uznání obětavosti katolických zástupců v Měské radě. Nato se ujal slova vlp. Jan Beneš, chrastecský kaplan, a v krátké řeči nastílnil činnost dosavadní okresní organizace, jakož i různé tužby do budoucna; zvláště důraz kladl na čilejší činnost okresního komitétu organizací. Nebylo možno s nečinností hleděti budoucnosti vstříc, jestliže živlové liberální, pokrokařtí a nevěreční vrhají se se zuřivostí na náš okres, jdou od stavení ku stavení a boží, neb alespoň snaží se božiti naše organizace i spolky. — Po této promluvě přikročeno k volbě sedmičlenného komitétu. Jednomyslně zvoleni pp.: Dostálěk Václav z Chrudimě, Hebký Václav z Tuněbodu, Severin Vincenc z Bezděkova, Frant. Stejskal z Rozhovic, Fr. Vrzal z Topole, Jan Zrnat z Bořic; okresním jednatelem zvolen vlp. Jan Beneš. Za veselý náladu s novou chutí do práce opouštěli zástupcové našich organizací shromáždění. Kéž Bůh žehná činnosti našich organizací!

Bojamev. Skupina organizace venkovské mládeže farnosti bojanovské bude míti dne 24. dubna t. r. o 2. hod. odpol. v hostinci p. Rulíka členskou schůzi širší veřejnosti přetupnou, při které promluví redaktorka „Jitřenky“ alč. Frant. Jakubcová z Vršovic o výchově české ženy. Stoupenci naši nechtě dostavi se v hojném počtu!

Kutná Hora. Katolická jednota sv. Vojtěcha a odbočka Všeob. sdružení křesť. dělnictva provedly v minulém čtvrtletí dvě divadelní představení a sice dne 6. března historické drama od Šubrtů „Jan Vřava“ a dne 9. dubna veselohru Blumenthalovu „U bílého koníčka.“ Sál „u Slovanské lipy“ při obou večerech naplněný svědčil, že místní obecenstvo dovede oceniti nezištnou snahu našich ochotníků, podávati na jevišti kusy vážné i veselé a pracovati tak ku vzdělání i ušlechtilé zábavě. V mohutném dramatu „Jan Vřava“ pochopitelně nejvíce nás poutal hrdina kusa Vřava (p. Šimůnek), jehož provedení bylo neohybně zdatilé. Pan Šimůnek dokonale ovládá svoji roli a může býti vzorem nejen ochotníkům, ale i hercům z povolání. Vřavovi v ničem nezadal jeho soupeř Kyrál (p. Zahradník), mladický nadšený nadšený Dvořák (p. Pejchl). Život vesnický dobře ukázala skupina žen s Moravcovou (p. Pokornou) a skupina sedláků s rychtářem Matoušem (p. Dyckou). Úlohu Běťušky věrně pochopila i provedla alč. Šimůnková. Jeronym (p. Řehna) a Václav (p. Jedník) každý ve svém oboru zdatile ukázali zápas dvou bratrů. Život vojenský zastoupen vhodně setulkem Charvátkem (p. Pospíšilem) i vojínem Mariálkem (p. Křivohlavý). Slč. Horáček (Sylvie a Christina), sč obě záložnice, dobře úlohy komtes provedly. — Ve veselohře „U bílého koníčka“ p. Křivohlavý v úloze Bartoníka a pan Novák v úloze Žejdlíčka poctivě a s úspěchem se snažili o to, aby smích v hledišti ani neutíchl, v čem jim stále pomáhala hostinská Zuzana (p.

Pokorná) a masaný všemi masami „žebrač“ Lojzík, takto zasobaný domkář (p. Dycko). Sledy Horáček (Oiga) a Paušová (Julie) učinily znamenitý pokrok. Rovněž p. Novák (prof. Pošepný) tentokrát měl v rukou úlohu své povaze odpovídající a též správně ji předvedl. Pan Řehna jako advokát Staněk a p. Socha v úloze továrníka Šebánka utvrdili svoji dobrou pověst. Úprava jeviště v obou kusech byla krásná a dělá čest svému tvůrci p. Adamcovi. Nemáme se smiňovati o všech účinkujících, ale dokládáme, že každé i nejmenší úloze věnována velká péče, z čehož viděti jednak zdárnou snahu režiséra dp. kasatele Mašiny, úlohy správně rozdělovati, jednak káseň a svědomitost všech účinkujících. Uvádíme-li, že ve „Vřavovi“ účinovalo 33 osob a v „Bílém koníčku“ 27 osob, až na tři vesměs členů spolků, patra jest, že oba naše spolky mají ve svém středu dosti osob schopných a hlavně obětavých. Drama „Jan Vřava“ nebylo dávano v Kutné Hoře po celá desetiletí; když tedy naši členové většinou stavu řemeslnického a dělnického nejenom se k tomu odvážili, ale též zdatile věc provedli, mohou býti na takovoto produkce právem hrdi. Jest tedy činnost obou našich spolků zcela chvályhodná. Hrdivě tiskem, přednáškami a schůzemi rozšiřují zásady křesťansko-sociální, podporují členstvo v nemocích, pečují též o ušlechtilou zábavu, podporují podniky vlastenecké. Těmito snahami dobyly si čestného místa již teď mezi spolky kutnohorskými a budou-li takto pokračovati, můžeme určitě prohlásiti, že malokterý spolek se jim vyrovná. Kéž jen dále pracují oba spolky ruku v ruce ve svornosti ke společnému cíli!

Zprávy místní a z kraje.

Bisk. gen. kamennická visitace venkovského vikariátu královéhradeckého skončena v sobotu dne 16. t. m. na Probluzi. Jeho Excel. ndp. biskup visitoval v 15 dnech 10 farností a udělil 4644 birmovancům svátost sv. birmování. V neděli dne 17. t. m. visitoval ndp. biskup a udělil sv. birmování v kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha. O půl 8. hod. ranní přijel ndp. arcipastýř do kath. chrámu Páně, kdež na prahu uvítán byl duchovenstvem s nejd. kath. kapitulou v čele. Nejd. gen. vikář Msgr. dr. Al. Frýdek uvítal Jeho Excelenci, poukázav na výsnam gen. kam. visitace. Pak následovala mše sv., po ní požehnání za zemřelé a kázání Jeho Bisk. Milosti o potřebě a důležitosti vyznávání víry, jež zanechalo hluboký dojem. Pak udělil ndp. biskup 139 birmovancům svátost sv. birmování, načež následovala skouška se sv. náboženství školní mládeže z Malšovic a Malšové Lhoty. Odpoledne o 4 hod. přijalo 286 školních dítek svátost sv. birmování. Taklivě působilo poděkování chovanky ústavu bluhoněmých. Birmovanců z Radolína bylo 38.

Zprávy diecéšní. Jmenování: p. Jos. Čížek, děkan v Rychnově, jmenován správcem vikariátu Rychnovského. Ustanovení jsou pánové: Josef Čížek, farář v Dobřem, za děkana do Rychnova n./K., Frant. Čížek, kaplan v Pardubicích, za faráře do Přelouče, Frant. Barvíř, administrator, za děkana v Opočně, Maxmil. Smrčka, kaplan v Potěbách, za faráře do Nasavrch, Jos. Holzmanna, administrator, za faráře v Kališti, Jos. Soukup, administrator, za faráře v Dolní Branné, Václav Marek, farář v Hlinsku, za faráře do Moravie (u Litomyšle), Frant. Radolíf, kaplan v Chvatčích, za faráře do Včelákova, Josef Pavel, kooperátor, za administratora ve Vojnově Město, Josef Poláček, exposita ve Stříteži, za kooperátora do Smrčce, Josef Bičíště, kooperátor, za administratora v Kunwaldě, Eduard Švorc, kooperátor, za administratora v Dobřem, Jos. Sedláček, administrator v Nasavrchách, za kaplana do Trhové Kamenice, Jos. Štikora, koop. v Bělé, za kaplana do Potěb, Frant. Svoboda, administrator, za kaplana v Přelouči. — Na odpočinek vstoupil vdp. Vinc. Klepřík, rytíř řádu Františka Josefa I., čestný kanovník, b. vikář a děkan v Rychnově n./K.; p. Jan Veselý, kaplan v Cerekvici, na dočasný odpočinek. — V Pánu zemnul: p. Josef Syřístě, osobní děkan, b. notář a farář Adršbáňský na odpoc. v Broumově 20. března 1910 (naroz. 1836, yv. 1860). — Uprázdňené místa: Dobré, fara, patronatu hraběte Bobulava Kolovrat-Krakovského-Libšteinského od 1. dubna. Hlinako, fara, patron. knížete Thurn-Taxisse od 1. května b. r.

Schůze městské rady dne 18. dubna. Vzato bylo na vědomí, že c. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové udělilo koncesi pro živnost vetešnickou Anastazii Němcové v domě čp. 239 a Anně Malinové v domě čp. 231. — Emilu Hajlichovi, hostinskému, pronajata byla zahrádka městského Klieperova divadla k účelům restauračním na letní sezonu 1910 za obvyklý poplatek s podmínkou, že čistěni její svým nákladem na se vezme. — Technické kanceláři bylo uloženo, aby z materiálu, získaného z výkopu pro přívodní a odpadní kanál turbíny hydroelektrické stanice, provedla návštěvu pro jízdni dráhu, vedoucí od sadů „Na Střelnici“ podél villových bloků až k alleji „vdechů.“ — Žádost p. Ant. Garguriče, vinárníka, za koncesi hostinskou pro dům čp. 86. byla postoupena živnostenskému odboru. —

Uděleno bylo povolení ku zřízení krejčovské dílny, koupelny a místnosti pro lázně v domě čp. 236. v Jitřkově tř. p. Jaga Pultarovi, vlastníku téhož. — Záložnímu Úvěrnímu Ústavu povoleno bylo probourati dvéře v domě čp. 176, sousedícím s jeho bankovním domem čp. 177, za účelem správy místnosti obou domů; pí El. Kalinové povoleno bylo provedení dveří na místě dosavadního okna po levé straně vchodu do domu čp. 367, na náblesí Františka Josefa, do krámu tam projektovaného, a p. dru. J. Vočekovi, prof. obch. akademie uděleno bylo povolení k postavení dřevěného plotu u rodin. domku na parc. č. 4. v bloku X. na sděné podzemníves s náterem světló-žlutým. — 1 žádosti na svýšení chud. podpory bylo vyhověno a 1 žádost za udělení léků na účet ústavu chudých byla zamítnuta.

Gen. visitace měšť. a obec. škol. V pondělí dne 18. dubna zavítal nejd. alč. vrbat pastýř do budovy obec. a měšť. škol sídelního města svého, aby skončce ze sv. náboženství podrobil nejmladší stádece své. Uvítán bylo nejen slavnostně, ale i velice srdečně. Vždyť žactvo zdejší, které z častého styku s J. E. dobře zná lásku jeho k dětem, nřímne se těšilo na okamžik, až spatří vznešeného svého arcipastýře ve svém středu a jemu ukáže svoji oddanost znalostí pravd sv. náboženství. A jestliže tu a tam třeba nějaká na chvíli srdce se zmocnila obavou, aby úplně uspokojen byl nejd. biskup, brzy zaplašena byla vřidností J. E. a směnila se obratem v živé blážení se k odpovědem na otázky ze sv. nábož. Jako les praporečků třepetaly se nad hlavami dětí pozdvížené ruce a trávě plály radosti, když odpověď uspokojila. Jeho Excel. vyvalovil své uznání pp. faditelům a ctih. sestře fadci nad zdárným úspěchem vzorné náboženské výchovy; přijal uctivé poděkování, proslavené žákyní III. měšť. školy Marii Šanderovou. Zkoušky účastnili se mimo rodiče dítek vesp. gen. vikář dr. Frýdek, kanovník a děkan Musil, kanovník dr. Soukup, pp. vlád. rada Novák, inspektor Krémát, jakož i sbor učitelů v čele se svými pp. faditeli a ctih. sestrou fadci. Dopoledne, kdy konána skouška chlapců, uvítán byl nejd. biskup a vchodu do škol. budov p. faditelem Šedou a v kapli slavnostně vyzdobené květinami Jos. Joudalem, žákem V. třídy; odpoledne pak před zkouškou dívek p. faditelem Rybou a ctih. sestrou fadci Romanou. Báni přivítala Jeho Excel. žákyně V. tř. obec. školy M. Milošová. Celá visitace měla průběh krásný a povznášející.

Přednáška ve spolku pání a dívek „Anečka.“ V neděli dne 24. dubna přednášeti bude dp. faditel Kepll na thema: „Procházka českými dějinami.“ Začátek o půl 3. hod. odpol.

Divadlo v Adalbertinu. Jednota katolických tovaryšů pořádá v neděli dne 24. dubna t. r. divadelní představení: „Hrabě košile“. Obraz s moderního života ve 4 dějstvích od Carlwaise v překladě J. Kühna. Začátek v 8 hod. večer. Konec o 10. hodině. Předprodej lístků v Adalbertinu č. dv. 1. — Rozmarň tato čtyřaktovka předvádí rozpor mezi životní skutečností a nezátivny ideami socialistického učení. Dáj vášes z doby současné. V mezíaktí koncertuje dámský odbor tamburaňský.

Ukonečením letošní sezony koncertní bude duchovní koncert Cyrillské Jednoty, dne 8. května v Klieperově divadle. Produkce Jednoty z let minulých těšily se velké přízni obecenstva a jest naděje, že i letos programem i provedením uspokojí. Z programu uvádíme: Verdiho „Stabat mater“, Lisstovo sedmihlase „Tu es Petras“, Dvořákově žalm „Zapleasje!“ a šestihlasý sbor Palestrinův. Koncertní pěvkyně pí Jančová zpívá ukázky z Haydna a Wagnera, orchestr pěšího pluku č. 18. obstará doprovod a mimo to přednese slavnostní předehru, svisť pro koncert p. kapelníkem komponovanou, jakož i ukásku z duchovní trilogie Berliozovy. Ceny míst jako při operních představeních Východočeské společnosti.

Hudba. Vojenský kapelník p. Manser získal si svojí dovedností obecné oblíby, takže odchodu jeho bylo litováno. — Leč a potěšením můžeme konstatovati, že v p. kapelníkoví 18. pluku nalezli jsme zdárnou náhradu. Ač zvláště s počátku bylo mu zápasiti s vntějními okolnostmi, přece již nyní kapela pod jeho řízením reprezentuje se stkvěle. Pan V. Mádllo vyniká hlubokou hudební erudií. Jest absolutem pražské konservatoře, kdež absolvoval i oddělení kompoiční. Četné skladby jeho prostrazují nevdědní talent. Za příčinou nastávajícího duchovního koncertu složil grandiosní „Slavnostní předehru Svatováclavskou“ pro orchestr, na jejíž premiéru srdečně se těšíme. Předehra skomponována na motiv české hymny „Sv. Václave.“

Koncert „Hlášky“ dne 30. t. m. Naše nevyspytatelné publikum překvapilo zase jednou ignorováním umělecké věci, která jistě zasloužila návštěvy co největší; ale vážné umění nedážno u nás ani tolik, jako někdy nezdárají divadelní kus. Bylo trapno viděti tolik lidí i sedadel prázdných — ba i k stání nebylo přepočteno. A přec program — vesměs to skladby Vítězslava Nováka — byl velmi cený, svědomitě navícen a dle možnosti i proveden. Sbor záplna uspokojil v žen-

ských hlasů; tu zněl jistě, ať by bylo na podiv, jak lehce překonával obtíže, jichž v skladbách Novákových není málo. Mužský sbor, poměrně slabší, vyhověl přec mírnějším požadavkům. Dirigent p. Černáček věnoval nacvičení zajisté velkou práci a řídil zcela dobře. Velmi líbila se solová část spěvná sl. Součkovy, zvláště vroněná přednesena první ballada a „Zkonejšení“. Hojněho potleska sklízela pl. Marešová za velmi dobrou část klavírní. Čtyřruční právo sboru nedovedl ovšem orchestr nahraditi, ale postačoval úplně. Dr. Aliquis.

Dobročinný komitét dam v Hradci Králové, jehož účelem jest zaopatřovati chudé dívky hluchoněm potřebným šatstvem, prádlem a obuví, konal svoji řádnou valnou hromadu dne 18. dubna v nové budově „Rudolfina.“ Spolek čítal v roce minulém 238 řádných členů a 38 dobrodinců. Příspěvky členek vynesly 407.20 K, sbírkou štedrovecerní 348 K, úbrnem 750.20. Vydání činilo 1052.69 K. Spolek opatřil mimo jiné potřebné věci též 48 převleček pro chlapce ztmavěšedé látky. Spolek odbyval jednu výb. rovnou schůzi, ve které vyřizeny všechny záležitosti spolkové. Každého r. ku bývají chudé dívky hluchoněm den před „Štěstím večerem“ po pohnutlivé slavnosti vá. oční podělovány dámkami z komitétu různými potřebnými dárky. — Do výboru zvoleny jednoblazné úamy: za předsedkyni pl. M. Steinfelová, za místopředsedkyni pl. Al. Šantrůčková, pokladni pl. P. Tolmanová, jednatelekou sl. A. Eiglova. Dále ppl: A. Czurbová, M. Beránková, K. Engbertová, R. Hobzková, B. Jirotková, B. Kofinková, A. Nováková, T. Štefanová a vldp. ředitel Vlad. Sekera. Těž zvolen též za revisora účtů. Slavné redakci „Obnovy“ vzdává výbor srdečný dík za ochotné uveřejňování správ spolkových. S díky kvituje též dar 5 K od vysoce váženého p. c. a k. plukovníka V. Jirotky pro chudé dívky hluchoněm zaslany. Všem vysoce váženým dobrodincům chudých dítek hluchoněmých vzdává výbor srdečný dík za vše.

Zagendy purkmistrovského úřadu v Hradci Králové. V roku 1909 bylo čísel podacího protokolu purkmistrov. úřadu v Hradci Králové 12479, podacího protokolu místní školní rady 178, schůzí městského zastupitelstva 8 a 84 články, schůzí městské rady 55 a 3400 články a schůzí městské rady a povozního odboru 8 a 34 články. Kátek pracovních a služebních vydáno bylo 70 a domovských listů 89. Záložníků přihlásilo se 415, zeměbranců 183, domobranců 96 a cizích branců k odvodu 62. Přihlášek k vojenské taxě bylo 312.

Místní odbor Národní Jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí konal ve čtvrtek dne 28. dubna 1910 o půl 8. hod. večerní v zasedací síni obecního zastupitelstva svoji výroční valnou hromadu s obvyklým pořadem jednání. K schůzi této výbor tímto způsobem vřele zve všechny členy odboru a příznivce českých menšin k hojnému účastenství. Zvláštní pozvánkami neb oběžníkem se valná hromada neoznamuje.

Jilmerské hory, jichž pávné partie předvedeny jsou v nové serii pěkných pohledů, možno viděti v týdnu od 23. dubna do 29. dubna 1910 v panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží.

Před porotou královéhradeckou dne 18. a 19. dubna projednával se spor primáfe pardubské nemocnice dr. Messanyho s odp. redaktorem nár. soc. „Našeho Práva“ Celzerem. Veliké množství přátel Messanyho (hlavně židů a soc. demokratů) i lékařů z širokého okolí dostavilo se k porotnímu líčení. „Naše Právo“ obvinilo totiž primáfe z pochybného postupu a vydání nesprávného lékař. vysvědčení při léčení hochy, který utrpěl zlomeninu obou kostí předloketních. Celzera zastupoval dr. Hrbek z Pardubic a žalobcovým advokátem byl dr. Lipčík z Pardubic. Po provedeném úsudku znalci poroty na tři otázky týkající se viny Celzerovy odpověděli 8—12 hlasy kladně; důkaz pravdy vyloučili. A tak Celzer odsouzen k jednoměsíčnímu žaláři, zotřenému dvěma posty; trest mu však proměněn v pokutu 300 K. Mimo to odsouzen k hrazení všech značných soudních útrat (asi 700 K). Po celou dobu soudního líčení bylo auditorium celé naplněno obecnstvem.

Správy nové zřizovaných obecných škol v okresech Královéhradeckém, Nechanickém a Hořickém, jež map bývalého politického a školního okresu Královéhradeckého zhotovených v měřítku 1:25.000 vojenským zeměpisným ústavem ve Vídni dosud nemají, uposorňujeme, že jim mapy tyto okresní výbor v Hradci Králové na požádání zdarma věnuje.

Výložení rejstříků všech daně výdělkové pro období 1910/11. Rejstříky obsebníci každý jednotlivě poplatníkům všeob. daně výdělkové zdejšího ukládacího okresu III a IV. berní třídy pro ukládací období 1910/11 uložené, budou dle ustanovení § 58. odst. 1. zák. se dne 25. října 1898 t. z. č. 220 a článku 38. vykonávacího nařízení k l. hl. cit. zák. po dobu 14 dnů a to: od 25. dubna 1910 až včetně do 8. května 1910 v berním referátě c. k. okresního

hejtmanství v Hradci Králové čp. 853 v úředních hodinách pro oprávněné poplatníky všeobecné daně výdělkové ku nahlédnutí vyloženy. V této době budou rejstříky I. a II. berní třídy ukládacího okresu obchodní komory liberecké v berním referátě c. k. okresního hejtmanství v Liberci vyloženy.

Dary udělené náležením v Hradci Králové ze zisku r. 1909. Hradecko české Vídni 5) K, okrašlovacímu spolku zde 50 K, podpůrnému fondu dobrovolných hasičů 50 K, podp. fondu II. živnost. společenstva 50 K, podp. fondu IV. živ. společenstva 50 K, na stavbu Sokolovny 50 K, Ústřední Matice Školské 20 K, obecné kuchyni zde 25 K, Černohorci 25 K, pensionátu „Boženy Němcové“ 20 K, vývoznímu spolku 20 K, Národ. Jednotě Severočeské 15 K, Palackého štátně zde 15 K, Husova fondu 15 K, spolku ku podpote stud. škol středních 10 K, spolku ku podpote studujících obchodní akademie 10 K, Nár. Jednotě Pošumavské 10 K, pokračovací škole kupecké 10 K, pokrač. škole II. společ. 10 K, pokrač. škole III. společ. 10 K, pokrač. škole IV. společ. 10 K, Čtenářské besedy na Praž. Předměstí 10 K. Celkem 545 K.

Z letošními visitační cesty J. B. mdp. biskupa královéhradeckého. Dne 14. a 15. dubna konala se generální visitace v Novém Hradci Králové. Záhy z rána vyjelo baderium z přifařených obcí, zejména z Vysoké a Roudničky do Hradce Králové, aby Jeho Excellenci doprovodilo do Nového Hradce Králové. Cetná obecnost a značný počet duchovenstva vyšel v 7 hod. z chrámu Páně vstříc J. B. M. Před školou viděti ctný sbor učitelský, kterak se zabývá seřadováním více než 400 školních dítek, v čele těchto kráčí asi 100 družiček z Nov. Hradce Král. a všech přifařených obcí. Za zvuků hudby ubíral se průvod k soše sv. Jana Nepomuckého v Hradecké třídě. Zde přivítal J. B. M. p. patronátní komisař, dále zástupce lesmistrovského úřadu a dvor. tovarník pan Petřof. Jméno obce avítal Jeho Milost vážený p. starosta zdejší. Václav Jandík v čele obecního zastupitelstva a zástupců všech přifařených osad, následující řad: Vaše Excellenci! Jménem občanstva zdejšího vítám ve středu městyse zdejšího Vaši Biskupskou Milost: co nejserdecněji Jak pamatují se, při poslední udělované svátosti sv. birmování zde, vyslovil své přání zdejší pan biskup Brynych, aby Nový Hradec Králové, co se duší týče, byl vždy novým a stále se obnavoval tak, by duše naše tvořily hrad Královny nebes. Aby tak státi se mohlo, zapotřebí k tomu úhlavného kamene, Duchy sv., a pročež prosíme, aby Vaše Bisk. Milost ráčila nám tohoto Duchy sv. vyprositi a nás dnešním udělováním svátosti sv. birmování ve více posilniti, aby ta naše mládež, kterou se obec naše a celá kolatura jednou obnoví, byla duševně novou, mravně silnou, pevným hradem ctn. stí křesťanských. Staré slovo předchůdce Vaši Bisk. Milosti jsem pouze obnovil, a prosím, aby přizel Vaši Bisk. Milosti nám zachována byla a stala se trvalou. Pročež vítám Vaši Bisk. Milost ještě jednou k tomu neuctivěji. — Mile dojat děkoval nejdp. biskup za toto významné pozdravení. — Dále jménem školní mládeže uvítaly J. Exc. družičky Anđela Čermáková a Anna Drejnarová, z nichž první přednesla proslov a druhá podala krásnou kytičku. Pak pozdravil a uvítal duchovní správce co neuctivěji J. Exc. jménem celé farní osady, všech birmovaných a katolické jednoty. Nejd. pan biskup p. k. na to všem srdečně poděkoval. Za zvuků hudby a hluboké zvonů hnal se průvod k faze a odtud ubíral se nejdp. biskup do kostela. Za školní mládež rozloučily se s nejd. arcipastýřem šákyně Eliška Fibigrová a Marie Petrová přednesením v kostele pěkného proslovu a podáním kytky. Přespolní dítky byly ve čtvrtek dopoledne zkoušeny ze sv. náboženství v kostele. V pátek po mši sv. konala se zkouška ze sv. náboženství dítek z Nového Hradce Král. a z blízké Střebce ve škole, kdež byl nejdp. pan biskup přijat místní škol. radou a pp. starosty přifařených obcí. Po zkoušce ze sv. náboženství odebral se J. Exc. po návštěvě opatrovny a p. starosty na faru, odkud ve 2 hod. odejel. Nejpřímějšší díky a nejvroucějšší Zaplát Pán Bůh J. Exc. za všecku práci a námahu apoštolskou!

Nejasnosti v hospodářství vodního družstva v Černilově. Mnoho jest některým lidem nejasného a z toho povstávají různé řeči. Proto v zájmu družstva samého račiž p. předseda dobrotivě některé věci vysvětliti a udomiti tak konec rozličným nejistým dohadům. 1. Kde jest díví zakoupené za naše a subvenční peníze, z kterého se dělaly loňského roku prozatímní mostky? Proč se letos kupuje nové díví, aniž by se upotřebilo zachovalého starého? 2. Kde jsou všechna kolečka, zakoupená loni za naše a subvenční peníze? 3. Proč spousta kolíků po vytáhnutí ze země se pohodí a zakoupí se k novému měření plno kolíků nových? 4. Kdo nařídil dělati nádržku u Divce, na niž se tolik tisíc vydalo? Lidé říkají, že jest zbytečná a že není dostatečným důvodem ta okolnost, že p. starosta má louku zrovna pod ní. 5. Kde jest všechno velké množství díví nakoupené od p. Lorence? 6. Kdo dal svolení p. Černému, aby si nastavil kolem své

chalupy tokové kůlny z tolika prken a jiného dříví? 7. Kdo spousta drobného kamene, zakoupeného za naše a subvenční peníze, dodal dráze na vydláždění nádraží? Jedná se o to, kdo k tomu byl splnomocněn. 8. V kterých časopisech byl vypsan konkurs na podání nabídek na zřízení mostků, kdo udělal smlouvu s p. Jiráskem a za jakých podmínek? 9. Pokud nám známo, bylo projektováno, že se potok pouze vydrnuje; kdo tedy nařídil, aby kámen se vozil také na dolní konec a potok aby se dláždil? Bude tedy jen prospěšno a poslouží uklidnění myslí, jestliže p. předseda zatím aspoň tyto otázky zodpoví. Zájemníci a poplatníci si toho přejí; doufají, že p. předseda má přehled i v těch záležitostech, které sám přímo nenafizuje a neprovádí. Mlčení v přičině těch otázek by bylo zajisté velice nemístné. Jen tedy rychlé vysvětlení! Pak předložíme ještě otázky jiné!

Nechanická osamota. Měl jsem za to, že budeme mít dosti jedné starostlivosti — ale poněvadž u nás nejsme v ničem pozadu a aby nám nemohla veřejnost vytýkati „krasochy“, povolila stavební komise v osobě pana purkmistra na sloupce dřevěnou boudu vedle starého osídla baráku, tak že máme nyní vedle sebe památky dvě. Ani bych byl neřekl, že máme tolik smyslu pro zachování starostlivosti! Před dávnými a dávnými lety byl na prodej starý dřevěný barák, kde stačil k jeho koupi nepatrný peníz. Právem; barák ten měla koupiti obec, poněvadž jeho cena 500 zl. odpovídala prozatímnímu upotřebení co bytu pro chudé, za které se musilo jině platiti velice nájemné. Nyní však občanstvu naskakuje křís, že za barák ten, který svého času mohla obec směšně levně koupiti, měla by nyní zaplatiti přebaných 4000 K. Nyní nastává otázka, zda-li při těchto našich přirážkových poměrech nemůžeme později kupovati „historické budovy“ dva? a koupiti ještě jednou tolik! Majitel onoho baráku p. M. uzná sám jako „pokrokový“ člověk, že nelze se pranic diviti sousedním občanům, kteří necití dovoliti, aby taková nevkusná, „nepokroková“ kůlna měla brdé hlásat nechanickou vyspělost! Tak zvané faraké stodoly, které stály docela za městem a byly stavěny za spátečnických regimů, musely vsiti za své husitaké ohnisk. Já byt na místě p. M., neprosil bych se obce, aby mu snad občanstvo koupí baráku vytrhlo a pomohlo mi tak k majetku; já bych ho jednoduše neprodal. — Věděl byl nedávno v Praze a tam se mohl přesvědčit, že Pražská brána je starší a stojí doposud. Jako mistr kolářský zhotovil bych pro svoji hacienda silná čtyry kola, k tomu 2 ližiny a jako historickou raritu od města k městu bych tuto ukasoval (což by mi mohlo za podpory pokrokových stran k obrovskému majetku pomoci) A ještě lépe: radil bych mu, aby zjel s tím přímo do Prahy a složil to buďto v Zíděch anebo hned vedle té šťastné Pražské brány a nám by pomohl od strachu před nesmířnými přirážkami, sobě pak k čestnému místu v klubu za starou Prahu.

Dobrotivost. U nás je několik starých žebráček, které jsou svobodny, tak že nemají žádného příbuzného zastance. Dvě takové chuděry jsou z milosti u cizích nemajetných lidí, kteří je obětavě živí a dávají jim topivo. A naše obec, zastupitelstvo? Vy-ácelo se kus lesa tak zv. podlínického; to dříví se dalo velkostatku a několika sousedům. A na chudé příslušníky nezbylo nic. Velkostatek dříví výhodně prodal, ačkoli má obec právo dříví to si ptavojiti. Podle § 70. ob. zř. to dříví, které by nepotřeboval hospodář pro svoji potřebu, připadá obci. Toho si obec, zastupitelstvo nevědomo. A když žebráčky prosily o hromádku dříví, nemohlo se jim dáti? Proč má mít velkostatek přednost před ubohými žebráčkami, našimi příslušnicemi, v tomto případě? — Obecní pole má také velkostatek lacno pronajmáté; a naši drobní lidé nemají kam brambor sázeti. Podlínické pole ales také nese užitek velkostatku, ačkoli jest zde tolik potřebných lidí! A jestliže se p. farák lidu zastává, tu jej hledí pánové umlčet. Jen se tedy starejte dále o zbohatnutí cizince! Ale jak to před svědomím zodpovíte? Ze svobodných občanů už se tedy stalo mnoho panáckých sluhů. Kam takhle přijdeme, každý rozumný lehce uhodne.

Bohárna. J. Excellence zavítal na své visitační cestě dne 12. dubna i do naší osady, která ač malá, ukázala dostatečně, že umí a dovede si svého vrchního duchovního pastýře uvítati. Srdečnost uvítání J. Excellence od pp. starostů a hasičských sborů z Bohárny a z Puchlovic od družičky A. Skalické a místního duchovního správce u brány, jež pečl místního harrachovského hospodářského správce p. Vaněchy postavena byla, zvěstena byla ještě neobyčejnou nádhrou krásné jarní pohody. Den příjezdu J. Excel. byl svátkem celé osady a nechtěli jsme ani věřiti, že krásné a nezapomenutelné ty chvíle již přehly, když při odjezdu J. Ex. o půl 4. hod. do Libčan tklivě se s Jeho Excellencí loučil šák Frant. Ulrich z Bohárny a místní duchovní správce. Pobyt J. Excellence mezi námi byl krátký, ale bude nám nezapomenutelný.

Volnomyšlenkářství na Smiřicku. Do Tábora, když se tam misie konaly, přijel dr.

Bartolák, aby jistě „Velké Myšlenky“ proti nim protestoval. Ale misie jsou náboženská a nevěrova. A jestliže misie náboženská a nevěrova, by přijal sv. svátosti a pak spouštěl a ctovětil, nikdo rozumný nebude tvrdit, že by tím šířil klerikalismus. Proč tedy volní myslitelé zatínají pěstě a skřipají suby, když katolíci přijímají sv. svátosti plni svoji nejdůležitější náboženskou povinnost? Zjistěte jediné proto, poněvadž snahou jejich, kterou řečnický i tiskem všemožně šíří, jest připravit lid o náboženství všechno. Kde panuje terror a násilí, tam přece o volnosti nemůže být řeč. Stalo se na př. tyto dny ve Smiřicích. Dívka jedna chodila častěji do nedaleké Cibule, kde misie se konala, na kázaní. Nikomu tím neškodila, nikomu předsvědčení nebrala, ale také všim právem se domnívala, že i ona má volnost dle svého přesvědčení jednati. Vše chybí! Za několik dnů obdržela od volnomyšlenkáře, který kroky její špehoval, podepsané pohlednice, na níž ovšem nescházel katolický křesťan. Na jedné jest vyobrazen, kterak se vede s čertem, a dole jest nápis: „Jeden bez druhého by nemohl býti živ“. Aby volný myslitel poznal židovi, který jde na pobožnost do synagogy, čerta objímajícího se s rabínem, myslím, že se nestalo a nestane. Ostatně podobné vyobrazení jako urážka židovského duchovního nespátřilo by ani světlo světa. Za to však v „klerikálním“ Rakousku zneuctíván jest katolický kněz mazanice, za něž by se styděl sami divoši v temné Africe, a které jsou výsměchem na století oavěty, jak století XX. rádo se nazývá. Volnomyšlenkář však takhle šíří umělecký vkus mezi lidem a zapuzuje „klerikální temnoty“. S volnomyšlenkáři ruku v ruce jdou někteří pokrokoví učitelé, u nichž také misie náboženská není milost. Ale nedivme se! Misie náboženská přichází do osady „jako zapřisáhlí nepřátelé školy“, „štvoří proti učitelům rodičům“ atd. atd. Vždyť když mluví o povinnostech rodičů k dětem, vřelými slovy kladou jim na srdce, aby o vzdělání svých dětí pečovali, působení učitele ve škole podporovali, by neobtěžili to, co škola s námahou postaví, by dávali dětem na jevo, že zajímají se o to, čemu se ve škole učí, a jak v jednotlivých předmětech prospívají. Z toho nejlépe lze poznati, jakým nepřitelem škol kněz katolický jest. Ačkoli však lépe by nedovedl ve prospěch školy mluvit ani nejpokrokovější učitel, stačí, že jest to katolický kněz, dokonce i katolický řeholník; jako takový jest ovšem tmář, zpátečník a nepřítel vzdělanosti, kterou učitel ve svém okolí šíří. (Co to však jen zapadlo ubohému Alfonzu Štáskému z Pádrava, že lamentoval nad chudáky dětmi, které po šesti návtěvách školní nedovedou bez obyby napasati několik slov?) Proto učitelé, místo aby misie náboženská za slova jako byli vědci, zapomenají se ve své zášti jako dalece, že i ve škole před dětmi proti misie náboženské mluví. Jak osnamovaly správy z Cibule, učinili tak, tamní organizovaní páni. Ostatně pokrokový pán z Cibule v „Rati-born“ posměch si činí ze zpěvu starobylé a u lidí velice oblíbené písně mariánské „Tisíckrát posdravujeme Tebe“. Když si tak vzpomene na svou matku, která zaslouží také písní tou královnu nebes uctívati, nestydí se sám před sebou? Dobře jest, že tímhle bezbožským duchem nejsou prosklí učitelé všichni, a že i mezi učitelé jsou lidé rozumní, katolíci dobří a opravdoví. Ovšem že pro hrozný, neulýchaný a mezi jinými stavy nemyšlitelný terror mnohých učitel své přesvědčení náboženské skrývá. Kdo z učitelů vyzná a nezapře, že věří ještě v Boha a své povinnosti náboženské plní, toho pění jako ovcí pravdou vylučují ze svých řad. I mezi učitelé se uplatňují slova dra. Horáckého, že člověk může býti třeba anarchistou a má svatý pokoj, běda však, prohlásil-li se za katolíka. Katolický učitel musí dnes mnoho pro své přesvědčení vytrpěti. A každý není tak neohrožený a statečný jako na př. řídící učitel Špaček, který, nedbaje nejhorších nadávek a posměchu, dokázal, že ani učitel nemusí se za své náboženské přesvědčení stydět, ale povinnosti náboženské věrně může plniti a víru svou před Bohem i před lidmi bez bázně vyznávat. Jedině z bázně mnohých učitel své přesvědčení skrývá, ačkoliv mušným vystoupením mnoho by v očích katolických rodičů získal. Získala by však i mládež nábožensko-mravní výchově učitelstva svěření. Na pohlednici zaslal volným myslitelem smiřickým namalována je škola klerikální, v níž prý duch dětí se zabíjí, ale varůvající složitost mládeže francouzské, vychovávané na školách bezbožských, dokazuje, že právě školy bezbožské to jsou, které ničí mládež nejen na duchu, ale i na těle. Vždyť z mládeže bezbožské vyrůstá pokolení bezzásadních politiků, kteří, když byli vyprázdňeni plnými doušky poháry všemožných rozkoší, činí násilné svému životu, který nemá více pro ně rozkoší nových, konec. Mládež však jest nadějí a budoucností národa, proto s nábožensko-mravní výchovy mládeže získá celý náš národ, který, jestliže pohrdne zásadami mravními a víry plynoucími, jde jistě své zákreze vstříc. Hrobaři a nepřátelé českého národa nejsou katolíci, ale volní myslitelé a jejich služebníci. Degenerovaná Francie slova naše nejlépe dokazuje.

Medice. Hořkost. „Obzor“ přinesl tuto lež: „Utopila se. Božena Frybová, 18letá tvárná dělnice v Hořkovicích, vrhla se dne 6. t. m. v sebevražedném úmyslu u Kačírkovského splavu do Bystřice, v níž utonula. Pohánkou k sebevraždě byla prý nešťastná láska. Pán dělna Koukal, který k ní, že sebevrahům musí odpírati býti církevní pohřeb, tenkrát učinil výmjahu a sám se pravdu pohřebního sděstail a na hřbitově měl pohřební řeč. Proč? Každý si domyslí.“ Krátká správa, ale srovná tak nepravdivá, jako slomyslná. Dělna nikdy nekázal, že sebevrahům musí odpírati býti pohřeb, také nikdy pohřbu neodopřel, drže se předpisu církevního, že třeba rozsestati mezi sebevrahem, jest o náboženství a tudíž i náboženské výkony nestál a mezi lidmi těškomyslnými, kteří, jako zmlíná sbožná a pořádná dívka, povinnosti náboženské plnili a ve stavu nepřítelství na sebe sáhli. Dělna měl řeč, ale nikoli nad dívkou, nýbrž k účastníkům, poukázav, že příčiny častých v naší době sebevražd, nejedná-li se o nepřítelství, dlužno hledati v nevěře a nedůvěře v Boha, jež v protivensích života vede k malomyslnosti, a-li k zoufalství. Proč to udělal dělna? — toho se každý nedomyšlí; toho se domyslí jen „Obzor“, jenž by byl šval stejné, ba ještě více, kdyby Frybová pohřeb neměla. Ostatní obecenstvo, jež vi, že dělna pohřeb nevyjednával, nýbrž kaplan a že tyž přijal obvyklou taxu šesté třídy, t. j. šest korun, se toho rozhodně nedomyšlí.

My členové katolické národní jednoty a Všeobecného sdružení v Borohradku. Jsouce roztřpěni nad podlostí ukrvavých prostředků proti našemu zasloužilému faráři vdp. Frant. Vackovi, vyslovujeme tímto nejvyšší opovření původci ničemné a zlotřilé správy, uveřejněné v „Právu Lidu“ č. 95. se dne 7. t. m. rovněž i smíšenému časopisu, kterýž s největší pobouřkou uveřejňuje takové podlé a vymyšlené správy, aniž by se o nich přesvědčil, jen když jsou proti kněžstvu. — K vdp. faráři, který jen několika málo jednotlivcům zdejšími pro jejich rozkladné a podvrtné plány jest nepohodlným, voláme: Důstojný pane faráři, vytrvejte v tomto boji, neb boj ten jest boj poctivý! Jestliže na jedné straně stojí několik málo nepřátel, kteří se neštítí žádných podlých prostředků, aby udolali toho, kdo s nimi nesouhlasí, na straně Vaší stojí velká většina a to těch, kteří sálahy Vaše oceňují a jich si váží a Vám za ně jsou vděční a pravdu, kterou Vy zastáváte, dovedou od lži-pokroku rozsestati. Prosíme Vás tudíž: Vytrvejte v boji za vše spravedlivou! Neboť: Pravda nesež ustoupiti slobě, kdo jí laje, ten ji zastává, ku cti jsou jí slova rchavá! — V Borohradku, dne 10. dubna 1910. Za katolicko-národní jednotu: Ant. Šrámek, t. č. předseda. Josef Šrám, t. č. místopředseda. Za Všeobecného sdružení: Jos. Hlouček, t. č. důvěrník.

Časlav. Volby v občanské sálóně stávají se předmětem horlivé diskuse, neboť má při nich jak v ředitelstvu tak ve výboru nastati značná změna osob. Jmenují se již osoby, které mají ustoupiti, respektive býti vytlačeny, jakož i osoby, které mají zasadaouti na jejich místo. Uvádá se i přičina, která to vyvolala, ale zdá se býti tak malicherná, že ji ani jmenovati nechceme. Nejvíce přátele tohoto kvetoucího ústavu překvapuje správa, že by měla býti odstraněna osoba ředitele p. Růžičky, o němž přece jest všeobecně známo, že jest znamenitým odborníkem a že, jest-li kdo, pak jistě on věnuje a obětuje ústavu mu svěřenému všechny své síly, nevychloubaje se však nijak svou prací a vyhýbaje se takto všemu, co by mohlo jenom sdání stranictví uvaliti na jeho osobu a na ústav mu podřízený. Pochybujeme, že by bo mohla nahraditi kterákoliv osoba jiná, tím méně pak osoba, která má již dostatečně času zabírající povolání své. Takové pokusy ve finančním ústavě váhy občanské sálóny mohy by přivesti časem dosti nemilá překvapení. Přejeme občanské záložně šťastné rozluštění těchto životních otázek. — Scházka mladočeské organizace, jež měla jednak soustřediti rozprchávající se stoupence, zvláště se řad živnostníků a jednak připravití půdu k nastávajícímu volbám do městského zastupitelstva, byly dosti častě navštívěny a vyzněly vášnivým tonem. Nejživěji byla poslední scházka ve Čtenářské Besedě, ve které přišly k probírání různé otázky místní a vyřešeny při tom na světle mnohé křivky, které tajily se v kroužcích hospodských společností. Byly předsednictvím vysvětleny a mnohým sláman ostrý jejich hrot. Jedno však dotkla se nemile učitelstva a profesorstva, že při srovnání kassariativní se školstvím padla slova, že školství nic nevynášá a že státní uc-vysvětlens. Myslíme, že nebylo to míněno do slova a že mělo to zníti, že budovy školní nevynášejí jako budovy kasární přímou, vyzářejí však jistě poměrně stejně nepřímou. Snad by bylo vědeckou prací dokázati to číselně. Ostatně zahájena byla již polemika a ta snad to uskuteční. — Nové fresky objeveny byly při obkřabování omítky v kostele sv. Petra a Pavla za oltářem sv. Josefa. Před mrtvým tělem ležícím u stann klečí tři postavy mužské se sepnatými rukama. Pod tím jest latinský nápis značně porušený. Někteří vidí v tomto obraze smrt Žižkova. Souč o tom pronesou ovšem odborníci. Připomínáme to, aby zbytečně nebylo obecněstvo zasmušlováno, jako se to stalo u příležitosti objevení prvé fresky, která byla vydávána za smrt

Krasce a objevila se Václavská Píseň. Zajímalí jsou, že pod touto freskou pod vrstvou malby spatřiti lze fresky jiné, z nichž vyniká obraz Krista na kříži, malovaný na bílé omítkě barvami živými. Bylo by záhodno, aby až k obrazům nebyli připuštěni různí svádavci, kteří obmátváním mohou jistě vrátit tyto památky podkrobiti. — Koupadlo. Sl. okraňovací spolek dobudoval loží potaté koupadlo plovárnu pro dívky. Dostalo se tu městu našemu toho, po čem po léta bylo touženo. Jme jisti, že občanstvo odvděčí se hojnou účastí a město — podporou.

Z Horavské u Čáslavě. Krásně vyřídil dopisovatel čáslavské „Pravdy“ ochůci našeho zemského poslance dr. rady p. Bláhka, ale na jedno zapomněl — na pravdu. „Četných“ účastníků bylo asi 100 a to ještě proto, že konána byla valná hromada raifeisecky, a z nich byly tři čtvrtiny evangelické a čtvrtina katolická. Ze při tom řečník musil se salichotiti výpady na katol. zemědělské, stranu křesťansko-socialní, katolický ší jak křikal klerikální tisk, rozumí se samo sebou, neboť jinak by ho byli evangelíci vypískali. Zasloužil si také jejich pochvalu. Neboť, ač před tím prohlásoval, že agrárníci jsou lepší katolíci než klerikálové, při výpadě ohvateckého řídícího učitele proti křídí ani slova obrany nepronesl. Jak může býti kdo katolíkem a to ještě lepším katolíkem a mlčeti k tomu, když se řekne, že ve škole by byly lepší pohrabáčky nežli křídí, neboť pohrabáčkami se dobývá chléb a křídí není nic platen — tomu rozumí jenom agrární poslanec. My klerikálové to ovšem chápeme jinak. Iu chvalecký p. řídící je evangelík a agrární kortaš. A stejně mlčí k tomu, když novopečený p. řídící od nás, taky-katolíka, prohlásil, že ve škole by neměl býti vůbec křídí, protože to uráží evangelíky a židy. To bylo to „reagování“ na výtky klerikálních stoupenců, to bylo to dosvědčování „lepšího“ katolictví. Za takové obhajob katolictví pěkně děkujeme.

Z Potěšské u Čáslavě. Dne 4. dubna pořídaly naše skupiny Adamovská, Bračická a Příbyslavická večerák na rozloučenou s naším milým p. protektorem dp. farářem M. Smrčkou. Byl to poslední projev naší vděčnosti dp. faráři a jsme přesvědčeni, že den ten státně hluboko vryt v paměti mládeže naší. O veliké vážnosti dp. faráře Smrčky svědčilo ohromné účastenství našich přátel, každý epěchal naposled uslyšeti milá slova svého oblíbeného duchovního pastýře. — O. 7. hod. večerní předseda skupiny Bračické p. H. Říha uvítal dp. faráře Smrčku a naše přátele. Byla přednesena našimi členy a členkami celá řada pěkných kupletů a p. Členka M. Čapková z Bračic přednesla pak dp. faráři blahopřání k jeho povýšení a členka M. Běhouňková z Příbyslavie poděkování za otcovskou péči a starost jeho. Nalo se p. farář Smrčka se všemi přítomnými rozloučil. Jen pomalu budeme zapomínat na dp. Smrčku; docela nezapomene nikdo. Byl jedním z nejmilějších pastýřů, první vůdce zorganizované mládeže na Potěšsku. Musí mi každý dosazeti, jak veliké dílo zde farář dp. Smrčka vykonal, avšak nedošel za vše dobré patřičné odměny, ba spíše potupy. — Naše strana katolická mu státně i do budoucna vděčna a přejeme si srdečně, aby p. farář Smrčka zase co nejdříve byl vůdcem a pastýřem našeho Potěšska! — M. B.

Vyš. Mlýto. Boleslav stráta stihla válecnou zdejší rodinu p. drogisty Fr. Starého. Dne 19. t. m. zemřel p. Starému zdárný, nadějný syn František, posluchač medicínské fakulty pražské v 20. roce svého věku. Pohřeb konán 21. t. m. za veliké účasti zdejšího občanstva. Odpočívaj v pokoji!

Starobylá zvevlece v Semanině zachráněna před skárou a řádně slobově restaurována arch. B. Dvořákem z Pardubic. Ministerstvo veřej. prací hradilo veškerý náklad restaurační, tak že nebylo třeba potřebné osadníky semanické nutiti ke sbírám na zachráně kránsé lidové památky a okrásy okolí kostela a středu obce. V podřímsoví mezi květy a ornamenty lidovými čteme staré křáně se všech čtyř stran: „Za chudého Bůh zaplatí, Neboj se bohatých křoseb, boj se chudých sis. Spátná víra bez skutků, Práci šéhná Bůh.“ Doufáme, že letošním rozem dojde i k opravě veice cenného okráse hlavního a kaza-telny v zapomenutém farním kostele Semaniněm. Náklad na poslední opravy má býti společný s patronátních příspěvků a subvence ministeria kultu.

Kaplička sv. Jana Nepom. pod Košumberkem jest pobouřena. Kdo byl svědkem, když uzavřen proces, patující k P. Marii na Chlumeček, odpočíválo u krásné kapličky Košumberské, jaký ledavý a úchvatný obrazek se nám s pozadím starého hradu jevil, bude letos vzpomínati při návštěvě pouťnického místa na Chlumečku. Zaučena byla starobylá památka doby barokní, ale se úpině; rychlým zkrácením konservatora B. Dvořáka zrušený sá a vása z vřeh sřechy. Střecha byla úpině rosebrána a než přikročeno k rosebrání zdí, byl již sde připsa z Vidně, natísující panství Rychaburskému, aby vše, co zůstal, uvedl opět ve stav předchá. Doufáme, že opraveny budou při restauraci kapličky staré fresky, dosud zachovalé a nemálo cenné.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 16.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Redil „Dědictví sv. Jana Nepom.“ ma rok 1910 právě vyšel. Jsou to tyto knihy: 1. Lid český a bližší národní náboženství. Napsal K. Procházka. 2. Místkové obrázky. Napsal Jindřich Š. Baar. Řada II. 3. Paměti Františka Vaváka z let 1770-1816. Vydává Jindřich Škopec. Knihy druhé části první. 4. Z nedávých dob Ránské obrázky a povídky. Napsal Jul. Kolařík. 5. Posvátná místa království Českého. Díl IV.: Vikariáty kolínský a ruckenský. Seepsal dr. Ant. Podlaha. Je to opět podíl objemem i obsahem velice bohatý. Pět knih v úhrnův krásné ceně 10 K podává se tu úctám Dědictví sdarma! Zajisté bohatý to úrok z vkladu 20 K jednou pro vždy složených. Přihlášky nových úct přijímá Ředitelství Svatojanského dědictví v Praze IV. (Nově přistouplí členové dostanou mimo letošní podíl ještě darem některé starší knihy.

Cyrill, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, přináší v č. 4. ukázky staročeských skládání na neděli Květnou a Boží hod velikonoční, vhodné pokyny pro ředitele kůru, seznam vynikajících kompozic pro katolické kůry atd.

Bakterie udržovateli života. Ve výroční schůzi britické Royal Microscopical Society, jež byla konána tyto dny v Londýně, pojednal Sir E. Ray Lankester o neobyčejně zajímavých pokusech, které podaly velmi cenné nové důkazy o vlivu bakterií na tělo lidské a zvířecí. Zdá se totiž dle výsledků těchto pokusů, že bakterie jsou ve mnohých případech pro lidi i zvířata životní nutností a že úplný nedostatek bakterií může přivoditi chorobnost, ochrnutí a smrt. Pokusy dokázaly na příklad, že slepice nemohou žiti bez bakterií. Několik vajec bylo pečlivě očištěno ode všech bakterií a dáno do libny. V celé době vývoje byl okolní vzduch u vajec sterilizován; když se kuřata vyklubla, dýchala nejen sterilizovaný vzduch, nýbrž dostávala také jen dobře prozkoumanou potravu bez bakterií. Po několika dnech začala část kuřat. Problémkou jich se zjistilo, že těla jejich byla úplně prostá bakterií. Ostatní kuřata nyní ihned vzata ze sterilizovaného vzduchu a dostala obyčejnou potravu, jež obsahovala všechny bakterie. A tu se ihned všechna zotavila a vyvinula se ve zdravé silné slepice. Tytéž pokusy byly podniknuty s muchami a ukázaly též výsledky. Muchy, jež byly živny ve sterilizovaném vzduchu sterilizovanou potravou, zahynuly v krátké době, kdežto muchy ostatní, které obdržely maso, vykazující různé bakterie, vyvíjely a množily se docela normálně. Jiné pokusy ale ukázaly, že bez bakterií mohou žiti housenky a štíři. Mnozí Mečnikov konala podobné pokusy s pulci, které prokázaly rovněž, že zvířata tato mohou žiti bez bakterií. Lidské tělo chová v zažívacím ústrojí, jak známo, nesmírně množství bakterií, o kterých se myslí, že jsou k životu potřebny. — Patrně tudíž, že veliký strach před bakteriemi je přemrštěností. Jistě řádná životospráva je nejlepším prostředkem proti zákeřným škůdcům života lidského.

Kulturní jiskry.

Obvovení Tomáškova. Pronásledovaný vlastenecký kněz Tománek přece konečně si oddychl. Dne 5. t. m. před konsistoří spískou hájil se proti obvinění z pobuřování proti maďarským vrchnostem, a neposlušnosti atd. Byl osvobozen. Sam Párvy ho přijal v audienci; a téra skončována v dobrutě. Patrně, že mnědnicví Hlinkovo a jeho morální vítězství vyvolalo širokou úrodnou brádu, v ní kvítí zdravé svobody květy již utěšené.

Ze „velice svobodomyšlenek“ církev se prohlásila s velikou pýchou církev evangelická. Také se zvláště u nás spojovala okázale právě s těmi „svobodomyšlenkami“, kteří nepokrytě odmítali katolickou svobodu. Nyní „Lidové Noviny“ dne 15. t. m. napsaly: „Evangelický superintendent Scholz vydal pastierský list, v kterom zakazuje ev. duchovním přijat mandát.“ Tedy ev. farářům zakázáno hájiti občanská práva věřícího lidu v parlamentě. Duchovním se bere to politické právo, jehož požívá i takový dělník, který sotva dva řádky dovede napsati obtojaým pravopisem. Ubohým židům jest křesťanství nepohodlné; a protože mají obrovskou moc, superintendent jim s poklonou ustupuje, aby nabyl „pokoje“ a zednářské pochvaly.

Zajímavé židovské domnění. Nově založený židovský list uherský „Szombat“ prudce útočí na katolíky, ale své výpady protkává pozoruhodným přiznáním pravdy, kterou literární službu židovstva buď zamítají nebo popírají. Slyšíme! „Váše nových podniků tiskových vane sem i v zduch je plný prápovídek o sešidovštění tisku. Těsno se (křesťané) vstakem, protože nedovedou držet krok s námi (židy) a vyčítají liberálnímu

tisku všechny špatnosti, a přece tento tisk vévodí duchům, přece řídí se tímto tiskem miliony lidí v Uhrách. My připínáme toto obvinění hrde na své čelo. Ano, tisk je polidovštěn. Jeť on z největší části produktem (plodem) židovských peněz, židovského genia (!) a moderního pokroku. . . . Kulturní židovstvo poznalo při svém snažení po pokroku ihned neobyčejný význam tisku; první velké tiskové podniky vytvořily židovské peníze a židovský duch. . . . Jako houby po dešti rostly po sobě listy. V dalším vytýká ten list, že katolíci nepočínají si v podpoře tisku tak horlivě a pokračují: „To se všeobecně počítuje, že je nutno ucházeti se o přízeň sedmé moci, ale to je drahá zábava, k tomu je potřeba srdce a obětavosti. Jak známo, je těmito ctnostmi křesťanskými nadáno jen židovstvo. To se cítí, že je nutno v boji lidstva započísti si této mocné a strašné zbraně obrovské, ale tam na té straně jsou páni líni a lakomí k tomu.“

Hospodářská úvaha o bramborech v XVIII. století. František Švenda, rodák hradecký píše v „Pamětech města Král. Hradce“ na str. 35. při roce 1765: „Tu taky ponejprw — nikdá newidane — spatřil jsem na polích sasené zemské gablky, neb jak gich nazývají Erckäpfel. Pozůstalý tu zbytek w gny — genž když sotva kde předselá, gen toliko při plotě, a pro prasata se sazelí, lidé pak gich gjeti stydlice se bali, že zvjnsky dobytek žjvče gjej a hladový gjesj po ulech gest, wasak skrze ten pokrm w syle neprosjpw. Od wogška rozličného, zvláště od francouzského národu, dychtíwé tak.wé gablky nalezene gisti když wídeli, čechowé (vasech mraw) y nemrawé giny národů se vchytajícj) z apomena obžjwa svých předkůw, zanedbaje Ržepj, Zelj, Hraob, Čzočku, Boby, Prosa a t. d. slyné potravj; tobo tak lehkého a prazdného pokrmu se vchopili, gimž toliko gedjwé wjce se rozžjrajj a když giž njnj skntčáe — bēdaj wjce, než třech kragůw, y neylepsj pádu českau samau tau lehkau byljanu zassaugj, tolik tisy koreč obylj a podstatně potravj zem českau zbawugje. nedostatek wyžjwnej rozmahajj. Nowau bjdu — wasak když gen něco nowýho, dobr.wolné na sebe wvalugje.“

V šlechtné náruči pokrokařské humanity. Kdyby byla dána pokrokařům moc, po jaké volaji, vedlo by se katolíkům všude tak, jako v Barceloně. Kdyby se pokrokaři a soc. demokraté neobdávali paragrafy, chránících svobodu občanstva, nastalo by barbarské pronásledování křesťanstva jak „za slunných dob“ Neronových. Ovšem pokrokaři zatím horlivě provádějí to, co mohou. Z řádků jejich přímo číší násilnický vztah, který marně snaží se ukrýti tygří zuby. Někteřímu katolíkovi soustavně se otravuje a zkracuje život neurvalými novinářskými útoky, které jsou tak masané promyšleny, že by hanobení katolík před soudem po všech velikých útratách málo poškodil; ještě by se posměch zvýšil. A jestliže by se přece dalo doufati, že háuce bude náležitě potrestán, pak pokrokaři šlou katolíkovi hned celé litanie o křesťanském odp. ústění. Proti tapiteli nevypustí jediného slova p kárání. Proto jest pravým hrdinstvím, odvážl-li se špiněný katolík svou čest soudně hájiti. Určický kaplan Karel Kuča byl několik let surově napadán v nár. soc. „Pokroku“, vycházejícím v Prostějově. Dlouho snášel urážky trpělivě; ale když už byla míra vrchovatá, začaloval. A 13. t. m. byl odsouzen redaktor „Pokroku“ Němec pro zanedbání povinné péče (!!) na deset dní do žaláře, soustředěného dvma poaty; spoluvinník krejčí L. Sedláček odsouzen na 5 dní do vězení nebo k 50 K pokuty, k zaplacení všech útrat a k uveřejnění rozsudku v čele „Pokroku“. Vina byla prokázána už samými svědky obžalovanými tak, že nebylo potřebí ani volati k výsledku svědky kaplanovy. Svědkové Němci totiž žádného důkazu nepodali, vypovídali nerozhodně, mluvili věci, jež se sporem neměly co činiti, leckdy vypovídali bezděčně i ve prospěch kaplanův. A přece redaktor byl odsouzen pouze pro zanedbání povinné péče, jako by neznal celé pásmo dlouhodobých útoků. Němec již v lednovém zasedání ve 14 případech se vymlouval, že článků trestných nečetl a odsouzen pro zanedbání povinné péče k pokutě 200 K. Zvláště, že při toliké práci redaktorské ušel jeho pozornosti celý řetěz právě těch výpadů, které byly trestné. Tak se provádí redakce pokroková? Ale raději zapít pokrokovou myšlenkovou péčí, než si sednout do chládku! Patrně tudíž, že při vši poctivosti napadeného byl zápas tuhý, aby provinilec aspoň nějakým trestem byl upozorněn, že bezusadné pomluvy mají jisté hranice.

Kehe poselouchají volnomyšlenkáři rakouští? V čele tohoto nesdravého hnutí stojí rakouští židé Hock, Ofner, Dern a Fürth. Nejzajímavějším zjevem však jest, že v listech volnomyšlenkářských nečteme útoků proti židovskému talmudismu, proti židovskému barbarickému košerství, za to však neurvalé, zuřivé útoky na katolické náboženství a církev jsou na denním pořádku. Proč to? Inu, dobře si rozumějí židé — a zotročili požidovštěli křesťané!

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam pošle se na požádání zdarma a franko.

Hospodářská hlídka.

Letošní orev. V Rakousku nastane letos sešlání osevu jen proto, že v Čechách přestala stávka řepářů. Morava zůstane asi při loňské plůše, a celé Rakousko nedosáhne osevné plochy z let největšího rozmachu. Všude nastalo malé zvýšení osevu, nejvíce v Rusku, kde plocha osetá rovná se ploše cukrovkové z Rakousko-Uherska a z Francie pospolu vzaté. Kraso stojí nyní as p plochou svou osevu na prvním místě, výrobou cukru však ještě stále Německo jest v popředí, a Rusko by musilo plochu při nynějším svém výnosu zvýšiti až na million hektarů, víc než dvakrát tolik zaseto jest v Německu, aby dosáhlo cukerní výroby Německa! Průměrný osev řepný v Evropě v minulých pěti letech byl 1,855 000 hektarů, letos pak jej pátí na 1 900 000 až 2 000 000 hektarů. Výroba cukerní od r. 1905 stále klesá. Tehdy obnášela 68.9 mil. metrů, potom už stále méně: 66.7, 65.1, 64.9 a 1909-10 dokonce jen 61.2 mil. centů. Podle toho přísti kampaň přinese přece zase zvýšení výroby, snad až i přes výrobu roku 1905 — tak že by dnešní vysoké ceny přece nadhodně polevily.

Jak jsou naši lidé neprostraví. Stává se často, že rolník čeká s prodejem krávy až se oteíl, a pak se jí obtěžkaně mlékem i s telátkem zbaví. A jak si radostí ruce mne, že za krávu utržil o 100 až 150 K více! Podobných případů bývá více zvláště v okolí měst, kde majitelé mlékáren, dvorů shánějí se po kravách s telátkem. Rolník bývá rád, že otečenou krávu draze prodá, ale majitel mlékárny rovněž se těší, že získal. Ve dvorech, mlékárnách jsou lidé zkušenější, ti dobře vědí, že dobře dělají, když koupí krávu s telátkem. Oč kráva koupna draže, to dávno získáno odprodejem mléka. Naši lidé nepočítají. Co hospodyně utrží za mléko, to se na našich statcích a chalupách ani v počet nebere, to zůstane hospodyně v kapsce, až z toho mnohé vydání v domácnosti zapraví, o čem muž hospodář ani neví. Odprodejem krávy s telátkem připraví se rolník vlastně o část výnosu mléčného, tele dá vlastně také zadarmo, až by zaň mohl utržiti 50 až 60 K. Za domněle stkvěle získanou cenu koupí rolník krávu novou (nějaký ten přebytek brzy se mu však rozpráší) a tak naši malí rolníci lidé houí se dále bez rozpočtu za ziskem, nenastále podobným způsobem činí pokusy v chovu dobytka a na konec leckterý musí přiznat: nejde to!

Přednosti úla širokomyslných jsou příčinou, že stojany se opouštějí, na nízko široké úly předělávají, stojí-li za to, nebo ohrožejší zcela odstraní. Důkaz toho máme rok od roku více v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Celá řada včelařů pokročilejších dozrává opět, že včely v úlech širokonízských dříve do síly přišly než ve stojanech, a tím také většího užítka přinesly. Ovšem nesmí se též přehlédnouti, že výnos medu záleží i na včelách; některých včel jest v úle jako nabito, zato medu málo, kdežto jiné slabší včely daly až překvapující hojnost medu.

Prva chlévská je nejlepším hnojivem pro všechny polohy a pády. Obsahuje téměř všechny látky, jichž rostliny potřebují k životu a vývoji, a kromě toho působí příznivě na rozklad zemin,

kypří půdu, zabývá ji a slepáje. Kde však chlévské mrvy se nedostává, nezbývá, nežli hledat náhradu v podobě prásků hnojivých, jimiž ostatně i působení hnoje chlévského se znamenitě doplňuje. U nás ovedějí se nejlépe jemné mleté košatí moučka rozložená, čili superfosfát, káinit i čilišský ledek. Hnojíme-li pravidelně hnojem chlévským a občas půdu posíláme těmito třemi hnojivy, docílíme skvělého úspěšného v každém ohledu, jakož i plodnost půdy zachováme nestětenou. Hnojení chlévskou mrvou zpravidla se má vykonávat na podzim, anebo za příslivého počasí v zimě, když je půda volná.

Domácí léčiva vždy máme po ruce mít. Prco v každé zahradě at je několik tráv šalvěje, pelyňku, máty pepřné, heřmánka, majordanu a jiných koření za léčiva i přísada do pokrmů užíváných.

Komáři umíní z obydlí, se stáje, z komory a pod., když otevřeme okna místnosti, na žhavé uhlí hodíme kousek kafru, a tím vykouříme místnost komáři navštívenou.

Školský obzor.

Projev jednoty katol. duchovních brněnských diecése proti vyloučení náboženství ze škol a proti „Volné škole“. Správní zastupitelstvo Ústředního spolku Jednot učitelů na Moravě na valném sjezdu moravského organizovaného učitelstva v Kroměříži dne 16.—19. července 1908 porokovali o právním postavení školy k církví, prohlásilo jednomyslně bez debatty jako projev manifestací:

Vzhledem jak k vnitřní potřebě světských předmetů učebných, tak vzhledem k poměrům mezi učitelstvem a kněžstvem žádá správní zastupitelstvo, aby co nejdříve provedeny byly požadavky Svazu veškerého učitelstva, vyložené 22. března 1908, totiž: a) aby se zamezily konflikty mezi učiteli a kněžstvem, resp. mezi vědou a vírou, jimiž vyučování se rozraňuje a autorita školy a náboženství oslabuje, necht se odloučí vyučování náboženství od ostatního vyučování školního a přikáže se výhradně příslušným úřadům farním. — b) Aby vymazána byla škola z příslušného vlivu jednotlivých konfessí, žádáme, aby ve školních radách (okresní i zemské) nezasedali zástupci církví státem uznaných.

Již dříve bylo podobné snahy pozorovati v jisté části moravského učitelstva — zvláště od té doby, co spolek „Volná škola“ byl založen. Projevem právě uvedeným však vzalo snahu její, vyloučení náboženství ze škol, za svou právě vedení moravského organizovaného učitelstva, toho učitelstva, které vesměs přisahal na říšský školní zákon, jehož § 1. stanoví jako úkol školy obecné vychování dětí v mravnosti a náboženství.

Jednota katol. duchovních diecése brněnské i když jest přesvědčena, že nesuslilasi s tímto projevem veškeré učitelstvo organizované, přece musí jej považovati za projev oficiální, neboť nebylo mu z řad organizovaného učitelstva veřejně odpírání. Z té příčiny, pojednávši tuto věc po skupinách, ve svém orgánu a spolu s oběma spolky katolického učitelstva moravského, prohlásuje:

„a) Aby se zamezily konflikty mezi učiteli náboženství a učiteli světskými, jimiž vyučování se rozruňuje a autorita náboženství i školy oslabuje, tím necht odloučí se od vyučování školního všecko, co jest § 1. říšského školního zákona na odpor, a necht vhodným způsobem, ale důrazně jest tím, jichž se týká, připomenuto slovo nejvyšší správy školské z 18. června 1909, „že ohledně zákona o školách obecných nemá jiné cíle, než základní princip zákona, který mravně-náboženskou výchovu předpisuje, důsledně prováděti.“

b) Aby vymazána byla škola z příslušného vlivu různých podvrtných živlů, žádáme, aby vysloveno bylo z míst kompetentních, že není škola pokusným místem pro uplatňování nedokázaných hypotéz vědeckých i nevědeckých, nýbrž uceleným organismem, jenž má vychovávat ucelené hodné lidi a občany.“

Ve formálním ohledu nenáší se IV. valná hromada, aby tento projev Jednoty sdělen byl oběma ordinariátům moravským, pak aby byl zaslán všem katolickým a konservativním listům a poslancům, pak aby byl na základě článků v orgánu Jednoty zpopularisován jako leták mezi lid rozdáán, a konečně aby tento projev byl sdělen také všem úřadům školním, jakož i morav. zemskému výboru.

Bylo valnou hromadou jednomyslně přijato dne 24. února 1910.

U nás a v Německu. Lakomec čím více má, tím více žádá. A čím více se ustupuje před pokrokatou bezudností, tím více si hraji pánové na ubohé mučedníky. Co už všechno jest dovoleno pokrokatým učitelům, přisahavším na nábožensko-mravní výchovu, to už věru překračuje všechny mase. Neumíš se ani dotáknouti takového učitele, který na veřejných schůzích říká holou nevěru, který říká plnou hrubou volnomyšlenkářské protikřesťanské tiskopisy. Hned jsi píchl do vraního hnízda, hned se oave bouřlivým způsobem čistě moderní zásada: „Co je byrokratiem po tom, jaké přesvědčení projevuje učitel mimo škola?“ Ti

pánové jistě vědí, že na tom záleží rodičům i dětem mnoho. Vědí-li děti dobře, jaké přesvědčení vlastně utrácí učitel jejich před veřejností a že se poněkud ve škole mírá jen s básně před paragrafy, jak může být skutečný úspěch s markyrován „náboženských výchov“ ve škole? Ale páni mohou narušeně dělat „Volné Myšlenky“ a soc. demokratům opěrné slovy.

V Německu však se hledí důsledně k tomu, aby paragrafy nerušily mrtvou literou. Sám evangelický senát velice pokročilého příměstského města Brém senadil soc. demokratického učitele Holmeira, který se pak uchýlil jako soc. dem. redaktor. Nadto senát zakročil také proti jiným učitelům, kteří podepsali s Holmeirem posrnav Beblovi. Osm učitelů bylo disciplinárně potrestáno. Patrně tudíž, že v nynějším pokrokatém čase vyvinuta v Brémách přisnost a veliká.

Leč co si všechno může dovoliti pokrokatý učitel v Rakousku! Každý rozumný člověk řekne, že pro muže zbytečně sadičeného jest nejlip „držeti se trochu zpátky.“ Bujaří pokrokatý však má jinou zásadu. Těsnově škola rada připomenula mladému učiteli, že dluhuje již od r. 1908 obnos 25 K hostinskému, jehož upomínky i po tak dlouhé době jsou bezvýsledné. Utkala tedy učitel, aby v zájmu cti stavu učitelského dluh vyrovnal a trochu se při vydáních uskravil. Necht zaslechť zbytečných a častých cest, aby mu zbylo víc času k vyučování a více peněz v kapse.

Nejčervenější německý učitel by si v zájmu vlastním nechal takové zcela včasné připomenutí pro sebe a hleděl by napravit, co zasadil. Leč pokrokatý krev jest velice statečná. Takhle napomínati učitele? Což okres. škol. rada má nějaké právo poroučeti učitel, aby si v peněžních záležitostech počínal aspoň tak řádně a charakterně, jako prostý dělník?

V č. 76. rudé „Rovnosti“ napsal učitel Labor z Rašova: „Takové rady udílí c. k. okr. šk. rada učitel, který je již delší čas ve službě a s odpáštěním je — socialistou. A aby to lépe táhlo a více zůstalo před svým nadřízeným, připsal posléd učitel prostřednictvím jeho správy školy. (Hráza!) Věru, něčeho takového bál by se slušný sedlák svému kravatě diktovati, ale slavná okresní školní rada může si dovoliti (!) vůči učitel, který, mimochodem řečeno, skrovně žije (no, no), co obec. Učitel je takovým byrokratem níž, nežli poslední kancelářský sluha.“

Rozumí se, že tato pitulka spolke okr. škol. rada bez hlesu. „Rovnost“ ani slovem neuposorňuje, že jest haubou, jestliže vůbec k takovému napomenutí dojiti musí, když hostinský k váli obdržení 25 K měl až u okr. škol. rady zakročiti. Ten, který tak dlouho neplatil, jest nejednou velkým mučedníkem, ubožákem, svlečením se pod „byrokratickou knoutou.“ Zvlášť moderní mučedník! A velký rozdíl mezi Německem a poměry v českých zemích!

Pál miliónu na lidovou avatyni: katol. ústav ku vzdělání učitel v Praze-Bubenci. Farní sbírka na sběrací listy: Hofice: sbírala Julie Janáková, choť c. k. lesního 82 K 30 h, Dobrá Voda: sbírala Al. Šimková 5 K, Jedlá: sbírala A. Domašová 5 K 60 h, Humpolec: sbíral A. Vašák 85 K. — Výtisk ze zábav, přednášek, schůzí atd.: Katol. Jednota v Jilemnicích, sbírka mezi členy 5 K, Org. katol. mládeže v Křivšoudově 5 K, sbírka při schůzi kat. org. v Tachlovicích, sbírala pí Guttliebová 17 K 60 h. Dary jednotlivců: Sl. Al. Janovská, pěstounka 3 K, p. Bob. Frits, c. k. assistent 2 K, Páječky: Al. Jelínková sluska, členka III. řádu sv. Františka, Praha přijala 1500 K na 3%, na 2 roky. Ant. Pluhařová, sluska ve fátě v Olumech přijala 200 K na 4%, na 1 rok. Naše nesnáze při zakládání velkolepého díla jsou veliké, takže nemůžeme ani veřejně o nich psati. Avšak jsme přesvědčeni, že dílo to je pro celý národ nyní nepostradatelné a že přinese národu v ohledu sv. náboženství nejen tolik, ale daleko více jako naše Ústřední Matice v ohledu národním. To nám dodává plnou důvěru. A nemýlíme se, neboť velkodušná obětavost pro dílo to ujímá se tam, kde je nejchudší a nejvýznamnější — v chudém lidu i v řadách nejchudších. Dosaď pomoci největší poskytovaly nám chudické slusky. Požehnej Bůh jim a jejich velkodušnému příkladu!

Sociální besídka.

Veliký rozvrat mezi českou soc. demokracií na Moravě. Již delší čas vede se na Moravě tuhý boj mezi rudými centralisty (přivřenici židovsko-německého vedení vídeňského) a autonomisty, kteří se chtějí z židovsko-vídeňského jha vymaniti, protože Vídeň národní práva českých soudruhův utlačuje. Nyní soudruzi sami proti centralistům tvrdí totéž, co tvrdily katolické listy; sdělení, za která se katolickým hrabě spílalo, opakují sami soudruzi; tím aspoň nyní dokazují, kdo již dávno měl pravdu a že soc. demokraté a masarykovci dříve jednoduše drze lhali.

Jaké presenty červená ruka našemu národu, pověšili na sjezdech strany v Brně dne 8. a 4. t. m. soudruzi Němec, Vaněk a j. Prvním presentem je ujaření našeho dělnictva vídeňským židovsko-německým vedením, které

upírá českému dělnictvu jakoukoli samostatnost. Soudruh Němec pravil o soudanské konferenci soudruhů centralistů, že se sešla v Brně za tím účelem, „aby dokázala, že většina může bezohledně jednat s menšinou“. A že také většina vždy tak ve straně jednala, toho uvedl soudruh Němec sdílimavé doklady. Když žádali četní soudruzi zřízení českého sekretariátu u vídeňské komise odborové, byl tento požadavek zamítnut. K čemuž doložil soudruh Němec, že to znamená: „Vy nemáte právo, které máme my!“ Zedníkům bylo naříděno, od centralistického vedení, aby neodebírali žádné politické listy (t. autonomistů) a aby složili všechny funkce v politických organizacích. I naše schůze se rozbíjely. Četli jsme narovnáni. A faklo se nám: „Neznáme pardonu! Kdo se nepodrobí, toho hodíme přes palubu.“ Vskutku ekvostná doznání. Dosaď tato prohaná strana o sobě schlubně tvrdila, že ona je hlasatelkou „rovnosti, bratrství a svobody“. Není to zrovna výměchem na tato be-la, co nyní pohlaví sami prozrazují? Dále o sobě soc. dem. tvrdila, že rozluštila otázku národnosti. Pakně rozlušťní, když Němec dělá pána a Čech služebníka.

Ti lidé, kteří se svíjeli v židovsko-německých kleštích, drze dovedli upírati českým katolíkům vlastenectví.

„Pryč s Bechyňou!“ tak křičeli soudruzi dne 9. t. m. v prostějovském „Dělnickém domě“ proti protikatolickému štváři a vůdci tamějších soc. demokratů. Už máme dost toho balamucení. Sotva se zde usadil, už má dům. My nepotřebujeme jeho novin, bestohu v nich mele jenom firáře, kteří nám nic nedělají. Nám stačí naše odborové spolky a konsumy. Těch si chceme v tichosti hledět. Ani Pánu Bohu v nebi pokoje nedá ani čertu v peklu. — Patrně tudíž, že stále štvání naposledy se sprotiví i fanatikům, jakmile titíž dokonale poznají, že to není žádnou živnou stravou pro skutečné dělnické zájmy. Kdo ve pr. spěch dělnictva pracovati nemu, ten hledí odvrátiti pozornost od své neumělosti aspoň silným štváním proti straně jiné.

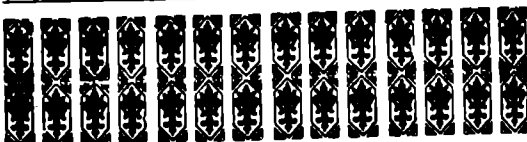
Centralistický „Proletář“ adresuje Vaňkovi a Tusarovi (autonomistům) tuto vyhrádku: „Ustaňte ihned boříti, co jste nebudovali. Vámi zřízené podniky „Lidovou záložnu“ a tiskárnu „Rovnost“ jsme dosud pardonovali. Varujte se donutit nás ku provádění zásady: „Oko za oko, zub za zub.“ Textilní sekretář Školák prohlásil na schůzi dělnictva firmy Pirkovy: „V nové organizaci autonomní budou sami slověti a darebáci.“ „Rovnost“ k tomu dodává: „Vedle toho Školák nadával venkovským skupinám, ty že jdou s centralisty a dosud prý jenom „Unii“ okrádali.“

„Rovnost“ zase prohlásila: „Časopis „Proletář“, vydávaný v Brně, jest podnikem mimo platných řádů tiskových strany a dle toho necht k němu též soudruzi své stanovisko zařídí. Členové okresního výkonného výboru (brněnského) soudruzi Musil, Sláma, Pik a Hrdlička dopustili se hrubého porušení svých povinností i práv, jako členové okresního výboru výkonného tím, že dohadovali se o své újmě bez uanesení výkonného výboru se soudruhy německými a fiálkou vídeňské odborové komise na pořádání zvláštní májové oslavy, ač před tím sami pro oslavu májovou stranou pořádanou hlasovali. Následkem tohoto jednání byli se svých funkcí suspendováni a přísti konference okresní učiní o tomto doklady opatřené sdělení.“ Autonomisté a centralisté budou pořádati májovou oslavu odděleně.

O soudružském pobratimství centralisté napsala „Rovnost“: „Nejlépe se mně líbilo to pobratimství, jež prý se nečíslněkrátě spěštilo v místnostech, kde konala se konference 3. a 4. dubna 1910. Filologicky lze ono slovo odvozovat od pobrat-jim-pobratim, a co se brání týče, nemusí si autor činit žádných výčitek. Vždyť v oněch místnostech braly se tak často v ochranu husarské konsky mnohých německých soudruhů a jejich radniční politiky, braly se tam i boty do ruky na umlčení protivníků a snaha pobrat politické straně poslední špetku samostatnosti a práv, našla tam hlavního stědiska. Tedy zcela správně: pobratim-pobrat jim!“ — Tedy socialistické bratrství pochází dle samé „Rovnosti“ od kmene brat.

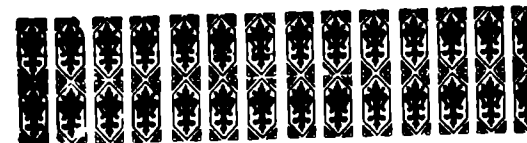
Mandatolovectví rudých sekretářů charakterisuje „Rovnost“ takto: „V dalším článku „Proletáře“ na několika místech se šetrá na poslanectví mandáty. Snad jsou to pro mnohé nedosažitelné brozny, visící příliš vysoko. Zejm několik takových, postizených pronásledovací manii. Jeden utekl z nevděčného Slovákova a loví nyní mandát mezi ublokopy. Jiný přijal kandidaturu jako český soudruh a během roku svlékl se již třikrát jako had. Jiný opět ohtěl vzít mandát z rukou českoslovanské strany, ale děti svoje posílá do německých škol. — Inu, kyselá brozno!“ Soudruzi se potírají slovy ještě pepřejšími, s tím co dělnictvo křesťansko-sociální, jemná soc. dem. dávno svonila umíráčkem, stěšeně postupuje.

Proš upadají odborevé organizace soc. demokratické. Radí se vymlouvají na průmyslovou krizi, což budi jen útrpný úsměv. Pravou příčinou úpadku jest prapodičné hospodaření s dělnickými penězi. Svaz rakouských kovářů uveřejňuje pokladniční správu za které jde na jevo, že rok 1909 končil deficitem 44.900 K 31 h, ačkoli v. 1908 vykázován byl přebytek 168.000 K, ačkoli. b. 1908 pobítil malíček — 51.000 K. Můžeme tedy vlastně mluvit o 219.000 K přebytku proti roku 1909. Celkem bylo roku 1909 odvedeno na příspěvkůch o 185.235-80 K méně nežli r. 1908. Podpory v nezaměstnanosti poskytnuté činily pro 50.000 členů 447.762 K. Za to platy činily 148.700 K. Podpory v nezaměstnanosti vzrostly sice o 20.000 K, za to zmenšily se podpory cestovní o 7837 K, které jsou započítány v podporách v nezaměstnanosti. Skutečný vzrůst podpor v nezaměstnanosti obnáší tedy 12.468 K. Platy úředníkům vzrostly o 19.445 K. Na 50.000 členů připadá mimo úředníky zaměstnané v centrále 24 venkovských tajemníků, kteří za rok mimo platu dostali 40.000 diet. Centrála na dietách vydala 22.028 K. Připadá tedy na 1800 členů jeden „výdělek“, kterého dělnictvo si musí samo vydělávat. Celkem spotřebují tyto kovářské výdělové 212.552 K 80 h ročně!!! Dělnictvo tyto sumy platit nechce a vystupuje bouřně z organizací; pak tento úbytek členstva „vádí socialisté“ — na krizi průmyslovou. V pravdě úbytek členstva v odborových organizacích zavádí bezdělné kapsy sociálně dem. výdělců, kdež dělnické peníze mizí.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

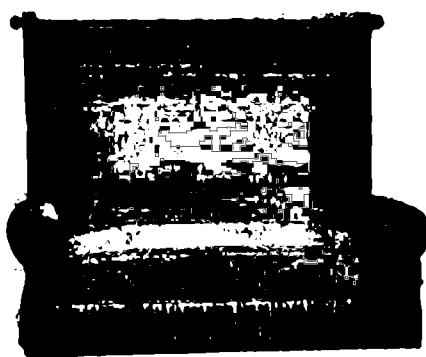
přijímá
vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 3/4% „ s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady **služební listy** pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá **roční revizi** Jednoty záložen.

Frant. Votruba,
■ odborný ■
závod pokrývačský
v Hradci Králové,
fil. v KOSTELCI n. Orli.

Doporučuje všem P. T. stavitelům a majitelům
domů ku provedení opravě všech stávajících
krytin, jako jsou: břidlice přírodní i pat.
Eternit, obyč. i glas., kurky, dřevocement,
lepenka, izolace stěn, vlhkých bytů a podlah.

Všecké materiálu dodávám
a účtuji v cenách továrních.
FRANT. VOTRUBA,
závod pokrývačský a asfaltářský v Hradci Král.

Pohovky
všech druhů od nejjednodušších do nejobo-
Křesla
pro nemocné t. zv. spací, dále křesla kožená, zvláště
umělecky provedená (bez konkurence).
Soubory
všech druhů a slohů.
Matrace
pérové, dále třídílné žíněné, afrikové z dřevité vlny.
Slamníky
prošívané, trvanlivé.
Rolety
patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.
Všecké věci se zárukou přesné řemeslné provedení.
Ceny velice mírné.
Písemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleddstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i všech chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
slazení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronsové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů
prádla, praporek, příkravů, keberů a
keřevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele
Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.
Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Starší nábytek,
zachovalý, měkký i tvrdý za
každou cenu
na prodej
v továrně fy.
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Založeno r. 1850.
Významem státní medailie.
Veleddstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pastřáků
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkvalitnější-
ho provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veleddstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Všecké vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revíro-
vány.
Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Všecky opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek,
sta odporučením a četnými uznání po ruce.
Prosím veleddstojné duchovenstvo o laskavou píseň
a důvěrný závod domácím u.
Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jen
jednou
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani la vyzkoušená mý-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Inž. C. Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncesovaná
**prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Král.**
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provisi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,

při nahodilých par-
celacích skládá
přiměřené obnosy
co záruku
správnosti provedení.

Kupuje
na svůj účet za hotové
a
prodává

vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šitinky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmlury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

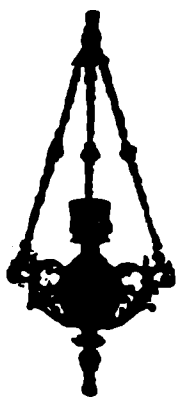
Složní listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji.**

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Veleobětivému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ruje veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruky koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a zlatých klenotů, jako: řetězy,
madonky, krásky, prsteny, náramky atd. :: Metálové
prsteny, tabulky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i českého vády na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a císleour

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravaty — Deštníky — Kapes-
níky — Dámské pásy. — Kožené zboží
— Modní hřebemové soupravy a jehlice
do těsně tartanových a pod. zboží na-
bízí modní a galanterií závod

Fejgl & Bydžov

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Dlouhé zbytky látek!

Výborné jakosti!

kanalesy na povlaky v živých barvách
modrotisky na domácí šaty a zástěry
flanely a exfordy na košile
barohety na šaty a sukně
modní zefíry na košile a blůzy
kriset na sukně v červených neb mo-
drých barvách
šatyše šatové
bílá plátina

dle přání tříděné, v balících 25 m K 10—
dubítkou — 40—45 m K 16— vyplacené.
zasílá nejlevněji ryze česká firma

Jos. Souček Náchod, Kamenice.

Nahodil se vyměním neb obnos ordám.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.

doporučuje:

železné skládací po- stele od . . . K 7-80	železné mycí stolky od K 5—
železné skříňové po- stele s dř. matrací od K 27—	železné noční stolky od K 10—
	železné stojany na šaty od . . . K 11—

Úplné zařízení lázně od K 33—

Skládací polní sedátka

od K 1—

zahrad. sklád. lenošky

od K 5—

zahradní patentní svi-
novací zástěny K 36—

Úplné zařízení nemocnice a dobročinných ústavů
za ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Žádejte obšírné ceníky.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubay velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradky, ladičky a
všech veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, obos jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubay, trubky, povelky, povelky. — Za štáté,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

vé dělnictvo ponecháváte protikřesťanským soc. demokratům a katolíkům. V „Hlasích se Siona“ docela bylo přece napsáno, že na sociální činnost nemají evang. faráři času. (Zato ovšem k pronásledování katolictva měli času až příliš mnoho). — Nemáte-li času k praktickým diskusím, že moderní společnost sociálně, hospodářsky, politicky a kulturně lze zcela dobře vésti na základě evangelického, co s vámi? Tak odpověděla česká veřejnost, která nyní kráčí kolem těch spoluprákopníků plytkého a smateného liberalismu buď nevěřivě nebo s pohrdou. Ani poslední bašty v agrární straně evangeliků mnoho nespomohou; vždyť teď ještě dobře známo, jak politika agrární kráčí od deseti k pěti.

Evangeliků přední harcovníci sami se stavají ve své nesnázi upřímnějšími. Ev. farář Hřejsa sám na schůzi řekl: „Nemylme se, pánové. Procento evangeliků nestoupá. Potřebujeme jinou organizaci, nežli je dnešní, dosavadní je zastaralá.“ V tom právě spočívá Lukášem pronesená pravda o básni protestantů, že se títo bojí veřejně Krista hájiti a pracovati na úpravě, reformě a rozkvětu vnitřních církevních záležitostí. K boživé práci však mají evangelici kuráže až příliš mnoho. Se stupně k stupni stále dolů — vlastní vinou.

Obrana.

Chytrý evangelik a hloupý katolík. Nekonečné variace na toto proslulé téma po léta inscenuje a zaznamenává jiskřivý „Čas“ ve svých sloupcích. Do té rubriky náleží také zpráva téhož listu (dne 22. t. m.) z Vídně: „Kruh českých evangelických boboslovců, Akademický spolek“, Spolek českých posluchačů zemědělství a Spolek českých posluchačů zvěrolékařství oslaví 60leté narozeniny T. G. Masaryka. Když si vzpomene na básnění akademické mládeže, „Časem“ poštvané, proti pražským boboslovcům o pohřbu básníka „Čecha“ a na stále deklamace jiskřivých realit, že theologická fakulta nepatří do svazku univerzity, a když najednou sledujeme, že evangelické boboslovci kladou se na prvé místo oslavovatelů Masarykových, pak chápeme „opravdovost“ realistického boje proti klerikalismu. Chytrí evangelici blášíjí úporný boj proti klerikalismu, ale odporují jej pouze katolickým lidem proti vlastním bratrům. Ze se realitám tato propaganda daří, nelze se diviti; vždyť jej hlásají mezi studentstvem, z něhož přes 75% propadá při usnadněných již státních zkouškách. Taci duševní velikáni jsou vhodným materiálem pro přežvykování vyhaných frází.

Darvinistická nauka o původu člověka s opic v troskách. Kdo se chce přesvědčiti, do jakých smatků a přímých odporů zaběhl učenci, kteří po 50 let mají čas srovnávacím studiem těla lidského a opičího, nechť si přečte ve Věstníku České akademie (č. 9. rok 1909) úvahu prof. dra. Weigera „Pokroky v řešení problémů o původu člověka.“ Tolik času bylo již zmařeno v savile zášti proti zjevné pravdě náboženské a došli jsme jen k tomu, že t. sv. Pithekanthropus není přímým předkem člověka, nýbrž jenom

knízkou sdělovala, že každý, kdo chce býti velkým, musí začít s prací hned — bez meškání. Sám starý mistr školní dozorce nedávno ve třídě mládeži řekl: „Jen tedy k dílu, žákové milí. Komu se nelíbí, tomu se zelení. Stal bych se vaším představeným, kdybych se již byl z mládí pilně naučil? Nechcete-li pracovati ve škole se vši bedlivostí, v státě toho jistě bořce pyknete.“ — Nač tudíž nějaké pyknutí, jestliže podle té knížky horlivá snaha lidí mladých přináší později na sešedivělou hlavu vavříny?

Teď jen kde hledat nejspolehlivější pětinu k bráně, při jejímž otevření přímou prázlaté paprsky slávy na skráň může snáživého? Jarka pochopoval, že musí zatím začít s málem. Mnohokrát mu napadlo, jak by se povzněl, kdyby začal ministrovat. Vždyť taci ministři se mohou lehce stát i křehčím. Velebný pán místní také v mládí ministroval; pan farář ho měl rád, ujal se ho, podporoval, až se z něho stal kaplan. A tenhle kaplan je dobrodinec. Leť — právě tehdy byly vyhlášky na ministrantskou kandidaturu příliš slabé. Hoch tůkal o protekci tu, tůkal tam, ale bylo mu sděleno soucitně, že zatím z jeho přihlášky nebude nic.

„Teďa budu zpívat a naučím se na housle“, rozhodlo se srdce mladistvé. Učitel však po prostudování jeho hlásku prohlásil, že chybí potřebná výška. Když to hoch matce doma sdělil, zarmoutila se velmi a hned na učitele: „Vědí, to náš hoch jen nyní trochu chrapčí. Ale hlas má dobrý. Prosím, za týden ho pošlu ještě jednou k přezkoušení a uvidíš.“

A Nekludová začala kurýrovati jeho hlas různým lidovým způsobem. Zvláště na měkko vařené vejce musil hoch každý den jísti, čemuž se ovšem podřídil s největší poslušností. (Dokonč.)

postranní větve vývojové řady člověky. Četři badatelé plavou ovšem ještě v říši darvinistických blásků a proto se p. prof. Weigner slobd na kielského učence Reinkého, jenž se o opičí škodě theorii vyjádřil: „Tak zdánlivě pyšná badova dogmatického učení o vývoji člověka se zvířete minulého století leží v troskách — ignoramus et ignorabimus (nevíme a nebudeme vědět).“ Do dnes tedy není nutno přijímati vědecké domněnky o původu člověka za pravdu na úkor nanky náboženské, která už o původu člověka z rukou Božích.

Organ pro šašky? Neptanější reformátor „Čas“ rozzámi zcela originálně „konkrétné logice.“ Jedná-li se o jeho suboknou kapou. Aby se inserentům zavděčil, prohlásoval velice často, že mají čtenáři pokládati insertní část „Času“ za dobrého rádece. Nuže, v tomto jarním měsíci a veřejněval den za dnem insert Beaufortův tohoto znění: „H. Sienkiewicz: Quo Vadis. Sienkiewiczův slavný tento román má už celý svět a řadí ho k nejlepším knihám, jež v poslední době napsány. Všeobecně uznáváno, že ještě nikdo před Sienkiewiczem nevytvořil velkolepěji Řím Neronův, boje a vítězství křesťanů, život v katakombách, triumfy křesťanské lásky a hrozná pronásledování neronovská. Nikdo před Sienkiewiczem nevytvořil úchvatněji rozkošnictví Říma, když byl blížek úpadku, nikdo znamenitěji než Sienkiewicz neproostil a nevyobrazil onen veliký zápas mezi zacházejícím světem nejrafinovanějších smyslných požitkův a mezi touhou po následování Ježíše Nazaretského.“

A teď si vzpomeňte, jak často „Čas“ přímo zuřil proti „jedné z Judey.“ Tím „jedem“ posypal feuilletonní rubrika tolikrát, až bylo divu, že se papír nepropálil pod jedovatými překavkami, které měly za účel působiti proti křesťanství jako otravné lyditové pumy. Sněseny tam nejhorší potupy na křesťanství, křesťanství vyličené jako duševní mrzáci nebo kriminální darebáci. Machar nazval křesťanství lupičem lidstva. A když ten cholerický zachvat slepého fanatismu byl v „Čase“ skonfiskován, ještě se běželo do parlamentu k vůli immunisaci, aby se celá veřejnost dověděla, kam až záštipná sloba řádek masarykovského orgánu může dospěti.

A teď „Čas“, který velebil stav „dobře opatřených římských otreků“, který ohléhl Neronu, za několik zlatků najednou píše o „triumfech křesťanské lásky a hrozných pronásledováních neronovských.“ List, který se snažil dokazovati, že katané křesťanstva šli zcela prostě, jednoduše, píše pojednou o antickém „zacházejícím prětu nejrafinovanějších smyslných požitkův.“ Teď už snad insertní část jest pokrokatřským vývojem a důsledností tolik zreformována, že již není dobrým rádcem?

Politický přehled.

Státní půjčka 220 mil. K byla v sobotu schválena i ve třetím čtení v poslanecké sněmovně. Při druhém čtení tohoto zákona slyšela na sebe celá vláda mnoho žalob. Vláda nemá za sebou skutečnou většinu, proto nemůže si opatřiti přijímá potřebných a raději dělá dluby, jen aby na dále zůstal politický nepravý kurs, protože je Němcům tak milý. Hrabě Sternberg pravil, že vláda se opírá o Neue freie Presse a o Wolfa, vyvrhla lidské společnosti. Většina Slovenské jednoty odešla, když předseda dr. Pataří sjednával Wolfovi satisfakci protokolární dárkou. Většina a prezident utrátili si minulý pátek ostudu. Čtělí míti předlohu o půjčce vyřízenou téhož dne i ve třetím čtení, ač nemají dvoutřetinové většiny, aby si přechod k třetímu čtení v téže schůzi odhlasovali. Třetí čtení ještě téhož dne zmařeno odporem Slovenské jednoty, čímž schůze pro třetí čtení odložena na sobotu.

Služební pragmatika. Sněmovna posl. skončila 20. t. m. první čtení služební pragmatiky a přikázána výboru. První čtení této předlohy bylo ve skutečnosti jen závodněním o přiseň úřednictva a státních zřízenců. Byli to zvláště soc. demokraté, něm. radikálové a pak i ostatní poslanci za města, kteří uplů v poklonách vůči úřednictvu závodili. Nová pragmatika jest pokrokem, ale přes to není v ní všecko, co by v ní úředníci chtěli míti, anebo jsou v ní věci, které v ní úředníci míti nechtějí, neboť pragmatika stanoví nejen právo, nýbrž i povinnosti úředníků a zřízenců.

Zápalkový monopol. 20. dubna konala se porada bar. Bienenrtha se zástupci stran o zamýšleném sirkovém monopolu. Většina ředníků vyslovila se proti pronájmá monopolu.

K politické situaci. Schůze sněmovní odročeny jsou pro řecké velikonoční svátky na 6. května. Zatím pracovati mají sněmovní výbory. Naše poselstvo vrací se z Vídně v náladě dosti stíněné, mimo nepatrný taktický úspěch předposlední schůze nedocílilo se ni-

čeho. Bienenrth vládne dál, a německé noviny konstatují, že teď netřeba již ani malé rekonstrukce kabinetu. Přes to udržují se stále pověsti, že přípravy k rekonstrukci kabinetu skutečně se dějí a zejména Poláci a něm. křesťanství sociálové hledí získat část Slovenské jednoty pro vstup do vládní většiny. Polský ministr krajan Dalemba byl přijat císařem v audienci, kteráž prý souvisí s pokusem vyříditi berní reformu v souvislosti se směnami v parlamentě.

Finanční vřelost státního. Následkem nešťalosti členů vládních stran nebyl finanční výbor 26. t. m. způsobilým k usazení se. Z 52 členů výboru sešlo se pouze 26 poslanců. Zde se nejlépe ukázalo, jak způsobilými jsou členové nynější vládní většiny.

Roztrpění proti Mladoběščům. Ve Slovenské Jednotě je velké roztrpění nad chováním mladoběščského klubu, jehož předáci stále volají po svornosti, avšak v poslední době při hlasování proti vládě pravidelně scházejí. Při hlasování proti půjčkové předloze v druhém čtení hlasovali pouze tři členové mladoběščského klubu. Dr. Kramář, 4 mladoběščské excellence a ostatní scházeli!

Sjedná mladoběščské strany konal se v Praze 25. a 26. t. m. za účasti asi 826 delegátů a členů strany. Zajímavé je, co řekl o nové křesť. soc. straně náš dr. Tobolka: „Třeba že česká strana křesťansko-soc. přejala všeobecné zásady národnostní a státoprávní, přes to programově stojíme proti ní, poněvadž je to i strana, která čtvrtým odstavcem svého programu: Škola a osvěta“ staví se proti svobodě bádání a vyučování, proti principu, na kterém národ. strana svobodomyšlná pevně, bez výhrad a vždy musí státi.“ Dr. Kramář mluví o politické situaci pravil, že mladoběščská strana dnes nemůže nésti zodpovědnost za českou politiku, ač právě dr. Kramář dne 13. listopadu 1908, kdy Bienenrth nabízel Čechům 3. ministerská křesla, řekl, že to raději rozbiže než aby se stal klerikálským ministrem. A rozbiž a do dnes neupravil. Znovu na sjednání toto prohlásil Kramář, že „klerikálské“ nesmí být českým ministrem krajanem. „Mají-li klerikálové“ tolik poslanců v parlamentě, že dostanou ministra, ať ho mají. My budeme tohoto klerikálního ministra loyálně podporovat, tak jako klerikálové loyálně podporovali ministra našeho. Neptipustíme však, aby klerikál stal se českým ministrem krajanem.“

Obecní volby ve Vídni. Dne 25. t. m. konaly se ve Vídni v pěti okresech volby do obecního zastupitelstva ve III. sboru. Ve všech těchto okresech zvoleni kandidáti strany křesťansko-sociální velkými většinami. Mezi zvolenými je také ministr obchodu dr. Weiskirchner. Z výsledku voleb je jasno, že strana křesť. soc. ve Vídni dále roste. Kdežto r. 1908 obdrželi kandidáti její 11.913 odevzdaných hlasů 8821, dostali letos 11.238 odevzdaných hlasů 9280, kdežto počet hlasů ostatních stran klesl z 2386 na 1708. — Starostou Vídne dne 22. t. m. zvolen dosavadní I. náměstek dr. Neumayer 129 hlasů se 146.

Volební ruch v Uhrách. Vádcové maďarských stran vyslovují se už o výsledku voleb. Kušut o své straně i hr. Zichy o straně lidové soudí, že výjdou z voleb posíleny a že hr. Khuen většinu mít nebude. Justh prohlásil, že bude obstrukce a vláda zvítězí nebo nezvítězí, dle toho nebudou eplošny všechny požadavky strany Justhovy. Národnostem (Srbům, Slovákům a Rumunům) a drobným stranám slibují maďarští počítáti celkem jen 30 mandátů, v čemž se asi smýlí.

Povstání v Albanii nenustává, a nebude-li brzy potlačeno, může nastati nebezpečná krise v celé turecké říši. Nové posily do Albanie vypravené páčí se na 40.000 mužů. Bojuje se na mnohých stranách a stráty jsou veliké.

Zprávy organ. a spolkové.

Slenské Předmostí. V obecním hostinci dne 5. května přednáška o katolické organizaci. Začátek o 3 hod. odpol.

Třebechovice. Dne 8. května v místnostech katol. jednoty o kulturním nebezpečnosti soc. dem. programu přednáška bude vidp. F. J. Konečný, farář z Pouchova. Začátek o 3 hod.

Chvojenec. Odbodka hospodář. sdružení křesťan. zemědělců a skupina sdružení venkovské mládeže pořádala dne 17. dubna spolkovou schůzi, která se velice pěkně vydařila a svědčí o tom, že oba spolky plně pochopily význam svého poslán. Po zahájení schůze přednesla na úvod sl. Fr. Uhlířová básně „Tři doby v zemi české“, po níž přednášel dp. F. Náhlík, farář ve Chvojně: „Řím za pobanství a křesťanství.“ Hrobové ticho svědčilo, že přednáška tato byla velice poutavá. Po něm mluvil jednateř odbodky p. Fr. Kamenický

na téma „Bratrančí Veverkové vynálezi re-
chadla“; rozhovořil se o důležitosti vynálezu a
včetně vylíčil životopis obou vynálezů. I tato
přednáška vyvolala pozornost a před-
nášející odměněn dlouhým hluchým potleskem. Na
to přednesla případnou báseň „Pozdrav našim Ve-
verkům“ sl. Jul. Hemelíková, načež schůze skon-
čila. Ještě dlouho po schůzi hovořeno o bratran-
cích Veverkových, což je důkazem, že náš lid rád
vzpomíná těch, kteří svlátních zásluh dobyli slo-
stav zemědělský. Jest jen žádoucí, aby odbočka
chovanecká v tomto ohledu byla následována i
v odbočce jiných. Nechť vzpomínka na naše
vynálezce trvale utkví v myslí našeho lidu země-
dělského.

Nová Ves nad Pop. Dne 8. května ve
3 hod. odpol. přednáška bude v Nové Vsi n. P.
v sále p. Jos. Noska slovně p. prof. dr. Fant.
Salo o Volné Myšlence a jejím vlivu na časopis
„Havlíček“. Přátelé, sejděte se v nejhojnějším
počtu z celého širokého okolí!

Pustá Kamenice u Skutče. Sdružení
české katolické mládeže pro Pustou Kamenici a
okolí konalo v neděli dne 24. dubna t. r. odpol-
nedne v hostinci p. Jos. Novotného v Pusté Ka-
menici schůzi, na níž mluvil místní farář dp. Jan
Kostka o církvi katolické a vzdělanosti. V před-
nášce své hojnými doklady dovozdil, že církev ka-
tolická nikdy pravému pokroku a vzdělanosti ne-
stavěla se na odpor, naopak umění a vědy v ní
měly vždy štědrou přítelkyni. Po přednášce ně-
které dívky přednesly básně a zapěno bylo několik
vlasteneckých písní. Na pondělí Svatodušní při-
pravuje naše sdružení divadelní hru: „Stará blázní.“
Další činnosti našeho mladého sdružení: „Zdat
Báň!“

Česká Třebová. Nic prý se neděje na
světě bez přímého nebo aspoň nepřímého vlivu
žen. Všechny převraty politické i vymoženosti
státní v úzkém stojí styku se ženou. Minuly však
už ty doby, kdy jenom vysoce postavené ženy
měly vliv a zájem na životě veřejném. Dnes už
platí: Která strana má zabezpečenu práci žen,
té náleží budoucnost. V této příčině ve veliké vý-
hodě jest naše strana křesťan. soc., neboť většina
žen českých, ztotožňujíc se s programem našim,
vyjma ovšem některé nepravou emancipací stře-
žící, nebo nešťastným životem pokleslé nebo ko-
sečné naukou soc. demokratickou popletené. Ješto
tento trojí druh větším nebo menším počtem a nás
zastoupen, třeba organizaci žen napíati všechny síly,
aby slo toto nešifro se mezi ženami, které s ne-
vědomy jsou lhostejné. Tímto směrem nesla se
přednáška, kterou konal na schůzi žen vp. Robert
Vala dne 14. dubna. Doporučoval svlést p. řečník
agitaci od jednotlivce k jednotlivci. Neboť kam
přistupu nemá muž, tam se dostane žena; kde
bez úspěchu pracuje muž, tam výsledku se mnohdy
dostává obratně a rozumně žena. Při této sdělení
schůzi zvolen ženský výbor, aby řídil jednání zá-
ležitosti sekce pro ženy, jednak aby horlivostí o-
statní předcházela. O činnosti nejhorlivějších členek
neopomeneme příležitostí se zmíniti. Otravuje-li
se svéš lícem ohavností Tarnovské, nebo Steinhe-
lové, proč by neměl svědět o činnosti těch pilných
vůlek — jím říkáme ženy křesťanské? — Ne
menší naději skládáme i v naši mládež, sdruženou
v tělocvičné jednotě, jež ve čtvrtek zahájila svou
činnost. Zvláštní ochotou a láskavostí místní škol-
rady i říditelství chlapecké školy dostalo se nám
svolení, abychom cvičiti směli ve školní tělocvičce.
Láskavost, se kterou sám obě instituce všlíc
vylly, vděčně uznáváme a touto cestou svoje ne-
líčené díky vzdáváme. — Cvičenců přihášen pro
potétek slušný počet. Naše, mladci, kdo se ne-
bojíte státi se tělesně sdělymi a pevnými cha-
raktery, vstupte do našich řad!

Vyprachtělec. Dosti pozdě jsme začali se
životem spolkovým, ale za to tím milovněji de-
rem se do předu. Teprve roku letošního založena
byla u nás pol. organizace. Snad proto, že jsme
v horších a přístup k nám obtížný, nespodal nám
raky pomocné nikdo. V lednu přes veškeré obtíže
savitel k nám vp. Robert Vala, kaplan z České
Třebové a přičiněním jeho vznikla u nás pol. or-
ganizace. Dne 17. dubna týž p. řečník vyhověl o-
chotně naší prosbě a přednášku a přišel k nám
už jako mezi své. Vždyť v živé ještě paměti bylo
u nás první vystoupení vp. řečníka. Zvědavost
pudila mnohé, co vp. Vala tentokrát asi nám přine-
sel. A dočkali jsme se všichni. Když po požehnaní
zahájil schůzi p. Antonín Chládek, byl sál plný,
hesky hlava podle hlavy. Dostav slovo promluvil
vp. Vala na téma: Naš program. Celou řeč o-
sývala se zásema: Ne hanobením druhého, ale
prováděním našeho programu lze sjednati stou-
pence hnutí křesť. socialismu. My kráčíme k vi-
tězství, ješto máme za spojence spravedlnost a
pravdu. Nám náleží budoucnost, neboť my jediné
máme stětel ke všem stavům a ke všem potřebám
jednotlivce, jediné my máme program úplný.
Velmi vhod přišel mnohdy posluchačům veselý
tón přednášky. Když velel. pán skoro po 2 hodině
řeči skončil za hluchého souhlasu, ani se poslu-
chačům nechtělo domů. Toho obratně použil p.
řečník a vyblídl přitom, aby zápisem za členy
dali na jeho svůj souhlas s programem křesťan.
socialismu. Na toto vyzvání přistoupilo nových 68
členů, takže dle slov samého vp. Valy jsme co

do počtu první organizace na Lanškrounsku i Ů-
stecku. Vzdáváme tímto upřímné díky za práci
nám věnovanou, za práci nezištnou a působivou.
Na základě této chceme organizaci udržovat a
svelebovat. Ješto v nově zvoleném výboru se na-
chází osvědčení pracovníci, chováme pevnou na-
ději, že nebudeme pouze v seznamu, nýbrž i na
prospěch strany křesť. soc. Nemůžeme mlčením
pomínouti, že dp. farář, nemoha pro chorobu mezi
nás, věnoval na potřeby spolkové 20 K, kterýžto
dar vděčně kvitujeme, a upřímným díkem přijí-
máme a na pokračování se těšíme.

Jičice u Humpolce. Naše odbočka Ho-
spodářského sdružení konala v neděli 10. t. m.
rádnou valnou hromadu v hostinci „u Turků.“
Nejprve podána správa jednatele dp. Tajovským,
správa pokladní p. J. Vincencem a správa knihovny
p. J. Fetiškem. Zprávy ty schváleny. Do výboru
opětá svoleni byli pp.: Kolář, Švec, J. Daněk,
J. Vincenc, Ohmel a J. Fučík. Na subvencích ob-
držela odbočka od zeměd. rady potřeby vělelaťské,
jídelny, odpadkovou sál, subvenci na jalovici,
východoříšské ovce, endemské husy a stanici či-
stokr. vajch slepic. Zakoupeny byly dva vagony
Thomasovy strusky. I sud petroleje, i sud ma-
sadia na vozy, 30 kg. jetel. semene. Po vyčerpání
záležitostí spolkových promluvil p. Fr. Kouček,
správce se Lhotic o činnosti půdy a ornice zvlášť.
Zajímavé a věcné vývody p. řečníka setkaly se
s vytrvalým sájem a pozorností všeho posluchač-
stva. Pan přednášející byl odměněn hojným po-
tleskem shromážděných účastníků, jichž se sešlo
téměř 90. Další plodné činnosti naší odbočky vo-
láme „Zdat Báň!“

Zprávy místní a z kraje.

**Generál. kanonická visitace a sv.
břimování.** J. K. ndp. biskup dr. Jos. Doubrava
zavítá na své apoštolské cestě v pondělí 2.
a 3. května do Kopidlna, ve středu Chotěšice,
ve čtvrtek Vrsoe, v pátek odpočinek, v sobotu
Žitunice, večer vždy v Kopidlně, v neděli 8.
května Dymokury, pondělí a úterý Králové
Městec, 11. v Kněžicích, večer vždy v Krá-
lové Městci, ve čtvrtek 12. v Běronicích, večer
v Hradci Králové, na to přestávka až do 28.
května.

**Biskupská visitace středních ústavů
v Hradci Králové.** Jeho Excellence náš nej-
důstojnější arcipastýř navštívil během minulého
týdne střední ústavy zdejší. Uvítán jsa pp. ře-
diteli i sbory profesorskými, shlédl prospěch
žactva, jež pro omezenost času vystřídal se
v několika odděleních. Duchaplné promluvy
zanechaly ve studentstvu dojem velmi hluboký
a otcovské, taktupné a rozhodné vystupování
získalo nejdůstojnějšímu arcipastýři úctu vše-
obecnou.

**Obecní rozpočet král. vém. města
Hradce Králové na rok 1910.** k jehož
projednání v obecním zastupitelstvu záhy dojde,
jeví vzhledem k roku předešlému značný
vzestup v řádné potřebě o 243 000 korun, aniž by
obecní a školní přírůstek, jež již po sedmý rok
v malé výši celkem 30%, se vypierují, bylo nutno
zvýšit. Ve formě nabyli letošní rozpočet směny
tím, že účet pevnostal, po 15 let samostatné ve-
dení, zahájen byl v rozpočet obecních důchodů a
dále že do rozpočtu pojaty nové podniky obecní
a to: elektrické podniky a ústav na úpravu mléka
pro děti, spojený s městskou ochranou kojenčů.
Město Hradec Králové svými ročními celkovými
příjmy a výdaji předčí daleko jiná, počtem oby-
vatelstva a katastrální rozlohy větší česká města
venkovská a zaujímá místo hned po Plzni. Jeho
rozpočet obecní vykazuje v podrobnostech tyto vý-
sledky: A) Vydání a příjmy řádné. Vydání a
příjmy správní potřeba K 77 448 16, úhrada korun
10 089, daně a dávky potřeba K 22 962 91, úhrada
žádná, obecní budovy potřeba K 9 916, úhrada
K 29 588 15, hospodářství polní a luční potřeba
K 53 107 40, úhrada 112 658 40, hospodářství ry-
bníků potřeba K 860, úhrada K 1981, hospodář-
ství lesní potřeba K 77 503 56, úhrada korun
142 438 50, městské zahradnictví potřeba korun
14 467 30, úhrada K 10 0, stavební a hradební
hmoty potřeba K 27 857, úhrada 35 800 K, obecní
dřevohodky, dávky a práva politická potřeba korun
1 022, úhrada K 144 980, patronátní záležitosti
potřeba K 3 639 75, úhrada žádná, školství a ú-
čely vzdělávací potřeba K 36 989 40, úhrada žádná,
městské Klicperovo divadlo potřeba korun 2 980,
úhrada K 20, Městské prům. museum potřeba K
3 492, úhrada žádná, chudíství a dobročinnost
potřeba K 86 621, úhrada 7 021, zdravotnictví
potřeba K 21 680, úhrada K 80, konspadlo v teci
Orlici potřeba K 830, úhrada K 500, stoky po-
třeba K 25 550, úhrada K 9 840, veřejná komu-
nikace potřeba K 59 470, úhrada K 15 769 34,
veřejné osvětlování potřeba K 19 884 25, úhrada
žádná, veřejná bezpečnost potřeba K 32 462 72,
úhrada žádná, vojenské záležitosti potřeba korun
4 480, úhrada K 1 500, úroky a umořovací splátky
potřeba K 217 602 44 úhrada K 74 670 16 pev-
nostal pozemky potřeba žádná, úhrada K 164 000,

elektrické podniky potřeba K 25 123, úhrada K
25 123, městské vodárny potřeba K 57 889 40,
úhrada K 10 978 50, městská plynárna potřeba
K 52 392 50, úhrada 46 180, městské ústřední
jarky potřeba K 24 563 40, úhrada K 21 100,
městský ústav na úpravu mléka pro děti potřeba
K 11 747 50, úhrada 11 654, finanční operace po-
třeba K 56 000, úhrada K 56 000, rozličné výdaje
a příjmy řádné potřeba K 12 338, úhrada korun
56 400; celková potřeba K 1 049 542 69, celková
úhrada K 1 039 892 05. — B) Vydání a příjmy
mimořádné potřeba K 899 850 10, úhrada K
897 350 10. C) Vydání a příjmy místní školní rady
potřeba K 45 644 54, úhrada K 8 336 40. Úhrada
potřeba všech příjmů K 1 995 037 33; celková
úhrada K 1 940 578 55. — Schodek K 54 458 78,
na jehož úhradu navržena 80%, obecní a školní
přírůstek ku příjmy daním circa K 180 000, což
vynese as K 54 000. Zbytek uhradí se pokladní
hotovostí. — Ze zajímavých položek obecního roz-
počtu, jež nejsou jednotlivě vykázané ve výše u-
vedeném přehledu, uvádíme: Koncem roku 1910
činití budou dluhy města Hradce Králové korun
4 350 145 72, jichž úroky a úmor vyžadují ročně
K 217 602 44. — Obecní dávky a práva politická
vynášejí: 3%, dávka z nájemného 27 000 K, dávka
za vodu nátkovou K 84 000, dávka z piva korun
K 62 400, z vína 4 100 K, dávka kořaleční 4 600 K,
z masa 14 000 K, daň se psů K 1600, poplatky z tý-
denních a výroč. trhů K 1 480. Mimo to v objemné
knize obecních rozpočtů na rok 1910 uvedeny
jsou ještě rozpočty fondu chorobinose čili bývalé
Maticy špitálské, městské školy mateřské, měst.
dívčího lycea a spojené s ním pokračovací školy
průmyslové pro dívky, karatoria obchod. akademie
a spojených s ní dvoutřídní obchodní školy dívčí
a pokračovací školy kupecké, místní školní rady
a dále rozpočty šesti kostelů, jichž patronem jest
město Hradec Králové, a konečně 80 nadací do-
bročinných a školských a fondů stavebních.

Schůze městské rady dne 25. dubna.
Vzdány byly díky za dar K 100—, věnovaný
ve prospěch zdejšího ústavu chudých pozůsta-
lými po zesn. pl. Krist. Dvořáčkovi. — Vzato
bylo na vědomí, že c. k. okr. hejtmanský po-
volilo firmě Br. Pefinové v Hradci Králové po-
staviti přístavbu dosavadní tiskárny v domě
čp. 42. — Žádost p. Antonína Petrice, za udě-
lení koncesse ku prodeji výhradně přírodního,
dalmatského vína, jak ve velkém, tak i v ma-
lém a k výčepu jeho v domě čp. 367 a žádost
p. V. Nevryhoštěného za koncesi hostinskou a
výčepní pro dům čp. 293 postoupeny byly
živnost. odboru. — Běže se na vědomí, že p.
Ot. Šuranovi nebyla povolena živnost hostinská
při regulačních pracích na Orlici v domku býv.
vojenské plovárny. — Dramatické sdružení
„Tyl“ věnovalo na zakoupení siohového
nábytku pro jeviště měst. divadla příspě-
vek K 100—, za nějž vzdány byly díky. — Za-
vede se telefon z polic. strážnice do bytu p.
policejního komisaře v domě čp. 193. — Návrh
technické kanceláře na stavbu nové školní bu-
dovy postoupen byl pevnostnímu odboru. —
Požitky nadace J. O. Jana hraběte Harracha
uděleny byly Fr. Bažinovi, žáku prům. školy
pokračovací. — Vzato bylo na vědomí, že c.
k. místodržitelství udělilo p. Jos. Hanouskovi,
řád. posluch. odboru pro zeměměřiče na tech-
nice pražské, studentské nadání Fr. Palackého,
dnem 1. října 1909. — Vyhláší se, by nájemci
honitě upozornili hosti na honbu zvané, by si
v čas opatřili honební lístek, ješto bude c. k.
okres. hejtmanský prováděti svými orgány re-
visi honebních lístků. — Pl. Ottilii Hutlové, ma-
jitelce výčepu piva, uděleno bylo povolení ku
překročení polic. hodiny.

Vilém Waldek †. Zemřel po delší trapné
nemoci zasloužilý, vynikající měšťan zdejší p.
V. Waldek dne 23. t. m. v pozhnaném věku
79 let. Zesnulý byl rozhodným konservativcem
a svou bystrou, mnohostrannou činností veřejnou
dobyhl si veliké vážnosti. Byl dlouholetým čle-
nem obec. zastupitelstva, zasedal na radnici
též jako náměstek starostův. Delší čas byl čle-
nem správní rady Záložního úvěrního ústavu,
v němž se stal i místopředsedou; stal se i
předsedou právovárního družstva a rolnického
okrovaru v Předměstí; byl censorem rak-
uherské banky atd. Zkrátka vynikal hlavně
v odboru finančním, jsa pracovníkem a znal-
cem účtyhodným. Z. jeho horlivou činností do-
stalo se mu četných vyznamenání. Stal se na
pl. majitelem jubilejního kříže a papežského
řádu „Pro Ecclesia et Pontifice“, rytířem řádu
Františka Josefa, majitelem c. k. válečné a ju-
bilejní medaile. — Dne 26. t. m. vystrojen mu
jako c. k. nadporučík m. sl. vojenský pohřeb
s příslušnými počtami ze zdejší c. a k. garni-
sonní nemocnice. Kondukt vedl vsdp. dr. Doma-
byl s vldp. kosteleckým děkanem Kaškou a
zdejší duchovenstvem. Pohřbu účastnilo se
dále důstojnictvo, zástupcové obec. zastupitel-
stva, učitelé, zástupcové státních úřadů, spolek
voj. vysloužilců atd. Účastenství na pohřbu
bylo velice četné. Tělesná schránka dražého
zesnulého pohřbena na hřbitově Pouchovském.
Odpočivej v pokoji!

Velký duchovní koncert v městském Klášterském divadle pořádá diecézní Jednota Cyrillská v Hradci Králové v neděli dne 8. května 1910 za spolupůsobnosti koncertní pěvkyně pí Jančové a orchestru o. a. k. pěšího pluku č. 18. Program: 1. V. Mádlo: „Slavnostní předehra.“ Orchester. 2. Fr. Liszt: „Tu es Petrus.“ Sedmihlasý sbor s průvodem orchestru a varhan. 3. M. Haydn: „Na mooných perutích“, arie z oratoria „Štvoření“. Zpívá pí Jančová. 4. G. P. Palestrina: „Ecce, quomodo moritur iustus!“ Šestihlasý sbor. 5. G. Verdi: „Stabat mater.“ Smíšený sbor s průvodem orchestru. 6. R. Wagner: „O nejsvětější nebes Panno“, arie z opery „Tannhäuser.“ Zpívá pí Jančová. 7. A. Dvořák: „Zaplesejte“ (Žalm 149.) Smíšený sbor s průvodem orchestru. 8. H. Berlioz: „Útek do Egypta.“ Předehra. Orchester. Sborny navičil a řídil dirigent Jednoty Dr. Rud. Šetina. Začátek přesně v 7 hodin. Konec v 9 hodin. Ceny míst: Lože 8 K, křeslo a tribuna 2 K, I. místo 1 K 60 h, II. místo 1 K 20 h, sedadlo na galerii I. řada 80 h, II. řada 60 h, parket 60 h, parter 40 h, studentský, vojenský a dělnický lístek do parketu 40 h, do parteru 30 h. Předprodej lístků v knihkupectví p. Piří.

Divadelní představení v Adalbertinu. Jednota katolických tovaryšů měla pěkný úspěch při představení divadelní hry „Hrubá kůže“. Jednotlivé role a celková souhra činí značné nároky na zdatnost hereckých sil, proto tím častěji úspěch, když bylo hráno s porozuměním a se zdarem. Komickou matku velmi delikátně podala sl. Švarcová, zdatilými byly role sl. Nablízkové a Černé a v epizodních úlohách čile si vedly sl. Aloušková a sl. Citová. Zmatené nároky sociální tlumochy p. Böhm, jehož výkon svědčí o své domnělé studii. Hlavní role zhostil se čestně p. Černý. P. Soudil vynasnažil se, aby se své dosti nevděčné role vytvořil dobrý charakter. Neodolatelnou komickou působili pp. Šejnoba a Zavadil. V měsíční předehle několik skladeb dámský odbor tamburašský, čímž se obecnost velmi zavděčil. Návštěva byla tentokrát slabá. Snad pokročilá sezona, snad jakási již unavenost našeho publika zavazují tento zjev. Děj sám svým obsahem a provedením zasluhoval větší pozornosti aspoň ve kruhu, které jsou Adalbertinu blízkými.

Zábavné poučení přednáška o spiritemu s četnými demonstracemi koná p. Václav Červený dne 1. května o 8. hod. večer ve dvoraně Adalbertina. Vysvětlí se na základě zkušenosti zjevy spiritismu, jako: klepání stolu dle Parkera, písmo duchů dle Sladeho a Homeho, vázaní dle Paladinové a zvlášť stelení (materialisace) duchů dle Abendové a to způsobem přirozeným. Mimo to pak různé metody vysvětlovací. Přednášející konal v letošní zimní sezoně přes 20 přednášek po vlasti naší, které byly vždy velice častě navštěvovány a setkaly se s velice živým zájmem posluchačů všech společenských tříd. Ceny míst: Křeslo 70 h, I. místo 50 h, II. místo 40 h, k stání 30 h. Studentský, dělnický a vojenský lístek 20 h, galerie 20 h. Předprodej lístků v Adalbertinu číslo dveří 1. Vstupné k dobročinnému účelu.

Výstavní prací z kreslířského kursu severočeského musea libereckého v Liberci, vedeného dle zásad moderního vyučování kreslení prof. Ottimara Frabse ve Vídni, otevřena bude od neděle dne 1. do neděle dne 8. května v čtátně průmyslového musea v Hradci Králové. Vstup volný denně od 10—12 a od 2—5 hod. Výstaven bude postup učební, studie štětcem dle živých modelů, studie dle přírody a jich užití, užití umění, výšivky. Obsah výstavy doplněn bude ukázkami mod. vyučování kreslení na školách zdejších a měšťanské školy v Hořicích.

Přednáška „O kreslení užitém“ p. odb. učitele J. Kysely z Hořic odbývá se ve středu dne 4. května o půl 8. hod. večer v sále Živnostensko-čtenářské Jednoty. Vstup volný. Přednáška pořádaná zdejšími průmyslovými museem za laskav. přispění průmyslového musea podnikatelského v Hořicích doprovozena bude řadou skioptických obrazů.

Stavba musea dospívá k rovnosti přizemku. Započato s prováděním betonových kleneb firmou dr. inž. Fr. Jirásek. Provedení kolosálních soch z pálené a glasované hlíny dle modelů p. prof. Suchardy zadáno Rakovnícké chatotce, práce ornamentální z pálené hlíny uvnitř budovy zadány firmě Rydl a Thon. Na zadání prací zámečnických vypsáno nové o-fertní řízení. Modely pro kování provedla firma Fr. Anýž v Praze.

3. čísla knihovny přednášek, obsahující přednášku p. V. Škody „O mramoru“, bylo vydáno a počne se členům zaslát. Cena výtisku pro nečleny 20 hal. — Za členy musea přihlásili se pp.: Bedř. Vraný, tov. Ml. Boleslav, Rud. Hojný, učitel, Plotišť, Dr. Štangler, úředník Ústředny v Hradci Králové, Dr. Fr. Zachoval, řed. Obchodní akademie v Hradci Králové. Pan ředitel Ladislav Haněl věnoval do sbírek musejních plakety jubilejní výstavy obchodní a živn. komory v Praze r. 1908. Dárci dík!

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnorakouských přispěl v únoru 1910 spolku „Komenský“ ve Vídni III/3. Stroh-gasse 45., který vydrží 5 obecných škol, školu pokračovací, 8 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradeo Králové: Hradeo Král. F. Jirman a V. Taichman vyt. z plesu dělnictva fy. J. Katschner a syn 10 K, F. Novotný sb. při plesu dívek Hradeckých 8 K, V. Vaníček sb. v VII. tř. realky 15 K. — Kničky: K. Holzman dar studijních 14.48 K. — Pouchov: J. Novák 0.20 K. — Roudnice: Obecní úřad 54.80 K.

Zlepšení poštovní dopravy mezi Chlumcem, Král. Hradcem a Ústí n. Orli. Říšský poslanec p. dr. Josef Myslivec píše nám, že jeho poslední dvě interpellace na říšské radě a osobní intervence u pana ministra obchodu došly k výsledku, neboť od 1. května na místě jedné ambulance zavedeny budou na trati té ambulance dvě, jež opatřeny budou větším personálem a novými prostorovými vozy. K účelu tomu sešle jest personál poštovního úřadu na nádraží v Hradci Králové o dva úředníky a jednoho službu. Pan poslanec dále sděluje, že též další jeho žádosti, by odpoledne mezi Hradcem Královým a Velkým Osekem zavedeno bylo účelné spojení poštovní, bude během léta vyhováno, a že vzniknou nové dvě ambulance v poledne a na večer; případně šetření o věci té již značně pokročilo; dále zahájil kroky, aby ve vlaku z Hradce do Kyšperka v 10 hod. 44 m. dop. a zpět příjezdějším v 6 hod. večer zavedlo se nové dosud scházející poštovní spojení. Neuvážená péče p. poslance o reformu poštovní dopravy mezi zmíněnými městy zajiště zaslouží vši chválu.

Hranivé počasí dne 23. t. m. způsobilo škodu na mladých vyhoncích bramborů a zelenině.

Křesť. sociál. organizace na Pouchově projevuje svému duchovnímu řádcí vdp. Filipu J. Konšnému k jeho jmenování své nejuctivější blahopřání. Ant. Pultar, dělník.

„Kulturní“ činnost u c. a k. hospodářské správy v Čechách. Již mnoho pánů vlastních i nájemců poznalo velkostatky Světy a Vladislav, ale takové ničení přešle zdejší lidé ani ti nejstarší nepamatují, jaké si dovoluje nynější hospodářská správa. Zdá se věru někdy, že ti páni, kteří správu vedou, neznají ani práva ani lidskosti. Prozatím jen malé akázky. Jako oase v poušti mile působí ve zdejší krajině, až příliš jednotvárná, krásný nedělní park. Byla to chlouba bývalých krásomilovných majitelů a celé krajiny. A majitelé dřívější, až byli mnohdy ve dlusích a nouzi, opatrovali park jako oko v hlavě. Trebaže se lechtý strom bezky penis, jim mnohdy velmi potřeby, byl by se strčil, přece za hluch. by si to byli pokládali krajina takové osobou zbavit pro pár miserých grošů. Stracou v parku bytí malý hrbitávek padlých v r. 1866, kteří tam našli tiché a čestné místo odpočinku po strastech životních. A dnes? Park větším dílem zničen a na místě vykáčených stromů postaveny chlěvy a hnojště. Jaký dojem dělá hrbitávek padlých z roku 1866 v takovém sousedství, dovede říci jen ten, kdo to na vlastní oči viděl. Přijďte sami a soudte!

Máte-li však trochu citlivější srdce, sástejte raději doma; neboť jinak budete dlouho pocítovati hnus; bude vám, jako byste byli něčím otráveni. Jste snad svědci, kdo se takové „kulturnosti“ dopustil ve XX. století u nás v české vlasti? Nikdo jiný než čeští úředníci c. a k. hospodářské správy. Málokterý cizozemec by se zachoval hlt ke krásám a historickým památkám naší vlasti tak, jako to dělají někteří Češi ve službě šlechtěného a všeob. dobra a krásna milovného panovníka — ovšem bez jeho nejmenšího vědomí. Nemají-li citu pro staré památky a krásy přírodní, budou snad mít trochu citu k lidem. Tak by asi někdo soudil. Prozatím však uvedu jen občasěk. Z Nedělic do všestánského farářského kostela vede od nepřátelských dob chodník, po kterém za dřívějších majitelů mohlo se pohodlně jeti povozem. Dnes je od pánů tak sůlen, že ani dvě malé dívky nemohly by jíti po něm vedle sebe. Ale na tom není dvouti; aby páni chůsi po něm spřijemni, dali jej několikrát do roka rozorát a to ovšem na podzim, v zimě a z jara. Kdo sná jen trochu to krajské bláto, pochopí, jak příjemná je asi za vlhkého počasí chůze po takovém chodníku parním plahem rozoraném. Neří divu, že pak se každý té cestě d. kostela bojí a raději mnozí nejdou nikam. A kdo tím vinou? Iu páni úředníci Jeho Apostolského Veličenstva, kteří se kostela velice štítí. Kdyby ten zbožný panovník věděl, jak si tu jeho úředníci počínají, sotva by je za to pochválil. Jelikož také nejblíže lékař je ve všestárech, může každý soudit o lidskosti u c. k. hospodářské správy, když cesta k lékaři se chudému lidu českému takto spřijemní. A jaký cit mají ti páni pro národu trát, vidět na těch ubohých volech, kterými pracují. Ukazoval mi to na světácké cestě jeden čeledín; a věru že mi bylo nevolno. Živí kostlivci pomalu se klátili ze strany na stranu jako opilí. Až buda mít zase trochu volnou ohvilku, napíšu něco o poměru úřednictva k souedům a dělámu lidu.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož užil jeden kněz při kázání, mluvě o účtě k Nejsvětější Svátosti Ol., již dnes mnozí pohrdlivým úklebkem považují, vidí-li kněze na spěchá k nemocnému, aniž by vzpomněli, že snad za hodinu sami budou té ústěhy potřebovat, a si zcela jinak, než „my také nebudeme spěchat...“ Pokrořákův překroucená slova odporují i skutečnosti. My jsme si dobře vědomi svých povinností ohledně péče o nemocné a ochotné vždy spěcháme k jejich léčení, ani pokrořáče nevylučujeme — to Bohu díky dosvědčí celá veřejnost. A nedostane-li se té poslední ústěhy umrtvujícímu, není to v moci lidí a motivých páterů, ale často odpírá ji Ten, jenž řekl: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým!“ Tohik na obraze své kněžské cti dopisovatelem „Ratibora“ domyslně napadené, na ostatní mu neodpovídáme ponechávajíc špásu volnost, chce-li se postarat o přísti nosiče baldachýnu nebo o rozdělení baldachýnského piva. — Páteři z Třebochovic.

Třebochovské. Domýšlivý dopisovatel „Ratibora“ odpovídá špásavým způsobem (sám sebe nazývá nastrokanec ze Sokola, hlupák, nestyda) na lokálky uvážlivě poslední dobou v „Obnově“ a tu mezi jiným do baldachýnové afáiry setáhl i pana pátera snad k vůli senenci jako „Právo tře“ obléčeného faráře borohradského; nebo ochtěl ve své skryté moudrosti uvědomit pátery z domnělého spravodajství do „Obnovy“. Obě selhalo. Jak soudí páteři o tom, že stydí se členové obecního zastupitelství převážnou většinou katolíci za baldachýn při slavnostech církevních, tím se ani před pokrořákým členem výboru netají, když celá veřejnost i poctivý jinověrce takovou zbabělost ve vyznání svého náboženského přesvědčení odsuzují, ale ohraňují se co nejrozhodněji proti tvzení pokrořákého dopisovatele „Ratibora“, že řekl pan páter: „Jen počkejte, až vy budete potřebovat pomoc na poslední cestu, my také nebudeme spěchat“. Výrok takto nám imputovaný a v afáirě baldachýnové jako vyhružka členům obec. zastupitelstva od pana pátera pronesený jest hanebnou lží. Dopisovatele možno omluvit, že byl nepoctivě nějakým ramenářem informován, poněvadž sám výrok onoho v dobovém znění jest ani v kostele, ani v soukromém hovoru s páterem neslyšel. Výrok, jehož

věšné na jevišti nevinného člověka. Jak jste s charakterem na šíru! Nejdolejší je to povídání o těch zpěvácích. Je to agitační povídání pro potřebachovské čtenáře. Je to jedno předivo nepoctivosti a matení pojmu. Myslíte, že vám nevidíme do karet, jak promyšleně fixujete? „Obnova“ rá a nás nyní množství čtenářů a proto si vroně přejeme, aby každý, kdo se zajímá o pravdu, jenom si přečetl „Obnovu“ a současně „Ratibor“ a jistě nabude jasna o velkohubém pokrokaři. Na shledanou!

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát

doporučuje
východočeské knihkupectví

B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

Zásilky na venek franko
při poslání peněz předem. - -

Seznamy zdarma.

Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Debrnice. Obrana malých poplatníků proti přehmatům obecní správy naší ve prospěch velkostatků pokročila o pořádný krok ku předu. Proti prodeji obecních pozemků t. sv. obecního statku jich uživatelům (hlavně velkostatků) podáno u okresního zastupitelstva ohrazení a v něm jasné vylišení celý stav této otázky. Velkostatek užívá již od r. 1879 dílu obecního statku, který patřil k živnosti, na jejíž místě stojí nyní škola. Selskou živnost prodal hezky draho na školu, pole od živnosti vyměnil s obcí za kus lesa a t. sv. šatrovaň, ale obecního dílece užívá po dnes s největším klidem, jako by živnost k užívání obecního statku oprávněná dosud byla jeho. Dílec ten měl dávno být pronajat ve veřejné dražbě a přiležitost dříve ve prospěch obce prodán. Nyní s jistotou, že až do r. 1882 platili starousedlíci starodávny poplatek; v téže době vlivem velkostatků, jenž té doby již několik živností měl skoupených, uneseno se obecní zastupitelstvo, že onen poplatek od uživatelů platiti se nebude, že budou platiti pouze daně a přirážky na ony pozemky vypada- jící a objevili se v obecním hospodářství sobudek, že hraditi jej bude solidárně oněch 27 starousedlíků. Okresní i zemský výbor uneseno to vsaly na vědomí. Pouze zemský výbor odmítl požadavek, aby za oněch podmínek pozemky vešly v jejich „neobmezené vlastnictví“. Bylo to hezky nara- čeno! Toho všeho jsou u nás pamětníci; jsou o tom písemné doklady a proto přes 20 měsíců poplat- níků podalo výše zmíněný protest proti prodeji 76 krců pozemků ani ne za K 7000, na nichž je ku prospěchu ostatních obecních poplatníků slu- žebnost hraditi solidárně celý schodek obec. hospo- dářství. — Jak nepoctivě bylo od tehdejších staro- usedlíků jednáno, s toho vysvítá, že p. r. 1882 nikdy ani daně ani přirážku za ony dílce neplatili, až sami se k tomu zavázali. Právně proto řekl jeden z malých lidí dobřeničských p. velkostatkářů: „Jejich Milosti, my chudáci platíme za ně daně a oni užívají obec. pozemků zadarmo.“ Ale toho po- prašku, co nastal po podání protestu! Hned druhý den časně ráno dodal jej poslušný a věrný pan starosta do panenské kanceláře; tam byl opasán a sázel velikýsoud nad vinníky. Kdo s podepsaných byl v panenské práci, jeho žena nebo dcera, ba i švakrova, téhož dne ještě byly vypovězeny; nic neplatilo, že to jsou lidé řádní a poctiví, po dlou- hou řadu let u velkostatků pracovali, otcové čes- ných rodin, žena, která 17 let posluhovala u zde- ších p. lesníků — vše vypovězeno na den a hodinu. Nájemcům několika malých panenských dílců, ač smlouvu měli na 12 let uzavřenu a někteří i sa- placeno, pole na hodinu vzato proti náhradě osevu a hnojiva, kterou chtěl pan důchodní Franch sám určovat; ač tyto pozemky byly ubohým domkářům pronajaty proto, že svého času ochotně postoupili velkostatků své dílce od obce najaté. Někteří chtěli pololetní nájem včas na podzim zaplatit, ale byli poukázáni, aby zaplatili najednou až na jaře. Nyní však p. důchodní prohlásil: „Nemáte zapláceno, pole vám vezmu.“ Někteří odejmutá pole hned dostal do nájmu p. starosta! Ale časy se mění. V Dobřenicích vědí už lidé, že je stejné právo pro pány jako kmány. Poněvadž p. důchodní nechtěl postiženým dát náhládomní ani do smlouvy, šli se poradit k c. k. okres. soudu na Nechanic

a když tento chystal se zavěsti smírčí jednání, dostal p. důchodní jiné nápady a prohlásil těm „rebelantům“, že p. Welarich rozhodl, aby si pole oduvali dál. Nejhůře se vedlo obecnímu almuš- níkovi Maňhalovi a jeho ženě. Z peněz přine- sených jeho zetěm a z vlastních několika u- šetřených grošů postavil si malý barák; je naň ještě dlužen, tak že mu s malého baráčku patří sotva několik cihel. Jako starý pamětník do- bře vše věděl, odtí to bezpráví, které našim o- besním hospodářstvím se děje jemu a všem těm, kteří vlastně obecní a školní přirážky platiti po- vinni nejsou. Vydal svědecký pravdě a také se podepsal; proto byl ihned zbaven i jeho žena tý- denní almušny po 40 haléřích, kterou dostávali v panenské kanceláři, ač oba přes 47 let u velko- statků pracovali a on sám velkou křtu si v práci uhnal. S jakou mírou prováděn krutý ortel, lze si představit si slov p. důchodního Francka, který, jak se po obci vypravovalo, řekl ženě jednoho o pole připravených nájemců: „Tak, teď si můžete jít do kostela pískat, ať vám tam něco dají!“ — Neboj se bohatých hrozeb, boj se chudých sis — praví staročeské přísloví.

Pohřeb Františka Čermáka, kněze seniora diecése král. hradecké v Ostře- tímě u Helle. Byl znám v celém kraji ten dobrý stateček, jenž měl ke každému vřidné slovo. Byl milým společníkem, rádcem a těši- telem. Zemřel dne 23. dubna po delším utrpení v stáří 86 roků. Narodil se v Litomyšli, kdež také nabyl školního vzdělání. Theologická studia dokončil v Hradci Králové. Vysvěcen na kněze byl dne 21. září 1847 a dočkal se zlatého i dé- mantového jubilea kněžství. Až do své smrti byl farářem a knězem 63 let. V Horním Jelení byl 18 let kaplanem a tamtéž obdržel čestné měšťanství; v Chrudimi a Vys. Mýtě krátký čas kaplanoval a v Oumyslovicích u Poděbrad byl administrátorem a krátkou dobu farářem. Nato se stal farářem v Ostřetíně, kdež přes 40 roků působil. — Jaké lásce se těšil a jak byl všeobecně vážen, svědkem byl dne 28. dubna Ostřetín. Již časně z rána scházel se lid, aby vyprovodil na poslední cestě svého pastýře. Kolem 10. hod. scházeli se hodnostáři a ducho- venstvo. Přítomni byli zástupci c. k. okres. hejtmanství z Pardubic, c. k. okresního soudu z Holic, c. k. berního úřadu, okresní starosta Tužil, 23 duchovních v čele s vysp. vikářem Ferd. Zajíčkem, městské zastupitelstvo z Hor. Jelení, obecní zastup. obcí Ostřetína, Velin a Vysoké, veškeré učitelské sbory přifažené mimo obec Veliny, četnická deputace, zástupcové škol sou- sedních obcí, hasičské sbory z Ostřetína, Velin a Vysoké s praporem, sbor literátský s praporem a mnoho jiných vzácných hostů a nesčetné množství obecního zblázna i z dále. Po 10. hod. rakev vykropena, vyzdvížena duchoven- stvem a nesena průvodem obcí střídavě od du- chovenstva a místních spolků. Při příchodu do chrámu Páně opraveného a vyzdobeného přichodem zespulného kněze měl tklivě kázání vsdp. vikář. Případně vyliřil zásluhy zespulného spolubratra a poukázal na odměnu, jež se mu dostalo od úřadů církevních i světských. Jme- nován byl čestným děkanem, bisk. vikářem, konseistorním radou, vyznamenán rytířským řá- dem cís. Františka Josefa, čestnou služební medailí; stal se čestným měšťanem H. Jelení, čestným občanem Ostřetína, čestným členem mnoha spolků. Při odporučení hrobu a památky zespulného nešťastka oka suchého a zajisté že každý bude pamětliv svého pastýře na modlit- bách. Zádusňní služby Boží konal vsdp. vikář. Pak uložen zespulný na svatém poli úmrtním dle vlastního přání k očekávání slavného vzří- šení. Bylo bolestné a dojemné loučení se s po- zůstatky milého faráře a zajisté osadníci ostře- tínské, kteří mají nyní jediného kněze na svém hřbitově, budou pamětlivi slov vsdp. vikáře: Neopomeňte ošetřovati jeho hrob a sázejte na něm květiny, jenž on tolik miloval. Vroní modlitbou za spásu duše jeho každý zajisté vzpomene. — Přijmi odměnu nebeskou, věrný služebník Boží!

Pardubice. Nedávno byl v Pardubicích pohřeb tamější učitelky ald. Jankové. Domácí a někteří duchovní z okolí přišli a účastnili se kon- dukta zcela nezištně, s pohnutými a stavovské piety k zesnulé učitelce. Několik dní po pohřbu přišel otec zemřelé k primáři okresní nemocnice v Pardubicích dr. Messanymu, který společně s dr. Vohryskem zespulnou učitelku léčil, aby vyrovnal účet za léčení. Protože se otec zdálo po- řádkovaně částka za 6 návštěv v obnosu 96 K přilišnou, žádal účtově o slevu. Ale se špatnou se potázal. Dr. Messany utrl se naň slovy: „Když jste mohli platit řádně, můžete platit taky mně.“ Prosim, takhle mluví dr. Messany, primář okres. nemocnice v Pardubicích, ve své ordinaci s ní před svými klienty o kněžích, kteří přišli na pohřeb úplně zdarma; takhle mluví ten, který si v okresní nemocnici v Pardubicích od pacientů dává platit extra pro svou osobu za jednoduchou operaci křty až 200 K. Dr. Messany jest řádný sociální demokrat, hlásí se však mimo to také pro foru xternu jako mimofádný stoupence k pokro-

kářům; tím je řečeno všecko. Dr. Messany čte „Osvětu lidu“ aspoň se samolibosti k vůli těm cervilním apoteosám, které tam o své osobě čte a ta „Osvěta lidu“ napela: „Má-li co činiti člověka ve společenském jednání protivným a od- porným, jest to nedostatek taktu, nadutost, domý- šlivost a pycha.“ Račte se, p. primáři, podívat do tohoto pokrokařského arcadia; či obráz tam asi vidíte?

Berehrad. Dne 17. t. m. měl u nás veřejnou přednášku p. MUDr. Fr. Albert z Ko- stelce n. O.: „O vzniku a vývoji náboženství.“ Bylo by věru škoda tiskatelské černé na podání re- ferátu o ní — proto chceme jen vám, p. medicíny doktore, něco připomenouti. Dnes, chce-li někdo provozovat jen fameslo, musí mít k němu prákaz způsobilosti; na př. kovář nemůže a nesmí pro- vozovat krejčovinu. Jaký pak prákaz způsobilosti máte vy, p. Alberte, který jste studoval lékařství, ku přednášce: „O vzniku a vývoji náboženství“, když jste nestudoval bobosloví a když nemáte času ku čtení nových velikých svazků o dějinách starých národů? Zda-li pak jste viděl aspoň hřbety epochálních knih dra Musila? Kdyby tak některý kněz v Kostelci n. Orl. chtěl veřejně přednášet: „O vzniku a vývoji medicíny a veške- rých nemocí“, vím, co byste mu řekl. Řekl byste dle známého vašeho způsobu: „Co ty tr... se pleteš do medicíny, které jsi sám nestudoval? Hleď si raději svého povolání, k němuž máš po- třebaých vědomostí.“ A zrovna tak pravíme my: Hleďte si, pane, své medicíny a neplette se do těch hlubokomyslných otázek, kterým nerozumíte. Kdybyste tak chtěl přednášet: „O vzniku a vý- voji nemocí“ a poučit, jak jim lze zabránit, v tom by jistě každý s vámi souhlasil. Pletou-li se lidé nepovolání do léčení některých chorob, říká mnohý lékař: to je „fašerství“. Nedávno jste mluvil zde o darvinismu takovým způsobem, že to budilo u soudného a vzdělaného člověka pravý úžas! Darwin s celou svojí t. sv. učností je tak již vyřlý z módy ve světě vědeckém jako krymoliny ve světě modním. Nemáte tedy, pane, štěstí ve svých přednáškách ani v oboru věd přírodních, tím méně v oboru věd náboženských. Nepatrná účast na vaší přednášce stejně dokázala, jak lidé pohlíbejí na vaší theologickou učnost.

Na Kosteletce n. Orl. Veletěné alč. Matence Petránkové k snátku s p. t. p. Frant. Voglem, technickým úředníkem zemědělské rady, bývalé horlivé členice výboru místní organizace mládeže českoslov. lidu v Borovnici i výboru okr. organizace mládeže v okresu kosteleckém n. Orl., přejí obě organizace plnou požehnaní a štěstí.

Práce a práce. Organizace hospodářské zemědělské křesťanských ve farnosti Kyšperské založí v neděli dne 1. května t. r. svoje „Hospo- dářské družstvo obilní“, aby výrobky zemědělské ve velkém mohly přímo dodávati spotřebitelům, žito dá se semlet, by dělný lid měl dobrý žitý, domácí obil lacino; budou po případě pomýšleti na to, by se slaciněly i ceny masa. Tak pracují organizace křesťanské. Pokrokaři se starají jinak o své! V neděli dne 24. dubna svolali si do Kyšperka schůzi a na ni povolali odpadlého kněze, aby jim kázal o boji protiklerikálním, což tento apoštol Svozil s nevědnou ochotou jim učinil; bylť nadmíru spokojen, že tak vykřepel klerikálním kořichy. Rozvážnější ze samotných pokrokařů nad tím nerozumným štváním kroutili však hlavou. Ale jen když se šve! Jiného u nás jakož i jinde pokrok nedovede. Té práci rozumějí. Před několika lety si pokrokoví národní socialisté založili v Kyš- perku konsum. Ptejte se jich, jak dlouho trval a jak skončil! V Orlici si založili dělníci křesťanství svůj konsum, který skvělá a sílí. Posuďte prosím tu dvojí práci. Kdo to myslí s lidem tedy upřímně? Nás sílí boj a práce. Pamatujte si to, „bratři“!

Z farnosti nasavrcké do farnosti potěšské a do okresu čáslavského. Za příčinou mého odchodu z Potěh za faráře do Na- savrku uspořádaly organizace katolické z obcí Ada- mova, Bračic a Přibyslavic večírek na rozloučenou 4. dubna v Bračicích a 7. dubna v Potěšách prá- vod a lampiony a hudbou a večírek organizace z ostatních vesnic farnosti. Těchto večírků účast- nili se všichni vlcťp. katolíci starostové a lidé do tisíce z vesnic až 1 1/2 hodiny vzdálených. Nemohl jsem všem účastníkům jednotlivě poděkovati za důkazy lásky a proto činím tak dnes, děkuje všem přátelům. Dostalo se mi také více blahopřání pí- semných, za něž tímto všem děkuji. Dále prosím všechny pp. důvěrníky katolických organizací far- nosti potěšské a celého Čáslavska, aby drželi svorné pohromadě a bez rozdílu stavu pracovali na programu strany naší, jenž jest jedině správně národním, náboženským, sociálním, a ničím a ni- kým se nedali zláskati a cesty pravé. Vádcem strany na Čáslavsku do nové volby bude horlivý pracovník vlp. M. Klouda, na něž jest se třeba obracet i v záležitostech strany. Děkuji také všem horlivým katolíkům celého Čáslavska za důvěru, kterou mi za mého vedení strany prokazovali a zdaru všem i celé naší straně přeje oddaný Max- milian Smrčka, farář v Nasavrckách, bývalý okres. důvěrník Čáslavska.

Bezradná rudá Alceste v Heřticích. V posledním čísle soc. demokratického časopisu „Přechodek“ je zmínka o sebevraždě mladé, slídě

divky s takovou nadávkou a s takovým „rudým“ přibarvením, že to až vrhá na celé město krvavý stín. Kdyby to tak udělali ti „černí“, ti by se měli — to by se rozleťelo do všech úhlů světa tímto letákem o „klerikální podlosti.“ Jáme svědavi, sdali městská rada bude volati hlavně na „alarm“ p. prof. Rudla svůj místní orgán k „raportu“ a dá-li mu také patřičnou „důtku.“ Než slyšme již „pravdomluvný“ týdeník; ten mezi jiným též praví: „Je s podivením, že v poslední době jsou to v našem městě mladé dívky, které sahají k pokusům sebevraždy... Tragickým jest, když mladí lidé v plném květu, v době, kdy vstupují do života, sahají s rásných příčin, nešťastnou láskou, nemocemi mládí, s ohrožující životní záhadností a teklivostí, násilnou rukou na mladý, vlastní život... Dojista jest to jenom neúcta k životu, k vlastní své osobě!“ — Z těchto řádků by každý soudil, že v městě našem v poslední době nejméně denně nebo aspoň týdně některá z mladých dívek sahá k pokusům sebevraždy — a zatím jest pravdou, že po dlouhý čas vůbec zde připadá sebevražda mezi dívkami nebylo — vyjímaje ovšem ty „duševní“, způsobené známým jedem ze spíseč Macharových. Až teprve letos také jedna dívka se opravdu otrávila a nedávno jedna sličná dívka se utopila. Než slyšme ještě hodné „filosofický“ a pti tom hrozně pokrytecky závěr těchto „pravdomluvného“ orgánu, jenž ku konci své lokálky o svrchu zmíněné sebevraždě se moc vážně a vele-moudře táže: „Nedaly by se zde nalésti různé prostředky proti manii sebevraždy? Nemohly by nyní kulturní činitelé působiti výchovou a již i ve škole k ukotvení vyšších mravních názorů o ceně života v duši naší mládeže?“ — Ne bez příčiny jáme řekli, že „Pochodeň“ pokrytecky se ohání po prostředcích proti manii sebevraždy u mládeže, jež začíná se ostatně objevovati nejen u nás, ale i jinde také, jak je všeobecně známo z denních listů. To zajisté ví, neb by to aspoň měla věděti, že nejistějším prostředkem proti této manii, jakož i proti jiným „maniím“, také nyní značně rozšířeným a bujícím, že nejbezpečnějším prostředkem jest desatera Božích přikázání — čili náboženství, jehož základem jest — jak trefně napsal slavný irský spisovatel Patrik Sheehan v díle svém „Lukas Demelge“: „Úcta.“ Úcta jest tajemstvím veškerého náboženství a veškerého štěstí. Úcta je základem každého z desatera Božích přikázání. Úcta k Bohu, úcta k bližnímu, úcta k sobě. Úcta k Bohu a ke všemu, co s Ním souvisí: k Jeho služebníkům, k Jeho chrámu a k Jeho službě — to jest k náboženství. Úcta k bližnímu, jeho majetku, k jeho osobě, jeho statku — to je poctivost. Úcta před sebou; čistá tělo, čistá duše — to je čistota. Satana jest proto satanem, že nemá úcty! Každý nevěrec byl dosud neuctivým posměvačem. Vtipkař, hlasitý smích, tupitel náboženství nemají podílu na království nebeském“ — tak praví zmíněný Patrik Sheehan. A nyní se ptáme „filosofa“ s „Pochodně“, kdopak pomáhá usilovné mládeži toto světlo — náboženství — v duši zhasínat? Kdopak pomáhá tuto úctu k Bohu, k bližnímu, k sobě samému ze srdce mládeže vydatně rvát? Nutno o tom dle jejich vlastních slov uvažovati, a tu chceme „Pochodni“ jen něco málo z jejich „osvědčujících“ a „vyšších mravních názorů o ceně života“ v duši naší mládeže zerkotvujících snahách ukázat, snad se na mnohé jiné pak rozpomeneme sama. Kdopak to byl na př., jenž doporučoval tak často ve sloupcích svého listu již i mládeži školní protináboženský časopis „Jaro“, „Havlíčka“ a j. pod. tiskoviny, kde se v rozličných, také již i školáky „osvědčujících“ článcích škrtají přikázání Boží? Začato se škrtnutím čtvrtého přikázání Božího, jenže nuděná, bujará naše mládež jde pak dále a škrtá to ostatní také jedno po druhém, až jí naposled zbude „z nešťastné lásky, z nemoci mládí, ze záhadnosti a teklivosti mladého žití“ škrtnutí ještě i to páté přikázání! A ptáme se dále, kdopak to je, jenž ve sloupcích svého listu vždy tolik horovlá a horuje pro vše protináboženské, jako na př. pro různé taky „vědecké“ a hodné „vzdělávací“ a jiné podobné přednášky, jako byla na př. Macharova, pak známého p. doktora „apostaty“, p. prof. Krejčího a m. jiné, kteréžto přednášky z dobré polovice bývají navštěvovány mládeží sotva ze školy obecné nebo měst. vyšší. A kdo to jest pak, jenž plní celá sloupce svého listu „výtečným extraktem“ těchto přednášek, jako na př. byl ten „extrakt“ přednášky p. doktora, že člověk jest jen dokonalější zvíře, trochu nšlechtlejší opice...? Nu a to vše a pod. jiné „vědecké a vzdělávací“ extrakty ta bujará mládež dychtivě poslouchá a ještě hltavěji čte pak v rozličných novinách a brožurách, z nichž zvláště nejnověji přichází do módy po Macharových článkách a Magdalenách t. zv. „Zapovězené ovoce.“ Na 70 svazků vydal ho již „nezistný“ nakladatel a známý „obětavý a vlastenecký“ knihkupec v Praze a samé pěkné, neodolatelné „přábuné.“ A to je, prosím, „vzdělávací“ literatura už i mezi školáky rozšířená. Nu, a potom se divte, že dechem takových přednášek a takovouto literární rakovinou zkažená mládež nemá pak úcty k svému životu, k vlastní své osobě, jak pokrytecky natíká „Pochodeň.“ A proč by také měla mít úctu? Když tak horlivě, sotva že se školy vyjde — ano ta a tam se to děje docela už i ve škole — „kulturní činitelé“, abyhom užili slov „Pochodeň“, „působí výchovou

k ukotvení vyšších mravních názorů o ceně života v duši naší mládeže“, oklamávajíce ji důlně i usilovně slovy i písmem, že není Boha, není věčnosti, že není v člověku nesmrtelné duše, svobodné vůle atd., že člověk je krátce jen lepší zvíře! — Nu tak — tu máte ten vyšší, mravní názor o ceně života! A máže takový mladistvý jinoch, či nezkušená dívka, svedená takovými klamavými řečmi mít pak nějakou úctu k sobě, k svému životu, k své osobě? Nikoliv, nýbrž prostě dle zásad „kulturních“, moderních, materialistických činitelů musí hleděti „užít se“ a „vyžít se“ — co nejvíce — a čím dříve, tím lépe. Tím nijak neovládme, že by oběti těchto „moderních zásad“ stala se také svrchu zmíněná mladá dívka, jež se stala obětí předčasně smrti s příčinou jistě zcela jiných. — Co však říci o těch ostatních, o nichž „Pochodeň“ učeně rozmlouvá, nemajíc na jejich rány balsámu žádného! Slova, jalové fráze vymývají velice zuby.

De Vysokého Mýta ku minulému článku v Osvětě Lidu „Hlavní oltář“ kostela děkanického sděluje konservátor p. B. Dvořák: „Hlídati a každoročně přepočítávati částí rozebraného oltáře dosud mne neomrzelo, ač tato „málo“ povinnost konám po třináct plných let. Když objevil jsem uloženy rozebraný oltář mezi rozličným haraburdím v kolné obecní a na pět školky, doporučil jsem více jak mnohokrát duchovní správě, aby dbaly postavití tuto cennou památku umění doby barokní na místě v kostele. Též i v ministeriu doporučen mezi jinými památkami hlavní oltář a také následovala subvence značná, z které bohužel nepočítalo se více než oltářní kámen. Přes veškerá namáhání určitých nepřátelských směrů a donátorů krásných oken kostelních za oltářem, která bude nyní hlavní oltář zakrývati, podařilo se mi za pomoci umění milovného J. Ex. biskupa n. p. dr. Josefa Doubravy dosáhnouti toho, že upuštěno od nízkého nového kamenného oltáře a dohodě v dohodě a vys. minister. kultu patronátu postaviti oltář starý. Jest oltář starý s krásným obrazem P. Brandla rozměru nevelikém, přesahuje 17 m výšky a vyplňuje takřka celou čelní stranu presbyteria. Byl zakonpen se zrušeného kláštera Sedleckého. Nyní dostoupila v 6 letech práce restaurační na oltář do výše 5 m. Stále více nájem pro dokončení této památky vynikající cenou jak uměleckou tak i historickou vzrůstá. V poslední době c. k. ústřední komise doporučila ministerstvu novou subvenci na dokončení. Nemalou zásluhu o restaurování oltáře má starosta města pan A. Tůma, který vše-možně se namáhá, sbírá přispívky a část po část dává restaurovati. Měl však začítí dřívě, a nebylo by těch výtek. Přispívka bohužel na tak nákladnou opravu schází se poskrovnu. Výška časopisu O. L., že rozebraný oltář uložen jest v kolné dřevěné v kasárnech, nestihá konservátora, nýbrž město, kterému náleželo, bylo bespočátkráte, by uložilo rozebraný oltář na místě bezpečném, neboť veškerá zodpovědnost za možné poškození padá jen a jediné na město. Cenný obraz P. Brandla uložen bezpečně ve starém kostele hřbitovním, jest náležitě restaurován akad. malířem K. Štápfrem, podílepen novým plátnem a napnut na rám a čeká na nutné dokončení vrchu oltáře. Náklad restaurační opatřil město Vys. Mýto.“

Paměťka na hrob Františka Starého. „Líbila se Bohu duše jeho; proto pospěl jí vyvésti z prostředka nespravedlivých — Vzat jest, aby zlovůle nezměnila srdce jeho.“ Věru útěšná jsou tato slova Plama sv. A přece přívál sly neuslyšám, přece duše lká nad podstatým mladým životem — tolik nádivným, energickým, budivším naděje nejlepší. Siza za elou do oka se vkrádá právě při pomýšlení, jak vysokomýtký medik František Starý byl bohabojný, jak jeho ideální duše sloužila Bohu i vědě a vroucím zá-palem. Z út dere se prosba: „Kéž dobrotivý Báh takové jinochy ostřihá andělem svým na všech cestách jako ostřihál mladého Tobiáše! Kéž tač vesměs jsou zachováni našemu národu!“ Naše sly nejsou zoufalé, naše bolestné vzdychy nejsou ani v nejmenším výrazem odporu proti řízení Pána života a smrti. Jsou to výtky trpělivého Joba, jest to žalostnější Davidova. Přítomný soucit jest hlavně dokumentem, že nikdy ze srdce našich nevyvane vřelá vzpomínka, jak nám byla ta duše drabá, jakými vlastnostmi mezi jinými vynikala. — Dobrý základ měl ten dobrý jinoch z domu otcovského a z gymnasia vysokomýtského. Duše jeho byla věrně oddána Bohu od let dětských až do skonu je .o. Nedal se odvrátiti od návštěvy služeb Božích, od častého chosení do kostela žádným posměchem, žádnými frázovitými vtipy. Prospěch vědecký pojiš se druzé k jeho ideální cestě náboženské. Studoval s významným, byl miláčkem starostlivých profesorů. Po maturitě projevoval touhu po vstupení do semináře. Obrátil se také myšlenkou, že vstupí do řádu Praemonstrátů. Různé vnější okolnosti rozhodly, že se dal zapasati na fakultu medicinskou. Tím však není řečeno, že by v erdoi jeho náboženský šár ochladl. Byt si zvolil mezi katolickými akademiky v koleji Arnošta z Pardubic a činil radost jak svým chováním tak prospěchem představenstvu ústavu. Ba svědomitým studiem přepínal své sly. Spěchal do poslucháren pilně i v době, kdy bylo na něm znáti, že by se měl co nejvíce šetřiti. Touha, aby dobrým prospěchem potěšil své dobré rodiče,

trýdla ma stále v erdoi, tak že ani nepozoroval, jak při vývinu duševním podrývá se zdraví jeho velice vážně. Myšlilo se s počátku, že trpí pouze chrapotem. Pak bolestný odchod do nemocnice; i tam se těžil sdárný akademik, že brzy zase ma bude umožněno s novou silou oddati se oblíbenému studiu. Leč zákeřná choroba odloučila duši od vetchého těla zcela. — A dne 23. t. m. konal se ve Vysokém Mýte obrovský pohřební průvod. Všecky vysokomýtské kruhy svou účastí potvrdily, jak veliké lásky jejich se těžil akademik bohumilý. Dostavili se všichni p. t. professoři gymnasia vysokomýtského i studentstvo gymnasia. V právé době krácela deputace Akademického spólku českých mediků z Prahy, kteří věnovali zesnulému kolegovi akvostou palmovou kytič. Deputace přišel z kolleje Arnoštiny tlumočila hlubokou soustrast a jako poslední pozdrav přinesla nádhernou kytič. (V den pohřbu v kolleji kapli pražské vedp. dr. Kordač sloužil za zesnulého slavnostní requiem.) Do hrobu vložili tělesné ostatky zesnulého jeho milí kollegové, skrápějíce rakev bojoými slzami. Studující gymnasia zapělí důjemné smuteční spěvy. Zástupce Akademického spolku p. Dvořák z Prahy pronesl nad hrobem vřelou proslávanou řeč; poukázal na šlechetnost a pili ekonomického Františka. Spí sladce, jinochu drabý! Po-šivej věčně posvátného pok-je, po němž něžná duše Tvoje tolik toužila! Nesapomeneme na Tebe nikdy.

Různé zprávy.

Český železniční tarif. V době nejbližší vydá spolek českých předních železničáků za účasti a přispění c. k. ministerstva železnic, c. k. ředitelství státních drah a obchodní a živnostenské komory pražské první nejdůležitější oddíl všeobecného rak. uh. tarifu železničního, totiž část I., odd. B., v jazyku českém. Tarif tento obsahuje všeobecné závazné předpisy o výpočtu dovozného, tarifní rozřídění zboží (t. sv. klasifikaci) a tarif vedlejších poplatků (v originále 194 stran formátu 29-22 cm.) Ač všechny ze jmenovaných částí mají pro dopravce velkou důležitost, přece jeví se býti nejdůležitějším oddílem z něho klasifikace, obsahující v jazyku českém několik tisíc odborných tarifních pojmenování rozličných druhů zboží, tak jak jsou uvedeny v německém originále stejoujmeného tarifu. Teprve vydáním tohoto tarifu bude českým dopravcům umožněno, obsah zásilek, jak toho dopravní řád vyžaduje, správně tarificky v nákladním listu označiti a tím čeliti nesprávným deklaracím a z toho plynoucím sbytečným zdražování dovozného a mnohdy i předpisovaným potádkových pokut. Kromě tohoto tarifního dílu vydány budou v jazyku českém ještě 3 další části: totiž oddělení A (dopravní řád), tarif pro přepravu živých zvířat a abecední seznam zboží. Cena všech těchto 4 tarifních svazků, obsahujících (bez abecedního seznamu) v originále celkem 323 stran zmíněného formátu, stanovena velmi mírně na 4 K. Vzhledem k tomu, že celé dílo zpracováno v době pěti let s největší pečlivostí a v zvláštním odborném komitétu za účasti vynikajících odborníků a učelíst (mezi nimi též c. k. českých vysokých škol technických) v Praze, a že se stane skutečně nepostradatelnou pomůckou pro každého inteligentního obchodníka, výrobce, zemědělce a vůbec dopravce, doporučuje Obchodní, živnostenská a průmyslová Ústředna českých interestů komorního obvodu liberického v Hradci Králové pomůcku tuto co nejvíceji ku konpi všem našim interestům. Objednávky přijímá jmenovaný spolek českých úředníků železničních v Praze, Krakovská ul. č. 9.

Strach z komety v některých krajích Švýcarska — zvláště v pohorí — máni se v pravou paniku, přes to, že starostové obcí všemožně se vynasazili lidu bezdůvodnost jeho obav vysvětliti. V mnohých obcích zastavilo obyvatelstvo veškeru práci a ukládá si zvláštní poaty, jímž se připravuje na konec světa. Není stídkým sjevem, že vesničané sami se mrakejí. Také několik případů sešlení ze strachu před kometou už se udalo. Četní nevědometi lidé táí ze strachu pověrcivého obyvatelstva. Jsou to hlavně židé. Tedy právě tak jako v Haliči. Zlatému toleti musí i kometa sloužiti k rebachu. — Od 24. dubna panuje v Římě a v celé střední Itálii mimořádné vedro. Tisíce osob koupají se v řece Tibeře. Na venkově je obyvatelstvo následkem velkého vedra velice rozčleno. Obyvatelstvo uvádí vedro ve spojení s příchodem komety. Na Sicílii pořádají se dokonce processy za odvrácení pohromy kometové.

Přijde-li bouře. Na základě čistých i vlastních pozorovacích zkušeností, kterých nabýváme při každém příchodu bouře za časů letního se objevujících, můžeme předem stanoviti: 1. bude-li bouře; 2. jaká bouře přijde a 3. kdy lze očekávati bouři. Již celá příroda se svým tvory připravuje se na sjev mocný, vznešený, ale strážlivý. Mnohá zvířata zvěstují nám určitě bouřku. Před bouří volí a krávy potkávají hlavami a poskakují, ovce nepokojně trou svá čela o cokoliv; vepři rvon stěbla a povznášejí se rypákem, kočky drápon se na stromy a škrábou ploty, husy roztahují křídla a holubi poletávají, silně křídly tepou.

Vlaštovky epouští obydli a poletají blízko domů a to s té strany, kam saletají bronci a mouchy, aby se skryli před bouří. Stojí-li čáp na obou nohou a počtečká si per a sobák sobová pod pape, lze očekávat bouři. Ovadi a středkové jsou-li dočerní, a žníkaří až do obydli, kde šípají a ob- táhují, nastane bouřka. Křídli potápka hned a rána, dopadá se bouřka, též vyskakování ryb za velkého větru nad vodou věští jistou bouři. Jistým známe- ním příští bouře jest mořská voda, je-li vlnatá, nebo jsou-li hory za dusného vzduchu parami ob- klopesy. Objeví-li se ráno mezi 8. a 9. hodinou mráčka vysoká, sněžným kopečkem podobná, a klesá-li tlakoměrem, bude odpoledne bouřka. Černý mráček na jasném blankytu za parného počal jest zna- mením bouře. Vystupují-li soudobně na různých stranách dva mraky, jest bouře blízká. Husté mraky před východem slunce zvěstují bouři. Žlu- tavé mraky, které vzdor prudkému větru se jen pomalu pohybují, přinášejí krupobití. Je-li vychá- zející slunce obklopeno množstvím červených, zna- mená to velkou bouřku. Vznese-li se ranní mlha vzhůru, ne-li též den, tedy do 3 dní bude jistě bouře. Vířivé větry přivádějí bouře. Velmi citlivé ukazuje bouřku přístroj baroskop čili tlakohled. Nastává nám ještě otázka, jaká bouře přijde. Po- čítají-li na obzoru vystupovají mraky a srašení vodních par rychle pokračuje tak, že takřka je vidět, jak mráčka přibývá a obzor víc a více zakrývá, nemusíme se strachovati, neboť za těchto okolností přijde obyčejná bouře, která zejména po delším suchu mívá účinky velmi blahodárné. Je- stliže však za parného letního dne od časného rána úplně bezvětrí a dusné horko nebo mrtno vládne, pozorujeme bedlivě tu část oblohy, která leží proti dosud panujícímu větru, (vane-li na příklad dosti slabý vánek od jihovýchodu, jest nám pozorovati část oblohy na severozápadu.) Počne-li ve směru tomto na obzor vystupovati mrak, třeba i menších rozměrů, jehož mohutnosti se děje velmi pomalu a rozšiřuje-li se zcela volně i konečně zůstane na obzoru zcela státi, jest co nejvíce se obávati hrozná živelní pohroma. Po nějaké době v mráčku takovém nastane na některých místech neklidné sem tam pohybování a čtená, zmltající se místa mění barvu od světlé k šedé až i tmavocerné. Objevení se mráčka takového jest zárovně příchodem katastrofy, jest v několika okamžicích zničí obyčejné bohaté úrodu. Dle těchto známek možno s celou jistotou rozpoznati předem bouřku obyčejnou od bouřky zhubou hrozící, čímž máno každému v čas život svůj a snad i majetek zachrániti. Ještě jedna o- tázka při bouři se nám namane: můžeme-li vypo- čítati, jak daleko jest bouřka a kde asi broum u- deří, ovšem jen přibližně, známé-li směr bouře. Hmátní, dojem to sluchový, povstane v téže době, jako blesk, ale k našemu uchu donese se tím později, čím dále je místo úderu vzdáleno. Poněvadž, jak víme, zvuk urazí za jednu vteřinu pětina anglické míle, je bouřka tolik pětina míle vzdálena, kolik vteřin napočítáno od doby blesku do prvního zvuku hmátní. Dle toho, kterým směrem bouře se šene, můžeme přibližně hádati na místo, kde broum u- deří.

Ženskému svému českému! Ve všech kulturních zemích bojuje se úspěšně proti pijáctví. Posměch, který do nedávna snad ještě stíhal abstinenty t. j. ty, kdo z přesvědčení se zdržují alkoholických nápojů, ustupuje stále více vážnému uvědomění si škod, působených pravidel- ným požíváním alkoholu, ať ve formě piva, vína, kofalky či jiné. — Kdo je si vědom škodlivosti alkoholických nápojů, přestává je sám pít a je jeho mravní povinnost, aby varoval i druhé. — Takový je asi vznik mocného dnes již hnutí protialkohol- ního. Sdružují se ho činné ženy všech národů, neboť škody z alkoholismu vzniklé zasahují právě ženy nejcitlivěji. Kde muž pije, byne domácí blahobyt a trpí především děti! To měly by si i ženy naše, všech vrstev společenských, svorně a jednotně uvědomiti a střežiti domácnost před ne- přítelem, jež je jeden z nejhorších. Ženy a matky, chopte se energicky této práce záchranné. Chraňte děti před alkoholem, nevěřte předemku, že sili! Ukázalo se naopak, že nic nemůže organizem dítěte tak poškodit, jako alkoholní jed. — I mladým dív- kám je přidělena účast na vymáčení národa z klitby pijáctví, nanesou-li se, důsledně nebratí si za muže alkoholiky. Lhostejnost v tomto ohledu odpýkala již mnohá dívka nešťastím celého svého života. Je třeba spolupráce vás všech na záchranu národa a jeho čistoty! Ve šťastném rozřešení alkoholní otázky je i vaše štěstí, spokojenost rodinná a budoucí blahobyt vašich dětí! Přikloňte se tedy k životu ab- stinentnímu, působte vlastním příkladem úplně zdržlivosti, laskavým poučováním a tichou prací v rodině i mezi známými, hlašte se za členy „Če- ského abstinentského Svazu“ (Sekretariát Praha—Karlín, Vinohradská č. 9.), vezměte protialkoholní práci do programu svých spolků, zakládejte při nich abstinentské odbory a buďte při každé příle- žitosti slovy i skutky zdárně nápomocny při dneš- ním světovém protialkoholním hnutí.

Veledůstojnému duchovenstvu a pp. vřadům procesí na Sv. Horku! Křesťansko- sociální organizace v Příbrami oznamuje, že vydá nově adresář obchodníků na Sv. Horku a v Příbrami. Žádáme tedy vřad. duchovenstvo a vřadce procesí, aby pamětliví jeonce heala „Svět k svému“, od- peroucí postávkám jen řámy v adresáři uvedené.

Adresáře posílá na požádání zdarma a franko Josef Čížek, Mariánské údolí 126-II, Příbram. Raďte udati počet výtisků, jež se mají zaplati.

(Zasláno).

Veledůstojnému duchovenstvu a všem příznivcům dobré vůle výbře!

Jistě důležitě jest v dnešní době dáti lidu do rukou dostatek dobré četby. Bohoslovci král.-hrade- čtí již dle se vášnou pomocí svých příznivců snaží se mezi lidem dobré české knihy šířiti.

Abyste práce naše dále se úderem pokračovati mohla, obraďme se znovu se snáhou prosbou o po- moc ke všem svým příznivcům.

Přesvědčení jsme, že zvláště vřad. duchovenstvo nám pomocí své neodopře. Vždyť máme po ruce velmi mnohé důkazy obětavé pomoci z řad jeho. Prosby naší neoslýší sejtě ti vřad. Páni, kteří sami jako bo- hoslovci semínko našeho horlivé mezi lid dobré knihy šířili. Příkladem jejich jest nám jasnou pobídkou. S ra- dostí přijmeme pomoc jakoukoli: knihy i jiné při- spěvky.

Za každý sebe menší dárek všem upřímně „Za- plác Bůh!“

V Hradci Králové, dne 26. dubna 1910.

Jménem všech svých spoluprací

František Jelínek.

Josef Hladil.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. dubna 1910. 1 hl pšenice K 18.15—19.20, žito K 12.00—12.60, ječmene K 9.45—10.17, proso K 00.00—0.000, vřivo K 12.00 až 12.60, hrachy K 26.00—28.00, oves K 6.40—6.86, K 24.00—26.00, jabl K 24.00—26.00, krup K 24.00—40.00, brambory K 4.00—4.60, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 00.00—00.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 24.00—00.00, 100 kg křídových otrub K 18.50—20.00, 100 kg pšeničných otrub 18.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.88 až 3.00, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00, 1 kg sádla vepřového K 2.20—0.00, 1 kg tvarohu 0.40—0.00, 1 vejce K 0.06—0.07, 1 kopa cereale K 2.00 až 4.00, 1 kopa petršle K 4.00—5.00, 1 kopa kapusty K 2.00—2.90, 1 hl cibule K 2.00—4.00, 1 kopa drobné zeleniny K 0.80—1.20, 1 pytl mrkve K 2.00—3.60, 1 kopa okurek 0.00—0.00, salát K 00.00—0.00, 1 bedka švestek K 0.0—0.0, 1 hl jablek K 10.00—18.00, 1 hl hradek K 0.00—00.00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 22. dubna 1910 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 180 hektol., žito 78, ječmene 25, oves 268, proso 0, vřivo 11, hra- chy 0, čočky 0, krup 0, jabl 00, jetelového se- mínka 00, olejky 4, máku 0. — 2) Zeleniny: petršle 00 kop, cereale 40 kop, kapusta 40 kop, cibule 26 hl, okurek 0 kop, salát 0 kop, mrkve 57 pytl, brambor 200 hl, salát 0 kop, drobná zelenina 40 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 bedek, hradek 00 hl, jablek 00 hl. — 4) Droh. dobytka: vepř 0 kusů, podvínat 652 kusů, kůňat 000 kusů

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(vlast. P. J. Neškudla, řídí ve Vyššíměstě)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu

svět osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a keřevého náčiní.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

se na požádání franko pošlou.

Umělecký útvar
pro malbu masek

B. Škarda, Brno,

zbo. ovuje a dodává malované okna chráněná v každém pro- vedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejbo- hatského provedení figurálního, dodává tato i s železnou kon- strukcí vlastní výroby, ochranné síť a vše zasazeno v místě. Mosaiky aktené pro la- gady, křížové cesty atd. Nakresy, rozpočty i od- borá rada zdarma.

Přesně vyznamenaní doporučení.

Dlouhé zbytky látek!

Výborné jakosti!

kamatasy na povlaky v živých barvách
medrotyšky na domácí láty a zástěry
flanely a extordy na košile
barchety na láty a sukne
modní zelíry na košile a blasy
kráseť na sukne v červených neb mo-
drých barvách
šatyše šatové
bílená plátna

dle přání tříděné, v balících 25 m K 10—
dobříkou — 40—45 m K 16— vyplacené
zasílá nejlevněji ryze česká firma

Jos. Souček Náchod, Kamenice.

Nahodí se výměním neb obnos vrdím.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si oznámiti velectěným
:: svým příznivcům, že jsem ::

■ předsdlil ■ závod knihařský

z č. 347. v Pospíšilově třídě
do vlastního domu čis. 311.

v téže třídě (proti Rudolfinu.)

Po předsdlení bylo mi umožněno závod

značně rozšířiti a nejmoder-
nějšími pomůckami opatřiti,

tak že nyní mohu ctěné zákaz-
nictvo všestranně k úplné spo-
:: kojenosti obsloužiti. ::

O hojnou přízeň prosí v hluboké úctě oddaný

Richard Šimáček,

knihář v Hradci Králové.

Pospíšilova tř. č. 311.

Pardubickou
Francovku s
jako ochr. známku
doporučujeme **nejlepší** přísadu
co uznané **ku kávě!**
... Továrna v Pardubicích ...

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 146 st., Malá Karlova
ul. čis. 29 nové bílé Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
rukuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se krásnými
vřady, síťmi, vřazenými

Věkare rozpočty, akizy i odborná rada bespla ně, bez
vřá návaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvaňná usna

Založeno roku 1836.

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
koláry :: Stanislav Jirásek,
Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celnicelové, náprosenky,
bírety, cingulum atd. dostati lze
jediné u fy

„ Hradec Králové 136. „

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál Rezervní fond ca Vklady koncem března 1910	K 10.000.000— K 1.400.000— K 82.842.068-84	Zúročí vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% odo dne vložení na poklad. pouk. do dne vybrání.	Provádí veškeré obchody bankovní. Rukout faktur a směnok.
---	--	--	--

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra Jos. Novotného v „Knižovně Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlil původ a charakter spiritismu, jakost medií, písmo a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiritistických, zjevech světelných, jasnozření, o theorii síly psychické, magické. Srovnává učení křesťanské se zásadami spiritistickými a dospívá k důkladně odůvodněnému závěru, že spiritismus jest zvrácením rozumného myšlení, že škodí duši i tělu.

Kniha má pěknou úpravu. Stran 259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď ihned nebo od 1. srpna.

Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.

Nabídky firmě.

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Poděkování.

Předčasně láskyplné projevy soustrastí při smrti a pohřbu vele-
důstojného pána

Františka Čermáka,

seniora diecéze královéhradecké, rytíře Řádu Františka Josefa, majitele čestné medaile, čest. konsistor. rady, č. děkana, kněze jubilára, čest. občana Hor. Jelení a Ostřetína, čest. člena spolku hasičského a literátského a faráře v Ostřetíně

ukládají nám povinnost

vzdání uctivé a nejvřelejší díky všem, kteří jakýmkoli způsobem snažili se zmírňiti náš velký bol, ovděčivše též oddanost, lásku dráhemu knězi zesnulému.

Zejména pak děkujeme Jeho Osv. p. hraběti z Babna, c. k. okr. hejtmánovi p. Novákovi z Pardubic, veškerému duchovenstvu, zvláště vedp. vikáři Zajíčkoví, okres. starostovi p. Tužilovi, poslanci p. Udržalovi, slav. c. k. okres. soudu a bernímu úřadu v Holicích, vys. dp. Dr. Jos. Mrštíkovi, bisk. vikáři v Chrudimí, sl. městskému zastupitelstvu v Hor. Jelení, sl. obec. zastupitelstvu v Ostřetíně, ve Velinách a Vysoké, p. dru. Bauerovi z Holic a p. dru. Černožorskému z H. Jelení, slav. sboru učitel-
ského v Ostřetíně a Vysoké, jakož i vzdálenějším pp. učitelům, velect. paní Fugarové, choti lékaře z Prahy, velect. sborům hasičským z Ostřetína, Velin a Vysoké, sl. sboru literátskému v Ostřetíně, všem osadníkům obcí Ostřetína, Velin a Vysoké.

Díky vroucí přijímáť všec všichni, kdož při nemoci hledali po-
těchou zmírňiti bolesti chorého a kdo poslední počtu chorému prokázali.
Všem těmto a každému zvlášť platí náš dík nejvroucenější.

Zaplať Pán Bůh!

V Ostřetíně a ve Slatinanech dne 28. dubna 1910.

Jan Šmika,
kaplan v Ostřetíně.

Theodor Čermák,
 církevní kněz jubilár v. v.
v Slatinanech a Chrudimí,
bratr.

JUD^{R.} JOSEF HODOVAL,

advokát a obhájce ve věcech trestních

oznamuje,

že přeložil svou advokátní kancelář

z Velkého náměstí do domu p. Hanuše
na Svatojanském náměstí, II. poschodí.

Vchod do domu jest ze Svatojanské ulice.

Určitě
zkuste

k jaru a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Obchodu naproti poště!

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad lněného a bavl. zboží!

Výbavy pro zvěsty!

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Pochemen. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 29. dubna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Církev reformovaná v rozpácích.

Dne 10. t. m. konán sjezd evangelických českých a moravských na Král. Vinohradech. Tam pronesl ev. farář Lukášek tento povzdech: „Ochceme provést v českém národě reformaci, ale málo se přičiňujeme. Intelligence topí se v náboženské anarchii a masový lid v katolické pověrečnosti, čisté evangelium má těžkou práci. Musím to říci: My protestanté se bojíme. Naše mnohé sbory jsou mrtvé — ach, to Jesuité měli jiný plán a jinou energii, když prováděli katolickou protireformaci! A tak musím skončit i teď svou tímto steskem: Jsme konfessionalisté, ale nejsme čeští reformisté.“ Po Lukáškově řeči ev. farář Souček: „Naše situace není beznadějná, pravda, ale pesimismu se těžko sbavuji.“

Tedy výsledek široce založených štvanic husitských, aramžovaných od evangeliků a tak velikou horlivostí, byl pro evangelickou církev velice mdlý. Ačkoli lidé, kteří přejali konfesi cizí, zneužívali jména Husova do krajnosti, nedopracovali se pozitivních úspěchů. „Náboženská“ práce odpovídá zcela přesně výsledkům. Valná většina agilních reprezentantů církve evangelické žila a žije výhradně z potírání církve katolické, jen aby čeští liberálové a pokrokové drželi nad „československými pobroky“ stále ochranný štít. Co záleželo na tom evangelikům, že při soustavných štvanicích husitských víra v Krista a četa k evangeliu rychle upadla u liberálů zapasných v matrikách katolických i evangelických? Jen když pánové svoji horlivou „protiklerikální“ práci sachovali si dlouho osobní imunitu!

Při tom těsném sbratření se živly protievangeličskými zaprodávali evangelici čisté církevní zájmy tak okatě, že se každý uvážlivý člověk musel diviti takovým „evangelickým reformátorům.“ V kom žije víra nepohasla, ten užel nad tím, jak taková náboženská společnost může o sobě tvrditi, že chce obnoviti církev dle vzoru církve apoštolské.

Po Čechách řádil podvodný pamflet „Pogův“ o odsouzení a upálení Husově, který byl vymyšlen německým protestantem. Do katolíků se kopalo jako do nestvár, ba jako do Beisebuba, jakkoli tyto společně s věřícím lidem

evangelickým Písmo sv. starého i nového Zákona ctíli.

Kde jaká hodná řízná lež se dala vystřihnouti z požidovstálých listů proti katolictvu, otiskla se s velikou radostí na papír, který měl „reformovati“ a vésti k evangelické lásce. Evan. farář také na volební schůzi prohlásil veřejně, že se evangelici spojí proti katolickým třebas a čertem. Podporoval kandidaturu bezkonfessionního redaktora Al. Hajna. V Kolíně reprezentace katolictva vedla si co nejnešťastlivěji. Sám děkan neměl založenou ani katolickou organizaci. Hleděl si výhradně oltáře. Leč právě tam společnou pomocí pokročil a evangeliků začal vycházeti štvavý list, který proti katolíkům lhal po fabricku, ale při tom v bratrské náruči svíral židy a bezvěrecké sociální demokraty. Tamější ev. duchovní správce prohlásil: „My evangelici nenávidíme Řím,“ což ovšem ani dokládati nemusil. Aby se náboženské štvánice zvýšily, aby čeští katolíci byli ještě více podrážděni, pozvali čeští evangelici na slavnost Husova pruského pastory a bouřili přímo fanaticky proti dru Podlipnému, že se zmínil o veliké úctě Husově k Panně Marii. Tenkrát nejlip evangelické reprezentační kruhy dokázaly, ož jim vlastně jde výhradně při slavnostech husitských. Jen hodné dráždit jinou křesťanskou konfesi, pošklebovat se jí každou chvíli do očí! Ať už náboženské zájmy přitom pochodí, jakkoliv. A za vzestupné éry mladočeské, kdy pastory se horlivě sdružovali politických štvanic, kdy bouřili na schůzích proti „klerikalismu,“ žádný liberál jich neokřikl; žádný náš protivník jim neřekl, že si mají raději bledět duchovní správy, že není radno rodmýchávati úporé náboženské rozbroje. Taková hesla vyhláškala se teprve proti katolíkům, když se tyto začali proti veřejným šlehmům veřejně hájiti.

Kdy a kde někdo četl, že v prvních dobách křesťanských hledala církev pro své upravení živnou mizu v navázané jistivosti, pozitivní práce mnoho nedbaje? Kdekoli se pořádala nějaká dráždivá akce proti těm citelům evangelia, kteří byli katolíky, hned v tom měl prsty evangelik. Když začali tronsiti své rozsumy protikřesťanství volní myslitelé, dostali i tyto zdatnou posilu v evangelicích, vyvočených v boji s „klerikální hydrou.“

A přece viděli „ryzí evangelici“, jak su-

rově se tupí samo jméno Kristovo, jak nevypělí mladíci, kteří nemají o dějinách evangelii a o theologické vědě ani ponětí, každou chvíli s pohrdlivým úšklebkem o evangelium se otírají. Evangelici milostivě a blahosklonně obranu evangelii přenechali téměř zcela katolíkům. Sem tam několik varovných řádků přece bylo napsáno; zato však většina míst v „Hlasích ze Siona“ a jině věnována novým cholerickým výpadům proti katolíkům. A při tom ev. faráři všele tiskli ruce protikatolickým literátům, kteří zcela otevřeně nazývali křesťanství „jedem z Judey“ a zprávy evangelii stavěli hazardně a domýšlivě po bok nesmyslným bajkám.

Teprve tehdy dali na jevo pánové obrovitý útas, když začali vlastní jejich protikřesťanství spojenci říkati pravdu o samé reprezentaci evangelicko-klerikální. Ti, kteří dříve nechali Krista tupiti, kteří se ho na schůzích nezastávali, vyhlili jako poplašení lvové, když se jednalo o jejich drabé osobíčky. — A přece situace byla zcela přirozená. Volnomyšlenkáři, jichž hlavním účelem jest zvrátiti autoritu evangelii, nemohli si přece dlouho hráti na pštrosy přes všecku moufenninskou úsluhu evangelických kruhů. Byli nuceni vystoupiti i proti formálním vyznavačům evangelia. Když tedy již moufenninské služby měrou osoutou a natřesenou vykonány, dávala se evangelikům výpověď.

Jaká byla jejich práce pozitivní na utvrzení Siona? Obrození německými markami a příliv pruských pastorů vyvolávalo jen útrpný úsměv; poznala česká veřejnost, že vnitřní zdatnost českého evangelictva na skutečný obrod, na propagační činnost nestačí. Evangelici často snažili se dokazovati, jak jest národ zamořen a „duševně zmrazen“ Římem. Těmto ubohým frázím, vycházejícím z úst rytířských „reformátorů“, ušmáli se sami naši protivníci. Vyskytly se přirozeně velice snadno otázky: „Co jste tudíž učinili vy, evangelici, proti tomu zamoření? Oč jest mondřejší a bystřejší lid od vás vedený? Proč se neodvažujete veřejně a soustavně dělati propagandu pro svou církev, získávati proselyty ve schůzích, v nichž se proti křesťanskému názoru šve? Proč dle příkladu českých bratří neložíte na základě evangelii otázku sociální? Máte na př. nějaké sdružení evangelického dělnictva? Starost o

vány na prknech a zdech jak chrámu děkanského tak kostelů filiálních.

Kdo se chtěl dostat do uzavřeného kruhu těch vyvolenců, musil míti velikou protekci; aspoň ústní žádost bylo nutno podati první instanci, praesidium ministrantské obce. Praesidium vykonalo vážné poradu a jestliže rozhodnutí dopadlo pro žadatele příznivě, šlo se ke kaplanovi s doporučením. Nedobře pochodil takový, který přeskočil první instanci a raději hned s maminkou spěchal se žádostí na děkanství. Jen s velikou výjimkou se mu podařilo železný kruh vyvolenců prorazit. Kaplan totiž, maje sám mnoho jiných starostí, ministrantské autonomii přál, pokud nevybočovala příliš z mezí obvyklé kompetence.

Mnoho snaživců, kteří velice dychtili po větším významu v děkanském kostele, s bolem sledovali, jak si brdě vyšlapují v rochetkách a limečcích šťastnější soudruzi. Někteří se hleděli vlouditi v přízeň ministrantského sboru aspoň některými úsluhami. Zvláště o velikonočním svatém týdnu a při průvodech hlásilo se dosti ochotníků, kteří byli do mimofadných služeb dosti vldně přijímáni a to zcela zdarma.

Zato chtěli-li si jindy neodborník zazvonit, nésti křížek nebo kropáč, musil do ministrantské „pinky“ vyklopit aspoň krejcar. Zadarmo přý ho tomu vyučení ministranti učiti nebudou; nač se s někým zlobiti bez odměny? — — —

Již v třetí třídě obecné školy přál si Jaroslav Nekluda něčím vyniknout. Sehnal si od spolužáka starou roztrhanou knížku, v níž dosti neuměle slabikoval o mužích slavných. Mhm — všichni byli dřív školáčky jako on; taky byli chudí, docela někteří i otrhání a přece to dotáhli ještě vý než jeho bratr, který se stal na vojně četníkem A

FEUILLETON.

Mladý klerikál.

„Josef Bílský, nejstarší ministrant z Klánova, zněl pyšný podpis na prkenné ohradě, která v klánovské věži chránila před požkozením tři storožité, veliké měchy. Sotva nejistějším žák dovedl sám šlápnutím nafouknouti velikou nádrž na tvoření větru. Tudíž šlapali vždy boží dva.

„Karel Kurka, starší ministrant z Klánova; takový podpis zastával se zase na jiném rozpraskaném prkně. Vhodno a užitečno, aby jména zvláště mladých genů neupadla v zapomenutí zcela; spravedливо, aby po staletích návštěvník věže s tklivou vspomínkou vzpomněl na úřad, titul, místo zrození a rok úřadování důležitých velikánů. To pochopil i „podstarší“ ministrant Jilek a červenou tuškou učinil třetí vetché prkno předmětem historickým. Až přijde prohlížet chrám dějepisec, nalezne cennou pomůcku k sestavení seznamu vynikajících osob v Klánově.

Ministrantů bylo osm; starší si byli až příliš vědomi své důstojnosti. Každý byl otulován hodnostní tldou. Jen dva nejmenší byli občany zcela tuctovými, komandovanými, cepovanými i trestanými od starších. Co platno! Nejlip snáseti učednická léta trpělivě. Vždyť Bílský svou závidění hodnou kariéru začal také tak a nyní se před jeho přísností třese celá malá ministrantská obec. I při své ráznosti jest člověkem spravedlivým; vytkne všecko veřejně a jenom svému pobočníkovi „staršímu“ Kurkovi domluví po straně, aby netrpěla autorita představených před mladšími. Vždyť Kurka už byl kandidátem na křeslo presidentské,

protože Bílský za půl roku měl se rozloučiti se školou. Na „nejstaršího“ si ani starý třesavý kostelník Věmec mnoho netroufal. Bílský v sobotu vždycky řádně donesl týdenní „pořádek“, železnou rukou bděl nad jeho zachováním, zvýšil pokutu ze čtyř krejcarů na pětink pro každého, kdo by se omeškal. Všecko šlo řádně jako na vojně, tak že kostelníci ani nemusili do úřadu nejmladších služebníků chrámových mluvit.

Hoši, kteří neministrovali, se závistným okem sledovali i nejmladší dva školáčky, kteří těžce zapasili s latinými slovy. Bílský dbal, aby výslovnost byla naprosto správná. Předběžné vyučování ponechával staršímu nebo dvěma podstarším ministrantům, jichž pedagogická ráznost nejdnou vzbudila u žákův plac. Pak teprve, když hoši absolvovali po třech měsících nižší kurs, vzala si je do práce ustaraná hlava Bílského, aby je zdokonalila kursem mistrovským. Taxa za učení nebyla velká. Při výročním trhu hoši brali zaslouženou odměnu ze společné pokladničky, pečlivě ostříhané kaplanem. Učitelským silám v ten den učedníci zaplatili po dvoušestáku. Nejstarší mistr obdržel také malý paketel. Po vyučení ministranti byli ještě posláni k superkollaudaci na děkanství. Ve všem se zachovával vzorný pořádek. Odvolání k nejvyššímu rozhodčímu soudu na děkanství dělo se jen tehdy, když došlo k nějakému sporu s kostelníky. Jinak si běžné neshody vyřizovala osmičlenná republika sama.

Pochopujete nyní, proč nejstarší a starší ministrant jako autonomní vládaři měli veliké sebevědomí? Však také bozi nechodili nikdy — leda o žních, aby jejich autorita nějak netrpěla. Ostatně podpisy i bývalých nejstarších a starších ministrantů, ba docela i podstarších byly zaznamená-

Priloha „OBNOVY“ k číslu 17.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Na koncertě spolku pro podporu chudého studentstva čes. rodilky v Praze VII. budou dne 5. května provedeny mimo jiné tyto pozoruhodné kompozice: polyfonní trojhlas z XV.—XVI. století „Nase mily swaty Wacslave“ (nejstarší vícehlasé zpracování staročeské písně XIII. stol. Dle speciálního královéhradeckého upravení Dobroslav Orel). — Sopranové solo s baladami „Svatební košile“. Složil Ant. Dvořák. — Rakopisné novinky Foerstrovy „Jarní píseň“ a „Večerní zvony“ pro soprán. — D'Arma Dietz: Pěvec. Pro housle a smíšený sbor s průvodem. — Vít Novák: „Vražedný mlýn.“ Ballada pro smíšený sbor s průvodem. — B. Smetana: Libušein soud. Symfonický obraz. Orchestr. — Začátek přesně o 7 hod.

Hudební listy pro mládež v č. 7. otiskly Ročkovna „Předehru klavírnímu divadlu“ pro troje housle a Nohýnkův valčík pro klavír. V č. 8. přináší Kadlecův klavírní skladbu „Pohádky valašských hor“. Dále zařadila tam hudební hříčka pro dvoje housle od Fr. J. Macha. Jeden houslista hraje skladbu z počátku, druhý hráč hraje tónů od konce. (Takové hříčky skládá již Mozart.) Následuje „Humoreska“ pro čtyři housle od Arn. J. Černého. Rubrika „Hudební hádanky“ jest velice zajímavá. „Hudební listy“ vedou si velice zdárně; redakce velmi dobře rozumí hudební výchově naší mládeže. Vycházejí desetkrát ročně. Celoroční předplatné 2 K. Administrace v nakladatelství V. Kotrby v Praze, Pětrosova ulice, č. 200-II.

Mramor a jeho upotřebení. Pod tímto titulem vydala nakladatelství akademie královéhradeckého obecná úvaha z pera odborného znalce V. Škody. Z brožury uvádíme některá praktická odvětví. Jak rozeznáme pravý mramor od nepravého? Naležeme na kamen několik kapek kyseliny sírové; uniká-li nýsť z něho kyslíčník uhlíčitý, máme před sebou mramor pravý; neprohá-li kyslíčník, pak ten nerost není pravým mramorem. Nejlepší vápencem jest mramor bílý, krystalicky jemnozrnný, jehož barva jest buď sněhobílá, buď má nádech šitavý nebo modravý. Nutno takový mramor chrániti před zamaštěním; valná barvivo rostlinné i nerostné. V Itálii jest na západní straně Apennin na sta lomů na proslulý mramor carrarský. Ročně se toho mramoru vyvážá na 160 000 q v ceně asi 6 milionů franků. Dle jakosti počítá se za krychlový metr 200 až 1000 hr. Větší bloky jsou nepoměrně dražší než malé. Bílé mramory v naší zemi trpí značně velikým střídáním horka a zimy. Dým, vystupující z továrních komínů, jest velkým škůdcem mramorových jemných prací. Výhodnější jest pro nás vzhledem k povětrnostním poměrům bílý mramor z drsného podnebí tyrolského, který podobně jako mramor řecký vydatně soustřeďá a carrarským. Mramor lánaný v Tyrolech na západním úbočí Laaské špiče jest tvrdší carrarského a proto obtížnější zpracovatelný. Leť vyrovná se italskému svojí krásou a trvalostí jej předčí. Nejkrásnější barevné mramory se vyskytují v Řecku, Itálii, Francii a Belgii. V Rakousku jsou nejznámější naleziště Laas a Sterzing v Tyrolech, Nabresna, Rovigno v Istrii, český mramor slivenecký a slezský z okolí Velkých Kladib. V okolí Sivenca a Radotína (západně od Prahy) máme se pěkný jednorodý mramor architektonický útvaru devonského. Vyskytují se v něm zkameněliny, jako korále a ryby chrupavkovité. Z kamene toho již ve středověku se pracovaly hojnou měrou portály, oltáře, kromky, křtitelnice, hrobky rytfské a pod. Základní jeho barva jest hnědá a červená, s bílými, místy též šedými obláčky a skvrnami zrcadlového lesku. Pravé mramory se nyní zřehusta napodobují. Do sádky se přidává mramorový prach; přidáním křehké vody utvoří se tekutá kaše. Zbarvení a silkování děje se buď za sucha barvami bílými nebo ve chvilí, kdy hmota bouná, různými sloučeninami a barvami chemickými. Umělého mramoru „stucco lustr“ nazývaného používá se k obložení stěn. Vysádky sloupů omítají se mramorovou maltou, která po uschnutí se brouší a leští.

Archaeologické vykopávky v Arabii. Markýz de Vogüé podal jménem družstva pro archaeologické vykopávky Akademii des Inscriptions a Belles Lettres spis P. Janssena a Savignona, dominikána, profesora biblické školy v Jerusalemě. Dle náleží k nejdůležitějším s hlediska stavitelské archaeologie. Obsahuje také hojně zajímavých zeměpisných a národopisných pozorování. Ve svém doprovodu markýz píše, že spis čínil velikou část biblické školy v Jerusalemě a metodě jejich profesorů.

Objevy v Palestíně. Protináboženská kritická myšlénka, že náhodí autoritě bible prohlášení: Nejsi pravda, že lidé, vcházejíce do Kanaanu, rozbořili Jericho. (Kniha Josuova, 6 hl.) Jako

důvod uvádějí, že bible po tomto zboření opět připomíná Jericho jako město, které ještě trvá. Avšak tím dali na jevo svou neznalost, poněvadž Písmo sv. vypravuje, že Hiel obnavil zbořené město. (3. Král. 16, 34.) Nyní tyto nepřátele opět uvedla v posměch rakouská komise pro archaeologické vykopávání, která za vedení prof. dr. Seiliana delší dobu zkoumala krajinu blíže Jordánu, kde nyní stojí vesnice Er-Riba a našla zbytky staré kanaanejské vzdělanosti, která byla nejednou zničena. Stopy pozdější israelité vzdělanosti následují pak bez přechodu vzdělanosti a směsí. Je to jasný důkaz, že dřívější kanaanejské město katastrofou bylo zničeno, t. j. že se v skutku přibodilo, o čem vypravuje kniha Josuova o úplném zboření Jericha. Tak provádí protináboženská „věda“ frivolní hru se skutečností, když má za to, že se může nesprávným líčením vyvrátiti víra v ldu. — Věstať kat. duch.

Kulturní jiskry.

Veliká politická událost. Stálým nářkům na mělkost české politiky učinili rázný konec občané ve Stěrách dalekosáhlým politickým činem, nad nímž helvetský „Cas“ volá pln aktivního obdivu: Jen houš! Aby čtenářstvo nebylo na omylu, že ve Stěrách byl objeven kandidát ministerského fraku mezi tamními sousedy, sdělujeme, že se obecní zastupitelstvo tamní usneslo navštívit ndp. biskupa Dra. Doubravu při generální visitaci. Nečinilo tento skutek ani pry z osobních ani z náboženských důvodů, nýbrž jen z důvodů politických, protože strana katolická je proti venkovu (?) a proti straně agrární. Zdravý, politický neomráčený rozum uzná, že katolický biskup přichází na osadu ne jako politik, nýbrž jako rozdávat svátostí a proto katoličtí rolníci mohou ho beze všeho ohledu na politické patokářství uvítati. Ale kdepak v Čechách se provozuje politika rozumná! Je to samá deklamace, boucharonství a planý radikálismus. Nemáme to sousedům ze Stěrá za zlé, že neplavou proti všeobecně zhabušlému proudu, ale divíme se jen realistickému rozumu, že nejednou zapomněl na své deklamace o rozumné politice a přál si takových stěráských nápadů houš. Je samostejmo, kdo vlastně lid náš kasí a svádí k nerozumnému politikaření!

Jak jest křesť. soc. strana proti venkovu. Hlavní kádr této strany skládá se právě z lidí venkovských, surově napadených od pokrokové a soc. demokratů. Kněží většinou jsou syny rolníků a veliké procento kněží samo si drží hospodářství. Tudíž by tessala křesť. soc. strana do vlastního masa, kdyby byla proti venkovu. Připisovati naší straně nenávisť proti venkovu může jen člověk takový, který jest smámen úžasnou prohaností agrárního tlaku tolik, že nevidí, co se srovná před jeho zraky děje. Naše strana hájí národní, hospodářská i náboženská práva českého venkova. Leť agrární strana spojuje se s volno-myšlenkáři proti konservativnímu náboženskému přesvědčení této venkova. Naše strana z lásky k venkovu poukázala na to, že právě předáci agrární strany zrazují venkov sázením řepy a to v době, kdy přísný zákaz agrárního vedení trval v platnosti. Za obhajobu malých řepářů však se dostalo naší straně nadávek; naopak však Prášek a Závorka byli ve „Venkově“ hájeni a docela chváleni. Kdo tudíž poškozoval venkov? Chmeláci řídili se dle tržních zpráv „Venkova“, ale k svému úžasu seznali, že byli důvěřivostí svou poškozeni, ješto „Venkov“ udával cifry nesprávné. Subvence se dostávalo hojně zasobaným statkářům, ale maloroľníci (zvláště katoličtí), kteří nejvíce subvencí potřebovali, přišli zkrátka. Kdo jen poškozuje venkov? Pro vyvlastnění půdy na popud soc. demokratů se prohlásili agrární poslanci moravští, ale nikoli křesť. sociální strana. Agrární strana zle a nespravedlivě se kasí proti rolnickým stoupencům býv. poslance Bergmanna. Možno tu paušálně tvrditi, že již proto jsou agrárníci proti venkovu vůbec? Agrárníci bezectně inou, že ve výkonném výboru našem jsou nyní rolníci odstředeni, ačkoli jich tam zasada více než dříve. Proč jen agrární fantazie spřádá lži tolik křiklavé? Poněvadž nemá věcných důvodů pro svoji frási „klerikálové proti venkovu“, vypomáhá si aspoň takovým nepoctivým způsobem. Toť nejvšestější důkaz, jak fanaticky a zoufale shání agrární strana argumenty pro to, co by nejraději chtěla venkovu nahati.

Slepá zaujatost a nesmyslné předsudky bují nejvíce v hlavách těch lidí, kteří se proti katolíkům ohlubi svou nestranností a nejvolnějším myšlením. Letos v postě pferovský pěvecký spolek „Přerub“ pořádá koncert, na němž se měl předvésti grandiosní Nešverovo „De profundis“. — Pokrokářští členové však odepřeli zpívati při této skladbě, protože — světe, šasni! — jest „klerikální“. Jest dostatečně známo, že právě skladby „klerikální“ jsou nejkrásnějšími květem nejvznešenějšího výrazem hudebního umění. Leť sáší protikatolická sáh tak dalece, že chce raději udržeti v umění slepotu, saviřati zrak před nejčistším

uměním, než by projevila trochu snášlivosti. To znamená račí puchod. Zasepenost taková jest přímo komická. Vznešená modlitba k Hospodinu a krásná hudební melodie jest tudíž dle logiky pokrokářské — klerikalismem. — Kdyby někdo objevil hymnus složený k počtu Athény, Astarty nebo Hefajsta, pokrokáři by zpívali s největším nadšením obvalozpěv k počtu pohanických bohů, kteří vlastně ani neexistovali.

Americký prezident Taft na katolické slavnosti. Dne 15. listopadu slavil kostel sv. Aloisia ve Washingtonu svoje 50leté jubileum. Slavnosti účastnil se také prezident Taft, který s kardinálem Gibbonssem a apoštolským delegátem Falconiem přehlézel průvod mužských spolků. Na to měl řeč, ve které blahopřál osadě a řekl, že sice podle ústavy není žádného spojení v Americe mezi církví a státem, ale úplně oddělení; tomu se však nemá rozuměti tak, jako by to znamenalo nepřátelství vlády proti náboženství. Naopak, pravil, že on snažil se o to, aby mezi církví a státem byl poměr přátelský, neboť pokrok Spojených Států *nesávisí na ničem tolik, jako na pokroku náboženství a církevi*. — Teď zajisté prezident skutečně svobodomyšlný státu svobodomyšlného dostane důkladnou lekci od vlných myslitelů; kdyby řáčil proti svobodě tak katancky jako barcelonský ferrerovec, pak by sklídl pochvalu.

O mravním úpadku studentstva de-restu. O této otázce referoval březnový sešit „Studentské revue“ ve článku „Něco o prostituci“. Vypravuje o odborných a průmyslových školách (školy bez náboženství!), že na nich bují porážlivou měrou prostituce. Na jedné škole navštěvovali žáci se svými professory a assistenty bordely a často jim drživali kabáty při těchto návštěvách. Dr. Herlet uvádí, že bylo zjištěno u studentů německých 84%, a u českých 63%, pohlavně nemocných. Zjevu toho si povimily četné listy a ve „Hlídkě Času“ dr. Beneš tvrdí docela, že při nápravách intelligence moderní celých 90%, vší řeči týká se vždy prostředků, kterými možno se chrániti před nákazou. Ve sdíleném pojednání svém dr. Beneš konstatuje, že dnes veřejné mínění aspoň mlčky uznává pohlavní čistotu za morální přednost před jinými; odsuzuje alkohol, jenž k ačistotě vede a proti pohlavnímu poblouzení jako prostředek odporučuje náležitě poučování mládeže o škodlivosti alkoholismu a prostituce. V pardubské „Osvětě lidu“ pod čarou se vykládají rázná opatření proti prostituci, čímž by se zamezilo svůdnictví a pokleslost mladých lidí. Uznáváme, že poučení o následcích pohlavní nečistoty a potlačení prostituce mnoho by přispělo ku zachráně těch, kteří mají dosti vnitřní mravní síly a ideálního citění. Ale jak lze chrániti před prostitucí anebo docela před násilností ty povahy, které již od svého mládí přišly o všecek mravní základ nevěrou a zkazou obrazivosti následkem špatné četby na př. Macharových spisů, různých pikantérií „Osvěty lidu“ a „Času“? A těch zkažených a zlomených stále přibývá, čím více přibývá čtitelů moderní filosofie na stolicích profesorských. — Pouhé poučování a policejní represalie odsuzuje proslulý paedagog švýcarský dr. Förster, jenž ve své „Pohlavní mravouce“ žádá přímé působení náboženské mravouky na ducha, má-li zdolati útoky tělesnosti. V překladě Urbankové tého: episu na str. 121. čteme: „Ani nejvyšší myslitelné vzdělání duchovní nemůže zadržeti vítězství hmoty, nenvolní-li pravda nebeská pouta lidského otroctví.“ A ty četné nýsejší „vůdce“ mládeže, kteří proti každé náboženské výchově brojí a tím mládež povahově seelabují, odsuzuje dr. Förster slovy: „V kruzích opravdu věřících nacházíme ještě dnes pohlavní život řízený pavými a zřetelnými zásadami, zatím co mravní malátnost a necharakterní zhrabělost jest největší právě v kruzích nevěřících, které jen kácely a téměř nic nového místo toho nepostavily, než nauku o vyšší.“ (Str. 131.) O tom by mohly pokrokové kruhy přemýšleti a uvědomiti si již jednou, že při vši své čívalitebné snaze o povznesení mravní úrovně jsou svým protináboženským štváním vlastně nejlepějšími spojenci prostituce. Ve slepém záští proti církvi jdou tak daleko, že obětují i celou mladou generaci mravní zhubě, jen když také při tom církvi utrpí ztráty. Nejhorší kaplífkou je tedy tou dobou „Volná Myšlenka.“ Kdy i v tom ohledu jednou vystřízliví naše česká společnost?

Staročeské léčení. Flastr pro slámaní, hrby, houbu i též k rozličným věcem potřebným. Recipe: Za 2 greše bobků, za 2 kr. černé kofení, za trojník červený pulz, za 3 kr. sprostého kadidla, 1 lot myrky, to všechno stluč dobře na prach a prosej skrz řešeto, potom vezmi 3 žejdlíky samožitné monky a za trojník koptu, to vše spolu směš, pak vezmi 1½ žejdlíku vinných podčepků, přidej za 1 kr. kafru, nech, ať se dobet povaří, potom ty věci do těch kvasnic pomalu vsypej a pořád míchej, až to zhoustne, tím flastrm hrby se zaženou malých dětí, což již často zkušeno jest a Parentibus

meis. — Červená masť k ušednutí. Vezmi jeden loj za 4 kr., psí sádlo za 4 kr., to rozpust na rendlíku, přidej do toho půl lotu červeného kofení a nech je v něm uškvádit, potom skrz čistý šat proced do sklenice, přidej do toho za 4 kr. heřmánkového a jalovcového oleje. Ta masť prospěšná jest do vnitř k užívání proti pľochání, kamenu a proti větrům s kamenem. — *Zlato masť* napodobně jako červenou učiníš, jen místo kofení červeného přidej strouhané rebarbory. — *Osvědčená pilule pro lastrovdání*. Gummiguta a granatyle vezmi každého dva grany a jestli chceš, aby také vzhůru hnaly, rozděl je z bezovým zofem, pak-li jen dolů, přidej místo zofu dřevěného oleje, ty ale ráno na lačný život užívati musíš a žádná bolest od nich nepochází, což jsem sám zkusil. — *Itam pilule*. Vezmi fein-aloe, dej ho na teplé místo, aby zvláčněl, potom zestrouhej kousek rebarbory, smičej to a rozděl je olejem dřevěným, učiníš pilule a chceš-li, můžeš je pozlatiti; takové ale na noc užívati musíš.

Organisace světového esperantického sdružení katolického.

Organisace světové esperantické „Unie katolické“ jest velice důležitou záležitostí, na níž co nejrychleji upozorňujeme své stoupence.

Především nutno uvažovati o cíli naší asociace. Cíl ten naznačen dobře stanovami, navrženými na našem sjezdu v Barceloně. Dá se vyjádřiti třemi slovy: „Esperantem prospívati katolicismu.“

Abychom toho cíle dosáhli, jest dvojího zapotřebí: předně rozšířovati esperanto mezi katolíky všech národů a za druhé využítkovati esperanta k účelům katolickým. Propagace jest záležitostí národní. Tak na př. propagace mezi katolíky anglickými může býti prováděna jen katolíky anglickými. Pouze oni vědí, jakými prostředky, jakými zvláštními argumenty mohou propagovati nejrychleji a nejjistěji mezi svými souvěrci-krajan, jen oni znají překážky a námítky, které existují ve vlastni jejich zemi. To mají na starosti stanovy. V těch se praví, že mimo společenství jazyka, ducha, jména a cíle mohou národní odbory světové katolické Unie esperantické jednati samostatně, nezávisle. Tato nezávislost jest naprosto nutná, toho nikdo nepopírá.

Studujeme nyní druhý bod, t. j. *užitečnost* esperanta pro katolicismus. O této vysoce důležité záležitosti nebylo na kongressu barcelonském nic pozitivního řečeno, od nynějška však nutno věc tu velmi bedlivě zkoumati. Čím jednodušší bude tato druhá organizační záležitost, čím více bude podporovati podnikavost a činnost všech zainteresův, tím více se bodí ku zmišněnému cíli a bude odpovídati našim nadějím.

Po pečlivém prostudování té otázky zdá se mi nejlepší organizací ona, kterou adoptoval nadaný vynálezce univerzální esperantické asociace, totiž zvoliti ve všech zemích a ve všech městech světa delegáty světového katolického svazu esperantického.

Snad se mnozí budou obávati, aby v této věci nebyla hledána konkurence s univerzální esperantickou asociací. D: c la ne. Cíle obou asociací jsou naprosto různé. Univerzální asociace esperantická jest sama sebou podstatně neutrální; katolická asociace esperantická jest podstatně konfessionální. První sleduje jen služby praktické a sestává z osob různých konfessí, druhá sleduje záležitosti klesoucí se k náboženství katolickému a může sestávati výlučně z katolíkův.

Jakým způsobem budeme rekrutovati delegáty katolické Unie esperantické? Zcela jednoduše: Obrátíme se s důvěrou na čtenáře časopisu „Espero Katolika“ a na jiné esperantické příznivce katolické po celém světě a budeme prositi, aby kdokoli může, přijal úřad delegáta ve svém místě.

Mám za to, že toto jest nejjednodušší způsob a pro naši věc velmi prospěšný. V několika dnech můžeme tímto způsobem míti delegáty ve všech koutech světa, delegáty hotové sloužiti esperantu i naší věci katolické.

Ukážeme na příkladech prospěšnost takové organizace. Dejme tomu, že některý francouzský nebo nizozemský kněz chce o prázdninách cestovati do některého kraje Aeglie, nebo navštívit některé město italské, španělské či jiné. Kněz ten potřebuje sjístě různé informace. Postačí, aby se podíval na adresát delegátů katolické Unie esperantické; dopíše delegátovi dotýčeného města nebo kraje (zaslav ovšem mesinár-dní kupon odpovědní a 30 centimech, jež lze na každé poště obdržeti) a obdrží veškerý nutný pokyny. Cestou bude moci navštívit též jiné delegáty a ti ho budou informovati o kostelích, kde lze sloužiti mši sv., nebo o hřbitvech, kde lze sloužiti a lacino bydliti, což pro kněze sjístě jest důležité.

Jiný příklad: Denně mluví nepřátelské listy o domnělých „klerikálních skandálech“, přihodivších se v dalekých zemích. Čtenáři ovšem nemohou kontrolovati snadno takové zprávy a s gusem hltaji tyto pikantní historky. O má tu udělati katolický esperantista? Vytáhne s kapsy katolický esperantický adresář, hned dopíše delegátovi oně země nebo města, v němž „prý“ se onen skandál

přihodil, přelostí střechu terasou živých šerpů a poprosí delegáta za vysvětlení. Téměř v každém případě bude moci protestovati proti nepravdě dotýčených novin nebo aspoň proti přehánění.

Mohli bychom uvést na tisíc okolností, kdy esperanto by mohlo přinášti hojný užitek pomocí této zcela jednoduché katolické organizace esperantické. Sám titul delegáta jest užitečným. Mnohý z našich přátel pokouší se pracovati pro naši věc ve svém místě, nemá však dosti vlivu s nedostatkem titulu, jenž by jeho snahám dodal téměř oficiální oprávněnost. Představí-li se jako delegát světové asociace, bude ho to velice doporučovati.

Kromě odpovědí na dopisy a otázky stoupenců z cizích zemí budou míti delegáti katolické Unie esperantické posílání pracovati bez oddechu ku triumfu ideálu katolických esperantistův. Oni budou horlivě propagovati náš pomocný jazyk mezi katolíky, starající se v první řadě o jeho praktické upotřebení se stanoviska náboženského a budou horlivě sháněti členy pro Unii.

O příspěvcích členských nyní pomlučme, otázka ta brzo bude vyřízena, čemž jindy.

Z [Esperanta] přeložil J. Ka.

Redaktor „Záře“ debatuje s poučkovským farářem „O kulturním nebezpečí klerikalismu.“

Na den 24. dubna svolali si poučkovští a věkoštití sociální demokraté veřejnou schůzi lidu na přednášku „O kulturním nebezpečí klerikalismu“, kterou měl pan V. Srba, redaktor „Záře“. Na schůzi tu pozval důvěrník soc. demokracie poučkovský p. Fiedler velice zdvořilým dopisem dp. faráře Filipa Jana Konečného, kterýž, ač už měl ohlášenou schůzi organizační na Slezsk. Předměstí, v týž den a v týž čas, na rychle vše sarazil a p. Fiedlerovi písemně oznámil, že do schůze socialistické přijde a několik stoupenců katolických sebou přivede, očekávají, že soc. demokraté dostojí písemně danému slibu „o naprosté svobodě slova“. Vše se stalo dle ujednání a předsednictvo soc. demokratické schůze po dlouhou chvíli disputací i veliké části socialistických posluchačů (až na nevelikou výjimku) chovali se skutečně mašné a slušné, což jim a jich důvěra, jenž se k tomu čestným slovem písemně sávasal, sluší ke cti. Schůze započala po 2. hodině odpoledne. Chvilku se čekalo na p. Srba, jenž nemohl se v čas dostavit, ale asi po půl hodině přijel a po obvyklých formálních zahajovacích se přítomnosti státního zástupce ve 2hodinové přednášce škola svého zhostiti se hleděl, mluvě klidně, celkem i docíli zdvořile a odmítaje výslovně vešliká historky (třebas i pravdivé), jež od jednotlivcův a pak neprávem na celou stranu bývaly vrhány. Takové chyby dějí se v každé straně; osobní záležitosti takové ať se pustí se stěle a ať se přiblíží k úkazům, jež vyplývají z podstaty věci. Tomuto docela správnému názoru byl p. Srba v řetězi dosti věren, ale se to vybral jednotlivostí a dějin náboženství vůbec a s církevních soudců, kteréž v dlouhé řetězi na sebe bromařili, někdy i dosti bez ladu a skladu, jak mu to napadlo, takže logická souvislost mezi jednotlivými fakty zhušta scházela a na konec nikterak neukazovala, že by byl fečník dokazal „kulturní“ nebezpečí klerikalismu. Jeho výroky a celá přednáška mohla míti název docela jiný, na př. Výstřížky z církevního násilí, Paběrky z dějin dogmat, Náboženství a svoboda, Církev a sociální demokracie atd., jelikož všeho toho dotýkala se takměř víc a líp, než ohlášeného tematu „Kulturní nebezpečí klerikalismu.“ (Dokonč.) J

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Výskumná stanice pro choroby rostlinné při král. české zeměské hospodářské akademii v Táboře zabývá se studiem chorob rostlinných, hlavně těch, jejich vývoj posud je záhadný, zkoušením různých prostředků ochranných proti chorobám nejdůležitějších hospodářských plodin, určováním zasných chorob a udílením rady, kterak chorobě předejiti nebo ji omeziti lze. Za tím účelem se žádá, aby p. t. pp. intereseanti (hospodáři, zadrádníci, lesníci, ředitelství cukrová atd.) zaslali ve vlastním zájmu vzorky chorob i škůdců. Chorobné rostliny nejlépe lze zaslati v mechu, škůdce s říše živočišné v nějaké krabičce plechové nebo v líhu. Veškeré zásilky i dotazy vyřizují se besplatně a buďtež zaslány na svrchu jmenovanou stanici.

Vláčení písemice na jaře jest se dvou přičin velmi prospěšné. Předně, jímž se tím se účelně množství plevelů, jež na jaře seří

na vytrhání, kdežto písemici, která zapoždí, kořeni hlouběji, brány neškodí. Za druhé písemice houšky nesiluje a je snáze, že nejkrásnější sláma a nejčistší arno dá sejiřiti písemice, kdežto hustá při počátku pohledném potání polehne. Tedy jen s chutí s brannami na písemici a al: si s toho nedělejte, když ji část vytrháte. Ne nadarmo se říká, že při vláčení písemice nemá se rolník ohlížeti na sebe. Kdy vláčet? Nesmí být mokrý a nesmí být suché úpiné. V prvním případě je škoda sešlapáním otvůrná, ve druhém dáleji se hrondy. Tedy nejlépe vláčet, když je přiměřené vlhko a pokud možno před deštěm, ale ne před mrazem nebo při paktivém slunci.

Proč se v sadech kypří půda v době letní? Zryje-li se plevel přitaví, půda se učiní přístupnou vzduchu, tepla a světlu, urychlí se rozklad živin, snadněji půdu vyhnojíme a otepíme, udržíme více vláhy a zaidíme škůdce, kteří pod stromem v zemi hledají útolek. V létě plytce se půda kypří na 0 40—1 m vzdálenosti od kmene — podle velikosti stromů, v jeseni a k jara kypří se půda více do hloubky a řádně pohnojí. Pak strom bují, sdávám kypí a dá hojnou úrodu pěk-ných plodů. Trávník okolo stromů dělá se s hospodářem o užitek se sadu.

Pozdě z jara kvetou tatarka bílá čili jablko hedvábné, žlutá reneta ranní, krásavac nothausenaký, jablko Bojkovo, krátkostopka královská, naše rajské či hranáč gdnasý, reneta šampaňská, jablko princeznino. V drsnějších polohách s pozdními mrazy třeba vysazovati hlavně tyto pozdě kvetoucí druhy kromě domácích jablek původních, otavilých, v kraji osvědčených.

V době nedostatku čeledě vybudojme si pohon větrný třebas na střeše chlévů. Pohonem větrným lze čerpati vodu, poháněti šrotovničky, řezáčky, mlýnky, pily atd. Je to nejjacinější hybná síla, již takřka vždy výsledkem dobrým lze používatí v hospodářství.

Očkování ráží ve chladnějších polohách daří se nejlépe počátkem měsíce srpna. Spojení oka v tu dobu jest nejjistější a očkovanec lépe přejímá než nezralé výhonky letního očkování na oko bdičí. Výhonky letní spravidla zmrznou, anebo shnijí. Před očkováním šíp se náležitě zalévá několik dní, aby měl mizu, výhonky plané se odříznou až na horai 3—4 větvice, pod nimiž anebo alespoň pod okem živým náležitě oko se zasadí do řezu v kůži. Očkování se koná za alunné, teplé pohody. Čím ostřejší nožík a čím rychleji vykonáme práci, tím jistější se oko ujme. Je-li štětek s okem navlhčen, jistě se neujme.

Jarní holoubata nejlépe se bodí k chovu. A těch docílíme, když časné z jara holubaň dkladně vyčistíme, holuby náležitě krmíme, o čerstvou vodu se postaráme, chráníme hlázdici páry před snepokojováním a do vody ke koupání nehy-tané kápneme terpentýnového oleje. Nespátených holubů v ta dobu netrpme.

Debrm králíci na obuv opatří si hospodář, když králíci košku neprodá šidákovi za 30 haléřů, nýbrž po domácku ji vydá. Ušmí králíci je pevnější, než tetelina. Za vydání se platí 70 haléřů, kdežto králé má cenu asi 3 K.

Proti emkrovec, chorobě velmi rozšířené a nebezpečné, doporučuje se potrava s ovsených ara připravená, jako jsou ovsené polévky, kroupy atd. —

Školský obzor.

Ředitelství c. k. ústava ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá kolkované žádosti za udělení dispense stáří, k podniknutí zkoušky do 1. ročníku, do 31. května t. r. Dispens nejvýše 6 měs. od 16. srpí počítanou udílí c. k. zem. škol. rada, na níž buďtež žádosti uváiti řízené. K žádosti jest přiložiti: 1. křestní list, 2. vysvědčení od úřed. lékaře. 3. Poslední školní vysvědčení.

Katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubně u Prahy. Zápis koná se dne 14. července od 8 do 12. hod. polední. Zkoušky přijímací budou 14., 15. a 16. července. K zápisu třeba donést: křestní list, poslední vysvědčení školní, vysvědčení lékařské vydané lékařem úředním, listek očkovací, vysvědčení o mravech, vydané úřadem farním, resp. katechetou posledního třídy, jižto dotýčenýžák navštěvoval. Ke skouškám nutno přinéstí výkresy. Přihlášky k zápisu a ke skouškám přijímacím budou přijímány jen do 30. června t. r. Přihlási-li se kdo později, nemá žádných nároků na připuštění k zápisu a ke skouškám přijímacím. Veledůst. duchovenstvo se aktivě žádá, aby jen hodné, zbožné a nadané jinochy ku přijetí do katol. paedagogia doporučovalo. Nával přihlášek jest veliký a doby zlé, vyžadující velice opatrnosti; každé doporučení nutno pokládati se věc svědomí; ředitelství je považuje jakožto závaznou garantii. Veškeré dotazy zodpovídá, prospekty a informace o skouškách zasílá ředitelství. K dopisu nutno přiložiti poštovní známku.

Debré slovo. Pokrokatko-lidovecký deník „Lidové Noviny“ napsal dne 30. března: „Říkati tedy a psáti, že učitel koná denně 6 hodin práce, jest hrubá a zlomyslná lež, jako kdyby někdo

řekl, že každá žena ve vědní den půl a ve svátek 2 až půl 8. hodiny práci, co ho viděti u oltáře a na kazatelně, o něco více v adventě a postě, co ho viděti v spovědnici a někde tu hodinu ve škole. — Správné slovo. Proč pokročíšci učitelé mají velkou radost, jsou-li nasýváni kněží darmochleby? Mají s duchovními tolik práce a námaby společné! Vědí, jak obrovské duševní napětí vyžaduje školní vyučování. A přece obecně se radují, nasývá-li řemeslný štěvák kněze lenošnými parasy. Pánové již mohli dávno postřehnouti, že svým potleskem nad takovými vývody pletou karabáč také na sebe. Jestliže si dá na př. namluviti dělník, že vyučování náboženství a kázání není žádnou prací, přirozeně hned se analogicky táže, jak nazvat podobnou duševní činnost učitele. Jest potřebí, aby si intelligence počkopávala ze zášti proti katoliciemu sama pod nobama pádu?

Dr. Kašpar: Učebnice katolického náboženství z části čítankovou pro vyšší třídy škol středních a jim rovných ústavů (část apologetická.) Jest potěšitelým úkazem, že v době, kdy otázka náboženská vlivem protináboženských útoků v popředí vystupuje, jeví se v kompetentních kruzích duchovenstva snaha prohloubiti náb. vzdělání a přispěti k zdokonalení náboženského vyučování tak, aby vyhovovalo zvýšeným požadavkům doby. Jestliže akuta stala se reforma náboženského vyučování a učebnic na školách obecných, ne menší pozornost jest věnovati i školám středním. A tu nebylo dosud učebnice, která by podávala látku apologetickou tak, aby vyhovovala moderním potřebám doby. Učebnice Dra. Kašpara jest upřímně vítati. Nelze tu podávati odborného rozboru knihy po stránce methodicko-didaktické, kterou ponecháváme listům pedagogickým, a poukážeme pouze na cenu její po stránce obsahové. Nicméně nelze opomenouti upozorniti na novotu methodického zpracování učebnice, jež jeví se v tom, že charakter učebnice spojuje se s charakterem náboženské čítanky, tak že tím způsobem učivo se neobyčejně prohlubuje a živosti nabývá a učitel naskytne se příležitost, aby žáky vedl k samostatnému prožití látky a vystříháním se suchého memorování a do zkoušení a opakování zaváděl jakýsi raz kolloquií, jak nejnovější výnosy ministerstva také nařizují.

Starší učebnice striktním podáváním látky učebné ovšem tomu požadavku téměř vyhovovaly. Učebnice přiužíž k nejnovějším výzkumům a názorům vědeckým na poli křesťanské apologetiky. Na dotvrzení jednotlivých pravd a fakt uvádí hojně doklady ze spisů vynikajících učenců a spisovatelů z literatury klasických i moderních. Látku apologetickou podává způsobem pozitivním, čímž vyhýbá se zbytečnému polemizování, což vítati jest jako důležitou přednost knihy učebné.

Jako novota připojena jest k učebnici část čítanková, v níž uvedeny jsou ukázky ze Starého i Nového zákona a z cír. otců, ze Suttého, Laccordaira, Jos. Flavia a jině. Ukázky ty voleny jsou jako doplněk ke tematům apologetickým.

Zajímavou a zvláště cennou činností učebnice čtené poukazy na české básníky a spisovatele, z nichž by katolici mohli vybrati úryvky k náboženské čtenbě.

Učebnice jest také oživena četnými vyobrazeními, které vhodně jsou voleny. Různí jmenný s věcný zvykne cenu učebnice. Možná říci, že učebnice Dra. Kašpara značně přispívá k obohacení naší školní literatury náboženské a jest jí co nejvíceji doporučiti. Hojným svým materiálem apologetickým bude si zajisté raziti cestu i do knihoven našeho duchovenstva. Poměry doby toho vyžadují, aby se přiblíželo častěji ke tematům apologetickým a v té příčině poskytne učebnice Dra. Kašpara každému hojně látky. Přijeme ji v zájmu dobré věci hojně rozšíření. — f.

Sociální besídka.

Soc. demokraté o vlastním táboře. Co jim už dávno katolici na základě pevných argumentů vytkli, to nyní sami o sobě při svém dalekosáhlém sporu opakuji. A přece dřív tolik vášnivě „milovníci pravdy“ nadávali, když se jim řekla pravda skutečná! V 1. čísle „Proletáře“ vypravuje sekretář Jara: „A když dělnictvo počalo býti nespokojeno s poměry ve straně, když žádalo, aby byla v „Rovnosti“ upravena sociální hlídka, odpovídající poměrům dělnictva, bylo ve výkonných výborech vystupováno brutálně, ba byl jsem přítomen výjevu, kde tlouklo se na stůl, kde se řeklo, že soudruzi vytáhnou se za uši, kde hrozilo se vyručováním se strany.“ Soudruh Bechyně v zastupitelstvu strany v Praze pravil: „My musíme vyvolati hnutí, my musíme vyslati na Moravu všechny lidi, abychom najednou provedli převrat, poněvadž by nam sekretáři mohli vyvolati řadu mzdových hnutí a tím bychom byli na svém postupu sdrženi.“ Soudruh Cabajšek pravil na konferenci českých zástupců skupin ústředních svazů dne 8. a 4. dubna v Brně o „Rovnosti“: „Rovnost argumentuje jen nadávkami, ničím neodůvodněnými.“ Soudruh Florian pravil na téže konferenci o

Vaňkovi: „Soudruh Vaněk všemi prostředky se hleděl prosaditi za předsedu centrální organizace, aš v minulém období ze 27 schůzí účastnil se jen 8 schůzí.“

První čes. sjezd knihářů a příbuzných odvětví konati se bude v Praze ve dnech 14., 15. a 16. května t. r. V době přítomné jeví se všeobecná snaha po organizaci a zemknutí se všech společných zájmů jednotlivých tříd. Obor knihářský a příbuzné živnosti trpí značně pod tíhou dnešních poměrů h. spodářských. O tom má na sjezdu býti porokováno. O sjezd pečuje výbor sjezdový, v jehož v čele jest člen obch. a živn. komory a předseda pražského společenstva knihářů p. B. Fišer. Na programu sjezdu jest jednání o hospodářských a organizačních otázkách českého knihářství, o odborném tisku, o založení komorních společenstev a zemské jednoty knihářů, o nekalé soutěži, o zasahování tiskáren a konkurenci trestnic, o stanovení společenských cenů, o odborném školství a založení odborné školy pro mistry a pomocníky v Praze. U příležitosti sjezdu uspořádána bude výstava strojů, nástrojů a materiálů a hlavně novinů v oborech knihářských. O sjezd jeví se dnes všeobecný zájem mezi knihari i moravskými, ale zejména také mezi polskými a jihoslovanskými. Na sjezdu má býti učiněn pokus o organizaci slovanských knihářů v zemích rakouských. Veškeré dotazy ohledně sjezdu buďtež řízeny předsedovi výboru sjezdového p. B. Fišerovi v Praze II., Ferd. tř. č. 24.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Dešátky — Kapesníky — Dámské pasy. — Kožené zboží — Modní hřebčenné soupravy a jehlice do úšesů turbanových a pod. zboží nabíží modní a galantní závod

Fejgl & Bydlišťe

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu ať novou neb opravenou starou, obrať se s důvěrou na firmu

Frant. Votruba,

nový edberný závod pokrývačský a asfaltářský

v Hradci Král.,

Čelakovského tř. 207, přizemí,

kde bude každý solidně obslužen.

Gráfova kostka

velejemná

za 6 haléřů

sděluje i na dále vřeholem dekonalosti.

Ve vlastním zájmu tdejte pávední krabičky

10 kusů za 60 hal.

Ku členi soutěži zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

„Jemná“ za předěti daleko každou napodobeninu, o čemž jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovýr. pořiv. PRAHA VII. 917.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,

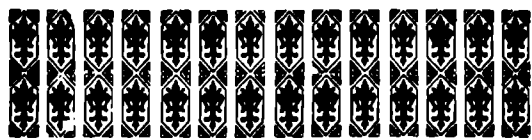
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,

4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, **predává a kupuje** cenné papíry. Z venkova možno činiti

vklady **slovními listy** pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá **povinné revizi** Jednoty záložen. —

Do Hradce Králové a okolí.

Velečtému zákaznictvu oznamuji

přesídlení vlastní

prádelny a žehlírny

(Jitřkova tř. pod pivovarem)

do dřívějšího domu parostrojní prádelny a žehlírny

v Pětidomech

vedle domu s věží.

Prosim, aby mi laskavá přízeň byla i nadále zachována; trvám v hluboké úctě

Anna Třasáková.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Slovní listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti co nejlevnější.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Odporučuje se

trpícím kuřícími oky
a zarostlými nehty
JOS. VANDA,

lékařsky zkoušený, oprávněný operátor v Pardubicích.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

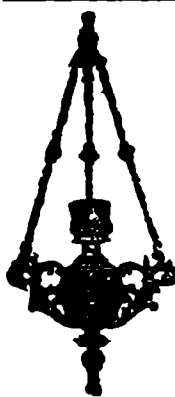

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručovat veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, paténky, paciřkály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplácím
církvením vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Před rozložením.

Sklad veškerých stříbrných a zlatých nádob, jako: kalichů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z. Hradec Králové
prosoy, tabulečky, jídelní nářadí ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dráhoborný kupuje se nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a cizolac

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Kožešinové a zimní věci

přijímám přes léto
pod zárukou k uschování.

Proti ohni a krádeži pojištěn.

Od 15. července

zvláštní skladisko ve vlastním domě na Pražském
Předměstí.

Donáška zdarma.

Vždy nejnovější vzory kožešnických
výrobků na skladě, výhodné své výroby.

Ant. Vambera,

první kožešnictví a velkovýroba kožeš.
Hradec Králové.

Uznáný za nejrychlejší a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a
kovové nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franco.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Koberce **JAN** Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Naveleky. — Pláště do deště.

Přikrývky

šenalové, se stříbrnými vlasy.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru. Zbytky koberců za sníženou cenou. v cenách nejlevnějších

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířů

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přeane, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí rovíde-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou
Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franco
se pošlou.

Chcete-li kostelní nádobu možno spáchat bez přirážek.
Sta odporučení a čestný uznání po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Jen jednou

zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vyhledávaná mý-
dla a nejrůznější zvláštní se mu nevyrábí
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbogatších.

Křesla

pro nemocné t. sv. spaci, dále křesla kořená, zvlášť
umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

+++++ všech druhů a slohů. +++++

Matrace

pérové, dále třídičné žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

+++++ prošívání, trvanlivé. +++++

Rolety

patentní, sametěné, s výšivkami, rolety hladké
obyčejné.

Veškeré věci se sárukou přeane řemeslně provedené.

Ceny velice mírné.

Pisemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na spídky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacení

oltářů, kazatelů, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání také
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 6. května 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Národní dorost.

„Starejme se víc o kulturní potřeby mládeže! Vše pro české dítě!“ Tak se ozývá nyní stále silněji z úst moderních filosofů. Staré fráze zveřejněly, protože přinesly příliš málo pozitivních výsledků. Nataně tedy vymyslíme a šířiti frási novou a to takovou, která by ihned zaujala svým leskem pozornost nejširší. Ovšem jest pravdou, že budoucnost národa závisí výhradně od toho, v jaké výbroži půjde do sociálního, politického a kulturního vlnobití naše mládež. Ale což se již v tom směru nepracovalo třeba a vydatně mezi kruhy konservativními? Nestarali se i katoličtí rodiče venkovští řádně o výchovu svých dětí? Vždyť právě z vesnic, kde o váni pokrokové pomady nebylo skoro slyšet, vyšli nejzdatnější a nejsevědomitější velcími českého národa.

Zkušený otec, který prošel drsnou školou života, bez dlouhého dokazování pochopuje, že jest nejnütnejším základem řádného rozvoje chlapceva spořádání domácí výchova nábožensko-mravní. Hoch nezkažený pak přirozeně zachová si srdce ideální, pro dobro a krásno nadšené. Dobrou domácí výchovu, která se hned neopíše bez rozmyšl. porážek, „ismech“, pěstí se zdárně touha dětí po zdroji zdravé vědy a umění. Chce-li kdo vásti mládež k vyšším horizontům, musí předeem v nich rozvíti skutečnou vůli, chuť, dobrovolnou snahu po vyšších cílech.

A ejhle — několi školy maolí, a mládeže touha po skutečném, tiché práci kulturní ochubuje. Pyšili-li se některý mladík snadno získaným titulem „pokrokovosti“, to přece ještě nic neznamena. Obyčejně takový přispěl si značku „osvícenosti“ proto, aby zakryl chašné základní vědomosti, aby zaměnil nejnütnejší studium samozvaným „poučováním“ lidí nejstarších.

Zvlášť pozoruhodna jest tato zkušenost: profesori sami ve větších městech tvrdí, že vesničtí hoši jsou na středních školách hodnější, snaživější a bystřejší než chlapi městští, kteří nota bene jsou i ve dnech studijních pod stálým dozorem inteligentních a často velice zkušených rodičů. Chlapec vesnický prošel totiž drsnější školou života než městský malíček; dovede pochopiti líp cenu obětavosti otcovské než hoch městského inteligenta. Ve vesnicích jest u mládeže víc vyvinut smysl pro pobožnost, pořádek a úctu před autoritou vychovatelem než u žáků městských. Mnohý pokrokový posér z města by se mohl mnoho učiti v praktickém nastírání na život nejen u prostého rolníka, ale i u selky. Když před třemi lety byla udělena v Paříži každoroční cena čtenosti, řekl neklerikální tajemník francouzské akademie: Více hrdinských čností koná se na venkově než v městech, žany jsou obětavější než mužové a trpělivější; a ptá-li se o pohotkách vznesených čností, ta dovídáš se, že to obyčejně bývá — náboženská úcta. — A fakta nedají se zatušovati žádnou pokrokovou sofistikou.

Jak veliký již byl počet paedagogických anket moderních a nejmodernějších! Jaké stohy papíru již se potiskly moderními i nejmodernějšími ávahami o „novém stanovisku“ atd. A zatím nad skutečným výsledkem všeho tápání chytají se potají sami pokrovní paedagogové za hlavu. Někteří docházejí do školy každodenně s velikým strachem, co jim zase mládež soc. demokratických rodičů k potupě vyvede. Přirozený to sklon k francouzským sbědovaným poměrům.

Jen tak namátkou uvádíme některé drastické příklady „kulturní práce“ mládeže, jak je v posledních dnech denní tisk uvedl. Nejraději obí v sousedství Prahy jsou Střešovice. Farář tam byla několikrát na důkaz pokrokového cítní rozbita okna. Do nedávna tam bylo docela soc. dem. představenstvo. A najednou 17. dubna ocitly se v samém „Právu lidu“ tyto řádky ze Střešovic: „Již několikrát poukázali jsme v tomto listě na naši mládež a

doufali jsme, že náprava se strany rodičů bude přivoděna. Avšak maraš. Celé zástupy školáků i výrostků oddány jsou hraní karet a tak zvané „čáře“, což vše ovšem děje se o peníze. Cesta kol potoka, která jest jen jedinou schůdnou cestou této obce, jest hraje mládeží oblehána, takže chodci stále jsou nuceni „čarářům“ se vyhýbat. Ti, kteří baví se hrou v karty, zalézají buď do skal nebo na vrbhy. To vše děje se před očima rodičů, kteří nejvíce té nejmenší chuti vyznat svému synkovi karty z ruky. Nastačí snad, že hraje vášnivě otec, musí mu syn již v nejtětlejším svém mládí pomáhat. A což ty pěkné výrazy, jimiž se mladí hráči častují. To vše umožněno jest také proto, že policie chodí klidně kol dětí karbaníků, aniž by je poučila o jiném se chování. Pokrokové občanstvo mělo by v tomto směru také působit.“ — Jenže náhodou sama policie ví, jak by pochodila u rudých junů, vyvíčených v kuráři při soc. dem. demonstracích. Ještě by dostala co proto od „Práva lidu“.

A což Libeň? Ta jest velikou převahou soc. demokratická také. Učitelé tam nemají na ráčích ustláno. Zato však se tam vedlo velmi dobře divadlu M. Zieglerové, které za bromového smíchu těsně secpáných soc. demokratů hrálo kusové operety. — Najednou pronikla novinami zpráva, jak se v Libni pumetili dva školáci učitelé za to, že je ponechal po škole. Zapálili v učebně koš s papírem. Když pak oheň zachvátil stůl a jiný nábytek, přehli. Hasiči utlumili oheň, který nadělal škody na 300 K. — Iou — za světým vzorem Farrovců! Noviny, naše oznámily, že zavedeno vyšetřování; a teď ticho všude, aby se blamáť nerozmazovala.

V „Nár. listech“ dne 2. května jest zpráva: „Školák jeden (který?) včera odpoledne v Královské třídě v Karlíně hodil kamenem na jedoucí automobil a způsobil chauffeuru Lad. Jilkovi 3 cm dlouhou krvácející ránu na pravém uchu.“ — Vždyť ten hoch viděl tak často házet v Praze „roztrpčené osvícence“ kamením. A hned pod tou zprávou tyto řádky: „Ve Svatoplukové ulici v Nuslích několik výrostků zatarasilo jízdní dráhu a neubhuli se, když cyklista Fr. Čalík zvonil. Cyklista seskočil a v tom se na něho jeden mladík vrhl a holi jej adefil do hlavy.“

Moravské listy přinesly tuto zprávu: 17letý syn známého soc. dem. agitátora a odpadlíka B. Konštanského v Kostelecké ulici v Prostějově dopustil se hnusného sločinu na 4letém děvčátku. Byl zatčen. — „Národ. Politika“ dne 3. t. m. sděluje, jak se pomstil svému učitelé 12letý školák Jos. Volák z Čisté u Bělé. Byv pokárán pro neposlušnost, vylákal na bytné učitelové kolo za 150 K a snažil se jej prodati. Byl však zatčen a doveden k starostovi, kde si počínal velice vzpurně a se vstetku vyhrožoval, že celou obec vypálí. Byl však přece zatím propuštěn a odměnil se tím, že nanesl roští pod doškovou střechu starostova stavení a chtěl je zapáliti. Leč byl při skutku zatčen a dodán soudu. — Dne 29. m. m. oběsil se v Párnku u České Třebové 15letý velice osvěcený hoch A. Vaňous na řetěze; tento bujarý „uvědomělec“ řekl v lednu v Párnku na osvěcené schůzi, že kostely jsou horší než rasovny. O tom, co zakonějši od dětí soc. dem. sami pokrokoví učitelé v České Třebové, dalo by se dlouho vypravovati. Leč ti raději polykají hořké pilulky bez veřejných protestů, aby nesílili vážnost „pokroku“.

Nejsme tolik nesašeliivě zanjati, abychom hned po způsobu svých protivníků chtěli oměle utvořiti z několika smutných příkladů pravidlo. Ale každý neustranný člověk poznává, že národní dorost pod výchovnou surových listů rychle hrubne, že se mu víc líbí násilí a jiné výstřednosti než neřalšovaná kultura. I kdyby byl některý literát sebe více přesvědčen o prospěchu některého moderního hlediaku, má roznočné vědět, že stravu podávanou dospělým nemůže často dobře strávit mládež a že si z ideí hlásaných ve svém nerozumu spíš vybere stíny než životodárné světlo. Vychovávat děti „Září“

a „Červánkami“ značí tolik, jako do tříměsíčních nemluvnat cpáti buřty a bachofice.

Odkud větší sebevědomí mládeže než její soudnost a vzdělanost? Z Moravy na př. dochází zpráva, že prof. Blaha půjčuje studujícím reálky spisy protináboženské; v hodinách chemie přednášelo se o pokroku, v hodině tělocvičné o rozluce manželské. O jiném professoru moravském sdělil „Katol. Učitel“, že prohlašuje před žáky Krista za indického fakira a boši mají z toho velikou radost. A což ta galantnost pražského profesora, který žáky tituluje: „Ty jsi osel obecný čili katolický?“

Tak se český dorost rozhodně vychováváti nemá, chtějí-li sami pokrovní páni si zachovati trochu autority a nemají-li do školní síně vstupovati se sterou obavou. Ještě pro pány jest velikým štěstím, že katoličtí rodiče hájí autoritu učitelskou daleko víc než volnomyslenkářští.

Veliké rozpaky prozradil v přloze „Času“ dr. Beneš v úvaze o nezřízeném životě studentstva. Dodal: „Nedostatek v mravní výchově dlužno přičísti na vrub jen (?) naprosté neznalosti nebo plné liknavosti. Aby se nedostatků tomu odpomohlo, jest nutno bojovati proti oběma těm věcem. Dalo by se jistě nalézt ještě mnoho jiných prostředků (kterých?). Ale škola jistě zaujímá takové místo dnes, že ji na prvním místě by náleželo se věci chopit (posud tedy nejmodernější škola byla úplně líná?) . . . Kdyby se příslušné orgány věci ujaly, snad by se s věcí dalo prorazit. Poměry mezi náši t. zv. intelligenci hlasitě už volají po nápravě!“ — Není tohle nepřímým, ale přece výrazným ohlazením bankrotu moderní výchovy? Na hlavní vychovatelská pravidla Komenského zapomínají právě ti, kteří jej na venek do nebe vychvalují. Také dr. Beneš opatrně pomlčel při svém vyznání o výchově náboženské, aby nepohoršil volné myslitele.

* * *

. . . Májového právodu soc. demokratického v Praze účastnilo se 500 školních dětí, jež dílem tvořily špalír, dílem šly v čele průvodu se standartou hlásající: „Pájdeme ve vašich stopách.“ Jak dojemný to pohled na mládež, která se proto přidala k průvodu, že už po pilném prostudování Marxa, Bebla, Bernsteina a po srovnání soc. dem. spisů s ávahami sociálními jiných stran — rozhodla se radostně přilnula k rudému kárašátu! K takové politické škole jest vhodné přidržovati již děti dvanactileté a hodné pochlebovati jejich uvědomělosti. Dítka tyto mají rády, jednají se s nimi již jako s rovnocennými soudruhy a z vděčnosti pomohou soudruhům starším ihned, jakmile zase dojde k nějakému velikému „roztrpčenému protestu.“ Na staršího vážného inteligenta, který neumí křičet „Vrahové, kosáci, tyrani,“ pohlíží taková mládež s útrpným, pohrdavým úsměvem.

Volné listy.

Poznámky k Masarykovu jubileu. Již minule dotekli jsme se jedné duševní stránky strany pokrokové v tom smysle, že stoupenci Masarykovi přijali pevný článek svého vyznání, nepodléhají autoritě. Říditi se autoritou jest jim něco méně cenného, jest jim znamením duševní nestatečnosti a nesamostatnosti. Programově ve smysle filozofickém a vědeckém prohlásil to dr. Drtina 24. listopadu 1907. Učinil tak v příhodě Wahrmondové proti „klerikalism“, když svobodu slova a přesvědčení na universitách odůvodnil tím, že *moderní myšlenka nepodléhá žádné autoritě*. Kdo dovede samostatně přemýšlet a neklaní se moderním bůžkům, poznává, že autorita má svůj význam jak co do moderní myšlenky, tak co do lidského poznávání a myšlení vůbec. Stoupenci a přátelé Masarykovi nejsou ostatně v tomto mínění osamoceni, neboť přesvědčení o nezávislosti na autoritě ujalo se všude v tak zvané moderní

vědě a filosofii. Vídeňský profesor Jodl na příklad ve shromáždění universitních profesorů prohlásil, že mohou své poslání jen takový řádně konati, jestliže vychovávají mládež v svobodě od veškeré víry v autority.

Jest však jasno, že moderní filosofové byli by velice vědním svým chudí, kdyby vymýtili všechny ty vědomosti, kterých nabylí právě věrou v autority. Při tom však postihujeme pány při štetelném eskamotérství. Jsou totiž svyklí tomu, že vůde, kde jest řeč o víře, mají na šteteli vždy jen víru náboženskou, jakoby v jejich svobodném vědeckém badání vůbec žádná víra nebylo. Z toho důvodu zahrnují náboženskou víru veškerým možným opovrhováním a posměchem. Max. Nordau povrobní živostí vytýká, že katolická církev na všechny otázky svých přívrženců, nejbajíc námitky, odpovídá vždy jednou vyhotovenou odpovědí. „Neue Freie Presse“, jakožto orgán svobodné vědy v Rakousku, tato bez počtu omílanou frázi Nordanovu vyloučila hned za čerstvé paměti svým čtenářům na krám. Prof. Wundt tvrdí, že katolík ve víře své dává se v zajetí své církve a nemaje vlastní úvahy následuje prý slepě autority. Také prof. Paulsen, rozumí se, vytýká katolíkům nesvoboda myšlení a rozkládá o tom, že katolická zásada absolutní autority ničí všechnu individualitu (samostatnost).

Všichni takoví pánové jinde a u nás jsou však v uzavřeném kruhu svých předpojatých úsudků a domněnek. Jest skutečně proti rozumu a proti mravnosti, věřili-li kdo autoritě? Vždyť přece nutnost a rozumnost věřit autoritě jsou tak odůvodněny, že popírati tuto skutečnost bylo by tolik, jako popírati sám život a nedbatí zkušeností do očí bijících. Jsou však lidé, kteří v proudu moderních předpokladů veselé plavou nepozorujíce, že skutečností podstrkují své pyšné mátohy a s vážnou a proto komickou opravdovostí slavnostně prohlašují, že víru v autority překonali a že jsou svobodní. Ano jsou svobodní, ale jejich svoboda záleží často ve volném mlavení dětských nesmyslů. Tehdy, když v příhodě Wahrundově hrnuly se odevšad právě přivaly svobodomyšlnosti a volného myšlení, ohál se při ohni za socialisty i poslanec Němec, jenž v rozpočtové debatě označil jako urážku, kdyby se kdo o někom domýšlel, že musí něčemu věřit. Jakoby socialisté neměli ze všech věr nejpevnější víru v Marxe, v budoucí socialistické uspořádání společnosti a jakoby slepě nevěřili a nepřisáhali na to, co jest již důkladně vědecky a filosoficky vyvráceno a hospodářsky odpraveno.

Autorita ve vědě. Ve vědě jest víra v autoritu tak nutnou, že jí nelze pohřešovati. Rozum a zkušenost nejsou jedinými prameny lidského poznání a lidských vědomostí. Právě tak vydatným a nutným pramenem poznání jest věrohodné přesvědčení, jehož se nám dostává něčí autoritou. Kdo vlastní své vědomosti jiným lidem všepne, báží-li o otázky vědecké, nazývá se učitelem. Od takovýchto učitelů, našich autorit, nabýváme a nabylí jsme velice mnoho svých vědomostí. A tak víra v autoritu jest tím nutnější, čím více rozsáhlé obory vědní stávají se speciálními. Ve skutečnosti u většiny učenců jen malou měrou vědomosti jejich vyslásky jsou samostatným vlastním vědním, které jest rozumovým a vnitřním vzhledem v poznanou pravdu. Veliká část vědomostí jest přijímána od jiných učencův a badatelů, jejichž autorita jest uznávána, a proto vědomosti tímto způsobem získané nejsou ničím jiným, než věrou v autoritu. Na každý způsob jest vnitřní vzhled v pravdu známkou vědecké jistoty. Při samostatném vědním jest to vlastní vzhled vnitřní, při víře vzhled cizí, na nějž věřící rozumně může spoléhati.

Při víře v autoritu rozhodují důvody rozumu a nejsou tedy práva jeho nikterak skrácena. Důvody rozumovými jsou vedení i katolíci, když věří v autoritu Zjevení a v autoritu úřadu, jenž pověřen jest samým Kristem zjevené pravdy uchovávat. A neřídíme se my katolíci autoritou nejvyššího úřadu snad proto, že by měl vnitřní vzhled v pravdy zjevené, nýbrž spojíháme výhradně na onen vnitřní rozumový vzhled, kterým Bůh sám proniká pravdy, Kristem Ježíšem světu oznámené. Obzorem Zjevení jest určitá suma pravd, která, jeouc jednou pro vždy ukončena, nazývá se pokladem víry. A jen na tuto sumu pravd vztahuje se autorita nejvyššího učitelského úřadu, jemuž Kristus zaručil své přispívání.

Zjevení pek Ježíšem Kristem učiněné jest událostí historickou, která jest dokázána touže vědeckou metodou, kterou se dokazují dějinné události vůbec. A tčm, kdož autoritu Zjevení zamítají, doporučujeme, aby prostudovali vědecká díla, v nichž uloženy jsou přesné důvody našeho vědeckého přesvědčení. Není tedy víra a v autoritu církevního úřadu slepé neob-

mezena, jak s neporozuměním se často mluví, nýbrž rozumně vztahuje se jen na onnu nečetných pravd, jejichž věrohodnost Zjevením jest zaručena a jejichž důležitost pro společnost lidskou jest tisíciletými dokázána.

To jest tedy naše katolické hledisko ohledně autority, která se nám pořád vytýká. Z toho jde na jevo, že námitky ty plynou buď z naprosté nevědomosti nebo z toho, že naše katolické hledisko obmyslá jest překrucováno a neobpáno. Na důkaz toho, jak uboze znají učení katolické i universitní profesori, kteří o něm vědecky prý mluví a píší, uvádíme Wahrunda, pro něhož od kolegů jeho bylo napácháno tolik nechtivosti. Wahrund ve známé své brožuře podstrčil církvi katolické učení, že papež jest nejvyšším orgánem Zjevení. Z tohoto Wahrundem podšitného učení snadno bylo by lze usuzovati, jako by papežové, jsouce nástupci sv. Petra, obdrželi Zjevení pro sebe a jako by mohli kdykoli a cokoliv za Zjevení Boží prohlašovati. A zatím učením katolické církve jest, že nástupcem sv. Petra pravdy Pánem Ježíšem jednou pro vždy vyslovené a ukončené jest uchovávatí a vykládání. Mezi učením Wahrundem podšitným a mezi pravým učením katolickým jest takový rozdíl, že jej ohápe již začek obecné školy. Tčkame se celé veřejnosti: jest to čestné a jest to vědecké, když takovýmto způsobem bojuje universitní profesor?

Vyložíme správný smysl naší víry v autoritu Zjevení zdůrazňujeme opět, že bez víry v autoritu nemůžeme se obejiti po většině ani badání vědecké a že svrchu uvedená slova prof. Jodla a prof. Drtiny odporují skutečnosti. Universitní profesori dle Jodla mohou prý svoji úlohu jen tak dobře plniti, když vychovávají mládež svobodně a nezávisle na veškeré víře v autoritu.

Zatím však vychovávání a vyučování bez víry v autoritu jest naprosto nemožno. Ze jest člověku, hned jak do rozumu přišel, víry potřebl, leží na bíledni. Přicházíme na tento svět beze vši zkušenosti a s rozumem v pouhé potenci obsaženým. Aby rozum z pouhé potence, v jaké původně u každého člověka jest, do činnosti přešel, musí na něj inteligence již vyvinutá působiti, což děje se vychováváním a vyučováním od učitelův a rodičů. Každý člověk čerpá ony první pravdy, bez nichž všechen další vývoj a pokrok duševní jest nemožný, z autority jiných. Proto víra, kterou člověk přemohé pravdy, jak theoretické tak i praktické, jak naučné tak zkušené, pro svědectví jiných přijímá, předchází a teprve potom vlastní činnost rozumu umožňuje a připravuje. Všechno vyučování nezbytně víru předpokládá a ustavičně se o ni opírá. Všechno vědní, tedy i u posluchačů universitních, počíná se věrou v autoritu. Kdyby této víry v autoritu nebylo, nemohli by vůbec ani profesori universitní vyučovati a vychovávati a nemohl by s úspěchem přednáseti na universitě ani prof. Jodl sám.

Oo tady tvrdíme o prof. Jodlovi, to platí také o prof. Drtinovi, jenž pravil, že moderní myšlenka nepodléhá žádné autoritě. Ze však moderní myšlenka mnoho autorit podléhá, dokazují nezáporné skutečnosti a dokazuje to také i prof. Drtina. Jeho „Myšlenkový vývoj“ na příklad spoléhá na mnohých místech na autority spisovatelů vůči katolicismu málo strananných, ba dokonce nepřátelských. Jakkoli s velikým prospěchem by bylo, knihu Drtinovu důkladně revidovat, uvádíme na ukásku aspoň jeden doklad. „Nedůvěra k velikému vědní lidskému“, praví tam Drtina na stránce 158, „byla v prvních dobách křesťanských velmi rozšířena a často vyjadřována s krajní ostroostí.“ Dle sv. Pavla učinil Bůh moudrost tohoto světa bláznovstvím. „Nebo slovo křtíže těm, kteří hynou, bláznovstvím jest: ale nám, kteří spaseni dosahujeme, moc Boží jest. A což bláznivé jest u světa, to vyvolil Bůh, aby zahanbil silné.“ Na tomto místě ze sv. Pavla Drtina zakládá své tvrzení, že křesťanství stavělo se nepřátelky k velikému lidskému vědní. Ale právě z citace, kterou Drtina jako doklad uvedl, vysvitá velmi zřetelně, že sv. Pavel nemluví o velikém vědní lidském, nýbrž píše o křtíži Kristově a jeho učení a vytýká bláznivost, které tehdejší svět proti náboženství křesťanskému zaujal.

Sv. Pavel mluví naznačiti omyly těch, kdož učení Kristovo považovali za bláznovství. Tčm, kdo svůj rozum staví proti evangelu, tčm, kdo zaslepení žádostivostí a pýchou pohrdají světle a láskou křtíže, tčm neznává sv. Pavel za nutné odpovídati, nedbá jejich odsuzování, honosí se touto nemoudrostí, jež sáhala moudroce, učence, knížata duševní a objevila v plném lesku pravdu, že Bůh malými a podle úsudku světa bláznovskými prostředky dosahuje velikých účinků. Takový jest smysl slov sv. Pavla a nikoli ten, jak jej chce míti prof. Drtina. N-jen uvedený výrok sv. Pavla sám, ale také spojení jeho s ostatními řádky I. listu ke Korintským ukazuje, jakého náslí dopouští

se Drtina výkladem, jež vypáčil si od autorit, které jako prameny svého „Myšlenkového vývoje“ uvádí. V jakém světle tedy jeví se nám zvolání Drtinovo, že moderní myšlenka nepodléhá žádné autoritě?

A jest dnes něco modernějšího, nežli Volná myšlenka, kterou Magaryk a Drtina podporují? Zajisté nikoli. Vždyť agitatori Volné myšlenky blakem svým naplňují celé Čechy, z jejich út plynou na všechny strany nejmodernější věda a nejmodernější filosofie, pápové ti žní návrhy královské Praze, pronášejí řeči, vydávají vědy nařizení proti klerikalismu, prohlašují za světoe obyčejné vrahy a obchodníky s velidskými myšlenkami a co ještě jiného! A co jest ta Volná myšlenka? Jest obohým plagiátem přírodního filosofa Haeckla, věří v autoritu, která vědecky a filosoficky jest ubitá a potřena na prach. U všech, kdož vědí jsou znalí, klidí volní myšlenkáři jen hlasitý smích, protože neobmezenou věrou slepě podléhli autoritě, která jest příčinou jejich padlané filosofické majestátnosti a smatené parodie na vědu.

A tak, co se katolíkům předhazuje víra v autoritu, která ostatně jest rozumově a vědecky odůvodněna, na druhé straně mnozí moderní vzdělanci, vychovávaní prý nezávisle na autoritách, podléhají nekriticky všem povídačkám a lapají dychtivě všechno, čeho lze proti náboženství jakýmkoli způsobem vytkiti, neboť žádná oběť rozumu (sacrificio dell' intelletto) není tak veliká, aby se jí ulekli.

Herbert Spencer ve svých „Zásadách etiky“ vypravuje o neobyčejném pes „Panchovi“, který měl ohromné vědomí povinnosti. A podivuhodno — tento pes onoho vědomí povinnosti nezdědil, nýbrž nevyssvětlitelným způsobem nabyl a kromě toho vysuzamenával se v pravém slova smyslu křesťanským cítěním. Američan R. L. Garner vypravuje právě tak závažnou báchorku o řeči opic, které jediným zvukem „i—tach—g—k“ vyjadřují pět pojmův a mimo to mají ve svém jazyce i rozličná nářečí. A mnozí novodobí inteligenti, vychovaní nezávisle na víře v autoritu, na tuto myšleveckou latinu hlasitě odřikávají své Credo. A což ono slavnostně seřvané prase! Tuto historku neostýchal se jako důkaz přednáseti universitní profesor Wahrund. A věřil Wahrund a věřilo volnomyšlenkářské poslucháctvo, ačkoli historie o prasati jako obyčejná a hrušná lež již několik měsíců předtím byla vyvrácena.

O veliké víře volných myšlenkářů našich v nevědecké Haecklovy „Záhady světa“ jsme se již svrchu zmínili. Známo přece jest, že volní myšlenkáři buď napovídají nebo přímo hovoří o náboženství a rozumu svífat. A právě tyto volní myšlenkáři pošklebují se víře v autoritu u katolíků. Kdyby se najednou stalo skutkem, co prohlašují za svůj program, že totiž každou víru v autoritu nutno odmítnouti, pak by též jedním rázem vzalo za své všechno volné myšlenkářství. Katolické náboženství se svými věrohodnými články jest věru velmi lehkým břemenem proti balvanové tíži toho, co volní myšlenkáři svým věrným věřiti přikazují. Volní myšlenkáři věří přece fanatismem pravého moslemína.

Kromě toho předtátné zkrouceniny katolického učení o víře a mravech, obsažené ve spisech svobodomyšlných učenců, jsou rovněž hlasitě mluvicími svědky víry v autoritu, jsou důkazem, jak se nesmyslné apotrofeniny ony nekriticky z knihy do knihy opisují beze všeho zřetele k tomu, že pravdu nutno poznávat v původních pramenech.

Důsledky moderní víry v autoritu. Nelze popírati, že mnozí moderní filosofové a učenci ve svých knihách dávají tisknouti mnohé nedokázané smyšlenky a domněnky. Nebylo by smutku, kdyby domněnky ony stály uzavřeny v knihách, ve kterých byly uveřejněny. Ale veliké zlo mravní povstává tím, že moderní lidé, vychovaní nezávisle na víře v autoritu, přilíh mnoho v autoritu věří; všechno, co pod nápisem moderní filosofie a vědy jest tištěno, vtěluji ve svůj život a činí odtud mravní důsledky. Vzhledem k tomuto smutnému úkazu moderní kultury vyslovuje bernský profesor filosofie, Ludvík Stein, zajímavý názor. Mluví o babylonské věši moderní vědy a přál by si, aby proti tomuto smutku zřizena byla universální akademie, jakási areopag učencův a myslitelů ze všech oborů vědních a ti aby měli autoritativní moc, stavěti hráz rozhraněmu a zoufalému proudu přítomné doby. Dekrety této universální akademie, majíce na starost zájmy lidstva a vyššího jeho vzdělání, byly by vědeckými příkazy pro společenské konání.

A před Steinem byl to semletý profesor filosofie ve Strassburce, Arnošt Laas, který na konci své „Etiky“ žádal ústředního státního úřadu, jenž, jak sekuarizovanou a moderní obdobou středověkého papežství, určoal by normy pro veškerou výchovu a školství.

Za všech těchto úkazů může být tedy jasně, že česká církev nejen o námitkách, které se činí katolickým ohledně jejího vlivu v autokratickém zřízení, ale nemůže aniž má odhadnouti bezohlednost a vyplácenou domýšlivost těch pane profesorů, kteří do celého světa volají, že moderní člověk nemůže věřit v autority, aby jeho vzdělání neztrácelo škodu.

Otázky v olomouckém diecézi. Svobodomyšlní a volnomyšlenkářští novináři a řečníci nepotáhli pořádný bon, jímž opět dokumentovali svůj rozklad a vzdělání. Jen uslyšeli kdesi cosi zvonit, že v olomoucké arcidiecézi při sňatcích protokolů jsou otázky po těhotenství nevěsty, a již byli vymřeti z všechny mase klidné úvahy. Podařilo se skutečným příkladem. Jistý kněz, je kaplanem v okresním městě, sepsal sňateční protokol. Protože toho okolností řádily, ptal se nevěsty, zda jest těhotná. Nevěsta odpovídá, že ano. „Zemichu“, táže se kněz, „víte o tomto těhotenství své nevěsty?“ „Vím o tom“, odvětila ženich. Protokol skončen a podepsán. Několik neděl po svatbě najednou přijde na děkanství úřad od c. k. okresního soudu dotaz po určitém sňatkovém protokolu manželů K. Y. Co pak se stalo? Nevěsta ona totiž obtěžkala se selákem synem, od něhož smírnou cestou dostala značnější peněžité odškodnění, o němž dobře věděla její ženich, ale stavěl se nevěda. Po svatbě pak apasit rámas, že jeho žena jest těhotná, že o tom nevěděl a žaloval seláka onoho syna u soudu, máje naději, že se mu několik stoveček ještě dostane. Ale nevěděl byv soudním protokolem, masil stichnouti a žalobu odvolati. Chápou svobodomyšlní novináři, že otázky, z nichž brali farizejské pohoršení, mají veliký význam a že zasahují často do právních oborů a sociálního života? Rozumějí, že za určitých okolností — ne vždycky — natno otázky tyto učiníti a faktický stav zjistiti, aby bylo včas zabráněno nemilým následkům? A tak bychom mohli s básníkem mluvit, že jest mnoho věcí na světě, o nichž se mnohá svobodomyšlnému žurnalistovi ani nedá. A myslíte, že budou tyto páni budoucně opatrnější, aby se nepřiklípli? To, to! Jím jde jen o štvání proti „klerikalismu“. Až se nějak soustřeďo vyškrtne, bude zas hajně přemrštěností, zatracování, nářky, ale také — hodně temnoty.

Obrana.

Francouzská svoboda. Jest ještě v čerstvé paměti, jakým ohlušujícím rykem hřmela hrde francouzských protikatolických fanatiků, když v cizím státě napadené pokojné občanstvo začalo hájiti svou bezpečnost proti banditskému řádění Ferrerových. Postup cizí vlády proti usvědčeným barbarům páli francouzské fanatiky tak, jako by byli v samé Paříži na roční pečení. Prý se brala Ferrerovcům svoboda? Zato však titíž křiklouni v samé republice kradou i nejkrovnější zbytky svobody svým vlastním pokrevencům, pokojným francouzským katolíkům. Na př. soud v Orleansu odsoudil kněze Turina k pokutě. Za jaký veliký hřích? Ion — Turin se odvážil při náboženském vyučování dotknouti se křesťanských válek, jež dosvědčují ideální obětavost a hrdinství středověkých křesťanů. Knězi bylo řečeno, že výklad o křesťanských válkách jest monopol pokrokařských učitelů. Odvolací soud zrušil tento rozsudek, ale kasační soud vrátil tuto záležitost soudu v Orleansu, který znova kněze odsoudil. Orleanský biskup na schůzi o tomto odsouzení prohlásil: „Naše nauka nemůže být přednášena, abychom nezašli na pole světských dějin. Zakazuje-li se nám tedy vzpomínati při vyučování náboženském světských dějin, kde se jedná o náboženských věcech, nezakazuje se nám nic jiného, než konání naší duchovní služby; jsme přiváděni do postavení, kterého nemůžeme snést a odmítáme je přese všechny hrozby s odsouzením.“

Osadníci bezsevilské darovali svému faráři k jubileu dva kostelní zvony a farář přikoupil ještě jeden. Tento hrůzostrašný skutek by ovšem mohl celou republiku zničiti; proto a sednářských úřadů veliké rozčilení. Podprefekt v Havru přikázal bezsevilskému obec. zastupitelství, aby obec ihned vrátila peníze, které na zvony vydala, do obecní pokladny; nařídil také, že se smí těmi zvony zvoniti pravidelně pouze při světských slavnostech, při slavnostech církevních pak jen výjimečně; nedovoluje se hlavní křest zvonů, nesmí býti na nich žádný náboženský nápis. — To vidíme, jak neomaleně se prefekt vtíral do kostelnické funkce.

Pusté řádění banditských Apačů v Paříži májejší úřady a velikou trpělivostí; vždyť pořebovali francouzští sednáři pomocí těch „uvědomělců“ jako soli k protikatolickým randálům násilností. Zato však francouzské úřady bmezují svobodu lidí nejpokojnějších, předpi-

ují, přestože se do katolických obřadů a do náboženských hodin. Mnozí barbaři na vzdálených ostrovech jsou ke katolické církvi snáhlivější.

Bohatý sklad knih, hudebnin a antikvariát.
doporučuje
východočeské knihkupectví
B. E. TOLMANA
v Hradci Králové.
Zásilký na venek franko při poslání peněz předem. —
Semnasy zdarma.
Nikdy nic nechybí, vše vždy na skladě i v počtu největším.

Politický přehled.

Dispoziční fond. V rozpočtovém výboru 29. dubna schválena byla 27 proti 19 hlasům kapitola „ministrská rada“ obsahující i dispoziční fond. Zástupci stran vládních byli do jednoho na místě, z opozičních stran však scházelo 5: agrárník bar. Rolsberg, soc. demokrat Prokeš, 2 rusín. poslanci a chorvat. posl. ryt. Vukovič. Pro hlasovali všichni Němci až na Maliku, i Wolf, dále všeci Poláci i posl. Stařínski, který dřív aspoň scházel, nyní pak jest vládnějším než jiní poslanci polští, dále Vlaši, Rumuni, Rusíni z Bukoviny; proti hlasovali zástupcové Slovanské jednoty a sociální demokraté, s nimi něm. radikál Malik. Kdyby celá opozice byla na místě, byl by poměr hlasů 24 proti 27, čímž malomoc vlády i její většina byla by znova prokázána. Bude-li se opozice i nadále takto provádět, může si vláda k takové opozici jen gratulovat. Z navržených resolucí pozoruhodny jsou dvě podepsané posl. Šrámkem, Šilingrem, Staškem a Chočem žádající, aby rozsudky správního soudu vydávaly se i v řeči státnosti. Resoluce ta přijata byla všemi hlasy německých poslanců proti hlasům poslanců německých. Bar. Bienenrth sám uznal nepřiměřenost zastoupení všech národností při správním i říšském soudu právě, že není přičiny, aby nebyli i němečtí soudcové povoláváni a že otázka vydávání rozsudků i v německých řečech se při správním soudu studuje. — V debatě prohlásil katol. poslanec Šrámek, že v záležitosti děllosti čes. sněmu a smíru v Čechách musí býti učiněn konec všemu tajemstvískrástvi. Čeští poslanci neupírají alpským zemím práva uspořádat otázku jazykovou, ale nesmí se přitom popírati přirozené právo, jak se stalo dolnorakouským zákonem Čechům v Dol. Rakousích. Dr. Kramář prohlásil, že proti principu krajského zřízení nikdo nic nenamítá, ale krajské zřízení nesmí znamenat bezhlavé trháni země. Na říšské radě mohlo by se o jazykové otázce jednat jenom tehdy, kdyby se jednalo o všechny české země, nebo o řešení otázky jazykové pro celou říši. Hlavní věcí jest ochrana menšin.

Jednání o dohodu česko-německou. Dle zpráv vídeň. listů zahájeno bylo mezi zástupci českých a něm. poslanců z Čech jednání o možnosti smíru. Běží o to, aby stanoveny byly podmínky, za jakých bylo by možno připustiti první čtení národněpolitických vládních předloh a zároveň umožnit děllost čes. sněmu. Rozhovor bude se také týkat otázky, jak by se v Čechách daly přivodit normální poměry vůbec.

Tajné vyjednávání s vládou. V kruzích parlamentních se proslychá, že výsledkem vyjednávání s vládcí jednotlivých stran bude malá rekonstrukce kabinetu. Dle toho převzal by prý býv. ministr obchodu dr. Fiedler ministerstvo prací a dr. Žádek stal by se zase českým ministrem krajanem. Naproti tomu agrár. posl. dr. Zahradník na schůzi v Dražkově varoval české poselstvo, aby za cenu ministerstva krajanického a orby nevstupovalo do vlády.

Posl. hr. Sternberg proti prezidentu dr. Patašovi. Posl. hr. Sternberg zaslal „Slovanské Jednotě“ obšírný dopis, ve kterém uvádí celou řadu případů hrubého porušování jednacího řádu prezidentem poslanecké sněmovny drem

Patašem a vyzývá „Slovanskou Jednotu“, by dle svého jím navrženého dra Pataše svrhla. Tím bude prý dokázáno, že nejen prezident, nýbrž i vláda sama závisí na milosti „Slovanské jednoty“ a vítězství opozice bude prý potom zabezpečeno. Hrabě Sternberg posílá podotýká, že akce tato nemá míti prášedného brotu proti křesťanským sociálům, kterým má býti místo sněmovního prezidenta ponecháno i na přístě, a žádá, by jeho návrh byl předložen parlamentní komisi „Slovanské jednoty.“

Všepoleck proti vládě. Na schůzi všepolecké strany ve Lvově vyzvána byla většina Polského kola stojící za Glombińským, aby ve smyslu resoluce ze dne 16. dubna energiicky pokračovala ve snaze o změnu systému a parlamentarizaci vlády.

Oběť do Paříže odebere se 11. t. m., kdež zůstane do 31. t. m.

Volební ruch v Uhrách. Vládní strana postavila pro volby do Říš. sněmu 351 kandidátů, Justhova strana 180, Košutova 146, křesť. strana lišová 58, Rumuni 48, sedmašedesátníci 32, Slováci 23, osmačtyřicátníci 17 a Němci 11. Při volební schůzi v okr. karansebeském zabít opět jeden volič a dva smrtelně zranění. Rumuni nedohodili se s vládní stranou na společném postupu při volbách. Hr. Tisza i na volebních schůzích vládních kandidátů vyslovuje se ostře proti všeobec. rovnému hlasovacímu právu.

Německo. Aby germanisace Poznaně rychle pokračovala, usadí se prý v Poznani některý hohenzollernský princ. — Změnám provedeným na pruské volební opravě v panaské sněmovně ohlašuje nejostřejší odpor nyní zase Centrum. — Elsaško a Lotrinsko dostanou samosprávu a nová dynastie tam zřízena nebude. Vilém II. chce tam zůstat zeměpánem sám. —

Zprávy organ. a spolkové.

Hlínsko. V neděli dne 1. května odpol potádal křesť. sociál. vzdělávací spolek „Svornost“ v Hlínsku veřejnou schůzi spolkovou, spojenou s přednáškou vzácného hosta vdp. kanovníka Dra Šalce. Ačkoliv počasí bylo nepřívznivé, blátivé, déšť našel chvilu brozil spustiti se s oblak, naplněn byl sál hostince p. Lorence posluchači tak, že ti, kteří přišli později, musili se tlačit na stě. Vysoce důstojný pan řečník ve své přes 2 hodiny trvající přednášce vysvětlil lidu dovolenost, užitečnost a nutnost katolické organizace slovy tak přesvědčivými, že posluchači na rtech jeho takřka viseli. A když po dvou hodinách přednášky za velikého aplausu řeč svou ukončil, posluchači jakoby z libezného sna procitli a říkali: Takového řečníka bychom vydrželi poslouchati do rána. Vysoce důstojnému panu kanovníkovi za jeho obětavost vzdáváme upřímně Zaplat Pán Bůh a slibujeme, že podle jeho rady své kroky zařídíme.

Přepychy. Naše čilá organizace konala přednáškovou schůzi dne 1. t. m. za velice četné účasti. S velikou pozorností byla vyslechnuta přednáška dp. Sahuly o zlaté době českého národa. Vytřízeny úspěšně různé záležitosti spolkové. Zdať Bůh práci dal!

Chrudimsko. V neděli dne 1. května t. r. odbyvána schůze venkovské mládeže křesť. sociální v Tanečdech. Schůze svolána ústředím a jako delegát do této schůze vyslán p. Václ. Reichelt z Prahy. Předseda místní skupiny vítá přítomné a udílí slovo p. Reicheltovi. Po objasnění, že schůze tato je sice veřejná, avšak spolková, které se mohou účastniti i hosté, však debata není přípustná, probírá pohovky, proč se mládež venkovská má a musí, nechce-li kráčet úplně zkrátke vstříc, organizovati na základě křesťanském. Řeč prociťená a místy i humorem promísená setkává se s velkým souhlasem i odpárců našeho hnutí, kteří sem z celého okolí byli zalarmováni. Dostavil se i generál agrární armády na Chrudimsku se svým pobočníkem a přáli bychom vám viděti tu horlivost, a jakou činěny poznámky. Pánům se zdá, že ta přednáška nějak dlouho trvá, neboť brzy ten, brzy onen dívá se na svůj časoměr. Po dvouhodinné řeči přichází p. řečník k závěru, že ve znamení kříže je naše vítězství a místností zaznívá národní hymna „Kde domov můj.“ To není vhod pánům a jetelem a generál jakoby se ootýchal zvedá svoji pravici, aby se vědělo, že on je zde a že si přeje mluvit, avšak jako jedním ústy ozývá se: „Ne, nesmí mluvit“; on však nedbá, vystupuje na sedadlo a chce řečniti. Nejde to. Zkoušejí to nanovo — vystupují na jeviště (kde umístěn řečnícký stůl), pokouší se opět mluvit; selhalo zase. I ke lti bře útociště a prohlašuje, že bude odbyváti schůzi důvěrnou. Byv však p. Reicheltem připamatován, že to nesmí být, uznává konečně, že zde vyřknú nesláka a stěhuje se se svojí armádou do hostince svého ctitele. — Stoupenci křesť. sociál., budí vám tato schůze poučením, jak protivníci naši ne-nechají si ujit ani jediné příležitosti k poškození naší práce. Nedejte se zviklati! Práce sdárná přinese jistě vítězství.

Léčme. Čilá naše organizace mládeže uspořádala nám dne 1. května zábavní večer s veim

bohatým a pestrým programem. Obecnostvo bylo velmi spokojeno a účinkující mládež sklidila za své přičinění bojující pochvalu. Její díle ku předu! V práci jest zdar!

Hospodářské družstvo českých křesťanských zemědělců pro farnost Kyšperk a okolí ustavilo se dne 1. května t. r. Již loni prováděly Hospodářské odbočky na Kyšpercku nákup obilí společně a docílily obrátu přes 20.000 korun; poněvadž však manipulace při tom nebyla snadná, proto přikročeno k založení samostatného družstva obilního, by se mohlo obchodování dít pod jedním vedením. Členů se přihlásilo 52, v sezóně se počet členů najisto trojnásobí. Za krásnou přednášku dp. Františka Juklovi, tajemníku Svazu, ardečně: Zaplať Pán Bůh! — Práci čilých katol. zemědělců: Zdar Bůh!

Šteby. (Opoděná.) Dne 17. dubna schytila čilá organizace mládeže za hrolové pomoci v. d. p. v. h. Schreibra krásný umělecký večer, který v našem městě byl svého druhu posud jediný. Zavítali k nám tamburaši královéhradecké katolické jednoty, kteří jemnou a mistrnou jihoslovanskou hrou posluchačstvo přímo uchvátili. Jakkoli tamburašský koncert byl pořádán výhradně pro svané, dostavilo se obecnostvo tolik, že se nedostávalo místa. Program byl velice vybraný a pestrý. O zdar večírku zasloužili se i se zvláštní ochotou umělci jiní. Pan MUDr. Josef Kessler se Sprongeisenu zapěl krásným, vyškoleným hlasem píseň Frimlova „Sen blažený mi duší táh.“ Potlésk byl tak nadšený a trvalý, že musil pěvec ještě jednu píseň přidat. Třívou píseň Heiserovu „Hrob na pustě“ přednesl s dobrým porozuměním p. asistent kn. cukrováru Frt. Šulc. Krásné kantilény na houslích vykonali p. kn. důchodci O. Fitzer. Skřivostné měkké tóny vyslechnuty a velikou pochvalou. Rovněž vděčně přijata sóla na violu a na housle, přednesená sborníkem tamburašů dp. J. Sahulou. Ze zvláštní ochoty většinu čísel mistrně doprovázela na piano paní Marie Kesslerová se Sprongeisenu. Zpěv doprovázel též známý umělec p. učitel Em. Čulek z Rohova n. Dobruvou. Přilehlý doprovod, sebraný se vzácným uměleckým citem, přispěl značně k úspěšnému efektu sólových čísel. Srdečně vzdáváme díky v přední řadě všeobecnému účinkujícím, kteří nám poskytli obětavě tak čarovný umělecký požitek; díky buděť díky vzdány všeobecnému milým návštěvníkům. Dlouho budeme vzpomínati na ten krásný večer.

Hospodářská Odběčka v Ousebí koná ve svatodušní pondělí 18. května slavnost svěcení praporu. Pořádek: Dopoledne: O 9. hod. seřazení průvodu před farou budovou. — O 9 1/2 hod. vyzvedne se prapor a bude v průvodu nesen do farního chrámu Páně. — Slavnostní kázání. Prosloví v. d. p. kanovník Dr. Frant. Šulc, profesor bohosloví a Hradce Králové. — Svěcení praporu. Zatloukání hřebů. Slavnost mše svatá. — Po mši svatě půjde se v průvodu s praporem zpět. Rozhod. — Odpoledne: O 2 1/2 hod. ve chrámu Páně sv. požehnutí. Po požehnutí půjde se v průvodu k soše sv. Jana Nepom. na záměckém mostě, kde v. d. p. kanovník Dr. Fr. Šulc bude mít promluvu. Po vykonaných pobožnostech půjde se v průvodu zpět do kostela. Rozhod. — Večer. V Ochořilce taneční vínek. Křesťanský smýšlejší bratři i sestry se tímto co nejuctivěji prosí, aby se laskavě k významné slavnosti této v počtu nejhojnějším dostavili. Výbor.

Národní křesť. soc. klub v Kolimě koná v hostinci „u Váněra“ v neděli dne 8/5. o 4. hod. ustavující valnou hromadu s programem: 1. Proslov o účelu klubu. 2. Volba výboru, předsedy a místopředsedy. 3. Rozhovor o obecních volbách. 4. Přijímání členů. 5. Volné návrhy.

Litomyšl. (První máj. Katolická jednota.) Oslava 1. máje strany národní sociální a strany soc. demokratické byla letos mladá. Mimo výlet „na Babku“ a do „Zabárny“ bylo ve městě klidno. V katolické jednotě přednášel předseda v. d. p. probošt Frant. Křivohlávek odpovídaje o 3. hod. členům jednoty o konvertech protestantských a ieralekých ku církvi katolické. Ku své hodinové přednášce volil jména mužů věhlasných, kteří dobrou vůli a rozumným studiem poznali pravou církev Kristovu — katolickou. V těchto přednáškách bude se pokračovati.

Zprávy místní a z kraje.

Program pro řídnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude v pondělí, dne 9. května 1910 o 3. hodině odpolední v zasedací síni. Vyžádá se schválení usnesení kuratoria obch. akademie stran jmenování p. prof. Dra Františka Zachovaly řídícím ústavu, p. Graciána Cernáčka skutečným učitelem a započtení let p. prof. Jos. Laštovičkoví. — Vyžádá se svolení ku změně regul. plánu na pravostranných labeckých kotlích I., II., III. dle § 5 st. t., po případě ku změně parcelace bloku F a G. — Vyžádá se direktiva k pokračování vodopravního řízení stran využití vodní síly na novém jasu urličtém. — Návrh na změnu parcel. podmínek pro parcelu č. kat. 184/31 v Čáslavského třídy, náležející p. Jos. Nevyhoště-

nému. — Žádost p. K. V. Skuherského za změnu stavební úpravy pro pět nových domů jeho, stavebních na parcelě č. 4. v bloku VIII. v Karlově třídě. — Návrh na změnu parcelace bloku VIII. (důlny p. Jelena a p. Motýčky.) — Rozhodne se o úpravě příjezdných silnic a obodávkách k novému mostu přes Labs. — Žádost p. měst. stavitele Ant. Lochmanna o remuneraci za práce stavební. — Návrh na stanovení pevného školného pro mimofiskální žáky městského lycea. — Rozhodne se o požadavcích společenstva řezníků a uzemnění: a) aby srušen byl nucený výsek masa z venkovy dovezeného; b) aby lednice přístupna byla celý den; c) aby vážený poplatek na mostní váze byl srušen. — Předloží se ku schválení poplatků za pořádku jednoho koně bez rozdílu váhy. — Stane se usnesení o provedení knihovního pořádku ohledně posmeku bývalé „Kropáčky“ a posmeku sousedních. — Vyžádá se svolení ku koupi právovárského domu čp. 123 na Malém náměstí v Hradci Králové. — Žádost učitelské jednoty „Budeš“ v Kuklenách za subvenci k pořádání univerzitního kursu pro učitelstvo o letních prázdninách v Hradci Králové. — Žádost ředitelství c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví za bezplatné zavedení a dodávání plynu do kreslárny, ocelovny, laboratoře a výhně v této škole, pro účely školy mistrovské. — Dá se vyjádření stran povolení k položení městského vodovodu a kabelu do mostu přes Orlici. — Vyžádá se svolení k zavedení elektrického osvětlení a nutných úprav javiště a hlediště v městském divadle Klieperová. — Dá se vyjádření o žádostech: p. Ant. Čekanického, typografa v Praze, za koncesi knihtiskárskou v Hradci Králové; p. Jana Novotného, majitele knihtiskárny v Novém Bydčově, za koncesi knihtiskárskou v Hradci Králové; p. Jos. Hrádku, vel. společníka fy. Bělohávek a Hrádek v Králově Městci, za koncesi knihtiskárskou v Hradci Králové; Politického Družstva tiskového za koncesi knihtiskárskou pro dům čp. 300 (Adalbertinum); p. Stan. Fuchse v Kuklenách za koncesi hostinskou pro dům čp. 163 na Svatojanském náměstí; p. Ant. Mikuleckého za koncesi hostinskou pro dům p. K. V. Skuherského, který se staví na parc. č. k. 167/1 v Karlově třídě; p. Ant. Gerguriče za koncesi hostinskou pro dům čp. 88 na Svatojanském náměstí; p. V. Nevyhoštěného za koncesi hostinskou pro dům čp. 29 na nábržích Františka Josefa; p. Anton. Petříče z Bolu v Dalmácii za koncesi k výčepu přírodního vína dalmatského v domě čp. 367 na nábržích Frant. Josefa; p. Josefa Šolce za koncesi ku provozování lástava pohřebního. — Udělí se nadace pro patentní invalidy. — Udělí se dvě ženské porce špitálské. — Dotazy.

Schůze městské rady dne 2. května. Nový plán parcelací nezastavěných dosud parcel v bloku E, F, a G, vypracovaný p. Oldř. Liskou, postoupen byl obecnímu výboru. — Technické kanceláři bylo uloženo, aby na účt fy. Jos. A. Komárek provedla mosaikovou dlažbu na Velké podlaží při domě čp. 142. — Zpráva policejní o vzniku ohně na střechě Grandhotelu vzata byla na vědomí. — Pp. manž. Václavu a Anně Potáčkovi uděleno bylo povolení ku stavbě třípatrového domu, projektovaného na místě stávajícího domu čp. 239 v Jiříkové třídě dle plánu, vyhotovených p. stavitelem Pažoutem. — Firma B. Hollmann a spol. byla vysvána, by neprodávala s omítáním betonového zdíva na schodišti, vedoucím z Vel. náměstí do Komenského třídy vedle kostela P. Marie, a nezdržovala tím práci dalších. — Kuratoriu obch. akademie pronajme se jedna místnost v byt. „Rudolfina“ čp. 86. v I. poschodí na škol. rok 1910/1911 pro jeden ročník obchodní školy dívčí. — K žádosti p. Fr. Plesnivého, stavitele, povoleno bylo připojení domovní kanalizace z novostavby jeho domu na nábržích Eliščině ku stoece obecní a provede se na jeho účet navrtávka hlavního obecního vodovodního potrubí a odbočka až za hlavní seď novostavby a zavede se tamtéž za účelem osvětlování elektrický proud. — Udělena byla jedna mimořádná podpora.

Přetěžování žáky na hradceckém lyceu. Potkáte-li na náměstí anebo poblíž Hradce Králové děvče ubledlých tváří, zapadlých očí a unaveného vzezření, ubohá v 90%, že to je žačka zdejšího lycea. Naše městská škola myslí, že našla kámen moudrů ve výchově dívčí a proto pěstuje horečně kult rozumu takovou měrou, že tím trpí zdraví většiny žáky. Děvčata v době svého vývoje musí vysoce skoro celý den ve školní síni buď v povinných a neb povinných předmětech a přeznamaných kurzech. Ale ani vědní dny nestačí k podávání školní moudrosti, nýbrž i v neděli dopoledne a mnohdy i odpoledne vstávají se žačkami theoretické poznatky. Rádi bychom věděli, zdať je vůbec nějaký dozor nad rozsahem učiva ve městské škole a zdať i zde došla svého uznání moderní pedagogická zkušenost, že nespokívá oíl výchovy ve přecpávání rozumu a ve vysedávání ve školních lavicích. Čeho lze se nadíti od dešné a tělesné unavené lidské bytosti, kterou nemotorní pedagogové moskovou dresurou připravili o mládí a které zhnusili pro celý život dnešní práci! Připouštíme sice, že jsou lycea novým a dosud nevyzkoušeným školným typem, ale vadí tomu jame tobo náhledu, že dětská duše je příliš drahým a cenným ma-

teriálem, než aby mohlo se jí podváděti ku pokusům pedagogickým jako nějakého pokusného zvířete. Doufáme, že povolání kruhy provedou revizí zaměstnanosti žáky lycea, které dle drahé polohy obecního rozpočtu jest obecním podnikem a se výhradním panstvím pokrokového klubu.

Upozornění. Lístky k velikému duchovnímu koncertu (pořádámu dne 8. t. m. v Klieperově divadle) lze posud v počtu obmezeném obdržeti u p. Píši. Nutno si pospíšiti, jelikož již jest valná většina těchto rozebrána.

Výstavka akvárií s kreslířským kursem severského průmyslového muzea v Liberci dle nápad prof. Antonína Čitka ve Vídni, otevřena jest v štátním muzeu do 8. května denně od 10—12 a od 2—5 hodin. Účební postup: Studie štětcem dle živých modelů. Studie dle přírody a jich učtí. Užití umění.

Svaz českých spolků pro okrašlování a ochranu domoviny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku pořádá o letních letnicích (oprve na druhé Moravě a to v Král. Poli u Brna svou valnou hromadu. Poněvadž dle §§ 5. a 8. stanov každý okrašlovací spolek ve Svazu sdružený má právo vyslati na valnou hromadu 2 své zástupce, vysílá výbor okrašlovacího spolku v Hradci Králové své členy, aby laskavě buď předsedovi spolku vlád. radovi Novákoví, nebo jednatele odb. učitelů J. Oehmovi oznámili, chtějí-li by valné hromady Svazu za zdejší spolek se účastniti. V sobotu dne 14. t. m. koná se v 9 hod. večer přátelská schůze zástupců českých spolků okrašlovacích v místnostech Besedy v Král. Poli. V neděli dne 15. t. m. o půl 9. hod. tamtéž valná hromada Svazu. Odpoledne po společném obědě koná se lidová slavnost v zahrádce besedy. V pondělí dne 16. t. m. výlet do nově objevených jezek blíže Macechy. Přihlášky nejpozději do 12. t. m. přímo okrašlovacímu spolku v Král. Poli u Brna, který též se postará o ubytování hostů.

Ničte housenky! Dle zákona každý držitel posmeku měl zničit housenky za svých stromech, keřích atd. již do konce března. Purkmistrovský úřad ukládá vyhláškou, aby každý, kdo se opozdil, aspoň nyní housenky sebral a spálil. Jinak budou housenky sebrány na jeho náklad a nadto bude stížen značnou peněžitou pokutou.

Revise listůk honebních. Ačkoli střeďci v našem okrese přibývá, menší se rok od roku počet vydaných honebních listůk. Proto okr. výbor každého měsíce podá c. k. okr. hejtmanství seznam vydaných honebních listůk; který nájemce honitby a host při honbě se chce vyhnouti trestnímu stíhání, nechť si honební listek opatří včas.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc duben 1910. Vklady. Vloženo K 108.979 48. Vybráno K 91.246 12. Zůstatek K 1.710 457 19. Záruka: Závodní podíl K 76.165 85. Fond rezervní 114 000 10. Fond pensijní K 29.059 99. Fond pro kursové rozdíly K 27.751 03. Vlastní reality K 105.726 50. Cenné papíry a přebytky K 249 040 75. Půjčky směnové K 488.049 69. Půjčky hypoteční K 1.492.722 64. Úhrnem korun 2.582.516 05

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 30. dubna t. r. celkem korun 34.109.470, více o K 1.267.407 oproti měsíci předcházejícímu.

Společna Kralehradecká. V měsíci dubnu 1910 bylo vloženo K 349 733 82, vybráno K 302 984 04. Stav vkladů koncem dubna korun 13.884.562 41. Na hypotéky bylo nově přijato K 173 300 —, splaceno 69.566 09. Na hypotéky koncem dubna K 10.294.472 87. Záruka cenných papírů K 2.960.600 —. Uložení přebytky korun 1.867.876 97.

Májová oslava. V den 1. května vyšel průvod soc. demokratů o 1/2 10 hod. z Vozňových sadů přes město, obíraje se k „Štělínici.“ Ačkoli byla neděle, byl průvod mnohem slabší než loni. — Průvod nár. sociálů byl velice skrovný.

Již vyšel! Již vyšel!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Valná hromada Ústředního spolku pro udržování válečných pomníků u r. 1866 v Čechách odbyvána bude v neděli dne 22. května 1910 o 9. hod. dopolední v Hradci Králové („Grandhotel“). Program: 1. Zpráva výboru a sice: a) jednatele, b) technického referenta, c) pokladní. 2. Zpráva revisorů účtů. 3. Usnesení o udělení absolutoria za rok 1909. 4. Usnesení o změně stanov. 5. Volné návrhy. Ne sejde-li se v určenou hodinu dostatečný počet členů, odbyvá se o 10. hodině dopolední nová valná hromada s týmž programem bez ohledu na počet pp. účastníků. — Výbor.

Letní jízdní řád a. n. severovýchodní dráhy od 1. května platný. Na trati Kyšperk-Praha byla nově zavedena denní osobní doprava a rychlého nákladního vlaku č. 763 staré 470), která doposud jen v trati Hradec Králové-Kostelec a. O. provozována byla, v trati Kostelec a. O.-Středolání (Mittelwalde) — příjezd v 9 hod. 40 min. večer — dále byla v neděli a ve svátek v trati Potštýn-Králové Hrádek a rychlovlaku č. 761 zavedena osobní doprava (příjezd do Hradce Králové v 10 hod. 39 min. večer.) — Vlak č. 762 má v Hradci Králové bezprostřední spojení na vlak č. 784 s Prahy, čímž nové spojení Prahy se stanici trati Hradec Králové-Středolání (Mittelwalde) sjednáno bylo. — Na všech tratích, jak tomu bylo již v minulém roce, byly opět veškeré vlaky, které pouze jen v neděli a ve svátek, aneb jen v jistě dny a v jistý čas jezdily, opět v letošním letním jízdním řádu v téměř rovnaké zavedeny. — Na trati Josefow-Jaroměř-Seidenberg byl nově zaveden vlak osobní č. 513 (staré 305) trati Liberec-Seidenberg, odjezd s Liberce v 11 hod. 23 min. dopol. jakožto pokračování vlaku stejného čísla trati Josefow-Jaroměř-Liberec. Vlak tento ale jezdí jen od 15. července do 15. září.

Třeboschovice. Ráno dne 2. t. m. o 4 hodinách svoušelo na poplach. Hotel dům pp. bratří Šmídů. Obhájce dostavilo se po květnové oslavě dosti málo. Přece však spojenému úsilí podařilo se požár obmést tak, že oheň skoro ani nad střešní nepronikl. Hlavně bylo zříti mnoho špivého dýmu. Závod byl proti ohni pojištěn.

Debrnice. Velcí páni u nás mohou mít radost, jak jim „taky-demokratické“ časopisy „Osvěta“ a „Ratibor“ pomáhají proti chudobě. Rozumí se, že hlavní útoky jsou namířeny proti dp. farářům, kteří zde jako jediní z inteligentů zastávají se práv lidí chudých. Nestačí články novinářské; arantovaly se také pokrokové přednášky, aby pozornost občanstva byla odvrácena od věci nejbližších. Leť, milí bratři, marné všechny pokusy. Lid problémů dokonale, proč se právě teď tak úsilně bojuje proti „klerikalismu.“ To páni nedovedou zapřít, že ve starších lekturách učinily objevy, které pány páli jako uhlí. Snad p. majitel velkostatků nemá ani dvacíty díl s toho, co se na něm děje. Jinak by jistě p. pisatele do „Ratibora“ usadil a řekl by mu, aby si hleděl raději hospodářství. Myslíme, že dp. farář nepotřebuje čekati, až mu na polnosti pokrokový pisatel přičene nějakého zajíce. A že p. pisatel se chová k zdejšímu občanstvu setkatě, jest známo. Před nedávnem byla u nás srážka cesta přes sto let stará. Pisatel však i s p. syrovátským společníkem přitom neobtěžovali pochodili. A přes všechno „pokrok“ p. činná si správa velkostatků — zpátečnický. Bezohledné vystoupení proti dělnictvu, které si chtělo zachovati trochu občanské samostatnosti, rozhodně nemůže býti velkostatků prospěšné, protože za pakatel se jiní dělníci nepřiblíží. Jest to bohužel smutný úkaz, že v obci tak malé jest učitelstvo drážděno proti dp. farářům. Ten nemá od velkostatků řídky a okrojky a proto nemusi náhodou tak tancovati, jak páni piskají. Bylo by záhodno, aby si pánové trochu prohlédli tažný skot velkostatků, který nemá právě nejlepší časy; před patnácti lety se tím zvířatům tabalo veselí. Ta zvířata jsou bezbranná, ale svobodné občanstvo se jen tak lehou nedá. Pomocník velkostatků ze Syrovátsky by nas udělal velmi dobře, kdyby se místo velké péče o faráře staral horlivěji o svou dcmácnost.

Heřlice. Kdosi pravil: „Dějte mi kus popsaného papíru a já pisatele přivedu na šibenici.“ Tím chtěl asi říci, že vytrháváním slov a vět a libovolným jich spojováním lze člověka dokázat to nejhorší, srovná jako by chtěl někdo citovati sv. pismo a spojil věty: „Jidáš pak šel a osidlem se oběsil.“ — „Jdi a čin podobně.“ Časopis „Pochodeň“ cituje ve svém májovém čísle, jež je apotheosou revoluce, též francouzského spisovatele Alfreda de Musseta tato slova: „Z těch nejsem, Kriste, již se ve hradě bíjí a na modlech jdou v tvé chrámy dumavé; z těch nejsem, kteří jdou k Tvé Kalvarii, ach, skromně své libat noby krvavé; v těch sliních, kde dav nábožný se tlesá, já neklekám, když pod černavým kleňutím tlum věřících se chvěje svatou písní, jak vtr severský vanul rákosin. Já, Kriste, nevěřím Tvé církve lodi.“ — Známe trochu zakladatele moderní školy mušketistů a nevzháňme mu vydati svědectví, že je dalek volaomyšlenkářského názoru protikřesťanského. Ovšem dává mluvití jednajícím osobám ve svých spisech i rouhavé, ale sám tak nezmýšlí; srovná tak malíř musí namalovati stíny k vůli světelným efektům. „Pochodeň“ necituje, co napsal Musset ve „Zpovědi dítěte svého věku.“ Tam lze čísti (vydání „Světové knihovny“ str. 16.) o tom, kam až dospělo lidstvo za doby revoluce, slova následující: „Ubomí tvorové! Výbuch je sanesí jako arko prachu v propast všeobecné pochybovačnosti. Bylo to popření všech věcí, nebe i země, mohli bychom to nazvat všem veškeré naděje, tak jako by lidstvo v lethargii bylo bývalo prohlášeno za mrtvé těmi, kdo mu sahali na pulu. Tak jako onen voják, jsa tázan: věřít? odpovídal: v sebe, tak mládě Francie odpovídala na otázku: v ale. Žel! náboženství mizí; nemáme ani naděje, ani očekávání, ani dvou kousků

černého dřeva složeného na kříž, před kterým bychom mohli nepouiti ruce. Hřada budoucnosti autva vzhází, nemáme se vypaouti na obzor a jako na simmím slanci jví se krah její červený krví, která na ní lpi od r. 98. Nemí lásky, není slávy, jaká nepronikatelá noc na zemi! A my budem mrtví, až se rozední. Kdo se odvážl vyprávět, co se dělo? Muži pochybovali o všem, mladíci popřáli vše; vyšli se škol s rouháním na rtech. Na místě entusiasmu měli jsme jen abnegaci dobra. Patnáctileté děti seděly pod kvetoucími keři a krátily si čas řečmi, nad kterými by se hrůsou zachvěly i nehybné bosky versailleské. Večere Kristova, hostie, tento věčný symbol nebeské lásky, sloužila k pečetění dopisů, děti vyplivaly chléb Páně. Škafci, kdo umilá těmto dobám, kdo krádeje nad propastmi, pohleděl na nebe. Vytrábl-li ateista své hodinky, dává Bohu čtvrt bodiny láhý, aby ho zdrtil. Je jisté, že si tím spěšobil čtvrt hodiny hněva s divoké vášně. Byl to paroxysm zoufalství, bezjmené vyznání nebeských mocností, byl to bídný tvor, svíjející se pod nohou, která ho drtí.“ A něco dále: „Křesťanství zabíjlo císaře, ale vykoupilo národy (Co říká tomu Maohar?); otevřelo barbarům paláce Osihradu, ale také dřevo chat Kristových andělům utěšitelům. To učinilo křesťanství a co učinili ti, kdo je zničili? Říkal-li dříve utiskovatel: „moje je země“, odpovídal mu utištěný: „moje je nebe.“ Co odpoví nyní? — Tak Alfred de Musset jinde; my však nejame tak dětinní, abychom vytrhovali jen to, co se nám hodí do krámu, — jako „Pochodeň“.

Konference duchovenstva vikariátu Králického. Dne 27. dubna konána byla v Zamberku měsíční konference kléru vikariátu Králického za účasti 30 kněží. Věp kanovník dr. Fr. Šulc, který na pozvání vdp. vikáře ke konferenci zavítal, promluvil na thema: „Proč organizujeme.“ Ve své téměř dvě hodiny trávící řeči dovozoval věp řečník úhvatným způsobem nutnost organizace. Musíme organizovati především pro Boha samého, který nás povolal, abychom pracovali na vlně Páně. K této práci náleží v přítomné době také organizace svěřeneho nám lidu. Organizujeme pro sebe, neboť organizaci poznává kněz sama sebe i svoji osadu. Organizace jest nutnou pro náš lid, který potřebuje poučení a zúšlechťení. K organizaci nutí nás naši nepřítelé, kteří, ačkoli v různé politické strany roztříštěni, vedou spojennými silami boj proti náboženství a církvi. Nutno organizovati konečně k vůli naší mládeži, neboť statistika ukazuje, jak hrozně stoupá počet zločinů páchaných dětmi do 14 roků. Ku konci své přednášky podal osvědčený věp. řečník a organizátor z vlastní zkušenosti všechny pokyny, jak organizace zakládati a v nich pracovati. Poukázoval na důležitost dobrého tisku a vřele doporučoval odebrání a šíření časopis „Štít.“ Celá řeč vyslechnuta byla s naplnotou pozornosti a odměněna bouří potlesku. Na pokyn věp. kanovníka založeno vikariátní organizační komité pro české a německé farosti a vdp. vikářem v čele, na kterého věp. řečník jako na vzor horlivého a obětavého pracovníka na poli našich organizací poukázal. Účelem jeho jest zřizování organizací a pořádání schůzí a přednášek. Po společném obědě konána byla v děkanátním chrámu Páně rekolekce. Vdp. P. Fr. X. Zimmerhackel, rektor koleje T. J. s Hradce Král., promluvil dojemnými a poutavými slovy o tom, jak vážit si máme Pisma sv. Upozorňoval na velikou cenu této knihy již po stránce kulturní a historické a vylíčil krásy jednotlivých knih Pisma sv. se stanoviska technického, poetického a historického. Následovala výstava Nejezdější Svátosti a svatá zpověď. K horlivé práci povzbuzeni a na duchu osvětleni vrátili se pak účastníci ve své působitě.

Z okoli Chručimě. Jel jsem do Chručimě. Někteří občané ve vlaku mi řekli, že jedou do Chručimě, aby jako starostlivé slepičky kuřátka chránili před náhous. Pravím: to je přece povinnost žen a ne mužů. Oni nato: Těmi slepičkami jsme my a kuřátka jsou naše děti, kterým pisatel z Venkova tupí veřejně jejich svaté přesvědčení a nevděl se dětem veřejně ve škole říkati, že prý ten kněz s nimi stále švejká jen ráčenec, a že prý kostelník pečá doma placky, ty podášené dá prý svým dětem sníst, a ty druhé dá do kostela, a když kněz nad nimi něco potká, pak prý má v nich býti Bůh, a dává je dětem ku přijímání. Zhrozil jsem se toho, domýšleje se, že není to možno. Ale sousedé pravili: Vyslechali jsme děti, a ty to potvrdily a proto jsme sepsali protokol a poslali jej c. k. okr. školní radě, kde jsme výpovědi dětí zaznamenali a spolu prošli, aby co nejdříve se stala náprava, a neustále-li se, že podáme věc samé školní radě. Nemohl jsem jinak, leč pochváliti takových otců, kteří netrpí, aby za jejich penize, se kterých si škola vyřadila a kterými učitele vydrží, byly děti tak divně vychovávány. Tu pravil jeden: ono toho bude při úředním šetření trochu více. Přijde na řadu i to, kdy děti slyšely od učitele ze „Svatební košile“ radu umřít: Odhod ráčenec, odhod křížek, odhod knížky modlitební! Na — jen at tak dále ti páni učitelé pokračují, pravím nato, však ti chovanci jejich odhodí také šota a lásku, kterou mají míti k učitelům; a až dospějí v muže, potom ty vychovatele nově vyřezá ze škol ven. A na to pravili občané:

Také toho zasluhují za své převrácené vychovávání. Ano pravil jeden: Naše děti dostávají i svátost jména, na která nebyly křtěny a která nejsou zanežena ani v matrice. A jaká pak? táká se svědově. I třeba slepák, effident, vyzvědači, slídči, čertovy stvůry a zatracené a sakramentové potvory. — Na — to již je trochu tlusté, pomysli jsem si a divil se tomu nemálo, že ti rodiče tak dlouho to trpěli. Na podiv můj řečeno mi, že jsou někteří rodiče, kteří jsou na straně takového vychovatele a že přemlouvají děti, aby při úředním šetření popřely, co od učitele ve škole slyšely. Iau, tací rodiče a děti jsou takového učitele hodni. Na to řekl jeden z občanů: Ostatně my kohoutci při úředním šetření ještě některé věci zakokrháme, při kterých se páni možná i začervenají. Máme toho my kohoutci ke kokrhání hezkou zásobu. — S tím jsme se rozešli. Jsem zvědav, jak celá věc se skončí.

Rudí osvěta na Smilflecku. „Pokrokové Rozhledy“ snaží se dne 29. dubna zatusovati nebezpečnost, kterou spáchaly uličnickým výpadem proti rolnictvu, které se účastnilo misli. Kdo si jen trochu společenského taktu zachoval, musí dospáti, že tak hrubým způsobem většit lidé uráženi býti nemají. Jízlivě však nerykrouti žádným způsobem svůj štvavý výpad. S velkým pottem snaží se „svatovské slibovati.“ Přijde-li nějaký rabín, doprovázený tureckým bubnem, utrvzovati nás (li) ve víře, budeme mu věnovati tužší pozornost jako těmto misionářům.“ Aj — komu to vlastně sloužíte, že už mluvíte o příchodu rabína? Nebojte se tak přilíli! Rabín zatím přichází výhradně k židům a těmto dplně stačí, připravili o viru křesťany. Nač ještě poslati rabína? To by si jenom svůj manévř pokazili. Mají až příliš mnoho sluhů, kteří jsou zapááni v matrice katolické. K vám misionáři nešli, přišli ke katolíkům. Nač tedy svou pokrokatkou „pozornost“ příliš rozptylovati? A pak nedělejte příliš veliké hr diny. Proč jste se neozvali, když si židé založili v české Praze německou Talmud-Thora-Schule pro výchovu rabínů? Proč natíkáte na velikou moc klerikalismu, když přece víte, že největším finančním pánem v Rakousku jest žid Rothschild a že politikon rakouskou zatácel die svého skrytý napověda semita Sieghart? Proč nepoukázete nato, jakou germanisaci provozuje v Čechách náboženský „Jüdischer Schulverein“? Tákete se ukrutně chyťte katolík: „Či se snad domníváte, že jest ještě dnes možno způsobiti novou Bartolomějskou noc?“ Na to farizejnému pisateli odpovídáme, že možnost krvavého vraždění by byla tím větší, čím více by se zmáhala moc rudých Ferrerovců. Ti přece tleskali barcelonským banditům, kteří bostál-ním způsobem vraždili a páliili barcelonské katolíky. A pak si trochu jako osvícenci přetěžte die nejnovějších výskumů, jak vraždnicí barcelonští svým huasým řádním daleko předčili vraždnicí noci Bartolomějské. Moderní Ferrerovci mají laskominy na horší bezostyšnosti, než jaké se páchaly v Paříži. Jakou svobodomyšleností vynikají pokrokatští učitelé, to patrné z toho, že v tisku veřejně zakazovali rodičům učít dítky náboženství. Tak „charakterně“ si počínají ti, kteří sami přisahalí na nábožensko-mravní výchovu mládeže. A když projeví rodiče osvělibost proti vychovatelům, kteří jedním slovem čenají opak toho, co slibovali, pak najednou pobouření veliké. A s jakou hadí chytrostí dovedete jako vybarvení klerikálové zneužívatí slov Kristových o lásce k nepřítelům! Holenkové, Kristus nikdy neřekl, že mají rodiče dopouštětí, aby jejich děti byly vychovávány od protikřesťanských pokrokatů. Naopak mluvil o nepřítelích evaugelia jako o „plemeni ještěrtím“ a hrozil jim daleko horšími tresty, než jaké bývají na tomto světě. Prý se dovoláváme zásady, že náboženství jest věcí soukromou. To však jest lišácká lež. Zato však vy mluvíte před prostými lidmi vřde o soukromosti otázky náboženské, ale zatím sami přetepáváte náboženství veřejně, píšete proti němu veřejně, pronásledujete die možností věřící již proto, že se stáštují bohoslužeb. Ušlechtilé přěte, že „ani ten nejdelší a nejčernější dráp neškrábne vědecky tam, kde by chtěl.“ Patrně tedy se vám nevede tak zle, jak natíkáte. Máte však na paměti, že vždy něžná rudá „ručka“ nesmí sahati tam, kam nemá práva. A jak jsou štědři pánové, jichž pohlaví konpilí palác a jimž se vede zaamenití! Vyčítají krejčary dp. farářům. No — pánové, myslíme si, že posud máte ještě velmi mnoho počítání a úctem svého horlivého předáka Kudrnáče, jemuž při sčítání hlava tolik hotela, až se z toho oběsil. Tadiž se soudružské lásky k bližnímu raději napřed prokoukněte a doroovněte zmatené cifry svého oběšeného počítá a pak teprve šacujte kapsy lidí jiných. Okradení chudáci v Rikytaiku byli by vám velice za ten lidumilný postup vděčni.

Všitácn na Kopidlenském vikariátu. Dne 23. dubna přijel Jeho Bisk. Milost ve 1/4 na 12 před polednem do J.čína vlakem, aby vykonal gener. visitaci na Kopidlensku. V Jičíně na nádraží přivítán byl Jeho Exel. od p. vikáře J. Tichého a od pp. duchovních z Jičína a okolí, od nástupce patronátního úřadu hr. Schlika, p. J. Nešněry, vřch. správce, p. Jeřábka, brab sekretáře, p. řed. Havránka a mnohých jiných. Půvozem b'šili se p. b. skup ku Velšši. Vstříc vyjeli na banderistě

početem 23 a hradbou v čele a dva bojiště spolky: z Jitkovce 18, z Nadslav-Štáří 15. Hradba hrála po cestě a za všeobecného nadšení blížili se převod do Velké. U brány slavnostně vyzdobené byl Jeho Excel. přivítán od místního starosty p. J. Formana, obecního výboru a od starostů přítomných obcí. Jména také přivítala J. Bisk. Milost Zdeňka Formanová, řáky IV. tř. spolu s družkami. Ve farě budově vyběl vstříc J. Excelenci p. hrabě Jindřich Schlik. — V chrámu Páně uvítala arcipastýř mladá Cyrillka Jednota mohutným spěvem „Ecce sacerdos magnus.“ Kostel byl takřka přeplněn lidmi, a každý chtěl vidět p. biskupa, jenž svým zjevem lásku všech si získal a předpojatost proti němu úplně smizela. Mnohé oko zalilo se slzou radosti. Druhého dne přistoupilo 889 birmovanců k sv. birmování. Večer po skončení sv. birmování loučila se naše osada s J. B. Milostí. Řáky IV. tř. Fr. Vaněková dojemnou řečí loučila se s p. biskupem. Po té pan vikář Tichý poděkoval J. B. Milosti za všechnu milost, jež rozlila se toho dne po jeho osadě a ujistil Jeho Excel., že láska a oddanost se srdci osadníků zůstane mu nezměnná i na dále. Udělil na konec sv. požehnání, p. biskup opustil kostel.

Čáslav. Restaurace kostela sv. Petra a Pavla. Během měsíce dubna provedeno bylo ožkrabání případné otlučení omítky uvnitř kostela a teprve nyní lze spatřiti, v jak chatrném stavu nacházely se některé partie chrámu. Jest to zvláště klenba v presbytěři a v hlavní lodi, která na mnohých místech broují takřka samotím. Žebra dráček klenutí jsou popraskána, na některých místech visí takřka ve vzduchu. Již při minulých opravách sponzorovali jistě chatrný jejich stav a hleděli to napravit tím, že železnými skobami přitáhli žebra ke klenbě, takže místo co žebra měla dráči klenbu, klenba držela žebra. Jaké nebezpečí hrozilo tím návštěvníkům chrámu, jest pochopitelné. Nad hlavním oltářem jest jedna celá část vypadla, takže kněz stál tam po leta na prahu smrti. Nezádným tímto stavem svěřil se ovšem nejen náklad na restauraci chrámu, ale i doba dokončení prací. Aby zvýšený náklad mohl být uhrazen, dává městská rada chatrnou klenbu fotografovati, aby snímek těchto ušlých jako dokladu žádosti k příslušným korporacím o svření subvence. Vnější práce chýlí se k svému zakončení. Mohutným dojmem působí budou zvláště obrovská okna v nejvyšším patře věže, která budou úplně probourána. Škoda, že nelze prosatím pomýšlet na přestavbu věžní střešky. Než i takto budí nové vzezření chrámu zasloužený obdiv. Teprve nyní chápou přemnozí, jaký skvost naše město v budově děkanického chrámu ani nevědomc choválo. — Občanská záložna konala valnou bromaďu dne 1. května za značné účasti členů. Debata byla místy velmi pohnutá a ředitelstvu dostalo se četných, ač ne vždy zasloužených výtek. S napjetím očekáváno bylo skrutinium, v němž mělo se rozhodnouti o dosavadních členech ředitelstva. Skončilo odpočinkem důvěry pp. Lorencovi, maj. hotelu a V. Štátnému, vinárníku, na jejichž místa zvoleni pp. Lobec J., městský radní a J. Kalás, vinárník. Osoba dosavadního ředitele p. Rázičky došla usazší opět a lze doufati, že jenom k prospěchu ústavu, který pro obecné dobro měl vždycky otevřenou ruku a ponechává ji až dosavad. — Volby do obecního zastupitelstva konány budou v první polovici měsíce května. Dle předcházejícího klidu dá se souditi, že budou odbyty pokojně bez obvyklých jinde agitací a polemik. Jenom ve třetím sboru panuje značnější ruch, ale spíše ze zájmů stavovských než politických. Jedná se o počet kandidátů živnostenských a rolnických. Jsou to však všechno jenom akce rána podřizného, neboť šestičlenné komitě, které delegováno bylo vládnoucí stranou mladočeskou, aby sestavilo kandidátní listinu, jest s prací hotovo a až na nepatrné změny ponechalo zástupce tytéž. A ti, jak lze se nadíti, zvoleni budou jistě značnou většinou. — Sady Vodranty upraveny pečl pravovárečenského společenstva a města nabývají vždy větší přitažlivosti v obecnstvu. Bylo by však záhodno, aby také obecnstvo dbalo na udržení pořádku. Týká se především čistoty laviček a stolů, kterých užívají někteří k zaznamenávání ne příliš zdvořilých a slušných myšlenek a nápadů a pak zachovávání příkazů ohledně vodění psů. Vyhláška praví, že se mají psi voditi na šňůře, ale to nevedí, aby někteří páni a dámy nechávali je proháňati po louce i v křovinách. Myslíme, co platí pro jednoho, že platí pro všechny. Zakroč-li hlídač, jest oheň na středu. Třeba ho ve snažení podeptiti!

Kobylnice u Zábře. Poslední naše schůze, jež se výborně zdařily, popadly agrární kutnohorské komando, že honem se rozjelo ulévati smáhající se záněti lidu pro věc katolickou. K nám byla vyslána jedna hasička s hasičem, ale oba ještě tuze mladí, takže s tou agrární střikáčkou nedovedou kale zacházeti. Nabírali hesky z bluboka, bylo to skoro samé bahno, ale spletli se; místo, co to mělo střikati na klerikály, střikalo to na ně. Mezi jinými krásnými řečmi slyšeli jsme také *hes nejnovějšího programu agrárního, že první kláštery a semináře musí vymazati, a pak že bude národu českému dobře. Agrární strana při náboženství v programu nemá a také*

že tam neovazuje. Náš agrární darost byl tím celý nadšený a když oba řečníci dohovořili, chtěli se také jeho členové pokusiti o kus varhán. P. F. s Habrkovic nám odporoval, abyom neokupovali Hsiky v cukrovu, a on satím brambory. Jan čtverák! Kdo rozdál vykrmeného „fobaněčka“ na agitaci, ten musí šupat brambory, kdo však si ho vyudil, ten ho smí teď spapat. Po této národohospodářské otázce chtěli něco také osvětlit p. P. s Kobylnic, ale buď mu neoslouchala paměť nebo jazyk a proto, aby byl oetudě konec, schůze byla uzavřena. Teď stáhal hněv na kutnohorské komando, jaké to posílá mládence a panay, kteří místo, co mají klerikálům hlava napravit, všechno pokaní a to ještě pár honů od bydlitě samotného — generála. Katolíkům na Záborku už světlo vzšlo a dá Báh, že neuhazne.

Tapadla u Čáslavě. V jednom z posledních čísel „Obnovy“ dočetl jsem se, jak náš p. semský poslanec Blažek prohlásil, že agrárníci jsou lepší katolíci nežli klerikálové, rozuměj organizovaní katolíci. Jakými lepšími katolíky jsou, ukázala hned jeho schůze u nás. Do předsednictva byli zvoleni: jeden volnomyšlenkář, jeden soc. demokrat, jeden pokrokař a jeden evangelík. Ti se pěkně o fanke rozdělili a za jejich vedení p. semský poslanec buřil do klerikálů; že skřísil jejich apíný souhlas, dá se mysliti. Za takovéhle lepší-katolíky pěkně děkujeme!

Naděje národa. Dne 29. dubna oběděl se v Paralku u Čas. Trebové 15letý hoch A. Vahous. Příčinu přimotu nelze udati, ale snad to byla omrzelost života a jistě to byl naprostý nedostatek přesvědčení náboženského. Byl nešťastník postřechem učitelů a svým chováním způsobil jim nejednou hořkou hodinu. Jakého smýšlení byl, o tom tato událost: Když v lednu t. r. jakýsi mluvka brojl na schůzi proti samýšenému sbudování kaple pro Paralk, který má přes 2000 obyvatel, tehdy 14½. roku starý Vahous vzal si také slovo a řekl, že kostely jsou horší než razovny. Budli to řečeno ke cti nár. socialistů, že hoch po tomto výroku ze schůze vyhodili. Vážný a zkušený vychovatel mládě se vyjádřil, že na duševním vývinu nešťastného hochu pracoval pokrokařský učitel, který byl miláčkem inspektora Peška. Pokrokař ten dal si psati od dětí do památníku a tehdy mladý socialista napal tato slova: „Nad smrt aladů jest objetí ženy — krásná jest dívka, ale krásnější žena.“ A opravdu viděn byl den před sebevraždou v pravdu děvčat. Za zmluku stojí, že mu nebyl nástrojem sebevraždy provaz, nýbrž tetěs. Nezmiňovali bychom se o smutném tomto příběhu, kdyby nebylo na obzoru více následovníků Vahousových, aspoň co se týče mravnosti. Mnoho ovšem zavrhují neblabé poměry socialisti. Otec i matka jsou v to-várně a dívky ponechány samy sobě. O té bodré mládězi kroniky by mohly vypravovati sbor učitelů. Neuplyne snad ani týden, aby někomu ze sboru nerynadil buď otec nebo nadějný syn. Jeden otec dokonce poděkoval svědomitému učiteli pohlavkem na ulici. A dostal se to? — Jeden den! Když se roznesla správa o smrti mladého sebevraha, posoudil ji jistý neklerikální občan: „Zas o jednoho vagabunda méně.“ Jest zvláštním úkazem, že socialisté ať už červení či červenobílí k plnitelům svých zásad hlásiti se nikdy nechtějí, poněvadž praktické provedení jejich zásad vychovateckých jim mnoho cti nedělá; ale směniti své theorie také nechtějí.

Osečnice. Nezdařený vpád agrárníků do Osečnice. Hospodářský spolek pro okres opočenský dne 24. dubna pořádal valnou bromaďu v Osečnici. Do tamějš Osečnice světlo pokroku přinéstí chtěl „charakter“ Markalous z Opočna. Vzal s sebou odpadlého kněze Přibyla z Opočna, který promlouval o družstevnictví. Ale kyselo se p. Markalous tvářil, když ani jediný z Osečnice se nepřihlásil. Celý zasnalý buřil pak do viiva bojových paterů, do hamižné nabytého církevního jmění, jež dle jeho přání má se rozděliti mezi chudinu. Snad troška s onoho jmění více jemu chudákovy by prospěla; proto takový zásluk na dělení. Mluvil také o volné škole. Dle jeho názoru mladší nemá poslouchati ani starších, má se řídití zcela dle svého rozumu. Pane Markalous, vy sám tomu nevěříte; kam byste svými názory mládězi přivéstí chtěl? Chťel jste v Osečnici organizovati mládě a kolik vám jich sedlo na lep? Dva — a jeden zrovna druhého dne vystoupil. Ke konci se pp. Markalous a Přibyl bavili náboženskou rozpravou, ale jak uboze! Dle toho také výsledek. Všeobecně se praví, že, kam p. Markalous vkročil, hnutí agrárníckému spíše uškodí než prospěje. Lid venkovský štvral proti náboženství i kněistvu již je syt. Samotní pánové Markalous i Přibyl vyznali: Ten borský lid, kdyby celé půldne do něho mluvil, se nepředělá. Osečnici, věrně víře své, všechna čest!

De Kromě a oketi. V poslední době se vyskytly pověsti, že náš dp. administrátor Julius Váha uložil svoje úspory nikoli do našl, ale do záložny skutečaké, jako by sám nedůvěřoval. Prohlašujeme tímto po řádné informaci pověsti ty za naprosto neodůvodněné a podvráté, které mají jedině ten účel, aby naši záložna poškodily. Dp. administrátor ově pentse ve Skutči nikdy neuklá-

dal. Kdo by však líl dále trusil a tak dárčen k naší záložně podkýval, bude nášim nradě. — Za Spolitelni a záložni spolek Josef Filip, t. č. pokladník.

Neobmaněte se. Podobá se, že Neobmaněte přece budou klerikální,“ považechi si jeden pokrokař občan při Vskříšení a dodal: „Nedopouštěj Pán Báh!“ Bylo vidět, že obecnstvo se nijak nepomázlo, ačkoli okna bytu p. řídícího byla tmavá. A stýskavý pokrokař už se musí také spřáteliti i s jinými tkary. Při majových pobožnostech veliké množství věřících vyplňuje náš chrám. „Lidová“ správa školy nešťastní se ovšem: také oficiálně církevních pravodů o Božím Těle, Vskříšení a j.; iu, každý má jiný názor, někdo lidový, jiný nelidový. Leč bylo by pořebí, aby páni inteligenti se chovali k přesvědčení lidu trochu šetrněji. „Zas musím s těmi p. do kostela!“ Takové slovo se přece na „anabellivého“ pokrokaře nehodí. A přilíš přileně zacházeti s hochy pro jejich miniaturován také by se nemělo; je v tom jednáni důkaz veliké lásky k dětem? — Ustavila se u nás též Jednota ustavičného se klanění Nejvyššího Svátosti, která přispívá malými dárky k okrášení kostela. Jáme téměř většinou v Jednotě chudí, ale věnujeme se činnosti a všelou láskou; rozhodně přitom neutralíme ani dvacetý díl toho, co pokrokaři v hospodě. Doufejme, že i bohatší přidají se k nám a stanou se podpůrci užlechtilé snahy.

Městská spořitelna ve Vysokém. Město vykazuje za měsíc duben 1910: vloženo na knížky K 381,326.65; vybráno K 291.875.86, vloženo na běžný účet K 21.477.21; vybráno K 88.251.37; sástatek vkladů na knížky K 5,422.199.65; na běžný účet korun 1,249.131.48; úhrnem K 6,671.331.13; hypotečních půjček vyplaceno K 35.924.73; splaceno K 21.094.14; sástatek hypotečních půjček K 4,483.214.80; směnek eskomptováno za K 66.706.35, splaceno K 51.915.39, sástatek K 498.447.64; do jiných ústavů vloženo K 262.616.95, vybráno K 307.419.49, sástatek vkladů v jiných ústavech K 1,114.184.50; cenových papírů v zásobě za K 2,901.345.18, záloh lombardních K 8.170.— b, hotovost pokladni K 32.358.33; obrát účetní a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 31. dubna 1910 K 16,036.878.15.

Různé zprávy.

Největší dílo Pim X. Všem, kteří přijdou do Benátek, padne poblíž mostu Rialto do očí vysoký dům s bronzovou tabulí, na ní je tento nápis „Ecce summus opus Papae“. (Vis největší dílo papešovo) Smysl nápisu pochopí, kdo ví, že dům patřil časopisu „Difesa“, katolicko-konzervativnímu listu benátskému, založenému sv. Otcem Piem X.

Pentníkům, kteří navštíví o sv. Janu matičku Prahu, k povímnutí. Na sv. Jana 16. t. m. o 4. hod. odpol. pořádá I. krajská organizace české strany křesťanskosociální v místnostech organizace Hradčanské (velký sál na Strahově) veřejnou manifestaci schůzi stoupenců strany. „O politických a kulturních snábkách národa českého“ promluví p. říd. poslanec Václ. Myslivec, dále řídící poslanci moravští a slovaští. Kdo do Prahy ve dnech svatojanských zavítá, neopomeh do schůze této se dostaviti. Po schůzi přátelský večírek s pestrým programem na počest venkovských hostů.

Výsledky provozu na sestátněných drahách. Ministerstvo železnic uveřejňuje výkazy o výsledcích roku 1908, ze kterých vychází na o,vo, že Česká severní dráha docílila výnosu převyšujícího výkupnou rentu, kdežto Společnost státní dráhy měla deficit. Čistý výnos Severní dráhy činil K 4.424.776, takže po výplatě všech závazků zbylo ještě K 297.553. U Společnosti státní dráhy činil čistý výnos korun 27.716.317 a po odečtení všech výloh zbyl deficit K 872.867. Severozápadní dráha vykazovala čistý výnos K 15,032.361 a po odečtení všech výloh zbylo ještě K 1,515.984. Severozápadní spojující dráha měla deficit korun 1,701.337.

Jed z Jmdey. Ústav pro posemkový ávér, jehož prezidentem je pokřtěný šid Sieghart, vydával vloni 13 mil. K. Hlavními akcionáři jsou lidé se jmény Koba, Hers, Tausig a p.

Jak žije turecký voják. Vstává před 6. hod. a vždy 25 dehomady jich dlel ranai toletu. Jmenovitě noby si pečlivě myjl, co pro pohodovou schopnost má velikou důležitost. Pak se modlí. Po modlení je čtvrt hodiná přestávka, načež se snídá. Každý voják dostane čaj a chléb. Dříve dostávali čorbu (polévku), která však pro slabší žaludky byla méně vhodná. Po snídani nastává čištění zbraní, uniformy a místností. V 8 hod. počne execírka, která jest celkem podobna našl, jen-m že prostocviky odpadáji. Cvičení trvá tři hodiny. V 11 hodin vrací se vojáci do kasárna k obědu. Stoleování je dosti primitivní, protože jídelen v kasárnách není. Vždy pro 10 vojáků dáváno je jídlo do měděné nádoby a stavi se na zem. Vojáci se posadí do kola, každý má svou dřevěnou lžici, ale mnohý si jí řetši, aby ji mnoho neopotřeboval a jí raději prsty. Kdo by turecké

vojáky viděl takto jísti, mnoho chuti k jídlu by sám nedostal. Vaří se k obědu vždy jen jedno jídlo, jen v pondělí a ve čtvrtek se přidává ještě trochu zavařeniny neb ovoce. Většinou se vaří ryže, boby, hrách, šoška nebo zelenina. Po obědě je dvouhodinový odpočinek, kdy mají vojáci volno. Od 3—5 se opíjí, pak následuje modlitba a po ní večere, která se od oběda nerozeznává leč dobou. Po večeri není však ještě konec. Teď nastane škola, která trvá 2 hod. Učí se všemu možnému, ale je s tím potíže, protože vojáci jsou většinou analfabeti. V 9 hod. se jde spát. Posteli dosud není. Spí se na zemi na přikrývce a ku přikrytí musí posloužit pláště. Každý muž dostane čtyři uniformy: zimní, letní (s látky khaki), pak starou modrou uniformu pro cvičení a jednu docela obnošenou domácí.

Vyvázení důstojníků z dluhů. Z Vídně sdělují novému maďarskému deníku pešťskému „Az Est“, že blízce jest uskutečnění podnik, na kterém pracují dlouho již vojenští hodnostáři a jehož účelem jest vyvázení důstojnického sboru z dluhů. K účelu tomu sehnána byla již suma 50 mil. korun. Za příchodu 80letých narozenin císařových bude velké toto dílo dokonáno. Osnova přelůbná jest již hotova. Třeba jenom ještě souhlasu panovníkova. Tento kapitál 50 mil. korun jest složen z několika vojenských fondů, zejména z fondu Marie Teresie v obnosu 10 mil. korun, z fondu arciknížete Albrechta (4 mil. korun, který záročním vzrostl na 10 mil. K.). Vojenská správa sama věnovat chce 10 mil. korun které se vyplatí u velkých bank. V čele komise té se nalézá generál pěchoty Grückmann. Bude zachován princip naprosté mlčenlivosti. Poručík dostane půjčku nejvýše 3000 K, nadporučík 5000 K a setník 8000 K. Tak se jedná s důstojníky! A jak se vládní kruhy chovají k rolníkům a vyvázení seláckých statků z dluhů?

Československá náložna v Praze Spálená ulice 9. koncem dubna vykasuje: členů 207, závodních podílů 403, vklady: 286.926-08 K, zápůjčky 238.102-55 K, spáčené podíly 18.857 K. Obrát v dubnu 244.996-78 K.

Nová agrárnícká atrakce. S dosavadními poslanci mají agrárníci velikou smůlu. Proto chytají nyní voliče na lep hesel, kterých si dříve mnoho nevšímali. Práskova, Závorkova a Udrálova řepa vydala tak nemilou štávu, že volili posledně za Lounsko „domkáte a bednáte“ Mašatu, který bednářství nedělá a na práci polní si sjedná, protože jest vlastně agrárníckým úředníkem. Tak zvitěšila „agrární demokracie“. — Nyní nový výhled na triumf. Bývalá kandidátka poslancetví slič. M. Tůmová, vřelá přítelkyně volebního slá. Machovce s Em. Zilvarovou mají agrárníkům med kolem dít. Ať př. po smrti p. poel. Struny provolají agrárníci za kandidátku pí Trachtovou nebo jinou agrární ženu. Stálo by to agrárníkům opravdu za to. Osvědčili by tak hodně lacino nejmodernější a nejosvěcencější pokrok. Jistě že se k tomu rozkývají. Zapomene se na čas na řepu, veliké subvence a diety a masarykovci budou závisťi blednoucí tkouce: „Ejhle, jak pokukujeme za nejbystřejší stranou v Evropě!“

Prohlášení

Prohláším tímto, že nemohu pana Falta, rolníka s Divce, a něčeho nešťastného vinníci a urážku jemu a dluha odvolávám.

Josef Nedek.

Tržní zprávy

V Hradci Králové, dne 30. dubna 1919. 1 hl pšenice K 17-18—18-20, žito K 11-00—11-20, ječmene K 10-00—10-20, prosa K 00-00—0-000, vřba K 12-00 až 00-00, hrach K 24-00—24-20, oves K 6-28—6-30, K šošky 26-00—27-00, jablko K 24-00—26-00, krap K 24-00—22-00, brambor K 2-00—4-20, jeteleového semene červeného K 00-00—00-00, 1 hl. jeteleového semínka rusk. K 000-00—000-00, máku K 30-00—32-00, lněného semene K 24-40—00-00, 100 kg žitných otrub K 12-20—00-00, 100 kg pšeničných otrub 12-00—00-00, 1 kg másla čerstvého K 2-40 až 2-60, 1 kg másla převařeného K 0-00—0-00, 1 kg másla vepřového K 2-20—0-00, 1 kg tvarohu 0-40—0-48, 1 vejce K 0-04—0-07, 1 kopa cerele K 0-00 až 0-00, 1 kopa potrále K 00-00—00, 1 kopa kapusty K 2-00—2-20, 1 hl cibule K 2-00—4-20, 1 kopa drobné zeleniny K 0-20—1-20, 1 pytlík mrkve K 2-00—2-20, 1 kopa salátu 4-00—4-20, salát K 00-00—0-00, 1 bedla čerstvá K 0-00—0-00, 1 hl jablko K 00-00—00-00, 1 hl hrach K 0-00—00-00. — Na týž dení trh v Hradci Králové dne 30. dubna 1919 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 277 hektol., žito 222, ječmene 66, oves 222 prosa 0, vřba 5, hra-

ch 5, šošky 5, krap 11, jablko 5, jeteleového semínka 5 1/2, olejky 0, máku 8. — 2) Zeleniny: potrále 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 40 kop, cibule 50 hl, okurky 5 kop, salátu 20 kop, mrkve 60 pytlík, brambor 222 hl, salát 0 kop, drobné zeleniny 80 kop. — 3) Ovoce: hrušky 00 hl, jablko 00 hl, jablko 00 hl. — 4) Maso: vepřá 2 kusů, podviněná 700 kusů, káskat 25 kusů.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď hned nebo od 1. srpna.

Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.

Nabídky firmě

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednávky vyřídí Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Na kupectví

přijme mravněho hochu z pořádné rodiny, za velmi výhodných podmínek k brzkému nastoupení

František Píra,

obchod sbožím koloniálním, materiálovým, sklad
veškerého nádobí a vlněna

Týniště n. Orli, Čechy.

Do Hradce Králové a okolí.

Volečtému zákaznictvu oznamuji

přesídlení vlastní

prádelny a žehlírny

(Jitřkova tř. pod pivovarem)

do dřívějšího domu parostrojní prádelny a žehlírny

v Pětídomech

vedle domu s věží.

Prosím, aby mi laskavá přízeň byla i nadále zachována; trvám v hluboké úctě

Anna Třasáková.

Ve třech dnech

vytlačíte každý se zárukou mnoho nemocí vnitřních osvědčeným lékem na př. kloutenku, nemoci žaludku a ledvin, přihláste-li se pouze k korespondenčnímu listku na adresu:

JAN CELER,

t. č. v restauraci Adalbertina, Hradec Král.

Mnoho díkyvzdání po ruce.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpešlivěji pracované, přesné ladění, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Saibert.)

Tamtéž lze dostati: bubay velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i dutní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubay, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánkové vesty —
Novinky kravát — Deštalíky — Kapesníky — Dámské pasy. — Kožené zboží — Modní hřebcenové soupravy a jehlice do šatů turbanových a pod. zboží nabízí modní a galanterai závod

Fejgl & Bydžšť

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Určitě zkuste

to jarní a letní sezóně nejlepší

Továrni sklad láneho a bav. zboží

Klatovské prádlo

Vybavy pro novoty!

Obsluha naprosto reční!

od fy
Stanislav Jirásek, 136.

Velmi příležitostní koupě.

Továrna po živelné pohromě svěřila mi ku res-prodání zachráněné zboží. Mnoho tisíc kusů nádherných, těžkých

fanelových přikrývek,

krásných, nejnovějších vzorků a jemných barev, hedvábním lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva viditelné skvrny pouze od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro každou **lepší domácnost** ku přikrývání postelí a osob, jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé.

Zasílám dobírkou 3 jemné fanelové hedvábní lemované přikrývky
4 kusy nelemovaných za 10 K.
11 K.
hospodářské deky flanelové neb kostkované 4 kusy za 12 K.
13 K.
velmi jemné deky flanel., bílé 4 kusy 12 K.
13 K.
Protívané přikrývky, vatou plněné lehké se třpytkami, nádherné bordo neb bílé modré, 3 kusy za 14 K.

Adresa:

R. Bekera, tovární sklad v Seimici, Čechy.

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelejší poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

✱ Největší ✱
a nejlepší

výběr obuvi

naleznete
u známého
odborníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

Přesvědčte se, kněžské

že nejlepší

koláry ::

prací i celuloidové, nápravní,
bírety, olingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Objednávky se obratem vyřizují!

:: Hradec Králové 136. ::

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMÍLECH a TURNOVÉ.

Akciový kapitál
Rezervní fond ca
Vklady koncem
března 910

K 10,000,000—
K 1,400,000—
K 32,842,063-34

Zúročí vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% ode dne vložení
na poklad. pouk. 4% až 4 1/2% de dne vyhrání

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Maklér faktur a směn.

DÍKŮVZDÁNÍ.

Za vzácné projevy soustrasti, za tak přecitlivé účastenství, za dary květinové a poskytnutí povozů při pohřbu našeho vroucně milovaného a nezapomenutelného otce, pana

VILÉMA WALDEKA,

c. a k. nadporučíka m. sl., rytíře Řádu Františka Josefa atd.,

vzdáváme tímto, i ve jménu celého příbuzenstva

nejvřelejší díky.

Budeme vděčně vzpomínati všech milých a šlechetných přátel, kteří našemu drahému zesnulému poslední počtu prokázali.

V Hradci Králové, 28. dubna 1910.

Frant. Waldek,
majitel realit v Plotěšticích.

Vilém Waldek,
ředitel panství v Kostelci n. O.

Dr. Emil Waldek,
c. a k. štábní námořní lékař v min. války.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 18.

Besídka.

Pantáta Macháček vypravuje o svém vojenství.

Bývalo to strachu před vojandinou! Kráský úřad ustanovil, kolik rekrutů každé panství má dostavit a pan vrchní je pak svými lidmi dal po vesnici vybírat. Koma vrchnostenský úřad přál, mnohdy ani stavěti se nemusel; nebylo-li však vyhnutí, tu se vždy odvodní komise upozornila na nějakou tělesnou neb duševní chybu, pro kterou byl rekrut někdy již prvním rokem vojny prost. Zato pak některý syn poddaného, byl-li otec jeho u vrchnosti v nemilosti, až devětkrát musel jíti k odvodu, o čemž na vlastní oči jsem se přesvědčil.

V roce 1846 byl jsem dvacetiletý a mezi těmi 72 rekruty, které panství Rychmburské odeslalo k odvodu do Chrudimě. Ze všech těch mladíků byli odvedeni pouze dva: já a Petrálce a jakýsi Divoký z Ohlumu. Až nám dali každému hned 3 zl. na ruku, velikou radost nám nespůsobili. Inu, pokasili mi další vandrování, na které jsem se jako tovaryš košeňický tolik těšil.

R. 1847 dostal jsem se k 21. pěšímu pluku hraběte Leiningena do Josefova, kdež po osmiměsíčním cvičení mne přidělili ke „krejčovině“. Bray nato byli jsme přeloženi do Hradce Králové.

Jedné podzimní neděle r. 1848, kdy nás většina rozešla se na procházku, ozval se v kasárnách „alarm“, znamení na poplach, a my alekani spěchali domů. Když jsme v nádvoří stáli pohotoví, bylo nám sděleno, že jest nám nastoupiti cestu do Vídně. O tom, co se do té doby ve Vídni událo, ničeho jsme nevěděli. Záhy ráno ubírali jsme se do Pardubic, odkud jsme měli býti dále dopraveni dráhou. Nebyli jsme sami; také rezervisté se sem dostavili, takže zde bylo 1400 mužů připraveno k odjezdu. Za rezervisty přišlo také mnoho žen, některé i s dětmi; jedny aby se rozloučily, jiné pak chtěly muže své doprovázeti a žádaly důstojníky, aby jim to bylo dovoleno. Když výstavy a domluvy důstojníků nepomáhaly, slíbno jim, že pojedou s sebou. Vojáci obsadili vozy a do posledního veleno nastoupiti ženám. Dáno znamení k odjezdu vlaku zvonce, ozvala se parní píšťala a nepřehlédlná řada vozů se hnula — poslední vůz tohoto vlaku však stál nepohnutě. Než to ženy sponzorovaly, vlak s vojskem byl již na Pardubicích. Pláč i proklínání ozvalo se z vozů, který byl nyní otevřen a oklamané ženy byly nuceny ubírat si domů.

Poněvadž garda vojsku do Vídně vypravenému zajala ubytovatele, nevešlo toto do Vídně, nýbrž pod velením majora Wirtha couvlo na milí cesty zpět, očekávající další rozkazy.

V noci přišel posel a vedl nás do Korneuburku, kde jsme vedli do tří lodí a přeplavili se do Klosterneuburku. Tam nám bylo vydáno vše, čeho k válečné třeby. Odtud jsme stoupali lesní stezkou do vrchu, kde nás již očekávaly dvě setniny granátníků a s těmi jsme táhli k Vídni. V zahradě káfiete Švarcenberka jsme nocovali.

Ráno jsme šli v plác abroji na koupí. Gardisté nás vysyvali, abychom se dali k nim, my však dle rozkazu s nimi řeči nezaváděli, zdivotile odpozdali a šli po vyřízení koupě domů. Po manáři byl nám sdělen rozkaz, že generál Jeláček si Vídni dojde sám a proto rakouské vojsko má všechno odstoupit.

Naše oddělení bylo poněkud k ubytování do Vídeňského Nového Města, kde jsme zaujali všechna prázdná místa na nádraží a v nejbližším jeho okolí. Našlota v oděvu, zvláště v prádle, zavinila, že jsme byli plni obtížného hmyzu.

Tu jsme viděli také vlak, který přivezl ze Štyrska gardisty odstrojené a vojákem provázené. Kam byli vezeni, jsme se nedověděli. Ve Vídeňském Novém Městě jsme setrvali až do ukončení vzbuření ve Vídni, kam jsme pak byli přeloženi. Polní smuteční mái za ministra Latoura byli jsme ve Vídni přítomni.

Za 3 až 4 dny byli jsme v Uhrách. Další postupování bylo nám zamezeno od Uhrů spálením mostu (místo a čas nepamatoval). Přiděle do Prešpurku, byli jsme od tamních dam vítáni máním šátků. Zde stáli jsme do Štádřého dne. Když jsme na hod Boží vánoční z Prešpurku vytáhli — mrzlo jen praštilo — a na kus cesty od města se dostali, chtěli jsme se převléci do čistého prádla; tu bylo do nás stříleno.

Před Rábem stáli aberští kasovníři, kteří do nás také třikrát vystřelili, avšak bez účinku. Pronásledovali jsme je. Před Sv. třemi Králi byli jsme v Pešti. Toho času byl Dunaj zamrzlý, že jej vojsko přešlo, ano i děla byla posazena.

V Pešti jsme pobýli několik dní a na to táhli do Šemnice, kde jsme obsadili doly, abychom Uhry sbavili peněžitých prostředků. Zde bylo zajato asi 450 Uhrů, kteří byli do Pešti dopraveni.

Od Pešti obrátili jsme k Gyöngyösi a u vsi Kápolny svedli první větší potyčku s Uhry. Zvítězili, pronásledovali jsme povstalce plně tři dny až k Debrečinu.

Od Debrečina jsme nastupovali zase k Pešti jsouce od Uhrů tlače. Z Pešti jsme obrátili ku Komárnu, kde jsme se rozložili. V ležení u Komárna obdržel jsem k vyšetření kalhoty hejtmana knížete Rispoli, kalhoty ty však byly ve švech plny bílého hmyzu.

U Komárna svedli jsme s Uhry opět potyčku. Odtud byli jsme vysláni do Budína bránit pevnost; než jsme tam dorazili, Budín byl v rukou Uhrů. Generál Hanzl, vi a svou porážku, sedl na soudek s prachem a zapálil jej pod sebou. Zpronevěry účastnili se Italové. Pevnost jsme vzali my a pak šli opět ke Komárnu. Zde však dne 3. srpna 1849 utrpěli jsme velkou porážku, neboť všech 1800 mužů od jednoho praporu bylo zajato. Zajatci byli nuceni pracovati na stavbě pevnůstky Acse. V Komárně byli jsme vyplaceni penězi, které toto město vydalo; jinde neplatili.

Na den sv. Václava pevnost Komárno se vzdala, my pak jeli do Prešpurku, kde jsem stál v nemocnici v ležení až do Štádřého dne. Odtud byl jsem poslán přes Dolní Rakousy do Lince, z Lince přes Budějovice, okolo Tábora do Jaroměře. Tu arci psal se již rok 1850.

V Jaroměři jsem pobyl až do podzimku, kdy jsme byli vysláni do Liberce proti Prusům. Za měsíc Prasové couvli a my se navrátili do Josefova. Hned na to jsme byli přeloženi do Chrudimě.

Z Chrudimě nás vysílalo velitelství na vesnice po exekucích. Já na př. byl celý měsíc v okresu Nasavreckém, zejména v Dolním Bradle a Bojanově, kde bylo mnoho splátek výkupu robotního nezaplacených. V Bojanově jsem také poznal jednoho z zápas tamní dospělé mládeže, „stínat kohouta“.

V neděli odpoledne po pošeňání sešla se mládež na prostrannou louku za studolou jednoho statka, kde byl uprostřed zaražen kolík asi 1 $\frac{1}{2}$ lokte vysoký, a krátkou přičkou nahore a na tu se nohy uvázaly veliký kohout. Chasník, který odtěl pokasit se o zasáhnutí kohouta, musel si dát zavázat oči, — stoje ke kohoutu obrácen ve vzdálenosti 20 kroků u suda na dno postaveného. Když se soudcové přesvědčili, že zápasník nevidí, dali mu do ruky dřevěnou šavli a veleli otočiti se třikrát kolem suda. Aby se mohl poněkud o směru přesvědčiti, byl sud obrácen „špatovnicí“ ku kohoutu. Tu obyčejně hledali ti, kteří brn řídili, nepozorovaně sudem pohnouti, aby zápasníku směr změnili. Bylo to směchu, vtipů, pokřikování, zvláště když zápasník, maje vzdálenost odpočítanou, na kohouta mířil a — do prázdna šel.

Za každou cestu musel zápasník dáti más piva, které se společně pilo. Tomu, kdo největší obět přinesl, obyčejně ulevili a šátek přes oči poněkud volněji uvázali. Byl-li kohout šavlí zasažen, vedli vítěse s hubbou do hospody, kde si účastníci ke kohoutu ještě nějakou ovci dali k večeři upravit. Samo sebou se rozumí, že bylo vše již předem připraveno. Taková zábava potrvála obyčejně dlouho do noci.

Každý voják-exekutor dostával z každého vykázaného čísla denně 6 kr. šajau. V Bojanově, kde bylo 12 poplatníků vykázano, dal mi představený 12krát 6 kr. a já šel do obce jiné.

Po měsíci byl jsem odvolán zpět do Chrudimě. Zde jsem se seznámil s dívkou, již jsem si hned po propuštění od vojska na podzim r. 1852 vzal za manželku.

Dle propuštěního listu sloužil „kaprál František Macháček“ do dne 21. října 1852 u 21. pěšího pluku 5 roků 11 měsíců 18 dní. Roku 1853 přešedl do Chrásti, kde si zařídil dílnu košeňickou, později také moudrý obchod. Když byl starší, ujalo se jeho pojmenování „pantáta Macháček“ po celém městě. Pro jeho vřidnost a vždy veselou mysl každý ho měl rád; zkrátka řečeno, byl to „dobrý člověk“.

V. P.—a.

Kulturní jiskry.

Volnomyšlenkářské orgány otravnými studněmi v Rakousku. V česko-židovském „Rosvoji“ napsal dr. Lederer: „Videňský tisk liberální svým protičeským štváním, svým neustálým jitením národnostním pod zdánlivým náterem filosemitismu poškozují nejen českou věc, nýbrž i židy. Neboť v rozvášněných dobách národnostních trpí židé stejně jako ostatní občané, ne-li více. Německo-liberální tisk vídeňský jest neštěstím, je kletbou Rakouska, korrumpuje zde veřejný život a všecku politiku, znemožňuje uspořádání této říše na zdravých základech národnostní a sociální spravedlnosti. Slovem: otravné studně Rakouska!“ Myšlena je zde pověstná „Neue Freie Presse“, hlavní orgán „Volné myšlenky“ a „Volné školy.“ Tato „Neue Freie Presse“ je vysokou školou pro českou pokrokovou žurnalistiku, která odtud čerpá svůj „světový názor“, hlavně však svůj „protiklerikalismus.“ — Jest to orgán, do něhož psal také Masaryk. Kdykoli se někde jedná o židy, není nikdy potřeba čísti „Cas“, protože týtž úslužně přežvykne vždy ty fráze, které jsou v „Neue F. P.“ A že by „N. F. P.“ měla pouhý náter filosemitismu, to přece jest vědomá nepravda; „N. F. P.“ jest přece netoliko orgán volnomyšlenkářský, ale skrz naskrz židovský.

Váňe protestantského klerikalismu. Noviny přinesly zprávu o likvidaci „Tiskařského a vydavatelského družstva Čes. Stráž v Kolíně“, jehož předsedou jest evang. farář Dušek, místopředsedou evang. křesťan Křička a členy představenstva evang. lidci dr. Zahálka a Mil. Kadeřávek. Znám, jak hnala nebožka „Čes. Stráž“ vodu na mlýn protikřesťanských soc. demokratů a židů a zároveň jak bezusudnými klými tupila katolíky. Její protiklerikální výpady bývaly nejkřiklavějším, drzým podváběním čtenářstva. Redaktoři „Čes. Stráže“, střídali se jako vojáci na vartě. Řádky „České Stráže“ byly silným šachováním základních pravidel českého pravopisu. Evangelický klerikalismus šval nehorázně, nedal pokoje ani katolíkům nejanešbelivějším. — C. k. krajský soud vysývá všechny věřitele, aby se přihlásili k likvidačnímu řízení; ti chudáci se na rozdělání povinných peněz ptílii mnoho netěšili. A přece evangelicko-agrární zemané, jichž jest na Kolínsku dost, mohli skomírající listek štědrě zaloučiti. Ovšem nyní mají pilnější starosti s podporou „Cepu“ a „Venkova“; vřídť tyto listy masarykovsko-pokrokovou kulturu pěstují se stejnou zdatností.

Sociální demokracie proti „Sokolu.“ „Rovnost“ napsala: „V „Sokole“ bývá spravidla nádelníkem neb cvičitelem „nějaká veličina“, učitel, doktor neb jiný podobný „vašnost.“ Není tedy u Sokolstva ona vědomá vlastnost sebekázně, sebeovládání a seberyčkovy, nýbrž zcela nedemokratické, otrocké shýbání hlavy před osobami ne jako reprezentanty gymnastické dovednosti — nýbrž jako představiteli třídní povýšenosti. Jinak tomu jest v našich dělnických tělocvičnách. Tu není „vrchnosti“ ani „vašnosti“, nýbrž všude rovný s rovným, stejného postavení třídního.“ — „Sokol“ je tedy dle „Rovnosti“ sdružením otrockým, hrůzy hrůzám a nedemokratickým. Budou reprezentanti „Sokola“ za tato slova napadati vášnivě soc. demokracii? Poženou proti „Lassalovi“ tak jarmý útokem jako proti „Orlům“? I kdepak! Pokrokově Sokol jde čile vpřed jen proti lidem mírným, pokojným, kteří hrubých kopanců stejnou měrou neoplácejí. Před soc. demokratickými fanatiky však s kurážných rytíř se stavají zajíci. Zvláštní to sokolská zmučlost.

Kde chce reformovat obec. školu? V Rakousku máme mimo různé reformní komitety také komitét pro reformu obecných škol. A v čele tohoto komitétu jsou: dr. Schen, dr. Goldscheid, dr. Goldmann, dr. Jerasalem, dr. Hartvík, Schmiedl, Kopetsky, Klammer, Enstein a Speiser. Tedy 9 židů a jeden renegát. A do schůze tohoto komitétu chodí si pro rozum zástupcové českého a také arijského učitelstva.

Staročeské léčení. Masť na hojení náčechy. Recipe. 2 loty dřevěného oleje, 4 loty benátského mýdla, 1 lot bílého vosku rozpust na novém rendlíku, míchej to novou vařečkou, potom do toho přidej stříbrného bílého kletja za 1 kr. a Balas remenium za 12 kr. dobře utřešného rozmíchej a echovej k potřebě, k tomu také lotový trank užívati můžeš. — **Masť výborná proti svrabu.** Recipe. Semen Sabatili za 6 kr., moudrého nickaminku za 2 kr., to uenš a dobře utluč, smíchej s novým rozpustěným máslem; chceš-li mít ostřejší, přidej za 2 kr. reformyru dobře utřešného. — **Recept proti klábu.** Vezmi 1 lot myrry, za trojnásb křídý, za 1 kr. hořčice, to dobře utluč, potom svaž 2 šejdlíky silného octa vinného a když se vaří, vstav s hrnkem na mísu a sypej ty prášky do toho octa, dobře míchej, potom kde šlakem poražen jest na ruce neb noze, maž teplým, co můžeš vydriet třikrát za den. — **Recept pro píchání v ruce neb nose.** Vezmi 4 loty levandulového květu, za trojnásb křídý, utluč a v šejdlíku silného octa nechaj svařit ut

Záložna v Hradci Králové

trouháje vřidny 4%, až 4 $\frac{1}{2}$ % dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

se na 2 prsty uříte, potom tím teplým maž, kde tá pichá. — *Tinktura vyborná pro vyčištění krve, žaludku i pro všeobecné nemoci.* Vesmi 1 lot anjeliky, 1 kořen rebarbory, 1 kořen nedvědiay, 2 loty loupené kůry pomorančové, 3 loty bílé skořice, 3 loty aloe, to vše skrájej a stlač na drobno, nalej na to 2 šejdlíky sprosté kořalky, dobře zalutiruj ve sklenici, aby z toho pára nešla, nech státi na teplém místě, potom mášes to o užívání jednou neb půl druhé lžičce dle sílné národy. — *Recept proti bolesti očí.* Vesmi bílý nickamínek sa 1 kr., ten nechaj močiti 24 hodin u vodě tekuté, a když spat jdeš, omoč v tom rouchu a tou očí vytírej, ale samhoučené, tak dlouho, až sdráv budeš. — *Jak se francouzské hojité mají,* neb slá nemoc. R. Sprostad kofavky sa 1 kr., dej do ní sto kapek šalvostu a na špičku nože merkurianu dobře utřeného, to obarví rebarborou, a kde ta rána je, pomasuj přem slepičím dvakrát za den a zhojíš se. — Když slá nemoc v nose byla, vesmi pár listů pryzlového tabáku a kůru sassafras, to usušíc setři spolu drobno v hmoždíři, učíš z toho tabák, a když s tou napsanou vodičkou pomážeš, (kdyby slá nemoc v nose byla) tehdy za chvíli ten tabák šnupej, aby se to vysušilo. P. e. — *Recept proti škrkavkám.* R. Habakukový a peltramový olej každého sa 2 kr., maž tím život dítěti, též starému proti větrům užitečné. *Item proti škrkavkám:* Vesmi za 3 kr. rtuti, pár proutků peřavky, tu skrájej a dej do 1/2 šejdlíka vody, nech to vařit a pij teplé na lačný život.

Redaktor „Záře“ debatuje s poučevským farářem „O kulturním nebezpečí klerikalismu.“

(Dokonč.) Myšlenkový chod přednášky páně Srbovy byl asi tento: Původní člověk byl zvířecího rázu a poněmáhl se vyvíjel. Z přirozené snahy poznati sebe a okolí a jeho zjevy i smrt přišel na myšlenku o duši, nesmrtelnosti, o Bohu a vytvořil si náboženství, k němuž se brzo jako císařanský přidržel klerikalism, jenž snaží duchovní a tělesné násilí a jeví se ve všech společnostech náboženských, nejvíce v katolické církvi. Protestanté byli prý snášlivějšími náboženství než katolíci. Náboženství neskládá se na rozumovém přesvědčení, ale na věření: čím jsou lidé hloupější, tím víc věří, a čím jsou vzdělanější, tím méně mají náboženství. Kristovy ideály jsou neuskutečnitelné, zvláště nauka o neodprání zlomu, o nezabýjení, o chudobě či nemajetku. Prvotná církev nechťela nutit k náboženství. Zvláště její *svatí otcové* a biskupové, Tertullian a Laktanc prý psali v tom smyslu, že si každý náboženství dobrovolně vybrati může a nemá býti k němu donucován násilím. Inkvizitoři zabíjeli ve středověku celé desetitísky lidí jinak věřících než církev kárala. Římská stará říše byla náboženství snášlivá: též Dioklecian nebyl tak zlý, jak se o něm píše.

Konstantin byl politikem: proto dal křesťanům svobodu a až žil v pohanské až do smrti — před ním prý byl „zaopatřen“, řekl p. Srba *do slova*, — přece byl vyhlášen za *blahodělného* a v atka jeho Helena za svatou.

Staropohanské pověsti a slavnosti jsou podkladem křesťanských. To prý uznávají i pravověrní katol. theologové. Řečník smiňuje se o mateřství Marie Panny; státní zástupce napomíná a žádá, aby se tak nemlátilo. Někteří sv. otcové prý uznávají Trojici a Bohorodičku, kterou vlastně Cyrill proti Nestorovi v církvi zavedl. Papežství se odvozuje z Fokasova přisázení, že biskup římský je prvním biskupem.

Řečník mluví o Mohamedovi, buddhismu a o Luthrovi a „našem“ Husovi, který prý učil, aby si v Bibli kašdý, co tam při čtení najde, za víru položil. Papežská neomylnost a index knih zakázaných a špatní papežové a různé spisy papežské prý na index dané, Albigensiti, Hugonoti, mravní a smotný úpadek národů katolických, rozpor mezi vědou a věrou — zvláště stvoření světa, pohyb země, Koperník a Galilei — jsou dlouho vítaným předmětem rozpravy p. Srbovy. Na konec snaží se řečník vše shrnouti v jedno, sdružuje, že sociální demokracie považuje náboženství za vše soukromou, že chce odluku státu od církve, že zavrhuje klerikální vládu násilí, že se liší od církve svým programem národohospodářským, jenž chce doly a jim podobné podniky zesocialisovat, čili učinit jakýmsi kolektivním majetkem pracujících, a pak že všichni budou mít dostatek.

Ke slovu hlásil se farář Fil. Jan Konečný, jenž mluvil asi v těchto rysech: Podkladem theorie socialistického názoru jest materialistický systém o vývoji člověka ze zvířete a čirý atheismus, jenž zamítá osobního Boha Stvořitele, jenž člověku náboženství dal způsobem přirozeným i nadpřirozeným. Ukažte nám, kde máte *přechodné tvary* vyběšeného člověka ze zvířete? Máli byste jich míti ne sta, ale tisíce, tak abychom na nich od jednoho ke druhému mohli jasně stopovati ponesahý vývoj zvířete k dnešnímu člověku, jako to na př. můžeme stopovati při vývoji květu nebo rostliny vyvíjejících se z malých počátků až k úplné své dokonalosti. Váš hlavní učence, jenž nejvíce rozšířil smýšlenku přírodovědecké nedokázanou (že člověk se vyvinul ze zvířete bez Stvořitele-Boha), prof. Haeckel, usvědčen byl odborníky přírodovědeckými ve fyzice (Chvostkem), v botanice (Reinkem),

v chemii (Thomsonem, Hiseem, Wigandem z praobyčejných padělků a podvodů „vědeckých“, jak u nás zvláště vytkl děravný univ. profesor Dr. Babák a Dr. Rádl, takže celý Haeckel a váš bezbožský systém o zvířeti-člověku jest vědeckou bajkou. Jste tedy ve věci nejdůležitější, o níž jediné svou bezbožskou theorii socialistickou opíráte, bez opory a visíte ve vzduchu. Dám bez solidních základů padat — padnete časem i vy a váš celý systém, jako padl Haeckel a jeho nevědecký systém.

Dati-li se vám socialistům v přírodovědě špatně, dati se vám tím hůře u víře čili v náboženství, jež slovy necháváte jako věc privátní, ale fakty rušíte, takže i zde jste ve vzduchu a nemáte žádného podkladu. Jaké máte náboženství, když vyznáváte ústy svých předků-zakladatelů, na př. Běbla, že v oboru náboženském spějete k atheismu? Když upíráte (letos po vánocích 23. ledna) v „Záři“ vlastně existenci Boží, přisíce, že prý „kdesi jakýsi bůh pravil: Nepokradeš“, nebo když ve „Východočeském Obsoru“ se dne 14. dubna r. 1910, posmívajíc se agrárníkům a jich náboženství, píšete, že dokud „nevyloučí pojmy nadpřirozena, svatých či boha“, budou pořád klerikálními — a to že jste „udělili již dávno a jediné by socialisté, jelikož jste tam, kde mysl naše nenechá se ukolébaty mystickými báchorkami a biblickými legendami“ a kdy se radujete (ve správě Ze Zámberka), že Dr. Erben z Hořic vyvrátil na přednášce „klerikální pohádku o stvoření světa a člověka Bohem“ atd. a kde s Voltairem tvrdíte, že „člověk stvořil si Boha sám“, ale že nebyl od Boha stvořen! Jaké máte náboženství, když vám v něm schází osobní Bůh, nesmrtelná duše, věčnost, svobodná vůle a když speciálně vy, p. redaktore, uveřejnili jste letos ve sv. týdnu Macharovu potupnou báseň „Golgotha“, ve které necháváte umíratí Krista, Bohočlověka ve společnosti posklobujícího se ďábla, což jest nejostlivější blasfemie a naprosté popření Kristova božství!

Váš náboženství je prázdny fatál bez obsahu: neznáte Boha, neznáte Krista, neznáte Božího zjevení — znáte jen své nevědecké výmysly, jež přiodíváte pláštíkem „náboženství“. Není pravda, že náboženství se dává, kde jest přítmi duševní a bída neb nevzdělanost: lidé duševně i hmotně bohatí čili vzdělanci, boháči a učenci všech století nejprůběžnější hlásili se k Bohu a Jeho zjevenímu náboženství. Řečník dří, že neví vyvracetí všech oných a nesprávností p. Srbových, poněvadž by to trvalo aspoň tak dlouho, jak dlouho mluvil p. redaktor „Záře“; proto vytkl jen některé omyly nejostlivější.

Upozorňuje tedy p. protiležník, že Laktanc a Tertullian nejsou ani „svatými“ ani církevními učiteli, nýbrž jen dobrými spisovateli starodobými a že Tertullian byl dokonce haeretikem a a církvi se rozešel. Žádá sevrubný citát z jejich děl, a ukazuje citáty z Tertulliana, že přisávy Tertullian nemohl nikdy vytknouti nepravdy: „Každý vyber si své náboženství“, jelikož Tertullian bojoval proti římsko-pohanskému náboženství a hájil výlučně jen pravdivosti křesťanského náboženství.

Řečník připomíná, že inkvizice církevní, až dobře míněná a jistě také čestně prospěšná ve věcech náboženských, ba i nutná — když se do víry strkaly nepravdivé haerese — ovšem též vykazuje stinné stránky, jichž naprosto není třeba upírat, které se však nemají nepravdivé a nevědecky přehánět. V každé lidské společnosti ba i v životě jednotlivcově vyskytují se chyby i při nejlepší vůli. Ztratíme proto společnost lidskou a samy sebe? A když ne, proč tedy šmahem odsuzovati inkvizici? Řečník ukazuje, jak papežové natizovali poučovat a mírně jednat s lidmi inkvizicí vyslyšenými a jak dlouho vsírali se přisíce stinné inkvizici španělské. Řečník vykládá Llorentovy lá a nepravdy o inkvizici církevní a španělské a odporučuje soc. dem. řečníku studium spisu Hefelova a Gamsa, kteří archiválně nevěděli Llorenta, že „10.000“ popravených jest neobyčejně přeháněno a nepravdivo. Řečník ukazuje, že pražský redaktor „Záře“ nerozumí papežské neomylnosti, když myslí, že papežská kniha neb domněnka nemůže přijíti na index, resp. nemůže býti náboženství chybná. Osobní účelosti papeže jakož i s jeho hříšností neb svatostí nemá vůbec neomylnost co činiti.

Je pravda, že několik papežů bylo chybných, ale zdaž sta jiných nebylo ctnostných? Řečník se táže, který papež vyslovil jako theolog mínění, jež bylo censurováno nebo vydal knihu, jež jest na indexu? Když pražský socialistický referent nemůže si ihned vzpomenouti, pomáhá mu farář Konečný a omlouvá ho, že takových věcí jakožto laik neví, ale pak ať o nich mluví opatrně.

Dále vykládá far. Konečný, že není rozpor skutečného mezi věrou a vědou u stvoření světa „v šesti dnech“. Vykládá, že Koperníkův spis 80 let na index nepříšel, až ho tam vlastně satíhal Galilei svými vědecky toho času nedokázanými theoriemi a *náboženskými hádkami* v nich, a že i pak byl spis Koperníkův jako „egregius=vyborný“, papeži drabhy vsouvány a jim přitahy, jen na tak dlouho na index dán, „až by poopraven byl.“ Povídky o Galileim vyvrací far. Konečný dle nejnovějších badání Müllerových a upozorňuje na svůj nedávny spisek „Galileo Galilei a jeho spor s církví.“ Z vykládě těchto viděti, jak p. Srba

přestřeloval a nedostřeloval; ať se tedy proti těmto výtkám satím brání.

Pan Srba hledí v dlouhé odpovědi obhájití všechno svoje tvrzení a vyvrátiti výtky p. farářovy. O Laktanci a Tertullianovi tvrdí, že byli „biskupové“ a když se právě „svatými“ církevními otcí, tedy věhlasnými spisovateli a na dalším prý nemluví. Dřlo Laktancovo, kde obhajuje, že si asi každý může sám voliti náboženství jaké chce, p. Srba neuvádí, ale cituje z němčiný přeložený citát z Tertulliana a přisává se, že latinsky neumí a v originále přesvědčiti se nemohl, ale i tak má prý aspoň tolik pravdy jako p. farář, jenž z latinského originálu citoval a od p. Srby též pramen žádal.

Pan farář upozornil referenta, že Tertullian a Laktanc nikdy biskupy nebyli. Red. „Záře“ se vymlouvá, že to tak čel ve „Slovaiku.“ Pan far. chce sevrubný citát z Tertulliana a p. Srba podává mu listek, na němž je uveden nápis dle a hlava (Apol. V. 2.), ale sporný citát chybí a p. red. „Záře“ přisává, že to má přeloženo z němčiny. Mnozí soudruzi stávají se nepokojnými, vyrušují p. faráře v odpovědi, tleskají bouřlivě rozličným vtipům a šlágrům p. Srbovým, jenž hledí „aspoň tolik pravdy mít, kolik má p. farář“, i když s originálu dokázati svých tvrzení nemůže. Nejvíce líbí se p. Srbovi, že p. farář „několik darebáků“ mezi papeži přitupil, a inkvizice ve všem nechválí ani neomlouvá. Ve „Sv. Vojtěchu“ nebo ve „Sv. Bonifáci“ bylo prý to jinak.

Pan farář odpovídá: Ve „Sv. Vojtěchu“ nebylo o tom nic. Pan Srba hledí a nachází, že v dabnovém čísle „St. Bonificiashlatu“ bylo prý to jaksi tuze slabé vyřčeno a hodně omlouváno.

Far. Konečný tvrdí, že autor článku zcela správně přiznal barvu a že nezatajoval ničeho a že zcela správně sdružoval, abychom na ty události pohlíželi ne dle nynějších, ale dle tehdejších právních řádů.

P. Srba trvá na svém, soudruzi mu tleskají, a věc je odhyta. Nejvíce překvapuje p. Srba, že far. Konečný, redaktor „Sv. Vojtěcha“ vysnal, že neuznává papeže ve všem neomylným, co řekne nebo napíše, i kdyby to o náboženství bylo. To prý mají asi páni redaktoři „Sv. Vojtěcha“ jakési privilegium, jehož ostatní věřící nemají. P. farář odpovídá: Nezeměňovat mne, neznáte-li věci, o ním jde! Kdy jest papež neomylným a kdy není, nebudu vám zde vykládati. Pravím jen: Kde papež nemuzim věřiti neomylně já, nemuzejí mu věřiti také ostatní katolíci, a kde papež neomylně učícimu věřiti ostatní katolíci, věřim též já, ale tomu vy nerozumíte. Nechme toho!

Pan redaktor „Záře“ vykládá o náboženství a povídá, že Bohem může býti třeba i příroda, že filosofové, popírající Boha, vymazávají náboženství a že tedy socialisté, i když snad osobně Boha v křesťanském smysle neznají, přece náboženství mají a každý dle svého si jej utvářejí, v čemž jim nikým nemá býti bráněno. Ve školách obecných prý se učí o stvoření světa v šesti dnech „do slova“ a se reformně, jak to p. farář vykládá. Mnozí soudruzi dávají p. Srbovi srozumě se pravdu.

Pan farář odpovídá: Biblická dějopisná se má vykládati dogmaticky; nic víc o stvoření světa stanoveno není, než že Bůh jest jeho stvořitelem. Jak se to dalo a kolik „tisc let“ trvalo, víra neučí. Když dětem ve škole vykládá, jak se správe biblické církevně rozuměti má. Přetěžte si spis dra Musila „Od stvoření do potopy“ — tam to vše jasně máte vyloženo. Pan Srba ujistěje, že čti Krista.

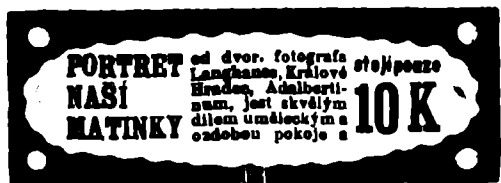
V tom hlásí se o slovo p. Valtera ze Slatiny, předseda katol. organizace, a volá děravně: Když Krista ctíte, proč jste ho nechal umíratí ve společnosti ďábla a proč jste psali, že uvěřte v Jeho božství, až po drabě vetane s mrtvých? Upíráte Kristu Božství a zamítáte všechno zjevení náboženství, naměňujíc jej za všelijaké domněnky. To je nevěra v Boha a ne náboženství. Vyloste m. prot. Hkátě „Slunce vychází a slunce zapadá.“ Bouřlivý odpor, volání, smích zavazí sálem, v němž četní soudruzi stávají se podrážděnými. Pan red. Srba nechce odpovědět p. Valterovi. Farář Konečný poukazuje na divné chování některých soudruhů, znemožňujících katolíkům klidně mluvit; upozorňuje, jak tíse a ohvályhodné se chovají ti, když mluví p. Srba. Předsednictvo a p. red. „Záře“ chovají se dobře. Děkuje jim za to, zvláště pp. Fidlerovi a Dostálovi. Na důkaz nevěry socialistické předčítá p. farář se socialistického „Východočeského Obsoru“, v místě hojně čteného, zcela nevědecký výpad na šeny liberalních agrárníků, jimž se vytýká posměšně, že mají doma nevkusné Panenky Marie, sv. Anny, Václavy, Jiří atd. Řečník rozhlédne se po stěnách sálu socialistického a poukazuje na dva obrazy nade dveřmi, vizící a znázorňující dva předáky socialistické. „Koho pak, vy socialisté, tamhle máte nade dveřmi, že se obrátem agrárníků ten posmíváte?“ — „Te jsou naši Kristové“, zvolal v sále jakýsi socialista.

„Děkuji za přisázení“, zvolal pan farář, „tím jste p. Srbovi nejlíp ukázali, jaké máte doopravdy náboženství a jak ctíte Krista.“

„Bravo!“ volali křesť. socialistové, přidávajíc: „Teď jste se přiznali. Tak je to!“

Pan red. Srba hledí a p. předsedou uobláčenití nepokojně, omlouvá je předraženými nervy z dlouhé debaty. Pan Fidler dává návrh na konec uoběse. Všichni souhlasí. P. far. je celkem povděčen

této schůzi a myslí, že bychom se mohli opět jednou sejít. Pan redaktor Srba vyslovuje ochotu v této směru, načež p. Destal příměrovým nástrannickým doslovem zakončuje schůzi, která křídle skončila, jak klidně začala.

Hospodářská hlídka.

Utěšená svépomoc katolického rolnictva. V Domaníně u Bzene na Moravě byla pořádána schůze spolkem katol. rolnictva v neděli 17. dubna. Navštívěna byla velmi častě. Místnost obecního hostince byla plně nabita. Schůzi zahájil a řídil místní pan starosta. O otázkách rolnických a pronájmu velkostatků domanínské mluvil posl. Šamalík a o účelu spolku, sněmovních pracích a postupu poslanců promluvil posl. Bartoš. Obě řeči s nadšením vyslechnuty, polleškem odměněny a důvěra našim poslancům za všeobecného souhlasu panem starostou vyslovena. **Velkostatek domanínský dostane se do rukou našeho rolnictva.** — Tak zachraňují půdu pro český lid poslanci katoličtí. Zato však agrární poslanec dr. Melhuba místo rozšíření české půdy prodal svůj velkostatek německé židovce.

Vážme si svého. Naše mlékárny dodávají maslo a sýr všem pořadavkám i nejmenších jazyčků vyhovující. Na př. „palonínský“ sýr jest pravou lahůdkou. Některé sladovny vyrábějí výtečnou sladovou kávu, jež vyrovná se nejlepšímu výrobku cizozemskému. A přece tyto a mnohé jiné výrobky nemají takového odbytu, jak toho zasluhují. Proč? Naše hospodyně dosud neumějí si vážit svého, domnívají se, že cizí je lepší, a výrobci domácí zase nepochopili moc a vliv reklamy a insertu. Či myslíte, že ti cizáci inserují houf a stále ty své ovesné moněky, nábrázky, sýry atd. s pouhými lásky k českým novinám? To to! Inserují proto, že tím zajišťují si ohromný odbyt, znamenitý zisk. Následujte v této věci příkladu cizí konkurence.

Které plemeno má nejlepší dojky? U nás rozšířen jest náhled, že některá plemena, jako skot holandský, oldenburský a j. mají nejlepší dojky. Aby se zjistilo, kolik pravdy na těchto náorech, učiněny pokusy mlékařské v pokusné stanici Minesoty, řízené prof. Haecorem a tu dokázáno, že každé plemeno má dobré a špatné dojky a že rozdíl mezi nejlepšími dojkami různých plemen daleko je nepatrnější než rozdíl mezi špatnými a dobrými dojkami téhož plemene. Dále pokusy těmi dokázáno, že jenom nejlepší dojky zaplatí pici, kdežto špatné dojky ani s polovic nezaplatí pici. Co z toho plyne? Že se nemáme pachtit po cizích, na poměry naše nezvyklých plemeních, byt dobře zaplacená reklama sebe více otvářila „zaráčnou“ krásy Böh-ví jaké, nýbrž z domácího plemene vybíráti k plemenitbě nejlepší dojnice a ty pečlivým chovem zasloužit.

Má-li hedvábnictví u nás budoucnost? Před lety byly učiněny dosti nákladné pokusy otvírati u nás hedvábnictví a tím svýřiti blahobyť lidu. Pokus nezdařil se. Naše podnebí nevědí moruši a povětrnost nestálá vždy ohrožuje eboulostivě ony stromy a tím i hedvábnictví snemožuje. V Rusku náhodou poznali, že bourec morušový dá se chovati také na kostivalu (Symphytum, Schwarzwurzel), jenž u nás všude roste. Na základě tohoto objevu rozkvétá v Rusku hedvábnictví, ba přeneseno bylo i do Norvéška, Švédska a Dánska. Také Prusko činí nábeh, učiní hedvábnictví výnosným odvětvím hospodářským. Snad by u nás měly se obnoviti pokusy na základě objevu ruských a zkusiti, zdať chov bourec na zmíněném kostivalu (Symphytum) by se nevyplácel. Možná, že by mnohá krajina nyní hladem ohrožená nabyla tím nových zdrojů obživy a blahobytu, neboť kostival je u nás všude obecný.

Kepřivy v drábožnictví. Sušené kepřivy jsou výborným přídavkem do krmiva, jímž chceme drábež vykrmiti. Sušené listy, semeno i ostatní části nezcela zřetelně na prášek vytlučené, smíšené s moukou žitnou, otrubami, promíchané pomyjemi a v těstovitou hmotu promísené poskytují výborné krmivo zejména pro drábež, již hodláme vytučiti. Z těsta naválíme nudli, jimiž drábež buď krmíme, anebo rozdrcené házíme na sob. K tomu denně třikrát se sype oves, v menších ovšem dávkách. Zdravá zvířata do tří neděl úplně jsou vytučena, mají velmi křehounké, jemné maso skutečně nejlepší jakosti.

Laciný prorok povětrnosti. Vraťme se k obyčejným hřebíkům, přivážme k němu krátkou nit, obtoženou na konci náohleky pery kuřimi neb husími a tučkou neb barvou poznačme, kam dosáhne ona pera. Blíží-li se deštivé počasí, klesne tento prorok pod onu čáru, pohoda-li se blíží, opět se zvedne, a sice oznamuje směnu počasí 6—12 hodin napřed. Rozumí se, že vyvěšme proroka se jasně, teplé pohody.

Nevaňme jídel v nových hrncích. Napřed v nich povaňme osolenou vodu. Emailové sběři naplňme napřed louhovou vodou, kterou nechme v hrnci po několik hodin státi.

Agrárníci si dělají z lidu blázna. „Seláké Hlasy“ píše: „Co to bylo křiku, když v Hlasech radě se projednávaly rakousko-srbské obchodní smlouvy! Agrárníci z plných, dobře krměných hrdel křičeli: Klerikálové chtějí úplně zničit rolnictvo! Hlasovali pro rakousko-srbskou obchodní smlouvu! — Dnes máme agrární tisk jako zalezaný! Rakousko-srbská obchodní smlouva trvá — a cena dobytka stále stoupá — místo co by měla dle předpovědi agrárních tiskovin klesati! Dobytek je čím dál dražší! Říkali jsme to otevřeně, že rakousko-srbská smlouva nemá na ceny samé nejmenšího vlivu! Nevěřilo se nám! Nuže, srovnávejte, rolníci, ceny dobytka tehdy a nyní! Za trvání rakousko-srbské smlouvy dobytek v ceně své velmi stoupil! To znamená, že agrárníci lid rolnický sprostě blamovali a do škod házili! Tvrdili, že přijetím rakousko-srbské smlouvy bude dobytek lacinější, přimělo mnohé, že dobytek vyprodali rychle za ceny nízké, jen aby neprodlali! Dobytek prodali lacině a zatím dobytek v ceně stoupil! Rolnictvo nese škodu a kdo ho do ní přivedl?“

B. Melichar,
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
v Hradci Králové.
Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih
antikvárních
i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký seznam pošle se na
pořádání zdarma a franko.

Sociální besídka.

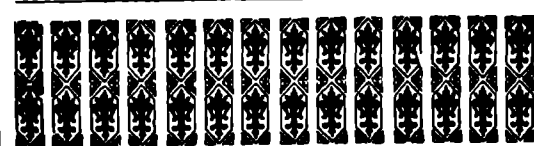
Bídne poměry dělnictva pod patronátem protikatelických kruhů. Prostějovský soc. dem. „Hlas lidu“ bije velice statečně do kněží, co zatím dělnictvo z jeho okolí trpí velikou bídou pro nemírnou ziskuchtivost nekřesťanských zaměstnavatelů. Vůdcům soc. demokratického dělnictva daří se znamenitě, ale dělnictvo nřídě jen živoří. V Prostějově a okolí tisíce krejčovského dělnictva pracují v židovských továrnách. Dělnicům platí se taková mzda, jaká se jim vyplácela před 15 lety. A přece za tu dobu cena potravin se téměř zdvojnásobila. Od oxfordové košile dlouhé 80 až do 100 centimetrů platí se 12 haléřů. Tucet těchto košil se prodává od 18 K až do 26. — K tomu ovšem šičky si musí koupiti niti ze svého špatného výdělků. — Chlapecké košile dlouhé od 55 cm až postupně do 80 cm platí se po 10 haléřích. Tucet těchto košil dle kvality stojí od 9 do 15 K. — Košile s kapsami (zvané turistky), dlouhé od 80 až do 100 cm platí se po 16 haléřích. Tucet těch košil stojí od 18 až do 30 korun. — Košile seřizované, dlouhé od 80 až do 100 cm platí se od jedné 20 haléřů. Tucet těchto stojí od 24 K do 30 K. — Košile jemné, satinové, zvláštní límce (různobarevné), platí se od jedné 36 haléřů. Tucet stojí od 36 do 50 K. — Spodní kalhoty, dlouhé od 105 do 110 cm (různobarevné). Platí se od 11 K do 24 K. Tucet těchto stojí od 11 K do 24 K. — Spodní kalhoty s francouzským límcem, dlouhé od 100 do 110 cm. Platí se 16 haléřů. Tucet stojí od 18 do 24 korun. — Spodní kalhoty (jiný druh), od 100 do 110 cm. Platí se 18 haléřů. Tucet stojí od 18 do 26 K. — Mužské kalhoty cajkové od zhotovení 18 až 24 haléřů. Tucet stojí 20 až 40 K. — Chce-li šička zhotoviti 10 kusů košil denně — musí začít časně z rána a ustano až pozdě v noci; neudržen bez přestání musí se

děti u stroje, a domácí ji ještě musí pomoci. Mimo to, co proměškají čas, když se vzdálenosti několika hodin odvádějí práci! — A soc. demokraté, kteří mají ve své organizaci většinu zuboženého dělnictva, chovají se k židovským pracedárcům s nápadnou galantností. Raději spouštějí přívál hrozných slov proti kněžím, z kterých pro soc. dem. vádce nic nekouká. R. 1907 sice vyvolali rudí vádce v Prostějově stávkou, ale ta se slavně prohrála; či vinou, to nepovídí ti, kteří v nynější dělnické krizi zachpávají k židovským zaměstnavatelům snášlivost nejjemnější. — Sděluje se nám, že podobně, ba leckdy ještě míznější mzda vyplácena židům od královéhradeckých židů. Kolikrát ubohá dělnice k tomu všemu pro malou chybu (jako pro nesprávné složení košile) byla hnána zpět do svého domova, vzdáleného až hodinu cesty. Perné, hoře zasloužené živobytí. A soudruzi?

Jak se hospodaří v odborových organizacích soc. demokratických, vypravuje 4. číslo „Proletáře“. Bývalý výbor skupiny stavebníků Praha-I., mezi nimiž byl i soudr. Hofmann z Prahy, jenž nyní v posledních dnech pokoušel se v Brně dostat do rakou skupinu stavebníků v Brně, když byli vyloučeni, nedvedli knihu protokolů, knihu o zápisu vydaných známek, místo níž dle podané žaloby nalezena kniha falšovaná s vytrhanými listy, dále neodvedli knihu adresáře všech platebních míst a skupin (kterou mohli upotřebiti k rozseštění štvavých letáků a k další agitaci pro separatistickou organizaci stavebníků) a seznam knihovní. Knihy tyto jsou od oněch soudruhů vymáhány soudně. Vedle toho zadrženo 21 928 K 33 h jmění místního fondu, jenž koncem června 1909 obnášel 23.607 K 18 h, neprávem bylo vyplaceno na podporách 238 K, neprávem vyplaceno různých účtů 578 K 54 h, soudr. Dvořákovi vyplaceno neprávem 780 K, soudr. Dvořák přijal a do knihy pokladni nezanesl 1239 K 34 h, dále přijatých a nezanesených 90 K 17 h. Na soudr. Dvořáka podána trestní oznámení pro spronevěru. Rovněž i ostatní členové bývalého výboru skupiny — nyní sami separatisté — žalováni, ale nabídl vyrovnání. O tomto jednání jna valné hromadě zmíněné skupiny 6. března 1910 ja usneseno, že na smír se přistoupí, pakli žalovaní navrátí celý inventář a knihovnu a dále vrátí-li: z fondu ochranného, jenž činí 18.410 K, jedné třetiny čili 12.272 K, neprávem Janáčkovi vyplacených 500 K, neprávem Hofmannovi vyplacených 119 K, neprávem Dvořákovi vyplacených 720 K, neprávem zahržený podíl Lidového paláce 200 K a neprávem Dělnické tiskárně vyplacený účet 70 K, celkem 13.881 K. — Proletáři všech zemí, platte a platte!

Dobrá pověst
pardubické FRANCKOVKY
s kávovým mlýnkem,
jako i její všeobecná obliba odůvodňují se výtečnou jakostí výrobků firmy
Jindř. Francka synové
v Pardubicích.
Doporučujeme tento domácí výrobek co nejlepší.

Křestní listy
(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

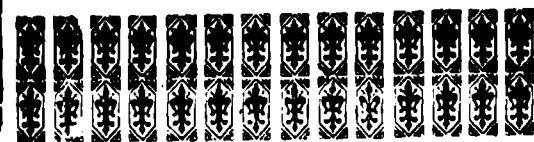

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.
přijímá

vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
„ 4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
„ 4 1/2 % „ s 60denní výpovědí

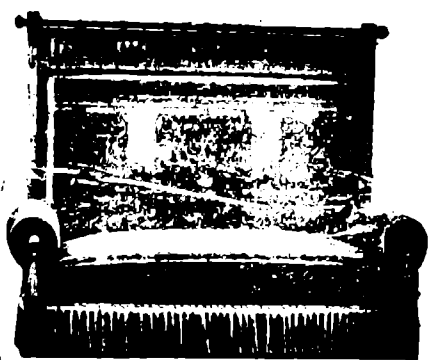
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje

cenové papíry. Z venkova možno činiti vklady **sladními listy** pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá **povinné revizi** jednoty záložen. :-

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. sv. spací, dále křesla košená, zvlášť umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídlivé žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké obyčejné.

Všechné věci se úpravou přesně řemeslně provedené.

Ceny velice mírné.

Pisemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

do roční sbírky kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry.

Těm na optávky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleodstojnáma ducho-
venstva a sl. patronátním úřadům k opravování
a přeslacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty shledávají úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberečů a
kovevých náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o s k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretónové, orepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

Mladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šušary, štrapece, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Lindbřská ul. 1.

Jen jednou

zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu ať novou
nebo opravenou starou, obrať se s důvěrou na
firmu

Frant. Votruba,

nový odborný závod pokrývačský a asfaltářský
v Hradci Král.,

Čelakovského tř. 207, přízemí,

kde bude každý solidně obslužen.

Odporučuje se

trpícím kuřícími oky

a zarostlými nehty

JOS. VANDA,

lékařsky zkoušený, oprávněný operátor v Pardubicích.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

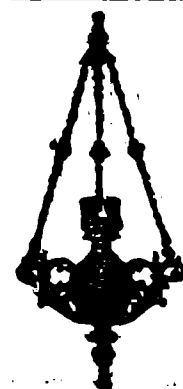

Dělna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritakého chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Veleodstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům doporučuje si dolo-
žit všem velkým kostelním nádobám a

náčiním a to: monstrance, kalichy,
cibie, nádoby, paténky, pacifiky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti de-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty nebo výkresy zasílá na u-
kátku franko bez záruční kauce.

Vše se posílá poselstvem. Prodej ruční.

Sbělání veškerých starých a středních blonů, jako: rožet,
madonak, křížů, prýmků, náramků atd. z Moskovské
protevy, křesťanské, jidelské náčiní se stříbra pravého
i železa vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drágozem kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

pačká a cizlocar

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Kožešinové a zimní všci

přijímám přes léto
pod zárukou k uschování.

Proti ohni a krádeži pojištěn.

Od 15. července

zvláštní skladě ve vlastním domě na Právním
Předměstí.

Donáška zdarma.

Vždy nejnovější vzory kožených
všech na skladě, výběr své výroby.

Ant. Vambera,

první koženictví a velkovýroba kožeš.

Hradec Králové.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 12. května 1910.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Žil sv. Jan Nepomucký?

Píše Dr. Fr. Beyl.

Po léta provozuje se v Čechách vandalismus, kterým se tupí a snižuje památka národních světců, jichž heroické postavy úzce rostly s historií národní. Smiřován byl sv. Václav, potupen byl sv. Vojtěch, a vyhlazen měl být ze srdce českých katolíků sv. Jan Nepomucký jako osoba mytická, která prý nikdy ani nešla.

K početilému tomuto náhledu dospěli mnozí z toho důvodu, že prý Řím prohlásil za svatého kanovníka Jana Nepomuckého, utopeného roku 1383; ale o tomto kanovníkovi žádná historie nic neví, protože vůbec nešel.

Na tuto námitku odpovídáme: Do Říma došla r. 1675 žádost, aby byl za svatého prohlášen (kanonizován) kněz, jehož hrob ve chrámu svatovítském byl od staletí uměním pod kamennou deskou s nápisem „Joannes de Pomuk“ a jenž byl uctíván jako mučedník pro zpovědní tajemství. Blížší osudy tohoto mučedníka nebyly známy dokonale ani soudným Čechům ani Římanům. Čechové také nežádali od papežského stolce, aby jim zjevil historii života světcova. Řím by jim také v žádosti této nevyhověl, protože nezabývá se otázkami historickými, nýbrž jen náboženskými.

Žádosti však za kanonisaci Jana z Pomuku Řím vyhověl: směl, protože papežové od 10. století vyhlásili si právo na svatořečení, které se dalo a dalo přemýšlet, ustálených předpisů. Při svatořečení se nikdo nečiní svatým, nýbrž církev pouze prohlásuje, že někdo vynikal takovým životem, který dle zaslíbení spasitelova zasluhuje námu věčnou. Prohlášení toto o svatosti nečiní církev ani libovolně ani ukvapeně. Vždycky musí předcházeti vyšetřování (kanonisační proces), ve kterém se zjišťuje: 1. ctnostný křesťanský život aneb mučednictví; 2. dlouholetá stálá úcta a 3. zázraky, které se staly po smrti světcově na přimluvu jeho.

Církev žádá tedy také svědectví samého Boha, když má o někom prohlásiti, že v nebesích je korunou svatosti oslaven. Při kanonisaci šetří církev také náležitě opatrnosti, čehož důkazem jest ta okolnost, že od století 10. až do konce století 19. pouze 194 aktů kanonisačních se událo. Tyto zásady máme na paměti, když budeme sledovati postup kanonisačního procesu u Jana z Pomuku.

Při kanonisaci Jana z Pomuku bylo zahájeno vyšetřování r. 1715, kdy se měla dokázati svatost života aneb mučednictví, dlouholetá úcta a zázraky na přimluvu světcovu vykonané. Při procesu tomto bylo nutno ohledati tělo mučednickovo, jak se toho vyžaduje při každém vyšetřování kanonisačním.

Dne 15. dubna 1719 mělo být ohledáno tělo mučednickovo. Komise sestavená z odborných znaleců archeologie a lékařství, z právníků i bohoslovců, u přítomnosti mnohých farníků otevřela hrob, jenž vždy za hrob sv. Jana byl považován, náležitě účt se těšil, železnou mříží již od r. 1416 byl obehnan a přikryt byl těžkým kamenným, nesoucím nápis: „Jan z Pomuku.“ Když byli všichni přítomní přeloučeli vykonali, že budou jen pravdu mluvit, otevřen jest hrob.

Když byla země na dobré dva lokte z hrobu vykopána, přišlo se na pozůstatky rakve dřevěné, dřívem borové. Mezi pozůstatky rakve nalezena kostra těla a sice v nejlepší podobě. Tělo leželo tvář k východu, jak kněží obyčejně pochovávali bývají, hlava poněkud v pravo nachýlena, ruce křížem složeny. I povolání jsou lékařové. Doktor Fuchs sestoupil do hrobu, s největší pozorností odstraňoval hlínu tak, aby se celé posvátné tělo zrakům přítomných svědků objevilo.

Pomějíce pro skrovnost místa všech přítomných podrobností, pravíme jen, že lékařové všechny zachovalé údy kostry na bílý ubrus kladli, až se přišlo na lebku, v níž — vysy-

pavě hlínu — k velkému úžasnosti svému nalezli červy, červy a neporušený jazyk Jana Nepomuckého. Aby se však přece snad neklamali, našli lékařové jazyk na dvou místech ostrým nástrojem, aby také smírně žilky viděti bylo, a shledali, že to, co před sebou mají, jest jazyk.

K žádosti zástupce víry, dra Blounského, jsou nyní vyslyšáni lékaři a ranhojiči (čili chirurgové), jichžto důležitě výroky sem klademe.

1. Jan František Lev z Erlsfeldu, doktor filosofie a lékařství, nejstarší profesor lékařské vědy na vysokých školách Pražských, cís. král. dvorní lékař a cís. rada, takto vypověděl:

„Jsem 71 let starý, k hodnosti doktorské a lékařství byl jsem před 48 lety povýšen na universitě Karlo-Ferdinandské v Praze; přes 30 let jsem professorem vědy lékařské; byl jsem několikrát rektorem vysokých škol Pražských. Mrtvá těla lidská pytlal jsem často v Římě, Padui a v Praze.“

Na otázku, „co soudí o tomto těle sluhý Božího Jana Nepomuckého?“ odpověděl Erlsfeld:

„Při bedlivém ohledání shledáno tělo beze všeho masa, kosti však úplně spojené tak, že by je náhodně umělost lidská lépe a pevněji složití nemohla. Na levé straně jsou žebra, čemuž se ani dosti vynadiviti nemohu, skoro všechna ještě křavatá. Hlava jest celá a obě čelisti jsou pevně se zuby spojeny. Vidím hlavu hlinou naplněnou; avšak v hlíně k ustrnutí svému nalezám jakousi hmotu, kteráž dle podoby, vláknitého vazu a červené barvy za jazyk lidský uznati se musí, jakž jej takovým býtí veřejně vyznávám a spolu věřím, že byl neporušený proto zachován, jelikož Jan Nepomucký svým hájil tajemství sv. zpovědi. Na zadním dílu hlavy pozorují ránu tmavoděnou, ve velikosti dvojnásobného dukátu, a na druhé straně černou skvrnu a otvor v lebce; také jest lopatka u levého ramene roztrávena, což, jak se pravdě podobá, dílem ukrutnému mučení, dílem násilnému svržení s mostu a nárazu o kámen připevni slouží.“

Tuž byla témuž doktoru Erlsfeldovi předložena nová otázka a sice: „Můžete-li a dobrým svědomím a dle pravdy udati příčinu, proč tento neporušený jazyk se vám zdá býtí něčím neobyčejným a nadpřirozeným?“

„Nemohu jazyk ten nikterak přirozeným způsobem a bez zázraku neporušený zachován býtí; neboť při mrtvolách jiných lidí obyčejně nejdříve ahyje a zpráchnívá; tenhle jazyk však nemohl po tak dlouhou dobu, kteráž 300 let převyšuje, v té hmotě, podobě a celosti i barvě přirozeným způsobem se udržeti.“

Podobně vyjádřili se ostatní dva lékaři Jan Karel Puchman a Šebastian Fuchs v souhlasu s přítomnými dvěma ranlékaři. Šetření komise trvalo od 9 hodin z rána do 4 hodin odpoledne a o celém průběhu sepsán podrobný protokol.

Neporušený jazyk vložen byl do stříbrné nádoby, zapečetěn a společně s ostatním tělem mučednickovým opět ve dvojité, na zámký uzavřené a zapečetěné rakve do původního hrobu uložen, dokud by o nález se nevypravil Řím.

Neporušený jazyk Jana Nepomuckého byl v kanonisačním procesu nejsilnějším důvodem, který najisto zjistil, že žila kdysi bytost, která jazyka tohoto užívala a že žila životem svatým, protože neškodného člověka by Bůh nemohl tak významenati zachováním jazyka před hnilobou zrovna v té době, kdy běželo o jeho svatořečení. Neporušený jazyk potvrdil hlavně obě souhlasná svědectví prof. Ebendorfa z r. 1449 a kanovníka Židka z r. 1471 o mučednictví Jana z Pomuku pro zachování zpovědního tajemství. Jan nechtěl zneužiti svého jazyka k porušení pečeti zpovědní, proto heroicky tento čin byl význačně neporušeností jazyka samým Bohem charakterisován. Kdo věří v Boha, musí věřiti, že je bytostí rozumovou a schopnou toho, by vhodnými prostředky vyjadřovala lidem své úmysly. Že neporušený jazyk sv. Jana byl r. 1719 nalezen, je skutečná událost, které nelze žádnou sofistikou aneb

pochybností vyvrátiti. To je důležitý mezník v historii svatojanské, proto dosud obešli ho buď mlčky aneb mlčím vtípem všichni tupitelé kultu svatojanského. Kdo nález neporušeného jazyka Janova přirozeným způsobem nevyvětlí aneb nedokáže, že je podvodem, nemůže se opovážiti — počítá-li ještě na úsudek rozumných lidí — upírati Janovi existenci aneb mučednictví pro víru. Kdo čelí na př. Herbenův pamflet o Janu Nepomuckém, postřehl ihned slabinu celého útoku právě v sezměšování nálezů komisí u hrobu Janova, namísto věcného jejich vyvrácení.

Nález neobyčejný a obecnou zkušenost předstihující byl sdělen do Říma, kdež 25. června 1721 byl Jan Nepomucký prohlášen papežem Innocencem XIII. za blahoslaveného. Rakve směla býtí z hrobu vyzdvížena a na oltář postavena. Zázračně zachovaný jazyk bl. Jana byl u přítomnosti svědků vložen do křesťálové nádoby, zapečetěn a v kapli sv. Václava uschován.

Ježto v Římě žádaly mnohé vznešené osoby za svatořečení Janovo, nařídil Řím nové ohledání jak těla tak i jazyka blahoslavenova r. 1722. Zejména mělo býtí zjištěno, že neporušený jazyk nemohl balsamováním zjištěné neporušenosti získati.

Tento rozkaz římský vzbuzuje hned předem v každém nepředpojatém údu a důvěru, že se jednalo jen a jen o pravdu.

Dne 27. ledna 1725 byl tedy neporušený jazyk Jana z Nepomuku poznovu vyšetřován před komisí sestávající z více osob stavu duchovního i světského. Krom jiných přítomni byli: Jan Josef hrabě z Wrthby, nejvyšší purkrabí; Jan Arnošt hrabě Schaffgotsch, nejvyšší komoří; Jan hrabě Wrthba, nejvyšší soudí zemský; František Josef hr. Černín z Chudenic. Pak krom doktorů lékařství a ranhojičů doktor práv Sonntag, doktor Hofmann.

Po přeloučce svědků a vroucí modlitbě byla přinesena ochránka se svatým jazykem, do níž pod pečeti a před svědky při prvním ohledání vložen byl.

Nejprv byli tázáni svědkové, lékaři a ranhojiči, kteřížto r. 1719 při prvním otevření hrobu přítomni byli, zdať je to tenýž jazyk, který r. 1719 spatřili.

Klademe zde aspoň odpověď Šebastiana Fuchse, doktora lékařství a děkana lékařské fakulty vysokých škol pražských. Pravil:

„Ano musím na své svědomí vyznati, že jest to týž jazyk, který jsem tehdy (1719) z lebky hlinou naplněné vyňal; já jej poznávám po zevnitřní podobě a po nařiznutí tehdy učiněném; také jest posud neporušený, jakž všichni spatřujeme; jen že jej poněkud zvadlý shledávám.“

Podobně svědčili doktor Jan z Erlsfeldu; Václav Potůček, dříve farář svatovítský, tehdy probošt roudnický; Karel Řečický, děkan; František Karel Přehořovský hrabě z Kvasejovic, císařský tajný rada. Již ten zjev, že před 6 lety nalezený jazyk za celou tu dobu žádné zkázy nevzal, musí každého soudného člověka naplniti úžasem.

Zatím co jazyk před očima tolika znamenitých osobností v kapli sv. Václava ležel a svědkové výpovědi své činili, přistoupil světec biskup Daniel Mayer blíže a na znamenitý úcty své políbil jazyk blahosl. mučedníka Jana. Tuť se zrakům všech objevil nový podivuhodný úkaz, nad nímž všichni užasli. Neboť jazyk znenáhla nabíhal a přibýval; tmavoděná jeho barva se pomalu od zdola ku špičce zcela patrně změnila v barvu červenou; řez r. 1719 na špičce učiněný se tak silně rozefel, že bylo velmi zřetelně viděti po obou stranách malé žilky, což vše po celé dvě hodiny (pokud totiž vyšetřování sv. jazyka se konalo) trvalo. Při tom pak ještě i ten nápadný úkaz se pozoroval, že tři čtvrti sv. jazyka nabíhaly a co do barvy se měnily, kdežto asi jedna čtvrtina jazyka zůstala zvadlá a v barvě nezměněná. Nechtíce ani vlastním zrakům svým věřiti, dali si přítomní lékaři i svědci všemožnou práci,

aby nebyli nižádným způsobem klamáni. Jelikož byl den velmi jasný a slunečný, pozorovali zázračný jazyk brzy na výsluní, brzy zase ve stínu; odstranili všechny barevné předměty, aby snad odrážením světla zrak nebyl klamán. Ale na každém místě a v každé poloze táž proměna jazyka zřetelně se spatřovala, tak že prázdňné pochybnosti nezbyvalo a zázrak patrný se zde jevil. Pokleknuce všichni na kolena, hlasitě a s pohnutým srdcem velebili Boha, kterýž tak divné věci ve Svatých svých působí. Mnozí z přítomných slzy radosti v tomto slavném okamžiku prolévali. Posléze byl jazyk opět do relikviáře uložen, relikviář červenou dykytou přikryt, vše pečetmi arcibiskupa, doktora Blovského a přísedního notáře Jana Rittera opatřeno a sv. jazyk v téměř oltáři sv. ostatků jako dříve uschován. Taktéž i tělo blahosl. mučedníka bylo v obojí rakvi uzavřeno a na oltáři umístěno, kde před tím se nacházelo. Nato byl 30. ledna konán výslech svědků. Klademe zde aspoň dva výroky.

Linhard Ferdinand Meiser, doktor a profesor lékařství na vysokých školách Pražských dí: »Červená barva nemůže v žádné části těla lidského pocházeti od jinud, leč z oběhu krve v těle živém. Tuto však nemohl býti život ani oběh krve, jelikož tělo přes tři sta let v zemi leželo a celé maso ztráveno bylo i zpráchnivělo kromě jazyka, jenž neporušený zůstal. Tudíž onu proměnu barvy a přibývání jazyka nelze vysvětliti z příčiny přirozené. Taktéž nebylo tělo to balsamováno ani jazyk tento; a mimo to balsamované tělo nemůže měniti svou barvu, aniž nabíhati. Proto s úplnou jistotou za to mám, že jest zde zázrak. Bohem samým způsobený.«

Poznovu slavným a zřetelným způsobem prohlásil Bůh Jana za mučedníka svátostného tajemství. Zřejmý tento úmysl Boží mohl by nepochopiti a zneuznati jen ten, kdo vůbec nevěří ve vyšší nadpřirozenou bytost. Nechápe sice způsob, jakým je možno ve zpráchnivělém těle zachrániti jedině jazyk, který po 332 letech na čas ožil, ale musíme uznati ve faktě tomto účelnost a nemůžeme fakta toho popřiti. Zázračný tento zjev ožileho jazyka byl tolika váženými osobnostmi přísedně a protokolárně potvrzen, že bychom musili zavrhnutí celou svou českou historií, kdyby událost v kapli svatováclavské z 27. ledna 1725 byla prohlášována za historický podvod, protože málokterý fakt může se podepřiti tak skvělým svědectvím, jako nový život v jazyku Janově při úředním šetření.

Dle platných předpisů církevních byly by stačily tyto dva zázraky z r. 1719 a 1725 ke kanonizaci Jana Pomuku; avšak byly úředně ještě vyšetřeny dva zázraky, které se udály na přímluvu Jana Nepomuckého. Roku 1701 dotvrdili 2 lékaři Schafhirt a Stowasser, že naprosto neocitelné a uschlé rāmě Terezie Křeškové úplně uzdraveno bylo náhle po vroucích modlitbách k Janu Nepomuckému.

R. 1718 v únoru spadla malá deeruška Rosalie Hodánková ve Strakoněch do mlýn-

ského náhonu, kdež pod mlýnským kolem po celou hodinu v neštěstím mraza utonulá ležela. V této hrozné chvíli vyzvala polekaná matka Jana Nep., aby ji ochránil od lidské hanby, že z nepozornosti deerušku nechala utopiti k vůli masopustním hodům. Dítě bylo vytáženo bez známek života úplně neporušené, ač těsně pod mlýnským kolem leželo a po půl hodině bylo k životu přivedeno. Když dítě na bylo vědomí, vyprávělo užaslým rodičům, že při svém pádu do vody vidělo sv. Jana Nepomuckého, jehož sochu na mostě znalo a ten jí pravil: »Neboj se, ty se neutopíš!« Pouze tyto čtyři zázraky byly vyšetřovány a zjištěny. Jiné různé zprávy a pověsti, které v lidu kolovaly o divotvorce Janovi, nebyly vyšetřeny, proto jsou pro svatořečení Janovo bezvýznamny a nemohou býti ani uváděny v neprospěch jeho.

Na základě vyšetřených čtyř zázraků a dlouholeté úcty byl Jan Nepomucký prohlášen za svatého papežem Benediktem XIII. 19. března r. 1729 bullou, podepsanou 36 kardinály.

Při procesu kanonizačním Jana z Pomuku historičnost osoby světoovy a svatost života byly zjištěny nepopíratelně vyšetřením hrobu a neporušeného jazyka světoova. Nepamětnou úctu a příčinu smrti dovědčily staré kroniky české a pak pečlivě opatrovaný hrob světoův.

Rím předsevzal kanonizaci světoovu na základě platných předpisů; proto nelze výrok církve bráti v odpor aneb v pochybnost. Jen v životopise světoově šli v legendě vyskytly se omyly zejména v roce úmrtí, jež se klade do r. 1383. *Legenda však není předmětem naší úcty*, proto může historie legendu opravovati, což také učinila. Historie opravila nejenom legendu, nýbrž i potvrdila slavně, že Rím prohlásil za světoe muže, který svým životem a utrpením pro víru náboženskou zář svatosti si zasloužil.

Podrobnější poučení o otázce svatojanské obdržel laický čtenář v mém spisku, jenž vyšel letos v »Časových Úvahách« (číslo 6.) pod názvem »Obrana úcty svatojanské«, na kterýž spisek odkazuji.

Dopis z Prahy.

Nový kompromis na Staroměstské radnici. Svého času, když došlo před posledními volbami do sboru obecních starších na radnici Staroměstské k roztržce mezi starostou drem Grošem a jeho náměstkem drem Štychem, což mělo v zápětí i roztržku kompromisem mezi sdružením mladočeským a staročeským, vyslovili jsme se, že páni ihned se najdou, když přijde o vlastní jich osoby. Předpověď tato splnila skutečnost při pozdější volbě do rady městské, kdy dr. Štych co nejvydatněji zasměl do agitace na prospěch známého dra. Al. Rašína, jenž však i přes to podlehli K. St. Sokolovi. Někteří první náměstek ze strany staročeské, dr. A. Štych, učinil př. s celé aféry, která ve straně staročeské způsobila mnoho bluku, ja-

kýl důsledek, a oznámil výkonnému výboru strany staročeské, že s ní vystupuje. Toto rozhodnutí dra. Štycha však zasvědomce nijak nepřekvapilo, ješto dr. Štych již dávno po odchů házel po mladočeské reorganizaci, a jak nyní věci stojí, také do ní šťastně zapadl i s několika svými věrnými.

Další překvapení nedala na sebe dlouho čekat, a vyšla v nejmenší snámost v těchto dnech, kdy najednou druhý nynější náměstek starosty, Mag. Pharm. Václav Kasalický, měl nastoupiti — dr. Ant. Štychovi! Jak podiv vzbuzující tato aféra byla sebrána, o tom svědčí, že neměl oní potachy ani sám druhý náměstek, o jehož křídli v první řadě šlo. Teprve, když byl o věci informován jedním sluhou, učinil poplích, vše se rozléstě i k němu rozvážnějším, a tu bylo hlasitě protestováno s kruhů mladočeských, které osobují si právo pronášeti rozhodná slova, aby Mladočech Kasalický se nynější doby, kdy mladočestství domnívá se zpěti k úspěchům, ustupoval někdejšímu Staročechu, vybarvujícemu se Mladočechu dra. Štychovi.

Nebýti této okolnosti, byl by druhý nynější starostáv náměstek již bez náměstnictví. Zdá se, že tato aféra bude mít ještě další následky; aspoň v neprospěch dra. Štycha, jehož chorubná citlivost, skrovná znalost poměrů a domýšlivost až přelovědná připravily již Staročechům tak mnoho nemilých překvapení.

* * *

Horečka letních bytů zachvacuje letos v ohromné míře pražské obyvatelstvo a kde kdo zajímá se na venkově letní byt. Že při podobné nesmyslné shánce ceny bytů rostou, pobyt pak na venkově se nad všakero pomýšlení zdračuje, jest jenom důsledkem všech okolností, kterými heslo: Letní byt! razi si stále větší cesty i mezi obyvatelstvo, které až doposud této horečce stávalo nešťeno. Nešť hned tak utěšeného okolí, jakým honosí se Praha, v její blízkosti rozkládají se parky, sady i salesněná údolí, kam lze vlakem i parníkem v krátké době dospěti. Zkušenosti z letního pobytu v minulých letech, kdy většina července i srpna byla chladna a deštiva, jasné prokázaly různé vady letního bydlení na venkově, leč nevyhlédly nijak horečné toužení po letním pobytu, po němž setouží snad jenom lidé, kteří domýšlejí se, že jsou choří, nýbrž po němž touží a horají i lidé zdraví a skálopevní ve svých nervech. Nechceme ani uvažovati o různých nepřístojnostech, jež s nerovněného vynášení letního pobytu vyplývají, nechceme před letními byty varovati, poněvadž pobyt na venkově se normálních okolností jest skutečně prospěšný. Leč musíme poukázati ku známé prapovědi: »Všeho moc škodí« — a tak nejsou nijak utěšeny následky marnivého plýtvání penězi na letním bytě — těch, kdož peněz nemají a k váli letními byty se zbytečně zadlužují.

Několik těchto slov snad postačí, aby na adresy široké veřejnosti a rozvážných činů také mohla dojít.

snahy. »Milý hochu, to je marné; vždyť máš blásek jako roztrpplé housle za půldruhé slatky. Z tebe teď zpěvák nebude. — A roztloukání vajec pro hochy odložte, matko, až na velikonoce. Tenkrát to bude mít aspoň nějaký význam.«

Neklukdu chytila u srdce hořká litost a zlost. »No — no, pane řídci, já rozumím, dobře rozumím. Kdyby ten chudáček měl drabý krejzlíček a lakované botičky, hned by se vám jeho hlas líbil. Pravda, teď dostal strach, že zpíval trochu trhaně. Ale doma zpívá jako ptáček.«

»Leda jako chřástal«, rozčilil se Vilík nad ostrou vyfídílkou lásky mateřské. »Mluvím s vámi upřímně jako znalec. Nemáte tak ostře kousat. Kdyby hoch vytáhl tak vysoký tón při zpěvu jako vy při své zlobivé melodii, pak bych ho prohlásil za prvního tenora v naší vlasti.«

»Pojď, Jaroslávku, pojď,« vyzvala hoche Neklukda. A chlapec šel domů s hlavou svěšenou, s hněvem v ideálním zraku — jako by ho byl vedl čertník.

»A ty, kluku, jsi doma nemohl řici, že ty vejce ti dobře dělají jen v šaludku? On si je polýká doma jako Bumbříček.«

Jaroslávek truchlil den první, truchlil den druhý, ale již třetí den sbíral čacké slzy, celou svou energii k nové výpravě se slávou. Srdce staršího ministranta siskal si darováním dvanácti knoflíků a kulatě škatulky od bonbonů; podstaršímu dal vika utvořeného z dřívka a pětidírkové velké kostěnký. Nejvíce se jednalo o získání Bláhého — suchého, vášného patrona. Jaroslávek smluvil se chytře s maminkou na stečení hlavní bašty, aniž co tatík věděl. Když jednou Bláhý šel kolem zbrádky Nekludovy »za dva« pro ocet, volala mu vstříc Neklukda se sladkým úsměvem: »Hele, Pepíčku, to jsou hrůšky, co? Jako flšky. Chťl bys nějakou? Pepík bystrým zrakem hned rozsoudiv, že přijímání dobrovolných obdarů není nečestné ani u ministrantského hodnostáře . . .

»Tato, náš hoch se bude učit ministrovat.

FEUILLETON.

Mladý klerikál.

II.

Chlapci Nekludovy šly vejce k duhu. Aby dokázal mateři, že v něm ideální žár neuhasl, že jeho duše chce se vnořiti dychtivě v říši poetických tónů, ješto si sám o vejce říkal.

»Kluku, to abych měla pro tebe celou posadu«, kárala s dobráckým úsměvem Nekludová; »dva tchoři by mi neudělali za den v kurníku takovou paseku jako ty.« A při tom viděla, jak hoch se dívá pyšně z kůru na občany méně umělé, jak mu sluší zpívání při pohřbech, jak nosí domů čtvrtky a šestáky.

Starý pan řídci Vilík nemohl ovšem platit malým zpěváčkům jako tenorům z Národního divadla. Předně jich tak mistrně nevycivil — a pak ty platy, které bral! Byly to ubohé diškrece. Vilík byl dobrák, tak že při třetině chudších pohřbů působil se svým drobným sborem místo za peníze — za sliby. Když po třech letech suma nezaplaceného zpívání dostoupila výše sedmdesáti zlatých, vzpomněl si, že by měl právo upomínat. Vždyť tak činí i lidé méně potřební, kteří nemají na krku pět dětí. V červenci si stýskal hrobař Josef před Vilíkem na nesvědomitost lidí, kteří už měli dávno umřít, aby něco vydělal; bédoval, že nemá žádného stálého zákazníka jako jiné pracující vrstvy. I zlelelo se řídci mu neobohého muže, jemuž živi lidé práci odpírali a pověřil jej upomínáním těch, kteří pro dlouhotrvající zármutek nad nebožtíky dosud se nepřihlášili a placením za smuteční zpěvy. Josef chodil tři dny; někde byl rád, že se mu mimo málo lichotivý protest nedostalo přídavkem ran. »Kdo se o kostel oře, každému se daří jako hraběti; a teď takoví hrabivci ješto chodí jako biřiči na exekuci k chudým lidem.« Takové dobrozdání o upomínkách pronášeno v nejpestřejších variacích.

Za tři dny přinesl peněžní plnomocník Vilík dva dvoušestáky, sedm šestáků, dvacet sedm krejcarů a patnáct trojnů. Měl důkladné započteno, co kde ulovil. Pan řídci nad předloženým součtem zakroužil hlavou, usmál se a prohodil: »No — to jste toho vybrali!«

»A byl jsem všude — bral jsem to pořádně od numera k numeru. Někde mi nadali, někde div mne nevyhodili, jinde řekli, abych přišel po kních. Jinde zas, že se nechají pěkně poroučet, že až po jarmarce.«

»Hm — bída jetu v podhoří, bída,« omlouval sám řídci; »nelze se diviti. Co teda s tím? Josefe, nechejte si tu měd i se stříbrem od cesty.«

»Jóó, pane řídci, to je málo. Prošoupal jsem cestou po kollatuře boty. Tolik včera přišel! A v parnu se mi vzbouřilo kuří oko, bolelo jako vrazení hřebíků. A co jsem zkoušil od lidí!«

»Teda tuhle máte ješto 60 krejcarů . . .«

Od té doby řídci neupomínal nikoho. Rozumí se, že za takých okolností řekl někdy dvěma zpěváčkům: »Tuhle máte dobromady« a vtiskl do ztáženě dlaněky pět krejcarů. A tak ani brečtivé ani zvonivé hlásky nenastřádaly za své zpěvy velikých kapitálů; za to však zpěváčkové se radovali aspoň z té veliké cti, že je sám pan řídci uznal za hodny členství sboru uměleckého. Mezi ministranty a zpěváky často se vedl důležitý spor, která skupina služebníků chrámových jest vznešenější, potřebnější a účtyhodnější. »Panečku, umět latinsky a dobře zvonit — to není maličkost; ty tomu nerozumíš.« — »A ty bys ani nestačil na noty kousat, až bych ti je jmenoval. To je jiná umění.«

Stará Neklukda byla celá nadšená stkvotným plánem svého synka. Přece nebude hoch náležeti mezi tuctovou dětskou zástítu!

Když však pod mocnou závitou brdé matky hoch za tři týdny znovu dělal skoušku z výšky i hloubky a plnosti hlasu svého, prohlásil Vilík, že ty vejce nebyly žádnou podporou umělecké

Obrana.

Kudná chvála rokytnického defraudanta Kudrnáče. Rokytnický soc. demokratický učitel Kudrnáč žil tak baronsky, že v 6 letech promarnil 33.000 K z Raiffeisenky a na 20.000 K vylákaných jinde. Soudruzi v čas říšských voleb přece už dobře věděli, jak „se stará Kudrnáč o utiskované“, čili jak podniká nákladné výlety automobilové do ciziny a přece ve volebním letáku prohlásili: „Učitelé budou volit sociálně demokraticky, poněvadž v soc. demokracii mají největší záštitu své osobní a učitelské svobody a ochranu svobodné školy. Malí rolníci, domkáři, živnostníci a obchodníci budou volit sociálně demokraticky, poněvadž sociální demokracie bude je chránit před nespravedlivým tliskem se strany velkého kapitálu, před uvalováním nových daní a persekucí úřadů... Přesvědčte se, že sociální demokracie jest jedinou a poslední spásou a záchranou naší v těžkých dobách dnešních... Proto apelujeme na vás v zájmu vašem a vašich rodin, abyste v den volby 14. května na svůj hlasovací lístek napsali jméno kandidáta našeho, kandidáta všeho utlačovaného lidu venkovského, jímž jest Josef Kudrnáč, učitel v Rokytníku u Hronova. Učitel Kudrnáč je muž z našeho středu, synem našeho kraje, jenž od narození svého mezi námi žije, s námi pracuje a potřeby naše zná, jako nikdo jiný. Učitel Kudrnáč je muž uctyhodný, skromný, poctivý a pracovitý, jenž nám dávat plnou sílu, že těžký úřad poslance bude vykonávat se všornou svědomitostí, a pro dobro nás všech. Učitel Kudrnáč je neohrožený zastánce pravdy a spravedlnosti, jenž hájiti bude každého proti křivdě a bezpráví, a v němž jako poslanci najde každý z nás otcovského radce a neobjektivního pomocníka a ochránce v těžkostech života. Každý z vás jediné dobře učiní, když na svůj hlasovací lístek napíše jméno: Josef Kudrnáč.“ — K této bombastické komedii lidí, kteří přece „obětavost a nezištnost“ Kudrnáčovu již tehdy dobře mohli znáti, není potřeba připojovati zvláštních poznámek.

Podobnou chválou opíjvalo provolání ve prospěch Švába, který kandidoval na rudý program v okrese sousedním a seznán brzy nato také jako defraudant. Připomínáme ten volební humbuk proto, že soc. demokraté posud nepřestávají ždímati pro sebe štávu ze jména Drosdova. Známo, že se Kudrnáč oběsil na špagátě beze všeho příkazu kterékoli moci. Ale úmrtní oznámení zvěstovalo: „Hlubokým žalem sklíčením dáváme tímto truchlivou zvěst, že se všemohoucimu zalíbilo (1) povolat na věčnost Josefa Kudrnáče... Zesnul náhle dne 7. října 1909 o 7. hodině ranní v 37. roce věku svého.“ A nad těmi slovy o volnomyšlenkářském defraudantovi vytištěn — křik. Snad jako znamení, jaký křik uchystal Kudrnáč chudým členům Raiffeisenky.

Vláda demokracie ve Francii. Stále by měl býti lid poučován, že všeobecné volební

Kaplan ho má rád, ministranti mi sami říkali, jen abych Slávka mezi ně dovolila.

„No — at si teda jde. Bude-li klečet před oltářem, bude to pro něj lepší než při muzice nekukování do šenkovny.“ Takto jináč krejčí Nekluda málokdy kostel navštívil. Raději si šel něco poslechnout do veřejných schůzí, zvláště když byl obléčen ostrý fečník. Nejstatečněji tleskával soc. demokratu, ale obyčejně se mu líbil nejvíce ten fečník, který mluvil naposledy, ať již hovořil cokoliv. Jeho politické a náboženské přesvědčení bylo tak smíšené, pestré a chatrné, jako ten kobereček, který sešil z různobarevných odstřížků k okrase a slávě domácnosti svojí.

Zapíchnuv jehlu, ještě dodal: „A konečně pak si spíš pátelí z děkanství přijdou ke mně pro míru. Mají dost, teda ať dají! Kluk si taky něco při ministrování vydělá. Kdo se o kostel oře, každému se dobře vede. Kostelník Lejhanec si chodí jako kavalír; ať Slávka něco odkouká.“

Od té doby chodil Nekluda do kostela častěji. Srdce se mu smálo radostí, když viděl Jarku v červené komičce. „Jak to tomu hochovi sluší! Jako andělčičke pochiebovaly kmoty Nekludce, která radostí překypovala.“

Slávkovi však často jako ministrantskému praktikantovi bylo do pláče. Jako by byli jeho mladí představení docela zapoměli na brušky, vlka i na ty knoflíky! Ocíl se v kázní tak přísavé, jaké posud nepociťil. Bylo mu tak, jako když měščímu hřiběti se zavěsí na krk těžký chomout. Snášel trpělivě tuhou disciplínu; však po oloupání hořké slupky se mu dostane sladkého jádra. Učedník vlude mučedník. Vlak až se stane nejstarším! Pak si vynahradí stkvěle všechny svízele. Bude věřit hodnost, víc vlivné mce i peněz. Blíský ve třech měsících již složil věžku hodnost a sesedl jako nepatrná bytost na třínožku u ševce Dotčela. Hm — a nový nositel nejvyšší ministrantské hodnosti prodá knížky již za půl roku. Jen tedy trpělivost! Podstarší, starší a —! Takle naděje hrála silně i při rásných důtkách starších kolegů.

(Dokonč.)

právo není všeohojným lékem na sociální a politické nemoci lidstva. Jestliže se děly veliké nepřístojnosti v době monarchického absolutismu, upadá do trapných omylů ano i do šosáckého byrokratismu demokracie často také. Poddávajíc se demagogům, padá často do jámy. Pokrokový „Přehled“ napsal dne 29. dubna v příčině franc. poměrů: „Všeobecné hlasovací právo svrhlo se ve Francii v nestvůru, jež hlídá všechna práva národa. Systém parlamentní vlády má ve spojení s malicherně sájmovou povahou francouzského voliče i poslance v zápatí příliš mocný vliv sněmovny na vládu. Sněmovna nechce pouze dávat zákony, nýbrž chce sama vládnout; vláda, jež může být v každém okamžiku svržena, stává se hříčkou v rukou poslanců, kteří nepedlehně kásní politických stran jako v Anglii neb v Německu, ocitají se třeba týž den tu na straně vládní, tu protivládní. Každý venkovský starosta je vládním úředníkem, vláda je závislá na poslancích a volba poslancova na starostech jeho okresu. Tento circulus vitiosus (bludný kruh) je očividně nezdravý. Ministerské rady nabývají se skoro vesměs jen otázkami taktickými, kterak obcházet obtíže kladené jim od poslanců a stran a kterak zamezit interpellace a dosáhnout vota (projevu) důvěry. V semu Descartově není žádná methode při politických jednáních; poslanci, již si před několika lety oddhlasovali svýšené díst na 15.000 fr., hledí na sněmovnu jako na slatý dól a v poslanectví vidí výhodnou šimost. Každý z nich přinese do sněmu celý seznam zájmů svého kraje, celou řadu osob, jež je nucen všemožně fedrovati a stává se tak vlastně obchodním agentem svého okresu. Všecky tyto věci vylíčil výborně p. Poiccare v jednom z posledních čísel Revue Bleue a popsal tam ironické curriculum vitae (životní běh) nejmenovaného poslance a ministra, jenž na konec si zachoval tolik upřímnosti, že se poděkoval, je pro nynější poměry typický.

A tak jest patrné, že byrokratismus může silně bujet v kterékoli formě vládní — netoliko v monarchii, ale i v „lidové“ republice. Právě Francie dokazuje svou rozháraností a vzrůstem kapitalismu (na úkor drob.ého lidu), že všeobecné volební právo všeohojným lékem na všechny sociální a politické vředy není. To jsme ostatně již dokázali častokrát. Mocní tohoto světa rozkazují ve Francii spupněji, než jinde monarchové. Právo volební širokým vratvám lidovým se nyní ponechati musí. Ale ať to právo není pouhou formalitou, již mohou v každý okamžik zneužívat byrokratičtí ziskuchtivci! A necht' v Čechách soc. demokraté nezdobí všeobecné hlasovací právo falešnými barvami! Kdo chce po trpkých dějinných zkušenostech vynášeti výhody všeobecného hlas. práva a protikatelického boje do nebe, uvádí vědomě lid do bludu. Francie významně učí. — Až se nynější vládní poměry ve Francii dle návrha republikánských reformistů opraví, nalesne si tam byrokratismus lehce zase jiné cestičky k ukojení sobectví velice snadno.

Již vyšel! Již vyšel!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Rojl. — Cena 8 hal. Při bro-madných objednávkách větší slevy. Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Politický přehled.

Úprava jednacího řádu posl. sněmovny dostala se ve sněmovně za denní pořádek dne 6. května. Na počátku schůze podal posl. Choc návrh, aby definitivní reforma jednacího řádu byla vzata z denního pořádku. Návrh Chocův zamítnut byl všemi hlasy proti hlasům českých radikálů, haličských Rusínů, dr. Stránského a dvou agrárních Velicha a Švejka. Mladočeské lavice byly vůbec prázdny. Z agrárních bylo přítomno 11, z nichž 9 hlasovalo proti návrhu Chocovu a 2 pro, oba realisté nebyli přítomni, klub katolicko-národní hlasoval proti. Když oznámen výsledek hlasování, propukli čeští radikálové ve volání hanby, které obráceno na ostatní čes. strany; hlavně přítomní agrárníci a nepřítomní mladočeši byli napadáni. V této schůzi sněmovní promluvil předseda ministerstva bar. Bienerth o minulosti a o důležitosti jednacího řádu, klade největší váhu na jeho reformu. — Za prvního čtení předlohy o změně jednacího řádu vabudila podivně řed posl. dr. Gesemana, který apeloval na Slovanskou jed-notu, aby zanechala dosavadní politiku negace a obrátila se k politice pozitivní a že se Slovan. jednotou bude možná soudinnost, upustí-li od národnostních otázek; Slovanská jednota nesmí však žádati toho, čeho není možno státu vy-

konati. Dr. Gesemanovi odpověděl dr. Kramář prohlásiv, že Slovan. jednota jest ochotna k do-hodě, ale nesmí se jí odprati splnění toho, co splněno býti má a musí.

Slovanská jednota obdržela první trblinu. Čeští radikálové, národní socialisté a státoprávní pokrokaři usnesli se 6. května ze Slo-vanské jednoty vystoupiti a také téhož dne usnesení to uskutečnili. Podnět k tomuto činu radikálů dalo jednání o definitivní úpravě jed-nacího řádu, kterou radikálové od počátku za žádnou cenu nechťeli připustit. Slovan. jednota se svého času všemi proti hlasům radikálů usnesla, že definitivnímu upravení jednacího řádu nebude činiti žádné překážky. Radikálové se ovšem nepodrobili. Z této politické události dělá velkou aféru tisk vídeňský a částečně i český. Ve skutečnosti však nemá událost ta významu takového, jaký se jí dává. Slovanská jednota tímto činem není nijak ohrožena, spíše může se říci, že jest více sjednocena, poněvadž se čeští radikálové necitili v ní nikdy doma a byli vždy živlem spíše rušivým. Seslabování slovanské opozice českými radikály přijde vládě Bienerthově zajisté velmi vhod, ale ani ona ne-bude mít z nejnovějšího činu českých radikálů valného prospěchu. Slovanská jednota přes ztrátu 13 radikálů čítá dosud přece 112 členů, kteří vládě mohou ještě ukázati svou sílu.

Pokus o dohodu Čechů s Němci učiněn bude prý hned po svátcích, o čemž referoval mini-steraký předseda bar. Bienerth čísaři ve zvláštní audienci 9. května.

Sociální pojišťování. Rakouští průmyslníci ve „Svazu rak. průmyslníků“ sdružení podali vládě obšírný pamětní spis, v němž své stanc-visko a své opravné návrhy důkladně vylíčili — krátce předloha soc. pojišťování se jim ne-líbí, ježto prý na průmysl uvaluje velká břemena. — Zjevem zarážejícím jest, že výbor pro sociální pojišťování poslancecké sněmovny byl na 9. květen svolán, ale nerokoval, ježto nebyl k usnášení způsobilým.

Císař do Bosny. Císař rozhodl se navštívit Bosnu a Hercegovinu a dáti obyvatelstvu po-prvé příležitost, aby svému panovníku vzdalo hold ve vlastní zemi. Do Bosny vyjede prý z Vídně 29. t. m. a 4. června bude zase ve Vídni.

Volby sněmovní v Uhrách započnou dne 1. a potrvají do 10. června. Sněm svolán jest na 21. června. — Bývalý ministr Kristoffy bojuje za všeobecné rovné hlasovací právo v Uhrách. Na svých schůzích hlásá, že všeobecné rovné hlas. právo jest program krále i národa a že ono jediné může uvést vnitřní znásilněné po-měry v Uhrách na přirozené dráhy.

Anglický král Eduard VII. zemřel dne 7. května v noci. Narodil se 1841, na trůn dosedl po úmrtí své matky královny Viktorie 22. ledna 1901, tedy ve věku 60 let. Smrtí krále Eduarda utrpěla Anglie ztrátu nenahraditelnou. Zesnulý byl nejen vynikajícím diplomatem, nýbrž také vůdcem svého národa, který mu věnoval neomezenou důvěru. Král Eduard byl ve skutečnosti anglickým ministrem zahraničních záležitostí a měl tudíž rozhodující vliv nejen na anglickou politiku světovou, nýbrž na celou mezinárodní situaci. Celá poli-tika jeho směřovala k tomu, aby vliv Německa v Evropě nepřevládá a aby bylo Německo pokud možno osamoceno. Pohřeb krále bude 20. t. m. a rakouského císaře bude při něm zastupovati arcivévoda František Ferdinand. — Nový král anglický Jiří V. jest 45letý syn zesnulého, který dosud na veřejnost málo vy-stupoval. Smýšlení jest prý Německa nepřiznivého.

Krátká otázka stává se kritikou. Krátké národní shromáždění bylo totiž 9. května za protestu Mohamedánů zahájeno bezprávně jmé-nem krále řeckého. Návrh, aby poslanci slo-žili slib věrnosti řeckému králi, byl uvítán s velkou pochvalou. Mohamedáni opustili pak schůzi.

Zprávy organ. a spolkové.

Přednášky dp. far. Filipa Jana Konečného z Poučova konají se „O křesťansko-sociálním programu“ takto: dne 15. května o 3 hod. odp. ve Svinárnkách v hostinci p. Valdeka; dne 22. května v týž čas ve Slatině u Poučova, dne 29. května v Černilově, dne 5. června v Blešné u Tre-bechovic (kdež přednášel týž fečník dne 8. května a 5. května na Slez. Předměstí v ob. hostinci), dne 12. června v Častolovicích, a pak jsou před-nášky na Poučově a v Rusku a na Slez. Před-městí u Šprýňarů, takže až do července je p. far. Konečný na přednášky již zadan.

Ze Slezského Předměstí do Sviná-rek. Dne 15. t. m. pořádá skupina slezskopřed-městské mládeže schůzi ve Svinárnkách, na které promluví vdp. farář Filip J. Konečný.

Smířlice. Dne 15. května t. r. přednáší v křes. soc. spolku našem v síle městského hotelu p. Václav Špaček, řídící učitel v. v., o

povinnostech katolické v nynější době. Zároveň o píl. 4. bod. odpol.

Holice. Zase mohou mlávit plným právem naše sdružené katolické organizace o dni vzkříšení nezmrtné radosti a neobyčejného nadšení. Závítal k nám dne 8. května odpol. podnavy organizátor a znamenitý řečník p. Fr. Šupka, redaktor „Štítu“, který opravdu slovy od srdce zase k srdcům jdoucími tak nás rozechvěl, že nebylo nikoho, kdo by byl neproneseł přání, aby zase co nejdříve v našem středě se objevil. Věru, přednáška p. redaktora byla uchvacující, takže každý odcházel se ucházející se slzami nadšení a s chutí k čile práci. Schůze byla důvěrná. Přednášel p. Jedlička, předseda odborky Všeobecného sdružení křesť. dělnictva. Zde ještě jednou děkujeme za nevšední ochotu p. redaktorovi a přejeme mu a pro nás také Bohu, aby mu žehnal v jeho neúnavné organizační činnosti. Zdař Bůh!

Bukovina. Dne 6. t. m. konali jsme velice zdařilou schůzi. Ačkoli veliký liják, spojený s drsným větrem, nikoho s domova nelákal, přece jsme se sešli v značném počtu. Přišel i pozvaný řečník z Hradce Králové, jakkoli v té činnosti jsme si myslili, že se ani na cestu nevydá. Z počátku nás oslovil obětavý vlp. Petrásek z Černílova. Pak dp. Šabula z Hradce Král. vyložil, jak „tmářská doba klerikální ve XIV. století v Čechách vyblíží ve světle pravdy.“ Přednáška byla vyslechnuta s napjatou pozorností a odměněna potleskem. Návzajem po podrobném vysvětlení vlp. Petráška byla ustavena místní odborka hospodářského sdružení a skupina křesť. soc. mládeže. Nyní jen s Boží pomocí státně dále ku předu!

Křesťansko-sociální spolek v Hořicích. Dne 8. května t. r. přeměněna byla volná organizace katolická v Hořicích, čítající přes 100 členů, v křesť. sociální spolek lidový. Ustavitel valná hromada konala se za velkého účastenství. O účelu spolku křesť. sociálního promluvil dp. katecheta Václav Pankert; v řeči své dokázal nutnost spolku katolických, jež uplatňovatí mají zásady náboženské v životě veřejném i soukromém. Dokázal, že náboženství má veliký význam sociální, ješto dává lidem klid a spokojenost, jež jsou základem společnosti lidské. Kdo náboženskou zásadu křtí, přispívá k sociálnímu blahu společnosti a koná dílo záslužné, byť byl sebe prostší a chudší. Přednáška byla s velkým zájmem sledována. Při volbách zvoleni byli: předsedou p. Jan Jirg, duchovním rádcem p. katecheta Václ. Pankert, jakož i 10 členů výboru. Vedle spolku křesť. sociálního existuje v Hořicích i odborka Všeobecného sdružení se 180 členy. Jaké dáváte též se členové katol. organizací i u ostatního dělnictva v Hořicích, lze viděti z toho, že ovládají naši členové ředitelství i dozortí radu Všeobecného hospodářského sdružení se 240 členy a výbor Podpůrného spolku se 300 členy. Novému spolku přejeme plný zdat!

Kněžice u Mělníka. Naše odborka hospodářského sdružení jeví stále vynutěnější činnost. S velikou dytivitostí čekali jsme na schválení stanov. Tedy nyní dne 22. května budeme odbyvatí valnou hromadu v hostinci p. Novosada v Kněžicích o 1. bod. odpol. Jako řečník dostaví se p. Jan Handlíř z Kouřova. Naše hospodářská svépomoc ovšem nijak neovoní agrárníckým pokrokářům, kteří ve své náležitosti a snášlivosti chrlí na nás nejasné posměšky. Jeden pán trounil o mně v poslední době pomluva, že jsem koupil pro odborku řepné semeno za 1 K 50 h a přeměňoval členům po 1 K 74 h. Jen ať si ten pán raději spravuje všechno doma v Mladotici! Jest a mne uloženo 100 K pro toho lhavého pomluvače, dokáže-li to, že jeho računované podstativá. Pokud takové obvinění neopodstatní, potud ho pokládám za bezcharakterního látku a naciutřače. Čím více mne bude tupiti, tím budu jevíti horlivější činnost a neobrozenost. Proto maraž vaše vzteky! Kdo se k něčemu kloudnému nehodí, krátí tam, kde by jeho hanobením bližního, což dovede každý. Další činnosti naší odborky zdat Bůh! Jaroslav Růžička, t. č. jednate.

Skuteč. Křesť. sociální ve Skutči a okolí děkují uctivě vsp. kanovníku Fr. Šalcovi za poctou přednášku večer dne 1. května vykonanou a přes dvě hodiny trvající. Přednáška ve Skutči donesla všeobecného souhlasu i u těch, kteří se hlásí k jiným politickým stranám. (Týž den přednášel odpolodne vsp. kanovník dvě hodiny v Hlinsku). Až k nám přijde slovatý p. řečník podruhé, bude mít posluchačů ještě více. Račiz mu Boh uděliti sílu k další práci!

Zprávy místní a z kraje.

Při výroční osmidenní Svatojánské poutní pobožnosti při zdejším seminářském kostele sv. Jana Nep. bude zachován následující pořádek: Dne 15. t. m. bude v 5 hod odp. litanie s požehnáním a kázáním. Dne 16. t. m. budou sloušeny mše svaté od 5. hodiny ranní až do 8. hod. v 8 hodin bude kázání německé, p. kterémž zavítá procesí z bisk. ohřámu Páně sv. Ducha, načež následuje ticha mše sv. tak zvaná „devátá.“ — Slavné služby Boží počnou o 10.

hodině kázáním českým v kostele, a bude-li povětrnost příznivá, také venku před kostelem. Ve všední dny této oktávy budou sloušeny mše sv. od hodiny 6. až do hodiny 8. (poslední tedy začne o 7 1/2 hod.); v neděli na svátek Nejsvětější Trojice bude poslední mše sv. v 8 hodin s předchozí exhortací o 7 1/2 hod. Rovněž ve středu a v pátek bude v 8. hod. obvyklá „Fundata.“ Odpolodní pobožnosti budou se konati takto: V den sv. Jana ve 4 hodiny bude kázání, po něm litanie a požehnání s Nejsvětější Svátostí Oltářní. Ve všesky ostatní dny i v neděli bude tatáž pobožnost teprve o 5 1/2 hodině a ukončí se posledního dne v pondělí dne 28. t. m. spívem Ambrosiánským: „Te Deum laudamus.“

Protokolní systém v obecní správě. Poslední týden učinilo obecní zastupitelství rozhodnutí, které svědčí, že naši otcové města jednají pod nátlakem poškodivitého pokrokářstva. Jednalo se o stížnosti katolického kněžíkapectví v „Adalbertinu“, které by adejším závodům kněžíkapectví dělalo malou konkurenci, protože by obchodovalo hlavně s diecézním klérem, který se nyní obrací ve svých objednávkách za Prahu aneb přímo na zahraniční firmy. Otcové města však si nepřejí, aby Hradec Králové se stal i v tomto směru střediskem východních Čech, proto vyslovili se proti stížnosti katolického kněžíkapectví. Vedly je při ohledy na stávající zde základy. Až bude žádati na př. hotelier p. Urban o povolení k rozšíření svého podnikání, jenž zde utluče celou řadu hostinských živností, povolí se mu jistě svěštění tohoto monopolu bez ohledu na škodu celé řady podniků, protože pokrokáři budou své středisko přetěžovat. Odsuzujeme dále povolení divadla kn přednášce redaktora Herbena. Městskou radou bylo již dávno usneseno, že od 9. května má se započítati s instalací elektrického světla v Klicperově divadle. Protože však chtějí pokrokáři šidě tupiti a zesměšňovati kult Svatojánský, odložili se určené opravy a divadlo se propůjčilo protináboženské stranici. Protestujeme proti takovému stranickému jednání a málo možnému ustupování před drzým pokrokářstvím. Není na tom dosti, že pokrokáři vyzývají obec k hmotné? Jestliže se jim má povolovati profanace náboženských citů v obecní budově, na kterou platí katolické poplatnictvo? Je na čase, aby se učinila přítrž podvrzatým proudům v městě našem.

„Osvěta lidu“ sněmá šetřiti. Do našeho podrostu na pasekách sázejí se břísky k váli tomu, aby svým rychlým vzrůstem ntilly smrtky ku rychléjšímu vývinu. Když svůj ákol břísky vykonaly, vykácejí se z pasek a nemají jiné ceny, nežli lesní roští. Každoročně několik břísek s pasek obec daruje na osobu při církevních slavnostech, ale také, když je některá jiné slavnosti národní aneb spolková, vyžádá obecní správa se stejnou ochotou větvi. To se děje již po léta beze všeho strachu, že se tím obtěžuje obecní rozpočet. Najednou si nějaká spotivá duše s pokrokového tábora v „Osvětu lidu“ vzpomněla, že těmi břískami ohrožuje se obecní hospodářství a navrhuje, aby obec od obyčje toho upustila. Šetřnost je jistě hezká ctnost, a my si ji vážíme zejména u pokrokového tábora. Jent dosud obecní majetek považoval za dojnou krávu pro své lidi a podaiky. Snad se probouzí v pánech špatné svědomí, když si vzpomínají, že po léta na útraty obecní se vyhřívají v zasedací síni, kde při obecním plánu na obecním papíře vyrábějí kalené střely proti poplatnictvu hradeckému. Snad se pásově ozvou proti tomu, aby do „Sokola“ se vozily nejen slabé břísky, ale celé řady polenitého dříví. Očekáváme, že se celá řada pokrokových předáků vsá svých tučných sáček, ve kterých se jim vydrkují na obecní útraty výpomocné síly, aby mohli vytečniti tyto sháněti vedlejší výdělky jinde a provozovati bezstarostné pokrokovou politiku. Jestliže se začne v obci šetřiti tam, kde by se právem šetřiti mělo, pak by se nejen na některé svátky, ale každou neděli mohlo několik vozů břísek na ozdobu hradeckých chrámů a ulic přivážeti. Vytkreje, „Osvěta lidu“, nejprv zbytečné položky pro své stoupence a pak přijď a vyčítej katolickému lidu trochu toho besecného roští!

Jmenování. Člať jmenoval generálporučík Karla Křitka v Hradci Král., velitele 20. pěší brigády, velitelem 49. pěší divize.

Veliký duchovní koncert diecézní jednoty cyrillické v Hradci Král. měl průběh velice zdárný. Ačkoli dne 8. května k večeru oblaka obrčila prudký déšť, přece dvorana Klicperova divadla byla celá naplněna vybraným posluchačstvem. — Program byl volen se zvláštní odbornou znalostí; dbáno rozmanitosti tak, že číslu se číslu přinášelo vědně překvapení. (Každý ze čtyř sborů byl jiného žánru, sólové čísla jedno od staršího, druhé od novějšího skladatele, zvlášť komponovaná ouvertura, originální čísla Berliozova na konci). — „Slavnostní předehra“, nejnovější to kompozice p. V. Mádla, kapelníka 18. pěš. pluku, jezt vpravdě mistrné zbudována na motivy chorálu Svatojánské. Z počátku line se nezměněná melodie Svatojánské písně jako s varhan. K hornům, fagotům a klarinetům přidají se ostatní nástroje, melodie v spletitých ausacích se rozesuvá v nádherné grandioso, figuruje v basu a chromatickým postupem přechází v krátkou,

jadrnou fagu. Předehra končí mohutným fortissimo plechových nástrojů. Orchester (kapela 18. pěš. pluku) měl při tomto velice chvalostivém číslu obtížnou úlohu, ale provedl ji přes se skvělým zdarem. — Lidský sedmihlasý sbor „Tu es Petrus“ potíná mužským uslovením, pak se třikrát hlasy za doprovodu orchestru a varhan. Ku konci celý kus končí majestátní akordy celého sboru. — Haydnova arie „Na mocných peratích“ s proslulého „Stvoření“ oživila krásné vzpomínku na velikého předeháče Mozarta, v jehož prosté, klasické kantiléně sradí se krásné emancipace a přeslých melodií vlašských a vlná, důsledná cesta k té metě, již dostihli po prvním překopnutí Mozart a Beethoven. — Palestrina ještě jednodušší a vždy svěží. Velebné jeho melodie silafob, jasných linií uchvacují dosud každého — i největší entuziasty pro moderní hudbu. Jeho šestihlasý sbor „Ecce quomodo moritur justus!“ (Ejhle jak spravedlivý umírá!) spracovaná jest zvlášť mistrné. Melodie, až tolik vážná, přímo dramaticky lidí tragickou náladu. — Konečně jsme také v Hradci zaslechli Verdiho „Stabat mater.“ Kdo sná Verdia jako skladatele oper, které melodičností přímo plývají, slyší na počátku akordy jiného temperamentu, tlumocící vřasně srdceryvou bolest Matky Boží pod křížem. Při dalších teprve modulacích nezapře Verdi svůj ráz. V hudbě a spěvu nikde není jednotvárnosti, všech prostředků moderních využito k zpeštění skladby, která při tom všem není dlouhou. V konci skladby urovnal se začáteční motiv, doprovázený majestátními akordy celého orchestru. — Opera „Tannhäuser“ v Čechách sdomácnila. Loď na měsíčních jevištích těžko lze celou operu dletože předvésti. Zato jednodlivé sbory slyší se dosti často. Dirigent dr. Šetina do programu vepsal arii málo kdy přednášenou, totiž modlitbu „O nejsvětější aneb Panno.“ Napřed introdukcí orchestrální, počínající motivem ouverturovým, který přechází v jemnou modulaci, do níž vpadne spěv; ten svědčí netoliko o velikém mistrovství moderním, ale i o důkladném pochopení tonorodů starobylé hudby církevní. — Dvořákův shudebněný žalm 149. („Zapísejme“) jest lehouc přistupný nejširšímu obecenstvu. Z pěv pohybuje se ve vysokých tónech jest pravým nemělkovaným plesáním, živým výrazem radosti průstého člověka. Orchester doprovod znamenitě přiléhá a jest dosti jednoduchý. V prostřed krajů hudba ohmurnou náladu při slovech o potrestání vspon ry, ale konec vyznívá dvojnásobným jásotem šitř šho stylu. — Utkem dosud zde neslyšeným byla p. fedehra k druhé části Berliozova oratoria „Le sances du Christ“ (k „Útahu do Egypta“). Baskoňná pastoralia poutají celou duši posluchačova k okamžiku, kdy se pastýři scházeli k jeslím. Zti dle slyšená kantiléna anglického rohu propětlá se zvuky hlavně boboj, klarinetu, fagotu. Provedení tohoto čísla vyžadovalo neobyčejlé zručnosti, jelikož malým pochybením by byl vášně utrpěl celkový dojem. Hudba hrála tak jedolitě, plynule, jako varhany pod dovednými prsty virtuosa. — Uvádíme-li, že dirigent dp. dr. Šetina sevcitil sbory během pěti neděl, vyslovujeme nelicenci podiv nad jeho všancnou dovedností. Orládel obrovské těleso plesné, s naprostou jistotou, měl téměř všechno z paměti. Sbor byl dokonale seřpávan, vynikli čistotou, uřditou intonací a pedlivým šetřením dynamických značek. A jak úmornou práci organizací musil dirigent rozvinouti v čase tak skrovné vyuzesnění, dovede si představití jen ten, kdo něco podobného osobně podnikl. Všecka čes! Orchester reprezentoval se velice zdárně. Předběhá ovičení vykonali p. kapelník Mádlo při všech jiných četných povinnostech a velikou píli a přiladitým pochopením; dirigentská zdatnost páne Mádlova při řízení „Slavnostní předehry“ byla obecně ohlášena. A tak citlivá obtížná skouška orchestru dopadla velice čestně. — Jemný, mistrné vykořený hlas pl. Jančová, která zapěla sóla, byl vyslechnut s nadšením. Tentokrát koncertní pěkryná byla zvlášť znamenitě disponována, tak že byla zahrnuta velkou pochvalou. — Jest publikum, že v tak pokročilé sezóně po tolika koncertech jevil se o duchovní koncert zájem tak veliký, že bylo vyprodáno. Dosud tudíž práce pozitivní, čistě umělecká nalézá mezi zdejším obecenstvem vřelé sympatie. Koncert dra Šetiny byl pravý festival domácích producentů a sklidil asloušený vřek. — Dirigent dp. dr. Šetina obdržel od svého sboru co dlekas sympatii střibr. taktovku.

Upozornění těm, kteří kupují losy. Jak známo, jsou ceny losů kupovaných na splátky ve směnárkách značně vysoké, mnohdy až o polovinu ceny kurzové. Způsob, jak sáložna obstarává prodej losů na splátky, spočívá v tom, že sáložna zakoupí pro zákazníka losy za běžnou cenu, kterou mu zaplatí. Losy zřstanou v zástavě v sáložně a majetník obdrží zřstavu list se seriemi a díly losů a hraje hned při přitřím tabu. Ze splátek složených odpocítá se árok za zbytku dlahu a o zbytek se smění půjčka. Splátky jsou libovolné a čím jsou větší, tím dříve se losy vydají vlastníkovi a tím méně zaplatí týž na drocích.

Výměna kolkových známek vydávaných roku 1898. Dle nařízení ministerstva budou se kolkové známky r. 1898 vydané a s oběhu vzaté, kterých nebylo užito, sdarma vyměňovati až vědně do 31. května 1910 u skladatelů a prodejcůch úradů kolkových za nové známky kolkové

čestně při tom zákonných ustanovení a předpisů. Přiblížená podání stran jsou kolika prosta. Po 31. květnu 1910 nebudou se smlouvy kolikové s prodeje vsazé ani za jiné vymáhavati, aniž se dá za ně jaká náhrada.

Mrtvý dělá kratochvilného bubáka.
„Ty mrtvý, nevášně a leš!“ tak odpravoval Herbenův „Čas“ publicisty, jež ve své catonské přisou-
sti a nadaurmálené učenosti usnal za zralé k porádce. Papírovým mečem nadělal masopustní broma-
du mrtvol, až naposledy dopadla realistická guillotina na hlavu samého loathkého Robespiera. Šéfredaktor Herben vyložen z masarykovské strany; Masaryk prohlásil, že jest s ním „mravně hotov.“ Když však poznal, že by odstraněn věrný panosť mohl fouknouti do jeho laciné glorioly hodné špa-
vého dýmu, rychle odsonzence amnestoval. Usnal, že bez 600 K měsíční gáse by se dr Herben ná-
ramně rozšířil. — Pohutá jest Herbenova cesta za „vítězstvím rozumu české duše“ (zvláště v po-
sazcích historických). Napřed markýroval básníka; když se lidé těm bezsňakovým květům poesie smáli, vrhl se na pole pohodlnější a nutil se do kritiky. Ze však každému temperamentu kritika nevěděla, bylo řečeno Herbenovi přátelky už před dávny časem a pondělí od Fr. Šaldy. Není tedy divu, že zkoušel snativý realista štěstí svého intelektu v povídkářství. Zlé jazyky však začaly troustiti pomluvy, že svou Musu opisuje ze starých kalen-
dářů. Na konec Rohan v „Roshledech“ zcela neomaleně předložil veřejnosti velikou kupu fábek z ciziny, z nichž Herben čerpal látku k originelní povídce z moravských luhů. — Není divu, že při takové intelektuální krizi přemýšlel realistický Homér bdele a pečlivě, zda jeho mozkové závitky nejsou upraveny pro umění jiné — na pt. Hero-
dotova. Mohli-li vyniknouti v historii Palacký, proč ne ty, Jese? A tak vyšla slavná „Historie o bratra Palečkovi“; leč nešťastnou náhodou čtenáři řekli, že to dílo je dosti věrným opisem staré práce té-
hož jména, uveřejněné při hirsperáckém přetisku „Historie o protivěstích církve české.“ Za po-
kání tedy chtěl sepsati aspoň životopis svého pa-
trona. Podnikl sepsání úvahy o sv. Janu Nepom. s velikou kuráci, ačkoli ve čtení starých rukopisů byl nováčkem. Jakkoli je mužem nespoutané svo-
body myšlení, nedovedl ani podle jasněho, ba přímo vůlávého smyslu rozeznati písmenu „r“ od písmeny „b.“ A tak v jeho spisu kněžské místo „bohate“ stálo „rohaté.“ Proč jenom jeho volná myšlenka i při tak nevhodné příležitosti připadla právě na rohy? Spis ten byl po zásluze zkritiso-
ván od znalců divů, než tiskem vyšel. Sám dr. Grégr rozhodně odepřel vydání tohoto díla v „Ma-
tici lidu.“ Proto dr. Herben s rohaté šijíčkami kněž-
skými utekl se k dr. V. Rezníčkovi. Vtělým přípisem ho prosil, aby ten literární plod tiskem vydal. Ten však v zájmu českého rozumu odmítl a proto na sebe uvalil Herbenův junácký hněv. — Takový učencův tedy odvažuje se prohlášovati, že sv. Jan nikdy neexistoval! Mohl ovšem dr. Herben sano-
vati posléd svou silně postramocenou reputaci přednášením o tom, jak evangelisti klerikálové vymýšleli si švindléřsky právě v osvěceném století XIX. „Poggia, oditého svědka upálení Husova“ — ale českobratři pohrbei by se příliš roždi-
lovali. Proto muž pravdy strčil pravdu raději blabose do kapsy. Také jest by mohl výtečně vyvětliti dosud stávající některé historické záhady v příčině 600 K sebraných na mostecké airotky. Bylo by to líp než másti historiky příštích časů správami o fejnských učitelích, oběšených kapu-
ciacích, o primátorských losostech, pověrečných Je-
suitsch atd. Dr. Herben ovšem ví, že už dlouho Achilla ve strasé dohrál; proto dělá aspoň Ho-
méra Masarykovi a — bezděčně sv. Janu Nep. Nechtěť mrtvý jen straší pro kratochvil dále; bubákově se rádi sešmájí netoliko lidé starší, ale i děti.

Legitimace ■■■ do důvěrných sňůz dle § 2. shromážděv. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867 ■■■ dostati se levně ■■■ v Bláské knižárně v Hradci Králové.

Pouchov. Při večerní májové pobožnosti, kterou koná četné obecenstvo u hřbitovního mis-
sionářského kříže při samém kostele, oslavující Královnu nebes důstojně posvátnými spěvy a mod-
litbami, udály se v úterý večer po klekání od ně-
kolika výrostků, z nichž jeden chodil do školy královéhradecké, značně nepřistojnosti, jež byly daleko slyšeti do okolních domů. Výrostkové t tís příchali hluché na blížící allaici proti kostelu, čímž tak rušili pobožnost, že účastníci v ní ustávali a hlasitě reptali. Tente klukovský kousek odsuzují na Pouchově všichni slušní lidé, jelikož májová pobožnost nikomu nepřekážá a dosud ve vsorném pořádku se koná. Doufáme, že toto upozornění postará, a že nebude třeba návštěvníků májové pobožnosti na Pouchově požadovati se na slar. obecním úřadu ochrany policejní proti nesbédám. — Nedávno (6. května) byl zde pochován p. učitel Špelda ze Rtyně, rodák pouchovský, ze velikého

dědičství všeho obyvatelstva. Byl to teprve 28letý mladý muž, pocházel z vážené zdejší ro-
dičné rodiny a byl všude ctěn a milován. Zemřel učitel p. Frant. Špelda byl srdce zbožného a si-
skal si i ve Rtyni a Náchodě, kdež blahodárně působil, lásku a úctu obecenstva. Bylo to viděti také při jeho velikolepém pohřbu ve Rtyni i na Pouchově. — Dne 8. května chtěli národní dělníci s Hradce Králové, sdružení v českomalovanakém spolku „Barák“, konati se P. uchové v hostinci „Na Staré“ veřejnou schůzi lidí odpovědně ve 3 hodiny. Plakáty v Pouchově nalepené oznamovaly, že přijdou dva řečníci — pp. Novák a Jiráek — a že promluví o politické situaci, a co jsou a co chtějí národní dělníci? Dvěřník pouchovský dě-
lnictva českomalov. sjezště staral se, aby schůze se sdačila, zvláště když při svědkem, jak nedlouho předtím (24 IV.) sdačila se u Česáků schůze „so-
cialisticko-klérkální.“ Ale skutek utek! Zmíně-
nou neděli přišlo na schůzi s Hradce Králové asi 8 národních socialistů, ale z Pouchova nedostavil se téměř nikdo, vyjímaje asi 30 soc. demokratů, kteří však stáli ve vedlejší místnosti a nešli do sálu, v němž schůze měla se konati, ač o to jed-
ním stoupencem českomalov. dělnictva žádání byli. Z Pouchova dostavilo se jen asi 5 účastníků všeho věduy, a ti náleželi jiným politickým stranám než národné socialisti. Když tedy pořadatelé schůze vi-
děli, že schůz v prázdnu sále konati nelze, o-
hlásili, že se tato odkládá na dobu pozdější a rozešli se, při čemž jim soc. demokraté z ved-
lejšího pokojíčku hluché na odchod tleskali.

Třebechovské. V pondělí 2. května ve-
leledia ve dvoře jeníkovickém, Jan Pražák, řáky z cirkovaru meziféřského. Cestou stávil se v ho-
stinci p. J. Javůrka a ač byl už notně namočený, dal si ještě „kapku na vrch“, a ta mu dodala. Nemoha státi na nohou, sedl si na vůz. Ale právě, když sjížděl s okresní silnice na cestu ke dvoru vedoucí, spadl pod vůz a zadním kolem přejel byl přes prsa. Z pod vozu byl vytazen již jako zoha-
vená mrtvola. Pražák byl star 50 let, ženat, ale na štěstí bezdětný. — Nemenší neštěstí brosilo jinému známému alkoholiku z Polánek. Asi před 14 dnů šel v napilém stavu po mostě u Panského mlýna v Třebechovicích a spadl po hlavě do řeky Dědiny, kde proud značný. Šťastí, že pád jeho v čas kolemdoucími zpozorován a poloutopenec zaochráněn a na ostrůvek uložen, kde delší dobu v promočeném šatu prospával opici. — Vůru jest nejvyšší na čase, aby byl prostý lid náležitou zábravou a poučováním odvrácen od zlozbožného projevu peněz i zdraví.

**Dopisovatelům „Ratibora“ a Tře-
bechovic.** Není možné satajovati své dopisova-
telství, když je prokázáno. Vy máte nás, my máme Vás; témi slovy chcete vyprovokovat nás jako tajné dopisovatele Obnovy. Naše ohrašení proti útoku na naši kněžskou čest se strany vaší v „Ratibora“ bylo otevřené, ale u Vás, slati pánové, té mu-
žnosti není ani dnes, a proto podejte zjevný důkaz, kdy, který páter a před kým pronesl výrok Vámi v „Ratiboru“ do slova citovaný — více neřádné a na ostatní Vám odpovídáti není naší povinností, to a Vámi vypořádá si jiný. Páteri z Třebechovic.

**Působení pokrokové elektriky a
komety na třebechovském ovětví.** Pět-
ran do hlavy — máme to u nás pěkný koncert! K pověstné baso přidružil se v „Ratiboru“ č. 19. ještě smyčec a aby překrásný výkon našeho duetta všude byl slyšán, pokrokováky štáb zdarma roze-
sílal „Ratibora“ po všech veřejných místech, zejména hospodách. Nedosti na tom. I něžné pohlaví z o-
kolí meteorologického s.oupku báhlo po ryaku a j. s nadšením v lici; přepadala chodce otázkou: „Čtu jste už „Ratibor“? Pomník, který třebechov-
ským bude hlásat, k jaké výši může se člověk „dřobou prací“ mezi lidem vyvinouti, bude na všeobecnou zásluhu ve v „Křivcích“, ale v pardub-
ské ulici postaven. Je to mela „Basa“ se a tot o-
uodruje, diáknat na rynku se ukolportuje, za to smyčec kategoricky prohlašuje, že nepovolí. Tak to praskne! Ale žert stranou. Jako ušlápnutý červ, tak svíjí se naše křipokroková společnost pod do-
jmem našich článků v „Obnově.“ Trefili jsme hře-
biku na hlavu, jak náleží. Zlatí pánové, marné na nás štvete p. Dotřela („helveti“) mu nadávati po-
necháme vám) a jeho elektriku. O vy pokrytci, proč si to nevytřídíte se soc. dem. „Živnostníkem“, kde nejprve promlouváno a kritizováno? Proč? Víte to, ale nechcete o tom slyšeti. Proto, abyto si to s nimi nerozházeli, abyste při sdělování o-
pětého kompromisu snad nepoboheli, proto dáváte si dáta na zámeček, ale jenom na nás se chcete hojiti. Nejen my, ale i soc. demokraté znají vaši slabost přiliš dobře. Jaké pak to chcete od nás vlastně protialužby? Že snad jednotlivci se svého do-
jmu a rozmaru ukáží se někdy v kostele nebo na kůru, proto máme ke všemu mlčet a prot-
slušbou (jakou?) se odměňovati? Věřte, že stano-
visko naše je toto: Kdo do chrámu nevchází s čist-
ých pobutek, ten ať tam vůbec nechodí anebo ať s církve vystoupí! Jak odporaj je váš pokro-
kářský klerikalismus! A prosím vás, proč se tak napražujete a nadýmáte a věcko obecenstvo chcete vsunouti pod svůj křipokrokový klobouk? Nevíte nic o tom, jak nepatrný počet hlasů dostal zde váš dr. Dřina proti našemu kandidátovi! Nevíte nic o tom, jak značným procentem hlasů disponu-

jeme i při jiných volbách? A kdo začal tenhle novinářský boj? — Vy, s vašim hanebným tleska-
tým paměťtem po obecních volbách! Štítíte se světa a proto pod ochranou tmy paměti jste na národních ulic nalepili. A ještě se děláte beránky a chcete nám něco mravotkárného básniti? Mléte raději, neboť Damoklův meč stále vám visí nad hlavami. — A syni, kdo máš oči k slyšení a oči k vidění, slyš a vis! Jeť historické faktum, že známé protikřidlovské bouře jsou dílem tak sv. ná-
rodních dělníků, vše se dalo pod patronaci stou-
penců „bratra“ Křofáče. Dnešních stoupenců po-
krokářských v Třebechovicích nebylo. Snad pan Souček snaží teprve ponesený přerod Křofáčova na realistické pokrokové. Vše bylo dříve národné sociální. Dnešní naši pokrokáři velmi pilně tehdy plili koukol v zahrádce bratra Křofáče. He-
roické skutky tohoto „obrbratra“ nedaly spáti našim třebechovským „bratrům“ a proto spáso-
bily u nás tehdejší rumi a demonstrace, čili jak pravice uličnictví protikřidlovské. Cetaictvo a úřad se toho ujal, nastalo vyšetřování a trestání. A nyní — kdo to byli, k jakému táboru náleželi a náležejí? Chceme mužnou odpověď, páni z „Ra-
tibora“, odpovídejte! Mléte? — Slyšme dále! Jeden z nich dostal pět dní vězení, o ostatních pomlčíme. Odvolal se. Dostal 7 dní. Z toho v tá-
boře třebechovských bratrů a seater velké po-
hnutí, ale hrdoat národní do nich vjela a roko-
váno, jak národního mučedníka uvítati, až pjdě z vězení. Iau, v pravdu pjdeme ma v ústřety! Nasdádád! Ať šije náš Havlíček, na sdádád! Jo, ale kdo poneze kytici? stydlivým hláskem ptá se jistá divenka. (Která to byla? milý Rudolfe, se-
ptej se jí!) „No ty, ty!“ volají sestry. Nach studu polil naši divenku, „sejde to, když s ním mlu-
vím“ Zvolena tudíž slečna A. B. Šlo se tedy, vítání bylo slavnostní, pakět se znamenitě uplatnil a vše se ještě k tomu slavnostně tapilo u „Černého koně“ a nadzdarování nebralo konce. Zde máte fotografii, pánové! Přejeme dobré chut-
nání! O, vy obilní hrobové, vaše strana byla aranzérkou dotyčných bouří a to nejen v Třebe-
chovicích, ale i v Praze a po celé vlasti. Máme v ruce z té doby dopis (datum 28. února 1900), v kterém stojí: „S nevylovenou svědavostí čeká-
vala jsem, jak našeho Havlíčka (!!) budou vítati. Myslela jsem, že nic nebudou dělati, a přece do-
stáli slibu pp. sokolové.“ — Tak a nyní řekně dále a fixlujete! Jak ubohé, ba nepřítčné je vaše po-
vidání stran odstěhování dotyčné dány! Neodstě-
hovala se sice pod dojmem demonstrací (vámi ostatně protěžvaných), ale z důvodů rodiných — to ví každý. Myslíme, že p. Fáborský nemá co děkovati p. Kolářovi, není ani členem záložny. Pan Kolář má čistý štít v každém směru a má-
te-li chuť na něm rajtovat, jenom se uplatněte, je to krajčí . . . Panu Fáborskému však advo-
kátské dělati nemusíte, ten učiní, co sám za dobré uzná. A nyní doslov. Jest osvědčenou pravdou, že když křipokrokáři, křibuhité už nikam nemo-
hou, vždy vytáhnou ze svého počestného arsenálu buben reklamy, čamara, faagii, Husa, Žizku a vše okouří dýmem středověkých hranic, ježe ve 20. století pro rozumné lidi je toho drobt málo; frázemi obyčejně se ohání prázdná hlava a skatek utek. Jenom tedy, pánové, nenabírejte dále vodu cedáčkem, ale pamatujte na staročeské přálory: „Leť má krátké nohy!“ Ani vagon „Ratibora“ pravdu nepotlačí. Na zdar!

Helice. Naše sdružené katolické organizace uhrály dne 1. května t. r. v hostinci p. Kouřáda 2 bezoznné divadelní kousky a to: „Noviny a karty“ a pak „Osudné námluvy“. Návštěva byla veliká a kde kdo každý chválil mistrné provedení a dokonalou souhru. Všichni totiž jak dány tak i páni zhostili se svých díloh tak znamenitě, že vdečné obecenstvo naskrbilo pochvalou a hřima-
vým potleskem. Úsudek všech o hře byl jednotný: „Hráli velmi krásně, to jsme nečekali.“ V mezi-
akti pilně se staral o hudební potitak sextet pod osobním řízením ředitele kůru p. Č. Holuba. Všem děinkujícím dámám i páním jakož i p. Č. Hulabovi náš vřelý dík! Zvláště pak díky zasluhuje režisér p. J. Valenta, správce stravy, který obětavě vše k tak krásnému účelu přivedl. Téžme se na přítště!

Dobřemice. Pronásledovat, zničiti toho, kdo se oave proti bespráví, bývá zbraní pouze těch, kteří hájí nespravedlnost. V dopise od nás měli jste o tom křiklavé doklady, ale tím jste nepo-
věděli vše. Odpor proti prodeji našich obecních pozemků podepsal i mistr pokrývačský p. Fiala. Měl právě pronajatou práci ve dvoře kratonot-
akém najmutém p. Weinrichem od p. hraběte Kinského. Byl tamním správcem i hned z práce vyhnán, jakmile se jeho „provinění“ dostalo k našim mocným. Smlouva — nesmlouva, marš a jít! Pan Fiala si také došel do Nechanic, z Nechanic přišlo posvácníku — a p. Fiala byl zase na střeše a co má smlouvu zadáno, dodělá. Z uvedného možno si představit, co snášeti jest p. farář za to, že je na straně utiskovaných svých osadníků a že chrání zájmy fary i kostela, které mají přede-
padno přes K 200 — přímých daní a tudíž i znač-
nou sumu obecních i školaích přirážek nesou. Pan farář snažil se, jak z dobrého pramene víme, ne-
správnosti a nepotřádky urovnati po dobrém, po-
tichu, v míru, obrátil se na patřičná místa; byl

však odbyt a dano mu nanejvýš pánovité na srovnání, že do obecních záležitostí v Dobrušce smí se plést pouze velkostatci. To snad platilo pouze v době roboty, kdy pán Francové ze zámků směli točiti s poddanými podle libosti. Ale nyní jsme si před zákonem všichni rovni; proto vydáno pro království České obecní státní a dle něho smí a má mluvit do správy obecního majetku každý občan a poplatník. Během ani ne 10 let stálo obci na nevybraném školním a různých přírůtkách přes 1600 — a k tomu se má přičíst, když nyní musíme o to větší přírůtky platit. Ale pán v Dobrušce jsou ještě dachem před r. 1849. Tak ty, farář, tak! Raiffeisenku nechceme a ty ji přec založíš. Nechceme odvodnění obecních a občanůvých pozemků, třeba jsme sami statistice subvence dostali s peněz zemských i státních na odvodnění pozemků panáckých, a ty do toho přec mluvíš! Uvidíš, kdo je pánem! A přišel přelí Farář nesmí do parku, nesmí se mu prodat mléko, a vůbec nic. Zašmý na mléko již koupené musela sestra p. farářova vrátit, p. farář vydán na pospas nezdvořilostem některých úředníků. Jeden vsal si p. faráře na mušku v obec zastupitelstva, druhý v místní školní radě.

O zlatých paprscích hořelického pokroku dochází nás též tento dopis: Hořelický dopisovatel do jít „Pokrok. Listů“ má tam své stále místo, že by si však „P. Listy“ mohly k této akvizici gratulovati, to si tvrditi netroufáme. Zeela obyčejně, mnohdy nejspíše lokálky, jakých ve venkovských listech na tucty. Poněvadž si všimá mnoho dětí, soudíme, že je svým zaměstnáním učitel a to dle všeho jeden z těch, jenž nemaje vlastních dětí a ve škole mizerou káseň, má dost času všimati si vykladních akcí, dražiček, žen z chudobince, vyslyšati Franta a Báb vi co ještě. Jak jmeně umí omožiti p. o., vidno z této útkasy: „Tak Franto povídej! A Franta povídá: My se při panu katechetovi strašně nasmějeme. Von ty, co nejvíce slobě, poše hned na začátku sa dveře a řekne, že mu nesměj přijít do školy, až odejde, (což je — mimochodem řečeno, — moc hloupá a průzračná lež). A když p. katecheta na ně s něčím de, tak kluci mu řeknou, eeli nás uhoďte, tak vás dáme do Pochodně.“ Že by toto poslední bylo možné, o tom pranic nepochybujeme; na tom však vinu nenese katecheta, nýbrž ti, kdož děti k takým koncům vedou, t. j. někteří rodiče a někteří učitelé. — Stejně nobl vede si pokrokový pán nejen když vyslyší Franty, ale i když prohlíží vykladní akční, jak učinil v poslední své správě. V celém městě všeobecně vážená paní B. prodává sice snad „Rajskou Zahradku“, má však za sklem i kalendáře, jež nelze navštíti katolickými, což jsme ji posud nikdy za zlé neměli, protože je v první řadě obchodníci; svobody milovný pokrokový však ani to jí odpustiti nemůže a končí svou správu těmito náležitými slovy: „Kam pater nemůže, nasmějí bábů.“ Jak vidíte, zábavy s Frantom nesou své ovoce. Dnes jsou pokrokové v Hořelicku ještě malíci; to by se nám však vedlo, kdyby oni mohli jednou steriorizovati veřejné mínění! K nim museli by se dané platící obchodníci choditi sepat, co smí dáti za sklo a co patří na pokrokový index. — Že by dražičky o majové pobožnosti byly nastydly, o tom jsme ničeho nevyšli, že však se nastydly a moly druhý den borečku, když přišly vešer o 10. hodině z divadla, kde s velikým úspěchem účinkovaly, to musí býti známo i dopisovateli, je-li to pan učitel; ani toho si nikdo z našeho tábora nevšimne, ješto víme, že se při takové příležitosti vždy něco stane; pp. pokrokové však nejsou tak tolerantní, oni odkrývají bacilly jen v kostele a na procesi, o těch na klusitě, v divadle a na výletech ničeho nevědí. Do hor často chatrně oblečené dítě jíti může, třeba na dva dny, ale jíti čtvrt hodiny od města na procesi, to je dle hořelického dopisovatele nejen „nerozumnost“, ale v povaze těch matek je kus surovosti.“ Pamatujte si, vy matky, když chcete svým děvčátkům udělati radost, na kterou se dlouho těšila a ustrojíte je za dražičky k majové pobožnosti — jest to od vás „kus surovosti!“ — A což ty stařenky a ti stařečkové z chudobince, co byli obeláni dělati právod při křtiovém procesi! „Ubohá chudobo.“ ani pokrokový povzdech pokrokové, provášený alson kroužící! Ubohá církví hořelická, jejíž parádu musí vydržovati 3 starci a 2 stařenky z chudobince hraček Strasil! Že by tyto osoby byly k zástání se procesní komandovány, o tom ony samy ničeho nevědí, ale ony to považují za svou povinnost předně jako katolici, za druhé pak jako almušníci zbožné a šlechetné paní, jež ve své závěti uložila jim za povinnost plnění povinnosti náboženských. A ti stařečkové a ty stařenky jsou si lépe vědomi svých povinností, než mnohý inteligent, jenž s nadací kněze vystudoval, aneb aspoň jiných dobrodínů z jeho rukou přijal a když se opejřil, po knězi kamením hází, církev a víru tnepl, ač nemá tolik charakteru a mravní síly, aby se jí i před veřejností smutile zřekl. Ať založí dopisovatel jičínského listu chudobince v Hořelicku jazy, v němž by nebylo dovoleno se modlíti a církevních právdů se zúčastniti a nebude musit ty ubohé stařenky litovat, jak dělají děkanovi parád. Laciné polkování, dáti však kapou za knoflík, to umí moderní pokrokové, založiti chudobinc však — to ať dělá takový spásečnický kle-

rikál! Jste vy, p. dopisovateli, pěkný filantrop, když to nic nestojí! Také na Gotthardě postí byl, ale ten rámas ho dělal nervósním; natíká si také na rámas v hospodách, ale ten by již tomu lidu odpustil, jenom kdyby to „nemyslné lidstvo“ nechodilo na ten rámas dopolední. Všelijakého rámasu je skoro každou neděli u nás dost, ale o tom ani muk; ten sv. g. thardský ho ale páli! Jak vidíte, máme to u nás přeháňho a všetranného pozorovatele a blůvatele veřejných poměrů a nardarme mu neřekají pro jeho přeháň vzhled „pan staatanwalt.“ Právě, že se k tomu slu našeho veřejného života stále musí vraceti, ale radíme mu, aby si to odpustil; naž opravdu nikdo nic v našem městě nedá a takovými nešťapnými správami ten antiklerikalism jen dobiže a katolické církvi jenom prospěje.

Memoranda z volné školy na Hořelicku. Zašmý jeden pokrokový vychovatel mládeže, který má aš „k smrti rád“ všechny klerikály a svláště kněze, píše o místních kněžích a z okolí samé „chvaloteč“ do jičínských „Pokrokových listů“. Tak nedávno psal v zmíněných listech o p. faráři z L. a M. a svláště z J. tak srovná a hrabě, že takový způsob psaní všichni hosté zde v jednom z ležících hostinců, kam jeden zmemně pokrokový p. kollega, také takto vychovatel mládeže listy, ony s radostí přinesl k předčení, odsoudili jako novinářskou „klackovitost“. A tohoto pokrokovského vychovatele svláště nějak moc „v žaludku“ tlačí jeden katecheta, jehož by proto nejraději, jak stejné vysvětlí svláště z posledních článků jeho v „Pokrok. listech“, co nejdříve a nejdále odtud „vyvrh“, a ono to, ku podivu, při všem jeho pokrokovém usilování i denuncování nejde a nejde! A proto není divu, že je chudáček od toho vnitřního i vnějšího „nadlidského“ namáhání celý zoufalý a zainalý! V pokrokovém orgánu na př. v posledním čísle nasyňují smílného katecheta „páleným jesuitou“, který si vsal za úkol potírat nebezpečné kacíře, obzvláště ty, kteří šíří jed nevěry od školské kathedry“. Opravdu famózní to přiznání od člena z tábora pokrokových učitelů, kteří se s tím tedy již neskrývají, že šíří jed nevěry od školské kathedry! Dlužno uzavřeti, co je k překvapujícímu přiznání toho, co tak dlouho, pečlivě bylo tajeno, asi přimělo. A tu sledoval se, že přičina toho všeh hlava v dětech, v mládeži samotné, jež se tím jednak již ani sama netají, že ji někteří vychovatelé vštěpují zásady protikřesťanské, a jednak pak i chování mládeže samotné, aspoň už mnohých její příslušníků to sjejmé dovědčuje, že se řídí v jednání svém dle hesla jim „moderními“ pedagogy vštěpovaného: „Neň víry, neň mravnosti, je jen brutální—svítecký boj o život“ a proto skutečně to v některé třídě šků, zvláště u takového „pokrokovského volného“ pedagoga vypadá, jak též sám to v jiném svém článku v jičínských listech nepokrytě přiznává, se jako ve škole, ale jako ve svádění, kde si katecheta pak prý počíná jako „pravý krotitel“. To dovedeť dále i ta smutná fakta, že se stalo, že i škůl z třetí třídy obec. školy pobodal nožem svého spolužáka a škůl páté třídy byla vyloučena ze školy pro nemravnost! Jest otázka, zda-li si těchto smutných zjevů jak mezi učitelstvem tak i žactvem všimnou nadřízené třídy školní, jejichž úkolem jest bít nad nábožensko-mravní výchovou mládeže, jak to i M. zákon ukládá, či přimhouří tyto úřady nad tím vším zase se jedao, ale i obě oči, a zásady protikřesťanské a protináboženské mezi učitelstvem budou bojeť dále, a u mládeže bude se vsmáhati surovost také čím dále tím větší, až se stane pak nebezpečnou i svým vlastním vychovatelům a rodičům, k nimž nasměse tak se chová surově, že se až člověk musí nad tím pozastavit a s hrůzou si pomyslit, kam to spějeme a k jakým koncům se to chýlí —! Nechť vzpomenu pánové, co pravil věhlasný Washington, zakladatel soustátí Severoamerického: „Kdo běže víru v Boha a v jeho přikázání lidem, ašší základy společnosti lidské. Na víře a mravnosti, na dvou pilířích stojí společnost lidská, jinak vezme za své!“ Z předu smílný pokrokový vychovatel též uveřejňuje v jičínských listech jakýsi monolog svého žáka, prý nějakého Frantika o jeho katechetovi, z kteréhožto monologu dle stylu i dmyšlné komoleného pravopisu (!!) pozná hned každý, že to nevypovídá žádný naivní Frantik, ale pořádný a všemi pokrokovými mastmi „masaný Franta“, neboť tolik drbanosti a prohanosti nelze přec u malého žáčka předpokládati, tu lze nalésti jen u „páleného Franty!“ A jaký div, když pokrokový p. pedagog má v hlavě jen takovéto myšlenky a starosti, že nezbyvá mu pak čas, by se připravil také pořádně na mluvnici, pravopis, dějepis a j.; a potom se rodiče šků jeho diví a šasnou, že děti jejich nevědí na př. z dějin českých nic, ale shola nic, ani o sv. Václava, sv. Vojtěcha, ani o Karlu IV. atd., ale za to o M. Janu Haseovi si zapamatují a jeho přednášky aspoň tolik, že ho každý, biskupové a arcibiskupové apálili a proto upálili, že prý moc proti nim kámal — — Ejhle — pp. pokrokové, zvláště p. učitelé, zde máte ukásku vzorného, pokrokového vychování mládeže.

Samšíma na Sobothky. Malé naše osada, v severním cípe vikariátu kopidlenského položená, hostila dne 26. dubna svého vrchního pastýře J. Exc. nejdp. biskupa dra Jos. Doubrava. Na vzácného hosté těšili se všichni osadníci bez rozdílu.

Místní školní rada, v níž zastoupeny jsou všechny přifašené obce, jednoklasně usnesla se přijati svého arcipastýře způsobem slavným. Za tím účelem dala postaviti dvě slavnostní brány, jednu na počátku obce, druhou poblíž fary. V den slavnosti shromáždila se u brány na počátku osady mládež školní vedena jsouc svými pp. učitelé, obecní zastupitelstva ze všech přifašených obcí, též i z obce Pihova, se svými pp. starosty v čele, všechny tři sbory hasičské (Samšina, Drátekryje, Ozařice) a hudbou a veliký zástup osadníků. Krátce před příjezdem Jeho Exc. dostavil se k uvítání též p. patronální komisař, vrchní správce J. Nečnera a vdp. b. vikář J. Tichý. Kol 8. hodiny oznamovaly zvony příjezd J. Exc. Nejdůstojnější arcipastýř, provášen jen vdp. kanovníkem dr. J. Soukupem a sekretářem dp. J. Huránem, sestoupil u slavnostní brány z vozu a uvítán byl nejprve družičkou, šákyň II. t. Ludmilou Kubánkovou, pak starostou samšínským p. Jos. Poláčkem jménem obce samšínské i všech obcí přifašených a konečně jménem osady farář od místního duchov. správce vdp. J. Klepla. Jeho Excellence, dojat byv upřímným tímto přivítáním, srdčně poděkoval, a nato hnal se právd za svou hudbu k farnímu domu, odkudž po krátkém oddechu ubíral se Jeho Exc. v procesi za zpěvu písně „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ do chrámu Paně, kdež sloužena máe sv. a vykonána pobožnost za zemřelé. Poté vystoupil nejdp. biskup na kazatelnu a úchvatnými slovy otocovky napomínal shromážděné birmovance jakož i všechny ostatní k následování sv. Václava, patrona to osady, k přemáhání žádosti očí, žádosti těla a pýchy života. Nato udělil nejdp. vrchní arcipastýř 189 birmovancům svátost sv. birmování. Po skončených obřadech v chrámu Paně odebral se J. Exc. do budovy školní na skoušku se sv. náboženství. Nejdp. biskup sákal si svou vřidnou tvář i láskyplným jednáním srdce všech, dítek i dospělých a dnes vzpomínají s úctou, láskou a vděčností jistě všichni na svého hodného pana biskupa. Kol 5. hod. odpol. naplnil se chrám Paně zbožnými věřícími, Jeho Excellence vykonal pobožnost za zemřelé a pak loučil se s osadou samšínskou. Jménem školních dítek poděkoval nejdp. stojnějším vrchním pastýři šák III. třídy Karol Bret. Jménem všech osadníků poděkoval J. Exc. vdp. duchovní správce za vzácnou návštěvu jakož i za milost, jichž se prostřednictvím nejdp. biskupa osadě dostalo, a ujistil J. Exc., že nezapomene sám i s osadou za svého vrchního pastýře se modlíti a jemu na Pánu Bohu zdraví a potěbách aš vyprošovati; konečně prošel za udelení vrchního pastýřského poselství. Když pak Jeho Excellence v děti řech ujistil osadníky svou otocovkou a vrchního pastýřskou péčí a láskou, udělil poselství a rozloučil se s chrámem i osadou samšínskou.

Vysoké Veselí. Na vizitační cestě vikariátem Kopidlenským zavítal Jeho Excel. nejdp. stojnější p. biskup v neděli dne 1. května t. r. do Vys. Veselí. Ačkoli před tím mnoho přelto a cesty staly se nešťadnými, ačkoli od severu vál také mrazivý vítr sloby agrárnické proti biskupu, který zcela jistě nikomu ani v tom nejmenším neublížil, přec město odelo se ve slavnostní háv, domy osdoheny prapory barev národních a předsné zástupy dostavily se k uvítání Jeho Excel. U slavnobrány na počátku města uvítali J. B. Milost vrchní správce p. Fr. Macalik, jenž zastupoval vys. ur. p. patrona J. J. knížete Karla z Paaru, celá městská rada a členové výboru a parkmistrem p. Fr. Doylem v čele, pp. starostové přifašených obcí, zastupci učitelstva, ářadů a m. j. Ve slavnostním průvodu, v němž náležaly se školní dítky, společenstva živnostníků, krejčů, obuvníků, různých kemeel s prapory, za řadou družiček došel J. Excel. ke kostelnu, kde u brány vkusně osdohé vřítal arcipastýř duchovní správce vdp. Fr. Nechvátal; na to podala J. B. Milosti kytič a proslov skvostně přednesla družička Aninka Řeháková, šákyň IV. třídy, dceraška Mědicích učitelé; Jeho Excellence patrně dojat spontánním tělem katolického lidu, děkoval znovu a vyuvítáním katolického lidu, děkoval znovu a vyprošoval poselství nebes všem, kdož ho tak mile přijali; lid slyšel již slova lásky svého arcipastýře a láka ta sňala se mu také rásem srdce všech. Po obvyklých obřadech v kostele, při nichž kámal sám nejdp. arcipastýř, jehož slova padala jako eavěšující rosa do srdcí toužících po právdě, bylo birmování přes 800 školních dítek. Po sv. birmování přistoupili tři šáci místní školy s novým praporem, a prošli J. Excel., by prapor ten na trvalou n-pomínku svého pobytu zde a udělování sv. birmování posvětil. J. B. Milost ochotně vřeloval prosbě jejich, posvětil prapor a přonesl řech, poukázav případně na obraz sv. Aloise a znak země české, jež nový prapor nese, povzbuzoval mládež k lásce k Bohu a národu. Když vykonána skouška dítek přespálních v kostele, odebral se J. Excel. do budovy vřítal J. Excel. místodř. rada p. dr. O. Volkar, c. k. okresní školní inspektor A. Kirschner a Nov. Bydžova, zemský poslanec dr. L. Radimský z Kolína, et. sbor náčelníků a p. Mědicích Aloisem Řehákem, celá místní školní rada a j.; ve školní místnosti péči vřít. p. B. Baveřé vřadobné shromáždili se mnozí příslivci mládeže, by se o spěchu dítek převeděti. Ku konci skoušky děkoval za lásku a lasku se s J. B. Milostí Ang. Dejl, šák IV. třídy; dítky sapály ke konci skou-

hymny papežské, císařské a národní; potěšeny byly laickými slovy arcipastýře, odcházely do svých příbytků. — J. Ex. napíjál ani nejmenšího pokrmu po nával práce toho dne a již opět před farou sbíral lid a dlouhá řada družiček, aby uvedl J. B. Milostky, první majové pobožnosti toho dne komand. J. Ex. předvedl radou téměř sta družiček a všechny podělil památkami medailonky. Za zvuku mariánské hymny „Tisíckrát pozdravujeme Tebe,“ již brala městská kapela došel právo do chrámu Páně. Po majové promluvě a pobožnosti následovalo bítování téměř čtyř set dospělých. Bylo již k večeru, když v 10. hodině děkoval Jeho Excellenci za všechny milosti, jež pro duchovní blaho osadníků vyprosil a s ním se rozloučil; po 7. hodině opouštěl J. Ex. faru osadu, zanechav po sobě vzácnou upomínku, kterou lid prostě vyjadřuje: „Tot milý, laický, dobrotivý pan biskup.“ Běh nám dlouhá léta našeho arcipastýře zachovej!

Česká Třebová. Na svátek Nanebevstoupení Páně pořádala místní katol. organ. členskou schůzi, ve které přednášel vp. P. R. Vala o „Církvi a vlastenectví.“ Útulná místnost v restauraci p. Andělka byla do posledního místa naplněna přes hanebné počasí, jaké právě v ten den panovalo. Získal si vlp. Vala několika svými promluvami lásku všech členů organizace, tak že téměř všichni do této schůze se dostavili a více hostů s sebou přivedli, kteří po přednášce v hojném počtu do organizace přistoupili. Nemožno obsah přednášky zde vypsat, pouze na některé body upozorníme. Neustále nám nepřátelé předhazují, že pro svou oddanost k církvi katolické nejeme, ba ani nemůžeme být pravými vlastenci. Vyčítají nám zejména, že Řím vysílá na Čechy křižáky, Bílou horu, pálení českých knih. V odpověď na tyto výtky předvedl nám vp. stručné dějiny církve katolické v Čechách. Ukázal nám, že právě Řím ukázal se k nám povolenějším nežli k Němcům, zejména slovanský jazyk mezi jazyky liturgickými. Zmíniv se o Přemyslovcích, kteří obdařovali Němce v Čechách všelikými výsadami, přešel na dobu císaře Karla IV., kterážto doba ukazuje jasně, že i duchové velcí, Karel IV. a arcibiskup Arnošt z Pardubic byli jak věrní synové církve sv. té, tak i věrní syny národa českého. Z doby husitské předvedl dle Palackého, že církevní sněm v Kostnici odsoudil Husa na základě jeho psaných traktátů, upálení bylo ve středověku takovým trestem, nad kterým se lidé tak moc nepozastavovali. Ostatně trest smrti upálením — pro kacíře ustanovil nepřítel papežů. Husité nám zničili mnoho historických památek a jak se dříve omení v dobách těch? Posoudí každý, že v době vělečné umění dařilo a nemá. — Doba bělohorská? Vádcové povstání byli ovšem někteří Češi, avšak hlavní strážci byli cizáci, Němci. Lid obecný na povstání neměl zájmu žádného. Co se týče pálení českých knih jasně, ukázal nám, že to byly knihy také latinské obsahu náboženského; nebyly páleny proto, že byly české. Dále vypravoval o některých mužích z národa českého, jak milovali lid, se kterého vyšli i když byli dle soudu doby naši klerikálové. Tak Bohuslav Balbín, biskup Jirák, Stroesmayr, biskup Brynych a jiných více. O době probuzení národa našeho připomenul, že nebyli to ani národní soc. ani realisté, tím méně vojnovýšlenkáři, kteří národ náš k novému životu vzkřísili, nýbrž po většině kněží katoličtí. Ku konci ukázal na program strany naší, jak krásné se zde o národnosti mluví a vybíjí, aby každý z nás byl upřímným katolickým Čechem. Po přednášce odměněna byl přednášející bouřlivým potleskem. Bylo by si přáti, aby přednášky podobného obsahu co nejvíce byly konány, aby lid postrádaný proti křesťanům a náboženství poznal, že není pravdou všechno to, co v různých časopisech a schůzích proti nám se píše a mluví.

Lanškrounsko. Poslední dobou proběhla tiskem správa, že agrárníci pořádali za dva dni na 80 schůzi, k čemuž pěkně přiléhá popis o řádění „protiklerikálů“ na Zámbořsku. Hm, povídám si, 80 přednášek! Kdyby u nás v diecézi každý desátý kněz uspořádal přednášku, bude jich víc. Ovšem to prokluklé „kdyby“! Nemí třeba, aby všechno konal a za všechno zodpovědnost nesl kněz, ale jest nutným požadavkem, aby kněz jako inteligent v čele stál tam, kde inteligence laická máme tak poskrovan. U nás na Lanškrounsku vsmáhá se sice sájem pro českou stranu křesť. sociální, ale ne měrou žádoucí. Zdá se, že mnozí poslušně plní příkazy soc. demokratů, aby kněz na kostel se omezil a do politiky se mu nic neal. Vážné a otcovské volání J. Ex. našeho nejdp. biskupa nenalezlo všude ochotného sluchu a šelil několik jednotlivců smáče málo. U nás mnozí pouze jenom naříkají, že už není jak bývalo, že lid se nic nestojí, že je to samý socialista. Až k zbláznění protivné skuhrání, které projevuje slabost a neochopnost a jiným chutí k práci odnímá! Někteří říkají: „Organisovat, to je tak pro mladé kaplany, aby měli co dělat.“ Je-li tohle pravdou, pak bychom museli připustit za opravdové ta epíteta (non orantia), která dávají soc. demokraté farářům a kaplanům. Nežádá nikdo, aby pán věku pokročilého hádal se na schůzích s protivníky, aby se potloukal často o hlada a bese spáku za prací organisací, ale tolik se

máše žádat, aby této snaze nebránil — naopak povzbudil, potěšil. — Řekne-li jiný: „Dělejte si, co chcete, ale já chci mít pokoj“, pak ovšem at laik, at podřízený kněz může všechno dělat, jen ne organisovat. Při tom není pokoj, ale mír bohdá nastane, až po neuvěřitelné práci svítí křesť. A o to se přičiníme. Má-li jít pán sámoudou, že spolek je pro osadu zlém, že lidé se bouří a štvou, pak at se pokusí někdo o založení organizace a sklidí nemilost. „Vždyť by mne lidé rostrhali“, ohání se jist. Mluva apoštolská to srovna není. Apoštoly (t. j. ne nájemníky) nejen trhali, ale i sekali a pálili. — Před rokem zřízen byl v Ústí nad Orli. sekretariát Všeob. sdružení, jenž měl působiti také politicky a vydrkává býti dobrovolnými příspěvky. Pokud nám však anámo, nedostal sekretariát skoro nic a poněvadž jest to dělník, který především o chlebě starati se musí, sekretariát hyné. — Dne 22. května bude se odbyvati v Ústí n. O. konference a volba okr. org. výboru. Má-li tento sbor rozvinouti pronikavější činnost, pak nutné potřebuje příspěvků a podpor. Protož připomínáme s veškerou vážností a rozhodností, že jest povinností všech kněží organizaci podporovati. Naříká se na přetěžování kněží sbírkami a na nuzné postavení. Budiž — stkvěle to není. Ale rozdá se mnoho osobám, které nám škodí a na účely vedlejší. Máme tedy peníze zbytečně vyhazované raději dávat na nejbližší a nejpotřebnější zájmy. Když má česká strana křesť. sociální v programu pomoci pro dělníka, rolníka, živnostníka, farníka a úředníka, nechá kněze na holičkách? Zmohutíme-li vlastním přičiněním, pak nebude třeba duchovenstva, aby pokorně prosilo za to, co mu právem patří. Snad toho dokážou poslanci křesť. sociální, aby kněžstvo co do hmotného postavení vyrovnalo se aspoň sluhům nebo četníkům. — Ten malý zájem pro naši věc i tím se poněkud vysvětlí, že mnohá fara ve svém příslušném konservatismu nemůže se zbavit vlivu „Nár. politiky“, a ať svůj politický přehled čerpá. I proti tomu lze pozorovati značný pokrok — ve vikariátech jiných. Mluvíme tím velenutnou akci za zlevnění a zlepšení našeho denního. Když jinde, proč by se nemohl sejít český klerus vikariátu lanškrounského ve zvláštní konferenci, aby o věci tak vážné pojednal a svoje mínění promluvil? Kéž by se i u nás ukázalo, že vážná doba rodí velké pracovníky!

Krouná. Někteří lidé zde chtějí reprezentovati hlavy katolictva, ale nejsou nejlepšími znalci katolické mravovky. Myslili si, že dp. administrátor hned po svém příchodu dá se do hrozných bojů s jinak smýšlejícími katolíky, učitel a evang. farářem, že bude zasedati evorně v hostinci se čtyřmi lidmi, kteří budou komandovati, jak si má kněz počínati. Selhalo — a proto se šlo na „švajnsat“, ale ten se nepodařil na Luže, nýbrž pochoď směřoval do místa, kde si chtěli pánové pochutnati na dp. administrátorovi. — Jeden z nich smaží a peče jatarnice ať to praští šenkovnou prosím: v pátek, tenkrát mu chutnají. Výprava se dala odvést i přivést v noci — protože skromí mužové nechtěli, aby na ně při jízdě přilís svítilo. S těmi čtyřmi začal sympatisovati pan jednatel Raiffeisenky Filip. Jeho „sasláno“ do „Obnovy“ však jest potřebí opravit. Pan pokladník býval u dp. administrátora častěji na besedě, zdá se býti sdílným, ale od té doby, co se k těm „švajnsatům“ přidružil, nápadně se změnil. Místo referátu o pražském sjezdu referoval před členy zálohy: „Administrátor uolil ve Skutči v záložně peníze a tím poškodil velmi mnoho důvěru zálohy.“ Tento „objev“ ještě dp. administrátorovi vyspal do očí před svědky. Ten ho vyspal, aby v 8 dnech urážku odvolal — jinak že bude stíháa žalobou. Teď si představme, jaké má dp. administrátor radosti z takových horlivců, když ke všemu má Raiffeisenku na šafě. Jen žádné velké strachy o statečnost duchovního! Ten byl ve smíšených osadách 20 let, a tak nepotřebuje úskočlivých napovědí, jak co má řídit. Raději pozor na vlastní akci! Někteří za humny se s evangelíky hádají a pak — je berou do křesť. sociál. spolku, tak že druhý den celá Krouná ví, co kněz ve spolku řekl. Máte vždycky dobře na mysli, k jakému účelu byl spolek zřízen, proč v něm tolik horlivě pracoval dp. farář Mimra. Spolek musí býti obrannou baštou proti útoku; ale přitom se musí pamatovati, že není potřebí vyvolávati sbytečné rásnice a — žalovati proti dp. administrátorovi, který rozumí příkazům evangelia líp než ti, kteří po uvolnění klepu na vlastního duchovního správce spěchají „do Čech“ žalovat. Kdo se zapřísáhl „na svůj charakter“, že si jenom k žalobě výpravě nevině „přisedl“, reformátorem povolaným rozhodně není a mnoho lidí pro povátný boj s náboženským ideálem nezíská. Svědomitá a věci smělé duchovní správce nemusí mít strach ani před evangelíky, ani před těmi, kteří nejednajíce správně, domnívají se, že by bez jejich poručení kněz nic nesvedl.

Z Bukoviny. Jč podepsaný prohlášení tímto, že nemohu p. Josefa Kvasnicku, starostu v Bukovině, z něčeho nešťastného vinit, zejména se z toho, že by mně vydal nesprávné vysvětlení o mravech k dožádání soudu. Žádám jej proto za prominutí a za známení lítosti uvetejšim na své výlohy toto prohlášení v periodickém časopise

„Obnově“. V Hradci Králové dne 10/5. 1910. Josef Rabas, čp. 8.

De pohoří Orlického. Národní Jednota Severočeská končí letošním rokem první čtvrtstoletí své činnosti. V posledním desetiletí založeny na našem podhoří hlavně úsilím a podporou Národní Jednoty Severočeské tři školy matičné, zakoupeny mnohé nemovitosti; zasaženo účinně i v hospodářský vývoj kraje; vánoční nadílky, projev to nejušlechtilější lidskosti vůči nuzným českým dětem, vřily se tak, že další jejich trvání je zabezpečeno jako samo sebou. Předsednictvo IX. sboru objímalého okresy Rokytaňský, Rychnovský, Kostelecký, Králícký, Ústecký n. Orli. a Lanškrounský spolu s předsednictvy jednotlivých okrsků předevzalo si příspěpi k jubilejnímu daru Národní Jednotě Severočeské obnosem 60.000 K tak, aby hlaeti této sbírky posazena býti národnostní hranice probíhající obvodem našeho sboru. K tak veliké národní oběti jest potřebí mimořádného úsilí. Pamatovali na jubilejní dar N. J. S. musí býti healem celého našeho podhoří, všech korporací, spolků, peněžních našich útavů atd., abychom do duh Svatováclavských mohli národa s tichým uspokojením oznámit, že pod horami Orlickými bylo 60.000 K sebráno. Snažme se mimo to, aby ať organizací N. J. S. byla doplněna novými odbory, a aby činnost všech byla ještě zvýšena. Připravujeme se dále ke krajinskému sjezdu N. J. S., jenž za souhlasu sboru VII, IX. a X. bude se konati v Rychnově n. Kn. ve dnech 6., 7. a 8. srpna. Přičiníme se, aby tento sjezd byl mohutnou manifestací nejen širokých vrstev lidových, nýbrž i nadšených a zasluužilých pracovníků z celých severovýchodních Čech!

Katná Hora. Jeho Excellence ajdp. biskup Dr. Doubrava zavítá do města našeho, jehož jest desátým mětanem, aby vykonal volbu nové představené kláštera ctih. seater Voršilek a posvětil novou budovu c. k. útavu ku vzdělání učitelů. Na počest vznešeného hosta uspořádají Katolická jednota sv. Vojtěcha pod protektóratem Jeho Excellence c. a k. tajného rady Emer. hraběte z Chotky a Vojnána společně s Odbočkou Všeob. sdružení křesť. dělnictva v pátek dne 20. května 1910 v sále u Slovanské Lipy v 8 hod. večer slavnostní představení, k němuž Jeho Excellence vzácnou svoji návštěvu láskavě slíbili ráčila. Dramatický odbor obou spolků, jehož předsedou jest p. Otakar Adamec, majitel útavu pohřebního, vynasnažuje se, aby představení bylo v pravdě slavnostní. Hrati se bude historické drama „Pachlavci“ za režie dp. kazatele svatoborbarského Mašiny; orchestr řídí p. ředitel káru Antonia Ledvína. Vzhledem k velkému významu, jehož se našim spolkům touto vznešenou návštěvou dostane, bude účast jistě veliká. Upozorňujeme proto členy, aby v čas místa sobě zamluvili u pp. O. Adamece v Tylově třídě, pozlacovače Ontia na Havlíčkově nám. a Ed. Keista, obchodníka na Palackého náměstí. Listy po 17. květnu zbylé prodává p. Ed. Keist. Doufáme, že i venkovští přátelé naši použijí této příležitosti, by vsdali hold milému vrchašmu pastýři.

Různé zprávy.

Protest lékařské komory pro království české. Lékařská komora na valné hromadě 3. t. m. přijala resoluci, kterou se protestuje proti usnesení subkomititu poslaneckého výboru pro sociální pojistění, jímž se rozšiřuje povinnost přes příjmovou hranici 2400 K, vládou stanovenou, poněvadž by zatažení samožných kruhů s ročním příjmem 3600 K do pojistné povinnosti znamenalo úplnou zkázu téměř veškeré svobodné lékařské praxe a mělo za následek zprůchování lékařského stavu a povolání. Lékařská komora upozorňuje vládu na značné a odůvodněné rozsehření veškerého lékařského stavu v Předlitavsku, zejména také s Čech bez rozdílu národnosti, a poukazuje již nyní na těžké následky, jež by nevyhnutelně existenci boj celého sjednoceného lékařstva ve všech korunních zemích předlitavských způsobil veškeré zdravotnické správy a nikoliv snad pouze instituci nemocenských pokladen.

De Bosny nebo Ameriky? Vystěhova-lecké hnutí mezi mohamedány v Bosně a Hercegovině do Makedonie neustává, ba spíše nabývá větších rozměrů. Vystěhovaici tito často za babku prodávají zděděný majetek, čehož používají hašt Němci a Maďaři, zakupující se tam lacino. Sarajevská posemková banka zvlášt zakupuje výhodné posemkky a prodává je maďarským sedlákům. Naši lidé, kteří se cítí ve vlasti své nespokojení a chystají se do Ameriky, jistě by udělali lépe, kdyby se obrátili do Bosny a Hercegoviny, kde jistě a bezpečněji mohou si zabezpečiti živobytí zakoupením slovanské půdy, než ve vzdálené a nejisté Americe.

Společná výprava do Egypta. O letošních prázdninách uspořádá Jaroslav Karásek, o. k. učitel tělocviku v Brně, dvacátou společnou výpravu s tímto pořadem: Pešt, Bělehrad, Sofia (slovanský sjezd), Caahirad, Alexandrie, Jeruzalem, Mrtvé moře, Egypt, Atheny, Korfu, Terst, Viedeň. Výprava potrvá 30 dní; vyjede se 8. července. Náklad na celé opatření činí 1080 K. Horke není

přiléhá obtížné, jelikož v pobřežních krajích míral se mořem; na moři není ho vůbec. Přijato bude nejvýš 15 účastníků. Přihlášky se zálohou 200 K přijímá pořadatel. Podrobný pořad cestě záleží se na požádání.

Za dvacet oem korun po patnáct dní celou Moravu a Slezskem může jezdit každý, kdo si zaopatří tak zvané 15denní lístky předplatní. Moravský Zemský ústav cizinecký přičinil se o to, aby svláště skupina sedmá těchto lístků, to jest obvod Sudet a jihovýchodní Moravy, byla značně rozšířena, a aby do ní byly zahrnuty všechny zajímavé stanice Moravské. Jsou tudíž do této skupiny zahrnuty tratě: Šternberk-Ziegenhals-Křbav, Nieder-Lindewiese-Heinersdorf v Horn. Slezsku, Haugsdorf W.-Stadt Weidenau, Barzdorf-Jauernig, Niklasdorf, Olomouc hl. nádr.-Zábřeh, Olomouc hlavní nádraží-Křbav-Opava severní nádraží, Vojsavice-Rýmařov, Ebersdorf-Würbenthal, Beroun-Ondřejov-Dvorce, Růwensdorf-Hotzenplots, Králupy-Silperk, Freudenthal K. l. Mohrau-Karlodorf, Petrovice a. Děsnou-Kouty, Hanušovice-Staré Město, Brno-Přerov-Olomouc-hl. nádr., Kojetín-Tovačov, Hulín - Přerov - Hranice - Bohumín, Hranice-Veetín, Suchbát-Budišov, Suchbát-Fulnek, Studénka - Billovec, Švínov-Vitkovice-Opava, Opava-Benešov, Opava-Hradec, Nezamyslice-Šternberk, Kojetín-Kroměříž-Hulín-Valašské Meziříčí-Frydek-Místek-Těšín, Kroměříž-Zborovice, Krásno-Roňov, Hodslavice-Nový Jičín, Věrovice-Štramberk, Frydlan-Mor. Ostrava-Oderfurt. Předplatní lístky sněží na jméno a platí jen pro osobu v lístku označenou a v příslušné vozové třídě k libovolným jízdám všemi pravidelnými, osobní dopravními vlaky. Při použití expresních a přepychových vlaků, pak rychlovlaků, při nichž se vybírá poplatek z místa, dlešno zaplatiti předepsané přírůstky a poplatky z místa. Ve vlacích, které mají jen III. třídu, platí předplatní lístky I. a II. třídy pro tuto třídu a ve vlacích, které mají jen II. a III. třídu, platí předplatní lístky I. třídy pro II. třídu. — Jako první den doby platnosti vepíše se den vyhotovení lístku, pokud cestující nešládl při objednání lístku, aby platnost počínala pozdějším dnem. Platnost lístku končí o půlnoci posledního dne. Požití vyšší třídy, než pro kterou předplatní lístek byl, jest dovoleno; třeba však zaplatiti tarifní přírůstek k jízděmu, při čemž se uznává lístek za platný pro onu třídu, na kterou šel, a pro ten druh vlaku, ve kterém se přestupuje. — Přerušení jízdy jest dovoleno ve všech stanicích bez svláštěho ohlášení. Předplatní lístku nutno objednat i výdej jen nejméně 2 hodiny, u ostatních stanic a k. rak. státních drah nejméně 24 hodin předem.

(Zašláno.)

Výborová ochůze

Politického družstva tiskového

pod ochrannou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

v úterý dne 17. května 1910, o 2. hod. odpo.

v divočině spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřikova tř. č. 300—L v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,

předseda.

Dr. František Reyl,

jednatel.

Záložna v Hradci Králové.

Telefon č. 6.

Malé náměstí 117-8.

Podl. spr. 22.505.

Výhodná koupě losů na libovolné splátky!

Odporúčame: K nejbližším tahům:

	Hlavní výhry	Podl. tah	Má splátky
17. května 3%, 100zl. los pozemkový z r. 1880	20.000	—	K 1230 10.—
17. května 4%, 100zl. los hypoteční z r. 1884	40.000	—	K 1234 10.—
17. května Uherský státní los z r. 1870 a 50 zl.	100.000	—	K 1230 10.—
1. června 400frs turecký státní los	200.000	—	frs 1974 5.—
1. června rakouský los státní z r. 1864 a 50 zl.	150.000	—	K 1212 10.—

— Na celou tuto skupinu stačí splátka K 20.— —

Buď celou skupinu neb jednotlivé losy.

Stačí složit přiměřenou zálohu a obdržíte sástavní list se serií a číslem losů a již při nejbližším tahu hraje se sebou s právem na každou výhru.

Pe splacení kursovní ceny a procenta stanete se majitelem losu. Po dobu splacení losy na účet kupujících pojišťujeme proti nejmenší výhře. Koupě losu podmíněna členstvím v ústavu našem.

Bližší informace podá ochotně kancelář a vydá též na splátky porta prostě složení lístky.

Velmi příležitostná koupě.

Továrna po živelné pohromě svěřila mi ku rozprodání zachráněné zboží. Mnoho tisíc kusů nádherných, krásných

flanelových přikrývek,

krásných, nejnovějších vzorků a jemných barev, hedvábím lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva viditelné akvry pouze od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro každou teplo domácnosti ku přikrývání postelí a osob, jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé.

Zašlám dobříkem 8 jemné flanelové hedváb. lemované přikrývky 10 K,
4 kusy nalemovaných za 11 K,
hospodářské deky šité neb kordované 4 kusy za 12 K,
velmi jemné deky flanel. bílé 4 kusy 12 K.
Prošívané přikrývky, vařou plněné leadle se tripytci, nádherné bordó neb bílé modré, 3 kusy za 14 K.

Adresa:

R. Bokora, tovární sklad v Solnici, Čechy.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisná společnost s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4½% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení lístky na požádání zdarma.

Uhlí nejteplejší jakosti
se nejlevněji.

Přesvědčte se, kněžské

že nejlepší

koláry ::

Objednávky se obratem vyřizují!

prací i celulozové, nápreenky, bířety, omyšlené atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVÉ

Akciový kapitál K 10.000.000—
Rezervní fond na K 1.400.000—
Vklady koncem března 1910 K 32.842.068-84

Záruční vklady na knížky vkladní 4% až 4½% odo dne vložení
na poklad. peak. 4% až 4½% do dne vybrání.

Provádí veškeré obchody bankovní.
Makléř faktur a směnec.

Největší a nejlepší

výběr obuvi

naleznete z známého odborníka

J. Metelky

Hradec Králové, Palackého tř. 80. proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

k jarní a letní sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Tovární sklad láneže a bavl. zboží!

Výbavy pro nevěsty!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 19.

Národní velikanové a nafouklé bubliny.

Jak čarvivé jádro má národnostní cit a puncovaný pokrokářský vlasteneč, to nejlépe pozorovati z jejich moslemínsky fanatické snahy, aby katoličtí velikané českého národa byli postříkání kalnou pěnou nestoudných pomluv. Masarykova „Naše Doba“ otiskla snůšku cholerických útoků německého spisovatele proti svatým Cyrillu a Metoději. Co na tom, že krátce předtím vydal dr. Pastrnek velice obsažený spis o těch dvou dobrodincích Slovanů? Raději otisknouti fráze, z nichž savila zloba proti národověrným katolickým na sto honů číši, než uveřejniti věcné doklady o věhlasu našich světců.

„Čas“ napal, že byly doby, kdy „dobře vychovaný Čech“ nemávil sv. Václava proto, že se Němcům poddal. Leč fanatický pisatel zapomněl nato, že člověk omotaný přízí nenávislných bajek protestantských není dobře vychovaným Čechem; v čase, kdy na slovo vzatý historik dr. Kalousek stkvěle obhájil rytířskou udatnost toho svatého knížete, bylo přímo národním hříchem sekundovati takovým lidem, kteří sháněli kde jaké bláto k poházení světlé postavy Václavovy.

Rozumí se, že dostává svůj díl statečný Jesuita Jiří Plachý. Protestantští Čechové s císařem Friedrichem Falckým po bitvě na Bílé Hoře přehali s nabitými meči. Tak vroucně milovali matka českých měst, která byla znamenitou pevností, tak že se mohla udatně hájiti. Zato však Jiří Plachý hájil Prahu neobroženě proti císařským vojskům za okolností daleko nepříznivějších jako lev — a uhájil ji proti lupičským rotám stavě. Ale proto, že byl Jesuita, musel na něho extra-vlastenci pohlízet s pohrdáním. A což Balbín, který v čase provlastence přímo zoufalém před celým vzdělaným světem hájil historická práva a slavné jméno našeho národa? Ti lidé, kterým vlastenečtí kněží připravili svou občastost v národní společnosti teplá hnízdečka, zniňují se o Balbína výhradně tehdy, když se domnívají, že nalezli šikovnou příležitost k křtknutí jedu po jeho osobě. Lebo se to kritizuje těm, kteří mají z vlastenečství velice výnosný obchod; hříbe bylo zápasiti vlasteneckým katolíkům v době, když vlastenecká práce slibovala za odměnu — několikaletý kriminál.

S jídlem roste chuť. Proto není pranic podivné, že by si extra-vlastenci rádi nějak pořádně smleli na nejrůznějších dobrodincích českého národa, jež s ním souhlasně nazval Otcem vlasti. Co na tom, že Karla IV. nazýval sám Hus světlem kníže a císařem svatě paměti? Co na tom, že sami předbáborští protestanté čeští mluvili o Karlovi s největší úctou a že nám tohoto krále Němci závidějí? Jen ať se udělá z nepřítelstevního vztahu Němcům radost kopnutím do Karlovy vznešené osoby! Ať všichni naši předkové ze století XIV. až XVI. dostanou ránu bičem jako lidé tupohlavi za to, že se odvážili ctít „klerikála“! Pohana jména Karlova znamenají potupu i těch osvícených předků, kteří s tak velikou úctou ke Karlovi lнали. Takhle se utahuje láska k českým dějinám. Němci z toho mají ovšem velikou radost, protože mohou při svých útocích proti našemu národu líbečky poukazovati, že naši velikané nestojí za nic, že národ náš z nedostatků velkých mužů musí se obmezit pouze na pochvalu husitů, kteří vynikli nejvíce vřazením lidí cizích i domácích. V pr. gramu strany agrární čteme (v úvodě) hanebnou lež, jak prý Karel „nejhorší ránu svobodě lidu českého zasadil.“ Tato nepoctivá pomlva jest spředena na základě raňované lži o stanovisku Karlova k patrimoniálním soudům. Nadto předkládají fanatickým nejšetrnější důkazy z výskumů Kalouska, Palackého, Tadrý a jiných, jak živel český pomocí Karlovou strádal i v městech nadvládu německou, nalyžte od savilých odpůrců vědy frázovitou odpověď, že Karel — germanisoval. Věcné důvody k obhájení té pomluvy z nich nevysoukáte ani heverem; ale oni jsou přece „přesvědčení“ tuctovými frázemi protestantsko-židovského tiska.

Jaké útoky se dějí proti slavné památce sv. Jana Nep., toho ještě svědkem celá česká veřejnost. Když pak se nyní objevily v katolickém tisku články na oslavu českého trpitele bl. Jana Sarkandra, hned si pokrokáři nabrouaili péra k bodavým ranám.

Napřed krátce o našem mučedníkově. Naš Čechami (a ovšem i Moravou) ujal se vlády český marnotratník Friedrich Falcký, který dříve velikými daněmi národ bez nože. Země koruny české nenasytaným vydíráním přímo

drancoval. Nemohl mu věnovati důvěru ani poctivý katolík ani rozvášněný český protestant. Ostatně vysnával ten marnivý despota jinou „evangelickou“ víru, než valná většina evangeliků českých, kteří si jej zvolili za krále proti králi zákonitému. Václav sám znamenitý českobratrský kavalír Karel ze Zerotína vytýkal protestantským českým zemanům unáhlení a sledoval skutky Friedrichovy s největším odporem.

Katolíci naši ocitili se mezi trním, snášejíce hotový ošátec.

V té době vynikal statečným hájením katolické víry Jan Sarkander, farář v Holešově. Narodil se 20. prosince 1576 ve Skočově (v Těšínském Slezku). Již jako farář v Boskovicích dokázal přesvědčivým slovem tolik, že pohnul přes 50 evangelických měšťanů k návratu do církve katolické. Rozumí se, že ho měli protestantští „svobodomyšlníci“ z huěvu hned na mušce. Od r. 1616 rozvinoval v Holešově tak úspěšnou pastýřskou činnost, že záští fanatické jen stoupala. Když r. 1619 po známém vyhození místodržících z okna ujal se správy země 30 direktorů, protestanté pustili se do většího pronásledování katolíků i na Moravě. Velká zášť obracela se zvláště proti Sarkandrovi. Farář ten, aby svou přítomností nenaváděl v nejvyšší nebezpečnosti katolickou menšinu, vzdálil se na čas z fary; vydal se v červnu r. 1619 na pouť do polské Čanostochovy. Když se po 4 týdnech vracel, prosil ho posel holešovských katolíků, aby zatím do rozbouraného Holešova nevkroutil. Jan vyhověl tomu přání a pospíšil do kláštera v Krakově. Vrátil se do Holešova teprve ke konci listopadu.

R. 1620 nato vtrhlo na Moravu několik pluků polského vojska, poslaného na pomoc císaři Ferdinandovi proti vzburěným stoupencům Fridrichovým. Vojsko na Moravě pustčilo; tu Jan Sarkander, aby uhájil Holešov před plněním, vyšel vojsku vstříc s velkým právodem církevním, nesa Největější svátost. Poláci tudíž, vidouce, že ta obec hostí katolíky, ušetřili ji a táhli dále. Tu však „vděční“ holešovští evangelíci místo díků začali Jana podceňovati, že s vojskem polským smluvil vpád, když byl v Polsku na pouti.

Největší hněv proti Sarkandrovi měl pan Bitovský, majitel panství bystřického, jehož statky byly popleněny.

Bitovský měl proti Janovi hněv již dříve proto, že právní při proti němu prohrál. Pohnal nyní Jana k zemskému soudu. Jan však prohl do Tovačova; věděl totiž, že by při soudu byli žalobníci zároveň soudci. Byl však přece zajat a přivezen 12. února 1620 do Olomouce, kdež uvězněn.

Vyslyšehán byl — protestantskou komisí. První výslech konal se dne 13. února. Jan na obvinění, že v Posku vyjednával o vojenskou pomoc, dle pravdy vyličil, co v Polsku dělal, a dodal, že kdyby si zradu nějaké byl vědom býval, jistě že by se do Holešova nebyl vrátil. Této své pravdivé výpovědi zůstal věrný i při ostatních výsleších; ani natakaení na skřipec, ani jiná muka nebyla s to vynutiti na něm jinou odpověď. Při prvním, druhém a čtvrtém výslechu výslovně na něm též žádali, aby vyzradil, zda se mu Ladislav z Lobkovic (bývalý zemský hejtmán) nespovídal, že vyjednával o vpád polského vojska. Jan ohradil se proti tomu, že obtěžl od něho spovědní tajemství vysvědčiti a raději mučiti se dal a zemřel, než by něco byl vyzradil. Druhý výslech konal se 14. února za předsednictví p. Bitovského a Jan byl 1 hodinu na skřipeci natažen a mučen. Třetí výslech konal se 17. února a Jan byl po 2 hodiny na skřipeci mučen. Čtvrtý výslech byl 18. února a Jan byl při něm po 3 hodiny na skřipeci natažen, hořícími pochoďnami pálen, rozřezávanou smolou obložen. Po tomto strašném mučení klesl jako mrtev k zemi. Když se vzpamatoval, prosil o vodu, a když mu ji strážníci dát nechtěli, vytřásl se modlitbu jeho se skální stěny pramen vody; kterým se Jan občerstvil, kterýžto pramen až do dnešní doby v žláři onom se nachází.

Výšetřující páni chtěli Jana ještě jednou mučiti, ale upustili od toho úmyslu, když se přesvědčili, že Jan následkem dosavadního mučení ošivně umírá. Katolíci olomoučtí, pokud jim to dovoleno bylo, navštěvovali Jana v žláři, líky a pokrmy jemu přinášeli. Jan pomalu smíral ve strašných bolestech. Natažením na skřipec byly svaly jeho přetřhány, boky jeho propáleny. — A v nesmírných bolestech těchto slila Jana modlitba. Stále se modlil. Každé hodinky modlil se až do posledního dne svého. Rakama hýbat nemohl a proto listy braviře jazykem, nahnuv se, obracel. S nadlidskou trpělivostí snášel bolesti své dechovánoť svůj 17. března r. 1620.

Sarkandr byl od násilných fanaticků mučen desetkrát hůře, než jak byl trápen v Kostnici mistr Hus. Bezcitní surovci sahali neomalenou rukou na nejcitlivější stránku jeho svědomí; nutili ho, aby se stal člověkem bezcharakterním, vyvrhelem všech poctivých katolíků. Ale Jan odolal. Kdo má aspoň jiskru citu pro právo a spravedlnost, neodpře svého obdivu skálopevnému muži; taková statečnost a přesná důslednost vzbuzuje úctu v každém charakterním muži, ať už náleží ku kterékoliv straně. Leč — pokrokářský tisk, který prý bojuje za „volnost a humanitu“, odbyl tu bolestnou tragedii ústěpkem, že Jan byl „vzburěncem“ proti vládě; nedodal, že se poctivému muži musila hnusiti vláda samozvaná, násilnická, která neměla práva k správě země a ke katanování lidí jinak smýšlejích. Proč však tatáž ústa, odsuzující vzpouru, chválila tolik Ferrera a jiné vzburěnce? Vymyšlené a předatřané Janovo „rebelantství“ bylo pouhou zámlinkou k utlučení apoštolského katolíka. Na děsné mučednictví Sarkandrovo odpovídá pokrokářský tisk poznámkou, že „byla taková doba.“ Nedodává však, že doba „svobodomyšlných reformátorů“ neměla být horší než před 200 lety „temná doba klerikalismu“ a že žádný zemský paragraf nedovoloval tak hrozný mučení katolického kněze. Proč při plačtivém líčení skonu Husova titěš pokrokáři nedodávají, že tehdejší doba viděla hranici často právě z nařizení laických vládařů a že byli upalováni i falšovači šafránu? Snad škodolibý úsměšek nad utrpením Sarkandrovým má být projevem moderní citlivé snášlivosti a humanity? Pověste takovou humanitu, pánové, na hřebík a ukazujte tu karikaturu na výstrahu! Taci lidé ještě se chlubí, že dovedou ctít přesvědčení každé a ideální mučedníky všechny.

Když se šláplo německo-židovským buršákům vídeňským na kuří oko, blaholíli pokrokářský český tisk mohutným protestem proti „obmezování svobody“. Uveřejnil i výzvu ke sbírkám na — vyssavačské židy rumunské. Bezcitní bandité barcelonští nalezli v pokrokářském tisku také veliké zastání; vdyť si to cítil volnomyšlenkářští židé přáli. — Ale tyranou krv českou odbývá ferrerovsky tisk český velkopanským ohrnutím rtů. Vlastenectví! Nafouklé bubliny tak rády potříslní jména velikých katolíků českých! Taková bublina se chce nafouknouti ve veliký balon aspoň otravným dechem pomluvy. Ale pak rychle praskne.

Záložna v Hradci Králové

trokruje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Velké: 4 půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Kulturní jiskry.

Odpověď Neomylným. Masarykovský denník uveřejnil nespravedlivý výpad proti „Přehledu“, kolem něhož se druží pokrokáři, kteří již prohlédli dokonale frázovitost a plytké dno vědy Masarykovy. Výpad ovšem byl výronem podrážděné ješitnosti; která hned svobodnou kritiku jiných svobodomyšlníků chce strastati. „Přehled“ nato dne 6. t. m. odpověděl tímto přeléhavým posudkem masarykovské strany: „Neu! DUCHA mimo STRANU“. STRANA má monopol v oboru moudrosti, bystrozraků, důvtipu politického, posáání věcných pravd (V této formulaci není obaženo, že má strana také monopol v počítání nadutosti, ale tím není řečeno, že by snad monopolu tohoto skutečné neměla). Další poučky, které z věty uvedené plynou, jsou asi tyto: Neu! možno, aby poctivý český inteligent, který STRANU poznal, nestal se ihned realistou. Ten, kdo STRANĚ odporuje nebo proti ní vystupuje, buď jí nezal (to by se dalo jakž takž omluvit) nebo je člověk hloupý, ne-li ničemaý. (Takovýchto lidí je bohužel většina — a to zavinuje naši trapnou situaci politickou.) Zdánlivou pouť působí „Přehled“. Neu! dobře možno vyloučiti se slušné společnosti list, který vychází soudinností celé řady poctivých a nesporně inteligentních lidí. Jak vysvětlit, že takový list, který sajíst STRANU za, nepíše realisticky? Inu, to je tak: „Přehled“ to sajíst neomylní vědné, a je to nevkusné, cituje-li se žertík jako vášný projev. (Té chyby se prý dopustily Nár. Listy citátem našeho posudku IX. sjezdu strany mladočeské.) Tam, kde „Přehled“ vyslovuje úsudek pp. realitám nemilý, nechce — dle názoru „Času“ — prospívati české věci, nechce povzbudit odpůrce „Času“ — chce jen zlobit STRANU, dráždít Masaryka a „kdejakého realistu“. Za toto jednání vyalovil ORGAN STRANY nad Přehledem krutě

anathema (klatba): „Tot životní oíl Přehledu“ (t. j. nemá mít jiného určení než jako malicherná negace „Času“). Škoda, že jsou v Praze tak přísní policajti. Vrhli bychom anathema „Času“ na hromadu uprostřed náměstí, zapálili bychom je, poslali bychom papežské stolici (masarykovské) v Jungmannově třídě list plav pohrdání směšnou klatbou — a počali bychom hrdinný boj proti církevnictví, za volnost myšlení a volnost seb. určení. A zas by bylo v Čechách veselo.“

Zpět k církvi svaté. Protestantký historik prof. dr. A. z Ruville přestoupil k církvi katolické. Přesvědčení své vyloužil ve spisu „Zpět k církvi svaté“. Kniha ta je vzácným darem nejenom pro protestanty, jimž platí rozpravy Ruvilleovy na prvním místě, nýbrž také pro nás katolíky. Uprímnému věřícímu protestantu nebude po přečtení této knihy možno vzdalovati se dále o dobrým svědomím od církve katolické; tak přesvědčivě dovedl Ruville psáti o své nynější matce. V katoliku vzbudí četba ta radost a obdiv, ne že by našel tu něco nového — jsou to nezměnitelné pravdy naší sv. víry — ale podiví se, že konverzita vnikl do těchto pravd tak hluboko, že cítí a mluví jako ten, kdo se v katolické víře narodil. Vedle dějin svého obrácení rozvírá Ruville také obvyklé námítky a předsudky protestantů proti katolické církvi. Jasný a průhledný způsob, jakým vyvrací námítky odpárců a pojímá jednotlivé články katolické věrouky, prostota, s jakou předkládá své upřímné přesvědčení, jež se v pravdě již stalo částkou jeho žití, dodává spisu zvláštní ceny, tak že zejména tímto obhacem apologetické literatury. Můžeme tudíž knihu tu, jež nese se tonem důstojným, prostým vši bojovností a síločností, co nejlépe doporučiti všem protestantům i katolíkům. Cena překladu Filipa Šubrtů, brož. v barevné obálce 1 K 20 h.

J. J. Rousseau o evangelium. Evangelium, ta božská kniha, jediná nezbytná pro křesťana a nejužitečnější ze všech, potřebuje jen, aby se o ní uvažovalo, by v duši rozažila lásku k jeho původci a vůli plniti jeho příkázání. Nikdy nemluvil otnost řečí tak sladkou, nikdy se nejlubší moudrost neprojevila s takovou energií a prostotou. Neustáváme od jeho četby, aniž bychom se cítili lepšími než dříve. — Viste knihy filosofů se vši jejich pompou: jak jsou nepatrné věci této knize! Může býti tato kniha, tak vznešená a tak moudrá, dílem lidí? Může ten, o němž se tu vypravuje, sám býti pouhým člověkem? Je to tón entuziasmu (nadšení) nebo sektáře ctižádostivého? Jaká moudrost, jaká čistota v jeho mravech! Jaký dojemný pávab v jeho řečích! Jaká výše v jeho zásadách! Jaká hluboká moudrost v jeho řečech! Jaká duchapřítomnost, jaká jemnost a přesnost v jeho odpovědích! Jaká vláda nad vášněmi! Kde jest ten člověk, kde jest ten mudro, který umí působiti, trpěti a umíratí bez slabosti a bez honosů? Když Pláto kreslil svého imaginárního (nemožného) člověka spravedlivého, zaspaného výčitkami všech zločinů a hodného všech odměn za ctnost, kreslil rýs za rýsem Ježíše Krista: podobnost jest tak nápadná, že všichni Otcové ji cítili a že není možno se tu myšliti. Jaké předsudky, jakou zalepenost musí člověk mít, aby se opovážil srovnávatí syna Sofroniskova se synem Mariiným! Jak to mezera mezi oběma! Sokrates, umíraje bez bolesti, bez potupy, snadno až do konce si zůstává věren; a kdyby tato snadná smrt nebyla počtíla jeho život, byl bychom v pochybnostech, zda Sokrates s celým svým důvtipem nebyl pouhým sofistou. Říká se, že on vynalezl mravouku. Jiní ji před ním prováděli prakticky; on pouze řekl to, co oni činili; pouze mluvil o jejich skutcích. Aristides byl spravedlivý, dříve než Sokrates řekl, co jest spravedlivost. Leonidas semřel za svou vlast dříve, než Sokrates prohlásil za povinnost lásku k vlasti; Sparta byla střídmá dříve než Sokrates chválil střídmost; dříve než chválil ctnost, Recho oplývalo muži ctnostnými; však kde naučil se Ježíš u jiných té mravouce vznešené a čisté, již sám učil i konal? Z lóna nejsukřivějšího fanatismu se osvalla nejvyšší moudrost a prostota nejhrdinnějších ctností počtíla nejbídnější ze všech národů. Smrť Sokrata klidně filosofujícího se svými přáteli jest nejlepši, jaké si lze přáti; smrt Ježíše umírajícího v mukách, tupeného, urážného, proklínaného celým národem jest nejhroznější, již se člověk může obáhati. Sokrates, bera otrávenou číši, žehná tomu, kdo mu ji s plátem podává; Ježíš uprostřed strašných muk modlí se za rozvážné katy. Ano, je-li život a smrt Sokratova životem a smrtí mudrce, pak život a smrt Ježíšova jest životem a smrtí Boha. Řekneme snad, že událost evangelia byla vymyšlena pro zábavu? Takhle se nevymýšlí, a osud Sokratův, o němž se nepochybuje, jest méně dovedčen, než osud Ježíše Krista: a ostatně by to znamenalo odsoucti obří dále a ne ji odstraniti. Bylo by ještě nepochopitelnější, aby více lidí se smluvilo sestaviti tuto knihu. Evangelium má tak nápadné, naprosto nenapodobitelné rysy pravdy, že jeho původce vzbuzuje stejný úžas, jako jeho hrdina. — (Esprit).

Jed z Judův. Dr. Rud. Sieghart stal se z předsedy ministrapresidentké kanceláře guvernérem Ústavu pro úvér posemkový. Ústav tento jest podle R. Thachildova kreditního ústavu finanční nejmočnější pracuje se 130 mil. K, měl se mi-

nulý rok čistý výnos 13 mil. K, debaty při valné hromadě se účastnili akcionáři: Dub, Šale, Kohn, správa účetní přednesl Julius Hera, do správní rady byli zvoleni: ryt. Karel Tausig, von Liebig, Schuthof, dr. Traudy a bar. Ohlumecky. Ústav pro úvér posemkový jest věžitelem Rakouska a Uher a Ruska a má své akcie v průmyslu textilním, petrolejovém, hutním, pěstuje bankovní obchod a půjčuje na hypoteky. Jak viděti, předsedal dr. Sieghart velmi dobře: s pána politického stal se pánem finančním. A potom vězte ještě, že v Rakousku vládou — klerikálové! — Odpadlíci od židovské víry jsou pravidelně ohlašováni v židovských listech s udáním jména, zaměstnání, bytu a věku. Těm židům, kteří se hledí takovým nemilým vyhláškám vyhnutí, připomíná „Jüdische Zeitung“: „Svědomí netlačí těchto lidí, když opouštějí víru otců svých, jejich povaha — jak se domnívají — nemá s touto otázkou nic co dělat, ale tyto odpadlíci vědí, že uveřejnění vyatouplých vplavuje jim na čelo znamení v očích tisíců jejich spoluobčanů, na jejich vážnost dělá si nároky.“ A kde který masarykovec nebo židovsko-německý volnomyšlenkář brojí proti tomuto „omezování svobody“? — V Budapešti židovská obec od obce dostala subvenci 200 000 K. A soc. demokraté nikde proti tomu neprotestovali. — První lékařkou na pokračovacích školách vídeňských stala se židovka Dora Teleky. Což kdyby o to místo šedala katolička?

Víra s pravou vědou v harmonii. Mezi velice čestnými vynikajícími katolickými učenici byl i proslulý Albeot de Mapparent, prof. geologie a mineralogie na katolické univerzitě v Paříži, čestný člen mnoha učených společností, jenž po smrti Pasteura a Bertholleta platil za první vědeckou autoritu ve Francii. Akademie věd v Paříži přiznala mu již r. 1861 cenu Laplaceovu a r. 1885 čestnou cenu Delcasseovu. Jeho dvě velká vědecká díla o geologii a geografii vyšla již v 5. vydání. Tento veliký učenec byl katolíkem s přesvědčením a plnil též věrně povinnosti katolické. Útrpně usmíval se všem, kteří tvrdí, že víra a věda nejsou slučitelné. „To mi dělá stejnou radost — pravil jednoho dne — jako kdyby někdo chtěl dokazovati, že by notář nemohl býti zároveň umělcem na klavíru.“ — Kdo vyniká skutečnou učeností a bystrozrakem, nepotřebuje svému jménu dělati reklamu dryádnickým křikem a nadutým poukazováním na svou nevěru. Protože však volní myšlenkáři vědou nevyužívají, chtějí se aspoň proslaviti lacino chválením protikřesťanských podvodníků (à la Gaeobel) a vytrubováním protikřesťanských nášorů. Jest tedy „věda a osvícenost“ volaomyšlenkářů velice pohodlná; nemusí se při ní mysliti. Stačí přisaba na protikřesťanský korán.

Staročeské léčení. Masť hojící všeliké rány. Vezmi 1/2 libry pryskyřice, 1/2 libry jeleního loje, 3 loty vosku slutého, 1 lot strouhané rebarbory, to všechno vloď do žejdlíkového brčka, nech spolu vařit a dobře míchej; když pak prochladne, přeced skrz rouche, pak flastr tence pomazaný dvakrát za den přikládej. Prob. est. — **Jiná masť na rány.** Vezmi 1/2 žejdlíka hřivného sádla, rozpust na rendlíku, vloď do něj 2 loty mastixu tlučného a 1 lot mianium, nech spolu uškvárit, ale míchej tím, a když prochladne, schovej do šálku; tence flastr pomazaný přikládej ráno a večer. — **Pro šlekovité lidi masť očíma.** Vezmi do sklenice žejdlík bílé růžové vody, vloď do ní drobného kafra za 1 kr. a slivový květ za 1 kr., nech 40 hodin močiti, když pak spat jdeš, omoč rouche a ty šleky si potřel, ale jinou vodou se nemyj, než tou; pro spanilost to tváře (vide infra). — **Masť na rány nezhozlou.** Vezmi kousek slutého nepotřebovaného vosku, kousek pryskyřice, jelení loj, řepiček, černý kořen, to smíchej a uškváť na rendlíku, učiň z toho masť; na veliké rány i lišeje k potřebě užitečná jest. (Tu spracoval nebožtík otec můj Jan Pilát.) — **Proti všimníci výborné lékařství.** Prubatum est. Z takového místa, kde nikdy slunce nesvítl, vezmi kousek pavučiny čisté, co bys rozuměl dle silné nátery, dej pti nemocnému s vodou rozmíchanou, aby nevěděli, by ji snad sobě nezošklivil. Zkušeno jest často. — **Recept pro rozehnutí houby na kterémkoliv údu.** Rozpusť půl žejdlíka palho sádla a půl žejdlíka hřivného, dej do toho 13 malých raků, ty ale za živa (!!) v hmoždíti utlouci musíš, a vař je v tom sádle dobře, pak přeced skrz rouche a nech vystydnouti. Když pak bys flastr ohtěl mazati, vezmi té masti co vlašky ořech a přidej do ní jeden kloutek vajecný, rozmíchej dobře, pomaz flastr, jak velký jest potřeba a přilož na tu houbu a vyhojíš se. — **Černý flastr** oparirovat t. j. cukřastr. Vezmi 1 lot myrhy, 1 lot kadidla, 1 lot mastixu, všechno spolu stluč; potom vezmi půl žejdlíka octa vinného a 2 líce mouky režné a 2 líce koptu; nejprv rozdelej ten kopt a tím octem, pak to všechno smíchej a vloď na nový rendlík, vsav na tiché uhlí a pořádk míchej novou vafedkou, nech málo pováří, by s toho pára nevýšla, pak pomaz na husté plátno a polož na slámapinu. Ten flastr má takovou moc, že pokud od kosti, docela všechnu ránu nezahojí, tak neodpadne a odtrhnout se nemůže.

Vyrovnejte nedoplatky za Obnovu a Časové Úvahy.

Hospodářská hlídka.

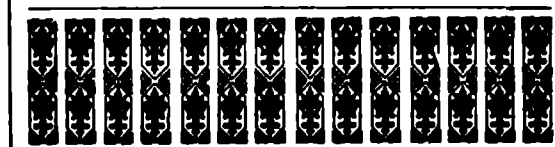
Náhly sestup cen obilních na poštiské burse. Na burse v Pošti panoval 6. května sestup cen obilních. Květnová kukurice klesla ze 12.15 K na 11.95 K, pšenice z 16.51 K na 10.80 K. Za pobotovota pšenice platilo se o 40 h méně než předešlou sobotu. Příčina poklesnutí cen je v neobyčejně příznivých zprávách o stavu osení a příznivém počasí.

V čí rukou je obchod obilní? Svaz obchodníků obilím a plodinami v králov. českém krali před několika dny svou valnou hromadu v Praze. Do představenstva byli zvoleni: Arnstein Adolf, Brode Arnošt, Donat Josef, Faata Edmund, Freund Ferdinand, Hahn Julius, Kraus Jindřich, Kohn Vit, Roudnický Jos., Stera Josef, Soyka Ladvík, Neumann Bedřich, Schwarz Arnošt, Zeckendorf Emil. — Co chceš ještě, Israeli?

Vypílání se včelařem? Obyčejně se tvrdí, že včelařem je libáčkou panskou, která nic nevynáší, ba hodné času a peněz potřebuje. Jest to pravda? Na různých místech pozorovací stanice všíly celý rok oule a zjištěno, že průměrně získáno r. 1902 v každém oule 16.77 kg., r. 1903 průměrně 22.26 kg., r. 1904 jen 18.33 kg., roku 1905 jen 16.14 kg., pak 13.11 kg. a roku 1907 pouhých 11.12 kg., tedy za 6 let průměrně připadlo na úl 16.26 kg medu. Úl stojí průměrně 16 K, včely s dílem 24 K, tedy jedno včelstvo 40 K, s toho 4 1/2%, úrok je K 1.80, to je cena 1 kg medu. Získáme-li tedy za léto jenom 1 kg medu, je ve včelstvu uložena jistina zúročena. Vytěží-li se ročně 16.26 kg., je to 29 K 25 h, čili kapitál zúročil se 72.2%. Odečteme-li z toho 25% na stráty možná, krmení a jiné vydání, zůstane ještě 50%, čistého úisku pro včelaře. Nevypílá se včelařem?

Jak se pozná nedostatek té které živiny v půdě. Dle prof. Střitenského povědí nám rostliny svým výnosem, čeho se jim v půdě nedostává. Žel že tak málo hospodářů dělá si přesné záznamy o sklizni, aby pro budoucnost mohli s nich těžiti. Zjistíme-li, že se v hospodářství pohybují sklizně 10—15 q srní, 80—110 q brambor, 150—200 q řepy po 1 ha při pouhém používání hnoje chlévského, víme s jistotou, že se nedostává všech živin stejnoměrně. Jsou-li přitom plodiny zdravé a dobře jakosti, můžeme dále usouditi, že se nedostává kyselin fosforečné a dusíku; neboť tu sklizně sice málo, ale plodiny dobré. Když se srní jinak zdravých rostlin prodlačuje, jest kyseliny fosforečné co nejméně. Když za jinak pravidelné povětrnosti srní se urychluje, jest již nedostatek dusíku. Jsou-li ale sklizně plodiny špatné jakosti, řepy a brambory vodnaté, snadno hnilobé podlehlající, víme, že se nedostává drasla tím více, když mají rostliny chorobný vzhled, listy skadešené a jasné zelenými skvrnkami, které pak mění se v barvu šedou a hnědou. Kadeřavost nati bramborové, hniloba srdček řepy, špinavá barva slámy a náklonnost k lehání, temná barva strniště atd. svědčí, že rostliny nejsou zdravé. Tyto všechny nepravidelné jevy ukazují na nedostatek drasla, neboť draslo podmiňuje zdraví, krásu a sílu plodin. Při nedostatku drasla je celý život rostliny otřesen a chorobám všem brána otevřena. Sklízíme málo a k tomu ještě špatné plodiny.

Člětění kurníků a holubníků dleje se takto: Trus se odstraní, hřada, podlaha a stěny dřevěné vřelým losem odhrnou a vymyjí. Nato se několik lopatek čerstvého prachu s nabašeného vápna rozhodí po stěnách, stropu, podlaze i hřadách tak, aby se v kurníku mračno prachu rozvinilo. Potom se na podlahu rozhodí něco čistého písku a místnost řádně provětrá. Vyprašování čerstvým prachem vápenným se opakuje každých 14 dní a trus se vymetá každý měsíc.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 8.

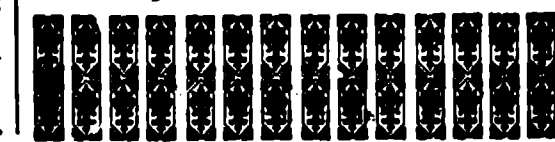
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
 „ 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
 „ 4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno diniti vklady složení listy pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložna. —

Inž. C.
Jana Kotrče
c. k. mistodržitelstvím koncesovaná
prostředkovatel
a realitní kancelář
v Hradci Král.
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provizi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,
při nahodilých par-
celacích skládá
přiměřené obnosy
oo záruku
správnosti provedení.

Kupuje
na svůj účet za hotové
a
prodává
vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.
Obrat 4,320.000 K.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, štrínky, látky na roby,
soupravy, salonní čalouny, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST** v **HRONOVĚ**
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si oznámiti vešterčným
:: svým příznivcům, že jsem ::

■ přesídlil ■
závod knihařský

z č. 347. v Pospíšilově třídě
do vlastního domu č. 311.
v téže třídě (proti Rudolfinu.)

Po přesídlení bylo mi umožněno závod
značně rozšířiti a nejmoder-
nějšími pomůckami opatřiti,

tak že nyní mohu ctěné zákaz-
nictvo všestranně k úplné spo-
kojenosti obsloužiti.

O hojnou přízeň prosím v hluboké úctě oddány

Richard Šimáček,
knihař v Hradci Králové,
Pospíšilova tř. č. 311.

Gráfova kostka

veřejněná
za 6 haléřů

sůstane i na dále vřehem
dokonalosti.

Ve vlastním zájmu žádáte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku členění soutěží zavedená

Gráfova kostka 5 hal.

„jenná“ za
předtím daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. peřiv.
PRAHA VII. 917.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířské

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přenes, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen. ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupské Milosti revide-
vány.

Modní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěceně.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží za úhradu franko
se zašlou.

Chcete-li křesťanskou močnu spáčet bez příhrádek.
Stačí odpracovat a čistých umění se ruce.
Pročím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a dárku zářící domácnosti.
Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků společných stě.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zaslátelství :

Hradec Králové.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, bud ihned
nebo od 1. srpna.

Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.

Nabídky firmě

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklad:

Budapešť, VIII. ker Josef-
kórt 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariabliherstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Bliskupská knihtiskárna.

Kněžské kolárky a náprsenky!

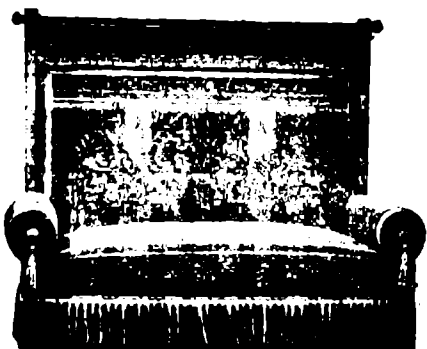
Klatovské prádlo — Pánkové vesty —
Novinky kravát — Deštníky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebcové soupravy a jehlice
do šití turbanových a pod. zboží za-
bízí modní a galanterií závod

Fejgl & Bydžovský

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla košená, svlátková umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídlivé žíněné, afrikové z dřevitě vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké obyčejné.

Všecké věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Přesné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleodstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písma a různých předmětů venku se nale-
majících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho poctivých uznání po race a bronzové
stříbrné medaili z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, keberů a
kovového náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vsory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z obýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla houpací
od . . . K 20—
Křesla ku psaní
od . . . K 9—

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20—

Křesla na šroubu
od . . . K 10—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

nabízí velkozávod fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Jen jednou
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrozsáhlejšími zvěstmi se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu ať novou
nebo opravenou starou, obrať se s důvěrou na
firmu

Frant. Votruba,

nový odborný závod pokrývačský a asfaltářský
v Hradci Král.,

Čelakovského tř. 207., přízemí,

kde bude každý solidně obložen.

Odporučuje se

trpícím kuřícími oky

a zarostlými nehty

JOS. VANDA,

lékařský zkušební, oprávněný operátor v Pardubicích.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritního chrámu
Páně.

Na účelů zasílá
se vše franco.

Veleodstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si depo-

rují veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádoby, patény, paciškaly,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v obal zlatě a stříbrně nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty nebo výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruční kauce.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z: Nebořské
praporek, tabulek, jídelní náčiní se stříbra pravého
i železa vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

peníze a ošlepur

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

Kožešinové a zimní včoi

přijímám přes léto
pod zárukou k uschování.

Proti ohni a krádeži pojištěn.

Od 15. července

zvláštní skladitě ve vlastním domě na Pražském
Předměstí.

Donáška zdarma.

Vždy nejnovější vzory kožešinalokých
výrobků na skladě, výhodné své výroby.

Ant. Vambora,

první bednářství a velkovýroba šupí,

Hradec Králové.

OBNOVA

Číslo 20. Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 20. května 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Cesty vyššího vzdělání.

I.

Dlouho byly podnikány neomalené pokrokaté útoky proti prelátovi dr. Josefu Burianovi, předsedci zemského výboru, který jest referentem odboru školského. Prelát na kousavé poznámky neodpovídal, jen přesvědčen, že se odsuzují samy.

Nyní, kdy pro finanční strádání smé mnoho podpor na kulturní potřeby jest zastaveno, nemůže dr. Burian vyhovět potřebám školským tak, jak by si sám vše přál. Ale pokrokové pedagogové přišli tentokrát s výčitkami příliš prudkými.

Tu odpověděl dr. Burian dne 18. t. m. veřejným listem. Právě v něm, že celá 55procentní přírůstek zemské nestáčí na školní výdaje; k tomu německou obstrukcí byl znemožněn zákon na obnovení pivní dávky, čímž odpadlo zemskému příjmu aspoň 12 milionů korun. Proč se jenom zástupcové učitelských jednot nepostavili se vůči ráznosti proti německé obstrukci, která dala nás osvětový vývoj? V době nanejšť, kritické posilují pásové spousty peníze na svýšeni hmotných příjmů; vyplnění všech těch žádostí by vyžadovalo nejméně 13—15 milionů.

Dále prohlašuje napadený hodnostář, že na jeho školského referátu byla povolena celá řada měšťanských škol. Referent vycházel vždy ochotně vstřícně záměrem o střízení poboček a postupných tříd. Navrhoval často dovolenou pro učitele, aby se mohli oddělit od rodiny. Připůl ova: gelický učitelům svolu pomoci, aby byli přitahováni do peněžního řádu. Navrhoval, aby bylo matičním učitelům proměněno přerušit let. Sirotnák a vědom po učitelích pomáhá k darům s milostí, vyhází rovněž vstřícně záměrem do peněz, nemajícím zákonitých let. Snažil se upravit plat industrialních učitelů a návrh předložil sněmu. Také obdržel za to sta a sta plasmých uznání od učitelů, obcí a okresů. — To jest tedy to „spátečnictví“ Burianovo. Ale v pokrokových pánech už se zabostil

tak pevně pověračný představek o spátečnictví kleriků, že si ani po nejjasnějších dokumentech kulturního snažení Burianova nedovedou a nedovedou představit, že by „klerikál“ osvětu přál. Dokazují zaslepeným pokrokatům cokoli, vždy vám budou na to odpovídati nanděnými protestními formulkami s masarykovsko-drtinovského koranu. Za to, že odbor finanční zemského výboru důrazně žádal úspory, odnáší rány referent školský, který přece není ani ve svém oboru všemohoucím vládatem, protože zde rozhodují též jiní výbori.

Místo planého křiku proti zpátečnictví měli by pásové pilně uvažovati, zda při ohromné zvýšeném nákladu na školství se celková vzdělanost lidu úměrně zvýšila. Zkušenost dokazuje, že tomu tak není, že z obecných škol vychází na přemnohých místech mládež méně kulturně vyspělá než před čtvrt stoletím. Pásové si počínají tak, jako by celý národ měl býti na světě vyhraden k vůli nim. Ale jako větší nejsou zde pro kněze, nýbrž naopak, tak také škola a národ nejsou pro učitele, nýbrž učitel pro mládež. To uznává každý zasloužilý a svědomitý vychovatel. Jde-li pásové upřímně o vyšší vzdělání národa, naleznou lehoučce cest k nahrazení toho, nač příspěvky zemské odepteny. Stačí učitelé pilně doplňovali své vědomosti sorkromě a horlivě se účastnili vzdělávacích akcí, které nevynášely ani groše.

Pravdou jest, že hoden jest dělník své mzdy a že zvlášť svědomitá práce učitelova má býti dobře honorována. Leč vášnivý křik některých lidí prozrazuje až příliš křiklavě, oč hlavně a výhradně jde pokrokatům.

Jen vědecky mít dobře na mysli pravý úkol školy pro život národa!

Ve vídeňské „Pravdě“ čteme právě toto sdělení: M. T. Crane, mnohonásobný milionář chicagský a předseda Crane Co. vydal právě knihu, v níž podává výsledky svého vyšetřování stran method, učitelů a výloh „vyššího vzdělání“ všeho druhu. Prohlašuje stovky nejrozumnějšími, že miliony, které ročně jdou na university, koleje, tech-

nické a rolnické školy, na právnické a lékařské koleje jsou vyplývány, že stávají se kořistí jednoho z největších podvodů našeho věku. Ve Spojených Státech věnuje se na vyšší vzdělání ročně neméně než 100.000.000 dolarů a obrovský ten obnos přý je naprosto zbytečně utracen ke škodě země a národa. Je přý nejvyšší na čase, aby americký národ si to uvědomil; když pak si to uvědomí, tu dle přesvědčení pana Craneho donutí vyšší vychovatele, aby pracovali a vydělávali si živobytí poctivým způsobem. Craneu nejde do hlavy, jak profesoři, kteří dostávají 2000 dolarů ročně, mohou učiti své žáky, jak mají si počínati v obchodech a vydělávati 5000 nebo až 50.000 dolarů ročně. Když vědí, jak mnoho peněz vydělají, proč nejdu sami a nevydělávají je? Všechny školy bez rozdílu Crane odsuzuje. Právě, že všechny vyšší ústavy bítou útočiště k obrovskému množství klamu, ale žádný ze nemůže v tom směru se vyrovnati universitě v Madison. Té věnuje celou kapitolu, v níž obviňuje professory university té z hrubého podvodu. O Carnegievi se Crane vyjadřuje, že zakládáním a podporováním vyšších učilišť nechce dosáhnouti ničeho jiného, než aby jméno Carnegie bylo učiněno nesmrtelným. Způsobuje, že na tisíce mladíků naší země obětují osm nejlepších svých let na sebrání svých vědomostí, které jim nejsou k žádnému užítku.

Tak tedy soudí bystrý Američan o školství své osvícené vlasti! Přesvědčuje snadně ovšem. Leč právě v Americe se znamenitě přesvědčil, že velkého majetku nebo zvučného jména nabyli právě ti, kteří vzdělání školního užili měrou nepatrnou. Edison a jiní nebyli nuceni dlouho poslouchati školského napovědu; osvědčili se jako volní myslitelé v nejnasleditelnějším slova smyslu.

„OBNOVU“ V PRAZE

dostati lze v knihkupectví p. Františka Hovorky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Příkopech.

Mládeži sluší jasné, veselé oko. Schovej si to mračení až do toho času, pokud se nestaneš kaprálem nebo četníkem. Mladý jinoch se nemá na svět dívatí posupně jako hrom do potoka.

Ach — taková urážka tváří v tvář a — před starším ministrantem docela. Ten kluk se mu docela směje. Počkej, však ti Sláva při nejbližší příležitosti ukáže, co to jest nejstarší ministrant. A jakmile vyjde Sláva školu, promluví si také slovíčko s panem učitelem.

Za dva týdny šel starší ministrant Hejkal ze školy a potkal Blského. Na chudákově bývalém nejstarším ministrantovi už nebyla znát ani stopa bývalé hodnosti. Vlasy zježené, ruce holé, šlapadla bosých nohou utvářila na podrážku, zástěra páchnoucí ževcovským mazem. Taký si myslil z počátku, že ho bude trochu mistr jako vysloužilého hodnostáře respektovati; začal si činiti příslušné společenské nároky, ale se zlou se potázal. Trojí výplata potěhem ve dvou měsících Blskému vyhnala z hlavy velkou citiznost tak důkladně, že poslouchal i staršího učedníka jako kuřátko. Právě šel Blský nakoupit pro mistrovou za dva octa, za trojnásobek pepře a za patnáct krupice; mimo to byl pověřen od tovaryše úkolem, aby přinesl čtyry sportky.

„Ach, člověče, my ti teď snášíme hotový očištěc, posteskli si Hejkal, „každý na tebe vzpomíná, jak's byl moudrým nejstarším. Pravda — řízný jsi byl dost, ale ten pořádek a spravedlnost! Ani se neptej, co nám všechno Nekluda vyvádí, šermoval starší pravítkem. Kloučky bije a kudlá, až to všechno brečí, pinku nenechá nikomu přepočítávat. Chce, aby malý učedník už v týdnu uměl dobře „Suscipiat“, ukládá nekrstanské pokuty. Už jsou všichni proti němu a třikrát jsme se radili, že by bylo nejlíp, aby nás sedm šlo na jednu k velebnému pásovi se stísnění. Jenže se ještě ti mladší moc bojí, protože Nekluda je vykoukaný ptáček.“

„A jen si, kluci, trpte!“ mávl Blský rukou, v níž držel láhev. „Mně jste si nevábili, teď to máte. Až vyjdete ze školy, zkuste ještě víc. Teda se zatím otužujte.“

Nekluda vládl jako Ivan Hrozný. Lichotilo

FEUILLETON.

Mladý klerikál.

III.

Učednické měsíce mřely — Sláva Nekludů stal se ministrantem podstarším. Střel tuhé pouta nejpřesnější kázně, oddychoval volněji a jeho duch na perutech citiznosti vzletěl svobodně k slunným výšinám. Pomaloval už v kostele děkanském i v kostelech filiálních dvacet prken a zdí podpisem: „Jaroslav Nekluda, podstarší ministrant z Klánova.“ Rozumí se, že nespomněl vždy pečlivě připojit datum památné chvíle významného podpisu. Dny a měsíce rychle mřely, až byl Jaroslav u nejvyššího cíle, jakého mu bylo možno jako školákově dosáhnouti. Nejstarší ministrant z Klánova! Sedm poslušných poddaných, první slovo ve sboru, diety za učení menších hošků! Representant sboru při úradách s kaplanem a kostelníky!

Ta sláva ho v prvních dnech přímo omámila, opojila. Teď už byl hotovou vrchností. Musí dávatí pilný pozor na každý krok, na každé slovo, aby neublížil své reputaci a aby zachoval mezi poddanými přesnou kázeň. Hoši musí poslouchati jako vojáci. Však už se na dobré řízení zodpovědného úřadu připravoval důkladně po křesťanskou předem. Dobře si zapamatoval slova pana učitele: „Panovnícká hodnost není vlastně žádnou slastí, přináší mnohé obtíže; proto poddaní mají vzornou poslušnost a oddanost panovníkům těžkou práci usnadniti a spříjemniti. Nechtí větší radosti pro starostlivou duši panovníkovu, jako vděčnost a poslušnost národa.“ Nekluda v duši živě přisvědčoval a umínal si, že podobně naučení dá taky svým podřízeným, až by se snad někdy zapomněli nad svou povinností vůči němu. Ostatně ještě špe mu v paměti utkvěla čtená i slyšená slova Písma o vrchnostech: „Každá duše mocnostem vyšším poddána bud. Neboť není mocnosti, jediné od Boha: a která jsou, ty od Boha zřízeny jsou. A protož kdo se mocnosti protiví, Božímu zřízení se protiví. — Služebníci, buďte poslušni pánů tělesných.

„Co se, Nekludo, tolik mračíš jako zloděj na policajta? Boli tě sub či co?“ — Nešťastný učitel ani nevěděl, jak bezohledně urazil tou otázkou kandidáta na nešťastnost, který se snažil dodatí svému obličejí formu patriarchální vážnosti, z níž problematizuje šeniální zadumání nad vyššími cíli. Nejstarší ministrant byl celý rozechvěn neobhávaností učitele. Ten člověk neví, jak vybláží podobizny moudrých, velikých mužů. Skoro všichni ti mužové mají přeháně, důležitý vzhled, žádný se nesměje; některý má mezi obocím dvě tři čárky na čele, což značí tím větší vážnost myslí. A chce-li učený mladý člověk už od mládí řídit se příkladem velikánů, pak se nedá domýšlet vychovatel ještě vyasnit. Má snad nejstarší ministrant vřskat a smát se jako malá děti? To by měl péknou autoritu!

„Mládí ti nic, Nekludo, neschází, pak nemáš ze sebe dělati takovou škarohlídnou masku.“

Volné listy.

Nejlepší český sloves a pravda. Dr. Josef Opletal vydal knihu Řím, malý komentář ke spisu Macharova. Spisovatel vyniká tou předností, že sleduje Machara krok za krokem v samém Římě, oceňuje jeho výroky, obrací na rub jeho jedovaté odsudky všeho kulturního života katolického, osvětluje hlubokými vědomostmi úžasné malé vzdělání Macharova a přiblíží jeho líči.

Mesi takové macharské líči náleží ona, ve které Machar líčí, jak družka jeho Sofie Petrovna v katakombách Kallixtových byla znepokojována trapiistou, který turisty katakombami obyčejně provází. Protože dr. Opletal názorně kreslí plánek místa, na kterém Macharem sponované dějstvo se odehrávalo, nebude od místa, když mravní kvality českého básníka uvedeme v širší veřejnost.

Zde některé řádky z výstupu, jak jej Machar na jevišti vypravil se vši mazaností své úžasné fantasie. „Dobře živý trapiista ptá se nás, jaké ředi právodího chceme. Náš právodí konečně přichází. Také dobře živý bratr, kávová sukně jest na něm napjata, div nepraská, bez ustání škytá a tak hlasitě, tak bezohledně a tak přirozenými tóny, až je člověku nevolno, a žlutými očima si měří drze S. fi Petrovnu. Sofie Petrovna se lehce rdí a svírá rty. Vtáhla nosem vzduch, ale hned odpovídá: „Smrdí buď než starý pes“ — povídá mi ruský. Zbožný fráter páchne skutečně až tuze intenzivně. Sešupujeme do tmy. Rozžeháme svíce. „Takhle bychom mohli ohodit třeba dvě hodiny, chtěla byste?“ — povídá trapiista Sofii Petrovně. Nel utrhne se nihilistka.

Zastavuji se u staré kamenné biskupské stolice. Na ní byl zabít papež Sixtus III. v katakombách Praetextatových, jeho tělo a stolice ta byly přeneseny sem. Ale nestojím dlouho. Za rohem slyším hlas Sofie Petrovny. Zlostný, křičící: „Wenn sie mich noch einmal anrühren, so hau ich ihnen eine herunter, dass ihnen der Schädel am Kragen heruntertaumeln wird.“ V záti tří svěček vidím tuhle scénu: Sofie Petrovna s rozjiskřenými očima a nataženou pravici stojí v chodbě, syn svatého Bernarda tlakne se ke zdi a dívá se na ni jako na jedovatého plazu a škytá při tom, až mu oči z důlků vyskakují.

Sofie Petrovno! —

Dieses Schwein! —

Frater se obrací bázlivým pohledem na mě. Nemohu jinak: — směji se. Reverendissime frater, sponžím na trapiistu církevní latinou a cituji mu výrok církevního koncilu — žena jest branou do pekel, cestou k nepravostem, žahadlem škorpiionovým, neprospěšným tvorem. A dodávám německy: Vorwärts! Alter Sünder! Syn sv. Bernarda škytá jakai ještě radostněji a vede nás zpět. Sotva vidíme

mu, že ministranti učedníci měli před ním báječný respekt. Každou chvíli slyšeli jeho podřízení důrazné připomínání: Nevíš, že jsem nejstarší ministrant? — Já jako nejstarší ministrant . . . — Tohle si, kluku, odvažuješ k nejstaršímu ministrantovi? Sláva byl pevně přesvědčen, že jeho sláva roste. Kochal se v ní celou duší svojí. Jen někdy ho sužovaly zlé myšlenky: „A až lidé budou čísti mé podpisy, jak to uhodnou, jak na to přijdou po dlouhých stoletích, že jsem to byl právě já? Snad si řeknou, že to byl obyčejný kluk. Takhle aspoň kdyby u toho byla podobizna! Všacka ta sláva skončí o prázdninách a co pak? Snad chudák zapadne jako tuctový krejčovský učedník a má přece tak veliké plány! Dochází několikrát týdně ke kaplanovi, máti sama už se tak z daleka velebného pána ptala, jak by to asi vyhlíželo se studiem. Jen aby si kaplan neoblíbil víc některého jiného! S Hejkalem už mluví taky často, ačkoli ten starší jest takový nedbalec, že ani neumlí řádně ministrantské odpovědi při oddávkách. Vždycky polovičku musí za něho vyříkati třesavý kostelník Věmec. Plete se do zvonění a nedovede ani trochu upoledníka podržet.

Podstarší ministrant Jitrocel už řekl staršímu, že to s tím šéfem Nekludou není k vydržení. To je přece veliképonížení podstaršího, jestliže se mu zapoví jako blupáckovi přiučovat nejmladšího. Tím přijde odtržený učitel o vltanou jarmareční taxu. „A taky už mně zapovídá docházení do věže k vůli zvonění. To radši nechám všeho — jak jsem podstarší — a půjdu k Toníkovi Zvárovu na vojnu.“ Toník byl generálem nad dvanácti spoluzáky — vojáky. Jeho ústroj a vojenskou papírovou čepici imponoval všem podřízeným. Zlatou rukou vybíral si moudrý generál Zvára žárke. Na mužstvo byl přísný, ale jinak srdce dobrého. Hoši vojáci nespívali Jitrocelovi, že se pod komandem Toníkovým může stát v měsíci kaprálem — jen co si trochu exercejí osvojí. Za lantvérka prý už jako člověk dospělější odveden nebude, stane se hned myslivcem. A kdož ví, nespadne-li mu do klína po prázdninách generálský titul! (Dokonč.)

světlo slunce, srychluje krok a peláší ke klášteru. Sedáme do vozu. Sofie Petrovna mluví: Myslíte, že ten chlap v náso vůbec věří? V takových místech, samé hroby mučedníků, a on prase . . .

Na tento výjev vzácné Macharovy duše odpovídá dr. Opletal asi těmito myšlenkami: O trapiistovi, jenž Machara provázal, říci, že pro jeho tloušťku div kávová sukně nepraská, jest šírá lež. Bratr onen jest vysoké postavy, hubený. Dr. Opletal si vypsal návštěvníky katakomb z doby, kdy tam byl Machar. Macharova jména a jména jeho družky Sofie Petrovny v knize poměně není. Tisíce lidí přichází do katakomb, také ženy, ale nikdo z nich nemohl něco takového povědět, jako Machar, nikdo nebyl znepokojován.

Průvodce katakombami jest skutečně Holanďanem, jak praví Machar, ale konstatování národnosti jeho jest velmi ošemetné, jelikož jest jen léčkou, aby se věřilo všem dalším pomluvám. V líčení samém! jsou nedůslednosti, ba nemožnosti. Kdo vchází do katakomb poprvé, nespouští se svého průvodce, nespouští se rohy, neboť povaha katakomb nedovoluje svobodného samostatného procházení. Básník v katakombách zastavil se, jak líčí, u stolice Sixta III. Byl to vlastně Sixtus II. (Bylo by radno nahlednouti v Biedekra, zdali tam odtud Machar Sixta III. neopsal). Za té okolnosti, že Machar stál za rohem papežské hrobky a zastavil se u stolice Sixta II., jest dvojitá věc možná. Buď šel napřed, odchýlil se směle od svého průvodce a nechal ho se Sofii Petrovnou za sebou, nebo zůstal pozadu a nechal je jíti napřed a to tak, aby byli za rohem hrobky. Prvou možnost nelze připustiti, protože nikdo nevzdaluje se od svého průvodce tak daleko, aby ho nechal za rohem a neměl ho na očích a protože neví, kterou chodbou se dáti. Mohl by snadno se svým průvodcem se neshledati a v podzemních chodbách úplně zablouditi. Kromě toho vede z papežské hrobky přímo dosti dlouhá chodba, částečně osvětlená světlem z papežské hrobky, do které vniká otvorem „luminarium“ sluneční světlo. Machar by se byl musil hodně z dosahu světla v chodbě oné vzdáliti, což z nutné opatrnosti nebylo možno. Pamatuje, že v katakombách byl poprvé a že na schovávačku si tam hrál jest velmi nebezpečno.

Druhá možnost, že totiž šel Machar pozadu, nelze také přijati. Kdyby byl Machar zůstal pozadu a stolice Sixta II., pak by ostatní dva byli napřed, totiž ve hrobce sv. Cecilie (jež sousedí s hrobkou papežskou), kudy se obyčejně vychází, a tu nebylo potřeba škytá při světlé, protože hrobka sv. Cecilie jest úplně osvětlena slunečním světlem.

* * *

Jiné nemožnosti. Celá příhoda jest tím méně věrohodná, povážíme-li, že v té době byli v katakombách Francouzi a Angličané se svými průvodci, jak Machar sám vypráví, a tudíž bratr trapiista nemohl se něčeho takového odvážiti. Konečně trapiista snad také viděl Machara, že jde do katakomb a že jest rytířem dámy Sofie Petrovny, nebo snad jejím mužem. Je jest příhoda smyšlenkou, dokazuje Machar sám. V okamžiku, kdy bylo mu vzpýpěti hněvem — směje se. Tady mu uměle sestavovaný román psychologicky selhal úplně. Smáti se při takové věci jest čirou nemožností. Machar mimo to jest velmi laskavý. Dalo by se očekávat, že ohovaje takový fanatismus proti věcem katolickým, bude rozčileně křičet do celého světa, jaká hanobnost se mu v katakombách stala, dalo by se očekávat, že užije všech moderních prostředků na rozšiřování myšlenek, že bude telegrafovat, telefonovat, posíláti blesky a hromy do novin, jak sami klerikálové posvátá místa své znecocují, ale Machar byl tichý jako pán. Až teprve za rok přišel svůj Řím a teprve potom vyhledává citáty z knih, které prý řekl bratru trapiistovi.

„Sotva vidíme světlo, srychluje (bratr) krok a peláší ke klášteru“, praví Machar. Věak bratři za průvodce turistám určení musejí od osmi hodin ráno až do západu slunce zůstávat v budově, která jest nedaleko vchodu do katakomb a nedaleko krámků, kde se platí vstupné. Dr. Opletal žádaje o vysvětlení, dostal dupse od opatova sekretáře, který mimo jiné píše: „Představený konal přesné vyšetřování, s něhož patrně, že se nic neslušného nestalo. Považuje to za pouhou smyšlenku, neboť nepravděpodobnost jest evidentní a jednání dvou, tak svých uražených osob dokazuje, že mají málo charakteru a že nerytířky si onan pápoušlali, když nechal potapiti ženu, svoji společníci.“

* * *

Sofie Petrovna. Kdo čte „Macharův Řím“ poprvé ve feuilletonech „Casa“, snad v jednotlivých meserách časových Sofie Petrovny si určitěji nepovšiml. Tato záhadná průvodkyně Macharova není již záhadnou, protože ji vůbec

nebylo. Každý čtenář, jenž dovede rozumně mysliti, smíla Sofii Petrovnu posle do říše Macharovy básnické obrátnosti. Uposorňuji s drem Opletalem na okolnosti a předschází myšlenky Macharovy, nežli se se sledova Ruskou seznámil. V Terstu již nesou se jeho myšlenky do Oděsy, kdež před několika roky slyšel prý „Hovor přistava“, čímž míní revoluční smysel, kteráž později stala se skutkem. Machar již v Terstu, kde o Sofii Petrovně nebylo ještě ani vidu ani slychu, sleduje myšlenkami odjíždějící loď, přeje jí šťastnou cestu a říká jí, aby vyřídila pozdrav Oděse. Takto si Machar připravil ávod, aby se mohl seznámiti se Sofii Petrovnou. Katakombový rytíř s Tersta přijel do Benátek, kdež udělal jen čáry, mury, fuky, a již tu byla Sofie Petrovna jako na zavolano. V bibliotéce dolejšího paláce sledovala ho totiž dáma, již hned do očí bilo, že Machar dívá se jinak, než všichni ostatní turisté! A to byl počátek známosti, se které povstala i ona příhoda v katakombách.

Předtete si tyto Macharovy nemotornosti, v nichž vykopali se Sofie Petrovny nihilistka, která chtěla zabiti generála Kaubarsa.

„Byl jste v Rusku?“ táže se Sofie Petrovna.

„Byl. V Oděse, na Krymu.“

Oděsa — Sofie sebou trhla (brozně! Poznámka saseče) — pěkné město, vidíte? — Byla jsem tam nedávno. Kaubarsova dcera byla mou spoluzádkou, chtěla jsem ji navštívit, ale nepovedlo se — kde budete v Římě? (Následuje nedůležitá rozmluva).

Podali jsme si ruce. A v té chvíli napadlo mi tohle: Před nějakým časem spáchán byl v Oděse zvláštní pokus atentátu. Do paláce komandujícího generála Kaubarsa přišla nějaká slečna, která řekla portýrovi, že jest spoluzádkou dcery generálové a že ji jde navštívit. Portýr ji doprovodil ke schodům, dívka stoupala po nich, najednou jí však vypadl ridionle z ruky — a třeskla bomba. Nevím, přišla-li ona nihilistka při tom o život, či podařilo-li se jí ujít, nevím — ale napadla mi ta příhoda. Díval jsem se při tom na Sofii Petrovnu, obrátila oči ke mně a jako by vhodila mé myšlenky, rázem je sklopila. (Aha, proto ona sebou Sofie Petrovna trhla, když slyšela o Oděse. Pozn. saseče.)

Při psu! Ať mi ještě někdo chce namlouvat, že se nic neděje — náhodou! Ba nikoli, rytíři s katakomb, tehdy ona nihilistka v domě Kaubarsově byla zabita a tím také jest odpravena i vaše Sofie Petrovna, ačkoli jste si vše na její objevení v Benátských dolech naražili. Vy-myšlená Sofie Petrovna — dívte se! — dovede býti také zbožná, neboť podotýká: „V takových místech samé hroby mučedníků, a on prase . . .“ Ale kdo jest pak vlastně prasetem, když trapiista jest nevinnou? Co říci o člověku, který s labužnickým gustem si takové prasectví „u hrobů mučedníků“ vymýšlí?

Náš veřejnost jest již otrlá, nevídá si takovéhoto kulturních dokumentů — a přece tyto věci musejí otfášati dušemi těch, kdož si v době lotrovských výpadů protikatolických aspoň konsek čistého svědomí u sebe zachovali. Nemožná příhoda s trapiistou ukazuje, jak Machar mluvil pravdu o katolicismu na jiných místech své knihy a jak mu jde o pokrok a o světlo. Nejstrašnější a charakteristickou známku pokrokářství jest, že humanista prof. Masaryk kloakovou knihu Macharovu zařadil svým jménem a že ji pokrokářské novínářstvo na plné hrdlo velebilo. To jest ovšem bankrot nejen intelektuální, ale úplný bankrot povah. Tím plně se osvědčuje, čeho se dopustil Masaryk, když vstoupil hlouposti Macharovy doporučil veřejnosti. O, vy inteligenti, o vy charakterové!

* * *

„Osvěta Lidu“ před několika dny náležitě si smíla na klerikálech proto, že prý podnikli a vedou hnutí proti vivisekci zvířat. Zpátečnictví, tma, nekulturnost, nevědomá otuplost a jak jinak nás tento židovský list častoval. Když šlo Machar, proč by hloupě nelhala i „Osvěta Lidu“? Dnes již pomalu každé duševní nedochůdce bude mít právo mluvit a psáti franci nesmysly, jen když jest to proti klerikálům.

Kdo pak stojí v čele hnutí proti vivisekci? Paní Moudrá, nadšená buddhistickým náboženstvím, které už stěhováním lidských duší i do zvířat. A kdo pak dělá buddhistickou náladu u nás v Čechách? Jest to zejména pokrokář dr. Bartošek, toho času prosatím volný myšlenkář. Jsou-li pí Moudrá a dr. Bartošek klerikáli? Necht se tedy „Osvěta Lidu“ obrátit s tituly, kterými obmyšlila klerikály, na pí Moudrou a dra Bartoška. „Přehled“ jest nějak protiklerikální list a často polemizuje proti nepřátelům vivisekce, ale že by to byli klerikálové, jak „Osvěta Lidu“ objevila, posud neřekl ani slovem. Tak na příklad „Přehled“ píše: „Jest třeba uvědomit, že se může lékař tak snížit ve své vášni, že nasává vivisektora

katovym pacholkem; nebo že může klásti ví-
visekci na roveň středověké inkvizici, nebo do-
konce veřejně prohlášovati, že vívisekce pěstí
v lékařích ukrutnost a umrtvuje v nich lidský
cit." Tyž „Přehled“ ukazuje, že ohnisko boje
protivívisekciho jest v časopise v „Nové
Kultuře“ a tvrdí, že jsou v něm především
zúčastnění t. sv. přírodní lékaři.

Vše to doveděje, jaká jest to neurvalost
židovského listu, když vrhá se na klerikály a
proti vši pravdě a skutečnosti odvažuje se
tvrditi, že konají zase jeden nekulturní kousek,
vedouce boj proti vívisekci. Při tom ovšem
„Osvěta Lidu“ nechápe, že sama páchá takový
protikulturní čin, jenž stojí věru za obdiv
jednoho i všech, neboť takové počínání demo-
ralisuje již samu nevědomost, a bylo by zá-
služko, aby taková novináři veřejně se uká-
zovali.

Podivuhodná metamorfosa (přeměna). S ú-
kusem četli jsme ondy v „Čase“ řádky po-
krokáckého učitele, jenž navrhol, aby za
nynější zemské peněžní bídý přestali vyučo-
vati náboženství ve školách kněží, a aby vyu-
čování to bylo dáno učitelům, čímž prý by se
mnoho pomohlo. Tedy pokrokácká víra, že
náboženství se škol třeba odstraniti, není tak
veliká? Tudiž pojem důslednosti a pokroká-
ckého programu již zmizel a byl nabrzen zá-
sadou: Jen když to něco vynesl! Že ano?
Stereotypní formule: s náboženstvím se škol!
vyměňuje se tedy u vás osobním prospěchem.
Či by se tu uplatňovala pravda, že všechny
radikální fráze, všechno slo a anarchie jsou
dle své povahy dráčími zuby, jsou sebevražedny
a nemohou míti trvání? Budiš jak budiš, onen
výlev citu pokrokáckého učitele v „Čase“ jest
pozoruhodný a nasvědčuje, že lze pokrokácké
zásady kupovati a konpiti! . . . Známosti a
znalosti naše u pokrokáčů se utěšeně množí,
protože páni mají bystrý temperament a smé-
lost péra. Jen se z novinářských řádků pozná-
vejme!

K jubileu Masarykova. V březnovém čísle
„Naší Dobry“ věnován jest Masarykovi článek,
který má účel dokázati, jak blahodárné působí
Masaryk ve prospěch myšlenky náboženské.
Článek psán jest vážně a se sřejmým a oprav-
dovým zájmem náboženským. Bohužel obsahuje
také odivnou nepravdu ve vědě, která kýmisi
kdesi v pokrokáckém světě byla vyslovena,
ajala se bezmyšlenkovitě do nekonečna jest
opakována. Opětňť to důkaz, že u pokrokáčů,
kteří prý nespodíhají autoritě, dostačí, aby
přijata byla za vážnou autoritu pouhá věta,
mluvící o Masarykovi. Masaryk dle pisatele
v „Naší Dobry“ účinkoval prý pozitivně nábo-
žensky na lidi, kterých církev už nedosaho-
vala. A teď přišla ona věta: „Tu pak beze
sporu dokázal vše, než všechno duchovenstvo
dohromady.“ Nebýt prý Masaryka, nebyla by
dnes náboženská otázka v inteligenci řešena
tak vážně, vůbec ani brána vážně by nebyla.
Člověku, který otázku náboženskou pozoruje
přímou mezi straníky Masarykovými, taková
mlha oči nezastře. Kdo chce jasně viděti, zna-
mená zejména ve straně pokrokácké všechno
jiné, jen ne opravdovost náboženskou. Kdo
jest opravdově náboženským člověkem, dovede
si vážiti i náboženského přesvědčení odchyl-
ného. Ale pokrokácké noviny vzhledem k ná-
boženským projevům, obřadům a slavnostem
katolickým chovají se s největším nepřátelstvím,
mluvíce o komediích, prásdných ceremoniích
a o klerikalismu tam, kde katolíci běží o
náboženství. Pokrokácká inteligence po většině
nábožensky jest rozhárána, anarchistická, ano
setkáváme se s četnými důkazy úplné bezbož-
nosti a bezbohosti.

Když Masarykovi běží tak o náboženství
a když tak pozitivně působí na inteligenci, proč
mlčky trpí šílenství Macharovo, jenž nábo-
žensky inteligenci pokrokáckou otravuje a
hlásá šířý ateismus? Ne, ne, Masaryk nepro-
hloubil náboženského citění, ale spíše rozmnožil
sponetu a rozšířil temnoty. Sám pisatel to ne-
přímou praví a sám sebe nevědomky vyvracuje
támito slovy: „Cennější by bylo mluviti k in-
teligenci o náboženství ne polemicky, ani kriticky,
ale pozitivně.“

Touto větou pisatel v „Naší Dobry“ vy-
stihl Masaryka správně. Masaryk jen kritisoval,
polemisoval, štipal, ale pozitivně v náboženství
nevykonal ničeho. Negativní kritika nestaví, ale
boří, proto u stoupenců Masarykových vidíme
náboženskou zříceninu. Masaryk pořád říkal, co
není náboženství, ale neřekl sřetelně, co nábo-
ženství jest. Říká sice také, že náboženství
jest vztah k veškerenstvu, k věčnosti, ale to
jest pouhé slovo, které nemá a nemůže míti
praktických důsledků v náboženském životě.

V posledních dobách ozvaly se hlasy, které
jen tak ze strany naznačují, co jest Masary-
kovi náboženstvím. Jest prý to metafyzický
pluralismus, s pantheismem a monismem prý
Masaryk nesouhlasí, a věčnost jest mu více

než-li Bůh. Tedy zase dilem jest negace, dilem
plytké nejasnosti a slova, která se mohou státi
v duši mnohého pokrokáče utkvělými frázemi.
Před několika roky jsme slyšeli, že hlavní
složkou náboženství Masarykova jest metafyzický
energismus, dnes jest to již metafyzický
pluralismus! Pročpak pokrokácké filosofy, kteří
v čas jubilea Masaryka tak dobře znali, aby
nám tyto pojmy vysvětlili. Energismus dle na-
šeho soudu bylo by něco jednotného, pluralismus
znamená zase mnohost. Tak co, energismus či
pluralismus? Kromě toho Masaryk Bůha teprve
hledá, jest mu Bůh tedy něčím neznámým.
Jak může tedy věčnost ceniti výše, když Bůh
jest mu neznámým a věčnost bezpochyby také!
Posledně přece srovnáváme hodnoty těch pojmů,
kteří jsou nám jasny. Ostatně věčnost a věčná
bytost jsou pojmy úplně totožné. Věčnost ku
připadnostem věci nepatří, jsouc vlastností by-
tosti naprosto. Již s tohoto smutku pojmů Mas-
arykových o náboženství a s nejasností jejich pa-
trno, že nebylo vůbec možno, aby náboženství v Če-
chách prohloubil a srovnal a že opačná tvrzení
mají základ leda v nekritické účte k jeho au-
toritě.

Fakta mluví řečí příliš jasnou. Kdekoli
se jedná o drážnění lidí věřících, tam jsou žáci
Masarykovi hned pobotoví. Vždyť sami vidí,
jak jejich mistr se vší úlisností se kofí soc.
demokratickým a volnomyšlenkářským atheis-
tům. Místa však takovému, kde se jen málo
jedná o pozitivní náboženskou práci, žáci Ma-
sarykovi se na sto honů vyhýbají. Přiznáním
a hodně křiklavým zjevem jest přece fakt
samým „Časem“ konstatovaný, že totiž pražští
univerzitní studenti skoro úplně pomíjejí vě-
decké přednášky učenců profesorů laiků o
různých náboženských vyznáních. Takovým tedy
způsobem se projevuje Masarykem „probuzený
zájem o náboženství“! — Plytká negace nej-
milejší, nejpohodlnější!

B. Melichar,

knihkupectví, nakla-
datelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání
knihoven.

Velký seznam pošle se na
pořádání zdarma a franko.

Obrana.

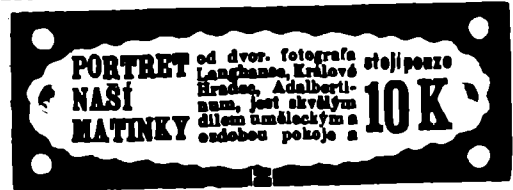
**Jak šatili francouzští likvidátoři
národ z konfiskovaného jmění církevního.**
Likvidátoři rázu Duesova prodávali ko-
stely a kláštery židům za pakatel přímo směšný.
Ovšem pod rukou sbírali za tu láci tučné od-
měny. Uveřejnivše některé údaje zjištěné pří-
klady o bezcharakternosti prodáváčů, pouka-
zujeme na případ zvlášť křiklavý. Nádherný
kostel řádu Redemptoristů v Paříži, stojící
v ulici „Boulevard de Menilmontant“, stál mil-
lion franků. Leč v dětech má vláda pozname-
náno, že byl za ten chrám přijat — jeden
frank! Taková nestoudnost jest možná jen pod
záštitou zednářstva. Kupec hned druhý den
pronajal chrám krejčímu za dílu, umluviv
s ním nájem 10.000 franků ročně. — Tak tedy
prodával sloděj Duez. Aféra Duesova drží se
teď pod záštitou poličkou, protože se správ-
o tom slodějství byli velice nervosní sami mi-
nistři — sviděti rudý Millerand, který si na-
mastil svou advokátní práci při likvidaci kapsy
velice tučně. A mnoho hamižných soudruhů
Duesových posud se těší plně svobodě. Bylo
by pro sednáře totiž velice nebezpečno zá-
řovati ty, kteří by mohli mnoho mluvit o š-
náděním umění velikých pánů.

**Bývalý prezident Spojených států
severoamerických o antice a křesťan-
ství.** Roosevelt vzdal se dobrovolně vedení
republiky Severoamerické. Náhodou zvolen po
něm muž, který rovněž jako on uznává ob-
rovský blahodárný vliv křesťanství (a výslovně
i katolické církve) na dějiny člověčenstva. Ro-
osevelt nebyl pouze velkým politikem; vzdě-
lával se tak, že jest též proslulým učencom.
Přihlížíme-li však k jeho mnohostranné poli-
tické a sociální práci, musíme jeho posudek o
křesťanství a antice přijímati hlavně jako od
zkoušeného politika. Svým zásadám křesťan-
ským zůstává Roosevelt věrným i v době, kdy
jako soukromník může mluvit s plnou upřím-
ností, která není vázána žádnými politickými
ohledy. Při návštěvě německého císaře v síni
berlínské university dne 12. t. m. Th. Roose-
velt promluvil před stkvělým posluchačstvem
o hnutí světové kultury.

Uvádíme jeho hlavní myšlenky o staro-
věku a době křesťanské. Izraelité přispěli ná-
boženstvím, které bylo nejsilnějším ze všech
činitelů, na další vývoj lidstva po záuku sta-
rých kultur. Ku'tura Řeků a Římanů působila
na širší oblasti. Středověk po mnohé stránce
předstihoval stkvělou pohanskou kulturu prostě
z té příčiny, že byl křesťanský. Přes to však
ve středověku potrválo mnoho násilí a přís-
ného soudnictví. Do této doby spadá několik
mimoevropských hnutí. Islam (hnutí mohame-
dánské) zrodil vlastní stkvělou kulturu, která
tu a tam byla užitečná, avšak ve srovnání
s kulturou, jejímiž dědici my jsme, byla bez-
nadějně omezena. Nato následovala z Asie ne-
konečná řada zvláštních a hrozných dobývač-
ných mass, jejichž úkolem byla jenom zhouba...
Jediná skutečnost, že stará kultura se zaklá-
dala na otroctví, ukazuje na velikou propast
mezi kulturou antickou a naší. Jiný rozdíl
jeví se v nazírání na poměr majetku a poli-
tiky. Antický Caesar, který se velice zadlužil,
odškodnil se penězi, nabytými se svého úřadu
politického. Dnes by bylo v pravdě světovým
skandálem, kdyby někdo chtěl činiti to, co po-
važoval Caesar za zcela přiměřené. Bohatí lidé
vykonávají ještě dnes veliký a mnohý nekalý
vliv na politiku, ale jest to většinou vliv ne-
přímý. V pokročilých státech pouhé podezření,
že bohatství mužů veřejně působících bylo na-
byto nebo rozmnoženo jejich veřejnou činností,
vyvolá je z další činnosti ve veřejné službě...
Potrava ducha jest zajisté důležitější než po-
trava těla. Můžeme zajistě vystačiti bez příkré
nesnášlivosti a bez neplodné intelektuální
milkosti, avšak nikdy jsme neměli vyší a jem-
nější náboženské potřeby, nežli nyní. . . . Se sta-
noviska národa i se stanoviska individua jest
charakter nejvitalnější (nejživotnější) ma-
jetkem. Bez této možné vlastnosti nemůže
žádná mírumilovnost nebo spravedlnost už-
kterému národu prospěti. Nikdy nemůže intel-
ligence nahraditi charakter.“

Vlastenectví Velké Myšlenky. Kde
jaké vědecké objevy? Kde jaká snaha prac-
ovati soustavně aspoň pro některý čistě věde-
cký obor? To se ponechává milostivě skrom-
ným odborníkům. Zato však všechny články,
všecky brožury vydává „Volná Myšlenka“ jen
potud, pokud se jí to hodí ke štvání proti
církvi katolické. Jen si přečtete tituly těch
brožurek a seznáte nejlépe, jaký jest její hlavní
cíl. A vlastenectví? Nikdo tak nerozeštvává
národ, nikdo v našem lidu netropí tak hrozný
rozbroje pro potěšení německých židů jako
„Volná Myšlenka.“ Co si přejí videnští volno-
myšlenkáři židovští, to „V. M.“ vykonává s nej-
větší ochotou. Právě rozasílá na střední školy
letáky k abiturientům, aby se stali podporo-
vateli Volné Myšlenky proti — katol. Cechům.
Jen tedy hodně štvání vněst do českého ná-
roda a pak farizejsky bédovat nad „nesnáše-
livostí“, jakmile se začnou katolíci proti vošm
žihadlům brániti! Prý boj proti českým kat-
líkům jest při nejmenším tak důležitým, jako
boj Matice Školské proti poněmčování dětí. —
Pánové, pověste tudíž všechno předstírané
svoje vlastenectví na hřebíček, protože vlas-
tenčení takto praktikované jest komickým
hastrošem! Mlátit ve spojení s německými židy
do jádra českého národa (které sestává z ka-
toliků), to znamená dávat přednost protikřes-
ťanskému fanatismu před zájmy všennárodními.
Jest fakty zjištěno, že právě německí volnomy-
šlenkáři, jimiž česká „V. M.“ oddané slouží, pro-
následují přímo suverénní práva našeho národa. A za
takých okolností snad má nejednou boj proti
českým katolíkům národu prospěti? Z tako-
vého boje bude míti největší radost právě ži-
dovská volnomyšlenkářská „Neue Freie Presse“,
která přímo nestydatým způsobem se stará
o potlačení práv českého národa. Ale naše
„Národní Rada“, která měla velikou kuráž
proti „nevlastenectví“ českých katolíků i ten-
krát, když tito se proti národu neprovinili,
k tomu řádění mlčí. Jest ticho i výbor Ustř.
Matice Školské a Národ. Jednoty Severočeské.
Jistě se těmto vlasteneckým korporacím nelíbí
štvání, provozované proti jádru českého ná-

roda na popud vídeňských židů. Leť při takových příležitostech, kdy se mluví o ruce ta, od níž se žádají vlastenecké příspěvky, má přestat všecka zaječí bázň. Má se lidu otevřeně vysvětliti, že katolíky nemá jiný Čech ne-spravedlivě pronásledovati a vylučovati z národa potud, pokud národ součinnosti katolického lidu nutně potřebuje. Kdo považuje boj proti hlavnímu kádru českého lidu za důležitější než zápas s germanizací, komu se líbí banditství barcelonských Ferrerových a násilnictví francouzských zednářů víc než svorný postup národa, takový člověk jest opravdu emisárem cizácké moci, které jest náš národní svorný postup trnem v oku.

Politický přehled.

Letní zasedání posl. sněmovny počalo dne 18. t. m. Nejdůležitější věcí, jež má být projednána přede všemi jinými, jest státní rozpočet na r. 1910. Ze státního rozpočtu nebyla však dosud v rozpočtovém výboru projednána ani jediná politicky důležitější blava, byl vyřazen pouze rozpočet ministerstva zem. obrany a některé kapitoly jako císařský dvůr, kabinetní kancelář, říšský soud a podobné jiné. Počátek letního zasedání bude věnován hlavně schůzím rozpočtového výboru, neboť jenom tak může být výbor s rozpočtem hotov do začátku června. Projednávání rozpočtu zabere všech čas letního zasedání. Finanční reforma nebude projednána v letním zasedání ani ve výboru a týž osud asi stihne také zákon o starobním a invalidním pojišťování a předloha o směně jednacího řádu.

O zřízení c. k. sboru válečnicků jednala poslanecká sněmovna 18. t. m. v prvním čtení. Do sboru tohoto by musily vstupovati všechny sbory vysloužilců, pokud vůbec chtějí existovat. Sbor tento má být jakýmsi druhem pomobrany. Této nové instituci dány by byly jisté výhody na poli soc. politickém na př., že členové c. k. sboru válečnicků budou přijímáni do vojenských nemocnic a zdarma vojenskými lékaři léčeni. Ovšem toto nové zřízení potká se na straně slované zejména české u valné části vysloužilců sborů s nedůvěrou z té příčiny, ješto mnohé tyto sbory postaveny jsou na podklad národní a také hospodářský. Jest také obava, že jazyk český nebude v tomto sboru rovnocenný a že také hospodářské výhody, kterých se jednotlivé spolky domohly, utrpí újmu. Členům sboru bude dle osnovy zákona dovoleno nositi zbraň. Zato však § 31. ustanovuje, že stávající spolky vysloužilců musejí buď do sboru vstupovati nebo do 6 neděl se rozjítí anebo na jiný spolek se přeměnit. Český radikál posl. Sokol podal návrh, aby předloha o sboru válečnickém byla vzata z denního pořádku; ale návrh ten zamítnut 159 proti 82 hlasům. Čeští poslanci hlasovali pro návrh Sokolův, pak Rusini a soc. demokraté. Jihošlované byli proti, doufajíce, že reforma sprostí spolky jihošlovanské povinného německého vedení.

Jazyková otázka jest nyní střediskem, o kolo kterého se točí celá naše politika. O svátoch konaly se v Praze četné konference o jazykové otázce. Čeští radikálové neseli se definitivně konference neobejít. V poradě výkoného výboru české strany agrární docílila zásadní dohoda o rámcovém zákoně jazykovém, který hodlají agrárníci podati, dávajíce takto na jevo, že chtějí vésti sami českou politiku. Jest také už jisto, že strana agrární účastní se českoněmec. konferencí. Bar. Bienerth byl již agrárníky v tom smyslu vyrozuměn. Slavný český právník, býv. ministr Randa prohlašuje, že dle základních zákonů státních není říšská rada kompetentní řešiti jazykovou otázku pro jednotlivé země a že jediné zeměské sněmy jsou tu kompetentní. Naproti tomu ve vídeňském Denníku se žádá, aby jazyková otázka byla řešena na říšské radě z toho důvodu, že kdybychom se postavili na stanovisko autonomistické a dali v národní a jazykové otázce plnou moc Němcům na zem. sněmu dolnorakouském, neuplyne ani rok, co přes jasné znění čl. 19. stát. z. zákonů budeme mít v Dol. Rakousích zákon Kolískův práve tak, jako máme už zákon Gessmanův a Urbanův. Stanovisko autonomistické v otázce jazykové jest dle Víd. Den. našim vrahem a to nejen v Dol. Rakousích, nýbrž i ve Slezsku.

Četnické správy a výpovědi. Po hlasování o rozpočtu ministerstva zem. obrany byla resoluce katol. posl. Šilingra a podobná poslan. Kotláře, aby v četnických zprávách a výpovědích při středech se užívalo řeči interestní,

přijata 24 proti 14 hlasům. Pro resoluci hlasovali zástupci všech národností, proti ní poslanci němečtí.

Dráhotní výbor. Dráhotním výborem zvolený subkomitét pro bytovou reformu schválil osnovu zákona na zřízení zvláštního fondu, z něhož by se pečovalo o zdraví a laciné byty. Tento fond má spravovati ministerstvo veřejných prací a stát má od r. 1910 až 1919 poskytnouti pro něj ročně 60 mil. korun. Fond má poskytovat půjčky nejvýše na 4 proc., případně račiti za půjčky jinde převzaté. Z malých bytů budou považovány příbytky nejvýše se dvěma světlými a kuchyní.

Volební ruch v Uhrách jest už ve znamení krve. V obci Vardombé protivné strany srazily se, při čemž střeleno z revolverů a tak raněno několik osob. Náš osbrojený stoupenci strany Košutovy vnikají do domů strany Jasthovy a pustoší je. Ve Vel. Rabi při velké demonstraci zraněno těžce 15 osob.

Volby v Bosně počaly 18. t. m., volila třetí kurie obcí venkovských, kdež se volí ústně. Zvoleno bylo 7 katolíků, 9 muslimů a 18 pravoslavných.

Oldáka krátká nabývá brozivé tvárnosti. Turecko unobilisuje proti Řecku, chystá své loďstvo a také řecké loďstvo dostalo rozkaz, aby vyplulo do Středozemního moře.

Zprávy organ. a spolkové.

Křesťansko-sociální lidový spolek pro Nov. Hradec Kr. a okolí pořádá v neděli dne 22. května určení ve 2 hod. odp. ve zvláštní spolkové místnosti u Duškův její řádnou roční valnou hromadu. Pořádá jest: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Přednáška o emancipaci žen. Přednese místní kooperátor dp. Ant. Doležal. 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladní. 5. Přijímání členů. 6. Volba výboru. 7. Volba návrhy. Členové i členky se žádají, by se do této schůze do jednoho dostavili a své přibuzné s sebou přivedli; tato přednáška vyjde se hlavně žen a dívek.

Smířlivost. Jak již oznámeme, přednášel v křesť. soc. lidovém spolku dne 5. t. m. Vldp. dr. Reyl z Hradce Králové na thema: „Mášar a křesťanství.“ A bylo zcela na místě i u nás, kde Mášar má obdivovatelů a ctitelů nadbytek, dokázat, jak ubohé jsou vědomosti „syna Heliova“, když odváží se křesťanství nazvati jedním z J. day. Vldp. řečník v překrásné, 2 hod. trvající řeči zhořel se tohoto úkolu bravu. Nejprve se všech hledisek probral život antický, načel. Měl křesť. a bludnárně účinky křesťanství na společnost lidskou. Věru jen nevědomost a bláznivá zást — a u Mášara jde obě ruku v ruce — nevidí, kam by lidstvo bylo dospělo, kdyby nebyl na svět přišel Křesťus se svojí vanešenou naukou. Křesťanství podřídilo k pohánství krásno, ale šlo i dobro a pravdu. V druhé části své řeči promlouvá vldp. řečník o vlivu křesťanství na svět náš český a končí vyprávěním přítomných, by základy křesťanství v životě našem byly hluboko osahány jeho bude patrna. Ať počasi bylo velice nepřiznivě, přece návštěva byla slušná a pozorovat při celé přednášce vzorná. Vldp. řečník vzdělaný a vřelý díky.

Bojmanov u Ohradimě. Člá skupina venkovské mládeže naší poučena a zabavena schůzí, dne 24. dubna konanou, připravila nám příjemné odpoledne. Za účasti více než 300 lidí z místa i okolí promluvila al. Jakubcová, redaktorka „Jitřenky“, o výchově české ženy. V řeči krásně vtipem propracované poučila matky naše, jak vésti si děti, by vychovávaly nábožensky-morálně své dcery, které poučeny z domu o otázkách národnostních, národohospodářských i politických pod praporem křesť. Kristova dovedly by po boku matů svých pracovati pro dobro a blaho společnosti lidské. Hojný potlesk byl dokladem úplného souhlasu. Stejně poděkoval místní dp. farář V. Šafránek, vybiřnuv rodiče, by dbaly toho, aby dívky jejich v organizaci venkovské mládeže se sdružovaly. Nato přednesli jinoši a dívky skupiny spěvy sborové i solové, básně i žertovné výstupy k úplné spokojenosti na doklad, jak užitečno jest jinouchu i dívkám býti členem naší mládeže. Jak al. Jakubcová, tak i p. Tlapáková, ředitelka kůru, který oběťavě vše s účinkujícími nacvičil a harmonium zapůjčil, jakož i účinkujícím i účastníkům vzdán budíh díky a to zvláště skupině mládeže hodonické, jejíž 22 členů a předsedou p. Pláškem s Vranova se dostavilo. Sbírkou vzpomenu agitačního fondu a katolického učitelského útvaru v Bubenci. K večeru s přítom, by skupina brzy opět něco podobného pořádala, přítomní plně uspokojeni se rozešli.

Zprávy místní a z kraje.

Generální visitace a sv. birmování ve vikariátu vrchlabském. V sobotu 28. května zavítá J. E. nřdp. biskup dr. J. Doubrava do Vrchlabí, kdež domuje sv. birmování až do

středy 1. června, ve čtvrtek 2. června Dol. Branná, v pátek odpoledne, v sobotu Lhotá Zálesná, v neděli 5. v pondělí 6. června v Lásové, večer vldy ve Vrchlabí.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp.: Vím. Gütwald, kaplan v Králíkách, za faráře ve Lhotě Zálesné, Karel Havran, farář v Mezdicích, za faráře do Korouhve, Vlt. Štěpánek, kaplan v Přelouči, za kaplana do Sezemic, Bohum Kobsa, koop. v Nové Vsi, za koop. do Bělé u Přelouče, Emanuel Šavrdá, kaplan v Litomyšli, za administr. do Hlinska, Josef Dvořák, kaplan ve Vamberku, za kaplana do Litomyšle, Jan Dvořák, administrator ve Včelákově, za kapl. do Vejvanovic, Jos. Kotyk, spiritual v Kocelově, za fondatistu do Vilimova, Jan Šmika, kooperator, za administratora v Ostřetíně, Albert Uilwer, administrator ve Lhotě Zálesné, za kaplana do Roketnice, Rud. Wasehczek, koop. v Mladkově, za kaplana pros. do Králík. Zeměli: p. Frant. Čermák, senior diecése, jubilar, em. b. vikář, rytíř řádu Frant. Josefa, konsist. rada, děkan a farář v Ostřetíně, t. 23. dubna 1910 (naroz. 1824, vysv. 1847), p. Richard Tölg. (V Vula.) gymnasiální professor a katecheta v Hostinném, t. 2. května 1910 (naroz. 1861, vysv. 1885). Uprázdňená fara: Ostřetín, patron. nábož. matice, od 28. dubna 1910.

Jubiläum kněžství oslaví letos vldpp.: 60leté: Jos. Hulata, děkan na odpoc. v Zamberku, nejstarší kněz v diecése; 50leté: Frant. Bečička, farář na odpoc. v Litomyšli, J. Kocok, biskup. vikář v Pravoníně, J. Pačolík, děkan v Rostokách, J. Svoboda, děkan na odpoc. v Třeboně, J. Syřístě, děkan na odpoc. v Broumově, Fr. Vacek, far. na odpoc. v Čes. Budějovicích; 40leté: J. Cvrk, děkan v Choceň, J. Chocholka, farář v Kojeticích, A. Holub, farář na odpoc. v N. Hradci Král., Frant. Janáček, farář v Třeboně, J. Kaplan, biskup. vikář v Cuslavě, Fr. Klus, děkan v Kojeticích, Al. Kopecký, bisk. vikář v Nov. Hradci, J. Kučera, farář v Seči, J. Lešnánek, děkan v Poličce, J. Mašek, farář na odp. ve Vys. Mýstě, Frt. Macháček, farář na odpoc. a sám. kaplan v Malesově, V. Mrštík, děkan v N. Vsi a. Pop., Frt. Pecka, biskup. vikář v Náchodě, F. Pilný, professor v Pízni, P. Gar. Pospíšil, O. S. B., farář v Orlově ve Slezsku, J. Prášek, kněz na odpoc. v Garu v Dol. Rakousích, F. Rosa, děkan v Křehleších, Magr. Al. Seidl, bisk. vikář v Č. Prusici, J. Vaníček, farář v Oubšavicích, J. Vyhánek, farář v Květně.

Schůze městské rady dne 14. května. Místním odborem Úst. Matice Škol. předpřel se městské rady na Zlíkově náměstí k uspořádání dopoledního promenádního koncertu za spolupůsobení kapely p. Sekery ze Světlí v neděli dne 22. května t. r. — Vydány byly díky za dar 100 K, věnovaný ve prospěch sdejšího útvaru chudých p. Fr. Waldekem k uctění památky otce jeho zemřelého p. Vil. Waldeka, býv. náměstka starostva a za dar 40 K věnovaný p. Jul. Pokorným, soukromníkem, k uctění památky pl. B. Günsbargerové. — Výkys pokladní hotovosti ze dne 2. t. m. a výkys vltiplýnu v obce. Všechny budovách v dubnu t. r. spotřebovaného byly vsaky na vědomí. — Návrh na realizaci druhé výpůjčky na stavbu hydroelektrické centrály postoupen byl městskému zastupitelstvu. — Pannu Jos. Katschnerovi, továrníku, bylo uloženo, aby do 4 týdnů odboural při pozemku své továrny na východní straně postavenou soň, ješto přednívá 60 cm vy-měřenou čáru regulační. — Vzato bylo na vědomí, že v měsících březnu a dubnu t. r. bylo prodáno z měst. útvaru pro výrobu mléka 18.707 lahvi mléka v ceně K 1765 15 h. — Pannu Fr. Barešovi, rolníku v Divci, uděleno bylo povolení ku stavbě rodinného domku na parc. č. 135/27 v Pospíšilově třídě a p. Fr. Markovi, strojníku ku stavbě villy na parc. č. 188/15 blíže „Střelnice“. — Zpráva o činnosti police. strážě v měsíci dubnu vzata byla na vědomí. — Pannu Fr. Prouzovi v Březhradě uděleno bylo povolení ku postavení stola v „Borovince“ pro vyletníky za obvyklých podmínek. — Vsaky byly na vědomí podmínky, za kterých c. k. Hřbitelství pro stavbu vodních cest svolení dává ku zřízení III. turbíny v jalovém korytě měst. hydroelektrické centrály na Labi. — Žádost téhož říditelství, aby měst. stavební úřad provedl vydláždění mostových ramp za Eliščině nábreží tak, aby po 15. červnu t. r. mohli býti zahájen provoz po novém mostě, a předložil rozpočet na instalaci elektrického zatížení při novém jezu labekém, postoupena byla technické kanceláři. — Žádost pana Jindřicha Dvořáka, saseče, do Hradce Králové přiláčeného, za udělení koncesse ku provozování živnosti knižtičkářské, postoupena byla živnostenskému odboru. — Pannu Jos. Jelesnovi, kamašáři, uděli se povolení k užívání dílny kamašářské, postavené na parc. č. 6a v bloku VIII., po předložení povolujícího výměru c. k. okres. hejtmantví. — Technické kanceláři bylo uloženo, aby odstranila kvádry, ležící poblíž starého jezu na Orlici.

Svatojanský den naplnil velikou radostí každého apřimného katolíka. Po celý slavnostní den panovala krásná pohoda. Poutníci sešli se počtem obrovským — větší proti letům předtím. Nádherný kostelík seminářský sv. Jana Nepomuckého byl od rána do poledne celý naplněn hlasy

čím se dary. O 7. hod. sloužil tam uří sv. Jeho Eze. ajdp. biskup dr. Doubrava. Před 9. hodinou přišlo procesí, v němž hlasem znamenitě seví- čeným spívaly chovanky zdejšího pensionátu. Nás- pět kázání ctpp. boboslovci naslouchal na dvoře i v kostele velký zástap věřících. Slavnostní pen- tišálání měl sv. sloužil vzácný host, slavný pre- lat, infuleovaný děkan kapituly Věch Svätých v Praze dr. Fr. Kryštofek, známý církevní histo- rik, který býval profesorem na zdejších seminářích. Na káru přitom ctpp. boboslovci zpívali s nále- žitým pochopením obřadnou ale velice mistrou mši Wittova, kterou naučili a obratně řídil vř- jáhen a praefekt choru Svoboda. — Mimo chodem připomínáme, že právě v té chvíli hleděl se v Hradci uplatnit jiný „historik“: totiž dr. H- rben. Již při velké plakátové a jiné reklamě za- čaly se trusit o něm nepřátelské pověsti, že při univerzitní zkoušce propadl u Palackého právě z dějepisu a to tak důkladně, že se neodvážil podruhé štěstí pokoušet. Tato zlá slova ovšem činila i přes velké plakáty tlustou čáru tak že se mu seby do Klieperova divadla na vyslechnutí historické moudrosti necelé tři stovky vidy věr- ných. — Svatojanská pouť dopadla skvěle; po- božnosti v kostele sv. Jana těší se i v oktávě svátku veliké účasti. Jeho M. dr. Kryštofek druhý den sloužil u příležitosti katécké rekollece v chrámu seminářském mši sv. před vystavenou Největší svátostí.

Přednáška o sv. Janu Nepomuckém. Politické društvo tiskové pořádá tuto neděli dne 22. května v sále Adalbertina veřejnou přednášku o sv. Janu Nepomuckém. Přednáší Dr. Fr. Reyl. Začátek o půl třetí hodiny. Vstup volný.

Dvě kritiky. „Ratibor“ píše o duchovním koncertu: „Člala pi Jančové ukázala, že pěvkyně hlas svůj zanedbává. Všude bylo viděti (!) nedo- statek dechové ekonomie, nesvácnost některých tonů a farnované výšky.“ — „Kraj Královéhradecký“: „Solová čtela paní Jančové, jež pořád vládne světlým hlasem, podrobeným výborné tech- nice, byla nad očekávání dobrá. Pěvkyně zapěla mistrně arii . . .“ Týž list haní dynamiku a vý- slovnost sboru a co dokládá uvádí Verdiho „Stabat mater“; „Ratibor“ zase tvrdí, že vady tyto ve Verdiho skladbě nejméně byly patry . . . Si taciase!

Valná hromada nákupního društva strojevého. Po dohodě se Zemským jubilejním dvorním fondem svolala Ústředna na úterý, dne 24. května 1910 o půl 11. hod. dop. do místnosti okresního zastupitelstva v Hradci Králové valnou hromadu nákupního društva strojevého pro české interresanty z obvodu liberické komory se sídlem v Hradci Králové Program: 1. Sčítání přihláše- ných členů a podlů. 2. Schválení stanov. 3. Usta- novení društva volbou: a) představenstva, b) do- zorní rady. 4. Návrh obchodních podmínek društ- va. 5. Návrh na ustanovení technického poradce društva za účelem udělení rad při savádění strojů do farnelých dílen. Jednání bude přítomen sek- retář Zemského jubilejního dvorního fondu z Prahy p. JUDr. Pačok. Účast všech přihlášených jest naprosto nutná, poněvadž dle § 4. lit. a návrhu stanov definitivně členství se nabývá prohlášením v ustavující valné hromadě. Zároveň byla vyzvána společenstva, aby obratem zaslala členské přihlášky, pokud se tak nestalo.

Na křesť. sociální kurs věnovali: dpp. St. Bambas v Píbramu 10 K, A. Láš, Lomnice n. P. 5 K, F. Jesbers 3 K, Československá záložna v Praze 10 K, F. Koucal z Hořic knihy, sl. spolek katol. tovaryšů v Praze brožury. O další příspěvky prosí jednatel Jos. Polák v Hradci Králové, Adal- bertinum.

Přednáška „o rozesouvání a skoušení výrobků textilních“ p. inž. Rob. Urbana, nám. přednosty chem. oddělení technologického musea v Praze, odbyvá se ve čtvrtek dne 26. května o 2. hod. odpol. v čitárně musejní. O výrobcích textilních, tedy předmětech, kterých nejvíce v den- ním životě potřebujeme, víme nejméně. A přece je důležité poznati blíže vlastnosti látek, kterými se odíváme, naučiti se znáti jakost těchto výrobků, abychom dovedli sami rozesnouti skutečně dobrou látku od špatné, třebaš vychvalované jakosti. Jest dobře znáti vlastnosti barevných látek, jich stá- losti. Jest dobré naučiti se i znáti dobré domácí výrobky, neboť přes všechny český rozmach tex- tilní kupuje se z neznalosti mnoho látek cizích, dovažných. Vstup do přednášky jest volný.

Vynámemání. Pán K. V. Skuherskému, o. k. dvor. továrníku v Hradci Král., udělen byl rytířský řád Božího hrobu.

Velký vojenský koncert s. a k. p. č. 18 osobním řízením kapelníka p. V. Mála spojený se zahradní slavností a vy- braným bohatým programem pořádá 5. června t. r. o 2 1/2 hod. odp. „na Štělci“ místní odbor Československé obchodnické Besedy. V týž den dopoledne od 11—12 hodin proměnný koncert v městských sadech na Žižkově náměstí. Vstupné na proměnný koncert jako dobrovolný příspěvek na „podpáry fond C. O. B.“ 10. h za osobu. Předprodej vstupenek za odpolední koncert u fi- rem Baldus & Posr a C. Skalický na Velkém náměstí.

Proměnný koncert v městských sadech na Žižkově náměstí uspořádají místní odbory Ústřední Matice Školské dopoledne v ne- děli dne 23. t. m. Koncertovati bude renomovaná kapela Světla se osobním řízením kapelníka pana Sekery. Čistý výnos připadne na druhý milion Ů. M. Š.

Hlavní očkovaní dítek dosud ne- očkovaných provede p. MUDr. Rudolf Zippe ve dnech 23., 24., a 25. května 1910 vždy v době od 10—12 hodla dopoledne v „Sokolovně“ v Hradci Králové. Prohlídka dítek letos očkovaných, jakož i očkovaní dalších konati se bude ve dnech 1. a 2. června t. r. (ve středu a ve čtvrtek) v týchž ho- dinách a místnostech. K očkovaní použito bude animální látky z útavu v Jindřichově Hradci. Rodičové dítek dosud neočkovaných důtklivě se vysvážti, aby v uvedené dny dítky své k očk- ovaní předvedli, ješto jinak byli by s. k. okrasám bohtmanstvím stiháni. Parkmistrovský úřad král. vřasého města Hradce Králové, dne 18. května 1910. Starosta: Dr. Ulrich, m. p.

Bar spolku sv. Vincence. U příleži- tosti jmenla velděst. p. dra Jana Nep. Jindry, prof. pastorálky, methodiky a katechetiky, konsist. rady atd., odevzdali jeho posluchači IV. roč. bobosl. útavu v Hradci Králové 10 K ve prospěch spolku sv. Vincence zde.

Biograf p. A. Boudy započal dne 18. t. m. svá představení v Adalbertinu. Reprezentoval se velice pěkně zvláště velkým pohádkovým obrazem. Začátek představení vždy v 8 hodin večer.

Kuklensy. Nebespečí požáru. Dne 16. t. m. o Božím Hodě Svatojánsním v hodinách předpoledních vznikl oheň v pekárně p. K. Rýdla. Úsilím ochotných občánů a opět nové zřizného sboru hasičského byl oheň utlumen. — Divadlo. Dne 16. t. m. v pondělí svatojánský zdejší čilá jednota div. ochotníků „Tyl“ sebrala od M. H. Buratové „Malý lord.“ Úlohy dospělých všechny byly v rakou dobrých a routinovaných herců; re- žie v rukou p. V. Šrajbra byla výborná. I malý lord hrál se vším úspěchem. Hra tato dávána byla již potřetí a přece návštěva přes pokročilou dobu dosti četná.

Třebechovským občánům. Jsem již řadu let traem v očích jistých svobodu a volnost v pschuť majících pokrokařů. Aby elektřina jejich slasti se vybila, zaslali mi tyto šlechtet pánoyé anonymní dopis, kde se podepsali charakteristickým jménem „Bučické volové.“ Přirozeno, že jsem „bu- čický vol“ neodpověděl. Uplynula řada let a tu opět znenáho mého jména na povolebám parte přes to, že to zapáchá krimináleem. (Buďte rád, že vás nedali ještě oběsiti, jako borohrádeckého faráře. Pozn. sazce.) Aby však třetice všeho špatného byla dovršena, nějaké individuum — dle vlastního přiznání „nastyda“ — v „Ratiboru“ 23. dub. 1910 opět použilo mého jména ku posvěcení svého nízkého účelu. Poněvadž však ten člověk byl „Ob- novou“ priaktipnut, hledí se uschovati za dým Husovy hranice. Jak odporná! Jednou pro vždy vám radím, abyste mne nechal na pokoji a svého štvání mne ušetřil. Jednu řadu jednou pro vždy však přece vám udělím, sof: „Nastydo“, chcete-li býti čistým, račte vsoupiti pod můj vodopád. Dobře učiníte, vzemete-li sebou lepiče a autory pamfletu. Jestliže ani ten vás neodčistí, použijte drátěné žinky. No — a jestliže potom ještě něco zbude, to se už nějak štetkou sabíli. Tedy jen s kurdáí, hochu, pod ten vodopád, sezóna je tady. Jan Hájek, mlynář.

Ohrazení z Třebechovic. Poněvadž již podruhé byla uveřejněna v „Ratiboru“ správa, že katolická jednota pořádala zábavu v týž den, co spřávi, prohláujeme podobně tvrzení za zlo- myslnou lež; pravdou jest, jak i pozvánky o tom svědčí, že zábavu onu pořádala o své ujmě mládež křesť. soc. v Třebechovicích beze všeho vlivu katolické jednoty.

Z Nechanic do Dobřenic. Když tak čtu o vatických poměrech v Dobřenicích, mám před sebou obrázek roboty. Pan Frano (v latinské řeči se čte c jako ž) má karabáč, který se trošičce jen a jen jezdit po zádech chudiny. Vypadá to jako před rokem 1848. Ale, braši, patřte do o- kresu, v jehož hlavním městě to není lepší. U nás je také roboty. Děti a mládež dává se do roboty „k páním“ Jako vy máte panstvo, my máme také panstvo; u vás, jak píšete, neznalost zákona, u nás ještě věští; u vás sobectví a ješitost, u nás též, u vás zapomínají na obecné dobro, u nás darmo mluvit. Píšete, že to u vás činí pro trochu obrástu; říkát a šámu; to jsme my dál, my klid-íme kafe, mouka, cukr — a z pomínáme také na budoucnost. Ta důvěřivost je tak velká a slovo „řiditel“ má takovou zásačnou moc, že když se řiditel sasměje, jsme hotovi se zadlužit až po krk pro jeho provise z družstevních podniků a když řekne někomu „Nazdar“, jsme celí pryč. Usadit někoho, aby si hleděl svého, to je moudrý nápad. „Sevte, drž se kopyta!“ Ono se to pěkně řekne. Prosadte si to! Náš ředitel kanceláře shání mla- tičky, meliorace a všelijaké technle machle a naše okresní sílnice jsou tak miserny, že to dál nejde. — U nás jeden starší pán řečí politické problémy, mluví o vzniku lidstva; jeho mladší kolega mluví o spalování mrtvol — to je móda, to je pokrok. Ale děti školní v nejvyšší třídě neumějí dobře

„ajmolanc“; to je pokrok, dělat do něčeho, čemu nerozumíme a nedbat toho, co máme dělati. U nás se stalo jemináčku něco, co se ani v Dobřenicích nestalo. Dle „Práva lidu“ (ze dne 8. t. m.) jeden mladý demokratický soudruh byl stížen nebudou, že rozbil na cestě kolo a spásobil si značnou škodu; tak prej ta škoda zaujala jeho mysl, že při odvra- dění kola pekal ve větší vzdálenosti (!!) kněze, jdoucího od posledního pomazání — a byl tak zaujat, že nepoklekl před knězem, když šel tento od posledního pomazání. — Tak píše „Právo l.“ To je rozum, jako by se křekalo před knězem! To se nekleká před knězem. „Před lidmi se smeká, před Bohem se kleká“, bratři, a to tenkrát, když se jde s Nejsvět. Svátostí k nemocnému, nebo od nemocného (který též Páně přijati nemohl). Kleká se před Bohem a nikoliv před knězem. A ten člo- věk ku podivu už kolikrát byl zaujat na své myslí. Řekneme, že je předpojat! Ubohý mučedník pro víru! A že se štvou učitelé — inu, to všude! „Školský Obsor“ a „Učitelské noviny“ se kladou nad „Zář“ a „Červánky“ a výsledky u vás i u nás. A ten mistr u nás, co leží pokrokařům v ža- ludku, říká: „Ten dorost od nich vychovaný první sedne na kobylika svým vychovatelům a potresá je důkladně. Už ani ve škole si žáci z učitele nic nedělají.“ — Skráť se čtvrtě Bo. i přikázání a sta- rým lidem se mládež posmívá. Zachytili jsme zde kousek řeči školního chlapce, který ožem mluvil na farnelníka, starého soustružníka, když praco- val: „Dědku, co děláš? Knoflíkáti vousatý, ples- nivý, co kutíš? — Kušuje ani neodpovídá!“ Kušuj, mlé a plať, posmívali se nám Čechům — a tak posmívají se nám poplatníkům už děti; je to ne- české, ale také hrubé a prosté — a na tohle my platíme. Ale mlést nebudeme a svým časem se také, jako vy, ozveme.

Časlavsko. Zmínili jsme se již několikráte o tom, jak v Časlavské, před časem ještě čistě mladočeské „Pravdě“ si otevřeli pokrokaři a vol- nomýslenkáři čilálku na potírání hnutí katolického a na zesměšňování katolického náboženství. Nese tato firma jméno: „Všešicos“ a také se tam člo- věk dočte všeličehos. Pisatel této stati musí mít spojení s celým evropským kontinentem, neboť ne- ujde mu nic ze všech zemí, čím by mohl na kato- lickém náboženství a hnutí si smyslouti. I se sa- mým Vatikánem má spojení, vždyť v posledním čísle oznamuje, že se tam připravují prý dvě pu- msky — nová dogmata a to první, že Maria byla i télem přecešena d; nebo a druhé o kněžském celibátě! Patrně bude to nějaká „nadrátovaná“ depeše. Zato však jaká láska pro řidy! Štěpán Radic předseda oborvateckých agrárníků, ukázal na působnost židů. A dostává co proto! Chudáci židé, „toik prý průběhem staletí zažili pronásle- dování a šetrká“ a teď i Radic se stává antisemi- tou, muž pokrokoví! To je prý prostředek čistě klerikální. Škoda, že se to p Radic nedozví, jistě že by na kolenou p. Všešicos odprosil, neboť a ta- kovým osvíceným, puncem čistého pokrokařství znamenavým spolupracovníkem „Pravdy“ není co šertovati.

Časlav. Obecní volby. Jak jsme v mi- nulém dopise uvedli, dalo se očekávat, že obecní volby odbudou se celkem klidně. A neklamali jsme se. Byl zvláště ve sboru třetím takový klid, že až sarákal. Z 1400 voličů dostavilo se 596 a z těch ještě bylo 275 plnomocenství, tak že o- sobně volilo 223 voličů. Mladočeské straně, která volby vedla, zbylo prý ještě 120 plných mocí, kterých nebylo ani poušito. Zjev tento ovšem není příliš zdravý, neboť svědčí buď o velké pohodi- nosti voličstva nebo o nespokojenosti dosud trpce zatajované. Že jedno i druhé k osdravění poměrá, o nichž se v soukromí a při pivě dosti šušká, ni- jak neposlouží, jest samozřejmo. Čilejší ruch pro- jevil se ve druhé sboru, kde ze 260 voličů do- stavilo se 216. Den před volbou zvedla se agi- tace ve prospěch býv. členů obecního zastupitel- stva p. V. Štátného, vinárníka a ing. p. F. Tet- řeva, kteří byli na nové kandidátce vypuštěni a ve prospěch před. libovaru p. Em. Pícka, kterého kandidovala část židovské obce náb. proti dosa- vadnímu zástupci p. E. Lustigovi, obch., pod heslem žida českého proti židu německému. Prošel s ním toliko p. F. Tetřev k veliké radosti na rychie sa- hnaných oposičáků a mrzotosti volebního offici- cálního komité. V prvním sboru volby vykonány byly již hladce a případně opozici čeleno znač- ným počtem plných mocí od virilistů: čistých občánů vyřádaných. Celkem sástal stav zástupců občanstva nezměněn až na několik nových osob z nichž některé slibují svým dosavadním smýšle- ním i jednáním býti dobrými oti města. Za za- znamenání stojí, že tentokrát již hrály v sestavo- vání kandidátů značnou úlohu zájmy stavovské, zvláště rázně vystupovali agrárníci. Da se dle toho také již předem určití postup praol, jichž rozluštění si město od nového zastupitelstva si- buje. Páli bychom všem, aby provázení byli při tom vždy sympatiemi obecního — Stavba pa- rostrojního pivovaru vstupuje ze stadia rozhovoru do stadia praxe. V posledních dnech konána byla živnostenská a obecní stavební ko- mise a v nejbližší době má býti vypáta konkurz. Staveníště jest připraveno a nynějších pivovar- ských akieprů na počátku Vodrant. Že mnohé pravovárečnický při tom jímá těžká starost o bu- doucnost podniku, nelze se při nyníjší hospo-

Z Člmevse. Den 10. května sástané v milé upomínací zdejší farní osadě. V týž den zavítal sem, konaje visitatní cestu na vikariátě Kopidlenském, v právodu p. t. pp. kanovníka J. Soukupe, b. ceremonáře J. Huráče a b. notáře Al. Vašítku z Králova Městce J. E. nřd. nář vrchní Pastýř Josef. Doubrava, aby shlédl zdejší chrám Páně. Ačkoliv návštěva byla jen rásu soukromého, a mimo to počasí bylo velice neptišné, sešlo se přece v četném počtu zdejší obyvatelstvo z celé farnosti, aby J. B. Milost avítalo. Ctěné představenstvo, spolek vysloužilců, beseda hospodářská, sl. sbor učitelský se školní mládeží, ctihodné sestry zdejší opatrovny, a zbožný lid avítal jej u sochy Panny Marie, načež právod celý odebral se do chrámu Páně, a jehož věže i jiných budov víaly prapory. Ve dveřích chrámových avítán byl mluvený vrchní Pastýř od domácích kněží, načež konal v chrámu Páně osvětleném a ozdobeném dešší řetě důkovací, ve kteréž knižl důraz na jednotu u víře a lásky, a potvrdil slova svá apoštolským požehnáním, kteréž v arci v všech přítomných radostně přijato bylo. Při odchodu z hostela tianili se věřící k Jeho Excellenci jako děti k otci, a mile se vyjímalo, když školní mládež kvetoucí věšvíčky ovocných stromů metala se cestu, kudy se právod abíral. Na to prohlédl si nřpř. arcipastýř budovu farní a vrátil se zpět do Králova

Nová Ves n. Pop. Dne 8. května o 3. hod. odpoledne pořádá u nás veřejnou schůzi vysocodůstojný p. Dr. Šulc, na níž promluví o „Velké Myšlence.“ Po zahájení schůze p. Bc. Prokopa

De Jablonského n. O. a okolí. Dne
19. června t. r. (v příp. nepřetržitého počtu o týden pondělí) uspořádají sdružené spolky v Jabloněm n. O. velkou národní slavnost pod heslem: „Jablonské a okolí obranným jednotám!“ Uposledňuje se slavnost tuto již nyní, přešleme všech spolků v místě i okolí, aby v týž den náležo uspořádaly a účinnou agitací o zdar a bojovou návtěvu slavnosti se přičinily. Část výnos slavnosti všem

ván bude Ustř. Matci Školské a Národní Jednotě Severočeské. Necht 19. června je dostaveničkem široho okolí, necht slavnost je stkvělou manifestací českosti Jablonska! Necht imponantní účast svědčí o všeobecném pochopení významu a úkolů obou dělečických korporací. Tož: Na shledanou v Jabloně 19. června. — Za slavnostní výbor J. St. Loučka, předseda, Jos. Zvířecí, jednatel.

Různé zprávy.

Činnost křesť. sociálů ve Švýcarsku je obdivu hodna. Mají svoji banku, velkoobchodní družstvo, knihkupectví, vlastní starobní a invalidní pojišťovnu, právní kancelář. V městě Švýcarsku, kde katolíci tvoří menšinu, čítají manské křesť. sociální organizace 101 skupinu se 7190 členy, organizace ženské 74 skupin s 9450 členkami. Spolková křesť. sociální banka vykazuje obrát 8 milionů franků. Tiskárna je velkolepý podnik a vydává 4 odborové listy.

Tak to patří! Dosti často se stávalo, že nějaký evropský otec opustil manželku s dětmi a s nějakou frajerkou uprchl do Ameriky. Ano i takové případy se staly, že matka rodiny opustivši děti ujela do Ameriky s jiným, aby si novou domácnost založila v novém světě. Takovým ptáčkům jsou nyní přistěhována křídélka novým duplčkem zákona přistěhovaleckého, který podepsal prezident Spojených států dne 26. března t. r. Dle tohoto nového zákona každý, kdo by hleděl dostat do země cizínku k nemravným účelům, propadá trestu až 10 let kázně a pokutě až 5000 dollarů (asi 25 000 K). — Přistěhovalecký úřad v New-Yorku vydělil zákon ten v tom smyslu, že takový povodný párek evropský spadá pod tento paragraf jako každý jiný „bílý otrokář“, a proto bude bez ohledu na svou dobu dožalé a po odpykání přistěhovaleckého trestu bude deportován z Ameriky zpět do své vlasti. — Pouché udání opuštěné polovice manželky dostal k zatčení i bez úředního jednání. Amerika soudí, že má své špatnosti již až po krk; se svou špinou ať si každý sčítá doma. Tato nová přeháška zadří behda sase mnohé od bídné cesty životní a zachová je zavčas vlastní rodině.

Naše česká půda. Byly doby, kdy skoro veškerá půda v obvodu našeho království, ano i dál za hranicemi ať k Baltu byla v rukách slovanských, a náš v českých. Dokazují to nesporné stávající dosud památky i historické názvy obcí, řek, kopců i místních katastrálních jmen pozemků. Láska každého venkovana k půdě a tažba každého Čecha, aby se stal majitelem aspoň kousku té drahé půdy české, jest známá (Vzpomeňme jen našeho Svat. Čecha.) Bohužel máme pro sebe málo půdy, dokud obrovské lány téže jsou v rukou cizáckých velkostatkářů. Tisíce, statisíce českých bezsemků žije s týdnem na týden v městech a jmenovitě ve známém našem území, kde ještě za to, že práci svou obohacují cizáka, trpí národně. Česká menšina každá potřebuje kus své půdy, aby byla zabezpečena ve svém existenciálním a národním boji. Pomáhá jim v tom zdárně naše Národní Jednota Severočeská, ale málo má prostředků. Právě zahájena jubilejní sbírka jest životní otázkou našich menšin a najde proto plně pochopení u českého lidu, jenž rád přispěje na rozmnožení české půdy!

Londýnský parkmistr přítomem při výročním shromáždění spolku k uctívání Největější Svátosti. Spolek tento odbyl své výroční shromáždění v Londýně dne 3. listopadu 1909 za předsednictví biskupa ze Southwarku. Poněvadž lordem mayorem města Londýna zvolen byl dobrý katolík sir Jon Knill, zamýšlel biskup navrhnutí, aby mayorovi, který též den odpoledne ve 4 hodiny skládal svou přísahu, bylo zasláno blahopřání. Jaké však bylo všeob. překvapení, když uslyšeli v pozadí hluk, který stával se stále hlasitějším, až propukl v jasot! — Lord mayor, kterého nikdo neočekával, se dostavil do shromáždění a byl s nadšením uvítán. Nikdo ho neočekával, poněvadž na druhý den po přísaze dle dávného zvyku koná se v Londýně velkolepý průvod ke cti nového mayora. Shromáždění domnívalo se, že mayor se na to připravuje a že se svými přáteli večer stráví. Překvapení biskup jej pozval, aby zasedl na čestné místo a aby promluvil několik slov ku shromáždění. Mayor pak promluvil následovně: „Pane biskupe, etihodné kněžstvo a ctění pánové a dámy! Ve čtyřech hodinách složil jsem přísahu jako lord mayor města Londýna. Přes různé překážky rozhodl jsem se, že dočasně přejdu sem. Nemohu mluvit dlouho, poněvadž jsem nachlazen, a potom víte, co na mne čeká zítra. Ale poň tolik řeknu, že je to pro mne velikou radostí, že první návštěva po mé přísaze je návštěva spolku ke cti Největější Svátosti oltářní. Je to vůbec to první, co po té přísaze konám (my first act). Přicházím k vám jako bratr váš a úd spolku ke cti Největější Svátosti.“ Pak poděkoval všem za nadšené uvítání a po krátké chvíli se vzdalil. — Představme si, jak hrozivý by nastal hluk a nářek svobodomyšlenkářů „klerikalizovaného“ Rakouska, kdyby nějaký parkmistr tak odhodlaným vystoupením manifestoval své katolické přesvědčení! V protestantské Anglii má katolík volnost

větší než u nás, kde volnomyšlenkáři dovedou katolické inteligenty svým fanatismem utváti.

I bez národních obětí spasíme českou Vídeň! Kdo sledoval měsíční výkazy přírůstků podílového kapitálu Českého domu ve Vídni, pozoroval asi, že měsíční sumy s letošního roku jsou patrnou snahu sestupnou. Jest bohu v daňi při pozorování, jak hlemýždím tempem se schází podílový kapitál na zbudování naší budoucí bašty na Dunaji, co zatím německý útlak našeho společenského i světového života a savilý boj kot hospodářský proti nám beztrestně hlásaný nabývá forem čím dále tím nevásanějších a hrošivějších. Víme, že v rodnych krajích nemají také na různých ustláno. Obrátíme-li se tedy přece do rodnych krajů, čítáme tak jen v plném přesvědčení, že vyblízce jen k účasti na zdravém svépomocném podniku předně hospodářsky silné jednatelce, podniky a pak samosprávné korporace, které jsou povolány společněti problém českého národního, kulturního a hospodářského střediska v sájmú svých městských i okresních příslušníků ve Vídni usedlých. Ačkoli jsme při žádosti přiležitosti neopomenuli zdůraznit vynikající národohospodářské poslání českého domu ve Vídni a poukázati na jeho budoucí, našimi předními odborníky a finančníky zjištěnou výnosnost, přece se nám dosud úplně nepodařilo vyvésti šlákonou českou veřejnost s ustáleného předstředku, se kterým pohlíželi na nás podíl ne jako na ukládací papír 4%, sáročovaný, nýbrž jako na stvrzenku vykonané národní oběti. Ne, oběti náš podíl nikdy nebyl a nebude! Balvan předstředku tarasí nám cestu k úspěchu při každé neobdobnější připravené agitaci. Jinak se nedá věru vysvětliti, že by na příklad akce na naše záložny a spořitelny, začátkem tohoto roku podniknuté, potkala se s tak zjevným neúspěchem, sčloviv byla provázena doporučením celé naší národní delegace říšské a se souhlasu Národní rady české v Praze. Budou-li nás v této naší spravedlivé snaze obětavé a účinně podporovati všechny vůdčí kruhy našeho národního života — což až dosud bohužel se nestalo, pak není věru dalek onen den, kdy po českých krajích rozlétné se jásavá zvěst, že myšlenka českého domu ve Vídni vtělila se konečně ve skutek. Až do té doby odkazujeme českou veřejnost na kancelář Č. D. ve Vídni I. Tiefer Graben 7, která vystavuje podíly po 30, 100, 200, 500, a 1000 korunách a udílí žádané informace.

Zákaz hry v uherskou třídní loterii. V sájmú veřejnosti se připomíná, že dle sávlajících zákoných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uherskou třídní loterii jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou ektelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15násobný obnos účinného neb samýšleného vkladu. Varuje se tedy přese před koupí neb prodejem losů uherské třídní loterie a připomíná se, že i ten se dáhodkového přestupku dopouští, kdo losy jemu třeba bez objednávky od uherských firem neb odjinud zaslané si podrží.

Červená — zdravotní barva pro léto. Úpal letní a světlo sluneční oamahuje pleť, působí nenáviděné pihy a máže dokonce způsobiti i zánet kůže. Ženy chránivají se před úpalem slunečním, kloboukem a závojem. Při volbě barvy řídí se o trocký móton: někdy volí šedou, jindy žlutou nebo modrou. A přece je jen jediná barva skutečně s to, odvrátiti škodlivé účinky světla slunečního, totiž barva červená. Ony prve jmenované směny kůže nestávají se paprsky tepelnými, nýbrž chemickými, zejména šialovými paprsky světelnými. Vyloučili-li se, pozbyvají úplné vlivu na kůži. Významný tento objev učinil dánský profesor Finson. Dle jeho návodu leží nemocní od té doby při spále, spalničkách, vyrážkách, neštovicích v místnosti červeně ověšené, čímž se vylučují ony chemické světelné paprsky, jež působí zánet, tak že průběh nemoci je mnohem lehčí, rychlejší a vyrážka nezaanechá jizev. Hned na počátku objevu toho pončen byl zjevným důkazem na nemocném neštovicemi. Tomu potet polovinu obličje červenou gelatinou. Na této polovině obličje nebylo po nemoci žádných důlků, kdežto na druhé, jež natřena nebyla, jizvy stály. Německí lékaři a afrických koloniích a v Číně poukazují na to, že obyvatelé horkých krajů používají všeobecně červené barvy. Aniz by znali vědeckého důvodu, ze zkušenosti naučili se znáti příznivý účinek této barvy proti škodlivému slunečnímu světlu. Čínský mandarin dává před sebou stále nositi červený baldašýn. Známé letní klobouky čínských rolníků, jež mají v průměru asi 1 m a jsou velmi lehké, z bambusových vláken spletené a olejovaným papírem potažené, jsou barvy červenavé. Též obličbena je u nich v létě látka na žaty barvy hnědočervené. Letní klobouky čínských úředníků jsou, jak Dr. G. Olpp uděluje, z velmi jemných bambusových vláken spletené, mají podobu obrácené nálevky; nahoře jsou bílé, vespod červené. Nad kloboukem se rozkládají, od pověstného mandarinského knoflíku vycházející, paprkatitě napjaté na všechny strany červené hedvábné nití. V Jihozápadní Africe nosí ženy červené šátky na hlavách, což konečně i v některých našich krajích je zvykem. Kmeny Herero a Papua v německých koloniích mají ve zvyku celou svou kůži natírat

červeným olejem. A v jiných horkých zemích? Kdo nemylí při tom na červené lesy Turků a Arabů, na červené turbany Indů? Dr. Olpp dal si svůj dům na jihu červenavě omítnouti, taktéž pokoje temnou růžovou barvou malovati, žaluzie venad kolem domu se táhnoucích zhotoviti z červenavé látky. Od té doby stal se mu úpal sluneční zcela příjemně snesitelným. Jeho chot tvrdila již před lety, prve než o působení červené barvy vůbec něčeho byla slyšela, že jedině snese strašný sluneční úpal, chrání-li se slunečníkem barvy červené. „Od té doby, kdy jsem počal nositi červené podšité klobouky,“ praví Dr. Olpp, „otím blahodárný účinek barvy té sám na sobě a netrpím již tak mnoho bolestmi hlavy jako dříve.“ Věda a zkušenost dokazují tedy nezvratně, že červená barva je výtečným ochranným prostředkem proti škodlivým paprskům slunečním. O pravdivosti toho můžeme se také přesvědčiti, použijeme-li v létě červenavých závoje a rukavice, červených slunečníků, klobouků, halenek a též záclon v pokojích. Mnozí lidé mají velmi citlivou kůži i nervy a trpí v letní době mnoho bolestmi hlavy a očí, mohou tedy použiti barvy červené jako prostředku léčivého proti těm chorobám.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. května 1910. 1 hl pšenice K 17.40—18.20, žito K 11.70—12.20, ječmene K 10.20—00.00, prosa K 00.00—0.000, vikev K 12.00 aš 12.00, hrachu K 24.00—28.00, oves K 8.88—7.20, K 8.88 22.00—26.00, jablek K 24.00—28.00, hrup K 22.00—44.00, bramborů K 8.80—5.00, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 00.00—00.00, máku K 30.00—32.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 12.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 12.50—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80 aš 3.24, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00, 1 kg másla vepřového K 2.20—0.00, 1 kg tvarohu 0.22—0.40, 1 vejce K 0.05—0.00, 1 kopa cerele K 0.00 aš 0.00, 1 kopa petržele K 0.00—0.00, 1 kopa kapusty K 0.00—0.00, 1 hl cibule K 7.00—8.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—1.20, 1 pytel mrkve K 2.40—2.80, 1 kopa salátu 0.00—0.00, selé K 00.00—0.00, 1 bedka švestek K 0.00—0.00, 1 hl jablek K 00.00—00.00, 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 14. května 1910 odbyvány následovně bylo: 1) obilí: pšenice 39 hektol., žito 71, ječmene 45, oves 205, prosa 0, vikev 2, hrachu 0, žolky 0, hrup 00, jablek 0, jetelového semínka 6½, olejky 0, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 20 hl, okurek 0 kop, salátu 00 kop, mrkve 67 pytlů, brambor 98 hl, selé 0 kop, drobné zeleniny 88 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 bedek, hrášek 00 hl, jablek 00 hl. — 4) Droh. dobytka: vepřů 0 kusů, podvinačet 510 kusů, kůlat 23 kusů.

Kupte si obsažný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.

Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, příme objednávatel u administrace, 10%, sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardv synovec, nástupce)

lečebný,

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 28 nové blíže Malého náměstí, dříve přím 60 reka na Malém náměstí pod jezibím) doporaduje se

ku dožání oken chrámových od nejještěnějšího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se šelazijní rámy, slídmi, vitrážemi

Vedlejší rozpočty, skizmy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodborná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1890.

K r á m

ihned k najmutí

:: v Kostelci nad Orlicí ::

na náměstí v nejobchodnějším místě,
kde od roku 1880 obchod stává.

Jest prostranný na stinné straně, hodící se pro
každý obchod. Velké, studené sklepy k použití.

Bližší sdělí majitelka

Barbora Novotná.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vltavský poplatník, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Přesvědčte se, kněžské koláry ::

Objednávky se obratem vyřídí!!

prací i celulozové, náprsenky,
bířety, oingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál
Rezervní fond ca
Vklady koncem
března 1910

K 10,000.000—
K 1,400.000—
K 32,842.068-84

Záloži vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% ode dne vložení
na poklad. penk. 4% až 4 1/2% do dne vybrání

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Bekent faktar a smének.

Osamělá dívka

z úřednické rodiny, bezúhonné povahy, ve
vší domácí práci obeznalá, přijala by ráda

místo hospodyně

na horskou faru. Ctěné nabídky pod zn.
»Skromná«, Praha, poste rest. Hlav. pošta.

Umělecký ústav
pro malbu a kreslu
B. Skarda, Brno,
zbo. ovaje a dodává malované
obraz chránové v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru nosičového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše související v malbě.
Mosaiky akenné přb la
gady, křídlové cestě, ad.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Přesnětná významění a doporučení.

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
tůce, činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
boudle, smyčce, housle, pedbradanky, ladíčky a
vše veškeré hudeb. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i žesat ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, obou jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Paramenta.

tonáče V. Noskudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Noskudla, ředitel ve Vyražděch)

doporučuje P. I. veleřádky. duchovenstva

svůj osvědčený a často významný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a keverého náčiní.

Cenafky, vorky i roucha hotová na ukádku

se na požádání franko zašlou.

Všeob. úvěrní společnost,

zápazné společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti

co nejčistější.

Varhany

evropské i americké harmonika

v každé velikosti, krásného a plachého hlasu za
cehy solidní doporučuje a osvětlí nabídní

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonik
v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.

Nejodlehlejší provedení.

Rozpočty a cenafky na požádání a bez závazku.

Největší
a nejlepší

výběr obuvi

zalepoto
a známého
obuvníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

k jarní a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad látek a bav. zboží!

Výběry pro novoty!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 20.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Výstava církevního umění ve Vídni.
V roce 1912 má být svolána do Vídně mezinárodní eucharistický kongres, při které příležitosti má se odvíjet současná výstava církevního umění pro katolický ritus. Za tím účelem ustavilo se ve Vídni komitě sestávající z pp. Ot. Šimkoviče, ak. sochaře, jako předsedy, dr. M. Dregera, a. k. vládní rady, univ. pr. f. prelata dr. H. Svobody a dr. K. Holeyho, arch. a docenta, které provázení má velkou přípravnou práci. Finanční základ tvoří subvence ministerstva kultury a vyučování, ministerstva veřej. prací, správa fondu taxovního za dvorní tituly a jiní činitelé. Výstava má být uspořádána v přístavbě c. k. rakouského muzea a má být spojena s přednáškami, prováděním a podobnými zájem pro výstavbu předmětů povzbuzujícími akcemi. Sestaven seznam nejdůležitějších předmětů výstavních. Za účelem jich získání a hlavně smodernisování uměleckého vytváření církevních předmětů usneseno vypsat řadu soutěží na návrhy a případně jejich provedení. Do všeobecné soutěže dle sestaveného již programu mají přijít následující předměty: Oltář (s kamenné) s křížem, svícny a květy ozdobou. Oltář (ze dřeva) s křížem, svícny, květy ozdobou a j. přel. Boží tělové oltáře, bohatě vyzdobené. 1. neb 2. oltářní obrasy k uvedeným oltářům, socha „ardor Ježíšova“ pro kamenný oltář, kalichy, monstrance, mešní konvičky, svícny, kadatelnice, přel. kinstodie a jiné menší kostelní nářadí, vše z drahých kovů. Expositoria, pulty na mešní knihy, oltářní zvonky, schránky na hostie a jiné předměty mešní z různých kovů. Věcné světlo, lustr dřevěný, lustr kovový, velikonoční svícen, nebosa, ornat, praporec, antipendium. Rovněž i menší upomínkové předměty, tišky, plakety, medaile a j. Upomínky na spověď, přijímání, bítmování (modlitební knihy), domácí pokřesání, úmrtní upomínky. Zatím vypsané soutěže na: 1. Bohatě vyzdobený Boží tělový oltář. 2. Jednoduchý Boží tělový oltář. 3. Zcela jednoduchý Boží tělový oltář. 4. Olejový obraz „Dobrý pastýř“. 5. Dva křeslé modlící se andělé (pro Boží tělový oltář). 6. Obraz „ardor Ježíšova“ a „ardor Panay Marie“. 7. Vyšívání nebosa (bez rámu). Barevné skizy dodány mají být nejdříve do 14. června výstavnímu komitě. Veškeré bližší soutěžní podmínky možno obdržeti u výstavního komitě (Viedeň I., Bäckerstr. 8.) nebo možno v ně nabídnouti u správy průmyslového muzea v Hradci Králové.

Slovenská čítanka. Povzbuzena jsouc úspěchem „Moravské čítanky“, Moravsko-slezská Beseda v Praze vytlačila si za účel vydání podobné čítanky další, především slovenskou. Vedla ji k tomu láska; neboť kdo jest v rodině kmenů československých arci bližší než ta Popelka podtatranská, dějinnými osudy od svých bratrů a sester oddělená, v utrpení a slzách se utápějící? Jsou u nás statistice, kteří cestovali po celém, viděli daleké končiny, ale Slovenska neznají. Divuhrádné Tatry ponechávají cizincům; a jsou tu tisíce, kteří se pokochali velebou Tater, prohlásili je za neuvěřitelné nad hory švýcarské — ale dále do Slovenska nevkročili. Na Slovensku bydlí lid nám nejbližší, blaholů mluva sesterská, naše. Nikdo nemá práva stíhati se k ní milióny bratrů, každý má povinnost mlouvat ji, zastávat se jich, pomáhati jim i v svébytnosti jejich. Slovenská čítanka má úkolem přiblížiti nás navzájem, má přispěti k lepšímu poznání země a lidí i všech poměrů jeho, jeho práce, nadání, jeho stavu bytelného a nynějšího, aby si duše česká a duše slovenská porozuměly lépe, než kdy dříve bývalo. Bude v ruce, v bratrském objímání mají vystopovati Čech a Slovák, pojíti se družně k práci velké, vážné, rozmyslné pro dobro a pokrok svého lidu i celku, pro čest svého jména. Ne plané slovaťm, nýbrž svaté převrácené vnitřní maso nás vésti k vzájemné dohodě, k společné práci. Slovenská čítanka má být krokem vzpružujícím. Nejlepší matkové z Čech, Moravy a Slovenska, básníci a vědci, se tu spojili k společnému dílu. Podávají tu obraz nynějšího stavu Slovenska. Obraz ten snad kormouti mohl, ale chmurnými proužky také paprsky světla. Bez boje nebylo a nebude vítězství. Velmi vkusně vypravený i. sedit Slovenské čítanky již vyšel. Celé dílo vyjde v 20 sešitech po 30 hal. v nakladatelství Emila Šelce v Telči na Moravě.

Kulturní jiskry.

Byznysní práce sokolských jednot.
Napřed hájili Sokolové horlivě zájmy všeostranné, pak se vrhli rukou svou na a zrozdílenou do „křikálů“, sarkajících k radosti náčnických lidí do národního těla — do českých katolíků. Nyní nastala třetí doba. Přetřetli sokolští bori pástí se s politické nevrátivosti do sebe. Každý chce rabovat a drancovat v jednotách pro svou

politickou stranu. Zasloužilý a obětavý předák sokolský Václav Kukaš sám dle vlastních zkušeností poctivě přiznává: Odleak neštěstí, rozhraných poměrů vidíme též v naší organizaci sokolské. Tolik troufalosti nabyl mnozí stranáci politiků, že svým rukama sahají po Sokolstvu, aby se připojili ke svým stranám a nemohou-li toho dnes dosáti, snaží se alesp. a jednotlivé jednoty naše získati, dáti jim ráz, barvu té které strany. Každou chvíli slyšíme, jak drací sémě zasévá, ujmá se tu neb tam a jak zanikají varovné hlasy svědomitých Sokolů, pravý úkol Sokolstva znalých, kteří staví se na odpor zasnění politiky a nesnášenlivosti do našich řad. Spláme si odpornými slovy před očima nepřátel, ciziny, aby všude viděli, jak „uvědomělými“ jsme, jak pro „pokrok“ pracujeme. Zatím ta naše uvědomělost pořád jest ubohá, dáváme se oslnit pozlákem vlasteneckým a pokrokovým, jím zakrývají často své osobní cíle, své čeráné duše, své nečisté ruce prášdní mluvkové, buďto za šold sjednání, anebo sobecké cíle sledující. Musíme důrazně pozvednouti svého hlasu proti zasnění rozhrát do našich jednot, proti snaze děliti z jednot jakési odbory té které politické strany, třeba Volné myšlenky. — Nestavte do popředí Sokolstva zarytý, nesnášenlivý stranický, k nimž nemohou míti důvěru bratři jiného smýšlení politického, kteří neostýchají se mezi námi loviti stoupence pro své strany. — Tyto řádky Kukašovy jsou nejlepším svědectvím, jak řázně byl silný protest Sokolů proti „trhání národa“, když začali katolíci zakládati tělocvičné jednoty „Orli“. Každá politická strana chce na úct jinych se „Sokola“ šdímati pro sebe hojnost míty. A katolík měl ponze posluhovat svým protivníkům — jako vládní sajatce.

Kde vede masarykovské studenty?
Jsou to ti „proletičtí“ židovští junáci, kteří ani nešpeti proti postavení německé školy rabínské v Praze. Na studentákem sjednu brněnském byl předsedou žid Hauser, slavnostním řečníkem při pátečním večírku (8. t. m.) žid Lederer, v sekci měli hlavní slovo židé Beck, Stern a jiní; Stern navrhl ostrou resoluci proti naší církvi — proti germanisujícímu rabínům sionistickým ale. Vap. mešce, jaký kravál spískali proti instalaci universitního rektora dra Všešťála (kneze) na popud žida! Dle přání židů při škole Wahrmundové spojovali se masarykovští studenti čeští a židovsko-německými buráčky, ostouzejícími královskou Prahu. Student židovský vedl masarykovské studenty do boje proti ustavujícímu se spolku českých akademiků katolických. Když studenti pořádali v Nár. divadle představení ku počtu Husově, představení Husa — žid. To snad si dáva pokrokaté studentstvo české schválně důkazně vyvádění chudoby, aby každý věděl, že bez židovských napověd a vůdců nic se svým pokrokem nevede?

Recepty staročeského léčení. Vodička pro kurdě. Vezmi do tříšedlíkového hrnku vody, vlož do ní za 2 greše modrého nickaminku, za 4 kr. řebíčku, za 1 kr. ledku, a čerachlávkou, to vše dobře stluč; přidej též drobet káry jilmové a svať to dobře pod pokličkou, aby z toho pára nešla, potom přecď skrz rouchnu, vlož do toho čtvrt šejdlíka medu a zase vať pod pokličkou; když pak to vystydně, slej do čisté sklenice, dobře salutruj a schovej ku potřebě; proti kurději výborné. — **Kdybys byl strýcím neb kdyby někdo tvé bol.** Vezmi heřmánkový olej za 2 kr., jalovcový olej za 2 kr. a terpentýnový olej za 2 kr., maž se tím na křtí. kde tě bolí, ráno a večer, tak dlouho, dokud neptestane. Přidej bezovej a bobkový (snad olej?) proti lámání v kostech, v kterémkoli omdě.

— **Předek pro pras.** Vezmi z dubu plícník, zelený jaterník, veroniku, žihavku, jeřicha a olšové listy mladé, to vše usuš, zetři a stln, prosej skrze řeseto husté, smičej a užívej s cukrem neb sirokem na lačný život títat na špičce nože. — **Dryák pro pras neb ledkvať.** Vezmi následující koření: šalvěj, melissu, bobky, akofici bílou, boží dřevo, isop, balzám, jalovec, pařkvorec, každého dvě lžice, to vše dobře usuš, ne však na slunci, pak stln a zetři, prosej skrz řeseto, pak to vsyp do šejdlíku medu a svať, potom užívej ráno a večer třikrát na špičku nože. Prob. est. — **Ležbať proti součotínám.** B. Popenec, jaterník, plicník, betoniku, sedmikrásu, routu, špičatý jitrocel, jeřicha, kaviar a mladé žihavky, od každého hrst; ode všeho tobo koření musí však stopky být odřáté a jen samé listy sřezáno a usekáno, a syrové musí se s medem vařit. Pádrubého šejdlíka medu potřeba jest, když každého koření hrst vezmeš. A tak užívej. — **Pro pedagra s nastuzemí,** t. j. proti dnavé nemoci. B. Libru másla, 4 hrsté mladých žihavek obláskovým kamenem sas o takový kámen utlučené, přidej do nich hrst soli a drobet málo na tom máse udepmťu a co nejteplejší vydrás přikládaj; když vychladlo, zas jím měj přichystané a teplé přilož a zas jím obličej, by vždy teplé bylo. — **Mať na bolavou hlavu.** Vezmi sabelky, habule, usuš dobře a zetři, smičej se sloučkem vajec a svať to do rozpáleného másla, tím maž hlavu bolavou; kdyžby třeba prašivá byla vyhořelá, což zkušeně často jest.

Pardubickou
Francovku jako ochr. známku
doporučujeme nejlepší přísadu
co uznane ku kávě!
... Továrna v Pardubicích ...

Hospodářská hlídka.

Naděje ve sklizeň. Finanční listy v č. 19. píš: V této době obvykle obráceny jsou sraky veškerého hospodářského světa k vývinu osení, které sice může podlehnouti ještě různým změnám, které však přes to v této době podává alespoň přibližně obraz rozsahu nastávající sklizeň. Letos má situace osevu zvláštní důležitost proto, poněvadž pocituje se na všech stranách, že mohl by to být příznivý výsledek světové sklizeň v první řadě, který by se stal východiskem a p. dnětem k novému oživení hospodářského ruchu. Přes to, že dnes většina evropských států stala se z větší části státy průmyslovými a obchodními, nepozbyl přece pro ně významu výsledek jak sklizeň vlastní, tak ovšem také sklizeň světové. Třebas že počet obyvatelstva v zemědělství zaměstnaného skorem ve všech zemích neustále klesá, přece skorem všude obyvatelstvo zemědělské zůstává jedním z předních činitelů ve vývoji konsumní sily. Všude — přes neobyčejně se rozvíjející styky mezinárodní — zůstává konsumní síla tuzemského obyvatelstva přece faktorem rozhodujícím a zvláštní její ano nebo naopak její zmenšení musí mítí sřetelný vliv na situaci průmyslu a živnosti. Vedle toho ovšem otázka sklizeň má ještě po jiné stránce pro velkou část obyvatelstva i pro výr. bu neobyčejný význam. Ceny potravin určují se v první řadě velikostí sklizeň domácí i světové a jak pronikavě může být konsumní síla velké části obyvatelstva ochromena drahotou potravin, toho důkazem byly poměry v posledních letech u nás panující a toho důkazem jest také oslabení v americkém hospodářském životě, které jednomyšlně vysvětluje se v první řadě nastalou tam drahotou potravin. S potěšením ovšem přijímány jsou ve všech stran docházející zprávy, že až dosud vývin osení jest celkem velmi příznivý. Osení všude přezimovalo velice dobře a poslední deště nikde neškodily, spíše byly vítány. Zdá se, že osvědčí se staré pořekadlo venkovanů, že špatný květen přináší příznivý stav osení. Zprávy příznivé přicházejí nejen z Uher, ale také z velikých produkčních území jiných. Pouze z Ameriky nedocházejí zprávy vesměs příznivé, poněvadž osení překvapeno bylo jarními mrazy a prudkými, sněhovými boulemi. Zdá se však, že první obavy byly značně přeháněny a že i americká sklizeň bude velice příznivá. Je přirozeno, že tato příznivá situace osení obráží se také velice sřetelně na světových obilních trzích. Tu a tam ovšem dochází ku spekulacím, které však nemožno vysvětluje se mimořádnými příčinami — platí tu v první řadě o manipulacích mocné skupiny spekulantů v New-Yorku — avšak porovnáme-li ceny za delší období, vidíme, že jak v New-Yorku, tak na trzích anglických, a zvláště v Budspešti ceny v celku dosi značné ochably. Celý světový trh obilí vysatuje se úvahou, že vzhledem k očekávané příznivé sklizi bude možno potřebu hradiť později za ceny ještě nižší. Pokles cen na trzích obilních bývá pravidelně provázen vzestupem cen na trzích peněžních a skutečně v poslední době jsoum zprávy o nastávající příznivé sklizi paralyzují skorem úplně nepřiznivý dojem, vyvolávaný stagací hospodářského života v Americe a obavami, že i v Evropě bude trvati ještě delší dobu, než slunce vysoké konjunktury znovu zazáří.

Nedostatek živin v půdě. V hospodářství docílují se na př. za vydatného hnojení hnojem chlévkým, kyselinou fosforečnou i kyslojivými dusíkatými sklizeň 20—25 q zrai, 300—350 q řepy po 1 ha a přes to nelze sebe většími dávkami jmenovaných hnojiv docílití zvýšení sklizeň. Z toho plyne, že se nachází draslo v poměrném nedostatku; jeho pro rostliny důležitou podíl sestává na upotřebení množství kyseliny fosforečné a dusíku. Proto státně v nich část nevyžita a plytvá se jimi. To posaz se také na pozdním úrání řepy a brambory jsou jako bratři zelené do pozdního podzimu následkem nadbytku dusíku. Na pohled jest stav rostlin atkvály a snadno nezkoušeného hospodáře uchvátí. A opát jinde přes všeostranné hnojení jsou sice velké výnosy dosaženy, ale jakost plodin neuspokojuje. Ta obyč. ještě jiné látky; jsou to látky, kterých rostlina jen v nepatrném množství potřebuje, kterých ale přece se ta nedostává. Tu pomůže povezení poselku několika řádků škrabků se silice, sutiny ze starých lomů, alžnem, náplavem s řek, rybníků a p.

Mléko místo kořalky. V některých městech Německa nahrazují úřady, aby čerstvé mléko bylo všude při ruce. Zastávají výčapy mléka v školách, v dílnách, na nádražích i v hostincích. Zřizují se úhledné domky na ulicích velkých měst, v nichž se prodává mléko. V Porýnsku a Westfálsku zřízeno ve 4 letech přes 100 takových domků. Tím se velice podporuje konzum mléka. Za několik seniků dostane tam každý skleničku chutného mléka. Jest to boj proti moru kořalky.

Mlékařská družstva v Čechách a na Moravě. Počet činných mlékařských družstev jest v Čechách 55, na Moravě 97, počet členů 10 920 na Moravě 20 265, zpracovaného mléka litrů v Čechách 22 980 868, na Moravě 41 981 431. Z čísel těchto na první pohled jest patrné, na jakém vyšším stupni v tomto oboru jest Morava nad Čechami. A příčina? Jedná se o to, že není v Čechách dostatek vlivných činitelů, kteří by se s opravdovým zájmem družstevní organizace mlékařské ujali.

Kde třeba pokroku. Podle výpočtů statistik sklídí po hektare mužik (sedlák ruský) 92 hekt. zrní, italský 138, rakouský a španělský 184, francouzský 192 hl, severoamerický 212, anglický 322 hl. sklídí tedy Angličan jednou tolik zrní z hektaru, nežli u nás vytěžíme. Vysvětlíme-li u nás z půdy 2000 K, angl. zemědělec docílí 4000 K, a to ne tím, že má lepší a úrodnější půdu, nýbrž tím, že užívá lepších strojů, lépe půdu obdělává, lepší volí semeno, slovem: jest vzdělanější. V tomto směru jest u nás třeba opravdu hodně — pokroku.

Roční výnos české přípravy vinné agrařníka o ročních 85 milionů korun. Agrařní pohledníci vydali heslo, aby řepa se nesázela. Maloročníci uposlechl, ale bohatí agrařní pohledníci sami řepu sázeli. Když cukrovary pozorovaly, že agrařní statkáři nasázeli řepu dost, nechť se ani s řepářskou organizací mluví. Tudíž smlouva s cukrovary řepa nízká 2 K 30 h za metrák, ačkoli mohli řepati obdržeti o 1 K na metrák více, jelikož cukr podražil nyní do 25 procent. U nás sází se okrouhle 85 000 000 metráků řepy, tak že řepati přišli asi o toliké korun. Ztráta to obrovská, která se nedá omluviti ničím. Při volbách si rolnictvo s takovými agrařními „ochránci“ důkladně promluví.

Z agrařního hospodářství. Zajímavou zprávou přináší kroměřížský „Posrovnatel“ o valné hromadě okresního družstva ku zvelebení chovu hovězího dobytka pro okres kroměřížský, která ilustruje poměry v tomto družstvu, vedeném agrařníky pp. J. Zlámal a Staštic, Tomášem Mlčochem ze Staštic a Hlavinkou ml. z Bezměřova. Předseda p. Zlámal omlouval se, že valná hromada neodbyvá se v čas, že družstvo po celý rok nic nedělalo, že byly jenom dvě schůze výborové. Kniha protokolů je u c. k. krajského soudu v Uh. Hradišti. Na otázku, proč je kniha u soudu, odpověděl jednatelem, že knihu musel soud odevzdati proto, poněvadž mu jako jednatelem uložena byla pokuta 10 K, poněvadž nevyřídil podání c. k. krajského soudu v Uh. Hradišti. Hned však podotkl p. jednatelem Mlčoch, že on není první, který tuto pokutu platí, že ji platil také poslanec Dosoudil (agrařník), když býval jednatelem. Zajímavou byla zpráva jednatelem. Pan jednatelem prohlásil: jednatelem zprávu nemohu podati, protože okresní družstvo v minulém roce nevyřídilo žádné činnosti. Jako ryzí agrařník odůvodnil to hned slovy: „protože družstvo nedostalo od zemědělské rady žádné subvence.“ Zajímavou byla zpráva pokladníka. Přijímá bylo asi 230 K, vydání 57 K a přebytek pouze 73 K! Agrařnímu počítatému muselo se dokazati, že se jim 100 K někde „ztratilo.“ Revident ústředního svazu v revizní zprávě napsal, že účty nebyly ničím doloženy. Tedy tak „od oka“? Obrázek ten jest velmi výmluvný o celém velkohořebném zachraňování našeho venkova, které provádějí agrařníci s hubičkou ve svých „kusech potříštěného papíru“, ale ve skutečnosti nedělají nic. „Sel. Listům“, které vidí ničeni dobytčářství rakouského srbským dobytčím, doporučujeme, aby věnovaly pozornost svou působení „blahodárnému“ okresnímu družstvu ku zvelebení chovu hovězího dobytka pro okres kroměřížský.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.
Všechné půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Školský obzor.

České dívčí gymnázium s právem veřejnosti na Král. Vinohradech v Korumní třídě číslo 4, otváře ve školním roce 1910-11 I., II., III., IV., V. a VI. třídu. Při gymnasiu zřízena jest: 1. Dvoutřídní dívčí obchodní škola.

2. Jednorocní kurs ku vzdělání industriálních učitelů pro školy obecné i měšťanské. 3. Praktický kurs ku vzdělání vychovatelek. 4. Kromě toho vyučuje se hře na klavír a housle, spěvu, němčině, angličtině, všem druhům praktických i ozdobných ručních prací, malbě, atd. Zápis dne 4.—5. července a 6.—7. září. Pro dívky z venkova zřízen jest pensionát. Přihlášky přijímají se denně. Prospekty ochotně saslají Skolské sestry řádu sv. Františka.

Výsledky volné školy ve Francii. Japonská vláda po trpkých zkušenostech volnou školu srušila: beze všeho nátlaku „klerikálního“. Leč v osvicené Evropě po všech trampotách, jichž navrátila volná škola celé vagony, horuje se za zřízení protikřesťanského pro volnou školu dále. Naši volní myslitelé, místo co by upřímně a poctivě lidi pověděli, jak černé květy vybuchly zvláště ve francouzském sadě volné školy, balamutí nezkušené lidi svou básnickou fantasií dále. Nuže, prohlédneme si mravní výsledky volné školy francouzské zblízka! Francouzští učitelé potírají ve škole křesťanský světový názor vášnivě, takže pro svůj fanatismus zapomínají často učiti děti věcem nejbližším a nejpotřebnějším. Nejlepší a nejpádlnější odpovědi na jejich zlobu jest úřední veřejná kriminální statistika, kterou ve Francii katolíci nesestavují. Statistika prozrazuje, jak nevypělá mládež ve Francii páše stále častější zločiny. Počet kriminálních zločinů a přečinů, spáchaných dětmi do věku 16 let, dosáhl r. 1906 výše 9509, r. 1907 stoupl na 11 401 a r. 1908 na 12 393. V těchto časových obdobích připadlo na mládež v věku od 16 do 20 let 12 226, 13 806 a 13 856 odsouzených. Počet souzených na základě vojenského trestního zákoníku vzrostl o 58 proc. Počet vojenských osob, postavených před soud pro přečin proti bezpečnosti občanského práva, vzrostl o 39 procent. Poslanec Raiberti jako referent o tom smutném zjevu označil takový mravní úpadek za politováníhodný zvláště z té příčiny, že v Německu jeví se v té věci nenáhlá náprava. A tam jsou školy konfesionální.

Dívčí pedagogium s právem veřejnosti v klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Českých Budějovicích, Radolfovská třída, nalézá se ve stejnojmenném výchovném ústavě, který přijímá přihlášky chovanců: 1. které žádají v nejbližším školním roce býti přijaty do přípravného kursu pro první ročník, 2. které si žádají vyššího vzdělání jak literárního tak ve všech ženských ručních pracích, v řemeslech a hudbě, ve vedení domácnosti a ve vaření, 3. které se chtějí připraviti pro zkoušky industriálních učitelů, péstovatelů neb vychovatelek. Žádosti se adresují na ředitelství tohoto ústavu.

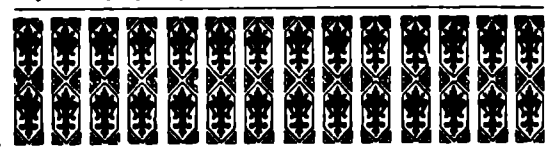
Již vyšlo! Již vyšlo!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

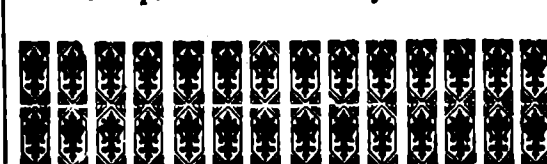
přijímá

vklady na 4 1/2%, úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek, prodává a kupuje

cenové papíry. Z venkova možno činiti vklady *státními listy* pošt. spořitelny, které zašlou se na poštovní. — Záložna podléhá *pojistné* revizi Jednoty záložen.

Za příčinou přestěhování
mám úředně povolený

úplný výprodej klobouků

jak plstěných tak slaměných pro pány a chlapce.

Vyprodávám za každou možnou cenu.

Antonín Vambora,

sklad klobouků
Hradec Králové, Velké náměstí.

KONCESSOVANÁ
INFORMAČNÍ KANCELÁŘ
PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VŠECHNÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ
:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::
P Ů J Č K Y
NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ
:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::
:: BEZ RUČITELŮ. ::

Kupte si důležitý spis:
- KAREL IV. -
OTEC VLASTI.
Cena 32 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy.
Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!
jeou světoznámé lihuprosté
MARŠNEROVY ŠUMIVÉ LIMONÁDOVÉ BONBONY
(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a malinové) ku přípravě znamenitého osvěž. lihuprost. nápoje.

Jedine první s touto ochr. známou. Jedine první s touto ochr. známou.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochr. známkou, jít je opatřen i každý jedn. bonbon.

Roční výroba 60 milionů kusů.
LU-SH, parfumuje dech. KLAIRON, nejvzácnější lahůdka nové doby. BOUCHÉES A LA REINE, PEPPERMINT-LOHENGES.

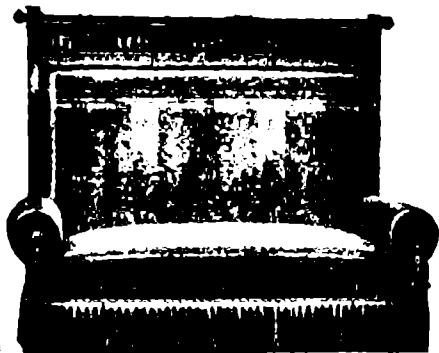
Všechné druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH, KU VÁŘENÍ I POCHOOUTKOVÝCH výtečné jakosti, nejlevnější nabízí

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech dříve

A. MARŠNER.
Sklady: Ferdinandova třída (Platýz), Václavské nám. (proti Primasům), Vídeň VI., Theobaldgasse č. 4.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pohovky

všech druhů od nejednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla košatá, zvláště umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slouů.

Matrace

pérové, dále třídlivé žíněné, afrikové s dřevitě vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké obyčejné.

Všecké věci se zárukou přesně řemeslně provedené.

Ceny velice mírné.

Písemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thor, Hradec Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze měho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na optičky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému dřevo-
vedství a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlacování

okázal, kasatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.

Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k těsnému jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hronsové
odznaky medaile s výstavy v Pardubicích

Žalová zmlouva r. 1894.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, koberců a
kovového nádobí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovno se vyprošuje.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

Železná skládací po-
stele od . . . K 7-80 od . . . K 5-

železná skříňové po-
stele s 3 díl. matrací od . . . K 10-

od . . . K 27- železná stojany na
šaty od . . . K 11-

Úplně zařízená lůžka od K 33-

Skládací polní sedátka
od . . . K 1-

zahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5-

zahradní patentní svi-
novací sítě K 36-

Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útav
za ceny zvláště výhodné.

Zahradní nábytek.

**Jen
jednou**
zkuste modlo jadro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná nej-
lepší s nejrozumnějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu ať novou
nebo opravenou starou, obrať se s důvěrou na
firmu

Frant. Votruba,

nový odborný závod pokrývačský a asfaltářský

v Hradci Král.,

Čelakovského tř. 207., přízemí,

kde bude každý solidně obložen.

Ve třech dnech

vyléčíte každý se zárukou mnoho
nemocí vnitřních osvědčeným lékem
na pl. žloutenku, nemoci žaludku
a ledvin, přihláste-li se pouze - -
korespondenčním listem na adresu:

JAN CELER,

t. č. v restauraci Adalbertina, Hradec Král.

Mnoho díkyvzdání po ruce.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřívka ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

cia. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Oznámení.

Důstojní páni duchovní se upozorňují, že ve
velice krásné krajině

se prodá

DOMEK,

po případě i pronajme.

Dotazy zodpoví

farní úřad v Slatinanech
u Chrudimě.

Soběinám prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, šetrinky, látky na roby, soupravy, salonní čumilkury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy: **Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ** Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

H. RICHTER,
pohřební ústav
: a zasílatelství:
Hradec Králové.

KRÁM A DÍLNY
k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď hned nebo od 1. srpna.
Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.
Nabídky firmě
K. V. Skuherský, Hradec Králové

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.
Skлады:
Budapešť, VIII. ker. Jászai-
körtút 15. n. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.
Cenníky zdarma a
franko.
Nejnižší měřiční
splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Křestní listy
(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Kněžské kolárky a náprsonky!
Klatské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Dešátky — Kapot-
níky — Dámské paasy. — Kožené zboží
— Modní hřebcové soupravy a jehlice
do šicích turbanových a pod. zboží za-
bývá modní a galantní závod
Fejgl & Bydlišť
— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Odporučuje se
trpícím kuřím oky
a zarostlými nehty
JOS. VANDA,
lékařsky zkoušený, oprávněný operátor v Pardubicích
Mešní vína!
Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravé přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lázeňská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.
ALOIS ČÍZEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné cenníky.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovozuje si doporučení veškeré hostelní nádoby a nádobí a to: monstrance, kalichy, cibíře, nádobky, patény, paciřky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předplácem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výrobky zasílá na úhradu franko bez zálohy koupě. Víte se posléz posvěcení. Práce ruční.
Sklad veškerých stříbrných a stříbrných nádob, jako: kalichů, monstrancí, cibířů, patén, nádobek, paciřek, svícnů, lamp, kaditelníků, kropenek atd. z Hradce Králové, jichž nádobí se stříbrem pravého i českého zlata na skladě.
Staré nádobí, stříbro a dráhokovy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posel a císleour
Praha I., ul. Karloviny Světlé, č. 10. n.

Založeno r. 1850.
Vyznamenán státní medailí.
Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se
první a nejstarší oděbní dílna pastírů
Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbrem,
bronzem a jiných kovů, od nej-
jednodušších do nejsofistiková-
nějších provedení, v každém
vzorů a ryse církevním alohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré výrobky jsou jako
Biskupskou Milostí revide-
vány.
Možná nádoby jsou v ohni
zlátí za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ho-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.
Vše možná jen posvěcení.
Vzorů, rozpisů, náčrtů i
hotové zboží zasílám franko
za nálohu.
Obchodem hostelním možno spáčet bez příplatku.
Sta odporučením a doporučením uznání po ruce.
Prostím veledůstojnému duchovenstvu o každou příležitost
a dárce zároveň domáám.
Společným doporučením rychlé a levné provedení
odměně společných stá.

Inž. C.
Jana Kotrče
c. k. místopředsedstvím koncesovaná
prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Král.
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provizi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,
při nahodilých par-
celacích skládá
přiměřené obnosy
co záruku
správnosti provedení.
Kupuje
na svůj účet za hotové
a
prodává
vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.
Obrat 4,320.000 K.

teřel docela ústa na tuto lež: „Jmenujte všechny svaté lidstva a uvidíte, že jste jmenovali oběti utracené církvi.“ Kniha český Václav byl také utracen církvi? Mučila Jana Sarkandra bestialně církev či protestantští suroveci? A jak dlouhá, trapná muka připravili protestanté katolickému Edmundu Kampianovi! Statistice prvých křesťanských mučedníků, křesťanů, z nichž si dělal perversní vrah Nero živé pochodně, také byli utraceni církvi? Sta obětí, odpravených inkvisicí Kalvinovos, také umučila církev?

„Představte si, kde mohlo lidstvo být, kdyby nebylo bývalo církve!“ Tak volá hromově Titán Machar. Vyhlíží to tak, jako když střílítko poučuje orly o svém báječném rozlehu po báni nebeské. Kde mohlo lidstvo být? Machar by bez církve nebyl ve stadiích podporován z nadace dobráka kolínského děkana, nedostal by literární cenu z kněžské nadace. Spravoval by opánky některému mongolskému pohlaváři. Masaryk by pekli někde u stanu na ohništi jedné placky a Drtina by drtil ručním mlýnkem kukulici. Tatarští a jiní mongolští dobyvatelé, jimž pouze spojené křesťanstvo dovedlo dobře čelit, by si bývali rozhodně na založení univerzity nevzpomněli. Macharovi by i ti Mladotarci srubili bez dlouhých disputací hlavu pro urážku Allahovu. Vždyť sto Macharů nevyvrátí to faktum, že by se Evropa bez křesťanství stala rejdištěm divokých mongolských tlup.

Kde jsme mohli být bez církve naší? Na to dali výraznou odpověď husité. Jméno univerzity, založené od katolíků, rozkradli, takže z univerzity se stala karikatura vysoké školy; statistice vzácných kulturních památek rozťískali nebo spálili; na chloubu české země, na Karlštejn, kde byla nádherná galerie umění, házeli dle Palackého sta „saudků smradu“. Tak tedy přemalovali umělé obrazy karlstajnské.

Po katolické církvi z doby Karla IV. nám v Praze zbyl nádherný dóm Svatovítský, chrám Týnský, Karlov, Karlův most, Emauzy, atd. O kulturní práci husitů však právoodec po Praze poučuje: „Tuhle husité rozbili staroslavny Vyšehrad, tamhle obrátili v prach skoro celou Malou Stranu a Hradčany, v tomhle chrámě vypichovali obrazům světců oči atd., atd. A na konec se ukáse návštěvníkovi cep a válečný husitský vůz. Cep — to bylo hlavní kulturní péro a dílo husitů.“

A „ve jménu náboženství lásky“ husitské sekty samy se pronásledovaly, až vlasy vstávaly! Jak veliký počet kališníků upálili a potopili Táboři a jak bezohledně vraždila Táboři kališná inkvisice! Takové kulturní důsledky se dostavily po vystoupení mistra Hasa, kterého v tomž článečku Machar oslavuje, volaje znovu s pathosem: „Buď Hus, buď Jiří Plachý!“

I ne, pane Machare, takhle by měl nejmlší mluvit syn Heliův a ctitel antiky. Hus proti antice a jejím smutným krásám hovořil až příliš určitě a nadto proti církvi hlásal některé tak záporné zásady, že se je neodvážil opakovati žádný masarykovec. Mohli by tedy býti pokrokoví lidé vědění, že církev vystoupením proti Husovým zastaralým bludným nápadům zobraňovala český rozum.

„Studujte nejen dějiny církve, nýbrž i dějiny svého národa!“ Rak tu volá k ráčtům, aby chodila ku předu.

A teď něco ještě veselejšího. Machar zvidí nejdř. biskupovi prsten, ba i punčochy a lesklé přerky. Věru ukrutná to pýcha, takové skvostné věci nosit! A přece bohatým židům a židovkám Macharovi stoupenci ani v nejmenším nezavídějí miliony, brilantové prsteny, hedbávný šat atd. Velice mladý Machar (už je mu 46 let) nasývá o 12 let staršího arcipastýře dědou, starým pánem, dědouškem. Velice elegantní a básnické. Jak by Machar vyhlídl, kdyby šedesátiletého jeho kolegu Masaryka nazval někdo starým dědou, který už má dát mladší generaci pokoj!

Politický přehled.

Klub katol. národn. a česká politika. Klub katol. národn. měl 20. května delší klubovou poradou, v níž se zabývali i otázkou svého poměru ke Slovanské jednotě a Českému svazu. Slovanská jednota má hlavní úkol, odstranění tohoto vládního systému. Pokud úkol ten není dosažen, jest zde dosti pevné pouto, takže o Slovanskou jednotu starosti nemáme a odpírať se nemusí těšit. Ohledně jazykové otázky rozhodl se klub vyhověti pozvání a účasti se nezávazných konferencí o řešení jazykové otázky. Politický rozum každé účastní se porad o věci tak dalekosáhlé a českého národa tak se dotýkající. Taktika česká musí směřovati k tomu, aby překažen byl dávný plán německý, řešit otázku jazykovou jen v Čechách a to za nynější germanizační vlády, provést obdobně v Čechách totéž, co se stalo ve čtyřech německých zemích, kde centralističtí Němci stali se borlivými autonomisty. Nebu-

deme-li v jazykové otázce užívat stejného zbraní jako Němci, bude jazyková otázka v Čechách rozřešena bez nás proti nám.

Agrární a jazyková otázka. Výkonný výbor české strany agrární smocnil agrární polance, aby se ujali řešení jazykové otázky ve srozumění s ostatními českými a slovenskými stranami. Konferenci dorozumivací agrárníci obešli. V Českém svazu a Slovanské jednotě budou závažné porady, co v otázce jazykové hájiti a jaký postup zaujati.

Volné sdružení slovenských stran v poslan. sněmovně navrhuje orgán polského klubu „Polská korespondence“. Do tohoto volného sdružení by všechny slovenské strany sněmovní vysílaly své důvěrníky, kteří by pak mohli rokovati a se usnášeti o společných záležitostech. Toto sdružení bylo by spolkem obranným, ne však výbojným. Kde by se tak stalo!

Otázka přístupu italské university pro stanovisko Němců působí vláde velké obtíže. Italové doufali, že když se Němci postaví proti sřizení této university ve Vídni, připustí aspoň sřizení v Terstu. Když se však Němci vyslovili i proti tomuto plánu, pobouřili se Vlaši a jsou odhodláni hnáti věci do krajnosti, a vstoupí do oposice, nevyhoví-li se jim. Také ruská otázka university působí vláde nepřijemnosti. Současně Slovinci určitě žádají, aby mezi sřizením italské právnické fakulty v Terstu a sřizením slovinské university v Lublani bylo jednotim, jinak hrozí zahájením obstrukce v rozpočtovém výboře. A proto Němci radili bar. Bienertovi, aby zatím otázka, kde má býti italská universita, nebyla řešena. Je prý na to času dost, až rozpočtový výbor vyřídí rozpočet a počne projednávatí předlohu o italské fakultě; pak prý bude možno, aby Němci vyšli Italům vstříc.

Rozpočtový výbor schválil 24. května rozpočet ministerstva vnitra. Slované a sociální demokraté měli tu při hlasování opět úspěch. Přijata resoluce dra Kramáře, kterou se vláda vysvětluje, aby vedle jazyka obcovacího byla také zjištěna národnost, a aby se postarala o to, by národnostní menšiny nebyly při sřizování lidu nijak znešlýchovány. Většina pro resoluci Kramářovu tvořila 27 hlasů proti 15. Pro hlasovali všichni Slované i M. Vasilko a soc. demokraté. Němci stáli podobně osamoceni při resoluci Šillingrově a Kotlářově, kdy usneseno, aby četníci vedli vyšetřování v jazyku stíhaného. Výbor přešel k jednání o rozpočtu ministerstva železnic.

Sjedná německo-pokřesťanské strany konal se 22. t. m. v Praze. Po vyložení referátů byla schválena resoluce, v které se vítá semknutí něm. liberálních poslanců a vysloveno přání, aby, dokud od Čechů nebudou uznány zásady národnostního ohraničení a samosprávy, důležitost českého sněmu připuštěna nebyla. U Němců jest dle toho přamělo dobré vše pro urovnání národních sporů.

Nové námořní vojenské správy. Delegacím bude prý předložen lodní plán, jehož provedení by vyžadovalo nákladu 250—300 mil. K. Námořní správa žádá totiž 4 dreadnoughty, jejichž stavba by stála 335 mil. A takové lodě už se také v Terstu stavějí soukromou společností, o níž ministr financí dr. Biliňský nechce nic vědět, ač přece nelze si mysliti, že by soukromá společnost stavěla lodě ty pro sebe. Kromě toho žádá správa námořnictví 3 nové křižové lodě, 4 nové dunajské monitory, 4 neb 6 podmorských člunů a 10 nebo 12 torpedových člunů. Poplatníci rakouští mají se tedy na co těšit.

Sněmovní volby v Belgii konaly se v neděli. Voličové mají tu jeden, dva i tři hlasy. Sněmovna obnovuje se každé dva roky polovicí poslanců. Dosud měla strana katolická ve sněmovně většinu a sice po 26 roků. Letos doufali liberálové, že při nových volbách svrhnou „klerikální“ vládu a proto spojili se se socialisty. Ale přes zuřivou agitaci všecko marno. Bylo zvoleno 49 katolíků, 23 liberálů a 18 socialistů, kterýmž se podařilo vyrvat katolíkům jeden hlas.

Italské loďstvo v černohorských vodách vzdává hold černohorskému knížeti Mikalášovi k jeho vládkáckému jubileu.

Zprávy organ. a spolkové.

Všem organ. křesť. sociál.!

Opětně letošního roku od 10. do 17. července pořádá budeme sociální kurs v Hradci Králové. Nutnost soc. kursů našich se ověřovala stkvěle u synějších vynikajících našich mladistvých řečníků, kteří organizaci křesť. sociální platějí slabě obohacují přínášejí. V jazyčtích aspoň utvrzena a obrněna vědomost a vytrvalost v mnohých otázkách náboženských a sociálních. V nastávajícím kursu sociálním se vše ještě vytríbí. Žádáme veškeré

organizace, aby nalitovaly oběti finančních. Veškeré sadané přínášejí své oběti: pohlaví nechť vyšlou do Hradce Králové! Nebudete-li mít z krádeho hned vrozeného řečníka, bude vám platným v drobné práci organizační. Zvláště učivo kursu bude sestaveno velice prakticky, což vysvitá z vyhlásky, jež bude vydána co nejdříve. Výlohy jednotlivců stanovili jsme na nejvyšší míru: stravné, bytné atd. pouze 12 korun za celý kurs. Každý obdrží též jistý počet křesť. sociálních knih. Prosíme o laškové dárky na zakoupení jich. Přihlášky a dotazy přijímá jednatel J. Polák v Hradci Kr., Adalbertinum. — Na den 17. července svoláváme do Hradce Králové sjezd katolických spolků, žen, dělnictva a mládeže dělnické a sjezd mládeže křesť. tanko-sociální. Zdat Báh!

Josef Polák, Dr. Frant. Royl,
jedenatel. rektor.

Nový Hradec Králové. Křesť. tanko-sociální lidový spolek pro N. Hradec Králové a okolí konal v neděli 21. května o 4. hod. odpol. řádnou valnou hromadu s přednáškou ve spolkových místnostech u Dušků. Přednášel dp. Ant. Doležal, kooperator, na thema: Emancipace žen. Časová a velice zajímavá přednáška, přes hodinu trvající, byla hojným potleskem odměněna a projevem přání, slyšeti váženého řečníka častěji. Jednatel spolku p. Hruša a pokladník p. Studený, ředitel kursu, podávali pak správu o jednotě za minulé správní rok. Spolek měl s divčí besídkou 80 členů. V uplynulém roce zemřeli dva členové. Ve spolku četly se tyto časopisy: denníky Čech a Hlas (Brno), týdeníky: Obnova, Šit, Naše listy, Hlas lids (Budějovice), Meč, Náš věk. Po schválení jednatele a pokladníka správy vykonala valná hromada volbu výboru. Zvolen byl jednací výbor dosavadní výbor. Protektor spolku jest vdp. děkan a bisk. notář Ant. Vitvar, duchovním rádcom dp. Ant. Holub, jeho náměstkem vlp. Ant. Doležal. — Počet našich členů není ještě tak značný. Doufáme však, že rok od roku počet členů vzroste; o to chceme všichni se snažiti tím, že v budoucnosti neopomeneme pevně a správně na svých místech státi a v duchu účelů spolkových působiti a pracovati. Vždy pamětlivi budeme výborného přísloví: „Kde nepokračuje, jde naspět.“ Na to podejme si ruce k další zádrné práci a věrnému společnému působení. Jednotě žehnaj Báh!

Čermilov. Naše katol. národn. Jednota pořádala na Hoř Boží svatodušní časovou přednášku: „o tělezech nebeských a kometách svlák.“ Úkol tento vzal na sebe vdp. předseda a vikář Jan Frant. Seidl. Za převládající účasti dospělých i mládeže obou pohlaví akora celé tři hodiny velmi poutavě a jasně oověřili vše tak, že všichni dobře pochopili, co dosud jim známo nebylo a co jim dosud nikdo tak krásně nepověděl. Zajímavý populární a mile humoristický způsob řečnický, jež vdp. řečník volil, zvláště se líbil při tak těžkém tematě a proto, ač přednáška trvala tak dlouho, zdála se chvilkou. K objasnění dobře poslouchaly přístroje astronomické. Za velikou plii, a jakou řeč pracována byla a krásný přednes byl vdp. vikář nadšenými účastníky odměněn ardečným, dlouhotrvajícím potleskem. Těšíme se zase na brzkou přednášku. — Dne 29. května t. r. přednášel o 2¹/₂ hod. ve spolkové místnosti vld. farář Filip Konečný o sociálně kulturní činnosti církve na prospěch lidstva. Slovný řečník zve k plné účasti. — Slavnost otevření jubil. kostel. parku koná se 12. června t. r. Připraví již jsou v plném proudu a pestrý program akademie za účinkování výtvarných hudebních sil přivábí zajímavé posluchačstvo domácí i z širého okolí. Mezi akademii přednáší dp. Jiří Sahula. Zdat Báh!

Libramtice. Na pondělí Svatodušní zavítal k nám obětavý a nadějný pracovník v hnutí křesť.-s.c. p. Jiří Orlický, sekretář mládeže a promluvil o křesťanském socialismu a otázce národohospodářské. Účastníci četné shromáždění všichni oceňili poutavou, krásně sestavenou a přednese-nou řeč a odměnili p. řečníka upřímným potleskem. — Případný doslov k řeči přičinil vlp. J. Petrásek, jenž i vyvěřil stanovoy hospodářského Sdružení a české křesť. soc. mládeže. Ustavena pak byla odbočka hospodářského sdružení a skupina mládeže, jejichž činnosti přejeme hodně zdaru a síly.

Katolíci, vzhůru dne 5. června do Libštátu! Tamější katolická jednota prodělala nejtuší boje a trapné svízelo. Perné zápolila dlouhý čas s mocnými a vychytralými nepřáteli. Ukládáno v posledních letech o její život hlavně tím, že měla býti vypuzena z místnosti, jaké jsou pro rozvoj spolkový nezbytné. Leč stateční katolíci nevěřili malomocné hlavě. Pomoc sobě sám a nebesa ti pomohou! Tak sni staré dobré potekadlo. Proto v době největší krize začali sbíratí na stavbu spolkového domu. Obětavost kollatur-ních svědků o velikém zápalu pro uslechtilou věc. Mimo to statečným katolíkům dostalo se také pomoci od stoupenců našich z jiných krajů. A tak nadešla konečně toužebně očekávaná chvíle otevření pékného reprezentačního spolkového domu. Pořad slavnosti dne 5. t. m. bude tento: Dopoledne v 5 hodin ráno budíček. Od 8 hod. do půl 10. svítání hostů. V 10 hodin seřadění spolků v zahrádě a odchod do chrámu Páně, kde bude o

při 11. hod. slavně kázal v. d. František Salek, čestného kanovníka a profesora bohosloví s Hradce Králové, po něm služba Boží. Ve 12 hod. společný oběd ve spolkovém domě. — Odpoledne o půl 8. hod. feš p. Hrádkého posl. Václava Myslivce. Na to koncert. Slavnostní vstupenka 40 haléřů. Večer v. d. — Slavnost otevření spolkového domu v Liběšatě jest první slavností svého druhu v Podkrkonoší. Doufáme tudíž, že naše nadšené bojovnické příjdu návštěvou odměnit a povzbudit k další práci naši stoupenci v počtu nejčetnějším. Kde tedy svítá v naší diecézi jen posvěcení mše, vzhledu dne 5. června do Liběšat!

Česká Skalice. V neděli dne 29. května pořádá organizace české mládeže křesť. sociální o 1 1/2 hod. odpoledne v sálech (dolní místnosti) p. Fr. Bartoníčkové důvěrnou schůzi, na které promluví p. Jiří Orlický, tajemník z Hradce Králové, na téma: I. Činnost českého katolíka na poli národním a národohospodářském. II. Sdružování české mládeže na základě křesť. sociálního. Po schůzi o 3 hodiny odpolední pořádají koncert v sále téhož hostince táburaři z Hradce Králové. Program pestrý, pečlivě sestavený. Vstupné za osobu 60 hal.

Velká Losenice. Dne 29. května o půl 10. hodině dopoledne konal se bude v hostinci p. Roseckého veřejná schůze lidu. Pořádek jest tento: Zahájení schůze okrasným důvěrníkem. — O politické situaci promluví p. Josef Prokop, Hrádký poslanec. — O hnutí křesťansko-sociálním promluví p. Fr. Šupka, redaktor „Štítu“. — O důležitosti hospodářské činnosti bude řečeno p. Karel Pipek, rolnický sya. — Po schůzi koná se vele-důležitá porada důvěrníků.

Veliký manifestovní tábor katolického lidu v Praze na Hradčanech, pořádaný I. krajským výborem české strany křesťansko-sociální v den sv. Jana Nepom., vydal nejvyšší svédoctví o uvědomění katolického lidu. Na půl druhého tisíce účastníků těsně se v prostorných místnostech druhdy pivovaru Strahovského a vyslyšelo s nadšením porozuměním řeči poslanců strany. — Po srdečném uvítání důvěrníkem a předsedou organizace Hradčanské p. baronem Tunklem zahájil schůzi důvěrník I. kraje p. dr. Mazanec a vyhlásil krátce podnět ku svolání tohoto tábora, nepřátelské totiž zachování se města Prahy letošního roku k veřejné oslavě sv. Jana Nep., dal svoliti předsednictvo, načež zvolený předseda inženýr Pospíšil udělil slovo dr. Horáčkovi. Nadšený tento buditel katolického lidu českého vyhlásil za opatření bouřlivých projevů souhlasu se stanoviskem dějepisného účtu vzdávanou od pradávna patronu země české sv. Jana Nepom., zajímavými daty historickými vyvraceje lichou námitku dnešních odpůrců této účty, jakoby byla vynalezena za náhradu prý oslavy mistra Jana Husa. Neméně fakty z dějin národního probuzení českého dokázal ohromný výsnam oslavování sv. Jana Nep. pro vzkříšení českého jazyka. Neporušený jazyk sv. Jana Nepom. nebyl lida českému jen symbolem svátosti milčivosti, ale také symbolem neporušitelnosti mateřského jeho jazyka. Na konec pak srovnal počty prokazované národnímu národu světo se stanoviskem nynějšího zastupitelstva král. hlav. města Prahy, jež odopírá i nejnepatrnější příspěvek k jeho veřejnému oslavě. — Po pozdravu předsedy české Akademické ligy ujal se slova Hrádký posl. Václ. Myslivec. S vervou sobě vlastně ukázal na podobnost poměrů za sv. Jana Nep., kdy chystalo se velké podvratné hnutí husitské, s dobou nynější. Protestuje proti úpornému boji nepřátel církve proti všemu katolickému, jež také i na radnici královského hlav. města Prahy v době poslední volnými myšlenkami jest známen, vyhlásil přítomné shromáždění, by v řadách strany křesťansko-sociální bojovali za práva Kristovy církve ve vlasti naší. V krátkých rysech pak objasnil národní, kulturní a hospodářské cíle naší strany. — Nato přijata byla resoluce protestující proti odmítavému stanovisku hospodářské komise rady městské při letošní oslavě svatojanské. Za nadšeného spěvu chorálu sv. Václavského byl zavržen tento tábor lidu skončen.

Zprávy místní a z kraje.

Spontanní projev diecézního kléru. Vysoké vyznamenání, jakého se dostalo Jeho Excellenci nejdp. biskupovi dr. Josefu Doubravovi sv. Otcem Piem X., vzbudilo radostný ohlas v celé diecézi a zejména v diecézním kléru. Tyto počty tlumočili zástupcové všech vikariátůch úřadů v úterý dne 17. května b. r. Jeho Excellenci v rezidenci v Hradci Králové. Výmluvnými slovy vyjádřili radost a vděčnost kléru vsápp. Magr. Vorlíček a vikář Proschwitzer, jako mluvčí deputace. Zřejmě dojat vzdal díky nejdp. biskup za neobyčejně významný projev kléru přítomným zástupcům všech vikariátů. V poledne odbyvala se v rezidenci přátelská hostina, k níž byli všichni členové deputace pozváni.

Generální visitace a sv. břířmování ve vikariátu vrchlabském. V úterý, d. e. 7. června zavítá J. E. nejdp. biskup dr. J. Doubrava do Schwarzenthalu, 8. do Niederhofu, večer

vždy ve Vrchlabí; ve čtvrtek 9. ve Spindělměhlé i večer, v pátek 10. odpoledne, v sobotu v Brauně, v neděli 12. a v pondělí 13. v Jilemnici, večer vždy v Jilemnici.

Jubiläum kněžství 25leté oslavují letos v. d. pp.: F. Dobrálek, farář v Liběšatě, Alois Doubravský, farář v Luži, F. Hendrych, farář v Městíci, J. Herkner, farář v Bílé Třemšně, V. Jelínek, děkan v Sadské, A. Kaška, děkan v Kostelci n. O., J. Klapka, farář v Křivčovicích, F. J. Konečný, farář v Pouchově, A. Liebig, katech. v Chrástě, V. Marek, farář v Morašovicích, J. Moldán, farář ve Váp. Podolá, F. Müller, profesor v Hoře Kutné, K. Neuhil, farář v Kostelci n. O., J. Novotný, děkan v N. Městě n. M., J. Pátek, farář ve Vrbici, A. Poměhl, farář ve Zruči, F. Puchmayer, farář v Knapovci, J. M. Salesius Roubíček, opat v Želivě, L. Seidl, farář v Liběšatě, J. Váha, farář Bohárně, S. Weber, farář v Olešnici.

Slavnost Božího Těla konala se tentokrát za nádherné pohody. Kristu Svátostnému přišly vzdáti své hold nečetné zástupy věřících z města i široké okolí. Největšího nesl J. E. nejdp. biskup za doprovodu ajd. katedrální kapitoly, všeho p. t. kněžstva místního, zástupců obce, úřadů státních a vojska. V počtu bojném viděti bylo v průvodu řadu družiček, Jednotu katol. tovaryšů, Všeodb. Sdružení křesť. dělnictva, spolek katol. paní a dívek, kongregaci mariankou. Pořehnutí Nejsv. Svátosti označováno střelbou 18. pěš. pluku a slavnostní fanfaron s Bílé věže.

Dr. A. z Raville o Největší svátosti. Známý univerzitní profesor dr. z Raville, který nedávno zřekl se Luthera a vstoupil do církve katolické, přišel o oběti mše sv.: Nechtějí to pouhý zbožný zvyk, není to pouhý krásný a významný obřad, ale pravda, pravda plná, skutečná oběť Krista Pána skutečně přítomného, ano jediné platné oběť v dějinách lidstva, protože oběti starozákonné byly jen úkony symbolické, označující tuto oběť skutečnou... právě zde máme základní rozdíl mezi bohoslužbou katolickou a protestantskou. Při protestantské bohoslužbě jsou spěvy, modlitby, čtení bible a její výklady. Při bohoslužbě katolické nalézáme toto vše také, ale nikoli vždy v plném počtu, ale všechny ty úkony jsou jen úkony přípravnými, nebo provádějícími hlavní úkon, kterýmž je oběť. Kolem úkonu obětního jest vše organicky seskupeno. Celé je to skutečný organismus, a sice organismus rozdělený pečlivě a významně, jehož duší jest pravá oběť. Jest to tedy pravá služba Boží a nejenom účta Bohu vzdávaná, je to pravý úkon úřadu kněžského, prováděný zevní úpravou, jaká má přelaskat, důstojnou, významnou a dopodrobnou určenou... Mnohá staletí pracovala svou moudrostí, láskou a obrázkostí, aby upravila postap obětní o nejduševnější a nejvýznamnější. Kde tedy pohrdá tímto úkonem, jež tuší a posměchem vydává, pohrdá vírou a zneuctívá Boha... Bylo by opovržlivostí, ba zaslíbeností, kdybychom chtěli skoumat toto tajemství metodou světských věd... Toto nejhlubší tajemství jeví se pravdou také našim nejprostším... Milosti plné dary Největší svátosti poskytují duchovní slast, které nelze vypsat a posilují všechny duchovní život člověka... Kdo řádě přijímá Největší svátost, pocítaje v duši, že je spojen se svým Pánem a Spasitelem, pocítaje, že tím spojením Pán jej oblažuje tak, jakoby jemu jedinému se byl odevzdal celý, až zároveň s ním byly u svatého přijímání snad celé zástupy věřících a pocitovaly totéž... Církev nesmí alelovati a nesmí nastupovati zvláště při tomto středu veškerých tajemství.

Kometa Halleyova. Dne 26. května byl pozorován se zahrady bisk. zdejšího semináře krásný meteorologický zjev. Po půl 10. hodině večer objevil se neobyčejně dlouhý chvost vzácného hosta na našem nebi. Zjev tento, jež bylo možno pozorovati dobře pouhým okem, trval as 10 minut a zmizel ve 1/4 na 10 úplně.

K přednášce Herbenové. V „Ratiboru“ je vyvaleno politování, že se p. dr. Reyl vzdálil před koncem přednášky z Klicperova divadla, aniž by promluvil o stanovisku církevním v otázce svatojanské. Slova tato jsou holou frází, protože je dopisovateli „Ratibora“ jistě dobře známo, že před počtem přednášky žádal p. dr. Reyl od pp. dra. Klumpara a dra. Geduldgra slovo, aby mohl přilhlásti se k debatě a promluvit o tom, že se odebývá pouze veř. přednáška, kde není debata přípustná. Připustili pouze tu naději, že se septej ještě zeměpanského komisaře, zdaž by debatu dovolil. Ale nezeptali se a slovo dr. Reylu nezaručili. Proto p. dr. Reyl odhodlal se uspořádati zvláštní veřejnou schůzi, která se také odebývala v neděli 22. t. m., a setrval v přednášce jako posluchač až do chvíle, pokud dr. Herben mluvil o sv. Janu Nepomuckém. K charakteristice p. dra. Herbena posuzujeme, že osobně napadal přítomného p. dra. Reyla, ač honem lidé nenapadají své odpůrce, když vědí, že tito nemohou se brániti. Takové noblesy je schopna jenom pokrokový inteligent. Obyčejný dělník by si toho nedovolil. Na historickou důkladnost dra. Herbena posvítíme příště.

Schůze městské rady. Žádost okresního výboru, aby též při zakládání nových hřbitovů přibíráni byli za účelem podání dobrého zdání c. k. konservatoři, protokol, sepsaný u obecního úřadu v Pouchově za účelem udělení povolení ke přístavbě školy tamní, připsal c. k. říditelství pošt a telegrafů pro král. České, že hovory telefonem s městy Benešovem a Prahou, Českou Skalici a Stříbrem jsou již zavedeny, dále že c. k. ministerstvu obchodu bylo co do zlepšení poštovního spojení navrženo: zřízení vlakových pošt nižšího řádu ve vlnách č. 719 a 736 mezi Hradcem a Chlumcem, zřízení těchto pošt ve vlnách č. 723 a 726 mezi Hradcem a V. Osekem, zřízení vlakových pošt ve vlaku č. 525 mezi Pardubicemi a Libercem a mezi Trutnovem a Pardubicemi ve vlnách č. 426—526, a program mezinárodního kongresu pro správní vědu, jenž konán bude ke konci července t. r. na světové výstavě v Bruselu, byly vzaty na vědomí. — K úhradě nákladu, jenž spojen bude se zřízením cesty, vedoucí katastrem obce Roudničky ke hřbitovu Novohradeckému, vyžádají se příspěvky obcí účastnících. — Damskému pěveckému spolku „Eliška“ propůjčeny byly městské sady na Žižkově náměstí k dopolednímu koncertu na den 29. května t. r. — Přijata byla oferta p. inž. Fr. Jiráčka na betonové stropy nové studny užitkového vodovodu. — Panu S. Gausovi, obchodníku, uděleno bylo povolení ku přestavbě domu čp. 134 na Velkém náměstí. — S vodním družstvem pro Pouchov, Piletice, Hradec Králové a Věkoše bude sděleno, že souhlasíme s provedením pouze jedné svednice vod na lazách sv. „Bojanka“. — Panu Karlu Jandovi, příručímú spoutelný, uděleno bylo povolení k obývání jeho vily u „Štelnice“ vystavěné.

Ze zdejší garnisony. V sobotu dne 21. t. m. opustil naše město dosavadní zdejší brigádaí velitel generál-major p. Karel Křitek. Vykonává své nesnadné a spleťité povinnosti vzorně, snaží se zároveň se vši energií, aby poměr mezi zdejší garnisonou a civilním občanstvem byl co nejvíce přátelský. I v kritických chvílích počínal si v tom směru tak obratně a taktně, že zabránil mnohé společenské kalamitě, čímž si získal zasloužených sympatií českého obyvatelstva. Lučnění a velitelem bylo velice srdečné. Ještě na nádraží byl doprovázen od zdejšího p. starosty a jiných zástupců města, od důstojníků celé garnisony a četných úředníků, jakož i množství obecního. Pan generál-major povolán do Vídně jako velitel 49. pěší divise. Na jeho místo do Hradce Králové jmenován p. Kladius Cizibulka, plukovník generálního štábu, který byl do této doby přidělen kanceláři chef-generálního štábu ve Vídni. — Náš 18. pěší pluk, jeden prapor 21. pěš. pluku a dva prapory polních myslivců slavily dne 22. t. m. výročí památky bitvy u Ošprů, v níž byl Napoleon poražen. Vojáci jmenovaných oddílů se zvlášť přitom vyznamenali. V předvečer slavnosti pořádáno čepobití. V neděli ráno sloužil na dvoře nových kasáren polní mší sv. dp. vojevůdce kurát Suchánek, který při té příležitosti promluvil o významu památného dne. Na slavnosti účast brali starosta města, členové měst. zastupitelstva, samosprávní a státní úředníci, atd. — Týž den večer došla správa z Opočna, že tam na zápal plíc zemřel major a velitel zdejšího doplňovacího okresu Ludvík Brau. Pochován byl dne 24. t. m. na Starém Plesu u Josefova.

Koncert v parku odkládá se z dnešního dne na zítřek.

Válemému občanstvu „Hradecku“. Vlna nacionální navrativosti těšce dolehla lonského roku na dolnorakouskou menšinu českou. Nikdy neměla menšina tato na různých ustlání, ale nikdy také nebylo tak usilovných snah germanizačních jako poslední dva roky. Snad se také tolik důvěřivě křivda nechtěla. Dnes však, kdy česká menšina dolnorakouská probouzí se ze své resignace, boli ty křivdy dvojnásob a touha po odpočinku stává se stále živější. Hradecko pochopilo tu touhu, pochopilo, že dolnorakouská česká menšina je života schopná a přikročilo ku pomoci. Pomocná akce „Hradecko — české Vídni“ vynesla 19.000 K a zaručený příjem dalších 3000 K. Vlna bromaďa a spolků „Komenský“ ve Vídni unesla se na projevů díků. Komu máme tento dík tlumočiti? Okresní výbor, městské a obecní rady, páni poslancové zemští i říšští, spolky, pomocné výbory a nečetná řada jednotlivců podjala se velkému úkolu s láskou a obětavostí, korunovanou zdarem tak pěkným. Všem jim patří dík spolku. Ale ne dík slovům, jiný chceme vzdáti. Hradecko pomohlo značným darem, užé činnost spolku a bohdá i výsledky její budou díkem nejlepší. Poslání láskou svých krajanů jdeme novým bojům vstříc s odvahou a důvěrou ve vítězství. Chceme pouze říci: Děkujeme vám a prosíme, abyste nám stáli i nadále po boku. Ve Vídni, v dubnu 1910. Ústřední výbor spolku „Komenský“ ve Vídni. Prof. Dr. Al. Velich, starosta. Al. Klíma, jednatel.

Upozornění a přebna. Poslední d. bou obcházejí opět na našem městě i okolí dům od domu podomní překupníci starožitností. Obyčejně vydávají se za zřizovatele některého musea, aby spíše přiměli k ukázení a prodeji rodinných památek nebo jiných starých cenných předmětů. Jsou to většinou agenti církvi museí neb obchod-

něti, kteří tímto způsobem odstranili poslední ceně památky domácího uměleckého a lidového průmyslu. Vznikne ku všem majitelům podobných věcí snaha o žádost za věnování neb prodání do sbírek zdejších muzeí. Dary pro sbírky muzejní přijímají nebo případnou koupí sprostředkují p. L. Haas, řed. muzea, p. dr. Ot. Klampar, p. L. Domeška, obec. tajemník neb i p. M. Oehm, sekretář a knihovnick muzea.

Promemiiální koncert „Ú. M. S.“, pořádaný dne 22. května t. r., poskytl uvědoměnému obecenstvu, čteně se dostavivšímu, příjemný posílek. Hlavní zásluhu měla ovšem zreorganizovaná hudba Světská, její svými velmi pěknými výkony za řízení kapelníka p. Sekery v hradecké veřejnosti znamenitě se uvedla. Tě její obětavost — hrála úplně zdarma — zasluhuje výslovného uznání. — O sdar podniku mimo Matiční výbory zasloužili se pp. členové Jednoty a p. Matouš, obchodník. — Čistý výnos koncertu připadá jednak Matičnímu millionu, jednak České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém.

Z odberu Ú. M. S. Vstupné do promemiiálního koncertu v městském parku dne 22. t. m. činilo K 263.14.

Velký požár dřevního skladu G. Steina v Plotišťích proti nádraží král.-hradeckému rozbouřil na Boží Tělo celé širé okolí. Oheň vznikl u parní pily před 6. hodinou na večer a v malé chvíli zachvátil v hor. polovici ohrazení nahromaděné zásoby prken. Žár byl tak brosný, že i na druhé straně cizího nálevo vznítil se dřevěný plot u nádraží, ač panovalo úplné bezvětrí. Hasiči ohně stážívali úplný nedostatek vody. Ještě dnes v noci velká zář děsila okolí. Na místo se dostavili hned při počátku požáru p. c. k. místodrž. rada Steinfeld, p. c. k. místodrž. koncipista Dr. Rud. Fiedler, který řídil bezpečnostní a policejní opatření, plukovník c. a k. 18. pluku s četnými důstojníky, sbor hasičů z Hradce Král., m. r. p. Pilnáček se starostou p. Vodičkou, c. k. četnictvo z Hradce Král. a Kuklen a mn. j. K vážnému úrazu na štěstí nedošlo, pouze jeden z hasičů se poranil na noze. Pan Stein byl ovšem aluálně pojištěn.

Levná minka. V květnu letošního roku dočkali jsme se neobyčejného zlevnění mouky, jakého nebylo po několik již let. Srovnávací tabulka minulého sklízne to dokazuje.

Za 50 kg hrubé váhy se platilo:

31. září 1909	14. pros. 1909	22. května 1910	Zlevnění o:
Pšeničná:			
a. 0. K 22.70	22.40	19.10	K 3.60
a. 1. K 22.20	21.90	18.60	3.60
a. 2. K 20.40	19.80	18.20	2.20
Žitná:			
a. 0. K 16.20	16.00	14.80	1.40
a. 1. K 15.30	15.10	13.80	1.50

Z toho vysvítá, že se sklízni minulého roku provozovala se v Rakousku lichva, kterou zamezila zahraniční konkurence. Kdo máš, učiní si zásoby na zimu již nyní, protože ceny zase v září stoupnou.

Třebechovské. „Bitva ztracena — alespoň kryme ústup!“ toť heslo, kterým se dá výstižně charakterisovat poslední projev třebechovských pokrokářů. Najednou s útočících pamfletářů stávají se nevinní obránci! Pánové mají prvenství ve svých neurvalých projevech ať pamfletářských ať novinářských — totiž zneužívání jmen nepohodlných osob aneb jmen křesťanů — jen tak na dovtip; ale když se jim — ne stejnou měrou — jenom drobáček do pokrokářského vzoru podobné naměti, to je rámus! Ukazují své rány celému světu, aby jim je kde kdo pofoukal. Klerikálové i do antisemitického kabátu by je chtěli před 10 lety obléci! Ó, my mučeníci a vy židé foukejte, foukejte! . . . Časť se tomhle eskamotérství říká komediantství. Tvrdíme, že třebechovský antisemita s r. 1900 a třebechovský pokrokář z r. 1910 je jedno a totéž. Nejčastěji při napadání ženy . . . Kdy, kde a jak, pamfletář ovšem nedoložil. Máte-li snad na štěstí onu poznámku o tragikomické scéně s tím pukátem, každý nepředpojatý uzná, že poznámka naše byla velice šetrná a věcná. Byla nutně vyvolána „Ratiborem“, neboť muselo se připomenouti zapomátlivým aranzérům, jak vlastně vše bylo. Nic méně — nic více. Důkaz pravdy se nám plně podařil, že netřeba dalších, kterých máme celou řadu po ruce. Potrestání tajemníka a purkmistra svědčí proti vám. Úřadům jednání jejich zdálo se málo energické; poštvaní pokrokářů zase vinili p. Ráščku z nadřezování židům, a tak uroben na něho hanlivý titul: židovský purkmistr. Někdo se diví, jak Hus nebo Bělohorská bitva může být pokrokářů tak lživě a agitačně líčena — inu, od těch dob uplynulo několik set let! — a to se nějak líze, když tak mazané chťají nám naši fixléři líčiti záležitosti, jichž jsme byli všichni očitými svědky! Do posledních písmenky platí, co jsme o bouřích židovsko-německých napsali. Dobře na 27. petít. řádkoch čtou nám naši čtenářští pokrokářové levity. Jsme: jšliví, nářepační, marniví, klevetiví, smyslní, obžerci, pyšní, mstiví, lakomí a závistiví. Jako starodávny fariseus odsoudil publikána, srovná tak na puntík odsuzuje nás jeho novověký třebechovský kolega — farisej. Rozumný člověk učiní si správný úsudek a dle zásluhy posoudí troufalost pokrokářskou. Zajímavé jest sledovati jejich důslednost na nynějším cho-

vání se k regenschorium. Sekají mu poklonu na poklonu a prezentují bombůsky (dla jejich mlavy líčeno). Hledíme, s přátelství k němu jdou pryč i do chrámu. Těsíme se, jak pak je tomu dlebo, co tyš muš dostal od vás zapohlavkovano veřejně v „Ratiboru“? Jakkak tohle zase budete vykrucovat? Jistě asi jako s tím povolebním partem: „Přisusovali nám ono povolební parta, jest dosti povážlivé . . .“ Ba ne, vy nic, vy muzikanti; „klerikálové“ sami sobě to udělali. O vy dobré duše, cítíme, jak vás svědomí hněte. Přeskvostné je vaše přiznání, že s „Obnovou“ pánové polemizují ne pro její obsah, ale pro její tón a způsob vyjadřování. Teď to máme z Prahy dema. Dopadalo by to s vámi blbě, kdyby váš sloh a stylisace měl dokumentovati vaši ineligenci. Tak nám asi bylo řečeno s tábora vám blízkého, ba i s vašeho. Přiležitostně řekneme více. — Ku konci pánové oblékají na sebe prorockou tógu a čtou ve hvězdách, jak jednou se to všechno spojí proti „klerikálům“, jinými slovy hrají na šalmaj sociálním demokratům. Z plna srdce jim to přejeme. Konečně sbaběle se vymlouvají, že nemohou Mei jméno toho, kdo lížve naše kněze pohaněl a demuncoval. Stálo by ho to třeba existenci. Tuhle pokrokářskou bezcharakternost přiblížíme na prout soudné veřejnosti. Tedy podle pokrokářské logiky máme každý zákeřník anonymně nařknouti někoho z nejpodlejších skutků. Pak-li nevinný hledá zadostiučinění, zákeřník jednoduše schová se za pokrokářskou morálku a odtud ještě vyplazuje jazyk . . . A tak nic jiného nám nezbyvá, než zvolati: Jen tedy, baso, bruč a skuč jak chceš, my dobře víme, že hráš na poslední rozdrázanou strunu.

Třebechovské. K nešťastnému skonu čeledína Pražáka dodáváme na základě dobré informace následující. Když přišel do hostiace pana Javírka, byl již notně napilý a šádel při hostinskou o „kapku na vrch.“ Leč rozumná paní, sponzorová, v jakém stavu se ubožák nacházel, vůbec mu nic nenalila. Pražák se pak vymotal ven a krádel dále při voze. Při záhybu cesty se zapotácel a klesl vedle. To sponzoroval jiný kočár a proto rychle, jak jen bylo možno, koně zastavil. Leč bylo již pozdě. Kolo rozmačkalo nešťastníkovu žebra, tak že následovala smrt.

Heřice. (Neštěstí. — Krádež. — Pohřeb.) Dne 20. května t. r. stalo se v továrně p. Karla Tučka v Heřicích neštěstí. Marie Masopustová, 16 let stará, teprve krátkou dobu v továrně této zaměstnaná, spadla na skleněnou tabuli v podlaží, kterou prorasila, potěsala se a propadla do přizemí na stroj. Stroj ji odhodil a způsobil velkou ránu na hlavě, takže ubožá po 2 hodiny zůstala v bezvědomí. Byla odvezena do okr. nemocnice, kde pry se jí již poněkud lépe vede. Ale jaké následky bude mít tento úraz pro celou její budoucnost? — V noci na 22. května t. r. vloupali se zloději do kapličky, vystavěné slavným profesorem pražské univerzity Ladisl Janderou v r. 1826. na návrh Ohlomek nad Heřicemi. Vloupali se pomocí motýky, ukradené v blízké skále p. Svobody. Ukradli milodary, jež věřící otvorem ve dveřích do kapličky házejí; jiných předmětů se nedotkli, snad byli v čas se své „činnosti“ vyrušení. — Dne 22. května t. r. měl v Heřicích pohřeb šák I. tř. obecné šk. Josef Malina, syn odb. učitele měšťanské školy divč. Nadaný šák tento hrál ještě dne 16. května t. r. při školním divadelním představení, náhle pak onemocněl zápalem mozkových blan a dne 20. května zemřel. Účastnatel při pohřbu bylo velice; na hřbitově lidé souhlasně tvrdili, že se šák tento na divadle rozčilil a nachladil a následkem toho zemřel. Ještě pry 6 škol. dětí z divadla onemocnělo. Nevíme, co jest na tom tvrzení pravdy; ale to víme určitě, kdyby byla pouze domněnka, že nemoc a úmrtí je ve spojení s návštěvou kostela nebo s církv. právem některým, že by z toho byl v celých Heřicích veliký poplach a hřík.

Agrární poctivost ve Soběle. Zdejší páni agrárníci honosí se vůči veřejnosti svou správností a nekalenou poctivostí, která zejména p. F. P., p. E. Š. a j. v. snáš se všemožně cestu klesiti; avšak cesta tato jest tak silně trním zarostlá, že jim nelze při sebe větší námaze této předstírané a pouze amyšlené správnosti a poctivosti volného průchodu a vůbec věrohodnosti zjednat. Začátkem letošního období roku 1909 bylo přislušným obžalákem v okrese Heřickém mimo jiné uveřejněno, že v měsíci srpnu 1909 badou v Heřicích držitelům klisen pečlivě chovaných za vzorň chov koní udílěny odměny, a za tou příčinou byli také všickni držitelé klisen vysváni, aby, kdož se cítí schopní k vzornému pěstění, předvedli své klisny i s jich hříbaty do Heřic před komisi za účelem tím utřizenou. Toto vysváni zamlouvalo se zdejšímu agrárníku p. B. K. Poněvadž však začátkem roku 1909 jeho klisna a následkem toho tato svou klisnu a její vlastním hříbtem předvésti nemohl, přemýšlel dnem i nocí o tom, jakým způsobem by věc tu navlékl, aby přece tato svou klisnu se hříbtem před zmíněnou komisí dopravil. I rozhodlo se v něm svědlo nekalené poctivosti. Máje v podobných věcech již dobrou praxi, sebral se a šel do dosti vzdálené osady Šakorady a zde od jiného agrárníka p. D. hříbce zakoupil, domů dopravil a je s touto svou klisnou seznámil. Jakkoli téměř veškeré občané sobě čí-

věděli o tom, že klisna p. B. K. toho roku zmařila, a tudíž hříbce hříbce na šiva zmařila, nicméně vydal mu p. starosta obce a agrárník, F. P. prákaz o tom, jako by akoupené hříbce po:žásele od klisny téhož p. B. K. a tyš v ustanovený den předvedl akoupené hříbce toto se svou klisnou, jako macechou před komisí, předstíraje, že smí:žné hříbce jest skutečné vlastním plodem předvedené jeho klisny — a na základě tohoto ac nepravdivého, obecním starostou obce Sobělece vydaného prákazu a hříbce předstíraní p. B. K. dostalo se támuž jako za vzorň chov klisen odměny K 100.—. Neat přece přes poctivost! Panu B. K. nahrazena odměnou touts netoliko cena vyplacená za akoupení hříbce, ale zbylo mu ještě na další jeho přilepšenou. Získal tudíž touts nezkalenou poctivostí zdarma hříbce a ještě nějakou tu útratu pro jeho pomocníky. P. B. K. i se svými přívrženci jest věrným přítelem Machara a činitelem jeho frází. Neat tudíž divu, že klesl cestu své nezkalené poctivosti „cepem“. Tu postavil se mu a jeho soudruhům jakýsi dobrý farina se „titem“ proti čelu a porasil je všechny i a nezkalenou jich poctivostí haed při první srážce na celé čáře úplně na hlava. Podal totiž kdosi ku c. k. státnímu návladnictví v Jičíně proti p. B. K. *trešně osmdmest pro slodim podvodu* a c. k. státní návladnictví zavedlo ihned proti támuž B. K. trešni vyhledání, v němž se skutečně toto nepoctivé jednání p. B. K. výalechem svědků a i dozorců jeho samého zjistilo. Avšak nepřetržno se strany obecnstva dále po tom, dostalo-li se p. B. K. i za tak odvážlivé a mistrovské dílo jeho též odměny dle zákonů trešně. Ale přece doba aspoň správa, že p. B. K. odměna, kterou křivým předstíraním obdržel, musel v plném obnosu vrátiti zpět, kdesťo jeho další, mimořádné a nepředvídané výdaje stá:staly a zůstanou tajemstvím, a tím agrární nezkalená poctivost, přehnaná chloub a nadutost jeho a jeho soudruhů odhaleny, na vždy pohřbeny a proměněny ve smělou nepoctivost.

Vloupání do kostela. Ze soboty na neděli dne 22. května t. r. vloupali se zloději opětne do kostela ve Velkých Jitěch v Heřic a nico tím způsobem jako před 2 roky. Vzaty byly provazy od zvonů, s nichž učiněn usluvíty šebík a savěna ve vyraženém okně v presbytáři na straně evangelní. Prohlédli si vše a pak odešli, aniz by se byl čeho dotkaut, hlavněmi dveřmi. Nevzato nic, aniz co poškozeno. Zámy nejsou platny, protože okna v presbytáři se hřbitova jsou nízká, takže bez námahy lze se do kostela dostat. Ponocaf tomu nezabrání, neboť zloděj hlídá ponocného a tek v protější straně volno krádež a vloupání prověti. Snad se dějí pokusy na kostelích, jak to pjdje později na státech privátních. Bez kázně není bázne. To jsou následky popírání Boha.

Kutná Hora. V konventu f. sv. Vostily byla 20. t. m. zvolena za představenou Mater M. Lidmila Petránková s Nebovid.

Chrudim. Májové pobožnosti v chrámu Páně OO. kapucínů jsou velice četne navštěvovány. I studující se účastní. Mnozí však nechovají se, jak se patří na slušné lidi. Ředitelství hospodář. školy a obch. akademie muselo pry svým žákům návštěvu májových pobožností zakázati, poněvadž chování některých studentů škol těchto v kostele budilo všeobecné pohoršení. A takoví lidé čím si nárok na jméno slušných, vzdělaných lidí! Také pokrok. Mají-li jiti někteří na máj sv. se školní povinností, protestují proti obmezování pokrokářské svobody. Jestliže se jim však návštěva kostela nezkládá, hned tam jsou, aby trpili nepříst:žnosti. A zneužívání chrámu k světským radovánkám jest přece veliký klerikalismus Neat to pravda?

Městec Králové. Bohu díky, dosavadní šílené štvaní proti náboženství a kněžstvu stá:žvalo na nezkažený lid dosud na mnohých místech bez valného účinku. Jen padavky odpudávali, ple: vami jen vítr smítá nem i tam, ale katolický lid s veliké částí rád plní své náboženské povinnosti a ctí své duchovní pastýře. Mohl by to seznati každý, kdo by provázal Jeho Exc. nejdp. biskupa na jeho vizitační cestě vikariátem Kopidanským. Do Král. Městce přibyl vačný duchovní hodnostář 8. května ve 1/6 veče:; ac bylo deštivé počasí, uvítán byl u slavnostní brány zástupy věřících, družičkami, školní mládeží a pány učiteli. Nejprve uvítal Jeho Excellenci krátce, ale erdecně p. c. k. okresní hejtman Haas, starosta města p. Fr. Venci s městskou radou, místostarosta okresní, výbora p. A. Fiala se členy okresního výbora, za místní duchovenstvo vldp. farář Al. Vašátko; zástupcové úřadů: c. k. okresního soudu, c. k. berního úřadu, ředitel hraběcího cukrovaru a m. j. Za milé uvítání všem potom erdecnými slovy poděkoval arcipastýř v chrámu Páně, kdež byla konána obvyklá májová pobožnost. — V pondělí bylo sv. birmováni. Dojmem sajisté trvalým působila vášná promluva nejduštojnějšího arcipastýře na birmovance i na četné shromážděné věřící, které neodstránilo ani tolik nevlidné, deštivé počasí. Každé slovo jímalo srdce; vědyť mluvil tu vrchní pastýř k duším jeho péči svěřeným, a mluvil laskavými slovy dobrého pastýře k osmi stům birmovanců. Zkouška z náboženství byla konána v úterý. Ve školní budově na schodišti uvítán byl Jeho Excellencie p. biskup p. c. k. okresním hejtmanem, jako před-

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati se levně ::
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Kupte si poučný spis
Blahoslavený Jan Sarkander.
Napsal Vilém Tihelka. Stran 82. Cena pouze 8 hal
Objednávky vyřídí Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vkladní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veřejná aktiva spořitelny.

Přesvědčte se, kněžské koláry

že nejlepší

Objednávky se obratem vyřídí!

prací i celuloidové, nápravné,
bířety, cingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 136.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál K 10.000.000—
Rezervní fond ca K 1.400.000—
Vklady koncem března 1910 K 82.842.063-84

Zúroč. vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% odo dne vložení
na poklad. pouk. 4% až 4 1/2% do dne vybrání.

Provádí veřejné obchody bankovní.
Báňat faktur a směn.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručním omezením
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání, zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Varhany

evropská harmonia
i americká

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií
v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.
Nejsolidnější provedení.

Rospočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 28. srpna
1900 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií
za umírající a příslušnými modlitbami (z brevíře),
nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice
cennou stať O církvích nepravých (bludy). Strán-
kování Oltáře sůstalo se starým vydáním totožné,
takže nijak není znepokojeno užívání „Nápěvů
k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké
provisie bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena knihkupecká — krámká
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ 44 K — h
bez frankatury i výtlak
v pološíťné s červ. ořískou . . . 65 h 80 h
v plátně . . . 74 h 92 h
v plátně se zlaceným křídlem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křídlem a
zlacenou ořískou . . . 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům přidati příkladů jiných druhů knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do-
stati mohou dodatek „O církvích nepra-
vých“ (v Čechách a na Moravě) jako svlátní
brožurku archovou za 5 hal.

Litanií k sv. Josefu (jiný přídavek no-
vého vydání Oltáře) prodává se na katech 5
100 kusů za K 1-20.

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Odchodem dosavadního ředitele kura do činné
služby učitelské uprášnilo se

místo ředitele kuru

farního chrámu Páně
v Dobřenicích.

Farní osada čítá 1318 duší, příjem z užívání
18 korců dobrých polí se stodolou a školových
poplatků. Vyučování hudbě přinese příjem vedlejší.

Žádosti do 15. července buďť podány
farnímu úřadu.

Pp. v místě za Severomáj. dráze.

Kupte si obsahný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Rojl.

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas.
Úvah“, přímé objednávky u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Největší a nejlepší - výběr obuvi - J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

k jarní a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Teprve nyní sklad látkového a bavln. zboží!

Výběry pro nověty!

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 27. května 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Cesty vyššího vzdělání.

II.

Všudejší škola má sobě není účelem. Nemá se člověk pouze učit, ale i naučit. Nemá studovat výhradně pro hmotné zaopatření, ale s lásky k předmětu a ke kultuře vůbec. Kdo se učí pouze s hmotných ohledů, toho naučí ani nejvyšší škola duševním obrem. Takový člověk vydře z ležster i na universitě jen věci nejnutnější a po skončení studií stará se o svůj nejvlastnější obor jen potud, pokud jest to nutné k udržení svého složitě existencí. Pokrokové chytře tvrdí, že právě pravým vyučením se náboženství stává věroukou. Ale že by se ho chtěl mohly státi vyučením a dohledem znechutit předměty jiné, o tom se mluví. V příčině náboženství prý má být ponechána mládeži největší volnost; k vůli jiným předmětům by však pokrokové s chutí zakládali v ústředí nové školy nižší, vyšší, nejvyšší — jen aby student byl stále pod největším dohledem. Žde už se odníma volnost samostatného sebehodnocení; na jedné straně se pochlebuje „uvědomělostí, svobodomyšlenkami studentstva“, které má svůj účel; na druhé straně mu stále pokrokové pedagogové naskakují svůj vědecký přet s takou pečlivostí jako matka učící malé dítě chodit.

Slyšíte s úbočivou sladkostí pokrokové tvrdit, že by mělo platit vyučování náboženské jen pro ty žáky, kteří si toho sami přejí. Tak by se prý předešlo nejnešťastnější nemilým narážkám a školním rozbíháním. Váru chytrost až příliš rafinovaná! Předně jest jisto, že by pokrokové pedagogové dále důrazně si stěžovali, že jim káží kněz jednotný učebný a výchovný plán. A pak vědí, že by navštěvoval hodinu náboženskou velmi málo žáků těch, do nichž by stále hučela bujará mládež pokroková. Kteří by přece katolickým výkladům náboženským naslouchali, skoukali by od jiných plno výsměchu a jízlivosti jako mučedníci. Ignorance v příčině náboženské věrouky jest a inteligence již nyní úžasná. (Jestliže pokrokové

školy list za listem se na př. často otrá o neposkvrněné počti Panny Marie, vidíme tu úžasnou zabedněnost a zámyslnou nechuť k poznání náboženské pravdy. Pokrokové totiž nevědí, že se tu vysmívají té katolické zásadě, kterou sami vztahují na celé lidstvo vůbec). Co by se taprve proti více dalo říci, kdyby se šák ani ve škole náboženství naučil?

Ale zde poukážeme hlavně na jinou okolnost. Dají páncíř dovolu, aby na hodiny jiných předmětů, méně důležitých než náboženství, docházeli také šáci jen dle libosti? Patrně, jak si pokrokové vykládají zákonskou volnost velice jednostranně. Kdyby šákům opomíjení některého mimonáboženského školního předmětu neškodilo na postupu a existenci, jáknu: kolik šáků by se učilo vyšší geometrii a fyzice? Kolik šáků by dokázalo prakticky lásku k antice pilným překládáním řeckých a latinských knih? Kdo by uznal potřebu učiti se podrobně zeměpisu u profesora? „Až toho bude natěš potřebovat, koupím si větší knihu a naučím se to samostatně“, tak by zněla při otázce zeměpisu odpověď.

Ale už vám odpovídá pokrokové: „Ti hoši ještě s toho nemají rozum, co se vlastně od inteligenta dnešní doby má požadovati. Musí je vésti člověk zkušenější, býti jim rádcem, kontrolovat, ať skutečně prospívají. Malé dítě by si prý ani nepaměť na to, že potřebuje jednou poznati zeměpis Afriky, kdyby se mu to od starších důrazně nepřipomnělo.“

Dobře zde mluvíš, pokrokové; ale neposuzuj, jak jsi se zaplétáš do vlastní sítě, jak se točíš v bludném kruhu. Jestliže jest potřeba naučit do světských předmětů, jestliže udáváš ty rodiče, kteří žáky nezbale na své vyučování posílají, nemysli, že jest srovnat tak potřebou povraťování náboženství s předmětem povraťování. Malý hoch má srovnat tak malou zkušenost s oboru náboženského jako v příčině světské vědy.

Základy, na nichž moderní školství stojí, jsou pracovány celými generacemi lidí učených, jsou položeny po dlouhých zkušenostech, jichž dlouhý řetěz uniká často oku i člověka velice

intelligentního. Jednotlivci zde stojí vůči široké řece, po jejímž proudu plaví s úcty k pramenům, z nichž sebrala mocný proud. Může tu nedospělý chlapec samovládne rozhodovati, čemu a jak se má učit? Mnoho se mluví o stále větší uvědomělosti národa, o tom, jak náš národ chápe stále více potřebu vyššího vzdělání. Jenom tedy adělejte nejpřípadnější skoušku! Ponechte na svobodné vůli jednotlivců (nikoli celých korporací) školní přírůžky. Uvidíte, že i s inteligentě se nalezne nepatrné procento, které by chtělo na školství dobrovolně přispěti poplatky dávati. Kdyby nebyla obava před neodbytným nařízením zákona, bylo by rychle jako podzimní listí. Jen si přetřete, jak o tom vykládá sám liberál Laveley ve své „Vládě v demokracii.“

Z toho všeho vidíme, že i při nejlepších věcech těžko se tázati každou chvíli na mluvení nejširších davů a že tedy v jistých okolnostech nutno učiti bez rozpaku autority. Z horších řádků vysvitá, že nucená docházka do školy a povinnost učiti se bez výhrady předepsaným předmětům býti musí. Leč zároveň z toho vyplývá závazná povinnost učiti se náboženství, má-li toto velikou důležitost na výchovu žáka (což nikdo popřít nemůže).

Po těchto časových poznámkách však přehledněme machinaci a argumentaci lidí těch, kteří bádají nad malým vývojem školství, odpustili by nauku katolického náboženství ve školách všech.

Sami šákům vykládají podrobně o vymyšlených bostech řeckých a římských, ve veřejnosti vytrvají o našem náboženství hlava nehlava vykládají, ale církvi chtějí vzít sebo ochrannu ve škole, snaží se jí vyrvati z rukou správný školní výklad katolických věroučných a mravových článků. Nezavání to touhou po duševních temnotách, po reakci? A právě ti lidé málo se starají o prospěch šáců v předmětech těch, k jichž vyučování jsou výhradně do škol povoláni. Mnoho šáků z obecné školy propuštěných zápasí s násobilkou, při čtení ti hoši uboze koktají; o tom, jaký pravopis si osvojili, ani nelze mluvit. Výsledek

jeho správcovství, až se s komi na dobro rozloučí! . . .

«Kluku mizerná, já ho hledám už půl hodiny a on si tady hová!» vpadl do snů Slávoých hřmotný bas mistrův jako dvoukolová sekera do hedvábných vláken. «Darebáku, jen schlamstnout večer a pak zmizet jako bafnutí od fajky, vidl! Takový klacek už by mohl mít trochu rozumu. Alou do světlice! Koupíš za šest petroleje, za osm bramborů a dvě škatulky sirek. Ať už si tady naspátek!»

Sláva násilně zdržel slzy. Nepochopen od vlastních! A čel přece krásné knížky o tom, jak právě chudí rodiče s něžnou holubičí vroucností láskají své děti i hrbatě a pitroublé. No — ještě štěstí, že taková hrubá slova pronesl otec. Cizímu člověku by se jinak postavil. «Tak, princie, podával kupec Slávovi naplněnou láhev petroleje; «a řekni mamince, aby mi už jednou zaplatila za tu cikorku a cukr. Vy jste u vás moc zapomětliví.» — Ba — tahle chudoba sráží nehorázně tvrdou pěť i peruti nejvyšších ideálů! Nejstarší ministrant spolkl hořký protest, ačkoli mu napadla jedna věta z povídky Kryštofa Šmída. Vlak si Sláva jednou pomůže k penězům a vyššímu titulu; pak se hrdě s takovými prosaickými zákonníky vyrovná. Ano — musí se státi jednou velkým; dá-li Bůh synkovi bystřejší soudnost než jeho starému tatíčkovi, pak se jistě také postará, aby takový talent nalezl příslušné pole činnosti. . . . Hm — jarmark za dvěma, dvě tři zlatky tu budou, ale to je pro Slávu jako diákrece. Kéž by už teď v mladých letech mohl bráti aspoň párkrát tolik! Pak by se s takovým obnosem dalo něco podniknouti.

A za jiného hvězdnatého večera přemýšlel zase Jitrocel valice mrazit o svém nízkém postavení v domácí garnisoně. Již sloužil řádně a bez trestu pět neděl a generál o povýšení ani nemluvil. Ten nafoukanec tuhle od Jitrocela nechťel vzít ani jako čestný dar pár velkých hrůšek. To

FEUILLETON.

Mladý klerikál.

IV.

V přísně třináctiletého generála Zváry nebylo snadno se vloučiti. Starostlivý otec pluku byl velice hrd na své pedfžené a neverboval jen tak namáčkou. Jeho autorita byla mezi mládeží veliká; o Zvárovi mladá druž mluvila s údivem a částečně i se závistí jako o statečném Rolandovi. Vlak té autority bylo peprné dobyto činy velice významnými. Zvára dohodil nejdále kamenem, uměl zručně honiti obruž v osmičce, plovat pod vodou celých dvanáct metrů; v robení papírových draků se mu nikdo nevyrovnal. Byl proslulým mistrem v chytání mibulů a jiných drobných rybiček holou rukou, dovedl odpálit míč s virtuosní obratností. Když po pilné tělocvičné přípravě nabyl nejvyšší vojenské hodnosti, nechal «dětských hloupostí» (jak různé hry mládeže nazýval) a chodil s vážnou tváří jako Napoleon. Celé prázdniny četl Bambašův překlad «Josefíny», v němž byly vyličeny hrdinné skutky Bonapartovy tak nadšené, že si vsal Napoleona za svůj zářný životní vzor. Aspoň jednou týdně se mu pod modře pruhovanou peřinkou zdálo, že s Bonapartem mluví nebo že ho aspoň vidí.

Ministrant Jitrocel několikrát Zvárovi s daleka nadhodil svou lásku k vojančině. Ale Zvára nic — vyslechl nepřímou nabídku s důstojným chladem. Po straně si ještě ulevil: «Kluci mizerní, každý by se hned přitivil na cizích zásluhách! Tebe bych skomendoval!»

Poněvadž nepřímé nabídky neměly účinku, zaujal Jitrocel pózu skroucení a poprosil poněkud se zápis do armády. Byl tedy naverbován za kmána, při čemž se mu důkladně vložily na srdce povinnosti stavu vojenského.

President ministrantského sboru zbevil se Jitrocela rád; vždyť ten poddaný byl neposlucha,

kazil mu disciplínu. Nekluda s vášnou tvář promluvil ke sboru: «Jitrocel teď opustil oltář, aby si opsal krvavý meč». Kdesi podobnou větu četl, tak že se mu nyní dobře hodila. «Ale ať si! Vlak teď pozná, co je to přaná kázeň. Až dostane několik trestů, pak si vzpomene na dobráka poctivého Nekludu. Víte, hoši, já se někdy mračím, hubuju, ale moc nerad, protože tak konám jen zodpovědnou povinnost. Vy ani, kluci, nevíte, jaké mám se vším starosti a jak bych vás nejraději všechny chvilil! Ani nevíte, jak bych vás měl rád, kdybyste dělali ve všem pořádek. Někdy ani samou starostí nespím! Kdybych věděl, že takové těžkosti vyřídí někdo z vás líp než já, hned bych mu ustoupil. Měl bych mší slosti a víc pokoje.»

Hoši poslouchali pozorně dojemnou řeč a ti nejmladší byli teď zcela určité přesvědčeni, jakého otcovského přitěle mají nad sebou.

A večer toho dne vážný Nekluda vzhlížel k hvězdám, seděl na kameni za chalupou a rozjímal dále o svém utrpení, o tom, jak vážná práce není dostatečně pochopena. Máje spodní ret trpce zahnutý, přemýšlel sem tam o trnitě cestě velikých genů, kterým se vždycky napřed nadávalo, než byl jejich hrob obypán s vděčností kvítím. Podřil najednou opravdové bříme své veliké hodnosti. Bylo mu jako Xenofontovi, vyvádějícímu řecké vojáky z asijských pustin. A v té chvíli se mu zdál i jeho vynikající rozum těžkým centem. Komu jest velká břívna od Boha svěřena, ten musí s ní těžiti, musí ji množiti, nesmí býti mrakem bez deště. A právě jeho — Slávu potrefil ten těžký osud, že mu svěřena duchaplnost velika. Kdyby taková moudrost byla dána jinému, uletěl by si Sláva rád mnoho starostí a nepřijemných nárazů. Ale takhle? Kde hledat najednou náhradu? Konečně velký Mojžíš zkoušel po čtyřicet let od nevděčného lidu taky mnoho nepřijemností, ale už s poslušností v zájmu dobré věci vytrval na svém místě. Trudná cesta, ale velká zásluha! Vlak budou hoši ještě dlouho mluvit o

sedmileté školné docházky! A když chlapce se podrobuje zkoušce před vstupem do střední školy, profesoři se chytají za hlavu nad těmi „vědomostmi“, které jim vtipil učitel každým coulem pokrokově. Tak vyhlíží rab ovisemské snahy těch lidí, kteří přímo pítvají „pokroky“ všude tam, kde o něj málokdo stojí. Čemu se opravdu děti v moderních školách naučí, zda vyhovují etkovské stavěné budovy sáslahou moderně naladěného učitelstva aspoň primitivním kulturním požadavkům, tyto palčivé otázky pokrokové učitelstvo buď přechází mlčením, buď na ně odpovídá neupřímně. Málokdy pokrokaři řeknou kus pravdy. Spíš dokazují svou horlivost v osvětovém zápolení celým přívalem nářku na „školní dřinu“, ačkoli se jim učí daleko pohodlněji než trpělivým a svědomitým učitelům starší generace. (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Jak při pražské obci se hospodář. Ačkoli je tomu již dávno, kdy jméno pí věstného advokáta dra Černohorského přestalo se vyskytovat v denních listech jako jméno zástápece občanstva, přece toto jméno jest ve stálém styku se jmény vedoucích osobností na radnici Staroměstské, která jakoby se starala, aby i nadále s hospodářstvím obecním stálo ve stálém styku. Nejnovější, čím svoje čtenáře můžeme překvapiti, jest v tomto ohledu, pokud jde opět o jméno dra Černohorského, fakt, že Pražská obec zakoupila v Plavecké ulici dům Černohorských, zvaný „Na Černé hoře“, i s oběma sousedními domy, dru Karlu Černohorskému náležejícími, ač obou objektů na ten čas vůbec nepotřebuje. Jeden z obou domů zakoupil dr. Černohorský jako člen sboru obecních starších i rady městské, a sice za jasným účelem, aby jej jednomo dne Pražské obci výhodně prodal. K tomu pak účelu postaral se zavčas, aby do domu dostal hostinskou koncesi a dům následkem toho také výhodně zpeněžil. Obec Pražská jej přeplatila, což však není v pořádku.

V této věci nutno řádně posvítiti na slo-
řád, zahnízdívá se v obecním hospodářství
pražském, že členové sboru smáhem si opatřují
končesse hostinské, nebo dopomáhají k nim
svým příbuzným a věrným. Vzhledu tomu bude
za nedlouho Praha velkoměstem svého druhu
jedním, v němž bude tak ohromný nadbytek
hospod, že bude přímo jedna na druhé. Obecní
starší jsou si dobře vědomi, že jejich domy
obce bude naceca koupiti, vymohou si proto
koncesi, nežli hodné draze hostinskou míst-
nost pronajmou, aby výnos domu hodně vy-
šroubovali. Když pak takovýmto přidáním
výnos domu stoupne, sahají další postup, aby
Praha realitu zakoupila, při čemž se vědecky
počítá s „výnosem“ z posledního roku.

Co za naši doby na radnici s prodejem
realit se děje, jaké hospodářství se rozmohlo,
o tom daly by se psati kroniky, ale jedno jest
naše všichni poschybnost jistě, že podobné ho-

bylo zlé znamení. „To jsem přišel z bláta pod
okapí“ vzdechl si horlivý vojn.

Druhý den se odhodlal učiniti nejistotě rázný
konec. Destavil se k soukromé audienaci. Generál
si právě roztáhl na kameně nového vlka. Když
zpozoroval příchod kmánův, strčil hned bračku
do kapsy, aby si nezadil. Vstal a přijal Jitrocelu
s úředně naladěným obličejem, shováváje nobu
s roztepanou nobavicí za nobu druhou.

„Jdu k tobě, Toníku, s žádostí. Toble už je
pro mne ostuda — tak dlouho sloužit bez šarže.
Vždyť mi přece hoši už dávno říkali . . .“

„Aťsi říkali, co říkali, generálem jsem posud
já.“

„Inu — já v'm, ale . . . ehm, co pak se
mae už nemůže být aspoň kaprál?“

„Dubičko draná, těžká věc; šarže musí přece
imponovat. A ty posud při defilérce nepostavíš
kloudnou vojenskou figuru. Říkám ti bez urážky,
vš — upřímně. No — postav se pěkně po vo-
jensku — ještě líp! Tak! A teď přece sám trochu
cítíš, jak se ti třesou nohy. Holečku, kaprál musí
být jako skála, aby měl respekt. Rad bych, od
srdce rád — jak povidám; ale kde by byla po-
ctivost, spravedlnost! Přece uznáš sám . . . Jak
povidám, vysvětluju ti to krátce, po vojensku, ale
dobře. Já bych s největší chutí, ale . . . Toník
kledl po vojensku zachmuřenou hlavíčku na zna-
mení trapných úředních rozpaků na levé rámě.
„Ale vždyť přece . . . co pak jsem kluk?“
„Milý brachu, těžká rada; vždyť by mi na-
stalo vzbouření, povstání. Můj bratranec Bořík
slouží jako kmán už půl roku a ani slůvkem ne-
hartusí, protože ví, jak by hoši . . .“
„Ale vždyť jsi řekl, že jsi generálem ty!“
„Hubo cikánská, máš štěstí, že's mi takovou
hrubost provedl privátně jako civilista. Kdyby
mi takovou neplechou provedl v kompanii, sebral
bych si té k raportu a nalil bych ti třet, až
bys kvičel. Tebe by na vojné potřebovali nejvš
k mrazní vozů anebo k pasení kobyli anebo k blí-

spodářství musí končiti ale. A při tom nemohlo
zapomenouti, že faktorem, jehož vlivné proty
koncese hostinské opatřují, jest zase jenom
dr. Černohorský.

Administrátor potravní daně na dle. Pra-
žská ilustraci podivného hospodářství v obci
Pražské jest mimo jiné v život své uvedené
hodnoty administrátora nájmá potravní daně
„na dle“. Při administraci nájmá daně po-
travní byl původ: š jeden placený administrá-
tor, jenž byl vyvolen ze sboru obecních star-
ších, úplně bezúhonná osobnost, která sama
při své živnosti nepřicházela do žádného styku
s poměry daně potravní. Léč administrátor-
ství byl nyní pověřen obecní starší, který
jest řezníkem a jehož zboží následkem toho
podlehl dani potravní. Přihlašovali se sice obec-
starší, kteří chtěli sami tuto funkci vykonávat
zdarma, což však bylo zamítnuto, a administ-
torem zvolen řezník p. Al. Vaníček, jenž bu-
dou nahražován hotové výlohy, na které bude
předkládati účty. Podobné zavedení jest opravdu
více nežli originální, neboť, kdyby se vše vážně
vzala, jakých výdajů mohl by si administrátor
napočítati? Jako obecní starší má pan admi-
nistrátor volnou jízdu po elektrických drahách
pražských a poněvadž dráha vede do všech
částí města Prahy, kde potravní daň na částe
lze kontrolovati, lze libovolně v ona místa
také se dostat! Proto jest veřejnost dosti
zvědavá, jak tato nová instituce v obecní samo-
správě města Prahy bude se osvědčovati.

Obrana.

A zase jedna bašta volnomyšlen-
kářské vědy sešypána, poněvadž byla sta-
věna na písku a šhnilém roští, které se nedalo
žádným eskamotérstvím zednářských umělců
zakryti. Velice bdělý spolupracovník „Čecha“,
studující bystře nejvážnější otázky doby při-
tomně, napsal dne 22. května článek, obsahu-
jící zajímavá nejnovější sdělení s kruhů ná-
boženských badatelů, která rozkopávají volno-
myšlenkářské lži o „legendární osobě Ježíšově“
jako krčí kopečky. Slavný protestantský děje-
písece Harnack, působící na berlínské univer-
sitě, avšak a přeměnil důkladně volnomyšlen-
kářské objevy, hodil je na zem jako sešchlou
potměchu a blů a rozlápl, až se volným my-
slitelům z la Haeckel vřasy zjevíly. Prohlásil,
že jest — nejmíraěji řečeno — klamáním obe-
cnostva pyšné volnomyšlenkářské tvrzení: „Naši
nejlepší badatelé prohlašují evangelia za sbírku
bábořek.“

Harnack praví dále: „Neanám nejlepší
badatele, kteří by tak tvrdili, a ti, kteří hájí
větu, že Kristus nešil, Kalthoff, Jensen a Drewa,
nekonali vážných studií, aby mohli o prakre-
stianství mluvit. Jsou to dilettanti, kteří hrabě
se provižují proti dějinám a mají nespoutanou
fantasi; jeden ostatně vyvrací druhého a ne-
stojí za to, aby kterýkoli násec novozákonní
se s nimi přel, ale poněvadž jde o myšleničku

dání magacínu. A tady se vzteká, že už nejsi
kaprálem. Nelíbí-li se ti spofádaná vojna, dej se
ke „zlodějům.“ Františ Klíček té bude pasovat na
„raubandu“ hned. Pěkně by ti to slušelo a „boh-
berdo“ bys uměl taky dobře vyfuknout. — Já
s ním tady mluvím leskavě jako otec a on tro-
bián . . .“

„A teď už toho mám dost,“ zasípěl Jitrocel.
„Pohánějí si tou svou generálskou šaví třeba kozy;
já ti svou třebas ještě přidám. Ale mne už nikdy
komandovat nebudeš.“

„Zrádce, ty desentéře, počkej však ti hoši
ještě něco povědí o vojenské cti, až budeš dva
dne hekat! — brozil Toník jako rosbuřvaný Mars.
Druhý den se šklebil Sláva samolibě; teď
vidí Jitrocel, co z té vojny má. Přijde ještě krásně
s prosíkem.“

Jitrocel byl opravdu k politování. Ocílil se
mezi dvěma žentoury. Chudák šleš pohrdání
od nířál duchovní vrbnosti a vojenská velmoc
svorně se radila na potrestání muže, který zpup-
ným způsobem porušil disciplínu, urazil garnisonu
a opustil prapor. Zkrátke vyhoštěnec, který pro
žal duše své několik dní nemohl řádně usnouti.

Za pět dní už rozmlouval skroučen s To-
níkem. „Vidíš, kluku, nemusíš jsi kousati tekový
pelyněk, kdybyš byl dělal dobrotu. Z bojovníka
Božho jsi se stal vojákem komisiem a teď se
vracíš ke mně jako marnotratný syn, abych tě u-
činil aspoň nejmenším ze služebníků.“ (Sláva se
pílně připravoval za kárnou řeč už několik dní).

„Ale to přece — vš, Zrádo, tohle přece
nejde, abych teď byl nejmenším ministrem a
poslouchal kluka ze třetí třídy.“

„Ne — já jsem dobrák, uděláme to nějak
líp, ale starším, panečku, už budeš potra . . .“

Kamel se pohrb z venkora. Panimáma Vo-
hralová pchovávala dvanáctiletého nevlastního
syna. Nad hrobem tak něžně a uměle, markýro-
vala nejhlubší smutek, že vyhlížela jako nekřesťan-
ská Nioba, které stílel Appollo synka za syn-

(obaletán) obecnostva, ješ spisy jejich hitově
šta, třeba proti nám vystoupiti v novinách.

Proš pak vůbec vznikl nápad, že Kristus
nešil? Někteří lidé jsou takoví, že neseznají
nic velkého, obdivuhodného, jedineho. Všechno,
co jest vznešené, nejraději by zahubili. A tak
také Kristus, který s chudých rybářův učinil
apoštolské hrdiny, ze šavla Pavla, jenž s po-
hanské společnosti učinil novou, Kristus evan-
gelických podobností a slov — musil snést,
aby skutečná pravda o něm byla známa. Jest možná na př. mohamedanismus bez Moha-
meda? Řády Františkánské bez zakladatele sv.
Františka? Budhismus bez Budhy? Jest možná,
aby křesťanství, tak velká událost historická,
nemělo svého historického zakladatele? Kristus
skutečně a opravdu a veřejně byl živ; kdy-
bychom však nic o životě jeho nevěděli, mu-
sili bychom aspoň předpokládati, že živ byl.
Kristus přišel, aby naplnil svůj čas, bez něho
by se to nebylo ptalo.

Ovšem náležejí otázce, kterým základem
množství čtenářů, neseznají se počítati mezi vě-
dátory. Jsou bohosienci, kteří ani dle jména
neznaají prakřesťanské listiny, jiní zase čerpají
z vědecky neznámých autorů, jako na příklad
Haeckel, který čerpá své vědomosti o křesťan-
ství z nejnechutnějších spisů, jejichž autoři
vědě nejsou docela nic známi.

Věda theologická nepochybuje ani dost
málo, že Kristus byl opravdu živ; svým od-
půrcům však stavím šest otázek, které by ne-
mohly býti zodpověděny, kdyby Kristus opravdu
nebyl žil.

1. Je-li Kristus život messiánskou báchor-
kou, jak možno jest, že v Písmě čteme o jeho
„bratřích“ a „sestrách“ a že „bratr“ jeho Jakub
vedl obec jeruzalémskou?

2. Je-li život Kristus messiánskou báchor-
kou — proč přivrženci jeho od počátku jme-
nují se jeho žáci?

3. Je-li život Kristus messiánskou báchor-
kou, jak jest možno, že čteme, že Kristus konal zá-
zraky tam, kde v něho věřili?

4. Je-li život Kristus messiánskou báchor-
kou, jak že Kristus — dle podání — mohl říci o
členích: „Nechodte k Samaritánům a poha-
nům“, ani členi přece k nim šli?

5. Byl-li život Kristus messiánskou báchor-
kou, jak jest možno, že čteme, že Kristus podro-
bil se křtu Janova a že nechtěl býti nazýván
„dobrý mistr“?

6. Je-li život Kristus messiánskou báchor-
kou, proč čteme v evangeliu výřek Kristus: „Bože,
Bože můj, proč jsi mne opustil?“ — vždyť
tímto zoufalým (?) výřekem celá báseň byla
by přece v nivec uvedena?

Takových otázek mohl bych dáti ještě
více, ale přestávám na těchto: řádnou odpověď
na ně jinak dáti nase, nežli když předpoklá-
dáme, že Kristus byl opravdu živ. Ostatně dá-
kas o skutečném životě Kristově není odvěkým
od několika podrobností — *číte evangelia samé*
*a vyšetřte s nich osobnost hrozu, velikolepou, nevy-
málenou, která srdce jímá, která nadobro se láká*
od osob vymyšlených a pohádkových. Totéž platí
o hlavních listech apoštola Pavla. A ještě jeden

kem. „Ach, ty můj upřímný manžel, ty“ povolal
ze sebou andělíčka. A ty můj andělíčku nejdražší,
nezapomínej na ubohou vdovu! Lidičky, politujte
mne, ach politujte mne! Lámaš přecma. „Ach,
ty můj upřímný manžel, co jsem ti jen vyvedla,
co jsem ti jen spáchala, že se na mne zlobíš a
tohu andělíčka od srdce mi třás jako malé pou-
patko z ratolátky . . .“ A já jsem přece chtěla, aby
ten brobeček byl hned vedle hrobu tatkovy, aby
na sebe pantáta se synáčkem viděli. Pět šestáků
jsem brobari na to přidala, a on chlap mizerná . .
Ach ty můj upřímný manžel, jak je tohle zá-
rmutek . . . A ten darebák beztoho šestáky propil
a pak nevědě, kde kope. Zaslouží ran jako maku.
Ty můj andělíčku, neboj, kde pak tě zas uvidím,
kdy pak svou drobnou hlavíčku pohladím. Tru-
chlicí Vohralová padala k vůli slnějšímu efektu
do mllob. Když však viděla, že žádná ruka se
nevztahuje k ochraně, hned se narovnala. „Už
pojde, dal jí šlepec bratranec Vojtěch, „a nehrej
tyátr, zabeptal jí do ucha, „lidé se již smějí.“
Leč Vohralová si myslila, že ještě jeden rekřen
k vůli zvýšení smuteční nálady neuškodí. „Ach ty
můj zlatej manžel, ty můj drobný andělíčku, mé
nejdražší kufátko . . .“

„Dejte nám od nešení křížku“, ozval se re-
solutně za ní hlas Nekludův. „Už je po funuse,
čekáme tak dlouho . . .“

Vohralová přerušila mistný vřykot a dávala
dva krejcare, snažíc se po tom proseickém inter-
mezzu dopřít důstojně svou elegii. „Ach ty duše
slatá, nejdražší . . .“

„To je málo, copak jen dva krejcare!“ za-
mračil se přisně nejstarší ministrant.

„I mlčte, hoši, vždyť máta dost; ach já
ubohá šleřka už do smrti nebudu . . .“

„Cože, to že je dost? My sloužíme oltáři a
proto musíme být od oltáře živí, postavil se přisně
před Vohralovou Nekluda. „To vy, bysta si uměla
poroučet.“

„Že ti dám, kluku, ránu!“ vzpamatovala se

děvod pro existenci Kristova: židé, kteří od počátku křesťany pronásledovali, byli by si dali užít argument, že Kristus opravdu nežil? Ale nemohli tak učit. Ze Kristus skutečně byl živ, jest dokázána pravda vědecké teologie a metodického historického bádání!"

Tak tedy odpravil neklerikální snatel církevních dějin volnomyšlenkáře německé i volnomyšlenkářský český tábor Macharův-Bartoňův, jemuž jest Kristus „osobou legendární.“ Očvažují-li se naši volnomyšlenkáři dosud o hřivati starou, vyšeptanou báchorku o papešce Johaně, kterou sami protestantští dějepisci již se vši rozhodností jako švindl odesoudili, pak není divu, že mají odvahu překrucovati drze i nejstarší dějiny církve.

Macharova nová historie. „Studujte dějiny vůbec!“ tak vyzval Machar studentstvo dne 15. t. m. v „Čase“ — ten Machar, který už vrehovitou měrou svými komickými kotrmelci dokázal, jak jest nejvyšší čas, aby začal dějiny studovati opravdově sám. Redakce „Času“ jest se ohytala za hlavu, když byla nucena otiskovati Macharovo opisování zastaralého Baeckera a jiných starých taky-historických ležster. Macharovi poskytli přátelasy několik dějepise- ných hodin sami soc. demokraté v „Práva lidu“ a pokrokaři v „Přehledu“, ukázavše mu, jak se liší skutečná historie od umělé fantasie. Leč Machar sedí na kathedře světové historie jako nezmar a pronáší k mrzutému úlesu vlastních přátel nové historické objevy. Slyšte! Machar se rozduřil na biskupské šaty a jmění a pak dodal: „Byli křesťané, kteří žili kdysi podle příkazů Kristových. Na př. Martin Luther (II). Považte, mladí přátelé, tento člověk dostal kdysi od svého kurfřsta Jana Saského nový šat, aby se děstočně prezentoval na sjezdu marburském... A Luther děkuje za něj svému semépanu, ale bojí se, že budou platit o něm, Lutherovi, slova Kristova: Běda vám, vy bohatí, neboť odplatu svou jste již vzali...“

Kdyby Machar aspoň zběžně přečetl životopis Lutherův, nespádl by tak komicky do vápenné jámy. Kdyby se septal některého se- štělejšího protestanta, mál-li užiti Lutherovy skromnosti a evangelické svobody za trumf proti katolicismu, proslil by protestant úpěnlivě, aby raději pověděl něco o českých bratřích. Teď po nejnovějších přesně historických obje- vech by byli protestanté nejraději, kdyby celá „jednoduchost“ Lutherova života byla vyma- zána z dějin. Ignorant ovšem nemůže věděti, že projev „evangelické“ básně před lepším šatem byl chytrým trikem vypočítavého byro- krata. I za našich dob na besedě některý cha- mitivec odmítá pohostění: „Já já nechci, děkuju; jen to dejte raději dětem.“ A ruka se mu jen klepe žádostí po lepším soustu. Evangelickou prostotu a chudobu Lutherovu vyličil P. De- nifle na základě neodbytných dokumentů v barvách tak živých, až poctiví protestanté trnuli úlesem, jak byli do té doby svými pro- testantskými učiteli bludně poučováni. A že Denifle psal o byrokratickém přepychu Luth- rovu plnou pravdu, dosvědčila slavně sama protestantská universita oxfordská; jmenovala

rázně vdova, na jejímž obličejí nebylo teď ani nejmenší známky duševní sklíčenosti.

„Jen si zkuste“, pokročil klučina o krok. Bratranec vdovy sáhl do kapsy, chytil hochu za zadu za komžičku a vtiskl mu do dlaní čtverák. „A ty, Mařeno, už pojď, lidé se už serej jako na komedii.“

„Můj ty holoubku nejdražší...“ znělo ještě za hřbitovní zdí. — „Já tě prokenu“, zněla hlasitá ozvěna Slávova za zády Vohrátky. Celý ministrant- ský sbor tonul v nelichotném obdivu, s jak velikou rázností nejstarší ministrant dovede hájiti právo a spravedlnost zasloužilé chudé družiny.

„No, hochu takhle se mi líbí“, usmíval se tatík pochvalně na Slávu. „At z tohoto něco máš. Bestoho se při tom ministrování naběháš, že ti ta sekristie sotva podrážky zaplatí. Měli by přidat ještě něco sami pátři; ti mají dost. A jakou starost? Váš jsem proto kaplanovi účet za užití kabátu pořádně oslil.“

„Ale vždyť ten kaplan sám často hochovi ledacos dá, zve ho k sobě, hostí. A má ten ve- lebný pán starou maminku, kterou taky musí podporovat,“ ozvala se Nekludka, která v té pří- čině měla názory správnější.

„Mlč a nezlob! Musí se ten kaplan starat o děti, jsou mu lidé dlužní celý rok za práci jako mně? A ta nějaká diákyně našeho Slávu neošatí.“

Chytrý Sláva, slyše tento sociální rozhovor, klonil se v duchu na stranu tatíkovu. Pamatoval si jeho filosofii velice dobře; měl paměť tak vý- tečnou, že si ze slov slyšených vyčetl víc než v nich bylo.

Bylo po Dušičkách. Mladší ministrant Vrána po odchodu věřícího lidu pozoroval, co zbylo na opěradlech lavic vosku. Co s tím? Stejně o to nikdo nestojí. Začal vosk škrabati kudlou. Udělá tři čtyry svíčky, obalí tím voskem niti. Stejně si staví doma oltář, před nímž se modlí a na- podobuje kněze. Leč — už ho spozorovalo zlé oko Nekludy, který chtěl sám trochu vosku nepozoro-

P. Denifle svým čestným úlesem. Ovšem kdo sotva kdy věděl aspoň hřbet některé knihy vážně probírající dějiny církve, vběhne do pasti po několika krocích hned jako sáje do oka. Kdyby Machar byl v historii sešitý aspoň tak, jak se to požaduje od každého průměr- ného inteligenta, volil by k úlehnutí katolictva cestu šikovnější a trumf by aspoň jménem Kalvínuvým.

Na evangelickou prostotu života Milče z Kroměříže, arcibiskupa Arnošta z Pardubic, biskupa Vojtěcha, Balbína a jiných českých katolíků Machar ovšem vzpomínati ani nesměl. Kde vědeckou maršrutu předpisuje muelémín- ský proticírkevní fanatismus, tam se musí vzít raději za vzor vypočítavý německý roz- mařilý křesťan než čeští reformátoři.

Luther žil stkvostně jako kněz. Z klá- štera ve Wittenbergu mnichy vypudil a užíval jeho dýchodů pro vlastní velice nákladnou do- mácnost. R. 1532 byl mu velkopanskou přízní darován klášter i s příslušenstvím jakožto „svo- bodný statek dědičný“, osvobozený od daní. Nadto přijímal ještě sponzu darů v natura- liích. Jakmile se oženil, ke všemu tomu od kurfřta saského přijímal 200 dukátů ročního přídavku. Ovšem za takých stkvělých okolností pořádně velice často nákladné hostiny. Na svých cestách inspekčních docela sebou vozil i vlastní náčiní kuchyňské a stolní. Držel si v pořádku pěkné koničky, dobytek hovězí i vepřový a drůbež. K velkému množství svých vepřů si držel zvláštního pastevce. Pivo si vařil sám. Co by si mohl přáti víc moderní šéňský ka- pitalista? Leč Lutherovi na kněžský život ne- stačil ani stálý tačný příjem ani v hojně míře se scházející dary, jako: peníze, povozy, látky na šaty, zvěřina, pivo, víno, stkvostné náčiní atd. Svými častými hostinami, při nichž proná- šel pověstné surové „Tischreden“, zadlužoval se jako polský kavalír. A tak se stalo, že je enkrát měsíčně mu ani nechtěli půjčiti 10 zlatých, reptající hlasitě při pozorování, jaké obrovské sumy promrhává při hraběcích ho- štích zběhlých mnichů a jeptišek, kteří ho ke všemu tomu ještě často okradli. Také někteří nájemníci jeho klášterních budov sděřovali se hrabivému velkodomaři platiti. Tu však Luther našel lehkou pomoc. Přinutil je k placení mocí světskou.

Tento svobodomyšlník nařizoval interdikt, rozlučoval manželství, vylučoval ze své církve, měl své „kollegium kardinálské“; po *spásohu* *prolétá* *nosoval* *košili* *bolem* *krku* *červené* *lemova- nou* a ušlěl docela i slavné audience. Tak tedy vyhlížel ten německý asketa, tak poustevnický žil „obnovitel apoštolské prostoty.“ Pomohl si k výnosnému křestu tím, že se spojil se spon- sou šlechtou proti vysváváním sedláckým.

Ale tyhle věci byly známy už dávno dříve, než Denifle na základě svědectví Luthera sám strhl elavozář s hlavy patriarchy protestantismu zcela. Proto zkroušený list, kurfřtu zaslaný, byl toliko chytrým manévrem, který vynesl víc než otevřená žádost za tučné diety.

Středověká muširma a ukrutná pýcha nymějších reprezentantů stře- věkého převědění náboženského. Ve

vané pabérkovat. „Ty zloději, nevíš, že je tohle svatokrádež? Neslyšel's nikdy, že si pro ten vosk přijdou dušičky? Počkej, kluku, z ministrantství tě vyženeme a ještě tohle řeknu velebnému pánovi a panu učiteli.“

Vránovi se dělaly mžítka před očima, lavice se před ním točily. Koutal na omluvu nesouvislé věty.

„A kdybys se, darebo, aspoň napřed zeptal nejstaršího ministranta! Ale to on všechno tajně pro sebe jako lupič, vid! Počkej!“

Vrána se vzpomínal, šel za hubuňským Ne- kludou z kostela, žalostným hlasem uznával svou vinu a prosil za pardon. Slávku, víš, máme doma takové dobré křídaly, já ti nějaké dám.“

„No — já tě teda nechci kazit, ale uvidím-li něco nejmenšího...“

Vrána teď zkoušel hotový očištěc. Každou chvíli mu Nekluda pohrozil žalobou, když cítil, že hoch něco máše dáti jako výpalné. Ty úplatky tísnily hochu tak jako Bosníka daně pod krutým pašou. Jindy Nekluda zpozoroval, jak nejmladší ministranti po odchodu kostelníka na stupni přede dveřmi sekristie hrají o fazole. Hodil do nich tak výbratný sermon, až se v nich dech satajil. Dům Roží prý je domem modlitby. Tohle se poví na děkanství. Zase bylo nutno odevzdat řádné vý- palné.

A kaplan o poděšeném svědomí a stálém strachu malých robátek nevěděl nic. Sláva se uměl před ním tvářiti tak vážně a šlechtně, že kněz přemýšlel stále pilněji, jak by hochovi pomohl ke studiu. Hoch si četl na kaplance knihy i v oka- mžích, když se kněz vzdálil na zahradu. V ta- kově jedné chvíli Nekludovo oko padlo na ote- vřenou stolní zásuvku, v níž bylo třicet mědků a nějaké stříbro. Schvátit si do kapsičky sedm drobných mincí. Však to kaplan nepozná. — Při jiné příležitosti už byl Sláva smělejší a sebral tři čestáky. — Kaplan při přepočítávání vrtěl hlavou. „Tohle přece stará Kačka nebere! Dám si pozor.“

své kritice „klerikálního tmářství“ citlivé srdce Macharovo zapelo dohvataou elegií nad obětmi nešťastného středověku. „Tam hoří hranice, vedou se války, vyvraždají se národy — ve jména náboženství lásky! Středověk (posnáte to sami) je nocí lidstva a vzplane-li v něm někde světlo, jsou to hranice, kde církev páli buď volnost svědomí nebo zdravý lidský rozum, nebo hlas volající po návratu k evangeliu.“

Tyhle nářky ozývaly se už dávno trochu šikovnější formou z úst soc. demokratických demagogů. Machar má nad knižnou dějinu oči zavřené a proto neobratně papouškuje po starých socialistických kalendářích. — Před pokřesťením větší části Evropy se války nevedly? Cimbrové, Teutoni, hromadně pobíjení otroci římsí, Vandalové, Ostrogoti dávají na to při- slušnou odpověď. Zato však v době, kdy pa- pežskému vlivu se poddala většina národů evropských, stálého vojska ani mezi křesťan- skými národy nebylo. Teď však emancipovaná Francie musí býti ozbrojena stále až po zuby. V té „noci lidstva“ založili klerikálové v Praze universitu, na níž se nyní velmi dobře daří Masarykovi.

A kdo pak jen těch hranic nejvíce roz- Źehl? Za doby husitské oizí žoldáci mačili ovšem Čechy také. Zato však demokratičtí Táboři zhlasevali si z počátku fanatický kon- fessií vztek nejvíce na krvi krajanek, české. Před potouchlým despotou Janem Želivským třásl se o své hrdla sami mírní husité (kališ- níci). Ten radikální kněz husitský měl na svě- domí více prolité krve než kat. Jeho stoupenci surově pronásledovali docela samé husitské u- děnce, kteří bývali osobními přáteli Husovými.

Po dobytí Říčan zavřel Žižka jedenáct kněží do jedné jizby, kdež byli všichni upá- leni. — Po dobytí Chomutova tábořské sestry (které nazývali mírní husité čili kališníci „lí- tými nedvědicemi“) strhali katolickým ženám šaty, peníze jim vydraly a pak ubohé zavřely v chýši, kdež je hromadně upálily. — Po krva- vém vraždění v Berouně bylo vyvedeno z města 37 kněží a mnichů i s farářem a s třemi mistry učení pražského. Ti všichni hromadně upáleni v jedné jizbě. — Po dobytí Čes. Brodu bylo na 200 katolických občanů a vojínů upá- leno dílem ve věži, dílem odpraveno za městem. Tak zhynulo mezi ostatními osmnáct kněží i s farářem. — Při oblehání hradu u města Mostu zdivočilí vojínové husitští páchali ne- křesťanské nepřechy. Jednoho zajatce tehdy hodili bese všeho spontání do ohně. Chudás vyskočil z plamene, prose je za slitování. Byl tam však vržen znovu. A tak se to opakovalo ještě pětkrát. Naposledy mučedníka na polovic upáleného dobili husité cepy. — U Jaroměře upáleno 21 kněží. — Po dobytí Radkova hu- sité obvázáli celého faráře slámou, takže ho ani viděti nebylo; slámu zapálili a nechali u- bošáka bñhati tak v táboře, až dokonale. Mrtvé tělo vhodili do vařící vody a za ním jednoho starého kněze jiného. Takových krutostí na- páchali „reformátoři“ celé řady. A jak veliký počet kněží upálili husité ve smolných sudech! — A tahle světla husitských hranic byla hezčí, kulturnější než hranice Husova? Machar o-

Za dva týdny byl kaplan ještě více roze- chvén. Sláva, který vyběhl z kaplanky na zahradu, byl kaplanem zavolan. „Nekludo, vzpomněl jsem si, jak se ti líbila knížka o tom vesnickém siro- tečku. Jest za 15 krejcarů. Kup si ji pro sebe u knihkupce. Tu máš dvoušesták, ale pět krejcarů mi vrátíš.“

„Zaplat Pán Bůh“, kotil se hoch radostně; „já dám zpátky hned.“

„Počkej, ještě neučikej; odkud jsi těchto pět krejcarů vzal?“

„Ty jsou prosím od ranního funusu do pinky; já — já...“

„Proč jsi jich tam nedal hned?“

„Já prosím...“

„A teď už toho mám dost. Zloději, přiznej se, nebo budeš sedět v kriminále.“

V nejstarším ministrantovi hrklo. „Já — já jsem nic neukradl, já...“

Kaplan řekl: „Tyhle krejcarey ležely před chvilkou v mé zásuvce. Poznámel jsem je ne- patrným rýpnutím špičkou nože. A teď mi je vra- cíš kradeně.“... Kluk už klečel na koleno.

Druhý den byl degradován a vyloučen ze sboru. Ministranti si oddechli jako po porážce kru- tého paši. Velké samosprávě ministrantské při- stihnuty brky až u kůže, což jenom celému sboru prospívalo. K tomu všemu ve věži pod pyňným podpisem Nekludovým ocitla se životopisná po- známka: „Ukrad veleb. pánoy pietku a taky grej- carey.“

Za půl roku seděl Nekluda na třínožce vedle Bílékého. Mistr jej tahal za dlouhé pačesy víc než Bílékého. Ten člověk neměl respekt ani k poctivě vysloužilému ministrantskému hodnostáři, natož k vyloučenému pobertovi Nekludovi! Teď už byl hoch rozumnější a v těžkých chvílích skromné rozjímal, jak pýcha předchází pád.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 21.

Věda a umění.

Proti agentům, překupníkům a soukromým sběratelům starožitností českých vystoupila právem Musejní společnost okresu humpoleckého. Vydala prohlášení, z něhož vyjímáme tuto důležitou upomínku: „V posledních letech navštěvují okres náš skoro pravidelně cizí agenti (mluví sice taky česky, ale cítí jinak) a skupují, kde se dá, každý doend sbylý kus hmotných památek lidových, byť byly sebe chatrnější, aby je „opravené“, a často i předělané draho prodali za hranice země i tise, kde se jimi chlubí musea cizinecká jako památkami svými. — Tak přicházíme o mnoho národního jmění, o výmluvné svědky minulosti naší a pokolení přití o studijní materiál lidovědný, kulturní i historický — dnes tak pro zachování svéráznosti — hledaný. Agenti tito navštěvují zvláště náš venkov předstírajíce často, že sbírají pro musea česká, což však pravda nebývá. — Druzí žijí i mezi námi. Jsou to sběratelé soukromí, v činnosti museální dilettanti, kteří sbírají a kupují (často velmi „lacino“) starožitnosti bezesouštně vědeckého podkladu a účelu jen proto, že je to snad v poslední době „moda“ a nebo že doufají v budoucna ve vzrůst ceny z důvodů zistných. Činnost těchto sběratelů soukromých nemůže nikterak srovnati se s prací sběratelů vědců nebo mecenášů, kteří sbírali a sbírají v jednom oboru, aby studovali, srovnávali, sbíreli svých vynikli k pracem vědeckým, až konečně — věnují své sbírky některému museu českému. — Konečně neze pomlčeti i o těch „přátelích“ musej, kteří lakají starožitnosti do svých rukou — předstírajíce, že je museu odevzdají a zatím předměty museu darované — nechávají si sami.“ Slova uvedená nechtějí si dobře zapamatují také milovníci starobylých českých památek v okresech jistých!

Kulturní jiskry.

Projev nového biskupa dakovského. Nový dakovský biskup Krapac přijal minulé dny mnoho gratulací z kruhů duchovenstva. Na uvítací proslov odpověděl řečí, v níž mimo jiné pravil: „Spokojuji se s málem a použiji svých celých příjmů na církevní a vlastenecké účely. Jsem posuzován vůbec ve veřejnosti nesprávně. Nebyl jsem nikdy nepřítel naší chorvatské vlasti, kterou jsem vždy se srdce miloval. To dokážu jako biskup dakovský. Budu se snažiti, abych dobročinnými skutky pro víru a vlast nejen následoval biskupa Strossmayera, nýbrž i abych jej, pokud možno, přestihl.“ Příslušné osobnosti přijaly slova biskupova s hluchým voláním: „Živio“!

Z dějin národního uvědomování ve Slezsku uveřejňuje zajímavé kapitoly ve formě vzpomínkové jeden z předních slezských redaktorů, který většinou sám vše spolu prodělal a prožil. Vzpomínky otiskuje v Opavském Týdeníku pod nadpisem „Přelstetá kulturní našich snah pro Slezsko.“ Je tu bohatá snůška výslovně zajímavé látky a údajů pověsťných i zvláštních o nejrozmantějších zjevech národního i kulturního života českého ve Slezsku za posledních 50 let. Vzpomínky, které snad posléze vyjdou ve zvláštním otisku, budou zajisté všem rodákům slezským a snad i jiným českým čtenářům vítány.

Zas o jednom volnomyšlenkářském blamáku více. V pátek minulý týden pořádala Volná Myšlenka schůzi na Zofíně, jež měla vyznění v protest proti brozicím propuštění zatímních a výpomocných učitelů a také — jak se samo sebou rozumí — proti klerikalismu. Byl to však smutný protest! Z pp. řečníků nejvýše mluvil p. učitel Beneš. Poukázal na ubohý stav českého školství a na blížící se ještě hlubší úpadek, jehož příčinou jest německá obstrukce. Jaká však komedie byla potom, to stálo jistě za podivnou. Skoro každé druhé slovo bylo „kanovník Burian“ a „klerikál.“ Všeho je viněn, obzvláště dle p. Klimta, dr. Buriana. Ten je příčinou všeho neštěstí, jež má učitelstvo stihnouti. Ono se to p. prelátovi mluví, když má sám 500 K měsíčně. Na něm se má dle p. Klimta přitáhnout, ne na malém člověku a vůbec on by se měl zříci platu atd. atd. a nakonec by měl jíti mezi konservativce a přemluvit je, aby se zasadili o dělnost námu. A to je vše povinností jen dra Buriana, a sice proto, že je „klerikál.“ O mladěčeských členech zem. výboru ani muk. Iau — pravá „volná myšlenka.“ — Další řečník, jednateř ústřed. spolku českých profesorů, p. prof. Apelt, vzal si na mušku biskupy a obzvláště středobiskupské katechety. Jedna z perel jeho řeči je následující: „Professor po 12—14letém studiu bláší se ke zkouškám a pak dostane místo. Naproti tomu katecheta, ten vyjde seminář, bláší se ke zkouškám, jež jistě udělá (!) a ihned dostane místo. A notabene, kde ty zkoušky dělá, on prosím je dělá před konstituci, kam nikdo nemá přistupu! Svým postavením však rovná se úplně jinému profesorovi. — To je přece darebáctví. — Katecheti by nejlépe udělali, kdyby na prvních,

jak dostanou peníze, dali je volnomyšlenkářům. Nedostudovali lidé totiž, které nikdo do služeb nechce, potřebují těch peněz jako soli; že ano, p. Klimte? Ach, milý volný myslitelé, jak jste lidumilní a štědří na cizí účel! Jak ve své humanitě byste ochotně rozdávali z cizího! O šem baktíš byste si vyhradili. To by byli pak průkopníci „Volné Myšlenky.“ — Po vyřazení pozdravů jednotlivých stran přihlásili se o slovo tři řečníci z naší strany a sice Ing. St. Jan Pírko, člen Čes. Ligy Akad., jenž, ač dosud mlád, odvážil se přece vystoupiti a velice pádně skritisoval jednání pp. volnomyšlenkářů, již m'uvili o všem, jen ne o tom, o čem se mluvíti mělo, a velice bystře dodal, že kdyby dr. Burian něčeho do „Čecha“ ze dne 19 května nenapsal, že by se ani schůze nemohla konati. Tím číslém se totiž pánové stále obáněli. Po Ing. St. Pírkovi promluvil p. Švec-Blanický, jenž mimo jiné pravil: „Jedná-li se vám o to, že dr. Burian je neschopen zastávání úřadu a chcete-li tam mlíti někoho jiného, o němž si myslíte, že jej bude zastávat lépe, i třeba volnomyšlenkáře, vydejte příslušnou resoluci a já budu první, jenž pro ni budu hlasovati.“ — Ovšem volnomyšlenkáři ani nemukli; komu by pak nadávali? Nakonec odpověděl p. Apeltovi p. Roudnický, hlavně co se týče onoho zkoušení katechetů. Dle pana profesora měli by katecheta zkoušeti asi klasičtí filologové. Jak jest to však s rabíny a pastory? Proč o těch nic? Na vývody našich řečníků neměl nikdo chuti odpovídati a proto p. předseda po doslovu, jemuž pro rozehvění volných myšlenkářů a troufalosti klerikálů nebylo rozumně, schůzi ukončil. — Účast byla ubohá! Po odečtení náší „absolventů“ pokračovací školy zbylo tolik inteligentů, že by je na pratech spočítali.

K jakým kulturním důsledkům spějeme?

Ferrerovské barbarství, jež bylo páčáno v Barceloně, nadchnulo k podobným „kulturním“ činům celé massy obmezených fanatiků. Barcelona, velebná v českých volnomyšlenkářských listech, působila tak přitažlivě jako oheň krvavá a detektivních románů na zarputilé chlapce. Proto není divu, že právě po okázalých oslavách pustošitelů Barcelony vyběhli se nyní protiklerický vatek častěji.

V noci mezi nedělí svatodušní a pondělím několik soc. demokratů z Klokočova a Vesky (u Přibora) téžkými klavíry rosmílili dva vysoké kamenné kříže. Urasili obě přičná ramena na obou křížích; Kristovu tvář, hlavu a ruce rozbili zecla a na druhém kříži u Hukvaldské cesty i tělo a noby. Mlátili i do mohutného podstavce, na němž jsou vytesány postavy Panny Marie, sv. Václava a jiných světců. To nebylo dílo okamžitého zločného vzplanutí, které v následujícím okamžiku chladne, protože ta husná práce vyžadovala veliké námahy, tak že všecko bylo předem dábelsky pilně rozváženo. Zločníci tiskali statečně i do schodků, vedoucích ke křížům, snažíce se je rosmíliti. Jako pachatelé už byli zatčeni Valentin Kutáč, ženatý (!) dělník z Vesky, Vinc. Kutáč, dělník z Vesky a pak Krumpholtz — horliví přívrženci soc. demokracie, nadšení pro práci pověstného přítele Macharova Judy.

Již předtím v moravských Lehoticích zesměšňovali v hospodě agrárníci, vychovaní „protiklerikální“, „Moravským Venkovem“ Křížovou cestu. Když správa o té sarovosti prokřikla v širší veřejnost, agrární tisk se mrzutě ošival a uvedl ihned v činnost svoji rafinovanou fantasii, aby ten hnusný čin nějak zamazal. Poněvadž však přece o šikovnou, hodně chytrou lež v tom případě byla nouze, vytisklo se na rychlo aspoň balamucení, že prý hlavním původcem toho sprostáctví byl Josef Slovácěk z Lehotic, který má syna kněze. Leť tato hloupá lež se odrazila hned jako mč od palestry. Agrární tisk však, místo co by byl pořádně pachatelům do duše promluvil o známkách pravé vzdělanosti, hleděl se zakonsnostmi katolickým do lýtká zákeřně a jiné strany. Týž „Mor. Venkov“ totiž „na opravenou“ obvinil jako původce bezbožné komedie Františka Slovácčka, který prý jest zatvřím (!) obyčejný elegantní titul pronášený od pokrokářů stoupencem strany „klerikální“. Leť agrární lhať si touhle břitvou pořežal všechny prsty. Slovácěk totiž je statík, který rád veselo popíjel s agrárníky, s nimiž už mnohokrát dříve v rozjařeném stavu prováděl komedie. Toho Slovácčka agrárníci svlékli, jeho žertem bičovali a korunovali. Sami tedy dělali bičice. Teď jest jenom otázka, kdo jest horší: zda ti suroví nezbedníci či agrární list, který by takové sarovosti rád svými širokými zády přikryl.

„Volná Myšlenka“ ajemňuje povahu i jiným způsobem až radost. Dne 20. t. m. konali volní myšlenkáři schůzi v Praze na Zofíně, která měla za účel počerniti hodné prelátu dra Buriana. Tentokrát někteří katolíci nemlčeli, ale postavili se statečně na obranu církve, třebaže už předem věděli, jak fanatikové jejich slova „nešťaně rozvážili a posoudili.“ Našincům Pírkovi, Blanickému a Roud-

níckému bylo sice uděleno slovo. Leť když tito obranná slova pronášeli, ozývali se se schromáždění volnomyšlenkářských chlapců a židů husté tyto výkřiky: „Klerikální štěňata — pakáš — hovada — Drozdáci (!!) — Hmáti oslové! — Kde máte rážence? — Máte papeže v kapse? — Idioti! — Kolik půllitrů vám za to zaplatil praší Burian? (Patrně židovští námesdnici nedovedou si představit, že by někdo jiný udělal něco zdarma; sami jsou zvyklí na dobré diety). — Uškrtni tu bandu! — Pustili je ze psi bouď.“ — Pražský „Čech“ k tomu dotává, že jiné výkřiky ještě šťastnější není možno ani otisknouti. Volnomyšlenkářské zfanatisované ženy pištěly, kterými pastor nabádal k horlivosti. Fvalo se statečně dole i na galerii, odkud vyplazovány jazyky. Tak tedy zúšlechtila, vzdělala — škola volného myšlení! Hotový to návrat k barbarství, jaký se už jevil za disputace kněží s volnými mysliteli na pražském sjezdu; co naši řečníci tenkrát důstojně hájili existenci Bůží, odpovídali volní myslitelé aprostými úsulebky, židé, židovky a židovská pacholata ječeli, jako by je byl na vidl čky bral. — A catonský „Čis“ odbývá naše řečníky žofinské úšklebkem tón, strkaje do nehlubší přibrádky pod zámecké všecka svou upřímnost vůči volnomyšlenkářským uličníkům. Israelity si ten „přímocárný“ myslitel a písnič“ orgán masarykovský rozhněvat nesmí. Ejhle, jak svobodomyšlně se chová volnomyšlenkářský regiment, který má ve svém programu (aspoň na papíře) beslo, že každému má býti dovolen svobodný projev i v ohledu náboženském. Ale jak jinak mohou jednati velící chvalofečníci Ferrerovců a Machara, který prohlásil, že katolíci mají býti postaveni mimo všechny zákony jako škodná zvíř? Právě krev a pravá snaha v nešťelené chvíli přes všecka velikou přetvářku snadno se prozradí.

V přístavním městě Uherské korany Rjece (Fiume) zednářství se velice rozšiřuje hlavně vlivem židů, jichž počet tam velice roste. (V rakouské části naší říše zednářské lože nejsou dovoleny a proto si zde zednáři dávají jméno volných myslitelů). Před 40 lety bylo ve Rjece sotva 70 židů; před 10 lety již 1172, dnes pak již na tři tisíce; tudíž v 10 letech počet židovstva se tam skoro ztrojnásobil, kdežto počet ostatního obyvatelstva se sotva zdvojnásobil. (Rjece má na 50 000 obyvatel). R 1900 byla tam založena zednářská lože „Sirius“, která má dvě třetiny členů židovských. V poslední době zednáři již pocítili takovou sílu, že se tam usnesli na rozluce církve od státu. Katolictvo na tu provokaci neodpovědělo příslušnou obranou; zůstalo klidno, takže následky té pohodlnosti se objevily hned. Čím kde více katolíci zednářům ustupují, tím většího nási i od nich zakoušejí. Volnomyšlenkářský Moloch nespokojí se sebe větším výpalným, neustane křičet po nové a nové potravě pro svůj nenasytný jceň, pokud katolíky i s jejich osobou zecla neudáví. Dne 21. t. m. přinesly „Nár. Listy“ tuto zprávu:

Jak sděluje „Magyar Tudosito“ z Réky, udály se v tamním farním kostele o svatodušních svátcích velké protiklerikální demonstrace. V kostele bylo shromážděno asi 3200 dětí, které měl biskup Bučič birmovati. Do kostela vnikli však sociální demokraté, kteří přerušili obřad voláním: „Pryč s církví! Pryč s kněžími!“ Mezi birmovanci nastala panika a vznikla nebezpečná tlačence, v níž bylo několik osob zraněno. Jednomu dítěti byla zlomena ruka, jiné bylo pošlapáno. Biskup byl zatlačen k oltáři a tam omdlel. Birmování musilo býti odloženo.

Tak tedy praktikují rudí sluhové zednářů své farizejsky předstírané heslo: „Náboženství jest věc soukromou.“ Jest nějakým klerikalismem přitímání svátosti? Naši protivníci nemají ještě nad námi té moci, po jaké touží a již obmezují naši náboženskou svobodu způsobem přímo barbarským, tak že katolík není před nimi ani v kostele bezpečen. Co budou dělati tací lidé, až jim bude dána ještě větší moc? U nás volní myslitelé zatím činí, co se dá. Mají plná ústa svobody, říkají, že bojují proti klerikalismu, ale v době birmování v naší diecési rozhazovali tisíce letáků proti té svátosti a s fanatismem nejprudším snažili se katolíky od ní odvrátiti. Lípali v noci i na domy katolíků prohlášení, že majitelé si neptejí státi se kmotry při birmování, tak že prováděn tím způsobem kriminální podvod.

Kam při takovém zarputilém běsnění nových „kulturníků“ dospějeme, až se řady jejich ještě rozmnoží? Pod lesklým štítem pokroku šíří se úšasně barbarství, které dusí idealismus vůbec a snaží se strhnouti široké vrstvy lidové k temnému vandalismu. Jestliže v osvěcené Praze katolickému pokojnému právu volní myslitelé do očí plivali a za sím jako zvířata mečeli, čím se lidé jejich snahy od cíle barcelonských Ferrerovců?

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Hospodářská hlídka.

Osazování hospodářského dělnictva (vážná kolonizace) jest nejúčinnějším nástrojem pro jeho udržení a doplnění. Seděl na vlastní hroudě a bydlit pod vlastní střechou jest ideálem každého venkovana. Nemá-li mu tato možnost dána, zůstane doma cizincem, kterého ožijí bez domova nepoutá a leccos k městu vábí. Živnosti dělnické, které podle povahy věci a svého účelu k úplné výživě rodiny stačiti nemohou, sluší ovšem zakládati jenom tam, kde jest dostatek stálé práce. U nás měla by spolupůsobiti snaha udržet a oživit domácí lid přiměřeně na jeho národní prospěch doma, aby nemusel do cizích služeb. Při dělnické kolonizaci nemusí se právě jednati o rozparcelování statků a velkostatků, ale i o odprodej vzdálenějších polí atd.

Ovocnářství v Tyrolsku. V Tyrolsku obnáší průměrná sklizeň ovoce 842 vagonů, kdežto v Čechách 9743, 12krát více. Zajímavé jest srovnání cen ovoce českého a tyrolského na trhu berlinském. V září 1909 platilo se za 50 kg českých jablek 4—16 marek, tyrolských 15—55 marek, hrášek českých 5—14, hrášek tyrol. 20—40 marek. Ovoce tyrolské jest tedy na trhu berlinském třikrát cennější než naše české přes to, že máme lacinější dovoz do Němec. Příčinu nízké ceny našeho ovoce třeba hledati v tom, že nemáme řádnou úpravu obchodu a že pěstíme velký počet druhů bezcenných. Stromům věnuje se v Tyrolsku co největší péče, strom obřívá se kolem tak daleko, kam sahá koruna a hnojí tak, že celé to kolo vypadá jako složený kompost. Každý druhý rok hnojí se mrvou živočišnou, mezi tím umělými; stromy se čistí, v zimě pomocí karbolina se mechu a hmyzu zbavují, v létě pak proti plísní listů a plodu skalici postříkují. Pak nelze se diviti slovům tamějších lidí, že úrodu ovoce hřídí si hnojením a prací sami. Čiňme tak jako v Tyrolsku činí, pak jistě výnos náš z ovocnictví se skolikrát násobí. I obchodní úpravě v Tyrolsku věnují velkou péči. Na trhu netrpí prodáváčky na ovoci ani prášku, zvláště ne nějaké obmátávání ovoce; kdo co vezme jednou do ruky, musí si již ponechat. Ani prodáváčka sama neběže ovoce holou rukou, nýbrž do listu, na kterémž, neb při větším počtu na papírovém, zeleně zdobeném talířku vám je podává. V krajinách tyrolských jest ovocnářství hlavní výrobou zemědělskou, kdežto u nás v Čechách jest pouhým odvětvím rozsáhlé hospodářské výroby.

Význam polního hospodářství jeví se v číslech nejlépe. V Německu r. 1906 bylo zjištěno, že cena zemědělských výrobků chlebových obnášela tam 2253 mil. marek; zemědky 875 mil. marek; cukr 481 mil. marek; mléčné výrobky 2642 mil. marek. Naproti tomu oceněna téžba uhlí na 1417 mil. marek; výrobky průmyslu hutního 264 ml. marek; příjem všech železnic roku 1906 obnášel 2437 mil. marek. Z toho patrné, že i v Německu, kde průmysl dosáhl vysokého stupně rozvoje, zemědělství dosud je základem všeho národního hospodářství.

Kráva lépe dojí, když do píce obvyklé přidáme trochu sladového květu, záboje či pokrutin palmových nebo kokosových, ovšem nespořušených, a chlív řádně větráme, aniž by povstal právan.

Lehké nadmutí dobytka pomine, když se do píce přidají tři přehráje jemné tlučné nebo ublí dřevěného na jednu dávku krmiva.

Hrabě vypudíme, když do nory dáme kousek karbida a vhod pak hlínou se acpe. Z karbida unikající plyn hrabě vypudí.

Pokrokářský patriarech agrarismu a agrárníci. Alfons Štastný, hlavní původce agrární strany, otiiskuje ve svých „Selských Novinách“ nátek na despotismus a šlendrián kolegů, kteří vedou stranu agrární; žalobné řádky praví, že vedení strany překáží poslancům, kteří chtějí pracovati; resoluce od voličů se klubu nedodávají, v klubu dělá se rozdíl mezi poslanci oblíbenými a neoblíbenými. Na to stěžoval si bývalý posl. Bergmann, na to stěžují si i jiní. „Takové jednání“, píše redakce „Sel. Nov.“, „nelze nazvati jinak, nežli politickým lumpáctvím. Sami nic nedělají, nešli rozličnými intrikami politickými si hledět zabezpečit dobré příjmy, přátele a stvary své v hrabivosti jejich podporovat a poctivé lidi hledět vypichnout, aby na příště se již o mandáty neucházeli, a místa jejich byla sadána stvůram takovýchto předáků, to je jednání, pro které není ani slova. A tací lidé mají v naší straně vládu! Potom až se nikdo nediví, že to s námi, rolníky, vypadá tak, jak to vypadá dnes. Při té hanobnosti to jinak býti nemůže. Obracíme se k předsednictvu klubu, aby takovému stavu učinilo jednou již příhr.“ — Co by dělali agrárníci, kdyby slova tolik přisná a drsná pronesl katolický zemědělec? Při hlavu by na něho strčili. „Strana venkova“ pronásleduje katolické sedláky hůř než sociální demokraty! A pak prý chce prospěti rolníkům všemohoucí! Idu — přebarvení mladočestí liberálové a masarykovci.

Nová úprava nucené dražby selských usedlostí. Ministerstvo spravedlnosti oznámilo, že při nucené dražbě selských usedlostí nastává někdy potřeba, aby upuštěno bylo od pro-

deje celé usedlosti a aby prodány byly jenom určité pozemky nebo určitá skupina pozemků. Máchě soudy odchylají se od pravidla z toho důvodu, aby zachována byla hospodářská existence dlužníkovy, aby dále bylo docíleno vyššího výnosu a konečně aby uspokojen byl věřitel i v tom případě, když by se nenašel kúpec na celou usedlost. Na základě těchto zkušeností vydalo ministerstvo spravedlnosti výnos, kterým se upravuje dražba selských usedlostí. Nucená dražba jednotlivých částí selských usedlostí připouští se pod tou podmínkou, že se jí nezaučí existující jednotka hospodářská, ku př. uzavřený selský statek. Ze selské usedlosti mohou býti jednotlivě v nucené dražbě prodány jenom ony části, bez kterých může se na usedlosti pořád ještě racionálně hospodářiti. I tam, kde pozemky netvoří hospodářskou jednotku, má o postupu dražby rozhodovati soud na budoucí hospodářství dlužníkovy.

Mez domáci je nebezpečný škůdce všech vinových latic a kotečin. Jakmile se někde zahledí, smič povlaky, oděv zimní na léto uložený, peří, kořichy atd. Tomu všemu lze předejiti, když na vhodném místě zavěsíme v místnosti láhvi širokého hrdla, do níž nalejeme terpentýn. Výpar terpentýnu škůdce vypudí.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4% až 4 1/2% dle výpovědi.

Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Školský obzor.

Při miliónu na katol. učitelský ústav v Praze-Bubeneč. Farní sbírka na sběrací listy: Farnost v Rostkovi 2 6 K. Farnost chlebská dvakrát po 25 K. Prosebný právod farnosti podřípkových u Roudnice 40-95 K. Výššky se sbav, divadel, přednášek, schůzí a p. organizací katol. lidu na Hradčanech 60.10 K. Jednota katol. tovaryšů v Chrudimi 6 K. Sdražení křesť. zemědělců 8-28 K. Dary jednotlivců: Magr. J. Kovář, kanovník atd. v Litoměřicích 100 K, N. N., ředitel měšťanské školy 1600 K. Půjčky: Vdp. Al. Kašpárek, k. ar. vik. sekr., notář a děkan v Ces. Brodě půjčil 1000 K na 4%, do 31. pros. 1911, p. J. Doležal strážník trati v Uhersku půjčil 100 K na 3%, do 15. května 1913. Všem co nejsrdečněji děkujeme a voláme: „Zaplať Bůh!“ Skoro před rokem bylo rozesláno na farní úřady na 6000 sběracích listů k lidové sbírce a z těch listů ještě asi 5000 na farách nepotřebenno. Prosimé proto co nejúčinněji a co nejsrdečněji o jejich upotřebení. Vždyť se jedná jen o haldětovou sbírku. Vše, co bude k vysvětlení a ulehčení sbírky žádáno, sešleme, jako: tiskopisy, obrázky, doplnění, medaile, sošky, kolky a fotografie. Vše k dispozici jako odměna a pomůcka ku sbírce. Adresa: První ústav ku vzdělání katol. učitelů. (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Její císař a král. Výsost paní arcivévodkyně Marie Annunziata v českém vyšším dívčím gymnasiu kongregace Školních sester ř. sv. Fr. na Král. Vítězslavě. Vzácného významu dostalo se tomuto ústavu. Její císař a král. Výsost jakožto protektorů Podpůrného spolku pro české vyšší dívčí gymnasia zavítala sem v pátek o 3. hod. odpoledne v průvodu svého nejvyššího hofmistra J. Excell. pana Jana hraběte Nostitze a nejvyšší hofmistryně J. Exc. pl. hraběnky Buquoy-Cappy. Prádelni budovy gymnasia bylo vkusně vyzdobeno prapory v říšských a českých barvách a bohatou dekorací květinovou, jež tvořila slavnobránu. Nad schodištěm vítal vsácné hosty nápis „salvo“ v bohaté dekoraci květinové. Ve vestibulu uvítal Její císař a král. Výsost J. M. nejd. pan opat strahovský Method Zavoral, praesidentka spolku J. O. paní Markéta hraběnka Čam-Martincová, představená ústavu S. M. Xav. Fürgottová a celým konventem a ředitel ústavu Dr. Alois Herout. J. M. nejd. opat M. Zavoral vzdal účtivě díky za vysoké významování, jehož se ústavu osobní Nejvyšší návštěva dostalo a poukázal na jeho význam. Vyslovil přesvědčení, že pod protektorátem Nejvyšší paní arcivévodkyně ústav, jenž již dnes se může vykásat výsledky stkvělými, i v budoucnu za vedení tak vzorného a obětovné práce sboru profesorského bude rozkvétati čím dále tím úrodněji. Její císař a král. Výsost ráčila odvěti, že s radostí přijala protektorát ústavu tak důležitého a že těší se na bližší posádku tohoto učiliště. Byvši uvedena do přijímacího salonu dala si Její císař a král. Výsost představiteli jednotlivé dámy výboru podpůrného spolku. Představeny byly: sl. Zdeňka Braunerová, akademická malířka, pl. Em. Čechová z Czechenberka, sl. Mary sl. z Daubků, sl. Matylda Hrubáková, odb. učitelka, pl. Marietta Lensová, choť primáře nemoc. a polic. lékaře, J. J. Zdenka princezna Lobkovicová, sl. J. Lorenslová, sl. M. Kalášová, sl. Z. Kalášová, pl. T. Machová,

choť c. k. prof., pl. Fr. Mlýnská, choť vrch. rady zem. soudu, pl. Jos. Novotná, choť dvor. rady, pl. B. Prašková, choť c. k. pošt. tajemníka, svob. pl. Marianna s Ringhoffard, roz. hraběnka Nostitzová, pl. M. Svobodová, choť c. k. okres. soudce, J. O. Terezie hr. Thunová-Thunová, pl. Lotty Trakalová-Kheilová, choť c. k. univ. profesora, řed. Strakovy akademie, sl. Olga Urbánková, sl. A. Valterová, pl. M. Vrtalová, choť c. k. profesora a pl. Johana Vyšňová, choť dv. rady. Její císař a král. Výsost ráčila s každou jednotlivou dámu co nejmilostivěji promlouvat. Rovněž počestní byli milostivým oslovením této pánové výboru: Václav Brož, majitel doma a městský radní král. hl. města Prahy, P. Raymond Hamel, ř. Praem., op. sekretář, okresní školní inspektor. P. Martin Kocmich, kněž-arob. notář, c. k. profesor, p. JUDr. Jar. Maýr, c. k. vrch. rada zem. soudu, P. Václ. Müller, c. k. prof., JUDr. Al. Prašák, c. k. pošt. tajemník, JUC. Jos. Siadler, ředitel Hyp. banky, p. K. Svoboda, maj. doma a P. Jos. Šprongl, c. k. profesor. Poté dr. Alois Herout oslovil Její císař a král. Výsost delší řečí, načež Její Výsost dala si představiteli a významena delším oslovením tyto členy sboru: P. Ant. Benda, katecheta, prof. Václ. Benda, dr. Jos. Bílka, prof. Jos. Drábka, prof. Fr. Dvořák, prof. Fr. Jizba, sl. Ad. Halakovskou, prof. Jana Kozáka, prof. Bed. Macha, dr. Jana Mátěna, škol. rada prof. E. Miřovského, sl. M. Monardovou, šk. radu prof. Jana Pliskače, prof. Blažej Práška, prof. K. Šikýte, sl. A. Šurkovou, dr. Ot. Vodrážku, prof. Jana Vrtala a gymnas. katechetu dr. Jana Zimu O. S. B. Poté prohlásila Její císař a král. Výsost celý ústav. Ve tř. III. byla uvítána hymnou, načež řákyň B. Prašková a Josefa Kristová podaly skvostnou kytici. V kursu vychovatelek přednesla francouzskou báseň sl. M. Šurková. V I. třídě vyslechla Její císař a král. Výsost interesantní skoušku z jazyka latinského. Ve II. tř. přednesla českou báseň Marie Šitkové, v tř. IV. recitovala báseň Venceslava Zimová a v tř. V. sborově předneseny partie latinské s Ovidia a řecké s Homera. V I. ročníku oběhová školy uvítala Její císař a král. Výsost deklamací německou posl. K. Hárkové, a v II. roč. zpěvem. Posl. E. Semanová a M. Heličková poděkovaly Její císaři a k. Výsosti jménem žactva a podaly krásnou kytici. Poté navštívila Její císař a k. Výsost gymnasia kapli velmi vkusně vyzdobenou a vykonala adoraci za dojemného chorálu, říšeného S. M. Ludovikem Kilbovou. Nato zapěla se Její císař a král. Výsost v pamětní knihu ústavu. Přijavši ještě jednou účtivě poděkování za projevenou neobyčejnou blahosklonnost, vyslovila Její císař a k. Výsost své nejvyšší plně uznání s řízením celého učiliště i nad překrásnými výsledky žactva a učitelské i podpůrný spolek i celý ústav svou nejvyšší ochranou a podporou, opustila ústav po návštěvě pět čtvrtí hod. trvající za volání „slávy“ obecně hojně před ústavem se shromážděného.

Situace královéhradeckého ústavu hluchoněmých „Rudolfian“. I tomuto ústavu odepřena pro zbedovavost selských šlanců samá podpora na školní rok následující. Proto přistá do prvního ročníku buď se nebudou přijímat žáci vůbec anebo jen někteří ti, za něž by se platil plný plat. Našly se tu otázky, zda jest třeba, je-li trapně postižena selskou křivá některá měšťanská škola či humanitní ústav pro hluchoněmé. Jedná se zde o děti, které přes nejlepší vůli jinde nepotřebují vzdělání nedostátnou, které bývají v obcích často předmětem cynismu, pokud si neosvojí jistou kulturu. Jsou to tvorové, kteří teprve v „Rudolfian“ se cítí mezi sobě rovnými „doma“, kteří teprve zde mají příležitost rozvinouti zdárně své schopnosti. Jiná mládež může si nalésti přes nepřítel tohoto roku mnoho cest k potřebnému vzdělání. Ale co platno! Finanční krize rozprostírá své tmavé peruti nad školstvím vůbec. Doufejme v lepší časy!

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Dr. Al. Kudrnovský: Spiritismus. Vzdělávací knihovny katolické sv. 46., seš. 7. za 50 h. — Velehradský Věstník. Časopis k sledování všeho Slovanstva v ohledu náboženském. Roč. 1., čís. 4. Roč. předpl. 1.80 K. — Křesťanská Škola. Časopis pro šíření ideí nábožen. v českém školství. Řídí V. Špaček. Roč. 9., sešit 5. S přílohami: „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě a „Rodiané vychování.“ Vychází měsíčně za roč. předplatné 7 K. Příloha „Rodiané vychování“ vychází samostatně redakcí J. Šanera (roč. 9., čís. 5.) jednou za měsíc za 2 K ročně. — Srdce naše podle srdce Paany Marie. Májová kázaní. Napal Ant. Thein. Homiletické knihovny — již pořádk F. Vaněk — sv. 14., sešit 1.—4. po 50 hal.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Vilímkových místopisných map semí koruny české seš. 6.: Roudnice—Mělník a seš. 7.: Loupy—Terešín. Sešit za 60 hal. Mapy jsou velmi účelné. — Al. Jirásek: Staré pověsti české. Seš. 1. a 2. po 25 hal. Pěkné ilustrace činí tuto knihu světlou milou. — Spisy ruského A. P. Čechova. Seš. 1.: Povídky neznámého člověka. Sešit za 30 hal. — Malý čtenář. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Roč. 29., čís. 15. a 16. Vychází dvakrát měsíčně

za roč. předpl. 2 40 K. — F. Vever: Besedy
prach. Vědomky humoristické knihovny řada III.,
seš. 21. a 22. po 30 hal.

Melicharův výkvět světových literatur,
vydáván nakl. Boh. Melichara v Hradci Králové,
přináší ve svém II. sv. „Knihu o bratřích“ od
G. af Geijerstama v překladu K. Vettera. — Sv.
III. přináší A. T. Quiller-Coucha: Shakespeareovy
vánoce a jiné povídky. Přeložil J. David. Sešit
za 18 hal.

Časopis katol. duchovenstva s přílohou
věnovanou theologické literatuře národu slovan-
ských. Pořádají dr. F. Krytáček, dr. J. Tumpach,
dr. A. Podlaha. Roč. 51., seš. 3. Nákladem kniž.
arcib. knihtiskárny v Praze.

Tělověda, zdravotní a lékařský rádce.
Se 48 obrázků. Napsal dr. F. Mařík, obvod. lékař
v Hruškách u Brna. Cena 5 40 K. Kniha podává
lidu poučení, jak vyvarovati se nemoci a rodiče
naučí, jak mají svým dětem dáti zdravý základ.
Na 300 stránkách podává se ta bohatého poučení.
Nákladem knihtiskárny K. Antona v Kyjově na
Moravě.

Život Panny Marie v obrazech. Promluvy
k májové pobožnosti. Napsal J. Motl. Za 1 80 K.
Knihovny „Kazatel“ č. 31. Nákladem R. Prom-
bergra v Olomouci.

Květy lásky. Lidový měsíčník věnovaný
sámým křesť. charitě, svládké opuštěným dětem.
Roč. 6., č. 5. Řídí A. Hoffman. Administrace na
Král. Vinohradech. Roč. předpl. 2 40 K.

Eva. Měsíčník pro umění, vzdělání a zábavu
ne zřetelem k ženám otázkám. Vede a vydává B.
Konečný v Prostějově. Roč. 7., č. 5. Předpl. na
rok 3 K.

Růže Lurdská. Marianský měsíčník. II.
ročník, č. 1. Roč. předplatě 1 80 K. Majitel,
vydavatel a red. L. Kolář, farář v Předklášteří u
Tisnova.

Několik pohledů do života. 20 promluv
k dospívající mládeži upravil Jar. Kalina, o. k.
profesor. Výtisk za 60 hal.

Paní revírníková a její Tony. Veselohra
o 4 jedn. Napsal Adolf Bogner, valašský Abasver.
Cena 1 K. Objednávky vyřizuje F. Špárek ve Val.
Meziříčí.

Hlas svatohostýnské. Měsíčník lidový.
Roč. VI., č. 3. a 4. Redakce a administrace na Sv.
Hostýně u Bystřice p. H. Celoroční předpl. 1 K.

Milovatí buďte... Povídky a črty. Na-
psal J. Š. Baar. Kufka o 76 stránkách velmi za-
jímavá. Nákladem R. Prombergra v Olomouci.

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ

PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2%, úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
• 4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje z

cenové papíry. Z venkova možno činit
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Za příčinou přestěhování

mám úředně povolený

úplný výprodej

klobouků

jak plstěných tak slaměných
pro páry a chlapce.

Vyprodávám za každou možnou
cenu.

Antonín Vambora,

sklad klobouků

Hradec Králové, Velké náměstí.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jsou světoznámé lihuprosté

MARŠNEROVY ŠUMIVÉ
LIMONÁDOVÉ BONBON

(chutí malinové, citronové, jahodové, třešňové a
maňinkové) ku přípravě znamenitého osvěž.
lihuprost. nápoje.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochran.
známkou, již je opatřen i každý jedn.
bonbon.

Roční výroba 60 milionů kusů.

LU-SIN, parfumuje dech. KLAIMON, nej-
vzácnější lahůdka nové doby. BOUCHÉES
A LA REISE, PEPPERMINT-LOREN-
GES.

Veškeré druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH,
KU VARENÍ I POCHOOUTKOVÝCH
s výtečnou jakostí, nejlevnější nabízejí

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech
dříve

A. MARŠNER.

Składy: Ferdinandova třída (Pláze),
Václavské nám. (proti Primasům),
Videa VI., Theobaldgasse č. 4.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď ihned
nebo od 1. srpna.

Eventuelně se rozdělí kram na 2 kramy menší.

Nabídky firmě

K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Gráfova kostka

velejemná

za 6 haléřů

sástané i na dále vřeholem
dekonalosti.

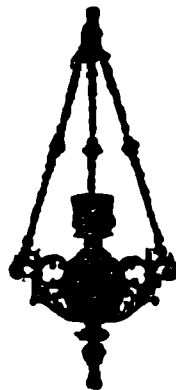
Ve vlastním zájmu zádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku členění soutěží zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

„Jemná“ za
předěti daleko každou napodobeninu, o čemž
jediny pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. pečov.
PRAHA VII. 917.

Veledůstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušit veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,

cibáče, nádobky, paténky, paciřáky,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovějící. Staré před-

měty opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrní nebo proti do-

platku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závsmosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Předc ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prstony, tabulčky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i českého vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciceleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Koberce JAN Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Navleky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Boťáky. — — — Železný nábytek.

v bohatém Zbytky koberců v cenách
výběru. za značné snížené ceny. nejlevnějších

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-

stelních nádob se stříbra,

bronzu a jiných kovů, od nej-

jednoduššího do nejjakostněj-

šího provedení, v každém

vsorku a ryse církevním slohu.

Vše přesné, čistě a důkladně

zhotovuje se v mé vlastní dílně

jen ručně, čímž umožněno

mi dodatí veledůstojnému du-

chovenstvu práci trvalou a

uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vsorky jsou Jeho

Blahopřání Milosti revido-

vány.

Mešní nádoby jsou v ohni

slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-

stelních se rychle, řádně a

levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vsorky, rozpočty, nákrasy i

hotové zboží na ukásku franko

se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o lahovnu přístě

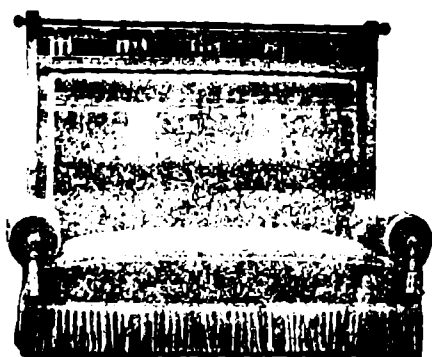
a dáváru závodu domácí m p.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení

odznaků spočívajících atd.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Pohovky

všech druhů od nejjednodušších do nejbohatších.

Křesla

pro nemocné t. zv. spací, dále křesla košená, zvlášť umělecky provedená (bez konkurence).

Soubory

všech druhů a slohů.

Matrace

pérové, dále třídliné žíněné, afrikové z dřevité vlny.

Slamníky

prošívané, trvanlivé.

Rolety

patentní, samočinné, s výšivkami, rolety hladké obyčejné.

Všecké věci se zárukou přesné řemeslné provedení.

Ceny velice mírné.

Písemné objednávky se pečlivě a správně vyřídí.

Jos. Thoř, Hradec Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

die roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravat — Deštníky — Kape-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebenové soupravy a jehlice
do účesů turbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Byčičtš

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Kdo!

chce mít dobrou a levnou krytinu at' novou
neb opravenou starou, obrať se s důvěrou na
firmu

Frant. Votruba,

nový odborný závod pokrývačský a asfaltářský

v Hradci Král.,

Čelakovského tř. 207., přízemí,

kde bude každý solidně obelouzen.

**Jen
jednou**
zkuste mýdlo jadro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na účesku zasílá
se vše franco.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpříznivějších dodává

čla. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatečnické.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Vysočtině)

doporučuje P. T. veleúctojná. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovevého nářadí.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

K. 249.040 70. Půjčky umělecké K 017.003 02.
Půjčky hypoteční K 1.636.190 95 Úhrnem korun
3.683.844 70

Obchodní. Pan Ant. Lapka, pošt. adjunkt
v Hradci Král. II., jmenován poštovním v Pra-
žce.

Dva Japonci v těchto dnech prodávali
v Hradci Kr. různé menší zemědělské výrobky a
účinně usměrňovali obchod.

Manifestační schůze mládeže pořádá
sdružení české mládeže křesť. sociální dne 5. t.
m. o půl 2. hod. odpol. v Blatné v hostinci p.
Huška v „Baráku“.

Studience u Hrochů. Dne 26. května za
velice četné účasti přednášel u nás dp. Sahula
o tom, že náboženství, které Mláď veřejně kroky
člověka, nemůže být věcí soukromou, ale že jest
věcí veřejnější. Nadšený souhlas byl mu od-
měnou. Pak ještě po ukončení přednášky v de-
batě rozmlouvalo o tom, jak Karel IV. uplatňo-
val své náboženské přesvědčení v ohledu národ-
ním a hospodářském.

Hádkanka. Dnem 22. května za 50 kg
hrubé váhy mouky pšeničné platí se 18 20 K a
19 10 K. — Kolik váží 36 gr. Kolik jich nyní
dostaneme za dvacetiháček? Anebo — jak se objem
jejich změní?

Vyhláška. Za příchodem přestavby dřevě-
ného mostu top. č. 93 (Valach zvaného) v km 66-6
Litomyšl-Jičín-Rumburk Městské silnice mezi
Hradcem Králové a Novým Hradem bude jízda
i chůze po tomto mostě ode dne 6. až včetně do
10. VI. 1910 zcela uzavřena. V době té nechtě
odbočí povozy, jezdci a silstroje od Nových Holic
ku Hradci Králové jedoucí na okresní silnici, jež
vede z Bejčtů do Třebosovic, kde vyjedou opět
na silnici říšskou, na níž pokračovati mohou v jízdu
do Hradce Králové. Na tutéž cestu odkazují se
povozy, jezdci a silstroje ve směru opačném je-
doucí. Pěší obecnost může upotřebiti stezky od-
bočující od říšské silnice blíže prozatímního mostu
přes řeku Orlici v Hradci Králové a vedoucí
k Novému Hradci. O tom se dává s tím pod-
táknutím věděti, že na místech, kde vozba odbočiti
má, jakož i tam, kde k odbočení vozby dle roz-
ličných silnic se upotřebí, po čas přestavby mostu
postaveny budou bílé natřené tabulky na dřevě-
ných stojanech neb na zdi připevněné. Na těchto
tabulkách bude směr odbočení bílým a přímým
nápisem naznačen. Dále vyvěsí se na místech, kde
vozba odbočiti má, na obyčejné, dřevěné tabulce
tato vyhláška.

Čermáček. Vldp. farář Filip Konečný vzpo-
mněl dne 29. května, jak již oznámeno, konečně
i na nás. Přednášel o sociálně-kulturní činnosti
církve na prospěch lidstva. Způsobem každému
jasným poukázal na teoret. učení církve a prak-
tické jeho provádění. Účastníci, velmi četné za-
stoupení, s živým zájmem vldp. řečníka poslouchali,
odměnili jej srdečným potleskem a posilili ve
svém katolickém přesvědčení, projevíli přání, jež
vldp. předseda i klamčili, aby p. řečník opět
k nám sáhl. Těšilo se! — Večer při majové
pobožnosti uvolil se obětavý vldp. farář hásti.
Krásně promlouval na slova: „Panno přetistá,
oroduj za nás!“ Bůh Vás posílá v práci na vinici
Páně! — Národní slavnost odhlásí se na 19.
června.

Třebosovice. Ač s pokrokem poslední
slovo domluveno není, přece poslední povídání
„Ratibora“ zbavuje nás povinnosti, na tento vý-
pád odpověděti. Dříve tento v „Ratiboru“ je po-
vidání páté přes deváté, tak že tomu rozumí jen
přítelé a komu oni smysl toho článku vyjevili.
My ovšem na takovou úroveň žurnalistickou ne-
soustoupíme, to ponecháme dopisovatelům „Ratibo-
ra“, by takovýmto způsobem bavili pokrokové
pánstvo — hlavně na koru. Vážní lidé odsoudí
jistě dětině ty výpady.

Ještě něco z Nechanic do Dobřenic.
Na články již uveřejněné ohlí také já něčím na-
vám. Máme mnoho podobného, co nás těší a
dual. U nás v Dobřenicích spokojuje se chrátem
a Misky. Z toho jest viděti, že jste velice zpáteč-
níci. U nás jsou jiní chlapi. Zde někteří již
docela soudí, že i ten „brácha a kroupy“ jsou trochu
hloupý.“ Zde už musí být buchy a k tomu sotný
kus pečeně. Jeden soused u nás říká: „Jako jeden
pán na nebi, tak jeden pán taky na zemi“, pro-
tože my ostatní neplatíme nic. Všichni jsme ve-
líká nula. Rozum jediného pána Mláď osudy sub-
ženského okresu. V posledním čase říká se tu jakési
součotiny, čili vysýchání. Vysýchá nám a ná-
padně v kapech i v obecním dáchodu. Největší
přes všechny největší velké deště jest postiženo
součotinami strojové družstvo na mláčení. Nic
nepropadlo, že máme zastání, že se masaly stroje
subvenčním olejem. Iu, agrární moudrost a ob-
světlení odborů znalost vyvolených! — Naši po-
krokoví řemeslníci stydí se za své cechovní ko-
rouhve, pořízené počitými a zbožnými předky.
Lež zato běhají jako splašení na velkých jíz-
fantičkách, jen aby i ti nejbohatší si mohli ihaed
připíati na prva rytířský řád moderního pokroku.
Kdyby tak staří mistři vstali, spráskali by race nad
chudasy svými nástupci. Zvlášť by užasli, kdyby
slyšeli, jak se vzájemně častují, když se jednou
za rok sejdou. V druhých spolecích máme jich na

parire asi dvacet, kde však jest jejich působnost?
Zato však se ta dala stať obč. politika. Kde jest
nějaká mánia, tam se hned hlásí plno lidí o práci.
Ovšem nejvíce máme do sebe sami. Při jedné
schůzi srazil se v řečnickém turnaji bratr národní
sociál se souborem soc. demokratickým tak prudce,
až soubor uondán us. di na židli, aby se vzpama-
toval a dechu zase nabral. My, kteří jsme při tom
seistotněm boji dělali publikum, měli jsme s té
kulturní vyspělosti velikou ávandu. když ti řečníci
roztřásali nepěkné kousky svých átras. Ti by tuze
krásně český národ spasili! Opravdu dady veliké,
ale dechu příliš málo. Jak to asi bude vyhláseti
u vás v Dobřenicích, až se ti pokrokoví jednou
semlou? — A že neznáme u nás paragrafů? Po-
suďte jenom naše volby ubec! Volíme již plně
dva ro-y. A jde nám to jako na drátku Václavo
dle našeho práva. Volby řádně zrušeny a nahrazeny
nové. Ale my jsme to poslali výše. Tam rozhodli,
že nás k novým volbám nutiti nemohou. Protože
máme konstituci, tedy ať n. volíme! A zase u nás
odklad. Nyní vyřízení odpovídá kdesi v dobrém
úkrutu, neletělo-li někde až do Amsterdamu. Ne-
věděli byste u vás radu, co s tím máme udělati?
U vás totiž máte lepší spojení s Prahou, tedy
k vám spíše něco dojde. Myslím jasně, že ta
kometa u nás trochu bláta vyanší, ale s áfasem
pozorujeme, že různé marasti jen přibýlo. Kometa
se zahálila jako koketa do mlhoviny a želmíčka
odletěla jako by nic. Vysušíla u vás bláto či
kapey?

**K doplnění volby do zem. sněmu
na Neve-Bydžovsku.** Vstředu dne 26. května
konaly se porady důvěrníků a stoupenců našich
v Nov. Bydčově a v Chlumci n. Cidl. Mluvili tam
pp. říšský poslanec Václav Myslivec a rolník A-
dámek. Na obou těchto konferencích jednomyslně
bylo usneseno, aby strana naše zde postavila svého
kandidáta a kandidátem tím jednomyslně stanoven
p. Václav Myslivec, říšský poslanec v Praze. Dou-
fáme, že přátelé naši v těchto okresích tuto kan-
didaturu s radostí uvítají a přičiní se, aby kan-
didát náš obdržel více co největší počet hlasů.

Hofie. Poetické, dojemné slavnosti Božího
těla obceval tentokrát obrovský zástap věřících.
Překvapila především přes všechno štvaní pokro-
kových listů velká účast družiček, ale i to, že
tak velké množství malých děvčátek (jistě aspoň
na 400) měla na starosti pouze jedna sl. učitelka,
až jiné léta byly vědecky čtyři slečny učitelky,
vždy totiž z těch tří, z nichž většina řákyň za
družičky jde; to jsou zvlášť řákyň z prvních a
z druhých tříd obecných škol. Jestliže sl. učitelky
dotyčných tříd nechtěly jiti na dozor ke svým řá-
kyňám z áty a z lásky k Božskému Učíteli, pak
měly to ony sl. učitelky učiniti již z lásky ke
svým řákyňám, od nichž, resp. za jejich učení a
vychovu mají své životní existenční prostředky.
V přčině té bude třeba, nestane-li se náprava
jinak, hledati zakročeni nadřizených škol. úřadů,
aby připomenuly zapomenutým vychovatelkám zá-
sade: „Kde jsou děti, tam má být také učitel,
resp. učitelka!“ Druhé, čeho jsme letos také ne-
viděli v průvodu školní mládeže, byl její prapor,
zdobený obrazem Bohorodičky a patrona mládeže
sv. Aloisia. Pátrajíce po přčině toho zvěděli jsme,
že již v loni chlapi máš. školy, kteří prapor
v průvodu mládeže nosívali, dělali „opposici“, ale
na zakročeni svého p. katechety prapor v loni
ještě neuli. Letos však učinili naprosto „passivní
resistenci“; prapor, ač byl pro ně připraven, ky-
tice krásnou ozdobou, nevzali a neseli. Kdo je
k tomu jenom navedl? Pan starosta, který ještě
v loni účastnil se „bez básně a hany“ průvodu
Božího těla, letos — nejspíše se také nějak sa-
lali, ne snad nějak „opposice“, jako spíše měst-
ského pokrokového tajemníka a těch článků v po-
krokových listech. Ale pan měšťanosta zapomíná,
že jest hlavou nejen té hrstky pokrokářů, ale také
hlavou těch tisíců katolíků, z nichž většina se
k svému náboženskému vyznání a přesvědčení
beze strachu hlásí a hlásiti se chce. Kromě toho
všimli jsme si ještě následujících smutnějších a
trapnějších jevů. Na tak sv. „ostrém rohu“ bylo
viděti dvojici mladých mužů, skoro ještě jinoců,
stojících v zástupu tisíců se ta lidu, když právě
se tady ubíral průvod s Největším Svátostí k 1.
oltáři. Ač veškeren ten sta a sta hlav čítající zá-
stup aspoň uctivě obaštili a nebo sklonili hlavu před
svátostným Kristem, smíšená dvojice stála v zá-
stupu tom s hlavou pyšně vypjatou, „křákem“
pokrytou a tak posupným posměchem v tváři a
s takovým nenávistí a zloby plným pohledem, že
posuzovateli při spatření mužů těch si bezděčně
vzpomněli na nešťastné, ubohé lidi slym duchem
posvedí a jeho vláti plnicí, jak se o nich vypra-
ve i v sv. Evangelii. A aby ani druhé, „něžné“
pohlaví nezašlalo posadu v tomto „ultrapokroko-
vém“, uctivém chování, rovná na protějším rohu,
když se ubíral průvod Božího těla zase již ke 4.
oltáři, stál na rohu tom zástup dívek. (Bylo jich
asi 80). I v tomto zástupu některé nadějně po-
krokářky počínaly si ve svém pokrokovém rozja-
ření, když šel právě s Největším Svátostí kolem, ač
přilís „bujače“ jako učiněná hotová „diblice“. Jest-
liže už ty dívky pokládají takovou slavnost za
„překonané stanovisko“, proč jenom nezastanou
dome? Proč hosem ta vysvává „staří“? Tu
přece každý pozná jistivou provokaci. Trpké jest

viděti dívku sevratíčkem nico pákni utrojenou,
naparáděnou, ale způsobu nepěkných a chování
neslušného. Jestliže takové „vzdělání“ a chování
působí snad jistě paní „báječnou“ radost, tak že
přimhouří pad ním se jedno, ale obě dvě oči, pak
aspoň rodiče dotyčných dívek neměli by k tako-
vému chování býti ani slepi ani němí, ješto dív-
kám takovým ke cti není! — Jinak slavnost Bo-
žího těla měla celkem obvyklý a tentokrát zvlášť
šťastný průběh.

Agrárníci v Břístanech u Hefie
v národní soc. demokrat. a anarhistů.
Na Boží tělo konaly se u nás schůze, jež bude
svědčena v dějinách agrární hanby. Více členů
„Venkova“ a přátel sdružení křesťanského rolní-
ctva pořádalo Ustředí, by vyslalo k nám řeč-
níka, který se také v osobě rolníka p. Adámka
dostavil. Očekávalo se, že agrárníci přijdou se
svým poslancem Janákem, jehož jsou Břístany do-
movem a že bude čeliti on, rolník, rolníku; přímo
dřas však vsbudovalo v Břístanech samých, když
za sebe poslal bořícké anarhisty a socialisty.
Rolník, třeba ve věku volunomyslenkářů a pokro-
kářů, je sám sebou konservativní, jako ta pří-
roda, a níž je ve stálém styku a jež, jsouc v po-
znanáhlém vývoji, semiluje řádných násilných pře-
vrátů, ten volá na pomoc stranu násilí; rolník,
který se zkušeností musí věděti, čím by bylo oby-
vatelstvo venkova bez křesťanské básně a kázání,
bez pořádku a autority, když tu není vojska ani
policie k udržení pořádku jako ve větších mě-
stech, utíká se k straně převratu; rolník, jenž —
ať liberál, ať křesťanský smýšlející, musí stejné
své zájmy hájiti proti sociální demokracii, jež na
poli hospodářském je hlavním jeho protivníkem,
protože chce, co rolník škodí a nechce, co mu
prospívá a který na svých zádech zkusil, když
před rozkáceným lidem, ponejvíce z tohoto tá-
bora, utíkal do hotelu, jenž ho jako okresního
předáka a původce sdrážení mléka bombardoval
ohrýsky, tento rolník, nemoha a nechtěje posta-
viti se proti svému rolnickému kolegovi jako
čestný protivník, nájímá si proti němu řečníky
anarchistické a socialistické. Hned jak řečník náš
s místním p. děkanem vstoupili do místnosti, po-
znamenali si, že totiž agrárníci s anarhisty a soc. ob-
sedili stoly a že jsou v přemě. Dle toho ovšem
dopadla též volba, proti čemuž — když Břístanskí
nestáli na tom, aby z jejich středu předseda byl
zvolen — nemohli jsme ovšem ničeho namítati,
ale právem označil to p. Adámek jako nesluš-
nost, že nedostalo se mu od předsedy okr. agrární
organizace v první řadě slova jako povolánímu
řečníku a referentu, nýbrž že týž udělil slovo
anarchistovi, po něm socialistovi a ponevadž se
s agrárníky nikdo nepřiblíží, teprve naposled na-
šemu řečníku, ač p. děkan, když řečníka před-
stavoval, žádal předsednictvo, ať jest jakékoli,
aby hájilo svobodu slova nejen referentova, ale
každého, kdo se s jakoukoli námítkou neb do-
sazem naň obrátí. Když p. děkan ho na to upo-
sornil, popřel, že by řečník byl představen, ač i
sami anarhisti ukázali více smyslu pro pravdu
a přiznali, že řečník představen byl. Proti vši
obvyklé slušnosti prohlásil třebošický rolník
Dušek, že anarhistovi již dříve slovo udělili —
bespochyby když jej týden předem nájímali, aby
v Břístanech na rolnické schůzi, když si to agrár-
níci sami netroufali, proti církvi, kašátstvu a kře-
stanství vůbec ty nejhorší výpady, jakých je a-
narchista schopen, se sebe vysypal a nás potupil.
Když si oba řečníci najatí a zvlášť první nej-
háusnějším rouháním, jaké v Břístanech snad
nikdy posud nebylo slyšáno, od plíc ulehčili a
když pp. agrárníci — kteří jsou, jak pravi, lepší
katolíci než my — se nasemali, až jim slzy do
očí vstupovaly, dostal slovo p. Adámek, ale jen
na oko, neboť nebylo téměř slova, jež by byl bez
výfiktů pronesl. Předseda nico dělal pořádek, ale
jeho přivřecí dobře mu rozuměli, když se při
tom pod kůži smáli. Nejpěknější byl konec jeho
čtvrt hodinové řeči; na obvyklý šlágr, že naše
strana je nenárodní, odpověděl p. Adámek, že se
nedá od nikoho o svých povinnostech k vlasti po-
učovati, jeho vlastenectví že není dojná kráva.
Až nikoho nejmenoval, ozvalo se v jednom dobrém
muži slé svědomí a on vykřikl: „My si nedáme
urážeti ústředí“, jako by se v tom jejich ústředí
jen dojením zabývali. Potom byl konec schůze a
„hranice vspíala.“ Přišli prý jsme Břístany roza-
šťvati — tu „tichou dědinu“, v níž vede se právě
tuhý spor o honitbu, o níž vede spor zeť poslance
Janáka s honebním společenstvem, tu dědinu, v níž
posl. Janák má tak málo přivřecí. Podle agrární
čestiny totiž šve každý, kdo chce se sebe shodit
agrární chomout: dnes je toma na našem venkově
háře než před robotou, dnes v době svobody má
ji jen ten, kdo je v agrární organizaci. Ale ať ne-
zapomínají pánové, že kdo vltí seje, sklidi i bouři
a že tím bývá každý trestán, čím hřešil. Na nich
se ještě vymstí, že volali anarhisty a socialisty
na své křesťanské kolegy; ať socialistickým stane
se venkovský drobný lid — a k ničemu jinému
agrárníci nepracují, pak přijde den odplaty. Co
jim je však do budoucnosti národa? Oni socia-
listům rádi přenechají města, jen když jim tito
vypomohou na venkově, aby se tu udrželi. Na
tráchtí ovšem budou státi proti sobě jako nejhávn-
nější protivníci a potlouca společenské poměry na
ostří nože. „Budete vidět“, prorokoval p. Adámek,

„až dojde se nejdříve k založení naší odbčky.“ A slova jeho se vyplní, neboť sčítací bláznovská musila by oči otevřítí slepým.

Pozvěcení rolnické školy a c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Kut. Hřebo. Již třikrát zavítal do města našeho nejdůst. pán Dr. Jos. Doubrava, biskup královéhradecký, roku 1906, by posvětil obnovený velechrám sv. P. Barbory, r. 1906 v červnu, by uctil nejvyššího hosta Jeho císa. a král. Apoštolské Veličenství, a též roku v září, by posvětil kapli českých králů na Vládkém Dvoře. Vašnou svoji blahovůli tak stákal si srdce obce kutnohorské, že r. 1906 jmenovala jej — první ze všech obcí — svým čestným měšťanem. Letos pak dostalo se nám té radosti uvítati čestného měšťana našeho opět ve zdech svých. Není tedy divu, že čtvrtá tato návštěva Jeho Excellence byla nad jiné slavnější. Dne 18. května ve středu o 4. hod. odpol. zavítal nejd. arcipastýř do stanice Sedlec—Kutná Hora, kdež očekávala jej celá městská rada s náměstkem starosty p. Tučkem v čele, c. k. okr. hejtmán pan dr. Pecka s jinými hodnostáři, zástupcové obcí Malina a Sedlec, školní dítky ze Sedlec, Malina a Kahku v průvodu pp. učitelů. Nadšené byv uvítán, vstoupil Jeho Excel. do porozu a o pát 5. hod. za hlubokú svou všech chrámů kutnohorských projel ulicemi, jež hojně vyzdobeny prapory, do náměstí Paláckého, naplněného čestným obecním. Zde u slavnobrány uvítal Jeho Excellence jménem občanstva p. náměstek starosty továrník varhan Jan Tuček s celým obecním zastupitelstvem a arciděkan Magre Karol Vorlíček, bisk. vikář a papežský komoří s čestným dachovenstvem. Jeho Excel. poděkoval a výslovně připomněl, že přichází nejen jako biskup do svého města diecézního, ale jako občan náš do svého domova. Nato uvítali Jeho Milost a byli jemu představeni: důstojnický sbor c. a k. pět. pluku č. 21. s p. plukovníkem v čele, p. dv. rada Ohocholka s veškerým úřednictvem kraj. soudu, c. k. návladnictví a jiných státních úřadů, vl. r. Strnad s profesorským sborem c. k. vyš. reálky, ředitel Mikán s prof. sborem c. k. učitel. ústavu a j. Za zvuků papežské hymny bral se průvod do chrámu sv. Jakuba. Ve špalíru stál c. k. výs. sbor ostrožských s praporem a hudbou, spolek Srdce P. s praporem, Marianské bratrstvo s prap., odb. Všeob. sdružení křesťanského dělnictva, katolická Jednota sv. Vojtěcha s praporem, damský dobročinný spolek, deputace čestných jiných spolků, dítky všech místních škol v průvodu pp. učitelů. V arciděkan-ském chrámu sv. Jakuba poděkoval Jeho Excellence všem za uvítání a udělil své požehnání. — Ve čtvrtek dne 19. května sloužil Jeho Excellence v téže chrámu v 9. hod. ráno mši sv., načež v slavném průvodu odebral se do nové vystavěné školy rolnické na předměstí „Hlouška“. Tam uvítal Jeho Bisk. Excellence nejvyšší maršálek království Českého Ferdinand kníže Lobkovic, c. k. tajný rada hrabě Emerich Chotek, okresní starosta p. Alois Vyboraň, kuratorium rolnické školy s p. Drem Vlasákem v čele. — Jeho Excellence vykonal obřad svěcení budovy školní zvenčí a uvnitř ve skvěle vyzdobeném sále, kdež také u přítomnosti chovanců školy s pp. profesory, jmenovaných hostů, zástupců úřadů a vybraného obecního pronesl posouhodaou řeč o potřebě vzdělání rolnické mládeže. Slzy kanoucí z očí přítomných rolníků, z nichž mnozí jsou náboženství evangelického, svědčily o hlubokém dojmu, jaký učinila úchvatná řeč Jeho Bisk. Excellence. Před- seditel kuratoria p. Dr. Vlasák poděkoval Jeho Milosti i všem přítomným, načež dlouholetý veleza- sloužil ředitel školy p. Oicvárek, jenž právě na odpoutinek vstupuje, nastínil vznik i vzrůst školy právě vysvěcené. Slavnost ukončena banketem v hotelu „Moravec“ pořádaným od kuratoria školy. — Odpovědné téhož dne odebral se nejd. biskup do kláštera ctih. sester Voršilek, kdež předevzal návštěvu kláštera. Příchodu dne 20. května sloužil v 8. hod. ráno v klášterní kapli Nejavět. srdce Páně mši sv., načež byla konána volba nové představené, kterou zvolena M. Maria Ludmila rodem Petránková s Červených Petek. Po druhé mši sv., již sloužil spirituál a ředitel škol klášterních p. Dr. Truxa, vykonal Jeho Excellence slavné dikřádnění „Te Deum laudamus.“ V 11. hod. do- poledne odejel nejd. pastýř do zasedací síně na Vládkém Dvoře, kdež celému zastupitelstvu po- děkoval za čestné měšťanství jemu udělené, věno- val 400 K místním chudým a na paměť slbil věnovati jedno figurální okno ve velechrám sv. Barbory. Za tyto díkyž lásky a přízně poděko- val p. náměstek starosty Tuček. (Dokonč.)

Potěhy u Čáslavě. Slavnost Božího těla u nás velice se vydařila. Ohromný zástup s nad- šením provázal Spasitele naší dědinou. Katolíci ukázali veřejně, že hrdí jsou na své náboženství, které má tak dojemné slavnosti. Jak malíci jsou ti, kteří se za své přesvědčení stydí a ačkoliv jsou také katolíci, Spasiteli se vyhýbají! Je jich u nás také několik. Od jinověrců by se mohli naučit, jak si mají vážit svého náboženství. Vtělý dík patří zástupcům naší obce i obci přifařených, že přítomností svou zvyšovali lesk slavnosti. Dík ne- obřobeným sborům hasičským z Potěh a Bračic, že jako hasiči zůstali věrni svému heslu: „Bohu k oslavě, bližním k ochraně.“ Mnozí hasiči na první čest zapomínají. A jak oslavila Spasitele

naše katolická mládež? Kdo viděl ty řady naší mládeže, která kráčela seřazená před Spasitelem, osvědomá odznaky své víry — křížem, potěšil se jistě, co nové naděje má sv. církev naše, co mla- děch, nadšených vysavačů a obhájců! Zvlášť mládež bratřická přišla v plném počtu. K nim řadily se bélostné družičky, které matičky s veli- kou pečlivostí vypravily. Všichni katolíci osadníci měli jedinou touhu: oslaviti svatošného Spasitele. Dojalo každého, když průvod se vrátil do chrámu, který daleko nostačil pojmonti účastníky, a tam všichni: děti, mladí i staří jedním ústý sapěh: „Svátosti té nekonale čláme vroucí poklonu.“ Tak oddělili jsme Spasiteli aspoň posékd urážky, které od volnomyšlenkářů zakonšeti musí. Jeden z účastníků.

Před volbami v Ronově nad Dou- bravou. Rrrrrr bum bum! Trarar! Co to? Inu válečný poplach v Ronově. Po příkladu komety Halleyovy, která to všechno rozmetala, obějí i naši přivlíenci Heliovi to také všechno rozmetat o obecních volbách v Ronově a proto svolávají své věrné na válečné tažení. Někdy „táhne se“ při něm s Plzně a připlývají se purkmistrovi la spe- který přý ty různé staré obecní bolesti zamázne různými mastičkami, jindy oprašují se všechny staré zákoníky při obyčejném tupadiském a pře- mítá se o tom, jak roztočiti pár obecních knoflíků, které teď zahospodářené střech v obecní pokladě klerikálů. Ale co je to všechno platné, když ty nešťastné volební seznamy psány jsou inkoustem „černějším než noc“? Klerikál vedle klerikála! A ty plněš moci se tak s těšit dobývají. Nepomá- hají nic ani aliby, co všechno z chlapce máš být, ani silbování „radoství“. Inu — prosámí máme s toho celého tažení tolik strachu, jako s Halley- ový komety.

Ronov nad Doubravou. Vzácný host zavítal do našeho města dne 28. května b. r. Byl to J. Exc. místodržitel království českého hrabě Coudenhove. Vracaje se automobilem od stavby nádrží v Patřově, zastavil se též u nás. Nejprve navštívil sámek a pak provázen zdejšími zástup- ci administrátora nádražního velkostatku, p. Em. Mu- silem, zavítal do jubilejní opatrovy císaře Františka Josefa I., kamž pozval vldp. Frant. Kašáka, bisk. notáře, místního faráře a vlop. Václava Skokana, místního purkmistra. Při blahovolečné rozmluvě ujistil p. purkmistra, že slibená skládka dříví pro Ronov n./D. se co nejdříve uskuteční. Pan purk- mistr dále upozorňuje na strhaný břeh u cesty vedoucí ku sv. Martinu, načež Jeho Excellence přavil, že ještě jednou přijde, aby shlédl i jiné věci. Tak pečlivě stará se místní hlava obce o město. Nato v delší řeči vldp. farářem p. místo- držitel praví: „Jsem přesvědčen, že není proti mýmto zakladatelské fundátora zdejšího velkostatku, aby ohudl město Ronova n./D. byli více podpo- rování výnosem této fundace“, načež vldp. farář co nejvtejeji se přimlouval. Jeho Excellence chválil vzornou čistotu v opatrovné, vyjadřuje největší spkojenost nad pořádkem a táže se, zda jest do- statečná podpora, již se dostává opatrovné od vesel. c. k. místodržitelství. Vldp. farář upozorňuje, že město musí mnoho přispívati také a prosí jménem města, k čemuž p. starosta se horlivě připojuje, aby podpora byla značně zvýšena. Jeho Excellence ujistil, že se tak stane, a louče se s pány, pravil „Na shledanou!“ Jeho Excellence doprovázeli pp. vládní rada Brechler, c. k. místodržitelství rada Karol Krejčí s Čáslavě a vchní komisař od místo- držitelství Gogela.

Bílá Podolí. Slavnost Božího těla jež ko- nala se zde minulou neděli, byla mocným projevem katol. víry. Celé zástupy věřících s místa a z o- kolí přišly vzdáti hold svatošnému Spasiteli. Prá- vodu súčasnil se křest. sociální spolek spolu se sdružením katol. mládeže. slav. sbor dobrovolných hasičů s B. Podolí a z Výchap spolu s hudebařky. Střelbou vzdána čta Božskému Spasiteli a tak projeveno náboženské smýšlení katolické podol- ských. Jenom ve Zbišlavi letos se nestihlo o slavnosti Božího těla. Z jaké příčiny? Nebylo snad peněz na prach?

Volby v Pardubicích. Dne 23. t. m. počaly v Pardubicích volby do obecního zastupi- telstva. Třetí sbor volil dne 23. a 24. t. m., druhý sbor dne 28. t. m. a první dne 30. t. m. Politické strany vydaly k obecním volbám svoje kandidátní listiny a volební ruch dostal se do plného proudu. Mladěči usavřeli se sociálními demokraty kom- promis a přijali do své kandidátky také své nej- zavilejší odpůrce. Za tou příčinou sociální demo- kraté nevydali žádnou zvláštní kandidátku. Svo- bodomyšlná strana svým krompromisem se sociální demokracií dala na jevo svou slabost a strach. To jsou patologické jevy, které repnají této strany valné poškozují. Lépe čestně zvíťasiti aneb čestně padnouti, nežli se paktovati s nepřitelem, který stranu mladočeskou častoval v tiaku i v aho- máděních jen kopanci. Sociální demokraté usilují stůj co stůj dostati se v čelo správy obce. Za tím účelem usavřeli veřejný kompromis s mladočechy a tajný kompromis s pokrokáři. Praskne-li to na jedné straně, může to dobře dopadnouti snad na straně druhé. Není nad židovskou chytrost. Ag- tátoři rudé strany báhalí po městě jako posedli a kde který hlizavý žid byl všemi možnými pro- středky vyburcován k volbám. Sociálně-demokra-

tično-pokrokářský kompromis je patrný s kandi- dátky, kterou vydali k volbám pokrokáři. Zvláštní kandidátní listinu vydal také akční výbor státních úředníků v Pardubicích. Může se o ni směle říci, že to byla pokrokářská kandidátka ve druhém vy- dání. Na kandidátce této čtame jména ponejvíce pokrokáři a sociálních demokratů s nabablřým prohlášením, že ta jsou nejlepší lidé, schopní re- presentace města. Z kandidátní listiny státních úředníků vycitajete stejné vliv židovsko-pokro- kářský. Strana státoprávní ve spojení s národními sociální kandiduje svoje lidi oproti spojeným stra- nám mladočesko-sociálně-demokratickým. Volby daly se celkem klidně. Kravalisté dostali, co chtěli, proto bylo ticho. Nával voličů být valný. Kdo nepřišel, byl šakram přivolen.

Úmrtí v Pardubicích. V pondělí svato- dušní umřel v Pardubicích náhle p. Jos. Jirout, ředitel měst. divé školy tamní. Pohřeb se konal za velikého účastenství ve středu odpol. Mrtvola odvezena byla do Prahy. Kněží přišlo 13. Nad rakví promluvil pěkně dp. katecheta Langkramer. Byl intelektuálním původcem, že letos školní děti poprvé nesúčastnily se obvyklých pobožností na popeletní středu, na sv. Blažeje a křížové dny.

Znamení doby. Při volbách do městského zastupitelstva v Pardubicích nezvolen při posled- ních volbách ani jediný žid, ačkoliv byli tři kan- didováni stranou pokrokovou. Nejsplše i strana pokroková, aby zachránila své, nedala hlasů ži- dům, kteří nyní strkají hlavy dohromady: „Jak jen se to mohlo státi? Vždyť jsme se tolik pro ty pány pokrokáče namáhali.“ — Naposledy bude židy podán proti volbám protest!

Aviatik p. Kašpar, inženýr v Pa- rducích koná téměř denně se svou vřadchodí na vojenském cvičišti zdatilé vzlety, které přes to, že se dějí v brzkých ranních hodinách, přivábí na cvičiště velké množství zvědavců. Jsou to ja- kési zatím jen skoušky, po nichž rade bude ná- sledovati veřejný vzlet, o kterém se lze předem domnívati, podle dosavadních vzletů, že bude úplně zdatlý.

Potřeba speřádané naší organizace v Pardubicích. Při volbách do obecního zasu- pítelstva v Pardubicích ukázala se zase natnost ukázněné a speřádané organizace křest. sociální v městě. Našinci se strachli při volbách v různých politických stranách, jakoby ta ani nebyli. Nebylo divu, že volili i sociální demokraty. A přece jest jisto, že při takovéto příležitosti, jako jsou volby, dalo by se sehnati při čilé agitaci, jak se jeví u jiných stran, 150 až 200 hlasů. S takovým počtem musí ovšem zápoliti strany počítati a nemže se tak lehko přes křest. sociální stranu přejíti k de- mnlmu pořádku. Při volbách do říšské rady bylo to viděti, když jsme stáli v jednom řiku, jak jsme byli hledani a vsáeni. A to bude zajisté při všech volbách, srazíme-li se vždy v jedno těleso a roz- vineme-li usilovnou agitaci činnost asi takovou, jako naši soupeřové. My vidíme, že rozpínavost pokrokáři jest čím dále větší, jak dokazuje vý- sudek posledních voleb a to nám musí být: mo- nou a vzpruňující pobdkou ku všemožné práci na křesťanské organizaci. Našince by byl jistě raněa hronnou slepotou, kdyby neviděl židovsko-pokrokář- ské nebezpečí, usilující zničiti naše náboženství. Máme sice v Pardubicích organizaci křesťanských mužů a žen, máme tu čilou novou organizaci křest. mládeže, ale není to všechno posud tak usjedno- cené, ukázněné a silné, jako se to jeví u orga- nací našich odpůrců. Kromě toho musíme více věn, do veřejného života, ukázati bojácným a zbabe- lým, že tu jsme a že se nebojme ani nadávek svých nepřátel. Čím kurážněji budeme vystupovati na veřejnost, tím více respektu si zjedname u ne- přátel; tím více stoupenců najdeme mezi těmi, kteří posud váhali. Nebojte se, že nám budou židovské listy nadávati klerikálů. Jděte ke kostelu židovskému, jděte ke kostelu evangelickému a spatřite nejpreďasější židy a evangeliky, kteří se nestydí za své náboženství, jak je mají svoji pří- tomností ve svých chrámech, jak se stávají v čelo svých náboženských spolků a práce „Osvěta lidu“ ani „Východočes. Obzor“ jim nenařdávají klerikál, ale volají je jako pokrokáče. Židovské noviny tak musí činiti. Mají s toho živobytí.

Brandýs n. Orli. Starožitná socha sv. a- poštola Judy Tadeáše na náměstí v Brandýse n. O. bude na svém místě zachována. Socha postavena na náměstí r. 1718; umístěna jest tak, že nevádí vamaňající se frekvenci a až doand byla u občanů brandýských v dětě nemalé. V poslední době však vřakyla se myšlenka odstraniti sochu apošola s náměstí a postaviti tam hudební pavilon. Za- kročením konsistore a konservatora B. Dvotáka u vys. c. k. centrální komise ve Vídni a u c. k. okr. hejmanství ve Vys. Mýtě docílono, že socha sv. Judy Tadeáše zůstane na svém místě na ná- městí. Socha svátce, byť i nebyla prací prima u- měleckou, jest přece dobrým dílem; jest významná dobou a uspořádním a pak vystála si svým dvou- staletým trváním právo na své místo. Nápis na soklu sochy ve věnci akantovém zní: „Ty jsi náš zastance věrný, sv. Judo Tadeáši, obraň, zastaň nás v zoufání, pros Ježíše za vlast naši.“ — Da- větujeme plně, že representace města tak uvědo- mělého a vlasteneckého nikdy neovólí, aby taká památka byla odstraněna.

Litomyšl. Slavnost Božího Těla se vydařila letos již třetí rok. — Až při posledním obřadu a křesťanského snesl se úrodný, dlouho od rolnické činnosti oddělený, takto slavnost skončila v klášteře poutníků a v. J. Dvořák, kaplan zdejší, sloužil ještě tuto tichou mši sv. Účastníci na slavnosti této bylo letos nadmíru četné: celé dlouhé náměstí bylo plno lidí zbožného, jako i podstatné. Téměř všechny p. t. štědy a zastupitelstva, spolky se svými prapory podaly jasný projev víry a dty ke Kristu svátostnému. Budíž všem vřelý dík všem! Místo hostiny podělil v. J. Dvořák odpovídá místní chudé almužnou. — Večer přednášel v domě Smetanově p. Dr. Dřina o moderním názoru světa. Tato přednáška vyzněla celkem po věrochu — až na některé hypotézy, a nímž dle názoru katolického plně souhlasiti nelze. (Posn. redakce. Co té věrochu přednášce jen teče Machar?)

Otrávený potok. V pondělí tento týden chodili dělníci vagon dehtu, došly na nádraží Zámbořské pro lepenkárnu Hábnerovu, přepnatiti do sudů; při tom si buď neobratně počínali, anebo ventil u vagonu špatně fungoval, takže celý oběh asi 150 q unikl do kanálu a odtud do Lukavického potoka. Voda je úplně otrávena, zdaleka páchne a všecko, co živé bylo, zahynulo. Krásné exempláře lesních ptáček lovíli Lukavičtí ještě v úterý ráno. Učiněno o tom ihned trestní oznámení.

Dal se přejeti vlakem. Dne 29. května u borovinky obce Krčínské dal se přejeti vlakem omnibusovým sedák Bohumil Pinkava z Vršovky. Užil jak se patří „malého pouťu“ v Černých na muziky — hostil kamarády a blásl jim, že do omnibusu ranělo nebude mezi živými. Doprovozdil svou tanečnici — odošel domů po 3. hod., propal se a posnídal a šel s usměvem chleba do práce. Vlak jel však již před ním. Pinkava se však dal do běhu. Když pak vagon stánu na nádraží, nešťastník předběhl lokomotivu, položil se pak na koleje a byl vlakem na tři části přetřnut. Byl letos odveden k vojáku, což těžce nesl. Strojvedoucí vlaku nevěděl nic o přejetí. Teprve když přjel vlak do Krčína do nádraží, viděl na kolech lokomotivy krev. I hned poslal strážence po trati a ten nešťastníka našel. Mrtvola po soudní pitvě pochována v tichosti na pěkném hřbitově Černých, kam si matka pochovat ho přála.

Branná v Krkonoších. V sobotu dne 28. května vzňaly se v masivě klenutých místnostech strojní pražírny a sladovny p. Smrčkových průmyslových podniků zvláštní plamy, od čehož i část materiálu zachvácena byla a nesmírný dým vyvinula. — Rychlou a účinnou pomocí sberá dobrovolných hasičů obce Branná a Valteřovic bylo ihned nebezpečí zneškodněno; hlavně přičiněním p. J. Hamana, který nebezpečný otvor „Čerlovkou“ chránil, byl brzy konec strachu učiněn. — Závod pracuje neperušeně dále, neb ani budovy, ani zařízení, ani stroje škody neutrpěly.

Z Orlického údolí. Zdá se, že ti pánové tam nahoře mají dvojitý loket, neboť jinak měli farářům a kaplanům a jinak učitelům. Čekáme již dlouho nezpěnlivě na vyplacení remunerační za vyučování náboženství. Páni tam nahoře však potřásají rameny, že pokladny jsou prázdné. Na druhé straně, ačkoli jsou pryč kasy prázdné, dávají zálohy 600 K učitelům svobodným, kteří by s platem 1800 K, s bytem a palivem (které dostávají zadarmo) mohli dosti dobře vyjít oproti kaplanu, který má, ač jest starší, plat pouze 700 K ročně a marne čeká na plat za práci, kterou vykoná. Jednota bude v Nové Pace později rovněž hlasu proti zrušení paralelek a snížení vzdělanosti urovné; svolává oběh a sílu na zpátečníky, neboť potom jistě se svět zboží a nastane jeho zkáza. Zatím, pánové, není přece tak zle. Na př. v jedné osadě na našich horách měli jsme mnoho let jednotlivku. Pan správce školy přišel však, aby si plat vyzít, na chytrou myšlenku. Vypálil si s naší osady asi tucet žáků a sblil rodičům, jestliže ti žáci budou 3 nebo 4 roky jeho školu navštěvovat, co všechno děti nedostanou. Rodiče svolili, p. učitel měl dost žáků na dvojitku, ta musela být sřízena, pak však dětem zase dal volnost, ať si chodí, kam patří. Na druhé straně kolářský měl trojtitku a rád by měl 4 třídy. I tu si věděl pomoci. Vypálil si asi dva tucty žáků z Práky od rakouských dělníků, kteřížto v Prásku pracují a bydlí a 4. třída byla hned otevřena. Inu — obětí jsou žádné čary.

Kunštát. Tu přednášky, která pořádá dne 25. a 26. května spolek křesť. sociální v s. sadách Friedrichwald. Černé Vodě a Kunštátě, přivábí velké množství posluchačů. Prostorné sály byly do posledního místa naplněny domácími lidmi i pruskými hosty, neboť účastníků bylo na těchto třech schůzích přes 1200 osob. Nových 136 osob přistoupilo ke spolkům křesť. sociálním. Velebžený p. řečník Bedřich Oehlinger, tajemník křesť. sociální strany z Trutnova, jehož zdejší duchovenstvo k přednáškám počalo, překvapil posluchačstvo překrásnou přednáškou, v ní rozvínil program křesť. sociální strany. Svým milým sjevem, jemným a přesvědčivým přednesem, zajímavou látkou své přednášky získal se všemu obecenstvu a usadil ihned své odpůrce z řad nepřá-

telůch, tak že jeho výhledu masní na pravdu dal. Skore všichni vyslovili přání, aby budoucí místo agrárního poslance byl sde volen muž se státní křesťanskou sociální. Jen toho valice litujeme, že nám málo jest času přiléhlosti řečnické naší strany slyšeti. Zdař Bůh!

Jak jsou hasičské sbory na Hronovsku na postupu. Na slavnost Božího Těla tál se vždy upřímní katolíci velice. I ti katolíci ovšem, kteří jsou ve sborech hasičských, snaží se manifestačním způsobem vaditi počtu Krista svátostnému. Proč však vydala ústřední jednota heslo, aby se hasiči neúčastnili církevních slavností? Proto, aby rozmýšlela veliké svary. Těme se vás, pokrokoví pánové, kdy byly hasičské sbory nejsvornější a kdy plnily nejsvědomitěji svůj lidumilný úkol? Jen ruku na srdce! Bylo to tehdy, kdy pokrokové neznaněli do sborů náboženských švanic. Máme vám poskytnouti ihned příkladem. Ve Žďárkách a Hronova byl vyloučen ze sboru jeden člen pod záminkou, že nebyl třikrát na cvičení. Katolíci ten šel se septati na blízké okolnosti předsedy. Ten mu pravil rozdílně: „Zkrátka a dobře, když sloužíš jinému spolku, nemůžeš být členem sboru.“ Teď teprve katolíci poznal nejvlastnější příčinu vyloučení. Agrárníky, soc. demokraty, nár. sociály pánové se sboru nevylučují, ať již tyto sandedávají pro záležitosti svých stran hasičské povinnosti jakkoli. Lidé jiných stran nejsou vylučováni ani tehdy, kdy dělají sboru hanbu. „Jen toho studeného ven, nebo sbor rozsekám“, prohlásila resolutně jedna osvědčená hasičská hlava a tak dokázala, k čemu vlastně sbor míti chce. — Ejhle, jak jest postarano u těch nestudených o praktický význam sboru! Velitelem jest tena, který bývá zaměstnán až hodinu cesty od domova, podvelitelem jest horník, jenž pracuje pod zemí. Až by vznikl požár, byli by ti pánové včas na místě? Ale to jest všechno jedno, jen když nejsou „klerikální.“ Docela tři funkce (předsednictví, pokladnictví, jednateleství) zastávali dlouho dva lidé. Nemohlo se schopných nalézt více? — Ve Velkém Pořčici sase minulý rok někteří členové po cvičení vysyvali, aby se zanechalo švanic, ale ti též lidé hned nato rozdávali šváčského „Havlíčka.“ Inu — náturn soc. demokratů nepředělá ani bratrský stejnokrój.

Úděl hasičské práce soc.-demokratů na Hronovsku. Ve Velkém Pořčici jest velká bašta soc.-demokratická. Pan Mrázek snad se strachu, aby někde nechytlo, zapisoval si o Božím těle pilně hasičské sbory, které se účastnily církevních slavností. Tot se rozumí, že teď nastane pilná úvaha, jak nejlip ty „klerikální“ sbory vystrnadit ze župy. Budíž čest těm statečným sborům, které se nelekly žádné teroristické! To byste, soudruzi, musili vyloučiti pomalu všechny sbory na Kostelecku, Náchodsku a Machovsku. Pan Mrázek se ohytí trváli, jako by našincům nikdo nebránil. Ale hned jsme poznali tu snášlivost, když se odhlasovalo dvoutřetinnou většinou v Náchodě, aby sbor se slavností účastnil. Ušáel hned po ruce protesty. Světlo se to k rozhodnutí organizačního výboru. Pan Mrázek jako trublář zajistě dobře ví, že židům stačí jedna společná rakva a že volnozeměnkáři nepotřebují rakvy vůbec, protože pracují pro spalování mrtvol. Proto právě ty „klerikální“ pohby mu aspoň něco vynázejí a tudíž by se neměl právě na katolíky tolik mračit. Ve farnosti Hronovské se účastnily slavnosti Božího těla školní děti se svými pány učiteli, katolické spolky a sbory hasičské ze Slavkova, Zlička a Rokytalka. Rokytanický sbor měl se tím účelem poradu. Pan velitel cítil se jaksi slabým a proto si posval na pomoc místního p. starostu, jako by mu něco po tom bylo. Jen ať hasičům p. starosta vymluví účast, ať hasičům řekne, že by pak třeba nedostali peněžitou podporu od ústředí! (Jako by tam nebyly naše peníze!) Ovšem po Kudrnáčově aféře jsou naši protivníci v Rokytalku hodně opatrní. Proto velitel prohlásil, že přijde, jestliže se přiblíží 16 členů. Přiblížilo se jich 17, ale hrdina jako záje utekl se svým do Náchoda, aby se vyhnul pokrokové klatbě. Díky vám, uvědoměli hasiči rokytanští, kteří jste našli cestu ke slavnosti i bez vedení velitele a podvelitele! Věak přijde brzy čas, kdy máme správně účtovat s těmi, kteří se domnívají, že hasičské sbory jsou tu proto, aby se utloukalo náboženské přesvědčení. Všecka čest brditi těm, kteří se rozpomenuli na dobré heslo našich předků: Vše pro Boha, vlast a národ! — Jeden bedlivý pozorovatel.

Různé zprávy.

Zařazování potravin a jejich vývoz. Průběhem posledních 15 let stoupla nákupní cena 1 kg obilí v Čechách až o 9 haléřů aneb přibližně v českých krajích průměrně o 9-48 haléřů a v německých krajích o 8-36 haléřů. Dále 1 kg mouky k vaření stoupl průběhem 15 let v německých krajích o 19-18 hal., v českých krajích o 18-79 hal. Mléko sdrážilo se průměrně o 4 hal. při litru, maso hovězí průměrně o 30 h při 1 kg, maso vepřové průměrně o 50 h, telecí o 40-46 hal., vepřové o 40-48 hal. Nebyly však zdraženy pouze plodiny domácí, nýbrž též plodiny z cizích

zemí k nám dovážené, neboť 1 kg rýže stál před 15 lety průměrně 33-54 h a nyní 41-59 h tedy o 8-06 hal. více. — Známejší bude již okolnost, že vyváží se z Čech a z celé říše naší do ciziny kromě uhlí, dříví, minerálních vod a soli, též všechny druhy potravin úplně bez vývozního cla. Za to cizina na př. Německo, vybírá za tuto výpomoc od nás a od států převahou zemědělských olo z dovozu. V jakém množství a v jaké kvalitě dováží se do Německa potraviny od nás, z Ruska a z jihu, lze sornati z okolnosti, že Německo, ačkoliv jest odkááno na dovoz potravin, přesechává jich Anglii ročně průměrně za 300 mil. marek. Kdežto u nás druhy tuzemského ovoce (jablka a pod.) nelze dostati, lze za cenu u nás za ovoce horší kvality požadovanou obdržeti v Německu ovoce naše, druhu nejlepšího. Řánsi obchodníci skoupí u nás rok co rok lepší druhy pro cizinu, horší druhy (nezralé ovoce a padavčata) pro octárny a není tudíž divu, že u nás ovoce domácí musí býti nahrazeno ovocem z ciziny, tak jako uštědruje nám na př. Německo co náhradu za ryby naše — ryby mořské. — Což nezájde se nikdo, kdo by při projednávání nových daní poukázal na možnost a nutnost daní z vývozu potravin, včetně minerálních vod a soli? Též uhlí, dříví, atd. na škor nás a k prospěchu ciziny se nejen z Čech, ale z celé říše bez cla a v takovém množství vyváží, že následkem toho u nás i ceny paliva a svítiva čím dál tím více stoupají.

Nové předpisy o doporučených zásilkách listovních. Nařízením c. k. ministerstva obchodu ze dne 29. března 1910, čís. 4557, uveřejněným v čís. 46. Poštovního a telegrafního věstníku, byla vydána nová ustanovení o dodacím řízení při doporučených zásilkách listovních. Předpisy ty, do nichž možno v případě potřeby nabídnouti u příslušných c. k. dodacích úřadů, nabudou v doporučovacích okresech c. k. poštovních úřadů Králové Hradec I. a Král. Hradec II. platnosti dnem 1. června 1910.

Mohutnými českými bankami a zakládání nových jest jedním z nejnepřijemnějších překvapení pro Němce. Dosud se jim zdálo, že na tom poli budou nepřekonatelými. A zatím se zklamali. A banky české s kapitálem teď už 10, 15, 25 až i 60 milionů K přece jen něco snadí. Taková banka může se až odvážit i na značnější transakce a obsáhne velkou působnost průmyslové obchodní. Banky české do nedávna byly malíčkové ústavy, které si mohly „na provincii“ žít po libosti, nikdo se jim nesuropokojoval. Takový ústav s 1/2, 1, 2 miliony K kapitálu nic, pranic nesumoval. Dnes však už nejen v Čechách, ale i na Moravě banky české staly se ústavu mohutnými, jichž vliv už dávno překročil úroveň malých ústaveček „provinciálních.“ Ale ovšem boj už je teď proti nim maraf.

Listárna redakce.

Chrudim, Dobruška, Pardubice, Kutná Hora, Čáslav, Smiřice, Vys. Mýto, Praha. Bylo nutno odložit do příštího čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. května 1910. 1 hl pšenice K 15-20—17-60, žito K 10-20—11-40, ječmene K 9-20—10-20, proso K 15-20—00-00, vřsko K 12-20 až 00-00, brambor K 25-00—30-00, oves K 4-40—7-10, K došky 28-00—00-00, jahel K 29-00—00-00, krap K 22-00—26-00, brambor K 3-20—4-00, jetelového semene červeného K 00-00—00-00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000-00—000-00, máku K 22-00—24-00, lněného semene K 00-00—00-00, 100 kg žitných otrub K 12-00—00-00, 100 kg pšeničných otrub 12-00—00-00, 1 kg másla červeného K 2-20 až 3-20, 1 kg másla převařeného K 0-00—0-00, 1 kg másla vepřového K 2-20—2-24, 1 kg tvarohu 0-32—0-44, 1 vajce K 0-05—0-00, 1 kopa cerele K 0-00 až 0-00, 1 kopa petržele K 00-00—00-00, 1 kopa kapusty K 0-00—0-00, 1 hl cibule K 7-00—8-00, 1 kopa drobné zeleniny K 0-20—1-00, 1 pytel mrkvy K 4-00—4-00, 1 kopa salátu 0-20—1-00, 1 kopa okurek K 14—20, 1 bečka švestek K 0-0—0-0, 1 hl jablek K 00-00—00-00, 1 hl brambor K 0-00—00-00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 28. května 1910 odbyvaný přivezano bylo: 1) obilí: pšenice 105 hektol., žito 222, ječmene 23, oves 190, proso 1, vřsko 2, hrach 0, došky 0, krap 00, jahel 0, jetelového semínka 00, olejky 0, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 00 kop, cibule 16 hl, okurek 6 kopy, saláta 256 kop, mrkvy 18 pytlů, brambor 141 hl, meli 0 kop, drobné zeleniny 138 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 beček, brambor 00 hl, jablek 00 hl. — 4) Drob. dobytka: vopřá 7 kusy, podavínat 468 kusů, káslat 20 kusů.

Kupte si obsašný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávatel u administrace, 10%, sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Legitimace do důvěrných schůzí

dle § 2. shromažďov. zákona
ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

== Kupte si poučný spis ==

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřesní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

**Přesvědčte se, kněžské
koláry ::**

Objednávky se obratem vyřizují!

probi i celuloidevé, náprsenky,
birety, oingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál
Rezervní fond na
Vklady koncem
března 1910

K 10.000.000—
K 1.400.000—
K 32.842.083-34

Zúroč. vklady na knížky vkladní 4% až 4 1/2% od dne vložení
na poklad. penk. 4% až 4 1/2% do dne vybrání.

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Esbent faktur a směn.

Hospodářské stavení

ve Štěnkově,

nově zřízené a účelné i pro letní byt upravené,
k tomu 14 korců arr. polí za výhodných podmínek
levně se

pronajme, po případě prodá.

Blíží v kanceláři

JUDr. A. Rudolfa,

advokáta v Hradci Králové.

Již vyšlo! Již vyšlo!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Rojl. — Cena 8 hal. Při bro-
madných objednávkách větší slevy. Objednávky
vyřizuje administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Soběinám

prospějete, objednáte-li viněné
látky, plátna, šetrinky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmitury, vůbec
veškeré zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

Jediná zahradní RESTAURACE

uvnitř Hradce Králové

o o vzorně zřízená o o
v Adalbertinu.

Katelník, pilsenský prázdný od čepu, králové-
hradecký ležák.

Ohlavně známá kuchyně.
Obědy v předplacení od 1 K počínaje.

O příchod vešterčného obecná prosi

Anna Sternbergová,
hotelierka.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou senzací; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zdrojem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

✱ Největší ✱
a nejlepší

výběr obuvi

zalezeno
u známého
odborníka

J. Metelky

Hradec Králové,
Palackého tř. 80.
proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

k jarní a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad lázní a bav. zboží!

Výbavy pro nověty!

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 3. června 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Pánům voličům na Novobydžovsku a Chlumecku!

K doplňovací volbě poslance na sněm království českého, která se koná ve čtvrtek, dne 9. června 1910, doporučujeme Vám, abyste volili kandidáta strany naší, jímž je

Václav Myslivec,
Háský poslanec v Praze.

Agituje, aby kandidát náš dostal co největší počet hlasů.

Výkonný výbor české strany křesť.-sociální.
Složení: doc. katol. seminářů pro kněž. české.

Dra Herbena omyly v otázce svatojanské.

Píše Dr. Fr. Rejl.

I.

Kdo se zabývá studiem otázky svatojanské, dospěl k poznání, že Jan Nepomucký či z Pomuku byl prohlášen za svátce na základě úředního vyšetřování (kanonisačního procesu). Následkem toho je pouze tento kanonisační proces ve svatořečení Jana Nepomuckého směrodatným a rozhodujícím. Kdo chce dnes zvěděti, zdaš Řím prohlásil za svátce osobu skutečně žijící a historickou, zdaš vztahoval svatořečení na historickou osobu generálního vikáře Jana z Pomuku či na vyvýšenou osobu kanovníka Jana Nepomuckého, jak si ji kronikář Hájek ve své obrazotvornosti vybíjil, musí studovati úřední akta, protože jen v nich nalezneme důvody ku svatořečení národního našeho svátce.

Všecky pak omyly a chyby v historickém vylišení osudů světočových, pokud se udály v Hájkově kronice, v životopisném obraze Balbinově, všecky snad nekorrektní snahy, směřující k urychlení kanonisace Jana z Pomuku, všecky báčhorkovitá události ze života světočova a všecky nekriticky zaznamenané a také snad i vážné přijímané závažné příhody — krátce všecky omyly a poklesky, kterých se dopustili lidé v historii svatojanské, neměly žádné průkazné váhy v kanonisačním procesu; proto důsledkem nemůže jich býti používáno za námitky proti svatosti Jana Nepomuckého.

Kanonisační proces řídil učený kardinál Prosper Lambertini, pozdější papež Benedikt XIV., jakožto zástupce víry (promotor fidei) a ten výslovně v aktech, která vyšla tiskem v Římě 1728, v III. díle prohlašuje, že důkazy z pozdějších spisovatelů a kronikářů z dolechu jen čerpané nemají žádné váhy v očích komise.

Kdo tedy zaměňuje vědomě kanonisační akta s kronikářskými záznamy spisovatelů z doby, kdy se o svatořečení na počátku 18. století jednalo, dopouští se podvodu a nečestné toto jednání je tím odpornější, když podvodem se chce odsuzovati „jesovitský podvod“.

Dr. Herben již r. 1898 vydal spis „Jan Nepomucký“, v němž dokázal, že mu není jasno, čím jsou úřední akta kanonisační a čím jsou historické omyly z 18. století v otázce svatojanské. Ba ze spisu Herbenova vysvitá, že kanonisační akta Dr. Herben ani neviděl. Nevíme, zdaš veřejnost bude považovati mylné úsudky Dra Herbeny jen za pouhou nedbalost, když senná, že se Dr. Herben odvolává na prameny, ve kterých však není to, co v nich prý vyčetl p. Dr. Herben.

A jako ve spise, tak i ve své přednášce v Hradci Králové prozrazuje Dr. Herben povrochnost a ukvapenost. V přednášce samé se vám zdá, že nemluví vážný historik, nýbrž lehkovérný kronikář, jenž plete všecko páté přes deváté, pravdu i kronikářské historiky k vůli tomu, aby obecenstvo pobavil.

Probléme nejprve zběžně videckou důkladnost Dra Herbeny v jeho spise a pak vnikneme do chaosu přednáškového, v němž s přezračným úmyslem je nahromaděno hojnost po-

viđaček, aby řečník mohl se vyhnouti jádru sporu. Mimochodem poznamenáváme, že „Ratibor“ uvedl v přednášce i ty údaje, o kterých se p. Dr. Herben ani nezmiňl. Ovšem důkladný referent čte i v myšlenkách lidských, proto si vysvětlujeme tuto bohatost referátu. Uvádíme doklady pro své tvrzení.

II.

Ve spise Dra Herbeny „Jan Nepomucký“ na str. 102 čteme: „V aktech a v bulle stojí, že svatého Jana Nepomuckého nikdo si nemá másti s druhým Janem Nepomuckým vikářem.“ V aktech a v bulle však nikde podobného tvrzení nenalezneme.

Na str. 74 píše Dr. Herben o komisi, vyšetřující zášraky svatojanské: „Dále bylo sjednáno 80 závažných událostí, kde sv. Jan vyprostil lidi z úzkosti a z hanby světské“. Pravdou však je, že komise vyšetřovala a sjednotila jen 4 zášraky (2 na hrobě světočově a 2 usmravení). O zášracích jiných se komise vůbec nevypravila, protože jich nevyšetřovala.

Na str. 68. tvrdí Dr. Herben, že komisi při vyšetřování životních osudů světočových „jediným starým pramenem zůstala Hájkova česká kronika a vlastně životopis Balbinem sepsaný“.

Z aktů však jasně vysvitá, že komise uznala jen 2 soudané starobylé prameny za svědky mučednické smrti Janovy: Zápis v kapitulním archivu o smrti obháčka z Pomuku a výrok arcibiskupa Mohušského z r. 1400, kterým byl král Václav IV. sesazen s království Hájkovo-německého, protože dal mučiči a utopiti hodnostáře církevní. Jak se vyvířil o Janu z Pomuku němečtí 8 soudaných historikův Hagen, Ludolf opat a Jan z Posilge.

Na str. 51. Dr. Herben tvrdí, že „aktu nějakou — svatým příslušnou — k Janu Nepom. před r. 1554 nikdo nedovedl vypátrati“. Pravdou však je, že na př. ze známých tehda kronikářů, Zídka a Pulkravy akta tato dala se vypátrati zcela snadno.

Nejhlavnější a nejprákasnější moment v otázce svatořečení Jana Nepomuckého, totiž komisionální vyšetření hrobu světočova, náleží neporaženého jazyka a jeho nenadálé obživnutí obdivá Dr. Herben cynickými poznámkami: „Komise měla tu zášrak jako na zavolání“ (str. 71) a „druhý zášrak byl hotov“ (str. 73). Jak vědecké pole naskytá se právě v této věci historikovi pravdy milovnímu, aby historický tento fakt a hrobu světočova kriticky ocenil a vztah jeho ku konečnému výroku církve o svatosti Jana Nepom. náležitě zdůraznil! Historiku poctivému ovšem naskytá se tu velmi vědecké pole, ale Dr. Herben nemohl tento fakt ku svým domněnkám potřebovati, proto ho ze-směšnil.

III.

1. Dokázali jsme Dra Herbenovi celou řadu omylů a nepravostí v jeho spise a dokážeme mu celou řadu klamných a mylných tvrzení v jeho přednášce.

Dr. Herben pravil: „Z nepatrných nářeků a domněnek sestavil si V. Hájek z Libočan r. 1883 malý román dějepisný.“ Pravdou jest, že Hájek z nekritičnosti spáchal na historické osobě vikáře a kanovníka Jana z Pomuku křivdu tím, že životní osudy jednoho a téhož muže rozdělil na dvě osoby: Jana Nepomuckého kanovníka, utopeného pro spovědní tajemství r. 1383, a Jana z Pomuku, gener. vikáře, utopeného pro potvrzení opata Kladrubského r. 1393. Křehkost lidská a nekritické kronikářství spáchaly na historické osobě Janově velikou křivdu, když část zásluh a činů připsaly na vrub vymyšlené osoby. Vědecká poctivost a kritická historie mají opět povinnost, aby starou křivdu napravily a na historické osobě Jana z Pomuku soustředily všecky vlastní zásluhy. To také poctivá věda během 18. a 19. století učinila sama a proto je nepravdivým tvrzení Dra Herbeny, že „kanovníkem Bercovým začíná se pokus udělat svátce českého z tohoto historického Jana z Pomuku“.

Vědecká historie počala v násorech o životních osudech Jana z Pomuku prováděti o-

pravy od té doby, když se vynořila z archivu prácha žaloba arcibiskupa Jana z Jenštejna proti Václavovi IV., která roku 1754 přinešena byla náhodou z Říma do Čech mezi různými listinami. Úřední tento spis z r. 1393 vyčítal sice podrobně všecky přehmaty královské moci proti svobodě a výsadám církve, líčil smrt generálního vikáře Jana z Pomuku r. 1393, ale nezmiňoval se ani slovem o smrti stejnojmenného kněze r. 1383. Nenadálý tento objev velmi důležitého pramene vzbudil pochopitelné varušení mezi českými historiky a vyvolal dlouholetý spor. „Zdali jeden či dva Janové?“ — Ve sporu tomto podal sprostředkující výklad známý kritik, Piarista Gelasius Dobner, jehož bystrému úsudku také děkujeme, že zmizela báječná Hájkova kronika z vědeckého obzoru a zařaděna byla po zásluze mezi kronikářské povídky. Gelasius Dobner již od roku 1784 Hájkovy dva Jany spojil v jedinou osobu skutečnou i historickou a poukázal na pravou příčinu smrti Janovy, neznaje ještě ani správy Ebendorfovy, jenž příčinu tuto zcela zřejmá uvedl ve své kronice již 20 let před Zídkem. Dobnerovy kritické výklady snažil se vyvrátiti rovněž učený Josef Dobrovský, ale nečinil přece konec sporům, protože největší náš dosud historik, Fr. Palacký, nepřidržel se kritických výkladů Dobrovského, nýbrž Dobnera.

Napsal totiž Palacký ve svých dějinách národa českého (Olu II. částka II. str. 284. vydání z r. 1876) „Otázka, byl-li generální vikář, doktor Jan čili Johánek z Pomuku neb z Nepomuku jedna i táž osoba, co Jan Nepomucký, který od papeže Benedikta XIII. dne 19. března 1729 vyhlášen byl za svátého, již od XVII. století dala příčinu ke sporům nekonečným, tytýž i náruživým; učenci jako nedoukové hádali se mezi sebou, byli-li dva Janové Nepomuckí, z nichž jeden utopen prý r. 1383, druhý r. 1393, aneb jen jeden a sice poslední jmenovaný. Při náramné chudobě pramenů dějinných, nám z té doby zachovaných, nelze o té věci mluvit apodikticky. Zdání však jdoucí jakoby prostředkem, které s počátku přednášeli Assenan, Vokoun a p. Athanas, poz. či pak hájil kritický mistr Gelasius Dobner ve svých „Vindicacích etc.“ (Praha 1784, 8) před stolicí soudné kritiky, dle uznání našeho, vždy dobře obstojí. Ačkoli Dobner ve spisu svém dopustil se několika poklesků, jež mu Dobrovský ve svém „Literar. Magazin von Böhmen u. Mähren“ (Prag III 1787, na str. 101—126) dobře vytýkal, nelze mu přece, co do podstaty věci samé odpirati pravdy.“

Palacký o sv. Janu Nepomuckém podává životopisné zprávy a přidružuje se sprostředkujícího náhledu Dobnerova, že nutno oba Jany Hájkovy sloučiti v osobu jednu a to v osobu vikáře Pomuka. Ne tedy nymyšl křivku, ale historik Palacký sám nabyl přesvědčení, že životopisy obou Hájkových Janů nutno spojití v jednu historickou osobu Jana z Pomuku.

Palacký, nekatolik, je tak zaslonilým a charakterním vědcem, že snad nikdo se nepovázá vyčítati mu „jesovitismus“; proto jeho úsudek byl směrodatným i pro všecky katolické historiky, kteří se zabývali studiem otázky svatojanské. Ze dosud má Palacký větší váhu v historii nežli Dr. Herben, není třeba dokazovati.

Druhý veliký historik český, Tomek měl ovšem odchylné stanovisko a nesrovnával se s náhledem Palackého. Tomek nakreslil sice nejpřesnější životopisné údaje Jana z Pomuku, ale v poznámce Dějepisů Prahy III. díl, str. 372 projevuje náhled, že církve nevztahuje svatořečení na tohoto Jana z Pomuku. K úsudku tomu dospěl Tomek nedopatřením. Studoval jen rukopisná akta kanonisační, která jsou uložena v archivu kapitulním v Praze. Akt tiskem vydaných v Římě si nepovšímal a proto mu ušlo, že za základ vyšetřování byly vzaty historické prameny, které mluví o Johánkovi a tím nebyl nikdo jiný, nežli Jan z Pomuku. Ostatně hrobní kámen s nápisem Jan z Pomuku vyšetřující komisi hlásal, že

otvírá hrob Jana z Pomuku. Kdyby se vyšetřování nebylo zešlo právě k této osobě, pak by se komise musela od tohoto hrobu odvrátit a hledat jiný hrob s nápisem na p. Jan Nepomucký. Již s této okolností vysvětlí, že vzor smetaným současným vědomostem o životě mučednickově, postupovala komise ve vyšetřování přece jenom za osobou historického Jana.

2. Dr. Herben pravil: „Rodiče Jana z Pomuku byli Volflínové, bohatí pražští měšťané, byli Němci a z „Pomuka“ byli sváni proto, že někdy z Pomuka do Prahy se přistěhovali.“

Domněnku tuto vyslovil německý kulturní historik Lippert (Mith. 1901). Sám ovšem poctivě doznává, že pro tuto domněnku žádných dokladů listinných nemá, ale že tento domněnku dá se vysvětliti snadno poměrně rychlý postup Jana v církevních úřadech. Dr. Herben domněnku Lippertovu vydává již za pravdu. Tomek podal v II. díle Děj. Prahy celý rozrod pražské rodiny Olbramoviců čili Velfloviců, ale nedokazuje, že by některý člen rodu měl nějaké styky s Nepomukem (Srovnej spis Fr. Štádrého: Obrana sv. Jana Nep. 1906). Za to však známe z rukopisu kláštera Oseckého rychtáře Volflína z Nepomuku, jenž mezi lety 1855—67 rychtařuje a proto mohl být otcem Jana, jenž poprvé r. 1379 objevuje se jako písař a syn někdy Volflína z Pomuku.

3. Dr. Herben pravil: „Jan půjčoval peníze a dával si je pojistiti v knihách s pohrůžkou, že stihne dlužníka, kdyby neplatil, církevní klatba.“ Půjčovati peníze ani dnes při nejvyšším mravním měřítku není hříchem, nýbrž přímon povinností křesťana. Naléhati na zaplacení, jest dosud uznávaným právem všech věřitelů. Církevní klatba die Tomka byla ve středověku obvyklým donucovacím prostředkem a takovou právní frazi, jako je dnes obvyklou pohrůžka exekuce na každý sebe menší státní poplatek. Známe 14 případů knihovních zápisů, které Janovi z Pomuku celkem pojišťují jenom 34 kopy 44 grošů. V tomto obnosu nejsou zahrnuty jen půjčky z majetkového přebytku, nýbrž ve dvou případech jsou to nedoplatky za práci písařskou, na 19 kopách mají podíl dva jiní písaři, takže na Jana z Pomuku vybívají pouze 23 kopy a 14 grošů. V této době byl Jan pouhým ještě písařem a živil se psaním listin. Nikde však v těchto zápisech nečteme, že by mu vdovy a sirotci něco dluhovali a nikde není při zápisu požadován úrok, jenž byl považován právem církevním za lichvu. Co tedy s lichvou námitkou o půjčování peněz?

Nenalezneme na charakteru Jana z Pomuku žádné skvrny lichvářství a celpi na něm ani skvrna mnohobročnictví, protože Jan nedržel všechny úřady a obročil současně. V tom ohledu jen mravní scházalost některých českých „episovatelů“ dovedla potřísniti čistotu postavy Jana z Pomuku výtkami lakoty, lichvářství, ba i mravní pokleslosti.

4. Do říše sofistických úskoků spadá logický závěr Dra Herbeny o spovědním úřadě Janově u královny Johany. Nevíme, kde Dr. Herben v bulle se dočetl, že Jan byl spovědníkem královny Johany, aby z toho dokazoval nesmysl, jaký vyplývá prý z tvrzení novějšího, že Jan byl pro spovědní tajemství utopen r. 1393. Dru Herbenovi jest jistě známo, že král Václav IV. právě s druhou manželkou Žofií ne-

žil v lásce a že pěstoval nedovolené styky s arcibiskupem Janem. Za takových poměrů je vysvětlení královo zcela pochopitelné a rok smrti Janova 1393 je jediné možným. Václav žádný novější historik, ba ani legenda báli setrvít, že Jan byl spovědníkem královny Johany; proto skvělá logika Dra Herbeny je výměchem v oči obmezeného publika, které se bavilo cirkusovým tmaš vtipem. Takovou banálností se publikum nevyvede se tmy ke světlu.

5. Příčina smrti spovědníka Jana Dr. Herben převedl jednoduše na pouhou náhodu, že byl Jan více popálen, než-li ti druzí účastníci arcibiskupovi. Při tom se dovolává Tomka. Ačkoli víme, že staré rukopisy letopisů se různí v označení pravé příčiny smrti Janovy, přece jsou zde dva velmi závažní svědkové ze století XV., tedy dobrých 100 let před příchodem Jesuitů do Čech, kteří svědčí, že Jan utopen byl pro spovědní tajemství. Jsou to prof. Ebendorfer a Židek, kteří se nemohli umlavit, protože se neznali. Správná Židekova byla napeřena v Praze r. 1471 a kronika Ebendorferova zanesena byla až do Benátek, kde ji teprve r. 1849 objevil, ne nějaký jesovita, nýbrž evangelík Palacký.

Tito dva svědci, dosud nevyvrácení, jsou ovšem Dru Herbenovi velmi nepohodlní, proto je jednoduše popravil.

Ebendorfer byl „prý prostě na vlas podoběn našemu pozdějšímu Hájkovi z Libočan, který neměl schopnosti pravdu poznat a kde ji poznal, neměl schopnosti povědět ji.“ Tím byl jeden svědek odpraven. Druhý docela poostil antisemitismem Herbenův. Židek byl křtěný žid, jeho vypravování jest stlučeno s Ebendorferem. Kde Židek si opsál kroniku Ebendorferovu, zda v Benátkách či ve Vídni, to Dr. Herben neuvěd.

A jako tito dva mrtví svědkové pocítili hněv Dra Herbeny za svou smělost, že se opovážili mařiti románovou osnovu jeho s mytickým Janem Nepomuckým, tak také v celém století sedmáctém nenašli pardonu v očích přisného mravokárce ani ti, kteří se opovážili žádati v Římě o svatořečení Jana z Pomuku. Se všemi je p. Dr. Herben „mravně hotov“, zrovna tak jako kdysi s ním Dr. Masaryk.

Celá ta stať Dra Herbeny o přípravných krocích ke kanonizaci oplývá mravokárným strojeným rozhořčením, naivními nápady a v pravdě „jesovitskými“ knifly. Jaká naivnost spočívá na p. ve tvrzení, že avatřečení Jana z Pomuku bránil předpis Urbana VIII. z r. 1625 a 1634 o požadovaném stoletě účtu ke světu, od roku 1534 počínajíc. Předpis o kanonizaci nejsou, jako žádný jiný liturgický předpis, dogmatem, proto mohou být dle poměrů každým papežem změněny. Mimo to při mučednictví se nepožaduje vůbec stoletá účta, ta se žádá při vyznavačích. Uchylky od všeobecného předpisu Urbana VIII. udály se několikrát. Svatý Alfons z Liguori (vyznavač) zemřel r. 1787 a za 29 let r. 1816 byl prohlášen za blahoslaveného a r. 1839 za svatého.

Zcela zbytečným je vypravování Dra Herbeny o arcibiskupu Šobkovi z Bilenberku, že kázal sundati obraz Jana s oltáře v Nepomuku v 17. století, kdy nebyla účta k Janovi ještě dovolena. Tohle by se stalo i za dnů našich

při kterémkoliv osobě, proto nemá tato epizoda žádný vliv při posuzování mučednické postavy Jana z Pomuku.

Když jsme se probírali pralesem historických omylů, lživých tvrzení, lehkověrných domněnek, cirkusových vtipů, lživých pomluv a naivních nápadů uložených v přednášce Dra Herbeny, měli jsme ohrožiti obranu svou v ústředí: Takový historik, jakým se ukázal p. Dr. Herben, sv. Jana Nepomuckému gloriolu vstoupiti neurve, protože se to nepodařilo ani historikům věhlasného významu. Komu věda Dra Herbeny dostal, nechť si setrvává ve světlé, kterou považuje za světlo. Katolík může být zcela ujistěn, že sv. církve při kanonizaci Jana z Pomuku nedopustila se žádného omylu ani ve věci, ani v osobě.)

Obrana.

Ještě škytavý mužich nejlepšího českého člověka. Machar se snažil vyleštití zašlý, plesnivý obrázek, malovaný již dávno v různých variacích v Cervánkách, Bašplí a jiných surových tiskovinách rudých. Soc. demokratické listy už tolikrát si pomáhali vymyšlenými muššským nesčtyrmi, že naposlady ty figury samým soudruhům působily nestálým opakováním nudu.

Nejlepší český člověk však se škybl po zaprášeném, odhozeném obrázku, pozorů jej otřel, vyleštil a s dryádnickou reklamou jej presentoval národu jako zcela nový křmáký objev. Není třeba ani jeti do Říma, aby každý rozumný člověk hned poznal, že se tu prodávalo zboží falšované, že si přišel Machar vypájetiti otřelou karikaturu mučicha u českých soudruhů. Leč odělení dra Opletala otevřelo oči i lidem zcela zaslepeným.

K tomu nás ještě právě nyní došla tato zpráva z Říma: „Zdejší slavný badatel Horác Marucchi, jehož spisy v jazyku italském, francouzském a německém byly uvítány od učenců s velkým nadšením, mívá při svých přednáškách v katekombách na sta posluchačů. Marucchi jest laik, ale znám jest svou zbožností a hlubokým přesvědčením náboženským, k němuž dospěl hlavně studiem vědou. Ačkoli sednácté vládě italské jest milejší jeden žid než 100 učených katolíků, přece jen vzdala vědě Marucchiho uctivý hold. Byl totiž Marucchi

*) Odmítám liché tvrzení Dra Herbeny, že jsem ve svém spisku „Obrana účtu svatojanské“ umlál ve správě Tomkové hlavní důvod smrti Jana z Pomuku. Některpal jsem jen s Tomka, nýbrž i s pramenů, které byly Tomkovi přístupny a v nich jsem nenašel větu Tomkovu: „(Jan z Pomuku byl tak popálen, že by nemohl státiti živ.)... pročež vysvědčení jeho (že nio se mu nestalo) nebylo by nic prospělo králi. (Tedy ho dal utopiti.) Ani v takobě arcibiskupa Jankeina ani v Ludolfově traktátu není tohoto důvodu o bezvředečnosti vysvědčení Janova ve prospěch krále; proto neměl jsem žádné příčiny opisovati bezmyšlenkovitě s Tomka. Tím ovšem padá mravokárná pospa Dra Herbeny, jež přestal být pro mne a též pro celou veřejnost umravňující autoritou od té doby, kdy s ním byl prof. Masaryk „mravně hotov“. Nám není třeba k obhájení pravdy užívati podvodu a fiktování; této metody musí užívati jen ti, kteří chtějí své směšlenky vydávati za pravdu.

FEUILLETON.

O pomínutí chomety hvězdy veliké naučení krátké.

Na vejklady rozličné a posmíšky všelikteraké odpovídá Mikuláš Dačický Kutnohorensis, Čech starodáván.

Gloria in excelsis Deo! Chometa Halleyova jest přelá, pomínula, šanujíc všecko Boží stvoření. Než já křesťánek skrovný mnoho posmíšků od pliskačů smyslu chatrného zakoušetí ještě v hrobě musím. Jakož to doslejších, že některí reptají fhouce: „Nedobře jest Mikuláš prorokoval a perturbaci daremní v duších našich provodil. Než z explikací jeho přístachové těščí do srdce našeho jsou se snesli, že jsme bázní velikou sotvy dýchali.

I proč mi, krajané nejmilejší, pronásledování působíte? I proč moji čest a víru blekotáním odpornými hyzdíte? Nebyl jsem věrně v bludích větších než vaši doktorové rozumu náramného, kteří jsou sedmero svobodných umění i universit studovali a oči svoje perspektvy umělymi k vůli chometě ozbrojili. To-li nepravda, že horko přilíhne se rozpálilo? To-li nepravda, že pro to rozpálení mnozí jsou dlouho při korbělích v šenkérnách vysedávali? To-li bludem, že při světlé hvězdě té bloudivě mistrům pečnu sladovníckého dobře bylo a že poslancům našim potlivé chvíle nastaly? Tato všechna předpovědění jsem rozsáhně a dobře učinil i gruntovně doložil. Ó byste tudíž dobře uvažili, slyšíce porozuměli a porozumíce pravdivě soudili!

Všakť jiní mužové smyslu blubálich roztodivné fabule jsou vyměřili, když již bludice ohňová dokona nejlíže nad hlavami jejich jest se sněžela.

V tu noc ze dne Venantia mučedníka Božího na den Petra vyznavače nikdo nečil chometového zápachu, jakž předpověděno od mnohých. Ni v perspektích nebylo možno něco shlídnouti. Prošla-li země ocasem světelným, čili teprve projde, astronomové zkoumaví, hádajíce semo tamo, vysvětliti neuměli. Jinač chtěli tomu, že by chometa rozčasnuta, dvojitá chvost měla; a takž dovozovali, jako by země naše pod oběma kolotala jako koule kuželnicová padálety. Opěty jiní, vší vědy málo vařící — ó divu velikého — tak jsou se v bludích zamotali, že existenci obonu přeli, dovozující, že pohádka o něm nic neváží anebo že tejt chvost kvátem se jest umanšil nebo v nic přišel. Hvězdáři sobě jsou se protivili, prude se brdili, druh nad druh se vyvyšovali, divně se potejkali, nevědouce, jakým ordunkem jistým se spraviti a jakou pravdu fedrovati mají. A tak mnoho poklésků a padů se přitrefilo tejm lidem, kteří jen co náležitěho a užitečného v paměti uvozovati mají. I proč tudíž tak tuze a ukrutně na mne nastupováno bylo? Jakož to dobře víte, že měřtan rozumu sprostného neshlí vědu věkuru.

Ať se jakkoli vrtilo, to jistě, že poutnice ohňová nikoho neškvařila, nezmordovala, nezdušila. Při jejím do oken našich patření úřadové berní stejným během šacování peněžitého pilni byli; v manévřích zbrojný lid byl klidně rozkvartýrován a kasárny byly od kriegsmannů stejné jako dříve varтованы; drábové vodili jsou lapky, libaly, muže vandrovni, cikány a šejféře do vězení tat-

lavního k arestování, soudcové ortelovali nerušeně lid všeho věku a religionu; lidé sedlíti brav a skot jsou dále krmili; Machometáni (kteří jsou nepřítelé všech věrných křestan) dále chaty plundrovali a mšísky daurů přetřásali. Politické strany bez zastavení sobě ustavičně lály. Leikové prázdní, neuziteční, v pěti dnech pořad zběhlých vzhlíželi k nebi, v undrholtích hejzlových sobě libující a mnoho rozmarových šprochů tropíce jak trilkové změní, blázniví; přitom pinto za pinto piva křického až do bíledne prásdnice, ale nic nevidouce, leda na nebi dva neb tři měsíce. Tuť sobě krčmáři radostivě vinovali: „Ó by chometa aspoň každý měsíc jednou (mezi dnem nedělním a pondělním obzřítost) k zemi přišla! Jaká suma korbělů sklenných i plechových by se vyženkovala! Jak naše trublice kované by se velmi penězi naplnily! — A já tak emejšim, že by bludici tu broznu sa svoji bohyni a ochranu vyhlášili.

Nuž, zsmenejte, staří i mladí, co asi chometu od visitací země naší nejvíce odpudilo! Táž poutnice jak by velmi starou pannou jsouci, v tisícových letech pořad zběhlých ženicha neb starého svatbí vyhledávala. Onať vandruje od Saturna k Merkuru, od Merkura k Martu, ale vždy dáleji plíí sama, nevezmouci sebou tovaříše dobrého. Zemi naší ráda minula, neboť vokolici strážidein ji odpudili. Ulekla se jest, že by velicí komínové čadiví poplášili dlouhou vlečku její milion černou; z kteréžto přčtiny chvost silněevinula, umenšila. Přístachové hrozni na ni padli, kdyžte shlídla, kteráž jsou mustruňkové vojenští a bojným lidem zbrojným držáni. Ano náramně rány z děl jest slyšela, před nimiž samí duchové noční do mdloby padají. Uslyšela jest také divnou muziku chrupavých gramofonů, fla-

od vlády poroučí i na královskou sváteční univerzitu „Septem“, kdež přednáší o křesťanském umění a archeologii. Po mnoho let se zabývá studiemi hlavně v nejstarších katakombách sv. Priscilly, které navštívil i nynější král s královnou.

Učenec rásu Marucchiara ovšem si nemusi sháněti popularitu a slávu objevem nějakého vymyšleného „prasece“, napsal vymyšlené prasečiny po vzoru nejlepšího českého člověka — a docela nikoli v katakombách. Tam sleduje úkoly mnohem vážnější. Nuže, jaký jest jeho úsudek o prasectví, které „největší český filosof“ podvodně vpašoval do katakomb? Tázal se mne dne 28. května, zda už dr. Opletal napsal obranu proti podvodnému nactinutí, který se jmenuje Machar (dle italské výslovnosti). Dal si překládati některé stati z katolických obranných spisů proti Macharovi a živě přisvědčoval na souhlas. Prý si z počátku myslil, že i v Čechách se vyskytl snad nějaký Harnack, nebo Pítker a proto že se obýval i jemu odpovědět. Poznal však snadno, že český učenec vyniká jen — neurvalou sprostotou, na kterou by byla odpověď odborného znalce zbytečná. Právě, že se nemůže řaditi k učencům člověk takový, který své vědecké mezery nahraňuje nělechtivými výrazy: „Dieses Schwein . . . Smrdí hůř než starý pes“, atd. Nejvš by se prý řadil k obeluhovatelům sprostáckého listu „Asino“ (Osel), nad nějž snad v sprostotě vynikl. Divil se, jak se mohl takový člověk v Čechách stát nadčlověkem. Dále se Marucchi vyjádřil: „Ačkoli jest již objeveno 32 katakomb, až ročně dojde jen do katakomb sv. Kalista, poukazuje a tuvíte na 50.000 (bude prý byl nejlepší český člověk se svou Sofií), až jsem již takto v katakombách sešel, došel jsem nescitně, že by v některých katakombách s těch tisíců nejradějiších národů se byla přihodila někomu něco podobného, co dle nejzprostší lži se přihodilo českému „badateli“ Macharovi. Ani s těch 50.000 z nečetných národů, kteří s Macharem v témže roce byli v katakombách sv. Kalista, až snad mnozí nebyli lepší povahy než antický Machar, k takové hrubosti a apuštění dovedl někdo ve své mštic se neodvážil, jako „nejlepší český člověk-Machar.“

Ku konci pak řekl, že přeje našemu národu, aby surové výpady českého nadčlověka složitily jen k povzbuzení a převědění o Božském původu naší víry. Dra Opletalovi zaslal srdečný pozdrav a úkl.

Syn Heliův jasným vzorem směřování a mileurženství. Padejte do mdlob nad náhlým přerodem Macharovy povahy! Ten syn Heliův, který surově nadával tiskem samým pokrokářům, kteří se ho odvážili kritizovati, stal se ušlechtilým dobrotiskem vůči škytavému mnichu, který si dle názorů Macharova počínal prasecky. — Kdo jen trochu velká četa nejlepšího českého člověka zná, ví, že by se z nich vyřítila hned celá povodeň kazatelských slov, kdyby — nu kdyby se byla ona prasecká příhoda v katakombách stala.

Uraťme! Několik výrostků křiklo na Masaryka „Perent!“ Machar to slyšel a hned napsal otevřený kazatelský list samému kardinálovi: „Vaše Eminenci . . . náš Spasitel . . . Vaše Eminenci . . . s Vašich seminářů vycházejí vici hitaví.“ Teď si představme, co by

žinetů, slyšela jest buchání z regulací; odkudž čmoudu tolik vystupovaly že by její šlojst zčernal co mrtvý uhel. Item velké mumraje, políčkování, pohubky hrubé a záhlavky při schůzích shlédla; z té tudíž příčiny, že jest nůry měkké, nechtěla se jest do divadel krvoutných mšiti.

Po spatření, kterak v Paříži ženy se králí, premují, líčí (v čemž jsou vřady následovány), bledý strach ji pojal, že ke kloboukům velkým vleku sobě dle vzoru jejího sestroj a zříjí, všechno hejsovné a roztočlivé napodobuje. I zlelelo se jí o země přistáti, kterakoližk ždali si příchodu jejího millionové diváček zvědavých a zpytáček zkomavých, umělých. Tito volkové tudíž rozhodli jsou, že chometa přestřelena jsouci, prchla jest jako pára vodová.

Item skormoucentí mozků mnohých jest se dočinila. Jakož to vité, že prodávány jsou byly lektvary za sumy veliké k života ubájení.

A vy mladí, moudřejší starých, posmíšků bujných užijte! My v čase dávním lektvarů a plynů proti chometám neprodávali; vy jste cvallem mlásky pro antichometičkou prázdnili. My se lekli toliko, když chometa se ukázala, vy slizeli jste ve straších již celý rok předtím. Nyníčko některací prorokovali, že Venušin hvězdu a jiná tělesa nebeská chometa hanovati nemíní, my však v časech dávních radějiše mlčeli.

Věrné velké potěšení, že teď žádné zarmoucentí chometa nám nepřinesla, něbrž chvast svůj mimo nesla. Zmizely již přistřachové, vzely nám radosti nové; Češi mladí jako dávní pléši v libém usmívání; Chometa nás stokrát mine, aniž národ náš zabyne. Daťž to nebeský Pán!

—33—

následovalo, kdyby ten muž by byl zanechal v samých katakombách své funkce tak nešťastně! Napřed protokol, pak strašný rámus v samém Římě. Zednáři by tam byli s radostným plácem Machara objímali; pak člunek v „Zeita“, jeho překlad v „Case“, zvláštní vydání v několika řečech. Machar výtečně rozumí obchodu a reklamě. Vyburoval by na pomoc antické bohy Marta, Apolina, Athéna; volal by k pořádku Hefaista, proč jako podzemní bůh už dávno nepraštil kladivem do podzemních hříšníků, lemoval by Olympem. A korunu všemu by dal otevřeným listem papěři: „Vaše Svátosti, jest Vám známo, že náš Spasitel . . . Do hrobu prvních svatých našich mučedníků . . . Naše křesťanská víra káže . . .“

Pak teprve, až by se zednářské sopyky podle chuti vybouřily, byl by vpleten ten černý obrázek do „Říma“ tím klidným, heliovským způsobem. Dobráček Machar — celý rok dával malířovi pardón, poněvadž si myslil, že po roce upadnou vzpomínání některé okolnosti, které by i syna Heliova přiskříply při jeho lži ke sdi jako váš polní myš. Leč sám Helios podíval se náhodou jasným otvorem do katakomby, kde tři svíčky Macharovy byly zbytečné.

Prý při prasecké scéně se Machar — smál. Věříme rádi, že by se byl v duši zaboechtal omamnou radostí nad nalezením paštky, na níž si možno pochutnávat dlouho a dlouho. Ale na venek by byl rozhodně zaujal pózu přísného antického Oatona, ba pózu rozhořčeného Herkula. A jak si rafinovaně sesumíroval dramatickou gradaci. Napřed lidumilná Sofie odpovídá dotěrnému mnichu prostě: „Ne.“ — Ale dotěra dle antické fantazie Macharovy pokouší znovu ještě víc. A tak zvrhlý mnich že by se býval splel jen a jen při Sofii, že by se ten celý rok neobtěžoval s těch tisíců žen žádné jiné? Zrovna na tu byl by útočil, o níž se mohl snadno domnívati, že jest Macharovou ženou? Kolik tisíc židovských špiců již do katakomb vešlo, jak prasečí židovští zednáři v Římě horečně na vymyšlení protikatolických skandálních anekdot! Ale — škytavého mnicha ničemu jim přišel jako na objektivku odkryti teprve Machar. Netoliko v římských hotelech, ale i v putykách dá si každý podomek záležeti na tom, aby se něčeho podobného nedopuslil vůči hostům z jasně známých důležitých příčin. Ale právě u katakomb by byli nechali mniši ničemu, který by byl s to způsobit, aby všichni byli od zednářů z místa toho kamenným vyhnáni?

Ale rafinovaným lhaním nejlepšího českého člověka rebyl ještě ušlechťen celé komedii konec. Syn Heliův strhl do kaluže komickým způsobem i redakci „Času.“ Když se začalo uvažovati o nemožnosti Macharovy jarmareční lžoně, „Case“ se ocitl v neználosti. Přišel však na masaný nápad. Představil světu jiného masarykovce, který prý tam šel s dámcou taky skoumatu náuru škytavého mnicha. A ejhle — škytavý mnich prý se ukázal tehdy zrovna takovým jako při Sofii! Stakvalentské štěstí těch macharovských lůdů! Žádný římský zednář nezvěštoval ani po objevu Macharové něco podobného, ale výzkumná cesta pokrokářského myslitele hned našla diamant moudrosti. Tohle už bylo pro samé liberály trochu moc a proto Kramářův „Den“ se zasmál, k jakým pokusům chtějí užívatí realisté žen. V „Case“ po táhle komické blamáži dali hlavy dohromady a uveřejnili zasláno nezvěstného badatele, který se prý na důkaz pravdy — podpisuje. Ale jaký to byl podpis? Dvě soběstné písmena a k tomu slovo „official.“ Ačkoli z toho veřejnost rozhodně nemohla být moudrá, přece vymyšlený badatel zvěštoval, že ví, jak za to zkusí od přibuzných, ale přece . . . Odkterých přibuzných a kdo vlastně?

Jen ať „Case“ honem dopoví! Masarykovi jsou obletování celým hejnem chytrých židovských advokátů — a nevědí, jak nejlip a nejpádněji takového škytavého mnicha přilápnouti. V římských novinách nic, žádná žaloba u trapišť, žádná a světského soudu, v „Case“ o tom taky nic, až — když hořely vlasy na hlavě. A nejlepší český člověk ve své nynější neznázi se ještě neostýchá chytati se toho shnilého stébka, odkazovati se jednoduše na ta zaslána. Spolehá se chytrák na to, že už se čtenáři nepamatují, jakou komedii ta vymyšlená zaslána s českou veřejností sehrála. A „Case“ už se po probrané bitvě neodvažuje ty průhledné lži opakovati. — S pravdou ven! Rozumnou a poctivou politikou! — Ach, vy nositelé „světla a pravdy“!

Politický přehled.

Politická situace jest stále zbahnělá. Zájem politické veřejnosti v Rakousku obracel se minulý týden k cestě panovníkové do Bosny a Hercegoviny a k volbám v Uhrách. Otázka českoněmecká vzala se dlouhé lokte. Jest

lieto, že Němci budou klást českoněmecké dohodě všemožné překážky, právě tak jak kladli dělnoti českého sněmu. Zachování nynějšího režimu jest stejným zájmem německva. A panující smatky a naprostá malomoc zákonodárných sborů jsou zároveň největší oporou ministerstva bar. Bienenrtha, jež udržují a dodávají mu jakési zdánlivé síly. Vládě jde jen o schválení rozpočtu a nové zdroje příjmů ve finančním plánu naznačené, pro ostatní předlohy nemá valného zájmu. — Českoněmecké konference mají býti zahájeny 7. června a budou prý k nim pozváni též zástupci čes. socialistů.

Oktrojování jazykových zákonů pro Čechy začíná se v českém tisku považovat za pravděpodobné. Pro oktrojování jazykových zákonů, s kterými mohli mladočeši jakž takž souhlasit, vyslovil se dr. Kramář už dávno. V mladočeských a agrárních kruzích považuje se oktrojování jazykových zákonů za jediné východiště z nynější trapné situace české politiky z oné slepé uličky, kamž mladočeši a agrárníci českou politiku zavedli. Donutit k oktrojování jazykových zákonů v Čechách je také cílem politiky německé, která směřuje k uskutečnění „ochranných zákonů“ pro Němce v Čechách z nynější, německobyrokratické vlády a brání se zuby nehty rekonstrukci kabinetu a etablování parlamentní vlády, dokud také v Čechách nebude obdobně provedeno totéž, co ve čtyřech „německých zemích“. Němci postupují nyní v jazykové politice na všech stranách vítězně a ovládli zvláště situaci v Čechách úplně. Cí vinou? Na to by měl odpovědět zvláště dr. Kramář.

Zoufalá finanční situace. Ve finančním výboru poslan. sněmovny promluvil konečně ministr financí dr. ryt. Biliňski upřímně a potvrdil nejen všechny obavy v příčině hrozícího schodku ve financích státních, nýbrž vytklí obrovské oběti, které státní správa pro budoucnost žádá. Letos bude ve státním hospodářství schodek 70 mil. K, na soc. pojištění bude třeba 80—90 milionů, na zavedení dvouleté činné služby ve vojskě 90 mil. Jiné vojenské výdaje budou prý činiti asi 200 mil. K tomu ke všemu na obrovské námořní válečné lodi (dreadnoughty), k nimž se nedávno nechtěl hlásiti, bude prý třeba 300 mil., jež opatří se půjčkou a jejíž zúčtování bude vyžadovati nejméně 12 mil. K ročně. A poněvadž na výměnu starých válečných lodí novými bude potřeba ročně dalších 20 mil. K, vznikne sešlením válečného námořnictva říši nový výdaj nejméně 32 mil. K ročně. Úhrnem činí vojenské náklady 510 mil. K.

Vládní finanční program. Německo-nacionální korespondence sděluje, že nebude možno vyfidiiti finanční program ještě v letním zasedání. Proto vládní strany se hodlají sjednotiti v tom smyslu, aby bylo aspoň přikročeno k vyřízení malého finančního programu, t. j. daň kofaleční, osobní daň s příjmů a daň z tantiem a dividend. Hlavní program pak by byl přenechán kampani podzimní a zimní. Jeho vyřízení předpokládá ovšem také upravení poměrů v království Českém.

Proti posláni rakouského vojska do Uher. V rozpočtovém výboru ještě před projednáním rozpočtu ministerstva orby podal slovinský posl. dr. Korosec návrh, aby byl vyzván ministr zeměbrany k podání vysvětlení, proč se z Rakouska posílá vojsko do Uher. K návrhu Korosecova připojili se též soc. dem. a Všeněmci. Návrh byl přijat 16 hlasy proti 13. Pro hlasovali Slovanská Jednota, soc. demokraté a Všeněmci. Také v branném výboru přivedl otázku tuto na přetřes křesť. soc. posl. Seiner, který dovozoval, že rakouské vojsko bylo do Uher posláno jistě na pomoc vládě a nice do okrese, kde vystupují kandidáti rumunští, slováckí a německí. Ministr zeměbrany slíbil, že ještě téhož dne ministru války vše sdělí a vyžádá si odpověď, kterou oběma výborům, jak brannému tak rozpočtovému sdělí. — To by ještě tak scházelo, aby čeští synové stříleli do Slováků, budou-li chtít zvolit svého poslance proti lecjakému žido-maďaroví.

Slavná oposice. Při sbočním hlasování v rozpočtovém výboru o poštách scházelo z 9 českých poslanců šest (Kotlář, Kramář, Maštálka, Prokeš, Rolsberg a Staněk), přítomni byli pouze katol. posl. Šilinger a Srámek a nář. soc. Choc. Zde nejlépe viděti, jak agrárníci a mladočeši vážně berou svůj poslanecký úkol.

Rozpočtový výbor poslanecké sněmovny schválil rozpočet ministerstva orby, zahájil rokování o rozpočtu ministerstva vyučování.

Rakouští Němci najednou zastanci svobody utiskovaných. Německý nac. avaz usnesl se navrhnouti, aby rakouský parlament poslal předsednictvu ruské dumy adresu, v níž by se zastal samostatnosti Finska a jeho ústavy. Utiskovatelé svobody Slovanů rakouských najednou chtějí pomoci utiskovaným v cizině. Rakouská sněmovna ovšem nevyhoví tomuto přání německému, neboť i něm. křesť. socialisté jsou

proti tomuto návrhu, považující jej zcela správně za vměšování se do záležitostí ruských.

Císařova cesta do Bosny setkala se s plným zdarem. Mocnář provázen jsa svými ministry a stkvělým komonstvem byl všude obyvatelstvem nadšeně vítán. Při té příležitosti udělena byla milost 200 odsouzenoncům. Tento cestou císaře zajisté bude upevněn a ustálen poměr obojí země k rakouskému mocnářství, nepokazí-li politika důdinky a následky návštěvy císařovy. O Bosnu a Hercegovinu chystají se svést Maďaři a Němci boj. Maďaři by si přáli, aby země ty připojeny byly k Uhrám v tom poměru jako Chorvátsko. Maďaři a Němci mohou si nohy ubíhat, aby získali v zemích těch kde jaký prospěch. A Slované?

Volební zápas v Uhrách počal 1. června a potrvá až do 10. června. Dle dosavadních zpráv vítězí strana vládní. Košut byl ve svém okrese zvolen jednomyslně, zvolen i hr. Št. Tissa, hr. Andrássy a bar. Banfy.

Pruská volební reforma po tolika dlouhých bojích a krvavých demonstracích byla ve sněmovně pruské odmítnuta. Pro vládní návrh v celku se prohlásili jen národní liberálové a volní konservativci.

Kretské otázky. V turecké sněmovně prohlásil velkovévoda, že mocnosti uznaly nyní nemožnost dáti Krétu Řecku. Turecko, které dobylo Krétu válkou, vzdá se jí jen, kdyby k tomu bylo válkou donuceno.

Zprávy organ. a spolkové.

Radovesnice u Žitavy. V neděli dne 22. května odbyvala se v hostinci p. V. Zdechovského spolková schůze Sdružení venkovské mládeže pro skupinu radovesnickou. Poněvadž vstup byl volný, byli přítomni též stoupenci strany agrární, tak že všech přítomných bylo na 200. Dle návrhu váženého a nám milého rolníka pana Mrátka zvolen za předsedu schůze horlivý náš stoupenec p. J. Slaviček, místopředsedkyní alé. Svobodová a zapisovatelem p. Dobíáš. Předseda zahájiv schůzi, udílí slovo p. V. Reicheltovi z Prahy, který pak ve své řeči téměř dvě hodiny trávící hlasem uemudlávajícím líčí pádnými důvody příčiny, pro které se organizuje mládež na základě křesťanském. Ve vedra úmorném dovede přece nadšenou řečí svou humorem propletenou udržeti pozornost posluchačů až do konce. Když pak na výzvu předsedy nikdo k dotazu ani k debatě se nehlásí, ukončuje předseda tuto sdařilou schůzi. Členů nových přihlásilo se 12. Jest tedy všech členů skupiny 42. Na agitační fond vybráno dobrovolnými dary 19 K 40 h. Pak hned konána valná hromada, na níž zvolen až na malý změny výbor předsedlý, s pp. V. Hlavatým a J. Slavičkem v čele, jemuž důvěra projevena. P. Reicheltovi vřelý dík za přednášku, která vila nové nadšení do duší našich a dodala též ochuti i našim přátelům z kruhů starších rolníků k přísti práci.

Všeotary. Dne 26. května konala se u nás první organizační schůze. Účastenství bylo hojné přes to, že protivníci se snažili schůzi znemožniti. Program naší strany sřetelně nastínil a jasné vyložil nadšený a obětavý pracovník na poli křesť. sociál. organizace vedp. kanovník Dr. Fr. Šalc z Hradce Králové. Řeč jeho, až trvala skoro dvě hodiny, byla vyslechnuta s napjatou pozorností. V debatě, jež se pak rozproudila, představil se jeden z odpůrců, „že je dosud mladý“ a jiný, že prý mluví „jen tak po sprostou“ a dle toho také námítky jejich vypadaly. Třetí zápasník pokroku a osvěty proti naší černé tmě tvrdil dokonce, že Havlíčka umučili kašši. Účastníci stěží dovedli utajiti smích nad takovým vynálezem v životopise muže tak často falešně protiv nám zneužívánoho a veselost jejich se ještě stupňovala, když pan řečník podával jednomu z protivníků agrární program, aby mu tam našel něco o náboženství, když tvrdil, že agrárníci jsou tak horlivými zastanci tohoto nutného požitka všech stavů. — Konečný výsledek byl, že se nad očekávání přihlásilo asi 60 účastníků za členy místní organizace.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenován jest: p. Jos. Čížek, děkan v Rychnově n./K., správcem vikariátu Rychnovského. — Ustanovení jsou pp.: Ferdinand Vlček, farář v Nové Vsi, za faráře do Heřmaně; Eduard Pohlsch, kaplan v Trutnově, za faráře do Heřmaně n. L.; Eduard Valenta, administrator v Korouhvi, za kaplana do Limberku; Jan Lonský, katecheta v Pardubicích, za duchovního správce v polepšovně tamtéž; P. Jos. Hopfinger, kvardian Františkánského konventu, za suppl. katecheta na gymnasiu v Hostinném; Jos. Kolářský, koop., za administratora v Josefově; Dr. Stanisl. Michálek, katecheta v Ohradím, za koop. v Opatovicích n./L.; Frant. Budínský, administrator, za kooperatora v Heřmaně; Josef Tuřín, koop. v O. Bláti,

za administratora v Nové Vsi u Chotěboře. — Na odpočinek vstoupil p. Jan Vaníček, děkan v Josefově. — V Pánu zemel: Josef Pecka, exposita ve Větrném Jeníkově, (V. Vula.) dne 14. května 1910 (nar. 1857, vřuv. 1888.) — Uprázděná místa: Josef v, fara, patron. nábož. matice, od 1. června; Nová Ves u Chotěboře, fara, patron. Aloise Mlý, od 1. června; Větrný Jeníkov, expositura a zámecké kaplanství, od 1. června; Malé Svatoňovice, fundatistické místo patr. kněze Schaumburg-Lippe, od 1. června 1910.

Slavnost Božího těla jako obyčejně konala se i v neděli minulou u chrámu Panny Marie ke čtyřem oltářům na Velkém a Malém náměstí Největšího neal dp. P. K. Lerch a T. J. za asistence cthpp. bohoslovců. Právoudu účastnily se i Mariánské kongregace sjezdů, terciářů s praporem, nečetné věřících a množství malých družiček.

Náboje pobožnosti mály i tento rok průběh velice zdárny. Průběhem květnových večerů návštěva stále stoupala. Kázání a pobožnosti v chrámu Panny Marie účastnili se valným počtem věřících z místa i okolí jak s krubů lidových tak s inteligence. Shromážděvalo se k pobožnostem i mnoho vojínů. Poslední pobožnost dne 31. května byla zvlášť zdařilá. Po krásném kázání neunavného dp. P. K. Lercha děchovala družička ve jménu ostatních za všeho námahu. Následovaly zpívané litanie, chvalozpěv „Te Deum“ a požehnání. Vzájemná a velmi dobře volená slova kazatelova sanelahla v srdcích zbožných katolíků dojem trvalý.

Schůze městské rady 30. května. Ke koncertu promenádám dne 5. června propůjčeny byly sady na Žižkově náměstí místnímu odboru Československé Obch. Besedy. — Od domu čp. 390. p. V. Rejchla ve třídě Pospíšilové směrem k cestě na Pouchov vedoucí střídi se betonový kanál 25 m dlouhý za účelem svedení vod z tamních kotlů. — Výkaz pokladni hotovosti se dne 23. května t. r. vzat byl na vědomí. — Panu J. Košťálovi, hostinskému, povoleno bylo stížení zahrádky před domem čp. 425 v Havlíčkově ulici za obvyklých podmínek. — Vzdělávací jednotě státních zřízení v Hradci Králové uděleno bylo svolení k uspořádání výletu na den 7. srpna t. r. event. na den 14. téhož měsíce do lesa „u Zdeňků boudy“. — Manželům Václavu a M. Šolcovým, majitelům domu čp. 77 uděleno bylo povolení k adaptaci v domě tom. — Panu Jos. Novotnému, staviteli, oznámí se, že stížnost jeho do rozhodnutí okres. výboru v záležitosti provedení stavby hydroelektrické centrály v Hradci Králové v řeči obce byla zemským výborem králov. Českého samštanta a obnoví se zákas, aby parselý p. prof. Sahrady v rohu bloku C nepoužíval za ohradu na dřívi a dluhu tesařskou z důvodu policie požáral. — C. k. ředitelství pošt a telegrafů v Praze podá se žádost, aby povolili stížení vrchního vedení o vysokém napětí z Hradce Král. do Plotiště n. L. — Schválen byl návrh sboru profesorůského c. k. reálky na udělení nadace, založené p. Teubnerem pro tři nejdovednější žadatele a návrh téhož sboru na udělení nadace Urbánkovy v obnosu K 80 za nejlepší prospěch v chemii, a postoupeny by obecnímu výboru.

Valná hromada Politického křesť. demokratického klubu pro hejtmanství královéhradecké koná se dne 7. června v 8 hodin večer v Adalbertinu v I. poschodí.

Jmenování. Řediteli státního gymnasia v Hradci Králové p. Frant. Rathovi propůjčen císařem titul vládního rady.

Zemřelí splavu na Orlici na pravém břehu u vojenského parku byly tyto dny vyzdvíženy dva pískovcové kvádry, z nichž jeden (menší) na čtverečné straně má nápis písmem tiskací latinky: I. F. . . . (nečitelné) fort. Maurer—n. Zimmer-Meister. — Druhý má na straně obdelníkové písmem psan latinky vřytý nápis: Wehrbau aus Quadern erbaut 1841, von Ing. Major F. Lack. — Pan vrch. inženýr Pils má zásluhu, že kameny byly vyňaty bez porušení a pozorně ohledány.

Družstvo k nákupu strojů pro české živnostníky v obvodu obchodní a živnostenské komory liberecké se sídlem v Hradci Králové bylo právě utvořeno na ustavující val. hromadě v Hradci Králové dne 24. května 1910. Do správní rady družstva byli zvoleni pp.: za předsedu Ježek Zď., kameník, za místopředsedu Fait Antonín, klempíř, jednatelem Ježek Jos., elektrotechnik, zapisovatelem Dvořáček Frant., truhlář, pokladníkem Nevhoštěný Jos., truhlář, vesměs z Hradce Králové; za náhradníky povoláni pp. Stěp Josef, dleňdík z Hradce Králové a Ludvík Adolf, truhlář z Kuleš. Dosudí radu tvoří dle vykonaných voleb pp.: Halounek Karel, zámečnick z Hradce Králové jako předseda, Bachtík Jan, koželuh v Nov. Pace jako místopředseda, dále pp. Rebl Václ., soustružník v Ml. Bolezlavi, Formánek Jindřich, pilník z Kostelce n. O., Luřický Jos., truhlář v Jičíně a Korál Ant., zámečnick v Hořicích. — Nákupní družstvo strojové, které čítá již dnes přes 100 členů, vytiklo si za úkol opatrovati jednotlivým živnostníkům, kteří se stanou jeho členy, písemnou přihláškou a složením 5 K zápisného a 30 K závodního podílu, spolehlivé stroje i pohon na levný svět. Družstvo bude svým technickým poradcem, inženýrem Spolku českých průmyslníků textilních

v Praze p. Vojtěchovským ps čovati také o deko nále a úsporné strojevé zařízení kmenánických dílen. Obchodní knihy družstevní dovolila se bezplatně věsti městská Společnost v Hradci Králové, ostatal agendu povede Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové, na kterou budtež také řízeny bližší dotazy a přihlášky.

Mistrovský kurs pro umělecké a stavební zámečnické řemeslo bude dnem 15. září t. r. při c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Účelem kursu jest vychovati technickým, umělecko-průmyslovým i obchodním a soustavným vyučováním v dílnách pomocné síly pro základy zámečnické se zvláštním zřetelem na jejich budoucí zaměstnání jako samostatných podnikatelů a dílovedoucích. Doba trvání kursu jest jeden rok. Ku přijetí je zapotřebí průkasu, že žadatel se řemeslu zámečnickému vyučil a po nějaký čas jako pomocník pracoval. Bližší správy ochotně podá ředitelství.

Bezplatný knihářský kurs pro ruční zacementi pořádan bude za přispění technologického musea v Praze při městském průmyslovém museu v Hradci Králové v době od 19.—29. června t. r. Vyučováno bude po celý den od 8—12 hod. dopoledne a od 2—7 hod. odpol., celkem 90 hod. vyučovacích. Probrána bude technika ručního slacení a použití téhož na vazbě knihy na hřebět a v rozech, u pokročilejších probrány budou počátky slacení plochého. Cvičena bude všeobecně vazba knih a dohotovování knihy, částečně též i ofizkou mramorovanou a případně slaton. Nejvýše přijato býti může 14 účastníků. Přihlášky písemné do kursu nejdéle do 15. června t. r. přijímá správa průmyslového musea v Hradci Král.

Valná hromada delegátů hasičské skupy královéhradecké v Hradci Král. odbyvá se dne 12. června 1910 o 8. hod. dopol. v zasedací síni městského zastupitelství v Hradci Králové. Program: 1. Záznam plných mocí. 2. Zahájení valné hromady a čtení zápisu poslední valné hromady. 3. Zprávy: a) jednatele, b) pokladníka, c) revisora účtů, d) šupního dozorce a jeho náměstka, e) delegát valné hromady Zemské ústřední hasičské jednoty v Praze, f) technické komise, g) organizační komise. 4. Volby: a) starosta, b) místopředseda, c) pokladník, d) 10 členů výboru, e) 4 náhradník, f) 3 předsedateli účtů, g) 2 delegátů pro valnou hromadu Zemské ústřední hasičské jednoty v Praze pro rok 1911. a jejich 2 náhradník, h) 1 šupního dozorce a jeho náhradník, j) 5 členů organizační komise. 5. Ustanovení ročního členského příspěvku. 6. Ustanovení místa příštího sjezdu a jeho náhradního místa. 7. Volné návrhy. — Poznámka: Při nedostatečné účasti odbyvá se valná hromada o 9. hodině dopolední bez ohledu na počet účastníků. — Každému sboru přisláší tolik delegátů a hlasů, kolikrát čítá 15 činných členů a zbytky menší 10 se nečítají (§ 7. stanov.)

Hudební a pěvecký spolek v Hradci Králové pořádá v sobotu dne 4. června 1910 o 8. hod. večerní ve dvoraně Besedy I. přátelský večer s následujícími pořady: 1. Směn se Smetanových oper. Upravil Reichl. 2. „Urč“, mužský sbor od Gličky. 3. „Je t'aimé“ od Bizet-a, solo pro křídlovku (pan Cvach, dirigent). 4. Recitace. 5. „Vltava“, mužský sbor od Vogla. 6. Úryvek z opery „Traviata“, upravil p. Cvach, dirigent. 7. Recitace. 8. Fantazie s Blokovy opery „Vstudená“. Po vyčerpání programu volná zábava a tanec. Režijní příspěvek: osoba 50 h, rodina 1 K. Členové spolku vstup volný. Úbor domácí.

III. porotní obdelní u c. k. krajského soudu v Hradci Král. počíná 27. června. Vyloučeni jsou následující porotcové: rol. S. Lorenz Bořanov, kupec A. Tanešig Broumov, továr. L. Bartoš C. Skalica, lesní A. Thoman Království, rol. J. Fischer Koňbět, rol. V. Patzák Podstráň Královéhradecká, rol. V. Blažek Blásko, továr. A. Havlík Kuleš, rol. J. Černý Piletice, rol. J. Malý Plotiště, rol. F. Valdek Plotiště, restaur. Josef z Hlavy Praž. Předměstí, rol. J. Hroněk Předměstí, rol. J. Havlík V. Skalica, statkář J. Baše Slatina, rol. F. Jesbera Strbed, majitel cihelny J. Košťál Sv. Dvory, obchod. J. Kánský Třebochovice, rol. J. Merkl Brod, továr. F. Polický Jaroměř, soukromník E. Holan Josefov, host. E. Nosek Králíky, rol. J. Brauner Dol. Morava, rol. F. Pietsch Dol. Bořkovic, obch. L. Šrátěk Červ. Kostelec, obch. L. Vacák Červ. Kostelec, rol. J. Janák Dobrošov, řezník J. Kreek V. Petrovice, rol. F. Haldá Sovětice, rol. V. Kašpar Křovice, rol. K. Rathoucký Semechnice, obch. M. Munk Police n. M., rol. K. Rozum Dl. Ves, rol. V. Dvořáček Lupenice, sládek B. Glückselig Zámberk. Náhradní porotcové z Hradce Král.: obch. B. Adler, pekař J. Javárek, adjunkt z. u. banky A. Malý, host. V. Raiman, host. J. Semecký, tčetař H. Stein, výčepník J. Strauss, říditel vč. úv. spolku Al. Vávra, obch. jednatel Ed. Fahrner.

Záložka v Hradci Králové. Výkas za měsíc květen 1910. Vklady. Vloženo K 89.614.70. Vybráno K 122.475.95. Zůstatek K 1.677.598.04. Zůstatek: Závodní podíly K 74.922.56. Fond rezervní 114.060.10. Fond penzijní K 29.069.99. Fond pro karnové ročníky K 27.751.03. Vlastní reality K 105.736.50. Cenové papíry a přebytky

m2. O.
Jana Kotrče
c. k. mistodržitelství koncesovaná
prostředkovatel
a realitní kancelář
v Hradci Králové
(proti poště)

prostředkuje
při 2% provizi
prodej a koupi
veškerých druhů
realit,
při nahodilých par-
celacích skládá
přiměřené obnosy
se zárukou
správnosti provedení.

Kupuje
na svůj účet za hotové
a
prodává
vlastní objekty za
výhodných
platebních
Obrát 4,320,000

KRÁM A DÍLNY

k pronájmu proti bjetu „Markur“, buď ihned
— nebo od 1. srpna.
Eventuelně se rozdělí kram na 2 krámy menší.

Nabídka firmě
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA
též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Canalý zdarma a
franko.
Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

H. RICHTER,

pohřební ústav
a zaslátelství:

Hradec Králové

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jsou světoznámé lihu-prosté
MARŠNEROVY ŠUMIVÉ
LIMONÁDOVÉ BONBONY
(chutí malinové, citrónové, jahodové, třešňové a
mařítkové) ku přípravě znamenitého osvě-
žujícího nápoje.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochran-
ným známkou, již je opatřen i každý jedn.
bonbon.

Roční výroba 60 milionů kusů.
LU-SHE, parfumuje dech. KLAIRON, nej-
vzácnější lahůdka nové doby. BOUCHÉES
A LA REINE, PEPPERMINT-LOZEN-
GES.

Všechny druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH,
MÉ VÁŽENÍ A POCHOŮTKOVÝCH
výtečné jakosti, nejlevnější nabídky

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech
dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Ferdinandova třída (Platý),
Václavské nám. (proti Primasům),
Viedeň VI., Theobaldgasse č. 4.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardv
synovec, nástupce)

odborat
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145 st. nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) depo-
ruje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se klenutými
váhy, sloupky, osazeními.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodkladná veřejná i písemná pochvalná ucta
Založeno roku 1834.

Veledůstojnému

duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rující veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kadatelnice, krosenky
atd. své vlastní výroby, předplácím
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbí nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Šílené celkové slatky a stříbrných klenotů, jako: řetězy,
madenky, křížky, prstýnky, náramky atd. z Metálové
přestavy, tabulečky, jideň nářadí sestřeba pravého
i českého váhy na slatky.

Často slatky, stříbro a dráhokony kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pešíř a obšev

Praha I., ul. Karlovy Světlé, č. 19. n.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitovaní
(dle Ord. listu č. 3, str. 33
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K

v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Vymazán státní medailí

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzpracova-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.

Vše přebírá, čistí a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré výrobky jsou jako
Biskupskou Milostí revize-
vány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpočty, nákreby i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílá.

Chcete-li kostelní nádobu nebo spíš bez přílohy
Sta odporučení a listiny uznání po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přílohu
a dárku svého domácnosti.

Společně doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků společenství atd.

Kolínskou cikorku!

formy, než-li stýká se (bochá) s mladými divkami... Ještě po letech poznáte, rostli-li ten a onen člověk jako mladík pod leskem a úsměvem dívčích očí.

Kdo si přečetl tuto „slatá slova“, zdať teskně si nepovzdýchá: „Škoda, že ten náš „nejlepší český člověk“ neprožil své mládí v koedukaci delší dobu, nežli jen ta, kterou ličí ve svých vyznáních „Konfesse“! Co hrubosti a neomalené sprostoty ve spisech Macharových bychom nečetli dnes, kdyby za mládí Macharova koedukace měla vliv na slušné chování a společenské formy mládeže!“

Nechme však stracených tužeb a nenapravitelných ztrát a pověsimme si věci samé. Pokrokoví učitelé v koedukaci vidí neobyčejný pokrok a přímo kámen moudrých. Totéž se rozumí, že papouškovití naši pokrokovci fráze, které v cizině stratily již svou působivost jako sbankrotělých výchovný pokus. V bádenském velkovévodství přijat byl r. 1901 zákon o koedukaci na středních školách. Po devítileté zkušenosti dospěli sami profesoři k poznání, že starý systém oddělené výchovy byl lepší a proto spolek profesorů vyzval vládu, aby zavedla zase oddělenou výchovu.

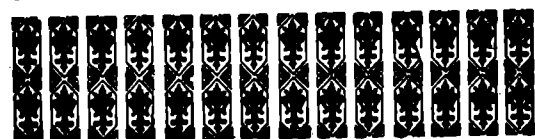
V českém anému liberálůve podali návrh na koedukaci ve středních školách, ale návrh tento narazil na odpor školských tamních kruhů. Profesori středních škol v Drážďanech obrátili se na vládu s rozhodným protestem proti koedukaci, přičemž mezi jiným praví: „Smíšený systém jest falešný ve svém základě a může se připustit výmínečně jen v malých městech. Výchova a vyučování mají účelem hochy i děvčata v souladu s jejich zvláštními potřebami vlastnostmi připravit pro požadavky života. Tyto požadavky jsou zcela různé u hochů i děvčat. Smíšený systém znemožňuje všechno pozorování těchto zvláštních vlastností a jest tudíž překážkou k dosažení cíle výchovy. Zvláště pak nebezpečí v ohledu mravnosti, jež smíšený systém přináší, musí proti němu zaujati. Větší tomuto nebezpečí i nebezpečí dozor je bezmocný. Jisté výhody systému smíšeného nerybíží tohoto nebezpečí. Ve zcela malých městech, kde styky školy s rodinou a rodin mezi sebou jsou velmi blízké, je snad nebezpečí v ohledu mravním menší. Ale i tam nebezpečí je a proto systému smíšeného nelze doporučiti.“ Tak zhrnují liberální profesori drážďanští.

V samé vlastní koedukace — v Americe — ozývají se hlasy protivné. Americký prof. Dr. J. Sachs v březnu r. 1908 na sociálně-pedagogické konferenci v Bostonu vyslovil vážné obavy proti společné výchově, ježto se přý již nyní dají dohledati její nevýhody; pohledy ženské strach tu mnoho z toho nejlepšího své ženskosti, nežli co u chlapců z vychvalovaných předností a výhod tohoto systému nic nebo málo lze pozorovati. (Vychovatelské Listy 1910, str. 155.)

Lze doufati, že naši výteční pedagogové a učící Komenského za nějakých pár let následkem vystřízlivění v Německu, odkud své rozumy vrací, budou horlivě pracovati na odstranění koedukace, jako to činili po letech sedmdesátých. Dnes chtějí se blízkosti modernosti; proto koedukaci hájí a dávají si zaslati od prosalých veřejně souhlasné projevy.

Co se nás týče, projevujeme ovšem náhled, že by koedukace školská pod rozumným dozorem nenatropila tolik mravních škod v městě našem, jako pokoutní styky studentů a studentek bez dozoru.

Rozšiřujte „Obnovu“ Casové Uvaky!

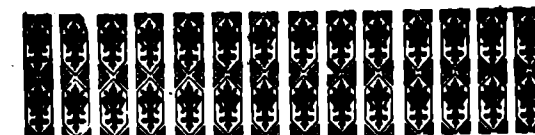

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá
vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje s

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady **služební listy** pošt. spořitelny, které
zasílají se na požádání. — Záložna pod-
léhá **Právnímu revizi** Jednoty národné.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Služební listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ

PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SROUKOMÁ, DŮVĚRNĚ, ::

P Ů J Č K Y

NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

Raďte si laskavě
poznámenati
ze elektrotechnické podniku firm
JOSEF JEZEK
přesídlil do vlastního domu
Svatofašské nám. 76
v Hradci Králové,
kdež závod značně rozšířil
a bude všechny instalační prá-
ce vzhledně rychle prováděti.

Mapa si za K 1-70 dělnický opis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vytisuje Blak. knihtiskárna v Hradci Králové

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené sestavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladění, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Saibert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
tureco, čela, basy, čela, mandoliny, kytary, citory,
bousle, smyčce, ponadra, podbradníky, ladičky a
všeob. veškeré hudební drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikety, flauty, oboje jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povalky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vytisují.

Odchodem dopravního ředitele kůru do činné
služby učitelské uprázdnilo se

místo

ředitele kůru

farního chrámu Páně

v Dobřenicích.

Farní osada čítá 1318 duší, přičemž z užívání
18 kherč dobrých polí se stádoles a štolových
poplatků. Vyučování budbě přinese přilem vedlejm.

Zájemci do 15. července budtat podány
larnímu úřadu.

Pp. v místě na Severozáp. dráze.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretónové, crepové, ripové, gobelínové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: štěry, štrapece, tre-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, střadčv atd.
za nejlevnější cenu nabídi firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Založeno r. 1807.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční líkér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
žobčernýjící prostředek doporučovaný,
nabídi

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších líkérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších líkérů v osmých
nejlevnějších. P. T. pántm obchodníkům a
hostinským povolují se vříděti výhodné ceny.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů na 60 haléřů nabídi

Blakupská knihtiskárna.

Učedníka

na klempířství

s řádné rodiny přijme

Ant. Fišer,

klempíř v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 8 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 17. června 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Čechy — pozadu v záchraně mládeže.

Co toho asi příčinou, že sem tak bohatá a kulturně vyspělá v otázce tak eminentně kulturní a sociální nestojí v popředí, ale daleko zůstává za zeměmi jinými? Dr. Engliš, který vydal zajímavou statistickou knihu „Das Armenwesen im Königreiche Böhmen am Anfange des XX. Jahrh. (vyšlo i česky), delším článkem v „Zeitschrift für Kinderschutz und Jugendfürsorge“ (1908), stav ochrany mládeže v Čechách, konstatuje na základě statistických dat ten smutný fakt, že ochrany mládeže v Čechách *neleze nalezi mnohých výtek*. Již o podporu chudých dětí, jež nevykazují žádných tělesných nebo duševních abnormalit, není průměrně tak postaráno, jak by toho vskazují vyžadovat; zaopatří se pravidelně jen materiálně, a to obyčejně způsobem pro obec nejla-
cišším, a o zdárnou jejich mravní a duševní výchovu bývá přičasto jen bídne postaráno. A ještě hůře je tomu u dětí, jež pro své abnormality vyžadují odborné péče. V existujících ústavech může jen malá část těchto dětí být umístěna, ostatní zůstávají posťdávány svému osudu, aby byly po celý svůj život na veřejné podpoře závislé, nebo aby se staly břemenem a trýzní společnosti. Nejmůtější jest osud mrsákův a nedukův, společnosti nejnebezpečnější pak je nedostatečná ochrana zpustlé mládeže.

Na otázku cizího položenou, jak to možno, že země hospodářsky a kulturně tak vysoko stojící jako Čechy může být v otázce tak důležité tak pozadu, není dle dr. Engliše, přehledně-li jen letmo, kdo vlastně provádí péči o mládež, prý těžko odpovědět. Všude, kde je odborná péče (pro slepce, epileptiky, zanedbance) je to buď výhradně nebo z větší části *sděluha soukromé dobročinnosti. Veřejná správa seklává na tomto poli docela*. Jest ovšem zcela přirozeno, že soukromá dobročinnost předschází veřejné péči a jí i ukazuje nové dráhy, ale v Čechách na př. péče o slepé děje se již po celá století *soukromými ústavy*, aniž by veřejná správa tomuto odvětví sociální péče jen poněkud se přiblížila. *Veřejná správa nemá tudíž o tomto ohledu des viny*. Na veřejnou péči o mládež v Čechách pohlíželo se téměř výlučně jako na úlohu *péče o chudé* a tudíž jako na věc

obcí; pomocné zakročení země a okresů, na něž chudinský zákon myslel, bylo dosud jen na papíře. Finanční výkonnost obcí, jak až dosud se projevila, je již na hranici své činnosti, a i přes to — průměrně vzato je skutečně nedostatečná. Speciálně odborná péče o mládež, ústavní péče, i vzhledem k velkému číslu ochrany potřebných dětí i z finančních ohledů může ekonomicky a úspěšně býti jen na větším poli prováděna.

Tázáme-li se, proč země a okresy až dosud tak málo vykonaly na poli péče o mládež, je třeba důvod toho hledati, dle dr. Engliše, předem v *stavu autonomních financí*, jichž základy by potřebovaly důkladné revize; nejvíce tím trpí země, v níž se soustřeďují největší a nejdálejší úlohy. Dále zcela správně poznamenává dr. Engliš, že *nacionální otázka* v Čechách vyžaduje značnou část ideálních sil a odvádí tak od řešení důležitých otázek sociálních. A — až do poslední doby *nebylo tu širšího zájmu o otázku péče o mládež*. K radosti možno skutečně s dr. Englišem konstatovati, že u obou kmenů v Čechách začal nyní váti světlejší zánek, pod jehož působením i země prohlásila ochotu, převzít správu odborů, proti níž se tak dlouho bránila.

Že všeobecný zájem se dnes jeví pro otázku péče o mládež a že jeví se všude snaha uskutečnit ideály tu vyvstálé, je především *sděluha soukromé dobročinnosti*. Tak stal se i v Čechách problém péče o mládež aktuální, je předmětem vědeckého studia a programových úvah — u autonomních korporací, volných spolků a politických stran. Značné podpory dostalo se celému hnutí 60letým jubileem císaře a záslužnou činností obou zemských komiseí pro ochranu mládeže. Článek svůj uzavírá dr. Engliš posteskem, že stav péče o mládež v Čechách je sice ještě neuspokojivý, ale ne *beznadějný*. Ano, beznadějný není, ježto něco se přece děje, ale to je hrozné maličko, uvážíme-li, že země se nyní již finanční miserie nic na tomto poli podnikati nemůže, a že vše buduje se jen na korunách vyprošených a leckdy těžce sebranych. Víra, jak kdosi správně podotkl, přijímá 24 miliard ročně, ale pro děti spustlé nemá ani haléře. *Pentse se na takové účely vyobrávají*. Rakouské poměry! Když již však se jednou zebra, pak ať žádný uvědomělý Čech nezavírá své kapsy, ale hojnou hřivnou podle možnosti přispěje na záchranu českého dítěte

dosud nezapomněla, a již bral se starosta se ženou ven. Ve chvíli pivko jako křen stálo na stole. „At žije maxle“, přitukli si, napili se a již šustili špady v rukou brčků. Byli brou rozjařeni. Jen šenkýřka mrzutě hleděla, popotahující brejle na nose, oknem; když se setmělo, často vyběhla ven se podívat, zdali manžel už nejde. Hráči hráli o sto šest.

K 10. hodině přišel šenkýř. „Neseš něco sebou“ byla první slova pro-
nesená ostře paní šenkýřkou, „ty bludná ovce?“ „Ale vidíš, jako na smrt jsem zapomněl“, udeřiv se do čela při pohledu na vzácné hosty přichozí šenkýř.

A již proud výmluvnosti ženské, jako když mlynář vytáhne stavidlo, finul se na muže. Páni hosté ujali se svého druhu, vymlouvali ho, až konečně mrzutě polovice, vidouc, že si svou záhu na manželé nezchladí, dala rozčileně dobrou noc, odevzdala noční službu „uštěmu“ muži a šla spat.

Jak to bývá zhuata, obrací se karta prý po půlnoci. Závodčí mrzut nad obratem štěstí, po cestě přec jen vyhladověl. Pivo mělo špatný podklad. „Nešlo.“

„Kdyby tak bylo něco na zotření chuti“, prohodil, trpce pohlédnuv na kybicujícího šenkýře. „Já bych též něčím, ale dobrým, nepohrdl; pivo mi žaludek notně proplásko“, dodal starosta.

Podobně blánil i radši. „A nač máte chuť, pánové?“ doložil řídčí. Bleskem projela hlavou starosty, jenž si potrpěl na dobré papání, myšlenka. Ale jak ji uskutečnit?

„No — mluvte, pane starosto“, nutil učitel, „dejte radu.“

s *hříchů a mravní bídý*, aby v této eminentně kulturní a národní věci národ náš brzo stál na místě prvním.

Volné listy.

Drobné vzpomínky. V několika číslech „Přehledu“ uveřejňoval dr. Chalupný obranu proti mínění, jako by byl kdy býval žákem Masarykovým. Dr. Chalupný mínění to odmítá zásadně a s rozhodností, která jest s hlediska duševního velmi pozoruhodná. Vycitujeme z řádků jeho, že takový předpoklad o sobě považuje přímo za urážku. Dr. Chalupný nepřímo napovídá: „Jsou-li v Čechách stádní lidé, kteří o závod ujišťují, že jsou žáky Masarykovými, já mezi ně nenáležím, protože jsem si zachoval samostatnost úsudku a schopnost poznávání povahy moderních velikánů.“

Při četbě řádků Chalupného vynořila se nám vzpomínka na vystoupení Masarykovo v procesu polenském a na jeho famózní brožuru, kterou snal se Hilsnera vysekati. Letošní oslavovatelé Masarykovi byli totiž dosti smělí, že tehdejší Masarykovo vystoupení prohlásovali za rytířský čin proti rituální pověře, za skutek osvobozující od demagického šílení. Všechny a podobné řeči pokrokaté jsou jen sháněním mlhy a házením písku do očí všem těm, kdož, jsouce zapřísahými čtiteli Masarykovými, dali svůj rozum na penzi. Vždyť jest pravda, že všichni lepší a vzdělanější lidé v Čechách Masarykovo vystoupení i jeho brožuru naprosto a odmítavě tehdy odsoudili. Obromý čin v brožurě viděli jen lidé, kteří dávali za sebe mysliti novinám. Sám dr. Chalupný praví: „I když jsem později brožuru přečetl, nelíbila se mi a souhlasil jsem s kritikou, kterou o ní napsal Rohan do Rozhledů.“

Není prostě pravda, že Masaryk psal brožuru z čistých kulturních a humanitních zájmů, s láskou ku pravdě a spravedlnosti. Nad líčenými a vynucovanými výkřiky „Čas“, že Masaryk ujímá se procesu polenského z pouhé lásky ku pravdě, krontili hlavami všichni duševně vyspělejší stoupenci tehdejší realistické strany. Nad celou stranou vznášel se mrak nejistoty, neurčitý a bezejmenný strach z něčeho, co může po Masarykovu vystoupení pro stranu následovati. Soudnější lidé dobře cítili, že Masaryk svým hájením Hilsnera zasadil straně

„Což o radu, ale skutek. Pečené by byla znamenitá, jaké jste snad nikdy neměli.“

„Ven, starosto, ven s tím!“

„Nuže, tedy ven s tím: Ve škole plný chlěvek podsvínčat, paní tchyně je včera přivezla; masička — a jakého! My zde hladem mřeme. Jedno by stačilo.“

Učitel doložil s obavou: „O sele by nešlo; jen jak to dostat sem, aby věc zůstala tajnou i před šenkýřkou?“ — „Spí jako dřevo; včera ponocovala, dnes to dohání“, doložil šenkýř. Společnost dala hlavy dohromady a za chvíli vydala se kromě radního, jenž zůstal hlídat v šenkovně, okolo humen ku škole. Výprava se vracela se vzácnou kofiatí; v poli sele zapíchlí a pak rovnou k hospodě. Štěstí jim přálo.

Starosta se šenkýřem, znalí v feznitčíně domáci, dali se do práce. Připraveno sele. Hostinský sehnal starý, železný kuthan, sloužící drůbeží za nádobu potravní. Vymyl jel důkladně od bláta a v brzku bělostné sele zmizelo na něm v troubě.

Zatím se hrálo dále. Šenkýř přikládal, až kamna prašela.

Konečně na starém kuthanu donesl šenkýř sele. Nebylo „akorát“, jak podotkl odborník starosta, upečeno. Bylo bezky dlouho po půlnoci, strach ze šenkýřky — a k tomu notný apetit. Bez talířů, ubrousků, fezalo se maso z chuťátka po cikánsku, tak že ve čtvrt hodině sely kůstky kostry na starém pekáči, do něhož omáčen chléb, aby chutný omasek tu nezůstal.

„To jsme si pochutnali“, smáli se mazlísti a hra šla dále. Pívečko teď chutnalo. Šenkýř odnášel pozůstatky a zakopal je do hnojiště, kuthan uložil na dřívější místo nasypav do něho starý

FEUILLETON.

Zledčejská obec.

Napsal Julius Váňa.

„Vítám vás, pánové“, přijela hostinská, usmívajíc se, vzácnou společnost, sestávající z hlavy obce, správce školy, závodčího a radního. Jako by si řekli. Partie „maxla“ táhla do nevelkého, ale útulného hostince pana starosty, který po dlouhém šenkování, máje práce se starostenstvím a jsa panským hajným, byl nucen hostinec najmouti. Ším bydlil ve „foťtovně.“ Hostinská, státní žena, druhdy selka, vzala si muže o více let mladšího jako vdova. Měla tučný výměnek a když syn jejt jediný ujal statek, bydlila na výměnku; pak stala se bodrou, ráznou šenkýřkou. Oči hostů vcházejících spočinuly na stole v rohu nevelké, ale útulné šenkovny, který hned statné ruce panímámy čistily od prachu. „I nechte to, šenkýřko, my to oprášíme sami. Přineste „živobytí“ (karty), dobré pivko“, velel závodčí. „Smluvili jsme si tuhle s panem řídčím na dnešek partičku maxla. Spěchal jsem, abych v určený čas byl na místě.“

Když hosté statně popíjeli, vzdychla si tlustá panímáma: „Právě dnes musel můj do města. Zastanu to sice doma samotná, ale hůře bude s ve-
čeri. Jen kdyby aspoň něco přinesl Bestobu budou páni hladovi a dole ve vsi zhoľa nic k dostání.“

„Žádné starosti o nás, šenkýřko“, podotkla mrzutě ženě hlava obce. „Už to náko vydržíme.“ — „Musím načnouti, jen malé strpení“, pravila šenkýřka.

„Půjdu pomoci. Jako starý šenkýř jsem to

osudnou ránu, která se hned tak nezahojí. Tehdy ovšem pánové byli citlivější a báli se prosrázení karet, dnes však svědomí jejich již dávno jest otupělé a jejich židovské služby prokázány. Bránil-li se pak pokrokařští redaktorové proti odividným faktům a tvrdí-li, že zájmů židovských neobstarávají, přijímají se vytáčky takové jen s ironickými úsměvy a s přesvědčením, že takovým obránám nikdo nevěří a nejméně sami jejich autorové. Ostatně takové omývání svědčí jen o přílišné smělosti, jako ona tvrzení v čas Masarykova jubilea, že Masaryk brožuru o polenském procesu psal s čistého zájmu humanitního, proti rituální pověře a s lásky ku pravdě a spravedlnosti. Trvá však paměť vrstevníků, jsou tištěné dokumenty a zejména neustratily se výtisky oné Masarykovy brožury.

Přečtete si onu brožuru a poznáte, pokud Masaryk psal proti rituální pověře a pokud hájil zájmů humanitních, spravedlnosti a pravdy. Celý myšlenkový pochod hrozně málo směřuje k tomu, aby vyvrácena byla rituální pověra — Masaryk mnohem více usiluje o to, aby obvinění byli z vraždy matky a bratra zavražděné Anežky Hrdzové. A usilování to, projevující se logickými nemotornostmi a hrubou nesnášlivostí místa a poměrů, nasvědčuje, že Masaryk si byl až příliš vědom viny Hilserovy. Na důkaz uvádíme některá místa: „Mrtvola byla buď přinesena nebo přivezena. Byla-li nesena, tedy byla nesena na zádech, nohama přes rameno pravé a nohy chnuty k vůli pohodlí a rovnováze; v poloze té byly drženy rukou silným špagátem kolem krku nosič rukou druhou hlavu a trup si přidržoval. Tento nebo podobný způsob nesení není vyloučen; z Věšnice Masaryk nevěděl ani, že se vesnice jmenuje Věšnička) na př. na místo, kde mrtvola byla nalezena, není ani půl hodiny. Mrtvola však mohla býti na místo dovedena (na trakaři, na př. v nějaké bedně). Aby nepřekážela celá délka těla, byly nohy ostře na zad ohnuty. K tomu, že mrtvola byla odjinud dopravena, hodí se udání obžaloby, že ji kolem hlavy košile (jen vrchní polovička) a nad košili kanafasova sukna byla otočena, aby právě na cestě nekrvácela... A ovšem hodí se k výkladu zde podanému fakt, že mrtvola přinesena na místo již vykrvácená; podle odhadu znalce zavražděná mohla mít 3 litry krve, na místě našlo se jí však sotva 1 1/2 litru.“

Jak humánně Masaryk v brožurě jednal, svědčí všechny jeho nálehy a nemožné kombinace, dohady, nápovědy, které přímo přetm ukazují na matku a bratra zavražděné. Masaryk na příklad dal si v brožurě tučně vytisknouti toto: „Vraždy stala se nepravděpodobněji v obydli a v době, kdy zavražděná byla slepá.“ A tento svůj závěr činí Masaryk z rozličných okolností podrobným výkladem, jehož naivnost vzbuzovala u Polenských smích a pohoršení u těch, kdož v Polsku se osobně informovali.

Pro to, že vražda vykonána v obydli, svědčí údaj, že nějš mi ručí pan MUDr. J. Bulova, z Karlova. Dr. Bulova stejně jako já rozrušen byl ohnutím nohou a podal mi výklad o přenesení mrtvoly — já jsem myslil na převezení.“ A když Masaryk ještě několik nedávků pro vraždu v obydli u matky a bratra uvedl, dokládá: „Konečně pro vraždu v obydli mluví fakt, že prsty a dlaně byly jen krví zbroceny a že za nehty obou rukou nalezena jest krev, žádné bláto. Ačkoli se vražda podle

obsah. Hrál se nyní čileji. Pozdě po půl noci ozešla se společnost marxistů. Z rána po marxlovém večírku zabušeno na školní dveře. Paní tchyně chystala se na trh do města a proto se ve škole přivítalo. Jen domácí pán po marxlu vyspával. Měl klidné svědomí, znal dobré srdce milující tchyně. Žádný tudíž strach ze skutku v noci spáchaného! Otevřít na zatlučení šla tchyně sama, jsouc již ustrojena. Do sně vstoupil pantáta s pozdravem a připojením: „Jdu si pro čunátko včera vybrané, aby mi ho někdo nepřekoupil.“

„To se u mne nestává“, podotkla po přivítání starší, korpulentní paní. „Co řekou, platí vždy, i kdyby sebe víc jiný kupec přidal! Pojďte pantáto, a ve chvílku si zmluvené čunátko vybleďte!“ Chlívěk otevřen.

Ustrašená selátka pobíhala, pantáta bedlivě hledal se se skvrnou na hřbetě, vlezl i dovnitř, ale nikde ho nebylo.

„Zádného jsem dosud nevydala, musí tam být; není-li, vyženíte je ven — spočítáme je na dvoře.“

„Bylo jich 24, jedno je pryč“, podotkla paní tchyně počítajíc, když mladá selátka octla se na čerstvém vzduchu do jednoho.

„To se mi ještě nestalo. A právě to prodané, nejlepší, ukřadené!“ hněvem zrudnuvši, zlostně pronesla.

I pantáta stál překvapen. Hledal v okolí chlívka, ale vybrané čuně amizelo. Zatím co hledal, bázela paní máti do kuchyně a odtud do pokoje, kde spal pan zeť. „Zlodějská obec, ach, kam jsem své děti dala! Zeti, zeti, považte, zloději u nás a o y n'c o tom nevíme! Považte, Josefe, prase pryč

šaloby stala v lese na měkké půdě jarní, deštěm skypčené. Pro vráždě v obydli mluví také čistota mrtvoly — byla snad myta, a konečně by sem ukazoval také fakt, že při pitvě nalezeny v žaludku hojné sbytky jídla, hlavně mléka.“

Masaryk v brožurě nakonec přímo vyhráží budoucím odhalením pravých vlníků, vidí v některých výpovědích svědků věci, které k pochybnostem a k dalšímu pátrání přímo vybízí a podotýká, že vražda Anežky Hrdzové se zavražděním Marie Klímové asi souvisí, ale docela jinak, nežli antisemitism předpokládá.

Všimněte si kromě toho všeho, že Masaryk spojení spoluvinníků s Hilserem pomíjí mlčením a nepokouší se souvislost jejich přítomnosti v Polsku s činem samým ani slovem vysvětliti, — a pochopíte, jakou váhu může mít pokrokařské tvrzení, že Masarykovi bázelo opovára rituální. Celá brožura dokazuje, že Masaryk chce Hilsera úplně omýti a podezření svaliti na matku a bratra zavražděné. Čtěl-li Masaryk vyvracení „rituální pověry“, pak mu bylo zabývati se kulturním materiálem minulých století sem směřujícím, bylo mu psychologicky a mravně analysovat hlavní úkazy, které k otázce té se vztahují. Kdyby byl Masaryk jen s toho hlediska otázku projednával, pak mohl poctivě a otevřeně tvrditi, že mu jde o rituální pověru. Toho všeho však Masaryk neučinil, ale hned s úšavými nevědomostmi místa, poměrů a osob vstoupil se s chudákovou horlivostí do trestního procesu a usiloval o to, aby podezření padlo na matku a bratra zavražděné.

Nemusí tedy býti nikdo Kolumbem, aby poznal, že toto počínání Masarykovo nemělo účelem vyvracení rituální pověry, ani podporování pravdy a spravedlnosti. Naopak, jednalo se o Masarykovo sastrováno pravdu a ubíjelo humanitu, takže člověk při obživování těchto drobných vzpomínek cítí zaštiť tutéž strunu, na kterou udeřil dr. Chalupný, když pravil: Zkrátka, již před Herbenovou aférou nastal můj rozlom s realismem, její aféra urychlila. Hned po prvních hanebných vystoupeních Macharových jsem se veřejně odřekl jeho, jako Herbeny; v Masaryka jsem ještě věřil a během aféry jsem ho navštívil. Nebyl doma, ale jeho brzký projev v „Čase“ natočil mě jako člověka o jeho charakteru.“ Slavnostní ujišťování pokrokařské žurnalistiky, zejména „Času“, že Masaryk v aféře polenské chránil rosam národa, jest příliš smělou provokací rozumu, aby na ni nebylo odpověděno. Učinili jsme tak tímto řádky a protřhli jsme plativ pokrokařské pavučiny.

Co to? Machar v Besedě Času dne 29 května byl nucen napasiti: „Ach, pane, zajímá vás svědět, je-li možno, že se představenstvo kláštera nedopátralo onoho trapistu, jenž by byl tehdy v katakombách dostal od Sofie Petrovny málem pár pohledků? To jest přec jasné jako denní světlo, že se ho dopátrat nemohlo.“

Tedy vyskytl se kdosi, jenž historii o škytavém mnichu nevěřil? Věru, to jest vášnivý člověk mezi pokrokaři, to jest pravý Robinson Crusoe, jenž byl vržen na ostrov neobydlený pravdou a upřímností. Zasloužil, aby na něho upřeny byly s obdivem zraky všech lidí, jako hvězdáři mřili dalekohledy

a k tomu ten nefid zloděj vybere si nejlepší, dobře prodané. Každý mi doma ve městě říká: „Tam se vašim dětem dobře povede — a teď to vidím. Samý zloděj.“

Pan zeť se vytrhl ze sna a hleděl strnule kol sebe. Nevěděl, co se s ním děje, nepoznával ani svou tchyni.

„A vy, Josefe, spíte jako dřevo, vás by ta rota zlodějská odnesla i s postelí. Já to udám starostovi, četnictvu, já to nenechám! Nejlepší kousek pryč! Co tomu říkáte? Co? Ta zlodějská obec! To nenechám, vstaňte, musíte se mnou, at se zloděj vypátrá!“

Mohutný hlas statné tchyně hřměl školou až na ulici. Když odběhla do kuchyně a k pantátovi na dvůr, vstal pan zeť, protřel oči, jsa v jiskrovém vidění. Tak rozsezenou tchyni dosud neviděl. Říci jí vše, co se udělo, nešlo vůbec. V této ráni mohlo by se něco státi nemilého a pak se zavázal mlčeti. A mlčeti jest zláto. Natáhl kalhoty, na rychlo vzal jen kabát a šel kuchyní na dvůr. Paní tchyně stále zůstala.

„Tohle jest pořádek v obci! Hned ku starostovi, než odjedou! Vy nešťastné děti! Ještě vás zde o poslední majetek okradou a zabijí!“

„Maminko, pamatujte se! Pro jedno sele není tak zle. Správím to sám u starosty. Budeme pátrati bedlivě. Jen prosím vás, nezboufete celou ves“, začal prosebně zeť. Slova jeho zastavila sice kroky do veřejnosti, ale rozsezená žena stále si odlehčovala nevybranými slovy: „Jsem tu samá zloději od prvního do posledního!“ Zešla do světnice. Pan učitel omlouval prudká slova své tchyně u známého souseda, jenž souhlasil v duchu s ní; vždyť přiel o vybrané čunátko. (Dokonč)

na Halleyovu vlasatici. Ne, to není možno, to by byl konec světa, kdyby který člověk mezi pokrokaři skepticky jal se uvažovati o pravdomluvnosti Macharové! Vždyť přece pokrokařské noviny tak láseavě přijímaly a obdivly všechny ty řvoucí nepravdy o křesťanstvu a vůbecno to nestvárné a protikulturní jednání Macharovo! A všichni ti intelligentní dopisovatelé o přednáškách Macharových nadšením div se nezalili křídice: „Nový život, prohloubení kultury, šíření osvěty!“

Ne, nevěříme, že by to byl pokrokař. Pozor, Machare, to jest nějaký alidš, který se vloudil tajně do strany a teď váš spánek bude ohrožovat tím, že o vašem „Římu“ a o tom škytavém mnichu dovede přemýšlet, což jest přece hotovou revolucí a vzbouřením. Básník myslil, že aspoň pokrokařští lidé jsou mu všichni věrni a že nemyslí — a tu máš, vyskytla se pojednou taková šlešice, která spěsobi, že zase jedna Macharova iluze jest v pekle!

Ale, jak pravíme, jest to patrně nějaký vyzvědač, neboť pravověrný pokrokař přisáhá na každé slovo Macharovo a nepochybuje. Když nepotřásl hlavami nad kousky Macharovými ani vědové Masaryk a Drtina, tím méně lze toho očekávati od těch ostatních.

Odtud také rozdělení Macharovo. Nebo že Machar jest rozdělen, svědčí jasně jeho odpověď onomu tazateli. Jest v ní velký smutek, patrný ve tvrzení, že představenstvo nemohlo prý škytavého trapistu onoho nalésti. Zatím však jest nejen určen dle národnosti, ale také dle fyzického vzezření. Nejen Machar, ale i představenstvo, i dr. Opletal, jenž odpovídá Macharovi — všichni mluví o mnichu, jenž jest holandské národnosti. Kde kdo máše o onoho mnicha vidění. Nebyl představenstvem hledán, jak básnickou licencí Machar tvrdí, protože se vůbec netajil a neschovával. A sám český básník, určiv neprosírávě jeho národnost a opustiv na chvíli svoji opatrnost, mnicha strčil představenstvu přímo do rukou.

Ale rozdělení Macharovo musíme doplniti ještě jinou skutečností. Když Machar, tak málo chytře, Holanďana označil jako průvodce svého katakombami, na různé dotazy a urgence představenstvo svedlo s Holanďanem výsledk, a výsledek toho byl, že Machar jest nazván člověkem bezcharakterním.

Slyšíte, Machare, neplácejte a neschumlávejte vás vytáčkami. Ten váš škytavý trapista, dle národnosti Holanďan, hledán vůbec nebyl, protože jej měli hned od počátku historie naší a protože jest jím ho sám ukázan. Každý zlodinec, ať provedení zločinu sebe lépe promyslí, přece dopasí se některé neopatrnosti nebo přímo nemotornosti, která ho prosráží. Osnovatel historie o škytavém mnichu počínal si dokonce jako hroch za kupeckým pultem.

Béží tedy o jednu důležitou povinnost. Když mnich jest zjištěn a když člověk, impuntující mu átok na neexistující Sofii Petrovnu, byl nazván bezcharakterním, jest nutno, aby se básník z této bezcharakternosti odštil. Bezcharakternost ta přiletěla až s Říma, sedla pevně na jeho hlavu, každý o ní ví a všem Čechům a zejména pokrokařům jde o to, aby Machar jako český básník národ svůj před čínou bezcharakterní nezastupoval. Vždyť původně představenstvo Trapistů myslilo, že něčeho takového jest schopen jen Maďar, a teď se dovědělo, že jest to český básník, ano dle pokrokařů nejlepší český člověk. Povinnost tu jest, povinnost přímo neúprosná nati, aby Machar onu bezcharakternost řádným a přesvědčujícím důkazem vyvrátil. Necht při obraně své Machar má bedlivý pozor, aby historie o škytavém mnichu nebyla výměněna historií o škytavém básníku...

Poslušně přednáší. Veřejnost našle v agrárním „Venkově“ měla často příležitost čísti některou řed poslance dr. Zahradníka. Redaktoři agrární libovali si ředi Zahradníkovy poznámkami: „náš člověk, náš řečník, náš poslanec, kolem něhož se shromáždilo množství poslanců a jemuž naslouchal ministr X. Y.“ Pochvala taková ovšem jest dobře odůvodněna, protože dr. Zahradník jest jedním z nejvzdělanějších agrárních poslanců, a každý by usoudil, že mají agrárníci proč si ho vážiti. Však onen respekt dlouho netrval. Prozradil to nedávno sám dr. Zahradník, jenž na schůzi voličské z ničeho nic pojednou počal odhalovati záclonu z vnitřních poměrů agrárního klubu tvrdě, že dere se tam ku předu malost a prostřednost a že pracovníci jsou obmezováni a odstrkovaní. Jinými slovy: dr. Zahradník pověděl, že náleží mezi ty ostrakované. Dr. Zahradník by nám asi mohl povědět, proč jest přesírán a podceňován. Jest to zaujatost proti jeho kněžství, proti jeho důševním přednostem, či obojí? Závaz? Máž se věc tak nebo tak, vyvitá tu hrubá nešetrnost proti knězi, jenž ve volbách byl vějškou, aby katolíci bez rozpakt vřady hlasovali pro agrárníky. Upozorňující na tuto

vše, posnamenaná, že by se tu mohlo mluvit o morálních službách s malým toliko rozdílem: „Ty, Zahradníku, konej svoji úlohu, buď nám štítem svým kněžstvem, buď morálním, ale ještě neodcházej, budeme tě ještě nějaký čas potřebovat.“ Tato úloha kněží bude se rýsovat tím určitěji, čím více agrární strana budou prolínati proudy pokrokové a volno-myšlenkové; úloha to tragická a poníravá. Jest přece jisto, že v agrární straně na venkově dnes spojují se všechny protináboženské síly, usilující se v ní uplatiti ne hospodářskou práci, ale ve svých důsledcích podvrtnými ideami. Nemíníme urážeti agrární stranu, ale pozorujeme, že stává se jakýmsi vetešnickým tržištěm, na které skoro každá strana na venkově hází něco ze svých obměklých existencí.

* * *

Volba na Okluzku. Výsledek nepřekvapil, očekávali jsme ho. Ale jest s podivem, že kandidát náš dostal tak málo hlasů. Kandidatura měla býti vyhlášena dříve a k docelení sluhého úspěchu nutno vždy pořádati pilné volební schůze, které působí vydatně. Nejde dnes o to, že kandidát náš propadl, ale vtrá se tu otázka, jak v onom volebním okrese jest postaráno o katolický tisk. Otázka tato měla by vsata býti v pilnou úvahu od tamějšího kněžstva. Nelze, rozumí se samo sebou, žádati na každém knězi, aby veřejně organizoval, ale tolik možno očekávati, že každý, jenž nemá povolání k veřejné činnosti, bude všude usilovati o rozšíření katolického tisku. Nejsou-li místa obsazena novinami katolickými, mohou, jako agrárními, tak dobře ovládnuta býti i novinami nejhrubšího kalibru protikatolického. Nikdo se nespolehá na pevné kořeny, jimiž tkví náboženství v srdci člověka; špatná četba, hloďajíc delší čas, podvrátí v člověku, co zdálo se pevným jako skála. Jest tu třeba stálého dohledu, stálé péle, jest potřeba i obětavosti, aby katolickému tisku byla ražena cesta na všechny strany. Kněz, jenž věc tuto opomíjí, těžce zanedbává jednu ze svých nejdůležitějších povinností a sám dočká se, že páda pod ním na osadě bude se kolísati a že náboženské zájmy nebudou mít opory.

—

Dopis z Prahy.

Těžké obžaloby na assanačního referenta. Po slední schůzi sboru obecních starších v Praze použil jeden z nejstarších členů obecního zastupitelstva pražského, městský radní p. Václav Lada, k těžké obžalobě na známého assanačního referenta obce Pražské, magistrátního radu p. J. Schwaba. Tento magistrátní rada — prohlášoval řečník — vedl a vede ve skutečnosti celou pražskou assanaci, a více sám, než jest assanační komise již po dlouhá léta v činnosti. Jako na posměch této instituci ani jí neuznával za hodna svolati, leda jednou za rok, ačkoli se kupovaly objekty v assanačních obvodech přímo za veliké miliony. Magistrátní rada p. J. Schwab byl všemocným rozhodčím, co se má státi a co nemá, určoval, které ulice mají býti vykoupny, městská rada schvalovala, obecní starší povolovali peníze, a assanovalo se beze všeho plánu, bez rozvahy a přímo beze smyslu. Následky tohoto jednání ukazoval řečník na vrůstajících dluzích města Prahy, na úžasně a stále stoupající drahotě bytů v území assanačním i na jiných věcech, vymykajících se sluchu širší veřejnosti, jak pravil. Obviňování assanačního referenta bylo provázeno hlasitými poznámkami souhlasu, a všeobecně překvapila pak odpověď starosty p. dra. Groše, jako vždy v takých případech nerozhodná, ba, přímo řečeno, neslaná a nemastná. Městskému radovi p. Ladovi náleží zásluha, že aspoň jednou poukázal na činnost všemocného assanačního referenta, na něhož nikdo doposud si netroufal se známě uskočlivě citlivosti vůči okolnosti, že referent jest vysnání hebrejského.

* * *

Prádné divadlo při slavnostním představení. Nebývalý případ odehrál se v Praze v úterý 14. června v Národním divadle, kde tohoto večera bylo konáno slavnostní představení na počest památky 560. výročí založení sboru měšťanských ostrostřelců pražských. Divadlo přichystalo slavnostní představení za obvyklého lesku s předehrou a živým obrazem, a sbor ostrostřelců, jenž nakoupil všechna místa v divadle, divným řízením osudu zapomněl dáti je do prodeje — až po listech byla poplávka vzhledem ku vsornému představení „Valdštyna“. Smetanovu pochodu i živému obrazu. Stalo se proto v dějinách Národního divadla vůbec poprvé, že sasedly v příměsí asi tři desítky osob, že lože mimo královskou, v níž byl arcikníže Karel František Josef, dále místodržitelovu, městské rady pražské a asi tři

lože v dráhém pořadí, dále mimo dva novináře na prvním balkoně a tři osoby na balkoně druhém, všechny ostatní prostory zely úplnou prázdnotou — Byl to pohled, jaký tak hned se nepamene, pohled přímo příšerný.

Leč ještě další okolnosti zasluhují zasmámení: Když již páni pražští ostrostřelci nepostarali se o naplnění hlediště, mohli prostě lístky rozdati, což byly by jich bohaté fondy sborové zcela dobře snesly — a takto divadlo k vůli záchráně svého společenského postavení naplniti; tím závažněji padá přítom na váhu, že pozván do divadla arcikníže! — mohli aspoň — jako vojín — dodržeti čas, a býti v čas v divadle ti, kdož do divadla vůbec přišli — a neměli tronsiti se při živém obraze do hlediště! Jaký to činilo dojem, to pochopí každý, kdo zná společenské požadavky při takých příležitostech na váhu padající. Rozepisujeme se o této věci výstražně, ješto nepodceňujeme zásluhy ozbrojených sborů měšťanských v minulosti ani přítomnosti — k těmto náleží i vydržování zádných hudebních kapel sbory měšťanskými v Praze i na venkově, i společenské vystupování při různých okolnostech. Proto mělo by dbáno býti všeho, co tradiční vážnost sborů těchto udržuje a nepodkopává, a aice dbáno tím více, že jsou a mnozí se nepřátelé těmto sborům na všech stranách.

Doufáme, že pochopí ti, jimž tyto řádky jsou určeny.

—

Obrana.

Masarykovy názory o manželství. Předšlou neděli 12. května promluvil prof. Masaryk k německým a českým židům v pražské Plodinové bursce o reformě manželství. Na největším českém filosofu je již znáti vliv šedesátky; jeť již stařecky povídavým a zapominá, co kdysi zcela opačně za pravdu prohlašoval. Možná, že vůbec realisté protívali těžkou moskovou krisi. Na Macharovi aspoň jsme jasně dokázali na nesčetných případech abnormality a dnes počíná i Masaryk nás psychologicky sajímati. Není pochyby, že v mosku realisté není to všechno normální. Jak si máme také vykládati výroky výskolených realistů, které jsou v sřejmém odporu s pravdou? Buď darebná prohnanost aneb alabost rozumu mohou beze stádu veřejně poliškovati sřejmou pravdu. Nechceme rozsuzovati, co ze dvou těchto věcí, či snad obě, jsou vadou realistikou, ale patrný sklon k rozumovému i k mravnímu úpadku realismu číší ze všech veřejných projevů realistů.

Vraťme se však od svého všeobecného pozorování ku projevu Masarykově v Plodinové bursce a k řeči jeho na říšské radě. Masaryk dle „Času“ mezi jiným řekl: „Nám manželství není jen spojení těla, ale i duše. Tu intimní spojení dvou spřízněných duší nezna církevní materialistický názor na manželství.“

Jediný pohled do manželského církevního práva by poučil slovatného filosofa, že „souhlas dvou duší tvoří podstatu manželství.“ Použití práv manželských není podstatou sňatku, ač nesmí býti předem toto použití nějakou vadou vůbec vyloučeno, protože by tato vada byla proti pravému určení manželství. V církvi také vědycky bylo ideálně nazíráno na duchovní povahu manželství, jak to dějiny všech věků církve dokazují. Nemůžeme za to, že slovatný filosof mluví neinformovaně o věcech, kterým nerozumí.

Staré psané i kamenné památky dokazují, že manželé křesťanští prvé dni v manželství věnovali modlitbám, zdržujíce se manželského obcování. Mnozí manželé hnedle z počátku, jini po čase svého manželství alibovali čistotu, jak o tom sv. Justin a Tertullian svědectví podávají. V katakombách sv. Kalista v Římě nalézají se četné náhrobní nápisy, jež svědčí o panictví v manželství křesťanském. Uvedeme ukázky v českém překladě: „Vincencie, odpodívej v Kristu! Modli se za Fiebu a za panického muže jejího.“ Jiný nápis s r. 291. uvádí proslulý archeolog římský Rossi ve své sbírce: „Dobře a mile šla sei se mnou, panického muže, ženo neposkvrněná, Ceronie Silvano. Odpodívej s dušemi svatých. Pochována o kalendách dubnových, ve třetím roce konsulátu Tiberiova a Dionova.“

Starí křesťané dbali tedy více na duchovní stránku nežli na tělesné styky, protože měli před očima děsnou maravní zvrhlost pohanických dob.

Názory středověké na čistotu manželského života líčí životopis sv. Alexia, sepsaný as v 9. století. Alexius byl syn bohatého Římana za vlády císaře Theodosia Velikého. K přání otcevu zasnoubil se s krásnou a vsnešenou dívkou římskou, jež se zvala Sabina. Na večer po sňatku však opustil choť svou hned po svatební hostině; ponechav ji prsten na památku se slovy, aby v nebi mu jej vrátila, odpul do Edessy, zasvětil se dobrovolně chudobě

a šil tam jako žebrák po mnoho let. Náhodou pak vrátil se do Říma, nepoznána jsa vstupil do domu otce svého a jménem Alexiovým prošel jej za přístřeší. Konal tam práce druhu nejnižšího, obýval komůrku pod schody a choť své Sabiny, již se též nedal poznati, vypravoval o Alexiovi a jeho strastiplném životě. Po 17 let strávil Alexius pod schody v otcovském domě jako cizinec a žebrák u veliké pokoře a sebezápory. Když se mu přiblížila smrt, prošel o péro a vylíčil stručně průběh svého života i utrpení ode dne, kdy opustil svou nevěstu a otcovský dům. Poděkoval rodičům i manželce za poskytnuté přístřeší a doložil, že předchází je do nebeské vlasti.

Dějiny církevní znají též panické manželství, které uzavřeli sv. Valerian a Cecilia, Aurelius a Natalia, Chrysanthus a Daria, Jindřich a Kunigunda. Nejen starověk, ale i křesťanský středověk dovedl pro vyšší, ideálnější cíle zapíratí přirozený pohlavní pud; proto vybudoval stkvělé kulturní pomníky.

Naše doby, prosycené požitkářstvem, kladou při manželství hlavní váhu na pohlavní funkce a ideální spojení duší podceňují. Kdyby duch prvotního křesťanství plnil nitro věřících, nečetli bychom tolik nedůstojného nářku v listech modernistů na obtíže coelibátu a tolik nestoudného podezřívání kněžského bezženství. Dnes vyznavači smyslného materialismu považují pud pohlavní za středisko svých snah a proto neostýchají se frivolně napadati přezdívkou farisea každého, kdo s jejich chltiči nesouhlasí. Mnozí docela obviňují církve, že prý manželství zatracuje a za něco hříšného prohlašuje. Dokázali jsme svrchu, že právě naopak církve proti bludům svatost a dovolenost manželství hájila. Že církve též panictví u jednotlivců hájila a výše cenila než-li stav manželský, to je odůvodněno evangelickými radami v Písmě svatém doporučovanými a povahou věci. Nebude přece někdo se domýšleti, že manželství vyžaduje většího sebezápory než-li zachování čistoty. Co pak těžším jest, zaslouží větší úcty a vážnosti. Že církve manželství nezlehčovala, dokazuje to, že i druhé manželství po smrti některého manžela dovolovala, ano jeho oprávněnost dokazovala proti Montanistům z učení sv. Pavla, jenž vdovám druhý sňatek dovolil slovy: „Nemohou-li se zdržeti, ať se vdají, neboť lépe se vdáti, nežli se páli.“ Proto přece však přísný křesťanský duch ve druhém manželství zřel jakýsi druh nezdrženlivosti. Hermův spis „Pastor“ z 2. století praví o druhém manželství: „Kdo v ně vstupuje, nehřeší; ale kdo zůstává tak, má velikou slávu u Boha.“

Realistické připravení o obrovské poněkuté sumy zcela pochybeným tržním zpravodajstvím „Venkov“. Agrární tento denník byl už dříve zdrojnícemi doklady u- svědčen, že poškodil značně majitele chmelnic nesprávným bursovním zpravodajstvím. Někteří lidé čekali, že „Venkov“ si dá později trochu větší pozor. Leč orgán Pražský má pilnější práci — musí horlivě bojovati proti sedláckým křesťansko-socialním a proto mu na důkladnou výchovu hospodářskou nezbyvá. Věru úžas jímá nestranného pozorovatele, který vidí, jak vyhlíží ten agrární pokrok, jímž se agrární listy tolik ohánějí! Tolik zpátečnických kotrmelců, tolikrát poškození nejživotnějších zájmů českého rolnictva! Dietáři agrární ovšem se starají aspoň o to, aby jejich vlastní příjmy se nestědily. V tom směru vyvinují činnost nejhorlivější.

„Národní Listy“, které svým liberalismem a politikou nejsou od agrárníků daleko, používily důkladně na strašné nynější následky zpravodajství „Venkov“ pro rolníky. „Venkov“ místo co by se byl poučil, rozčilil se do krajní míry. Poněvadž nemohl proti pádným faktům, uvedeným v „Nár. Listech“, uvéstí věcné protidůvody, pomáhal si z bryndy způsobem zcela demagogickým. Psal o „zbláslém se vrhání na rolnictvo“, ačkoli článek „Nár. Listů“ právě rolníky hájil — proti restitucním bursovním správám Pražského a Závorkova denníku. Ale od jádra sporu „Venkov“ utíkal. Dne 14. t. m. napsaly „Nár. Listy“: „Způsob, jakým zpravodaj „Venkov“ dělal“ na burse náladu a jak si liboval zdržlivost prodávačů-rolníků, *tot vlastní jádro věci*, z něhož by nyní tak rád vyklouzl... Zbývá ještě vypořádati „darebáckou lež“, kterou nám „Venkov“ vytýká, jako bychom prý necitovali přímo ona místa z něho, kde dělal náladu pro vzestup cen obilních a schvaloval zdržlivost majitelů-rolníků. Odkazujeme jej tedy opět na číslo ze 7. t. m., *aby bylo viděti, kdo „darebácky le“*. — A „Nár. Listy“ dále uveřejňují důkazy tak pádné, až z toho bude bezstarostnější „Venkov“ horko. Obilí měli rolníci zavčas již loni prodati a nenechávati je v sýpkách, protože situace ukazovala na brzké klesání cen.

Leč „Venkov“ psal 1. září 1909: Jest zvláštní, že lze znovu a znovu opakovat starou nechatnou komedii: nakupovat bezprostředně po žních za ceny podivuhodně stlačené a způ

sobiti na jaře stejně podivuhodné stoupání. (Zatím v tomto jaře ceny klesly! Pozn. red.) — Dne 15. září: Všechny známky vedou k jistotě, že mlýny musí se nyní obrátit zase zvláště k domácímu obilí. Lze opravdu již nyní poznávat zvýšenou poptávku po české pšenici i žitu. — 6. října: Poptávka po pšenici i žitě jest neustále žilá. Mlýnaři hledí se krýt na pozdější měsíc nákupem pšenice ruské. Očekávají vysoké ceny. — 9. října: Celý směr světového obchodu nese se k žitu, který jsme předvídali hned po žních: k dalšímu stoupání v měsících zimních a na jaře. — 22. ledna: Prodáváči pšenice jsou u nás krajně sdíleliví v pochopitelném očekávání, že ceny pšenice budou ještě stoupati. — 23. ledna: Světový trh se upevňuje. Mlýny a spekulanti zakupují veliké množství pšenice na pešíské burse na říjen 1910... V Praze také obchod hledá hospodáře, kteří by byli ochotni prodati pšenici z příští sklizeň (11)... Jak patrně, obchod se chystá na obstojné ceny při pšenici a z toho důvodu je nutno, aby rolníci připravili se letos na velký osev jarky.

Takových a podobných ukázek nesprávného spravodajství „Venkov“ vybraly „Nár. Listy“ šestnáct, až jich mohly uvést ještě více. Zprávy ty jsou od 1. září r. 1909 do 23. ledna 1910. Nyní se u nás chytají za hlavu hospodáři, kteří obilí neprodali. Teď si je buď musí nechat nebo prodati za cenu nepoměrně nižší, než jaká byla na podzim. A k tomu všemu — co ztratili na úrocích! Kdo měl uložených zásob za 8000 K, představme si, co by měl nyní, kdyby byl prodal na podzim a peníze dal na úmor dluhu nebo si je oložil!

A kdo poukázal na to, jak „Venkov“ rolnictvu škodil, najednou jest oceňován jako „zběhlý útočník na rolnictvo.“ A takovým bezcharakterním agrárníkům matením pojmů má se rolnictvu pomoci!

Politický přehled.

Státní rozpočet v poslanecké sněmovně. Dne 13. června ve schůzi poslanecké sněmovny skončena byla generální debata o rozpočtu. Baron Bienerth při tom promluvil delší řeč. Ohledně otázky vlašské právníkové fakulty prohlásil, že v nejbližší době podá vláda návrh, který uspokojí všechny strany. Nejvíce se rozhovořil o národnostní a jazykové otázce v Čechách. Za nejlepší formu řešení jazykové otázky považuje dorozumivací konference. Litoval však, že s ním právě zase sešlo. Vláda chce se pokusiti o sjednání národního smíru na základě rozšířené pracovní většiny. Smírů lze dosáhnouti jenom kompromisem, který musí býti vtělen ve formu zákona. Nedojde-li ke smíru na základě dohody stran, pak se již musí najíti jiná cesta. Bar. Bienerth pořád se ještě utěšuje, že dojde ke smíru, ale přes to jinak nepodniká sám nic, ať si Češi a Němci vyřídí vše sami mezi sebou, a občas zahrozí a zodpovědnost těžkou svaluje jen na — Čechy. — Předseda polského kola dr. Glombiński prohlásil zde, že Poláci napnou všechny své síly, aby byla utvořena silná parlamentární většina a parlamentární vláda. — V podrobné debatě o první skupině (ministrská rada, císařský dvůr, kabinetní kancelář, říšská rada a říšský soud) dostal se k slovu dr. Myslivec, prohlásiv, že jest pomluvou, praví-li se, že lidová sněmovna nepřacuje. Vláda odbržela od této sněmovny všechno, pro lid nedosáhl však parlament ničeho. Odmítal nové štvánice proti nerozlučitelnosti manželství, při čemž dostal se do srážky s posl. Masarykem, který na nedělní štvánici pražské, pořádané Volnou myšlenkou pro rozlučitelnost manželství, aby se od ostatních lišil, řekl, že je pro nerozlučitelnost manželství, ve svých výkřicích ve sněmovně vyslovoval se však pro rozlučitelnost.

Trstuhodná nešťalost opozice. V úterní schůzi usnesla se posl. sněmovna 214 proti 189 hlasům, aby se přešlo z rozpočtové debaty pověšené v debatě podrobnou. Vláda měla tedy 25hlasovou většinu a právě tolik scházelo jen českých poslanců při hlasování. (Z klubu agrárního scházelo 11, z mladočeského 8, z katol. národního 3 — hr. Thun a Tvarůžek přišli 5 m. po hlasování následkem opoždění vlaku a Šachl jest nemocen, — z radikálů scházeli 2 a pak hr. Sternberg, Jihoslován 9). Celkem scházelo 118 poslanců, z nichž na 70 patří opozici. Ve stranách vládních nebylo tolik mezer. Vítězství vlády jeví se tedy zásluhou, vlastně vinou opozice, která se jeví jen slovy, nikoli však v rozhodné chvíli skutky, hlasováním. Bude-li se slovanská opozice bit s vládou tak, jako právě nyní, pak vláda Bienerthova ještě hodně dlouho zůstane při vesle. Kdyby opozice byla pohotovější, byla by situace už vyjasněnější. Zamítnutí podrobné debaty rozpočtové jest vlastně zamítnutí rozpočtu, předloha pak zamítnutá nemůže již v témže zasedání být dána na denní pořádek. Nutným dů-

sledkem odmítnutí podrobné debaty bylo by pak buď rozpáštění sněmovny a provedení rozpočtu § 14, nebo aspoň odročení sněmovny a odstoupení vlády po provedení rozpočtu § 14. a povolání vlády nové. Nešlo tedy o pouhou formalitu, jak někteří tvrdí. — V dopolední schůzi sněmovny 15. června povolen vládě dispozici fond 239 proti 212 hlasům, tedy většinou 27 hlasů. Opozice slovansko-socialisticko-rusínská nebyla opět na místě. Scházelo 31 opozičních poslanců, mezi nimiž 10 Čechů (Cipera, Maštálka, Reichsfürst, Sternberg; agrárníci Hirsch (přišel pozdě), V. Kotlář, Šablík, Staněk (omluven), Špaček a Velich (přišel pozdě); socialisté Černý, Hybeš a Jaroš; dále scházeli 4 jiní socialisté a 4 Rusíni. — Voličové měli by nyní rázně vystoupit proti nedbalým svým zastupcům: buďto být vždy na místě anebo se vzdát mandátů!

Otázka vlašské fakulty právníkové působí vládě stále velké obtíže. Bar. Bienerth pohrozil něm. nacionálnímu svazu demisí, nerozhodnuli se pro vládní návrh (aby fakulta byla zřízena ve Vídni aspoň prozatím na 4 léta) a Neue Fr. Presse zapřísahá Němce, aby nerozbiželi nynějšího systému a byli vládě po vůli.

Boma. Zemský sněm slavnostně zahájen byl 15. t. m. zem. náčelníkem bar. Varešaninem. Mnoho domů v Sarajevě bylo okrášleno praporey. Když zem. náčelník po zahájení sněmu vrátil se do kokonu, vypálil naň na Císař. mostě soc. dem. Bogdan Karadžić 5 ran z revolveru, z nichž však žádná náčelníka zem. nezasažla. Nato útočník šestou ranou sám sebe usmrtil.

Zprávy organ. a spolkové.

Blešno. Sdružení české mládeže křesť. soc. uspořádalo ve více obcích sdejšního okresu schůze agitací, při kterých utvářeny byly skupiny mládeže. Obětavý úkolu toho podjal se vldp. dr. Sulc, vldp. Konečný, dp. Petrásek a jiní. Členové účelového výboru, pokud byli z hradeckého okresu, připravovali půdu ve vsích. Dne 5. června svolal ústřední výbor do Blešna manifestní schůzi mládeže, při čemž nastaven byl okres. výbor mládeže. O 2. hod. odpol. zahájil tajemník Sdružení p. Orlický schůzi, uvítav skupiny mládeže a katol. spolky. V řeči své poukazuje na význam schůze, oceňuje horlivost našich stoupenců. Udlil slovo vldp. Konečnému, který vykládá nutnost organizace katol. lidu, líčí dějiny našeho hnutí, vybízí přítomné, aby pracovali pro naše hnutí. Bouřlivý potlesk dlouho trvajícím svědčí, že řečník mluvil lidu do duše. U stolu řečnického stáli se sl. Hana Čermáková. Uchvacujícím líčením nutnosti organizace našeho dorostu dobývá si slečna srdce všech přítomných. Dlouho trvajícím potleskem je odměněno dívo, která poprvé vystupuje na řečníště, aby se bila za naše svaté ideály. Mezi přednáškami dostal se starosta Sdružení dp. Petrásek. Promlouval o zakládání skupin, vysvětluje stanovisko, vykládá program Sdružení; vysvětluje okresní organizaci a navrhuje, aby zvolen byl vldp. Konečný, farář z Pouchova, předsedou, p. Filip J. z Bukoviny místopředsedou, p. Jukl Jan se Slez. Předměstí, jednatelem, dále do výboru p. Jošt ze Slez. Předměstí, J. Martinec z Třebechovic, Hulek z Blešna, sl. Emma Vávrová z Třebechovic, a M. Juklová ze Slatiny. Navrženi byli jednohlasně zvoleni. K domovu přiklátil se potom ještě farář vldp. Konečný a p. Otčenášek z Jslavice. Schůze byla o 5. hod. tajemníkem skončena a ihned přikročeno k zápisu nových členů a k vybírání na časopis „Dorost“. V Blešně utvořena skupina mládeže o 28 členech a na tiskový fond vybráno 1956 K. Po ukončení schůze byl věneček mládeže, při kterém obětavě hrál hudební kroužek katol. jednoty z Třebechovic. Schůze účastnilo se přes 400 lidí. — f.

„Dorost.“ Usnesením plenárního výboru Sdružení české mládeže křesť. sociální bude vydáván časopis „Dorost“, který bude prozatím přílohou „Šlita“. Bude vycházeti dvakrát měsíčně, vždy 2. a 4. čtvrtek v měsíci. První číslo vyjde 14. července. Prosíme veškeré stoupence hnutí katol. mládeže, aby tento podnik dobrovolně podporovali; prosíme, aby bylo na časopis při podnikcích spolkových pamatováno a dáváme zde za vzor skupin mládeže královédvorské, která bude koncem června hrát ve prospěch časopisu divadlo a skupinu v Šonově, která uspořádá věneček ve prospěch tohoto podniku. Horlivě koná sbírky sl. Kosařová, která odvedla opět sekretariátu druhou sbírku ve Slavětíně K 1620 a třetí v Dobrušce K 10, p. Orlický sbírku v Blešně K 1956. Prosíme, aby jednotlivé skupiny již v době nejbližší udaly nám počet odebíraných časopisů. Předplatě ročně při odebírání nejméně 10 výtisků 1 K za 1 exempl. Složní listky zašleme na pořádání. Jinak peníze nepoukazujeme!

Mládež. Veškerým skupinám byly již členské kníčky rozeslány. Žádáme sbývajících skupiny, které posud seznamy členské neposlaly a skupiny mají zaplacené, aby tak učinily v době nejbližší. O řečníky hlase se aspoň 8 dní předem, poněvadž posléškým žádostem můžeme jen s obtíží vyhověti. Upozorňujeme na sjezd mládeže dne 17. července

t. r., konaný v Hradci Kr. dopoledne v Borromaeu, a prosíme, aby již dnes se naše skupiny připravovaly, aby účast byla největší. Řečníci budou státnípevně stavu dělaického, rolnického a inteligence. Letáky budou rozeslány v době nejbližší. Sdružení utěšeně skvátá, sečť vzdáváme našim činovníkům velké díky. — Veškeré dotazy buďtež řízeny na sekretariát Sdružení české mládeže křesť. sociální, Hradec Králové, Adalbertinum.

Česká Skalice. (Oposledno). Křesťansko-socialní mládež českoskalická pořádala poslední neděli v květnu koncert tamburašů z Hradce Kr., který se nad očekávání vydařil. — Pořadatelstvo vzdává uctivý dík všem, kdož se o sdar koncertu přičinili. Jest to v první řadě důstojný pan farář Bakoš, který jako obětavý mecenáš vynasnažil se o jeho uskutečnění, jako měsíc před tím nerozpákoval se podporovati uskutečnění koncertu českého kvarteta pěveckého z Prahy, jenž stály v cestě překážky svěděcí o malém respektování českých umělců, kteří více než osmi sty koncerty a hlavně svým uměleckým tournee kolem světa šíří slávu českého zpěvu. Díky všem, kteří přes všechno „varování“ pamatovali Kolářových slov: „Sám svobody kdo hoden, svoboda zná váli ti každou“. Kaplan Hlaváček.

Rychmburk. V neděli dne 12. června pořádána u nás příchůdním p. starosty Krejse ze Zderaze schůze hospodářského sdružení křesť. zemědělců. Ač k vůli schůzi v Proseči jsme se musili sejíti dopoledne, přece bylo pěkné účastenství a to hlavně mužů a častěji i žinů. Předsedou byl starosta rychmburský p. Hromádka. Velmi zdařile a případně mluvil p. Krejčí z Hrasau o hospodářském postavení a svépomoci rolnictva. Zvláště poukázal na závažnost rolnického sdružení a jmenovitě na odbočky hospodářského sdružení křesť. rolnictva. Zdůraznil nutnost náboženské horlivosti a mravního povznesení. Vybízal s panem Krejsem k další horlivé práci.

Chvojčeme. Skupina sdružení venkovské mládeže ve Chvojčenci sešla dne 5. června sněmou veselohru „Jakou našel Jakub metlu na slou Tekla.“ V prostranné místnosti p. Vaňkové těmili se návštěvníci ze širého okolí. Zastoupeny osady Holice, Chvojno, Ředice, Rokytno, Bejšt, Hodětovice ano i Stěpánovsko. K tomu přispěla hlavně ta okolnost, že hrálo se dopoledne a že bylo příznivé počasí. Všichni účinkující zhostili se dobře svých úloh a poskytlí bojnou pastvu všem, kdož rádi se zasmějí. Odměňování blůdným potleskem po každém jednání ano i mezi hrou. Jen ku cti slouží skupině, že všechna divadla, jichž od založení skupiny sešlo 8 a při nichž vystřídala se velká většina členstva, úplně uspokojila obecenstvo a že návštěvy i přes agitaci nepřátel se množí. Máme i pevnou naději, že přízeň tato dovedou si členové skupiny uchovati a že v příštím podzimě opět postarají se o pěkné pobavení svých přátel.

Lid. spolek křesť. soc. v Kolíně pořádá v neděli dne 19. června t. r. rodinnou vycházku dopoledne do zahrady restaurace p. Kuchaře (na Čertance); koncert, v moriakti solový výstup, taneční zábava a tombola. Kuželník k dispozici. Zvu se členové a jimi uvedení hosté; necht' přijdou i členové okolních spolků k přátelské zábavě! Vstupné za osobu 20 hal. — Dne 6. července debatní večer v hostinci u p. Víznera (přední místnost) o 8. hod. s přednáškou o M. Janu Husovi. — Sešli jsme dne 16. května t. r. ve prospěch dostavení chrámu Páně v Pečkách n./dr. tamže v sále u Karla IV. pohostinsky div. představení „Paní revírnicková a její Tony“. Od bor divadelní svrchu uvedeného spolku ve své snáhlivosti vyhověl vyzvání spřáteleného spolku v Pečkách a počtem 15 čl. sebral novinku velice korektně a s naprostou jistotou k plné spokojenosti účastnického obecenstva místního, jež vyplnilo sál do posledního místa a přeměnilo v krásný výhled stále potleskem. Nebylo znáti, že jsou to obohotníci, neboť provedení bylo jako od vyškolených již herců, zvláště autou smáti se pochvalně o předsedovi p. Zd. Koudelkovi, jež byl palmou večera. Svým přirozeným humorem rozesmál přítomné každou chvíli a byl mu nato vděk dvakrát při otevření scéně na jeho dán. Z út obecenstva bylo možno vyřáti přání: Na brakov shledanou!

Všem místním organizacím strany. Tyto dny rozeslány byly všem místním organizacím strany oběžníky, v nichž je vyzýváme k volbě nových funkcionářů organizace, sdali tak po sjezdu nečinily. Dále budí od stoupenců strany vybírání daní strany dle některého stupně a to: I. stupeň 2 haléře, II. stupeň 4 hal., III. stupeň 6 hal., IV. stupeň 8 hal., V. stupeň 10 hal., VI. stupeň 20 h. Čtvrtina vybrané daně zašlána budí ihned výkonému výboru strany na adresu „Českoslovanské sdružení v Praze“ (složní listky jsme přiložili), druhou čtvrtinu necht' si místní organizace ponechá, třetí odvede okresní organizaci a čtvrtou organizaci krajské, je-li již ustavena. Každé příslušné organizaci zašláme 40 členských legitimací, kus po 2 hal. Oznamujeme současně, že se schválením výkonného výboru strany zakoupena byla pro účely a všechny potřeby strany knižtiškárna. — Proto vybíjíme taktéž naše stoupence a organizace, aby občas konaly sbírky na náš agitáční fond a zašlali vybraný obnos pokladníku strany,

Jméno jest p. Jos. Šindler, úředník na Král. Vno-
hradech čp. 818, jenžsi badiš i daň strany zastá-
lána, nemá-li některá organizace složit listek
„Československé zálohy.“ Organizace, které Vy-
konnému výboru dosud se nepřihlásily, secht tak
v brzké učíní, aby v seznamu organizací strany
vedeny býti mohly. Výkonný výbor české strany
křesťansko-sociální v Praze.

Kaple si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šachla, Cma s K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihovna v Hradci Král.

Zprávy místní a z kraje.

Generál. návštěva a sv. břířmování
ve víkariátě vrehlabském. V sobota 25.
června zavítá J. E. nejdp. biskup dr. J. Dou-
brava do Harrachova, v neděli 26. června do
Jablonce n. J., večer vždy v Roketnici; 27. do-
poledne Jablonce, 28. Studenec, večer vždy ve
Studenci; 29, 30. června a 1. července v Kalné,
večer vždy v Kalné, 2. července v sobotu ve Vi-
dochově, čímž J. E. ukončuje svou letošní apo-
štolskou cestu.

Schůze městské rady dne 13. června.
Místním odborem U. M. Š. v Hradci Králové
dáno bylo svolení k uspořádání dopoledního
promenádního koncertu v městských sadech
na Žižkově náměstí v neděli dne 19. t. m. —
Sděli se a fideletství městského dívčího lycea,
že c. k. ministr kultu a vyučování udělil to-
muto ústavu právo veřejnosti, jakož i právo
konati zkoušky dospělosti a vydávati státní
platná vysvědčení maturitní na dobu škol.
roku 1909—10. — Vzato bylo na vědomí, že
c. k. místodržitelství schválilo udělení nadace
J. Bartuška posluchačům lékařské fakulty
české university v Praze a sice míst č. 2. a 4.
po K 600.— ročně, pp. J. Kracíkovi a O.
Píckovi. — Žádost p. Ant. Devátého za udě-
lení koncese hostinské pro jeho dům čp. 289
v ulici Mýtské postoupěna byla živnostenskému
odboru. Uděleno bylo povolení k užívání novo-
stavby na parc. č. 4 bloku IX. p. Dru. Josefu
Vocáskovi a na parc. č. 9 a 10 v bloku VII.
Spolku pro zvýšení lidového blahobytu. — Dá
se povolení ku stavbě dvoupatrového domu na
parc. č. 6 v bloku O p. Fr. Černému, staviteli,
svol-li obecní výbor ku změně parcellačních
podmínek. — Vzato na vědomí, že c. k. místo-
držitelství král. Českého námítky p. Jos. Rů-
žičky, pekaře zde, proti tomu, jak se při volbě
III. sboru voličského dne 10. prosince 1909
před se šlo, zamítlo jako nepodstatné. — Po-
voleno bylo p. Vilému Krotkému, aby zřídil
dřevěný portál na domě svém čp. 133 a p. S.
Ganzovi, aby postavil dal železný portál na
domě svém čp. 134 na Velkém náměstí. —
Tělocvičné jednotě „Sokol“ v Novém Hradci
Král. propůjčí se borovina u rybníku „Plachta“
pro okrasové ovičení a dámskému pěveckému
spolku „Eliška“ městské sady k uspořádání
koncertu voj. hudby dne 26. t. m. odpol.

Přetřídění městského důchodního.
Všeobecně se uznává, že náš městský důchodní
p. Vojta je zahrnut celou řadou vedlejších —
ovšem placených funkcí. Již se mu nlehlilo při-
bráním výpomocných sil a zavedením jednoduchého
řáduování v důchodě, ale pokroková politika nic
nedbá na úlevy, které mu obecní správa poskytla
a zakládá na přetřídění středního městského nově
a nové povinnosti. Tak v poslední době mají se
na obecním důchodě podpisovati všichni nespoko-
jeací a nyzější výborné a svědomité vedenou
obecnou divě školou. Ze tím vznikne pro p. dů-
chodního nová nemilá práce a značné zdržování,
netřeba ani podotýkati. Proto tážeme se v zájmu
drahého střednického aparátu p. starosty, zdaž mu
je známo, že v obecním důchodě jsou vloženy
archy ku protestům podpisům a zdaž připustí,
aby byl nadále p. důchodní nad své síly přetříd-
ván na úkor zdatosti ve hlavním svém povol-
ání? Poplatníci.

**Národní slavnost v sadech na Střel-
nici v Hradci Králové** koná se již v neděli dne
19. t. m. s bohatým programem. Hudba Kukleuská.

„Osvěta lidu“ chytí se obmyslně snaží se
pozorovati v naší odpovědi na dotazy bojkot proti
obchodníkům „jiného politického tábora.“ I nikoli
— zde nešlo o politickou stranu, a to tím méně,
poněvadž žádný z pp. knihkupců k naší politické
straně se nepřihlásil. *Nejednalo se zde vůbec o
osoby, ale o věc.* Až bude některý knihkupec
systematicky a jako na výměsch stále do předu
vystřikovati brožury antisemitické, osvou se židé
taky, ať už náleží prodáváči kterémukoli tábora. —
Zároveň však kolujícímu klepu, že lokálka jest in-
spirována s kruhů obchodních, prohláujeme, že
bychom takové naštěptávání rozhodně odmítli.
Máme rozum vlastní a odpověděli jsme správně a
nezávale těm *hupujícím* náčinům, kteří se těsili.

Výlet křesťansko-sociálního spolku
paní a dívek „Anelky“. Vzdor nestálému
počasí vydali se i letos obvyklý výlet v každém
směru, takže slušný kanovský přebytek sástal pro
podpůrný nemocenský fond. Zdar spolku byl ovšem
podmíněn věnováním četných dárek peněžitých i
v potravinách pro buřet a obětavosti dám s vý-
boru, které převzaly úkol při prodeji potravin,
loží, pohlednic, ráků a.d. Členové jednoty katol.
tovaryšů a odbočky všeoborového sdružení ob-
starali zábavnou část programu a koulení o ceny.
Hudba p. Vanického našla dosti obdivovatelů při
tanečním vlnu. Výbor spolku vzdává aktivě díky
všem spolupracovníkům a spanilomyšlným dárcům,
zejména Jeho Excellenci adp. biskupovi za dar
30 K. Zdar Bůh!

**Přátelská schůzka abiturientů krá-
lovéhradeckého gymnasia z r. 1890**
konati se bude ve dnech 8. a 9. srpna 1910
v Hradci Králové. Program: Dne 8. srpna: Schůzka
na uvítanou o 8. hodině večerní v malém sále
„Grand-hotelu“. Dne 9. srpna: Ráno requiem za
zesnulé učitele a kollegy, dopoledne návštěva gy-
mnasia a prohlídka města, o půl 1. hod. a poledne
společný oběd v Grand-hotelu, odpoledne vycházka,
večer společná večere v Grand-hotelu. Vítání
srdečné jsou všichni, kdož společně studovali. —
V Hradci Král., dne 10. června 1910. Svolavatelé:
JUDr. Bohuř Tolman, c. k. soudce v Praze.
Eduard Tronček, c. k. poštovní kontrolor v Turaově.
MUDr. Fr. Hrynek, c. a k. pluk. lékař v Josefově,
který zároveň přijímá přihlášky.

Výroční zkušebná zákyň hudební školy
v pensionátě císaře Františka Josefa I. bude letos
dne 26. a 29. července.

Pensionát císaře Františka Josefa
I. v Hradci Králové přijímá za chovanky
slečny i dívky školou povinné i nepovinné. V pen-
sionátě jsou tyto školy: 1. Pokračovací škola. 2.
Kurs pro vzdělání pěstounek na školách mateř-
ských a právem veřejnosti. 3. Kurs industriální.
4. Hudební škola a práve veřejnosti. 5. Vyuč-
ování cizím řečem. Pro všechny obory státní skou-
šené učitelky. Prospekty správa pensionátu ochotně
zašle.

Oheň. Ve čtvrtek 16. června ve 4 hod. ráno
vypukl v Hradci Král. na Velkém náměstí oheň
v domě p. řezníka Holuba. Oheň vyšel ze skla-
diště obuvníka p. Drahoše a zničil velké zásoby
obuvi. Možno jenom děkovati sboru hasičskému,
že oheň byl omezen na skladiště. Lidé bydlící
v druhém poschodí byli tak ohroženi, že bylo
nutno vynésti je po šebíku — svláště děti, jež
házeny do záchranné plachty. Pan Drahoš jest
člověk velice chudý; jelikož pak byl pojištěn jenom
nepatrně, utrpěl škodu velikou. Zbytek domu
je značně poškozena.

Osobní. Dp. František Knap, c. a k. polní
kurát v Castelnuovu (jižní Dalmacie) byl vyzna-
menán udělením hodnosti čest. konsistorního rady
s právem expositoria kanovníckého a fialového
cingula diecése Mostarsko-Duvanské a Trebinské
v Hercegovině. — C. k. krajský soud jmenoval p.
Josefa Huňáčka, dámského krejčího v Hradci Kr.,
stálým soudním znalcem pro obor živnosti krej-
čovské pro dámy v obvodu c. k. krajského soudu
královéhradeckého v civilním a trestním řízení.

Nešťastí. Na novostavbě obch. domu p. S.
Ganze v pondělí před 11. h. převážilo se na lešení
prkno, na něm stál polír p. Červoný; nešťastník
spadl, utrpěl zlomeninu nohou i rukou a byl do-
praven v bezvědomí do nemocnice.

Společitelna Královéhradecká. V měsíci
květnu 1910 bylo vloženo K 288.474.32, vybráno
K 250.482.90. Stav vkladů koncem května korun
13.872.603.83. Na hypotéky bylo nově půjčeno
K 69.387.75, splaceno 28.640.16. Na hypotéckých
koncem května K 10.959.220.46. Zásoba cenových
papírů K 2,566.000.—. Uložené přebytky korun
784.928.73.

**Bezcharakterní tisk soc. demokratic-
tický na Pouchově.** „Východočeský Obzor“
zásluhou zdejšího dopisovatele znovu státně se
cvičil ve lhaní. Píše dne 9. června: „Po tajem-
smízení patera Jemelky pracuje na dokončení jeho
díla farář Konečný a Pouchova.“ Na ty lži odpo-
vídáme, že P. Jemelka naprosto z Hradce Králové
tajně nespísel. Nebyl totiž žádným defraudantem
rázu Kudrnáčova a proto toho neměl potřebi. Zato
však prohaný soc. demokratický tisk snažil se
tohoto kněze zotuditi hadím způsobem a to tak
šikovně, aby se to nedalo žalovati. Teď tedy sa-
činná bezcharakterní tisk raňžované ostouzení znovu.
A hodně chytrácky. Něco nakousne, napoví, ale
nedopoví. Jen když mají soudruzi radost a vy-
soukají si z toho nějakou jalivou pomluvu! A
jak že pokračuje pouchovský farář v díle Jemel-
kově? Vždyť přece P. Jemelka v pouchovské kol-
latuře neorganizoval. Pásobil totiž v Hradci a
v místech zcela jiných. — A rudý lháč docela přis-
tuje vldp. Konečnému všemohoucnosti. Prý ten
farář pořádl ve všech vesnických klerikálních schůz-
kách. To by byl věru takový organizátor mocnější než
celá kumpanie organizátorů soc. demokratických.
Prý také *vědecky* schůze začínají soudruhům Fi-
dlerem, který jako dobrý katolík neví, co vyko-
nala církev dobrého pro lid. Soudruhu, takhle si

šlapat na jazyk! A lhat do očí takovému množství
účastníků! Při všech desíti schůzích, které pan
farář posud zde pořádal, smínil se o nevědomosti
Fidlerové pouze třikrát — a to plným právem. A
teď ta prohnanost rudého pisatele, který se odv-
azuje vkládati do úst farářových nejprostší slova,
že jich zde nelze ani opakovati. Jen tak, soudruhu,
dále! Na rozbírání dalších lží věru škoda papíru.
Návštěvníci schůzí pouchovského faráře aspoň tím
dříve poznají, na jak slabých šlapadlech chodí
zdejší soc. dem. organizace, když už se zoufalství
si pomáhá k životu takovým bezcharakterním bala-
mucením.

Třebochevce. (Oposd.) Naši pokrokaři
myslí, že dosud nedodrželi rekordů ve sprostotě
svého dobřemického spolubratra v „Ratiboru“ a
proto se činí jen což. Jenže zášť je slepá a proto
slepotou ranila je i v posledním jejich projevu.
Z počátku lhou totiž sobě chuděrky, že naši stou-
penci odsuzují naši obranu a pod., trochu níže
zase skuhrají, že naši lidé schvalují náš proti-
pokrokařský boj. Tak — a nyní si zopakujeme
sběhlé věci. Byli jsme vámi drze napadeni, abyste
na nás pošťvali a sebe lacino israelitům do-
poručili — pro události sběhlé před více než 10
lety. Stkvěle jsme zhatili vaši nepoctivost a ozna-
čili vás za protektory a činné účastníky oněch
bouří. Věc prvá. — Když jsme takto vyprávěli
pokrokařský frak, zase mluvíte na půl huby o
nějakých věcech sběhlých prý před 5 lety. Jen se
vyslovte určitěji, dostanete na frak po druhé. Spá-
chali jste i další tajuplné zvažování o vyrušení les-
ním zpřívákovi a o zobání s ním z jedné mísy.
Co tohle má být? To jsou ty vaše čestné sbraně?
Chcete krásti čest mužům poctivým a proto jste
— *sádkovníky*. Regenschoriho strhali jste nedávno,
nyní zase dle zákona agitace přidělujete mu přímo
božskou poctu (k vůli němu jdeme pryč i do
chrámu!!) a proto jste *pokrytci*. Své osobní pře-
hmaty zatahujete i do spolků (poslední případ
v okrašlujícím spolku, dříve aféra v Orebě a Libuši)
a proto jste — *štvádci*. Naši kněží byli vámi nap-
adeni tak p. tutelným způsobem, že z toho mohlo
býti i vyšetřování od nadřízených duchovních
úřadů. Lidé ti byli nevinní a proto jste — *denun-
cianti*. Že lidé nepřisahající na váš pokrokařský
koran u příležitosti obecních voleb použili svého
občanského práva, které přece zákon dává kaž-
dému bez rozdílu, proto jste vy, mužové světlí(!)
a přítelického nočních výletů — pod ochranou
černé noci nalepili na nároží alio hanebné plakáty
a proto jste — *pamfletáři*. Prozatím dost. Z téhle
mísy vlastní charakteristicky zobejte, v tomhle
zrcadle se zhlížejte. Jako úder broumu mluví naše
fakta a člověku dobré vůle, který současně čte
Obnovu i Ratibora, musí býti jasno, kde pravda
a kde úskok, trik a knyf. Coi koktáte také o
ženských — tak se domníváte po způsobu čejky
odvésti nás od přechoulcivých pro vás věcí. Ne-
podáří se vám. Vše máme v rezervě pro strýčka
přítelů. Vy můžete jediné imponovati svému ne-
dorostu, který pro *čestné* květy, jež v poslední době
ze sebe vydal, spíše vy zaluboval název podrost.
Vám by snad jediné pomohl recept, který vám
nedávno nabídnul p. J. Hájek, mlynář. Domlaveno!

Pokroková přednáška p. prof. Ant.
Uhlíře v Třebochevích. Pan Uhlíř řekl, že
jest náboženství vnitřní cit. Proto se nemá nábo-
ženství ve škole vyučovati. Kristovo učení čisté
má mlti každý ve svém nitru; každý má jednati
podle evangelia. Pane professore, na slovíčko!
Vždyť přece sami pokrokaři snaží se vůdce o ná-
boženství poučovati, ačkoli jejich nechtuté žva-
nění nejlépe dokazuje, jak jest nejvyšší potřebou,
aby se naučili chápati podstatu a smysl nábožen-
ství předem sami. Co by mělo žiti a trvati pouze
vnitřním citem bez rozumových důvodů, toma by
se právě pokrokaři nejvíce smáli. Potřeba a oprá-
vněnost náboženství se rozhodně dokazovati musí a
to zvláště nyní, kdy volnomyšlenkářští lháři chtějí
docela potírati ideu Boha a Spasitele našeho pro-
hlášovati za — osobu legendární. Dejme tomu, že
by katolík takovým lžem uvěřil a přece by chtěl
žiti dle evangelia, přece by chtěl křesťanské ná-
boženství „cítiti“. Do očí by se mu volnomyšlen-
káři vysmáli pro jeho nedůslednost. A přece je
p. Uhlířovi nepochopitelné, ba nemožné nábožen-
ství vyučovati!!! Pane professore, jak jste se
vlastně dověděl, co křesťanské náboženství po-
roučí? Na to jest přece potřebi delšího učení.
Sám Kristus Pán řekl apoštolům: „Jděte a učte
všecky národy“. Tážeme se: Proč se vydávají
tlusté knihy o humanitě? Vždyť zde daleko spíše
dostačí pouhý cit než při masochranném hledisku
náboženském. Musí býti vědecky odůvodněno, proč
se máme náboženskému citu věnovati. Vždyť ně-
které city svádějí neukoušené lidi na zecsti. Pan
Uhlíř řekl: „Přijde kněz a učí z katechismu: Bůh
jest ve třech — a já ani nevím, jak to tam vlastně
stoří. Odejde kněz, přijde učitel; ten musí, musí
dle svého vnitřního přesvědčení učiti pravdě, a
tudíž musí učiti opak — že to není pravda! —
A proč jen ten učitel musí a musí říkat, že to
pravdou není? Proč musí učiti děti těm věcem,
kterým nerozumí? Pane Uhlíři, právě velicí ma-
thematikové a fysikové, kteří rozhodně do tří po-
čítati umějí, věřili pevně v trojjediného Boha.
Jestliže ani nevíte, jak to v katechismu stojí, proč
najednou tak velkopanský hmeš ten věroučný článek
odpravujete? Velicí filosofové pohanští, kteří se

přidávali ke křesťanům, zajisté také dobře se seznámili s tím dogmatem, rozumějí čísti, ale uvě-
řili první. Proč? Poněvadž článek o Nejvyšší
Trojici trochu důkladněji promyslel než pan pro-
fesor. — Prý katolicismus nám nepodal ani pá-
vodního překladu bible dlouho. Vše, co máme,
ještě prý vydáno na základě překladu králického
z r. 1615. Tak mluví český intelligent! Tak mluví
člověk, který by měl aspoň trochu dějiny české
literatury znáti. Nemí ovšem diva, že hned v ná-
sledujícím okamžiku si řečnický blápl důkladně na
jazyk. „Víte Obelického, jak řítil pravé náso-
ry o odevzdání do vůle Boží a jednal v duchu No-
vého Zákona!“ Ale vždyť přece Obelický žil již
200 let před rokem 1615 a nemal žádné cíli řeči.
Nadto už za doby husitské vyjádřil se Eneáš
Sylvius, že v Čechách bába zná Písmo sv. líp než
některý italský biskup. Odkud tedy prosti Čechové
znali tolik Písmo, nebylo-li zde českého překladu?
Husa si p. Uhlíř pochvaloval, ale nelíbí se mu
kult Mariánský. Neví, že Hus ctil Pannu Marii
zrovna tak vroucně jako naše církev? Prý také
chtěli klerikálové Masaryka dvakrát přivést do
školky pro náboženské přesvědčení!!! V článcích
prý straší rakusácký duch. Proč prý se má dětem
vykládati o Ondřeji Hofrovi? „Víte něco o Hofrovi?“
Co je sám po nějakém Hofrovi? — Inu,krátka
páté přes deváté vždy s hrotem proti naší církvi
namířeným. Věru jest velikou nešetností pokládati
posluchačstvo za veliké blupáky, kteří musí polk-
nouti všecko. A kdyby se aspoň trochu slušně
na přednášku připravili! — Nejlepší na všem jest
to, že není ani šlba pravdy na tom, že by bývalo
učitelstvo vyzváno k výkladu o činech Hofrových,
třeba že by neškodilo, kdyby děti věděli o sta-
tečných činech toho poctivého a šlechtného se-
dláka trochu víc než pan profesor.

Pokrokařští pp. Francové třebe-
chovští zase se na nás horší pro náš nedělní ve-
lice zdařilý koncert, pořádaný — o hrůza! — na
Bědovických, až za obvodem města. Podruhé pů-
jdeme naše panstvo poprositi o milostivé svolení,
co a jak máme činiti. P. Svoboda za celá ta léta
až po dnešní den neměl tu čest hostiti pokrokové
panstvo. Jedině Katol. jednota měla tu své pra-
videlné koncerty, ale přes to aranděši vyletá do
Bělce, Ujezda, Stěnkova atd. obraní po nás nos
a přemoudré udělují nám rady. Co je při tom
nejlepšího! Neaměruje prý jejich útok proti p.
Čistochému, restaurátora na Bědovících. I toto!
Zrovna jako po vynášení regenschorimu za ne-
dlouho následovalo ujišťování, jak si ho váží a
ctí. Nemá nad pokrytce, který se v přetvářce
dlouho civíli!

Dvoji loket v Hořicích. Znám, že
přimo revoluci křídla, bouřci, pavon a dravon
spůsobil neuvážený dopis v „Obnově“, který sa-
znamenal pověsti o „Vesně“, nerušeně kolující
v Hořicích. Bojkotování společensky i ti kněží,
kteří dopis odsoudili, rozesláni do všech čtyř
úhlů světových letky do novin, jednotlivcům.
Soc. demokraté si hodně na „klerikálech“ smleli;
ale soudruhy zcela správně poznamenaly: „Kdy-
by se to týkalo nás a ne slečinek, nikdo by ani
prstem nehnul.“ Ačkoli uveřejnění dopisu toho
bylo chybou, přece měl aspoň ten dobrý účinek,
že správa školy si připomněla potřebu větší kázně
a bázně. — A ejhle! Najednou nyní jiná škola
zdejší (obchodní totiž) stala se předmětem útoku
v samých masarykovských „Pokrokových listech“.
Nevíme teď, kterým pokrokařům věřiti: zda se
zakládají ty zprávy na pravdě, či zda omočila
péro konkurenční zást. — Dne 20. května „Pok-
listy“ napsaly, že „po *oralém uvážení a v zájmu
vš veřejné práce*“ sdělují: „Většina žáků a žákyň
obchodní školy jsou děti nuzných rodičů... Tito
studenti a studentky, jak bývají jmenováni, jsou
tak ubití poměry na obchodní škole, že marně
byste v nich hledali kusa samostatnosti, které je
životníkem nejvyšší třeba a škola přece chce
tyto vychovávat.“ Prý dívky z obchodní „červe-
nají se, hoktají, jak malá děvčátka z obecné —
ubohé a přece pouze jednou prožívají mladost.“
Prý jsou přetěžovány prací. „Známe případ, kdy
50 proc. žáků nevyhovělo. Prosim, jest to možno
tam, kde vychází se většic děvečím vývinu žáků,
kde žáci považováni jsou za lidi a ne za stroje
na dření knih?“ Prý také se snižuje zbytečně
známka s mravů. „Potkali jsme nedávno jednu mat-
ku, šlela pláčem, už nespala kolik nocí, co z té
holky bude prý, všude jen žaloby, stesky a přece
— je to její dítě a se snad tak špatně. Mohlo
by nám kuratorium sdělit, kolik už žáků od po-
čátku roku vystoupilo vlivem těchto utěšených
poměrů? ... Pro koho vlastně staví onu ná-
kladnou budovu, když jim všecko utáče? Ubou-
studení, ubohá kulturo, proto o té nikdo ne-
stojí!“ — Teď si však představte ten poplach!
Hned v následujícím čísle musil pokrokařský list
všecko odvolati a prohlásiti, že jest veden ústav
v duchu pokrokovém. A tak list usnul, že byl
mystifikován a že to *oralé uvážení přece nebylo
oralím*. Tudíž dopisovatel chtěl ústav poškoditi,
oděrniti. Pokud my ústav známe, panuje v něm
kázeň dobrá, třeba že p. říditel jako pokrokař
dívá se a patra na kulturní stanovisko naše. Jiní
pokrokaři ovšem naléhají na kázeň volce volnou.
— Tu pak jest viděti dvoji loket. Znamená-li
katolík nerozvážené pověstí městem kolující, jest
to dle pokrokařů nejmenší „bestialní útok“, jenž

musí býti odražen ode všech pokrokových lidí.
Objeví-li se čirá pomluva a potupa v listě pokro-
kovém, pak vše se rychle satačuje, aby se mlu-
vílo o tom co nejmenší, hlavně aby si toho mnoho
nevšímali katolíci.

Pokrokařská snášlivost v Hořicích. Předem konstatujeme v zájmu plného jasna,
že p. starosta tentokrát o Božím Těle byl za dů-
ležitou záležitostí v Ml. Bolešlavě, tak že v jeho
absenci nebyla žádná úmyslnost. Jiná léta na ten
církevní průvod chodil a prosadil r. 1908 v měst.
radě, že byl nejdp. biskup přivítán. V příčině
praporu sdělujeme, že vždy vybitel záky dp. ka-
techeta. Ten však byl o slavnosti v Soběšicích, o-
pomenuv den před tím záky vybití. Kdyby
jim byl aspoň jiný řekl, bývali by poslechli. Tedy
na zúmyslnou opoziční tázku souditi. — Leč teď
něco jiného. Kuratorium obchodní školy zakázalo
školkovi, dobrému zpěvskovi, působiti při po-
hřebech, ačkoli sám ředitel školy se přimlouval, že
tou hodinkou něčeho nezanedbá a že své povin-
nosti řádně koná. Leč což platno, jestliže jsou
poluby oceňovány jako „klerikální manifestace“,
při níž působiti nesmí se zřizenci pokrokového
ústavu. Kdo však těm pánům zaspívá, až některý
z nich zemře? Pan regenschori přece si nemůže
vydržovati zcela zvláštní sbor. Máme býti rádi,
že se najdou ještě obětaví lidé, kteří obětavě dá-
stojným zpěvem na kůru i na hřbitově činí městu
čest. — Leč jeden z pánů docela chtěl, aby se
zapovědělo školníkovi i spoludělníkovi při veš-
te v kostele. Tohle už přece křídlo přilís a proto
navrhovatel zůstal osamocen. Co Hei takové „hu-
máně snášlivosti“?

Pokrokaři, mladošáci a konser-
vatívi v České Skalici. Nesdílel jsem se ú-
směvu při čtení posledního „Ratibora“, kde schůze
od katolíků svolaná se odbyla nemastnými vý-
tupy a kde se špičkuje zcela zbytečně p. kaplan a dp.
farář. — Byl jsem na schůzích obou a chei poctivě
a věrně vysvětliti své mínění. Slova p. svolavatele
H. Billa plynula ze srdce; řeč jeho jest vlastně
jeho prací. Vždyť vím, že tytéž myšlenky vyja-
dřoval p. Bíl již dávno před tím. Tudíž jest pou-
hým jistivým útokem, jestliže pokrokařský pi-
satel připsuje autorství p. soudci Drdovi. Tím nás
v nejmenším nezmatete. Známe zde přece intel-
ligenci pánů Bílovu docela dobře dlouhý čas.
Překal na radnici tři pány starosty, o město se
bystře staral. Tudíž bohduky nemusi choditi pro
moudrost jinam. Patrně, že sám pokrokařský do-
pisovatel poznal v jeho řeči mnoho věcného. Lito-
vati však dlužno toho, že nebyla usnána dobrá
vůle řečníkova, která se nese k tomu, aby se do
Skalice vrátil starý klid a pořádek k vůli odstra-
nění závad, jež prospěšné práci překážejí. Vždyť
po tom touží všichni starší a rozumní občané přes
to, že mladá krev a jiskřivý jazyk některých tak
rády bodají a boří. Jak mluvil p. Bíl: „V brzkém
čase budeme povoláni k tomu, abychom vykonali
občanskou povinnost a volili nové zastupitelstvo
obecní. Tu jest nám uvážiti dobře, koho pověříme
akolem, by naše zájmy zastupoval a k dobru na-
šemu hájil.“ Zkušenost, která má býti nejlepší
učitelkou, nám potvrdí, že mnohdy ukvapená
usudeňení mají nemilé následky (tím mluvno po-
všechně! pozn.) a tím se uvalují na poplatnictvo
a jeho majetek povinnosti bez příčiny a mnohdy
jest v tom skryto prospěchářství na úkor širšího
poplatnictva (obdobně mluvil i p. tajemník Har-
mach z Prahy a nereplikoval ten pán, který ve
schůzi popel, že tam byl!). Jest záslužno, by-
chom se starali o to, by znak našeho města nebyl
pouhou hvězdou na zdi, nýbrž aby též uveřil rad-
nice byly hvězdy prvních a čistých charakterů!
(S tím p. dopisovatel do „Ratibora“ nesehlasí?)
Jsem svědek mnoha událostí, kterými býváme vy-
burcováni a tu se objevuje otázka: Kam bychom
takto dospěli? — Budeme-li voliti upřímně,
můžeme sadřeti i rozpínavost, přisluhu to
nemoc a přeplácání finanční síly poplatnické ob-
čanstva a z toho plynoucí rozháranost občanskou.
Pravý pokrok musí se bráti jistě a osvědčenou
cestou, rozumnými směry a musí se vystřihati
houby za nicotnými bublinkami různých kej-
klifských hesel (uráží snad tento objektivní výrok
v pravdě rozumného člověka pokrokového?). Pro-
hlédneme-li řady našeho poplatnictva, shledáme,
že největší procento jest maloměstských a rolní-
ctva. Tito již dosti trpí vlivem nepřiznivých o-
kloset. Proto jest na čase pohlednouti se po
jejich ochraně, a tou jest: o poplatnictvo dobře
a upřímně směřující obecní zastupitelstvo! (Pan
pisatel má patrně názor: Poroučet a dávatí pre-
senty na účet jiného. Toť snadnické!) Zbytečné
přepínání finanční síly jest maloměstským fariant-
stvím a patří do řady luxusu! (Namítá se proti
tomuto objektivnímu výroku něco?) — Radnice
nemá se nechati získati pro strannické zájmy a
rázně choutky falešných séměrů. — Proto jest
třeba v zastupitelstvu nejen lidí zkušených, nýbrž
i takových, kteří by oné skutečnosti upotřebili
svědomitě a poctivě při vykonávání prací na roli
obecní samosprávy — bez veškerých úmyslů na
nějaký prospěch osobní. Jen takové počínání získá
sobě důvěru, úctu a vážnost. (Jest toto důležitě
připomenuti povinnosti voličské zbytečné? Opa-
kují: Obdobně — a ještě popraží — mluvil p.
tajemník Harmach!). — Město naše a občanstvo

v něm máme, proto jednajme otevřeně; potom
vyjde zastupitelstvo důvěrou lidu zvolené... a
takové zastupitelstvo aby z voleb vyšlo, tomu
přejí nejlepšího zdaru.“ — Přidal ještě p. řečník
jakousi retrospektivu — dosti břitkou, ale zdravou
— na směr tak svatého „pokroku“. Nedivme se,
že zdejší dosti míramilované občanstvo dovede se
považeti a odřeti na výši lidské důstojnosti,
k níž bez odporu náleží i city náboženské. K čemu
rýpati potom k vůli náboženství do obecního?
A toho úkolu se podjalo nové založené „Před-
náškové sdružení“, které svůj program vyjádřilo
jako boj proti náboženství. Nebojuje se proti ná-
boženství jiným, pouze a jedine proti náboženství
veliké, naprosto většiny českoskalické. Nedivme
se, že jednání takové, zastřené frazí „pokroku“,
odpuzuje, jako odpuzovalo i „vyplácení“ mlado-
české strany v prvních dvou přednáškách tímto
sdrážením pořádaných. Tato strana se zde přehlí-
žeti nesmí! Alespoň tolik nelogičky a vášalivosti ve
svém programu nemá. A jistě že se dovede k ši-
votu vzhopiti! Nedivme se, že i p. Bíl užil slov:
„Nejame žádným tarčem, do ošhož se jen utíli,
nýbrž dovedeme čeliti na nás činěním útekům!“
Po jeho řeči, kterou jsem v čtyřech podal, při-
hlánil se ke slova p. radní Vejnar. Kdyby byl
shrnul všechny repliky v otázku: „Patří ta slova
nynějšima zastupitelstvu“, byl by nejlépe učilil.
Ale takto žádal na řečníkovi něco, čeho on ne-
tvrdil: dokázati nynějšimu zastupitelstvu to neb-
ono. Konečně: p. tajemník Harmach ve své před-
nášce „Práva a povinnosti občanů v obci, obecní
hospodářství“ mluvil tak přesvědčivě a jadrně, že
četné obecnístvo čekalo na debatu. Pan Vejnar
byl tehdy přítomen (ve voličské schůzi to sápl:
„Jak to v přednášce bylo, já nevím, já tam nebyl“.
„Tvá tam byl“, zvolal p. Kolářský; „já té viděl.“
— „No tak jsem tam byl“, řekl p. Vejnar.
— Odtud asi v „Ratiboru“ nevznikl vůči p. Kolá-
řskému!), a ku podivu nereplikoval! Důsledek té
přednášky byl, že sdružení odkleklo přednášku
čtvrtou: „O živnostenské svépomoci“! Bálo se
pravdy? Neustraněmu pozorovateli při tom nasadá,
že ten, kdo o rozpínavosti klerikálů mluví, sám
se rozpíná nejvíce. Celá debata — mimo program
— byla vyvolána na rozbití schůze, což dovršil
p. Sedláček s hratkou výrazův asi 16—20. etých.
Ale roditel jest přece: Tím hochům se něco pro-
misouiti musí. Málo rozumu, hodně byli poduče-
vání — a pak: nevědomost, nevědomost! — (u ně-
kterých členů — opilost!) Ale u „všedních“ a
pokrokových pánů jest to neomluvitelné a to tím
spíše, poněvadž — jak Bojiště slyšelo — „něco se
chystalo.“ Ve druhé schůzi, svolané dne 12. června,
o níž — bude-li třeba — promluvíme jiný, kladl
p. Bíl (zase jeho vlastní přednáška) důraz na
občanskou snášlivost, vzájemné porozumění a
trochu náboženského respektování, sakoáči: „Tř-
vati třeba na tom, by se říkalo: „Společná Ška-
lice!“ Naprosto netaktní a nerozumný byl výrok
p. Kuntkeho: „Poněvadž jest zde obecnístvo málo
politicky vyspělé, mluvíti nebudu.“ Tím byla
schůze zase bezvýsledná. Či vinou, posná soudný,
nečinný čtenář sám.

Pokrokařská akce v České Skalici.
S jakou proľhaností se proti katolíkům zdejší
pracuje, o tom svědčí dopis o naší volební schůzi,
uverejňený dne 11. června v hradeckém volno-
myšlenkářském „Ratiboru.“ Známý pisatel, na nějž
máme pratem ukázati, nepřekvapil nás oíjak
svou vyřibíenou jemnocitností. Katolíci platí zde
obrovské obecní přirážky. Proto se nikdo nemůže
diviti, že zvedli protest proti sbytečnému přetřásní
poplatnictva a že svolali na den 5. června nuznou
schůzi. O té schůzi píše pokrokař tak hrubě, jako
by psal klackem nebo koštětem. Těme se pana
Balcaru a pana Veigerta, kdo číli při schůzi nej-
větší hluk. Páni v obecním zastupitelstvu cíli, jak
se pod nimi křesla kolísají, proto se strachem celí
chvějí, proto potřebují hodně šikovných advokátů.
Kdo vlastně byl při schůzi důsevně subvencován? To
přece nebyl pan Špáta, který konal svou povin-
nost jako svolavatel. Leč generál soc. demokratů
přivedl asi 12 hošků, kteří nemají ani volebního
práva. Ti chtěli schůzi znemožniti. O čem se jen
radili, než do schůze přišli? S tím vyhrožováním
jednorozčím vězením jste si to popletli důkladně.
Jen si přečtete 10. stránku v „Radci“, a již to
bylo citováno! A pan soudce Drda? Jest výmluv-
ným dokladem, jakou snášlivost sažíje katolický
intelligent od pokrokařů. Nepřestali jste proti
němu štváti, pokud neřádal za přeložení. To vaše
křesťanství podobá se účelovitosti čerta, pronásle-
dujícího uštvaného zajíce. Jen se podívejte dů-
kladně do minulosti, kdo vlastně s fanatickým
štváním začal v našem městě; sami musíte uzna-
ti, že se musíme brániti, jestliže jsme hlasezi — o-
střými nehty. Jak jenom víte, že vdp. farář není
voličem? Prořete si pokrokařskou mlu, která
káli váš srak a zahlédnete do voličského seznamu!
Tam shledáte, že vdp. farář má dva hlasy a to
za faru a pak za zduši. Mluvil jste, pane Bal-
care, o kláštere jako o přelovárně a co o šlen-
driánu. Pan farář se právem ptal, kdo se v tom
kláštere odáčroánil. Nikdo pak s přítomných ne-
podal k tomu důkazu. Naopak jeden z účastníků
projevil potěšení nad tím, že jeho paní byla v tom
kláštere vychována. Jak se tudíž vyjímá vaše tvr-
zení o „přelovárně“? To jest urážkou pro ty in-
telligenty, kteří posílají děti do kláštera a úctaly.

Cinili by tak občané i smýšlení nekatolického, kdyby ta výchova národní nebyla? „Slánské“ ohrožení soc. dem. chlapců dosáhlo, nebo chtělo. Schůze musila se ukončit. — Proto jsme svolali na den 12. června schůzi druhou, do níž se dostavil celý štáb obecního zastupitelstva; přišel i p. starosta Grošl. Po zahájení schůze p. Bilem haed p. Veigert činil návrh, aby se předsedu byl zvolen p. Běl, místopředsedu p. Běloh, za zapisovatele p. Balcar. Ustoupili jsme tu našim odpárcům. Pan Grošl si sáryl se sbytočným rozčilením proti naší organizaci. Kdy pak tak ostře potespal skutečné, křiklavé chyby a nedůslednosti pokrokové? Jestliže však se vyjádřil, že nikdy naši organizace nezná, proč jenom uznává oprávněnost těch organizací, které jsou střízeny na potírání naší svobody? Schůze byla bouřlivá a my jsme musili odrážeti plno nespravedlivých výtek.

Časlov. Pohřeb ředitele c. k. gymn. p. Jos. Frány konán byl za veliké účasti v úterý dne 7. června 1910. Úprostřed cesty zastihen byl však průvod prudkou bouří a lijavcem, takže většina účastníků byla nucena odjíti se rozloučení na nádraží, kam tělesné ostatky směřovaly byly dovezeny, aby dopraveny byly do rodinné hrobky v Mlavočích n. Lyse n. L. Kondukt vedl vdp. vikář A. Schreiber ze Zlebe za přítomnosti vdp. bisk. sekretáře Jenčka z Chotusic a všech místních duchovních. Poslední část přišli vedáci zemědělského ústavu všech úřadů a korporací také četní členové sousedních středních ústavů. a zvláště u významném počtu učitelstvo okresu Časlavského, jež projevílo tím vědeckost k svému bývalému svědomitému c. k. inspektoru. — Druhého dne 8. června konán byl pohřeb ř. p. ředitele v Mlavočích, jehož za vedení místního dp. faráře a p. katechety ústavu účastnily se široké vrstvy občanstva a školní dítky a pt. pp. učitelé. U brobu promluvil dojemně p. prof. A. Pokorný připomenuv, koho ztratili v zesnulém rodina, štáto i sbor. Zdušeni máš sv. i pohřební obřady převázeli krásnými zpěvy štáci vyší. gymnasia pod řízením ducesta zpěvu p. uč. Jos. Boka. V 56. roce věku svého udalá bolestnou, dlouhotrvající chorobou, odešel na věčnost, zanechávaje po sobě památku horlivého učitele, svědomitého inspektora a ohleduplného ředitele. Čest jeho památce! — **Nové městské rada**, jež rozmožněna byla na 8 členů, rozdělila si referáty obecní takto: pt. p. Jeřábek: vodovod, kanalizace, dlehu; p. Minařík: hřbitov a sady; p. Masil: muzeum, archiv, knihovnu obecní; p. Lobeš: policejní záležitosti; p. Procházka: hospodářství; p. Štoupka: stavební referát; p. MUDr. Tomáš: finance; p. Zatecký: chudinství. P. parkmistr JUDr. Zimmer: právníké a zdravotní záležitosti. Vedle toho zvoleny správní rady pro plynárnu, jež záležitosti opět na sebe vímá p. Kratě a pro Doudkovo divadlo Náměstkem parkmistra a prvním radním jest p. Minařík.

Časlovské. Naše upozornění na systematické se oírání o katolíky v rubrice Časlovského listu nadepsané „věstíkem“ dopálilo opisovatele oněch štvavých zpráv tak, že po způsobu všech pokrokových veličin odpověděl — nadávkami. Odpouštíme mu sbořivavé ty volebné kutny stě., neboť každý se vyjadřuje dle výše svého vzdělání. Upozorňujeme ho však, že listy jako „Samostatnost“ či dle se, světe, „Osvěta lidu“ nebo nějaké italské časopisy a la „Azzino“ mohou býti autoritou v církevně dogmatických věcech snad jenom, nám však naprosto ne, kdyby se chlubil i sebe většími styky s kněžskými kruhy. Gratulujeme mu k neobdělým stykům, dle nichž „ví“, že dnešní Vatikán jest úplná v rakou Jesuitě, a-li to není jenom výpověď solovky poblázněné fantasie. Co se týče toho, že bychom mu bránili volně myslet, to se mylí; pro nás a za nás, at si myslí, co chce a jak chce, ale at se nesnaží jen neomyšlené, spíše než a co hlavněho — lástvé psát, jak to dosvědčuje srovná ta správa z Nové Paky. v Obnově přece již vyvrácená. Ku konci bychom si přáli, kdyby nám laskavě pověděl, kde se kupí a tím náboženským cílům; koupili bychom mu ho také trošku, a pak o kterých klerikálních pohlavárech má v Časlově staré zkušenosti, že při rozličných příležitostech chodili k lidům s uctivým posláním, abychoh se mohli interpelovati, případně upozorniti, aby to nechali pokrokovým pádnům dopisovatelům!

Volební ruch v Bonasvě nad Doubravou. První staré přisloví: „Pro pravdu se lidé nejvíce hnávají.“ Toho doklad podává nám Časlovské „Pravda“, která vší mocí chce, aby si jí svět všiml. V posledním čísle dopisem z Bonova n. D. p. pisatel dal úplně průchod svému vzdělání a pokroku ve způsobě surových a prostých nadávek, za něž by se věru nemusel stydět ani pekalský učedník ze Zlíva. Pánové mohli jednoduše napomenouti: „Ne, ne, takhle není pravda, my jsme ne-hospodářili obecní kapitál, my jsme vše nezískali vedli; máme se o tom každý přesvědčiti na obecním úřadě. Jest nám nejasno, zda správa ta podána byla s vědomím bývalého p. starosty, který po volbě r. 1907 prohlásil před lidmi serienými: „Mohl by být ještě jednou přijat, abych něco podobného, t. j. starostenství, na sebe vzal!“ Ovšem Rakousko jest zemí nemožnosti a Čechy jsou částí Rakouska, proto že naše doba významně

se charakterem. Pánové, jímž se nelíbí nyní o-beční správa, mohli si všimnouti, že od volb r. 1907 až do této chvíle nebylo ani jedné správy v novinách ani o vítězství anebo o něčem podobném. Zachovali jsme šplavý společenský takt, jak nám kázala slušnost. Upozorňujeme vítědné (snad mnozí pánové si toho nejsou ani vědomi a neměli k tomu ani příležitosti, aby se přesvědčili, jak poměry ve skutečnosti jsou), že, objeví-li se správa vyličníci poměry nesprávné (pomíjme sprostáctví, jímž dýše dopis z Bonova n. D. v „Pravdě“, neb každý dá jen to, co má), dáme průchod pravdě, totiž kapitolám, které již skoro tři roky leží v našem mlé vyvětlání. Sdílujeme s veřejností, by nám vytkla, t. j. naší správě obecní, chyby a nedostatky a projevíla svoje přání a my slibujeme, že, nebude-li to na velikou újmu poplatníků a katolické věci, milerádi vyhovíme. — Jitrocel.

Poděkování do Bonova n. D. Já poděpsaný, Štovík ze všech štovíků nejštovíkovatější, dovoluji si tímto uctivé poděkování panu dopisovateli do minulého „Pravdy“ za sladkosti, kterými mou kyselou nástru častuje, zvláště však za reklamu, kterou mému nepatrnému dopisu dobrotlivě a bezplatně prokázal. Zároveň ujišťuji, že ani metrák takových sladkostí se máne náhodně jím vlebebné strany neudělá a prose jej, aby mým budoucím dopisům tutéž pozornost a hněv svůj věnoval, zasmenám se mu v účtě černým inkoustem — Štovík.

Kobylínec u Zábře. Charakteristickým obráskem lásky agrárních předáků k malému lidu jest událost, které se stali právě svědky naši maloročníci a domkáři. Před volbami slibovalo paustvo ze selensého tábora těmto sousedům bory doly, mesi jiným také to, že budou moci svobodně užívatí obecních pastvin. Když však bylo po volbách, zapomněli na všechno a sousedé, kteří s kravičkami vyšli na obecní pastvu, musili se bezodkladně „pakovati“ domů. Není divu, že toto jednání vzbudilo samonábožný odpor, jehož výrazem bylo vystoupení s hasičského sboru, v němž doed malý lid sloužil rázněm veličímám za šebříček k vyšípání se k obecním i okrajním hodnostem. Ostatní důsledky nedají na sebe čekatí.

Kutná Hora. Potěšitelným sjevem jest, že naše sbory hasičské vskutku statečně se chovaly a svobodou náboženského přesvědčení svého hájí. Na známé usnesení pokrokové většiny Ústřední jednoty hasičské, že žádný sbor pod trestem vyloučení z právdů církevních se nesmí účastniti, odpovíděla rázně naše šupa svorajm usnesením, že všem sborům šup se ponechá dosa- vadní právo dle libosti na právdů církevní choditi. Proto velitelství sboru kutnohorského poslalo oběžník po členech sboru s výslovným připomenutím, aby zcela dobrovolně se účastnili „Božího těla“ jen ti členové, kteří sami budou chtítí. Naši se také s řad hasičstva „dobrovolníci“, kteří bez poručení představenstva obcháceli přiblížené členy s vyhrádkou, že žádný dobrovolný hasič na „Boží tělo“ v uniformě jíti nesmí. Výsledek jejich agitace byl vskutku velkolepý: Na právd „Božího těla“ přišlo následkem toho hasičů mnohem více nežli jindy a bylo zajímavé pozorovati, jak někteří páni dříve reptající proti, az rychle házeli se do uniformy se strachem, aby snad neposled celá „sbytočná klerikální paráda“ neodbyla se — bez nich.

Bylany u Kutné Hory. Místní sbor dobrovolných hasičů slavil dne 12. června památku svého 25letého trvání. Za tou příčinou si vyřádal, by na oslavu toho byla sloužena v 8 h. ráno mše sv. v kostele sv. Trojice, již celý sbor se účastnil. Máš sv. sloužil kaplan dp. Paplham.

Červená Jamaice. Sbor dobrovolných hasičů konal dne 5. června významnou slavnost posvěcení spolkového praporu. Na náměstí, které nabývá vkusného vzhledu poči okrašlovacího sp.iku, byl zřízen oltář, od něhož v 10 hod. dp. farář Bartoš promluvil ardečnou řeč o významu hasičstva. Myšlenka hasičská, spočívající na zásadě „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“, vyřádal s náboženství Kristova, jehož církev nám jí hlásá. Jsou tedy sbory hasičské nejvládnějšími dítkami církve. Radostno tudíž, že sbory hasičské k matce své církvi se hlásí, jakož činí i náš sbor, když dává světlý prapor svůj osdobený obrazem sv. Floriana. Nato posvětil p. farář prapor, pak přítomní hodnostáři a zástupci spolků zatloukali hřeby s příslušnými hesly. Z dat hasičů nejčastěji zaznívalo heslo: „Bohu k oslavě a bližnímu k ochráně.“ Účastenství občanstva místního i okolního bylo veliké, rovněž bylo přítomno mnoho sborů hasičských z dalekého okolí. Tím sechopitelnějším a přímo záhadnou jest nepřítomnost místního p. starosty. Což pak jest p.

starosta tak velikým přítelem ohně a spalování, že se mu sbor hasičů nelíbí? Jistě že každý starosta i v té nezapadléjší Lhotě by považoval za svou milou povinnost účastniti se takového slavnosti a tak dokázati, že váží si sboru hasičského, který tolik zásluh si získal o místní obec a ve spojení s ostatními sbory i o celou vlast. Ostatně zásluhy hasičstva jsou tak nepopíratelné, že je si jich vědom každý školák. Po vykonaném svěcení matka a kmotra praporu pí. Štěpánová, choť řídícího učitele a pí Vraná, choť velitele sboru, ode-vzdaly prapor nové posvěcený do vlastnictví sboru. Všichni přítomní zbožně pak účastnili se slavné mše svaté, kterou sloužil dp. farář Bartoš a asistenci dp. kaplana Dvořáka a dp. kazatele Mašiny, býv. sdejšího kaplana. Při máš sv. byly řízením p. ředitele káru a učitele Tábořského provedeny krásné zpěvy. Odpoledne konána veřejné cvičení, při němž projevíla se plná zdatnost a vy-cvičenost všech členů sboru, pozoruhodný byl též výcvik ženského dorostu; udatné hasičky v účelném kroji svým činily se statečně. Velitel sboru p. mistr kovářský Vraný máše býti hrd na svůj sbor, který rozkazy jeho vykonával velmi zručně a obratně. Diváci též neskrbili pochvalou. Zvláště lehotivých projevů přiznání dostalo se p. veliteli Vranému od přítomných odborníků hasičů. V ar-dečné zábavě setrvali pak přítomní v obou míst-ních hostincích při koncertě a taneční zábavě.

Chrudim. 210. valná hromada I. českého spolku pro zveleben včelářství, zahrádnictví a chova hospodář. zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 19. června 1910 o 9. hod. dopol. v hotelu „na Bídě“ v Chrudimi. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) O chovu drá-beže hospodářské. (Přednese p. K. Škoda, c. k. vrchní kontrolor poštovní v Ném. Brodě.) b.) O pěstování ovocného stromoví. (V rozhovor uvede p. V. Bělý, učitel zahrádnictví na zem. střední hosp. škole v Chrudimi.) c) O rojení včel. (V roz-hovor uvede předseda spolku.) 3. Volné návrhy. Hojně účastenství žádoucí.

Dašice. (Rázné správy.) V Komárově uho-dilo při pondělní bouři minulého týdne do statka p. Fr. Trly; blesk vjel do sednice, rostlístil dřevo kříže na stěně, stranou na lavici sedící hospodyně omráčil, kdežto dítěti ležícímu zrovna pod křížem, neublížil. — V Kostěnicích utopilo se třiaté dítě J. Tučka, domkáře, v nádrže vodní na obci. Rodičové mají opletání s úřady. — V Dašicích máme učitele jinověrce, který nechce nechat děti své křtíty modlití se Zdrávám. Dokud byl zatím na Kladubsku, dělal křtí, s dětmi spíval katol. písně a vodil je do kostela. Nyní, když má definitivu, již jest upřímnější, otevřenější. Ale, pane učiteli, kde jest pokrokové dánsko? Dřív jste se pod-voloval příkazu o nábožensko-mravní výchově, zá-vazek jste na sebe dobrovolně vzal. Proč to všechno bylo? K vůli zajištění existence; lidé totiž těžko mohou věřiti, že jste se šinil po katolicku s pře-svědčení. Jaké tedy bylo vaše jednání před defi-nitivou? Sami pokrokové říkájí, že klerikalismus jest užívání náboženství k účelům světským a hmotářským. Nemyslíte, že tedy nějaký ten prášek klerikalismu byl i ve vašem jednání?

Skutečské. U Pláňky v Ofendě mají u stavení jasan. Ve středu 8. t. m. přihlala se bouře od „Hessin“. Stará výměnkářka Doležalová, žena 80 let stará, šla šerstva zavřítí okénko. V tom zahřmělo, blesk zasáhl jasan, a jasanu přeskočil do světnice na trám u stropu a srazil k zemi jmenovanou starou výměnkářku pí. Doležalovou. Nalezli ji u postele na zemi. Jen zachroptěla a byl konec. Lékařská pomoc byla již marna. Ne-nadála se asi nikdy, že tak krátký bude při ní odchod z tohoto světa.

Semečaty. Sv. missie, kterou od 29. května až do 7. června konali u nás OO Redemptoristé (vdpp. superior Fr. Blátek, Fr. Polepil a Pluhář z Prahy), měla požehnaný výsledek. Horlivou práci dpp. missionářů spláceli věřící věřící hojnou ná-vštěvou kázání a horlivým přijímáním sv. svátostí. Z 2000 duší, jež farář osada čítá, povinných k sv. zpovědi jest asi 1850, poenitentů však bylo 1395; z toho viděti lze, že celá farář osada až na několik, kteří se vyloučili, sv. svátosti přijala, a že i z okolí k sv. zpovědi sem přicházeli. Nej-dojemnější se slavností misijních byla slavnost posvěcení mislonárního kříže. K slavnosti té sa-vítali ndp. opat želivský Salesius Roubíček, pro-vázen vdp. převorem a novici, též četná ducho-venstvo z fararostí sousedních. Právě a missio-nárním křížem, který krásně ověšený nesli šer-pami osdobení mladenci se Srožat a přifazených obcí, a jež provázelo přes 100 běloukroucích dru-žiček, obecní zastupitelstvo a spolky, čítal přes 4000 účastníků. Když se průvod ve čtyřsetpu kolem městečka rozvinul, manifestoval nádherně katolické smýšlení lidu domácího i celého dalekého okolí. Ndp. opatovi a všem vdp. pádnům, jakož i al. zastupitelstvu městečka korporativně se do-stavivěma k této katolické manifestaci badně vřadány nejvroucenější díky! Za vše, co vdpp. mis-sionáři svou apoštolskou horlivostí a neúmornou prací vykonali pro farář osadu semečatskou, pre-jevaje přifazený lid a duchovní správa nejserdecnější dík a volá věčně „Zaplat Bůh!“ — V radost ze zdaru sv. missie vmišla se však žalost nad strátou ředitele sdejšího káru p. Augustina Veselého, býv.

Háčekho učitele v Mladých Břích, který ve čtvrtek dne 9. června se s tímto světem rozešel a v neděli odpol. za ohromného účastenství lidu na zdejší hřbitově byl pochován. V Pánu zesnulý byl muž křesťanský smýšlejší, zbožný, povahy přímé, horlivý milovník hudby a spěvu kostelního. Čest budiž jeho památce!

Pokrokové listy z Nové Paky. Po tři týdny chrlily sopky pode jménem „Cas“, „Den“, „Pochodeň“, „Pokrokové listy“, svůj páchnoucí obsah na nenáviděného „klerikálního kohouta“ a „podatelného Jesuitu“, dp. Jetmara (viz soc. dem. „Pochodeň“). Nyní, kdy tyto umravňující časopisy se odmítely a tihají na novou kotlárnu, by se opět na ni vrhly, máme za vhodné vylíčit onu událost, která zavdala příležitost k surovému napadání vlastního jen oněm známým utrhačným tiskovinám. Jako všude jinde i u nás jest u kostela katolického tabulka, na níž psána bývají jména těch, jimž zvoněna hodinka. Kdo by nevěděl, že na kostele katol. zvoní se jen katolíci? To neví jen p. Pavlovec, obstaravatel pohřbů z 99% katolických! Proto snad jen z nevědomosti vyvěsil tam úmrtní oznámení jinověrce, odpadlíka, sčkoliv jsou zde návštěvní tabule a jen na tyto dle usnesení městské rady mají se různá oznámení lepiti. Když věřící v hojném počtu přicházející na májovou pobožnost se tím pohoršovali, poslal dp. Jetmar s vědomím p. faráře kostelníka k p. Pavlovcovi, nechce-li mlči nepřijemnosti, by ono úmrtní oznámení dal dolů! Poněvadž nebyl doma, vyzval p. Pavlovec ml. kostelníka, aby je dal dolů sám, což kostelník učinil a dal je do kapsy! A nyní, laskavý čtenáři, učiň si obrázek o pravdomluvnosti „Casu“ a „Dne“. O „Pochodni“ a „Pokrokových listech“ ani nemluvíme! P. Jetmar nařídil prý strhnouti, kostelník strhl, pošlapal, je to u soudu, za takové surové jednání zasluhuje pater Jetmar středověký trest, tak zní „policejní vyšetření“. Škoda, že vyšetřující pol. revisor Jos. Mládek v několika na to dnech odebral se na věčnost. Bývali bychom si posevili na to policejní vyšetření! Snad se nám naskytne ještě příležitost. Vždyť „Pochodeň“ má radost, že to jest až v Jičíně a Jetmar nejméně bude na kole lánán a na rotní smažen. Víak strachy už bledne. Jen aby se pak „Pochodeň“ i „Cas“ neblamovaly! Prozatím radíme trpělivě čekat! Jen tolik však předem můžeme říci, že onen dopisovatel do časopisu „Den“ za takové surové napaďání zasluhuje středověký trest. Ale odpustíme mu, neví, co číat. Víme, odkud jest.

Různé zprávy.

Zpráva o katolickém sjednu pro neobvyklý nával nutných prací v knihtiskárně poněkud se v tisku zdržela. Bude však již brzy dčistištěna a rozseřána.

Protestní schůze proti listu sv. Otce o sv. Karla Bor. V neděli, 12. června odpoledne konána byla v Berlíně protestní schůze proti listu sv. Otce Pia X. o sv. Karla Bor. Súčastnilo se jí prý ke 4000 osob, mezi nimi četní profesori prot. bohosloví. Po několika řečích schválena byla resoluce, kterou se odsuzují řádnou provokací nedůvodněné papežovy útoky na reformaci a na protestantismus, a vyslovuje se nad tímto pošláním papežovým nejlubší úžas a rozhořčení. — Na schůzi té nebyli jen liberálové, nýbrž i prot. konzervativci, možno i stoupenci německého centra. — Nový doklad, jak bylo nutno také k vůli protestantům odložití název katolický!

Příchodem a lázeňským hostům do Luhačovic! Kdo chce lacině a se vším pohodlím v Luhačovických pobýti, toho upozorňujeme na hotel „Viktoria“ našinec p. A. Zichy. 21 pokojů. Osvědčená, výborná a laciná domácí kuchyně. Povož při každém vlaku. Litovelské pivo. Každý bude spokojen.

Soudruží o soudružích. Jak známo, hlasovali němečtí sociální demokraté proti vídeňské škole Komenského. K tomu podotýkají velmi tréfně „Dělnické Listy“: „Němečtí soudruzi se probřešili. Probřešili se na našich dětech, probřešili se na našich organizacích a probřešili se na rakouské sociálně-demokratické internacionále. Vystihnou, že svým hlasováním odvrátili od nás na dlouhý čas mnoho českých dělníků, kteří nejsou dosud organizováni a budou nyní hledat štěstí raději v národních organizacích, mezi radikálními nacionály? A vystihnou, že vstěpují takovým způsobem v srdce mnoha set organizovaných českých dělníků nedůvěru ve spravedlnost rakouské soc. demokratické internacionály? Zejména německý bovinism bude klást stále větší odpor každé dohodě a vyrovnání, když stoupenci jeho vidí, že i němečtí sociální demokraté hlasují proti spravedlivým požadavkům. Čeští dělníci po krejčovských abrají na školu, když nekoná povinnost obce, země, stát. A když se na státu chce spořít subvence, aby jen nemusely se mačkat ty mozolné vydělané krejčárky od dělníků — postaví se němečtí soudruzi proti tomu.“ — Ale politické komando Adlerovo čeští soudruzi stále na sobě nosí!

První pražské Zaručovací Banka v Praze. Příhody č. 14., usavřela, jak se nám sděluje, několik větších, zajištěných a velmi vy-

nosných obchodů a má v důsledku svých dobrých spojení příležitost ujmouti se financování jistých transakcí, které samy o sobě budou zaručovány banke již v prvním roce trvání velmi dobrou prosperitou. Aby mohla banka vyhověti nárokům na ní činěným a opíratí se o vlastní kapitál, rozhodla se správní rada na základě usnesení valné hromady a státního svolení vypsatí II. emise akcií tohoto útava v nominale per K 400. Kurs stanoven pro staré akcionáře na K 406 —, pro nové na K 410 — Přihlašovací listiny se na požádání ihned sašlou. Splácejti možno až do 31. prosince 1910 v libovolných částkách. Na splátky vydány budou zvláštní potvrzenky. Ze složených obnosů nahradí se úrok 4 1/4% do 31. prosince 1910. 1. ledna nastává nárok na dividendu. Četné přihlášky již došly a lze doufati, že i tato emise skončí s velmi příznivým výsledkem.

Společná výprava do Egypta atd, kterou povede Jaroslav Karásek, c. k. učitel tělocviku v Brně, jest zajištěna. Vyjede se 8. července a zavítají se: Budapešť, Bělehrad, Sofie, Cařihrad, Alexandrie, Káhýra a okolí, Jeruzalem, Jericho, Mrtvé Moře, Betlehem a na spáteční cestě Atheny, Corfu a Terst. Cesta trvá 80 dní. V obnosu 1080 korun jest zahrnuto velmi slušné zaopatření, jízdné, vstupné, povozy i sprostřed. Podrobný program cesty na požádání. Přihlášky se zasílám celého obnosu co nejdříve.

Zápalky ze slámy. Nemalého významu je nový vynález anglický, jenž jmenovitě vzhledem k samýšlenému státnímu monopolu zápalek zasluhuje pozornosti. V britské ladii objevena totiž tráva, jejíž stébel dá se výboru použiti na zápalky. V Šholapuru jest již továrna, která tyto zápalky vyrábí. Stébla trávy rostežou se strojem, na to se 5 minut vaří v parafinu a potom usuší. Když oschnou, vloží se rozřezaná stébla jako dřívka dosavadních zápalek do zvláštních rámců a ponoří se do zápalné hmoty. Po opětovém usušení ukládají se do krabiček. Do jedné krabičky vejde se více nežli 80 zápalek. Výroba je velice levná, takže jeden veletucet (12 tuctů) krabiček stojí 26 centů, t. j. asi 1-20 K.

Poklady na dně mořském. V Londýně zakládá se právě „National Salvage Association“, jež bude mít za úkol prozkoumati potápěti vraky indických lodí, potopených u mysu Dobré Naděje před zbudováním Suezského průplavu a pátrati po cenných předmětech na dně mořském. Společnost obdržela již od kapkové vlády formální povolení. Kapitán Gardiner, jeden z ředitelů společnosti seznal z osadních archivů, že tam utonulo skoro 7000 lodí a jen 137 bylo opět nalezeno. Z těch prozkoumal 32 a obdržel zvláštní dovolení k vysvednutí cenných věcí. Vrak č. 1., praví se ve správě kapitána Gardinera, obsahuje 720 slatých prutů, 1400 prutů stříbra a 9 beden s drahokamy. Vrak leží v dobrém stavu ve hloubce dvou až tří provazců. Obsah vraku odhaduje se na 20 milionů K. Cena obsahu vraku č. 2. páčí prý se na 4 mil., č. 3. na 14 mil. a č. 4. na 16 milionů K. Kapitán Gardiner doufá, že lze tyto poklady vysvednouti v česti měsících nákladem 200.000 K u každého vraku. Společnost bude mít 1,800.000 K základního kapitálu.

Zasíláno do Náchodsku.

V neděli, dne 26. června t. r. v 9 hod. ráno bude se konati v Náchodě v městské dvoraně krátký řečnícký kurs; přednáseti budou pp. dr. Reyl a dr. Šulc. Proti se o účast nejhojněji. Poněvadž je kurs v neděli, upozorňují se účastníci, aby své náboženské povinnosti vykonali o ranních službách Božích. Kdo by potřeboval bezplatný nocleh, nechť se do 24. t. m. přihlásí u p. Josefa Středý, předsedy Politického klubu křesť. sociál. v Náchodě, Riegrova ul. č. 164.

(Zasíláno.)

Provolání.

Přímou účastníci společných našich pouťí do Prahy a na Sv. Horu u Přibramě již minulého roku dovolávali se proti nově. Letos ještě více touha tato projevována a proto uspořádána bude s účelovou nejúčastnějšího Biskupského Ordinariátu v Hradci Králové se dne 13. června 1910 č. 6031

4. velká společná pouť na Sv. Horu u Přibramě a na posvátná místa v Praze.

Osvědčme opět v těchto tak rozrůzných dobách nejvyšší víru oči svých a vyprosim si pro sebe prostřednictvím Matičky nebeské a Svatých Patronů českých poselství Božího.

Ku pouti té sveme aktivě k účastenství nejhojněji!

Především pořádek: V sobotu dne 2. července 1910 o 7. hod. 30 min. ráno vyjede s Hradce Král. zvláštní vlak. Účastníci mohou přistoupiti i na stanicích dalších směrem ku Praze. — Hodina odjedu jest tak volena, aby v Hradci Králové mohli přistoupiti i účastníci s jiných stanic i před Hradcem Králové.

Jízdné cca (i za děti) na jízdu až do Přibramě a zpět jest: Z Hradce Králové 7 K 60 h., a Pražské — Urbanic 7 K 80 h., a Dobruška—Syrůvsky 7 K 80 h., a Káranic 6 K 80 h., a Chlumec 6 K 80 h., a Židlochovice 6 K 80 h., a Libáň 6 K 80 h., a V. Osek 6 K 80 h., a Libice 6 K 80 h., a Poděbrad 6 K 80 h.

Zvláštní vlak zastaví v Pražské 7 h. 30 m., v Dobrušce 8 h. 07 m., v Káranicích 8 h. 17 m.,

v Chlumci 8 h. 30 m., v Židlochovicích 8 h. 30 m., v Libáň 8 h. 35 m., ve Vel. Oseku 9 h. 10 m., v Libici 9 h. 25 m. a v Poděbradech 9 h. 31 m.

Jeti možno pouze tímto pouťnickým vlakem, jízdné listek jízdní je bez ceny a ničeho by se naň nehradilo, ani stráta se nehradí.

Do Přibramě přijede se o 6 hod. 30 m.

V pondělí dne 4. července vyjedeme s Přibramě kol 5 h. ranní do Prahy. Právědem půjdeme do vel. chrámu sv. Víta, kdeš všichni duchovní najednou obětovati budou máj sv. Po ní bude společná návštěva a modlitba všech posvátných památek ve vel. chrámu, v klášterních chrámu a bl. Elekty, v Loreš a na Strahově. — Ušlime jízdné dosud nepřistupnou novostavbu velesvatyně — všeob. věnován bude tento den jen posvátným místům na Královských Hradčanech — Opoledne vyjede se kol 5. h. s Prahy, abychom před odjezdem obyčejných večerních vlaků byli již v Hradci Králové.

Prošeme účtivě Velečestojné duchovní Správy o dobrovolné spolupůsobení: sdělení se a vedení průvodu i v pracích přípravách, hlavně sepsování die jmen přihlášpících se a vybírání cestovního a včasné naslání do Čerailova, nejděle do 31. června. Pozdějším přihlášpícím nebylo by možno vyhověti. Přihlášky dčij se zasílám obnosu a udáním jména.

Raďte také oznámiti, kdo by si přál kázati na Sv. Horě.

Blíží podrobný pořádek sdělí se každému účastníku spolu s leg. timec, jejíž stráta se nehradí, ekne dčít. farai řády všem přihlášpícím najednou.

Děkany ochotně se odpovídá a co třeba sprostředkuje:

Děkaný úřad v Čerailově. Dne 16. června 1910.

Jan Fr. Seidl, děkan.

NB. Administrace „Obavry“ přijímá s ochoty též přihlášky ke pouti.

Listárna redakce.

Či hošť. Až přišde.

Přijmu rádnoho, statného dělníka krejčovského

na celoroční práci ke stravě od 5 do 6 zl. platn.

Ponejvíce se dělá kaššáká práce.

Jan Michálek,

biskupský seminář. v Hradci Králové.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jsou svétomámé lihuprosté

MARŠNEROVY ŠUMIVÉ LIMONÁDOVÉ BOMBONY

(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a maňakové) ku přípravě znamenitého osvětl. lihuprost. nápoje.

Jedná
práci
s
ochran.
základ.
máinku.

Jedná
práci
s
ochran.
základ.
máinku.

Vánde k dostání, kde jsou plakáty s ochran. známku, jít je opatřem i každý jedn. bombon.

Roční výroba 80 milionů kusů.

LU-SHN, parfumuje dech. KLAIRON, nejvánejší lahůdka nové doby. BOUCHÉES A LA REINE, PEPPERMINT-LOZEN-GE.

Všecké druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH, KU VÁŘENÍ I POCHOUTKOVÝCH vřetně jakosti, nejlevnější nabídi

První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech

dčtve

A. MARŠNER.

Skldy: Ferdinandova třída (Platýn), Václavské nám. (proti Primasům), Vídeň VI., Theobaldgasse č. 4.

Varhanáře,

ktý se vyná v pracích i na harmoních, též i

truhláře

přijme

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Rybné 2./K.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 24.

Kulturní jiskry.

Jak smajší biblí! Německé protestanty nejvíce mrzí ono místo v poslední encyklice papežové, kde se praví o zakladatelích Lutherovy nauky, že „bůhem jejich bylo blichu“. Papež citoval — sv. Pavla, a evangelisté to neznali.

V čem vlastně záleží moderní pokrok? Měl by se jevit hlavně v pečlivé snaze odborníků, aby se ve svém povolání na základě nejnovějších moderních výzkumů zdokonalili a nové významné světlo do svého speciálního odboru vnesli. Nynější doba vyžaduje i od osvědčených inteligentů tolik příslušného studia, že na jiné věci jim zbývá příliš málo času. Jaký jest to tudíž pokrok, který nechá odbor, za nějž je docela plácen, „plavat“ a místo toho běhá po ledabylém přechzení několika panáčků roznášení „světla“, jemuž daleko méně rozumí než vědě nejvlastnější? Kam dojdeme, až učitelé místo skládání nutných zkušebek budou všude přednášet o vzniku světa, lékaři o detailech husitské historie, technici o původu bible, malíři o vzniku křesťanského náboženství? Přes všechny chloubné fráze o pokroku nastane úžasná polovičatost, nehotovost, která bude pro kulturní život brozou a srahou. Představte si jen Masaryka, který mrtvolu Anežky Hrádové neviděl, ale přece poučoval učence lékaře o způsobu a povaze zranění této dívky! Nebylo to přímo komická, když týž univerzitní profesor poučoval právníky a polce, kde by bylo záhodno hledat stopu po pávových vraždách? Je to v pořádku, stane-li se zbanrotělý pokrokový továrník městským tajemníkem nebo zbanrotělý agrárník státním správcem či účetním některého ústavu, finančního podniku? Jest to něco pro národ zdravého, jestliže propadlý nebo vyhnaný student pasuje se na pokrokového vědce některého okresu nebo kraje? Kdo bude jen vykonávat pro národ práci nejpotřebnější, nejbližší, nejužitečnější, budou-li inteligenti raději utápět svůj talent ve štvání než jej věnovati na nehloucnou, ale důležitou práci pozitivní? Jak mnoho kulturní pády leží úhorami! Nejnovější malý obrázek. Nadpokrokový organizátor, obvodní lékař dr. Kraicz na Moravě, jemuž z út prý přímo fráze o pokroku, „objevil“ v pečlivé úzkosti u studentů trachom (nakalivon očal nemoo). Z té příčiny zakázána hochům návštěva ústavu. A snad by do konce roku do školy vkročiti nesměli, kdyby jedna zcela konservativní matka nedala pokrokový objev Kraiczův přeskoumati. Zajela se studentem do Olomouce k lékaři, který si víc vážil vědy než „protiklerikálního“ boje. A ten uhlodl po bystré kontrole, že hoch trachomem netrpí. Když pak katolický tisk upozornil, že jak někdy pokroková věda nápadně si zašlila, nevyvratil dr. Kraicz se správou té věsného nle, zato však si ulevil slovy o „slobě, nenávisti, mstě.“ — Tedy obrázek velice poučný.

Rakousko-mohraňují zbanrotělým protestantismem k nám vyslaní průstí vikáři, ač by měli doma práce dost a dost v obrocích moderních pohanů. Kam dopravovali to tito hlasele čistého učení Lutherova v kritice učení Kristova, líčí jasné dvoraní kazatel Štöcker, duše věřící, v jedné ze svých přednášek (Welche Gefahren drohen dem kirchlichen Bekenntnis seitens der modernen Theologie) následovně: „... Naše evangelická církev opírá se na slovo Boží jako na své jediné autoritě... Moderní theologie z toho všeho pobotila skoro vše. Před 50 lety vedla boj proti vyznání reformátorů, od 25 let proti apoštolskému vyznání; dnes platí její boj proti podstatě křesťanství. Písmo sv. dovedlo k tomu, aby nadpřirozené zjevení Boží, moderní theologie ve svých nejostřejších zástupcích popírá všechno nadpřirozené, každý zázrak, a tím každou autoritu bible, jež jí jest jen knihou plnou pověstí. Kristus zůstává při tom jen velkým náboženským hrdinou, který nám oděllil sice některé pravdy, ale i mnohé bludy. Většina z toho, co Písmo o něm vypravuje, je v očích oněch radikálních theologů nepravda; mnoho z toho, co Kristus sám řekl, zdá se jim, že je vzato ze všeobecné pověry tehdejší doby a lidovému názoru jen přizpůsobeno. Krátce, ale mluvíme této moderní theologie stojíme se svou evangelickou vírou, se svým církevním vyznáním, s historickým křesťanstvím před níž... Moderní theologové pracují vesetku k tomu, aby vyznání naší církve a tím i církve samu v jejím dosavadním stavu rozvratili a své méně postavili na místo reformátorských svědectví.“ Horší bilance snad nějaká křesťanská církev se dočítí nemůže. To je hotový bankrot náboženského ducha, rychlý spád k náboženské anarchii, k nevěře. A lidé prosycení tímto nevěreckým a světským duchem přicházejí k nám, aby katolíkům hlásali „čisté evangelium Kristovo“. Může býti větší ironie? Směšnost a drzost tohoto jednání nahlíží i poctiví protestanté sami. Pastor Damman píše (v „Licht und Leben“ 1904): „Poněmáme-li nevěřící, svědčící věřící do mladých evangelických osad rakouských, pak je vzhledu škoda každého haléře, jež pro toto hnutí obětujeme. Je věru lepká, kdyby lidé ti (od-

padlíci) stáli klidně tím, čím byli, nebo co možná nejdříve se vrátili zpět k své církvi, neboť vědy lépe opatří jim světlé duše tím, čím byli, než německí evangeličtí kazatelé toho druhu, jak jsme jednoho z nich, nám od evangelického spolků poslaného, v kostele slyšeti musili.“ Tak se daleko pokročilo, že popírá Krista nám chci Krista hlásati, že n čítel Písma: „dm Písmo nabízejí, že nechtějí s námi chci nadělati křesťanství, že nevěřící chci nás obrátiti ku víře. Uvědomělý katolík odkáže pokroky tyto tam, kam patří, pamataje se na slova Kristova: Střeste se falešných proroků, kteří k vám přicházejí v rouše beránčím, uvnitř jsou vci hlavi.“ — L

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.
Všecké půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Hospodářská hlídka.

Zemědělský odbor říšské rady konal 3. června schůzi. Hlasováno o návrhu dra Seifera, aby stráž v Alpách byly dány obcím a jednotlivcům a vešel pak v jednání o návrhu na zamezení soustavného rozbižení statků a jejich parcelaci. Ostré útočeno na vládu, že nebrání tomu, aby mimo mnoha jednotlivců, kteří provozují parcelaci po živnostnicku, aby velkostatkáři a kapitalisté vůbec nerozbiželi usedlosti sešlé za účelem rozšíření svého honebního území. — Zástupce vlády poukázal na mnohé nové zákony honební, přijaté v různých zemích, mezi jinými na Moravě, které takové poškození středního rolníka znemožňují.

Koupě velkostatků. Pozornostným sjevem jest koupě velkostatků českými obcemi. V minulých dnech koupilo město Polička velkostatek Svojanov (sapsaný v zem. deskách) v hejtmanském polickém na samém národnostním pomezí od Němce F. Haascheho. Ve dvoře Rohozenském, patřícím velkostatku, jest šulferinská škola, silně podporovaná bývalým majitelem. Haasche dostal za panství svojanovské 400 tisíc korun. — Stejně české zastupitelstvo města Žirovnice v Čechách jednomyšlným usnesením 2. května t. r. zakoupilo za 1.260.000 K od Leopolda hraběte Sternberka velkostatek Žirovnici. Koupě velkostatků českými obcemi jest nadmíru důležitá. Česká půda dostane se takto lehce z rukou německých do českých. Obce mohou pak rozparcelování svých některých pozemků přispěti k rozvoji stavu rolnického, k udržení malého lidu na venkově, který stávkav takto kus půdy ku své obživě přilne k domovu svému. Nadto pak chudí obce nebo nezaměstnaní najdou u obce aspoň nějaké obživy, zaměstnání. Ty peníze vynaložené obcí na koupi velkostatku utvoří se ku všeobecnému prospěchu několikrát násobně.

Co lze pozorovati na rohu. Rohy skota hovězího prodávají se pozvolna stálým vzrůstem pratenkovitých výrůstků na patce rohu, jež větší neb menší jsou, podle toho, jak vydatně se zvíře krmí. Čím je výživa bohatší, tím menší jsou rýhy, které naznačují roční přírůstek, pakli zvíře neupotřebuje živin k účelům mimofádým. Jakými jsou stelnost, větší výkony v tahu, větší doživost a pod. Značí tudíž roh krátký a hladký, že bylo zvíře dobře živeno a že je z plemene ušlechtilého. Z tvaru zevnějškého lze souditi na doživost a plodnost dobytka a jeho stáří. Ušlechtilé zvíře má sice roh přehrblý, ale krátký, hladký, s ročními kroužky velmi plýtkými. Kolik na rohu kroužků, tolik letat měla kráva. Čím jsou rohy přestěhlá hlubších, výsaznějších, lze souditi na velikou doživost. Rýhy plýtké prozrazují malou doživost. Je-li mezi prsteny či kroužky značná vzdálenost, byla kráva jalová. Smetala-li někdy krávu, jeví se na rohu plýtké kroužky těsně vedle sebe. Pravidelné, stejné od sebe vzdálené kroužky svědčí, že kráva se pravidelně každý rok otelila. A poněvadž jalovky se běhají ponejprv ve stáří 1—1 1/2 roku a teprve ve stáří 1 1/2—2 1/2 roku, povstává první kroužek v 2—3. roku, takže dosti přesné stáří krávy určíme podle počtu kroužků na rohu. Spilování těchto kroužků je marné, ať pak na spilovaných místech jeví se nelesklé plochy a podvod je patrný.

Šlechtění vlnáčkových ořezníků je u nás dosud málo známo. Naši sadaři se domnívají, že ořez netřeba šlechtit — a mylí se. Ne z každého jádra vyroste strom, jehož plody jsou tak ušlechtilé, jako má ořez otcovský. Často se z jádra vypěstí strom svrhne. Má plody malé, slupku jako křemen tvrdou, tlustou, jádro nepatrné a nechutné — plané. Aby se tomu předešlo, třeba ořezníky šlechtit, štěpovati. Děje se to v ten způsob, že 1—2leté semenáče ořezníka opatrně

vykopeme, bezprostředně pod krčkem ostrým nožkem stáhneme a pak do rozštěpu, pološtěpu neb na kosi nožku zasadíme roubek se stromu, jehož plody jsou vzácné jakosti. Za roubu bereme letorosty v délce 10 cm, jejich vrcholový pupen je neporušený, tedy konce letorostů. Roub se ováže, vojskem štěpačským zamaže a šlechtěnc do studeňho patřítě zasadí tak, že šlechtěné místo 3—5 cm je v semí. Patřítě se pak zakryje oknem. Jakmile ořech vypučí, větráme patřítě pozvolna. Když výhon dosáhne délky 10 cm, okno se odstraní. V jeseni anebo příštího jara šlechtěné stromky se přesadí na záhonky. Ořechy šlechtíme v dubnu, dříve než začnou pučet.

Je sušení sena v kopečkách výhodné? Velice. Sušení sena trvá více něco déle, ale za to deštěm se nevyhnuje, nabývá zvláštní vůně jemné, stává se záživnějším, nestravitelné dřeviny je méně, obsah rozpustných živin se zvětší, zejména látek bezdušikatých značně přibude, po sklizni seno příliš nezvlhne, nezapaří se povážlivě na senníku, nestuchne a dříve se hodí za jeseň. Neboť čerstvě sklizené seno, jak známo, za píci se neholdí, nýbrž 4—6 neděl musí na ležení se vykasiti. A toto kvasení z velké části se vykoná již na louce, když při sušení ukládáme seno do kopek.

Drahá hříbata. Dne 8. t. m. konána byla v Nepajedlích v sánku bar. Aristida Baltazziho dražba plnokrevných ročních hříbat. Za 26 hříbat utřženo celkem 340.000 korun. Nejdražší hříbat prodáno bylo za 41.200 korun.

Ohřev lékem. Chřest (špagl) jako lahůdka a potravina jest známý, má však též vlastnosti léčivé. Řecký lékař Galenos odvodnil v přednášce, že povzbuzuje činnost ledvin a uklidňuje. Novější výzkumy objevily jeho výborný účinek na srdce, jehož činnost uvolňuje; proto jej francouzský lékař Fonsagrives nazval náprstakem mezi potravinami — Náprstak, Digitalis jest výborným lékem srdečním. Také Altichieri v Revue climatologique doporučuje požívati jej nesolený a bez octa, ocet účinek jeho na srdce oslabuje. Nejlépe doporučuje ohřev v páře nebo ve vodě vařené a radí píti vodu, ve které se vařil, jako lék proti chorobám ledvin místo mléka.

Statky sapsané v deskách zemských v Čechách obsahují 3 mil. jiter. Počet statků těch jest nyní 1086 a průměrnou velikost lze počítat na 2846 jiter. Jen 552 statků má méně než 1000 jiter; 360 počítají mezi 1001 až 5000 jiter, 108 statků má mezi 5001 až 10 tisíc jiter; 38 mezi 10001—15.000 jiter, 12 mezi 15001—20.000 jiter. Dva statky počítají i přes 50.000 jiter! Jednotlivé tyto statky obzvláště světské lze počítati i dle čtverečných mil; kníže Schwarzenberg, vévoda krumlovský, má 235.000 jiter světských statků, Krumlov sám obnáší 85.000 jiter neb 8 a půl čtver. míle, Třeboň pak 4 čtvereční míle. Oba Fürstenbergové mají 70.000 jiter, Liechtenstein 63.000 jit, hrabě Valdštejn-Vartemberg 60.000, Lobkovic 50 tisíc jiter. Většina těchto statků platí 10.000 až 20.000 K, 54 pak 20—60.000 K, ano dva statky i přes 150.000 K pozemkové daně přímé, s přírůstky více než jednou tolik.

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

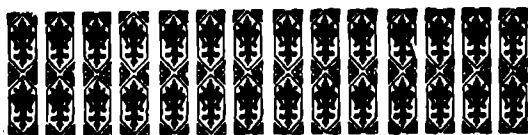
i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký senam pošle se na požádání zdarma a franko.

Školský obzor.

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. bude zápis do I. třídy dne 1. července od 11—12 hod. dopol., zkoušky přijímací od 2. hodiny dopol.; dne 2. července zápis od 9—10 a zkoušky od 10 hodin. — Po prázdninách bude zápis dne 9. a 10. září od 8 hodin.

Zápis žáků do I. třídy c. k. reálky v Hradci Králové bude před prázdninami v pátek dne 1. července od 11—12 hod. dopol. a v sobotu dne 2. července od 9—10 hodin dopol. v ředitelství ústavu. Přijímací zkoušky budou vykonány dne 1. července odpoledne a dne 2. července po zápisu. Podrobnější správy jsou vyvěšeny v budově ústavu.

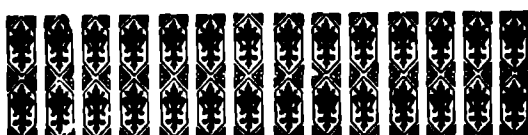
Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen. —

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ
PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

Kupte si obsažný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.

Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávat u administrace, 10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Služební listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Ing. C.

Jana Kotrče

c. k. místopředsedstvím koncessovaná

prostředkovači

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

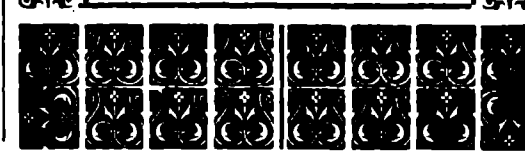
prodává

vlastní objekty za
výhodných

platebních

podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Varhany

systemu
pneumatického,

evropská i americká **harmonia**

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií

v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.

Nejsolidnější provedení.

Rozpočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Odehodem dosavadního ředitele kůru do činné
služby učitelské uprázdnilo se

místo

ředitele kůru

farního chrámu Páně

v Dobřenicích.

Farní osada čítá 1318 duší, příjem z uctívání
13 kordů dobrých polí se stodolou a štolových
poplatků. Vynucování hudeb přinese příjem vedlejší.

Zájemci do 15. července budiž podány
farnímu úřadu.

Pp. v místě na Severozáp. dráze.

Raďte si laskavě
poznamenati

že elektrotechnický podnik firm

JOSEF JEŽEK

přesídlil do vlastního domu:

Svatojanské nám. 76

v Hradci Králové,

kdež závod značně rozšířil

a bude všechny instalační práce

ve vzorné i rychle prováděti.

Hospodářské

: stavení :

ve Šténkové,

nově zřízené a účelné i pro letní byt upravené,
k tomu 14 kordů arr. polí za výhodných podmínek
lezně se

pronajme, po případě prodá.

Blíže v kanceláři

JUDr. A. Rudolfa,

advokáta v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec, činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
všech veškeré hud. drobné potřeby. Strany nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i ástní ve velkém
výběru. Klarinet, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesně laděné draby. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, posocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ruší. Správky se rychle vyřizují.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

die roční salsony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vinových látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizozemských.

Četná uznání svědčí o kručí ve-
dět. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského zájmu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Veřejně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a pozlaccování

oltářů, kazatelen, křesťanských cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění plam a různých předmětů venku se na-
sazících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Záved založen r. 1898.

Již vyšlo! Již vyšlo!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Rayl. — Cena 8 hal. PH hro-
mádných objednávkách větší slovy. Objedávky
vyřizuje administrace „Časových Úvah“
v Hradci Králové.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mně dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádáte obšírné ceníky.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkravů, koberec a
kovevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Deštníky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní křesťanské soupravy a jehlice
do účesů turbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Byčičtš

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Umělecký ústav
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zboží a dodává malované
obraz chrámové v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
střechy vše zasažené v místě.
Mosaičky skleněné pro la-
gady, křesťanské cesty atd.
Nákrsky, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesněná významnosti a doporučení.

Jen jednou
zkuste mydlo jadro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani la vyzkoušená my-
dla s nejrozličnějšími zvířaty se mu nevyrovná-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Kupte si za K 1.70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objedávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyškově)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a kovevého náčiní.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
ruční veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, pacifikály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Škád veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: křížů,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
protomky, tabulárky, jídelní náčiní se stříbrem pravého
i českého vřady na skládá.

Staré slatě, stříbro a drakebony kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
paušl a ciseleur
Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
koláry :: Stanislav Jirásek,
Objednávky se obratem vyřizují!

práci i celistvé, nápravné, bířky, oingulum atd. dostati lze jedině u fy

Hradec Králové 136.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefská náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál K 10.000.000— Rezervní fond ca K 1.400.000— Vklady koncem března 1910 K 82.842.063-84	Záloži vklady na knížky vkladní 4% z 4 1/2% ode dne vložení na poklad. posk. 4% z 4 1/2% do dne vybrání.	Provádí veškeré obchody bankovní. Řešení faktur a smétek.
---	--	--

JAN STOUPA V PRAZE,

Staroměstská ul. 1.,
doporučuje:

Železné skládací stole od . . . K 7-80 Železné skládací stole s 3 díl. matrací od . . . K 27— Úplné zařízení nemocnice a dobročinných ústavů na ceny zvlášť výhodné.	Železné mycí stolky od . . . K 5— Železné noční stolky od . . . K 10— Železné stojany na látky od . . . K 11— Úplné zařízení lázně od K 28— Zahradní nábytek.
--	--

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zaslátelství :
Hradec Králové.

KRÁM A DÍLNY

k pronajmutí proti hotelu „Merkur“, buď ihned nebo od 1. srpna.
Eventuelně se rozdělí krám na 2 krámy menší.
Nabídky firmě
K. V. Skuherský, Hradec Králové.

Oznámení.

Důstojní páni duchovní se upozorňují, že ve velice krásné krajině
se prodá
DOMEK,
po případě i pronajme.
Dotazy zodpoví
farní úřad v Slatinanech
u Chrudimě.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:
Budapešť, VIII. ker József-körút 15. — Praha, Ferdinandova tř. 48. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.
Cenníky zdarma a franko.
Nejnižší měsíční splátky.
P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal
Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722. Cena 4 K.

Legitimace

do důvěrných schůzí
dle § 2. shromažďov. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867
:: dostali se levně ::
v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatardův synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 14. 30 nové bláze Malého náměstí, dříve plesové roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových od nejjednodušších až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se slovnými rámy, sloupky, vazečkami.
Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatná, bez výjimky a sice i s definitivní objednávkou.
Nečestná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1896.

Učedníka

„ na klempířství „
z řádné rodiny přijme
Ant. Fišer,
klempíř v Hradci Král.
Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabíjí
Biskupská knihtiskárna.

Největší a nejlepší - výběr obuvi -

zaleznete a známého odborníka

J. Metelky

Hradec Králové, Palackého tř. 80. proti Grandhotelu.

Určitě zkuste

Továrni sklad látkového a bavln. zboží!

Klatovské prádlo

Výbavy pro nověty!

Oběhka naprosto reálná!

od fy
Stanislav Jirásek, 136.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 24. června 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Agrární mlýn.

Nadšáci se mu voda z několika stran. Jedni agrárníci se reprezentují jako lidé velice pokrokoví pohodlným seděním a tleskáním při volnomyšlenkářských schůzkách; kde jest ves katolická, tam se poše ochotně mrštají jazyk, který vykládá, jak si agrárníci váží katolického náboženství. V místech, kde katolíci podřimují a soc. demokraté rámusí na veliký bubec pokroku, hned se poše řečník osvědčující velikou lásku k utiskovanému dělnictvu a radikální odpor proti „klerikalismu“. Vždyť jsme taky pro to, aby škola byla naprosto zbavena vlivu klerikálního. Kde jsou Češi, tam agrárníci se dušují, že jsou nejlepšími vlastenci; kde však ve smíšeném území při volbách potřebují porazit českého protikandidáta, tam lákají Němce tak přátelským úsměvem, že jsou Němci hned hotovi ke kompromisu.

Nejvíce si slibovali agrárníci od vlivné Ústřední jednoty hospodářských společenstev. Kdo má v rukou obrovský finanční podnik, kdo může rozdávat dobře placená místa a subvencovat pohodlně tiak, ten je věru vlivným kavalírem. Takový člověk nalezne hojnost ponížených sluhů. Leč v posledním čase přes všechny hluboké vyhloubené struhy voda opadá, šikovně naraštěné kolo skřípá, dřevo z něho padá. Přinášelo se do mlýna mnoho araí, z něhož se pro podílínky semlelo málo mouky.

„Národní Listy“ dokázaly, jak nesprávné bylo spravodajství „Venkov“. A tak rolníci obilí neprodávali, čekajíce, že na jaře přouhají za vyšší ceny. Leč úžasné se sklámali, protože nyní ceny značně klesly. Do zcela bludných představ nebyli přivedeni ani tiskem mladoboleslavským ani pokrokařským, ale — agrárním. „Venkov“ se hrozně rozdíli nad arcadlem, které mu „Nár. L.“ přidřizely. Věděl, že byl jejich posudek pravdivý, což přece jasně potvrzovaly samy agrární správy z konce minulého roku a z letošního ledna.

Jak se vymetiti? „Venkov“ nadával a napsal mimo jiné, že „Nár. L.“ *lže* na rolníctvo. Takovým podvodným a nectným knyfem strká obyčejný vinník rolníky před sebe, aby mu byli záchrannou hradbou. Ochrana rolnictva proti nešikovnému spravodajci nazve se látežením na

rolnictvo. V záchvata velikého vstupu vytýká agrární denník „Nár. Listům“ správy denní plodiny bursy, které sám čerpá ze stejného pramene. „Nár. L.“ napsaly dne 17. t. m. věcnou odpověď, k níž dodávají: „Dnešním svým příspěvkem k „věcné“ diskusi nastoupil „Venkov“ taktiku zloděje, který obtáje oklamati jiné, běží s chytájcími a volá ze všech plíc: „Chyťte zloděje!“ Tím ale ještě nijak nedokázal opak toho, co jsme tvrdili a také doložili my: že úmyslně provozoval nepodařenou spekulaci a la hanouse a animoval ke zdrželivosti naše rolnictvo k nezměrné nynější škodě jeho.“

Ostatně by měl „Venkov“ slyšeti, jak jej nyní šibnají při svém sklámání sami agrární rolníci!

Tedy agrární mlýnek přes všechno chytré přemýšlení z mladoboleslavského srní otrub nenašel; zato se jen hodně přikrtil.

Ve svém bolu hleděl rozemletí na prach cifry naší Zemské jednoty. Napsal dne 18. t. m., že Zem. sv. vydělával na zboží 4 procenta, ale agrární jednotka pouze tři čtvrtiny. Na to však odpověděno v „Čechu“ dne 20. června velice případně neodbytnými ciframi: Zem. svaz totiž byl při stejné i lepší jakosti zboží lacinější než agr. jednotka. Na př. vagon superféátu při stejných procentech kyseliny fosforečné dával Zem. sv. o 100 K levnější než agr. jednotka. V době snížené ceny u Zem. svazu agr. jednotka prodala 1361 vagonů. Tedy výdělek by byl při dražším prodávání 136.100 K. Jak mohla agr. jednotka při tak obrovském obchodu vydělávati pouze 3 procenta? Ještě se k tomu sama přiznává. Zem. svaz také prodával cent petroleje stejné jakosti s petrolejem jednoty o 2 K laciněji. Podobně se to má s ostatním zbožím. Dále poukazuje katolická odpověď na veliké ztráty jednoty, utrpené na cenách papírech. Svaz úrokuje svým raiffeisenkám vklady 4 1/2 %, o 1/2 % více než agr. jednotka.

Jednotka štírá, slídí a pátrá, jak by mohla denunciovati Svaz. Bylo by lépe, aby místo neplodného vyzvědačství raději obrátila celou pozornost k výnosnějšímu hospodaření. „Venkov“ se dne 20. t. m. sám přiznal, že se byl zeptat (?) u úřadů, zda Svaz předložil bilanční správu. Náhodou slídící nevyšpiclovali nic; vždyť již 10. června předepsána svazu daň.

dále, kdež se jí dostalo milého uvítání od vlivné ženušky hlavního nočního „nobla“ poberty. Tváře všech byly ouřední.

„Pánové jdou k nám k vůli krádeži čuňátka? Skoro to nestojí za řeč. Myslila jsem, že to máti nechá, chlácholila jsem ji. Ale nejvíc ji dopálilo, že prodané, nejlepší jest pryč. To si pochutnali na něm ti bmatáci. Věřím, mladoučké a křehoučké. Škoda ho je, že mu mladý věk zkazili.“

„Pojďme se podívat na dvorek, zda-li jsou tam stopy“, podotkl pan starosta, vážně pohlížeje na mrknutího pana domácího, dávajícího znamení, aby se ušlo raději ženskému kázání. Za přítomnosti ženušky fidičho prohlédnut chlívěk, dvorek, obledno, kudy zlodějové lezli. Leč na ušlapané stezce zmizely stopy. Závodčí vše do knihy znamenal.

„Podíváme se po vsi, pánové, snad přijdeme někomu na stopu“, vyzval závodčí správu obecní k odchodu. Potřásajíce ruce obou domácích, dali s Bohem. Odešli.

Na maxla tentokrát se nešlo. Pan závodčí byl ve službě. Výprava po vsi minula se ovšem cílem. Ostatně kromě služby konajícího maxlisty rádi večer ulehli všichni účastníci hodů selátkových.

Asi za čtrnáct dní dostali ve škole zprávu, že máti přijede z obchodních cest a sice ve středu. Bylo radosti v domácnosti fidičho! V prásdné chvíli naplán tájně oběsník maxlistům na partičku. Všichni se podepsali s radostí, že přijdou.

Máti ve středu byla v kruhu svých milých. Byla v dobré náladě. „Mohli bychom se jednou podívat společně na besedu“, prohlásil zkoumavě zeť, „a sice do hostince.“

„Mezi tu zlodějskou bandu zdejší? Nikdy

Proč se jenom starají o bilanci Svazu pomalu víc než o vlastní? A pak tolik energie a drabého času vyčerpávají házením polem pod nohy úspěšné práci Svazu! Hned, jakmile se jednotka dozví, že jí chce raiffeisenka odstoupit k Svazu, vyšle revisora (na Kudrnáče a Stulíka ovšem bylo času dost), který se snaží brozbu a jiným způsobem odstup zadržeti. Také se slibují subvence našim raiffeisenkám pod podmínkou, že ze Svazu vystoupí. A tohle že by měla jednotka ve stanovách? A těch letáků proti Svazu!

Zkrátka poplašené běhání, cholerická agitace, podezřívání a protesty agrárních mlýnářů se stupňují, z čehož nejlépe patrné, jak to v agrárním mlýnu skřípe, jak žentour nedělá dobrotu. Kdo stojí na pevných nohou, neutilká se k pokoutným a obmyslným knyfům, protože vydatná práce chválí ho sama. A když pokrok — tedy předně pokrok v otázce hospodářské. Papírové protesty proti „klerikalismu“ a „tmě“ nezalepi lidu oči a — takový sport přece obstarají za agrárníky vydatné pokrokaři jiní, jimž svoji konkurenci agrární tábor ztěžuje existenci a kšest.

Výroky Kristovy a rozluka manželská.

„Volná Myšlenka“ obrací znovu podvratnou činnost proti křesťanskému manželství. Ve schůzi za tím účelem dne 12. června v Praze v sále Plodinové bursy konané nesměl ovšem scházeti profesor Masaryk, který svou troškou biblických vědomostí, či spíše svou povrchností měl dodatí celému jednání vědeckého podkladu. Uváděje slova Písma sv. vykládal, že prý Kristus sám připouští rozluku manželskou a že církev římská v přímém rozporu s učením Kristovým stanovila „dogmaticky a kazonisticky názor“ o nerozlučitelnosti svazku manželského.

Nuže, připouští opravdu Spasitel v některých případech rozluku manželskou, anebo prohlašuje svazek manželský v Novém Zákoně za naprosto nerozlučitelný?

U sv. Matouše (5, 31—32) praví Spasitel ve svém horečném kázání: „Řečeno pak jest (v zákoně Mojžíšově): Kdo by propustil manželku svou, nechť dá jí list rozlučovací. Já však pravím vám, že každý, kdo by propustil manželku svou vyjma pro smilství, uvádí ji

ne, milý zetoučku! — křikla tchýně, jako by šidlem do ní píchl. „Vše zmařeno“, pomyslí zeť. Z nemile situace vytrhla manžela ženuška. Objala máti a prosebně zvolala: „Maminko, pojďme, uděláš mi to k vůli.“

„Vidíš, nikam nejdu, jen se doma s dětmi obírám. Aspoň jednou za čas ven z domu neškodí.“ Něžná máti nemohla již prosbě odporovati. „Půjdu s vámi na všeobecnou žádost“, dodala. Pan zeť zajašal.

V hostinci nastalo vítání. Společnost „maxlistů“ seděla již v rohu za stolem. Bylo obsazeno. Objemná ženkyčka s paní starostovou vyzvaly dámy do klubu ženského vedle v kuchyni. Hostinský postoupil místo fidičimu, na něhož čekáno. Obojí společnost se výborně bavila; dámy při kafičku, páni při křenovém pivečku. Pan zeť dal nalít čtyři kalíšky „dámské“ a vešel do kuchyně, vyzval dámy do šenkovny s podotknutím, že něco nového zajímavého uslyší.

Napověděl něco ženskému pokolení, to táhne jako magnet. Natáhly zvědavé krky, nechaly hovor a již přesídlily do šenkovny. Maxlisti tušili záměr svého druha. „Dnes, pánové a dámy, jest den smíru. Konám milou povinnost, chtěje drahou máti smířiti s naší počestnou obcí.“

„Nechcete-li mne odtud vyhnati, ani muk dále o té krádeži!“ Tchýně hněvem zrudla, mohutná postava se zvedla se stolic.

„Nemějte za zlé, paní tchýně, všichni občané zdejší za to zlodějstvo nemohou“, dodal na oko výrazně starosta.

„Však jste se pěkně postarali o vypátrání zloděje. To jste toho nachytili! Takhle „maxla“ brát dovedete a chytat džbánky za ucha — v tom jste chlapci.“ Hlas mohutně tchýně hřměl šen-

FEUILLETON.

Zlodějská obec.

Napsal Julius Váňa.

(Dokončení).

„Že se mi právě to namanulo do ruky“, v duchu zase mrzel se učitel.

Pan učitel navrhl pantátovi jiné, pěkné a tento zaplativ, odešel s ním.

Paní tchýně spěchala k vlaku. Bylo štěstí, rámus tím ukončen. Dala rozkaz, až přijede povoz, aby čuňátka bedlivě vozka naložil. V pravodu dcery brala se k nejbližší stanici. Hofela hněvem. Nejlepší selátko pryč!

Pan zeť si oddechl. Centový balvan spadá z něho. Když p. fidič dokončoval vyučování, po silnici ku škole kráčel závodčí, po boku s ním starosta s radním. Pan fidič byl „doma“. Že to tchýně udala! Nemohl se zdržet smíchu při pohledu na skupinu tří zastanců práva a bezpečnosti v obci, v jejichž útrobách zmizel corpus delicti, pečené selátko. „No — ti ho jistě nenajdou“, smál se, obrácen jsa ku stěně, aby školáci neviděli usmívající se tvář svého vychovatele, jindy přianou. Ukončil, s dětmi se pomodliv. Udivené děti pohlížely, pozdravující pány vcházející do školy. Též lidé z přibytků vybíhali tlaíce, že se něco „hustlo“.

Správce školy vyšel jim vstříc s úsměvem značícím, že ví, co vlastně chtějí. „Zatrolená věc, jest to udáno“, podotkl závodčí tiše. „Ještě štěstí, že mám službu; bude kratší proces. Jen vážně do toho, pánové!“

Fidič otevřel kuchyň a vedl „bezpečnost“

v cizoložství, a kdo by propuštěnou pojál, cizolož.

K objasnění těchto slov dle našeho podotčení, že vzhledem ku porušenosti, která nastala po pádu prvých lidí, a „pro tvrdost srdce“ lidu israelského dopustil Bůh ve Starém Zákoně, aby manželství v některých případech smělo býti rozloučeno. Kdo však propustil manželku svou, byl povinen, dáti jí list rozlučovací. Tak stanoveno v 5. knize Mojšísově 24, 1—4, a Spasitel sám se o tomto starosákonním zvyku zmíní, když řídí, pokoušejícím ho a tážícím se, „proč rozkázal Mojšís dáti list rozlučovací a propustiti“, se vši rozhodností odpovídá: „Pro tvrdost srdce vašeho dopustil Mojšís propuštění manželky vaše, ale s podmínkou nebylo tak.“ (Mat. 19, 7—8; Marek 10, 2—5).

Proti tomuto zákonu Mojšísovu, jenž povoloval propuštění manželky pro cizoložství, staví však Spasitel zákon nový. Manželství přivádí k původní dokonalosti, jak na počátku Bohem zřízeno bylo jako doživotní spojení jednoho muže s jednou ženou; prohlašuje výslovně tento svazek manželský za nerozlučitelný: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ (Matouš 19, 6; Marek 10, 9), a připouští pouze z důležitých příčin jako pro cizoložství rozvod nedokonalý, jež právo nazývá rozvodem od stola a lože.

Nelze tedy manžel takto rozvedenému za života spoluzaměstnání uzavřít nový sňatek s jinou osobou, a učiní-li tak, není to sňatek manželský, nýbrž spoluzití cizoložské, poněvadž původní svazek manželský jako nerozlučitelný trvá dále.

Takto a ne jinak rozuměti jest výrok Kristova svrchu uvedenému: „Každý, kdo by propustil manželku svou vyjma pro smilství, uvádí ji v cizoložství, a kdo by propuštěnou pojál, cizolož.“

Slovo „propustiti manželku“ neznamená a nemůže ani znamenati v těchto slovech Spasitelových rozloučení samého svazku manželského, nýbrž pouze rozloučení manželského spoluzití čili t. zv. rozvod od stola a lože, jak rozbor slov těch nade vši pochybnost dokazuje. Všimněme si nejprve první části výroku Kristova bez oné výjimky, bez oněch slov „vyjma pro cizoložství“, pak též druhé části s onou výjimkou, a konečně části druhé.

a) Spasitel tedy praví, že v Novém Zákoně platí toto ustanovení: „Každý, kdo by propustil manželku svou, uvádí ji v cizoložství.“ Tak zní výrok Kristův i v sv. Marka 10, 11 a v sv. Lukáše 16, 18. Smysl jest následující: Kdo se s manželkou (od stola a lože) rozvádí, uvádí ji v nebezpečení, že cizolož, totiž že ona byvši propuštěna a opouštěna prvním mužem, přidrží se muže jiného, a proto muž, který ji propustil, je do jisté míry původcem a příčinou jejího cizoložství, je vinen jejím hříchem. Cizoložstvím pak se nazývá spojení ženy propuštěné s druhým mužem proto, že první svazek manželský jako nerozlučený a nerozlučitelný dříve trval.

b) Pouze na tuto první část výroku Kristova vztahují se slova „vyjma pro smilství“, t. j. pro cizoložství. Spasitel jimi obmezuje své všeobecné rčení: „Kdo by propustil manželku svou (vyjma pro smilství) uvádí ji v cizoložství“. Kdo propouští manželku svou (rozvádí se s ní od stola a lože), je tedy vždycky

kovnou a slova jako kladiva dopadala na hlavy mazlíků.

„Máti, nerozčilujte se, hněv škodí. Chci vás usmířiti s obcí. Nuže slyšte: pachatelé krádeže jsou již známi. Co dnes dáte k lepším, když hlavního viníka a jeho pomocníky seznáte?“ promluvil zeti.

„Co si přejete, platím všechno, zvlm-li jméno toho zloděje i pomocníků!“

„Plati; zde ruka na to, máti. Nuže dáte soudek piva a dobrou večeri?“

„Dám“, přisvědčila, dychtivě pátrajíc, koho označí zeti.

„To selátko z chlívka jsem vytáhl já sám.“

„Co že? Vy, zeti? A kdo jsou vaši pomocníci?“

„Zde pan starosta se šenkýřem a blůdci naši pan zavaděl s panem radním.“

Celé společenstvo dalo se do smíchu. Překvapená tchyně zvolala: „A tohle jsem měla vědět dříve.“

„Pak bychom byli dnes za pátrání po zlodějích žádné odměny nedostali“, podotkl pan zeti. „Právě jako dnes“, pokračoval dále, „šel nám tehdy maxi od ruky, piva dost, ale špatný základ a hlad jest těžká věc. Hnal nás, máti, ku krádeži až do chlívka. Ale i dnes jsme potřebovali podklad a proto i vaši pomoc. Tenkrát se nám otevřela dvířka od chlívka se selaty a dnes až se otevře vaše taška a penězi.“

„Odpoukám vám, listivý zeti, a ostatním pánům pomocníkům vašim též ze srdce. Tak „nobli“ zlodějům musím dát pardon!“

Šenkovnou zahřmél z úst „mazlíků“ a „posledních zlodějů“ nadšený připítek na zdraví a sásti dobré a usmířené paní tchyně.

vinen jejím hříchem, či-li oně po propuštění a jejím mužem v cizoložství, a jen tenkrát nemá muž žádné viny, když žena proto propustil, že tato již dříve cizoložila, provinila se proti věrnosti manželské; v tomto případě nese vinu sama.

c) Že tento výrok je správný, vysvětlá z druhé části slov Kristových, v nichž bez výjimky všeobecně se praví: „Kdo by propustil manželku svou, uvádí ji v cizoložství, a kdo by propuštěnou pojál, cizolož.“ Žena propuštěná jakýmkoliv způsobem a z kteréhokoli důvodu, tudíž i žena propuštěná pro cizoložství, je tedy i nadále vinná svazkem manželským s prvním mužem a nemůže býti pojata s druhým mužem jiným.

Druhé místo, jehož se přivrhne rozlučky manželské rádi dovolávají, je v sv. Matouš v kap. 19, v. 9, kde Kristus praví: „Kdokoli propustil manželku svou leč pro cizoložství a pojme jinou, cizolož, a kdo pojme propuštěnou, cizolož.“ Předně podotýkáme, že některé z nejstarších rukopisů řeckých slov „leč pro cizoložství“ vůbec nevádají; jiné opět podávají slova Kristova v tomto znění: „Kdokoli propustil manželku svou leč pro cizoložství, uvádí ji v cizoložství, a kdo pojme propuštěnou, cizolož.“ Pak se tato slova co do smyslu i co do znění shodují úplně s prvním výrokem Kristovým shora vysvětleným.

Než ani výroku Kristova v tom znění, v jakém jej podávají jiné řecké rukopisy a dle nich latinský překlad Vulgaty a náš překlad český, nelze využiti pro rozlučku manželskou, jak následující úvaha ukaže. Třeba totiž míti na zřeteli, že evangelista sv. Matouš byl rodilý žid, že psal své evangelium původně hebrejsky, čili správněji řečeno aramejsky a že tudíž užívá zřetla rčení hebrejských, která jsou nám někdy méně srozumitelná. A právě místo, o němž zde běží, skýtá nám příklad t. zv. hebraismu, že totiž některá slova dvěma větám společně místo dvakrát pouze jednou se kladou. Ve výroku Kristově, jak jej uvádí v 19. kap. sv. Matouš: „Kdokoli propustil manželku svou leč pro cizoložství a pojme jinou, cizolož“, mají prvá a druhá věta též podmět a společné sloveso „cizolož“, které nutno dvakrát vyjádřiti a proto třeba celý výrok Spasitelův rozvésti tímto způsobem: Kdokoli propustil manželku svou leč pro cizoložství, cizolož, a pojme-li jinou, cizolož.

Pak je smysl slov následující: Kdokoli propustil manželku svou z jiné příčiny než pro cizoložství, cizolož, ačkoliv jiné manželky nepojal; cizolož totiž, že uvádí propuštěnou v nebezpečí cizoložství, jak nahore bylo již vysvětleno. Kdokoli však propustil manželku svou pro cizoložství a jinou pojme, cizolož, ne proto, že první propustil, (byť k tomu oprávněn jejím cizoložstvím), nýbrž že jinou pojímá. Tím tedy Kristus všeobecně praví: „Kdo propustil manželku svou z kteréhokoli příčiny a jinou pojme, dopouští se tím cizoložství, a kdo pojme propuštěnou, též cizolož. Tak prohlašuje svůj zákon, že svazek manželský nelze rozloučiti se žádného důvodu, a že cizoložství je pouze důvodem k rozvodu od stola a lože.

Že takto rozuměti jest výroky Kristovy a sv. Matouše a nikoliv tak, jak je vykládá professor Masaryk, toho stkvělým dokladem jsou jasná slova těchto Spasitelů v jiných evangelích, jakož i určité výroky sv. Pavla, kde se vůbec o cizoložství jako o důvodu k rozluce manželské ani zmínka neděje.

Čteme v sv. Marka 10, 11. 12: „Kdo by propustil manželku svou a jinou pojál, cizolož proti ní, a jestliže by žena propustila muže svého a sa jiného se vdala, cizolož“; a v sv. Lukáše 16, 18: „Každý, kdo propouští manželku svou a běže si jinou, cizolož, a kdo si běže propuštěnou od muže, cizolož.“

Sv. Pavel pak píše v listu k Římanům 7, 2—3: „Žena, která sa mužem (vdána) jest, dokud muž živ jest, vázána jest zákonem (manželským); pakliby umřel muž její, osvobozena jest od zákona muže. Protož, dokud živ jest muž, slesti bude cizoložnicí, bude-li s jiným mužem; pakli muž její umře, svobodna jest od zákona muže, tak že nebude cizoložnicí, bude-li s jiným mužem.“ A v prvním listu ke Korintským (7, 10—11) příkazuje týž apoštol národů, odvolávaje se na ustanovení Spasitelovo: „Těm pak, kteří jsou v manželství, příkazuji ne já, ale Pán, aby žena od muže neodcházel; pakli by odešla, ať sá sama nevdá se, ať se sá smíří s mužem svým. A muž nepropouští manželky.“

Zde tedy máme výroky úplně jasné a určité. A zásadu všeobecně uznanou vědy hermeneutické (t. j. vědy, která dává návod k správnému výkladu písmen) přece jest, že místa nejasná třeba vyložití dle míst srozumitelných a jasných. V našem pak případě má tato zásada tím větší oprávněnost, poněvadž sv. Marek, Lukáš a Pavel psali později než sv. Matouš. Znali tedy už evang. Matoušovo, věděli dobře o výroku Kristově tam uvedeném, věděli i o oně výjimce, týkající se cizoložství. Proč tedy sami nevádají oně výjimky, když pojednávají o svazku manželském? Proto sajisté, že byli

přesvědčení, že dle učení Kristova svazek manželský je naprosto nerozlučitelný a že ani v sv. Matouše slova „vyjma pro smilství“ nevztahují se na rozlučku manželskou, nýbrž toliko na rozvod nedokonalý od stola a lože.

Professor Masaryk by tedy měl své špatné vědomosti biblické posádku prohloubiti a zejména osvojit si abecedu hermeneutickou, než zase vystoupí, aby hrál roli učence vykladače Písma.

Obrana.

Vynasazujeme se všemi silami, aby náboženský mír byl zachován! Tak se hovořilo na všech štváckých schůzích, jež byly pořádaný v Německu i v uzavíraném území v našem království proti nové papežské encyklice. Fanatictí protestanti, kteří dlouhou dobu řádili proti naší církvi a kteří rozpoutali vášnivý přiboj pod heslem „Los von Rom“, najednou se stávají farizejsky do míramilovné pózy, jen aby se jim štvání ještě lépe dařilo. Po náboženském měru pojednou volají volno-myšlenkáři a protestují proti „urádkám“ Luthera a jeho pomocníků. Tak markýrují snahu po náboženském pokoji lidé, jimž jest protivnáboženské štvání dením chlebem a kteří se neoctýchali nepoctivě mlebčovati samou osobu Kristovu. Nikde na těch schůzích se neřeklo, že papeš o Lutherovi a jeho stoupencích vyslovil plnou pravdu, odůvodněnou sterými fakty. Mohl dle, nejnovějších, přesně vědeckých výtěžků historie mluvit ještě otevřeněji.

Po náboženském měru volají na schůzích židé, kteří nejvydatněji podporují evými penězi fanatické řádění volno-myšlenkářských tiskopisů.

„A jen sa každou cenu náboženský mír!“ volají ferrerovci, kteří řádili skoro ve všech státech evropských enrově proti katolickým kněžím, když španělští kněze odsoudili strážce bestialních krutostí do žaláře nebo k smrti.

Věru farizejství protikatolických randalistů nezná nikdy mezí. Volají: „Chceme náboženský mír“, jen aby se jim podařilo hodně poplechnouti spodní vášeň proti katolíkům. V Aši konána protestantská schůze, v níž se k vůli encyklice hodně švalo proti katolické církvi a pak superintendent Albert u pomníku Lutherova měl promluvu, v níž se dovolával ochrany císařovy pro evangelíky. Ach, vy ubozí evangelisti beránci! Kdo vám kde po vydání té encykliky ubližoval? Dály se snad proti vám takové enrové vandály jako proti katolíkům po popravě Ferrerové? Zato však právě v den toho protestantského sjedzu musili býti chráněni před „snášelivostí evangelíků“ katolický spolkový dům i kostel četnictvem. Káž všichni katolíci si avědomí dokonale z častých zkušeností, že nejhrošími násilníky jsou právě protikatoličtí fanaticové, kteří k zaslepení davů mají svobody plná ústa.

Druhá hlava nejlépe se pozná podle kalafanových blešků, jež ústa její vypouštějí a dle neomylnických tvrzení, jimiž se prozrazuje broxitánská ignorance. Zde kritikavý doklad: V „Case“ dne 19. t. m. píše se o sv. Kateřině Sienské: „Byla prý m. j. člověkem, z jehož úst padlo slovo „reformace“ a jediným, jež nebyl sa to Římem utracen.“ Tyhle fráze jsou ostrou fotografií ubohé dušičky zatížené protikatolickou motolící, která nedovoluje evobodně mysliti a vážně i nestranně studovati. Taková motolice jest tyranem, který žene k nejkomičtějším kotrmelcům. Masarykovský autor jest pevně přesvědčen, že čtoucí realističtí modláři s údivem prohlásí: „Jak stručně a přec výstižně řečeno!“ Ano — „uvědomělost“ masarykovských nadšenců dá se voditi na protikatolické provázku kankoli jako brav.

Jinak však soudí člověk, který ještě sdravého rozumu nestratil. Po reformaci společenského života volali v Římě již křesťané prvního století a byli sa to usmrcováni Římem — ale tím antickým, pohanským. Před sv. Kateřinou Sienskou byly celé zástupy nadšených reformátorů, kteří byli sa svou práci od křesťanského Říma chválení. U nás to byl na př. Arnošt z Pardubic, který slovo „reformace“ často vyslovoval, aniž byl upálen. Od něho byl docela ustanoven zvláštní „corrector cleri.“ O reformaci usiloval Tomáš Štúrň, Konrád Waldhauser a Karel IV. také už před Kateřinou Sienskou a náhodou také jim nebyla ochystána hranice. Současně s velikou světlostí netoliko slovo „reformace“ vyslovoval, ale i prakticky reformoval Milíč z Kroměříže. A na hranici neskončil. V XVI. století veliký Igač z Loyoly vyslovil též určitě zásadu: „Deformata reformare, reformata conformare, conformata confirmare“. (Znetvořené reformovati, reformované uspořádati, uspořádané upevniti). A že jak on tak veliké zástupy jeho žáků reformovali pokleslé mravy důkladně, to dovědají sami nekatoličtí učenci. To by bylo praví! A coť sv. Karel Boromejský v témtě století? Za pronikavou reformace činnost mu

nebylo broženo katem; naopak nabízen mu pa-
pežský stolec.

A proč se scházela hierarchie k všeobecnému sjednání do Pisy již před tím, než byl Hus pro své spásebné náhledy od církve souzen? Za hlavní program jednání si vytýkla heslo: „Reformatio in capite et in membris!“ (Reformace v hlavě i v údech!) A žádný kat z Říma nepřišel shromáždit otce obět. A což nyní? Sv. otec, který vyhlásil celému světu hlavní cíl své snahy: „Obnovit všechno v Kristu!“ Snad se teď nad ním bude dokonce konati církevní popravičí soud!

Ostatné dokazovať vyvrátenou pro-
nast masarykovské fráze lidem neslepěným
kteří znají a dějepisu aspoň tolik, co chlapce
z měšťanské školy, jest naprostou sbytečností.
Leč přece patrné, že jest potřeba přinocovat
dějepisné abecede právě — duševní aristokra-
ty, sedící v hrdém sebevědomí na masarykov-
ském Olympu.

Kateřina Sienská „byla prvním (1!) slovem, z jehož úst padlo slovo „reformace“ a jediným (1!), jenž nebyl za to Římem utračen.“ Kdyby tyto dvě nehorázné lži vyslovili před samým pokrokovým profesorem malířky gymnasia, dostal by za svou posérskou igoranci okamžitě nedostatečnou. Ale — proto tento atentát na zdravý rozum proslovil neomylníky „Čas“, padněte na kolena a z brusu nový historický objev si vtiskněte hluboko v paměť! Vždyť realistická dražina stále lačně stíhá po nových frásích. Tudíž k objevu nového talmového zlata užije se třebas kopáček, kterým se rozryje sad, pěstovaný dlouhou dobou od nejvážnějších učenců.

Jinověrel a beuvověrel horlivé reformují manželství katolická. Na říšské radě naši chystá se projednání pilného návrhu na „reformu“ manželského práva, platného pro katolíky. Podatelé jsou: 1. židé: Kuranda a Gross; 2. bezkonfesse: bar. Hook, Glockel, Einspinner, Döbernig; 3. evangelíci: Masaryk, Mühlwirth, Gütther a nejistší a nejdokonalejší protestantský apoštol Wolf. Dále losovnomisté: Kroy, šl. Stranaky, Harold, Weidenbrfer; starokatolíkem jest Bendl, řeckého vyznání jest dr. Trylowski. Pak jsou ještě čtyři smýšlení neurčitého. O reformě zastaralého manželského práva židovského nepořádají tito starostliví otcové přednášky ani v parlamentu na voličských schůzkách. Jim jest předním příkazem a zákonem přání židovských zednářů badapešských, italských, francouzských a volných myslitelů židovských ve Vídni, kteří jsou fanaticky nespáteli našeho národa. Ať německí volní myslitelé ukáží aspoň trochu cítě pro naše národní práva, pak už spíš uvěříme, že jejich snaha po rozluce přetrvá s lidumilností a nikoli s fanatické záští vůči všemu katolickému. Zatím nyní při boji za „reformu“ naše začínají Němci parádovati před českým publikem v Praze na celých místech a skříních za německé řeči český potlesk. To snad má být počátek lepších časů pro národ ?

Politický přehled.

Státní rozpočet v posl. sněmovně. Minulý pátek schválila sněmovna druhou skupinu rozpočtovou t. zv. politickou (ministerstvo vnitra, spravedlnosti, vyučování a zeměbrany). V debatě mluvili většinou Slované, ale při tom vzájemnost slovanská na radost Němců splakala. Dne 21. června přijala sněmovna III. skupinu rozpočtu t. zv. hospodářských ministerstev (obchodu, orby, železnic a veřejných prací) a jedná se o IV. skupinu rozpočtu, t. j. o příspěvku na společné záležitosti, o ministerstvu financí, o nejvyšší účtárně a zákonu pensijním a finančním. Ministr financí ryt. Bilíkovi hájil svůj plán a žádal vyřízení celého finančního plánu nechtěje činit žádného rozdílu mezi velkým a malým finančním plánem. Aby projednání finančního plánu učinil parlamentu ušlechtilým, prohlásil, že se pomýšlí na některé dávky. Rokování o rozpočtu jest téměř bez významu rozpočet se krátce promrskává.

Slovenská oposice oporou bar. Bienertha. Bar Bienerth jest se Slovenskou oposicí spokojen při hlasování o druhé skupině rozpočtu byl oposice slovenská tak slabě navěštivena, že bylo raději upuštěno od návrhu na zjištění hlasů. V týdnu jest to už potřetí, co slov. oposice ne byla na místě. Lavice mladočeské byly vůbec prázdny, seděli v nich pouze Čech a Metelka, agrárníci scházelo šest, z lid. pokrokových klubu polovice (2), z Jihoslovánů jak obyčejně scházeli poslanci z Dalmácie a Přímoří. V plném počtu byl přítomný klub katolicko-národní a skupina Masarykova. Pohled na oposici byl přímo žalostný. Strany, které nejvíce brojily a křídely, při hlasování scházely. „Vůdce národa“ dr. Kramář, který min. dr. Hocheubarovi grovi brozil, že mu ukáže, také se ani neukázal. Za takové slovenské oposice dočká se bar. Bienerth ještě dlouhé vlády.

Hrošby bar. Bienenrtha účinkovaly. Svez něm. křesť. sociální přistoupil na usnesení němeč. nacionálního svazu, který 39 proti 16 hlasům usnesl se podporovat vládní návrh na sbudování vládké právnické fakulty prozatímně na 4 leta ve Vídni. Hrošby bar. Bienenrtha demisí a změnou nynížního něm. byrokratického systému tedy účinkovaly.

Vládní jednání Mladé výpověď. Za podporu vlády požadují Němci, ještě před skončením hlasování o rozpočtu, aby předložily národně-politické odhady byty výboru. Vlasti chtějí svoji právnickou fakultu a na konec přišli i Poláci s požadavkem zarutení stavby dunajského oderského a nechtějí se spokojit zatím ani padesátí miliony K na meliorace v Haliči. Vláda jest uvedena těmito požadavky do úzkých.

Vlašská právnická fakulta. Bar. Blenerth žádá předsedy čes. klubů, aby čeští poslanci nedělali obtíže sřizení vlašské právnické fakulty; ale nebylo mu nic slíbeno. Naproti tomu Jihoslované žádají sřizení slovin: docentur na české universitě v Praze a na polské v Krakově. Dále chtějí prohlášení, že zkoušky v Záhrěbě složené budou mít platnost v Rakousku a že slovinští universitai bude sřizena. Za takových podmínek propustí předlohu o sřizení vlašské práv. fakulty.

Národní rada česká konala v Praze vý-
roční schůzi. Odtud vyzvány všechny vrstvy
čes. národa bez rozdílu, aby ve všem veřejném
životě zařídily své jednání tak, aby nikde ne-
utrpělo právo národnosti české; a zvlášť vy-
zývá všechny čes. kluby poslanecké i politické
strany české vůbec, aby společným úsilím udi-
nily všechny k obhájení nedotknutelnosti našeho krá-
lovství a k záchraně rovného práva čes. národa.

Ryt. Madejski, ministr vyučování v ministerstvu Windischgrätzovu, zemřel.

Bosenskému sněmu předložen byl zemský rozpočet na r. 1910. Výdaje obnášejí 74,297.712 K, příjmy 74,822.409 K.

Krétická otázka. Řecká vláda vysílá Krétany, aby vyhověli požadavkům ochranných mocností. Rusko navrhuje svolání posemiňého vojska na Krétu. — V Č. Fihradě zahájen byl všeobecný bojkot řeckých lodí, kupců a místností.

Francie. V posl. sněmovně francouzské došlo k velikým skandálům. Poslanec Chasse Dilaire (pravice) napadl stav učitelů, jemuž vytýkal nevlástecké smýšlení. Z toho rozpoutala se ve sněmovně na levici bouře.

Zprávy organ. a spolkové.

**Národní slavnost a akademie v Čer-
milově.** U příležitosti ukončení Jubilejního li-
bosadu kol děkaného chrámu Páně uspořádal mi-
nulou neděli „Katol. národní Jednota“ pozvánější
slavnost. U velkolepém průvodu ubírali se účast-
níci s praporem a hudebou, dívky v národ. krojích
a „Orel-Brynych“ částečně v krojích do chrámu
Páně, kde zapěny litani: k Botakému Srcei Páně
s assistencí a po udělení požehnání vzdán bolo-
nejvyšším representantům moei duchovní a světské
spěvem papežské a rakouské hymny, načež ma-
lebný průvod ubíral se obcí za zvuků hudby do
místnosti spolkových. Započala hudební a pěvecká
akademie s pestrým a bohatým i uměleckým pro-
gramem. Overture činila počátek. — Přích-
ti slavnosti po té nastínil vasp. předseda Jan Františ
Seidl, poukávav k významu jubilej- s r. 1908
vítězství provolal trojzásobné maděné „Sláva“
vzneseným jubilarům. Po vzdání díků všem, kteří
příchtili se o uskutečnění parku jubilejního, př-
čímž potleskem vzdán dík veeb. p. J. L. Petrá-
skovi za neocenitelné a tak obětavé práce při za-
řizování libosadu po dobu tak dlouhou, pokračo-
váno v dalším pořádku akademie. — Byl uměleck-
a pedivě sestavený, také účastníci z duchovních
pořitků ani nevycházelí. Skladby orhestrální, zpěv-
sborové i solové ladeb přispívaly ke stupňování
celkového dojmu. — Vděčné posluchačstvo ne-
skrblilo potleskem osvědčeným silám spolupřisobi-
cím, tak že mnohá čísla musla se opakovat.
Lesku celé slavnosti dodaly umělecké výkony na-
šeho milého a obětavého přítele a hosta dp. J. S.
buly, jenž doprovázen vesměs naší výbornou pie-
nistkou pí Anelkou Hojovou přednášel vybrané dí-
nejpřednějších umělců na housle a violu. Též zahr-
na cetera. Každé číslo svědčilo o procištění my-
šlenky skladatele, což jevilo se zvláště v neob-
čejném přednesu a hudební technice. Velikou hu-
dební zdatnost osvědčil p. ředitel kůru a kapelník
p. J. Vanický. Zpěvy sborové, smíšené i mužské
solové i orhestrální hudba sa osvědčeného říse-
zápásily o palmu vítězství. Jednota máše se h-
nositi svými silami, které ve svých výkonech stá-
vší a výše postupují. Škoda, že pro omezenou
místu nemáme jednatelce po zásluze ocenění.
Díky všem! Vel. pp. Petrásek i Macháné spole-
jené mohou patřiti na výsledek příchtilení svob-
— 80 rychle střídaných čísel akademie udře-
neobvyklé částečně abromatálně obecenstvo v p-
vznešené náladě až do konce. Jen litovati jest,

prostorů ať nemohli pojeti aspoň dvojnásobný počet posluchačů. Aby se i jim vzácného a uměleckého pořádku dostalo, bude se na všeobecnou žádost akademie konati opět dne 10. července v Bukovině. — Přítavivším Jednoty i milým hostům, kteří i z daleka přišli, vzdáváme srdečný dík. Veškeri věnoček udělali účastníky akademii nadšeně až do pozdních hodin.

Nymburk. Zdejší katolický vzdělávací spolek bude dne 14. srpna t. r. pořádati slavnost svěcení prapora. P. t. bratrské spolky se žádají, aby na tyž den něčeho neopřádaly a hojnou účastí k imponantnosti této pro mladý katolický spolek důležitě slavnosti přispěli. Blížší informace, pozvánky a plakáty budou v nejbližších dnech rozesílány.

Zemská rada katolíků v království českém vypisuje soutěž na sepeání lidové písně (mešní) buď pouze textu, nebo textu a melodie k oslavě svatého Václava. Nejlepší tři práce počteny budou cenou 5, 3 a 2 dukátů ve slatě. Práce cenou poctěné stanou se majetkem zemské rady s právem reprodukce. Lhůta konkursní končí dnem 20. července t. r. Práce soutěžné zaslány buďtež do této doby sekretariátu Zemské rady katolíků v Praze II, Myslíkova ul. 5. Výsledek soutěže bude veřejně oznámen.

Ze zemské rady katolické. Usneseno při denníku „Čech“ vydávati periodickou přílohu „Věstník zemské nepolitické organizace katolické“, která vedle informativních a obecných článků bude katol. spolkům a pracovníkům spolehlivým rádcem spolkovým a organizačním. Ve „Věstníku“ zodpovídaný budou také veškeré dotazy, týkající se zájmů všeobecně katolických, spolkových, kulturních atd. — Vsa to na vědomí provolání ku VII. všeobecnému sjezdu rakouských katolíků v době od 9.—11. t. r. v Innsbrucku a bude dodáno diecézním výborům. — Obšírně projednáváno o prohloubení a oživení oslavy sv. Václava. Pět zemské rady vydána bude „Svatováclavská čítanka“. Obnovena svatováclavská komise. — Vikariátním důvěrníkům zaslány budou brožury proti nemravnému tisku a redakce listů budou dožádány, aby věnovaly státní pozornost pornografickému literárnímu běhů.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 20. června.
Návrh na novou úpravu lidové knihovny sdělil se a osvětovým odborem. Ve příčině umístění nové vojenké plavárny vytká se vodoprávního řízení. O žádosti p. Ant. Tůmy, starosty města Vysokého Mýta, za povolení k dopravě osob pomocí autobusu z Vysokého Mýta do Hradce Králové, dáno bylo c. k. okres. hejtmanství ve Vysokém Mýtě vzhledem k výhodnosti zamýšleného provozu příznivé vyjádření. Schválen byl návrh řadový pro novostavbu „Dělnického domu“ na „Štělci“. Protest p. Václava Horáka proti povolení drahotního přídavku .3100 kor. učitelstvu ve schůzi obecního zastupitelstva dne 17. května 1910 předložil se okresnímu výboru. Žádost cukráře p. Jos. Zábala o koncesii k nalévání jemných liborin postoupil se živnostenskému odboru. Upozornění c. k. okres. hejtmanství na objevení se furunkulose u ryb patrubovitých na řece Orlici sdělil se zdejšími rybářům. Schváleny byly poplatky za montáž počítadla a sice pro menší počítadlo (do 5 Amper) 5 K, pro větší 8 K. Správě elektrárny bylo uloženo, aby montéři a dělníci opatření byli kopírníky, do kterých denně vykonaná práce, přijmutý a odvedený materiál budou zapisovány, aby doba pracovní byla v nich od zákazníků potvrzena a aby účty vypravovány byly dle usazení elektr. odboru a městské rady. Za příčinou kladení potrubí pro vodovod ušitkový odstraněn se materiál z ulice Karlovy. Vyhověno bylo žádosti spolku „Pokrok“ v Hradci Králové za svolení k výletu do lesa. Výkaz pokladní hotovosti ze dne 18. června 1910 vzat byl na vědomí.

Studentky lycea a společenské vzdělání. Minulý pátek byly studentky lycea zdejšího u sv. přijímání v chrámu Panny Marie. Chování velmi mnohých studentek jak při mši sv. tak po sv. přijímání bylo pohoršlivé, tak že už želo nejen náboženské cíty přítomného lidu, nýbrž poličkovalo přímo všechna pravidla o slušném chování studující mládeže při veřejném vystupování. Do kostela Panny Marie chodívaly na bohoslužby studenti, vojáci a též trestanci z posádkového vězení, ale žádný z uvedených neporušuje zásady společenské slušnosti tak křiklavě, jako slečinky z lycea. Nechátráme stranou úplné příkazy náboženského myšlení, nýbrž apelujeme jen na primitivní požadavky slušnosti a žádáme, aby z lycea vycházely aspoň tak normálně vzdělané povahy, by nezpůsobily svou odporoucnou posou ošklivost. Nabídneme samu školu, že snad vede studentky k takovému chování, aspoň říditelství školy vášně vystupuje proti přestátekům přepjatých blav, ale žádáme zejména od slečen učitelů, aby svým vlastním příkladem poučovaly svědomě žáky, že vzdělání nespočívá v lehkém vzhledu a zlehčování všeho toho, co celým národům je svato. Lyceum je drahý obecní podnik, jenž je dostatek způsobily k tomu svou povahou, aby vzdělával žitky pro-

hloubil; proto nemuší bytí předmětem tolika stesků. Ovšem škola musí býti prodechnuta vědomím, že ku vzdělání nestačí snad odřívání nedřevných poutek aneb bromada knih pod pažím, nýbrž že nutným je též náležitý a vášný charakter. A tu pro chování v kostele doporučujeme slečnám z lycea slovo muže, jenž v pokrokových kruzích má uznanou vážnost a jež napsal: „Náboženství jest nejvyšším a nejušlechtiljším činitelem při výchově člověka, největší síla civilizace.“ (Tolstoj v „Kruhu četby“ str. 5.) Dbejte aspoň na filisofa, když je vám lhostejným hlas Církve!

Pensionát císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové přijímá za chovanky slečny i dívky školou povinné i nepovinné. V pensionátu jsou tyto školy: 1. Pokračovací škola. 2. Kurs pro vzdělání pěstounek na školách mateřských s právem veřejnosti. 3. Kurs industriální. 4. Hudební škola s právem veřejnosti. 5. Vyučování cizím řečem. Pro všechny obory státní zkoušené učitelky. Prospekty správa pensionátu ochotně zašle.

V pensionátu škol. sester v Hradci Králové pořádají se v neděli 26. a ve středu 29. t. m. veřejné produkce žákyň školy hudební. Začátek vždy o 4. hod. odp. Hra na piano, housle, cetera a čísla zpěvná. — Vyučování ve škole hudební počíná již od 1. září. Vyučuje se hře klavírní, zpěvu solovému i v kroužku, hře na housle, cetera a j.

Městské průmysl. muzeum v Hradci Králové otevírá výstavu obrazů M. Jiráka od 22. června do 3. července 1910 v čtírně muzeijní denně od 9—12 a od 2—6, v neděli a ve svátek od 9—12 a od 2—5 hod. Vstup volný. Katalog 10 h.

Kurs knihařský zahájen bude v Hradci Králové dne 27. června 1910 a potrvá do 10. července. Vyučování v kursu bude p. L. Bradáč, mistr knihařský a odborný učitel v Praze. Vyučování bude denní od 8—12 a od 2—6 hodin. V neděli, dne 3. července a ve svátek dne 29. června bude se vyučováti jen dopoledne od 8—12 hodin. Celkem 96 vyučovacích hodin.

O Argentině a našich vývozních stycích s ní bude přednášet 1. července t. r. v Hradci Králové v místnostech obchodní akademie pan ředitel Perutz. Současně budou udílány našim vývozcům inf rmace o obchodních poměrech v Argentině. Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové upozorňuje na tuto přednášku a zve interestedy k hojně účasti. Přednáška přeběhne v 11 hodin. dopoledne.

Včelařským spolkem pro Hradec Králové a okolí pořádány a v neděli 19. t. m. zahájený kurs včelařský těžil se hojně návštěvě, zejména pánů učitelů. Přítomni byli: 1. dáma a 51 pánů. Pokračování kursu v neděli 3. července t. r. a přednáškami: 1. Boje přirozené a umělé. 2. Chov včel výběrem. 3. Chov královen plemenné stánci. 4. Nemoci a neplátalé včel. 5. Vosk a med, jejich falšování a rozpoznávání falšifikátu. Přednášky konají se v I. poschodí v 5. třídě chlapeckých škol. Začátek o 8. hodině. — Odpoledne praktikum na spolkovém včelíně o 2. hod. 1. Chov královen. 2. Dělení umělých rojů. 3. Vyrábění vosku. 4. Lítí a připěňování meziků. Absolventům včelařského kursu vydávána budou přednáškovými kuchařkami učitel včelařství frekventační vysvědčení.

Útemul. V sobotu dne 18. června o 6. hod. večer skončil náhle mladistvý svůj život v potměšilých vlnách rozbouřeného Orlice „U mlýna“ na Slez. Předměstí p. Alois Dahm, typograf Piskupské knihtiskárny. 8 úmřevem na tváři šel se po práci vykopat; žertoval, nevěda, jak smutná chvíle mu nastává. Marš byly pokusy o záchranu v bouřném víru, ačkoliv byl dobrým plavcem. Teprve dnes jeho tělo bylo po pilném pátrání nalezeno. Zesnulý byl tichý a svědomitý pracovník, milovník uměleckých snah. Vyučil se v Biskupské knihtiskárně, kde též až do svého předčasného skonu pracoval. Závod strávil v něm dovedného odborníka, saseží milého a dobrého kolegu. Se statičnými rodiči jeví se všeobecný soucit. V den sv. Aloisa (patrona zesnulého) sloužil kons. rada a fideiř knihtiskárny vldp. Ant. Hrubý za utonulého má sv. za přítomnosti celého personálu. Místo věnce na rakvu darovala Bisk. knihtiskárna Všeoborovému sdružení 20 K, vldp. Ant. Hrubý 10 K, dp. J. Sahula odočte 5 K, Nejmenovaný 1 K. — Odpočívaj v pokoji!

Ústředna v Hradci Králové. Dne 22. června konala se v Hradci Králové ustavující schůze obchod. a živnostenské sekce Obchodní, živnostenské a průmyslové Ústředny. Zvolen ústřední výbor v sekci obchodní, živnostenské, průmyslové sekce ustavena již dříve. I. řadou schůzi zahájil starosta dr. Ulrich, jenž spolu zvolen byl předsedou Ústředny. Zvoleny byly komise prezidiální, finanční a vývozní. Ústředna má dosud 3600 členů. Mladá tato instituce jistě svou činností přispěje k rozkvětu národohospodářského života, o což vlastně měla by se starati obchodní a průmyslová komora liberecká, která ovšem české své členstvo přamlo uznává.

Truhlářská křesťanská příjma se ihned za práci stavěbní i nábytkovou. Přihlášky přijímá

Všeoborové Sdružení křesť. dělnictva v Hradci Králové.

Zatěžovací zkouška nového labakého mostu vykonána dne 22. t. m. a dopadla velice příznivě. Pod obrovskou tíhou nákladu prohrančí čítalo sotva 8 mm.

Podivuhodný zjev. Jistý okrašlovací spolek, dosud neznámého jména, činí pokus, aby vystavěl náhradou za zapomenutelnou „Kropáčku“ na zdejšíh děkanském náměstí pro turisty jakousi sficcinu. Ale podniknu se nedat. Sotva že se kus postaví, nesnáma moc několik nejlepších cihel odveze, nebo nárovná je ke kostelním dveřím, jindy dokonce vešer objeví se několik zakuklených postav a zbylý drobný materiál roztetají po střeších po náměstí a po „klidných“ návštěvovatelích nočního Hradce ve svatodušské ulici. Zjev budí pozornost ještě tím, že tyto tajné moci, snad z konkurence, otloukají histor. památnou budovu děkanského dřevníku a konfren. Bolesně dojímá znalce pohled na starobylá, v čínsko-mameluokém slohu stavěná vrata, se kterých touto bezcitností ke starým krásám ozdoba mizí za ozdobou jako husí brk za brkem. — Jak možná, že sčítaly dosud bez povšimnutí na vrátech a na sdi ty časté rásovitě kresby křídou, ty smělé reliéfy blátem, shnilým ovocem neb bramborem pracované! — Těi charakteristické nápis v domácím slohu na pt: „Frasto, ti jseš váš“, nebo pod tím: „tya krad u Řezáčů vořečky“ atd.; to vše poskytuje psychologům, starožitníkům, cestovatelům a zvláště ponocným a hlídačům tolik látky k poznání ducha doby, že není možná, aby tyto cenné dokumenty „jen tak“ vsaly za své. Kdo má jen trochu citu pro místní starožitnosti, usná, že jest nemožno, aby starý řáz Hradce nějakou nevyzkoušenou sficcinou byl zakryt a stažen a to tím více, jelikož by na tomto místě sficcinu „netáhla“, protože turisté ve dne chodí do Graudu nebo ke „Koní“ a v noci není na to dobře vidět. O mládež je na prázdniny též postaráno, neboť kluci mají teď kopanou a historickou památkou se nedají „otrávovat.“ Žádáme tudíž, aby se zatím se stavbou sficcinu počkalo; stavební materiál necht se zatím uložit za město, a děkanské kolné necht se věnuje větší archeologické pozornosti — ať se zachrání ještě, co se zachrání dá —! Proto necht se tato budova obežene zatím kládami, traversami, vozy atd., jak to bývá vtipně satizeno na podzim a v zimě každé soboty, kdy do těchto končin kromě koní, vozů a krav nikdo se nedostane.

Fr. Říha †. Včera zesnul v Pánu v 70. roce svého věku a v 45. roce svého kněžství na Poubově zasloužilý bisk. notář a farář z Levinské Olešnice v. v. Tělesná ochránka ctihodného starce bude v sobotu 25. t. m. o 10. hodině v domě smutku č. 158 vykropena a po zádušních službách Božích na hřbitově Poubovském ke dni slavného vzkříšení pochována. Služebnice věrný, vejdi v radost Pánu svého!

Pro odměňování komí, jež letošního roka konati se bude dne 12. července o 9. hod. dopoledne ve Stěšerách, usneal se okresní výbor poskytnouti z okresních prostředků na odměny příspěvek 300 K t. j. tři sta korun s tím, že příspěvku toho použito býti může výhradně pro držitele malých usedlostí zdejšího okresu a sice v první řadě pro chovatele hřebítek a klisen po prvé krytých, teplokrevných neb hřebdineckého rásu. — Uvádějíce to u všeobecnou známost, doporučujeme pěstitelům koní, aby se odměňování koní hojným počtem účastnili. Okresní výbor v Hradci Králové, dne 17. června 1910. Okresní starosta: Hynek Srdínko, v. r.

Chrádím. Zápis do štítní dívei obchodní školy v Chrádím konati se bude ve dnech 4. a 5. července t. r.

Králíky. V neděli dne 10. července koná se velký sjezd nepolitických katolických spolků německých na Hofe Matky Boží (Muttergottesberg) u Králík.

Dva kulturní obrázky v Třebouchovicích. Pan A. Fáborský, obchodník, choval ve svém vlastnictví starožitný měděnc, který dle všech známek a dle monogramu J. M. S. před lety sloužil bohoslužebným účelům. Měděnc neví letopočet 1692. Aby tato památka byla dobře opatřena(!), daroval ji do zdejšího městského muzea. Jaké však bylo ustrnutí darce, když nedávno spatřil předmět tento váleci se pobozený mezi starým haraburdím u svého nájemníka p. Cejzara, kováře! Na otásku, jak se tohle mohlo stát, odpověděl p. Cejzar: „Ale to mi bylo prodáno p. hospodářským správcem s jiným haraburdím s radnice.“ — Druhý obrázek. V době pruské okupace r. 1866 valice platných služeb města Pardubicům prokázal děkan a vikář P. Jiří Kupka, rodák Třebouchovský, spisovatel český. Po jeho úmrtí postaven na hřbitově jak v Pardubicích tak v Třebouchovicích pomník. Pojednou — není tomu dávno — pomník s posvátného místa smízel. Kam se poděl? Nyní se teprve věc vysvětlila. Pomník odnesen, vandalsky středem prorážen, do země zatlučen, aby nesl šlechetnou tyč pro lucernu! Nyní při savědní elektrického osvětlování sloup poražen, při čemž pomník se země vyvalen a po celý týden jako na posměch ležel šlechetnou tyčí prostrzený na veřejném místě a vantroch též vedle silnice, aby nejen domácím,

ale i cizím hlásl, že v Třebouchovicích rozbila svůj stánek éra pokroková, která takhle slaví sláva slavných Sláv. Kde kdo odsazuje toto barbarství a záslapy lidu putají k tomuto místu, sle reptají. A jak to výchovně asi působilo na děti, které brouzdajíce se vodou, pokud poškolení pomáku dovolovalo, slabikovaly a dohadovaly se smyslu nápisu, jako by luřtily rebus! Starším přímo rovdírá duši poslední věta: „Věčná sláva budíť mu odměnou!“ — Kdyby se jednálo o nějakého anar-chistu, sebevrha nebo defraudanta, věc byla by nemožná; ale že se jedná o vynikajícího našeho rodáka, spisovatele — ale při tom kněze, jest všecko jedno. Stalo se na pokrořácké éry v Třebouchovicích léta Páně 1910 — Nevole v lidu vsunila veliká a tak p. sakroční rozvášněných občanů pomník s nedůstojného místa odklizen až 20. června 1910

Pokrořácké máhledy o volbách a účtelnictví v Dobřenicích. Komise obecního výboru, která p. odstoupení p. faráře za p. starosta podávala účet ze školního platu za 2 1/2 r., shledala vše v pořádku, ač později p. starosta sám musel vyznat, že na značný obnos scházeli mu doklady. Tomu však se není co diviti. Hlavním činitelem oné komise byl p. důchodní Frank; druhí podepsali, co on vypočetl, nevědouce ani, jakou zodpovědnost na sebe berou. Okresní výprava proti p. faráři — účtelníka měla ještě jiný účel; uměle vyvolané a nesprávné rozhodnutí okresního výboru nechanického mělo být zástupelí velkostatků a p. starostovi oporou k dalším krokům proti nepohodlnému členu zastupitelstva. Každý ve veřejném životě jen trochu zkušený člověk musil tušiti, že rozhodnutí okresního zastupitelstva bude proti p. faráři zasnžito i při nových volbách a že protivníci, ve volbě zbraní ne právě vybírají, zasnžili onoho rozhodnutí k tomu, aby vyloučili p. faráře ze seznamu voličů. Taková bezohlednost (nechceme voliti jiného slova) je v Dobřenicích svykem proti jakékoliv opozici vůči „pánům.“ Tomu však předešel sám p. farář tím, že podal námítku proti zanesení p. starosty Holuba do seznamu voličů z tohož důvodu, jež zásadně pronesla okresní komise, totiž že nejsou složeny účty ze školního platu. Bylo jisto, že reklamaci komise, oddaná těm i dnai p. důchodnám, nerozhodne ve smyslu p. faráře. O ásku, kdo má skládati účty, zda starosta, který peníze vybíral, či p. farář, rozhodli právníci státních úřadů ovšem jinak než okresní výbor. A tak starosta uval sám v jámě, do níž viděl padati faráře. Byl se seznamu voličů vyloučen. Pan důchodní, jak se dalo snadno tušiti, podal opravdu reklamaci na vyloučení p. faráře ze seznamu a to chytře v poslední chvíli, kdy již po veřejném vyložení volebního seznamu nikdo nemohl nahlédnouti do protokolu přiloženého k témtě. I p. faráři starosta to odepřel a tak teprve z jednoho rozhodnutí okr. hejtmanství se p. farář dověděl, že prý nesložil účty za rok 1904 „včas.“ Slovo „včas“ v § 4. volebního řádu vůbec není; stojí tam pouze, že práva voličského nemají ti, kteří mají činiti počty ze správy jmění a počty takových dománek nemějí. Když končila po prvním rozhodnutí reklamaci komise lhůta k podání rekursu, nemohl se večer posel farářův dotlouci k starostovi. Ten „nebyl doma.“ Podal tedy farář své odvolání u prvního radního, jenž dle zákona úřaduje v nepřítomnosti starosty. Ale to byl poprask! Starosta nechtěl usnati, že rekurs byl podán včas. Ko-sečné místodržitelství rozhodlo ve prospěch farářův. Teď najednou začal starosta tvrditi, že vlastně doma tenkrát byl. Tedy se přepočel i se svým pomocníkem. Ovšem první radní dostal od pána svůj díl. Prý to nemá přijímati! Místodržitelství uložilo reklamaci komisi, aby učinila o vyloučení p. faráře nové odůvodněné usnesení, jelikož první bylo nejasné. Komise tedy odhlasovala po druhé, co chtěl p. Frank. Tenkrát p. farář pro chorobu byl v Meraně v Tyrolsku a proto nemohl podati patřičné odvolání včas, totiž během tří dnů. A tak bylo jeho dobré právo sevnějí o-kolností ztraceno. Tak vyhrála nestrannost, péče a rozřadnost p. Franka i ve Vídni. — Zájímavý obrázek z naší svobodomyšlné moderní samo-správy! A takovým „demokratickým“ svobodomyšlníkům drží palec „Batibor“ a „Osvěta lidu.“ Pak ještě věřte upřímosti masarykovských zásad! Kdyby se jednalo někde o pokrořovým učitelem tak, jako se jednalo v Dobřenicích a farářem, pokrořácké tiskoviny by rozbíhávaly hřimavý protest do všech úhlů naší země.

Syrovátku. Minulé pondělí v noci podleh v našem cukrováru při vybírání záchodové šumpy srdeční vadě mladý, svobodný dělník Hyypis a nalezen na dně šumpy, téměř již prázdné, mrtav. Smrt jeho vsbudila ve všech stranách srdečný soucit, poněvadž jest již třetím ze své rodiny, který v továrně o život přišel.

O. k. soc. demokracie v Heřkovicích. U nás konali soc. demokraté slavnost otevření nového svého domu a obligátní průvod do Smetanových sadů, kde byly řeči a zábava. Poslední chvíli — patřal na sakročení některého poslance a vyřkích míst, přišlo přivolení, že školní mládež „pro tento případ“ smí se právu státnosti a v sadech do večera pobýti, což musilo býti vylá-nými plakáty na školách uveřejněno, ježto ve škole

se to dětem již osamití nemohlo. Was willst du mehr, braver Fridolin? Klerikál největší nepřítel. Když jsme četli prohlášení p. ředitele obchodní zdejší školy, že výpad dopisovatele jižních pokrokových novin byl horší, než svého času „Obnova“, ježto tato psala o hofických školách aspoň „dle dolechu“, t. j. na základě klepů po hofických kulajších a že dopisovatel pokrokový staví se vlastně na stejné kulturní stano jako s „Obnovou“, myslili jsme si ihned: „teď aby ještě řekl, že je ředitel „klerikál“. A sotva jsme to domysleli, stalo se; je prý „Obnově“ blízký. (My děkujeme pěkně. Poznámka red.) — „Klerikál“ — to je ta největší nadávka hofická, třeba se vědělo, jací jsou to lidé, kteří slovo to nadarmo berou. Dnes je slovo to karambalem, jímž se lidé mdlí, t. j. taková, kteří chtějí společenský pokoj a do všeho nemíatí, popohánějí. Řekne se mu, nebo se o něm napíše, že je klerikál, on se lekne a aby ukázal, že se ho strašně urážka netýká, táhne ta pokroková kára dál a hledí se při největší příležitosti vysnameni. Mizerne české poselstvo ve Vídni, jež chybí tam, kde ho je nejvíce třeba, to nic; bídné zemské finance, to pořád nic, utiskování českých menšin a otročké postavení bratrského národa v Uhrách, i to ještě nic; nenárodní živly v národě, jímž jsou národní ideály starým haraburdím, to teprve nic, protože jsou to živly pokrokové, čili do nynější češtiny přeloženo „protikřesťanské“; jazyková otázka u soudů a ve vnitřní úřední službě, jakož i ty — přímé divoké — národnostní poměry v Čechách, to pořád ještě nic; klerikál — toť největší nepřítel! Až těch nebude (do koho však budou pak musí pokrokové bít?), bude v Čechách svatý pokoj, všeobecné klidání si do náruče a bratrské líbání.

Nešetřnost. V Pardubicích jest jen málo míst, kam by člověk mohl odejít si k vůli oddechu. Regulace Chrudimky značně poškodila druhdy tak utěšený park a státní nám jen kus a pak pěkné lipové aleje. Ale ty staly se nyní rejdištěm cyklůstů, kteří tu v divokém letu projíždějí na večer, kdy sem přichází nejvíce lidí na procházku. Bylo by na čase, aby příslušní činitelé v takových místech jezdění na kolech co nejhlavněji zapověděli a to tím spíše, protože jest to od cyklůstů tu projíždějících jen zlomyslná ušlechťenost; vadyť jest vedle okresní slunce.

Žák se utopil v Labi. V sobotu odpol. dne 18. t. m. koupal se na nebezpečném místě v Labi pod akciovým pivovarem žák II. měšťan. třídy v Pardubicích. Vlastní neopatrností spadl do hlubiny a v okamžiku odnášel jej silný proud tak, že neš mohl někdo přispěti na pomoc, smízel chlapce v kalných vlnách. Mrtvola jeho nalezena posud nebyla.

Aviatický vzlet v Pardubicích. V neděli dne 19. t. m. podnikl p. inženýr Kašpar v Pardubicích první aviatický veřejný vzlet na vojenském cvičišti. Přes větrné a vzduchoplavbě nepřímivé počasí vydatil se vzlet velmi dobře a k uspokojení nešetného obecenstva. Pan inženýr vzletil celkem třikrát; obeplal cvičiště a vrátil se v oblouku zpět na místo, odkud vylétěl, při druhém a třetím vzletu dostoupil značné výše a připlul vždycky velmi hladce zpět. Obecenstvo odměnilo našeho aviatika spontánním výbuchem aplausu a některé dámy mu podaly skvělosty vavřínový věnec. Vstupné se vybíralo ve prospěch Ústřední Matice a Severočeské Jednoty a po uhrazení výloh zůstalo přes 1000 K pro vlastenecké tyto účely. Pan inženýr J. Kašpar je povšán sportovním klubem do Kroměříže na Moravu, kde hodlá vykonati dva vzlety: 29. června a 8. července. Potom hodlá odebrati se do Ruska, aby se v tamějších některých městech produkoval svým aviatickým uměním.

Poseruhodné pro katolíky v Pardubicích. Do orgánů českých židů „Rosvoje“, který založil původně dr. Wohryzek v Pardubicích, napsal nedávno jakýsi žid z Pardubic paměti hodná slova: „Židé v Pardubicích přejí pokroku jen, jedná-li se o jejich káži. Mnou ai radostí ruče, když místní pokrokový list „Osvěta lidu“ přiblíží na pranýř katolický klerikalismus. Hůře jest však, stojí-li v „Rosvoji“ i ten nejslabší článek proti předsilostem a nepřítelstojnostem v Izraeli. Tě nejdivnější pravdy naši lidé nemesou a bída tomu, kdo jim sděluje na jejich náboženství. (Toho by se však také p. dr. Lipšík neodvážil. Ten dovede a smí potírati jen katolicismus. Pozn. pisatele). Ještě dnes by ho, kdyby mohli — akřičovali. Židé přispěsobili se zde svému okolí, ne že by neněmčili, anebo že se stali Čechy, ale že zvykli na domácí cop.“ Tohle by „Osvěta lidu“ o židech v Pardubicích napsati neměla. Proč asi? V Pardubicích skoro všichni židé vedle „Osvěty lidu“ odebírají „Prager Tagblatt“, *mluví mezi sebou v rodinných náměch*, mají ve své moci obchod, průmysl a finance. Jsou jako všude svůj svlátní národ v národě, jímž mnozí křesťané za peníze se klání a nabízejí ve všem svoje služby. Oddání sluhové židů!

Časlav. Agrární hostinec stížen bude v místnostech hospodářské školy po vystěhování se poštovního úřadu. Tak rozléhána byla otázka, která dlouho smítala myslí našich živnostníků a jež před časem se stala helem silného agitaceho knuti. Obchodníci tábí se, že

otevřením hostince padla myšlenka stížení agrárního konsamu. Ptáči bychom jim, aby se naposled neuklamali a aby k smutným tvářím hostinských nepřibýly smutné tváře obchodníků. — Scházeli se místní organizace strany mladoběšské, konána v hotelu u „Bílého koně“, jednávala zkušenosti nabyté v posledních obecních volbách. Jednání bylo místy značně pohnuté, zvláště když předneseny byly žaloby na p. Weinera, jenž činěn byl zodpovědným za agitaci svého syna ve prospěch p. řed. lihovaru Pícka. Účast byla na počet zapsaných členů a důležitost předmětu dosti chabá. — Restaurace kostela. Dne 14. t. m. konána byla stavební komise, které seúčastnil se vedle restaurátora p. architekta K. Hilberta a zástupců městské rady i zástupce centrální komise pro zachování památek. Jednáno bylo zvláště o vnitřní opravě a nalezených freskách.

Jeho Exe. nejdp. biskup na Jilemnickém. Náš podkrkonošský kraj hostí všecného hosta, nej důstojnějšího vrchního pastýře svého Jakkoli v průmyslovém našem kraji vanou různé proudy a mnoho negativní práce podnikanto bylo se strany odpůrců, přece všude věrný lid kupí se kolem svého vrchního pastýře, nadšeně ho vítá, brány slavnostní mu stavi, prapory k uvítání vyvěšuje. A co hlavní: v zástupcích k pastýři svému se hrne. Skoro se zdálo, že nebude bez demonstrací a že mnoho birmovanců přičiněním svědců přijeti sv. birmování zanedbá. A hle, mimo nadání je počet birmovanců veliký a jen sem tam je nějaký výstřelek, který v obecném proudu úplně zaniká. Nejdříve v jilemnickém okrese nejdp. biskup zavítal do Branné. Přijížděje od Vroblabí hned na hranicích uvítán byl od náčelníka politického okresu jilemnického i od c. k. okres. školního inspektora. Uvítání ve Branné bylo důstojné i se strany zastupitelstev přifařených obcí — i se strany velkostatku a různých korporací i lidu, jenž dostavil se v takovém množství, že dosti prostorný chrám nemohl ho pojmáti, tak že Jeho Bisk. Milost odhodlala se sv. birmování u dělovati i venku pod širým nebem. Odpovědné, vykonav prohlídku fary, kostela, matrik atd. — po páté hodině loučil se vrchní pastýř s farai osadou brannou a navštívil ještě špitálkou kapli sv. Aloisia a pomodliv se v hraběcí broboce Harrachovské, za stěby hmoždítka odjížděl k Jilemnici, jež k uvítání vysadila se četnými prapory v národních barvách. I tu u slavnostní brány uvítán byl městským zastupitelstvem, různými korporacemi a zástupy věřících. Birmovanců bylo přes devět set, tak že bylo sv. birmování uděleno v neděli dopoledne, odpoledne a ještě v pondělí ráno, kdy konány spole skoušky z náboženství na obecních i měšťanských školách. A jako v Branné a Jilemnici tak i ve Mělně a Štěpanicích, Rostokách, Křivčicích i Poniklě spěl věrný katolický lid svému arcipastýři vesřic a všude nadšeně jej vítal. Dovedeť zajisté nejdůstojnější náš arcipastýř svým milým, klidným a jistým vystupováním lid si získati i odpůrcům imponovati. Zvláště mladě v krátkosti by cele na něm visela. Jedno jest však všechněm divné. Jak prý to jen p. biskup vydrží již od počátku dubna denně nejméně čtyřikrát kázati, visitační obřady a služby Boží vykonati, tolika birmovancům svátost odděti, pak ještě pravidelně až do jedné hodiny odpoledne katechizovati, při obědě opět na každé slovo pozor býti, matriky, kostely, fary i inventář prohlédnouti, s osadou farai se kázáním loučiti a přece druhý den zase čilým býti a tutěž namáhavou práci konati a tak denně kromě pátku po celé tři měsíce až do konce června. Záhadu tu vysvětlil Jeho Excellence sám, uváděje, že to je jednaka láska k věcímu lidu a radost, s kterou povinnosti své koná a pak hlavně posila Ducha sv., jenž visitačního biskupa neopustí. Ba ani day odpocinku nebyvají vždy dnem klidu. Různé návštěvy, korespondence — a blízkost velikánů Krkonošských, která láká k delším cestám, nedopřávají klidu. Nechtěť zasáží jasny den nad horami a světlí horský vzduch nechať přinese hojného osvěcení našemu arcipastýři, který se zde tolik napracuje!

Sv. birmování v Poniklě n. Jiz. Po deštivých předchozích dnech vyšlo radostné slunce nad hory dne 19. června: Salvy stělné oznamovaly slavnostní den. Vrohy byly osdobeny jakoby stebami — proudy dítek, mládeže a dospělých vinly se ku starobylému kostelíčku sv. Jakubskému do Poniklé n. Jizerou. A na něm přesně o pól 8. hod. rozezvuchely se starobylé zvony. Za krátko zastavil povoz Jeho Excellence dra. Doubravy u slavnostní brány. A jít tu vítá duchovní správce Jindř. Kolář Jeho Milost do své osady mezi horské své stádky. Družička Josefa Nechanického vítá jménem školních dítek a všichni páni starostové z osady jménem občanů a osadníků. Hudba provází četný zástup s Jeho Excellencí, jež na visitační cestě doprovázel c. k. okr. hejtmán p. Heřman Šlechta a patr. komissar Josef Honc. V právo du družiček krácel nejdp. arcipastýř s farai domu zpět do chrámu, aby sloužil mši sv. V kázání pak poukázal na pobanský Řím a pronásledování křesťanů. Přirovnal doby ty k nynějším, kdy křesťanstvo rozhodný potřeby odvahy a sebezřekoty. Ve vsařem pořádku vykonán posv. obřad sv. birmování. Odpoledne potěšily díky Jeho Milost odpovědní svými — a po závěrečné pobožnosti rozloučila se družička Marie

Kavanová s velepastýřem, kterýžto zanechal v srdcích osadníků nezmazatelný dojem. „Bůh provázej Jeho Excellence na obtížných cestách po Krkonoších, zachovej a posiluj“, byla slova osadníků provázejících velepastýře našeho. Birmovanců bylo na 568.

Umravněný boj českoskalických pokrokařů proti katolictvu. Každá lež pokrokařům dobrá, jen když slibuje aspoň chvilkový úspěch pokrokařským kajířm. Aby majitelé „reformované morálky“ sešli přece nečím váteného našince p. Hyška Bíla, počali zákeřně rozhlásovati, že prý mu volební řeč složil p. soudce Drda. Zatím p. soudce, dovědév se o tom bezcharakterním lhami, dopsal p. Bíšovi: „Nemálo mne překvapila zpráva časopisu „Ratibor“, die které prý jsem Vám měl dáti látka ku přednášce na voličské schůzi. Poněvadž zpráva tato jest naprosto lživá, vyslovuji nad obsahem jejím své politování a prohlášení tímto, že jsem vůbec ani v nejmenším, pokud se oné přednášky týče, s Vámi v žádném styku nebyl a o přednášce a obsahu jejím ani nemluvil. Zároveň prohlášení, že jsem nikdy Vaším právním rádcem nebyl a žádám Vás, byste toto moje prohlášení ráčil dáti u veřejnou známost uveřejněním v kterémkoliv časopise, neboť i mně na tom záleží, aby veřejnost takovýmito nepravdivými zprávami klamána nebyla. Bohumil Drda, c. k. soudce v Pardubicích.“ — Die toho lze poznati, jak by to se společností lidskou vypadalo, kdyby se řídila „vyšší“ pokrokařskou morálkou a kdyby navštěvovala čachrařské kursy vykroukaných moderních eskamotérů. Na štěstí však pravda vítězí dosud a katolíci pod štítem pravdy vítězství dobudou též.

Choceb. „Osvěta lidu“ uveřejnila, že bývalý redaktor p. Mourek vyděnil si od vldp. děkana Chocebského peníze a že mu jich nevrátil. Leč toto tvrzení jest perfdán líž. Pan Mourek od vldp. děkana Jana Ovrka si nic nevypůjčil a proto také není povinen vůbec něco vraceti. „Osvěta lidu“ ovšem nyní neodvolá nic; jen se oklepe a vymyslí si lži nové.

Lázně Bělohrad. Do 9. června navštívili Lázně Bělohrad 184 hostů a 193 turistů.

Lepší křesťanství agrárníků v Čechách a Ledce. Dne 5. t. m. řetnil na schůzi agrární u Semka p. Kroihor; ukázal se tam také p. poslanec Hyřá. Mezi 138 přítomnými osobami bylo na 30 školních dětí, aby se už od mládí přivčovaly praktickému křesťanství dle agrárnícké maršruty. Taký jsme zde napočítali na 60 evangel. mužů a žen; ti tvořili hlavní kádr. Dospělých katolíků skutečných byla zde asi jedna čtvrtina. Teď jsme čekali, promluví-li katolický kněz o tom, jak evangeličti klerikálové rušili svornost venkova celá desetiletí rozšiřováním švindléřského pamfletu „Pogiova“ o smrti Husové, lhami o zdejším dp. faráři v „Času“, podporou protikřesťanských volnomyšlenkářů atd. Ale kdepak! Pan Kroihor musel si sajati právé proti katolíkovi, protože evangelici jsou nejhodnějšími beránky a volnomyšlenkářští agrárníci, starající se o vyhození náboženství se škol, nejnábožnějšími křesťany. Rozumí se, že Kroihor chválil velice „Ústřední jednotu“, jako by nevěděl, co proti ní napsali sami pokrokaři na základě neodbytných cifér. Proč jenom se neodvážil aspoň ty pokrokařské a Bergmannovy vývody vyvrátiti? Věděl zkrátka něco dobře, že to nejde, ale přece jenom chválil o sto šest. Jak nasvati toto chytré jednání? O Stulkovi docela se odvážil tvrditi, že to nebyl agrárník. Ode dneška tedy víme, že kdo svolává agrární schůze, kdo vyzývá agrární dorost, kdo vede se veliké pochvaly agrárnícké agrárníckou raiffeianku, ten že není agrárníkem. Věru jsme byli víc než překvapeni, co může problašovati kněz. Musil bonem protřepávati, jak mohl hr. Steraberg jako katolík dávat se do souboje. Tu hned neohápavosti kněžského řetníka pomohl přítomný náš organizátor p. Pipek: „Vždyť ten druhý byl taky katolík, byl to přece Bergmann, váš poslanec a vy jste taky katolíci.“ — Prý pan Kroihor bude u strany agrární potud, pokud se bude ubíratí v kolejších náboženských. Jako by neviděl už nyní, jakými koleji krácejí agrárníci horliví rozšiřovatelé „Volné Myšlenky“ a „Havlíčka“! Po řeči Kroihorově přiblížil se o slovo našinec p. Nousa, který vývody řetníkovy jak se patří opravil. Když se přiblížil o slovo p. Pipek, bylo mu to odepřeno. A když p. Kroihor opouštěl místnost, vjeli agrárníci do koleji náboženských, až vlny na hlavě vstávaly. To jest měli viděti tu evangelickou snášelivost! Agrárníci se vrhli na p. Pipeka: „Ty osle oslovat, ty kluku špinavá“ atd. Jeden, maje vztekem pánu u dat, řval: „Nebudeš-li sticha, hned tě vyhodím ven. Pal ven, drž dráku!“ Učitelové při schůzi přítomní křičeli a rámusili, div uší nezaléhaly. Venku se tvořily hloučky rozčilené debatující. Učitelé křičeli i venku, jako by je na nože bral. Idu — kdo se zalíbí agrárním samantům, dobře hmotně pochodí. „Drž dráku, dám ti přes dráku“, sliboval ještě venku vynikající agrárník, pamětliv jsa pravidel agrárnícké lásky křesťanské. Kdyby se proti těm surovostem byl uvažl s naší strany nejmenší odpor, již by byli rozdávali rány ti, kteří prý chtějí, aby venkov byl jednou rodinou. Pane Kroihore, vy jste viděl na vlastní oči ty agrárnícké koleje náboženské. Játra — napomenete své kolegy a vystoupíte s tak fanatické strany,

kteřá by katolíky na lodi vody utopila a volným myšlením při občanských naděsích tleská? Vy to neoddáte, víme to dobře, protože jste takovou povahu agrárníků poznali až dávno dříve a přece jste setrvali. Jak se však potom v očích soudných lidí vyjímá vaše chvalotěšení a jednání?

Různé správy.

O. k. finanční úřady ve službách reklamy! Neat ne naděšnějšího na světě jako získat si všemožnou podporu od slavné vlády pro nějaký německý podnik ve Vídni. Kdy kyné prospěch Vídni, čímž získání může německé, to vše nejvyšší ochotně se podporuje. Jinak ovšem je s českými podniky. Těm se v ničem nevyjde vetřít, naopak všechny o. k. orgány přihlížejí k tomu, aby český podnik poškodili. Často ani vypravení zvláštního vlaku, slavy jízdného pro výstavu vzdělávací a p. nemůže se dovolati. Pořadatelstvo lovecké výstavy ve Vídni, v jehož čele stojí kníže Max Egon Fürstenberg, důvěrník německého císaře Viléma, požádalo o. k. ministerstvo financí, aby se postaralo o rozšíření reklamních plakátů výstavních po všech trafikách v Rakousku. A o. k. ministerstvo nejochotněji vyhovělo. V těchto dnech došli na finanční úřady v jednotlivých zemích ohromné bedny se zmíněnými plakáty. Připomenouti třeba, že bedny ty expedovány byly na jednotlivá finanční okresní ředitelstva jako „věc úřední, porta prostá“, tedy úplně zdarma. O. k. okr. ředitelství musela plakáty rozdělit a poslat na kontrolní okresy finanční stráž, ovšem zas bezplatně, jako věc úřední. Z kontrolních okresů rozeslány byly plakáty na jednotlivé stanice o. k. finanční stráže, jejichž mužstvo teď roznášá je po trafikách. Tedy celý finanční aparát měl plné ruce práce s reklamou pro loveckou výstavu. Úřední cestou obstarala se obrovská reklama zcela bezplatně. Vše musilo stranou, aby se vyhovělo přání velkých pánů z lovecké výstavy. A reklamní plakáty soukromého podniku toho posílány byly jako úřední věc, nepodléhající žádným poplatkům! Také ministerstvo železnic podporuje výstavu podnik, jak může. Z Opavy jde se dnes do Vídně a zpět za 13 K, v němž je zahrnuta i cena za lístek do výstavy. Uspořá se tím na jízdném 7 K. Kdyby to byla česká výstava! — „Opavský Týdeník“.

Žid i po smrti nštává osobou výjimečně posvátnou. Jak známo, medikové fakulty české i německé pitvali do roka mnoho mrtvol, aby poznali soustavu těla lidského, ale málo komu známo, že jsou to vešměs mrtvolky křesťanů a nikdy mrtvolky židů. Vliv židovstva jest tak veliký, že k vědeckým pracím anatomickým smí se používat jen mrtvol „inferiorních“ gojů, nikdy však mrtvol příslušníků národa vyvoleného. A protože žádný zemřelý žid nepřijde a nemá přijíti na stůl anatomův, jest samozřejmo, že pak veškeré kostry ve vědeckých kabinetech se nalézají jsou výhradně kostrami zemřelých křesťanů. Ba vliv židů jest tak veliký, že ani v porodnicích posluchačům medicíny nesmí se do přednáškového sálu za cvičný materiál uvéstí těhotná židovka, nýbrž zase jen „inferiorní“ ženy křesťanské. B/1 by jen pokračem nestranné spravedlnosti, aby židovští medikové v porodnicích a pitavních sálech učili se jen na tělech svých souvěrců a jen z jejich mrtvol aby si opatřovali kostry ke svým studiím.

Jak se chrániti před bleškem. Nežtěl na Jungferheide u Berlína, kde hrom dílem pobíl, dílem poranil tolik lidí, vyvolává otázku, lze-li chrániti se před bleškem. V celku vzato chrániti se nelze, ale jsou tu některá opatření s opatrností, jimiž aspoň umenšiti lze nebezpečí, které za bouře nám hrozí. Především již sám pobyt uvnitř domu je bezpečnější nežli pobyt v širém poli. Také čím dům nižší a čím níže je položen, tím jest v něm bezpečnější. Strom je dobrý vodič a jeho kůra svádí blešk snadno do země. Také telegrafní a telefonní dráty mají na dům ochranný účinek. Pozoruhodno jest, že blesek častěji bije do smot než do slatiny budov. Čím více domů a hustěji k sobě, tím bezpečnější v nich. Na venkově uhodí pětkrát častěji, než ve městech. Jáme-li venku zastížení bouří, krácejme pozvolna dále. Utlakat anebo zřítat stát se nedoporučuje. To zvyšuje nebezpečí. Dobře je mljeti vyvýšeniny, pahorky, a rovněž tak se máme vyhýbat vodě. Nejnebezpečnější jest stavěti se pod stromy. Totéž jako bychom se drželi hromosvodu! Všechny stromy nejsou však stejně nebezpečny. Nejděradnější jest dub, pak přicházejí jeblíčenaté stromy a topoly. Poměrně nejvíce ochrany poskytuje buk. Do toho hrom skoro nebíje. Ale spolehnouti na to také není. Se stromy skrátka není nic. Ale také senožkům, stodolám a stohům není co věřit. Spíše se doporučuje lehnutí si nebo usednutí v příkopu, ale sám každý, dál od druhého. Jenom ne těsně u sebe. Z těch, do nichž ulehlo, smírá die skutečnost jenom jedna třetina, ostatní se snadno usdrávají.

Příchodem a lázeňským hostům do Luhačovic! Kdo chce lacině a se vším pohodlím v Luhačovických pobyt, toho upomínáme na hotel „Viktoria“ nabízející p. A. Zieby. 31 pokojů. Osvědčená, výborná a laciná domácí kuchyně.

Poves při každém vlaku. Litovelské pivo. Každý bude spokojen.

První pražská Karmelitská Banka v Praze, Příkopy č. 14, uzavřela, jak se nám zdá, několik větších, zajištěných a velmi výnosných obchodů a má v důsledku svých dobrých spojení příležitost ujmouti se financování jistých transakcí, které samy o sobě budou zaručovány bankou již v prvním roce trvání velmi dobrou prosperitou. Aby mohla banka vyhověti nárokům na ni činěným a opíráti se o vlastní kapitál, rozhodla se správní rada na základě usnesení valné hromady a státního svolení vyplatit II. emisi akcií tohoto ústavu v nominále per K 400.— Kura stanovena pro staré akcionáře na K 405.—, pro nové na K 410.— Příhlásovací listiny se na požádání ihned zašlou. Splácejí možno až do 31. prosince 1910 v libovolných částkách. Na splátky vydány budou zvláštní potvrzenky. Ze složených obnosů nahradí se úrok 4 1/2 % do 31. prosince 1910. 1. ledna nastává nárok na dividendu. Četné přihlášky již došli a lze doufati, že i tato emise skončí s velmi příznivým výsledkem.

Společnými silami! Veliký, překvapující vrstev strany křesť. soc. přivádí naše odpůrce do křesťovských záchrat. Mluví-li se dříve o potřebě velké strany konservativní, která by měla za úkol chrániti i naše církevní práva, můžeme s radostí říci, že taková strana již zde jest, že ji není potřebí teprve tvořiti a doprošovati se byrokratů na blahosklonnou pomoc. A členové její osvědčují se hlasitě proti každému protikřesťovskému proudu; starají se, aby křesťanské zásady sociální i kulturní neustávaly pohybem zbožným přáním na papíře, ale aby vedly v život. Ti lidé, kteří se nás měli rázně zastati proti nesnesitelnému terroru před utvořením naší širé organizace, seděli za pécí; sem tam nějaké slovo utroubili, ale s největší opatrností, jen aby si odpůrce příliš nepobuřovali. Teď by však titíž básilivci byli velice ochotni uděleti hojně a hojně rady našim velikým plukům. A právě divé útoky a systematické láni našich zavilých nepřátel svědčí, že jsme na cestě dobré a že se práce daří. Vymazali jsme rolnictvo a dělnictvo z nesnesitelného finančního jha zeleného a rudého, tak že nyní mohutný postup jest tím lépe zabezpečen. Nikdy bychom daleko nepokročili, kdybychom neukázali v praxi, že křesťanství dovede na širokém podkladě pomáhati utiskovaným vrstvám líp než moderní pokrokatí rázných odstínů. Theoretisovatí jest pohodlné, pomáhati skutkem jest prací namáhavou, ale velice záslužnou. Právě pronikavou akcí odborovou vítězně boji křesť. sociálův moravští, slovinci a němečtí rudé bašty nevěry. Starost o „malého člověka“ prospěla křesť. sociálům dolnorakouským tak, že rudé moudrý padaly jako sežloutlé podzimní lístky. A jak začali ostatně sami sv. apoštolové? Zvěstovali evangelium chudým, shromažďovali utiskované a tito chudí pak svojí mravní silou přemohli svět, přivedli i mocné na pravou cestu a obnovili tvářnost země. A není v katolicismu dosti sily, aby prokvasil zliberalizovanou společnost lidskou bez ponižujících kompromisů s lidmi, kteří třeba o kosterl sova zavádí? Nejradějiším úkolem strany jest starati se předně o věrné katolíky, kteří jdou statečně a obětavě ohněm i vodou, ať již jsou prostí či inteligentní a vlivní. Jestliže se právem říká, že máme mírnost a snášlivost získávati lidi z táborů jiných, tím větší povinnost jest starati se ze všech sil o ty, kteří již pro své přesvědčení katolické mnoho zkusili. A 95 procent takových obětavých trpících skládá se z lidí malých, utiskovaných, kteří v přední řadě za pomoci našich stran utvořili. Právem těchto nadšených bojovníků nesmí ubližovati žádný konservativce, který věří, že mají srovná tak nesmrtelnou duši jako on. Věříme, že každá lidská duše má nesmrtelnou cenu a přece před časy tisíce a tisíce dělnictva bez velkého rostléní byly propouštěny do vod radé nevěry, ač přece konservativní sociologové dobře mohli nablédnouti, co slouží k nápravě. Přiklady z katolických krajů jiných přímě křtělých. Nyní již proražena bezpečná cesta a prakticky jest usnámo, že katolický dělník nám musí být desetkrát milejší než na př. zpanělý agrárník, který se objeví při bohoslužbách šestkrát do roka a to jen ze zřejší nutnosti. Která strana má v nynějším čase za sebou lid, ta jediné si získá vážný respekt v kruzích vyšších, ta také zvíťazí. Jen popalte, jak sami notoričtí vyseavači lidu a byrokrati farisejsky předstírají „lidovost“, jen aby co největší moc nad smámeným lidem do rukou dostali. Jestliže by a nás systematická práce ve směru započatém nepokračovala, celé pluky našeho lidu schvátí demagogičtí paraziti k svým nebeckým účelům. Proto jest vážná povinnost všech upřímně smýšlejících křesťanských-soc. stranu horlivě podporovati. Sashy separatistické by mnoho škazily, zbavily by vůdce téměř všeho vojska — a byli bychom tam, kde před desíti lety. Pomáame na živý příklad našeho Svatého otce! Zřetelně pravdom neztrateno, že nepravdy v Memorandu uloženy nepostavily nic, ale mnoho náškodily, ať až někteří konservativci soudí jakkoliv. Trpěla memorandum i vzorná strana křesť. soc. na Moravě, protože Memorandum šířeno od pokrokatů v obrovském počtu dům od domu. Ať už byl účel jakýkoli, byli jím ve skutečnosti docela nespravedlivě zlehčeni posilní pracovníci kato-

lickí věbec. Na Moravě dvě strany katolické krá čejí vedle sebe konkurující sdárnou prací pozitivní. Bez hluku se tam konají přípravy již k třetímu desítku. Ať taková sdárná, úspěšná konkurence nastane i zde! Kdo má upřímnou snahu o dobro katolictva věbec, musí při nyníjších fanatických útvích beavěrac svolati: Společnými silami!

(Zasláno).

Pořádek pouti na Svatou Horu u Příbramě.

Poutní vlak vyjede z Hradce Králové v sobotu 2. července o 7 hod. 50 m. ráno a zastaví na všech stanicích až do Poděbrad, kdež bude o 9 h. 31 m., do Prahy přijede o 11 h. 31 m. — V Praze se poutalci v nádražní restauraci nebo v okolních hostincích občerství. Na nádraží platí se za polévku 16 h. usenky nebo cervelatý po 12 h., káva 20 h., 1/2 litr piva 14 h. Vše platíte hned. O 1 hod. seřadíme se před nádražím, napřed za sv. křížem muži, pak duchovní, posléz ženy, stále přes celou Prahu v nejprůběžnějším styku. — Přijedeme přes Poříč, Příkopy, sv. Václavské náměstí, Štěpánskou ul. a Žitnou na Karlovou náměstí a přes Moráv a most Palackého na Smíchov a přímo k nádraží Západní dráhy. — Po mostě nutno jíti po pravé straně. — Ze Smíchova vyjedeme o 3 h. 50 m. Ve Zdicích bude zastávka vlaku 15 m; možno tu vystoupiti a občerstviti se. — V Příbrami budeme o 6 h. 15 m; opět rychle a pečlivě seřadíme se ve čtyřstupu a za zpěvu Marianských písní (poutalci, vezměte s sebou „Oltář“) budeme putovati ke sv. Hoře. Tam bude uvítání a poutníci konati budou sv. spověď až do 8 hod. veče. — Noclehy společné budou v hostinci p. Ant. Hendrycha „U města Březnice“ od Sv. Hory na západ a v hostinci p. Jos. Dvořáčka pod Sv. Horou II. — Jednotlivé noclehy obdržíte na dotaz u osob za tím účelem ku ohrazení Páně Sv. Horakému přicházejících.

V neděli započnou mě sv. o půl páté hod. a také se ráno od 5. h. zpovídá a v kapli Pízeňské na ambitech přistupuje se ke stolu Páně. Před 6. h. jest výstav Rodičky Boží a její uctění u císařského oltáře. O 9. hod. slavná mě sv., po ní venku kázání důst. p. faráře Vřetovického Jos. Mynářika, o 11. h. je poslední mě sv. — Odpoledne o 4. h. bude bratrské kázání o Božském Srdci Páně, po něm sv. požehnání u císařského oltáře, o půl sedmé veče shromáždění tamže a rozloučení se Sv. Horou.

V pondělí ráno o 4 hod. 54 m. odjede náš vlak z Příbramě, všichni v čas se tam dostavte; na Smíchově budeme o 6. hod. 50 m. — Ihned přijdeme průvodem přes Smíchov a Menší Město Pražské na Král. Hradčany do veleohrámu sv. Víta, kamž dojdeme o čtvrt u devátou. Zde budou mě sv. u hrobů našich sv. Patronů, čta a návštěva posvátných památek i hrobu sv. Prokopa u Všech Svatých a o 11 h. průvod k bl. Elektě u Karmelitinek, pak do Lorety, načež bude polední občerstvení v okolí Lorety a o půl druhé hod. průvod do opatekého ohrazení Páně na Strahově, kde bude i požehnání N. S. O.

Z Král. Hradčan odebědeme se o 3. hod. ve skupinách k nádraží severozápadní dráhy a sice přes Karlův most, Křižovníckou ulici a Mikulášskou třídou ke Staroměstské radnici a Orloji, odtud přímo Dionhou třídou k nádraží kolem kostela sv. Petra.

Z nádraží vyjedeme o 5. hod. a budeme v Hradci Králové o 8 hod 8 m. Vlak opět zastaví na všech stanicích od Poděbrad až do Hradce Král.

Potřebné v čas se sdělí, zvuk trubky signálové dá Vám vždy znamení, byste se shromáždili.

Dejte pozor na peníze, zvláště ženy; nekupujte pověrečných modliteb, kterých se tu celé spousty prodává.

Zasláno.

Poděkování.

Otčenému výboru, jakož i všem jednotlivým členům vzájemně dobrodružní spolku „Charitas“ v Hradci Králové.

Za správné vyplacení obnosu 1129 K 41 hal., které jsem a příležitosti smrti své dráž manželky Anny obdržel, vzdávám tímto upřímně díky a volám vám všem: Zaplať Báh!

Manželka má byla členkou od 4. dubna 1909 a povolána náhle na věčnost, zanechavši mě zde s četnou rodinou a ta nelze mi vyličit slory dobrodiní zařízení tohoto spolku, jímž mi bylo možno v první chvíli nahraditi to nejnutnější a ještě slušný peníz rozdělit mezi posrůtalé sirotky.

Báh žehnaj vašemu vznešenému dílu, jež vzájemný tento dobročinný spolek vykonává! Nechť každý starostlivý otec i matka stanou se sashy čenyl tohoto dobročinného zařízení spolkového, aby své posrůtalé nezanechali v té první chvíli v nouzi a bídě největší, a nechť s pevnou důvěrou se do řad vašeho spolku přihlásí!

J. Vávra, ministr obuvnický, manžel.

Tržní správy.

V Hradci Králové, dne 18. června 1910. 1 hl pšenice K 12 60—15 30, žito K 10 20—11 30, ječmene K 9 60—10 20, prosa K 13 00—15 00, vřsko K 12 00 až 14 00, hrachy K 22 00—26 00, oves K 6 50—7 10, K 24 00—26 00, jablek K 24 00—26 00, krup K 22 00—24 00, hrachová K 2 40—4 00, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000 00—000 00, máku K 22 00—24 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100 kg krmných otrub K 14 00—00 00, 100 kg pšeničných otrub 10 50—12 00, 1 kg másla čerstvého K 2 40 až 3 00, 1 kg másla převařeného K 0 00—0 00, 1 kg másla vepřového K 2 10—2 20, 1 kg tvarohu 0 22—0 40, 1 vejce K 0 08—0 06, 1 kopa cereale K 0 00 až 0 00, 1 kopa petršle K 00 00—00, 1 kopa kapusty K 4 00—6 00, 1 hl cibule K 0 22—0 00, 1 kopa drobné zeleniny K 0 80—1 00, 1 pytel mrkve K 1 40—0 00, 1 kopa salátu 1 00—1 40, 1 kopa okurek K 12—20, 1 hodba švestek K 0 0—0 0, 1 hl jablek K 00 00—00 00, 1 hl hrachek K 0 00—00 00. — Na týždní trh v Hradci Králové dne 18. června 1910 odbyvaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 66 hektol., žito 98, ječmene 10, oves 303, prosa 0, vřsko 0, hrachy 2, žito 00, krup 2, jablek 7, jetelového semínka 00, olejky 0, máku 2. — 2) Zeleniny: petršle 00 kop, cereale 000 kop, kapusty 8 kop, cibule 40 hl, okurek 15 kopy, salátu 0 kop, mrkve 60 pytlů, hrachor 104 hl, salát 0 kop, drobná zelenina 300 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 bobek, hrachek 00 hl, jablek 00 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 7 kusy, podvážka 526 kusů, kůňat 0 kusů

Varhanáře,

kteří se vysnají v pracích i na harmoních, též i

truhláře

přijme

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmoní v Rychnově n./K.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skidny:

Budapešť, VIII. ker József-
hát 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
88.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Blatupská knihtiskárna.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědci jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejkrásnějšího
provedení, v každém
vsorku a ryze církevním slohu.
Vše přemě, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blakapskou Milostí revido-
vány.

Mémi nádoby jsou v ohni
státním za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen poštou.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporoučí a božských umění po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přímě
a důvěru závědu domáckému.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.

Naveleky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanelové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Dotisky. — — — Železný nábytek.

v bohatém
výběru.

Žbytky koberců
za značně
snížené ceny.

v cenách
nejlevnějších

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, šitinky, látky na roby,
soupravy, salonní čarmitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ

Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duche-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přelacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatených písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k účinnému jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho přehledných ukázek po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvestrov
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, stěly, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, heze
všechny možnosti ku definitivní objednávce.

Neodstěná veřejná i písemná pochvalná usná t.

Založeno roku 1836.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Místo hospodyně

bezplatně na malou faru neb u dpp. katechetů
přijme slušná, osamělá dívka z řád. rodiny, ve
všech domácích pracích i v hospodářství obeznalá.
Ot nab. pod zn. „Nusle“, poste rest. Nusle u Prahy.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.

Presídlení!
 Sklady
 fy K. V. Skuherský
 v Král. Hradci
 nyní jen v továrně.
 Následkem stěhování ceny značně sníženy.

PORTRET od dvor. fotografa Langhansse, Králové Hradce, Adalbertova, jest skvělým dílem uměleckým a ozdobou pokoje a
NASÍ MATINKY 10 K

Vklady na knížky
4 1/4 %
 zúrokuje
Městská spořitelna ve Vys. Mýtě
 za niž ručí:
 1. obec Vysokomýtská, 2. vřickní poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Přesvědčte se, kněžské koláry
 ze nejlepší
Stanislav Jirásek,
 Hradec Králové 136.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.
 Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.
 Akciový kapitál K 10,000.000—
 Rezervní fond ca K 1,400.000—
 Vklady koncem března . 910 K 32,842.068-94
 Zúročí vklady na knížky vkladní 4% at 4 1/2% ode dne vložení na poklad. pouk. do dne vybrání.
 Provádí veškeré obchody bankovní.
 Eskont faktur a smének.

Pěkné piano
 levně na prodej.
 Kde, sdělí administrace tohoto listu.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!
 jsou světově známé lihuprosté
MARŠNEROVY ŠUMIVÉ LIMONÁDOVÉ BOMBONY
 (chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a malinové) ku přípravě znamenitého osvěž. lihuprost. nápoje.
 Všeude k dostání, kde jsou plakáty s ochrannou známou, již je opatřen i každý jeden bombon.
 Roční výroba 60 milionů kusů.
 LU-SIN, parfumuje dech. KLAIRON, nejvzácnější lahůdka nové doby. BOUCHÉES A LA REINE, PEPPERMINT-LOZENGEN.
 Veškeré druhy ČOKOLÁD HLÉČNÝCH, KU VAŘENÍ I POCHOUTKOVÝCH výtečné jakosti, nejlevněji nabízí
První česká akciová společnost továren na orientální cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech dříve
A. MARŠNER.
 Sklady: Ferdinandova třída (Platz), Václavské nám. (proti Primasům), Vídeň VI., Theobaldgasse 6. 4.

Zaručování úvěru. Informace.
První Pražská zaručovací banka
v Praze, Na Příkopě 14.
 Telefon: 4160-4522.
Eskont smének. Eskont faktur.
 Povoloování úvěru. Přijímání vkladů.
 Financování insolventů a konkursů. Upomínání dlužníků.

Určitě zkuste k jaru a letní sezóně nejlepší
Klatovské prádlo od fy **Stanislav Jirásek, 136.**
 Obeluha naprosto reálná!
 Tovární sklad láneho a bav. zboží! Vybavy pro nevěsty!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 25.

Nábožensko-politický program sednářů.

Casopis „Tiroler Volksblatt“ dne 17. července r. 1896 přinesl ukázkou nábožensko-politického vzrání sednářstva; vybral je ze spiseb sednářských. Některé ukázky zde podáme.

Náboženství sednářů z počátku byl deismus t. j. uznávali „nejvyššího stavitelce všech světů“, který svět sice stvořil, ale o svět a o lidi již se nestará. Při tomto původním náboženství sednářství nezůstalo, svrhlo se ve volnomyšlenkářství, v úplný materialismus a nevěru. „Bůh, který na způsob nějakého panovníka svět řídí, a na němž člověk prosbou něčeho by vymoci mohl, co by se vymykalo přirozenému běhu věcí, takový Bůh existuje pouze v obrazotvornosti lidí“ (V sedn. čas. „Bauhütte“ 1883, str. 26).

„Náš stavitel, náš bůh, nechává každému bratru osobní jeho víru, ať si ji utvořil ve formě kterékoliv. Nežádá, aby jako muž věřil, čemu jako dítě bezmyšlenkovitě se naučil, nebo od jiných odmodlil. Vyžaduje jen pravdivost a upřímnost k sobě samému. A náboženství, které tomuto bohu ačí, je náboženství lásky . . . náboženství humanity.“ („Bauhütte“, 1894, str. 180.)

„Každá autoritativní víra vede nutně ke klerikalismu a tím k nadpřirozenému, k tajemnému, k nepravdě.“ („Bauhütte“, 1885, 138.)

„Křesťanství, jako náboženství uvažováno, je hanebné zřeknutí se přirozenosti lidské, besprávné nedbání vrozených zákonů, které řídí vešmír.“ („Rivista della Massoneria Italiana“, 1886, str. 325.)

„Náš veliký mravní pojem vřochlil ve formuli: Boj proti klerikalismu! V tomto bojovém hesle, které ještě slovem „Řím“ se sesiluje, spočívá základ naší disciplíny a práce.“ (Tamtéž, 1885, 322.)

„Vyzývám vás, abychom se všichni spojili a společně začali boj proti duchu klerikalismu, Vatikánu. To je náš nepřítel, jiného nemáme.“ („Bulletin du Grand Orient de France“, 1885, 778.) „Svoboda pro všechny, jen ne pro jesuity a klerikály“ (t. j. katolíky). („Rev. della Mas. Ital. 1883, 296.)

Při pohřbu belgického velmistra Verhalgema řekl sednář Lacroix: „Smrt je jen jakosi přeměnou našeho života. Znamená to smad, že náš budoucí život, jak jistě náboženství tvrdí, je nekonečnou blažeností nebo trestem bez konce? Se vši mocí svého svědomí a se všemi silami svého rozumu odmítám, zavrhnuji tuto teorii, která nás činí závislými na vrtochu nějakého Pána (Boha). Pravím: za své činy jsme jen sobě samým zodpovědní, jsme svými vlastními kněžími a svými vlastními bohy“ (Nent, „La Franc — Maçonnerie soumise.“ II. 202).

R. 1886 utvořil se v Miláně „antiklerikální spolek“, je to odnož lože sednářské. Za program si vytkl:

1. Podřízení církev státu a odstranění řeholní řády.

2. Pořádání pravidelné přednášky proti klerikalismu (t. j. proti katolicismu).

3. Vydávání spisů protiklerikálních.

4. Dohled na školy a vzdělávací ústavy, které mají „klerikálové“; osoby řeholní se státních škol odstraniti.

5. Vzdělávání venkovský lid, aby zbaven byl tíhy klerikalismu.

6. Sítiti a starati se o provedení myšlenky spalovati mrtvolu zemřelých a ne po dosažením způsobu „klerikálů“ mrtvolu pohřbívat.

Článek 47. statut italských sednářů stanoví: „Jakmile se dozví představený lože o smrti sednáře, jmenuje komisi, aby mrtvého ku hrobu doprovodila. Pohřeb, při němž tato deputace se účastní, musí býti zcela občanský, civilní, bez kněží a beze všech církevních obřadů.“ (Pachlere „Der Götze der Humanität“, 357).

Velmistř „Velkého Orienta“ ve Francii r. 1887 v jedné slavnostní řeči pravil: „Nepřitelem lidstva je kněz, ať náleží kterémukoliv náboženství, a to každý, který se dělá proutředníkem mezi „Neznámým“ a člověkem. Všecka náboženství jsou despotickými společnostmi, utvořenými ku zotročování svědomí a svobody lidstva.“

Velmistř italských loží sednářských, žid Lemmi v provolání k volbám do parlamentu r. 1886 řekl: „Sednářství má úkol bez ustání bojovati a potírati klerikalismus (t. j. katolicismus), tuto stranu nenáviděti, ji zničiti je naší svatou povinností“, a vybíjí sednáře, aby volili takové muže, kteří by k tomu měli vůli a schopnost.

Volnomyšlenkáři mají stejný náboženský program se sednáří, dokazují to jejich spisy a okázalé účastenství sednářů při sjezdech

volnomyšlenkářských. R. 1891 účastnilo se sjezdu volnomyšlenkářského v Paříži 220 sednářských spolků. Do jakých tedy rukou pracují volnomyšlenkáři naši? Odpověď jest snadná, uvažme-li, že přes dvě třetiny sednářů jsou židé. A naši pokrokáři? Sledujte jejich činnost a nebudete ani na chvíli na rozpacích.

Politický program sednářů přineseme příště. N.

První mezinárodní kongres katolicko-esperantistů v Paříži.

Náš první mezinárodní kongres odbyván v Paříži v katolické universitě Institut Catholique, rue de Vaugirard. Zahajovací schůze. Slavnostní zahajovací schůze odbyvána ve velkém sále zvaném „Salle Rouge.“

Na předsednické místo usedá monsignore Baudrillart, generální vikář pařížského arcibiskupství, rektor katolické university a čestný předseda kongresu, opat Richardson, předseda sjezdu a kněz Duvaux, nynější redaktor „Espero Katolika“ a řídící místního organizačního komitétu, dále Gautherot, profesor katolické university, baronka de Ménil, pokladní sjezdu, sl. Larocheová, Claudius Colas, redaktor nové vycházejícího časopisu „L'Esperantiste Catholique“ a spolu tajemník sjezdu, jakož i ostatní členové organizačního komitétu. Opodál předsednictva sedí delegáti různých národů.

Po vystřídaní kratších proslovů a po modlitbě pojednává univerzitní profesor Gautherot obšírně a výmluvně o tématu: „Proč jsme esperantisty?“ Shrnuv v krátká slova běžné důvody, pro něž esperanto bývá adoptováno, objasňuje podrobně speciální výhody esperanta pro nás katolíky. Tři motivy povzbuzují nás užívati dorozumivacího prostředku Zamenhofova: všeobecnost našeho náboženství, potřeby katolické činnosti sociální a nutnost hájiti víru na poli mezinárodním.

Výtečný tento řečník uvádí k objasnění těchto tří bodů důvody, jež neúprosně přesvědčují. Řeč svou, přerušovanou častým nadšeným potleskem, končí těmito slovy: „Věříme, že esperanto, napomáhající spojení jednoho stádu pod jedním pastýřem, usnadní vítězství Církve. Dej Bůh, aby hvězda zavěšená na prsou našich na stužce barev nejvyššího Velekněze, dovedla nás k vítězství, která dokáže světu, že Církev nestará se snad melancholicky pouze o ruiny a že její 19 století dějin nejsou temným soumrakem, v němž poněkud bludně její moc, nýbrž že to je teprve ranní záblesk slávyplné budoucnosti.“

Předseda osnamuje, že výbor obdržel od Mons. Giambene, výborného esperantisty, jež v Římě pro naši záležitost horlivě pracuje, dopis tohoto znění: „Sv. Otec ráčil ve zvláštní audienci skoumati themata našeho programu a dal nejen svou úplnou aprobaci, nýbrž udělil všem katolickým účastníkům sjezdu plnomocné odpustky.“ Pan arcibiskup Monsignore Amette stanovil podmínky ku dosažení těchto odpustků.

Sekretář Colas předčítá telegramy a podává krátký obsah pozdravných dopisův přišlých ze všech pěti dílů světa.

Kněz Bianchini, delegát biskupa z Concordie v Itálii, čte dopis svého biskupa a zdává kongres jménem italských katolickův. Kněz Coll, zástupce biskupa barcelonského a katolických spolků katalanských, čte rovněž dopis biskupův a zdává sjezd. Br. Isidor mluví jménem Belgie, opat Richardson zastupuje V. Britanii, Gottschall ze St. Hradce mluví jako rakouský delegát. Nyssen je zástupcem německých katolíků. Farář Parker přináší pozdravy katolickým irským. Sutkie z Rijenu řeční jako delegát nizozemské katolické ligi esperantické, kněz Dombrowski z ruského Kovna vyslovuje pozdrav a blahopřání země litevské a litevských esperantistův, jejichž jest předsedou.

Longyel Pal mluví jako katolík uherský, Skarzynski z Varšavy zdává jménem katolického Polska, kněz Vial pozdravuje kongres jako delegát spolku „Katalana Stelo“. Bodalič ze Záhřebu mluví jménem katolických esperantistů chorvatských.

Po kratičkém řeči navrhuje president Richardson tuto resoluci, jež byla všemi hlasy přijata:

„Všichni přítomní si přejí, aby tento první mezinárodní kongres katolicko-esperantistů byl osvědčením jednoty Církve sv. v této věci, poslušnosti a ducha náboženském jakož i užitečnosti esperanta pro vše katolickom.“

Ve čtvrtek ráno konány služby Boží; pak návštěva katedrály Notre-Damské a kázaní. Odpoledne o půl 3. hod. scházejí se katolíci v „červeném sále.“

Po vystřídaní několika řečníků počíná mimořádná pracovní schůze, na níž mají dle

svého přání mluvit dva nekatoličtí křesťané. Redaktor Colas představuje oba ty delegáty, kteří za uvedenou příčinou ochválně přijeli na kongres. Jest to anglikánský kněz Nankivell a ortodoxní Rus Nikofor Zjenin z Jegorievska.

Pan Nankivell poukazuje k tomu, že jednota jest nutnou a podstatnou záležitostí; praví, že takováto jednota bez centra jest nemožnou a že středem Církve musí býti Řím. Z té příčiny že se nejprve musí studovati otázka papežství. Konečně vysvětluje některá odchylná stanoviska svých souvěrcův. Rovněž Zjenin přiznává, že jednota jest nutna a že jest vzdálenější ideám katolickým než Nankivell, že musí uznati, kterak u katolíků našel více bratrství než u orthodoxní církve, která nikdy nestrpí při svých schůzích starověrcův.

Až dosud mylně se domníval, že toto bratrství neexistuje u katolických esperantistů vůči jinověrcům. Opat Duvaux praví, že kongres s radostí je vítá jako velmi milé stoupence. Jako katolík raduje se, že slyší tak křesťanská a odvážná slova. Našemu kongresu však nepřislouší řešení této vážné otázky. Jestli to rezervováno nejvyšší autoritě římské. Přece však esperantem můžeme tomu býti nápomocni a také budeme.

Tuto text vysloveného přání: „Kongres konstatoval, že mnozí z našich nespojených bratří touží po viditelné jednotě křesťanstva a upřímně doznávají, že jediným možným středem této jednoty jest svatý stolec Petrův. Vyslovuje tedy přání, aby každý katolík se modlil a pracoval k žádoucímu toho uskutečnění dle prostředků schválených sv. apoštolskou stolicí.“ (Dokonč.)

Vypůjčená zbroj a velikost masarykovských velikánů.

Jak dovedou masarykovci svůj prapor osvěty a pokroku si vypůjčovali z cizích magazínů, o tom by byla kronika. Snažili se každou chvíli překvapiti a v údiv uvéstí svět nějakou moderní standartou, kolem níž zapalovali bengál různých barev.

A poněvadž věděli, že jejich lidé jsou na vážné svobodné myšlení slabí, že pravidelně jen paponěknají a překývají to, co jest jim z Masarykova Olympu blahosklonně podáno, rozdávali z cizích duševních fondů přechoťně, tvářice se, jako by rozdávali zhuštěnou trest svého nejhlubšího a nejsamostatnějšího hloubání. A zatím!

Dr. Herben usvědčen ze směšného plagiatství celé povídky! Machar má i hromovládne fráze o šibenických, jedu z Judey atd. vypůjčeny. A Masaryk? Místo vlastního počínání stájeť zde slova pokrokové dr. Chalupného, uveřejněná dne 17. června v „Přehledu“:

„Poukázal jsem již, že myšlenky Masarykovy „České otázky“ a „Praktické filosofie“ anticipoval (předem vyslovil) Tyrš (Státnícké Směry 1901), politické názory Edv. Grégr (Přehled 1906/7): v této úvaze (str. 507) jsem se dotkl i jiných autorů domáckých. (J. Váňa), kteří vlastními názory a interpretací (výkladem) anglických a ruských vlivů Masaryka předešli. Na shody své s Palackým, Havlíčkem, A. Smetanou a jinými křesťiteli Masaryk sám upozorňoval až upřílišně; jeho závislost na Dostojevském, Humeovi, Comteovi atd. je známa všeobecně. Celou řadu politických analogií k pozdějšímu vystupování Masarykova poskytl práce Sladkovského, Eimovy a jiných mladočechů. Podotkl jsem v tomto ročníku Přehledu také několik slov o náboženském obrození, jež dávno před Masarykem hlásal Alfons Štátný. Poněvadž právě tento člověk je realisty bagatelisován a znám jako dávný odpůrce Masarykův, stáh zde ukázka z jeho brožury, vydané r. 1872, tedy dvacet let před obdoby spisy Masarykovými.“

Hned pak dr. Chalupný uvádí 12 citátů z Alf. Štátného, které o mnoho později Masaryk přebral, překýval a kladl na realističtější tabuli jako výrobek vlastní kuchyně. Nato dr. Chalupný dokládá:

„Nemám tímto ukázkami povídat nic jiného, nežli že by už konečně bylo na čase, aby realisté se stali skromnějšími a upírajíce jiným myšlenky, neprovokovali ke konstatování fakt, jež i myšlenkový význam jejich vůdce zredukují (zmenší) na míru přiměřenou jeho zásluhám, kterých mu nikdo nepřipírá, ale kterých nedovolíme humbugem zvětšovat do nekonečna. Dosud to šlo, protože spisy Masarykovy sahaly epochu (dobu) samolibí nemalosti české historie staré i nové; strom této neznanosti zbudel však již tak nehorázně, že bylo na čase udělat mu přítrž a trochu jej ostříhat.“

A dále týž dr. Chalupný sděluje:

„Mezi tiskem tohoto článku jsem dostal od vynikajícího spolupracovníka realistických

časopisů dopis: „Váš článek přišel v čas: bohužel, jest příliš šetrný a kratičký, aby obsáhl všechno blouznění o Masarykovi. Tomuto šílenství třeba položit bradu. Pomalu se v Čechách a na Moravě nezrodí myšlenka, aby se nepšlo za hluchého Hosiána! že pramení z hlavy Masaryka Velikána. Jednoho fetišu (modlu) svrhli jsme s trůnu za jásoů, že konečně jsme našli duševní svobodu — a druhého fetišu, neméně ješitného, jsme posadili na trůn, a duchovní tyran je horší než politický. Botte modlu! Pomůžeme Vám. Znáám prof. Masaryka dávno a mohu říci, že vše, co na něm tak chváleno, i gesto jeho rukou a tón jeho mluvy“ (narážka na jubilejní besedu 7. března 1910 a Herbenovu řeč tam pronesenou) „jest šťastná imitace (napodobení) vídeňského prof. Brentana, a podobně i jeho mnohé myšlenky. Považuji jej vůbec za překladatele myšlenek jinde vypuštěných, a podařilo se mu na půdě naší vyprávět, co jinde nalezl. Tu zásluhu mu neupírám, ale velikanství v tom nevidím. Musilo k tomu dojít i Masaryk padl do tohoto okamžiku.“

K tomu přidává dr. Chalupný pepřem a na výsost zajímavou pilulku: „Potěšitelné, že i mezi realisty jsou lidé soudní.“ Tato věta jest pro „svobodné myšlení“ masarykově vysvědčením tak výrazným, že se dělá chvástavým pohlavářům z toho užítky před očima. Tohle vysvědčení dokazuje, že soudného, samostatně myslícího realistu nutno hledati se svědkem v ruce. Zpracování lidí na nemyslitel loutky obstarával horlivě sám Masaryk a jeho tělesná stráž. Jakmile se totiž zvláště z tábora realistů samých ozval volnější projev, samostatný úsudek o práci Masarykově, hned „Cas“ sbíral byrokratické zbraně proti smělčům a snažil se utloukati takové volné myslitele překrucováním, osobními výpady a podobně. Machar pak bujaře šlehal husarským bičem do pokrokových odpůrců modlářství zároveň.

Věru jest charakteristické, jak dlouho to trvalo, než aspoň ti volnější myslitelé pokrokaři se probrali ze svého ležérního omámení a než přiklínali za — tiskem katolickým. Patrně, jak fanatismus zaslepuje zdravou soudnost, vždyť přece katolický tisk již dávno nezvratnými doklady zcela věcně dokazoval malou původnost a nesnesitelné pozérství Masarykovy družiny. Panstvo však viděti nechtělo. A když ohýtrý Masaryk pozoroval, že již již jeho děti začínají se probouseti, vždy sahál nějakou s velkým bubnem hřmotnou „protiklerikální“ výpravu, aby se odvrátila pozornost od jeho slabín. Ale takové manévry trvale pomoci nemohly. Musilo se konečně dostaviti probuzení, které bylo mezi „spátačníky“ již dávno. Nyní přišli sklamaní pokrokaři své úsudky volně dle katolického tisku.

Záložna v Hradci Králové

úrokuje vklady 4%, až 4 1/2% dle výpovědi.

Veškeré půjčky za nejvýhodnějších podmínek.

Věda a umění.

Česká zahradnicko-ovocnická výstava 1910 v Praze od 3. až do 15. Hjna. Tento týden počalo se pracovati s úpravou výstaviště. Výkonný výbor uposazuje pány vystavovatele s oboru průmyslového, že přiblížky končí dnem 15. července; po této lhůtě nelze sarručiti vřadění opozděných přiblíšek do výstavního průvodu, který vyjde v 50.000 exemplářích. Ze výstava budí nejen u nás, ale i v cizině veliký zájem, jsou toho důkazem sympatické články francouzských listů o naší výstavě a mnoho různých dotazů z ciziny, z Anglie, Belgie, Francie atd. docházejících

Pamí B. Rácová, nakladatelka na Král. Vinohradech, vydala ve prospěch Ústřední Matice Školské nově uspořádaný, všeobecně oblíbený sebec: Školní atlas Ráčov a Baalovým zeměpisem a Brožovým plánem král. hlav. města Prahy. Objednávky přijímá nakladatelka, knihkupectví i kancelář Ústřední Matice Školské.

Civilizace a lidové umění. Lid přestává samostatně tvořiti. I zapadlé vesničky plnou hrstí se rozdáva talmové zlato umění nejhrůznějšího. I poetické Slovácko jest již silně zachváčeno. Pražský „Kuryr“ píše 20. června: „Tři nerodilné družky: hudba, zpěv, tanec jsou vzácné charakteristické národopisné skvosty Slovácka, jež rašily na bujném kmeni ducha národního, jež sály nové krápěje poesie i hudby s nevyčerpatelné studnice lidové individuality a síly kmenové. Kam se poděly ty prameny dnes? Jak tanec, tak píseň, tak hudbu nepoznáváme, vše se odcisilo. Staré rody hudby vymřely a stěží dnes svedeme starosvětskou hudbu. Pamatuji se, že před lety ve Velké mušeli se sehnali s několika vesnic, i s Uherských Vrbovic přišel na pomoc nezvyčerpateľ hudec Babica. Cymbalistu ani gajdoše vůbec nikde nena-

deme. A není-li průvodců písní, zankme i píseň, protože se dnes již při tanci nespívá. Jindy křídaly, vášný, rázovitý tanec učinil místo vášnivému, divokému rejci obvyklých všedních muzik. A jak jedna ozdoba z této trojice vypadne, shroutí se celek v trosky. A co se zbuduje na těchto troskách? Moderní Babylon. Nebude to dlouho trvat a budeme psáti slováckým hudecům nekrolog. Řekne se to tak krátce, avšak co s tím strácíme, to můžeme vyčísti ten, kdo poslouchal hornáckou hudbu. Hudci byli podstatnou součástíku lidového života. Oni byli věude a při všem, oni byli duší každé veselosti, kolem nich se vše točilo a vířilo, plesalo a zpívalo, rejčilo a jásalo. Ztrácíme nejdrahocenější statky lidového umění a s bolestí pohlíkáme na svrchlost a zkaženost, která se již vtrá do mnohých vesnic našich. Voláme k přátelům Slovácka, ku pracovníkům na poli lidové osvěty: Neďte zvačnauti květkám lidové poesie. Starejte se o zachování, obrozujte, kaňte, učte. Studujte, dávejte lidu, což je lidové, co z něho počlo, co jeho jest a co měl!“ — A tak jdeme při pokroku kultury pomalu — dolů. Naš vřítat vřely cit do stran, do stěny, do bohoje? Flašinet: to zastane tak snadno, že se ani v notičce nezmylí. Klikou může točit chlapík, který se nehodil za čeledína. Proč jen skládat nové písně a vdechnouti do nich individuální citění? Z Prahy jsou rozseřeny spousty legračních odrhovaček, které zmámi a uspí lidový talent. Kde je všeho dost, tam se nepracuje. Cizí věc více láká než vlastní vřtvor a poskytneli se prostým lidem bujná legrace, pak lehce se v nich sdruží tužba po vášnějším umění. Odrhovačky, které v Čechách před rokem již upadly v zapomnutí, spívají jako skřivořtoun novinku polští a čeští dělníci v Mor. Ostravě, Vítkovicích, Šosovicích a i — na Slovensku. Každý svým jazykem. Proč se starati o národní vyžívání, o elegantiš úpravu svérázných krojů? Z Paříže do Prahy zanášejí se nestvárné módy, které se rychle šíří i do moravských vesnic a putují dále přes Beskydy k jinému lidu slovanckému. Továrna do- dává různé ozdůbky laciněji než lidový umělec, živící se ruční prací. A tak v lidu slovanckém nastupuje místo pestrého, jásevého tvoření řádné, šedé šablona kosmopolitická. Bere se s plně tabule všeccko, co se ruce namane. Křesťovní umělci mají hody, protože vychováli lid k netečnosti; prostě duše přestali si svého talentu vážit.

Každému, což jeho jest. Křížkovský byl zakladatelem a nikoli jen spoluzakladatelem národní hudby české na podkladě písní lidové. V nejhrůznějších varietech se tvrdí, že Smetana nešel za Křížkovským, ale vedle něho. Užívá se různých slohových flokul, aby pokud možno bylo zastřeno skutečné prvenství průkopnictví katolického kněze. Pravda však se nedá začmárati žádnou slohovou klišatnou. Křížkovský počal národně skládat již za bohosloveckých studií. Na tu cestu jej uvedl Šušíl. Bohoslovecká studia skladatel skončil r. 1850. Proslulá „Utonulá“ byla zpívána v Brně již r. 1849. Téhož roku proveden „Odpadlý od srdce“ a „Dar za lásku“. Ze soudobých skladatelů moravských nezáležoval ženiálního Křížkovského žádný, takže náš komponista plul proti proudu. Smetana se vyjádřil: „Teprve, když jsem slyšel skladby Křížkovského, poznal jsem, co jest česká hudba.“ Ten výrok mluví jasně, ať už jest smysl jeho překrucován jakkoliv. Zato Smetanovy polky s r. 1855 nelze pokládati za zvláštní náběh k národní hudbě. Hostinský pak ve své brožuře „Hudba v Čechách“ praví: „Smetana představil se svými symfonickými básněmi (1856—1861) se vši rozhodností jakožto příslušník kruhu výmarského, avšak nepřeházel ještě národní zbarvení, které ukazovalo se již v jeho skladbách klavírních, na pole orchestrální. Hudby vokální dotud byl dosti vzdálen; první jeho skladba pro spěv jest sbor „Tři jezci“ pod dojmem mužských čtverospěvů Křížkovského, pro pražský „Hlahol“ psaný (1862), po němž pak následovalo několik dalších, — jakožto první vlastně znamení nových proudů, do nichž se Smetana dostal po svém návratu ze Švédska.“

Tedy Hostinský sám nepřičítá polkům Smetanovým důležitosti. Prvním nádherným a velkým dílem národním jest u Smetany „Prodaná nevěsta“, která byla složena r. 1864—1865. Smetana sám ostatně napsal: „Pokusil jsem se, podařilo-li se mi jeho sloh, ve kterém jsem dosud nepracoval. Též jsem hleděl věude ve všech číselech zachovati národní ráz hudby.“ Zkrátka Křížkovský začal s radikální reformou již před rokem 1849, Smetana teprve r. 1862. Kdyby byl býval knězem Smetana a Křížkovský laikem, nikdo by nyní neupíral Křížkovskému prvenství. Vádyt meze čtrnácti let mluví přece až příliš sřetelně. Decela by při každé příležitosti kruhy nekatolické poukazovali na „Smetanova učitele.“ Ovšem Smetanovým obrovským zásluhám, jeho široké vřtění tvorbě neněkudí nic faktum, že radikálně začal Křížkovský první. Leč — každému, což jeho jest!

Kulturní jiskry.

„Zrovna“ jako Masaryk. Při řeči Masarykově o rozvířitelnosti katol. manželství nejvíce přý tleskaly přítomné ženy. — Patrně nevědí, či snad už zapomněly výrok, jež svého času pronesl

univerzitní profesor Dr. Benedikt: „Manželství dotýká se nejen manželů, vřbří společnosti celé. Ale světový zákon o manželství, ať jest jakkoli přísavý, nebude nikdy vykonávati absolutního vřlvu na trvanlivost pouta manželckého. Přísavý zákon, jenž manželství je nerozlučným, prospívá více ženám než mužům a chrání ženu, i když odkvetla. Je to tudíž pošetilé od pokrokových žen, když blouzní o „volné lásce“, jako po sociální instituci. Ve volném manželství bylo by více nešťastných žen, než nyní pod přísavým katolickým právem manželckým!“ — Připomínáme, že Dr. Benedikt je žid. —ave—

Rezmarmy staročeského léčení. Pro navrácení duchu ztraceného. R. Essentiam Succini a Essentiam mirhoe, každého dva skruple neb drachmu, neb kvintl, k tomu Tincturam Tartarisatam zmichej a 30 kapek každé ráno a večer na kousek cukru vlej a sněz. Kdyby pak čuch od nátery neměl, tak není žádným líbom k spomožení. P. e. — Píhy a slunečné opálení z obličej takto zaneš: Vezmi kousek medu a namaž se ním mezi obličejem na noc, to nech do rána, a ráno se umej studenou vodou, všechno se ztratí; teplou ale vodou by nepastilo. — Pro spanilost obličej a bílost. R. Hořké mandle vloč do hořké vody a olap, pak stlač dobře v hmoždíři, vloč do hrnčku a zvač, a když to zas vystydne, dej do toho voňavé vodičky ex gr. Melissi Spiritum Aquam rosarum a podobně, nic však mastného do toho nesmí přijiti, a když jej se ráno již umej, tehdy vezmi tohoto drobět na ruku a rozetřeným se pomaz neb umej zase mezi obličejem a tak spanilé bílé tvářnosti budeš. K tomu mýdlo k umývání takto preparuj: Vezmi čisté bílé mýdlo, neb třeba ordinární a zkrájej je na tenoučké kousky, vloč do čisté nádoby, nalej na ně sladké smetany a zvač to, potom přidej do toho rákové vody, melissen-geist a hřebíčkového oleje, to smichej spolu a vlej do čisté nádoby a nech vystydnout a uschnout. Takové mýdlo nic neštípe a všechny líšeje, píhy a chlupy s rukou shání. Do toho mýdla také dávají tlučené hořké mandle a rozličné voňavé oleje. Někteří pro bílost tváře na noc se umývají pudrem i také pšeničným halšpanem neb otrubama ruce myjou na noc i ráno. — Mast výborná na rána asekautu. Vezmi čtvrt libry terpentýnu celého a vloč do něj 4 šloutky z vajec slepičích, smichej spolu dobře, přikládej na ránu; kdyby pak tuze táhla, že bys vydržeti nemohl, tedy přidej víc šloutek. Ta mast tak dobře hojí, že kdyby sié maso již narostlo bylo, všechno odpadne a za tři dni na flastru takové zstane. Probatum est. — Proti zimnici lék. Vezmi od devíti stroužků česneku devět vršků, od každého jeden, 9 vršků polně a 9 vršků palčivých kopriv, usekej drobě, přidej drobět soli a pšlšice medu, smichej spolu a rozdeľ na tři díly a měj přichystané; kdyby zimnice přijit měla, jeden díl vždy užívaj. — Trank pro dušnost v prasech. Vezmi pol vřno ze žitů vřby, co roste nad vodou, kde k němu slepice nedoždou, a čakanuku, zkrájej to spolu, od sebe ale, přidej k tomu kavian a betoniku, od každého hrstku, vač to v 1/2, pintě vody pod pokličkou zamazané tak dlouho, co by se pšl šejdlika vyvařilo, to užívaj teplé ráno a na noc, vše dušnost odstoupí.

Oceňujice význam stálého styku se svoji klientelou, používáme ochoty tohoto listu k aveřejňování občasných zpráv svých a pokynů. Vyprošujeme si pro ně laskavou pozornost P. T. obecnastva, stojíme povědy obohac k službám v každé peněsí záležitosti a vyřídíme veškeré dotazy co nejochněji. — Vklady úrokuje 4%, ode dne vložení do dne vybrání a za vkladní knížky nečítáme svým vkladatelům žádného poplatku. Vklady z jiných ústav převedeme bez stráty úroků a bez výloh. — Půjčky poskytujeme na hypotéky na úrok 4 1/2% s úmorem libovolným, na zástavu cenných papírů na úrok 5%. Eskomptujeme obchodní směnky za přísných podmínek bez provize. — Schůze ředitelstva konají se týdně, spravidla v pondělí. — Úřední hodiny od 9 do 12 dopol. a od 2 do 4 odpoledne. V neděli a ve svátek se neúčaduje.

Hospodářská hlídka.

Zemědělská rada. Po poradách zemědělské rady byla v úterý 14. t. m. ve Vídni konána schůze zemědělského odboru. Prvním předmětem byly návrhy výboru o zemědělských dádách pro vojsko. Zástupce ministerstva orby poukázal na to, že těšastenství rolnictva na vojenckých dodávkách stoupá, neboť podle zpráv velitelství armádách sborů bylo v roce 1908—9 dodáno okrouhle 2 miliony q obilí v ceně 80 milionů K, na čemž rolníci jsou sčastněni 1:37 mil. q v ceně 14:8 mil. korun, obchodníci 1:35 mil. q

v ceně 15.2 mil. K. kdežto v roce 1900—10 bylo úctastenství rolnictva silnější než obchodníků, neboť rolníci d. dali 970.528 q v ceně 12.6 mil. K. obchodníci 882.971 q v ceně 11.2 mil. K. Hrabě Schönbura vyslovil ministerstvu orby rovněž díky a podal návrh, který byl jednomyslně schválen. Zpráva o organizaci zužitkování dobytka podal odborový přednost dr. Ertl. Myšlenka celé akce spočívá v tom, že podporují se výroba píce a produkce dobytka, žir dobytka u malých rolníků a že činí se opatření proti depekorači za nedostatků píce. Co se týče ústředny pro zužitkování dobytka, nemá provozovat obchody, nýbrž být poradním orgánem ministerstva orby, který se zabývá organizací lepšho zužitkování jatečného dobytka, jakož i dobytka užitého a chovného v jednotlivých zemích podle jejich sveráznosti. Jest úmysl zavésti spravodajskou a laformační službu, jakož i pořádati speciální kurzy funkcionářů pro zužitkování dobytka. Hr. Schönbura uvítal zákon a u-spokojením, přičtkl však, že prováděcí nařízení nedobře stejné příznivého přijetí zejména v Čechách. Zasahování ústředny pro zužitkování dobytka do společenstevních organizací zeměkých působilo by rozkladní. Projevil přání, aby akce, zahájena v záležitosti organizace zužitkování dobytka v Čechách, sledovala také volbu důvěrníků prostřednictvím obou odborů zeměd. rady a podal příslušné návrhy.

Tuberkulóza u dobytka a u lidí. Po známém objevu Kochově, který zjistil, že bacily tuberkulózy jsou u novějšího dobytka podstatně jiné, než u člověka, dala vláda německá provádět zkoušky, do jaké míry se asi přenáší tuberkulóza a dobytka na lidi. Bylo vyšetřováno celkem 118 případů dobytčí tuberkulózy. Mléko od tohoto tuberkulózního dobytka pilo celkem 628 lidí, z čehož 284 dětí — a sice po delší dobu. V 69 pak případech, jež pozorovány, konstatováno, že 209 dospělých a 152 dětí pilo delší dobu nejen svařené, ale také syrové mléko od tuberkulózních krav. Ale pouze ve dvou případech a sice u dětí ukázala se nákaza prlovkou. Oběma dětem vyhodily se na žlázech a na spodní čelisti boule. Ostatně však zůstaly zdravý a po půl třetím, resp. po půl druhém roce vypadaly velmi dobře. U ostatních, kteří pili mléko od krav tuberkulózních, neobjevila se vůbec žádná porucha zdraví. Tak na příklad třináctiměsíční dítě, které bylo krmeno jen mlékem od tuberkulózní krávy a to jak vařeným, tak i syrovým, zůstalo neobyčejně zdravé. Konstatováno tedy, že nákaza od dobytka je velice řídká a dr. Möllera, který shrnoval výsledky tohoto šetření, naznal výslovně, že jediný souchoťnat člověk je pro zdraví těch, s nimiž se stýká, nebezpečnější, než stáda tuberkulózního dobytka.

Nejllepší seno sklídíme, když traviny rozkvétají, nikoliv odkvétají, a sice z rána se tolik pokosí, kolik do večera za pohody lze spracovat tak, aby se večer vše do kopek dostalo. Kopy skládáme hodně vysoké, ale úzké, aby ani rosa příliš nezvlhčila seno složené. Je-li nepohoda, uložíme savičnou a trochu prochlou trávu do ostrv. Získáme tak i za nepohody seno dobré jakosti.

Roj se nemasí na místě nevhodném, když dáme tam houbu karbolkou navlhčenou. Chceme-li roj odněkud vypuditi, dejme tam karbolkou navlhčenou houbu. S výšky roj seženeme, když na tyti připevněnou hubkou, navlhčenou karbolkou, do roje se píchne.

Zaštipování okurek, dyní a melounů za 4.—5. listem se doporučuje. Okurky pak nasazují hojně plodů.

Řezáním ráže mnozí zbavují se hojných květů, neboť ráže silně sřezané sice hojně lupení nasadí a vyženou i pruty četné, ale květu mívají na malé. Daleko lépe pochodí, kdož vyřeže jenom větvice slabé, namrzlé, poškozené a chorobné, kdežto zdravé, silné pruty skrátká jenom o několik oček. Silnější řez k vůli zmlazení stačí jednou za tři léta.

Rány na dobytku se rychle hojí, když je vlažnou vodou čistou vymyjeme, vatou vysušíme a pak důkladně zasypeme práškem tannoformovým. Ná rány se utvoří strup, pod nímž se bez hnisání rána zacelí. Tento způsob léčení má výhodu zejména, že léčivo tannoformové nezapáchá, tudíž netrpí tím jakost mléka. Také proti průjmu se tannoform u zvířat dobře osvědčuje. Dáme-li telatům hned po otelení něco málo tannoformu ve třech dávkách vlažným odvarem heřmánku rospuštěného, předejde se úplavici. Starším zvířatům dává se denně o něco více tannoformu rovněž ve třech dávkách heřmánku.

Jakákoli drábeň nejméně týden před zabítkou má se vyhraně jen zrním krmiti, aby lahodnost masa její se zvýšila.

Lečivo desinfikují se příbytky, když na kamnech spalíme trochu cukru. Vyvinuje se kyselina mravenčí, která ničí zárodky choroboplodné. V ložnici nemocných se spalování cukru velice osvědčilo.

Nádobu a předměty měděné, cínové, mosazné održí svůj původní lesk, vyčistí-li se cikorí, které se užívá za přísadu do kávy. Cikorie navlhčí se vodou, hadříkem na předmět nanese a tře, potom omyje čistou vodou a osuší ha-

dítkem. Také stříbrné šitinky nabudou svého lesku. Hrst cikorie dá se do vody, aby povstala hustá kaše, ve které se šitinky rukama trou a potom čistou vodou opláchnou.

Školský obzor.

† **Cyrylla Maršíková.** V Horaždovicích zemřela dne 18. t. m. generální představená kongregace Školných Sester d. N. D., velebná matka M. Cyrylla Maršíková ve věku 65 let, která po celá 23 léta správu kongregace vedla. Za ní přibýlo kongregaci mnoho nových sester a vzrostl počet teholaích sester téměř na 700 osob; právě letos na jaře povolány sestry i do Ameriky, do Spojených Států k řízení Hesounova sirotčince ve Fentonu u St. Louis. Dočkala se též svatořečení zakladatele kongregace D. N. D. sv. Petra Forerského v r. 1897 a definitivního potvrzení pravidel kongregace v r. 1903. Vyznamenána byla křížem „pro ecclesia et pontifice“ a zlatým záslužným křížem s korunou. Od r. 1907 churavěla, až konečně jsouc několikrát ev. svátostmi posilována a zůstávají příklad trpělivosti a odevzdanosti do vůle Boží, v Pánu zesnula. Zesnulá generální představená Cyrylla působila také dlouhá léta v Hradci Králové jako učitelka a pak řídící na obecné dívčí škole. Zaslulná její činnost na zdejší škole stejná jako činnost loni zesnulé ot. sestry Pankrácie chována je u žáků ve vděčné paměti. Pohřeb konal se v pondělí dne 20. t. m. dopoledne. R. i. p.

Při měst. škole chlapecké v Hořelcích bude zřízen počátkem školního roku (1910-11) jednoroční učební kurs (IV. ročník). Kurs tento podá zaokrouhlené vzdělání pro život praktický, má připravit ku přijetí do c. k. učitelských ústavů, obchodních akademií, středních hospodářských a lesnických škol, c. k. vyšších průmyslových a c. k. odborných škol. Absolventům kursu mají býti zabezpečena práva, která nyní náleží jen absolventům nižších středních škol. Do kursu mohou býti přijati všichni žáci, kteří s prospěchem absolvovali 3 třídu měšťanské školy. Neznanost francouzštiny není překážkou přijetí. Žáci, kteří nemají vysvědčení z třetí třídy měšťanské školy, musí dokázat o majetkových poměrech (taxa 12 korun), že mají tyž rozsah vědomostí. Roční školné za kursu je 40 K. Přihlášky do kursu přijímá již během prázdnin a ve dnech zápisu (6., 7. a 8. t. r.) ředitelství měšťanské chlapecké školy, které také zodpoví ochotně všechny dotazy.

Do kolleje Arnošta z Pardubic v Praze přijme se pro školní rok 1910/11 asi 50 katolických studujících českých vysokých škol pražských na byt s celým zaopatřením (mimo prádlo) za průměrný měsíční poplatek 60 korun. Žádosti, k nimž třeba přiložiti: a) křestní list, b) vysvědčení o majetkových poměrech, c) vysvědčení o posledních studiích, d) vysvědčení lékařské, e) doporučení některého kněze: buďtež zaslány (s počt. známkou na odpověď) podepsané správě kolleje nejdéle do 31. srpna 1910. Bližší ochotně sdělí neb prospekt na požádání šafle Správa kolleje Arnošta z Pardubic v Praze II., čp. 144, Voršilská ulice. 1 n.

Učitelské konference na Moravě. K okresním konferencím školním pro Moravu, na nichž jednati se má též o zachování památek nejen historických a uměleckých, ale i lidových, vyslalo k rozhovorům c. k. ministerstvo architektů B. Dvořáka z Pardubic. Konference započaly dne 23. června v Prostějově za předsednictví velozasloužilého c. k. školního inspektora p. Fr. Červinky. Kromě toho bude jednáno též o umělecké výchově mládeže. Škoda, že pro neurovnané poměry zemské není možno u nás našemu učitelstvu podobné konference uspořádati.

Sociální besídka.

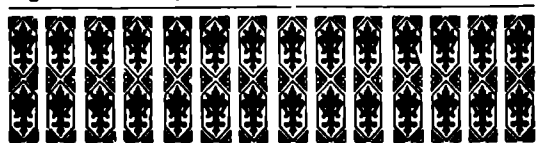
Obavnický kurs v Praze. Při technologiickém průmyslovém muzeu (ústavu pro zvelebování živnosti) obchodní a živnostenské komory v Praze konati se bude od 11. července až 6. srpna obavnický kurs, na němž bude vyučováno: anatomii nohy, brání míry, stříhy obuvní, krájení vzorů, zbožíznalství a účetnictví živnost. Kurs přístupný jest mistrům i pomocníkům. Školné obnáší 40 K, které nemajítným se promíne. Veškeré pomůcky obdrží posluchači zdarma. Nemajetní mohou se ucházeti o podpory u městských rad, okr. výborů, obchodních a živnostenských komor. Bližší informace sdělí ústav ku zvelebování živnosti. Přihlášky dějí se u ředitelství ústavu v Praze, Parkyňova ul. č. 6. listy přihlašnými, které řádně vyplněné třeba dáti si stvrditi příslušným společenstvem. Přihlašné listy zašlou se na pořádání zdarma. Přihlášky do kursu a žádosti za osvobození přijímá muzeum nejdéle do 5. července t. r.

Co jsou čeští sociální demokraté? To naznačil jasně sekretář hornické „Unie“ Brda, který prohlásil na schůzi, ve které jednáno bylo o formu organizace: „My nejsme žádní Čechové, my jsme Rakšané.“

Rudí — proti všemu kapitalismu. Zatím však v Praze jest majestátní palác pro nadsoudruhy. V Hradci Králové si nedávno soc. demokraté koupili velký hostinec „Na stělnici“ s rozsáhlou zahradou, dále soudruzi z okres. nemocenské pokladny pěkný dům. V tom domě ovšem usídlí se p. Syrdček se svými adjutanty. Svého času řídil nemoc. pokladnu jediný člověk, dnes už jsou tam čtyři soudruzi. A nemocní dělníci, kteří se chtějí nechtějí na takové koupě hodně naplatiti, ještě užijí do sytosti velikého komanda. Jen, dělníku, hodně plať! — Ale takhle už ta Markova revoluce rozhodně nenastane, třebaže ji mají soudruzi pořádk v svém katechismu. Spíš se zcela hladce převede majetek měšťáků v držení sociál. demokracie a oficii soc. demokratičtí budou komandovati všecko bez jediného výstřelu, bez kapky krve. Kdyby jen tak často rudí držitelé kapitálu nenafíkali na svou bídu!

Rudí komediant. „Arbeiterzeitung“, hlavní orgán rakouských soc. demokratů, oznámil dne 22. května na straně 12., že „stávka soustružníků u fy. Hoffmanna a Czerny ve Vídni dosud trvá. Spolu varujeme soustružníky, aby nepřijímali práce u této firmy.“ Ale v témže čísle na str. 23. přináší „Arbeiterzeitung“ inserát od téže firmy Hoffmann a Czerny, jimž tato hledá pět soustružníků solidních a pokojných. Tedy na jedné straně varuje před přijetím práce a na druhé verbuje stávkokaze. Tak si dělají pohlavíři ze soudruhů bláznů. Ovšem napěchují si takto kapsy.

Taková dvojí redaktorsko-administrační starost o dělnictvo projevuje se až příliš často — docela i v rudých listech českých. Sociál. demokraté jsou přitom velice chytrí. „Právo lidu“ na př. často oznamovalo před rubrikou inserátů, že redakce za inserty zodpovědnost nebere. A což soc. dem. administrace? Ta už jest tolik neuvědomělá, že si nepřechte nic o stávkách, že naprosto neví, co její redakce zakazuje? Každý dělník má vědět, kde se nemá práce přijímat, ale spolupracovníci štábního orgánu dostávají dispens. Kšeft je kšeft!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

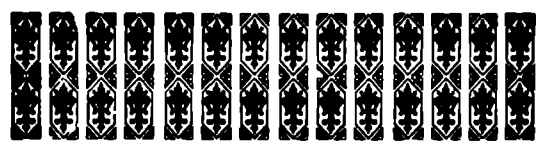
přijímá

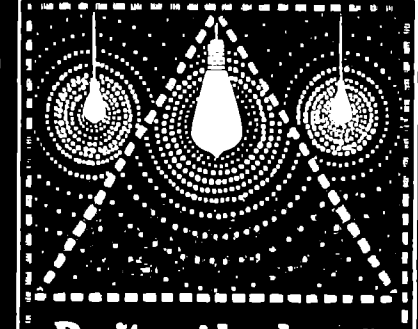
vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 1/2 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek
prodává a kupuje

cenové papíry. Z venkova možno činiti vklady *sladními listy* pošt. spořitelny, které zašlou se na požádání. — Záložna *podléhá povinné revizi* Jednoty založen. —

**Račte si laskavě
poznámenati**
Ze elektrotechnický podnik firm
JOSEF JEŽEK
přesdlil do vlastního domu:
Svalojanské nám. 76
v Hradci Králové,
kdež závod značně rozšířil
a bude všechny instalační práce
vzorně rychle prováděti.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

KONCESSOVANÁ
INFORMAČNÍ KANCELÁŘ
PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

Učedníka
" na klempířství "
z řádné rodiny přijme
Ant. Fišer,
klempíř v Hradci Král.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Mešní vína!

Nejddstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravé přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

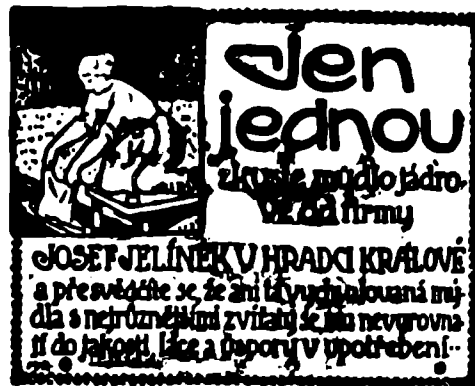
ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

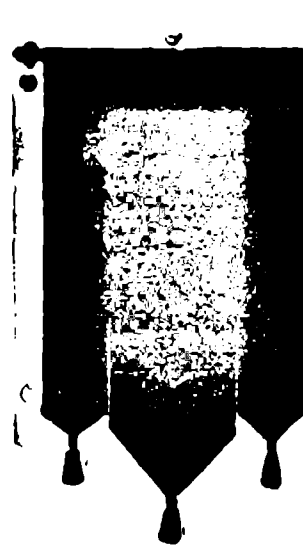
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Žádejte obšírné ceníky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřina ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chyů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a
kovevého náštinu ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, e. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doalovné se vyprobuje.

Kněžské kolárky a náprsonky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Deštáky — Kape-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebenové soupravy a jehlice
do účesů turbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Bydžetě

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše JIH Sahuha. Cena 8 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Gráfova kostka

volejemná

za 5 haléřů

sástané i na dále vřeho-
dekanalostí.

Ve vlastním nájmě žádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal.

Ku tělení soutěží svedení

Gráfova kostka **5 hal.**

„Jemná“ na
předěsí daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. podív.

PRAGA VII. 917.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis
"ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU."

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprahčicích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu

svěť osvědčený a často vynamennaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
praporek a kovevého náštinu.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zasílou.

Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovozuje si depo-

rušit velkové kostelní nádoby a

náštinu a to: monstrance, kalichy,

cíbáře, nádoby, paténky, paciškály,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovějící. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni stříbrného nebo protí do-

plátku na nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kázkou franko bez záplatnosti koupě.

Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shledá celkové náklady a stříbrných klenotů, jako: křížů, medailonů, křížů, protýků, náramků atd. z Biskupské
protokoly, tabulek, jídelní náčiní a stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré nádob, stříbra a dráhokamny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

peníz a cizozem

Praga I., ul. Karlovny Světlo, č. 19. n.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatné na čtvrt roku 8 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 1. července 1910.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Přední apoštol.

Způsobem nejvšestknějším dokázal Ježíš svou moc tím, že přivedl k vítězství boj prostého rybáře proti náboženským, sociálním a filosofickým představám obrovské, vzdělané a rafinované říše římské. Veliká vojenská římská, despotismus císařů, chytrácké útoky pohanských filosofů, kruté pronásledování vyznavačů Kristových — to všechno ukázalo se slabým proti starému neucházejícímu muži, který statečně vyznával fakta, jež na vlastní oči viděl.

A snad sv. Petr velice starostlivě studoval, jakými nejmistrušnějšími slovy by spřáhl sám lehkých frází mužů učených? Nikoliv. Konstatoval pravdu způsobem nehledaným. Sám Kristus řekl apoštolům: „Když vás budou vodit do škol a k vladařům a k mocným, nepečujte, kterak aneb co byste mluvili: Daž svatý duch vás v tutéž hodinu, co byste měli mluvit.“ — Uvážíme-li, jak různé strany v národech horlivě vyškolovali řečníky, jak je až nejúčelnější agitaci, musíme vyznati: V tehdejší době, kdy se ačkoliv umění řečnickému daleko víc lidí než dnes, jen sám Bůh mohl vypraviti s důvěrou ve zdárný výsledek apoštolů s tak jednoduchým připomenutím. Také sv. Petr před samou vysokou radou hájil se zcela prostě a řekl, že více sluší poslouchati Boha než lidi.

Při své své apoštolské horlivosti byl pevně přesvědčen, že nadpřirozená pomoc Boží jest vydatnější, než pomocná ruka tisíců a než největší bystrost. Dobrou školou byla apoštolům veliká bouře na jezeře, kdy Kristus v nejbližší době okamžitě přivedl náhle bouřlivé živly ke klidu. Jindy šel Kristus k apoštolům v noci po vodě jezerní. Ti se zděšili, domnívali se ve své prosté mysli, že se to blíží nějaká přehra. „I promluvil k nim hned Ježíš, řka: Buďte dobré mysli, jáť jsem, nebojte se. Odpověděv pak Petr, řekl: Pane, jsi-li to ty, rožkaš mi, ať jdu k tobě po vodě. A on řekl: Pojď. I sešoupil Petr s lodičky a šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi. Vida však vítr silný, bál se a počal tonouti, vykřiknul řka: Pane, zachraň mne. A ihned vstáhnou Ježíš ruku, uchopil jej a řekl jemu: Malověrný, proč jsi pochyboval? A jakmile vstoupili na lodičku, přestal vítr.“ Dávra i při bouřlivém počínání nešla Petra přes vlny. Pro nedávra počal tonouti. Jakmile však znovu v něm dávra oživena, byl zachráněn Kristovou pravou uprostřed potměšilých vln. Takové události pevně se vtiskly v mysl předního z apoštolů.

Ani když ve strašných mukách smíral na kříži, nesoufal nad dílem svým. Jako křesťan byl jen počátkem mocnějšího vstupu svatých ideí, tak po ukřižování předního apoštola lze známenati ještě silnější rozmach křesťanské myšlenky v říši římské. Barbarickou krvelačností antiky zmučený námetek Kristův věděl, že obrovské dílo bude dokonáno v jeho nástupcích.

A při pohledu na širý rozvoj Církve Boží bledli závidlivci nepřátelé Církve v prvních i následujících stoletích. Pokud byla památka na veliké skutky Petrovy v Římě velice živá, styděli se prohlášovati nectnou lať, že Petr ani v Římě nebyl. Teprve po dlouhých stoletích lidé, jimž se hodí i náslavné mrzačení vědy za zbraň proti Církvi, rozhlášovali do všech úhlů světa, že prý biskupové římské (papežové) nemohou býti nástupci toho, který v městě mocných Caesarů ani nepůsobil. Nepoctiví lháři snažili se předkřásti sjezmy svědectví samých přímých žáků sv. apoštolů, odvážili se znepřehodnotiti nejvýznamnější vědecká pravidla dějinného badání; v ucelené dějinné mozaice tesali kopádem, jen aby nejvýznamnější součástka uceleného, harmonického obrazu byla roztržena. A tyto fanatikové ještě se odvažovali říkat, že jejich blabolení přejíti se sájmou o pokrok a vědu!

Dobře můžeme oceniti pravý cíl takých krátkých jednání na opačném pólu. Ti, kteří se ani mnoho nerozvířovali nad nevědeckým a šroubovaným popíráním existence Krista Ježíše,

sakladatele křesťanství, vyrazili jako podrážděné divoké včely, když na základě přesně vědeckých výzkumů a hlavně na podkladě samých slov Lutherových se dokázalo, že zakladatel protestantismu nebyl ani reformátorem, ani ochráncem lidí utiskovaných, ani mužem svobodomyšlným. Zvedly se fanatické protesty, ale ani jediný z těch podrážděných vědniců se neodvážil vědeckou metodou dokazovati, že nejnovější výzkumy o životě Lutherově nespochybují na převládě. A tak nepřímou silou naši protivníci odhalili v nejdopornějším světle pravou pohnutku a účel svého „osvětleného poučování.“

To raději nepřítel Církve Petrovy horlivě pátrá, kdy se provinil něčím některý nástupce Petrův — za dlouhou dobu devatenácti století! Zase vane vítr silný; zdá se některým, že nástupce Petrův krádl po vlnobití, které ho pohřbí. Ale Kristus znovu a znovu podává ruku pomocnou, volaje ke kolísajícím katolíkům: Malověrní, proč jste pochybovali? — A tak přední z apoštolů vládne ve svých nástupcích dále a zvláště nad veškerou slobou.

Péče o dítě.

(14.) U příležitosti svého 50letého jubilea projevil mocnář přání, aby místo nákladných slavností zakládaly se lidumilné ústavy a při té příležitosti vysloveno heslo: „Vše pro dítě.“ Ve smyslu toho ustavila se v Čechách zemská komise, jejíž úkolem je, pečovati o děti osiřelé, opuštěné, zanedbané, tělesně i duševně abnormální a podporovati orgány, jež mají pečovati o chudou mládež, jako jsou: okresní výbory, obce, soudy, atd. Zemská komise tato míní rozšířiti svou působnost i v tom směru, že mají býti založeny komise okresní a tak veškerá péče o mládež zcentralisována.

Jsou si zajisté povolané kruhy toho vědomy, kam se svou mládeží spějeme; mají v rukou soudní statistiku a ani dorozší školní úřady nemohou samičet ty zjevy, jež způsobem povážlivým víc a více v popředí vystupují. Naskytá se však otázka: Není již poněkud pozdě? Nemělo se začíti už dříve? A když již státi se hráz proti přivalům, nemělo by se pomýšletí také na ucpání pramenů? Bylo by to zajisté snazší i účelnější. Nechá si hospodář vymletí břež a pak teprve zavázal či pečuje o to, aby již trhlíny byly upevněny a ukořeny? Nechá rozumný člověk chorobu svou vyspěti v těžkou nemoc, nebo hledá v čas pomoci lékařské? Vlády evropské nemohou neviděti, že tisk, v jisté míře i umění, život rodinný i společenský nese se směrem, jenž nemůže sloužiti k povznesení a posílení autority, mravnosti a společenského řádu. Do rodin ovšem vniknouti nemohou, ale mohou zapovědět, co rodiny kazí. Vlády nemohou neviděti, že i mnozí z těch, kdo mají mládež nábožensky a mravně vésti, působí ve směru opačném a přec vlády ty neucpávají pramenů, nýbrž stávi hráz a volají na pomoc i kněze, jehož výstražného hlasu nebylo dříve dbáno; vlády neuvírají své moci tam, kde by jim nikdo v cestu stavěti se nemohl, a kdyby se postavil, kde by mohly provésti snadné cestou administrativní to, čemu na jiném poli a za jiných okolností tak dobře rozumějí, svou vůli totiz.

Máme pomoci. Kněz bude zasedati jako virilista v komisi a nejednat by v duchu té církve, již slouží, kdyžby se tomu volání vyhýbal a si myslil: Když mne odevšad vylučuje a mne nikde potřebovat nemůžete, pracujte si i na tomto poli sami, já učiním, co budu považovati za svou povinnost, co budu moci. Máme k mnohým našim lidumilným skutkům nedůvěru, ješto jsme se přesvědčili, že se krásné ideje u nás kopírují, ale v životě praktickém neprovádějí, čili že pro samé národnostní třenic, politické a stranické boje nemáme kdy těm nejkrásnějším zjevům na poli ušlechtilých snah věnovati pozornost tu, jakou zasluhují. Neschází nám na horlivosti; dojde-li provolání čili vyzvání, dostaví se pracovníci dost, avšak se činovanci; nenajdě-li se

však muž, který věci rozumí a za všechny, kdož hledají tituly a ne práci, pracuje, věc podřídne, až to usne.

Co jest z okresních a obecních sirotčích rad, jež vešly aneb měly vejti v život před třemi lety? Známe sirotčí radu, která za ta tři léta nekonala ani jednu schůzi a takových jest jistě více. Mezi kněžími našli by se lidé, kteří by měli chuť i schopnost v takové komisi pracovati; ale stojí-li tu sám oproti lidem t. zv. pokrokovým, má ruce svázané a nejmoudřejší jeho návrhy budou jako zpátečnické zamítnuty. Až na toto pole zaneseno stranické záští a proto jsou také výsledky toho, a my národem — co do skutků lidumilných — věru málo pokrokovým. Ať však tomu jistě jakkoliv, kněží jako pastýři nesmrtelných duší musejí si všimati dětí, jež jsou budoucím pokolením, budoucím křesťanským lidem a to děti jak tělesně tak duševně abnormálních, ať zločinných, ať spustlých, zanedbaných, osiřelých. A když nás vlada i země do okresních komisí volá, a když tyto budou o naši součinnost státi, budeme musit ve zvýšené míře všimati si mládeže, jež mimořádným způsobem lidské pomoci potřebuje. A tu nebude od místa, jestliže v stati této poukáží ještě na rozličné zjevy v životě dětském, kde pro takové zjevy pomoci se dovolávati, resp. jakých návrhů v místních školních radách a zastupitelstvech činiti služno.

Dnes nepatří již k zjevům řídkým mládež zločinná; v tom případě podléhá dítě do 12 let domácí kázi a místní školní rada nekonala by svou povinnost, kdyby takové dítě této kázi nepodrobila t. j. tělesně nepotrestala buď v souhlase s otcem, anebo nestojí-li on za nic, proti jeho vůli. Po 12. roce mládež náleží soudu, jenž zločin trestá jako přechin, mže však vysloviti ve svém rozsudku přípustnost došlání do polepšovny, a zasadí-li se místní školní rada opravdově o to, také se do polepšovny na útraty zemského fondu dostane. Pak i proti vůli rodičů lze dítě zločinné do polepšovny přikázati, ješto vrchnoporučenský úřad má právo dítě s moci neohodného otce vyjmouti. Co platí o zločinnosti, platí i o vagabundácii a to ve smyslu zákona z r. 1885. § 17.

O děti osiřelé starají se skoro už všude okresní a obecní sirotčince, kam za taxu 6 korun možno děti od 3. roku dodati, není-li zde poštěných rodin, jež by za stejný obnos děti k sobě přijaly, kterémužto způsobu umístění sirotek sluší dáti přednost, ješto dítě se vyvíjí v poměrech normálních, do nichž jednou zase vstoupiti má, je vedeno bravě k práci domácí, stává se nezřídkou členem rodiny, aneb aspoň sžívá v obci, čímž se zabráňuje udlidňování venkova a přelidňování měst. Dítě, jež vyrostlo v městském ústavě, jen zřídkka vrací se do své příslušné obce, vstupující po 14. roce, kdy je svobodno u volbě stavu, do továrny. Zemskému výboru plynou, jak známo, přebytky sirotčích peněz a obecní úřady dostaly informace, čeho třeba podniknouti, aby se z těchto peněz dostalo sirotkům podpory i na školách odbor. až do jejich zaopatření.

Zemská komise zřizuje pro abnormální děti, t. j. takové, jež pro nepatrné schopnosti nemohou s ostatními stejně prospívati aneb jsou v mravním ohledu pro život nebezpečnými, okresní ústavy, jež se svých prostředků vydrží. Pro idioty, děti slepé, hluchoněmé a zmrzačené jsou ústavy soukromé, ale tu rozbiřejí se všechny lidské snahy duchovního správce o otázku peněžní, ješto do takových ústav není možno — aspoň ne v první době — přijmouti zdarma. I tu dnes kazí stranická záští, co vybudovaly nejčistší ideály. Jedna rodina nedodala svého chlapece do ústavu hluchoněmých proto, že se jí se strany nepřátelské namínilo, že ústav je „klerikální“ a že by tam byl bit. V každém případě bude nejlépe obracet se duchovnímu správci dnes, kdy zřizeny budou okresní komise, na tyto cestou okresního výboru; nebudou-li křty jeho v péči o dítě nic platny, bude aspoň jeho svědomí klidné a ani veřejnost nebude mu moci vytknouti, že nekonal své povinnosti.

Volné listy.

A *temno pouď*. Těmito slovy povzdychl si kterýsi dopisovatel „Hlas z Posázavi“, kterých se mi náhodou dostalo do rukou. Kdo chce zjednat si pravého pojmu o nesoudnosti a štvavé potřebnosti pokrokové listu tohoto, přečti si záhlavní článek jeho, v němž pisatel líčí pošťár v obci Dobrouťov u Polné. Mluví se tam o tom, kterak šestinedělka byla vyvedena se svého obydlí a kterak jí bylo poraženo, aby stříkala mléko z prsou za tím účelem, aby pošťár se nešílil. Nevíme ovšem, zda vše jest pravda, ale zatím to aspoň připustíme.

Dle kterého práva a z jakého důvodu odvažuje se však pisatel spojovati onu událost s náboženstvím katolickým? Proč blaboli, že takové věci pochodí od klerikalismu a proč tvrdí, že tito lidé jsou důstojní toho, že volili poslance Prokopa? Soudněmu člověku se prvý pohled jest jasno, že běží tu o pověru a nikoli o vykonávání náboženství, ani o volbu do sněmovny. Kde kdo také ví, že pověry rozšířeny jsou po celém světě a že lidé bez rozdílu náboženského vyznání pověrám jsou oddáni a je provozují. Od této chyby není ochráněn ani katolík ani evangelík, ani mohamedán, pověr se nezhostila ani sama inteligence, ba ani volní myšlenkáři. Či velí naše náboženství katolické, aby při ohni ženy tak si počínaly jako v Dobrouťově? Učí tomu kněz ve škole a nabádá k tomu s kazatelny? Kdyby onen dopisovatel mluvilka přečetl si něco v katechismu o prvním přikázání, dověděl by se, že náboženství naše pověry zavrhuje a potírá. Kromě toho kněží katoličtí, kdekoli jest příležitost, zejména s kazatelny, proti pověrám mluví. Dopisovatel onen o události v Dobrouťově asi jest pokrokový učitel. Nuže, tážeme se, nemohl by leckdo z podobného důvodu vrhnouti se na moderní školu, jak že to vyučuje a vychovává, když taková pověra jest možná? Zde stojí ta ošavá a pokrok, o nichž se všude zadarmo i za plat, nadšeně deklamuje, že zaplašují tmu a šíří světlo pravdy a pravého poznání? Vždyť vesnice Dobrouťov není na Kamčatce a jak z učitelského kalendáře jest zřejmo, mají tam dvojitý kalendář.

Jest tedy záslužno, rozpáleného volnomyšlenkářského nadšence poněkud ochladiti a připomenouti mu, aby na chvíli sestoupil se svého demosthenského Olympu a nasíral na věc stříslivě a rozmyslně. Chce-li již býti rozhodčím ve věcech kulturních, které nesmí se měřiti obmezeným obzíráním, pak nechť žeslo fráse vymění žeslem rozumu, což by volní myšlenkáři vůči náboženství činiti měli vždycky a což nečiní nikdy.

Pověra kotví v mysticismu, k němuž člověk svou přirozeností jest nakloněn a jenž posilován jest lidskou nemohoucností. Běží tedy o to, aby škodlivé pověry byly potlačeny rozumným poučováním, kterouž úlohu kněžstvo plní, o čemž svědčí skutečnosti, jichž nelze popírati — kdežto volní myšlenkáři na místo poučování při každém projevu pověry s odporným fari-sejstvím obviňují nenáviděné klerikály a tím šíří pověru jinou. Svědčí tedy o strašlivé obraznosti nebo o úmyslném lhaní, když volní myšlenkáři všechny pověry odvozují z náboženství a z činnosti kněžstva. Ano, jest temno pouď, nejen u těch v Dobrouťově, ale také ve hlavě volnomyšlenkářského pisatele do „Hlas z Posázavi“, jenž dělá se lvem šlehačím si po bocích, jest dle pravdy jenom klamající bezcasou liškou. Proč jenom se na př. nerozdílí se z toho zjevu, že samy „Národ. Listy“ uveřejňují inserty kartářských věštkyň? To už není přímá podpora veliké pověry?

Volnomyšlenkářská důkladnost. Dokladem ku předchozím řádkům, jak volní myšlenkáři myslí, jak vědecky jednají a jak usuzují, jest nám na příklad přednáška, kterou měl v Hampolci Fr. Traka. Přednáška jest otištěna v „Hlas z Posázavi“, které svědomitě se starají, aby myšlenková ubohost volných myslitelů nezapadla v zapomenní. Některé perly humpoleckého filosofa Traky uvedeme. Na příklad: „A když po Kolumbovi, plavci z Janova, se nová země s lidmi rudé pleti za oceánem vynořila, utrpěla bible silnou ránu, poněvadž o té suché zemi ničeho nevypravovala.“

Člověk by na prvý pohled myslil, že tu mluví nějaký humorista, který líčí a ironizuje svoji hloupost. Tak tedy bible dostala silnou ránu, protože o té suché zemi (Americe) ničeho nevypravovala?

V bibli se praví sice jednou pro vždy, že Bůh stvořil všechny věci, že stvořil hvězdy a naši zemi, ale vidíte: bible nicméně utrpěla velikou ránu, protože to neřekla takto: Bůh stvořil zemi a kromě toho stvořil také Ameriku. A mimo to bible ještě utrpěla také silnou ránu proto, že ničeho nevypravovala o volnomyšlenkářském filosofu Trakovi, jehož rozhodně neměla mlčením míjeti.

Na důkaz toho, jakou rozkošnou nevědo-

mosti jest takový volný myšlenkář vykrášen, citujeme tato jeho tvrzení: „Bako z Verulamů založil sase novější filosofii, opřenou o zkušenosti a důkazy (empirismus), která vedla další směr rozumového zkoumání. Od doby té počalo lidstvo laouti k učení přirozenému, k fysice a oddálilo se od učení nadpřirozeného.“ Jemnáčku, to jest učení! Takový člověk zajisté domnívá se, že postačí k vědeckému náteru řeči, když se tu onde ošene filosofii, vědou, nebo nadpřirozenem, empirismem, fysikou a mnohými jinými slovy, která snad sni velmi učeně, jimi však předvádějící ani sám dosti nerozumí.

Bako nezaložil novější filosofie, jak dí volnomyšlenkářský učenec Traka v Hampolci, neboť myšlenky jeho byly více programem než filosofii. Ostatně hlavní myšlenky jeho byly vysloveny již před ním a nebyly ani od něho samého důsledně provedeny.

Žádáme volnomyšlenkářské učence, aby se leknutím nesvalili: byl to kněz a kanovník Mikuláš Kusánský, jenž nejprve vyslovil základní myšlenky novověké filosofie.

Bakonu Verulamskému nemusíme tedy býti vděční za metodu induktivní ve vědách přírodopisných, sňbrž učencům a školám středověké Evropy. Jsme zavázáni díky zvláště Gerbertovi, potomnímu papeži Sylvestru II., Albertu Velikému, vznešenému a obáhlému duchu třináctého století a jeho velikému vstevníku, mnichu Rogeru Bakonovi, o němž dějepisce věd induktivních, dr. Whewell, praví: „Jest zajisté neobyčejným zjevem nalézt spisovatele třináctého století, jenž netoliko uznává zkušenost za pramen vědy, nýbrž sasezuje se o její nároky, jako by něco mnohem důležitějšího byla, nežli lidé dosud tašili.“ Jest to sice Bako, ale nikoli Verulamský, nýbrž katolický mnich Roger Bako, jenž na důležitost vědy zkušené ukázal. Ze jeho zásluh byly podtrženy Bakonu Verulamskému, jest dilem asi některého volného myšlenkáře v dějepisu věd.

Bako Verulamský, jež humpolecký filosof Traka tak vynáší, nejen nesnal se v matematice, nýbrž sasevřoval její účelnost ve výzkumech fysických. On s opovržením zavrhl Koperníkův systém, dovolává se proti němu nesmyslných námitek. Když Galileo byl již n cíle svých objevů dalekohledných, Bako Verulamský uveřejňoval pochybnosti o užitečnosti těchto nástrojů v badání vědeckém. Připisovati tedy metodu zkušenou jemu, jest naprostá a bezedná neznalost kulturních dějin. Konečně jeho blouznivé filosofické nárysy neměly nikdy nejmenšího praktického účinku, neboť nikdo nikdy nemyslí na jejich užití. Zkušební metoda vědecká jest výsledek duševní práce učenců katolických. Ocitá se tedy volný myšlenkář Traka ve směšné pozici, když spílaje církvi katolické a velebě základ věd přírodopisných, metodu zkušenou, musí nyní umlknouti před pravdou, která dokazuje, že metody zkušené první užití učinil katoličtí.

O něco později loďstvo Magaelhaesovo vykonalo sas prvon plavbu kolem světa a tím potvrdilo učení Aristarchovo, že země naše je kouli a nikoli plochou, jak uči pismo. To jsou sas vynálezci, kteří svými objevy počinuli rozumové poznání ku předu a tak jistě tvrzení bible vyvrátili. Na to přišel Koperník a položil základ pro theorii světovou. On první uči, že slunce středem vesmíru jest a ostatní planety že kol něho se otáčejí. Jeho spisy, přičítají se naprosto dogmatům, Řím proklel.“

Tu máte celého volného myšlenkáře, jenž paponěkuje o věcech, jimiž naprosto nerozumí, nebo přímě a obmyslně lže. Tážeme se onoho humpoleckého učence, kde Pismo sv. uči, že země jest plocha? My takového místa v Písmě sv. aspoň neznáme. Koperník prý položil základ pro theorii světovou. Těmito slovy předvádějící učenec nemá ani ponětí o pojmu theorie. Když Koperník dokázal, že slunce stojí a kolem něho země obíhá, nemůže býti o theorii přec již ani řeči. Také by nám měl učenec povědět, kdy a jak Řím spisy Koperníkovy proklel. Koperník, katolický kněz, vystoupil se svými novými myšlenkami r. 1530 a byl již na úmrtí loži, když jeho dílo se 1543 tisklo. Ze Koperníkovi církvi v jeho vědeckém díle se nepřekáželo, sjevo z toho, že první, kterým své myšlenky oznámil, byli katoličtí kněží. R. 1533 Koperník o nové své soustavě přednášel papeži Klementu VII. Koperník věnoval své dílo papeži Pavlovi III., který věnovalí přijal a na pronáhlodování vřbec ani nepomyšlal. Uplynulo 80 let, jejichž postupem bylo dvanáct papežův, a ani jeden z nich proti soustavě Koperníkově nic nepodnikl. A r. 1606 slavný Kepler píše, že obdivuje se moudrosti církve katolické, která proti novému učení nemá námitek, kdežto protestanté proti soustavě Koperníkově mocné útočí a štvou.

Až volnomyšlenkářský učenec nám dokáže, že církev katolická systém Koperníkův proklela, pak promluvíme dle nestranných dějin, co se dělo s Koperníkem dále a jak utvá-

k výkladu Písma sv. Dnes zatím na těchto řádcích máme dosti a budeme probereme jiné volnomyšlenkářské báhorky.

Ještě něco o Polné Mladoturek provedl jsem důkaz, že pokrokové obelhávali veřejné mínění tvrdivše, že Masaryk získal si zásluh potíráním rituální pověry v procesu polenském. Dokázal jsem, že Masarykovi šlo o jiné cíle, než o humanitu a rituální pověru. Dokladem toho jest také to, že Masaryk dovolává se ve své bratrské svědka tak shompromitovaného, jako jest mladoturek dr. Bulova v Karlově. Tento dr. Bulova způsobem neoprávněným sjednal si přístup k šatům zavražděné Anetky Hrdzové a byl do celého procesu takovým tajemným způsobem zahrán, že na konec se otrávil. Zase jedna věc dokazující, jak vědecky a vážně Masaryk otázku polenského procesu přejednával a jak nesamostatně myslí naši pokrokové, kteří Masarykovi jen přikývají, majíce za hlavní zásadu pokroku: svého mistra do nekonečna velebiti.

Obrana.

Macharovi čestí, přímí a poctiví Mladotureci se čestí. Snad výdělečná babka kartářka lépe do budoucnosti a povahy národů vidí než neomylný ostrovid Machar. Blamoval se nesmrtelně v „Cuse“ líčením poměrů balkánských, jak na př. prý citlivostivému Kobargovi, který snil o koruně královské, odnesl vítr všechny sny, atd. Zato o Turkovi se rozpěl touto chválou: „Je čestný, nesná lže, podvodu a falše... Místu kultury knižní má kultura srdce... A snad je docela předurčen, aby se ukázal definitivním epofadatelem osudů našich jihoslovanských bratří: snad bude tento silný, zdravý, poctivý a přímý kmen asilejky krystalizačním střediskem, kolem něhož se seakupí velké konfederace národů balkánských.“ — A protože na jedné blamáti není dost, musil syn Heliův, přesvědčený o své neomylnosti, tyto ohlapecké frasy ještě jednou zvečnit ve své „Citance.“ A žádný rozumnější a přátel jeho mu neporadil, aby raději hleděl učiniti přes to prorocství tlustou čáru v zájmu vlastním.

Mladotureci už „definitivně pořádní“ osud našich slovanských bratří tak, že při pohledu na tu práci stydne krev i v katovi. Anižti surovci, od Machara tolik vychvalovaní, mučí a pobíjejí Jihoslavy způsobem tak hovadským, že Kalvínova inkvizice proti tomu vyhlíší jako pouhé humánní kárání. „Poctiví a přímí“ Macharovi turečtí lidéci sice se starají pečlivě, aby o krutostech jejich nepronikly správy do světa civilizovaného, ale marně všechno. Vzdělaná Evropa se dovídá i o děsném mučení slovanských žen.

Teď zase dne 28. června přináší „Nár. Listy“ zprávy o řádění sřepých Asiátů ve Starém Srbaku, sténajícím pod pálměšským. Pro povstání Arnautů trpí hrozně nevinní Sřbové, takže turecký náhlý soud „proměnil se v pravou inkvizici, jež ohnám, bídnám, nosem a mukami, jaká jen divochy Asiát vyuměluje máti, mat Sřby, aby vydávali ukřyté sřbráně, jichž nemají.“ Dne 21. června „doveden silnou vojenskou stráží učitel Teoši Karadžić do biljačské kasárny a uvězněn. Po strašném mučení musil podepsati připravené již prohlášení, že prota Štejiš a ředitel sřbáké školy v Bujanovci ehočili ode vsi ke vsi a přemlouvali lid, aby nevydával dřádním sřbráně. Karadžić potom odveden do Prešova.“

Hned na to obelali Basakiše a Ristu Stojkoviče kmeta a také je mučením přinutili podepsati prohlášení, že osobně znají Karadžiće. Toho prohlášení bylo jim třeba jako „důkazu“ proti Karadžići. Když Risto Stojkovič podepsal, Turci ho strašně zbili a dali mu pětidenní lhůtu, aby přinesl ukřyté svoje sřbráně. Risto Stojkovič měl pašku, kterou již dříve vydal. Nyní už neměl ani kudyl. Pět dní maulo a Risto, nemaje, čím by Turky uspokojil a boje se nových muk, spáchal sebevraždu. Trajka Staniče tloukli, až smrznčili; sřbráně přece nevyužili, protože žádné neměl. Každý den padne některý Sřb oběti turecké vstekllosti a zalepenosti. Sřbáký list ze Skoplji, „Vardar“, byl na neurčitou dobu zastaven, protože uveřejňováním tureckých ukrutností — „překážá akci dřádně a škodí dobré pověsti mladoturecké vlády.“

Tak tedy Macharův „přímý, poctivý, čestný“ kmen turecký šíří pravdu, poctivost a — humanitu mezi Jihoslavy. Tak si počínají tedy sami státní zřizenci Turecké říše.

A „Volná Myšlenka“, která se náramně rozšillovala pro to, že byla posavírána řada bezcenných banditů ferrerovských v Barceloně, útlak ořizáného kmene slovanského sleduje s klidnou krví, protože němečtí lidé ve Vídni jsou klidní též a neudělili z Vídne do Čech

žádajících rozkazů k papírovému tvoření krajního rozhořčení. A Machar — ten jest čestným předsedou české sekce „Volné Myšlenky.“ Toho muže tu již nemohou urazit jeho poddání od-suzování asiatského katanství. Ať jest na Balkáně zardoušeno a umučeno Jiho-slovanů třeba sto tisíc! Jen když nervy neomylného proroka Machara se nerozruší svobodnou kri-tikou!

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna schválila 24. června státní rozpočet i ve třetím čtení. Nato vyřízen zákon o technických pokusech a zkušebních stanicích; jest to vlastně zákon proti nekalé soutěži. Jednohlasně přijat pilný návrh posl. Lisého na ochranu domácích tkalců. Předseda sněmovny navrhl pak, aby se přišli schůze ko-nala až v pondělí 4. července. Většina chtěla mít volnou ruku a čas, aby mohla zdolat oče-kávanou obstrukci v rozpočtovém výboru proti zřízení vládké práv fakulty. Cíť tento úmysl se prozradil a byl proto podán návrh, aby přišli schůze sněmovny konala se již 30. června. Vět-šinou 25 hlasů návrh tento přijat, ačkoliv Po-láci šli s německou většinou.

Doplnění hlasování o resolucích v poslanecké sněmovně bylo 23. června. Vlaši byli tu jazyč-kem, mimo sněmovnu. Resoluce ve prospěch škol Komenského ve Vídni padla 208 proti 204 hlasům. Proti hlasovali Němci, i němečtí soci-ální demokrati; pro resoluci všechny strany slo-vanské, hlasování se zdrželi polští i rusínští soc. demokrati. Scházelo několik Jiho-slovanů. — Z dalších resolucí přijata posl. Šrámka a Staňka, aby správní soud vydával rozsudky v té řeči, v jaké podána stížnost; resoluce posl. Šrámka a Šilingra, aby četníci své zprávy auto-nomním úřadům podávali v českém jazyku, Kra-mářova: při sčítání lidu budiž zjišťována také národnost. Choce: pro zaznamenávání neněmec-kých řečí buďte ustanoveni stenografové, V. Kotláře: aby četníci raporty své dělali také v řečích neněmeckých. Zamítnuty byly reso-luce Mařalkova, aby žádosti libereckých Čechů za zřízení čas. realky bylo vyhověno (229 proti 217). Staňkova: aby českým menšinovým ško-lám byla poskytnuta tatáž podpora jako ně-meckým v Pílmoh (211 proti 209).

Situace se přehřívá. Vláda utrpěla 28. června několik porážek najednou. Předně ne-mohl se sejít výbor pro reformu volebního řádu, ježto členové Slovanské jednoty výbor neobe-sílali. V subkomitétu finančního výboru po návrhu soc. dem. (12 proti 10 hlasům) usneseno, že výbor má se odročit, čemuž se vládní strany bránily. Se Slovanskou jednotou hlasoval člen Polského kola posl. Kolischer. — V rozpočto-vém výboře zahájena pak slovinská obstrukce z toho důvodu, že vláda slovinské požadavky vysokoškolské zamítla. Polákům oznámil bar. Bienenrth oficiálně, že stavbu průplavů nutno odložit. Vídeňské listy považují situaci za kri-tickou; i v panské sněmovně politika barona Bienenrtha jest posuzována nepříznivě.

Uherský sněm zahájen 25. června trdní řečí, v níž se předem poukazuje na zjednáni zákonného stavu v rozpočtu, dále úprava ban-kovní záležitosti a placení hotovými. Nejnalé-havější a bezodkladnou jest díloha reformy vo-lebního práva. — Maďarské řeči vytykají trdní řeči zvláště to, že v ní není řeči o „národních vymoženostech“, kterých se má maďarskému národu dostat za velká břemena nových daní.

Sněm bosenský schválil jednohlasně reso-luci, v které se vyslovuje nespokojenost s ны-nejší ústavou a se správou Bosny a Hercego-viny. Posl. Stojanovič prohlásil, že vláda rakou-ská i uherská dokázaly svou úplnou neschop-nost svým spolupůsobením ve správě a ústavě bosenské.

Odátka bráská. Ochraně mocnosti prohlá-sily, že budou-li Kréťané mohamedánským po-slancům překážeti, mocnosti ihned zakročí, aby hájily tureckou svrchovanost. — Protiřecký boykot v Turecku bere na sebe ráz znepoko-jující. Ruský velevyšlanec v Cařihradě zakročil jménem všech ostatních vyslanců u Porty proti boykotovému výtržnostem v Turecku.

Portugalsko. Republikáni připravují sjezd a rozdvají letáky proti monarchii. Sestaveno nové ministerstvo a zároveň rozpuštěna posla-necká sněmovna.

Španělsko. Katolíci španělští protestují proti církevní politice vlády ve věcech náboženských. Ministerský předseda protestujícím odpověděl, že vláda svůj program provede, že však proti katol. církvi ničeho nepodniká.

Anglie. Lodní liga vydala provolání, pode-peané 150 admirály a generály, v němž žádá vydání půjčky dvou miliard k seřízení národní obrany.

**Vyrovnejte nedoplatky
za Obnovu a časové Úvahy.**

Zprávy organ. a spolkové.

(Předbíráme oznámení.)

Schůze katolických jednot a organizací v Hradci Králové dne 17. července 1910.

Pořad:

Dopoledne:

1. Manifestační sjezd mládeže venkovské a městské na nádvoří Borromea.
2. Schůze katolického dělnictva v refektáři semi-náře.
3. Valná hromada katolických spolků ve dvoraně Adalbertina.

Odpoledne:

V 1 hodině porada důvěrníků o rozdělení diecése na krajské organizace dle organizačního řádu. Ve 2 hod. Společná schůze v sále Adalbertina, při níž promluví pp. dr. Horský a dr. Šulc.

Legitimace na všechny schůze budou vydávány v Adalbertinu, v Borromeu a v semináři v den sjezdu po 20 h.

Úplce. Organizace křesť. soc. pořádají dne 3. července zahradní koncert spojený s přednáškou dp. J. Sabuly v Mal. Svatošovicích u pl. Fiše-rové v „Polsku“. Začátek o 3 hod. odpoledne. Hudba úpícká.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 27. června. Výkaz spotřebovaného plynu a koksu ve školách a obecních budovách v měsíci květnu a výkaz po-kladní hotovosti se dne 30. června t. r. vsaty byly na vědomí. — Závady, shledané v domě čp. 99 v Hradci Králové a vstahující se k živnosti ho-stinské a usazené v též domě provozované, oznámí se živnost. úřadu za příčinou vyšetření a zjednání nápravy. — Nařídí se provedení nepro-pustného kanálku ve dvoře téhož domu s kameni-sových rour, se šachtou řádne obesádnou a mříží krytou, provedení dlažby dvora ve spádu a vy-klizení jednoho bytu v 1. poschodí. — Panu Ant. Hájkovi, kováři, udělí se povolení ku přístavbě dílny u jeho domu čp. 220 a p. Janu Uhrovi, ob-choďníku v Hradci Králové, ku zřízení železného portálu u krámu v domě jeho čp. 135. — Vyhoví se žádosti tělocvičné jednoty „Sokol“ v Hradci Králové o svolení k promenádě koncertu v měst. sadech na Žižkově náměstí, dne 3. čer-vence t. r. — Panu Fr. Čermákovi, mistru sedni-ckému v Hradci Králové, udělí se povolení ku stavbě dvoupatrového domu na parc. č. 6. v bloku O. — Žádost p. R. Kujala za koncesi k provozování sprostředkování koupě a prodeje realit, postoupí se živnostenskému odboru. — Podá se žádost Zemské komisi pro úpravu řek v král. Českém o zásadní svolení k zřízení elektrického pohonu no-vého jezu na Orlici.

Průkazaná obmecenost. Ačkoliv „Ra-tibor“ byl přijat frakcí sjezděních pokrokatů za spol-kový věstník a ačkoliv do něho plní výtečností, jako na př. prof. Dr. Vocásek, nemá přece asse-kuraci na šikovnost ve svých projevech, jak do-kazuje poslední správa o sjezdu abiturientů z r. 1895. Ke schůzce bylo svoleno „Adalbertinam“, které bese sporu nejvhodnějšími místnostmi hodí se ku přátelské intimní schůzce bývalých kolegů ze školních let. Tím není řečeno, že by se snad jinak našli tito pánové v Hradci Králové ne-mohli. Nikdo však do Hradce k vůli jídla nepo-jede, proto nemusil by si „Ratibor“ pýřtívatí ro-zumem, kterého nemá zrovna na zbyt. Co se tkne těch bezplatných noclehů v Borromeu, ne-rozhoduje zde láce, nýbrž ta okolnost, že nebývá vždycky v Hradci Králové pro 30 lidí dostatek noclehů ani ve všech hotelích dobromady. Proto se zabezpečily noclehy pro každý přepad v Br-romeu a to ovšem zdarma, protože Borromeu nemůže po živnostenskou noclehářství provozovati za nějaký poplatek. Tak se má věc, „Ratibore“, s tím Adalbertinem a s těmi noclehy. Snad stačí toto vysvětlení i učené hlavě, která si v tobě uleh-čila. Jestliže však jde „Ratiboru“ o blamáš za každou cenu, může začít již předem štvátí proti tomu, že o lesnickém sjezdě bude aspoň 100 hostů ubytováno bezplatně v Borromeu a stejný as po-čet v semináři. Myslíme, že jsme dostatečně do-kázali obmecenost pokrokového dopisovatele do „Ratibora“ a proto prosatím o předmět tomta přestáváme. — V témtě dále „Ratibor“ také na-padá docela židovské občany, že navštěvují za-hradu Adalbertina. Ačkoliv jsme svykli na pře-barvování „Ratibora“, překvapeje nás přece tanto náhlý výbuch antisemitismu pokrokového listu. Snad je to jemný pokyn, že dochází pololetní předplatné některým židovským abonentům. Při sdavých obchodních násozech „Ratibora“ lze oče-kávat, že antisemitismus neustane v listě sje-vem trvalým.

Politický křesť. demokratický klub v Hradci Králové pořádá v pondělí dne 4. července v sále Adalbertina veřejnou spolkovou

schůzi; promluví vsdp. Th. dr. Frant. Šulc na thema: „Has a Volné Myšlenky“. Začátek v 8 hodin večer. Po schůzi zápis nových členů.

Výsledky ručních vzdělávacích kursů v penzionátě školských sester. Žákyň hudebního kursu pochlabily se při veřejné produkci v neděli a ve středu znamenitým po-krokom v hudebním a pěveckém umění. Produkce sama byla rozdělena na přednes začátečník a na výkony pokročilejších žákyň. Oba stupně nesly známky pečlivého vedení a úspěšné metody vyu-čovací ctihodných sester učitelů. V pokročilej-ším oddělení mohli jsme všim právem se obdivo-vati technické vyspělosti a pravému pochopení přednášených skladeb pěveckých, sborových i hu-debních. Koncertním přednesem uchvátily poslu-chače sl. Benešova, Dostálova a Erbenova. K nim čestně řadily se sl. Frydrychova, Králkova, Klá-sarova a j. Produkce dokázala, že hudební škola Školských sester je výborně řízena. Neméně zda-filou byla výstava ručních prací industrialního kursu. V bohaté expozici našli jsme praktické i přepychové předměty, vytvořené uměleckým vkusem i řemeslnou dovedností. Celá sponsta novinek, ponejvíce příležitostných dárek z oborů ručních prací dovedly vzbuditi pozornost uznalých ná-vštěvníků. Ruční práce na pokračovacích školách tvoří zdravou rovnováhu s jednostranným intelek-tuálním vzděláním dívek, proto náleží vědek správě kursu industrialního, že budí a pěstí zálibu u dí-vek k ručním pracím, které by se měly pěstovati s přiměřeným návodem pro ostatní domácí práce ve všech dívčích školách.

Dar českých studentů Ústřední Ma-tice školské. Pod hesly: „Svůj k svému“ — „studující s jednoho bytu v Hradci Králové“ za-slali obětaví studenti čestí pokladně matiční 50 K. Dar tento provázen jest upřímným přáním zduar snahám Ústřední Matice školské a slonší našemu studentstvu na Hradecku ke cti.

Aviatik ing. J. Kašpar v Hradci Králové. Nemiloval bombastickou reklamu jako aviatikové cizí, kterým se na př. v Praze hůt na zemi vedlo než prostým obodčím. Plně se civílil a pak stkvělými výkony dokázal, oč předčí své-domitá práce novinářskou chvastavost. Jeho vzlety v Pardubicích uvedly obecnost v nádherný obdiv. Nyní 3. července po b. hod. odp. vzlétne Kašpar na vojenském cvičišti a továrny p. Petrofa. Listky v předprodeji ve všech knihkupectvích v Hradci Králové.

Mostné pro Ústř. M. Šk. Při otvření labského mostu bude vybíráno dobrovolné mostné se svolením zdejšího okres. hejtmanství, nač se o-bětavé naše obecnostu uposorňuje. Přispějme tak k druhému milionu!

Ze soudní síně. Dne 28. června projed-návala se před porotou zdejší žaloba pokrokat-ského redaktora p. Hofrychtra proti p. redaktoru „Síta“ Šupkovi. Hofrychtr otlil se na cti dotčen některými slovy, jimiž v tisku odpověděl p. Šapka na veliké osobní útoky Hofrychtrových „Hlasů z Poasavi“. Po delším přelčení v 7 hodin večer vyaseen rozsudek osobozující. Hofrychtr jako ža-lobce musí nésti všechny výlohy, jež činí přes 1000 K. Zástupce žalobcův p. dr. Stemberka ve své řeči zcela zbytečně zabíhal daleko; imputoval katolickému tisku to, co platí plnou měrou o tisku pokrokatřském, o čemž si ještě promluvíme.

Pouti ke kapličky na Rožberku. V neděli dne 3. července bude pouti u kapličky na Rožberku, kdež bude kázán. Tamtéž konají se již přípravy ku stavbě nové kaple. Procesí vyjde o půl třetí hodině z křetela Pauny Marie. Proší se o hojnou účast a o vypravení družiček.

Vysvětlení agrárníkům v příslím péce o blaho diecése. Napeali jste dne 24. června pichlavě, jak se prý stará nejdp. bi-skup o blaho svých diecéseův ve Stěšerách. Pan farář tam již 4 týdny nebespečně stádně a přece zástupce nebyl doaszen. K tomu dodáváte po „křesťanskou“: „Jan, chudá fara, visitační hostina odbyta, co tam a konečně trest musí býti přiený, vždyť obec nechťela vítat biskupa! Ti bezbožní agrárníci!“ — Tu se vás tážeme: Kdo vás na-aval bezbožnými za to, že jste nechťeli uvítati svého arcipastýře? Vlastními ústy se usvědčujete z veliké nedůslednosti. Vaše časopisy přece sou-stavně tvrdí, že odpor proti kostelu, knězi a bi-skupu stoupá právě tam, kde pracuje katolická organizace. U vás však se nezaložila žádná obranná organizace katolická, pan farář vám nídím neubli-žil, proti agrární organizaci nepostavil jinou — a přece jste musili honem docela v tisku ještě osnamovati záminku, proč nevíte — aby o tom veděl celý kraj. Mohli a měli byste věděti, že nejdp. biskup do žádných novin nepláe, protože při nynějších nejrůznějších starostech sotva by k tomu stačil čas. Vy jste však musili mlčati sami politika s náboženstvím a osnamovati, že pro katolický tisk nemůžete vítati — katolického roz-davače svátosti. Věru nemusili byste p. faráři ještě přitěžovati v chorobě; měli byste se raději informovati, proč dosud nebylo možno jednoho kněze jako zástupce do Stěšer poslati. Jest věru svlášt-ní, jak nyní u vás i ve všední den stojí tolik o kostel někteří lidé, kteří se do něho podívají sotva kdy v neděli! Teď, milí pánové, takové svízele s obsazováním kněžských stácl zaviňují

sami ti agrárníci pohlaví, kteří se horlivě účastní volnomyšlenkářských schůzí, při nichž horlivě tleskají tupitelům kněží. To saviňují ti agrárníci, kteří s velkým nadšením rozšiřují bezvěreckého a s četných polemových lží uvědoměného „Havlíčka.“ Jsou toho vinní agrárníci, kterým se náramně líbí Machar pro lži, jež na katolictvo metá. Ano, těm „lepším křesťanům“ se máte poděkovati. Těšete se, proč? Inu proto, že se nechce gymnasiálním abiturientům pak do semináře. Jen si představte postavení inteligenta, na něhož pro jeho kolářek pohlíží patnáctiletý sfanatizovaný chlapec jako na člověka „méně uvědoměného.“ Slyšte ty nestoudné nadávky, které se sypou šmahem na kněžstvo vůbec jako krupobití. Jest věru potřebí železné odvahy k tomu, co kněžstvu nastává. A když tak na schůzi i agrárník, který sám do kostela chodí, vyčte knězi docela neomalené i to, co se spotřebuje na faře chleba, sušce sání, jaké elast jest pro inteligenta státi se knězem. Obce slyšet dáky? Židovský kapitalista a zasobaný advokát nemusí se na schůzích obávat, že mu kruhy nekatolické budou vyčítati, co od lidu bere. A pak ta radost ve škole, když pokrokový učitel, který svádí vodu na agrární mlyn, začne ve škole knězi práci kasiti a na schůzích, kde stojí často děti, sjejmě prohlásovati, že náboženství i s knězem se musí vyloučiti ze školy! Sudte sami, jaké slast jest nyní státi se knězem! A tak nyní řídne počet kněží; vřdyť se volnomyšlenkářští rozšiřovatelé „Havlíčka“ o to tolik starají! Jest pak div, že někde nelze na zavolání kněze dostati? Kdybyste se informovali aspoň trochu líc v nejbližším okolí, věděli byste na př., že katolická kukielenský dělá dobrou musil zároveň zastává úřad kaplanský; až třikrát v neděli kázal, metricky psal atd. A rozhodně za to nebral ani desátnu takových diet, jaké vy zcela ochotně popláváte čelajm svým pracovníkům za práci daleko menší. Pichlavá poznámka o visitační hostině, o menších příjmech farních rozhodně málo přiláhal rolníkům vzdělaným, s nichž jsou někteří dokonce zámožní; taci přece se měli už dávno vysouti z předsudků a chlapeckého posmívání, jaké odkládají sami soc. demokraté. Vy sami ve Stážerách nejste tolik zaujatí jako vaši kollegové jinde. Ale patrno, že častá četba třídního vašeho tisku působí zvolna na vás taky a že se kloníte k předsudkům jinde často vysloveným. „Bíti budou pastýře a rozprchne se stádo.“ Myslíte, že ta slova neplatí planou měrou i nyní? Domníváte se, že stále neomalené tloky tisku na kněžstvo snad náboženský cit upevní? Vystoupili před veřejnost člověk náležející stavu tupnému, snižovanému, vládně proti námu nedůvěra, i kdyby mluvil pravdu andělskou. — Žádná zášť, ale nedostatek kněží zavinuje, že všude nemůže býti ustanoven kněz, jakmile se zavolá. A kdo spolupracuje na snižování „kierikálů“, kdo si přeje, aby člověk rázu Macharova dále šířil nepravdu, že jest křesťanství „jedem z Judey“, ten špatně se stará o to, aby kněží bylo více. Jest potřebí uvažovati klidně.

Třebochovice. Máme tu jednoho velice vřdného hostinského. Jest to p. J. Halík „Na Kubě“. Tam docházel častěji p. Jos. Podolník a přiváděl tam i své přátele, tak že panu hostinskému ke škodě nebyl, třebaže nemohl utrácti tolik, co jiní hosté „pokrokovějšího“ ducha. Ale jak se k němu p. Halík zachoval? V neděli dne 5. června přišel p. Podolník do hostinské místnosti se dvěma přáteli. Začal hrati pro zábavu „spodky“. Ta hra se asi hostinskému málo zamlouvala, protože pro něho jest „viso“ výslovnější. Mezi hrou přišlo do hostince asi 26 hostů z Hradce Králové, kteří čekali na vlak. Podolník žádal mezi hrou dvakrát o sirky, ale žádost zůstala bez výsledku. Ani se na ni neodpovědělo. Když pak hradečané začali platit, žádal Podolník o sirky znovu. Hostinský mu hodně neomaleným, drsným hlasem odpovídal, že každý pořádný kufák má míti sirky své. Hodil je pak žadatel pod nos. Měl je právě při ruce totiž. „Zapalte si!“ — Tohle jednání se nemohlo p. Podolníkovi nijak zamlouvat. Lidé, kteří seděli v hostinci zároveň, mohli se dle hlasu a posunků hostinského snadno domnívati, že budto jest Podolník mnoho dlužen, nebo že jest nevřtaným společáckem anebo výtrníkem, když s ním sám hostinský tak bezohledně jedná. Když tedy hradečané odešli, prohlásil roztřpčený host, že chce platiti. Hostinský však místo otázky, jaký jest hostův úd, plný zlosti vytýkal, že mu jde host se svou „píponou“ (dýmkom) do pokoje atd. A když se mu to nelíbí, tedy že jsou tamhle dréty. Host mu odpověděl, že si to kázaní může užetiti a raději lici, co je dlužen. Podolník se hádat nemínil. Sedělo tam ještě asi deset hostů. Zaplatil řád i K 40 h a odcházel se svými přáteli klidně ven. V tom se ozývaly lidumilné hlasy soc. demokratů: „Vyhodte je ven, oni drží se studenými!“ Hostinská odcházejícím na cestu tleskala. Za své peníze stali se pokojní hosté terčem škodolibých poznámek. — Pane hostinský, znáte základní pravidla společenského taktu k hostům? Jestliže jste myslili, že by vám bylo „viso“ nešlo až i K do pinky a jestliže víte, že každý nemá na drahé doutnky, mohli jste se přece porozuměti jiným způsobem. Kde se tohle děje, aby řádný člověk byl zahanbován před společností takovým chováním hostinského? Takhle si mnoho lásky a hostů nezískáte.

Hasiči v Blatné se ale pokrokatého komanda a účastníci se Božího těla v Třebochovicích počtem 17 mužů mimo velitele, tak že jsme svým katolickým smýšlením nepřítelům imponovali. Katolíci, jen se nekekejte! Právě takový katolík trpí od nepřátel nejvíce, který při každé příležitosti zalézá a o svoje práva ve společnosti lidské nikdy se nehlásí. A že naše manifestace imponovala, to bylo patrno z nepřítelského hnutí. Ti „lepší křesťané“ totiž nám po slavnosti doručili právě 17 čísel protikřesťanského „Havlíčka.“ Marš námaha, pánové! Nemyslete si, že se staneme loutkami některých fanatiků, kteří národu našemu „pomáhají“ ve spolku s německými židy protikřesťanskými štvářeními. To si právě námečti židé nejvíce přejí, aby náš národ byl hodně rozeštván, protože pak se bude germanisaci a nás líc dařiti. Známe vaše „dobrodružství pravdomluvnosti a snášlivosti“ už dávno a proto uvědoměle katolíky nepopletete.

Debřemice. Když tak pozoruji osvětu zdejších stoupenců „Ratibora“, vřdy mi napadá, že by měli míti daleko vřdnější úkoly než pořádání protikatolických přednášek a pronásledování pana faráře. Jak se vede na velkostatku dělnictvu, o tom není potřebí široce se rozeepisovati. A pak snad by bylo také poněkud potřebí starati se o větší bezpečnost zaměstnaných lidí. Před krátkou dobou byl jeden přejet panskými koňmi a umrcen. Nato hned jiný pobitoždný strojem. Dne 13. června dva lidé musili v noci vybiti žumpu a jeden z nich tam přišel o život. V úterý minulý týden umrcen byl při překládání železného zboží sdruhy devatenáctiletý Jos. Bráf ze Syrovátky. Tedy jest potřebí hodně starosti o dělnictvo jiné, než jakou by mu chtěli lacino vérovati přilíš ovisceři pánové, zvláště ti mladší, kteří mimo dráždění obmění jenom kratochvilné zábavy.

Debřemice. Na sv. Petra a Pavla uspořádána v naší nové škole výstava prací žákovských i školních pomocek. Byla častě navštívena jak rodiči tak dětmi a všemi, kteří se o školství zajímají. Uspořádání bylo velmi ladné a vkusné. Zájem o školu a výchovu dětí podobnými výstavami vzrůstá, s čehož se dlužno radovati.

Strážidlo ve Veselém. U nás strašidlo — a zle. Strašidlo stávalo na hřbitově zdi podlé v noci a nabádalo plno strachu kolemjdoucím. Něčimné kousky ty měly pro některé lidi náledky velice těžké. Na př. když šel kolem hřbitova v noci obuvník p. Akstein, strašidlo saskočilo se zdi, běželo za ním a tak ho zděšilo, že musil pronásledovaný ulehnouti. Pí. Kopecká byla ve Veselém návštěvou u svých přátel. Ta byla také tolik strašidlem poděšena, že se s toho roznemohla. Teprve až pan farář dal strašidlu děkladně za vyučnou, když na něj vystoupilo. Neutíkal, ale přivedl svou neohrožeností strašidlo tolik do úzkých, že toto kajcně se přiznalo k svému posemskému původu a dalo se do prošení. V strašidlu seznaná technický pomocník Jos. Kněžour, který se vymlouval, že byl k těm nočním kouskům naveden. Strach postižených nelze sváděti právě na pověrečnost. Kdo jest v noci u hřbitova přepaden odvážným útočníkem, tomu do spěvu nikdy není. Teď poněť o pořádkových společenských etiketách Kněžoura ještě řády tak, že víckrát nebude potřeby chodit strašidlo.

Z rychnovského vikariátu. Ve čtvrtek dne 7. července koná se v Rychnově n. K. konference vikariátního kléru, na níž ventilují pastorační otázky vdpp.: Jos. Šeic, farář na Kačerově a Jos. Imlauf, kaplan na Kunštátě. Před konferencí obětuje o půl desáté hodině vd. správce traktu rychnovského a děkan rychnovský Jos. Čížek ml. sv., které se účastní veškeré vik. kněžstvo.

Dvě gymnasia v Pardubicích. Přítím školním rokem otevřena budou v Pardubicích na jednom z gymnasií: C. k. gymnasium pro chlapce a soukromé reálné gymnasium pro dívky. Dívčí gymnasium vydržované bude munificencí města Pardubic. Tak se dostane konečně Pardubicům, po čem dávno toužily a oč ustavičně usilovaly. Zápis do obou útavů koná se dne 3. července a 5. září t. r. Počet žactva do těchto nových škol v Pardubicích jest prý dle předběžných okolností úplně zabezpečen.

Požár v Ostředanech u Pardubic. Dne 28. t. m. v úterý před polednem vypukl v rozsáhlé obci Ostředanech u Pardubic požár. Za silného větru rozšířil se oheň tak, že zachvátil 11 obytných stavení. Ku pomoci dostavily se hasičské sbory z Pardubic a okolí.

Litomyšl. (Slavnost svatoantonínská. — Výroční památka svěcení praporu katol. jednoty.) Po mnoha letech opět letos slavena byla pouť sv. Antonína v knížecím parku v Nedolíně a jeskyně Svatoantonínská. V neděli odpoledne zavítal k jeskyni v háji Nedolínském vd. probošt z Litomyšle, konal tato odpolední pobožnost ke cti sv. Antonína Pad. a promluvil tuto k lidu s místa a s okolí o podivuhodném životě sv. Antonína, nabádaje, by ho v těchto dobách následovali životem a příkladným životem a utíkali se k němu v potřebách svých. Z města Litomyšle byla letos návštěva čitelná svatoantonínských zde velmi četná. Kéž i duch tohoto světské savane všude není kraljona! — Dne 26. června odavila katol. jednotu památku svěcení praporu spolkové. Až počasi

bylo nepohodlné, zavítala katol. jednotu celá i s hosty posvanými s okolí a s místa do probost. chrámu ke ml. sv., již sloužil vd. předseda, probošt litomyšlský. Po návštěvě chrámu shromáždili se členové v místnostech jednoty, kdež promluvil vd. probošt o úrolech katolika dnešní doby v rodinách, ve společnostech a ve veřejném životě řeči hodinu trávící. Přítomný host z Hrušové horlivý a velečinný rolník-katolík žádal p. řečníka, by mu promluvil o časovnu řeči svou opeal a daroval. Po této promluvě připojil své slova p. Doležal, snazivý a důmyslný člen katol. jednoty a poukázal ještě na mnohá nebezpečí, valící se na věrný lid katolický. Kéž katolický lid jest stále na stráži a bdí p. čili nad drabocennými poklady sv. víry své a neustoupí ani o píď od dědictví otců svých, jež vždy neslo blaho, pokoj a spásu! Kéž věrný lid katol. pevně přimkne se ku své duchovní vřchnosti a zástanpové tohoto lidu neunavne hájí zákonitá práva katolické církve! Vystařný hlas Sv. Otce Pia X.: „Nemlčte!“ at se zakotví v každé žilce věrného lidu katolického!

Úpice. U nás přes tu chvíli stává se v továrnách těžký úraz. Letos na př. přišel jistý dělník s jara o ruku na Sychrově v továrně v „Kremplu“. Před 14 dny posbíl ruky v mandli p. Radolfa v Zálesích jiný dělník. A minulý týden dne 21. června dělník Víček rovněž přišel o ruku v mandli p. Oberlendra. Dne 19. června spadla na Sychrově v domě p. Moravce s dráhého posechodí 63letá stařenka Vyháňková. Pádem se zabila.

Sv. břimování v Křtálích u Jilemnice. Malá horská dědička — ale o své lásoe a oddanosti k nejdůstojnějšímu svému panu bis kupu a svaté víře podala dáky nejvřdnější. Dne 18. června zavítal k nám Jeho Exc. nejdp. Ta. Dr. Josef Doubrava, by ušlel sv. břimování a výkonai generální kanonickou visitaci. A tu lid nejmenší farnosti v Podkrkonoších připravil Jeho Excellenci tak stkvělé a upřímné uvítání, že arcipastýř pohledem na ten dáky lásky byl velice dojat a slas radosti zatřpytila se v oku jeho. U cesty, jež vede od kostela k okresní silnici a mnoho set metrů je vzdálena, postavili osadaíci 12 stožárů s prapory národních barev a celou cestu okrášlili břískami. U silnice pak byla postavena slavnostní brána, kde Jeho Exc. byl od osady uvítán. Již v 6 hodin ráno vyjelo banderium vřtící Jeho Excellenci; při setkání pozdravil arcipastýř vřdce banderistů p. J. Zelinka, rolník z Křtálů a poprosil jej o přijetí doprovodu do osady. Rásem 7. hodiny vyšla celá osada od kostela a u brány slavnostně rozesetoupila se k uvítání. Množství malých i velkých družiček s velkým věncem pro Jeho Excellenci krásililo celý průvod. Z Jilemnice dostavili se pp.: o. k. okresní hejtmán Herman Šlechta, o. k. okr. soudce JUDr. Fr. Pardus, o. k. okr. šk. insp. Fr. Bažant, pol. komisař Frant. Soukup, o. k. notář JUDr. Ant. Mokřý, stavitel J. Pošepný a hotelier Fr. Cibulka; z Vřebahů vd. Fr. Proschwitzer, biak. vikář, s farostí naši pp.: Hd. uč. Lad. Bartoš s učitelem Jos. Čermanem, starosta obce Křtálů Jos. Řehořek s radním Fr. Trojanem, starosta obce Roudnice Fr. Malinský, místopředseda Svatojanské jednoty Vilém Novotný, velitel sboru vojských vysloužilců p. Möhwald s jednatelem sboru J. Vajsařem. Když se zvuku hudby a břmění hmoždířů stannl kočár J. Excellence, nejprve uvítali nejdp. biskupa zástupci c. k. úřadů s duchovním pastýřem; pak obstopily Jeho Excellenci družičky s voaným věncem tak, že stál uvítání sám a kolem v malebném obrasci družičky a veliké shromáždění lidstva. Nejprve předstopily před Jeho Excellenci dvě družičky, z nichž Mařenka Jindřichová uvítala Jeho Biak. Milost, drabá pak M. Novotná podala Jeho Excellenci nádhernou kytiici s bílých a žlutých růží, kterou věnovala sč. Emilie Jindřichová, lit. učitelka ve vřs. v Křtálích. Potom předstopil místní farář dp. Josef Profous, přivítal upřímně Jeho Excellenci ubezpečiv jej láskou a oddaností svou a osady k Němu a ku svaté víře. Rovněž i od školy, osady a spolků byl srdečně uvítán. Mocně dojat děkoval arcipastýř každému a všem přítomným za lásku, kterou mu na jevo dali při uvítání. Čeho nejmeně se nadál nejdp. biskup, to našel u nás, svornost mezi katolíky a nekatolíky; tot dílo nynějšího dp. faráře a nad tím nejvíce byl vřčený host potěšen. Od slavoobrány heul se celý průvod za břmění hmoždířů a za hlachu hudby; nejmenší družičky sypaly květi na cestu před Jeho Excellenci. I to zachmuřené nebo se vyjasnilo. Srdce všech, malých i dospělých získal si nejdp. biskup svou přívětivostí, tak že den sv. břimování zůstane nám trvale v milé paměti. Po sv. břimování byla ve škole skouška se svatého náboženství; i tu byl potěšen Jeho Excellence nad důkladnou znalostí pravd sv. náboženství, což projevil přede všemi přítomnými dp. farář i dívky povzbudili ku další pilnosti. Rovněž i spravedlivý a lichektivý úsudek o skoušce promeal slovaty c. k. okresní školní inspektor p. Fr. Bažant před Jeho Excellenci a ostatními hosty. Při přítelenském občeřtvení promeal přítětek Jeho Milosti slovatý pan c. k. okresní hejtmán, místnímu faráři promeal přítětek slovatý pan c. k. okresní soudce, poukázav Jeho Excellenci na svornost, která nyní po dřívějších bojích vládne v obci blahým působením našeho hostitele. S kněžským hostem mile promluvil arcipastýř a všeho dobra mu přál. Přít-

blížila se doba odjezdu. V 5 hodin odebrali se všichni s Jeho Excellencí ku krátké pobožnosti do chrámu Páně, kde místní farář poděkoval Jeho Excellenci za námahu a lásku projevovanou, proslil o modlitbu za svornost v osadě smíšené a o sv. poselství. Ještě jednou poděkoval arcipastýř katolíkům i nekatolíkům za lásku, s jakou jej přivítali a ubezpečil je, že vždy bude pamětliv toho krásného uvítání, jehož se mu zde dostalo. Ku rozloučení s Jeho Excellencí dostavila se celá osada. Provázen statnými banderistami a žehnaje všem osadníkům, kteří jej jako děti obklopili, odjížděl arcipastýř za svatou hudby a hřmění hmoždítků s osady naší. Všem dražičkám zanechal Jeho Excellence na památku krásné medaillonky s obrásky: bl. Panny Marie, dobré rady a sv. Otce Pia X. Bůh provázej Jeho Excellenci na Jeho apoštolské cestě a popřej Mu zdraví, aby ještě po mnoho a mnoho rók mohl roznášeti přehlasní Boží ku prospěchu časnému i věčnému svých milých diecéanů!

Vzpomínka z poutí na skutečný klerikallismus. Přijel jsem do Chvojna, kdež byla pout. Pozornost moji upoutal na návesi malý krámk, obklopený jak školní tak odrostlejší mládeží. „Tak ještě jednou! Za jediný dvouhaléř může každý vyhrát pletenec fláků,“ křičel mužik s kulatou čepicí na hlavě. A již dvacetý ruce se natahovaly po dvouhaléřové kartě, na níž bylo 6 různých čísel. „Já budu tahat. Já — já — já!“ A hoši nejbližší stojící tlačili se k mužikovi. Každý chtěl vytáhnouti kuličku, na níž napadá číslo. „Tak, ty malíček, pojď, ty budeš šťastnej.“ Tak táhli, ale jen jednou! — No tak — ukaž! — Tu je číslo 69! — „Já ho mám!“ vykřikl si klouček a nechal po vyhraných flácích. Tak se to opakovalo dále, až při druhém hlaholu svonu upozorňoval strážník mužika, že ta sábkava není po čas trvání bohoslužeb dovolena. Tu jsem zaměřil sám ke kostelu. Proti mně kráčelo asi deset mladíků, z nichž někteří kouřili vonné doutníky a jiní jen cigarety. Ubírali se přímo k hostinci. Nepřesobilo to na mne radostně. K tomu jsem najednou spozoroval, že mají ti mladenci osdobený límec agrárními čtverlístky. Tu jsem si pomyslíl: Tedy to agrárnícké lepší katolictví se dokazuje tím, že právě za hlasy svonu ostentativně se jde místo do kostela do hospody. A snad srovná v tom hostinci, až se hodně peněz utratí, bude se hovořiti, jak se vysávají kapsy rolnictva od — klerikálů. U kostela jsem se dověděl, že jest na kůr vstup volný i nehudebníkům. Tedy jsem šel na kůr. Stojím klidně u zábradlí a naslouchám kázaní, které mne poutalo velice. Po chvíli veházeli — pokud jsem mohl uhodnouti — hudebníci a zpěváci. První jde starší pán, který posdravil pana ředitele kára a přítomné dámy. Márá však jsem čekal, že ten pán posdraví také Toho, k vůli jehož účtování jest chrám postaven. Docela jsem spozoroval, že ten pán provádí kázaní různými jiskřivými posuňky. A přece to kázaní bylo tak vroucné a krásné! Zadívala mne svatá. Pan ředitel kůru dával znamení ku zpěvu. Nohl pán zpíval zároveň. Mnoho svým uměním nevynikal. Před ukončením mne sv. hudebníci šli hromotně s kostela. Bylo mi divno, proč se jim ta chvíle zdá dlouhá. Regenschori rozsvětl varhany dovednými prsty ve velebnou píseň: „Zvěstuj těla vznešeného...“ Nohl zpěvák již také odešel, aniž počkal, aby vzdal účtu Nejvyššímu, když s počátkem na to zapomenal. Po ukončení všech obřadů zpěchám za deště ku Chvojeni. Zaouva mi na myslí tanula jisklivost onoho nohl pána. Všechni jsem si: „To měl asi Kristus radost s tobo „upřímného chvalofčení“ takových katolíků! Přijdou si na kůr jen jako na nějaký koncert, aby je lidé pochválili. Oti Krista při zpěvu ústy, ale srdce jejich jest daleko od Něho. A právě taci lidé vytýkávají klerikalismus knězi, který se stará, aby vira osadníků byla živá, aby se jevila skutky a nikoliv jenom formálně. Kdo ukazuje stejné pohrdání ke Kristu svátostnému a přece k jeho chvále najednou zpívá, nepřetváruje se, není klerikálem?“ — A hlavou mi táhly další myšlenky, jak právě naši protivníci častým snečdiváním kostela a sobeckým snečdiváním jiných posvátných věcí jsou největšími klerikály.

Pokrokařský konvikt v Ohradím. Zatímže pro studenty pensionovaný učitel pan Schuster. Poněvadž si byl tento pán v horlivém boji proti „klerikálům“ vědecky důsledný, není nikomu tajno, že ten konvikt jest stížen výhradně pro syny rodičů pokrokařských.

Ze školy. Na venkovské škole na Ohradím-ku vysvětloval p. učitel, co znamená při sčítání křížek. Když se ptal pak jednoho chlapečka, co udělá při spatření takového křížku, dostal odpověď: „Smeknu čepici a řeknu: Pochválen buď Ježíš Kristus!“

Pokrokařům na Ohotěbořsku. Jeden váš člen již od samých velikonoce se prý „modlí“, aby má ruká upadla, nebo aspoň zčernala. Dosud však modlitby ony, patrně bezcenné, minuly se s účinkem. Čekal jsem tedy, že snad ta kometa vám bude na ruku a má nějak těžce pošramotí; vdyť jste s ní musili být v neobyčejně blízkém styku, že jste toho o ní tolik věděli (učení hvězdářů skoro nic). Vaše sleďas kuchařka pořádala o ní celé přednášky, a lid poslouchal a otevíral deta. Iau — jakpak ta by to neznama! Vdyť

slouží mezi pány! A tak jest kometa v tabu a má ruce již sotva hrozí jaké nebespečí. Proto jest mrška také už neklidná. Jen psát se jí chce, a psát. Jinak nedá. Musím jí povolit. Kdož by také své vlastní ruce něčeho nedovolil? A tak tedy opět v lese na pařezu píšu To víte — o vás. Co jiného? Mám toho tolik na srdci, co bych vám a veřejnosti rád pověděl. Nemohu přece mlčením promlouvat celou tu vaši veřejnou „blahodárnou“ činnost. A pak jest vlastně nyní řada na mne. Řídím se zcela dle jednoduchého pravidla: „Jednou já, jednou ty.“ Především nutno se vrátiti k žurnalistice. Zhotovili jste dva na pobled bezké články o mně; dá se to číst, ale obsah — hotová bída. Snažte se tam obhajovati, ale „nejde to“ (Weis). Stavíte nové vzdácné zámký své slávy na tom, že několik lidí vám oddaných, či lépe poddaných (neboť kdo chce býti ve vaší přízni, musí býti zároveň vaším poddaným, vám nikdo nesmí býti roven), jednání mé odsoudilo. Učinili tak snad jen vám d. oti. Mluví-li však se mnou nebo s jinými lidmi, tvrdí, že se to mělo státi již dávno, aby břeblnek vaší pychy a slavomamu poněkud zbledl. Ano tvrdí to i lidé, o nichž jsem vždy předpokládal, že jsou přivřenci vašimi a vašeho t. zv. pokroku. Jediné, co ten zdejší lid ve vás prospěch snad říká, jest to, že se to nemělo dít tak ostře. Jest v tom snad jakási politování, bohužel pro vás tím bolestnější. Na tyto a podobné výtky o ostrosti platí nejlépe staré přísloví: „Na hrubý špalek — hrubý klín.“ Ostatně jste se sami dost přičinili, aby ostří ono bylo jak náležitě otupeno. Naběhali a navymlouvali jste se dost a dost. Nikoho však se vám nepodařilo asprosto o opaku přesvědčiti. Scházely vám asi důkazy. A jakou radu vám dal starý právník, jehož jste se tehdy tázali, „co s tím“, to zůstalo tajemstvím. Lid však tvrdí, že ona vaše řeč o soucitu a snižení existence jest pouhou bajkou. Ve skutečnosti prý vám starý právník poradil něco jiného. Ale lid zdejší — ten vám nic neřekne. Myslím si jen svoje. Nechce si holt dělati „mocné“ nepřátele. Že má osoby při tomto duellu nebude šetřeno, to jsem očekával. Ale zatahovati do toho mého otce a hrubě ho veřejně napadnouti, dále pomlouvami si broustiti své jazyky o celou rodinu — není důstojno ani takového „panstva“, jaké vy se sepe vyvádíte, ani těch lidí, s nimiž řečičky ony vedete, ač osoby ony (bývalí to s pravdivá mužové) se domnívají, že jsou osobami všeobecně vážnosti požívajícími. Docela snítiti se k paskvilnému napodobení řeči a pohybu osoby jiné! Faj, to inteligent nedělá. — Jak o mně ráčíte, vrchnosti, souditi vy, aneb celý zdejší kraj, mne mi býti v této příčině věd zcela lhotejnou. Vdyť jste ani prtem nehnu, abyste veřejnost přesvědčili o opaku; protož musím tvrzení svoje pokládati za pravdivé a jako takové je všemožně hájiti. Ovšem nepoužiji k tomu facek (jak mi bylo slíbeno) nebo nadávek (jak mi bylo učiněno). Takových věcí jsem až příliš vzdálen. A kdo jinak nedovede svou převahu dokázat, než tímto způsobem, jest a zůstane duševním chudákem. Saad ten lid zdejší poněkud prohlédne a omezí nad sebou trochu tu vaši diktaturu. Rádi se chlubit jalevou frází, že šikíte pokrok mezi lidem. Proti tomu není a nemůže býti žádný člověk. Snahy ty jsou a zůstanou vždy chvály a účty hodné. Mne však zůstati v mezích dovoleného a nesmí se šířením tím činiti náslil lidem, kteří snad se snahami vašimi neocnouhají. A pak nesmí snahy ony mti nějakého hmotného posadí. Pak přestávají vůbec býti zásluhou a svrhají se v kšeft. A pak to, o čem vy se domníváte, že jest pokrokem, jest vlastně paskvillem na pokrok. Nutíte do lidí něco, čemu oni nerozumějí a s čím také nesouhlasí. Ostatně, jakou vy se svých skromňoučkých zásob můžete moudrosti tomu lidu podati? Vaším healem při „pokrokařství“ budí: „Jen žádné náslil, sisk a brutalitu!“ Inteligent, kdyby měl krev třeba na bodu varu, nesmí se nechat strhnutí k vyhráškám náslilnickým. Rabiátství se odsuzuje samo a inteligenta není důstojno. Kdo se nedovede ovládati, není inteligentem. Také jsem rád vašemu alibu, že polemiky se mnou zanecháváte. Škoda papíra a per, že ano? Slyšel jsem, že vám to dalo vždy ohromnou námahu, než jste takovou novinářskou stváru zhotovili. To padlo asi papír, co? No — vdyť se bře ambvence na kancelářské potřeby a těch tolik nepadne. A na vytápění pokoje báfete také. Tak co je vám? Má se zdá, že se lépe dáť vždy jednotlivému podnikateli, než akciové společnosti. Zde jeden druhému překáží. Proto asi jste vždy tak namáhavě slepovali své články dobromady, a přece to vždy tak uboze vypadalo. — Ostatně, abych nesapomněl! Přes všechny moje varování a napomínání napsal zase jeden z vás slovo nebil (rozuměj netloukl) s y (viz článek v „Našem Právu“). To je, holečku, hrubá chyba. Což se nedovedete přemoci? Tak rádi se staráte o zábavu zdejšímu lidu. Nuže, ať se ten lid baví! Bohužel, dře se to nyní po většině na vaše útraty. Semo a slámu nemám letos na rozdávání. Nového jest vám škoda a staré už není. O vysoké vaší vyspělosti duševní svědčí také ona okolnost, že slova „kat“ a „vyvrhel“ pokládáte za nějak tuze nízká. A toho, kdo jich užívá, prohlášíte hned za člověka nízké duševní úrovně. A přece kdybyste skutečně něco znali, tak jako se děláte, věděli byste, že možno slova jednoho neb druhého nalésti i v Palackého i samého Ko-

menského. Ale to jen když snižujete — beze všeho rozmyslu! O těch dalších třech slovech: „trágoval“, „pěšourem“, „blafak“, co by se vztahovalo k mé osobě, není mi známo ničeho. Co se však vás týče, sestavím ta slova takto: „Neradi strágujete pěšourem; zdaž však sa zjednaný povoz vyklopíte rádi nějaký ten blafak?“ Ten od militér.

K četným dotazům sdělujeme, že jsouce si vědomi svého sociálního poslání a dbajícího prospěchu všech svých vkladatelů, drakujeme *veškeré vklady bez rozdílu sazbou 4%*, ode dne vložení do dne vybrání, což jsou vzhledem k naprosté bezpečnosti, jakou může skytati zase jen spořitelna, podmínky jisté příznivé.

ČAS jsou peníze a nutno jim proto šetřiti. Aby přespolní vkladatelé naši nemusili s každým vkladem choditi zvláště do města, vydáme neb zašleme jim na požádání složenky poštovní spořitelny, na jejichž střední části nechtě laskavě připiší číslo knížky, pro kterou vklad jest určen. Vklad složí na poště bez jakýchkoli výloh a stvrzenka pošty složí jim jako prozatímní průkaz, který třeba pečlivě uschovati. Teprve když adá se jim příležitost jiti do města, předloží vkladní knížku v naší úřadovně, kde jim budou poukázány vk lady do knížky vepsány.

Úroky připsují se ku kapitálu v knihách spořitelny, aniž by bylo nutno předkládati vkladní knížky. *Za příčinou účtení úvěrky nebudou ve dnech 1. až 15. července úroky do vkladních knížek připsovány.*

Různé zprávy.

»OBNOVU« V PRAZE

dozadí las v knihkupectví p. Františka Hovoroky v Žitné ulici a v prodeji novin p. M. Vlčka na Ptkopech.

Také školské zprávy. „Český Učitel“ opět se horlivě vynasnažuje skandalisovati osobně duchovenstvo. „Katibor“ si docela otevřel na to rubriku „Církevní zprávy.“ Ovšem pokrokoví pedagogové nemilují symetrie a úplnosti a proto si nesaňdí rubriku „Školské zprávy“ za týž kárány účelem. A měli by přece sponu látky. Na př. „Čes. Učitel“ počíná si jako nedoslýchavý stařec vůči správě, že velice pokrokový učitel J. Vorel z Nové Cerekve, muž již padesátiletý, dopouštěl se nemravných číněs školáckými. Zatčen byl na udání soc. demokrata, jehož dcery také zneužil. Tento muž byl předsedou polhřimovské pokrokařské jednoty učitelské. Se svou řádnou paní šil v neváru. Podporoval statečné agrární zemany, zvláště pak agrární předáky Donáta a Vacka. — Když obdržel na Boleslavsku učitel S. za příčinou choroby dovolenou, denuncovali ho pokrokoví kolegové, že mu nic neschází. Dostal tedy nařízení, aby ušil. Vyučoval tedy několik dní, až musil ulehnouti. Humanita a kolegialita! — Moravský „Nářinec“ byl nucen k vůli obrané katolictva vystoupiti dne 24. června proti „Pozoru.“ Píše mimo jiné: „Dobře jsme věděli, že nadučitel V. byl pokrokový, ale v našem referátě vynesali jsme ámyslně nejmenší nářádku na tuto jeho stránku... Nadučitel J. V. snečklival nesletil Marie P. již od jejího 11. roku, kdy k němu chodila ještě do školy... Jest tedy na první pohled patřno, že mu dítě nebylo došantročeno, aby on chudák upadl do nějaké léčky... Byl to jeho vlastní složen... Tak sáhl k jedu. aby ušel buď vydírání, buď žaláři.“ — Ve španělské vesnici Puebla de Ajuicen dalo státní návladnictví vykonati přehlídku ve škole, na níž učili ferrerovští učitelé volnomyslenkářští, kteří fanatickými svými rejdy značně pobouřili občanstvo. Nalezeny tam formy k výrobě pum, plány města Barcelony, modely k pekelným strojům a výbušné látky. Tak pracují volnomyslenkářští — antimilitaristé! Takových obrášků z kulturní činnosti pokrokového učitelstva je každý měsíc mnoho. A my něco z toho uvádíme pouze proto, že je katolictvo k tomu provokováno.

Americké hotely. Američtí miliardáři považují za velmi výhodnou spekulaci, vbládati své kapitály do nových, velkých hotelů. Největší hotel staví nyní v Novém Yorku Alfréd Vanderbilt. Budova rozkládá se na celém jedacm stavebním bloku na čtvrté avenuu (hlavní třídě) mezi 33. a 34. ulicí a bude mti dvacet poschodí. Za nájem žádá se 50 000 dolarů ročně, ale pouze za plochu, na níž hotel stojí. Vedle toho si pan Vanderbilt diktuje ročně 7 procent ze stavebního kapitálu, jenž vyleze asi na 2 a pti mil. dolarů. Dohromady by tedy činnle ročně nájemné 225 000 dolarů. V Americe se takové hotely pronařímají

osvědčeným odborníkům, jimž nastává pak potřeba, aby si do takového hotelářského oboru pořídili vnitřní zařízení: nábytek, nádobí a vůbec všechno. Dostanou totiž budovu, opatřenou instalovaným topením, chladírny, elektrickým světlem, vytápěním a p. Náklady na vnitřní úpravu hotelu jsou úžasné. V hotelu „St. Regis“ stálo pouze ložní zařízení 550.000 dol. Cena inventáře hotelu „Plaza“ páchá se na mil. dol. V tomto hotelu zaplatilo se za kuchyňskou výbavu 200.000 dolarů, za arcadia 50.000 dol. — Když však hotelier přehlédl tyto ohromné počáteční platy, bude moci, je-li dobrým odborníkem, udržovati hotel ve skvělé eleganci a při tom přec hospodářit velmi šetrně. Všecky velké hotely mají nyní buď v podzemí nebo v mansardách dílny truhlářské, čalounnické, zámečnické, klempířské a ostatních řemeslníků. Plátno kupuje se pro takový hotel v obrovských kvantitách v kusech, a teprve v hotelu se stříhá, aby se z něho pořídilo veškeré prádlo, povlaky na peřiny atd. Ve zvláštní dílně zaměstnány jsou ženy, které dovedou nejjemnější záclony tak opravit, že nikdo na světě by nepoznal, že byly záclony roztrženy. A právě tak mistrné odbornice mají na starosti koberce a čalouny. Každý velký hotel má vlastní tiskárnu, která dodává jídelní listky, programy koncertní a jiné potřebné tiskopisy. Hotel zaměstnává pět, šest mužů, kteří ustavičně jen nanovo postřihují přibory. A v těchto jistě nalezneme brusle skla, jež obušuje okraje jemných vinných čiš, s nichž byla malounká častěčka odpadla. V jednom novyorském hotelu, jenž má pouze (1) 700 pokojů, vyplácí se za týden na mzdu 17.000 dolarů. V hotelu „Ansonia“, v němž jest 2500 pokojů, vydá se denně 2000 dol. za potraviny. V jednom velkém hotelu potřebuje se rok za rokem denně 50 až 100 tun uhlí; oteplování v zimě nepřijde draž nežli ochlazování v létě. V jiném hotelu platí se ročně 70 tisíc dol. za hudbu při obědě a 40 tisíc dol. za nový porcelán. Ovšem takové hotely mají též příjmy, jež jsou přiměřeny jejich obrovským výdajům.

Katolický měsíčník pro černochoy. Od nového roku 1910 vychází v německo-vých. Africe katolický měsíčník pro černochoy v jejich řeči. Má název „Rafiki-yanga“, to je můj přítel a tišnou jej dvě sestry řeholní v Dar-es-salam. V brzké době bude též ilustrován. Redaktorem jest biskup Tomáš Spreiter. První číslo má tento obsah: Císařův narození den, slovo k čtenářům, svátek sv. Tří králů, postavení křesťanského krále na ostrově Ukereve, Kristus a Mohamed, poučení o Halleyově kometě a různé žerty. Takového časopisu bylo potřeba, poněvadž katolíci neměli pro svých 25 tisíc žáků a mnoho dospělých nic ke čtení. Státní škola vydává pro své dřívější žáky již 5 let noviny s názvem „Vadce“, které mají 2 tisíce odběratelů, a od loňského roku vydávají též zábavné knihy s názvem „Rechemberg — Bibliothek.“ Protestanté vydávají patery noviny: v Tanze, Mogile, Mosiu, Dar-es-salamu a v Zanzibaru.

Příchodem a lázeňským hostům do Luhačovic! Kdo chce lacině a se všim pohodlím v Luhačovicích pobýti, toho upozorňujeme na hotel „Viktoria“ na břehu p. A. Zichy. 21 pokojů. Osvědčená, výborná a laciná domácí kuchyně. Povozy při každém vlaku. Litovelské pivo. Každý bude spokojen.

Nový pivovar v Plzni zakládá česk. Živnostenská banka kapitálem 3 mil. K a to v době, kdy všechny pivovary stěhují si na zmenšení odbytu. Domáče-li se i jistý německý (z Mnichova) podnikatel dovolení k postavení pivovaru v Plzni, bude Plzeň opravdu jedním z podivuhodných pivních středisk světových, podivuhodnější než Mnichov (pověstný svým černým pivem), jenž ve své produkci a spotřebě není konečně nic jiného, než kterékoliv velké město, než na př. Praha sama.

(Zasláno.)

Milé kollegy a p. t. svoje pány spoluvysvěcenci v r. 1886 svu ku oslavě našeho stříbrného kněžského jubilea k sobě do Želiva, do starobylého přímo, strážského kláštera, na úterý 26. července t. r. Laskavé přihlášky budu očekávat do 20. července.

Na opatství v Želivě, dne 30. června 1910.

† Salesius Roubíček, opat.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. června 1910: 1 plešice K 15.50—16.00, šita K 10.40—11.00, ječm. 20 K 0.00—0.00, pšen. K 12.00—00.00, vřsko K 14.00 až 00.00, hrach. K 22.00—26.00, oves K 6.50—7.10, K. šochy 24.00—00.00, jahel K 25.00—00.00, krup K 22.00—22.00, hrachová K 4.00—4.20, jetelového semene červeného K 00.00—00.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 00.00—00.00, máku K 26.0—00.00, lněného semene K 30.00—00.00, 10 kg žitných otrab K 12.00—00.00, 100 kg pšenických otrab 12.40—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.80 až 3.20, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00 1 kg sádla vepřového K 2.10—0.00, 1 kg tvarohu 0.22—0.48, 1 vejce K 0.05—0.07, 1 kopa cerele K 0.00 až 0.00, 1 kopa petržele K 00.00—00.00, 1 kopa kapusty

K 2.00—0.00, 1 hl cibule K 0.40—0.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—2.00, 1 pytlík mrkve K 1.60—2.00 1 kopa salátu 0.00—0.00, 1 kopa okurek K 14—16, 1 botka švestek K 0.0—0.0, 1 hl jablek K 00.00—00.00 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 26. června 1910 odbývaný přiváženo bylo: 1) obilí: pšenice 29 hektol., šita 29, ječmene 11, oves 100, pšen. 1, vřsko 0, hrach. 0, šochy 00, krup 0, jahel 0, jetelového semínka 00, olejky 0, máku 2. — 2) Zelenina: petržele 00 kop, cerele 000 kop, kapusty 7 kop, cibule 45 hl, okurek 16 kopy, salátu 0 kop, mrkve 71 pytlík, hrachor 24 hl, sádlo 0 kopa, drobné zeleniny 197 kop. — 3) Ovoce: švestek 0 botek, hrášek 00 hl, jablek 000 hl. — 4) Drobn. dobytka: vepřů 1 kusy, podviněnat 455 kusů, kůzlát 0 kusů.

Račte si laskavě poznamenati
ze elektrotechnické poctiv. firm
JOSEF JEZEK
přesídlil do vlastního domu:
Svatojanské nám. 76
v Hradci Králové
kdež závod značně rozšířil
a bude všechny instalační práce
vzorně i rychle provádět.

Veledůstojnému duchovenstvu a slavným patronátním
řádům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, paténky, paciálky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisem církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výrobky zasílá na ukázkou franco bez závaznosti koupě. Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shledá veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. z šestiřezného stříbra, tabulí, jehel, náčiní se stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a cizelce

Praha I., ul. Karolíny Světlé, č. 19. a.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střípce, třepení atd.

.. LINOLEUM, .. VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Legitimace do důvěrných sdružení

dle § 2. shromážděv. zákona ze dne 15. listopadu r. 1897
:: dostati lze levně ::

v Biskupské knihtiskárně v Hradci Králové.

Založeno r. 1880.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých kostelních nádob se stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejkvotnějšího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené. Veškeré vzorky jsou Jeho Biskupskou Milostí revidevány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené. Vzorky, rozpočty, skizy i hotové zboží na ukázkou franco se zasílá.

Chcete-li kostelním možno splácet bez přirážek.

Sta odporučení a četných uznání po ruce.

Prostím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závodu domácího.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení oznamů spolkových atd.

Veškeré plechové hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pousdra, podbradnky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i detail ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, pomocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

=====

Kupte si za K 1.70 důkladný spis

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

Umělecký ústav
pro malbu na sklo

B. Škarda, Brno,

zbořuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru masekového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
střecha vše zasazeno v místě.
Mocný aletenné pro fa-
cady, křížové ceby atd.
Nákreby, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Předetná významení a doporučení.

Předetná významení a doporučení.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

**Duch
katolické
Obnovy.**

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků »Obnovy«, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to čtení pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Kdo

chce mít dobrou a levnou
KEYTINU at novou neb
opravenou starou, obrať se
s důvěrou na firmu

F. VOTRUBA,

NOVÝ ODBOR. ZÁVOD POKRÝ.
: VAČSKÝ A ASPALTERSKÝ :
V HRADEC KRÁLOVÉ, ČELAKOV-
SKÉHO TŘÍDĚ 387, V PŘÍZEMÍ,

kde bude každý solidně ob-
sloužen.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné
látky, plátna, širínky, látky na roby,
soupravy, salonní čamilitury, vůbec
všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo **VZÁJEMNOST V HRONOVĚ**
Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

**Pensionát Voršilek
: v České Skalici :**

obsahuje německou školu s právem veřej-
nosti, zařízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávat v jazyce
českém, francouzském (učitelka rozná
Francouzka), anglickém a italském, cvi-
čiti se v malbě, kradě (na piano, housle,
citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým
ženským pracím, vaření, praní, žeh-
lení a vedení domácnosti. Též tančí a
jemným způsobem společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou
polohu a velkou zahradu. K vycházkám cho-
vanek slouží romantické okolí, zvláště »Ba-
biččino údolí v Ratibořicích, o němž se
proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, »že patří
k nejkrásnějším místům, která kdy spatřil.«

Měsíční plat mírný! Ostatní v prospektu!
Nastoupiti možno kdykoli! Školní rok po-
číná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce »Obnovy« odporu-
čuje všem »Pensionát v České Skalici«
rodičům, kteří si přejí, aby jejich dívky ně-
mecky se naučily, ale při tom se neod-
národnily a mravně bez úhony zůstaly!

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. A. — Praha,
Ferdinandova tř. 44. —
Víděň-VII., Mariahilferstr.
66.

Connelly zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. důchodcům zvláštní výhody.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává

čís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

**Jediná zahradní
RESTAURACE**

uvnitř Hradce Králové

o o vzorně zřízená o o
v Adalbertinu.

Kuchyně, pivní a prázdné od čepu, králové-
hradecký leták.

Chvalně známá kuchyně.

Obědy v předplacení od 1 K počínajíc.

O příchod veletěného obecního prosí

Anna Sternbergová,
hoteleřka.

PORTRET od dvo. fotografa stojí pouze
NAŠI Langhans, Králové
MATINKY Hradec, Adalberti-
num, jest skvělým
dílem uměleckým a
odboje i pokoje 10 K

Gráfova kostka

veřejněná

za 6 haléřů

zůstane i na dále vřele
doporučena.

Ve vlastním zájmu žádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal. 10

Ku členům soutěží zavedení

Gráfova kostka 5 hal.

»Jemná« za
předtím daleko lepší napodobenina, o čemž
jediný pokus přesvědčí!

R. STEYSPAL, velkovýř. podnik.
PRAHA VI. 917.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Také doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémaké alivovce jakož i pův. jam
ramu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. podnikům obchodníkům a
restauracím povelují se zvlášť výhodné ceny.

Přesvědčte se, kněžské koláry

že nejlepší
.....
Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celnicoidové, náprsenky,
birety, cingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,
Hradec Králové 136.

Přesídlení!

Sklady
fy K. V. Skuherský
v Král. Hradci
nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

PRVNÍ VEŘEJNÝ VZLET

aeroplánu v Hradci Králové

uspořádá český aviatik ing. J. Kašpar z Pardubic

v neděli dne 3. července 1910

po 5. hodině odpolední na vojenském cvičišti u továrny
pana Petrofa. Lístky v předprodeji ve všech knihkupectvích
v Hradci Králové.

Blížší zprávy na plakátech!

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živn. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál
Rezervní fond ca
Vklady koncem
března 1910

K 10,000.000—
K 1,400.000—
K 82,842.068-94

Záložní vklady na knížky vkladní **4%** at **4 1/2%** ode dne vložení
na poklad. pouk. do dne vybrání.

Provádí veškeré obchody
bankovní.
Báží faktur a směn.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal

Objednávky vyřídí **Biskupská knih-**
tiskárna v Hradci Králové.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jeon světznámé lihuprosté

**MARŠNEROVY ŠUMIVÉ
LIMONÁDOVÉ BOMBONY**

(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a
mařinkové) ku přípravě znamenitého osvěž.
lihuprost. nápoje.

Jedná
první
s touto
ochran.
známkou.

Jedná
první
s touto
ochran.
známkou.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochran.
známkou, jistě je opatřen i každý jedn.
bombon.

Roční výroba 60 milionů kusů.
LU-SIN, parfumuje dech. **KLAIKON**, nej-
vzácnější lahůdka nové doby. **BOUCHÉES**
A LA REINE, **PEPPERMINT-LOZEN-**
GES.

Veškeré druhy **ČOKOLÁD MLÉČNÝCH**,
KU VÁŘENÍ I POCHOUTKOVÝCH
výtčné jakosti, nejlevnější nabízí

První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech
dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Ferdinandova třída (Platýs),
Václavské nám. (proti Primusům),
Vítěz VI., Theobaldgasse č. 4.

Pozvání k upisování akcií I. emise Československé akciové tiskárny v Praze

v nominální hodnotě 200 K za jeden kus. Všecky
prospekty a úpisní listy na požádání pošle **Česko-**
slovenská záložna v Praze-II., Spálená ul. č. 8., která
úpisní akci řídí. — Upozorňujeme na zajištěné nej-
menší zúročení kapitálu akciového 4 1/2%. — **Upisný**
kapitál lze spláceti po částkách. :: :: :: :: ::

Určitě zkuste k jaru a letu
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad látkové a bavl. zboží! Vyhavy pro nevěsty!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 26.

Basídka

Zajímavý osud rodu Reinitzova, debródince města Chrásti.

Statkář Michl v Sonnendorfu u Perné v Sasích obcházel časné ráno dne 15. května 1772 své rozsáhlé hospodářství. Činil tak každodenně; věděl, že tím mnohé nehodě předejde, mnohé škody se uchrání. Byl to muž celkem dobrý, ale velice přísrný.

Zmíněného dne zavínil nejstarší čeledín jakousi větší škodu v konírně. Olpykal svou neopatrnost okamžitým propuštěním. Všecka čeládka byla tím bolestně dojata. Také ovčák, jinoch 17letý, který ve statku děle jednoho roku sloužil, odešel smutek beze slova do ovčiny, kde obvyklou přehlídku vykonal. Jinoch ten slul Jan David Reinitz (čti Rajnye); ve statku jej však prostě Davidem nazývali; jméno to prý ovčákům lépe sluší.

Náš David narodil se na jaře r. 1755 v městě Perné v Sasích¹⁾ z rodičů chudobných. Otec, prostý dělník, dbal o to, aby syn jeho nabyl všech nejnennějších vědomostí, jakých toho času tamní obecná škola poskytovala. Chudoba rodičů to asi zavinila, že nadaný chlapec ani řemeslu věnovati se nemohl, nýbrž od svého 12. roku u rozličných hospodářů v okolí Perné jako pasák skotu neb brava byl zaměstnán.

David, krátce zmíněného květnového odpoledne před svým stádem, vedl je na pastvu. Jindy veselý jinoch byl dnes zaduman, ba zdálo se, jako by mu i do pláče bylo. Propuštěného čeledína miloval jako staršího bratra.

Přišel na místo, na úhor bílým jetelem porostlý, nejnennější to hony pozemků Michlových — směřil zrakem svůj stín, své to dobře vykonané hodiny a opřen o hůl, nechal stádo volně se popásati. Dupal smutně dále.

Nepozoroval, že čast stáda zašla dále do vysokého jetele na semeno ponechaného, kde hitavě štavnaté rostliny škubala.

Nápadné ticho kol něho jej konečně upamatovalo, že se ovce od něho vzdálily. Ohlédne se a tu teprv pozoruje, co svým zamyšlením zavinil.

Pleká, volá na ovce, chvátá v tu stranu, aby dalším pasení zabránil. Avšak běda! U některých ovcí větší množství pokité jeteliny již působilo: byly širší než delší.

Ubohý ovčák leknutím zůstal jako ochromen. Vzpamatoval se však, sehnal stádo dohromady a co mu dech stačil, k domovu s ním uháněl.

Ohvat ten však nepomohl; v malé chvíli začaly některé ovce klopýtat, klesati a neš polovinu cesty k domovu uběhl, deset nejpěknějších kusů odpykalo svou mládež životem. D. vid, pohlížeje na ovce cválající, pozoroval, že míra neštěstí dosud není naplněna. Zoufale zalomil rukama, chvatně hledal v kapsách svého oděvu — avšak nič, jímž nyní život svůj chtěl ukončiti, v běhu někde vytrousil. Pobídnul tedy ovce k dalšímu běhu a sám pak obrátil kroky své k Labi, v jehož chladné vlny se chtěl vrhnouti. Na břehu Labě však byli lidé, kteří pozorovali jeho spěch; byli by samovraždy překazili. K tomu strachy se neobohému chlapci ovce s dohledu. Již se tolik neděsil. Pohlédl se sroaseným zrakem k nebesům, jako by z těch výšin radu očekával.

Jako z téžkého snu probuzen si povzdechl a — již nemyslil na smrt, nýbrž na to, jak by se vyhnul hanbě a potupě, která by ho při návratu do Sonnendorfu neminula. I napadlo mu, aby od toho místa daleko zašel a tak možnému stihání se vyhnul.

Namířil po mezích k blízké silnici. Uctiv tvrdou půdu pod nohama, ohlédl se ještě jednou k S. mendorfu, hledal zrakem svým také své rodiště Perné, a pak namířil ke hranicím Čech.

Šel dlouho do noci. Následky rozčilení a rychlé chůze pocítoval sice již dále, avšak bez peněz do hospody nikde nemohl se odvážit a do soukromého obydlí vstoupiti se obával, aby snad jako poběhlík nebyl někým zadržen.

Již již v chůzi umdlával, když nedaleko silnice zahlédl osamělou chaloupku, k níž zamířil.

Státenka na prahu polhlasně se modlíci přicházející zprvu se zalekla; když však jí pověděl, že ubírá se dovnitř Čech, že s cesty zbloudil, slitovala se nad ním a dovolila, aby se v prázdnu ohlédl na slám, uložil.

Spaním poněkud posilněn, nastoupil časné ráno další cestu a hned v nejbližší vesnici po službě se doptával. Poněvadž zevnějšek jeho dosti byl sporný, bylo mu tu i tam sonsto

k zabránění bludu poskytnuto — služby však nedostal.

Tak dále k jihu se ubíraje, prošel celou řadu větších menších osad, nikde však ovčáka nepotřebovali. Když již se odhodlal, že se o službu za čeledína ke koním bláskiti bude, až koni nikdy v rukou neměl, namanul se mu na cestě jinoch starší, ubírající se toutéž cestou.

Dali se spolu do řeči. David se dověděl, že společník jeho ubírá se do Litoměřic, aby k říšskému vojsku se dal odvésti.

David, pohlížeje naň, porovnával se s ním. I zdálo se mu, že se druhu ve vývinu tělesném vyrovná. Tu napadlo mu, aby také on podobně učinil a tak starosti o svou budoucnost se zbavil. Svěřil se společníkovi se svou nehodou a ten, poněkud na možné úřední stihání, také mu k tomu radil.

Jako rekruti nebáli se požádati o nocleh v osadě nedaleko Litoměřic a ráno dne 17. května 1772 hlásili se u doplňovacího velitelství v Litoměřicích. Dobře urostlí, zdravím kypcí mladíci byli rádi viděni a k šestileté službě v říšském vojsku odvedeni.²⁾

Jan David Reinitz byl 12. dubna 1774 jmenován svobodníkem. Nato dne 1. července 1776 po přijetí 25. sl. 24. kr. zálohy zařazen k stálému vojsku (ku pluku Fabrie), kde se již 8. srpna t. r. stal desátníkem.

Desátník Reinitz navštěvoval plukovní školu a byl dne 1. prosince 1777 jmenován šikovatelem. Jsa ubytován v Chrásti, oblíbil si Annu, pozůstalou dceru po měšťanu Františku Vávrovi, již dne 2. července 1786 pojal za manželku.

Reinitz, stále u vojska se vysazující, postoupil dne 1. září 1799 na hejtmana a dne 19. září 1802 byl povýšen (bez poplatku) do stavu šlechtického s přídomkem z Ehrenheimu.

Němec Reinitz naučil se správně češtině a uznával Čechy za svou otčinu. Také jeho dva synové, narození v Chrásti, ovládali dobře češtinu. Starší Jan věnoval se službě vojenské a dosáhnul hodnosti hejtmana, dožil se stáří 80 let. Žil ve výslužbě ve Vídni, kde dne 30. září 1869 zemřel.

Karel Frant. Reinitz z Ehrenheimu, nejmladší syn Jana Davida Reinitze z Ehrenheimu, vstoupil po odbytu studií k hospodářství a po zrušení patrimoniálních úřadů přestoupil k poštovníctví. Dostalo se mu místa u hlavního poštovního úřadu ve Vídni, kde postoupil na poštovního kontrolora.

Když vstoupil do výslužby, navštěvovali ho v jeho bytě jeho přátelé z úřadu: Baspalec, Blažek a Bureš; Češi louli k Čechovi.

Vycházejce na procházky do X. okresu „am Laaserberg“, zastavoval se zde vždy u českých cihlářských dělníků, aby si s nimi český pohovořil.

Po roku 1866. navštívil již 70letý K. F. Reinitz z Ehrenheimu své rodiště Chrást.

Ve své poslední vůli r. 1873 odkázal své cenné papíry obci města Chrásti ku zřízení nadace k dobročinným účelům a všeobecně prospěšným zřízením.

Dle jeho přání nazývána tato nadace k uctění památky jeho matky, rozené Vávrové, „Nadace Vávrovská“.

Karel Frt. Reinitz z Ehrenheimu zemřel 24. října 1873 a jmění „Nadace Vávrovské“ odevzdáno r. 1885 do správy městské obce Chrásti. K. 1897 obnášelo jmění této nadace 36.250 zl.

„Nadace Vávrovská“ umožnila městu Chrásti zřízení vodovodu, na nějž z úžitků nadačních od roku 1883 do roku 1887 věnováno 28.115 zl. 77 kr.)

Nehoda způsobila, že David Reinitz, zaměniv svou vlast, stal se příznivcem vlasti naší, pro níž také své syny odchovával. Jeho syn Karel František přišel pak ku svému rodnému městu Chrásti v té míře, že mu odkázal cenné své papíry, které poskytují nyní stálý roční důchod. Z důchodu toho dle úmyslu a pokynu dárcova bude lze vykonati velmi mnoho ve prospěch města a jeho obyvatelstva.

V. P.—s.

První mezinárodní kongres katolíkův—esperantistův v Paříži.

(Dokončení.)

Projednává se jednolitá výslovnost latiny. Van Schoor podává zprávu o různé výslovnosti latiny. Končí návrhem, aby přijata byla výslovnost římská.

¹⁾ Zde lčenou nehodu Jana Davida Reinitze sdělil mi přítel p. Jan Pardubský z Chrásti, který ji od svého Reinitze několikrát vypravovati slyšel. — Data zde uvedena jsou vzata z úředních listin.

²⁾ Více viz Paulusův episek z roku 1900: „Nadace Vávrovská“.

Po delší zajímavé debatě Colas srovnává otázku výslovnosti latiny s otázkou jazyka mezinárodního: „Není nutno míti výslovnost nejučenější, nýbrž jednotejnou. Kdybychom měli čekat s jazykem mezinárodním, až se všickni učenci dohodnou, trvalo by to ještě nejméně 500 let. Tak se to má také s jednotnou výslovností latiny. Musíme se chopiti nejdůležitější a nejrychlejší metody, jež nejjistěji nás přivede k touženému cíli. Nejlepší metodou bez odporu jest adoptovati výslovnost římskou. Ustanovíme-li se na tom, doděláme se úspěchu; přijmeme-li výslovnost jinou, povstanou z toho jen spory, nic jiného.“

Opat Richardson navrhuje po té tuto resoluci: „Sjezd nabírá, že: a) jednotejnost výslovnosti latiny v celé církvi sv. jest žádoucí z mnohých důvodů, b) římská výslovnost je jest nejnázve přijatelná, ano již přijata ve mnohých zemích, c) že sám sv. Otec tuto výslovnost si přeje.“

Z té příčiny necht všichni pracují pro rozšíření této výslovnosti, aby všude byla přijata, a zvláště „Světové Sdružení“ aby si vzalo tuto propagaci na starost.“

Všichni přítomní mimo osm resolucí schvalují.

V pátek o půl 10. ráno opět schůze pracovní. Projednává se „materiální organizace“ církevní — sbírky pro kult.

Dombrowski podává zajímavou a naprosto nový návrh na založení „mezinárodní katolické banky“ a pořízení katolického kapitálu, pomocí jehož by bylo lze podporovati katolická díla. Žádá, aby byla tato otázka pro příští sjezdy studována a aby byla v různých zemích připravována nálada pro tento originální návrh. Všichni sjezdovci to schvalují.

Po té se kongres dává do práce o „sociální akci katolické“. Lutkie, delegát nizozemského spolku „Katolische Social Actie“, podává zprávu o organizování sociální činnosti katolíků nizozemských.

Odpoledne jménem kongresu pronáší Colas tuto resoluci:

„Sjezd vyslechl zajímavou zprávu z různých zemí o sociální katolické činnosti a nabídl, jak užitečnou by byla vzájemnost v tomto hnutí. Usnáší se tudíž uplatňovati esperanto v katolickém sociálním hnutí kdekoli ve světě a navrhuje, aby při každém takovém hnutí zvolen byl člen esperanta mocný, a tak aby se vytvořil výbor mezinárodní, tvořící takřka „sociální katolický světový parlament.“ Návrh všemi hlasy přijat.

Hned nato začíná sjezd projednávatí organizaci světové katolické ligy esperantské. Předseda uděluje slovo redaktorovi Colasovi. Tento sondí z průběhu dosavadních prací, přání a resolucí, že nutno jest ustaviti silné a široké sdružení, které by vyplnilo tak dalekosáhlý program; podává stručný přehled studia vykonaného v té příčině v Barceloně. Kromě výboru mezinárodního a národních navrhuje výbory ve všech městech světa, jako to je při „Universala Esperanto Asocio“. Zda tyto delegáti nebo korespondenti mají býti závislími na výborech národních, ponechává kongresu k rozhodnutí.

Poněvadž francouzská zpráva a nizozemské návrhy se dostatečně nekryjí, usnáší se kongres zvoliti komisi k úpravě stanov, které v hlavních liniích vypracoval opat Duvaux.

Sídlem „světového katolického sdružení esperantského“ bude Paříž. Generálním předsedou jmenován byl Richardson, generálním tajemníkem opat Duvaux, druhým sekretářem Colas.

V sobotu byl výlet do Versailles. O 9. hod. večer propagační schůze spolku „Luxemburga Rondo“. Baronka de Ménil mluví o minulých světových kongresech, což doprovázeno světelnými obrazy. Bratr Isidor má krásnou esperantskou řeč o slepcích.

V neděli o 8. hod. byla společná mše sv. v karmelské kapli v universitě. O 10. hod. byla sjezdová mše, sloužená Dr. Collem, již obcoval Monsign. Baudrillart, kázání měl farář Parker. Zpěv obstaral baron de Ménil se svou chotí. Po mši sv. jdou účastníci do „Krypty“ a do katakomb university, kde jsou ostatky četných kněží, umučených v revoluci.

O 3. hod. odpol. přes 400 sjezdovců schází se na vrchu Montmartru. Celé shromáždění vchází do „Krypty“ a zpívá „Ni volas Dion — chceme Boha“. Richardson promluvil několik slov, uděleno sv. požehnání, načež zbožně zapíváno „Ave Maria“.

O 8. hod. jest hostina v paláci Orleanském na avenue (říd.) du Maine. Duvaux oznamuje, že dle rozhodnutí výboru „Mezinárodní katolicko-esperantské Unie“ a se souhlasem nizozemských delegátů jest vyhlášeno město Haag v Nizozemí za místo druhého na-

¹⁾ Extract aus der letzten Muster-Liste d. d. Chrodin den 30. August 1769. Bar. Blase 15. Infanterie-Regiment a matrika kopulační v Chrásti.

šeho kongresu. Vše přilhlj Richardsonovi, Du-
vazovi, manželům Menilovým, Gautherotovi,
Colasovi, Bianchinimu atd.

O 10. hod. zpívá sl. Franzová za dopro-
vodu světelných obrazů „la Naskigo de l'Mondo“,
stvoření světa, překrásné to dílo Vignolovo,
přeložené Lajartem do Esperanta. Esp. K.

Volnost „Volné Myšlenky“.

„Volná Myšlenka“ prohlašuje za základní
článek svého programu hájení svobodných pro-
jevů v ohledu kulturním i náboženském. Ale
že tato zásada jest pouze houbkem, vymy-
šleným na smámení širých davů, to vysvitá
již hned z dalších oficiálních projevů „Volné
Myšlenky“. A pak si vzpomeňte, jak nadšené
hájili a chválili volnomyšlenkáři Ferrerovy zá-
keřníky, když tito banditským způsobem olu-
povali barcelonské katolíky netoliko o svobodu,
ale i o život a výtěžek obrovské kulturní
práce. Volná Myšlenka ve skutečnosti tvoří
pro katolíky svéraci kazajku, hrozný žalář,
hotová mučidla.

Jest ještě v čerstvé paměti, jak v Praze
volní myslitelé katolickému průvodu do očí
plivali a jak i na jiných místech proti kato-
líkům barbarsky řádili. Teď zase nové doklady.
Žižkovský katecheta p. Roudnický byl písemně
pozván na volnomyšlenkářskou schůzi pořáda-
nou dne 22. června na Žižkově. Katecheta se
dostavil. Po dlouhé řeči Klimtově uděleno slovo
Roudnickému. Ten mimo jiné poukazoval,
jakým nešťastným pravopisem sepsal přeosvi-
cený Klimt pozvání ke schůzi.

Hned veliký řev, že prý klerikálové fal-
šují rukopisy. A zatím milý Klimt se hleděl
vymluvit, že prý to jest pouhá kopie. Tu
Roudnický ukazoval druhý dopis Klimtův, jímž
dokazuje totožnost podpisu i písma.

Při další řeči Roudnického stále se vzmá-
hal povyk, až byl náš řečník uřván. Vyšli na
něho sodovou vodu, svedali proti němu pěsti,
až katolíci přítomní dosud ani slůvkem neroz-
palovali hněv násilníků. Tasily se nože, řvaly
se proti katolíkům vyhrůžky, že jim bude roz-
páráno břicho. Kdyby byla policie nechránila
život Roudnického, snad by byl živ nevyšel.
Několik našich bylo bez příčiny stýráno a
vyhozeno. „Jen je mazte, bestie“, voláno z ně-
kolika stran. Když protestoval redaktor Šve-
c-Blanický proti surrovému vyhazování našich,
napřvil mu jeden volnomyšlenkář do obličeje.
Po schůzi pak ještě čekali volní myslitelé pod
Bezovkou na odcházející našich. Kdyby byl
katolíky nechránil silný oddíl policie, byli by
snad rváci volnomyšlenkářští opět dokazovali
po svém způsobu lásku k „volnosti.“

Aby se svoboda volnomyšlenkářská pro-
jevila pro variaci také jiným způsobem, o to
se postarali volní myslitelé v Motýšíně, který
se svými 4000 obyvateli jest přiskolen i při-
řazen ke Kladnu. Když se tam dověděli volní
myslitelé se svými rudými spřízněnci, že ne-
známý dobrodinec jest ochoten postavit v obci
kostel, nastal rámus, jako by vpadli do obce
Tataři.

Svolána večerní schůze; sprosté urážky
tam vmetnuty ve tvář samému liberálovi dr.
Kurkovi, když týž otevřeně přiznal, že pro
místní katolíky jest potřeba v obci kostela nebo
kaple. A což teprve dostali katolíci! „Bestie,
kanalie, vražděckyně“, takové termíny jen se
sypaly na církev. Když už shromáždění fana-
tikové se vykiřeli do sytosti, přihlásil se ka-
tolický řečník Vesecký. Hned z počátku poutě
hrušnými nadávkami. Naposledy pro stále vy-
rušování musil se vzdát slova. Vždyť křičeno
i to, že kostel, jestliže by se vystavěl, vyhodí
se do povětří. Vesecký musil před pádnými
„důkazy volnosti“ iychle prohnouti v bezpečí.

Zkrátka tito kulturníci se od Ferrerových
přičinili tolik, jako by v Barceloně konali
odborná studia. A Masaryk chytrácky proti
takovému návratu k barbarství ani nedutá,
protože by mu slavnost okamžitě odňali jak
soc. demokraté a čeští volní myslitelé, tak
němečtí židé. Nemí nad opatrnost! Vždyť jest
v „sklerikalizovaném“ Rakousku lepší a poho-
dnější nazvat bandou — pokojné katolíky. —
A „Čas“ si počínal ještě chytřeji. Ač věděl, že
katolíci seděli, ač věděl, že byl polit. sodovkou
našinec, napsal, že bylo od našich obstoupeno
předsednictvo a polit. sodovkou. Tedy dvě
perfidní lži, ale o zviřecím řevu volnomyšlen-
kářů nic! — Inu — vyšší charakter!

Kulturní jiskry.

Rezumary staročeského léčení. Prátrů
malých dětí, pokud by s uražením zastaralý
nebyl. R. Květ divizový dobře askeje a nech tří-
dal rozlešet v másle, potom ho v tom másle uškvá-
a přecedí skrze roučku, přikládá. Kdyby ale
květa neměl, mohl jen samou diviznu tak při-
pavit. — Špič komu by styděl v ruce
neb nose. Jestli mušák jest, vezmi z kraměho

kačera sádlo; prvé než bys ho máčel, to dystil-
liruj u tepla ve aklenici a tím maš umrtvělou ruku
nebo nohu v teple nahřívaje; jestli by žemák byla
osoba, tedy z kačeny sádlo býti musí. To také i
pro koně potřebováno býti může. — Cink na
očích od bolesti jich komu by se dělal, tak že
by již neviděl, proti tomu vezmi z chycaného hada
před sv. Jifim sádlo a maš ním oči, víčka, též tu
fasu, co se spolu svírá, pomašuj, byt se pak co
do očí dostalo, tím lépe bude; to čin často, po-
máhá proti slepotě. P. e. — Proti padoucí
nemoci Na velký pátek, prv než slunce vyjde,
nech ustelit mýlí dubové, pozorujíc, by na zem
nepadlo, nýbrž chyt je do šata, to učené ustrou-
hej na prach, dávej piti nemocnému u vodě svě-
cené na hladový život; spomoheno bude. — Item
proti padoucí nemoci. Vezmi slepá štěňata
od čubky prvníčky ne pak do holé ruky a drže
je za hlavu nad vodou, utai těla do vody, hlavy
ale spal na prášek, ten dej piti nemocnému u vodě
růžové na lačný život. — Proti kašlání
s k r v i. Vezmi vejce od slepice teplé, jak je snese
a rozmíchej je v půl šejdlíka studničné vody, to
užívej ráno i večer. — Proti kamenu. Vezmi
hadí kořen, ten ustrouhej na prášek a užívej s ko-
řavkou; velice proti kamenu bolesti pomáhá. Pro-
batum est — Item. Bablněvové semeno nebo
i také kořen stluc na prach a s kořavkou užívej.
— Item. Žluč česnek a více ho do kořavky,
nech hodně rozlešet a když jest potřeba, tu ko-
řavku užívej; také velice pomáhá proti kamenu.
— Item. Jehlici, co na obci roste, rme, černobyli
proti kamenu vác dobrá jest — Proti ráži.
Krev zajedi nějakým šatem vyřčená na ráci přilo-
žená ji zahání. — Zivota bolesti skrotiti.
Kdyby bolel život, tak že by z někoho krev šla,
nakrájej na kusky hadí kořen a vař je pod po-
kličkou a to užívej; přestanet. — Bradavice
potřej cibulí a soli, smíš; vohnetliny bojí
cibule stlučená se slepičím sádlem. — Item s otem
a soli cibule pomazaná ubry s tváře shání. —
Proti ostudě. Maadragora nos při sobě a vy-
kuruj ní v místě ostazeném.

Proti mediátskému postátníku bojuje
Dr. Chalupný v „Přehledu“ statně dále. Píše dne
24. června: „Již Denis upozornil, že působení
Masarykovo bylo připraveno a usnadněno prací
Nerudovou a jiných; podrobné studium pramenů
ukáže, že také již začalo před ním, ale Tyrš,
Šestný a ostatní přišli příliš brzy a myšlenky je-
jich zapadly bez vlivu. Kdyby Masarykovo vystou-
pení nebylo bývalo podporováno situací, bylo by
zapadlo stejné. . . I dnes je možno k většině
myšlenek přičítaných Masarykovi dojit bez jeho
vlivu, studiem autorů jiných i vývojem samostat-
ným. A zároveň je to důkaz, že u těch, kdo umějí
myslet, možno o následování Masaryka mluvit o
málo více nepatrně. . . Jako celek poznávali
jme sociologickou metodu ne u prof. Masaryka,
ale u prof. Bráfa, jak, doufám, usná každý, kdo
u obou učitelů studoval současně. Masaryk arci
propagoval ještě širší metodu: chtěl i v prakti-
ckém životě proti historismu, jak říkal, stavět re-
alism. Ale jaká to metodičnost, když národně-po-
litická filosofie Masarykova, všecko odkazování
k české reformaci a k buditelům až po denní
záhlaví „Času“ je samý historismus, tedy právě
opak toho, oč Masaryk sám usiluje? Tímto vnitř-
ním rozporom hrouť se širší metodický výsaz rea-
lismu: mimo speciální sociologii nepřinesl metody,
nýbrž čirý smatek hesel, jichž se skutečnosti sám
nepřil. . . Vezme-li mou kteroukoli knihu do
ruky čtenář nestranný, nenajde tam ničeho ná-
padně masarykovského nebo protimasarykovského.
Jinak jest arci, čte-li ji realista. Ten se neptá:
je to dobrá kniha, je cenná či špatná? Jeho první
otázkou jest: píše tam Chalupný něco proti Ma-
sarykovi? A poněvadž jak se do lesa volá, tak
se z něho ozývá, není možno, aby na otázku ta-
kovou nepřihlí masarykovská odpověď. Když pak,
nota bene, kniha má je z téhož oboru, jako ně-
která práce Masarykova, nepřevládá posouzo-
vání takového se nic na světě, že jde svou cestou
a hrubě o Masaryka nedbám, dokud mi s jaké-
koli strany takové „dění“ není vaučeno. . .
Podle nich by v žádném z těch přetvářek oborů,
kterých se kde Masaryk dotkl, neměl nikdo pra-
covati; když jsem vydal „Havlíčka“, mnozí se
divili, proč to vydávám, když už o tom člověku
napsal spis Masaryk? Když jsem vydal „Jung-
manna“, byli zase neapokojeni, protože o Jung-
mannovi pteč už nejméně čtyři stránky napsal
Masaryk! Napišu-li něco o Dobrovském, budou
se pozastavovat od repetice. . . Nic nedělat, jen
hýbat, Masaryka nečíst, nesmat, nechávat, nekon-
trolevat, nekritizovat, jen volat, to je dle nich
princip pokřakovosti. Ale bohudík je vždy ještě
několik lidí, kteří dovedou pohnout hahýcími vo-
dami tohoto rybníka a vyrušit s klidu válejší
se kapry.“

V tomtož čísle „Přehledu“ sype očistný ja-
lovec Kamil Krofta do kadidla, jež zapálil před
postatí Masarykovou známý prof. Vančura. Píše:
„Kdežto podle Vančury byl Masaryk vlastním vo-
vodcem slavného boje o rukopisy, z článku Ha-
sušova vysvitá, že zásluha ta patří přece jen Ge-
bauerovi a Masaryka že do boje strhl — Kví-
čala. . . Neudáti zapomínati, že rozhodující a
skutečně přesvědčivé důkazy o nepravosti rukopisů

nepodal on, nýbrž jím, předtím Gebauer a Goll. .
Je podivné, jak může historik Vančura tvrditi o
sociologickém rozboru Masarykově, že jím „vy-
vrácen obraz Palackého o starém slovanském bytu
předků našich, jak založen byl na zlomcích ruko-
pisu Zelenohorského a na liché analogii jiho-
slavanské sadruhy“. . . Pokud zajímavě ukazuje, že
Masaryk potíral rukopis Zelenohorský sociologic-
kými teoriemi, právě na něm sbudovanými. . .
Masaryk nejen nevyvrátil teorii o zádruze, sba-
dovanou podle analogie jihooslavanské, nýbrž tuto
teorii přijal a ji určitě formuloval.“

To v dalším Krofta reálné dokazuje. — A
tak pokračují probuzení se z omamu stále víc a
učí se o realistických modlích dle příkladu kato-
líků svobodně přemýšlet. Zlobí masarykovského
tiuku proti té odvaze už jest malomocná. Masa-
rykova tělesná stráž se přesvědčila, že tu již ne-
pomůže v polemice proti takovým „kacířům“ ani
nepoctivě překracování, ani chytré uhybání na půle
jiné, ani charakteristické výpady. Masaryk chová se
nyní velice tiše.

Známka nefalšovaného pokřoká-
ství. Masaryk nazval „klerikály“ černou bandou.
Proč by se mládež nepřipustila dle „velkého vzoru“?
V moravském Zábřehu kráčí kolem budovy čes-
kého gymnasia farář z Lesnice Frant. Kučera.
Z okna oktávy bylo na něj posměšně pokřikováno.
Snad z vděčnosti, že týž kněz z peněz těžce u-
spořených založil na tomto ústavě stipendium.
Zábřeh je městem národnostně ohroženým a proto
se musí mládež starati, aby — konservativa i
Čechy roztrpčovala a rozvířila národnostní ne-
svornost.

Španělsko prý nemá klerikální. A
zatím tam kněz dle stávajících nábož. norem
býti zvolen za poslance. Zato však ferrerovské
školy tam mély tak velkou volnost, jako v řádě
semit protestantské.

České Volné Myšlenky stratil se
německý bratříček. Podívejte se na podná-
pis „Volné Myšlenky“ v novém letošním ročníku!
— Zmizel! Čtyři léta plynula „Vol. Myšlenka“
jako na potupu českého časopisectví samojedná
pod českým názvem příklady cizojazyčné, mezi
nimi také překlad a podnázev německý: Freier
Gedanke! Z naší katolické strany poukazovali
jme na tuto nepřistojnost důrazně; avšak „Sv.
Vojtěch“ posvítí několikrát na kritické české
podnápisy „Vol. Myšlenky“ a podával důkazy, že
je to mezinárodní nečeské stvoření. Volnomyšlen-
káři se slobili, hrubě odpovídali a císařských pod-
název se svého časopisu neodňali. Čtyři léta
stkvěl se pod „Vol. Myšlenkou“ podnápisy: Freier
Gedanke! Až letos najednou zmizel tišoponec a
úplně, jako by tam byl nikdy nestránil. Škoda!
„Volná Myšlenka“ strátila pravého bratříčka a
ani pro něho neplácá! Není to národní pokřok?
Zjistěte, a provedla jej (nerada) internacionální
„Volná Myšlenka, když musila, jelikož „Freier
Gedanke“ u nás příliš stránil!

Professor Masaryk a mediální státní
máček. Dle „Čecha“ promel prof. Masaryk dne
12. června t. r. na známé židovsko-zednácké—
německo-české echzi pražské v řeči „O rozluce
manželské“ také výtku, že prý stát, podlehlý
církví, . . . žije a dává si platit z opilství a odmě-
ňuje své stváry výtěžkem prostituce atd. Poněvadž
pan Masaryk je státním dědičkem rakouským,
tedy toho státu, o němž ve spisku „Boj o nábo-
ženství“ makavě ohlašuje, jak je na církvi závi-
slym, bere i pan Masaryk jako universální pro-
fesor a jako poslanec mnoho tisíc rakouských
státních peněz, a ruka by mu měla uschnouti
(snad dokonce upadnouti u samého ramene!), kdy-
koliv dotkne se nějakého státního penize, jelikož
dává se platiti z výtěžků státních, jímž předha-
zuje, že mají státní opilství a v prostituci. Roz-
pomenem-li se, že týž prof. Masaryk na svlátní
osobní soukromou žádost vyprosil si od státu
svlátní příspěvek (2 tisíce K ročně) k téměř 8
tis. K, jež dostává ročně jako profesor, vidíme,
jak jest osobně povýšen nad nemorálnost státní,
a tedy výtěžek oprávněnou opravování a mravně po-
važadeti manželství. Dodáme-li k tomu, že týž p.
Masaryk, jen poslanecem, nemůže často přednášeti
na universitě, že sa učení přece bere všechny pe-
nize, vidíme, že prof. Masaryk je skutečně výš
než nekálá státní mravnost a její peněžité státní,
z nichž prý sáť své „stváry“ bohatě platí. Že p.
Masaryk žádou státní „stvárou“ není a býti ne-
může, za to ručí jeho mravní povznesený kara-
kter, jenž vysoko přechází všechna hamišdnou dro-
vě obvyklých smrtelníků.

Jen jednou
zkuste majdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná maj-
dla s nejrozměššími vřítaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

B. Melichar,

knihopisec, nakla-
datelství, antikvariat

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání
knihoven.

Velký senam podle se na
pořádání zdarma a franko.

Hospodářská hlídka.

Česká zahrádkářsko-ovocnická vý-
stava od 3. září do 15. října 1910
v Praze. Ve schůzi zástupců všech 8 odborů
výstavních stanoven a schválen program a admi-
nistrativní zařízení výstavy jakož i pořad slavnost-
nostních dnů, pokud jsou osázeny a z těchto
jsou: sjezd rakouského zahrádkářstva, den národ-
ních jednot, dětský den, jitiňový týden, chrysan-
themový týden, sjezd Matice českého ochotnictva.
S potěšením vzato na vědomí, že na výstavišti se
čile pracuje se stizováním a úpravou nových sadů
a osazováním jich. Páni vystavovatelé všech odborů
se upozorňují, že přihlášky končí mezi 15.—30.
červencem a tudíž kde chce, by jeho firma a vy-
stavované předměty byly ve výstavním průvodu
(který vyjde nákladem 50 000 exempl.) uveřej-
něny, ať neopomene se v čas přihlásiti.

Při zemědělství hledá výživu v An-
glii 17%, v obyvatelstvu, v Belgii 21,7, v Německu
35,6, v Dánsku 38, ve Španělsku 46, v Japonsku 50,2, v Rakousku 55,9, v Itálii
60 a v Rusku 70,3%.

Tržba vajec byla pro mezinárodní tržbu
nastalou důležitostí. B. 1906 činil přívos vajec
evropských států téměř 400 mil. K. Nejvíce se
přiváželo do Anglie a do Německa. Z Rakousko-U-
herska bylo r. 1907 vajec vyvezeno za 123,6 mil.
korun; současný přívos činil 49,2 mil. kor., tak
že byla naše tržba vajec aktivní 75,4 mil. korun.
Jen do Německa vyvezeno bylo vajec za 108 mil.
korun.

Vymočené seno obsahuje málo drasla,
vápná a kyselinu fosforečnou. Krávy proto hubnou,
často smetají a trpí lámavkou, krmí-li se takovou
píclí. Nebespečí však pomine, přidáme-li k tako-
vému senu něco vymočeného popela dřevěného.
Stáčí, smícháme-li látky popela s půl kg dobytčí
solí a tím seno na krmění uchystané posypáváme.

Sušení krmiva není u nás posud zavedeno,
jako na př. v Uhrách, kde se provádí buď v su-
šárnách nebo v továrnách, které ze sušených
krmiv vyrábějí umělá krmiva a zakupují proto
krmiva z Německa. Rolnictvu přineslo by sušení
krmiv velké výhody.

Proč ukládáme seno do kopek? Vše-
obecně je u nás svykem, že posečenou trávu za-
vadlou hrad k večeru shrabujeme a do kopek
malých ne přes metr vysokých ukládáme. Ráno
pak se kopy rozhodí v kruhovitá „ohniska“, přes
den obrací několikrát a pak do velkých, asi 2
metry vysokých kopek ukládáme. Proč to činíme?
K váli sušené trávy? Nikoliv. Suchá tráva není
ještě senem. Teprve když současně jisté kvašení
prodělá, jež se jeví v zahřátí, v samovolném svle-
nutí či pocení, je to trávy seno. A toto kvašení
má se ukládáním do kopek urychlit, změna tí-
viny ve stav rozpustný provést, což děje se uklá-
dáním do kopek. Proto se posečená tráva při su-
šení do kopek skládati musí.

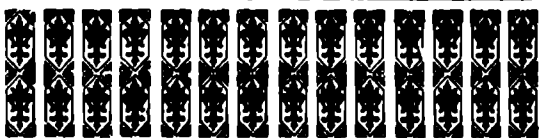
Nejlépe živé pleťky si pořídíme, vysa-
díme-li okolo sadů a cest naší obecnou trávu pla-
nou (Pinus spinosa). Tráva se daří v nejhorší
půdě a tvoří svými jehlicemi tak jistou ochranu
před dobytčím i lidmi, že se jí nevyrovná žádná
jiná uchrada. Aby se do sousedství nerozrůstala,
vyhodí se po stranách příkopu úzká, ale dosti
hluboká. Střiháme-li trávu více, vytvoří tak husté
pletivo větve trávy, že moc slivého nepronikne.

Za to však tráva je vítaným útlakem zpěvného
ptactva. V zimě chrání sad před sajícím. Neboť
kde najde sající tráva, tam nechá ovocné stromy na
pokoj. Tráva se hoří výborně za podpošku pro
zákraky a tvarové stromky, pod stěvy a meruňky.
Stromy na trnce šlechtěné daří se dobře i v pů-
dách nejhorších.

Nesopce hojně nesou jenom tam, kde
se mohou volně potulovat po travnatých sádech,
pastvinách, křovinách a po poli. Uzávěsné v těs-
ném dvorci neb ve tmavém zákoutí nenosou a sa-
knou. Náprava se poněkud zjedná, dáva-li se jim
pravidelné zelené šťavnaté a masité odpadky vše-
liké, sekané s kostmi jemně potlučenými. Zvláště
se hodí mladá jetelina, mladá vojčička, koptivy
šťavnaté, mladistvé, pcháčci sekané, pampeliška, pak
občas něco anýzu, esdragou, kopru a jiné koře-
nité přísady. Za hlavní krmivo dáva se pšenice,
pohanka, ječmen a oves, méně kukurice.

Má se rychle hojí, když je vymyleme
a pak natřeme kolodím, pod nímž hojení rychle
pokračuje.

Proti rýmě dobře působí lupeny blaho-
vičnické (Eucalyptus), jež se i u nás pěstuje
v hrncích (Eucalyptus glabrus). Dva, tři listy se
roztrhají a slina se spolkne.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

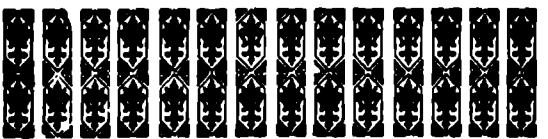
přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí,
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady **služební listy** pošt. spořitelny, které
zálohou se na pořádání. — Záložna pod-
léhá **povinné revizi** Jednoty záložen.

Školský obzor.

Pensionát císaře Františka Josefa
I. v Hradci Králové přijímá za chovanky
služby i dívky školou povinné i nepovinné. V pen-
sionátu jsou tyto školy: 1. Pokračovací škola. 2.
Kurs pro vzdělání pěstounek na školách mateř-
ských s právem veřejnosti. 3. Kurs industriální.
4. Hudební škola s právem veřejnosti. 5. Vyučo-
vání cizím řečem. Pro všechny obory státní skou-
šené učitelky. Prospekty správa pensionátu ochotně
zasílá.

České dívčí gymnasium s právem
veřejnosti na Král. Vinohradech v Ko-
runě třídě č. 4. otevře ve školním roce 1910-11
I., II., III., IV., V. a VI. třídu. Při gymnasiu zří-
zena jest: 1. Dvoutřídní dívčí obchodní škola. 2.
Jednorodinný kurs ku vzdělání industriálních učite-
lek pro školy obecné i měšťanské. 3. Praktický
kurs ku vzdělání vychovatelek. 4. Kromě toho vyu-
čuje se hře na klavír a housle, zpěvu, němčině,
francouzštině, angličtině, všem druhům praktických
i ozdobných ručních prací, malbě atd. Pro dívky
z venkova zřízen jest pensionát. Přihlášky přijí-
mají se denně. Prospekty ochotně zasílají Školské
sestry řádu sv. Františka.

Všeob. úvěrní společnost,

zápisné společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Služební listy na pořádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místopředsedstvím koncesovaná

prostředkovácí

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provizi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za
výhodných

platebních

podmínek.

Obrát 4,320.000 K.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

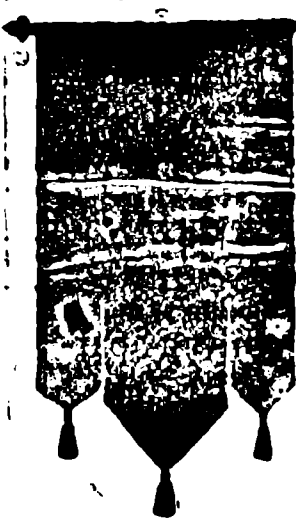
NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ, ::

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkách zasílá
se vše franco.

Učedníka

„na klempířství“

z řádné rodiny přijme

Ant. Fišer,

klempíř v Hradci Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejte látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„V HUMPOLCI.“

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporů, příkrovů, keberů a
kovevého náčiní ve výrobních největšího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše J. H. Sahnla, Cenn. z K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

životnostní spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen je r. 1908 na zásluh křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případ. úmrtí celkem 18.575 K,
ziskav 805 členů. Jak děkovatě dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, náplně
jednou po vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spoluúčelna 2 K, jež se vyplácí
bez průtahů buď zákonným příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označí.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežíval své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rohl,
předseda.

Václ. Jančevský,
jednatel.

Varhany

systemu
pneumatického,
evropská i americká harmonika

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a aktivně nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonik

v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.
Nejsolidnější provedení.

Rozpočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravat — Dešátky — Kape-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebemové soupravy a jehlice
do šití terbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Bydžšť

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacení

olářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1908.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprazaticích)

doporučuje P. I. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.**

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zasílou.

OBNOVA

Číslo 27. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 8. července 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Domů.

(14) „Ještě nikdy nebyla politická situace tak neutěšená jako nyní.“ Kolikrát jsme četli tuto frázi ve svých více než 50letém boji s Vídní. Stala se z toho fráze, ale tentokrát znamená beznaděj a beznadějná situace českého národa ta nejmutnější skutečnost. Naše poselstvo vrátilo se domů po ukončení letní kampaně z Vídně, ale nikdy v té míře s nepotěšenou a tak zamklou jako nyní. Budou přivítáni nevlídně, protože důsledky jejich politiky brozí vniknouti již následkem nešťastného finančního zemakého stavu i do rodinného života a podmínek životních.

Dokud tvořili jsme s konservativními Němci t. sv. železný kruh, byli jsme ve většině, totiž stranou vládnoucí; a až se kdo dívá na muže, jež punktače smetly s politického jeviště jakkoli, až se jim vyčítá s naší strany, že vlastně nikdy konservativními — tím méně katolickými — nebyli, koketující stále s liberalismem, až jim mladočeši nemohou zapomenouti punktače a přílišného pohodlí v skládání důtů voličstvu, jež je také národu odcizilo, až jiní předhazují jim konečně i nepotěšenosť, jež je připravil o důvěru, to jim nikdo nevezme, že byli v politice šťastnější, a že bychom pod mladočeským vedením byli daleko více získali, kdybychom provozovali aspoň tu staročeskou politiku drobtů, již máme co děkovati celou řadu národních vymožeností.

Mladočeši začali energicky, to se jim neupře, prohlásivše jako neodvolatelný požadavek druhou universitu a jako první krok k státnímu právu vnitřní češtinu, a dle toho, a jakou odhodlaností a nedostupností požadavek ten vyslovovali, zdálo se, že se s Vídní nevrátí jinak, než jako ten syn matky Spartanky: „buď se štítem anebo na něm!“

Posazenáhu počínalo se v českých listech psáti o těchto dvou požadavcích méně a méně a dnes jest již opravdu bílou vranou ten poslanec, jež s universitou a vnitřní češtinou před voliče předstupuje; tím méně pak na půdě, jež je k tomu jediné způsobilou, totiž v parlamentě dříve na ně položit se odvážel, a kdo tak učiní přec, o své vlastní upřímnosti

pochybuje. Jest situace všeobecná — a to na omluvu mladočeských loyálně přisnáváme — pro nás velice nepřiznivá; ale tolik také jisto, že mladočeši, kteří jsou přece posud v čele, nejdnu příležitosti propásali, aby z příznivější situace těžili a že svému radikalismu a pokrokovosti, která jim je nade vše, obětovali opravdový prospěch národa. Nešťastná Kramářova ruka a dědičná naše neovornost připravily nás ve Vídni o všechnu váhu, a následkem toho i mladočesky doma o všechnu důvěru, takže nebyti městského živnostnictva, jež není posud stavovsky zorganizováno, dnes by nikdo z nimi nešel. To jest faktum, jež nevyhladí žádná novoslovanská ideje, žádný srdečný ejas.

Dokud šlo jest v bezpečnosti a velkoněmecká ideje neutrpí nějakou zahraniční zápletkou porážku, dotud hájiti bude německý centralismus všechny své pozice, jež od časů josefinských, metternichovských a bachovských v Rakousku drží; ukáže-li se na obzoru mrak jako r. 1858, 1866, a 1870, zasvítí národům paprsek naděje; jakmile však nebespělí zažhnáno, nad hlavami jejich vznášel se starý, nepřívětivý mrak zase. V poslední době byla to okkupace Bosny a Hercegoviny a vítězství koruny oproti straně neodvislých v Uhrách, jež Němce na nohy postavilo a tímž faktem národům slovanským je podrazilo; prvním posílena ideje velkoněmecká, druhým dualismus, jež byl stvořen, aby panství Němců v Předlitavě a Maďarů v Zalitavě pojistil.

O universitě a třetí české škole nebude za této situace dlouho ještě řeč. My budeme rádi, uhláíme-li aspoň svých posic, a nedojde-li k dalšímu dělení Čech a k ohraničení národnosti ve směru punktače; v soudnosti pak, uhláíme-li aspoň nařízení Stramayerových. To jsou ty výsledky mladočeské-egrární politiky! Nelze sice mladočesky jediné činiti zodpovědnými za dnešní neúspěchy, třeba byl Kramář politickým vůdcem českého národa, ale obraceti se s touto adresou na agrárníky, nebylo by nic platno, protože ti si z toho nic nedělají. Agrárníci žádné vyšší české politiky neprovozují, aťby toliko politiku své strany a aby sobě pomohli, spojí se třeba s Němci, jak se stalo při posledních volbách.

se dověděli, jak obrovské voje král uherský sehnal.

Svobodné bláznění slova Božího! *Bartholoměj- ská noc byla hotovou hradbou proti masakru, proti hromadnému vraždění pobojných katolických občanů v Čechách. Pravíme: vraždění.* Padnou-li v bitvě tisíce občanů, nelze se diviti. Leť vražditi v městech již dobytých tisíce životů rodin, to už přece jest až příliš antické. Hus byl odsouzen po dlouhém soudu od cizinců. Katolíci čeští byli vražděni po tisících, od vlastních pokrevenců, kteří vystupovali jako žalobcové a soudcové v týchž osobách. Cizácká chasa Sigmundova páchala v Čechách surovosti na našem lidu; ale to byli cizí žoldáci, kteří neřkali, že spěchají do naší země reformovat. Zato radikální husité upalovali sta českých umělců, sochařů, básníků, v násilné uzavřených chrámech, chatách, věších, topeni hromadně v řekách, evlákání do naba a tak vyhánění. Podobných surovostí zakusily tisíce katolických žen — i jeptišek. Husiták hymna „Kdož jste Boží bojovníci“ nezmiňuje se o lásce k vlasti ani slovem; za to však v ní uloženo jedno z hlavních hesel tábořského programu: „*Bijte, zabíjte, žádného ne- žijte!*“ Zajiště významné, uvážíme-li, že husité tuto píseň nejčastěji zpívali. Tu již nepřekvapí, že husitští kněží vybízeli bojovníky, aby „bylo bojováno, mordováno a přimmo k zákonu Bo- žímu.“ Nepřekvapí, že prohlašovali Táboři za *slávočiny* toho, kdo by nechtěl umyti své ruce v krvi protivníků „zákonu Božího a tak posvě- titi.“ *Tisícům katolických slabých žen schytná byla fanaticismem husitůvých bojovníků a vědomých tábořských seater muka daleko horší, než jaká vy- trpěl Hus.* Sami mírnější husité tvrdili, že „be- kyné“ (sestry tábořské) počínaly si „jako lité nedvědice.“ To jsou ovšem věci obecně známé každému, kdo studuje husitismus se spíš vážných

Oni a sociální demokracie jsou organizo- váni stavovsky a nemají-li si svou organizaci rozbiti, musí jí stále o svých úspěších psáti a na klerikály to strkati, že nemohli získati více. Oni a sociální demokraté chtějí především z politiky těžiti, a proto to jednou rozbíjejí a podruhé slepují, dle toho, jak mnoho si ze své práce slibují, nikoliv jak to národ potřebuje. Ukázalo se to při rozpočtu a dispozičním fondu, kdy jsme mohli situace využítovati. Strach, aby vláda sčím nerozpustila, a oni o mandáty nepřišli, nutil je, že se hlasování vy- hnuli a tak vládě pomohli. Kdyby se byli všichni dostavili, a čeští sociální demokraté hlasovali se slovanskou jednotou, byl by roz- počet padl, a vláda přinucena buď s opozicí vyjednávat, aneb sněmovnu rozpustiti a sá- hnouti k § 14.

My se na ten § v pádu potřeby rádi od- voláváme, abychom si namluvili, že kdyby se to a ono vládě nepovolilo, ona že by si to po- volila sama; ale při tom zapomináme, že každé použití § 14. jest pro vládu vítězstvím Pyr- rhovým a že delší vladání za jeho pomoci jest za příčinou ústavy dualistické nemožnosti již proto, že by Maďarí mohli z toho vyvo- diti své zákonité důsledky. Jednou by to prasknouti musilo a s tím počítá čile vědomá politika. Toho jest si vědom ústavní král uherský a proto jen nerad a jen zřídka k § 14. sahá. Tím se tedy páni těžko omluví; kdyby však chtěli býti upřímní, museli by přiznati, že to byl strach o mandáty, a ne z § 14. Je, jak viděti, česká věc v rukou nespolehlivých, buď málo prozíravých, aneb málo energických, a nejmutnější jest, že se dáva česká veřejnost voditi za nos od sociální demokracie, která doma nosí národní fangličky a ve Vídni na povel svých německých kolegů z bojiště utíká; výprava, která v českých listech demokratic- kých podniknuta byla proti Adlerovi, byla jen komedií, již nechtěli viděti pouze mladočeši a agrárníci, aby v nastávajících volbách měli podporu proti „klerikálům.“

Polákům se nedivíme, oni nepotřebují ani university, ani vnitřní polštiny, poněvadž obě mají, a čeho nemají, toho se jim za jím služby dostane. V politice jest prý každý prostředek

(třebas i z osvědčených historiků protestantských nebo racionalistických) a nikoli ze zástipných pamfletů. Upozorňujeme na nevýratná fakta pouze proto, abychom postavili do pravého světla ty moderní fanatiky, kteří nám stále před oči staví obrazy, představující smrt Husovu. *Tisíce horších obrazů, uvoďčujících Táboři a krutější be- scit- nosti, mohli by katolíci namalovat jako odpověď na výsypové štvaní našich protivníků.* Zdaž také novohusité při svých hromových přednáškách po- ukáží na to, jak se dlouhou řadu let krvavě proná- sledovaly se vši bezohledností navzájem jednotlivé sekty husitské? Veliké potoky krve rozproudila důkladně a chladně zorganizovaná inkvizice kališ- níků, zřízená proti šíření bludů tábořských. A Táboři zase odpovídali topením a upalováním kněží kališních. Přes polovici obyvatelstva čes- kého bylo vyvražďeno za husitských nepokojů. Země zeslábla tak, že po celá dvě další století počet obyvatelstva nedostoupil výše té, na jaké stál za Karla IV.

Universita okradena od husitů o své statky, tak že až do Bílé hory byla jen matným stínem slavné university Karlovy. Ba stala se v rukou husitských a protestantských hotovou ubohou ka- rikaturou vysokého učení, zvláště když zanedbá- vaní, hladoví profesori začali k vůli bmoatnému zisku voliti za rektory *nedospělé chlapečky boha- tých evangelických šlechticů.* Nedostali od bohatých tatíků však nic a připravili před cizinou jen novou ostudu českému národu. Školy normální chřadly, stav selský byl v době husitské ujařmen, a ubo- hými ožebračenými kněžími husitými zacházela husitská šlechta přes protesty husitské konsistoře bezohledně jako s čeládkou. Obchod a průmysl již nedostoupil v těch dvou rušných stoletích nikdy té výše, na jaké byl v době Otce vlasti. Tedy — svoboda, pokrok, reformace, uvědomění, humanita, vlastenectví, národní hospodářství!

FEUILLETON.

Novohusitští romantikové.

„Slyšís, dobrý vlastenecký Čechu? Dobře si zapamatuj, že vlastně jsi a býti máš husitou. Ne- zapomeň na to. Jinak náležíš k zrádcům vlasti. Husa ti upálila černá kůtna. Dovedeš pochopiti tu bestialitu, to darebáctví spáchané na národě, na kultuře, svobodomyšlnosti? Poslyš tedy, dobře si do paměti zapíš tu děsnou scenerii. Takhle to ta rota líná udělala. Ruce mu svázali, hlavu při- pevnili řetězem u trámu, kladli kolem těla dříví a slámu. Pak to všechno zapálili. Ty neposloucháš, necito? Nectíš ani základní pravidla humanity? My sice říkáme, že pohled na kříž zesurovuje; ale hranici Husova líčiti, kresliti a do kamene rytí musíme, aby i pětileté vlastenecké dítě dobře si zapamatovalo, co musil zakoušeti největší Čech od klerikálních katanů.“

Starým romantickým způsobem chtějí mo- derní husité (rudí i volnomyšlenkářství) stále udr- žovati lid v jednostranných předsudcích. Mluvíce o utrpení Husově, zatáčejí a ubývají rozjetým strojem výmluvnosti velice chytrácky, aby neseznal prostý posluchač celkový obraz tehdejší společen- ské a politické scenerie. Moderní prostý husita musí býti udržen v nasrání v jednostranném, že skutečnou a jedinou katankou byla katolická církev — a že husité bojovali jediné boj obranný a to vždycky a pouze za nejvyšší ideály! Jak se však zhroutil bedlivějším pozorovatel, když nahlédne do poměrů české země bedlivěji! Co tu jest vi- dětí u vychytralých sobců husitských ledé právy! Šlechtici, kteří přiložili pečeti k památnému o- strému protestu, kteří docela přisahalí věrnou straně Husově, většinou přebíhali do tábora Sig- mundova bojovat proti pokrevencům, jakmile

dobrý; tak aspoň říkali obyčejní. A Paláci se nikdy žádného nechtěli.

Situace jest tedy na konec letní sezóny velmi nepříznivá; budeme-li však svou politiku provozovati jako v poslední době, pak nezáskáme ani drobtů, nýbrž sponemáhla stratiíme, co až posud jsme drželi. To by měl každý lid svým poslancům, až přijdou — domít.

----- Křesťanů a 22. 6. 170 obřadů -----
ZKABLO POKROKOVÉHO TISKU.
Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Životní fakta mluví proti rozvodu.

O rozvodu a jeho výhodách pro lidstvo se velmi krásně theoretisuje, ale i tu zase pravdiva jsou Goethova slova: „Gru ist alle Theorie (šedá jest každá theorie)“; v tak důležité věci musí být život otázán, a k odpovědi jeho nesmí být oči zavírány, ale odpověď jeho, byť i snad byla sebe nepříjemnější, a naše názory sebe více křivila, musí být poctivě uznána a z ní důsledky vyvozeny. V otázce rozvodu, jehož dnes nespokojené duše moderní, odvyklé sebepřemáhání, trpělivosti a odevzdálosti do vůle Všeohoditele, se tolik dovolávají, bývá zapomínáno, snad zámýšlené, důsledků, jež rozvod nutně má v zápětí.

Na důsledky tyto možno dnes již poukázati, ješto v některých zemích, jež byly tak šťastny, že obdařeny byly tímto danajským darem, uběhlo již dosti času, aby se již jasně viděti mohlo, zda rozvod je pro rodinu, stát, společnost štěstím nebo zlem.“ Francouzský liberál Naquet v r. 1877 tvrdil: „Kdyby rozvod existoval, a kdyby byl lehce dosažitelný, cizoložství bylo by čím dále řídkým zjevem u ženatých“; dále: „Počet tajných svazků by se umenšil, a s nimi i počet dětí, jejichž tato tajnost zbavuje vši záruky“; v jeho očích „nový zákon (schvalující rozvod) neměl by za následek rozpojování rodin“, ale „měl-li by nějaký vliv, pak bylo by to spíše umenšení rozdvojení.“

Toto proroctví povzbudilo Dr. J. Bertillon, aby zkonstal, jaké jsou vztahy zákona o rozvodu s různými sociálními jevy. Jeho práce, přesně dokumentované a čerpané z nejlepších pramenů, ovšem nepotvrdily naději Naquetových, ale vývodům jeho přece byly dosti příznivy. Zdánlivě totiž s velkou jasností poukázaly na pravděpodobnost těchto výsledků: 1. počet rozdvojených rodin souhlasí vždy s počtem sebevražd; 2. rozdvojení rodin, stejně jako sebevraždy, má svůj zdroj v jakémse stavu pomatení, pološilnosti; 3. tento stav více méně chorobný závisí zvláště na 3 příčinách: na náboženských tradicích, pak na zdroji etnickém (lidovém, rasovém) a konečně na hromadění se lidí v městech. Dále konstatoval, že katolíci rozvádějí se méně než protestanté, latináci méně než Flámové, Flámové méně než Němci nebo Švýcaři, venkované méně než měšťáci. Co platí o rozvodu, platí i o sebevraždě. Z toho všeho pak vyvozoval do budoucna, že zákon o rozvodu ve Francii, *nebude mít nijakých hrozných následků pro rodinu, pro sjednocení, nebo rozdvojení domácností; pro první láta prý počet rozvodů stoupne, ale v ná-*

sledujících zase klesne, až prý se stane rozvod stejně vzácným řídým.

Jak se předpovídá tohoto výsledku statistika uskutečnila, vidíme již po 30 letech. Od Naquetů, bývalý ministr L. LeGrand podal se téže práce jako Bertillon a výsledky svého badání sdělil akademii mravních věd (v. L' Economiste Français 4. a 11. října 1908). Bylo mu lehkou prací dokázat, že proroctví Bertillonovo se *nikdy neuskutečnilo*. Počet rozvodů po počtem stoupání nepřestal růsti, a jich vzrůst, poměrně vzato, převyšoval počet odloučení od lože. Jen několik dat budí tu uveřejně. Číslo mluví!

R o k	Odloučení od stolu a lože soudem provedené	Rozvody zanesené v civilním seznamu	Úplné rozvody a rozluky od stolu a lože
1850—55	1529		
1856—60	1973		
1861—65	2395		
1866—70	2983		
1871—75	3647		
1876—80	3364		
1885	2910	4227	7137
1890	3041	5457	7498
1895	3171	6184	8355
1898	2568	7051	9619
1897	2657	7480	10137
1901	3018	7741	10759
1902		8431	

Z těchto čísel je zřejmo: kdežto odloučení od stolu a lože se ve 30 letech zdvojnásobilo (v letech 1850—55 činil průměr 1.529, v l. 1876—80 činil již 3.264), deset let potom, v roku 1890, počet rozdvojených rodin dostoupil čísla 7.498; byl tedy více než zdvojen. A co se stalo v té době? Byl prohlášen zákon o rozvodu. Jiné sociální poměry se nezměnily. Je tudíž těžko, a at již rozumováni Bertillonovo se sebe duchaplnější, neviděti a neuznati *eho zákona na mravy. Zákonodárci jest ovšem vytvořem mravního stavu, ale ono též je činidlem.*

II.

Tyto výsledky a jen ony (ješto v jiné zemi nejsou dosud tak daleko jako ve Francii) ukazují dobře a mocně vliv a to neblahý vliv zákona o rozvodu na manželské spojení. Všeude jinde, co možno konstatovati, je *světelná povolená* a vědecky skoro pravidelně rostoucí počtu rozvodů. V Anglii, kde rozvod je laciným jen skoro výlučně se přibíhajícími bohatých tříd a spolu i škandálem ve vysoké společnosti, jsou rozvody, a to i od zákona z r. 1857, velmi málo četny, ale přece počet jich rovněž s lety roste. V r. 1859 bylo jich konstatováno 253; v r. 1859 na 300; 1880 na 189; 1881 na 176; v r. 1882 stouply na 204 a v r. 1886 a 1887 bylo jich již zaneseno 581 a 580. V roce 1894 máme již čísel 547. Ve 37 letech se tudíž skoro jich počet zdvojnásobil, a bylo by již mnohem více, kdyby i zákonná i sociální uzda byla volnější.

V Německu je vzrůst rozvodů neuvěřitelně rychlý. Prů celou říši měli bychom tato tabulka:

způsobem. Co se z kulturních vymožeností Husovi jen trochu zdálo překážeti nábožnosti, živé víře, proti tomu se stavěl. Proč hlavně rozpoutal boj proti kněžstvu konservativnímu? Proč, že toto namnoze si více hledalo věcí světských než nebeských. Bylo by nošením dříví do lesa, kdybychom uváděli dlouhé a četné citáty, svědčící o tom, že všechno světské považoval za nic proti nadpřirozenému řádu náboženskému. Byl upřímným vlastencem, ale vědu, umění, sociálních věd si vážil jen potud, pokud souvisely co nejtěsněji s otázkou náboženskou. Theolog talem a duší, theolog, který zapomínal na spletité sociální prostředí, v němž žil, theolog, který nazýval *bláznovými* ty lidi, kteří se starají víc o pozemské potřeby než o radost věčnou. Červená nit zcela jednostranného náboženského názoru vleče se hustě všemi listy největších jeho spisů. Pouze v přemýšlení o národnostních potřebách vymaňuje se Hus poněkud z nejhustší náboženské sféry. Jeho životním heslem jest: „Porazit všechno, co by jen dost málo živou víru dušilo, co by stavělo ve veřejnosti kterýkoli světský zájem před zájem náboženský, co by utlačovalo církevní zásadu na věc soukromou.“

A že stále lpěl na Písmu, že stále žádal poučení výhradně z Písma, to přece dle samých pokrokových pravidel bylo — jednáním zpátečnickým. Vždyť přece pokrokáři v potu tváře snaží se dokazovati, že Písmo jest pouhým výmyslem lidským, že jest apokryfem, že jest potřebí kritické vědy, učeného výkladu, povýšeného nad Písmo, aby se poznalo, čemu věřiti.

A teď pozorujte ty veliké davy protináboženských volných myslitelů, protikřesťanských soc. demokratů, židů a pokrokářů, kteří bláhově z plných plic: „At žije slavná památka největšího Čecha Husa, který přinesl — pravdu!“

Rok	Rozvody	Rok	Rozvody	Rok	Rozvody
1851	3942	1888	6512	1896	8992
1859	4992	1889	6222	1898	9492
1868	5692	1890	6092	1897	8972
1874	5952	1891	6422	1898	9092
1885	6161	1892	6512	1899	9092
1896	5692	1893	6694		
1897	6240	1894	7502		

Tabulka tato nám ukazuje, že v Německu počet přibližně rozvedených domácností se ve 30 letech skoro *sdvojnásobil*.

V Elzas-Lotrinaku satháváme se s tímž zjevem. V r. 1880 bylo rozvodů 75 (dle Fonsgriva 82), v r. 1881 již 104, v 1882 stoupl počet na 106, v 1883 na 120, v 1885 na 128, pro roky 1886—90 je průměr 148, pro 1891—92 dokonce již 161.

Ve Švédsku, dle italského statistika Morrelliho, vzrostly rozvody od r. 1851—1890 ze 61 na 100.

V Belgii byly v r. 1830 známy jen 4 rozvody; na 26 již v r. 1840, 1850 na 29, 1860 na 56, 1870 na 81, 1880 na 214, 1890 na 378, 1898 na 747, 1901 na 821. Rozvody se tu ve 30 letech *sdvojnásobily* a v posledních 20 letech *sdvojnásobily*.

V Holandsku máme tato čísla:

V roce	1867	bylo	rozvodů	118
"	1870	"	"	120
"	1873	"	"	131
"	1874	"	"	154
"	1878	"	"	168
"	1884	"	"	196
"	1886	"	"	315
"	1889	"	"	460
"	1895	"	"	478.

Počet rozvodů se skoro ve třiceti letech *sdvojnásobil*.

Švýcarsko je klasičkou zemí rozvodu. Od r. 1876 máme v ní statistické záznamy a ty, pokud se týkají rozvodu, jsou zajímavé.

V roce 1876 máme rozvodů	1102
" 1877 " "	1036
" 1878 " "	1086
" 1879 " "	988

V letech 1892—95 kolísá číslo stále mezi 970—841; v r. 1896 dokonce jen 405; v r. 1897 vyskočí zase až na 1011, v r. 1898 stoupne na 1018, v r. 1899 na 1099. Zdálo by se, že tu žádného vzrůstu není.

Ve Spojených Státech, dle zprávy podané Wrightem senátu 20. února 1889, bylo v předchozích 20 letech podáno 328.716 žádostí za rozvod a povoleno kolem 68 ze 100.

Přesná čísla jsou tato:	
1868—71 bylo rozvodů na	10.722
1872—76	13.709
1877	15.687
1880	19.663
1881	20.762
1882	22.112
1883	23.198
1886	25.635
	(Doknad.)

(Dokonč.)

Obrana.

Nekritičtí — jinak též očerňují — nemají klerikalismu. Dlouho koucal náčelník Neomylných následků od péra při pracovním přemýšlení, jak by mohl reálnost důkazů dra Chalupného co nejšikovněji zeslabiti nějakým slohovým uměním nebo odvrácením pozornosti od jádra vývodů.

Konečně 1. července vytiskl „Čas“ sloupec žvatlavých řádek, jež se snaží způsobem zcela nerealistickým, básnickým, setřítí dojem silných argumentů dra Chalupného proti Marykové majestátu. Odpověď ta vyniká podrážděnou kousavostí, ale neporáží věcně nic podstatného. Rozbor těch zoufalých blágrů by byl charakteristickým kaleidoskopem uražené jistoty. Poukážeme aspoň na blágrů uložené ku konci blánečku. „Dr. Chalupný nebyl ve svém mládí nadarmo tak vnitřně pro vlivy Národní Politiky.“ Prý „klerikální“ listy vyotřít s ním své duševní přibuzenství. „Čas“ prý by nebyl ani dost málo překvapen, kdyby Chalupný, který se ukázal „tak povolaný vůči vlivům Národní Politiky, stejně povolaný se ukázat vůči vlivům Obnovy.“

Tak tedy chce orgán Neomylných přiblížiti myšlénku blávků. Vypadá to tak, jako když omyletý nevěsta pokřikuje na israelského lékaře: „Žide, zajeď kočky!“ „Politika“ jak živá nezemle, vykonatí nic dobrého, protože to byla „Politika“, a proto neměl Chalupný konstatovati, že sám tento byrokratický

Zahájení kursu obuvnického odlo-
ženo na příští účastníků na 1. srpna. Vyučováno
bude v číslárně musejní každodenně v hodinách
odpoledních od 1—6 hod. od 1. do 30. srpna.
Vyučováno bude: anatomii, nohy, brání míry, čí-
hům obuvníků a krajání vzorů, zboží a stavu a ú-
činnosti živnostenského.

Výstava obrázků Miloše Jiránka navštívilo ve 12 dnech jejího trvání 806 vedle několika bremadých návštěv školní mládeže. Obraz prodán byl pouze jediný, na Hradec také málo. Výstava odeslána do Horic.

O hospodářských poměrech v Argentíně přednášel v pátek 1. t. m. p. Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové pan ředitel L. Perutz v aule Obchodní akademie. Schůzi navštívenou více než 300 osobami zahájil krátkým proslavem prezident Ústředny, starosta p. dr. Fr. Ulrich, načež ředitel Perutz, který k vysvětl. ministerstva obchodu argentinské poměry studoval a nyní na základě nabytých zkušeností pro styky obchodní s touto zemí usilovně pracuje, v interesantní přednášce vyložil povšechně a všestranně poměry země samé a její neobyčejný rozmach hospodářský, jenž letos vč. cizíné dokumentován bti má na pěti výstavách v Buenos Aires. Číselnými doklady doložil přednášející zcela nepatrnou účast rakouského vývozu na tomto prvotním odbytišti a její příčiny a vysvětl. přítomné interresenty k navázání přímých styků s tamějšími kruhy obchodními. Přednáška odměněna hlubokým potleskem, načež přednášejícímu poděkoval starosta p. dr. Fr. Ulrich. K návrhu tajemníka p. dra. J. Matyše přijata shromážděnými resoluce, vybiřející k brzkému uzavření obchodní smlouvy s Argentinou a smlouvy plavební s Austro-Americanou. Po přednášce a ještě po celé odpoledne hlásili se četní interresenti s různých průmyslových odvětví o informace za účelem dovozu do Argentiny a někteří projevíli ámyšl návštěvou této země navázati přímé styky obchodní.

Přednášky p. insp. L. Weignera z Prahy „O vývoji vazy knižní“ a „O barevných a potyřých papírech“ odbyvati se budou v sobotu dne 9. července o 10¹/₂ hod. dop. a o 2. hod. odpol. v čitárně muzejní. Vstup volný.

Pokladní výkaz obecné kuchyně za dobu 1909—10. Přijem: Početní hotovost 1881-68, výnos koncerta 261-28, sbírka na vánočky 100—. Dary: Okres 100—. Spořitelna 300—, Zastavárna 100—, Záložna 25—, místo věnce + Hubkové 30—, rodina Jirotkova a Chocenské dto. 20—, místodržitelsví 20—, úředník. spolek 10— korun. Výnos sbírky 608— Kor. Tržba 3104-92 K. Předplatné: realka 591-60, gymnas. 495-36, paedagogium 399-40, různé 108-40. Dohromady 1589-76. Úroky v záložně 62-90. Dohromady 8114-24 K. Vydání: potraviny 6188-03, topivo 863-60, služné 606-24, inventář 63-48, tiskopis 78—, zůstatek 872-99. Zůstatek počáteční 1881-68 K. Zůstatek konečný 872-99 K. Schodek K 1008-99. — Upozorňujeme, že obecní kuchyně jest velikým dobrodincem jak pro dělnictvo tak pro studenty. Oběd poskytlavajší s polévky, masa a příkrmu čítá se pro studenty v předplacení za pouhých 34 hal., pro dělníky za hotové po 40 hal. Usné zajisté každý, že při nynější drahotě takové výhody poskytauti máše pouze podnik dobrodružný. Nemá divu, že v nynější sezoně byl shledán přes obětavé dary deficit. Leč potřeba hlavu všíti. Obec zalotila r. 1908 jub. nadací K 10.000; aš se peníze z této vypláti, bude finanční stav zajisté mnohem lepší. Báň žehnej dílu lidemilnému!

Z odberů Ú. M. Š. Při matiční slavnosti dne 19. června apoluúčinkovali i hmotnou úslužností některé dámy, slečny a páno- v, kterým sluší povinný veřejný dík. Rovněž jest upřímně děkovati al. městské radě za bezplatnou dopravu potřeb, dámskému výboru obecní kuchyně za půjčené nádobí a stůl, hudebnímu a pěveckému spolku za tak krásné zpěvy, p. Fejglovi za darovaný obraz, pí Štemberkové, hostinské v Adalbertinu, za propůjčené židle a stoly. — Do stánků při slavnosti matiční darovali, což s díky jest potvrditi, četní dárci různé potřeby. Příklad let minulých budí pobídkou na léta další k účelu tak národně blahočinnému! — Peněžních darů k této slavnosti sešla se slušná částka. Na zdar!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 30. června 1910 celkem korun 34,527.626-61, více o K 85.692-19 oproti měsíci předcházejícímu.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. (Slidky v Praze, Semilech a Turnově) připsuje pololetní úroky se vkladů ku kapitálu ve svých účetních knihách dne 1. července. Připsané úroky úročí pak nadále jako kapitál a není tudíž třeba, aby vkladatel svoje knížky výhradně za účelem připsání dotyčných úroků předkládali. Do 15. července banka úroky vábeo aspipluje. Tyž ústav počal již vydávati akcie V. emise proti předložení přídělovacího potvrzení u svých pokladen v centrále v Hradci Králové a ve svých slidkách v Praze a Semilech.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc červen 1910: Vklady. Vloženo K 101.777-89. Vybráno K 112.227-77. Zůstatek K 1.677.145-96. Záruka: Závodní podily K 77.791-55. Fond rezervní 114.116-10. Fond pensijní K 29.088-95. Fond pro kursové rozdíly K 27.751-03. Vlastní reality K 105.726-50. Cenné papíry a přebytky K 247.052-00. Půjčky aménece K 61.917-26. Půjčky hypoteční K 1.592.530-90. Úhrasem korun 2,747.944-78. Pohl. obrat K 1,077.173-89.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal. Objednávky vyřídí Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Spořitelna Králohradecká. V měsíci červnu 1910 bylo vloženo K 505.887-23, vybráno K 199.248-18. Stav vkladů koncem června korun 14,179.242-88. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 98.515.02, splaceno 85.814-20. Na hypotéckých koncem června K 10,991.921-28. Zásoba cenných papírů K 2,566.000.—. Uložené přebytky korun 1,019.842-84.

Vítězné vzlety aviatika iná. Kašpara v Hradci Králové dne 3. t. m. překonaly všecko očekávání. Zdařitaví aviatik cizí nedokázal v Čechách tak veliké mistrovství jako nášinec Zástupy sjely se obrovské — diváků bylo nejméně 15.000. Přijelo i hojné Němců, z nichž jeden šarlivě a s nevolí prohlásil: „Zdařitaví aviatik, vždy to musí být Čech.“ Při prvním pokusném vzlету bylo slyšeti různé „odborné kritiky.“ Jeden stateček s pohrdlivým tónem poznamenával: „No — no, to se to povedlo! U nás komár vyletí výše.“ — Následovaly další vzlety, které svou majestátností vzbudily obrovský úžas a nadšený potlesk. Každý si říkal, že bylo počasí vzlету příznivo; souhlasně projevovány nadšené díky obetavým horlivcům, kteří se o produkci aviatickou zasloužili. Zpáteční cesta od Nov. Hradce Kr. podobala se velikému tahu vojaka. Automobily, kočáry, motocykly, chodei — vše se valilo širokým proudem a přece beze smatka k městu. Ojdivný a důmyslný aviatik byl ovocemí zasypán. Mnoho zdaru práci další! — Mnozí se podivili, proč bylo potřeba volati městské strážníky k místu vzlету, jestliže tam bylo k odřízení pořádku tolik vojáků a četníků; vidět místo ono není ani v hradeckém katastru a nepodléhá tudíž ani pod dosaz zdejší policie. — Kdykoli jest pořádko někde obrovské shromáždění, sejde se vychytralých zlodějských pluk. Na př. při všesokolekém sjezdě v Praze pohostinský vystoupili i zloději s daleké ciziny. — V samém Hradci stály některé domy úplně prázdné, takže spáchány jisté krádeže zcela pohodlně. Pro podružné státní nutnosti přikazem, aby polovypřádné Hradec byl dostatečně strážěn.

Přednášková sešlána křesť. dem. pol. klubu konala se dne 4. t. m. Vesp. dr. Fr. Šule v řeči velmi důmyslně spracované citoval oficiální zásadové projevy „Volné Myšlenky“ a srovnával je s opačnými projevy Husovými. Křiklavý rozdíl různých těchto principů byl tak do očí, že přítomní uznali dostatečně, jakým neprávem se „V. M.“ hlásí k Husovi. Zoučlivá jména apalného mistra jen potad, pokud se jí to hodí k boji proti katolické církvi, radice bezohledně pozitivní práci, kterou Hus měl hlavně na mysli. Další pečlivá přednáška vyvolala s velikým napětím a odměněna hojným potleskem.

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové čitárna muzejní navštívilo v 8 přistupných dvouhodinách 308 osob. V čitárně vydáno na 114 žádánek, 62 svazků a 56 předlo-hových děl. Domá vypůjčeno od 68 osob 112 svazků a 307 předloh. Do okolí 8 osobám 15 svazků a 342 předloh. Čitárna otevřena bude do 15. července. Po dobu prázdnin od 15. července do 1. září zůstane čitárna zavřena. Veškeré žádosti o výpůjčky knih neb předloh v té době buďtež řízeny písemně na správu průmyslového muzea. Za přitínou obvyklé revize žádá správa knihovny o vrácení všech vypůjčených knih a předloh nejpozději do 15. července.

De Nov. Hradce Králové. Veletěnému pánu, panu Josefu Tráskovi, inspektoru dráhy ve výslužbě v Novém Hradci Králové! 9. července 1910 bude p. t. panu Josefu Tráskovi, členu našeho křesť. sociálního spolku, 80 roků a my plníme milou povinnost, když tomuto zasloužilému muži k tomuto jeho dni narození s celého srdce a upřímně doše své blahopřání přisíláme. Kdž Vám Báň popřeje, abyste v kruhu svých milých ještě mnoho let spokojenosti a štěstí prožil a nažď dobré věci ještě mnoho dobrého učiniti mohli! Z křesť. soc. spolku v Novém Hradci Králové, 6. července 1910. J. Mareček, předseda. Josef Kunz, místopředseda. J. Hruša, jednatel. V. Studený, pokladník. Ant. Vitvar, děkan. Ant. Holab, farář v. v., Ant. Doležal, kooperator.

Josef Halata †. Dne 4. t. m. pochován v Pětině senior diecése, osob. děkan, čest. měšťan města Chocně, všestátní farář v. v. Jos. Halata. Zesnulý byl zasloužilým vlastencem. A že požíval veliké vážnosti i v posledních okamžicích, tomu nasvědčovala přetvárná účast při jeho pohřbu ve Žamberku i s Pětinou, kdež přisobil v duchovní správě 22 let. Přítě o etihodném zesnulém více.

Valná hromada jednoty hudebních stavů koná se v úterý dne 19. t. m. ve 2 hod. odp. v Ném. Brodě, hotel Stok. V předvečer val. hromady dne 18. července v 8 hod. koná výbor obvyklou poradní schůzi. Nechť se všichni členové sečastní důležitě valné schůzi!

St. birmování v Dol. Roketnici n. Jindrovu. Předtím námořní i český aviatik spřáha, že zdejší Němci sebudou vítati adp. biskupa. Právě opak se stal. 20. června zavítal k nám adp. biskup, přijížděje od Víthovic k 6. ho 1. odpol. Již ov. Hoř. Roketnici byl aviatik místem duchovenstvem, p. parkmistrem, školní mládeží s Hoř. Roketnic a Františkova, učitel a věčím zástupem lidí. Ndp. biskup byl zde krátkě, ale ardečně oslovou od p. Hrdého učitele s Hoř. Roketnic Ed. Hollmanna, dvou šáků a šáků, kteří Jeho Excellence podali kyty. Ndp. biskup již zde poznal, že se nachází mezi lidem dobrým a zobe- ným; poděkoval všem a projevil radost, že se mu již zde tak ardečně dostalo uvítání. Oficiální uvítání adp. bylo v D. l. Roketnici u slavoobrány naproti c. k. okres. soudu. Zde shromáždilo se po 6. hod. obecní zastupitelstvo s p. parkmistrem Heinzel, c. k. úředníkem, družičky, katol. lidový spolek, školní děti se všemi učiteli a zástup lidí na 2000. U slavoobrány byl adp. biskup oslovou od místního dp. faráře, p. parkmistra, c. k. říditele tkalcovské školy p. Jos. Biagla, družičky El. Veithové, c. k. okres. soudce Marešce, Hrdá. e. měšťanských škol p. Herm. Köhlera a předsedy katol. spolku p. Josefa Sachra. Dojat děkoval arcipastýř všem a podotkl, že se těší na delší pobyt v Roketnici. V úterý a ve středu přijalo 1223 birmovaná svátost sv. birmování; pokaždě promluvil tak nadšeně a ardečně vřelá pastýř k birmovancům, že všichni byli usešeni. Zkouška s náboženství všude dopadla k úplné spokojenosti Jeho Excellence. — Ve středu 22. června ráno v den praekonzance Jeho Excellence pronel vldp. vikář Proschwitzer jménem diecéseho, obslužící pak jménem kléru vikariátu vřelabského Jeho Excellence krátké ale upřímné blahopřání; adp. biskup pravil potěšen, že máše s radostí vysaziti, že nepracuje sám, ale že s ním pracuje vřelá mu od- daný klérus diecése. Srdce bylo uvítání, arde- nější však ještě bylo loučení s adp. biskupem v neděli dne 26. t. m. v kostele na večer. Nejprve poděkoval místní farář Jeho Excellence za námahu a lásku, potom jeden šák a konečně pan park- mistr Heinzel. Mocně dojat promluvil arcipastýř napolek k lidu, jehož ke 3000 se sešlo, v delší řeči; projevil radost ude všim, co v Roketnici našel, povzbudil přítomné, aby si vážili vždy a všude sv. víry katolické a uděliv všem požehnání, opustil kostel a v slavném doprovodu doprovoděn byl do fary. V pondělí ráno 27. června odjel adp. do Jablonce n. J. Opustil nás náš milovaný velepastýř — naše modlitba, láska a vděčnost jej doprovází na všech jeho cestách.

Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Jos. Dembrava na Krkonoších. Na své vísitací cestě neodolal nejdp. biskup kráse Krkonošských hor. Až konal tnavnou arcipastýřskou práci, přece dny určené krátkému odpočinku věnoval obšírné turistice. Dne 24. června vydal se Jeho Milost s horlivým turistou p. Hrd. učitelem Bucharem o 4. hod. ráno na horské velikány z Jilemnice. Na Novém Světe sloužil vřelá pastýř má sv. v kapli hraběcí u sklárny; pak se došlo do Vosecké boudy. Po poledni přišlo se na pohraniční hřeben. Pra- mentum Labe p. biskup požehnal, vyslovuje prosbu, aby jen dobro přinášely s horských výšin u vlasti naší. Zapěna národní hymna a pak Svatováclav- ská! Dále šlo se na Kotel, sestap s Lysé hory do Seifenbachu, pak na kočárech do Nov. Světa. Energie a vytrvalost nejdp. biskupa, samostat- něho tolikými pracemi, překvapovala každého. Počasí bylo totiž velice nestálé, deštivé.

Třebechovice. Pokrokový dopisovatel bojuje jako bojoval bláznivě paměti Don Quixota proti větrným hrádím. Leč lidé v Třebechovicích nejsou kočky a proto kriticky nasirají na jeho literární zamoženiny. To už aby čas byl pokro- kátem, když rozumní lidé náboženství katolického, evangel. i mojžišského nechťají se dle plánu ná- šeho obropokrokové vzájemně mezi sebou bryzati! A tak marně v potu tváří snaží se pokrokháti hejklití všecko rozstřati. Hned píší a průhlednou tendenou o „helvetu“ p. Dotčelovi, haed zase o helvetiko-šidovském Sokolu a pod. Snad je mu trnem v oku, že náš společenský život — alespoň po této stránce — tichými plyne kolejemí a proto snaží se rozplameniti váleč, kde a jak se má to dá. Zkrátka a dobře pokrokháť lapé s nouze i ta- koveto mouchy. Chce nás šikovat s příhod dneška stále odvésti do minulosti; k čemu to? O těch věcech máme již domlaveno a o červné harkulee vypravovati nechceme, několi urážíte naše postivé diany, kterým se posmíváte, že počítají 2+2=5. Zato vy jste se, p. dopisovateli, oveddili býti v cifrách snameitým odborníkem...! — V „Ba- tibernu“ píšete: „Záležitost redakce „katol. listu“ je příliš osobní, takže se o ní říti nebudeme.“ I nikoli. Nechte hezky dávné demonstrace stracon, nechte Sternberga Sternbergem a jenom se hezky a podrobně rosepište, co onou citovanou větou, ani ne na pól út přenešeno, vlastně chce ta- jemného Hrd. Naprosto odmítáme vaši padělanou blahovolnost; jenom mlvta. Je to hanebnost, která sobě tyká s autory a lepíci povolebních plakátů. Záležitosti spolkové, které jste vy zatlili do no- vie, projednávají se na kompetentnějších místech, kam vás pro přítomnost odkazujeme. Tam vám jistě vyjdou s největší ochotou vstíc — vrána vrána odí nevykřikne. Co se týká petice k panu

Prohlášení z Trebechovic. Dopisovatel „Batibora“, v kterém dle stylisace i obsahu určité posouvám p. R. Součka, vyprovokoval mne k následující odpovědi: Neří pravda, že programové masopustní zábavy před rokem nešťastníků se katolíci členové „Orebu“, ale pravdou zůstane, že pouze pisatel scházel, kdežto jak účinkující tak i obecenstvo — knáze nevyjímajíc — pítomno bylo. Leč i pisatel vždy jindy přítomen byl a tudíž mu nevařilo, že mezi akcionáři zábavy nalezalo se i družstvo pro zřízení Sokolovny. O nějakém podobeství s Vaším porušením usnesení výborové schůze nemůže tu býti ani řeči. Provozní pisatelovo jediné tehdy bylo by prokázáno, kdyby po vašem vzoru působil na své přátele k neúčasti na produkci a ku zmaření usnesení výborové schůze; leč tuto špatnost ani vy neodvážíte se mu vyčítati; vidíte? Až valná bromaďa „Orebu“ rozmnoží stanovy spolku o člunek: „V tom případě, když „Obnova“ dle zasluky napadue nějakého pokrokaře, ruší se usnesení výborové schůze“, pak vaše činy budou ospravedlněny, jinak nikoliv. Pro neznalé poměrů zdejších připomínám, že jsem jeden z nejhorlivějších navštěvovatelů jak cvičebních hodin tak i spolkových produkcí. Tohle všechno řekl jsem v poslední výborové schůzi „Orebu“ p. sborníkmstrovi do očí, čímž považoval jsem věc za ukončenou. Z jakých pčin však p. Souček uznal za dobré tyto spolkové věci opět v časopise po svém způsobu rozebíratí, suď Báh! Družst a nepoctivost vám vracím. V Trebechovicích, 6. července 1910. Vilém Koleč.

Kněžské jubileum. Ve čtvrtek dne 14. července t. r. slaví vologomoužský biskup konstantin rada, biskupský vikář a děkan náhodský včp. Fr. A. Pecka 40leté jubileum svého kněžství v krahu vikariátního duchovenstva. Blahopřejeme ze srdce.

Schůze proti reakci ve školství v Pardubicích. Na popud pokrokové společnosti byla v Pardubicích v dělnickém domě protestní schůze s programem „Nebesepětí reakce ve školství.“ Vedle plakátů vydala strana pokroková

Čáslav. Otevření nového evang. paedagogia konáno bylo za přítomnosti četných evang. duchovních z Čech a Moravy na den sv. Petra a Pavla. Nová budova stojí na tříděti nedaleko budovy paedagogia starého a má se strany býv. městských příkopů tři poschodí. Opatřena je nejmodernějším nábytkem školním, tak že činí dojem skutečně vynikající. Náklad na ni obnáší daleko přes 200 000 K a sebrán byl jednak s přispěvků evang. českých, jednak s darů evang. zahraničních. Vystavěna byla na paměť 60letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Franta Josefa I. Při otevření proneseny byly mnohé řeči, mezi nimi i německá řeč zástupce Gustav-Adolfs-Vereinu, jež oceňovaly výsnam této budovy a zároveň tlumočily radost nad tímto potěšitelným dílem evang. náboženské uvědomělosti. Přejeme evang. společenstům tuto radost a přáli bychom si, aby i katolíci vsazili s toho příklad a poznali, jak velká váha spočívá na náboženským duchem prodrnuté výchově mládeže a učitelstva, a jak daleko jest neodpíratí podpory právě ztíženému katolickému paedagogiu mušském v Praze-Bubenci. — Valná hromada pravověrečníků, svolaná k definitivnímu rozhodnutí o stavbě nového parostrojního pivovaru a k povolání příslušného nákladu, konána byla v neděli 8. července za účasti cca 25 členů zastupujících náco přes 50 práv. Roz-

stění jejich stáří a umělecké ceny. — Dlažba a kanalisace. Konečně dočkali se i občané v ulici Katschberská, že sbavení budou zápachových leuů a potoků, které obci nešť dodávaly každého jistho veš městského řádu. V minulých dnech počalo se s kladním stakových rour, které svědčí mají především sice vodu dešťovou, ale kterých užito bude i k odvádění splátek, než zafixována bude kanalisace definitivní pro celé město. Neobdlo se to však bez mrzutosti, neboť při kopání potřebných příkopů byla vytrhána stará dlažba a hlína naházena tak šikovně, že přístup do jednotlivých domů roval se krkolomně cestě po Alpách. Teprve na děrasné zakročení domácích páků a obchodníků nastalo rychlejší tempo v odvádění sbyčelých hromad. Při kopání nalezeny byly asi v hloubce 1 m. veliké kvádry pískovce a staré valouny křemene, pozůstatky to bývalé brány a uliční dlažby. Ulice bude vydlážděna nyní kostkami a po obou stranách sfixeny budou moderní chodníky.

Potěhy u Čáslavě. Minulý měsíc od 18.—29. června t. r. konaly se v naší farnosti sv. miasie. Ačkoliv byl čas pilné práce, přece se naude vše očekávání zdařily. Důstojní otceved Redemptoristé P. Blaták, P. Hradišák a P. Loula svými úchvatnými slovy získali si důvěru a lásku všech. Lidé hrnuli se do chrámu, tak že při večerních pobožnostech daleko nepostačoval pojmutní všechny účastníky. Horlivost některých až dojmala. Na poli se přestrojovali a přímo z pole spěchali do chrámu. Nedbali únavy, jen když mohli vyslechnouti kázání. Nezapomenutelným dojmem přebilo na každého, když při slavnosti eucharistické a mariánské přeplněný kostel jedním hlasem volal: „Chceme býti věrni Spasiteli a Božské jeho Matičce.“ Cítili jsme všichni, že volání to vychází z hloubi našeho srdce. Abychom ukázali, že slib ten bůžeme do opravdy, přistoupilo nás bez několika 1900 ku sv. svátostem. Ještě to polovina všech farantů. Marné bylo vysmívání odpárců sv. miasie a sv. náboženství; nikdo jich nedbala každý poslechl hlasu své křesťanské duše. Volno myšlenkami, socialisté a pokrokové spojili se s vorací a svolali scházi, aby zabránili klerikalismu nebespěci, ale slavnostní řečník jejich snad napřed tužil tu prázdnotu ve „Špycháře“, a proto k veliké mrutosti asi pátiletého pokrokáře se nedostavil. Minulou neděli 3. července byla oprava divišvší schůze, ale dopadla zase tak. Řečník sice mluvil, ale samým pokrokářem se ty „obrásky z českých dějin“ nelíbily. Přilhl přitáboval pravdu za vlávy. A aby pokrokové občanstvo ještě více se poučilo, přilhlasi se ke slovu známý doktor s Tupadel a četli nevěreckou brožuru dávno již odhosenou od odpadlíka Kuntého o Kristu. Tím si však špatně posloužil. Kde kdo odsuzuje jeho jednání. Kdo váží si ještě Krista, ať katolíci ať evangelíci, bude mlti nyní k p. doktorovi asi velmi málo důvěry. Katolíci oběma schůzím dali krásnou odpověď. Při svéceci missionárního kříže sedli se v takovém počtu, že ho ještě Potěhy nespattily a brzo nespattí. Ačkoliv mělo se k děti a při právodu skutečně se rozpršelo, vytrvali přece všichni, ať byl kříž postaven. Ku svřešení slavnosti přispěl svou přítomností vldp. Ant. Schreiber, bisk. vikář ze Zlíbe. Vřelý dík patří statečným basičám z Potěh a z Bratic, kteří v pláem počtu přilhi a při stavění kříže ochotně pomáhali. A když spattili jsme ty dlouhé řady zorganizovaných katolických jinochů a dívek, ješ ozdobeny odsnaky, krácely před sv. křížem, s radostí a s jakousi pýchou hleděli jsme na ně a mimoděk přišlo člověka na mysl, že maraš jsou vstaky nepřátel sv. náboženství, když tolik mladých srdcí plá láskou ku Spasiteli a k jeho sv. víře. — Byly to day duchovněch radostí. Škoda, že tak brzy uplyuly. S plácem lončili jsme se na svátek sv. apoštolů Petra a Pavla e vldp. missionáři. Ve chrámu bylo k umackání, každý chtěl je ještě naposledy slyšet, nikdo ani nedýchal, aby mu nešla poslední slova napomenutí a povzbuzení. A když družičky sl. Slavíkova z Potěh a sl. Čapkova z Bratic děkovaly vldp. missionářům za vše, co pro nás vykonali, když jménem všech přítomných slibovaly, že chceme sástati věrni vše víře a dle ní žiti, tu celý chrám ozval se vlykotem. Bolesť plnila srdce naše, že tak brzy s dobrými missionáři musíme se rozloučiti. Kde by brzy uplynul rok, abychom se s nimi při „obnově“ zase shledali! Jeden z účastníků.

Hus v Nechanicích. Na radnici v Nechanicích padlo kdysi slovo: Naše město je hu-sitaké! Letošní oslava Husovou oslavou nebyla v Nechanicích, ale byla to oslava zeleného filka, který se prebavil na filka červeného. Sýstě to, agráři v okrese Nechanického: Vůdce a sluha okresu je demokrat. Co tomu říkáte? Haviček nespívá „moje barva zelená a červená“, nýbrž „moje barva červená a bílá.“ Náš Milák padl do náručí socialistům. Inu — budou dvoje volby a

proto se stal červeným, až původně na bílo „selezá“, ne že jest agrárním, ale že je všemohoucí. A ten muž milostivě povolil „Husův manifest“ veter. organizaci sociálně demokratické s historickou hrou „Jan Hus“, se živým obrazem „Hus v plamenech.“ Milý pane, až jste nacházel přirovnání přes hlavu, tak že Vás mají došti, nepočítajte s „davy“, dříve jsou Vaši a zlára povstanou proti Vám. Při tom živém obraze si tak pomyslete dle své náležitosti povahy: Kdyby tak v tom plameni skutečném byli moji zástáci odpůrci při volbách —, to bych si přidal polínko jako ta babička na hranici; zároveň Vás ujišťujeme, že okročí, ve kterém věni vaše strana, moc netěší vaše přátelé — a až ta vaše oslava byla večer, přece jsme viděli, že až na zádech se červenali mnozí, kteří Vám při té barumaké parádě asistovali, při které jste si vzal Husa za zástáku, abyste počítal své pluky. A to je ten klerikalismus, kterým Vy se při každé příležitosti oháníte. Značlivá Husa ku svým volebním agitacím. Němce neprohlédavého zaslepte, když ve své pose se rozhodnete, jako byste řekl: „Hleďte, co jich jde za mnou, to mám armádu za sebou!“ Boží tělo, které vám jest nemilé, to není přehlídka vojska, jak mnozí zde říkají, ale slavnost Husova letošního, to je přehlídka a defilování vašich pluků a na to peněz nešetíte. To padne břízek, se kterých metly jednou udělají sami Vaši lidé, až poznají dobře, za kým šli a kam jste je s obecním a okresním hospodářstvím zavedli. My vám Vaše varhany přejeme vědouce, že Vaše stromy také neporostou do nebe a že každá písnička má konec. Nechance byly bez Vás a zase bez Vás jednou zstanou. Vaši slávy Vám nezabývá a přejeme — ale jen jsme chtěli říci, že to oslava Husova nebyla, že mnohé to mrazí a bude jednou mrzet, že Vám dělali parádu a štáfiš — ku Vašemu klerikalismu t. j. značlivání Husa ku Vašim prospěchářským cílům a Vaší chorobné ctižádostivosti. Tak si někde v koutku usedněte, o té slávě rozjímajte a řekněte si sám: „Milečku, pamatuj, všechna sláva, polní tráva — i ta zelená uchne a červeněžkarašitá zvednou.“

Husácké vzplanutí v N. Bydčově. Byli jsme zde nedávno a podivili jsme se, jak vítaly nás všude na rozech plakáty už v neděli, o slavnosti Severoč. jednoty vyvěšené, aby všichni cizinci věděli, do jak pokrokového města přišli. Plakáty oznamovaly, že městská rada v Nov. Bydčově v čele s MUDr. Stýblem, „patronem“ oslaví světlou památku Mistra J. Husa přednáškou. Ani jsme svým očím nechtěli věřit, že k oslavě té pozvali Dr. Herbena z Prahy — Dr. Herben a Husa oslavovat! Kdo už se to chytá na kleriku jeho! Hus půchoval peníze chudým, mostecká církev na sirotky byla u dr. Herbena delší čas sadržena. Hlavě města Dr. S. se nedivíme; ten je znám svým proticírkevním smýšlením a ostentativně se círk. slavnosti vyhýbá. Též národní socialisté za bengálu a účinkování herecké společnosti Honsovy, právě v N. Bydčově dříve, oslavovali kostnického mučedníka a jak vysvídávané plakáty na rozech hlásaly, aby hočné účastníci sehnati mohli, slibovali, že u pokladny bude se rozdávati brožura o Janu Husovi, vydaná Svazem z církve vystouplým; a taci lidé znají význam osoby Husovy! Doba 6. července bývá zvlášť vítanou příležitostí, aby si „dobrodinečkové“ katolické víry vyjeli na nenáviděnou „církev římskou“. Jest to však smutným zjevem, že věčníci citelové Mistra J. Husa následují „mučedníka kostnického“ jen v tom, co se jim hodí do krámu. O nějakém opravdovém vniknutí v celého ducha a smýšlení Husova není ani řeči. Tuzo málo „ctitelů“ Husových byste našli, kteří spisy jeho četli, dost je na oči stavěl knihkupec Mikoušek i Medlín, a málo jich odbyli. Jak by se však Husovi zavděčili, kdyby vsali si aspoň v tento čas díla Husova do rukou, četli je, přemýšleli o nich a řídili se jimi. Nebolela by mnohé pány hlava od — oleje.

Lázně Bělehrad navštívilo do 24. června 344 hostů a 408 turistů.

Následováním hodno. Městská rada král. komorního a lázeňského města Sadeké, přibližně k velkému nedostatku bytů v městě a obtíže vyjít větší snahám směřujícím ku stavbě rodinných domků a četiti stoupající drahotě stavebních míst, unesla se rozprodati velký komplex pozemků pro soukromníky v nejkrásnější poloze směrem k vyhlášeným železovým lázním (r. 1882 zal.) při samé silnici a v blízkosti nově nalezeného pramene alkalicko-muriatické kyselky a borových lešů, a tím podporovati založení kolonie levných rodinných domků a vřít se velmi levnou cenou od 5 do 6 korun za 1 čtv. sáh, až skutečná cena je daleko vyšší. Mimo to chce darovati veškerý ku stavbě potřebný pisek. Půhověžď i stavební materiál je zde v hojnosti na místě a velmi levný a dobří stavitelové též na místě jsou, nacházíme zde veškeré podmínky pro stavbu rodinných domků a doufáme, že tento čin městské rady bude v širší veřejnosti sympaticky přijat.

Česká Třebová. Minulé neděle bylo město svědkem něčeho, co se denně opakuje. Kde se sejdou 2 neb 3 až s obecně neb městanské, střední neb vysoké, melou „klerikály“. A zde se sešlo několik tuctů těch bočných vychovatelů mládeže. Nebo nad tím vším elzelo. Krásná podivná! Na ulici

vođa, v bořích vođa, v česích vođa — a table byla nejkrásnější. Tmu resněšl prof. Drtias a kuraže dbešlval „utlakovaným“ pedagogům proti „žerné chůbě“ (!) vrchol velitel učitel Černý. Vystoupením a obsahem se nezabýváme. Krátce a trefně posoudil celou řadu jeden z přítomných: Napřed plácal jeden a potom plácali všichni. Odpolední koncert, když si odmyslíme slušné výkony kapely p. Preislera, máme označiti číslem 64 — moc řeči. Přítelak za přítelkem, řeč za řečí a věru kdyby té církve sv. nebylo, že by mnohý ani jazykem nashnal, na že by ho měl těšit, ale že by neměl o čem hovořit. Výrok p. poslance dr. Štemberky, že jeden v obci světle rozsvěcuje a druhý shází, dovolujeme si poněkud doplniti. Známé člověka v obci, který světlo i rozsvěcuje i shází a tím je buď kostelník nebo lampář. Jen tak dále, pánové! Pánů lid tu komedii křiklavou a ošklivou vám i tu trochu důvěry, kterou k vám chová proto, že jste nuceni pracovat na stejném místě s knězem!

Městská spořitelna ve Vysekém Město vykazuje za měsíc červen 1910: vloženo na knížky K 246.477.89; vybráno K 201.858.41, vloženo na běžný účet K 80.872.76; vybráno K 181.124.27; zástatek vkladů na knížky K 5.517.089.61, na běžný účet korun 1.152.183.77; úhrnem K 6.669.258.38; hypotečních zápůjček vyplaceno K 97.000.00; splaceno K 2.757.66; zástatek hypotečních půjček K 4.608.538.00; amének sákomptováno za K 87.438.70, splaceno K 33.075.86, zástatek K 506.274.67; do jiných útavů vloženo K 146.493.93, vybráno K 303.321.38, zástatek vkladů v jiných útavech K 1.083.468.83; cenových papírů v zásobě za K 2.884.567.18, záloh lombardních K 10.070 — h, hotovost pokladni K 25.177.86; obrát čistěti a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 30. června 1910 K 19.201.439.14.

Syrovátku. V pátek dne 24. června pohřben od nás za veliké účasti mladý, hodný dělník našeho cukrovaru Josef Brát. Byl s několika dělníky jinými poslán do Jičína ku rozkládání zakoupených tam strojů, rozemohl se na vnitřní nějaký zánet a během 24 hodin byl chladnou mrtvolou. Převoz mrtvoly i pohřeb stáse k útěše sarmoncených rodičů a sourozenců na náklad tovary. Dojemné bylo, když hodného dělníka jeho představení sponžili do hrobu.

Volebnímu pánu, panu dru Janu Vrabecovi, profesorovi dějepisu při e. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. Měl jste, pane profesore, v mě farai osadě před posluchačstvem snad vesměs katolickým čtyry přednášky z českých dějin. Přednášky ty měly prástračnou tendenci protikatolickou, což uznali i nestudovaní dějeři obyvatelé, kteří vědí, kdo a proč k těm přednáškám popud dal, svého vlivu v místním odboru matičním užil, aby nesprávným, jednostranným líčením katolického kněžstva pohaných dob sasal kněžstvo a církev nymějš a otrásl tak přichylnosti k církvi katolické u mých osadníků. Támo úmyslně snažil jste se vyhověti co nejlépe, já pak dle své povinnosti a z lásky k církvi Kristově, jejíž knězem jsem, v rozhovoru po dvou přednáškách se rozvinutím bránil jsem katolické přesvědčení svých osadníků. Poukazoval jsem hlavě na jednocestnost, s kterou jste historické údaje odpůrců katolické církve (Říma, dle Vašeho způsobu vyjadřování), zejména protestantů nepřiznivé zamlčoval, je jakž nevinně beránky líčil, katolickým však opáčnou měrou mřil. Naposled přednášel jste dne 22. května o následcích bitvy Bělohorské. Po této přednášce, v níž jste obviště nepravdivě proti „Římu“, proti řádu Jesuitckému a katolickému duchovenstvu dob pobělohorské mluvil, prohlásil předseda matičního odboru našeho p. Dobráškovský, že tentokrát debata odpadá, ješto p. řečník musí odjet. Tím bylo mi znemožněno na místě samém opravit Vaše nesprávná tvrzení, po případě líčení Vaše vyneschanými od Vás údajstmi doplniti. Nemějte mi proto za zlé, že činím tak nyní v této formě. Mlčeti k Vaši poslední přednášce považoval bych za hřích proti historické pravdě, která o „Římu“ soudí jinak nežli Vy. Neřekl jste, pane profesore, že voiba Bedřicha Falckého byla velehradou proti řádné svolenému členu našeho panovníckého rodu králi Ferdinandu II. Nebyly proto tresty, které provinilě šlechtice i města stihly, pronásledování pro víru a přesvědčení náboženské, ale po výte trestem za velehradou, jaký dle tehdejšího práva byl v obyčejí. A byli pácnové potrestáni nějakými přáteli lidu českého? Právě před bitvou na Bílé hoře řídili kapky sedláků a měšťanů jen což! Nechtěli slepiti osud ujařmených seelských nevolníků, tak že protestantští sedláci nedlouho před Bílou Horou bouřili se proti vlastním protestantským vrchnostem; vždyť útlak vrchností těchto byl nesnesitelný. Kdyby nebyvali zpupní páni potrestáni, byla by řádila paasá oligarchie pyšně dále. Dok.

Legitimace do důvěrných sůhůz

dle § 2. shromážděv. zákona ze dne 15. listopadu r. 1867

:: dostati se levně ::

v Biskupské knihárně v Hradci Králové.

Různé správy.

Čím zaměstnáno jest obyvatelstvo Rakousko-Uherska. Ze 38 milionů obyvatelstva v Rakousku jest více jak polovice zaměstnána v zemědělství, t. j. 18.709.204, 7 mil. jest zaměstnáno v průmyslu, 2.804.756 jest zaměst. v obchodu a při dopravě, 864.118 jsou úředníky, učitelé a kněžími. — Dále jest v Rakousku 831.682 pensistů a pod., 284.000 služí aktivně v vojsku a 873.440 mají povolání volná, nebo šijí vůbec bez nějakého zaměstnání. — V Uhrách jest s 19 milionů obyvatel 13.175.083 zaměstnáno v zemědělství, 2.600.000 v průmyslu, 1 mil. v obchodu a dopravě, 572.309 jest ve veřejných službách, 288.437 žije s nějaké renty neb penze a 151.296 služí ve vojskě. — Bosna a Hercegovina jest veskrze zemědělská, neboť 88%, obyvatelstva je tam zaměstnáno v zemědělství.

Jak se v Praze hospodaří! Pověstný Obecní dům u Pražské brány dělá poplatnictvo pražské do nekonečna. Pávodní několikamilionový rozpočet na dům této „dodatečně“ zvýšen několikrát, poslední v sobotu t. m. sborem obec starších schválen návrh, aby na zřízení kuchyně v Obecním domě povolen byl další náklad 282.300 Praha bude na tento svůj „representační dům“ ročně dopláceti 200—300 tisíc a to po celých 72 let. Ke všemu tomu mladošeska radniční většina odhlasovala 75.000 K, které projektanti stavby Obecního domu za hospodářskou katastrofu, do níž Prahu nedbalými rozpočty a přišerně liknavým vedením stáhli, vyřádali si pro sebe jako svýšlení honoráře... Tak se v matičce Praze hospodaří!

Počet obyvatelstva Prahy a předměstí ke dni 1. července vypočítala Pražská měst. kancelář statistická: Praha bez předměstí má 229 034 obyvatelů, a to Staré Město 87.313, hoř. Nové Město 64.708, dolojší Nové Město 21.614, Malá Strana 20.735, Hradčany 5407, Josefov 4798, Vyšehrad 5883, Holešovice-Bubna 41.236, Libeň 27.449, Karlín má 24.338, Smíchov 57.674, Král. Vinohrady 77.743, Žižkov 78.418, Vrsovice 23.517 obyvatelů. Celkem Praha a předměstí (jež jsou členy městské kanceláře statistické) mají 497.906 obyvatel (v tom 7186 mužů posádky.)

Velmi přiznámé. Mesi 60 žádostmi o místa soudních radů v Čechách, které leží u vrch. samého soudu, 58 pámo jest jazykem německým a pouze dvě po česku. Z těchto žadatelů jistě jest Čechů více než dva, kteří to svou žádostí výalovně prokazují, zvláště když se i vi, že autor návrhu rámcového zákona jazykového agrární říšský posl. Bukvaj podal žádost o úprádušné místo soud. rady — německy. Za takových okolností jest těžký boj o práva jazyka našeho; vřsteneectví leckde plná ústa, ale když se náš člověk má podívatí vláde směleji do očí, skutek utek.

Příchodem a lázeňským hostům do Luhačovic! Kdo chce lacině a se vším pohodlím v Luhačovicích pobýti, toho upozorňujeme na hotel „Viktoria“ našince p. A. Zichy. 21 pokojů. Onvěšená, výborná a laciná domácí kuchyně. Povoř při každém vřaku. Litovelaké pivo. Každý bude spokojen.

Boj o maso. V dolnorakouském městě Kremeně došlo k zajímavému zápasu o maso mezi řezníky, kteří maso sdrážili, a obecníctvem, které domácí řezníky bojkotuje a maso kupuje z okolních vzdálenějších míst. V Kremeně provádí bojkot řezníků několik set rodin, 284 rodin objednáva maso odjinud a četná rodiny masa vůbec neji. Kdo mže, chodí na ryby, a nikdy se v Kremeně nepojedlo tolik ryb, co letos. Na nárožích nalepeny jsou velké plakáty, na nichž stojí: Kdo koupí maso, ten jest stávkokasem.“ A pokudli pokou houcky s nápisem: At žije masitá stávka! — Také v Hradci Král. jest cena masa velká. Proto některé rodiny sáopatřují si maso z okolních vesnic. Na př. v Plotčích jest kg telecího masa od 1.40 K, kdežto v Hradci Král. od 2 K výše. K čemu taková drabota, když řezníci platí kg živé váhy telecího masa za 80 hal.?

Peřad ponti, schůze a akademie bohoslovců a katolického studentstva českoslovan. dne 1. a 2. srpna r. 1910 na posvátném Velehradě. Dne 1. srpna. 1. K 6. hod. odpo. společný průvod od Cyrilky do velehradu se zpěvu písní „Ejhle, svatý Velehrad už září“. Ve svatyni promluva s kasatelý. Veni sancte Spiritus, kratičká adorace, sv. požehnaní. 2. Zahájení sjezdu předsedou „Litarární Jednoty bohoslovců olomouckých“, volba předsed. nictva. 3. Akademie: I. „Fed. M. Dostojevský a křesťanství“ (etp. Frant. Pospíchal, bohoslovec s Brna). 4. Společná večere, společná modlitba. — Odpočinek. — Dne 2. srpna dopoledne. 1. Od 5—1/2 hod. ranní pobožnost. Svátá spověď. 2. O 1/2 hod. slavná mše sv. se společným sv. přijímáním. Zpívají do pozdvihování váleční („Zvon Velehradský zaznívá“, pak „Ejhle, oltář Hospodínův září“), po pozdvihování sbor bohoslovců na křte zapěje „Svatý, svatý“ od Křížkovéckého a j. Po službách Božích společně sňdaní. 3. Pokračování akademie: II. „Co od kněží v nynější době žádá sv. Církev a věřící lid“ (J. M. ndp. Method Zavoral, semský prelát a opat kr. kanonie Strahovské).

Přesvědčte se, kněžské koláry

Objeďte se obratem vyřizují!

proci i celuloidevé, nápravnky,
čiréty, obguimem atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 136.

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Concerty zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. důchovenstva zvláštní výhody.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřichní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jeon světoznámé lihuprosté

**MARŠNEROVY ŠUMIVÉ
LIMONÁDOVÉ BOMBONY**

(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a
maňinkové) ku přípravě znamenitého ovoc.
lihuprost. nápoje.

Jedná
se
o
ovoc.
nápoj.

Jedná
se
o
ovoc.
nápoj.

Všude k dostání, kde jsou plakáty s ochran.
známkou, již je opatřen i každý jedn.
bombon.

Roční výroba 60 milionů kusů.

LU-SER, parfumuje dech. **KLAIRON**, nej-
vzácnější lahůdka nové doby. **BOUCHÉES
A LA REINE, PEPPERMINT-LOREN-
GES.**

Veškeré druhy **ČOKOLÁD MLEČNÝCH,
KU VÁŘENÍ I POCHOUTKOVÝCH**
výtečné jakosti, nejlépejší nabídky

**První česká akciová společnost továren
na orientální cukrovinky a čokoládu
na Král. Vinohradech**
dříve

A. MARŠNER.

Sklady: Ferdinandova třída (Platýs),
Václavské nám. (proti Primasům),
Viedeň VI., Theobaldgasse č. 4.

**Kdo okusil,
každý ohválí**

OVOČNÉ VÍNO „RUBÍN KRAKONOŠŮ“

vyrobený z borůvek, v Horách Krkonošských sklizených. Sta pochvalných písemných svědčí o výborné jakosti.
Hodí se jako vhodný dárek k jmeninám, narozeninám i k hostině, pro hosty dleci na letním bytě, relaxacím
pro své zřizovatele atd. 1 díl „RUBÍNU“ a 3 díly vody poskytl ovesňující, zdravý, lahodný nápoj. Zásilku
i s velmi pěkným soudkem obsahu 3 1/4 ltr. franco poštou do celého moonáství buď předem neb
dobírkou za K 4.20 zasílá firma:

Š. J. Palouš, velkovýroba, Jablonec n. Jiz., Krkonoše.

Kupte si tento spis:

Karel IV. jako křesťan a vlastenec.

Píše Jiří Šabala, Cena 3 K.

Objednávky vyřídí

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

**Velodělnictvu
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádeby a
nářadí a to: monstrance, halichy,
cibále, nádeby, patěny, paciáky,
svícny, lampy, kaditelce, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohai nati a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kázku franco bez závatnosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.**

Šklo celobýh slátek a stříbrných blátek, jako: tetěná,
mačezek, kříská, prstýnká, náramká atd. z **Mašské**
prstovky, tabulečky, jízdní nářadí ze stříbra pravého
i žlutého vřichu na skládě.

Staré nářadí, stříbro a dráhobany kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Praha I., ul. Karloviny Světlé, č. 19. n.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatardv
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký záved —

— malbu
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 32 nové bláto Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejznamenitě-
jšího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se složitými
rámci, stěny, vraseními.

Veškeré rozpočty, náklady i odborná rada bezplatná, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Neodkladně vřich i písemná pochvalná uzná l. 1899

Založeno roku 1836.

Dítka na výměnu!

Za příčinou naučení se jazyku českému hledá
se pro 12letého chlapce od 16. července aneb od
1. srpna místo za dítka stejného stáří. Počlivé,
laskavé zacházení se zaručuje.

Nabídky si vyprošuje

Správa trojřádné školy ve Vlčicích
u Trutnova.

Určitě zkuste

k jarní a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad látkového a bavl. zboží!

Výhavy pro nevěsty!

Mařhal: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Peckman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 27.

Politický program zednářů.

Několik výroků ze spisů zednářských uveďme, které osvětlují politický program zednářů. „Pravý zednář nemůže býti nikdy monarchistou; zednář a monarchista jsou dvě věci, které se naprosto nedají sloučiti.“ („Memorandum du Suprême Conseil de France“, 1887 č. 97, str. 54.) „Každá lože je ohnískem republikánského náoru a propagandou jeho.“ („Bulletin du Grand Orient de France“, 1886; str. 692.)

„Svatoú zásadou našeho řádu je reformace pokolení lidského *vyhubením králů*, kteří jsou bičem lidstva.“ („Revelations d'un Franc-maçon“ 1826; str. 18). „Je nutno, aby mužové, kteří jsou u vlády, byli našimi bratři (s našeho středu), nebo aby pozbyli moci.“ („Revue della Massoneria Italiana“ . . . 1886, str. 734). Francouzský časopis „Siècle“, stojící ve službách zednářských, přinesl po zabrání Říma vojskem italským tento čloneček: „Jelikož v blízké budoucnosti *všecky trůny sboříti musíme, proto musela nejprve podpora ostatních trůnů smizeti* . . . Tento trůn musel padnouti, aby i ostatní trůny jeden po druhém padly, aby spojené státy evropské pod republikánským praporem na místo starých a přežilých monarchií nastoupiti mohly.“ (Courrier de Bruxelles“ 16. června 1871.) Zednář Potvin napsal v časopise „Revue trimestrielle“ XIX, 302: „Každý člověk je svým vlastním knězem a králem, svým vlastním sluhou a císařem.“

Radikálové italští, kteří jsou úplně ve vleku zednářských loží, odbývali r. 1890 na jaře v Římě sjezd. Požadavky své takto formulovali: Zbaviti korunu všeho vlivu na vládu. Přeměnití monarchie v republiku. Odstraniti veškeré vyučování náboženství a potlačiti úplně vyznání křesťanské. Zabrati církevní majetek a srušiti kláštery. Odstraniti stálé vojsko a nahraditi je domobranou, která zvláště má pomáhati při odstraňování monarchie. Majetek kornat, šlecht a církve budiž obrácen k účelům státním.

Dle statistických dat zednářské lože „Zur edlen Aussicht“ ve Freiburgu bylo v Evropě r. 1894 — 324.684 zednářů spojených v 4864 ložích. Dvě třetiny zednářů jsou židé. — N.

Zrcadlo úřednické nestrannosti.

Naši osvětu a pokrok, které pocházejí jmenovitě ze školy Masarykovy, možno po jedné stránce viniti z odporného farizejství. Duch nesnášlivosti a zaujatosti vniká již tam, kde má býti sídlem klidná spravedlnost a nepřístupnost všem stranám náklonnostem. Mírníme tím místem soudní síň. Máme celé řady soudců, kteří, pamatujíce velikého svého poslání, konají spravedlnost dle zákona a dle svého neobjektivnějšího úsudku. Aby soudce nepodléhal stranným vlivům, k tomu jest potřeba inteligence a mravní povahy. Takové soudce, vlivy politickými neporážené, měli jsme až do té doby, kdy počali vstupovati do života právníci, kteří byli straníky realistické strany Masarykovy. Po posledních říšských volbách, které se konaly již všeobecným volebním právem, musili mnozí katolíci před soudce — a tu z mnohých stran shromažďovány byly důkazy o mnohých přehmatcích a stranném jednání soudců. A ku podivu, byli to vždy přívrženci Masarykovy strany!

Při rozpočtové debatě na říšské radě poslanec dr. Mýslivec mimo jiné pravil: Předně jsem zde předloni mnoho stížností proti českým soudcům. Představte si, pánové, příhodu tuto: Přijdu do města, kde jsem měl řízení u soudce. Zajdu do hostince, kde náhodou seděl soudce u svého ranního občerstvení. Neznám mne a za řeči řekl: „Dnes se budou souditi „nebeské kozy“ s agrární stranou“. „Nebeskými kozami“ nasyvány jsou ženy, jež se účastní našeho hnutí. Stalo se také to, že byly protokoly padělány v jisté záležitosti, kde naše jedna stoupenkyně byla účastněna. O tom můžeme provéstí důkaz. (Slyšte, slyšte!) Nedávno byl jsem u soudce. Tu si soudce pozval dvacet šest svědků k řízení ve zcela nezávazné záležitosti. Bylo to právě 1. dubna a vypadalo to, jako by si soudce z těchto lidí chtěl udělati aprílový žert. Neboť z oněch 26 předvolaných vyslyšel jenom čtyři a ostatní poslal domů.

Co bylo předmětem obžaloby?

Několik jiných sešlo se, aby se poradili o založení odborů našeho svazu mládeže. Několikrát se v jednom statku sešli a byli pak udáni četnictvem, že provozují spolkovou činnost. Zmíněný soudce je odsoudil (Slyšte, slyšte!). Oněm 23 zbytečně předvolaným svědkům bylo nutno zaplatiti svědecké a tak od-

souzení mladíci, kteří musili platiti snadní útraty, byli dvojnásob potrestáni.“ Poté posl. dr. Mýslivec podotýká, že by mohl ještě lečdeho připomenouti, ale prozatím odvolává se na posl. Šrámka, který taktéž byl nucen do neobjektivnosti jistého soudce na Moravě si stěžovati.

Jaká může býti důvěra lidu k takovým pokrokařským soudcům? Co říci o soudci, jenž se tak snížil, že přímo před úředním výkonem o těch, jež má bez zaujetí souditi, pronese slova, která vyvolí z bláznivě stoky svého pokrokařského orgánu, na příklad z takové „Osvěty Lidu“? Kdo uváží, že soudní síň představuje taková posvátný výkon spravedlnosti, kdo si uvědomí, že právo a spravedlnost náleží mezi nejvyšší mravní jednotky lidstva, musí se nad těmito zjevy otfásti. Takový pokrokařský soudce nejen že stratil vědomí o podstatě svého úřadu, ale, otfásaje právním vědomím vrstev lidových, bromadí zápalnou látku, z níž posilu může čerpati kterýkoli podvrtný živel. Za takových okolností právo již není právem a rovnost před zákonem jest fraas.

Neříkáme, že soudce nemá míti politického přesvědčení, dnes to jest nemožno, ale toho ve jménu pravého pokroku a pravé osvěty jest žádati, aby soudce v soudní síni byl soudcem ve vlastním slova významu. A právě ti soudcové, kteří přes všechnen styk s politickými proudy veřejného života při vykonávání úřadu zachovali sobě objektivnost, dokazují, kterak jsou si vědomi toho, že úřední jejich činnost jest jedním ze základních kamenů společenského pořádku a právní jistoty v moderním státě. S tento úkol ovšem nejsou ti mravní a intelektuální slabší, kteří dostávají politickou a stranickou horečku stykem s horečnatými a kteří, pokrokařskou osvětou jeouce vycepcováni, dávají názorný příklad o tom, jak místo uklidněného a sterou civilisací zkroceného člověka objevuje se po jedinou barbar.

U nás strana Masarykova osvojila si slovo „pokrok“, opakovala je tak dlouho, až se stalo skoro konzelným a schopným vyjadřovati všechnu možnou dokonalost, ale skutečný život ukazuje, že všechna ta uhlazená výmluvnost, filosofie a theoretická bezúhonnost jsou jen záclonami a že mravní hodnoty hroubí se tam, kde pokrokář provádí důsledky ze zásad a z ovsaň, v němž byl vychován. — Pozorvatel z venkova.

Barnumská reklama pokrokařskému nedochůdčeti.

Narodil-li se někde královský princ, může býti povýšen již jako chlapeček čtyřletý za plukovníka. Trochu rychlá kariéra! Leč pokrokaři jdou ještě dále! Vytrubují docela etkvělé fanfáry děcku, jež se teprve má naroditi. Pokrokaři se chlubí věcnou kritikou, stříslivým uvažováním a vyhlazovací bojem proti modlářství; oni prý pracují vědecky na základě experimentálního (dle nabyté zkušenosti). Zatím však upadají do chvatavých výkřiků tam, kde je právě experimenty poučily o skutečném opaku.

Teď, kdy francouzská volná škola vykazuje nejšťastnější výsledky, kdy v Japonsku se jí raději závčas sřekli, oznamuje se zřízení pokrokové vyšší dívčí školy v Přerově. V prospektu se tvrdí: „Nucen školní kárné nebude (protože tam jistě půjdou hotoví andělé; i pokroková dívka jest totiž neomylná.) Učitelé svým výkladem upoutají pozornost žákyň (jiní toho nedovedou?), jež dobrovolně (jen aby!) zachovají klid, neb nezajímá-li je přednáška, opustí místnost. (Tohle už dělají pokrokoví akademikové dávno; přednášek nenavštěvují, sbírajíce speciální vzdělanost utrácením peněz, radikálními výkřiky a čtením laciných pamfletů.) Kvalifikace mravů vůbec neexistuje. Žákyň mohou přednášku přerušiti, (ovšem se to stane pro legraci jistě často), dávati učitelé otázky (těch bude jako krup) a disputovati (to bude pohodlnější než skutečné vážné studium.) Zkoušení na známky, vysvětlení, kárání v konferencích není. Učitelé nemusí se řídití rozvrhem hodin.“

Tak tedy reformují školu velicí otitelé Komenského! To není jen silně kořeněná komika, ale zároveň šlapání stěžejných zásad velikého evropského paedagoga, zvláště uvážíme-li, že se tam náboženství vůbec učiti nebude. Tedy pokrokové dívky budou prospívati věkem a moudrostí bez napominání, bez kárání. Co by za to dal pokrokový otec, kdyby mohl tak snadno dcerku vychovati! Zatím však nešťastná fakta dokazují, že synek prostého rolníka má při studiu pro vážnost vědy daleko větší pochopení než vymazlený hoch velikého pokrokaře. A zkušenosti těch paedag-

gů, kteří to s volnou školou podobného typu dávno zkoušeli, také nestojí za nic?

Moudrý paedag g přece napřed musí ohledati pečlivě duševní fond žákovstva, s nímž mu jest pracovati; až shledá výši vzdělání a samostatného úsudku i dobré vůle k práci, teprve tehdy prohlásí, jak povede kterého žáka nejlépe k vyšším kulturním horizontům. Dobrý stavitel přece nemůže na tenké tyčky klásti masivní strop.

Ano — jen předem experimentace! Soc. dem. organizace v uherském Mákó zaslala dru Ehrlichovi gratulaci k sensačnímu výsledku proti příjici. Ten v odpovědi na blahopřejný projev se vyjádřil: „Bohužel není velká úloha ještě rozřešena: neboť dosud byla zjištěna jen dočasná účinnost léku; *Hlavní věc však, je-li možno vyléčení trvalé a definitivní, je dosud pro krátkost doby, která mohla býti věnována zkouškám a pokusům, otázkou nerozřešenou.*“ K tomu dodává dne 2. t. m. sám „Cae“: „Pocitivé vyznání pocitivého muže a badatele, který, jea zaměstnán svými pracemi, sotva by byl povinen sám čelit pověstem snad přepjatým a nadějším snad upřílišeným, které v celém světě vyvolal jeho objev; *odmítá důvěru, pokud sám nemá jistoty . . . Bude oněm potřeba tisíců nových a nových pokusů a zkušeností dlouhé řady let*, hubí-li Ehrlichův lék příjici definitivně.“

Dobrá slova! Ano — napřed zkoušky! Proč však masarykovci si počínají obráceně? Proč začali odporučovati proti „jedu z Judey“ antik, která právě ve Francii úžasně zkrachovala? Proč odporučují na kulturní a sociální vředy léky, o nichž dokázáno, že jenom rány ještě více jítí? Proč předem s barnumským bubnem odporučují výchovu, u jejíž úspěchu přesvědčení býti nemohou? A činí tak s neomylným vzezřením. Přechtěte si tyto masarykovské řádky ve „Študentské revui“, kde se to v pouhém oznámení jen hemží pokrokem: „*Pokrokový pensionát pro dívky otevřen bude počátkem školního roku za vedení prof. Maxy a jeho choti na popud kroužku pokrokových žen. Je určen pro dívky z pokrokových rodin venkovských . . . Pensionát bude se lišiti od jiných pokrokových duchem. Dotazy budtež adresovány na prof. P. Maxu nebo sekretariátu české strany pokrokové.*“ — Jen aby pro samý pokrok budoucí chovanky na studium naprosto nezapomněly!

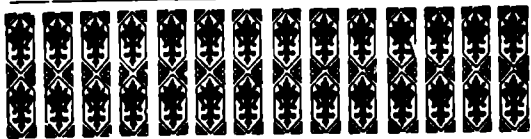
Zatím, co se připravuje příliš svobodná škola v Přerově, oznamuje sama „Osvěta I.“ dne 25. června zřízení dvou kárných tříd (na Malé Straně a v radě Libni), jež jsou přiděleny obecné škole. K tomu poznamenává: „Mnoho výtrníků není nikterak abnormálních (aha!), a jsem vůbec pro to, aby třídy kárné lišily se od tříd normálních ne mnoho . . . Hlavní věcí je, aby tu třídy kárné už byly.“ (Vždyť na př. v samé Libni kluci ze msty proti učitelí dopustili se ve třídě kvalifikovaného žhářství. Pozn. „Obn.“) „Osvěta lidu“ uvádí návrh stanov na takovou doplňovací třídu, v nichž čtáme: „Kárné prostředky třídy doplňovací, mimo ty, jež obsaženy jsou v definitivním řádě školním a vyučovací, jsou tyto: a) Vyloučení žáka z hodiny vyučovací a uzavření v odlehlé místnosti. b) Totéž s postem. c) Tělesné potrestání.“ K tomu pisatel poznamenává: „*Ustanovení o tělesném trestu pohledám na naprosto nutné. Mělo-li by odpadnouti, minou se třídy doplňovací s účinkem.*“

Ergo — přerovská dívčí škola předpokládá ideální výsyplost mravní a nejvyšší touhu po studiu a samostatném hloubání. A zatím pokrokařská „Osvěta lidu“ otevřeně kreslí chmurný obraz školství přípravného, volajíc: „*Uzdravte školu obecnou!*“ Již nedospělá mládež v moderní škole má býti nucena k pořádku a k nejnütnější společenské služnosti mimořádnými káranými prostředky; již útlá mládež jest tak rafinovaná, že jest potřeba „pomocných tříd“. Leč mládež, dívky na pokrokové škole nebudou potřebovati ani konferenčního kárání ani zkoušení na známky ani — konečné návštěvy přednášek.

Tedy by jen scházelo ještě říci, že není potřeba ani té pokrokové školy vůbec, protože dívky, u nichž se tolik předpokládá, dovedou se přece rozhodně privátně vzdělati samy, zvláště když vychází tolik učených spisů! Nač ještě nějakého placeného mentora a napovědy? Dívky si všecko dovedou oddisputovati samy mezi sebou. Jen aby se nenaučily disputovati dle vzoru „nejnovějšího českého filosofa“ Machara! Pak by totiž měly pro surové nadávky mrsuté opletání se soudy. Každý není immunní.

Slovatný lékař Ehrlich, jakkoli má jistě velikou radost nad velikým úspěchem svého léku, odmítá v zájmu vědy předčasné fanfáry. Moderní paedag gřítí mastičkáři, jichž děti jsou pro trest svému okolí, po způsobu dry,

ádnických babek vynášejí obrovskou až do oblak své lektvary. Jsou to větší dryádny než staří mazaní alchymisté, kteří slibovali, že svaří lék proti smrti. Bombastové nevymřejí.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

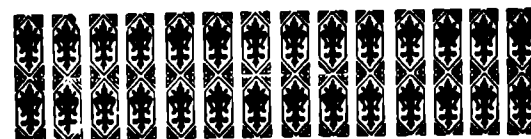
přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
• 4 1/4 % „ s 30denní výpovědí,
• 4 1/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složitými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Kulturní jiskry.

**Živým protestem proti velmemyšlen-
kářskému sportu** jest jednání vážných kruhů
anglických. Jak katolíci tak přívrženci státní církve
manifestacím způsobem dávají tam na jevo svou
vroucnost ke Kristu. Podivno! V samém Londýně
zvolen za purkmistra rozhodný katolík, jenž ve
veřejnosti všude se k svému přesvědčení hlásí.
Dělnictvo valnou většinou manifestuje nadšeně
víru v Ukřižovaného. A jakou měl podobu stříbrný
štit, jež obdrželi v Londýně naši Sokolové jako
první cenu? Jsou na něm podoby čtyř svatých
patronů Anglie: sv. Jiřího, sv. Ondřeje, sv. Patrika
a sv. Davidita. Tak vyzdobili památný štit An-
gličané, kteří jsou nyní nejmocnějším národem na
světě. — Zda by si na svůj prapor dali naši So-
kolové obraz velkého rytíře sv. Václava nebo
Karla IV? Za nic na světě; to by snad raději si
dali na prapor vyšíti obraz Ferrerův. Dnes se
totiž dokazuje vlastenectví tím, že se pohlíží s fa-
natickým pohrdáním na největší dobrodince na-
šeho národa, pokud tito byli upřímnými katolíky.

Hospodářská hlídka.

Přece něco. Zemědělské kraby uvítají
s povděkem zprávu, že se 6.000.000 Kč, které
říšskou radou byly povoleny k zvelebení chovu
dobytka, bude 120.000 Kč určeno pro podporu po-
jišťoven dobytka v Čechách. Bylo by ovšem ne-
zbytné žádoucím, aby v době nejbližší byla stře-
žena zemská pojišťovna dobytka, které oněch
120.000 Kč by bylo dobrým zdrojem, aby šlo tak
důležitý, jakým jest pojišťování dobytka, se zdarem
plnit mohla.

Mnohé poromky leží ještě ladem a
tu slycháme nejrozmantější výmluvy, že by se nic
na nich nevedlo, že půda je špatná, větrům vy-
sazená atd. Na podobné půdy hodí se velmi pro-
spěšně pěstovati topol a sosnu, případně smrk.
Topol i sosna rostou na každé půdě, v každé po-
loze velmi rychle a poskytnou vhodného dřeva
nejen k palení, ale i pro různé potřeby domácí a
hospodářské.

Šlechtění stromů jadernatých s dobrým
prospěchem lze vykonati v červenci. K roubování
se berou vyzrálé letorosty úplně zřetelné. Rouby
se ujírají, ale pučí až na jaře. Aby nezasechly,
obalí se rána mechem.

**Epidemické objevení se mouchy
zeleňočky v Čechách.** V posledních dnech
docházejí stanici pro choroby rostlinné při král.
české hospodářské akademii v Táboře četné ukázky
klasů pšenických, poškozených larvami mouchy ze-
leňočky (*Chlorops taeniopus*) z různých krajů
českých. Bílé larvy mouchy této vyhledávají ve
stéblech bluboké rýhy, jež patří jsou od prvního
kolínka až do klasu, který následkem porušení
pravidelného postupu výživných šťáv špatně metá.
V rýze a na přiléhající pochvě listové lze pozor-
ovati hojně výmětků larvy samé. Moucha tato
nevyhledává snad jen některých druhů, nýbrž na-
padá stejnou měrou pšenice ozimé i jaré a přivo-
zuje nezřídka značné ztráty na výnosu, neboť, jak
bylo zjištěno, je letos místy 50—75% klasů na-
padeno. Larva, již ve stéble znamenitě se daří,
dorůstá maximální své velikosti 4,5 mm. a zakru-

kuje se u nejbohatšího kolínka mezi s'ěblem a
pochvou listovou, někdy i v klasu. Za 17—21 dní
líhne se v srpnu moucha, která snáší vajíčka na
ozimé pšenice, v nichž larva žije za 1. nebo 2.
kolínkem. Aby se dalším šíření epidemie předešlo,
je nutno ihned po sklizni obilí vymlátiti a slámu
i zadinu tak uložit, aby s kukele, jež se mísením
nezníčili, nová generace, jež by infekci dále šířila,
nemohla se vyvinouti. Stanice pro choroby rostlinné
při král. české hosp. akademii v Táboře přijímá
s díky veškeré správy o vyskytování se chorob
rostlinných vůbec a vyřizuje ochotně a bezpečně
všechny dotazy tohoto směru.

Zákrsky ovesné nerodí, když je každý
rok hnojíme chlévským hnojem a důkladně řezáme.
Zákrsky stále řezané nerodí ani v pádě nejlepší,
nýbrž jenom bujně ženou do dřeva. Stačí úplně,
když korunu prořídíme, ale větve co nejméně ře-
žeme. Vhodný druh-li volen na zákrsek, řezání
netřeba, nevhodný pak sebe důkladněji řezání
neudrží při zemi.

Zelenou píci náhradní opatříme si,
když po sklizni obilí pole ihned povrchujeme a
osejeme rychle rostoucími pícinami. Také po ran-
ných zemcích, po jeteli nevydřeném lze zelenou
píci pěstovati od července do půl srpna. Tak na
př. dorůstá bílá hořčice za 7—8 neděl po výsevu.
Ještě lépe vyhovuje směskenina bílé hořčice s po-
hankou v poměru 15—20 kg hořčice na 40—50 kg
pohanky po hektare. Na půdách písčinatých se do-
poručuje více chlupatá či písčinatá a hrách píci.
Do písečnin seje se po 1 ha 100—125 kg písčinné
víčky, 50—70 kg pícní vily, 25—30 kg brachu.
Také více s jatinou dá píci hojnost.

**Výborným lečidlem chorob ústrojí ža-
ludčních je obyčejná kyska — kyselé mléko, —**
pravidelně užíváné za nápoj. Zvláště pro lidi málo
se pohybující je nenahraditelným lečidlem všech
chorob z toho původu majících.

„Hnojení stromů ovocných.“ Knihovny
ovoc. spolku pro král. české čís. 1. Přednesl inž.
J. Pitra. V komisi knihkupectví A. Reinwarta
v Praze. Za 20 h.

„Ovocnictví v Tyrolsku.“ Seřadil J.
Fott, inspektor ovocnictví. Knihovny ovoc. spolku
pro král. české čís. 2. za 30 h. U knihkupce A.
Reinwarta v Praze.

Školský obzor.

**Schválená středoškolská nábožen-
ská učebnice.** Náboženské učebnice Th. Dra.
Josefa Kašpara, část I. apologetická, pro vyšší
střední školy dostalo se schválení z k. ministerstva
výnosem ze dne 27. června č. 25860. Úřední re-
cenze je velice příznivá. Též dostalo se učebnici
schválení arcib. a bisk. Ordinariátu v Praze, v Olomouci,
v Hradci Králové a Budějovicích. Schvá-
lení ostatních dojde co nejdříve. Učebnice je mo-
derní a potřebám nynější doby vyhovující. Knihu
naložil Al. Wiesner. Cena 3 K.

**Pensionát Uršulinek v České Ška-
lce.** Účelem ústavu jest všípiti světem cho-
vankám důkladným vyučováním takové vědomosti
a způsobilosti, které vyžaduje styk se vzdělaným
světem; v první řadě však dává jim ono v pravdě
zbožné a křesťanské vychování, které samo jest
základem blaha rodiny, státu a církve. — Po-
vinné předměty jsou tytéž jako na osmileté škole
s právem veřejnosti. Nepovinné předměty: Čestina,
francouzština, angličtina, vlastina, malířství, dějiny
umění, mythologie, hudba (klavír, housle, citera,
varhany a harmonium), tělocvika, nauka o slušnosti,
dietetika a domácí hospodářství, vyučování v tanci.
— Pokračovací kurs. K této pensionátu škole
připojen jest dvojtřídní pokračovací kurs. V něm
mohou dívky, které vychodily školu, vzdělávat se
ještě dále v jednotlivých odvětvích vědy. Zvláště
péče věnuje se šití prádla, střihu a šití na stroji.
Dle přání i vaření, praní a žehlení. — Tělesná
péče. O zdraví chovanky pečuje se bedlivě. Školní
síně, pokoje k obývání, jídelny, ložnice a místnosti
pro nemocné mají dobrou polohu, jsou co nej-
účelněji zařízeny a vyhovují všem požadavkům.
Chovanky mohou se dle potřeby účastniti též
tance a tělocvika. Vanových lázní lze v každou
dobu roční použiti. Pobyt v zahradě a procházky
do volné přírody slouží k pohybování a občerstvení.
Strava je silná, zdravá a podává se s náležitou
změnou. Nemocné ošetřují se s největší péčí a
včetně dle předpisu domácího lékaře.

Pokroková samostatná věda —
čili: **Mnoho nepřemýšlej, ale raději
chytře opuskej!** Nákladem pokrokovského sam-
ského tiskár. spolku jedna učitelských v král.
Českém (Jos. Rašín v Praze VII.) vyšel „Ilustrovaný
zeměpis všech dílů světa“. Dílo zajisté velice dů-
ležitá. V něm měli pokrokové pásové dokázati, že
mimo chlapecké útoky proti „klerikalismu“ také
dovedou na pokroku pracovatí pozitivně a samo-
stata. Na díle jest pyšně napsáno, že je vydává
pomocí řady odborníků dr. Fr. Machát. V pro-
spektu se praví, že práce ta „nebyla věc tak
lehká“, poněvadž „spolupracovníci ubírali se po
cestách nevyhlášených.“ Zatím však se dokázalo,
že tato pokroková věda se brala cestou zcela
byrokratickou — velice pilně se opisovalo. „Přeh-
led“ o tom sděluje: „Některá místa jsou přepsána

věta za větou, slovo za slovem, jiná jen tak, že
vynechány jsou některé věty, ale zbytek za
přejat doslova.“ Opisováno přímo neomaleně „Ottův,
Naučný Slovník“, překládáno doslovně německý
W. guer, ale právě tam, kde jest nejvíce opisováno,
není citován pramen. Vždyť není nad šikovnost!
„Přehled“ praví ku konci: A jest opravdu smutné,
že v příručce, která určena je skoro výhradně na-
šemu učitelstvu, na jehož dychtivost a snahu po
širším vzdělání jistě bylo počítáno, nutno se se-
stkat se zjevem tak nepěkným, nemluvě ani o tom;
že s velikou nedůvěrou možno přijmouti dílo, kde
sám redaktor způsobem takofa lehkomyšlným
zhoští se svého úkolu a sám provede důkaz o své
nezpůsobilosti. Další důsledek je, že jest potřeba
ajal opatrnosti i při jiných jeho pracích, ať hi-
storických ať geografických. Neškodí tu taková
jistá polovičatost: pracoval jak v historii tak
v geografii, v disciplinách práce tak od sebe od-
lišných, jež vyžadovali pomínem-li rostoucí speci-
alizaci, každá sama pro sebe člověka celého? Plagiát u nás se množí a jen na křiklavě bývá
upozorňováno. Neděje se tak i vinou odborníků,
kteří mnohdy jen z důvodů osobních mlčí, podči-
nujíce věc osobě? Má-li veškerý plevel nadatého
posevství a domýšlivé frázovitosti býti vyhuben
a literární poměry očistěny, pak nutno vysoko
vzdvihnouti dva kardinální požadavky: práci a
poctivost.“ I což na tom záleží knihkupectví Ra-
šínovu, jaký vědecký základ mají „pokroková“
díla, která prodává? Zde se prodává překlád
švindliřského díla Haecklova. A podvodný pamflet
vymyšleného „očitého svědka“ uplácení Husova Pu-
gia“ odporučovalo toto knihkupectví i tehdy, když
předal český historik dr. Kalous k důkladné do-
kázal, že se zde jedná o drzý protestantský švindl.
Jen když jde vpřed „protiklerikální pokrok“! A
ještě poznámka. V řadě těch oblaštěných odbor-
níků jest též dr. Dvorník, který též se osvědčil
jako pilný opisovatel. A tento šikovný muž nešádl
za diurnistu, nýbrž chce učiti na pražské univer-
sitě nejsamostatnější vědě; již požádal za přípu-
štění k habilitaci na filosofické fakultě. Taci tedy
pokrokové mužové se vtírají na universitu Tom-
kovu, Bráfovou, Kalouskovou. Ovšem že se pečlivě
taci masarykovští veličáni vynasnaží odvrátiti po-
zornost od svých intelektuelních mezer statečným
harcováním proti — „nemyslnému klerikalismu“.

Truhlářství

za výhodných podmínek dobře zavedené se zásobou
nábytku

**přenechá se i se
zařízenou dílnou**

za příčinou vzdání se obchodu.

A. Pečínková

v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složení listky na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla houpací
od . . . K 20—
Křesla ku psaní
od . . . K 9—

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20—

Křesla na šroubu
od . . . K 19—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

nabízí velkokrálové ty.

Jan Stoupa v Praze,

Staroměstská ulice 1.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DĚVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

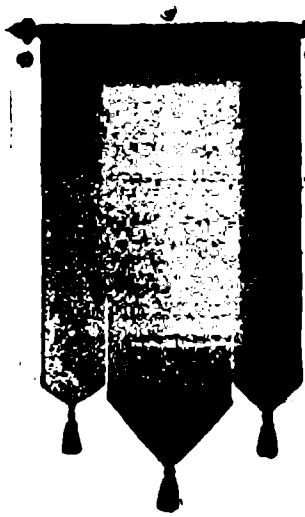
NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
koruhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritického chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Učedníka

„ na klempířství „

z řádné rodiny přijme

Ant. Fišer,

klempíř v Hradci Král.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učině, prosím, malou objednávku na
skoušku.

Volejemné látky na tatary.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Mešní vína!

Nej důstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Žádejte obšírné ceníky.

Varhany

systemu
pneumatického,
evropská
i americká **harmonia**

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonii

v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.

Nejsolidnější provedení.

Rozpočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrvek, koberců a
kovového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Pěkné piano

levně na prodej.

Kde, sdělí administrace tohoto listu.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
nějšího provedení, v každém
vzorů a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílám.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporoučí a dostaví umění po ruce.

Prosim veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru národu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových stá.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Deštníky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebénové soupravy a jehlice
do účesů turbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod

Fejgl & Bydžšť

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Josef Stěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a hrnová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Vyšších)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a kovového náčiní.**

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílám.

Pensionát Voršilek v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zařízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávat v jazyce českém, francouzském (užitelná rozumná francouzština), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, šití a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobem společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám chovankám slouží romantické okolí, zvláště Babčino údolí v Ratibořicích, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, že patří k nejkrásnějším místům, která kdy spatřil.

Měsíční plat mírný! Ostatní v prospektu! Nastoupiti možno kdykoli! Školní rok počiná 15. září t. r.

Představená.

Poznámka. Redakce „Obnovy“ odporučuje vřele „Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí, aby jejich děti německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly!

H. RICHTER,

pohřební ústav
a zaslátelství:

Hradec Králové.

**Račte si laskavě
poznámenati**
že elektrotechnický podnik firm
JOSEF JEŽEK
přesídlil do vlastního domu:
**Svatojanské nám. 76
v Hradci Králové,**
kdež závod značně rozšířil
a bude všechny instalační práce
vzorně i rychle provádět.

Jen jednou
zkusíte modelářstvo
od firmy
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani ta vychvalovaná majdla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovná
ji do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

**Umelecký ústav
pro malbu naskle**
B. Škarda, Brno,
zbojuje a dodává malované
obraz chrámové v každém provedení, od nejjednoduššího
vzoru mosikového do nejbohatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné
síť a vše sazazeno v místě.
Mosiky akenné pro školy, křivkové cesty a d.
Nákrety, rozpočty i odborná rada zdarma.
Přesčetná vyznamenání a doporučení.

Přesídlení!

Sklady

fy **K. V. Skuherský**

v Král. Hradci

nyň jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Prodá se

rolnická usedlost,

při níž jest 88 korců polí, ve Slatině č. 58. u Hradce Králové, v nejurodnějším to kraji. Možno převésti i s úrodou. Cena dle dohodnutí. Prodává Josef p. Václ. Rydlo jest dobrý a upřímný katolík. Usedlost prodává vzhledem na vysoké své stáří. Nabídky adresovati možno buď redakci „Obnovy“ anebo přímo do Slatiny u Hradce Kr.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvinkvenálky
(dle Ord. listu č. 8., str. 88)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Pozvání k upisování akcií I. emise Československé akciové tiskárny v Praze

v nominální hodnotě 200 K za jeden kus. Všecky prospekty a úpisní listy na požádání pošle Československá záložna v Praze-II., Spálená ul. č. 9., která úpisní akci řídí. — Upozorňujeme na zajištěné nejmenší zúročení kapitálu akciového 4 1/2 %. — **Upisný kapitál lze spláceti po částkách.** :: :: :: :: ::

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živ. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál	K 10.000.000—	Záloži vklady na knížky vkladní na poklad. pouk. 4% až 4 1/2% ode dne vložení do dne vybrání.	Provádí veškeré obchody bankovní. Nakládá faktur. a směn.
Rezervní fond na vklady koncem března 1910	K 1.400.000— K 82.848.068-84		

OBNOVA

Číslo 28. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 15. července 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Magr Th. Dr. Alois Frýdek †.

V neděli dne 10. t. m. o 9. hod. večer odebrala se k Pánu duše veletihodného sluhy Božího, sloužícího církevního hodnostáře Magra Dr. Aloise Frýdka.

Po velezáslné, horlivé práci na vinici Páně, která trvala přes 50 let, zemřel miláček a otcovský přítel kněžstva i všech věrných katolíků. Mnoho významných titulů, jichž se mu od Církve i z jiných stran dostalo, významně svědčí o tom, jak mnohostranná a úctyhodná byla činnost jeho. Dr. Alois Frýdek zemřel jako infulovaný kapitolský děkan, domoř. prelát Jeho Svatosti, protonotář apoštolský, bisk. generální vikář, kommandator c. k. řádu Františka Josefa, c. k. dvorní kaplan, předseda diec. manželského a církev. soudu, místopředseda diec. ústavu pro hluchoněmé, zástupce Jeho Exc. ndp. biskupa v záležitostech bisk. kněž. semináře, bisk. komisař při c. k. gymnasiu královéhradeckém, předseda administrace „Dědictví Malíčských“, majitel záslužného kříže papežského „Pro Ecclesiam et Pontificem“ a záslužné medaile papežské „Bene merenti“, čestný občan rodné obce Krobles, člen obec. zastupitelstva města Hradce Králové atd.

Již měsíc před smrtí bylo patrné, že generál. vikář ubývá sil. Snažil se pracovat s nesterčenou energií dále. Leč rukopisy jeho již prozrazovaly ohromnou únavu. Ulehl jen asi týden před smrtí. Tu však již každým dnem byl konstatován neodvratný tělesný rozklad. A dva dny před smrtí čekala se smrt každou hodinu.

Proto v posledních dnech před skoncem šlechtného hodnostáře Jeho Excel. ndp. biskup Dr. Doubrava odložil mnoho pilných záležitostí, aby mohl vronou milovaného svého náměstka často navštěvovati. Dlouhé vždy sedával u lože chorého a mluvil jeho bolesti slovy útěšnými. Připravil jej k přijetí sv. svátostí. Na poslední cestu zaopáčen byl od kvardiána zámuckého vldp. P. Aco. Kořálka. Ndp. biskup v posledních okamžicích dlel stále u hlavy umírajícího a recitoval modlitby umírajících až Dr. Frýdek šlechtnou svoji duši Bohu odevzdal.

Zpráva o smrti gen. vikáře rozletěla se ihned celým městem jako blesk a vzbudila veliké vzrušení u všech těch, kteří kdy přišli s ním do styku.

Každý projevoval upřímnou lítost nad skoncem velikého lidumila a učence, skromného hodnostáře, který pro svou vřidnost a jemný takt těžil se neobyčejné lásky a úcty zdejším občanstvem. Přes šest desetiletí byl život zasnulého těsně spjat s Hradcem Králové. Náležel k nejpokornějším vynikajícím mužům zdejšího města.

Magr Dr. Alois Frýdek narodil se 24. prosince roku 1832 v Kroblesích. Poprvé přišel do Hradce Králové r. 1845, kde studoval gymnasiu s vřetným prospěchem. Pak vstoupil do kněžského semináře a vysvěcen byl 25. července r. 1857. Nato odebral se dle vůle představených do vyššího theologického ústavu u sv. Augustina ve Vídni, kde byl roku 1862 povýšen na doktora Písma sv. Pak se stal katechetou v Přelouči. Po dvou letech jmenoval jej biskup Hanl spirituálem v bisk. semináři kněžském v Hradci Králové, v kterémto úřadě setrval až do r. 1877. Toho roku jmenován rektorem téhož ústavu. Roku 1881 povolán byl do katedrální kapituly; roku 1894 zvolila jej tato kapitula za svého děkana a v témže roce jmenoval jej biskup Brynych svým generálním vikářem.

Po smrti biskupa Brynych byl zvolen za kapitulárního vikáře osídle diecése; v namáhavém a velice zodpovědném tom úřadě setrval přes pět let. Nato nově jmenovaný nyní nejvyšším vrchním pastýř jmenoval jej také svým gen. vikářem, oceňuje manifestaci

ním způsobem veliké zásluhy bystřého pracovníka. Dr. Alois Frýdek zasedal po více let ve zdejších městském zastupitelstvu, byl též — pokud mu poněkud jiné těžké povinnosti dovolovaly — nějaký čas horlivým předsedou našeho Politického družstva tiskového. Jako zcela chudý chlapec vstoupil v brány tohoto města a dne 25. července r. 1907 slavil zlaté (padesátileté) jubileum svého kněžství, k němuž mu byly schystány veliké, upřímné ctičné ovace jak od kněžstva tak od hradeckých laiků. Tehdy k němu promluvil nejdp. biskup Dr. Doubrava:

„Vysoce důstojný Monsignore! Srdcem radostí a vděčností prodatým pozdravuji Vás v této chvíli, kdy postupujete k oltáři Páně, abyste dosáhnul štěstí, jež zřídka bývá kněžím údělem, po padesáti letech kněžského života Hospodinu přinesl jubilejní obět mše svaté. Pozdravuji Vás s myslí vděčnou, vzpomínaje předešlých skutků stkvělých, jimiž jste za života svého kněžského o naši drahou diecézi vzácných zásluh si získal. Zanechal jste v každém oboru dosavadního působení svého památník výmluvný. Na velkou čest jest Vám, co jste působil v duchovní správě jako kněz mladý; na čest jest Vám, co jste působil v úřadě profesora a představeného při kněžském semináři jako muž sloužící; na čest jest Vám, co jste konal a dosud konáte jako kmet moudrý a zkušený na pomoc svých arcipastýřů v řízení diecése. Tak plný zásluh a milý všem přistupujete k oltáři Páně jako jubilár, hoden jím, abychom pozdravili Vás srdcem vděčným, abychom blahopřáli Vám srdcem radostným. K těm, kdož z úcty ve slavný den Váš všeho dobra na Pánu Bohu Vám vyprošují, družím se i já blahopřáním nejvřelejším. Vřek více ještě, přinášám Vám přání, jež bude Vám na převážnou čest, na radost velikou: Jest to přání Svatého otce Pia X.“ Na to tlumočil vřelá slova uznání a blahopřání, zasláná jubiláři z Vatikánu.

V odpovědi své hluboce rozčervěl pravil gen. vikář, že cítí se přece jen starcem, jemuž potřebí opory tělesné i duševní, ale s oddaností do vůle Páně volá dle slov velikého biskupa sv. Martina: „Pane, jsem-li ještě diecési královéhradecké potřeben, nevzpírám se práci.“ Tehdy účastnilo se dojemné slavnosti přes 150 kněží.

A Monsignore skutečně pracoval dále se stejnou energií jako mladík až do polovice roku tohoto. Právě ta okolnost, že si oddechu nepopřál, že těžké starosti dále nesl na svých bedrech, usplnila jeho sklon.

Magr Dr. Alois Frýdek byl velikým lidumilem. Pro soukromé pozemské radosti si nenechal téměř ničeho; platil a platil na účely náboženské, organizační, vlastenecké, na různé spolky a zejména ohudastum, že se u něho málokdy větší penz obhál. Při tom však se řídil pravidlem: Necht neví levce, co činí pravice! Rozdával tak, aby šířil vřetnosti byla utajena jeho veliká obětavost. Jestliže se někdy ocitlo v novinách kvitování jeho milodaru, dotklo se ho to nemile.

Byl učencem mnohostranným. V semináři byl též jistý čas professorem dogmatiky; mezi jeho žáky byl tehdy i potomní biskup Brynych; též delší čas vyučoval alumnův církevnímu zpěvu. Věho moderního bedlivě si všiml, o všem dovedl podati bystrý úsudek. Až je to v širších kruzích méně známo, byl mužem hlubokého uměleckého citění. Rád se účastnil akademii a jiných uměleckých produkcí. Byl-li tážán nejbližšími přáteli, jak se mu která produce zamlouvá, podával jasný, výstižný úsudek, který překvapoval svou bystrostí a znamenitě odborníky. Především však byl knězem tělem i duší, pokorným, apoštolským sluhou Božím, který nikdy nedával cititi převahu vysoké hodnosti své kněžím podřízeným. Ačkoli byl často přepřacován, přece dle možnosti místo suchých úředních výnosů psal dlouhé dopisy i nejmladším kaplanům, v nichž bratrským tónem vysvětloval, proč tu nebo onu žádost mají splniti. Spíše prosil než rozkazoval.

Jestliže se důkladně zamyslíte nad některými vynikajícími lidmi, kteří na pohled imponují svými fečmi a skutky, často při dalších zkušenostech, při podrobnější psychologické analýze seznáte, že ti lidé jsou pouhou mědí zvucící, lidmi schopnosti prostředních, jich povaha jest třtinou větrem zmítanou. Jest však jiný vzácný druh lidí, kteří pracují v sřrýtě, vyhýbají se pochvaly světa, málo dávají nahlédnout do křišťálového svého nitra. Čím však sledujete pozorněji činnost jejich, čím bystřeji odhadujete dle výsledku práci, kterou vykonali, tím větší úctu cítíte k andělským duším takovým. Stojte před nimi s hlavou obnaženou, vzdáváte hold velké skromnosti, přisnému sebezpytu jejich, který se stal základem k tvoření charakteru žulového, promyšlené práce pro blaho veškerenstva, při níž se rozplývají osobní zájmy jako ranní mlha při východu slunce. — Takovým charakterem byl zasnulý veletihodný hodnostář, který obecným zájmům náboženským, církevním dal v obět celou svoji osobnost. Mohl říci se sv. Pavlem, že již není živ on, ale že jest v něm živ Kristus. Mohl v poslední své hodině plným právem volati: „Propustiž, Pane, služebníka Svého v pokoji z vinice Své do středu duchů blažených, neboť dobrý boj jsem bojoval!“

* * *

Dne 14. t. m. ráno konal se slavný pohřeb zesnulého.

Po 9. hodině z domu smutku vyšel Jeho Exc. ndp. biskup s členy kapitoly. Za nimi nesena od kněží černá rakev, pokrytá mitrou, berlou, ornátem fialové barvy.

Za ní kráčel veliký zástup duchovenstva i laiků. S rakví bral se průvod kolem katedrálního chrámu Páně; hlavní branou vešel kondukt dovnitř. Tam svítily na všech oltářích svíce, zářily umělecké svítlny. Rakev umístěna do dvojí řady svíc před oltář, u něhož zesnulý tak často pontifikální mši svatou sloužil. Smuteční zpěvy zaznívaly z kůru.

Slavné requiem sloužil Jeho Exc. ndp. biskup dr. Josef Doubrava, vůdce konduktu. Přitom na kůru zapěla komposice p. feditela kůru Wünsche. I později zpívané Libera a Salve jsou skladbami p. regenschoriho.

Po skončeném requiem postoupil Jeho Exc. ku předu a hlasem rozčervělým, jímavým líčil zásluhy a ctinosti kněze zesnulého. Po skončení obřadů v katedrále rozvinul se o 1/2, na 11 průvod daleko větší předešlého. Za křížkem ubírali se členové katolické jednoty a Všeoborového sdružení křesťanského dělnictva s praporem, dále členové jednoty černilovské, pak družičky bílé oděné, kněží z diecése naší i z diecése okolních 175 v rochetách, bohoslovci, členové zdejší kapituly, za nimiž se bral přímo před rakví vezenou na stkvostném pohřebním voze nejdp. vrchní pastýř. Kolem rakve kráčeli kněží. Za rakví následovalo četné přibuzenstvo, členové městské rady, feditelé škol, zástupcové státních i autononmích úřadů, důstojnictvo, deputace spolku vojenských vysloužilců, ctihodné sestry atd. a množství obecnstva všech společenských tříd. Za opěťovaného smutného hlaholu zvonů zářila na náměstí svítla elektrických svítlen. Průvod se ubíral přes velké náměstí k pensiónátu císaře Františka Josefa I. Počet účastníků stále cestou vzrůstal.

Před pensiónátem utvořilo kněžstvo i obecnstvo špalír po obou stranách silnice. Ndp. biskup vykonal obvyklé modlitby, načež vsedl do povozu, aby dokončil pohřební obřady u hrobu. Pohřbu se účastnilo mnoho vzácných hostů z daleka, o čemž přišťe.

Zemřel kněz veliký. Pevně doufáme v Pána života a smrti, že vzkřísí zasnulého k věčné slávě a blahu. V Hospodině celým srdcem doufal; nebude zahanben, ale přijme palmu vítěznou.

Zivotní běh mladých mužů v Americe

II.

Tedy i ve Spojených Státech ve 30 letech počet rozvodů dosáhl dvojnásobné výše.

V některých státech je vzrůst zcela neobyčejný: v Kalifornii stouply rozvody ve 30 letech (1867—1886) ze 200 na 1010; zpětinásobily se, až populace se jen zdvojnásobila. V Kolorádě ve 13 letech (1867—1880) je skok ze 4 na 250, když populace se jen zpětinásobila; v Kansasu v 10 letech (1867—1876) vzrostly rozvody z 76 na 817, tudíž desetkrát se zvětšily, když populace se jen strojnásobila; v Texasu za 20 let (1867—1886) se populace zdvojnásobila, ale počet rozvodů je sato 18krát větší. (Ze 100 na 1826.)

Čtenec tato čísla vysvětlíme si, že i ve Spojených Státech se v poslední době tvoří hnutí proti rozvodu. *Rodina jest ohrožena*. Tento stálý a rychlý vzrůst rozvodů ukazuje dobře, že *sebeřeká mravnost je zasažena*, neboť stoupenci rozvodu uznávají sami, že trvalý manželský svazek je o sobě *vyšší* než svazek každé chvíle rozlučitelný.

Otázkou nyní je: *Jest rostoucí rychlost rozvodů vytvořena zákonodárstvím rozvodu*? Podává nám statistika důkaz pro nebo contra? Mimo Francii, kdež účinky zákona možno od r. 1884 pozorovati, nemáme nám statistika dává v této věci žádného poučení; viděli jsme však, že ve Francii vzrůst čísla nemůže býti popřán. Rostoucí nestálost manželského svazku má obecné příčiny, ježto se projevuje všude v civilisovaném světě, ale jeť *urychlen* je ve Francii *smělné* po prohlášení zákona o rozvodu. V kraji jako Itálie, kde je připuštěno jen odloučení od stolu a lože, je též možno konstatovati stálý vzrůst odloučení, a to beze všech značných rozdílů. Bylo-li jich v r. 1880 na 1893, máme jich v r. 1896 na 1704. Je zřejmo, že vyjma zvláštního příkladu Francie, který tu může jen býti instruktivní, žádná z čísel není rozhodující a důvodná.

René Lemaire činí však přece důležitou poznámku, jež zasluhuje povšimnutí. Srovnává počet rozvodů skutečných v 10 letech (1887—1897), sestavil tuto tabulku:

Počet žádostí za rozvod	r. 1887	1897	Průměrný vzrůst r. 1897
Po méně než 1 roku manželství	169	451	2.83
Po 1 roce a méně než 5 r.	1197	2901	2.42
Po 5 letech a „ „ 10 r.	2849	3122	1.32
Po 10 „ „ „ 20 r.	1850	1596	0.86

Důsledek bije do očí: vzrůst rozvodů od roku k roku je *tím rychlejší, čím manželství jest mladší*, což zdá se k tomu poukazovati, že mnoho manželů povoluje pokušení rozejít se dříve, než se vážně pokusili o sblížení a vzájemnou shovívavost; že by pak snadnost, již jim skýtá zákon rozvodu, následovati a vyhověti prvým impulsům jich náklonnosti, je povzbuzovala konati podobné pokusy, je velmi pochybné. Fougere proti Lemaireovi a Billiovi (na jehož výborné dílo: *Defendians la famille* tu upozorňujeme) ku konci svých vývodů uznává loyálně, že důkaz není proveden. Co možno oprávněně říci, toť tolik, že — při nejmenším — *rozvod, který jest se ve Francii škodlivý, není nikdy prospěšný, a že nikde nelze viděti, že by trvalosti manželství prospíval*.

Dle Naqueta měl rozvodový zákon i *uměnit* počet *cizoložství*. Neboť proč oddávati se ži a leti, když zákon dovoluje prostředek k ukončení touhy? Nuže, co odpovídá život? Francouzská statistika poučuje nás o jiném. Po r. 1884 (kdy zákon rozvodový byl Naquetem prosazen) se konstatuje značný vzrůst cizoložství soudy prováděných, ježto z 546 případů v letech 1881—85 náhle čísla skočí na 936 v letech 1886—90, tudíž se ekorem zdvoji. V rocích 1896—1900 máme již případů 1143! Stoupenci rozvodu míní, že tento vzrůst nedokazuje, že je ve skutečnosti více cizoložství a možno, že mají pravdu; ale rozhodně mohou jen na základě *neurčitých čísel* tvrditi, že zákonodárství zlepšilo manželskou mravnost.

Má rozvod vliv na čísla nemanželských porodů, na složen proti dítěti, na počet sňatků? Nezdá se. Ale čísla statistická tu uváděná representují jen malou část *opravdový stav věcí*, ježto návladní, sondaové a scudy neukazují stejné horlivosti v potlačování těchto zel. Brzo se osoba provinila stihá, brzo zase nikoli, dle toho, jakých názorů, jakého temperamentu jsou návladní; dále velikou úlohu tu hraje veřejné mínění, obava před škandálem a p. Billia v citovaném díle, zasvěceném obraně rodiny a otázkě rozvodu, vyzývá z belgické statistiky údaj, který ukazuje, že průměrné čísla nemanželských porodů roste následkem rozvodů a sestavuje tuto tabulku:

1840	1845	1850	1855	1860	1865	1870	1875	1880	1885	1890
1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Vzrůst procentuálně se 7.30 na 8.47 v desíti letech je rozhodně pozoruhodný. Ale čísla podobná bylo by průkazná jen v zemí, jako je Francie, kde rozvod je zákonem dovolen; zatím ve Francii něco podobného konstatovati nelze. Počet nemanželských porodů sice roste číselně stoupá, ale je to spíše zmenšením porodů manželských než zmenšením porodů nemanželských. Rozvod nesdíl se tu vykonávati nějakého značného vlivu. (Dokost.)

Volné listy.

Volnomyšlenkářská věda. Pokračujeme dnes v citování přednášky, kterou měl v Hampolci volný myšlenkář Trnka. Činíme tak proto, že přednášející ve své řeči vyjádřil podstatně volnomyšlenkářskou vědu, filosofii a názor světový.

„Pak přišel Kepler a osvětlil učení Koperníkovo a přišel Galilei, vlašský matematik a fysik (a přišel Trnka, poznámka sázeče), vynalezli spolu dalekohled a jím prozkoumali oblohu, za kterou nenašli nic jiného, než nekonečný prostor, vyplněný miliardami světů. Přesvědčili se o učení Pliniové, že svět jest nekonečný. A tak hvězdářství podalo lidstvu nový názor o světech a biblické učení o světech stalo se pouhou bajkou.“

Připomínáme, že citujeme „Hlas z Po-sázavi“ doslovně, neboť takovou sponzu nevědomosti a takové balamucení lidí natno postaviti náři veřejnosti hesky z blízka.

Tento úžasný filosof humpolecký s jistotou vyčítavou radostí praví, že hvězdáři prozkoumali oblohu, za kterou nenašli nic jiného, než nekonečný prostor, vyplněný miliardami světů. Toto tvrzení nebylo bezdůležité, což souditi jest již z toho, že řečník vlastně mluvil proti ná-zoru náboženskému a že zdůrazňoval filosofii volnomyšlenkářskou. V těch slovech jeho, že hvězdáři za oblohou nenašli nic jiného než nekonečný prostor, tají se jiný rozum volnomyšlenkářský. Jsouť volní myšlenkáři osvícenou násmou Haacklových, a jest to právě Haackel, jemuž pojem „osobního Boha“ znamená tolik, jako plynovitá podstata nebo plynovitý obrátlovec. A proto humpolecký rozumbrada, jenž jest také zahalen v obklopující haacklovský opar, chtěl vlastně říci: „Hvězdáři prozkoumali oblohu a žádného Boha nenašli.“

Jinými slovy: jest to zase papouškování po Haacklovi, jenž obdobně dle známého tvrzení Straussova radostně utěšuje se, že i dnes Bůh má velikou nouzi o byt, protože prý v nekonečném prostoru pohybují se miliardy světů — všechny ve věčném vznikaní a zanikání. Tím volní myšlenkáři i s Haacklem ukazují nejen naprostou nevědomost o theistickém pojmu Boha, ale také úžasný nedostatek filosofického výskolení myšlenkového. Pojem osobního Boha jest jim totiž jen tak myslitelný, když si Boha představují ve smyselné podobě. Jelikož však Boha ve viditelné a smyselné podobě nikde nevidí, páchají špatné vtipy, jako Strauss, nebo vítězně oblažují, že hvězdáři za oblohou nic nenašli, než nekonečný prostor, vyplněný miliardami světů.

Člověk však může leccos mysliti, aniž si to může představit. Na příklad zákon gravitační a na něm spočívající zákonost přitažlivosti všech nebeských těles nejsou smyslově představitelné a přece jsou předmětem myšlení. Smyslem představitelný a viditelný jest jen pohyb těles, kteráž se oním zákonem řídí. Právě tak nelze si představití jsoucnosti Boží. Bůh není organismem, ani plynovitou bytostí, nýbrž netělesná podstata, pouhý duch.

Rčení, že Bůh jest mimo svět a nad světem, znamená, že bytost Boží od bytosti světa zásadně jest rozdílná. A netvrdí se tím, že by Bůh prostorově mimo svět a nad světem bydlil, jak to Strauss ubohým svým vtípem mnil naznačiti. „Bůh žádného z nás není daleko, neboť v něm jsme, pohybujeme se a žijeme“, jak di krásně sv. Pavel. Není tedy Bůh roven pokrmakému panovníku, jenž má residenci na některém určitém místě své říše, nýbrž Bůh jest přítomný ve veškerém království stvořených věcí, celek i jednotlivosti proztraje, celek i jednotlivosti zachovává a všude působí.

Písmo samo praví, že nebasa nebes Boha obažhnouti nemohou, že byl Bůh dříve, než byl stvořen svět. Je tedy početilostí mluvíti že Bůh má nouzi o byt, a to takovou početilostí, na níž volnomyšlenkářská věda věra nemůže býti pyšnou. Bylo by lépe pro volné myšlenkáře i pro Haackla více studovati, než odvažovati se na světě nesmyslnými a neselavnými řečmi: o představitelném, plynovitém a organizovaném Bohu a o jeho nouzi bytové. A

právě tak i o volném myšlenkáři humpoleckém, dle čísel býváť za oblohou, že nenašli, les plynm prázem řídí: Bůh teprve, filosofus moudrý. (Byl by sázel Bůhem, kdybys byl moudrý.)

Volnomyšlenkářská věda. Jelikož volní myšlenkáři všechno smyšlené myšlení vykládají, oblébali si také s vysoká a široka deklamovat o nekonečném prostoru. To přemílá bez namáhání pochopení i volní myšlenkář s „Hlas z Po-sázavi“. Dle něho Kepler a Galilei vynalezli dalekohled a přesvědčili se, že svět jest nekonečný, vyplněný miliardami světů. Jak to rychle šlo před se! Sotva vynalezli prvý dosti nedokonalý dalekohled, již jim volní myšlenkář diktuje, aby tímto nedokonalým dalekohledem zjistili nekonečný prostor. Jaká to sba duška a těchto volných myšlenkářů! Chťají svoji vědom, již se klaní jako francouzští rybolovnáři se klaněti modrému rozumu v červené noční šapce, podvrátiti křesťanský názor světový, chťají ma býti čerým bouřlivým mrakem, ale jak patrné, jejich počínání jest často samovražděné povahy, neboť této páni alemal stál často kilkatými blesky sami do sebe.

My „klerikálové“ v tomto ohledu ceníme více zdokonalené a moderní dalekohledy a slyšíme, že novodobé hvězdářství humpoleckého filosofa důkladně opravuje. Hvězdáři, kteří se otázkou o počtu hvězd důkladně zaměstnávají, jsou toho názoru, že hvězdnaté nebe jest ve své rozlehlosti obmezeno. Pravděpodobnost, že prostor, v němž jsou hvězdy roztroušeny, má měřitelný rozměr, stává se jistotou, neboť, když hvězdy byly dle počtu nekonečnými, musily by jejich světelné vřvony v jejich celkovém soujmu býti taktéž nekonečnými a proto nemohlo by býti nikde tmy. Směs světla by naše slabé smysly omámila.

Největšasnější hvězdář naší doby, profesor Šimon Newcomb, dí: „Všechny hvězdy, jež nazýváme vesmírem, jsou ve své rozložitosti obmezeny. Nejmenší hvězdíčky, jež vidíme, nejsou nás vzdálenější, než ty nejjasnější. Kdyby byl počet hvězd nekonečný, musili bychom míti ustavičně takové světlo, jako máme od slunce.“

John Herschell spozoroval, že v mléčné dráze jsou naprosto temná a bezhvězdá místa, kde ani nejmenší hvězdíčky nelze viděti, kdežto na jiných místech nesebázejí sice malé hvězdíčky, ale jsou počtem tak nepatrné, že lze souditi, že v těchto krajínách hledíme do prázdna. Jinak nebylo by možno, že by počet hvězd menších nepostupoval pozvolna a souměrně, kdybychom myslili, že počet hvězd jest nekonečný. Za mléčnou drahou na obou báních nebeských jest nebe černé. Schází tam jak světla roztáženina nebo mlžina, tak i lesk, jenž by se tam musil nutně jevití, když tam byly miliardy hvězd, oku i dalekohledu posud nedostupných.

Isaac Roberts praví: „Před jedenácti roky zhotovili jsme fotografické obrázky veliké mlžiny Andromedy dvacetipalcovým dalekohledem a nastrojili věc tak, že plotny obrázce sály čtyři hodiny. Na plotnách byly zřejmy i slabé hvězdy asi sedmnácté i osmnácté třídy a mlžiny téže slabé stupnice. Potom pak plotny tehdejší již něho nezachycovaly. Před pěti lety nastříli jsme plotny nejdokonalejší a ssevější. A hle! nic již na nich nebylo, ani rozměrnější mlžiny ani hvězdy se neobjevily.“

To jsou tedy výsledky hvězdářského novodobého badání, které, jak zjevno, jsou volnému myšlenkáři španělskou vesnicí. Konečně i s hlediska filosofického usuzujeme, že nemůže svět býti věčný a nekonečný, neboť svět hmotný v pohybu jsoucí věčnosti zásadně odporuje. Kdo dí: pohyb, pronel tím postupnou řadu lokalísací v prostoru, a taková postupnost nechápe se bez prvního číslu. Hmota ostatně jest nehybná, a její pohyb předpokládá prvý popad, to jest počátek v čase.

Strany a taktika. Kdo pročítá noviny všech českých stran, má dojem, jakoby kypící nějaký proud zaléval všechny lid, proud bouřící se a nemající řečiště a ochranných hrází. Každá strana usiluje svými novinami utvrditi ve svých názorech nejen své stoupence, ale kromě toho zatahuje stě, aby urvala příslušníky stranám jiným, nebo aby zlekala těch, kteří se posud nerozhodli a všech těch nabídkách se rotácejí. Z toho důvodu každá strana vyhláňuje jen svůj program za účelý, jen svoji taktiku za správnou, své anaby jediné za poetivé. Hink, výkřiky, bouře!

Samo sebou se rozumí, že mnoho záleží na programu, který strana sleduje. Mimo zajišťování práv českého národa, tedy mimo cíle politické, dnes žádná strana neobejde se bez práce hospodářské, vždyť ve jménu hmotného blahobytu ubírá se svými křivolakými cestami velmi často i vysoká politika. Nebáží však tak

o to, jak který směr politický vyslovuje své snahy hospodářské, ale jde o to, zda dosahují jich jest vůbec neochopná.

Na příklad, když v dnešní době, kdy ne-spornou se stala zásada hospodářského o-moštění, což není nic jiného, než boj proti kapitálu tuzemskému i zahraničnímu, o hospodářský blahobyt alibuje pracovatí strana socialistická, pokroková nebo velkomyslní-káři, pak třeba sliby takové přijímati jako pouhá slova a marné zvlřování prachu. Každému prosírávějšímu člověku přece jasno jest, že v těchto stranách uplatní se lidé, kteří ne-dovolí žádný hospodářský rozmach, protože každé hospodářské uvědomění lidových vrstev znamená oslabení kapitálu židovského a tím oslabení významu židovstva vůbec.

Že hospodářský program strany křesťan-sociální jest zdravý a uskutečnitelný, jest pa-trno ze zkušeností, které nám skytají kře-šťansko-sociální směry v zemích jiných a svědčí o tom strach židů, kteří podporují strany proti-katolické ne snad proto, že bojí se o své ná-boženství, nýbrž že se hroší hospodářského po-stupu, kterým křesťansko-sociální směr se vy-snažuje. Politický program a hospodářské usi-lování strany naší jsou márodu prospěšny, o tom není dnes sporu. Poslanci naší počínají si na říšské radě až posud věcně správně a takticky obratně. Program náš po náboženské stránce jest vyslovením lidové duše.

Máme-li tedy takové přednosti před stra-nami úplně protikatolickými, tím více jest na druhé straně dbáti účelné taktiky, abychom pochybnými kroky některými nepoškodili věcnou přesvědčivost programovou. V tomto ohledu jdeme přímo k věci a několika dobře mluvenými poznámkami apozorujeme na jisté okolnosti, které po našem rozumu nejsou ta-ktickými. Mluvíme v katolickém časopise občas vyskytující se nevrátivost proti úpravě učitel-ských platů. Co naplat, že řádky takové píší laikové! Vím vždy svese se na celou stranu a jmenovitě na kněze, z nichž přece většina, ne-li všichni, proti úpravě jejich nenamítají a učitelstva ji přejí. Kněz přece má v proudu života a vidí, kterak drahotná poměry jsou obtížny a kterak učitelské rodině jest počítati opatrně s každým grošem. A co potom, když učitel chce dítákům svým opatřiti vzdělání a tím živobytí? Co s dětmi, kterým se služby věna učitelů nemůže?

Tu jest jen několik otázek, ale jsou ob-sádné, odkazující ke mnohým podrobnostem, které podávají se snadno každému, kdo jen trochu o věci ochoten jest přemýšleti.

Slyším zvolání: „Ale, člověče, co to píšeš? Vždyť pokroková učitelé podporují a šíří vůbec protikatolickou snůvost, ať se proje-vuje tu nebo onde, tím neb oním způsobem.“ Ano, to vím také a formuluji onu agitaci proti-katolickou se všemožnou určitostí, ale to vše nesmí mítí nejmenšího vlivu na křesťanskou spravedlnost, kterou máme v programu a kte-rou se nesmí kromiti jako veskovým nose-m.

A což ti učitelé, kteří jsou věrnými stou-penci strany naší a horliví o náboženskou výchovu ve škole? Těch již otázka úpravy sluhého se netýká, ti jsou již dobře opatřeni? „Ó, těmto pánům učitelům přejeme“, zněla by odpověď. Dobře, ale zapomíná se na jednu věc, že totiž zákonodárství ačkoliv výjimek a buď správi služné všem, nebo nikomu. Ostatně není potřeba dlouze hovořiti. Optej se kteréhokoli kněze, každý toto nepřátelské hledisko proti úpravě učitelského služného ostře kritizuje a s ním nesehná. Dosti jest již tužlání, neboť vše vynucuje tento veřejný projev v novinách. Nedovodou-li jiné strany činiti v řadách svých pořádek a neodvažují-li se zakřiknouti stou-pence, kteří hřeší na účet jejich, jako na pří-klad Machar u pokrokařů, my máme hodně příčin, abychom nenásledovali jejich příkladů a neplytvali mravními silami svého programu.

Ovšem jest úslavný počet pokrokařských učitelů, kteří jsou protikatolickým tiskem zotročeni, ale právě ta okolnost, že i vůči nim zachováme spravedlnost, jest posilem naší posice a smohutným obranným proti jejich proti-katolické agitaci.

Právě tak zdůrazňujeme, že katolický tisk všady musí mluvit pravdu. I v tomto ohledu máme vřtku proti jednemu listu pražskému, který vyžítal agrárníkům, že prý nedovedli učiniti dělným zemědělcům. Tento úkol však není v moci agrárníků, protože nedělnosti čes-kého země je přímou obstrukcí svévolí Němců a slabost vlády.

Proti agrárníkům „Čepu“ jest tolik zbraní, že pomáhati si proti němu některou neprav-dou, byť byla významu sebe podřízenějšího, jest nejen s hlediska našeho uedovoleno, ale také úplně sbytečno a konečně naprosto škod-livo. Rečníkům a novinářům našim lze o pro-hlášení agrárních novin předvésti důkazy rázu přesvědčujícího a přímo podmaňujícího. Pro-česte však s přesvědčujícím tím materiálem nějakou nepravdu, a hned, jakmile ji protivník určí, přesvědčivost vašich důkazů jest nalo-

žena, nebo obratným odpařem může býtí smetena úplně. Každá nepravda v straněm zá-pasu oslabuje výpad a stěhuje obranu samu. Mimo to i lidová vřehova jest posílán, kte-rého jest se podjímati s velkou svědomitostí. Konec konců opakujeme tu starý požadavek, že mezi listem katolickým a protikatolickým musí býtí rozdíl viditelný a přímo hmatatelný. I největší lži a pustá frázovitá hesla proti nám vystelovaná nesmí nás odkloniti od cesty pravdy a poctivosti. Mauti naše nemají chaosu, ale bere se ku předu pravidelně a má v sobě dosti síly, aby v podrobenost jalo tu onde vykytaavši se kosačinu a aby mužně i na veřejnosti odhalilo chyby svých stoupenců, vytřlo správné zásady a dodalo jim řeči a čin.

Stron a ohnám. Dne 8. července v Besedě „Času“ napsal Machar o katolickém kněžstvu a o katolicismu vůbec věci, které by měl čísti každý český inteligent, aby si doplnil úsudek o nejlepší českém člověku a vynikajícím členu strany pokrokové. Machar tam na příklad o katolických kněžích praví: „Milý pane, sa-disty a masochisty (hnušná pohlava perverze) jsou více méně všichni.“

Občané v našem ústavním státě mají za-ručenu ochranu otia dobrého jména, ale všechny známky v přítomné době nasvědčují, že kněží za rakouské občany se již nepovažují. Přítom-nost již napovídá a budoucnost zcela jistě ještě ukáže, jaké toho budou následky pro spo-lečenský řád, státní autoritu a pro vážnost stát-ního úřednictva samého. Co se tkne Machara, jenž takové věci píše, a co se tkne „Času“, jenž takové věci otiskuje, jsme rádi, že tyto důležitě noblesy vycházejí v neděli. Pokrokaři snadno by se mohli vymluviti, že pro všední práce a starosti nemohou ani celého listu svého čísti, ale takto, kdy taková sousta vy-vrhne Machar v neděli, mají stoupenci strany pokrokové kdy, aby si vše pořádně prohlédli. A macharská Beseda dne 3. července jim po-dává k úvaze tolik látky, že nemohou nepřemýšleti. Uvidíme, zda některý pokrokař proti knožití Macharovu se obradí.

My jsme klidni. Jsou věci, které nemo-hou vzdělanec rozšířiti, a perversnost Macha-rove ze dne 3. července mezi takové věci vším právem náleží. Jest skutečnost, které nelze popřati. Macharova síra a ohnů vztaku proti-katolického vyřevě se až k okrají, fíti se nyní ve smatku a skále dolů. Nastal okamžik, kdy šílenost Macharova strahuje a ničí sama sebe. Není potřeba ničeho podnikati. Veřejnost nechť klidně přihlíží, jak tento spisovatel svou in-teligenci a mravní podstatu spaluje na prach. Slovem, ocitli jsme se s Macharem na místě, kde lidská důstojnost a přirozenost zavřely své knihy a — smutně mlčí.

Obrana.

Fixování pokrokařského ignoranta. Kde schází znalost, nastává lež a drzost! Tímto pravidlem se věrně řídí „Čas“, zvláště když zavedle do proudu historie. Encyklika papež-ská byla vydána výhradně proti těm „reformátorům“, proti jejichž bludům a sociálním zvrácenostem musil bojovati sv. Karel Borro-mejský. To byli lutheráni a kalvinisté. „Čas“ však s hadí úskočností dne 6. t. m. napsal: „Nemůže učiniti horšího útoku na našeho mi-lého, chudého (!?), besáhoného Husa, než když se někdo odváží tak proti vši pravdě kalit jeho světlou památku a velebnou po-stavu... Časopisy klerikální, aby kryly ústup papežské stolice před Němcekm, spustily po-krík nad Lutherem. Co kde našly, věci pravé i nepravé, lži stokrát vyvrácené vytahují s ar-chivů svých a tapí památku německého refor-mátora. Co přece nikdo nevyvrátí, je fakt, že reformace snaží pokrok v náboženském vývoji a v praksi národu překonání římské zbožnosti a morálky. Luther právě jako Hus nebyl the-ologem, nešlo mu o bohosloveckou učnost, nýbrž o život. Luther si neřádal víc, než aby evangelium bylo všude zvěstováno a vštěpoválo lidem přesvědčení, že člověk svými vlastními skutky nemůže dojít spasení. Tím ovšem ne-hlá-al, že lidé nemají konat skutků dobrých, za to však zdůraznil, že konání nábožnosti v duchu římském (obřady, oběti, platy na mo-dlení a p.) jsou skutky nábožensky lhostejné“.

Zatím, realisto, zastav proud své výmluv-nosti a trochu se zamysli, s jaké vlastně truhly jsi vyžal obnošené oáry, které sami rozvášni protestanté nositi už nechťají.

1. Hus že byl chudý? Takhle znáš dů-chody, které nastřádal pro univerzitní mistry Karel IV. s kněstvem? Předti si aspoň ve Flašhaneovi, jak veliké obnosy lidumilný Hus přijímal, protože přijímat mohl.

2. Právě, že vytahujeme na potapu Lu-therovu s archívů svých lži stokrát vyvrácené.

Tak neomaleně může mluvit jen obmezený e-vangelický klerikál, který si sakřává obě uši, aby nemusil slyšeti o Lutherovi pravdu, do-le-tem nejlépe a podrobně výroky Lutherova samého. Kdyby s celé historie Lutherovy doby nezbyly mimo knihy Lutherovy žádné dokumenty, již ty spisy samé jsou strašnou obšalobou oné refer-mace. Není potřeba utíkat se ke lžem tam, kde Luther sám podává svou prostofekostí napře-bernou látku k odsouzení. Jmenuj jenom jedinou „obhrdli vyvrácenou lž“, které užily su brejení protestantů proti encyklice české časopisy! Pokro-kářská drzá lež lehce se vysloví, ale doklady nechává letivý šílák ve vřadachu.

3. Pěkný to byl náboženský pokrok pro-tesantický, když jej odsoudil zornými a zcela stetelnými slovy sám Luther a za ním jeho stoupenci. Proč místo jaloových pravek již dávno se nepohurili evangelisté českí vyložití, že ta bro-mová slova Lutherova mají smysl jiný a nebo že jsou Lutherovi od protestantských pastořů neprávem přisuzována? Protože spisy s podpi-sem Lutherovým se tiskly ve velikém množství už za jeho života, tak že není možný žádný chytrý áachr; kdyby se jednalo o pouhý jedi-nečný rukopis, pak by spíše dovedli kejkřlífi „dokazovati“, že to může býtí podvržení. Pronášet nehorázné lži na potapu světců našich — to dělájí evangelisti klerikálové rádi. Ale přečíst si něco skutečně historického o Lu-therovi? To raději zaskřipou slosti zuby proti tomu, kdo by je chtěl vybízeti k věcnému studiu.

4. Luther že nebyl theologem, že mu šlo o život a že nehlásal, že nemají konat skutků dobrých? Tadiš pokrokařský ignorant neví, jak Luther sám sjejmě vyslovil pohrdání nad De-saterem, jak odenzoval ty věřící, kteří chtěli dobrými skutky zasloužiti si nebe. — Teprve, když Luther spozoroval v samém svém resi-denčním městě, jakou mravní zpustlost přivo-dilo jeho zhrdání morálkou, začal svým vlastními spílati a pomalu obracet.

Jestliže jsou jeho theologické spisy ve-dlejší, pak snad má veliký význam pokrokový jeho akce sociální, která tisíce utiskovaných sedláků připravila o hrdla?

Gloriola, kterou kolem hlavy Lutherovy stále rozvínovali záštipní bořitelé historické vědy, jest nyní rozfouknuta jako pampeliškový pýr; o Lutherovi dokázáno nad slunce jasněji, že to byl despotický utlačovatel svědomí, který ob-dany nesouhlasící pronásledoval hrutě a vášnivě. Ale evangelisti klerikálové důkazy o tom sly-šeti nechťají.

Inu — psal to „Venkov“. Agrární denník dne 2. července napsal, že katolický spolek „Veritas“ v tiskárně právě zakoupené tiskne a prodává sprosté písničky, knihy atd. Ač přece soc. demokraté dobře vědí, jakým jest „Venkov“ velmistrem ve lhaní a bezchara-terním podvádění čtenářstva, hned se chytli křetky, donesené agrárním špiclem.

Jesté „Veritas“ není v úředně potvrzeném držení tiskárny a přece se tam žádné písničky za nové éry netiskly; nadto správa tiskárny dávno zakázala písničky předtím hotové pro-dávati. Má po ruce na svědectví toho velikou řadu odmítnutých objednávek a opětných re-klamací. Tak se to má dle pravdy; agrární sldič však nějakým listivým způsobem se k pi-sničce dostal — a to mu stačilo bez dalších informací k pomlávám katolíků.

Ferrerové na Horavě řádí dále. Neronovský antická zášť, rozplamená slovy výdělečných štváčů, přikročila zase k novým „kulturním“ činům. Po zhanobení kaple v Če-hovicích a rozbití křížů ve Vesce byly poha-něny sochy sv. Cyrilla a Methoda v Holici u Osmouce. V noci z nich strženy věnce a za-šlapány do bláta. Ferrerovská dušička po ta-kovém činu jistě si radostně zamunula ruce, že zase něco vykonáno pro kulturní vývoj české duše, pro národ, svobodu a zjemnění mravů.

Stávka inteligentů zaměstnaných u soc. demokratů. Jaké hrozné klatby svo-lávali v Čechách křesťovní rod štváci na hlavy zaměstnavatelů! Nyní se soc. demokraté stá-vají zaměstnavateli sami. Teď mají dokazovati stkvělým způsobem v praksi, jak ten rudý stát budoucnosti zaměstnaným lidem připraví alibovaný ráj. Zatím však na mnohých místech platí soudruzi zaměstnaným lidem daleko míř než zabořaný lakomý buržoa, který aspoň ne-hovoří nikde o nutnosti větší mzdy.

Okresní nemocenská pokladna pro okres velvarský v Kralupcech nalezá se v rukou soc. demokratů. Správa stará se horlivě o to, aby nemocnice byla teplým hnízdečkem pro soc. demokratické agitátory, aby byla významnou do-jnicí pro lidi zdravé, kteří nemocných neoše-ťují. Za to však ti inteligenti, kteří plnili nejvlastnější úkol humanitního zřízení, odby-vání byli hubenými almužnami. Všem totiž za-městnaným šesti lékařům platili soudruzi do-bromady ročně 3220 K. Leč sama správa po-kladny stála ročně o mnoho více, totiž 5096 K, nepočítá-li se ani kontrolor nemocných, na

několik případů ročně zvlášť 1878 K. Rudému kontrolorovi, který studovat nemohl, placeno skoro dvakrát tolik, co studovnému lékaři za obřížnější práci. Lékaři měli totiž za léčení jednoho případu onemocnění 88 h, ale kontrola nespůsobilých stížností pokladny stála při jednom případě 1 K 42 h. Lékaři dle výroční správy pokladny za rok 1909 musili léčit 3657 případů onemocnění za 3220 K. V městě Kralupích byly pro lékaře poměry ještě daleko horší, poněvadž zde měl jeden lékař 40 h a druhý 67 h za léčení trvajících až do konce jedné nemoci, třeba do dvaceti neděl. Tak nízký přepočtený rozpočet, sestavený na základě pokladní správy za rok 1909, vydaný od soudruhů samých. Když lékaři žádali, aby byla uzavřena s nimi řádná smlouva služební i platební, pokladna je odmítla. Nabídl pouze celkový příspěvek pro všechny 400 K. Tudíž po takovém jednání všichni lékaři dali výpověď ke dni 1. srpna, ač mohli sádit se stávkou ihned, poněvadž neměli žádné závazné smlouvy. A jak na to odpověděla sociálně reformní radá organizace? Uveřejnila inserty, jimiž hledá stávkokaze mezi členy lékařské organizace, která se stávkujícími ujala. Ústřední jednota českých lékařů pak rovněž varovala v listech před přijímáním míst u velvarské pokladny. „Právo lidu“, které mělo rudým zaměstnavatelům důkladně promluvit do duše, přidalo se na jejich stranu, neuvěřitelně zaslal varovný insert lékařské jednoty.

Případ tento jest tím pamětihodnější, že nám ukazuje, jak si vede v naší ubohé inteligentní vedení radě strany vůbec. Tu se neděje o chybu některé skupiny; tu vidíme v pravém světle pohyb celého stroje organizace; zde lze pozorovati, jak u soc. demokratů přikrke se rozchází teorie s praxí.

Tedy 1. soc. demokraté chvástají se, jaký respekt mají před vědou, pokrokem, ale muže, kteří musili studovati 13—15 let, odbývají horší almužnou než osmáctiletého rudého běhouna, který vlní občany do organizace. Tím snad chtějí posílit chuť ke studování!

2. Soc. demokraté, kteří vřikavým hrdlem zcela ochotně rozdávají z cizího, ze svého uštědřují tučné platy pouze agitátorům; zaměstnané lidi odbývají žebráckou mzdou.

3. Sami lékaři velikým počtem horlivě tleskali soc. dem. nápadům. Nyní klidí prapodivnou odměnu.

4. Soudružský dělník, který si vydělá pět korun denně, rámusí proti zaměstnavatelům a šlechtě jako proti vyřídňům. Jen ať nyní takový „horlivý“ zastane utiskovaných řekne, kde který šlechtic nebo fabrikant odbývá lékaře tak miserou mzdou.

5. Síra a oheň svolávají soudruzi na stávkokaze. Leč sami nyní stávkokaze hledají.

6. Lékaři velvarského okresu slouží pokladně 12 až 21 let; do krajnosti byli trpělivi a proto tím více si proti nim soc. demokraté troufali, ač pozorovali všeobecné sražení životních potřeb a jakkoli věděli, co vyžaduje reprezentace inteligenta, který nemůže chodit bos a v roztrhaném kabátě.

7. Z uvedeného jest viděti, proč soc. demokraté již nyní se těší na teplá úřednická místačka pro případ starobního a invalidního pojištění. Z toho chtějí mít největší prospěch soc. dem. agitátoři.

Až zase budou soc. demokraté provolávat slávu pokroku a humanitě, necht se jim připomen, kolik dělníků musí ročně stonat, aby se měli zdraví rádi kontroloři dobře.

Politický přehled.

Po odročení říšské rady. Odročením říšské rady pomohla si vláda, která až sevéděla kudy kam; tak obstrukce prokázala vládě neocenitelné služby. Vláda se tím aspoň do podzimu zachová a pak zase nějak bude. — Předšední ministerský výslovl se k zástupcům německých stran, že nepomýšlí na změnu dosavadní soustavy a že klade důraz na setrvání poslanců německých liberálních stran v pracovní většině. Tím bar. Bienerth jasně ukázal, že je v zajetí 77 lidí, kteří s ním točí, jak chtějí. Teď se jedná vládu a německým stranám o Poláky, aby je zase připoutali vládní ke většině. Bar. Bienerth ve zvláštní poradě Polákům aliboval, že za prádné sněmovní dá vykonati všechny přípravy k revizi zákona vodoocebného, a snažil se přemlouvat Poláky udriet na své straně. Obstrukce slovinská připoutala italské poslance rovněž k vládní většině a vláda začíná proto Vlachům splácet dluh za pomoc. Ministerstvo vyučování převzalo totiž městské vlastské gymnázium v Pulji do státní správy.

Posl. bar. Chiari o politické situaci. Na schůzi voličů v Rymařově prohlásil, že česká meška otáka musí být jednou upravena. Neboť dokud trvá národnostní boj v Čechách, jest ne možná v parlamentě každá politika ve velkých rysech. Úspěšný vývin parlamentárních poměrů možno přivoditi teprve vyrovnáním mezi Čechy a Němci.

Nám. křesť. sociální strana ve Vídni utírá se ve svých základech. Posl. měst. rada Hrabu svými odhalenými o různých dnešních veličnách spáobil ve straně bouři a rozkvašení. Teď došlo na člena posl. Axmana, obhájce pověstného Koliakova protičeského návrhu zákona, který obviněn posl. Hrabou z nějakých nepřístojností, musel se vzdáti členství ve straně. V obecním zastupitelstvu vídeňském přijat návrh posl. dra Gessmana, aby zvolena byla 15členná vyšetřující komise, jež by vyšetřila, pokud útoky Hrabovy na Axmana jsou věcné. Bouře způsobena v obecní radě vídeňské při jednání o výlohách spojených s pohřbem Luegrovým, které obnášely 69.525 K. Bouři způsobili soc. dem. členové městské rady, a musili být se schůze vyloučeni.

Volba zem. poslance na Moravě po zemřelém agrár. posl. Mňakovi dolehla svým zápasem až do Čech. O mandát ucházel se katol. kněz, kaplan Fr. Horák. Proti tomuto kandidátu strany katolicko-národní vyrukoval kde kdo: pokrokaři, lidovci, agrárníci, soc. demokraté, nář. socialisté, protestanté i židé; agrární štáb pražský sám vzal velení do rukou, pohrozeno strátou subvence atd., ale vše marno. Tu právě se ukázala moc organizací místních. Zvolen kaplan F. Horák 1810 hlasy z 2502 odevzdaných; agrární kandidát dostal 1189 hlasů. V poražené straně agrární tým sufiřivějí vztek, ale zároveň také pokleslost.

Schůze zem. klubu distavodr. velkostatků konala se v pondělí v Praze. Jednalo se o národně politických předlohách vládních, o kterých mají obě sněmovni velkostatkářské skupiny vydati společný projev.

Slovanský sjezd zahájen 7. t. m. v bulharské Sofii. Účastníky bylo ze všech Slovanů hojnost, vyjímaje Poláky, kteří honobeslali. Z Čechů hlavní slovo na sjezdu měl dr. Kramář, který, když nedovede Slovany rakouské sjednotiti proti vládě, volá na slovanském sjezdu po sjednocení všech Slovanů vůbec. Sjezd, na kterém přijaty různé návrhy na stužení vzájemnosti slovanské, skončen 10. července. Na sjezd vypraven z Čech zvláštní vlak.

Obchodní smlouva s Černou Horou pokládá se za hotovou událost. Do boku Kotoraké bude dovezeno z Černé Hory dovozet živý i mrtvý dobytek, Černá Hora za to povolí Rakousku minimální tarify.

Rusko-japonská dohoda dne 4. t. m. v Petrohradě potvrzena. Doprava železniční v Mandčurku vzájemnou soutěcností musí se usnadňovat, aby se obchod národů rozvíjel. V Mandčurku bude zachován status quo.

Zprávy organ. a spolkové.

Bukovina. Odbodka hospodářského Sdružení a skupina české křesť. soc. mládeže se last. pásobení Jednoty černoilovské uspořádaly a nás dne 10. t. m. slavostně akademii, která byla s velikým úspěchem provedena. Všichni P. T. účinkující shoštili se velmi častě svých dílo, tak že naše obec bude hodně dlouho na tak pěknou a ušlechtilou zásluhu vzpomínati. Pan starosta obce po vyčerpání bohatého programu poděkoval zvláště obětavému dp. J. Sahulovi, kaplanům černoilovským, p. řediteli Vanickému, pl. Hojně, pl. Meaclově, p. Hojnému s Černoilova, jakož i celému pěveckému a hudebnímu sboru, že s ochotou mezi nás přišli. Všichni odcházeli s přepjatého náde (ač bylo deštivé počasí) s nadšením. Večerai vnoček za zenučené mládež má také pěkný příběh. Díky všem, kteří poskytli vozy a tým s mládeží, kteří k milé zábavě svoji horlivostí přispěli. — Jedno aluk ještě poznamenati. Jacoue si vědomi, že agrárníci nemusi být nedobrym člověkem proto, že se hlásí k straně jiné a chtějíce dáti důkaz své dobré vůle, rozasílali jsme posvátní a agrárníkům. Všichni je přijali, mnozí i upřímně poděkovali. Také někteří se produkce účastnili, dávajíce navzájem na jevo, že i jim se umělecká produkce zamlouvá. Zkrátka osvědčili u příležitosti produkce dobrý společenský takt. Leč — dva práce chtěli dokázat kulturu originální a proto přibíli posvátní na záhod. Těd prapodivní pokrokáři ve své rádi netužili, jakou zbytečnou ostudu dělají své straně i obci. Teď teprve, když sami agrárníci tento „kompliment“ ušlechtilé snaze hlasitě odsoudili, snad uznají, že takové výstředky do rámce kulturního programu nespádají.

Křesť. sociální organizace okresu městočeského se shrátoujícími spolky a organizacemi okolními pořádají v neděli 24. července 1910 krajáky sjezd katolického lidu v Červeném Kostelci. Pořad slavnosti: Dopoledne: 1. O 6. hod. ranní budíček. 2. Vítání účastníků sjezdu. 3. O 9. hod. hudba na náměstí. 4. O 9 1/2. hod. oras účastníků „pod Zářem“ a průvod s hudbou účastníky ke kostelu. 5. O 10. hod. před kostelem (při nepřístivém počasí v kostele) slavnostní hřání vesp. Dr. Fr. Šalec a máe svatá. Po službách Božích roschod. Odpoledne: 1. O 1. hod. porada důvěrníků a delegátů v hostinci p. Fr. Zahálky (Katol. Jednota). 2. O 1 1/2. hod. hudba na náměstí. 3. O 2. hod. oras účastníků „pod Zářem“ a průvod s hudbou účastníky do zahrady p. Fr. Netvala a p. Fr. Pitřince, kde bude koncert

mládeže hudby oc. hr. p. V. Hanuša, kapelníka. Vstupné do koncertu: u pokladny 40 hal., v předprodeji 30 hal. Mezi koncertem zahájení sjezdu: Promluvy: 1. O činnosti křesť. soc. poslanců v říši, radě, vesp. Dr. B. Horák, říšský poslanec. 2. „O poměru českého člověka k Římu“, vesp. Dr. Fr. Šale, profesor z Hradce Králové. 3. „O křesťanské rodině“, slov. p. Václav Špaček, Hd. učitel a spisovatel z Břez. Hor. — Hlasit se o vstupenky u svých důvěrníků a pořadatelů! Vstupenky do koncertu jsou zároveň legitimací ku sjezdu. Přijďte se o účastenství co největší! Dívky a jinoši, komu možná, račte použiti národních krojů! S bratrským pozdravem pořadatelstvo. Posa. Drobáň předprodej vstupenek s ochoty převzal p. Al. Linhart, kupec v Červ. Kostelci. V den sjezdu bude sjezdová kancelář v hostinci p. Fr. Zahálky, sv. Jakub. ul., kde budou se prodávati vstupenky i odznaky a vyřizovati sjezdové záležitosti. Večer o pól 9. hod. veselek v hostinci p. Fr. Zahálky v Červ. Kostelci.

Ohosem. K velezařilému sjezdu mládeže dodáváme, že měl též velikou zásluhu dp. Ant. Mikan z Brandýsa n. Ori. Ráno v 10 hodin měl schvátou promluvu, načež sloužil za přítomnosti mládeže slavnou mái svatou. Odpoledne fečuil po slé. Kosačové na thema: „Řím a národ náš“. Předními doklady vyvrátil pomluvy o nepřátelství Říma vůči našemu národu. Obětavý řečník měl nasloužený úspěch. Sjezd mládeže vykonal velké dílo, má účinek trvalý. Díky všem, kdož se oň zasloužili.

Liběšát. Na spolkový dům zdejší katolické jednoty lastavě přispěli: P. Václ. Janoušek, rolník z Kandratic 1 K, děst. Josef Pospíšil, farář v Luči u Ohlumce n. C. 2 K, al. spolek žen a dívek z Bostok 2 K 40 h, p. Emanuel Fejfar, obchodník z Liběšátu 50 K, děst. Fr. Janoušek, farář ve Vápně 10 K, al. Anna Fejfarová, soukromnice z Liběšátu 50 K, p. Leopold Říha, rolník z Košťálova 10 K, pl. Frant. Zajícová, chof rolníka z Liběšátu 5 K, al. Frant. Fejfarová, majitelka obchodu střílním zboží v Liberci 200 K. Slecobným dárcům zaplat dobrý Báh!

Preruby a Petáňma. V neděli 8. července t. r. pořádali jsme u nás zřadilou schůzi, na níž o činnosti katolické na poli hospodářském promluvil dp. J. Novotý, kaplan z Kostelce n. O. Po řeči a debatě založena odbodka hospodářského sdružení a zvolen výbor. Děst. pánu Novotnému, který během roku vykoná 72 schůze, založil 24 odbodky hospodářského sdružení, 16 organizací mládeže, 7 Raifaisenek, 6 dobytčích pojišťoven, 2 mládež družstva, předsedá objednávký co nejlevnější sařidil, divadla, večírky, cizil, se srdce voláme: „Zaplat vám to Pán Báh!“

Sjezd Marianských Družin z Čech, Moravy a Slovenska v Praze dne 14. a 15. srpna t. r. Přípravy ku sjezdu jsou ukončeny. V blízkých dnech bude rozasílá podrobný pořad. Jest obetřilý. Mimo církevní slavnosti u sv. Ignáce bude v Klementinu slavnostní shromáždění, na němž prosloveny budou tři řeči. Dále dne 14. divadlo „Život P. Marie v obrazech“, provázený deklamacemi. Provedou dámy z Marianské Družiny Plzeňské a Budějovické. V Plzni a Budějovicích tyto obrazy velmi se líbily. Dále je dne 15. akademie. Obsahuje sbory damské a smíšené plesu, a skladby klavírní. Sbory řidi zamenitý náš Dobroslav Orel. Část slavnosti obsahuje básnický úvod k akademii (a kolébky Mar. družin) a závěr — dramatický obraz ze slavného hájení Prahy proti Švédům r. 1648, v němž Marianská družina akademická (P. Plachý), měšťan (primátor Turek), sladovalká, vinař a j. měla zvláštní čestné účastenství. Při všech slavnostech účinkují až na několik vzácných a milých hostů samé soddálky a soddálové. O bezplatné ahytování účastníků, již se přihlášil, je postaráno. Budou spokojeni. Vstupenka (na celý sjezd) jedná až pět korun.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení na kmeňství konalo se dne 10. t. m. v katedrálním chrámu Sv. Ducha. Obřady započaly o 7. hodině ranní. Od Jeho Exc. nejdp. biskupa dra Josefa Džubravý byli vysvěceni tyto vlbpp. jáhnové: Aster Josef z Pasádova, Beně Stan. z Brně, Dejl Otakar ze Smidár, Drábek Fr. z Nov. Bydžova, Jarob Emil z Uhlíe, Jelínek Fr. ze Stolan, Katík Alois ze Studence, Langhammer Fr. z Čenkovic, Lukš Fr. z Třešti, Málek Jos. z Přepych, Plocok Jos. z Chlínky, Pokorný Tomáš z Vídně, Popp Richard z Überdörfeln, Pracha Karel z Kotoně, Sigl Alois z Dobrušky, Svoboda Jindřich z Mexiči, Ševčík Václav z Dobronie, Typl Rudolf z Hradce Králové, Vejstřk Fr. z Podskalí, Viansens Jsa z Mittel-Lichova, Vomočil Jos. z Dobruky; dále dva vipp. praemonstráti Vaněk Václav Bapt., Toman Zeno Jsa. — Počítají-li se k tomu dva theologové a náš diecése, kteří byli vysvěceni v Římě, vteoupí na vinici Páně v naší diecési 26 kněží neomytých, čímž dosti citelný nedostatek kněžstva bude značně křáten. Báh žhanej práci nových duchovních!

Schůze městské rady dne 11. července. Váto bylo na vědomí oznámení c. k. okresního

hejtmanství o povolení k postavení a používání elektrického motoru p. B. Khomovi v domě čp. 87 a o povolení ku zřízení a používání elektro-technické dílny p. Jos. Ješkovi v domě čp. 76. — Pan Dr. tach F. Jiráskovi uděleno bylo povolení ku skládání štěrku v ulici Rokycanové s podmínkou, že do 30. srpna 1910 bude odstraněn a škoda způsobena štěrkem nebude. — Lesním úřadem v Novém Hradci Králové podána zpráva o stavu malířky v obecních lesích vsaže na vědomí. — Ozámení c. k. okresního hejtmanství, že dne 20. července t. r. konati se bude komise ve příčině oprav ve starých kasárnách v dělostřeleckých kólnách v Pouchově a ohledně stavby nové náhradní budovy — za kolou dělostřeleckou u Adalbertina, odstoupena byla technické kanceláři k vypracování komise. — Panu Ed. Rezáčovi, obchodníku, uděleno bylo povolení k stavebním opravám v domě čp. 158. — Přijata offera p. Fejgla na náhr podlah pro městské dívčí lyceum v domě čp. 190. —

Program pro mimořádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Kr., jež konati se bude v sobotu, dne 16. července t. r. o 3 hodiny odpolední v zasedací síni městského zastupitelstva. K návrhu expositury c. k. řídícího pro stavbu vodních cest vyžádá se schválení nákladu 10.099 K 21 h na provedení třetího mostového oblouku nového labetského jezu pro odpad turbínový. — Schválení parcelace a parceláčních podmínek bloků čísel XIV., XV. a lit. „P.“ — Vyžádá se svolení k vnitřní úpravě Klicperova městského divadla a krytí příslušného nákladu do K 28.000.— Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovního. — Dle se vyjádření o žádostech: a) Bohumila Turka, faktora tiskárny v Pardubicích, za koncesii knihtiskárny v Hradci Králové; b) Ant. Devátého, hostinského v Blahu a majitele domu čp. 229 v Hradci Králové, za koncesii hostinskou pro tento dům; c) Josefa Nettlého zde, za povolení k přeložení výšupu lihovin s domu čp. 140 do zadní části domu čp. 180 (př. C. Jelínkovy) do dobu přestavby domu čp. 140; d) Josefa Zábala, cukráře v domě čp. 86, za povolení k prodeji v drobném jemných lihovin, vína, kávy a šaje provozované jim živností cukrářské; e) Marie Černé, manželky cukráře, za povolení k drobnému prodeji jemných lihovin při živnosti cukrářské v domě čp. 229, manželkou provozované.

Sjezd abiturientů z r. 1885. Přátelství mezi lidmi a vzájemná sdílnost byly téměř pochvány falešnými názory o moderním pokroku. Přátelství k některé politické straně aneb vlastní názory na životní úkoly dovedly rozdvíjet i ty lidi, kteří po léta šli v nejlepší přátelské sbědě. Proto ta nedůvěra mezi lidmi a proto ta nechuť moderního člověka ku vzájemnému a společenskému styku. Všeobecný tento rozličovací proud časový nezachvátí však abiturienty královéhradeckého gymnasia z r. 1885, kteří před 25 lety vydali se za štětím do života. Neustálé přátelství se stadijných let vedlo bývalé abiturienty z r. 1885 k tomu, že každé pětiletí konali přátelské schůzky, s nichž letošní jubilejní po 25letí byla zvlášť obzvláštní. Z 52 bývalých oktavánů sešli se do Hradce Králové 23 a 21 poslal omluvu a posravné projevy. Zajímavé bylo shledání s mnohými kolegy, kteří se po celou tu dobu neviděli a téměř se již neznali, protože stříbrné jubileum maturity jevílo se již stříbrem ve vlasech. Sjezd konal se v síle Adalbertina, kde strávili jubilanti za svuku vojenské hudby několik hodin v živé a srdečné náladě... Schůzi poctil návštěvou p. vládní rada Ruth jako nástupce bývalých profesorů, jímž věnoval vzpomínku věnoval ve svém přivítání p. Dr. Rayl. Leck slavnosti svěřily svou rostomilost přitomné manželky kolegů Dra Kittla a oficiálně Karáka. Druhý den sjezdu konala se v gymnasiálním kostele P. Marie bohoslužba za zesnulé profesoery a spolužáky, načež následovala prohlídka města a sejmána státního gymnasia, kde vládnou ochotou bývalé žáky přijali p. rada Ruth a p. prof. Svoboda. Po společném obědě nastal rozechod se slibem, že po 5 letech sejdou se kolegové opět a to bespochyby zase v Adalbertinu, protože zde nalezi skutečně nejvhodnější místo pro schůzku a vzorné obalování. Sjezdu se účastnili p. t. pp. Blažek, Dr. Kittl, Messinger, Dr. Reyl, Dr. Svoboda, Dr. Andreš, Dr. Dobeš, Fayla, Hvězda, Jelínek, Kavan, Novák, Dr. Paul, Dr. Rejthárek, Dr. Stýblo, Dr. Šrám, Vaněček, Doležal, Bahnik, Hudec, Elšík, Koutník a Karásek. Na shledanou!

Obchodní gremium v Hradci Králové. a župa obchodních gremií kraje královéhradeckého upozorňují své členstvo, aby v případě potřeby odborné porady v odboru obchodním nebo dopravním obracelo se na Ústřednu (Obchodní živnostenská a průmyslová ústředna českých interestů komerčního obvodu libereckého v Hradci Králové.)

Z obchodního gremia v Hradci Králové. Dle oznámení výboru byl při valné hromadě podán a výboru přikázán návrh prodává a příslušné žádosti stran opatření krám v případě vykytnutí se souso městské radě podána. V téže směru podporována žádost pokrok. klubu. Otázka tato byla již dříve v gremiu veni-

lována a osobně intervenována. S úctami argováno memorandum gremia, které svého času společně se spolkem majitelů domů bylo podáno městskému zastupitelstvu. Toto jednoláse memorandum schválilo a městské radě přikázáno, aby o to pečovala, by pošta a c. k. úřady byly zachovány ve středě starého města, od čehož je závislá celá řada neopoplatných existencí. Městská rada byla též požádána o zakročení, aby ve sdejší nádražní budově v zájmu veřejného zdravotnictví pečováno bylo při rapidně stoupající frekvenci o častější hygienické čištění. Ústředna a pp. poslanci prof. Dr. Dřina a Mašálka požádali o energické zakročení stran opatření a zúmyslného oddalování zřízení telefonního spojení Hradce Králové-Třebetice-Týnský n/O.-Kostelec n/O. Poukázáno při tom na kraje německé, jak komora liberecká si dovedla své německé příslušníky telefonicky spoutati a jak hospodářsky vyspělý kraj královéhradecký jest v tomto směru odstrkován a zanedbáván. Pan vrchní poštovní správce Rosa požádán, aby energicky žádal o rozmožení personálu, jež navrzeno bylo a které sám vydatně podporoval a aby nebyli listonoši a ostatní personál prací přetěžováni, což po prásdinách jistě nastane. Ústředna požádána o zakročení stran stížností na špatnou dopravu zboží po dráze, velmi časté stráty, poškození a neoprávněné vybírání skladného (penále). Dále na nedostatky sdejšího nádražního skladiště, primitivních úřadoven a místností pro strany zboží přijímající neb podávající. Celá desetiletí nevěnovala správa dráhy na rozřešení a úprava skladiště a místností manipulačních ani haléře a tudíž doufáme, že naše oprávněné a dlouho tlumené stesky naleznou ohlas v kruzích nejširších.

3000 nepotřebovaných slečnických listů pošt. společenství opět odeslalo obchodní gremium v Hradci Králové. spolku Mensa Akademika v Praze. Za necelé dva roky sebralo se 13 000 kusů v ceně 280 K. Uvádíme tyto číselce proto, aby tím větší péči každý nepotřebovaný slečnický listek dán byl stranou a jak. čas od času nám odevzdán, čímž získá se slušná suma bez jakékoliv oběti pro humanitní účel ten.

Určení míst vhodných ke koupání. C. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové vydalo tuto vyhlášku: V minulých dnech opakovaly se opět neblabé případy, že osoby, koupající se na místech k tomu nevykázaných, zaplatily svou odvahu životem. Zdejší úřad přesvědčil se při pátrání po příčinách těchto smutných zjevů, že nelze vždy přičítati vinu pouze lehkomyšlnosti oněch osob, nýbrž i té okolnosti, že většina obcí, nevykoupajíc zákonnému příkazu vykázání vhodných míst ke koupání, ponechává obecnostu zcela na vůli vyhledávati ke koupání místa odlehá a dokonce již předem co nebezpečná známá. Aby se budoucné podobným neštěstím co možná čelilo a obcem sdejšího okresu výřka zanedbání povinnosti činěna býti nemohla, vybízají se všichni páni starostové důtklivě, aby bezodkladně, dle předpisu guberniálního nařízení ze dne 29. července 1769, vhodná místa ke koupání v obvodu obce — pokud ovšem tak možno — našli, je co takové řádnou a trvanlivou tabulkou a vhodným nápisem, v němž též uvedeno budí, že jsou osoby přiměřeným oděvem opatřené koupati se mohou, označili a dále i ona nebezpečná místa, která pro víry, dolky, prudký proud vody nebo z jiných důvodů ke koupání se nehodí, rovněž příslušnou výstražnou tabulkou označiti nechali a hlavně ve dnech, kdy velká horka ke koupání lákají, častým a nepřetržitým dozorem o zachování zákazu dbali. — Koupání na místech zapovězených jest dle § 338. trest. zákona stíháno vězením; budíš tedy v pádu potřeby příslušné oznámení u c. k. okres. soudu učiněno. — C. k. četnictvu se současně nařizuje, aby při svých pochůzkách na zachování uvedených předpisů dbalo. Vzhledem k tomu, že se tu jedná o životy lidské, doufá sdejší úřad, že všichni páni starostové nyní své povinnosti bez odkladu dosti učiní a že nebude třeba trestním stíháním zakročovati.

Dar na kapli. Nejmenovaný dobrodinec věnoval na stavbu kaple Smrtovské 200 koran. Štědrá dárce ardece Zaplat Báh!

De Nov. Hradce Králové. Podepsaný, převrácen blahopřáním, jež mu p. t. křes. soc. spolek v N. Hradci Králové a příležitosti jeho 80. narozenin veřejně projevil, vzdává si spolku nejserdečnější díky a spolu i p. t. všem těm, kteří soukromě mu blahopřáli. Zaplat Vám všem Báh! — J. Iršák, inspektor dráhy v. v.

Společná pouť z Královéhradecka do Prahy a na Svatou horu. Dne 2. července t. r. vyjelo z Hradce Králové k 8. hod. ranní 700 pouťníků ku Praze svláckým vlakem, jež přibíral účastníky na všech stanicích až do Poděbrad, kde přes 30 jich přistoupilo. Nábožné spěvy prospěvovaly v jednotlivých vozzech až do Prahy. Za sv. křížem ubíralo se na 250 mužů, pak 6 duchovních, jež uvádíme. Jsou to dpp.: Jan Fr. Seidl, blak. vikář z Černilova, Fr. Nechvátal, farář z Vys. Veselí, Jos. Mynářik, farář z Vřetovic, jež přijel se svými osadníky, V. Farkaš, kaplan z Nechanic, Ant. Macháně a Fr. Kopecký, kaplan první z Černilova, tento se Smáder. Za duchovenstvem krádey ženy, všichni ve vzorném štytupu celou Prahou a pořádek ten, o nějž mají

plnou zásluhu dleť. pp. pořadatelé, pouťi neobyčejnou pozornost po celou cestu. Týž vzorný pořádek zachován i cestou z Příbramě na Svatou Horu za zpěva písní Marianských. — Procesí uvítal slavnostně dp. P. Klestil, C. SS. R. s asistencí krásnou promlávou, k níž připojil se i vdp. b. vikář J. F. Seidl, připomenul účel pouťi a vyzval i k modlitbě za J. Exc. ndp. biskupa našeho, což se zjevou láskou hlasitě přislíbno, načež pouťníci konali sv. spověď, jakož i v časných hodinách ranních a přistoupili pak ke stolu Páně. Slavnostní kázání v neděli před oltářem oltářským měl dp. farář Mynářik za neobyčejného účastenství zbožných posluchačů. Promlouval o slovech „Provolání“ k této pouťi: „Osvědčíme opět v těchto tak rozrušených dobách zjevně víru otců svých a vyprosíme si pro sebe prostřednictvím Matičky nebeské a svatých patronů českých požehnání Bžžho.“ Byla to mocná a působivá řeč. Pouťníci ji tak brzy nepamenuou, ba snad nikdy; budou se modliti a pracovati, či — jak moderní výraz praví — organizovati rek. vně a taktéž i vytr. ajl. Pán Báh odp!ať milovanému tečniku za slova jeho. O 5. hod. odpo. shromáždili jsme se u stříbrného oltáře, jež jednou vložil na paměť a srdce vdp. b. vikář dobrá předsevzetí a vybízel ku práci a vytrvání. Odpověď J. Excellence na zaslaný od pouťníků telegram oddanosti a lásky naplnila přítomné pravým nadšením Obírávše po uměleckém obrázku P. T. vdp. dra Ant. Podlahy, metrop. kanovníka atd., za jehož přelaskavou ochotu budtež vysloveny velké díky, loučili se pouťníci se Svatou Horou: opět slavnostně. V pondělí ráno o 7. hodině ubíral se právod pečlivě seřazený Smíchovem ku Králové. Hradčianům a nepamenuou snad pouťníci nikdy, jakým překvapujícím dojmem na ně působil hlavo! svonů velechrámu se Sigmundem, a dojem ten dostoupil výše, takže i mužové k sláms radosti pohnuti byli, když nám vycházel vstříc ve slavnostních pontifikálních s asistencí P. T. vdp. dr. K. Schuster, kanovník v. v. metropolitní kapitoly u sv. Víta a dlouhou řadu láskyplné s kazatelny promlouval. Následovaly mie sv., jež všichni kněží pouťníci najednou obětovali: dojemné bylo, když u hlavního oltáře po přijímání kněze na 600 pouťníků přistoupilo ke stolu Páně. — Po mši sv. uctili pouťníci v patrném dojmutí neporušený jazyk sv. Jana N., načež u vzácné ochotě provádel P. T. vdp. kan. dr. Schuster duchovenstvo po novostavbě a vdp. K. Šubovský byl obětavým ciceronem ve velesvatyni a o vše potřebné v lásece a nelčené péči měl vdp. farář sv. Vítecký Kl. Kuffner, jež nešetil námahy ani u přípravách ku pouťi naší. — Z velechrámu ubírali jsme se do kostela koleg. a všech Svatých, abyohom uctili sv. Prokopa v den jeho svátku a odtud za svuku Sigmunda i ostatních svonů hnu! se právod k bl. Elekě a do Lorety za zpěva. — O 1/2. hod. putovali jsme na Strahov, kde u skvělé osvětleného chrámu opatského uvítal nás vdp. děkan P. An. Runza s asistencí a udělil všem požehnání N. S. O. Na rozloučenou promluvil s kazatelny opět dp. farář Mynářik a slovy pohnutlivými utvrdil dobrou přelsevzetí. Po díků vzdání sejd. král. kanonii strahovské nastoup ena cestu po skupinách Prahou k sev. záp. nádr. až, mezi níž vysvětlovaný pouťníkům hlavní památnosti pražské. Vykonána pouť tou jakási missie a doufáme v Bohu, že přinese ovoce. Díky Bžhu, že nás šli! Vroucně děkujeme všem, kdož o pouť zásluhy si sjednali. Pán Báh odp!ať všem! Nespomeneme na tak poctehnanou pouť! Dá-li Pán Báh, „Na shledanou!“

Za J. Josefem Hmlatou. Upřímnost, rozdávaná za živa, kvete upřímností i po smrti — tak rozhlašoval 4. července v Pěčíně vánek ná-lady obecnost, náčastaného pohřbu J. Jos. Hmlaty, seniora diecese, osob. děkana, čest. měš-tana města Chocně, věstareckého faráře v. v. Ačkoliv bylo počasí deštivé, již v Zamberku, sdele sesunlého, doprovázel přehože obyvatele všech vrstev i úřednických a učitelských o pól 8. hod. ranní tělesné pozůstatky J. jubilanta z domu smutku do chrámu Páně sv. Václava. Právod vedl vdp. děkan Poláček za asistence 8 kořál. Po requiem byla rakev vedena do Pěčína sice chudého, který však jako Kafarnaum své dítvější 22leté působnosti vyvolil si svěcený za sídlo odpočinku ku dni posledního. Pěčínští také vyšli vstříc svému bývalému milému správci duchovnímu až na hranice své obce, staří i mladí, pp. učitelé se školními dítkami, el. obecní zastupitelstvo. Když pohřební vůz provázený přibuzenstvem a ctiteli vědcými, stanul, satřpytla se v přemáhém oku elza. Nyní převzal právod vdp. vikář Hlavsa s farář dpp. Kubkem, Havlou, Kramářem, Kubšem, kaplany dpp. Kočím a Bičístem. Obloha se rozjasnila, vonným vzduchem horské romantické krajiny ozvaly se umělé zpěvy sboru, hlasného vzorným fidiilem choru p. Slavíkem, načež imponantní právod, jež zahájila školní mládež, stoupal za svuku osvědčené kapely domácí i slatienské vzhůru k útulnému kosteláku, ověšenému tichým hřbitovem. — Mnohý duchovní obává se jíti na odpočinek v domě, že pak bude odstrkován a i pohřeb se bude míti jednou s příděchem chladné štasti; zde však jsme viděli sraziti na chvíli nejen slunce, nýbrž i bratrukou lásku duchovních ku svému spolubratru, též i všech bývalých oveček jeho sdejších i věstareckých, kteří posledněji

vyvalili dopatci ku pohlba se svým p. doktorem. V malebném hostině promlouval ruštinou ředitel p. vlah: Nejstarší svou v Čechách vítal dnes nejstaršího kněze a vy osadníci svého bývalého faráře, který vás starší křtil, oddával, těšil a s vámi šťastně žil. Pan farář Halata narodil se v Pardubicích 5. prosince 1824. se samostatně rodil. Běh obdařil jej bystrým rozumem; on studoval práva; až mohl se státi vynikajícím úředníkem, vzdal se všeho, stal se službou Boží, pastýřem bedlivým. A jako Kolumbus se vydal na těch lodích k objevu nového světa, tak i na lodě vlny povahy v Boha za hrozných bouří nepřátelských, na lodě naděje v lepší budoucnost, a na loď lásky ke Tvůrci vesmíra, k vám a ku své milé vlasti, šťastně doplnil do křesného přístavu blaženosti věčné. On nadšeně sdílel zájmy národa svého, jeho osobním přítelem: Riegrovým, Palackého, Vrchlického, Šembery, dr. dvor. rady Alberta a j. nejpřednějších vlastenců, s kterými se stýkal buď v matičce Praze, aneb je radostně vítával ve svém původním Tusculu Pěčinském, u prostřed bohaté květeny samilovných vlnových jítin, kde umrtvé rybky v účelných nádrkách obveselovaly oko pozorovatele. Všechni váleční duchovní byli jeho miláčky nazývající jej „svým tatínkem“. Mezi věsci rakvi krytými mile působil věnce z větví lesních stromů, zdobící část u nohou — dar p. lesního Micky z Přimě, osob. přítele p. faráře Halaty; byl totiž světský milovníkem přírody, kde v trudných chvílích nacházel občerstvení. Předjímání se nás dotklo, když jsme spatřili členy občanského zastupitelstva s p. starostou něsti z kostela rakev s bří. jich farářem ke hrobu. Nebožtík, kdyby byl mohl mluvit, řekl by: Jak jsem si vás, drazí sousedé, vychoval, takovými jste: upřímnými a vděčnými ke mně i po smrti! Srdečně „zaplať Bůh všem jménem“ za sezanulého pronesl synyžší místní p. farář a biskup. notář Havla. Sluší poznamenati, že p. farář Halata byl přítelem dobrého rozumu a řídného vtipu do posledního okamžiku a tak došel pošetlaného stáří 86 roků. „Radujte se v Pánu!“ Svým společenským taktem spojoval všechny dobré lidi v jednu rodinu. Ať, anima pia! Na blaženou shledanou v zhrubí!

Čáslav. (Veřejná čítárna.) Jaký by to byl býval rámu, kdyby se byl někdo opovářil jen poněkud střídmě zmíniti o veřejné čítárně. A dnes sájem pro ni povolna chladně, tak že nezdvihnou-li návštěva návštěvníci, místnost seti bude denní prázdnotou. I horlivost k vykládání časopisů mizí a mnohé listy i denní jsou ne kolik dní, ale skoro týdnů staré. Na př. v poslední době „České slovo“. Nevíme ovšem, či je to vina, ale že to váznot ku korporaci, která se o čítárnu starati slíbila, nepovznesse, jest jisto. — V zedělavací sbor, o němž se již půl roku jednalo, konečně se ustavil. Předseou zvolen byl zástupce ředitele c. k. gymn. p. prof. Al. Pokorný, za jednatele městský tajemník p. Dr. R. Brabec. O činnosti jeho ovšem správ přiznati neopomeneme, neboť jest to jeden nejen z nejdělejších, ale také vlivu a zodpovědnosti plných spolků. — (Výlet do českého ráje) projektovaný městy ležícími na severozápadní dráze, mezi nimi i naším královským městem, utrpěl značně nepřiznivým počasím. Škoda, neboť myšlenka byla velmi dobrá a bylo by záhodno, aby byla buď opakována, nebo po příkladě tomto uspořádány výlety i do jiných krásných a zajímavých míst naší vlasti. Snad by se při tom došlo i dalo též výhod jak při jízdě, tak při ubytování. — (Nový závod.) Zrušení cukrovary firmy Schoellerovy, který koupil závod Blass a Bondy, proměněn bude co nejdříve na továrnu na kokosové máslo a poživatiny. Komisionární jednání a adaptační práce jsou v plném proudu. Rozluštěna tím jedna z vážných otázek i populace i poplatnosti města, která nadělala nejen mnoho starostí, ale i mrzutosti v řadách občanstva a jeho zástupců.

Čáslavsko. V 27. čísle „Pravdy“ rozsuřili se zrovna pokrokoví dopisovatelé na naše dopisy. Nechávali si 14 dní času, aby mohli snést kde jakou pokrokovou usedlinu a vychráníti ji, tot se ví na první osobu, kterou dopadnou s těch „klerikálů“, a to byl prof. a katech. Kohout. Miláčkové, na vaše žvanění není potřeby péra profesorského, na to stačí každá trochu otavřenější hlava. Nám ani „Cas“ ani Machar s celou svou nadávkovou sáboárnou neimponuje, proto jen citujte veselo dál, bude to aspoň příspěvek k novému zrcadlu pokrokového tisku. Aby bylo jasno, kdo „šve“ a „šlíná“, citujeme z vašich výplodů v tomto 27. čísle „Pravdy“: a) šve a šlíná 1. proti mši za český národ v arkýřové radniční kapli; 2. proti udělení subvence na holešovický kostel; 3. proti borromajské encyklice (kterou, ručime za to, jste ani neviděli); 4. proti klerikálním Raifisenkám, o nichž liže, že posud za lonaký rok jejich Svaz účtů neuveřejnil, ať dávno již byly odevzdány i Zemědělským listům (agrárními) k uveřejnění; 5. proti katolickým věbce, že provozují chytří Palackého heslo: Svůj k svému; — b) šlíná 1. po památce V. Stulce; 2. po Bambergském (!) katechetovi a jakási jeho písevní skoučka — z náboženství (!); 3. po misijních v Poštěch. Víme ovšem, že to všechno samo zapřete nebo opentíte, či snad na to novými nadávkami

odpovíte, ale to nás nezmate. Konec to bude shůd k dobru, ať už budoucnost.

Do Čáslavského týdeníku „Pravdy“. Napadl jste nás osobně v posledním čísle „Pravdy“ ze dne 8. července 1910 bezes věcí důkazů spůsobem v službě společnosti zavřítelným. Odpouštějte Vám posmívání se mně po rodičích sdědánému a to, pane, poctivému příjemci, jako jsem to vždy odpouštěl každému na nás i na ulici pokřikujícímu kluku, řádám však určité: 1) abyste udal, kdy a kde jsem „šel“, pomluvil a utrl na etí a při tom se pokřikoval: Ve jménu otce i syna i ducha svatého.“ — 2) abyste konstatoval určité fakta, pro která má na nás přilehnouti, co nedávno napsal Machar o „Obnově.“ Připomínám však, abyste se nevykrcoval a neschovával. Spolu si vyprošuji, abyste nás činil vyšetřujícím orgánem pravdivosti či nepravdivosti podezření proti kněžstvu, světské čáslavskému a proti klerikálním pohlavárům nadhozených. Vy jste utóčil, vy jste našel, vy máte dokazovati. A proto jen neváhejte a bezky povězte, kdo, kdy a jak s kněží světské čáslavských křtěl s náboženským cítem; kdo, kdy a jak se ucházel s klerikálními předáky o přístě židů. Ven s adresami, nechoťte-li slouiti — obyčejným pomlouvačem a lžákým naciintračem. V Čáslavi, 11. července 1910. Fr. Kohout, profesor a katecheta.

Kupte si za K 1-70 dělnický spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objednávky vyřizuje Biak. knihtiskárna v Hradci Králové.

Dobřenic. Není pravdou, že před krátkou dobou byl jeden ze zaměstnanců lidí přejel panskými kůňmi a usmrčen. Jest pravdou, že čeledín jeden sám jede s těžkým povozem proti přilesnému zázaku na voj povozu usedl, v jízdě usnul a pod kola spadl a tím vlastní neopatrností svou smrt přejetím zavinil. Není pravdou, že dne 18. června dva lidé masili v noci vybití žumpu a jeden z nich tam přišel o život, ale jest pravdou, že při vybití žumpy jeden z nich jménem Hyjias od dávná urdeční vadou stížený, máhle mrtvici byv raněn, skonal a do prásné žumpy upadl. Není pravda, že v úterý minulý týden usmrčen byl při překládání železného zboží zdravý devatenáctiletý Josef Bráf se Syrovátky, ale jest pravdou, že tento dělník osmoceněn na halsavý zánět slepého střeva v léčení veřejné okresní nemocnice dokonal. V ústě: Velkostatek Dobřenic. V. Beneš.

Ze Syrovátky. Není pravda, že dělník Hyjias podlehnul v našem cukrovárně při vybití záchodové žumpy srdeční vadě a nalezený na dně jámy, téměř již prázdné co mrtvola, jest již třetí ze své rodiny, který v továrně o život přišel, ale jest pravdou, že s rodiną Hyjiasovy, která již po řadu asi 50 let v cukrovárně zdejším zaměstnána jest, již několik členů dílem sebesti věku, dílem následkem různých osmocenění přirozenou smrti zemřelo a jest pravdou, že žádný člen této rodiny v cukrovárně zdejším o život nepřišel. V ústě cukrovár Syrovátka Karel Weinrich & Co.

Kněžím příchodem do Pardubic doporučujeme hostince „na Kopečku“ na Zeleném předměstí blíže měst. divadla. Tyž hostinec jest návštěvován hojše duchovními, kteří se účastní vikariátních konferencí. Hosté jsou s dobrou oblahou úplně spokojeni. (Viz insert).

Bystre na Lauškronecku. Od 8.—10. července konána tu byla sv. misie od kněží se řádu Nejev. Vykupitele superiora P. Polepila a P. Návrata s výsledkem nad očekávání příznivým. Ačkoliv po celý týden nepřetržitě přišlo, spěchali osadníci, někteří až hodinu cesty, ráno i večer u velikém množství do chrámu Páně, aby naslouchali nadšeným slovům obětavých pp. misijnářů. O slavnostech misijních ve čtvrtek a v sobotu večer byl prostranný chrám Páně naplněn do posledního místa. Stěží, že přišlo a že s okolních osad jen málo mohlo jich přijít: chrám Páně byl by býval nestačil. Slavnost svěcení sv. kříže byla velkolepou katolickou manifestací. Na 70 dospělých mládenců, přes 100 družiček krácelo za střelby a hudby v průvodu, který šel na 2000 účastníků, poněvadž i s okolních osad, světské s Čermouš a s Jablonného přemnoží se ku slavnosti dostavili. Sv. svátosti přijalo 1140 osob, ať osada čítá pouze 1400 duší. Obětavost dpp. misijnářů byla velká; ještě v pondělí před odjezdem procházeli osadu a zaopatřovali nemocné. S pláčem vypravával je lid a hlasitě volal: Zaplať Pán Bůh! Na shledanou při obnově!

Hořice. Tentokráte odbyla se oslava Husova klidně bez obligátního „hamb.“ Řídili ji 2 pokrokatři sloupavé, učitel, synovec faráře a od církve odpadlý tajemník. Poněvadž s dr. Baxou, jenž mluvil vědecky a věcně a nedoukl z katolické církve, byla vlni u mnohých nespokojenost, povolán letos jakýsi advokátní koncipient s Roudnice, jenž prý napravil, co dr. Baxa „pokazil.“ Napomínal, aby si máš lid vsal příklad z klerikálů a z katol. kněží, a také tak čile organizoval; jak by mohli kněží národu prospěti, kdyby své horlivosti využili k tomu pro dobro pokro— pardon — národa, jako Has a kněží buditelé. Ti dávali vše národu jen poskakovit — Němec, židé, socialisté a všechny ty strany v národu se navzá-

jem utloukají, to nic. Že by ti ryadší kněží řídí pro národ pracovali, kdyby je pokrokatři a volaomyšlenkáři odevlád nevytlačovali, to p. koncipient nepověděl, protože je ještě mladý a celý ten nekalý proces v národu našem nemohl sledovat. Na konec byly světlé obrazy na radnici se života Husova — horšilo se zde nic nestalo. V průvodu vedle bezadrodních socialistů národu naši borci a také hasiči — jinak trochu mladého lidu, jež vyvolal ven pěkný večer a podivná. Náš úsudek o slavnostech Husových je ostatně týž a potvrzuje se víc a více. Nikdo jiny nevyvolal tyto abytečné manifestace, než vídeňské vlády samy, s nimiž o ten kus svých národních práv již tak dlouho zápasíme. Kdyby se nám dostalo, co nám patří a co nám jednou připadne, musel, odpadly by tyto jako bezpředmětné; jenze ti, kteří je dnes aranžují, nemají na mysl ten boj proti násmectví, nýbrž jako volaomyšlenkáři boj proti katol. církvi. A až lid všude problémee, kdo jsou oni, kteří jej vedou, bude po slávě. Hus byl člověkem věřícím, onť jsou věřícími a zbožnými a je to od nich — nikoli od nás — sýbrá zasvěcená památka, oslavovati muže toho nikoli jako národního předbojovníka, ale jako náboženského reformátora, když jim samým je náboženství odbytou věcí. Vždy jsme zaujímali stanovisko, že památka mistra Jana jest a zůstane mocnou spráškou a ideou našeho národa, proti níž neodvážili bychom se stavěti, třeba idea ta nebyla k vůli tomu, co s ní se spojilo a co po ní následovalo, řádým našim stěstím a nestavěli bychom se proti ní proto, že máme v obledu své národnosti co činiti s tím-těž nepřátelským šivem a těmže poměry, jako Has, jen kdyby se idey této vyžilo směrem správným a nikoli katolické víře, k níž se národ z 92 procent přisává, nepřátelským. Nikdy v dějinách lidstva neužil rozumný člověk proti odpárci svého okolností, jeť se odehrály před 500 lety; jen při památce Husově vyhrabává se se starého železa a vráží do národního tělesa klín, jímž se národ ve svém boji třítí a sraňuje, jako by synyžší katolíci a katolíti kněží mohli za to, co eurového se kdy od katolíků vykonalo, zrovna jako synyžší protestanti — jímž to pokrokatři jen proto nevyčítají, že s nimi drží — nemohou za to, co haseného ve jménu nábož. reformace dělo se ve Švýcarsku, v Anglii a Německu a bylo by se dělo i v Rakousku, kdyby zde protestantský šivel byl vrchu nabyt. Volá se po národní svornosti, ale ty skutky! — Nyní „Horníky Obnovy“ přinesli správu, mnoho-li věnoval spolek Gustava Adolfa do Čech na poměňovací účely; nikoli na účely poměňovací, nýbrž na účely nábožensko-agitační, ať je to spolek protestantsko-klerikální. Neví to „Obnovy“, že je také protestantský a židovský klerikalismus, či neches to vysloviti? „Pochodeň“ nazývá starého francouzského dobrodruha Mahena klerikálním agitátorem, ačkoli všechny listy přinesly, že sloužil všem stranám a naposledy zednátecké republice. A i kdyby tomu bylo tak, soc. demokracie je ta poslední, jeť by mohla poukazovati na lidi, žijící s cizích morál. Zajímavý je lepené calami tohoto listu, že francouzská republika s klerikálními škandály nevychází. Patráč chtla naprati: „se socialistických škandálů“; na ty je ovšem bohata, leda že by myslila klerikální škandálem sábrání a prodávání církevního majetku, vyhánění katolíků z kostelů, sávrání a prodávání kostelů v dražbě, otklání do lidu, jeť svůj majetek hájí atd. — Dreifuss, Steinheilová, Dies, Rochette — to jsou sami klerikálové — není-li pravda?

Panu původci lokálky „Po skutečích poznání je“ v Osvětě lidu z 2. července 1910 č. 75. Odpovídám-li k této lokálce, nečiním tak proto, že byste měl vy, bezprostřední nebo prostřední původce její, nebo „Osvěta 1.“ stáli za odpověď, ale abyste věděl a sknil, že si katol. kněz nemusi dáti všechno líbiti. Nazýváme mne bojovným klerikálním koboutem. Též mne to; aspoň jste mi dal přiležitost Vás upozorniti, že kdo má na hlavě máslo, nemá choditi na slunce. Přítáte mi jednu kobotu vlastnost, totiž bojovnost. Je vždy bojovnost vlastností špatnou? Vždyť právě ve vašich řadách se spívá: s velikou horlivostí: „Kdo jste Boží bojovníci“ a dále, proč vytýkáte bojovnost pouze mně, proč ne také na př. p. evang. faráři Šádkovi? Co dělá bojovného? Co dělá a dělá p. evang. farář Šádek, váš mífátek, už přes 30 let, od té doby, co je zde na Ranné? Organizoval své a nejen své, ale i katolíky do svého tábora hleděl přivésti. Co děláte já? Organizuji katolíky a — slatěj pane, pane katolíky, o cizí lidi nestojím. Na soběže chodím, i p. far. Šádek, na ně chodil a nica již před 30 lety. On došla byl v Rychmburku před mnoha lety, jak mi vážený, úplně hodnověrný účastník ochůze vypravoval, předseou ochůze a tak nestranně předsedal, že staročestí raději odedli a uspořádali si sami ochůzi důvěrou. Máte vytýkáte noviny, či jak přístě „redak— tamství“, ale proč také ne, všem miláčkovi, který je přes dcele a už mnoho let hlavním apolu— pracovníkem „Hlasu ze Siona“, a i do jiných jako „Národ. listů“ psával? Jsem to žádný z vás nevytkne, ať tak bojovným je, že i dle vlastního výroka s čertem za spojil, čímž nad slunce jasněji charakterisoval sebe, svůj cíl, způsob a prostředky boje. Na něj tádl jako věr-

něho spojence táhla vašeho byste se měl obrátit na něj. — Pálí vás formulář státnosti ve „Venkovu“ ohledně rozšíření „Havlíčka“; mluvte o „jídáňských“ prostředcích. Naznačte mu, že to jest udavačství, dále, že redaktor Adámek není schopen redigovat „Venkovu“, že vlastně jej redigují já. O vy pokrokové duši! Je povinná aneb oprávněná obrana udavačství? Kdyby vám někdo našel a vy jej žaloval a soudu, byl byste již udavačem? Red. Adámekovi dejte pokoj, mohl by vás vyplatit ještě on, a to on umí. Ostatně si pamatujte, celá kopa takových pokrokových, jako jste v lásce k lidu, zadání, vědomostech, občanství a práci pro lid, mu nesahá ani po kolena. Kdyby nic jiného, aspoň se nedopustí tolika chyb proti pravopisu a libovůlnosti českého jazyka, jako vy. Tady máte zase jedno své „ovoce“. Takový muž jako Adámek nepotřebuje napovědy. Ještě to udavačství. Vy dobře víte, že jsem já posud žádného učitele u žádného školního úřadu nezařadil, ačkoli přičin bylo dost a dost. Proč? Nerad úřady obtěžuji a hledím si raději pomoci sám. Ale kde se musí udavačství hledat? Mne i pastor Opešenský z Mrony žaloval u c. k. okresní školní rady ve Vys. Mýtě, poněvadž jsem po několikrát upozornění překašil jeho vikáři zasahování do mého práva, kterého zasahování mu již dříve na jiných školách od c. k. školních úřadů bylo zakázáno. Ovšem nepochodil. Zeptejte se p. far. Šádka, kdo mne udal před lety na c. k. hejtmanský v Chrudimi, snad Vám to bude moci povědět, má s c. k. hejtmanským jako člen c. k. okr. šk. rady úzké spojení. Také se můžete septat na výsledek. A chcete-li doklad z poslední doby, pak si vzpomeňte na tyfus zde v Ranné v poslední zimě zrušivši. Za onemocnělého vp. Batu převzal jsem vyučování av. katol. náboženství ve škole holetínské a v brzkou poslána do Chrudimě žaloba proti mně, podepsaná několika rodiči, svi. těmi, kteří mají mnoho dětí. Jak to s ní bylo? Nevíte toho? Tedy dejte pozor. Byla poslána ve škole holetínské a v prvním posehnutí. Diktováni ji p. evang. h. v. učitel Poupá, psal ji p. učitel Rostochil. K podpisu byla vyložena v hostinci p. Vinc. Mládku (na sále). Výsledek? Byla zamítnuta. Ve kterém táboře tedy dlužno hledati žalobníky a udavače? Ve vašem a vašich věrných spojenců. Ale na něco jsem si nepomyslel a proto mne to překvapilo. Vy státně na pochvalný dekret. Ale pak jste si neměl nedávno po karbanem v sousední obci strávené noci vzít na zpáteční cestu průvodčího. Byl byste dostal pochvalný dekret, že byste byl na něj do smrti nezapomněl. Ale vraťme se k tomu „bojovnému klerikálnímu kohoutu s ochraptělým hlasem.“ Mně přičítáte bojovnost, tedy jednu vlastnost kohoutů. A já ji nezapírám. Bojujete za práva katolického lidu českého není hanbou. To staré „nedejme se“ vychvaluje se všeobecně, jenže my bojovní „klerikální kohouti“ chceme, aby plaše ne pouze v ohledu národnostním, ale i náboženském a sociálním. Ale proč jste se nezmínil o druhé vlastnosti kohoutů? Mně jste ji nemohl přičísti a o sobě jste mluvil či psal nechtěl. U kohouta to je něco jiného, nemá-li dosti na jedné slepici, ale u člověka, jenž posud neohlánil u polit. úřadu svou příslušnost k nauce Mohamedově, je přece jen taková vlastnost choullostivou. Ale pak se také nedivím, že se posmíváte mému chrapotu. Uprímě řečeno, já si z vašeho posměchu a podobných pokrokových a j. lokálů v novinách velmi málo dělám; ač je chrapot mój obtížný, přece mi práci mou nemožnou, pracuji pořád a právě Váš ústav je dokladem, že nepracuji nadarmo. Ale bít by bylo s Vámi, kdybyste ochraptěl. Vy takový kohout, ano docela „extra“ kohout. Kohout obyčejný se aspoň spokojuje s hounem slepic, ale Vám ani houn slepic nestačí, Vy toužíte docela po husách a husičkách. A tolik jich je v tom Chrudimském kraji! Abyste tak ochraptěl, co byste si počal? Jinak zajisté podle Darwinovy teorie přírodního výběru na slepici a husičku působí čláunský a sladounský hlas neš odporný chrapot. Proto si jen svého čistého hlasu vařte a dejte pozor, abyste neochraptěl. — Také se smiňujete o měsících. Tím jste na to kápl. Pamatujte si: pokud, když na Ranné přišel, přišel mně. dukáty. Pořád musíme nastavovat šlopy, puty atd. A co bylo již letos dělá? Už mám sklep plný dukátů. Jindy v něm mívám brambory a řepu, letos nevím pro samé dukáty, kam dám brambory a řepu. Nedávají se Vám almy kolem úst? To by byl slepiček a husiček, že. Vy, don Juane Chrudimského kraje! Také užíváte proti mně Rašova dobrého horstého lidu. Clověče, co si myslíte o těch čtenářích „Osvěty lidu“, že jim věřte takového bulka na nos? Buď jste Raš nečetl nebo také zde přímo lže. Chcete-li, přijďte si ke mně, já Vám něco z Rašovy půjčím. Dobrý horaký lid Rašův a pokrokáři — k smíchu! Také jste mne ráčil napomenouti, abych se vrátil ke brevifi. Buďte bez starostí! Nesapomenete však, že napomenutí má právo pouze předatavý. A ohledně brevifi: Věřte, kdybych věděl, že mň porozumíte, hned bych Vám jej půjčil. Jsou v něm pěkná „tikání“. Na př.: jak svatí a svěťce Boží šílili sv. víru, pro ni docela umírali, jak byli-li ženati, byli věrní svým manželkám, jak byli bedliví svého vzdělání a vzdělávání jiných, jak při největší účinnosti a svatosti byli skromní a pod. Mohl byste

mít s těch „tikání“ veliký užitek. Snad už toho máte dost. Ať budete zase ochtíti, přihlaste se, my tady na Ranné máme „Beraitchaft“, ale ne pro každého. Pro Váš — ať zase budu v moc dobré náladě. Každý může si odmítit žandak, které je to ovoce vaše a jaké je ovoce naše. V tom máte pravdu: po ovoci poznáte je“. Pamatujte na to! Tím se Vám perenci Janek Ektzer, bojovný klerikální kohout s ochraptělým hlasem.

Různé zprávy.

Živnostní hostinské a výčepnické. (Postavení obce jakožto strany při žádostech o propůjčení koncesse. Posuzování spolehlivosti žadatele na koncesi jest zřizováno volným uvážení živnostenského úřadu.) Při žádostech za koncesi hostinskou a výčepnickou zákon vyhradil obci postavení strany tím, že jí přísluší nejen právo slyšeti bti prve, nežli se rozhodne o žádosti takové, nýbrž i právo odvolací z příslušného rozhodnutí. Dalšího nároku, tedy slyšení práva na sdělení konaných o takové žádosti šetření (vyjádření společenstva, státního úřadu policejního) zákon obci nevyhradil. Zákonu jest učiněno zadost, dána-li obci příležitost, aby se o žádosti koncesijní vyjádřila na základě své vlastní znalosti poměrů místních a žadatelových, kteréž jí známy jsou i tam, kde není jí svědka veškerá místní policie, neb alespoň od ní mohou býti na jisto postaveny. — Jest zřizováno volným uvážení živnostenských úřadů, by posuzovaly, zda-li skutky, jež svědčí proti některému, v rodinném svazku se žadatelem žijícímu členu rodiny, opravňují k domněnce, že by živnost bylo zneužíváno k podpoře zapovězené hry, přechovávání, nemravnosti neb opilství. (Nález správního soudu ze 17. května 1909, č. 4140.)

Českoslovanská náležka v Praze (Spálené ulice 9.) koncem června vykazuje: členů 223, upsaných podílů 448, splacených podílů: 21.767.— K, rezervní fondy 1.137.— K, vkladů na knížky 321.206.— K, zápůjčky 297.365.— korun, přebytky pokladni 46.980.— K, peněžní hotovost korun 4.316.— Vkladů vloženo 76.779.12 K, vybráno 60.114.82 K, zápůjček poskytnuto 47.127.72 korun, zápůjček splaceno 18.897.13 korun, obrát peněžní v červnu 293.793 korun.

Starý tatík s chlapcem. V new-yorské přístavní úřadovně vyvolávají jména přistěhovalých, aby zjistili, má-li každý u sebe aspoň 25 dolarů, jinak jej odveze nejbližší loď zpět. Při vyvolání jména Antony Beesel objevil se „bludný“ Holanďan, statný sedmdesátník, „já peníze nemám, má je tatínek“, povídá. — „Váš tatínek?“ diví se úředník. „Kde pak je?“ — „Tuhle!“ A vyvádí ze zástupu kmeta 107 roků starého, jenž přijel své děti do Nebraska „tak drobet navštívit“. — „Peníze ovšem mám. Přes čtyři tisíce dolarů, ale nedám je pec de ruky chlapci“ — při tom ukázal na 70letého syna — „je trochu do větru a rád si přibne.“ — Když pak Beeselův, otec a syn, upokojili úředníky a mohli jít, bylo ještě slyšet starého, jak „chlapci“ povídá: „Až k jidlu si dáme oba vina dost. Tu chvíli to snad vydrží!“

Fešácký kriminál. Zástupce pařížského sjezdu pro reformu vězení Harry de Windt navštívil vězení švýcarské, v němž tráví doživotní žalář vrah naší císařovny a královny Luccheni. Windt prohlašuje nyní v londýnských listech za nepravdu správy, že se s Lucchenim špatně nakládá. Naopak. V temné cele zavřen byl jen třikrát pro sprotivení. Jinak se mu dobře dař a je dobré mysli. Windt zastal vraha ve vysokém, vzdušném sále s překrásnou vyhlídkou na Ženevské jezero. Zabýval se vázaním knih a živě se bavil s ostatními vězni. Pracuje, jen když se mu chce. Sám pravil, že je spokojen, že má dobrou stravu, denně láhev vína a 4 cigarety. Čte spisy Montesquieuovy, Diderotovy, Dickensovy, Rousseauovy. Jeho cela je dvakrát toliko jako jiné, má v ní pohodlné lože, elektrické osvětlení a knihovnu plnou knih. Stěny pokryty jsou pohlednicemi, jež Luccheni dostává od vězňů. Byl mezi nimi i obraz císařův a zavražděné císařovny (!). Teprv na upozornění Windtova dal správce vězení tyto pohlednice odstraniti. Právem se táže na konec Harry de Windt: „Byl Luccheni vůbec potrestán?“ Falešná vězenská humanita přímo ke sločinnému svádí.

(Zasláno.)

Vysoce důstojnému Pánu

pánu Janu Frant. Seidlovi,

bisk. vikáři, bisk. sekret. a děkanu v Černilově.

Znalosť oběti a námahu, a jakou jste, vysoce důstojný Pane, podnikl překrásnou pouť na Sv. Horu u Přibramě a nemohouce jinak se Vám odvděčiti, vdávám Vás tímto na vše ardošné díky. Zaplať Pán Bůh i Slibujeme Vám, že ve svých modlitbách budeme Vás stále pamětlivi.

Vděčný poustaici
a poctivý.

Lišákův redaktor.

Lišákův redaktor, odpověď šlopy a mnoho jiných věcí (i nových dopisů) bylo nutno odložit na příští týden.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. července 1910. 1 hl pšenice K 15.40—00.00, žito K 10.40—11.70, ječmene K 0.00—00.00, prosa K 00.00—00.00, vřbe K 12.00 až 14.00, hrach K 24.00—30.00, oves K 6.00—7.30, K došky 24.00—30.00, jablek K 28.00—00.00, hrup K 24.00—44.00, bramborů K 5.00—5.30, ječmenového semene červaného K 00.00—00.00, 1 hl. ječmenového semínka rusk. K 000.00—000.00, máku K 00.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg žitných otrub K 12.00—00.00, 100 kg pšeničných otrub 12.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.56 až 2.80, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00 1 kg másla vepřového K 0.00—0.00, 1 kg tvarohu 0.22—0.40, 1 vejce K 0.04—0.00, 1 kopa cerele K 0.00 až 0.00, 1 kopa petržele K 00.00—0.00, 1 kopa kapusty K 4.00—4.00, 1 hl cibule K 0.40—0.80, 1 kopa drobné zeleniny K 0.40—0.80, 1 pytel mrkve K 1.80—2.30 1 kopa salátu 0.00—0.00, 1 kopa okurek K 12—16, 1 bečka švestek K 0.0—0.0, 1 hl jablík K 00.00—00.00 1 hl hrášek K 0.00—00.00. — Na třhodní trž v Hradci Králové dne 9. července 1910 odbyvaný přiveneno bylo: 1) obilí: pšenice 22 hektol., žito 46, ječmene 9, oves 141, prosa 00, vřbe 0, hrach 0, došky 00, hrup 0, jablek 8, ječmenového semínka 3, olejky 00, máku 4. — 2) Zeleniny: petržele 00 kop, cerele 00 kop, kapusty 40 kop, cibule 80 hl, okurek 18 kopy, salátu 0 kop, mrkve 60 pytlů, brambor 27 hl, sál 18 kop, drobné zeleniny 70 kop. — 3) Ovoce: švestek 00 beček, třesní 80 hl, jablík 000 hl. — 4) Urob. dobytka: vepř 0 kusy, pořávnat 360 kusů, křálat 0 kusů.

Spiritismus

zdokonalení křesťanství?

Pod tímto titulem vyšla z pera dra Jos. Novotného v „Knihovně Obnovy“ důkladná studie, v níž velmi bystře vysvětlen původ a charakter spiritismu, jakost medií, pláno a kresba duchů atd. Autor promlouvá o kroužcích spiritistických, zjevích světelných, jasnozření, o theorii ally psychické, magické. Srovnává učení křesťanské se zásadami spiritistickými a dospívá k důkladné odvodněnímu závěru, že spiritismus jest zvrácením rozumného myšlení, že škodí duši i tělu.

Knih. má pěknou úpravu. Stran 259. Cena 2 K 60 h.

Objednávky vyřídí obratem

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Jediná zahradní RESTAURACE

uvnitř Hradce Králové

o o vzorně zřízená o o
v Adalbertinu.

Kuželník, přezdívkou prázdný od čepu, králové-
hradecký ležák.

Chvalně známá kuchyně.

Obědy v předplacení od 1 K počínajíc.

O příjezdu veletěného obecnstva prosí

Anna Sternbergová,
kuchyně.

Přesvědčte se, kněžské koláry Stanislav Jirásek,
Hradec Králové 136.

Soběinám

prospějete, objednáte-li vlněné látky, plátna, štrínky, látky na roby, soupravy, salonní čarmitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Kupte si obecný spis:
„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.
Cena spisu 8 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímé objednávání u administrace, 10%, sleva a franko.
Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

!! NEJZDRAVĚJŠÍM NÁPOJEM !!

jeon světově známé lahuprosté
MARŠNEROVY ŠUMIVÉ LIMONÁDOVÉ BOMBONY

(chuti malinové, citronové, jahodové, třešňové a malinové) ku přípravě znamenitého ovč. lahuprost. nápoje.

Všude k dostání, kde jsou plakáty a ochr. známky, již je opatřeno i každý jedn. bombon.

Roční výroba 60 milionů kusů.
LU-SIN, parfumuje dech. KLAIRON, nejvyšší lahůdka nové doby. BOUCHÉES A LA REINE, PEPPERMINT-LOZENGES.

Veškeré druhy ČOKOLÁD MLÉČNÝCH, KU VAŘENÍ I POCHOUTKOVÝCH výtečné jakosti, nejlevněji nabízí

První česká akciová společnost výroby na orientální cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech

A. MARŠNER.

Sklady: Ferdinandova třída (Pláze), Václavské nám. (proti Primasám), Vídeň VI., Theobaldgasse 4. 4.

Výsadní hostinec „na Kopečku“ v Pardubicích.

P. T.

Dovolují si sdělit, že koupil od J. J. knížete F. J. z Anserpergu jsem získal, úplně znovuzřídil a od 1. července t. r. ve vlastní správě povedu všeobecně oblíbený a známý výsadní

hostinec „na Kopečku“,

Zelené předměstí (blíže městského divadla).

Čepovatí budu pilsenský Prázdnej z Mlýnské pivočárny v Plzni přímo od čep. výborné pivo Akciové pivočárny v Pardubicích, proslulý pardubický Porter přímo ze sudu a vždy jen pravá přírodní vlna nejlepšího saňmek. Pivo přes ulici levnější. Upozorňuji též na různé minerální vody, zvláště na Běloveskou „Sodu“, jež jediná je původu rýze českého, pak na sdravotní borůvkové víno chvalné známé firmy Štěpán Palouš, továrník v Jablonci n. J. (Krkonoše).

V místnosti úplně nový kulečník. — Především přičítám se, by kuchyň vždy zásobena byla čerstvými, lacinými pokrmy, Denně bude drůbková polévka, snídaně na vidličku, obědy v předplacení a večere. V době divadelní sezony bude vždy a jidlem počítáno i po ukončení představení. Pro P. T. abonenty stravuji se mimo hostince obstarají se obědy v sebe větším počtu. Při hromadných, předem oznámených návštěvách zvláštní výhody.

P. T. návštěvníci z venkova mohou svoje povozy, automobily a motory uschovat na velkém zájezdním dvoře a v prostranné staji. Dostatek kočárů v domě k dispozici. Též i hostinské pokoje a místnosti pro spolky. Služba v domě.

Doufám, že když jsem tento oblíbený, v samém středu města výsadní a zájezdní hostinec opatřil vším pohodlím doby přítomné, budu jistě ve své snaze co nejvíce podporován.

V důvěře této doporučuji svůj hostinec co nejvíce pozornosti a přízni P. T. hostů a přílohou do Pardubic.

S výrazem úcty nejoddaněji

Karel Štěpánek,

majitel hostince „na Kopečku“ v Pardubicích, dříve sládek v Martinicích u Jilemnice.

Varhany systému pneumatického, evropská i americká harmonia

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za ceny solidní doporučuje a účtívě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.

Nejsolidnější provedení.

Rospočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Shrnutí úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární a četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Umělecký útvar pro malbu na klenbě

B. Škarda, Brno,

zde orgje a dodává malované obrazy chráněné v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaičového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné stěže vše zasazené v místě. Mosaiky akenné pro fidele, křížové cesty atd. Nákrety, rozpočty i odborná rada zdarma.

Přetvárná významování a doporučení.

ZÁLOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ.

Filiálky: v PRAZE, Josefské náměstí, palác Obchod. a živ. komory v SEMILECH a TURNOVĚ.

Akciový kapitál K 10.000.000— Zůstávky vkladů na knížky vkladní 4% na 4 1/2% odo dne vkladu do dne vybrání. Provádí veškeré obchody bankovní. Nabízí faktury a směnky. Rezervní fond na Vklady koncem března 1910 K 22.842.068 84

Určitě zkuste Klatovské prádlo Stanislav Jirásek, 136.

Továrna sklad látkového a bavl. zboží! Výhavy pro novinky!

Možná: Politické čtení v Hradci Králové — Vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Fochman. — Tiskem Misk. knihtiskárny v Hradci Králové.

Priloha „OBNOVY“ k číslu 28.

Vrátit se straně soc. demokratické a dělnictvu křesť. sociální.

Kdykoli některý katolický časopis zcela správně a věcně poukázal, že některý rudý předák chybí, že jest násilníkem a p., hned proti němu srážela síra s ohněm ze soc. dem. tisku. A přece rudí ještě lépe znali veliké vředy své strany než cizí pozorovatelé.

Nyní však, když Adlerovi centralisté bujají s autonomními českými soudruhy, nadávají si nesitelně rudého křesťanství a hrůza, obviňují se z nejčernějších zločinů. Zkrátka vypadli z umělkované herecké role, kterou dříve tak mistrně hráli.

Centralistický „Proletář“ obvinil pražského předáka dra Soukupa ze zrádných styků s policií. Na to Soukup v „Právu l.“ dne 10. t. m. odpověděl: „Stal jsem se své doby obětí neslýchaného, přímo bestialního plánu. V Dělnické tiskárně byla zaměstnána jakási Lehrová, jež má bratra u policie. Zastupoval jsem ji s ochotou i soudu, a když byla s tiskárnou prepuštěna, intervenoval jsem v její prospěch u soudr. Krunerta. Ale na její příjezd nebylo pro její poměr k jednomu strojnímu ani pomyšlení. Sdělal jsem jí to, načež ona mi za své zastoupení děkovala, a div mi neslibala ruce. Odešla — a za krátký čas na to mne obvinila, že prý jsem ve styku se státní policií, že jsem se to placen a že ji doručím věci ze strany. Slyšela prý to od svého bratra, (jenž byl přítelem Špačkovým) a řekl prý to i komisař v oddělení, jemuž je její bratr podřízen. Neměl jsem o tomto neslýchaném obvinění ani potuchy. Po celý rok byl každý můj krok střelen. Byl jsem skutečně s několika schůzí výk. výboru vyloučen. Za záminku sloužilo prozrazení kandidatury vídeňskému správnímu.“ — Oproti „Proletáři“ dodává dr. Soukup: „Člověk, jenž tuto lokálku proti mně napsal, je bídák, jemuž budu plvat do obličeje, kdekoliv jej potkám a jenž by zasluhoval, aby se mu lotrovská ruka utnula až u samého ramene. Každý mne tu musí chápat. Nikdo neví, co besenných nocí jsem vytrpěl za bestialnost, jež se na mně stala a nyní přijde takový centrální „Proletář“ a místo věcné diskuse podniká proti mně stejný ďábelský manévř, jakým jsem měl být popraven ze strany různých policejních orgánů. To nejsou soudruzi, to nejsou lidé — to jsou pravé hyeny a bestie.“ Ejhle rudé bratrství k samému předákovil!

Pod titulem „Trochu pravdy“ píše v „Č. S.“ anonymní sociální demokrat: „To, co nyní se odehrává, o čem téměř denně čteme v „Právu Lidu“ i ostatních listech strany, ten „veliký zápas za národnostní samostatnost odborových organizací“, který na mnohých stranách tolik příznivě je posuzován, není nic jiného, nežli tou nejničomnější komedií, jakou kdy soudr. Němec a Comp. sehráli! Tak soudit musí každý, kdo vnitřní poměry ve straně zná a nepředpojatě spravedlivě soudí! Je ku podivu, kolik darebáků našlo nyní „Právo Lidu“ v dělnickém haudu! Každý týden nějakého lumpa objeví. Ještě před nedlouhou dobou všichni ti redaktori a sekretáři centrálních organizací byli těmi nejlepšími soudruhy pod sluncem. Vědělo se dobře, že ti Brdové, Tetenskovi, Šarlové, Budilové atd., atd. jsou lidé naprosto omezení, kteří poctivou větu nedovedou říci, neřku-li napsat, ale proto přece nikdo neměl říci proti nim slovo. Dnes jsou všichni darebáci, poněvadž přestali sloužit Adlerovi a zase všichni ti, třeba i obmezení lidé a defraudanti atd. jsou dále těmi nejlepšími, jen když slouží Jemu, neboť On byl uřazen — Jeho uražení čest musí být pomstěna, a až se tak stane, na pak zase marš do centrálních organizací. Takový bude konec té vlastenecké písničky vůdce soc. dem. Poněvadž jen německí soc. demokraté dají Jemu lesku, bez nějž nemůže žít! Kdo by mu jej jinak dal? Soudruh Hornof, Jaroš, Johaniš atd. ti se, ti vyplní ještě ta 8 léta, státane-li sněmovna pohromadě, své místa a pak půjdou!“

Odborové svazy tesařů a textiláků v Německu prohlásily na sjezdu tesařů v Brně svými zástupci, že nenuzávají české socialistické autonomisty za organizované sociální demokraty. — Bývalý kandidát sociálně demokratických na Olomoucku při zemských volbách soudr. Nádvozník je dle „Rovnosti“ ze dne 10. t. m. vyloučen z řad soudružských. „Rovnost“ aveřejňuje toto: „Prohlášení! Podepsaná místní politická organizace oznamuje tímto, že vylučuje ze svého středu občana R. Nádvozníka, bývalého důvěrníka svého pro hrubé porušení organizačních řádů strany a poškození zájmů české sociální demokracie. Usnesení toto schváleno bylo dodatečně krajským i okresním výborem s tím doložením, že zmíněný vylučuje se ze strany pro poškození strany a zejména pro nekvalifikované

útoky v listě, jím řízeném, na svaz sociálně demokratických poslanců na radě říšské.“ — Dnes „Rovnost“ vylučuje toho, koho kdysi odporučovala a vlebila jako nejlepšího člověka. Centralisté vyloučili Tusara, autonomisté Nádvozníka a Mertu, centralisté vyhodili ze strany „Rovnost“, autonomisté z ní vyhazují „Proletáře“ atd.

„Proletář“ přináší tento obrázek socialistického bratrství: „Neuvěřitelný případ srovnejte denunciaci separatistických „udělných“ sděluje se s námi o případu, kdy několika členům Dělnické tělocvičné jednoty v Třebíči dostalo se do bytů návštěvy četníků v plné zbroji. Když se návštěvou touto oblaženi tázali po příčině, bylo jim sděleno, že bylo učiněno udání, že členové D. t. j. v Třebíči ozbrojeni jsou revolvery, že ozbrojení chodí do ovičení a že cestou se ovičení stíhají. Na otázku, kdo toho může dokázat, odpověděli četníci, že také členové D. t. j. a sice R. Dvořák, Kojan a Klubal, kteří se nejvíce exponovali proti soudruhům smýšlejícím centralisticky. Bídácká tato denunciaci vyvolala v Třebíči velké rozčilení. Ve členské schůzi 22. t. m. byli ti to udávající vyzváni, aby řekli, co je vedlo, že denuncovali členy jednoty u c. k. četnictva a tu drze odpověděli, že prý jejich životy byly ohroženy. Naproti tomu ale když konstatováno, že nemají k tomu příslušný a žádáno po nich, aby sdělili, kdy, kde a u koho zbraň viděli, zbáběle se schůze utekli, nemohouce udání své dokázat. Byli také usnesením členské schůze následkem tohoto z jednoty vyloučeni. Tam to dotáhli separatisté, že na jedné straně machři vylučují nás z národa, na druhé straně pomáhají jejich činů denunciaci u c. k. četnictva. Ovoce štvání pražského se dostavuje.“

„Rovnost“ tvrdí, že na straně autonomistů je všechno inteligentní (no — no!) dělnictvo, na straně centralistů pak „karban a alkohol“. To se tak změnili ti soudruzi s neomylných výtečnicků obratem ruky, jakmile přestali poslouchati „Rovnosti“? Vždyť dříve dle „Rovnosti“ to byli nejnotostnější, nejchudší, nejhladovější proletáři. Neměli přece ti soudruzi zcela společnou výchovu s dnešními autonomisty? A běda tomu, kdo by byl řekl jen něco podobného dřív, co nyní svědčuje „Rovnost“. Věru hnušno čístei další vzájemné obviňování. Rozvádění soudruzi mluví spolu tak, jako by se hádali trestanci v žaláři — až neustranný pozorovatel zvolá: „Takové hrozné žaloby ani nemohou být zcela pravdivými, strašná mást přidává zámyslně černé barvivo.“

A co dělá Masaryk, který vždy byl pohotově vystoupit na podium, když se jednalo pod pláštěm „očisty kulturního života“ o štvání protikatolickou? Schoval se jako schlipý zajíc za kulis, až při této příležitosti nejlépe mohl dokumentovati svou „ráznost a otevřenost“. Vždyť přece zde se jedná o jeho miláčky. Ale to se musí znáti účel Masarykova vystupování. Kde rozeznává silná hrdla mocná strana, která se nechce nikoho báti, tam přispěchá Masaryk se svou troškou hned. Ale — rozlebit si některou ze sváficích se rudých stran? Veliká škoda zlaté popularity! Vždyť přece provozuje šikovný tanec mezi vejci i ve sporech tří židovských sobě odporných stran — jen aby žádný žid nestýskal, že má Masaryk něco proti němu! Zatím co se rudé bašty boří, Všeodborové sdružení křesť. dělnictva československého utěšeně akváta v Čechách i na Moravě. Dělník nyní dokonaleji poznává, v které straně má kyně nejlepší ochrana. Vidí, že mu nepomůže rudý tábor, světlí se pod jařmem židovských kapitalistů a vedený zblbnými pohlaváry. Pokud budou dělníci u strany rudé, potom jen zdánlivě budou státí na vlastních nohou, protože tajných kapitalistických poradců jest v táboře soc. dem. mnoho.

Za to však naše Všeod. sdružení, jakkoli neprohláší strohý třídní boj, jakkoli hledí rozumným vývojem a šetřením práv stavů jiných sociální protivy vyrovnati a slušnou rovnováhu třídní udržeti, počíná si samostatně. Ale našinci naši pracují pro stranu křesť. katolickou úplně zdarma. Za to ve společnostech soc. dem. jako na př. v Typografické besedě nechávají si soudruzi „úředníci“ platit několik tisíc korun ročně, tak že svým platem rovnají se fidalitům velkých bank. A jsou to též jenom esadři. „Typ. Beseda“ má mnohem méně členů než naše Všeod. sdružení. A má již 4 takové dílničky. Soudruzi, platte na blahobyt generálů dělnických! Za to s členy jedná se až příliš po vojensku. Kdyby některému scházal týden do garanční doby, nedostane ani haléře, třeba byl velmi pořádným členem. To je to bratrství! — Nezávistí osud našeho křesť. dělnictva od úplatků boháčů, od přijímání tučného výpalného, od velkých židovských inserátů, od křesťovnických bojůtek. Agitace našincům kapes

neplní, ale vyprazdňuje. To jest jistě stětelný důkaz, kdo to smýšlí s dělnictvem poctivě. Tučně placených míst a sinekar u nás naprosto není. — Lehce si ovšem lze vysvětliti, proč tedy sdružení křesť. dělnictva neuchvátílo ihned obrovských mas. Zkrátka nechce se vositi v cizím kočáře, nespolehá se na umělé udržování života, provádí nejryzejší svépomoc, chce státí na vlastních nohou. A přes to všechno pskytuje dělnictvu i větší hmotné výhody než organizace soc. demokratické.

Nyní jest zcela jasno našemu národu, zdať internacionální soc. demokracie jest schopna hájiti utiskované národy, jak pyšně hlásala. Dr. Adler dokázal svým vystoupením proti právu české menšiny vídeňské, že po dlouhých frázích jsou německí soc. demokraté srovna tak nespravedliví a fanatičtí jako Schönererovci.

Za to my jsme nikdy nebyli pod komandem křesť. sociálů vídeňských, neposlali jsme do Vídně statistické dobrovolné dary. Dělnictvo naše pracuje jiným národnostním směrem; křesť. soc. dělníci slovanští z celého Rakouska pracují o pevný slovanský svaz, který se stane vydatnou tvří proti vlnám hltavé germanisace, proti despotismu německému.

Každý člověk dobré vůle nechť našemu dělnictvu pomáhá v zájmu křesťanství, národnosti a reformy soc. poměrů! Všeodborové sdružení křesť. dělnictva pro království České má svou centrálu v Hradci Králové, která na žádost udělí každému tazateli příslušné pokyny.

Prohlášení.

Agrární listy vřhly se jako sběhlé na náš Zemský Svaz. Účel štvání jejich jest prázdný: chtějí zastrašiti Raiffeisenky a sdružení, aby nepřistupovaly ku Svazu. O našem Svazu rozšiřují láživou správu, že dosud nepředložili vetejnosti své účty na rok 1909. Prohlášíme: Účty Zemského Svazu předloženy byly valné hromadě dne 29. března 1910, která je schválila. Haei na to zasílána byla účetní závěrka Zemskému výboru království Českého, který připsal se dne 20. dubna 1910 č. 41780 za ni poděkoval. Dne 18. dubna 1910 předložena byla účetní závěrka c. k. berní správě v Praze II., která jí dne 20. dubna 1910 vyměřila na základě účtů návrhy Zemskému Svazu výdělkovou daň. Dne 22. června 1910 zasílána byla účetní závěrka magistrátu král. hlav. města Prahy. Odevzdal tudíž Zemský Svaz svoji účetní závěrku účadům i vetejnosti dříve, nežli agrární Ústřední Jednota. Zapomněl ovšem zaslati ji agrárním listům s uctívou šádostí, aby mu za ni místo díků — vynadaly. Nyní nalézá se podrobná výroba správa Zemského Svazu i příslušných společenstev v tisku a bude v první polovici srpna všem spolákům rozesílána. Z uvedeného jest patrné, že agrárním listům jedná se jen o štvání, balamucení lidu a pomluvy.

V Praze, dne 12. července 1910.

JUDr. Fr. Svojsík,
jako místopředsa.

Frant. Jukl,
tajemník.

Kulturní jiskry.

Vynvědění protestantského německo milosrdným sestřím. Protestant dr. Fischer, který představuje v Německu vážnou autoritu, vydal nedávno spis nadepsaný: „*Rakolnice či diakonisky?*“ Vzpomínky z východosaskijských bojišť! Píše tam mezi jiným: „Case se změnila a — doavědčují smutně — též diakonisky. Bylo postaráno, aby jim byl ponechán svěťský rás, aby prý mohly poznávat svět. Avšak teď povšechně platí healo: volají rozvoj osobnosti v počitcích co největších. Jinak však dle starého plati: ošetřovatel nemocných je tolik jako poslušnost, ustavičné sebezapírání, obětování své vůle. To je vlastně příčina, proč máme nejen příliš málo protestantských diakonisek, ale i proč v mateřinách musíme si příliš shovívavě počínati, aby se nám kandidátky diakonisek nerozutekly. Jinak to je ovšem u katolických sestřer. Tyto stávají pevný, neochvějný jako sloupy jejich kostelů. Duch času na ně nemůže. Co do nezbytné kázně, hlavně sebezapírání katolické sestry daleko překonávají diakonisky. U těchto není těch pferůzných denních potřeb, libátek, svěťáckých požadavků. Pevná katolická výchova připravila je k veliké dílose: později je jim hračkou, obětovati svou osobnost, ba i své se všemi požitky; ony savázaly se sv. slibem. Proto třikráte šťastny jsou nemocnice, lazarety, v nichž katolické Milosrdné sestry vládnou.“ — Co lze souditi o měšťanech v Ústí a v Teplicích, kteří do nemocnic zavedli diakonisky?

Konec velenomyšlenkářského vědátora. Zajímavé, čeho se chytá nyní německý Haeckel, jehož vědecké podvody a lgarance byly odsouzeny řadou nejváženějších odborníků. Kdyby starý generál Benedek chodil ke konci života s fialinetem jako obyčejný invalida, nebudil by takový útrpný úsměv jako poražený válečník „volné vědy“ protikřesťanské. Když už jest miláček vol-

ných myslitelů u prarých učenců hotov, chlubi se, že dostal tišce pochvalných projevů od pokrokových učitelů. Prý ho také pokrokové ženy ujišťují, že jim jest autoritou. Takovým způsobem tedy provádí pověstný „velikán“ vědecký důkaz pravdy! Dá si odhlasovati rozsudek „nevinen“ od pokrokově-účitelské poroty, která pláne fanatičtým záštitou proti křesťanským názorům a která přijme za vědu bez přemýšlení všechno, co jest vypočítáno na dráždění vělcích křesťanů. Teď snad ještě bude Haackel sbíratí projevy souhlasu u hamburských plavčků, aby dotvrdil, jak vysoko jeho „věda“ stojí.

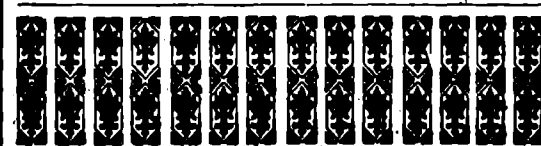
Novohusité stávají se upřímnými. Když již neustále opakované fráze sevedněly tak, že nebudily kýženého dojmu, začalo se mluvit o prohloubení oslav Husových. Ježto však právě protikatoičtí mluvčí málo pravdivého o Husovi věděli, zvrhlo se prohloubení v prohloupení. Pak se začaly troustit upřímné stesky mladočeského tisku na jalové fangličkářství husitské. Mladočeský „Národ“ vyzýval, aby skuteční znalci oslavám Husovým vdeobli známku věcnosti, opravdovosti. Zase marné — protože přece štváří historického Husa k svým rejdm a politickým kšeftům nepotřebují. A tak nyní pokrokový „Rozhled“ napsal o Husových oslavách kritiku takovou, jaká už dávno zaznívala ze sloupů katolického tisku, začal sklizeň uvědomění katolíci od fanatiků nejhrůznější spílání. Ve feuilletonu „Rozhledu“ píše se o účastnících oslav, že toto obecenstvo „dosud přes věšero řečnění a poučování (skutečné poučování??) neví, koho a proč oslavujeme! A přece na oslavy Husovy houně chodí, provolává slávu, vyslechne řeč a sapěje pláč — protože to dnes patří k „dobrému mravu“ uvědomělého Čecha a protože nechce býti stigmatizováno (označeno) jako špatnické. Ale také si nechce rovněž počít u klerikátů, — a tak tedy oslavuje Husa opatrnicky a tichotlápky, aby se vlt nářel a kosa zřetla celá!“ Tento způsob „oslav“ Husových jest obřben nejvíce na českém venkově i v t. zv. pokrokových obcích. — Pan Petr lidí ayal, jak se sešeme a jak vypadá takový „husiták“ právd, jak se mu většina lidí vyhne, jak se pokroková inteligence opatrnicky tlačí do tmy, jak se vše odpovídá „Sokol“ a praví o jeho konci: „Pak se provolá „Sláva“ a posléze shromáždění sapěje „Hranice vzplála“. První sloka ještě jaksi jde, ale druhá již pokulhává; pěvec ubývá, zpěv se vleče funusně, bez vzletu a živosti, až třetí sloka nedovede už zazpívatí nikdo. Pak se jde domě, — rozhod po hospodách, a vlastenecké povinnosti učiněna zadost! A teď se septejte, proč jsme Husa oslavovali! Zde pro jeho čistě theologický rospor s církví, či pro jeho význam mravní, že byl mužedníkem svobody přesevřdčení, či pro jeho zásluby o jazyk český, — kdo vám to povi? A tu jsem u věci, kterou mám za soufalon při našich oslavách Husa! Oslavy se zvrhají, — stávají se modlou! Sensací! Hranice vzplála! Je to pěkná podivná, — i ty lampiony! A dav se hrne...! A neví, proč! A ti, kteří vědí, — nesmějí přiznati barvu! Nesmějí lid poučiti a prohloubiti v něm vědomí významu Husova! Tišce ohledů jim v tom brání! Proto bych pochyboval, že — jak naše listy si pochvalují — oslavy Husovy se prohloubí! Naopak — spovrchnou!“ — Nu tak vlt — tolik pokroku, tolik husitáckého poučování za celých posledních 25 let a najednou ovčicopí hlásl bankrot celé té horlivé vědy husitácké. Nebylo tudíž *podvodem drydnické dlouhopleté tvrzení, že oslavy Husovy slouží k uvědomění a důstojnému probuzení?*

Krásná vynálezem létadla. V Římě mladý kněz Otello Bernetti vynalezl zvláštní druh létadla, které se dle „Giornale d'Italia“ podstatně liší od všech posavadních létadel a kromě toho i má přednost, že některými pomocnými zařízeními jsou vyloučeny případné nehody. Aeroplán má podobu dvojholky, která jest opatřena křídly.

Bulhaři a jed z Judey. O Bulhařích napsaly „Národní Listy“ dne 10. t. m.: „Bulhaři nejzachovalejší svým jádrem kmen. A bulhařtina? Nejrysejší slovančina... Náš zbraven lidských práv, byl rájou. Ještě před třiceti lety Sofie, dnešní residence, středisko snažení, chloubu národa, byla bídnou, zanedbanou tureckou vesnicí. O nějakém národě bulhařském nikdo ve světě nevěděl. A dnes malé slovanské království pod Balkánem je moderně zřizovaný stát!... Po vlt oblasti bulhařské roston se země ústavy a pomníky ducha i práce, drobná střediska národního úsilí, rozsetá kolem hlavního města... Cílí ruch panuje na řekách i silnicích bulhařských, na vlnách veleťoku dunajského i na obzorech Černého moře třepetá na stěnách bulhařská vlajka, národ má své přístavy, své železnice, své vojsko, svou diplomacii, má svoji ideu vysymbolovanou obecným ležkem staroslavné křiže královské koruny. Kde je honem přiklad v Evropě rozkvětu národních sil utěšenějšího, více zářícího?“ A ehle! Tomuto rozkvětu Bulhařského království ani v nejmenším neubíhají „jed z Judey“. Naopak křesťanské přesevřdčení vymazalo národ ze zeměpých spár asijského kmene tureckého, který kulturu bulhařskou dupal, jak jen mohl. I moderní Bulhaři jsou lidmi velice zbožnými. Na př. samo „Čes. Slovo“ oznamuje, že i bankety zahajují se v Bulhařsku modlitbou Otčenáše. Právě při sokoláckém a junáckém sletu v Sofii

zahájena slavnost slatbami Božími, při nichž byl prapor bulhařských ženůh převeden. Naši Sokolové ovšem mají v té příčině mínění jiné — a přece u nás pokroková a mladočeská politická pracuje od desíti k pěti. „Jed z Judey“ nijak kořeny národního života bulhařského neotrávil. Zato však státní slovácký kmen jest soustavně otravován skutečným jedem z judajských kofalen, což přece potvrzuji i svědkové a spisovatelé protikatoičtí. Srbsko již si značnou měrou potpří na liberální besla, chrámý se tam prázdni. A postupuje snad kultura víc než Bulhařsko? Očtí svědkové potvrzuji, že jest to země kulturně velice zanedbaná, že tam ubohý prostý lid žije tak jako v asijských končinách. Neai ovšem divu, že „Právo lidu“ prudce vytýká českým žurnalistám účast na bulhařských bohoslužbách a že mluví proti „černé reakčnímu pravoslavnému klerikalismu“. „Právo lidu“ nesmí ovšem napeniti, že bulhařské duchovenstvo mělo lvi podíl na osvobození lidu bulhařského z tureckého jatma. Soc. dem. listy raději mají chváliti židovské revolucionáře ruské, kteří svou kulturní činnost zahájili zákeřným vražděním pokrokových křesťanů ruských. Za takovou mohamedánskou kulturu by se ovšem oviceai Bulhaři pěkně poděkovali.

Macharovi přímí, poctiví, čestní mladoturci, mající kulturu srdce. Nové děsné zprávy docházejí z Balkánu o surovém řádění státních zřizenců, Macharových miláčků tureckých. Jak zacházejí turečtí barbaři s docela nevinnými Srby, o tom napsaly 8. července „Nár. Listy“. V Starci v prešovském kraji vojáci tloukli nejen sedláky, ale i kněze srbské, takže je potom mvali polomrtvé na vosech převážeti. Popovi Jiřímu Džoliti, ježt nenabli doma, ohtli křtu zapáliti. Takové zděšení to spūsobilo v lidu, že jedna žena ze zoufalství skočila do vody. Stará její tohyně, která ji vytáhla, byla od tureckých vojáků odměněna holemi. Učitele Karadžice odtrhli od rodiny a svázaného hrubě odvedli do Bujanova. Totéž udělali knězi Veličkovi a Kožarna a jiným dvěma kněžím z Pčiné, neváhajíce tlouci je před samým metropolitou. Stejně jako v prešovské kaze (kraji) byli Srbové předmětem surového násilí tureckého vojaka i v gilanské kaze. Nepomohlo jim ani státi, ani postavení. Tloukli jak sedláky, tak i učitele, kněze a kmoty. Utrpení národa bylo tak velké, že patriarcha a srbsí poslanci v tureckém parlamentě musili zakročiti u vlády... Nelze ani pomysliiti, natož vylíčiti, jak trapná a nemile působí všechno to na ty, kdož s nadšením uvítali novou ústavu národa, doufajíce, že od nynějška bude lidštější duch vládnouti ve veřejném životě Turecka. Sklamání, které mladoturcký režim přinesl, jest větší, než byla nevole, kterou vyvolávalo absolutistické panování Abdula Hamida. Dnes jest jisto, že ve veřejných úřadech nastala toliho osobní změna, ale starý, barbarický systém násilí a bezpráví zůstal tentýž, ba neschopnost i anarchie jest ještě větší. Samé „Právo lidu“ dne 12 t. m. sděluje, jak byl popraven ve Skoplji jeden albánský důstojník, který přeběhl k povstalcům. Mezi vojáky, kteří měli zajatého důstojníka popravit, byl i jeho syn. Ten prosil, aby byl té hrozné povinnosti zbaven. Leč nebylo mu to dovoleno. Proto při rozkazu „Palat!“ syn odsouzeného vystřelil do vzduchu. Za to uvržen do žaláře; dán v jednu společnou místnost, do níž byla uložena mrtvola zabiteleného otce. Tu se ubohý voják oběsil. „Právo lidu“ chytí to nazývá „brázami militarismu“. Zatím by to mělo nazvati katanstvím mongolského plemene. Kde ve státní křesťanském by byl syn nucen (žebas ve vojsku) k tak hroznému skutku? — „Volná Myšlenka“ stále nemá času na důkladný protest proti barbarickému řádění mladoturků, protože mladoturcký režim spolupracovalí židé. Zato měla času dost k hájení bandič barcelonských.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 8.

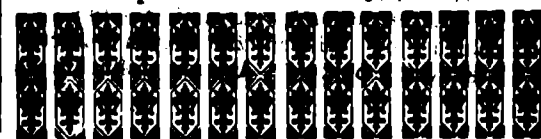
přijímá

vklady na 4 1/2 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí,
4 1/2 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
pročtená a kupuje

cenné papíry. Z vkladu možno činiti
vklady dočasně listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na přelání. — Záložna pod
léhá povinné revizi Jednoty záložní.

Gráfova kostka

velejomená

za 6 haléřů

všechno i na dále vraholem
dokonalosti.

Ve vlastním námu kádejte původní krahčky
10 kusů za 60 hal. —

Ku čelení soulti zavěšená

Gráfova kostka 5 hal.

„Jemná“ za
předtí daleko každou napodobeninu, o čemž
jediny pokus přesevřdčí!

R. STEYSPAL, velkovyr. podiv.
PRAHA VII-917.

Menší

hospodářství

v obci Slatině u Hradce Král.

s 2 1/2 % korei znamenitých pšenických posemků se
za příčinou stáří majitele
prodá.

Stavení zděné, prostranné, v nejlepší polo-
hádce, pole hned u stavení. Po případě s celou
dřodou a úplným zařízením. Cena dle dojednání.
Blíží sděli majitel

J. Kratěna, Slatina č. 86.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nepřekročitelných dodává

cto. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny svatební.

Skupiny svatební.

Vína mešní

stojí a desertaí, čistá přírodní koupíte nejlépe

— a nejlevněji u —

Josefa V. Pačoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských
šum v Novém Městě n. Met.

Zasílám lístky na každou stápcí za cenu
dla. jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsaná společnost, s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/2 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.
Složí listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co-náhlavějí.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolnskou cikorku!

KONCESSOVANÁ

INFORMAČNÍ KANCELÁŘ PAVEL BAYER, HRADEC KRÁLOVÉ

VEŠKERÉ ZPRÁVY OBCHODNÍ

:: I SOUKROMÉ, DŮVĚRNÉ, ::

P Ů J Ů K Y

NA HYPOTÉKY I ÚVĚR OSOBNÍ

:: TĚŽ NA SPLÁTKY, ::

:: BEZ RUČITELŮ. ::

Již vyšlo! Již vyšlo!

Obrana úcty Svatojanské.

Sepsal Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal. Při hromadných objednávkách větší slevy. Objednávky vyřizuje administrace „Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravat — Dešátky — Kapotníky — Dámské pasy. — Kožené zboží —
Modní hřebeny a soupravy a jehlice do šicích turbanových a pod. zboží nabízí modní a galanterií závod

Fejgl & Byčičtš

— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní v Pardubicích,

doporučuje závod svůj velenostojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlaccování

střech, kasatelen, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.

Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po širé brouce

Závod založen r. 1898.

Rozšiřujte „Časovou“ Časové Úvahy!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(př. J. J. Běláček, ředitel v Hradci Králové)

doporučuje P. T. velenostojnému duchovenstvu

výrobu všech

všech kostelních paramentů,

praporek a koberců náležitých.

Cenálky, výšky i rožky hotové na ukázkou

se na požádání franko zašlou.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zašílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (balda-chýnů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle La-zaritského chrámu Páně.

Na ukázkou zašílám se vše franco.

Učedníka

na klempířství

s řádné rodiny přijme

Ant. Fišer,

klempíř v Hradci Král.

Jan Horák,

spoukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašílám na požádání vždy

do roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Celá úprava zvláště z kruhu velenostojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mše rytířského závodu za celou výši set tisícilicového přibobení.

Učiněte, prosím, malou objednávku na skoušku.

Velikolepé látky na talíře:

Těž se opatřují bez zvýšení cen!

Uznání za nejrychlejší a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrův, koberců a kevového náčiní ve výrobnách nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy dolepné se vyprošuje.

Hoši k vojsku

od 14—20 roků, i hadby neznalí, se přijmou na celé zaopatření ve voj. hud. škole v Hradci Králové, villa Štěpánka. Prosím, zašle správu stavu proti 20h. znám. — Výhodné zaopatření pro budoucnost.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velenostojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna psaní

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzpracova-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesné, čisté a důkladné
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodati velenostojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupské Mléčce rovi-
dávány.

Mélní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zašílám jen posvácené.

Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zašlou.

Obstojím každému možno splácel bez přiměsí.

Sta odporuční a loutných uznání po ruce.

Prostředím velenostojného duchovenstva o loutkové příměsí

a dříve návodem domácnosti.

Společným doporučením rychlé a levné provedení

odznaků společných stá.

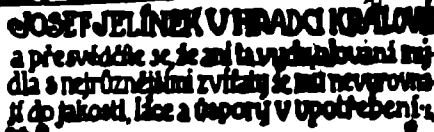
Založeno roku 1808.

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

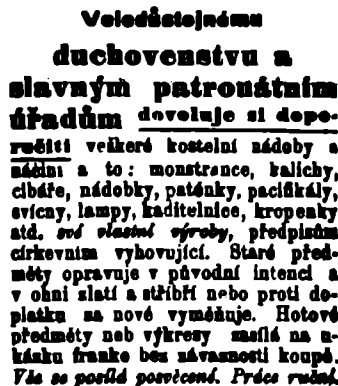
**Velký seznam pošle se na
pořádání zdarma a franko.**

**v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.**

Hradec Králové.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Staré slatě, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

odporúčame tyto brožury:

Galava Husova	cena 8 hal
Husitství a svoboda	8 "
Husité jindy a nyní	24 "
Česká konfese	24 "
Převaha protestantů	
 nad katolíky	16 "
Inkvizice církevní	24 "

Při hromadných objednávkách větší sleva.

**Objednávky vyřizuje administrace
„Časových Úvah“ v Hradci Králové.**

chce mít dobrou a levnou
KRYTINU ať novou neb
opravenou starou, obrať se
s důvěrou na firmu

**NOVÝ ODBOR. ZÁVOD POKRÝ-
= VAČSKÝ A ASFALTERSKÝ =
V HRADCI KRÁLOVÉ, ČELAKOV-
SKÉHO TRNĚ 357, V PŘÍZEMÍ.**

kde bude každý solidně ob-
— — sloužen. — —

doporučuje:

Železné skládací po-	železné mycí stolky
stolek od . . . K 7 80	od . . . K 5—
Železné škráblové po-	železné noční stolky
stolek s 2 díl. matrací	od . . . K 10—
od . . . K 27—	železné stojany na
	lůžky od . . . K 11—

Fi Úplné sařízoné látky od K 33.—

Skřídací polí sedátka
od K 1.—
sahrad. skříd. lenothey
od K 5.—
sahradní patentní svi-
novací sítěthey K 36.—

**Úplná zařízení nemocnic a dobročinných ústav
za ceny zvláště výhodné.**

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

☛ třetí upravené a rozšířené vydání

schválené najd. bisk. Ordinariátom 20. srpna
1900 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající a příslušnými modlitbami (z breváře) nejnovější schválenou litanií k sv. Josefu, velice cennou stať O církevních nepravdách (blady). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znemožněno užívání „Nápověk k Oltáři“ a „Průvodů“ varhan.

Pro žádoucí přemou správu knihkupecké
provize bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena kaliskupská — kráupká
v ploebých arčích 50 kusů franko 22 K 50 h
100 " " 44 K — h

bez frankatury i výtisků

v potopitáče s červ. ořáskem	65 h	90 h	
v plátě	74 h	92 h	
v plátě se zlateným ořáskem	80 h	1 K	
v celokřídle se zlateným ořáskem a zlatenou ořáskem	2 K 10 h	2 K 60 h	

Není přípustno ku frankovým plochým archům dáti; Příkladní jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Tl, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou dodatek „O církevním nepořádku“ (v Čechách a na Moravě) jako svádků brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listech 8° 100 kusů za K 1.20.

v Hradci Králové:

(J. Sylvatariiv
synovec, nástupce)

edberry

— umělecký závod —

— pro malbu

oken kostelních.

PRAHA-L

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blízko Ma-
lého náměstí, dříve pte-
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnému provedení a
sice i se šelamými
váhy, stěny, vraseními

**Vedúce respékty, skizy i odberná rada bezplatné, hene
vii vívavmestii ku definitívni obkiedavce.**

Založeno roku 1838.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt roku 3 K 30 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 22. července 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Všichni na stráž!

Povaha kulturního boje nynějšího nenechává v rozpacích žádného soudného pozorovatele! Nikdy nebylo krásných slov a hesel tak silně snesitelných, jako se snesívá jména svobody, kultury, osvěty, pokroku! Kdo se rozhlédne důkladně po nynějším kulturním kulibžní, pozná, jak rafinovaným a nejhrůznějším způsobem dovede se maskovati odporná tvář zavilejší proti všemu katolickému. Vrcholy, na nichž stáli strážcové pravé vědy, zdravého umění a křesťanské humanity, hemží se nyní farisejskými domag, kteří sice tvrdí, že nastupují sami čestnou stráž a že přejímají odkaz našich věků; zatím však s vrcholky se stíhají s bezcitnou bezohledností do lůna křesťanského. Dějí se podkopyky útlačné. I s palbou míru předstapuje před vás chytrý zákeřník, nechtěl-li se dusti silným k pravému přepadu. Když se mu avéři, když siská trochu moci, vyceň oštré zuby ihned.

Dochází již tak daleko, že v tak sv. „klerikalismu“ státní vůle se katolické svobodě daleko křivě než ve státních jiných. Paragrafy na ochranu katolické svobody sice existují, ale ty se tak násilně od liberálů a sednářů přehracují, že katolík hraje úlohu milostivě trpěného raba. Sebe tučnější sousto nenasytí lačný jícen sednářského polypa; čím se mu více předkládá, tím více pro sebe žádá. A když již katolík leží v prachu pod barbarickou nohou bezohledného volnomyšlenkářského gladiátora, ještě vítá dýmu se do farisejského sálku, jak prý jest utlačován.

Nyní volnomyšlenkářský tisk horlivě přetřepává, jak

„Marikáns“ španělské vlády utlačuje volné myšlence.

Zatím však v době, kdy měli být bezcitní revolucionáři a jejich vědové důkladně poníženi, že není pokrokem svobody, jestliže se nastupuje snovým násilníkům, byl odstraněn konservativní ministerský předseda Maure a nahrazen liberálem Canalejasem. Maure promluvil v Carranši anamemiton řeč, v níž o politice Canalejasově pravil: „Právě všechno řád ministerského předsedy je právě dnes všechno náboženské svoboda mrtva. Konservativci byli vždy k jiným stranám spravedliví. Všecky spolky mají naprosto svobodu; proč v ní jsou obmexovány jediné spolky náboženské (řeholní), které lidu prokazují tolik dobrého, jeť svým prostředkováním peníze s rukou bohatých přidávají chudým? Ve Španělsku dnes každý spolek jest svobodný, jen náboženský ne, ten musí být se všech stran šikanován. Vláda chce nekatolickým udělati svobodu, což znamená tolik, že jejich spolky směřují všude proti katolíkům, proti kněžím a papěři agitovati. Vláda je vlastně podporuje a proti katolíkům podněcuje. My konservativci jsme vlastně spoluvinní na nynějším postavení, protože jsme radikály pustili k vládě.“

Ještě lépe vysílá „klerikalistický“ španělský známý volný Israelita Harden, který napsal ve svém listě „Die Zukunft“: „Ústavní a trestní zákony (Španělska) dopřávají tolik svobody, jako smad v Německu státní na naši povinnost; dáváte více než v Německu. — Ve které monarchii je možno, aby vysnavači republikánů, otevřeně revolučního smýšlení mohli se státí od státní placovní profasery a dokonce soudců? — Ve Španělsku. Která říše se státním náboženstvím katolickým trpí atheistické školy a svobodnou universitu, řízenou červenými republikány? — Španělsko. Kde je to možno, aby anarchistický agitátor směl bestrestně pronášeti ty nejzpuštěnější palčivé řeči proti králi a církvi, ministrům a velitelským vojákům? — Ve Španělsku. Která monarchistická dštava odhala králi a vládě právo zasahovati do válečných soudů? — Španělsko. Kde propustí správa věznic dopis, ve kterém pro volebního a pro popuzování vojáků ku vzpouře zatčený vypisuje své nejmladší „hanebné a infamní“ jednání vlády? — Ve Španělsku. V Německu by

nebyly mešay ani sejměnější podásky té demag. glocke práce, kterou onen pukyáš, zbohatnuvší z dědictví pařížského, provedl.“

Tu jest patrné, jakým nenasytným Molochem jest sednářské volnomyšlenkářství. Ať se hájí do stále otevřených jeho dst jakákoliv sponsta potrav, stále ječí, že má málo. A křičí tím víc, čím blíže cítí příhodný okamžik, v němž má bestrestně švihati karabáčem do obdané odchylky názorů.

Maure pravil, že poslal nyní v Canalejasovi úskočného intrikána, který ho podváděl. Než se dostal Canalejas k veslu, stával se proti republikánům; ale když si svojí přetvářkou odělal cestičku k nejlivnějšímu útvaru, jest spojencem radikálů a točí mladým, nezkušeným králem jako hračkou vikem.

Ovšem české volnomyšlenkářské listy netoliko násilí přeháně na katolické španělských a francouzských obecně schvalují, ale jsou docela valice rozčileny, jestliže někdo vyložené hunske a vandalské úhy jemně pokáře.

Váznivě spílají se rozléhale v Českých proti těm, kteří odsuzovali hanobení mrtvých těl španělských jeptišek a krvavé vraždění. Vímme dále, jak posuzuje výsoco „humanitářský“ „Čas“

„Náboženské lidu nikdo nebere!“

Dr. Kronbauer věnoval v „Máji“ tklivou vzpomínku britským obhájcem velepamátné kathedrály sv. Anny. Bretoňci sedli se v obrovském počtu v chrámě a kolem něho, jsouce odhadlými hájící svatopetrský majetek, určený k bohoslužbě, vřelí hrabivé ráce likvidátorů i proti vojku. Všichni byli kldně připraveni i na smrt; nechtěli přestiti okamžik, kdy posvátné nádoby, obrázky, roucha atd. i s kostelem přejme a kupecy oceňují stát jako nějaké obyčejné zboží, vyložené z lodí s přístavu. Jak se chovali likvidátoři k posvátným místům, to patrné z toho, že je prodávali i židům, takovým, kteří si v nich zřizovali výšpy. Dr. Kronbauer psal o ideálních obrátcích valice sympaticky. Podobal se Israelitům, hájícím posvátný chrám Salomonnův.

Rozumí se, že poškodivětelý „Čas“ ihned zlostně vyskočil. Napsal dne 24. června o Kronbauerovi: „Zaměňuje víru a náboženství lidu křesťanského s odklonem státu od církve. Nechápe, že víra a náboženství lidu nikdo nebere, když stát uspořádává (pěkně uspořádání bezohledným lupem!) poměr svůj k Římu... Výklad Kronbauerův jest prostě podvod se svatými pojmy... Pravil Wieland a Josef Jungmann ve svých zápiskách souhlasem provězí jeho výrok, že žádný spisovatel nemá bráti do ruky péro, leda že by bojoval proti dvěma úhlavním nepřítelům lidstva: násilné vládě světské a kněžské. Josef Jungmann netačil, že se zrodí český spisovatel, jenž bude psát pro vládu kněžskou.“

1. „Čas“ tu sám drze podvádí štenářstvo tvrzením, že v tom článku dr. Kronbauer píše pro vládu kněžskou, že zaměňuje víru lidu křesť. s odklonem.

2. Ještě drzejší líč jest, že výklad toho spisovatele jest podvod se svatými pojmy. Mluví o právu k vlastnictví a projeví sympatie k náboženskému zápalu neznamená schvalovati nadvládu kněžskou a saměřovati víru s odklonem.

„Věru a náboženství lidu nikdo nebere!“ volá v herecké póze masarykovský kumštýř. To nebyl zpupný útok na náboženské přesvědčení, když francouzští sednáři pronásledovali katolické důstojníky rafinovaným způsobem pro jejich přesvědčení? To nemělo sloužit k zastrašení katolického přesvědčení, když sednáři za pomoci Apač (pařížských banditů) pořádali randály proti katolictvu? To nebyl zpupný odpor proti katolickému vyznání, když bezbranné, obětavé řeholní ošetřovatelky nemocných sednářů a soc. demokratů byly vyhazovány na dlažbu? Víru nikdo nebere! — Ale kdo se dle ní chce řídit, dostane karabáčem přes obličej. Co by znamenala víra katolic-

kých Francouzů, kdyby se nejevila také ve veřejném životě příslušnými skutky? A kdo katolickému jednání ve Francii tolik překážel?

Vezměte divadelnímu sdružení výstavné divadlo a roste mu: „Nikdo vám umění nebere!“ Pak se každý ochotník dá takové svobodomyšlnosti do smíchu. Vezměte učitelům školy a roste jim: „Nikdo vám nebere tonbu po kultuře.“ Seberte plavčím lodi a namlouvejte jim: „Vždyť můžete zcela volně hovětí svojí tonze po moři.“ Každý rozumný člověk dá na takovou nelogiickou bantýrku jen jedinou odpověď. Leč kostely se mohou aloupit a prodát židovským křesťům, ačkoli si je katolík koupil k vůli tomu, aby měl kam choditi na mši sv., ke zpovědi, na kázání — aby zkrátka mohl plniti povinnosti, k nimž je přinásť svým náboženstvím vázán.

„Náboženské lidu nikdo nebere!“ Ani ti štvaví učitelé rudí ve škole, jimž jest docela přikázáno, aby odvraceli děti od pozitivní víry? Ovšem ze smělého srdce víra náhle vykráčí sednáři nemohou, ať by to učinili s největší chutí. Dle volnomyšlenkářské logiky tedy nebrali lidu víru ani Neronové a Diokleciánové.

A pohledme, jak se prováděla konfiskace kostelů! Kdyby někdo prodával s musem vázané rukopisy kupcům na kornouty a památné obrázky jarmarečným prodávčům, povstal by právem tuhý odpor vzdělanců. Kdyby někdo musejní badova nebo dům určený ke koncertům proměnil ve špychary, bylo by to lhotejšno vzdělancům? Leč státní zřízení máli právo otvírati v kostelích avatostánky, v hrabířech protech ubraceti kalichy, ciboria, křížky, odhadovati po kupecu jejich cenu a trousiti nemastné vtipy na předměty určené k službě posvátné. K tomu všemu máli zcela kldně přihlížeti katolíci, protože prý jim nikdo víru nebral.

Kdyby se tak brutálně někdo v Praze zachoval vůči německé synagoge nebo evangelické modlitebně, vyrazil by „Čas“ s nepřítelstvy skřeky.

Abý farisejství masarykovského denníku ještě více vyniklo, o to se postaral bezdůvěrným svým bromovým protestem proti návrhu katolického poslance V. Myslivce. Ten navrhl, aby primitivní, nedůležité náhrobní desky z židovského hřbitova v Praze převezeny byly do Strašnic, aby ten hřbitov mnohonásobně překážející byl zrušen, aby nebylo dovoleno umývatí židovské mrtvolky na starém hřbitově, kde se nechávají až pět dní, než se odvezou do Strašnic. — Hned se strhl strašný povyk u židovských sluhů, jak Myslivec urážel náboženský a kmenový cit Israelitů, jakého hřbitvu se dopouštěl proti starým památkám, atd. A přece katolíci tak hrozně neprotestují, ruší-li se někde jejich neprospěšný, překážející hřbitov. Zato však francouzští katolíci máli kldně přihlížeti k tomu, když si žid v jejich kostele vypočítával, kde umístí bežny se slanečky, kde postaví bednu s kolosami.

Ostatné ve francouzské sněmovně se ozvala otevřená slova, aby se již upustilo od nesmělého tvrzení, že boj platí pouze klerikalismu; necht se otevřeně všude říkati, že plane zápas s katolickým náboženstvím.

Ostatné ve Španělsku jsou Ferrerovi řáci ještě upřimnější. Když ministr vyučování Burrelovi byla 26. června dávana hostina, řádal náčelník sednářů Morote, aby se zavázali všichni přítomní vyhubit ve Španělsku klerikalismus co nejdříve. Na to ministr (v „klerikalismu“ sezení) prohlásil, že tu přísahu s plna srdce učiní. Jak však Morote rozumí klerikalismus? Nedávno močným hlasem prohlásil:

„Navolejte smrt Jesuitům, ale smrt Jabbí!“ Kjhle před jakými lidmi uklánějí se tam vládní kruhy!

A u nás? Pokrokářští učitelé přísahají na nábožensko-mravní výchovu, ale otevřeně ve schůzích, tiskem i soukromě pronásledují kollegy plnící tu přísahu jako nějaké peance. Již v Bousově zřejmá a bestrestně učinili

pekna, aby učitelé katolíci nestali se lidci. Mezi profesory zakaz od neukoučených sup-plantů plno prarůvání takový, který ne-
hlasí s ateistickým řádním voľnomyslenkárstvom. Pastora živých mŕtve do Čech z Prahy přicházejí celá četa; zato však u nás dovoluje se i lidem ve službách státních úřadů štvát proti vyučování katolického náboženství ve školách. Jaký rozdíl jest mezi paragrafy a praxí! Až jsou paragrafy na ochranu náboženství, osy-
vají se beztrápně v listech protikatolických pošklebky na naši víru a otevřená rouhačství. Ministr deputací voľnomyslenkářské sám sdě-
luje, že jest pro manželkou rozlučku! S vel-
kým kvapem zde připravují sakryti i otevření náštinol poměry francouzské. Proto všichni katolíci na stráž, do první organizace, která se stane imponující hradbou proti zednářské záplavě! Voľnomyslenkářského Molocha nena-
sytíte sebe tučnějšími sousty! Jakmile ocití příslušnou sílu, nedopřeje účinně ani tolik svobody, neprokáže nám ani takovou huma-
nitu, a jakou pamatováno jest na trestance.

Nevěřte hladkým řečem a stále vyřikova-
vané svobodomyšlnosti těch lidí, kteří proje-
vili vášnivou radost nad husáckým pobíjením katolíků! Všecka ta lidová přivátivost děje se z nouze! Na stráž, do pevných řad a smutně vpřed!

Slovensko.

Jak se časy mění! Kolik je tomu let, co v Černové na Slovensku zatřaskly výstřely pa-
šek a tekla nevinná krev Slováků, když měl se posvětit černovský kostelík? — Pak od-
soudení, suspendování a vězení Andreje Hlinky — propuštění jeho se Segedína — všechno to už uběhlo, zapadlo — a letos, na den svatého Petra a Pavla, po překonání mnohých překá-
šek vysvěcen byl černovský kostelík od — Andreje Hlinky.

Černová, Černová, ty pronikáš nás vel-
kým bólem k slzám, ty nás vzrušuješ ku hr-
dinství, ty nám svědčíš o nevyspytatelných ce-
stách Božích.

Vysvěcení kostelíka mělo pestrý a doji-
mavý průběh. V předvečer „posviacky“ konána byla společná sv. zpověď, v den slavnosti velký, slavnostní průvod do Černové, kázání, svěcení, slavné nešpory, následujícího dne pak 30. června slavné requiem za zemřelé dobro-
dince, kteří k vystavění kostelíka nějak při-
spěli a za duše těch, kteří v pokoji odpočívají na hřbitávku černovské.

Hlinkovi, oznamujícímu v „Slovenských L'adových Novinách“ svěcení kostelíka, jistě za-
tanuly na mysli události oběhlé před málo lety v Černové; pravěť ve svém „pozvanie“:

„Tento úkon necht je spečetěný sáveti Kristovou: „Přikázání nové dávám vám, aby-
ste se milovali ve spolek.“ Kdo se bude fi-
dit tímto přikázem, ten zapomene smutné a bolné minulosti pro křísť a lásku Kristovu; nebude posuzovat žádného, ale padne před křísť Kristovým a zavolá: „Odvrát tvář svoji od hříchů svých a vymaž všechny nepravosti své!“ Jen tak můžeme přistoupit na svaté ono místo a jen potom můžeme žádat od Boha mi-
lost a odpuštění pro sebe, bratry a sestry slovy: „Dobrotivě nakládej, Pane, se Slovem, aby byly zbudovány bradby jeruzalemské.“

Posvěcením kostelíka pověřil Hlinku biskup Párvy. Byl to tedy skutečně den pravého smíření.

Za asistence vlasteneckých kněží, za ú-
častností nesmírného, do tisíců jedného a hluboce dojatého zástupu Slováků a Slovaček provedena byla slavnost. Jako luka o svatém Janě pestří se květy, tak pestrý byl i zástup věřících, tisícůch se kolem kostelíka. Pout-
níci z Liptova a zdalekých krajů, různé stavy a obojího pohlaví v pestrých krojích chtěli být svědky dojemné, anebýjící slavnos-
ti. Přišli se Šariše i z Prešova, přišli i Pe-
šťani, slovenští „robotníci“, kteří se svých tvrdých mosolů uspořili dar na drabý koste-
líček; přišli Nitranci ve vyřvaných košilích; i Oravci se dostavili. Z očí přítomných zář-
radost, celé shromáždění proniknuto je hle-
bokou zbožností. Počíná spěv: „Přiď, o Bože Duchu Svátý“ a farář Hlinka vystupuje na kazatelnu, vystavěnou pod širým nebem. Tisíce lidí umlká, Hlinka se modlí a pak káže o významu a potřebě náboženství, vykládá ú-
čel chrámu Božího, odporučuje chrám v opa-
třování věřících. Děkuje všem dobrodincům, kteří dopomohli k vystavění kostelíka, připo-
míná jmenovitě uběhavost Černovských, děkuje jim vroucně zároveň za neochvějnou jejich lásku k němu. Ty hroby na hřbitávku mohly by vyprávět a svědčit nejlépe.

Tak líčí dojemnou slavnost slovenské no-
viny. Andrej Hlinka vysvětlil černovský koste-
lík! „Kde je zatvrdnuté srdce, které by ne-
precitilo a nezaplakalo při rozpomení pomí-
nutých krivd, žalostí a l'adakej zlomyšľenosti? Lásku a zlomyšľenosť sú hlboké ako more. Lásku Černovcov ku svojmu pastierovi, ktorý

sa o ich chrám postaral, nedovolila l'adakej zlomyšľenosti, ktorá občas ajahant hriechom rukou na ich pozlad, oľápiť sa dáť o seľňu-
šiu jedine ich pastierovi priľachajúcou posvi-
ckou; posviť ich chrám bez náho. A takto na-
vždy ostane pamiatka Černovcov a ich zlá-
losti aj nám všetkým Slovákom. Andrej Hlinka žil, žil, on ho i posviť.“

Jakýsi prostý Slovák, snad štátník pa-
mätného onoho krvavého svätého černovského kostelíka, složil k svätke sv. Petra a Pavla prosté, srdečné a napínavé veršičky:

V chudobnej to obci pod Tatrami
Ležia v čiernej semi postrieľaní,
Tam otec i matka, sestra, brat spúšťa,
O prvej posviacke ľahko snívá.
Až telom sme od nich rozlúčení,
Budeme srdcom s nimi vždy spojení.
Vždy sa myslí majme tú pamiatku,
Že oni zomreli — pre posviacku.

A co maďarská „lidová“ strana — nép-
part, jež při nedávných volbách do uherského sněmu došla se tak strašlivé porážky? Čer-
novský kostelík a néppart — není snad ani možno, aby každému při vyslovení toho neb onoho slova nenastala asociace představ. Ne-
blahá, nešťastná strana, jež sradila svůj pro-
gram, rovnou spravedlnost ke všem národno-
stem k uherské koruně patřícím, bídně jej sradila, strana, do níž kdysi každý upřimý a spravedlivý katolík kládí velice naději, které však bohužel tak bolestně zklamaly!

Slyšme hlas katolických, sám najistě ze slovenských časopisů nejympatičtějších „Slo-
venských L'adových Novin“, jež žádají z ná-
jaké zásti proti katolickému viníci nemáme ani v nejmenším. Každého týden přisílají přísluš-
né evangelium s krásným výkladem. Píší:

„Událost Černovská je nie len svojou straš-
nou tragédiou zarezaná hlboko do mäsa nášho národa, ale tá nekonaná Kalkária procesov pre články o Černovej písané je tak bolestná a výsmachná, že tie hroby černovské nad všetky Demosthenesovské reči a káže vyma-
nejšie hovoria a žalujú. Tie sa milčanim od-
byť nedajú.“

Nebojme rušit směrťiv křesťanský ná-
ladu posviacky a smíři by sme si, aby naši protivníci a nepřítelů aspon tisíců částku tej směrťivosti a lásky ukázali k nám, jako ukazuje ten pomnívaný a ním tapený „Gapon“ k nim. My pripomíname len jedno: ľahký smr-
telný hriech keď je aj odpustený — zadost-
činenie a náprava zavineného zlého musí na-
sledovať, ináč je to klamstvo a hračka.

Nás až po tie černovské hroby prenáse-
doval néppart a jeho kňazské náhoň, ktorým bola politická nenávisť svätejšou, jako Kristom prikázaná láska křesťanská. Tím šovin-
istickým špiharvom my darmo hádkame perly odpúšťania, my by sme im len vtedy boli milí, keby sme i my tam ležali v rade černovských mačedelníkov.“

Křesť, téžka to obžaloba! Kde však ale-
duje poměry na uherském Slovensku, vidí, že jsou pravdivé.

Jaká je nálada na Slovensku po pověst-
ných maďarských volbách? Dostí stísněná. Slováci vidí, že na neblahém výsledku voleb-
ním jsou částečně vinni sami. Nebyli k vol-
bám řádně připraveni, agitační volební a jejich strany nebyla také právě největší a tak ne-
zbývá jim než trpělivě čekat, co volby přinesly. Tři milióny Slováků mají 3. poslanece!

Obrana.

Snaha po vyšší vědě a pravdě či obecně s lidem hleposť? Má se konati v Bruselu od 21. do 24. srpna sjezd „Voľné Myslenky“. Čestnými předsedy sjezdu budou spisovatel francouzský semita Anatole France a — pověstný, s vědeckých podvodů nesvědčící profesor německý Arnošt Haeckel. Poslední jest přední vědeckou kapacitou voľných myslitelů, kteří při štění jeho neřikavých útoků proti křesťanským zásadám — šplně na volnost vlastního myšlení zapomínají. Věřit slepě všem nesmyslům, které jim Haeckel předkládá. Přední učenci německí odsoudili věcně a přímě čachr, jaký si Haeckel s vědou dovolil. Vždyť málokdy bylo tak hanebné slova „vědy“ sneseno, jak si dovolil Haeckel. Kde tomuto muži nestádlá fantazie, tam si docela pomáhal při líčení o původu života přemísťáním obrásků k jinému textu. Podvod ten byl rovná takový a tak směšný, jako by býval pod podobiznu Bismarckova podeřsal jméno některého biskupa nebo anglického lorda. Německí odborní učenci plným právem vyjádřili svůj hnus a lítost nad tím, že německý lid se dal balamutiti profes-
orem takové povahy. Docela i Mařarykova „Naše Doba“ posvětila správně na dryadnictví Haeckelovo.

Kdyby v kterémkolí státě šeloval někdo šest pytlů monky, kdyby někdo upadl dovolil si prodávati šest batů, do nichž roztáhl maso kovář, hned by se na lidi jako šelouni za-
vrtali do kriminálu. Haeckel však svým šlo-
vém mraždil monky milióně lidí a to za-
myšlené. Co by tedy zasloužil za takovou hle-
tara on sám? Měl by tudíž právě voľnomys-
lenkáři, kteří tolik o „vyšší vědě“ blábolí, vy-
sloviti najhlubší opovržlivost takového. Ale — oni již napřed v „Národní Politice“ o-
pamují s pochlabou, že Haeckel bude za kom-
munistu čestným předsedou! Zda tam bude mí-
řediti jako čestný učenc, o tom opatrně mlčí. Že se svou volbou plně protymyslné Čecháky k mířidům na „pratickeřské“ pompy a ná-
běží zde dle přání německých židů co nejčes-
něji dšast. Jako dvě největší své hvězdy ala-
vili volní myslitelé italského Lombroso a ně-
meckého Haeckla. Lombroso však, jakkoli byl horlivým šifilem materialistického monismu, náhle se oddal pověrám spiritistickým, o čemž volní myslitelé chytře mlčí. Po zapadnutí té voľnomyslenkářské hvězdy však zřetel ještě voľným myslitelům slavnost Haeckelova, jejíž oslava nejlépe svědčí o tom, zda jest olem voľných myslitelů skutečná věda či protikato-
lická štvaniče.

Jen ve sverném šiku proti papoři, neboť dšilaple mami učitelom národů! Již jsme řekli, že slova papešské encykliky o „reformátorech“, s nimiž a s jejich stoupanci ma-
li bojovati vznešený lidumil Karel Borro-
mejský, jsou nesvratnou pravdou, která se dá dokázati docela i čestnými výroky oněch refor-
mátorů samých. Leč a nás není dovoleno pro-
mluviti historicky dokazovanou pravdu o lidech těch, kteří bojovali proti katolické církvi. Zde se dovoluje pouze páliť před pověstnými od-
páři našimi modlářské kadidlo, ať už přitom historie pláče sebe více. Nepřítelny vřtek schvátli řemeslné štváče, kteří dlouho na ka-
tolictvo psi hlava strkali, když Vatikán po-
věděl na základě nejpreznejších dokladů děje-
pisných něco o charakteru protestantských re-
formátorů. Jen teď hrr na církve, na katolictvo vábeo! Pravdivé odělení nesmí štetiti bez trestu!

Když naše církve byla v Čechách na ve-
řejných schůzích nasývána bestii, kanálii, hy-
enou, když po řádných katolících bylo elintáno jako po nejhorších šloincích, ani pokrokové ani soc. demokratické ani evangelické tisk ale proti tomu nezmítal. V obcích, kde se mělo udělati sv. břimování, rozhazováno proti tomu palické letáky, lipány od nočních pachatelů proti té svátosti na soukromá obydlí protesty, jako by udělení té svátosti bylo klerikalismem! Bylo raděno katolickým žákům, jakým knýsem by se měli nejchytřejší vyhnouti přijímání Nej-
světější svátosti. Ve Žďáře bylo hotové srovnání živli protikatolických proti misionářům, vřís-
tány rozkaasy, aby se jim nedovolilo ani v ka-
tolickém kostele ke katolickým kázati. Kato-
lickému pravdu v Praze bylo do tváři plváno, katolíci dšláde vyhazováni od radých spola-
dálnků s továren na dšlábu, stíkáno kalem i na samou osobu Kristovu. Katolická svoboda utlačována a barbarickou surovostí nejhrůz-
ším způsobem. Když byl ve vzdáleném Špa-
nělsku popraven Ferrer, polítrané dšvy i v Čechách scházovali si šáhu na kněžích neoma-
letým spřimím.

A teď přivedové bezmenných protikato-
lických štvanců farizejský křísť, že mají papeš zachovati náboženský mir, že se proti rušení míru musí ozvat také protestanté — tedy ti lidé, kteří na voľnomyslenkářských štvancích měli tak veliký podíl! Taková štvaniče řiti se bezhlavě vpřed, ačkoli se ví obecně, že přese borromejské encykliky na našich karmelánských štena nebyla, takže zde odpadť přisima k roz-
členění. Slova encykliky, která jsou protestantům nemlá, rostrousit v naší semi nejvíce naši protivníci sami. Nadto papeš již sám dal řádné vysvětlění, jak třeba encyklice rozuměti, ačkoli toho ani potřebí nebylo. Z textu i vysvětlění encykliky vyvitá dostatečně, že moderní pro-
testant naprosto nemá přitýkat si k uražen konstatováním fakt, jež se udála před čtyřmi stoletími.

Nadává a spílá snad katolický tisk těm lidem, kteří — třebaže se zásti proti církvi — promluví pravdu o křísťovém řádu německém, o katolických nepřítelích sv. Metoděje nebo o papeži Alexandrovi? Vždyť v samých kni-
hách katolických se o těch slofádách mluvího píše. Ale o Lutherových křesťanských přátelích, kteří tak bezcítěně katanovali a ujařmili rol-
nictvo, papeš ale promluvíti nesmí ani k svým vlastním věřícím. Proč už jednou není vydán od některého moderního světlonose křísťový životopis Lutherovo a japoos bratři? O Husovi, Galliovi, Savonarolovi, Brancovi a jiných lidech, kteří se s Vatikánem střetli, potitšány již přese celé stohy papíru. Zato o mužích, jejich nauka má i v Čechách čestné vyznavače, vládnou i v li-
stech protestantských napařené tiskne. Proč jenom? Vždyť přese Luther spěsobil daleko-
sáhlejší revoluci církve, než čtyři lidé řádu

Masarova. Soudne to vzhled ke vyvození s chytrostí fanatických mluvkou nepříteli. Ti vědí dobře, že pro protestanty bude nejlépe, jestliže o skutečném životě Lutherově uvidíme mluvit a odvrátí-li se pozornost od otce protestantismu k všem jiným, jimiž by se dala zaměřiti církev. I nejhloupější protestant, kdyby se důkladně převedl, jak se vlnělo v Německu reformovalo, byl by přiveden v šílen. Kdy jen stále držiteli dějinou pravdu o Lutherovi pod pokličkou! A bída toma, kdo by se odvážil otázkou působení Lutherova přetřásti veřejně! Jenže nyní již přitoch politika protestantů nepomůže, jak usnávají sami osvícení protestanté v Německu a ještě více v Anglii. Proto ten fanatický bův, že papalští encyklika potlačila k myšleni, že vyvádí se zafarbovaného romantického kruhu k světu drsné pravdy! Pro všechny slova nepříteli pravda encykliky zůstává stále jasnější a výkon dílo valice prospěšný.

Náboženská smířlivost „Času“ a Masaryka. „Čas“ kuje železo, dohad jest křavě. List, který uveřejnil nejseróznější nádivky proti katolictvu, list, který k vůli zavážlivému hlasu prohlásil odpor církvím všech-něm, rozčiluje se jako saryty evangelický církevník na slova encykliky proti — zakladatelským církvím. Píše dne 17. července, že text encykliky jest „oplyvajícím (11) nadávkami a štváním proti reformátorům a reformaci“; přý dle encykliky „křesťanská a národová, kteří k reformaci přistoupili, byli nejseróznější.“ Takové brzy jsou v těch náboženských řadách? Jen ať si laškový čtenář srovná slovné znění „pohorlivých“ řádků encykliky s čachráfskou parafrází masarykovského deníku!

A k tomu hned macharovsky-masarykovské dobrotičko dodává svou kritiku: „To není „útočný ráz“? Co by to bylo, kdyby se takto psalo o zakladatelích katolické církve, o jejím učení, o jejích vyznavačích? Žádný (11) list by takovou věc neměl napsat, žádný občan (117) veřejně říci; list by byl skouflován, občan zavřen.“ — Takle jest nářek, že drží prohanost „Času“ hledá stále nové, vyšší vrcholy. List, který nejnadšnější dovedl chváliti štvání Macharovo proti církvi, ba jeho zesměšňování samé osoby Kristovy, list, který otiskuje plno pepických nadávek proti katolíkům, najednou se odvažuje tvrditi, co by se stalo listu nebo občana pokrokovského. Což když nasval Masaryk katoliky černou bandou? Byl za to zavřen? Byl zavřen Machar, když svým nejvlastnějšími výmysly tropil si pošklebky ze sv. Jana Nep., z duhy Mariánské, ze sv. Aloise, ze Šusanny? Byl zavřen ten člověk, když se vyjádřil, že katolické lidi mají býti postaveni mimo všechny zákony jako škodné zvíře? Nestalo se nic jemu ani časopisu. Kdyby jen někde bylo podobného bylo napadeno o škodě, trest by se dostal i v nájezd.

Vždyť ostatně v nájezdu proti dru Kronbauerovi „Čas“ napsal, že protikatolické „zákony francouzské jsou jedním z nejrozumnějších skutků republiky francouzské a pokrokoví lidé celého světa přejí si, aby tyto zákony vydaly se na cestu po celé zeměkouli. Zejména musí si také přejít náš národ, který byl se vždy držel v 17. a 18. století uprostřed, demoralisován a takřka mrtv.“ Ačkoli by mohl „Čas“ dobře věděti, že právě s demoralisací různých církví a církví jiných byl tehdy náš národ vyzáven, přece napsal o naší církvi totéž, co nyní s klavírně-organickým sborováním vytváří encyklika o čem dříve, že by za to byl občan zavřen a list skouflován. Tedy jen si, ani při největším fanaticismu nešlepati abytně na jazyk!

Naši protestanti ani neposlali proti nehoráznému potupě, jaká se dělá celé staletí katolickým kornovačím přísahou anglickou. Král nastupující trůn přisahal vědy, že „vzývání anebo klanění se Panně Marii nebo (vzývání) které-hokoli svátého, že svátost má, jak je dnes v katolické církvi v užívání, jest pověřené a modlařské“. A přisaha praví dále, že se to prohlášení má bráti ve smyslu anglických protestantů. Což kdyby tak v některém „zklíkalizovaném“ státě v parlamentě učinil svou přísahu nastupující panovník podobnou poklonu židům nebo protestantům? Strpěli by to?

Ostatně nač potřebí dalších rozkladů! *Tahový list, který dovedl hájiti a chváliti barcelonské bandy, tahový list, který otiskl výrok Masarykův, že jen darebák má být proti ruským revolucionářům, naprosto ztratil právo ke kaza-teleckému rozkazu, jak která církevni společnost má dbáti snášlivosti. Tyto řádky napsali jsme pro poučení evangelicko-israelského „Času“, protože zavla: zašit se vzhledem poučiti nedá a dovede kormidlem logiky a důslednosti otáčet od případu k případu tak, jak jí to velí okamžitý prospěch. Natto však konstatovati před čtenkou veřejnosti zajímavé kulturní dokumenty s moderačním proudem, které přý chce zavést nejvyšší hmotnost a toleranci!*

Agrárnícká obrana. Již byla sázba našeho článku o počátcích agrárníckých (viz přílohu!) minulý týden hotova, když „Venkov“

najednou přimáhl 13. t. m. se svou obranou proti listu Bergmanovu. Zatím jsme tedy uveřejnili odložit. Leš Bergmanovy „Lounské Hlasny“ otiskly tak důkladnou a přesvědčivou odpověď, že jsme navrátili uveřejnění hotový článek nyní dočasně.

Na př. „Venkov“ nasyvá drzon a hanbou listu tvrzení, že posl. Závorkovi Ustřední jednoty napějila 21.000 K. „Loun. Hlasny“ však dokazují jasným způsobem, že Závorkovi peníze půjčeny a jmenují četné svědky agrárnícké, kteří o půjčce dobře vědí. K tomu dokládají: „Kde-li kdo nestyďná, jest to pouze „Venkov“, který nám konečně ani nesodpověděl podivné hospodářství v Melioračním svazu, naši pochybnost stran rozšíření výbora z 21 na 60 členů, také celá myšlenka záležitosti, proti níž dosud rada protestovala, státní písařkovi z „Venkova“ v péře... Trváme na něm do posledního puntíku... A ostatně, jak pak dlouho řek: Vem z děty a protokoly dosud řady!“ — Po této odpovědi „Venkov“ moudře věří „Loun. Hlasny“ stíchl.

Protikapitalistické soudruzi mají v Praze svůj palác, který znamená pro nižší soudruhy nové veliké daně, ale pro vyšší pohodlí a prospěch. Nyní zakládají tyto „různé protivníci velkokapitalismu“ dělnickou banku, jež bude akciovou společností se základním kapitálem 1.000.000 K; tento obnos bude rozvržen na 3000 akcií po 300 K. Teď jest jen otázka, kolik skutečných dělníků bude s to ty akcie kapovati, aby byla banka opravdu — dělnickou. Bezpochyby nejvíce akcií zakoupí ti „proletáři“, kteří upomínají inserty v „Práva lidu“ na své statistické podniky.

Politický přehled.

Politická situace. Dle něm. listů politická situace se od odročení (118. rady slepila. Poláci hodlají přý vyškrti rozřešení otázky vodní cest, které jim sděleno bude 20. srpna vládou. Bar. Bienenstohl přý ani nenapadlo, aby pomyslel na rozpustění parlamentu, poně-vadž právě nynější vláda záleží na jeho spolu-pracovníctví. Minister. předseda byl přijat císařem v šle v audienci, která se týkala v první řadě svolání sněmu, jež se sejdou koncem září. Císař přý bar. Bienenstoha ujistil, že počká jeho úplné důvěry. Ovšem ale také mu důrazně připomněl, aby k provedení smíru česko-německého všemožně a rásně přikročil.

Ministr obchodu dr. Weiskirchner zavítal minulý týden do království čes., aby s vlastního nároku seznal hospodářské poměry tohoto nejdůležitějšího království v Rakousku. Prvním cílem jeho byla Plzeň, kde si prohlédl přední závody průmyslové. Tu na hostině prohlásil: Rakousko, ty nedospělo jsi ještě ke konci posledních svých dnů, naopak, ty jsi, Rakousko, teprve na počátku dnů! Přál si, aby každé s obou národností spravedlivě bylo dopřáno, jak vývoj věci toho žádá, aby budoucnost pro obě se dobře vyvířila. Z Plzně za-jel ministr do Prahy, tu shlédli kanalisovanou Vltavu, hlavní poštovní budovu, umělecko-průmyslové a technologické museum. Na hostině prohlásil svou zásadu: věren svému národu, spravedliv ke všem v lásce a věrnosti císaři. Nejv. sem. maršálek princ Ferd. Lobkowitz prosil ministra, aby svého hlasu povznese také za tou příčinou, aby konečně v této zemi nastali mohly spofádané poměry.

Zdrženost Rusínů. Na schůzi ruského lidu v Narojově vyzvána vláda, aby nynější místodržitel haličský, jako přý hlavní škůdce Rusínů, byl odvolán a nahrazen Němcem, jenž by zavedl pořádek. Rusíni s nenávistí k Polákům volají na sebe Němce. Slovanská ubohost a zvrácenost!

Gravolácké slavnosti v Krakově konaly se minulý týden na 500letou památku porážky námeckých rytířů vojsky polskými za pomoci Čechů i Rusů. Do Krakova sjeli se ze všech stran polští delegáti i z jiných národů slovanských. Z Ameriky dujelo na 1000 delegátů zvláštní loď. Cizinců bylo v Krakově na 150.000. Středem slavnosti bylo odhalení pomníku krále Jagiella, vítězného vo vádce vojev polských. Četní ředníci nadšeně povzbuzovali k součinnosti, lásce a obětavosti pro vlast.

Uherský sněm pokračuje v adresní debatě. Hr. Tisza aspirá národnostem právo, aby tvořily samostatné strany jako na příklad v Rakouské polovici. Strany si navzájem vyčítají náslinuti při volbách páchané.

V Chorvatsku došlo opět ku krizi. Posl. chorvatské předložili vládě několik požadavků, především aby zatím propuštěn byl sekční šef spravedlnosti Aranićky a státní návladní Ag-curti, ješto oni byli hlavními tváři procesu se Srby obviněnými neoprávněně s volezrady. Odpovědi na tento požadavek bylo, že bán dr. Tomašić podal žádost za propuštění. Ale předseda ministerstva uherského hr. Khuen-

Hedervary, ješto slyšší většina koalici, srbsko-chorvatská jest nepohodlnou, usiluje, aby dr. Tomašić zůstal nadále, a koalice by se podrobila sebo. sněm chorvatský bude roz-paštěn.

Vyjasování kmetů v Bosni a Hercegovině jako vláda osnova dostala se do zeměského sněmu bosensko-hercegovského. Osnova ta jedná o poskytování půjček k dobrovolnému vyvazování kmetů. Posl. dr. Kralj pravil, že dualismus namířen jest proti Slovanům v Říši. Chorvaté byli obětováni Maďarům a Srbové už nyní mohou viděti, co mají od Rakouska k očekávání.

Kulturní boj se Španělsku přičiněním mi-nister. předsedy Canalejas se víc a více ostří. Sv. Stolice jest odhodlána přerušiti vyjednávání se španělskou vládou. Canalejas nařídil, aby byli obesáni všichni převorové, kteří by do 1. srpna nezařídili za státní ochrání svých kláš-terů. Kdyby se zdráhali uposlechnouti roz-kazu, budou jich kláštery zavřeny.

Černá Hora. Černohorská skupština svo-lána jest k mimořádnému zasedání na den 19. srpna. To souvisí s prohlášením Černé Hory za království. Skupština se na něm usnese a pořádky knížete, aby královskou hodnost přijal. Obyvatelstvo tímto povýšením valně nadšeno není, ješto se obává nových daní.

Zprávy organ. a spolkové.

Řečnicko-sociální kurs v Hradci Králové. Hradecké kursy řečnicko-sociální vychovaly celou řadu nadějných řečníků, kteří úspěšně hájí záady naše po vlastní čest. Téměř všichni přední pracovníci v hnutí katolické mlá-deže jsou absolventy hradeckých kursů. Kursy po-stráncé vědecké a pedagogické řídí p. Dr. Rayl se sborem věhlasných odborníků, stránku techni-ckou a ekonomickou vede p. strojmistr Polák. — Letošním rokem byla osnova týdenního kursu obohacení přednáškami o spolkovém účtnictví a vedení knih. Přednášky tyto konal p. kontrolor Čermák, známý odborník z Prahy. Celého kursu účastnili se 84 řádní posluchači, mezi nimi bylo 11 žen; mimořádných posluchačů na některé jen předměty bylo 19. Každý posluchač vypracoval a přednesl řeč na dané téma před zkušební ko-misí, která o výsledku výstupu podala písemné vysvědčení. Při praktických těchto výstupech dobrá třetina absolventů osvědčila se výborně a jen zcela nepatrné procento prospělo slabě. Večery byly věnovány debatě, ve které byla civična pohoto-vost řečníků ku replikám. Také byly vydány kur-sovní noviny, do nichž příspěvky napsali frekven-tanti kursu. Velmi milým dojmem působila účast dvou zástupců Akademické ligy katolických aka-demiků z Prahy pp. Pirka a Reinise, kteří činně celému kursu obcovali. — Sbor učitelů čítal následující sly: Dr. Fr. Šulc, profesor bohosloví, Dr. Fr. Rayl, rektor semináře, Dr. Gustav Doma-by, profesor bohosloví, Dr. Jan Nep. Jindra, profesor bohosloví, Fr. Čermák, profesor, c. k. soudní revident účtů, František Juhl, tajemník, Filip Konečný, farář, Ferd. Vlček, farář, Jiří Sa-hula, redaktor, Karel Kepl, viceředitel Borromea, Antonín Fait, klempíř, Fr. Šupka, redaktor, Jos. Polák, strojmistr, Josef Katmar, faktor. Průběh letošního kursu byl velmi zdařilý a znamená opět pokrok v záslušné akci hradeckých pracovníků. S povděkem dlužno zde poznamenati blahodůli, kterou podnik podporovalo Politické družstvo tiskové a Všeodborové Sdružení subvence a správa b. Borromea poskytnutím výborného opatření všem účastníkům kursu. Poměrně slabou byla účast kléru a hostů z jiných diecézí, ale letošní. zpozděné žně jsou příčinou asi tohoto sjevu. Jinak však zdar sjezdu byl úplný a utkví jistě všem účast-níkům v milé paměti. Zdař Bůh!

Dem. katol. organizaci v Hradci Králové. Jako závěr ku zdařilému řečnicko-so-ciálnímu kursu byl uspořádán dne 17. t. m. sjezd mládeže, katol. dělnické a katolických spolků. Nebylo účelem sjezdu pořádati projev manifestaci; měla to býti výroční schůzka a porada předních organizátorů diecézních. Přes to však nabyla schůzka v odpoledních hodinách rázu manifestačního. Do-poledne na nádvoří bisk. Borromaea konala bu-jará naše mládež křesť. sociální tábor lidu, jenž byl čestně obesán. Napřed sloužil mši sv. vsp. dr. Šulc za asistence dpp. Kepla a Petráška na nádvoří v pavilonku, vkusně ozdobeném od mládeže kyticemi a věnci. Nadšený sborový zpěv mohutně se nesl k modrému blankytu. Táborové řeči zahájil předseda mládeže dp. Petrášek. Pak promluvil vsp. dr. Šulc o úkolech mládeže a nato p. Lochman promluvil o mládeži rolnické. Sl. Kosařová zabádala dorost dívků k práci za svaté idey. Sl. Čermáková ohnivými slovy vybízela ke křesťanskému obrodu dělnického dorostu. Pak předneseny pozdravy. Dp. Petrášek končí tábor, zazpívá hymna mládeže křesť. soc. (skladba dra Šetiny), pak hymna Svatováclavská a „Kde domov můj“. — Současně konala se schůzka Všeodbor. sdružení v reforektu semináře. Před zahájením sloužil mši sv. vsp. farář Kňhnek z Javorníku.

dožal mistře výroby posvácnosti na křesťanství. Všeobecně sdružení křesťanských dělníků dále pokračuje. Loni bylo a vředeňského katolíka p. Stědy pastýři osady na vzroste pět o všechny a přišlo, aby i na dále vytrval na trnité cestě vředeňského úřadu svého. Pěsle odebíraly záruky chrámských z děkanství domu, aby se následujícího dne dostavily v počtu ještě bojejší. Ráno dostavily se deputace katolických spolků náhodných a podaly milovanému pastýři dvě korouhve, které za jich posádku dobrodinců se o cady byly mnohousy pro chrám náhodných v upomínku lidového jubila. Po dojemném přání, které přímě přednesla sl. Šot lově se sdruženou katolíka a mládež v Náchodě, byl jubilem veden za blaho svého, provázen 30 kněžími s oltáře vikariátu a zástupem věřících do chrámu Páně. Tam přichází k slavnému dni darovaným rouchem meškám přinesl pan vikář za sebe a za celou osadu Největší oběť v drabovném gotickém slohem provedeném a českými graafy bohatě vykládaném kálou, který akromasem a k: všem milému vikáři duchovenstvo náhodného kraje na dlehas úty a věčnosti věnovalo. Ačkoli byl všední den, byl farář kostel přepašen osadníky. Mezi jinými viděli jsme zástupce katechizace pana patrona, členy sl. městské rady, p. přednostu c. k. okr. soudu, p. správce c. k. berního úřadu, p. inspektora dráhy, pp. starosty a radní přifačových osad. Mezi spěvy krásné provedl epický spolek s p. řediteltem Wütschem. Po chválospěvu „Tebe, Bože, chválíme“ vrátil se průvod do děkanství domu; tam staříčkům jubilaři přání: chrámůvého kněžstvo úty p. sekretáře Kanéry, zástupce kost. patrona p. sl. a Campe, kněze duchovní p. Penischka, p. okres. hejtmán Dvořák s p. okresním šk. inspektorem Paulkem, p. přednostu c. k. okres. soudu Šarka, starosta města se sl. městskou radu p. JUDr. J. Čížek, předseda spolku pro vystavění nového farářského chrámu Páně p. JUDr. Fr. Dvořák, starostové přifačových obcí a představitelé různých spolků. Město dalo všechny i blahopřání náboženské i světské obce v Náchodě a jejího kněze PhDr. Síchra. Všechny projevy jasně ukázaly, jak velice je náš pan děkan a vikář oblíben ve své osadě, jak u inteligence tak mezi lidem. Proto s ohlasem velkým bylo shromážděným duchovenstvem přijato přání, které p. sekretář Kanera s Police při vikariátu poradě téhož dne konané přinesl, že zásluhy a oblíbení milého jubilara dle budou též pochopeny a uznány naboso.

Sokolové a křesťané. V Práchech u Hradce Králové byl dne 19. července pohřeb vředeňského občana rolníka p. Fr. Dolanského. Sčastnili se i Sokolové a Prácheňský a Opatovický. L. Váňý úřad pohřbu rukou valice to, že Sokolové nekráčeli za křesťanem, ač pp. basiči a dělníci „Besedy“ a „Družstva“ tak učinili. Při zakročení pohřbavatele odvětil velitel Sokolů, že přý tak vždycky chodí. Sokolům v čele kráčel p. Ant. Hála, učitel z Opatovic; tře se vyjádřil louti o účasti basičů při „Bokim tele“, že je to panáčkoviání. Tentýž jest předsedou místní org. agrární a dle „Venkova“ jediný agrární spolupracovník s řad učitelstva celého okolí. Nasázáři!

Jaroměř. Výstavka uspořádaná při příležitosti mezinárodní manifestace setkává se všude s neobyčejným zájmem, takže se odhodlalo předsednictvo pracovního výboru prodloužit výstavku do neděle 24. července do 4 hod. odpoledne. — Upozorňujeme český severovýchod na tuto výstavku a doporučíme její návštěvu zvláště v neděli 24. července, v kterýžto den shromáždí se široké okolí ku valetu aeroplánu p. inž. Kašpara na Josefovském cvičišti po 5 hod. odpoledne.

Potěšky u Čáslavi. Čím nám socialisticko-pokrokaté volnoomyšlenkárny brosí, že mizie rozsahy v novinách, to konečně splnil. Divíme se však, že na takovou slavnost potřebovali tak dlouho, než-li ovšem pravdou, že přý to měla redakce Pravdy dávno na svém stole, a že teprve na dožitorské zakročení to dala do světa. Toho „potěšského katolíka“, jak se dopisovářel podepsal, ač s jeho katolictví nesbyl než zápis do matriky, upozorňujeme, aby si o duchovní správu hlavy neblámal, raději ať věnuje tu starost svému povolání. Máte býti jst, že ligarián, jak misionáře nasývá, ani lidu viru nezkaší ani mravnost nespořadí, a tím ať se obrátí med své kamarády, najde tam příležitosti dost a dost. Co se týče toho náboženského výroku „o mniších na toulce světem jsoucích“, odpovídáme, že každý cihán dle své planety hádá. Myslili jsme, že jest přece ten štáb protikat lický chytřejší, ale takhle hloupě dávati svůj vztah na jevo, to ukazuje opravdu na připravenou hlavu.

Dejlmí Královice. V neděli dne 17. července t. r. konala se u nás agrární schůze (přý sjezd), na které ředil též zemský poslanec farář Blahovec. Všecky politické strany odbyl kratičkými posádkami, pouze stranu křesťansko-sociální vzal s důkladně na mešku a posvětil si na ni elektrickou lárovku. Nechceme nikterak brát p. faráři jeho politické přesvědčení (?), ale proti nepravdám, které na schůzi přinesl, musíme se se vši rozhodností ohraditi. Zdejší vdp. děkan nikdy s jeho násoy nesouhlasil a nikdy také souhlasiti nemůže. V rozmluvě trval 5 minut téžho projevů sešli se s námi mladý, obviňtější býti se

o politice skoro nemluví. Chťel-li p. farář tímto způsobeu poštívati dobrý katolický lid proti duchovnímu správci, pak ho musíme váru škrovi, že volil sbrat takovou, která mu jako kněz nejmenší přiležitost Ostataš táheme se p. faráře, kde že měl tře den máš sv. za lid sobě svěřený? Kterak mohl jako farář v neděli odejít se své farář osady? Kde byl tutěš neděli, jak každý katolický křesťan jest povinen, přítomen máš sv., když je papežtější než sám papež? Konečně jak mohl tvrditi, že stane věren programu agrárnímu, když snad ještě před 8 lety totěš tvrdil o programu mladočeském?

Škuteč. Společnost města Škuteč vykazuje za první pololetí 1910 obrátu 2 893 234 K 45 h. Z obnosu toho vidno, jak oblíbená stav tento se tře a jak prosperuje. Vklady přijímá od 1 K počínaje a sčrokuje je 4 1/2%, zápůjčky hypotekární povoluje a úm. rem libovolným na 4 1/2%. Společnost města Škuteč skýtá nejbezpečnější uložení kapitálu.

Z Brně u Potěšky. Těch osada naše, ověšená živou zelení ovocných sadů, táčejících lučla a prostorných hvozdů, s mírně prohloubeného svahu návrší nade klukatými břehy bystrotoké divoké Orlice rokočným pohledem na omášené stíceniny Pátova bradu mil. se kochajíc, oděla se dne 17. t. m. za krásné nedělní pohody slavnostním hávem a živě vředeň bylo lse čísti ve tvářích domácích obyvatel, jak i v čestných příchodcích, kteří řadili se v zástup kolem statku páne Benešova, aby stali se účastníky vředeň a více „první“ primiciální slavnosti v Brně. Nvokněs vel. pán Stanislav Beneš, bývalý komuní praefekt královéhradeckého biskup semináře dojemnými slovy poděkovav rodičům za jich starost a oběti a vředeň sobě jich počteňání na novou životní dráhu, ubíral se aprostřed kněží, bohoslovů, družček vředeň a lilie hvozdů, a čestných příchodců a provázen velkým zástupem věřících pójících nábožné písně za blahou svout do farářského chrámu Páně v Potěšky, kde nadšeně a velmi účinně přonesl slavnostní řeč o strastech a slastech kněze slov. a na slovo vsaty kazatel vdp. Ant. Kaška, děkan katechizace a. O. Jak při kázání, tak i při primiciální máš sv., při mš přeseň byla provedena mše „Panis angelicus“ od Koenena, byl naplašen chrám věřícími, kteří velmi živě brali účastnství na vředeň slavnosti. Hloubkým dojmem působilo na všechny přijímání nejv. Těla Páně rediči a sestry s rukou syna a bratra novokněs. Po Te Deum a sv. počteňání bylo uděleno kněžím, bohoslovům asistujícím, rodičům a příchodcům v presbytériu přítomným, nvokněské sv. počteňání, ostatním pak věřícím po slubách Biskup odpouštěných. Celé slavnosti dodávala dojemného rázu ta okolnost, že krátce před ať těles zkoušený otec vlp. primicianta navrátil se s ryznovaké a /K. nemocnice, kde byl po delší dobu velmi svědomitě léčen s árazu na ruce způsobeného sekacím strojem a usdravení jeho tolik pokročilo, že mohl osobně býti přítomen. Dvojí radost plnila duši srdce účastníků. Dají Pán, aby slunko radosti a štěstí nad hlavou páne primiciantařova a jeho zbroňných, pracovitých a vředeň katolických rodičů a přátel nikdy neschytilo se ky západu.

3. 1. valná hromada I. českého spolku pro zvelebení vředeňství, zahrádkářství a chovu hospodářského zvířectva v Chrudimí koná se v neděli dne 31. července 1910 o 2. hod. odpo. v hostině p. Karla Wirta v Slatinanech. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. Rokování o těchto otázkách: a) O chovu vředeňského dobytka. (V rozshovr uvede p. Fr. Brabec, správce hospod. v Chrudimí. b) O pěstování ovocného stromoví. (Promluví p. V. Blý, učitel zahrádkářství na zemědělské střední hospodářské škole v Chrudimí. c) Zásady záhradního vředeňství. (V rozshovr uvede předseda spolku.) 3. Volné návrhy. Hojné účastnství žádoucí.

Konec písničky. Přie se nám: V jednom malém českém městěčku, kde si řadí po-Husajom a také pošumaví — řekli starý parkmistr kamarádům v hospodě: „Pánové, to byste viděli, kdybych já si vzal na sebe prubír (přivlekl), jak by mi to slušelo — a nedělal bych si z toho nic, kdyby mně nadávali „klerikál“ — a ta što'a — to bych já to jinaak nekal, neř, naši páteři — a vzal bych si toho tolik, že bych měl já dost. Na našeho Jenka bych nezapomněl a vám bych dal tolik, že byste se všichni dobře naspili.“ Témhle Husitům přerušil jeden moudrý pán „bramborovi sednák“ — Na tahle dyasitli klerikálmi jsem si vzpomněl, když jsem čel 27. číslu Österreichs katoth. Sonntags-Blatt se dne 3. července 1910 před násvem „Konec písničky.“ Článek tento zní: „Touží se u nás tolik po reformě manž. práva, aby rozvedení, kteří byli po katolicku oddáni, znovu ve štatek mohli vejiti. Požadavek tento je potměšilý a podezřelý hra rakouských sednákůých loží. Chytili se Rakousko do pasti — bude konec té písničky.“ Lože sednáků — svředeň — vyhraje — bude slavit triumf. — Bylo — je a bude tak. Když ve Francii pomoci lidu olepnat byli kláštery, nedostali dělníci žádného započtení pro stáři, ba ještě jako odměna dělnictva byly asyly pro starce a starosty ve klášterech zředeňkovány a starci a starosty stáli bez přístřeší. Bylo tomu tak, jakoby sednáků lože chtěly se posmívati chudému a obelstěnému lidu a místo započtení ve stáři byly lidé nové dané na bedra vředeň,

nebo ukradené a ulopané miliony od sednáků klášterů a katechizací mami býti nahrazeny (Konec písničky: Zedeňli ta mši páneou štolu) Totěš stalo se ve Španělsku. „Volné školy“ byly tam totiš povoleny a na poděkování za to smobilizováni zákeřní bandité, kteří v Barceloně sasoovali strašné krveprolití. I ta byl konec písničky. Zedeňské lože svředeňlo — oco triumfuje. — Neř frapaťnější nebylo nikde jednat sednáků a jich konečné cíle národům lépe do jasného světla postaveny než v Budapešti, známé to baťte svobod. sednáků. 19. června nasouobil se tam mladý malif jménem Pavel Javor se slečnou Markétou Szalai, dcerou to chěfředaktora a měst. presidenta Dra Michael Szalai, který druhdy se jmenoval Kohn (!). V Uhrách, kde sl sednáků civilní či občanský štatek vybojovali, chtějí nyní sednáků ukázati, že jim nicotliko nezdeňlí na katolickém štateku, nýbrž že jim nic není i po civilním štateku štateku — a že (slyšte!) oídavky sednáků jsou vředeň hlavní. Pavel Javor byl se slečnou Markétou Szalai dříve než byly oídavky štateku civilní vykonány, oddán dle sednákůho ritu v sále Velké Lože uherské. Pak teprve následoval štatek civilní štatek v témhle sále, který byl vykonán od parkmistra dr. Štěpána Barcsya. Zedeňským bratřím maďarským nezdeňlí tedy dle toho stejné nic na štát, obč. štateku — je to pro ně ten obč. civilní štatek pouze formalita, aby byl jakýs taký pořádek — Hlavní vředeň jest sednáků ceremonie štatek sednáků obřady Ustoupili štatek katolický v Rakousku občanskému štateku — dříve nebo později ustoupí občanský štatek k imedii sednáků — neboť lože sednáků o to pracují.

Různé zprávy.

Pana sem. poslanec dra Stemberkovi připomenutí o svředeň tisku. Dle zprávy „Štítu“ prohlásil jst, že mezi nedobrym tiskem jest tisk „klerikální“ nejvředeňjší. Myslíme, že poslanec, který docela má děkovati katolickým hlasům za své zvolení, jest povinen mluvití svředeň rosvředeň. Byl snad katolický tisk tak vředeň, že chválil barcelonské basiči bandity jako tisk pokrokatý? Vyhlásoval náš tisk původce toho barbarického krveprolití za mučedníka? A vředeň dále! Pověstný professor Juda, chráněnc a miláček Macharův, napsal vředeň našim „Orlům“, které páchnou takovou aprostotou, jako by nebyli trpěni ani v křemě. Jsou tam na př. tato uličnická slova: „Na při tmavé šupiny, do hlav vám sluší drtiny, do ruky hnoje putna... Jsmo „Orli“, spíše chrobáci a známí broci, vředeň, co štěrají se v lejně; ať našich schůzi jeden duch, ať našich novín jeden pach, počáť do smrdí stejné.“ Takovou hnojnou poesii předkládá štatek pokrokatý vychovatel české katolické mládeže, tento člověk má pak vésti národ ke svředeňosti! Patrao, že se jeho slova od „basičích“ vředeň Macharových mnoho neliší. Nášly se dvě náše duše! — V pokrokatých „Lidových Novinách“ semity dra Stránského dne 18. června napsal učitel J. W. doslova: „Je možno, aby člověk, který se dená 6—7 hodin ořasoval se v učebně, ale v oltáře, v něm bylo namalováno 180 kreseb, pracoval ještě mimo školu? Mluví-li takhle s láskou o českých dětech český učitel, pak se nedivte, že slova „kultura a škola“ vředeň nebere. „Slov. Noviny“ k tomu aprostotě poznámenávají, že na Uherakobrodstru, odtud učitel ten přie, není jediná škola, která by vypadala jako chlívěk. Právě v tím kraji slovákům obce stavbou prostranných pěkných škol uvalily na sebe veliké přirážky. Nyní dostaly od pokrokatého vychovatele „projev uznání a vředeňnosti.“ — „Posorovatel“ sdělil dne 24. června, že pokrokatý „Hana“ psala o katolickém českém lidu tímto slovy: „Svředeň baby rozžejí svíce, lid sedá do kruhu; v popředí divoci orli, za nimi nebeské kopy, pak několik křičeň těchto plemen... Věchno shromážděná dáva se do běhu, pronásleduje přehajícího. Nebeské kopy medí poplašené, orli akřeš a svředeň baby brumíají se svyku zdrávanky“ atd. Tak nálečtilým způsobem ukazuje lásku k českému lidu v 24. čísle orgán redigovaný profesory! Nemyslíte, pane doktore, že by takové „vředeňství“ zastala obyčejná kořalna bez pomoci inteligentů? — „Ostravský Deník“, který má vášnou úlohu spojovati český živel proti Němcům a Polákům, pojmenoval ve vředeň nové jmenovanou ředitelku divě měř. školy v Moravské Ostravě „nábožnické nebeských kos“. To se stalo v době, kdy mor.-ostravský říd Liftschütz řasoval na germanisaci Rweggerův řad 6000 korun. Ostatně nač dále ukásky pokrokatého blinu na papír „Obnovy“ nasázeti? Jen si čtěte, jakým elákým způsobem si ulevuje v „Čase“ Machar proto, že byl chyčen za límece při své vyředeňlované charakteristice škytavého malcha! Takové polemové surovosti jst samo „Právo lidu“ odložilo; zahodilo pepické klacky, které nyní Machar sbírá, snaže se v kleci, do níž sám vběhl, rozsekati dráty. Ovšem to tatramanství, odkonkané dosti nešikovně od soc. demokratů, působí velice komicky. Spole však to jest děkanem, jaký kal přilepi pokrokatý časopis ochotně na svůj papír. A teď

Přehledná, kněžská prosl. i občanské, nápravné, křesť. obřady a sl. dost. ho

koláry :: Stanislav Jirásek,

Objeďte se ochotou vyřizují!

Hradec Králové 136.

N. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasilatelství :

Hradec Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. kar. József-
kört 16. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
88.

*Cenulky zdarma a
franco.*

*Nejniší možná
spolupráce.*

P. T. dachovenstva světlá výhody.

Varhany systemu
pneumatického,

evropská i americká harmonia

v každé velikosti, krásného a plného hlasu za
ceny solidní doporučuje a uctivě nabízí

Václav Poláček,

stavitel varhan a harmonií
v Rychnově n. Kn.

Opravy, přestavby a ladění.

Nejsošnější provedení.

Rospočty a ceníky na požádání a bez závazku.

Jen jednou

zkuste, možná jádro
všechny firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ

a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná ma-
dla s nejrůznějšími zvuky se mu nevyrovná
ji do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Hoši k vojsku

od 14—20 roků, i hudby neznalí, se přijmou na
celé zaopatření ve voj. hnd. škole v Hradci Králové,
vila Štěpánka. Prosp. za správu útvaru proti
20h. znám. — Výhodné zaopatření pro budoucnost.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyřizování
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýn), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou sešlá
se vše franco.

Rozšiřujte "Obnovu"

Casové Uvahy!

Již vyšel! Již vyšel!

**Obrana úcty
Svatojanské.**

Sepeal Dr. Fr. Reyl. — Cena 8 hal. Při hro-
madných objednávkách větší slevy. Objednávky
vyřizuje administrace "Časových Úvah"
v Hradci Králové.

**Veškeré plechové
hudební nástroje**

nejlepší výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejlepší práci, přesné ladění, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově
(dříve K. J. Salbert.)

zde lze dostati: bubny velké i malé, pravé
činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
smalt, smyčce, housle, podbradníky, ladičky a
vše veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinet, pikoly, fléty, oba ten. lesklí,
přesné laděné dudy. Pro všechny druhy
trubky, pískovky, potůčkové. — Za čas,
přesné ladění se radí. Správky se rychle vyřizují.

Výsadní hostinec „na Kopečku“ v Pardubicích.

P. T.

Dovolují si zdvořile oznámiti, že koupí od J. J. knížete F. J. z Anerspergu jsem získal,
úplně znovuzřídil a od 1. července t. r. ve vlastní správě povedu všeobecně oblíbený a známý výsadní

hostinec „na Kopečku“,

Zelené předměstí (blíže městského divadla).

Čepovatí budu **pilzeňský Praždvoj** z Městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu,
výborné **pivo Aloisovo** pivovaru v Pardubicích, proslulý pardubický **Porter** přímo ze sudu
a vždy jen pravá přírodní vína nejlepších známek. Pivo přes ulici levnější. Upozorňuji též na různé
minerální vody, zvláště na Běloveskou „lázu“, jež jediná je původu ryze českého, pak na zdravotní
berávkové víno chvalné známé firmy Štěpán Palouš, továrník v Jablonci n. J. (Krkonoše).

V místnosti úplně nový kulečník. — Především přičiním se, by kuchyň vždy zásobena
byla čerstvými, lacinými pokrmy. Denně bude drůbežová polévka, snídaně na vidličku, obědy v před-
placení a večere. V době divadelní sezony bude vždy s jídlem počítáno i po ukončení představení.
Pro P. T. abonenty stravují se mimo hostinac obstarají se obědy v sebe větším počtu. Při hro-
madných, předem oznámených návštěvách světlá výhody.

P. T. návštěvníci z venkova mohou svoje povozy, automobily a motory uschovat na
velkém sájezdním dvoře a v prostorné stáji. Dostatek kočárů v domě k dispozici. Též i hostinac
pokoje a místnosti pro spolky. Služba v domě.

Doufám, že když jsem tento oblíbený, v samém středu města výsadní a zájezdní hostinec
opatřil vším pohodlím doby přítomné, budu jistě ve své snaze co nejvíce podporován.

V důvěře této doporučuji svůj hostinec co nejvíce laskavé pozornosti a přízni P. T.
hostů a přehozím do Pardubic.

S výrazem úcty nejoddanější

Karel Štěpánek,
majitel hostince „na Kopečku“ v Pardubicích,
dříve sládek v Martinicích u Jilemnice.

**Určitě k jarní a letní
zkuste sezóně nejlepší**

Klatovské prádlo od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrna sládek látkové a bavln. zboží! Výběry pro novoty!

Nad rovem nezapomenutelného svého děkana a biskupského
generálního vikáře

Msgr. Dra Aloisa Frýdka

vzdává **kathedrální kapitola v Hradci Králové** všem,
kdož při pohřbu v Pánu zesnulého svou pietu a lásku osvědčili,

vroucí a uctivé díky.

Zvláště pak **Jeho Exzellenoi** nejdůstojnějšímu Vrchnímu
Pastýři **Josefu**, který celý průvod až ke hrobu vykonati a poslední
lůžko jeho požehnati ráčil.

Vysoce důstojné kollegiát. kapitole Staroboleslavské a všemu
veledůstojnému duchovenstvu.

Všem slavným c. a k. vojenským, c. k. státním a samosprávným
úřadům, zvláště městskému zastupitelstvu královského věnného města
Hradce Králové.

Slovutným ředitelstvím všech zdejších ústavů.

Milým spolkům a jednotám zdejším i z okolí a vůbec všechněm,
kteří v Pánu zesnulého na poslední cestě doprovodili.

Prosíme též, aby všichni, kdož laskavě svou soustrast s námi
sdělili, přijali náš srdečný dík.

Bůh budiž štědrým odplatitelem!

Príloha „OBNOVY“ k číslu 29.

Věda a umění.

Český slovník bobovédný. (Redigují dr. J. Tumpach a dr. Ant. Podlaha. — Vydává V. Kotrba, Praha II.-200. Cena seš. K 1.40) dopřel právě k sešitu 9. Vše, co jsme o velkolepém podniku tomto již řekli, potvrzuje opět nový jeho sešit. Tak bohatost, obsažnost, tak péče o věci slovanské. Zvláště tento sešit je bohat zajímavými obrazy (22); některé jsou vůbec novinkami. Obrazy ke článkům: amfory, Amiens (4), Amort Vil. (2), anděl (5) výborně text ilustrují a doplňují. Pozornosti zasluhuje stát: amortisace (4), Anastasius (6 sl.), anděl (26 sioupců); pojednání jsou veskrze stručná a úplně vyčerpána. Ze všeho patrné, že český slovník bobovédný jest v pravdě nepostradatelnou pomůckou každého katolíka a že bez něho nelze se nikomu obejít, neboť o českých otázkách nelze odnikud nabyti takového obrazu, jako právě s této pomůcky. Proto znovu toto dílo, na naše poměry také nikterak příliš drahé, co nejrychleji doporučujeme. — a —

Reprezentční síň letošní zahradnicko-ovocnické výstavy v Praze zřízena bude s neobyčejnou výpravou květinovou i látkovou ve střední průmyslového paláce. S jakou ohebností bude tato síň vypravena, svědčí již to, že úprava vyžadovati bude nákladu asi 10.000 K. Střední prostranství bude vyhrazeno obdobným výstavám, jako růží, chrysanthém atd. a kol do kola vinouti se budou ochutnávárny zahradné v zeleni a oddělené od hlavní dvoraný nejnými blízkými plátky, obrostlými břečtanem a jinými rostlinami.

Jaké noviny staří naši předkové čítali?

Není bez zajímavosti připomenouti si, jaké noviny se v Čechách čítaly a kdy počaly vycházeti pravidelné noviny. Jak chudé jsou to ukázky proti přivalu novinářskému dnešního dne, jenž v pravém smyslu slova zaplavuje svět a to bez rozdílu plemen, jazyků, bez rozdílu stavů, stáří a pohlaví. Kdosi obíral se touto otázkou, jak dlouho bude moci ještě lidstvo psáti na papíře, nenahradí-li totiž věda tento náš jím, ještě lesy během jisté doby zmizí, zvláště když zalesňování nebude pokračovati stejným krokem s vykořisťováním.

První zprávy ze vzdáleného světa počaly naše předky zajímat v době, kdy vynalezen tisk, jenže nemělo to, co se o nich psalo, ráz tisku periodického, seznamující obecnost se světovými událostmi ad případu k případu. Jeon to, jak to doba ani jinak nenesla, události z bojišť, ze života panovníků, živelní pohromy, mor, komety, dobývání pevností a hradů atd.

První takovouto památkou je spis s latiny přeložený s nápisem: „Sjezd tří králů Maxmiliána I., císaře Římského, Vladislava, krále Uherského a Českého a Zikmunda, krále Polského ve Vídni r. 1515.“

R. 1535 vyšly: „Jisté noviny o vítězství císařské velebnosti Karla V. v Tunisu.“

R. 1541 zpráva, kterou poslal Matyáš z Louňovic Jiřímu Valdštejnovi: „O porážce, která se stala v Budíně v měsíci srpnu.“ V druhé polovici 16. století vyskytují se již první knižtiskář, jakým se jmenuje: Jan Kantor, Sebastian Ocha, Jiří Melantrich, Jan Jiřínský, Michal Peterle, Burian Valda, Jakub Dačický, Jan Kozel, Jiří Nigrin, Daniel Sedláčanský, Johann Schumann, Václav Stříbrský vezměs v Praze, Ondřej Grandenc v Litomyšli a Jiří Handle v Olomouci. Někteří z nich dostali i koncesi císařskou.

Jaké události naše předky zajímaly a co z tiskáren českých vycházelo čas od času na světlo, toho dokladem budtež tyto památky ze spisu učeného Strahovského Dlabáče vyňaté.

V Praze u Kantora r. 1556 vyšly: „Noviny odeslané z Konstantinopole do Benátek, určeným páním Fukarům (Fugger), o strašlivých znameních, kteréž jsou vidána v Konstantinopoli, též o 2 kometách a znamenitě velkém povětrí.“

V Olomouci r. 1565 vyšly: „Noviny vo jeho římském císařském majestátu, válečným lidu v Spíšské zemi a což toho času okolo a proti jeho Majestátu protivného způsobeno.“

R. 1566: „Noviny o zámku Sigetu“ a téhož roku: „Vypsání pravdivé, kterak J. M. císař s knížetem Ferdinandem z Vídně proti Turkům táhl“ a téhož roku v téže Ochově tiskárně: „Jistá a gruntovní zpráva o ostrovu Maltě, kterak od Turků dobývá.“

Rok nato vyšla: „Zpráva Antorfský (Antverpy) bouřky, která se mezi Římany a Kalviány stáhla.“

R. 1576 vyšla (původně chorvatsky): „Historia o žalostivém dobytí Sigetu od Solimana a kterak téhož zámku Mikuláš hr. ze Serinu bránil.“

R. 1578 a Valdy: „Portugalská bitva a pravdivé noviny o zahynutí krále Portugalského“, r. 1580 vyšly: „Noviny neslychané strašlivého povětrí a oblaků prolomení okolo Kremže a Kamence“, r. 1585: „Zpráva toho všeho, co se dalo v Římě.“

L. P. 1578: „Novina o nějakém obru, který od jednoho knížete na divokém ostrově pčlapen jest, do češtiny přeložena a vůbec vydána“, rok na to: „Noviny z Uher o bitvě něm. a uher. jízdného lidu s Turky.“

Sedláčanský vydal: „Hrozná a žalostivá novina, kterak dne 1. srpna 1589 Turci a Tataři do Polska vpadli“. Valda pak téhož roku: „Noviny z Konstantinopole, kterak císař turecký 2 znamenité pány postřelil“. R. 1591 vyšlo: „Žalostné vypsání ohně a od semetřfení na Horách Kutných zbořených domů“, r. 1592 vydána: Zpráva, kterak Anna, arcikněžna Rak. do Krakova přivezena a přivítána jest.“

R. 1593 vydává Valda: „Noviny o velkém moru tureckém podle dekrétu od J. M. císaře sobě daného“ a téhož r. vypisuje: „Jakým způsobem křesťané nad Turkem v zemi charvatské při kláštera Syseku zvítězili.“ Ku konci XVI. stol. vyšlo vůbec mnoho takovýchto vypsání válečného běhu s Turky; ale také vycházely: „Noviny z Uher o zázraku božském v české zemi“, jakož i: „Vypsání, kterak J. M. císařská 18. dne měsíce máje 1594 do města Řezna na sněm přijeti ráčil.“

Sedláčanský vydal: „Nové předpovědění o milostné hvězdě, která v horšíších Uhřích měs. srpna 1594 spatřována byla“ a rok na to: „Pravdivou truchlivou zprávu, z jaké příčiny Jan Satele, městský syn v Paříži, krále zamordovati mnil.“

R. 1598 vyšly: „Artikule a výminky ustavičného pokoje a příměří upevněného mezi Jindřichem IV., králem Francouzským, a Filipem II., králem Španělským.“ Některé tyto zprávy opatřeny byly dokonce dřevorytinami, jako ona o kometě, o třech sluncích r. 1583 neb velikém kamenu spadlém z atmosféry v zemi Durynské.

Vše to zdálo se však býti nedostatečným příznivci české řeči Rudolfa II. a tým nařídil Danieli Sedláčanskému r. 1597, aby každý měsíc vydával takovéto zprávy, který také uposlechl a počal vydávati: „Noviny pořádné celého měsíce zříti léta 1597“ s dodatkem: „Tak jakž je podle jisté vůle J. M. císařské a osvědčeného knížete Pána p. Zbýška, arcibisk. Pražského, nařizeno, aby jistí impressori pořádné spoú každý celý měsíc a ne porůznu imprimovali.“

Jaká byla horlivost na konci XVI. stol., taká ochablost nastoupila na začátku století XVII. čehož vinu třeba spatřovati ve zvolení Fridrycha, krále zimního a jeho porážce na Bílé Hoře. Oběma těmito událostmi zmohl se v Čechách živel německý a tisklo se ovšem více německy než čecky. Ale i tu má své zásluhy o české noviny Adam z Veleslavína, Štěpán Bilina a Pavel Sesius. Tak roku 1619 vyšlo: „Gruntovní relací, kterak se při dobývání města Plzně dalo“, dále extrakt, co se s panem generalem Dilli a markrabětem z Dur-lachu zběho a o Durčanské bitvě.“ Měli však Pražští impressori i v této pohnuté době času dost, aby čes. národu podali: „Vypsání velmi velikého velryba, který lapaen byl v moři.“

Po bitvě na Bílé Hoře byly noviny nahražovány historickými písněmi, jako je: „Radosná píseň o slavném vítězství J. M. císařské v pevnosti Budína“, aneb: „Píseň nová o dvořím mocném dobytí města a zámku Lipnice v Čechách, v kr. ji Časlavském, jak jest po nejprv od lidu Švédského v letu 1645 dobyto a potomě podruhé od lidu císařského zase mocně vzato.“

Písničky nově složené o zahynutí slavných hrabat, pánův a jiného vojenského lidu v bitvě u Jankova l. 1646.“

Teprv r. 1672 obdržel Arnold z Dobroslavína znova privilej, aby vydával celoroční nepřetržitě vycházející noviny, což asi 90 let činil. Od roku 1700—1715 nevydáváno novin vůbec, až teprv podobnou privilej obdržel Karel Fr. Rosenmüller, po něm Kirchner a Klausner a od této doby mají Čechy svůj stálý periodický list: „První Pražské poštovské noviny.“

R. 1785 přejal od dědic Rosenmüllerových tiskárnu rytíř Schönfeld, který změnil název „v Schönfeldské císařské král. Pražské noviny.“ Redigoval je Kramerius, který však 8 léta nato obdržel vlastní koncesi a počal vydávati: „Pražské poštovské noviny na rok 1789 vydané prací a nákladem V. Krameriusa.“ Tyto noviny jsou vlastně první noviny české ve vlastním smyslu slova, protože nepřinášely zpráv pouze o jednotlivých událostech, nýbrž měly následující stálé rubriky: Události válečné, politické zprávy, dvorní dekraty a patenty, oznámení starých i nových českých kušů, tahy loterní a ceny na trhu Pražském.

Řeč byla jasná, zprávy zajímavé, vycházení pravidelné a proto zcela přirozeno, že v českém lidu nabyly půdy a že šířily zájem novinářský vůbec.

Poněvadž to bez císařského a král. cejchu bez pochyby nešlo, změnil Kramerius rok nato titul a vydával: „Císařské královské pražské poštovské noviny“, ale ani Schönfeld nelenil a počal vydávati konkurenční list: „Císařské král. privilegované pražské poštovské noviny“ s J. cí. král. Milostí nejmilostivějším vyjma-jícím privilegium.“ Psal mu je Václav Tham, Josef Tandler, Vojtěch Klinger, Antonín Procházka, Tomáš Kubelka a j.

Od té doby vyvíjelo se české novinářství pravidelným chodem a kdyby nebožtík Kramerius, nebo rytíř Schönfeld vstali z hrobu, nevycházeli by z úžasu, kdyby viděli po pražských kavárnách ty haldy novin pomalu již z každého českého města a kdyby slyšeli, že není v Čechách snad již občanka, který by nečetl svůj list. Žasli by i nad tím všestranným pokrokem, který národ český za těch 120 let udělal; byli-li by však potěšeni, kdyby viděli ten boj na nůž, jež vedou v zemi dědičné oba kmeny, jež se za jich času dosti dobře snášely a kdyby zřeli, jak Češi v boji tom stojí oslabeni a rozerváni na množství politických stran, z nichž každá chce vládnouti a žádá se v zájmu národní kázně podrobiti — to je jiná otázka.

Agrárníci — nepřekonatelní počítáři.

Pohlaví agrární dovedou si aspoň znamenitě vypočítati, co by bylo zdrávo jejich vlastní kapse. V družstevní Jednotě byl výbor rozmnožen na 60 členů, jimiž se stali většinou vlivní agitátoři agrární strany. Pak prý chce Jednota pracovati nestranně pro všecko rolnictvo vůbec! Ovšem že takto vzrostl značně náklad na správu Jednoty, který se musí platiti z kapes rolnictva různých politických stran. Starosta a řídící úředníci jsou zároveň členy výboru. Jest to sice hodně podivné — ale ruka ruku myje.

Za zastupování starosty dostal posl. Trojan 1500 K (za šest neděl). Starosta s některými úředníky obdrželi na příjemný výlet do Dínka také 1500 K (na tři dny!). Jednota půjčila členu výboru, místopředsedovi říšské sněmovny Ant. Zázvorkovi 21.000 K. A pan předseda evangelik Droňák ještě se cítil uražen, když mu takovou velikou ochotu vůči zabošanému zemanovi vytkla dozorcí rada. Vždyť si přece Jednota počínala vůči Zázvorkovi čistě po agrárníku. Na takové jednání každý agrárník má býti zvyklý a otužený. Nač tedy nějaké výtky najednou? Reformní-agrární „Lounské Hlasy“ poznamenávají: „Bylo by dobře, kdyby jednou místo chvalozpěvu na agrární vzorné vedení Jednoty rozeslány byly tiskem opisy protokolů dozorcí rady, zejména onoho, v němž dozorcí rada hrozila suspendováním (svržením) představenstva.“

Meliorační svaz pro království české obdržel od státu subvenci 8987 50 K. Odečtou-li se však dosud nezaplacené příspěvky od zapsaného členstva (1600 K), pak zbývá na aktivech pouze 3600 K 16 h. Vrchní inž. Jánáský, který vyřizoval technickou agendu zdarma, navrhoval, aby byl do kanceláře Melioračního svazu přijat k polodennímu zaměstnání právník za 1200 korun ročně. Leč veskrz osvěcená a pokroková strana agrární, která tolik křičí o potřebě vyššího odborného úřadu odborníka. Agrárikům se hlavně jedná o šikovné agitátory — a proto zvolen za tajemníka agrár. agitátor, který ovšem odbornou znalost jeviti nemůže, takže Jánáský má s ním veliké svízele. Leč nemůže se tento obětavý muž pana tajemníka zbaviti, protože téhož udržuje při tučné placeném úřadě zlatá protekce pohlavářů strany agrární. A teď se podívejme, jak štedře agrárici platí svého horlivého agitátora! Služné 5180, pojištění 240 K 45 h, cestovné pak obnáší celých 2229 K 80 h. Také účet mluví o různých vydáních 925 K 52 h, dále o vydání na mzdu a práci 771 K. Kancelář pak má toliko jednoho tajemníka, tak že i ty položky sotva byly určeny pro někoho jiného. Zkrátka ruka ruku myje, čili za horlivou agitaci pro stranu jsou pánové velice vděční. Proto místo 1200 K navrhovaných pro odborníka — platí neodborníkovi kolem 9000 K. A kde jakou práci zvláštní vyvinul Meliorační svaz mimo přednášky? Zkrátka agrárici jsou nepřekonatelnými počítáři, když se jedná o jich vlastní kapsu nebo o placení horlivým agitátorům strany. Kdyby raději vyřešili hospodařili v Jednotě, nepotřebovali by platiti tolik chvalofěrnických, obranných kortků, protože dobrá práce by byla nejlepším doporučením sama.

Aby odvrátili pozornost od svého hospodářství, otírají se o náš znamenitě prospívající Svaz, jak jen mohou. Ačkoli si agrárníci sami zaopatřili bilanční zprávu našeho Svazu, přece dne 9. t. m. „Venkov“ napsal, že se bojí Svaz vydati účty na veřejnost, posílaje je: pouze nejvěrnějším. A „Venkov“ sám zatím neuveřejnil bilanční zprávu draštně, které jej vydráždí. Poněvadž po sensační zprávě katol. tisku o agrárnickém prodeji superfosfátu raiffeisenky se hlásí o 100 K, které Jednota na vagonu přeplatila, snaží se „Venkov“ zapřít; pravdou však zůstává dále, že Svaz prodával o 100 K levněji. „Čech“ 10. t. m. vyzyvá „Venkov“: „Nechť se zeptá v Bříství, kde před tvářil delegáta ústř. Jednoty toto členové raiff. potvrdili, nechť se „Venkov“ zeptá v Křeči, Opočnici atd.“ I nyní jest superfosfát u Svazu lacnější než u agrární Jednoty; též uhlí a jiné zboží.

Kam se přebytky z tak výnosného agrárního prodeje dávají? Vždyť jest známo, že na vagonech za rok prodaných získala Jednota na přeplatech na 135.000 K. Samy „Loun. Hlasy“ píší: „Způsob ukládání peněz v malé soukromém bankovním ústavě (Zálož. a úvěr. Jednota v Praze), umístěném v domě ústř. Jednoty, nemůže býti schvalován. Největšího významu vykasuje ústav na sísku s prodeje umělých hnojiv. A to jest vlastně to nejmutnější, poněvadž Jednota nedodává hnojiva členům o nic levnější než obchodníci.“ Ejhle — potvrzení katolické kritiky!

Poctivý stoupenec strany agrární inženýr Radouš vydal v Opočně malou brožurku pod názvem „Z přitmi“, v níž jemným a přece věcným způsobem kritizuje nynější vedení strany. Mezi jiným píše: „Poctivému agrárníku musí záležet na tom, aby jeho strana byla čistá, aby svým programem a hlavně svojí prací jevila větší přitažlivost na lidi myslící nežli strana druhá... Jsou mnohé známky, které svědčí o nezdravých prouděch na venkově a povinnosti strany agrární jest, aby se starala o nápravu a to nejprve ve svých řadách.“ Ve výkonném výboru, v domácí radě „kolik hlav, tolik smyslů a různých zájmů.“ Mnoho jich pamatuje na sebe a na venek se to maskuje oficiálními sděleními, kterými důvěřiví lidé sváděni jsou ku slepé poslušnosti. Nad samostatně myslícími visí Damoklův meč v podobě vyloučení ze strany. Lidu se všelicos namlouvá, hospodaří bez kontroly, kdo chce jaso, prohlásí se za palice a straně nebezpečné individuum... Jest na čase, aby již složený byly účty z dosavadního hospodářství a všechna snaha upřímných agrárníků musí se nést ku svolání valné hromady, již rád stojím k dispozici. Dnes ale nelze čekat na valnou hromadu, které se nemohu již druhý rok dovolat a jsem nucen přivést na soud veřejnosti poměry žádající neodkladné nápravy. Podnikovými jmeny skoro jen v hledání placených funkcí a milodarů ve formě subvencí. Podal-li se občas prosadit na některé vůdčí místo poctivého člověka, již druhý, který čeká, aby ho vypíchl, stěhuje na jeho snahu v obavě, že by to musil dělat také. Chce-li někdo pracovat v neplacených funkcích, buďte mu to znemožnit, anebo když se nedá odbyt, již se najde dost lidí, kteří z jeho práce vytloukají kapitál pro svoji slávu a sň zůby se mu jako bláznů vysmějí.“

Tak a podobně mluví Radouš dále. „Hlasy Venkova“ dne 8. července konstatují zcela stručně bez přidání vlastního úsudku: „Inž. Radouš v Opočně vydal svým nákladem brožurku „Z přitmi“, v níž žádá určité reformy ve straně naší, zejména svolání valné hromady strany.“ — Dost. Patrně tudíž ze suché zprávy nepřimmo, že tento orgán Srdinův a Pačourův, který si vede rozvážněji a upřímněji než osobní listy Práškova a Závorkova, proti těšným obžalobám Radoušovým sotva co namítá. Přiznává!

Ale proč jenom zasobání dietáři, kterým bylo štvání a placení osobních kortesů milejší než obecný prospěch venkova, tvrdili tak dlouho, že jsou lepší katolíci než členové strany křesť. sociální? Na zeleno přebarvení liberálové bohatí z peněz venkovského lidu, nasývajíce osobní výnosné obchody starostlivou prací pro dobro rolnictva. A přitom se nestyděl agrární tisk spílati obětavým našincům, jimž agitace přinášela jen pronáhlé odvolání. Kolik tučných sinekur shráblí pohlaví naší?

Náprava nyní v agrární straně je hrozná těžká. Netoliko notorické dietáře, ale celé čety placených agitátorů, celé kompanie subvencovaných ziskuchtivců by musela agrární strana vyřadit z svého těla. Pohlaví chtěli si zaručit lacino nedotknutelnost a sympatie radikálních stran aspoň boucháním na pokrokový bubín, tělností k volným myslitelům. Dost se jim to na čas dařilo, jakkoli v praktickém jednání samedbávali primitivní, základní pravidla zdravého a neoprotivněného pokroku. Nyní bohatě odměňování ziskuchtivých chvalofěšů však již nepomáhá, pravda si ráčí cestu. Pořádilo se agrárníkům mnoho sdravého na povaze venkovského lidu pokasí, leč bohužel

venkovský vzdach přece nabývá převahy. A do strany tak sbědované, nakažené rakovinou pratekcionářství, volnomyšlenkářství, dietářství — měli býti vmrazení čeští katolíci, aby přý utvořili s ní velkou stranu konservativní. Konservativní? Zelení liberálové ovšem by byli zcela ochotni kupditi s náboženstvím, udělali s ideami křesťanskými na nějaký čas dobrý politický obchod. Vždyť u nás kde jest tolik ochoty ke klerikálnímu znouzování křesťanství jako u strany agrární, ovládané mocnými vlivnými evangelíky. Katolíci však dal odpověď jediné správnou, protože viděl příliš jasně, jakým lidem by sloužila katolická záda za schody k velice příjemným a výnosným titulům. My za slepci do jedné jámy nespádneme.

Vklady úrokujeme 4% ode dne vložení do dne vybrání. Vkladní knížky zdarma.

Četné případy krádeží hotových peněz, v poslední dobu se opakují, nasvědčují tomu, že širší veřejnost netoceňuje ještě plně výhod, které skýtají jí peněžní ústavy vůbec a spořitelna zvláště. Pokládáme proto za potřebné upozorniti posazovu, že není vyhradyňm účelem naším přijímatí jen vklady úsporné, to jest takové, jichž nemíní vkladatel v dohledné době upotřebiti, ale že přijímáme k bezpečnému uložení i hotovosti dočasné, které může vkladatel, kdykoliv toho potřebuje, ihned zase vybrati. Vklady tyto úrokujeme stejně jako vklady úsporné 4% ode dne vložení do dne vybrání a není tudíž důvodu, proč by nemělo nejširší obecnost výhod těchto co nejhojněji používatí a vyřazovatí se tak nebezpečí, které mu hrozí z opatrování hotovosti doma.

Nové do Hradce Král. předsídlí si obecnost, kterému v případě potřeby působí vybraní peněz z peněžního ústavu dřívějšího bydliště nejen obtíže, ale i dosti značné výlohy, upozorňujeme, že na základě dohody spořitelny o převoditelnosti vkladů opatřime převedení vkladů z jiných ústavů na naši spořitelnu bez jakéhokoli strátý úrokové a bez výloh. Bližší informace podáme ochotně na požádání.

Hospodářská hlídka.

Ovocné stromy křevitě lépe se hodi k účelům sadatčným než vysokokmenové. Brzo rodi velmi hojně, mají ovoce úhlednější, větry o voce a strom netrpí, časem je pohodlnější a rychleji se vykoná, což při drahotě dělníků není bez významu, a také ošetřování a ochrana stromu před hmyzem je snadnější. Křovitě štěpy netřeba ořezávat, nýbrž ponechá se jim zváti, ať rostou jak chtějí, leda že občas trochu se prosvětlí a chorobné dřevo vyřeže. Vysazují se 2—3leté šlechtěnce na vzdálenost 2—5 metrů — podle druhu ovoce, a sice volí se štěpy na krku plátně očkované, neb na oněch podložkách šlechtěné, jež berou se na zákruhy. Ovšem hodí se křovina jenom do sadů ohrazených plotem. Uvážíme-li, že křovina rodi již v druhém roce po vysazení — vhodný-li druh volen — a rodi hojně 20—25 let, pochopíme, že pěstováním křovin ovocných každý hospodář může sám sklídat celý výnos sadu, který v mladém věku založil. Vráť se mu s bohatými úroky celý základ na ovocný sad věnovaný, vysázeli-li ovocné stromy křevitě, jichž pěstování a nás vřáde se výtečně osvědčuje.

Obilnictví se nevyplácel v méně úrodných krajinách. Mada dělníka, cena práce vůbec, stroje potřebné a ostatní náklad výroby je tak značný, že chatrná sklizeň není v poměru s výhodami. Nechme tedy obilnictví, kde úroda je nejistá a nepatrná, nehodí se již pro naše poměry nynější. Místo obilnictví chopme se pěstování píce, abychom své dobytčářství mohli zdokonaliti a rozmanožiti. Nyní je a bude v budoucnosti stálá poptávka po dobytku, mléko, maslo i sýr jsou v ceně, tudíž chov dobytka se dobře vyplácí. Pokračujeme s dobou a místo nákladného pšlší, ale nevýnosného obilnictví savádějme chov dobytka, zejména hovězího a vepřového, ačkoli i chov skopového dobytka se opět vyplácí tam, kde jsou po ruce přiměřené pastviny.

Lasíček si vaďmne. Zeid do roka nesmírně množiti myši, jimiž se ponějvíce živi. Myši loví lasice nejen k ukojení hladu, nýbrž i pro zábavu a z krvežíznivosti vrozené, byt ani hladu neměta. Kde se lasička usadí, tam brzo po myších ani stopy nezůstane. Jak nerozumné si tedy počíná, kdož lasice stíhá, aneb jinak je hubí a pronásleduje. Sem tam ovšem i některé holebky a jiný opatenec lasici padne za obět. Ale tím způsobem škoda tisíckrát se uhradí hubením myši, jakotže hlavním zaměstnáním čiprné lovkyně.

Uháráky mluví o orby a zvelebování dobytčářství. V Uhrách stojí jako u nás trpí obyvatelstvo velkou drahotou masa, až v Uhrách

je poměrně dobytčářství na vyšším stupni než u nás. Ministr orby hr. Serényi dnal pokus zvelebit chov dobytka v Uhrách. Na všechny stolice poslán byl výnos, v němž se upozorňuje, že letošní dobrá žně obilí i píce jest nejlepší příležitostí rozmnožit počet dobytka v Uhrách. Zvláštní pozornost proto třeba věnovat dobrému chovu hovězího dobytka. Proto hodlá ministerstvo chudé kraje podělit dobrými býky a umožnit lacnou dopravu dobrých krav na chov z krajů bohatších do chudších. Dále upozorňuje ministerstvo orby, že dobrý a sdravý dobytek lze vychováti jen pastvinách; dobytek chovaný jen ve chlévech je slabý, k chorobám náchylný a většinou tuberkulosní.

Výborné lázně proti hostci, čívním chorobám si doma připravíme, když 1/2 kilogramu výtažku smrkového jablčí dáme do koupele 34° C a v tom 15 minut vytváme. Léčení trvá 4—6 neděl, a sice bare se koupel 2krát týdně.

Mezi nenapadnou tkaničkou, když nabíráme kvetoucí mateřídoušky, uosíme, na pra ch utřeme a tím poprášíme petiay, prádlo atd. Okna a dveře se pak uzavrou.

Kulturní jiskry.

Agrárníky již „pokrok“ marní. Spole se soc. demokraty bušili na schůzích (zvláště volnomyšlenkářských) do katolíků jako do tureckého bubnu. Byl to pro ně veselý marš, hrálo-li při válečném tažení několik kapel. Ale šelmy tihle soc. demokraté! Za své bubnování chtěli odměnu. Skočili se sadu na krk příslušníkům zeleného regimentu a teď je ráousí. V obcích, kde svorně soc. demokraté s agrárníky potírali „černou bílou venkova“, nchvacují nyní soc. demokraté obecní zastupitelstva, z čehož plác a skřipéal subá. A nepomáhají agrárníkům proti rudé záplavě ani byrokratické kaify po způsobu Franců.

Lepší katolíci. Zjímavý referát čteme dne 17. t. m. ve „Venkově“, z něhož stájeť zde některé úryvky: „Chudí klerikáři jeť již tak velká, že si dovolili přijít (ta hrozí smélost v „klerikalizovaném“ Rakonsku!) již i na naše pokrokové Rakovnícko a Křivoklátek a tam hledí rozstřvati jednotlivé strany (tedy tam nevládne „klerikalismus“, nýbrž zelený pokrok; katolický duch byl vyštřán pokrokářskými útočnými) a pak lovití pro sebe.“ Kaplan svolal „klerikální dševnou schůzi do Lašovic.“ Ale — „pokročilé občanstvo sešlo se v hojném počtu... Ačkoli p svolával nechtěl pokrokové občanstvo (totiž ty lepší katolíky) do schůze pustiti, musil se podevoliti a vydati legitimace a tak skládalo se toto shromáždění z 90 procent (lepších katolíků?) pokrokových občanů... Již při zahajování schůze strhl se boj... klerikálové musili ustoupiti (čili ti hrozí klerikálové couvali tak, že dovolili, aby se schůze důvěrná svrhla na rejdiště protikatolíckých živlů) a bylo zvoleno předsednictvo z plenu... Ze stranu sociálně-demokratickou ujal se slova p. J. Šaubi z Rakovníka a poukazuje na to, kdo jest ta hierarchie a velkokapitál, proti které p. Štaštay mluvil, že jsou to lidé většinou (!!) ze strany křesťansko-sociální. (A židé a zasobání agrární dietáři?) Po té pan předseda vyzývá shromáždění, by vždy stáli pod praporem pokroku...“ Atd. Inu — lepší katolíci, kteří raději ne chají venkov na pospas soc. demokratům, než by popřáli trochu volnosti katolickým kolegům rolníkům!

Rezumary staročeského léčení. Prot ukousnutí od pes vstati. Sůně cibulí a soli, rouha, med a ocet sméle spolu přikládaj na ránu, jed von vytáhne. — Item. Zastřel pes jakéhokoli a vyjmouce z něho pílice a játra upěť je a dej snísti tomu, koho by vsteklí pes pokousal; nic se mu nestane. — Proti hadím lék. Kdyby se v stavení zdržovali, vať jasan neb listí jeho a tím vykropuj a vykařuj suchým jalk vařt tak okolo stavení, jak daleko ho cítit bude, zádný had se zdrkovati nebude; nebo okolo stromu jasanového jak daleko on stíní, tak daleko hadi se nezdrhají a kdyby na nějakém místě okolo hadů oběti učinil a k jasanu je haal, apíše do toho ohně skákati budou než k jasanu, kde by přechod měli, by odedli. Psáno in libro Magia Naturalis. — Proti morní ráné lékatství obzvláštní: vezmi tabák pryzilový strouhajcí a ten drž v ústech a cucej ho, silny třeba vyplivaje, mášeš mezi lidmi choditi, jeak morní ranou nakažení jsou; nič ti neškodí. — Proti sinuici obzvláštní nad všechna lékatství. Cartus benedikt, zemělaď, šalvěj, peluň, od každého vezmi drobet, vlož do hrníčka, vať pod pokličkou a pij teplé třikrát za den pokaždě šaleček, dozajista pomínou ti každá musí. — Proti kamenné výborný lék. R. Z pomrapsového řetěnce vezmi dvě neb tři zračka, rozláť je na prášek, vlož do kofavky a vypij, potom zase kofavkou to zapij, dozajista pomine. Probatv mife. — Item. Borovou kůru utrouhej na struhadle a vyplí e kofavkou; pomine. — Itam proti kamennu, neb kdyby i větry s kamenem mže člověka tiskovaly, též proti všelikým vnitřním bolestem obzvláštní lékatství. R. Tabek pryzilový namoť do kofavky, nechej pár hodin močit a potom ho vyřáť dobře do té kofavky a vypij ji; kdyby příliš bolestí neb kámen smrtelný byl, musí popíjet k křovcu bude. — Proti ráné masí. R. myřtý sa 1 kr., čertovo

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

FILIÁLKY:

V PRAZE Josefské náměstí palác Obchodní a Vědomost. memory.

V SEMILON Turnovské vřady 4 at 4 1/2 %

TURNOV Akciový kapitál K 10,000,000. Rezervní fondy K 500,000. Vkladů K 50,000,000. Provádí veškeré obchody bankovní, směnární a burzovní.

Zakládá směnky a faktury (bez členství). Obchodní ahlím. Skladiství. Směnárná, vadiá a kauce.

z řádné rodiny přijme

klempíř v Hradci Král.

➡ Sklady ➡

v Král. Hradci

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

K husitským dnům

odporúčame tyto brožury:

Oslava Husova	cena 8 hal.
Huaitatvi a svoboda	8 "
Huaité jindy a nyní	24 "
Česká konfese	24 "
Převaha protestantů nad katolíky	16 "
Inkvizice církevní	21 "

Při bromedných objednávkách větší slova.

Objednávky vyřizuje administrace

„Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Oznámení.

Oznamuji tímto veledůst. duchovenstvu, P. T. obecnstvu, vše n
vsáckým svým příznivcům, že dne 1. srpna t. r.

➡ přesídlím ➡

světí odborný

závod pro kostelní práce pozlacovačské

a malířství písma

**z Velké podšiny do sv. Komenského třídy čp. 241. naproti a. k.
reálce do přízemních pohodlných místností.**

Děkuji zároveň všem P. T. velečtným svým zákazníkům za vzácnou příziň a prosím, by mi tato i nad to v nových místnostech laskavě věnována byla.

S povšechnou úctou

JOSEF MIKULEC.

**záved pro kostelní práce pozlacovačské
a malování písma**

v Handel Králové.

Díkůvzdání.

Při nenahraditelné ztrátě, která nás postihla úmrtím našeho nezapomenutelného dobrodince, p. bratra, strýčka a prastrýčka, vysoce důstojného pána

Msgra. Dr. Aloisa Frýdka,

infulovaného kapituluálneho dókana, apoštolského premonštráta a. i. p. b. generálneho vikára, homilura Rádu Fr. ttišha Josefa, majiteľa čestného křížu pre Ecclesia et Pontifice a medaile Bene merenti, c. a. k. dver. kaplana, predsedy cirkevného a diecézaného soudu, místopredsedy ústavu hluchonemých, člana zastupitelstva král. věnného místa Hradce Králové a t. d.

dostalo se nám ze všech stran tolik vzácných projevů soustrasti, že nelze nám každému zvláště poděkovati. Pročež činíme tak touto cestou a vyslovujeme všem, kdož v tak bolestné chvíli soustrastnou účast svoji ústně, písemně a telegraficky nám projevíli, velký náš bol tím zmírniti se snažili a drahého zesnulého k poslednímu odpočinku doprovodili,

díky nejvřelejší.

**Zejména srdečně děkujeme Jeho Excel. nejdp. biskupovi Doubravovi, katedrální kapitole, vele-
důst. děkanskému úřadu, veškerému důstojnému duchovenstvu, slav. městské radě a městskému zastu-
pitelstvu Hradce Králové, konventu kláštera Voršilek v Hostinném, všem představeným a zástupcům
státních, autonomních a jiných úřadů, svobodnému pánu Oskarů baronu Parishovi, sl. důstojnickému
sboru, ctěné správě panství Bischofsteinu, panům lékařům Dru Spitznerovi a Dru Honzákovi za obětavé
lčení v Pánu zesnulého a vůbec všem, kteří přišli z blízka i z dále a zesnulého ku hrobu doprovodili.**

Zaplatiž to všem Pán Bůh!

Za veškeré truchlické přibuzenstvo:

Marie Topinková,

Centre.

V Hradci Králové, dne 18. července 1910.

Pohřebnímu ústavu Jos. Elsner v Hradci Králové děkujeme za vzorné vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 30. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 29. července 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

V. světový Mariánský kongres v Solnohradě.

Ve dnech od 18. do 21. července t. r. slaven byl v překrásném, staroslavném sídle kníшат-arcibiskupů, legátů a primasů veškerého Německa Solnohradě pátý světový — mezinárodní — kongres Mariánský pod protektorem Jeho Eminence kardinála dra. Jana Katschthalera, knížete-arcibiskupa Solnohradského. Nádherně položené město oděno bylo po všechny tyto dny v slavnostní háv; nebylo téměř domu, jejíž nebyly by zdobily prapory. My Čechové zvláště cítili jsme se tu jako doma, neboť zemská barva solnohradská jest bílá a červená. Ze všeho světa národové, všech jazyků i krojí sešli se, aby zde společně uctili Matku Boží. Všechny kmeny slovanské byly zde čestně zastoupeny, dále Maďaři, Francouzi, Španělé, Italové; nejsilnější ovšem Němci z Rakouska i z Říše; jen Bavorů přijelo zvláštními vlaky jednoho dne 600!

S kongresem spojen byl sjezd soddálů Mariánských družin a Mariánská výstava diecéšní, velice zajímavá množstvím historicky i umělecky cenných památek Mariánského kultu. Kongres sám zahájen byl v pondělí dne 18. července svátým Duchem sv. a řečí Jeho Em. kardinála protektora. Předsedou kongresu zvolen kníže biskup Levantický dr. Napotnik, za Čechy a Moravy zvolen do praesidia Jaroslav hrabě Thun. Kongres slavil dvě slavnosti:asedání v kathedrálním chrámu Páně a množství schůzí v odborných sekcích jednotlivých národností. V úterý dne 19. července sloužil Jeho Em. kardinál Katschthaler pontifikální mši sv., při níž mistrně provedena byla Pickova instrumentální mše do F dur, ve středu pontifikoval slavnostně Jeho Excellence nejduštojnější p. arcibiskup Olomoucký Dr. Bauer.

Uchvatný byl průvod se sochou P. Marie, který konal se ve středu večer z kolejniho chrámu Páně do domu, jehož účastnilo se 20 biskupů a arcibiskupů s kard. Katschthalerem v čele. Z biskupů českomoravských byli přítomni: Jeho Ex. kníže arcibiskup Olomoucký, J. Excel. biskup královéhradecký a nejdp. biskup českobudějovický.

Ve čtvrtek dne 21. července tisícové ctitelů Mariánských přistoupili společně ke stolu Páně, načež vydali se na zbožnou pouť na rozkošné pontní místo Maria Plain nad Solnohradem. Průvod, čítající více než 6000 poutníků, vedl nejdp. arcipastýř Dr. Josef Doubrava. Na poutním místě kázal pak arcibiskup Mnichovský Dr. Bettinger, načež kníže biskup Levantický Dr. Napotnik sloužil pod širým nebem pontifikální mši sv. Na konec udělil kníže arcibiskup kard. Katschthaler papežské požehnání. — Byly to dny slavné, dny nadšení, dny sbratření všech národů v duši Mariánské, v níž jest významná síla katol. církve a nejsladší útěcha všech věrných katolíků. Nebylo tu rozdílu národnostních, nýbrž povznášející bratrská svornost, neboť všichni cítili jsme se bratřími, dítkami vznešené Matky nebeské a velké společné Matky pozemské, církve katolické.

Na kongressu zněly pozdravy ve všech jazycích katolických národů. Promluvil též český njd. náš arcipastýř tato slova:

Vaše Eminenci, Nejduštojnější Arcipastýřové, Vaše Osařská Výsosti, Slavné Shromáždění!

Na radost jest mi, že na mne vznesen čestný úkol, abych v tomto slavném shromáždění jménem účastníků národa Českého pozdravil V. světový sjezd Mariánský a promluvil též k milým krajanům. Plně úkol tento, prosím především Vaši Eminenci a veškeré slavné shromáždění, byste rádi přijali nadšený projev duce a lásky, s jakou lid Český vstoupil k památnému sjezdu Mariánskému, shromážděnému v hostinných zdech staroslavného Solnohradu!

Maje na mysl slova Plutarchova: „Si totum peragres orbem, invenies urbes sine moe-

nibus, sine reges, sine litteris, ast urbem sine templis, sine diis, quae non precibus fundat, quae non sacrificiis offerat, ut commode consequatur, avertat infortunia, nemo reperit“, troufám si poměnití je na toto svědectví o lidu Českém: „Kdybys sešel celou širou Českou vlast, nalezneš místa prosta hradeb, prosta věd, místo však, v němž by nebylo aspoň nějaké památky, posvěcené Marii Panně, v němž by se nekonal modlitby na počtu Bohorodičky, aby pro její přimluvu dosaženo bylo milosti a pomoci, odvráceno bylo protivensství, místa takového nikde nenalezneš!“

Ano, od úsvitu křesťanství ve vlasti České až po doby naše září lidu Českému hvězda duce a lásky k Marii Panně a stopy její znamenati lze od poslední zapadlé dědinky, až do metropole vlasti České. Z duce a lásky této tisícové, i ti nejchudší z lidu Českého, zdobí hrdla a prsa svá obrázky a medailkami Marie Panny, zvouce je něžně „matičkami;“ duce a lásku tuto hlásají nesčetné sochy a obrazy v chýškách a dědinách, v palácích a městech, po cestách a nivách krajů českých; duce a lásku tuto heslem sobě učinily přčetné spolky, zejména nadšené kongregace Mariánské žen a dívek, studijních, jinochův a mužův; duce a láska tato hlaholí z velebných chorálů Mariánských a s ní mluví vroucí modlitby a písně lidové mlvou tolik tklivou, že při ní oko se zaroší a srdce zajásá: „Tisíckrát pozdravujem Tebe, o matičko Krista Ježíše...“

Kdož by tu nepřivěděl slavnému dějepisci, knězi z Tovaryšstva Ježíšova, Bohuslavu Balbínovi, jenž o lidu Českém svědčí: „Milá byla vždy Maria Panna Čechům.“

Ano, to říci lze na chválu Čechů; na chválu jejich ale dodatí slova téhož dějepisce Balbína: „Milí byli vždy Čechové Marii Panně!“

O šťastný lid, o němž říci lze, že milým jest Panně Marii, o šťastný lid Český, že lze to říci o něm!

Vám Hospodin vydal svědectví o této lásce Marie Panny k lidu Českému: Učinil to mnohými vzácnými milostmi, jež udělil a udílí mu podnes na přimluvu Bohorodičky a to zejména zázračným způsobem na poutních místech Mariánských. Hlásá to Stará Boleslav s palladiem Českým, milostným obrazem Boží Rodičky Staroboleslavské; hlásá to posvátný Hostýn, kde Matka Boží divy tvoří; hlásá to Svata Hora v Příbrami, kdež milostná socha Bohorodičky, odkaz Arnošta, blahoslavené paměti, cílem bývá od pradávna hledajícím milost, pomoc a útěchu; hlásají to i jiná přčetná místa milostná, kde blahoslavená Panna shlíží na milý jí lid Český...

Jaký tu div, že v srdci Českém velebné chvály Mariánské vždy ohlas budí, a třebaž s dále zněly, mocné se ho dotýkají!

Tak v srdcích Českých ohlas vzbudil i tento slavný sjezd Mariánský, posvěcený duce, lásky a chválou Marie Panny.

Snad není mnoho těch, kdož tu tělem z naší vlasti České přítomni; srdcem však, to tvrditi smím, za námi sem zalétají tisícové.

I oni se druží s námi v pozdrav náš, jenž vytryská v nadšený hold Bohorodičce slovy básníkovými:

„Buď zdráva... Matko Boží! Své srdce kladem Tobě za podnoží... Lid Český s důvěrou a láskou k Tobě po tisícletí spěchá v zástupu, o ňejnej mu, veď vlastní ku ozdobe, slyš v nebezpečích hříchů, v úzkostech... Buď zdráva... Matko Boží!“

Volné listy.

Oprava tiskového zákona. Roku 1909 předložil tehdejší ministerský předseda dr. Körber sněmovně osnovu nového zákona o tisku. Osnova zaváděla volnou kolportáž (šíření tisku) a obmezovala konfiskace. Tiskový výbor, jenž o osnově rokoval, teprve za čtyry roky podal o ní správu sněmovně. V tom přišla oprava

volebního řádu ve smysle rovnosti a všeobecnosti, oprava tiskového zákona dle osnovy Körbrovy pohřbením kuriové sněmovny vzala za své, aby vzata byla v úvahu zase ve sněmovně nové. Tiskový výbor ukončil práci svou 31. května 1910. Nový elaborát ponechal sice volnou kolportáž, ale ohledně přečinů, tiskem spáchaných, znamená proti Körbrově osnově zásadní zlepšení.

Mnohým redaktorům, jimž bezuzdné štvání jest živností a podmínkou existence jejich listů, nebude tato věc ovšem vhod, protože dle dosavadních zkušeností před porotami se jim velmi dobře dařilo a protože soudní senát nedá se ovládati veřejným míněním. Křičí již dnes, že opatření takové je zpátečnické, ale kde jaký rozumný člověk musí jen souhlasiti, aby občané svou cti a dobrým jménem nebyli vydáni na pospas choutkám leckterého novináře, jenž vážné poslání tisku činí ochranným štítem mnohých svých hříchů proti pravdě a spravedlnosti.

Ať jen zbytečně nezdvihají taková pánové prach, neboť jest ještě dosti myslících lidí, kterých hesla svobody a volnosti neoslepila. Není všecko dobrem, co jest nové a není všecko špatným, co jest staré. A tak požadavek, aby tiskové přečiny byly scuzeny soudním senátem, není nikterak zpátečnickým, protože o právu rozhodují tu právnickí vzdělání a svých povinností nanejvýš dbalí. Proto jest veliký rozpor mezi ustavičným voláním po vzdělání, inteligenci — a mezi snahami směřujícími k tomu cíli, aby tiskové přečiny odborných intelligentům sverřovány nebyly. Vzdělání, rozum i psychologie měly by svobodomyšlné redaktory přesvědčovat, že pro spravedlnost jest bezpečnější a jistější, když přečin projednáván jest odbornými a každou okolnost nestranně uvažujícími muži, nežli jest možno před porotou, jejíž právní vědomí jest proti heslům due a vlivům veřejného mínění nedosti vědecky obrněno.

Postačí tedy jen krátká úvaha, abychom byli přesvědčeni, že květy výmluvnosti svobodomyšlných redaktorů v tomto ohledu jsou velmi podezřelé; mimo to rozpor mezi jejich požadavky po inteligenci a jejich praktické dokazuje, buďto že intelligentní vykladačům práva vůbec nevěří, nebo usilují od trestu ochrániti činy, o nichž předem vědí, že prosmykly by se před porotou, nikoli však u soudu sborového. Tak nebo tak, obojím způsobem páni svobodomyšlní redaktori, usilující o odnětí přečinů tiskových soudu sborového, představují se ve světle velmi podezřelým a a všechnu svou didaktiku o vzdělanosti a rozvoji práva házejí přes palubu.

Novinářství podněcuje a tvoří veřejné mínění, jest velikou mocí, která může působiti zlo, dobro, nebo obojí zároveň; redaktori, přesvědčující své čtenáře, jsou takorůzka jejich vládci. To všechno dokazuje, že taková moc musí uměti sama sebe ovládati, aby nezabloudila a nevzdalovala se svého cíle. Každá přílišná moc potřebuje určité rozvázné opatrnosti, neboť, jsouc nespoutána, často pustoší.

Nemožno tudíž pranic namítati proti tomu, že tiskové přečiny v nové osnově jsou určeny před soud sborový. Aby novináři odolali pokušení, které je často pudí zneužívatí moci tiskové, bylo by potřebí odporu, kterého jsou schopni jen lidé hluboké a jasně kultury. Že však tohoto odporu namnoze není, pozorujekždý, kdo pročítá denní a týdenní noviny a kdo všimá si na příklad okázek, které splozuje Machar a jeho duševní ohon, záležející v pokrokářích a volnomyšlenkářích. Kdo tedy z takovéhoto lidu prolévá slzy, že tiskové přečiny jsou přiděleny soudu sborovému a kdo skuhrá, že tím utrpí spravedlnost, osvěta a pokrok, představuje se nám jako pokrytec, přesvědčený v nitru o své veliké neupřímnosti.

Přehled moravský. O vítězství katolického kandidáta Horáka na Moravě psáno bylo již

s dostatek. Opomíjíme tedy opakování běžných denních správ a uvádíme několika slovy o ákolech, které sice jsou již léta známy, ale volbou moravskou nabývají větší vyhraněnosti a přesvědčivosti. Není také ovšem potřeba dokazovati, že ve volbě utkaly se dva světové a životní nástory. Za našim kandidátem stáli křesťané, pro Bayera pracovali všichni, kdož sjejmé nebo potouchné přijali názory a myšlenky protikřesťanské. Jádrem nepřátel ovšem byli agráři. Dva tábory tyto nejsou již teorií, ani prádnou formulí a abstraktem, nýbrž opravdovou skutečností. Řekneme zkrátka, že jest to již tady. Skutečnost, vrbající o rasy na veliké plátno budoucnosti! Kdo čteš, rozumějí! Při budoucích volbách postaví sice strany své zvláštní kandidáty, ale *ab pájde o volby užší, spojí se všichni svorně proti nám.* A to jest zase druhá skutečnost, chladná jako ocel.

V tom záleží právě úkol náš, abychom se na tuto budoucnost připravovali; nebezpečství, na něž si člověk uvyká, nepřekvapuje, a nepřítel, jenž dlouho na válku otevřeně se chystá, může býti náležitě uvítán. Hlavní ovšem věcí jest, *abychom se připravovali na každém místě, kteroutžto pravdu musíme stále hlasitě vyvoláti, pokud nebude všudy pochopována a prováděna.* Každý dobře smýšlející v ničem neváhá nad touto otázkou přípravy musí bdíti, protože vyvstává v podobě vždy srozumitelnější.

Bohužel, že hnutí katolické na nejednom místě spí hlubokým spánkem, protože jest nevěstáno právě těmi, kteří povolání jsou za přirozené vůdce. Uznati jest ovšem, že každý z nás vlastností pro veřejné působení nemá; ale co jít přirozenějšího než-li od takových činitelů žádati, aby šířili naučavně katolický tisk a povolávali si řečníky? Není smutnějšího vysvětlení, nežli výmluva: „U nás jest posud klid.“ Není pravda, nikde není klidu, nepřátelé pracují na každé půdě země; klid jest jen u toho, kdo se tímto neomluvitelným způsobem vytáhá, nechťaje pochopiti, že zničení náboženství u nepřátel stalo se již takofka fixní ideou. Otázka katolického hnutí uzrála již vřede, a proto slyšíme proskakovati hlasy, že vůči zůmyslným liknavcům nelze již déle užívati výsev v rukavičkách, nýbrž že třeba jest pověditi jim věc rázněji a oslovovati je plnými jmény.

Každá politická a sociální strana, chce-li dosáhnouti praktických výsledků, nemůže se obejít bez činitelů, kteří zásadám jejím ziskávají přivrácenou. Jest to jmenovitě tisk a řečníci. To jest ostatně zase stará pravda. Mimo tisk strany však jest potřeba rle a obětavosti, slovo mluvené obživuje to, co posluchači četli z novin a kromě toho řečník působí i na ty, kdož posud urditých novin nečtou.

Nehledě tedy k tomu, že budoucí řečníky strany vychováváme a cvičíme si na řečnických kursech, bylo by velmi záhodno, aby ten, kdo chce peněžním svým majetkem učiniti nějaký dobrý skutek, uvědomil sobě, že nějaká nadace pro katolické řečníky byla by skutkem záslužným a velmi účelným. Poměry se vytvářejí tak, že již dnes potřebujeme řečníků stálých, kteří by projížděli království a pohotově dostavovali se na místa, kam je volají. Slovem potřebujeme řečníků, kteří by byli jaksi úředníky strany. Z našich kursů ovšem vycházejí řečníci naděšní, ale poutání jsoouce na své povolání a stav, mohou řečníci doma a v nejbližším svém okolí. Nepodceňujeme těchto naděšených mladíkův a dívek, vážíme si jich, ale stálí řečníci jsou nám právě tak nutní.

Noviny se přečtou a zahodí, řečnické slovo zvukově vyzní a umlkne, ale co zůstává, jest duch ve slově tištném a vysloveném obsažený, a tento duch směřuje buď k dobru nebo ke zlu. A právě proto nelze noviny a řeči podceňovati, k čemuž množství jejich snadno svádí; nelze mávnouti rukou a říci: Ale vždyť jest tam samá lež! Nu, ano, to jsme právě řečníci, že noviny se zahodí a slovo řečnické dozní, ale co tam jest obsaženo, totiž lidský duch, zůstává, zachycuje se a tvoří poněkudli součín, jenž jest veřejným míněním. Jsou mnozí a mnozí, kteří věcně smýšlejí a cítí jako my, zejména běží-li o náboženství, ale veřejným míněním přičlenění byli ke stranám nepřátelským. Všechno toto množství našich lidí uvědomiti, veřejné mínění, proti nám tak úporné, opravovati a měniti, jest právě úlohou naší, jest úkolem katolického hnutí. To jest ta příprava na budoucnost. Svorný šik všech protikatolíků v nedávné volbě moravské jest pak poplašným zvonek, který má nás vybírcovati poslední spásu i v řadách kněžských...

Poslanec Bergman Agrární noviny jsou jako Machar. Pořád slovně staví šibeničky, na nichž věsí co den celou naši stranu a stále jávají, že již se rozpada. Holakavé lži, kterými nás častují, na veřejnosti vypravují c. sem pudivně věci o jejich mravním poslání.

Als o veřejnost a úsudek rozumných lidí a grárním novinám již dávno nejde, jim běží o o volbě, čtenáře jejich strany. Jejich stranici mají býti tak vysostrahováni a oddáni, aby šli žernov strany a, majíce hlubší na oči, aby chodili bez výhledu v uzavřeném kruhu.

Kdyby se čtenáři agrárních novin jednoho dne dověděli o všech těch lžech, které jsou jim rány redaktory předkládány, tu celá agrární strana vylétla by do povětří, neboť kdo takové lži vponuší do světa, dokazuje, že nemá úty ani k sobě, ani ke svým straníkům.

Posvíme si třeba na toto zde: „Křesťansko-sociální strana jest nejzvrhlejší“, napamí ondno agrární „Venkov“. Která? Vídeňská nebo česká? Ale to jest právě to, že „Venkov“ se smelostí tohoto úsudku: sází i prohnanzámky. Česká to býti nemůže, protože se v ní nedějí takové brozné nepořádky peněžní, jako se to dokazuje vedení agrárnímu. Snad to jest tedy křesťansko-sociální strana vídeňská? Nechceme býti advokáty jejími, ale připomínáme, že hlavní vinník, Axmann, byl již se strany vykázán a nyní věc jeho jest vyšetřována.

V agrární straně vytýká nepořádky poslanec Bergman — a co se stalo? Proti všemu očekávání nebyli chyceni za kmeec vinníci, ale muž, který žádal očišty, ze strany byl vyloučen. Strana — dle „Venkova“ — nejzvrhlejší dělá pořádek, ale strana, jejížtž mluvčím jest „Venkov“, může po pořádku volajícího chce umlčet tak nebezpečným prostředkem, jako jest vyloučení ze strany. Jak bylo lze očekávati, věci se u tohoto vyloučení nezastavily. Poslanec Bergman vyhrnul si rukávy, vyrazil sochorem mříž a dává vytékati bahnu, jehož valný tok zaplavuje stranu a jehož zápach šíří se po celých Čechách.

Byli lidé, kteří se domnívali, že vražená ještinaost a osobní neshody byly přičíneny, které pohrnala poslance Bergmana, aby vystoupil proti hospodářství agrární strany vůbec a proti hospodářství jejímu v Ústřední Jednotě zvlášť, ale důkazy, které veřejnosti předkládá, odůvodňují jeho tvrzení, že jeho rozechod se stranou stal se z důvodů mravních.

Poslanec Bergman volá: „V melioračním svazu, jenž jest určen pro obecné blaho rolnictva, na místo kvalifikované sly ustanovili jste agitátora strany, ježtž neprávem nazýváte inženýrem. Jeho sluhé a diety pohltily celou subvenci a činí 9000 K.“ Na tuto obžalobu otnostně „Venkov“ ani neodpověděl. „Poslanec Zázvorkovi přijeli jste 21.000 K z „Ústřední Jednoty“. Nezavírají „Venkov“ křídí, že jest to lež. „Lžete, mé tvrzení jest pravda“, obratem pošty dává v odvěť Bergman. Povíráme-li, že stanovy „Ústřední Jednoty“ pájček takových nedovolují, *musíme tedy konstatovati vše, která přímo ohrožuje.* Poté následuje celá řada zajímavostí, které již v tomto listě byly uvedeny, jmenovitě: dozorčí rada „Ústřední Jednoty“ pohrozila představenstvu sesazením, — a bezdůbnost „Venkov“ mlčí a polyká sliny.

Slovem, výtky se sypou jako krapobiti a všechny končí se tímže refrénem: subvence, diety, peníze — peníze, diety, subvence! Vedoucím pádnm z „Ústřední Jednoty“ nezbyvá teď nic jiného, než zase napsati brošuru: „Všem lidem dobré vůle“ a dokázati, že se v Jednotě velmi dobře hospodáří, ať si Bergman povídá co povídá. Jest však jedna věc, které se hospodáři z Ústřední Jednoty sotva budou moci vyhnouti. Poslanec Bergman své polemiky zahrocuje povážlivou formou, která jest vlastně kategorickou výzvou: „Na světo a vašimi diety, a protokoly!“ A nastojte, toto heslo ve veřejnosti nabývá zápalné síly a opakováním přirůstá jeho setrvačná hončevnatost, což ostatně jest přirozeno, neboť Ústřední Jednota hospodáří s miliony, nastřádanými všemi třídami obyvatelstva. Není divu tedy, že se tu hlásí ke slovu mooný národohospodářský zájem celého národa, jemuž nemohou býti lhotejná odhalení osoby zasvěcené, jakou se prokazal býti poslanec Bergman. Provede-li Bergman očistu, kterou si předsevzal, pudá tím důkaz, že neleže se despotismu, podniká zápas o věc spravedlivou, a že jest mužem, jehož snažením nutno zapsati k dobru české hospodářské svépomoci, kteráž v Ústřední Jednotě má na sobě hustý obzav.

* * *

Dětinství Masarykovo. Masaryk napsal své názory o Rooseveltovi v Čase. Jeho úsudky byly tak násilné, že chtěli jsme k nim přičleniti několik poznámek; jejichž účelem měl býti důkaz, jak veliký filosof myslí. „Přehled“ nás však předešel a dokazuje, že Masaryk svůj názor o Rooseveltovi povrchně slepil z novinových správ a že si počínal nekriticky. Masarykovi byla učiněna také výtka dětinství — a to zaslouženě. „Přehled“ praví: „Ale odvozovat Rooseveltův aristokratismus z toho, že polovina jeho spisů jest věnována lovcství, je myslím na Masaryka trochu dětinské“. Ne trochu, ale hodně dětinské, dokládáme. Co jest

jen zapříkadřích demokratů. Stačí miluje lov! Vždyť dr. Herben napsal lovecké obrázky z Hostšova. Toletu, jehož se v „Čase“ stále a stále dovolávají jako velikého demokrata, svého loveckou zálibu a uchvacující sugestivnost vylíčil ve „Vojně a Míru“. Jsou stoupenci Masarykovi, kteří velmi rádi vyjdou si s puškou do poli a do lesa. Dra Kramářovi jistě nádo neupírá demokratismus přes to, že miluje lov. Vůbec lov jest tak rozšířen, že, byl-li by kdo tak dětinaké logiky, mohl by právě toto zábuva nazvatí samostatným demokratickým. Dle Masaryka každý nájemce honitby, jenž na ni vynakládá dosti značné peníze, jest vybarveným aristokratem. Pak jsou aristokraty každý zedník, kněz i učitel, kteří volají: Lovu zdar!

To jest zase jeden doklad, jak Masaryk myslí, a právě tento doklad svědčí o velikém dětinství, které skutečně překvapuje. Stránka tato jest však také poučnou, jak správně jsou asi vývody Masarykovy, *kde jest vlně stranický senaj,* na př., když vykládá o katolicismu a postekuje proti němu reformaci, Husa, Chelického a jiné. Když tak primitivně a školácky přepíná úsudky o Rooseveltovi, co se děje teprve vzhledem ke katolicismu?

Jsem svědavi, jak promluví „Přehled“ o výtoe, kterou učinil Masaryk Rooseveltovi ohledně plutokratismu. Roosevelt prý jest přítelem plutokratismu, který ovšem Masarykem zásadně jest zavrhován. Hezké čtení, které tam Masaryk o velkém kapitálu napsal! Jenže jest podivno, proč Masaryk vidí veliký kapitál na takovou dalku přes moře až v Americe a proč stejné důrazně nerozborluje se proti kapitalismu, jenž zachvacuje hospodářský život v Evropě, v Rakousku i v Čechách a ježtž působí zhubné politicky i sociálně! Ci před lidovským plutokratismem demokratism Masarykův již mluvíti neumí?

Obrana.

Jak agrární nemani pomáhají nejchudším rolníkům. O tom napsal sám liberální zakladatel strany agrární Aif. Štastný a Patařova v č. 21. „Selských Novin“ toto: „Po všecha léta, co vůbec a nás meliorace povstala, věnovala se práce a náklad drenáží rolí v *krajích bohatých.* Napotom nastala regulace potoků. Na to vynaloženy miliony. Sotva ale několik mizerných tisíc, nic neznamenašlých a o bídnou vyprošovaných, které si má rolník v jižních Čechách musí poperá vydělat v potu, tváří své, se jím tomu má dostat, řekne se: Ne tak; rolníkům v jižních Čechách se nedá, nic, leda když se sdrutá, tak se jim dá pár grošů. A teď se sdrutají, vy rolnici v jižních Čechách, kteří ani nevíte, co je meliorace, co je sdrutování. *Když ti bohatí, kteří na nic ani nevědí, kteří si hraji, skutečně na selcké barony, a kteří jsou svým životem pouze postaveni na tu skutečnou bídu a nouzi. panujících v krajích jižních,* stíhaných rok co rok všemi jen možnými pohromami živelnými. a to vždy nejméně pěti až šesti najednou, tu semekou pokladnu pro své meliorace polí byli náležitě vyčerpali, *se souv se zblázně, a řekne se sprostě:* Na, dále nedáme na meliorace nic. Pomáhejte si sami! Tak se jedná s českým jmenem! A aby se zástupci rolnictva v zemědělské radě nemohli proti všem, těm *slabým* nepřátelům ozvat a byly tu chráněny ty kmajiny, bohatší, tedy se do výboru rady té nesmě dostak delegáti z českého jihu, a proto se nesmí volit výbor dle území, jako to bývalo dříve, nýbrž se všech vůbec, a tu se předáci rolníků českých z krajích bohatých již postarají o to, aby do výboru se dostali pouze jejich lidé, kteří pak hospodáří, jak se jim líbí a nikoli jak to žádají okolnosti a spravedlnost. A tak ostává ubohý český jih ubohým na dále a věčně. V zemědělské radě je potlačen, v zemském výboru je potlačen. A ve Vídni je potlačen teprve. A teď ho zvelebujte, teď tam zavádějte melioraci luk, tak potřebnou!“

Jak dovedou býti agráři velice demokratičtí aspoň laciným, širokým otvíráním úst, to se ukázalo při volbě Mašatové. Když však domkáři odevzdali své hlasy pro Mašatu, sturají se agrární baroni zase výhradně o bohaté své kamarády a agenty.

Zatím co berou agrární pohlavíři tučné diety a platí kavalírsky literárním láhřám, ostouzejícím křesť. soc. stranu, vymohl dr. Stojan pro regulaci Břasnice (pro obec Místřice, Kněžpol, Věraly a Topolnou) 40.000 korun od vlády a 30.000 K od zemského sněmu.

Kde nejvíce števe? Kdo je nejzarpustilejším rušitelem náboženského míru? Nikoli ten, který se brání proti tisícovým jedovatým střelám, ale kdo se vším fanatismem snaží se obmeziti svobodné náboženské projevy, kdo docela zapovídá účast na katolických obřadech náboženských a kdo se hnává na lidi, kteří nechťají jména Husova znešívati ke štváním proti největšímu katolicetvu.

Kdo z pokrokové křesťanské volné myšlenky, kdo stál proti přijímání Nejsv. svátosti a sv. bítmování manévrováním široce založeným? Bylo toho, ačkoli my nevěme proti přijímání v evangelických kostelích, proti obřadům, proti modlím židovským féminkům, proti hebrejštině.

Do Mělníka byl pozván jeden z předních značek života a spíše Hasových dr. Flajšhama, aby se jednou alyšela o Husovi přednáška solidní. Učenec ten jest liberál, ale v řeči své nešval proti katolíkům nynějším pro ty věci, které se staly před 500 lety. Rozumí se, že „Čas“ vyskočil jako uštknutý, zlostí celý selesný. Hned podával tenhle recept: „Olavy Hasovy mají býti projevem pro poctivý vztah, (ano, pro poctivý — ale nikoli pokrokové-fanatický) myšlenky k životu, mají lidu otvírati oči (ale nikoli zavíratí prohaným protestantským pamfletem P. Givovým), aby správně viděl poměr svého lidství a češství k Římu. V lidové přednášce o Husovi je za místě politická agitace (aha!), ne snad pro některou stranu, ale proti jediné, klerikální. Agitaci protiklerikální nesmí se nikdo vyhýbatí v přednášce o Husovi, neboť krotká opatrnost není ještě srovnání, ať snad stačí na svobodomyšlenost.“

Tudíž Hus musí býti sešněrován a ohoblován, aby se i po 500 letech hodil za politického agitátora těm lidem, kteří se pustě posmívají těm zásadám, jež Husovi byly nejdražší. Náboženského Husa má se užívatí za pronikavě směřených poměrů od zpátečnických masarykovských k útokům politickým, což je čirý klerikalismus. Hus v národní politice šel v jedné řadě s českými konservativci a byl od nich v té snaze podporován velice vydatně. Teď však má posluhovat i lidem, vedeným od vídeňských židů.

Dne 16. t. m. „Čas“ napsal: „Encyklika uráží náboženství a církev v Rakousku státně uznanou a popouzí k zášti proti nim. Na to jsou §§ 302 a 303 trestního zákona. . . Orgány katolické a církev smejí přestupovat zákonem bestrestně.“ Lež na lež! Encyklika psala proti zakladatelům těch církví a zlístným i násilným velmožům, kteří se jich přidrželi. Nyní církev ty mají nauku jinou, neuráží tedy encyklika nynější náboženství evangelické. Bestrestně pak smí a nás zákon přestupovati někdo zcela jiný. „Čas“ nešval jenom proti katolíkům dávno zemřelým; líčil i kněze nynější tak, jako by byli nejohroženějšími zpusťky. Co by se stalo na př., kdyby napsal katolický časopis paušálně, že duchovní židovští nebo evangeličtí jsou sadisty a masochisty více méně ochotní? — A když byl vydán protest proti srovnání hanobení zásad náboženských, otiskovanému v „Čase“, též „Čas“ nazval autora protestu *meskem*. Celá kniha by se dala napsat o tom, jak hrubými a nespravedlivými výtlasky v „Čase“ bylo uráženo katolické předsvědčení a *nynější* katolictvo vůbec. Lež co dříve „Čas“ pokládal za práci mezkovu, k tomu nyní „uvedomělé evangeliky“ rázně spůsobem vyzývá.

Uznáno, že v Červ. Kostelci se má pořádati katolický sjezd. Honem všichni živlové protestantští, židovští a volnomyslitelští do města! Hleďte rakou svornou a nerozdílnou štvát a štvát! — V Nymburce chce si dát katolická jednota posvětití slavnostním způsobem prapor. Volní myslitelé, kde kdo jste, hrr na klerikály! A poručte jiným lidem, ať vyšlou posilu! Opoví-li se vzpímiti čelo proti naší despotii, uděláme randál až k ohluchnutí! Mladochéši však náhodou v Nymburce udověděli, že nevyšlou delegáta do poradní schůze proti „klerikalům“. Teď jste měli viděti tu sílu a oheň, ty plameny divé vášně, vyšlehující proti lidem, kteří chtějí kus svobody popřáti také jiným! Fanatický Masarykův denník, který uveřejňuje oznámení o evangelických bohoslužbách a slavnostech i o náboženských slavnostech židovských, ten denník, který docela dělal reklamu germanisujícímu spolku pro rozkvět židovských škol — byl zlostí celý bez sebe. Ne — katolík český nesmí mlti ve své vlastní zemi tolik svobody jako v Vídni k nám přicestovavší žid! —

A teď evangelicko-židovsko-beskonfesií „Čas“ odvažuje se ještě poukazovati a mravokárným fikaním na § 302 a 303! Jen, pánové, začněte! My vám pak dokážeme, kdo tu vlastně nejvíce šve, kdo jest útočníkem a — kdo se musí proti přátelům barcelonských násilníků hájiti!

Kulturní dokument doby. Věru jest velice vzácným hrdinstvím, jestliže se odváží Hol někdo moderním ničitelům náboženské svobody pravdu. A přece jen takové případy se vyskytají tam, kde tyranie pokrokové stává se neunesitelnou. Na prudké útoky „Času“ pr. ti nymburským mladochéšům (kteří měli dělati nepřijemnou štafáž a reklamu jak soc. demokratům tak volnomyslenkářům) odpovídají dne 23. t. m. mladochéské „Občan. Listy“: „Čas“ to vše arci neprohlíží jako my v místě,

kteří známe sblíška své Pappenheimské, a proto soudí, že jednáním nymburských Mladochéšů poškozen jest „pokrok“, v jehož jméno arci pak vynáší středověkou klatbu nad těmi „nepokrokovými“ nymburskými Mladochéchy. Není třeba, abychom se zabývali touto věcí obšírně: Konstatujeme jen, že Nymburští Mladochéši, a to v tom ohledu svorně evangelici i katolíci, nespátují v katolicko-církevním posvědčení praporu katolicko-vzdělavacího spolku žádný klerikalismus, nýbrž věc, na níž má každý občan dle svého přesvědčení plně a neokřiveně právo a proto také nym. *určí Mladochéši mají plnou volnost přidati se tam, kam se jejich přesvědčení klone*. To je dle našeho mladochéského náhledu po staročeskou svobodomyšlenku a nemůžeme za to, když se to nehodí do krámu — sociálně-demokraticko-volnomyslenkářsko-česovského, krátce řečeno, „moderně-pokrokového“. Kdo pak více poškozuje opravdu pokrokovou věc, sdali nymburští Mladochéši tímto svým liberálním stanoviskem či stanovisko volnomyslenkářského „Času“, o tom svědčí dnes již výsledky této volnomyslenkářské činnosti: *Lidé v pravdě svobodomyšlní dnes již trnou nad tím neurvalým švaním proti náboženství vůbec, které pod rouškou boje proti klerikalismu a každé akci sociálně demokratických Volných Myslitelů čítá a proto od všech akcí těch prchají, jako učinili to po aralé úvaze nymburští Mladochéši, kteří mimo to ještě měli odvahu říci veřejně to, co si myslí. Těto odvagy ovšem postrádají „Čas“ i Volní Myslitelé, kteří své akce protináboženské hájí v roušku — „pokrokového“ boje proti „klerikalismu“! A prorokujeme „Času“, že bude-li tato taktika sociálně-demokratických Volných Myslitelů sledovati dále, že kolem něho státní síce seskupena řada nevěrných, ale žádný muž svobodomyšlný, v pravdě pokrokový, který státní svobodomyšlným a pokrokovým, věří si každé víry bez rozdílu, poněvadž věří si víry vůbec a proto každému ponechává v tom směru úplnou svobodu přesvědčení. Či snad mají právo v Čechách volně myšletí jen sociálně demokratičtí Volní Myslitelé, ale katolíci a evangelici již nikoliv? Za takovou „svobodu“ a „pokrokovost“ nymburští Mladochéši „Času“ co nejuctívěji děkují!*

Politický přehled.

Konference českého konservativního velkostatků. V paláci Frt. hr. Thuna v Praze konala se 20. t. m. porada konservativních velkostatků. Předseda hr. Clam-Martinič referoval o akci, která byla letos na jaře zahájena za příčinou svolnění českého zemského sněmu, jakož i o marém jejím výsledku. V debatě stanoveny byly předpoklady, za nichž mohl by býti učiněn český sněm dělným. Nejvyšší maršálek princ Ferdinand Lobkovic sdělil ihned výsledky porady ministerskému předsedovi. Byla při tom konstatována úplná jednota, co se týče dalšího stanoviska oproti vládním předloham. Tvrdí se sice, že konserv. velkostatkáři nebyli požádáni za prostřednictví ze žádné strany, že obě skupiny velkostatkářské nabídly vládě své služby za příčinou svolnění sněmu českého, naproti tomu tvrdí se, že následně tržnu konferoval se členy státavorného a konservativního velkostatku českého o otázce svolnění českého sněmu. A výsledkem této konference jsou prý porady obou skupin velkostatkářských. Brněnský „Hlas“ píše, že akci velkostatkářské třeba z české strany věnovati plnou pozornost, aby nenastalo nějaké — překvapení.

Dr. Rud. Horský na krajském sjezdu křesť. soc. strany v Kostelci Cerveném prohlásil, že poslanci čeští naproti požadavkům Němců: uznání německé státní řeči a uzavřeního území německého v království českém — musí pevně státi na úplné rovnoprávnosti české řeči ve všech úřadech, až do těch nejvyšších instancí a na naprosté nedůlnosti staroslavného našeho království. Čechové nesmí dopustiti uznání uzavřeného území německého, poněvadž by to byl první krok k roztržce, které pak bychom se více neubránili. Celé rozřešení národnostních sporů v Čechách jest tak jednoduché a snadné. Třeba jen provést, co i sama germanisátorka Marie Terezie uznala, že v Čechách musí úředníci znáti obojí řeč a v obojí řeči lidu sloužiti. Proveďte úplnou rovnoprávnost v Čechách, a bude ihned mír. A jestli se k tomu vláda neodhodlá, pak marné jsou všechny konference, smiřovačky a dohody, a marná bude i intervence velkostatkářů. Hrozby absolutismem se báti nemůžeme.

V *ukorádku sněmu* velkou většinou schválen návrh adresy většiny. PH tom njal se slova ministerský předseda hr. Khuen-Hedervary a načrtl další program vlády; o volební opravě smínil se opět velice milhavě, čímž vliv hr. Tiszy byl tu velmi znatelný. Předloha o nováčcích a rozpočtu rovněž přijata.

Chorvatsko. Císař nepřijal demisi chorvatského bána dr. Tomašiče. — Po delším vyjednávání sloučila se srbská strana práva, jejíž vůdcem jest dr. Jos. Frank, se stranou katolickou. Nová

strana nazývati se bude stranou křesť. sociální. Místo dosavadních dvou orgánů bude vydáván jednotný velký list.

Obchodní smlouva se Srbskem jest již hotova. Podepsáním smlouvy arci není ještě celá věc vyřizena. Schází ještě souhlas sněmu uherského, i souhlas srbské skupětiny. Novou smlouvou posbude Rakousko výhod. jež při vývozu mělo v Srbsku před jinými státy a musí se spokojit s celními výhodami, které poskytuje Srbsko každému jinému státu. Tím arci ztěžuje se konkurenci našeho vývozu a vývozem jiných států do Srbska a vývoz náš může nyní spoléhat jen na lepší jakost svých výrobků, jakož i na blízké sousedství Srbska a tím i na levnější dopravu svého zboží přes srbské hranice. Živý dobytek nesmí se ani dovážeti, ani územím našim provážeti do Německa a Švýcarska. Do Rakouska bude se moci dovážeti 20.000 zabitych volů a 50.000 zabitych prasat. Dle smlouvy prozatímni smělo se dovážeti 35.000 zabitych volů a 75.000 zabitych prasat.

Španělsko. Na bývalého předsedu španělského ministerstva Mauru střelil útočník z revolveru, ale poraněn jen lehce. Útočník jest 18letý výrostek a chtěl prý Mauru jen „poznamenat“. — Od 1. září bude prý úředně zavřeno 240 klášterů.

Rusko. Guvernéři pohraničních obvodů byli vyzváni, aby sledovali politickou činnost říšskoněmeckých kolonistů a německých obyvatelů měst. Němci se v Rusku označují jako politicky nebezpečný živl.

Zprávy organ. a spolkové.

Stávková manifestace křesť. sociálů v Červ. Kostelci. Den 24. července zdánse nám v Kostelci pro vždy památným a velice poučným. Přes všecko štvání pokrokové, přes všechny nástrahy manifestovaly obrovské řady našich své katolické přesvědčení. Evangelici po vydání borromejské encykliky dělali rámu, jak prý katolíci ohrožují náboženský mír. Aby se pak dokázalo, jakými baránky jsou oni sami, postarali se o provokační trucejzd dva zdejší evangelici. Snad si myslili, jak se naši zaleknou. Zatím však velikou blamáž sklídil právě tábor pokrokový. Množství našich již se sešlo před 7. hodinou do kostela, kdež konal služby Boží dr. Horský, který pak měl úchvatnou promluvu o Kristu Vítězném. Dokazoval stávkovým způsobem, jak brány pekelné marné se namáhají přemoci Církev Kristovu. — O 10. hodině uchvátli na náměstí shromážděné katolíky svým zvčným, kovovým hlasem Dr. Fr. Šulc, promlouvaje o vznešenosti křesťanství. Pak sloužena na též náměstí mše sv., při níž již byl přítomen obrovský zástup našich. — O půl 2. hod. vyrukoval s tas. velikými fanfárami připravovaný průvod pokrokový. Zprávy těch, kteří dobře trucejzd počítali, shodovaly se v tom, že účastníků v průvodu nebylo přes 1370, počítají i se do toho i neúspěšné děti, které si vysílaly zároveň. Někteří lidé z města šli s nimi k vůli poslechnutí muziky a pak se ihned vrátili. Proto je nestydatou lži tvrzení „Osvěty lidu“ (ze dne 26. t. m.), že průvod ten čítal nejméně (!) 2000 hlav. Jesté bzte si zaprášil „Čas“, který dne 27. t. m. napsal, že kráčelo celkem přes 3000 osob. Patrně tudíž z toho pokrokového nesouhlasu dostatečně, jak si sami pokrokové lžáři šlapou na jazyk a jak jim na pokrokové tisícovce pranic nezáleží. Vždyť docela jeden pokrokový mladíček se odvážil vykřikovati: „Dvacet tisíc nás bylo v průvodu.“ Patrně, jaké nešťastné účedatky má exaktní věda počításká právě mezi pokroky. Lidé ti byli sehnáni se všech stran zoufalým způsobem. Patrně to bylo na tom, když se přišlo na „Občinn“. Valná část se rozprchla do lesa, jiní si hleděli kratochvilu a občerstvení, takže řečníka dra Hajna poslouchal docela malý sbor. A ta jsme a nově, ještě horší pokrokové lži. Na 5000 lidí tlačili se kol řečnícké tribuny“, hlásá „Osvěta lidu“. Odkud se jich najednou tolik sebralo? Předkládáme tohle sčítání všem soudným lidem a zvláště našincům, kteří přišli také zkontrolovati ten „brozitánský“ pokrokový tábor. Podle toho mohou dobře posouditi, jak zveličují pokroky své řady a svou sílu i při jiných příležitostech. — Katolický průvod vyšel o 2 hod. Nepočítáme-li malé družičky, jichž byla značná řada, bylo našich na 2500. V zahradě pak zástupy se rozmnožily daleko přes 5000 hlav. Většina našich totiž v průvodu nešla. Čekali v městě, až přijde průvod od vrchu Žďáru. (K vůli zasmání sdělujeme, že „Osvěta lidu“ svým dvojnásobným napočítala našich na průvodě 1300 a v zahradě „asi 2000.“ „Čas“ pak píše: „Průvod klerikální měl stěží 1600 osob“). Na našem táboře pak promluvil Dr. Horský o činnosti katolické delegace na říšské radě. Pak promlouval Dr. Šulc o poměru českého člověka k Římu. Konečně pronesl p. Hd. uč. Špaček řeč o rodině na základě křesť. Všecky řeči vyslechnuty s jasným nadšením. Nato ukončil tábor velkými slovy p. poslance Prokop. — Nebylo lepšího důkazu, že katolická organizace jest věcí nejvyšší potřebnou, jako to, že v tructáboru na truce katolickým rodičům kráčeli tři z pánu učitelů poslouchat volnomyslenkářského řečníka Klimta. Aspoň tak ukázali, jak pojímají vážně

svůj slib o náboženské výchově dětí. Katolíci viděli, co by smohly úřední předpisy o duchu školy, kdyby se k nim nepřidal manifestační hlas katolických organizací. „Čas“ se nutí do nadšení a píše o pokrokovém trasejedu: „Celkem bilance manifestace naší je stkvělá a bude mít hluboký vliv na utváření se poměrů v celém kraji.“ Špatně, velmi špatně prorokuješ, pokrokový ostrovide! Ti lidé, kteří na váš tábor přišli, valnou většinou zádné pokrokové posily nepřebovali. Ti už jsou tak kalení a zfanatisováni, že takový tábor jest pro ně nošením dříví do lesa. Přes dvě třetiny v průvodu totiž činili soc. demokraté. A jiní lidé znají práve v tom kraji hubařství a humanitu různých Kudrnáčových stoupenců tak dobře, že jest propaganda jiných pokrokových v řadách mimopokrokových velice těžká.

Okresní organizace Ústí n. Orli. Lamákroum dále přispěli: vdp. Al. Dudek, farář a bisk. vik. sekr. v Damníkově 2 K, vdp. A. Nývlt, bývalý děkan v Ústí n. Orli, pak rektor semináře, nyní farář v Činčevsi 2 K, a místní organizace ve Vyprachticích 4 K 71 h. Srdečný dík všem, zvláště vdp. Nývltovi za projevenou náklonnost ku svému bývalému pásobišti. Další příspěvky s díkem přijímá Frant. Novotný, Čes. Třebová č. 826.

Slavnost svčení praporu katolické vzdělávacího spolku pro Nymburk a okolí koná se pod protektorátem vysokého pána, pana Jana B. Nebeského, císař. rady a majitele reálit v Nymburce v neděli dne 14. srpna 1910. Pořad jest tento: V neděli dne 14. srpna 1910: Od půl 8. hodiny ranní vítání hostů cizích i domácích. O 9. hodině seřazení průvodu ve stromofadí (v Kolonii). O půl 10. hodině pochod Poděbradovou třídou, kdež u villy zastaveníčko panu protektoru, pak Palackého třídou na Riegrovo náměstí, zastaveníčko p. matce a paním kmotrák praporu, odtud pochod na Kostelní náměstí, kdež o 10. hodině slavnostní kázání vdp. Magr. ThDr. a PhDr. Františka Kordače, univers. profesora z Prahy. Posvěcení praporu, zatlučení hřebův a odevzdání praporu. O 11. hodině máe avatá. — Pochod před místnost spolkovou a rozchod. O půl 1. hodině slavnostní oběd. Od 1. do 2. hod. proměnná koncert na Riegrovo náměstí. — Odpoledne o 2. hodině seřazení průvodu před spolkovou místností u ulici Palackého a pochod na ostrov „Topol“, kdež slavnostní řeči přednesou vdp. P. Milo Zárba, Měský poslanec a vlet. p. František Šupka, ředitel. Koncert úplné nymburské kapely osobním řízením p. Josefa Precilka. Vstupné: osoba 20 haléřů, rodina 40 haléřů. V případě nepříznivého počasí konati se bude koncert zároveň s přednáškami v sále „na Knížecí“. Večer o 8. hodině v sále „na Knížecí“ věneček. Vstupné 1 K. Bez obmecení dobročinnosti. Veletčné spolky a bratrské jednoty ráče se — pokud možno — slavnostního průvodu účastniti a prapory!

Klerikalismus strání Kolín. Již budou tomu 3 roky, co tise sice, však tím účinněji práce v městě našem lidový spolek křesť. soc. vedle různých organizací a spolků nepřátelských. Ač vzal sobě spolek křesť. za úkol číst jen obhajovat zájmy své, nedotýkaje se nešetřně žádné strany protichůdné, jímž přejde plnou svobodu, přece počínají tyto vystupovati výbojně proti straně, jež nikomu dosud nezavdala k tomu žádné příčiny. Na rozích a krámech židovských zřítí lze stále plakáty, oznamující přednášky nejmenovaných řečníků z Prahy: o „náboženství a klerikalismu“ — neb o „křesť. socialismu“ a pod. Jak počínali by si tito páni, kdyby jmenovaná strana křesť. soc. v Kolíně pořádala přednášky „o židovstvu“, o soc. demokracii a pod., když pouhá, klidná a tichá práce vzdělávací nutila je k lokalce v nedávné době v „Času“ a v posledním době v „Právu lidu“, jejíž obsah uvádíme: „Nebespečí klerikalů. Kdo sleduje ve městě našem bodlivěji utváření se politického života, postřehne snadno, že čím dále tím více a otevřeněji trnoují si zde klerikalové. To, co zdálo se ještě před nedlouhou dobou nemožností, že by v městě, jež platí všeobecně za svobodomyšlné, ba dokonce radikální, byla možná organizace křesťan. soc., jest hotovou skutečností a bylo by chybou, kdyby svobodomyšlná část občanstva nebespečí tohoto černého klerikalismu podceňovala. Co týdem téměř čteme na nárožích pořádané přednášky, na kterých řeční některý pater; schůze stihá schůzi, porada následuje za poradou, vše zdá se nasvědčovati tomu, že hodlá kolínská odbočka římské armády u příležitosti hodit na váhu svou početní sílu. Dělnictvo kolínské stojí pevně a hrdě v řadách strany soc. demokratické a vědomí, že stává v místě organizace strany křesťan. sociální, posílí nás jenom v účinné a zdravé propagandě protiklerikální mezi malým lidem.“ — K této lokalce dovoluje si národní křesť. soc. klub v Kolíně upozorniti organizaci strany soc. dem. na heslo Kolára: „Sám svobody kdo hoden, svobodu zná vážit každou; ten, kdo do pout jímá otroky, sám jest otrok.“ Má-li snad pouhé vědomí, že stojí v Kolíně vedle organizace soc. demokr. ještě jiná organizace a to křesť. soc., vspružití sílu ve straně, — musí ve straně křesť. soc. u vědomí, že sleduje práci a cíle této strany rudé, vspružití členy ještě k bouřevnatější a účinnější práci, by pro přitížení ještě lepší vyvážení stranou soc. demokratickou mohlo býti dáno straně křesť. soc. za neúčinnou píli a práci uvalit strany.

Sjezd Marianských družin z Čech, Moravy a Slezska v Praze 14. a 15. srpna 1910. Přípravy k sjezdu jsou ukončeny. V neděli, dne 14. srpna je slavnostní schůze, které se účastní Jeho Milost ndp. biskup Fr. Brusák, jakožto zástupce Jeho Eminence, protektora sjezdu. Proslovny budou hlavně tři řeči: „Vzorá Marianská družina“, Marianské družiny a nejv. Eucharistie“, „Marianské družiny a otázka Cyrillo-Methodějská. Odpoledne jest věnováno vycbásc po Praze. Večerní divadlo obsahuje sedm obrazů, na pť. Panna Maria bez poskvrny počatá, Narození Páně, Dolorosa, Královna panen, U trůnu nebes královny. Před každým obrazem přednáší se básně. Jevišť bude pro obrazy zvlášť upraveno; rovněž elektrické osvětlení. Dne 15. srpna ráno jest církevní slavnost u sv. Ignáce. Kázati bude vdp. Magr. Vantček, mši sv. sloužití bude Jeho Mil. ndp. prelát dr. Sedláč. Společný oběd, při němž hráti bude hudební odbor Učenické Besídky, bude v hotelu „Merkur“. Všecky družiny účastní se a prapory průvodu k soše Panny Marie na Staroměstském náměstí. Slovesná část večerní akademie se tiiskne a bude účastnířům milou památkou. Dramatický výstup „Hájení Prahy Marianskými sodaly proti Švédům r. 1648“ bude zajisté v katolických spolecích často hráváno; má jen mužské dílohy. Rovněž divadlo předešlého dne. V úterý jest porada ředitelů Marianských družin. Kněží a bohoslovci se na ni aktivě svou. Listky stojí 1—5 K; každý listek opravňuje ke všem slavnostem. Na sjezd jsou srdečně zvány všechny katol. spolky a všichni katolíci vůbec.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Dembrava vrátil se v úterý dne 26. t. m. večerním vlakem k delšímu pobytu do Hradce Králové.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou pp.: Jan Kocak, b. konsistoriální rada, b. vikář a farář v Pravoněš, jmenován osobním děkanem; Josef Pacholik, b. notář, děkan v Rostokách, čestným konsistoriálním radou; Josef Kaplan, b. vikář v Časlavi, osobním děkanem; Josef Kulda, kaplan v Bystrém u Poličky, obdržel farní synodalie; Josef Jirsa, katecheta v Zamberku, Josef Pícha, katecheta v Kyšperku, František Jirasek, katecheta v Novém Městě n. M., ordinariální pochvalu; P. Urban Wetsel, z řádu Milosrdných bratří v Kukau, konsistoriální usazení. Ustanovení jsou pp.: Jan Novohradský, administrátor, za faráře v Černíkověch; Alois Dostál, administrátor, za faráře v Bystrém u Nov. Města n. M.; František Pöter, administrátor, za faráře ve Velké Zdobnici; Josef Kraus, katecheta v Přibylavě, za faráře v Kránské Hoře; Václav Rotter, katecheta v Roketnici, za faráře ve Schwarzenhale; Alois Dolák za osobního kaplana do Jestbovic; Josef Pivoňka, kaplan v Čecheticích, za administrátora do Košetice. Na odpočinek vstoupil p. Josef Chocholka, farář košetický, v Kutné Hoře. V Pánu zesnuli: nejdp. pán Magr. Dr. Alois Frýdek, ap. protonotář, kapitulní děkan, b. gen. vikář atd. (V Vula.) dne 10. července 1910. Narodil 24. prosince 1892, vyvěcen 25. července 1897, nennavně pracoval 63 let pro církev. Jméno jeho slatým písmem zapadno do srdce kněžstva a zajisté také i do knihy života v nebesích; František Říha (V Vula.), b. notář a pens. farář levínský, na Pouchově († 23. června 1910 (narodil 1840, vyvěcen 1866); Josef Hulata, jubil. pens. farář včestarský, v Zamberku, † 30. června 1910 (narodil 1824, vyvěcen 1860); Karel Pablásko, pens. farář moravanský, v Pláňanech, † 4. července 1910 (narodil 1838, vyvěcen 1868); František Schröter, farář ve Smrčném, † 12. července 1910 (narodil 1874, vyvěcen 1896). Uprázděná místa: Prebenda Biechofsteinská při kathedrální kapitole, právo jmenovací přislouží Jeho Veličenstvu, od 15. července 1910; Košetice, fara, patron. Viktora Rosta, od 1. srpna 1910; Smrčné, fara, patron. náboj. matice, od 21. července 1910.

Schůze městské rady dne 25. července. Policejnímu úřadu bylo uloženo, aby zamezil skládání odpadků a smetí v hradebním příkopu ve třídě Hostivítově za školní budovou. — Obasb povolání, daného c. k. okres. hejtmanstvím p. Jos. Nevyhoštěnému ku rozšíření továrny na nábytek na č. parc. 184/31, vzal byl na vědomí. — Uloženo bylo, aby od c. k. berního jako soudního uchovavčího úřadu v Hradci Králové přijat byl obnos K 841.10, odkaz to ndp. biskupa Ed. J. Brynycha na pět mešních nadací. — Rekura p. A. Jiříčky, vinárníka, do rozhodnutí c. k. okr. hejtmanství, jímž mu odepřeno bylo udělení koncese ku výšepu vína, postoupeno byl městskému zastupitelstvu. — Zpráva škol. lékaře p. Dra R. Zippého za škol. rok 1909/10 postoupena byla zdravotnímu odboru. — Z důvodu policejní zdravotní a požární nebylo povoleno užívání dřevěné střechy ve dvorku domu čp. 88 p. V. Michálkovi. — Panu Al. Pinhavovi, kloboučnicku povoleno bylo zřízení výkladní skříně mezi pilíři domu čp. 163 na Velké Podlání. — Panu V. Rejchleovi, mistra sedalického, uděleno bylo povolání k obývací novostavbě dvoupatrového domu na pos. parc. č. kat. 167/10 v bloku O.

Pericunkule v bisk. semináři. Počátkem srpna (1. a 2.) slaviti se bude pericunkule v seminářském kostele sv. Jana Nep tímto pořadem: Dne 1. srpna (pondělí) o 6. hodině odpoledne bude promluva, po níž litanie s požehnáním. Dne 2. srpna budou slouženy máe sv. v 6, 7 a 8 hodin. O půl 9. je shromáždění terciáře, v 9 hod. kázání a v 10 hodin spívaná máe sv. Odpoledne bude promluva a litanie s požehnáním. Promluvy a kázání bude mtiť dp. P. Jan Zima, člen řádu sv. Benedikta z Emaux.

P. T. pp. majitelům domů v Hradci Králové. U příležitosti konání sjezdu „České Lesnické Jednoty“ ve dnech 31. července až 3. srpna 1910 v Hradci Králové žádá městská rada pp. majitele domů, aby domy své ve dny svezhu zmíněné prapory ozdobili déti rážili.

Vzhárm do lesa na výlet k sdáně boude, který pořádá Podpůrná a vzdělávací jednota stát. zřizenců v Hradci Králové v neděli dne 7. srpna 1910, za nepříznivého počasí v neděli 14. srpna. Průvod a hudbou vyjde o půl 2. hodině odpolední z Městanské besedy. — Na místě výletním koncert, v paviloně taneč, tombola ze sklárny Jeho Osvícenosti hraběte z Harrachů z Nového Světa, pošta, telefon, házení do terče, koulení o ceny na kuželničku, zvlášť příjemná zábava pro dítky i dospělejší mládež: velká americká vzduchoplavba a jiné atrakce. Návrat z lesa o půl 8. hodině večer s hudbou a lampiony. Vstupenky v předprodeji lze obdržeti v hlavní trafice pana Macáka, jakož i u všech funkcionářů dotyčné jednoty po 20 hal. za osobu, v lese u pokladu za osobu 40 hal. Vojsko od šikovatele dolů platí všude 20 hal.

Na odvrácení gormanicce českých dětí dolnorakemských přispěl v květnu 1910 spolku „Komenský“ ve Vídni III., Stroh. 45, který vydrákuje 5 obecných škol, škola pokračovací, 3 opatrovny a 5 jazykových škol — politický okres Hradec Králové: Hradec Králové. Spolek majitelů domů na Pražském Předměstí, druhou část vřt. s akademie „Hradce české Vídni“ 18-20 K, Prof J. Miksa a III. třída dívčího lycea 10 K, Dr. F. Reyl 1 K. — Kuklenu. J. V. Balcar 1 K. — Nechanice. Včelářský spolek 5 K. Třebechovice. Roimická záložna 10 K, Bratři Vitouškové 5 K. —

Zházenosný požár vznikl dne 28. t. m. v krámě velkoobchodníka p. Edv. Řezáče, který v krátké chvíli zničil všechno zboží, spálil písařnu a vnihl i na půdu, takže střecha shořela. Staly se škody i na sousedních domech. Společnému úsilí hasičů, vojska i jiných záchrannů podařilo se požár obmestiti. Škoda jest obrovská, krytá částečně pojištěním. Posud se odvážejí zbytky shořelých věcí. Pan Řezáč zatím s konzumenty jedná a obchod ve velkém dále vede v č. 139. (domy Caisvasovy).

Zářící kultura husitská. V Opatovicích z L. minulou neděli pořádaly sdružené spolky (bez katolického) oslavu Husovu pod protektorátem obce, jejíž hlavou je MUDr. Em. Nohej, evangelik. Vzalo se to hodně okatě. Místní veličiny dodaly lesku, aby se tak oslava považovala za správnou a všeobecnou, kteréž musí se účastniti z ohledu společenských každý. Také pozvání byli P. T. baviči s okoll, jenom že — bohužel — neúčastnilo se jich z okolních obcí více než 5—6 a to ještě amýlením národních socialistů. Divíme se tomu. Přece taková sláva a ti lidé ne a ne si to vaří k srdci! Ale proč se jim to nevyplatí: vždyť to nakázalo přj i hejtmanství, jak lakovali některí; měli ještě dodat, že to bubnoval policajt a že, kdo neuposlechně a neúčastní se — oslavu — přijde do šupky. Avšak žerty stranou. Stalo se pádnm něco, co jim neslouží ke cti, neboť někteří přišli okatě hned při schůzi a brzo po ní ta novou vzdělanost osvědčili. Dávky „pokroku“ ve schůzi samé byly nejspíše tak silné, že ještěho pána to vyrazilo na silnici před hostinec, kde slavně katolického spolku sproti vynadali. Jinému ještě celý druhý den hučely porce osvěty a zářivé moderní vzdělanosti v hlavě. Nevěda si již jiné rady, vymstít se v noci aspoň kamenem na oknech farní budovy. Nejspíše řekli se tito dva hezlem od pokrokové hlásaným: Svoboda, rovnost, bratrství, anebo oním husitským: „Očť nedovedú řeči, toť chtěie přemoci seči“. (Připomínáme, že dotadovali jsme se písemně udělení slova, ale mluvíti pravdu o Husovi nám nebylo dovoleno.) Mrzela také „Husity“ brožura katolická: „Oslava Husova“; rádi věříme. Jest v ní popráva pravda a pro pravdu se lidé nejvíce slolí. — Jestliže, pánové, rozbíjením oken a nadávkami chcete dokumentovati svou vzdělanost a vtlučkati ji násilím lidu do hlav, velice jste se přepočítli. Nezařazený venkovský lid je jiného názoru, s kterým třeba na veřejnost nechodit, ale učinil si a ještě učiní o celé vaší „oslavě“ zdravý úsudek. — Z celého patzne, že je již přede dveřmi ta skutečnost: Buď a Kristem anebo proti Kristu! Lide český, jak ještě dlouho dáš se klamati zásadami špatného pokroku? Jak dlouho ještě budeš se krčit a strachovat před špatnými lidmi? Vstávej, bez bázně pod prapor Ježíše Krista! Tam je jediné tvé místo.

Do Třebechovic. Panu R. Soačkovi nedostalo se již „Ratibor“ a proto mi napsal „pokrokové psaníčko“, které zcela odpovídá jeho

utlechlým mravům. Snad myslíte, že mne těmi zálibnými motaninami poplete a proto i označuje, že na osobních výpadech v „Ratiboru“ nemá podílu, že nese odpovědnost jen za vášnou (!!) část těchto polemik, poskytl (dopisovatelům R.) pouze písemnou informaci a pod. — Tuhle všecko si mohl ušetřit, neboť co jsem kdy ve věci promluvil a neb v „Obnově“ napsal, na tom v plné míře trvám a jeho písemných hrozeb se nelekám. Obecní strážník také je snad pro něco jiného stísen, než aby Vám dělal soukromého posla. Či i po této stránce cítíte se býti svrchovaný pánem v městě? Nerozčilajte se příliš pro tato posnámku v povážlivé, jak byste bezohledně věc vykořistil, kdyby něco podobného mohlo se říci o mne. Váš hanopis odevzdal jsem našemu výkonnému výboru — jak jsem vám poštou oznámil — k volné dispozici. Vil. Kolář. V Třebouchovicích, 26 července 1910. — Dále dochází naší redakci tento projev od p. Joudala: Poslední „Ratibor“ zlobí se na mne, že jsem byl posla pro městě abíratí podpisy na adresu důvěry p. fediteli měst školy a bloupe se táto, kdo mi jména rodičů šatva vypisoval, zda p. feditel či katecheta? Ukojím jeho zvědavost: Ani ten ani onen. Jsem otec dvou žáků měst. školy, většinou rodičů osobně znám a co jsem nevěděl, moji hoši mi řekli. Pouze z vlastního popudu účastnil jsem se dotyčné akce, nebo jako otec vlastních školou povinných dětí mám a měl jsem k tomu více práva nežli pisatel v „Ratiboru“, který škole je vzdálen a šive femeslně. Každému z rodičů jsem řekl, oš se jedná a onen výpad „Ratibora“ jsem současně předložil. Jsou-li soli v oděch dopisovatelů „Ratibora“ podpisy rodičů, jak teprve by se zhroutil, kdyby slyšel spravedlivou kritiku svého štváckého výpadu? To šibaleství vracím dopisovatelům; jsem sice dělník, ale poctivý. Že dopisovatel lháti umí, mže se přesvědčiti každý, kdo si přečte dopis v „Obnově“, v němž jsem uvedeno, co rodičové podpisovali. Jen tomu se divím, že dopisovatel není zvědav, kdo odepřel svůj podpis? Jan Joudal, košeluh v Třebouchovicích. — Organizace křesť. soc. zaslala nám tento projev: Generální štáb zdejších pokrokatů utrpěl dokonale porážku a proto, aby aspoň částečně zakryl ve veřejnosti svoji blamáž, hledá někoho, na kom by si zchladiť žáhu a na koho by vyhrli sbytak své „čestné“ zbraně: sprostotu a nadávky. Našel ho v osobě p. Vil. Koláře, kterého napadl po Macharovsku veřejně ve svém zasláném do „Ratibora“ a soukromě hrubým dopisem, psaným na psacím stroji a doručeným obecním strážníkem. Pan Kolář, jak i nyní může se každý pokrokat přesvědčiti, nikdy nebyl redaktorem ani „klerikálního“ ani jakéhokoliv jiného listu. Z Prahy a odkudkoliv, kde pracoval, odcházel vždy v úplné cti, všude zanechával po sobě pověst co nejchvalitebnější. Rádně vyučil se řemeslu, šel do světa na zkušenou, kde poctivě a svým poměrům přiměřeně se živil. Pracoval vždy v předních závodech domácích i v cizině. Nyní je usazen samostatně ve svém rodišti a požívá zasloužené vážnosti i jako předseda živnostenského odvětvího společenstva. Tedy svému pávodnímu povolání se nikdy nezpronevřil a při svém přičinění nikdy své výdaje nemusel nepoctivým způsobem kryti ani jako zkrachovaný redaktor ani jako nějaký pisat. A proto po zasluzce odůvodňuje útoky na tohoto poctivého muže se strany nedostudovaného, v Třebouchovicích velmožného pána, který se minul cilem a lživě a utrhačně v novinách tuší osoby jemu nepodobné. Tolik na vysvětlení jedna pro vždy poměry zdejších nezálam! — Místní organ. křesť. soc.

Nechanické. V našem okrese nastávají nové volby. Káž by přinesly důkladnou výměnu osob dosavad v okrese vládnoucích! Páni, kteří byli až dosud u veľa, mnoho slibovali, dlouhá nám nadělali a dobře se přitom měli. Různé jimi pořádané slavnosti, projevy osvobodomyšle, radikální a protiklerikální (= protikatoické) jsou jim jen prostředkem, aby se rozvířil prach, který by veřejnosti bránil podívat se důkladně na ně a jich praktiky. Zajímavé, že na pokročilem, národně probudilém Nechanicku hraje prim *sčestpos německého velkého kapitálu*. On dovede návrhy na povýšení, na přidávky a pod. sláskat si vliv, pracuje v odborech dobrých a užitečných, aby všude a ve všem byl a odvracel v čas pozornost, jak nepřátelsky nám kapitál polyká znenáhla celé dvě české obce a sahá již po obcích sousedních. Mezi agrárníky jest agrárníkem, za zády však se směje, že koupí sedláka „za řízek“, podporuje národní socialisty, ale v jubilejním roce, když padaly hvězdy a křížky, div se aerosplynul samou loyaltitou. V případě potřeby dovede docela s katolíkem jednati tak, jako nejlepší přítel. Má své důvěrníky i mezi červeny socialisty. V zájmu všech dobrých národních ideálů, v zájmu pokroku skutečného, v zájmu nefalšované lidovosti si přejeme, aby volební osud určilo ke správě okresu lidí nové, kteří by hájili svědomitě a spravedlivě zájmy okresu celého a naši českou pádu. Jest potřeba, aby příští správceové tito dohlíželi bděle na hospodaření s obecním majetkem a aby byli povážlivě proti vlivům škůdců našich národních ideálů.

Nálevo havelokm. Kdo s dpp. duchovních, kteří se sčeststali pohřbu vřdp. gen. vikáře dr. Al. Frýdka, zapomeneli havelok ve vlaku jedoucím směrem ku Kyšperku, necht se o tento přehlás a přednosty stanice Kyšperské.

Duchovní cvičení pro ženy a dívky konána byla letošního roku od 17. do 21. července v klášteře Milosrdných Bester v Sloupnici. Jako za Spasitelem až do pouště spěchaly sásta-py lačné po slova Jeho a díly s ním po tři dny, zapominající všech deanních starostí a svízalé životních, tak také více než 80 žen a dívek upo-dlecho volání Jeho „Pojď za mnou“ a prodlelo po tři dny ne sice v poušti, ale v tichých zdech klášterních; nechavše venku všecku všednost života, věnovaly se cele spáse duše. A do té duše vyprahlé satapovaly ty hluboké pravdy pro život dívky, ženy — křesťanky. Mile, ale příliš rychle uběhly ty šťastné chvíle a mnohá z účastných, vracejíc se v domov si povzdechla: „Kž to trvalo déle!“ — Dp. J. Vachalci z kongregace Redemptoristů v Blšku kž odpíat Pán Boh jeho apoštolickou činnost mezi námi a sl. správě kláštera budtež upřímně díky vzdány za ochotné přijetí a laskavé vydrívání včas sv. exercicií! Všem „Zaplat Bžh!“ Účastnice duchovních cvičení.

Svěcení kaple. Obětavostí obce Přestavické a šlechtných majitelů tamního velkostatků, paní Karoliny Regensdorferové a Anny z Wesselych postavena byla v Přestavkách, farnosti Hrochova-Týnecké, útulná svatyně. V úterý dne 6. července t. r. nejdůst. Arcipastýř, nedbaje únavy po tříměsíční cestě visitační, posvětil svatynku tuto ke cti sv. Anny. O 7. hod. ranní zavítal Jeho Excellence z letního sídla svého Chrásti do Přestavky. Na hranicích obce uvítán byl srdečně rodinami p. generála z Wesselych, p. dra Regensdorferů, obecním zastupitelstvem s p. starostou Hessem ml. v čele, zástupem bíle oděných družiců a množství věřícího lidu. Za zbožného zpěvu doprovázen nejd. Arcipastýř k svatynce, kdež sešla p. starosty sl. Hessová opětovně uvítala Jeho Excellenci klivými slovy a podala krásnou kytku. Za asistence vřdp. vikáře Dra Mrštika z Chrudimě a Kobra z Chrásti a vřdp. duchovenstva z Chrásti a Hrochova Týnce vykonal Jeho Bisk. Milost posvětný úkon, k němuž dostavil se také slov. p. místodrž. rada Rebensteiger z Chrudimě. Posvětný úkon zakončen obětí mše sv., po níž promluvil nejd. arcipastýř k čestné shromážděnému lidu. Den tento sčítane zajiště památým pro osadu Přestavickou, jako byl jí velkým svátkem, jak patral bylo z přehojné účasti při posv. úkonu a okrášlením domů v celé osadě.

Posadov u Hořčiček. Při krásném počasí, jež v neděli se ukázalo, vydařila se primice vp. Astra zvláště svěle. Se všech stran sbíhal se křesťanský lid, by se tak vsácné slavnosti sčastnil a dostal pořebnutí novosvědecovo. Chrást farní byl v pravdě nabit lidem, spěv posvětný byl všeobn, 13 kněžů doprovázelo p. primicianta. — Veselou náladu naši při hostině pokasil p. feditel Raia, který přímo netakné se vyjadřoval o konsistoci a katechetech — a při tom si říkal katolíci. Jak si mohou katecheti zachovati autorita, kde proti nim působí profesoři i s feditelom realisté? Chtěl bych vědět, co by tomu p. feditel říkal, kdybychom tak „otevřeně“ začali hovořit my! Budiž to pokynem pro nás, bychom pány s takovým vřděláním k hostinám se sebou nevodili, kde sedí lidé křesť. smýšlení.

Km stavbě rodinných domků a vill v Sadské. Poslední zpráva naše, jednající o rozhodnutí městské rady v Sadské, která chtě vyjíti vstříc snahám směřujícím ku stavbě rodinných domků, stanovila za posemky stavební tak neobyčejně nízké ceny, došla — jak se dovidáme — velice sympatického přijetí od obecnstva, sčistě pěnístá a soukromník, takže v době 14 dnů mnoho míst bylo rozprodáno. Není také divu. Tak krásná lesnatá krajina, blízkost vyblášených lázní, čistý vzduch plný ozonu z borového lesa, dobrá komunikace, levný stavební materiál, plesk od obce zdarma, blízkost Prahy, výhodné spojení železniční, toť jsou podmínky, jež se tak hned nenajdou a které přímo nabádají ku stavbě rodinných domků a proto myslíme, že zbývajíc místa budou brzy rozprodána. Město Sadská tím vstoupí v řady našich měst, jež si řešení této otázky vsala vážně za úkol.

Milodary pro pohořelé v Čechotímě r. 1910. Darovali veldšťat. a veldt. dárcové: Jos. Böhm v Garsu, Dol. Rakousy 10 K, Josef Beneš, Koštnice 10 K, sl. Leopold. Ziková, Veltrusy 10 K, P. Vinc. Novotný, č. kasovník Dolní Krupá 10 K, sl. F. Frydrychova, Vamberk 5 K, Fr. Janoušek, farář Vápro 5 K, Čeněk Jůzl, b. vikář Libice 5 K, Lidový křesť. soc. spolek v Miletíně 5 K, Václav Kásek, rolník Ml. Vošice 5 K, Jos. Švadlenka a spol. Hodonín 5 K, Jan Nosek, farář Nekof 4 K, Jan Matouš, děkan Brandýs a. L. 3 K, Vinc. Němeček, farář Kněžice 208 K, Karel Kotrbalec, děkan Král. Hrade 2 K, Nejmenovaný v Mladějově 2 K, sl. Josefa Mrázová, Turnov 2 K, P. Rafael Scholz O. S. B., Břevnov 1 K, Jos. Smah, kaplan Říčany 1 K, Alois Štěpina, spiritual Slatinany 1 K, Jos. Kalina, kolář Vrbová Lhota 1 K, Dohromady 896 K. Všem šlechtným dárcům vřelost: „Zaplat Bžh!“

Křestní listy

(ex off.) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihkupectví.

Různé zprávy.

Apoštolem Čechů vídeňských svá býval velectibodný kněz Tomáš Blaha. Narodil se r. 1844 v Boškovcích u Brna. Již na studie šel s pevným úmyslem věnovati se stavu duchoven-skému. Leč byl po maturitě v brněnském semináři odmítat, protože kulhal. Blaha byl tím velice zarmoucen a studoval ve Vídni po 4 leta filosofii; přes to však tolik toužil po stavu duchovním, že podal po pěti dalších letech žádost o přijmutí do semináře olomouckého — leč zase marně. A přece znovu se pokoušel, až mu dopřál Bžh, že v věku 41 let byl ve Št. Hradci r. 1885 vysvěcen. Za 4 leta stal se katechetou na měst. škole v Novém Lerchenfeldě ve Vídni, kde dosud působí. R. 1904 jmenován za své zásluhy vsorad kněz radou bisk. konsistoy v Brně. Ve Vídni neudavně kázal Čechům a zpovídal je, až se stal jednatelom „Jednoty sv. Methoděje.“ A za horlivé práce Blahovy z podpory českých bohoslužeb vyvinula se široce rozvětvená osvětová práce další: Třetí řád, Katolicko-politická jednota, Všeodbor. sdružení. A rada Blaha, který 22. t. m. slavil 25 leté jubileum svého kněžství, pracuje horlivě dále, až jest mu 66 let. Ad plurimos annos!

II. moravská lidová pouť do Svaté země 1910. Ve středu dne 10. srpna odjíždí z Brna poutní výprava do Svaté země. Všechn účastníků jest 530. Jak veliký zájem o tuto výpravu byl, vidno z toho, že 117 přihlášených muselo býti pro nedostatek místa odmítnuto. Poutní výprava rozdělena jest na pět skupin po 100 poutníkůch. O pobodí poutníků jak ve vlaku tak i na lodi jest co nejpečlivěji postaráno, neboť nemocenská služba svěřena jest 1 osvědčenému lékaři a 4 milosrdným sestram z arcidiecése Olomoucké. Též naše diecése jest zastoupena; zúčastní se této výpravy mimo čestné laiky 17 kněžů a sice dpp.: Jan Baborovský, duch. správce c. k. trestnice v Kartousích, Frant. Burghart, kaplan v Jičíně, Frant. Dostál, katecheta v Hradci Kr., Jos. Forman, katecheta v Něm. Brodě, František Franc, kaplan v Lukavci, Jos. Hlavsa, farář v Chomutovicích, Jan Hnátek, farář ve Skorenovicích, Ad. Hubálek, farář v Kyšperku, Ant. Láš, farář v Lomnici n. Popelkou, Jan Petrásek, kaplan v Černílově, Jan Rameš, farář v Ohnišťanech, J. Rössler, kaplan ve Velkém Otíně, Frant. Řib, farář ve Studenci, Jar. Schovanec, kazatel v Jičíně, Karel Vimer, farář v Čestíně, Jos. Vítek, kaplan v Suchole, Jos. Zelený, kaplan v Sedlici. Referentem našeho listu jest dp. Josef Rössler, kaplan ve Vel. Otíně, který nám reminiscence této druhé lidové pouti říci bude. Přejeme našim diec. kněžím, aby vykonavše pout na místa křesťanskému srdci tak svatá a drahá, šťastně navrátili se do působiště svého.

Mongolské surovesti před tvářmi civilizované Evropy. Rusům ržní pláňí humanitáři kaprálsky rozkazovali, jaké reformy se mají prováděti na Dálném Východě v Charbinu, Mukdenu, Vladivostoku, na Sachalině. Semitský tisk byl přeplněn vášnivými výpady proti ruské správě. Zato však týž tisk židovský chová se s nápadnou zamlklostí k barbarickému řádění mongolského plemene tureckého, které se odehrává v samé Evropě přímo před nosem učených diplomatů, kteří mohli svým vlivem zastavití katanaké alóčiny, prováděné hlavně proti Jihoslovánům, již dávno. — „Nár. Listy“ dne 25. t. m. znovu sdělují: „Přes všechna ujišťování turecké vlády a jejích orgánů (čili přes všechny prohané lži „přímých“ Turků), jakoby v Makedonii panoval naprostý klid a pořádek, odpor Arnautů dosud trvá a nemine dne bez krvavých srážek mezi vojskem a povstalcí.“ Ti totiž nechtějí vojsku svých zbraní vydávati. „Proto vojsko spalilo téměř celý kaliský okres . . . Též vesnice Ljuena obnēm zničena a imam džamie zatčen. Přitom jej vojáci tloukli, takže jeho hanuma (žena) střílela proti vojákům.“ V Debarsku spáleno od tureckého vojska několik vesnic. „Výmínečný stav, který byl zaveden v kosovském vilajetu, bude nyní rozšířen i na solunský vilajet, ješto se i tam začne s odsbrojováním . . . dopravení svázání k vojenskému soudu dva redaktori arnautského listu „Baškima“. Zároveň s nimi byl odevzdán soudu Zejnab-beg, známý arnautský předák z Teči, jenž dlouho ležel ve svém vězení. Totéž učiněno s jiným redaktorem, Arnautem Fehmi-begem, jenž vydával v Bitolji časopis „Kombi.“ Ta opatření, ač mají účel pokoření povstalců, působí neblaze na celé arnautské obyvatelstvo, které chová stále větší nenávisť ke vládě a k úřadům tureckým. Oršem ta nenávisť není menší u ostatních národností makedonských, zvláště u Řeků a Bulharů. Tito arčit začínají staré četařské boje, aby se ochránili od násilí vládních orgánů . . . Aby se prot. pomatily obyvatelstvu tureckému a bulharskému, úřady zatklý čestné jejich předáky, jež s četováním nemají nic společného. Právě včera přivedeno do skopijského vězení 11 bulharských kmetů z Kumanova; v Soluni pak zatčeni mnozí Řekové, protože v jednom domě nalezeno několik kilogramů prachu . . . V Kumanově, v Gilanu, Přesově a v Boranech pořád se vyskytují případy týrání arbekých sedláků se strany vojska a jednotlivých úředníků. V Boranech byl dokonce zbit náměstek metropolity, archi-

mandrit Prokopij Vekovič. — Tak zaí původní dopis „Národních Listů“ ze Skopje. Kolik našich listů všimá si zevrubně barbarických skutků tureckých, jež se odehrávají přímo v sousedství Rakouska, Černé Hory a Bulharska? Není na to čas. Vždyť se musí stále poukazovati s pládem krokodýlím na popravu volnomyšlenkáře Ferrera a na uvěznění barcelonských banditů, kteří si počínali vůči katolíkům ještě hůře než mongolští barbari turečtí. Hej, vlastenci, kteří jste byli nadšení a opojeni vtělým uvítáním v Sofii, pozorujte a vizto! Ta krev bulharská, krev slovanská snáší tolik za své šlechetné ideály, jako římsí otroci. Samy úřady turecké pronásledují své poddané se vši sverepostí jako nejhorší nepřátele. Bude ten souběh sjezd mít aspoň ten účinek, že se obrátí větší pozornost k Slovanům, kteří jsou utiskováni nejvíce? Či dle přání židovského tisku se bude mlčet dále a bude se docela v Praze tleskati tureckým násilníkům, až začnou znovu před notivou naší metropolí žvatlati co si o své svobodomyšlenosti?

Fotografie soc. kursu budou se rozsílají ku konci druhého týdne. Kdo si je přeje, nechť se přihlásí a obnos zapraví u p. Josefa Poláka, strojnístra v Hradci Králové, Adalbertinum.

Naš mají agrárníci poměr nadbytek. Snad k podpoře obudých rolníků? I nikoli. „Našinec“ se dověděl o podrobném vydání obnosů na zvolení Bayera proti knoži Horákovi. Kandidatura Bayerova stála 58.643 K 27 h. Nejvíce dostal za svou agitaci pro zeleno-rudého kandidáta soc. dem. poslanec Prokeš.

Bojkot proti Čechům v Kramě. Městská rada zakázala českým trhovníkům přístup na trh. Státní úřady to trpí. Uvidíme, co řeknou, až české obce zakážou přístup na trh trhovníkům německým.

Masný bojkot v Dol. Rakousích nenastává a přenesl se již na Moravu. Bojkot v Klosterneuburku se stále šíří. Bojkotové komitě muselo zříditi opět několik nových krámů, kde se maso vysekává. Akční komitě bojkotový pomýšlil na to, zříditi velkou prodejnu masa. Jistý majitel velkého domu nabízí akčnímu komitětu svůj dům k dispozici. — Stávkové hlídky, postavené před několika technickými krámy, aby zdržovaly obecnost od kupování masa, byly technickými tovaryši přepadeny a několik z nich zraněno.

Urážky cti v novém trestním zákoně. V nové osnově trestního zákona, kterou ministr spravedlnosti předložil v poslanecké sněmovně, poskytuje se cti mnohem větší ochrany právní, než tomu dosud bylo. Při dnešní praxi okresní soudce trestal: urážku malými peněžitými pokutami. Tomu nyní bude konec. Zvláště přísné trestány budou urážky ve veřejném shromáždění (až 1 rok vězení) a „úmyslné urážky“. Zcela novým jest, že obžalovaný, který by dle dnešních zvyklostí při nezdařeném důkazu pravdy pro urážku, spáchanou bona fide, byl osvobozen, dle nového trestního zákona bude odsouzen, aniž by však přičtený trest si odpýkal. Bude to tak zvané beztrestné odsouzení. Další novinkou jest, že v osnově při nadávkách dle § 496. tr. s., pokud skutkové povahy se týče, není třeba, aby nadávka nebo vyhrážka stala se před více lidmi, ale stačí, aby se stala před osobou třetí. Pokud se peněžních pokut týče, přesahují mnohem výše pokuty dnešní. Jestliže někdo důvěrně zvl na osobu třetí nějakou hanlivou věc a v pevném přesvědčení z jakýchkoli důvodů před osobou třetí dále vypráví, pak může soudce vynést rozsudek, jímž obžalovaný se odsuzuje, ale netrestá. Tim způsobem projevuje se, že urážka nebo nepravda byla nepravem; je to tedy pouze morální odsouzení, při kterém placení soudních útrat připadá však obžalovanému.

Plovenci chrám pravoslavný na Kaspičském moři. Minulý měsíc byl v Astrachani p. svěcen zvláštní na vodě plovenci kostelík. Jest vystaven na způsob parníku, v jehož středu zvedá se v ruském slohu vyzdobená zvonice s nádhernými kapolemi; kajuty jsou určeny pro každé z chrámové a mužstvo lodní, na záďní části jest lékárnička a byt pro lékaře mnicha i salonky pro nemocné. Má i vkusný a prostranný chor pro zpěváky, zkrátka uvnitř se cítí člověk jako v nějakém vzorném uměleckém chrámu pravoslavném, zevně vypadá, jako by měl dvě patra. Na střeše jest vztyčena vlajka ozdobená křížem. Chrám určen jest k bohoslužbě přimořské, pohřební části hlavně pro lovecké obyvatelstvo potulující se po moři na vodních sudech, člunech, rybářských korbách, lodičkách, k rábtech, které vzdáleno jsou od domova, nemá příležitosti na pustém pobřeží vykonati svou pobožnost ve chrámu Lékařnička a nemocnice umístěny na lodi jen zvyšují její důležitost a váznost. Parolod má název „Svatitel Nikolaj“; jest dlouhá 23 sáhů, 10 loktů (rus. 000-rok, chrám pojme 800 věřících a stál 28.000 rublů. Chrámovou službu obstarává 7 mnichů z Čurknského kláštera, lodní potřeby vykonává 15 mužů. Bude se pohybovati hlavně po severním pobřeží v délce 1000 verst, kde v době rybolovu bývá 20—30 000 rybářů na moři. Na každém místě ve vzdálenosti 50 verst bude státi 1—3 dny, jak se ukáže potřeba.

(Zasláno).

Začátkem měsíce srpna bude vydána zpráva o V. všeobecném sjezdu katolických československých v Hradci Králové r. 1909 odbývaném. Vydání zprávy tiskem zdrželo se jednak nenadálou technickou překážkou v tiskárně, jednak velkým rozesálem uveřejněného materialu. Expedice zpráv bude se diti nejprve dle pořadu učiněných již přihládek, načež vyhoví se novým objednávkám. Zpráva čítá 550 stran, krásná cena pro nové objednávky 8 K, frankované 8 20.

Sjezdový přípravný komitét.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. července 1910. 1) pšenice K 17:10—00:00, žito K 11:40—11:40, ječmene K 10:00—10:40, proso K 00:00—00:00, vlna K 14:00—00:00, hrachy K 26:00—00:00, oves K 6:10—7:00, K 24:00—00:00, jablek K 24:00—25:00, krup K 20:00—25:00, bramborů K 4:00—4:40, jetelového semene červeného K 00:00—00:00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000:00—000:00, máku K 30:00—00:00, lněného semene K 00:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 11:60—00:00, 100 kg pšeničných otrub 11:00—00:00, 1 kg másla čerstvého K 2:60 až 3:00, 1 kg másla převařeného K 0:00—0:00 1 kg sádla vepřového K 2:20—2:26, 1 kg tvarohu 0:39—0:40, 1 vejce K 0:06—0:07, 1 kopa cerele K 1:30 až 1:60, 1 kopa petršale K 1:20—1:80, 1 kopa kapusty K 1:20—3:00, 1 hl cibule K 0:60—0:70, 1 kopa drobné zeleniny K 1:0—0:00, 1 pytel mrkve K 1:20—1:60 1 kopa salátu 0:0—0:00, 1 kopa okurek K 8—10:00, 1 bedna švestek K 00:0—0:0, 1 hl jablek K 8:00—00:00 1 hl hradek K 8:00—00:00. — Na týž den trž v Hradci Králové dne 28. července 1910 odbývaný přivlezeno bylo: 1) obilí: pšenice 60 hektol., žito 67 1/2, ječmene 16, oves 298, proso 00, vlna 6, hrachy 1, čočky 00, krup 10, jablek 10, jetelového semínka 46, olejky 00, máku 0. — 2) Zeleniny: petršale 80 kop, cerele 86 kop, kapusty 32 kop, cibule 160 hl, okurek 108 kop, salátu 0 kop, mrkve 70 pytlů, brambor 846 hl, sádla 141 kop, drobné zeleniny 60 kop. — 3) Ovoce: švestek 00 bedek, třelů 00 hl, jablek 69/4 hl. — 4) Droh. dobytka: vepř 0 kusy, podvinčat 526 kusů, kůlat 0 kusů.

Dovolují si velectěnému obecnstvu oznámiti, že od 1. srpna t. r.

přesídlim závod železářský

do vlastního domu — Palackého
třída č. 83. — naproti uzenářskému
— — — závodu p. Hutly. — — —

O další ctěnou přízeň prosí

Václ. Michálek,
obchod železářský a zbraněmi.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

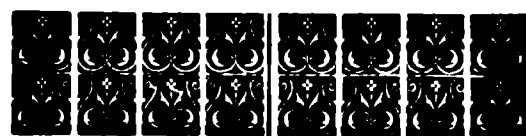
FILIAŁKY:
V PRAZE Josefské náměstí palác Obchodní a živnost. komory.
V SEMILANECH úroči vkladů 4 až 4 1/2 %
V TURNOVĚ úroči vkladů 4 až 4 1/2 %
Akciový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy K 1.400.000. Vklady K 34.500.000. Provádí veškeré obchody bankovní, směnárenské a bursovní. Eskont směnek a faktur (bez členství). Obchod uhlím. Skladisti. Směnárna, vadia a kauce.

Velmi příležitostná koupě flanelových přikrývek,

krásných, nejnovějších vzorků a jemných barev, hedvábím lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva viditelné akvry pouze od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro každou lepší domácnost ku přikrývání postelí a osob, jsou velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé. Zaslám dobrou 3 jemné flanelové hedváb. lemované přikrývky 10 K, 4 kusy nelemovaných za 11 K, hospodářské deky žluté neb kostkované 4 kusy za 12 K, velmi jemné deky flanel., bílé 4 kusy 12 K. Prošívané přikrývky, vatou plněné leskle se třpytící, nádherné bordo neb bílé modré, 2 kusy za 14 K. Továrna po šivelní pohromě světila mi ku rozprodání zachráněné zboží. Mnoho tisíc kusů nádherných, krásných.

Adresa:

R. Bokern, tovární sklad v Solnici, Čechy.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místopředsedstvím koncesovaná

prostředkovaací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

co záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných platebních podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —

pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. Nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se lesknými
rámy, stíhání, vsazeními.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bez
však nároku na definitivní objednávku.

Nešetelná veřejná i písemná pochvalná ucta.
Založeno roku 1836.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: štůry, střepece, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

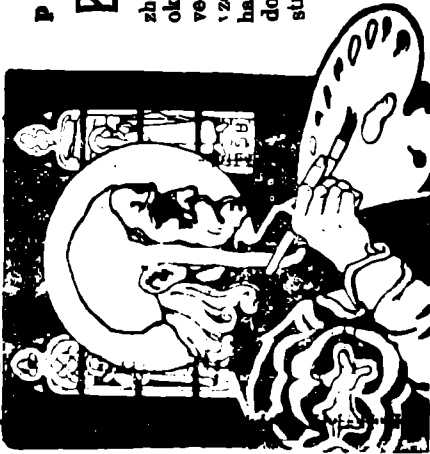
Jen jednou
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčíte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrozličnějšími zvířaty se mu nevyrovná-
jí do jakosti, účelu a úspory v upotřebení.

Umělecký útvar
pro malbu na skle

B. Skarda, Brno,

zhotovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaičového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
sítě a vše zaskleno v místě.
Mosaiky akenné pro lá-
zně, křesťové cesty atd.
Nákrasy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesně vyznaménání a doporučení.

Založeno r. 1850.

Vyznaménán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejjakostněj-
šího provedení, v každém
vzorku a ryse církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v své vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Biskupskou Milostí revido-
vány.

Mešní nádoby jen v ohni
zlátím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, nákrasy i
hotové zboží na ukázkou franko
se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čistých umění po ruce.

Prostředím veledůstojného duchovenstva o laskavou přímou
a důvěru svého domácímu.

Spolkům doporučuji rychle a levně provedení
odznaků spolkových atd.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. János-
kórt 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Conntry zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučení

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradníky, ladičky a
vše veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, fléty, oboja jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Kupte si oblíbený spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.

Cena spisu 3 K, pro členy „Čas.
Úvah“, přímo objednávejte u administrace,
10% sleva a franko.

Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný

životenský spolek „Charitas“ v Hradci Králové,

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
základ 805 členů. Jak děkované dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtěžší
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správní každoroční obnáší 2 K, zápisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí
bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřítele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václ. Jemčinský,
jednatel.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pův. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Jediná zahradní RESTAURACE

uvnitř Hradce Králové

o o vzorně zřízená o o
v Adalbertinu.

Kuželník, pilsenský prázdroj od čepu, králové-
hradecký ležák.

Chvalně známá kuchyně.

Obědy v předplacení od 1 K počínajíc.

O přiznání volebního občanstva prosí

Anna Sternbergová,
vlastníka.

Rozšiřujte
Časové úvahy!!

Rozšiřujte

**1. obec Vysokomýtka, 2. vkladní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva společnosti.**

Stanislav Jirásek.

:: Hradec Králové 186. ::

Obeluka naprosto realni!
Stanislav Jirásek, 136.

Motto: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a odpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem nak. knihtiskárny v Hradci Králové.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 30.

Nendášené fixování „největšího českého filosofa.“

Filosof stárne. — Stáří — stálá nemoc. Takle staročeská pravda ovšem není bez výjimek. Na př. Cato starší zachoval si do pozdních let duševní svěžest, náš umělec Javůrek maloval čile, když už měl osmdesátku dávno za sebou, Rieger a Tomek překvapovali jako starci pevností a bystrostí svého ducha. Tedy duchové nadprůměrní, bystří, bývají často uchráněni před stařeckým marasmem duševním.

Pravidelný stařecký proces však prodělávají dušičky tuctové a to zvláště ty, kterým protikatolická motolice mále pojmy a snesitelné úsudky. Masaryk právě v čase své šedesátky se ocitl v trapné situaci. Přítel Machar mu serval s líčeným úsměvem s hlavy vavříny, na jejich listech napsána velká hesla: „Jsem učedník Ježíšův a spolupracovník Boží. Ať žije obrod českobratrství! Zpět k apoštolskému křesťanství Husova! Vzhůru za Chelčickým!“ Vavřínové listy poslapány s potouchlou vlídností a starému Masarykovi docela nehorázně vyražena z ruky šerď s praporem, na němž hrde napsáno: „Já jsem vykonal pro znovuzrození a upevnění ideálního představ ryziho křesťanství mezi inteligencí víc než komparie katolických kněží dohromady.“ A jak nemilosrdně ta hrdá korouhev sdeptána do prachu! Všichni ti, o nichž Masaryk tvrdil, že uspale náboženství v nich probudil, tleskali Macharovi, když se dovidali, že ty náboženské pozitivní představy jsou „jedem z Judey“, že učení „pana Ježíše“ (tak tituluje syn Heliův Spasitele) může nadchnouti jen duše zakralé, pošetilé. Příčerná vlna ryčného negace okamžitě odpavila každý ohlas vyšeptaných náboženských frází jako plevy.

Co teď po takovém masakru? Vždy, když projevena i u protikatolických živlů nevole nad důkladným kotrmelcem Masarykova jednání (tak že si česká veřejnost komického reka přestala všimati), hledal Masaryk úsilně příležitost, jak se zakousnouti do týla klerikalismu. Znal velmi dobře málkost těch duší, jejich přízeň získával byzantskými úklonami. Věděl, na jaké vnaidlo chytí nejlépe nevšimavé kapry, aby se divili a ohlíželi znovu. Při nejbližší vhodné příležitosti vyběhl na podium a s velikými gesty nutil se do rozhorlení nad „černou bandou.“ A popularita zachráněna bled jako zásrakem. „Tenhle Masaryk to umí říkat povědět, ten je náš“, libovali si zvláště ti sociální demokraté, jejich „dělnická“ práce záležela hlavně v protikatolických štvanicích. Bylo jejich osvědčení velikou pýchou, že po nich opakuje různé moudrosti a anekdoty sám univerzitní profesor Masaryk.

Co měl tedy Masaryk dělat nyní? Vzhůru na Kozí Hrádek osloniti trochu hlavu v gloriě Husově! Mohl Hus, může i Masaryk, jakkoli Hus si ovšem dobyl kuráží větší slávy. Hus totiž nepřestoupil s cirkve do cirkve jiné, jejiž věrončným článkům nevěřil. Hus pak k soudu šel až do daleké ciziny, tam dlouho snášel žalář a pak se dal upálit. Masarykovi se však nechtělo mnoho k soudu, když byl šalován od katechetů. Nechal výrok svůj, uveřejněný v „Čase“ proti nim, popíratí teprve tehdy, když se mu pohrozilo soudem. Raději říci, že se spletla neomylná redakce realističká, než se nechati šlehnout paragrafem! A tak se k rozhodujícímu přelíčení dostavil dr. Bouček místo Masaryka. Vždyť by býval nucen Masaryk osobně říci, jak vlastně soudí o tom denunciantství katechetském, k němuž teprve tehdy sbíral důkazy! A to by bývalo choulstivé. Tak vyhlíží masarykovská experimentální věda, která vytroubí do světa frázi a pak teprve sbírá důkazy, ptá se, zkouší.

Jen tedy na Kozí Hrádek markýrovat nástupce Husova! Jak to u těch rozvalin narážet, aby se řeklo něco nového a — aby se to líbilo protikatolickým živlům všechněm? A hlavně aby nebyl uražen citlivý sluch Macharov? Sotva kdo ví, v jakém úzkém rámci se musí pohybovatí myšlenky a činy svobodomyšlníka, který se chce zachovatí pokrokářem, soc. demokratům, volným myšlenkářům a židům českým i sionistickým, ba i těm, kteří vládnou nad „Neue Freie Presse.“ Při takovém tanci mezi vojci vyráží na čele pot. Ale Masaryk si pomohl i tentokrát. Do věnce svých frází o svobodě vpletl rudý květ o borromejské encyklice. Na ten sednou vosy s velikou láčností jako na sladkou hrušku.

Slyšte Masaryka! „A jestliže velekněz římský (k vůli silnějšímu dojmu dobře jest užívatí názvosloví Macharova) ve své borromejské encyklice také o našich (!?) reformátorech praví, že byli lidé světlí, že jejich bohem bylo břícho, takti se s rozhorlením (ale

uměle markýrovaným, že?), sdali také ten Hus, ten Chelčický, ten Komenský byli lidé světlí a bříchopasci. (Nad se však nutit do rozhorlení, když papež o těchto mužích českých přece nemluví?) Jen člověk nevzdělaný, neznející historie a historie české, může se opovážiti našim reformátorům vytýkat bříchopascetví (ubohý Masaryku, ozvalo-li se takové slovo v encyklice, pak přece vy máte nejlíp vědět z historie, na které „reformátory“ přiléhá jako kůra na lípu) a tvrdit, že jen národ korumpovaný se k nim přidal (vždyť přece o našem národě nebyla v encyklice ani zmínka), že ty naše skvělé postavy nebyly reformátory, nýbrž kaziči a že uvrhli národy (čestí reformátory docela celé národy?? Husovo a Chelčického učení přece sousedních národů nepřilákalo a Komenský již byl v ohledu církevním vyznavačem učení, které se zrodilo za hranicemi) v nemravnost a zvrácenost.“

„Čas“, který dne 18. t. m. Masarykova slova přináší, zcela pochopitelně a přirozeně dodává: „Tato slova prof. Masaryka byla přijata bouřlivým potleskem, který daleko se rozléhal do stichlého lesa.“ Věřme rádi; Masaryk dobře ví, kam stělití, aby se zavděčil, aby bymantsky obsloužil a zosílil nemyslivě vášně.

Už jsme uvedli, že „Čas“ nečestně fixoval, když balamutí veřejnost, že encyklika značí útok na „naše milého, chudého (!), bezúhonného Husa“. — Teď Masaryk obvinění to ještě rozšířil a to způsobem tak neomaleným, nepravdivým, že každý nestranný člověk nevychází z údivu, jak nešikovným způsobem nalezla průchod vášnivá sanjatost a stařecká povídavost. Po slovech Masarykových lidé, jímž jest encyklika španělskou vesnicí, domnívali se, že papež vinil české reformátory z kažení celých národů, že české reformátory nasývá lidmi světskými atd.!!

Zitím Sv. otec zcela případně při líčení ctinosti sv. Karla Borrom. se zmínil o reformátorech, s kterými a s jejich stoupenci měl co činiti svatý milánský arcibiskup. Zrovna tak přece se rozpovídají při oslavách Husových moderní husité o kněžích konservativních, kteří proti Husovi se stavěli. Tomu se nelze vyhnouti, má-li býti pochopen význam takových náboženských bojovníků a prostředků, v němž se pohybovali.

Dejme tomu, že české kruhy prohlásí, jak jest náš národ od Němců necitelně utiskován; nestala by se směšnou evangelická církevní rada, kdyby začala povykovat, že urážíme tím, cit německých evangeliků? Ale starý Masaryk, aby dokázal junačskou sílu, křičí, že papež urasil Husa, ač o něm v encyklice není slova.

Ale když už o těch českých reformátorech mluvíme, proč jenom Masaryk zamlčel, že i zde byli špatní? Jak vyhlížel katan svobody Havel Hlavsa, přední šířitel učení Lutherova v Praze, který obratem ruky počal pojednou lutherány pronásledovati? Jakými byli despotičtí pánové evangelisti, kteří před Bílou horou tak bezcitně lid vyseávali a utiskovali? Co byl Poduška, jaký „důsledný charakter“ Augusta atd.?

O tom starý Masaryk nejraději pomlčí, protože po visitační cestě syna Heliova cítí, že vlastně zaujímá i u pokrokářů místo milostivě trpěného výměnkáře, který sam tam podléká, jak mu vášně jiných rozkasuje. Stáří — stálá choroba a ta se jeví u Masaryka stařeckou žvatlavostí, která přímo nutí k otázce: Kdo vlastně ohrožuje náboženský mír, kdo se snaží štvátí?

Zato ovšem aspoň tolik chytrosti v Masarykovi zbylo, že zalezl hodně daleko do lesa, aby se nemusil osobně místiti do tuhého sporu vídeňských rudých židů se soc. demokraty českými. Opatrnosti nikdy nezbývá, protože ani ten výměnek není protokolárně zabezpečen.

Kulturní hlídka.

Věda a umění.

Mariánské museum v Želivě. Šťastná a vznešená myšlenka, která se zrodila při úpravě starého hradu Trčkova, stávajícího při staroslavném klášteře Želivském, bude provedena. Král. kanonie OO. praemonstratů želivských, uchvátna ušlechtilou touhou zříditi v rozsáhlém hradě bývalé residence Trčkovy museum kultu Mariánského (od prvních dob křesťanství až na naše doby), vzala na sebe velkou, ale záslužnou práci. V době dohledné bude se moci klášter pochlubit náčím, co nehledáváme ani v král. Českém, ani v ostatním Rakousku, ba ani v celém světě. Prvotní myšlenka J. M. opata Salecia Roubíčka,

salositi Mariánské museum v Želivě, dočká se již v roce svého zahájení. Po začátku ovšem bude třeba se vším úsilím zabýjiti činností sběratelskou, než přikročí se k řádnému uspořádání. Poněvadž kultus Mariánský v král. Českém jest tak pozoruhodný a to ve všech dobách našeho křesťanství, nebude nikoho, kdo by neptispěl nějakou památkou, ať uměleckou at historickou neb lidovou ku rozmnožení sbírek musejních. Doufáme, že bude i mnoho těch přátel, kteří laskavě upozorní, kde by se podobné památky případně získati mohly. Chvály hodno je cituplné porozumění zachování památky historicko-stavitelské, jakou jest hrad Trčkův, a jeho upravení a vnitřní uspořádání pro museum, aniž by ráz starého vnitřního zařízení byl nějak porušen. Hrad Trčkův, který pochází ze XVI. století, byl požárem, který stihl před 3 lety celý klášter želivský, též sežehnut. Zbyly pouze zdi, zaklenuté význačné místnosti a kaple, v nichž umístěny budou sbírky musejní. Při restaurování kláštera přikročeno též letošního roku ku opravě a slohovému doplnění hrada dle plánů vys. c. k. centrální komise pro zachování památek Budížeřdečným přáním všem vdp. OO. kláštera Želivského, aby se ze svého tak významného díla těžili a radovali se svým opatem J. M. Saleciem, jehož jméno zapsáno bude zlatým písmem nejen v historii kláštera, ale i v srdcích všech ctitelů Mateře Boží a přátel starých památek.

Výstava katechetická v Č. Budějovicích zahájena byla v neděli dne 24. července o 10. hod. dopolední v tamním kněžském semináři. Výstava obsahuje české a německé oddělení. Německé oddělení zabírá jeden sál a okružní chodbu v prvním poschodí seminářské budovy, oddělení české zabírá tři sály a chodbu okružní ve druhém poschodí. Mnoho předmětů zůstalo zpět pro nedostatek místa.

Výstava obsahuje několik tisíc předmětů, z nichž všeobecně zde poznamenáváme: Obrazy a spisy katechetické asi v 8 řetích mimo češtinu, spisy vychovatele, dějepisné, časopisy, — biblické obrazy, mapy a plány v různých starých i nových, primitivních i nádherných vydáních, poučné obrazy, diagramy, nápisy, modely, — botlemy, optické přístroje, — modlitební knihy pro mládež, obrázky do knížek a k různým příležitostem, — volné kreslení náboženské, — výstavku pomůcek pro vyučování hluchoněmých, — starožitnosti židovské, jako peníze, modely a obrazy židovského domu, hospodářství, mlýna, stanu, hrobu, chrámu; palestinské květiny, kameny a zkameněliny, — obrazy starožitností římských, zvláště z katakomb, obrazy z církevních starožitností českých, náboženské pomůcky staré školy české od r. 1700 — předměty umělecké, jako kopie děl nejslavnějších mistrů Rafaela, Tiziana, Murila a j. v četných vydáních a velikostech, obrazy slavných staveb církevních, umělecká díla jako zlatou bibli klasiků a pod. Výstava byla přístupna obecnému v neděli, v pondělí celý den a v úterý dopoledne. Od úterka odpoledne do soboty dopoledne bude přístupna pouze duchovenstvu, pro širší obecnost pak bude znovu přístupna v sobotu odpoledne a v neděli celý den. Vstup jest volný. Výstava byla určena původně toliko pro duchovenstvo, proto obsahuje mnoho věcí, které nezajímají širšího obecnstva, nýbrž jen odborníky, ačkoli i takových předmětů, které i nekatechety budou zajímati, obsahuje počet velm veliký.

Celkový dojem výstavy však jest ten, že překvapuje jak svojí rozsáhlostí tak vnitřní hodnotou četných předmětů. Jest to první výstava toho druhu v Budějovicích, stvořena byla ani ne za týden, přípravné práce trvaly asi dva měsíce. Výsledek její bude rozšíření uměleckých a vědeckých pomůcek náboženských, jimiž na příklad Italie, Francie i Německo téměř oplyvají a jež i u nás silně ráží si cestu, kdybychom se již o jiných státech nezmínili, takže možno směle doufati, že budoucí výstava bude mítí jen tři oddělení a to: umělecké, vědecké a oddělení retrospektivní.

Předsedatelům výstavy, avšak pp. katechetům Dvořákovi, Jedličkovi a p. faráři Míchkovu za tak velkou práci největší uznání.

Musica sacra. (Z Kutné Hory.) V každém příteli hudby chrámové, který zavítá do staroslavné Kutné Hory, hluboký dojem zanechá hra na varhany ve velechrámu sv. Barbory (od firmy Jan Tuček) a v arciděkanství kostele sv. Jakuba (od firmy Ant. Mölzer.) Oboje varhany, díla to mistrovská, ovládnuta jsou také znamenitými organisty a skladateli pp. A. Ledvinou, ředitelem kůru, A. Ptáčkem, učitelem a J. Jandrou, profesorem hudby. Při jejich hře poznáš všechnu krásu hry varhanní ve všech odstínech. Na sv. Jakuba, v poutním to dni, dáváno od E. Treglera „Missa Jubilei“ pro smíšený sbor a varhany, od dr. Jos. Chmelíčka „Offertorium“ pro 2 hlasy, sbor ženský s průvodem varhan a od J. Förstra „Pange lingua“ z E. dur pro sm. sbor a capella. Introit, Graduale a Communio chorálně

Vše provedeno sborem velkým a až na malá pochybení precizně. Zvláště velmi dobré bylo rejstříkování. Kuchařský kár mohl by mnohým městům, kde by při dobré vůli mnoho bylo provázení v oboru hudby chrámové, býti příkladem. Václav Gyrkovice, učitel zpěvu při c. k. gymnasiu v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Náboženská myšlenka musí být zmlčena! Nedávno pravil při banketu v Paříži předseda „volnomyšlenkářů“ (sednáct) pařížských: „Osvobodovací boj sotva že započal, církev stojí tu ještě hrozivěji. Boj ten neodehrává se jen mezi státem a církví, avšak i mezi těmi, kteří věří a nevěří. Náboženská myšlenka musí být zmlčena.“ O těchto slovech uvažuje pařížský liberální (tedy ne „klerikální“) list „Temps“ následovně: „Zajímavé je, že tato pustá věsničtka (sednáctá lože) každého náboženství nepozoruje, že sama je dokonalým typem zakladatele náboženství. Pan Augaquem řekl, že veden bude boj mezi věřícími a nevěřícími. Předně se ptáme, proč by nás různosti v přesvědčení nutily k vzájemnému boji? Pak se máme ptáme, ku které kategorii tento pan Augaquem náleží? Myslí snad si tento pán, že náleží k těm nevěřícím? Jaká to směšnost! Je možné, že tento pán prohlásí Řím a Ženevu, že nesnává dogmata a příkazy církve. Jestliže však tímto způsobem vše kolem sebe a pod sebou rozbije, učiní tak jen proto, aby na odstranění troskách sbudoval si vlastní církev, která je více dogmatickou než jiná, dále aby si sbudoval inkvizici horší španělské. Poněvadž takovému volnomyšlenkovi není možno dávatí lidí na skřípec, volá na ně světskou moc, aby tato odsoudila jemu nepohodlné učení k smrti. Takový volný myslitel má tak „volného“ ducha, že každou jím zavrhanou filosofii pokládá nejenom za směšnou, ale i za trestnou. Lichotí si, že jenom on má absolutní pravdu. A ani sám netuší, že jeho osobní názory jsou konečně pouze domněnkami. Pan Augaquem jest čtenářem bohyně „rozumu“, které udělal molocha, jenž jiné myšlenky a chce mít oběti. Žádá svobodu, žádná myšlenka — vyjma pro svoji osobu — to jest volnomyšlenkářství.“

Slavný katolický hvězdář. Dne 5. července rozloučil se s tímto světem zbožně, přijav svátost poslední pomazání, proslulý katolický hvězdář Giovanni Schiaparelli. „Čas“ dne 22. července poznamenává: „Svatá církev římská měla s ním veliké potíže a nepřijemnosti, jako vůbec s největšími svými odchovanci. Nebo byli to právě buď kněží: Kopernik, Giordano Bruno, Secchi, anebo odchovanci kněžství, jako: Galilei, Newton, Schiaparelli, kteří její spráchnivělé soustavě zasadili největší rány (!!). Schiaparelliovým učitelem ve hvězdářství byl výtečný kněz a výtečný člověk, don Dovo, farář v Saviglianě v Piemontě; brávil si večer malého čiperného ministranta na kostelní věž a tam odhaloval mu nesčetné divy nekonečných nebes. Tam na saviglianské věži, pod věčnou bílou Monteviseem, vyklíčil skvělý sen přístích důkladných prací a velkých objevů v malém ministrantu saviglianském. Don Dovo poslal jej pak na techniku Saviglianskou, potom na universitu do Turina. Z Turina odešel se do Němec, na slavné hvězdárny berlínskou a pulkavskou. Vrátil se do Italie, stal se ředitelem observatoře Brera v Miláně, a jeho jméno počalo se šířit celým světem. Tam objevil první asteroidu, tam vypočetl dráhy komet, ukázal na jejich spojitost s padáním hvězd, tam objevil pověstné kanály na Marsu, učinil četné objevy o planetách, o sluncích, zejména o podvojných sluncích.“ — Výtečná to ústka, jak „Čas“ ve svém slepém fanatismu zmuohlává logiku a šlape si na jazyk. Tedy 1. ti vynikající myslitelé lidé nebyli odchovanci nesnášlivých, úzkoprýhých Masaryků a Herbenů — ani žádných. Celá družina Masarykova dohromady neucínila tak epochální objevy, jakými se může chlubití kterýkoli z výše jmenovaných učenců. 2. Jaké „spráchnivělé soustavy“ církevní zasadili ti mužové rány, o tom „Čas“ ohytá mlčí. Věda hvězdářská nesnamená věroučné články náboženské. A tyto články trvají dále; ty ctili jak Kopernik tak Secchi tak vychovatel Schiaparelliho farář Dovo — tak Schiaparelli sám. Kdyby se byl Schiaparelli dostal do rukou volnomyšlenkářových, pak by nebyl voděn k vůli seznání hvězdářského nebe na věž; byl by dostal do ruky štvavé pamflety, jichž jed by byl v něm otrávil nadobro touhu po pravé vědě. Nejvyšší by býval Schiaparelli vynalezl šikovné ruční pumičky. 3. Schiaparelli byl učencem ryšho zrna, jak „Čas“ sám doznává. Neprorokoval o kometě Halleyové takové nesmysly, jako hvězdáři pokrokařští. Dodáváme k tomu, že „londýnské „Times“ nazývají Schiaparelliho největším hvězdářem druhé poloviny devatenáctého století. Tedy nad kněžského odchovance nevynikl žádný volnomyšlenkář. Předseda liberálního senátu italského nazval jej „alávan Italie a vědy.“ Liberální „Cor. della Serra“ označuje smrt toho velikána jako „strátu a zarmutek pro mezinárodní vědu.“ Řada „Tybna“: „Snad nikdy nebyly dary velikosti, k němu, učence, povznesl, spojený s takovou skromností jako v Schiaparelliho: — „Ojeho jméno možno říci“, píše „Berl. Tagbl.“, „že bude žít sere pe-

renius (slova římského básníka Horáce), dále než kov.“ 4. Jaké měla církev obtíže se Secchim a Schiaparelli, o tom „Čas“ moudře mlčí, ale přes to se musí odtřást o podporovatelku věd a umění mlhavou, jalovou posádkou. Snad by bylo lépe, aby „Čas“ raději vážně přemýšlel, proč má nyní mnohé obtíže a nepřijemnosti se svými odchovanci sám Masaryk; ti dlouho a dlouho moudřili, než začali volně přemýšlet. A masarykovský tisk je pronásleduje na pravdu tak byrokratickými knyží, které by výtečně slušely cipařským šedesátníkům.

Nedoceněný dosud význam křesťanství pro evropskou kulturu správně říká politický spisovatel Št. Radč. v pojednání „Státní a národnostní myšlenka a hlediště sociální vědy“ (Osvěta 1910 č. 8), v němž pojednává o vývoji státní z rodů a stavů. Mluví o soustavě státní, jak jednotlivé rody a plemena spojovala se a proměňovala se ve státní celky, oceňuje blahodárné působení učení křesťanského a církve těmito slovy: „Zároveň mocné a nepetržitě působila tu církev křesťanská, hlásajíc denně, že jsou všichni lidé dětmi božími, že jsou všichni rovni před Bohem, z čehož přirozeně plyne, že mají býti rovni také před zákonem. To vznešené křesťanské učení dopomohlo nejvíce, že žádný evropský stát dnes již nedělí se na znevažované rody a na nepřátelská plemena, jak nás o tom docházejí zprávy z vysoce civilizovaného Japonska, nýbrž že místo rodů a plemen vidíme stavy a politické strany... Když uvážíme, jak u západních evropských národů silně jest vyvinuta plemenná brdost v přesvědčení, že v jejich žilách proudí latinská či germánská krev, sotva bychom tu viděli stavy místo asijských kast, kdyby právě západní Evropa nebyla bývala hlavním jevištěm nejhorlivějších a neigeniálnějších učitelů křesťanství. Kdyby Němci, Angličané, Francouzi a Italové místo pod vlivem apoštolského učení, spisů církevních otců a veškerý středověké křesťanské kultury, dejme tomu, stáli pod neodolatelným dojmem indické brahmanické tradice — která učí, že kněží pocházejí z úst Brahmy, vojáci z jeho rukou, měšťané z jeho stehna a sedláci z jeho — nebyla by dnes právě západní Evropa v čele kulturního lidstva.“ Tolik Radč. — Tedy ten „jed z Judey“ byl vlastně znamenitým lékem proti asijské otravě, která zničila mnoho národů a ještě učinila vzdělané kraje buď lupičskými doupaty nebo rejdířstvem bezcitných otrokářů.

Hmáň z nejspodnějšího stoky. V pokrokařské „N. M. Hané“, která jest řízena profesorem, napsáno o křesť. soc. „Orlu“. Orel (Aquila nigra var. moravianis) dorůstá délky 1—2 metrů. Exempláře přes 1.70 m. jsou vzácné. Samice bývají o něco menší. Svalstvo jest málo vyvinuté a u některých jest nápadně vyvinuta mohutná podkožní vrstva tuků na břiše zvaná omentum maius. Jest to vlastně u samců, kteří nemají vlastního hnízda, resp. vlastních samic. Peří jest většinou černé, jen těmž hlavě bývá někdy lysé, čímž tvoří přechod od orla k supům... Došlo! Dalšími uličnickými slovy pokrokového pisatele špinatí papír nemíníme. Ta ústka stačí, aby každý pasák seznal, jak sjemňuje kultura mravy, když ji škrtí pokrokařský surovec, který má vzdělání akademické a není třeba Masarykovi. A že ta sprostá sousta vyvrhovala jedovatá ústa intelligentova, to lze poznati z umělých názvů latinských. Až by taci intelligenti měli plnou svobodu k své uličnické nevážnosti, pak by dovedli vyvíciti mládež v tak spustlých nadávkách, že by drvoštěpové trnuli. Kdyby tak pepičky mlávil kdokoli o pokrokaři, hned by dostal odpověď praskajícím karabátem. Nežli dosud v čertové paměti, jak byl kněz holý zbit v Pardubicích od pokrokaře dra Lhoty za řádky neznámým pisatelem uveřejněné, které ani zdaleka se nedají srovnati s hnojem, jaký páchnou z řádků bohejšých? A tihle lidé, kteří proti českému lidu plácí nikoli perem ale toporem, prohlásují se za nejlepší vlastence! Dobře si to pamatujte! A jakmile někde pokrokař začne obvyklými šlagry hanobiti katolický tisk a chváliti jemu citnou humanitu pokrokařskou, strčte mu uvedené řádky před farižejský zrak a septejte se ho, proč žádný masarykovský list proti takovému barbarisování čtenářstva neprotestuje.

Pokrokařská úvaha o „Orlu“. V „Osvětě lidu“ napsal nějaký pokrokový vzdělanec o „Orlu“ duchaplnou rozpravu, jejíž ton odpovídá úplné úrovni vzdělání a charakteru pokrokových inteligentů. Sedivá tato úvaha je věnována — J. S. Macharovi! Nechtějí-li jsme sami sičnou věřit při čtení této vtipné ironie. Patrně je pachatel rozpravy přesvědčen, že, snad ze všech pokrokovců Machar zaslouží nejvíce této nebotivý kompliment. Nemáme času k pátrání, zdaž tato dedikace Macharovi přiléhá, ale když už je redaktor Háj s ní souhlasí, neprotestujeme proti tomu. Ubohý Masaryk, vychovávala pakou celáku ve svých žácích! Již se dá dá do „nejlepšího českého člověka“ a co nejvíce dá se do „největšího českého hloudu“. Nemáme!

Hospodářská hlídka.

Ošetřování luk a ná dosud je v přechodu. Naším hospodářem stálo, když se z jara ko-

aš a kosou, když tráva zatrdla. Seno se sklídí a opět se louky nedotkneme, leč až otava se má sklídit. A přece louka vyžaduje ošetřování právě tak, jako pole. — V první řadě se musí odvodňiti 1-20 m hlubokými příkopy otevřenými, kde spodní voda pádu mokrá. Tím se zbavíme ostřic, sádkin, octou, sítin a plevelů, lučušů. Kde je páda suchá, zavodňujeme louku. Ba stájení hospodáři každou louku účelně zavodňují z jara, po senoseči a v jeseni, ale tak, aby voda po celé ploše stála v prahu jeonce proudila, odtékala, pohnojila i osvěžila drn, nikde však nestahnula pádu. V jeseni pravidelně louku hnojí kompostem, chlévským hnojem anebo struskou Thomasovou a káimtem. Přestáří louky vyžité podmáčkou v jeseni, z jara porazí, oséjí ovsem, pak okopávají a vyhnojenou řádně znovu osévají dobrými travinami. Občas louku také vyplejí, povléčí a kde třeba, posejí. Takto ošetřovaná louka dá hojnou sklizeň sena dobrého a je základem zdárného chovu dobytka.

Hrušky v polích méně úrodných, vlněch, se spodinou skalnatou lze pěstovati s výsledkem dobrým, když druby vhodné pro určité kraje šlechtíme na obecnou jetabion a pak je pěstujeme jako keř neb polokmen, ačkoli i na vyském kmeni obstojí. V drsných polích na méně dobré půdě v chladnějších podnebí lze hrušky pěstovati jako zákrsky na hloub šlechtěné.

Zlatá parmene se nehodí ani do polohy drsnější, ani do suchých půd. Za to velice dobře se daří v hlínách mírně vlhkých a úrodných. Hodí se také dobře ku přelichnění méně dobrých druhů na starší stromy.

Hnojívka nezapáchá, když ji smícháme s mletou skalici zelenou. Také žumpy nezapáchají, upotřebí-li se mleté skalice zelené k desinfekci. Také vrstva mleté rašeliny zamezuje unikání plynů či zapáchání záchodů a žump.

Celer se vydaří, když záhon hnojí se vápnem, sazí se s popelem po důkladném hnojení chlévským hnojem. Po dešti se zaleje důkladně močůvkou nebo rozředěným hnojem záchodovým. V srpnu se bulvy odhrnou, postranní kořinky hrdlicí otrou, jamky zahrnou kompostem tučným a často se zalévá.

Chybné včelař, když královny poroží usmrtí. Lépe učiní, když mladé a statné královny vychytá, v plemennácku s průvodem usadí a chová do jesení. Nejedno včelstvo matku buď posbade anebo má starou, vyžilou, která z jara by již sašla. Ta královny záporně znamenitě poslouží jako vítaná náhrada. Královny porožíové snadno polapíme, roj na síti usazený zavesíme-li do pokoje, jehož okna jsou uzavřena. Kterou nelapíme na síti, jistě na skle ji ulovíme.

Nejlepší holub jest náš obyčejný, domácí holub. Hnízdí velice pilně, pečlivě ošetřuje mladé, netrpí chorobami ani nepohodou a nevyžaduje zvláštního ošetřování. Kdo chce máti z holubářství užitek a radost, chovej holuby domácí. Kdo se chce parádit, ať chová, co chce; čím „vzácnější“ plemeno si oblíbí, tím více peněz to stojí.

Přezimování stromů v letní době se sází, když strom důkladně se zaleje, obryje tak, aby zůstal luhik hlíny na kořenech a přezimování se vykoná v noci mezi 10. hodinou večer a 2. hod. z rána. Nejlepší se stromy ujmon, když letorosty řádně vyvinuté již částečně jsou sdřevnatělé. Význam nočního přezimování stromů a keřů v době letní objevil francouzský zahradník Bonault v Rennes.

B. Melichar,

malířství, malířství, malířství

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání knihoven.

Velký časopis-pole se na pořádku adama a franko.

Místo cementu lze v domácnosti upotřebiti smíšeniny stejného dílu oleje, popela a jílů. Jedná-li se o předměty ve vodě, smíchá se olej, jíl a železitá bílina. Smíšenina úplně nahradí cement.

Vklady úrokujeme 4%, ode dne vložení do dne vybrání. Vkladní knížky zdarma.

Čtené případy krádeží hotových peněz, v poslední dobu se opakují, nasvědčují tomu, že širší veřejnost neoceňuje ještě plně výhod, které skýtají jí peněžní ústavy vůbec a spořitelna zvláště. Pokládáme proto za potřebné upozorniti pozornost, že není výhradním účelem naším přijímatí jen vklady úsporné, to jest takové, jichž nemíní vkladatel v dohledné době upotřebiti, ale že přijímáme k bezpečnému uložení i *hotovosti dočasné*, které může vkladatel, kdykoliv toho potřebuje, ihned zase vybrati. Vklady tyto úrokujeme stejně jako vklady úsporné 4%, ode dne vložení do dne vybrání a není tudíž důvod, proč by nemělo nejširší obecnéstvo výhod těchto co nejbohatěji používatí a vyvarovati se tak nebezpečí, které mu hrozí z opatrování hotovosti doma.

Nové do Hradce Králové přestěhovali se obecnéstvo, kterému v případě potřeby působí vybírání peněz a peněžního datavu dřívějšího bydliště nejen obtíž, ale i dosti značné výlohy, upozorňujeme, že na základě dohody spořitelny o převoditelnosti vkladů opatřime převedení vkladů z jiných ústavů na naši spořitelnu *bez jakéhokoli strátu úrokové a bez výloh*. Bližší informace podáme ochotně na požádání.

Školský obzor.

Agitace klerikální protizákonným způsobem nemá ve školách řádní. To prohlásí pokrokatí se vši přisností. Kdo však provádí skutečnou štvavou agitaci ve školách, tak že se katechetovi soustavně púda pod nohama podkopává? Kdo zdatné mládeži školně podstrkuje, ba vnučuje štvavé pamflety, o jichž pravdomosti sám dobře ví? Ejhle! V Prostějově gymnasiuální abiturienti z výtečku věnečku věnovali 10 K české sekci Volné Myšlenky. K tomu je snad vychovala nějaká „agitace klerikální“? Ostatně svatou povinností opravdu osvědčených profesorů jest poukázati žákům na to, jaké cynické, jedovaté láti šíří „volnomyšlenkáři“ jako „pouzece pohanské“, o „pouzecké křesťanství“, o „základním nálezení pravých rukopisů biblických na Nicaeji atd. Vždyť mládež ty láti jen hlít a vychovávala se tím srovná opádně, než jak zákonný účel školy vyžaduje.

Upřímní katolíci, pomozte nyní svému dílu záchrannému „Prvnímu útavu ku vzdělání kat. učitelů“ v Praze-Bubenci. Nyní dokončuje se již jeho osmá částka čtvrtina — nutně vzhopme se k podpoře tohoto veledůležitého národní náboženského díla. Komu jest páněkud možno, nechť pomůže aspoň v tomto důležitém okamžiku, byť i malou půjčkou, která se sajísti dluhatim úpisem (na libovolnou dobu výpovědní a obvyklé procento 3—4%). Po dokončení tohoto dílu útavu poskytna banka velikou hypoteční záplátku, se které bude možno menší soukromé půjčky splatiti. Dosud došlo 31 půjček od veledůstojného duchovenstva, různých jednotlivců, spolků a korporací od 50 K — 10 000 K (na 1 až více roků, bezúročně, nebo na 3—4% podle libosti). Kdo by chtěl též mítí účast půjčky na tak významném díle, nechť to oznámí sekretariátu a bude mu poslán příslušný tiskopis. Půjčky se vděčně přijímají, byť i jen na rok. Adresa: „První kat. útav ku vzdělání učitelů“ v Praze-Bubenci. (Sekretariát spolku.)

K vyplácení remunerační se vyučování sv. náboženství. V těchto dnech měl sem příležitost v kanceláři berního úřadu v B. nahlédnouti v tamější sumární knihu, kde jsem k svému úžasu poznal, že učitelé mají poukázány remunerační za subdiciální vyučování sv. náboženství, kreslení, němčinu, frančinu atd. a to nejen za I. semestr, nýbrž i — kněžský svatec, časmi — za II. semestr. My kněží nemáme dopad remunerační za I. pololetí, kdežto kasta učitelů jest benevolenci sem. šk. rady oblažena remunerační za II. pololetí. Pro kněze peníze nejsou, pro učitele ano. Apeluji a se mnou sajísti veškeram kardinál klerus na naše zástupce, resp. vdp. preláty dr. B. a dr. K. ať se postarají, aby kněží nebyli méně výhodováni na kompetentním místě. Bylo by velice záhodno, aby každý kněz přímo u sem. šk. rady remunerační uplatnil. Tímto a podob. by mohl být obstarán i kněžský svatec, přičemž kněží milost, slyší se spravedlivě. Jan. R. — pr.

Rozšiřujte „Obnovu“

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Vzdělávací knižovna katolická, sv. 48., seš. 1.—3.: Antika a křesťanství. Napsal Frt. Pohunek. Za 1.25 K. Řádná odpověď „synaluzes“ Macharovi. — Řádce duchovní. Časopis kněžstva československého. Řídí F. Vaněček. Roč. 17., čís. 6.—9. Roč. předplatné 8 K. — Český jinoch. Časopis pro dospělější mládež. Řídí V. Müller. Roč. 15., seš. 7.—10. Roč. 10 sešitů za 1 K. — Železný kruh. Drama ve 4 jedn. Napsal dr. F. Herman. Cena 1 K. — Rajská Zahradka. Časopis pro školní mládež. Řídí 19., seš. 8.—10. Pořádají V. Špaček a J. Bartoš. Roč. předplatné na 10 seš. 1.60 K. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v českém školství. Řídí V. Špaček. Roč. 19. Vychází měsíčně za roč. předplatné 7 K. Přílohou Kř. Šk. jest „Obrana“ pravdy křesť. ve veřejném životě. Řídí P. Kopal. Samostatnou přílohou jest „Rodinné vychování“. List pro šíření zásad dobrého vychování v rodinách československých. Řídí J. Šauer. Vychází desetkrát za rok. Roč. 9., čís. 6. Roč. předpl. 2 K. — Zábavy večerní. Roč. 31., čís. 2.: Sestra Alexandrina. Z francouzského přeložil V. Müller. Za 1.20 K. — Ludmila. Sbirka zábavní četby pro lid. Roč. 12., čís. 2.: Z ozvučů selského statku. Napsal Pavlík-Sychra. Sv. 3.—4.: Historické povídky. Napsal Ad. Chlumecký. Na Ludmilu, 6 svazků, předplácí se ročně 2.20 K.

Z nakladatelství R. Vilímka v Praze. Vilímkovy místopisné mapy semí koruny české. Seš. 8. (Píseňsko a Rokycansko), seš. 9. (Ml. Boleslav-Jičín-Hradiště M.), seš. 10. (Vlašim-Ledeč), seš. 11. (Klatovy-Přeštice). Mapy tyto jsou vynikající prací. — Vilímkovy Humoristické knihovny řada III., seš. 2.—4.: Pytlácké spády. Napsal T. Hrabý. — Malý čtenář. Časopis pro školní mládež. Pořádají G. Smetana a F. Procházka. Vychází dvakrát měsíčně za předpl. 2.40 K.

Nákladem „Unie“ v Praze Sebrané Rásovy spisy díl 9., seš. 66.—71. Zapadli vlastenci. Zvlášť doporučitelny spise. Sešit za 32 hal. — M. A. Šimáčka sebrané spisy, díl 8., seš. 136.—143.: Maximálov strýc herec. Sešit za 32 hal.

Z nakladatelství J. Ottý v Praze. Frt. Heritese sebrané spisy, sv. 6: Páso pod čarou. Seš. 7.—9. Sv. 7: Vyhaslé krby. Seš. 1. a 2. po 30 hal. — Slavische Roman-Bibliothek: Wider alle Welt. Z čes. Al. Jiráka přeložil J. Höcker. Seš. 2.—4. po 32 hal. — České knihovny zábavy a povídek sv. 26., seš. 1.: Mátko a syn. Vypovězení z kulturního života českého. Přeložil F. Vondráček. Sešit za 24 hal.

Kvítky. Časopis katol. školní mládeže. Nákladem a redakcí Frt. Svátka v Praze II., Lípova 5. Roč. II., čís. 5.—9. Vychází desetkrát ročně za 60 hal. 3 holnými obrázky.

Náš Domev. Nejlepší obrázkový katol. měsíčník pro lid. Řídí J. Vávoda. Roč. 19., čís. 6. a 7. Vydává Jednota Národního Domeva v Olomouci. Objednávky přijímá benediktinská knižtiskárna v Brně. Roč. předplatné 4 K. Velmi doporučitelné.

Obzor. Zábavní a poučný měsíčník. Roč. 33., čís. 6. a 7. Pořádají Frt. Dohnal a L. Tomásek. Nákladem benediktinské knižtiskárny v Brně za roční předplatné 4 K.

Ve službách Královny. Měsíčník Marián. družin českých. Roč. III., čís. 2. Vychází čtyřikrát do roka. Předplatné, na celý rok 1.60 K, a přílohou pro kněze a řaditele 2 K, zasílá se administraci Praha, Ječná ul. 2.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda. Roč. I., čís. 5.—9. Vychází každého měsíce v Kroměříži na Moravě. Řídí dr. O. Stojan a Ad. Jalek. Celoroční předplatné 1.60 K.

Studentská hlídka. List katol. studentstva československého. Roč. II., seš. 6. Řídí V. Bitnar. Nákladem České ligy akademické v Praze. Vychází desetkrát ročně za roč. předpl. 2 K pro studující, pro nestudenty 3 K.

Vychovatelské listy. Časopis pro pedagogiku a kritiku metod vyučování. Zodpov. redaktor K. Tiray. Roč. 10., čís. 7. Roč. předpl. 6 K zasílá se administraci v Ivančicích. Vychází desetkrát za rok.

Kazatelna. Homiletický časopis. Pořádá F. Vaněk. Roč. 8., čís. 9. a 10. Vychází o 10 K do roka za předplatné 6.60 K nákladem R. Rupp v Peštině.

Melichardův výkvět světoých literatur. Roč. III., čís. 3. Sv. III. A. T. Quiller-Jones: Shakespearovy vánoco a jiné povídky. Přeložil J. David. Seš. 17.—20. po 36 hal. Nákladem B. Melichara v Hradci Králové.

Časopis katol. duchovenstva. Přílohou věnovanou theologické literatuře národní francouz. Řídí dr. J. Kryštof, dr. J. Thompson a dr. A. R. Roč. 17., čís. 5. a 6. Roč. předpl. 2 K. arcib. knižtiskárny v Praze. Vychází desetkrát za rok za předpl. 2 K.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Řídí F. Jirák. Roč. 17., čís. 3. Roč. předplatné 7 K. Nákladem R. Procházka v Olomouci.

Přispívejte

na stavbu domu spolkového

Jednoty katolických tovaryšů

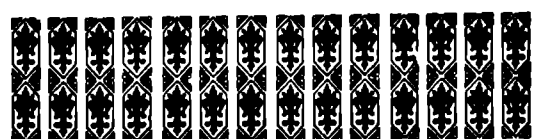
: v Ohradímí.

Za výbor: Robert Sládek, t. č. jednatelem.

Sociální besídka.

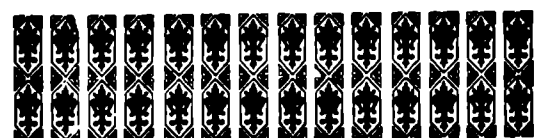
Sociálně demokratické bratrství, svoboda, kultura stále na silnějších postupu. Boj brněnských centralistů s autonomisty nabývá stále nealuznějších forem. Centralisté se neostýhají dělati nátlak na mistry v továrnách, aby propouštěli spoludělníky, již jsou členy autonomních organizací. Naposledy docílili toho u firmy Lederer a Forges v Králově Poli, kde propuštěno několik českých dělníků. Správně podotýká rudá „Rovnost“, že člověku derou se do pera divné myšlenky, pováží-li, že spoudruzi, kteří pomocí českých organizací dosáhli významného postavení — ať již jako poslanci nebo redaktori — drží palce lidem, jichž jediným posláním jest zničit podnik „Rovnosti“, poškodit politické a výchovné časopisy, politické hnutí strany. O poměrech v soc. dem. táboře na Olomoucku napsala tatáž „Rovnost“ takto: „Centralismus byl a je základem pro naše politické i odborové hnutí. Jsme si vědomi své zodpovědnosti, ale tento fakt nedá se ničím zapřít, jelikož jsou zde makavé důkazy. Co jsou centralisté u vesle, v té chvíli, kdy se uchopili „práce“, jak říká zedník Ostrý, tam přestala tráva růst, bylo po soudružském klidném upoluzití a vůbec po práci. Kritice jednotlivých osobností věnováno více práce nežli celému hnutí dělnictva vůbec a také dnes v tomto směru se „prastaje“. Nazývá protivníky autonomistů lidmi lenošnými a zbytečnými a pokračuje: „Kdybychom začali čistit ten centralistický chlév na Olomoucku, nevíme, kolik těch rejpalů by hánbou maseilo táhnout ke svým kamarádům do Vídně, neboť by se zde stali mezi *pocitivými lidmi nemožnými*. Když se vědělo, že je dosti příčin k tomu, aby centralisté byli od podkopné práce odstraněni, tvrdil Ostrý, že budou rádi, když se toho zbaví, alespoň nemusí nic dělat. Ale zuby nehty se bránili vyházení, který přišel jako něco, co se rozumí samo sebou. A mstí se dosud hůře nežli ti nejzřetlivější naši političtí odpárci. Vypnulo se zde pouze přeloství, že odfazanec je horší Turka v plném slova smyslu. Dnes se obětuje pro štvance vše, nechá se rodina hladovět, aby mohl její živitel jíti na válečnou poradu proti autonomistům a tomu se říká pak „práce“ — To je zvláštní! Ti lidé, které nyní nazývá „Rovnost“ nepocitivými, lenošnými a zbytečnými, byli přece před nedávnem od téhož časopisu chváleni jako nejčistší, nejvzdědomitější a nejbystřejší zastánci lidu! Lhala tedy dříve „Rovnost“ okatě, jestliže její nynější tvrzení jest aspoň částečnou pravdou. „Rovnost“ bere v ochranu hostinského v brněnském rudém Dělnickém domě (pronásledovaného od centralistů) těmito slovy: „Nyní je na řadě zase soudr. Hobl, hostinský z Dělnického domu. Šest roků staral se dotýčný více než bylo jeho povinností o zvelebení místnosti Děl. domu, kdež pamatují, jak zanedbán, ba zaneřáděn Dělnický dům byl za předsednictví Mertý, že bylo nutno od sklepu až do půdy předsevzít důkladné vyčištění, kdo vzpomene, že nebylo ani místnosti pro schůze ani lednice, ani nejnútnější čistoty a úpravy, kdo porovná nynější Dělnický dům s tehdejší, ten sezná, jak velká práce zde soudr. Hoblem byla vykonána. Leč to panům neimponuje. Kdo neparáfruje, ten hodí se přes palubu“, říká jejich vrchní pán a mistr Kieber ve Vídni a jeho neslavní učenici se činí, aby jeho zásadu proti českým soudruhům uvedli ve skutek. Výpověď pro soudr. Hobla byla již před několika týdny usnesena, hostinský vyhlášen a na to začalo chikanování, jímž Hobl donucen, že sám se strpčovaného jemu zaměstnání dal výpověď. Víme již předem, kam to povede. Až zase budou známy a známy Dělnický dům, domem hobla, pak bude se psát, kterým starost a práce pro Dělnický dům smrděla a kteří se jemu po celý rok vyhýbali, vysedávaje raději celi noci „na rožku“, uklidí do zátíží a zase budou hledat nějakého dobrého soudruha, aby s úpravou Dělnického domu našli na mysli.“ — V Německu není se soc. demokracií o mnoho lépe. Soudruzi v bádenském sněmu prohlásili se velice proti Marxovu angeliu. Hlasovali totiž pro rozpouštění při volání starý volebního po-

vstali se sedádel, gratulovali vládnoucím manželům k stříbrné svatbě. Z toho jest velice rozčilená zkontrolována oficiální rudá vůdkyně „Leipziger Volkszeitung“. Prý jsou ti soudruzi měšťáci. Hlavní rudý orgán „Vorwärts“ křičí, že musí strana vůči takovým zjevům zaujati přesné stanovisko a v Magdeburce prý musí sjednotit strany s oportunisty soudruhy účtovat. Přitom upadá do plačtivé elegie, která jest výrazem nikoli síly, ale zoufalé bezradnosti. Zato však soudruzi trnou si ještě mnoho proti křesť. sociálům. V Čechách správa hutnictva „Rote Erde“ (Rudá Země) nedodala před volbami žádného seznamu předsedovi živnostenského soudu, ačkoli mu to výslovně slíbila. A tak bylo oloupeno na 3000 hutníků o volební právo. Křesť. sociálové podnikli ihned kroky u městské správy, aby ustanovila nový termín k podání volebních seznamů. Tu se však odebrali soudruzi Kessel a Stopp bez meškání na radnici, kde podávali za vlny přitažené protesty proti nápravě, kterou byla městská rada přislíbila. Věru významný dokument, jak rozumějí rudí všeob. právu hlasovacímu.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá
vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „s 30denní výpovědí“
4 3/4% „s 60denní výpovědí“
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje ::
cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Gráfova kostka
veřejněná
za 6 haléřů
nastane i na dále vrcholem
dokonalosti.
Ve vlastním zájmu šádejte původní krabičky
10 kusů za 60 hal. —
Ku členství soustěti zavedení
Gráfova kostka 5 hal.
„jemená“ za
předtím daleko každou napodobeninu, o čemž
jediný pokus přesvědčí!
R. STEYSPAL, velkovýr. podív.
PRAHA VII. 917.

Kněžské kolárky a náprsenky!

Klatovské prádlo — Pánské vesty —
Novinky kravát — Dešátky — Kapes-
níky — Dámské pasy. — Kožené zboží
— Modní hřebčenské soupravy a jehlice
do těsných tarbanových a pod. zboží na-
bízí modní a galantní závod
Fejgl & Byčičtš
— Hradec Králové, Divadelní ulice. —

Josef Štěpán,
odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlaccování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

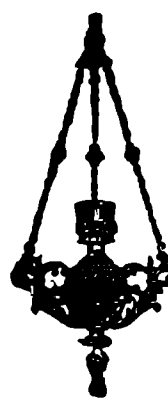
FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf
J. F. LANGHANS
— Hradec Králové, Adalbertinum. —
Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny sňatečné.
Skupiny svatečnické.

Soběinám
Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorky zdarma i franko.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vláknitých látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.
Četná uznání zvláště z kruhů ve-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze měho ryzí křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Veřejněná látky na taláry.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovozuje si depo-
zitovat veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, halichy,
cibáče, nádobky, patěny, paciškaly,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předmě-
ty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez záručenosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Sklad veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. — Ušetřete
proteiny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.
Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
posílá a odesílá
Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Hoši k vojsku
od 14—20 roků, i budby neznalí, se přijmou na
celé zaopatření ve voj. hud. škole v Hradci Králové,
villa Štěpánka. Prosp. zašle správa ústavu proti
20h. znám. — Výhodné zaopatření pro budoucnost.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Doporučujeme
našim rodinám
Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 31. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 5. srpna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Velehrad nám září!

Na náboženské základně má se vybudovati velehrad praktické slovanské vzájemnosti. Dost často se pokoušeli slovanští politikové o intimní spojení Slovanstva na základech jiných — ale snahy ty zastavily se u theoretického uvažování. Co tu balvanových překážek v cestu nastavenou! Proudý sociální, národohospodářské, osvětové i politické se tolik u národů slovanských na různé strany rozbíhají! Kde se nalezne za nynějších spleťtých poměrů mocný Samo, který by hrany obrousil a svedl různé tužby Slovanstva v řeku jednu?

Dr. Kramář dosti se v té příčině najezdil a nadebatoval. A co posud jeho práce přinesla pozitivního? Náš český politik, který chce převáděti k větší sjednocenosti národy slovanské vůbec, musí svoji schopnost k dílu tak důležitému dokázati předně tím, že dovede udělati pořádek v národě vlastním, že umí sdolati nehrstanské, fanatické výstřelky různých politických stran v semí vlastním. Dr. Kramář chce spojovati Slovanstvo všecko, ale tento notorický volnomyšlenkář snaží se přehlédnouti, že mezi volnomyšlenkářským židem německým a českým pokrokářem panuje větší přátelství než mezi českým pokrokářem a českým katolíkem; dr. Kramář nemluví o tom, že jeden pařížský soc. demokrat jest naší rudé straně milejší než sto národních sociálů. Čím více v některých stranách českých upadá idea jednotného náboženství, tím rychlejší jest také tříštění politické, tím více stupňuje se rvavost jednotlivých frakcí. A teď žádejte mocné a upřímné sledování všeslovanské myšlenky od těch stran, jimž přes všecko tutlání a popírání jsou zájmy sociální, převratné tužby hospodářské a kulturní přednější, než národnostní zájmy — národa vlastního!

A čím více dr. Kramář usiluje o rychlý postup novoslavismu, tím arputnější proti

sobě útočí jednotlivé politické frakce všeslovanské.

Na sjezdu sešijském dr. Kramář prohlásil: „Není Slovanem, kdo Slovanů utlačuje.“ Význam této zásady však náš liberální politik rozhodně nedomyšlel. Vždyť tato věta jest velikou obžalobou samé politické strany Kramářovy. V té větě přece zcela logicky jako nejednoznačnější, základní trest jest obsaženo pravidlo: „Není Čechem, kdo Čechy utlačuje.“ Kolika lidem byste tedy u nás, pane poslanče, měl ponechati dle vlastních zásad titul Čecha? Nevíte nic o tom, jak často svedeny tygři boje mezi rudými a červenobílými, při nichž lítali sklenice a cibly, blyskaly nože? Jeden chtěl atlovovati druhého. Není vám známo nic o vzájemném útlaku, jaký provozují čeští anarchisté a sociální demokraté? Snad také něco víte, jak sviští agrárnícky karabáč nad hlavami soc. demokratů a křesťan. sociálů. Ano — ti nemilí křesť. sociálové! Pět politických stran kope do křesť. sociálů jako do největších vyvrhelů, jako by Tito lidé, kteří mají v národě českém historické právo největší, nejstarší, ani k národu nepatřili. A což strana náboženská, která přijímá na „zevangelisování“ Čech pruské marky a útočí proti katolickým českým společně s volnomyšlenkáři, podlehlými komandu vídeňskému?

Pane doktore, jest věc velice nebezpečnou, choulstivou tronsiti bengálové fráze. Přijdou totiž nyní rozvášní lidé, kteří přemýšlejí trochu jednoduše a samostatněji než malá duše volnomyšlenkářského mladočecha — a dovedou zabambiti liberálního deklamátora na základě jeho vlastních okřídlených slov, vypočítaných na efekt.

Není-li Čechem ten, kdo Čecha utiskuje, pak nejsou Čechy volnomyšlenkáři, plivající katolíkům do obličeje a tasící na ně nože; pak nejsou Čechy soc. demokraté, kteří křesť. sociály a národní sociály vyhazují z fabrik na dlažbu; nejsou Čechy agrárníci, kteří denuncují na křesť. sociály u soudů i nejnepatr-

nější maličkosti, na př. formální chybičku při schůzi; pak nejsou Čechy pokrokáři, kteří zapovídali českým jeptiškám zřízení českého gymnasia, kteří zapovídali českým misijnářům český kázati, českým studentům návštěvu mše svaté a Sokolům účast na církevních slavnostech. Kdy jste se, pane doktore, přímo, otevřeně a se spravedlivým rozhorlením proti takovým barbarským útlakům ozval? Nepozorujete, jak velikou práci sjednocovací měl byste provésti dříve v národě vlastním, než se začnete nabízet za sjednotitele národům slovanským všechněm? Napřed se postarejte o trochu snesitelné soužití mezi Čechy samými, než rozvinete slovanskou politiku velkého slohu.

Leť — vy se k tomu opravdu upřímnému sjednocení národa neodhodláte. Sám jste zmařil prospěšný pro Čechy plán o vytvoření ministerstva a to z toho důvodu, že se měl stát ministrem český katolík. Dále víte dobře, jak by vám lžela na hlavu sbláň vejce despotických nadávek, jakmile byste se odvážil odkázati své volnomyšlenkářské spojení do mezi služnosti a práva. Proto nabírájete činnorodou praktickou práci slovanskou neškodným básněním, která Slovanstva prospěje rovná tak málo, jako vaše politika v parlamentě vídeňském.

Sjezd sošijský ovšem na škodu nebyl. Manifestováno aspoň zevnějším způsobem společné pouto kmene slovanského; dokázáno, že národové slovanští o vzájemnost rozhodně stojí, což povzbudilo k hněvu německé, židovské a jim přísluhující některé rudé listy. Budoucnost však ukáže, že po všech bratrských projevech pozitivně mnoho vykonáno nebylo. Předseda slov. sjezdu Bobčev prohlásil výsledek řeči a jednání pouze za — dosti uspokojivý.

Bulhaři jsou lidé praktičtí. Stále hrnoucí se vlny muslimanského protivonství nevedly k různostvárnému, dlouhodobému filosofování, ale nutily k okamžitým praktickým činům.

FEUILLETON.

A lesy šumí...

Do široka, do daleka táhnou se ty naše lesy modravé. Do daleka! Až tam, kde v sinavé dálce kostelíček z věží a křížem jako bílý prst ukazuje do blankytu nebes, až tam někde končí ty naše hluboké, dumavé lesy.

Dumavé lesy! Pod bělostným rubášem napadaného sněhu, při jímavé poesii Vánoc, i tehdy, když z dálného jihu na rychlých perutích teplé větry přiletí s radostnou zvěstí, že přichází jaro — vesna — Zeyerův „Vítěz Zelený“ — vždy tajemné, tiché dumky si zpívají vrcholky štíhlých jedlí a silných buků, divně si pohádky vypravují o letech dávno, dávno zapadlých. A ve znoji léta, kdy vzduch žárem se až chvěje a na obzoru rysují se obrysy modravých hor, i v podjesení, v době žlutnoucího listí a babího léta — ani tehdy nepřestanou ty tajemné ukolébavky. A přec není ten šumot stále stejný. Tíse a zimavé zní pod přikrovem sněhu, vítězné a radostné v rozpuku jara a zase tíse, kolébavé, když léto triumfuje a hýří teplem a světlem po našem venkově. A v jeseni? Cosi jako tajemné vzdechy, jako tichý bol nad uprchalým štěstím, ztroskotanými nadějemi by dýchal z těch písní staletých dubů, jedlí a modřínů!

Co srdcí štěstím překypujících avěšilo se již těm lesním velikánům se svým blahem a z kolika očí vyřinuly se tu až slzy, horké, veliké slzy! A všem zaspívaly vrcholky stromů, potěšily i uklidnily. Vyprávět by mohli ti svědkové tajemní! A kdo má ucho citlivé a duši otevřenou, leccos zaslechl, uslyšel od věrných těchto přátel vyprávět.

Jako ostrůvek z hladiny vodní, tak odpočívá na neveliké pasece uprostřed moře lesní zelené staré myslivna. Stará, dřevěná, o mohutné stromy jako o berličky opřené stařenka. Zdálo by se, že idyllický, klidný jako potůček v květu lučin plyne tu život. Ještě loni, když jsem o prázdninách navštívil milé toto místočko, zdálo se mi, že není

ani možno, aby také sem zasáhl tvrdý, neúprosný život, že by i těm lidem zde ukázal se ve vší krutosti a neúprosnosti. Tak idyllicky to tu vypadalo, nic nerušilo velebné, hrobové ticho, leda veselý pokřik malého, asi osmiletého děvčátka.

Bylo radost podívat se do těch jako lesní studánka čistých očí, krotkých a něhy plných, jako zrak mladé laně; jako len měla kadecí malá Věruška, dcera otužilého, letitého hajného. Byla to nejdražší památka, již mu zanechala před třemi lety zemřelá dcera. Nejdražší památka! Ale kdo vypočte, co slzí se mu vydralo z očí, co vzdechů se mu vyfinulo ze zarmoucené duše, když seznal, že zemřelo mu na dceři to, co jí dosud bylo ozdobou nejkrásnější, že jí uvald — vínek zelený. Mladičká, důvěřivá, nezkoušená dcera...

A lesy si šuměly tehdy, vyprávěly si o hajného dceři, tíse, truchlivé, bolestné, jako by i jim líto bylo žlutých, uvaldých, upadlých listů z věnečku zeleného.

Přelétl rok. Opět po dlouhém čase uvítal mne přítelky lesní šumot, vůně našich hlubokých, dumavých lesů pocelovala mi čelo, když se usmála na mne neveliká paseka s idyllickou chaloupkou — myslivnou. Mané jsem usedl na poražený strom, otevřel duši zkazkám lesních veličků, zbystřil ucho při tajemném vypravování starých svých přátel.

Vyprávěly mi ty lesní buky a jedle; malý, nepatrný úlomek, útržek života rozvinul se mi před duševním zrakem. O štěstím večeru vydechla prý malá Věruška čistou duši. Čistou jako křišťál, bílou jako květ kopretiny.

Tedy i sem zasáhla smrt. Náhle, neočekávaně. I v této tichoučké chatě potvrdila se pravdivost staré teze, že pouť údolím slz jest život člověka, pouť stezkou kamenitou ku dnům života Nového.

A lesy si šumí dál... Viděli jste někdy kácení lesních stromů? Když ostrá, zubatá pila dál a dále vrývá se do třesoucího se stromu, nebo když napiatý řetěz nemiloardné, zvolna ale jistě táhne vrchol stromu k zemi? Smutná je to podívaná! Vrchol — hlava

stromu třese se smutně, v zoufalém šumotu — plácí a větve, jako ruce, dlouhé, nemocí vychrtlé ruce, kmitají se rychle, zoufale vzduchem, kde by se zachytily, zachránily. A příšerný praskot zpřerážených větví dokonává, korunuje závěrem celé dílo.

Jako v duši zákmit štěstí! Odněkud, z daleka přilétne seménko štěstí, vyžene kořínky i útlou, něžnou lodyhu, zazelená se zelení přístihou očekávání a zachvěje se bílým květem tajemného tepla v duši. A přijdou dřívevorbci a i v duši po kratičkém čase zachvěje se ostrý zvuk pily, srážející, dusící a ničící.

Zvlášť dojemný, tklivý jest pobyt v lesích na sklonku léta, kdy uplynuly už parné dni léta a z ranních mlh vynořuje se slunce, ne už tak hřejivé, přece však milé a příjemné. Jest to v dobách babího léta. Jako stříbrné nitky chvějí se v řasnatých korunách stromů, v rozoraných brázdách a žlutnoucím údolích, poletují prozářeným vzduchem a zachycují se i na hlavě člověka. Zachytanou se na ní, opředou ji kol do kola, jako sny o štěstí, vášně, hřejivé, nikdy nespíněné sny. Co snů se zrodí v lidské hlavě, kolik představ a illusí kmitne se duši člověka, jako plamének zasvítí, zazáří v přitmě, na rozcestí duše a zase jako babí léto odlétnou jinam, vtrže je roznese, rozpráší, aby jinému zas zavěsily se kol hlavy a opředly mu duši.

I do lesů zalétnou stříbrné nitky babího léta. Do zesmutnělých, tichým steskem naplněných lesů. To už pusté, prázdné bývají lesy; málo kdy vkročí do nich už noha lidská, leda že občas rány seker a řezavý zvuk pily ostře pronikne prázdným, tísavým tichem. V ten čas jsou lesy nejkrásnější, pobyt v nich nejtklivější, poněvadž se zdá, jako by i ony ctily něco jako člověk, jakoby i z jejich duše ulétli pestří, barevní motýli klamných snů, vábívkých illusí a zanechali tam tesklivé prázdno, bromádku studeného popela —

A šumot lesů neustane ani tehdy; věčně krásný a velebný, smírný i tesklivý. Zpívají s duší radostí překypující a tíse lkají, kdy z očí vyřinou se slzy, veliké, horké slzy — — JUST. J. P.

Proto posuzují střízlivě — zvláště když pozorují, kteří lidé se jim představovali jako reprezentanti našeho národa. Ti pánové rozhodně v Bulharsku nemohli dobře tlumočit přání a tužby jádra našeho lidu, které jest přece zbožné, katolické. Výsledný boj za mohutnění a vzájemnost Slovanstva nutno položit na základnu zcela jinou, než na jaké se pohybuje dr. Kramář. Základna, na níž se přikrývají nedostatky, epidemické nemoci a zoufalé sraky slovanických armád neprodyšnou plachtou, nemůže vésti k zdařilému cíli.

Co jest slovanské vzájemnosti nejpilnější potřebou, na to ukázal již Velehrad starý, a to dokumentuje jasně, výrazně i Velehrad nový, třebaže liberální zastupcové našeho národa hledí násilně od Velehradského světla odvracet zrak. Na Velehradě v čase novém vykonalo se mnoho nehluché, ale praktické práce. Unionisté, usilující o sjednocenost náboženskou u Slovanů a tím i o národnostní vzájemnost jejich, mohou se již vykáskati pěknými úspěchy.

V těchto dnech došlo zase k slovanckému sjezdu na Velehradě. Postoupilo se ve zdravé snaze opět dále. V pondělí dne 1. t. m. vešel ve skutek počín veliké důležitosti, totiž Akademie velehradská, ústřední kulturní ohnisko křesťanů slovanických. Vykonána tam valná hromada národního učitelstva katolického, v níž kladl opat Zavoral důraz na svornou práci českého učitele s knězem. Usneseno pořádati r. 1911 vědecký kurs.

Na schůzi Akademie 2. t. m. podány praktické návrhy na užší styk bohoslovců s laickými akademiky.

Na schůzi Apoštolátu sv. Cyrilla a Metoděje (31. července) promluvil právník Vičánek o významu apoštolů slovanických pro naši národnost. Naši předkové nechtěli přijati z rukou německých evangelium a jeho německé zároveň. Bratři Solunští svoji apoštolickou činnost vzali Němcům zámluku k bojům náboženským proti říši Velkomoravské. Sv. Cyrill a Method vynalezli nám písmo, zachovali nám jazyk staroslovanický, stali se prvními spisovateli slovanickými, jak praví Čelakovský a Šafařík a založili tak říši mohutnější, než byla Svatoplukova, říši osvěty slovanické. Jednotou víry posvědila se Morava k novému životu ve prospěch všeho národa, jednotou víry i pro Slovanstvo nastanou lepší časy, o nichž hlásá Lev XIII.: „Bude-li jednota víry obnovena, bude lze přemnoho doufati od naší snahy a statečnosti, neboť Božskou úradou zdá se národ slovanický k velikému úkolu povolán.“ (Dokonč.)

Dopis z Prahy.

Vzhled pražských ulic. Všechna velká evropská města, která počítají na velikou návštěvu cizinců v době letní, snaží se, aby vzhled jejich ulic za tím účelem byl úplně spřádán, aby cizinci mohli odnésti si dojem co nejlepší. Pouze v Praze, hlavním městě král. Českého, která co do krásy počítá se mezi nejmalebnější města na pevnině, činí se výminka: zloduch jakoby hrál si se vzhledem ulic pražských, jichž velký počet pravidelně v době letních prázdnin, kdy očekáván bývá do Prahy největší počet návštěvníků, jest rozkopán, pokryt rumem, spoustami země, hromadami cihel a potřeb stavebních. V Praze totiž — ne jako v jiných městech, kde opravy chodníků, předlažby a pod. provádějí se v době jarní, kdy není v ulicích rozvětvený ruch cizinecký — v Praze provádějí se tedy podobné práce šmahem v době největší návštěvy turistů. Všechny stesky na tento slořád doposud pronášené byly marností, nepomohly ani veřejné stesky v časopisech.

A přece nebylo by nic snazšího, jak by se dalo odpomoci této nepřístojnosti, tomuto více nežli maloměstskému zlovyku, kdyby u orgánů pražské obce, kteří rozhodují, bylo trochu jen dobré vůle. Není větší a lepší reklamy pro to které město, nežli jakou dobrovolná a nadšená dělají ti, kdož byli spokojeni — nechceme říci nadšení — jeho vzhledem, úpravou a rázem.

Pokárání hořdo! Dozorstvo nad stavbou obecního domu u Pražské brány v Praze učinilo v nedávných dnech usnesení, nad nímž kde komu zůstal rozum přímo státi. Usneslo se totiž přijati a doporučení pražské radě městské i sboru starších obecních nabídky zabranitelských firem na dodání příborů kovových pro reprezentační dům. Což jest tedy všechno platno psáti a doporučovati, aby dbáno bylo domácí výroby, aby se povzněl domácí průmysl? Drobnosti nanejvýše obstarají se doma za nevelký peníz, veliké pak obnosy do set tisíc korun jdoucí poslouh se za hranice za zboží, které možno u domácích firem obdržeti. Hcspodářství tomuto věř kdo může, my ho proutě nechápeme. Veliký odpor, který mělo usnesení

ono v zápětí ve veřejnosti pražské, podnítil pak i pražskou radu městskou, že zmíněné neslýchané usnesení zamítla — dobře pochopivši, že by v případě schválení byla dala hezlo ku příštím volbám — pro mnohé členy sboru starších obecních velice osudné.

Dostavte! Ukončete a dostavte rychle reprezentační dům obce Pražské — dostavte jej co nejrychleji, bez vzájemných si výtek, stesků i vyhrůšek, a ukončete takto trapné divadlo veškeré veřejnosti, která jest syta všeho, co trapného sebou přinesla stavba reprezentačního domu obecního v Praze.

Opětně znepokojivé správy kolují Prahou o tom, že stavba obecního domu u Pražské brány vyžádá si ještě mnoho milionů. Zprávy ty nejsou pravdivy, aspoň pokud jde o miliony, leč jsou opodstatněny, pokud jde o náklady na vnitřní výzdobu domu reprezentačního. A tu nutno vyzvati stavební dozorstvo, stejně jako budovatele stavby, aby konečně se přestalo s předkládáním částky po částce abývajícího doposud rozpočtu, a aby zjevena byla pravda, kolik ještě nezbytně bude třeba peněz na dokončení stavby a na její vnitřní výzdobu. Pražská veřejnost, pražští poplatníci snesou pravdu, a vědomí, že sněsti ji musí, stráví nepřijemné sousto, a bude konečně pokoj, když bude všeobecně znám obnos, jehož k dostavení budovy potřebí. Stálého přístipkování jest v této záležitosti dnes kde kdo v Praze syt. Tím více pak vyžaduje stavba dokončení, že blíží se rok 1912, kdy bude v Praze velká všeslovancká výstava uspořádána. Proto s plnou pravdou ven! —

Obrana.

Koho chrání sociální demokraté. Jak známo, byl v Paříži popraven pověstný apač, slovinec Liaboeuf, který zavraždil jednoho policajta a několik jich poranil. Celý život tohoto vraha je pokálen strašnými sločiny. Francouzská sociální demokracie však po několik týdnů všim možným způsobem ujmala se tohoto lotra. Známý socialista Hervé dokonce v několika článcích schvaloval krvavé činy vrahovy a nazval jej hrdinou. Jej následovali přivrženci socialisté. V Paříži i na venkově konány schůze, v nichž žádali socialisté pro vraha milost. Také posílali presidentovi petice, ba ani vyhrůžky nescházely. Socialistické listy štvály dále a konečně se snížily k poznámce, „že proti policistovi je všechno dovoleno.“ — Ale úřady nepovolily. Poprava byla nafixována. A nebyti ostražitosti policejního prefekta Lepina, který sociální demokraty již moc dobře zná — byli by tto vraha spravedlnosti snad vyrvali. Několik tisíc jich přitáhlo před soudní budovu, kde poprava měla býti vykonána a zde počali na policii a vojsko střílet, házet kamením atd. Rozsutil se strašný boj, při němž bylo více coby těžce zraněno a jednomu policistovi prolula kulka krkem. Konečně byli socialisté přece odrazeni a poprava mohla býti vykonána. Takových lidí se tedy sociální demokracie ujímá.

Francouzská vláda jest ovšem teď velice v úzkých. Používala apačů a soc. demokratů k randálům proti katolíkům a proto nyní musí býti k svým bývalým spojencům velice shovívavá. Jinak by začaly bouře ještě horší, poněvadž vláda po konfiskaci jmění církevního nespínila toho, co soc. demokratům plnými ústy slibovala. Proto trpěla pališské, revolverové řeči, jen aby si zjednala aspoň na chvíli pokoj.

Kmetr Penzyl tváří se jako Aristides. „Čas“ několikrát (na př. dne 14. června a 2. července) vybízí a oznamuje: „Přátelé, davejte přednost inserentům Času před těmi, kdo v Čase neinserují. Upozorňujte na ně i všechny své známé. Jsme přesvědčeni (ať to vtečnou zbožňavatelství!), že dobře pochodíte a dobře poradíte, poněvadž si naše administrace i mezi inserenty vybírá!“

Kdo tomu nevěří, ať tam běží! „Čas“ a — vybravý mezi inserenty! Ta vybravost jevila se v oznamování židovsko-církevních slavností a schůzí? Nebo v inserování německo-rakouské „Talmud — Thora — Schule“?

Masarykovský denník brojil ve své „Besedě“ dlouhými články proti „Jedu z Judey“, který prý vzal lidstvu smavé jitro antiky. Byl tam brán v ochranu perversní složinec Nero, který z demokratických křesťanů dělal živé pochodné s rafinovanou bestialitou. Teď už však dlouho se objevuje v „Čase“ insert, chválelci Sienkiewiczův román „Quo Vadis“, v němž se důkladně svítí na Neronovo kriminální padoušství. A tak i v insertní části „Času“ (na př. i dne 2. t. m.) čteme, že v románu se líbí „hrozná pronásledování neronovská. Nikdo před Sienkiewiczem nevylišil účtavněji rozkošnictví Říma, když byl blížek úpadku, nikdo snamenitěji než Sienkiewicz neprocítil a nevyvo-

bral onen velký zápas mezi zacházejícím světem nejracionovanějších smyslných požitkův a mezi touhou po následování Ježíše Nazaretského.“ — Vždyť takhle slova „vybravý“ administrace jsou přece rouháním proti synu Eliovu, Macharovi Neomyinému! Či nikoliv? Za pár zlatek takhle hřešiti proti stěšejní zásadě vídeňsko-olympského poety!

Vybravost administrace Čatonova „Času“ závisl nanejvýš na tom, co kdo za insert nabídně. Na př. semita dr. Stránský uveřejňoval ochotně ve svých „Lidových Novinách“ tučné placené inserty německého žida brněnského Haasa; v insertě se odporučoval sklad obuvi „českého průmyslu.“ Tím čestí obuvníci brněnští trpěli škodu a žádali dra Stránského, aby uveřejnil ve svém listě jejich prohlášení, jak se to má s tím českým židem Haasem. Leč dr. Stránský odpověděl, že prohlášení neuveřejní, jestliže mu 300 obuvníků brněnských nezaplátí celostranný, celoroční insert svůj místo Haasova, na což by každý z nich zaplatil „tak asi po pětce.“ Tedy německý žid jest dra Stránskému milejší než 300 českých obuvníků voličů. Administrace téhož listu také škemrala německými přispívání u německých šrem o inserty. Administrace ta se větře všude.

A v kom nalezl semita Stránský horlivého zastance? Právě „Čas“ ho hájil i proti „Osvětě Lidu.“ A tu jsme si vzpomněli na zajímavou zprávu „Našince.“ Dle ní, jakmile začal tuhý spor mezi obuvníky a obchodníkem Stránským, „Čas“ zaslal židu Haasovi insertní nabídku, ba docela už předložil text insertu (otisknutou hutovou sazbu) v slastném očekávání, že bohatý žid neodmítne tak ochotnou ruku pomocnou. A žid prý nabídku odmítl. A nikde jsme se po té charakteristické správě nedočeli v „Čase“, že ta správa na pravdě nespočívá. Musíme tudíž i v tomto případě souditi na prapodivnou vybravost „Času.“

Konečně císař židovské inserty přijímají i daleko solidnější a poctivější časopisy, než jakým jest masarykovský denník. Ale ty listy se aspoň tak pošlely nechluší svým aristodovským jemnocitem a nejpronikavějším sborníkaletvím. A protož, realistický Aristide, jen přistě trochu upřímějši!

Politický přehled.

Plány Němců. Veškerý německý tisk uvažuje o stanovisku konservativních velkostatkářů k národně politickým předlohám vládním. S povděkem zaznamenává, že velkostatkáři v podstatě souhlasí s teritoriálním rozdělením Čech, ačkoli budou žádat ve vládní předloze mnohé změny. Na podzim chystá se tedy na českém sněmu koalice něm.-velkostatkářská, která provede to, čemu mladočeská, agrární a radikální politika kladla největší odpor. Němci za tuto pomoc postaví se zase po buk velkostatkářům v jejich odporu proti všeobecnému rovnému hlasovacímu právu do zemského sněmu. — Němci hledí svou nynější posici ve státě upravit také za pomoci z říše. „Nene Fr. Presse“ oznamuje: V n-jblíže příští době stanou se různé projevy přátelství mezi Německem a Rakousko-Uherskem. Tak zejména císař Vilém projeví svou úctu k císaři rakouskému u příležitosti 80. narozenin císařových a při gratulační návštěvě v Římu. — Nedávno „Centrum“ a nyní „Vaterland“ rozepsaly se o rozpuštění říšské rady a vyslovují se pro to v naději, že pozitivní živly vyšly by z nových voleb posíleny.

Vládní hrozby o rozpuštění poslanecké sněmovny a hlasy o přiklonění se velkostatkářů v Čechách k Němcům považují se u českých radikálů za strašáky, kterými Čechové mají býti nakloněni k povolnosti. Jak by prý vy-padaly nové poměry v říšské radě? Nejvládnější strana, křesťansko-sociální, po úmrtí Luegra je prý oslabena. Národní pak získala by živly radikální. V Čechách utrpěla by další porážku nešťastná pozitivní politika a pak sociální demokracie. Na Moravě v celé řadě okresech, pokud by nepřebírali je s rukou sociálních demokratů lidovci v alianci s pokrokovými živly — zvítězili by klerikálové. Za takových poměrů je prý těžko věřiti, že hrozba rozpuštění říšské rady je myšlena vážně a upřímně.

Zápas o Poštornou. Přes přijatý pro Dol. Rakousy zákon o vládě jazyka německého ve školách a úřadech samosprávných stala se pro českou osadu dolnorakouskou Poštornou výjimka. Český jazyk tu trní v obec. zastupitelstvu i ve škole; to však dle plánů Němců má přestat. V obecním zastupitelstvu tamním nastal praktikami Němců rozkol. Dvanáct členů obec. zastupitelstva náhle odstoupilo, ač nemělo, žádná vážná příčina, neboť samým zeměpanekým komisařem zjištěno, že obecní správa jest v nejlepším pořádku, ano že by mohla býti mnohým obcím dolnorakouským za příklad. Zemřel i jeden člen, čímž počet členů klesl pod

polovici a tím správa obce stala se dle zákona nedostatečnou k vedení obec. záležitostí a proto hned rozpustěna. Ve Vídni měli s rozpustěním na spěch. Místodržitel, koncipista dr. Dreyer převzal správu obce a jeho úkolem jest provést nové volby, což se má státi do tří měsíců. Poštorné třeba nyní klidu a dohody, aby odražen byl na ni rafinovaný útok. Na schůzi čes. lidu dostavilo se 6 českých poslanců, kdež protestováno proti rozpustění obec. zastupitelstva a vyzýváno vše k rozvaze a svornosti. Vždyť v Poštorné jde o zájem všeho Slovanstva. Zemský výbor zabývá se plánem, aby se volby provedly dle systému Němcům příznivého.

Uherská sněmovna pracovala minulý týden parou. Vedle branného zákona a rozpočtu schválena byla i obchodní smlouva s Rumunskem, předloha o sčítání lidu a předloha o půjce 560 mil. korun, zákonná osnova o prodloužení právomoci konsulačních soudů. V sobotu bude uherský sněm odročen.

Chorvatská krise trvá dále. Bán vyjednával s jednotlivými poslanci koalice srbsko-chorvatské a snaží se koalici rozbit, což se mu daří. Mluví se již o rozpustění sněmu a vypsaní nových voleb jako o věci zcela jisté. Bán Tomašić pokoušel se o sestavení zcela nové většiny a chce získati její hlavní oporu už před volbami.

Španělsko a Vatikán. Vývoj věci ve Španělsku spěje k novým velkým útrfám. Španělský velevyšlanec při Vatikánu Ojeda odvolán, král Alfons jest celý v zajetí ministerského předsedy Canaleje. Odjezdem španělského velevyšlance při Vatikánu dostoupilo vrcholu napětí mezi španělskou vládou, jejími liberály a Vatikánem. Ve Španělsku oba tábory, katolický i liberální chystají se k prudkému zápasu. Vláda liberální hájí se autoritou krále Alfonsa, který dal souhlas k návrhům předsedy ministerstva Canaleje, liberáli pak zase mámi lid tím, že praví, že král tak zbožný nedal by souhlasu k zákonům proticírkevním. Naproti tomu zase katolíci chystají se na velkou manifestaci 7. srpna hlavně v okolí San Sebastiana, kde král je na letním bytě, ukázat králi, že španělský lid nestojí za španělskou nynější vládou. Tuto manifestaci katolíci nazývají liberálové výzvou k revoluci a demonstrací proti demokratickému králi. Z Vatikánu vytýká se vládě španělské, že o své újmě začala konkordát měniti, dřív než se dohodla s Vatikánem, který byl ku vyjednávání ochoten.

Dolní sněmovna anglická schválila text prohlášení krále při nastoupení na trůn a sice tak, jak je navrhl ministerský předseda Asquith. Pro hlasovalo 244 a proti pouze 54 poslanců. Nový text neobsahuje už známé nářeky na katolické náboženství. Sněmovna odročena pak do 15. listopadu.

Spojené státy severoamerické připravují se ve vši tichosti k anexi černošského území Liberie. Je to republika v západní Africe o plošné výměře asi 95.000 čtver. kilometrů asi s 1.500.000 obyvateli většinou černochoů s hlavním městem Monrovií, čítajícím 5000 obyvat. Tím Amerika vetoupi na území starého světa.

Zprávy organ. a spolkové.

Kyšpersko. Křesť. sociální organizace v Kunčicích a Orlici pořádaly dne 24./7. společný výlet, který vzor nestálému počastí se velmi pěkně vydařil. Z čísteho zisku věnováno: diecéznímu ústavu pro hluchoněmé 5 K, k čemuž dodal Roman Moravec od svých soudruhů 5 K, na opravu kaple sv. Jana v Kyšperku věnováno 10 K, úctinné slepých dívek na Kampě 10 K, katol. učitelskému ústavu v Praze 14 K. — V neděli dne 31. července pořádaly tyto čile organizace výstavku katolického tisku spolu s přednáškou vys. důst. pána ThDr. Reyla „o tisku“. Ačkoli v Kyšperku byl sokolový výlet spojený se cvičením, byla na výstavce a na přednášce velice pěkná účast; dá se tudíž očekávati, že ku všeobecnému pochopení významu tisku dobrého zahájena bude též účinná práce k jeho rozmožnění u nás. Vysoce důstojnému pánu Dra. Reylvi za nevšední ochotu a obětavost, a jakouž se uvolil přednášku konati, srdečně: Zaplať Bůh! Čilým organizacím v Kunčicích a Orlici: Zdraví Bůh!

Veliký sjezd katol. rolnictva českého spojený s valnou hromadou „Sdružení českých katolických zemědělců“, „Hospodář. Sdružení českých křesťan. zemědělců“ a „Sdružení venk. mládeže v Čechách“ koná se ve dnech 13., 14. a 15. srpna na Sv. Hoře u Přibramě. Program: V sobotu 13. srpna o 7. hod. večer v sále „na Sebastopolu“ u Sv. Hory valná hromada „Sdružení českých katolických zemědělců pro král. České“ s programem: 1. Zahájení též, uvítání přítomných, přátelské pozdravy a projevy hostů. 2. Zpráva jednatele, pokladní a revisorů účtů. 3. Volba výboru, náhradníků a revisorů účtů. 4. Volné návrhy. — V neděli 14. srpna. O 8. hod. ráno má

svatí na Sv. Hoře. O pát 11. hod. dop. v sále na „Sebastopolu“ u Sv. Hory valná hromada „Hospodářského Sdružení českých křesťanských zemědělců pro král. České“ s programem: 1. Zahájení schůze. 2. Zpráva o činnosti Sdružení za rok 1909—1910. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Doplňovací volba výboru a představenstva. 5. Volné návrhy. Odbočky a skupiny upozorňujeme na § 18. odst. 4., 5. 7. a 8. stanov. Volné návrhy třeba zaslati do 1. srpna sekretariátu v Praze II., Spálená ul. 9. — O 2. hod. odpol. v sále „na Sebastopolu“ valná hromada „Sdružení venk. mládeže v Čechách“ s programem: 1. Zahájení valné hromady, pozdravy hostů a přátel. 2. Zpráva jednatele, pokladní a revisorů účtů. 3. O dalších úkolech „Sdružení“ referent Jos. Nuvák, red. „Naší Mládeže“. 4. Volné návrhy. — Večer o 7. hodině „u Hendrychů“ v Přibrami přátelský večer. — V pondělí na Nanebevzetí P. M. 15. srpna o 8. hod. ráno ohromášená účastníků a hostů „u Hendrychů“ v Přibrami, odkud vyjde průvod na Sv. Horu, kdež bude o 9. hod. dop. slavnostní kázání. — O 1. hod. odpol. tábor lidu a sjezd katol. rolnictva českého v zahrádě „na Sebastopolu“ pod Sv. Horou, jehož průběh bude: 1. K zahájení tábora a sjezdu promluví Frant. Šáfránek, rolník a předseda z Dol. Města. 2. „O úkolech a organizaci venkovské mládeže“ promluví Ant. Kaňourek, roln. syn ze Strunkovic. 3. „O našich hospodářských úkolech“ referent Jan Jiří Krejčí, rolník z Hrazan. 4. „O politických a kulturních poměrech dnešních“ promluví Václav Myslivec, říšský poslanec a redaktor z Prahy. Všecky organizace přičítá se, aby účast na této manifestaci slavnosti křesťansko-sociálního rolnictva českého byla co největší.

Velikolepý II. slet Orlů koná se dne 14. srpna v Kroměříži pod protektorátem městské rady tamější. — Za té příležitosti den předtím (13. srpna) pořádá se tam sjezd katolických farníků českých. — Sjezd Orlů nabude zvláštního lesku tím, že bude vypraveno více allegorických vozů.účastní se ho též katolické studentstvo a spolek katolických učitelů. — Káz. zavítá na ten den do Moravy i hojně našinců z Čech! Veškeré dotazy a pokyny adresujte na sekretariát II. zem. sletu „Orlů“ v Kroměříži!

Zprávy místní a z kraje.

Slavnost porciunkule v blsk. semináři. Před lety založená tato pobožnost těšila se hojně účasti věřícího lidu. Případně promluvy měl osvědčený a v Hradeckých kruzích chvalně známý kazatel, vdp. P. J. Zima, člen Emauzského kláštera. Slavnost řídil řídil III. řádu sv. Františka vdp. prof. Dr. Jindra. Seminářská porciunkule zastoupila pro naše město pobožnost, která byla sv. Otcem letošního roku pro celý křesťanský svět povolena.

Slavnostní sjezdové dny „České lesnické jednoty.“ Tentokrátě tedy konal se velikolepý sjezd lesníků v našem městě, jež má v majetku obrovskou lesní r. slohu, totiž 2074.2062 hektarů. Hradec jest po Písku v našem království obcí na lesy sejobatší, hospodářství lesní jest velice pečlivé a účelné řízeno. Proto zajisté zasloužilo si město naše zvýšenou pozornost „České lesnické jednoty.“ Po čtyři dny Hradec byl oděn v háv slavnosti, veliký počet praporů v barvách národních, slovanických a rakouských vláel ve všech částech města. Vzdáván nadšený hold vyspělým reprezentantům lesního hospodářství. Vždyť důležitost řádné péstěných lesů poznává každý uvědomělý občan. Lesy jsou výnosným majetkem, udržují vláhu, zabraňují odplavení půdy, regulují teplotu, mírní škodlivé účinky elektrických mraků, jsou nádhernou okrasou našich krajín, svěží lesní vzduch jest důležitým faktorem v hygieně, atd. — Sjezdu se účastnili zvláště: ministr orby ryt. Popp, prezident zemědělské rady pro království české dr. Bedřich kníže Schwarzenberg, předseda české odboru zemědělské rady A. Prokůpek, předseda „Jednoty českých lesníků“ inž. Holub, lesní inspektor A. Bohutínský, inspektor škol hospodářských Sitenský, hrabě Hrabý z Jelení, hrabě Nostitz-Rieneck, Bedřich hr. Deym, Quido baron Battaglia, delegáti zalesňovacího spolku pro Prahu lesní inspektor Franz, zástupce německé lesnické organizace Petzel, poslanci Srdínko a Vlnař, za pokusnou stanicí v Marienbrunnu lesmistr Schiffel, za svaz českých lovců rada Novotný, atd. Městská rada zdejší i jiní předáci hradečtí projevíli při sjezdu nejživější účast, prokazující všeobecným velice četným účastníkům všeobecnou podporu. — Jeho Exc. nejdp. biskup Josef pak i nyní dokázal, jak bedlivě sleduje kulturní a hospodářský rach, jevíci se v městě našem. Účastnil se horlivě akcí sjezdových. Poskytl též pohostinství předním reprezentantům sjezdu, čímž vypomohl pořadatelstvu v jeho mnohých starostech. Pronesl zdravice, jež přijímány s nadšeným applausem. — V neděli večer pořádán na uvítanou slavnostní večer ve dvoraně Adalbertina, při němž hrála mistrná kapela 18. pús. pluku pod osvědčenou taktovkou kapelníka a komponisty p. Mádla. Slovanské skladby brány se zvláštním procítěním a

odměňovány velikou pochvalou. Sál byl úplně naplněn, ač ještě všichni účastníci do Hradce nepřijeli. Přítomné notability přivítal vše starosta města, poslanec a předseda „Sfědolabského komitétu“ dr. Ulrich a ocenil praktický význam sjezdových daň. Kn. Schwarzenberg vyslovil upřímný dík za přátelství města k Jednotě, poukázal na význam lesů v našem království a přál mnoho zdaru kulturním a hospodářským snahám naší pohostinné obce. — Druhý den 1. srpna uspořádána výlážka do královéhradeckých lesů. Tam bylo vysloveno vřelé uznání lesmistru p. Strachotovi za vzorné vedení lesní správy. Lesy během minulého desetiletí zvětšily se o plochu 40.9355 ha. Daří se zde zvláště dobře borovice a smrk. Odvážení dříví děje se hladce bez velkého vydání; čisté příjmy za dřeviny činí ročně 66.000 K. Po prohlídce lesů účastníci šli shlédnout zařízením světové továrny Petrofovy na pianu Večer uspořádán stkvělý koncert v Grand-hotelu; před tímto hotelem střízen improvisovaný malý sad; vetknuty tam mezi dlaždice malé lesní stromčky. — Dne 2. srpna koná se ve dvoraně Adalbertina valná hromada. Zde předseda českého odboru rady zemědělské Prokůpek oznámil, že se již staly přípravy ku zřízení českého odborného ústavu lesnického. Ředitel Liebusch podal odborné dobrozdání o zkušenostech, jichž se nabýlo při pondělní vycházce; lesmistr Strachota podal referát o lesnických a loveckých záležitostech z roku 1909, c. k. lesmistr Hacker pak vysvětlil, jak se daří cizím dřevinám, jež se nyní zasazují do půdy české. — Odpoledne nato prohlíželi hosté postup regulačních prací na Libi a Orlici. Následovala prohlídka velikých, moderně řízených lesních školek lesmistra Hackra. Ryt. Popp navštívil hospodyňskou školu ve Stěžerách. Ve středu koná se znovu valná schůze v Adalbertinu a odpoledne následovala prohlídka bojiště.

Osobní. C. k. poštovní asistent pan Josef Šáfer z Králové Dvora přeložen byl c. k. poštovnímu řádu II. v Hradci Králové; vrchní poštovní oficiál p. Frant. Liebieh jmenován byl kontrolorem pro Josefov.

Procesi do Vamberka. V neděli dne 14. srpna přijde procesí z Hradce Králové do Vamberka. Účastníci sejdou se před 6. hodinou ranní na hradeckém nádraží. Do Starkova pojedou se vlakem, odtud pak pěšky do Vamberka. Dne 16. srpna přijde se zpět. Procesi jde za každého počasi.

Ve jménu „svobody“ slova XX. století. Jak známo, jsou povinny vdovy penzistky a j. opatrovatelky své kvitance podpisy na farním úřadě. Při docházení na zdejší děkanství úřad jest jim tato cesta velmi stížena. Vedle děkanství odváží několik dělníků cibly na stavbu v pivovaru. Běda té paní neb dívce, která jde na děkanství úřad pro podpis kvitance neb pro některou listinu! Někteří z dělníků mladších, patrať přátel pepického volapüku, napadají tak hnusným způsobem každou ženu, že slova ta naprosto opskovati nelze. Nedávno stěžovala si jistá paní, s pláčem vypravuje o surových urážkách, kterými byla častována. To ež opakuje se každému kaeti, který okolo jíti musí a to před zástupy dětí, hrajících si v ciblích. Žádáme každého, aby urážky sobě učiněné oznámil na příslušných místech, aby spustil onen za svou „námahu“ dostal přiměřený „přídavek“. R.

Deternost pokrokářů. Když do Hradce Králové zavítají hosté, zastávají zdejší pokrokáři úkol nezvedených dětí, které chlubí se svým učitelstvím. Máme ještě v čerstvé paměti klukovina pokrokového tábora, při loňském sjezdu katolické projevovalou. Letos o sjezdu lesnickém se zdálo, že se budou pokrokáři slušně chovati, ale nemohli přece úplně zapřít svou povahu. Lzpili aspoň na návštěvní tabule plakáty, v nichž odporučovali hostům „Macharovu čítanku“ a jiný tisíkový brak. Nejlepší při tom je to, že obecní lespič Fink musil pokrokovému panstvu práci tuto prováděti v noci po 11. hodině. Pak ještě pokrokáři neustydí se chlubit, že jsou zastánci pracujících lidí a že pečují o zvelebení města. Veliká a chlubná čata pokroková!

Pokrokářtí učitelé ve vojenské uniformě. Učitelé vojíní konají letos cvičení ve zbrani ve vojenském Josefově, kde nebudou buditi svým vadaým a nespolečenským chováním v kruzích občanských takové pohoršení, jako ve městě zdejší. Je to smutný zjev, že pokrokoví vychovatelé mládeže musí býti ze středu vzdělaných lidí vykazováni do opuštěných hradeb.

Záložní úvorní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 31. července 1910 celkem K 34.658.380, více o K 130.754.— oproti měsíci předcházejícímu.

Společitelna Kralohradecká. V měsíci červenci 1910 bylo vloženo K 344.196.68, vybráno K 361.188.98. Stav vkladů koncem července korun 14.161.947.81. Na hypotéky bylo nové půjčeno K 218.537.42, splaceno 57.986.29. Na hypotékách koncem července K 11.152.472.41. Zásoba cenových papírů K 2.958.600.—. Uložené přebytky korun 972.218.50.

Poštovní spojení mezi Opatovicemi a Hradcem Králové bude od 10. srpna 1910 vydatně doplněno použitím vlaku č. 525, jenž

Prachevce a Hořm. Město. Osmi-
nedělní stávkové bouře byly právě v minulých
dnech skončeny. Stávka vypukla ve sklaích vá-

peucových lomech zdejších a vedena byla se vši nedostupností lidu podalcaného a neuvažujícího. V jistých dnech zdálo se již, že dojde ku krvavé proliti, když totiž stávkari sroceni počali ohrožovat bezpečnost zaměstnavatelů a svobodu dělnictva z ciziny přišedšho. Největší počínaly si při těchto excesech ženy, které s rozhalenými hadry a s dětmi na rukou vrhaly se proti četnickým bajonetům volající: „Prohoděte si nás“, „střílejte do nás“ a pod. Jenom podivuhodnému sebezápory čstaictva a mírumilovnosti zvláště p. majitele lomů Musila m hou stávkari děkovati, že skončilo všecko tak neklavě. Sám poslanec Svěcený, který přijel stávku urovnávat, musil soudruhy vyzývat, aby zanechali cesty, na které se ocitli, neboť tou nepotřídí ničeho, naopak jenom všecko zhorší. Byla to ovšem notná sprcha na dosavadní agitatory, kteří lid štvali k násilnostem a ještě horší sprcha přišla, když celý výsledek stávky po dlouhém jednání se ukázal toliko přijetím stávkujících do práce bez každého jiného i nejmenšího ústupku. Není divu, že mnohemu se otevírají oči, když uvazuje o lehkomyslnosti, s kterou do stávky byl lid veden, když počítá při tom užlý výdělek, nadělané dluhy a co horšího ještě hrozící snad v blízké budoucnosti omezení neb plně zastavení práce, protože během stávky cukrovary kámen vápencový odebrali předšly jinam. Nebude tedy pracovat pro koho. Nemalé překvapení v kruzích občanstva působilo jednání učitele Matiční školy Žatecké B. Bayera, který stávkářům přivezl podpory od soudruhů Zateckých a pak po 14 dnů tu zůstávaje pletl se do jednání stávkujících. Do knihy cizinců při rubrice „povolání“ napsal: „cestuji do Brailie“, proto představenstvo ho vykážalo z obce jako člověka bez povolání a pokutovalo ho 5 K pro rušení veřejné dráhy a způsobenou škodu na majetku, neboť chodil kudy chtěl, nedbaje veřejných cest. Tímto stranicím pro sociální demokracii a velkopanským ignorováním předpisů občanského života posloužil špatně korporaci, která ho z milosrdenství přijala a vydružuje. Každý nepředpojatý usoudí sám, zlékává-li se tímhle lásky pro sbírky a podpory Ústřední Matice v kruzích občanstva.

Chceš. K oné „vzdělanosti a slušnosti“ dýšící správě „Osvěty lidu“ sděluji jen tolik, že onen „odboj“ nebyl s fary, nýbrž byla jest to přání všech katolíků, jestliže jest zde pouze 62 evang. dětí, by dosazen byl učitel katolický, jesto zde není zákonný počet dítek evangelických. S oním „vzdělavcem“, jenž psal onu zprávu, polemizovat nebudu, neboť kdo se snílí k drzým urážkám, ten nestojí za to, aby se s ním někdo ostouzel. Jen se táži, zdali by mu to šlo do noty, kdyby katolíci ohocnění byli „krákalí“ po evangel. senikrovi? Aug. Michálek, kaplan.

Neštěstí a úmrtí v Chrudimě. Hrozná neštěstí se stalo ve středu 3. srpna okolo 10. hod. dopol. na Riegrově náměstí v galanterním závodě p. Kofíaka. Přišli o život dva příruční, syn p. Kofíaka a J. Nedvěd. Šli do sklepa se světlém pro balící papír. Ve sklepe byl snad nahromádkován svítýpln a tak nastal výbuch. Oba přišli o život; p. Nedvědovi byla natržena hlava. Obě mrtvoly byly dopraveny k soudní pitvě do veřejné nemocnice. Výbuch byl tak mocný, že propadla se v závodě zlatnickém p. Hlavy podlaha. Pan Hlava s paní díel v závodě a propadli se do sklepa, odkud byli bez pohromy vytaženi. Vnitřní zařízení obchodu a výkladní skříní byly výbuchem zdemolovány. Prsteny, hodiny a jiné klenoty byly z výkladní skříně vyhozeny na náměstí. Velká tabule ve skříní přes 1 cm tlustá na kousky byla roztržena a střepiny z ní rozletěly se po celém náměstí. Na štěstí nikdo se neublíval právě v tu dobu kolem výkladní skříně. Jizak by bez pohromy byl odtud neodešel. Na místo neštěstí dostavila se policie a četnictvo. Soudní komise vyšetřuje příčinu neštěstí. — Dne 1. srpna v 7 hod. skončil svůj šlechtatý život zdejší měšťan p. Jan Schüller, obchodník a nadporučík c. k. priv. sboru oostrotsteleckého. Tělesné pozůstatky zesnulého byly dne 4. srpna o 4½, hodině uloženy k odpočinku na hřbitově a sv. Kříže. R. i. p.

Stolany v Chrudimě. V pondělí dne 1. srpna utrpěla rodina p. Rud. Hajzla, zdejšího rolníka a hostinského téžkou strátou. Mezi 8. a 4. hodinou odpoledne rozpoutala se nad krajem naším bouře, při níž blesk jeden sázel komínem do hostince p. Hajzla. Pan Hajzl, meškající právě na chodbě domu, byl bleskem zasažen a umrčen. Na tom však nebylo dosti. Blesk sázel do stáje a tam usmrtil krávu. — Pan Hajzl byl ve věku 54 let a úplně zdrav. Pro svoji přímou, poctivou, v pravdě alovanskou povahu byl u spoluobčanů Stolanských oblíben. Neštěstí rodiny páne Hajzlovy potkává se včde se velkým soucitem. Mrtvola nešťastného pohřbena byla ve středu dne 3. srpna na hřbitově a kostela sv. Mikuláše ve Stolanech. R. i. p.

Pokrokářský hasič v Dymekurech. Nedávno odbyval se u nás župní hasičský sjezd, k němuž v hojném počtu zástupci jednotlivých sborů župy se dostavili, těšice se asi, že v myšlence hasičské budou utvrzení a povzbuzeni a ve mnohých věcech se společně zkušenosti nabudou poučení. Leč nebylo o tom všem skoro ani zmluky ve schůzi župní; od počátku až do konce vyplňovala dobu jednání debata o nřizení Ústředí hasičského, jímž se sakuje dobrovolným sborům

našich hasičů obvyklé dosud účastenství na církevních slavnostech. Předseda župy p. J. Váňa okolkoval, okolkoval; prý nechce v této věci mluvit sám, jakožto jinovorec, že tedy předává slovo v této otázce p. Mladějovskému z Král. Městce. Tomu však nyní nepřekáželo ani to, že není — dle křestního listu — jinovorec, ale pustil se do své úlohy a horlivostí plachtravného pokrokáře. Dával se příklad Sokoly, kteří prý sebe i celý národ tak prosalavili (ale kdy? při volnomyšlenkářském štvaní?) a kteří prý také na klerikální parády nechodí, jako leckde „za litr chlastu“ hasiči a veteráni chodí dělat panáčky. Kristus prý nesháněl žádné spolky atd. Tak daleko pak ve svém pokro-áském horlení pokročil, že viděl potřebu ku konci svého řečnického výkonu sám svůj fanatismus omlovati. — Bylo to však také k zlosti! Slyšel od shromážděných delegátů, že prý není všecko pokrokem, co někteří za pokrok mají a prohlašují, musil přes všecko své horlení proti „klerikalismu“ v hasičstvu slyšeti, že sbory: Malá Strana, Nouzov, Chotěšice, Dubecno, Vosek — a snad ještě i jiné — starodávnoho zvyku „dávati B. hu, co božího jest“ nechtějí se vzdáti; musil saselechnouti i tu výstrahu, že by se mohlo státi, že by sbory mohly se ustaviti na jiných základech, aby stály dobrovolnými, nezotročenými ctrokáři bezvěreckými. Že p. Mladějovskému seकुndoval také p. učitel Jambor, bylo nám mnohým divno. Nuže: „Na zdar“ naší župní práci protináb.ženské! Tím se hasičstvo zveleblí, jednotnost upevní a také nabude cti, vážnosti a lásky u občanstva!?

Rudá výstava v Nové Pace. Minulou nedělí dne 31. července byla otevřena sociálně demokratická výstava. Zahájil ji občan Janč, vůdce zdejší soc. demokratické strany jako předseda výstavního výboru a po něm za městskou radu soudruh Dr. Matysl. Výstava sama o sobě jest bezvýznamnou. Slouží jen k účelům agitacím strany sociálně-demokratické. Patrně to bylo již minulou nedělí, kdy město zaplaveno bylo rudými křesťáky a prapory. Ohlášeno také jest více schůzí, na nichž bušiti se bude do klerikalismu. Pro město Novou Páku znamená výstava vplutí zmírající strany mladoběské do tábora sociálně demokratického, což nikoho, kdo Novou Páku zná, nepřekvapuje. Jakási nespokojenost se sice ptece tu a tam ozývá, že prý městská rada chce pomoci demokratům z bryndy a zaplatiti v dluzích vězici sociálně demokratický dům „Grand“, ale jen tak šeptem, aby se to pan starosta nedověděl. Ostatně známá vládnoucí pětka ví, proč tak čini. Badou brzy volby a soudruh Janč byl by prý dobřým starostou (umí německy, byl v Liberci, dělal německé cihly), proto si jej musí předcházet! Co se katolíků týče, těm to bude asi jedno, Janč nebo Záhejky! Do výstavy však klerikalové nemají právu vstupu. Proto pozor!

Lázně Bělehrad navštívilo od 15. května do 26. července 806 hostů a 1090 turistů.

Přeštitce. Dne 21. července zemřel zaslužilý čestný občan obce Velko-Jesenické, ředitel škol v. v., majitel čestné medaile za čtyřicetileté věrné služby p. František Bouz v 65. roce. Pohřeb konán v Přešticích dne 23. července za veliké účasti. Služebniče věrný, vejdi v radost Pána svého!

Německobrodský pokrokářům připomenutí o „klerikalismu.“ Zvete na svůj tábor tímto slovy (viz na př. „Osvětu lidu“ z 3. t. m.): „Klerikalism byl největším (!) odpůrcem našeho národa v minulosti (tak! Už přes 1000 let „rdoual“ katolicism český lid, ale posud ho nezadusil; zato šidovské kořaly jej otravují jen což!), jest překážkou našeho pokroku a bude vždy největším (no — no!) nebespeším zdárnému kulturnímu vývoji veškerého lidstva. (To snad proto, že bez tlaku pokrokářské knuty zakládal při klášterech vědecko-umělecké akademie, univerzity, že podporoval průmyslné cechy, zveleboval zemědělství, hájil rolníky před ujařmením šlechty a učil lidstvo Desateru). Klerikální tlak doby protireformační zkažil zdravé jádro české povahy a klerikalism doby dnešní, výbojný a nebezpečný, jest nám týmž nepřítelem (snad že varuje český lid před zlitnými vídeňskými židy, před pruskými pastory a vydělečnými, nedostudovanými lidmi, kteří se živi „pokrokem“), kterým nám byl v dobách české reformace, té nejslavnější doby českých dějin, kterou klerikál pokládá dneš se národní neštěstí a poblouzení.“ — Tedy ještě některou poznámku k písničce pokrokářského kolovrátku, která se bezmyšlenkovitě opakuje do nekonečna! „Klerikální tlak“ že zkažil zdravé jádro české povahy? I nikoli, ale napravil děsnou mravní spoušť, nad kterou sami vášnější protestanté trauili. Katolíci nenaváděli své kandidáty kněžského stavu, aby podvodně dvakrát změnili svou víru, než budou posvěceni. Tak však kazila své kandidáty husiták konsistoř. Husitští koňši pro svůj život upadali v opovrnutí i samých husitů, takže lepší husití raději ai zakládali společnosti zvláštní (počátky českobratrské jednoty) aby neutonuli v bahně, nad nímž vládli husitští administrátoři. Korrupce kněstva husitského byla na konec tak úžasná, až Luther napsal samým Čechům, že může býti v Čechách dobře knězem ten, který dosrál v Německu na šibenici a na kolo. Tato slova z listu Lutherova nevymaže žádný

kolovetský pokrokář a také nezastuňuje tu pravdu, že pastoři čeští, kteří přejímali duchovní správu po kněžích husitských, byli ještě horší a že se svíjeli pod velkopanskou knoutou protestantských šlechticů. Přijímání skutečně v Čechách sa „evangelické“ duchovní správy zločinci, kteří uprchli odjinud před kriminálem. Jen si čtete dějiny protestanta Denisa nebo dějiny Broumova od Vintery! Jaký vliv taková korrupce měla na mravy národa, každý lehce uhodne. V té „nejslavnější době českých dějin“ barbarsky zničen Vyšehrad, vypálena Malá Strana a Hradčany a tu od „reformujících“ Čechů skazeňy tisícové pomalíky české katolické vzdělanosti, univerzita okradena, takže jen živožila. A když se dostala do rukou protestantských stavů, trpěli professoři tak velikou bídu, že krátce před Bílou horou za ředitele university volili šlechtické chlapečky protestantské, aby od jejich tatínků něco za tu poctu dostali. Ale neobdrželi od bohatých tatínků nic. Selaký stav právě v době husitské a protestantské bezohledné ujařmen, přámýsl a obchod nikdy tehdy nedostoupil toho rozmachu jako za Otce vlasti, počet obyvatelstva po krvavém masakru husitům až do Bílé hory se ani zdaleka nevyrovnal počtu ststi z doby Karlovy, při školství nižším saznamenán značný pokles; nastalo tak aristokratické třídění mezi stavy, že tomu tak nebylo ani v době pihanské. Tak vyhlížel pokrok „nejslavnější české doby“, která měla aspoň tolik poctivosti a upřímnosti, že vzpomínala s vděkem na kulturní skutky nejslavnějšího českého panovníka Karla, jež nazývali jak husité tak protestanté Otcem vlasti, světlém knížat, císařem svatě a blahé paměti a pod. Teprve moderní pokrokáři čeští, kteří chválí bandity barcelonské, snaží se bezcitně stkvélou postavu zakladatele naší university poházezi sazemí, aby dokázali — své „vlastenectví“. K čemu se nechce odvážiti ani cizácký aurovec, k tomu jsou ochotni fanatičtí čeští utlačovatelé katolické svobody.

Tábor lidu koná se v neděli 7. srpna 1910 v Zrnatíně u Litomyšle o půl 3. hod. odp. Řečníci: taj. Jukl a posl. dr. Jos. Myšlivec. Agitajte pro bojně účastenství.

Městská spořitelna ve Vysokém Mýte vykaruje za měsíc červenec 1910: vloženo na knížky K 318.431.96; vybráno K 251.924.35, vloženo na běžný účet K 13.950.—; vybráno K 61.175.66; zůstatek vkladů na knížky K5,583.577.22, na běžný účet korun 1,104.958.11; úhrnem K 6,688.535.33; hypotečních zápůjček vyplaceno K 72.200.00; splaceno K 18.017.88; zůstatek hypotečních půjček K 4.660.720.13; směnek eskomptováno za K 260.897.48, splaceno K 265.433.16, zůstatek K 501.738.99; do jiných útavů vloženo K 205.161.45, vybráno K 165.954.71, zůstatek vkladů v jiných útavech K 1,112.675.57; cenových papírů v zásobě za K 2,948.567.18, záloh na cenové papíry K 10.070.—, hotovost pokladni K 17.441.09; obrát účetní a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 31. července 1910 K 21.347.212.41.

Různé zprávy.

Národnostní spravedlnost soc. demokratů. Ještě posud nám zní v sluchu ohlas neupřímných rudých frází, že soc. demokracie jest jedinou společností, která dovede odkliditi spory národnostní a dáti každému národu, což jeho jest. Nynější úporný boj mezi rudými autonomisty a centralisty však mluví řečí tak přisernou, tak drenou, že nejeme ani na okamžik v rozpacích, jak se dříve drze z tábora těch lidí lhalo. Na př. v neděli svolali centralisté v Praze-VII všeodborovou schůzi, do níž autonomisty nepustili. Při zavřených dveřích rokovalo tam asi 60 lidí. O schůzi té píše „Právo Lidu“: „Co se na schůzi mluvilo, bylo hotové travičství. Sekretář Haebrovy odborové komise pro Čechy, Rautenkranz, pronesl tu před celým shromážděním následné nařeční, že „Právo Lidu“ schůzi oznámilo proto, aby ji policie znemožnila. Že schůze byla vyplněna nejbídnějšími útoky na stranu a na její čelné pracovníky, jest samozřejmo, neboť to jest pole, na kterém konečně ukazuje Rautenkranz, že přece má nějaké schopnosti. Druhý „řečník“, Hugou Heller, dokud byl zřizencem továrny na cukrovinky ve Vídni, býval autonomistou, ale své předsvědčení přes noc obrátil, jakmile byl přijat do služeb centrální organizace.“ — V Horáim Růžodole u Liberce došlo mezi centralisty a autonomisty ke srážce. Čeští soudruzi konzali tam v sobotu schůzi. Němečtí sociální demokraté rozhodili leták mezi svými stoupenci, by se do české schůze hojně dostavili. Schůze byla obrovsky navštívena. Při volbě předsednictva došlo ihned ke srážce mezi oběma národnostními tábory. Češi, kteří byli na schůzi té v menšině, vidouce, že němečtí soudruzi přišli do této schůze s násilnickými úmysly, odešli. Při odchodu bylo na české sociální demokratty útočeno, ano i píváno a voláno: „Hinane mit deu Tschechen!“ — Páni socialisté, tohle přece nejsou nerozmyslené, lehkovážné výbuchy; tu sa provaluje velikým proudem, co hráze neupřímného tatlní dlouho chtěly zadržeti. Provaluje se řeka, která sbírala nacionálně-šovinistické prameny již dávno v mohutné

řečiště. Soudruzi šetří to dobře věděli a př. ca chyťte dlouho mčeli.

Není nad masanost masarykovského denníku. V židovsko-protestantském „Času“ čteme tato farizejská slova: „Říkat o „Času“, že je protináboženský, může jen ten, kdo o životě české společnosti ví málo víc než Tibetán. Říkat, že jsme proti náboženství, když potíráme klerikalismus, to může jen idiot.“ — Tedy dle „Času“ jsou hotovými pitomci ti lidé, kteří by vinili masarykovský denník z nepřátelství proti náboženství. My zase proti těm drzým slovům tvrdíme, že jen člověk na obě uši bluchý a na obě oči slepý anebo nepoctivce může popíráti řádění „Času“ proti náboženství. Kdo pak to podporuje notorické nevěře volné myšlenkate? Kdo spílá lidem těm, kteří nechťejí slepě těch nevěrců poslouchati? Kdo uveřejňoval potupná slova o Kristu a docela směšné poznámky o existenci Boží? Může snad obstáti kterékoli náboženství vůbec, jestliže se vezme lidstvu i víra v Boha? Kdo očese tímto nejnutnějším základem náboženství, pak činí všechny následující náboženské představy zbola zbytečnými. To můžeme také poznati na masarykovském studentstvu, které neoklikuje řemeslných štětců, náboženskou myšlenku nevzdělává, pozitivní práci náboženskou se zcela vyhýbá, zato však břitvné tleská každému, kdo kterékoli náboženskou zásadu uvádí v neváznost. — Abonentní politika „Času“ jest ovšem velice chytrá. Dovede podvracetí základní věroučné články všech stávajících náboženství vůbec, ale přes to vzhledem k církvím samým libuje si v šikovné nedůslednosti. Bojuje totiž výhradně proti církvi katolické, ale na druhé straně oznamuje bohoslužby protestantské, dělá reklamu synagoze germanisačním konfesioním školám židovským atd. To jest ta proticírkevnost. Napíše se něco proti dogmatu, které jest společné jak katolíkům tak protestantům, ale za ten věroučný článek jsou napadáni zřejmě a otevřeně jen katolíci. Tak se pracuje „nábožensky a proticírkevně.“

Sanatorium pro české kněze v Istrii. Mnohým kněžím československým známo je útulné místo na pobřeží istrijském poblíž Opatie, Ika, kde příčinou českého kněze + Dominika Filipa vystavěno jest sanatorium, aby tam v nemoci lézali kněží úlevu a sotavení po namáhavé práci v duchovní správě a ve škole. Jako tělo, tak i duši každé každý rád v cizině a na cestách osvězuje obětí své sv. Sanatorium v Ica mělo sice kapli se 3 oltáři, ale sloužit mši sv. v tak malé a provisorní kapli, kam i lázeňští hosté i domácí obyvatelstvo chodívali, bylo opravdu obtíž. I vyhověla správa spolku sv. Josefa dlouholetým steskům a přáním a postarala se o stavbu pohodlné a pěkné kaple při sanatoriu se 4 oltáři. Překážky, jež pro nepřístupnost terénu stavbě se v cestu stavěly, tak šťastně byly překonány, že i pohodlná místnost pod kaplí, rovněž dosud nevyhovující počtu návštěvníků, mohla býti upravena za jidelnu. Dne 19. července na svátek sv. Vincence svěcení nové kaple vykonal vdp. farář v Lovraně. Tiché ale dojemné této domácí slavnosti účastnilo se 28 kněžů a četní obyvatelé z vesničky Iky. Hlavní zásluhu o postavení kaple má sekretář spolku vdp. Zimmermann, jenž obtíže všechny a obětavostí nevádně překonal, aby pobyt v sanatoriu příjemnějším učinil, začal při společném obědu mu vdp. V. Sedláček, katecheta z Rokycan, latinskou řečí poděkoval. Radostné nálady pak užil vdp. V. Karas, profesor z Opavy, a vybral na novou kapli od přítomných 86 korun. Z českých kněžů byli přítomni tito vldpp.: prof. V. Karas z Opavy a Jan Šandera z Náchoda, farář Janík ze Slezska a J. Teplý z Bečtiny, katecheta A. Benda, Forman, Nováček, Pískovský, Sedláček, Simon, Vlasák. Jmenování kněžů vybízejí pp. spolubratry národnosti české, aby hojně přistupovali ku spolku sv. Josefa (zvláště mladší) a z vlastní zkušenosti jim doporučují pobyt na břehu modré Adrie. Solný vzduch a denní koupele v mořské vodě dle rady lékařů značně zlepšují nemoci, jimž kněží v těchto trudných dobách podléhají, zvláště nervosu, nemoci krčel a plicní. Příspěvek členský není velký a pobyt zde je poměrně laciný, takže vydání daleko převyšena bývají výhodami, jež z pobytu zdejšího plynou, nemluví ani o morálně posile slovenského živlu ve spolku a v Istrii.

Kolik platí české země státu. Nejnovější statistika zjistila, že do Vídně odvádějí Čechy 287,854.423 K, Morava 135,664.660 K a Slezsko 45,485.273 K, úhrnem 560,024.366 K čili 42% všech příjmů v Rakousku. Vláda vrací Čechům 140,417.792 K, Moravě 40,091.596 K a Slezsku 10,614.949 K, všeho vřady 191.224.322 K. Poblíž tedy rakouský germanisační centralismus rok jak rok z českých semí 368,800.000 K. Za ty peníze už by přece mohli Němci uznati rovnoprávnost našeho národa a Vlasy, Němci a Poláci.

Jem me češtinu! Poštovní a telegrafní ředitelství pro Dolní Rakousy vydalo v těchto dnech poštovním úřadům ve Vídni výnos, ve kterém se táže, zdali by bylo účelno, aby poštovní úředníci u šáltrů znali francouzský a anglický jazyk a zdali je nutno, aby služba v těchto řečech byla zavedena. Poštovní ředitelství zároveň podotklo, že takovým kvalifikovaným úředníkům po-

volen bude příplatek. V příslušné ustanovení, ve kterých úřadech znalosti „cizích, nikoli v semi obvyklých jazyků“ je potřebí, mají býti konána šetření, o jejichž výsledku má býti spraveno poštovní ředitelství do 14 dnů. Ještě nebyla tato vyhláška poštovním úřadům doručena a již měl ji svaz Němců dolnorakouských, jenž se unese, zakročiti co nejostřeji u poštovního ředitelství, aby mu byl správně vyložen výraz „nikoli v semi obvyklých jazyků“, neboť svaz se obává, že by tímto způsobem mohlo býti zavedeno české úřadování ve Vídni.

Poláci v Německu dle zprávy Sborníka české společnosti seměvčedně jsou na postupu. V posledních 15 letech stoupl počet dětí polských poměrně značněji než německých. Polských dětí bylo mezi vším žactvem pruských škol r. 1891 celkem 10.8 perc., r. 1896 již 11.4 perc., r. 1901 pak 11.56 perc. a r. 1906 stoupl na 12.6 perc. Přes všecko pronásledování ze strany Pruska Poláci jsou na postupu.

Označování cen jídel a nápojů v hostincích. Mijitelům, nájemcům a pachytřím hostinců nařizuje o. k. okres. hejtmanství, aby v místnostech hostinských ve smyslu § 52. živn. řádu veřejně vyvěšen byl ceník s označením cen jídel a nápojů, a upozorňují se, že by nedodržení tohoto nařízení dle trest. ustanovení § 131. a násl. živn. řádu stiháno býti muselo. Toto nařízení vejde v platnost dnem 20. srpna 1910. Povinnost obec. úřadů jest, aby o zachovávaní tohoto předpisu dbaly a zjištěná opomenutí o. k. okres. hejtmanství oznámily.

Kolik stojí říšská rada. Vydání na říšskou radu rozpočteno jest v letošním rozpočtu na 4,082.687 K, tedy o 138.164 více než loni. Vydaje na říšskou radu obnášely roku 1888 jen 1,463.611 K, vzrostly tedy za 23 roků o 2,619.075 K, což jest o 200 proc. Na diety poslancecké počítáno je v letošním rozpočtu za 8 měsíců pro 510 poslanců 2,601.000 K. Tedy celých milionů jest potřebí k vůli tomu, aby se bračil náklad spjený s pouhou státní úradou, s politickým hlasováním. A přitom copatřti pokrokaři říkájí, že není potřebí platiti Církvi Svatopetrský halét. Církve — tak obrovská společnost, by nepotřebovala nic ani na výkonou, úřední moc, na administrativu, misie, na školy, kostely atd. Lidový parlament jest poměrně o mnoho dražší než správní apparát církvevní.

Rychlost automobilů, motorových kol osadami dle policejního nařízení nesmí býti nikdy větší, než jak rychle jede lehký povoz a nikdy (i mimo osadu) nesmí se jeti rychleji, než jak kůň poklusem jede, v tom případě, když buď mlha zamezuje rozhled a tedy i za noci a dále na takových místech, kde silnice nemůže býti přehlednata. Těchto předpisů řidiči i majitelé automobilů atd. častěji nedbají, proto obce a úřední orgány silniční mají tu míti pečlivý dozor, aby zabráněno bylo poškození osob a majetku na veřejných cestách.

Československá náložna v Praze (Spálená ulice 9.) vykaruje koncem července 1910 následující: vkladů přijato K 136.995.92, vkladů vyplaceno K 131.094.61, zápůjček poskytnuto: K 28.436.72, zápůjček splaceno: K 21.096.66, obrát v červenci K 537.028.27, počet členů: 232, upsaných podílů: 469, splaceno podílů: K 22.532 — vklady K 327.270.63, zápůjčky: K 304.742.70, hotovost K 9.755.55.

Palestina. Náklad. knihkupectví R. Promberga v Olomouci vyšla právě I. serie krásných kolorovaných pohlednic ze Svaté země: Palestina, jež u příležitosti pouťi do Sv. země zvláště se hodí českým poutníkům; neboť mohou se předem obeznámiti s místy posvátnými, potom mohou jich velice výhodně upotřebiti jakožto pohlednic k zasílání, protože dostanou je daleko laciněji než v místě. Stojí celá serie 24 pohlednic pouze 3 K. *Pohlednice tyto jsou též opatřeny vhodným českým textem,* jehož cizí vydání nemají. Pohlednic těchto lze také velmi dobře použiti ke školnímu vyučování, neb mohou úplně nahraditi velké a drahé obrazy nástěnné, a dají se vhodně a prakticky upravit na kartony neb do passepartout.

Nejlepší odpovědi na krvavé násilí spáchané německými suřivci na české menšine Jihlavské, bude provedení sbírek ve prospěch stavebního fondu české reality v Jihlavě. Má býti otevřena po prázdninách, a německé demonstrace vedeny jsou jen za tím účelem, aby byl vynesen zákaz úřadů ku otevření této české školy veledělečité pro celý ostr. Jihlavsko-Štocký. Příspěvky přijímá Školská Matice v Jihlavě.

Drahou společnou výpravu na Balkán na četná vyzvání došlo po bluboce uspokojivé výpravě prvé pořádá ve dnech 22.—29. srpna Alois Klaus, učitel a spisovatel v Chrudimi. Výprava jede poštovní parolodí z Vídně s Praterkai 23. srpna v 7 hodin ráco k Prašpurku. Ostřehomn, Vácovu, Komárnu, Budapešti, Mohači, Vukovaru, Petrovaradinu, Karlovcí a přibude dne 24. večer do Bělehradu, kde účastníky městem i okolím provede p. D. Jovanović, redaktor Štampy. Badapešti věnován den 27. a 28. srpna, kde výklad obstará p. F. Kodet, starosta tamního Sokola. Dne 29. a 30. srpna navštíví výprava spo-

lečné vídeňskou loveckou výstavu. Poněvadž této druhé výpravě dostalo se velikých elev, sta novena cena celé cesty v I. třídě na lodi a úplným zaopatřením místu touto odpovídejícím na 70 K. Přib. ášky, poněvadž bude přijato toliko 30 účastníků, nutno učiniti ihned, nejpозději do 20. srpna pořadatelů do Chrudimi, jež na požádání zašle i podrobný prospekt celé cesty.

(Zasláno).
Poděpsaná vzdává nejardešnější díky dobro. spolku „Charitas“ za vyplacení pojistného po smrti lém muži Karla Reichrtovi, rolníka a starostovi.
V Hablicech u Smiřic, 1. srpna 1910.
Anna Reichrtová,
vdova.

Gráfova kostka
veřejně
za 6 haléřů
ustane i na dále vřeholem dokonalosti.
Ve vlastním zájmu žádejte původní krabičky 10 kusů za 60 hal.
Ku členění soutěží zavedená
Gráfova kostka 5 hal.
„Jemná“ za
předtí daleko každou napodobeninu, o čemž jediný pokus přeuvědčí!
R. STEYSPAL, velkovr. podiv. PRAHA VII 917.

Umělecký ústav
pro malbu a kresbu
B. Škarda, Brno,
zho. ovuje a dodává malované okna chráněná v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejbohatšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochrauné sitě vše zasazenou místě. Mosikový sklenný pro la-gady, křížové cesty atd. Nákrety, rozpůty i odborná rada zdarma.
Přesčetna vyznamenání a doporučení.

Pensionát Voršilek
v České Skalici
obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zařízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.
Chovanky mohou se vzdělávati v jazyce českém, francouzském (učitelka rosená Francouzská), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, citeru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobem společenským se vyučuje.
Ústav má kapli k vytápění, krásnou, zdravou polohu a velikou zahradu. K vycházkám chovaneck slouží romantické okolí, zvláště „Babiččino údolí v Ratibořicích“, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, „že patří k nejkrásnějším místům, která kdy spatřil.“
Městční plat mírný! Ostatní v prospektu! Nastoupiti možno kdykoli! Školní rok po-
činá 15. září t. r.
Představení.
Poznámka. Redakce „Obnovy“ odporučuje vřele „Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí, aby jejich dítky německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly!

Soběinám

prospějete, objednáte-li viněné látky, plátna, širlinky, látky na roby, soupravy, salonní čamitury, vůbec všechno zboží tkalcovské, u firmy:

Tkalcovské výrobní společenstvo VZÁJEMNOST v HRONOVĚ
Český lidový podnik. Vzorů zdarma i franko.

Kupte si obsažný spis:

„Úkoly sociální politiky“

Sepsal Dr. Fr. Reyl.
Cena spisu 3 K, pro abonenty „Čas. Úvah“, přímo objednávaných u administrace, 10% sleva a franko.
Administrace „Čas. Úvah“ v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Budapešť, VIII. ker. József-körút 15. a. — Praha, Ferdinandova tř. 43. — Vídeň-VII., Mariahilferstr. 86.

Cenníky zdarma a franko.

Nejnižší měsíční splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Prodej menšího hospodářství.

11 korců melioračně zděnovaných jest za příčinou nezhojitelné nemoci hospodářovy za výhodných platebních podmínek z volné ruky na prodej.

Bližší zprávu podá majitel

Josef Touc

v Králové Lhotě.

Pošta Meziříčí v Čechách.

Rolníci a dělníci, čtete a rozšiřujete

brožuru, jež vyšla v Čas. Úvahách pod názvem:

Příčiny sociální nespokojenosti.

Píše Čerěk Semecký.

Cena 16 hal. Při hromadných ob-
— jednávkách značné slevy. —

Objednávky vyřídí administrace

„Časových Úvah“

— v Hradci Králové. —

Duch

katolické

Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Sbírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou plodem nezapomenutelného biskupa, jest znamenitou specialitou v literatuře české. Velice zajímavá, populární to četba pro vzdělané i prosté; formou velice poutavou podává hojnost poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém národě velikou sensaci; nijak dosud nezastaraly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe — a nejlevněji u —

Josefa V. Paďoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h, 70 hal.

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

☛ třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 29. srpna 1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií za umírající s příslušnými modlitbami (z brevíře) nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice cennou stat O církvích nepravých (bludy). Stránkování Oltáře zůstalo se starým vydáním totožné, takže nijak není znesnadněno užívání „Nápěvů k Oltáři“ a „Přívodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké provise bylo nutno stanovit ceny nového vydání takto:

Cena knihkupecká — krámská
v plochých arších 50 kusů franko 22 K 50 h
100 „ „ 44 K — h
bez frankatury 1 výtisk

v poloplátně s červ. ořískou 65 h 80 h
v plátně 74 h 92 h
v plátně se zlaceným křížkem . . . 80 h 1 K
v celokůži se zlaceným křížkem a
zlacenou ořískou 2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým archům žádati přikládání jiných druhů knih at Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, dostati mohou **dedatek „O církvích nepravých“** (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní brožurku archovou za 5 hal.

Litaniie k sv. Josefu (jiný přídavek nového vydání Oltáře) prodává se na listcích 8° 100 kusů za K 1.20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Inž. C.

Jana Kotrče

c. k. místodržitelství koncesovaná

prostředkovací

a realitní kancelář

v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých parcelacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

a

prodává

vlastní objekty za výhodných platebních podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 31.

Zrcadlo rafinované zloby.

Jeme nuceni znovu se vrátiti k borromejské encyklice a zaznamenati takto důkladné kulturní dokumenty doby přítomné pro budoucnost, jelikož ostré zuby různých fanatiků zakusují se do papežské encykliky s neustávající lačností.

Potud buďte si nepřátelský Moloch pochutnávati na soustech umělé z encykliky zrobených, pokud nenalezne novou vitanou záminku k protikatolickému řádění.

Které místo z encykliky podráždilo tolik protestanty a ještě více „proticírkevnícké“ pokrokaře, kteří rychle nabízejí s nepochopitelnou horlivostí evangelikům své kostelnické služby?

Latinská ta papežská listina chválí sv. Karla Borromejského a praví, že přes všechny nešlechtné snahy pravda církvi uložená zůstává a církev z bojů vychází krásnější a mocnější. A nyní přichází v encyklice místo, které tolik evangelické netýkavky podráždilo. Dříve než se protestanté dověděl, jak vlastně ty věty encykliky zuř, bouřili a rámusili, jako by jim na život někdo sáhal. Doslovný překlad toho místa zní takto:

„Tento podivuhodný vliv Prozřetelnosti Boží na dílo obnovy, podniknuté od církve, hojně se jeví zejména v tom věku, který ku potěše dobrých lidí srodil Karla Borromejského. Za doby té, kdy panovaly choutky, kdy téměř všechno poznání pravdy bylo smateno a zastřeno, byl stálý boj s bludy a zdálo se, že lidská společnost, vrhající se do nejhoršího, strojí si těžkou záhubu.“

Za toho stavu věci povstávali pyšní a odbojní lidé, „nepřátelé kříže Kristova“, kteří pozemské věci mají na mysli . . . jejichž bůh břícho jest.“ (Phil. 3, 18., 19.) Tito, snažíce se, nikoliv o nápravu mravů, nýbrž o popírání článků víry, všechno uvádějí ve zmatek, razili sobě i jiným širší cestu zvlá, anebo vymykajíc se z autority církve a jejího vedení, usilovali o skázu jejího učení, zřícení i kázně, jsouce jako v jámru choutky kteréhokoliv sebe zkaženějšího knížete anebo národa.

Potom po způsobu nešlechtných lidí, na něž se vztahuje hrozba: „Běda vám, kteří říkáte zlému dobré a dobrému zlé“ (Isai. 5, 20) nazvali vzpouru odbojných a onu pohromu víry i mravů opravou, sebe pak obnoviteli staré kázně. Ale ve skutečnosti byli kazatelé, poněvadž ztencivše síly Evropy, zápas s různými válkami uspíšili odpadání za těch dob a rozkoly, jimiž jakoby jediným útokem byl obnoven onen trojitý, před tím rozdělený způsob boje, z něhož církve vyšla vždy nepřežitelná a bez pohromy, totiž: krvavé zápasy prvních dob; potom vnitřní nákasu bludů; konečně pod pláštíkem chránění svaté svobody tu záplavu nepravostí a podvrácení kázně, k jakému nedostoupil snad ani střední věk.“

Tudíž zde Vatikán 1. mluví výslovně o „reformátorech“ (odbojných lidech) *doxy Karla Borrom.* 2. Nejmenje tam výslovně ani Luther ani Kalvína, ba neuznává se tam ani slova „reformace“ nebo „reformatores.“ Tudíž encyklika mluví povšechně o lidech odbojných, o farizejích, spolehajících se na ochranu mocných tohoto světa a nazývajících rozvrát obnovením a opravou. 3. Z textu jest naprosto zřejmo, že slova ta úplně pomíjejí osobu Husovu a Chelčického. Vždyť se tam výslovně uvádí věk velikého arcibiskupa Karla slovy „v tom věku, za toho stavu věci“. 4. Pravdu těch slov papežových potvrzují sami učení a charakterní dějepisci protestantské doby nynější. Celá obrovská kniha nejpádňějších dokumentů, celé řetězy nejjasnějších fakt dají se nyní lehce sestaviti na důkaz, že papež ani nejmenším slůvkem se neodchyluje od správného posudku. 5. Přímou smyšlenku jest tvrditi, že ta slova jsou docela nezřizným útokem na protestanty nynější.

Leč protestanté a pokrokaři sami ukazují svým štváním, lhaním a překrucováním, kdo by vlastně zasloužil důkladné klepnutí přes prsty a proti komu by se měli v přední řadě ozvat přátelé náboženského míru.

A teď si dobře pamatujte, jak se snažil starý Masaryk se všech sil ta papežská slova vysvětliti! „A jestliže velekněz římský také o našich reformátorech praví, že byli lidé světlí, táži se s rozhorlením, zdali také ten Hus, ten Chelčický, ten Komenský byli lidé světlí a břichopásci. Jen člověk nezdělaný může se opovážiti našim reformátorům vytýkati břichopasectví . . .“ Ale už dost. Z tohohle stařeckého žlabunění čiší demagogické pozérství a popichování na sto honů. Zda vůbec Masaryk přišel na místo encykliky svobodně čísti a svobodně promýšlet? Zda se, že mu stačilo přečtení „objevu“ některého fan-

tického pastora, který třikrát slova encykliky přečtyka, než je předložil svým ovečkám.

Redakce „Času“ měla sestárlemu svému kolegovi prokázati přátelskou službu soukromým připomenutím, aby nemarkýroval tureckého muzina tak humoristickým vyvoláváním. Leč zášť je slepá. Proto dne 2. t. m. přeevangelisovaný „Čas“ radí: „Kdyby evangelici svclali protestní schůzi třeba v Praze, přišlo by mimo ně samé z neevangeliků jen tolik účastníků, že by je snadno spočítal . . . Ale co by bylo možno a radno: ať necírkevní, neevangelické (tedy klerikální!) organizace, politické spolky pokrokové, svobodomyšlné, sdružení protiklerikální svolají a zaranžují protesty veřejné, na př. schůze v Praze a po městech venkovských a pozvou na ně mimo jiné též evangelického řečníka. Podobně postupují Němci. Čteme, že protestní schůzi v Brně pořádá spolek pro volnou školu, výzvu ke všem svobodomyšlným směrům se obrátil na veřejnost, a na schůzi mluvil katolík učitel, evangelický a starokatolický farář. — Takto by jistě i čeští evangelici vykonali svou povinnost (!) k veřejnosti, když by měli jistotu, že veřejnost chce je slyšet. Jinak by byl jejich každý sebe lepší čin ranou do vody.“

Ergo — volnomyšlenkáři mají obhajovati jednu epochu dějin „Jedu z Judey.“ Mají k vůli evangelickým klerikálům dokazovati násilným přikrucováním historie, že ten „Jed z Judey“ byl za Luthera a Kalvína nejčistším křišťálem, že lutherské a kalvínské hranice byly projevem evangelické svobodomyšlnosti, že hnusné pověry lutherské o ďáblech byly pokrokem a pochodem k zdravé soudnosti, že zázobaní a zhrálí katané drobného lidu byli povolnými reformátory.

„Povinností k veřejnosti“ jest u evangeliků rámusit proti latinské encyklice, která se před lidem s kazatelen nečetla. Zato však povinností katolíků jest mlčet, když českou řečí v české zemi na veřejných schůzích katolíci kněží se líčí jako kriminální vyvrhelové lidské společnosti, když hadí jazyky otravují náboženský mír vymyšlenými, prolhanými zprávami o papežce Johaně, o papežském prokletí komety, o brku z křídla archanděla, o části Jakobova žebříku, o brožuře Jegličově, o spisku Lžipogiovu, o poblavní perversité katolického kněžstva vůbec atd., atd. Který katolický list se ponačarovými přeháňkami a surovým podvodům ozval, bylo mu nadáno od požidovského a zhelvetisovaného tisku tak, že by sotva horší výtlasky slyšel mezi pařížskými apachi.

Jen, pánové, začněte! Uvidíme, zda bude pak dovoleno také nám od úřadů v „klerikalisovaném“ Rakousku povídati *pravdu* o židovském talmudu, kterému jest dovoleno vyučovati aspoň v Talmud-Thora-Schule. Budeme žádati svobodu, abychom pak proti štvavým lžem mohli na svou obranu postaviti *pravdu* o bludech a pověrách židovských a protestantských.

Vyložíme lidu z vlastních spisů Luthera a jeho bezprostředních žáků, jak zavládly v Německu protestantským děsnější pověry než za časů pohanských a jak toto hrozné, temné matení rozumu se přelévalo do Čech. Povíme, jak protestantská pastora bádali, zda jest žena vůbec člověkem, jaké surové básničky, vybiřející k týráni žen, skládali protestantscí Němci. Povíme, k jakým orgiím a k jakému bezohlednému útlaču šlechta protestantská zneužívala statků, o které kněze oloupila a jak mužové učení musili z protestantských zemí prchat do katolických, aby nebyli upáleni od pověrečné intelligence i prostého lidu jako čarodějníci.

Jen začněte mrskati české katolíky za to, že hlava křesťanství, sídlící v Itálii, vydala latinskou, pravdivou listinu, o níž by širší vrstvy lidové v Čechách sotva co zvěděly, kdyby nás k disputaci o ní nepřinutil fanatický vztek spojených našich nepřátel.

Jakmile se na vašich schůzích začne brojiti proti encyklice jako listině nespravedlivé, nemůžete jiného činiti než lháti a překrucovati buď číjiny nebo smysl encykliky. A proti tomu se dovedeme hájiti.

Když za velikého tleskání židů katolictvo bylo líčeno na veřejných schůzích jako společnost podlých barbarů, obmezovali jsme se největším dílem na časopiseckou obranu. Leč nyní — bude-li třeba — otevřeme zvrabné listy historie církve protestantské na veřejných schůzích. Pak uvidíte, kdo si v zápasu prsty připálí.

Radí-li všichni protestantům bezkonfesní domestik k udatým protestům, mají svobodnou volbu. Náhodou věřící evangelici, kterým Kristus posud znamená víc než volnomyšlenkářský Haackel, stále líp prohlédají, jak fa-

le žnou brn s nimi hrají volní myslitelé, jak

se sil evangelictva dlouho zneužívalo k praktikám literálně-protikřesťanským. Pozorují stále jasněji, do jakých moufanínských služeb je zatahovalo pokrokářstvo a helvetský klerikalismus. Ale začnou-li se okna veřejných místností otfášati výbuchy hněvu proti papeži a nám, pak nastane v našem národě tím dříve historicko-náboženské vyjasnění, jehož se právě protestanti tolik bojí. Pak naše spravedlivá obrana i rozumné evangeliky přivede k správnému poznání, komu posud důvěřovali, jakými prostředky se udržovalo pruské „evangelium“ a kdo by bez štvání ztratil důvod ku své existenci.

Barbarské ničení venkovských kostelů ve Francii.

Co bylo u pokrokařů křiku, když se jednalo o zrušení starého břítova židovského v Praze? Leč proti francouzským vandalům, kteří nyní boří starobylé katolické kostely, neslyšíte z úst pokrokařských žádných stesků.

Proti tomu barbarství však se začínají silně ozývat sami učenci francouzští. Na př. Maurice Barrés, člen Akademie a poslanec, poslal protestní přepis samému předsedovi správní rady. Brněnská „Hlidka“ dále sděluje, že Pierre Baily píše v jádře asi toto:

„Nynější pokolení morálně nemá práva ničiti tyto skromné stavby minulosti, leč v případě naprosté nutnosti materiální. Minulost nám nenáleží; ta patří těm, kteří ji utvořili. Ti pak nejsou už zde, aby ji hájili. Jest na nás převziti za ně onen boj proti vandalům. Jedná se tu o umělecká díla, drahá všem očím, i světským, pro milé vzpomínky, jež jsou jimi ztělesněny. Chceme zachovat tento stavitelský odkaz minulosti, neboť ani přítomnost ani budoucnost nedává nám záruky na podobné statky. Snad si zchladí žáhu na kostele nevěrečtí občané, kteří přinutí svého poslance, aby vymohl dekret k boření. Leč nedopusťme, aby se staly hříčkou v rukou fanatických politiků naše kostely, poslední stopy naší minulosti místní, výmluvní svědkové ducha našich předků. Nemáte na tom dosti, že jste umělecky zmrzačili naše venkovské kostely, z nichž jste odstranili vzácné památky starého živoucího umění, profanující výrobky řemeslné? Poněvadž moderní stavitelství se přiznává ke své impotenci utvořit vlastní sloh a kopíruje pouze doby předchozí, zachovejme aspoň to, co nám zbývá.“

A umělec p. Amédée Buffet posílá ministerskému předsedovi list tohoto znění:

„Pane ministerský předsedo! Hlubokým bolem nás naplňuje, že se v poslední době dávají bořiti četné prosté kostely, snad bezes stylu, avšak plny půvabu a vzrušujících vzpomínek; malebné křížové cesty a staré hřbitovy. I přicházíme hromadně, umělci a spisovatelé všech náboženských přesvědčení bez rozdílu, kteří jsme naši u těchto skromných svatyní tolik nadšení a pociťv uměleckých, protestovat i žádati, aby jim byla poskytnuta podobná ochrana, jaké se těší historické budovy, pomníky a malebné místní polohy. Chceme zachovati tyto zbytky z minulosti, tyto zdroje duševního života; chceme bdíti nad architektonickou tvářností, nad fyzickým a morálním vzeřením Francie. Majíce důvěru, pane ministerský předsedo, že ráčíte vzíti v úvahu naši žádost, znamenáme se v dokonale účt.“

Věda a umění.

Slavnost odhalení pomníku Václavu Kosmákovi pořádá se před rodným domem v Martinkově u Mor. Budějovic dne 15. srpna 1910 o 3. hod. odpol. Pořad slavnosti: 1. Požehnání v Martinkovském kostele a seřazení průvodu před kostelem. 2. Průvod k pomníku před rodným domkem Kosmákovým. 3. Zahájení slavnosti protektorem Jeho Mil. panem opatem Norb. Drápalíkem z Nové Říše a odhalení pomníku. 4. Slavnostní řeč o Václ. Kosmákovi — prof. c. k. paedagogie Frant. Žundálek z Poličky. 5. Proslavy pozvaných hostů. 6. Odevzdání pomníku rodové obci Kosmákově Martinkovu — I. jednatel L. Zavadil.

Bible a věda. Slavný chemik Liebig, jež byl znám jako největší odpůrce materialistů, pravil: „Dilettanti, kteří obcházejí hranice přírodních věd, jsou vždy hotovi lehkověrněmu lidu vykládati, jak povstal svět, jak povstal zárodek života, ale pravý učenec nemůže bez Boha tyto věci pochopiti. My při všem našem bádání jsme přece jen krátkozrací lidé, kteří přírodě jen tebdy porozumíme, když Boha položíme jí za základ.“ A s Liebigem souhlasili všichni tehdejší vynikající učenci a badatelé světového jména jako Ch. Lejell, O. Heer

Luenstent, Daubree, Barrand, Dana. Až duch lidský prozkoumá všechny tajy přírody a odličí svou učneckou pýchu, pak vyrovnány budou neeshody a nedorozumění vědy s vírou, a lidstvo pozná, že víra nebyla nikdy nepřítelkyní pravé vědy a že boj vědy proti víře, jak kdysi Göthe o něm mluvil, byl bojem proti pravdě. Jen nezálost víry a nedokonalá věda ruší vzájemný soulad, jak dosvědčil učený Pasteur, když tážán byl, jak výsledky svého badání dovede uvést v soulad s učním a s názory bible Pasteur odpověděl: „Pročtete bibli a všechny komentáře apologetů, a já pak zodpovím vaši otázku.“ Právě nyní při zkoumání radia nachopuje se hluboký význam hebrejského slova „or“ (světlo—teplo) v některých místech Písma sv. Tam na př. se praví, že bylo stvořeno světlo a — teprve čtvrtého dne slunce, měsíc, hvězdy. To bylo dříve mnohým nedoučkám k smíchu. Nyní Chauhard v „Elements de geologie“ dokazuje, že to „or“ se rovná chemicko-elektromagnetickému agens (činiteli, působiteli) ve fyzice. To agens však nepůsobí změnu látek, jakou zřítmo na počátku stvoření na zemi, která byla „pustá a prázdna.“ Ty různé změny látek mohou být přičítány působení paprskové činnosti, radioaktivity, kterou Bůh z temnoty povolal, jak o tom svědčí sv. Pavel (II. ke Kor. 46.), že Bůh přikázal, aby z temnot zasytlo světlo. Radioaktivita mohla uschnouti povrch těles nebeských k vzrůstu rostlinstva i živočichů. Proto správně praví slavný geolog Marcel de Serres, že Písmo sv. podporuje vědu, dodává jí autority a proto nikdy pokroku věd přírodních nepřekážel. Po vyzkoušení radia padla i vědecká domněnka, že země zhyne horkem; a tak se vyplní slova Písma, jež dří, že „měsíc nedá světla svého“, ale přece „živlové horkostí se rozplynou, země pak i díla, která jsou na ní, vypálena budou“ (II. ep. sv. Petra). I z toho jest patrna pravda výroku profesora Aug. Luenstedta, že bible má být knihou knih i geologovi. Různé posměšky byly od nedouk vrhány na zprávu Písma o stavbě Babylonské věže. Nyní však byly objeveny a prozkoumány trosky té obrovské, úžas budící stavby. Objevy jsou velice cenné a přispějí překvapující měrou k poznání života dávnověkého národa a potvrdí znovu pravdivé zprávy bible.

Antika a křesťanství. Napsal František Pohunek. V Praze 1910. Tiskem a nákladem Cyrill-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze. 8° (48 str.) Cena 50, poštou 55 h. Spisek to co do rozsahu malý, ale látkou dosti obsažný. Na zřeteli má hlavně pohanství doby pozdější, zvláště pohanství z doby římských císařů, a líčí na zkratku v době, té všecko bylo proniknuto předsobností a hanebností druhu nejhoršího; kterak u bohů bůženo bylo neslýchanému přepychu ve všem vědu a vedle toho kterak ohromné množství lidí nemělo svého pranic, ani tělo své a duši svou, protože všechno náleželo jejich pánům. Mimo to se ve spisku ukazuje k tomu, v jakých surových a ukrutných zábavách při vši zevnější uhlazenosti si libovali hlavně Římané; kterak krátě nakládáno s otroky, dále s dlužníky, cizinci a zajatci; kterak rodiče utracovali vlastní děti své, nechťce mít čestné rodiny, kterak v rodinách otec drakonicky a neomezeně vládl, kterak nikdež nebylo žádné pravé svobody, kterak v rodinách nastal rozvrat četnými rozvody a s tím spojenou bezuzdností a kterak se to konečně jak na starých Řech tak i Římanech krutě vymstilo a přivodilo nutný jejich pád. Šestým pro svět bylo, že právě v této době počalo se šířiti náboženství křesťanské, kteráž hlásalo nové ideje, nové pravdy, učilo jinak nazírat na svět — Z toho snad patrné, že výše jmenovaný spisek zasluhuje povšimnutí a hojněho rozšíření.

!! Důležité !!
pro každého.

Následkem požáru v domě č. 141 v Divadelní ulici a z toho vznikající nutné a neodkladné přestavby domu jsme nuceni z nedostatků obchodních místností **celý svůj sklad** za každou přijatelnou cenu **vyprodati**, k čemuž jsme právě obdrželi úřední povolení. Sklad pozůstává vsměs z modního, dobrého a čerstvého zboží, jako: prádla dámského i pánského, modního ozdobného zboží, příprav pro švadleny a veškeré galanterie. — Váženému obecenstvu naskytne se **velmi řídká příležitost**, při stopajících cenách **získati se levně a řádným zbožím.** Podotýkáme, že výprodej potrvá jen krátký čas, tedy dobře každý učiní ve vlastním zájmu, když si s nákupem pospíší a této vhodné a řídké příležitosti plně využije.

Fejgl & Bydlišť,
Hradec Králové,
Divadelní ulice, proti kostelu Panny Marie.

Kulturní jiskry.

Rezmary staročeského léčení. Proti picháči. Obzvláštní moc má citron, když s něj zoft utírá a také se ním maže na tom místě, kde pichá, též také větry s kamenem po tom softu odstoupí. — **Proti namočené.** R. Zelené jalovec,

červený koprivy, topolový a březový poupata, balšán, břešťan, plícník jaterník, varoniku, routu, rosičku, chudobíčku, žlutou i červenou bukvici, melisu, šalvěj, himbabu, satureji, levanduli, černobejlí, řepíček, rmen, orlíček, bedrník, zeměluč, barborka, katka benedikt, tyto všechny jmenované koření stlač a usekej dohromady, směs a v másle uškvat, skrze roučku proced a utívej do vnitř i také se tím mazej a spomoženo bude. — **Proti souchočinám.** Když od krve slizky na rakách červené se vyrážejí, neb po těle, to pochází od silného trauku na unavení přijatého; od toho následuje, když se často stává, souchočinou. Proti tomu: R. Peřavku vyper čistě a zvař pod pokličkou a pij teplou ráno a večer skrze lá duň, na potom vezmi Laxativum a to sice lehké, totiž senes pláti za 2 kr., 1 lžičku květu bezvrého (bílý) id est z těch bezinek každý obzvláštně se dá přebírané do kláčku, za 1 1/2 kr. malých hroznůk přeber ze šlopek, to se nechá močit ve vodě 12 hodin, pak to zvař pod pokličkou, až třetina uve, pak ty věci všechny se vytlačí a dá se na čistý nemastný rendlíček, do toho přidej za 1 kr. žlutého cutrkandiu, zas se nechá vařit, až bude toho jen malý kafeálek. To užijvej a thém zapij vlažným. — **Item nasej do trubičku nějakého jarahho žita a když sejde a bude asi na pld vysoké, přilínej je, vař a pij místo thé; pomínou souchotiny.** — **Korale červené** když zblednou, avšak je do hajzlíka, aby visely nad neřádem a nech tam pár dní a tak pěkné červené budou. že se podivíš. — **Proti kašlání neb souchočinám** R. Cslé Sparmaceti 1 lot, másla nového neslaného 4 loty, žlutý cukr kandr 1 lot, rozetři na hlíněné míse spolu dobře, cukr kandr ale utluč drobně a utři, smičej spolu a z toho užijvej ráno a večer kousek co lískový ořech. — **Proti kamenu bolesti sprábkované lékařství.** Vezmi čtvrt žejdlíka semena z řepy bílé vodnice neb okrouhlíce tak nazvané, to vař v kosiťm mlíce tak dlouho, až hezky měkké bude, to tepě sněž, potom pozoruj vodu t. j. moč a chytej ho do sklenice, nech ji usadit a to husté přeced, a tea pisek, jenžto z toho kamena zetřeného z člověka vyjde, schovej, a kdyby zas na člověka bolestí kamene přišly, tedy vezmi toho pisku (dobře ho utři) na špičku nože a užijvej ho v kotavce a více na takovou nemoc stonati nebud-š P. e. — **Proti bolesti zubů.** (Dictavit D. Jos. Hollitz.) Nátetek z díže, to jest z outorů a podmáslí spolu směs mlíce, na bílý šat pomaz a přilož k straně bolícího zubu. Když uschne, zase oškrab a čerstvým potřij; při tom každý den při mytí ráno za nášima v důlkách se vymývej vodou studenou. — **Item přidek na zuby.** Kávrový logr, pálený oblébček, kulič typinka na uhel spálená, přidej drobet soli, kulič v trojmannu na prácu a uhu zuby pucuj. — **Kámen se subá setřes.** R. Vezmouce cihlu a znova dobře ji vypal a pak spulvevřuj přidaje drobet soli, tím pucuj zuby každodenně sukánkem na dřevíčku; čím dál všechno tobě pustí v krátkém čase.

Prý katolictví stane se shoubou našemu národu. Podivné! Ten „Jed z Judey“ již „blodá na kmeni národa“ přes tisíc let, ale posud nás nezničil. Zato jest každému zřejmo, že skutečnou shoubou jak pohorských Čechů tak Slováků jsou židovské kofaly. Ty jsou jedem z Judey skutečným. A ti němečtí pastoři z říše sousední přicházejí do Čech také z lásky k našemu národu? O tom pokrokaři chytře mlčí. Nyní vydána nákladem lužicko-srbského tovaryšstva „Adolf Černý“ brožurka „Vzbůru do Lužice“, v které čteme tato výsoce pozoruhodná slova: „Lužičané jsou vesměs evangelici až na 15 tisíc katolických Hornolázičů. Právě tito katolíci Lužičané tvoří lužickou částu. Uvědomění jejich jest oproti ostatním Srbům, hlavně z Dolní Lužice, značné; nemalou na tom zásluhu mají kněží katolíci, kteří studující v Praze, přicházejí do Lužice jako uvědomělí Srbové. Totéž nelze vždy říci o evangelických duchovních, kteří konají svá studia jen v městech německých. . . Jsme v Khrsticích, středisku katol. srbského území. Vesnice velice pokročilá a uvědomělá, působíště luž. pracovníka učitele Krale. Zde jakož i v jiných vesnicích, na př. v Ralbicích, Radworju, možno spatřiti dosud zachovaný kroj katolických Lužičanek. Všichni Srbové a evangelické Srbsky v české Lužici odložili již národní kroj.“ Kdo aspoň trochu tato slova promyslí, pozná, jak nesmyslným žvatem jest tvrzení, že katolicismus jest pro národy slovanské nebezpečný. Co obětaví katolíci vlastenci a úpornou námahou národu zachovali, to nyní slouží za výnosný kšeft výdělečným volnomyšlenkářům; a tím se nyní čechruje při kšeftě s německými židy. A co katolíci Poláci, kteří tak zdánlivě porazili u Gruznodu útočné německé rytíře, kteří se nota bene také hlásili ke katolické církvi? Což nyní již boj poznávaných katolických Poláků proti protestantským klerikálům německým? A co znamená tubý zápas katolických Poláků ruských s ruským národnostním despotismem? Fráze, které jsou vypočítány na štvání, nemohou rozhodně zastřítí křičtálou na pravdu. A komu jest milejší německý pastor z Vilémovy říše než český katolický kněz, ten atť teprv o skutečném vlastnictví pěkně mlčí! Vláda rakouská nyní přemýšlila, jak by některá z českých skupin přispěla k odklizení finanční schůzovanosti; ovšem za malou diškréci chce dostatí vláda mnoho. Leč sám pokrokařský Přehled

dne 29 července napsal: „Snad pánové spoléhají na to, že rostoucí hnutí křesťansko-sociální v Čechách způsobí změnu, že přivodí sblížení českých křesťanských sociálů s německými, ale to je chad velice pochybený. . . Klerikálové v Čechách užívali vždy nacionalismu jako jedné z nejvydatnějších pák. . . změna firmy v „křesťansko-sociální“ nezmění podstatu strany ani její prostředky. Tak jako němečtí křesťanští sociálové hledí předčítí svou německo-nacionální agtaci i „Všeněmoe“ a německé radikály, tak také čeští křesťanští sociálové budou se aspoň varovati všeho, co by je mohlo vinit z národnostní vlastnosti. Oba proudy by se spojily, až by šlo o hlavní body klerikálního programu, o zvýšení vlivu na školy atd., ale o jiném spojení nemůže prozatím býti řeči. Marxy jsou kalkuly (výpočty), založené na odbočení klerikálů.“ Tedy sám pokrokař, který nemá šu piny na očích a dovede rozuměti přemýšletí, oblaňuje, že katolíci čeští poslanci jednotný postup českých stran nijak nezradí, čili že si povedou vlastenecky; katolicismus ani v přitomné politické krizi našemu národu neškodí, zato však zle českou věc poškozují agrární dietáři a lidé, kteří se spojují s vídeňskými volnomyšlenkáři, reprezentovanými židovskou „Neue Freie Presse.“

Rudé umění. Už dávno bylo možno konstatovati, že soc. demokratické fráze o potřebě pokroku v umění a vědách jsou většinou čirým švindlem, drzým klamáním čtenářstva. Takhle nadat „mšákům“ nebo jim rozbit okna — v tom ještě se soudrazi velmi dobře vyznají. Leč čtete-li prolihané pamflety rudé a vidíte-li, jaké mazanice místo obrázků předkládají svému čtenářstvu, pčijmá soudného pozorovatele haus nad tím bagatelisováním a bezcenným odbýváním dělnictva. Jen se podívejte na nešlétní zábavnou přílohu „Práva lidu!“ Takové čmáranice místo obrázků nejsou ani ve staré Hájkové Kronice. To že mají být karikatury? Věru žádný mimorodý list neodbyvá tak macešsky své čtenářstvo. Co všemožně pak ty mazanice jsou „uměleckým“ výtvorem zahraničím. Jak poesie rudá vyblížela dříve, o tom hanba psát. Teď se již přece trochu rudí zastyděli za klackovitá slova, leč stará nátura se občas zase projevuje. Na př. bývalý ministr-kraja dr. Žižek přijel do Přerova k volbám, aby jako svobodný občan konstitučního státu použil svého volebního práva. Leč pokrokaři s rudými dokázali propadivým způsobem, jak si váží svobodného sebeurčení jiného občana; sprostě dr. Žáčka insaltovali. Snad by někdo soudil, že pohlaviti takových švábů po chladné úvaze poněkud zkrátí surové vášně. Ale kdež! Rudý „Hlas lidu“ dne 20. července projevná nad „státností“ soudruhů velikou radost. Napsal básničku: „Socani jsou, pane, chasa, z ministra si dělají časa. Ajsabó! štelovali, aby ho přivítali. Poučení z toho mějte, Žáčka na nás nevolejte! Ten atť chruší na kanapi, Socani jsou sakra chlapi!“ Rozumí se, že po této pochvalě budou soc. demokraté proti lidským právům občanů jiných ještě kurážnější.

Jaká byla ideová snaha zakladatele Sokola Míra Tyrše. V časopise „Sokola“ v č. 11. roku 1871 Mír. Tyrš napsal: „Ale i ve věci sokolské záležel na tom, aby co možná největší počet účastníků pro spolky naše byl zlekan; jinak by vliv na tělesnou a mravní povahu národa našeho nepostřežen zůstal. Z toho pak jde, že z věci sokolské všecko vyloučiti třeba, čím by okruh příslušnosti zbytečně se sšíoval. A sobě tudíž co nejrozhodněji přejeme a přáti musíme, aby skutečně u nás politické strany povstaly i aby strany tyto základy, nikoli však osobní svary svoje na kolbišti veřejnosti přimao a s otevřeným hledím proti sobě stavěly, to přece bychom se vždy co nejrozhodněji proti tomu vysloviti museli, aby jednoty sokolské co takové k té nebo oné straně se přidaly a tím stranu druhou od sebe odpuzovaly. Podobnou zdrženlivost i ve věcech konfesion (náboženských) a všech jiných otázkách podobných za jedině přiměřenou máme. I ačkoli tedy za právo, ba za povinnost každého jednotlivce pokládáme, aby k radikální nebo konservativní straně přistoupil, aby ku katolicismu nebo protestantismu bezvýjimečně se hlásil, anebo nesrovnával-li se ani to ani ono s plným přesvědčením jeho, aby ze všeho svazku církevního poctivě vystoupil; *tož přece nemyslíme, aby spolky naše v tom nebo onom směru jakkoli demonstrovaly*, ba naopak bude jim v době, která, jak myslíme, doati brzo nastane, vyřítití se všeho, což by jako přímé osvědčení v tom nebo onom rozumu vypadati mohlo.“ Ta doba jest již zde. A neobláá mnoho štváči sokolské šaty hlavně proto, aby drážděními českých katolíků (i spolučenů) dělali radost volnomyšlenkářským židům? Taký vlastenečtí! Směr a odkaz Tyršův hází se do starého haraburdi; ale přes to, jestliže odkopávaný, vyhazovaný a tupený katolík přidrží se k „Orlům“, tedy ke svým, nadává se mu znovu ještě víc. Vyhlíá to zrovna tak, jako když spupný majitel domu vyřene pokojného nájemníka na mráz a pak mu ještě zakazuje najmouti si byt jinde. Vyhnaný obyvatel domu nemá vůbec právo na existenci. Moderní barbarství a despotismus pravalo se lidí od barbarství dávnověkého.

Hospodářská hlídka.

Smlouva rakousko-erbaská. V zatímku amlouvé r. 1908 měl náš průmysl výhody celní při 150 předmětech dovozu průmyslového. Není dostal celní výhody jen pro 120 předmětů. Při všech ostatních platí pak minimální tarif erbaský. Tento je sice o něco vyšší než byl r. 1908, ale je tak zvýšen pro všechny státy. Rakousko pak si vymohlo celní výhody třeba pro menší počet druhů, ale za to pro takové, na nichž mu nejvíce záleží, a v nichž Srbsko samo se chystalo k výrobě domácích. A za ty těžké oběti, jež Srbsko přf na úkor svého průmyslu poskytl, dostalo Srbsko dovolení dovážeti as o třetinu menší kontingent zabitého dobytka, než jaký dříve vozívalo (místo 35.000 jen 20.000 volů a místo 70.000 jen 50.000 vepřů), a to ovšem se clem, které se rovná asi čtvrtině ceny dobytka samotného. Dále dostalo výhodu minimálních cen obilních, která však i tak jest asi 40% hodnoty zbožové vysoká. Dovoleno dovoz živé drábeže a ovoce s menším clem. Průvoz živého dobytka však nedovoleno.

Vyřazený smysl pro společenstevní organizaci má rolnictvo v Německu. Začátkem t. r. bylo tam 23.362 různých společenstev. Nejvíce ovšem bylo úvěrních a spořitelních pokladen: 15.271! Mlékáren čítalo se 3306 nákupních a prodejních družstev 2217, jiných společenstev 2568. Veliké přízni německých rolníků těší se družstva elektrárenská a společenstva ku prodeji dobytka. Prvních bylo založeno za jediný loňský rok 1906. Společným nákupem bylo opatřeno roku 1906 za 168 mil. marek zboží, při čemž obnášel čistý zisk 1.4 mil. marek. „Německé zemědělské noviny společenstevní“, které jsou orgánem říšského svazu, vycházejí v 22.000 exemplářích. V přítomné době zabývá se svaz vybavením půdy z dlouhých ceston společenstevní organizace. Ovšem zaměstnává se současně i jinými otázkami. Tak zvláště snaží se docílit, aby i nejmenšímu rolníkovi při zástitě společenstva bylo umožněno tržiti za obilí průměrnou cenu roční. Péči svazu vzrůstá každým rokem množství vojenských dodávek. Prodej obilí dále se stále více rukama ústředny. Podobně lze říci o prodeji dobytka.

Jak poznáme, co stromu chybí? Podle vzrůstu. Bujně-li žene do dřeva, květu však nenasazuje, páda je přecycena dusíkem, ale chybí draslík a kyselina fosforečná. Hojně-li kvete, ovoce nasadí, ale málo udrží a přirůstá je slabý, trpí nedostatkem dusíku. Nemá-li ani květu, ani letorostů, a kvete-li, ale plodu nenasadí, lupení zalutlé je spíše, v půdě živin není, strom hladoví. Náprava snadná ve všech případech, pohnojíme-li sad vhodným hnojivem. Obvykle hnojí se v zimě a z jara dusíkatým hnojivem, po nasazení plodů hnojivy kostíkovými a draselnatými, a sice každý rok, a sice nejlépe řídkým roztokem příslušného hnojiva v okruhu koruny do dálky a děr, jež se několikrát po sobě hnojivem naplní.

Padavky poleznalé zpracují se doma na výborný ovocný ocet. Z rána se všechny plody posbírají a vysypou do kádě neb sudu, kdež se vodou trochu zalejí a sud přikryje. To se opakuje tak dlouho, až je dosti padavek nahromaděných. Aby neplesnivěly, každý den po nasypu se vše v sudu promíchá. Když je zásoba dostatečná, ovoce se utluče, vytluče se a tekutina zcedí, aby usazenina zůstala na dně, do sudu vinným octem bořkým vypořádného, přimíchá se na 10 l tekutiny 3-7 gr. vinného kamfaku a sud postaví bez zátky do teplé místnosti. Úbytek při kvašení nabírá se náhradní zásobou, aby sud byl stále plný. Když je kvašení ukončené, špuntovnice se pokryje plátkem a vše nechá v klidu 6-8 neděl, načež ocet stoučí se do kamenných nádob láhvovitých.

Kolik cukru na kilogram ovoce přidati třeba v gramech: sladká jablka 200, kyselá jablka 300-350, hrošky 150-200, gdonle 250-400, třešně 150, višně 200-350, švestky 150, zelinky či ringle 100, hrozny 100-200, srstky 150-200, rybíz 250-400, maliny 150-200, ostružiny 200-250, borůvky 200, jahody 150-200, brusinky 200, moráše 200, bezinky 200, dřínky 200, šípky 150-200, trnky plně 250-400, zavazujeme-li ovoce v cukru. Pak-li ovoce zavazujeme novějším způsobem ve zvláštních láhvicích, cukru se vůbec nepřidává. Ovoce pak podrží přirozenou vůni a chuť a také se udrží velmi dlouho, práce-li vykonána bezvadně.

Proti zácpě nedávejme dětem léčiv umělých. Má to vždy následky neobdobné. Stačí úplně trochu mléčného cukru v přiměřeném nápoji, anebo lžice medu, povidla švestková na chlebě namazaná, zralé ovoce, v nehorším případě klystér a hnětení břicha.

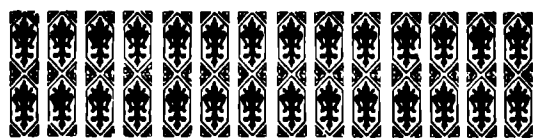
Dovolují si velectěnému obecnstvu oznámiti, že jsem od 1. srpna t. r.

přesídlil závod železářský

do vlastního domu — Palackého
třída č. 83. — naproti uzenářskému
— — — závodu p. Hutly. — — —

O další ctěnou přízeň prosí

Václ. Michálek,
obchod železářský a zbraněmi.

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

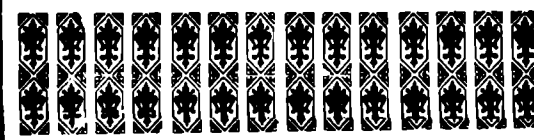
přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *složitými* listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné* revizi Jednoty záložen. —

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

— Složití listy na požádání zdarma. —

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**

Velmi příležitostná koupě flanetových přikrývek,

krásných, nejnovějších vzorků a jemných barev, hedvábím
lemovaných, majících zcela nepatrné, sotva viditelné skvrny
pouze od vody. Přikrývky se hodí bez odporu pro **každou
lepší domácnost** ku přikrývání postelí a osob, jsou
velmi jemné, teplé a pevné, 180 cm dlouhé.
Zasílám dobírkou 3 jemné flanetové hedváb. lemované
přikrývky 10 K.
4 kusy nelemovaných za 11 K.
hospodářské deky žluté neb kostkované 4 kusy za 12 K.
velmi jemné deky flanet., bílé 4 kusy 12 K.
Prošívané přikrývky, vatou plněné leskle se třpytící,
nádherné bordo neb bílé modré, 2 kusy za 14 K.
Továrna po živelní pohromě svěřila mi ku roz-
prodání zachráněné zboží. Mnoho tisíc kusů nádherných,
těžkých.

Adresa:

R. Bekera, tovární sklad v Solnici, Čechy.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúctojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

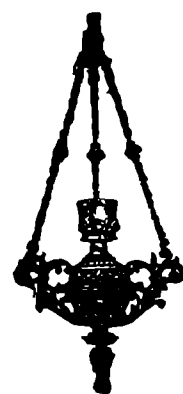
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání takéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

**Veleúctojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si dolo-**

ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez záruky koupe.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

*Sklad veškerých zlatých a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Netatřeno**
proteny, tabatěrky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínské vázy na skládě.*

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

IAN STANĚK.

posl. a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Hoši k vojsku

od 14-20 roků, i hubdy neznalí, se přijmou na
celé zaopatření ve voj. hud. škole v Hradci Králové,
villa Štěpánka. Prosp. zašle správa ústavu proti
20h. znám. — Výhodné zaopatření pro budoucnost.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekci
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Velejemné látky na taláry.

Též na eplátky bez zvýšení cen!

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 32. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 12. srpna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Velehrad nám září!

II.

Jaké sjezdy sociální jednoty Slovanstva? Zatím, co v Sofii s velikým nadšením se tleskalo pathetickým řečem o vzájemnosti Slovanstva, v Čechách spory jednotlivých stran a frakcí jen se přitěsňovaly. Na Moravě tábor agrární byl již rozštěpen dříve, propast mezi rudými autonomisty a centralisty jen se prohloubila, v pokrokové lidové straně dr. Stránského nastal hotový nečekaný výbuch.

V Čechách již se nedají utajiti vážné rozpory mezi nár. sociály, kteří jsou přívrženci Klofáčových a těmi, kteří se přidržují Choe, spory mezi rudými Adlerovci a autonomisty v našem království bují dále jako na Moravě. Dvě cesty různé českého pokrokářstva rozbihají se již dokonale. A teď ta náhlá rána do nejislnejší politické strany agrární v Čechách! Již jsou tábory dva a že původní strana agrární stále váhá vyřiznouti ze svého těla četné, sčejně viditelné vředy, krytallisují se protivy dvou táborů stále více.

Nikdy v Čechách nebyla tak příšerná roztržičnost politická jako nyní, kdy se sice vzájemnost slovanská od liberálů plnými ústy doporučuje, ale od těchto lidí s příčin sobeckých stále více se třísť. Pojem vlastenectví bere se až příliš povrchně, fráze o slovanské vzájemnosti jsou zcela neupřímné; vycházejí z úst lidí, kteří se přímo třesou strachy, aby náhlým zjednodušením českých stran nepřišli o svoji existenci nebo o své členství mezi politickými pohlavíry. Množství politických stran má ovšem jistou měrou tu dobrou stránku, že politické různé frakce podlebať mnohonásobnému dosoru politiků z táborů jiných. Avšak jakým drsným a docela nespravedlivým způsobem přísná kontrola se dává na jevo! Ze soustavného kritikaření, z úskočných obran, z bouřného vzájemného tupení stěžíka zmondří členů, který musí se zaměstnávat mimo politiku také pracemi jinými. Průměrný člen buď se stane fanatikem strany jedné nebo vsaje do sebe tak nechutnou směs, polyká takový chaos, že se smate více, než kdyby pozoroval vše vlastním okem bez čtení kteréhokoliv listu. Zkrátka rozvrat v národě jest přímo fatální. Ani příslušníci této strany nedávěříjí vzájemným frázám.

„Národe, setes se sebe černého zpátečnicko-klerikální a auidi, jakými mlhovými kroky pospíšíš svému blahu vetřic! Na základě nejmodernější vědy, na podkladě nejnovějších pravidel sociálních, dle nových zkušeností politických tě povedeme do křištného ráje.“ Takový jest v jádru obsah řeči, které do omrzení opakují řečníci protikatolických stran.

A že většina takového ujišťování jest úmyslným podváděním davů, o tom svědčí měrou vřehovatou netoliko hrozné poměry v protikatolických stranách francouzských, které „útlakem klerikalismu“ nyní ani dost málo netrpí, ale i to bahno, v kterém se potácejí bez nejmenšího přičinění katolictva české rozvadané strany protikatolické. Právě tam nastalo tříštění a zbědačení nejhorší, kde se od prapore Svatováclavského odstoupilo nejdále. Jak nevěra jest elementem tříštění, pozoruje každý bez dlouhého vysvětlování.

A rozvrat mezi českými našimi odpůrci by byl ještě mnohem větší, kdyby společný proticírkevní fanatismus je nespojoval k společným akcím. Křesťansko-sociální strana prý národ tříští. I — nikoli, nebyťi této strany, zápasily by jiné tábory mezi sebou ještě více. A pak — k jaké straně mají se katolíci přidati, aby měli pokoj ode všech ostatních a aby v některé jiné armádě skutečně a prakticky národ spojovali?

Kdo chce vzájemnosti slovanské opravdu upřímně prospěti, od toho nutno žádati na předním místě upřímnost a poctivost — a dále takový člověk musí prokázatí svoji spůsobilost více skutečnou, třeba i nejdrobnější prací

než mohutným hrdlem. Pokud tací lidé zmužile práce se nechopí, potom všeliké novoslovanické teorie budou bezvýsledným sportem, který sice zaplní mnoho sloupů v časopisech, ale prospěje v praxi asi tolik, jako soc. dem. příprava ráje budoucnosti.

A vychovává nynější prostředí politické muže takové? Anebo — jest možno, aby za stávajících rozvrácených poměrů síly se různé české proudy pod jednou vážnou autoritu aspoň v základních otázkách vzájemnosti české a slovanské a šly za touto autoritou ohněm i vodou? Nikoli, každá strana chce hrati primát, strkající do popředí pohlavíry své. A pak — při nynější veliké štvavosti politických stran právě ti vážní Čechové, kteří by byli nejschopnější k díle Karla Havlíčka nebo Františka Riegra, s rvavého kolbiště politického na sto honů prchají. Tudíž při všem horování po slovanické vzájemnosti dovleko se to v Čechách tak daleko, že zde není ani schopných generálů ani ukázněných kmánů. A bez národní disciplíny těžko mluvíti o dalekosáhlých počinech.

Dr. Kramář píše dne 10. t. m. v „Nár. listech“: „Málokdy scházeli se členové nějakého sjezdu s tak těžkými předtuchami, s takým pesimismem, jako ti, kteří ze všech konců Slovanstva jeli do Sofie na druhý přípravný slovanický sjezd. Ve Slovanství všude hlukový rozklad... Kusý slovanický sjezd — bez Poláků i liberálních Rusů! Člověk jen slyšel jedovatý výsměch německých listů.“ Dr. Kramář dále mluví o nepřátelství rakouských politiků vůči slovanickému Balkánu a dokládá: „A co všichni tito politikové ještě úplně neznídlí, o to se postarali rakousko-uhersští agrárníci. S novou a bídnou uzavřeli jsme špatnou obchodní smlouvu, kdežto Srbsko, jak náhodně vložil ve své přednášce v Sofii prof. Stojanovič, emancipovalo se od Rakouska a našlo si nová, výhodnější odbytiště pro svůj dobytek, která mu nezavírá po své zvůli maďarský veterinář... Většina ruské delegace byla málo nadšena novoslovanstvím a když, tak jenom v theorii, v praxi však byla jednostranně a nacionalisticky ruská a v duši protipolská, tak že přirozeně bylo možno očekávati konflikty, které by musily vésti k předčasnému rozchodu účastníků sofijského sjezdu.“

Leť přes to vše si dr. Kramář libuje, že sjezd sofijský vydařil se nade všecko očekávání, že novoslovanství v Sofii nebylo pohřbeno. — Bodejť by se už v samé Sofii všecko hned rozbilo! Tam šli přece tací delegáti, kteří neměli už předem úmysl všecko rozvrátiti, ale kteří naopak byli odhodláni k nejkrajnějším ústupkům. Proto na př. Poláci zůstali doma. Bylo by však velice užitečno věděti, jak veliký počet Slovanů jednotliví delegáti zastupovali a to tím spíše, že do nadšených zdravic mstí se příšerný odpor slovanických soc. demokratů. A náboženská otázka Slovanstva, tato hlavní miska národnostních vzmachů, hrála při oficiálním jednání úlohu Popelky.

Co posloužilo k většímu sbratření Slovanstva v Sofii, to vítal i český katolík s upřímnou radostí. Leť prozkoumáme-li kolísavou, vratkou základnu novoslovanství Kramářova, odcházíme neuspokojeni.

Zato víme Velehrad! Tam přišli již loni legitimní zástupci nejširších davů slovanických, aby luštili praktickou vzájemnost na základě nejpevnější, náboženské. Na př. protojerej (probošt) Malcev prohlásil, že přišel na sjezd s požehnáním svého arcibiskupa, samého metropolitu Petrohradského Antonína, který rád cestu jeho viděl. Ejhle — takový delegát už znamená velice mnoho! Již dávno předtím založen časopis „Slavorum litterae theologicae“, který pilně sleduje náboženské proudy ve všem Slovanstvu; jest ústředním věstníkem theologických spisovatelů slovanických vůbec. Vlčková „Osvěta“ tehdy velice vřele ocenila ten počín jako vážnou podporu vzájemnosti slovanické. Pro Slovaný neznající ruské azbuky pak založen latinkou tištěný „Velegradskij Věstník“; účelem toho časopisu jest, aby se mimoráští Slované s větší chutí a snadněji připojovali ruský a přilnuli k vzájemnosti slovanické.

Skutkem velikého dosahu bylo loňské založení „Velehradské akademie“, vědecké to společnosti k šíření theologického písemnictví slovanického a k apoštolování v duchu slovanickém. Akademie ta podporuje studium o církvi východní, o sv. Cyrilla a Methodovi a bohosloveckou literaturu slovanickou. Akademie dále spjala unionisty jak katolické tak jiných křesťanských vyznání. Letos na Velehradě pokročil dále sjednocující „Apoštolát sv. Cyrilla a Methoděje“, který se snaží uskotečniti přání Tolstého, „aby všichni Slované byli jedno na základě náboženském.“ Ustanoveno určité, jak Akademie velehradská má prováděti prakticky vědeckou práci cyrilomethodějskou; jí svěřen hlavní úkol v pořádání dalších velehradských sjezdů; nyní tato Akademie ještě v širším rozsahu bude podporovati studium o církvích národů slovanických a povede snahy unionistické k dalším praktickým metám.

Zatím, co liberální politikové v Čechách odbývali náboženskou otázku svého národa výhradně štváním proti katolictvu a „husitskou“ rozhrdlenou negací, dokázala k jejich velikému překvapení náboženská myšlenka svěží život svůj utvořením silné strany křesťansko-sociální. Pánové snad nyní nahlédnou, že ve snaze po vzájemnosti nutno vzíti v potaz všechny silné složky národního života.

A že velehradské sjezdy sami naši národní nepřátelé pokládají za důležitější, významnější než Kramářovo novoslovanství, patrně z toho, že židovsko-německý tisk řádil proti velehradským sjezdům daleko zuřivěji než proti novoslovanickým akcím Kramářovým.

Velehrad nám září, jeho světlo proniká rok od roku stále zřetelněji i do vzdálených krajů slovanických a zahřívá skypřenou náboženskou půdu, v níž raší rychle slibné květy, mění se v zdravé, živé plody.

Volné listy.

Zanedbaná povinnost. Dokázali jsme Macharovi, že jest dokonale zranitelným individuem, že po stránce povahové a intelektuální může býti souzen a odsouzen a že od pokrokařů jako nejlepší český člověk označen byl jen řečnickým obratem. Vzpomínky, které nám z Vídně v „Času“ stále posílá, jsou důkazem, že jsme do jeho boláků dobře zabodli. Pozorujeme také, že čte „Obnovu“ s bystrostí, která se stává stále bystřejší. Za to jeho vtípy, jež na nás páchná, že, jsou vrtácké a scvrklé padavky, možno-li ovšem vtípem nazvati říkání, které se únavně opakuje nejen co do obsahu, ale i co do formy. Známkou všeho pak jest chvátavost, která dokazuje, že Machar posud nechápe, ba snad n-í ani schopn chápati, že se přežil a opotřeboval.

Všela pozbyvši míšku s jedem a zlomivši si žihadlo, přece ještě přisedává, zvůčivě vrní a marně snaží se bodnouti. Počinání její vzbuzuje ovšem shovívavý úsměv a člověk maně si myslí: chuděrko, jak jsi směšná!

Ale když jest Macharovi s námi tak do řeči, opakujeme mu zase tu prozluklou otázku: Machare, kdy pak promluvíte jasné o *tom škytavém mnichu*, kterého jste tak negenialně vyrobil a *kdy pak omyjete se z výtky bescharakternosti*, kterou vás poctil představený trapistů v Římě? Užíváme zde zakřiknutí, jehož jste užil sám proti dra Chalupěmu: *Ale teď ani o krok dál!* Nechejte ubohého plácání, přestaňte spílati těm, kteří se odvažují o vašich objevech svobodně mysliti a povězte přímo, jak to bylo s tím škytavým mnichem! Sám jste se vyjádřil, že měl u vás ztraceno všecko člověk, který jedenkrát zalhal. Máte tudíž sám, synu Heliův, neodbytnou povinnost, dokázati, že jste nelhal aspoň psaním tak silně kofeněné, dráždivé historky. Tu vám přece pranic nepomůže aristokratický odkaz na nezvěstného „officiala.“ Kdo trbo zcela tajemného

„officiala“ v „Case“ nastrčil jako mlha před zdravý zrak, sajsté ví syn Heliův velmi dobře sám.

Statistice návštěvníků (a mezi nimi i sedmáček) uváděl onen mnohý Holanďan do katakomb. Ale žádný z těch návštěvníků nebyl tak nehlukový, aby si o něm vymyslel takovou prasečí historku. A kdo má dobré svědomí, podepíše se bez váhání v seznam návštěvníků. Proč jste tu historku nepodepsal podpisem a okamžitým protestem? Vždyť přece nikdo nikdy není k protestům ochotnější nad syna Heliůva!

Ale to je tak: každý vždy dle svého zraku vidí vše ve světle neb v mraku. — Přicházely do katakomb duše poeticky naladěné; prochaly z prýsy života do podzemních míst, kde četly z nápisů a jiných památek dojemnou, vznešenou historii zášlých časů; tam se očiště přesvědčily, že hrdinné sebeobětování pro veliké ideály není bájl. Duše ty odcházely z katakomb s nadšením. — Přišel však syn Heliův, nejlepší český člověk a — objevil v katakombách prase. Jistě do katakomb přišli i někteří maďarští bagunáři, kteří mají na cestování peněz nasbyt, a jejich životním zájmem jest na prasata hodně myslet. A přece žádný z nich tam prase neobjevil. Nenalezl ho tam ani žádný římský povalec, který za několik lir jest hotov k nejhrůznějšímu svědectví. O praseti v Macharově části katakomb nevěděly nic celé miliony návštěvníků. Leč největší český básník hned chytil se uší prase, které prý smrdí jako starý pes.

A proto, nejlepší český člověče, nepřeházejte tak bázlivě před svým epochálním vynálezem, který překvapuje víc než moderní aeroplan. Ani o krok dál — a místo nadávky pověste o tom praseti něco určitějšího a — pravdivého. Protestanté v XVI. století svatořadně věřili pastormu, když tito jim tvrdili, že Tibera vyvrhla dvě nestvůry: Papstasel a Mönchskalb. Ale teď nejsou přece lidé tak slepě důvěřiví. A odpovídat na reální protidůvody osobními výpady, tupením a nadávkami — dovozte, k tomu přece nejmenší jest potřeba nejlepšího básníka, velkého učenca. Takovou kašpárkovinu zastane dřevorubec zcela snadno. Hle, taková krásná příležitost, aby Machar těm klerikálům pořádně zastopil, a — on mlčí jako zafazaný a bezcharakternost nechává na sobě ulpívati, tak že již sami pokrokaři a oddaní jeho přátelé mrzuté pobruknou. Smutné to znamení! Machar, takový nadšený citel pravdy, a tu pojednou chová proti ní hluboký soustředění, když mu jest dokázáno, že představený trapistů lhal, nazvav našeho v husích nožičkách „nejlepšího muže“ člověkem bezcharakterním.

My vybízíme Machara, aby se proti tomuto nařknutí bránil, ale Machar, nechtěje rozuměti, spílá „Obnovu“ hloupého a slumpadelého časopisu. Jest to tak, jako v té prostonárodní říkance. Kdysi ptali se lidé jedné ženy: „Jdete, tetko, s funusy?“ Na což odpovídala: „I neela jsem na prodej husu.“ A tuto nechapavou tetku s husou představuje Machar. A že jest „Obnova“ hloupým a slumpadelým časopisem? Odsudek tento z úst člověka takových mravních a intelektuálních kvalit, jako jest Machar, přijímáme s humoristickými pocty a veselou náladou.

Před rokem to bylo, kdy ryčně osnámován byl obnovený věk antických radostí v tomto vzdychajícím posemekém údolí. Po českých nivách jezdil nejlepší český člověk jako řečník a zakladatel nových zlatých časů. Pokrokařští básníci se rozepáli, vítajíce jítrenku olympských bohův a zář helenského slunce. Minervina tvář řečníkova zářila důstojností, radostí a dává prosívat myšlenice nového kulturního směru v životě národu. A jelikož ani v takových vážných okolnostech nemá se pohrdati divadelními scénami, ve kterých slzy utírají se batistovými šátky a vášniví herci hrozí sebevraždou, přičiňuje se pokrokařský genij o všechno, co by zvýšilo lesk příchodu antické doby. Řečník plný duševní vznešenosti užívá všeho myšlenkového a slovního aparátu, aby naslouchající davy přesvědčil. Tluče se v pokrokařské bubny, slavnostně se vítá, jezdí deputace, usnáší se resoluce, že zář helenského slunce musí vyjítí právě teď, nebo že již nevyjde nikdy — a za tím vším veliký doprovod pokrokařských novin a řečníků, kteří svému vůdci a králi nadšeně přizvukují. Zakladatel antického nového věku dělá, co může. Polídkuje dějiny, převrací pravdu, přehazuje v divoké směsi vše, co mu přijde pod ruku, mluví páté přes deváté. Znalci dějin pozdvíhají hlavy a žasnou nad novým výkladem událostí, vážných lidí zmocňuje se tak něco jako hanba a někteří opravdu vzdělání pokrokaři se červenají nad dekalionskou potopou nesmyslů, které proudí z úst slávu a domýšlivostí omámeného řečníka.

Konečně nastává uklidnění, řečnícká pěna zmizela, slavnostní ruch se utišil, dostavila se střídlivá tůha a s ní ohromná kocovina. Žádný jazyk nemůže vypovědětí tuto blamáž kultur-

ního dvacátého století, tento skutečnou masopustní maškárád, jejímž viditelným symbolem byl zakladatel nového antického věku — syn Heliův.

A nyní shrneme toto vyličení v jednu otázku: Hrála v této komedii hlavní úlohu „Obnova“? Nikoli! Proto není hloupým časopisem. Jasnějšího důkazu podati vůbec nemůžeme. A proto ještě jednou vysvázíme Machara, aby mluvil k věci a aby se očištěl z oné bezcharakternosti. Učiní-li tak, bude mít chválu, kdežto nyní nadávkami plše do „Case“ sice se peníze, ale bez čestného uznání.

• • •

Zase odhruzná odclona. Jak naše pokrokařské listy horlivě pší o pokroku Francie, jest známo. Při čtení této nevědomcům sbíhají se sliny v ústech a obraznost jejich jest neobyčejně rozohněna, stávají se matkou hlasitých a nehlasiťých povzdechů: „Oh, jak bychom byli šťastni, kdyby se začalo tak reformovati v Rakousku, jako to učinili ve Francii!“ Všichni protikatolišti světloňosi o závod njišťují, jaké blaho a jaká osvěta jest ve Francii domovem právě proto, že se stát vyvátí z poručnictví církve. Ono to nebylo sice vybavení z poručnictví církve, protože dle přesných právních pojmů jmenují se takové skutky oloupení o občanská práva a majetková krádež, ale pokrokaři a jiní potřebují, aby těmito nepravdami hlavy jejich stoupenců vytrvale zvučely proti jasnějšímu poznání.

Někdy však pokrokařské noviny se zmýlí a uveřejní o Francii věci, které pokrokovým Čechákům podávají hojně látky ku přemýšlení, chtějí-li ovšem uvažovati. Nedávno přinesl „Cas“ vyňatky z Emila Fagueta, z nichž některé tady podáváme:

„Demokracie uvedla křiklavou a škodnou nepovolanost do všech odborů státní správy. Lid, jenž chce panovati, nepřipouští, aby v jeho čele nebo v jeho zastupitelství byli vzdělanci důkladně znali věci a svědomitě dbali její správnosti. Snám, ministři, úřady všeho druhu, školy, všechno musí býti na úrovni lidového ducha a podrobovati se jeho vůli. Zásadě rovnosti porozuměl lid tak, že odstraňuje každou duševní převahu. U osob, které lid volí za poslance, rozhoduje toliko, jak dovedou rozsvítiti se jeho city a vášněmi. Musejí míti tytéž zvyky, tytéž mravy a totéž vzdělání jako on; jsou-li vzdělanější, smí to býti jen o stupínek, jen tak, aby uměli mluvit dle jeho chuti. Zákon, jenž býval vždy trvalým zákonem, vyplynul z dlouhé, zajištěné zkušenosti, stal se u zákonodárců, jaké si lid volí, něčím příležitostným a přechodným, pouhým časovým ustanovením, jež má sloužiti účelům stranickým: „důlha sňkoná jest skladem časových novinek.“

Ministerská křesla obsazují se dle toho, kolik si jich která skupina většiny vymíní; a protože ta která skupina nemá obyčejně příslušného odborníka, děje se, jak pověděl Beaumarchais: „Bylo třeba potřebovat a místo dostal tanečník.“ Soudcem se říká: „Vaši povinnosti jest, podporovat většinu.“ Dospělo se tam, že soudci, smatení a zaleklí, bojí se pronéstí důvodný rozsudek, jen by vzbudil nelibost lidu. K neznalosti věcné druzí se nepovolanost mravní, povahová, která zvyšuje neznalost věcnou. Volby do senátu dějí se, ne-li vesměs, aspoň většinou podle vůle a pokynů prefektů, tedy vlády.

Konečně školy — obecné školy, jimiž se demokracie hrdě zajišťuje! Není potřebí mnoho výkladů k důkazu, že učitelé obecných škol nejvíce jsou ustanovováni se zřetelem k smýšlení politickému a že s místem přijímají úkol politických agentů. Jestliže kdo, tož oni se přičiňují ze všech sil, aby si všichni byli úplně rovni, totiž aby všichni stáli na téže nádobě stupni důvěrní.“ (Pozn. redakce: Tak to chodilo v Cechách za vlády demokratických Táborů a ve Francii při veliké revoluci.) K tomu dokládá referent „Case“: „Faguet široce a významně dovozuje, jak rostoucí neúcta k starcům, rodičům, manželům, učitelům, jak rostoucí společenská hrubost a nezdvořilost vzniká právě zároveň s demokratickou neúctou k povolanosti“ (odbornému vzdělání).

Z této ukázky, jako z mnohých jiných, kterých se nám již dostalo, vysvítá, že všechno vynášení francouzského pokroku, osvěty, občanské zdatnosti a smyslu pro právo jsou neúčinné formulky pokrokařských listů. Všechny ty listy u nás, které skutečný stav ve Francii líčí jako vsor ideálnosti, slouží vlastně jen svým vášním, ačkoli ujišťují, že slouží pravdě. To jest heslem i u nás. Následujeme Francii! Především s náboženstvím se škola! Ostatního francouzského zboží máme již hodně. Neúcta k autoritám, společenská hrubost a zdivočení právě šíří se i u nás, a to dle chybné pochopení a nesprávnou metodou vykládané demokracie. Revoluční ovzduší vzrůstá znatelně a důsledně. Takové přípravy dály se vždycky tam, kde povolání činitelé ustupovali a ustu-

povali, až konečně společenská bouře vybuchla. Mohli-li se od naší pokrokařské inteligence oslavovati Ferrer, vraždící anarchista a podvodník, pak jest zřejmo, že, douhá-li z lidumilnosti surovost a vylézá-li se sofiaty kat, jest to neklamná příprava k postupujícímu rozvratu.

• • •

Hospodářské osvobodění. Již minule dotkla se „Obnova“ zvláštních zásad ohledně insertův, a dnes prosíme laskavě čtenáře, aby si prohlédli záhlaví Masarykova „Case“ a přesvědčili se, že skutečně tam jest černé na bílém: „Hospodářské osvobodění“. A nyní prosím, aby byly uváženy všechny okolnosti, spojené s tak zvaným insertem dosavadního vůdce české Moravy dra Stránského. Tento národohospodář dal vytisknouti ve svých „Lidových Novinách“ insert německo-židovské firmy Haasovy a insert brněnských českých obuvníků odmítl. Nastala bouře, propuklo rozboření českých živnostníků v Brně, věc z národního a hospodářského hlediska projednávána v novinách, ba poslanec dr. Bláma vzdal se mandátu proto, že „Lidové Noviny“ odsuzovaly přítomnost jeho na schůzi brněnských obuvníků a tím asistenci prý nejklérkálnějšímu antisemitismu.

Jak vidno, „Lidové Noviny“ svoji národní proradu snaží se zakrývatí klerikalismem; ostatně takových chytráků jest již dnes tolik, že to již není ani chytráctvím. Samu sebou se rozumí, že rozumem a svědomím každého českého člověka jednání dra Stránského jest odsouzeno, neboť prorada jeho jest věc venkoncem nepochybná. Očekával by také každý, že zejména „Cas“, tento dle sebeobchvaly nejnevědomitější strážce národních zájmů, spustí proti dra Stránskému ostrou palbu a prokleje ho aspoň jedním citátem z Havlíčka „Rosumacou a poctivou politikou“, ale nestalo se tak. „Cas“, jako často, i v této věci národohospodářské otázky české zapřel Palackého, Neruda, Havlíčka, přilhlápl všechny citáty, jimiž tak rád se blýská — a postavil se na stranu poslance Stránského, brání ho, drhne a omývá. Pro znalce není to překvapením. Organ Masarykův uvykl si boucharonské vlastenectví nasývatí hejsovaním a fangličkářstvím. Jeho vlastenectví věčně nestojí však právě tak za nic, jako to hejsovanění. Vytrásati rozličné moudré výroky předních českých mužů, ale v praksi jimi se neříditi, není nic jiného, než vlastenckým obohodem, který snaží skrývatí se za masku rozvášně solidnosti a filosofické povýšenosti.

Ostatně proti český insertový obchod Stránského jest slem, jehož otcem jest slo mravů. Dříve, nežli takové ošidivé hříchy mohou býti páchany, musí předcházeti doba vlastencké neupřímnosti, povrochnosti, doba, jež tvoří ovzduší, v němž shromáždění se sofiatické omlavy pro každý národní sloučin.

Neposledním pracovníkem v tomto omývání jest právě „Cas“, jehož vysoustrahované zásady skoro napofád v praktickém životě uesvědčovány jsou z odporu lidí. „Cas“ prý dělá rozdíl mezi politikem Stránským a insertní praksi „Lidových Novin“. Osudné jest však pro „Cas“, že právě vlastenectví a zdravý národní rozum politický tohoto rozdílu nedělá a dělati nesmí. To, co tady „Cas“ tropí, jest úplný bankrot mravní a taková dvojí morálka, kterou nejen s hlediska čistě lidského, ale také národního nutno rozhodně zatratiti. Jinými slovy řečeno, „Cas“ dovoluje na veřejnosti bláskati národní hospodářskou svépomoc, kterouž doma možno zastrčiti jako kapesní šátek, protože to vynáší a protože německé a židovskóněmecké peníze nezapáchají.

„Cas“ svým pokrokařům a ostatním světu prohlásil tedy, že zákonem českého novináře nemá býti svědomí a veřejné dobro, nýbrž insertový prospěch. V textové části novin, zejména v záhlaví jejich, můžeme horovati pro blaho národa, můžeme dovolávati se Husa, Komenského, českých bratří, slovem můžeme býti *citlivými vlastenci* a — v insertní části listu jest nám dovoleno národní povinnosti prodávati plemenným nepřátelům. Vpředu můžeme proti národním utiskovatelům bouřiti a vsadu listu jest nám dovoleno je posilovati, protože nám se to zaplatili.

Dle mravonuky „Case“ mohou české noviny opatřiti se ohlávku a mohou bučeti o pšci, totiž o nepřátelské insertové peníze. Takovou úlohu však poctivý český časopis vždy odmítne a ponechá ji ctnostnému „Casu“, *tomuto citlivému vlastenci*. A tak se nám nezištný „Cas“ dokonale vybarvil. Dlouho již česká veřejnost pozorovala, že tento Masarykův list své vlastenectví mírní rozličnými sofiematy a citáty, a nyní pozorujeme hoion skutečnost, že vlastenectví se ztratilo, a — stály jen citáty a sofiemata. Pak nedivme se, že takovým zrazováním zásad mizí česká opravdovost, důslednost a že náklaza takovcu prakoí šíří se po celém národě . . .

Obrana.

Neomalenosti, tvé jméno jest „Čas“.
Dne 6. t. m. masarykovský deník praví, že se nemělo s nedůvěrou pohlížeti na berlínský světový kongres pro svobodné křesťanství a náboženský pokrok. Ubohý opelichaný lev s vyhlášenými zuby nutí se do velikého radikalismu, potí se sebe hromové výkřiky, které však sui daté jako údery hostů do slavníku. Prý názor nedůvěřivých lidí k pojmu „křesťanství“ a „náboženství“ spočívá v nedorozumění. Prý ten názor „přijímá za křesťanství a náboženství to, co nikdy nebylo křesťanstvím ani náboženstvím, co se jen podvodně tak nazývá, co za křesťanství a náboženství vydávají společníci cechu, který o křesťanství a náboženství nemá ponětí a dává jen tyto viněty na zboží, jímž obchoduje a jemuž činí reklamu vykládáním křesťanských a náboženských hesel.“ Takové nedorozumění vzdává se nejúčinnějšího prostředku, odhalit podvod . . . a „nemáže již říci: ne, křesťanství je pravý opak toho, co vy z něho činíte, a o náboženství nemáte vůbec práva mluvit vy, kteří nevíte vůbec, co je náboženství. A křesťanství opravdu bylo a v pravé své podstatě je zcela něčím docela jiným: bylo prohlášením práv lidského ducha proti církevní nesvobodě, bylo činem osvobodit.“

Realistický šampion věru se pokusil zde o nadnormální siláctví, které však působí dojmem nejvýš směšným. A nepoctivost fanatického péra probleskuje z každého řádku.

Předně: proti kterým církvím jsou mluvena ta neomalená slova? Proti protestantům nikoli, protože „Čas“ jejich církví právě nyní horlivě se zastává a nutí je docela k protestům proti spravedlivé kritice, vydané Vatikánem. Tudíž — nešlape-li si „Čas“ znovu s neobvyklou nehorázností na jazyk, snaží se poprášiti „humanitářským“ koptem církev katolickou.

Tudíž prý jest křesťanství pravý opak toho, co z něho katolíci činí. Tu se tážeme, odkud se o rysem křesťanství masarykovský deník dověděl? Na — z bible, kterou přece církev naše dochovala a kterou každému svému příslušníku stává před oči. Nebyla by společnost katolická přímou šlehaná, kdyby odporovala a za Boží zjevení prohlašovala knihu, jež hlásá „pravý opak toho“, co sama činí? Dle časovského lháře tedy i katechismus, učebnice Oestera a podpirající citáty z Pisma slova: láska k bližnímu, trpělivost, pokora, pravdomilnost atd. by směřoval k opaku toho, co jest křesťanství. Učí-li misijnáři v zámořských krajinách (kam se neodvážil žádný žid a pokrokář) divochy čtení a řemeslům, posluhují-li misijnáři a jeptišky malomocným, tráví-li milosrdné sestry většinu svého života u lože nemocných, provádí církev — opak křesťanství.

Když katolíci zakládají university, špitály, chudobnice, ústavy pro hluchoněmé a slepce, když vykupovali otroky z barbarského asijského jarma, pak — o náboženství „neměli ani ponětí a dávali viněty na zboží, jímž obchodovali.“

Mnoho předních pokrokových fanatiků vystudovalo jen za účinné pomoci kněžstva, jemuž nyní nadávají jako špačci. Ale ti kněží byli jenom „společníci cechu, který o křesťanství nemá ponětí.“

Dle všeho tedy jsou lepšími křesťany ti, kteří s podvodných pamfletů vypisují lži proti věrohodnosti bible, kteří tvrdí, že Kristus neexistoval a kteří dokonce osobu Ježíšovu odbyvají uličnickými vtipy a předsívkami. Pak by však byl také nejlepší pokrokářem takový nezbeda, který by se vysmíval při každé příležitosti vůdcům osvěty a jejich zásadám. Pak by byl nejsvobodomyšlnějším mužem, kdo by vodil svobodné občany na galeje.

O účelu a směru různých společností rozhodují jasné vyslovené stanovky, zásady, hromadné počiny, řeči a spisy vedoucí k utvrzení ohlášených zásad, ale nikoli jednotliví členové těchto společností, kteří daná pravidla přestupují jako Jidáš mezi apoštoly. A jsou hlavní zásady katolické církve, šířené a utvrzované v millionech katechismů, snad nekřesťanské?

Tudíž dle nehorázné logiky realistického lháře vy, katolíci, „o náboženství nemáte vůbec práva mluvit vy, kteří nevíte vůbec, co je náboženství“. Tu by si však musila dáti zámek na ústa v přední řadě družina Masarykova. Že tito lidé totiž sotva vědí, co to náboženství jest, to vysvitá ze spletených deťnic, z „hledání Boha“, z křiklavých nedůsledností a z toho, že posud nevydali pravidla toho svého lepšího náboženství.

A jádra samého křesťanství teprve masarykovi nerozámějí a nemají tudíž práva o něm mluvit. Vždyť přece jest známo, jak chválili a hájili barcelonské bandity a židovské zkařnický ruské, jak patolizaleky se chovají k náslápnutým rudým, jak se připojují k epilujícímu nevěreckým volným myslitelům, jak chtějí, aby byl katolík postaven „mimo všechny

zákony“ atd. Takové jednání je jest výrazem křesťanské povahy?

Masarykovské fráze výše uvedené jsou tak neomalené, že by byly nepoctivou urážkou náboženství každého — i mohamedanismu a rabiniismu.

Vážní spisovatelé nacházejí v každém náboženství mnoho zásad ideálních, vidí právem v každé víře zásady, které jsou přirozeným ohlasem mocného hlasu svědomí. Ale masarykovský fanatik snaží se nasaditi čtenářstvu brýle ze skla nejčernějšího.

„Čas“ praví, že křesťanství bylo prohlášením práv lidského ducha, že bylo činem osvobození. Tohle tvrzení jest předně brosnou popravou Macharovy bajky o „Jedu z Judey“ a pak ta deťnice jest až příliš neuplná. Netoliko osvobození, ale i ukáznění, pozitivní práci, smysl pro lidské právo bližních, plán na přerod veřejných poměrů přineslo křesťanství. Svoboda sama o sobě neposkytne žádné instituce a společnosti živých elementů, potravu pro zdárný postup. Naopak svoboda, která si není vědoma povinnosti pozitivně, prakticky a promyšleně pracovati, může se státi hrobnem blaha.

Vhodno si zapamatovati, jak „Čas“ nepoctivými potupami katolictva nábožensky líve právo v tom čase, kdy vyhlásil evangelický k řádčím protestům proti „ševaní říma.“

Proč jenom, přisný kritiku, aspoň v tom protestantském Německu se nenaučili hleděti lidé lepším zorným úhlem na křesťanství než v „skorumpovaných krajích klerikálních“? Či tam jest docela také něco shnilého? Ale nikoli, to nemůže býti; vždyť „Čas“ dělá nyní ochotného kostelníka evangelickým, jako by to byli světloňosi a reformátoři ve všem bezvadní.

21.000 korun Zázvorkových pod povyným agrárnickým zámkem. Orgán bývalého poslance Bergmana „Lounské Hlasy“ oznámil, že Zázvorkovi bylo zapůjčeno z Ústřední jednoty (agrárnícké) českých hospodářských společenstev neoprávněně 21.000 K a to že se stalo za protestu dozorců rady a proti znění stanov. „Venkov“ se utekl k obvyklé své taktice; půjčku tu popřel — a to nikoli jednoduše, nýbrž s přidáním obvyklých siláckých slov. — Leč „Lounské Hlasy“ znovu se vši určitostí oznámily, že ta půjčka se stala; uvedly jména těch pohlavářů agrárních, kteří o půjčce zcela dobfé vědí.

Teď se ocitl agrární tisk v rozpactích. Jak jenom aspoň na chvíli oslabiti omračující dojem, jež zpráva způsobila? Dne 7. srpna ve feuilletonní části místo věcného vyvrácení těžkých obžalob Bergmanových nutil se „Venkov“ do humoru jako vyprávěný chlapec. Radil jiným stranám českým, aby raději přemýšlely o chybách svých vlastních ziskuchtivých členů. A pak teprve na str. 8. uveřejnil v rubrice „Kronika týdne“ tato slova:

V pátek přinesl „Věstník Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v král. Českém“ toto prohlášení: Veškerému členstvu Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v král. Českém! Vzhledem ku šířeným zprávám v různých časopisech, jakoby Ústř. jednotu českých hospodářských společenstev byla vyplatila proti znění stanov a za protestu dozorců rady 21.000 — K členu výboru, říšskému poslanci Antonínu Zázvorkovi ze Šlapanic, prohlašuje dozorců rada, jsouc si plně vědoma své zodpovědnosti vůči členstvu i zákonu, že tvrzení ono nezakládá se na pravdě, ježto Ústřední jednotu panu říš. poslanci Ant. Zázvorkovi žádných peněz nepůjčila. Dozorců rada podrobuje vnitřní jednání Ústřední jednoty nejdůkladnější revidi a dosud shledala je vždy stanovám odpovídající. Proto naděje se, že členstvo v důvěře ve vedení Ústřední jednoty i v dozorstvo téže klidně bude pracovati dále na zdárném pokroku ústředí svého.

Potud „Venkov“. Není takové skromňoučké psaní proti jeho nátuře? Kdyby byly „Lounské Hlasy“ opravdu lhaly, byl by spustil „Venkov“ ihned nejprudší kanonádu v čele listu, svými palcovými protesty a nadávkami byl by zaplavil celé království. Na rychlo by celé kompanie agrárnických placených agentů uspořádaly schůze, v nichž by byl Bergman droen na prášek. Osudné přefeknutí Bergmanovo by bylo agrárníkům vítanou příležitostí k utvrzení pyšného zeleného hradu, který již praská v základech. Leč „Venkov“ jest najednou k tak velikému žalobci nápadně, přímo nepochopitelně zdvořilý; ohovává se k těžkým obžalobám tak způsobilé, jako babička, která sedí na lavičce obžalovaných.

Kdo cestu a janičářskou ráznost „Venkova“ zná, kdo ví, s jakou drzou, posupnou pózou dovádě „Venkov“ lháti, ten si v neděli řekl: Takové ubývání a tohle zastrčené prohlášení rozhodně není důkazem, že jedna z hlavních obžalob Zázvorkových jest na hlavu potřeena. Každý znalec si řekl: Ve „Venkovu“ je malá dušička.

To bylo také hned v zápětí stvrzeno svlášt-

ním vydáním „Lounských Hlasů“ ze dne 8. srpna, které rázně tvrdí: „Toto prohlášení (prý dozorců rady) bez podpisu jmenovaných pádu není ničím jiným než novou hanebnou šalbou venkovského lidu. Aby však nemohl tento ubohý lid býti nadále klamán, provedeme důkaz náš až do krajnosti, poněvadž víme, že bylo Zázvorkovi 21.000 K z Ústřední jednoty hospodářských společenstev proti znění stanov a za protestu dozorců rady vyplaceno a že je dostal. Abychom slabé paměti p. starosty Dvořáka (evangelika, pozna. Obn.) pomohli, připomínáme mu, že v oné schůzi dozorců rady, do níž byl zavolaán k vysvětlení této věci, odůvodňoval půjčku tuto tím, že jmenovaný obnos 21.000 K potřebuje Zázvorka na agitaci (?) proti fideletu cukrováru v Lounsch . . . Skutečnost však jest tato: Zázvorka nedal na žádnou podobnou agitaci ani haláře, nýbrž orýval v této době jen část svých vlastních povinností, jichž jinou část mu skoro v téže době urovnával jistý slanský ústav pomocí známého tamního šlechtice.“

„Lounské Hlasy“ praví, že jest potřebí pod prohlášením, potírajícím půjčku, čísti podpisy členů staré dozorců rady, se jejího působení se celá věc odehrála. Jména těch pádu uveřejňují „L. Hlasy“ již podruhé. Ale jakkoli mlhavými slovy „Venkov“ se snažil zapřáti, přece posud žádný z členů staré dozorců rady nazepečtil jeho ujišťování svým podpisem.

Ku konci praví „L. Hlasy“: „Lžeme-li my, pak nezbyvá Ústřední jednotě ničeho jiného než lháti nás před soud, kde jsme ochotni provésti důkaz pravdy o všem, co jsme tvrdili. A tvrdili jsme jen pouhou čistou pravdu. Jednota však nechť neopomene vzít k tomu sondu sebou učty a protokoly dozorců rady.“ „Venkov“ dosud na řízou odpověď „L. Hlasů“ neodpověděl, ač na to dychtivě čekala celá česká veřejnost.

Agrárníci — lepší katolíci. Poslanec Hyřš před volbou ujišťoval katolické kruby svým křesťanským přesvědčením; prý se postaví proti snahám, které by zájmy katolíků ohrožovaly. A podívejte se, jak jedná a mluví, když katolíků nepotřebuje! „Hlasy z Posázavi“ dne 10. t. m. napsaly úvodník o protikatolickém táboře německobrodském; z referátu se dovídáme, že posl. Hyřš byl předsedou a pronesl zahajovací řeč proti „klerikalismu“; čím rozumějí naši odpůrci klerikalismus, to už nyní ví každý chlapec. Po řeči soc. demokrata Zvolánka Hyřš ujistil shromáždění za nepřítomného poslance Šmírousa, že strana agrární rovněž jako jiné strany pokrokové bude všude klerikalismus potírat. — Nato přečtena od red. Hofrychtra resoluce, v níž se praví: „Považujeme klerikalismus spolu s alkoholismem za největšího škůdce kulturního i hmotného pokroku nejen zdejšího kraje, ale i celého národa . . . Akcentujeme (zdůrazňujeme) požadavek naprostého oddělení státu od církve . . . Zdůrazňujeme požadavek moderní, nezávislé, bezkonfesiční školy obecné, střední i vysoké. — Odmítáme Borromejskou encykliku, urážející naše české (!?) ctitelí tupením světlé památky našich (!?) reformátorů . . . Varujeme posléze veškeré lidi pokrokové český smýšlející před podniky klerikálními, jež pod pláštěm humanitních, národních a zábavních účelů sledují sobecké cíle klerikálů: získati světské moci nad lidem“.

Předseda Hyřš konstatoval, že s resolucí všichni souhlasí a vyhlásil shromážděné, aby v boji s klerikalismem neochabovali.

Teď podle všeho se pokrokaři vrhnou proti těm agrárníkům, kteří podvodně předstíraným katolickým ctitelím se snažili udělati výnosný politický kšeft; vždyť takový agrárník přece byl a jest nejvybarvenějším klerikálem. Také se nedají léčiti od jeptišek, nebudou škemratit o podporu v katolických institucích, nepošlou své hluchoněmé dtky do „klerikálních“ ústavů pro hluchoněmé, slepé dívky do pražského ústavu na Kampě, oběť se proti varhanické škole, která pěstuje církevní hudbu atd. Dejte pozor, kdy začnou!

Jen aby zatím pokroková práce agrárního ústředí nebyla uznána i od všech jiných pokrokařů za výdělečné zpátečnictví a — taky získávání „moci nad lidem“! Pane Hyřši, mračky se nad pražským ústředím stahují a vy jich nerozfonknete sebe ráznější „pokrokovou“ řeč!

Politický přehled.

Rekonstrukce kabinetu či rozpouštění parlamentu? Samé dohady. Dle „Morgen“ etane se změna ve všech odborech ministerských, které nejsou zastoupeny parlamentárníky; šlo by tedy o ministerstvo veřejných prací a orby a dále došlo-li by ke kompromisu v otázce českého zem. sněmu, byla by obsazena také ministerstva krajská. Jiný něm. list radí k rozpouštění parlamentu a s tím začíná se počítati

i v Čechách. Po mladočeských zabíjili přípravy k nastávajícím volbám do říšské rady i do zem. sněmu také soc. demokraté, kteří pořádají četné tábory lidu s programem politickým. Orgány radikální tvrdí, že chut k rozpustění parlamentu dodaly vládě úřední zprávy z Čech, dle nichž jest tu radikalismus na ústupu a střízlivost politická na postupu. Naproti tomu dle agrárního poslance Udržala vláda prý si rozmyslí rozpustiti sněmovnu i ti, kdož dosud drží bar. Bismartha přes veškeré porážky, jež utrpěl v sociálním, rozpočtovém a finančním výboru, jakož i v plenu. V době dohledné přijde stát s novými požadavky. A tu se ukáže, bude-li bar. Bismartha i na dále státi tak pevně. Ocítne se mezi dvěma možnostmi: buď rozpustiti parlament, aneb se poroučeti.

Čechové a Jihoslované. Hlavní list liberální strany slovinšské „Slovenski Narod“ píše, že české strany jsou nespokojeny s obstrukční taktikou dra Šusteršiče, poněvadž jemu přiřítají neúspěchy a porážky Slovanské jednoty. Cíl obstrukce Šusteršičovy jest hnáti vše do krajnosti a k tomu má přispěti Slovanská jednota. Ta si to asi stejně rozmyslí, jako si už rozmyslí poslanci dalmatští a nyní i slovinskí svobodomyšlní dle děl obstrukci. — Vládní kruhy používajíce nespokojenosti Čechů snaží se všemožně, aby Čechy od Jihoslovánů odloučili, čímž vláda by měla sobestrukcí neb s opozicí snadnější práci.

Německá snůstlivost. V „Neue freie Presse“ prohlašuje zemský něm. poslanec Ant. Ingrisch, že němečtí poslanci znemožní každé zasedání českého sněmu, dokud většina tohoto sněmu nedá záruky, že bude učiněn konec pro Němce prý nesnesitelným poměrům v Čechách a dokud prý se Němcům nedostane onoho právního postavení a oné samostatnosti, která jim jako co do počtu obyvatelstva tak co do poplatnosti přísluší. Neznají-li toho Čechové, pak prý si zahrají Čechové susedem vlastní země. Tedy Čechové bez podmínky měli by se sklonit Němcům. Toho se jistě nedočkají.

Krise v Polském kole upoutala na sebe pozornost veřejnosti. Najednou vyloučen z národní demokr. strany dr. German, který usiloval o změnu vedení, a za ním proto prý se ohystá dalších 6 poslanců. „Slovo Polské“ píše, že poměr kola polského na říšské radě se skutečně k vládě změnil. Polský klub není již vládě naprosto a vždy oddanou gardou. „Polská korespondence“ vyvrací však stále rojí se zprávy o kritických poměrech v Polském kole. A vláda má na péči, aby se jí Polské kole najednou nerozypalo a proto počne v nejbližších dnech vyjednávat s ním o otázce vodních cest, aby si Poláci zase naklonila.

Bosenský sněm po schválení rozpočtu 5. srpna odročen. Srbská a chorvatští poslanci na sněmě tomto trvají na svém požadavku, aby zákonem bylo zavedeno povinné vykupování kmetů, nikoli jen dobrovolné, jak si vláda přeje. Vláda dovolává se při tom špatných zkušeností, jakých se nabýlo svého času při povinném výkupu kmetů v Chorvatsku.

Kulturní boj ve Španělsku. Na neděli právě minulou chystané velké tábory a schůze katolického lidu proti protikatolické politice vládní v poslední chvíli předáky katolickými byly odřeknuty. Vláda Canalejova připravila proti katolickému lidu skoro půl španělské armády, jejíž velitelům dán byl rozkaz bez dlouhých okolků použití proti protestujícímu lidu zbraní. Vádcové katoličtí vidouce, že vláda čeká a chce, aby tekla krev, protestní schůze odvalili. A tak v celé zemi zachován klid, důkaz dobré kázně katolických organizací. Teď vydáno heslo, aby se po celém Španělsku zakládaly spolky na obranu katolicismu; v organizaci největší síla proti nepříteli víry a náboženství. Poslední události ve Španělsku kladou se na vrub jinak u lidu neoblíbené mladé královny Erně, která byla protestantkou a její matce; tyto mají na slabého a neenergetického krále Alfonse veliký vliv.

Poměry na Balkáně budí zase větší pozornost evropské diplomacie. Napětí mezi Řeckem a Tureckem se ovšem nezmenšilo, násilnosti pak páchané na Bulharsku v Macedonii při odzbrojování Macedonců roztrpčily a k ráznějšímu kroku donutily Bulharsko. Vláda bulharská rozhodla zasáhnout energicky do macedonské otázky. Evropským vládám zaslán byl určitý návrh se žádostí o vyšetření poměrů v Macedonii.

Zprávy organ. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Křesťan. soc. organizace pořádá v neděli dne 21. srpna t. r. zahradní koncert v hostinci „u Dušků“. Koulení v kuželky o ceny, tombola, deklamace, žertovné vystupy, tanec a jiné atrakce. Začátek ve 2 hod. Vstupné: člen 20 h, nečlen 30 h. Hudba p. V. Studeného. Císlý výtěžek k zaklizení spolkové knihovny. Ku boje účasti se přimívali aktivě

svou, zvláště bratři a sestry okolní, by naši malou skupinu podporovali. Koncert odbyvá se za každého počasí. Výbor.

Obvodní sjezd křesť. sociální v Jaroměřích konati se bude dne 21. srpna v hostinci „U slatého křížku“ odpoledne ve tři hodiny. Budou řečníci: p. Katnar z Hradce Králové, p. Eliáš a Týniště, p. Petr a Nové Paky, al. Dolečková z Jaroměře. Při té příležitosti pořádají křesť. soc. spolek a odbočka Všeobor. sdružení o 2 hod. odpol. domácí koncert. Dopoledne o 9 1/2 hod. valná hromada odbočky. Mimo to jest konference důvěrníků o 10 hod. Konference a sjezdu účastní se obce: Jaroměř, Josefov, Černáckice, Smítice, Čas. Skalice, Dvůr Králové a veškeré obce okolní. Pořádky ku konferenci budou ještě zaslány.

Borohrádek. Katol. národní jednota pro Borohrádek a okolí pořádá v neděli dne 21. srpna r. 1910 v zahradě restaurační u nádraží v Borohrádku koncert. Mezi koncertem kuplety a solové vystupy. Večer o 8. hod. věneček. Vstupné do koncertu 40 h, do věnečku pán 1 K, dáma 20 h. V případě nepříznivého počasí pouze věneček.

Třetí sjezd Marianských Družin (od 14.—16. srpna r. 1910) v Praze jest připraven na širokém podkladě se větší pečlivostí. Kdo jen trochu z věrných českých katolíků má, nechť se účastní těch krásných manifestací! Podrobnější program jest tento: **V neděli 14. srpna.** Ráno. V 7 hodin: V kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí sv. Ducha a tichá mše sv. P. Al. Jemelka T. J., superior. V 9 hodin: Schůze ve dvoraně kněžského semináře (letní refektář) v Klementinu (u Karlova mostu). 1. Uvítání přípravným výborem. 2. Jmenování předsednictva a čestného výboru. 3. Zahájení. Uvítací proslovy: J. M. ndp. biskupa Fr. Brusáka, Mar. sod., čest. předsedy sjezdu a zástupce Jeho Eminence; čestných výboru a Pražských Družin. 4. Řeč 1.: Vzorová Družina. Vdp. P. Frant. Schrollner C. SS. R., řed. Mar. Družiny mužů a jiných v Brně. 5. Pozdravy Družin z Moravy a Slezska. 6. Řeč 2.: Mar. Družina a nejv. Eucharistie. Vdp. dr. Jan Jindra, prof. bohosloví a starosta Mar. Družiny mužů a jiných v Král. Hradci. 7. Pozdravy Družin z Čech. 8. Řeč 3.: Mar. Družina a idea Cyrillo-Methodějská. Vdp. Fr. Pospíšil M. s., spirituál v kněžském semináři v Olomouci. 9. Telegramy a pozdravné připsy. 10. Zakončení schůze předsedou. Na konec družinská hymna: Zdrávas Panno Maria. („Věstník“ ročník I, číslo 2) Poledne. Pro oběd doporučuje se hotel „Merkur“ v Mikulášské třídě (ze Staroměstského náměstí k mostu Svat. Čecha). Obědy od 80 hal. výše. (Vis inerat „Věstník“ roč. III, čís. 2.) Odpoledne. O půl 3. hod. Pořehání v kostele sv. Salvatora (Klementinum). Vycházka: Karlův most, kostel sv. Mikuláše, Hradčany, Strahov, zastávka u Pražského Jesulátka. Večer. V Klementinu v 7 hodin divadlo: Život Panny Marie v obrazech. Od dp. P. Kl. Svec C. SS. R., ředitele Marianské Družiny mužů a jiných v Plsku. Provedou Marianské Družiny paní a dívek z Plsku a učitelé z Čes. Budějovic. Úvodem prosloví řeč Jeho Milost ndp. Method Zavoral, č. M. s., opat Strahovský na námět: Královna Mar. Družin. Obrazy: 1. Neposkvrněné početí P. M.; 2. Zvěstování; 3. Narození Páně; 4. Dolorosa; 5. Královna panen; 6. Královna všech svatých; 7. M. Družiny před tránem své Královny. Obrazy a básně k nim komponoval P. Kl. St. Svec C. SS. S. U harmonia p. ředitel Truka. Na rozchodnou: Družinská hymna. — **Pondělí 15. srpna:** Ráno. Od 5 hod. spovídá se v kostele sv. Ignáce. O půl 8. hodině: Kázání. Vdp. msgr. Frant. Vanček, M. s., kanovník Vyšehradský. V 8 hodin mše sv. se společným sv. přijímáním všech Mar. Družin. J. M. ndp. gen. vikář dr. Jan Sedlák, č. M. sod. V 10 hod. vycházka do Emaus, na Vyšehrad, Karlov, Vinohrady, Staroměstskou radnici a do Týna. Poledne. O půl 1. hod.: Společný oběd v hotelu „Merkur“, Mikulášská třída. Odpoledne. Ve 3 hod.: Návštěva družinských kapli u sv. Ignáce. — O 4. hod.: Průvod z kostela sv. Ignáce k soše P. Marie na Staroměstském náměstí. Cestou spívá se: Cívalu vadejme, ó křesťané, a Tisíkrát pozdravujeme tebe. Pobožnost tamže. — Volný rozechod. Večer. V 7 hod.: Akademie v Klementinu. 1. U kolébky Mar. Družin. Přednese p. Vlastimil Jelínek, Mar. sodál, učitel. — 2. L. d'Arma Diets: Pévec. Pro housele, smíšený sbor a klavír. Řídí vdp. Dobr. Orel, prof. — 3. Dr. A. Dvořák: Biblické písně č. 3. Sl. M. Vojtková, Mar. sod. Frant. Suchý: Tré oko, krásné jezero. Pan Mládek. — 4. A. Piskáček: Ave Maria. Pro tenor, housle, cello a harmonium. Pp. Provasník, Frabá, Wurms, Šk. br. Dominik. — 5. A. Straka: Dušičko čistá. — K. Rudl: Usmula kvítka. Pro soprán a alt. Sl. E. Bayerlová a R. Lorencová, Mar. sod. — 6. J. Suk: Píseň lásky. Dr. A. Dvořák: Na Sv. Hoře. Klavír solo. Sl. B. Plachová. A. Dvořák lidl průvod pontnický, zpěvy, předpříváče, zvony a pod. — 7. K. Donša: Májová noc. Pro 4 dámské hlasy. Řídí vdp. Dobr. Orel, professor. — 8. Den alávy. Dramatický výstup z dějů hájení Prahy Mar. sodály proti Švédům r. 1648. Děj na Staroměstském náměstí v neděli ráno 26. června 1648. Osoby: Konti, vrchní velitel v Praze; Kollaredo, velitel Malé Strany; M. Fr. Turek, primátor a viceřektor Mar.

Družiny městské; V. Kavka, novoměstský rychtář a zamenitý Mar. sodál; P. Jiří Plachý, univ. prof. a kazatel v Mar. Družině akademické; Trčka, kalvisec; Šilba, utrakvista; Kaufer, právník, vádce stad. legie, sodálové, lid. Hrají Mar. sodálové. — 9. J. B. Förster: Modlitba na moři. Smíšený sbor. Řídí vdp. Dobr. Orel, professor. — 10. B. Smetana: Západ slunce. K. Donša: Hádali se andělkové. Trio pro dámské hlasy. — 11. Vít Novák: Primula veris. Fr. Neumann: Borůtky. Pro soprán a baryton. Sl. Ter. Stencová, Mar. sod. a p. rada Fr. Mládek. — 12. J. B. Roskočný: Obláčky. Pro 4 dámské hlasy. Řídí vdp. Dobr. Orel, prof. — 13. Po šlépějích otců. Přednese V. Vojtk, M. s. Zakončení sjezdu. Družinská hymna. U klav. p. řed. B. Sekvona. — **Úterý 16. srpna.** Ráno o půl 8. hod.: Mše sv. na zemiřelé sodály a sodálky v staroměstské družinské kapli (arcadlové) v Klementinu. V 9 hodin: Porada ředitelů Mar. Družin. 1. Družinský ředitel. Ref. P. Fr. Videný T. J., ředitel Mar. Družiny na Velehradě. — 2. Družina studující. Referuje vdp. P. Št. Svec C. SS. S., ředitel M. D. v Č. Budějovicích. — 3. Význam Mar. Družin bohosloveckých a kněžských pro rozvoj Družin. Ref. vdp. Fr. Novák, spirituál seester sv. Uršuly v Olomouci. — 4. Družiny na venkově. Ref. vdp. A. Dokoupil, ředitel Mar. Družiny v Kvasicích. — 5. Pěstování sodálské vzájemnosti. Ref. vdp. Fr. Zapletal, superior C. SS. R. v Plzni. — 6. Družinský tisk. Ref. P. Fr. Žák T. J., redaktor „Věstníku“. — K poradám ředitelů zvou se všichni kněží a bohosl. — Družinská výstava. V Klementinu (stěh na chodbě do sálu) vy-taveny budou památky a předměty družinské, jako medaile, diplomy, alba, podobanky, členské seznamy, tisk stahy a j. — Družiny se žádají, aby podobné věci vystavě zapůjčily, vyjma ty, které už druž. museu zasílaly. Vstupenky. Každému účastníku sjezdu jest vykázáti se vstupenkou. Každá vstupenka opravňuje k veškerým hlavnostem a schůzím. Cena vstupenek: 1. Místa k sedění po 5, 3 a 2 K. 2. Místa k stání po 1 K. Vstupenky lze dostati v místech na plakátech uvedených. Účastníci v venkově mohou se předem přihlásiti o vstupenky u Mar. Družiny mužů a jiných u sv. Ignáce v Praze. V sobotu a v neděli ráno prodávají se jen u pokladny v Klementinu (u brány). — Žádá se, aby Družiny přialy s prapory a odznaky. Prapor bude ušito: při posledním obraze divadla (14. srpna), při spol. sv. přijímání (15. srpna ráno) a při průvodu k soše P. Marie (16. srpna odpol.). Uchovatí lze je v Klementinu a u sv. Ignáce. — Telegramy a dopisy na adresu: Marianská Družina mužů a jiných u sv. Ignáce v Praze. — Na památku sjezdu vydala Mar. Družina: 1. Zvláštní významnou pohlednici po 10 h. — 2. Slovesnou část akademie (U kolébky M. Družin, básně; Den slávy, dram. výstup; Ve šlépějích otců, básně) napsal P. Fr. Žák T. J. Cena 40 h. — Tyto a jiné tiskopisy družinské lze dostati v Klementinu.

Slet Orli v Kroměříži. Zájem o slet Orli v Kroměříži stále roste. Ze všech krajů naší Moravě, z Čech a bratrského Slezska docházejí neustále dotazy a přihlášky Orli a jiných bratrských organizací. Z Čech budou vysláni delegáti křesť. soc. mládeže z Hradce Králové, aby studovali organizaci našeho Orli, aby poznali pokrok, jež učinila bujará naše mládež a dle našeho vzoru se zařídili. V zámecké zahradě stavi se horlivě 4 tribuny pro diváky a hudbu. Kromě tribun je překrásný pohled na cvičišť, ze zámeckého balkonu, místo to přímo ideální, dostatečně vysoké a proti slunečnímu úpalu chráněné. O blahobyt účastníků sletu postarají se hostinští, uzenáti a cukráři, umístění pro obou stranách cvičišť. Zvláště upozorňujeme na bohatý baněcký buffet, který přiveze Omladina z Kroměřížska, Holešovska a Přerovska a na vsácný buffet, který připraví kroměřížské dámy. Naše dčvy poslouží v kavárně výbornou kávou. Buffety a kavárna budou na výhodném místě pod zámeckým balkonem. Katolické spolky pojedte s prapory neb vyšlete deputaci a oznamte to sekretariátu. Tribuna pro žurnalisty jest připravena. Poněvadž jest veliká poptávka po listcích na tribuny a balkon, upozorňujeme všechny organizace své a přiznivě, aby si včas opatřili listky a zvláště, aby co nejdříve poslali řádné vyplněné dotazníky, aby sekretariát mohl všem opatřiti potřebné obědy a noclehy. Na přání projevové s mnoha stran usnesl se sletový výbor, že Orli v krojích nebudou platiti vstupného. Ty odbory, které nezasílaly dotazníky přesně vyplněného, žádáme, aby co nejdříve přesně udaly, kolik jich přijede a přesně hodinu, kdy přijedou. O 9. hod. dopol. musí býti všichni na místě, neboť o 10. hod. je předběžné cvičení a kdo se ho neúčastní, nesmí cvičiti odpoledne. Agituje mezi svými přáteli a známými, aby vás co nejvíce přijelo na slet. Zdař Bůh! Sekretariát zameckého sletu „Orli“ 1910 v Kroměříži.

Zprávy místní a z kraje.

Kněžské exercecie započaly dne 8. t. m. o 5. hod. odpoledne v seminářském kostele sv. Jana Nep. promluvou Jeho Exc. nejdp. biskupa Josefa, který všech pobožností účastní a je řídí. Kněží sjele se k duchovním cvičením 151. Exer-

citátorem jest vldp. P. Fr. Blaták C. Sa. R. Zpo-
vědníky posvazými jsou vldp.: P. Accursius Ko-
stál, kvardián ze Zámek a konventuál z Prahy
P. Innocenc Jiráček. Dnešním dnem duchovní cvi-
čení diecézního kléru končí.

Procesi do Svatoňovic. Křesť. sociální
spolek paní a dívek „bl. Anežky“ pořádá pouť
do Svatoňovic v úterý 16. srpna. Vyjde se ráno
v 6 hod. 10 m. Návrat večer. V kostele svatoňo-
vickém bude sloužiti mši sv. vldp. dr. Frant. Reyl
a kázati bude vikarektor dp. Keppl.

Město městské rady dne 8. srpna
1910. Podmínky smlouvy nájemní, týkající se domu
čp. 81, v něm umístěná jest kancelář měst. elek-
trických podniků a zasedací o. a k. voj. stavob-
ním oddělením v Litoměřicích, byly schváleny. —
Návrh technické kanceláře na úpravu ochranných
zařízení na straně botanické zahrady gymnasia
při nových schodech u kostela Panny Marie byl
schválen. — Požitky nadace Al. Kemlinka vy-
platí se dne 16. t. m. 12. měst. porcovníkům. —
Všato bylo na vědomí, že místodržitelství samito
odvolalo p. L. Janečka, vnesené jím pro neudě-
lení jemu koncese hostinské v domě čp. 340. —
Sděli se s cíl. král. okresním hejtmánstvím, že
odpovídá místní potřebě, aby vyhověno bylo
žádosti p. Kubečkové v třídě Pospíšilové za po-
volení prodeje denaturovaného libu v malém. —
Výkaz pokladní hotovosti ze dne 25. m. m. byl
vzat na vědomí. — Povoleno bylo provedení o-
prav v domě čp. 150, náležejícím p. Nygrýnovi. —
Technické kanceláři bylo uloženo, by provedla ne-
prodleně kolny na vozíky v měst. ústř. jatkách. —
Uděleno bylo povolení k obývání dvoupatrového
domu čp. 449 v Jiřkově třídě p. Marii Schmid-
tové, choti stavitele. — Provede se izolace obydlí
školků v měst. škole dívčí. — Provedení
náteru nových školních lavic světlého bylo p. Ant.
Petrovi. — Nová kamna pro reálku objednána
byla u p. V. Harycha, kamnáře. — P. Robertu
Schmidtovi, staviteli, uděleno bylo povolení ku
stavbě dvoupatrového domu v bloku „F“ na parc.
č. 16 s podmínkou předložení nového náčrtku fa-
gády; rovněž povolena byla stavba rodinného
domku p. Simonovi na parc. č. kat. 133/1 v Po-
spíšilově třídě. — Žádost pl. Boženy Petinové
za povolení stavby rodinného domu na posezku
č. kat. 136/33, 135/35, involvující změnu parcel-
lace, postoupena byla obecnímu výboru. — No-
vostavba p. A. Hájka na stavební parc. č. 443
v bloku II. byla kolandována.

**Proti nepřístojnostem v obchode-
vání** vydal zdejší purkmistrovský úřad tuto vy-
hlášku: Vzhledem k výměru c. k. okr. hejtmán-
ství č. 23.527 uveřejněnému v „Úředním Listě“
s 1. srpna t. r. č. 15 uvádíme tímto ve všeob-
ecnou známost, že z kruhu obchodnických ozvaly se
na základě zkušeností, získaných při provádění
řízení konkursních, opětovně stížnosti na často se
vyskytující nedbání předpisů § 44. z. i. v. řádu,
jež vede k tomu, že existuje mnoho obchodů ne-
protokolovaných obchodníků s nepřesným anebo
neúplným označením majitelů, kteří se tím dodá-
vají zdání zapsaných firm jednotlivců anebo spo-
lečenství a následkem toho at úmyšlně neb
bezděky docílují znáse světa. Dále bylo si sté-
žováno na to, že je velký počet obchodníků, kteří
dle objemu svého obchodu jakož i dle daně, kterou
mají platiti, jsou sice povinni dát se zapsati, této
povinnosti však dobrovolně se dost nečiní. Vzhle-
dem k tomu upozorňujeme všechny živnostníky
v obci — vyjímaje ony, jejichžto firmy jsou pro-
tokolovány — na ustanovení § 49. č. 4. živnost.
řádu, dle kterého dopouští se přestupku každý
živnostník, který nejez již zápisem své firmy do
obchodního rejstříku k tomu oprávněn, ku veřejnému
označení svého závodu užívá sice svého příměří,
neužívá však plného svého jména a příjmení. Pře-
stupky tyto budou trestány.

Zavírání krámů večer. Poněvadž opa-
tření přítomné má značnou důležitost jak pro sú-
částné živnosti, tak i pro obecnost, uvádíme
doslovně znění nařízení c. k. místodržitele pro
království České ze dne 8. července 1910 č. s.
112.360: § 1. Při všech živnostech, kde zboží
prodává se v obchodních místnostech (krámech)
odběratelům volně přístupných, tedy i při obcho-
dech potravinami, buďtež místnosti tyto, jakož i
k nim náležející kanceláře a skladiště v celé zemi
po celý rok nejdéle o osm hodinů večerní uza-
vírány. Ustanovení toto platí též pro prodej zboží
ve společích konsumních a jiných výdělkových a
hospodářských společnostech, rovněž i pro pro-
dej zboží v živnostech obchodních a výrobních ve
dny nedělní, pokud týž dle platných předpisů
o klidu nedělním není zcela vyloučen, nebo na
některou dřívější hodinu omezen. § 2. Toto naří-
zení platí pro místa lázeňská jen potud, pokud
nebyla pro ně ministerstvem nařízením vydána
výslovná ustanovení dle § 96 h) zákona ze dne
14. ledna 1910 č. 19. f. z. § 3. Tímto nařízením
nemění se ustanovení, činěná v zemích zákonných
předpisů o dřívějším uzavírání krámů. § 4. Pře-
stupky předpisů tohoto nařízení stíhají se dle
trestních ustanovení živnostenského řádu. § 5.
Toto nařízení nabude platnosti dnem 15. srpna
1910. Dle místodržitelského nařízení dovolen pro-
dej ve všech obchodech bez rozdílu v celých Če-
chách od 15. srpna 1910 pouze do 8. hod. ve-
černí. Obchodníci, kteří v krámcích svých

Dary Rudolfinu. Prostřednictvím vldst.
farního úřadu v Locheňicích zaslal nejmenovaný
dárce z farnosti Locheňické zdejšímu diec. ústavu
blužoněmých dar 40 K; P. T. pan c. k. soudní
rada Václav Seidl v Habrech zaslal 10 K; nejme-
novaný dárce 1 K 20 h; kostelní sbírky došly pří-
mo z následujících farností: s Výprachtic 20 K, s
Voděrad 20 K 50 h, s Ohníšťan 13 K 70 h, s Ja-
bloněm 8 K, s Opatovic n. L. 4 K 36 h, ze S-
nožat 10 K 50 h. — Říditelem ústavu potvrzující
přijem zaslanych milodarů vzdává všem šlechty-
ným dárčům vřelé díky a doporučuje dobročinný
ústav náš i jeho chovance další jejich přisáti.
„Zaplat Bůh!“

Akát v květnu zachází se v zahrádě bis-
kupského semináře kněžského. Rozmáry roku le-
tošního.

Zlaté jubileum 50letého kněžství
ve vikariátu Vrchlabském dne 25. m. m.
slavil neúnavný a svědomitý pracovník na vinici
Páně, duchovní správce v Rostokách, vldp. Josef
Pacholík, děkan, biskupský notář, konsistorní rada,
čestný občan Dol.-Štěpanický, Benecký, Roztocký
atd. O 10. hod. dopol. za hluché střelby, hláholu
zvonů a hudby ubíral se ze své dlouholeté residence
ctihodný jubilar v průvodu kněží středem svých
drahých a věrných farníků do chrámu Páně
k Oběti Největší. Při vstupu na místo posvátné
uvítán dojemným zpěvem za průvodu varhan i
hudby. Po „Veni Sancte“ s příslušnou mo-
dlibou vystoupil vsdp. vikář Fr. Proschwitzer na
stupně oltáře, s bratrskou srdečností oslovuje osla-
vence, blahopřeje, vyřizuje pozdrav a blahopřání od
Jeho biskupské Excellence, nejd. bisk. konsistoře
Královéhradecké a kněží celého vikariátu, poukazuje
na zásluhy kněze-jubilara, jež uznává i nejd. biskup
Dr. Jos. Doubrava a jmenuje jej svým čestným
konsistorním radou. Po té následovalo jubil. kázání,
jež měl místní kaplan dp. Josef Šumšal. Po kázání
blahopřál člen obec. výboru p. Ot. Hamáček, načež
podán oslaveni místním p. starostou diplom čest-
ného občanství. Za sbor dobrovolných hasičů bla-
hopřání přednesl p. velitel Sucharda; paní Faj-
rová, jednatelka místní katol. vzděl. jednoty žen
a dívek upřímný a dojemný proslov dokumenoval
podáním kytice. Jménem škol. mládeže blahopřála
laskavému knězi učiteli Hrnčířová, žákyně IV. tř.
obec. školy. Na důkaz vděku a oddanosti podána
jubilaru učiteli J. Hamáčkem, žákem III. tř. obec.
šk. kytice vonných květů. Radu blahopřejících
ukončil p. Šolc, jednatel místní katol. vzděl. jednoty.
— Kdo zná skromnost a tichost, za to však účinné
50leté působení našeho oslavence na vinici Páně,
vysvětlí si překvapení nad neočekávaným holdem
všech, jakož i dojetí, v němž se zrakem slz u zvlá-
štěným pravi se býti neškodným tak veliké oslavy;
v další dojemné řeči své srdečně děkuje za po-
zornost a uznání Jeho Excellenci nejd. dr. J. Dou-
bravovi, dle vyslovuje nejd. bisk. konsistoři, při-
tomnému vsdp. vikáři, ostatnímu duchovenstvu a
všem účastníkům. Při slavné, jubilejní mši sv. za-
končené chvalozpěvem Ambroziánským „Te Deum“
vzpomněl dojista náš vd. patriarcha všech bez
rozdílu, začez plni vděku a oddanosti vedle srdeč-
ného „Zaplat Pán Bůh“ voláme z hlubin srdce:
Bože, žehnej knězi svému, posiluj ho a zachovej ve
svěžesti a síle jeho na vinici Švoji ještě řadu let
nedozrnlou...!

Hronov m. M. Zemřela zde dne 8. srpna
ctihodná stařenka paní F. Kašáková, chotí fidi-
čního učitele na odpočinku u věku 65 let. Pohřeb
konal se za veliké účasti dne 11. t. m. do ro-
dinné hrobky. Odpočívaj v pokoji!

Veselý počátek se smutným koncem
v Borohradku. Zdejší sbor dobrovol. hasičů
konal oslavu 30letého trvání. Před 30 lety měly
sborny hasičské heslo: „Bohu k oslavě, bližnímu
k ochraně“ a začínaly všechny slavnosti slavnými
službami Božími, jichž se hasiči účastňovali — a
končily službou záhadou. Dnes konají se „pokro-
kové“; místo služeb Božích začínají valnou bro-
madou a končí „válenou hromadou“ a pranicí. Tak
stalo se u nás. Šlo se průvodem do lesa, tam
bylo veselo až pozdě do noci a obecní lampa
z městečka do lesa přenesená pomáhala šititi
„borohradeckou osvětu“. Nastal zpáteční pochod
s hudbou, asi 5 blikavých lampionů sem tam se
poáclo a vsadu ve tmě vyvinula se pralice.
Kdo se pral a proč, tají se, ale je jisto, že dostali
něco citelného na památku obecní starosta Smrtka,
fid. uč. Koutalík, obecní tajemník jeho syn; naši
Hejny v obličeji do krve sraně, tak že potřebo-
val lékařského ošetření, jiní v přikopě se váleli
(měli vál. nou hromadu), zkrátka „pokrokový ma-
zeo“, jemuž zabití nemohl ani pokrokový obecní
starosta Smrtka prosebnými slovy: „Mě nechte, já
jsem starosta.“ — Tak se bavil „pokrok.“
Ti, co utekli — vyhráli! — Uvažováno,
zda se to má tak nechat či žalovat; konečně
„moudře“ rozhodnuto raději o všem mlčeti,
aby se toho ničdo nedověděl a co kdo dostal, ať
si nechá. Veselé začato, smutné skončeno! Možná,
že pardubský orgán pokrokářů bude chtít umývat
smutnou tuto aféru, ale těžko béliiti kolomaz. Oče-
kává se dychtivě, kdy bude oslava této pralice,
aby doplněn mohl býti vydaný „Památník“ s po-
dobiznou obet: starosty Smrtky, o němž se ještě
zmínáme! —huš Sm.

Zasloužilý pedagog šedesátníkem.
Dne 18. t. m. oslaví své šedesáté narozeniny fi-
dicí učitel ve Svratouchu p. Antonín Reiniš. —
Narodil se 18. srpna 1850 v Hr. lci Králově a po
odbytých studiích působil na více místech a od
r. 1877 co fidič učitel v romantickém Svratouchu
a Svratky. Věchem čas věnoval a věnuje škole a
rodině. Kdo ví, jak obtížný úkol jest všespo-
v. ti mládeži první základy vzdělání, usná, že
horlivému pedagogovi nikdy není dlouhá chvíle;
práce v tom směru brzo se stálo do rukou i mimo
školní hodiny a vyčerpává všecku učitelovu po-
zornost. A pan fidič hledí si školy jako posvá-
tného klenotu. Při tom však šlechtitý učitel zakusil
uemalých starostí s četnou rodinou; pečovati řádně
se skromného platu o šest synů a jednu dceru
není žádnou malíčkostí. Leč za bdělé pomoci ne-
únavné choti, která do úpadu o domácnost se sta-
rala, podařilo se p. fidičimu vychovati četnou ro-
dinu tak, jako málokomu. Stává se často, že pae-
dagog, třebaž i velice bystrý, zkouší svůj talent
v domácnosti s nedarem. Pan fidič nemůže si
však natíkat. V jeho domácnosti žilo se vždy a
žije zcela prostince, členové rodiny naučili se
sebezáporem, sebeovládání; náš staříčský pan fidič
místo rozumářských dlouhých řečí o různých mo-
derních teoriích vychovatelských oblédl bystře
prostředí, v němž mu jest působiti, pochopil sku-
tečný život v plné realnosti a dle zkušeností s ide-
álním zánícením jedná. A tak vychoval mnoho
žáků, kteří jsou jeho chloubou. A jeho vlastní
dítka jsou mu radostí též. S.ého přesvědčení ka-
tolického nikdy zasloužilý pan fidič nezapíral a
všude veřejně jako katolik vystupoval. Sám neza-
pomennutelný f biskup Brynch velice si u příslušného
učitele zamiloval a vyznačoval ho dvěma licho-
tivými listy. — Mané si při této příležitosti vzpo-
mínáme na různé boucharony, kteří ve scházích
se dušují, jak mají vzácnou schopnost spasiti celé
město, celý okres, nebo veliký kraj anebo docela
— celý český národ. Zatím však vydírají vlastní
rodiny, jež s nimi nemohou vydržeti a nebo přivá-
dění do největších jiných nesází i nejbližší pří-
buzné. Nejprve vychovej sebe a pak teprve buď
paedagogem celého národa! Matka, která vychová
beze všeho chlubení národu jedno nezkažené dítě,
má větší zásluhu, a ž všechny své děti! Tak by
se samozvaným spasitelům mělo do očí zahmětí.
Nejprve jest potřeba, aby každý v národě vykoná-
val své nejbližší povinnosti řádně; pak teprve
prázdný (nikoli kradený) čas jest volno k jiným
věcem obrátiti. To dobře pochopil pan fidič; má
v pořádku školu i rodinu. Péče, posvěcená láskou,
obětavým strádáním a sebezáporem, přinesla k še-
desátce sladké plody. Jeho synové: lékař, kněz,
učitel, profesor, medik a filosof se seš.řičkou jistě
budou volati v den šedesátky otcovy vděčně:
„Mnogaja, mnogaja ljeta!“

Vklady na knížky úrokujeme 4% ode dne
vložení do dne vybrání. Vkladní knížky zdarma.

Vklady na běžný účet úrokujeme taktéž 4%
ode dne vložení do dne vybrání.

Půjčky na hypotéky poskytujeme na úrok
4 1/2% a na úmor libovolný.

Zálohy na cenné papíry poskytujeme na
úrok 5%.

Escompt smének za nejvýhodnějších podmínek,
bez provise.

Schůze ředitelství konají se týdně, zpravidla
v pondělí.

Zvláštní účinky blesku. Při bouři 30.
července, která se snesla nad okolím Chrudi-
nským, udeřil blesk po 6. hodině večer do jedno-
poschodové budovy „Panského hostince“ v Me-
dlešicích. Nejprve sjel do komína, po hraně jeho
svezl se do podkrovní, kde několik trámů roztříš-
til tak, že nebylo z nich jiného než kupa tří-
sek ve velikosti zápalky; na to vedle komína
prorazil strop a v hostinském pokoji v prvním po-
schodí nadělal nejméně 30 děr; v druhých dvou
pokojích vyrazil též spoustu děr ve stropě a ve
zdi. Meje snad chut na tanec, vyrazil uzavřené
dvře do sálu a celé roztříštil. Otloukl omítku
a nade dvěma vyrazil velkou díru. Jelikož v sále
nebylo v tu dobu hudebníků ani tanečníků, po-
spíšil milý pan blesk do příměří se posiluiti, kde
nejprve navštívil kuchyň. Vyráziv dvře, z polo-
vičky nadělal louči, které hned pěkně srovnané
uložil na polici pro nádoby, omráčil pl Kněžko-
vou, chot hostinského a z huěvu, že nebylo nic
pro něho připraveno, provrtal spoustu děr okolo
dvěří a spěchal bledati něco na zub do protější
místnosti — do spišárny, kde rozbil několik nádob
s nakládanými houbami a 8 lahvi slivovice. Do
šenkovny nezabrousil, patrně neměl záse. Rána
byla neobyčejně silná a ať blesk prolétl 7 míst-
ností, přece mimo pl hostinskou — která se v
brsku zotavila — nikomu se nic nestalo. Jako

sázrakem vyvalil pan hostinský, který asi 5 minut před úderem byl zavíratí okna v prvním poschodí, v pokoji, kde blesk nejvíce řádil. Do hostince putají z celého okolí sástupy svědavců, by shlédly avístaťi sjev přírody. Hostinec má sveněi vzhled budovy bombardované baterii dělostřelectva.

Různé zprávy.

II. Moravská pontní výprava do sv. země. Sen pontníků vyplán; den odjezdu kříženě očekávaný nadešel. V úterý, dne 9. srpna večer konána slavnostní schůze všech pontníků v útulném refektáři alumnátu v Brně, kdež dány potřebné informace a odevzdány odznaky a listky na dráhu a loď. Pontníky, jichž celkem je 530, vřele pročitěnou řečí uvítal vdp. prelát dr. Pospíšil, přeje všem šťastné cesty a šťastného návratu. Upozornil pontníky na obtíže s cestou tak dálnou spojené, ale připomněl také milosti, jichž se nám na místech posvátných bohdá dostane. Po této promluvě oznámil vdp. prof. Bartoš pořádek na příští 2 dny. Prof. Bartoš vykonal práci takřka nadlidskou, jest duší celé ponti. Milý, sympatický to „panáček“, jenž vše potřebné precizně obstarává. Ve středu ráno o půl 6 h. slonžil Jeho Exc. ndp. biskup Pavel v chrámu Páně Otce Redemp. mái sv. za četné assistance; na to proslovil fulminantní řeč, jež v pontnicích hluboký sanechala dojem. Nadešel okamžik rozloučení. Právod malebně sestavený imponoval všem. Dnešní den platil katolíkům; nadšení ohromné. Jeho Excellence doprovodil nás až na nádraží. Úderem 8. hodiny unášel nás železný oř, čítající 18 vozů, žirnou krajinou moravskou. Ve všech téměř stanicích vstupují noví pontníci. Jsme předmětem upřímných sympatií. Se všech stran mávají štáky nám na pozdrav. V Brně uvítal nás zasloužilý poslanec vdp. probošt dr. Stojan s jinými círk. hodnostáři. Konečně spočineme v Vídní, kdež dvouhodinová zastávka. Posilivše se, vstupujeme do pohodlných vozů, myslí, zalétající k svým milým a drahým. S Bohem, kolébko našeho kněžství, metropole českého východa, Kr. Hradci, s Bohem vy bory Orlické, za 4 neděle na šťastnou shledanou! R—er!

Ránní katolíci. V luxemburském sněmu dopustili se demokrat. a anarch. poslanci dravých urádek proti katolickému náboženství a církvi. Katolíci však protestovali proti této drzosti a ze 446 obcí došly ku vládě protesty, podepsané téměř 40 tisíci mužů. Naši čeští katolíci jsou jiná kabrňáci; ochotně zalezou do kouta.

Rakouští evangelíci ku konci r. 1909 čítali na 535.000 duší. Z nich hlásilo se k helvetickému vyznání 138.000, k augsburskému vyznání 397.000. Die národnosti bylo z nich 295.000 Němců, 156.000 Čechů a 90.000 Poláků.

Jeptiška doktorkou filosofie. Na lvovské universitě jeptiška složila na filosofické fakultě s výtečným prospěchem rigorosa a byla povýšena na doktorku filosofie. Je to urulička sestra Cecilie Labinská, která je už několik let ředitelkou dívčího lycea v Kolomyji.

Znetvořování jmen starebýlých čes. osad fanatickými Němci, jen aby se osady zdály němečtější, konečně místodržitelství české zakázalo. Odchytky od původního r. 1854 zákonem stanoveného pojmenování osad mohou nastati jen potud, pokud byla od té doby povolena změna jména, anebo na základě konaných šetření bylo úředně zjištěno, že jest odůvodněno jiné pojmenování a když toto posměněné označení přijato bylo do úředních soupisů osad neb jiných úředních listin.

Hroní nebezpečí . . . Při poštorenských událostech byl jeden z účelů ne sice vyslovených, ale celým srdcem od Němců žádaných, aby český lid odvrátil se od české menšiny dolnorakouské, kde zažil s Poštornou tak nečekané zklamání a přestal podporovati školství její. — Kdyby se vyplnily tyto touhy německé, byla by to pohroma daleko horší, než zrada oněch devíti. Zamýšlené účinky této zrady budou bohdá odvráceny společným úsilím Poštorenských, ale tato pohroma měla by nenapravitelné následky pro celou dvadřicetinu českého národa a tím i pro celek národní. Doufáme, že český lid prohlédne v čas tato nástraha. — Rozpočet spolku „Komenský“, který v Dolních Rakousích zastává úkoly Ústřední matice školské i Národních jednot, vykasuje na letošní rok potřebu 617.000 K, aby dosavadní, jím vydržované školy mohly býti udrženy a úplně vybudovány. Dosud, ač půl roku uplynulo, nebyla sebrána ani čtvrtina potřeby a na mimofádný příjem nelze odnikud spoléhati. — Poštorenské události dotkly se také všeho českého lidu a každý zajisté chtěl by přispěchat k nápravě. Nejjistější cesta k ní je podpora spolku „Komenský“ Neboť bude-li dostatek českých škol, nebude možný podobný případ jako v Poštorně. — Spolek „Komenský“ ochotně podá každému přiznivci informace a vysvětlení na jakékoliv dotazy, týkající se obranné práce dolnorakouské.

Záračný rabín. V Krakově zatklá policie 58letého rabína Chaima Ackermanna s Jan v Rumunsku. Chodil se svým službou „gabé“ po svých souvěrocích, léčil záranky nemocné, prodával

záračné léky, láhvičky až po 4 K. udílel rady atd. Remeslo toto bylo velmi výnosné, týdně „tržil“ až několik set K. Policie sradil ho sluha ze msty, protože rabín bránil se mu oženiti. Rabín divotvorce byl již v Ubrách trestán pro podvod tříměsíčním žalářem.

Škvěrlý plát. Na dvorním divadle ve Vídni byla znovu usavřena smlouva s hercem Josefem Kaiserem s platností od 1. ledna 1911. Bude hrát po 6 měsíců v roce a kromě různých jiných výhod obdrží 90.000 K roční gáze. A nejedná se ta o tenoristu, nýbrž člena činobry, s jehož jednotlivými výkony nebývá kritika vždy arsuměna.

Bojkot Feznický přechází dále z města do města. A očekávají, že přejde i do Vídne, až se letníci vrátí ze svých letnišť. Na Moravě ve Veselí učinili dělníci a zřizenci železniční, kteří také bojkot počali, brzy boji konec tím, že si zařídili vlastní svépomocný výsek. S jakým zdarem, v brsku se ukáže. Bojkotem pobrozili svým feznickým také Vítkovičtí, sám ředitel závodů vítkovických první. Obec doplácí na porážku a jatky obecní 6000 K ročně, protože vybírá velice nízký poplatek od fezníků. Třto však přece mluví zvýšiti cenu masa a to přf dokonce výše, než v okolních městech, ač z jatek platí méně než jinde v okolí.

České Ilustrované Noviny s humo-ristickou přílohou „Šotek“ jsou jedním s nejčtenějších kulturních podníků české menšiny vídeňské, tak houběvnatě se bránící svaťepě germanisaci. Byly úmyslně založeny ku potlačení výdělkářského tisku cizáckého a již pátý rok vedou úspěšně tento tuhý boj — ovšem s krajním napětím finančních sil svého vydavatelstva. Sledují všechny pozoruhodné události doma i za hranicemi, provázejíce svůj stručný, jasně srozumitelný výklad věroými obrasy dle fotogr.afi. Kromě toho obsahují vždy mnoho zábavného i poučného, zejména romány, povídky, humoresky a j. Příloha „Šotek“, věnovaná výhradně slušnému humoru, bývá vždy plna srádcích vtípů a žertovných kreseb umělecké ceny. Po vlastech našich bohužel tak rozšířené „Nové Ilustrované Listy“, vydávané za pouhým výdělkem od známého arcigermana brněnského Burkhardta, pokulhávají též svým obsahem nekonečně daleko za „Českými Ilustrovanými Novinami“, ačkoli tyto jsou jen o něco málo dražší. „České Ilustrované Noviny“ vycházejí každý pátek ve Vídni, X. okros, Favoritenstrasse 130, a stojí ročně jen 10 K, půlročně 5, čtvrtletně 2 50 K. — Odporujeme je co nejvíceji svým čtenářům jako příjemný doplněk našeho denního tisku.

Agrárníci — bystří finančníci. Dne 31. července odbyval agrární „Svaz čes. spolků pro vzájemné pojišťování dobytka“ v Praze ustavující valnou hromadu. Ačkoli se „pracuje“ již od března, přece ještě polovice pojištěven není schváleno. — Napřed byla předporada, k níž sezváni jen nejspolehlivější, „distokrevní“ agrárníci. Dle toho také vyšli při volbě vítězně právě nejbohatší nebo oblíbení ústř. výboru. Malorolník, který se v tom směru hodně a poctivě napracoval, byl odstrčen. Delegáty byli a velikém počtu pokrokoví udítele. Mnozí otvírali široce oči, když slyšeli, jaké obrovské tisíce to vedení vyžaduje! Pan poslanec Vinař, který se stará o rolnictvo svědomitěji, než pražské vedení, navrhol vedení levnější, ale toho nebylo dbáno. Myslí páni, že by 30.000 K se nedalo jinak prospěšně užiti? Pan Dvořák ukazoval kavalíra; hovořil s rukama v kapsách. — Pan Vinař správně poznamenal, že činovníci pracují „pro kočku.“ Vždyť na Hradecku se v tom směru pracuje už 10 let a vydán na to obnos tak nepatrný, že to nestojí za řeč. Ozývaly se hlasy, že by měla pojišťovací akce vésti dobře zemědělská rada prostřednictvím delegátů. Leč — někteří agrární agenti potřebují úřednických míst. A proto jen do svazu!

Jak se jinde platí inserty. „L'Atlas“ uveřejnil nedávno insertní sazby některých čelných žurnálů pařížských. Tak čítá „Le petit Parisien“ za stránku 12.000 franků. „Le petit Journal“ 12.030 franků. „Le Journal“ 6200—7400 franků, „Le Matin“ 9400 franků. „L'Echo de Paris“ 4000 franků, „L'Eclair“ 4000 franků. „Le Figaro“ 4000 franků a „Les Annales“ 700—750 franků.

Vévodkyně na lovu v Africe. Vévodkyně z Aosty vrátila se právě do Neapole. Vrátila se s velké lověi výpravy v území Konga. Vévodkyně jest 39 let stará a je náruživá lovkyně. Po 10 měsíců byla na lovu ve vnitřní Africe. Kolik zvířet zastřelila, o tom svědčí 20 obrovských beden, které s sebou přivezla na parník. Přivezla s sebou do Italie i černošského chlapce, kterého přf přijme za vlastního. Její zdravotní stav se v Africe velice zlepšil. Má v úmyslu v říjnu opět odcestovati ke Kongu a strávit v krajích na rovníku simu — jak praví — vzdálena všech závršků světa, volně pod jednoduchým stanem.

Myrlady komárů na Rýně. Na horním a středním Rýně vyskytlo se v posledních dnech nesmírné množství komárů, kteří uvádějí obyvatelstvo těchto krajů v soufalsví. Komáři, jichž je všude plno, vrhají se suřivě na lidi a bodnutí jejich způsobuje otoky a hnaisající vředy. Venkovské obyvatelstvo musí se úplně zakrýlovati a dělníci na polích musí pracovati se závoji

na hlavě a rukavicezi. Hmyz proniká i šatem, takže se mu lze sotva ubránit a veškeré prostředky proti němu byly posud maray. Provinciální vláda zadřídila palest smoly. Hro.m.a tento trýzní trpí také doprava po Rýně.

Obec zničena hromobitím. Obec Tensarua v Senegalu byla hromobitím úplně zničena. 27 osob bleskem zabito, mezi nimi 3 Evropané. 18 osob, mezi nimi 12 Evropanů, bylo též zraněno. —

Solidní českou firmou ve Vídni jest první český katolický závod na hotovení kuchařských rouch, korouhvi spolkových praporů atd., jehož majitelem jest p František Ruber, Vídeň VII., Kaiserstrasse 5. Německé firmy nabízejí úsilně českým katolíkům umělecké předměty toho druhu. Leč jest potřeba, aby česká veřejnost věděla, že v samé Vídni jest více osvědčených průmyslových závodů českých. Podporujme jo a tak pomůžeme posíliti hospodářsky český živel ve Vídni. Svědomitá firma Rubrova zajisté zaslouží ve Vídni více pozornosti českých katolíků vídeňských i jiných Čechů než firmy německé, které i s českými kruhy korrespondují německy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. srpna 1910. 1) pšenice K 14 50—15 20, žito K 10 00—11 90, ječmene K 10 00—10 20, proso K 00 00—00 00, vavře K 12 00 až 16 00, hrach K 24 00—26 00, oves K 6 10—6 80, K došky 24 00—30 00, jahel K 26 00—32 00, krup a 22 00—40 00, bramborů K 3 80—4 00, jetelového semene červeného K 00 00—00 00, 1 hl. jetelového semínka ruak. K 000 00—000 00, máku K 34 00—36 00, lněného semene K 00 00—00 00, 100 kg křídových otrub K 11 80—12 00, 100 kg pšeničných otrub 11 80—11 90, 1 kg mála červeného K 2 40 až 3 12, 1 kg mála převařeného K 0 00—0 00 1 kg mála vepřového, K 2 20—0 00, 1 kg tvarohu 0 82—0 48, 1 vejce K 0 06—0 07, 1 kopa cereale K 1 20 až 1 80, 1 kopa petržele K 1 20—1 80, 1 kopa kapusty K 1 60—3 20, 1 hl cibule K 4 40—5 20, 1 kopa drobné zeleniny K 0 80—1 00, 1 pytel mrkve K 1 40—2 00 1 kopa salátu 0 0—0 00, 1 kopa okurek K 1—2 40, 1 bečka švestek K 00 0—0 00, 1 hl jablek K 4 00—6 00 1 hl hrůšek K 8 00—12 00. — Na týhodní trh v Hradci Králové dne 6. srpna 1910 odbyvaný přivezano bylo: 1) obilí: pšenice 30 hektol., žito 57 1/2, ječmene 18, oves 298, proso 00, vavře 6, hrachu 1, došky 00, krup 10, jahel 10, jetelového semínka 45, olejky 00, máku 0. — 2) Zeleniny: petržele 30 kop, cereale 85 kop, kapusty 32 kop, cibule 150 hl, okurek 108 kop, salátu 0 kop, mrkve 70 pytlů, brambor 346 hl, salí 141 kop, drobné zeleniny 60 kop. — 3) Ovoce: švestek 00 beček, třešní 00 hl, jablek 63/4 hl. — 4) Droh. dobytka: vepřá 0 kusy, podvinčat 526 kusů, kůzlát 0 kusů.

Zpráva

o V. všeobecném sjezdu katolíků - českoslovanských v Hradci Králové r. 1909

již ve vkusné úpravě s mnoha pěknými ilustracemi vyšla.

Sestavil Dr. Fr. Reyl, člen přípravného komitétu.

Proti očekávání vzrostly rozměry sjezdové správy s rozpočtených 20 archů na 35 archů; kniha čítá 552 stran! Protože cena výrobou obnáší 3 K, jest zřejmo, že legitimací placenou za 2 K (s níž 1 K počítána na vstupné pro schůze sjezdové) posbývá sjezdový výbor na 1 výtisku 2 K a porto záálky; celkem tedy strácí 2 K 30 h. Necht tedy lazkavě na zvýšený náklad páni objednatelé nějaký příspěvek doplatí! Bylo těžko předem dobře rozpočítati, jaký bude rozsah správy, v níž se měly uveřejniti všechny důležitější záležitosti sjezdové. Začíná se již rozesílati v pořádku tom, v jakém byla na adresy objednána. V nejbližších dnech budou ji míti v ruce všichni ti, kteří na ni příspěvek zasílali. Až budou vyexpedovány výtisky předplatitelům, pak se správa zasílati bude novým odběratelům po 3 K 30 h franko

Objednávky vztahuje:

Biskup. knihtiskárna v Hradci Králové.

Přesvědčte se, kněžské koláry

že nejlepší

Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celulozové, náprsenky, bířety, cingulum atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 136.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího provedení, v každém vzorku a ryse církevním slohu. Vše přesné, čistě a důkladně zhotovuje se v své vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blahopřání Mléstí revidovány.

Mémi nádoby jsou v ohni slatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše namířím jen posvěceně. Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukádku franko se pošlou.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůčků.

Sta odporučení a dostatek uznání po ruce.

Prodám veledůstojnému duchovenstvu o laskavou přísně a dáváru náveda domácímu.

Společněm doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

O Kávu O

mléka **dobrou** prořizám

1 kg. za 2 K 20 h.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvků, keberců a keverců náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a odporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Oznámení.

V účtě podepsaný dovoluje si co nejdříve veletěnému obecnstvu z Hradce Králové a okolí oznámiti, že převzal do vlastní správy dnem 1. srpna t. r.

„Restauraci na nábreží.“

Tuto restauraci jsem úplně znovu co moderněji zřídil a doporučuji svůj podnik ctěné přízni a návštěvě veletěného obecnstva.

Slavným spolkům a korporacím doporučuji restaurační místnosti k lask. použití.

V hluboké účtě

Václ. Nevyhoštěný.

Pivo Královéhradecké

Nejlepší druhy vína a likérů.

Výborná kuchyně.

Solidní obsluha.

Veškeré vnitřní zařízení, jakož i nový moderní kulečník z první královéhradecké továrny nábytku —

Jos. Nevyhoštěného.

Dům

v Hradci Králové

II. posch. elegantní, moderní, se zahrádkou, v nejlepší poloze města, s překrásnou vyhlídkou do parku, prodá se výhodně za K 55.000 při výnosu K 2.777. Tyž jest ještě 10 let od daně osvobozený.

Bližší pouze vážným pp. kupcům sděli:

Pratská realitní a úvěrní banka, společnost s r. o. v Praze II. Jindřichská 2.

Při bourání

Caivasových domů na Velkém náměstí

prodám : : : levně

stará okna, dvře, dříví, tašky a cihly.

Veškeré dotazy v té věci ihned zodpovím. Okna a dvře se dobře hodí pro venkovské stavby.

Josef Novotný,

stavitel.

H. RICHTER,

pohřební ústav : a zasílatelství :

Hradec Králové.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Učíte, prosím, malou objednávku na zkoušku.

Veřejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Určitě zkuste k jarní a letní sezóně nejlepší

Klatovské prádlo od fy

Stanislav Jirásek, 136.

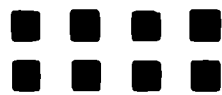
Továrni sklad láneho a bav. zboží! Výbavy pro nevěsty!

Obsluha naprosto reční!

Vklady přes 12,000.000.

Peněžní obrát za rok 1909 K 872,000.000.

Ako. kapitál
K 4,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

V nejbližší době zahájí svoji činnost

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

=== bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní. ===

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ %.

Důchodkovou daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{3}{4}$ %.
„ 60denní „ 4 $\frac{1}{2}$ %.

Vklady na účty běžné
a na účty žirové
zúročí dle dohodnutí.

Služby listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zasílá banka na požádání.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských
směnek.
Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu

jako: nákupní, saisonní, akceptační, zji-
štěné, celní, daňové atd.
Financování průmyslových závodů.
Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a po-
věřující listy na všechna čelnější místa
tu- i cizozemská.

Vadia a kauce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí
za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenn. papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot.
Úschova cenných papírů v pancéřových
pokladnách. Správa cenn. papírů a evi-
dence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry.

Pojištění slosovatelných hodnot proti
ztrátě kursovní při tahu s nejm. výhrou.

Promesy ke všem tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozem.

Prodej losů

!! na mírné měsíční splátky !!

Velkoobchod uhlím a koksem.

=== **Skladiště a prodejna ohmele v Žatci.** ===

Příloha „OBNOVY“ k číslu 32.

Kulturní jiskry.

Povaha francouzské konfiskace církevních statků. Viděti židé a němečtí monisté si posvali liberálního katol. kněze Nandeta, aby jim vyložil ono odloučení církve od státu ve Francii, po němž i u nás touží. Alle abbé Nandet, ačkoli je mu toto odloučení sympatické, vykládá je přec tak, že se jeví světu jako praprosťák oloupení a ujařmení církve. Nandet praví: „Od století měla zákonitě ustanovená církev francouzská ony statky a její právo uznáno bylo na ně zákonem, soudy i od vlád. Směl parlament škrtatům péra, odblasováním tato stará práva zničit? — Ano parlament to mohl učiniti, jestliže uznáváme, že parlament všechno může. Ale nejsou-li spravedlnost a účta před nabytými právy prázdnou frází, je opravdu těžko jednání parlamentu francouzského hájiti.“ To, co provedli páni volnomyšlenkáři ve Francii, je činem nejhoršího absolutismu. Absolutismu jakéhokoli se lidstvo děsí, poněvadž znáčí libovůli toho, kdo má moc, protože libovůli stará zaručená práva jsou ničím. A takové vůle absolutistické se dopustila většina ve sněmovně francouzské. Abbé Nandet pravil dále: „Zákon z 9. prosince 1906 neprovedl oddělení církve od státu, odstranil pouze rozpočet kulta (bohoslužby). Zákon postavil bohoslužebné obce mimo zákon, uložil jim určité povinnosti a ponechal důležitě k „sakročení“ takový rozsah mezí, že libovůli jsou dvěře dokotán otevřeny. „Svobodná církev v neutrálním státě“ byl cíl; ale skutečností je, že stát slomyslně a lupičsky s církví jedná. Církev není uznávanou společností, nýbrž společností stojící pod přísným dozorem, a kněží, ačkoliv jsou prohlášeni za občanské občany, přece nejsou podřízeni občanským soudům, nýbrž vydáni v šanc zvláštním soudním dvorům.“

Katolictví nepřitelem Slovanskosti? Pruská vláda nepostupuje v Poznaňsku pouze proti národnostním právům Poláků; hledí zároveň i vytláčiti katolický charakter země. Na př. pronajaté pozemky na statech kn. Thurn-Taxisse rozdělují pouze mezi německé protestanty s vyloučením německých katolíků. Pruská vláda dobře totiž ví, že katolicismus jest národnostní posilou netoliko lužickým Srbům, ale i poznaňským Polákům. Vládní kruhy německé se přesvědčily, že katolíci němečtí v parlamentě se Poláků zastali a proto ta protestantská kolonizace! Jakmile v těch krajích katolická víra ustoupí protestantské, bude se tam germanisaci lépe dlatiti. Proč tedy i do Čech na protestantské misie posílají Němci z Rajchu tak obrovské peněžité sumy?

Evangelici a čeština ve Vídni. Ve schůzi zástupců evangelické obce vídeňské samitaut byl 40 proti 10 hlasům návrh na konání bohoslužeb v jazyce národních menšin.

Lepší křesťanství agrárníků ukázalo se na Mladoboleslavsku v Žerčicích. Zs zlosti nad tím, že v obci založena byla katol. organizace a raiffeisenka, zakázali o Božím Těle průvod k olitářům na obecním pozemku. Kdo zatahuje zde náboženství do politiky?

Rezumary staročeského léčení. Dítě kdyby vyvěřovalo nejo kdyby od šlaka skrouceno bylo. R. Vezmi černobíl, puškvorec, jetabiny, zelený jalovec od každého 6 hrotů, svať a posad do nádoby, kdeby cele s prsma v lázni seděti mohlo a číš lázně tak dlouho, dokad zdrávo nebude; po třech lázni spatříš, že lépe dítěti bude. — *Item.* Zrna jalovcová pár čtvrtel opatř sobě a s těch zraňných lázně činiti můžeš; *když dítě má malé nožičky*, že chodit nemůže, vezmi Adipem Bimiae t. j. v sádlo opičím rozpust bláťata a tím žilký pomasuj každý den, do měsíce se posilní. — *Proti kašlání těžkému neb proti kataru.* Láčci brabancového oleje, jeden slout. — *to toho blého cukrhandlu rozmíchati a utlonci, užívati proti kašli; k tomu prsní thé (Brustthee) užívati.* — *Tuplovany klídy malých dětí shojiti.* Když se vůl poráží na šlachtě, z vola ze zadního kolena naced vodičku do čisté sklenice, tou masoj a potíraj klídy dítěte, též po šlách, kdyby ono pro ně choditi nemohlo, shojí se. NB. V zimě té vodičky více dostane z jednoho nežli v létě se šesti. — *Chycenou myš opaluj*, který smrad když ostatní myši uctí, všechny se z toho domu vyklidí. — *Ročníkovi potřebný recept.* Vezmi hadí kůži před sv. Jiřím, vlož ji do nového hrnku, zahraď pokličkou a dobře zamaž, vhod do ohně at sprahne na prášek. Toho prášku vlož drobet pod jazyk neb do střežky pod pravý palec a svou výmluvností nade všemi zvířetím jak ve při tak v rozličných diskursích a hádáních etc. — *Mouchy dudkovým peřím*, kdež se kouří, tu se nedrží. — *Šténice* se vymoří, kouří-li se kapradím. — *Těs:* Oclerovou nať svať dobře pod pokličkou a vymej ní ta místa, kde se zdržují; též syrovou skráje drobná a potrus ní v ta místa, kde se zdržují a všechny šténice se vymoří a více nebudou se držeti. Probatum Chotusicensí Parochu. *Šedý a sténice volavokou žluč* se vypudí neb třeba suchá byla, od smradu jejího zabýnou. — *Proti*

myšám. Vezmi hodně staré sádlo neb jaké máš a dobře tlučeného skla smičej a hodně jak náleží sli naasp, aby hodně slané bylo; nachystej toho, kde myši jsou, ale dej také k tomu nějakou nízkou nádobu s vodou, aby, když se našerou, žíznavé se napítí mohly; tak potom naběhnou a se nadmou, že se rozpukají mši. — *Šedbi, šténice, brouci,* aby shynuli a vyscípali, nastroj se na ně borax, ten k štují 1 lot 8 kr. Takto se ale přistrojí: Vezmi borax a vlož jej na láčči plechovou na tichém uhlí, neb třeba na svíci hofici a on se pénti bude a vařiti sám od sebe bez všeho casocu, a když se přestane vařit a pénti, vezmi jej a na nějaké prkénko posyp, kde jsou švábi neb podobná neřest, a cokoliv z té neřesti na to treffi, z toho žráti bude a všechno poscípá, neb to jedovaté jest. — *Šténice vypuditi.* Vezmi nickamínek, síru a volavok žluč do vápna zetři a smičej, též i česnek utřený a takovým vápsem pokoj obilíš; nebudou se držeti. *Item:* Vezmi šálvej, rozetři na prášek, smičej dobře s olejem a octem a namaž to místo, kde se drží; všechny zcapiš.

Mezinárodní katolické esperantiské sdružení. Dne 1. dubna 1910 na prvním katolickém kongresu založena v Paříži asociace katolíků-esperantistů pod jménem svrchu uvedeným. Kongres zvolil komisi, aby pojednala o stanovách a je provedla; poněvadž pak jednotlivé paragrafy musejí prve býti zkoušeny se stanoviska práva církevního i světského, uveřejňujeme tuto zatím jen hlavní body stanov: 1. Skupiny. — Sdružení sestává se skupin. Kde skupiny neexistují, bude někdo pověřen úkolem zaříditi je. 2. Národní komise. — Skupiny jednotlivých národů zvolí si své národní skupiny, aby pracovaly spojeně v témže duchu a poslušnosti ku katolické vrchnosti. 3. Mezinárodní výbor. — Všecky národní komise zvolí si delegáty, jednoho až pět, z nichž bude sestávati vedoucí výbor mezinárodní. 4. Ústřední výbor. — Představenstvo mezinárodního výboru, zvané „ústřední výbor“, sestává z z předsedy a místopředsedy, generálního zástupce a pokladníka. 5. Prostředky peněžní. — Národní skupiny platí nejméně 25 centimů za člena. Předplácí též ve skupině nebo pro svou osobu revui „Espero Katolika“. Ostatní prostředky záleží ve výdělků z prodeje, z darů atd. Informace poskytl národní delegát Pro Rakousko-Uhersko jsou dosud delegáty pp. Gottschall ve St. Hradci, kněz Schroder ve Vídni a Badolich v Zábřehu. — Esp. K.

Dopis kněze J. M. Deceena, redemptoristy. V Brandonu v Kanadě 4. IV. 10. Panu A. J. Witteryckovi v Brugs v Belgii. Milý příteli! Ve zdejších kraji dělá esperanto podivuhodné pokroky. Potřebujeme naprosto snadného mezinárodního jazyka, ježto ve městech, jako je Brandon, se mluví až třiceti dvěma jazyky. Utvořil jsem již různé skupiny esperantské, to však většinou nestačí, ježto by se všichni rádi co nejdříve naučili jazyku tak snadnému a užitečnému. Jest toho nejvíce třeba ku spásě tisíců duší, které bez esperanta nemohou se dorozuměti se svými kněžskými. Sv. zповěd vyslyšám v esperantu a katechismus vysvětluji tímže jazykem. Díky ně se modlitbám z katolické modlitební knihy, vydané časopisem „Espero Katolika“, mládež odrostlá ráda zpívá nábožné písně, jež jsem přeložil do esperanta. Kněží svěťtí i řádoví se zájmem čtou účtyhodnou revui „Espero Katolika“. Právě dnes objednávat pro ně nových 10 exemplářů. Důst. p. říditeli, opatu Richardsonovi, zasílám jména všech kněží, kteří jsou tu ochotni slyšeti svatou zповěd v esperantu. Na německém sjezdu katolickém ve Wernigebu získal jsem pro esperanto dva benediktinské infulované opaty, Ignatiusa a Engela, oba ze Spojených Států. Hodlám vydati pro kongres montrealský esperantské: „Návštěvy Nejv. Svátosti od sv. Alfonse Liguorského.“ S přátelským pozdravem J. M. Deceen, misionář — redemptorista.

Také stoupenci Husovi! Těžko se nesmát! V pokrokové Roudnici při slavnostním představení „Jana Husa“ představoval Husa jeden tamější žid. V Praze pak v Národ. divadle několik let předtím v Tylově „Janu Husovi“ vystoupil v roli Husa židovský student. Ach, v moderní husitě, jaká ta vaše husitská církev bude, jestliže již nyní ji podporují na předním místě židé!

Hospodářská hlídka.

Zadlužení rolnictva. Statistický jest zjištěno, že ročně přijde v Rakousku 10.000 seláckých statků na buben. Střední stav zemědělský přichází tím ročně o 10.000 samostatných hospodářů, kteří pak se svými rodinami rozmnožují řady bezsemká-proletářů, nebo stěhají se za moře, aby se tam honili za vidinou štěstí, jež jim doma nepadlo. Že tím také nastává úbytek pracovních sil na venkově a že nastává přebytek pracovních sil v městech, netřeba dokazovati. Mezi konduktéry, kočovníky, nádražními služebníky a dělníky, dle

ními služby ve městech je 50—75% původu rolnického. A přičina těchto sociálně neblahých zjevů leží v zadlužení seláckých statků. Volná zeizitelnost a zadluženost selácké půdy je dílem liberalistického, následkem a účinkem liberalistických zákonů. Za 68 milionů korun prodává se ročně v Rakousku seláckých statků v nucené dražbě. Dluhů na selácké půdě knihovně zajištěných jest v Rakousku jen 7 tisíc milionů korun! Z této sumy platí se asi 400 mil. korun úroků. Nemá-li dojiti ke zkáze stavu seláckého, musí novými zákony o vyvazení selácké půdy z dluhů a omezením volné zeizitelnosti a zadluženosti selácké půdy býti zjednána náprava toho, co liberalismus pokazil a zavinil. A proto se můžeme jen diviti, že rolníci ještě dnes mohou býti stoapenci liberalistických stran.

Vývoz dobytka od nás do Německa zůstal skoro naprosto rovný a stejný. Vloni v prvním pololetí vyvezli jsme volů do Německa 22 303, letos 22 666, krav loni 7089, letos 9588, mladého dobytka a telat loni 10614, letos 10341 kusů. Z Německa k nám dobytek nevozl. Ale za to nás pomáhali Němci živiti jinými věcmi, a to vydatněji než loni. Žita a pšenice sic přivezeno letos k nám méně (loni 434 000 q pšenice a žita), letos jen 323 000 q, za to nám dovezli letos velmi mnoho bramborů (loni 138 000 q, letos 521 000 q), zvláště rozhojnili se přívoz zelí, okurek, řetkve, brukve atd. Tedy voženo k nám letos opravdu se všech stran jako do hladové země!

Vyvazení kmetů v Bosně. Velko-statkář Miričkovič v Pešanji nabídl svým 43 chorvatským kmetům, že jim prodá podle návrhu zákona o vyvazení kmetů pozemky, které dosud obdělávali. Kmeti přijali okamžitě návrh svého pána. Dne 27. července byly pozemky úředně odbadnuty a 2. srpna byla podepsána kupní smlouva. Je to první dobrovolné vyvazení kmetů v Bosně.

Cena dobytka nemá se odhadovati jenom dle leposti tvarů, nýbrž dle velikosti nádoby, která po každém dojení je naplněna. Dobrá kráva, byť i méně zevnější krásou vynikala, když pravidelně, bez obtíží nebezpečných dá tele a hojnost mléka, zajisté má pro hospodáře větší cenu, než první cenou počtější vystavati kus, z něhož však užitek není. Krása a lepost tvarů je sice pěkná věc, ale není-li spojena s užtkem alespoň přiměřeným, pro hospodáře valně ceny nemá. Sebe lepší kus málo prospěje, pakli ve chlévě není leč dobrým strojem na hnojivo. Menší kráva s plnou nádobou nadojeného mléka zajisté má pro hospodáře daleko větší cenu než obr dle těla, dává-li mléka po kapkách, byť i sebe více chvály vzdávali, když nikdy nedojí.

Léčivá maso ovoce. Dokázáno, že požívání ovoce působí velmi blahodárně na organismus lidský. Proto také spotřeba jeho stále stoupá v krajích, kde národové jsou nejvzdělanější. Na stole bohatých Francouzů, Angličanů a Němců nikdy neschází ovoce — buď čerstvé neb upravené. Ovoce samo obsahuje mnoho vody. — V jednom metrickém centu jablek jest 74 kg. vody, 8 kg. cukru, a 4 kg. rostlinného rosolu a 1 kg. rostlinných kyselin. (V maso dobře vykrmeného dobytčete jest asi polovička vody a zbytek látky výživné; v maso nevykrmeného kusu jsou asi tři čtvrtiny vody a jedna čtvrtina látek výživných. Kupujeme li tedy maso lacinější, tím více se sami škídíme.) Ze jmenovaných látek v ovoci má výživnou cenu cukr, jenž slouží k dýchání, k výrobě tepla a ku práci. Ovocné kyseliny působí slabě projímavě, odstraňujíce tak nebezpečné záněty střev. Ovoce, hlavně jablka, má hojně železa. Proto požívání ovoce doporučuje se zvláště při chudokrevnosti a bledničce. Dokonce některé autority lékařské tvrdí, že požívání ovoce má za následek pružnost mysli a vzrůst těla.

Proti července obtížejší jsou prasata černá, štetinatá. Kde tedy řádí červenka, chovejme místo hladkých anglických plemen téměř holých černá plemena štetinatá.

Kuřata tuční a maso je velice chutné, pakli týden před zabitím je krmíme kukulicí v mléku močenou a šrotem smíchaným se sekacím celerem.

Nepodpisujte směnky nikomu za žádných okolností, nejste-li odhodláni směnku zaplatit. Na čest, poctivost, hodnost, veřejné postavení jiných v této věci nikdy nespolehejte. Nezachrání vás před citelnou škodou, obtěmi, stěrymi mrzotostmi, nevidanými obtížemi a ztrátami nedozírného dosahu. Nikomu a za nikoho neručte za směnku, leč byste bez obtíží citelných na knec sami chtěli a mohli směnku vyplatit. Čím úšlejší a důtklivější někdo přemlouvá, svádí a slibuje ziskati se snaží, tím více střežte směnku podepsati. Kde se bez směnky nelze obejít, raději věc odložte, ale směnky nepodpisujte. Je to hrozná zbraň v ruce obemetařů proti každému, kdož nemá do všech podrobností všechny předpisy a zákony o směnkách jednající.

B. Melichar,

knihkupectví, nakla-
datelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání
knihoven.

Velký seznam pošle se na
pořádání zdarma a franko.

Školský obzor.

Na katolický ústav ku vzdělání učitelů v Bubenči darováno: Farní sbírka sběracími listy: Farní úřad v Libni 32 K 66 h. Farní úřad v Hodušíně 62 K 48 h. Jilemnicko: sbírala sl. Pavla Bisenová 3. sběr. list 116 K 48 h, 4. sběr. list 120 K. Sbírký při kostelích a na pouťích: Sbírká na Sv. Hoře 27 K 55 h, dto. 27 K. Při pouti v St. Boleslavi 47 K 66 h, dto. 40 K, dto. 14 K. Při pouti na Sázavě 12 K 40 h. Při několika pražských kostelích (Sv. Vítské metropole, kapitolní chrám na Kr. Vyšehradě a jinde) 320 K 14 h. Obvyklá sbírka při vikariátní schůzi ve Skutči 37 K, dto. v Kopidlně 30 K. Sbírká Mariánské družiny v Čes. Době 42 K. Sbírká při řehnickém kursu v Hradci Krá. (sbíral K. Ješek, kandidát paedagogia v Bubenči) 114 K 62 h. Jednotlivé dary: Redemptoristi v New-Yorku 5 dolarů. Frant. Kuba v Vídně 10 K. „Stříbrní kněží jubilanti v Prase r. 1885 vysvěcení“ (hlavně přispěl J. M. opat Zavoral) 40 K. „Kněží z diecése královéhradecké, kteří u svého kollegy vesp. opata Želivského svoje stříbrné jubileum 26. července oslavovali“, 30 K. Půjčku 200 K poskytl N. N., choť c. k. setníka v Praze. — Všem dárcům a nadšeným sběratelům Bůh zaplať a vzbudíť pro své dílo hojně takových přisnivců, abyohom pokračovali! Máme teprve čtvrtinku učitelského ústavu postavenou. Rozesíláme právě na více far letáky a sběrací listy a prosíme co nejsnažněji o rosdání jich a sbírku, aby tak svého poslání došly. Adresa: První katolický ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Statistika posluchačstva na univerzitách rakemských. Dle statistických záznamů z 31. května t. r. studovalo na universitě vídeňské v letním semestru tohoto roku 7355 mužů a 579 žen, na pražské universitě české 3632 mužů a 266 žen, na pražské universitě německé 1529 mužů a 84 žen, ve Lvově 3936 mužů a 397 žen, v Krakově 2531 mužů a 378 žen, ve Štýrském Hradci 1751 mužů a 130 žen, v Innsbuku 1134 mužů a 43 žen, v Černovicích 918 mužů a 82 žen. Tudiž započalo celkem na všech těchto universitách 24.986 posluchačů. Na samostatných fakultách theologických studovalo v Olomouci 168 a v Solnohradě 43 mužů. Porovnáme-li obrovský počet posluchačstva pražské české university s nepatrným počtem žactva na německé universitě černoické, vysvitne hned, jak jest velice oprávněné volání našeho národa po druhé české universitě. Na české universitě tísni se 3888 posluchačů, kdežto na německých třech universitách (v Innsbuku, Černovicích a na německé pražské) dohromady jest toliko 3790 žáků. Tato čísla mluví velice křiklavě. Proti loňsku přibýlo na všech jmenovaných universitách a fakultách 2038 posluchačů. Na pražské české universitě studuje tento rok proti loňsku více o 6.6%, mužů, o 23.1% žen.

Školské zprávy. Výroční zpráva c. k. gymnasia v Hradci Krá. za školní rok 1909—10 obsahuje posmrtní vzpomínky: Ředitel J. K. Klumpar — Professor V. Frühbauer. Dr. F. Koza pojednává: O pohybu těles nebeských. Na ústavě působilo 29 učitelských sil. Žáků bylo 315 (5 privatistů), z nichž 2 Němci, ostatní Češi, náboženství katolického 297, evangel. 12, israel. 6. Školného vybráno 4095. 22 stipendistů bralo 4369 K. — Zpráva c. k. vyšší reálky podává stať prof. Al.

Líského: Z kmenosloví různorodí lašského. Na ústavě působilo 28 učitelských sil. Žáků bylo 398 (395 Čechů, 1 Polák), náboženství katol. 370, evangel. 13, israelitů 13. Školného odvedeno 7815 korun, 15 stipendistů bralo 11752 K. — C. k. odborná škola pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové odchovává dorost umělecko-zámečnický, obeznamuje žáka se všemi oněmi způsoby práce, jichž zámečnickovi vůbec jest potřeba. Strojnickví ve vlastním slova toho smyslu se zde však nevyučuje. Od žáka, který chce býti přijat do I. roč., žádá se uplynulý 14. rok, s dobrým prospěchem obdoby škola měšťanská nebo přiměřené vzdělání z realky, a coť hlavního, dobré známky z mravů, počtů, kreslení a měřictví, což se doložiti musí křesť. listem a školním vysvědčením, kterému třeba ještě přiložiti kresby a měřické rysy. Řemeslného předvzdělání není nezbytně třeba ku přijetí, ale kdož ho má, může se jim s předností dostati stipendia. Přihlášky přijímají se již o prázdninách, zápis 16. září. Vyučování jest tříleté. Žáků bylo poslední rok školní 60, vesměs Čechů, nábožen. katolického 57, evangel. 3. — Počátkem školního roku 1910—11 otevřena bude při ústavě mistrovská škola pro umělecké zámečnictví.

Analphabeti. V Paříži vyšla statistika o počtu analphabetů v jednotlivých státech. Německo má poměrně nejméně analphabetů, jen 0.05 na sto, pak Švýcarsko s 0.1, Dánsko 0.2, Anglie 1%. Francie 2%, Nizozemsko 2.1%, Rakousko-Uhersko a Řecko po 30%, Itálie 31.2%, Bulharsko 53%, Srbsko a Rusko po 62%. Rumunsko je na tom nejhůře, má na 100 lidí 62 analphabetů. Dle této statistiky jest v Evropě 465.415 škol s 1,050.634 učiteli a 41 mil. 281.692 žáků.

Kláterní výchova dívkám škodlivá? Vždy před začátkem školního roku buť kanonáda proti kláterním pensionátům. Kde jaký kámen se hájí na jeptišky. Vězí snad příčina takových útoků ve vážné starosti o mládež? I nikoli-cokoli jest katolického, proti tomu bouří pokro-kářský tisk soustavně. Protikatolické listy vytýkají, že nemůže dobře vychovávat cizí děti taková osoba, která sama vlastních dětí nemá. Tu jest tedy opravdu a podivem, proč pokrokářské listy neradí také horlivě, aby zanechali vyučování a vychovávání svobodní pokrokářští učitelé a svobodné učitelky světské. Svobodných sil učitelských jest přece více než ženatých a vdaných. A což řeholní učitelka nepohodí též z rodiny, nemá žádných životních zkušeností s toho, jak rodinné poměry vyhlížejí? Zrovna takové, jako kterákoli svobodná učitelka. A pak jest hlavní věc, aby se v pensionátě dívky naučily těm předmětům, jež si pensionát obral za svůj účel. A tu pozorujme, že svědomitost řeholní učitelky jest větší než mnoha učitelů světských. Jeptiška nerozptyluje svou pozornost pestrými a spleťnými zájmy mimoškolními. Dívky od řeholnic vychovávané nemají pokušení záviděti svým učitelkám nádherné klobouky a nejmódnější šaty. Nepozorují, že by se jeptišce libily více veselé vřeloty a taneční zábavy než škola a její povinnosti. Nemají příležitosti ke kouření cigaret, nerozptylují svou mysl četbou dráždivých, fantastických knih. A tak opravdu takové žákyne a chovanky upínají pozornost k učivu, pro které jsou hlavně do pensionátu posílány. Ale jest přý potřeba vychovávat pokrokově, se sřetelem k moderní životní filosofii, které se konservativní jeptišky přidržeti nemohou! To jest zase fráze, při níž se obyčejně nemyslivá nic. Jestliže státní zkoušená řeholnice svědomitě uší na piano nebo na housle, nenaučila by víc, kdyby se nepřidržovala filosofie křesťanské. Jeptišky uší francouzštině, němčině, účetnictví — zcela podle moderních pravidel. Naučí snad světská učitelka v těchto oborech více, jestliže se drží životní filosofie Haecklový, Nietzscheovy nebo Kantovy? Pomůže snad na př. studium spisů Aristotelových technikovi k lepší obratnosti v sestavování moderních strojů? A pak lze s úmyslně každý člověk takový, který by se odvážil tvrditi, že již jest utvořen skutečný vědecký, obecně přednímyšleteli přijatý názor o příčině, podstatě a účelu lidské existence. Takového vědeckého názoru životního není, jak přisvědčí každý skutečný vzdělanec. A vůbec žádná filosofie od časů Kristových nedokázala rozumovými důvody, že jest zbytečné sjevení Boží, že věda odpovídá na hlavní otázky lidské duše lépe, přesvědčivěji, určitěji než nauka Kristova. Proto každý svědomitý vychovatel dbá toho, aby mládež neupadla do plytkého rozumářství, jehož pozitivním výsledkem jest nanejšvů pyšná, odporná póza. Dívky nejsou posílány do ústavů od rodičů proto, aby na nich někdo hazardně zkoušel ten neb onen filosofický směr. Stejně jim učitel ani nemůže rozvinouti před očima ucelený obraz filosofických proudů dneška. Vykládá-li třeba si dlouho, není výklad nestranný, jeho osobitý náhled problematiku všemi větami; a přitom zapomene se obyčejně tázati, zda žáci rozumějí aspoň pojmem nepřimitivnější, zda jeho učení jsou uschopnění samostatně fráze ztráviti či zda se naučí pouze papouškovati. Proto při různých experimentech i dobře míněných mas být pedagog co nejopatrnější, má věděti, že mu rodiče svěřují nejdražší své statky, za něž jest zodpovědný. A jestliže filosofie paedagogova obmezuje se hlavně na negaci zásad stávajících, tím horší cesta. Nikdo

není tolik ochoten kloniti se k negaci, která zbavuje různých povinností, jako právě duše mladá. Učená Kristovo naukají svými pravidly nikoho. A proto i ti rozumní rodiče, kteří nenáleží do tábora katolického, svěřují své dívky do rukou jeptišek rádi. Vědí také tolik, že přílišná svoboda slabším duším často není zdráva a proto se nepozastavují ani nad tím, že dívky přijmou v klášteře přísnější disciplinární řád než jinde. Věak až přijdou k rodičům na prázdniny, ušíjí svobody k nevinnému vyrašení dosti. Rodiče říkají: „Máme aspoň dcera v klášteře ukrytou před škodlivými vlivy lehkovásné společnosti; dcera se tam neucí nevědka k nám, pravidelný život jejíma zdraví není na újmu a v klášteře si každá zvykne brzy tak, že své povinnosti vykonává s veselou myslí. Málokdo by řekl, jak jsou ty chovanky při všem dohledu veselé.“ Neprohlásujeme povahu klášterního řádu disciplinárního a vzdělávacího za neomylnou; i zde bude potřeba ledačos vylepšiti. Leč at napřed důkladně reformují výchovu paedagogové světsí na ústavech, kde sami působí. Budou míti s tou reformou vlastní práce tolik námahy, že jim sotva zbude času k stálému kritisoání výchovy klášterní, která v podstatných rysech jest znamenitá a dlouhými zkušenostmi osvědčená. A ještě něco. Obyčejně před koncem prázdnin objevují se v pokrokářských listech rafinované výmysly o hrozných klášterních historkách, o mučení chovanek, jeptišek atd. Obyčejně ovšem pomluvačný žurnalista vymyslí si jeviště krvavého děje někde daleko za hranicemi, aby nemohl být chyčen spravedlností za límece a nebyl přinucen před soudem dokazovati, že jeho listy jsou pravdou. Tak se kalí voda, ale zkušenější čtenář noviu už ví, odkud a proč vítr vane. — Svěří-li rodiče své dítě ženě oděné řízou řeholní, která není pouťáka tisícerymi zájmy a starostmi vlastními, rodinnými, pak mohou býti přesvědčeni, že řeholnice věnuje dítěti péči upřímnou, vytrvalou a velikou.

Sociální besídka.

To že jest palác pro proletáře? Ve Vídní vystavěli si sociální demokraté nádherný dům s velikou kulatou věží. V domě tom je i redakce denníku „Arbeiter Zeitung“, jež jest takto zřizena: „V druhém patře nalézá se redakce „Arbeiter-Zeitungu“, a za ní 400m² velká sazárna, telefonická ústředna, hovorna, redakce a místnosti redaktorů: lokálkafé, vnitřní politiky, zahraniční politiky, uměleckého spravodaje a feuilletonisty. V poslední místnosti je knihovna redakce, která slouží za sál pro redakční porady. K ní připojen jest pokoj pro redakčního sekretáře, sociálně politického redaktora a místnost pro diktáty. Mimo to má chefredaktor Viktor Adler svůj volný pokoj. — Ve třetím poschodí je sazárna podniku, ohromná to místnost, osvětlena se čtyř stran. Ve čtvrtém poschodí najdeme dělnickou školu, dlouhý sál, který vyhlíží jako atelier se skleněnou kopulí. Naproti dělnické škole je místnost pro sásečí stroje, které jsou již v činnosti. — Ve všech místnostech je světlo a vzduch v dostatečné míře, dále chladná a teplá voda, takže požadavkům hygieny bylo vyhověno v míře nejvyšší. Dům byl vystavěn staviteli Hubertem a Gessenerem. Je stylový do všech podrobností: Není na dveřích kování, není knoflíky, není elektrické lampy, není kouska nábytku, který by nebyl vyhotoven dle návrhu anebo dle rady a volby architekta. Technicky i sociálně politicky je celý dům vzorným podnikem. Sekretariát odborové komise zřizene v domě jen potud, pokud nebude vystavěn vlastní odborový dům. — Kolik dělníků zakouší v tomto nádherném domě slasti, jaké slibuje radý ráj budoucnosti? Zda-li pak aspoň v tom rudém ústředí vládního komunismu, který by odměňoval všechny pracovníky stejně? Jen se ptájte a nasyčíte, jak obrovský rozdíl jest mezi platem administrátora, redaktora, dělníka atd. v rudém paláci! Poznáte hned náramnou nerovnost a to horší, než jaká bývá mezi „burkoy“. Kdo by zazlival soc. demokratům, že jdou s pokrokem a že svůj palác postavili dle moderních požadavků? Leč tito lidé nemají tvrditi, že z toho domu se sypou míšeňská jablílka do rukou dělnictva. V paláci tom vládnou taková pravidla, že peníze s moxolných rukou dělnických tam se hračouci zabezpečují kavalíráckou existencí obzouredům, kteří nikdy v tovarně nepracovali. Proto jen více upřímnosti! Palác ten jest postaven pro řídění proletářů a pro blahobyt nádsoudrahů. V praksi to v něm vyhlíží tak, jako v podniku byrokratickém, měšťáckém.

Vzájemná vojna mezi soudruhy se vleče dále. Pohlavářům dvou rozváděných táborů jedná se hlavně o teplá místelka, o výnosné funkce. Z nemoc. pokladny v Brně tyje znamenitě na 50 rudých sekretářů. Protos velikým rozchvěním se připravují vůdcové nesvorných soudruhů na den 21. srpna, kdy budou volby. Kteří lidé ta tučná sousta uloví? Volby se budou konati v Bessedním domě, po-

něvadě v Dělnickém domě od té doby, co autonomisté byli odtud docela po hospodsku vyhozeni na ulici, není prý tam nikdo jist životem (!). Soudruzi to doferali! Nejvíce mají spadené na Vaňka, který by ke svému presidentství v záložně rád polapil správu nemocenské pokladny. Centralisté ve svém pověstném „Proletáři“ zpívají mu takovou písničku: „Koupel veřejnosti jest zdravá, říkává Karel Vaněk. Tento sekretář Vaněk má sice „jenom“ 4000 K ročního platu, ale nemůže s ním vystačiti a proto, chudák, musí kromě vypůjčování na směnku od řída Deutsche, aby „nemusil krásti“, jak napsal v „Rovnosti“, vydávati ještě vlastní list „Reklamu“ a žebrati o inserty obchodníků a živnostníků (Čihák, Ryšánek atd.), jsoucích dodavateli Všeobecné nem. pokladny, jejíž on jest sekretářem. Vzdor všem tímto okolnostem, jež nasvědčují, že Vaněk jest velikým chudákem a že na sekretářování v pokladně dopláci „ze svého“ — přece mrazí jej v zádech, vzpomene-li si, že při nastávajících volbách může býti zvolena nová, jemu méně kamarádecky oddaná správa pokladny, která by Vaňkovi nepřála jeho vedlejší výděleček a která by mu řekla: „Budeš buďto sekretářem a budeš se fádne starat o pokladnu, anebo vydávej „Reklamu“ a nech sekretářování.“ Z takových vyhlídek do budoucnosti jest ovšem některým lidem špatně. Ještě k tomu ta nešťastná jedenadvacítka! Zmínil-li se někdo o Cejlu 21, je tak mnohému „na nio“. Hra v 21 je hra bazardní a také na Cejlu 21 hrají bazardní hru se zájmy dělnictva. 21. rozloučil se Vaněk se sekretářstvím v nemocenské pokladně v Českých Budějovicích, kterou mu národní dělníci sebrali z hrsti. 21. února to bylo, co jej „travičí studní“ shromáždění na plenární schůzi poslali spět do Prahy jako „Muster ohne Wert.“ A právě na 21. nemohly býti vypsaný prokluklé volby do nemocenské pokladny. Toť přece Vaňkův nešťastný den a poněvadž to ví, tedy volby prodlouženy také ještě na 22., aby neštěstí z 21. mohlo býti ještě na 22. „opraveno“.

Výbor pro sociální pojištění. Užší výbor pro sociální pojištění rokoval o paragrafech 180. a 181. vládní předlohy, kterými stanoveny jsou povinnosti úrazových pojišťoven pro případ úmrtí členů zraněných při práci. Tato ustanovení schválena s těmito změnami: Dle vládní předlohy měly úrazové pojišťovny zaplatiti pohřebné požitky členu k úrazu přišlému pouze tehdy, když neměla pohřebné platiti nemocenská pokladna na základě povinného nemocenského pojišťování. Výbor se usnesl, že pohřebné má v každém případě platiti úrazová pojišťovna. Dále bylo usneseno, vznikne-li při hromadných neštěstích pro jednu a tutéž osobu více nároků vůči úrazové pojišťovně, že tato osoba má míti nárok pouze na jednu a to nejvyšší rentu, o níž se jedná. Rovněž pojednáno bylo do zákona ustanovení, že manžel ženy umřelé při nehodě, jež bez zákonného důvodu opustil společnou domácnost a neplnil svoji vydržovací povinnost vůči dětem, ztrácí nárok na rentu, jež dle uznání úrazové pojišťovny připadne dětem. Nejdále rokováno bylo o otázce otrav při provádění živnosti. K návrhům, jež podal dr. Teleki, připojil dr. Drexel návrh, dle kterého úrazům při práci mají na roven postaveny býti ony případy otravy kositkem, olovem, rtutí a jiných nemocí — nemocí tyto oznámeny budou ministrem vnitra cestou nařízení — jež vznikají při provádění živnosti a objevují se u dělníků zaměstnaných v závodech povinných úrazovým pojištěním následkem jich povolání. Zpravodaj šl. Stransky prohlašuje, že jest rozhodné pro to, aby pro nešťastné osoby, které nemocemi z povolání těžce poškozeny jsou v jich výdělkové schopnosti, věnována byla péče, domnívá se však, že jest to možno provésti pouze zákonem povšechně platným. Přijetím návrhu Drexelova bylo by učiněno opatření pouze pro osoby, jež zaměstnány jsou v závodech povinných úrazovým pojištěním. Naproti tomu bylo jinými řečníky poukázáno k tomu, že pro složitost látky jest velice stížena možnost úpravy této otázky jediným zvláštním zákonem a proto žádali také, aby otázka rozluštěna byla již zákonem o sociálním pojištění. Posl. dr. Licht upozornil, že možno otázku rozluštití snad také jinak, totiž zavedením dodatečného pojištění pro otravy vznikající z provádění živnosti, event. také vhodnými ustanoveními v kapitole o starobním a invalidním pojištění. Užší výbor usnesl se vyzvati vládu, aby ihned prostudovala tuto

otázku a v nejbližší schůzi užšího výboru sdělila výsledky tohoto studia. Na to schůze skončena.

Byrokratismus rudých předáků? snají nejlépe ti, kteří sami s ním dlouho pracovali. A tak kladenský orgán odštěpených radikálních soudruhů „Volnost“ napsal o nynějších vůdcích rudého tábora toto: „Místo bobatých arcibiskupů jsou tu bobatí poslanci, nafoukaní sekretáři, úředníci v pokladnách a v časopisech. Ti všichni mamoni na účet trpícího lidu. Místo proti kapitalismu, vyvolávají boj proti svým vlastním lidem. Zakládají konsumy ne proti kapitalistům, neboť konsumy kapitál jen podporují, než zakládají konsumy proti proletářům, živnostníkům a bývalým dělníkům. Lid se má čím dále tím hůře, zatím co ti, které si zvolil za své zástupce do parlamentu, žijí v rozmařilosti a blahobytu, snažíce se svými choutkami předčítí buržoasii. Ubožáci jsou hnáni do odboje, aby slávychtiví vůdci mohli pronášeti plamenné řeči. A když lid, jimi poštvan, vrhá se na ty, na něž byl poslán, když je zavírán a zaláfován, vysmívají se ubožákům a stydí se také ve svých časopisech za jich vlastní jména. Zakladatelé stojí na původním programu sociálně-demokratickém a chtějí, aby ve straně byla uznávána naprostá rovnoprávnost všech mužů a žen, ať mladých či starých soudruhů a soudružek. Chtějí, aby socialism věren byl svému původnímu určení. — Prohlašujeme: Nechceme — jak pravil jeden prostý horník — aby ve straně socialistické bylo pánů a otroků, neboť dokud budou, bude musit otrok poslouchat svého pána. Představte si jen, jak by lidé kalibru sociálně-demokratických vůdců mohli vésti příští reformovanou společnost! Tam, kde se někdo snaží o nápravu, zamknou se mu ústa tím, že se poukáže na disciplínu. A každý musí mlčet i o tom, jak se sociálně-demokratičtí vůdci spojují s hutěmi, kapitálem a s nejhoršími odpůrci ideí socialistických“.

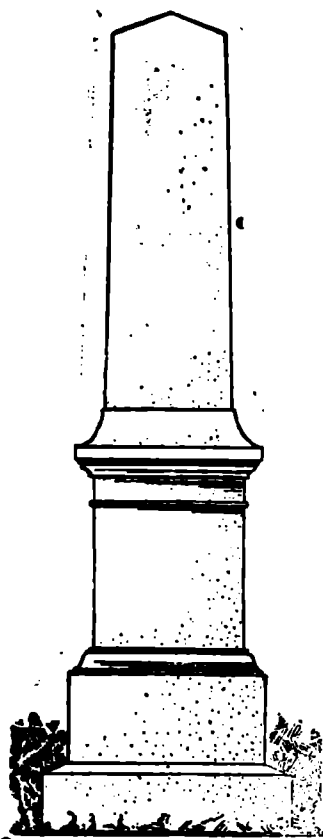
Vína mešní

stolní a decertní, čistá přírodní koupíte nejlépe — a nejlépeji u —

Josefa V. Pačoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h, 70 hal.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hofriedu.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje svůj **bohatě zásobný sklad**

hotových pomníků leštěných

graniton,
umělecké ozdoby náhrobků z nezníčitelné kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek, desky pro koželuhy atd.

Raďte dáti přednost domácímu závodu!

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Kryšpín,
(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)
odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.
č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 39 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve pře-
s 60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se
ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, sítěmi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada besplatně, bez
vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná slova.
Založeno roku 1886.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěšech)
doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovevého náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřišská ul. 1.,
doporučuje:
železná skládací po-
stela od . . . K 7-80 od . . . K 5-
železná skříňová po-
stela s 3 díl. matrací od . . . K 10-
od . . . K 27- železná stojany na
šaty od . . . K 11-
Úplně zařízená lůžka od K 33-
Skládací polní sedátka
od . . . K 1-
zahrad. sklád. lenošky
od . . . K 5-
zahradní patentní avi-
novací zástěny K 36-
Zahradní nábytek.
Úplně zařízená nemocnice a dobročinných útav
za ceny zvláště výhodné.

Josef Mikulec
v Hradci Král. č. 241.
(naproti reálce)
odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se aktivně ku provedení veškerých
pozlacovačských
a řezbářských prací
na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgického
předpisu, v solid. provedení a mírné ceně,
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleřádněmu duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostávám se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::
přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.
Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
o nejlevnější.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zašílám v soudkách od
25 litrů výše: Lissánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.
ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné cenníky.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové
PILÁLKY:
V PRAZE Josefská náměstí palác Ob-
chodní a živnost. komory.
V SEMILANECH záloží vklady 4 až 4 1/2 %
Klebořský kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Výhledy K 50.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bursovní.
Rokost směnek a faktur (bez člennosti). Obchod
uhlím. Skladiska. Směnáren, vauha a kauce.

Přesídlení!
Sklady
fy K. V. Skuherský
v Král. Hradci
nyní jen v továrně.
Následkem stěhování ceny značně snížené.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.
Vídeň,
VII o., Kaiser-
strasse č., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukásku sasilá
se vše franco.

Jen jednou
zrušte modlo jedno-
vá od firmy
JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani la vyzkoušená me-
dla s nejrozdílnější zvlášť se mu nevyrovna-
jí do jakosti, líce a úspory v upotřebení.

Prodej menšího hospodářství.

11 korců melioračně zděnovaných jest za příčinou
neshojitelné nemoci hospodářovy za výhodných
platebních podmínek z volné ruky na prodej.
Blíží správu podá majitel
Josef Touc
v Králové Lhotě.
Pošta Mezitříč v Čechách.

!! Důležité !!
pro každého.
Následkem požáru v domě č. 141 v Diva-
delní ulici a z toho vznikající nutně a neod-
kladně přestavby domu jsme nuceni z nedo-
statku obchodních místností celý svůj sklad
za každou přijatelnou cenu vyprodati,
k čemuž jsme právě obdrželi úřední povó-
lení. Sklad pozůstává vesměs z moderního, do-
brého a šeravého zboží, jako: prádla dámského
i pánského, moderního ozdobného zboží, příprav
pro švadleny a veškeré galanterie. — Vážnému
obecenstvu naskytne se velmi řídká pří-
ležitost, při stoupajících cenách zásobiti se levně
a řádným zbožím. Podotýkáme, že vý-
prodej potrvá jen krátký čas, tedy dobře každý
učiní ve vlastním zájmu, když si s nákupem
pospíší a této vhodné a řídké příležitosti plně
využije.
Fejgl & Byčičtš,
Hradec Králové,
Divadelní ulice, proti kostelu Panny Marie.

Přispívejte

na stavbu domu spolkového
Jednoty katolických tovaryšů
v Ohradím.
Za výbor: Robert Sládek, t. č. jednatele.

OBNOVA

Číslo 33. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 19. srpna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Sjezd Mariánských družin v Praze.

Dne 14. a 15. srpna konal se velkolepý sjezd Mariánských družin ze zemí koruny české v Praze.

Zahájení sjezdu vykonalo se dne 14. t. m. ráno vzýváním Ducha sv. a mší sv. v chrámu sv. Ignáce. O 9 hodině v Klementinu shromáždilo se na 2000 účastníků. Nejdp. opat Zavoral přečetl blahopřání a požehnání Sv. otce k sjezdu tomu. Pak promluvil srdečně k sodálům nejdp. biskup Brusák. Dp. Schroller z Brna promlouval o kázni a vzájemné lásce sodálské. Vdp. prof. dr. Jindra z Hradce Králové promluvil na thema: „Mariánské družiny a Nejsv. svátost oltářní.“ Přečteny pak připsy a telegramy, mezi nimiž i blahopřání a požehnání Jeho Exc. našeho nejdp. biskupa Josefa. Večer bylo divadelní představení, které zahájeno úchvatným proslavem nejdp. opata Zavorala. Výprava byla stkvostná, zpěvy vzorné secvičené a deklamace výrazná.

V den Nanebevzetí Panny Marie zpovídali se členové u sv. Ignáce, kdež konány slavnosti pobožnosti. O 8. hodině promluvil vsdp. kanovník Msgr. Vaněček, náčelník vsdp. gen. vikář dr. J. Sedláček svatě přijímání, při čemž zaznívaly s kůru dojemné zpěvy sodálek. Odpoledne seřadil se několikatisícový průvod od chrámu sv. Ignáce na Karlovo nám. Nad hlavami účastníků vlál veliký počet praporů a korouhví. Obrovský průvod pak kráčel k Mariánské soše na Staroměstském náměstí, maje ve svém středu ndp. biskupa Brusáka a ndp. opata Zavorala. Zpívány mariánské písně. Před sochou zapěny litanie loretánské s průvodem hudebním. V chrámu Matky Boží před Týnem uděleno shromážděným pontifikální požehnání ndp. biskupem Brusákem. V Klementinu nato sebrána aktovka „Den slávy“ (od P. Žáka); pak provedena velkolepá Akademie, při níž působili osvědčení umělci.

V úterý ve dvoraně kněž. semináře po-

FEUILLETON.

V Emauzích.

V těchto dnech upínají se k emauzské řeči sv. Benedikta zraky ze všech zemí Rakouska; o klášteře „Na Slovanech“ píše se s upřímným obdivem i v listech mimorakouských, třebaže česká žurnalistika (vyjma katolickou) pomíjí významné emauzské dny statečným mlčením. A přece kurs liturgického zpěvu, na nějž se sjeli odborníci ze všech zemí naší říše, jest prvotádnou událostí jak pro povznesení čistého umění tak pro naše hlavní město.

V Emauzích možno nyní osobně se přesvědčiti, jak velikou energii dovedou vyvinouti v uměleckých snahách skromní řeholníci, kteří nemilují velkých slov, ale zato jsou tím ochotnější k velikým činům.

Umělecká činnost synů sv. Benedikta jest mnohostranná. Horlivě pěstují zvláště liturgický zpěv, malbu, řezbářství. Všecka čelnější řemesla jsou v klášteře zastoupena. I elektrické osvětlení pořizeno bratrem elektrotechnikem; i malá tiskárna slouží potřebám kláštera. Každý vykonává práci svěřenou s plnou chutí pečlivě; životospráva jest tam řízena tak, že myšlenky pracovníků nejsou vnějšími malichernostmi rozptylovány. Všichni soustřeďují celou pozornost k úkolům vytčeným. Základním pravidlem při uměleckém tvoření řeholníků jest výrazná jednoduchost, umění mluvící k duši přímo, uchvacující rysy nejprostšími, umění absolutní. Benediktinské umění netáče se rozmarů vrstvé módy, ale postupuje na osvědčených základech stále výše přímou linií.

Leč církevní obřady konají se s velikou nádherou, za assistance množství bratří a mladických chorálů. A přece se i demokratickému občanstvu velice líbí, protože z nich prozrazuje účelnost, světlý duch, nefalšované zbožnost. Každý pozorovatel — třeba náležel i k vyznání jinému, ihned přisvědčí, že složité obřady nekonnají se k vůli slávě lidské, ale pro šíření slávy Boží. Vždyť mnichové jinak milují životosprávu tolik

řádala se schůze ředitelů Mariánských družin. Vdp. P. Fr. Vídeňský promluvil zde na thema: „Družinský ředitel.“ — O družinách studujících pojednal P. Št. Švec, který vysvětlil, že školní zákon (proti spolkům studentským), nevztahuje se na družinu; ta nemá těch vlastností, které zákon sledává na skutečných obvyklých spolcích. Všecko podrobně právnícky doložil. — Ostatně student, který jest mariánským sodálem, jest jen veden intencemi družiny k tomu, aby v duchu školních zákonů pracoval a žil. Odporují-li některé tajné studentské spolky školním stanovám, nalézá stávající školský řád v sodálech jen podporu. — Pak probírány ještě jiné praktické otázky, týkající se našich družin.

Celý sjezd měl průběh velkolepý; posílil účtu k Požehnané mezi ženami. Návštěvníci si pochvalovali jednomyslně všechny slavnosti. Mariánská účta, tak dlouho v našem lidu zakořeněná a víra katolická vůbec byla sjezdem znamenitě upevněna. Účastníci rozcházelí se u velikém nadšení. Zehnej Bůh ideální práci další!

Náboženská matice a stát.

(14) Aby veřejnost viděla, jak se s jménem církve u nás hospodařilo, podáváme tuto seznam velkostatků, jež byly v minulém století a za jakou cenu prodány. V závorce uvádíme jména nynějších držitelů zmluvných panství.

Prodány byly většinou německým rodinám, aby se posice ústavského, resp. německého velkostatku uhájily a aby Němci v této kurii většinu neztratili. Nebylo to všecko nic platno, ani prodej jiných korunních, komorních a nadačních panství nepomohl, přišel rok sedmdesátý a uměle vyrobená většina se rozpadla. Mravní naučení: nic nepřirozeného a nepoctivého se neudrží.

prostou! Skvostné malby provedené v rozsáhlém gotickém chrámu zrovna tak svědčí o touze vzdáti na předním místě čest Bohu.

Umění původní, zbavené rmutu nepokojných moderních vln, vzrůstá v Emauzích ve veliký, rozložitý strom. Umění, které není samo sobě účelem, ale které nejlépe učí lidi modliti se, povznášeti mysl do těch ideálních sfér, kam nezanese duši sám o sobě nejvztyštěnější a nejsložitější umělecký potín doby moderní.

Málo co tak harmonuje s vůní chrámového kadidla jako prostý chorální zpěv mnichů emauzských, tryskající z duše zbožností zanícené.

Restaurace chorálu vrací do síní kostelních vůni toho, co živilo mystický zápal. Ozve se jednoduchý sbor mužů zprvu tiše, pak silněji, hlas stoupá jasně do vyšší polohy, klesá mírným tempem, jednotlivé tóny se protahují a rozplývají se v pianissimu. A hned zahlaví kovové hlasy malých chorálů, pak oba sbory se sdruží v bohatou jubilaci a pod. Zpěv jednoduchý — ale neunavuje sluch žádného posluchače. Chorálním zpěvem přímo dramaticky lze vyjádřiti radost, obdiv, pokornou prosbu, mysl kající, smutek. Dle povahy textu zpěv hned letí jako radostný příval, hned umdlévá v nížších, tláhých tónech.

Kdo chce dobře základy pravdivého umění zpěvného seznati, nechť poslouchá chorál emauzským způsobem zpívány častěji. Každému ihned ta estetická strava nezachutná, zvláště nikoli člověku takovému, který se přehycoval stále posloucháním polek a valčíků složených zmrzačením, násilným zkomolením národních písní — anebo posloucháním ryčných odhovaček. Komu takové „moderní umění“ se líbí, ten ovšem k uzdravení estetického vkusu musí přijímati silné dávky prospěšného léku častěji. A léčení duší, zmatených vískavými plechy, církevním chorálem vyplácí se znamenitě. Poznávají se v celé kráse základy, z nichž vypučely nejkrásší melodie moderních oper; sezná se, odkud brán materiál k stavbě nejhezčích písní našich národních a k překrásným lidovým zpěvům kostelním. A kdo projde, školou chorálu, zbystří svůj kritický talent tak že

R. 1800 Březno a Kopisty (1408 hektarů) za 197.400 zlatých. — R. 1800 Hřivice (241 ha) za 37.000 zl. (Děkanství velechrámu, Litoměřice.) — R. 1806 Cerníny (1732 ha) za 48.105 z. (Mikoláš Salz-Fein). — R. 1809 Pohled (Frauenthal 921 ha) za 99.141 zl. (Eduarda kněžna Khevenhüller.) — Roku 1809 Kluky, Skalsko (248 ha) za 55.440 zl. (Wilmina Wurzel a Wilmina Summer). — Roku 1809 Tureč (1700 ha) za 151.620 zl. — Roku 1809 Sázava s Třeboví (1662 ha) za 130.830 zl. (Richard Schwarz a Eugenie Kavalier.)

R. 1811 Nebužely (130 ha) za 3.842 zl. (Štěpán Berger a Vilemina). — R. 1816 Brandlín, Přehořov a Krásejovice (1004 ha) za 128.100 zl. (Ottilie Hollman). — R. 1816 Přestice (431 ha) za 86.604 zlatých (Karel hrabě Schönborn).

R. 1818 Stockau (Pivoň 792 ha) za 64.680 zl. (Jindřich hrabě Coudenhove). — R. 1819 Volšany, Souňov a Třebovín (3177 ha) za 630.105 zl. (Karel kníže Schwarzenberg).

Roku 1820 Břežany Panenské a Bákoly (1106 ha) za 283.500 zl. (Hospodářská úvěrní banka, Praha). — R. 1822 Chotěšov, Blatnice a Přestavky (8620 ha) za 1.143.660 zl. (Albert Maria Lamerai, kníže Thurn Taxis). — R. 1823 Čížkovice a Třebnice (451 ha) za 210.051 zl. (Karel Šembera, Třebnice). — R. 1824 Skalce Klášterní (148 ha) za 62.475 zl. (Jan kníže Lichtenstein). — R. 1825 Solnice (2961 ha) za 126.000 zl. (Vilém baron Königswarter). — R. 1826 Vojatův Městec (3243 ha) za 148.522 zl. (Eduarda kněžna Khevenhüller). — Roku 1827 Kladruby a Jivany (3581 ha) za 289.800 zl. (Alfréd kníže Windischgrätz). — R. 1827 Zbraslav, Třebetov (4319 ha) za 300.353 zl. (Karel kníže Oettingen). — R. 1827 Radim, Soběnice, Ostroměř, Kotice a Hradiště (6388 ha) za 200.550 zl. (Karel kníže Trautmannsdorf Weinsberg). — Roku 1827 Plasy, Bělá, Kačerov (13415 ha) za 1.155.063 zl. (Klement kníže Metternich).

bez dlouhé úvahy odhadne, která moderní melodie jest dílem genia a která brzy zapadne jako jepice.

Není divu, že náš slavný Ant. Dvořák přičasto ve všední dny meškal při bohoslužbách v chrámu emauzském, že bděle naslouchal chorálním melodiím. Odnášel si do své pracovny bohatou hudební látku k modernímu geniálnímu zpracování. Zda by rozumně jednal člověk takový, který by zavíral hlalu chorálním kostelní dveře, aby zpěv ten nepronikal dále do okolí? Odsoudili by ho přední hudební umělci Mozart, Gounod, Bach a jiní, kteří dobře seznali, co chorál i pro hudbu světskou v nejširším slova smyslu znamená. Proto emauzský kurs pro pěstění lithurgického zpěvu má velikou důležitost i pro širé vrstvy laické.

Došlo tedy k velkolepým pěveckým exerciciím zásluhou horlivého, slovatného umělce, opata P. Albána Schachleitera. O poučení kursistů postaralo všestranně. Přední odborníci cvičí účastníky ve všem, čeho potřebí k důkladnému a vzornému užití melodií chorálových. Jest s podivem, jak velikou část úkolu převzal sám opat! Zastává úlohu ředitele kursu, hostitele, rádce, přednáší, cvičí — přitom řádovou povinnost opatskou plní jako kdy jindy. A vše tak bravě, se stálým úsměvem, že vzbuzuje jeho horlivost obecný podiv.

Ovšem přípravné mnohotvárné administrativní práce musili spolu konati i řeholníci ostatní, kteří při kursu taktéž z mimořádné práce nevycházejí. Všem přáním hostů vycházejí co nejochotněji vstříc, slouží každému, kdo jen slovem o něco požádá, se vši horlivostí. Zpěvy emauzské, tak úchvatné se nesoucí, nejsou výsledkem zvláštní přilné dresury. Zní přirozeně, nenuceně. Opat pak při shromáždění kursistů podává kritiku, kde co mělo být provedeno jinak. K tomu se druží poučování jiných zdatných odborníků (mistra Springera o hře na varhanách, prof. Orla o liturgii.) Zpěváci a učitelé jsou stále v práci.

Zde Bůh dílu krásnému a velikému!

Moku 1829 Hrochův Týnec (715 ha) za 87.266 zl. (Hugo Vladyk de Balthaze). — R. 1833 Kebiany a Chlumec (3000 hektarů) za 182.490 zl. (Adolf kníže Schwarzenberg). — R. 1833 Slapy a Davle (2980 ha) za 106.315 zl. (Theobald kníže Westfalen).

R. 1836 Lhota Jeníčkova (220 ha) za 52.710 zl. (Ervin baron Nádherný). — R. 1836 Pacov (1120 ha) za 238.310 zl. (Adolf rytíř Weiss z Těsibachu). — R. 1839 Dub Český a Vieska (2050 ha) za 537.810 zl. (Alain kníže Rohan). — Malé statky za 222 269 zl. (majitelé rozliční).

To vše tedy prodáno a lacino prodáno. Jakou cenu by to reprezentovalo dnes! Kde byl církevní dosaz? Dnes by se kupovalo, ale není peněz. Nedávno zakoupila náboženská matice Nendek za 5 milionů, ale to je také všechno. V Čechách se nebude kupovati nic, ještě by muslo dojít k odtržení od vídeňské centrály a k vytvoření fideletství státních statků pro Čechy, což Němci nechťají a ti jsou posud v Čechách pány.

Jak docela jiná mohla si státi nábož. matice v Čechách, kdyby jmenovaná panství zůstala v státní režii a racionálně se spravovala! Kupcům se nedívme! Kdyby na př. vláda německá nabídla Cechům za pakatel říšské statky, proč bychom jich nekupovali? Zato víme, jakou politiku hrál centralistická Vídeň a jak měly být kruhy církevní na stráž! Teď se peníze rozkutálely, za pár let nebude mít ani matice česká — povždy aktivní — krejcaru; nutně pak dojde k praktickému provedení zákona o nábož. obcích a pak se smiluje nad duchovenstvem pouze Bůh.

Životní fakta mluví proti rozvodu.

III.

Promluvíme konečně o jedné formě lidské činnosti, jež i když nemůže být trestána zákonem, je přece jen zřejmým znamením mravního rozkladu — o samovraždě. Nuže, již J. Bertillon poznamenal, že *mezi sebevraždami a rozvody je do té míry vztah*. Tu, kde je málo rozvodů, je i málo sebevražd; kde jsou rozvody četné, množí se i sebevraždy. Jest zřejmo, že to nemůže být sebevražd, jež koná vliv na rozvod. Zbývá tudíž náhled, že oba jevy jsou účinky téže příčiny, nebo — že rozvod má opravdu vliv na sebevražd.

Bertillon rozhodl se pro první náhled. Týž mravní nesoulad a rozvrat, jenž se projevuje v domácnosti nesnesitelným charakterem jednoho z manželů, nutil by prý druhého k rozvodu a projevovat by se povšechně nechutí a odvrhování života. Pak bylo by jasno, že všechny příčiny, jako náboženství, raga, obydlí, jež zabírají nebo podporují mravní rozvrat, působí stejně i rozvody a sebevraždy. Proto rozvody a sebevraždy kvetou méně v zemích katolických než protestantských, méně u latinů než u Němců, méně na venkově než v městě, méně v menších městech než větších.

Proti těmto vývodům Bertillonovým vystoupil sociolog znamenitého jména, Durkheim. Zakladatel franc. sociol. školy vychází z toho, málo tušeného, ale statistikou stvrzovaného faktu, že počet sebevražd u vdáných žen je o to menší, o je větší počet rozvodů, a že, obráceně, průměrné číslo sebevražd u žen vdáných roste, když ubývá počet rozvodů, což Durkheim vyjadřuje takto: Manželství proslaví ženy se stanoviska sebevražd tím více, čím rozvod je častější, a obráceně. Vývody jeho předvedeme později.

A vskutku, z prací Bertillonova otce víme, že lidé ženatí se méně vraždí než neženatí; zdá se tudíž, že manželství oproti sebevraždě uděluje jistou imunitu. Z vývodů Durkheimových, jichž pro délku tu nemůžeme podati, plyne tedy tolik: Rozvod, činnost svou na manželství, *determinuje k sebevraždě*. Rozvod obsahuje v sobě oslabení úpravy manželského svazku; tu, kde je rozvod zaveden a dovolen, svislá kde mravy a zákon jej usnadňují, je manželství již jen *oslabenou formou manželství*, je to jen *menší manželství*, je tudíž bez dobrých vlivných účinků, jež má především na muže. Neboť to, co staví se proti sebevraždě, toť vše to, co utvořuje člověka klidné, solidní, souvislého, šťastného, v němž může žít jistý a klidný život; co sebevraždě podporuje, toť onen stav nestálosti, který je projevem nedostatku vnitřního pravidla, nepřítomnosti nebo smrti všeho zákona, nebo jak Durkheim říká: *Anomie*. Silné ragové tradice, jako u židů, pevná převládání dogmatická jako u katolíků, jsou příznivou atmosférou k udržení lidského života; rodina, rodina pravá a úplná, kde děti se u krba kupí kul svých rodičů, je jiná života našemu rovněž příznivá atmosféra. *Vše, co tyto klidné, prospěšné a zdravé atmosféry roztahuje nebo ničí, je životem nepřítomno a vede k sebevraždě. Rozvod, ničí rodinu, musí tudíž mít jistý vliv na sebevraždě, a pohlíáme-li na sebevraždě jako na slo — a kdo by tak neřekl? — nemůžeme pak neřici,*

rozvod shovívá, a tak také není možno říci Bertillonem, že zákonodárství rozvodem nemá žádného účinku na mravy. Je sice, jak samozřejmě, produktem mravního úpadku, ale na konec stádně se i činitelem, činitelem rozvoje, nového, světlého a smrti.

A jak mohlo by jinak být, má-li rozvod, jak každému patrné, své důvody nebo základy jen ve výlučné péči, již manželé mají o své vlastní štěstí, a to štěstí, když je možno jen na úkor jich potomků? V egoismu rozvod žije své kořeny. A egoismus je hlavně a především odevřadý zdroj všech sociálních nemocí. Roste již svým ukončováním a má všude zleblé účinky. Ve chvíli, kdy manželé jsou rozvodem posilováni v myšlence, aby v sobě jen viděli poslední cíl svého spojení, dospívají již i k tomu, aby zanedbávali svého dítěte, aby pochybovali o jeho zrození, nebo aby dokonce si přáli jeho nezrození. Dobrovolná neplodnost, vyhánění plodů a p. jsou jen příznaky ovocem tohoto falešného principu. Manželském egoismu, na němž spočívají všechny stoupence rozvodu. Princip tento však je zřejmě nesprávný a tudíž i škodlivý.

Cíl manželství je péče o uchování pokolení, o výchovu generací budoucích, krátce péče o dítě a cíl ten vyžaduje odevzdání se celé bytosti po celý život. Redukovati tudíž manželství na vrchol smyslů a prohlášení o právnosti volného spojování se, toť ničení rodiny, tento nezbytný přeek společnosti, toť autorisování nejhorší mravní nepořádky, toť svádění lidstvo k barbarskému nasrání na ženu, toť kráčení proti evoluci, již nám historie tu ukazuje, jako pochod od alokítěho k jednoduchému, toť kráčení zpět ke zvířecosti. Tomu učí nás ne dogma nějaké, ale sám rozum. Lš.

Obrana.

Volní myslitelé čeští, hajte českou svedbu! Jakmile někde uspořádají čeští katolíci obrannou schůzi, hned dle německého komanda vídeňského pospíší si uspořádati štvavý traktátor. Katolíci čeští konají slavnost svěcení praporu. Hned volnomyslitelští štváci se postaví o „protestu“ průvod. Zapovídali docela missionářům českým v kostele kázati, pilivali na české katolíky, když tito pořádali průvod atd.

Ale když jejich vídeňští spoluvysavači utíkají českou krev, když pronáslejí němečtí volnomyslenkáři násilnické výtky proti české svobodě, tu mohutným piletím českých volných myslitelů dochází dech, rybná hrdla umlkají — velice „průkopníci svobody“ schovávají se jako malé myšky do dír, protože dobře vědí, co by to znamenalo, až by se na ně rozlobil vídeňský žid.

Nyní téměř všechny vídeňské listy odsuzují (mezi nimi nejostřejší křesť. sociální) násilí německých liberálních nacionalů proti české výpravě. Leč — hlavní mluvčí vídeňských volnomyslenkářů židovské „Neue Freie Presse“ hájí policii pro její horlivost v pracích ochranných. Nuže — volní myslitelé, zdať si konečně do dáte odvahu proti židovsko-volnomyslenkářskému listu tomu? Co v tom vězí, že vaše vřikavá hrdla jsou vůči násilnickému židovskému tisku tolik způsobná a samklá?

Raduj se, český národe, tihle volní myslitelé tě pěkně spasil! Kde je jaký král proti katolickým Čechům, tam jsou na nohou hned. Kde však jde o záchranu českých práv před německými fanatiky, tam stichnou jako žába v bahně. My jsme proti nespravedlivosti křesť. sociálů vídeňských vystoupili nechrone a rázně. Nuže — dovolí vídeňský žid českým volnomyslitelům, aby i oni osvědčili hrdinství proti židovsko-německé nespravedlivosti?

Těšme se na volikem svedbu! Jest samozřejmo, že čeští pokrokaři, kteří veřejně chválí francouzské a barcelonské násilníky protikatolícké, milují svobodu asi tolik, jako kočka myš. Proradili předčasně, kam se jejich touhy vlastně nesou. Jak se vedlo katolíkům, když v Belgii dostali se k veslu liberálů, kteří vládli nad ohromnou křesťanskou většinou od r. 1874 do 1884? Liberál Edmund Pikard sám sestavil statistiku, která obsahuje tyto zajímavé cifry: od r. 1879 do 1884 liberální ministr Bara ve východních a západních Flandrech sestavoval řády takto: do odvolacího soudu jmenoval 15 liberálů, žádného katolíka; do soudu první instance 48 liberálů, žádného katolíka; do smírního soudu 29 liberálů, 1 katolík. Dohromady tudíž 87 liberálů a — 1 katolík. V roce 1884, kdy fanaticky nespravedlivé ministerstvo Barovo bylo svrženo, vyhlásilo to v řádech takto: v kas. soudu 16 liberálů, 4 katolíci, v odvol. soudu v Bruselu 30 lib., 12 katol., v odv. soudu v Gentu 26 liberálů, 1 katolík, v odv. soudu v Lutychu 27 liberálů, 7 katolíků. Tudíž dohromady 108 liberálů, 14 katolíků.

Tu vidíme, jak dovedou katolíky sotročit pokrokaři nejhranějších barev, jakmile se dostanou k moci. Jest ještě v čerstvé paměti, jak basebně byli špičlováni ve Francii od německé vlády a houfně, soustavně od placených individuí denunciováni ti francouzští důstojníci, kteří se odvažovali chodit do kostela. Důstojníci počítali zloba sedmkrát hned, když po denunciacích byli dávání beze všeho výsledku do penze, přesazování a degradování. Proto všechno chvástivé mluvení takových fariseů o svobodě jest nejhorší podvodem, vypočítaným na to, aby protikatolickým fanatikům bylo umožněno co nejdříve švihati otrokářským karabádem po zádech všech upřímných katolíků.

Politický přehled.

Konference bar. Bismartha. Za účelem jubilem panovníkova zavítal ministerský předseda bar. Bismarck do Vídně, aby tu také vyjednával s Poláky. Němci informovali ohef vlády tak, že jsou ochotni k jistým koncesím Polákům v otázce vodních cest, dají-li Poláci určitá vyjádření o setrvání ve vládní většině. Patrně Němci poznávají, že bez Poláků konec vlády Němců v Rakousku a proto si je hledí nějakými ústupky zase nakloniti. K tomu poslanec Skedl doporučuje Němcům upewnění a zvýšení lepších vztahů Němců k Italům, aby bylo možno vytvořiti pevný německo-románský blok, který s podporou Poláků mohl by tvořiti pevné sečleněnou většinu.

Proti sdružování masa. V ministerské radě dne 18. t. m. mělo být také rozhodnuto o návrhu, aby se hranice uzavřely vývozu jatečného dobytka do Německa. Poněvadž ceny masa ve Vídni byly opět zvýšeny, zahájil ministr obchodu dr. Weiskirchner jednání s ministerským orby, zdať by se měly hranice vůči Německu při vývozu dobytka uzavřít. Dle obchodní smlouvy s Německem opatření takové dá se těžko provést. V Německu také již se proti tomu se vším důrazem osvědčují, poněvadž jižní Německo, Sasko a značná část pruského Slezska na přívoz dobytka z Rakouska jsou odkázány. Ministr obchodu dr. Weiskirchner udělil již stran opatření proti sdružování masa příkazy sekčním šefovi Riedlovi. Tato opatření vztahují se zvláště na bezodkladné zahájení vyjednávání s kompetentními resorty stran snížení dopravních sazeb, pro dobytek určený na porážku. Dále obecním správám — zvláště vídeňské — má být doporučeno snížit ony městské dávky, kterými je obchod s dobytkem a masem stěžován.

Volání po sjednocení všech českých národních klubů poslanceckých na říšské radě osvědčují se válce v českých listech různých směrů. Ani radikál posl. Klofáč nezůstal poradu. Sjednocení to označuje se za věc tou dobou nejdůležitější a předáci stran se vyzývají, aby co nejdříve zahájili o tom porady, aby česká delegace jako jednotný útvar vystoupila již při novém svolání říšské rady. Samozřejmě, že české poselstvo toliko jednotou domůže se někdejší vážnosti a nabude váhy jak vůči vládě tak i vůči ostatním stranám v parlamentě.

Katol. Českoslované ve Vídni manifestovali 16. t. m. za své práva neboť v tisícíhlavém zástupu. A to ve chvíli, kdy roztloukají se tabule na českých domech a náměstích. Výprava Čechů z království následkem hrozeb německých ovšem odřeknuta, až policejní úřad vídeňský učinil nejrozsáhlejší opatření. Strana něm. křesť. sociální i jiní rozumní Němci demonstrace proti návštěvě Čechů odsuzují.

Hr. Aehrenthal, zahraniční ministr rak. uherský, používá letošních prázdnin k politickým konferencím. V Mar. Láncích měl poradu s tureckým velkovévodem Hakkim pašou a v Solnohradě s italským ministrem zahraničních záležitostí San Giulianem. Prázdňovou činnost hr. Aehrenthala pozoruje politický svět s napjatou pozorností.

Uhry. Nesnesitelné postavení nemadarských národností v Uhrách vyhlásil v „Reichpost“ rumun. posl. dr. Mihail. Z blánku jeho vychází na jevo, že uherská vláda nevyjednává s národnostmi s popudů vlastního, nýbrž na rozkaz vyšší.

Španělsko a Vatikán. Spor španělské vlády s Vatikánem se uklidňuje a bude prý smírně vyřízen. Král Alfons se již vrací z Anglie domů. Státní sekretář papežský Merry del Val rozhodně odmítá, aby karlisté zasáhli do sporu mezi Vatikánem a Španělskem.

V Bulharsku rozhodla se ministerská rada vyčkati, až jak se věci dále v Makedonii vyvinou, než by se proti Turecku k rozhodnému kroku odhodlala. Bulhaři v kraji kosovském vyslovili se proti vystupování tlap, alibí vládě turecké věrnost a poslušnost a že vyjadí zbraně.

Na Cernou Hory zavítalo svlátní turecké poselstvo vedené Hilmi pašou, které přálo knížeti Nikolovi k nastávajícímu povýšení Černé Hory na království.

Zprávy organ. a spolkové.

Liběšát. V neděli dne 7. srpna t. r. konala zdejší katol. Jednota ve spolkovém domě důvěrnou schůzi za hojné účasti svlátní mládeže za účelem vytvoření tělocvičného katol. odboru. Za předsedu zvolen p. Jos. Pospíšil, za zapisovatele p. J. Fejfar. Na to uděleno slovo p. F. Těbnalovi, který v řeči akoré hodinu trvající promluvil o tělocviku ve starších národů. Jádrem přednášky jest asi následující: Tělocvik není pěstován pouze v dobách novějších, on nacházel velké obliby již u nejstarších národů jako: Egyptanů, Řeků a Římanů. U národa Hellenského byla cvičení tělesná pěstována při všech slavnostech. Národ římský nejvíce si liboval ve hrách gladiatorských, v nichž otroci musili zápasiti proti sobě ve vojenském brnění a ostrými nástroji na život a na smrt. Ve středověku byla cvičení tělesná pěstována výhradně šlechtou za účelem válečným. Ve městech českých bývala mládež cvičena při školách ve špičání, běhání o závod, zápasení a šermování již v 16. století. Největší zásluhu o rozmožnění tělocvičné soustavy získal si Bedřich Ludvík Jahn, učitel na Plamannově ulici v Berlíně, dle jehožto soustavy byl tělocvik zaveden do Čech r. 1842. Zakladatelé racionálního tělocviku v Čechách Jindřich Fügner a dr. Mir. Tyrš chtěli mít tělocvičnou jednotu, které nazvali „Sokol“, spolky čistě národními, které by soustřeďovaly v sobě veškeré vrstvy národa bez ohledu přesvědčení. Dle slov Fügnerových měl být „Sokol“ spolkem bratří silných, nerozdvojených ni náhledy politickými ni náboženství. A dle dra Tyrše měl se „Sokol“ varovati všeho, co by jednotu sešlabovalo. Prvotní tělocvičnou jednotu se skutečně těmito zásadami řídily, neboť i veliké procento katolíků českých i katol. duchovenstva v „Sokolu“ bylo zastoupeno. Bohužel že postupem času se „Sokol“ zásadám svých zakladatelů spronevřel, takže dnes vidíme jej více jako spolek pokrokový, protikatolický nežli národní. My katolíci jsme tapeni, vyhlásovali za nepřátele českého národa, ačkoliv sám Havlíček napsal ve „Slovane“, že vlastně duchovenstvo katol. bylo počátkem a zakladatelem celého našeho vlastenectví. A proto, vidouce takové protikatolické směry v „Sokolu“, zakládáme po vlastech českých svoje tělocvičné katol. odbory, které jsme nazvali „Orly“. Naši bratři Moravané mají již přes sto tělocvičných katol. odborů a zakládají neustavně dále, proto následujeme jejich příkladu, neboť, jak se praví v pochodu „Orla“, našim nepřítelům „my ustoupiti nemůžeme“. Že slova jeho došla porozumění, lze posouditi z toho, že se ihned přihlásilo 20 jinochů a 15 dívek k tělocvičnému odboru. Zdať Bůh Liběšátskému katol. „Orlu“!

Všem našincům na Lemnicku a okolí! Zreorganizovaná skupina dělnické mládeže „Basídka“ při odborce Všeobecného sdružení křesťanského dělnictva v Lemnici nad Pop. pořádá v neděli, dne 21. srpna t. r. společně s místními organizacemi křesť. soc. mládeže z Nové Vsi n. Pop. a Bílé výcházku do Liběšátu, kde ve spolkovém domě tamní katol. jednoty bude přátelská schůze s programem zábavně poučným: 1. Přednáška p. K. Ješka z L.: „Mládež na cestě k životem v pohanství starověku, křesťanském středověku a v pokrokovém novověku. 2. Zertovné výstupy a zpěvy. 3. Ostatní čísla zábavná vyplní osvětlená kapela místní organizace mládeže z Nové Vsi n. Pop. NB! Do schůze této co důvěrná a jeť začne o půl 4. hod. odp., mají přístup pouze členové všech katol. spolků a jimi uvedení hosté. O hojnou agitaci a účast prosí svolavatelé. — V pádu nepřítomného počasi koná se výcházka nedělní příští.

Zprávy místní a z kraje.

Osmdesáté narozeniny Jeho Veličenstva vzbudily veliký zájem všech stavů našeho národa. Oživují se vzpomínky na veliké činy vládní našeho císaře a krále, na nezlomnou energii, dobrotitu a častá utrpení vznešeného kmety, který tlmil téměř 62 let želo nad říší naší. Jak pohutý byl život panovníka jubilára! Sám osobně účastnil se boje v Itálii, přijal želo v době nejvážnější kritické, kdy v Měi samé vybuchovala sopka za sopkou. K tomu smutek v Itálii. Pak války, jež přinášely největší rozrušení citlivému srdci panovníkovu. A po tragickém roce 1866 nové velké kvašení v Měi, nato velice palčivé rány v samé rodině mocnářově — smutek za smutkem. Tenkrát osvědčila se nejlépe nezlomná, železná síla ducha císařova, při svých bolestech ani na okamžik nezapomínal na dobro velké říše své. Zjistěte že přítom všem našim nejpernější opora v skálopevné víře. „Jsem věrný syn katolické církve“, prohlásil při svém 60letém vládním jubileu a vyslel, jak velikým pokladem

ona byla víra katolická ve chvílích nejbolestnějších. Všude také veřejně s nelčenou vroucností své náboženské přesvědčení vyslovil. Steré příklady svědčí, jak jako pravý katolík se umí přemáhati, odpouštět, jak otcovsky se stará, aby vyvarováno bylo krvavé proliti. Až jest rytířem bese vší bázně, učinil vše možné s nasazením všech sil, aby se předělo již připravovanému boji se Srbskem. Král míra a pokoje, neoddanější přítel kulturního pokroku rozsáhlé říše, dobrodinec strádajících — tot František Josef I., nejstarší a posud nejpracovitější evropský panovník. Naš národ, který nad jiné vyniká oddaností k panovníkům, i nyní největšímu panovníku jubilarovi projevil přecasto manifestačním způsobem upřímnou úctu a lásku. I v těchto dnech voláme vroucně: Necht císaři a králi požehná a hojnost radosti udělí dobrotivý Bůh! — V samém Hradci Král. dne 18. t. m. památný den Jeho Veličenstva vzbudil důstojný ohlas. Zaválý přecasto prapory v barvách národních i říšských. V 10. hod. sloužil Jeho Excellen. nejdp. biskup Josef pontifikální mši sv. za četné assistance, při níž byl přítomen neobyčejně četný počet kněží, c. a k. důstojníků, zástupců zeměpanství i samosprávných úřadů, ředitelů škol, městská rada atd. Ku konci zapěno Te Deum a pak císařská hymna. — Pro vojsko slouženo o půl 9. hod. mše sv. vdp. voj. kurátem Suchánkem v kostele Panny Marie. — Odpoledne zavznělo 24 slavnostních dělových ran.

Městské zastupitelstvo královéhradecké na oslavu 80. narozenin J. V. císaře a krále Františka Josefa I. založilo nadaci 10.000 korun ve prospěch léčení churavých dětí chudých příslušníků královéhradeckých v odborných lékařských ústavech.

Vyznamenaní u příležitosti oslavy 80. narozenin panovníkových dostalo se také p. t. pp.: biskupský vikář V. Jásal v Libici, biskup. vikář A. Schreiber ve Zláběch a ředitel hr. Harrachovské revid. kanceláře ve Stěžeřích: rytířský kříž řádu Františka Josefa; zlatý záslužný kříž s korunou řádů V. Vojnar ve Slavohově, titul císař. rady továrník A. Petrof v Nov. Hradci Král.

Lež má krátké nohy. „Ratibor“ přinesl tužné sousto svým ušlechtilým příslivcům mravokárnou historkou o dvou kněžích. Jeden přý po ukončení duchovních cvičení zašel do hostince, kde se spil do nemoty a vypávil pak po 36 hodin v ohradě zdejšího jednoho stavitele. Druhý přý zapadl do harému „u kašinky“ již v 6 hodin, odkud se nedostal až před polednem. Návštěva tato přý byla provázena štafetařskými poznámkami trestanců. Jak při známé prohanosti „Ratibora“ je samozřejmo, spočívá celá tato umravňující historie na překroucení pravdy a na lži. Jisto jest, že po duchovních cvičeních žádný kněz v hostinci mezi veselou společností nepobyl a se neopil. Zvěděli jsme od svědků, že nedávno mimo duchovní cvičení nějaký císař duchovní (byl-li to vůbec duchovní) na cestě k nočnímu vlaku přišel do slušného hostince, kde poplující pokrokovou společností byl vyzván, aby se účastnil společného veselí. Porvání tomu nerozvážně vyhověl a okolí svému se přispůsobil. Neomlouváme sice tento případ, ale soudíme, že proto nebyl jistě zmlčený duchovní o nic horším viníkem nežli onen stavitel, jenž mu nabídl svou ohradu pro společné přespání a nežli ti druzí, kteří spali ve svých bytech. Jestliže tato zkroucená událost má jistý skutečný podklad, postrádá druhá o návštěvě v „harému“ všeho nemorálního podkladu. V domě, kde kdysi byla vykríčená místnost, je dnes obyčejný hostinec nižšího řádu, který ovšem nebývá inteligentně navštěvován. Dle informace nenavštívil tento hostinec vůbec žádný kněz, nýbrž v témtě domě bydlil po čas exercicií duchovních u příslušné rodiny jistý duchovní, jehož chorobný zevnějšek daleko byl prost objemného břícha. Že snad vstup jeho do domu, kde hostinec se nalézá, poskytl trestníkům podnět k štafetařským poznámkám, nebude se nikdo diviti, když mnohem vzdělanější lidé, jakými na př. mají být pokrokoví učitelé a profesoři, insultují ještě sprostější nadávkami kněžstvo ve veřejných listech. Takový trestník kazí se od pokrokových neznaobů a proto může být snáze omluven nežli znepravěná inteligence. Tak tedy vypadá rub a líc pokrokové umravňivosti. Na konci ještě malé slovíčko p. redaktorovi „Ratibora.“ Když již jste se dal, p. Peňho, na cestu mravokárce, mějte všem lidem stejným lolkem a ne jen těm klerikálům! Proč pak na př. nevrážíte někdy do novín známého Vámi člověka, jenž za 2 léta prožil 40.000 K, ožebračil hospodským hyfénem svou rodinu a nyní ještě rád zapadne do hostince v Pospíšilově třídě, kde se odbyvali pijácké orgie pokrokových lidí až do bílého dne? Sem obraťte pozornost a vyžádejte lektorou zručnou perla pro umravňující svou pózu, takže nemužte ani sabati k vyhaným kněžským historkám.

Mimořádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové koná se dnes o 11. hodině dopolední v zasedací síni městského zastupitelstva. Program: 1. Vyžádá se svolení ku směně parcelace v bloku XIII. ohledně staveniště č. 3. 2. Vyžádá se svolení ku směně parcelace staveniště 2 a 3 v bloku P. 3. Rozhodne se o obnovení místa skutečného učitele pro přirodopis a vedlejší předměty při jubilejním měst.

dívčím lyceu císaře a krále Františka Josefa I. v Hradci Králové. 4. Rozhodne se o žádosti strážníků Antonína Sídly a Bohumila Dvořáka o udělení definitivy.

Výstava obrazů Jaroslava Panušky a plastik Boh. Vlčka otevřena bude od neděle dne 21. srpna do 11. září v modelovně c. k. odborné školy v I. poschodí od 9—6 hod. Vstupné 20 h. studenti a dělníci 10 h. Katalog 30 hal. Panuška sám je u nás jen dle svého jména, které si získal svými pohádkovými obrazy, méně svými krajinami z Čech a Moravy. Na výstavách až dosud v Hradci pořádaných nebyl zastoupen ani jediným svým obrazem; proto tím větší překvapení poskytuje besmála celým svým dílem, kolekci přes 100 obrazů čítající. Jsou tu s pražských výstav známé velké obrazy „Červený kohout“ a „Mrtvý si přichází pro svou lebku“ vedle jiných obrazů s fantastickými a pohádkovými náměty, většinou samé noční nálady, jako jest „Hořící poklad“, „Slet čarodějnic“, „Madradora“, „Morová žena“ a j. Než Panuška dovede oživit i realitu života, ovšem upravenou dle svého. Takovými jsou obrazy „Mlloby“, „Přítel“, „Upír“, „V horce“. Výborné podány jsou jeho partie s krajinou a okolí Ústí n. Orli. Samé nálady střídají se z dnů jasných, teplých, za dnů vlnkých, pošmourných i smutných. Dobře zná i své rodiště Praha. Dovede nalézt nové a nové její krásy. Serie jeho obrázků ze Staré Prahy, malovaných temperou na prkénkách i ve zduřilé reprodukci jako poblednice vydaných, jsou milé obrázky. Je-liž jsou obrazy Panuškovy i cenou svojí přístupny, doufáme, že mnohý z vystavených obrazů nalezne trvalé umístění v domácnostech našich společníků. O plastikách Boh. Vlčka promluvíme příště.

Ve spořitelně Královéhradecké nebudě se v sobotu dne 20. srpna odpoledne a v pondělí dne 22. srpna po celý den za přítomnosti malování místnosti úřadovati.

Všeobecná úvěrní společnost, zapsaná společ. s r. o. v Hradci Králové vykazuje za první pololetí letošního roku velice příznivý rozvoj. Hotové splacené podíly členské stoupily na obnos K 120.365, takže koncem prvé uplynulého pololetí poskytuje společnost záruku K 361.965— mimo všechna aktiva a fondy rezervní v obnosu přes K 1.000.000—. Zápůjček poskytnuto bylo v téže době K 765.047.18 a splaceno K 729.811.45. Obrát pokladniční za totéž pololetí obnášel korun 4.073.029.15, což oproti téže době roku minulého značný vzestup znamená. Též filiálka v Brně vykazuje příznivé výsledky.

Opatevce. (Sokolík a kříž.) V jedné zdejší továrně zaměstnan jest tovaryš — rek ve smýšlení a konání, hrdina dne, k němuž nyní s pýchou vzhlíží pokrokoví „oslavovatelé“ Husa, neboť co oni v nejtajnějším koutku srdce pečlivě dosud skrývali a veřejně vysloviti se neodvážili, to on — muž bez bázně — hrdinsky vykonal. Sokolskou svou paří strhl se stěny kříž (který mu zbožná ruka nad postel zavěsila) — a pod postel jej odkopl! Ruka mu přitom neschromila — avšak mlyný Boží melou sice pomalu, ale jistě! Sokolici, vychovatelé a polepšovatelé mládeže, jak „povzašejší“ to máte asi vědomí, když v bratrské lásce tisknete tuto rekovnou pravici — ó padněte si hrud na hrud, bratři a volejte jarým turem: Sláva Husovi — i nám!

Dobřemický farář Aug. Novák v loctěném pánu, p. dr. Janu Vrabecovi, profesoru dějepisu při c. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. (Pokrač.) Mluvě o zkaženosti duchovenstva tehdejších náboženských pohutých dob, uváděl jste pouze katolické duchovní, kteří hříšným životem se provinili, vybral jste si jednotlivce: Kutnohorského děkana Matěje Všeovce a povýšeným blažen, aby si to i Vaši posluchači dobře zapamatovali, i s velikou zálibou je o něm pronesl svůj soud, že to byl smilník, vrah, opilec a posvěcený Páně v jedné osobě. O kněžích kališných jste pouze jako letem se zmínil, že vedli život hříšný, ale o duchovních lutherských a česko-bratrských nepověděl jste ničeho, ať právě lutherská predikanti byli by Vám poskytl mnohem více látky k podobným posudkům než kutnohorský Všeovec. Kdybyste po poslední své přednášce nemasil odjeti, byl bych se svých zápisků takových lutherských Všeovců pověděl Vám několik. R. 1609 byl v Broumově lutherským kazatelem jakýsi Kirschmann; měl na svědomí více než 400 zločinů, z vězení šel přímo na kazatelnu. Když i v Broumově urážel spoluvěřce, ženy jim sváděl, byl u dolejší konsistoře v Praze zazažován a z města vypuzen. Odpisábl augubar. konfesi a slíbil vrátiti se ku katolictví, aby došel ochrany opata Broumovského. Posději stal se zase luteránem. (P. Vavř. Vintera: Broumov a 30letá válka.) V Trutnově po r. 1568 byl lutherským kaplanem Jeroným Hirsch; ten veřejně se opjel, vrazil jednou do školy, vyhodil kantora Hübnera oknem. podučitel zatarasil se za kamny jedné komory. Pak s vytašeným tesákem běžel přes hřbitov jako zvíře, potkal sládka Cippla a tomu bez všeho úseki nos. Nato ho zavřeli do věže, odkudž na kolemdjoudouč házel velké kameny, svázal prostěradle v provaz, pověsil jej z okna, aby se zdálo, že unikl. Když se nahruulo mnoho lidí, ukázal se

polosvěcen u okna, křičel, že se vrhne dolů, že ho magistrát k sebevraždě přinutil. Rychtář mu začal po dobrém domlouvat, aby se nevraždil, že ho z věže brzy pustí a že mu i dobrou snídani poslouží. To šelma očekával. Se smíchem odstranil kameny, jež byl u dveří svého vězení nashromáždil, sestoupil dolů, dostal od šojta dobrou snídani a od magistrátu „trinkgeld.“ Jeroným Hirsch byl ženat, měl dvě děti, odloučil však predikanta v Michleodorfu ženu a utekl s ní do světa. Nutno souditi, že neznáte úsudka dr. Winttra (Život církevní v Čechách — II., str. 5971). Ježť usnává, že mravy kněžstva zkasily se v Čechách *teprve* dobou *protestantskou*, poněvadž protestantství způsobilo náboženskou anarchii. V XVI. století — dle téhož Zig Winttra — následuje viny a hany u duchovních obou církví; ale jelikož katolické kněžstvo XV. století bylo celkem mravním, plyne z toho, že náklaza vplížila se k nám z revolučního hnutí Luthrova. Také jest Vám snad neznámo, že Luther sám (Jansen, 8,365) vytýká svým predikantům, soudruhům v odboji proti Římu (ovšem slovy obvykle neomalými, hrubými) nevědomost a péči o bŕicho a píše o nich: Ach, jacu to hanební žráci a služebníci svého bŕicha, místo farářů a obstaravatelů duší sviatých pastuchové a psi pacholci.“ (Pokrač.)

C. k. státní průmysl. škola v Pardubicích ukončila dne 15. července jedenáctý školní rok. Z výroční zprávy vyjmáme: Ústav se skládá ze školy mistrovské o 2 odděleních: stavitelského a strojnického, z odborné školy pokračovací a ze speciálního kursu pro topiče a strojníky. Mimo tato oddělení jsou při škole zřizeny kursy pro učitele kreslení škol pokračovacích a pro učitele nauk živnostensko-obchodních těchto škol. — Ve škole mistrovské bylo zapsáno celkem 116 žáků (v oddělení stavitelském 66, ve strojnickém 50), ve třetích třídách odborné školy pokračovací 43 žáků, ve speciálním kursu pro topiče a strojníky 22 účastníků a v kursech učitelských 41 učitelů; úhrnem tudíž 222. — Na škole působí vedle ředitele 9 profesorů, 2 asistentů a 5 mistrů. — Z klasifikovaných 112 žáků školy mistrovské obdrželo prospěch výborný 26, 3 žákům byla povolena oprava a ostatní žáci obdrželi vysvědčení třídy první. — Od školního platu bylo osvobozeno ze 116 žáků 110; stipendií a podpor vyplaceno 8697 K. Vzhledem k tomu, že na základě nařízení c. k. ministerstva veřejných prací oddělení stavitelské všech škol mistrovských, tedy i školy zdejší, budou příštím školním rokem změnena ve školu stavební, otevře se ve škol. roce 1910—1911 pouze příprava této školy, do které budou přijímáni pouze zedníci, a vedle ní II. ročník doškolovacího oddělení stavitelského. Oddělení strojnické zůstává nezměněno. Blíží poučení o trvání školy pro řemesla stavební jakož i podmínky přijímací obsaženy jsou v návrh, které ochotně zašle každému na požádání ředitelství školy.

Chvojno. (Opozdění.) Osada naše byla dne 24. července svědkem významné slavnosti. Sloužil zde první mši sv. novověčenec dp. Josef Centner, rodák Chvojenský. U přítomnosti okolního duchovenstva, místního sboru dobrov. basičů a družiček a četného občanstva veden z rodného domu do chrámu Páně, kdež při mši sv. za všeobecného pohnutí přijali z jeho rukou tělo Nejvyššího otce, matka, dva bratři a sestra. Ve chvíli té nebyly slzy v očích přítomných hřídným zjevem. Slavnost sama byla pro příslušníky strany křesť. sociální v jednom směru velice poučnou. Otec i oba bratři novověčenec jsou upřímnými stoupenci strany agrární, jeden z bratrů dokonce jednatelem okresního sdružení dorostu agrárního. A my podotýkáme ku cti jeho jména i celé rodiny, že takových agrárníků si dovedeme vážit i také vážíme, poněvadž p. Centner i synové téměř každou neděli jsou na službách Božích. A nejlepší svědectvím o jeho náh. převědčení jest, že syna svého ve snaze jeho státi se knězem všemožně podporoval. A nyní otázku: Jak pak se zachovali ostatní příslušníci strany agr. při této slavnosti? Slyšeli jsme na schůzi posl. Udělala, že řekl: „Před hodným knězem klobouk dolů.“ A novověčenec? Z jejich vlastních řad vyšel, pokud paměť sahá jest prvním knězem z farosti Chvojenské, nikdy neštal a přece byste byli spočítali agrárníky z Chvojna a příslušných obcí, kteří byli přítomni, na prstech. Proč nešli? Kde zůstalo to jejich „my si hodných kněží vážíme?“ Ano, ano. Ukázali jste tu vaši lásku ku knězi, který nastupuje trnitou cestu životem.

Roven. Dne 14. srpna t. r. odevzdán vldp. Eag. Starému, os. děkanu a farářovi v Rovni, diplom čestného členství „Raiffeisenovy záložny“ pro Horní Roven za přítomnosti členů představenstva a dozorců rady. — Předseda Raiffeisenky vldp. Fr. Horák, podáváje vldp. děkanovi diplom, vřelými slovy děkoval jménem všech členů za zásluhy, kterých si vldp. děkan o založení a povznesení Raiffeisenky dobyl a projevil srdečné přání, aby dobrotitivý Bůh vldp. děkana ještě dlouho měl námi ponechal. — Vldp. děkan dojat tímto neobčekaným vyznamenáním, poděkoval vřele všem přítomným, ujišťuje je, že tento hospodářský a svépomocný podnik vždy ochotně podporovati bude.

Lázně Bělehrad navštívilo od 15. května do 9. srpna 962 hostů a 1398 turistů.

Chrást a Chrudimě. Národní sociální časopis „Naše Právo“, vycházející v Pardubicích, přineslo dne 12. srpna t. r. živou zprávu z Chrásti, v níž pisatel jako zákeřník způsobem sprostým útočí na našeho horlivého organizátora dp. J. Beneše a vytýká mu věci, které nemají vůbec žádného pravdivého podkladu. Co se stalo? Chrástský Sokol a národní socialisté vytrubovali do světa, že pořádána bude veliká slavnost národní. Lidé se domnívali, že šlo o výnos připadající Matici Školecké. Slavnost pořádána dne 7. srpna t. r. družstvem pro postavení sokolovny a aby byla pestřejší, vzaly se k tomu školní děti. Závčas poslán předem sluha ku všem rodičům dětí se vzkazem, aby poslali děti na cvičení tělocviku. Z naší strany proti tomu nebylo činěno ani nejmenších překážek. Na cvičení poslali děti své i členové katol. Jednoty a Všeobor. sdružení křesť. dělnictva. Též i do koncertu, který odbyval se v městských lázních, někteří našiinci se svými dětmi šli. A ta následou „N. Právo“ přineslo zprávu, že „páter Beneš, místní klerikální štváč“ chtěl jejich slavnost poškoditi. Přemlouval přý děti a rodiče, by na slavnost neuchodili, že je vypraví raději do Chrudimě na pouť vlakem. To jest však *drásá leš*. A vy, pane dopisovateli „N. P.“, buďte jste měl o kolečko více aneb jste psal s pouhé záští. Měl jste podati důkazy a nepodáte-li jich, jste bídným lhářem a na cti utrhačem. Prostým štváním své straně nikterak neposloužíte! Dále jste již v článku „N. P.“, který má 50 řádek, neprozřetelně prozradil, že vám jde o agitaci u malých dětí, které ještě patří do školy. Přý to má zdárný vliv na duše těchto malých sokolů, ježtliže již v mládí nabudou pochopení pro vznešené idey Tyrše a Fügera. Měl Sokol dříve vznešené idey, dokud hleděl si svého poslání a nepouštěl se do štvácké politiky a d. štvání proti přešvácenému náboženskému. Dále, pane pisateli, nabíléte do minulosti chrástecké; tvrdíte, že dříve byli členy Sokola místní kaplani a panstvo se sáknu, že účastnili se veškerých slavností Sokolem pořádaných. Odpovídáme vám tolik: dokud do sborů sokolských nebyly vneseny náboženské štvance, bylo v celých v Čechách mnoho kněží v Sokole a zdárné působili. Píšete, že příchodem pokrokových lidí jal se Sokol pracovati na poli „osvěty“; sdali pak víte, co jest osvěta a co jest pokrok? Dobrý katolík jest vždy dobrým a upřímným vlastencem. Pravé osvěty a pravému pokroku vždycky přeje a též je podporuje. Či nevíte, že za slavné paměti otce vlasti Karla IV. katolické Čechy byly nejslavnější? Chlubíte se oslavou Husa. Kolik pak těch pravých husitů při těch demonstracích jste měli? Byli vám dobří i sociální demokraté a k tomu různá lidé, kteří ani nevěděli, proč vlastně v pravodě jdou. Umíte se modlit jako se modlil Hus? Zachovávejte, co on přikazoval? Obodíte ke sv. spovědi, pro kterou on tolik horlil? Zjistěte že nikoli. Vám se líbí pouze jeho vzor. Tak vidíte, že si ani Husa nezasloužíte, poněvadž dle jeho příkladu ani se nezachováte. Píšete o slíbené částce peněžité na sokolovnu. Od občanské záložny chtěli Sokolové 10.000 K. My jsme proti tomu nebyli a myslíme jsme si: Mají-li dostat sokolové, máže katol. jednota dostat 10.000 K také a soc. demokraté žádali 10.000 K také. Ale chyba lávky! V záložně usoudili jinak. A sice na sokolovnu 4000 K a na dům katol. jednoty též 4000 K a nikoli, jak píšete, 5000 K. A jak se zachovaly pokrokové strany k občanské záložně? Chtěly ji vyvrátit z dobrých rukou, které nezištně a poctivě pracovaly pro dobro ústavu. A když se jim to nepodařilo, založily si r. 1909 trusozáložnu. Podáno tedy o valné hromadě občanské záložny dobrozdání, že když se sokolové tak zachovali, vlastně by nezasloužili nic. Tu vystoupil ten spropadený „klerikální štváč“ kaplan Beneš a přimlouval se, aby se oběma stranám stejným dílem měřilo — jak Sokolu tak Jednotě. Návrh ten byl schválen. Vidíte, pane pisateli, jak jste ke kaplanu Benešovi nezdravili? Píšete, aby pokrokové občanstvo takovému výtečníku tak sv. strany katolicko-národní dalo pádnou odpověď. Mette před vlastními prahem a až půjdete vy na výpravu někoho potupit, tedy si to lépe slozte. A jestliže to lépe neumíte, nečeňte té straně, ku které se hlásíte, ostudu. Katolíci, nečeňte se klamati od těchto mudrců a dejte jim na lži příslušnou odpověď!

Ze Sv. Jiří. Z našeho okolí se tak málo dostane zpráv do veřejnosti. Zdálo by se, že ani neexistujeme, ale jsme tu přece. Pracujeme, pokračujeme, ne sice kroky milovými, ale krokem pevným a jistým, který alibuje nás dověsti k vítěznému cíli. Podařilo se nám v obecních volbách dosaditi za starostu našince, když organizací prací jsme docílili pády. — První základ dán organizací československé mládeže, jež spůsobila založení odbočky hospodářské. Založili jsme si též Spořitelnu a záložní spolek dle vzoru Raiffeisenova pro farmi osady a okolí. Spolek ten, ač trvá teprv sedm měsíců, měl peněžní obrát na 130.000 korun, dlekas to, že zde nejeme nadarmo a že bo tu bylo nutné třeba, a to tím více, že u nás falešný pokrok stáhně na úbytě. Bylo nám ovšem přemáhati dosti čestné překážky, avšak stát jsme nezůstali. Založili jsme si „Roličko-ovocnářské družstvo“ a co jest při tom nejlepší, že za družstevní dům nám posloužil statek bývalého agrárního předáka, ježt jsme v drabě

koupili a který pro naše plány byl jako stvořen a v krátkém čase svému účelu odovzdán. Tím jsme dokázali, že společnou a tichou družstevní práci se vykoná mnoho pro hmotné zlepšení našo, a že taková práce jest mnohem záslušnější, než s agitací holi po okolí uchůse rozbíjeti a planě poulisovati. Družstevním domem jsme si postavili hráz, která nás má jako otcovský dům sloužovati, brýti, a dobrou vůli mezi sebou udržovati. Tak jako se s malých rohlíků staví veliké domy, tak i my též s malými prdly, avšak: za to s velkou porcí obětivé a dobré vůle postavili jsme si dům ne pro pěstování politiky, ale dům v pravdě hospodářsko-družstevní. Nutno s povděkem připomenouti, že veškerý podnik tvito a obrát ve smýšlení způsobil náš dp. farář E. Neumann, ježt v čele celé akce stojí jako výtečný pracovník na poli družstevním. Další „klerikální“ nezdrůné práci volám „Zdař Bůh.“ K.

Z Nové Páky. Již třetí týden tomu, co otevřena u nás výstava, jež v „Obnově“ a „Práci“ nazvána byla ploým právem radou. Výstavu pořádají se obyčejně pro svůj význam kulturní, hospodářský a sociální, ale při této nebylo jiného podnětem, než k většinu rozmachu přivésti zdejší sociálně demokratickou stranu a jak doufáno, zlepšiti značně její finance, zvláště pokud „Graudu“ se týče. Mnozí řemeslníci zdejší dobře prohlédli tento manévř, řekli si, že nebudou dělati demokratům „etafáš“ a nevystavují; proto tak poměrně málo zastoupeno jest řemeslnictvo zdejší na výstavě. Než slavná městská rada, aby ukázala svou zvláštní sympatii k rudé straně, přijala nad ní protektorát. Zil jazykové tvrdí, že to p. Janč velice dobře navlékl. Bude-li totiž sisk, shrábne jej rudá partaj, bude-li deficit, zaplatí to město a v obojím případě bude se rudé panstvo chlubit, jak jsou pokrokoví a obětaví a jak starají se o zájmy dělníků, řemeslníků i rolníků. Myslíme však, že městské radě se křivdí a že případný deficit zaplatí pouze páni protektorů z městské rady, ježto, jak se domníváme, bylo by potřebí svolení celého zastupitelstva, kdyby město možná deficit hraditi musilo a leč který člen zastupitelstva o převzetí protektorátu zastupitelstvem ničeho neví. Vždyť jinak těžko dalo by se vysvětliti, jak jest to možné, že když před časem jednalo se o výstavu řemeslnickou, byl protektorát odřekant z toho důvodu, že finance města nejsou aktivní. Že by dnes byly aktivní, nevěří zajisté nikdo. Ovšem, dnes jsou poměry zcela jiné, dnes je tu strana demokratů a to jsou nejlepší přátelé středního stavu, ať již řemeslníků, malodivnostníků neb rolníků, vždyť oni mají ve svém programu zachování středního stavu a tudíž nedopustí, aby byl sproletarisován, aby toto jádro národa bylo podlomeno nebo docela zničeno, proto pořádají výstavu. Tudíž všechna čest městské radě! A pak budou zde brzo volby do obecního zastupitelství a tudíž i volba starosty a poněvadž z teplého místečka se nerado utíká, potřeba ohlédati se po pomoci a zabezpečiti si posici již napřed. Může-li kormidelník lodi mladočeské na politickém moři říditi loď do vod sociálně-demokratických, proč by tak nemohlo býti u nás? Vždyť také u nás přijdou říšské i zemské volby a snad dříve, než se nadějeme a že posice mladočeská silně jest u nás ořtěsena, ví každé politické dítě. Skloňte tedy hlavy, schliptejte náš mčto, svláště přý klerikálové, my dále vidíme, my dobře víme, co našemu městu, co národu jest ku prospěchu. My jdeme cestou poctivosti, my zastupcové města nedovlíme, by někomu bylo uktivdno, neb jiným loktem se měřilo, a jestliže některé straně jinak měříme než drubým, zvláště těm klerikálům, jestliže některou stranu protežujeme, to není nepoctivostí, to není nespravedlivostí, to jest jen volba zbraně v boji, ať dokáže nám někdo, že majetek není nám posvátným. — Jsme svědavi jen, jak daleko pjdje ta náchylnost k rudému karafiátu a jestliže jednou do sněmu a do našeho obecního zastupitelstva bude se voliti všeobecným rovným hlasovacím právem, kolik těch pánů tam rudá partaj nechá, kteří dnes tolik náklonnosti jí na jevo dávají. Když tedy již i naše obecní loď vplula plnou parou do vod sociálně-demokratických, navrhuje, aby na konci výstavy slavil se občasný banket, při němž ku konci všichni padnou si v náruč a navzájem budou si tykat: Ty děláš hlavou, já rukama, ty starosta, já obecní metat, ty radat, já kupecký komi, já volnomýšlenkářský doktor, ty nemocenský sluha, my jedno jsme, nuže ať šijeme, hanba klerikálům! — Že nebylo nikterak ublíženo výstavě, řeklo-li se, že jest radou, pakno též s protináboženského nátlaku, jež na sobě nese. Kde vyváděje se obras atheisty a anarchisty Ferrera, kde šifí se pohlednice „Volné myšlenky“ a její publikace, kde rosdávají se aspoň, když vystavovat a prodávati se nemohou, pohlednice protiklerikální, tam zcela sřejmě se jeví rudá protináboženská zášť, a byl-li tudíž obras odstraněn a subvence výstavě z 9000 K na 400 K snížena, stalo se tak ploým právem, ježto kulturní prostředek, jakým výstava jest, má tu snížen býti ku stranické agitaci. Byli bychom již dříve se o tom rozpeli, ale úmyslně odložili jsme dopis, by nebylo nám vytýkáno, že jsme proti všemu pokroku std., jak se ona známá písnička spívá. Aby svěťtva výstavy byla zajímavá, byly projektovány různé schůze a slavnosti, na prvním místě ovšem, jak

nai jinsk býti nemohlo, volaomyšlenkářský tábor lidu 7. srpna. Před čtenou agitací byl to hubený tábor lidu; nebyti zvědavých a to i lidí z našich řad, nebylo by oněch 281 účastníků průvodu, dobře počítáno, kde opět sverně spolu křáčeli „národní“ i „rudí“, a kde nesměl ovšem scházeti i štikovský vychovatel české mládeže, tábor vytrhlo. J. k se dalo očekávat, za předseda tábora zvolen, vlastně ustanoven známý pokrokařsko-umravňující husitáky řečník p. dr. M. (Když tedy veřejně se přihlásil p. dr. M. k volaomyšlenkářům, myslíme, že již nebude řečníci o slavnosti Husově, neboť tento byl přinejvýše věřící charakterní křesťan, a byla by pak obava, že by se při řeči p. dra naš rozhovívali mohl, neb i spadnouti Odporujeme vřele p. dra všem naslouchajícím). Po obyčejném způsobu, jenž jest jemu vlastním, zahájil tábor otevřen ohromnou bednu třaskavin, jichž jméno klerikál a klerikalismus, jimiž pak statečně háseji ostatní řečníci, počínaje p. Klimentem. Věra, že mnohý si již pušmyšl, kdyby nebylo těch klerikálů, o čem by ti lidé mohli mluvit z čeho by tak mň h JUC. byl žil? Ze logické kotrmelece, ba i sálto mortale připletlo se do řeči pp. řečníkův a jmenovitě p. Klimenta, kdo by se divil, zvláště kdo již toho pana slyšel. „Volná myšlenka není proti náboženství, jen proti klerikalismu“ — „klerikalismus jest tožný s katolicismem“ — „náboženství totiž patří jen do kostela, do soukromí, ale rodina má býti vychovávána volaomyšlenkářsky“ — to jsou tak úryvky z logiky p. Klimentovy. Pán ten několikrát prohlásil se za vzdělaného člověka, čemuž se divíme, neboť vzdělaný člověk nenadává; slova však klerikálů zmetek, bestie, tmať atd jsou as úspěštilé návy hodny pravého vzdělance. Podané mluvil též jeden řečník, prý za stranu „národní“, ale upíše by se zdálo, že jest čistokrevný anarchista. Havlíček řekl — jsou slova řečníkova — o kněžích: nic jim nedávajte, ale volní myslitelé musí jíti dále; co mají vlastního, jim vzíti, majetek, duše, které nám vsali, a k tomu napnou všechny páky, neb, co vlastního mají, to ukradli.“ Máte větší věšho nesmyslu, ale zároveň větší darebáctví, větší urážky stava košákůmu ve tvát vmetnuté? Ze také pozastavováno bylo na to, že učitel při stávajícím režimu jest otrokem a zase jen otroky vychovávatí máme, a proto s náboženstvím ze škol ven, že vyhláeno k odpadu od církve, rozumí se samo sebou. Koruna všemu postavil však řečník poslední, který napomínal městskou radu, by neprotáhčovala jen náměstí k táboru, ale aby byla v boji proti klerikalismu upřímnější. Snad chtěl tci výbojnější. Nebylo potřebi tohoto povzbuzení, ona jest k nám až dost upřímnou. Rádi bychom však též věděli, zda s touže ochotou budou propájení k stavění řečnícké tribuny městští dělníci i jinému sdružení, jako volaomyšlenkářům! Celkem jest u rozvášněných lidí o táboru úsudek ten, že takového běhého štrání rozhodně potřebi nebylo, že se tím docílí jenom opaku. Proalýchá se též, že jistá umravňující veličina, jež činně účastnila se tábora, za ranního šera jen k váli umravňení vedla se v ráťové mládě hned s několika děvčátky. — V 30. číle „Kraťonoše“ emlal si kdosi na szejším p. farář, že jest proti realce proto, že jest věren heslu: „nevěťte učencům.“ Panu dopisovateli neškodilo by trochu povčivostí, větší informovaností a nestranností. Když byl p. farář ještě v zastupitelství, již tehdy mluvil pro realku a zajisté smýšleni svého nezměnil. Dovoleno však musí býti kriticeovat jednání takové, kde jiného něco předem namlouvá se poplatníkům a něco jiného skutkem se stane. Řekne-li se, že stát realku postaví, jinak že by ji páni ani nechťeli a pak ukáže se pravý opak, ta jest jen dvojitá věc možná, buď tendencí zakrývání pravého stavu věci aneb příliš mnoho mluvení předem. Co však veřejně se mluví, máme se též veřejně kriticeovat, tím ještě nestaví se nikdo na stanovisko protikulturalní, zvláště když jsou jisté okolnosti, jež třeba dříve uvážiti, a to jsou finance, bude-li totiž možná a vhodné pro poplatnictvo za účelem kulturalního povznesení tak je zatřítiti. Jestliže průmysl velký proti tomu se staví, co má činiti poplatnictvo střední, jež daleko těšší ponese nastalé přirážky! Tomu, kdo na nich účasten není a kdo snad pro sebe v tom vidí zisk, lehce se hlasuje. Konečně p. dopisovateli do „Kraťonoše“ připoínáme: Řekne-li někdo: nevěťte učencům, kteří vám praví, že Boha není, — neznamená to ještě, nevěťte učencům vůbec, srovna jako kdybychom řekli, nevěťte starostám, i když se vám zdá, že nevěřeccky vystupují, že také úplně takovými jsou v nitru svém, jako třeba u nás, neznamená nevěťte starostům vůbec, ješto nejsou všichni takoví, by podléhali ve svém jednání vlivům cizím, neznaíje vlastní samostatnosti. Chci-li však snížit drabého a má-li při tom sděravý úsudek saulepený fanatickou záští, najdu všude prostředek k dosti at jsou již jakkoliv.

**Z ředitelství c. k. jubilejní realky
císaře a krále Františka Josefa I. v Ko-
stelci nad Orlicí, dne 16. srpna 1910. Na c. k.
jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I.
v Kostelci nad Orl. konati se bude zápis a při-
jímání stoušky žáků do I. třídy dne 9. září 1910
od 8—10 hodin. Zápis žáků ze škol měšťanských
aneb z jiných škol středních konati se bude dne
6. září 1910. od 8—10 hod.**

Různé zprávy.

Děpís z Prahy. Velkou roztřepčenost působí v Praze výprava Čechů do Vídně, podniknutá přes velké rovarování i přes protesty z Prahy do hlavního města Říše, jehož živlové tak nepřátelsky projevíli svůj protest proti Čechům návštěvu zamýšlejícím, že vybrožovali jim rozbižením lebek. Prahaž jde dnes jeden hlas, že výprava pod ochranou četnických bodáček byla zanedbaním české věci a mimo to že vídeňským Čechům v ničem nepomůže. Klade se důraz na to, že nemělo se jezdit do Vídně utráceti české peníze, nýbrž že jistě i obavy, že ten který člen výpravy chystal ve Vídni vydání, měly býti věnovány vídeňskému českému spolku „Komenský.“ Tím bylo by se docílilo dvojího. Byli by se vídeňští Němci počtíli, kam vedou jejich štvánice, a bylo by jim bývalo dáno na pamětnou, že česká obětavost může státi jinými proudy zase ku zduaru a na prospěch věci české; že ostatně máme pravdu, toho dokladem jest okolnost, že dvě třetiny účastníků výpravy se v poslední chvíli rozhodly nejeti nikam a zůstaly doma. Právě tím, že všichni, kdož hromadně do Vídně chtěli jeti, byli by se obradili veřejnými projevy v listech zahraničních proti zamýšleným násilnostem německým v hlavním městě říšském, byli by docílili, že po celé Evropě bylo by „kulturní snažení“ rakouských Němců zatanulo v pravém světle, a chvástává německá kultura byla by doznala dalekosáhlého pochopení. — Minulé neděle a v pondělí, kdy na Proseku u Prahy konaly se volné lety inženýra p. Kašpara z Pardubic, vyšla opět na jevo nepřipravenost pražské pouliční dopravy. Na tratič číslo 5 a číslo 14. došlo přímě ke kalamitám; množství obecněstva, čekajícího na vozy, ve večerních hodinách stále vzrůstalo, a vozů pražských dráh elektrických bylo stále málo. Veliké zástupy lidu byly nuceny putovati do Prahy pěšky! A přece nebylo toho potřebí vzhledem k množství vozů, jež odpočívají v remisích, opředeny pavačinami. Proto tedy pražská obec vydržuje armády dělníků ve službě k obsluhování dopravy na elektrických drahách, proto má štáb inženýrů, množství chofinženýrů — aby v případech, když jde o rychlé dopravení většího množství lidu, všechna pohotovost ukázala se býti — na papíře!

Odhalení pomníku kněze-spisovatele Václava Kosmáka v Martinkově, rodišti to nejpopulárnějšího povídkáře moravského, vykonáno slavnostně dne 15. srpna za veliké účasti. Promluvil vřele opat Drápalík a professor Zundálek. Zapěno Smetanovo „Váno“. Nato JUC. Němček vysvětlil význam Kosmákov pro politické a kulturní probuzení našeho lidu. Vyzněna řada zaslauých pozdravů. — Pomníkem jest obelisk z bílého mramoru na pískovcovém podstavci. Na obelisku jest nápis: „Václav Kosmak 1843 — 1898.“

Kroměřížský slet „Orla“ vydal se akvile, třebaže zsmožašním zvláštních vlaků o několik set stadií účast členstva a nestálé počasí zdrželo zvlášť vzdálenější od události Kroměříže. Všeho členstva „Orla“ účastnilo se II. sletu na 1600 to je asi polovica, odpolednmu veřejnému cvičení přítomno bylo 15.000 osob. Myslenka „Orla“ II. zemským sletem byla vlastně teprve zanesena v nejširší vrstvy, kroměřížským sletem „Orla“ vystoupil poprvé před širokou veřejnosť, zvlášť když i v pondělí mnohé čety jeho vyšly na Sv. Hostýn, kde o velkém mariánském svátku uhromážděny byly nečetné tisíce lidí z Moravy, Slezska a uher. Slovenska. Cvičení „Orla“ překvapovalo svou zdatnosť a naše odpárce; cvičení dorostu provedeno 256 hochy, Orlic a pra-porky cvičilo 46 čtyřtupů.

**Jak si představoval nynější místo-
předseda říš. rady a poslanec Ant. Závorka demokratické jednání a práve
rozhodující většiny. „Lonnské Hlasy“ dne
12. t. m. aveřejnily záměrovou vzpomínku, kterou
sde otiskujeme. — „Jizeran“, v Boleslavi vychá-
zející list, přinesl dne 6. března 1902 z pera po-
slance Karla Práška článok: „Spor ve straně a-
grární“, ve kterém uvádí na pravou míru úvahy
deníků listů o krizi ve straně agrární, která vy-
pukla následkem vystoupení Závorkova proti u-
snesení klubovnímu při téhdy projednávaném roz-
počtu. Poslanec Prášek píše: „Krise vypukla v
klubu na říšské radě vinou poslance Závorky,
který porušil povinnost každé strany tím, že přes
usnesení klubu, od kterého co mluvčí vyslán byl
poslanec Kubr, aby za stranu při položení „Dvůr“
promluvil, přihlásil se též. Uzávěnem debaty ne-
dostal se však posl. Závorka ku slovu; aby však
uplatnil svůj úmysl, přihlásil se k následujícímu
bodu rozpočtu, aby promluvil řeč, která v mno-
hých částech, jak co do obsahu, zvláště pak co
do formy byla takového rásu, že strana, která
činí nárok na budoucnost, strana, jež chce sloužit
seriozní, strana mladá, ve svém vývoji se naléza-
jící, nemůže a nesmí trpět, aby na vážnosti a
serioznosti utrpěla; strana taková nemůže a ne-
smí klidně přihlížeti k tomu, jak jí přátel ubývá,
jak se izoluje a stává směšnou.“ Dále píše posl.
Prášek, že Závorka má tu známou vlastnost, že
při svém vyjadřování volá slova tak hrubě, tak
do krávnosti bezohledných, vřravá i smutkových**

a triviálních, — — — a tím straně škodí ne
smírně. Usmávejte si co chcete a dělejte si co
chcete a já budu taky dělati co budu já chtít!“,
byla jeho slova. Zbýval předsedovi výk. výboru
p. poslanci Kubrovi jen ten poslední prostředek
a sice prohlášení jménem vedení strany, že řeč
poslance Zázvorcy nebyla promluvena jménem
a se svolením strany, nýbrž jeho vlastní a proto, že
také zodpovědnost ponechává jemu samému. Ta-
kověto zakročení proti klubovnímu kolegovi je
ovšem vždy pro veřejnost činem senzačním a my
sami dozrávame, že jest to prostředek nejostřejší
a poslední, který se nesmí nikdy a nikde opěto-
vati, nýbrž musí jeviti účinek trvalý a to ve dvo-
jím směru: Buď že v tomto případě poslan. Záz-
vorcka zachová se do budoucna tak, jak sta-
novami předepsaný řád klubovní příkazuje, aneb
učiní z věci důsledek.“ — Na — a důsledek u-
činěný nebyly. Despota stoupal jen v sgrání
straně výše. A muž dříve tolik radikální najednou
se stal velice elegantním před Ashrenthalem, olo-
moúckým purkmistrem a jinými Němci, když se
stal místopředsedou parlamenta. Věru znamenitý
místopředseda české národní rady!

Vymírající Francie a vzrůstající Německo. Několik čísel vysvětlí, kam spěje požívačná, lebkomyslná a starostem se vyhýbající Francie. V r. 1800 připadly na každou rodinu francouzskou průměrně 4 děti, v r. 1860 už jen 3 a v r. 1905 jen dvě. Ze 100 rodin je dnes průměrně 15 bezdětných, 22 s jedním dítětem, 20 s 2 dětmi, 13 s 3 dětmi a sotva 18 s více jak třemi dětmi. Ač se úmrtnost poměrně menší, přece čísla udávající, oť se více lidí rodí než umírá, rapidně klesá. V roku 1902 bylo porodů o 82 000 více než úmrtí, v roku 1903 o 73 000 více, v roku 1904 o 57 000 více, v roku 1905 o 37 000 více, v roku 1906 jen o 27 000 více a v r. 1907 bylo již úmrtí o 20 000 více než porodů. Tedy více rakví než kolébek. U nás největší přírůstek obyvatelstva připadá na Halič a Dalmacii, 38—42 proc. Průměr v Rakousku je 27 porodů na 1000 obyvatelů. — A jak jest tomu v Německu? Podle právě vydané úřední statistiky má Německo skoro 65 mil. obyvatel. Od r. 1870 vzrostl počet obyvatelstva v Německu o 20 mil., za posledních 5 let o 5 mil. duší. Každým rokem rozmnožuje se obyvatelstvo Německa o 800.000 duší. Příčinou tohoto vzrůstu jest, že počet porodů převyšuje počet úmrtí a to značnou měrou. V r. 1906 činil tento přebytek 15 a v r. 1908 14 pro mille (na tisíc případů.) Jinak počet porodů v Německu klesá. V r. 1875 činil 42 pro mille (na 1000 osob), v r. 1885 činil 39, v r. 1895 37 a v roku 1908 už jenom 33. Nebyty té okolnosti, že v Německu v téže době klesala úmrtnost, nevycházelo by Německo tak veliký vzrůst populační. To naplňuje některé národohospodářské německé starosti, zejména když je známo, že obmezování úmrtnosti má své nepřekročitelné meze, kdežto v obmezování plodnosti může se jíti až k soustavě jednoho dítěte, po případě i k bezdětnosti. Zatím však Německo vykazuje tak veliký každoroční přírůstek obyvatelstva, že vznikají obavy jednak před přelidněním, jednak před násilnou expanzí Německa. Naproti tomu poukazujeme na to, že Německo jest a to nejen uživití veškeré své obyvatelstvo, nýbrž že každý rok najde v Německu ještě obživu kolem 750.000 cizozemských dělníků. Každým způsobem jest populační vývoj Německa zjevem, který zasluhuje všude pozornosti všeobecné.

Telefonoval si s králem. Záhřebský časopis „Drau“ vypravuje rozsmarnou příhodu s venkovského města v jižním Srbsku: Přijde Šima Šimič k advokátovi a přeje si věsti proces. Doktor si dá vysvětliti věc a vidí, že je to docela jednoduchý případ, který snadně vyhraje, ale zároveň je mu známo, že Šima Šimič tuzě nerad platí. Zakaboní se, zaškrábá se za uchem a povídá: „Případ jest velice ohoulostivý, to je těžká věc, to bych musil telefonovati králi.“ — „Králi?“ vyhrkne a zbledne při tom Šima Šimič. „Samému králi?“ — „Ano, ano, potkejte, to bude hned.“ Doktor jde ku svému domácímu telefonu, vezme sluchátko a zazvoní: „Haló! Prosim Bělehrad!“ Ach Bože! To to vždycky trvá, než se člověk toho krále dovolá — stěžuje si. — „Haló! Ach tak! Ovšem. Cože, dvě stě dinarů? To já nevím, nebude-li to mému klientovi moc...“ Šima Šimič se honem točí k doktorovi: „Nebude! Jen s ním mluďte, s králem, já to zaplatím.“ — Advokát tedy mluví do telefonu dále: „Tak, prosím, královský palác! Ale rychle! Halo! Ah, Excellence, nejvyšší pobočník? Tady doktor Deželich. Prosim vás, Excellence, mohli byste pořídati našeho starého, dobrého krále k telefonu?“ Šima Šimič se třese v kolenech, ale doktor již zase pokračuje: „Haló! Veličenstvo tam? Ponižený služebník, Veličenstvo. Tady doktor Petar Deželich. O, děkuji pěkně, Veličenstvo, mně se vede dobře. A jak Vašemu Veličenstvu? Korunní princ také pořádrává? To mně těší. Tak koukněte, Veličenstvo, já jsem chtěl stranu toho Šimi Šimiče a nás, to je moc hodný člověk a má následující věc.“ Doktor vyložil „Veličenstvu“ věc a poprosil ho, aby milostivě zatelefonoval u nich soudu, ať dá tu věc nějak do pořádku. Na to se uctivě odporoučel „Veličenstvu“, odsouvil, vybral si od Šimi Šimiče 200 dinarů a povídá mu: „Jděte jen klidně domů,

my vás s králem nedáme. Ta věc bude co zaví-
dět v pořádku." A byla. Šima Šimic vyhrál a když
soudce počal předčítati rozsudek: „Jméno Jeho
Velčenstva krále!“, šouchl šenu do žebor: „Vi-
díš, že mu telefonoval — panu soudci — náš
dobrý král.“

O katolickém poslanci Kadlčákově
již vypustil pokrokatěký tisk spoustu lží. Kadlčák
dokázal nejjasnějšími dokumety, jak jest smykán
rvavými tendencemi lžemi. Leč zarpullost nedá
se bojiti rozumovými důvody. A tak vyskytly se
lži nové. Na schůzi v Trojanovicích řekl obuvník
Motyka, že shazoval Kadlčák se stěh kříže. Kadl-
čák šaloval, dokázal lhavost toho tvrzení a Mo-
tyka odsouzen k 30 K pokuty nebo k třídnásmu
vězení.

Nový způsob souboje. Maďarské (ostatně
naše rakouské, zejména poslanecké také) souboje
jsou světoznámy jsou fraškovitostí, ale rekordu
dosáhl souboj nového druhu v Aradu, při němž
zbytečná zbraň nadobro odpadá. Dva gentlemani
se ocitli v prudší výměně nározů. Na druhý den
se objevilo v insertní části místního listu náse-
dující vlídné vysvětlení: „Pane! Gentlemanovi vaši
odrudy se neposílají sekundanti. Považujte se tu-
díž za spoličkovana těmito řádky. Dávám vám
současné jednu z prava a jednu z leva. Děkujte
Bohu, že na vás neberu také hůl, abych vás
zbil. — Protivník v nejbližším čísle odpověděl
rovněž v novinách (aby ti druzí z toho také něco
měli): „Převýtečný protivníče! Děkuji vám uctivě,
že jste mi — byť jen písemně — dal v celku dva
poličky a že jste mne nespáskal. Dovoltež mi,
prosím, abych vám v odpověď na vaše insulty po-
slal šest revolverových kul do ctěné lebky. V o-
kamžiku, ve kterém toto budete čísti, považujte
se za mrtvolu. Se srdečným pozdravem vaši mrt-
vole trvám váš . . .“

Vrtání do země. Člověk vniká hlouběji
a hlouběji do útrob země; v Parušovicích u Ryb-
níka v Horním Slezsku (pruském) dostal se až
dosud nehlouběji. Tamní jáma dýmavým nebo-
zenem vyvrtaná v uhlélném ložisku je 2003 m
hluboká a nebyla dosud žádným jiným vývrtem
dosížená. Teplota parušovické jámy stoupá s 12
na 69 stupňů C, tedy průměrně na každých 34
a jednu sedminu m o 1 stupeň. Kdyby to šlo tak
dále, měl by střed země teplotu 200.000 stupňů
C. Do posledních let byla největší hloubka 1502
metrů. Této hloubky dosaženo v dolu „Calumet
and Heckla Mine“ ve státu Michiganu (v severní
Americe); Mariánský a Vojtěšský důl v Příbrami
jsou hluboké asi 1200 metrů. Myslíme-li si glo-
bus o 1 m průměru, nepronikala by šachta mi-
chiganská hlouběji než jedna desetina mm, to je
o tloušťku listu papíru. Jáma parušovická je skoro
o 255 m hlubší než chladebašská v kraji merse-
burakém, západně od Lipska, blíží se však zem-
skému středu jen o 102 m blíže, ještě Parušovice
leží 163 m výše. Průměr země činí však 12 8000
km a z toho můžeme jen velmi tenkou vrstvu
prozkoumati a studovati. Žádná šachta, žádný důl
nemůže tak hluboko do země vniknouti jako olov-
nice námořníka v oceánu. Připočteme-li deset a
více kilometrů největších hloubek mořských k 8
nebo více kilometrům nejvyšších hor země, obdr-
žíme 18 km, které jsou ničím u porovnání s průmě-
rem země. Kdybychom chtěli na zemském glo-
bu o průměru asi 60 cm největší, asi 8840 m
vysokou horu znázorniti, stačilo by k tomu zvý-
šení jedné čtvrtiny mm nebo tloušťka kreslířského
papíru; kdybychom však chtěli vyznačiti na ta-
kovém globu nehlubší důl asi 2000 m, stačilo by
k tomu jemné přehnutí jehlou, že oko sotva by je
pozorovalo bez mikroskopu. A člověk, vnikaje
stále více do nitra země, poznává, že je právě
skladiště pokladů.

Nový naftový pramen. Z Baku se ozna-
muje: V naftových polích moskevsko-kavkazské
společnosti objevil se prý pramen, jenž dává denně
350.000 pudů nafty.

Pokroková panama na Slovákku.
Revise v Kunovicích pokračuje. Na majetek J.
Wondraczka a J. Formůska zajištěny byly nové
obnosy po 9000 K. Wondraczek vzdal se místa
předsedy v konkurenčním výboru. „Slov. Noviny“
se ho táží: „A více nic, bývalý starosta? Člen-
ství v obecním výbore, místopředsednictví v míst.
šk. radě, předsednictví honitby, býkafského druž-
stva atd.? A kdybyste tak chtěl složit úřad předsedy
v silničním výboru a zažádat za důkladnou
revizi, to byste byl hodný člověk.“

**Výstaviště v Královské oboře do-
stalo nový háv.** Nová avéž zeleň, květiny a
ornamentální práce na rozešlých prostorách se
ukončují. Školkařství v dosud nebyvalém rozsahu,
vzorné ovocné sady a školky okrese a krajů čes.
a moravských, jakož i imponantní expozice ob-
chodních školek našich upravují se ku přijetí ti-
síců stromů a keřů českého pěstění. V paláci
v oddílech zahradnických, kde pracuje celá ar-
máda zahradníků, zedníků, tesařů a stukatérů,
hlavně v ústřední dvoraně, připravuje se návštěvní-
kům podívaná neobvyklá. Ze všech částí měst
pražských svázejí se palmy a rostliny dekorací,
řtvořící základ výstavních sadů. Že i obchodní
firmy nezůstávají posadu, svědčí velká expozice
irmy Burgermeister, která ze 200 vavřínových
stromů upravuje alej výstavní. Páni vystavovatelé

se řádají, by zaslali přesné označení svých fi-
rem, by však nápisy dohotoveny byly. Pokyny a
potřebné tiiskopisy se rozesílají.

Automobily a koně. Roku 1900 bylo
ve Francii okrouhle 3000 motorových vozů, roku
1909 již na 600.000. V témtě čase v Paříži počet
automobilů vzrostl s 648 na 13.000, koní počet
klesl tam s 98.000 na 79.000. V roku 1900 bylo
v Paříži asi 13.000 soukromých povozů a tolikéž
asi koní, r. 1909 počet povozů byl jen 6623 a
koní 6482. Zato na venkově koní přibýlo. R. 1909
bylo jich ve Francii 3.464.000, r. 1909 3.790.000.

K smrti odsouzení. V roce 1899 bylo
v Rakousku k smrti odsouzeno 69 osob a z nich
popraveny pouze 4, 1930 odsouzeno 72, popra-
veny 4, 1901 odsouzeno 64, popraveny 4, 1902
odsouzeno 54, popraveny 2, 1903 odsouzeno 64,
popraveny 3, 1904 odsouzeno 49, 1905 43, 1906
54, 1907 46 a 1908 45 a nepopraven nikdo, roku
1909 odsouzeno 38 a popravena 1.

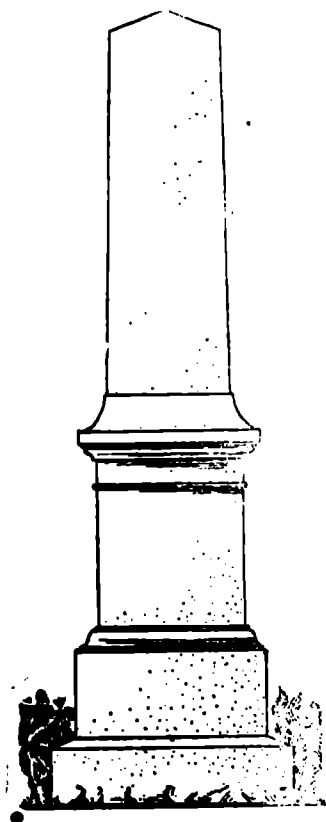
Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. srpna 1910 1 l
pšenice K 14:30—15:00, žito K 10:30—10:40, ječmene
K 09:00—10:10, proso K 14:50—00:00, včiv. K 11:50
až 00:00, hrachu K 20:00—28:00, oves K 6:00—7:00,
K 6:00—22:00—00:00, jablek K 25:00—26:00, krup a
20:00—26:00, bramborů K 4:00—4:20, ječelového
semene červeného K 00:00—00:00, 1 hl. ječelového
semínka ruak. K 000:00—000:00, máku K 35:00—
37:00, lněného semene K 00:00—00:00, 100 kg
žitajch otrab K 11:50—00:00, 100 kg pšenických
otrab 11:30—11:50, 1 kg másla čerstvého K 3:00
až 3:00, 1 kg másla přeřazeného K 0:00—0:00
1 kg másla vepřového K 2:20—0:00, 1 kg tvarohu
0:24—0:22, 1 vejce K 0:06—0:00, 1 kopa cereale K 1:20
až 1:50, 1 kopa petršle K 1:20—1:50, 1 kopa kapusty
K 0:60—1:20, 1 hl cibule K 4:00—4:50, 1 kopa drobné
zeleniny K 0:8—1:10, 1 pytlík mrkve K 1:60—1:80
1 kopa salátu 0:0—0:00, 1 kopa okurek K 0:60—3:20, 1
bečka švestek K 0:00—0:00, 1 hl jablek K 2:20—3:00
1 hl hrášek K 4:00—5:30. — Na třhodní trh
v Hradci Králové dne 13. srpna 1910 odbývaný pří-
vezeno bylo: 1) obilí: pšenice 536 hektol., žito
238, ječmene 173, oves 160 proso 00, včiv. 0, hra-
chu 1, 6:00 00, krup 00, jablek 00, ječelového se-
mínka 10, olejky 00, máku 0. — 2) Zeleniny:
petršle 00 kop, cereale 00 kop, kapusty 70 kop, cibule
205 hl, okurek 000 kop, salátu 0 kop, mrkve 70 pytlík,
brambor 346 hl, salf 180 kop, drobné zeleniny 98 kop.
— 3) Ovoce: švestek 00 beček, třední 00 hl, jablek
63 hl. — 4) Droh. dobytka: vepřů 0 kusy,
podsvinčat 496 kusů, kůzlat 0 kusů

Přispívejte

na stavbu domu spolkového
Jednoty katolických tovaryšů
v Chrudimi.

Za výbor: Robert Sládek, t. č. jednatel.

Založeno r. 1860.

Státní cena za výtavě v Hradci.

Nejstarší a největší závod
umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje
svůj bohatý zásebný sklad

hotových pomníků leštěných

graniton,
umělecké ozdoby náhrobků z nezníčitelné
kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, řezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek, desky
pro koželuhy atd.

Raďte dáti přednost domácímu závodu!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
• 4 1/2% „s 30denní výpovědí
• 4 1/2% „s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné* revizi Jednoty záložen.

==== Kupte si poučný spis ====

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zaslátelství :

Hradec Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na záadě křesťanské
svépomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případ. úmrtí celkem 18.575 K,
siskav 805 členů. Jak děkovně dopisy svědčí,
přihla podarováným podpora v době nejtěžší
jako pravé dobrodini.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let
Přispěvek správně každoroční obnáší 2 K, odpisné
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplátí
bez průtahu buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil

Spolek stíhá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovat na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Rey,
předseda.

Václ. Jemšovský,
jednatel.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému
Rudolf Pajkr & spol.
v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 16 A. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenulky zdarma a
franko.

Nejnižší možná
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Umělecký útvar
pro malbu maskle

B. Škarda, Brno,

zbo ovuje a dodává malované
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru masektového do nejbo-
hatského provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastního výroby, ochranné
střechy a vše zanesené v místě.
Masekly a kleněné pro la-
gady, křídlové cecky atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borná rada zdarma
bomá rada zdarma

Přesnětná vyznamenání a doporučení.

Duch katolické Obnovy.

Sepsal

Eduard Jan Nep. Brynych.

Shírka úvodních článků „Obnovy“, jež jsou
plodem nezapomenutelného biskupa, jest zna-
menitou specialitou v literatuře české. Velice
zajímavá, populární to četba pro vzdělané i
prosté; formou velice poutavou podává hojnost
poučení. Jadrné tyto články vzbudily v českém
národě velikou sensaci; nijak dosud nezasta-
raly, naopak jsou stále svěžím zřídlem poučení
pro každou dobu.

Stran 722.

Cena 4 K.

K husitským dnům

odporúčujeme tyto brožury:

Oslava Husova		cena 8 hal.
Husitství a svoboda		8
Husité jindy a nyní		24
Česká konfese		24
Převaha protestantů		
nad katolíky		16
Inkvizice církevní		21

Při hromadných objednávkách větší sleva.

Objednávky vyřizuje administrace

„Časových Úvah“ v Hradci Králové

Právě vyšlo a začíná se rozesílati

třetí upravené a rozšířené vydání

OLTÁŘE

schválené nejč. bisk. Ordinariátem 20. srpna
1909 č. 235.

Rozšířené vydání obsahuje přídavky: Litanií
za umírající a příslušnými modlitbami (s brevíře)
nejnověji schválenou litanii k sv. Josefu, velice
cennou stať O církvích nepravých (bludy). Strán-
kování Oltáře sčítalo se starým vydáním totožné,
takže nijak není znesnadněno užívání „Nápisů
k Oltáři“ a „Průvodu“ varhan.

Pro žádoucí přesnou úpravu knihkupecké
provisie bylo nutno stanovit ceny nového vydání
takto:

Cena knihkupecká — krámská	
v plochých arších 50 kusů franko	22 K 50 h
100	44 K — h
bez frankatury 1 výtisk	
v pološítné s červ. ofiskou	65 h 80 h
v šítné	74 h 92 h
v šítné se zlaceným křídlem	80 h 1 K
v celokřídli se zlaceným křídlem a	
zlacenou ofiskou	2 K 10 h 2 K 60 h

Není přípustno ku frankovaným plochým
archům šádati. Fikládání jiných druhů knih at
Oltáře nebo katechismů.

Ti, kteří užívají starého vydání Oltáře, do-
stati mohou dodatek „O církvích nepra-
vých“ (v Čechách a na Moravě) jako zvláštní
brožurku archovou za 5 hal.

Litanie k sv. Josefu (jiný přídavek no-
vého vydání Oltáře) prodává se na listcích 8°
100 kusů za K 1-20.

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Inž. C. Jana Kotrče

c. k. místodržitelstvím koncessovaná

prostředkovací
a realitní kancelář
v Hradci Král.

(proti poště)

prostředkuje

při 2% provisi

prodej a koupi

veškerých druhů

realit,

při nahodilých par-
celacích skládá

přiměřené obnosy

oo záruku

správnosti provedení.

Kupuje

na svůj účet za hotové

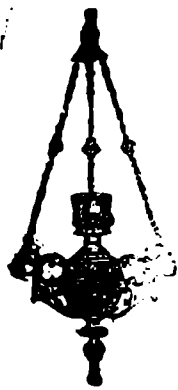
a

prodává

vlastní objekty za
výhodných
platebních
podmínek.

Obrat 4,320.000 K.

Vele důstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, patánky, paciálky, svíce, lampy, kaditelnice, kropenky atd. *své vlastní výroby, předplácím církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na úkásku franko bez závanosti koupě. Vše se posílá poštou. Práce ruční.*

Sklad veškerých stářích a stříbrných klenotů, jako: fotěná, madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Motárecké přestavy, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i číněného vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny
JAN STANĚK,
 pasíř a ciseleur
 Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Přesvědčte se, kněžské koláry
 ze nejlepší

prací i celulóidové, nápravnky, bířety, olingulum atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

Založeno r. 1860.

Vyznamenán státní medailí.

Vele důstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
 v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých kostelních nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu. Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati vele důstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blaskupkou Milostí revidovány.

Mélní nádoby jen v ohni zlatím za ceny velice levné. Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené. Vzorky, rozpočty, nákreby i hotové zboží na úkásku franko se zasílá.

Chudším kostelům možno splácet bez přirážek.

Sta odporučením a čestným uznáním po ruce. Prosím vele důstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru svého domácího u.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvků, keberů a kevového náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Jan Horák,
 soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele důst. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení. Utiňte, prosím, malou objednávku na zkušku.

Volejemné látky na taláry. Též na splátky bez zvýšení cen!

Zpráva

o V. všeobecném sjezdu katolíků - československých v Hradci Králové r. 1909

již ve vkusné úpravě s mnoha pěknými ilustracemi vyšla.

Sestavil Dr. Fr. Rejl, člen přípravného komitétu.

Proti očekávání vzrostly rozměry sjezdové zprávy z rozpočtených 20 archů na 35 archů; kniha čítá 552 stran! Protože cena výrobní obnáší 3 K, jest stejmo, že legitimací placenou za 2 K (z níž 1 K počítána na vstupné pro schůze sjezdové) posbývá sjezdový výbor na 1 výtisku 2 K a porto zásilky; celkem tedy ztrácí 2 K 30 h. Necht tedy laskavě na zvýšený náklad páni objednatelé nějaký příspěvek doplatí! Bylo těžko předem dobře rozpočtati, jaký bude rozsah správy, v níž se měly uveřejniti všechny důležité záležitosti sjezdové. Začíná se již rozasílati v pořádku tom, v jakém byla na adresy objednána. V nejbližších dnech budou ji míti v ruce všichni ti, kteří na ni příspěvek zasílali. Až budou vyexpedovány výtisky předplatitelům, pak se správa zasílati bude novým odběratelům po 3 K 30 h franko.

Objednávky vyřizuje:

Biskup. knihtiskárna v Hradci Králové.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Určitě zkuste

k jarní a letní sezóně nejlepší

Továrni sklad látkového a bav. zboží!

Klatovské prádlo

Výbavy pro nevěsty!

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 33.

Prohlášení evangelických mu- čedníků.

Již jsme dokázali z textu encykliky papežské, že slova Pia X. netýkala se ani Husa ani Chelčického ani Komenského, zkrátka že encyklika mluvila zcela správně proti reformátorům, s nimiž měl co dělati sv. Karel Boromejský.

Nyní bezkonfesní „Čas“, který pobáňl evangeliky nyníšší, aby „se bránili“, otiskuje dne 14. t. m. tyto řádky:

Čeští evang. duchovní obou vyznání vydali tento projev proti boromejské encyklice: Č.ští evang. duchovní obou vyznání, tvořící Spolek evang. duchovních české národnosti a shromáždění na výroční schůzi dne 10. srpna t. r. v Chrudimi, nemůžeme pominouti mlčením papežské encykliky „Editas saepe“, která tak těžce urazila celý evangelický svět a bolestně se dotkla i všech českých evangeliků, a odmítáme, používající této první příležitosti k společnému vystoupení, s lítostí nespravedlivé újezdy na reformátory slavné paměti a požehnané jejich dílo v boromejské encyklice jako patrný doklad smutné nevěřivosti konfesijní a neznalosti dějepise. Prohlašujeme, že chováme v nezměnitelné úctě památku mužů, jimž bylo dáno obnoviti křesťanství mezi národy a dáti tak vznešený základ jejich životu a jejich snahám, jehož požehnání jest patrné až do dnešního dne tam, kde bylo uposloucháno jeho hlasu. Slibujeme si, že jejich víra, neohroženost a obětavost zůstane nám vždy zářivým příkladem, jehož vždy chceme následovati s nadšením. Činíme tak u vědomí, že nejlepší odpovědi na takové nájezdy jest a bude, když i my sami i naši sborové budeme tím více dbali toho, nač otcové naši i my klademe plný důraz, totiž živého, opravdového křesťanství v duchu Kristovu a když tak žítí i pracovati budeme v lásce a pokoji, ale se vši horlivostí dle příkladu jasných postav M. J. Husa i c. statních reformátorů, paměti vši slov: „Tak svět světle vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slavi Otce vašeho, kterýž jest v nebesích.“ Při tom vzdáváme upřímný dík c. k. vrch. círk. radě, že se ujala v okolnostech nešťastných cti evang. církve a ubezpečujeme, že vystoupení hlavy katolické církve nás neodstraší hledati pokoje, pokud na nás jest, s občany katolickými a k němu i nabádati sbory, v nichž pracujeme.

Toto prohlášení jest pro historika budoucnosti nejvš. zajímavým; a pro nás jest poučením, jak evangeličtí lvoři bez rozpaku dovedou na sebe vtáhnouti kůži beránčí, když zpozorují, že tímto šikovným přestrojením katolíky hodně vytrestají.

Věimněme si aspoň několika bodů: 1. Evangeličtí mučedníci, jimž nikdo příkoří nečiní, praví, že vystoupení papežovo neodstraší je hledati pokoje s občany katolickými a hovoří o práci „v lásce a pokoji.“ — To Vás, pánové tedy teprve ta encyklika povzbudila k pokojným snahám? Přímě řaseme! Tedy již nyní nebudou evangelici v časopisech a na volnomyšlenkářských schůzích štvát proti katolíkům? Již nebudou o slavnostech Husových vyvěšovat transparenty se štvavými slovy? Vždyť přece sám literární vůdce evangelických téžkooděnců prohlásil, že se evangelici proti katolíkům spojí třeba s čertem. Vždyť přece ev. farář Dušek řekl na manifestačním shromáždění, že evangelici Řím nenávidějí. A což Machar neprozradil, jak páni pastoři ruku mu tiskli, jak mu gratulovali, když chrлил surové urážky proti katolictvu, když ve svém „Římu“ psal o katolících jako vyvrhelech slušné společnosti? A teď prý najednou evangelici chtějí rozsévati pokoj, lásku. Kdo pak to pomáhal nejstatečněji nejštvavějším agrárníkům, kdo rozšiřoval tak horlivě protikatolické fanatické tiskoviny „Volné Myšlenky“? Kdo se to účastní tak horlivě akce pokrokářů, kteří se vši rázností prohlašují, že katolické náboženství i s kněžskými musí ze škol ven?

Dobráčkové, napřed slovy nezakrytými, neobjetnými prohláste před národem, že podvodným pamfletem Lžipogiovým prováděli evangelici po čtyři desetiletí nepoctivou štvanci proti katolictvu. Tohle sapsíť nemůžete, ale posud jste to ve svých oficiálních listech neoznámili. Naopak když byli chyceni nepoctivci spravedlivou historií za límec, ještě se drze stavěli na odpor, chtějíce lhavými ústy namluviti svedenému lidu, že ten pamflet není švindlem. Napřed tedy, pronásledovaní mučedníci, v zájmu vědy, spravedlnosti a pokoje odvolejte, čím posud jsou hlavy vašich věrných spleteny; a pak teprve mluve proti „nepravdivým nájezdům a dějepise neznalosti.“ Papežská encyklika rozhodně nemá zapotřebí vašich mravokárných slov.

A proč to veliké pohoršení, proč protest proti „rušitelům pokoje“? Kdo vám, českobratřští pohrobkové, činí jen z daleka takové příkoří, jaké se děje denně proti katolictvu? Vykřikují snad katolické listy, aby bylo vaše náboženství vyloučeno ze škol, aby evangelici svých bohoslužeb nenavštěvovali? Děláme si takový zlokalný smích z evang. obřadů, jaký si dělají pokrokáři z našich? Páseme řvavé randály před evangelickými farami? Takových „důkazů snášlivosti“ zakoušel pouze kněžský katolictví.

A že chcete dbáti živého, opravdového křesťanství? Posud to „živé křesťanství“ se jevílo veřejně hlavně v podpoře živl protikřesťanských v útočné taktice na křesťany katolické. Když však se začalo hovořiti, že by evang. faráři také měli pracovati trochu v otázce dělnické, tu v Šádkových „Hlasech ze Siona“ bylo napsáno, že evang. farář nemá na to času. Zato však psáti štvavé úvodníky, aranžovati demonstrační slavnosti atd. — k tomu mají pánové času dost. Dobře si zapamatujme, že teď pojednou slibují evang. faráři „hledati pokoje“. Uvidíme, jak to upřímně míní, v době nejkraťší.

Štítný a Hus.

Několik úvah povahopisných.

I.

(12) Když před sedmi roky roku 1903. oslavoval, vlastně měl oslavovati národ český pětistyletou památku úmrtí svého velikého, vlasti všele oddaného syna, Tomáše ze Štítného, byla to jen Akademie česká, několik vážných literárních revní a listů, hlavně katolických (Obnova) tehdy přinesla delší feuilleton o Štítném z pera pisatele tohoto článku. Pozn. red.), které věnovaly slavné jeho památce důstojnou vzpomínku; ale širší veřejnost, zabředlá v nechtutné boje politické a zajímající se o jubilea často pochybných veličin, téměř bez povšimnutí přešla přes památku muže tak slavného tak říkajíc k „dennímu pořádku“. Jak tehdy ve feuilletonu „Obnova“ bylo uvedeno, Štítný sdílí osud tak mnohých velikánů, kteří teprve po celých staletích bývají vyhrabáni z ruin zapadlých kultur, aby jejich světlo tím jasněji mohlo zářiti.

Ač uplynulo od úmrtí Tomáše ze Štítného pět století, vidíme, že širší česká veřejnost nemá v ruce ani většího spisu, který by náležitě ujasnil význam a práci tohoto našeho, v pravdě českého filosofa. Co napsal o něm na př. prof. Hanuš v letech padesátých ve svém „Rozboru filosofie Tomy ze Štítného“, je sice práce záslužná, ale Hanuš, jako Hegelián, litující Štítného, že se nedostal tak daleko jako Hegel, ani nemohl náležitě oceniti význam a velikost Štítného, je zaujat vůbec proti křesťanské filosofii.

Vše ostatní, co napsáno o Štítném, svědčí o tom, že spisovatelé ti spisů Štítného nečetli anebo ne všech, takže z těch několika brožur a statí nelze si učiniti jasný obraz o činnosti a dílech „praotce české filosofie“, jak Štítného Durdík ve stejnojmenné brožurě nazývá.

Poněvadž však česká veřejnost připravuje se pomenáblu na pětistyletou památku úmrtí M. Jana Husa, jehož postava jaksi zastihovati se zdá, vedle jiných, i osobu Tomáše ze Štítného, bude dobře, když zavčas se česká veřejnost upozorní na některé aspoň rysy v povahách těchto dvou mužů, z nichž jeden se nezaslouženě přeceňuje a druhý po zásluze neoceňuje.

Prostředí, v němž se narodil, rostl a dospěl Štítný, bylo ovšem zcela jiné nežli v jakém žil Hus. Štítný narodil se jako syn dosti zámožného rytíře, takže už tím celý jeho cíl životní nabyt určitého rázu. Kdežto Hus, narozený z chudíckých rodičů, jako studující universitní nuce jest nucen se vyživovati po způsobu tehdejších žáků, Štítný jde na studia zcela bezstarostně, máje o hmotné opatření zcela postaráno. Hus studuje a vzdělává se, aby později nabyt jistého postavení společenského, které by mu zajistilo slušné, vzdělání jeho a schopnostem přiměřené příjmy, Štítný jako šlechtic a dědic značného jmění studuje hlavně proto, aby svého vnitřního ducha obohatal vědomostmi tehdejší intelligence.

A tím také je dán základ pozdějšího obou působení. Hus studuje pilně filosofii, jak se tehdy říkalo „svobodná umění“, dosahuje docela stupně doktora filosofie, čili dle tehdejšího způsobu mluvení „mistra svobodných umění“, studuje bohosloví, dosahuje bakalářství (nižšího stupně akademického) theologie, studuje Písmo sv. a otce církevní, ale to vše činí, aby byl na kněze posvěcen a dosáhl nějakého místa ke své výživě. Štítný také studuje na univer-

sitě a dosti dlouho, ale ani netouží po hodnosti akademické, ani nemá zapotřebí, aby studium mělo cíl: zaopatřiti se hmotně.

Hus po svém vysvěcení zůstává v Praze, studuje dále a bluboce, má styky se šlechtou, měšťany, s mistry pražské university, ba i ke dvoru královskému se dostává, sláva jeho denně roste, až dosáhne cíle svých tužeb, stává se universitním professorem a docela rektorem vysokých škol pražských. Tedy Hus pohybuje se stále skoro výhradně mezi tehdejší „smetanou společnosti“ pražské, mezi samými intelligenty, kteří však částečně se odcizovali jazyku českému, dávajíce přednost více latině a někteří docela němčině. Ač Hus ve svém vřelém citu vlasteneckém toho těžce želel, přece nemohl a snad z počátku ani nechtěl proti tomuto nešvaru něco podnikati, jeduak že byl ještě mlád a přes svůj důvtip a nadání přece jen bez většího vlivu na tehdejší rozhodující kruhy, jednak že nechtěl ve své ctižádosti začatou slibnou kariéru si poškoditi. Vždyť viděl, že všickni mistři pražští, ani české nevyjímajíc, psali své traktáty a spisy výhradně latinsky, nepokládajíce češtinu za schopnou vyjadřovati přesné vědecké rčení a obraty.

Štítný však, poznav, jak nízce učené společnosti smýšlejí o rodném jeho jazyku, o němž byl přesvědčen, že schopen jest spanile vyjádřiti myšlenky i nehlubší a vznešené — vida na sv. vlastní oči to ponížení českého národa a jazyka na universitě, kterou přece Karel IV., slavné paměti hlavně pro své milé Čechy založil, rozhorliv se a vyčíniv spravedlivým mistrům pražským, ani českých nenšetřiv, odchází z Prahy, vzdává se kariéry, která by ho byla při jeho skvělém nadání a plni neminula a ubírá se na své Tuskulum, na Štítné, aby se věnoval péči o rodný statek a vyvinul činnost sice v úzkém svém okolí, ale dalek cizáctví, falše a marných zápasů světských.

Hus touží, přebýváje stále z počátku v Praze, po důstojenstvích a hodnostech, proto obe je se všemi mistry pražskými, ani německých a cizinců vůbec nevyjímaje, hledí se dostat i také se později dostává ke dvoru, získává stále více oddaných sobě přátel a ctitelů mezi šlechtou a měšťanstvem, ba Hus, jak známo, jako kazatel kaple betlemské ovívá svou hlavu září svatosti a bezúhonnosti, máje vhlás slavného a nadšeného kazatele slova Božího a horlitele o opravy tehdejších smutných poměrů církevních i společenských. Tonto svou obětivou a vytrvalou činností dosahuje oblíbenosti u intelligence, ale — co Hus výše cenil — u širokých mas lidových, které houfně navštěvovaly jeho kázání v kapli betlemské. Štítný naopak, záhy opustiv Prahu, odebrav se na svůj rodný statek, netouží po hodnostech a úřadech, které považuje jen za marná a nicotná lidská snažení, ba on docela opovrhne jimi, neboť je přesvědčen, že jen v cestě stojí k poznání pravdy a ke spasení, přerušuje vůbec všech styk s Prahou a zvláště s mistry pražskými a vůbec intelligenci, zcela se oddávaje péči o statek a rodinu, studiu a spisovatelství. Štítný, máje hluboký odpor ke všemu cizímu, ani později nenavazuje styky s učenými kruhy pražskými, ač také častěji se ocitá za svými rodinnými záležitostmi v Praze, poznáváje, že si mnozí libují v cizích zvycích a že Němci na universitě si osobují práva přílišná. Štítný netouží ani po oblíbě u šlechty ani u lidu, kterému však v úzkém svém kruhu daleko více prospěl nežli Hus, který svou „reformní“ činností nejen sám na zcestí zašel, ale právě lid český do veliké bídě a ubohosti avrhl, z níž dlouho se nemohl vzpamatovati.

Štítný žije prostý a klidný život ve svém venkovském zátiší, ač bedlivě sleduje vývoj denních událostí a vidí, že národ jeho dostává se na cestu, na níž musí těžce krvácti . . . (Pokrač.)

Kulturní jiskry.

Proč přibývá sebevražd? Univ. profesor v Tübingenu v Německu dr. Gaupp vydal knihu, v níž pojednává mezi jiným otásku, proč stoupá stále počet sebevražd. Jako příčinu toho uvádí duševní poruchy, které za naší doby stále se množí. Nicméně je nucen doznati též toto: „Dejme tomu, že příčinou předešlých sebevražd jsou nemoci duševní, přece nám ještě zbudou mnohé, které se duševní poruchou vysvětliti nedají. Pokud nám statistické výkazy dosvědčují, tedy za posledních 80 let roste počet sebevražd v Evropě více než počet chorob duševních. Najato zde působí ještě jiné okolnosti, které zavinují tak veliký počet sebevražd. Kde je hledati? Snad v poměrech hospodářských? Jistě ne. Pokud nás dějiny a statistika poučují, bývá příznakem sebevražd velmi počátku nouze. Jsou případy, že náhle

schudnutí mnoho lidí došleme k sebevraždě, ale hospodářským nedostatkem nedá se vysvětliti stále přibývající počet sebevražd." A učený profesor vykládá nyní některé příčiny častých sebevražd. Jsou to: pijáctví, požívání morfia a kokainu, brátství a jiné vášně. Pak dozrává též: „Nedá se upříti, že ztráta náboženské víry, víry ve smrtvýchvstání a další život po smrti je též jednou z příčin stále vzrůstajícího počtu sebevražd." A to jest také to pravé. Neboť není-li po smrti nic, nemá-li člověk duše, není-li Boha soudce, jak tisícce moderních proroků nevěreckých hlásá, proč by se měl člověk báti spáchat sebevraždu? Naopak smrt je pro něho vysvoboditelkou z utrpení a bídy na světě. Zde možno zase pozorovati blahodárný účinek náboženství. Není hrdinou ten, kdo zbaběle couvá před obtížemi a nesázami, není hrdinou muž, jenž pro nějaké nesdary bere si život, zanechávaje na světě vdovu s nezaopatřenými dětmi; není hrdinou žena, která si zoufá, nestaraje se, co bude z jejích dětí, ale tací lidé jsou hrdinové, kteří postaví se vzdorně a statečně proti neštěstí a nehodám, modlí se, pracují, trpí, doufají a vytrvají.

„Pokrok“ protestantismu v Rakousku. Podle správy protestantského listu „Wartburg“ protestantství v Rakousku značně pokročilo v uplynulém roce. Ve skutečnosti je tolik pravda, že přibýlo něco příslušníků co do počtu. Není také divu. Posílají den za den do Rakouska z Němce kazatele a peníze. To také něco vydá. Ve víře však protestantismus v Rakousku čím dál tím více se rozpadá. Starověrci musejí stále couvati před radikály a liberály. Protestantický list, který zastupoval pravověrnost protestantskou, „Der evangelische Hausfreund“, přestal v září vycházeti. Bude asi zase brzy obnoven, ale sítí s peněz svých odběratelů, nýbrž cizími penězi. Koncem roku zasel pravověrný časopis „Der österreichische Protestant“, poněvadž nemel dosti odběratelů. Kazatelé jsou v Rakousku čím dál tím více nevěřící a evangelická vyšší církevní rada nemá moci, aby se proti nim postavila. Že za takových okolností je také vnitřní církevní život slabý, může si každý domyslíti.

Protestantismus a pastoři germanisují. Samý „Lid Noviny“ vytýká českému evangelickému faráři ve Vanovicích u Jevíčka, Kamilovi z Nagy, že svými kázáními germanisuje a vychvaluje Německo. Tákí se: „Takhle má vypadat národní výchova českých evangeliků? Je snad pravda, že evangeličtí faráři čeští za pruské marky pracují pro krále pruského, jak kdysi psaly „N. L.“ Vanovický farář alespoň dle všeho německy a luteránsky cítí, myslí a jedná.“ My už dávno říkáli a tvrdili, že protestantismus a evangelicitví na Moravě a v slovanických zemích vůbec, není ničím jiným, než skrytou germanisací. „Lidové Noviny“ to nyní samy potvrzují.

O židovské asimilaci napsal dne 29. července česko-židovský „Rozvoj“: Byli jsme tyto dny na židovském hřbitovu strážnickém a uvědomili jsme si zase jednou, jak mnoho uvědomovací práce mezi židy ještě zbývá. Nápis na náhrobcích jsou většinou německé, někde utrakvistické. Ryze českých nápisů, jako jsou na hrobě prof. Zuckra, red. Fischera, je v poměru k ostatním pramálo. Celá bída židů u nás je na tomto hřbitovu zhuštěna. Takem ržaných vlivů dostali se před loty do tábora německého a od té doby jdou jako ovce Pamírgovy v prosulém románu Rabalaisově Pantagonel ve vyšlapaných stopách, třeba i k vlastní záhubě.

Jak se spat Gauthier stal esperantistou. V době, kdy se proti esperantu svolávalo hromobití, kdy se o něm tvrdilo, že jest jazykem židů, svobodných zednářů, anarchistů a pod., byl Gauthier kaplanem jedné pařížské fary. Také on se domníval, že esperanto jest sbyččným vymyslem. Kdyžkoli viděl na nároších výzvu: „Učte se esperantu“, odvrátil hlavu. Ve farnosti té bylo též několik Uhrů velmi zbožných, kteří přišli k farnímu duchovenstvu, dávající poslušky na jevo, že by se chtěli zpovídati. Poněvadž neznali ani francouzštiny, ani latiny, nenalezli žádného zpovědníka. Hledali po celé eparchii, nikde však nenalezli kněze, který by rozuměl ubersky. Obrátili se k rakouskému vyslanectví, tam jim však bylo řečeno, že v domě není žádného uberského kněze, poněvadž oficielní užívání jazyka uberského tu není dovoleno. Tu pojednou nebozí tito Uhři spátlili na návštěvích vysvání: „Loru esperanton — učte se esperantu!“ Nuže, nebyl-li v Paříži žádný uberský kněz, existovalo té doby již několik kněží, znalých esperantu, jakož i mnoho bezplatných kuraů toho jazyka mezinárodního. Ale běda, tyto kury pořádný byly v jazyku francouzském! Milí Uhři ničemu nerozuměli. Než ku podivu! V učebně samé byla esperantická knihovna a v ní tak řečené „klíče“ slavného anglického esperantisty Howelera, známějšího pod pseudonymem Čefeč, a mezi těmi klíči spatřili „Esperanto kulco“ to jest esperanticko-uberský klíč. Pomocí této brožurky poznali Uhři v několika dnech základy jazyka a dovedli čísti v esperantické modlitbě knise modlitby ku sv. spovědi, přikázání Boží i církevní, sedm hlavních hříchů atd. Po té uchýlili se k esperantickému knězi, který vyslechl jejich spověď. To se dověděl tehdejší kaplan Gauthier a pomyslí si: „Nu, ne-

přítel lidstva přece asi nemyslel esperanto, neboť řeč ta umožňuje spověď.“ Po nějakém čase navštívila Gauthiera teholnice, řidička divčí školy téže farnosti a mezi jiným pravila: „Ráda bych učila naše žáky nějakému cizímu jazyku, ale nevím, který by byl nejlepší.“ Gauthier beze všeho váhání odpověděl: „Učte se esperantu.“ Představená se sprvu trochu zarazila — slyšelať asi poprvé o tom podivném jazyku, ale konečně s návrhem tím souhlasila. Krátce nato vidati bylo sestry Saint-Gervaiské s esperantickými knihami ne v kapsách, poněvadž jich nemají, nýbrž v rukávech. Čítaly v nich ve volné chvíli a na procházce, právě jako kněží čítají v breviři; netrvalo dlouho, že poznaly důkladně nový jazyk, jímž také za nedlouho zákyně mluvily. Věc ta způsobila rozruch: vytýkaliť opatovi, že jest podplacen židy, on však se jen smál a pravil: „Nu — takový peníz by se mi dobře hodil při mé fari, která jest nejchudší v Paříži, ale bohužel, nedostal jsem ani vianýr.“ O tom svědčila baronka Ménélová, která chystala esperantický katolický sjezd. Došla ku Gauthierovi a prosila jej, aby zákyně představil sjezdovcům. „A tak“, praví Gauthier, „dostal jsem se do organizačního výboru. To je teď pěkné, — pomyslí jsem si — všechno-li dobře dopadne, budou Gauthiera trochu chváliti, avšak špatně-li to skončí, pak . . .!“ P-ee však si dodal odvaby a věc dopadla dobře. Na sjezdě viděti jsme rostomilé dívky, které tančice a gestikulující spívaly esperantické dětské písně. Farář Gauthier představil je samému biskupu Monsiegn. Foneaudovi, který malým esperantistům udělil své požehnání. Od té doby biskupské to požehnání jako by bylo ochranou proti těm, kdož na esperantu svolávají blasky. Esp. K.

Summary staročeského léčení. Božec kdyby napadnul dítě. R. Spal černého azamitu na prášek, neb modrého plátna, neb modrého papíru, z toho dej na jedenkrát toliko na špičku nože, smičej s vodou neb se zofem jakýmkoliv a dej dítěti a ve dvou hodinách zase podruhé, a dost, potřetí netřeba. Jestliže není k smrti, ve dvou hodinách opustí ho božec a víc ho nedostane; pakli je k smrti, tehdy po užiti toho prášku netrápí se dítě dlouho, ale v pár hodinách dokoná. To zkoušeno na děti příčinu tento recept, když se kolik dní trápiše a žádný prostředek jiný nepostačil. (Ale jak? Zemřela či se uzdravila?) — **Hirschhorngeist** t. j. s jeleních rohů pálená voda neb spirita ten jen svou prudkostí člověka k sobě přivádí, že má s toho božce moci, když pod nos k vonění a čichu daný bývá a šiloviny též puls na rukou pouten bývá. — **Kuřá oko na nose** neb **na ruce** (které roseno není) namaž hadovým sádlem přikem, a když se do něho vtáhne, nožejčkem ho supitně vyloupneš bez bolesti a více na tom místě neporoste. — **Koňčí chlapcy** upálené, veškerou bolest odjímají z rány takové, které se slé maso přidrží, tak sice že bolestí necítí jako když se zasejpe cukrem neb nickamínkem. — **Šténice** vypudí: Vezmi šténicové koření tak nazvané a zvař, neb také tak smrdí jako šténice a tou vodou obilíš, jako bys seš omýval, neb můžeš také prubovat takovou vodou vápno rozedlávat, když se biliti má. **Item**: Vezmi skopovou šluč, smičej s olejem, vymaž tím všechny štěrby a žádná živá neustane. **Item**: Uvař prášku se síry ve vodě, polej každé místo, kdež je znaméná, pak také tu vodu postav v míse pod postel; sem se šténice slezou a všechny pomrou. — **Komáry a mouchy** vypudí. Zvař v mlíce tlusčného pepře, postav ve stěpinách, kde se nejvíce sletují a sedají; jakmile toho okuší, hynou a pozcepení. — **Vši a hmydy** vypudí. Upraž dobře vlaský kmín, udělej z něho loup, dej dobře ním hlavu zmýti a vši ihned najednou posbudeš. — **Blechy** všechny zabiješ a vypudíš. Chceš-li všechny blechy z celého dome na jednu hromadu sehnati, vezmi hál, namaž ji lištěm neb ježkovým sádlem, postav kde chceš a všechny blechy k ní přiskáčí a na ni se posadí. — **Obráždění prostředek léčby s domu vypudí.** Vezmi bezový květ a vudy do všech koutů nastrkej; nesdrží se dlouho, ale hned jinam odtáhnou. — **Šténice vypudí** jest prostředek jistý: R. Vezmi šalvěj, rozetři na prášek, smičej dobře s olejem a octem a namaž to místo, kde se drží; všechny zcepení. — **Pro lámání neb loupání** v nohách s nastuzení, jenž také podagra nasývají. Do libry másla 4 hrsti šibavek kamenem o kámen setřených se vloží, přidá se hrst soli, udeňuje se to na rendlíku a teplé vždy přikládá, co může se strpěti; jak ochladne, jiné teplé se přiloží, tak dlouho se opakuje, až to odstoupí.

Dřívější duch v Sokolstvu. První kalendář českého Sokolstva, „Sokol“ z roku 1863, obsahuje báseň: Večerní: Slunce za horu zapadá, noc temnou mocí k nám padá. Kriste, světle, rač svítiti, nedej v temnostech zblouditi. Odpusť, což jsme hněvali tě; buďto sjevné, neb ukryté, nedej daň v tom hynouti, přeť v pokoji nám usnouti. Na stráž anděly své postav, strachu pekelného nás zbav, zruš všelikou dábelkou moc, a rač nám dáti dobrou noc.“ A tehdejší sborů Sokolové dovedli mnoho učiniti pro společnost českou věc. Nyní však, čím silněji Sokolstvo markýruje do tu k ideám Husovým, tím více v jeho středu bují nevěra a hněv proti krvi české, která se zbožností nevdává. Sokolstvo ať na menší čestné výjimky stává se v národě štváncem lučavkou. A pak

ještě pronásleduje hrabě katolické „Orly“ pro jejich svérázné sebeurčení, ačkoli přece je samo nechce přijati do svého stádu. Náslané choutky proti jedné části národa jsou špatnou zámkou jak svobody tak vlastenectví.

Dějepisné vědomosti agrárnícko-pokrokácké. Příloha Jihlavských Listů „České Besedy“ má rubriku zvanou „Historický kalendář“, a tam se poučuje: „Srpen 1. 1743 zemřel Alfons Liguori, zakladatel jezuitů.“ Sv. Alfons z Liguori zemřel 1787 a nikoliv 1743 a pak nezaložil řád Jezuitů. Jezuité byli založeni sv. Ignácem z Loyoly a sice 15. srpna 1534 a potvrzen byl tento řád od papeže Pavla III. 27. září 1540; agrárnícko-pokrokáři. dějepisec přičítá však jeho založení teprve sv. Alfonsu z Liguori, který zemřel 1787. Sv. Alfons založil kongregaci Redemptoristů r. 1732. Jestliže si dále agrárnícko-pokr. káři dějepisec oiporuje, je mu jedno; píše dále: „14 srpna 1637 založen ř. z Loyoly řád Jezuitů“. Dobře víme, že agrárníci a pokrokáři jsou s pravdou na štíru, a proto nesmíme se jejich agrárnícko-pokrokářským vědomostem na světlo vydaným diviti.

!! Důležité !!
pro každého.

Následkem požáru v domě č. 141 v Divadelní ulici a s toho vznikající nutně a neodkladně přestavby domu jsme nuceni z nedostatku obchodních místností celý svůj sklad za každou přijatelnou cenu **vypredati**, k čemuž jsme právě obdrželi úřední povolení. Sklad porstává vešmés z modního, dobrého a čerstvého zboží, jako: prádla dámského i pánského, modního osobného zboží, příprav pro švadleny a veškeré galanterie. — Vašenému obecenstvu naoktuje se **velmi nízká příležitost**, při stoupajících cenách zásobiti se levně a řádným zbožím. **Podotýkáme**, že výprodej potrvá jen krátký čas, tedy dobře každý učiní ve vlastním zájmu, když si a nákupem pospíší a této vhodné a nízké příležitosti plně využije.

Fojgl & Bydžický,
Hradec Králové,
Divadelní ulice, proti kostelu Fanny Marie.

Hospodářská hlídka.

Zdravá stavevská pycha silně byla vyvinuta u našich předků, to dokazují nám dějiny stavu seiského i řemeslnického hlavně v dobách, kdy byly pořádky a cechy v plném květu. Tehdy bylo otcovnu chloubou, když viděl svého syna věnovati se stavu, jenž sám náležel. Poměrně zřídka kdy, a to když poměry k tomu donutily, volilo se povolání jiné, ale i v tomto případě hledělo se vždy k tomu, aby se syn nevzdálil příliš od otcovského stromu, aby nestal jako stromek bez kořene, a vyvrácen byl první většinou bouří. Dnes již pycha stavovská u rolnictva, řemeslnictva a malého měšťanstva je v tvrdém spánku, a jen tu a tam probouzí se mezi rolnictvem. Dříve přál si otec mít syna tím, čím sám byl, dnes se však s tím nespokojuje, chce, aby syn byl více nežli on, ačkoliv toto „více“ často jest pouze zdánlivým, ve skutečnosti však znamená to méně. „Chci, aby mé dítky měly se lépe nežli já“ — stalo se slovem okřídleným téměř všech otců i matek. Pochopitelně, vadyt je to lidské a sdá se býti opravdu otcovské, ale neami se zapomínati, že nejkrásnější vede se v životě tomu, který postaven jest do světa úplně cizího, a nestací úkolům svého povolání. Odcouzen sčítane ku věčné a lopotné a nuzné práci. Na svém byt i malém statečku silně vládnoucí rolník, zdatný, dobře vyškolený, v pékách tradicích řemesla vrostlý řemeslník i živnostník, jest spravidla šťastnější, a jest cennějším článkem společnosti, nežli polovládný, který se ve svém povolání bídě protlouká anebo nikdy a nikde opravdově nezdomácní.

Znaky dobré dojnice: hlava jemná s jemnou přiléhavou srstí; rohy jemné, hladké; čelo ne široké s jemným zvlísným chlupem; pohled mírný; uši tenké; mulec široký, jemný; kůže na krku jemná stěsněná; kož prsní hluboký a široký; žebra úzká, od sebe silně vzdálená; hřbet rovný, široký; kůže jemná, měkká; srst přiléhavá, hebká, lesklá; kůže široký; nohy lehké, krátké, rovné; pasnehy malé, hladké; ohon dlouhý, jemný, se silným chvostem; vemeno velké, v před i z zad rozšířené, avšak ne masité; mléčné žíly silné a struky vyvinuté, často i pastruky; velká mléčná jamka; mléčné arcadlo v podobě lýry.

Pečítejte, než kumpíte. Často ohánějí se naší venkovské po koupi usedlosti selekých na př. v Dol. Rakousích, kde jest prý země úrodná a laciná. Nedbajíce, v jakém stavu půda je, ředá je vyplácná, zcela plevalem znehodnocená, suchá příliš anebo mokrem trpící, spoléhají se na chvátu vychytralého dohazovače a kupují bez rozvahy a bez rozpočtu. Vlak se to nějak spraví — a bezstarostně kup podepisují. Dají nepatrný sávdavek, ostatní se připůjčí a teď se začne hospodařit vesele se smutným koncem. Místo očekávané sklizeň přijde neúroda, mokro, sucho, pohromy. Čím uhraditi úroky, daně atd.? Výpůjčkou a kolikrát se to může opakovat? Proto, hospodáři, počítejte

dobře, než koupíte, zejména však nespolehejte se na úvér a přiláči sklizeň. Nemáte-li vlastní jistiny, nekupujte, leč byste získali půdu tak lacino za podmínek příznivých, že se za všech okolností na slušný výtěžek z pilné práce vlastní lze těšiti. Dříve tedy, než se dáte zláskati, bedlivě uvažujte, máte-li kupní cenu v hotovosti po ruce, jsou-li v místě dostatečné síly pracovní za mzdy přiměřené, stačí-li rozum vlastní, zkušenost a dovednost v nových poměrech. Vždy však asi lepším bude zdokonaliti vlastní nezdlost, nežli pustěti se do nových podniků hospodářských v cizích poměrech nezvyklých. Zakupování v cizině se doporučuje jenom těm, kdož z domova mus-jí a mohou-li dobrou půdu získati lacino.

Jadrné krmivo pro slepice, po němž hojně nesou v zimě, jinak-li vše je v pořádku na kuřím dvorci, bez výloh si pořídí každá hospodyně, když dobře usušenou jetelčinu rozdrtí na moučku a smíchá s hrubě mletou moukou žitnou. Občas pak bídí se drůbež brát vařeného a pak na tuku praženého ovesa a pražené obilniny, neb kukuřice jednou denně.

Kyselina octová hubí štěnice. Natřeme jí trhliny a štěrby a štěnice skapnou.

Plíseň ve sklepech odstraníme, poprášíme-li stěny sklepa prachem z nehasného vápna.

Bronzek dobře kosa zbrouští, přidáme-li do krbu (růžku) octa.

Slivní prach je dobrý proti dřepčákům, kteří vám ohrožují zeleninu. Prachem tímto posype se zelenina z rána.

Černá řetkev. Pilným pojidáním černé řetkve lze se prý zbavit močových kamínků. Dle zápisů našich předků jest též černá řetkev výborným prostředkem proti bolení na prsou, proti kašli, stěvním i žaludečním katarhům

Rolníci a dělníci, čtete a rozšiřujte

brožuru, jež vyšla v Čas. Úvahách pod názvem:

Příčiny sociální nespokojenosti.

Píše Čeněk Semecký.

Cena 16 hal. Při hromadných ob-
— jednávkách značné slevy. —

Objednávky vyřídí administrace

„Časových Úvah“
— v Hradci Králové. —

Školský obzor.

Republikán o škole. V době, kdy biskupové francouzští vydali zákaz užívati ve škole některých náboženských závažných příruček, uveřejnila svobodomyšlná revue „Temps meillieur“ následující stať o škole: „My, staří republikáni, čekali jsme mnoho od školy a jejích vychovatelů pro osvětovou činnost ducha lidského. Programy, všeobecné rukověti, občanská morálka, reálná nauky byly čistě deistické a oduševnělé. Bůh a povinnost k Bohu byly na svém místě. Žádná církev, ani církev římská neměla ve škole rozhodčí slovo, žádná nedominovala (nepanovala), ale každá byla respektována. Bohužel! všechny tyto krásné představy o škole ležící a jejím osvětovém poslání — jsou ty tam. Valná část učitelstva — většinou to špihaři a lžiřklouni, mající svého přesvědčení, ukládají škole jiný ideál. A jaký ideál? Vyrvati Boha ze svědomí, učiniti z každého dítěte Francie bezbožce, materialistu, zavilého nepřítel

kožatva a protivníka křesťanství. Takový jest ten smutný program, který posiluje leda protivníky republiky a napomáhá nepřítelům demokracie. . . . C) zde bez obalu pravíme, a byt by ná: kdo považoval za vše, čím nejsme, pravíme proto, že jest to pravda a poněvadž jest krásné hlásati pravdu. Republika bezbožectá znamená konec republiky; demokracie bez Boha jest sesurování lidstva; národ bez náboženství jest jen sptěním pekla se všemi vředy, se všemi zločiny a bédami lidskými za nejemutnějších dob ve světových dějinách“.

Česká zemská komise pro ochranu dětí a péči o mládež v Čechách vydala svou prvou výroční zprávu, která svědčí o dobrých výsledcích. V českém území napočteno 2006 dětí potřebných ochrany pro tělesné neduhy, 1566 slabomyšlných, 718 mravně ohrožených, 207 epileptických atd. Hned prvním rokem přispívá komise na výchovu 128 dětí a zřídila kolonii v Uhřetěvsi, kdež dostává se vychováni 24 dětem, kdežto 3 jsou ve výchovné královéhradecké. Celkový počet dětí komisi zaopatřených obnáší již 347. Rovněž finanční rozvoj jest zdárný. Za minulý rok přijato přes 150.000 korun, tak že bylo celkem 141.649 K čistého jmění. Hlavním příspěvkem přispěl výnos žákovských sbírek (přes 62.000 K) a státní subvence (40.000 K). Úkol této komise jest nejen lidumilný, ale i hospodářský, mravní a národně velmi důležitý, poněvadž náš žitnou výchovou těch dětí, z nichž nepřítel osudu stávají se později hlízky společnosti, odstraňuje hned s počátku příčiny této vady. Komise hledí proto činnost svou příslušně propagovati, dokazující, že preventivní opatření před pozdější mravní i tělesnou zkázou zanedbaných dětí přináší dosud nedoceněný užitek. Vznášá nám tu středisko pro lidumilnou práci, která vedle péče o mládež, prováděné zemským výborem, jenž má k dispozici 600.000 korun ročně ze společné sítě pokladny, zajistě časem plně bude moci konati svůj těžký a blahodárný úkol za pomoci všech lidí dobré vůle.

Sociální besídka.

Sociální demokraté stávají se stále upřímnějšími. Centralistům a autonomistům na Moravě jedná se před volbou do Všeod. nemoc. pokladny o uchvácení výnosných úřadů a proto na sebe dorážejí se vši prudkostí; přiznávají stále více ty věci, které honěvnatě popírali, když seděli svorně u jediného bohatě opatřeného stolu. Autonomistický Vaněk na př. napsal 11. srpna v „Rovnosti“: „Dokud byl Jura předsedou pokladny, konaly se volby a valné hromady v „redutě“, kde se za jediný den více zaplatilo za propůjčení místnosti a nábytku, než kdyby volby trvaly v Besedním domě celý týden. Remunerace, které sobě Juronci kamarádky mezi sebou odhlasovali, k vůli čemuž rozhněvaným členstvem z pokladny přímo byli vypráskáni, obnášely 3 až 4 tisíce korun, ale v žádném z nich svědomí se neozvalo. Jako se neozývá ani nyní, když v ústavách jejich německými kamarády řízených za peníze členů uspořádá se banket, dělají se výlety, na nichž dobře se mají lidé, ku zdarma pohostění i zvláštní diety si dají vyplácet. Slyšíte dělníci? Tohle Vám ti dobří hospodáři neřeknou, rovněž jako Vám zamílí množství jiných zajímavých věcí, na příklad příjmy vídeňských a německých sekretářů. Nevyčítáme jim to, ale když oni zdravou sondnost Vaši uvěsti chtějí na scestí, je dobře jim i toto připomenouti.“

O centralistech pak píše Vaněk dále: „Letos vstupuje na kolbiště volební nová strana, strana povstalců, lidí, kteří kdysi v československé sociálně-demokratické straně sice stávali, se zásadami jejími se však nestotožňovali, a trvali ve straně jen proto, aby v ní připravovali půdu politickému indiferentismu (honestejnosti) a preparovali dělnictvo pro ony činitele, kteří český lid hospodářsky i kulturně se stálé, sami i obci soustavně samedbávali, politicky i národnostně jej smánilovali.“ (Ale proč to Vaněk už dávno dříve neřekl?) Slepá zášť jejich nezná mezí a proto vrhají se na správu pokladny, vyklíkují, že správu tuto nahradí svými lidmi. Víme, nač při tom spekulují. Počítají na pomoc německých fabrikantů a německé radnice, která rozumí se jako vždy i nyní jest ochotna ničiti a potírati všechno, co není opatřeno jejím cejchem.“ — Zde tedy „Rovnost“ znova obviňuje sociální demokraty ze spojení se s fabrikanty.

„Právo lidu“ zase 17. srpna praví o ústředním orgánu soudruhů rakonských: „Ar-

beiter-Zeitung“ vždy nepokrytěji ukazuje, že centralisté obstarávají docela jiné zájmy než zájmy českých dělníků. D) nedělního čísla nechává si psát z Brna, že čeští soudruzi, kteří nechťeli vydat německým centralistům všechny své instituce, jsou volební švindláci . . a dokonce jim upírá název sociálních demokratů. Dle toho by byl sociálním demokratem jen ten, kdo slepě poslouchá německé soudruhy vídeňské a nadává českým sociálním demokratům, kteří se odvažují mít svůj samostatný názor na formu organizační a na soc. demokratickou taktiku . . . Ale tážeme se, jak se chovali ve Vídni němečtí centralističtí dělníci obvinění vůči svým českým kolegům při volbách do hromady pomocnické a nemocenské pokladny? . . . A jak se chovali při volbách do poslanecké sněmovny vůbec vůči českým soudruhům? Tedy prohlásil dr. Adler, že nad právem minority (menšiny) stojí právo majority (většiny) A touto frází omlouvají němečtí soudruzi zamítnutí každého sebe oprávněného práva českých soudruhů ve Vídni a také v území zněmčeném v Čechách a na Moravě? Ale kde běží o menšiny německé, tam se výrok Adlerův obrací ihned ve svůj pravý opak a „Arbeiter-Zeitung“ píše, „že nad právem majority stojí právo minority“ a kdo tomu nechce věřit, tomu nechává brněnským dopisovatelem upřít právo zváti se sociálním demokratem.“ Tak a podobně dále tepe „Právo lidu“ teprve nyní šovinistickou nacionální zaujatost německých soudruhů, o níž však přece dobře vědělo už dávno dříve.

Okradli nemocenskou pokladnu. A tentokrát to stálo skutečně za to. „Gazeta Narod. wa“ uveřejňuje odhalení panamy, objevené v nemocniční pokladně v Dražobyci v Haliči. Pokladna byla spravována soc. demokraty. Přes půl milionu dělnických peněz ukradeno! Nemocenská pokladna dražobyčská neujde vyhlášení konkursu. Roku 1909 měla 689 400 K příjmu a 79 800 K výdání, mělo by tedy býti v kase 609.600 K na hotovosti, ale je tam, jak sami socialisté přiznávají, sotva 66 000 K na hotovosti, z nichž bude třeba zaplatiti 70.000 K dluhů lékárnám a nemocnicím, tak že pokladna má 4000 K nekrytého dluhu. — Tedy přes půl milionu korun rozkradeno! To už stojí za to. Přikvápí aspoň nyní „Čas“ s nějakým mravokárným říkáním, jakým přímo plýtvá proti příjmům kněžským? Masaryk nedovolí, protože pro udržení své popularity potřebuje radě pomoci jako soli.

Vklady na knížky úrokujeme 4% ode dne vložení do dne vybrání. Vkladní knížky zdarma

Vklady na běžný účet úrokujeme taktéž 4% ode dne vložení do dne vybrání.

Půjčky na hypotéky poskytujeme na úrok 4 1/2% a na úmor libovolný.

Zdlohy na cenné papíry poskytujeme na úrok 5%.

Eskompt směnec za nejmírnějších podmínek, bez provise.

Schůze ředitelství konají se týdně, zpravidla v pondělí.

Prodej menšího hospodářství.

11 korců melioračně zdrenovaných jest za příčinou nezhoditelné nemoci hospodářovy za výhodných platebních podmínek s volné ruky na prodej.

Bližší správu podá majitel

Josef Touc
v Králové Lhotě.

Pošta Meziříčív v Čechách.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.**

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 14. 29. nově bláho Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, střešními,
vstávacími.

Veškeré rozpočty, akvizice i odborná rada bezplatně, bere
všichni zájemci ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěle)

doporučuje P. T. veleřádně, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a keřového náčiní.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franco zašlou.

Koberce

JAN

Záclony

STOUPA

V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Havelovky. — Pláště do deště.

Přikrývky

flanetové, se srsti velbloudí.

Pokrývky

na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

**v bohatém
výběru.**

**Zbytky koberců
za snadné
snížené ceny.**

**v cenách
nejlevnějších**

Josef Mikulec

v Hradci Král. č. 241.

(naproti realce)

odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se uctivě ku provedení veškerých

pozlacovačských

a řezbářských prací

na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgického
předpisu, v solid. provedení a mírné ceně,
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Josef Štěpán,

**odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,**

doporučuje závod svůj veleřádněmu duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacení

**oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i**

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným

v Hradci Králové,

— (proti Grandhotelu) —

přijímá vklady na knížky

— za 4 1/4 % až 5 % —

úrok a to dle výpovědi.

— Složní listky na požádání zdarma. —

**Uhlí nejlepší jakosti
oc nejlevnější.**

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franco na každou stanicí.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné cenníky.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:

V PRAZE Josefovské náměstí palác Ob-
chodní a živnost. komory.
V TURKOVĚ náměstí vklady 4 až 4 1/2 %
Akciový kapitál K 24.000.000. Rezervní fondy
K 1.400.000. Výhledy K 24.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bursovní.
Rokovní zpráva a listiny (bez úplaty). Obchod
uhlím, železnými, smaltovanými, vlnou a kápnem.

Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch.
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň.

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i drátové ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ruší. Správky se rychle vyřizují.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

cís. král. dvorní a komorní fotograf J. F. LANGHANS

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

O Kávu O

zelenou dobrou prodávám

1 kg. za 2 K 20 h.

F. Chrudimský

v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 60 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 26. srpna 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILULKY:
V PRAZE: Josefovská ulice 10. Ob-
chodní a živnost. komory.
V TURNOVĚ: národní vily 4 a 4 1/2 %
Akciový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 24.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bancevní.
Kauční podnik a faktur (bez účtů). Obchod
obilím, železnou, dřevem, vlnou a lnomem.

Pohledy na národnostní otázku.

Nikdy se nepsalo o národnostní otázce tolik, jako v časech nynějších; málokdy tolik duševní energie a hmotných obětí bylo vynaloženo jednak na národní obranu, jednak na útlak národa cizího, jako v době přítomné.

Celým vzdělaným světem hýbe otázka národnosti. V Čechách na př. téměř při každém kroku narazíš na stopu národnostního boje.

Rvávy boj vede se zcela nekulturně, barbarsky. A možno říci, že právě nacionalističtí pracovníci národů kulturně nejvyspělejších svrhají se v nejdrsnější barbary při útisku národů slabších. Toť důkaz, jak zbankrotily právě nejsilnější rozběhy moderní filozofie, která se ohlubila, že zavede nejryzejší, upřímnou humanitu beze vši pomoci náboženství; ba prý teprve tehdy humanita vstoupí vítěznou svou koronou, až bude „klerikální“ církevnictví úplně potřeeno!

Chvástavosti bláhová! Jest anebo byl snad nějaký velký církevník Wolf, Schönerer, nebo Mommsen? Jsou snad církevníky ti němečtí a maďarští volunomyšlenkáři, kteří radí, aby se zacházelo se Slovy jako s námořní tvář? V tom se přední moderní filozofové úplně srovnávají, že i malým národům má býti dovoleno svobodně žiti. Kde však zůstává autorita těchto vědců, jedná-li se o praktikování takové zásady? I nejnaděšenější stoupenci těch filozofů zapomínají úplně na theorii svých oblíbenců, jakmile dochází k národnostním třenicím. Počínají si bezohledněji než lidé necivilisovaní. A kdyby určité vyslovené a hájené zákony nepoutaly fanatikům race, docházelo by k masakrům krvavějším, než jaké jsou leckde v Africe.

Určité a nejupravňejší rozřešení národ. práv přineslo křesťanství. Ze máme vlast svou milovati, to nám dokázal příkladem Kristus, když vidě Jerusalema, plakal nad ním a srdceryvnými slovy želel jeho příštího pádu. Prorok Jerusalemem pronásledovaný pláče nad jeho budoucím ztroskotáním! A jak se měl národ israelský chovati dle Kristových zákonů k národům jiným? Nejzarytější zášť jevili synové Judovi k Samaritánům. Proto právě užil Spasitel krásného přirovnání o milosrdném Samaritánovi, poukazuje, že každý člověk jest náš bližní, kterého máme milovati jako sebe samy. Nacionalistickou přemrštěnou pýchu židovstva krotí pochvalením nežidovského setníka, předpovědáním, že lidé od západu i od východu stolovati budou s patriarchy, zatím co synové Judovi budou uvrženi do temnoty zevnitřní. Otevřeně projevoval, že jeho evangelium bratrské lásky nemá urovnati společenské a náboženské poměry toliko mezi syny Abrahamovými. Přikázal apoštolům, aby učili a křtili všechny národy. Listy apčtolské ještě podrobněji vysvětlují, že lidé z různých národů nejsou více nebo méně před Bohem cenní, že všichni všichni vůbec mají se milovati.

Zda hlásání takové nauky mohlo plynouti bez praktického výsledku? Vždyť mělo autoritu nejvyšší, Boží. Autorita taková platila víc než slova sta filozofů; byla to autorita od křesťanů všele přijatá. Antický Řím z národů porobených dělal otroky. Leč pokřtění zámožní

Římané netoliko se na cizí národy nehněvali, ale i svým cizozemským sluhám věnovali lásku bratrskou. Nastalo stěhování národů. Zájmy hospodářské vedly k bojům krvavým. Ale jakmile stěhující se národ přijal křesťanství, hned nejdřsnější divokost se zmlátila; bratřil se s poraženým nepřitelem, v mnohém se mu připodobnil a hledal přátelství s pokřtěnými sousedy. Ovšem různé despotické výstřelky propukávaly někde znovu. Ale tolik jest jisto, že bez společné víry křesťanské by se bývala stala Evropa na dlouhá staletí jevištěm nejkrvavějších národnostních bojů, rejdištěm lupičských kmenů, že by bývalo dlouho panovalo výhradně právo pěstí.

Čím více papežská moc vzrůstala, tím lépe do pozadí ustupovala otázka militarismu, poněvadž přemnoho národnostních a vůbec státních sporů roznětila způsobem nekrvavým autorita Petrova stolce. Rytířství kvetlo, ale strohý duch militarismu antického zanikal. Více energie válečné věnováno boji za osvobození Svaté země a atiskovaných křesťanů než vzájemným válkám.

O vlast-nectví mluvílo se tehdy pramálo. Nebylo potřebí umělého rodmýchování lásky k vlasti. Každý pokládal lásku k pokrevencům, k rodné půdě za něco samozřejmého — jako lásku matky k dítěti. A jako i moderní matka pokládá zvláštní ujišťování o své lásce k dětem za největší zbytečnost, tak tehdy se pokládalo za věc přebytnou chlubení se patriotismem. Proto jest holým nesmyslem tvrditi, že vlastenectví tenkrát spalo. Nacionalní žár zaplál prudec, jakmile byl drážděn. Podmínky k přirozenému přilnutí k národu a vlasti byly ve středověku daleko příznivější než nyní. Ve spojitých tehdejších rodinných poměrech, kdy nadto členové rodin byli podmínkami životními úžeji semknuti než nyní, vyvíjela se soudružnost pokrevenská přirozeněji než nyní, kdy děti z těchto rodin rozprchávají se houně do cizích zemí k vůli obživě. Komunikační prostředky byly velice nedostatečné, tak že scházela příležitost k rychlému rozptýlování rodin a obyvatel jednotlivých obcí. Obrovská většina středověkého křesťanstva živila se zemědělstvím, které připoutávalo nejmocnější lid k rodné půdě. A šlo-li se do boje proti cizím vešelci, dalo se to s upřímným nadšením a zájmem, poněvadž každému nastávala povinnost hájiti zároveň půdu nejvlastnější, rodinný pozemek. Ostatně v samých hrazených městech dědila dům i řemeslo generace po generaci, nebylo cizáků, kde by se střídali obyvatelé každý rok.

Přirovnáme k poměrům těm osud nynějšího dělnictva, které spěchá v davech od města k městu, od vesnice k vesnici, z jednoho státu do druhého. A teď stále mnozíci se intelligence, která jest nucena býti přelstivým ptačvem, jinoši odvádějí k plukům do cizích krajů, atd. V naší zemi ještě před několika lety měli zemědělci převahu; nyní však již nabývají číselné převahy lidé, zaměstnávaní již se průmyslem. A ti jsou živlem velice pohyblivým. Zkrátka proti středověku jest tu plno elementů, které rozptylují násilně pozornost věnovanou rodným místům a vlastní krvi. Největší davová, mezinárodní mechanice, která přirozený vlastenecký cit utvářovala nemůže! Proto není divu, že se sahá k umělým prostředkům, že se svolávají řady krajanů do národních organizací, že pořádáno tolik národních slavností k utvrzení citu, který při velkém sociálním a hospodářském vlnobití se lehce otupuje.

Tudíž řekli jsme, že ve středověku bylo ryzí vlastenectví úplně zdomácnělé, třebaže se neprojevovalo záštim proti národnosti jiné. Společné rodiny tvořily řádné obce a tyto dobrý silný národ. Přispívaly k tomu jak podmínky náboženské tak tehdejší kultura. Nyní však tolik škodných okolností dusí čistý národnostní žár a nejnntnější národní snášlivost, že celé davy s ohledem na veřejné mínění lásku k vlasti a národnostní mírumilovnost pouze předstírají. I při nepatrné prakti-

cké zkoušce tací „vlastenci a humanitáři“ nadobro propadají.

Lidé hubojící na militarismus zbrojí sami ze všech sil jiným a to velice nákladným způsobem. Ministři každou chvíli prohlašují, jaká dobrá shoda panuje se státy sousedními a přece zbrojí o překot, poněvadž ve skutečnosti mají veliký strach před útokem. A podobně skoro každý větší národ ujišťuje národy jiné o své touze po národnostním míru, národní spravedlnosti; ale žádný národ tomu nevěří, poněvadž se pozoruje zřejmá, jak se šiky horečně cvičí na přepad. A velký národ nevěří zase, že by se menší národ spokojil s mocí svou a hranicemi dosavadními, kdyby mu byla dána plná svoboda. V obranném snažení menšího národa čije přípravu k ofensivě. A proto i sebeobranu nejvíce oprávněnou suazí se zmáti. Tam jsme došli po „temném“ středověku. Leckde více sil se věnuje nacionalistickému boji než skutečné, všelidské kultuře, o jejímž vysokém významu tolik mluví právě národní fanatikové.

Kdyby obě národnostně válčící strany odložily větší část zbraní (poměrně k číselnému počtu), zůstaly by národnostní hranice v témž stadiu jako při boji nejarputnější, při němž i poslední zálohy jsou volány na bojště. Na př. žádný německý filosof nedovede ani nejvybranější sofistickou dokázkou, že si Němci v Čechách přejí mír spravedlivý. Německá menšina proti všemu právu přirozenému i historickému chce mítí tuhou nadvládu nad českou většinou. Zde i nejprostší filosofo rozhodne zcela určitě. Němci už vyplývali na boj milliardy, Češi na obranu milliony. A výsledek toho zápolení? Po tři desetiletí národnostní čára mezi kmenem německým a českým jest skoro stejná. Z této zkušenosti by se mělo vzíti naučení pro budoucnost. Leč fanatismus i velkých německých učenců jest tak veliký, že také zde osvědčuje se okřídlená věta: Z historie naučí se chápati lidstvo jen tolik, že se z ní pro budoucnost ničemu nenaučí. (Dokonč.)

Volné listy.

Rozkládání kořalky. Před čtrnácti dny jsme ukázali na onu část slovnatě naší české intelligence, která se nestyděla projevovati okázalé sympatie španělskému revolucionáři Ferrerovi. Prapor v čele všech nesli ovšem pokrokaři, kteří své souhlasící výkřiky ukládali v „Času“, jenž v záhlaví svém vyzdoben jest výrokem, že všeliký pokrok nenasilně se děje.

Že Ferrer nebyl pravým bojovníkem za svobodu, že ve jménu pokroku a osvěty pustil uzdu všem dravým pudům a chťcům, dokázaly drancování a vraždy, páchané jeho stoupenci a žáky. Ferrer jednoduše následoval příkladu oně luzy, která hrozně proslavenou pečť vtiskla revoluci francouzské a která velké myšlenky člověčenstva pustě zhanobila.

Taine ve svém „Konci revoluce“ mistrně líčí onu chásku, jejímž duchem prosáknut byl Ferrer. Uvádíme tu některé ukázky z Taine, aby naše veřejnost jasněji posoudila, jaké tendence ona slovnatá část naší intelligence dovede schvalovati. Taine líčí průvod, jenž bral se nejprve do sněmovny francouzské a pak do chrámu Matky Boží, aby tam prohlásil za nejvyšší bytost: rozum. „Pohleďte na jednu kejklovinu“, praví Taine, „kejklovinu z 20., 22. neb 30. brumaira. Kejklovina se opakuje a to zěkolikrát za týden, jednotvárně, skoro beze změn. Průvod lític a čahounů přichází ke dveřím sněmovny. Ještě jsou opilí kořalkou, které se napili z kalichů, když se najedli makrel namažených na patenách. Ostatně cestou se ještě napájeli. Sedíce obkročmo na oslech, které nastrojili v ornáty a které řídí štolou, zastavovali se v krčmách a podávali kalich. Krčmář s pinton v ruce nalil do kalichu, a na každé zastávce vyloktali ráz na ráz troji doušek, posměšně napodobující mši, kterou prý takto vytáhli na ulici po svém způsobu.

Rota, která jest rozváděna, přeje si tančit carmagnolu, a sněmovna s tím souhlasí. Ba i nákteři poslanci vyjdou s lavic svých a povyskočí si s pouličními děvčkami. Za herečkou v krátké sukni a v červené čapce, která představuje „Svobodu a Rozum“, poslanci krácejí také v červené čapce; smějíce se a spívajíce, jdou do nového chrámu. Jest to chrám prkenný a lepenkový, který vystavěli na ohoru chrámu Matky Boží. Sněmovna svou přítomností posvěcuje orgii jediného druhu, ne snad posvícenské veselí, nýbrž noční toulku, masopustní merendu vychrlitých a hrozně otrhaných pepiků.

Takto se zneřádit okatě a pustě, bratří se s opilci pokoutními a běhnami bampejsovémi, přijímat jejich polibky provázené škvarkem, to jest obtížno i pro ochotné poslance. Větší polovice poslanců měla předem již krajní hnus z toho a zůstala doma. Nechtějí přijít do sněmovny, ale Hora (radikální strana ve sněmovně) pošle pro ně a soudní sluha je přivede. Jest třeba, aby účinkovali svou přítomností a svým blahopřáním k znesvěcení a k odpadlictví, které nastane. Jest třeba, aby schválili a odhlasovali to, co se jim protíví, nejen výjevy nevkusné a bláznovské, nýbrž též zločiny, vraždy nevinných lidí, vraždu svých přátel. — Zdali pak naši pokrokaři nenutili svým tiskem, aby všichni lidé schvalovali vraždy a zločiny ferrerské, zdali pak nespílali zpátečnický všem, jimž se surovosti ferrerské hnusily?

Pisatel těchto řádků dále se do řeči o této věci s jedním gymnasiálním professorem, stoupencem strany Masarykovy a tázal se ho, jak jest možno, že zejména středoškolská pokrokaři proti ferrerským orgiím svého tisku neprotestovali. *Onen pán odpověděl, že jednotlivci proti proudu plavati nemohli.* Tato odpověď podobá se oné, kterou dal jistý rozvášněný revolucionář francouzský, když mu vytýkali netečnost vůči obecnému vraždění. Odpověděl velmi vystižně: „Co zmůže sklenka vína v tomto přívahu kořalky?“ Takovou kořalku rozlévaly ve veřejném mínění českém všechny ty noviny, které nestyděly se ve Ferrerovi hájiti všecky vraždy a revoluční bouře španělské v Barceloně. Ve jménu Ferrera žvanili o svobodě, ve jménu Ferrera kejklařili o pokroku a osvěť, ve jménu boje protiklerikálního šlapají základní práva člověka a odpravují svobodu samu.

Na příklad „Cas“, tento výlupek všeho kejklaření a neupřímnosti, opovažuje se drze terorizovati občany, kteří ducházejí do kostela. Aby drzost svoji nějak opentlil, vynalézá nové obraty a nové kombinace své prohnané sofistiky. Jdou-li členové obecního zastupitelstva do chrámu, podstrkuje hned společenství samosprávy s církví. Radnice, třeba svobodomyšlná dle „Casu“, která neopomíjí účedně osvědčiti své poddanství, nebude mti nikdy dosti pátěře odepřít drobné služby službám církve a jejích zájmům.

Rozumný člověk ovšem nevidí v tom žádného přisluhování církvi, nýbrž jen skutek svobodného rozhodnutí a vlastního práva, ale potřeštěný realistický novinář poznává v tom svůj život, z něhož posiluje svoji štvavost a smocňuje přívál své kořalky. Že toto rozlévání kořalky rozumní lidé nemohou již snést, ukazuje příboda aymburská, v níž svobodomyšlní lidé vespřeli se teroristické hantýrce, kterou „Cas“ opovážil se jim diktovati, co jest jim činiti a co nikoli. Jest nejvyšší potřeba, aby svobodní občané důsledně odmítali toto rozlévání kořalky a toto nestoudné dryáčnictví, které směruje vlastně k tomu, aby každý jmin byl zpátečnickem, kdo nechce býti katem svobody katolických křesťanů.

Kongres pro volné křesťanství a náboženský pokrok. Berlín jest tím místem, kam sjeli se němečtí i němečtí, aby poskytl světu zajímavého divadla. Proměny byly mnohé řeči a mnohé názory. Vývody většiny řečníků byly nejasné a často si odporují. Bylo v nich mnoho volné obrátnosti a ještě více volného křesťanství a proto nebylo ovšem také náboženského pokroku.

Neat sajisté náboženským pokrokem smetaná teorie, která nemůže býti podkladem praktického náboženského života. Na sjezdu nebylo vysloveno nic nového, co by mělo nějakou cenu, a staré myšlenky známy jsou po rásnu z časopisů, novin a knih. Pánové rozešli se tak, jak se sešli, totiž s nejasností a smatky. Na nejvyšší může z nich každý říci: „Byl jsem na kongresu pro volné křesťanství a náboženský pokrok.“ Nic více. Budou-li vydány všechny řeči ve zvláštní knize, bude to zboží jen knižné, určené pro zvláštní milovníky, nebo také nemilovníky, kteří budou čísti, aby z nedostatku jiné knihy nějak ztrávili čas. Také nikdo z účastníků nebude se moci starati, aby myšlenková látka sjezdová se rozšířila a úkol svůj vyplnila. Nevěděl by, s čím začít, nebo obával by se, že to, čeho se obáje, odporuje myšlence jiné, která rovněž sklídila souhlasného posluchačstva.

Ze mluvívá pravdu, dovědšaje dr. Simek, dopisovatel „Casu“ z Berlína, který praví: „Ocenit význam sjezdu tak *volného a tak rozmanitého* jest vše nemožné. Pouze besprostřední dojem lze podati. Může-li protestant dobře vše posoudit, řekl bych, že jít na takový kongres, jest putovat na moderní — pouť.“ Souhlasíme úplně. Na pouť v hrámech jsou vyloženy také mnohé věci a každý si může koupiti, co chce. Že celý kongres neudržel náboženského pokroku, patrné jest ze slov dra Šimka, který nemoha nic určitěho vytýčiti, vyplňuje svůj posudek ohebnými a pružnými slovy, jejichž určení jest, aby si je čtenář dnes ve svém listě přečetl a zítra na ně zapomněl. Jako kongresu, přihlíží se vždy těm, kdo vadělení Krista, usilují o volné křesťanství.

* * *

A zase jedna hospodářská nespokojenost. S letošní valnou hromadou „Zemského Učitelského Spolku“ projevuje nespokojenost část učitelstva v „Přehledu“ těmito slovy: „Ale ukázalo se přece, že dnešní směr vedení nespočívá již na půdě zcela pevné. Není důvěry k hospodářství v ústředí. Projevy nedůvěry nebyly sice hromadné, ale nedůvěřivé hlasy jednotlivců jsou neméně závažné a přiznací. Stálé tajemí výsledků, jejich dodělávání se hospodářské podniky, musí vyvolati nedůvěru. O finančním hospodářství Z. Ú. S. se členstvo nikdy nic zcela určitého nedoví; nikdo — vyjma zasvěcené — neví nic o skutečných poměrech v knihkupectví, v záložně, o skutečném výnosu pojišťování atd. Jen zasvěcení vědí a dávají na jevo, že vědí, a umoudřují nezasevěcené zase neurčitými slovy... Ostatně vidíme-li, že moravská organizace učitelůká uveřejňuje ve svém věstníku podrobné účty, že to činí i německá organizace, že konečně beze škody to činí u nás „Dědictví Komenského“, musí se konečně to stálé předstírání taktických důvodů zjevit jako jakási vytáčka.“

Tak vidě, páni od Z. Ú. S. mluví tolik nejasně o klerikalismu, jimž se dávají neúnavně pronásledovati, a rovněž povážlivá temnota zakrývá i jejich finanční hospodářství. Snad bylo by prospěšnější, upustiti poněkud od zdělávání válečného plánu proti klerikalismu, a věnovati se více finančnímu hospodářství, které nemiluje taktických prostředků ut.lování, nýbrž jasné denní světlo.

Obrana.

O vymohlí lidu agrárních? Velikou porážku utrpěla agrárnícka chvastavost při boji řepařském. A pak byly otiskovány ve „Venkově“ správy, které svedly rolníky tak, že obilí neprodávali, čekajíce dle ujištění „Venkova“ na zvýšení cen. A hned na jaře ceny vázaly — poklesly, čímž připravena rolnictvu škoda ohrovená. Chmeláci již dříve stratili mnoho tím, že sedli na lep trních správ „Venkova“.

Vábec vedení strany agrární oslepovalo rolníky velikým alibováním, příkrými útoky proti těm, kteří se odvážili kritizovati kotrmelce agrárnícké; hned nastával pokřik proti „nepřátelům rolnictva“. Agrární pohlaví také k váli variaci dovedli si zabráti na velké radikály, jen aby byl lid udržován v domněn, jak velikou starost agrární poslanci vyvinují. Po tři roky „Čep“ svým čtenářům namlouval, že agrárníci vymohou rolnictvu vyšší ceny dobytka.

Leč již 6 června t. r. sevrkla se agrární kuráž tak, že napeal „Venkov“: „Lháť a podvodník je, kdo by tvrdil, že agrární cla neb agrární politika by dovedly zvýšit cenu dobytka a obilí.“ A dne 8. srpna v témže „Venkově“ říše poslanec agrární napeal tato slova: „Věru vypadá to s tou agrární přemocí v Cislajtánii velmi blbě! Chce-li se o ní mluvit, pak může se tak činiti jen s ohledem na agrárníky druhé, uherské poloviny říše, kde jest agrární vliv činitelem rozhodujícím. Také jenom s ohledem na Uhersko byly stlačené kontingenty dovozu rumunského a srbského dobytka na dnešní úroveň, protože by uherská vláda nenalezla jinak většiny pro parlamentární schválení obou těchto smluv. S agrárníky naší poloviny říše si vláda hlavu nelámala, neboť věděla, že ve své nacionální rostlístěnosti neznamenají pranic. Jedno jest jisto: To, že agrárníci rakouští vděčí za každý agrární úspěch agrárníkům uherským. Nebyti jich rozhodujícího vlivu, měli bychom již nejen hranice otevřeny pro neomezený dovoz živého dobytka z cizozemské, nýbrž i ochranná cla obilní by byla bývala již dávno pryč. Takovou pouze sílu má totiž ta vážená přemoc agrárníků na radě říšské!“ Tedy takto doslova přiznává se v hlavním agrárním listě sám agrární poslanec říšský Špaček. Přiznává se, že čeští agrárníci neznamenají na říšské radě pranic, že vláda se na ně pranic neohlíží, a pak-li něco se pro rolnictvo vymůže, že jedinou zásluhu o

to mají Uhry (kde jsou jen 4 agrární poslanci!). Že tomu tak, patrac na poslední smlouvu rakousko-srbskou! Když ji vyjednávala vláda před 3 roky s Práškem, který byl ministrem, připuštěno sem 105.000 kusů dobytka (70.000 vepřů a 35.000 volů). Když vláda letos smlouvu vyjednávala (když Prášek v ministerstvu nebyl), připuštěno sem jen 70.000 kusů (60.000 kusů vepřů a 20.000 volů), tedy o 35.000 kusů méně.

Ejhle, jak se přiznává nyní k malomoci tisk ten, který dříve aliboval hory dolů! A tato strana že pomůže netoliko rolnictvu ale českému národu celému?

Kritický postup choreby syna Helena. Machar se ohání dále nalomeným to-porem kolem dokola, jako by nepozoroval, jak chudák z pola oddělenou plátkou hrubého dřevce bříšká komicky do lecky vlastni. Staré nadávky bez únavy opakuje a nové vynýší. Listy jiné — i pokrokařské — a útrpným, upřímně soucitným mlčením sledují, kam až klesá, jaká polenová slova vypouští, nejvšit český básník, jakých triků se chytá, aby se vymetil za to, že se jiní opavávají volně mýsliti. I katolíci litují muže, který sebou lomouje tak divoce, že zapadá do rozbrzděného bahna stále hlouběji a jenž v křesťovských záchvatech hází do větru cetky, které na něho navěsili neupřímní, falešní přátelé.

Nebožák ohňapá v pravo v levo po štěrku, jímž by zaplašil příšeru škytavého mniacha, který mu hučí do svědomí ve dne v noci: „Dokaž, nejlepší český člověče, že jest pravdou, co si tvá báječná fantasie o mně vyčarovala.“ Syn Heliov s vlastní chytrostí jest v koncích a místo heliovského vřetu hledá jako ubohý opěšalec oporu u duchů podprůměrných, upírá lačné zrak k novým surovým anekdotám, vy-vlečeným ze spodních stok.

Ejhle příklad! „Lidové Noviny“ semity Stránského dne 12. t. m. přinesly zprávu, že prý P. Kaván z Valaš. Meziříčí v pondělí dne 1. srpna večer stoupal po žebříku na senník, kde spala kyprá děvčeka. Prý byl však se žebříku sehnán hlídačem, který ho považoval za sloděje.

Tato zpráva byla ovšem vymyšlena na potupu kněze, který jest moravským pokrokařům jako katolický žurnalista velice nepohodným.

Leč již dne 16. t. m. (v úterý) napealy toto odvolání:

„Ku zprávě o P. Kavánovi z Val. Meziříčí, kterou „Lidové Noviny“ přinesly, se dovídáme, že obsah její se nesebídá na pravdu a že se na pravdu sebídáti nemůže, poněvadž P. Kaván kritického dne ve Val. Meziříčí vůbec nebyl. Mystifikace, jejíž obětí jsme se stali, jest nám stejně nepřijemna jako duchovnímu, jehož čest již byla postizena a neváháme dáti nepřítomnému prohlášením zprávy dotýčné za nepravdivou dosti učinění, na něž má právo.“

Přes to však soc. demokratický „Duch Casu“ (jehož velikou oporou jest chráněnoe Macharův Juda) otiskl zpuslon vymyšlenou o milostném dobrodružství znovu a labuřnickým přidáním hanebných poznámek.

Ale — mlaskl taky s velikým gnetem jazyk Macharův. Na takovém „básnickém objektu“ přece si sotva kdo tak má pochutnati jako ideální básník. Nutno k pečince přidati kaviár, omáčku a kofení — ovšem všecko transportované přímo s Olympu. Pak taková zprávička zachutná jiným (ovšem že taky básníkům) jako Appolonova ambrosie.

Už to bylo! Ku zprávě, která byla odvolána již 16. srpna, napeal Machar do „Casu“ se dne 21. srpna ve své „Listárně“ na adresu „Do Val. Meziříčí“ tato slova: „Již jednou jsem prohlásil, že na rubrika Zase jeden nemám místa. Zajímavá je pouze jedna věc: ten váš páter lezl v noci po žebříku na senník, žebřík praskal a praskot přivábl ponocného, který se domníval, že je to sloděj a stáhl erotika dolů — historka udělala poplach a došla až do Olomouce a p. Bauer zavolal si erotika ad audiendum verbum. A dle bezpečné zprávy řekl mu: Až polezete podružák, leste, prosím vás po žebříku, který nepraská. Tak, tady máte mé požehnání, jděte a řekněte, že jsem pán ty nevěře a volnomyšlenkáře dále!“

Trpěliví čtenáři (i vy pokrokoví), jak se říká takovému ohechtotě? Jsou nádherná díla umělecká, která jsou svou velebností povznesena nad každou kritiku. Jsou však také literární skutky, při nichž se její čtenáři vlay hnušem a údivem, při nichž ústa taky oněmi, takže nepronešou kritiky žádné. Na základě zprávy jinde skroušené odvolané Machar snaží se ještě potíšení říci arcibiskupovu a znečlivá přítom jména Božího.

Před časy jsme se domnívali, že synové Heliovi valétají k zlaceným obláčkům, jakmile sluneční paprsky mlčnou prorazí a naopak že pátrání po mršinách přenechávají hyenám a štěráni v kanálech krysám. —

Ale Machar pojel do Olomouce také s lačnou ochtívostí „kašínku“ a kněze, který prý vyspával 36 hodin (to nezvyklé zdraví) v jedné

Josefa Kieslicha,
Hradec Králové, Jirákova třída.

Hrádek u Nechanic. (Oslava 80. narozenin Jeho Veličenstva.) Bylo to jásná nejen mezi školní mládeží, ale i mezi dospělými dne 15. srpna, když Jeho Osv. Otto hrabě s Harrachů c. k. komoří a četný rytíř svrchovaného řádu Malteského, se svou šlechtemou choť s J. J. Karolínou hraběnkou s Harrachů dali správu školy rozhlásiti školní mládeži, aby přišla dne 18. srpna do sálu, kde na oslavu 80. narozenin Jeho Veličenstva pohostěna bude! — Prapor na škole již ráno hlásal slavný den a o 10^h, hod. konány v zámecké kapli služby Boží za přítomnosti celé hraběcí rodiny a personálu, jež sloužil děst. pán Jos. Hlavsa, farář v Nechanicích; byly ukončeny s Te Deum a hymnou. — Školní dívky sedly se o 2. hod. u školy. O 2^h, hod. bylo slavné požehnání v zámecké kapli za přítomnosti všech dětek a vys. urozené rodiny; po něm zapěla hymna, při níž každému tanula na mysl slova: „Z děst malíčkých připravil jsi chválu svou.“ Nato dívky seřadivše se, odešly do zámecké obory, kde stoly a sedadla byly svislě připraveny. Když Mě. učitel Frant. Ryba vřelá imám dětek vznesl

rodinu, provolal Jeho Osv.: „Ať žije náš císař a král!“ To třikrát slavně opakovalo; žák Vejnar a Pavlína Slávková přednesli případné básně k oslavě Jeho Veličenstva a mládež zapěla některé písně. Jeho Osvícenost s chotí a vys. urozená sestra její princezna na Oettingen-Oettingenu vlastní rukou všem dětem všechna jídla rozdala. — Ku konci pan hrabě všem účastníkům a dětem daroval podobiznu nejnovější Jeho Veličenstva a mnohé i cennými dary obdaril. Dívky školy hrádecké na šlechetnou blahosklonnost vznešených příznivců nikdy nezapomenou.

Jaroměř. Při téměř vyprodaném domě sebraly dívky školní pod protektorem městské rady „Tři haléře.“ Hru lavkavé s dítkami navštívily vážené slečny A. Kovandová a T. Vítková. Chválili hru mnohými slovy není potřeba. Zajistila si veliký úspěch sama, hráno roztomile. Ačkoli účinkovalo přes 100 dítek, přece každé z nich vělo se dobře do své úlohy a tuto se skutečným pochopením sebrálo. Námaha obou slečen byla korunována stkvělým výsledkem jak morálním tak finančním.

Potěhy a Čáslavě. Již dávno chystala se organizovaná mládež katolická vystoupiti na veřejnost manifestací schůzí, která by ukázala, jak hluboko pronikla myšlenka křesť. soc. do vrstev našeho lidu. Konečně zdařilo se jí to dne 21. srpna t. r., kdy na farní zahrádě odbyván byl tábor katolického lidu, spojený s koncertem chvalné známé kapely p. Neokafe. Četné zástupy mládeže a dospělých shromáždily se před statkem p. starosty Havelky, odkud v obrovském průvodu ubíraly se do fary, kde v zahradě očekávány byly četnými stoupenci křesť. sociální strany, mezi nimiž bylo viděti i mnohé stoupence strany agrární, národně-sociální a soc. demokratické; ano sem tam blýskl se i mnohý volnomyšlenkář. Co přivedlo tyto „přátele“ křesť. sociálního hnutí na katolický tábor lidový, dá se snadno uhadnouti a ukázalo se to také ku konci schůze. Po zvolení předsednictva a zahrnutí národní hymny vystoupil na řečiště p. Šafařík ze Zetřicán, jenž se ujal slova místo nepřítomného pozvaného řečníka p. Kaňourka a v řeči četnými projevy souhlasu provázené promluvil o nutnosti a významu organizace mládeže katolické, hlavní důraz klada na mravní povznesení mladých, všemi stranami ostatními od víry a mravů i mravnosti odtrhovaných lidí našich. Po něm promluvil p. JUDr. Jos. Myslivec, říšský poslanec. Jest-li kdy, pak v této řeči vyložena byla jasně a přesvědčivě vážná situace naše národohospodářská i politická. Statistickými daty a nezvratnou logikou podepřené důvody řečnickovy našly pochopitelného oblaasu, zvláště když citováním článků agrárního demok. ukazáno bylo, jak frivoli hru provádějí mnozí předáci s důvěřivým venkovským lidem. — Mezi řeči p. poslancovu přihlíželi se o slovo p. Šmucler z Prahy, který s jakými pražským p. učitelem přichvátal do Potěh, aby tábor katolický poškodil, a který, patrně očekáván, přijat byl s otevřenou náručí přítomnými odpůrci naší strany, při čemž zvláště někteří známí volnomyšlenkáři ho vysmívali. Pod pažďí plno aktů tlačil se po skončené řeči p. Dra Myslivec na řečiště, ale po seznání osobnosti své odbyl byl vším přítomným katolickým lidem, aby šel, odkud přišel. To ovšem nelíbilo se přítomným „přítelům“ naší strany a spustili proto baronský křik, za něhož p. předseda schůzi ukončil. Přítomní oddali se pak zábavě při koncertu. To jest skutečný průběh katolického tábora a ne jak ho vykládá dopisovatel „Venkova“, který s p. Šmuclera učinil hrdinu, před nímž by se kde kdo z křesť. sociální strany měl třásti, a před jehož objevením prý p. Dr. Myslivec sbídl a schválně řeč prodlužoval, jen aby prý tento bývalý katolický žurnalista nemohl pověděti, co ví o klerikálech. P. Šmucler máš být rád, že p. Dr. Myslivec byl tak shovívavý, že si ho nevěřmal a děkovati může i jiným přítomným, že ho taktně upozornili na blamáč, do které mohl se případným svým veřejným vystoupením dostat i se svými kamarády. Neboť člověk, kterému Kladno dává tak smutné vysvědčení, který po přebarvení se se sociálního demokrata volal na křesťan-ko-sociální stranu nejdůstojnější episkopát jako memorandiata a který najednou ve službách volnomyšlenkářů jde poškozovali katolický tábor, má tolik másla na hlavě, že je to právě dobrodůlní, mohli-li se co nejrychleji stratiti do chládku. Že se ho „Venkov“ zastává, že ho agrárníci velebí, to nás nepřekvapuje, protože v té straně našel dosud každý vyklouk ať s kolárku ať s redakcí katolických ochotně přijeti. Jim je každý dobrý, jen když řeže do katolíků. Polemisovali s lidmi takového kalibru, bylo by pod důstojností každého vážného řečníka katolického, neboť my bojujeme o správnost svých zásad jenom s lidmi jiného přesvědčení, nikoliv s takovými harcovníky. To je zásada naše a to byla i zásada p. Dra Myslivec, který prohlásil, že bude odpovídati kterémukoliv straníku, ale s p. Šmuclerem, že mluvit nebude. Mohl tedy vystoupiti některý z přítomných; byl by se přesvědčil, byl-li Dr. Myslivec slabým a nepřipraveným. Kuráž jejich byla však hned s p. Šmuclerem v koncích. Co se týče toho, že bylo na p. Šmuclera plynáno, skloněmi štítkem a pod., jest dříve řeč a pisatel snad to odkoukal s tábora agrárního, kde se při-

hlášení o slovo, ale pouhá přítomnost stoupence strany křesť. sociální přivádí přítomné k proje-jevům takové blíženské lásky. Podobně drzou iž jest, že p. Šmucler, aby se zachránil, musil nčinit za sebe zodpovědným přítomného pana vikáře. Jsme svědci, odvážili-li by se dotýctý pisatel cos takového fici p. vikáři do očí. Ostatně celá ta zpráva „Venkova“ jest psána tak potrhle, že nese všechny známky dopisu, který jest skládán v náladě silné „povznesené“, jak po velkém parnu toho dne a při dobrém džbánku se snadno vysvětlí.

Ohlasecko. V neděli dne 14. t. m. požehnáno bylo manželskému sňatku sl. Ludmily Náglové, dcery t. d. učitele ze Staré Vody a p. Frant. Hájka, úředníka, v chrámu Páně ve Staré Vodě.

Čiměves. V naší farní osadě letos okázalým způsobem konala se oslava 80letých narozenin Jeho Veličenstva. Poněvadž obyvatelstvo rolnické pilnou práci zaměstnáno bylo na polích, byla oslava odložena na nejbližší neděli. Záhy z rána zdejší hudební kapela procházela osadou, budila a svolávala do chrámu Páně, kde k tomu účelu byl také oltář květinami a koberci vyzdoben. Kolem přibytých praporci okrášlených ubírali se vojenští vysloužilci zdejší za zvuku hudby do kostela, kdež konána příslušná Bohoslužba s chvalospěvem ambrosiánským a hymnou národů rakouských. Že na volné zábavě v době odpolední nebylo, každý čtenář snadno uhadne.

Aviatik inž. Kašpar v Hronově m. Met. Po velice zdařilých letech v Proseku a Olomouci vzlétne inž. Kašpar dne 11. září v Hronově. Tentokrát provede nás výtečný odborník poprvé vzduchoplavbu na svém novém dvouoslovém aeroplánu. K tomu dodáváme, že k spoluvzlétu jsou přihlášení pp. Filip Oberländer a Fr. Klikar. Uvidí tedy Hronov divadlo velice zajímavé, jakého posud v Čechách nebyli jsme svědky. Mnoho zdara horlivému aviatikovi!

Po 35 letech sešli se bývalí maturitanti gymnasia Královohradeckého v předvečer narozenin Jeho Veličenstva v Praze, dílem aby účastenství brali na oslavě nejjasnějšího zeměpána, dílem aby osvědili své přátelské vzpomínky a styky po dlouhé řadě let. Z třicetky sešlo se jich jedenáct: Jaroslav Beránek, řídící učitel, Jan Čufal, o. k. profesor na gymnasiu, Jan Hejman, městský tajemník, Josef Kislinger, o. k. okresní hejman, Josef Mejstnar, kněz, arcib. vikář, JUDr. K. Morádt, advokát, Ant. Nývlt, bisk. kons. rada, Václav Patzak, o. k. vrchní pošt. správce, MUDr. Josef Steppan, městský lékař, Václav Tupec, tajemník a gener. plomocník hraběte Stadionu. Z dosud žijících šest nemohlo se dostaviti. Ostatních 13, iž jest na věčnosti. Někteří po celých 35 let se neviděli, a byla to radost, pozorovati ta překvapení, když jeden druhého prohlížeje teprv po delší chvíli v něm poznal bývalého svého kamaráda. Stáří vyvalilo brády ve tvářích, probíralo vlasy a přidalo vousy. Co změnilo stáří, upřímně stisknutí ruky nahradilo. Vzpomínáno bývalých profesorů, jimž zaslány pozdravné pohlednice a vypravovány různé epizody ze života studentického. Tak uplynula hodina za hodinou a animovaná zábava zakončila přáním, aby podobný sjezd budoucím rokem se odbyval v Hradci Králové. Sejdeme se všichni, či bude někdo chyběti — kdo bude mti již odpověď v hrobě? Kdož ví? Dejte Bůh, aby s náse nechyběl nikdo a komu bude nloženo, aby maturitu přáníjší odbyval v životě jiném, tomu přeje pisatel těchto řádků, aby se všech předmětů měl známku — výtečnou.

Různé zprávy.

Oslava děk. Jeho Veličenstva císař a král František Josef vydal předsedovi ministerstva baronu Bienertovi následující vlastnoruční list: Za příležitosti mých 80. narozenin dostalo se mně ze všech mých zemí nesčetných blahopřání a děkací věrné oddanosti, jež srdce moje, pro všechny národy stejně bijící hluboce dojala, potěšily a k další práci posilily. S pocity hluboké vděčnosti za ochranu a pomoc za dlouhého života s nebes mně poskytnutou vystupuji ku všemohoucnému vroucí moje modlitby, aby i nadále neodpíral svého požehnání mým snahám o blaho všeho obyvatelstva mých států. Všem pak, kdož v těchto dnech leskavě si na mne vzpomněli s celého srdce děkuji a nařizuji Vám, abyste děk můj u všeobecnou známost uvedli. — Lázeň 14. 21. srpna. — František Josef m. p.

Poutní výprava do Jeruzaléma. (Psáno na lodi v Střed. moři v pondělí dne 15./8.) Bylto erdečně posraveni před odjezdem z Vídně vídeňskými Čechy, pokračujeme v jízdě při zpěvu dojemné písně „Bože, co's ráčil.“ V Hlohenici začíná velké stoupání; proto rozevřel se náš vlak. Jedeme v prvním vlaku, něčeho však jsme nezískali, neboť v Mürsuschlagu musíme na druhý vlak čekat. Pálhodinové zastávky používáme k občerstvení a načerpání nových sil k další cestě. Než spočine noha naše na nádraží v Mürsuschlagu, jedeme áchvatnou drahou Semerinskou; galerie 14

tunelů prutá oko naše. Nevycházíme s údiva; bohatá scenerie. Zde letohrádky, tam opět malebný kostelíček na úpatí hory kysé nám na pozdrav Z Mürsuschlagu vede nás cesta přes Most nad Murou do Šyrského Hradce, odtud do Mariboru, Celje, Zidanmostě, Lublaně. Ničeho však nevidíme, neboť noc klesá se nad krajinou. Po noci ve vlaku probdělé přijíždíme ve čtvrtek ráno postou celkem krajinou do Sv. Petra; jen sporadicky spatříme políčka a vinice. Ale i Nabresina, býv. pavaost nechová žádných krás. Konečně voláme: moře. Poprvé v životě vidím moře a skláním šiji před jeho majestátem. Poslední stanice: Terat propouští nás v pokoji. Posadíme v hotelu „Balkán“, napíšeme několik obligátních pohlednic a již opět obáme prohlédnouti přístav město Terat. Mohu směle říci, že jsem si Terat jinak představoval. Ten první dojem nebyl právě nejlepší. V ulicích všude špína a smetl, hojnost ošklivých koček probíhá se městem zcela nerušeně. Přiznávám se, mám kočky rád, ale ty teratské obklady bych si nikdy nezamiloval. S ošklivostí odvrátil jsem se, když jsem spatřil, jak jedna dáma z lepší třídy celovala ohyzdnou, srzavou k čku. Ostatně nerad někomu kazím radost. Navštívil jsem též rybí trh, každý natřkal na veliký zápac. Já však ničeho necítil, neboť jsem tak šťasten či nešťasten, že mám o tento smysl méně. Na trhu poznal jsem povahy Italů. Přišel horkokrevný Ital ku krámu a dal si odvážit od kupce několik ryb. Když pak měl kupující platit, obotil se na kupce vytýkaje mu přemrštěnou cenu. A faoit všeho byl, že vzal putnu a hodil ji na sic netušícího kupce. Opustil jsem křepkým krokem místo, abych snad neměl jako svědek nějaké opletání s teratským soudem. Neboť tu mám své ustálené axioma: Raději od soudu dál než blíž. Prvá má návštěva platila ovšem farnímu chrámu Páně, kdež zbožnost mužů i žen italských velice mne dojala. Žel, že pro krátkost času nemohl jsem zajíti do kathedrally. Spěchám k lodi „Tirolie“, která nás již sve pronikavým pískotem do svých útrob. Loď tato, která patří rakouskému Lloydu, jest 96 32 m dlouhá, 13 08 m široká; jest obsluhována celkem 120 muži. S jakousi tesknoutou a obavou svěruji poprvé moři svou kaplanskou malíčkost. Vědomí ale, že mimo mne vstupuje na mohutnou tuto loď 529 pontníků, silí mne v tomto pro můj život tak významném okamžiku. O 1/9. hod. dáno znamení k odjezdu, klekáme na palubě a za dojemné písně „Andele Boží“ vyjíždíme s bohatou slonou v oku s přístavu, kdež sešel se veliký zástup lidu, aby se s námi rozloučil. Děkujeme hodným Italům za tuto přchylnost máváním šátků. Nejdříve p. světlý biskup Wisnar z Olomouce slonul na palubě u bohatě ozdobeného oltáře máj sv. za pontníky, při kteréž pěna velebná písní: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“. Tož „Tirolie“, ty domove náš nynější, jemuž jsme světlili své životy, budíž provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bujných vinic a rozkošných ovocných sadů. Vidíme na jihu mohutný maják a na severu památný zámek Miramare. Konečně v dálné výši ves Opčina jest předmets m naší pozornosti. Plujeme za té nejlepší pohody po moři a unavujeme oko své pohledem na všechny strany. Tu známé Grado, tam opět mys sv. Ondřeje, zde záliv Koparský, v němž jest město Kopar. Potom vidíme mys Žalboraf, město Buje, Umago, Novigrad, Poveč, vysokou zvonici Kampuila a konečné obrysy města Rovini. Oběd nám tuse nechutná, vždyť provázena Marií, hvězdou mořskou! Dlouho ještě patřím s potěšením na panoramu teratské a musím konstatovati, že okolí Teratu jest přece malebné; vila k vile tuhl se ostýchavě k sobě uprostřed bu

vošem dělnickým a trvale pátifetí hodiny, než průvod ve čtyřtahu a šestitahu kračejících katol. mužů došel do slavnostní dvorany. Účastníci bylo 85 tisíc, přihlášeno k němu 780 spolků s 686 praporek a 46 hudebními kapelami. Pozdrav z Rakouska přinesl říšský poslanec a bývalý ministr dr. Ebenhoch, který na sjezdu pojednal o katolických názorech světových.

Mladonagrárnická kontrola. Bergmannovy „L. Hlasy“ vytýkaly agrárnímu Melioračnímu svazu nečinnost a zbytečné výdaje. „Venkov“ na to odpovídal úhořovitě. Tu týž „L. Hl.“ dne 19. t. m. táž se určí: 1. Navrhoval jednání M. S. pan vrchní inženýr Janský, aby byl za tajemníka Svazu přijat právník a polodenním zaměstnancem? 2. Jest pan tajemník Jareš inženýrem a rozumí melioracím? 3. Byl pan tajemník Jareš, než byl jmenován tajemníkem M. S., agitátorem strany, nebo nebyl? 4. a) Vykazuje se ve správě M. S. na účet pana tajemníka: slušné K 5.180 — pojištění K 240.45, cestovné K 2.229.80, úhrnem K 7.650.25? b) Co znamená obnos 925 K 25 b, uvedený ve správě jako konto „různá vydání“? c) Co znamená obnos 771 K, uvedený pod položkou „mzda a práce“? 5. Není pravda, že stojí M. S. jedna nekvalifikovaná a kancelářská náležitkem součtu v předu uvedených položek 9348 K 77 h? 6. Není pravda, že dopláci M. S. na jednoho úředníka ještě 359 K 27 h, když státní subvence pro M. S. obnáší 8987 K? 7. Není pravda, že pokladniční účet vykazuje zálohu 10.000 K bez udání, na co zálohy té bylo použito? 8. A není konečně pravda, že z celé subvence a z celého vydání, vykázaného za rok 1909 obnosem 26.750 K 57 h, nedostaly podniky a organizace ani haléře? — „Venkov“ k těmto otázkám i k určitým otázkám o Závorkových 21.000 K neodpovídá; jen oznamuje, koho agrárníci pro podobná tvrzení žalovali. „Lounské Hl.“ zase projevují potěšení, že jsou žalováni.

Tak to chodí ve straně agrární. Venku jako v Praze. Hubenický zaslonělý starosta Fr. Voltr při valné hromadě dobytkařského družstva (pro okres pardubský) dovolil si jako předseda kritizovat činnost jednatele a pokladníka Kabrhela; tento sázel schůzi schůzi a zápis jak schůzovní tak pokladní, takže nadešly velké zmatky. Dokonce tento agrárník Kabrhel musel být žalován, aby vydal pokladniční a družstevní knihy. Voltr při valné hromadě na dotaz starosty Kramáře vyhlásil „velikou starost“ Kabrhelovu dle pravdy. Poté šel i tolik, že předložil Kabrhel družstvu účet za kozy a psy, které koupil pro sebe a proto že účet odmítal. Kabrhel žaloval u soudu, že Voltr pronesl výtky ve smyslu urážlivém. Voltr odsouzen, vyslyšení některých vývodních svědků zamítáno. Leť odsouzený se odvolal. Soud odvolací připsal výslech všech zamítaných svědků vývodních, zrušil rozsudek pardubského soudu okresního a Voltra osvobodil. A tak pokrokový agrárník prohrál proti agrárnímu konservativnějšímu. Ovšem v Praze udávají tón posud ti pokrokoví. Na jak dlouho a s jakým úspěchem pro venkovský lid, ukáže nejdálší budoucnost.

Hlavní opera jihlavského němečtí. Po nemilosrdné řezí, spáchané proti Čechům, zapomněla valná většina českého tisku vysvětliti otevřeně jihlavskou národnostní situaci. Cifry mluví! Jihlavské němečtí jest udržováno židy. Řečku německou tam navštěvovalo 200 židů, z nichž bylo dle přihlášené národnosti 148 Němců, 51 Čechů a 1 Ital; dle náboženství pak 138 katolíků, 5 evangelíků a — 57 židů. Tedy bez židů, kteří se vesměs hlásili k národnosti německé, by tam bylo pouze 91 Němců. Kde vůbec ve smíšeném území židé hlásí se otevřeně k národnosti české? — Město Žďár uveřejnilo rázný protest proti německým násilníkům. Věru těžko se ubrániti útrpnému úměru, jestliže povážíme, jak se titěti zástupcové města chovali k vlastní krvi u příležitosti misie. Dav pošvaných fanatiků byl připraven k randálům proti českým misionářům. Zakazovalo se jim kázat v českém kostele. A otcové města sami proti misím protestovali. Fanatikové pak misionáře insultovali, před farním domem řvali. Tak byla vítána česká krev v českém městě, která šla hlásat Krista. A nyní otcové projevují najednou hluboké rozehřívání nad násilnostmi podobného druhu, které se staly v jiném kraji.

Jak se vyrábějí „klerikální“ skandály. V Berlíně sádeň byl rektor katolické školy jménem Bock pro hrubé nemravnosti páchané se školními dětmi. Liberální listy hned psaly o zvrhlosti v katolických ústavech, o klerikalismu v ústavěch, o kleru (učkoliv Bock nebyl knězem) atd. Bocka líbili jako „fanatického katolíka“ a „klerikálního“ muže. Ale „počestné“ listy se zlou se potázaly. Německý list „Germania“ nemilosrdně odkryl nyní pravou tvářnost domnělého „fanatického katolíka“ Bocka. Zmíněný list na základě nesvratných důkazů prokázal, že pan Bock četl jenom liberální listy, že říkával, že katolické listy jsou dobré na vřítí. Každý nemravný klep o katol. duchovních v liberálních listech modře posazoval a dal čísti ostatním učitelstvům. Oproti učitelstvu často posměšně se vyjadřoval o církvi katolické a duchovním nadával „pfaffů“. Bock byl dále členem „liberálního volebního sdružení“ a

dále „přítelům berlinskému liberálnímu spolku učitelů“. Proti spolku katolických učitelů bojoval co nejostřejší. A ještě dlužno podotknouti, že za rektora jmenován byl tento proti vůli katolíků. Berlinský liberální magistrát jej na zmíněnou školu dosadil. — Po tomto odhalení všechny berlinské listy nápadně umlkly.

Israelité jsou v Rakousku utlačováni. Israelité v „sklerikalizovaném“ Rakousku tvoří 5 procent všeho obyvatelstva. Tedy by se někdo domníval, že na 95 křesťanů, odměněných řády, přijde významnějších židů pět. Ale matematika praktická jest v Rakousku jiná. Při posledním udělování řádů totiž do rytířského stavu povýšeno s křesťanů 0, se židů 1. Tedy 100 procent u židů. Šlechtictví . . . křesťané 0, židé 4. To je 400 procent u židů. Železná koruna křesťané 4, židé 0. Komthurní kříž Františka Josefa s hvězdou: křesťané 1, židé 1, 50 procent u židů. Důstojnický kříž řádu Františka Josefa: křesťané 3, židé 6 — 900 procent u židů. Židovské listy nad tím v sanicemi jásají. Pro Rakousko je to skutečně příkrasné.

Vrheh židovské reklamy. To tu ještě přece nebylo! Těško si představiti drzost větší, než jaké se dopustil k vůli popohánění svého křesťanů žid Vilém Goldenberg, který rozsáhl reklamní listy tohoto znění: „Zvláštní historicko-událost oslaví národové rakousko-uherské Hše v blízkých dnech. Náš (!) nejmilostivější monarch slaví 80leté své narozeniny. Všecky oficiální a oficiální korporace, všechny spolky . . . chystají se k oslavě tohoto svátku. Také já jako bývalý (!) konsulační úředník chci svou skromnou dávkou přispěti ve formě, která pozvedne náladu dne a mně Vaše nazvání sítě. Od mnoha let existuje ve Francii známka Champaganského vína zvaná: „Marquis de Romevie“, která není známa s reklamy novinářské, nýbrž spíše francouzskou aristokracií, vysokými důstojníky německé armády, anglickými lordy, americko-plutokrati a několika (!) ruskými bojáry je vychválena atd. atd. — V důsledku přátelského zakročení podařilo se mi omezené množství za výrobní ceny získati, takže jsem s to prodati vám markýse de Romevie . . . atd.“

Husitské zbraně nalezeny při kopání. Nedaleko Mířkova v Uhrách jsou zříceniny hradu Diós-Győr, který prý byl Žižkou ztracen. V rozvalinách byly nyní při kopání nalezeny husitské zbraně a háseči koule válečné.

Stáří panovníků habsburských. Náš panovník je druhý z celé řady panovníků habsburských, pokud jde o vysoké stáří. Nejméně věku došil se císař Ferdinand 82 let. Po něm přijde nyní stáří panovníků s 80 lety, Bedřich III. s 78 lety a zakladatel rodu Radolf s 73 lety. Ostatní panovníci s rodu habsburského dosáhli tohoto stáří: František II 67, Leopold I. 65, Maria Theresia 63, Matias 62, Ferdinand I. 61, Maximilián 60, Ferdinand II. 59, Karel V. 58, Karel VI. 55, Maximilián II. 53, Ferdinand III. a Josef II 49, Albrecht II. 42, Josef I. 33 let. Na trůnech evropských za panování svého viděl císař náš tyto panovníky v Anglii: Viktorii, Eduarda a Jiřího; v Rusku: Mikuláše I., Alexandra II. a III. a nyní Mikuláše II., na pruském trůně se vyměnili: Bedřich Vilém, císař Vilém, Bedřich a Vilém II. Ve Francii byla 2. republika, jež se proměnila v druhé císařství, pak přišla třetí republika, která má nyní osmého prezidenta. V Itálii vládl Viktor Emanuel, Lambert a Viktor Emanuel. Na trůnech sedí již pravníci těch panovníků, s nimiž císař pán v prvních letech své vlády panoval.

Zpět k církvi. Nedávno usazovaly noviny, že protestantský profesor na universitě v Halle Dr. Albert von Ruville stal se katolíkem. Ruville odůvodnil svůj návrat do církve spisem „Zurück zur hl. Kirche.“ (Zpět k církvi). Nový potěšitelný případ se oznamuje z Ameriky. Protestantský kazatel Aebelhoer v Tintay, Minn. Sev. Amerika, stal se katolíkem. Aebelhoer narodil se r. 1874 v Německu, studoval na universitách v Heidelbergu a Bonnenu a jako protestantský misionář přišel do Ameriky, kde byl znám svou horlivostí a učeností. Nyní zamýšlí ještě letos vstoupiti do St. Johns College, Collegeville Minn., aby se připravil na kněžství. — Jiný případ návratu do církve se oznamuje z Portugalska. Vynikající portugalský spisovatel a politik Gomes Leal, který dosud, kde mohl, potíral křesťanství, přijal ve výroční úmrtní den své matky, která mu v loni zemřela ve věku 90 let, po dlouhé době opět sv. svátosti. Věřejně oznámil v novinách svůj návrat do církve a odvolal, co proti církvi byl napsal. „Oznamuji, že zavrhnuji všechny své spisy a básně, které obsahují věci s nýčejším mým přesvědčením se nesrovnávající, jako rouhání proti Kristu a jeho církvi. Ode dneška cesta má jest vyčištěna jasně: zastávati se tupeného učení Kristova a jeho pronásledovaných stoupenců. S toutéž otevřeností, s jakou jsem tyto vznešené ideje potíral, chci je ode dneška hájit. Mým největším štěstím by bylo mezi pronásledovanými zeměmi jako mučedník.“ Toť několik vět z jeho odvolání.

Hra na varhany při službách Božích stává se důležitou a velkou starostí pro kostely chudší. Mnozí učitelé hudby znali dali se zastrašiti povelom svých vědců v organisacích svých

učitelských a město regenschorioho — šelad tak čestný a zasloužilý — na sebe vzíti nechtějí. Byli by v novinách některých učitelských za to tupeni, snad i s organizací vyloučeni. Některý z učitelů snad vyženil peníze a nestojí o ten plat mnohdy velmi malý a některý nasáklý četbou nevěrokych novin nechce zasednouti k varhanám s nechtutí buď ke knězi anebo s nechtutí ke kostelu vůbec. Láska k hudbě přece ta a tam některého z učitelů drží k varhanám, nejvznešenějšímu tomuto nástroji hudebnímu, ale jsou to případy již řídké. Těško někoho nutit a duchovní správce musí s patrosom kostela pomoci si jinak a když nelze jinak, kruchtu světit třeba i domácím kapelníkovi. Jsou mezi nimi znalí hry na piano nebo harmonium. Při takovém stavu učitelů však nikdo ať se nediví, že válnost stavu učitelského u věřícího lidu klesá; vidí se totiž, jak páni učitelé, kteří přece ve škole musí dle předpisu učiti děti též kostelním písním, plesá tutáž s těmito dětmi nechtějí v kostele provázeti hru na varhany. Ať se vymlouvají jak chtějí, věřící uhodnou, proč nechtějí.

Milliony, miliardy a milionář. Vyslovili-li se slovo millionář, obyčejně si každý hned vzpomene na rodinu Rothschildů, jejíž majetek se odhaduje na 10.000 millionů německých marek. V těchto dnech zavítal do Prahy též jeden z členů této millionářské rodiny a při té příležitosti mnohde bylo rozmlouváno o majetkových poměrech velmožů kapitalistických. Aby si čtenář mohl učiniti představu o jejich majetku, dlužno si dříve uvědomiti, co je to million a miliarda. Kdo má million korun (1.000.000) pohromadě a chtěl by je přepočítati, potřeboval by k tomu, kdyby počítal rychlostí 60 jednotek za minutu, přesně 11 dní 13 hodin, 46 minut a 40 vteřin. Co je miliarda? Miliarda minut uplynula dne 29. dubna 1902 před polednem od narození Krista, tedy po 19 stoletích. Od roku 1. do roku 1902 po Kristu, počítaje v to i roky přestupné, uplynulo do 28. dubna 1902 604.44 dní a 1440 minut — 999.990.360 minut. Od půlnoční do 10 minut a 40 minut dne 29. dubna 1902 přibýlo k tomu ještě 640 minut, což činí dohromady tisíc millionů či i miliarda minut. Mnoho lidí se nedožije ani miliardy vteřin, t. j. necelých 32 let. Kdo je po Rothschildech nejbohatším velmožem, nese přesně Mel. Londýnský David Beit, chef světového obchodního domu Bernher, Beit & Comp. má jmění 2000 mil. marek. Známý „český Bismarck“, místokráľ Li-Hung-Čang měl též asi 2000 mil., ale nerad o svém jmění mluvil. Jinak však užíval svého bohatství velmi rozumně a nebyl skrblikem. Millionář Robinson, majitel jihoafrických zlatodolů, má 1600 mil., americký J. D. Rockefeller 9000 mil., londýnský žid Arthur 800 millionů, americký Vanderbildt 2300 mil., Pierpont Morgan 1500 mil. Nynější rodina Rothschildů čítá 20 mužských a 20 ženských členů a dělí se na 4 větve: vídeňskou (chef baron Alber Salomon Rothschild), londýnskou, frankfurtskou a pařížskou. Tento malý počet lidí vstupuje v sázky ať na akrové výjimky stále jen mezi sebou. Mužský člen rodiny Rothschildů bere si za manželku vždy jen některou svou příbuznou, takže se jmění nedrtí a nepřechází do cizích rukou.

Lesní požár v severní Americe. Město Wallace ve státě Idaho bylo lesním požárem s polovicí zničeno. Četné osoby při tom zahynuly. Dosud pochováno bylo 25 mrtvol. 180 osob se pohřbňuje. Počet při požáru zahynulých odhaduje se na 100 osob. Lesní požár zničil také několik osad.

Harpuna v žaludku velryby. Parník „Pallanza“, jenž plípl z Hamburku do Filadelfie, vnesl světlo do tajemného zmizení kanadské velrybářské lodi „J. T. Duncan“, která se pohřbňuje již sedm let. Plující plnou parou, srazila se „Pallanza“ s obrovskou velrybou, která se nabodla na její příď. Zvíře zemřelo po hrozném smrtelném zápase a námořníci rozsekávali velrybu, v jejíž žaludku našli harpunu s nápisem „J. T. D. 1902“. Kapitán Fendt hledal v seznamu pohřbovaných lodí a dospěl k přesvědčení, že je to harpuna malé velrybářské lodi „J. T. Duncan“, která dle všeho byla obrovským zvířetem po jeho zranění zničena.

Podzimní konference Moravského Zemského svazu cizineckého. Širší výkonný výbor Moravského Zemského Svazu cizineckého, čítající 73 členů, z nichž polovina jsou voleni z P. a polovina virilistě jako zástupci korporací státních, zemských i samosprávných, seje se koncem měsíce září ku podzimním konferencím, na nichž probírány budou dispoice pro jednotlivé akce směřující ku povznesení návštěvy cizinců na Moravě i ve Slezsku pro rok 1911. Konference tyto spojeny budou s poradami všech turistických a okraslovacích korporací z Moravy a ze Slezska, při čemž svoji účast přislíbily i instituce, které přímo nebo nepřímě mají zájem na zvýšení frekvence cizinecké u nás. O tento sjezd jeví se na Moravě i ve Slezsku patrný zájem, takže jest možno očekávati velmi pěknou účast. Ústřední výkonný výbor pilně také pracuje na přípravách k těmto poradám, také i po stránce věcné stanou se tyto konference důležitým mezikem v těchto hospodářsky důležitých snahách.

Agrárník o agrárním tisku. Bývalý poslanec agrární Bergmann praví v brožuře „na rozloučenou“ o agrárním tisku: „Na místě vášného jednání s odpárci provádí se v tisku agrárním právě kejkle novinářských nadávek, novinářského sprostáctví.“ — Kdo čte „Mor. Venkov“ a „Selské Listy“, ten by se vyjádřil ještě ostřeji.

Vzdělání polských rabínů. Českožidovský časopis „Rozvoj“ dne 19. t. m. píše: „Otázka rabínů jest v Haliči v každém směru nepřijemnou. Jak známo, rabín každý musí dle zákona mít jistý stupeň vzdělání, později stanoveno, že při nejmenším vzdělání gymnasiální. Poněvadž však nebylo možno ustanovení to uvést v život, byla poskytnuta přechodná lhůta. Po nějaký čas mohli místodržitel udělit dispens od zmíněného závazku a mohli tak i rabíni úřadující zůstat na svých místech bez průkazu vzdělání. Přechodná lhůta již minula, dispens se více neudílí, staří rabíni pomalu vymírají a nové nelze přijmouti, poněvadž vskutku není rabínů orthodoxních, kteří by odpovídali požadavkům pobožných vrstev a měli současně gymnasiální vzdělání. Mnoho velkých měst haličských jest již dnes bez rabína a stav se rok od roku horší. Otázka jest dnes obzvláště aktuální, poněvadž koncem roku 1910 lhůta přechodná končí a také staří rabíni budou se musiti vykásat průkazem o vzdělání. Možno býti nevim jak pokrokovým, ale přece nelze na lehkou váhu brát náboženské potřeby širokých mas židovských a vnutiti jim rabíny proti vůli.“ Z toho patrně, že stát šel vstříc židům se vši úctou, že vzdělání rabínů jest nepatrné a — že i pokrokoví židé starají se o pravidelný chod života náboženského u svých vlastních; zato však naopak pokrokaři (i se židy) se starají o vyloučení našeho náboženství ze škol, nazývajíce i katolické doktory theologie spásečníky, rabínské moudrosti se neposmívají.

Církevní humanita nebyla v katolicismu nikdy jen tak něčím náhodným. Soustavně pracováno v církvi o smírání bíd, kněžstvu přikazováno, jak má humanitu prováděti. Na pt. i při svěcení na biskupství klade světitel svěcení tyto otázky: „Chceš tomu, z Svátého Písma vyrozumíš, lid, pro nějž svěcen máš, slovy a příklady učiti? — Chceš se vždy věcmi Božími zaměstnávat a světských věcí neb ziskosti habebné se vzdalovati, jak ti při křesťanství lidské jest možno bude? — Chceš k chudým a pocestným a ke všem potřebným býti pro jméno Páně přívětivým a milosrdným? — Na ty a jiné otázky odpovídá svěcenec: Chci. A biskupové také svého jména užívají výhradně pro dobro věřících a pro rozmnožení slávy Boží. Zdaž syn židovského milonáře přejímá veliké jmění také se slibů podobnými?

Taky svededemyslaest. Soc. demokraté, kteří silně a se vši kuráží otácejí křesly liberálních notabílů, měli již několikrát v Liberci svůj sjezd; proti tomu nezmítala městská rada nic. Leč když se tam měl konati I. krajský sjezd katolíků, ihned pospíšila a protestem proti sjezdu tomu. Tedy katolíci už nyní strádají v „sklerikalizovaném“ Rakousku právo na svobodné jednání a to protestem svého samosprávného úřadu. Pak prý není potřeba katolické organizace!

Israelická asimilace. Na Smíchovské před prázdninami navštěvovalo 14 českých škol všeobecně včasy pouze 19 židovských dětí; ale zato do 3 německých škol chodilo 140 židovských dětí. A přece tamější židé jsou výhradně odkázáni na peníze českých konsumentů! Zvláštní oportunita k českému národu! Nu — o národních slavnostech vypráví se červenobílý praporek, dá se nějaká koruna na národní podniky; v hostinci se zaspívá (ovšem jenom mezi Čechy) vlastenecká píseň a — „národ jest spokojen“; zapomeno, že děti „českých“ židů navštěvují výhradně školy německé a křídí dále, že největším nepřitelem národa jsou ti čeští „klerikálové.“

Učený slavista o „klerikalismu“. Dr. Fr. Konečný ve známém měsíčníku krakovském „Świat Sławiański“ (1910 č. 4.) píše: „Hledíme-li na dějiny české XIX. století a uvážíme možnosti století XX., docházíme k přesvědčení, že onen „klerikalismus“ moravský byl největším štěstím ohrožených Čech; neboť kdyby nebylo jeho, celá práce a celý násk buditelů mohly přijít na zmar.“

(Zasláno.)

Letošní pont, kterou jsme poprvé vykonali na Sv. Horu u Přibramě ve dnech 17.—19. srpna t. r. vedení op. Janem Benešem, horlivým kaplanem Ochranským a op. Václavem Bartošem, kaplanem Zamborským, bude nám dlouho radostnou upomínkou na toto krásné místo Matky Boží.

Z té příležitosti projevneme vřelé díky op. Janu Benešovi za sdělité uspořádání této ponti, vřelá pak za jeho velikou obětavost a námahu, kterou nám po čase ponti prokázal jako průvodce Prahou, Přibramí a k tamním dolům.

Odplat mu to Bůh mnohonásobně a dopřej nám té radosti, abychom rokem příštím za jeho vedení vykonali novou pont. na Sv. Horu, na kterou se velice těšíme.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. srpna 1910. 1 hl pšenice K 14.30—14.50, žito K 10.20—11.40, ječmen

K 9.10—10.00, prosa K 00.00—00.0, vřes K 00.00 ad 00.00, hrach K 00.00—00.00, oves K 6.74—7.04, K 00.00—00.00, jablek K 28.00—00.00, hrub K 20.00—40.00, bramborů K 4.00—4.40, jetelového semene červeného K 118.00—120.00, 1 hl. jetelového semínka rusk. K 000.00—000.00, máku K 32.00—00.00, lněného semene K 00.00—00.00, 100 kg křídových otrub K 12.50—00.00, 100 kg pšeničných otrub K 12.00—00.00, 1 kg másla čerstvého K 2.00 ad 2.20, 1 kg másla převařeného K 0.00—0.00 1 kg másla vepřového K 1.92—0.00, 1 kg tvarohu 0.40—0.00, 1 vejce K 0.06—0.00, 1 kopa cereale K 0.00 ad 0.00, 1 kopa petršale K 1.20—1.80, 1 kopa kapusty K 1.60—2.80, 1 hl cibule K 6.00—6.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—3.00, 1 pytel mrkve K 2.40—3.00 1 kopa salátu 0.0—0.00, 1 kopa okurek K 0.60—2.20, 1 bedna švestek K 00.0—0.0, 1 hl jablek K 2.20—6.00 1 hl hrachů K 4.00—5.20. — Na týž den trh v Hradci Králové dne 30. srpna 1910 odbyvaný přivazeno bylo: 1) obilí: pšenice 518 hektol., žito 172, ječmene 226, oves 304, prosa 00, vřes 0, hrach 0, ječky 00, hrub 10, jablek 5, jetelového semínka 10, olejky 00, máku 0. — 2) Zeleniny: petršale 27 kop, cereale 00 kop, kapusty 180 kop, cibule 160 hl, okurek 000 kop, salátu 0 kop, mrkve 300 pytlů, brambor 62 hl, mlí 300 kop, drobné zeleniny 96 kop. — 3) Ovoce: švestek 00 bedek, třelů 00 hl, jablek 62 hl. — 4) Droh. dobytka: vepř 0 kusy, podvinčat 496 kusů, kůlat 0 kusů.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

Chudším kostelům možno splácet bez přírůstek.

Sta odporučená a četných umění po ruce. Prosím veledůstojné duchovenstvo o laickou přízeň a důvěru svého domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučuji

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pousdra, podbradky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesně ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Znaméná peradní knihovna

Josefa Langrová v Hradci Králové.

v č. 221 (ve vile p. Nováka)

nabízí své služby státním rodinám, nájemníkům, venkovským.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

VLOUPÁNÍ
KROUŽKY
ŽIVOT
ČESKÁ VZAJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA
PRVNÍ ČESKÁ
VZAJEMNÁ
POJIŠŤOVNA
ZAL. R. 1827.
ÚRAZ
ŽIVOT
KROUŽKY
ČESKÁ VZAJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA
ZAL. R. 1827.
KROUŽKY
ČESKÁ VZAJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA
ZAL. R. 1827.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, střípce, třepení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův synovec, nástupce)

odborný — umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 145, záměstí blízko Malého náměstí, dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se krásnými rámy, střešními, vosašními.

Veškeré rozpočty, schůzky i odborná rada bezplatně, bez větší námahy ku definitivní objednávce.

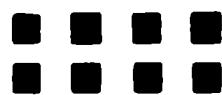
Neobtěžte veřejně i písemně pochvalné uznání.

Založeno roku 1834.

Vklady přes 12,000.000.

Peněžní obrát za rok 1909 K 872,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

V nejbližší době zahájí svoji činnost

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

=== bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní. ===

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ %.

Důchodkovou daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{3}{8}$ %
„ 60denní „ 4 $\frac{1}{2}$ %

Vklady na účty běžné
a na účty žirové
zúročí dle dohodnutí.

Slešné listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zasílá banka na požádání.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských směnek.
Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu

jako: nákupní, saisonní, akceptační, zjištěné, celní, daňové atd.
Financování průmyslových závodů.
Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a pověřující listy na všechna čelnější místa tu- i cizozemská.

Vadia a kauce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenn. papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot.
Úschova cenných papírů v pancéřových pokladnách. Správa cenn. papírů a evidence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry.

Pojištění slosovatelných hodnot proti ztrátě kursovní při tahu s nejm. výhrou.

Promesy ke všem : tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozem.

Prodej losů
!! na mírné měsíční splátky !!

Velkoobchod uhlím a koksem.

=== **Skladiště a prodejna ohmele v Žatci.** ===

Priloha „OBNOVY“ k číslu 34.

Besídka.

Hubařské historky.

I.

Domkář Povříslu potrpěl si na dobré papání. Smaženice z hub byla jeho obzvláštní pochoutkou. V hubařské sezoně tudíž rád si „zaskočil“ do lesa, aby si na smaženici přinesl. Po kursu, — který u nás vloni byl — odvážil se za příkladem jiných hubařů i na ty „neznámé.“

Jedenkrát zašel si také na houby a pč-něvadž bříbě bylo poskrovnu, nasbíral samé „nehřiby.“ Doma poručil si všecko usmažit. Selka, vidouc podivnou hubařskou „sebranku“, sponzela se houby usmažit. Nic naplat — Musela!

Ovšem sama do út nedala a dětem to zakázala. Kapitální smaženici snědl Povřísl sám.

Na — a po dobré, syté večeři byla řízeň. Sebral čepici a hajdy do hospody. U „Lipy“ bylo neobyčejně živo. U hlavního stolu sešli se raměšisti a „mydlili“ raměša. Povřísl byl na raměša zrovna posedlý. V minutě byl v práci. Dařilo se mu výtečně. Popřál si tedy. Pivko „bralo“ a než ponočný troubil půlnoc, měl 19 piv.

Těď honem něco navrh a půjde domů! Poručil si víno a po čtvrté sklenici „větší slivovici.“ Štěstí počalo se pomenáblu obracet. Povřísl na větši kuráž hodil do sebe několik „slivek“ a když padla druhá hodina, raměšisti pozutekli se jako vrabci. Povřísl ze zlosti hodil do sebe sedmou slivku, zaplatil a vrávoravým krokem štrachal se domů. V síni zul boty a že žena náhodou tvrdě spala, dostal se šťastně do postele.

Než co to? V malé chvíli počala se s Povříslm točiti postel, udělalo se mu nesmírně „na nic.“

Selka se probudila a vidouc muže v „ne-snázi“, vyskočila jako tur. „Pro Boha, muži, co je ti? Není ti špatně po hubách?“

„Ba myslím je“, zaskubral sedlák.

Selka vzbudila děti i čeládku. Děti daly se do křiku, čeládní mušel okamžitě zapřahnouti a jeti pro doktora do města 2 hodiny vzdáleného. Selka v těžké situaci ohřála vodu a dávala muži ještě pro dávení.

Sedlák nepotřeboval ani vlažné vody; ulevilo se mu už před napitím. Černá káva u-cělala mu tak dobře, že si ji poručil dvakrát. Konečně se zcela utišil.

„Zaplat Pán Bůh“, že to tak dobře dopadlo“, libovala si selka.

V 6 hodin přijel doktor, obhlédl situaci, usmál se, uznal domácí léčebné prostředky za úspěšné a při rozchodu šeptal selce: „Tak, panímámo, ještě jednu černou, mužiček ať spí až do poledne, v poledne připravte dobrý obědek a tude dobře.“

Selce to vrtalo mozem, že ta otrava tak rychle přešla. Vzala „lochtuš“, láhev pro kořalku a — k „Lípě“. Kořalka byla jen záminkou. Selka šla na zvědy. Hostinský spal dosud spánkem spravedlivých. Když hostinská odešla pro kořalku, chytla selka hostinského lejstra od večera — ležela tam zcela klidně na skle, mrskla zrakem a ejhle — účet Povříslův ležel před ní jako otevřená kniha.

Ty čárky, to je pivo, čtrnáctky víno a šestky kořalka, pomyslíla si selka. 19 piv, 4 vína a 7 kořalek! To by vola porazilo!

Tak, to je ta otrava! Ty nádobo bezedná! Já ho neřáda „kurýruju“, že je otráven houbami a on ta „potvora“!

Více Povříslu neslyšel. Jak žena spustila, sebral katé a čepici a pelašil z domova. V poledne nebyl dobrý obědek, bylo jen podmáslí a to Povříslu tak tuze moc nerad.

II.

Kostelník Lorenz nesmírně rád chodil na houby. Pro přílišné zaměstnání denní chodil na houby až po práci.

Jedenkrát šel na houby koncem července až po 6. hodině. Zašel si hezky daleko a zdržel se v lese až do úplného soumraku. Lesy znal dobře. Tentokrát však nemohl se z lesa dostat na pravou cestu. Byla již úplná tma — Lorenz nevěděl vůbec, v kterém místě je. Na, jaká pomoc? Lehl si do mechu a v krátkosti spal spánkem spravedlivých. Když se ráno probudil, vyskočil a — domů. Trvalo to hezkou dobu, nežli se mohl orientovati. Přišel domů o půl 7. hod. Toho dne neslyšeli v P. klekání; Loreno prý zaspal, říkali občané.

III.

Když „lov“ býval skrovný, zašli si hubaři často „do hotelu Z.“ ve V. Vesnička V. leží zapadlá v lesích, nemá se světem silni-

ního spojení, má jen málo chatek, ve kterých před 50 lety kolomazníci zabývali se výrobou kolomaze. V této věci sřídil si Z. „hotel.“ Nemůže být primitivnějšího hostince nad tento v celém království. Chatrč — v ní místnost — tu stál jediný se dvěma lavicemi a dvěma židlemi, v koutě 2—3 bečata s kořalkou, něco skla — a inventura „hotelu“ skončena. Hlavní prodej záležel v kořalce, míval hlavně dva druhy: slabší a silnější — vlastní výroby — a jen někdy zvláštní „barevnou.“ V neděli bývalo pivo, přivezl si bednu lahvi z blízkého pivovaru a neprodalo-li se za neděli, zbyla nějaká láhev na všední den.

I trafika tu byla. Ovšem prodalo se několik kol tabáku za rok, doutníky jen o po-svěcení. Hotelierem byl stará vojna; byl ve válkách v Itálii a rád si o „Netálii“ pohc-vořil.

Do této hospůdky rádi jsme zapadli — ne sice pro požitek tělesný, hlavně pro le-graci. „Máte pivo?“ bývala první otázka, když jsme sem vkročili. — „Nemám“, odpovídal „hotelier“ po většině. Jaká pomoc? Okoušeli jsme samoznou. Kus chleba, vejce na tvrdo — na měkko neuměl — jsme přece se-hnali a pak nastala vlastní veselá zábava. A jak uměl fluta počítat! Jedenkrát poročili jsme si 15 vajec. Když jsme platili, vzal křídou a počítal takto: Kopa vajec stojí 1 zl 50 kr., půl kopy stojí 75 kr., čtvrt kopy 37 a půl kr. a 5 chlebě 10 kr. Dohromady 2 zl 72 a půl kr. Hubařský spolek v P. zanikl. Škoda toho! Návštěvy u Z. ve V. přestaly úplně. — vb.

Věda a umění.

Otázka Královédvorského rukopisu posud není definitivně rozluštěna. Vyšlo nové dílo M. Žunkoviče (Die Slaven, ein Urvolk Europas, V. vydání. — A. Písa, Brno), v němž autor proti odmítavým slovům Masaryka, Gebaura a jiných staví posoruhodné protidůkazy. Nyní pak nastává tém, kteří prohlašují onen rukopis za padělek, vážná povinnost, aby Žunkovičovi věcně odpověděli. Zjistěte že celá česká intelligence čeká s dy-chtivostí, jak boj dopadne nyní.

Vážený literární objev. Vědecký objev prvního řádu učinil berlínský znalec sanskritské literatury, prof. dr. Jindř. Lüders, při prohlídce nálezu turfanského, přivěšeného dr. Albertem šl. Le Cqzem ze střední Asie. Podánilo se mu pře-čísti dramatické scény v sanskritu a přibuzných nářečích, jež jsou starší nežné než o 500 let než nejstarší známá dramata Kalidasova. Tím po-sunuta je hranice stří indického dramatu o půl tisíce let.

† Hmgr Vladimír Šťastný. Zemřel jeden z nejpopulárnějších publicistů moravských, který, věren jsa odkazu Sušilovu, vzdělával český lid mistrným perem neúnavně a stále krácel s ušlech-tilým pokrokem doby. Narodil se 17. března 1841 v Rudíkově na Moravě. Věnoval se stavu duchov-nímu. Jako katecheta nebyl pedantem; byl otcov-ským přítelem žactva a nadšenými slovy rozné-coval jako pravý žák Sušilův v zácích lásku k ná-boženství, rodné zemi a ke všemu krásnému. Žáci jeho s dětou na něho vzpomínají, stejně jako bý-vali jeho kollegové ve sboru profesorském, jimž vždy byl dobrým kollegou. Jako básník a spiso-vatel projevoval zesnulý každým svojím veršem a každou svojí slokou něžnou zbožnou duši a snahu po mravním zúšlechtnění. Básně jeho mají velikou cenu didaktickou. Oč menší byl snad jeho rozmach básnický, o to větší byla jeho ušlechtilost a po-vznešenost nade všecko vědní. A kdyby nic ji-ného nebyl složil než velehradskou hymnu „Bože, cos ráčil“, trvalou byla by jeho památka mezi námi. Básnických sbírek jeho jest však celá řada: Kvítí májové (r. 1869), Dárek vánoční (1879), Kytka z Moravy (r. 1879), Drobné květy (r. 1887), Hlasy a obhlasy (1892), Hory a doly (1894), sepsal dále několik melodramat, kantát a písní duchov-ních, veršem překrásně přeložil Tomáše Kempen-ského „Čtvero knih o následování Krista“. Četné jeho básně pojaty byly do čítanek školních, četné jeho písně v hudbu uvedli skladatelé Jos. Chme-líček, Al. Vlk, Fr. Musil, L. Janáček, J. Sychra. Pro své žáky sepsal také učebnici náboženství. Založil r. 1878 a do r. 1906 redigoval čtrnácti-denní zábavně-poučný „Obsor“, v každém pak čísle veršem uveřejňoval časovou „Besedu“, z nížž mnohé byly pravými perlami. V moravském „Hlasu“ a kalendáři „Moravaan“ započal zesnulý literární svoji činnost a od založení družstva „Hlasu“ byl členem jeho výboru. Od smrti Sušilovy do své smrti byl starostou „Dědictví sv. Cyrilla a Me-thoda“. Nehynoucí čest badči světlé památce to-hoto ušlechtilého a skromného pracovníka!

Kulturní jiskry.

Rozmary staročeského léčení. „Z knihy lékařské“, sepsané r. 1597. (Přepísáno r. 1629.) Lékařství proti bolesti subdu. Vědět jest, že jeden každý dokonalý člověk má 32 zubů. — *Abd dětem suby rostly.* Mozem zaječím dásně dítěti poma-zuj a hudou jemu tím spíše růsti. — *Na bolest subdu.* Příkladěj kořen husí nůžky a přestanou boleti. — *Na odevstale maso od subdu a viklající suby.* Vezmi dubové listí a diviznový květ, vař a vymývej. — *Item cibali stluč a tou smahou ob-kládej.* — *Item také celidonia bolest zubův skro-ouje.* — *Na rozedané pysky.* Pomazuj psakův eádlem slepičím, kde jsou rozedané. — *Na prým v hrde.* Liliova vodu drž v hrde, zhojíš tu i jinou bolest. — *Na neřít v hrde, pro něž by mluvit nemohl.* Routu, peluněk a bílé psí lejno vař v silném octě, to vlož do pytlíku, polož na temeno; kdyby tři neděle již byl nemluvil, bude mluvit. — *Proti kašli.* Vezmi s ječmene vařeného vodu, pij osladě ji cukrem ráno a večer; veškereu kašel zahání. — *K témuš.* Vezmi lekořici a hryž ji ráno, kašel stavi, svou mocí mrzkost vyžene z hrdla a kdož ji s vínem hořce pije, srdce i ža-ludek od zlé mokrosti velmi čistí, a tof jest, věř, zkušeno. — *Proti dušnosti.* Vezmi hořec a teu vždy jeden den jez našititroubu, a druhý den pu-škvorec, a třetí den česnek. — *K témuš.* Vezmi jitrocel a vař slévaje jako zelí a omastě jej jez, a budeš zdrav. — *Proti bolesti okolo srdce i také v prsech.* Vezmi routu, brotan a jablečnk, jedno-stejně každého a vař u víně a jji teplé ráno a večer. — *K témuš.* Vezmi mleko teplé od krávy a vař je pak se strdí, ale ať je méně medu, a učině flastr, kladíž, kdež tě bolí a s pomocí Boží budeš zdrav. — *Na ušknuší od hada.* Svekypý semenec stluč, routu a mladé holoubě po vylihnutí, to příkládej a pomazuj; brzo oplaskne tobě. — *Jinak na ušknuší.* Mouchy stluč s vínem a máslem, tím maž to místo a veškereu jed vytáhne. — *Jinak.* Česnek s mouchami stluč a po tři dny příkládej. V. P—s.

Cesty mohou býti rozlišené. Jen když se uškodil! Jaký přival slov o blahobytu kněžském vychrlil každý týden protikateolické listy! Ale nyní se diví, že to nepomáhá, že zdravý zrak těžko lze zalepiti rozbředlým klišem voduatých frazí. Proto nyní knyf zrovna opačný zkoušejí agrární „Selské listy.“ Lčí živými barvami velikou bídu duchov-ních. Snad ze soucitu? Vždyť přece znáte agrár-nické dietáře. Ten článek jest narařčen z té pří-činy, aby abiturienti nechodili do seminářů. Tedy stejný účel jako při „Volné Myslece“ — jen cesta jest chytřejší, úhfovítější.

Odborná lesnická literatura Josefa V. Rozmary. Jest známo, že stav lesnický skládá se většinou z lidí konservativních. Leč p. R zmara nutil se počítovati lesníky v odborném tisku o náboženství. „Lidové listy“ upozornily, že listy Rozmarovy pší proti vyučování nábožen-ství v lesnických školách, atd. Rozmara totiž začal prositi o podporu literárního svého podniku kruhy katolické; a taky se mu podpory značné dostalo. Rozumí se, že upozornění „Lid. Listů“ kapse Roz-marové nepomohlo. Proto poslal časopisům, které o jeho náboženském stanovisku psaly, úřední o-pravy. Leč „Lid. Listy“ dokázaly znovu, že se Rozmara namáhá opravovat — naprosto zjištěnou pravdu. Na pt. v „Rozmarově Týdenníku“ ze dne 2. ledna 1908 (který byl přektěn na „Lesnický týdeník Háj“) napsáno: „Rádi bychom věděli, proč na školách lesnických mezi ohromnou řadou učebných předmětů se nachází též náboženství? . . . V moderních státech odstraňuje se náboženství ze škol obecných čili národních a ponechává se ko-stelům a u nás zavádí se na školách čistě odbor-ných . . . Njlépe by ovšem bylo, kdyby předmět vůbec odpadl proto, že posluchači mají mnoho práce s předměty odbornými . . .“ V č. 30. svého časopisu r. 1907 počítval Rozmara členy kato-li-ckých spolků názvy „studenti bratři“ a „nebeské kozy.“ Rozmara opravoval, že prý neobdržel od arcibisk. les. úřadu z Kroměříže na předplatném 42 K a od les. úřadu král. kanonie praemonstrátů Želivských 100 K. A přece v tomtéž „Háji“ v č. 13. z r. 1910 napsal, že předplatné na tři ročníky „Háje“ zaslali: lesní referát v Kroměříži a lesní úřad král. kanonie praemonstrátů v Želivě. Atd. atd. Nyní p. Rozmara, který jest rozhodně proti náboženskému vyučování v lesnických školách, zasal svou „Lesní Stráž“ i našemu listu s prosbou o odporučení. Zaznamenáváme to jako ukásku po-krokaté důslednosti k informaci našich kruhů. Prosit, útočit a pak zapírat a sas prosit, tohle přece není ukáskou vyšší stkvostné morálky. Pa-trno na Rozmarovi, který škol náboženství pod-ceňuje, že výklad desatera na školách lesnických nikomu neškodí.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

B. Melichar,

knihkupectví, nakla-

datelství, antikvariát

v Hradci Králové.

Založeno roku 1808.

Doporučuje svůj velký sklad knih

antikvárních

i nových k doplňování i zakládání

knihoven.

Velký seznam pošle se na

pořádání zdarma a franko.

Hospodářská hlídka.

Zpráva o stavu zelnice. Po loňské rekordní sklizni hlávkového zelí, jež měla za následek nízké ceny, možno pozorovati letos značný úbytek plochy osázené zelím. Přispělo k tomu vedle této okolnosti zajiště také to, že vyšší ceny cukrovky lákaly více k osevu řepnímu. Plocha zelné sadby zmenšila se v hlavních výrobních Čech okrouhle o 20%, proti stavu loňskému. Také na Moravě možno pozorovati značnější úbytek zelné sadby. V Čechách ze začátku utrpěla sadba místy značné škody kroupami a červem, bylo nutno znovu vysazovati, takže byla přímo zause o sazenice. Později následkem deštivého počasí se stav zelnice většinou podstatně zlepšil, takže podle dnešního stavu se dá čekatí dobrá úroda. Na Moravě neměla hlavní výrobiště tak příznivého počasí jako v Čechách a se strany producentů opakovaný stesky do nedostatku vláhy. Stav zelnice na Moravě jest podprůměrný. Celkem možno čekatí jakostně dobrou sklizeň, ovšem značně menší než roku loňského.

Ne mnoho, ale mnoho musíme chovati, pěstovati, chceme-li na trhu obstátí. Už i v hospodářství nastala doba rozdělení práce. Nelze nyní již zabývatí se všemi odbory hospodářskými, chceme-li obstátí a vyniknouti. Chceme-li těžit, musíme se chopiti kteréhokoliiv odvětví hospodářského ve velkém rozsahu. Chovati 20 hus, 20 kachen, 20 slepic, 20 krát, 20 holubů, 20 perlin, 20 koboutů, 20 králíků, 20 včelstev — mnoho neznamená. Chovati však 150 hus, anebo 150 slepic atd. znamená v rodině značný, jistý, stálý příjem. Totéž platí o dobytku. Chovati 2 vepře, 2 ovce, 2 kozy, 2 dojnice, 2 voly, 2 telata, 2 králíky, 2 koně — což to znamená? Mnoho práce a starostí — málo užitku. Ale chovat 10 prasnic, anebo 10 dojnic, to už znamená mnoho. Míti v zahradě 100 stromů s různým ovocem, znamená hodně doer a málo peněz. Ale mítí 100 stromů jadrniček aneb jiného druhu ušlechtilého ovoce znamená několik set korun příjmu. Zastdme se podle toho.

České lesy v Americe. V „černých horách“ poblíže Deadwood, So. Dak., budou v nejbližším čase „české lesy“, vypěstované se semene z Čech importovaného. Do New Yorku přišlo právě 6000 liber smrkového semene z Čech, a o smrku se již dříve dokázalo, že by se v této krajině dařil. Nyní se začne vysazovat v jižní části hor, kde požáry zničily mnoho lesů. Letos se má osít semenem 1500 akrů půdy.

Staré semáky stanou se moučnatými, když oskřabané přes noc modíme v čisté vodě. Ráno se postaví na krb v čerstvé vodě. Jakmile začnou vřítí, scedí se a čerstvou vodou vřelou trochu osolenou znovu zalitě se vaří dále. Když opět začnou vřítí, opět se voda obnoví. Z uvařených se voda scedí a semáky pod pokličkou postaví se do horké trouby, aby v páře zmoučnatěly.

Čistom vodm pitnou si opatříme prokapováním vody obyčejné. K tomu účelu stačí nový úplně čistý květináč alespoň 20 cm vysoký. Na dno se položí přiměřené sítko žíněné, velmi jemné. Pak se narovná asi 8 cm vysoká vrstva hrubě tlučeného popela dřevěného, na ni pak 8 cm vysokou vrstvu několikrát přepraného hrubého písku říčního. Vodu na pití určenou zvolna lejeme na písek a pod květináčem do čisté nádoby zachycujeme. Květináč drátem ovinutý savěmí se tak, aby voda do postavené nádoby volně stékala. Docílíme tímto filtrováním zdravé vody pitné.

Výroba medu. Nejvíce medu se vyrábí v městě Harrisoně v Kalifornii. Je tam 6000 úlů, z nichž se vytěží 1000 metr. centů medu. V celém Raku je celkem 300 000 úlů, z nichž každý dodá 1 1/2 kg. medu. V Dánsku se vytěží z 80.000 úlů as 1 milion kg medu, v Rusku ze 110.000 úlů je medu 1 1/2 milionu kg. 240.000 úlů v Holandsku dodá 3 miliony kg. medu. V Německu je 1 450 000 úlů a vytěží se medu na 20 mil. kg. Nejvíce úlů v Evropě je však v Rakousku. Je u nás celkem 1,550.000 úlů, a tyto dají 20—21 mil. kg medu. Spojené Státy severoamerické mají 2 900.000 úlů, jež patří 70 000 včelařů a tito ročně vytěží 91 mil. kg. medu.

Proti chudokrevnosti působivým lékem je odvar kopřivy velkolisté (Urtica divica). Přípravuje se z jara, když kopřiva pučí. Na dvacetinu litru vody bere se hrst kořinek a stonků s polorozvitémi lupeny. Odvar pije se několikráte za den. Také se kopřiva zelená přikládá na bolavá místa hostcem zachvácená.

!!

Důležité

!!

pro každého.

Následkem požáru v domě č. 141 v Divadelní ulici a z toho vznikající nutné a neodkladné přestavby domu jsme nuceni z nedostatku obchodních místností celý svůj sklad za každou přijatelnou cenu **vyprodati**, k čemuž jsme právě obdrželi úřední povolení. Sklad pozůstává vešmš z modního, dobrého a čerstvého zboží, jako: prádla dámského i pánského, modního ozdobného zboží, příprav pro švadleny a veškeré galanterie. — Váženému obecenstvu naskytne se velmi řídká příležitost, při stopajících cenách zásobiti se levně a řádným zbožím. Podotýkáme, že výprodej potrvá jen krátký čas, tedy dobře každý učiní ve vlastním zájmu, když si a nákupem pospíší a této vhodné a řídké příležitosti plně využije.

Fejgl & Byčičtě,
Hradec Králové,
Divadelní ulice, proti kostelu Panny Marie.

Školský obzor.

Zápis žáků do I. třídy o. k. reálky v Hradci Králové konati se bude po prázdninách v pátek dne 9. září, a v sobotu dne 10. září t. r. od 8—9 1/2 hod. dopoledne v ředitelně ústavu; zkonšky přijímací odbývají se hned po zápise. — Žáci ze škol. městanských přihláší se k zápisu v úterý dne 6. září od 8—10 hod. dopol.; hned po přihlášce bude každý žák skoušen (ze všech předmětů tříd předcházejících). Zápis nových žáků z jiných veřejných škol středních díti se bude v sobotu dne 10. září od 9 1/2—12 hod. dopoledne v ředitelně. — Bližší zprávy oznámeny jsou na návštěvní tabuli v budové ústavu.

Ředitelství o. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové oznamuje, že zápisu ani přijímacích zkoušek do I. roč. po prázdninách

nebudě, poněvadž náležitý počet chovanců se přijal na počátku prázdnin.

Svědectví o náboženském škole n protestantského Šaska. Ministr kulta Beck řekl letos v řeči o vyučování na obecných školách mezi jiným toto: „Vláda saská stojí na stanovisku, že škola musí býti státní ústav, ale že musí mítí náboženský ráz. Tento náboženský ráz obecné školy schválila drahá komora saské sněmovny všemi blasy proti pěti, pro náboženský ráz školy vyslovili se také všichni inspektoři škol. Učitelové svěštějí nechťějí se vzdáti vyučování náboženství, chtějí jen mítí méně věrouky a méně učení nazpaměť. Jinak jsou pro to, aby osoba Ježíše Krista stála ve středu školního vyučování.“ — Doporučujeme našim vychovatelům mládeže.

O proudech v pokrokovém učitelstvu napsala neklerikální „Moravská Orlice“: „Kdo delší dobu sleduje politisování a mudrování veliké organizace učitelské, nemůže nevidět několik věcí, které vybízejí ke kritice každého, kdo ví, jak snadno zvrhuje se idealismus ve fanaticismus, není-li na pevných opratich neustrašného rozumu, a jak se pak ten fanaticismus stává směšným, vidí-li v zell místo zajíců lvy, místo lvů pak čerty. Učitelstvo takotka bezvýhradně vzalo od Masaryka názor náboženský, názor o katolicismu a pokrokovosti . . . přijalo je úplně nekriticky a již ve špatnějším odvaru — už jako dogmatisující fanaticismus. To už nebyl Masaryk mudrující a hledající, ale Masaryk, co křičí „černá banda“ a „denunci-anti“. Mimo to pokrokový učitel sáhí do rudé církve pro důvody dělostatecké, pro všechny ty klacky — přijal pavědecké křiklounství. Kdo si věc promyslí, musí vidět, v jakém bezradném materialistickém patokáfství brodí se naše (t. j. pokrokátské) učitelstvo. Nejvíce na radost semitismu. Učitelstvo se klame, myslí-li, že tím vede národ k osvětě. Vede jej — ne čistou přirozeného vývoje — ale po katastrofálních stránich a tam, kde zas jen na nás účeti si budou pomábat blavě Němci.“

Náboženství v Německu pokroku školskému škodí? Po válce r. 1866 povstalo okřídlené slovo, že nezvítězily vlastně tak „jehlovky“ nad naší armádou, jako spíše učitel pruský nad rakouským. A pokrokové učitelstvo naše ústně i tiskem nejednou nepokrytě se takto vyslovuje. A hle, prapodivná to věc! Z těch učitelů něm. říše dnes 20 000 je členy právě katolického spolku učitelského v Německu, jehož valná bromađa konala se letos o svátcích svatodušních v Bochumě. Na ní též ustanoveno pracovati o světový svaz katol. učitelstva všech zemí a národů. Valné schůzi přítomni byli zástupcové katol. učitelstva z Vídně, Luxemburku a Holandska. — Učitelům z „říše“ tedy nevadí jejich katol. víra ve skvélém, sdatném působení školním. V Rakousku však táž víra „odporuje“ (!) „učitelské“ (!) „vědě“, „poškozuje“ a „zničňuje“ školu, a proto „řádny“, „dokladny“ a „vzdělány“ učitel nemůže již rozhodně se hlásiti ke katol. přesvědčení, musí propagovati „Volnou školu“ a členy katol. spolku učitel. boykotovati! Iau, jiné klíma, jiný mozek!

Telegram!

Telegram!

■

Dne 11. září t. r.

■

!

VEŘEJNÝ

VZLET

!

■

inž. J. KAŠPARA V HRONOVĚ

■

na novém dvousedlovém aeroplánu.

Národních a měšťanských škol jest na Moravě 2826. Z těch jsou 2002 české a 824 německých. Hledíme-li k číselnému poměru obou národností na Moravě, vidíme, jak se úžasné ve školství Němcům nadržuje.

KONKURS.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se nejméně na jeden rok provisorně

dvě místa policejních strážníků III. tř.

každé s ročním platem 600 kor., 20% drahotařským přírůstkem, svobodným bytem, po případě s ročním příbytným v obnosu 240 K, služebním oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení míst těch, vlastnoručně psané, podány buďtež podepsanému úřadu purkmistrovskému do 15. září 1910, opatřené průkazy, že žadatelé jsou úplně zdraví, statné postavy, zachovalí a ne starší 27 roků.

Přednost bude dána těm, kteří podají důkazy o chvalné činnosti své u některého sboru hasičského ve větším městě.

Osobní představení jest vyloučeno.

Po osvědčení, nejméně jednorozční službě, stane se postupem z III. do II. třídy služební se zvýšeným platem K 760— a požitky výše zmíněnými.

Purkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Kr., dne 17. srpna 1910.

Starosta:

Dr. Fr. Ulrich v. r.

Jen jednou
zkuste mýdlo jádrowé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vyhledávaná mýdla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

První o. k. mistodř. konces.

**hudební a zpěvecký
ústav**

M. Nepeřeného

v Hradci Králové.

Nový školní rok počíná 1. září 1910.

Zápis denně

od 8 do 12 hod. dopol. a od 2 do 4
hod. odp. v místnostech ústavu, Dlouhá
ulice č. 200, proti městskému divadlu.

Vybírací předměty:

Zpěv, piano, housle a violoncello. Všichni
žáci přidržování jsou k hudbě sborové
orchestr. a hlavně k hudbě komorní.

M. Nepeřený,

varhaník při katedrále a státně
skoušený učitel hudby.

Vyhláška.

Kuratorium chlapecké výchovy čes. zem.
komise pro ochranu dětí zadá veřejným ofert-
ním řízením:

1. Dodávku 29 kusů žel. postelí, slavníků,
klínů a žíněnek, 30 zimních a 40 letních přikry-
vek (houří), 45 m bavlněného grádla, 50 m látky
na košile, 70 m látky na podvlékačky, 180 m
lněné látky prostěradlové a 36 m sametové
látky. —

2. Dodávku 4 různých skříní, 47 skříněk na
šaty, 7 stolů, 10 škol. lavic, 27 sedátek z obýb.
dřeva, 27 stolečků k postelím, 1 pracího stroje,
1 mandlu a 1 ždímadla.

3. Zařízení truhlářské dílny na 4 hoblice a
doplňky kuchyňského a ústavního nářadí.

Veškeré informace jsou k dispozici v kan-
celáři ústavu (č. 62.).

Oferty všem podmínkám vyhovující buďtež
dodány do 31. srpna 1910 do 12. hod. dopol. ve
zmiňované kanceláři.

Kuratorium vyhlašuje si právo zadati práce
buď v celku nebo v částech anebo vůbec jedno-
tlivé práce nezadati.

**Z kuratoria chlapecké výchovy
čes. zem. komise pro ochranu dětí.**

V Hradci Králové, dne 18. srpna 1910.

*Dr. Frant. Ulrich m. p.,
předseda.*

O Kávu O
zelenou **dobrou** prodávám

1 kg. za 2 K 20 h.

F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Krejčí a švadleny na damské kabáty

přijme za slušný plat týdně

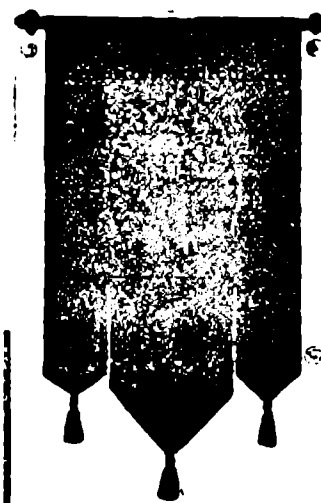
Hodek Václav,

krejčí na Pouchově u Hradce Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku nastíla
se vše franco.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hařticích.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka
v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje
svůj **bohatý zásebný sklad**

hotových pomníků leštěných

graniton,

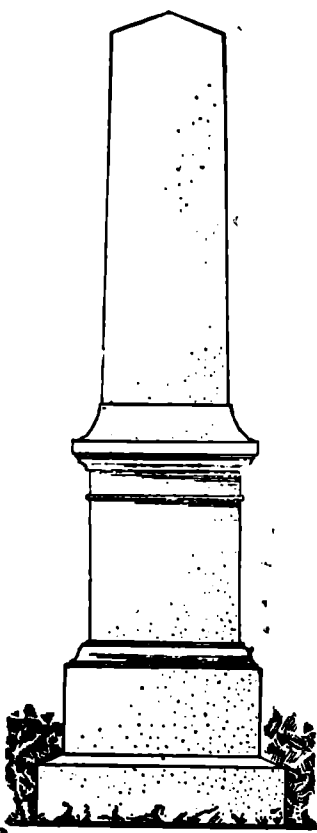
umělecké ozdoby náhrobků z nezníitelné
kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, fezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek, desky
pro koželuhy atd.

Raďte dáti přednost domácímu závodu!

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
..... koláry ::

Objednávky se obratem vyřizují!

práci i celuloidové, náprsenky,
šerety, ovingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,
Hradec Králové 136.

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.
přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/2 % „ s 30denní výpovědí
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady složnými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherká a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vinem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Josef Mikulec
v Hradci Král. č. 241.
(naproti realce)
odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se aktivě ku provedení veškerých
pozlacovačských
a řezbářských prací

na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgického
předpisu, v solid. provedení a mírné ceně,
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depe-
rešiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, paténky, paciškály,
svícny, lampy, kadidelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvním vyhovějí. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázkę franko bez zálohy koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční**

**Škoda veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonok, křížků, prstenů, náramků atd. :: Mořské
prsteny, tabulky, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čináky vždy na skladě.**

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
pasíř a ošleour
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, kobereč a
keřového nářadí ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Přesídlení!

Sklady
fy K. V. Skuherský
v Král. Hradci
nyní jen v továrně.
Následkem stěhování ceny značně snížené.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/4 % až 5 %
úrok a to dle výpovědi.

Složní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Určitě zkuste k jarní a letní
sezóně nejlepší

Klatovské prádlo od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad látkového a bavln. zboží! Výbavy pro nověty!

Obeluha naprosto reálná!

OBNOVA

Číslo 35. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 2. září 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALKY:
V PRAZE Josefův náměstí palác Ob-
chodní a živnost. komory.
V SEMILANECH sídlo vhlady 4 a 4 1/2 %
Akeiový kapitál K 24.000.000. Rezervní fondy
K 1.400.000. Vhlady K 24.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bursovní.
Existenci směn a faktur (bez členství). Obchod
uhlím, dřevem, železnými, vlnou a kance.

Pohledy na národnostní otázku.

II.

Leč národnostní zápas nemá jen stránky stinné. Národní zápolení vede národy k hlubšímu přemýšlení, k intenzivnějšímu pěstění kultury. Z národní žárivosti pilně studují učenci, cvičí se umělci, aby dokázali, že národ jejich není méně cenným než národ sousední. Vědecká, umělecká, průmyslová i obchodní konkurence bývá často zdravá, nutí líné kapry k větší čilosti, zabíráje hniti, provádí soustavnou kontrolu práce své i cizí.

Když francouzský stát za Ludvíka XIV. velice zmohutněl, překázalo ministerstvo jeho dovozu cizího zboží. Následek toho byl, že francouzští prodáváci mohli odbývat domácí občanstvo všelijak, ježto bylo odkázáno jen na trh vnitrozemský. Jiní národové teprve tehdy začali si čileji válehati obchodu, když seznali, jak dovede z jejich výrobků znamenitě těžiti bez tělesné práce židovstvo, jež se přistěhovalo z krajů cizích.

Český národ začal se oddávat i širším rámci průmyslové práci tehdy, když poznal, jak bohatnou velice z řemesel německá města, jež byla v naší zemi od Přemyslovců zakládána.

A menší národ, vyniká-li značným vzděláním, nebývá mnoho poškozován od silnějšího utiskovatele, bdi-li dostatečně. Tlak budí protitlak a čím silnější útlak, tím více ohrožený lid dbá národnostní disciplíny, tím pevněji se staví do ozbrojeného šiku za přirozená práva; právě v místech, kde jest útlak veliký, poznává se, že nejde toliko o práva jazyková, nýbrž i o zájmy hospodářské jak národního celku tak jednotlivců. V tom jest právě osobní blud mnohých lidí národnostně lhostejných, že si myslí, jako by v nacionálním boji šlo pouze o práva jazyková. — Nikoli — nespravedlivý nacionální boj přibírá do svých služeb všecko; zneužívá své moci finanční, plodí smutky sociální, zneužívá i snah uměleckých ba i záležitosti náboženských, aby dosáhl svého despotického cíle.

A naopak: menší národ, který netrpí žádného příkoří od mocnějšího souseda nebo od národa, který nad ním vládne, zapomíná lehce, jak velkým pokladem jest jazyk po otelích zděděný, co znamenala a znamená pro něj kultura svérázná, národní.

Na př. v Americe vládnoucí kmen nečiní svobodnému vývinu národnosti české žádných těžkých překážek. Národní naše sdružení od vlády netrpí útlaků. A následek toho? Že se Čechové velice snadno „assimilují“, ve druhé, třetí generaci již mluví americkou angličtinou jako čistokrevní „Jankeové“, aniž by se starali o to, jak mluvili jejich dědové. Navštívili-li vlastenecký občan našeho království Ameriku, nevychází při speciálně českých národních slavnostech tamějších z údivu. Slyší, jak sami čeští Sokolové v stejnojmenné mluví řečí míchanou, jak někteří hovoří docela mezi sebou anglicky. Poklad neloupný, nekradený postrádá bdělých strážců.

Pokud ve Vídni nezačalo soustavné a zásadné utiskování veliké české menšiny, pokračovala česká „assimilace“ k radosti Němců

hravě. Po útocih — zvláště posledních — zkontroloval český živel obrovskou svou sílu; i prostí lidé, jimž bylo zcela lhostejno, jakou řečí mluví jejich děti, uvědomili si řádně, že vlastně ani v Praze tolik Čechů nebydlí jako ve Vídni — tudíž že Vídeň jest vlastně největším českým městem, třebaže v něm Němci mají převahu. A následek uvědomění? Němci s kyselým obličejem pozorovali, že příspěvky na české menšinové školství se zvýšily, že čeští lidé vídeňští přestávají ukládati peníze do německých peněžních ústavů, vypovídají německé časopisy, přerušují spojení s vídeňsko-německými firmami obchodními atd.

Poláci v Poznani a v Rusku právem nářikají na značné národnostní útlaky. Poláci haličtí projevují jim vřelý soucit a podporu, protestující proti útlaku; sami však — isouce v Haliči pány — pronásledují jiný slovanský kmen, totiž Rusíny. Pokud útlak Rusínů děl se drobnou prací, bylo proti tomu málo protestů. Když však v časopisech a schůzích polských vysloveny jasné zásady velice osudné, nespravedlivé, podřimující Rusínů vstává okázale, upevňuje své tvrzení demonstračním způsobem žádá, aby jeho přirozených práv bylo šetřeno. Národní zápas se přirodně, Rusínů stávají se uvědomělejšími, než jest Polákům milo.

Právě barbarské násilnosti maďarské nyní nutí slovácký lid k manifestační obraně. Dřív se „assimilovali“ Slovinci snadněji.

Tedy svérázná národnostní hnutí spravedlivé jest národním příkazem a nacionalismus nespravedlivý přes všechnu spousta, kterou provádí, nese sebou — třebaže bezděčně — i stránky dobré.

Němci z říše touží vpraviti pod vládu pikhabny celou Evropu. Až by skutečně nad všemi jinými národy zvítězili, až by se jim nebylo co obávat národnostní katastrofy, zeměděle by i u nich značně zájem národnostní a vypukly by pro vystřídanou mezi nimi spory rázu jiného.

Cím dále kráčíte do srdce Německé říše, tím více nacházíte Němců snázejších. Leč na hranici Čech, Francie a Ruska žijí nejfanatičtější šovéní. Zjev to lehce vysvětlitelný. Uvnitř říše není co jiným národům bráti, Němci zde žijí v plné bezpečnosti. Na hranicích však se hlásí i jiní národové o svá práva; přední strážce ovidí se v neuputném boji. A v našich menšinových krajích zápas nejtužší! Pýcha německá posílána vítězstvím německých vojsk u Hradce Králové a Sedanu, pýcha národa většího zaslepuje tak, že tento nechce se spřáteliti s myšlenkou, že by národ slabší měl se těžiti právům stejným. A — kdo jest v držení moci třebaž zřejmě nespravedlivé, tolik nerad se vzdává svých privilegií!

Leč přes všechny poplach německých šovénů má státi každý Čech pevně na stráži. V době, kdy Němci celé davy českých dětí uchvacují do svých šulfrajanských škol, tím častěji se má ozývat zásada: „Výchova řečí mateřskou jest nejpřirozenější a ve škole nejdůležitější. Hřeší těžce proti základním pravidlům výchovatelem takový německý pokrokař, který cpe české děti do německých škol. Takový sebečtenější Němec brzdi skutečnou kulturu bezohledně, odnímá již dětku lásku ke škole a chuť k sebevzdělání. Jestliže se mnoho mluvilo proti barbarům dávnověkým, rozhodně nutno protestovati i proti moderním pokrokařům, kteří ve schůzích z plných plic vyřkávají potřebu vyšší kultury, ale u českých dětí snah kulturní dusí již v počátku. Neutlí lásku k národu vypěstována již v srdci dětském, pak selhávají prostředky, jimiž se snaží apoplechnout všípiti uměle vlastenecký cit do srdce člověka odrostlejšího. Proto hajme národní práva ve školách ze všech sil, poněvadž školy v přední řadě mají vychováti ty, kteří budou hájiti česká práva po nás.

———— Kupte si za K 1-70 důkladný spis ———
»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«
Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Rozvoj křesť. sociální české svépomoci.

Chce-li kdo, aby idra zdárně zkvétala, musí odstraniti hmotné strádání, které se jí staví na překážku. Jen v zdravém těle zdravý duch! A v těle nespravedlivě hladovícím jeví se stísněnost; energie, nesoucí se k cílům vyšším, umdlévá, nenachází-li idealista pevnou půdu existenci. Nikdo nemůže chváliti zřítné chlebařství, ale zajisté na druhé straně přísným příkazem humanity jest, aby každému i v hmotném ohledu bylo dáno to, co dle své práce a schopnosti zaslouží.

Pozorujeme-li nynější spletité sociální poměry, které obepínají jednotlivce jako silné dráty, uznáme, že často materiální bída pudí zvláště v těchto časech železnou moci chudáka i k mravní závislosti na lidech bohatších. Ať už dělník či inteligent k vůli záchraně nejnutnější existence zemdlí v ideálních rozpěších, jen aby proti sobě nepopudil vlivné kruhy, které ho mají materiálně v trsti.

Jako přílišné spolehnutí na hmotné prostředky, protekci a pod. vede k pohodlí, nečinnosti, k byrokratismu a tak k pozvolné zkáze, tak na druhé straně veliké strádání kazí povahy, demoralisuje mráky ještě větší. To jest faktum nepopírné, třeba že se nikdy nedá určití přesná mez, kolik jest potřebí pro každého člověka, aby ani v zápase neklesal ani nezlenivěl.

Uči nás drasticky již dávná historie. Husitští šlechtici a měšťané pobrali duchovenstvu statky; prý nyní začne kněžstvo husitské žiti střídmeji, prostěji, dokonaleji. Kněží ti, kteří sami konfiskaci schválili, ani nepozorovali, do jaké pasti, do jakého chomoutu ležou. Chlebařci duchovenstva byli skonpi; div že kněz husitský neuměl hlásem Chudáci pomáhali si ševcováním, truhlářením, krejčováním atd. A chtěli-li se na farách udržeti, musili zachováti patolizalskou oddanost k bohatým patronům. Ujařmovaného lidu seiského se rázné zastati nemohli, poněvadž největšími despoty byli právě kollatoři. Praktické křesťanské zásady směli hlásati jen potud, pokud „pádaci pánové“ dovolili. Ti směli točiti s citlivým a samostatnějším knězem hodné zkrátka. Za rok vystřídali na farní třebas kněze tři, čtyři; a někdy nechali fary docela dlouho neobsazené, „aby se důchod vzpamatoval.“ A za takových okolností mělo si kněžstvo husitské zachováti ryzí idealismus! Hmotné ozebračení přivedlo husitské kněze v tuhou mravní odvislost na bezohledných byrokratech. Husitská konsistoř marně vydávala různé reformální rozkazy, protože neměla vůči zpupné plutokracii žádných vlivných prostředků. Kněz „dal se pod pána“, který byl bezprostředně jeho p. ručníkem. Proto není divu, že právě ideální lidé přestávali do otrockého chomoutu lézt a přenechávali správu far husitských nevzdělaným, zkorumpovaným lidem, kteří za kus chleba byli hotovi poslouchat a sloužit buržoám do úpadu.

Ostatně sám českožidovský „Rozvoj“ drastickými liniemi nastínil, zda veliká hmotná odvislost rabínů působí na utváření individuálního, silného charakteru ideálního. Pověděl, jak rabíni před bohatými židy se klaní, jak byzantky jim posluhují a na druhé straně jak nevíšmavě ba drsně se chovají k židům nemajetným.

Bůh sám ví, jak tahá poroba by nastala biskupům a kněžstvu vůbec, kdyby hmotné potřeby jejich obstarával zcela samostatně stát anebo tak zv. „národní církev“. Stěžíže-li si samo pokrokové učitelstvo vytvářelo a silně na nespravedlivé protekcionářství, zabídné v kruších zcela neklerikálních, co by nastalo, až by byla vydána existence kněžstva v šanc agrárníkům, pokrokařským městským radám nebo byrokratismu centralistického, s vládou úplné spokojeného úřednictva! Nelze ani domysleti. Nad „svobodou“ církevní i politickou kněžstva by musil každý přitel svobody zaplakati. Proto ten vášnivý pokřik, aby duchoven-

stvy byly statky odňaty! Chyťte naši nepřátelé vědi, že by pak svištěl po sádech kněžístva tak důkladně karabáč, až by se z pastýřů stali otroci, tak že by pak počet kněžístva stále klesal; katolický Sion by osířel. A tohle jest vlastní tužbou ujařmitelů ideálního ducha, kteří si dávají předstívat „volní myslitelé“ nebo „svobodomyšlníci.“ Uloupiti svobodu a tak přivést náboženství katolické k zániku!

A což postup národnostních ideálů našich? Ví se všeobecně, jak jediný židovsko-německý fabrikant dovede v kleštích držeti několik českých osad, jestliže zaměstnává sta dělníků. A což přicházejí-li velkostatky do rukou německých? Pak se krásně vlastenecké řeči posloucháji, ale málokdo plní pak slova, která na národních schůzích do duše hřímají. Při patření na bezohledný cizí kapitalismus ochabuje energie chudých vyděděnců. Když panovalo v Čechách mladočesko-liberální samodržaví, naučili se čeští lidé horlivě hejslovat, chválit husity, tupit české konservativce a hospodářská práce spala žalostně. Provokační činnost zaměstnávala mladohusity tolik, že přímo před zrskem jim unikaly milliony národního jmění do cizáckých kapes. A možno říci, že v době dvacetiletého třepetání frázovitých fargliček zcela zbytečně národ přišel hospodářsko-finanční liknavosti o miliardy. Kdyby ty peníze byly zde dnes, kdyby posud naše podniky nebyly závislé na cizím kapitalismu, nacházely by se ideály národnosti na reálnější půdě, bujely by v úrodných brázdách. Nebylo by tolik nářku na útlak českých menšin, který v různých krajích provádějí nejvlivnější majitelé velkého kapitálu.

Proto také naše katolické hnutí těžko by vyrostlo v době dohledné z dětských plen, kdyby mu nebyl zaručen svobodný vývoj hospodářskými podmínkami. Křesť. soc. zemědělci při všech svých protestech proti straně agrární byli nuceni dále platiti do pokladen, ovládaných agrárníky. Bylo nutno sáhnouti k radikální svépomoci, neměli-li zůstat katolický rolník parion, věčně odstráněným od bohatých, vlivných agrárních zemanů.

Pokus o hospodářské osamostatnění českého katolického rolnictva zdařil se — díky svědomité práci bystrých činovníků — nade všechno očekávání stkvěle.

Dne 30 srpna r. 1908 na valné hromadě politického Sdružení katol. zemědělců v Budějovicích usneseno vybudovati katolickou organizaci hospodářskou. Založeno

hospodářské sdružení českých zemědělců pro království České,

které neúnavnou pílí chudého faráře Prokopa Holého hned z počátku zdárně prospívalo. Proti zakládání odborůk vanul ostrý severák z táboru agrárnického a židovského. A když konečně ustavená odbůčka začala prováděti společný nákup věcí nejpotřebnějších, den poiační aparát našich protivníků nespál. Každou chvíli předseda nebo jednatel odbůčky byl volán k hejtmanství, aby se zodpovídal z nějaké formální maličkosti jako z přestupku paragrafu. Sekretariát hospodářského sdružení měl zvlášť značné svízele. Právě ústředí českých společenstev se staralo horlivě o to, aby našinci nevěšili ve spojení s nevhodnějšími firmami. Se společným nákupem skutečně započato teprve na podzim roku 1909. Výsledek docílený (ponevadž přirozené z jara se objednávalo velice nepatrně) jest vlastně výhradně dílem 6 měsíců (od 30. června do 31. prosince 1909). A práce do konce r. 1909 objednáno: 438 vagonů uhlí, 161 vagonů superfosfátu, 116 vag. thom. strusky, 55 vápna, 120 sudů petroleje, 122 centů mazadla, oleje a vazelínu, 130 centů domácích potřeb hospodářských, 24 strojů hospodářských a mnoho drobnějšího zboží. Celkový peněžní obrát činil 617 542 K 94 h. Odbůček bylo do konce minulého roku 347.

Dne 13. dubna 1909 konána ustavující valná hromada

Zemského Svazu českých hospodářských družstev a společenstev pro král. České.

Svaz nepovstál náhodně — ani z nějakého chvilkového justamentu. Zakladatelé věděli, jak vážnou a trnitou práci na sebe berou. Leč z ústřední korporace, ovládané agrárníky, ozývaly se zpupné, pohrdlivé výtky proti našincům; když byli agrárníci známými svým úspěchem v říšských volbách, vydáno heslo: S klerikály z Raiffeisenek ven! Agrárníci prohlašovali majestátně, že ústř. jednota jest a zůstane agrární. Na valné hromadě zástupci našeho rolnictva byli provázeni posměchem, odepřeno jim poměrné zastoupení v představenstvu. Tudíž naši lidé se zcela přirozeně postarali o to, aby heslo agrárnické stalo se skutkem; rozhodli se odlatit jednotu od „klerikálů“ úplně, aby (dle nejasného přání agrárníků) tato se stala agrární úplně.

Leč když ustaven Svaz, honem se vítr obrátil. Již agrárníci neklíčeli, že musí zůstat

jednota agrární, už celými balíky letáků šířili tvrzení, že jest tato instituce pro všechny a zapřísahali katolíky, aby z ní nevystupovali. Marš náma! Uražení exulanti s energií žulovou založili si útulek vlastní. Počátky byly ovšem velice skrovné. Leč po uplynutí necelého roku (od 13. dubna 1909 do 29. března 1910) Svaz vykazoval 97 fungujících společenstev.

Práva revisního dosaženo dne 18. prosince 1909. Zemský výbor vyhověl přání Svazu, přijav jej 23. prosince pod svojí revisí.

Představenstvo rozhodlo se též zaříditi nákupní odbor; ten mohl teprve v září zahájit činnost a práce docílilo slušného obrátu ve zboží. Peněžní obrát 2,055.968 K 66 h jest velice slušný.

Agrárníci dostali pro své odborové hnutí obrovské subvence, náš Svaz byl „podporován“ nesnášlivými kopanci, denuncováním, podezříváním. A přes ty všechny útrapy vyhovuje potřebám lidu líp než ústř. jednota. Velký stroj jest v majestátním chodu, jež nikdo již nezastaví. Katolíci, majíce v ruce vydatnou svépomoc vlastní, nepohlížejí nedůvěřivě na přednášeče, kteří hlásají, že katolicismus staral se dříve a stará se posud horlivě o prospěšné řešení otázek sociální a hospodářské. Praktická jest očividná. A proto také lid, vida v kruzích věřících lidumilnost opravdovou, lne tím více k víře po otocích zděděné. Jeho náboženský idealism není zatěžován trsnými rozpaky materiálními. Osvobození hospodářské jest zde osvobozením duševním a svěřací kazajky, frázovitého, rozbrědlého liberalismu.

Našinci však nemíní se spokojiti s tím, co posud dosaženo, chystají se pracovati na základech širších. V poměru k institucím agrárním naše podniky jsou finančně i počtem svého členstva dosti skrovné. Ale poněvadž jest již zasazen kořen velice zdravý, snaží se naši lidé aby ze zrna hořčičného vyrostl mohutný strom, který by nutil respekt na všech stranách. Jedná se nyní o volby do Zemědělské rady, kterou nemají agrárníci spachtovanou na věčné časy. Židovské, zlátné a prostředkování nákupu jest valně obmezeno, jiní obchodníci, vidouce uvědomělost našeho rolnictva, sťeží se prodávati zboží podprůměrně a neurčují přemrštěných cen. Jest však nutno, aby se katolíci vřechopili všude. Tisíce našich posud jsou pouťány místními ohledy na Raiffeisenky a jiné podniky agrární. Děje se to často proto, že v sousedství se nic nepracuje. Jest potřebí hustější sítě našich Raiffeisenek a odbůček. Pak teprve na poli hospodářském se budeme statně měřiti v rozhodné bitvě s těmi, kteří rostli a mohutněli spíše příznivými okolnostmi a kapitalistickou přemocí než bystrostí a horlivostí vlastní.

Dopis z Prahy.

Spory do nekonečna o reprezentační dům obce pražské. Do pražské veřejnosti pronikla opět „potěšitelná“ zpráva, že stavitelé reprezentačního domu obce Pražské a Pražské brány, architekti Schlaffer a Šebek, překvapili radu městskou písemným požadavkem o náhradu 458.000 korun — za „zdražený“ materiál stavěni, ku stavbě upotřebený a nuceně prodlužování stavby, zaviněné tím, že nebyly v čas dohotoveny různé detailní plány budovy. Že požadavek nezpůsobil v radě městské zvláštní radost, jest samozřejmo, tím méně pak nyní před nadcházejícími volbami do obecního zastupitelstva. Rada městská žádost prozkoumala a shledala, že jest odůvodněna, a že nutno pánům stavitelům vyjiti vstříc.

Tím způsobem budou pražští poplatníci míti potěšení dopláceti dále na ohromné již výdaje domu reprezentačního, který stal se přednáum a nepromyšleným způsobem provádění stavby skutečným postrachem obyvatelstva pražského. Jako v minulých dopisech tak i tentokráte přimlouváme se, aby výslovně jednou již bylo konečně prohlášeno, zda-li jsou tyto požadavky poslední, a zda-li co nevidět opět nedostaví se z některé strany nové požadavky za „více práce“, „zdražení materiálů“, „opomenutí“ různé a podobné. Mají-li páni na Staroměstské radnici na té či na oné straně ještě v tomto ohledu něco za lubem, pak nechť raději to řeknou ihned, aby přestalo konečně trapné a do nekonečna se protahující „překvapování“ nejen pražských kruhů poplatnických, ale i všech přátel rozumného rozvoje Prahy vůbec. Doposud se věří, že největší rány zasahují pražskou autonomii se Staroměstské radnice.

* * *

Strach před „klerikálními“ lycey. Z frázovitých slov, která vřela se do davy a jsou vyslovována osobami, jež nemají pravého ponětí mnohdy o jich významu, nejčastěji snad v různých takém tisku a v ústech při denních hovorrech možno zaslechnouti slova „klerikální“

lycea v Praze rostou. Ano, rostou a kříd by vzrůstala ještě čteněji. Zatím, co páni obecní starší řeší otázky komandní politiky zájezdy za hranice a reprezentačním vysíláním starosty dra Groše na výstavy, pracují ti nenávidění „klerikálové“, aby Velké Praze opatřili moderní školství. Tak vzniká opět nejnověji jedno lyceum při klášterních školách u sv. Vojtěcha na Novém Městě Pražském, a že ho byla naléhavá potřeba, o tom svědčí, že hned po vyhlášení o zápisu nahraulo se tolik žadatelů, že mnohé z nich bylo nutno odmítnouti. A pak obecenstvo prý nenávidí klášterní školy! Opak jest pravdou; obecenstvo, právě to nejvládnější, klášterním školám dává v Praze přednost před školami, v nichž vyučují „moderní“ učitelky, jichž hlavní starostí jest parádění podle rozumu pověstné Yvony, kterých starostí jest lítání po ulicích a různé poměry se škaredým posadím. Znalci poměrů výchovných prohlašují, že lycea, vedená řádovými sestrami, vykazují mnohem zdatnější prospěchy, nežli lycea ovládaná moderními vychovatelskými duchy, a proto není se co diviti, že i lyceum při klášteře pražských Vojtěšek záhy bylo naplněno. Že jeho rozvoj pro budoucnost bude zajištěn, rozumí se samo tím více, že známá jest energie, a jakou tento řád školství své řídí.

Obrana.

Pius X. proti „Sillonu.“ Vatikán vydal k episkopátu francouzskému list v příčině cenzury a reformy „Sillonu“, velice rozvážného to katolicko-demokratického sdružení mládeže. Vytkl, které rozložky organizace této nelze srovnati s katolickou vírou, kázni a společenským spořádáním řádem. Pokrokové listy ihned vyjely s výtky, jak jest Vatikán despotický, jakými ponty svazuje papež svobodu lidí věřících atd.

Nikoli, pánové, jen přemýšlet! Pravou, čistou demokracií není demagogie, jak vás už Havlíček poučuje. Katolíci, kteří si dříve sociálních proudů nevěšili, kteří se šleli za peči, když celé davy chudších prohaly od praporu křesťanského k praporu řádemu, najednou se stali v „Sillonu“ až příliš demokratickými. Jest to zjev a vývoj přirozený? Vy počítali si ti lidé přesně všechny kroky? Napodobování demagogie soc. demokratické, která ostatně posud končila bankrotem v samé Francii, jest vyhánění ďábla belzebubem. Církev musí dokázati, že kýženou reální rovnováhu sociální sjedná na osvědčených zásadách vlastních, že jí není potřebí nemyslivé papouškovati po lidech demagogických, jichž sliby končily a dosud končí zoufalými smrtky.

Co přehnaná demokracie všechno dovede spáchat, jak zbrkle žene širé davy vyděděnců do propasti, patrné z toho, že užito proti katolictvu i lupičských apáčů a že po konfiskaci statků začal tyranisovati republiku despota Clémenceau. Demokracie ocitla se ve Francii ve emyče, z níž marně se snažila krk vyprostiti.

A naši soc. demokraté? Nyní lid srovnává lidě jejich volební sliby se skutky, vidí dryádnictví jejich v plné nahotě. Nyní by se jejich demagogii při volbách špatně vadilo.

Jen demokracie! Ta je neomylná, ve všem svatá, ona brknouti nemůže. Takové fráze odsouditi musí i uvážliví dělníci. Zajisté jest nutnou potřebou, aby živly demokratické byly povolány ve státech k spoluprádě, ke kontrole; jinak by zpupný byrokratismus přivodil hnilobu. Leč nesmí se mysliti, že člověk, který sám sebe za demokrata na veřejném náměstí prohlašuje, má už patent na vlastnosti nejlepší a že člověk konservativnějšího smýšlení, který si k majetku dopomohl pernou prací, jest již šosákem, ziskuchtivcem a mužem obmezeného rozhledu. Lidu prospívá často víc šedý člověk, který z chudoby se vybičoval, než zadlužený zběhlý student, který máje ruce prázdne, dává si za své demagogické řeči od chudších tučně platiti.

Vždy jest potřebí zachovati náležitou rovnost, nadat se omámíti radikálním healem, které už stokrát se stalo osudným velikým davům proletariátu.

Luther začal kázati svobodu, lid na pokřiky náboženských demagogů snažil se násilně svrhnutí všechna pouta. A výsledek? Tisíce povstalců rozvěšeno po stromech, tisíce jinak trétno za souhlasu téhož Luthera a ojařmení přituzeno.

Rovnost, svoboda! Tak křičela demokracie za veliké revoluce francouzské. Zatím však lidé svobodomyšlní, kteří se jen málo odvažili nesouhlasiti s krvelačnými „demokratickými“ tyrany, po tisících strácali hlavy pod guillotinou. A na konec po všem běsnění vyplený národ světil osudy Francie samovláděmu despotovi Napoleonovi. Drahá republika padla také za kofist vypočítavému, ještě radovanějšímu vládcí.

Brutal oběti zabíjení Caesarů vzkřísiti republikánské státní — ale lid chlebdán k demokracii, která vládě nespůsobí. Po Caesarovi přišel Caligula, Nero.

Proto církev nemůže tu nebo ona forma vládní usazeti se neomylnou. Pod jakýmkoliv útvarem vládním může se provésti mnoho dobrého i spáchat mnoho zlého.

A jakým způsobem má demokratického ducha jevití kněžstvo? Zase otázka velice komplikovaná, choulostivá. Jediný chybný krok a hned plno černých bolů. Francouzští kněží volali svého času po větší národní samosprávě katolictva francouzského. Dostavila se „odemna“ od vlastních dřív, než se kněží nadáli. Reprezentace francouzského laictva kněze oloupila a zjeřmila. Ruský pop má církev národní. Ptejte se ho, jak se mu daří, jakou svobodu a samostatnost může jevití větší synodu, vládu, vlastní osadě. A což kněží jihoalovanští? Mačesky se zachovávali národní církev husitská ke svým kněžím, kteří se stali ubohými slušebníky byrokratů. A čtete v dějinách, jak již za věku Lutherova pastoři masili otročtí šlechtě!

Cím dále se kde kněžstvo ocitlo od říma, tím se stávalo slušnější nástrojem světských cílů mocných laicků. Zdravých lidových proudů musíme si vážit; svatí apoštolé přece také nebyli aristokraty. Leč o demagogii u nich není ani slohu. Bdití musíme nad tím, aby se křesťanská demokracie nestala pašalíkem lidí zaměňujících slavomanem nebo vypočítavých příživníků.

Proto právem a v pravý čas Sv. Otec pronesl varovný hlas proti zhoubným názorům u autorit, spravedlnosti, rovnosti a lidské důstojnosti. Papež požádal biskupy, aby zbloudilých sionistů se ujali; nevystoupil proti nim s bezohlednou přenosností. A tak nastane zdravé čišťení. Ti, kteří víru měli za pouhou sáminku a za prostředek k demagogii, odejdou dřív, než se začne vyčítati státní Petrovi, že vedlo stát do zhoubných virů. Také upřimní katolíci veřejně v tisku projeví ve Francii úplný souhlas s napomenutím Pia X., ovědčující, že „Sillon“ není povolán sám sebou určovati právo katolické dogmatice a morálce. Pravdou k čistě svobodě!

Politický přehled.

Společný český klub na říšské radě jest tužbou všech vášnivých českých politiků, po něm volali i radikálové, posl. Klotáš a zvláště posl. dr. Bexa, svolána k tomu cíli i parlamentární komise Českého svazu na den 2. září do Prahy a tu máš, najednou čeští radikálové prohlašují, že pro případ vstoupení Českého klubu do vlády by s ním vystoupili, ačkoli ovšem právě ve vládě by jednotný klub potřeboval jednotnosti ménou ještě větší, než v opozici. Ukázalo se, že se strany radikální bylo hlášení jednotnosti zase jenom — fraš!

Vláda a vodní cesty. Vláda Bienenrova dle všech okolností jest rozhodnuta, že průplav dunajsko-oderský starší nebude. Chce se však vyrovnati se zeměmi, kterých se stavba průplavu nejvíce týká, s Dol. Rakousy, Moravou, Slezskem a Haličí. S Poláky již vyjednávala. Prý nynější smutný stav finanční státní znemožňuje provedení zákona o vodních cestách z r. 1901.

Politika hr. Aehrenthala, rakouského ministra zahraničních záležitostí, upoutává na sebe pozornost politického světa. Poslední schůzka jeho s italským ministrem San Giulianem v Solnohradě dne 30. srpna t. r. zaměřená zvláště Rakousko. — O politice hr. Aehrenthala se stanoviska českého pravil v neděli na schůzi v Nymburce posl. Hráský: „Vedení záležitostí zahraničních konsekvence zůstává rázu protislovanského, tedy i protičeského. V jakých rukou se správa zahraničních záležitostí nalézá, posoudíme i z toho, že nynější ministr vnějších záležitostí, bývalý zahraniční poslanec v Petrohradě, tehdy ještě baron Aehrenthal, promlouvá tam kdysi s českým politikem, dal průchod svému podivení, kterak to možno, že Češi žádají v Rakousku větší práv než mají Poláci v Rusku — to přece (dle názoru p. Aehrenthalova) prý každému občanu, kterýž nezná státního jazyka, plně stačí, když se s ním u soudu a úřadu jedná pomocí tlumočníka.“

Dr. Hribar zvolen opět starostou lublaňským. Ve schůzi dne 30. srpna t. r. z 23 členů zastupitelstva odevzdalo hlasy své pro Hribara 22. Tyž vypracel výtky jemu se strany vlády činěné, pro které předešlá volba jeho nebyla doporučena k sankci. Vláda jest proti němu proto, že prý zejména nevykonal svou povinnost, jak toho vyžadovalo jeho postavení parkmistra, který jest zároveň okres. hejtmancem. Na opětné zvolení Hribara starostou odpověděla vláda rozpustěním obecního zastupitelstva lublaňského a jmenovala již zeměpanského

komisaře pro Lublaň. Zprávy o vládním zakročení vubdily v celé Lublani značný rozruch.

Car v Německu. Dne 30. srpna přijel car s carevnou a rodinou do Friedberku — do bývalého domova carevny. Na nádraží byli uvítáni velkovévodskými manžely hesenskými a odjeli pak v automobilu do zámku. S císařem Vilémem se car vůbec nesetkal a nesetká. Zájezd carův do Německa nemá rásu politického. Carevna chce se podrobiti několika týdenní nervové kúře v hesenských lázních. Je to poprvé, co se car odhodlal na delší dobu opustiti svou říši. Ze pro bezpečnost carských manžell byla učiněna rozsáhlá opatření, netřeba ani připomínati.

Černá Hora ve slavnostní schůzi skupštiny dne 28. srpna prohlášena královstvím. Gratulace sypaly se na Černou Horu ze všech stran. Král Mikuláš poslal císaři Frant. Josefovi telegram: Za celou dobu mé dlouhé vlády zahrnovalo mne Vaše Veličenstvo důkazy dobrotivosti a šlechetné blahovůli, ale zvláště projev V. V. při prohlášení Černé Hory královstvím je mi drahý. Račte V. V. přijmouti srdečný dík za blahopřání, jež moji zemi jistě přinese štěstí. — Rakouskému vyslanci Gieslovi udělil král velkokordon řádu Danilo. — První blahopřejný telegram dostal král Nikola od krále anglického. — Památná tato pro Černou Horu udalost oslavena položením základního kamene k nové chirurgické klinice a dětské nemocnici. V Bělehradě vypískali krále Mikuláše drama „Balkánská carice“. Také projev srbské, slovanské jednotnosti.

Španělsko a Vatikán. V napjatém poměru mezi španělskou vládou a Vatikánem se nic neměnilo. Svátá Stolicе trvá na svém oprávněném požadavku, aby odvolána byla napřed předloha zákona proti kongregacím, než začne se dále jednat o revizi konkordátu, k níž sv. Stolicе jest ochotna. Naproti tomu prohlašuje předseda španělské vlády Canalejas, že svoji předlohy proti kongregacím neodvolá. Napětí tedy zůstává. Rozhodnutí nastane arci, až sejde se španělská sněmovna.

Připojení Koreje k Japonsku stalo se skutkem na základě smlouvy obou císařů, dle níž Korea přestává býti samostatným státem. Císař korejský s celou rodinou musí se spokojiti pouze s pěknými tituly a náležitými příjmy.

Zprávy organ. a spolkové.

Všem milým organizacím katolické mládeže, všem vášnivým stoupencům české strany křesť. sociální na Čáslavsku a v blízkém i vzdálenějším okolí sdělujeme radost svoji, že dne 18. září 1910 konati budeme ve Žlebicích slavnost posvěcení společného praporu všech čtyř skupin organizace katolické mládeže farnosti Žlebské. I zveme vás, milé družky a družky a vás, statečné a uvědomělé příslušníky strany naší české křesť. sociální co nej- srdečněji, abyste nás v tento den, pro nás tolik významný navštívili, nás i sebe posílili, aby slavnost osvěcení praporu katolické mládeže ve Žlebicích stala se velkou a svornou manifestací katolického lidu z Čáslavska i dalšího okolí. — Pořad slavnosti bude: V neděli dne 18. září od půl 9. do půl 10. vítání hostů cizích i domácích v knížecím parku naproti hostinci „na Hrázi.“ O půl 10. seřazení a průvod ke kostelu. — V 10. hod. slavnostní kázání vsdp. kanovníka Dr. Fr. Šulce z Hradce Králové. Pak posvěcení praporu, zatlučení hrůbů a odevzdání praporu, hymna mládeže: „Rozvíháme prapor červenobílý!“ O 11. h. mše sv., při níž se zpíváí bude píseň Velehradská: „Bože, co's ráčil.“ Po mši sv. průvod na náměstí, roschod a uložení praporu ve fáře. O 12 $\frac{1}{2}$ společný oběd přihlášených. — Od 1.—2. proměňování koncert na náměstí. Před 2. hodinou seřazení na náměstí a průvod do knížecího parku, kde zapěje se poslední sloka hymny mládeže. Nato řeč p. Václava Špačka, řídícího učitele ve v., pak 1. sloka písně „Kde domov můj“ a řeč p. Fr. Šupky, red. „Štítu“ v Hradci Králové. Potom koncert v kníž. parku. — Večer v 8 hodin věneček. V případě deštivého počasí odloží se celá slavnost na neděli dne 25. září. Přijďte tedy, druhové a družky, přijďte přátelé naši a stoupenci strany české křesť. sociální! V množství svém uvidíme svou sílu a najdeme všichni povzbuzení ku dalším pracím, bojům a obětím pro víru sv. katolickou a vlast naši svato-Václavskou!

Liběň. Příjemné odpoledne zažili jsme 21. srpna, neboť téhož dne pořádala katol. jednota ve spolkovém domě přednášku, po níž následovala řada solových výstupů, zpěvů, básní, jež provedli hlavně členové katol. org. z Lomnice n. Pop. a Staré Paky. Pan Karel Ježek promluvil ve své přednášce na thema: „Mládež na cestách životem.“ Z jeho krásné řeči uvedeme aspoň některé výňatky: Od mládeže čeká vlast zdroj nových a zdravých sil. Běží-li tedy o zdraví národa, musí se poukázati na to, jak ten národ resp. mládež žila, jaký úkol životní byl jí vštěpován a v čem ona nalézá vrchol svého života. Otázkou, co jest

život, zabývala se filosofie všech věků a za dob nynějšího nejmodernějšího pokroku dospěla tato otázka k jediné zase odpovědi, kterouž pronesl Dr. Bois Raymon v soufalem výkřiku: „Nevíme a nevíme.“ Otázku, co jest život, lástilo lidstvo všech věků různým způsobem, na př. tvrdíc a učíc, že není Boha a v důsledcích toho ani žádné mravní zodpovědnosti za skutky. Natno si pověsím-nouti, co praví o životě lidském již největší myslitel starověku, jako Sokrates, Plato, Cicero a jiní. Oni nejen se nevyhýbali myšlence: „Odkud jsem, kam spěji, zda jest za brobem život a co tam na mne čeká?“, nýbrž otázky ty pokládali za nejdůležitější ze všech. Později křesťanství, rostouc den ze dne, proniklo i nazírání filosofické. Již ve 4. stol. počali velcí myslitelé křesťanství studovati pravdy zjevené rozumovou filosofií. Jedním z největších těchto učenců byl sv. Augustin. Dle ob-sáhlé jeho filosofie jsou dva zdroje lidského poznání: autorita a rozum. Prvému odpovídá víra, druhému vědění. Dr. Kratochvíl vyjadřuje se o tomto velkánku křesť. filosofie takto: „Sv. Augustin jest muž, jemuž v prvé řadě děkuje středověk za všecku svou posel, umění a svatě touhy. Kéi by jeho filosofie stále více byla u nás v Čechách studována a šířena!“ Dnes bohužel nastoupila filosofie moderní (t. zv. pokroková), jeví se vlastně jen v šíření hesla: „Pryč od Říma“ a tím i v myšlence v heslu tom ukrýté: „Vzhůra k Berlínu!“ a v čele této moderní filosofie jsou i tak zvaní „největší čeští lidé“ ano i (světe žasni) „synové slunce“. Všichni katolíci proto hlasu papežů Lva XIII. a Pia X. uposlechni a všude jako v odpověď zasnělo: „Katolíci, organizujte se!“ Cím více se heslo „Pryč od Říma“ ozývá, tím mohut-nější jest ozvěna, která zaí opáčné: „Zpět k Římu!“ Zpět ku pravdě, která vítězí a zvítězí masí!“ Proto máme všichni, zvláště ty mládeži, velké ideály náboženské, které září, vábí a svou k vysokému vzletu, volající: Mladosti, orlí jest tvých letů vláda! Ó mládí, vzletěj k výšinám!“ Mimo ideály nábož. pěstuj každý ideály vlastní! Proto uvědomujte se! Pracujte s chutí usilovaou pro sebe, národ a vlasť. K výcviku tělesnému sloužte katol. mládeži tělocvičný odbor „Orel“. Naše org. mládeže nechť jsou rytíři Blanickými, vojskem Svatováclavským, které, až bude vlasti naší nej-hůře, vlast naši zachrání. — Přednáška zakončena hymnou „Sv. Václave!“ Děkujeme p. řečníkovi a přejeme, aby Všemohoucí mu popřál mnoho zdraví a síly. — Horliví členové org. okolních svými zpěvy, žertovnými výstupy a básněmi mile nás po-bavili. Mezi jednotlivými čísly účinkovala naše mladá sice, ale silná kapela, takže veselá nálada členů i hostů potrvála až do večera. Zdař Bůh!

Sdružené organizace křesť. sociální ve Sloupnici pořádají dne 11. září ve Sloupnici sjezd křesť. soc. mládeže české, mládeže venkovské a katolického lidu vůbec. Program jest následující. Dopoledne o 1/9. hod. vítání účastníků v hostinci p. Jana Mikuleckého v Horní Sloupnici. O 9. hod. seřazení a průvod s hudbou do místního chrámu Páně, kdež bude v 10 hodin slavnostní kázání dp. A. Nováka a slavná mše svatá. Po mši sv. průvod s hudbou zpět do hostince a tam společný oběd, při němž koncert. — Odpoledne o 1 hod. průvod s hudbou do zahrady rolníka pana Jana Dvořáka v Horní Sloupnici. O 1 $\frac{1}{2}$ hod. zahájení sjezdu a řeč vsdp. Dra Šulce z Hradce Králové o postavení katolíků v době nynější. O 3 hod. promluvi p. A. Kaňourek, rolnický syn a předseda venkovské mládeže v Čechách, proč se katolíci a zvláště mládež sdružují. O 4. hod. bude řečníci sl. Kosarová z Dobrušky, místostarostka sdružení křesť. soc. mládeže o působení dívky v životě katolickém a v organizaci mládeže zvláště. — Mezi přednáškami koncert úplné kapely sloupnické, řízené kapelníkem p. St. Mikuleckým. — Po přednáškách volná zábava. O 7. hod. večer odchod zpět do hostince p. Jana Mikuleckého, kdež bude přátelský věneček. Vstupné do zahrady 20 haléřů. Vstupné do věnečku pán 80 hal., dáma 50 haléřů Program dopolední koná se za každého počasí. Odpolední program, bude-li počasí nepříznivo, konati se bude v sále p. Jana Mikuleckého. Jinoši a dívky, dostavte se pokud možno hromadně a v národních krojích! Přátelé katolíci! Vzhůra co nejčtetěji na sjezd tento! Ať se stane mohutnou zpruhou naší svatě věci a našich požadavků! Heslem naším budiz: Vpřed za naše práva! Pravda vítězí!

Koldín u Choceň. Cíl naší organizace mládeže českoslov. lidu uspořádala pestrá slavnost dožniakovou v neděli 21. srpna. Po odpoledním požehnání, jehož se všichni účastníci, odebral se celý průvod za zvuku úplné hudby choceňské do zahrady p. Šedy, kde provedeny zdatilé výstupy a tance od mládeže v národních krojích. Mezi zábavou pronesl k četné shromážděným členům i nečlenům přes hodinu trvajcí velice promyšlenou řeč „O podstatě a cíli hnutí křesť. sociálního“ neúnnavý kaplan dp. Jos. Novotný z Kostelce n. Orli. Zvláště, že po celou dobu řeči ani jediného nebylo, kdo by byl věcným a důstojným doprovodem nevěnoval největší pozornosti a hlavně souhlasu přes to, že se to nesmírne nezamlávalo jednomy z pokrokových pánů vysokoškolských, který když mu dana byla volnost slova, najednou ztratil řeč. — Cíl mládeži Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Pout k Řeberské kapli. Ve čtvrtek dne 8. září, na svátek Narození Panny Marie, bude pout k házení u kapličky na Řebersku. Procesí vyjde z Mar. chrámu Páně o 8. hod. odpo. Tamtéž, kde nová kaple se již dostavuje, bude házení i v neděli dne 11. září, na svátek Jména Panny Marie, ve 4 hodiny odpoledne. Prosí se o hojnou účast věřících.

V penzionátě cisáře Františka Josefa I. v Hradci Králové konati se bude zápis do kursu mateřského a industriálního, do školy pokračovací a hudební, do vyučování řecem, zpěvu atd. dne 9. září t. r.

„Osvěta lidu“ sajisté jasně může rozoznati, jaký rozdíl jest mezi obchodní reklamou obvyklou (třebas intenzivní) a mezi reklamou barumskou, zahrocenou proti nekapitalistické konkurenci, která stejně dobře situovanému závodní neškodí. Víme dobře také, že plané nátky křesťanským obchodníkům nepomohou a také jsme otevřeně řekli často, co tu činiti. Neupř. však nikdo, že celá řada křesť. obchodníků zdejších životi bez vlastní viny, poněvadž jim scházejí nejpotřebnější hmotné a bytové podmínky k plnému rozvinutí obchodní srčnosti. A takové okolnosti nemohou býti rozhodně spravedlivému obchodní hostejny.

Modelářské a ciselářské kurzy na c. k. odborné škole pro umělecké zámečnictví počnou dne 1. října a trvají do 31. března. Vyučování jest bezplatné. Přihlášky v říditélné uvedené školy denně až do 30. září. Blížší sdělit správa ústava. — Zápis do tříleté i mistrovské (jednorocní) c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví odbývá se dne 16. září od 9 hodin dopoledne do 4 hodin odpoledne.

Česká banka. Správní rada v poslední schůzi své jmenovala pro nové zřízení filiálku v Hradci Králové pány: Julia Russa, městského radu, majitele realit a c. k. dvorního fotografa, pak dra. Františka Zachovalu, říditele obchodní akademie a majitele realit, oba z Králové Hradce, členy představenstva.

Nabýváním losů netoliko získáváme si naději na výhru, ale i spořím, jelikož los nejen že na ceně netratí, ale naopak státem na ceně mu přibývá. Mimo to jest los papírem, jehož možno použiti vždy jako vadia, kauce a při potřebě peněz možno jej zastaviti, aniž by majitel losu se zbavoval a tím ztrácel naději na možnou výhru. Ovšem nemůže každý los, obzvláště los dražší, neb losů více, zuopatiti si za hotové a koupí losů na splátky prostřednictvím agentů se kupní cena nepoměrně zdražuje. A tu dovolujeme si upozorniti, že možno prostřednictvím Záložny zdejší získati si los na libovolné splátky při placení obvyklého půjčkového úroku a kolik. Stačí složit jen nepatrnou zálohu a Záložna koupí žádaný los, na který vydá zástavní list se serií a číslem zakoupeného losu. Kupující skládá splátky a se zbytky ceny kupní platí pouze běžný úrok. Po úplném zaplacení ceny kupní vydá se mu los v jeho majetek. Po dobu splácaní pojistí se los na účet kupujícího proti nejmenší výhrě a revize tahů i pro budoucnost obstará se bezplatně. Při losích úročitelných plynou úroky ode dne složení první splátky k dobrou kupujícího. Dovolujeme si obrátit pozornost na dnešní inserát Záložny.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc srpen 1910. Vklady. Vloženo K 120.296.—. Vybráno K 87.512.—. Zůstatek K 1.756.128.—. Záruka: Závodní podíl K 79.995.—. Fond rezervní 117.220.—. Fond pensijní K 29.820.—. Fond pro kursové rozdíly K 27.751.—. Vlastní reality K 105.726.—. Cenné papíry a přebytky K 189.937.60. Půjčky směnové K 686.891.—. Půjčky hypoteční K 1.684.659.—. Úhrnem korun 2.821.998.—. Pokl. obrát K 1.124.375.—.

Loutkové divadlo v Nechanicích. 1. hra v předplacení. Po dlouhém čase sešlo se naše zastupitelstvo obce a to v novém složení. Nic nebylo platno, že v poslední schůzi takřka vyloštěn vyslovena nedávěra a zvolena úsporná komise; dnes komise padla, pan Rašín sdělil a vede aprávu města dál. Na programu bylo rozdělení referátů a určování odměny zvláště hospodářskému radovi. Při tom navrhoval pan lékárník Hemmr, aby funkce byly vykonávány zdarma, nešitně a z lásky k obci. Dokazuje, že jest to povinností, nechám-li se voliti, abych se také obětoval. Souhlasíme, neš, p. lékárníku, a takovou pláničkou si mnoho lásky nezískáte, to vám můžeme smle říci. Takové ovoce u nás ještě nezraje. Při jednání o výpůjčce navrhoval, by celý dlužní obnos obce vypůjčen byl z banky českých spořitelců, že by se prospělo obci i spořitelně zároveň. Usnáno konečně, že mohlo by to být, že však dnes nejvíce se toho ještě potřeba. Proč, to také víme: kdyby nebylo toho nešťastného „ale“ — totiž správného zjištění dluhů a vtělení do knih. Pan rada Zabka táže se pana purkmistra při rozhovoru o té věci, mnoho-li jsme opravdu dlužní. Přitomaj pokladník městské spořitelny na otázku p. purkmistrova odpovídá, že i s výpůjčkou 170.000 K a že ještě za 900 K přebývalo. Zpropadené tedy nehala „Obnova“ že činí asi

175.000 a se 195.000, jak se kdysi četlo. — Dále byla volba spořitelního výboru, a tu dalo by se mysliti, že hleděno k tomu, aby zvoleni byli mužové, kteří mají ve věcech peněžních trochu rozhledu. Než chyba lávky! Naši kormidelníci myslí dozajista, že pánové ala Lehtý a Novotný mají v té věci lepší smysl pro rozvoj spořitelny než p. Fr. Vydra. Ovšem takového, který nehraje s filky, nemůžeme potřebovati a proto ven s ním! A volme takové, kteří dovedou dobře květi. Poslouží-li se takovouto volbou ústava, je ovšem jiná věc. Pro nás směrůdatný je, že bude u dvou klavírů hráti pouze jeden muzikant, a to je přece velká vymoženost. Vzato na vědomí, že Mašindova kolna sdstane státi pro památku potomkům; dále schválen a) pronájem polí na šest roků za roční nájem 1897 K, b) dodávka uhlí 1 q za 3 koruny 10 h, petroleje kg a 34 haléřůch. Panu tajemníkovi vezme se na zímání 4 měsíce výpomocná síla, aby se nám neupracoval a povolena částka 120 K jako odměna za práci denně stanovenou na půl dne. Škoda, že nevybírají se ještě daně na radolci jako dřívě; to bychom museli mít nejméně 3 sily. Dále vyřizeno několik žádostí za přijetí do svazku obecního a za zvýšení podpory chudinské. Na to opava spadla.

Dobřeničský farář Aug. Novák vlet. panu Dr. Janu Vrabecovi, profesorovi dějepisu při c. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. Zdá se, p. profesore, že dle věty účel posvěcuje prostředky v tom smyslu, jak jste ji jesuitům připsoval, jednáte sám, když mluvíte o jesuitách! C) by jesuitům z doby před a po Bílé Hře bylo ku cti a chvále, byt to byla i zaručená historická pravda, jste nepověděl. Nášil při t. zv. protireformaci od útadů světských a vojska páchané jest tak líčí, jakoby na radu jesuitů, hlavně spovědníků císařových, se dalo. — Nuže, co vypravuje o jednání jesuitů Dr. Zigmund Winter ve svém „Mistr Kampanus“? Jejich rektor P. Korunine sděluje Michnovi, že tati jeho nemají obsaditi kolej Karlovu, jež byla pod obojí a dodává: „Ať učiní se pokus, sdali by nepřestoupili kněží lutherští pod p. arcibiskupa (neboť svou věroukou byli katolíkům nejbližší), a kalvinistými a bratrskými at pan kníže učiní, jak za dobré uzná, jen bych neradil k násilí. Pro lid at zavede se v kostelích vyučování stvořitelného a pravého náboženství našeho místo bludného: všechno po dobrém, mírně, otcovsky. Kdo se bude zpovídati a přijme pod jednou, toho vysvamenati před jinými, arci není-li postaven ve vině kriminálné, ale i tu mohlo by se poněkud slevovati, však to jsou již politika a do těch se nepletu.“ V tom smyslu mluví i Ottav Naudy Slovák XIII. str. 292. Naprosto jste pominul působení jesuitů na lid i tehdejší inteligenci školami a písemnictvím a to písemnictvím z velké části českým.

O spisech jesuity Václava Štarma, jimiž bránil katolické učení proti bludům čas. bratří, o Matějovi Steyrovci, jež se svou matkou Marií založil r. 1669 dědictví Sv. Václavské a kapitálem, jež v XVIII. století činil 16.000 zl, jste neřekl ani slova. A přece z ročníků přijímá vydávány bible, legendy, kancionály, spisy katechetické a mravoučné, které se mezi lid zdarma rozdávaly neb lacino prodávány (Ottav Naudy Slovák VII. 141) O Konášovi jste pověděl svým posluchačům přehnanou číselci: 60.000 knih že spálil (biblioth. Musea král. Českého Hanns usnal ji za přehnanou, a byly mezi těmi knihami i knihy německé a latinské!). Nic ale nevíte o tom, že Konáš hubil jen knihy pověročné, necudné, rozpustilé, méně závažných nemčil, pouze listy z nich vyřezával, místa závažná přeškrtnal. Místo knih špatných sám sepioval knihy dobré, lidu je rozdával a to vše činil z upřímné lásky k vlasti. Ve spisu: „Zlatá dennice“ praví: „Poznejte zavedení vlastencův, naši božskou římskokatolické náboženství pravdu, ošitě spáti, že jednosvorné učení všeobecné římské církve nic proti Bohu, nic proti slova Božímu věrným nepředsází, ale že všeloci článkové její podstaty v neomylném Slova základ mají, pročť že po bedlivém knihy jeho čtení a uvážení odvrátí se od všelického hříšného bludu, odřeknou se na věky všech kacířských knih, navrátí se k samospasitelné církvi římské bloudící ovečky, vypudí se z vlasti naší škodlivé v náboženství rozepře, vřstát vezme jednota víry Kristovy, přestanou pohoršlivá rouhání, rozhodají se dědictví Kristovo, mnozíti se bude v naší vlasti katolická pravda, velice oslaven a zveleben bude v církvi své Kristus.“ Na jiném místě téže knihy Vami jako nepřítel českého národa odsuzovaný Konáš píše: „Neb své vlasti dobře chťiti, jest dokonaleou ctnost mítí, rovnou cestou k nebi jiti.“ R. 1753. vyšla po deváté jeho „Pravá katolických rodičů moudrost.“ R. 1877. vydali jesuité ve své knih-tiskárně při koleji Karlově český překlad sv. písma s pěknými obrázky. Z farář knihovny Dobřeničské mohu Vám, libo-li, jeden exemplář ukázati! Roku 1694. vydali jesuité po třetí Komeňského „Orbis pietus“ (Svět v obrazech). R. 1668. vydali jesuité v impressi Collegii S. J. v Praze český pravopis: „Výborné dobrý způsob jak se má dobře po česku psáti neb tisknouti.“ R. 1675. vydal Jan Kořenek S. J. staré paměti Kutnohorské a v předmluvě praví: „Abych tuto knihu vydal v českém jazyku, trvali přičina mne dohnala. První, abych dokázal, že se za řec mateřskou nestydím, jako mnozí ne-

potatělí Čechové dělají.“ Dr. J. V. Prašek ve článku: Vysoké školy Moravské „Osvěta“ 1899. II. str. 150 píše o školách jesuitických: „V této příčině náleží jesuitům plně uznání (v příčině knihovny) neboť projevovali více porozumění pravým potřebám vzdělávacím, než školská administrativa naší doby, která přilije hví násornictví na úkor hlubšího vědění.“ V úradě učitelském a vychovatelešském vedli si s takovou pečlivostí a jemným uměním, že žáci jejich zůstávali jim oddáni po celý život. (Nauč. Otáz. St. XIII. 289.) Tovaryšstvo Pražské těšilo se záhy sympatiím se strany světských učenců, katolické šlechty a rodíků, kterým běselo o vzdělání synů, kdeso obecný lid pod obří projevovál mu nepřátelské smýšlení někdy i násilnými skutky (Ott. N. St. XIII. str. 288.) Vy jste však, p. profesore, o školství jesuity řízeném pronesl aund svůj téměř slovy:

„Rosum českého člověka poklesl, ani u třídy vzdělanější vědy nebyly český pěstovány, volnost vědeckého bádání a vzdělání uměleckého. Jesuité bránili zavádění nauky přírodní, Čech si odvyl myslit.“ Buď je Vám působení Tovaryšstva Ježíšova v českém školství neznámo, anebo je znáto. Necht-li Vám známo, neměl byste se o nich ve svých přednáškách zmiňovati, je-li Vám známo, pak nemůžete vyhnutí se podceňením, že Vám Váš účel: popadit české katolíky v Dobřeničích proti Římu posvěcoval prostředky!“

Duchovní cvičení kněžská v jazyku německém na hoře Matky Boží u Kralík od 22. do 26. srpna konaná shromáždila na prosulé, převětivou pobostiaností kněží kongregace Nejav. Vykupitele i Čechům milé poutal místo 82 kněží. Dvacet bylo jich z diecése naší, ostatní z diecése vratislavské, olomoucké, pražské i vídeňské. Duchovní cvičení konal býv. královéhradecký student Ph. a Th. Dr. Fr. Ulw-r, z koleje budějovické. Nejd. ordinariát zastupoval Monsgr. Jan Barták, sídel. kanovník z Hradce Králové.

Lázně Bělehrad navštívilo od 15. května do 22. srpna 1141 hostů a 1722 turistů.

Hrad Svojanov. S radostí vítáme správu o koupi hradu Svojanovského uvědomělým městem Poličkou. Doufáme, že hradu tak významnému svojí historií i cenností památek dostane se náležitá ochrana a řádná restaurace. Bude se moci jedenkrát pochlubit město Polička, že nejen brad z rukou německých zachránila a s ním celý zapomenutý kraj východních Čech, ale že náležitě postarala se o jeho zachování časům budoucím. S hradem upravena bude i nejstarší část kaple bradní, přístupná všem osadníkům. Bylo by přáním, aby veškerým snahám blahodárným, které v této věci město Polička započne, dostalo se bohatých a vydatných podpor země i státu.

Ze Václava de Poncheva. Zpráva, kterou jsme uveřejnili, způsobila nezvyklý rozruch, jakkoli se v ní nejednalo o těžký delikt a řádná osoba nebyla výslovně jmenována. Nyní na základě správné informace a kruhů našich i jinde vymoziti důlno správu takto: Skutečně tři dívky pouchovské byly přistiheny při trháni a odvezeny k odcenému úřadu. Leč nejsou to dívky z tábora agrárního, ani z našeho a řádné z nich není sokolkou. Tím opravujeme ochotné a rádi dřívější blížší označení, poněvadž by sbytečně k váli pachatelům padal nespravedlivý stín na některou organizaci nebo korporaci.

Kaplička sv. Jana Nep. pod Košumberkem. Po zasazení krytu z kapličky, významné svojí dobou barokní jak po stránce stavitelské tak i umělecké, nařídila vya c. k. centrální komise patronátu úřadu na Rychenbarku, aby uvedl kapličku ve stav původní. Skoro půl roku uplynulo od spustošení kapličky a patronátů úřad ničeho neucinil, ač několikrát byl upozoršen konservátorem B. Dvořákem. V poslední době nuena byla c. k. centrální komise dopeati přímo knížeti do Řezna. Výsledek — sám J. C. a Král. V. Frant. Ferdinand žádá o předložení fotografií a popsaní celého stavu polosbožen kapličky Košumberké. A c. k. centrální komise slibuje státní podporu na uvedení kapličky do původního stavu v případě, nedostává-li se prostředků z kníž. patronátu. A sám J. Excel. nejd. biskup Dr. Josef Doubrava slíbil shlednouti a na vlastní oči se přesvědčiti o ničení památky. Potěšení nad vlivuplým zakročením v zachráně útulné lidové i umělecké památky, doufáme, že v době nejkrásší opět povanese se z ramu významná kaplička sv. Jana Nep. pod Košumberkem.

Dobruška. Zápis do jednorocního učebného kursu (IV. tř.) při měšťanské škole chlapecké v Dobrušce koná se dne 13., 14. a 15. září t. r. dopoledne v říditélné chlapecké školy měšťanské. Do kursu přijímají se také dívky. Dotazy zodpoví ochotně ředitelství.

Kumštice. Málo jest těch kavalírů, kteří by s porozuměním a láskou hleděli krásné památky z dob minulých zachovati a udržeti. Příkladem dobřím však předchází mladý bar. Drasche z Wartenbergu, držitel panství Pardubsko-Kunetického. Sám nejen jako přítel starých památek, ale i jako nemalý znatel a odborník hledí všemožné památky naše zachovati a restaurovati. V poslední době nařídil, aby přestalo úplné lámání kamene na hoře Kunetické přes odpor jeho

podřízených úředníků na panství pardubském, kteří by chtěli i s tobo trochu kamene, který se k ničemu nehodí, vytlouci kapitál na úkor jak krás přírodních tak i cenových památek. V roce letošním na přání farářského úřadu kunětického opravena byla kaple hradní dosti značným nákladem, ale oprava provedena byla za dozoru domácího úřednictva velkostatku a tak malým porozuměním, že nedočká se nižádné pochvaly při návštěvě cituplašného barona J. Draascheho s W. ml. Měl aspoň vrchol správce Korseit požádati spolek muzejní a komisi památkovou v městě Pardubicích, kteří se velice o věc zajímají a rady případné, dobré, by jistě udělili. Jsou Kunětice místem význačným a často navštěvovaným a tu neujde pozornosti přichozích na hrad, kterých je ročně do tisíců, nevhodná oprava kaple.

Čáslav. (Opozděno) Slavnosti. Měsíc srpen byl u nás měsícem veřejných slavností. Dne 7., 14. a 15. konány byly slavnosti sokolské u příležitosti položení základního kamene nové sokolovny a 21. konána slavnost menšinová pod heslem: Čáslavsko — Jihlavě. Slavnosti sokolské zdařily se slušně a myslíme, že pořadatelstvo bude spokojeno i po stránce vzhledu i hmotné; slavnost menšinová dala se již však za účasti značně menší, ač počasi bylo přímo nádherné a myšlenka, za kterou byla pořádána, byla nanejvýš sympatická. Zůstává stále v živé paměti, a jak vášnivou zúčastněností národních setkali se právě čáslavští sokolové ku konci července v Jihlavě. Zdá se, že menší účast nevyžádá se neporozumění myšlenky menšinové, jako spíše s nedostí přiměřeného arrangementu. Byla sbluzována takřka v poslední chvíli, aby se mohlo použít ještě zařízení po slavnostech sokolských a tak neměla času proniknouti do širších vrstev, zvláště z okolí čáslavského, které na mnohých místech bylo připraveno na domácí slavnosti dožínkové a podobné. K zahájení slavnosti promluvil krátce, ale výstižně p. poslanec a parkmistr JUDr. J. Zimmer, osvětliv boj, který rodící jihlavští vedou za právo své národní existence a který vyvrcholuje právě v tuto dobu, kdy v Jihlavě střízlena býti má matiční realita. Reč jeho setkala se s plným porozuměním, což p. trno s toho, že byl účast byl dosti slabá, přece vyhráno bylo kol 500 K. — Školské. Nemalý rozruch působí v některých kruzích našeho obecnictva pověst, že zrušena bude jedna z paralelek na měšťanské dívčí škole. Výroční klasifikace dopadla tak, že počet postupných žáků nestačí na dvě třídy, leč by snad s venkova přišlo tolik přihlášek, aby zákonu mohlo býti vyhověno. Jmenují se při tom rozličné důvody, které prý vyvolaly tuto situaci a které prý nejsou prosty i rozličného pozadí osobního. Nevíme ovšem, co je na tom pravdy, ale jisto jest, že jest všeho uvážení hodno připravovati se o paralelku v době, kdy o každé rozmnožení tříd musí býti houbenatě bojováno a kdy znovuzřízení její jednou mohlo by býti opět předmětem nekonečného jednání. A co nářito řešne poplatnictvo, které vidělo právě v tomto roce budování přístavku ku škole dívčí, ať se doví, že škola se nerozšiřuje nýbrž zmenšuje? Nerozmyslnou ukvapenost, jež jest asi hlavní příčinou nastalé situace, bude musiti nejspíše celou věšou svojí napravití místní školní rada, jež, doufáme, najde důvody, kterými by třídu zrušovanou udržela. Pálí bychom jí také, aby se to podařilo. — Obnovení fresek v chrámu sv. Petra a Pavla zadáno bylo al. městskou radou umělci p. Křesomovi. Jakmile dokončena bude oprava klenby chrámové, přikročeno bude k jejich vyvolání a restaurování. Přitom rozluštěny budou i jednotlivé náplavy na stěnách chrámu objevené. — Zápis do c. k. vyšší gymnasia do třídy první konán bude dne 9. září o 8. hod. Hned po zápisu jsou přijímací zkoušky. Blíží návštěvi vyvěseno jest na dveřích budovy.

Renov. nad Doubravou. Pan Emanuel Musil, důchodní zdejším nadačním velkostatku, jmenován byl c. k. místodržitelstvím administrátorem tétož úřadu. Přejeme p. administrátorovi v nové hodnosti mnoho zdaru, volajíc „ad multos annos!“ — Současně redák rohovský dp. J. Tuček, kaplan v Dešném (Deschny), jmenován byl c. k. místodržitelstvím farářem v Bělé (Bielej) u Rychnova nad Kněžnou. Gratulujeme s plnou srde.

Opavice u Červ. Janovic. V neděli dne 28. srpna k 8. hod. večerní rozbil známý pachatel obraz Panny Marie, který visel v lese na stromě poblíž opavického myslivny. Služka pana lesního J. Žily byla právě na dvoře a slyšela tinkot padajícího skla a když přišla domů, pravila, že obraz snad spadl se stromu a rozbil se. Když potom všichni domácí vyšli k obrazu, ohledali, že obraz je holý rozmlácen. Pachatel na to zapálil nedalekou hromadu ohvoje, pak zapálil stoh slámy na cestě k „Zavadičce“ a dvě kupy jetele. Byl sice od dvou občanů spatřen, ale skryl se v lese a unikl. Četnictvo pilně po něm pátrá. — Nenávist k náboženství jde ruku v ruce se zločinností.

Vys. Mýta. Hlavní oltář děkanského chrámu Páně ve Vys. Mýtě dočká se konečné restaurace. Vysoké c. k. ministerium kulta po doporučení konservátora B. Dvořáka poskytlo poslední podporu 8000 K na dokončení oltáře, vsácné to památky umělecké z doby barokní. Po zrušení kláštera

sedleckého byl prodán hlavní oltář ze Sedlice do V. Mýta za 1000 sl. i s obrazem Nanebevzetí P. Marie od Petra Brada, který jest jedním z největších děl mistrůvých. Oltář téměř 21 metrů svýši bude působiti svojí architekturou — virtuózně technicky provedenou — dojmem úchvatným. Práce restaurační provádí poslacovně p. Novák s V. Mýta pod stálým dohledem architekta B. Dvořáka. Doufáme, že během roku budou veškeré práce restaurační ukončeny; musí se prováděti s nemalým citem a porozuměním pro starou uměleckou památku. Přejeme vysokomýtským, aby nádherná tato památka byla městu nejen chloubou a potěšením, ale i útočištěm proseb ku trůnu Hospodina.

Česká banka v Praze. Zůstatek peněžních vkladů na konci měsíce srpna činí koruna 12,188.959-19, tudíž o K 58.808-01 více než v měsíci červenci.

Různé zprávy.

Poutní výprava do Sv. Země. (Pokr.) Uleháme s obavou na látko zcela primitivní na palubě, neboť v kajutách nelze pro tropické vedro spáti. Jeden Hanák si ale přece libuje; byv otázán, jak se mu vede, řekl: „Jím, piju, spím a ještě mne kolébají.“ V noci nastala bouře, jež naši lodí pováživě kýmácela. Probudím se a k svému ústrnutí seznám, že ležím na zemi. Silný vítr srazil mne se stělicí, aniž bych to byl spozoroval. V pátek dne 12. srpna od 4. hod. ranní slouží kněží poutníci mše sv. u 13 oltářů; o 1/2. hod. jsou společné služby Boží; dp. farář Křestýa z Jaktáře kázal o touze, která nás vede do Sv. Země. Po této promluvě sloužil slavnou mši sv. vdp. farář všeob. nemocnice B. Dolák s Prahy za čestné asistence; hlavní část mše sv. označena střelbou. Po mši sv. kocháme se pohledem na široké okolí. Odpoledne nasloucháme poutavé přednášce dp. prof. Sakaře z Pardubic, který nás vystižně informuje o moti. Za svou přednášku odměněn freinetickým potleskem. K večeru plujeme úžinou Otranskou, kde voda jest opět neklidná, následkem čehož parník náš se kolébá. Těšme se, že v moti Jonském povede se nám lépe. A touha naše splněna. Procitnuvše, jsme v moti Jonském, které jest klidno. Na mysu Ducato stkví se malebná rozhledna. Plujeme mezi Kefalonii a Ithakou, jež nám jest dobře známa z řeckých dějin. Pouze 1/4. hodiny jsme od ní vzdáleni. Dopoledne měl úchvatné kázání dp. farář Láš z Lomnice n./Pop. o dokonalosti Boží; vdp. kanovník Hodr z Brna celebraval mši sv. za dojemného zpěvu sboru p.veckého. Pokračujeme v plavbě mezi Zakynthem a záp. pobřežím Morejským. Město Zakynthos se nám velice líbí, neboť poloha jeho jest velice krásná. Zde spatříme vinice, olivy, fíky a jiné úrodné stromy. Poněvadž moře velice klidno, mění p. kapitán směr plavby; jedeme mezi pobřežím řeckým a ostrovy Sapienzon a Cabreron, kady loď „Tirolie“ ještě nikdy neplula. Jsme vděčni p. kapitánovi za jeho laskavost a požitek, který nám připravil. Unaveni posiláme se osvěžujícím krátkým spánkem. V neděli dne 14. srpna ráno vidíme obrysy Kréty čili Kandie; ohromný komplex zajiřmá tato perla Středomořího moře. Měří 8506 čtver. kilometrů. Jedeme rychlostí 19 kilometrů za jednu hodinu. O půl 9. hodině měl kázání o milosrdenství Božím dštep. P. Cyrill Grebeníček ze Znojma, načež pontifikální mši sv. sloužil dvorní rada vdp. preláta Kryštáček. Kréta, ona Kréta, již tak drahnou dobu ptál jsem si spatřiti, jest celý den předmětem naší pozornosti. O 1. hod. odp. byl pořádán od p. kapitána Damianoviče slavnostní banket, k němuž komitét byl pozván. Poznali jsme v osobě páne kapitánové muže rychloho charakteru, muže velice zbožného, který se nestyděl veřejně nám ukázati medallionek s nápisem: In tempestate securitas (v bouři bezpečnost), kterážto medallie prsa jeho zdobila. Jak zářný to příklad pro mnohé také-katolíky, kteří stydí se vyznati svou víru. U mysu Sidera dáváme s Bohem perle moře Středomořího Krétě a nyní nevidíme ničeho více než modrou oblohu a širé nekonečné moře. Za prudkého větru přednásí na palubě dp. P. Janík, prof. reálky z Bučovic, o Palestině, kteroužto přednáškou zavděl se nejen laikům nýbrž i kněžím. Po odp. službách Božích procházím palubou a vidím, kolik obětí vyžádala si mořská nemoc. Noc strávili jsme většinou na palubě. Nadešel svátek Nanebevzetí P. Marie, kdy kázání proslavil král. kasatel dp. Schvaneec z Jičína; ač churav, promluvil velice krásně a dojemně o Marii-matce milosrdenství. Pontifik. mši sv. celebraval svěřit biskup nejdp. Wisnar. Vítr neustává, ač teplota ukazuje 37° R. Odpoledne konal poučnou přednášku o Jerusalemě dp. Dr. Pulkrab z Husovic, načež následovala odp. pobožnost. O 8. hod. večer vypálen ku počtu naší ohňostroj, který působil opravdovou senzací. Nechce se nám ani spáti, vždyť ráno v úterý máme spatřiti Sv. Zemi. Konečně usínáme na palubě s blahou nadějí, že dosáhneme již v brzkou odle. O 2. hodině vstáváme a po mši sv. odcházíme na před lodi; konečně o 1/2. hod. spatříme Jafu, nad níž s věse chrám františkánského leskne se křídly — symbol naší spávy. Zarosilo se oko naše

při pohledu na toto pobřeží město judské. Velký počet barek přijíždí naší lodi „Tirolie“ vstříc, poněvadž „Tirolie“ pro úkladná skaliska až ku břehu přistáti nemůže. Hbití smaví Arabové uchopí nás za paže a dopraví nás se příliš galantně do člunů; s hrozným křikem žádají od nás obligátní „bakšiš“, kterážto slovo stále slyšíti v Palestině. Než se nadějeme, spočítáme noha naše po několika-denní plavbě na pevnině. „Bakšiš Krone, Biera trinka“; s tímto popěvkem loučí se Arab s námi. Uvítání bylo velice vřelé; dostavil se místokonsul. člen řádu františkánského z Jerusalema, místní Františkáni a j. V slavnostním průvodu ubíráme se sprovázení kavasy (stráží) do kostela františkánského, kdež po případné promluvě dp. Dr. Kubíčka uděleno sv. požehnání. Nato jsme vedeni k obědu do hotelu P. k a pozorujeme pestrý život orientu; potkáváme velbloudy, osly, černé kozy, tam opět prodavače těžkých laciných brozů, jichž za 1 korunu obdržíš veliký košík. Jafu, jež má uzoučké, neupravené ulice, čpí špinou; vzpomínám proto rád na naše čisté vesničky „s poesíí tak dumavou“. Ochotně uposlechneme daného znamení k odchodu na nádraží. Na nádraží jerusalemském velice čilo. Vojáko turecký stojí v uspořádaném říku na perroně s nasazenými bodáky. Zdáli ku počtu naší přišlo, nemohl jsem se dopátrati. 2 zvláštní vlaky unášejí nás úrodnou krajinou nejdříve do Lyddy, potom do Ramle; všude lze spatřiti palmy, kaktusy, fíky a bujné vinice. Třetí stanici jest Sedžed, od něhož počíná kraj hornatý. Za 4. stanici Der Aban pozorovati silné stoupání. Pátou stanicí před Jerusalemem jest Bittir. Kolem Bittiru jest krajina dosti úrodná, a ky div! Vždyť bohatý pramen jí zavlažuje oběrstvující vlahou. Konečně čteme na nádraží budově slovo nám všem milé a svaté: Jerusaleme. Ó město svaté, přijmi nás do svých zdí a žehnej nám! Po vřelém uvítání konsulová, jeho spánilí choti a rostomilých dětí, zastupců všech mužských a ženských klášterů, úředníků atd. děkujeme se v imponantním průvodu městem Jerusalemem do chrámu Božího hrobu, kdež světicí biskup nejdp. Wisnar z Olomouce v delší promyšlené řeči vzdal Bohu díky za milost, že jsme se šťastně sem dostali. Po sv. požehnání odcházejí naše 4. skupina pod vůdcovstvím vdp. B. Doláka, faráře z Prahy do franc. hospice Assumptionistů de Notre Dame.

Návrat našich poutníků ze Sv. Země. V úterý dne 30. srpna poutní výprava přistala v Terstu. Rozšířily se v novinách tendenci zprávy, že 50 účastníků zemřelo na choleru. Zatím však poutníci vstoupili na rakouskou půdu v plném zdraví, přecháve se moři broznou bouří. Pouze jedna žena musila se podrobiti ležící operaci na levé noze, do níž byla bodnuta moskytem. Buďte všichni vřelě vítáni!

Dopis z německé katolické vesnice. Starší český kněz píše nám z Ottenthalu u Kirchbergu (v jižním cípu Dol. Rakous): Jest zde lid rolnický zcela jistý, nežli v Čechách. Zde rolník se drží pevně po otci zděděné víry a jest křesťanem ne pouze dle jména, ale celým rodinným životem. Byl jsem na stravě u zdejšího p. starosty od neděle do středy, jelikož jsem s domácími nikoho zde neměl. Nežli jsme sedli ku stolu, zavolal starosta celou rodinu do světnice a společně hlasitě jsme vykonali modlitbu před jídlem. Po jídle rovněž všichni společně se modlívají. Přijat a uvítán jsem byl na novém působišti slavně jako biskup. Starosta, první a druhý radní ve slavnostním úboru přijeli mi naproti až na nádraží přes to, že jsem projevil přání, aby příchod můj byl tichý a nikterak okázalý. V neděli jest kostel zdejší přeplněn nejen při dopoledních službách Božích, ale také odpoledne na požehnání kostel jest plný. Zdejší rolník nechce slouiti agrárníkem, nýbrž jest hrdý na svůj název: Bauer. Noviny soc. demokratické a nevěroeké nemají k mým farníkům přístupu; zato však „Kremser Zeitung“, list právě křesťansko-socialní, se odebírá v každém domě. Kdykoliv mají sedláci zdejší schůze (konají se též ve Vídni), neopomene časopis jejich „Der Bauernbündler“ upozorniti účastníky, že před schůzí bude v tom nebo onom chrámu videňském mše sv. obětována za zemřelé údy a spolu vybízí účastníky, aby neopomněli služeb Božích se účastniti. Jak praví sv. Pavel, že pobožnost ke všemu jest užitečná, majíc zaslíbení přítomných i budoucích dobrých věcí, pozorovati to i u zdejšího obyvatelstva. Obyvatelstvo jest zámožné. V celém Ottenthalu není chudé rodiny. A podívá-li se kdo zde na koně nebo bovězí dobytka, to by zplakal, jaké ubožáky někdo v Čechách rolník do vozu zapřáhá. Parády a nádhery v oděvu, podobné v Čechách, nikde zde nespátí. Sedlák, selka i děti jejich odívají se tak prostě, jako jejich předkové. Proto také v celém Ottenthalu marně by kdo hledal žida. A ať již nejeden žid zde štěstí své zkoušel, přece nicméně žádný ho zde ještě nenalezl, protože nikdo z Ottenthalských by u něho ani za haléř zboží nekoupil. — Lid jest zde pracovitý a šetrný. O 8. h. ráno vatává a pracuje až do večera, dokud jest vidět. Vinohrady dají lidem mnoho práce a každý pracuje. Hospodář, hospodyně, i děti, pokud jen práci zastati mohou. To jediné, co mi z počátku činí potíže, jest ta prapodivná a prazvláštní hačmatilka zdejších obyvatelů. Stadoval jsem na německých

ústavech, obíral jsem se němčinou až do dnešní chvíle, ale Ottenthalaké němčina málo co rozumím; a bude to trvat delší dobu, nežli dovedu po Ottenthalaku se rozhovět. A což teprve ta němčina těch dětí! Té šbala nerozumím. Také zdejší mládež není tak hovorná a přítulná jako v Čechách, tak že — myslím — ve škole budu mít nejednu pernou chvíli. Ale Pán Bůh pomůže. V kostele chování jest vzorné. Žádný nezašeptne, žádný se neusměje, žádný se neobráti. I děti se chovají vzorně, a mohly by poučiti nejenom české děti, nýbrž i mnohého nafouklého učitele pokrokatého, jak se má v chrámu Páně chováti. V chrámu Páně, který jest celý den otevřen, možno každou chvíli někoho spatřiti, an se tam vroucně a zbožně modlí. Také zvláštní láska pojí osadníky k sobě, že v bídě a potřebě rád druh droba pomůže. Právě nyní staví Ottenthaláci novou mlékárnu, aby mléko mohli lépe sušitkovati. Maso jest zde velmi obutné, jelikož nekrmí se dobytek řízky, ale šrotem a kukufci. Jsouť zde rolníci, kteří pouze za pšenici po žních trčí až 2000 K. A což teprve, urodí-li se vino! To se trčí velké peníze. A jak zdrav jest zdejší lid! Osmdesátiletci nejsou zde sjevem řídkým, nýbrž praobyčejným. Málokterý dům jest zde, aby obyvatelé neměli k obědu masa. Zimní dobou zabíjí rolník tři i čtyry štětínáče a zapíjí vínem. Lid jest zde neobyčejně silný a zdravý, práci stálou otužilý. Když mi nosili nábytek, podivil jsem se tomu, co dva muži unesli. V rovině jsou pole a na stráních vinohrady. V rodinách jest četné děti a to velice zdravých; chorých dětských tvářiček jsem zde dosud neviděl. Po čase zase něco napíšu.

Gratulace městské rady pražské prvnímu králi černohorskému. Nikolovi I. Petrovičovi Njegušovi odevzdána byla při oslavách padesátiletého jeho panovníckého jubilea a prohlášení Černé Hory královstvím jménem rady král. hl. města Prahy blahopřejná adresa tohoto znění: „Vaše královská Výsosti! V životě Černé Hory nastoupil velepamatný den: Padesát let bojů a zápasů, pokroku a snažení přelétlo historií Černé Hory pod vládou Vaší královské Výsosti, po padesát let vznešená mysl Vaše s otcovskou péčí řídí zkušenou rukou osudy malého národa, po padesát let vede jej na poli válečném i mírné půdě pokroku, vede jej duchem i srdcem, povzbuzuje slovem i písní, zaštiťuje věhlasem a zkušeností, chrání hanžarem i gulemlí. Z malého, v horských úbočích i na nebetýchách skalách obývajcího národa vytvořujete slavný stát, k němuž v obdivu i áctě patří celý svět, k němuž v oddanosti a lásce vztáhli celé Slovanstvo. A v den, kdy bratrská Černá Hora plna nadšení oslavuje tuto památnou událost svých dějin, zdaž mohou i ostatní národové slovanští, spojení s Vámi i lidem Vaším páskou pokrevní jednoty a národního pobratinství, nevzpomínati tohoto svátku svého miláčka — junácké Černé Hory — zdaž mohou propustiti, aby nepřišli a neuložili k trůnu Vaší královské Výsosti hold nejčistší, hold lásky, obdivu a vděčnosti! Zrak celého světa slovanického od břehu ledového oceánu, ze širých plání ruských, od Odry i Visly, od Balkánu a hor Rhodopekých, ze země Chorvatů, Lužičanů a Slovinců a obracejí se v těchto dnech k junácké Černé Hore k velikému slovanickému vládci, který po půl století Černou Horu vede od vítězství k vítězství ve vřavě války i v plodné době míru. A tak také národ český, sevřený ve svých horách, nejzápadnější slovanická stráž, který vady s živým účastenstvím sledoval slavnou vládu Vaší královské Výsosti, trnul ve válkách o osud milé Černé Hory a plesal i jásal z jejího vítězství i pokroku, se srdcem překypujícím vděčností k Vaší královské Výsosti, jako k velikému Slovanu na slovanickém trůnu, ústy svého hlavního města zlaté slovanické Prahy klade na stupně trůnu Vaší královské Výsosti upřímný hold a nejserdecnější blahopřání. K významnému, historickému nejen v dějinách Černé Hory, nýbrž i v dějinách celého Slovanstva dni, kdy Vaše královská Výsost, sklízíte ovoce trudných dob a slavných vítězství na Kité, Vlčím dole, Meduně, Nikšiči, Baru a Ulečnu, i ovoce hospodářské práce v obchodu, průmyslu i dopravnictví, ovoce své zákonodárné i administrativní působnosti své práce na poli osvěty a vzdělanosti i velkého svého diplomatického umění, obklopena starými reky, pamětníky slavných válek i mladým, svěžím lidem, vychovaným junáckými tradicemi na poli mírného pokroku, s uspokojením pohlíží na vykonanou práci a s nadějí v budoucnost — přijímá Vaše královská Výsost naše horoucí přání, aby Bůh zachoval Vás na dlouhá léta ku blahu a pokroku junácké Černé Hory, k útěše a posile všeho Slovanstva. V zlaté slovanické Praze, dne 28. srpna 1910. Starosta JUDr. Karel Groš. J. Seifert, první náměstek. V. Kasalický, druhý náměstek.“

V lidovském zajetí. Kroměřížský „Pozorovatel“ sděluje následující událost: Pan N. je dobrý hospodář. Jak a kdy se co seje, opatruje, šetří, sklízí, který dobyteček má pěknou postavu, barvu, kolik má živé i mrtvé váhy, to vám poví všechno na fous. Ale co je to směnka, s tím si nikdy hlavy nelámá. Jeť on ještě s těch zlatých časů, kdy se ve školách takovými zbytečnostmi děti netrápily, kdy se říkalo „půjč“ neb „děkuji, tu máš“, kdy jeden druhého nešidil, vypůjčil — vrátil, a bylo po starosti. Ale dnes! Na starost

aby se učil znáti směnky! A bylo to tak: Pan N. má syna v blízké osadě, v níž sídlili právě hospodářskou besídku. Bylo potřeba upravit místnost, pořádit různé malíčkosti, a syn neměl pohotové peněz. Půjčil tedy žid a pan N. měl račiti. — „Jen to tady podepiš, pantafínku, jako že sv. — lujete, abych mu těch 300 K půjčil.“ a pak žid poklepal hospodáři na rameno a dodával: „I víte, to jen tak pro formu. Já mu i 2000 K půjším; vždyť je můj dobrý odběratel a platí pořádně.“ „Ano, ano, a já vám již také několik tisíc dal vydělat“, dodával hospodář a — podepsal. „Musíme tu směnku prodloužit“, povídá po čase žid. „Jakou směnku?“ táže se hospodář. „Nu, víte, těch 600 K, co jste račil!“ A hospodář nevěděl, bdi-li či ani. „Šest set? Směnku?“ opakuval a marně hleděl zvukem těch slov pomoci své paměti. „No synovi, ste račil“, pomáhal žid. „Přece jen 300 K! O 600 K nebylo řeči! To byste mohl napíati i šest tisíc! A proč jste mi neřekl, že podpisuji směnku? I to já s vámi nechci nic mít. Tuhle máte 300 K, kterými jsem račil“, a hospodář vysázel 300 K na stůl. „Ale to se musí dát všechno do pořádku“, povídá žid a sbrábl 300 K do kapsy. „Tak se sem ještě podepište“, pokračoval a nastroval hospodáři novou směnku na 300 K. Ale hospodář podepsat nechtěl. „Jen podepište, podepište, to je jako že jste těch 300 K zaplatil.“ „No, když je tomu tak, podepišu.“ Hospodář se chopil péra a — nová směnka byla podepsána. Pan N. odcházel s vědomím, že má již pokoj. A tu jednoho dne z čista jasna dostal od advokáta platební příkaz na 300 K a něco výloh. Dohra bude u soudu.

Císař Vilém II. pámem pámb. Již se vystřídaly tlachy všech možných odvětví o „depocii katolické církve Němci protestantští hrde prohlašovali, jak nabyli svobody „po svržení římského jha.“ Zatím papežové se podpíseli a podpisují sluhu služů Božích.“ A nejvyšší biskup protestantů německých Vilém II. V Kralovci mluvil o majestátu svém i rodu svého tak, že svobodomyšlnější Němci trauili nad tím, když slyšeli chvat, k čemu všemu prý Bůh Viléma II. vyvolil. V Marienburku pak týž císař chválil pověstně německé křesťany a řekl: „Jak můj zvěčnělý děd a já jsme z nejvyššího rozkazu našeho Pána a Boha se postavili do práce, tak to předpokládám o každém poctivém (!) křesťanu, ať je kdokoli.“ To tažení proti poznašským Polákům jest na př. také poctivě křesťanské! — Dobře odpověděl na to dne 31. srpna „Čech“: „Zde mluví císař Vilém II. stejně jako summus episcopus protestantů a jako nástupce těch svých předchůdců na trůně i ve velmistrovském brnění, kteří křesťanství štili mečem. A ten příklad hřiklavý a výstražný, německých rytířů! Právě německí rytíři důtklivěji ještě nežli Karel Veliký ukázali, jakým nebezpečím byli pro Slovaný, jak násilně germanisovali a lutherisovali! A děd Vilémův Vilém I.? Aj, pamatujeme se dobře na krásná pastora a slavnosti Sedanské, známe, jak mluvilo se u dvora berlínského a u vojska po vítězné válce proti Francii. „To bylo protestantství, které vyhrálo nad katolicism! To Berlín přemohl Řím!“ „Jaký obrat Hzením božím!“ jsou vlastní slova Viléma po Sedanu a „Gott mit uns!“ bylo heslo pruských voják, když přecházeli Rýn. A Vilém II. na těchto příkladech germánské útočnosti a slávy rozpáluje mysl svých současníků, sebe sama líčí jako německého bojovného křesťana, jenž drží v jedné ruce meč a v druhé kříž a křesťanství a náboženství seuzívá k zakrytým válečným pohnůtkám. Ale jest dobře, že Vilém II. promluvil, poněvadž ukázal své srdce a ledví; kdo nadchl se dobývacím řádem německých rytířů a vítěznou válkou v roce 1870, kdo německé rytíře mlsl s pravými křesťany a Viléma I. v čele vojsk představuje jako nástroj Boží — na toho pozor, ten jest nebezpečný. A proč? Protože do přirozené pruské útočnosti mlsl ještě protestantský vzor a tím meč svůj kalený kalí ještě jednou. Nás dojem jest: v Marienburku byl to nejvyšší biskup protestantský, jenž s šíšákem na hlavě a s mečem v ruce brozil, svolával a pruské útočnosti vojensko-náboženské o své újmě přispění nebes zaručoval. — Takhle mluvívali fanatikové. — Nemí Vilém nyní nejmocnější a nejzávažnější klerikálem, který násilně náboženských záležitostí zneužívá pro světskou politiku?

Kolik je Čechů ve Vídni? Německý Volkerat pro Vídeň a Dolní Rakousy sestavil na základě (prý) úředních dat přehled o síle a postavení Slovanů ve Vídni a Dolních Rakousích a odhadl skutečnou sílu Čechů vídeňských na 400 000 duší a sice nejvíce Slovanů žije v X. okrese (20,5 proc.) a ve XX. okrese (12,2 proc.). Velká hospodářská síla vídeňských Čechů spočívá ve výkonnosti jich peněžních ústavů. Roku 1908 měli 10 českých dolnorakouských spořitelců. Z 10.165 učňů vídeňských, kteří navštěvují pokračovací školy, jest pouze 3509 (34,5 proc.) národnosti německé. Na vysokých školách ve Vídni studuje asi 2700 Slovanů, t. j. 18 procent.

První českou výstavu českého písemnictví v Německu uspořádá v S. Kamenici českoslov. spolek „Vlastimil“ v malém sále Zweinglerovy restaurace (Jakobstr. 10.) Výstava otevřena bude již dne 4. září.

C 85.250/1910.
VII.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého zadá na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1911 řízením nabídkovým dodávku různých potřeb pro zemské úřední budovy v Praze III., dále pro zemský porodnice a zaleznice v Praze, ústavy pro choromyslné v Praze, Bohnicích, Kosmonosích, Dobřanech, Opatanech a Horních Beřkovicích, domucovací pracovny v Praze a Jarubovicích, polepšovny v Opatovicích n./L. a Králíkách, a jub. ústava pro děti akroleomní v Luti.

Takto budou se zadávat:

1. Uhlí a dříví palivové;
2. housky, rohlíky, chléb, maso, játra, dršťky, šunky, luj, sádlo, maslo, mléko, smetana, cukr, rýže, ocet, pivo, káva nepražená a vejce;
3. sukno, zboží lněné, barchán, kartoun a jiné kaniny, dále houně, podložky pryžovaué, bavina k pletení, různé tkanice, vata baviněná, potřeby čalounické, výrobky provaznické, mydlářské a voskářské, kůže, petrolej, různé druhy olejů, lih denaturovaný, Brunsova vata, lysitol event. odorit, lysol, soda, sláma ložní a hřebeny.

Do kterého z výše uvedených ústavů zemských třeba jmenované potřeby dodat, dále v jakém přibližném množství, druhu a jakosti, jest podrobně uvedeno ve zvláštním výkazu roční potřeby, jenž spolu s podmínkami o zemských dodávkách, jimž každý dodavatel se bezpodmínečně podrobiti musí, jest vloženo k volnému nahlédnutí v úředních hodinách v podacím protokole zemského výboru a ve správní kanceláři každého z řečených ústavů a byl dodán též všem obchodním a průmyslovým komorám v království českém.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno jest právo ucházeti se o dodávky pro jistý ústav anebo pro více ústavů, po případě pro ústavy všechny, jest mu však spokojiti se také s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám dlužno použiti blankety k účelu tomu zvláště vydaných.

Tyto blankety, jakož i výkazy roční potřeby možno obdržeti za stanovený poplatek v podacím protokole zemského výboru, jakož i ve správní kanceláři každého ze jmenovaných ústavů.

Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zemské pokladny v Praze.

Oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy opatřené budtež podány do 15. září 1910 (12. hodiny polední) v podacím protokole výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.

V Praze, dne 25. srpna 1910.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Jen jednou
Křišťalové jablečko
Křišťalové jablečko
Křišťalové jablečko

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a převládá se se známými výrobky
dla a nejrůznějšími zvířaty se svým doprovodem
i do jakosti, láze a doporučení v potřeby.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejlépe
a nejlépeji u

Josefa V. Pačoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských
firm v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

Rolníci a dělníci, čtete a rozšiřujete

brožuru, jež vyšla v Čas. Úvahách
pod názvem:

Příčiny sociální nespokojenosti.

Píše Čeněk Semecký.

Cena 16 hal. Při hromadných ob-
— jednávkách značné slevy. —

Objednávky vyřídí administrace

„Časových Úvah“

— v Hradci Králové. —

První c. k. místodrž. konces.
**hudební a pěvecký
ústav**

M. Nepeřeného

v Hradci Králové.

Nový školní rok počíná 1. září 1910.

Zápis denně

od 8 do 12 hod. dopol. a od 2 do 4
hod. odp. v místnostech ústavu, Dlouhá
ulice č. 200, proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty:

Zpěv, piano, housle a violoncello. Všechni
žáci přidržování jsou k hudbě sborové
orchestr. a hlavně k hudbě komorní.

M. Nepeřený,
varhaník při katedrále a státně
zkoušený učitel hudby.

0 Kávu 0

zelenou dobrou prodávám

1 kg. za 2 K 20 h.

F. Chrudimský
v Hradci Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skla dy:

Budapešť, VIII. ker. József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
98.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší městní
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí **Biskupská knih-**
tiskárna v Hradci Králové.

Umělecký ústav
pro malbu maskle

B. Škarda, Brno,

zbo. ovuje a dodává malovaná
okna chráněná v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastního výroby, ochranné
sítě a vše zasaženo v místě.
Mosaiky akenné pro la-
gady, křížové cesty atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.

Přesná významná a doporučení.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srémské slivovice jakož i páv. jam
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. páům obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Hořicích.

Nejstarší a největší závod

umělého kamenoprůmyslu
na českém severovýchodě

Zdenka Ježka

v Hradci Králové.

Provádí veškeré práce hřbitovní a doporučuje
svůj **bohatý zásebný sklad**

hotových pomníků leštěných

graniton,

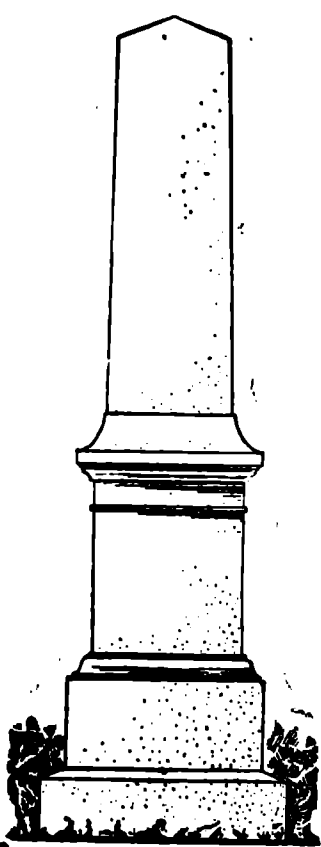
umělecké ozdoby náhrobků z nezníitelné
kameniny, český výrobek.

Mramorové zařízení

pro uzenáře, fezníky, kavárny, cukráře,

desky na nábytek, desky
pro koželuhy atd.

Račte dáti přednost domácímu závodu!

Dr. Rudolf Roubal
ve Vamberku

vrátiv se z cesty, zahájil opět
lékařskou praxi v obvyklých ho-
dinách. — Pro nemoci ženské a
nemoci močové obojího pohlaví
toliko od 2—3½ odpoledne. ::

Domek (vilu)

v Novém Hradci Král.

o třech pokojích, kuchyni, se zasklenou verandou,
s pěknou zahradou a dobrou pitnou vodou s ro-
dinných přičin prodám. — Blíží sdělí majitel

V. BENDA.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává
cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se
první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob se stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejzpracova-
nějšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožněno
mi dodatí veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.
Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahopřání Miletí revidovány.

Mešní nádoby jsou v ohni
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, řádně a
levně vykonávají.

Vše zasílám jen posvěcené.
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zasílou.

Chudším kostelům možno splácet bez přirádek.

Sta odporučením a bezplatným umáním po ruce.
Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň
a důvěru závodu domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Majitel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem blak. knihtiskárny v Hradci Král.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelejší poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprasktelích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

**všech kostelních paramentů,
praporek a keřevého nářadí.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zasílou.

Školní potřeby

a veškeré zboží papírnické
doporučuje

uměl. a papírnický závod

Jos. Kieslicha

Hradec Král., Jiráskova třída.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný

— umělecký závod —

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se železnými
rámy, síťmi, vsazenými.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná rada bezplatně, ne-
váž. závažnosti ku definitivní objednávce.

Neodkladná veřejná i písemná pochvalná usm. i.

Založeno roku 1886.

Záložna v Hradci Králové.

Telefon č. 6.

Malé náměstí 117-8.

Pošt. spoř. 26.505.

Výhodná koupě losů na libovolné splátky!

Odporúčujeme:

K tomu 15. září:

10tis losů urbaké z r. 1888 Na splátky 3 losy 2 K měsíčně;
ročně 3 taky: 15./I., 15./V., 15./IX. 5 losů 4 K "
Hlavní výhry frs: 100.000—, 10 losů 6 K "
75.000—, 25.000—, atd. dle dohody.

Stadi sletiti první splátku a obdržite zástavní list se serií a
číslem losů a již při nejbližším tahu hraje se o právo
na každou výhru.

Po splacení kursovní ceny a procenta stanete se majitelem losu. Po dobu
splacení losy na účet kupujících pojišťujeme proti nejmenší výhře.

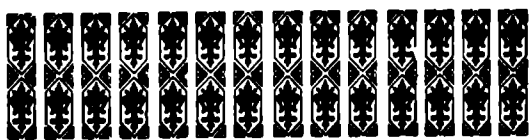
Blíží informace podá ochotně kancelář a vydá též na splátky porta
prosté slovní listy.

Přesvědčte se, kněžské koláry ::

proci i celuloidové, náprsenky, lístky, olingulum atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/4 % „ s 30denní výpovědí
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno diti
vklady slovními listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍZEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Josef Mikulec

v Hradci Král. č. 241.

(naproti reálce)

odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se uctivě ku provedení veškerých
pozlacovačských
a řezbářských prací

na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgického
předpisu, v solid. provedení a mírné ceně,
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Určitě zkuste

k jaru a letu
sezoně nejlepší

Továrni sklad látkového a bavln. zboží!

Klatovské prádlo

Výhavy pro nověty!

Obeluha naprosto reálná!

od fy **Stanislav Jirásek, 136.**

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

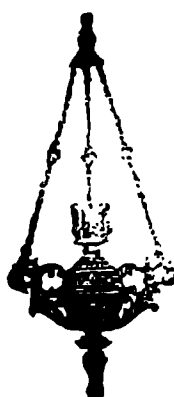
**dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek**

sve vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depe-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádoby, paténky, paciškály,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předplácím
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuji v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
slatku za nové vyměňuji. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franko bez záručnosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční

Shled veškerých stříbrných a stříbrných hlenot, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabulky, jídelní nářadí** se stříbra pravého
i čistého vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a ciseleur

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
keřevého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Přesídlení!

➡ Sklady ➡

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

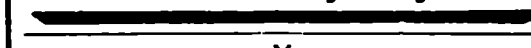
přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složní listy na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**

Josef Štěpán,

**odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,**

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

**oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

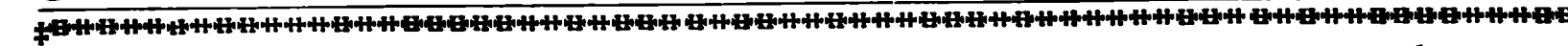
slacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

➡ Závod založen r. 1898. ➡

Určitě zkuste

k jaru a letu
sezoně nejlepší

Továrni sklad látkového a bavln. zboží!

Klatovské prádlo

Výhavy pro nověty!

Obeluha naprosto reálná!

od fy **Stanislav Jirásek, 136.**

Priloha „OBNOVY“ k číslu 35.

Štítň a Hus.

Několik úvah povahopisných.

II.

(12) V životě Tomáše ze Štítného je asi rok 1380 veliké důležitosti. Toho roku totiž nastal Štítnému zcela jiný život. Již dávno před tím zemřela mu manželka, r. 1376 zemřelo také jedno z pěti jeho dětí, tou dobou pak náhle zemřely další dvě děti; zbyl mu jen syn Jan a dcera Anežka. R. 1381 pronajal na věčné časy Štítné, pokud mu náleželo, Zbyňkovi z Kamence; na zbylém zboží měl hospodařiti Jan s Anežkou a tetami svými Annou a Peltraton. Zápůjčiv tak rodinu, přestěhoval se sám do Prahy.

Štítný může nyní volněji oddati se dalším sebevzdělání, navazuje styky s moudrými učenými, zvláště s mistry Františkem Benešovským a později s Matoušem z Krakova. Výsledkem obnovených studií bylo pak nové zpracování „Reči besedních“, formálně i obsahově zdokonalené a rozhojnené Štítného dílo nejslavnější. (Ottův slovník nauč. díl XXIV., s. 799.)

Kdežto dosud Štítný, bydle na venkově, starati se musil vedle svého studia a spisovatelství i o své zboží a rodinu, měl pobyt jeho v Praze tu výhodu, že vedle styků s mistry pražskými mohl nyní více věnovati se sobě a své činnosti spisovatelské. Štítný již jako mladík, vrátil se s hojnými vědomostmi z university, přinesl si domů na Štítné zálibu v četbě spisovatelů církevních. Sv. Augustin a sv. Řehoř jsou tu z otok církevních, se slavných pak scholastiků a mystiků Hugo i Richard a Sancto Victore, Robert Holkot, sv. Bonaventura a sv. Tomáš Aquinas vedle Davida Augspurského (Bosáka). Z českých pak reformátorů jsou to zvláště Konrád Waldhauser a Milíč z Kroměříže, kteří jej k sobě poutali; zvláště k Milíčovi přilnul, jehož „ohnových“ slov vzpomíná, nazývaje se jeho duchovním synem a podotýká, „kdyby Milíče nebylo, že snad by ani těch knih nebylo, jež on psal.“

Tomáš ze Štítného ve všech svých spisech jeví se nám jako věrný oddaný syn sv. církve. Jeho pravověrnost dosvědčují mu nejen jeho přátelé Vojtěch Raňkov, František Benešovský i arcibiskup Jan z Jenštejna, ale i nepřátelé jeho tehdejší, kteří mu sice vytýkali, že nejse kněz ani mistr, píše o náboženských věcech, a že píše o tom český, ale ani stína pochybovačnosti nebo zdání nevěry nemohli nikde v jeho spisech nalésti. „Podává tu (Štítný), co od mistrů a kazatelů slyšel, zřídka se odhodlává k dedukci samostatné, poddávaje se tu bezpodmínečně autoritě církve a university. To platí nejen o knížkách, v nichž podává obojné běžné učení církve, nýbrž i o jeho názorech filosofických. Ta ještě těsněji, jako na půdě velmi nebezpečné, připlaš se k slovům učených“ (tamtéž r. 800). „Celá jeho filosofie je rombohem krásy je pevný, někdy i slovně usgaj odleek scholastiky.“

Než co se Štítnému jako zakrytá vytýká, že se příliš držel autority církve, není mu žádnou příhanou ani vadou, ale právě naopak: svědčí, že Štítný důvěřoval církvi, jako jedinému nositeli a učitelce pravdy, dobra a krásy. Vždyť Štítný sám píše v dedikaci M. Albertu Rancois de Ericino (snad Vojtěchovi Raňkovu): „I proší sprostně pro Bůh, aby je ráčil opatřit, neboť je tvému podávám opravení. Byl-li by co takového, jež se by nějak nemohlo jednat s svatým písmem, aby ty s milostivě dobroty to opravil. A dobře“ podobně, aby tvůj přirozený jazyk (český) tím tebe užil a měl tvá památku, donikd nejdel tyto knihy budé tráti. — A jáť mám za to, což mluvím a píši o milém Bohu, nedělit se od úmyslu svatých a křesťanských mistrů, neb jsem pilně za své mladosti rád četl o tom, rád mistra slyšel, ač ještě mílo mi jest mysliti o tom a jiným k tomu, ještěj mně mílo, ač by nebyli i latiníci příčinu dáti.“ — „Prosim, aby v tom, co je dobře povědno, obrance moji byli, pakli bych kde pochybil, aby mě v tom i mé knihy opravili milostivě, neb se vším, což jsem psal neb psáti budu, poddávám se katoles (církvi) k opravě a škole (univerzitě) pražské.“ — „To vyřknu ústy, co srdce o té drahé svátosti (nejsv. Svát. olt.) věří: Pakli bych co nemůdře pověděl, vyznávám to, žeť nemíním nic držeti než to, co drží obec křesťanská a škola pražská.“

Že směr Štítného k opravě církve čelil a že i Štítný přes svou pevnou víru vždy s jakýmsi obavami, že by mohl upadnouti v blud a jiné v blud uvést, zápasil, patrně z jeho vlastních slov: „A tak ufaje, že s milostí, ne v hrdosti, ne s všetečstvem budete čísti v těchto knihách, všechny míním, komuž kdy k rukama přijdu — k tomu vás nejprv napomínám, aby od Pána Boha žádali pomoci, by

tomu bez blada mohli rozuměti, co o jeho slyšite velebnosti aneb co se dále z toho, co slyšíte, domyslíte.“

Štítný zaujímá významné místo v českém hnutí náboženském. Touha po poznání věci křesťanských vede jej na nové založené učení a příkladem Milíčovým byv povzbuzen k práci o nápravě svých krajanů, je přesvědčen, že tak učiní nejlépe, bude-li mostem mezi university, pyšnou ve svých právech a učenosti a mezi lidem. Vzpomíná, jak mu bylo mílo slyšeti o křesťanských věcech a je přesvědčen, že i jiným bude to mílo, budou-li jen moci se jimi zabývat. Tak stává se ne tak karatelem-kazatelem, ale spíše učitelem. Svůj vážný, ale klidný názor světový chce vštípi i jiným. Haul, co hany zasluhuje, ale dovede i pochváliti, co dobré. Vše má svou střední, vhodnou míru; co nad ní nebo pod ní je, jest špatné. Jen v lásce k Bohu nelze zhrěšiti přílišnosti. Každý stav i se svými přednostmi a zvláštnostmi má místo v křesťanské společnosti, jen když povinnost své koná a hřích se střeží. Z hříchů pak — v tom je asi vliv Milíčův — hlavně pýcha, lakomství a smilstvo jsou vinny neblahým stavem společnosti. Pýcha máří cenu obzvláštní pobožnosti, i pokorou může býti člověk pyšný. Učí všimati si povinnosti života spravedlivého v každodenní práci všech stavů a nezakrývati nedbání jich vnější pobožnosti.

Štítný nebyl si asi vědom, jak odvážný krok v tehdejší společnosti podniká, píše jako laik český o náboženských věcech. Teprve odpor, který hned proti prvnímu jeho spisům se strany university se ozval, jež na to upozornil. Víme o tom jen z jeho důkladných obran, jež zdají se ukazovati na útoky dosti ostré. Vytýkáno mu, že nejse kněz ani mistr, píše o věcech náboženských a že píše o tom český. On sám vidí v tom jen pýchu a závist nemoudrých učených, kteří chtějí sami jen zdáti se moudrými, byl to však spíše strach před tím, co by se mohlo z tehdejšího úpadku kněžstva vyvinouti z takového zasahování živlu světského do náboženství. K tomu ukazuje i v obranách jeho námitka, že také se stavějí mosty a nedbá se na to, že neopatrny může s mostu spadnouti.

Jako v životě Tomáše ze Štítného měl velikou důležitost pro další jeho působení pobyt v Praze od r. 1380, kdy navázav znova v Praze styky s mistry pražskými, zcela se oddal studiu a spisovatelství, tak v životě M. Jana Husi způsobil obrat v dosavadní činnosti r. 1412, kdy na domluvu samého krále Václava IV. Prahu opustil. Jak známo, Hus odešel z Prahy v prosinci r. 1412, uposlechnuv pozvání pana Jana staršího z Ústí, na jeho Hrádek Kozí u Tábora. Když pak Jan z Ústí zemřel a nový pán Hrádku nebyl Husovi nakloněn, odešel do Ústí; a když i to bylo novému pánu nepřijemno, přijal pozvání pana Jindřicha Leffa z Lažan a odebral se na jeho hrad Krakovec čili Červený zámek u Rakovníka. Na těchto místech psal Hus rozličné spisy dílem české dílem latinské; v té době, zejména v první polovici r. 1413 napsal také tři osadné spisy latinské de ecclesia (o církvi), „contra Palác“ (proti Pálčovi) a „contra Stanislau“ (proti Stanislavovi), v nichž uloženy jsou hlavní bludné články nešťastného mistra.

Kdežto Štítný již jako posluchač university má zálibu v četbě spisovatelů církevních, kteří zvláště v pozdějším jeho věku tvoří hlavní pramen jeho vědomostí, Hus jako profesor university záhy si oblíbí spisy Jana Wiclefa, o nichž přece věděl, že obsahují bludy, zavržené již 1382 na sněmu církevním v Londýně, odsouzené university pražskou r. 1403, později v Žebráce r. 1412 a v Praze. Ale Hus nejen že ono odsouzení prohlásil za nespravedlivé a nerozumné, ale učení Wiclefovo hájil, v kázáních šířil a velkou část jeho do svého učení přejal.

Že Hus, ač mistr a kněz, neměl pravého ducha církevního a zvláště že mu scházela pokora a poslušnost představených, dokázal častěji. Když byl v Římě obžalován, že šíří učení Wiclefovo a lid bouří proti kněžstvu a když byl volán do Říma, aby se zodpovídal: Hus, předstíraje, že mu hrozí na cestě od nepřátel nebezpečí smrti, nedostavil se do Říma osobně, ale poslal tam své zástupce. Ti však sami byli obviněni v Římě z kacířství a utekli z Říma, čímž záležitost Husova špatně dopadla. Když papež Jan XXIII. dal hlásati kříž proti králi Ladislavovi a kazatelé přišli také do Prahy, udělující odpustky, kdož by penězi přispěli k této válce hájící právo papežského státu, nespravedlivě napadaného, Hus proti tomu vystoupil a to nejen na university, nýbrž i v kázáních v kapli betlémské, ano všude, kde se mu přiležitost naskytla. Ale Hus neodmítal jen nepřekýpný způsob, jak si kazatelé počí-

nali, nýbrž zavrhoval celé učení o odpustcích, papeže jmenoval Antikristem, mluvil nesprávně o účtě sv. ostatků a j.

Při kázáních tvrdil, že kazatelé vlastně odpustky prodávají a lid nemyslicí věřil i tvrdil, že papež nemá vybízet křesťanů k válce proti křesťanům, ale papež nevybízel křesťanů k válce proti křesťanům, nýbrž žádal za pomoc svých poddaných proti násilníkovi, který ho chtěl zbaviti země, která mu právem patřila, čímž konal jen povinnost svého úřadu. Hus v kázáních hájil učení Wiclefovo, mluvil proti papeži, šval proti duchovenstvu, které s ním nesouhlasilo, zavrhoval učtu svatých ostatků.

Kdežto Štítný, ač laik, poddával se bezpodmínečně autoritě církve a university, takže i ve svých názorech filosofických ještě těsněji, jako na půdě velmi nebezpečné, připlaš se k slovům učených, Hus, ač nad ním byla znova pronesena veřejná klatba a znova povolán do Říma, neposlechl a z rozsudku papežova se odvolal ke Kristu Pánu. Teprve když nad Prahou prohlášen interdikt, na domluvu královu Prahu opustil, ale na venkově stejně a ještě úsilněji své bludné učení šířil a proti reprezentantům církve šval.

Štítný stále měl obavu, že by mohl upadnouti v blud a jiné v blud uvést, což patrně z jeho vlastních slov, která s hora již byla uvedena, Hus však byl přesvědčen, že on má pravdu a se nemýlí, kdežto církev bloudí, ač bylo tomu naopak. Hus věděl dobře, že svobody dojde jen tu, dokáže-li, že učení jeho není bludné; proto je stále různými způsoby vykládá, proto chce důkazy, že bloudí, a když je slyší, uznati jich nechce a znova a znova míní dokazovati, že svým slovům jinak rozuměl, nebo že jak učí on, učili jiní, kteří bludaři nebyli, zejména sv. Augustin a jiní svatí otcové. (Dr. Šule: Učení M. Jana Husa, str. 60—61.) Hus nejevil ani v Kostnici kajinnost a povolnost, nýbrž naopak neústupnost, neboť, ač byl suspendován, mši sv. sloužil a kázal, na kteráž kázání přicházeli mnozí posluchači.

Hus celým svým počináním dokazoval, že sněmu Kostnickému vlastně neuznával za soudce, nýbrž že měl sněm za stranu, jakou byl sám. Proto se nechtěl sněmu podrobiti, nýbrž stále žádal od sněmu mocnějších důkazů z Písma než pro své náhledy měl sám a dokládá, že se takovým důkazům podrobil, kdyby mu podány byly i nejnižším a nejposlednějším členem sněmu. Hus nepovažoval jednání sněmu za soudní šetření, za process, nýbrž za vědeckou hádku (disputaci), o které se domníval, že v ní zvítězí. Proto také nepřijal ani nejmocnější formule odvolací, domnívaje se, že ani odvolati se nemůže, neboť dle jeho učení o církvi — jako Kristus jest jedinou hlavou církve, tak jest Kristus v této církvi také jediným soudcem. (Pokrač.)

Věda a umění.

Za Fr. Douhou. Dne 31. srpna bylo tomu sto let, co se narodil v Praze jeden z nejhorlivějších učitelů českého národa. Kněz Doucha přeložil do češtiny velikou řadu děl předních cizojazyčných spisovatelů. Pracoval neunavně v knihopisu a slovníkářství, vydal více svazků básniček pro mládež, byl spolupracovníkem mnoha českých časopisů. Chorobný a nuzný kněz vykonával práci obra, kterou vděčně cení i kruhy mimokatolické.

„Lidové zpěvy slezské“. Úspěch, slyšákům se potkaly písně tyto, povzbudil čilý ostravský odbor „Sdružení slezských učitelů pěvců“, vydati je tiskem. Pro mužský sbor složil je Rod. Wünsch, c. k. prof. česk. paed. v Pol. Ostravě, odborník na slovo vzatý, znám dobře v hudebních kruzích jako výtečný dirigent a skladatel. Písně dojdou zajisté vhod jak jednotlivcům tak i sbor. Jednotám, ježto posud pro mužský sbor nic podobného nevyšlo. Prospějí tím nejen k rozšíření krásné slezské písně, ale též podporují český spolek, který se snaží písní probuditi a upevniti národní vědomí v obrozeném Slezsku. Objednávky možno říditi na uč. V. Vychodila, pokladníka spolku v Pol. Ostravě.

Uměleckému útvaru pro malbu na skle B. Škarda Brno udělena byla městskou radou král. města Plzně objednávka monumentálního okna pro děkanství chrám Páně v Plzni a sice na základě ofertního jednání. Oferta hořejší firmy byla nejen nejpříznivější, ale nejvíce též srozumitelná bezvadně a umělecky provedená. V děkanství chrámu Páně jsou již dodána okna ode tří různých firem; nyní pak již třetí okno za sebou zadáno firmě p. Škardy, poněvadž dvě touto firmou již dodaná okna jsou mezi všemi nejlépe provedena. Na nové okno to prováděl karton pan prof. Honák, a měří okno to 220 cm šířky a 18 metrů výšky.

Novou potopu předpovídá Američan L. Louis. Způsobí prý ji ledovce z jižní točny naší. Na jižní točně jest o mnoho víc ledu než na severní. Místy tvoří tam ledovce stěny až 4000 m vysoké nebo ještě vyšší. Ledy severní točny taří a trhají se tvořice plovoucí ledovce, a nimiž setkávají se lodě i také v teplejších pásmech na moři. Na jižní točně led se stále množí a v létě tam netaje led, který tam v zimě namrzne. Proces nakupení ledu na jižní točně jde pomalu, ale neustále před se, dospěje však svého času také do svých mezí. Dříve nebo později nastane chvíle, kdy obrovské masivy nakupeného ledu se uvolí následkem vlastní tíhy. A tu strašná potopa bude nevyhnutelná. Louis předpovídá, že voda puválí se přes rovník, zalije africké břehy od Zálivu guinejského do Zeleného přehorí, potom zatopí Velkou Britanii, Norško, Švédsko a celý sever evropského Ruska. Ztím však nastane opačný zjev: voda ze severní polokoule poteče opět k jižní a podruhé zaplaví Norsko i Anglii. Účinky potopy ucítí i západ Evropy, Španělskou a Portugalsko. Ve svých proroctvích vychází Američan z toho, že země, alespoň naše polokoule už několikrát zašla veliké povodně a měla své ledové epochy. — Pravdou jest, že led se na točně hromadí, ale nebezpečnost jest velice vzdálená. Dív, než by mohlo dojít ke katastrofě tak strašlivé, budou neznámé kraje již prozkoumány a lidský důmysl pomůže k pozvolnému odchodu ledu dříve, než přirada zabouří sama.

Nové výzkumy dra Musilla. Slavný náš učenec již se vrátil z poslední cesty do Arabie. Tentokrát předmětem jeho badání byla Hedža, severní to polovina pruhu Arabie při Rudém moři. Dr. Musil prozkoumal území měřící 135 000 čtver. kilometrů za nezměrných obtíží. Přinesl do Evropy místopisný a geologický popis území s více než 1200 novými jmény. Nalezl a posoudil mnoho nápisů v různých řečech a objevil skutečnou horu Sinaj; jmenem tím dosud označována hora jiná. Sinaj jest osamělá, sloupovitá sopka. Cesta Mojžíšova nyní jest podrobněji seznána. Badatel spadl se splašeného velblouda, takže si zlomil dvě žebra. Posud není úplně vyhojen. Doufejme, že v krátkém čase bude se těšiti plnému zdraví.

II. Kongres českých Esperantistů bude se konati ve dnech 24. a 25. září v Praze. Ústřední Svaz Behema Unio Esperantista své upřímné k účasti na této manifestaci všechny své přátele a doufá, že sjedz poskytne opět důkaz o rozvoji Esperanta u nás. Na programu kongresu jest vedle zkoušek ze znalosti Esperanta řada přednášek (českých i esp.), divadelní esp. představení, a. j. Přípravný výbor vydal vkusně provedenou kolekci pohlednic na Prahu s esp. textem (30 obrazů vypl. K 1-10), podobiznu autora Esperanta Dr. Zamenhofa (20 ex. K 1-10), plán Prahy (vypl. 20 h), plakáty (2 ex. 3 h., 4 ex. 5 h.). Přihlášky ke kongresu (legitimace 2 K) buďtež adresovány kanceláři Bohema Unio Esperantista v Praze II. Vodičkova 38., která ochotně odpoví na veškeré dotazy Esperanta se týkající.

Kulturní jiskry.

Oběť církve na spověď. Církvi neptá-
telaký židovský a soc. demokr. tisk snaží se v poslední době dělati lacinou sensaci s úryvky smyšleného románu „Zpovědní tajemství“ kněze Li-
necké diecése Jana Kirchsteigra, z nichž i některé se vyskytly v českém soc. demokr. tisku. Jakkoli všeobecně jest známo, že církvi v příčině svátosti pokání proti výpadům nevěreckého tisku vždy nesnadno, ba s ohledem na spovědní tajemství nemožno jest se hájiti a že církev obět utrpení všech možných klvd pro tuto svátost musí mlčky přinášeti, budíž podotknuto ještě, že spisovatel onoho románu dle psychiatrického dobrozdání dra. Jos. Hinterstoisera a prof. dra. Fritsche jest po léta duševně chorý, stihomanem stížený a dán byl na základě toho do ústavu choromyslných v Niedernhartu, z něhož uprchl. Primát pak tohoto ústavu dr. Schnopfhagen vydal o něm dobrozdání, že jest nevyhlášen a také nevyhlášený. Dle toho nutno též posuzovati všechny jeho literární práce.

Rezmarmy staročeského léčení. Lé-
kařství proti neštovicím, svrabu, nechtím, příšky-
ficím a strupám: Setři předně, aby ji nesdrbal. Vesmi žlutouk od vejce, a soli smičej, učin z toho flastr a vlož na neštovici. — Na dobrou neštovici. Hovězí lejno nové a makké břeť u ohně a teplé přilož; bude ti pod ním lehceji. — Proti každé neštovici. Stlač saze a smičej s octem, učin pokroutku a přilož na bolest a bude přes noc strup, ale bůl to velmi; trp mile a nehněvej se. — Proti černé neštovici. Směš řeckého senu a lněné, střed medový, jeden neb dva žlutouky va-
ječné, rospusť to s pryskyřicí a přikládej; jest jistě lékařství. — Na omšitné neštovici. Z beto-
niky, totiž z bukvice nadělej prachu a požívej ho v pokrmu, bude ti lépeji. — Na svrab lék jistý. Staré sádlo vymočené a oman svať dobře, rtuť umoť ranními slinami, to spolu směs a tím se maž; zacelí se. — Item. Smahou celdonovou masej, kde tě svrbí a budeš zdrav; i velky tím z rukou vyčistíš, když pomažeš. — Na svrab. Zetři na prach síru, přičiň májového másla, dřevěného oleje, co se ti zdá, maž se tím v teple neb v lázni.

Pěkné vyhlídky. Profesor bostonské uni-
versity (Sev. Amerika) dr. Helog prorokuje lidstvu ne právě roztomilou budoucnost. Dle jeho náhledu bude prý celé lidstvo v 250 letech v bláznoci. Počet choromyslných stoupí v posledních 50 letech o 100%. Před lety přišlo na 1 mil. lidí 9000 choromyslných. Dnes již 19 000. K těmto dležno připočítati na každý milion 10 000 idiotů. Je prý to vinou fyzické degenerace. Dr. Helog velice ostře kárá ty matky, které své děti nekojí u prsu, nýbrž z láhvi. Takových dětí semže 75%. Oamína dorostlých semže rakovinou. Též srdeční vady a nemoci během posledních let se rozmnožily o 335%.

Souboj škůlců. V Ohebu dva realisté měli souboj na šavle. Jak bude, až se svedou do škol flintičky?

Znalost církve. Pokrokaři, kteří se ne-
objevili v kostele třebas 20 let, odsuzují hromo-
vým hlasem „výstřednost a pověry“, které prý se tam provádějí. Jak asi hluboce naše náboženství studují, patrně z této ukázky „Lidových Novin“ semity dra Stránského předešlý týden v lokálce „Jak se pan feldvebl ženil“. Svatba byla o 3. hod. odpoledne a zpravaďaj „Lid. Novin“, který všechny milienky feldveblvy i stáří jeho nemantelských dítek dobře zná, nechal p. feldveblvy odpoledne sloužití mši svaton. Ty „vzdělané“ lid.vopokro-
kové „katolíky“ tato správa ovšem nepřekvapí, poněvadž o církevních obřadech v kostele budou mítí stejné znalosti a vědomosti jako zpravaďaj „Lid. Novin“; ale co řeknou prosti a svlaště ven-
kovští čtenáři o vědomostech jeho, nebude asi nej-
lacinotivější. Pak se lidé diví, že „Lidové Noviny“ mnohdy tak sprostě napadají církevní stísení. Volnomyslenkář Pelant napsal taky o svém příteli, že chodil na mši ráno i odpoledne. —

Jem o „klerikálním“ fanatismu píší rády masarykovské listy. Nyní však sám upří-
mnější českožidovský „Rozvoj“ předešlý týden sdělil: „Tyto day dala se ve Lvově proti vůli svých ro-
dičů pokřtiti mladá židovka Zofie L., manipu-
lantka u finančního říditelství, chtějíc se vdáti za
křesťana. Po vykonaném křtu vedla se svým že-
nicchem do fankru a jela na nádraží. Čtělí spolu
jeti na venkov a tam se oddati. Ale na Kazimi-
rovské ulici přepadl je dav židů, jenž povykoval,
pěstmi brousil a přinutil kočár zastaviti. Z kočáru
židé čtělí dívku vyvléci a odvážti naspět k ro-
dičům. Dívka se zpěchovala, ženich se bránil, ale
ani pomocí policistů, kteří zatím přiběhli, nebyl
by jí ubránit, kdyby nebyli přišli žandarmové,
kteří teprve novokřtěnku vyřvali z rukou fan-
atiků a dovedli na bezpečné místo.“

Biskup o tisku. Linecký biskup Doppel-
bauer vyjádřil se takto: „Kdyby průměrně každý
kněz jenom čtvrt hodinky v týdně obtoval ve
prospěch katolického tisku, jak mnoho by se mu
tím prospělo! Mnozí s ním mají značné odborné
vědomosti a mají snad tyto vědomosti zřetati za-
kopanou hřivnou? To ne, ale na veřejnost s nimi,
ať se použí i jiné vratvy lidové, kterým nebyl
možno si takových nasbírat! Zejména však necht
všichni naši katolíci kněží podporují náš tisk,
neboť duchovní správce jest rozumným korrespon-
dentem té osady, ve které působí.“

„Helmské“ subvence. Agrární dorost
udělal si výlet do Švýcar. Ovšem na tu cestu —
prý studijní — se dala tučná subvence. Kdo jeli?
Dle zprávy „Venkova“ čís. rada Jozek, posl. Vi-
nař a chotí, statkář Morávek a chotí, žižkovský(?)
učitel Šmidlik, svěrolekaf Kviz, učitelka Pfefer-
mannová atd.

Hospodářská hlídka.

Protidrahotační hnutí roste a šíří se na
všech stranách. Nejen Vídeň, Praha a jiná ra-
konská města se osývají protesty a lámon si blavy
starostmi a návrhy — vláda se radí a usnází —
take vedle v Uhrách, v Bavořích, v Prusku, ve
Francii ba i v Anglii drabotní nepoměry vedou
ku poradám a opatřením. Váude dochází teď po
drahém chlebě, který ostatně dosud neslaciněl, za
drahé maso. Ješto stížnost ta přichází ze všech
semí, ba i z Ruska, kde Moskva a Petrohrad,
jako největší masa spotřebcové, už po několik let
na nedostatek a drabotu si nakřkají, jest na snadě
úsudek, že hlavní vinou všeho toho jest přece jen
asi přirozený nedostatek dobytka — dobyte k ne-
stati na ukojení toliké potřeby masa, jaká se jeví
ve dnešní společnosti lidské. — Vídeň sama už
svým křikem jakoby si byla sjednala ná pravu.
Před měsícem přibýváno na trh jen 4807 kusů ho-
vězho dobytka (bez telat) a 13 893 vepř ového
dobytka. Teď při minulém trhu příchon byl 6016
kusů hověz. dobytka a 16 531 vepř. Při tom ceny
dobytčí padly z 86 na 81 hal. za kg. hov. dob.,
ale vstoupily ze 107 na 123 hal. u vepř. dobytka.
Ceny masa u řezníků ale vstoupily a to v prů měru
nejnižším ze 128 na 133 hal. a v nejvyšším průmě-
ru cen ze 264 na 301 hal. za kg.

Zavařování hrnčků a jablíček děje se
v době, kdy ovoce dozrálo, ale neschlo. Volí se
plody prostřední, vůni a chuti vynikající, jako na
př. muškatevky, máslovky, mlánské, panenské,
renety atd. Ovoce se oloupá, jablka zbaví se já-
derníků, ve čtvrtky rozkrájí se a do vody kladou,
aby neshnědly. Pak se postaví na krb a varem
nechají přejíti, načež ihned se dají opět do stu-
dené vody. Vychladlé se narovnají do lahvic, aniž
by se nechaly odkapat a zaléjí rostokem cukru:
na litr vody 1 kg cukru. Lahvice se obváže a po-
staví do hrnce vodou naplněného tak, aby hrdlo
lahvice z vody vynikalo. Zívar trvá 20 minut.
Chceme-li je mítí zavařená na červeně, přidá se do
cukru něco šťávy z brusinek.

Letecká velká úroda ovoce. Už nyní
za pár haléřů lze koupiti na trhu hojnost ovoce.
Na podzim tím více a lacinějšího ovoce se nám
dostane. Kdo může, necht se zásobiti různým ovocem
na zimu. Jablka a hrůšky především možno ulo-
žiti čerstvé do komor nebo sklepů, dále nemá se
zapomínati na sušení jablek (dělání křálů) a švestek,
jichž si v troubě nasušiti může každý. Co na smar
přišlo za úrodných roků švestek! Ať se tak ne-
stane letos. I chudáci mohou se letos zásobiti o-
vocem za pár haléřů!

Hrabeš polní čili myš rozmnožuje se ve-
lice. Počítejme: párek usadí se na poli a má za
jediné léto 5—7krát mladé, pokaždé 4—8 mládčat.
Tedy za léto 30—40 mládčat. Z těch se většina
brzo spálí a ještě v témže roce plemeni, takže do
zimy pobíhá po poli několik set myšek. A co ty
znáš, ví každý z vlastní zkušenosti. Když se kde
jaká lasice, sova, dravec vyhubí, myši se šílem
rozmnožují a v krátké době snižší celé lány osení.
Aby se tak nedělo, třeba všude myši stále hubiti,
hlavně však v jeseni a z jara je ničiti buď na-
strašeným srnem do norů naláčeným anebo jinými
prostředky. Nejlepe se osvědčuje pšenice močená
ve 2%, rostoku kyseliny arsenové, v níž se srní
2 hodiny vaří, a pak svlaštěními puškami do dír
vnouí. Dobře se též osvědčil oves připravený se
strychninovým sacharinem, chlebem ve šťávě motaké
cibule a cukru močeným a jinými osvědčenými
prostředky.

Neberte rouby ze stromů velikými cho-
robami postižených. Z pravidla se tím nemoce
rozmnožují. Neroubujte slivý rouby ze stromů po-
stižených housery či rupy, jistě na zušlechťených
stromech se objeví ona choroba. Jen se stromů
úplně zdravých lze pravděpodobně zdravými rouby
vypěstovat zdravé potomstvo.

Barva úll. Není jedno, jakou barvou jsou
úly natřeny. V obydlích světle natřených nachá-
zejí večeř se vracející včely česno snáze, než když
jsou úly tmavé. Co však má daleko větší důle-
žitost pro blaho včel, jest různý účinek paprsků
slunečních, dle toho, je-li dí natřen světlejší neb
tmavší barvou. Čím tmavější jest barva, tím více
pohlcuje paprsků slunečních a tím více tepla
vniká do vnitř. Včely ve tmavých úleob sáknouejí
tedy v létě mnohem více vedra než ony, jejichž
obydlí jsou světlá. Barva úll se má říditi místem,
na kterém jsou postaveny.

Přehřátá podkova sice vyrovná roh tak,
že podkova pěkně přiléhá, ale současně spálí ro-
hovinu a kazí kopyto. Z té příčiny netrpěte při-
kládání přehřáté podkovy, nikdy však nedejte na
kopyto přiložiti podkovu téměř ohnivou.

Na živé ploty nejlepe se hodí habr a
smrk. Chrást dostatečně, netrpí hmyzem, ptačtvo
poskytuje milého útulku a jest trvanlivý.

Zlatá žila či haemorrhoidy léčí se sedací
lázní z odvaru dubového tříska — káry mladých
dubů — připravené před spaním. Tříslo se vy-
vaří a odvar vlašnou vodou roředěný upotřebí se
na lázeň.

Rozšiřujte „Obnovu“ —
časové úvahy

Veškeré

školní knihy

antikvární i nové
rádíte vždy obdržeti v závodě

B. Melichara

knihkupectví, nakla-
datelství, antikvariát
a závod hudební

v Hradci Králové.
Založeno roku 1808.
Seznamy posílají se zdarma a franko.

Školský obzor.

Stav českého školství demokratického na počátku školního roku jest tento: Obecné školy jsou zřízeny spolkem „Komenský“ ve Vídni v okrese III., X., XII. a XX., na dolnorakouském venkově v Pöckurně. Škola v X. okrese má 14 tříd a trvá již přes čtvrt století, přes to však nemá práva veřejnosti. Pojme na 900 žáků. Ve škole ve III. okrese bude otevřeno letos 6 tříd. Školy ve XII. a XX. okrese působí letos druhý rok. Ježto byly loni úředně zavřeny, vnučují se žáci soukromé. V Poštorné bude otevřeno letos 8 tříd. Mimo obecné školy vydrží spolek „Komenský“ ve Vídni 2 opatrovny a 1 v Poštorné. Ve Vídni mimo to působí se česká řeč v 5 školách jazykových. Také škola pokračovací bude otevřena již třetí rok. Školy tyto vydrží spolek „Komenský“ s obětavou pomocí českého lidu. Jak mu v tom „pomáhají“ úřady, o tom zmíníme se v tomto listě jindy. — Prozatím upozorňujeme své čtenáře, že rozpočet spolku „Komenský“ ve Vídni III/3. Strohgasse 45 činí přes půl milionu korun a může být kryt pouze dobrovolnými příspěvky českého lidu.

Obchodní škola gremia v Kolimě. Dodatečný zápis, pokud ještě místo stačí, bude se konati dne 6. a 7. září. Ústav má mimo pokračovací školu tato oddělení: A. Dvouletou obchodní školu pro jinouchy, B. Dvouletou obchodní školu pro dívky a C. Jednorozční obchodní školu pro dívky. Školní rok započne dne 10. září.

!! Důležité !!
pro každého.

Následkem požáru v domě č. 141 v Divadelní ulici a z toho vznikající nutnosti a neodkladné přestavby domu jsme nuceni s nedostatkem obchodních místností celý svůj sklad za každou přijatelnou cenu vyprodati, k čemuž jsme právě obdrželi úřední povolení. Sklad posílává vesměs z moderního, dobrého a čerstvého zboží, jako: prádla dámského i pánského, moderního osádkového zboží, příprav pro švadleny a veškeré galanterie. — Važenému obecnému nakupujícímu se velmi blíká příležitost, při stoupajících cenách zásobiti se levně a řádným zbožím. Podotýkáme, že výprodej potrvá jen krátký čas, tedy dobře každý učiní ve vlastním zájmu, když si s nákupem pospíší a této vhodné a blízké příležitosti plně využije.

Fejgl & Bydžetský,
Hradec Králové,
Divadelní ulice, proti kostelu Panny Marie.

Sociální besídka.

Nádražní missie v Praze a ve Vídni. V Praze a ve Vídni vytvořil se spolek dam, který si obral za účel, očekávat na nádražích dívky, jež z venkova přijíždějí hledat si službu v Praze a ve Vídni, aby nepadly do zlfch rukou různých náhonců. Každá dívka po příjezdu do Prahy a do Vídně nechť se na nádraží ohlíží po dámě, nející odsunak se žlutobílou páskou a na ni nechť se s důvěrou obrátí. Ta ji doprovodí na nocleh do útulku, kdež se dívka poradí dobře stran služby. První den se poskytně dívce i strava zdarma, než si najde místo. Aby byla dívka členkou nádražní missie poznána, nechť si dopíše o modrou kartu na adresu V. Hálek, farář v Liboci u Prahy, jenž jí další poučení zašle. Do dopisu nechť vloží, pokud možno, 10hal. poštovní známku na zpáteční odpověď a nechť napíše výslovně, zda chce jeti na službu do Prahy nebo do Vídně. Když by dívka náhodou žádné členky nádražní missie na nádraží nenašla, nechť se odeberé v Praze do sekretariátu Nádražní missie Salnova ul. č. 20. I. poschodí, blízko kostela sv. Ignáce, kdež se jí další sdělí. Ve Vídni zase nechť se v tom případě obrátí do kanceláře „Nádražní missie“ Vídeň III. okres Jacquingasse č. 6.

Poplatkový ekvivalent. Dne 1. ledna 1911 počíná nové desetiletí pro vyměření poplatkového ekvivalentu a budou povinny všechny právnické osoby, zejména obce, okresy, spolky, farní úřady, patronáty, společenstva, peněžní ústavy, podati v prvním čtvrtletí 1911 příslušný jmění. Poněvadž předpisy o poplatkovém ekvivalentu jsou složité, těžko pochopitelné, takže nesprávné příznání mívá často v zápatí nesprávný předpis, vydá v nejbližší době odbor finančních conceptních úředníků Klubu českých státních úředníků z pera dlouholetého pracovníka v tomto oboru c. k. finančního tajemníka u zem. řá. ředitelství v Praze Jana Vondrušky přehledné a obsažné poučení „o poplatkovém ekvivalentu“, které interestům správné přísnosti usnadní. Krámská cena 2 K. Kdo však přiblíží se do 15. října t. r. a zašle peníze na Klub českých státních úředníků v Praze, Václavské nám. č. 51, obdrží výtisk za 1 korunu 60 h, s poštovými za 1 K 60 h.

Soc. demokraté jako zaměstnavatelé. Stále se množí doklady, že soc. demokraté jako zaměstnavatelé jsou akoupější a zistnější než předchůdce měšťácký. Uvedli jsme přesně doložených příkladů sami celou řadu. Nyní zase příklady! V čísle 31. samého rudého listu „Maurer“ nacházíme tuto zprávu: „Verneřice. Ideální poměry vládnou na stavbě zdejšího dělnického konsumního spolku. Vedení konsumního spolku odmítlo žádost našinců (rudé organizace), aby byla zadána stavba podnikateli, který by se zavázal platit mzdu smlouvenou. Pro málo korun byla zadána stavba podnikateli Klausovi, sarytému nepříteli dělnictva. Organizování (rudí) zedníci od tohoto pána nejsou přijímáni. Jestliže jest některý z nedopatření skutečně přijat, pak musí kušovat, jinak letí ihned ven. S indiferentním dělnictvem může tento náhl podnikatel s nejvyšší bezuzdnou chutí po vyssávání robotiti. To také činí na stavbě končemu nejvýdatnějším způsobem. Netoliko že zedníci jsou placeni hluboko pod smesitelnou mědu, také pracovní doba se nedodrhuje; vedle toho jsou poškozováni ještě příspěvky na nemocenskou pokladnu a na úrazové pojištění. Neméně než 60 haléřů týdně odpočítává čistý podnikatel zedníkům na příspěvcích. To všecko jest možno na stavbě dělnického institutu, jehož pohledbři se nasývaj soc. demokraty a témi také ovšem býti musí skutečně, poněvadž by věru sotva mohli mít v rukou vůdčí funkce v politické straně, kdyby jimi (soc. demokraty) nebyli. Místní skupina zedníků v Podmokli svého času nejsdívohlíji žádala vedení konsumního spolku ve Verneřicích, aby se na stavbě provedla ustanovení, platná smluvně pro celý okres. Jak již poznamenáno, bylo to od vedení odmítnuto; vedle toho bylo přece slíbeno, že se pomýšlí, aby se na stavbě staly poměry snesitelnými. Jak figura ukazuje, zde toho nestává. Poněvadž všechny prostředky přivoditi změnu v poměrech na stavbě sklamaly, organizování zedníků považují se za oprávněné tyto zvláštní a neobyčejné okolnosti na stavbě, která jest prováděna od institutu vedeného soc. demokraty, uveřejniti k posouzení všech organizovaných dělníků celého Rakouska.“

Tato stavba konsumu jest významným protějškem k stavbě „Arbeiterheimu“ v Otakringu. Také na této rudé stavbě platilo se zedníkům pod tarif. Pán stavby Schummeier (rudý poslanec) hleděl dělníky těšiti poukazem, že to pracují pro stranu; když však dělníci ani dost málo nebyli tou útechou nadšeni, hrozil, že dá vyrukovati proti stavebníkům kovodělníkům z Gregerovy továrny.

Také soc. dem. „Zeitrad“ sděluje v čísle 75., že není žádným medem pracovatí u rudých zaměstnavatelů. Dle „aprávy toho listu odbyvala se v Liberci konference konsumních zřízenců, na níž soc. demokrat Pilz sděloval dle vyplněných dotazníkůvých listin, že v rudých konsumech jest dlouhá pracovní doba a málo platu. Skladníci dostávají týdně 16 K, prodavači 10 až 12 K při 10½, až 14 hod. práci. Totéž číslo „Zeitradu“ nařká trpce, že pro lázeňské zřízence soc. demokratické „Všeobecné dělnické nemocenské pokladny“ v Brně docílono smutné smlouvy, která stvrzuje toliko to, co již lázeňští zřízenci dlouho mají. Z počátku se vůbec rudé představenstvo vzpíralo nějakou pevnou smlouvou uzavřítí; pak však přece slíbilo, ale tento slib pro „rýpaletví“ odvolalo. Teprve schůze členstva docílila nějakého pořádku.

Náboženství jest věci soukromou. Tak posud vyřikují soc. demokraté. V Berlíně vdova po soc. demokratickém kovodělníku poprosila příslušného faráře, aby nad rakví jejího muže pronesl církevní řeč. Leč rudý svaz kovodělníků se proti tomu postavil. A tak vdova napsala faráři: „Velečtý pane faráři! S velikou lítostí vidím se nucena Vaši důstojnosti sděliti, že svaz kovodělníků odmítá každé církevní zastoupení. Proto prosím Vaši důstojnost za odpštění. Musím se svazu tak dalece podříditi, poněvadž bych jinak byla zbavena různých výhod.“ Tak! Ubohé vdově v okamžiku strastiplném ještě bylo přitíženo o soudruhů tím, že pohřbičkou jí bylo zapovězeno vésti si nábožensky tak, jak si její srdce přálo.

Židovský milionář Rothschild a dělník. Necitelně se zachoval žid, baron Rothschild, který sám své jmění přiznal v ceně jedenácti tisíc milionů korun — k chudému českému dělníku, as 30 roků starému, jménem Fr. Krátkému z Chlumu u C. Kremže. Tento dělník pracoval více nežli 8 měsíců v lesích rozsáhlých ve Štyrsku, které náležejí baronu Rothschildovi, a tam též při kácení kmenů přišel k úrazu a sle si pochořmal nohu. K těší práci tento mladý člověk se stal trvale neschopným. Více nežli rok prosil v ponížených žádostech milostpána židovského miliónáře o podporu — ale byl všecky necitelně odmítnut, že přý snad již dříve měl nějakou nemoc. Tento dělník obrátil se též o pomoc a zastání k vůdcům sociálních demokratů, jimž

platil vždy též příspěvky peněžní řádně, ale červení pašové a „Nový Jihočeský Dělník“ v Českých Budějovicích se ubohého dělníka nezastali a snad ani zastati nesměli ze strachu před židovskými vůdci sociálních demokratů: Adlera, Ellenbogen a Verkaufa. Také se asi páni z „Jih. Dělníka“ báli, že by židé a zvláště baron Rothschild (který má větší jmění nežli všechna šlechta, biskupové a kláštery dohromady) přestal sypati semenec předákům sociální demokracie. Katolický „Has Lidu“ se tohoto dělníka ujal, židovskou necitelnost Rothschildovu na pranýř přibil a žádal, aby všechny židům nezaprodané časopisy událost tuto dále uveřejňovaly. To také se stalo a baron Rothschild přišel „do prádla“ v novinách důkladně a „pořádně“ k mrzutosti židů a sociálních demokratů. A to mělo účinek; z nenadání dostal dělník Fr. Krátký vyrozumění, že se mu „baronský“ povoluje podpora, totiž „almužna“ za ztracené zdraví denně obnosem 1-30 K! Dělnictvo dobře problédá nyní čím dále více, že je okrádáno a nestydatě židmáno o poslední haléř, vydělaný těžce, od vůdců sociálních demokratů, kteří bohatnou a kupují si drahé villy a letohrádky, neboť právě nyní vůdce sociálních demokratů Renner koupil si nádhernou villu „Skobel“ v Glognici na Semmerinku!

Pensionát Voršilek v České Skalici

obsahuje německou školu s právem veřejnosti, zařízenou dle osnovy trojtřídní měšťanky.

Chovanky mohou se vzdělávati v jazyce českém, francouzském (učitelka rozná Francouzsku), anglickém a italském, cvičiti se v malbě, hudbě (na piano, housle, ceteru, harmonium a varhany) a učiti se různým ženským pracím, vaření, praní, žehlení a vedení domácnosti. Též tanec a jemným způsobem společenským se vyučuje.

Ústav má kapli k výtápění, krásnou, zdravou polohu a velkou zahradu. K vycházkám chovaneč slouží romantické okolí, zvláště „Babiččino údolí v Ratibořicích“, o němž se proslulý cestovatel Vráz vyjádřil, že patří k nejkrásnějším místům, která kdy spatřil.

Měsíční plat mírný! Ostatní v prospektu! Nastoupiti možno kdykoli! Školní rok počíná 15. září t. r.

Představení.

Poznámka. Redakce „Obnovy“ doporučuje všem „Pensionát v České Skalici“ rodičům, kteří si přejí, aby jejich dítky německy se naučily, ale při tom se neodnárodnily a mravně bez úhony zůstaly!

Komptoiristka

s dvouletou praxí v technické a podnikatelské kanceláři, nabízí pp. chéřům své služby, nejraději

v Hradci Králové.

Nastoupiti možno dle libosti. — Blíží sdělí administrace tohoto listu.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva	Křesla houpací
v různých úpravách od K 8-70	od . . . K 20—
	Křesla ku psaní
	od . . . K 9—
Stojany a věšáky	Křesla na šroubu
z ohýbaného	od . . . K 19—
dřeva od K 20—	Sedátka na šroubu
	od . . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších
nabízí velkovýrob fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Vklady přes 12,000.000.

Peněžní obrát za rok 1909 K 872,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

=== bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní. ===

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ % až 4 $\frac{1}{2}$ %.

Důchodkovou daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{1}{8}$ %
„ 60denní „ 4 $\frac{1}{2}$ %

Vklady na účty běžné
a na účty žirové
zúročí dle dohodnutí.

Slezní listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zasílá banka na požádání.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských
směnek.
Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu

jako: nákupní, saisonní, akceptační, zji-
štěné, celní, daňové atd.
Financování průmyslových závodů.
Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a po-
věřující listy na všechna čelnější místa
tu- i cizozemská.

Vadia a kauce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí
za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenn. papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot.
Úschova cenných papírů v pancéřových
pokladnách. Správa cenn. papírů a evi-
dence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry.

Pojištění slosovatelných hodnot proti
ztrátě kursovní při tahu s nejm. výhrou.

Promesy ke všem tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozem.

Prodej losů
!! na mírné měsíční splátky !!

Velkoobchod uhlím a koksem.

=== **Skladiště a prodejna ohmele v Žatci.** ===

OBNOVA

Číslo 36.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 9. září 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALY:
V PRAZE Josefovské náměstí palác Ob-
chodní a živnost. komory.
V SEMILANĚ národní vklady 4 a 4 1/2 %
Akciový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 50.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bancevní.
Eskont směnek a faktur (bez šlehaní). Obchod
uhlím, dřevem, železnými, vlnou a lánem.

Pod jármem tureckým.

Krev stýdne v žilách při pohledu na nynější Balkán. Svéřepý Asiat nepřestává co nejakratěji otiskovati jihoslovanskou krev. Zatím co volní myslitelé v Bruselu se nutili do rozhořčení nad vládou španělskou, že si dovolila vystoupiti proti zákeřným volnomyšlenkářským vrahům, děly se na Balkáně věci příšerné. Mladoturci nejsou o nic útrpnější než Staroturci. Pouze větší rafinovanost vynikají ti krvežíznivci nad úředníky a vojáky staroturcké.

Za každou cenu dusit slovanskou samostatnost a kulturu! To jest denním heslem pronášených násilníků, kteří pozorují, že se jim přirozeně drojí půda pod mohama. Nepřítelny vstetek Turky pojal nad upevněním a rozvojem Bulharska i nad tím, že ottomanští pašové již nikdy nebudou moci dle vlastní vůle řádit v Bosně a Hercegovině. Proto číhelskou mstu mohamedánskou odnášejí v první řadě Slované, kteří posud přímo tureckému jármu podléhají. Ve Starém Srbsku a Macedonii řádí Turci proti křesťanským Slovanům soustavně jako zběsilí. Mnoho rodin bulharských a srbských raději opouští svůj majetek, než by dále snášeli katanské útlaky. Jsou lidé, že mohou aspoň holý život zachrániti.

Možná, že mohou aspoň holý život zachrániti.

Mohamedánským vzbouřeným Albáncům Turci odebrali zbraně jen z části. Nadto při hranicích srbských a černohorských jim několik tisíc pušek rozdali, aby mohli znepokojovati slovanský lid. Surovosti barbarické páchovalo vojsko turecké v posledních desíti dnech červencových na Srbech v Gilanském kraji. Jak starci přes 70 let tak 14leté děti bičováni. Sta nevinných Slovanů pobito. Na 2000 srbských rodinách, mučených již dlouho od Albánců, bylo páčáno násilí nejkrutější. Jako kdyby Srbové zavinili albánské povstání! Tisíce Slovanů byly v Gilanském kraji během 24 hodin zabubeny.

Na př. v Domorovech vojsko hledalo srbské zbraně a utlonklo tam 22 osob. Ves Korminjane byla prohlédávána. Zbraně se nenášly, ale pustošiti se musilo. Vojsko hnalo nadto korminjany ku svému táboru, kdež je drželo po 4 dny dnem i nocí jako psy bez chleba a bez vody. Ubožáci byli zběsile tlučeni holemi na šlapadlech, takže přemnoží potom nemohli se bolestí hnouti. V Ranilugu nenašli vojáci také zbraní žádných, ale přes to ztloukli přes 50 lidí tak důkladně, že většina jich umírá. Z Gilegovce přivedli vojáci vesničany do Ranilugu, kdež je mučili zároveň s místním obyvatelstvem v nádvoří srbské školy. Jako by se chtěli vychechtati srbské kultury. Po několika dní ozýval se děsný nářek ze dvora, kdež ubožáci leželi ranami poseti na zemi. Vojáci ještě přivedli zástup pastýřských dětí z Gilegovce, jichž se vyptávali, kam dali jejich rodiče zbraně. Do dětí mláceno jako do žita; chudáci po každém úderu však křivili: „Ne znam, ne znam (nevím).“

Přes polovici usedlostí v Starém Srbsku bylo opuštěno od týraných ubožáků. Takovým způsobem množí asiatské plém svůj majetek. K tomu sami Albánci odhali Srbům velké plochy půdy. A tak se mění obce čistě srbské a křesťanské v mohamedánské. Srbové jsou rádi,

mohou-li na mnohých místech zachovati aspoň holý život. A co jednou Turek Slovanům urve, toho se drží zuby nehty.

Z toho patrně, jak Turci šíří i za nynějšího času „kulturu“ na Balkáně. Co všechno čekali optimisté od Mladoturků! V Praze si tyto lidi také zadeklamovali o svobodě. Rozumí se, že u českých posluchačů následoval obli-
gátní potlesk a že byla společná hostina. A zatím nevinně prolévající krev jihoslovanská volá k nebesům. To katanování pomijejí volnomyšlenkáři mlčením, ač by je balkánské barbarství mělo zaměstnávat co nejvíce. Leč — oni raději vyslechnou, co jim vzkáží vídeňští židé a spustí rámus proti pokojným konservativcům rakouským, italským a španělským. Kdo má oči, ten přece vidí na samém rozkvětu Bulharska, že strážci osvěty na Balkáně jsou Slované a že kultura do bahna zašlapávají Turci. A přece ti lidé, kteří mají v ústech plno pokroku, chovají se k Balkánu tak, jako by tam panovalo smavé arkadské jaro.

Surovci turečtí řádí nerušeně nále, Slované jsou bez pomoci. Nejpádnejší to dokument, jak měla již býti dávno podlomena turecká moc v Evropě. Leč diplomatické ziskné intriky jsou různým evropským státům daleko milejší než křesťanská humanita.

Volné listy.

To že jest ta vědeckost? Vyšla „Čítanka pro ústavy učitelské“, kterou sestavili Jan Jursa a Karel Vorovka. Bylo jinde již ukázáno na její věcné slabiny. Jelikož „Obnova“ není listem odborným, dotkneme se jen jedné věci, která po stránce vědecké, filosofické a mravní jest veřejnosti zajímavá. Od takové čítanky jest očekávati, že co co věci podá pravdu, které věda posud dosáhla, a co do zájmu vychovatele obsahuje myšlenky skutečně užitečné a umravňující. Požadavky tyto tím více jsme oprávněni činiti, čím důrazněji, zejména

rostlý, silný, že se ti tu nikdo nevyrovná; a jen se pořád klackuješ z místa na místo jako poběhlík. Trvalá služba se na tebe neusmaje. A takový chlapík už by něco zasloužil, co by odpovídalo jeho síle,“ promluvil jednou na Honzika vlídně starosta.

„To jo — vždyť já dělat chci. Ale aby mi pořádně nějaká padř poručela a do cesty se pletla, to ne — to ne. Jsem tuhle voják, mám v těle čest a tu si nedám brát, nikdo si ze mne nesmí tropit dobrý den.“

„Vždyť to s tebou myslím dobře. Budeš-li dělat dobrotu aspoň dva měsíce, staneš se tu policajtem. To víš, starý už nemůže... A přichází sem zvlášť na podzim v zimě tolik tuláků a jiné obtížné havěti, že jest potřeba silných rukou.“

„To já jsem, pantáto, na takové darmořápy a jiné nefády jako kat. Nejsem sice policajtem, ale snad jste slyšel, jak jsem udělal často mezi darebáky pořádek docela zadarmo. Policajství — to by bylo něco pro mne. K tomu jsem jako rozený. Jestliže mi ten úřad svěříte, uvidíte, že půjdu třeba o půlnoci hodinu cesty natřískat ničemoři, kterého mi označíte.“

„Tak ne, Honzčku, tak ne, přílišná horlivost někdy škodí,“ usmíval se starosta. „Policajt musí býti silný, aby se ho zlí lidé lekli, ale také hodně opatrný. Nesmí se zbytečně s každým rvát, jinak by měl opletání se zákony.“

„Jo — pravda; to já jen tak, protože se ve mně vždycky vzbouří krev, když si vzpomenu na lidskou nešlechtnost a faleš.“

Honzík začal chodit v policajtském munduru; rozkazy vykonával ochotně a dochvilně. Potrpěl si na vojenský pořádek. Kdykoli se objevil při muzice v hospodě, netroufali si ani nejdívější sokové vyrovnati spory mocí fyzickou. Několikrát měl Honzík silné pokušení k zápasu, ale dle vytrvalých rad starostových vždy se držel v mezích zákona. Přes to staré krev se nezapřela. Po tříměsíční službě Honzík dopadl dvě starší ženy, které trhaly na cizím. Vřískl na ně v rozčilení hromovým hlasem a rozehnal se za nimi tak e-

FEUILLETON.

Nač dlouho Honzík čekal.

Kdybyste toho člověka potkali za scumraku v lese, duši by vám strach z těla vytřásl. Zdá široká jako slavník, ruce jako mocná vesla. Dvoumetrový Honzík Vřískal byl postrachem celého větvického okresu. Kde začaly jeho tvrdé dlaně, pádné jako cibly, důkladně pracovat, tam se rozlehl hned nářek veliký, tam tekla krev, nabíhaly modřiny. Nebyl cvičeným gymnastou, jemu stačila síla přirozeně nabytá. A jaké silné plíce měl v široké hrudi! Jestliže v rozložení na někoho křikl, mohl omráčit.

Rval se už od dětských let. Když jednou o prázdninách pan řídící světoval p. podučiteli Stromcovi, že bude učit ve třetí třídě, div se Stromec nerozplakal, protože věděl, že jeho výchově bude světem neomalovaný Honzík. Tatík si líboval, jakého to má statného synka. Kluka k mírnosti nenapomínal. Když bylo habánovi šestnáct let, tu teprve starý Vřískal litoval, že hoch nevychoval líp. Sám se musil chvítiti strachem, aby svou sílu Honzík neztrácel na něm. S učením ševcovině doma to nešlo; Honzík ostatně sám toužil do světa. Rodná ves mu byla škála. Nechtěl se ve Vídni ani dvě léta, třebaže tam zkoušel chut k několika řemeslům. Dal se najmouti k cirku, kde zastával různé funkce nižší i vyšší. Jednou však se zlosti pokopal cvičeného koně tak, až zvíře scepěnilo. Pak ještě v hádce se dvěma artisty užil své síly tak přebytečným způsobem, že si vyseděl za mřížemi dva měsíce. Dostal se domů postrkem. Ještěly se vlasy netoliko tatíkovi ale i starostovi nad tělesnou zdatností českého mládence.

Honzík sem tam poděkoval, ale ku stále práci nebyl. Miloval svobodu až do krajnosti a byl zvyklý při práci jiným hodně poroučet. Bylo často slyšet, jak nadává, že s nějakými „mrzáky“ dělat nebude.

Ale vojenským pánům se zalíbil. Pozvali si ho na tři léta na vojnu. V obci byl pokoj a Honzík při dvojí porci sekal na vojné obstojnou dobrotu. Líbil se mu ten stav. Ze svou statností byl vyznamenán dvěma hvězdami, které mu byly zase brzo odňaty. Nešťastná náhoda ho totiž svedla k muzice. Tam se tanečníci nemohli dlouho o čemsi dohodnout a když těžkým vzduchem prolétly dvě sklenice, usoudil Honzík, že mu nastala povinnost dělat pořádek. Ovšem v desíti minutách pořádek byl zjednan aspoň mezi tanečníky. Všecko bylo z hospody venku. Zato však v nářadí a nádobí zůstal tak veliký nepořádek, že hostinský šel druhý den rovnou na staniční komando...

„Už máme Honzika Vřískalova doma“, zvěstoval starostovi suchý policajt. „Teď abych žádal do pense. Chlap jest zdravější než valach. Na koho prachu jednou vztáhne, ten aby hned dělal testament.“

„No — vy se moc nebojte! Bude-li moc zle, dáme vám něco lehcího a Honzu uděláme za trest policajtem; někdy se přece vyplácí, je-li přijat pytlák za hajného nebo neurvalec za stráž bezpečnosti. Jináč nevím, jak s tím divochem tady vydržíme. Postrkem ho nikam poslat nemůžeme.“

Honzík si počínal dost sousedsky celé tři měsíce. Vetchá matka ho často napomínala a před tou jedinou měl respekt. Leč Vřískalova najednou se rozstoula a zemřela. Tenkrát viděli sousedé Honzika poprvé plakat. Divous však se brzy ze zármutku vzpamatoval a začal dělat pána. Do kterého statku zapadl, čeládka s ním nevydržela. Co provedl trestného, to se jakž takž utulalo, aby se divoch ještě nematil.

„Ty's Honzu nekaloval?“ ptal se jednou Licka čeládka Voity. „Tak že dvakrát nespravedlivě poznámenal, až jsi padl do mdlob.“

„Pantáto, líp je schovat si dvě rány do ušlčku, než je ukazovat soudu, protože bych jich pak dostal šest. A to by bylo ještě horší. Honzu přece můžete dobře znát.“

„Vidíš, vidíš, Honziku, jsi člověk mladý, u-

pokrokové učitelstvo, ve věcném učení volá po zajištění pravdy vědecké.

Jak vyhovuje v tomto směru čítanka p. t. Jursova a Vorovkova? Prosim, čtete na příklad tuto ukásku: „Za nižšího divočství, svého dětství, člověk šel ještě alespoň částečně na stromech, potravu byla rostlinná, vyvinula se řeč, jest to přechod k člověku od zvířete.“

Není to poprvé, že katolíci musejí hájiti zajištěných poznatků vědeckých proti těm, kteří osobili si na vědu monopol a kteří do nekončící opakování tvrzení, že klerikálové jsou nepřátelé každého vědeckého pokroku. Jest přiznání, že jest nám nestranné vědy brániti proti vychovatelům, kteří píší čítanky pro budoucí učitele a kteří předkládají za duševní potravu pouhé báčky.

Svrchu uvedeného místo z čítanky Jursovy a Vorovkovy dokazuje, že pisatelé přijali za vědeckou, dokázanou pravdu darvinský vývoj člověka ze zvířete, vývoj, který jmenovitě dnes volnými myšlenkami k účelům protináboženským dle bujně obraznosti jest náležitě upravován.

Co do vědecké stránky jest vývoj vůbec pouhou domněnkou. Jsou již mnozí vážní přírodopysci, kteří v přítomné době o vývoji tom pochybují podotýkajíce, že vývoj ten má povahu jednoho z těch mnohých hesel, která postupem doby učence a veřejnost ovládala, aby pak ustoupila heslům novým. Nez tuto poznámku o vývoji jen tak mimochodem.

Co do speciální otázky, zda člověk lezl po stromech a šel jako zvíře, vážná věda vyslovuje, že není pro to naprosto žádných dokladů, a věda psychologická dokazuje, že duševní život člověka ze zvířete jest zásadně nemožný. Proto, zděračujíc proti p. t. Jursovi a Vorovkovi stránku přísně vědeckou, tvrdíme, že jejich vývoj člověka ze zvířete jest prost všeho pozorování a zkušenosti, hlavních základů pravé vědy. Právě moderní badatelské metody bez zkušenosti a pozorování nelze si ani mysliti. Svědomitá věda na otázku o původu člověka má jedinou odpověď, totiž tu, kterou dal De Quatrefages: „Těm, kdož by se mne tázali po mínění mém o původu člověka, odpovídám bez váhání *jiným vědy*: nevím.“

Slyšete, p. t. Jursu a Vorovko! Věda odpovídá: nevím, a přes toto místo posud nepokročila, kdežto Vy jste pokročili, ale bez vědeckých důkazů. Když však p. t. Jursa a Vorovka k t. k. věnu tvrzení se odvážili, nechť odpovědi na tuto otázku: Který jest, nebo který byl poslední stupeň vývoje živočišného přímo před člověkem předcházející? Nebo jinými slovy: které zvíře jest nebo bylo přímým předkem člověka? Na odpověď tuto čekáme, a odpověď ta musí býti dána, má-li býti prokázána, že do čítanky pro kandidáty učitelského stavu svrchu uvedeného místo bylo zařazeno po svědomité úvaze jako zajištěný vědecký poznatek.

„Člověk šel ještě alespoň částečně na stromech, potravu byla rostlinná, vyvinula se řeč, jest to přechod k člověku od zvířete.“ S ta-

nergicky, že jedna hned musila ulehnout a za měsíc zemřela. Bylo z toho vyšetřování, ale Honzík vyvázl hladce.

Ale stala se brzy jiná mrzutost. Honzík se nemohl jaksi pohodnouti se dvěma vandrovými. Mladenci nechtěli při setkání přistoupiti na Honzíkovo ouřední vývody a docela se nechtěli bát. Debata netrvala dlouho. V pěti minutách jeden ležel na zemi s vyraženým zubem a druhý chopen za krk, až zmodral. Teď se už oba lekli, ale na navázání sousedského hovoru už nebylo pomýšlení, protože se Honzík necítil. A došlo k soudu. Mluvil se tam o dvou přeražených žebrech, třech vyražených zubech a vymknuté ruce. To bylo příliš mnoho. A tak strážce bezpečnosti svěřen ve věznici dozoru strážce jiného. Honzík si odseděl tři měsíce a pak chodil bez šavle zamračený na celý svět jako Kain. Začal znovu poděkovat. Práce měl dost, protože se sousedé báli jeho nabídkám oděknout. Ostatně když se do díla důkladně pustil, udělal za tři.

Ale nejhorší bylo, že zase při práci nadělal v hospodě práce za deset. Bylo o tom řeči po celém kraji. Honzík uměl ven házet mladence jako kuželky. Chopil se každé příležitosti k „dělání pořádku.“ Také si tím někdy vydělal slušné peníze.

„Slyšela jste, tetka, jak vyhazovali dlouhého Honzu z hospody v Jetronicích? Bylo jich tam čtyřicet lidí. Deset jich Honza šeredně pořámočil. Ale že tam byli tři siláci, přece ho naposledy přivlekli ke dveřím. Ale to vyhazování trvalo přes čtvrt hodiny. Držel se pevně futra u dveří. Když se do chlepa naposledy co nejvíce opřel, vyletěl Honza i s futrem. Málem by se byla při vyhazování rozsypala celá hospoda.“

„Jak to bylo ve vaší vesnici, Zubáku?“ — „Ale — taková malá kratochvilá dlouhého Honzy; čtvrtil tam jednoho mladence ze Stojkova. A když vyrazil ven, rozbil jedním chasníkem žlábek na kuželku...“ Jedni se divili, záviděli takovou sílu; většina lidí však byla toho náhledu, že by bylo nejlíp vsadit ráče do doživotního kriminálu.“

kovou lehkostí a snadností p. t. Jursa a Vorovka rozřešili původ takové veliké skutečnosti, jako jest lidská mluva. Pánové ti nepocítovali při tom žádných potíží, nebyli trápeni studiem a úvahami a vyslovili to tak pohotově, jako když soused dá sousedovi: dobrýřiro.

Kdo ponořil se bedlivěji v otázku, zda jest možný přechod z duševního života zvířete do duševní život člověka, kdo příslušným částem psychologie věnoval vážnou pozornost, musí žasnouti nad počínáním p. t. spisovatelů a může věc nasevati všelijak, jen se opravdovostí a vědomím zodpovědnosti. Nemožno nám tady probírat všechnu látku sem směřující, ale dotkneme se aspoň bodu jednoho. Rozem, původní a neodvoditelná mohutnost člověka činí mezi člověkem a zvířetem rozdílný podstatný a propast, již nelze překročiti. Chceme-li k rozumu připojiti i svobodnou vůli, můžeme tvrditi, že existence, vlastnosti a povaha těchto dvou mohutností, *několik zvířeti, ale jen člověku vlastních, dokladem jsou bedlivým pozorováním a určitými podle metody a s jistotou naprosto vědeckou.* Tyto dvě základní mohutnosti člověka vynikají zřetelně v souhrnu faktů, které z nich vyplývají a vedou k vědeckému ohraničení říše lidské proti říši zvířecí. Mezi těmi fakty uvádíme zámyslně řeč, o níž p. t. spisovatelé svrchu zmíněné knihy řekli: „Člověk ve stavu zvířecím šel na stromech, a potom vyvinula se řeč.“

U člověka důležitou v úvahu vzíti řeč konvencionální, umělou, *ještě výhradně člověku jest vlastní a projevem rozumu.* Mluva zvířat vyjadřuje přímo a výhradně nějaký dojem nebo pocit, mluva člověka vlastní jest rozumová. Ona vyjadřuje sice také dojem a pocit, ale kromě toho i *myšlenku.* Z ovzdání, ze kterého pochází výrok p. t. spisovatelů „čítanky“, byli to učenci Littré a Robin, kteří musili uznati, že řeč umělá náleží toliko rozumu a že předpokládá také nutně svobodu, kterýchžto dvou mohutností, jak již pověděno, zvířata nemají.

* * *

Mluva zvířecí a lidská. Mezi mluvou zvířecí a předmětem, jež mluva vyjadřuje, jest vztah přirozený, nutný a neklamný, zvíře fyziologicky jest naprosto neschopno klamu a lži. Pouze u člověka může vále posměniti záchvěvy mozkové a nervové a tedy i jejich vnější projevy. Zvíře nemůže potlačití dojmu a proto musí přiměřeným, přirozeným zvukem (řev) dojem ten vyjádřiti; člověku však jest možno výrazem dojmu potlačití anebo vyjádřiti dojem výrazem jiným, než přirozeným. Proto člověk může vyjádřiti myšlenky a pocity, jež od myšlenek a pocitů, které skutečně v nitru svém má, se liší, nebo dokonce jsou pravým jejich opakem. A právě na tom zakládá se mohutnost, kterou on sám slyne, totiž, že může vytvořiti jazyky umělé, konvencionální. Mluva zvířecí jest vrozená, nedokonaluje se, nepokračuje a nemění se, ona jest nezměnitelně stále táž u každého zvířecího druhu, jak co do prostoru, tak co do času, protože u zvířete jest pouze

Jednou Kramář zastavil se kuchyní horkou před hospodou, kde stál Honzík. Kobylka se ohnala po mouše, právě když Honzík trochu couvl, protože jel bicyklistu. „I nebojte se, Krakonoši, ona nic nedělá,“ poznamenal dobrácky kramář. A Honzík Věskál na to: „I to já se bojím, aby na mne neupadla. Potom bych měl ještě opletání, že jsem ji zabil. Na mne se všechno svaze. Ale než bych takovou chudinku srazil, radši ji zdvihnu.“ Vlezl opravdu pod koně a pozdvihl ho mohutnými zády od země, až všechny čtyři suché nožky se ve vzduchu třepetaly.

Jindy po vázce chytíl silnou krávu za rohy a náhle ji převrátil na zem. Na hasičském výletě řekl, že udělá malou legraci. Chytíl hubeného hasiče dole za nohy a zdvihl ho k obvesení ostatních do výše. Hasič musil šlapati ve vzduchu, jak se Honzíkovo ruce pohybovaly. — Honzík stárl a došavadní rvačky stávaly se mu fádni. „Slávy“ už měl habaděj a huboval všude, jaké jest to mladé pokolení. Samá padrť, kosti jako třísky — pomalu aby se člověk silný bál takových kašpárků se doteknout. A Honzík by rád zakusil odpor junácký, aby to stálo za to, aby se mohl pochlubiti, že přemohl siláka. Dlouho čekal na rekarnovence, až se dočkal.

Jednou v zimě za soumraku šel z Větvic do rodné obce Slávkova. Cesta byla daleká a proto si vzpomněl, že by mohl zdarma přenocovat v Divicích. Vskočil do Kvirencova statku. Pes, který na něho vyrazil, byl jedinou ranou silně hole udeřen tak, že v pěti vteřinách dovy. Stetný hospodář vykročil ze dveří. „Co to tu je? Aaa, dlouhý Honza. Chlape, proč jsi zabil psa? Hodným lidem nedělal nic.“

„Nemáte mít takovou potvoru dorážlivou. Chci abyste mi tu dal, hospodář, nocleh.“

„Ten nedostaneš; můj statek pro vagebundy není. Hodnému člověku pomohu rád.“

„Co — co?“ A už se zvedala tvrdá pěst Honzova. Než se však rozběhla k rozmachu, už Honzík dostal ránu, že se zapotácel. A než se vzpamatoval, už následovalo smýknutí, že ležel

poslední smyslný. Doložme-li ještě, že jedině člověku jest vlastní činnost myšlenková, podali jsme podstatnými rysy důkazy, jak nevědeckého tvrzení dopustili se p. t. Jursa a Vorovka v čítance, sepsané pro učitelské ústavy. Tak píší obyčejně volní myšlenkáři, hlasatelé tapého a nesmyslného monismu; ale pedagogové??

Vývoj mluvy lidské ze zvířecí jest libovolným tvrzením, pouhou romantikou a nikoli pozitivním vědeckým faktem. A přece jen trochu přemýšlení — a p. t. Jursa a Vorovka neměli nic takového napsati. Bylo jim pozorovati život zvířat a byli by poznali, že činnosti zvířat jsou stále stejné, takže ničemu se nepřiblíží. Proto dle nás pokládati je za pouhý reflexní stroj, i kdyžby výkony jeho byly sebe účelnější. Kdyby pravda bylo, co o řeči lidské a zvířecí řekli p. t. Jursa a Vorovka, pak zasmemali bychom, že zvířata jednají modifikovaně, čehož však naprosto není. Tvrzení p. t. pisatelů čítanky předpokládá, že prvopočátečné organismy nadány jsou psychickou mohutností, a toliko za tohoto předpokladu je možno, že vývojem duševní činnosti zvířecí přechází v duševní činnost lidskou a že zvířecí řeč postupem přechází v mluvu lidskou. A nyní se ptáme: kde jest a zvířat patrná tato psychická vývojová kvalita, kde zvířata tak svaně i neinteligentnější vývojem duševně se sdokonalují, kde modifikují své činnosti, kde projevují dokonalější mluvu? Nikde nic z toho, i když se člověk o to nejvíce přičiňuje a snaží se jim většpiti aspoň záblesk své lidské inteligence. Zvířata pohybují se stále na těchže železných kolejkách, z nichž nemohou uhnouti a na nichž nemohou zcela nic změnit. Není v nich duševní vývojové mohutnosti a proto zásadně a vědecky vyniká se přechod jejich mluvy v mluvu lidskou. To jest dokázáno vědou, která podobné tvrzení, jako učinili p. t. Jursa a Vorovka, zahrnuje jako nevědecké a nepřavdivé.

Tím jsme odbyli ono místo z čítanky po stránce vědecké. *A co tomu říká stránka pedagogická?* I pedagogice jest se zahaliti ve smutek. Vpravíte-li, pánové, zákum mínění, že jsou zvířaty, dostaví se u nich přirozený logický závěr, že i jejich professoři jsou zvířaty, i jejich rodiče že jsou zvířaty. Pak snadno se lze domýsliti, že u škál zmizí všechem idealism, všechno vyšší nadšení, shroutí se docta a vážnost k autoritě učitelův a rodičů — a máte pak, pánové, před sebou bytosti, na nichž marně budete zkoušeti všechny mravní zásady a marně budete je podněcovati k vyššímu duševnímu životu. Pak, pánové, odstranili jste základ, bez něhož všechna pěkná hesla vaše, i na náboženství nehledící, vyzní na prázdno a rozvátá badou do všech úhlů světa. Páni spisovatelé naší čítanky, jest jedna hrošivě strašná otázka, kterou vesměte na vědomost. Jsou-li zvířetem, proč bych si ukládal vyšší směry a tím přijímal životní disciplinu, která mě jen obmazuje a duši mé přirozené náklonnosti a pudů?

* * *

vážera nohama. Honzík byl poražen spíš náhlým výpadem, překvapením, než fyzickou přesilou. Ostatně statkář Kvirenc měl svaly jako ze železa.

„Himlill! odlehčít si po vojenskou Honzík.“

„No tak, ztrotil jsem tě? Stačí to?“

„Na moutě duchou, pantáto, táhle byla, ta už za něco stála! Takovou jsem nedostal, co jsem na světě. Vy jste přece chlapík, žádná padrť, žádná brambora. No, Pán Bůh rač opatrovat. Stavím se jinde.“

A dlouhý Honza od té doby s nadšením líčil sílu Kvirencova. Kam zapadl, všude dokazoval, že jsou přece ještě na světě silní lidé. „Pánečku, ten umí vytřít zrak! Nebojí se srovnat jako já. Takový člověk už na světě něco dokáže.“

Rvačky Honzovy už nebyly tak časté. Ale jednou se zapomněl tak, že byl zavřen do žaláře na celý rok. Tam začal konečně zpytovat svědomí. Utrápený zrak semřelé matky stále mu tkvěl před očima; čím mohl býti, kdyby byl jejich rad uposlechl! A co z té síly má? Jednou po kázání v žalářní kapli chytíl kněze za ruku: „Velebný pane, rád bych se vyspovídal.“ — „Musí to být hned nebo chcete za týden, abyste zároveň přistoupil k sv. přijímání?“

„To může počkat — a třebaš dva týdny. Aspoň se líp rozpomenou, kolik lidí jsem zabil a zmršděl.“

„A kdy jste byl u zpovědi naposledy?“

„To když jsem šel na vojnu; tenkrát mi matka silně domlouvala.“

Když byl Honzík puštěn, šel rovnou ke Kvirenci; že bude sloužit povitvě, pilně. U něžného kašpárka prý nebude, protože by mohl přijíti zas do pokušení.

„No — jen abys dělal opravdu dobrotu! Silných rukou teď potřebujeme.“

A Honzík sloužil svědomitě i pokojně už čtvrtý rok. Líbnje si, jak se pořádá mu byla k dobrému a volí hospodáře na výrost dál.

Povídky do stavu rytířského. O škytavém mnichu Machar neodpoví, kdybyste s něho řemeny děli; raději nechává na své heliovské tváři bezkarakternost, kterou mu tam představený trapistů namaloval. Zatáčí řeč stále na jinou stranu, pročež přirovnali jsme ho k tetce s husou, kterážto milá tetka mlela stále svou, ačkoli byla dotazována na věci docela jiné. Ale nejnověji tento v husích nožičkách „nejlepší český člověk“ vpletl do slávočence svého opětně lži o knězi, lezoucím po praskavém žebříku. Běží tedy o to, aby- chom tyto přednosti ducha Macharova vtládili ve tvrdý kov. Hledíce tedy k velikým a nehynou- cím zásluhám jeho o rozšiřování lži, kterýžto obavištní lesk statečnosti a vytrvalosti za- nechá časem, budoucím, a hledíce k tomu, že všechny ty činy vykonává nikoli z ohledu sobeckých a motivých, ale z nejpříjemnějšího důmyslu, aby tím pokreku, mravnosti a osvětě sloužil, aby mladší povzbudil a dal příklad ji- ným, posuzujeme ho na rytíře erbu: „tětka s hu- sou a praskavého žebříku.“

Připomínáš, milý čtenáři, jak Machar opětně lhal tvrdě, že od katolíků v Třebíči ze školy byl odstraněn obraz Boženy Němcové a jak samy „Lidové Noviny“ dra Stránského tuto lež odvolaly; ovšem, ale to již do erbu nedáme, neboť by byl příliš přeplněný. Kon- statujeme tedy jen v jeho rytířské jmenovací listině, že to není lež prvá, a ani druhá a po- znamenejme: vis folium ostatních lží a všech těch, které úrodný duch našeho novopečeného rytíře ještě vymýšlí a veřejně prohlašuje. Kon- statuj to, milý čtenáři, a námi! Neboť kdybyš přímo na Machara o vysvětlení stran Boženy Němcové se obrátil, nejen že ti nic nevysvětlí, ale ještě ti vynadá, aby zakryl, jak řvoucí lev u něho vyměňuje se důkladným tobohem, kdy- koli jest mu vysvětlovati nějakou svou lež a mluvit pravdu.

Chceš-li, můžeme ovšem se ptáti: za co po- važuje Machar onu inteligenci pokrokovou, že opovažuje se krmiti ji takovými nechutnými a hrubými lžemi? Učiníš-li tak, proneseš o- tázku, která vzhledem k duchovní a mravní kultuře naší pokrokové inteligence ocitne se na špičce nože.

Takto tedy v listě českých pokrokových vzdělanců dovoleno jest řádit člověku, jenž prospívá tím, čím elušní lidé hynou a jenž lásky ke lži staví v čelo ostatních svých ctno- stí. A když pokrokaři udělali jeden řezavý vtíp, nazývají Machara nejlepším českým člo- věkem, nechť pronese ještě vtíp druhý a do- loží, že jest také největším milovníkem pravdy, a pak dovoleno bude vybuchnouti hromovým smíchem po všech českých krajinách. Neboť Machar nemá blíže k nejlepšímu českému člo- věku, než k největšímu milovníku pravdy.

Listárna. Čtenář. Pišete nám, že již prů- měrný člověk při četbě Macharova „Říma“ musí poznati zlobu, klepy, překroucenou historii, pomluvy a že tam srůka pravdy plavou v o- hromném jeseře lží. Dobře. Podotkněte však také, že ti, kdož nazvali knihu to snahou po pravdě, dostali na hloupost gleit.

Zvědavý. Ptáte se nás vzhledem k vývo- dum v „Case“, co jest to scholastická věda středověká. Machar neví jako obyčejně (neboť jest v nevědomostech na slovo bráným odbor- níkem), že lze mluvit o scholastické filosofii a nikoli o scholastické vědě. Kněz Pospíšil vy- dal knihu o scholastické filosofii, kterou sám Masaryk v bývalém Athenaeu pochválil. Stře- dověká věda položila pevné základy vědy mo- derní, jehož ukrutná odbornost Macharova nikdy neoddisputuje. Mluví-li Machar o tom, že ve středověku probírali otázku, kolik an- dělů našlo by místo na špičce špendlíku, pak neschvaluje to my katolíci, jako kdokoli jiný a vidíme v tom jeden z oněch malichern- ých přílepků, které měly a mají všechny doby a všechny kultury. Naivností takové za středo- věkou vědu může prohlašovati jen monstrum ignorantiae.

Ohybný napověs . . . Machar již po ko- líkrát píše: „Pan J. Doubrava v Hradci Krá- lové. Co je to? Hál jste nevzal, v redakci Obnovy jste nebyl, do těch ničemných lebek jste netřáskal — jaký jste to pastýř stáda? Dovolujete, aby se v Obnově stavěl mezi mne a vás člověk . . .“ Dovolte, pane Machare, abychom vám dali ironickou otázku: Mluví s vámi „pan J. Doubrava v Hradci Králové“? No tak tedy! Jaký jste vy jen nedovtipný po- tentát! Jakou hmotou to myslíte? Což nevíte, že o takových natvrdlých lidech se říká: Komu není shora dáno, že v hapatyce nekoupí?

A pořád jen s holi a klacky na nás že- nete. Jste český básník, nejlepší český člověk v husích nožičkách, přítel humanisty Masa- ryka, jenž o společenské služnosti a dobrém mravu kdysi řekl: Máme dělat politiku jménem národa a zatím abychom se usnázeli: „Pánové,

když půjdete tam a tam, vemte si čistý límec a dejte si naleštít boty.“ Proti vašemu židov- skému pánu sice sám český i německý židovský tiak psal ostré výtky. Ale přece jsme nesly- šeli, že by ve společenském obcování volal po klacku a holi. Židé, jimž oči radostí svítily, když jste se na přednáškách proti katolicismu brodil louží, také ještě holi proti nám nezdví- hali. Prosíme vás, kde jste byl tak klackovitě vychován?

Obrana.

Jak pokrokařské učitelstvo spojuje národ. Kdo má trochu politického rozhledu, rozhodně si přeje, aby čeští poslanci zachovali na říšské radě v otázkách národnostních jed- notný postup. Víme ze zkušenosti, jak se nám politická rozháranost na radě říšské šeredně vyplatila. Jestliže pak na samé říšské radě má panovati svornost Čechů, tím více jest si přáti, aby už samy školy, v nichž se vyučuje neroz- umná mládež, nestaly se pašálkem stranni- ckých štváčů. Jinak rozhodně skutečný a zá- konitě vyměřený účel školy mine se cílem. Učitel činí přísahný slib, že bude vychovávat mládež nábožensky. Schopnost k tomu musí prokázati také důsledným jednáním. A ejhle, mezi 3198 členy organizace (české sekce) Volné Myšlenky jsou šest set dva čeští učitelé, tudíž bezmála jedna pětina všeho členstva! Učitelé matiční nacházejí se v řadách Volné Myšlenky převážnou většinou.

Jak rozumějí tito pánové svému vážnému poslání? Nemá učitel právě v místech národ- nostně velice ohrožených dbáti toho, aby českou menšinu spojoval?

Dokázalo se, že volní myslitelé boří zá- klady každé stávající církve, že se odvážili docela tvrditi, že Kristus ani neexistoval. Ba docela volnomyšlenkáři pokusili se vpraviti lidu mínění, že existence Boží jest pouhým lidským výmyslem. Volnomyšlenkáři oslavují hloušně „mučedníka“ Ferrera, ač vědí, že to byl zistný podvodník a původce barcelonského krveprolití. Oslavovali také bestiální ferrerov- ské vrahy. Ale učitelští volnomyšlenkáři ani po těchto výjvech se nerozpomněli, proč vlastně ve škole jsou, proč jim rodiče děti svěřují. Vidí, že Volná Myšlenka pěstuje ná- boženský, anarchismus. A oni mají vychovávat nábožensky v kostele samém příklad mládeži dávati pozitivním přesvědčením náboženským!

V „Národ. listech“ a v „Case“ ocitla se bázlivá, zastrčená lokálka, že prý číslice „Če- chem“ uvedená (602) jest nepravdivá. Jest to věra zvláštní brdinství volnomyšlenkářských rektů! Nato odpověděl „Čech“ dne 4. t. m.: „S plnou určitostí a zodpovědností trváme na správnosti a pravdě našeho článku . . . Opo- vážili-li se sekretariát Volné Myšlenky přes toto naše ujištění trvati na tom, že zpráva naše není pravdivá, otiskneme abecední seznam 602 učitelů členů organizace Volné Myšlenky.“

Z toho všeho jest patrné, jak pokrokaři trpí u nás „byrokratickým a klerikálním“ ú- tlakem“. Vždyť jest dovoleno šlapati konser- vativní řád nohama. Lidem, kteří před mládeží ostentativně nosí macošku jako odznak nábo- ženské negace, zcela klidně jest svěřena vý- chova náboženská. A dejte jim zvláště ještě víc! Pak přikročí ještě k většímu štvání, nafouk:ou se jako nepřítelnější komandanti a sondové — a budou křičet o „útlaku klerikálním“ ještě více. V našich školách jest dovoleno přestu- povati bestrestně jasný disciplinární řád, jest dovoleno, aby jeden paedagog rušil práci pae- dagoga druhého, dovolena jest výchova dvojí. Volnomyšlenkářský učitel počíná si a vyučuje tak, aby sama mládež považovala učícího ka- techetu za zbytečnou přítěž, za „nutné zlo“. Nemí horší přetvářky, jako když volnomyšlen- kářský učitel nafíká na útlak; člověk, který v bezohledném fanatismu veřejně se stará, aby poškodil existenci učitele katolického, který se odvážil prohlašovati učitele plnicího discipli- nární řád za muže nedobrého, do všech úhlů světa vyfukuje, že jest sám utiskován.

A nejzajímavější při všem jest, že samo matiční učitelstvo jest převážnou většinou vol- nomyšlenkářské. Jako by nevědělo, jaké pusté štvance, jaký rozbroj v národě páchají volno- myšlenkáři, komandovaní od vídeňských židů! Zdar Matiči! Učitelé v menšinových krajích raději obracejí pozornost k tomu, co v příčině aféry Ferrerovy rozkazují volnomyšlenkáři ví- deňští, než by se starali o snesitelné soužití Čechů s Čechem. A jestliže katolickému tiisku začnou podstrkávat naši nepřátelé úmysl poškozovati Matiči, pak se jich zeptáme, proč ú- šasně poškozování této ušlechtilé instituce od pokrokařského učitelstva trpěli tak dlouho sami. Povíme jim, jak obrovskou práci pro menši- nou školství vykonali již katolíci, mezi tím co pokrokaři obraceli zřetel k lacinému a po- hodlnému rozeštvání národa.

Politický přehled.

Jednotný klub český na říšské radě byl předmětem porady parlamentární komise če- ského svazu v Praze. Přítomni byli poslanci dr. Fiedler, dr. Fořt, dr. Žáček, Prášek, Bukvaj, Ohoc, Klotáš, dr. Masaryk, Maštálka, Rataj, dr. Horský, dr. Stránský, Šilinger a dr. Za- bradník. Na schůzi byl jednomyslně konstato- ván nenávistný protičeský systém bar. Bienenrtha, který v poslední době uplatnil se zejména v akci vodocesné, v rozpuštění obecního za- stupitelstva v Poštorné a ve výnosu o sčítání lidu. Tyto záležitosti budou předmětem akce všech českých poslanců. Pro jednotný klub vyslovili se pak Mladočeši, agrárníci a katolíci (tito podmíněně). Na konec byl jednomyslně zvolen subkomitét pro vypracování stanov jed- notného klubu, který by vešel v život hned po svolání říšské rady. Do této komise byli zvoleni následující poslanci: dr. Masaryk, Ma- štálka, dr. Stránský, P. Šrámek, dr. Hájna a Bukvaj. Naproti tomu něm. křesť. sociálové považují sblížení Čechů s Němci za snazší, budou-li Čechové v jednotné, samknuté orga- nisaci. Též „Slovu Polskie“ vidí v úmyslu Čechů ozdravení parlamentní činnosti. Ostatní ně- mecké strany v připravovaném společném klubu českých poslanců spatřují přiostržení situace. Organ bar. Bienenrtha N. Fr. Presse jest vztoky celý pryč, že by Češi mohli zanechatí nynější roztržistnosti.

Porady o dělnosti českého sněmu zahájil bar. Bienert po návratu svém do Vídně 6. září a potvrzují prý až do soboty. Předseda minister- ský chce se informovat o smýšleních, které pa- nuje v Čechách a u jednotlivých stran sně- movních. V příštím týdnu mají následovati vlastní porady s vůdci českých a německých sněmovních stran. Budce-li výsledek příznivý, má pak nastati vyjednávání mezi Čechy a Němci v Praze. První podává zprávu přisedící čes. výboru zemského posl. dr. Epinger pře- devším o zemských financích. Za tou příčinou přijeli do Vídně i zem. maršálek princ Lob- kovic, místodržitel hr. Coudenhove. Z Čechů pozváni jsou mladočech dr. Škarda a agrárník posl. Dvořák.

Zemské sněmy svolány budou v nejbližších dnech. Na všech bude se jednati o finanční tláni, poněvadž zemské fondy jsou ve všech zemích pasivní. Četné sněmy (baličský, slezský, moravský, dolno- a hornorakouský) bude za- jímati otázka vodních cest. Vše le se chystá čilý ruch, jen český sněm se vůbec nemůže ani sejíti.

Vláda chce „spořit“. Z Vídně se oznamuje, že mají být zavedeny v rozpočtu na rok 1911 všemožné úspory. Finanční ministr udělil správním resortům pokyn, aby své požadavky obmezily na nezbytné a nutné potřeby, neboť jest třeba docíliti úspor. Částka, která má býti úsporami těmito docílena, má činiti 50—55 mil. kor., to jest částka, která schází v rozpočtu na rok 1910. Obmezením rozpočtu postižena bude celá řada kulturních a hospodářských úkolů a potřeb, jež bylo státu uskutečniti.

Italské běsnění proti Slovincům propuklo zase 4. t. m. v Terstu u příležitosti návštěvy charvatských dělnických spolků z Palje. Vláši se rozzuřili, vytloukli u slovinských podniků ožna, došlo k srážkám, při čemž bylo několik osob poraněno a zatčeno.

Uhry. Vláda uherská metí se na Slovincích, kteří při volbách šli proti ní. Na př. lipťovský stoliční úřad nařídil občanu Š., aby zbořil svůj dům a dílnu, poněvadž je před 6 lety postavil bez úředního povolení. — Vzhledem na škan- dální poměry, které panují v jednotlivých komitátech, naléhají některé komitáty na sestá- nění správy nebo aspoň na sestátnění komi- tátních úředníků.

Řecko-turecké napětí. Na hranicích řecko- tureckých to vše, dochází tu ke srážkám. Moc- nosti znovu zakročily u Porty v zájmu míru.

Rusko. Car podepsal výnos, jímž jest na- řazeno, že v budoucnosti veškeré zákony, tý- kající se Finska, vyhlášouvaný budou pouze v ruském říšském oznamovateli a nikoliv jako dosud ve finském úředním listě. Finům upírá se práv stále.

Zprávy organ. a spolkové.

Všem milým organizacím katolické mládeže, všem váženým stoupencům české strany křesť. sociální na Časlav- sku a v blízkém i vzdálenějším okolí sdělujeme radostí svojí, že dne 18. září 1910 ko- nati budeme ve Žlebích slavnost posvěcení společ- ného praporu všech čtyř skupin organizace kato- lické mládeže farnosti Žlebské. I zveme vás, mi- lení druzi a družky a vás, statečné a uvědomělé příslušníky strany naší české křesť. sociální co nej- srdečněji, abyste nás v tento den, pro nás tolik významný navštívili, nás i sebe posílili, aby slav-

most svěcení praporu katolické mládeže ve Zlábkách stala se velkou a svornou manifestací katolického lidu z Čáslavska i dalších okolí. — Pořad slavnosti bude: V neděli dne 18. září od půl 9. do půl 10. vítání hostů cizích i domácích v knížecím parku naproti hostinci „na Hrázi.“ O půl 10. seřazení a průvod ke kostelu. — V 10. hodin slavnostní mše sv. kanovníka Dr. Fr. Šulce z Hradce Králové. Pak posvěcení praporu, zatlučení hřebů a odevzdání praporu, hymna mládeže: „Rozvíháme prapor červenobílý.“ O 11. h. mše sv., při níž se zpívá bude píseň Velehradská: „Bože, co's ráčil.“ Po mši sv. průvod na náměstí, rozcuch a uložení praporu ve fátu. O 12^{1/2}, společný oběd přihlášených. — Od 1.—2. promenádní koncert na náměstí. Před 2. hodinou seřazení na náměstí a průvod do knížecího parku, kde zapěje se poslední sloka hymny mládeže. Nato řeč p. Václava Špačka, řídícího učitele ve v., pak 1. sloka písně „Kde domov můj“ a řeč p. Fr. Šupky, red. „Štítu“ v Hradci Králové. Potom koncert v kníž. parku. Večer v 8 hodin věneček. V případě deštivého počasí odloží se celá slavnost na neděli dne 25. září. Přijďte tedy, druhové a družky, přijďte přátelé naši a stoupenci strany české křest. sociální! V množství svém uvidíme svou sílu a najdeme všichni povzbuzení ku dalším pracím, bojům a obětím pro věru sv. katolickou a vlast naši svato-Václavskou!

Kolona mší mšířských. 28. srpna stane se v paměti všem katol. příslušníkům; vřdyt v ten den manifestovala křesťanská mládež za své předsednictví. Sekretariát mládeže z Hradce Králové svolány byli v ten den dvě schůze; odpol. v Tošově, kde se účastí asi 150 osob přednášel rol. syn J. Lochman a sl. Hana Čermáková o organizaci mládeže. Pročtené řeči byly s pochvalou přijaty a veškerá mládež dala se zapasit do organizace. Týž den večer odbyvala se schůze v Rohenicích, na které přednášela sl. Čermáková a tajemník Orlický, který dopoledne mluvil v Jáseně. Za imponantní účasti přes 300 lidí většinou mládeže zahájil dp. R. Mendl schůzi a udělil slovo sl. Čermákové, která vložila organizaci mládeže; p. Orlický některými dodatky a příklady doplnil její řeč a vložil jak zakládáme skupiny a další práci v nich. Taktéž v Rohenicích skoro všechna mládež přihlásila se do nové založené skupiny. Smutným úkazem je, že v Mezihří, kdež původně se měla schůze odbyvat, nemohli naši stoupenci dostati místnosti; divíme se, že páni hostinští dají se ještě dnes terorizovati spupnými agrárníky. —chy.

Proseč u Vys. Mýta. 21. srpna pořádala Sv. Josefská jednota katol. jinochů a mužů v Proseči zřídila veřejnou schůzi u váleka Václava Petra, na níž promluvil obšírnou, hluboce založenou, uchvatnou řeč p. t. pan profesor dr. Frant. Šule z Hradce Králové: „Proč organizujeme se na základě křesťanském.“ Přednáška zanechala v srdcích účastníků moceý dojem, a byla dojata v pravý čas a na pravém místě. Slovnatému panu řečníkovi budí tímto srdečný dík. Pořadatelstva bylo odměnou obrovské účastenství našich lidí z blízká i z dál; zejména významnili se hojnou účastí hosté z Budislavi a ze Zručína.

Školní potřeby

a veškeré zboží papírnické
doporučuje

uměl. a papírnický závod

Jos. Kieslioha

Hradec Král., Jiřikova třída.

Zprávy místní a z kraje.

Requiem. V sobotu dne 10. září bude ve vdejším kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha v 10 hodin ráno slouženo za spásu duše Jeho Veličenstva v Pánu seznalé císařovny a královny Alžběty slavné pontifikální requiem.

V městské radě královéhradecké dne 5. září konané převzat byl do vlastnictví obec chodník před budovou stravovny čp. 439. — Panu Frant. Jeníkovi, deštňákovi a p. Janu Špatenkovi, obuvník, povoleno bylo vyvážení výkladních skříní na domě čp. 77 ve třídě Palackého, pl. Františce Hermannové, majitelce domu čp. 161, na domě tomto. — Uděleno bylo povolení ku stavbě dvonpatrového domu na staveb. parc. č. 10 v téže bloku pl. Anně Votravové.

Proti nepřiměřenému zvyšování daně osobní i výdělkové svolávají zastupcové veškerých politických stran okresu našeho protestní schůzi lidí na neděli dne 11. t. m. do sílu „Besedy“. Začátek o půl jedenácté hod. dopoledne. Referát schůze té, ku které všichni po-

slanci města i okresu našeho jsou posváni, převezal na slovo vsaty zales p. dr. J. Matys, sekretář „Ústředny“. Doporučujeme všem postiženým stoupencům strany naší, aby se schůze té, pokud možno v počtu největším účastnili a proti nepřiměřenému zvyšování poplatnictva co nejrozhodněji se obrátili.

Dar. Jeho Excellence nejdp. kníže arcibisk. olomoucký dr. Fr. Šal. Bauer daroval komitétu katol. sjezdu v Hradci Králové na krytí nákladu knihy „Zpráva o V. všeobecném sjezdu katolické českoslovanstých v Hradci Králové r. 1909“ obnos 50 K. Zaplat Pán Báh!

Výtahy s matrik k zápisu dětí do školy. Při zápisu dětí do školy žádají často ředitelé škol od rodičů výtahy s matrik o obč. děti. Toto počínání jest zcela nezákonné, ješto *semrád škola rada* to opět a opět *sakáská*, a připravuje rodičům mnohé nepřijemnosti. Výnos minister. š. nancí se dne 18. září 1885, čís. 21.374 zakazuje farním úřadům dávat rodičům dětí školou povinných nějaké neohlášené výtahy. Proto stačí, když rodiče jdou k zápisu do školy a řeknou řediteli, kdy a kde se dítě narodilo. Ředitel školy jest pak povinen, všechny tyto děti sepsati, místní školní radě seznam tento poslati a tato jest zákonem povinná sama na dotyčné farní úřady doposati a žádati za výtahy matriční těchto dětí. — Farní úřady mohou vydati toliko křestní listy dětí; ty ovšem musí býti kolegovány.

Uzavření voreplavby na řece Orlici v Hradci Král. Následkem provádění úpravních prací na Orlici v Hradci Králové sňatane plavba vory dle místodržitelství nařizení v příslušné trati Hráni uzavřena až včetně do 25. září t. r.

Zápis učňů do kúpecké školy pokračovací koná se v pondělí dne 19. září 1910 o 2. hod. odpol. v ředitelně ústavu; k zápisu vezme sebou učňů své poslední vysvědčení školní. Vyučování začíná dne 20. září o 1. hod. odpol.

Trvalými děditi rozvodují se Labe i Orlice. Záplava tropí veliké škody na lukách i na polích. Otavy hníjí.

Velký biograf v Adalbertinu zahájí 10. září řadu představení.

Pe akcích záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové v poslední době nastala opět neobyčejně žilá poptávka. Hledány na stá.e zvyšovaných kursů, leč mimo několika uzávěrek marné — nebylo zboží. — Pololetní bilance téhož ústavu: Sešitavená bilance k 30. června t. r. vykazuje čistý zisk K 422.870.69. Myslíme, že zisk tento pp. akcionáře úplně uspokojí; musí se uvážiti, že pracuje počátkem roku se zvýšeným akciovým kapitálem z K 6.000.000 — na K 10.000.000; mimo to pak zisk v drahém pololetí bývá pravidelně vyšší oproti pololetí prvnímu. Konečně pak koacem roku stčtají se různé podíly na zisku průmyslových podniků. Nová šiládka v Praze zapustila dobře své kořeny, má lvi podíl na stoupnutí vkladů úsporách a přes zasazení vydání počáteční a zatímco vykazuje již za prvé pololetí čistý zisk. I expositura v Turovce dobře se osvědčuje. Uhelná centrála slibně se vyvíjí a za prvé pololetí vykázala slušný zisk.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Stav vkladů 31. srpna 1910 celkem K 35.301.240, více o K 642.860 oproti měsíci předcházejícímu.

Spšitelna Kralohradecká. V měsíci srpna 1910 bylo vloženo K 242.925.62, vybráno K 197.091.21. Stav vkladů koncem srpna korun 14.207.784.22. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 258.223.43, splaceno 21.613.90. Na hypotéckých koncem srpna K 11.389.081.94. Zásoha cenových papírů K 2.957.600.—. Uložené přebytky korun 803.399.80.

Třebochovice. Čtenáři našeho listu sledovali úporný boj třebochovických tak sv. „pokrokatů“ s tamějšími nánci. Konečně se zdá, že bude alespoň na čas „dobojováno.“ Jak známo, zaslal obecní tajemník p. R. Souček p. V. Kolečovi dopis, psaný na psacím stroji (!) a doručeny obecním strážníkem (!) a to takového „pokrokového“ obsahu, že p. Koleč, citě se nevinným, upočetl vyvážení místní organizace a podal na p. R. Součka žalobu u příslušného c. k. soudu. Přelíčení konalo se 30. srpna a p. Souček odsouzen k pokutě 30 K ve prospěch chudinského ústavu anebo ku třídennímu vězení. Omezujeme se na toto prostě konstataování věci a záleží jenom na okolnostech, zdali se k samé věci ještě nevrátíme.

De Kunětle. Na dotazy konstatujeme, že vldp. farář dopis dne 3. září uveřejněný neposl. Nedorozumění snad vzniklo z toho, že jsme upravili nadpis zprávy souhlasně s jinými zprávami z kraje. Zprávu nám podal jeden odborný pozorovatel. Co vdp. farář o věci soudí, jest nám zcela neznámo, ponecháváme do „Obnovy“ vůbec nedopisuje.

Závratce u Remeva nad Dobruvkou. Spšitelní a záložní spolek pro Závratce a okolí uvádí ve známost, že počal řídiovati dne 4. září, v místnostech p. starosty Šrámka v Závratcích. P. T. okolní obecenstvo se upozorňuje na tento křesťanský nový peněžní podnik. Nepodporujeme jiade nepřítel, nýbrž ukládáme své peníze v závodech našich, jakož i zde dšáme své výpůjčky. Jen tak jrouce hospodářsky silni, sdoláme svého áhlavního nepřítel!

Tapadla u Čáslavě. Před minlou nedělí měli v Tapadlech rudí svůj den. Zedný kroj rozšílen úspěchem „klerikálního“ tábora v Potěbách hodil mundur, který právě spravoval, do kouta uchopil brčko a již letělo oznamení tábora našich sec. demokratů do Čáslavě. Aby to více táblo, napsal na plakát, že vysván je dr. Myslivec na disputaci. Za jméno svého referenta se snad stýděl, proto ho neuvedl; byla to asi podobná kapacita, jako náš mistr. Účastník sešlo se „mnoho.“ Celý tábor seděl u čtyř stolů. Bylo tam celkem dobře počítáno i s referentem 45 osob. Měli ním: byly 4 ženy; jak je známo, nebyly to socialistky, ale litujeme jich, že šly takové tlachy poslouchat. PH zahájení tábora hned útočilo na dra Myslivec, že měl prý v neděli strach ze Šmoclery a nyní s referenta z Prahy, proto prý nepřijel. Mohlo se jen ještě dodat, že se báł našeho p. mistra. Pan referent, jehož jméno jsme na plakátě marně hledali, začal také s p. dr. Myslivcem a končil se sarovci. Z Myslivce udělal stok na milosrdné bratry, nazval je „bandou šebračkou a zlodějskou.“ Máte se státi, že p. referent, jak se již stalo mnohému podobnému utrhači, sám se přesvědčí v některé jejich nemocnici, jak záslužné jest jejich šebračví a bude jim za to děkovati. Výškal arcibiskupovi pražskému, co má ročně; zapomněl však na Kotschila, který má desetkrát tolik meš věšchní biskupové a kněží v celém Rakousku a posemká má po světě, že kdyby je rozdělil mezi naše sec. demokraty, měli by všichni dost; ale to se nesmí povídat, protože si to pan Adler nepteje. „V každé vesnici jest kostel a význaný farář, který je suřivým agitátorem katol. strany. Ženy haní v kostele a děti ve škole.“ Jak je to náležitě! Jako by se tomu byl p. referent z „Ešple“ naučil. Tam ovšem se nic nedočte o vyžraných předácích demokratů, kteří za peníze dělajíš kupují palce. Co se týče těch sarovců, myslím, že je sarovcem ten, kdo rozbíjí kostely, boří křtše, atakuje bezbranné a olupuje spoločtáky o majetek a víru. Jestliže se něco někde podobného stalo, jistě to nespáchali křesťanští socialisté. Má pravdu p. referent, že Kristus Pán nikde neporoučel: „Řešte, tlučte, zabíjejte“ atd., ale volá: „Milujte nepřítely své.“ Než ten přelaskavý Spasitel jednou v chrámě udělal si dětky na ty, kteří znosověovali dām Boží; co by asi učinil tām, kteří rvou se srdci lidských Kristovo sv. učení a Jemu samému se posmívají? Potom p. mistr ještě vložil jasně všem přítomným, co je klerikalismus a ukončil tábor slovy, na která by si mohl dáti patent. Kdyby prý Kristus vstal a mrtvých, že by se shrozil, kdyby uviděl tu křesťanskou lásku, k bližnímu, když ani katol. poslanec nechce dáti slovo svému protivníkovi. Mohl by se p. mistr septati záloža s prvé třídy a ten by ho poučil, že Kristus Pán již třetí den po své smrti vstal z mrtvých a podruhé tedy již vstáti nemůže a shrozil by se té nevědomosti (či snad nevěry?) p. mistra. Ze p. Šmoclery nedostal slovo na katol. táboru, stalo se opravdu s křesťanské lásky k němu i k posluchačům. Co by byl chudák sknil, než by byl předešl všemka ta ležba, která sebou na tribunu vlekl a co by vytrpělo posluchačstvo, kdyby bylo nuceno poslouchati předčítání bjvalého socialisty, pak katol. redaktora a nejnověji snad nejmladšího agrárníka. Takový přeběhlík by jistě „hesky“ mluvil. Vzdáváme díky všem, kteří se přičinili, že takový charakter k nám seřítal. Téžme se, že ho brzy nalýzme na agr. táboru lidu v Potěbách; socialisté v Tapadlích ho asi neposvalí.

Dobrušický farář Aug. Nevák vřet. panu Dr. Janu Vrabecovi, profesorovi dějepisu při c. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. (Pokrač.) Pravil jste, pane profesore, ve své úvodní řeči, že chcete svými přednáškami, čerpanými z dějin (jak jste je poznal), poučiti své posluchače; že nechcete, aby se snad řeklo nebo napsalo do novin, že štvete proti církvi. Leč vy jste náboženské přesvědčení odpůrců Říma velebil, přesvědčení katolictva však jste prováděl šaměškem. Dle Váš odepel Lobkovic podpis na majestát Rudolfův „prý“ pro své přesvědčení náboženské. Tedy „prý“! Když jsem Váš v debatě upozornil, že jako evangelík nemůžete správně souditi o náboženských otázkách katolických, ješto nemáte, pro ně porozumění, byl jste veřejným rozpáčil. Odpověděl jste mi, že jste neměl býti veřejně označován dle své matriky. (Vám jest tedy náboženské vysnání věci matriky a nikoli vnitřního přesvědčení? Trochu divný výrok v těch ústech, která před chvílí pro veřejné osvědčování náboženského přesvědčení Husa a jiných horovala. Co tomu Jan Fekne Váš duchovní správce?) Vy jste proti katolické církvi neřtval, ale jenně, pro člověka v dějepisu a náboženství neznalého nepozorovaně jste ve svých posluchačích, pokud vřm vešmě katolíků, hleděl vabuditi náladu i přesvědčení, že charakterní Čech nesmí býti katolíkem, že musí následovati „náboženského hrdinu“ Jana Husa (tak jste ho nazval, konče svou přednášku o něm), „který a církevním sněmem chtěl jednat jako rovný s rovným“ a „nechtěl svůj rozum zapřadati“ t. j. uznati sněm za nejvyššího rozhodčího ve věcech víry a mravů. — Nadšen jste volal: „Jazyk neřtvoří národní svérácnost, my jsme umělými Čechy, my jsme vskříšení jako květinu ve sklenku, která na ostřejší vzduch z Říma a Vídně se ohne.“

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Účet rozvažný

k 30. červnu 1910.

Aktiva.

Passiva.

	K	h		K	h
Hotovost pokladniční	537.481	12	Akciový kapitál	10,000.000	—
Směnky v zásobě	16,202.072	79	Fondy: záložní fond akcionářů	K 1,002.323.94	
Cenné papíry vlastní	2,609.627	74	pro kurs. difference	75.325.21	
Devisy, cizí valuty a kupony	1,151.638	86	pro ztráty kontokorr.	100.000.—	
Půjčky na cenné papíry a zástavy	5,212.449	56	pensijní	160.218.20	
Dlužníci:			pro opotřebování realit	50.000.—	1,387.867 35
pohledávky v běž. účtech			Vklady: na vkladní knížky	K 13,288.035.36	
na zboží ve skladišti			na pokladnič. pouk.	K 164.300.—	
na postoup. obch. pohled.			na běžných účtech	K 21,075.291.25	34,527.626 61
na hypotéky atd.			Věřitelé	6,353.384	19
pohledávky za zaruč. daň	1,102.300.—	27,682.927 16	Nevybraná dividenda	8.516	—
Nemovitosti	474.807	50	Účet garančních akceptů: zaručená daň	1,102.300	—
Movitosti	33.822	40	Účet transitorní	110.983	16
Účet transitorní	8.720	87	Zisk	422.870	69
	53,913.548	—		53,913.548	—

Účet ztráty a zisku

k 30. červnu 1910.

Ztráta.

Zisk.

	K	h		K	h
Výlohy správní, daně, služné atd.	222.981	61	Převod zisku z roku 1909	26.498	67
Úroky: ze vkladních knížek	238.618	96	Úroky: z cenných papírů	44.876	61
z pokladničních poukázek	3.628	30	ze smének	776.343	59
z běžných účtů	785.394	60	z běžných účtů a zástav	1,146.731	81
ze smének	498.664	93	Výtěžek ostatních obchodů bankovních a směnárny	170.429	19
Zisk	422.870	69	Výnos realit a skladiště	7.339	22
	2,172.159	09		2,172.159	09

Obraty:

Hradec Králové:	
Účet pokladniční	160,000.000—
dopisovatelů	353,000.000—
cenných papírů	9,000.000—
smének	51,000.000—
devis a j.	7,000.000—
Celkem obrát. ca.	585,000.000—

Praha:	
Účet pokladniční	82,000.000—
dopisovatelů	178,000.000—
cenných papírů	6,500.000—
smének	32,000.000—
devis a j.	500.000—
Celkem obrát. ca.	325,000.000—

Semily a Turnov:	
Účet pokladniční	16,000.000—
dopisovatelů	49,000.000—
cenných papírů	900.000—
smének	4,000.000—
devis a j.	2,500.000—
Celkem obrát. ca.	76,000.000—

Celkem tedy obrát. ca. K 980,000.000— proti K 1.000,000.000— za celý loňský rok.

Směnárna

Záložního úvěrního ústavu

kupuje a prodává nejlépe cenné papíry, losy, akcie, valuty a mince.

inkasso kuponů splatných obstaráváme svým spojencům zdarma.

Vklady na knížky:

Hradec Králové	K 9,300.000—	na 3288 knížek
Praha	2,000.000—	768
Semily a Turnov	1,900.000—	768

Skladiště

spejné železniční koleji s nádražím.

Výhoda reexpedice.

Skladiště naše je téměř neustále plně obsazeno a dnes reprezentuje cena uloženého zboží as K 1,500.000—. Rozhodli jsme se postaviti ještě jedno nové, moderní skladiště.

Reservní fondy ústavu:

roku 1906	K 593.232.87
1907	666.724.23
1908	921.704.55
1909	1,383.959.65

Zisk ústavu:

za celý rok 1906	K 176.226.42
" 1907	319.553.10
" 1908	401.179.10
" 1909	633.638.26
za pátý rok 1910	422.870.69

Uhelná centrála

dodává veškeré druhy uhlí. — Anglický, belgický, vestfálský a slezský antracit. — Koks slezské a svatoňovické. — Brikety. Kovářské uhlí.

Akcie Záložního úvěrního ústavu.

Akcie jsou znamenány na pražské burse a jsou nominale K 400—. V nejbližších dnech přikročí ústav náš ku zvýšení svého akciového kapitálu. Upozorňujeme proto již dnes své příznivce na tuto okolnost. Akcie těší se obzvláštní oblibě a je stále na burse kupována, leč není dostatek zboží. Akcie dosáhly kurs až K 495— peníze.

Za první pololetí eskontoval ústav smének:

Hradec Král.	15.156 kusů	K 21,500.000—
Praha	6.025 "	7,500.000—
Semily	1.892 "	2,000.000—

Ústav zaměstnává celkem 105 úředníků, manipulantů a sluhů, z čehož připadá 62 na Hradec, 26 na Prahu, 17 na Semily.

Eskont faktur a smének

(bez členství) obstarává nejlépe

Záložní úvěrní ústav.

Korrespondence ústavu:

	Hradec Král.	Praha	Semily
Došlo dopisů	38.600	12.000	7.800
Vyšlo dopisů	80.000	43.000	23.500

Kolik je v nás četství předbálohorského? Nová doba musí mít podobné hrdiny jako rok 1620! (Ach ti hrdinové!) Z těchto a podobných výroků si posluchači snadno domyslíli: Má mateřský jazyk nečiní mne pravým Čechem, teprv když se postavím proti Římu a Vídni, budu hrdinou, budu pravým Čechem jako Češi před Bílou Horou. — Přímě pak jste řekl: „Řím byl povídý proti náboženskému vývoji českého národa.“ (Na mé vysvětlení, že Řím, nechť-li se zpronevřil svému od Krista Pána svěřenému poslání: zachováti a hlásati neporušenou jeho nauku, musil se postaviti proti každému náboženskému vývoji, který pravdě Kristově odporuje — obrátil jste pojednou a řekl: „Řím byl vždy proti dějinnému vývoji českého národa.“ Který Čech by se tu nedopálil na ten Čechům nepřátelský Řím, kdyby to bylo vše pravdou, co jste proti Římu mluvil? Že jste svými přednáškami opravdu vzbudil ve svých posluchačích náladu proti katolické církvi a jejím kušším a že sám pro učení katolické víry nemáte jasného porozumění ani poznání, ukázalo se v debatě, která po předposlední Vaší přednášce se rozvinula a dobré tři hodiny trvala. Přistě se o ní zmíním, dneš ukáží na jednoho z hlavních hrdinů z roku 1620, jaké dle Vás i nová doba musí mít. Administrátor konsistoře pod obojí Dikast korunoval vzdorokrále Fridricha. Po bitvě bělohorské svolal protestantské predikanty a sdělil jim přání Michno, aby potupili korunování Fridrichovo. Ihned ozvaly se hlasy: „Proč ne? Fridrich pryč, Fridrich ten tam.“ Dikast pak pravil: „V tomhle kuše mělo by se pánům na bradě vyhověti“ a jediný jen hlas mu odpověděl: „Styď se, ty's sám Fridricha korunoval!“ (Tak Zig. Winter v Místru Kampánovi.)

Velká škafice u Smiřic. V neděli 4. září konána schůze mládeže sekretariátem mládeže hradecké. Za účasti asi 200 osob zahájil tajemník Orlický schůzi, představil přítomného řečníka vdp. Konečného, který promluvil o katol. organizaci. Po jeho slovech vložil p. Orlický organizaci mládeže a vyzval přítomný dorost, aby se dal zapásti do skupiny. Přiláhalo se 34 členů; většinou se předplatili ihned na „Dorost“.

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vykasuje za měsíc srpen 1910: vloženo na knížky K 399.034.47; vybráno K 253.699.26, vloženo na běžný účet K 164.176.24; vybráno K 59.720.20, zůstatek vkladů na knížky K 5.728.912.43, na běžný účet korun 1.209.414.15; úhrnem K 6.938.326.68; hypotečních zápůjček vyplaceno K 16.936.00; splaceno K 1.704.00; zůstatek hypotečních půjček K 4.675.952.13; smének eskomptováno za K 58.657.61, splaceno K 147.282.95, zůstatek K 413.113.65; do jiných útavů vloženo K 552.213.89, vybráno K 453.153.38, zůstatek vkladů v jiných útavech K 1.211.736.07; cenových papírů v zásobě za K 2.936.975.18, záloh lombardních aktivních K 10.070.—, pasivních K 2.582.363.24 b, hotovost pokladni 26.346.48 K, obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 31. srpna 1910 23.987.640.18.

Různé zprávy.

Poutní výprava do Sv. země. (Pokr.) Jsme v hospici Notre Dame de France, kde naše 4. skupina jest ubytována. Hospic tento jest nákladem 5 mil. franků vystavěn. Pohodlí přímo báječné. Jen ta strava a teplá voda nás netěší. Ve středu ráno o 1/6. hod. sloužil vdp. biskup Wisnar v hrobě Božím pontif. mši sv., po které oslovil všechny poutníky vzletnou řečí o Kristu jako králi našem. Ku konci zmínil se o 80letých narozeninách Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Po mši sv. bylo zapěno Te Deum, císařská hymna, sv. Václava a Tisíckrát pozdravujeme Tebe. Uctívše Boží hrob, ubíráme se do hospice, kdež až do 3 hod. odp. odpocívati musíme, jelikož neunesitelné vedro (38° R.) nedovoluje nám dříve vyjít. Po 3 hod. vede františkán naši skupinu branou Damašskou, řeckou čtvrtí a mohamedánskou čtvrtí na horu chrámovou — haram es-šerif, již jsme obdivovali pro veliké její rozměry. Na cestě stalo se nemilé intermezso. Když jsme se ubírali čtvrtí mohamedánskou, byli jsme zadrženi vojínem, který se domníval, že mezi poutníky jest žid. Černí, opaleni jsme došti; ky div, že v mnohém z nás viděl vojín turecký žida. Kavas (strážník), který se ihned dostavil, věc vysvětlil a bylo po aféře. Haram es-šerif jest dle tradice židovské Moria, kdež Abraham svého Isáka obětovati chtěl. Zde upoutala pozornost naši mešita Omarova, kterou jsme také navštívili. Poněvadž mohamedáni konali právě své modlitby, musili jsme 1/2. hod. čekat; naše trpělivost byla však odměněna požitkem prvního řádu. Zbavivše nohy své obuvi, vstupujeme do nádherné mešity, pod jejíž kopulí jest stůl a v ní „svatá skála“, o níž orientálcí různé bájí. Tak krásnou mozaiku jsem dosud neviděl. Dále prohlédneme druhou svatyni El-Aksa, dříve chrám Panny Marie; nyní však jest proměněna v mešitu. Mimo oslabnou modlitebnu a kasatelnu vidíme kámen, na němž se ukazuje stopa nohy Ježíšovy. Přicházíme ku stájm Šalomounovým, které mají 88 pilířů. Prohlédneme bránu potok, jenž nemá žádné vody, dále Štěpánskou bránu a

řecko-kat. seminář, vcházíme v kapli sv. Anny, kdež vykonali jsme krátkou pobožnost; opouštíme místo, kde dříve stával chrám Hospodinův. Vypíjala se slova Spasitelova: Neždžte kámen na kameni. Ve čtvrtek ráno o půl 5. hod. byl podniknut výlet do Jericha a k Mrtvému moři, kteréžto výpravy účastnili se jen zdraví a neohrožení poutníci. Jel jsem i já, neboť co bych to byl za Jerusalemského poutníka, abych nespáčil Mrtvé moře a Jordán. Opouštíme město, jež dosud pobíženo jest v hluboký spánek a jedeme po krásné silnici; serpentina stihá serpentina. Po delší jízdě přicházíme k hostinci u „Milosrdného samaritána“; vřídaf hostinský vítá nás a nabízí nám občerstvení. K tomuto místu pojí se biblický děj o milosrdném samaritáně. Nedíváme se, že zde přepaden byl ozen muž, který šel z Jerusalema do Jericha, neboť krajina jest zde velice pustá a smutná. Zde nespáčí potůčku zarděného ani bylinky, vše vyprahlé, dychtící po vlase, která ale teprve v Hízu zdejší horaly občerstní. Na levo vidíme řecký klášter, jehož krátkou historií nám dragoman líčí; i horu pohoršení možno pouhým okem spatřiti. Po 4 hodiny trávící jízdě vyjíždíme do Jericha, kteréž jest jako oáza v této pusté krajině. Zde spatříš olivy, tky, pomeranče, granátová jablka, okurky, brambory a jiné plodiny. Panuje vedro nesnesitelné; o půl 10. hod. ukazuje teploměr 28° R.; proto rádi uchylujeme se do hotelu Bellevue, kdež chřánění jsme před paprsky slunečnými. O půl 12. hod. byl oběd, který nám ale taze nechtal, nejsemť zvyklí na orientální pokrmy. O 1. hod. odpol. jest 46° R., z kteréžto příčiny teprve o 4. hod. vyjíždíme k Mrtvému moři. Všichni koupáme se, ale dlouho ve vodě nevydramíme, neboť bojíme se úpalu slunečního. Tělo naše pokryto jest vrstvou solnou a proto ujíždíme k Jordánu, abyohom zde ošatili se od soli. V Jordánu jest koupání dosti příjemné a výnamné, vřídť koupáme se na místě, kde Spasitel byl pokřtěn. Naplívše naše láhve jordánskou vodou spěcháme do našeho jerichského hotelu. I Jericho pokračuje v pokroem; večer zazářil hotel v jasné acetylenového světla. Nechce se nám spáti, večer přímá ideální. Zpíváme české písně, ano i císařská hymna k oslavě 80letých narozenin císaře a krále Františka Josefa na programu. Dále od své otčiny nezapomínáme svých drahých O 11. hod. ubíráme se ke krátkému odp. činku, neboť již o půl 2. hod. ranní máme vstávati. O čtvrt na 3 hod. ranní vyjíždíme z Jericha; jedeme až k hostinci u „Milosrdného samaritána“, odkudž k stádnici apštolů. Pěšky jdeme po srázném kopci do Bethanie, navštívíme hrob Lazarův a kolem 9. hodiny staneme u našeho hospice, děkující Prozetelosti Bží, že nám bylo poněkud spátišti místa tak památné. Zotaviv se odcházím na tureckou poštu, abych vrehotmu arcipastýři našemu odeslal jménem kněží diecésních následující telegram: Kněží Vaší diecése, shromáždění u Božího hrobu, zbožnou vysílají modlitbu k nebesům za blaho Vaše — čimž diecé kněží zajisté dokumentovali synovskou oddanost arcipastýři. Odpol. v pátek shromáždili jsme se u Božího hrobu, a kterého vykonali jsme pobožnost; odtud ubíráme se špinavými uličkami k židovské zdi nášku. Prohlédneme zvětřelé kvádry, smutné to památníky bývalé židovské slávy, hluboce jsme byli dojeti pohledem na židy, kteří se zde modlí, líbají studené kameny a uesavě pláč nad stázou města kdysi tak krásného, chrámu i národa. Spěcháme k návštěvě svatých na hoře Sionu. Prohlédáme hrad Davidův (citadellu), kdež David složil 7 žalmů, chrám sv. Jakuba Staršího, patřící Arménům, dále krátké k domu velekněze Annáše, kdež nyní jest ženský klášter arménský s kostelem. Návštěva naše platí ještě domu Kaifášovu, večetradu Páně (coenaculu). Bol svíra nitro naše při pohledu na toto místo, jež nalézá se v suboženém stavu. V tomto místě nám tak drahém a svatém nemůžeme pokleknouti a nahlas se pomodlit; patřít „Nebi—David“ Mohamedánům, kteří aktivají zde hrob Davidův. Nedaleko jest Dormitio, místo úmrtí Panny Marie. Zde jest velice stkvostný kostel s klášterem, patřící bearonským Benediktinům, kteří nás slovansky pohostili. Dovidáme se, že místo toto zakoupil německý císař a daroval katolíkům. Všechna čest protestantskému vladatři! Patřice při západu slunce na židovskou kolonii, již Rothschild dal svým souvěrom vystavěti, spěcháme do chladných sdí našeho hospice. — V sobotu dne 20. srpna o půl 6. hod. ranní jdeme za chladného vánku k sv. Janu na horách (Ain Karim). Potkáváme velice četné ženy, které nesou na hlavách svých objemné koše s vínem do Jerusalema. Za 1 hod. staneme u cíle dnešní naší výpravy v Sv. Janě, rozkošné to scenerie, jaké v celé zemi snad oko naše nespáčí. Vystoupíme z kočárů a spěcháme do útulného chrámu, kdež se uctívá místo narození sv. Jana Kř. Po mši sv., kterou četní kněží zde slouží a po dojemné promluvě vdp. arcib. notáře Doláka z Prahy a návštěvě jeskyně sv. Jana jdeme do tuskula oteáv františkánů, kdež jsme se občerstvili velice chutnou kávou. Po té modlíce se radostný rážec krátíme v průvodu do chrámu Navštívíme Panny Marie. Míjíme pramen Panny Marie, nad nímž čmí mešita. Vidíme, jak ženy této oázy u pramene perou, majíť zdejší dámy „vaňag“ v so-

bota. Loučíme se s Ain Karim, vzedáme do přivených kočárů. Sinalčko křeje nemilodárné a proto s povděkem vítáme hlášení našeho kočího, že jsme u hospice. Odpoledne o 4 hodině prohlédáme jeskyni Jeremiášovu, kdež nyní jest hrob tureckého paší; zde skládal Jeremiáš své Lamentace, jež o sv. týdně tak mocně jímají nitrem naším. Proto zapěli jsme v posvátném sátiš tět; jeskyně několik veršů. Krátíme k hrobům královským, jichž různé tvary s živým zájmem sledujeme. Jdeme kolem mohutného anglikánského kostela, který právě se dostavuje, branou Herodesovou k turecké škole, kdež dle tradice sv. Máří Magdalena smáčila slzami nohy Spasitele. Tureckou částí, která jest pro cizince velice nebezpečná, vcházíme do prestoria, soudní síně, kdež byl Spasitel náš souzen a křtá na se vzal. Vkrótivše ještě jednou do chrámu sv. Anny, kdež jest místo narození Panny Marie — patřící nyní blíým Otčím — spěcháme navštívit chrám „Ecce homo“ a klášterem sester sionských. Zde se uctívá oblouk „Ecce homo“ — ejhle člověk! Na hlavním oltáři jest koruna z ryzího zlata, kterou daroval celý křesťanský svět. Krátíme zadumáni na skutečné cestě, po které ubíral se Spasitel světa, do rakousko-uherské hospice, ohromné to budovy, jež jest skvostně zařízena. (Pokrač.)

Národ, čítající přes 6 milionů duší, má nadimčený svůj reprezentační chrám Páně. Kde? V hlavním městě říše rakouské, ve Vídni, kde se chce uplatniti, kde chce mítí aspoň to, co již mají jiní národové: Rusové, Poláci, Srbové, Italové, Maďaři. K hrdosti národní, ku reprezentaci národa mezi národy drabými patří i chrám. Dne 20. srpna měli Maďaři v Uhrách církevní svůj svátek, a hle, na výstavě lovecké ve Vídni toho dne uzavřen byl do 2. hod. odpoledne pavilon maďarský. Neatí to smutné, že jen u Čechů nacházíme malé porozumění, u některých vůbec žádné porozumění není pro tuto věc? Cizí pak je to tak těžko u tak čestného a drého národa, sebrati 200.000 K, aby jediný český chrám ve Vídni byl dluhu zbaven, zaplacen, aby se mohlo říci: Toto je český kostel, to je chrám Čechů! Kdo má pomoci? Kdo lý Čech, který jest opravdovým, upřímným Čechem, vřídť to žádá čas: národa! Kdo d sud pomáhá? Byly to většinou chudé služebníci, muží nemajetní dělníci a řemeslníci, ano i z českých učňů našli se někteří a přispěli, zatím co majetní, jméním obdaření, statky oplyvajcí neprávem věc tu jakoby považovali za zbytečnou. Dopisovatel této správy přichází častěji do Vídne a tu slyší nářek našeho lidu, že u žádného národa nechová se intelligence v této, cti národa se týkající věci tak netečně, jako právě u národa českého. Pomozte našemu chudému lidu! Přispějme každý nějakým dárkem na toto důležitě, vznešené dílo, aby mohl ozen dluh 200.000 K brzy býti splacen, aby český národ měl svůj chrám ve Vídni, kde ostatní národové své chrámy již mají! Přispěvky rače zasílají na adresu: P. Tom. Bláha, katecheta ve Vídni III/8., Rennweg 8.

Vládní akce proti drahotě masa nemá valné ceny. Hlavním opatřením vlády bylo snížení tarifů pro dobytek na drabách o 50 proc., které provedeno nejen na drabách státních, ale i na všech soukromých. Ovšem nelze zapomenouti, že jednalo se při tom jen o Vídeň. Podmínkou pro snížení tarifů bylo snížení jatečnických a tržních poplatků a tak již od několika dat dopravné i poplatky pro dobytek do Vídne jsou sníženy na polovic. Ale ceny masa nepoklesly a jako na výsměch celé vládě akce zvýšeny skorem ve všech vídeňských restauracích ceny pokrmů o 10 až 20 hal. Zde tedy akce vládní utrpěla fiasko, na než sice vládní orgány předem byly připraveny, které však přece vrhá na vážnost úmylu ministerské rady podivné světlo. Druhé fiasko, které utrpěl vládní orgány při svém „tažení“ proti drahotě masa, jest pro ně rovněž mrazivé. Rakouský ministr železnic Wrba zaslal před několika dny uherskému ministru obehodu dopis, v němž žádal, aby i na uherských drabách povolena byla pro zásilky dobytka pro Vídeň 50proc. sleva. V odůvodnění praví, že snížení tarifů vyvolá větší příhom dobytka do Vídne, což přispěje ku snížení cen. Uhry prý ostatně mohou povolití slevu tím spíše, že od 1. ledna t. r. zvýšeny značně uherské tarify. Oficiální odpověď na tuto žádost sice ještě nedošla, ale zdá se, že sdržení způsobeno jen rozpaky uherské vlády, jak obrátě — odmítnouti tuto žádost. V tisku uherském ozval se rozhodný odpor proti poskytnutí žádané slevy a žádost označena za naivní v době, kdy Uhry samy nemají dobytka nadbytek a kdy i v hlavním městě uherském nářek na drahotu masa neustává. Snížení tarifů v Uhrách vedlo by k nesrovnalosti, že dovozně do Vídne by bylo pravidelně nižší než do Pešti a je zřejmo, že bylo jistou odvahou, žádati na Uhrách takové oběti. Nepovolením slev v Uhrách ovšem utrpí vládní akce značnou trhlinu a je jasno, že účinek její stane se ještě pochybnějším. Proto neutechaj! hlasy, žádající radikálnější opatření, v první řadě otevření hranic pro živý dobytek, při čemž poukazuje se správně na to, že letošní velmi drobná píseina by opatření takové učinila i zemědělcům přijatelným; avšak zde není valné ochoty ku svolení k takovým opatřením.

Mátka Jaroslava Vrchlického. Mladko v Čechách ví, že proslavený básník český,

ode dvou let chorobou sklíčený, má ještě matku. Staříček paní, již velký její syn jmenuje něžně „maminka“, síje v pozebném věku 87 let v Praze na Slupi ve společnosti svých tří dětí. Po smrti svého manžela přestěhovala se do Prahy, pak šla po několika letech s dvěma dcerami učitelkami na venkov, až konečně vrátila se zase do Prahy, aby byla svým všem dětem na blízku. Matička básníková je všemi svými dětmi milována a často navštěvována; nyní ovšem se synů ji navštěvuje jenom jediný vyšší dívčí školy p. Bedřich Frida. Emil — básnický jménem Jaroslav Vrchlický — sotavuje se svolna ve Stupčicích. Paní Fridová je přes vysoké svoje stáří čiperná a něčím stále se samostatná. Největší část dne tráví čtením. Bývala již jako děvče horlivou čtenářkou. Týdeník Máj v posledním čísle vzpomíná čtyřhodné této ženy a přináší její podobiznu v pěkné re-produkci.

Více národního uvědomění a stateč-nosti. Ačkoliv Krkonoše jsou obydleny obyvatel-stvem německým, přece jest třeba, aby i Čechové udrželi si tam domácí právo, právo české řeči na půdě české naší vlasti. Němci však snaží se všemožně, aby češtinu z hor vytiskli a úplně je opa-novali. A bohužel, naši čeští turisté jsou jim v tom často nápomocni. Přibíhá se zhusta, ba po většině, že Češi nežádají v restauracích obsluhu jazykem českým, nýbrž německým, někdy i mezi sebou lámanou němčinou. Kř div, že německí hostinští a restauratři nepocítují potřeby, aby měli personál znalý řeči české, když sami Čechové ve své vlastní zemi beze všeho užívají němčiny. Kř div, že v Krkonoších nelze dostati pohledových lístků s českými nápisy, když konec konců Čech spojoji se s německými a hojně jich odebírá. Jak jinak by to vypadalo, kdyby všichni Češi žádali obsluhu českou a raději odešli, když by jim nebylo vyho-věno, anebo když by nedostali pohledových lístků českých, raději nebrali žádných a spokojili se v tom případě obyčejnými lístky korresponden-čními, jež si mohou již s sebou donést. Jistě že by jim bylo brzo potom vyhověno — protože české peníze jsou i největšímu Němci milé. To si musí Češi sami takřka vynutiti. Nebude přece Němec nabízet češtinu, když Čech je spokojen s něm-činou. Proto cestujícím Čechům do Krkonoš třeba vzít s sebou hojně národní hrdoiti a resolutniti, a jen v nejkratší době potřebě užití němčiny. Nátky a stížnostmi ničeho se nedokáže. Jen národní uvě-domění a statečnost povede k cíli. — Jiný obrázek: Proti surovostem, které spáchali jhlavští Němci na Češích poslední neděli červencovou, jsou vy-dány protesty z různých měst českých. Také v Polné na rozcích jsou nalepeny. Ale jsou to jen papírové protesty! Takového protestu, který by nejlépe pomohl, se naši občané a „vlastenci“ ne-chytí. Dva až tři povozy denně přivážejí zboží od Němců z Jihlavy, maminky a dceračky, jezdící do Jihlavy nakupovat k Němcům, ukazují, jak by se mělo protestovat. Takový protest by něco znamenal. Ale kde pak, v Jihlavě se dostane vše lepší, lacinější a — hlavní věc — čistší, než do-mácí. Jen více národního uvědomění a vlastenecké statečnosti, pak se s Čechy musí vždy a všude počítat.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ÚBOKUJE VLADY DLE VÝPOVĚDI

4%, 4 1/2% a 4 1/2%.

Vychovatelské přemýšlení.

Každý uzná, že dvojitá výchova dítěte působí volice ne-sdravě. Budit pochybnosti, uváděti ve skepsi dítě, které sotva dovede papouškovati to, co od starých slyší — jistě nesnamená dělati z dětí žalové cha-raktery. Jestliže skepsie stala se osudnou duchům zralým, nejbystřejším, jaký bude osud mladého stromčku, do něhož sadují pracké vichry sou-časné filosofické bezradnosti? Ve „Sbíre před-nášek a rozprav z oboru výchovy a lidového vzdělání“ (která jest vydávána od „Komenského“ s prof. Drtinou v čele) vyšla úvaha „O pravé výchově všelidské a národní“; tam na str. 14. čteme: „Základem výchovy mravního je vycho-vání náboženské, a to právem. Jeť náboženství hlavní oporou mravnosti lidské. Neještě dítětem vřtěpeny do třídy sdělek zákony mravní, potom je těžko chytiti, aby plnily řád školní nebo posději ještě zákony občanské, státní. Proto neporušujeme patřičnou úctu ke všem našim řádům, ostrihejme každého slova svého před dětmi, neboť neprozře-telné takovéto slovo způsobí, pokud by, nejvíce v duši, a to bývá mnohdy jedinou nespokojeností, nevědomí a chybějícího pro-celý život. Ale nejen v rodině, i mimo rodinu je třeba každému jedno-tlivci býti velmi opatrným. Při různých výsadech projevujeme sobě ve společnosti úctu a netupme dru-hého náboženství.“ Co řádky tyto tím spíše kř, kteří již mládosti sedí, aby z církve, vystoupila? Mladé, které se stále více proti katechetovi, posbude svolna i respektu k autoritě učitelů jhlav. „Volná Myslenka“ hlásá, že pravá ná-boženství jest mravní, že bez náboženství

(V brožuře „Co je to Volná Myslenka?“ na str. 15.) Soc. demokratické „Jaro“ snažili se pokro-káti učitelé také houbně mezi mládeží šifiti. Jaký si vsal tento časopis pro děti program, to patrně hned z čísla 1. (z r. 1908), kde se čte: „Já nepravím ti, dítě mé, eti povědy otce svého... Necht' vzduch tvůj, synu můj, mé srdce někdy raní, přec s klidem škrtnu čtvrté přikázání.“ Co by z dětí nevypělých bylo, kdyby neviděli v rodičích aspoň jistou autoritu, netřeba dokládati. I otec, který děti k poslušnosti vede, zakusí často mnoho bohkých okamžiků. Je-li dítě k nezbednostem ná-chno. A že by chtěli soc. demokraté sami tolik dětem popustiti? Vždyť tyranisují docela lidi cizí, dospělí. A málokdo dá dětem tolik ran jak soc. demokratický tatík. Dnes, kdy přes všechny moderní disputace o reformované výchově poklesky a drzost mládeže se množí, kdy přes všecko při-bývání škol mládež i ve velkých městech se stává divokou, nutno tím více prohlédati ke kořenu zdárné výchovy. Dítě české do české školy, dítě katolické do školy katolické! Jinak již nedospělá mládež nestražitelnými, vágními hesly se ocitne v bezradné pustině, nevědouc, kudy kam.

Město žebráků. Nedaleko zářivé nádhery londýnského Westendu, takřka ve stínu paláců mi-lionářských, skrývá se Notting Dale, auzné město žebráků. V starých domech, tvořících spleť uzoučkých, klikatých uliček, usídlili se ničomové a podvádci, spekulující na soucit šťastnějších spo-ublížných. Skutečné chudáky nelze téměř v tomto zákoutí nalézt a také nežije se v Notting Dale špatně. Ve dvanácti špalunkách pťácejí se denně značné peníze a sdánliví ubožáci, oděni ve špi-navé hadry vesele bodují, hýjí a pláči zlatem. V kamenném moři obrovského města je Notting Dale světem pro sebe, s vlastními zákony, zvyky a životními formami. Obyvatelstvo se dělí na ně-kolik kast. Jsou tu nejprve muži a ženy živící se půjčováním chorých a zmračených dětí za účelem žebroty, dále „invalidi“, kteří žebrají s tabulkami na krku, na nichž vepsány jsou nemoci, jimiž ve skutečnosti nikdy netrpěli a o nichž dovedou vy-práveti celé kroniky, schudlí příslušníci středních stavů kteří udržují sešlý šat a rozpadávající se obuv v úzkostlivé čistotě a melancholicky vypra-vují o svých univerzitních studiích, cestách atd., pak žebrají umělci, kteří po dvořích a nočních místnostech zpívají stejně sentimentální i dvoj-smyslné písně, továrníci žebrařých dopisů a ko-necně „obchodaici“, kteří žebrají, nabízejíce ke koupi sirky, knoflíčky atd. Skutečný chudák v tomto zákoutí stracených existencí nedoide sympatií a neobstojí v něm. Za to ti, kteří spekulují na

lidskou hloupost, dojdou přátelského přijetí a podpory. Vlastní práce započíná v Notting Dale pravidelně o 6 a 7. hodině večerní. Za krátkou dobu několika hodin dovedou skušení odborníci získati si slušný denní „výdělek“. Zvlášť obratný muž, zvaný „králem žebráků“, při svém satčení doznal, že jeho rační příjem přesahuje 10.000 K. Má villu v Sydenhamu, do níž večer vrací se jako gentleman. Mrzuté jsou v Notting Dale jen časté návštěvy policejních řádů.

Zkoušený strojník

nabízí své služby do větší tkalcovny, kde 8 roků působil, po případě do jiného většího závodu. Má víceletou praxi při parním a elektr. pohonu.

Laskavé nabídky pod značkou „strojník“ do adm. t. l.

Následkem úplné nespřehoblosti dřívější naší obchodní místnosti v Divadelní ulici č. 141, byli jsme nuceni veškeré zásoby zboží uložit ve skladišti, poněvadž při nynější velké nouzi o krámy nemohli jsme ihned žádného vhod-ného nalézt.

Veletáhnému P. T. obecnostu dovolujeme si však zdvořile oznámiti, že obchod náš bude se nalézati od 1. října t. r. v Jihlavě třídě naproti Labskému mostu, vedle c. k. berního úřadu, kdež posloužíme z božím dobrým, čestným, při

!! značně snížených od-prodejních cenách. !!

Doufajíce, že dosavadní několikaletá vzácná přízeň našich P. T. odběratelů i do nové míst-nosti přenesena bude, zaručujeme solidní ob-sloužení, a prosíme o další ct. přízeň, trváme v plné uctivosti oddáni

FEJGL & BYČIŠTĚ,
Hradec Králové.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandažist,
přísezný znalec c. k. krajského
a okresního soudu

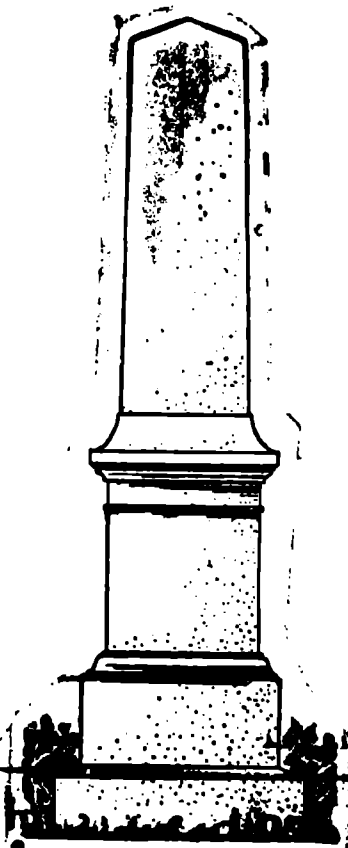
v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Založen r. 1883.

Dr. Rudolf Roubal ve Vamberku

vrátiv se z cesty, zahájil opětne lékařskou praxi v obvyklých ho-dinách. — Pro nemoci ženské a nemoci močové obojího pohlaví toliko od 2—3½, odpoledne. ::

Založeno r. 1860.

Státní cena na výstavě v Řecku.

K dušičkám

doporučuji svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

z různých druhů mramorů, žul, sienytů, ve vkusném provedení za ceny mírné; **ohuděmu farnímu kostelu** nabízím stojací mramorovou kropenku v gotickém stvlu (osmihranová, 104 cm vysokou, průměr mísy 34 cm, hloubka mísy 12 cm) za polo-vičku výrobní ceny, pouze za

korun 80.—

Nejllepší nákupní pramen pro pány truhláře, řez-níky, usenáře, cukráře atd.
Dovoz mramorů z Belgie, Dánska, Francie, Italie, Řecka, švédské žuly a latvadořů.
Vývoz do Čechách, Moravě, Slezsku, Rakonsích a do Krakova.

Raďte dáti při nákupu přednost domácímu závodu! Pány interesehty zve k návštěvě závodu

Zdenko Ježek,

místní a nejvíce závod sochařsko kamenický na českém severovýchodě v Hradci Králové.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 36.

Fara v Charvátcech.

(Přehled k dějinám náboženských poměrů v Čechách v stol. 14.—20.)

Farní osada charvátecká nalézá se v býv. dekanátu, nyní k arcib. vikariátu budyšskému v arcibiskupství pražském.

Fara charvátecká byla od r. 1341 až do války husitských ještě spravována řeholními kanovníky řádu sv. Augustina v Roudnici. R. 1341 30. listopadu Jan, biskup pražský, vtělil klášteru roudnickému sv. Augustina kostely v Palči Větším, v Charvátcech, a ve Veti. (Regesta IV. 416). Před rokem 1400 byl zde Jan farářem, který povýšen jest 1. června 1400 za probosťa v Roudnici (Libri Confirmationum VI. 23).

Václav farář sliboval r. 1406, že dle vůle Jindřicha z Žeberka na Mšeně a Alše syna jeho konati bude výroční památku za duše předků jeho (Libri Erectionum 687).

R. 1406 6. máje totiž Jindřich ze Žeberka, sídlící na Mšeně a Albert syn jeho pro spásu duší darovali kostela sv. Marie v Charvátcech a jeho farářům 6 kop grošů denárů pražských ročního platu na jistých statcích a poplatnících ve vsích Charvátcech a Martiněvsi (Martynewesse), jež plebánem řečeného kostela v Charvátcech v obvyklých termínech od jmenovaného p. Jindřicha a jeho dědiců měly býti vybírány.

Po Václavovi byl farářem Martin a roku 1412 9. března ustanoven Pavel, druhdy farář velkopálský, farářem zdejší (Libri Conf. VII. 47).

Páni katoličtí z rodu Hazmburků, jakož i Páta a Vilém Ilburka, majitelé panství mšenského, hleděli zachovati ráz duchovní správy katolické, ač přímých svědectví o tom není (Časopis přátel starožitností 1898. 108).

R. 1521 byl zde farářem Valentin (VI. G. A. 1. Reg. komorálního soudu).

O „kolatum“ (patronát) fary Charvátecké vznikl r. 1566 spor mezi Mikulášem Zajícem z Hazmburka a Jiřím Žďárským ze Žďaru a oba praetendenti dědiny obili a jiné důchody, k téže farní náležející, odnámati.

Arcibiskup Ant. Brus z Mohelnice byl donucen pro neplnění platů a týrání faráře Jana Matheola Roudnického napomínati a káráti Jiřika Žďárského ze Žďaru (Borový, Ant. Brus z Mohelnice 133, 134).

O zapravění desátku neb platu k záduší a vyplnění robot upomínal arcibiskup Ant. Brus osadníky a poddané v Charvátcech roku 1571 (Supplikace 1571—1616 fol. 26 seqq. Miss. boh. 1571—80 fol. 63 seqq.).

Po Matheolovi připomíná se farář Linhart 1570, který hejtmánem budyšským Štěpánem z Hozlas žalován byl, že by s děkanem budyšským Jeremiášem Brodským v hospodě se bil (Zem. archiv. Winter, Život církevní, 212, 414, 544, 583, 605). Děkan v Budyni Brodský pral se skutečně s knězem charváteckým Linhartem jakožto slabý otec pro dítě své. Chlubil se totiž, že jeho synek více umí než kněz Linhart. Linhart pry neumí deklinovati vlastní jméno. Sedělo tu kdes mnoho lidí a doslyšelo řeč. To kněze chlubitěho dráždilo, uraženého mrzelo. V tom řečce vyhovlené pachole děkanovo pohaněnému knězi přede všemi: „Já vím, kterak řecky stůl říkají a platí, že kněz Linhart neví!“ Linhart na to řekl: „Potvoro, kdyby se ty něčemu jinému učil!“ Pro ta slova ihned vyvstal děkan, dal mu polček, kněz vrátil a tak se bili před tvář lidí (Archiv arcib. Opis v zem. archivu 1570).

Týž Jeremiáš Brodský (Brodennus) dostal se posléh do Charvátce, jak napsal v r. 1580 na zvonku vilyky sanktusové pravi. Stal se téhož roku děkanem kraje fipského a třebského. R. 1589 jako děkan budyšský přel se s Žibřidem Žďárským, že Bělehrad vzat Turky za Ludvíka a vyhrál sásku (Borový, Ant. Brus z Mohelnice 111).

R. 1582 10. ledna ohrazoval se Hendrych Kurpach z Trachenperka arcibiskupovi, že fara v Charvátcech jeho dědičná jest a že nechce, aby on arcibiskup neb kdo jiný vkládal se v jeho dědičství (Archiv zem.).

Největší svízele prodělal s podacíím pánem farář Sebald Pilsen Krumlovský.

R. 1570 žaluje kněz Sebald Pils, farář v Charvátcech, že Magdalena Lobkovická odnímá mu desátek od poddaných povinný. (Archiv arcib., Recepta. Opis v zem. archivu 1570).

Když se stal pánem na Martiněvsi Ladislav z Lobkovic, bratr Jiřikův, zdálo se, že lepší časy nastaly duchovnímu zdejšímu. Asi 1594 přišel sem opět Sebald Pilsen, dosavadní farář lužický. Co o něm víme, zde i na jiných místech svědčí, že byl horlivý pastýř stáde svého. To nebylo vhod Mandaleně Lobkovské hraběnce ze Salma, manželce svrchu dotčeného Ladislava, která s obřadů katolických smích

si tropila a faráře pomlouvala. Táž vsavši r. 1599 z kostela charváteckého postavilky, světa a obrazy, postavila vše do oken svého zámku lidem k divadlu (Recepta v archivu arcib. Opis v mus. archivu 1599).

R. 1598 prosili Žebráci arcibiskupa, aby k nim nedosadil faráře z Charvátce Sebald, poněvadž odnímal sousedům dědiny farní, které od nepaměti měli zapsané a v užívání, fkonce: „mnozí u nás nemají dědičných záhonů k domům, nýbrž dědiny farní“ (Winter, Život církevní 544).

Přes tento protest r. 1598 dosazen byl Sebald Pils do Žebráka. Týž r. 1608 jako farář v Cerhovicích omlouval se arcibiskupovi, jenž se od něho dlužil, že mu nemůže žádných peněz zapůjčiti, neboť pry kdekoli farářoval (v Budyni, Charvátcech, Žebráce), všude ho šidili (Recepta v archivu arc. Opis v zem. arch. 1608).

R. 1617 byl farářem v Charvátcech Jiřík Chobodides Mšenský. Týž sepsal Stopadesát žalů na způsob modliteb složených, kterýžto spis dán na Index librorum prohibitorum. Životopis jeho nalezá se v Riegrově Slovníku Naučném a v Jireškově Rukojeti k dějinám literatury.

Jeronym Smichaus z Rycinberka byl v letech 1625—27 farářem v Charvátcech. Svědčí totiž pán na Mšeně Jan Boreš ze Lhoty dne 24. dubna 1627, že Jeronym Smichaus z Rycinberka dvě léta mezi osadníky tiše a počestně žil byl (Vita cleri. Archiv arcib.).

Když po osudné bitvě na Bílé Hoře prováděna byla reformace v Čechách, nastaly také pro osadu charváteckou neštěsné časy.

R. 1629 sešli se v Tmáni a Slaně o lidé, kde si od predikanta kázat a chlebem i vínem posluhovati dali. Přitom postaveni, protivili se rychtáři zlonického Jiříka Klimešovi. Podle ortele uvězněni v Slaně a od vrchnosti svých potrestáni: Jiřík Moravec, Matěj Bartoš a Martin Penel ze vsi Radešín, poddaní Jana Minicha z Arzbergu (Archiv mlstodrž. R. 109/12 Bilek. R. formace katolická 129).

R. 1636 8. ledna Karel Michal Ignát Hysrie z Chodův a Adam Václav B ryně ze Lhoty, hejtmani kraje slánského, rubrikovali patent arcibiskupa pražského, jímž se nařizovalo, aby do kanceláře arcibiskupa poslán byl seznam nekatoликů v kraji jako těch, kdož nevykonali pověst velkonoční (Slanský obzor XIII. str. 19. Regesta listin chovaných v městském archivu v Slaněm).

Farář v Libochovicích kněz Vavřinec Hostmann dopisem k arcib. oficiálu Klimentu Kokeru ze dne 28. března 1642 v archivu konsistoře uloženým správil tohoto oficiála o jakémisi predikantu ve vsi Radešín, tenkrát Jetřicha Malovci, pána na Mšeněm patřící, a rodinou žijícím.

Následkem reformace mnoho obyvatel se vystěhovalo, takže četné fary pustly.

Cisár Ferdinand II. listem ze dne 3. června 1651 nařídil, aby v Čechách zaznamenaní byli všichni nekatolíci. Misionářům a komissářům v obracování na katolickou víru nařizován přidání ku pomoci dragonové a mušketýři. Mnozí nekatolíci přehali, kteří přesvědčení své změnit nechtěli, před příchodem komissářů z Čech do Moravy. Reformace tato ukončena r. 1654. Po ní následovaly jesuitské missie až do prohlášení svobody náboženské. Ve zprávách reformačních komissářů, mlstodržícím podávaných čteme, že v kraji Slánském v Mšeně na víru katolickou obrácen 1 a 30 jich upchlo. V Radešíně byli 2 nekatolíci. (Fr. Dvorský, Reformace v památkách archeolog. VII. díl str. 302).

Dle zprávy komissářů reformačních v Lukavci 26. května 1653 dané někteří poddaní jako v kraji Slánském 106 osob, zvláště všichni osadníci z Charvátce na statku Mšeně dědič Jiřicha z Malovic za příčinou náboženství od statků svých pryž utekli. (Bilek, Reformace kat. 253).

Dle zprávy vikářů, poddané r. 1667 komissářům stavovským k zlepšení far nařizován nacházely se v kraji slánském ještě 32 fary pusté. Mezi nimi Charvátece na statku Mšeně pana z Malovic (Malovcové připomínají se ještě r. 1672. Bilek, Reformace kat. 263).

Když koncem století 17. lid se vrátil k víře katolické, kostel v Charvátcech opatřen byl vlastním duchovním. Tak r. 1674 8. března zvěstuje Matěj Ondřej Hartmann z Klarsteina na Budenících, hejtmán kraje slánského, konsistoři pražské, že uvedl na faru charváteckou kněze z Tovaryšstva Ježíšova. Byl to jesuita Jan Klekhar (Consignationes possessionum paschalium).

Téhož roku 16. července obdržel Maximilian Malovec, pán na Mšeně list od konsistoře, by se fara charvátecká spojila s kmetkovskou (Archiv zemský).

R. 1675 byl administrátorem Rudolf Jaroměřský z řádu premonstrátů, r. 1688 byl jeho

nástupcem Joachim Václav Lucin. R. 1691 jmenuje se farář Adam Synek. R. 1697 neuvádí se žádný farář.

Opětne fara charvátecká obnovena jest konsistorním stvrzením ze dne 13. ledna 1699.

Prvním farářem po obnově fary byl Ondřej Josef Popela, rodem Srb Lužičan. Zemřel 1. listopadu 1712.

Po něm Jan Jeronym Thomae z Košumberka, který vyměnil si r. 1723 faru chrčínskou, protože v moru (snad r. 1680) pánovavším největší obec na osadě Radešín vyhlédnuš usazena byla Němci, jímž se třetí neděli německy kázalo, a on německy neuměl.

Jiří Alexius Schlögel pobyl zde do r. 1728.

Po něm farářoval Fr. Jeronym Bartoš, kněz činný, 7 let. Týž stal se kanovníkem u sv. Víta a zemřel 20. února 1780 jako děkan kapitoly metropolitní v Praze.

Freskové malby v charváteckém kostele jsou jím založeny.

Antonín Hippolyt Vlach de Nigro působil od r. 1737 do r. 1773.

Martin Jan Ungricht, nástupce jeho, psal pilně knihu pamětní, již r. 1782 založil. Roku 1774 o jeho instalaci bylo poslední německé kázání. Přifaení v Radešíně již se byli počestili. Byl zde do r. 1785.

Po něm Fr. Mann spravoval faru až do smrti 20. března 1799.

Fr. Notari, nástupce jeho, zemřel do roka. Na starém hřbitově nalézal se pomník jeho ve způsobě jehlance. Daroval farnímu úřadu bohatou knihovnu.

Vác. Cisar, rodák kouřimský, pobyl zde do své smrti 17. listopadu 1821. Za něho položen základ ke kapli sv. Jana N. v lázních mšenských r. 1801

Po něm tu byl Martin Druček, který odešel na odpočinek do Kutovic.

Václav Straka (rodem z Chbrdimě), čestný děkan, působil zde do 11. prosince 1868.

Jan Záveský, rodák radušinský, čestný děkan, zemřel 6. května 1870.

Po něm nastoupil Fr. Harauš, který roku 1874 odešel na odpočinek.

Od té doby spravuje osadu charváteckou, jež čítá přes 3000 duší, Matěj Dušek, kněz arcib. vikář a arcikněz.

Když býv. velvyslanec německý na dvoře vídeňském kníže Eulenburg, který se stal smutně porézným svým perversními choutkami, navštívil svého času Charvátece, aby tu pátral po svých předcích, rytířích Ilburcích, a kostel charvátecký i náhrobky Ilburků dal vyfotografovati, věnoval faráři Duškovi knihu listin rodinných „Diplomatarium lieburgense“. Rada kaplanů: Vác. Bernard (1766—74), PhDr. Jan Kolovrátek (1783—84), Jan Notari (1784—99), Martin Druček (1801—19), Jan Záveský (1819—42), Fr. Harauš (1842—45), Ed. Květ 1845—49, Ant. Tichovský 1849—50, Jos. Mšler 1850—52, Jak. Ludvík 1852—58, Kar. Jilek 1858—67, Mat. Dušek 1867—70, Jos. Pixa 1870—74, Fr. Smetana 1874—79, Vác. Hedvík 1879—83, Jan Hnátek 1884—93, Jan Dušek 1893—97, Suchý 1897—99, Benda 1899—1903, Fr. Rudolf 1903—10, V. Vlk od r. 1910.

Matriky fary zdejší počínají koncem 17. století a z počátku byly psány latinsky, rovněž i pamětní kniha farní.

Na hřbitově charváteckém, kde r. 1909 vystavěna pěkná kaple v slohu gotickém, nalézá se rodinná brobka rodiny Tomanovy, majitele lázní mšenských. Pochován tu také Václav Karhan, c. a k. setník v. v. a odborný spisovatel. (Narodil se r. 1859 ve Velkém Radešíně a zemřel 30. května 1909 na Král. Vinohradech.)

Z přifaených obcí bývala svého času kaple v zámku mšenském v té části, která v druhé polovici 19. století byla zbořena, protože hrozila sesutím. Z listin v archivu arcib. v Praze dozvídáme se, že 21. prosince 1696 zasláno bylo z kanceláře pražské konsistoře hejtmánu kraje slánského Karlu Jakerdovskému ze Sudic svolení, by v kapli v zámku v Mšeně směla býti sloužena mše sv. (Recepta ab anno 1698. Regest v zem. archivu).

Doslav ku borromejské encyklice.

Fanatické protesty proti borromejské encyklice konečně rozmrsely i občany neklidnější, stojící zcela mimo náboženské zápas. Tak na příklad napsal sám „Danzers Armees-Zeitung“:

Účast na veřejném životě bývá rozumným lidem nejvíce možlivována tím, že stále víc a více vlády nabývají hesla, hesla, která bezmyšlenkovitě tývají opakována a od časopisů proti dobrému vědění a svědomí čtenářům znova do hlavy bývají vtlačována, hesla, která obyčejně s pravdou nápadně se nesrovnávají.

Pobouření pro borromejskou encykliku jest nyní šťastně překonáno a klidný doslov stal se možným. Může se dnes klidně říci, že z tisíce lidí, kteří encyklikou byli pobouřeni, 999 až do dneška neví, co vlastně v encyklice bylo pověděno. A ten jeden zbývající, který encykliku zná, teprve opravdu neví, proč byl pobouřen.

Akta o reformaci z počátku 16. století jsou ve světě vědeckém dávno uzavřena. Je to zásluhou historie, že nám ukázala i v tomto případě, jak úzce souvisí duchovní a hospodářské hnutí ve všech dobách. Víme tedy docela jistě, že reformace byla v podstatě své obecné revoluce, významnější a dalekosáhlejší, nežli byla revoluce francouzská na konci 18. stol. Martin Luther a jeho učení byl této revoluce jeden faktor právě tak jako: hospodářská bída stavu selekého, přílišný blahobyt měst, expanzivnost Švédů, citlivostivost Valdštejnova a mnoho jiných. Luther sám ono hnutí, které zdánlivě z jeho učení východ bralo, nikterak neschvaloval a známý jsou dobře dojemné nářky, ve kterých Luther tak mnohé zatracoval, co byl učinil. I katolická církev uznává pozitivní význam Luthera. Přítel katolický Herderův lexikon označuje Luthera za „člověka velikých dimenzí a sil, v jehožto hrudi dva světy zápasí.“ A právě tak často jmenovaná encyklika počíná ličením církevního úpadku před vystoupením Lutherovým.

Ze ovšem Pius X. jako nástupce onoho papeže, kterého Luther jako antikrista zatracoval, — učení Lutherovo a tím méně jeho přívržence, kteří tehdejší za času reformace v nejmenší části své z náboženských důvodů, nýbrž po nejvíce z politických příčin od papežství odpadli, bude velebiti, to zajisté nikdo nemůže očekávat a nejméně v památný den jednoho z nejhorlivějších protireformátorů a zároveň největšího obnovitele církve sv. Karla Borrom.

Rozumné kruhy evangelické přijaly také toto stanovisko papeže jako samo sebou se rozumějící. V elsaském jednom listě píše člen senátu, evangelický pastor Disté mezi jiným takto: „Je to nejen právo ale i povinnost všech papežů, že se nepřátelsky staví proti revoluci, kterou hlásal Luther. Nemůže se přece od nich, pokud mají nejvyšší vedení církve katolické v ruce, žádati, aby amýšleli a otilili jako němečtí protestanté anebo francouzští hugenotti. Luther je nám protestantům velikým mužem a reformace významným dílem. To je jisto. Než tento veliký muž povstal proti staré církvi, jejímžto úředním zástupcem jest papež Pius X.; a tento jeho výsadaňý čin, který prolomil jednotu katolictví, zajisté bolestně dotknul se všech těch, kteří právem anebo neprávem soudí, že spása pokolení lidského jenom z Říma vychází. Otěme a oslavujeme my protest. Luthera a reformaci; ale nedivíme se a neberme pohoršení z toho, když katolíci a nejvyšší hlava katolické církve jinak smýšlí a soudí nežli my. Co je na tom zlého? My odivujeme se Lutherovi, poněvadž hlásal nutnost volného skoumání náboženských otázek; a my bychom se měli rozčilovati nad tím, že papež v zájmu své církve právě tohoto práva (volného skoumání náboženských otázek) užívá proti historickým svým nepřítelům?“

Srovnáme nyní toto klidné a docela správné pojetí s křikem, který liberální listy celého světa pro encykliku způsobily. Od kterého pak času jsou „Neue Freie Presse“ pana Benedikta, žida a „Berliner Tagblatt“ pana Mosse-Mosesa povolány mistráči evangelického učení? A nebylo snad panu pastovi Dr. Paulovi Zimmermannovi přece jenom trochu podivné okolo srdce, když v prvním bursovém listě vídeňském své náboženské city dával k lepšimu? Anebo snad věřil, že se židovi panu Benediktovi opravdu jedná o evangelickou svobodu, když žádal prvního evangelického pastora vídeňského o veřejné jeho vyjádření? — Celé pobouření pro borromejskou encykliku bylo uměle inscenováno. A kruhy evangelické, které se daly poštovati, byly nevědomky nástroji oněch židovských snah, proti kterým samy ve skutečnosti právě tak bojují, jako kruhy katolické. Hesla obratně rozšiřovaná učinila židům výbornou službu a jejich šířitelé jistě že děbelsky se smáli tomu, jak ochotně široká veřejnost sama jím vlezla do pastí.“

Věda a umění.

O jmění církevním a jeho správě. Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k nejnovějším a nejnovějším církevním a státním normám a předpisům vzdělá Dr. Th. Antonia Brychta, kanovník strážce kathedrální kapitoly Sv. Ducha v Hradci Králové. Tiskem biskupské knihtiskárny. Veliké, podrobné dílo předkládá veřejnosti slovatný odborný malec práva církevního. Jest to jediná kniha svého druhu v Čechách. Na 637 stranách pěkně rozděleny jsou vědomosti, které dříve kněz musel sbírat na různých stranách.

Kaiba ta svou bohatostí jest ovšem výtečnou příručkou i patronátním úřadům, soudcům, advokátům atd. Jest to dílo, které při všech hluboce založených sociálních, filosofických a hospodářských vývodech vyniká praktičností. Státje zde aspoň tituly zvlášť významných oddílů: Původ jmění církevního. Právní základ jmění církevního. Oprávněnost církve mít majetek. Samostatnost církve u nabytí majetku. O nabytí majetku církevního. O vlastnictví jmění církevního. O amortizačních zákonech. Pohromy jmění církevního za rozličných dob. Zvláštní druhy pohrom jmění církevního. O sekularisaci jmění církevního. Následky sekularisace. Části jmění církevního za dob nejstarších. O církevních obrocích. O meších nadacích. O majetku duchovních. O posledním pokřesnutí duchovních. O správě jmění církevního dle práva církevního. Samospráva jmění církevního. Orgánové a způsob správy jmění církevního. Jméno obroců. Jméno řeholů. O správě jmění církevního dle nařízení státních. Orgány této správy. Správa jmění církevního patronem. O zádušních a farských lesích. Zádušní účty. O náboženském fondu. Správa náboženského fondu. O zavazení a zcizení jmění církevního. V dodatcích pak se poukazuje na důležité státní zákony a na instrukci pro vojvodní komise. Přidán ještě praktický a podrobný věcný ukazovatel. Již z tohoto stručného přehledu vysvitá, s jakou pravou odbornou znalostí jest dílo rozsvíceno. Spisování takové knihy není ani pro odborníka prací nejdělejší. Tu jest potřeba studia velice napínavého. Leč jak velikým důbr. dním jest spis takový pro praktickou potřebu kněží, kteří při veliké pastorální práci nemají času a příležitosti osvojit si z roztroušených spisů a spisků znalost celé spousty paragrafů! Kniha podobného druhu, pokud již vyšla, obsahují mnoho zastaralého. Proto dvojásobně sluší uvítati knihu nejnovější. Takový spis předejde mnohým rozpakům, mnohemu nedorozumění jak u farních tak patronátních a jiných úřadů, které se s jménem církevním zabývají. Nejnovější spis slovatného autora zajisté bude uvítán s největší vděčností.

Kulturní jiskry.

Generální skouška v humanitě. O pravovosti „klerikální“ humanitní ústavy za zeleňm stolem pouhým perem jest věcí dosti snadnou. Obtížnější jest dokázati v praktickém životě na odív stávenou lidumilnost. V Brně vykonána opatření pro případ, že by tam byla zavlečena cholera. Zemská nemocnice vyzvala, aby se přihlásily ošetřovatelky. Pokrokové ženy à la Wiedemannová ztichly jako puťky. Sílaili svůj pokrokově-reformované-humanitní žár ve směr při té příležitosti na bod mrazu. Za ošetřovatelky do zemské nemocnice totiž se přihlásily pouze tupené milosrdné sestry.

A zase pokrokářský theolog. V těchto „Lidových listech“, v nichž napsáno, jak byla při svatbě feldveblavě sloužena mše sv. o 3. hodině odpoledne, vytištěno též toto: „Nejkrásnější prosba, jež zná pod klebami chrámovými, je známá: Kyrie eleison, po česku: Osvoboď nás, Pane! Učiň nás svobodnými od hříchů a vášní, od bíd, moru, od cholery a od klerikalismu.“ — To i malý ministrant ví, že slova „Kyrie eleison“ znamenají: „Pane, smiluj se!“ Pokrokář však se pouští do výkladu jako dřevorubec do krajinnalby.

Krkelemné přemety „pokroku.“ Napřed harášili pokrokáři zbrazení proti býčím zápasům španělským. Odpor projevovali potud, pokud jiný pokrokový tisk nezačal rostrubovat do světa, že vlastně španělský národ není „klerikálním“, že pouze trpí „útlakem klerikálů.“ Tu již přestaly křiky proti surovým těm hrám. Naopak; buda-pešťští židé sami se pokusili zavésti do města býčí zápasy jako velice zvláštní atrakci. Svobodně, pokrokové Švýcarsko si žádá zavedení býčích zápasů též; v Ženevě již ta „zábava“ je povolena. Kdož ví, zda na paměť Ferrerovu také se neupotřebí takové zápas v Praze. Vždyť barcelonští Ferrerovci prolili v několika dnech krve více než se jí prolilo ve španělských zápasech za celý rok. — Od té doby, co se zmocnili národního vedení v Olomouci vybarvení pokrokáři, jde český živel tamtéž ráčím pochodem. Před několika lety zakoupeny tam od Čechů dvě sladovny, které nyní prodány židům se strátou 600.000 K. Náš živel byl zakotven na Nové ulici v hotelu „U města Prahy.“ V Nové Ulici otevřena též škola, kterou navštěvovalo 158 dítek. Leč dům přišel do exekuce. Teprv tenkrát, když už bylo všecko marno, začal dr. Fischer vyjednávat s pozemkovou bankou. Hostinec koupen od Němců, tak že české divadlo a české spolky vyhozeny. — Moravská „Nová Mladá Haná“, za níž stojí pokrokoví profesori, vzdělává lid a „jednocuje“ národ vybraným způsobem. Proti českým katolíkům jsou tam tištěna slova: daruolapové, drozdí, flandáci, havrani, černá havěť, černé kutny, lhanutí orli, černí mlci, pavouci černí ze všech končin sehnání, pulci, upíři, vrány, žoldáři Říma atd. A teď se divte, proč čtenáři takových hrubostí zdvihoči jako obyvatelé Afriky! — Nejrozšířenějším listem pravého nevěrečného a liberálního zraje je francouzský „Matin.“ List ten ještě nedávno založil fond sto

tisíce fr. pro vřaduchoplavce. „Matin“ bojuje, jak se samo sebou rozumí, proti „klerikalismu“ a opakuje staré písničky o „tmářství“, „pověrách“ atd. Ale kdo pročte insertní strany tohoto listu, ten žasne. Hemž! se tu samé vykládačky karet, věštkyne atd. Tak na př.: „Majna Janu, královna věštkyň, jediná ve svých tajuplných silách, pomáhá ve všech případech, odstraňuje vše tušení atd.“ — „Mne. Alexandre uskutečňuje neočekávané věci.“ — „Věštkyne Milda ukazuje jistou cestu k podmaňování.“ — „Otec Mysterie neomylně prozradí budoucnost.“ A podobných jiných insertů, šifřích pověr, tiskne se v tomto listu celá spousta. U nás podobné nesmysly za plat v insertní části odporučají mladočeské „Národní Listy.“ Ovšem — kde mizí pravá víra, tam rozkládá do veliké šíře své temné perutě pověra. Nové se objevily pověrečné modlitbičky v Hoticích. Pokrokáři je vymysli a rozešli; pak hned dají do novia správu, jak prý klerikálové balamutí lid. Kdokoli takovou modlitbičku od anonymního zaslátelce obdrží, nechť ihned pátrá, který podvodník takové nesmysly šíří. Taci uličníci zalouží exemplárního potrestání.

„Reimlekové“ subvence. Zpráva, již jsme pod tímto titulem přejali, dlužno uvést na pravou míru. Jednalo se hlavně o společný turistický výlet do Švýcar; cestu si hradili jednotlivci (pp. Vinat, Morávek atd.) ze svého. Pan Šmidlík, který jest jednatelem zemské jednoty včelářů, byl vybídnut k studijní cestě od vlády. Vádce výpravy byl cis. rada Jozek, jemuž se měly hraditi výlohy, ale on je odmítl. A tak výprava se vykonala bez rolnických subvencí. Ty se dávají v značném počtu lidem jiným.

Veškeré

školní knihy

antikvární i nové
rádče vždy obdržíte v závodě

B. Melichara

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát
:: a závod hudební ::

v Hradci Králové.
Založeno roku 1808.
Seznamy posílají se zdarma a franko.

Hospodářská hlídka.

K otázce možnosti dovozu argentinského masa sděluje Vývozní spolek, Praha II., následující data, která širší veřejnost naší zajisté budou zajímati. Vývoz argentinského masa ve smrzlém stavu do Evropy dosáhl v letech 1906-9 kuseů 2,687 255 dobytka hověšího a 12,881,560 skopečů. V roce 1908 samotném reprezentovala suma vyvezeného do Evropy smrzlého masa 153 a půl miliona pesos ve slatě čili 614 milionů marek. Uvedené množství masa dodáno bylo stávkovými 10 společnostmi pro vývoz smrzlého masa; jich závodní kapitál obnáší 19,962 279 pesos ve slatě, t. j. 79,849 116 marek. V Londýně utvořila se právě nová velká společnost dopravní, která dává pro své účely stavěti nové velké parníky, jež budou dovážeti smrzlé argentinské maso s přístavu La-Plata na trhy anglické. Není pochyby, že při stávajícím nedostatku masa a citelném jeho stálém zdražování bude mítí jmenovaná společnost nejen dobré obchody, ale získá si i vděk anglického obecnstva. Snad i u nás mohla by palčivá otázka zdražování a nedostatku masa rozřešena býti podobným způsobem jako u praktických Angličanů — ovšem u nás celá ochrana, tam volná tržba!

Letešní vystěhovalectví do „Ameriky“ (Spoj. států) zase už vystupuje nad úroveň dvou předělých let, ale nedosahuje ještě horečky z roku 1907. Hlavní dva přístavy vystěhovalců z našich zemí: Brémy a Hamburk vyplavily letos za 7 měsíců 184,838 duší, vloni 159,683, předloni 53,848, v roce 1907 však 253,985. Podle amerického čítání (od půl roku do

pál roku) přišlo v r. 1907-8 691.901 vystěhovalců, v r. 1908-9 pak 654.875 vystěhovalců; zatímco sčítání za rok 1909-10 udává počet přibylých o něco málo menší počet vystěhovalců z roku 1908-7, kdy čísla jejich překročila už celý milion! Nebyli-li vloni jedni milion ještě dříve, dosáhne se ho asi od letošního 1. července do příštího 30. června, potrvá-li nestěnně vstoupání, jež teď je pozorováno. — Sousední Kanada má docela jiný příliv než Spojené státy. Kanada je jakoby druhou stanicí vystěhovaleckou. Spojené státy přijímají různorodou masu vystěhovalců z Evropy, přetvořují ji v sobě na Američany, a pak se své hojnosti popouští Kanadě. Kanada má pak už skoro sám čistě anglosaský příliv. Polovice všech přistěhovalců bývá ze Spojených států a skoro polovice z Anglie, jen docela malý zbytek přichází z různých krajů Evropy. Kanada rozměřila poslední léta 145-3 miliony akrů (58 mil. ha) plochu velkou jako Čechy a Šlesko dohromady a připravila ji jako „domoviny“ pro příští přistěhovalce. Kromě rozměřené už plochy zbývá ještě příhodné půdy k obsazení dosud nerozměřené 76 mil. ha (plocha Hallé), takže obojí plocha může umístiti na sobě na 3 miliony hospodářů, a každý z nich by měl po 50 hektarech půdy. Z oněch 145 mil. obsazeno „domovinami“ teprve 44 mil. akrů (17 1/2 mil. ha). K „přijemnostem“ nových osadníků zemědělských na pustých travnatých a lesních pláních Ameriky patří, že jak letos se jim opět stalo, každých deset let jednou shoří v požárech lesních a stepních celé osady docela až do země, často i s dobytčím a s lidmi a s celou krajinou vákol na sta a sta mil do daleka.

Chlévská mrva nebo strojená hnojiva k ozimům? O této otázce měl by uvažovati hospodář, než zapadne s přípravou půdy pro podzimní setí. Chlévská mrva chová jako nejcénnější součástku dusík. Ale všechny rostliny nejeví stejnou potřebu dusíku; některé vyžadují velkou dávku jiné opět malé množství této živiny. Není tedy hospodářské, hnojit-li rolník chlévskou mrvou k rostlinám, které nemohou drahý dusík plně zužitkovati. K tomu patří také ozimné žito a pšenice. Obilniny tyto nejen spotřebují méně dusíku, než okopaniny, ale také nesnesou nadbytek této živiny bez porušení jakosti, tak že účinkem čerstvého mrvení polehnou a poskytnou horšího zrna. Mnohem lépe svědčí jim druhá nebo třetí sra; čeho se půda na živinách nedostává, doplníme strojenými hnojivy. Kyselina fosforečná (superfosfát nebo Thomasova moučka) a draslík (kainit nebo 40%, sůl draselná) jsou základem hnojení k ozimům, dusíkem přihnojíme jen v malých dávkách dle potřeby, zejména ku posílení vzrůstu na jaře. Draslík a kyselina fosforečná jsou nezbytnou podmínkou zdravého a silného vývoje rostlin, dobrého přezimování a vysokých výnosů. Ovšem třeba uvážiti, že chlévská mrva má důležitý vliv na zlepšení mechanických vlastností půdy a na zvýšení činnosti bakteriální a proto je nezbytná tam, kde půda takové zlepšení potřebuje; jinak však je použití strojených hnojiv hospodárnější a ke docílení vyšších výnosů a lepší jakosti nezbytné.

Mech se stromů se odstranění karbolovým luhem. Do trávníce nad škopkem rozprostře se dá dřevěný popel nevymočený a vřelou vodou poleje. Tak získáme luh. Na 15 litrů takového luhu přimíchá se 25 dkgr. karbolové kyseliny a tekutina se povaří. Vlastním roztokem natíráme omšená místa, k čemuž se použije slaměné štětky. Mech sčerná a za několik dní docela zmizí.

Žlutá růže do poloh drsnějších se každá nehodí. Tak na př. krásná maršailka správně buď zmrzne nebo dobře-li přikryta, zadusí se a a do jara sčerná. Buď i hojně kvete jenom v teplejších krajích, kde se ráva dají. Do poloh vyšších, drsnějších hodí se žlutá růže Konrad Ferdinand Mayer a Soleil d'or, kteréž kvetou hojně a brzo.

Na krtice léčivě působí odvar lupenů ořešáku obecného či vlašského. Napadená místa se vyplachují vlažným odvarem ořešákovým a vředovitá místa obvažují odvaru navlhčenými tkánkami.

Něco pro nápravu. Vystříhejte z obyčejného bílého papíru písmena vašeho jména, která přilepte klibovatinou na jablka nebo také na brusky. Nechte papír přilepený až do uzrání ovoce. Až se tak stane, pak papír rozmačkáte a oklepněte. Vaše jméno bude na jablka velmi zřetelně vyznačeno.

Školský obzor.

Hajský omd katolické učitelky v „klerikalizovaném“ Rakousku. Jest známo, jak v okrese šambereckém si duplo učitelstvo pokrokářské proti konservativním. Dle příjatečné resoluce by obsazovali místa řídicích učitelů pokrokáři sami, tak že by katolický učitel byl předem odsouzen k doživotnímu živování. Ted prožívá rájové chvíle katolická učitelka Hoffmanová, která byla jmenována ředitelkou dívčí školy „Dobromily“ v Mor. Ostravě. Lže se o ní, že nemá kvalifikace. Prý jest „klerikální agitátorka.“

Ovšem volnomyšlenkářské slečny Fajfrové mohou agitovati proti zásadám křesťanským; na kvalifikaci takových žen se pokrokaři neptají. Zatím však slečna Hoffmanová dostala se za její vychovatelekou činnost v Kojetíně znamenitého vysvědčení a nejlepšího odporu. „Hanácký Kraj“ dne 2. září píše: „Demonstrace proti ní pořádané mají také své politické pozadí, neboť znemožněním jejího působení na Ostravsku troufají si pokrokaři dobýti vítězství za prohraný volební zápas na Ptiborsku a v enklavách. Mimo to štvací pokrokaři proti sl. Hoffmanové je zároveň i demonstrací pokrokového učitelstva proti autonomii místních školních rad, proti nimž pokrokové učitelstvo od olomouckého sjezdu r. 1906 je silně zaujato, a kdyby nakonec bylo přání spojených soc. dem. a pokrokovými měšťáky, dán jest tím důkaz, že místní školní rady považovány jsou za instituce naprosto zbytečné, neboť místní školní rada moravskoslezská sestavuje terno na obsazení ředitelky „Dobromily“ s úplným souhlasem projevila přání, aby místo toto sl. Hoffmanovou bylo obsazeno, ovšem po prezentaci zemské školní rady“. Docela se začalo hroziti školní stávkou dítek. Pokrokaři ve své zaslepenosti nevidí, do jaké propasti se vrhají. Co by nastalo, až by začali stávkovati katolíci proti vychovatelkám, kteří na schůzích proti katolictvu fanaticky štvou? Poser na zbraň dvojsečná!

Klástermá pensionát. Sami pokrokaři ve svých listech podali praktický návrh, jak by se stala „přelejvárna“ pro českou mládež zbytečnou. At prý jest dítě cvičeno v němčině od vychovatelů, kteří plyně a správně ovládají německou konversaci, aniž by mládež chtěla odnárodniti! Dobře. Proto právě také nechtě chybou, jestliže rodiče posílají své děti do klášterních pensionátů, kde není žádné zaujatosti proti české národnosti. Na př. pensionát Vortilek v České Skalici vyhovuje dobře i českým dětem. Když se proti němu před místními volbami protestovalo, sešlo se na veřejné schůzi katolíci přítomných pokrokařů, která dívka se v onom pensionátu odnárodnila. Odpověď bylo hluboké mlčení. At již se díváme na dosavadní vyučování němčině s kteréhokoli blediska, máme tu stálou zkušenost, že při stávajících poměrech se nenachází plyně německy mluviti mládež ani na školách měšťanských ani v gymnasiu nebo reálce. Proč? Poněvadž jest nutná konverzace častější. Rozumět německy a plyně mluviti tímž jazykem, v tom jest veliký rozdíl. Proto pensionát, v němž se konversuje převahou německy, není pro praktickou potřebu zbytečností. Vždyť četní evangelíci posílají své dcery k váli němčině i do útavě zahraničních.

Sociální besídka.

Soc. demokratická výchova dorostu. Redaktor prostějovského „Hlasu Lidu“ pan Bechyně píše v nedělním poděrátku „Hl. Lidu“ o své návštěvě v Přerově takto: „Vzal jsem ženu a děti a jel jsem do Přerova — Mají tam nádherný sad Michalov, a pak je tam Bečva. Dívám jsem se, jak kluci chytali ryby. Takový kluk je revolucionář, kašle na zákon i říčního hlídače. Chytá ryby a basta. Smí-li se to, či nie, po tom se neptá. — Povídal mi jeden: „Když přijde hlídač, utečeš pod most a je to. A když mne chytí — to je toho. Pustí mne a půjdu chytat znovu.“ — Výborně, milý hochu! Ted musíš ještě vzdorovat zákonům a řádům lidských potvor... Ted chytáš rybičky mimo zákon a mám tě za to rád!“ — Stále se tvrdí, že Přerov je město pokročilé a že je tam velmi mnoho pozoruhodného, a hle — sociálně-demokratický redaktor — tedy žádný zpátečník — nenalezl tam ničeho, co by bylo hodno povšimnutí, co by mu stálo za omočení jeho redaktorského péra, pouze kluk „revolucionář“, který „kašle“ na zákon a říčního hlídače, chytá rybičky mimo zákon, umí utéci před hlídačem pod most, z trestu si nic nedělá, ale jak ho pustí, chytá zas — takový zjev, to imponuje p. Bechynovi, to stojí přece za povšimnutí, o tom nutno obeznámiti všechny věrné soddruhy! Vždyť zákony a nařízení, honební řády atd., ty přece dělaly — „lidské potvory“!! — Tot tedy ta pravá soc.-demokratická výchova! Ale jak bude, až takový kluk začne plivati zcela důsledně i na stanovy soc. demokratické a uteče s poklady do Ameriky? Kde jsou moudří otcové „Času“, aby takovou výchovu po zásluze posoudili?

Veliký rozvoj Všeob. sdružení křesť. dělnictva na Moravě. Jen váli mít a na základě křesťanských zásad ději se divy! Lid pozná, že naše sociální zásady i v nejmodernější době dovedou nejúspěšnějším způsobem sjednávatí sociální rovnováhu beze všeho třídního štvání, které právě nyní nese tolik známek neupřímnosti. Na letošní valné hromadě Všeob. sdružení v Brně konstatován tento stav členstva: v I. třídě 18.000, v II. 3282, v III. 3342, ve IV. 158 a v V. 134 členů. Členů řádných 20.284, přispívajících 969. Na příspěvcích r. 1909 vybráno 99.955 K 99 h. Na úmrtích přispívajících přijato 14.151 K 24 h. Jména spolkové obnáší 191.240 K 49 h. V nemoci vyplaceno 37.376 K

76 h, v nezaměstnanosti 4003 K; podpory mimořádné obnášely 1239 K 8 h, cestovné a stěhovací 964 K 50 h, úmrtí 7.460 K. Na právní ochranu a poradu vydáno 1219 K 84 h. Na správní výdaje 9499 K 43 h. Ačkoli sdružení v roce 1909 učinilo po- rok obrovský, přece správní výdaje stouply proti roku 1908 pouze o 0.4 procent, tedy měrou zcela nepatrnou. Z toho zřejmo, že sdružení není výnosným podnikem pro úředníky a agitátory. Práce pro dělnictvo vykonává se většinou dílem zdarma. Zač jsou soc. demokratičtí agitátoři tučně placeni, to konají našinci nezištně z lásky k věci. Proto se těší důvěře a mají stále šiky čestnější. U nás v Čechách sice Všeob. sdružení křesť. dělnictva jest stále na postupu, ale práce neudrží svůj rozvojem stejný krok s Moravou. Co by se však dalo dělati, kdyby na všech stranách do práce zasáhli kněží! Několik lidí, kteří oběť sociální práci nezištně celé noci, nemůže všecko. Jest potřeba pracovati všude, rozmnožovati počet odboček, aby konečně v celém království byla hustá síť dělnických organizací. Právě doba přítomná jest velice příhodná k propagaci. A přece i v místech, kde jsou naše odbočky silné, celá tíže práce spočívá namnoze na bedrech samého dělnictva. Nevšimavost kněžstva v této příčině nelze ničím omluviti. Přiblíží-li kněz lhostejně, jak celá stá kollektaristická uchvacuje organizace rudá, bojující proti křesťanskému názoru světovému, pak sami protivníci se domnívají, že mu jsou náboženské zájmy věci vedlejší. Nuže k dílu pro dobro vrstev utiskovaných, které si posud zachovaly náboženského ducha nejvíce! Sv. Pavel konal nejpracnější cesty do končin říše římské, aby všecko Kristu získal. Apoštolé otcovsky se starali, aby křesťanským chudáům bylo poleveno v bídě. Nepřenecháváme tedy starost o chudáasy demagogům, kteří se tváří k dělnictvu přátelsky proto, aby si sami nacpali z dělnických mozolů kapsy!

První c. k. místodrž. konces.

hudební a pěvecký ústav

M. Nepeřeného

v Hradci Králové.

Nový školní rok počíná 1. září 1910.

Zápis denně

od 8 do 12 hod. dopol. a od 2 do 4 hod. odp. v místnostech ústavu, Dlouhá ulice č. 200. proti městskému divadlu.

Vyučovací předměty:

Zpěv, piano, housle a violoncello. Všichni žáci přidržování jsou k hudbě sborové orchestr. a hlavně k hudbě komorní.

M. Nepeřený,

varhaník při katedrále a státní zkušený učitel hudby.

V Adalbertinu

od soboty dne 10. do neděle 18. září

THE UNION BIOGRAF

prvotřídní podnik.

Denně v 8 hod. večer velké představení, v neděli a svátek 2 předst., ve 4 hod. odpol. (ku kterému předst. jest program pečlivě sestaven) a v 8 h. večer.

Denně nový senzáční program.

Jediné tohoto druhu.

Obrazy vrhají se na stříbrnou překlenutou plochu, čímž se docílí nedeštělné čistoty a plnosti v obrazech.

Novinka.

Snímky král. města Prahy a okolí. — Soutěž římsko-řeckých výtahů v měs. červenci v Praze, při kterých zápasí světový zápasník :-

Jos. Šmejkal z Prahy.

Těž jiné nejnovější časové snímky.

O hojnou příchť prosí

Frant. Blažek, maj. podniku.

Přesvědčte se, kněžské koláry :: **Stanislav Jirásek,**
 že nejlepší
 Objeďte se obratem vytisknutí!
 proci i celuloidevé, náprsenky, bity, oingulum atd. dostati lze jedině u fy
 „ Hradec Králové 136. „

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.
přijímá
vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
 " 4 1/4 % " s 30denní výpovědí
 " 4 3/4 % " s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
 prodává a kupuje
cenné papíry. Z venkova možno činiti
 vklady *složitými listy* pošt. spořitelny, které
 zašlou se na požádání. — Záložna pod-
 léhá *roční revizi* Jednoty záložen.

Mešní vína!

Nejddůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: *Lissánská, uherská a rakovská*
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vinem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Žádejte obšírné cenníky.

Josef Míkulec
v Hradci Král. č. 241.
(naproti reálce)
odborný závod pro
kostelní práce
doporučuje se uctivěška provedení veškerých
pozlacovačských
a řezbářských prací
na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgických
předpisů, v solid. provedení a mírné ceně
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zviditelá z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Užite, prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Velejemně látky na taláry.
Též na splátky bez zvýšení cen!

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si dopo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáře, nádoby, patenky, paciálky,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisám
církevním vyhovějící. Staré předměty
opravuje v původní intencí a
v ohni zlátí a stříbí nebo proti doplatku
za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výrobky zasílá na u-
kázku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Prdes ráno**

**Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metalské
prstýny, tabatěrky, jideální náčiní ze stříbra pravého
i čináckého vždy na skladě.****

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
posel a ošeleur
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 10. n.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovevého náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrazkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovné se vyprošuje.

H. RICHTER,
pohřební ústav
: a zasílatelství :
Hradec Králové.

Přesídlení!
 Sklady
 fy **K. V. Skuherský**
 v **Král. Hradci**
nyní jen v továrně.
 Násladem stěhování ceny značně snížené.

Všeob. úvěrní společnost
 zapsané společenstvo s ručením omezeným
 v **Hradci Králové,**
 :: (proti Graudhotelu) ::
 přijímá vklady na knížky
 za **4 1/4 % až 5 %**
 úrok a to dle výpovědi.
 Složil listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevněji. :

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovnímu
venstvu u sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování
oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,
zlacení písma a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

Určitě zkuste k jarní a letní sezóně nejlepši **Klatovské prádlo** od fy **Stanislav Jirásek, 136.**
 Tovární sklad lánečného a bavl. zboží! Výbavy pro nověstý!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 37.

Štítný a Hus.

Několik úvah povahopisných.

III.

(12) Štítný sám rozděljuje své spisy na ty, jež psal „z své hlavy klada“ a na jiné, jež jinde hotové našel. I v těchto je však mnoho jeho vlastního, neboť překládá velmi volně, samostatně si vybírá, co se mu zdá vhodné a přikládá své myšlenky a příklady.

Když v letech čtyřicátých XIX. století objeveny byly „Reči besední“ ve svém druhém (Budišluském) zpracování, překvapily svým filosofickým rázem J. J. Hanuš v „Rozboru filosofie Tomy ze Štítného“ vidí v nich jakous slovanskou obměnu scholastiky. Praví Hanuš v úvodu na str. 16: „Ležící ve spisech Štítného větší bohatství zárodkův různého přemítání nežli vůbec ještě uznáno. Citím se přesvědčen, že filosofie křesťanská mezi národy slovanskými nikdež v tak jemném rouše a v tak národním duchu se nebyla vyjevila jako ji před očima máme ve spisech rytíře ze Štítného. Chováť ovšem i literatura slovanská v sobě důkladnější toho druhu spisy, avšak i scholastičtější, chová v sobě učenější, avšak i méně národní. Než tak prostoděšně, tak různě, tak národně a vroucně křesťanský neváne nikdež duch středních věkův jako v rukopisech Štítného.“

František Čapr v Musejniku r. 1847 hledá původnost Štítného v rozboru krásy, v němž vidí prvky estetiky formální a srovnává Štítného až i s Herbartem. Totéž míní o Štítném J. Dastich v pojednáních král. české společnosti nauk z r. 1862. Dr. Jos. Durdík nazývá Štítného praotcem filosofie české ve stejnojmenném spisku z r. 1879.

Než u Štítného jest původní i forma v nejdířším slova smysle. Vzáv si za úkol přehledně poučiti o věcech křesťanských, dovedl z toho, co sám slyšel a četl, vybrati vhodné a vsaditi to v originální rámec. „Reči besední“ jsou takový formálně samostatný přehled o filosofii opřené věrouky a všeobecné morálky v pěkné formě rozmluvy, ve sborníci obratným rámcem několika traktátů dovede podat co možná úplnou morálku speciální od křtu rodinného celou společností lidskou od krále až po krčmáře a kostkáře. Původní je v rámci tom i těsná aplikace na soudobé poměry, jež z jeho spisů činí pokladnici pro kulturní historii. (Ottův sl. nauč. díl XXIV. s. 800.)

Mimo to Štítný psal všechny své spisy čistinou vsorné čistoty jazykové, takže ve Štítném má literatura česká prvního jazykového klasika. Kdežto Štítný obsahově i formálně jest originální, zcela původní, takže právem možno jej řaditi k největším filosofům nejen slovanským, ale křesťanským vůbec, jest Hus pouhým napodobitelem a tlumočnickem anglického „reformátora“ Jana Viklefa. Srovnáme-li na př. jen odečtené články Husovy s články Viklefovými, seznáme, že si jsou v mnohém velmi podobny. 30. Husův a 15. Viklefov jsou úplně stejné, 20. Husův a 8. Viklefov jsou velmi podobné a rovněž třeba říci o celém učení obou. Hus čerpal bludy své z Viklefa, ale nešel tak daleko; také Husův spis o církvi není původní, nýbrž jsou to zkrácené dva spisy Viklefovy: De Ecclesia (O církvi) a De potestate Papae (O moci papežově). Viklef byl Husovi vzorem, proto měl Hus kázání za nejdůležitější činnost kněze jako Viklef; a až sám měl značné příjmy jako Viklef, doporučil duchovenstvu chudobu jako Viklef. (Dr. Frt. Šalo: Učení M. Jana Husa a. 57—58)

Štítný zaujímá významné místo v českém hnutí náboženském. Příkladem Milíčovým povzbuzen k práci o nápravě svých krajanů, je přesvědčen, že tak učiní nejlépe, bude-li mostem mezi universitou pyšnou ve svých právech a učenosti a mezi lidem. Nečiní tak živým slovem, ale svým vzácným perem. Píše sice své některé spisy ve formě rozhovoru mezi otcem a dětmi, přede vším tedy pro své děti, ale zřejmě Štítný měl úmysl psáti pro všechny příslušníky národa svého, pro všechny, komu jeho knihy k rukám přijdou. Tak na př. tu dobou oblíbené Zjevení sv. Brigity zpracovává k žádosti své deery Aněšky a podle prvního vzdělání uhlazuje a zpracovává pro širší vrstvy.

R. 1400 sbírá Štítný své drobné spisy, protože se mnohým líbily, ne již pro své děti, nýbrž pro širší obecenstvo. Dílo to je známo jako „Knihy naučení křesťanského“. Štítný jest prvním lidovým popularisátorem vědní universitního. Ale Štítný stává se ne tak kazatelem — jako spíše učitelem. Svůj vážný křesťanský nábor světový chce vtisknouti i jiným. Haní, co hany zasluhuje, ale dovede i pochváliti, co dobré. Vykládá o víře, naději a milosti, o stavu panenském, vdovském a manšalském, o povinnostech hospodáře, hospodyně a čeledí, srovnává kůry zemědělské se stavy lidovými, aby

měl příležitost každému stavu připomenouti, co mu činiti a čím se proviňuje. V „Ostenci (ostau) svědomí“ učí, jak jíti k dokonalosti a konečně vykládá o svátostech jako prostředcích očištění od hříchu, objímaje tak celou lidskou společnost ve všech vztazích ve své poučení. Každý stav i se svými přednostmi a zvláštnostmi má místo v křesťanské společnosti, jen když povinnosti své koná a hříchu se střeže. Dle Štítného hlavně pýcha, lakomství a smilstvo jsou vinny neblahým stavem společnosti.

Štítný píše také o kněžích a mniších a upozorňuje na to, co při stavích těch není správného. Ohraňuje se stále, že jen o špatných mniších a mniškách píše, upozorňuje na to, jak svět vnikl do klášterů a zvláště lakomství proti chudobě řeholí našim v nich kvete, a není-li odpůrcem tehdejších klášterů zásadním, neradí přece za dokonalosti křesťanskou vstupovati do kláštera. I smutný stav tehdejšího kněžstva leckterou statí jeho proniká, ale tu je ještě umírněnější než při mniších; „Je-li kněz zlý, sobě je zlý, sám, kdo jeho prostřednictvím potřebují, je dobrý.“

Umírněnost jeho v tom směru jde ke sklonku jeho života tak daleko, že i v díle papežem achváleném, ve „Zjevení sv. Brigitty“ mluví a vynechává místa ostře namířená proti tehdejšímu kněžstvu a papežství.

Hus také pokládá se za reformátora tehdejších neblahých poměrů ve společnosti i v církvi, ale jeho činnost jako kazatele i jako spisovatele přinesla národu českému ne nápravu a lepší budoucnost, ale veliké neštěstí a pohromu, z níž dosud se nevzpamatoval. Hus svým bludným učením o církvi jako o sboru předurčených činí ji neviditelnou a nikdo by nevěděl, zdali k ní náleží; toho nemohl věděti ani Hus, poněvadž sám učí, že nikdo nemůže jistě o sobě tvrditi, že jest předurčen; proto jakým právem chtěl církev reformovati? „Církev dle některých“, praví Hus (ve Výkladu víry), „znamená kostel, dle jiných papeže, dle jiných kardinály s papežem, nebo veškeré duchovenstvo nebo veškeré křesťanstvo; ale tyto všechny výklady jsou prý nesprávné; an věřiti máme, že ne kamení, ani dříví krásné tesaře, ani toliko papež s kardinály neb všechno žákostvo (duchovenstvo), ale všichni vyvolení nyní a dříve i budoucí jsou církev svatá obecná.“ Dále dokládá se sv. Augustinem: „Věděti máme, že církev věřiti, ale ne v církev věřiti máme; neb církev není Bůh, ale dům Boží“ (Erben I. díl, s. 24—26).

Hus učil, že hříchem ztrácí člověk i víru; mnil ovšem víru živou, která působí láskou, kterou on jedinou měl za víru pravou. Učil, že papežství (t. j. že římský biskup má nejvyšší moc nade všemi biskupy) má počátek od císaře Konstantina, který biskupu Silvestrovi dal veliký poklad, a aby bohatství odpovídalo také jméno, nařídil, aby ho všichni nazývali papežem. Hus popírá, že primát římského papeže jest původu Božského, jakkoli sám měl pino dokladů historických před očima, že již dávno před Silvestrem byl uznáván primát biskupa římského.

O představených církve píše Hus (ve spisu o církvi K. 15, str. 282 n.): „Je-li praelat pyšným, smilným, lakomým, netrpělivým, jestli ovci nepase, nýbrž utiskuje a rozhání, jak by nebyl Antikristem!“

„Poslušnost církevní“ dle Hus (kap. 17, s. 290 n.) „jest poslušnost dle vynálezu kněží církve, nemáje výslovného rozkazu Písma.“

Husovi bylo několikrát zakázáno kázati a posvátné úkony konati, ale on neuposlechl, proto žádali doktoři theologie, aby proti němu zakročili úřadové svěští; a tyto doktory nazývá Hus horšími nežli byli fariseové a zákoníci, ač ani Kristus Pán nevyhýbal se soudu světskému; dostavil se před hříšné farisee a vysoké kněze, ano i před pohana Piláta. Hus sám žádal pánů světských, aby zakročili proti kněžím, kteří v době interdiktů nekonalí služeb Božích. Každý uzná, že kdyby dle Husa jednali všichni lidé, byla by společnost lidská podvrácena ve svých základech. (Pokrač.)

Věda a umění.

Jaderné právníkové dílo. Nutno našim kruhům sdělit, že právě vydané velké dílo Dr. Antonína Brychty „O jméni církevním a jeho správě“ jest tou dobou jediným dílem svého druhu v Rakousku. Nadějeme se, že vzbudí čilý ohlas i v tisku cizojazyčném. Není potřebí již vyhledávati roztroušené úvahy církevně-právníkové po různých starších a novějších časopisech, jež k tomu obora hledí. Jakkoli dílo to obsahuje (s obsahem a věcným ukazovatelem) 655 stran, přece přihlíženo k tomu, aby potřebná vědomost byla podána formou co nejstručnější, aby vývody tam u-

ložené sloužily co nejlépe praktické potřebě. Tudíž žádná zbytečná rozvláčenost! Jinak by bývalo dílo vzrostlo nejméně do rozměru dvojnásobného. Z té příčiny také pod čarou nacházíme plno pokynů pro ty, kteří by se chtěli tématy příslušnými obrátiti šife. Tak si vysvětlíme, že drobné tištěné poznámky pod čarou zaujmají v knize celkem daleko více místa, než hlavní soustavný text, v němž uloženy myšlenky nejdůležitější. Patrně, jak se jednalo slovnatému autorovi o důkladnou přehlednost. Konečně máme v rukou jednolitý přehled o pravidlech správy jméni zádušního a nadačního. Autor v úvodu praví: „Třeba vážné i zdatné hájiti, co po bouřlivých převratech a žulných událostech dob dřívějších z majetku církve se ještě zachovalo, nemá-li církev nových žalostných ztrát na svém, již tak skrovném majetku doznati a ve svém působení ještě více ochromena býti. Z té příčiny probrány byly jednotlivé these této práce, pokud možno, přehledně a s řaděnými důkazy v jednotlivé stručné body, by dovození bylo průkaznější a v myslí více utkvělo...“

Pohromy, jméni církevní za rozličných dob stihnuvší, jimiž byla církev o sváj i slavnými smouvami zaručený majetek oloupěna, ve svém působení nemálo ochromena a v nedůstojnou závislost na státní moci (caesaro-papismus) uvržena, dořčeny dle nejvážnějších pramenů poněkud obšírněji, ježto zavilí odpůrci — zaujmající úskočné stanovisko středověku, kdy vláda církve značným majetkem — nepřestávají tendenčně o „báječné velikém jméni církve“ deklamovati, jen aby nesoudné davy oklamali, na bezcestíavedli a od církve odvrátili. Všechna slova. Dodáváme k tomu, že ve chvílích, kdy byla církev oloupěna, nastávala trapná odvislost hmotná, která piodila přirozeně i tuhou závislost mravní na patronech, na státu a pod. Zakusila to příšerně církev husitská, kdy si zaboraní kollátory dělali s kalíšným duchovenstvem, co se jim líbilo. A církev naše? Vytkla si za úkol vznešené ideály kulturní a sociální. Vědouc pak, že Bůh zbytečných zázraků nečiní a že by bylo opovržlivým spolehem na milost Boží čekati s rukou nečinnou pouze na to, co bezprostředně bude dáno sbůry, shromáždžovala hmotné prostředky k realizaci svých plánů. A tak vzrůstaly nádherné chrámy, množily se stkvostné sochy, obrazy, cenné knihy, zakládány četné školy nižší i university, kvetl církevní zpěv. Když zaburácela v naší zemi bouře husitská, universita byla okradena, dóm Svatovítský pak podnes není dostaven. Doba josefinská sebrala církvi velmi mnoho; v klášterech, kde kvetly vědy, kde byla významná musea, usazení vojáci, nastavený bajonet. Militarismus, jehož ve XIV. století v Cechách nebylo, nasýtl se a ztuchel jménem církevním; vzdělávání, jež uděleno dříve v značné míře zdarma, musel se draho platiti atd. Nyní Vatikán stará se o to, aby zveleben byl chorální zpěv. Kdyby byl dostatek peněz k placení obratných pěvců, nastala by reforma zpěvu církevního rázem v celé zemi. Takto však jest kár odkázán na milost i nemilost ochotníků, jimž z valné části poměry hmotné ani nedovolují důkladně ze zdokonaliti. A tak Sisýřův balvan těžce se posouvá do výše. Na mnohých místech kostely chátrající z nedostatku peněz osudobovány podprůměrnými živnostníky, ačkoli by chrám zasloužil větší umělecké pietě než divadlo. Než na některých místech dojde k restauraci kostela nebo fary, jde se několik let cestou křížovou. Má-li se vydati větší obranné dílo vědecké, zakrývá se buď autor neb nakladatel, protože se nedostává přiměřených prostředků. Mají-li se zříditi někde nové varhany, sbírá se na ně šest až sedm let. A kdyby nyní byl kněz svým hmotným postavením odkázán na milost a nemilost kollátory, byl by namnoze spontánním nebožákem, přinuceným jednati dle vůle liberálů. Proto otázka jméni církevního úzce souvisí se svobodou, svéprávností a kulturním pokrokem církve. Z té příčiny každý kněz by měl dílo Brychtovo netoliko přečísti, ale důkladně prostudovati. Neznalostí některých zákonů utrpěly se škody veliké. Dovidáme se, že kniha jest čítána za 11 K. Kdo si ji přeje, nechť se obrátí přímo na autora; adresa: Dr. Ant. Brychta, kanovník-strážce kapitoly Svatého Ducha v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Nejdp. biskup Münster-ský Heřman Dingelstad zasluhuje veškeré chvály, že se o naše krajany, Čechy katolíky jako pravý apoštol Kristův stará. Čítá diecése Münster-ská na 15.000 Čechů, kteří buď jako horníci buď jako dělníci v tamních železných hutích jsou roztroušeni. Aby v moři sociální demokracie, k níž námečti dělníci se z většiny dílu přinášají, svou víru katolickou Čechové nezatratili, povolal nejdp. biskup Münster-ský do své diecése našeho rodáka a horlivého kněze dp. J. Voňavku, který nedávno mezi Čechy tamními pracuje, vykonáváje mezi nimi práce misijní. Než na tom není dosti; maoní tamní kněží z lásky ku katolíkům Čechům na pobídka

svého biskupa naučili se už české řeči a jsou před-
sedy spolků českých katolických. Tak dp. Jindř.
Theisselmann, jenž jest kaplanem v Obermarxlohn,
kdež jest na 2000 Čechů, založil mezi nimi spo-
lek „Sv. Václav“, přednáší v něm česky a stará
se o spolek ten jako pravý otec; v místě Bott-
ropu jest též větší osada Čechů katolických, blavně
z Moravy pocházejících a má spolek katolický,
jenž čítá přes 500 členů. V Suderwichu, v Hoch-
beidě, v Mörau a jinde jest českých katolíků u-
sedlých více než 1000 a aby se jim dostalo do-
brodiní českých bohoslužeb v kostele a dítkám
jejich vyučování sv. náboženství v řeči mateřské,
poslal nejdp. biskup Münsterký letos do Čech
novověcence a theology svoje, aby se zde naučili
řeči našich krajanů. Z příčiny té trávili v praem.
klášterě v Zelivě celé prázdniny novověcence vp.
Robert Zumloh a bohoslovec Bedřich Racsfeld,
v praem. klášterě v Nové Říši na Moravě novo-
věcence vp. Bernard Birkenfeld a bohoslovec Vi-
lém Sendermann. Pobyt a stravu zdarma poskytl
jmenovaným pánům p. t. opatové dotyčných klá-
šterů; dostatečnou odměnou jest jim vědomí, že
aspoň tímto způsobem mohou přispěti k zachránění
sv. víry mezi rodáky svými, rostroušenými v roz-
ličných zemích velikého Německa. Nemáme vře-
lejšího přání, než aby nejdp. biskupové rakouští
v německých zemích aspoň tolik péče věnovali
svým diecézám národnosti české, jako to činí
v Říši Německé pro naše rodáky nejdp. biskup
Münsterký Herman Dingelstad.

Z kuchyně moderní vědy. Jsa expe-
rimentace, zkušenost, žádná slepá důvěra k těm,
kteří již něco vědeckého vydali! Všecko nutno
zkoumat, kontrolovat, vlastním okem, eventuálně
sluchem, hmatem posoudit! Nevěřiti bajkám! Tak
si představuji skutečnou vědu pokroky, jak as-
poň sami tvrdí. A zatím nikdo tak lehce nedávě-
tuje neodůvodněným výmyslům a střetům do-
hadů, jako tyto patroni vědy. Malou ukázkou.
„Pokrokové listy“ v 36. čísle píše: „Není dle
biologického bez podnětu: souhrn podnětů (kte-
rých?) jest motivem života, jenž jest jedinou (!)
složitou na ně odpovědí. Bez podnětu nebylo by
ani jediného zjevu životního (to jsme posud, u-
čenče, nevěděli!), a člověk, nejev se nijakým po-
chodem biologickým, byl by mrtev (s dovolením,
mohl by vůbec pak bez pochodu biologického,
životního aspoň jako mrtvola existovat?). Smrt
naše jest smrtí jen zdánlivou, poněvadž hmota a
sila se nikdy nestráčí. Ona přechází v ohromnou
přírodu a z ní vychází člověk. (Tedy i tu duši,
život dědí po jiném? Naposledy tedy budhistické
stěhování duší bude taky prohlášeno za článek
vědy. Který učenec vám experimentálně dokázal,
že síla, t. j. duše přechází v přírodu a že se na
zeměkouli oestráčí?) Hmota jest věčná a živa,
jen že nalézá se v přírodě v různých stupni zkom-
plikovanosti. (Filosofie, vážně se zamyslete, zdaž
může býti věčné to, co se každou chvíli mění?
Věčnost nesignaluje dobu tisíce ani miliardy let.
Jest to pojem, který se vlastně pojmu času vy-
myšlí. A ty změny ve hmotě byly nekonečné?
Nikdy nebyla změna — první? A byla-li, stala
se v čase, nikoliv od věčnosti.) Má-li tvořiti živé
tělo a třeba nejprimitivnější jeho součástku, pro-
toplasmu, musí být již velice komplikovaná. (Jak
komplikovaná? Vyskumali snad učenec, jakou
komplikaci hmoty povstává život? Tu by lehce
mohli chemickým procesem sami živé bytosti vy-
volávat.) Říkají, že protoplazma klade hranici
mezi hmotou a životem, hmota jest mrtva a pro-
toplazma živa. Ne tak. I kámen jest živ, ale svým
způsobem. (Ale jakým?) Život a hmota oba jsou
a to bez věků (!) a na věky. (Jak daleko ten
experimentální filosof vidí vpřed i do zadu!) Není
v nich počátku ani konce. (Tot se ví, že tohle
všecko už ten pokrokový experimentální proskou-
mal jako násobilku.) Všechno ve vesmíru povstalo
z prahmoty, která tu byla věčně v prostoru. A
už i to slovo „povstalo“ jest nesprávné, neboť po
lidovém způsobu je mluveno a znáti počátek, ale
toho nebylo. Jsou jen fáze, praživot je věčný.
(Tak! Tedy sama mrtvá hmota si najednou vspo-
mněla utvořiti život. A utvořila tak nádherný
krásy přírodní, nad nímž nic lepšího vymyslet
nedovedou přední moderní umělci; slovně sochař
francouzský sám řekl, že umělci přírodu nepřed-
stihnou, že se naopak musejí učiti pravidlům u-
mění od ní. Kdo jen dal první strk, první po-
pud k tomu tolik účelnému pohybu prahmoty?
Proč hmota sama nyní netvoří samovolně podobné
zásky? Rozděluje přírodu dualisticky (totiž
jeounce přesvědčení o duši v těle), věčně iguora-
bimus (nebudeme vědět). Jsa monisticky (názo-
rem o živé hmotě bez duše) oavětlíme jednou vše,
jsa že monismem vitality (životnosti). Pak pocho-
píme, že už dnes byly mosty z planety na pla-
netu tak, jako člověk je potomkem ryby ve vze-
stupné řadě živočišných tříd. A hle, máže si ryba
myslet, že by někdy vyšla z vody? A další dif-
ferenciací přijde doba, že bude ryba chápat víc,
a jestliže se dnes vede spór o jedinou buňku py-
ramidální, kterou tam viděli jako důkaz rudimen-
tu (základního rybní, počátku) kory moskové, tedy
přijde doba a nebude ryba dnešní rybnou.“ Tak
tedy dovede předpovídati moderní „učenec“, kte-
rý se snaží předpovídati po odpravené vědě Haeck-
lově. Proč už nyní ti osvícenci se nestarají o
mládež a kapry víc? Proč se jim nepodaří aspi-

řiti proces v té době, kdy dresirovaná zvířata
provádějí velice kumšty? Chudák ryba je srovná-
tak chytrá jako před tisíci lety. Jeden odhadce
vyslovil „objev“, že člověk povstal z orangutana
nebo z gorily. Teď zase slyšíme, že z ryby. Ale
ani nejbližší gorily se nedají po lidsku civi-
lisovat, i kdybychom to zkoušeli s deseti genera-
cemi. Kéž se šťastně Haecklov stoupence dočká
doby, kdy ryby začnou pořádati sociální a poli-
tické schůze! A ty mosty z planety na planetu
by měl také dřív trochu prozkoumat, než začne
mluviti o — ničem, o věci, jejíž existence není
nikým dokázána. A tohle má býti moderní experi-
mentální věda! Takovými „poznatky“ krmit mo-
derní nepřítel církve prostomyslné duše. Takov-
ými bájemí chtějí zahladiti a nahraditi jasné, u-
těšené zjevení největšího učitele světa Krista
Ježíše!

Návrat k církvi velkého básníka.
Když vydal portugalský básník Leal Gomer po-
čátkem srpna otevřený list, jímž zatracuje všechny
urážky Krista a církve, nastalo veliké vzrušení.
Básník (nyní 62letý) ve svém listě praví: „Ode
dneška jest dráha moje předepsána. Budu se sa-
stávat vždy napadeného slova Kristova a jeho
stoupence. S touž upřímností, s níž jsem dosud
tyto vznešené idee potíral, budu nyní za ně bo-
jovati a bylo by mým největším štěstím, kdybych
za ně ve středu pronásledovaných a poražených
jako mušedník mohl amfiti, až snad v tomto pro-
kletém boji dnešním spravedliví podlehnou.“ —
S lety roste rozum, vážná rozvaha. Schiller byl
z počátku nehorlivějším čteníkem antiky, později
však si povzdychl tužbou, aby se uměl dobře po-
modlit. A jako ovisený stavec v plné svědectví
duševní napsal svou nejkrásnější básně „Píseň o
zvonu“, která velmi významně tlumočí názor kře-
stanský. Francouzský znamenitý básník François
Coppé po dlouholetém radikálním přelnu vřele
k církvi, kterou druhdy zlehčoval a napsal upří-
mnou knihu o svém kajícím návratu k církvi. Za-
stával se utiskovaných katolíků francouzských zmu-
žile do posledního dechu. Písmo, kteří nemají
širšího duševního rozhledu, ovšem hledají v ne-
plodném boucharoství slávu dále.

Zase malost náboženství. Pokrokové
moravské „Zájmy“ napsaly: „Nynější lékař ru-
ského episkopátu Tolstého dr. Makovický jednou
byl v Turč. Martině na slavnosti, kde mluvil (ja-
kysi) kněz oster proti příteli dra Makovického,
proti prof. Masarykovi. A vítě, co udělal Makov-
ický? To, co Kristus nešťastnému Jidášovi. Vstal,
šel a objal ho a políbil!“ (!!)

Obrana vlasti ve Francii spočívá
v rukou velice nespolehlivých. Nikde tak často
celé oddíly vojska nevypovídají poslušnost jako
právě v zemi „volnosti a bratrství.“ Ministrům
naskakuje buň každé při pomýšlení, jaké scény by
se odehrály ve vojsku v případě větší války. Proto
tohoto roku rozhodnuto, aby se užilo k vojenské
službě také černochů ze západní Afriky. Už za-
počato a výevikem. Nyní se nalebá na to, aby
černé bataliony byly povolány do Evropy hlavně
do Paříže — k obraně republiky. Podivná situace!
Císl černochů mají projevit v obraně evropské
Francie větší horlivost a zdatnost než přechvalení,
domorodí obránci republiky. Degenerace postra-
šila váděl kraby velice. „Nejvypádelší, nejnevědo-
mělejší lidé“, hotoví synové Heliovi klesají úna-
vou a chtějí čerpati nové síly z národů divo-
ských. Spartané za květu svého státu říkali, že
nejlepší hradbou Sparty jsou její statní obyvatelé.
Proto Sparta nebyla ani obehnaná hradbami. Fran-
cie však již přestává mít důvěru i v pevnostní
a lodní děla po chatrnou hradbu živou.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ÚROKUJE VKLADY DLE VÝPOVĚDI

4 1/2, 4 1/4, a 4 1/8 %.

Školský obzor.

Ředitelství o. k. zkušební komise
pro školy obecné a měšťanské v Hradci
Králové přijímá odpovědi ke zkouškám učitel-
ské způsobilosti pro období listopadové 1910 nej-
déle do 15. října 1910. K žádostem později do-
šlým se nepřihlédne.

Horažďovice. Dne 1. srpna konala se tu
za předsednictví J. M. nejdp. biskupa Mgra Jos.
Hálky volba generální představené v kongregaci
Školských Sester d. N. D. mateřnice Horažďovic-
kého, na místo zemřelé v měsíci červnu t. r. cti-
hodné matky M. Cyrilly Maršákové. Zvolena byla
jednou volbou bezmála jedéohlasně jedna ze
čtyř posavadních asistentek, Marie Gerarda Něm-
cová. Nová generální představená narodila se
v Obořelicích na Moravě (na Haně), čtá svého
věku 48 let, jest státně zkoušená učitelka pro o-
becné školy české i německé a vyučovala delší
čas na školách českých i německých. Svoje stu-

dia i všechny skromky konala s vynecháním, za
mnohaletou praktickou službu školní dostalo se jí
vždy plné pochvaly od řádě školních. Dle vyni-
kajících schopností, důkladných vědomostí učitel-
ských a vychovatelských, dle bohatých skúse-
ností, kterých nabyla v důležitých klášterních ú-
řadech postupně ji svěřovaných a dle náležitěho
karakteru vychovatelky této lze očekávati najisto,
že bude zdárně spravovati kongregaci, po vlastech
československých valně rozšířenou a všeobecně vá-
ženou. Také volba nových asistentek a funkcio-
nářek vykonána téměř jednohlasně. Skutečnost
tuto vyhlásil nejdp. biskup srdečnými slovy za
svědectví, že svornost a vzájemná láska více
členy této pečlivě pracující kongregace, která se
tolik zasloužila bez hluku a fanfár o výchovu mlá-
deže. — Nové cti a matce a jejím zvoleným cti-
hodným družkám v úřadě správčinském voláme
seřečné: Na mnohá, blažená léta!

Objednejte si

výtěný kalendář kapesní na rok 1911

„Křesťanský Organisátor“.

■ ■ ■

V krásné úpravě plátně vazbě za velice
nízkou cenu budete mít po celý rok pěknou pomůcku.
Pro jednotlivce v organizačních pracích nespostráda-
telny. Výtěné články zaslaných pracovníků zaslu-
hují čestného odbytu tohoto kalendáře. Kalendář ob-
sahuje podobizny J. Excellence Dr. J. Doubravy,
předních pracovníků katol. vřdp. kanovníka Dr. Šulce
a rektora bisk. sem. Dr. Fr. Reyla, články vřdp. Dr.
Fr. Šulce, Dr. Fr. Reyla, P. M. Vohavky, p. red. Šapky,
p. Hetflejša, p. Hradeckého atd.

Cena pouze 70 hal.

při hromadných objednávkách frankovaně.

Jednotlivý exemplář 90 hal. franko.

Velký obraz nástěnný sv. Otce Pia X. aneb sem-
p. biskupa Bryncha odběratelům kalendáře, dokud
zásoba stáží, po 10 hal.

Objednávky přijímá Josef Polák, Hradee Králové,
Adalbertinum aneb redakce t. l.

Doufáme, že tento vážený kalendář obetarájí si
vřichni naši křesť. sociální a katolické spolky
a svým zájmu a tento náš kapesní kalendář budou plně
rozšiřovati.

Sociální besídka.

Znamení času ve Francii. Pokud byl
rudý Briand poslancem, lichotil se v přízeň
širých mass horlivými řeči o všeobecné
stávoe, o přímé násilné akci, o nutné sabotáži.
Teď už takových temperamentních řečí nespo-
třebuje, protože dosáhl osobního zisku, pro
který se sebe chrtil revoluční slova. Vyšplhal
se totiž po hřbetech demokratických ku křeslu
ministrského předsedy. A v tomto úřadě
z časti proto, aby se udržel a z časti z té
příčiny, aby pokojnější lidé před jakobinskými
fanatiky nemusili prohati z Francie se strachem
jako z afrických lešů, musí chystati zákon a
ochranu svobody práce. Vydává výnos, dle
něhož policie a sondy mají energicky vystu-
povati proti syarikovaným (organizovaným)
dělníkům, kteří se proviní obmezováním svo-
body práce. Tak prakticky samy vládní kraby
dokazují, že se svrácenou svobodou není k vy-
držení. Přes to ovšem i vládní kraby dál budo a
smekati před památkou Ferrerovou. Dělník,
který se ve všem neřídil dle despotického ko-
manda štváče, který nechtěl nechati rodinu
hladovět a majetek bližního rozbítet, skasil
jako psance. A tak musilo dojiti nutně v zájmu
aspoň snesitelného sociálního řádu k částečné
reakci.

Který stát jest nejbohatší? Sám fran-
couzský poslanec Jules Roche vyvrací náhled,
že jest Francie kapitálově nejbohatší zemí.
V Anglii na př. obnášel r. 1901 důchod z rent
3782, r. 1906 4946 mil. V Anglii tedy vzrůst 1064 mil.,
za to ve Francii pouze 296 mil. (i se státní
rentou). Podobně i v Německu stoupá důchod
z rent daleko rychleji než ve Francii. Roche
praví: „Budeme-li tak pokračovati, nebude to
brzy žádným pokrokem, ale úpadkem.“ Vzrostly-li
ve Francii úspory v letech 1886 až 1906 o dvě
miliardy franků, pak slušno si povšimnouti,
že za tu dobu v Prusku uspořeno 7 miliard a
v celém Německu 9 miliard. Roche tudíž praví,
že jest zcela bludnou tvrditi, jako by Francie
byla bohatší na kapitál, než kterákoliv jiná
země. Tím rospýtlil Roche (ve „Figuru“ z 29.
července) dlouho udržované nešťastné domněn-
ní, že Francie jest poměrně nejmocnější ze všech
států. — Zato však silně kapital vřrděť v malé
katolické Belgii. R. 1909 pracovalo všech pod-
niků belgických v ústředí 1135. Kapitál v pod-

něch těch uloženy obnášel 2708-9 mil. franků. Na burse bruselské tohoto roku zasnamená se 1780 druhů papírů cenných, které vypuštěny byly ve 43 státech; samé Belgie z toho náleží 452 papírův obnosem 7 miliard, s bursovní cenou 10 miliard franků.

Spravedlnost rudé internacionály k národu potlačovanému. Když se český národ bil za své historicky odůvodněné státní právo, psal český rudý tisk pohrdavě o plesnivých starých pergamenech. Soc. demokraté rozluštili již státoprávní poměr svůj k centralistické Vídni tím, že ji poslouchají jako slepi, že hledí k Adlerovi jako k svému vrchnímu komandantovi. Rudá Praha vykonávala ve prospěch vrchního štábu židovsko-vídeňského největší práce. Bylo-li rozhodnuto, že se má stropiti randál, dělali ho hlavně s vlastním nebezpečenstvím soudruzi čeští, co němečtí seděli za kamny, přepočítávajíce radostné statistice, které do vídeňské wertheimky plynuly z mizerného českého dělnictva. A nyní se dostavila odměna. Němečtí Adlerovci na říšské radě sjezdu dokázali, že nejnutnější národní naše práva podporovati nebudou. Soudruzi čeští se domnívali, že naleznou jejich lidská práva zastání aspoň na mezinárodním sjezdu soc. demokratů v Kodani. Ale zmýlili se. Bědné Mocny despoty Adler pracoval už před sjezdem intrikami a lžemi tak, že bývalí jeho poddaní čeští byli v Kodani na hlavu poraženi. Hned z počátku rozvířil se na sjezdu tuhý spor o uznání mandátů a připuštění některých českých delegátů centralistických (Adlerových), kteří byli vysláni vídeňskou centrálou bez vědomí českého výkonného výboru, ovládaného českými autonomisty. Na zakročení německých soudruhů z Rakouska musili čeští autonomisté souhlasiti a centralisté byli dáni do podsekce českého odboru. V odborové komisi pak litaly na hlavu autonomisté těžké koule, které chytrák Adler savčas ulil. Bylo jim vytýkáno rozbíjení dědičné organizace. Adler řekl, že v Rakousku, ať toto jest státem mnohоязыčným, není potřeba tříštit organizaci národnostně. Lišák neřekl ovšem, že by musilo předem vídeňské dědičné projevit trochu smyslu pro národnostní rovnoprávnost. Soudruh Němec chtěl proti Adlerovi prosaditi aspoň tuto resoluci: „Vzniknou-li v některém státě nebo některé národnosti vážné spory mezi stranou a odbory, nechť mezinárodní sekretariát podnikne kroky, aby přiměl sporné strany k dohodě a internacionálně aby sjednal platnost.“ Němec chtěl aspoň tolik docílit, aby kodaňský sněm neudělal o rakouském sporu žádné rozhodnutí, nýbrž aby mezinárodní sekretariát studoval spor, nebo aby rozhodnutí bylo odloženo na sjezd vídeňský r. 1913. Autonomisté s krátkou chtěli získati čas, aby mohli pevně spředené plotičky Adlerovy zpřetrhati. Leč nepovedlo se. Obrovskou většinou hlasů odročovací návrh padl. Proti hlasům Čechů (7) a Finů (2) schválila komise sjezdová resoluci Haebrovu, která zní: „Internacionální socialistický kongres v Kodani obnovuje svou resoluci, usnesenou ve Stuttgartě, o poměru mezi politickým hnutím a odborovými organizacemi zejména v té části, že jednotnost odborové organizace v každém státě má býti chována na zřeteli, a že jest podstatnou podmínkou úspěšného boje proti vykořisťování a potlačování. Kongres prohlašuje dále, že každý pokus rozbiti mezinárodní jednotné odborové organizace v nacionálně separatistické jest v odporu s účelem této resoluce mezinárodního kongresu socialistického.“ A tak semita Adler zvíťazil. Autonomistické „Nová Doba“ napsala 2. září doslovně: „Veliký jasot nastal v centralistickém Izraeli.“ V pravdě v Izraeli. Poražení autonomisté jsou jako opáření. Hlomozi šavlemi, křídí junácky, aby jejich porážka nevypadala tak hrozná. Ale — přece osvědčují věrnost — Internacionále. Nu — srovnají se a až to nebude příliš křídět, kleknou před trůnem nepřítel českého národa Adlera oddané znovu.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové.

Komptoiristka

s dvouletou praxí v technické a podnikatelské kanceláři, nabízí pp. oběm své služby, nejraději

v Hradci Králové.

Nastoupiti možno dle libosti. —
Blíží se administrace tohoto listu.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co nejpochlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Saibert.)

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pouzdra, podbradníky, ladičky a vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

JAN STOUPA V PRAZE,

Staroměstská ul. 1.,

doporučuje:

železná skládací postele od . . . K 7-80	železná mycí stolky od . . . K 5-—
železná skříňové postele s 3 díl. matrací od . . . K 27-—	železná noční stolky od . . . K 10-—
	železná stojany na látky od . . . K 11-—

Úplně zařízená lůžka od K 28-—.

Skládací polní sedátka od . . . K 1-—

zahrad. skládací lonočky od . . . K 5-—

zahradní patentní svinovací zástrčky K 36-—

Zahradní nábytek.

Úplně zařízené nemocnice a dobročinných ústavů za ceny zvlášť výhodné.

Poděkování.

Za veškeré vzácné projevy upřímné soustrasti mně za příčinou úmrtí mé milé, nezapomenutelné sestřenky

FANY CHRISTENOVÉ,

ať cestou ústní neb písemnou prokázané, též všem účastníkům poslední cesty zvěčnělé, jakož i dárcům květinových pozdravů a vůbec všechněm, kdož jakýmkoliv způsobem můj žal zmírniti se snažili, vzdávám tímto své

nejsrdečnější díky.

Hradec Králové, dne 8. září 1910.

Františka Herrmannová.

Založeno r. 1860.

Státní cena za výstavu v Berlíně.

K dušičkám

doporučuji svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

s různých druhů mramorů, žul, sienytů, ve vkusném provedení za ceny mírné; ohoděnému farnímu kostelu nabízím stojící mramorovou kropenku v gotickém stylu (osmihranou, 104 cm vysokou, průměr mísy 84 cm, hloubka mísy 12 cm) za polovičku výrobní ceny, pouze za

korun 80-—.

Nejllepší nákupní pramen pro pány truhláře, řezníky, umělců, emráty atd.

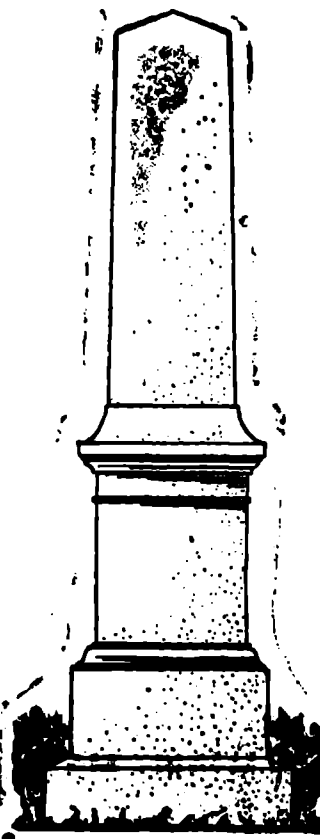
Dovoz mramorů z Belgie, Dánska, Francie, Itálie, Řecka, švédské žuly a labradoru.

Vývoz po Čechách, Moravě, Slezsku, Rakousích a do Krakova.

Raďte dáti při nákupu přednost domácímu závodu! Pány interesity své k návštěvě závodu

Zdenko Ježek,

nejstarší a největší závod sochařské kamenářský na českém severovýchodě v Hradci Králové.

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
koláry ::

Objednávky se obratem vyřizují!

prací i celuloidové, náprsenky,
birety, oingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,
Hradec Králové 136.

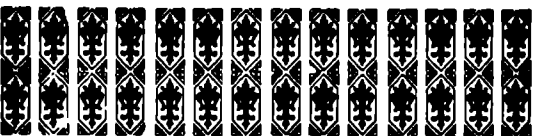

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá
vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/8 % „ s 30denní výpovědí
4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zašílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Josef Mikulec

v Hradci Král. č. 241.
(naproti reálce)

odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se aktivně ku provedení veškerých

pozlacovačských
a řezbářských prací

na oltářích, kazatelnách atd., dle liturgického
předpisu, v solid. provedení a mírné ceně,
čehož dokladem jest množství vysvědčení vld.
duchovenstva.

Určitě k jarní a letní
zkuste sezóně nejlepší

Továrna sklad látek a bav. zboží! Výbavy pro nevěsty!

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Služební listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatění písmen a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodává celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovují úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na oplátky bez zvýšení cen!

Veleúspěšnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si depo-

rušiti veškeré kostelní nádoby a

náděti a to: monstrance, kalichy,

chleby, nádoby, paténky, paciškaly,

svícny, lampy, kaditelnice, kropenky

atd. *své vlastní výroby*, předpisům

církevním vyhovějí. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni alati a stříbrí nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.

Vše se posílá povolené. Práce ruční

Staré slatě, stříbro a dráhotomy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a odesílá

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-

kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, přikrůvk, kobereč a

keřevého náčiní ve výrobních nejstaršího

závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —

Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží

k výběru franko.

Adresování vždy dolevné se vyprošuje.

Oběhu naprosto roční!

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Stanislav Jirásek, 136.

OBNOVA

Číslo 37. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 16. září 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALKY:
V PRAZE Josefovská náměstí palác Ob-
chodní a živnost. komory.
V TURNOVĚ střední vlnáry 4 at 4 1/2 %
Akciový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 94.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnárenské a bursovní.
Eskontní směnky a faktury (bez členství). Obchod
uhlím, dřevěním, železnými, vlnou a kauce.

Ke dnům svatováclavským.

Již nejvyšší čas, aby čeští lidé dobré vůle manifestovali co nejvýmluvněji vřelou touhu po pozitivní práci národní, aby ocenili manifestačně práci těch tichých genů, kteří beze všech vřiskavých fanfár rozvíjeli utěšeně kulturní a hospodářskou práci národní.

To již nikdo nemůže popřít, že fanatický tisk a bouřlivé schůze zdivočiní širé vrstvy prostých davů a že více se věnuje práce k potrestání, k vášnivě pomstě nad vlastními krajaný než k společné kladné práci všenárodní. Události dospěly tak daleko, že velice vážní a bystří pracovníci utíkají z politické vřavy, aby nebyli každou chvíli terčem potupy a výsměchu nedozrálých hochů. Jestliže kdy, tedy zvláště nyní jest potřeba co nejvíce nejpilnější rozvahy. Překotná, prchlivá slova nemají ubíhati před rozumem, máme-li konečně nabyti respektu u národů jiných.

Jakým proudům se dává název kulturní práce? Začalo to ve velkém u první generace mladošechů. Zakladatel mnoho významných národních institucí a vážný politik Rieger vládn v „Šipech“ nejkalnější stoukou, jako by byl nejhorším vyvrhelem národa. Od „Šípů“ pochytily mnoho strana soc. demokratická a národ. sociální. Ministr Pacák utvář na schůzi nedozrálou mládež, na velkého pracovníka

národohospodářského Bráfa metány nemastné posměšky. Podlipný se odvážil konstatovati vroucí úctu Husovu k Panně Marii a již mu litaly pod noby sukovité klacky z mnoha husitských bašt. Docela v Budějovicích na bouřlivé schůzi spíláno i Palackému a Havlíčkovi. Hlinka napřed těšil se sympatiím; když však manifestačně jako důsledný charakter dal výraz svému náboženskému přesvědčení, nadáno mu „popů“. Tak se praktikuje práce národní. Nedostudovaný mladík dovede celé zástupy strhnutí k fanatickým protestům proti mužům nejzasloužilejším, tak že bývá v českém ovzduší dusno až k zalknutí. V obcích, které se kulturně a hospodářsky povznesly neúpornou prací několika kněží, slyšíme nyní nejhorší spílání na klerikální tmu; a nadávky obstarávají ochotně a pohodlně lidé, kteří by se sami napřed musili dlouho vzdělávati, než by si c-svojili kulturu aspoň průměrnou.

Zběsilá, slepá povodeň se valí dále, poněvadž tak málo lidí se odvažuje stavěti bráze proti dravým proudům. A tak stojíme nyní ve znamení oslav Ferrerových. O Ferrera tu ani tolik nejde, jako o vylití vzteku na nenáviděné „klerikály“. Jsme častováni na schůzích nadávkami „bestie, kanálie, hydra, krvelačná nestvůra“ atd. V příbytech se vyvěšují horlivé obrazy lidí božích, kteří „páchali nezměrné škody na skutečné kultuře české i cizokrajné. Ferrer jest pádem situace. V kolika českých příbytech však užijete obraz Karla IV., Arnošta z Pardubic, Viléma z Pernštejna, Tomáše Štítného, Václava II.? O těch vynikajících dobrodincích národa českého, kteří pracovali k svornosti a uklidnění rozvratných stran v zájmu kulturního a hospodářského rozvoje našeho, neslyšíte na schůzích téměř nic. A jestliže naši odpůrcové někdy o nich promluví, slyšíte ignorantský, pohrdavý úšklebek. Že se odvážili na p. Jiří Plachý a Balbín v dobách nejvážně krutých zastati se horlivě utiskovaných Čechů, pozorujete nyní, a jakou vášnivou zlobou jsou jména jejich tupěna. Zato však proti marnotratnému cizákovi Friedrichu Falckému promluví se nějaká výtku jen, tehdy, když ji vynutí nejnaléhavější nutnost.

měkkoú dlaní svou spoustu kořeně vlně z právě rozkvetlých spirel a lip v zchlady vzduch.

Hodiny na věži klášterní odbily již dávno dvanáctou a já ještě oka nezamhouřil. Děje se mi tak vždy, mám-li spáti na místě, kudy kráčely věky se svou mohutnou historií.

Otevřel jsem okno a zableděl se ven.

Panorama k nevypsání!

V stříbrných vlnách blízkého rybníka koupal se měsíc a paprsky jeho chvěly se na nich, jako když bílé prsty umělkyně probírají se stříbrnými strunami barfy.

Vlár se utířil a ulehnul k odpočinku v houštinách lesních, černajících se na příkrých, nedalekých stránkách a jen někdy zášelesť slabě v rákosí a v korunách kvetoucích lip. Celé údolí spalo, jen blízký jez říčky Trnávky šuměl bez únavy svou sladkou píseň.

A z rybníka, zrovna od místa, kde trůní útulný gloriol, vystupovaly lehounké, bílé páry jako etherické bytosti a rozplývaly se v oblácných výšinách v nic — pouhé nic — — —

A od západu pluly po klenbě nebeské bílé mráčky a ztrácely se kdesi v nekonečno . . . A stále a stále rodil západ obláčky nové a nové a východ pohlcoval je bez ustání jako Kronos děti . .

Tak jdou věky a takové jsou v nich osudy lidí!

Lidé se rodí, vycházejí na jeviště jako ty mráčky na oblohu, táhnou životem a zapadají v nekonečno . . . A stále a stále vycházejí, stále a stále táhnou a zapadají v nekonečno a přec stále to nekonečno nenaplněné, bezedné . . . A stopy po nich nezbude, jako po těch oblácích, jen někdy ruka historika zapíše na vetřchou blánu některé jméno jako slavné . . .

Tak jsou osudy lidí!

Zde v Želivě psala ruka bratra feholníka. A zaznamenala, že ohromné ty budovy klášterní stavěny byly již za knížete českého Soběslava I.

Přes to všechno však starodávná tradice o svatém knížeti Václavovi není uvedena v zapomnutí. Ačkoli zvrhlý tisk snažil se památku tohoto vynikajícího panovníka poházeti uličnickým blátem, přece dosud miliony českých duší volají k světu a vřelou pletou: „Nedej zahynouti nám ni budoucím!“ V několika slovech jest obsažena stručně a výstižně vlastenecká tužba katolických ctitelů velkého svátce. Srovnávejme! Husitská hymna „Kdož jste Boží bojovníci“ nemluví ani slovem o českém národu, o české vlasti. Za to však vyžívá krvavě: „Bijte, zabijte, nikoho neživte!“ Jak kontrastují proti tomu katolická slova: „Ty jsi dědic České země, rozpomeň se na své plémě!“

Obrazů a soch sv. Václava nalezneme posud v příbytech českých dosti. Ale jest potřeba důkladného prohloubení vědomostí o svatém knížeti, který za dobro své země život položil. Dr. Kalousek smysl s řádu sv. Václava důkladným historickým spisem bláto nastříkané od jízlivých ignorancí, kteří by v samém táboře husitském za svou drzost dostali cepem.

Leč výroky Kalouskovy dosud nepronikly v národ tolik, jak by zasloužily. A nejméně studují spis Kalouskův ti, kteří se domnívají, že mají na pokrok a historické vědomosti mnoho. Degradují dále statečného rytíře Václava na bázlivce a nábožnůstkaře. Domácí zprávy o knížeti pomíjejí a s-hají k legendě vzdáleného italského mnicha. A to má být pokrok v moderním, přísně historickém badání! Raději se převrátí pravidla správného historického zkoumání na ruby, než by pokrokový český uznal, že mohl být katolický panovník český dobrodincem a zachráncem vlastního státu.

Mluví se ostře proti militarismu. Přitom však se uměle vyrábějí protesty proti pokojné politice Václavové a na druhé straně vychvalují se váleční pustošitelé nádherných památek českého umění; ba docela se oslavují oizí zákeřní bandité barcelonští. Jak se takové dvojí názory dají srovnati v jednom normálním mozku, to neuhodne žádný filosof.

Za doby knížecí a královské před dobou

Doba závrtná. Plných osm století!

Plných osm století šly věky se svými bouřemi a revolucemi. Otřásky královstvími, zvrátily trůny, ztroskotaly říše, vyhladily národy, ale tyhle budovy zde tulící se k Mariánské svatyni nezničily. I přes ně přehnal se mnohá bouře, i v ně mnohá strast vřela vřásku nesmazatelnou; než ony všechno to přečkaly a stojí tu dosud jako pomník nevidané zbožnosti a piety.

A věky šly neúprosně dále . . .

Co zbožných vzdechů slyšely již tyto zdi, co úpěnlivých modliteb, co velebných hymnů! A co již mužů v bílých řízách žilo v idyllickém tomto zatiší, co jich zde snilo, co dosnilo . . .

Byli tu, žili a zanikli v nekonečno jako ty mráčky tam na obloze; jen jména jejich zapsa bratr historik v kronice klášterní.

A věky jdou neúprosně dál . . . Jdou přes hlavy mladé, jdou přes hlavy staré, jdou přes hlavy v mitrách jako přes hlavy v prostých biretech . . .

Tragedie života!

Sklonil jsem hlavu a snil jsem. V tom v nedalekém křoví zděšeně zaplětlé ptáče. Zatrpetalo několikrát křídly, zakvíklo úzkostlivě a pak ztlchlo docela . . . Stalo se obětí bezcitného dravce.

Tragedie života!

Zavřel jsem okno a položil se k spánku, ale usnouti jsem nemohl. To zákeřné přepadené ptáče nešlo mi z myslí. Stále a stále slyšel jsem jeho úpěnlivé zaplnutí. A stále a stále dralo se mi do duše, že i život mnohého kněze tak zcela roven životu toho nebohého ptáčka . . . — — —

A věky jdou neúprosně dál a dobře že jdou . .

Poslání:

Opatská Milosti! — Až ještě jednou šťastná náhoda zavane mne v posvátné zatiší kláštera želivského, rád bych prosnil měsíční noc zase nad Želivkou, jako jsem ji tentokrát prosnil nad Trnávskou. Opatská Milosti, dovolí?!

FEUILLETON.

Noc v Želivě.

(J. M. nřp. opatu S. Roubířkovi.)
Napsal Josef Váňa.

Rozezvučely se želivské zvony u velkém akordu k večernímu Ave a naplnily tiché údolí jásavým zpěvem svým.

Ztichly bluboké lesy kolem kol a naslouchaly nadšené písní té; ztichly šplounavé vlny v nedaleké Želivce a divily se; ztichnul i vítr v korunách staletých stromů a ztíjil dech, aby netlumil akordy jásavých zvuků těch.

A zvony zněly, blaholily, zpívaly a hrály. A soumrak večera, ukládající se na krajinu, zachytil píseň tu a neal ji údolím daleko, daleko . .

A uvnitř Mariánské svatyně v záru voskovic a elektrických žárovek dým kadidla vznášel se k nebesům a v ticho brobové zrovna jakoby se vrážely úpěnlivé prosby pronášené od blavního oltáře: „Pomocnice křesťanů . . . oroduj za nás . . . Potěšení zarmoucených . . . oroduj za nás . . .“

Želivský pan opat slavil se svými druhy ze semináře dvacetipětileté kněžství své a u večerní pobožnosti odporučoval sebe i je pod ochranu Té, o níž nebylo slyšáno, aby koho byla opustila, kdo pod ochranu k ní se utekl . . . —

Želivské zvony blaholily, zpívaly a hrály. Jejich Ave neslo se ztichlou kotlinou a má duše právě již v okamžiku tom pála své Te Deum. Tlumený soumrak velebného chrámu strhnul ji, že kráčela přes stanovený program a pořádek — — .

Měsíc v úplňku vyplul nad obzor a rozhodil stříbrné paprsky své po dřímajícím údolí klášterním. Lesy zavzdychaly a slabý větřík roztrousil

husitkou v Čechách pravidelného militarismu ani nebylo. A přece slyšíte nejvášnivější pokřik proti těm stoletím mramorovým, jako by to byla epocha barbarská. Poněvadž doba Václavova a následující věky až do bouře husitské byly érou eminentně katolickou, musí se na ně snést hana, děj se co děj! Palacký napsal: „Kdykoli jsme vítězili, dalo se to pokradě více převahou ducha nežli mocí fysickou“. Ale hlas tohoto velkého historika zaniká ve vřavě bojových hesel dneška. „Antimilitaristé“ — a právě ti nejvášnivější — obrazení výhradně sympatií národa k době nejkrvavějších válek občanských, jako by ty šálné chvíle byly nejvyšším dokumentem české vzdělanosti. Jasní představitelé činnorodé práce musí ustoupiti do pozadí, aby moderní Čech nevěděli, jak v Čechách vítězně se pracovalo námahou duševní, rozumovou. Rokycana, Jan Želivský, Mikuláš z Husi, Budovec — to jsou všechna jména, která nás upomínají na děsné rozvraty, jež brzdily českou kulturu a hospodářský rozvoj. A přece tak často tato jména s nadšením se vyslovují! Zkoumejte, přemýšlejte však, kde od pokrokářů byly konány solidní přednášky o sv. Václavu! V době katolické shledáváme utěšené, klidné dozrávání zdravých klasů osvětlující kultury; o tom sdárném procesu mnoho dějepis nemluví, ale v době těžké zkoušky plody práce takové byly nejjistější oporou národa napadaného.

Na př. Braniš praví o umění v době Karlově: „Činnost výtvarnická byla tehdy ve všech oborech tak mnohonásobnou, energickou a plodnou, jak může býti jen v dobách úplného míru a největšího blahobytu, za vlády umění milovného panovníka, který nejen vlastními podniky dráhu jí vykazuje, ale i příkladem svým jak velmože, tak i ostatní vrstvy národa bez rozdílu stavu a zámožnosti nadšením pro umění rozněcuje.“ A dr. Kalousek napsal: „Výtvarné umění nepěstovala se v Čechách v žádné době dřívější ani pozdější tak rozsáhlou měrou jako za Karla IV.“ A jak velebí Palacký uměleckou a vůbec kulturní činnost tehdejších klášterů!

Leč — bez práce knižete Václava nebývalo by ani kulturních úspěchů Karlových. Mladý, bystrý, ostratitý genius, jakým byl sv. Václav, klesl zdraví keřtve v Čechách širokou cestu, nelekaje se ani největších obtíží. Utužením křesťanství a centrální vlády spjal národ náš v pevnější celek. Památka jeho zehnaná slovy nadšenými již od současníků.

Nuže, aspoň my katolíci šifme slávu jména sv. Václava! Poučujme všude, čím byl národu osvícený kniže! Necht nadšené oalavy jeho jména rozšířiti se po celých Čechách! To pak bude znamením, že posud v národě jest jádro zdravé, že český lid s vděčností vzpomíná na reka pozitivní práce kulturní a že si přeje, aby příklad našeho knižete nalezl hojnost následovníků. Za praporem sv. Václava krácejme výše k ideálům národním, náboženským a kulturním!

Dopis z Prahy.

Dodávky do ústavů zemských, zemskému výboru hrál. Českého poslaneckých. Ve dnech právě minulých byly vypsané dodávky životních potřeb do zemských ústavů, jež spravuje zemský výbor v Praze a mezi jiným také dodávky masa. Každý by se domníval, že do zemských ústavů za drahé peníze, na které každý přispívá, kdo jest poplatníkem země, docítávají se požívatin první jakoati; ale zklamal by se, kdyby na příklad měl příležitost prohlédnouti si v ústředních pražských jatkách maso, určené do ústavů zemských, v nichž jsou choři ošetřováni.

Měli jsme příležitost toto maso viděti, a po-divili jsme se jeho jakosti. A kde jsou dozorní orgány? Jedině snad tím způsobem, že úředníci revidující dodávané zboží v ústavech zemských jemu nerozumějí, či snad ani je neprohlížejí, jest možno cosi podobného propašovati do zemských ústavů za požívatinu. Jedná-li se však v tomto případě podle systému, že nemocným a bláznům jest všechno dobré, pak nutno veřejně na tuto nepřístojnost poukázat, a přisedicím zemského výboru, kterémuž jsou zemské ústavy svěřeny, vyzvat, aby konal svoji povinnost bedlivěji!

Škandál des hranic a masí. Správy středních škol pražských připravily letos počátkem roku školního rodičům studujících trapné a neomluvitelné překvapení, že neurčily hned před prázdninami, jaké knihy ten který ročník má witi a oddálily rozhodnutí o tomto důležitém ustanovení do prvních dnů záhájení školy s tím neobvyklým, nepraktickým a doposud nikdy nevykytnutým se přidavkem, že ty a ty knihy budou určeny později. Aby tedy chas, který zachvátí studující, byl ještě za-

motanější, budou určeny „ty a ty knihy teprve později,“ až budou vydány! —

A tu jsme u kamene úrazu „moderních směrů pedagogických“, úrazu, který rok co rok těžce pestihuje rodiče, již jsou nuceni stále kupovati nové knihy, to jak nová vydání knih učebních, ménících se soustále a zavírajících ohromné stoupání nákladů studiálních. Jsou knihy, jež každoročně se mění, každoročně musí býti znovu zaváděny a jež tudíž nutno kupovati jako nové. Doby, kdy student nemajetnější — a kolik jest studentů v naší vlasti, kteří by mohli se honoziti takou zámožností, že by jim rodiče mohli nakupovati rok co rok nové školní knihy? — mohl odkoupiti koncem roku školního od žáka z vyšší třídy knihy tak zvané antikvární čili upotřebené, dávno minuly. Tehdy ovšem byly časy, že knihy používalo se i po několik desetiletí, že se neměnily jako dubnové počasí a žáci nebyli nuceni mrhati rok co rok penězi na nové knihy. *Stále měnící školních knih na středních školách jest v nynějších dobách přímé již osvědčení pro rodiny nezámožnější.* Došlo to již tak daleko, že některé knihy jsou vydávány každoročně a že na středních školách pražských chtějí páni ředitelé a páni professoři míti vždycky poslední vydání, až toto od předposledního vydání lišivá se mnohdy výhradně — titulním listem!

Kam tyto poměry povedou, věru těžko lze uhadnouti, nebude-li z povolání strany stále velkovýrobní nejvšemožnějších učebnic učiněna přítrž. Rozuměj každý, kdo tyto řádky čteš! Nejame nikterak proti rozhojňování literatury vědecké, školní, leč nutno dbáti a přejeme si, aby dalo se účelně a ne bezúčelně. Je-li vydána geometrie pro tu a tu třídu ve vydání šestém, nenabíjíme, proč by nemohlo býti připuštěno při vyučování též vydání páté, a proč by pan professor, ve třídě vyučující, nemohl, máje zmíněné vydání nejnovější, upozorniti žactvo na tu kterou odchylku, vyložití příklad, o který jde, aby žáci si jej zapamatovali? K čemu jsou tudíž předepsané výklady, když žák musí s takovou úzkostlivostí lpěti na knize, že musí míti její nejnovější vydání?

Jako žactvu tak působí neobyčejně svízele neustálé měnění školních knih také knihkupcům a vrobolacům pak nepřistojnost, když ještě na počátku školního roku nevědí slavní ředitelství škol, jaké knihy žákům předepsati! *Tot opravdový škandál,* středních škol nedůstojný, za jehož odstranění přimlouvati se musí každý opravdový přítel mládeže studující.

Obrana.

„Klerikalismus“ jest prý největší nepřítel. Kde prý mohla Evropa býti, kdyby nebylo toho hrozného klerikalismu! Nejlip nám na to odpovídají a odpovídají strašně události v evropském Turecku. Křesťanství spojilo různé národy evropské k společnému odrázení statisícových mongolských hord a poskytovalo pokřtěným vyšší kulturu. Nebyti křesťanství, vládl by zde sverepý Asiat nad zotročenými bělochy jako vládně v Malé Asii. „Národní Listy“ dne 14. t. m. o mukách křesťanského obyvatelstva v Makedonii sdělují: „Zlořády turecké jsou každým dnem horší, muky turecké každým dnem ukrutnější. V Palance všechno bylo mrtvo. Krámy byly saveny, obchodníci se poschovali v domech, na ulici nikdo se neodvážil. Vesničané nepřicházeli do města, bojce se o život. Duchovní a přední občané jsou na lázkách, hojice si rány po zmučení. Jedni nátlakem prohlí a tři sčítavši jsou vrženi do žaláře. Chrámy i škola saveny.“

Dne 4. t. m. odobrovoací komise s oddělením žandarmů odešla do vsi Gradce, kde „odobrovovala“ jako obyčejně: nejprve od zámožných občanů vydřela výkupné a slibila, když složí diktovanou sumu, že ujdou mučení; když pak peníze dali, byli podrobeni mukám. Od zámožných komise šla k nezámožným. Od těch už nevybírala výkupné, nýbrž hned je dala na muka.

Okolo 4. hod. odpolední komise vrátila se do Palanky. Zdálo se jí, že obyvatelé ještě nejsou dost ubiti, pročž usnala za dobré pustiti na ně ještě větší strach. Ano, už jen pro pouhý strach Turci Makedonce mužů, a mužů je, když jim už odňali zbraně i peníze uloupili, mužů je zmučené stále znova! A příčina je zcela nevinná: jen jim strachu nahánějí a nic víc!

Vrazil do kuče Jeftima Kočankina. U něho našli čísto bulharských novin, 3 měsíce staré. Hned mu vysázeli baštonádu. Na to šli na křesťanský hřbitov a rozkopali čtyři hroby, našli-li prý v nich ukryty pušky. Potom si komise přibrala lékaře a chodila od domu k domu, prohlížeje lidi, dříve zmučené. Někteří se hojili. Ty dala znovu mučiti, protože známky strachu s těla jejich mizely.

Duchovním berou archivy a chrámové pe-

četí. I v Palance vysvali duchovní, aby jim archivy a pečeti vydali, chtějí-li se vyhnouti následkům. Duchovní přinesli jedinou pečeti, že jich více nemají. Bylo pak s nimi naloženo jako s laiky, když nemajíce nemohou vydati zbraní. Žandarmové je porazili na zem a zmučili. Křik a špění mučených bylo tak hrůsné, že sami turečtí sousedé přicházeli prosit za mučedníky a když byli oslyšeni, utkali s rodinami do polí, aby zátku mučených nealyšeli. Biti trvalo od 7. hodiny večerní do půlnoci.

Žádný z mučených nebyl s to, aby na nehy stoopl. Musili býti naloženi na esumary a domů odvezeni.“

Toto se tedy děje před očima národů vyspělých kulturně záslahou křesťanství. Co by teprve sverepý barbar mongolský prováděl, kdyby měl moc i nad ostatní Evropou? Individa, která v Rusku a v Barceloně zákeřně přepadají klidné občany, povykují farizejsky proti „útlaku“, kterým prý trpí. A na druhé straně anarchisté, volnomýšlenkáři a jiní jim podobní ebodí jako slepi kolem děsných scén tureckých; jako by neviděli, jaké bestialní krutosti provádějí Turci na krvi slovanské. Hamanita v Makedonii dostává rány toporem a — a psacích stolečků naší volnomýšlenkáři vymýšlejí horlivě „útlak klerikální“.

Politický přehled.

Porady k uvolnění českého sněmu zahájeny budou v pondělí dne 19. září a účastní se jich 10 poslanců českých, 10 německých a po dvou zástupcích skupiny konservativního a ústavověrného velkostatku, dále mistodržitel hrabě Oudenhove, jako důvěrník vlády a náměstek maršálkův dr. Urban. Předmětem těchto porad bude vyjednávání o formální postup při stanovení jednacího pořádku sněmovního. Kdyby porady o uvolnění sněmu měly pozitivní výsledek, přijel by k dalšímu jednání do Prahy bar. Bienerth.

Na konferenci českých poslanců v Praze 12. t. m. jednalo se o obesání dohodovacích konferencí. Usneseno, že agrárníci, mladočeši a staročeši konference obešou. Čeští radikálové, jimž nabídnuty byly 3 mandáty, se porady neúčastnili. Posl. Sokol prohlásil, že čeští radikálové považují dosud za platné a závazné usnesení učiněné českými poslanci 3. listopadu 1909 na pražské radnici, že čeští poslanci s bar. Bienerthem domluvíli. Čeští radikálové se tímto dosud neodvolaným usnesením budou řídit dále — a konferenci se neúčastní. Ale i kdyby prý měli volné ruce, pak by se konferenci účastnili jen tehdy, kdyby bar. Bienerth dal záruku, že je nestranným sprostředkovatelem. Radikálové jsou tedy důslední. Udělala-li se chyba a řekla-li se politická hloupost 3. listopadu 1909, nesmí býti tato chyba napravena, nýbrž musí se udělati nová chyba. A jak se toto radikální usnesení rýmuje s jednotným českým klubem?

Němci o účinnosti sněmu českého. Svas německých poslanců usneš se do konferenci dohodovacích vyslati 7 členů s posl. Eppingem v čele. Zároveň usneseno ponechat 10 mandátů ústaváckému velkostatku. Docleto bylo dohody o německém postupu v konferencích. — Prof. Bachman prohlásil před bar. Bienerthem, že výsledek dohodovacích konferencí bude záviseti od toho, zda Čechové dají záruku na splnění německého „minimálního programu.“ — Posl. Pachet oznámil bar. Bienerthovi, že němečtí posl. z Čech budou na začátku podzimního zasedání říšské rady žádati, aby jazykové předlohy pro království České dospěly k parlamentárnímu projednávání bezpodmínečně ještě na podzim a budou naléhat na to, aby celý německo-nacionální svaz tento požadavek podporoval. O rozštěpení německo-nacionálního svazu, o čemž kolovaly četné pověsti, nemůže býti dle Pachy ani řeči.

Lehají se následně obstrukce. Německá obstrukce uvedla šasnce království českého do tak bídného stavu, že je nutno dělati škrty i ve školství národním. Proto ve srozumění se zem. výborem království českého usnesla se plenární schůze zemské školní rady pro království české dne 14. července, aby počátkem školního roku 1910-11 saveny byly pobočky při všech ročnících a třídách, do nichž nebude započáno aspoň 81 dětí. Usnesení toto vzbudilo veliký křik mezi Němci; je prý namířeno na německé školství. V tom je vlastně doznání, že Němcům v Čechách nikdo křivdy nedělá, když mají pobočky na školách i tehdy, když dle zákona nejsou nutné. V sezení německé sekce zem. školní rady interpelovali proto posl. Schreiter a Legler předsedu o této věci a žádali, aby pobočky nebyly zrušovány, leč by se zem. školní rada na jejich zrušení znovu usnesla. A předseda jim to slibil. Jsme svědavi, dá-li si plenární schůze zemské školní rady libiti, aby její usnesení zrušila schůze německé sekce. Obstrukci páni dělali, ale o její nutných následcích nechtěli ani slyšet.

Český samostatný výbor pro úplnou rovnoprávnost. Ve předložené schůzi českého samostatného výboru navrhl předseda dr. Škarda, aby prezidium vřehního samostatného soudu bylo samostatným výborem osámeno, že soudní rozhodnutí, týkající se nedávného německého vyřízení českého podání okresního výboru přibramského soudem falknovským, naprosto odporuje platnému jazykovému právu, dle kterého oba jazyky jsou úplně rovnoprávné a podle kterého v celém obvodu země státní úřady jsou povinny vyřizovati úřední podání stran jazykem té které strany. Falknovský okresní soud vyřídil totiž české podání jazykem německým. Pro Škardův návrh hlasovali všichni předsedci sam. výboru mimo hr. Wallise a dra. Eppingera a návrh byl přijat.

Uherská půjčka se Francií odbyta. Maďaři chtěli si ve Francii vypůjčit 500 mil. korun, ale pohoršili. Vlastní příčina zmaření uherské půjčky ve Francii jest ta, že Rakousko-Uherska patří — k trojspolku. Francouzové chtěli prý půjčky poskytnouti jako prostředek k rozrazení trojspolku.

Svolání samostatných sněmů. Vídeňský úřední list otiskuje císařský patent, kterým se svolávají sněmy: slaský na 19. září, dolnorakouský, štyrský, korutanský a vorarlberský na 20. září, bavorský na 22. září a hornorakouský na 28. září. K svolání ostatních sněmů dojde později.

Uherský ministr proti samostatné uherské bance. Uherský ministr spravedlnosti Szekely měl v Kamenici řeč, v které pravil: Každý Uher by rád viděl silnou a bohatou banku uherskou, která však tou dobou zřizena býti nemůže. Jméno dosud chudí a mnoho jsme zameškali. Dříve musel být podporován orbý, obchodu a živnosti zvýšen všeobecný blahobyt. Krom toho musíme hleděti, aby cena peněz byla zvýšena. K tomu chce vláda přispěti zahájením placení hotovými.

Anglické poselstvo ve Vídni. Do Vídně přijelo zvláštní anglické poselstvo, aby oficiálně a slavnostně sdělilo našemu mocnáři, že na anglický trůn nastoupil král Jiří V. Poselstvo bylo slavnostně přijato.

Císař Vilém do Vídně. Vídeň 21. t. m. zasedl něm. císař a tentokrát na samé radnici. Pomalu bude císař Vilém raději viděn ve Vídni než v Berlíně. Císař Vilém navštěvuje Rakousko vždy tehdy, když se vytváří nová situace, aby zmatl vše, co by mohlo býti na prospěch Slovanů v Říši.

Řecko-turecké napětí. Ze Soluně se oznamuje, že turecký boykotový výbor prohlásil boykot proti zboží pocházejícímu z Kréty. Tím postaveno jest zboží z Kréty na rovné se zbožím řeckým. Rozšíření boykotu na zboží krétské způsobilo v Řecku velké rozčilení. — Turecko soustředilo a rozložilo dosud na bulharské hranici 80.000 mužů vojska se 350 děly, na řecké hranici pak, ve vilajetu solunském a monastyrském, celkem 126.000 mužů.

Zprávy organ. a spolkové.

Všem milým organizacím katolické mládeže, všem váženým stoupencům české strany křesť. sociální na Čáslavsku a v blízkém i vzdálenějším okolí sdělujeme radost svoji, že dne 18. září 1910 konati budeme ve Žlebicích slavnost posvěcení společného praporu všech čtyř skupin organizace katolické mládeže farnosti Žlebské. I zveme vás, milovní druzi a družky a vás, statečné a uvědomělé příslušníky strany naší české křesť. sociální co nejraději, abyste nás v tento den, pro nás tolik významný navštívili, nás i sebe posílili, aby slavnost sváteční praporu katolické mládeže ve Žlebicích stala se velkolepou a svornou manifestací katolického lidu z Čáslavska i dalšího okolí. — Pořad slavnosti bude: V neděli dne 18. září od půl 9. do půl 10. vítání hostů cizích i domácích v knížecím parku naproti hostinci „na Hráni.“ O půl 10. seřazení a průvod ke kostelu. — V 10. hod. slavnostní kázání vedp. kanovníka Dr. Fr. Šulce z Hradce Králové. Pak posvěcení praporu, zatlonutí hřebů a odezdání praporu, hymna mládeže: „Rosvíme prapor červenobílý!“ O 11. h. máe sv., při níž se zpívá bude píseň Velehradská: „Bože, co's ráčil.“ Po mái sv. průvod na náměstí, rozehod a uložení praporu ve fars. O 12½ společný oběd přibíráných. — Od 1.—2. promenádní koncert na náměstí. Před 2. hodinou seřazení na náměstí a průvod do knížecího parku, kde zapěje se poslední sloka hymny mládeže. Nato řeč p. Václava Špačka, řídícího učitele v. v., pak 1. sloka písně „Kde domov můj“ a řeč p. Fr. Šupky, red. „Štůtu“ v Hradci Králové. Potom koncert v kníž. parku. — Večer v 8 hodin věneček. V případě deštivého počasí odloží se celá slavnost na neděli dne 25. září. Přijďte tedy, družové a družky, přijďte přátelé naši a stoupenci strany české křesť. sociální! V množství svém uvidíme svou sílu a najdeme všichni povzbuzení ku

dalším pracím, bojům a obětím pro víru sv. katolickou a vlast naši svato-Václavskou!

Skupina sdružení české mládeže křesť. sociální pro Librantice a okolí spolu s I. okresní organizací mládeže okresu Hradce Králové pořádá dne 28. září 1910 v Libranticích národní slavnost svato-václavskou. Pořad: Od 1. do půl 2. hod. seřazení spolku a domu předsedy p. Rejchrt. O půl 2. hod. průvod s hudbou přes Librantice do zahrady p. Kurse, kdež koncert úplné kapely jásanské osobním řízením p. kapelníka Fhonka. Mezi koncerty promluví vedp. F. J. Konečný, farář poučbovský: „O významu čtyř svato-václavské v době nynější“ a slečna Hana Čermáková, úřední sekretářka Sdružení mládeže: „O organizaci mládeže.“ Pošta, tombola, solové vystupy a j. Večer o 7. hodině v sále hostince p. Kurse věneček. Vstupné do zahrady 40 h, do věnečku jinosti 1 K, děvy 40 h. Za nepřiznáního počasí průvod odpadá, vše ostatní v prostorném sále. Katoličtí Čechové! Mužové, ženy, junáci, děvy! Všichni do jednoho dostavte se na národní slavnost svato-václavskou. Vy jste těmi rytíři blaničskými, kteří probudili se s dlouhého spánku a očekávají povelu svého vůdce sv. Václava, aby osvobodili vlast od potupného jha novodobého pohanství a nevlástenectví. Pod koruhví svato-václavskou vítěsíli v bitvách věrní své vlasti Čechové, pod koruhví svato-václavskou půjdeme v boj za svoje sv. přesvědčení. Dne 28. září všichni dostavte se do Librantic a svojí účastí manifestujte svoje přesvědčení. 28. září na shledanou! O kola a povozy účastníků bude postaráno.

Kolím n. Lmb. Dne 4. t. m. pořádá lidový spolek křesť. sociální divadelní představení „Paní revírnická“ s velkým úspěchem a při vyprodaném domě. Dne 18. t. m. koná se přednáška sl. Jakubcové z Prahy v zámecké restauraci o 3½ hod. na thema: O významu ženy v rodině. Zvon se tímto členové a zvlášť členky k hojně účasti.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Vyznamenání jsou: p. Karel Janáček, farář v Uhersku, jmenován vikariátním sekretářem, p. František Matouš, farář v Bystřici, obdržel Expositorium canonicale. Ustanoveni jsou pp.: Josef Teplý, katecheta v Kutce Hoře, za faráře do Běstviny, Jos. Jakubec, farář v Hněvkovicích, za faráře do Opatovic n. L., Jos. Ješek, kaplan v Borové, za faráře do Vojanova Městce, J. Hanzlík, farář v Horní Dobrouči, za faráře do Kunvaldu, Jos. Novotný, kaplan v Kostelci n. O., za kaplana do Pardubic, Jos. Poláček, kooperátor, za administrátora do Smrčce, Frant. Budínský, kaplan v Helfmaně, za kaplana do Bělé (u Přelouče). Neomysťte: pan Josef Cibulka a p. Stanislav Beneš za vikaristy katolického chrámu Páně v Hradci Králové, p. p. Al. Kufík za kaplana do Jablonce n. Jiz., p. Al. Šigl za kaplana do H. Stápanic, p. Frant. Drábek za os. kaplana do Pertoltic, p. Fr. Vejstřk, za kaplana do Hradiště, p. Fr. Langhammer za kaplana do Kocelova (u Král. Dvora), p. R. Typl za kaplana do Nového Města n. M., p. K. Prucha za kaplana do Lomnice n. Pop., p. Jos. Málek za kaplana do V. Jesenice, p. Frant. Jelínek za kaplana do Kostelce n. O., p. Richard Popp za kaplana do Trutnova, p. Fr. Lukáš za kaplana do Čáslavě, p. Josef Ploczek za kooperátora do Helfmaně. V Pánu zasedl: p. Al. Kovářik, (V Valu.) profesor na realce v Jičíně, † 30. července (naroz. 1885, vysvěcen roku 1898). Uprázdnila se: fara v Horní Dobrouči (Ditřebach), patron. tamější obce; fara v Hněvkovicích, patron. náboš. matice, obojí od 1. září 1910.

Schůze městské rady dne 12. září. Udělena byla povolení: ku stavbě domu činžovního a obchodního na parcele č. 1. v bloku XIV. p. Frant. Viktorinovi, obchodníku, a ku stavbě ev. ref. chrámu na pozemku u býv. Slezské brány, s přátelím proti Mýtské ulici, Spolku pro vystavení dotyčného kostela. — Přijata byla oferta fy Dr. Klumpar a spol. na betonové práce při kioecích a nového mostu labského. — Panu Ed. Řezáčovi, obchodníku, povoleno bylo zvěšení okna na výkladní skříň v domě čp. 138 na Velkém náměstí. — Továrna se nabytek fy K. V. Skuherský povoleno bylo postaviti návštěvní tabuli poblíž novostavby p. Fr. Viktorina ve třídě Karlově za obvyklý poplatek. — Práce pokrývačská nad přístavbou stájí v obecním dvoře zřetena byla p. M. Motýčkovi. — Vymalování chodby a vedlejších místností v městském divadle sadáno bylo malíři p. B. Wolfovi. — Připis Dra O. Wagnera, jímž tž. byv povolán za říditele reálného gymnasia v Berouně, resignuje na místo říditele městského diváckého lycea, postoupen byl lyceálnímu odboru. — Výkaz o činnosti polic. strážníků v měsíci srpnu t. r. byl vzat na vědomí.

Na Rožberku! V neděli dne 18. září o 4. hod. odpol., bude-li pěkné počasí, bude u kapličky na Rožberku v Hradce Kr. kázání.

Z madače J. V. císařovny a královny Alžběty pro vzdělání sirotka po chudém živnostníku Královéhradeckém, založené městskou obcí Královéhradeckou, uděl se počítky

za dobu od 10. září 1909 do 10. září 1910 v obnosu K 140. Zádosti opatřené doklady: a) o domovské příslušnosti královéhradecké, b) o nemojetnosti, c) o tom, že žadatel jest sirotek po živnostníku královéhradeckém, bez své viny zchudlém, podány buďtež u podepsaného úřadu purkmistrovského v hodínách úředních do 24. září t. r. do 12. hod. polední.

Česká banka filiálka v Hradci i Králové. Zařizovací práce blíž se k svému dokončení a již v příštích dnech budou vsorné a moderně vypravené bankovní místnosti otevřeny pro ob. obecnost. Jednotlivé práce zařizovací dle orig. návrhu arch. Ferd. Kalika z Prahy prováděly firmy: truhlářské a čalounické práce firma K. V. Skuherský, zde, čalouny, kůže a látky dodala firma Ant. Zeman, Praha, parkety Jan Šýkora, zde, osvětlovací tělesa firma Fr. Křížák, zde, malbu p. B. Volf, práce natěračské p. F. Závázal, dřt. topení firma J. Štětka z Vinohrad. — Přestavbu místnosti provedla podnikatelská kancelář p. Jindřicha Laboutky, stavitele zde. Místnosti opatřené vším komfortem a pohodlím pro pt. obecnostvo zařízeny jak nejtěšnější a nejvкусněji a zejména některé detaily a výzdoby vnitřního zařízení upoutají pozornost nejen odborníka, ale i každého přehozího. Vedle vкусné úpravy místnosti postaráno bylo i o bezpečnost uložených hodnot umístěním zvláštních pancéřových pokladen, dodaných firmou Karel Kauble v Praze. Svým vkladatelům přišla Česká banka vstříc vydáním velice vкусných vkladních knížek, dodaných Českou graf. spol. „Unie“ v Praze. Knižky tyto mají vedle mnohem menších rozměrů, oproti posud všeobecně užíváným vkladním knížkám tu výhodu, že jsou opatřeny zvláštním ochranným plátným obalem, který chrání knížku před poškozením a slouží zároveň při ukládání neb vybírání za prázky u pokladny, jelikož nese stejné číslo, jako vkladní knížka. — Vкусně upravené čekové kašíky pro pp. komitenty dodala firma F. B. Batovec v Praze. Abychom poskytli i nejbližším vrstevám příležitost seznámiti se alespoň s běžnými druhy cenových papírů a mincí, zařizujeme k tomu účelu velké výkladní skříně svých bankovních místností, v nichž budeme střídavě vykládati rozličné cenné papíry a mince. Ústav náš jest řízen správně radou, v níž zasedají pp.: JUDr. Vladimír Srb, komtur řádu císaře Františka Josefa s hvězdou, bývalý starosta král. hlavního města Prahy, advokát atd. atd., prezident, F. J. Materna, komerční rada, majitel továrny na laky, fermeže a barvy v Praze atd., náměstek prezidenta, Jan Kubíček, císařský rada, podnikatel železničních staveb na Král. Vinohradech, náměstek prezidenta, Cyrill Bartoň, spolumajitel firmy „Josef Bartoň a synové, přádelna, tkalcovna, barevna a tiskárna“ v Náchodě a St. Městě, Alois Duda, inženýr, majitel elektrotechnické továrny na Král. Vinohradech, Bohuslav Rosenkranc' císařský a komerční rada, předseda Českého obchodního musea, velkoobchodník v Praze, Václav Štýblo, majitel knihkupectví, knižtiskárny a realit v Praze, F. Topič, majitel knihkupectví, nakladatelství a uměleckého závodu v Praze, Otakar Zachar, inženýr a sládek v Kročehlavech u Kladna, dále centrálním říditelem, v jehož čele stojí p. Stanislav Kolářský, říditel, p. Jiří Souček, místoříditel; zdejší filiálka pak mimo to spravují pp.: Julius Ruess, městský rada, majitel realit a c. k. dvorní fotograf, člen představenstva, Dr. František Zachoval, říditel obchodní akademie, majitel realit atd., člen představenstva, Richard Schleich, dirigent. Stran obchodů, jimiž se filiálka České banky zabývá, poukazujeme na insert uveřejněný na poslední straně t. l.

Zájem o akcie České banky. Poslední značné oživení poptávky po bankovních akciích na pražské burse, jenž následovalo značné stoupnutí většiny akcií bankovních a — což potěšitelné — zejména českých, rozvířilo nemalo zájem též o papíry mimobursovní. V prvé řadě byly to akcie České banky, jejich akcionáři hodlali rozmnožiti svoji dosavadní držbu, neakcionáři pak — hlavní vkladatelé — zamlouvají si již dnes akcie nejbližší příští emise. Úkaz tento jest ostatně snadno vysvětlitelným, uvážíme-li, že výsledky za prvé pololetí převyšují značně ony roku minulého a lze již dnes očekávati, že vedle mimořádných dotací rezervnímu fondu bude zabezpečena nejen dividendy nejméně 5% (t. j. K 20.— při kursu 405—410), ale i další stoupání. Jest tudíž pochopitelné, že stal se papír ten oblíbenou částí rodinného majetku širokých vrstev lidových a středních, které zcela správně v prospěchu banky vidí prospěch svůj. Uvezení akcií na burse možno očekávati po vypálení druhé emise akcií, jelikož dosavadní počet akcií umístěn je ve stálých rukou a obdobně se uvolňující se několik kusů nedostávalo by pro značnější poptávku bursovní.

Úmrtí. Dne 12. t. m. zemřela ctihodná staráka pl Anna Černá v věku 71 let. Mnoho se mluvilo o vynikajících mužích, málo však o tichých, zbožných ženách, které dovedly národu odobovati přes všecka nepřítelství okolností zdatné, zdárné syny. A jak velikou životní energii, jakou zdatnost v zápasích dovedou vyvinouti právě nejskrumnější české ženy! Zesnulá, byvši zaopatřena sv. svátostmi, odebrala se k Bohu s tím vědomím, že svůj úkol vyplnila co nejvědomitěji. Pohřeb koná:

včera za veliké účasti. Zesnulá uložena k tiebému odpočinku na hřbitově černošovském. Odpočívaj v pokoji!

C. k. berního úřadu v Hradci Kr.
Za přičinou čtení úředních místností nebudou se dne 23. a 24. září 1910 peníze ani přijímat ani vydávati.

Panorama Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové jest počínajíc sobotou dne 17. září opět otevřena v přízemí obecního domu čp. 62., v němž umístěna jest chlapecká výchova. Podnik tento, jenž celý čistý výnos věnuje zejména na udržování matiční školy v Těchoníně u Králík a národně ohroženým menšinám v Podkrkonoší a pohorí Orlickém vůbec, skýtá za levný peníz nejen ušlechtilé zábavy, nýbrž působí i výchovně, ježto vystavením nejrozličnějších sbírek uměleckých obrazů umožňuje seznámiti se s kraji celého světa i vynikajícími událostmi. Místní odbor Národní jednoty Severočeské ve své snaze o pestrost programu vystavených kollekcí snaží se, by zálibě občanstva nejlépe vyhověl. Nynější, počtem již deváté období zdejší panorámy, sahají radou jasných, bezvadně provedených obrazů „Automobilism na Alpy“ a to zajímavý výstup plzeňských Čechů na Orties. Serie ta je provedena známým sportmanem a fotografem-amatérem p. E. Kabát, velkoobchodníkem v Plzni, jehož loni vystavená serie „Suma va v zimě“ těšila se velkému zájmu zdejšího občanstva. Nechtě tedy využijí příznivci panorámy v týdnu od 17. do 23. září vhodné příležitosti k prohlédnutí si umělecky kolorované oné serie.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

Poskytuje Jubilejní, vzájemné dobročinný živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Jenž založen jest r. 1908 na základě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 12 případ. úmrtí celkem 18.575 K, získav 805 členů. Jak děkovné dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodiní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Přispěvek správně každoročně obnáší 2 K, nápisné jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením vyboru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přitommé případy úmrtí poskytuje záruku svým členům žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Meyl,
předseda.

Václ. Jenšovský,
jednatel.

Neštěstí. Netoliko na Moravě ale i v Čechách natropily spousty vod škody nezměrné. Z okolí samého Hradce sebrala Orlice a Labe celé kupy otavy; co zbylo na lukách, bylo podkaleno. Na samých polích tvořila se celá jezera. Poněvadž na plošině byl nemalý odtok, měnily se půlnosti v páchnoucí bařiny. Brambory propadají na místech zatopených hromadné hnilobě. Ve čtvrtek strážena část protisrpní lávky regulací před Borromaeem. Ročníci dlouho nemohli zahájit v širém okolí polní práce, poněvadž by se musili broditi v bařinách. V Hradci v pátek jel plavit koně a čekat včas do rozvodnění Orlice zřízenec pohřebního ústavu p. Elsnera. Zaplavení koně byli stráženi mocným proudem, tak že oba utonuli. Zřízenec stěží zachránil život. Tak stihla mladý pohřební závod škoda veliká. Koně měli cenu 2400 K, nákladní vůz 330 K, postroje před 3 měsíci zakoupeny za 186 K. Utopená zvířata byla vytažena po namáhavé práci z vody teprve druhého dne jen s částí postrojů. Jen předek vozu bylo možno zachrániti. Váš totiž byl rozražen a polovici voda odnesla. P. Elsner páčí škodu, kterou utrpěl, na 2800 K. Smutný majitel pohř. ústavu jest předmětem obecné soustrasti. Soucitné duše, které stráž utrpěly a jímž se vede lépe, prosí se, aby ve pomocích postiženého nějakým ohlaselem přispěly. Přispěvky přijímá a kvituje řádně:

nistrace t. l. Oj neděle jest již lépe, počíná jest utěšenější; a tak jest naděje, že to, co posud u povodí obou řek není zničeno, pilně ruce zachrání. —

Na odvrácení germanisace českých dětí dolnorakemských přispěl spolk „Komenský“ ve Vídni III. 3 Strohgasse 45., který vydrží 5 obecných škol, školu pokračovací, 3 opatrovny a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Králové v červnu 1910. Hradec Králové. Krejcar 1 K, J. L. Pospíšil 1 K, Dělnictvo fy F. Bůžka 3 K. — Nechanice. Městská škola 4 K, J. Rainiš, učitel, sbírka od 10 darů 10 K. — V červenci 1910. Hradec Králové. Haner 2 K, J. Fajera 1 K, Dr. V. Kracík 3 K, V. Potáček 2 K, Dr. F. Pokorný 5 K, Jan Herbych 2 K, úředníci c. k. ber. referátu 4 K, J. Kadečka 1 K. — Hradec Králové. Nový. Ing. J. Strachota 1 K. — Hradec. Vzdělávací jednota „Třebízský“ z výletu 17./VIII. 1910 1 K. — Svinary. K. Kalát 1 K. — Třebíchevice. F. Janček 2 K.

Černilov. Na rychlo svolaná schůze katol. národní jednoty 11. t. m. byla nad očekávání velmi četně navštívěna. Přednášel dp. Jiří Šahula o Arnoštu z Pardubic. Řeč, svědčící o veliké znalosti dějin i v detailech, které nejvíce zajímaly, byla s velikou pozorností vyslechnuta a dp. řečník odměněn apřimným potleskem. Neméně oceněna byla cenná časová přednáška vdp. vikáře J. Seidla o „choleře“. Poznali jsme „paní cholera“ po stránce hygienické a se stanoviska katolického, praktické pokyny, jak třeba jí čeliti byly zvláště se zájmem sledovány. Díky srdečné! Po přednášce přečetl jednatel provolání „Školských bratří“, krátce povzbudiv k podpore tohoto velmi nutného katolického institutu. Sebráno 7 K 20 h. Recitace vlp. Macháně o choleře se též velice zaměřovala. — V době podzimní divadelní odbor přispěchá s nějakým divadelním představením. — Přednášky o Sv. zemi, které mají bude poutník jeruzalémský vlp. Petrásek, počnou v měsíci prosinci, po případě již listopadu. Zdať Bůh!

† Karel Níček. Dotrpěl osob. děkan a farář na odp. v Harrachově; byl čestným občanem v Harrachově a čestným členem různých humanitních spolků v místě a v Maršově. Zemřel 12. t. m. v 80. roce svého věku, byv opět započten sv. svátostmi. Pohřeb vykonán dne 14. t. m. za veliké účasti. Odpočívaj v pokoji!

Peděkování do Opatovic. Těžkou skouškou na mne dopustil Bůh, když mi byla bleskem zabita dcera a kdy nad to jsem současně utrpěl těžkou nadržitelnou, velkou škodu v hospodářství. V nejtěžších chvílích však poznal jsem šlechetnost pravých přátel. Ve prospěch můj konána od dobrých sousedů sbírka, která vynesla 210 K. Též můj nármutek značně zmírnila neobyčejná účast dobrých křesťanů na pohřbu mé dcery. Veliké zástupy, které ji doprovázely ku hrobu, byly svědectvím nejživějšího soucitu. Vldp. děkan Jakubec pohřeb vykonal zdarma, vlp. Širáček oběť přednesl krásnou pohřební řeč. Vldp. řídící učitel Rejhor s dětmi přednesl též zdarma dojímavé spěvy pohřební. A tak společným přičiněním dobrých duší ulevilo se stísněnému srdci mému velice značně. Dobrotivý Bůh odplatí stonásobně všeobně, kteří mi v strastné chvíli poskytl tolik útěchy. Hluboce ctitelná vděčnost k tolika projevům lásky nepomine v srdci mém nikdy. — V. Farský, rolník v Opatovicích.

Dobročinný farář Aug. Novák vldp. p. Dr. Janu Vrabcevi, profesorovi dějepisu při c. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. (Pokrač.) V přednášce 24. dubna jste jako přednost t. sv. reformace velebil, že „Luther jako Hus chtěl nemajetnost duchovenstva“, ale o důsledcích této zásady jste pomlkel: že totiž ochuzeně, ožebračeně kněžstvo stalo se pak plně a nedostojně odvětvím od svých patronů, neboť majetku církvi zsmutného nedostalo se lidu, ale sebrali si vše právem silnějšího páni, rytíři a měšťtí radové, jak se říká stavové, kteří byli patrony, dle tehdejšího způsobu mluvy podacími pány, kolátory far i kostelů. Kdež ovšem i v těch dobách byl nucen pořádati nutně prostředky k obživě a důstojnému konání bohoslužby. Odkud je však bráti? Ruka patronů byla příliš skoupá. Ti považovali kněze za pouhého službu, který musí poslouchati, ale jen málo řádati. — Páni kněze si najímali a dle libosti propouštěli na termín sv. Jiráků neb sv. Havelský. Ze závislosti hmotné vyvinula se závislost mravní. Nechtěl-li se kněz křehovati každou chvíli na jinou faru, musil své jednání říditi spíše dle vůle pana patrona než dle svého svědomí. Běda bylo i se „svobodou slova Božího“. Jakmile kněz jen trochu urasil maršivého pána, šel s fary! Za takových poměrů mluví kněz svědomitý a vzdělaný muž — chtěl se věnovati stavu kněžskému; hlásali se naopak lidé neobdobní, mravně scháztrali, neboť řemeslo nešlo lepší započtení nežli stav kněžský. Rokycana již naříká, že „kněží musí kázati, což úředníci páni rozkázali. Pán, pravě hovado nerozumné, neb purkrabie hloupý a bude knězi rozkazovati; a to jest proti šíření Božímu, neb nemají se stavové světití pláti v duchovní. Ale již chce rozkazovati, neb jim miloba bývá, když jim pravdu praví!“ (Hrbea: Výbor I.) Kněží taci obzvlášť a veličili na výsost

svého pána, páni ujal se takého lichotníka prot konsistoci, i když sebe více mravně pokleal, ale škodu z toho největší měl hlavně lid, který neměl dobrého příkladu vzdělaného vůdce a účtyhodného ochránce proti slovům panských úředníků i páni samých. Patroni kněze kalíšné, kteří užívali bohoslužebných rouch, na něž i peníze od svých patronů žádali, jednoduše z fary vyhnali a vzali si kněze českobratrského nebo protestantského predikanta, který na roucha nechtěl ničeho. Protestantská víra přišla pánům laciněji a proto ochotně hlásali se busičtí páni k učení Lutherovu, převáděli k němu i svůj poddaný lid. A jak hrubě páni kolátoti se svými kněžími zacházeli! Mezi svou čeládkou k jídlu je posazovali, políčkovali, do krve bili, dle libosti i do vězení sázeli. Tím poklesly i mravy duchovenstva kalíšného, tak že r. 1575 konsistoř pod obojí císaři Maximilianovi si stěžuje: Kolátorové od předních až do posledních mají na farách kněží nepotádné a přijímají je sami o své újmě netoliko do val ale i do měst na stolice děkanů. Což mnozí z obecného lidu vidouce řemesel a obchodů světských nechávají, do Vitamberka, Lipska, Frankfurtu (protestantské bohoslovecké učiliště) běží a přicházejíce zas: s titulem kněžským, snadno sjednaným, na fary za „laciné sumy se přijímají.“ Tak hluboce znížilo důstojnost duchovenstva upřílišné brojení Husovo proti majetku duchovenstva. Sami pozdější husitští kněží s ním nesoobhlásili a konsistoř p. d. obojí rozhodla, že kněz farář s kněžími s svou čeládkou od páni osadních službou vyživou mají býti opatřeni, a r. 1531 na jezdě strany kalíšné naneseno, že žádný pán, rytířský člověk ani Pražané a města ani která obec toho aby nebránila, aby každý kněz svého statku, což by ho Pán Bůh nadělil, neměl jeho odkázati a pryč dáti, komuž by se jemu zdálo a vidělo.“ Páni patroni totiž, holdující zásadě Husové, že kněz nemá mítí statků vesdejších, majetek kněží po smrti „dělvali“ nejraději sami. I snem r. 1539 v Praze odbyvaný proti tomuto zlořádu velmožného panstva se ohradil. Hus zásadou o naprosté chudobě kněží přestřelil, ale nelze mu upřáti přitom úmyslu dobrého, ješto sám po vesdejších statcích příliš se nesháněl, ač mu kazatelství v Batlemě dle výpočtu prof. Flajšhansa neslo více než za našich dob slušná fara. Co však říci o Lutherovi, kterého jste, kde se dalo, hodně do popředí strkal, jenž nemajetnost kněžstva hlásal, ale sám klášter Wittenberský, v němž dříve na 30 mnichů žilo, r. 1532 od kurfiřta saského jako „svobodný dědičný statek“ darem přijal? Měl klášterní domy, zahrady, rybníky, lesy, od magistrátu dostával pivo, víno, dříví, peníze, od kurfiřta 200 dukátů ročního přídavku a množství jiných darů odjinud. Když poplatníci kláštera, jehož sám nyal páne byl, dávne poplatky dávati se vsplírali, odvolávali se na jeho evangelium, že kláštery jsou sídly ďábelskými a nemají podporovány býti, světskou mocí je ku skládání tohoto císařského potu dohnáni, ač za tyto poplatky ničeho nečinil, co dříve klášterní konati za povinnost měli. Když mu Kurfiřt nebyl hned nápomocný ve vymáhání poplatků, hrozil, že z Wittenberka se vystěhuje a tak universitu o četné studenty připraví. — Tyto temné barvy jste, p. professore, na obraz dějin, jež jste nám před oči stavěl, nenanesl, aby se vše na něm zdálo rážovým a jasným. „Dějiny jsou spravedlivé,“ řekl jste sám, kds by byli takovými i vášni dějepisci! dovolují si k tomu dodati. Ještě malíčkovat, p. professore! Zle jste vytýkal „Římu,“ že Jiřímu z Poděbrad odepsali, že je „obruďa knoflíková“ — věnujete si laskavě, jak vldné píše Rokycana: „Pán, pravě hovado nerozumné, purkrabie hloupý.“ Tenkrát se hruběji mluvilo a psalo nežli dnes a není spravedlivým vytýkati to, jako by to činil pouze „Řím!“

Konference duchovenstva ve Vys. Mýté koná se ve čtvrtek 22. t. m. v 10 hod. dopoledne na děkanství.

Holice. Po letní mrtvé sezóně probouzí nás kousavý písař „Východočeského Obzoru“ sám k práci. Nemůže zapomenouti na polední volby do obec. zastupitelstva, při kterých bylo obecní zastupitelstvo po šestileté činnosti od zastupě strany soc. dem. úplně vyčištěno. Dále sděluje tomu písaři, že naše listy jdou přímo na dračku a všude do širého okolí se rozšiřují. A tak nám vaše rudé neděle neškodí. Dost často přineso „V. O.“ správu s některé nemoc. pohledny, ale marně čtenáři hledají správu s okresní nemocenské pokladny v Holicích, která by časem potřebovala také provětrat. V okr. nemoc. pokladně v Holicích má kontrola dvoje brejle (až ve skutečnosti se ani řádá). Onemocněli člen nemoc. pokladny, přiluhánek některé jiné polit. strany nebo nestrální, jest kontrolován až třikrát denně, po stodekách, i za hmyzy, ale nemocné členy strany soc. dem., kteří jsou zaměstnáni při vybalování zboží s beday v konsumu, na veřejné ulici snad nevidí; stal se též případ, kdy kontrolor potkal nemocného člana, an jal v kočáře na vozolost. Píáme se: Byla mu též sdělena podpora, jako se stalo enomu nemocnému občanu, který málo levou ruku na kšandě, přistáčen byl kontrolován, když pravou rukou svedl tři povliska?

Následky povodně u Pardubic. Trvalé škody v minulých dnech způsobily nevidan

povodně v počtí Labe a Chrudimky. Proudý vod zaplavily široké okolí a nadělaly velikých škod jak na lukách a polích tak i na regulačních pracích u Chrudimky. Otavy přichystané právě ku sklizení byly odplaveny; co stálo, bylo kolem vodám zničeno. Brambory na poli v nižších polích propadly rychlé hnilobě. Na podzimní práce v polích na dlouhou dobu není pro hlubokou vlhkost ani pomyšlení. B gulace na Chrudimce musela býti na mnoho dní zastavena a množství dělníků stálo bez práce a výdělku. Také podnikatelstvo regulace utrpělo značných škod. Vojské ovičičtve a závodní dráha byly namozone pod vodou, takže vojenské dostihy, které se tu měly dne 14. t. m. konati, byly na neurčito odloženy. Zato rybáři v celém okolí dobře pochodili. Množství různých ryb vyplaveno bylo z řek do luk a staly se bohatou kořistí čepců, šitů, mechů, udic a jiných rybářských nástrojů. Z té příčiny na trh do Pardubic bylo přivezeno hojnost ryb a prodány byly celkem nad obyčej lacino. Na ovoci utrpěli hospodáři vážných škod. Spousty rozlité vody přivábily hejna vodního ptactva, zvláště divokých kachen. Kanalisace, která se v Pardubicích na starém městě provádí, byla ve všech částech značně zdržena a poškozena.

Koňské dostihy v Pardubicích budou letos již 16. října v neděli odpoledne. Celkem bude 6 závodů. Na třetím místě programu závodního jest velká pardubská steeple chace s odměnou 30.000 K vítězi. Vojské dostihy určené na 14. září t. r. musely býti pro zaplavení dráhy závodní odloženy.

Nepříteljemst. V Pardubicích před děkanstvím a u vchodu do hlavního kostela vysávají takový pěkný zelený domeček! Má tento domeček také pěkné ozdůbky na sobě a vypadá jako hokynářský krámk. Sedí zatím v zelení keřů a nikdo by si nepomyslel, že je to dlelo O. Přes to však jsme toho náhledu, že tam na to místo záhodová vilka nepatří. Aspoň většina občanstva tak soudí.

Nové střední školy v Pardubicích. Novým školním rokem otevřeny byly v Pardubicích c. k. státní gymnasium pro chlapce naproti c. k. průmyslové škole u nádraží a dívčí soukromé gymnasium u městského divadla. Do gymnasia chlapeckého přihlásilo se pouze 27 žáků, což ovšem nikterak neodpovídá oněm nadějím, kladeným do tohoto nového útvaru. Ač na c. k. reálce do I. ročníku přihlásilo se značné množství žactva, státní gymnasium hned první rok na přihlášky žáků tak neobtěžovaně chudé. To přičítati lze ponejvíce jen slabé reklamě, neboť že v Pardubicích v tomto školním roce jest otevřeno nové gymnasium, nebylo dostatečně známo ani v nejbližším okolí. A protože doposud není na tomto gymnasiu ustanoven ani ředitel ani učitelstvo, započne tu školní rok až 26. září t. r. Do té doby lze se žákům ještě přihlásiti. Zato do dívčího gymnasia přihlásilo se 40 žacek. Tento příznivý úspěch musí se přičítati agilní činnosti strany pokrokové v Pardubicích. Příslušná většina obyvateřstva v Pardubicích bylo, aby poměr v zápisu na těchto školách byl spíše opačný.

Žár u Borehradku. Konečně jsme se dočkali pro nás radostné události, že řídící učitel Kajetán Peisker jest od nás přesazen do Kvásin u Solnice. Byl moc hodný a snaživý, což mu dokázal a odměnil c. k. krajský soud v Hradci Králové, odsoudiv jej za jeho snahu vyhodit dp. B. Hubáčka ze školy k pokutě 30 K a náhradě 166 K soudních útrat. Známé a soudné též dokázáno, když žaloval Obnova, že na chodbě školní budovy ve Ždaru nechal vyvěsit plakát, svolací na socialistickou schůzi, že nosil jako přívržence sociál. demokratů červený karamít a macešku, odsnak Vol. Myslenky. V poslední době jako na rozloučenou prohlásil se veřejně při schůzi místní školní rady 26. srpna t. r. pro „volnou školu“ a o Ferrerovi před mnoha svědky se vyjádřil: „Ferrer byl svatý muž!“ To jistě stojí za to, aby tento Peiskerův výrok znám byl celé veřejnosti a všem rodičům. Takový výrok pronesl týž říd. uč. Kaj. Peisker, který za svoji ahora smíšenou činnost a smyšlené přelohy byl ze školy dvojtřídní na školu čtyřtřídní, o čemž se ještě zmíníme. — Tedy dle Peiskera: Ferrer je svatý muž! Ten Ferrer, obyčejný podvodník, který vydával apisy anarchistické a odchoval anarchisty z přesvědčení, pod jehož vedením a seznámením zničeno mnoho kostelů, vypáleno několik klášterů, jejichž obyvatelé surově zmučeni a zasnoceni, Ferrer, který jako podvodník vyhlášen na 100.000 franků pod záminkou na asyl chudých, ale potom za obnos ten postavil v Barceloně anarchistickou školu, týž Ferrer, který jako cizoložný manžel opustil vlastní ženu i děti a tvrdě, že je svobodný, svedl paní Leop. Binsairova, s níž měl i dítě a kterou zároveň okradl o 106.000 franků, Ferrer, který dle trestního řádu ne od kleriků, ale od radikálů vypracovaného, 60 svědků a soudců-právníků k smrti spravedlivě byl odsouzen — ten Ferrer dle Peiskera: je svatý muž! Co na tomu řeknou rodiče, jejich děti bude říd. uč. Peisker v Kvásinách vychovávat? Proto divíme se pádným členům c. k. okres. školní rady v Rychnově n. K., kteří se tak vše Peiskera u c. k. semské školní rady ujali a o místo trestu povýšili a vyznamenali, třeba

spravedlnost při tom plakala! Jen si, pánové, těch učitelů takových zásad važte, protože „takový“ na štěstí je ošce jen málo. To je možné jen u nás, v pašaliku Smrtkové, kde se rostabuje „škola našeho venkova“. Můžete, p. Peiskře Kajetáne, Obnovu zase žalovat, my vám vše dokážeme a zaplatíte zase útraty jako minule. — Několik lidí sešlo se 4. t. m. v hostinci p. Řihy, aby při umělé vyrobené slze lacino se rozloučili s Kaj. Peiskrem. Předneseno několik solových výstupů. Měla se zpívatí též písně: „Fando, Fando, černé oči máš“. Tu měla přý přednésti jakási sl. Jedličková, ale náhodou se nedostavila. Na známém, postrach vzbuzujícím Smrtkové „hnátolamu“ z V. Čermé též nikdo nepřijel, zástupci a hlavy „borohrádekého pokroku“ br. Havránek, br. Mýška, br. Smrka se nechali doma — a tak celý ten večer na rozloučenou dopadl blbě a nepokrokově!

== Kupte si poučný spis == Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal. Objeďnávky vyřídí Biskupská knih-tiskárna v Hradci Králové.

Kostelec n. Orli. Dne 27. srpna bylo tomu 25 let, co velezasloužilý děkan náš vldp. Antonín Kaška byl posvěcen na kněze. Toto 25leté jubileum oslaveno bylo dne 28. srpna krásnou slavností. O 10. hod. dopol. vyšel průvod s děkanstvem s oslavencem do chrámu Páně. U vchodu přivítán jubilar dojemnou řetě družičky, která mu také podala skvostnou kytič. Po té vystoupil na katedru dp. Josef Stryhal S. J. z Hradce Králové a vzletnými slovy ukázal vanešenost kněžství Ježíše Krista, jež vldp. děkan vždy vzorně zastával. Ukázal, že 25 let kněžství jest nejen 25 let radosti duchovních, ale i práce, námah a strastí. Strastí vytrpěl vldp. děkan za těch 25 let míru vrchovatou. Po kázání měl vldp. oslavenec slavnou mši svatou. Slavnosti v kostele účastnil se pan patron J. O. hrabě Fr. Kinský. Pak sl. sbor c. k. vojen. vysloužilců s praporem a sl. katol. jednota s praporem, a takový počet osadníků, co jen chrám pojmonti mohl. — Večer pak pořádala katolická jednota na počest 25letého kněžského jubilea vldp. děkana pěvecko-hudební akademii v sále „Na Rabštejně“; účastenství bylo obrovské. Zábava byla optimná a nenucená. Ač účastní byli zástupci všech tříd a stavů, přec marně hledal bys společenských rozdílů. Výkony všech při akademii účinkujících byly velmi zdařilé, o čemž svědčil bouřlivý potlesk posluchačů. Zvláště však vavřínek hudebních dobyli sobě: páne Košťálovo quartetto a p. JUC. Kaška; pěveckých pak alešny Tiché. Zájem a účastenství všech farníků na celé slavnosti jubilejní svědčí, že dovedou si lidé posud vzorného a obětavého kněze vážiti. Přejeme vldp. děkanovi, aby ještě dlouhá léta ve zdraví a spokojenosti působil mohl k duchovnímu i hmotnému prospěchu a blahu svých farníků s takovým zdarem, jako dosud. Na mnoha léta!

Chrást u Chrudimě. Dělnictvu ani zde se nevede dobře. K tomu všemu jest zde citelná nouze o dělnické byty. Lid z venkova stále se tlačí do měst v domovní, jaké blaho vyzíská; brzy však tať sesnají, jak drabo vše musí ve městě kupovati a při velikém návalu nemají kde bydleti ani za značné peníze. Již upraveny za obytné místnosti i chlévy, holny — a stále nouze. Mnoho zavíhají sami ti nerovinní dělníci, kteří na spoludělníky přihazují a pak na druhou splátku nájmů nemají. A domácí páni zase nařikají, že velkou částku nájemného musejí odváděti bernímu úřadu. Málokterý jest ochoten vstáti do nájmů rodin s více dětmi. Leč kruhy mimodělnické, majetnější nechtě nezapomínají, jak důležitým činitelem při rozkvětu měst a blahobytu oslěho národa jest dělnictvo! Nechtě místo sladkých slov o humanitě přikročí k praktickému činu! Hlavně páni továrníci by měli obrátiti pilný zřetel k stavbě dělnických domků. A vy, dělníci, nařikání vám zde nepomůže! Tím méně si pomůžete, jestliže budete proti sobě ze stranické zásti a na popud tučnš placených agitátorů štěví. V příčině otázky bytové jest potřeba práce nejvorašší. Naše strana křesť. sociální již uvažovala o utvoření okresního družstva pro stavbu dělnických domků. Vždyť i v okolí jest nouze o malé světničky. Badiž teďš naším heslem: Nechtě se nejdříve vejde v život družstvo pro stavbu dělnických a rodinných domků!

Hronov. Aviatika. Nečas, jenž panoval po celý předtýž týden, neustal ani v neděli 11. t. m., kdy se měl v Hronově konati vzlet našeho nejlepšího českého aviatika inž. J. Kašpara z Pardubic. Ač správa o odloženém vzletu hned v ranních nedělních hodinách do široho okolí publikována, sftědělo se množství návštěvníků, kteří nedali se odstrážiti nepohodou a jež přilákala znamenitá pověst předcházející jméno tohoto českého pilota. Svědčí to o obrovském zájmu, který správa o pořádné Kašparova vzletu v Hronově vzbudila a jež pro nepohodu bylo nutno odložit na tuto neděli 18. t. m. Vzlet konán bude po 4. hod. odp. na „Přítelci“, plázně k Hronovu přiléhá. Letišťě samé jest úle vyhlášené samého inž. Kašpara vy-

těčně položeno a zřízeno tak, aby i obecnstvo třetí místa zaujímající mohlo sledovati dopodrobně celou aviatickou produkci. Aeroplan umístěn zatím v blízkém pivovaru. V pátek bude smontován. O pohodlí obecnstva postaráno jest pořadatelstvem i jinak všestranně. K dopravě jeho mimo rozmnožený počet vozů týž den budou vypraveny zvláštní vlaky a to: k Chocni zvláštní večerní vlak. Odjezd z Hronova v 7 hodin 46 minut. Zvláštní odpolední vlak. Odjezd z Týniště ve 2 hodiny 6 m.

Od Brlečských hor. V pondělí dne 5. září vrátil se ze Svaté země dp. P. Jos. Rössler, kaplan velkouřimský. Německá farní osada připravila svému knězi spontanní ovace. Kolem 6. hodiny očekávali jej osadníci v čele s hudbou. Po přednesu písně: „Bože, chválime Tebe“ uvítal pontníka jerusalemského p. Pross jménem obce a p. Trojovský jménem katol. spolku, jehož duší dp. P. Rössler jest. Hluboce dojat děkoval p. kaplan za ten projev, ujistiv všechny, že se přičiní, aby byl vždy hoden této důvěry a lásky. Po té hnal se průvod ku chrámu Páně, kdež uděleno svaté požehnání. Tak váží si německý lid českého kněze, o němž jest přesvědčen, že s ním cítí a pro něj s láskou pracuje. — V úterý dne 6. září skonal tragičtým způsobem horlivý pokladník zdejšího katol. spolku p. Fr. Seibert. Tentýž při sestupování z půdy sklouzl a tak nešťastně na kamennou dlažbu upadl, že za 2 hodiny vypustil svou šlechetonou duši v 32. roce věku svého. Slavný pohřeb odbyval se ve čtvrtek odpoledne za nebyvalého účastenství. Kondukt vedl vdp. děkan Tomíček za assistance vdp. faráře Seice z Kačerova a místního p. kaplana, který dojemně nad hrobem promluvil. Odpověď v pokoji!

Golčův Jeníkov. Dne 8. t. m. zemřel starosta města p. J. Jindřichovský v 60. roce věku svého. Zesnulý, který již třetí období vedl správu obce, požíval všeobecné vážnosti, jež mu prokázána též o pohřbu 11. t. m. nejen místním občanstvem, ale i z dalekého okolí přichvátavšími hosty, v jejich čele byl p. c. k. okres. hejtmán z Čáslavě a p. c. k. rada zem. soudu z Haber.

Honey nad Dombroven. Ku dni sv. Václava. Lásky k národu a vlasti jest něco zcela přirozeného, jako láska k rodině, s níž počítáme, nebo láska k rodnému domu. Proto všude i u národů nejmenší vadělaných lásku tu sledáváme. Zahledíme-li se na národnostní mapu naší vlasti, vidíme, že kolem dokola obkličeni jsme národem německým. I vláda naše vídeňská jest velikou většinou německá. A také v tyhle máme mocnou a bojovnou říši německou a v ní zejména bezohledné Prusáky, kteří násilím hledí ve svém státě vyhubiti lid slovanský. Z toho pro nás naučení, že jest velice důležitá svornost a jednota národní. Nemoudrá však politika vůdců českých stran rozbila jednotu národa. Místo, aby každý snažil se přinesti nějakou obět na oltář vlasti, Češi hašteří se mezi sebou, sobectví stavů, stran a jednotlivých osob márně rozděluje. Malý český národ, má-li se uhláiti, musí býti každý jeho člen ochoten život i jmění pro vlast obětovati. Dějiny a zkušenost učí, že národ bezbožný a nemravný byne jako strom, jenž od kořene usychá. Víra a mravnost jsou dva základy, na nichž moc a síla národa každého spočívá. V národě našem však vidíme dnes opak. Místo, aby povolání činilielé a vůdcové jeho víry a mravů se zastali, namnoze za vlastenectví mají, když mohou víru a mravnost ze srdce a duší rváti. Každý cizozemský literární škvr jest jim dobrý do češtiny překládáti a mezi lidem rozšiřovati, jen když to naplní kapsy ziskuchtivých nakladatelů a knihkupců. Co tu láš, posměchu a nadávek na víru se vychrlí dnes v Čechách v listech, knihách a na schůzích různých těch stran, a to vše přý ve jménu vlastenectví a lásky k vlasti! Prý ve prospěch národa! Čech — katolik má více přičin svou vlast i národ milovati, než-li Čech ve víře vlastný a nevěřící. Víra posvěcuje a povznáší cit lásky k vlasti a národu. Když víra naše katolická jest na škodu národu našemu, jak stále volají nepřátelské strany v Čechách, ať nám tedy vysvětlí, proč v Čechách v době nejkatolickější, v době Karla IV., krále našeho a arcibiskupa Arnošta z Pardubic, byl slatý věk našeho národa! Ať nám vysvětlí, proč právě národové, kteří ví ry katolické si váží a v ní žijí jako Srbové Lužičtí a Poláci, zachovali si svoji národnost a jazyk i lásku horoucí k vlasti přes nepřítel a pronásledování celých století! Ať nám odpovědí, kde naposledy udržel se náš jazyk, kdy náš národ byl na vymření, kdy čeština s úřadů i škol byla vypuzena! Nebyly-li to právě kostely katolické, kde český jazyk se udržel, kde jazykem českým lid se modlil a kněží lidu kázali? Anebo ať se podívají na uberské nešťastné Slováky a do Prus. Polska; kdo tam drží jazyk lidu? Nejsou-li to kněží katolictí? Proto možno směle říci: „Kdo v Čechách ničí víru a křesťanský mrav lidu, ten zabíjí národ, ten jest jeho vrahem a největším nepřitelem.“ Každý národ má v čest svého předního národního světce. My Češi měli jsme a máme sv. Václava, kterého nazýváme dědicem země české. S úctou sv. Václava jsou spjaty dějiny českého národa; ve sv. Václavu vidíme státemnou celou naši minulost. Tento svatý vévoda, český tálem i duchem, v tom brnění rytířském, s tou korunou a praporem českým jest ideál našeho krále a našich národů

Prešba. Učitel a bývalý ředitel chóru, pro nemoc předčasně daný na odpočinek, stížený nyní bolestnou i zohavující nemocí obličeje, která vyžaduje nákladného léčení, prosí snažně o podporu přátel církevní budby. Milodary ochotně přijímá Dr. Jos. Mrštík, předseda královéhradecké diec. jednoty Cyrillské a arciděkan v Chrádmi.

V neděli dne 21. srpna t. r. o půl 7. hodině ranní sloužil při svatou vesp. preláta Pospíšil z Brna v patriarchálním chrámu Páně, kdež nádherná malba na skle poutá pozornost naši. Po mši sv. bylo dojemné kázání o kříži, symbolu spásy a vítězství. Z chrámu tohoto jdeme do chrámu Božího hrobu, jehož krátkou historií líčil náš bratr františkán. Nad Bořím hrobem visí 43 lampy, po 18 z nich patří Latinským, Řekům a Arménům, 4 Koptům. Zamyšlime se zde, vždyť místo to, kdež Spasitel pochován, ale kde také vstal z mrtvých, čímž markantně dokázal pravdivost svých slov. Vstupujeme na Kalvarii, na kteréž katolci a Řekové z 2 oltářích mají. Jak nevysslovně jsme šťastni, že hlášná noha naše může spočinouti na těchto místech, kde se odehrálo světové drama. Prohlédnávše všechny přiléhající kaple, sestupujeme ku kamenu pomazání, patřícímu Řekům. Vedle kaple Božího hrobu jest kaple vystavená od křižáků, která nyní ale patří Řekům; zde jest die tradice středověké. O 4. hod. odpoč. za 37° R jdeme do údolí Josafat a Hinnoomu. Krátcejsie po mostu cedronském marně hledáme potok Cedron nám tak známý. Potok jest vyschlý, pouze v době od října do března má vody dosti. Vidíme hrob Panny Marie, hrob Absolonův, sv. Jakuba Menšího, dále hrob Josafatův, Zachariášův, od něhož 100 metrů jest vzdálen strom, kdež se oběsil Jidáš. I na hrob Isaiášův, patřící františkánům, jsme upozor-nění. Staneme u rybníka Siloe, kdež slepec byl uzdraven; jsou zde nyní primitivní lázně, v kterých by se asi nikdo z nás za nynějších poměrů kou-pati nechtěl. Máme slivování s ubohými malomoc-nými, kteří úpěnlivě volají k nám o „bakšiš“. Pa-tříme na jeskyni apoštola, kde se skrývali sv. apo-štolové po zajetí Pána Ježíše; Hakeldama, pole krve rozprostírá se před očima našima. Unaveni vzádem se smy, kteří nás nesou údolím Hinno-omem, v jehož nejdolejší části jest Tofet, kde prý

Dolnorakonské obrázky. Z nejrušnějších a také nejvíce na cit působících dnů jest ve Vidni den zápisu do školy „Komenského“ v X. okrese vídeňském. Nával do této školy bez jakékoli agitace předběžně bývá veliký a sta dětí bývalo pro nedostatek místa odmítnuto. Letos na příklad přiblížilo se jen do první třídy 237 dětí. Kam je vtěsnati? Budova stačí sotva pro 14 tříd obecně školy a nové třídy těžko se získávají. A úřady? Oyaicky! Křají: Když vám nestačí budova, nechtež spolek „Komenský“ vystaví budovu novou. Bylo by to pěkné, kdyby to šlo, ale kde vzít prostředky? Tyto státi stačí pro udržení dosavadního stavu. A tak spolek „Komenský“ ve Vidni III./3 Stroh-gasse 45 hledí s obavou budoucnosti větší. Potřebá škol roste; poroste také úměrně počet dobrodinců a přátel „Komenského“?

Díkůvzdání.

U příležitosti úmrtí a pohřbu naší vřele milované manželky, matičky, babičky, prababičky a tchyně, paní

ANNY ČERNÉ,

soukromnice v Hradci Králové,

dostalo se nám se všech stran tolik důkazů lásky a soucitu, že nám není ani možno všem náležitě díky vzdáti; proto činíme tak touto cestou.

Zvláštní díky patří dp. *J. Brabcovi* za vykonání pohřebních obřadů, jakož i všem pp. *bohoslovcům* za lask. spoluúčast, vlctp. MUDru *L. Bařkovi* za jeho lékařské porady a námahu až do chvíle poslední, veleváž. p. *Jul. Russovi*, úřadujícímu měst. radovi a všem pp. členům městské rady a obecního i okresního zastupitelstva, všem dárcům krásných věnců a kytic a všem, kdož jakýmkoliv způsobem nám upřímnou soustrast na jevo dali a naši předrahou v Pánu zesnulou k poslednímu odpočinku doprovodili.

Hluboce cítěné díky

vzdáváme důst. *duchovenstvu* černilovskému za vykonání pohřebních obřadů v Černilově, zejména ale plattež díky naše vldp. *Janu Seidlovi*, děkanu za krásnou a dojemnou promluvu nad hrobem, dále katolické národní jednotě v Černilově za laskavý doprovod, jakož i všem, kteří z blízka i z dále přišli naší milované poslední službu prokázati.

Všem odplat' Pán Bůh!

V Hradci Králové, dne 16. září 1910.

Truchlící rodina Černých.

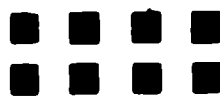
Firmě H. Richter vyslovujeme srdečný dík za pečlivé vypravení pohřbu zde i v Černilově.

Vklady přes 12,000.000.

Peněžní obrát za rok 1909 K 872,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

=== **bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní.** ===

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ % až 4 $\frac{1}{2}$ %.

Důchodkovou daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{1}{2}$ %
„ 60denní „ 4 $\frac{1}{2}$ %

Vklady na účty běžné
a na účty žirové
zúročí dle dohodnutí.

Služby listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zasílá banka na požádání.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských směnek.
Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu

jako: nákupní, saisonní, akceptační, zjištěné, celní, daňové atd.
Financování průmyslových závodů.
Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a pověřující listy na všechna čelnější místa tu- i cizozemská.

Vadia a kauce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenn. papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot. Úschova cenných papírů v pancéřových pokladnách. Správa cenn. papírů a evidence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry.

Pojištění slosovatelných hodnot proti ztrátě kursovní při tahu s nejm. výhrou.

Promesy ke všem tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozem.

Prodej losů

!! na mírné měsíční splátky !!

Velkoobchod uhlím a koksem.

=== **Skladiště a prodejna ohmele v Žatci.** ===

Úřední hodiny od 8. do 1/1. hod a od 1/3. do 5.

OBNOVA

Číslo 38. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 23. září 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
Jednotná národní banka Ob-
chodní a živnost. komory.
V Praze
V Hradci Králové úrovně výplaty 4 a 4 1/2 %
Akciový kapitál K 200.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Výplaty K 200.000. Provádí veškeré
obchodní bankovní, směnové a burzovní
úkony směn a faktur (bez úplatů). Obchodní
účetní, skladní, směnové, vklad a výplat.

Kníže Václav Svatý.

Vmysleme se důkladně do doby, v níž bylo určeno mladému našemu knížeti zdárně vládnouti! Málokdy a nás byly pro vládu podmínky tolik nepřiznivé. V národě mezi jednotlivými kmeny kypěl kvas nesvornosti a odboje. V samém rodu Přemyslovců panoval značný rozvat. Zatím co sousedé Němci usilovali se starati o dokonalé pokoření českého národa, odpírali vévodové v Čechách poslušnost ústřední vládě pražské a byli hotovi i spojiti se s Němci proti krvi domácí. Každou chvíli hrozilo nebezpečí, že pro zpannost některých velmožů politická celistost země naší navždy bude poříbena. Národ sice již valnou většinou pokřtěn byl, ale zhubných zvyků pohanských zůstalo dosti; a tyto nepřítomnosti také nám značně vyvážloji, proč Němci jevíli vůči slovanským sousedům tolik kárání a rozpínavosti.

Na př. vrahové sv. Ludmily (Taman a Kovan) nabýli svrohovaného vlivu při dvoře knížecím na delší čas; teprve veliké davové roztřepení národa nad jejich zpanností učinilo jejich panství přítrž. Vévodové Zličtí použili rozbrojů za panování Drahomířina k značnému rozšíření panství na úkor knížecí moci ústřední. Rod ten pomýšlel docela na to, aby za pomoci Němců slomil pražské vládě nadobro vaz.

FEUILLETON.

Na památku muže slavného.

Jásavá slavnost rozproudila se ku konci dubna v městečku Zdobov. Prapory v jasném slunci majestátně vlály, na slavnostní bráně před malým rynečkem třepetaly se pentličky. Dvě kapely udržovaly lid v nadšení. Dostavily se deputace z měst a z vesek okolních. Měl se odhalovati pomník velikému dobrodinci městečka a českému spisovateli Františku Zdrnému. Ustanoveno, aby při té příležitosti bylo zasazeno kolem památníku 6 lipky.

Dlouhý průvod spolků a družic z zvuku jarého pochodu vcházel slavně do rynečku. Pomník odhalen za velikého dobrořečení, lipky zasazeny s pečlivou obřadností. Nejlp se líbila nadšená, ohnivá řeč starostova. »Zde ve stínu těchto českých, národních stromků bude se stkvíti jasné čelo našeho velikána, dobrodince-rodáka. Oko jeho bude patřiti stále na rodný domek, v němž prožil svou dětskou idylku. Až stromky zmohutní, bude šepotati jejich listoví o velikých skutcích duše té šlechtné. A jako ty lipky budou rozepínati své větvové stále do větší šíře, tak poroste zajiště i naše úcta a vděčnost k muži slavnému. V stínu stromů těch budeme dumati my i naši potomci o velikánovi, který byl naší obci nejkrásnější ozdobou. Mládež místní při každém pohledu na jasnou tvář tohoto mecenáše si uvědomí své národní povinnosti. Stále jí bude tkviti na mysli vzor občanských ctností. Na lávky, jež zde ještě tento rok umístíme, zasednou mladí staří, aby navštěvili aspoň tímto způsobem ženíšního muže; a při té příležitosti s nadšením oživí si vzpomínky na veliké činy našeho rodáka . . . »

Při veliké slavnosti vjede idealismus a poesie i do srdcí skornatých. Ale pak začíná ledá práša často zachvacovati i duše ty, jež měly mocné poetické peruti. Lipky mohutněly, daly již květ. Včelíčky s bukotem létaly kolem pomníku a ené-

Sv. Václav tudíž ujal se jako mladý jinoch vlády v době velice kritické; ale zlá doba ne-nalezla ho nepřipraveného. Sotva kdo jiný by byl učinil k sjednocení a zmohutnění země České tolik, co vykonal panovník mladý. Bystře sledoval současné proudy a dovedl mistrně nasaditi páku tam, kde toho bylo nejvíce zapotřebí.

Bylo by zcela nevhodno srovnávati panšálně a absolutně výsledky činnosti Václavovy se skutky na př. Přemysla Otakara II. nebo Karla IV. Ti pracovali již v prostředí jiném, na půdě zkyplené věky předchozími. Zato však Václav musil podnikati perný zápas, aby aspoň vzkřísil a existenčně zabezpečil to, co později přirozeně dále se vyvíjelo. A přibližíme-li k tomu, co s prostředky docela nepatrnými Václav vykonal v době velikých zmatků, můžeme směle říci, že svou bystrostí a otcovskou pečlivostí stojí netoliko v řadě nejlepších českých vládců, ale že nadto můžeme jej řaditi k nejdokonalejším panovníkům evropským vůbec. Korunu trnitou nosil na své hlavě a přece při vši křesťanské skromnosti neopustila ho rytířská mysl, státnická vytrvalost a ráznost.

Vrunci, upřímná zbožnost Václavova jest nad všecko pochybnost dokázána. Palacký píše: »O náboženství dbal svatý Václav netoliko za příčinou pravé a zdravé politiky, ale i za puzením srdce a celé duše své. Dav ve všech městech stavěti kostely, ozdobil a nadal je bojně a povolal k nim kněží ze všech zemí křesťanských; na hradě pak pražském položil základ ku kostelu svatého Víta, tam, kde až podnes stojí stolice a hlava všech církví českých.«

Historicky důležitá legenda Vostokovská píše: »Vdovám a sirotkům nedával ubližovati od nikoho; lidi všechny miloval, chudé i bohaté. Chrámů všechny sátem okrášlil; i věřil v Boha vším srdcem a vše dobré činil v životě svém. Chudé domácí i přespólní, a jestliže kdo zimou strádal, všechny odíval a krmil. Sluhy Boží krmil do syta; a jestliže kterému duchovnímu bylo ublíženo, nebo některý kněz

žely živobytí do svých zasnobáren. Kluci se honili po lavičkách a psali na ně křidlo i tužkou dětské moudrosti. Z otců města však málokterý přišel si podumat do stínů chvějících se listů. Nalezli se totiž v městečku rýpalové, kteří povykovali nad zbytečným vydáním. Pomník prý at je! Ale nač jest potřeba těch drahých laviček? Chudé městečko musilo na to platiti jen proto, aby si mělo kde pohovět několik zasobaných pánů radních, kteří celý čas nemají ničeho na práci. To tak! Z mozolů chudých lidí platit na pány! Mohou si poříditi na svůj vlastní účet lavičky před vlastními domy.

Lávky neosifely na dlouho. V každém městě jest několik existencí, které jako filosof Bias všechno své sebou nosí. Existence toho druhu by vydržely s Diogenem bydliti na čerstvém vzduchu třeba celý rok, kdyby prosincový vítr nefoukal u nás o mnoho ostřeji než v Řecku. I Zdobov měl několik příslušníků, jimž vjela do žil hrdoť jen tehdy, když se jednou za uberský měsíc slušně naobědvali nebo když dostali darem obtojnou košili. Nejpopsatelnějšími reprezentanty nejnižšího proletariátu byli bratři Zelákové. Sami rozhodli, že jejich povaha není uspořobena k stále práci. V práci milovali stálou rozmanitost, při odpočinku čas co nejdelší. Obstarali sem tam nějakou posilku, pomohli zatočiti kolem v hospodě, za pár grošů dělali hrobníkovi výkonnou assistenci; při výročním trhu pomohli naložiti několik beden, cibly zedníkům podávat vydrželi celého půl dne, kamarádili se s pohodným, aby snědli někdy něco silnějšího, o masopustě i o posvícení zpívali po domech legrační písničky. Ostatně když je listopad upamatoval, že nejsou dobře na zimu šatstvem opatřeni, tu již si vymysleli nějaký zistný plán, za jehož provedení se jim dostalo od soudce zaplacení v státní budově na měsíc nebo na dva.

»Chlapi lenoší, čeládka ničemná!« zlobíval se policajt Mrázek, který se starými mládenci Zelákovými měl časté svázky. »Posud jate studovali jenom pod střešinou soudní na gymnasiu; ale do-

prodán, on přišel k němu a vykoupil a dobře činil všem. A chrámů vystavěl ve všech uradech velmi dobře. A Boží služby shromáždil ze všech národů; a služba za něho dala se stále po všechny dni k Bohu, jako u velikých národů, zřízením dobrého a spravedlivého vladaře Václava.«

Leč zvláště dr. Kalousek zcela jasně vyložil, že při tom nebyl Václav žádným pobožníčkem, za něhož by jej nejraději prohlásili pokrokaři, kteří houževnatě před oči národa staví historicky odsouzené, naivní báje Gumpoldovy o sv. Václavovi. Dr. Kalousek ironicky poznamenává: »Že legendisté tak pochopovali obraz Gumpoldem namalovaný, tomu diviti se nelze; spíše jest s podivením, že žádný následovník Gumpoldův nevyřkl, kterak nejvyšším ideálem Václavovým bylo, státi se kostelníkem. Ale ještě podivnější jest náhoda, že nyní kruhové obecně, kterým tento růženečkářský směr nejvíce se oškívá, zakládají odsuzující úsudek svůj o Václavovi právě na takových daremých povídačkách osob, jimž mnišství bylo ideálem.« Těmito slovy dr. Kalousek nechce v nejmenším v nevážnost uváděti zřízení církve, ale trefnými ironickými slohy mrská ty, kteří obmyslně snaží se namluviti lidu, že těžkou panovnickou povinností zastával muž, který se hodil pouze do kláštera.

Tu jsme právě u bodu, který sluší šíře vyložit. Vždyť dosud ani všichni citelové svatého knížete neznají dobře veliké srdnatosti a železné energie Václavovy. A jiní chtějí zůstati zavilými slepci. Na př. »Cas« napsal, že byly doby, kdy každý dobře vychovaný (!) Čech nenáviděl sv. Václava, že se Němcům poddal. Tak! A dr. Kalousek dokázal již dávno předtím, že se nepoddal kníže náš bez tuhého boje. I teď docela v »Malém Čtenáři« při popisu Mýslbekovy sochy sv. Václava se píše: »Důstojnost knížecí kázala mu, aby ve zbroji vyjel v čele vojsk a proti škůdcům vlasti, ale boj bude vyřízen asi nekrvavě, cestou smírnou. (Radislav Zličtý — Jindřich Ptáček.)« Tedy v nejrozšířenějším časopise pro mládež píše Jan Renner

stanete se brzy na universitu — do pracovny, rozumíte. Já se o to postarám! — »A co pak tak zlého děláme? Už nám lidé závidějí docela i to, že jsme veselí. Věak nás tady město každou chvíli potřebuje.«

»A já jsem se chtěl poctivě žít jako křesťovně člověk«, pohazoval pravým ramenem a třepetal levou rukou Lojza. »Co pak mi četník dovolil? Když jsem prodával na jarmarcé nůžky, hned na mne spustil, kde prý mám nějaké lejtstro, které by mi dovolovalo poctivě živobytí. Dopálil jsem se, protože jsem měl na háčku stejně jen šestery nůžky a řekl jsem mu srdečně, že mu nic po tom není. Ale hned mně dal přes hubu — považte, pane strážmistře, přes hubu — křesťovněmu člověku! A to všechno proto, že se mi začal líbit spořádaný život.«

S tím poctivým kšeftem Lojzovým to bylo trochu zmotané. Obchodník-záčátečník mívá jeden dobré nůžky koupené; těmi stíhal na důkaz, jaké důkladné má zboží. Ostatní výrobky, jež mu na drátě visely, ulíval si sám z olova a vlastnoručně upraved; ty vlastní výrobky prodával. »Hele, panímámo, stíhají dobře a jsou laciné,« zastavoval dobromyslně venkovanky, couraje se zvolna náměstím. Jednou však zle naběhl. Když začal kšeftovní debatu s jednou selkou, stál právě vedle staré prodavačky létacích balonků; starucha jich držela na nitích veliký brozen. »A není pravda, Lojzo, ty nůžky nestíhají, je v tom švindl. Tohle by měl vědět četník.«

»Co, co, ty babko, že nestíhají? Kam nemůže ten černý, tam nestrčí . . . Ale abys věděla, že stíhají znamenitě a docela víc věcí najednou, tu máš!« A už stará prodavačka vzduchoplaveckých hříček zoufale vyřkčila. Balonky všechny letěly za velikého řevu dětí do oblátných výšin. Prodavačka zůstal v ruce jen uzlík. — »Vidíte, treperendo, že stíhají dobře. Když Lojza četník odváděl, opakoval »kšeftovní« člověk za velikého shonu lidí vytrvale: »Nemá kasit bába kšeft chudého člověka.« Hned šrouboval pravým, hned zase

tak, jako by vůbec nevěděl o starším spise Kalouskové (z r. 1872) ani o novějším z roku 1901. Proti Radslavovi Zlíckému věděl kníže v zájmu celistosti země válku výbojnou; vojska se totiž setkala na půdě Zlíčanské. Legendy vypravují, že táhlo bylo bojovné. A co teprve ona „nekrvavá“ smírná cesta při vpádu Jindřicha Ptáčníka! „Zádný historický pramen nezděkuje, že se Václav poddal německému králi bez boje. Zato však nejspolehlivější nejstarší prameny nás poučují: „Václav kníže český od krále Jindřicha ve hradě Pražském obléhan, vzdal sebe i hrad králi, a aloženou Čechám pokutu, peníze poplatku, platil.“ — L. P. 928 král Jindřich vtrhl nepřátelsky na Čechy a je s pomocí Boží mluho přemohl. — Král Jindřich a vojvoda Arnulf nad Čechy vítězili.“

Ejhle, ještěže bylo potřeba Němcům nad našim národem vítěziti, mocné jej přemoci a docela Václava v hrad Pražský (v středě země) obléhnouti, patrně, že se bránili Čechové vojensky ze všech sil. Rozhodně velká, tuhá bitva před pokročením předcházela. A nemluví-li Němci chlubit o zvlášť velikých triumpfech a pší-li raději skromně, že „s pomocí Boží“ se jim podařilo Čechy zdolati, pak jest jisto, že s českým vojskem měli pernou práci a že toto nebylo od nich poraženo na hlavu a rozprá- šeno.

Proč by byl Václav nechal táhnouti cizí plenící vojsko až ku Praze, kdyby se byl chtěl vzdáti bez boje? Kdykoli německé vojsko přišlo do středů země naší, vždy mu to bylo umožněno jen po tuhém válečném odporu českém. Svolení k poplatku ovšem nebylo věci příjemnou. Ale co dokázal později Boleslav I. nad Václava? Jest pravděpodobno, že přemožený Radslav se msty vpadl Václavovi v zádech, když tento měl co činiti s vojskem německým. Sam italský mnich Gumpold praví, že sv. Václav podle možnosti chránil vlast proti nepřítelům; pokračovatel jeho pak píše, že vítězil v bitvách. Cizinec Widukind nazývá Václava docela králem. Patrně, jak vysoké mínění měli sousedé o našem panovníkovi. Také stará kronika tvrdí: Jeho Hospodin ráčil obdařiti takovou milostí, že i z bitvy vycházel jakožto vítěz.“ Také všechny okolnosti nasvědčují tomu, že Václav rytířsky se opřel vpádem maďarským; Maďari škodili Němcům v těch časech loupežím mnoho, ale Čechy měly pokoj, až jimi vedla nejkratší a nejvhodnější cesta z Uher do Německa.

A jak si vedl Václav statečně i v krvavý den, kdy byl zákeřně zabit! Až byl Boleslav ozbrojen a Václav nepřipraven, přece neztratil ducha a místo bázlivého útěku nebo prosby povolil odhodlaně zákeřného Boleslava na zem. Pak ovšem mečem několika protivníků musil podlehnouti.

To všechno svědčí o tom, že sv. Václav byl knížetem statečným, což uznávali všichni současníci. Zbabělce by si byli Čechové rozhodně v tehdejší rytířské věku nezvolili za patrona válečného.

Přes to však osvícený Václav neproléval krve zbytečně; povznášel svůj stát politicky, kulturně a hospodářsky, protože věděl, kde levým ramenem, naklápeje na lidstvo nevolnost a faleš.

Mládenci Zelákovi teplé, slunné odpoledne nejraději trávili na schodech, vedoucích do hostince Klubákova. Tam to nejlíp šlalo. Každý seděl obyčejně u jiné strany skleněných dveří. Hostové živé scoby. Mnoho nemluvíli; spíš vězně dumali nebo si řezali kudlou pomalu nehty. Když k večeru se začali scházeti hosté, tu již Klubák Zelák klidně vyběhl: „Mládenci, teď se zdvihnete a sedněte si jinam. Hosté už špalir nepotřebují.“ — A mládenci poslechli vědycky beze slova ochotně. Mítvali a hostinským čas od času pracovní poměr, dostávali někdy hojnost zbytků od jídla a proto se rozkazem Klubákovým nikdy s bohémskou hrdoostí neprotivili.

Když se však začala bourati na náměstí zájezdní hospoda, přibýlo Klubákoví mnoho hostů, kteří se divili, proč si hostinský vydržuje tak sešlou parádní stráž, že to vypadá jako někde na schodech v Neapoli. A tak bratři Zelákovi dostali výpověď úplnou. Sluníčko od té doby pražilo na prázdné schody. Kam teď k delšímu pohovění? Malý ryneček byl pro Lojzu a Francka jako schválně přichystán. Lojza se plácí do čela, proč se chovali oba z lásky ke schodům tak konservativně. Vždyť jsou v rynečku takové pěkné a pohodlné lavičky! Tam se může i ve dne pohodlně spát. Málokdy tam zajede povoz; takové pěkné ticho! Jen někdy houf hus zašlebetá. Jen tedy vpřed k tomu pomníku! Letní pobyt tudíž přeložen na místo tiché, idylické. A Lojza si liboval. Z počátku někdo sem tam ještě mládence z nevyžádaného klidu návštěvou lípek vyrušil. Ale za dva týdny si nesedl nikdo z místních občanů ani na ty lávky, na nichž Zelákové pravidelně nesedávali. I rozpustili kluci málokdy se tam přihnuli. „Jen se mi tam kluku, opovaži!“ napomínaly matky. „Ještě tam něco sebereš...“ Zelákové měli pohodli jako turečtí pašové.

„Nebylo by snad líp ty lavičky z náměstí Zdrného odstranit?“ navrhol jednou v obec-

vení nejvšší síla národa; dobře prohlédl, že národ vzdělaný a bohatý nepře sdeň útoky protivníků. Byl saniceým rozmnožitelem víry a pravým otcem lidu českého, který jej hned po smrti nasýval svatým a „dávícím české země“. Úcta stoučená k jasnějším křesťanství byla nejvroucenější.

Ačkoli zhybnul rukou zákeřnou, přece plody jeho práce potrvaly. Podlehnav jednou přeměle německé, vítězil svou politikou valně. Zachoval celistost země naší, udržel autoritu dědičné vlády. A co v kultuře podnikl, rozvíjelo se utěšeně dále. Boleslav sedl již ku stolu připravenému a brzy usnal po trpkých skutečnostech sám, jakým důmyslným velikašem a při tom lehčestným katolíkem byl jeho umučený bratr.

Proto sv. Václavovi náleží douad četa širých vrstev lidových. Jako chránitel číve naší smi důmyslem a abraní, tak nym ochraňoval lid svůj přimlouvou u Boha. Nedá zahynouti nám ni budoucím.

Volné listy.

Účast pokrokových učitelů v podratném spolku. O volných myšlenkách, o jejich novínách a činnosti agitační uvylka si naše veřejnost mysliti a slyšeti jako o kterémkoli jevu sociálního života. Jest to přirozeno v době, jejíž horečný ruch a denně střídající se heala nedovolují mnohým, aby myšlenkově udeřili na jádro věci. Ani zoufalá obrana revolucionáře a vražedníka Ferrera, kterou volnomyšlenkářské listy a mezi nimi „Čas“ v Čechách podnikli, nezvábila na sebe vážnější pozornosti těch občanských činitelů, jejichž zájmy s podvratným programem španělského anarchisty nejsou srovnatelný.

Když však prozrazeno bylo, že volnomyšlenkářského spolku překvapujícím počtem účastníci jsou pokrokařští učitelé, sami volní myšlenkáři neopatrně dali na jevo, že spolek jejich jest nebezpečný právnímu a sociálnímu řádu a že účast učitelstva v něm nutno posuzovati jako věc, která jest v zásadním a příkrém odporu s povoláním vychovatelů mládeže a budoucích občanů. Když prozrazení, že ve spolku volných myšlenkářů je 602 učitelů, samými volnými myšlenkáři nazváno denunciantstvím, když nastal vyděšený a ztajený poplach v novinách, které činnost volných myšlenkářů buď oficiálně propagují nebo farizejsky se zdáním občanské korektnosti hájí, jako na příklad „Čas“, list to c. k. universitního profesora Masaryka, když sami postižení učitelé se pod ranou tou příkráli a neodvážili se tvrditi, že činnost volnomyšlenkářská neodporuje poslání, které jim důvěra občanstva svěřuje, — nastává veliké vyjasnění všem těm, jimž běží o účelné působení školy, o zdárnou výchovu dítek a o řád společenský, jenž posavad zajišťuje bezpečnost majetku, života a mravních statků.

Již spojení našich volných myšlenkářů

nám zastupitelstvu dr. Lepák. — „I dejte pokoje, odmítal náměstek. „Už s tím bylo stejné mrazivosti dost. A teď by se nám ještě rebelanti do očí vysmáli, v novinách by nás cuchali. Co jsme všecko pěkného při té slavnosti čekali! A teď jako by velikán Zdrný tam byl k vůli bládní Zeláků! Takhle aspoň mládenci přestávají dělati parádu na velkém náměstí. To jest vlastně hlavní výmnoženost dubnové slavnosti. Někdy se našinec chytá za hlavu při pomýšlení, nač jsme si to vzpomněli.“ — K Zelákům se připojili na besedu často i dva tři kamarádi stejné čistoty a oblečení.

Pa rok provázel starosta městským veleučebného zana z Prahy, který přijel s dcerkou. Na náměstí Zdrného bylo placho. Ani mládenci Zelákovi tam neběždali. „Stklostný pomník, moderně pracovaný! pochvalovala pražská kapacita. „Poetické mlástečko. A když tak vaši rodáci kládou ještě v den úmrtí Zdrného kolem lvice a kytky!“

„Tati — a jak ty lípy zde krásně voní! Hned bych si zde usedla; jsem poněkud zemdlena.“

„Slečno, jen několik kroků půjdeme z tohoto náměstí ven a usednete v nádherném stromovadí v širé přírodě. Tam to bude nejlepší.“ Slečna zatleskala rukama a starosta vzpomínal v náladě tragicko-komické, jak prorokoval se vzrůstem stromků zmohutnění úcty a vděku k Zdrnému, jak ve stínu lípek dumati budou sousedé o svém mecenáši, jak mládež vyčte z pomníku vzor občanských ctností...

Oblédl se mané; mládenci Zelákovi právě přicházeli, aby si pohověli.

Starosta ještě za zády slyšel, jak Franček hřmotným hlasem probíraje: „A tyhle lavičky jsou, Lojzo, jen pro hoši domácí, pro žádného syťaka z vesnice. Až sem zabrousí Kleťák z Borovinky, zavolám policajta nebo ho poženu sám. Beztoho všechny špačky nám vždycky před nosem posbírá!“

... Na památku muže slavného!

s Ferrerem mohlo myslícím lidem otevřiti oči. Byl předsedou volnomyšlenkářského ústavu v Praze a byl soufale našimi volnomyšlenkáři hájen, když stál před španělským soudem, u něhož obžalován byl z činnosti anarchické a z podněcování ke vraždám a pálení. Odpor civilizovaného člověka vzbuzuje, když takových skutků dopouští se diví kanibalové, nevědoucí nic o právech a řádu vzdělané společnosti, ale valná část naší tak zvané inteligence bránila Ferrera a nedovedla odsouditi surové vraždy, páchané od stoupenců muže, jenž prohlašoval za průkopníka pokroku a vyšší vzdělanosti. A dnes před všechnu úchvalu, kterou naši volní myšlenkáři Ferrera zasypávali, pojednou křídí se o denunciantství, když jest konstatováno, že jest veliký počet učitelů mezi těmi volnými myšlenkáři, kteří ve Ferrerovi rozpoznali mučenka za svobodu a za obecné zájmy pravé lidskosti. Tedy co jest pravda? Byl skutečně Ferrer a jsou volní myšlenkáři dobrodineci lidstva, či hubiteli zájmů, ochráněných právním řádem nynější společnosti? Sami volní myšlenkáři nyní polekaně prozradili, že oile jejich jsou podvratné a že účast pokrokařských učitelů v činnosti volnomyšlenkářské má se k vychovatelenskému úřadu tak, jako nejprudší jed vočkovany zdravému lidskému ústrojí.

Podvratné oile volných myšlenkářů. Když Ferrer byl souzen, listy volnomyšlenkářské a všechny noviny svobodomyšlné u nás ohrazovaly vše na stránku zpátečnickou, horlily pro osvobození ze jha klerikalismu a klášer, že Ferrer stal se obětí církevní msty. Toto počinání bylo vlastně velikým přemalováváním pravých skutečností, a ze strany volných myšlenkářů byl v tam podsadný úmysl, posílit posici svoji v Čechách, podepřiti protináboženský boj a zakryti tlustou oponou podvratné oile Ferrerovy společnosti a její anarchistickou činnost. Naše veřejnost prostě byla balamouena, a bledost úřadů našich měla býti svedena na jinou stranu výkladem, že běží jen o klerikalism.

Po popravě Ferrerově byl však nalezen jeho program, v němž hlásá nutnost odstranění všeho majetku, všech úřadův a soudů, zničení náboženství, oltářův a trůnů. Tento vůdce a miláček našich volných myšlenkářů o svých školách pravil výslovně: „Abych lidi nepolekal, pojmenoval jsem je — moderní školy — místo anarchistické školy, neboť cílem mé propagandy jest, já říkám to otevřeně — přivoditi revoluci, do hlav mládeže ideu mocné revoluce vsaditi. Mládež se musí učiti, že proti čestníkům jest jen jediný prostředek: pumy a jed.“

Když Ferrerovu záku Artelovi nepodařil se atentát na ministerského předsedu Mauru, Ferrer napsal: „Artel byl neobratným, zapomněl otrávit svoji dýku; nechť ti, kteří jeho příkladu budou následovati, lépe to provedou a užijí jedem napuštěné dýky a pumy.“ Ferrer, jak známo, přímo nabádal ke vraždám králů. Španělský ministerský předseda, liberál Morat, jmenem vlády prohlásil, že Ferrer byl odsouzen pro svou revoluční a anarchistickou činnost.

Tohoto programu Ferrerova všimli si u nás strážci bezpečnosti a společenského řádu a nedali se zmýliti lichoměrným blaholením volných myšlenkářů o klerikalismu. Důkazem toho jest řed ministra vyuočování o protináboženském řádní pokrokových učitelův a zakročení proti učitelům, kteří účastnili se schůzí volnomyšlenkářských. Z toho jest jasno, že i u nás úřadové počínají pomalu chápati, jaké jsou oile volných myšlenkářů, kteří pod povrahem ulízaných slov o pokroku, osvěte a boji protiklerikalismu stotožňují se s anarchismem a revolucí Ferrerovou. Proto volá myšlenkáři, veleblce na jedné straně Ferrera a na druhé straně nazývající denunciantstvím oznámení, že tolik učitelů jest v jejich spolku, projevují nepositivě a drzé chvastounství a zároveň s tím i odpornou zbabělost. Všechno házení písku do očí nepomůže, a výmluva, že poslání volných myšlenkářů jest pouze ideové, může snad uchlácholiti jen nevědomé děti, nebo duševní slepce

Idea volných myšlenkářů. Když idea, tak idea, i o té možno mluvit. Volní myšlenkáři, jsouce plagiátem Haecklovým, hlásají athéism (bezbohost) a tím podvrazejí mravnost. Rozumný člověk jest si vědom, že za určitých okolností jest mu jednati tak a ne jinak, kterýžto zjev dokazován jest vnitřní zkušeností. Rozumný člověk jest si vědom, že na tomto vědomí povinnosti a na věrnosti k povinnosti zakládá se nejen jeho vlastní životaspráva, ale také zdárný pořádek celé společnosti. Uvedme jen pojmy: majetek, život, čest, rodinný krb, autoritu a vyjadřujeme takové závažné věci, pro jejichž bezpečnost dávají působivou záruku jedině vědomí a věrnost k povinnosti. Jest tedy nejprřednější úlohou mravouky, aby vě-

domí a věrnosti k povinnostem dala pevný základ. Haecel a volní myšlenkáři vědomí a věrnost k povinnostem nevykládají však jako vlastnost lidské přirozenosti, nýbrž z pudů nerozumné přirozenosti zvířat. Nepodmíněné a pevné mravní zákony ničí právě tvrzením, že mravní a duševní život člověka vývojem povstal ze života zvířecího.

To prý jsou vědecké základy nejlepší lidské mravouky. Wundt o tom ironicky říká: „Jak dle Darwin a Haecela miliony let trvajícím vývojem z nervového ústrojí povstaly mravní pocity, představy a mravní ideály, jest a bude tajemstvím.“ Dühring tuto vývojovou zvířecí mravouku Haecelovu nazývá šarlatánstvím a povrchností, kterážto mravouka snad uspokojuje jen *důsledné myšlení* zpátečnických živů publika.

Vědomí a věrnost k povinnostem činí často na člověka velmi obtížné požadavky, jímž smyslnost člověka přikře se protíví. Jen úsilným sebezpřemáháním a bolestnými obětmi dosahuje člověk toho, že své vášně upoutá mravním řádem a tak vyhovuje mravní své povinnosti. Jsou rozdíly stavů a jmenů, jsou nejrozmanitější břemena, zkoušky a utrpení v životě. Z toho jde na jevo, že základy vědomí a věrnosti k povinnostem předem všeho musí být pevné. Pevných základů takových nemůže však nikdy poskytnouti mravouka, která dle Haecela a volných myšlenkářů povstala vývojem ze zvířecích pudů; vždyť této mravouce i Kantovu kategoričkému imperativu, s ní často spojovanému, vysmívají se i filosofové sami. Všichni vážní myslitelé souhlasí v tom, že tato nezávislá mravouka selhává hned, jakmile při nějaké zkoušce hlásí se u člověka ohled na vlastní prospěch nebo škodu. Kdo pak by také, maje mínění, že není Boha a že předpisy mravní vlastně jsou důsledkem a vývojem pudů zvířecích, vzdával se prospěchu a byl ochoten trpět škodu? Právě proto mnozí lidé vyhýbají se mravním povinnostem, protože rozhodují u nich vlastní zájmy.

A proto tato zvířecí vývojová mravouka důsledně se vyvíjí a musila skončiti výřkem Rudolfa Hirschberga: „*Staré bohy jsou nyní mrtvi, nyní jsme pány my, nemáme již nic sakrálního, dovoľeno jest všechno.*“ Praktickou pravdu těchto slov a praktické důsledky volnomyšlenkářské nezávislé mravouky dokazuje život měrou tak dostatečnou, že snadno poznáváme, jak nečiní se rozdílu mezi pravdou a lží, hříchem a ctností, mezi tvrm a svým a jak necení se ani života ani majetku bližního, kteréž zjevy jsou již sociální hromadnou cholerou. Není potřeba řeč dlouho rozvíjeti; každý myslitel člověk poznává, že taková volnomyšlenkářská mravouka *skutečně jest podvodná*.

Nedostí na tom. Volnomyšlenkářské učení podkopává také i sám předpoklad, na němž možnost mravní jednání spočívá. Vůbec všechno volnomyšlenkářské mluvení o mravnosti jest neumslné a obsahuje přikře odpory, jelikož dle těchto filosofů vůle lidská není s to, aby svobodně o mravních činech rozhodovala. *Pogrdání svobodné vůle, jak činí volní myšlenkáři, znamená rozvrat mravního řádu.* Volní myšlenkáři toto své učení o nesvobodě vůle vypápuškují z Haecelových „Záhad světa“ a ohlubi se tím jako velkou vědeckou výmogeností. Pro ohromné množství čtenářů oněch „Záhad“ a pro všechny, kdož obmezeností svou pozdravili volné myšlenkáře jako nové slunce, nesvoboda vůle znamená volné rozpoutání všech lidských náruživostí a vášní, znamená osvobození od mravních zákonů povinnosti a od mravní zodpovědnosti. Smysl jest jasný a snadno pochopitelný: není-li má vůle svobodna, nutně-li musím činiti, co konám, pak nejsem za nic zodpověden a výřičky svědomí jsou nemslyem, protože za nic nemohu, ať dělám, co dělám!

Nastávají pak zase praktické důsledky, které se ostatně dnes již zhusta v životě objevují. Zločinci se nesmí trestati, neboť vraždí, pálejí a kradouce nuthě, jsou nevinní. Že již mnoho zločinců tímto způsobem vyvázlo, jest pravda tak smutná jako směšná. Není místa, abyhom ukazovali, jak zlobně působí tato nezávislá mravouka volnomyšlenkářská v národním hospodářství, v manželství, v ohledu zdravotním, co do přisah před soudy a na mnohých místech jiných. Poznamenejme jen zvlášť, že *nich na prách zásadu všeobecné autority*, což vzhledem k vyřídlovatelskému a vřídledem ke společenskému a právnímu řádu poděkráváme.

• • •

Tři rudé prameny volnomyšlenkářské. Volní myšlenkáři jsou nápodobivé povahy a přijali z ciziny tři prameny, z kterých přistí podvatné idee a svobodné jejich badání. Jest to duševní a mravní vývoj člověka ze zvířete, nesvoboda vůle a za třetí mravní svévákonost (autonomie). Účes duševnímu vývoji člověka ze zvířete, připravili mravnost o to, co

jest stálého, neměnitelného a vznešeného. Tím mravní zákony degradovali na pocity, které mají nízký původ ve světě zvířat. Člověka rozumem nadaného vyměnili vyvinutějším zvířetem, ve kterém živočišné pudry jsou toliko smocněny a nikoli vyšší zásadé životní přirozeným řádem podřazeny.

Co do determinismu (nesvobody vůle) dávají člověku na srozuměnou, že není s to, aby čelil útokům tělesných pudů a vášní a že nelze připočítati mu viny a mravní zodpovědnosti. Vývojovou mravoukou na poli mravním otevřeli bránu naprosté anarchii. Prohlášením, že člověk jest svým mravním zákonodárcem, odmítli závazná mravní pravidla a umožnili, že každý člověk i na těch pravidlech mravních, která si sám dal, kdykoli může se učiniti nezávislým a odmítati jakoukoli autoritu. To jest volnost, naprostá volnost, která dobro a zlo, pravdu a lež dle svých zájmů a choutek může jakýmkoli způsobem promíchávati a tak zuplna zpovracovati mravní a právní zásady dosavadní lidské společnosti.

Hlavní příčina, pro kterou nezávislá mravouka volnomyšlenkářská nemůže poskytnouti pevných základů mravnímu řádu, jest ta, že zásadně a úporně popírá Boha. Proto také schází tu dostatečné odůvodnění lidské autority. Důsledně volní myšlenkáři jsou proti autoritě vůbec, čímž je úplně vysvětleno, že na sjezdě v Bruselu naši čeští volní myšlenkáři prohlásili se solidárními s anarchističtými vraždami a podněcováním ke vzpourám. Delegát Chapalier prohlásil tam přece bez ostyhu, že Ferrer byl anarchistou.

Jest tedy nejdrzejším poliškem dnešního školního řádu a duchu, který dle zákona ve školách se má pěstovati a rozvíjeti, když pokrokářští učitelé jsou členy spolku volnomyšlenkářského a když učitelé jednoty přispěly na cestu na sjezd, na němž volebno bylo besbožectví a anarchie. Již výtkou denunciaci uznali páni sami, v jakých proudech ocitli se pokrokářští učitelé čeští, a dnes po sjezdu brusselském nechť volní myšlenkáři s povídáním o denunciaci hezky zalezou, neboť řeči na sjezdu jsou na plném alunečním světě, mluví velmi srozumitelně a ohechtají se hlasitě do očí každému advokátovi, který by chtěl pokrokářským učitelům zalepovat znamení, které si účastenstvím o *podvratném spolku* sami na své čela vpálili. Nechť tedy pražský sekretariát volnomyšlenkářský mluví a blabolí vysvětlení jakékoli, nechť klapá, toli se a vykrucoje jakýmkoli způsobem a jak nejlépe umí — zůstává přes všechny jeho námahy hroznou skutečností to, že pokrokářští učitelé jsou členy spolku podvratného a sledují *oho cíle*, které spořádané státní společnosti vypovídají vyhlašovací válku. Na štěstí jest ještě dosti učitelů rozumných; valná část chová se však zamklé ze strachu před volnomyšlenkářskou tyraní a z nedostatku přiměřené ochrany vñějš.

• • •

Obrana. Když jsme se oběrněji rozepsali o společenské rakovině volnomyšlenkářské, jest záhodno ještě něco doložiti o naší obraně. Bráníme se sice v ohledu náboženském tu a tam na sobězích a povšechně v našem katolickém tisku, ale hledíme-li k tomu, že volní myšlenkáři ve svých listech soustavně náboženství podkopávají a čtenáře takotka svými rozumy zasypávají, jest na nejvyšší nutno, aby tisková obrana proti nim byla zorganizována. Jest mnoho čtenářů volnomyšlenkářských, ke kterým obrana naše nedonikne. Bylo by tedy radno, aby v Praze, v kulturním ústředí, professoři theologické fakulty pročítali noviny volnomyšlenkářské a měsíčně nebo jinak dle potřeby sestavovali odpovědi. Odpovědi tyto by se mohly vydávati v brožurách a zasílati na fary. Tím by mnoho apologetické látky zlakal nejen duchovní sám, ale ještě by se dostalo poučení těm, o nichž se ví, že volnomyšlenkářské listy čtají. Přičiněním pokrokářského učitelstva listy volnomyšlenkářské jsou nyní v každé farnosti, a jest povinností každého faráře, aby obstarával každý. Opakuji a zdůrazňuji: takováto speciální obrana jest nutná a poměry po ní volají. Otázka tato má určité vzezření, takže není proť o ní dlouho hovořiti. Přejeme si v zájmu dobré věci, aby se upozornění naše neponořilo v zapomenutí a aby se stalo co nejdříve skutkem.

Obrana.

Internacionála utiskovatelkou národů. Když vytýkal náš národní tisk, jak česká soc. demokracie přisluhuje Němcům a rozrší zlobně šíky národní, hned masarykovci snažili se dokazovati, že centralistický systém soc. demokracie není našemu národu nebezpečný. Teď ukazuje soudružské přátelství centralistů jasně plnou tvář. Adler buší do českých autonomistů (čili se-

paratistů) jen což! Jestliže tak nepřátelky se obová k svým českým soudruhům, jakou lásku asi cítí k ostatní větš části našeho národa? A nyní liberecký orgán německé (ovšem centralistické) soc. demokracie „Freigest“ dne 13. t. m. napsal: „Zkrátka, separatismus nepomýšlí na žádný obrat. Za takových okolností bylo by směšné, ba bylo by těžkou chybou, kdyby se k rejdám separatistů nadále klidně přihlíželo. Separatisté chtějí boj, nemůžeme se mu tedy vyhnouti. Nelze více pohlížeti na spor mezi separatisty a centralisty jako na spor v české sociální demokracii. Jest nutno, abyhom české centralisty podporovali jinak, než dosud. Především nelze dále tak nedostatečně informovat německé soudruhy, jako se to dosud dalo, o řečích a skutečích separatistů. Rakouské dělnictvo musí konečně separatismus potádně poznat. A české dělnictvo nesmí býti ponecháno pouze vlivu separatist. tisku. Jest nutno, aby se mu při nejmenším v letácích ukázalo, jak separatisté lhou, překrucují a špiní. Separatismus má jen dvě možnosti: musí obrátit nebo padnout. Když se rozhodl proti obratu, musí býti *urychlen jeho pád.*“ To jest tedy poděkování za miliony, které čeští soudruzi zanesli do vídeňské pokladny. „Musí obrátit nebo padnout!“ Ejhle helel něm. rudé internacionály! Tak rozumějí centralisté svobodnému sebeurčení, tak chápou rovné právo různých národů. Nepopřejí svobodného vývinu soudruhům českým. Kdo myslil, že u rudých Němců je aspoň špetka citu pro právo českého lidu, jest nyní na dobro rozčarován. Leť v listech pokrokářských dále se bude psáti, že největším nepřitelem české svobody jest „klerikalismus.“

Umělecké výrobky

• • • • •
• a obrazy všeho druhu, arcadia, moderní rámce nových vřorů levné a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců
• • • • •

Josefa Kieslioha,

Hradec Králové, Jitřkova třída.

Politický přehled.

Úspěch dohodovací konference v Praze. Co nikdo neočekával, stalo se. Strany ve sněmu zastoupené — velkostatkáři, Němci a Čechové — na konferenci v Praze 20. t. m. dospěly hned po první poradě k dohodě a sjednaly *tuto podklad k sjednání sněmu a jeho dělnoti.* Projevy na konferenci — až na řeč Pachrovu — zněly smírné, a z projevů obou stran vynikala opravdová vůle a touha po smíru. Dr. Škarda prohlásil, že smírné soužití obou národů jest možné, bude-li zachována úplná rovnoprávnost a rovnocennost obou národů, ochrana a zabezpečení volného vývoje obou národností, zachování nedílnosti království a jednotné zákonodárství pro celou zemi. Dr. Eppinger prohlásil, že příznivý výsledek porad je zajištěn, slevi-li obě strany něco, tak že by nebylo ani vítězů ani poražených. Po různých projevech navrhl dr. Škarda následující: *Jednací pořádek sněmu pro první schůzi budíž tento:* 1. Sdělení presidiální. 2. První čtení vládní předlohy o osvobození osobní daně z příjmů od přírůžek a usnesením, aby tato předloha byla přikázána berní komisi. 3. První čtení vládních předloh národně politických i příslušných návrhů stran a usnesením o přikázání jich komisi pro změnu zemského zřízení. Na to volba obou těchto komisí a rozkaz, aby obě se svou prací byly hotovy do 14 dnů. Předloha o pivní dávce by se přikázala ex presidio berní komisi. — Pak teprve by byla druhá plenární schůze s tímto pořádem: 1. Zpráva komise pro změnu řízení zemského. 2. Zpráva komise berní, na to konstituování sněmu a volba výboru zemského. Nato dr. Eppinger jménem Němců projevil s návrhy dr. Škardy souhlas, žádal však, aby komisi pro změnu volebního řádu byla dána lhůta třínedělní. Ohledně volby zem. výboru musí se prý nejprve usnésti avaz něm. poslanců, ať věcně proti provedení volby nelze nic namítati. Čeští zástupcové přijali pak třínedělní lhůtu dr. Eppingrem žádanou, čímž dosaženo tedy dohody. Sněm království českého jest tedy uvolněn a svolán bude na 27. září. Ovšem většina česká ustoupila tu menšině německé, což však uznati třeba prozatím za vhodnou českou taktiku. Zpupnost německé obstrukce jest tím okatější, když se nyní vidí, že uvolnění sněmu nevyžadovalo na žádné straně velikých obětí.

Radost a dohody pražské jest zvlášť ve Vídni. Bar. Bienenrth slibuje si z této dohody další zdar a to tím více, že v Praze jednalo se také zároveň o jeho bytí a nebytí, jak ve Vaterlandu prorokoval hr. Fr. Thun. Proto také tentokrát usilovněji staral se o český sněm a radil Němcům, aby věc nehnali do krajnosti. Ovšem nesmí se zapomínati, že jest tu vyřízena pouze otázka formalit a že skutečně obtiže teprve nastanou, kdy bar. Bienenrth musí ukázat, jak má ruku pevnou.

Česko-německý sněm v Čes. Budějovicích. Němci Českobudějovičtí vidí, že se při vládě v městě neudrží a obratný starosta Taschek obce zajištění dosavadní něm. většině — práva menšiny. Má býti dělán národní katastr a obě strany mají mítí svá nedotknutelná práva v řízení obce a ve školství. Za tou příčinou jednali Taschek a vůdce Čechů budějovických dr. Zátka s bar. Bienenrthem a ministrem vnitra Haerdtem.

Náhrada za vodní stavby. Poněvadž již tři se účastnících z mí (Halič, Slezsko, Dol. Rakousy) vyjednávají s vládou o náhradě za průplav dunajsko-oderský, jest jisto, že k stavbě průplavu toho nedojde. Vláda nabízí účastnícím zemím náhradu 200 mil. kor., vzdají-li se stavby dunajsko-oderského průplavu.

Sněm moravský uzavřen z toho důvodu, že to vyjednávání k odstranění na konci posled. zasedání sněmu vyskytnuvších se neshod nevedlo k žádnému pozitivnímu výsledku a pak, že vzhledem ku zhoubné povodni, která postihla některé kraje moravské, je třeba rychlé pomoci a podpory — a že právě proto jeví se nevyhnutelně nutným, by pořádek zemského sněmu byl uvolněn pro podpůrnou akci. Uzavřením sněmu jest vinen hanebný, protinárodní pakt lidově-pokrokové strany s Němci, která pak ve své falši a lícoměrnosti slovo Němcům dané nedodržela.

Císař něm. Vilém II. ve Vídni. Z Uher, kde se účastnil lovu, přijel císař Vilém 20. září do Vídne. Jest to již po páté, co císař Vilém v prvním desetiletí nového století přijel do Vídne. Vídeňáci jsou nadšeni Vilémem, který navštívil i jejich radnici, kde se poklonil otocím města, kteří v zanečení pojmenovali dosavadní Parkring Kaiser Wilhelmringem. V ředni na radnici zajel si i do vysoké politiky, chlubí se, že za napětí srbskorakouského stál císaři rakouskému po boku, neskřblil žertem, nezapomněl ani na krásné Vídeňáčky a na konec — se dal se svým průvodem v radnici kinematograficky fotografovat.

Zprávy organ. a spolkové.

Pozvání ke schůzi delegátů

(starostů neb náčelníků)

a příznivců křesť. social. tělocvičných odborů »Orla« z východních Čech na neděli dne 2. října 1910 o 1 hod. odpol. v Hradci Král., Adalbertinum.

P o t a d :

- 1.) Utvoření zemského svazu tělocvičných jednot jako odborová rada tělocvičná bez rozdílu třídění různých korporací.
- 2.) Ustanovení krojů. Vzorky i jich ceny odboru »Orla« budou předloženy.
- 3.) Ustanovení předpisků zemského a místního.
- 4.) Zvolení odborové rady.

Po schůzi bude hned plenární schůze odborové rady, při níž bude zvolen starosta, jednatel, zemský náčelník, pokladník. Ustanovení předpisů tělocvičných a objednávek zřízení.

Ze Žitavy. Památným dnem sčítane vědy katolických organizací farnosti naší den 18. září. V ten den postavily se pod vlástí svůj Svatováclavský prapor. Neodnavným a všeobětavým přičiněním vdp. bisk. vikáře Ant. Schreimera vysvěkla slavnost posvěcení praporu našeho v mohutnou manifestaci katolickou, na níž braly podílu všechny katolické organizace okolní, četné katolické spolky a které přátelsky účastnily se i místní spolky živnostenské, voj. vyalonžilců a hasičů. Radostným dojmem působila sympatie občanstva, které oslobilo prapory v národních barvách všechny domy, kudy slavnostní průvod se ubíral. O 10. hodině shromáždili se účastníci v knížecím parku, odkud za zvuku hudby p. Arienta ubírali se ve vzorném pořádku ku chrámu, kde u polního oltáře konána byla slavná mše sv. a kázání, proslavené řečníkem nad jiné povolaným a vynikajícím vdp. kazovákem Th. Dr. Frant. Šalcom

z Hradce Králové Úchvatná řeč jeho, prodeba tá žhoucí láskou k povstávajícímu katolickému lidu, působila dojmem mohutným. Po zatloukání hřebů, jehož účastnili se vedle zástupců přiblížených kat. spolků a organizací i zástupcové přátelských spolků místních, sl. patronátního úřadu a cukrovary a po slavné mši sv. rozvinul se průvod po náměstí za účastenství tak obrovského, jaké Žleby dávno již neviděly. Byl to nádherný pohled na četné prapory, z nichž zvlášť vynikal prapor spolku nymburského. Když pak doprovoděna byla matka praporu velectná př. choť ředitel cukrovary p. Teplého a vážené kmotry, manželky vynikajících činovníků kat. organizací, rozšel se průvod, aby ke druhé hodině shromáždil se opět k lidové zábavě v knížecím parku. Tam ujal se slova vdp. vikář Schreiber a uvítal přítomný představitel p. říd. učitele Špačka a p. řed. Šupku, kteří pozvali byli, aby své bojovníky v katolické organizaci posílili, staré povzbudili a všechny v bratrské lásce spojili. P. řídící učitel Špaček obracel se hlavně k mládeži a rodičům, ukazoval na veliký význam kat. organizace mládeže a nabádal rodiče, aby mládež v tomto krásném snažení podporovali. Pan redaktor Šupka pak volal ku práci starší, ukazuje na nebezpečí, jež ohrožuje náš katolický lid, vysazený čím dál tím prudším útokům spojenců se nepřátel. Obě řeči sledovány byly s napjatou pozorností a doprovázeny četnými projevy souhlasu, jež vyvolali zvlášť ku konci řeči p. Šupky v mohutný aplaus. Po krátkém posrdravě předsedy spolku Nymburského rozešli se účastníci k přátelské zábavě, při níž setrvali za koncertu až do soumraku. Večer konán byl v hostinci »Na hrází« věneček. Všem, kdož přičinili se o krásný průběh, zvlášť velectným paním, jež ochotně a obětavě přijaly úřad matky a kmotry praporu, všem bratrským spolkům a organizacím, všem váženým hostům a příznivcům budíh upřímný, srdečný dík. Zdať Bůh!

Na Chlumecku svítá. I v našem jako bratřel zeleném kraji zapouští konečně organizace křesť. sociální strany kofeny a dá Bůh, že je již nesmířitelný terror ani nášl. V Lučci, ve Strašově na Vápenku a v Radovesnici na Žitavě probouzíme se k životu, at již se to některým líbí nebo nelíbí. Ve Strašově měl minulý měsíc schůzi poslanec p. V. Myslivec, která měla hladký průběh. Bouřlivější však schůze konána v Radovesnici, kde řečník p. Jos. Adámek založil Odbočku hosp. sdruž. přes odpor četné přítomných agrárníků, kteří si pozvali svého řečníka z Prahy. Marné však bylo jejich namáhání. Odbočka založena a čítá na 80 členů. — I »Sdružení venkovské mládeže« v Radovesnici má se čile k světu. Pořádá stále svoje členské schůze, na nichž členové řečnického kroužku i členové ostatní skoušejí svoje umění. Pořádána i schůzka debatní, na které duše celého sdružení, jednatel p. Jan Slavíček, hravě vyvracel námítky, od některých členů s p. Janouchovou v čele na »klerikály« házené. Ukázal se sešlým mužem, který se tak hned nelekne a debaty se nebojí. Na téže schůzi, p. V. Hlavatý Hzené, promluvil též člen Špinka o tisku a slečný Aninka Mráčková a Vančurová promluvíly k divákům. Řeči jejich vzbudily hluboký dojem a obě mladistvé, nadšené naše dávy došly zasloužené pochvaly. Na konec schůze vzdány díky al. Anince Svobodové, která obětavě provedla ve vsi sbírku na košel v Uhřinově u V. Mexičtí. Sbírká vynesla 25 K 50 h, kteréž do Uhřinova byly zaslány. Zde veřejně ještě jednou spanilé družce naší za námahu díky vzdáváme. Kéž Všemohoucí sám jest odplatitelem. — Ke všem pak členům našeho »Sdružení« na konec voláme: Milujme se, nedejme se a svorně ku předu!

Líbětát. Katol. jednota sahájla ve spolkovém domě dne 8. září zimní sezonu zdatilým provedením divadelní hry: »Lucifer« aneb Zásračý elixír. Národní operetta ve 4 jedn. Čistý nisk věnován místnímu »Orlu«. Na den 28. září připravuje se: »Bohatá holka«. Fraška v 5 jednáních. Zdať Bůh!

Okresní organizace Ústecko-Lanškrounské vede již dříve jmenovaných darů daroval vdp. Jan Matějka, děkan v České Třebové 10 K. Zaplat Bůh. Další příspěvky s díkem přijímá Frant. Novotný č. 826 v Čes. Třebové.

Dlouhá Třebová. V neděli dne 18. září pořádala u nás okresní org. křesť. soc. svoji první schůzi. Okresní důvěrník vdp. Vala z České Třebové měl nejprve v kostele požehnání, po kterémž pořádána schůze v hostinci »Na rybně« za účasti hostů z Ústí n. Orli, z České Třebové a daleko přes 200 osob z místa a nejbližšího okolí. Okresní důvěrník vyvětlil za napjaté pozornosti přítomných některé body našeho programu a když řeč svou, místy vhodnými vtipy pro obveselení posluchačů prospikovanou za všeobecného nadšení skončil, přihlásilo se ihned 42 osob k místní křesť. soc. organizaci, což pro začátek jest dosti slušný počet. Účastníci děkují srdečně vdp. důvěrníkovi za to, že jim připravil tak příjemnou chvíli. Schůzi přítomen byl též předseda okres. organ. p. Trávníček z Ústí n. Orli. Přít. schůzi »Zdať Bůh«

Odbočka hospodářského sdružení českých křesťanských zemědělců v Jiřetech pořádá ve středu dne 28. září t. r. oslavu patrona české vlasti sv. Václava s následující

pořadem: Dopoledne: V 9 hodin slavnostní kázání a velké služby Boží. Odpoledne: Ve tři hodiny v sále u Turků přednáška »O životě a významu sv. Václava«. Promluví p. F. Řebáček, ředitel měšťan. škol v Humpolci. Vybízíme všechny členy odbočky, jich rodiny a hosty, aby se oslavy této v počtu co nejbojnějším účastnili.

Zprávy místní a z kraje.

Schůze městské rady dne 19. září t. r. Zpráva lesního úřadu, že lze mítí kalamitu mniškovou za ukončenou, byla vzata na vědomí. — Okresní výbor bude požádán, aby schválil návrh těžby s lesů městských na rok 1911. — Policejnímu úřadu bude podána zpráva, že c. k. okres. hejtmanský nařídilo úplné uzavření místnosti hostinských v domě čp. 99 a zakázalo další provozování živnosti hostinské tamtéž, nepřiznávajíc vzhledem k nebezpečí cholery epidemie tohoto nařízení odkladný účinek. — Vzato bylo na vědomí, že na základě Nejvyššího zmocnění dalo c. k. ministerstvo vnitra výnosem ze dne 7. září 1910 svolení k tomu, aby nadace, založená městským zastupitelstvem v Hradci Králové ve slavnostní schůzi dne 17. srpna t. r. na paměť 80. narozenin Jeho Veličenstva císaře a krále Frant. Josefa I., ve prospěch léčby churavých dětí chudých příslušníků královéhradeckých v odborných ústavech léčebných, mohla se nazývatí Nejvyšším jménem J. V. císaře a krále Františka Josefa I. — Stížnost p. Dra Rudolfa, jakožto vlastníka domu čp. 304 na povolení přestavby domr čp. 296, udělené p. Jar. Urbanovi, majiteli Grandhotelu, bude předložena okresnímu výboru k rozhodnutí. — Vybídání k účasti na kursu, jež uspořádá České Obchodní museum v Praze o právu úrazovém a nemocenském, postoupeno bylo městskému přím. museu. — Pp. manž. Janu a Jul. Vilikovským uděleno bylo povolení ku stavbě dvoupatrového domu na parc. č. 2. v bloku XV.

Dary na »Eudelfium«. Naši administraci odevzdali na zdejší ústav hluchoněmých: p. Marie Černá z Černošic 1 K, p. Marie Krupková ze Zderaze 1 K, sl. Kulhánková z Holohlav 1 K, sl. Bartošková ze Smiřic 1 K, sl. Hlavatá z Trotiny 1 K.

Na Rožberku! Na výlovnou žádost bude za pěkného počasí kázání u kapličky na Rožberku na sv. Václava o půl 4. hod. odpol. Snažné prosí se o účast věřících. Všem, kteří až dosud jakýmkoliv způsobem přispěli na novou kapli rožberskou, zaplat Pán Bůh!

Pobožnost na Rožberku. Dne 18. t. m. odpoledne vdp. superior P. Zimmerhackel měl požehnání u Panny Marie, načť četní věřící odebrali se s ním před nově zřízenou kapli Rožberskou. Vdp. P. superior zde měl kázání. Následovala modlitba růžence a pak zpěna mariánská píseň. Pobožnost měla průběh nadšený a úplně zdařilý.

Výstava obrazů Jar. Panušky a plastik Boh. Vlčka ukončena byla v neděli slosováním 2 obrazů. Vydány byly 2 serie po 60 číselch. v serii první (losy modré barvy) vyhrán na č. 43 olej. obraz »Náhlada« v ceně K 60, v serii druhé (losy růžové barvy) taženo číslo 14. Výhru tvořil rovněž olejový obraz »Náhlada« ve stejné ceně. Návštěva výstavy obnášela v 22 dnech jejího trvání 7690 osob. Obraz prodán 9. plastik 5. Výsledek trochu hubený, který dokazuje, že museum musí zachovati při pořádání výstav starou svyklost a ponechati vstup volný. Aspoň výsledek morální byl by větší a umění Panušky zasluhuje, aby učiněno bylo hodně populární. Číslice návštěvníků mohla býti při nejmenším dvojnásobná.

Výstava obrazů akad. malíře Dědiny v Hradci Králové bude otevřena dne 25. září v sále Obchodní akademie, a potrvá do 16. října t. r. Zahájena bude přednáškou mistra Dědiny »O umění« v čtárně Prámyslového musea (v zámečnické škole) o pól 11. hod. dop. dne 25. září. Výstava otevřena bude denně od 9 do 12 hod. dop., a od 2 do 5 hod. odp. Vstupné 40 h, studující, dělníci a vojáci 20 hal. K výstavě vydán je zvláštní katalog.

Kurs obuvnický ukončen byl v sobotu dne 27. srpna malou výstavkou prací v kursu provedených. Kursu za vedení odbor. učitele Jana Laštovky se skutečně účastnilo se 10 mistrů a 6 pomocníků. Pan Medek případným proslavem upozornil na důležitost odborného vzdělání živnostnictva a poděkoval přítomnému učitelu kursu p. Laštovkovi za péči, kterou jim věnoval při vyučování.

Kursu krojčevského v Nechanicích, který byl rovněž dne 27. srpna ukončen, účastnilo se 15 účastníků a sice 9 mistrů a 6 pomocníků, kursu krojčevského v Třebohovicích 21 účastníků a sice 9 mistrů a 11 pomocníků a 1 učitel pokračovací školy průmyslové. Vzhledem k zaměstnanosti účastníků nebylo možno uspořádati vyučování celodenní. Následkem toho odložený přednášky zbožíznalecké, o živn. nákonodárství a kurs účetnický na dobu pozdější. Všem účastníkům vydána byla vysvědčení.

Z čítárny muzejní. Od neděle 18. září počínaje otevřena jest čítárna naše pravidelně tři

krát v týdně a sice v úterý a v pátek od 6—8 hod. večer, v neděli od 10—12 hod. dopol. Aby získáno bylo místo pro přirůdky, bylo nutno vyřaditi všechny spisy s odděl. B a, obsahující slovníky, ročenky a jazykospytná díla, ovšem mimo slovníky, nalézající se v příruční knihovně. Dále vyřaděna většina spisů z odděl. B c, obsahující zeměpis a cestopis. Mimo to všechna díla zřídka hledaná ze všech oborů. Jelikož nutno již nyní pomýšlet na stěhování do nové budovy muzejní, budou sice veškerá díla předložená k dispozici v čítlárně samé, ale jednotlivé předlohy domů již půjčovány nebudou. Celá díla předložená a cenější knihy půjčovány budou domů pouze členům muzea a roč. příspěvkem nejméně 2 K, neb korporacím a školním ústavům. Kopírovati z předloh v čítlárně jest dovoleno, ovšem pouze měkkou tužkou. Všechny, kdož přes upomínání vypůjčené knihy a předlohy nevrátili, žádáme, aby neobtěžovali si nyní je navrátiti. Správa knihovny slušně žádá, aby každý příjemce zapsal své jméno do vyložené archy frekvenčního. Rovněž upozorňuje, že netrpí se vybírati samovolné knihy nebo předlohy díla ze skříní. K vypůjčení knihy neb předloh, díla slouží výpůjční listky, které lze zdarma obdržeti u knihovníka. Teprve na výpůjční listek řádně vyplněný vydá se kniha neb předloh, dílo. Knihy domů půjčuje knihovník neb jeho zástupce a vypůjčení jich nutno stvrditi podpisem. Vracení knihy potvrdí knihovník na kuponu, připojeném k vypůjčovacímu listku, který v zájmu vlastního má každý předložit při vracení. S vypůjčenými knihami a předlohami dily budíž zacházeti slušně. Při revizi knihovny nabyto smutných zkušeností, zejména s díly předlohami není zacházeno s onou šetrností, jaké zasluhují a bude nutno důrazně zakročit proti tomuto poškození. — Knihovna podrobena byla důkladné desinfekci. Návěstevní čítlárna a vypůjčovací kniha se žádají, aby zachovali všech zdravotních pokynů, vydaných místodržitelstvím, zejména při obracení listů a předloh protě neslinili, nad knihami nekašlali a nekýchali a každou vypůjčenou knihu opatřili obalem, který při vracení knihy se odstraní.

Zvyšování daní a správné vedení účetnictví knih. Naše obchodnictvo a živnostnictvo má s úspěchem protestovati proti stálému zvyšování daní jediné v tom případě, vede-li správně své obchodní knihy a může-li tímto v případě vyššího zdanění prokázati, že docelý roční zisk neodpovídá výši předepsané daně. Jest však všeobecně známo, že většina obchodníků a živnostníků nevede své knihy obchodní tak správně, aby se mohla tímto prokázati. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové zapisuje právě při své účtárně zvláštní oddělení, které bude se zabývat revizí po případě úplným zaváděním obchodního účetnictví u firem, které jsou s ústavem v obchodním spojení a také i těm, které ve spojení nejsou, když o to požádají. Vítáme krok tento a doporučujeme vše veškerému našemu obchodnictvu a živnostnictvu.

Akcie Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. V poslední době byla na pražské burse velká poptávka po akciích Záložního úvěrního ústavu, takže dosažen byl kurs až K 510.—; když potom nebylo na burse dostatek sboží po ruce naléhavou poptávkou po akciích, zvýšen byl přechodně kurs až na K 519.—. Kursovní této výše hleděla vyvolávat spekulace a zisk realizovati, čímž stlačila kurs na K 507, který však opětnou poptávkou zvýšen byl až na 511 K. Zájem o tyto akcie odůvodňován byl dobrou pololetní bilancí, hlavně pak ale tím, že ústav přikročí v nejbližší době ku zvýšení svého akciového kapitálu a to s dosavadních K 10.000.000 na K 15.000.000, při čemž, jak se prosylchá, má býti právo přednostní na akcie nové vyhrazeno jen akcionářům starým za výhodného emisního kursu, takže by nebylo možno neakcionářům emise se účastniti bez starých akcií, protože hledí si každý již nyní staré kusy sázejiti. Jako další důvody stoupání udávány, že ústav přidá nové filiálky; v první řadě má to býti mimo jiné filiálka v Krakově, mimo to pak že ústav založí novou diskontní společnost, kterou bude financovati.

Diskontní společnost v Hradci Králové založí Záložní úvěrní ústav. Společnost tato sloužiti má hlavně pro drobné půjčky našemu drobnému obchodnictvu, živnostnictvu a i rolnictvu.

Sčítání lidu. Die sčítání c. k. místodržitelství mají se konati v číslování domů, jakož i v počtu domů pro příští sčítání lidu, dle stavu se dne 30. září 1910 oznámili.

Číslování obytných stavení. Při číslování vedlejších obytných stavení (výměkářských domků a pod.) označuje se pravidelně takové stavení podřadným číslem domu hlavního, na př. 1/a, 2/a. Takové číslování samostatných objektů vede však k různým zmatkům. Nařízením c. k. okres. hejtmanství mají obecní starostové taková nově zřízená stavení označiti zcela novým, pořadovým číslem popisným, nikoliv však podřadným číslem hlavního domu.

Opatření na příčinou nebezpečí navlečení ohelory. Za tím účelem vyhlásil c. k. okresní hejtmanství, aby se vytvořily zdravotní komise s příslušným obvodním neb obecním lékařem a pokud možno i technickým znalcem, které by

pochůzkami po obcích a všech přidělených místech snažily se vypátrati zdravotní závady a na jejich odstranění co nejrozhodněji naléhaly. Především má komise tato pozornost věnovati bytům a noclehárnám, pitné vodě, potravinám, upravení vhodných izolčních místností v každé obci. V každé obci třeba přiměřená nosítka, dostatečné množství desinfekčních prostředků. Hostinští mají o příchodu každého cizince z krajů ruských a italských cholerou zaměřených podati obec. úřadu zpráva. Objevívá se případ onemocnění průjmem a dávením musí se rovněž oznámiti ihned obec. úřadu.

Automobilism přes Olpec snáší se poutavá řada pohledů na krásy velehořské přírody z cesty od Lápušky přes Dolotiny k jezeru Gard-kému, podniknuté sportovní společností pizeňsk. Vystavena jest v panorámě Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bílou věží od 24. do 30. září 1910. První série krásných těchto obrazů těšila se kroměbyčejnému zájmu obecního. — Přísti kolekcce: „Zimní turistika a lyžectví na Šumavě.“

Upozornění na dnešní insert o vzdělávacích odborech zdejšího Pensionátu Františka Josefa I.

Vraždy. V Blešně u Hradce Králové dne 22. září zabili úkladně synové Hrubých svého otce a zakopali jej na zahradě. Zatčení a dodání ke kraj. soudu.

Nové o med. Letos zásoby včelami nahromaděné jsou tak nepatrné, že včelař musí ještě hudeb krmít, chce-li se z jara shledati se živými včelkami. Aby se předešlo hroziící záhubě včel, slíbilo o. k. ministerstvo financí přenechati organizovaným včelařům as 6000 q daně prostého cukru ku krmení včel; z toho připadlo by na Čechy as 1000 q na 1 včelstvo as 3 kg. K vydávání tohoto daně prostého cukru bude tak nedojde; teprve až bude sestavena statistika a vyšetřen klíč, dle kterého se dělení mezi jednotlivé země a spolky prováděti bude. Bylo by tedy chybou na tento nepatrný dar vlády dlouho čekati, neb již jest nejvyšší čas na přikrmování. Včelařský spolek vyzývá členy, by nejdříve do 30. t. m. udali počet včelstev, by do 1. října mohli býti odesláni celkový seznam se žádostí za nezdaněný cukr.

Čermilov. (Oposádko). Dne 21. m. m. měli jsme tu velikou sokolskou slavnost. Večer odbyval se tu včeleček. A tu jsme si vzpomněli, jak se naneslo svého času pokrokové obecní zastupitelstvo, že pro všechny budoucí časy nesmí se povoliti u nás nikomu v srpnu taneční zábava. Máme ještě v živé paměti, jak velká protivenství zakusil náš bývalý zasloužilý starosta za to, že povolil jednorázové taneční zábavu v srpnu katolíků. Nyní náš p. úřadující radní k vůli „pokroku“ by zahrnul třebaš oči obě. Jen tudíž zásadně a vždy stejným loktem! Téžko by mohl někdo z nynějších lidí zaslívat sokolům, že chtějí mítí všecko slavnostně zařizeno a že se chtějí pobaviti. Jenže tito pánové nemají stále volati na katolíky, aby se přidili dle reformovaného programu Husova. Vždyť tať husitští katechéti by měli jíti napřed příkladem. Hus zapovídal i zcela nevinné nedělní radovánky a proti téžké služební práci v neděli stavěl se co nejrozhodněji. Naši husité však v době, kdy věřící bez rozdílu náboženského vyznání díleli v ohrámkách, pilně pracovali sekerou a pilou, řezali a štípali v nedělním dopolední jako sjednaní dělníci. Potřebovali ledačco k vůli slavnosti dokončiti. Takové svěcení nedělního dopoledne rozhodně se přičilo pravidlům Husovým. A proto ať pánové podruhé neberou tolik zbytečně jméno Husovo nadarmo!

Vliv komety. Ačkoli kometa tiše smízel, přece nadělala lechů mnoho zmatků. Jistý malířský velikanovič marš se po léta drápal vzhůru. Po volbách vždy odcházel s povzdychem: „Co platno, když to Pán Bůh nepochehá, zase jsem na tři roky odbytejší!“ Leč konečně pod záštitou mocné protekce se vyšplhal na společenském žebříku hezky vysoko a začal komandovati přímě se zvlášť ty, kteří před ním nechťeli ohýbati zkroutěné hřbet. Jako bývalý frajtr odkoukal, jak se má ku které šarži chovati. Velice řádněmu autonomnímu funkcionáři po oficiální vyčínal, policajta vypídlil se službu a k jednemu výboru se zachoval tak drsně jako při muzice. Ale najednou uštěl se své výše pořádný kotrmelec, letěl dolů. Jeho věrný protektor ho ovšem též blahou nadělil a slibuje, že žebřík mocnou patí pro podruhé přidrtí, aby se mohl pohodlně vyšplhati. Leč jen aby žebřík nespádl a nepřimáčkli do kaše oba! Když ten velikanovič chtěl nabídnouti lidu (spásohem ovšem zcela nezískním, obětavým) průmyslný objekt, neměl pro to zásluhy lid žádného porozumění. A pak se nápadně velikanovič nakasil od samého lidu. Byli bychom mu přáli největší záhyb za jeho dobrotu, ale dobráček objektu se strasil jako myška kočky. A tak posud lidé vlivem komety se nápadně mění.

Dobromysl. Po dlouhém, křesťanský snášením utrpení zemřel p. Jeroným Novák, nadlehl na odpočinku dne 16. t. m. a věku 75 let. Zemřel byl otcem zdejšího dp. řádu Nováka. Pohřeb konal se za velké účasti v neděli dne 18. t. m. na hřbitově dobročinném. Služebníci věrní, který jsi jak ve zdraví tak v chorobě vždy měl Boha před očima, vejdí v radost Pána svého!

Sírotčí rada v Pardubicích po delší přestávce konala opět schůzi svoji v zasedací síni městské rady v radnici, při níž vyhlásila celou řadu běžných záležitostí do oboru sírotčích spadajících. Na konci programu projednána zvlášť velmi důkladně nová akce o zřízení hromadných sírotčích poručníků v Pardubicích. Záležitost tato již před tím projednávána byla v městském zastupitelstvu a učiněna tu návrh, aby v té věci sírotčí rada projevila v souhlase zastupitelstva svoje dobrozdání. Nová tato instituce sírotčí přišla k nám z Německa, kdež se prý v zájmu sirotků opuštěných velmi osvědčila. Velice zasloužilý předseda sírotčí rady p. vrch. úředník Lukesle vše doporučoval zřízení takovýchto hromadných poručníků, z nichž každý by měl na starosti celou řadu městských sirotků, o jejichž duševní i tělesné blaho by otcovsky pečoval. V Pardubicích by bylo zapotřebí takových poručníků aspoň 3 nebo 4, jímž by svěřeno bylo aspoň po 30 sirotčích. Museli by to býti ovšem mužové srdce lidského a obětavého, jímž by osud sirotků a opuštěných dětí nebyl lhostejný. Městské zastupitelstvo bylo by ochotno těmto hromadným poručníkům povolit jistou remuneraci v obnosu asi 1000 K, aby jejich blahodárnou činnost mělo v oprávněné evidenci a dle úspěšné činnosti jednotlivých poručníků podělovalo tyto zaslouženou přiměřenou odměnou. Zatím se celá akce v tomto směru učiní pro jeden rok na zkoušku.

Drumstvo aviatiků v Pardubicích pod protektorátem městské rady bylo v těchto dnech ustaveno. Bude tu co nejdříve zřízeno příhodné letiště a začne se se stavbou potřebných místností pro létadla. Ještě v této podzimní sezóně má se začíti se cvičením v letech. Při tichém povětří konají někteří noví adepti „nejvyššího“ sportu své krkolomné pokusy na vojenském cvičišti.

Následky zbrklé jízdy autobusu a cyklistů byly minulou nedělí v Pardubicích velice povážlivy. Autobus stavitele p. Kašpara, ujížděje ulicí „Mezi mosty“, přejel školáka Víška a zranil jej tak, že tento následkem poranění ještě týž den zemřel. Jakýsi cyklista vrazil téhož dne v parku kolem do chovance městského sírotčince Finkery, který byl odhozen do příkopu, kde zůstal těžce zraněn ležeti. Cyklista zbaběle honem zmizel. Raněný chlapec byl odvezen do okres. nemocnice a o jeho uzdravení se pochybuje. V Pardubicích na Zeleném předměstí právě tedy v těch místech, kde tolik lidí sem a tam přechází, mňžete k večeru denně pozorovati hotové cyklistské závody. Celé skupiny cyklistů ubíhají v tak frekventovaném místě jako šílení, nedbajíce nebezpečí, které tím hrozí jezdcí samému i chodcům. Trochu omezení by neškodilo.

Métice v Pardubicích. Ve středu ve svátek sv. Václava, dne 28. t. m. odpoledne bude se konati svěcení nové postavené školní budovy v Méticích v tomto pořadu: O 3. hod. odpol. v kapli sv. Václava v Méticích vyřvání Dacha sv. Průvod ke školní budově, načes slavnostní kázání, posvěcení budovy zevně a pak posvěcení budovy uvnitř, posvěcení a zavěšení křížů, závěrečné modlitby, po nichž průvod do kaple, kdež bude díků činní a litanie.

Z Čáslavě. Fresky, jež nalezeny byly v chrámu sv. Petra a Pavla, obnovovány jsou právě malíři pp. Krištem a Mikšem, žáky mistra Sequence, nákladem sl. městské rady. Při tom rozlišena byla i záhada obrazu v evangelní lodi, v kterém viděli někteří smrt Jana Žižky z Trocnova v chrámu našem pochovaného. Archeologický sbor muzea král. českého vyslal k nám svého znalce kanovníka vdp. E. Šitlera, jenž nyní po vyčištění obrazu, kdy všechny detaily jasně vynikly, nemohl než konstatovati, že jedná se o výjev čistě biblický a sice o známý výjev ze života Noemova, odpovídajícího pod stanem po neznámých účinných révy a vsatého v ochranu zdárnými syny před posměchem Chámovým. Nad stanem nad rozepíatou duhou na oblacích jeví se postava Hospodina, žehnaajícího hoďatým synům. Nasvědčuje tomu i nápis, v němž po vyčištění jeví se zřetelné jméno Noe. Obraz jest z roku 1601. Potvrzeno tím mluvením těch, kteří již od počátku chovali se zdrženlivě k nalezenému obrazu. Byť však v tomto ohledu přinesly nalezené fresky sklamání, vyvstává vše pod tímto obrazem odkrytá malba pocházející z dob Lucemburků a to ukřižování Páně, z něhož zachovala se bohužel jenom částka: Kristus na kříži a postava sv. Jana Ev. Tu jedině stačilo by ostatně, abychom sl. městské radě za její náklad na obnovu fresek byli vděčni. — Dláždění v ulici Kutnohorské blíží se zvolna k svému dokončení. Město získává tím značenitě na svém vzhledu, jak každý nepředpojatý musí uznati. Škoda však, že chodníky nelze upravit v stejnoměrné míře pro nedostatek kamene, jehož doprava uvisla pro stávkou kameníků. Když nyní se starých chodníků kámen byl odvezen, bylo by záhodno aspoň jím vydlážditi kousek onoho chodníku vedoucího k opatrovně, jak jsme se dávno přimlouvali vzhledem ku zdraví nejmenších. A neméně chvilýhodno bylo by upravit příchod do nové poštovní budovy, kam pro louže a bláto v minulých deštivých dnech byl příchod v pravdě nemožný, nehledě ani k nečistotě, jež se do nové budovy naneslo. Snad by p. vrchní poštovní správce mohl zatlačit. —

O sobě. Domovní zástupce ředitelů c. k. gymn. p. prof. Alois Pokorný jmenován byl Jeho Veličenstvím ředitelem. Gratulujeme! — Byli jsme požádáni upozornit na oběť p. tanečního mistra V. Čtvrtečky staršího z Hradce Král., který od 9. července do 4. září konal kurs v Dostkové divadle, těže se vzácné příslušnosti obecnosti. Při tanečních hodinách pamatoval na Ústřední Matici Školskou, pro kterou vybral 15 K 5 h a na místní Sokolovnu, které odvedl 41 K 30 h. P. Čtvrtečku provází chvála nejen jako zručného učitele, ale také jako výborného vychovatele žáků. Vštěpuje svým žákům základy umění tanečního i základy a pravidla společenského taktu a jemného chování. Lze ho tedy rodičům vřele doporučit.

Z Čáslavské. Útok skutečné beztátnosti, at to nenazveme jinak, dopustila se čáslavská „Pravda“ proti českému kat. kostelu ve Vídni ve svém 87. čísle. Píše: „V záplavě národních sbírek a daní vyskytla se opět nová, kterou zasměnáme a před ní varujeme, protože je zbytečná a důležitější sbírkám národním překáží a protože jsou zde instituce právě pro ty účely založené. Klerikální „Čech“ uveřejnil totiž provolání ke sbírkám pro postavení českého kostela ve Vídni. V zásadě každý s tímto českým kostelem souhlasí. A když již zabraný finální český klerus ze svých stamilonů kapitál nechce dát nio, je tu přece spolek sv. Bonifáce... Představenstvo bonifaciace přece uzná, že pro půl milionu Čechů ve Vídni je kostel nutný. Jeho sbírky na stavbu kostelů za poslední čtyři roky vynesly K 1,168,492! Z toho ovšem na stavbu kostelů vydal jen 370 087 K. Za to na klerikální tiskoviny vydal 566,156 K. Za to by byl český kostel ve Vídni a jaký! Tedy! My máme důležitější a rychlejší povinnosti národní, než je stavba kostela a spolek bonifaciace má to ve stanovách stavět kostely! Tedy at hne pytlíkem, ve kterém je statistika českých peněz. My máme Matici, Jednoty, Komenského atd. Na kostely pro české lidi opravdu teď nemáme peněz!“ Tak píše list, který se zapřisáhává, že on proti náboženství katolickému — se nestaví. Katolický list nesmí už ani katolické čtenáře své vysvati ku sbírce na kostel, aby se svobodomyšlní a pokrokoví žurnalisté — nepohoršili.

Ze Scheřova u Čáslavě. Po překonání nečetných překážek byla počátkem letošního školního roku otevřena nová školní budova slavnostním posvěcením církevním vykonaným vdp. bisk. vikářem A. Schreiblem ze Žlebu za asistence farního duchovenstva Potátského a gymn. katech. Fr. Kohouta z Čáslavě u přítomnosti zástupce okr. školní rady p. říd. Svěceného z Dobrušky, všech členů místní školní rady, představenstev příškolných obcí, četných hostů ze řad náboženství a mnoha obecnosti, které vřadit nestátnímu počasi se řídce slavnosti této radostné sčastnilo. O 8. hodině vyšel průvod ze staré budovy a ubíral se k nové škole, u níž v krátké ale obsažené řadě promluvil předseda místní školní rady a starosta obce p. Sajdl, vytknuv zvláště, že občanstvo očekává, že škola tato bude pevnou trvalou lásky k Bohu, vlasti a národu. Zástupce okresní školní rady přejímaje klíč nové školní budovy chválil obětavost občanů a načrtává krátce vzešený význam školy. Po slovech p. řídícího, který slibuje obecnosti vésti mládež tak, aby dočkalo se na ní radosti, vstupuje průvod do nové budovy, kde po vykonaných modlitbách ujmá se slova p. katecheta Kohout, jenž klade důraz na křesťanský význam školy a líčí prospěch, jenž ze součinnosti učitelstva světského a duchovního vzejíti může nejen mládeži, ale i rodinám a obci. Nabádá rodiče, aby lásku ku škole si vždy zachovali, se školou spolupracovali a tak dětem svým blahou budoucnost pojistili. Po svěcení nastala prohlídka školy, která skončila všeobecnou chválou vzdávanou přítomnému staviteli budovy p. Jos. Skřivánkovi z Čáslavě. Při tom podělována byla mládež statkářem p. Bohatým drobnými dárky. Hlavní zásluhu o vybudování této krásné školy má p. starosta Sajdl, který se neleká nečetných obtíží, nelitoval dalekých cest a nestrachoval se pro obec značného nákladu, jen aby mládeži dostalo se zdravé, účelné a vkusné budovy. Bude trvalým pomníkem jeho blahodárné občanské činnosti a doufáme, že se nesklame ani on ani jeho spoluobčané v těch nadějích, které si pro budoucnost kreslí. K svěcení školy poslal krásný příspěvek zástupce velkostatků p. řed. Müller ze Žlebu, jenž pro churavost nemohl se sčastnit této slavnosti osobně.

Renov. nad Doubravou. Ku dni sv. Václava. Obyvatelstvo našeho milého města chystá letos oslavu sv. Václava ve větším rozměru. V předvečer svátku všichni věrní otci sv. Václava jistě vstydí prapory, aby zavítali nad jejich domy. Za příznivého počasí o 8. hodině pořádán bude průvod lampionový městem, provázený hudbou. Po průvodu spáje se píseň „Sv. Václave“. Nato začíná ohňostroj různých tvarů z kostelní věže. V den sv. Václava zavítá k nám náš milý pan poslanec František Šabata a uspořádá schůzi o 1/3. hodině odpoledne v místnostech p. J. Vávry v Renově nad Doubravou. Promluví o pracích v parlamentu a politické situaci. — Sv. Václav, jež oslavujeme, byl hrdina a za takového pít!

v celém národě svém. Od nejstarších dob, od jeho dat až na naše časy vidíme ho na obrazech, na všech penězích českých králů. Na všech pomnicích, kde je sochou znázorněn, vidíme ho v plné zbroji, v plném brnění, na bílé brně s praporem českým v levici a s křesťanským křížem na prsou — jako národního hrdinu. Tak představoval si ho český lid vždycky — od jeho dob až po naše dni. Tak zastupí se jeho socha před Museem království českého, jak si jej i mistr a umělec Myslbek dle historie a skutečnosti představil. Jest sv. Václav v dějinách českých a v paměti lidu českého velikán svým sjevem a velikán svým životem. Lid vyval ho v modlitbách, opěvoval ho v písních a když táhl do boje, vzal sebou aspoň jeho kopí, aby byl duchem sv. Václava posílen. Tak velikou a rozšířenou jest úcta Svatováclavská v národě našem, že i naši nepřítelé sami nás nazývají národem svatováclavským. Ano — jím jsme a dá Bůh, že jím pod ochranou sv. Václava státneme. Voláme s nadšením a prosbou zároveň: „Utěš smutné, saže vši slá, nedej zabynouti nám ni budoucím!“

Všem křesť. sociálům, Orlům atd.

Již vyšel velice pěkný, v krásné úpravě, oblíbený kapes. kalendář

Křesťanský Organizátor

na rok 1911.

Vzácný obsah od nejlepších pracovníků našich bude pobídkou, aby si jej každý zaopatřil v nejkratší době, dokud nebude rozebrán. Obsahuje: Podobizny J. Excellence dra J. Doubravy, biskupa královéhradeckého, předsedy organ. komitétu vsdp. dra Frant. Šulce, předsedy katol. spolků dr. F. Reyla — Pochod „Orla“ s notami i textem. — Dr. F. Šulc: Volná Myšlenka a její hlavní ochránce. — Co jest Volná Myšlenka? — Kdo Volnou Myšlenku u nás udržuje a rozšiřuje? — Zloby k rozhodčímu soudu úrazových pojistoven. — Dr. Reyl: Alkohol, nepřítel lidstva. — J. Hradecký: Zákony „Nalezení“ Promlčení. — Smlouvy. — Sádky. — Hry. — Náhrada za poškození na oti a dobrém jménu. — P. M. Voňavka: Kněz ve spolku mládeže. — Frant. Leonard: Kolektivní smlouva pracovní. — F. Hřístka: O dělnické hospodářské organizaci. — Fr. Šupka: Strana křesťansko-sociální a národnost. — Různé pokyny a rady a organizační věci. — Zápisník, jenž vydrží na celý rok.

At není jednoho křesť. sociála a odbor. dělnického, jenž by tento kalendář postrádal. Za malý peníz má tu každý zásobu poučení i zápisník na celý rok. Cena kalendáře vzhledem k obsahu a skvostné úpravě jest velice mírná — v plátěné vazbě 70 hal. při větších objednávkách franko. Jednotlivý stojí 90 h. franko.

Objednávky řiďtež na J. Poláka v Hradci Král. (Adalbertinum).

Neobjednávajte jiného kalendáře nežli tohoto dlouholetého bojovníka katolické církve!!!

Česká Skalice. Oslava svátku sv. Václava, o němž bude znovu svěcena opravená kaple Nejsv. Trojice, bude u nás konána takto: 1. V předvečer svátku (úterý, 27. září): Ve farním chrámu Páně slavné požehnání o 7. hod. večerní. 2. Na sv. Václava: a) dopoledne: V 10. hod. kázání a slavná mše sv. ve farním kostele. Členové katol. organizace shromáždí se kolem půl desáté s odznaky na náměstí před spolkovou místností p. Václava Ansorge, odkud ve 1/10. půjdou průvodem do chrámu Páně. b) odpoledne: Ve 2 hodiny průvodem z kostela na Staré Město, kdež po krátké promluvě bude posvěcena kaplička N. Trojice. Cestou se bude zpívat chorál „Svatý Václave“. — Po návratu do chrámu Páně požehnání, jímž se ukončí náboženská oslava. c) večer: V 7 hodin členský večer v saloně hotelu pl. Bartoníčkové (u piana p. Hejlar). Vstup volný. K laskavé součinnosti a účasti svome uctivé slavné obce: československé a obce okolní, p. t. korporace i jednotlivci zdejší i z okolí, aby ji alespoň vyvěšením národních praporek projevíli, spojujice se bratřsky v oslavě „Dědice země České“, statečného odkazu našeho národa, který „vše, co... chtěl ve oti mít jako své vlastní, to až podnes svačováclavským nazývávali obvykl.“ (Palacký: Dějiny, I. 122.) Za představenstvo katolické organizace „Svornost“ Jan V. Hlaváček, kaplan, t. č. jednatel.

Chotěboř. Prosíme všechny dpp. faráře, aby zároveň s důvěrníky postarali se o hojnou účast na schůzi mládeže, která bude dne 9. října o 10. hod. dopol. v Chotěboři v sále na Sklepech.

Schůze jest proto ráno, že odpoledne nebylo by takové účasti pro nedostatek spojení a vzdálenost mnohých osad. Řečati bude p. Kaňourek.

Sbor dobrovolných hasičů v Smrkově u Krušné Hory koná pod protektorátem ct. obce. zastupitelstva v neděli 25. září 1910 slavnost 25letého trvání, ku které přátelské sbory a všechny příslušce své opřímají své. Program: 1. O 10. hodině slavné služby Boží ve farním chrámu Páně. 2. Od 2—3 hod. vítání přibylých sborů okolních. 3. O 3. hodině v hostinci p. K. Lisky: Proslov jednatele sboru dp. J. Krále a udělení čestné medaile „za 25letou záslužnou činnost v oboru služby hasičské“ členům sboru. Na to: 4. Koncert úpiné kapely Sukdolské. 5. Večer o půl 8. hod. věneček. Vstupné do koncertu 50 h, do věnečku 2 K, členům ve stejnohodnotě vstup volný.

Z Mstí a Bílého Újezda. Dopisem nadepeaným: Katolicism základem mravnosti — v „Podkrkonos. Rozhledu“ chtěl pisatel zhanobit katol. víru, osadníky masecké a jejich faráře. Nepotřebují a nebudou sbytečné proti pisateli, který je naplněn suřivou záští proti všemu katolickému, hájiti náboženství katolické a církve katolické; celá staletí a tisíciletí, i nečetní veleduchové se všech stavů vydávají ji svědecktví nejlepší a mužové vynikající i za naší doby hledají a nalézají v ní pravdu, pokoj a spásu. Čit a vědomí mravní zodpovědnosti nikým tak zdůrazněn a pěstován nebyl jako církvi katolickou. Ale zakuklenému dopisovateli „Podkrkonos. Rozhledu“ jde o něco jiného. Pálí ho nesmírně, jak z jeho dopisu vidno, katolická žurnalistika a katolické organizace, které nazývá kulturním nebespečím, a každá záminka a lež mu je dobrá, aby útočil na církve a probudil katolíky. Pálí ho ta vzpomínka, že osada Mstí je „klerikální“ t. j. uvědoměle katolická a že hledí si též hospodářské svépomoci. To je právě příčina jeho tupení. Že se vyskytl v M., jako bývá i jinde, člověk, který s manželkou svou žije nezřízeně, za to katolíci nemohou a nepravost tu dávno odsuzují. Člověk ten však v katol. organizaci není a se stranou katol. při volbách nesedí. A rovněž to není vina katol. osadníků maseckých, když opilý člověk se svojí manželkou a s číslužbami způsobili v opilosti hnušné pohoršení. Ti „klerikální“ osadníci maseckí na velice pohorlivém chování tom podílu neměli a když je spatřili, divili se, jak může opilý člověk tak hluboko klesnouti a jednatí to odsuzovali a odsuzují. Ze do místnosti, kde je též kupecký kram, přišli i děti, snadno se mohlo stát, ale ty rovněž při vyučování náboženství jsou napomínány, aby od opilců raději odešly a žádnému — ani opilému se neposmívaly. Bezprávě tedy věřící v Mstí od pisatele jsou tupeni. A nyní sloba psalíkova obrací se hlavně proti faráři; ten mu překáží podpůrováním katol. čteny, organizováním a svědčím hlášením slova Božího. A tu ukazuje nepříteli katolické brožurny nevědomost a perfidní lže. Neat to učení faráře A., nýbrž jsou to věčné pravdivá slova Písma svatého, že Kristus Pán, Syn Boží řekl svým společníkům a jejich nástupcům: „Cokoli svázáte na zemi, bude svázáno i na nebi a cokoli rozvážete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Ale tím nezabíjí Kristus Pán věřící mravní zodpovědnosti; a ti, kdož svaté svátosti často přijímají, mají daleko větší mravní cit a důležitější svědomí, než oni, kteří se svaté zpovědi vyhýbají. Mají také obyčejné proč. A přišli suřivý nepřítel klerikalismu, že farář A. káže, že vykoupení mohou dělati vše, co chtějí, řeknou mu na to věřící maseckí i ostatní příslušci, že je to drzá lež; farář je dle své povinnosti i dle svého přesvědčení vybírá vždy slovem Božím, aby sv. vůli Boží a svatá přikázání Boží co nejvědomitěji a vřede plnil, což oni také činiti se snaží. Milý Jaromíre nebo Kazimíre a rekovný bojovník proti klerikalismu, touto cestou málo těch klerikálů maseckých pro sebe získáte, když jim budete cpátí takové otiividné lži. A nařkejte si sebe více, že ani agrárníci ani většina venkovské inteligence Vás v tom boji nepodporuje! Vždyť takové nevěrecké a sprosté štvání je každému rozumnému člověku protivno; tím si nezískáte lásky, ale upadnete v spravedlivé opovržení.

V Něm. Bratřích zedáala dne 19. září pán Johana Ambrožová, choť věstého učitele ve výslužbě p. Engelberta Ambrože, upřímného a neohroženého zastance a špitale ideí katolických. Bolná zpráva vyvolala hluboký dojem; neboť zaslulá těžila se velice oblíb. Bůh dej jí lehké odpočinutí!

Různé zprávy.

Poslední výprava do Sv. země. (Pokr.) Poslední večer trávíme v Jerusalemě. Vystoupím na vysokou plochu střecha našeho hospice a kochám se pohledem na město svaté, v kterém emilka čtyřech denní a zavláda kříd tichého jezera. Patře na ulici vidím, jak ženy a dívky vycpávají se s Jerusalema do svých domovů sbírají do košíků; v nichž ráno přinesly vínné hrnky, „kroblíky“ od větrbloudů a oslů. Od té chvíle přechámu chut na brzozy. Byl jsem svědek, k čemu potřebuje spanitá pleť odpádků palestinských čtver-

noční. Proto informuji se u vedle stojícího člana řádu Assumptionistů a ten se mnou sdělil, že se ony „koblížky“ spí, roztáknou a slouží jako výborné topinka. Tak vidá, stále máme smůlu, čím budeme topiti, až matka semé poslední černý diamant vydá a zatím jest postarano o náhradu měrou více než dostatečnou. Z rozhovoru jsme vyrušeni syoncem, který sval náš k vešer. Dopřijme čaj a tu s nenadání objeví se nám na protějším stěně obraz přímo úbočnatý — kříž osázený několika sty elektrických žárovek. Měsíc varuše ni povatáváme a pějeme jímavou známou píseň: „Svatý kříži, tebe ctíme, tvrdé lásko Ježíše.“ Nastává oficiální loučení s našimi hostiteli. Vdp. notář a farář všeobecně pražské nemocnice Dolák děkuje jim za jejich lásku a obětavost, a jakou se o nás starali a končí s přáním hojného Božího požehnání a zdaru celému řádu. Jméno Assumptionistů děkuje jeden křesťanský a mezi jiným praví, že stydí se za to, že jest synem Francie, té Francie, jež tak navěčně zasahovala se k duchovní své matce — církvi sv. Přeje nám šťastného návratu do vlasti, volá: Na shledanou! Po té předávají ve francouzském jazyku sdružení vdp. farář Engler s Radošovic a M. Hynková, učitelka řeči z Pavlovic. Jak dojezdí to okamžik — sprostření Čechů s Francouzi! Nadšení odcházíme do překrásné kaple hospice, kde každého večera konána pobožnost ovšem v jazyku českém. — Nadešel čtvrtý (11/10); o 3. hodině již vatáváme a sloužíme mši sv. Před hospicem trápí Arabové veliký hluk; nejbližší způsobem sobě vlastním kočáry k dispozici. Poněmáhám 3 zavazadla, vsedám se 3 kolegy do kočáru, jehož majitel nás k Mrtvému moři vezl. Volal stále „Josef Arab“ a dovolal se mne. Zamíloval jsem si tohoto Araba, neboť byl velice opatrný, střídmý a hbitý — pravý opak oněch kočů, o kterých nám vypravoval náš dragoman Karel Williams. Má asi 60 koní, k jejich obaluce potřebuje 20 kočí. Státní jsou tyto osmahlí Arabové, ale líbí také. Sbírali si dragomana, že musí velice často užití radikálního prostředku, aby je probudil. Vezme stříkačku a všechny pořádně postříká a pak teprve Arabové opouštějí své lásky. O půl 6. hod. jsme všichni na nádraží, kde na nás již 2 železnižové čekají. Naše 4. skupina vstupuje do prvního vlaku; na nádraží je velice čilý. Přijeli krom města Jerusalema, zastupci všech řádů, sympatičtí kavasové a j. O 1/7 hod. vyjíždíme z města, které nás po 9 dní hostilo ve svých památných sdech. S modlitbou na rtech patřime naposled na panoramu jerusalemské. Kde to svaté město, s jakým opouštěme místo posvátné, nevymizí nikdy z naší náhly! Najedeme všichni domů, neboť 9 pontifiků za vůdcovství osvědčeného taryat a svého společenstva ep. P. Frant. Burghardta, kaplana z Jichna, odjelo do Egypta. S námi jede choť p. konanla se syné-keg, jenž jest přijat do vojenské služby v Novém Měste a Vídně, dále p. poštmistr rakouské pošty, bratr František, jenž poslán svým představeným do Ameriky a konečně náš dragoman. O 1/10 hod. jsme opět v jazykém přístavu. Na cestě jsme obětováni obchodníky s vínem, kteří volají o přepok: Trocha (Tramben - hrozny). Následně stalo se dosti hladce díky obratnosti Arabů, až moře bylo velice neklidno. V duchu vidím jednoho vysokého hodnostáře církevního a Prahy. Dlouho se mu nechtělo s bárky; tu mouná naš Arabova uchopí jej v půli těla a vynáší přes mstetky až na palubu naší poutní lodi „Tirolie.“ Ovšem doopravdy, jakoby byl on edemou. Arabové a vůbec orientální milují slato. Státně jsme na ledi a díváme se, jak obratně pompei jeřáb jsou dopravovány zavazadla na loď. O 12. hodině na dané znamení odjíždíme z Jaffy za silného větru, který nevěští nic dobrého. Po obědě lze spatřiti již první oběti morské nemoci. O 5. hod. proslvil dp. Masák z Brna jímavé kázání o štěstí, jehož se nám ve Svaté semi dostalo; po té byla pobožnost rážencová, jež ukončena byla sv. požehnáním. Vitr stále trvá, obáváme se toho nejhoršího. Spím na palubě, často probuzen nářkem a sténáním nemocných. V pátek ráno dne 26. srpna, čímž také já nevolnost. Tak dlouho jsem vzdoroval, a konečně přece dostičně podlehl. Dolež 2 třetiny jsou nemocny následkem námahy v Jerusaleme. Druhý den ráno, větrem velice se kolébá. O 1/9. hodině má kázání o přiležitosti ku hříchu p. farář Gogela z Trebític; na to byla slavná mše svatá. Utěšám na zádi lodi a pozoruji přístroj, jímž se měří rychlost „Tirolie.“ Jde rychlostí 12 km za hodinu. Burácí brozná vichřice; eam p. kapitán dozrává, že nepamatuje tak velké bouře v letních měsících. Mysl náš byla smělá, ale přece odevzdána do vůle Boží. Na kritickou noc z pátku na sobotu, nespomene nikdo z nás; každý se domníval, že neodvratná katastrofa ep blíž: následkem prudkého větru převráceny oltáře, jež byly umístěny na palubě, lodní aparaty, stoly, velice mnoho talířů rozbito a smeteno do moře. Zhořelou vyhládkou modlitba k našemu z. milosrdenství. První velikou bouři jsme zazili a po celý život utkví nám v myšlích nos tato. Rozbourené moře chrličlo mocné vlny do kajut a na palubu, takže bílé úbory naše byly promočeny. O 5. hod. objeví se na obzoru Kreta. Konečně o 11. hod. mimořádná bora ustala a moře se utižilo. Prohlédáme kruhákem Křtu a vidíme zde útulné vespičky, tam osamocené domky, obydlí to rybá-

řív. Kolem 5. hod. začíná opět silný vítr deští. Nemile to překvapení pro nás, kteří jsme se domnívali, že jsme se jichorá překonali. (Pokr.)
Obětování mladobýdkého křídla.
Dne 21. září konstatují „Národní Listy“ správu „Reichspostu“, že na sanaci sbědované ústřední křesť. soc. pokladny hospodářských společenstev byla poskytnuta s Vídně 1,900 000 K jako výsledek akce provedené na záchranný podnik; přý provedena sanacní akce v hranicích vysokého duchovenstva. K tomu dodávají „Nár. Listy“: „Jest zajímavé, že o německé vkladatele klerikálních náložen vysoký klerus se postaral. Když podobný klerikální krach vypukl v Praze, v pověstné svatováclavské záložně, vysoký klerus sapal pevně své kapsy.“ Kdo by neznal křiklavé rozdílné okolnosti, hned by se nechal uvést. Tudíž několik výše-
tlení. 1. Drozdová záložna vykradli vlněné hrušky; Drozd nepochal vlněné tím, že bídné hospodářství bídné nezapomínal a trpěl. V Korutanech však menagore Kasper, jsa omámen svými d-
apěchy při zakládání úroťcích, pustil se samo-
volně do ebrových obchodních podniků, přelal nabízenou pomoc italského lichváře Palasa; lihv-
váři klesli dímá, jak mohli. Stráhl do podniků Weinga, ředitele korutanské ústředny hospodář-
ských společenstev, který lehkomyšlně zcela proti stanovám o své újmě zapůjčil firmě Kayser-Palase 1,900.000 K. A přece nešťastné hospodářství šlo s kopce. Nepomohly ani podvodné přístupy. Jak-
koli politická strana křesť. soc. prohlásila, že neměla s podniky „Kayser-Palase“ nic společného, přece aspoň tolik jest jisto, že millionovou finanční krizi zaviniili v první řadě dva duchovní hodnostáři. Proto není divu, že i nešťastněti němečtí křesť. se vzá-
cnou obětavostí se starali, aby peněz byla odvra-
cena. 2. Jakkoli byly v Drozdové záložně peníze vykradeny lidmi smýšleli nekatolického, přece ne-
vinný klerus vyšší i nižší vyvinul obdivuhodnou obětavost a to v té míře, jak se posud nestalo při takovém případě v žádné straně. On na př. zaplatila strana mladočeská za Winklera a agrar-
nici se socialisty za Kudrňáče, Stulíka, Nonfrieda atd? 3. Jako četní kněží se starali o poškozené Čechy, tak se zase němečtí kněží starají o poško-
zené Němce. Jest krkonoskou lži tvrditi, že při kmechu svatováclavské „vysoký klerus sapal pevně své kapsy.“ Naopak i vysoký klerus apsal obrov-
ské obnosy na sanaci. A přece k placení byli ve skutečnosti povinni pouze jen ti lidé, kteří jsouce se záložnou ve spojení, buď věděli nebo aspoň důvodně tužili nastávající krach. Synace byla nej-
výš povinná. Platili na sanaci kněží, kteří spojení se záložnou neměli, placením obětovávali zločiny liberálů, platili i na nekatolické oběti liberálních dárčů. A za to všechno se nevinným dárčům dostávalo posměchu a potupy. Nyní snášejí hrubé úder i ti kněží korutanskí, kteří s firmou Kayser-Palase neměli co činiti. Leč v Korutanech aspoň zaplatili dva kněží osobně finanční zlořád vědo-
ným a soustavným špatným hospodařením. A tak obětavost německého kleru má silnější důvod než obětavost našeho. 4. Spáchá-li někde vel-
kou krádež učitel, důstojník nebo rolník, žádámu soudnému člověku nenapadne zavazovati stav učitel-
ský, důstojnický nebo rolnický k náhradě. „Nár. Listy“ však se docela mrsí, že na svatováclavskou neplatili kněží — němečtí! Podivná logika!
Náša daně. Podle státního rozpočtu na rok 1910 činí celková potřeba 2,691,499 477 K, cel-
ková úhrada 2,640,456,741 K, jeví se tudíž schod-
ek 51,042,756 K. Úhradu 1,592,798,221 K má ministerstvo financí vybrati na daních přímých a nepřímých. Přímé daně jsou daň pozemková, daň domovní, všeobecná daň s příjmů, daň rentová, daň s příjmů personálu, daň ze služného. Daně nepřímé jsou: daň z kořalky, z kvasnic, z lihu, z piva, z cukru, z petroleje, z vína, z masa a ja-
tečného dobytka, z potravin a daň z výčepu liho-
vů. Máme daně mají státu pokladny za zdroje příjmů: cla, kolký, tazy, poplatky, daň z jízdních listů, čistý výnos solního monopolu, čistý výnos tabákového monopolu a loterii. Porovnáme-li výnos daní přímých s daněmi nepřímými, vidíme jasné, že poplatníci přímých daní platí z toho asi 27%, kdežto 73% připadá na daně nepřímé. Daně nepřímé jsou skoro výhradně daně spotřební. A právě druhy zboží, které odebírají široké vrstvy lidové, jsou velice zdaněné a vynášejí státu na daních ohromné obnosy peněz. Ovšem neplatí se daně ty snad přímo berním úřadům, nýbrž o obnos daně jest zboží dražší a prodává se tudíž zdra-
žené. Dálšími obnosy nepřímé daně horkem oby-
vatelstva celé říše, připadá na každého obyvatele nepřímých daní 35 K. Šestčlenná rodina zaplatí na nepřímých daních ročně 210 K! Nejméně daň činí na př. za 1 kg masa 2—8 h, 1 kg cu-
kru 38 h, 1 kg kávy 98 h, 1 kg soli 22 h, 1 litr piva 3 h, 1 litr vína 9 h, 1 litr kořalky 36—40 h, 1 litr petroleje 24 h, 1 kg kakao (prášku) K 2-20, 1 kg pepře 60 h, 1 kg skořice 100 h, 1 kg slanečnice 7 h, 1 balíček obyčejného tabáku 6-2 h 1 krátký doutník 3-1 h, 1 doutník „Kuba“ 6-2 h, 1 cigareta „Sport“ 1-2 h.
Československá záložna v Praze (Spálená ul. 9) koncem srpna vykazuje: členů 237, upsaných podílů: 475, splacených podílů: 22,825 K., spotř. vkladů: 338,473 K. 24 h zápočitek: 303,992 K 70 h, poklad. hotovost: 5492 K 60 h. Peněžní obrát v srpnu: 184,600 K 8 h.

Přihlášky. Odporujeme všestranně pozor-
nosti reklamní oznámení osobní, rovněž také knihy
křesťanské Eduarda Doskocilla v Chocel, které
jest k dnešnímu nákladu „Obnovy“ přiloženo. —
Těž račte pročísti důležitou přílohu „Záložního
čtenářského útvaru“!

Tržní zprávy.
V Hradci Králové, dne 17. září 1910. 1 hl
pšenice K 14-50—16-20, žito K 11-43—12-07, ječmene
K 8-50—10-40, oves K 7-34—7-80, prosa K 12-00 až
14-00, vlnky K 11-00—12-00, hrachy K 18-00—20-00,
bohky K 20-00—22-00, jahel K 22-00—00-00, krpky
22-00—26-00, brambory K 5-40—6-00, jetel. semeno
červ. K 114-00—116-00, máku K 28-00—42-00, lina.
semene K 28-00—30-00, 100 kg šitých otrub K 11-00
až —, pšeníc. otrub K 10-50—00-00, 1 kg másla
K 2-40—2-80, sádla vyprávo K 2-20—00-00, tvarohu
K 0-28—0-32, 1 vejec K 0-08—0-00. 1 kopa selí K 4-40
až 6-80, 1 kopa kopyty K 1-10—2-40, 1 kopa drůbež
selensiny K 1-00—2-40, 1 kopa cerele K 1-00—2-40,
1 kopa petroleje K 1-40—2-10, 1 pytel mrkve K 2-40
až 2-80, 1 hl cibule K 4-40—5-00, 1 hl jablek K 6-00
až 10-00, 1 hl hrnek K 4-00—5-80. 1 bačka švestek
K 1-40—2-00. — Ne týhodní trh dne 17. září 1910
bylo přivezeno: pšenice hl 422, žito hl 186, ječmene
hl 275, oves hl 244, prosa hl 5, jahel hl 5, jetelového
semene hl 8, máku hl 39, selí kop 460, cerele kop 80,
kapusty kop 60, drůbež selensiny kop 180, petroleje
kop 180, mrkve pytlá 60, cibule hl 40, brambor hl
190, jablek hl 78, hrnek hl 32, švestek baček 368,
vepřů kusů 1, podvinčat kusů 878.

Oznámení.

Jelikož jsme s mnoha stran slyšely, že nejsou naše školy v pensionátě cisare Františka Josefa I. (Školných sester) v Hradci Králové na venkově dostatečně známy, dovolujeme si prositi vld. du-
chovní správce, aby laickavě oznámili rádi všem
pp. rodičům svých farností, jímž záleží na oprav-
dovém vzdělání jich deer v duchu katolickém, že
v našem pensionátě jsou tyto školy:

**Kurs ku vzdělání učitelky
: na školách mateřských :
s právem veřejnosti,**

kde nabývají dívky nejen způsobilosti pro úřad
učitelky na školách mateřských a úřad vyučova-
telky, ale jest zároveň nejvhodnější **odbornou
školu státní** pro vlastní vzdělání dcer do-
rostajících. Vyžaduje se 16 let věku.

Kurs industriální, jehož absolventky na-
bývají způsobilosti učiti ženským ručním pracím
na školách obecných i měšťanských. Žadatelky musí
míti 17 let věku. (Letos vyjimečně přijímají se do
ind. kurzu do 1. října 1910.)

Školné v obou kurzech jest 10 K měsíčně.

Škola zpěvu, hudby a šlapla řeči. Po-
platek zde řídí se podle počtu týdenních hodin.

V ústavě je také **pekařovská škola**, v níž
se dívky učí všem praktickým i moderním pracím.
Povinný předmět jest němčina (1 hod. denně).

Dívky školou povinné mohou napřítavovati
městskou školu obecnou i měšťanskou naproti pen-
sionátu.

Za celé zaopatření platí se v pensionátě 48 K
měsíčně.

**Správa pensionátu
cisare Františka Josefa I.**

První český katolický závod ve Vídni

František Ruber

Dřina ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (bald-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarání též ko-
vování nádob, kříže
a t. d.

Videa

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.
Na ukázkách sasilá
se vše franco.

Vklady přes 12,000.000.

Peněžní obrát za rok 1909 K 872,000.000.

Ako. kapitál
K 4,000.000.

Ako. kapitál
K 4,000.000.

ČESKÁ BANKA

filiálka v Hradci Králové

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

=== bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní. ===

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ % až 4 $\frac{1}{2}$ %.

Důchodkovou daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{1}{4}$ %
„ 60denní „ 4 $\frac{1}{2}$ %

Vklady na účty běžné
a na účty zárové
zúročí dle dohodnutí.

Složení listů poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zaslá banka na požádání.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských
směnek.
Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu

jako: nákupní, saisonní, akceptační, zji-
štěné, celní, daňové atd.
Financování průmyslových závodů.
Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a po-
věřující listy na všechna čelnější místa
tu- i cizozemská.

Vadía a kaucce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí
za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenn. papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot.
Úschova cenných papírů v pancéřových
pokladnách. Správa cenn. papírů a evi-
dence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry.

Pojištění slosovatelných hodnot proti
ztrátě kursovní při tahu s nejm. výhodou.

Promesy ke všem tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozem.

Prodej losů
!! na mírné měsíční splátky !!

Velkoobchod uhlím a koksem.

=== **Skladiště a prodejna ohmele v Žatci.** ===

Úřední hodiny od 8. do 1/1. hod a od 1/3. do 5.

vatel. Tu připadá: v Horních Rakousích 78, ve Štyrsku 58, v Tyrolích 50, v Čechách 36, na Moravě 32, v Dolních Rakousích 20.

Vypěstění se výběr osiva. Letošní nadmíru nepříznivý rok s výstřední povětrností mokrou a studenou ukázal, jak chybujeme, když bez ládu a skladu seje, co se právě namane, co móda nebo obchodní vychytralost nám hodí pod ruku. Bez ohledu na druh půdy, povětrnost v kraji převládající, úrodnost a ostatní činitele seje obilniny z celého světa k nám dovezené a své domácí druhy osvědčené vyhazujeme, zapomináme, že obilniny ty byly vypěstěny v poměrech zcela jiných. A výsledek tohoto „pokroku“? Podívejte se do stodol, na sypky, a uvidíte, jak pochodovali rolníci letos, jak pochodí přišlé, pak-li se nechopí včas na světě osvědčeného postupu: výběrem a účelným šlechtěním domácích plodin vypěstováti druhy, jež ani suchem ani mokrem nad míru netrpí, nepolehají a za všech okolností, když vykonáme řádně orbu, hnojení, osev a sklizeň, dají sklizeň jistou a uspokojivou. Právě letošní rok i u nás ukázal, které obilniny poměrně se k nám nejlépe hodí. Co se kde nejlépe vydařilo, to nyní výběrem a šlechtěním zdokonalujeme, abychom opět získali domácí plodinu nad jiné vynikající. A že tato cesta nejprávnější, ukázalo se jinde. Tak na př. statkář Wengner v Ottenbachu domácí obilniny šlechtil švédským způsobem hlavně výběrem jednotlivých tráv a docílil letos po hektáři 9 q vyšší výnos, než soudeš, kteří sklízeli jenom 16—17 q zrní po hektáři, kdežto on získal 27 q zrní, t. j. o 162 K více než oni. To znamená při 5 hektarech osimin o 810 K vyšší výnos, tedy zajiště obnos pozoruhodný. Bylo by na čase, aby u nás ve všech krajích pěstování a šlechtění domácích obilnin se provádělo ne slovem, nýbrž činem a za tím účelem pro každý kraj zřídila se stanice pokusná a výchovná, kdež by se nejlépe osivo pro určité poměry vypěstovalo a tím obilnictví naše zdokonalovalo.

Při hnojení uměřením hnojiv dle potřeby pozor, abyste nerozsévali rukou zraněnou. Vniknou-li hnojiva do rány, mohou přivoditi otravu krve.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ÚROKUJE VELADY DLE VÝPOVĚDI

4 1/2, 4 1/4, a 4 1/2 %

Školský obzor.

Práva a povinnosti místní školní rady. Pod tímto titulem vyšla přehledná kniha z pera JUC. Vladim. Červenky. Na 48 stránkách vykládá zde dobrý odborný znalec o sestavení místní školní rady, právech a povinnostech předsedy, jednacího řádu, o správě školního jmění, rozpočtu, o právu dozoru, ustanovení vyučovacího času atd. Odporujeme toto soustavné poučení všem našincům. Cena 30, poštou 35 hal. Objednávky vyřizuje administrace „Severní Moravy“ v Olomouci, Dolní náměstí, č. 17.

Děti české ve školách německých. V našem království r. 1902 v německých obvodech bylo 44.000 českých dětí, z nichž jen 19.000 navštěvovalo školy české. Na Moravě v téže době bylo na německých školách 31.000 českých dětí a ve Slezsku 28.000. V Dol. Rakousích odnárodňováno jest průměrně ročně 26.000 školních dětí. A počet odnárodňovaných dětí neklesá posud přes všechnu úsilnou snahu obětavých Čechů.

Všechny národní školy v zemském rozpočtu na r. 1911. K návrhu přisedlého zem. výboru dra. Buriana usneseno zařaditi do zemského rozpočtu na rok 1911 na řádný náklad školský zemský příspěvek 43.213.550 K, (tedy o 683.800 K více než v r. 1910) a na úhradu odchodu penzijního fondu učitelského 5.301.260 K (o 617.700 K více než v r. 1910). Dále rozhodnuto zařaditi do rozpočtu jako příspěvek k řádnému nákladu školnímu v Praze 102.500 K a v Liberci 69.750 K.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Ježíš Kristus vzorem kněžským. Napsal J. Frasinetti, přeložil K. Vrátný. 2. vydání. Cena 40 haléřů. — Křesťanská škola. Časopis pro šíření ideí náboženských v čas. školství. Řídí V. Špaček. Ročník IX., sešit 7.—8. Vychází jednou měsíčně za roč. předp. 7 K. S přílohami „Obrana pravdy křesť.“ a „Všechny národní školy“ (roč. předp. 2 K.). — Vzdělávací knihovny katolické sv. 50., seš. 1.—2. R. P. Badet: Ježíš a ženy v evangeliu. Přeložil F. Vaňous. Za 1 K. Sv. 51., seš. 1. Dr. J. Bilczewski: Eucharistie ve světle nejstarších památek literárních, ikonografických a epigrafických. Z polského originálu podává dr. J. Tumpach. Cena 50 h. — Apoštol trnau. Román od Petra Kopala. Díl I. za 1.40 K, II. za 1 K a

III. za 1.50 K. Velmi poučné. — Rádce duchovní. Řídí magr. F. Vanáček. Ročník 17., č. 11. Roční předplatné 8 K. — Homiletická knihovna. Pořádá F. Vanáček. Svazek 12., sešit 7.: O Bohu a jeho vlastnostech. Napsal F. Žák T. J. Cena 50 h. — Laciné obrázky. Knihovny mládeže roč. I., seš. 7.—8. Zpracoval bratr. Píše V. Špaček. Cena 40 hal. — Kázání pro rekreaty. Německy napsal dr. Rudolf Zbáňal. Za 2.20 K.

Z nakladatelství J. R. Vilímka v Praze. Vilímkovy Humoristické knihovny řada III., seš. 28.—34. Pytlácké epiky. Napsal T. Hrabý. Sešit za 30 hal. — Vilímkovy mistopisné mapy semí korný české v měřítku 1 : 100.000. Kreslil J. Srb. List 12. obsahující kraje Tábor—Milevsko, 18. Král. Hradec—Pardubice—Chrudim, list 14. Blatná—Bresnice, 15. Pelhřimov—Pacov—Humpolec. Mapy jsou originální, velmi praktické. Jednotlivá mapa za 60 hal. — Levné ilustrované vydání románů J. Vernea. Díl I. Vzducholodí kolem světa. Seš. za 20 hal. — Knihovna Dívčím srdcem. Sešit 1. Jiří Sumla: Poupata. Sešit za 12 hal. — Knihovna malých čtenářů: Z knihy do ardečka. Sešit 1. A. Assollant: Slavný Honza. Sešit za 12 hal. — Vilímkovy ilustrované romány. K. Hloucha: Zakletá země. Sešit 1., za 20 h. — Malý čtenář. Ročník 30., číslo 1. Pořádají Gustav Smetana a František Procházka. Vychází dvakrát za měsíc. Předplatné na rok 2 K. — Vilímka knihovna malého čtenáře. Sešit 1., za 12 K. Fr. Herites: Román kapitána Hartise.

Nákladem R. Promberga v Olomouci. František Novák: Odpovědi. Povídky a črty. Velmi zajímavé. Cena 2.40 K. — Kázání. Homiletický čtvrtletník. Řídí Frant. Jirásko, katecheta v Novém Městě nad Metují. Čís. 4. Roční předplatné 7 korun.

Melicharův výkvět světových literatur. Pořádá O. Simek. Svazek III. A. T. Quiller-Conch: Shakespearovy vánoce a jiné povídky. Přeložil J. David. — Svazek IV. L. Tieck: Nadbytek života. Přeložila Bl. Bašová. Sešit 22. a 23. po 18 hal. — Právě vyšel X. svazek „Melicharovy Biblioteky“, obsahující pěknou, přehlednou práci J. Macháče o našem nemrtelném mistru Bedřichu Smetanovi, nesoucí titul: „Bedřich Smetana a cizina.“ Cena krásně vypracované knihy s vydobou akad. malby Kysely jest 2.—, poštou K 2.10. Nákladem B. Melichara v Hradci Králové.

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Lug. Rydel: Matka a syn. Vypravování z kulturního života českého. Přeložil Frant. Vondráček. České knihovny zábavy a poučení svazek 16., sešit 2. a 3. po 24 hal. — Frant. Heritesa sebrané spisy, díl VII. Vyhaslé krby. Sešit 3. a 4. po 30 hal. — Alois Jirásek: Wider alle Welt. Z češtiny přeložil J. Höcker. Slavische Roman-Bibliothek seš. 5.—7. po 32 h.

Růžek Lurdská. Mariánský měsíčník. Ročník II., číslo 4.—6. Vydává a řídí Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tábora. Roční předplatné 1.60 K.

Železnice a okolím v okrese jičínském. Vydala správa městských staničních lázní v Železnici.

Vzkříšení. Kalendář katolického lidu na rok 1911. Ročník IV. Redaktor dr. Karol Slávik. Nákladem České sekce diecéšního komitatu v Čes. Budějovicích. Cena 1 K poštou. Tuceť za 8 K. Velmi poučný.

Venkovana. Obsahuje celou řadu zemědělských, odborových i časových článků, ale i též cenou čast zábavnou. Letos jest obsáhlejší v každém směru, barevnou přílohou jest sv. Václav, umělecká to práce. Kalendář tento zaslouží si největšího rozšíření. Tuceť za 8 K. Objednávky vyřizuje Sdružení čes. katol. zemědělců v Praze-II., Opatovická ul. 10.

Náš Demev. Nejlepší obrázkový měsíčník. Ročník 19., číslo 8. a 9. Řídí J. Vévod. Vydává Jednota Náše Demev. Předplatné (4 K ročně) a objednávky zasílají se benediktinské knihtiskárně v Brně.

Obzor. Měsíčník. Ročník 33., číslo 8. a 9. Pořádají Frant. Dohnal a Lad. Tomášek. Nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně. Roční předplatné 4 K.

Cikánčina pomsta. Drama o 5 jednáních od A. Bognera. Divadelních her Ad. Bognera sv. IV. Cena 1 K. Hru tato směřá provozovati pouze ony spolky, jež si objednají nejednou 7 knih za 6.80 K. Objednávky vyřizuje Fr. Špárek, Valašské Meziříčí.

Kvítky. Obrázkový časopis katolické mládeže. Ročník II., č. 10. Vychází desetkrát ročně za 60 hal. Administrace v Praze-I., Velká Karlova ul. 8.

Práva a povinnosti místní škol. rady. Sestavil JUC. Vladimír Červenka. Cena poštou 35 hal. Velmi časová. Objednávky vyřizuje administrace Severní Moravy v Olomouci.

Základy živnostenského účtování a návod k němu. Vydáno Jednotou československou v samých korunách českých v Praze. Napsal V. J. J. Za 1 K.

Sociální besídka.

Katolická útulna pro české učené ve Vídni. Sta a tisíce hochů z naší vlasti československé přichází do Vídně za fomeslem a budoucí svou živností. Rodičové křesťanští, poskytnuvše svému synku doma pečlivou náboženskou výchovu, dožijí se namnoze bolestného zklamání na dítěti svém; přichází tu o víru, odnárodní se, mravně zpuště. Zřejmě, že v tom velkoměstském víru nezkušenému hochu třeba, by uveden byl ve společnost, v níž by nepožíval jako marnotratný syn své víry, své mravnosti a nebyl oddělen od svého mateřského jazyka, ba aby se nestal suživým nepřitelem své řeči, v které jej zbožná matka česká vychovala. — Již od roku 1890 věnovala pozornost „Jednota sv. Metoděje“ ve Vídni učícím českým, pomýšleje na to, zříditi útulnu a svolávaje je aspoň v neděli do odborových místností svých, kde občas duchovenstvem a obětavými členy III. řádu sv. Františka bývají přednáškami poučení a v duchu křesťanském a národním pobavení; v poslední době též v úkolu tom pracují členové „Všeobecného sdružení křesť. dělnictva československého.“ Důkaz to, že nám na záchraně našeho dorostu mnoho záleží. Jednoho se nám nedostávalo — stále útulny pro učené. — Bohu díky po této stránce jsme pokročili. Jednota sv. Metoděje zakoupila pro české služby Boží kostel a část bývalého kláštera, v němž kněží Kongregace Nejev. Svátosti bydlí a kde jsme zřídili tak potřebnou a touženou útulnu pro učené naše české. Zde naleznou svůj druhý domov, zde se jim poskytnou přístřeší, zde svědomitě dozor, až u řádného křesťanského mistra v učení budou přijati. Dne 15. září v tomto roku otevřena tato „Útulna pro české křesťanské učené ve Vídni v III. okrese Rennweg 63 český klášter“. Žádají se aktivně dšst. farní úřady, aby laskavě upozornily rodiče na tuto „křesťanskou českou útulnu“. Aby se však předešlo všem nepřijemnostem a zbytečným výlohám, třeba velením, aby rodičové (neb jich zástupci) nejprve (než synka do Vídně pošlou) na tuto naši útulnu Vídeň III./4. Rennweg 63 dopsal; nechtějí, jakému fomeslu synek jejich chce se vydati a přiloží v dopisu 10haléřovou známku na odpověď. Teprve po vysvětlení nechtě synka do Vídně pošlou; na dopisy bez přiložení poštovní známky nedá se žádná odpověď. Tímto zároveň upozorňujeme ot. pp. mistry vídeňské, kteří dle zásad křesťanských chtějí s učením nakládati, aby v útulně naší se přihlásili o pořádné učné. Doufáme, že s Boží pomocí a za podpory dobrodinců právě tak blahodárně budeme pracovati v útulně pro učené, jak se pracuje v „Útulně sv. Alžběty“ pro služebné dívky české ve Vídni, která vzorně vedena a vydržována III. řádem sv. Františka, jejíž adresa jest: Vídeň IX./4. Lblichgasse. Kde Báh žehná novému tomuto odvětví ve Vídni na záchranu našeho českého katol. dorostu! To si přeje a to se modlí Jednota sv. Metoděje.

Opět vydaný radý zaměstnavatel. Velké vzrušení způsobilo v okresním svazu soc. dem. sasečů v Hagenu podínání ředitele tamější společné tiskárny Benckera. Tento muž seděl zároveň také v obecním zastupitelstvu. Ten přijímal strojevé saseče za mzdu 40 marek; a když tito práci nastoupili, snižoval mzdu smlouvenou o 5 marek, poněvadž prý sasečům náleží pouze minimum. Když už nebylo lze takové snižování mzdy vydržeti, byl Bencker se svazu vyloučen.

Zase zvláštní finanční prakce. Před trestní komorou v Elberfeldu zodpovídal se 6 soc. demokratických úředníků barmenské konsumní společnosti „Vorwärts“ pro soustavné zpronevěry. Ti počítali odcizovali obnosy po 100 až 300 markách; v celku rozkradli 3700 M; do knih zapisovali menší obnosy, než jaké přijímali. Soud přisoudil 5 obžalovaným po 6 měsícůh a jednomu 2 měsíce vězení. Zmínili trest se zřetelem k tomu, že dostávali od rudých pohlavárů málo platy a že scházela přísná kontrola. Zase důkaz, jak rudí zaměstnavatelé málo pečují o suesitelnou existenci svých zřezců!

Komptoiristka

s dvouletou praxí v technické a podnikatelské kanceláři nabízí pp. oběm své služby, nejraději

v Hradci Králové.

Nastoupiti možno dle libosti. — Blíže sdělí administrace tohoto listu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Zkoušená porodní babička

Josefa Langrová v Hradci Král.
v č. 221 (ve vile p. Nováka)

nabízí své služby ctěným rodinám s dějším
i venkovským.

Koberce **JAN** Zástlony

STOUPA

V PRAZE, Jindřichská ul. 1.
Havelský. — Pláště do deště.

Přikrývky
flanetové, se zlatými volbloudy.

Pokrývky
na stoly a lůžka.

Župany v každé velikosti.

Deštníky. — — — Železný nábytek.

v bohatém výběru. Zbytky koberců
sa značně snížené ceny. v cenách
nejlevnějších

BYT

dva pokoje a kuchyň s příslušenstvím hned lze pronajmouti v I. poschodí v Novém Hradci Král. na poště.

ČESKÁ ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA

C. L. priv.

PRVNÍ ČESKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA
z. r. 1827.

Soudruhův ústav
C. L. priv. První česká
vzájemná pojišťovna

ČESKÁ VZÁJEMNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠŤOVNA

ČRAZ ŽIVOT SKLO

Kancelář ústavu: Praha, Společná ul. Pátek
ústředí: Hradec Králové, pojišťovna.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«

Objednávky vyřizuje Biak. knihtiskárna v Hradci Králové

Následkem úplné nezpůsobilosti dřívější naší obchodní místnosti v Divadelní ulici č. 141, byli jsme nuceni veškeré zásoby zboží uložit ve skladišti, poněvadž při nynější velké nouzi o krámy nemohli jsme ihned žádného vhodného nalézt.

Velectěnému P. T. obecnostu dovolujeme si však zdvořile oznámiti, že obchod náš bude se **nalézati od 1. října t. r. v Jiríkově třídě** naproti Labákmu mostu, vedle c. k. berního úřadu, kdež posloužíme zboží dobrým, čerstvým, při

**!! značně snížených od-
!! prodejních cenách. !!**

Doufajíc, že dosavadní několikaletá vzácná přízeň našich P. T. odběratelů i do nové místnosti přenesena bude, zaručujeme solidní obsluhu, a prosíme o další ct. přízeň, trváme v plné aktivnosti oddaní

FEJGL & BYČIŠTĚ,
Hradec Králové.

kupujte obuv u fy

Jan Metelka
Hradec Král., č. 80.
Proti Grandhotelu.

Průtržní pasy
vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,
rukavičkář a bandažist,
přesný znalec c. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Založen r. 1883.

Jen jednou
koupíte modro-
bílou firmu

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že při krochování maj-
dla s nejrůznějšími zvířaty se nemerouvná-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

**VLASTNÍ VÝROBA KOSTELNÍCH
PARAMENTŮ, KOROUHVÍ, PRAPORŮ
KOSTELNÍCH I SPOLKOVÝCH
VEŠKERÉ CÍRKEVNÍ NAČINÍ**

FRANTIŠEK STADNÍK
ELIŠČINA **OLOMOUC** I. POSCHODÍ
TRÍDA 43

VZORKY, ROZPOČTY ZDARMA A FRKO-
HOTOVÉ ZBOŽÍ POŠLU NA VÝBĚR
OBRATEM POŠTY. ŽÁDNÝ KRÁM, TUDÍŽ
MALÁ REŽIE A VELMI NÍZKÉ CENY.

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
..... koláry ::

Stanislav Jirásek,
Hradec Králové 136.

proci i celuloidové, náprezenky, bířoty, singulum atd. dostati lze jedině u fy

Objednávky se obrátím vytisují!

Československá záložna v Praze
Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *posvětné revizi* Jednoty záložen.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,
velkoobchod vínem
" **V HUMPOLCI.** "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Josef Mikulec
v Hradci Král. č. 241.
(naproti reálce)

odborný závod pro

kostelní práce

doporučuje se aktivě ku provedení **veškerých**
pozlacovačských
a řezbářských prací

na oltářích, kazatelkách atd., dle liturgického
přípisu, v solid. provedení a mírné ceně.
Čehož dokladem jest množství vysvědčení vřd.
duchovenstva.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Přesídlení!

fy K. V. Skuherský
v Král. Hradci

nyní jen v továrně.
Následkem stěhování ceny značně snížené.

Všeob. úvěrní společnost,
zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky
za 4 1/4% až 5%
úrok a to dle výpovědi.

Službi listky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě **penníků, železných**
náhrobních křížů,
zlatení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy
dle roční **seizony kolekce**
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.
Též na oplátku bez zvýšení cen!

Veleúspěšnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti **veškeré** kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibíky, nádobky, patkálky, paciálky,
svíce, lampy, kazatelnice, křesťanky
atd. **sé vlastní výroby,** předpisům
církevním vyhovějí. Staré před-
mety opravuje v původní intenci a
v ohni-**skatí a stříbrní** nebo poží do-
platku **na nové** vyměňuje. **Řezbář**
předmety **nebo výškovy** zasílá na u-
kásku **žánky** bez závaznosti koupě.
Pro se posleďte-garantováno. Práce ruční

Sklad veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetízků,
madenek, křížků, prstenů, náramků atd. :: **Metálové**
preroby, tabulky, jídelní nářadí se stříbrn. pravého
i **čistého** vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dráhokovy **kupuje** za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,
posel a obchodník
Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Uznáný za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberců a
kovového nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly
v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tinice umávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Určitě k jarní a letní
zkuste sezóně nejlepší

Továrni sklad látek a bav. zboží! Výhavy pro noviny!

Klatovské prádlo

Oběhka naprosto roční!

od fy **Stanislav Jirásek, 136.**

OBNOVA

Číslo 39. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 30. září 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Jednotná národní banka Ob-
chodní a živnost. komory.
V TURKOVĚ ústředí vlnady 4 a 4 1/2 %
Akciový kapitál K 50.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 50.000.000. Provádí veškeré
obchodní bankovní, směnové a bursové.
Základní směr a řád (viz Statut). Obchod
úklid. Střediska, Směrnice, vada a kasa.

Skrovná sklizeň.

Podobalo se, že úroda bude znamenitá. Travníky opravňovaly k nejlepší naději. Leč vysoce vzrostlou travu i šťavnatý jetel po posečení nebylo možno usušiti. Veliké deště ba docela záplavy zkazily většinu sena, tak že vyhlídka na hojnější a výnosnější ohov dobytka ustoupila trapným rozpáčkám. Kdo se domníval, že aspoň sklizeň otavy bude příznivější, sklamal se zase. Nové deště, nové černání a hniloba posečených travin. Posud ještě se svážeji zbytky poloskazené otavy, která byla dlouho vydána v šanc lžákům.

A obilní žně nebyly o mnoho příznivější. Zelenočka řádila v pšenici zle, ovy sekaly se tentokrát posději a lžáky srní i slámu značně poškodily. Páda vodou přesycená za následujících slunných dnů nebyla ovšem přízniva ani bramborům. Ty přirozeně podlehaly rychlé hnilobě.

Při tak smutných okolnostech necítí bolest jenom rolníci; každý citlivý člověk, který zná cenu lidské práce, válné se zadumá nad tím, jak obrovská pracovní energie vyčerpána nadarmo, jak výsledky dlouhé námahy jsou odplaveny nebo zkaženy. A docela i každého ideálního přítele přírody samozřejmě vzpomínka, jaké spousty bujného rostlinstva zničeny. I ovoce velice trpělo. Při častých lijákových pukaly a haly rychle třesně i švestky, velké a časté

FEUILLETON.

Panovník v Mariacellu.

Píše Dr. F. R.

Za nynějšího protináboženského kursu budí jistě značnou pozornost zpráva, že staříček náš panovník, císař a král František Josef I., po dosaženém osmdesátém roce věku svého vykonal 24. září 1910 pouť do známého poutního místa Mariacellu. Dnes náboženské projevy a zejména pouti bývají předmětem posměchu přestudovaných hlav, jako prý neudržitelné přežitky zatemnělého středověku, a najednou vyskytne se v novinách zpráva, že staříček, životem zkutečný mocnář, jehož věhlas uznáván je celým vzdělaným světem, koná nábožnou pouť do mariánské svatyně, aby zde projevil pocity vděčnosti Vladafi všech vládců, Pánu nebes i země.

Císař přibyl do Mariacellu dne 24. září o 1/11. hod. dopol. a byl obyvatelstvem nadšeně uvítán. Mocnář vsedl pak do svého automobilu a odjel, jsa doprovázen místodržitelem hr. Clarym, k poutnímu chrámu špalírem, který utvořili hasiči, vojenští vysloužilci a dřevorubci. Jeho Veličenstvo byl celou cestou obyvatelstvem nadšeně akklamován.

Při uvítání v Mariacellu řekl císař na oslovení starostovo: „Těší mne, že po delší době vidím opět Mariacell a že mhu se přesvědčiti, jak krásné se vyvinulo toto skvostné ležící místo. Svědčí o nejvyšší religiozita a vlasteneckém smýšlení zdejšího obyvatelstva, že pohostinsky přijímá všechny sem putující příslušníky mocnářství bez rozdílu národnosti. Necht všechny modlitby, pronesené v tomto poutním místě, najdou cestu k Všemohoucímu.“ — Mocnář odebral se pak,

vichry otloukaly jak květy tak dozrávající ovoce.

Předběžné správy statistické kanceláře pro království České o sklizení obilnin jsou tyto: pšenice sklizeno 4.776.400 hektolitrů (roku předešlého 5.216.400 hl.), žita 12.207.500 hl. (r. 1909 13.298.700 hl.), ječmene 8.020.300 hl. (r. 1909 9.142.300 hl.), oves 15.849.700 hl. (r. 1909 17.076.200 hl.). Patrně tudíž již z těchto předběžných, okružních odhadů, že sklídilo se obilnin vesměs méně než při loňských žních. Nejhuře pochopil ječmen, poněvadž se ho sklídilo skoro o 13 procent méně než loni. A k tomu obilí, které do stodol svezeno, jest s valné části porušeno!

Přes to všechno nebylo by tak zle, kdyby až příliš velká část selaských usedlostí nebyla hypotekárně předlužena. Uvážíme-li však, že tisíce rolníků o výdělek celoroční práce děl se s peněžními ústavy a že docela někteří jsou nuceni dáti záložné vlc, než si ponechají, aby hospodářství nepřišlo na buben, nutno doznati, že se ocitli zemědělci letos v situaci velice trapné.

Zemědělstvím žijí se téměř polovina českého národa. Tedy zde se jedná o škodu všennárodní, kterou pocítí i obchodníci, živnostníci, dělníci atd. Statkáři skrovnou sklizeň snesou lehce. Ale obrovská většina malých rolníků (zvláště na krabatině Českomoravské) odnese polní kalamitu velice těžce. Nejudřenější lidé se musí znovu zadlužit, nemají-li hospodářství opustiti. Kde budoucí rok jest lepší!

Obrana.

Mládež agrární již nejdekomunisti vyspělá. Aspoň orgán agrárního dorostu „Mladá Morava“ napsal tuto ferrerovštinu: „Není horší a ohybnější lži v lidstvu, nežli lež o autoritách... Je pro nás, jako pro lidi poníženci, aby člověk, buďsi on kdokoli, císař či papež, byl pro nás autoritou. Osoba císařova či papežova pro nás ničím není a nemůže býti... my chceme žiti bez autorit.“ — Tohle jsou předně podivné „lepší katolické“ zásady. A ta mládež agrární jest jistě divotvorná, umí-li si ve všem poraditi bez jakékoli auto-

doprovázen jsa slavnostními hosty a družinou do chrámu a přistoupil za zvuku varhan k oltáři, před nímž bylo postaveno klekátko. Opat Kalcher obětoval tichou mši, při které mocnář setrval v nábožných modlitbách. Po mši svaté prohlédl si císař bohatou klenotnici chrámu. Ve 12 hod. odebral se mocnář do konventní budovy, kde se konala hostina o 34 přiborech. Odpoledne prohlédl si mocnář svůj pomník, ulitý z bronzu a zobrazující císaře v loveckém úboru. Socha je zdařilým dílem sochaře Weghaupta. Po 3. hodině odpol. vrátil se panovník zvláštním vlakem přes sv. Hypolit zpět do Vídně.

Mariacell navštívil panovník v životě třikrát. Poprvé roku 1852, po druhé s císařovnou Alžbětou r. 1857, kdy oba císařští manželé přistoupili k stolu Páně, po třetí za 53 let navštívil panovník mariánskou svatyni letos u vysokém věku. Mnobo zajisté pocítlo plnilo nitro vznešeného poutníka, když po tolika letech zavítal na místo, které útěchu poskytla jemu a spanilé jeho choti v jasu šťastného mládí.

Vzácný jubilar na trůně císařském jednal zde dle starých tradic svého vznešeného rodu, neboť členové rodu habsburského po staletích již putovali do Mariacellu. Ale nejen rodová tradice, nýbrž jistě i touha vlastního srdce řídila kroky mocnářovy na této pouti, protože světoznámé poutní místo Mariacell bývá ročně vyhledáváno tisíci a tisíci jednotlivci, kteří pocítují potřebu potěchy náboženské u milostného obrazu Matičky Boží. Starí, téměř 800 let trávající úcta ku malé, dřevěné sošce Panny Marie s Božským dítětem v Mariacellu má v sobě tolik kouzla, že i pouhý turista, jenž vyhledává přírodní krásy zajímavé tamní krajiny, neodolá posvátné positi, kterou poutní svatyně i celé okolí dýše. Zastil jsem tyto dojmy na letošní své potulce alpským světem a

rity. Tak hromadné nedozrávaly brzy kapacity v žádném národě, v žádné politické straně. To však nezažená jenom demagogickou chvástavost; největší odpor pocítí soundný člověk nad dryádnickou neupřímností a nedůsledností těch, kteří byzantským pochlebováním chtějí dorost ve svých řadách udržeti. Ti se jsou proti velké autoritě? Vždyť agrární pohlaví sedí na svých křeslech s posupným vzezřením jako samovládcí. Kdo chce jen málo kritizovat jejich jednání, ten se „odkrágluje.“ Lidé ti despoticky poroučejí i občanům z jiných politických táborů. Kdo promluvil svobodné a spravedlivé slovo proti dietářství Práškovu a jeho stoupenců, na toho vyohrliili agrární velmoži tolik blesků, jako by byl zločincem. Málokterý despot tolik zdůrazňoval potřebu „disciplíny“ (vlastně svéraci kazajky) jako ji stále vytkují agrární řečníci a žurnály. A pak panstvo se ještě dovede tvářiti, jako by docela i řádnou a nutnou autoritu nepokládalo za nic. Jen tak dále! Mládež zpyšní a místo pokroku ve věděni všude bude dokazovat starším zaslonžilým pracovníkům, že nad ně osvícenosti svou vyulka. Pozdější dorost na konec bude největším břemenem samým pracovitým agrárníkům a dříve si bezohledně i proti těm, kteří se jí v čelo staví jako demagogové.

Hrůza ze španělských mnichů. Ti jsou prý hlavní vinní nešťastným stavem země! Všecko zavinili mníši a kněží, ačkoli ani do parlamentu nejsou voleni. Liberální vlády však s liberálními poslanci jsou čisti jako padlý snih. Katoličtí „tmáři“ založili a vedli v Barceloně vzdělávací ústavy, opatřené pečlivě znamenitými moderními prostředky. Ty byly kulturním útulkem i děti nejchudších, které si vyučování platiti nemohly. Ferrerovci barcelonští však tyto instituty s barbarskou bezohledností obraceli v prach a rum. Tak tedy „podporovali“ pokrok nepřátelé církve! A při tom se křičelo, jak obrovský počet „líných mnichů“ ve Španělsku žije! Ta lenost dle všeho není zlá, když zároveň týmž ústy Ferrerovci povykovali, že průmyslová práce mnichů a jeptišek jiné lidi připravuje o zaměstnání. Volalo se, že ve Španělsku žije 250.000 řeholníků. Jaka jest to drzá lež, patrně s posledního sčítání lidu r. 1907. Napočteno, že jest tam 12.142

nelituji třídní zacházky, kterou jsem věnoval Mariacellu.

Městys Mariacell leží na severních hranicích Štyrska, v těsném sousedství s jižními Dolními Rakousy ve výši 862 m nad mořem. Nenaleznete hnedle rozkošnější krajinky alpské nad náhorní rovinu Mariacellskou, střeženou věncem vysokého horstva alpského, v němž vyniká divoce rozbrázděné temeno Otáru (1892 m), hřbetu Hochalpbsteého (2278) atd. Mariacell příznivou svou polohou a výborným pohodlím, jaké poskytuje turistovi 30 elegantních laciných hotelů, je také přirozeným střediskem zajímavých a vděčných výletů do alpské přírody. Nejméně 20 skvostných horských partií lze z Mariacellu vykonal za 1/2 dne a za 10 větších výletů můžete vykonal během 2—3 dnů. Příznivá tato poloha městysu Mariacellu a velice zajímavá alpská dráha ze sv. Hypolitu do Mariacellu vábí tak značné proudy turistů, že se jimi celé okolí hemží a v poutní svatyni vládne celý den neobyčejná frekvence od časného rána do pozdního večera.

Velmi mnozí slučují oba účely v jeden dobře srovnatelný celek. Otulují tělo pohybem v křišťalovém vzduchu alpském a osvěžují duši ve starobylé svatyni vroucí modlitbou před milostným obrazem mariánským a přijetím svatých svátostí. A nejsou to jen zástupy venkovského lidu, který plní mariánskou svatyni, nýbrž jsou to zástupy intelligence, zejména vídeňská, která v rušném životním zápase o skývu chleba nespomíná na potřeby duše.

Konal jsem nahodile cestu do Mariacellu ve společnosti jistého vrchního státního inženýra s chotí, jenž putoval tam již po třetí. O jeho vzdělání a rozhledu svědčila ta okolnost, že, ač rodem Němec, znal též slovanek jazyky, zejména velmi dobře ruštinu a že procestoval celou skoro

řeholníků a 42.596 řeholnic. Tedy tato země dítá celkem 54.788 řeholních osob. Tadiš jest to skoro jen pátý díl počtu, udávaného od prolhaných volnomyšlenkářů.

Jed z Judey. Semita Sieghard (dříve Singer, syn košeráků) byl ve vládní minister-ské kanceláři ve skutečnosti hlavním říditelem ministerské politiky. Samy židovské listy vy-znaly, jak ho ministři poslouchali. Nyní se stal po zemřelém Tausseigovi guvernérem ústavu pro úvér pozemkový. V této hodnosti počíná si k našemu národu tak milostivě, jako dřív, když rakouská politika se točila dle jeho přání. Proměnil dva hodoníské cukrovary, jež ná-ležely židovským millionářům Redlichovi a Ber-grovi a čakovický cukrovar Schvellerův ve společnost akciovou. Někdo by se domníval, že snad nyní budou akcionáři čeští Moravané. Ale kdež! Firma přemalována, jen aby pod-níky ty před českým lidem lépe vyhlížely. Akcie zůstanou výhradně v rukou židovských. Hodonínský a čakovický cukrovar náležejí k největším v Rakousku. Mají deset procent veškeré rakouské výroby cukrovarnické. Sieg-hard nyní obrací svou pozornost také k cu-krovarům českým. Co naposled zbude z tak důležitých podniků křesťanů?

Velehradské gymnasion. Masarykův denník projevil velikou radost nad koncem Velehradského gymnasia, řízeného od OO. Jesuitů. Radost předčasná, protože se pouze jedná o přeložení těžiště pedagogické práce Jesuitů do Brna. Funus vystrojil „Čas“ gymnasiu tímto nšlechtilým pohřebním doslovem: „Jak by asi vypadali abiturienti z takové duševní poušti(!), kde kromě páterů a kuchařek neviděli po 8 let divadla, neslyšeli hudby (!), nepoznali vý-tvarné výstavy! Mohli by to být jen trochu vycepaní blbědci, schopní nanejvýš vstoupit do theologie. V praktickém životě však nepo-třební mladíci, kteří by se nehodili ani k tram-wayi.“ — Pod „pátorskou výchovou“ sténal Ma-saryk, Herben, dr. Bartošek a mnoho jiných pokrokářů.

Dvějí smáličivost. Když byla otevřena v Praze německá rabínská škola, „Čas“ jí dělal reklamu. Podobné nové pražské synagoze a německo-židovskému školskému spolku. Zato však brojil proti katolickým mladočechům, kteří se odvážili jíti na katolické bohoslužby, vyplísnil studující, kteří se účastnili mše sv. v den zahájení třebíčské výstavy, hřměl z vel-kých děl proti katolickému gymnasiu vinohrad-skému, kam práce není zván žádný žid ani volnomyšlenkář.

V minulých dnech konalo se v Kramlově svěcení nové židovské synagogy. Slavnostního aktu účastnil se jménem městské rady sta-rostka Khemeter. Nejen však to. Docela i slav-nostně řečnil a prohlásil, že jak on tak i jeho nástupci budou tu svatyni chrániti. — „Proti-konfesiijní“ Masarykův denník proti tomu ani muk! A jak jindy hřmíval proti účasti městských zastupitelstev na „církvních parádách“!

Rozšiřujte „Obnovu“

Evropu. Zapředli jsme též rozhovor o otázkách náboženských, ve kterých projevil pan inženýr zdravé názory a rozhodně katolické smýšlení. Vzpomněl jsem si v duchu na naše české ne-douky, které probíhají za přední povinnost vla-steneckou vyhládit každou stopu náboženského cítění z tisícileté křesťanské kultury české, ale při tom nedovedou se smluviti ani se slováckým drá-teníkem a nebyli dále než z hodiny za humny svého slavného rodiště. Duševní zakrsllost naší nevychované generace pocituje se nejlépe pozná-váním duševní vyspělosti cizokrajné intelligence. Kdyby tak každoročně posílalo se třeba na ná-rodní útraty několik set našich intelligentův za hranice vlasti na zkušenou, nahradila by se tato výloha mnohonásobně moudrými a rozumnými životními názory, kterých by si nasbírali naši ny-nější nezdarové pozorováním zahraničního světa. Jen ven, do světa s tou zuboženou generací a uvidíte, že bude odstraněna hrůzovláda polointel-ligence, která vlastně českému národu nejvíce před světem škodí!

Svatyně Mariacelská má svou věkovitou hi-storii, která sahá až do roku 1157, kdy opat Ottker z benediktinského kláštera sv. Lambrechta ve Štyrsku založil v tehdejší divoké a málo při-stupné krajině malou drobnou kapli (cella) ku počtě Panny Marie, nazvanou pak Mariacell.

Prostou dřevěnou svatyni povzněl a ve zná-most širšího okolí uvedl moravský markrabě Jin-dřich I. (1198—1222), bratr českého krále Pře-mysla Otakara I., jinsk také Vladislav zvaný. Vladař tento byl zároveň se svou nemocnou man-želkou uzdraven z téžke choroby své na příměluvu sv. Panny Mariacelské. Z vděčnosti nad poskyt-nutou milostí podnikl se svou chotí a četným průvodem roku 1200 pout do Mariacellu a dal zbudovat důstojnou kamennou kapli místo dřevěné.

Dopis z Prahy.

Egyptský styl starostova salonu. Almužna 3000 K, kterou pražská městská rada udělila povodní postiženým v Čechách a na Moravě, jest v přímém odporu s výdajem 25.000 K, které se vynakládají „na znovuvýstavění staro-stova salonu v Staroměstské radnici.“ Již dávno nebylo zbytečnější položky nad tuto. Každý, kdo někdy sávil do salonu starostova a měl příležitost spatřiti všechnu tu bohatou výzdobu, to přepychové zařízení, šasi po správě „Ná-rodní Politiky“, která uveřejnila, že starostáv salon se renovuje nákladem 20.000 K. — Ve skutečnosti, jak výše uvedeno, nákladem ještě větším! Nebylo by bývalo mnohem záslužnější, kdyby ten obnos byl býval věnován nešťast-níkům na sesterské Moravě o poslední příšlým? Mrhají se peníze za salon, který byl teprve před 3 lety renovován. Není tomu dávno, kdy obecní starší p. V. Březnovský pozastavoval se nad tím, že na pořízení salonů starostových bylo vydáno 20.000 K — před rokem — a již opět podobným obnosem se omračuje pražská veřejnost. Jak vysoko se ony salony prodraží takovýmto způsobem! Jak prodraží se staro-stovní pana dra Groše, statečného zastance farnosti a živnostnictva českého, jenž své potřeby nábytkové kryl u německo-židovského továrníka!

Trh Národohospodářské Jednoty na Šte-lectém ostrově v Praze. Barnumská reklama, která provázela v uplynulých dnech podnik Národohospodářské Jednoty, založené na po-vznesení obchodu a výroby české, byla toho druhu, že trh — mnohosiřbné Svatováclavský zvaný — měl být podle ní velikolepou vý-stavou českých výrobků, doposud nebyvalou, podnikem vůbec svého druhu jediným. A zatím — — — Všichni, kdož dali se zlákat rekla-mou lepší věci hodnou a na trh zavítali, spráskli rakama nad hlavou. Kdyby byli pořadatelé vyjeli se podívat do kterékoliv venkovské větší obce na trh, mohli byti poučení o podobném podniku, kterým Prahu překvapili, ješto nedo-sahoval obvyklé výše a ruchu trhu vesnického — ani druhodného.

Můžeme pánům pořadatelům dáti radu, velmi dobrou a uvážení s jejich strany hodnou: aby podružné podobných fantasií zanechali, ne-chtějí-li překvapiti veřejnost něčím skutečně velikým a v pravdě pozoruhodným. Ovšem — k tomu bylo by zapotřebí také jiných lidí, a nikoli osob, které svým jednáním, zbytečnou, do výstřednosti zacházející reklamou a zvelič-čováním nepatrností dobrou věc sami podce-ňují a poškzuji.

Odplata za účast při volbách. Pensionování městského zvěrolékaře Františka Dvořáčka, jenž v nejlepších letech a proti své vůli poslán byl na odpočinek, stává se vedoucím kruhům na radnici Staroměstské nepřijemným případem, který vyrůstá na sensaci. Zvěrolékař s nejlepší kvalifikací byl poslán na odpočinek, poněvadž, jak se všeobecně v Praze ví, nechtěl strpěti různé nepřístojnosti v jatkách, ovládaných p.

A tak vlastně účtu k Panně Marii Mariacelské roz-šířila zbožnost národa českého. Tyto zásluby če-ského národa o Mariacellu hlásá dosud kovová socha markrabího Jindřicha před vchodem chrá-movým a zlatý nápis v kameni. Vděčnost tato jeví se též tím, že jest postaráno o to, aby poutníkům českým bylo ochotné jazykem českým vyhověno ve zpovědnici i při hlásání slova Božího. Tedy mnohem lidštěji chová se jinak německá správa kostela ku duchovním potřebám českého lidu, nežli na příklad v samém království Českém du-chovní správy uzavřeného území. Císař také ne-bez úmyslu pochválil při své návštěvě obyvatel-svo i správu kostela za vládní přijetí všech pou-tníků bez rozdílu národnosti.

Roku 1363 zbudoval Ludvík, král uherský a polský, nad kamennou kaplí veliký chrám, z ně-bož se udržela ještě nyní střední věž. Král Ludvík podnikl toto dílo z vděčnosti nad vítěz-stvím, kterého dosáhl mimo všechno očekávání na čtvrtěnásobné přesile tureckého vojaka příměluvou matky Boží. Roku 1644 přestavěl opat Benedikt chrám v nyníjší jeho podobě. Stavba trvala skoro celých 60 let a tvůrcem jejím je mistr Dominik Skiasia. Pozoruhodná je stavba tato tím, že uve-dený jsou zde dva stavitelské slohy gotika a ba-rok v úlehčitý soulad. Vnitřek chrámu je stu-kovými okrasami bohatě ozdoben. Uprostřed chrá-mu je kamenná kaple se stříbrným oltářem, na němž trní prostá soška matky Boží, která je pal-ladiem Mariacellu. Před mloustnou kaplí dle po celé dny sta a sta lidí ve zbožných modlitbách. Pozoruhodný je též hlavní oltář s obrazem Ukti-žovaného, tepaný mříž u pobočních oltářů a mra-morová kazatelna.

Zvláštním dojmem působí na postranních ambitech a chrámových chodbách přečetné votivní obrazy a dary věnované zbožnými dulemi na po-

Fr. Červeným, obecním starším a nejdůvěrnějším přítelem starosty dra Groše. Tento pás jako velký obehodník dobyt看m přišel často do sporu se zvěrolékařem, který konáje svoji povinnost, narážel právě na ty, kdož dbáti měli spravedlnosti.

Dnes ještě nemůžeme předbíhati soudnímu řízení; leč v zájmu veřejnosti na aféru upozor-ňujeme.

Politický přehled.

Němci o dohodě česko-německé. Dr. Eppinger dokazuje v „Neue Freie Presse“, že není možno aby politická komise sněmovní již za 3 neděle mohla sněmu podati definitivní správu o celém jí přikázaném materiálu. Komise může podati jen správu částečnou, anebo předběžnou, a níž se dá prostě jen posouditi, zda je vůbec možno za vy-nějších poměrů řešiti sporné otázky českoněmecké. Dr. Eppinger se nevyvoluje odmítavě o vyřízení předlohy o pivní dávce a o osvobození daně z příjmů od automatem pítáček, ale pro jejich vyřízení předpokládá uspokojivý průběh jednání politické komise pro Němce. Hostinští čeští i ně-mecí chystají velký protest proti opětovnému zave-dení dávky z piva. V době, kdy zeměské pivní dávky neplatili, cenu ovšem piva snížili a hrozí, že opětně její zavedení cenu piva na novo zvýší.

— Jak Němci pohlížeji na dohodu česko-němec-kou, o tom poučuje „Berliner Tagblatt“, který píše: „Němci mají v moci začít ihned zase s ob-strakcí, pakližby správa národné politické komise nedopadla pro ně příznivě. Také v dalším zase-dání musí býti správa národné politické komise podávána před správu komise berní. Tak se vy-konává na Čechy nátlak v tom směru, že finanční předlohy nutné pro sanaci rozvrácených zem. fi-nancí českých mohou býti jen pak vyřízeny, když také národné-politické předlohy budou pro Němce příznivě vyřízeny.“ — V sobotu měl svas ně-meckých zeměských poslanců v Praze valnou schůzi, ve kterém podána zpráva o dosavadním průběhu akce směřující k uvolnění českého sněmu. V de-batě soubilasi všichni řečníci v tom, že jest do-sud nastoupená cesta úplně správná a že jest při jednání národné-politické komise třeba největší o-patrnosti a že členové této komise mají být, až nastane jednání, ve stálém styku se svazem. Zpráva předsednictva byla schválena.

Společný český klub na říšské radě má se stát skutkem během nastávajícího zasedání českého sněmu. Dnes v pátek o 3. hod. odpol. na kterýžto den jest sněm svolán, má být v pořadí říšských poslanců z království, sdružených v Českém klubu na radě říšské, rozhodnuto o stanovení společného českého klubu ve Vídni, jak byly projednány v poslední schůzi komitétu, zvoleného pro vypra-cování stanov společného klubu. Stanovy usnesené tímto komitétem byly již dodány zástupcům všech klubů na radě říšské za tím účelem, aby o nich porokovali; rozhodnutí o otázce utvoření společ-ného klubu bude učiněno v úterý 4. října t. r., na který den jest svolána schůze komitétu pro vypracování stanov společného klubu do místnosti Národní rady české. Oznamují tak „Národní Listy“. K této správě poznamenává pražská „Sa-mostatnost“: „Aby nebylo zbytečných, ani úmysl-ných, ani bezděčných omylů, konstatujeme na zá-kladě zcela bezpečných zpráv, že dotčený komitét

děkování za přijetí milosti, od Boha na příměluvu Panny Marie udělené.

Jestliže tyto prosté projevy zbožných duší jsou zajímavé svým původem a hlubokostí citu, kterým dýchá, vyniká klenotnice chrámová ohromnou cenou uložených tam předmětů. Je to hotové mu-seum umělcí provedených předmětů ze zlata, stříbra, dráhamů, perleti, slonoviny a dřeva. Vímnete-li si ještě dárků a motivů, za kterých byly předměty tyto sem věnovány, neubráníte se hlubokým dojmům. Mené si vzpomenete při tom na vandalismus, kterého se dopustila osvicenská doba josefinská na bývalých pokladnicích chrámo-vých, které dala za babku prodati židům, aby dcery israelské mohly své uši a šíje osdobovati lacino koupennými skvosty z uloupených chrámo-vých pokladů. Kdo navštívil v Paříži Louvre, shledal, že ve sbírkách barona Rothsilda nej-cennějšími věcmi jsou náboženské předměty z vy-kradených katolických chrámů. V mariacelské svatyni je dosud tolik umělecky cenných předmětů, že tvoří zajímavé museum. Členové panovníckého rodu, šlechty české, uherské i rakouské uložili ve zdejší klenotnici mnohou cennou památku, která přispívá k důkazu, že Mariacell je nejpřístupnějším a nejoblíbenějším mariánským poutním místem celému Rakousku. K hojně návštěvě Mariacellu přispívá pohodlné spojení dráhou ze sv. Hypolitu aneb omnibusové spojení romantickým krajem z Brucku přes Au-Seewiesen. Obyvatelé poutního místa jsou velmi úslužní a nevydírají poutníky, že poutnické lože lze obdržeti za 40 h a čistý hostinský pokoj za 2 K. Okružní cesta z Vídně přes Semering, Kapfenberg, Au-Seewiesen-Mariacell a Sv. Hypolit poskytne turistovi hojnost vděčných přírodních požitků a vykoná se při obmeceném čase během tří dnů.

stanov společného klubu dosud ani neprojednali, ani se na nich neusmáli. Mohly by tudíž veliké oktrojovací úmysly se strany kohokoliv dle ještě nedokonalé pokazit úplně.

Ministr orby ryt. Pop prohlásil minulý týden škody způsobené povodní na Moravě.

Porážka socialistické demokracie při doplňovací volbě za venkovský okres Jablonecký jest důkazem rozmachu něm. radikalismu a úpadku soc. demokracie v severočeských okresech. V úžší volbě 26. máji svítěnil radikál Glöckner 6189 hlasy, sociál. dem. Trübenecker dostal pouze 5062 hlasů.

Chrást o pražské dohodě. Die N. W. Tagblatt vyslovil čísel v rozmluvě se státníky a politiky nákolikrát radost nad pražskou dohodou. A dle těchto listů i následník trůnu František Ferdinand chová živou účasť ze započaté doby.

Celní válka mezi Rakouskem a Francií. Spor rakouských petrolejních rafinerií s cizozemskými společnostmi v Rakousku činnými bude mít bezpochyby za následek celní válku mezi Rakouskem a Francií. V odpověď na opatření rakouské vlády proti továrně v Limanově, jejíž akcionáři jsou Francouzi, hodlá francouzská vláda zavéstí surtaxu 5 franků na 100 kilogramů rakouského petroleje.

Portugalsko. Konservativci v Portugalsku prohlásili, že snemoční každé jednání nového parlamentu, který sešel se minulý pátek, ježto vláda vydala proticírkevní nařízení, jež jsou nezákonná. Republikánská strana naproti tomu označuje, že ihned propukne revoluce, kdyby vláda padla následkem konservativní obstrukce.

Zprávy organ. a spolkové.

Čes. Třebová. V neděli dne 2. října přednášeti bude o 8. hod. odp. v sále u „Hurta“ jeden z nejvýznamnějších pracovníků vldp. Th. Dr. Fr. Reyl z Hradce Králové na thema: Otázka dělnické a tisk. Kdo zajímá se o tuto na výsost důležitou otázku a její řešení, kdo touží po důkladném poučení, nechť neváhá poslechnouti si vldp. řečníka. Našinci s mlstí a okoli dostavte se v plném počtu a přiveďte svoje známé!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Josef Tuček, kooperátor v Dešném, za faráře do Bělého; p. Al. Doležel, vikarista v Hradci Králové, za kaplana do Kukle; p. Em. Kašpar, koop. v D. Libchavách, za kooperátora do Pohledu; p. Rudolf Laška, koop. v Pohledu, za koop. do Mladkova; p. Jos. Pácal, kapl. v Bystřem, za kooperátora do Borové u Poličky; p. Jan Prokeš, koop. ve Stáškách, za expozitu ve Stříteži; p. Ant. Vobejda, kapl. v Hlinsku, za kaplana do Cerekvice; p. Jos. Bába, kooperátor v Ranné, za kaplana do Hlinska; p. Jos. Papáček, fundatista ve Vrchlabí, za koop. do Stoků; p. Bedřich Augustin, kaplan v Rokytici, za vicerektora v Boromou v Hradci Králové; p. V. Štěpánek, kapl. v Sezemické, za kaplana do Stříteže; p. Jan Adamec, kaplan v Pardubicích, za kaplana do Labeké Týnice; p. Jan Bruckner, kaplan v Týnici Labeké za kaplana do Pardubic; p. Jan Věhelý za koop. do Dolních Libchav; p. Frant. Solníčka, kaplan v Král. Městci, za kaplana do Vamberka. — Neomysť: p. Tom. Pokorný za koop. do Ranné; p. Emil Jaroš za kapl. do Rokytice; p. Otok. Dejl za kapl. do Králova Městce; p. Jan Vincenc za proz. katechetu do Vrchlabí.

Sedmáze městské rady dne 26. září. Za dar K 50.—, věnovaný p. Fr. Černým, mistrem sednickým, ve prospěch zdejšího ústavu chudých k utčení památky zemřelého jeho p. matky, vzdány byly díky. — Žádost závažního spolku „Svornost“, aby obec převzala při ev. rozjetí se jeho nadací „Barákova“, určenou pro škola o. k. odbor. školy zámečnické, do své správy, postoupena byla městskému zastupitelstvu. — Jednotě samosprávných úředníků udělen byl na srotočí fond příspěvek K 100.— Vyhláší se, že za přičinou rozšíření slintavky a kolhavky u hovrásního dobytka každý majitel dobytčat jest povinen ihned oznámiti jich onemocnění na purkmistrovském úřadě. — Zpráva c. k. ředitelství pošt a telegrafů pro král. České, že učinilo ministerstvu obchodu návrh na rozmnožení služebního personálu u poštovního úřadu v Hradci Králové, by pokud možno se urychlila služba doručovací, vzata byla na vědomí. — Přijata byla nabídka fy Kress a Bernard na navážku projektované alice v prodloužené ulici Čelakovského. — Obecnímu úřadu v Březhradě podána byla správa, že okresní výbor nemůže na se vzíti povinnost sříditi mrchoviště, společně pro celý okres. — Vzata byla na vědomí správa měst. diváho lycea, že do ústavu toho bylo celkem započáno 209 žáky, a sice do I. tř. 24, do II. tř. 30, do III. tř. 32, do IV. tř. 57, do V. tř. 24 a do VI. tř. 42.

Vyhláška. Ve smyslu § 217. odst. 3 zák. z 25. října 1896. č. f. z. 220 a čl. 60 výk. nařízení k IV. hl. cit. zákona jsou vyhotovené, vytky s platebních rozkazů na osobní daň s příjmy

pro termín rok 1910 odhadního okresu Královéhradeckého obkružující jména poplatníků a berní casby v kanceláři berního referátu c. k. okresního hejtmánství v Hradci Králové v domě č. p. 358 Jiřtkova třída k veřejnému nahlédnutí po dobu 14 denní od 5. října až včetně do 18. října 1910 v úředních hodinách vyloženy. Pánům poplatníkům osobní daň s příjmy, pokud se budou moci jako takoví legitimovati, je volno ve vyznačené době nahlédnutí do těchto výtahů.

Konec tumburašského kroměku jednoty katol. tovaryšů pořádá se v neděli dne 2. října ve prospěch pozůstalých po utonulém brdinském p. Časovi. Začátek v 8 hod. Vstupné libovolné.

Náhly skom. Dne 28. t. m. náhle ráno zemřela p. Anna Kiselečková, choť zdejšího obchodníka. Byla to dáma šlechtěná, vzdělaná, pečlivá matka. Každý, kdo se s ní znal, chválil její rozumnost a vládlost. Příčinlivého manželka stihla úmrtím paní rána právě ve chvíli velikých starostí, spojených s přípravnými kroky k novostavbě. Zesnulá byla pokladnicí spolku „Anežka“. Pohřeb koná se dnes o 8. hod. odpol. z domu smutku (v Jiřtkově třídě, č. 257) na Pouchov. Zázrační mše sv. sloužena bude 1. října v katedrále. Odpověď v pokoji!

Pokrokatřská dvojí kritika. Zdejší pokrokatři projevují v tisku velice tendenci zvědavost, co soudíme o pobornílivé afěře Juklové. Nemajíc dvojího ložte, odpovídáme, že katecheta lehkovážně chybil jako člověk 23letý, že vzbudil odvědošené rozčilení i v krasích konservativních a za svou smlouvu pykal několikaletými útrapami. My jsme však mohli projevit již před divokým kankánem pokrokatřsko-agrárnickým zvědavost, jak soudí pokrokatřský tisk o podobném případě pokrokatřského muže, dříve připoutaného k pokrokatřskému tisku zdejšímu. Tento paedagog jest jistě žulovým charakterem, poněvadž jest neochvějným stoupencem dra Drtiny. A přece ve věku starším než Jukl měl také divný nápad. Chodil dříve se slečnou, která těšila se na sňatek (což ji pokrokatř nevymlouval), darovala mu padesátku na zakoupení nových hodinek. Leč ty nekoupily, zato však pokrokatř slavil sňatek a jinou a proto došlo k nepřijemným scénám s opuštěnou, která žádala padesátku zpět, ale marně. Tedy jedná se zde jistě o aféřku skrovnou, jestliže žulový charakter vycepaný realismem neodhaduje cenu odklizení jejího ani na 100 K. Přejeme rásnému muži, aby toto privatizismus ku všetranné spokojenosti skoncoval a smiňujeme se o tom jen proto, aby byla patras dvojí kritická trát pokrokatřského tisku. Kdo by byl příliš zvědav na celkem sbytečné podrobnosti, nechť se zeptá stoupenců státních Orebít v Trebechovicích. — My jsme vinnu také nehláhlí; zato však pokrokatřský tisk houčevnatě hájil fackovacího hrdinu dra Lhotu, hleděl ke všemu nízce potupiti zbláhého kněze; a když dr. Lhota za svou rásnost odsouzen, ještě pokrokově-literární štáb napsal kužli vypovídací list s Pardubic. Prý kdoli by zbit, ten již proto jako muž potupený má opustiti brány města! — V přičině uveřejněného účtu p. dra Petra si myslíme, že to byl nadnormální účet advokátský, ale přece ponechám menší, než jaký sestavují advokáti pokrokoví, kteří do soudu občany honí, spor prohrají, ale napodělají si obrovské palmare. Za to však pokrokatřský tisk byl zamklý, když v mladoběšském týdeníku byla uveřejněna zaslána, jak laicno zastupuje pokrokatř dr. Štemberka. A což teprve učitelské náky na pokrokatře dra Boučka! Kdy jete jenom otiskovali a po všech plotech věšeli přesožené účty advokátů pokrokatřských? Byla by jich veliká sbírka. A ještě by byly zajímavější obrázky, jakým způsobem advokáti pokrokoví procesy pro svou kapsu vyvolávají a protahují. Dále sloužijí na vědomí, že p. dr. Petr v katolickém ruchu politickém ani odborovém delší čas vůbec sděstněn není. — Při obvinění dra Bartoška moravský tisk katolický nabídl důkasy pravdy a vedl svědky. Přelčení kroměřížské bylo velice závažné a poučné, ale pokrokatřský tisk odbyl vše krátce pohánou o „nepoctivém špinění inteligentů“ atd. Jen tedy jednoznačnou kritiku, stejný loket na katolíky i pokrokatře!

Přemrštěná reklama. Pan professor Dr. Vrabec, majitel ústavu, který slouží zájmům těch, kdosi chtějí „vojákovati jako jednorodáci“, který své kollegy tituluje nekollegiálně, přioděl svou vyhlášku o novém kursu rouchem několika nabubřelých frází. Známe deklady, že to s tím „výborým prospěchem“ loni nebylo tak skvělé. A bude-li mlti pan řiditel dly vysokoškolsky approbované, jak slibuje, to se teprve ukáže; ten plát se nepovažuje za kavalírský. A co by tak říkali pokrokatři, kdyby konservativní majitel podobného ústavu zároveň byl členem skušební komise?

Muzický odbor Ú. M. Š. odvedl za rok 1910 na členských příspěvcích celkem 763 50 K, o 60 10 K více než roku loňského. Od těchto započuply 200 K Matiční diplomu obětavé společnosti a sice: Stoková v. Seandráčicích, prostřednictvím p. ber. správce Duška, Hradecká v hostinci p. Machka ve Stříteži, Kulešnicková v „Besedě“, prostřed. p. Dra. Kukly, a společnost „Krákora“ v hotelu „Černý kůň“ v Hradci Králové, tato diplom

ji třetí. — Obětavost těchto společností zasluhuje veškerého uznání a jest si přání, aby našla následovníků, kde Matiční pokladničky jsou vyvěšeny.

Dámský odbor Ústřední Matice školské v Hradci Králové odvedl dne 8. září 1910 pokladně matiční roční sbírku v částce 1150 korun.

Záložní Úvěrní Ústav v Hradci Králové svolává na 11. října t. r. mimořádnou valnou hromadu. Na programu nalézá se změna stanov a zvýšení akciového kapitálu. (Blíží viz v insertu.)

Česká banka filiálka v Hradci Králové zahájila minulý týden pravidelné řádování také pro p. t. obecnstvo ve svých moderně zařízených a umělecky vyzdobených místnostech v domě p. Štruberského, jež odevzdány svému účelu, budí živý zájem nejen odborníků, ale i širšího obecnstva. Směrnárna i pokladny jsou otevřeny od 8 až půl 1 dopoledne, od půl 3—5 odpoledne a vyhovují úplně každému požadavku. Též rozvoj filiálky opravňuje již dnes k nejlepšímu nadějí. Přes to, že v dosavadních, provisorně najatých, odlehklých místnostech jen stěží bylo možno veškerou agendu vyřizovati a přístup pro obecnstvo byl velmi nepřiležitý, doclelo po měsíční činnosti výsledků velmi pěkných jak zjevně s celkového obratu, který činil za jeden měsíc přes 12,200.000 K. Lze najisto předpokládati, že nyní v nových místnostech — v nichž teprve bude možno činnost náležitě rozvinouti — budou se tyto nad očekávání příznivé výsledky ještě stupňovati. Též oddělení uhebné již zorganizováno a dodává veškeré známky uhlí hornu i dolnoslezského, koksu, jakož i uhlí hudebního pro průmyslovou i domácí potřebu co nejvýhodněji.

Pro podporu středního stavu. Okres. výbor statistickým šetřením zjistil, že v okrese Královéhradeckém nastal nedostatek potřebného dorostu při řemesle kovářském a kolářském. Aby nedostatku tomuto aspoň částečně se odpomohlo, usneslo se okresní zastupitelstvo, aby těm, kteří věnuvati se chtějí učení řemesln kovářskému neb kolářskému, byla z dotace k tomu účelu zvlášť založené udišena na dobu učňovskou stipendia, jež by ročně pro dotyčného zóně do spotitely Královéhradecké na vkladní knížku se ukládala a jež by se jim i s úroky vyplatila teprve až stanou se tovaryši a zůstanou při řemesle, jemuž se vyučili aspoň dva roky v zastupitelském okrese Královéhradeckém u mistrů svého řemesla zaměstnání. Od této podmínky mohlo by se upustiti jen tehdy, když by tovaryš po vyučení umístění v okrese nenalezl. Žádosti o tato stipendia doložené: a) křesťanským listem, b) domovským listem, c) vyvěřčením nemajetnosti a s udáním, kterému řemeslu žadatel chce se věnovati, přijímá podepsaný okresní výbor do dne 15. října 1910. Okr. výbor v Hradci Králové, dne 23. září 1910. — Okresní starosta: Hynek Srdáko, v. r.

Stav zelní. Spolek tovarníků kysaného zelní nám sděluje: Poslední deště a povodně způsobily v některých krajích zelných značné škody. Zvlášť veliké škody byly způsobeny v okolí Pardubic a S. Kolína. V okolí St. Kolína bylo zničeno as 100 met. zelní se sklízí se 60—80 vagonů hlávek. V písčitéch půdách se značné množství zelní podpařilo a hnilo. V západních Čechách jest stav zelní velice dobrý a počítá se s dobrou sklízí. Zimní zelní není dosud náležitě vyvinuto a škodí mu značné přílišná vlhka. Celkem bude úroda velice nestejná jak jakostně, tak také co do množství.

Úmrtí. Ve Žitonicích zemřel ve čtvrtek dne 29. září t. r. farář vldp. Jan Nep. Pánek. Pohřeb vsorného kněze konati se bude zítra 1. října t. r. Odpověď v pokoji!

Černilov. V úterý dne 4. října o 7. hod. večer přednášeti bude ve spolkové místnosti říš. posl. Dr. B. Horák o situaci v parlamentě. Katolíci, přijďte všichni!

Dobřemice. V neděli dne 18. t. m. byla pouat slavnost zdejšího chrámu Páně. Náš pan farář měl smutnou pouť. Odpoledne toho dne byl tu pohřben jeho otec, hrab. Wratislavský nadlesní v. v., pan Jeroným Novák. Pan nadlesní byl jeden z těch starých úředníků, jakých dnes už pomálu, jsou-li vůbec. Správný až do krajnosti, poctivý až úskočlivý; jemu prospěch saměstnava-telů byl nade všechno a obviáště nad prospěch vlastní. A s jakou áctou a láskou mluvil o svých bývalých pánech až do smrti! Pan Jeroným Novák narodil se r. 1835 ve Svojišíně v záp. Čechách. Po studiích reálných a technických věnoval se lesnictví. Přes 50 let strávil ve službě a s nich 43 ve službách hrabat Wratislavů na Dříněm u Soběslavě. Od mistodržitele byl vyznamenán záslužnou medailí za 40leté věrné služby. Kdyby páni, od nichž takovéto věci v první řadě závisí, měli vskutku dle zásluh, byl by odcházel do penze ozdoben vyznamenáním jiným. Před 8 lety vstoupil do výslužby a usadil se v Chlumci n. Cid. Loňského pak roku po smrti své paní zůstal v Dobřemíci na faře. Netěšil se dlouho lásce a pozornosti, jakou byl obklopuván. Byl milován nejen od svých, ale měl ho rád každý, kdo ho blíž poznal. I ti prostí lidé na polích, u nichž tak rád na chvíličku se zastavoval, říkali: „Je ten starý mláostpán hodný pán.“ — Letos z jara starý pán

přerušil své oblíbené procházky. Pán Bůh naň vspomněl nemocí kručnou, sdílnouhavou. A pan nadlehl trpěl opravdu po křesťanskou. Dne 15. září odpoledne dohrál . . Pohřeb, jak již řečeno, konán v neděli 18. t. m. za velkého účastenství. Pohřební průvod vedl za asistence 10 kněží vdp. bisk. notář a farář z Bělé Václav Kracík. Synové a zetevé v Pánu zesnulého sami si nesli rakev otcovu do hřbitova a spustili do hrobu vedle jeho nebožky paní, kterou tak rád měl za živu, tak rád a často navštěvoval na hřbitově a tak brzy odešel za ní! Káz. Pán Bůh utrpěl, jež předcházel smrti obou, odměnil jim věčnou slávu.

Obsazování místa ředitele na měšťanské dívčí škole v Pardubicích po řed. Jiroutovi působí až prout nemalý rozruch v intereseovaných kruzích a nebude klidu, dokud zemská školní rada nepošele dekretem k tomu šťastnému. Místní noviny, pojednávající se svého stanoviska o této věci, strhly celou záležitost do proudů politiky. „Osvěta lidu“ přinesla článek, ve kterém svým způsobem dotýká se škol. okr. inspektora a vyhlásil předseda „Budče“ p. Hlouška, aby se sám celé té záležitosti ujal. Kdo tohle psal, ten psal buď nevědomě anebo zlomyšlně. Jaký vliv má okr. škol. inspektor na členy místní škol. rady anebo co má činit při obsazování ředitelského místa předseda „Budče“, to je opravdová hádankou. Kdyby se vůbec v tomto a každém případě zachovala učitelským přijatá zásada státi při stejné kvalifikaci a zásluhách o školu, nemusel by žádný z petentů nikdy pucovat kliky, posílat prosebné psaníčka atd. Místní školní rada by musela však sama na prvním místě respektovati zmiňované zásady, aby předešla nechutným tabanicím a mrzutostem, které končívaly obyčejně vzájemným ošehováním a mnohdy tajným i zjevným nepřátelstvím na úkor důstojnosti stavu. Škoda, že tomuto hledisku nepřikládá se náležitá váha. Nemáme příčin býti snad zaujati vůči navrženým kandidátům místní školní radou, ale učitelsko vycití v navrženém terně strannictví a pobrdání nejmondřejší zásadou státi. V sezóně okresní školní rady dne 27. září byl z navrženého ternu zvolen Fr. Rosálek, učitel na dívčí měst. škole v Pardubicích, ostatní dva: učitel Geisler a ředitel Beneš z Holic zůstali v menšině. Nejstarší žadatel ředitel Marek z Bohdanece nepřítel ani do ternu, ač měl kvalifikaci nejlepší. Úzkoprsý místní patriotismus mohl by v takovýchto školních úředních záležitostech už jednou padnouti.

Tupadla. Dne 17. září t. r. zemřel a nás státní na odpočinku pan Fr. Říha. Byl to muž pravého křesťanského charakteru. Vzorň manžel a otec, rozumný hospodář a věrný katol. křesťan, jenž nikdy se za své náboženské přesvědčení nestyděl a víru svoji hájil. Od počátku byl důvěrníkem naší strany. Pohřeb jeho byl konán 19. září za velkého účastenství lidu. Dojímala všechny láska a oddanost jeho bývalých dělníků, kteří z vděčnosti mu na rakev položili věnce jako poslední dárek uznání ke svému bývalému hospodáři. Účastenství při pohřbu bylo velké. Pohřbu vedle místních kněží vdp. faráře V. Sinkory a p. kaplana J. Sinkory účastnili se: přítel zesnulého dp. P. Maximilian Smrčka, farář z Nasavrk a vip. P. S. Pospíšil z Čáslavě. Tento dojemně promluvil ve chrámu Páně. U hrobu pak upřímně se svým přítelkem se rozloučil dp. M. Smrčka, farář z Nasavrk, tak že při jeho řeči oko mnohých zaslzelo.

Ve Svatém Kříži u Němce. Bredu konali od 8.—18. září letošního roku sv. misii dpp. Redemptoristé z Prahy P. Fraňt. Blaták a P. Jos. Schroller. Účastenství bylo hojné, ačkoliv počasí nebylo pro misii příznivé. K sv. svátostem přistoupilo přes 600 věřících, což jest na malou zdejší farnost jistě počet potěšitelný. Zejména mnoho mužů docházelo do kostela a přijalo sváté svátosti. Vzdáváme Pánu Bohu vroucí díky.

V Cerkevích u Heřovic malované budou monumentální nástěnné obrazy se života sv. Martina, v presbyterií tamního farního chrámu Páně ohlaval známým ak. malířem Jar. Filipem z Dobrušky, nákladem vdp. faráře F. S. Pavlíčka. Umění milovný tento kněz pokračuje stále ve výslovně kostela již dlouhou řadu let a velkou pečlivostí za pomoci umělců všech odborů.

Různé zprávy.

Poutní výprava do Sv. země. (Pokr.) Sedíme před salonkem I. třídy a patříme na příd, kde si několik odvážných poutníků odpočívá. Náhle ohromná vlna přes 10 metrů vysoká přikvátla a poutníkům na přidi nepřijemnou láseň připravila. Prohlížíme městečko Kadros s pevností a o 6. hod. večer loučíme se s Krétem, jež byla po celý den naší průvodkyní; útulná kaplička na cípu Kréty jest smutnou upomínkou na strokotání lodi, jemuž 40 mužů padlo za obět. Odpolední pobožnost konána za chabé účasti, neboť většina poutníků byla ještě nemocna. V neděli dne 28. srpna o 3. hod. vstáváme a sledujeme ku své radosti, že hladina mořská jest klidná. Mořská nemoc pomínula a téměř všem kněžím jest možno mti sv. sloužit. Jsme v řeckých vodách; jedeme mezi ostrovy

Zantem a mysem Kylese. O půl 9. hodině káže velice poutavě o eucharistii vdp. Dr. Hronata Peota, známý kazatel z Jihlavy, načež následuje poutní mše sv. vdp. prelát Pospíšil a Brna. Naši pěvci znamenitě se drželi. Náhlá poutníka jest znamenitá, neboť klidné moře všechy usdrazilo. Vjíždíme mezi Kefalonii a Ithaku; několik dam a pánu s Ithaky plaví se v malebách čluncích a mávají na pozdrav áátky. Při obědě mjíme ostrom Leukos; lodní sexteto obveseluje mysl naši. Salva potlesku jest odměnou za precinné výkony umělců. Prohlédneme menší ostrovy Antipatos a Patos přijíždíme po svačině k ostrovu Korfu, na němž lze spatřiti Achilleon. skvostný to letohrádek zesnulé naší královny Alžběty, který, jak známo, zakoupil náš dobrý soused Vilém II. Vzpomínáme na nešťastnou naši královnu, jež v tomto zátiší hledala klid po šlechtě, rozervané srdce své. Jedeme pozvolným tempem, posdávováni na břehu četné shromážděným řeckým obecnstvem, které nás Čechy upřímně vítá. Vděčni za tuto počtu pějeme národní písně a nadšení dohvatným pobledem na přístavní město, neradi dáváme s Bohem tomuto skvostu. Pan kapitán nás poučuje, že zakotvení lodi v přístavu stojí malíčkost — 1000 K. Odpolední kázání o 2 cestách naší pouťi proslavil vp. St. Dušan, kaplan z Plesné, po kterémž konána pobožnost růžencová a uděleno sv. požehnání. Cílý život rozproutil se na palubě. Přemožení přilí svým drabým, oznamující jim, že velikou bontí šťastně přečkali. Večer pořádán obhrotoř a loď bengálem osvětlena, začtež lodníci bouřlivým potleskem odměnění. Kolem 11. hod. v noci plujeme dletem Otrasekou. V pondělí dne 29. srpna před 4. hod. vstáváme a čtu dnes naposled mši sv. na palubě lodi. Paluba se plní; zbožný spáv poutníků nese se k výšinám nebeským. Moře klidné, ideálně klidné! Plujeme již v Adriatském moři šťastni a spokojeni, neboť zitra máme se octnouti v přístavu teratském. O 1/8. hod. kocháme se nádhernou krásou východu majestátního slunce, jež jako by se vyhouplo z vln mořských. O 1/9. hod. nadšeně kázal o setrvání v dobrém dp. Toman Jos., prefekt bisk. semináře v Brně; slavnou mši sv. obětoval vdp. Magre Kubiček, děkan z Věchovic. Po mši sv. věnujeme opět svou pozornost přirodě; bedlivě sledujeme Šušec, Lautov a Korčulu. O 11. hodině pořádán p. kapitanem slavnostní banket, jehož se účastnili poutní komitét, choť jerusalemského konsula, c. k. poštministr a j.; při hostiis prosegany upřímným přátelstvím dýtky přípitky. Odpoledne spatřili jsme ostrov Lissu, známý z rakousko-italské války. Barevnými vláčkami bylo hlídání na majáku oznámeno, že jsme zdrávi a přitáhnou dne ráno dorazíme do Teratu. Hlídač tuto správu naší ihned do Teratu kabelsem telegrafoval. Připravujeme své vaky, zdobíme své prsa čestnými stříbrnými kříži, které av. Otec Lev XIII. blahé paměti, pro poutníky jerusalemské byl založil; pokladné nejđ. strážce Sv. země odvedli jsme almužnu 25 korun. Uobchováváme si dekrety a diplomy, kterýmiž se stvrzuje, že jsme cesta do Sv. země vykonali a zde sv. svátosti přijali. Odpolední poslední pobožnost konána za účasti všech téměř poutníků, jichž noha má zřetelého dne opět spočinouti na pevnině. V noci jeli jsme kolem válečného přístavu Poly, jenž atápěl se v moři světél. V úterý dne 30. srpna vstáváme již o 1/8. hod.; o 5. hod. slouží u hlavaňho oltáře nejđ. světic biakup Wisnar mši sv., po které tklivě promlouvá k poutníkům. Na to zapěn ohvalozpěv: „Te Deum.“ Posledíme a vyalechneme poslední pokyny. O 1/8. hod. přistáli jsme šťastně v Teratu; „Tirolii“ nemáme dříve opustiti, dokud nepřijde zdravotní komise. Tato, přesvědčivši se o znamenitém zdravotním stavu poutníků, dala svolení k opuštění lodi. S myslí rozveselenou vybavujeme se z dobrovolného dozavadního vězení. Hlava se nám točí, nedovedeme si uvědomiti, že jsme na pevnině. (Pokrač.)

Německý syn českého otec. Nedávno zemřel ve Vídni univerzitní profesor dvorní rada dr. Zdeněk Škraup. Zesnulý byl synem skladatele hymny „Kde domov můj“, Františka Škroupa. Ze života právě zemřelého dvorního rady, který byl volkým něm. národním, se oznamuje: Professor Zdeněk Škraup byl žákem vyší německé realky v Prase. Jednou v české hodině oslovil jej profesor češtiny Tieftrunk takto: „Vy zesnulé drabého pádu slova matka? A přece jest váš otec, kapelník na domě, skladatelem naší velebné hymny Kde domov můj?“ — Synové Škroupa, Rokytanských a jiných se věru znamenitě osvědčili!

„Váň k svému“ u židů. V Prase vychází židovský týdeník „Selbstwehr“, v němž „židovský svaz“ provolává, aby veškeré židům potřebné výrobky byly výhradně od židovských výrobců a obchodníků. Provolaání končí slovy: „Židé v Čechách! Opusťte paluby císi a všichni na loď svou!“ Jen kdyby ta loď chtěla i odplovati od nás! Jenže mnozí z křesťanských řad všemi dešti saryjí se do židovského korábu, aby jim sešel do zaslíbené země, třeba jim do ní hřmí z křesťanských lodí již se potácejících, že zasluhuji také pozornosti a to vědí, ještě kořile blíží než kabát.

Korutanská a česká agrární ústřední jednota. Když agrární knal Bergman do nejtišších soutěsek, ohlíželi se lidem za-

hem, kudy vyvážnouti. Najednou jim padla do klína hospodářská katastrofa v Korutanec. Toho jáso! Jen rychle odvrátit zrak širé veřejnosti od vlastních záležitostí. Z korutanských slořádů upletli agrárníci chytře bič na katolíky české. Celé týdny dlouhé referáty, v nichž křičely řádky silnou sázbou tištěné. A při tom ovšem jnescházely potatelné posunhy směrem k našemu Svazu a Hospodářskému sdružení. Fanatikové agrární ve svém zášti ani nepozorovali, jak při čtení těch referátů rolnictvo mimoděk začínalo srovnávat s Celovcem agrární Prahu, jak si přirozeně uvědomovalo, co má činiti sama dít. jednota agrární. Již jsme dříve řekli, že veliké slořády, spachané v některé straně, mají býti odstraňujícím příkladem pro strany jiné. Místo nekřesťanského jáso! má strana jiná raději se samyati. Zdať v ní nebují také osudné zárodky zla, které mohou přivoditi katastrofu. To nepravíme jenom svým nepřítelům, ale doporučujeme samým našincům, aby čerpali z katastrofy stras jiných praktické poučení, že jest potřebí stále bdíti a neustavně kontrolovati směr a povahu hnutí vlastního. — Teď mají agrární listy po radosti. Jest již celá dlouhá řada agrárních defraudantů a lehkomyšlných bankrotářů. Zdať za ně bohatí agrární pohlaví z lásky k lidu s vlastních peněz privátních zaplatili něco ožebračeným obětem špatného hospodaření? A přece chytrými frázemi agrárních trpěli i ti obětaví kněží, kteří dříve hřichy Drozdovy odčinili se sažíli velikými peněžními dpy. A co učinili kněží německí? I ti se odhodlali hospodářské slořády dvou příslušníků stavu svojí lidumilnou obětavostí napravit. Tak zachráněna stkvěle čest stavu i v krajích německých. Kdo by chtěl ještě mysl napadati za vinu dvou kněse korutanské vůbec, jednal by buď jak šleunce nebo feseolný štváš. Na valné hromadě ústřední jednoty hospodářských společenstev v Korutanec prohlásili posl. Waleker a cts. rada Liebmayer, že snance jest sajistěna a to hlavně štědrou podporou klern a kšáterů, ačkoliv právě klernu to byl, který před fantastickými podniky signorů Kaysera a Weissu varoval. Vídeňskou sanceční akci uvolněno bylo 1.900.000 K, tak že vkladatelé nebudou nijak poškozeni. Tedy po dvou kněžích chybějících hlásí se celé tisíce kněží obětavých, kteří netoliko nikomu nic neukradli, ale kteří naopak projevují skutkem velikou lásku k bližnímu. Takový stkvělý případ obětavosti marně hledáte v kterémkoli stavu jiném. Smí ještě někdo dále před sondyými lidmi hanobiti pro Kaysera stav kněžský vůbec? Pravá šlechta seznává se při těžké zkoušce. Nuže, každé stvo obetálo při skončce vítězné a slavné. Dva stíny jsou zaplašeny sterymi paprsky jasného, hřejivého světla. — A teď, kdy osudný děj v hlavním bodu jest tak příznivě skončován, možno tím pilnějši pozornost obrátiti k tomu, co agrární strana vytýkala a co měla dělati sama. Netušíla, jak svými náhodnými vývody ptiváři bezděčně čtenáře k přemýšlení o peprajích výtkách Bergmanových. „Venkov“ vytýkal, že jednota korutanská poskytovala ávr nejistým podnikům. Leč česká jednota agrární ztratila u nymburského družstva 16.000 K, u Strěčovského též 16.000 K. Družstvo pro vydržování „Venkova“ a „Čepu“ prodělal o r. 1906-7 přes 10.000 K. „Selská Obrana“ se táže: „Proč nespecifikovala ústřední jednota ve výroční správě položku dluhů v účtě zatímim K 137.000?“ „Venkov“ prohlásil za hrozně, že korutanská jednota účty na veřejnost nevydávala. Tak si počínal v době, kdy bergmanovci hřímali proti agrární jednotě: „Sem s účty a protokoly dozoreí rady!“ „Venkov“ sám svoje účty doposud nevyřetlil. „Venkov“ břitce vytýkal (a právem), že korutanská jednota financovala tiskárnu a vystavěla hotel. Kdo však financuje a nás „Venkov“ a „Čep“? Ostatně ústř. jednota agrární vystavěla dům, ve kterém umístěna též hostinec a kavárna; to také není právě skvělý příklad, jak si měly Korutany počínati. Agrárník Nonfried podporoval agrární tisk z kradených peněz. A kdo se znal s korutanskou jednotou víc: zda čeští katolíci či agrární pohlaví? Vidět agr. ústřední jednota měla a Korutany úzké styky; seděla se svazem korutanským v německém všeobecném Svazu společně. Takové přátelství prokazovala agr. jednota Němcům z českých družstevních korporací jediná. Za korutanské slořády ovšem agr. jednota česká nemůže. Ale chce-li korutanským bičem šlehati zda českých katolíků, pak můžeme říci, že zaámky celoveckého nepořádku mohla vytáhniti apíše než náš katolický Svaz. My jsme s Celovcem nebyli ve spojení žádném.

Výroba protikatolických historek. Pokrokatí labužníci nedají si pokoje. Když bylo jim dokázáno, jak hanebně lhal o P. Kavánovi, vymysleli si něco jiného, z čeho nejrůznovějšíma podvodníkovy nekouká kříměsí. Bratřanský „Hlas“ dne 14. t. m. oznámil: V „Rovnosti“ byla tyto dni „pikantní“ historka k pouiti do Sv. země asi tohoto znění: Farář ve Viskách P. Kašpar zavlásl jistého rolníka Koutného ve spovědnici k pouiti do Jerusalema. Sklícený rolník stěžoval si svému čeledínovi: „Žně máme, a já musím na rožkas faráře na tak dalekou pouť.“ Než chytrý čeledín pravil hospodářovi: „Vím, proč Vám nevárně a farář nafizuje. Vaše manželka jest Vám věrná a drtí s farářem. Přesvědčím Vás o tom.“ Vypravil Koutného na pouť, ale tajně ve fíte obilí hospo-

děte dopravit domů. Ten schoval se pod postel A vakatku i v noci přicházel farář. Než skrytý hospodář překazil jim již p. val libáuky Farář odnáší si m. dříny a boule, a mimo to má soudní vyšetřování na krku. Tak asi vypadá hrůsostrašná historie v „Rovnosti“ Leť v celých Čechách a na celé Moravě jsou jedny Visky, kde je fara, a to Visky u Letovic. Farář však ve Viskách u Letovic se jmenuje se P. Kašpar a v celé farosti není člověka, který by se jmenoval Koutný. Mimo to farář ve Viskách měl celý měsíc srpen, kdy pouť do Jeruzalema se pořádala, úřední dovolenou a dlel mimo svou farost.

Zdravá státní svépomoc. Konečně se stát vymaňuje z hrozného kapitalistického vlivu Rotschildova. Poštovní spojitelná bez všech úklon před židovským miliardátem opatřila 220millionovou státní půjčku. 220 milionová korunová renta, převzatá v dubnu poštovní spojitelnou, je rozprodána. Poštovní spojitelná osvědčila se tu jako spolehlivá banka pro stát a Rotschildův monopol na opatřování peněz pro stát je tím zlomen. Občanstvo samo dovede opatřit státu peníze bez Rotschilda. Vstesk rotschildovské „Nene Freie Presse“ stál marným. Zatím co Uhry byly se svou půjčkou odmítavý a budou asi nuceny dáti si diktovat podmínky půjčky rakouským Rotschildem, našlo Rakousko cestu osvobození od židovského velkokapitálu.

Lepší drzé čelo než poplušní dvůr. „Lid. Nov.“, „Rovnost“ a jiné listy, hájící „pokrok“ v různých jeho variacích, přinesly s patřičnou mravní rozhořčeností zprávu že starosta v Putštně v Dol. Rakouskch, lékařník. Ant. Reiner, který defraudoval 80—100 tisíc K, je křesť. sociálem. Mášeme zmiňným listům sdělití radostnou pro ně zprávu, že zmiňovaný patří k jejich táboru. Při posledních zemských volbách byl dokonce pokrokovským kandidátem. Vábec platil za skup pokrokovství ve zmiňném kraji. Zmiňovaný Reiner byl politickým spřízněncem pokrokovského zem. poslanece dolnorakouského Hofra, který byl horlivým blásoilem haotí „prýd od Říma“ a při tom defraudoval v záločně 40.000 K.

Moderní hrdina „Velké Myšlenky“. Veliký rozruch způsobila aféra učitele Pelikána. Ten vystoupil s cirkve, prohlásil se bezkonfessním a proto byl dán do penze. Rozumí se, že pokrokatí a soc. demokraté sadili do poplašených tromboů, div jim šly v akřáních nepraškaly. Pelikán rásem byl hrdinou dne, korunován za nejideálnějšího mučedníka. Když však Pelikán naposledy poznal, že jeho pokrokové schopnosti nestačí, aby si v jiném saměstnání vydělal aspoň přibližně tolik, co mu bylo vypláceno na té „nevědčné škole“, sáhl k prostředku čistě klerikálního. Jen k vůli novému dobytí stracené existence vrátil se opět do cirkve. Aby pak svou reputaci aspoň trochu udržel, rozhodl do mnoha novin nářek o svém utrpení, jímž se mrzutě dotknul také velice pokrokového pohlavára učitelského Jos. Koříška. Ten mu nyní v „Čase“ (dne 27. t. m.) napsal klidnou odpověď, s ní vyjímáme tato věcná sdělení: „To, co spřádalo bolestnou kapitolu Pelikánova života, nebyla jen krise náboženská. Hlavní složky, které tu působily, shrnutí lze ve tři kategorie: 1. Výtup s cirkve, 2. finanční hospodářství, 3. účinky pověsti o učitelské spřisoblosti. . . Po celý čas, co byl kol. Pelikán mimo cirkve — od Všetát, Hlavna až po Čelakovice — úřady mu náležitě prával obrany slušné zastavit nemohly a nesetavily ani nesáhly. Ať udl, ať byl na nucené dovolené, ať v suspenzi nebo ve výlučbě, byl stále náležitě placeným a bral do dneš slušné ročních 1200 K, od nynějška s kvinkvenálkou, která mu byla přiknta a poukázána, 1400 K. Úvěrem a dary, kterých mu poskytovali přátelé, normální slušné se mu tedy nenahravovalo, nýbrž nastarovalo. Slovem „normální“ nenaznačují příjmy skvělé. Ukazují prostě, že docela v ničem se nelíšily od slušných příjmů předčasných kolegů jiných, kteří při stejném platu, stejném státi a stejné početnosti rodiny dovedou se uvarovati aspoň nákupě novoročních. Jakmile se rozšířilo, že bude suspendován, hlásili se k pohledávkám poplašení věřitelé (aha!) rásem a nastalo trasné vytoukání klínu klísem. Dobří lidé pomáhali dle možnosti.“ Leť bylo potřeba pro případ suspence nějakého stálého saměstnání. Proto hledal kol. Pelikán, hledali jiní, ale co se našlo, bylo buď málo vydatné, nebo se k tomu nedostávalo u kolegů osobních schopností nebo chuti. Jemu stálým cílem bylo učitelství a pro návrat k němu vyjednával tedy v poslední době o návrat k cirkvi. Výsledek jednání shrnuje ve známých pět bodů, které cituji s „Učitelských Novin“ i tak, jak podtrhuje kol. Pelikán: „1. Vše bude zapomenuto a formálně zakončeno nějakou ústní domluvou pro inspekční nález anno 1906! 2. Bude mi ihned uděleno místo učitele I. třídy. Zápy stanoveny za mě přísti působitě. 3. Kvinkvenálka, za níž mám nárok již od 1. června 1909, bude mi ihned poukázána. 4. Bude mi poskytnuta ihned podpora nejméně 200 K jako výpomoc v nemoci mé ženy. 5. Dojde-li k mému přeložení, bude dosazen do průmyslového kraje, do průmyslového místa.“ Brandýnský inspektor p. Procházka je příliš dobrým znalcem normálů, aby neviděl, co vidí každý analabeta

ve správě školché: že těchto nárok dávati nemohl ani za sebe ani za sbor okresní školní rady, poněvadž konečně, platné rozhodnutí o všech těchto věcech spadá do kompetence školní rady zemské. Nevědím také, že je skutečně dal v té bezpodmínečné formě a se všemi „ihned“, jak to uvádí kol. Pelikán. Ten osobně o podmínky nevyjednával a výsledek, domnívám se, upravil si pochopitelně více dle své naděje a tlesá (podtrhovaná „ihned“) nežli dle skutečného stavu věci. Ale buď jak buď, jednu věc mohli vědět a vědět asi bezpečně: že v Zápech uprázdňného místa nebylo, a mělo-li se na kvap uprázdniti, že to nebyla jen záležitost kol. Pelikána, nýbrž také kolegů jiných a tím i moje jako správce školy i zastupce učitelstva.“ Dále Koříšek apostrofuje Pelikána: „Jakmile jste vstoupil ve svazek učitelstva, nesmíte zapomínati, že nejste ve světě sám a že nárok na kousek spravedlnosti mají i takoví učitelé, o kterých se v novinách neptá.“ Dále vypisuje Koříšek, jak zápeky učitel Šejnoba, který měl spřisoblost pro školy měšťanské, byl poškozen nezávislým přeložením do Záp. Byl ženatý a starší než Pelikán. A nyní k vůli Pelikánovi by byl musil jíti do Dáblic, čímž by slušné jeho bylo sníženo o dalších 400 K. „Dle obsazovacích zásad učitelstvem hájených měl před Vámi všechny přednosti a jen tu nehodu, že nebyl v žurnálech hrdinou dne.“ Učitel Nýdrlé již před rokem hlásil své nároky na místo I. tř. v Zápech. Musí bydleti v jiné obci, dochází do školy přes pole, „už o řadu let déle než Vy, rodina o třech dospělých dětech více jej zatěžuje než dosud Vás, má lepší kvalifikaci než vy.“ Inspektor Procházka zvolil „průmyslové a nejlepší místo, jaké v okrese pro Vás mohlo býti nalezeno: Čelakovice.“ Z toho všeho vysvitá, jak Pelikán jest veleneným muštem, jak se odváděje těm, kteří se o něho starali, jak muž, který se prohlásoval za velikého mučedníka, vlastně tím mučednictvím chěl získati peněz více, než náleželo učitelům učenějším a zasloužilejším. Tisícové zástupy prvňáků křesťanů dávaly statky, život za své přesvědčení; moderní „žulové povahy“ jsou odhodláni vstoupiti do cirkve, jejíž věroučným článkům nevěří, pod podmínkou důkladné zpracované finanční smlouvy.

Cholera zjištěna už také v Julianově u Brna u nádeníka J. Jeřínka, který jí také podlehl.

Jméni podniky Kayserova. Jak časné přestřelovali liberálové při správách o aféře celovecké, vysvitá nyní jasně. Heslem protikotlických fanatiků bylo, aby za každou cenu přivoděn byl konkurs. Proto se švalo bezmese. A to že byla ta vyhlášená humanita? Ať jest třebaš talce existenci ožebráno, jen když tím způsobem se zasadí veliká rána katolictvu! Lidé, kteří se tolik na bankrot těšili, odhalili zcela své světece srdce i ledví. „Čech“ dne 27. t. m. napsal: „Situaace se pro úštědní pokladnu zjasnila. Nátlakem všeobecného svazu zemědělských družstev alibila vláda pomoc, což lehce učiniti může, jelikož cestřelka není pasivní. Obnášejí passiva firmy Kayser-Palese, ovšem co se týče centrály, 3.800.000 korun a aktiva 4 miliony korun, neboť uhelné doly nemají hodnotu pouze 600.000 korun, nýbrž cenu celého v nich složeného kapitálu 2 miliony a 500.000 korun. Tož potřebuje vláda jenom půjčkou výpomoci a je všechno zachráněno. Jak nyní jsou doly zatřeny, dá se s nich vyžít na 4 mil. tun uhlí se siskem 5 K na tuně, tedy celkem 20 milionů korun. Je pravda, druzí věřitelé strati mnoho. Každě-biskup musí platit 300.000 korun, kapitola už 120.000 K zaplatila, ústav sv. Josefa musil prodát dům a tiskárnu sv. Norberta ve Vídni, co Olivetáni a ještě jiný klášter musí platit, není ještě vypočteno. Jednomu klášteru stástanou snad jenom hošé zdi. Liberálové už dělali kotrmelce samou radostí, že „už černým doklikalo.“ Je to k neuvěření, co se všechno v novinách napsalo a po hostincích a domech namluvilo, jen aby nastal poplach v záložnách a všechny praškly. Nebylo na tom došti, že si všichni liberálové, obzvláště učitelé, úředníci a hostinští skoro ústa rostrhali. Najali si i náhoně, kteří ohodili po chalupách a plašili lidi. Leť nic jim to nepomohlo. Kněžstvo aspoň poznalo, jaké má přátele. Obzvláště soudní personál dovolil si i úřední tajemství zrušit, jen aby se černým hodná škoda udělala. Vpravdě pekelná přímo sášt vedla počináší si liberální strany. Vidělo se jasně, jak daleko to Jakobinismus v Rakousku už přivedl.

Židovstvo a obchod lidským masem. V nedávné době konala se v Londýně mezinárodní židovská konference, a sice „o obchodu lidským masem.“ Židovský list „The Jewish Chronicle“ k tomu napsal: „Jedná se tu o slo židovstva, jež je nám již dlouho známo; veliká ústát židů a židovek na tomto ohavném obchodě naplňuje pořádné židy takovou ohklivostí, že se raději této věci nedotýkají. To povzbudilo tyto obchodníky, poněvadž oni počítají se strachem židovstva, sami sebe obžalovat. My názor ten nedělíme a pečovali jsme o to, by anglické židovstvo dalo k další akci popud, svisléž když vláda anglická je čelným židům přístupnou a Anglie jako světová kšie zvláště může rozvinouti činnosť. Proto radostně vítáme tento kongres, který se shromáždil jménem: Jewish Association for the Protection of Girl and Women. — Zmiňný list dále odpo-

vidá, proč Busko, Polsko, Halič a Ramunsko jsou hlavními místy židovského obchodu děvčaty. V těchto zemích prý i nekdě provosují tento ohavný obchod — židé však mají prý i v tomto oboru zvláštní mezinárodní schopnosti. List ten dále zdůrazňuje, že židovský obchodník děvčaty je nejhroznějším vyděračem lidské neřesti. Bylo usneseno, mezi židovstvem pracovat všemi prostředky k nápravě. Ke konci kongresu zvolal řečník Herbert Samuel: „My se honosíme, že sami vydržujeme svoji chudinu — usilujeme tedy o to, bychom svoje zločinnosti mohli sami trestat.“

Katolickým rolníkům katol. rolnický kalendář. Z peněz katolíků se obohacily značné obchodní firmy (na př. Steinbrennerova), které zaplavovaly český lid a fary spoustami kalendářů. Nyní konečně i v tomto směru začíná šíit svépomoc. Křesť. soc. zemědělců na příklad vydali v bohaté výpravě svůj kalendář „Venkovan.“ Kalendář katolického rolnictva jest vypraven velice vkusně. Naleznete v něm velmi dobře volené články zábavné, pěkné básně, hojnost poučení z oboru hospodářského i z oborů jiných. Text jest oživen velkým počtem krásných obrásků. Kdo si tento kalendář koupí, podporuje sdružení křesť. českých zemědělců a dostane za stejné peníze kalendář vhodnější, lepší, než jaký nabízejí bezbarvé firmy obchodní.

Persekuce katolíků na českém jihu. Postavení katolíků na českém jihu není závidění hodno. Katolíci čeští musejí sviděti boje nejen s národními nepřáteli Němci, ale i se svými bratry Čechy, kteří obrali si za úkol rozštěpití šiky katolické. Na jedné straně Němec, na druhé Čech — smýšlení protikatolického. Avšak nejen to. I pan státní návladní často si na ně vzpomene a svoji modrou tatkou počmárá katolický tisk. „Hlas Lidu“ byl tolikrát již zkonfiskován a nyní i kalendář „Vzkříšení“ byl zabaven pro historický článek: „Ženy statečné“, jehož obsah a slova tisícrát v Rakousku byla již tištěna i v knihách, jichž se užívá jako příruček (na př. na universitě vídeňské knihy od Dra. phil. J. Marxe). Tedy v Čes. Budějovicích nesmí se už ani pravda historická otisknouti. Vydavatelstvo se proti konfiskaci nálezu odvolalo, leč krajský soud odvolání zamítl. Vydavatelstvo odvolalo se k soudu zemskému a ten námítkám vyhověl a konfiskaci zrušil. Konfiskaci ntrpělo vydavatelstvo, které podporuje práce organizace katolické, velikou škodu (zdržení prodeje o 5 týdnů). Hleďte tedy svým bratřím nabídnuti škodu aspoň uposorňováním na kalendář „Vzkříšení.“ Cena 1 kus 1 K, půl tuctu 4 K, tucet 8 K vyplacené poštou, tak že rozšiřovateli nevanikne žádná výloha. Podporujte pronásledované bratry své!

Rovnoprávnost v Čechách. Nejvyšší soud v posledních dnech nanovo rozhodl, že jak okresní soud ve Falknově tak i krajský soud v Chebu má česká podání vyřizovati český. Plná 2 léta trvá odboj německých soudců, kteří česká podání odmítají, ač podání německá musí se vždy a všude v Čechách vyřizovati.

Svatováclavský dar na Ústřední Matici Školskou. „Nedej zahynouti nám ni budoucím!“ Tak volá český lid k sv. Václavu. Prosíme-li však svatého dědice země naši o pomoc, musíme zároveň míti na mysli, že nutno samým prosebníkům úsilně a prakticky pracovati pro zachranu národa. Kdo by odbyl svou národní povinnost pouhou prosbou a sám se dále nestaral, byl by prosebníkem nehodným, bral by jméno svatého nadarmo. Největší důležitost při zachráně národní má ochrana českého dítěte. Proto jest nutno starati se o školství menšinové, kterému jest již tři desítky let pečlivou matkou Ústřední Matice Školská. Nuže, necht všichni Čechové pamatují na nejhojnější dar svatováclavský! Odpůrcové naší pracují houševnatě. Kéž obětavost na Matici stoupá každým rokem! Do sv. Václava měl býti sebrán druby maticíni million, ale sbírky nestačily ani na úhradu běžných výdajů. Kéž tedy přestane ochablost! Pilnou ruku k dílu!

K činnosti našich poslanců. Kruté živelní pohromy, deště a povodně alé škody spřisobily našemu lidu venkovskému. Lid volá a touží po pomoci, v první řadě s důvěrou obrací se na poslance, aby se jej ujali a v blůd a neštěstí pomohli. Ku chvále našich poslanců budí řečeno, že poctivě a svědomitě se starají, aby našemu lidu pomohli. Na Čáslavsku, jak známo, Doubravka způsobila obrovské škody. Náš posl. Šabata prohlédl dne 10. září celé povodně od Vrdů až po Bojmany, načež zakročil se starosty obcí poškozených nejen u o. k. okresního hejtmanství v Čáslavi, ale avedl i úterý 13. t. m. deputaci všech starostů katastrofou postižených obcí k J. Exc. p. c. k. místodržiteli v Praze; vyříceny zde ohromné škody, způsobené povodní Doubravky a zdůrazněn požadavek po nutné regulaci celého toku této dravé řeky a její přítoky. Pan c. k. místodržitel usnal naléhavě přání sejmanská a přislíbil veškerou pomoc státní. Taktéž v technické kanceláři zemského výboru a u zemské regulační komise dostalo se deputaci ujištění, že přikročí se k nutné regulaci. Posl. Šabata naléhal na urychlení regulace nejen proto, že řeka působí veliké škody, ale i s důvodů sdravotních. Na Českomoravské vysočině, zejména v okrese haberském a chotě-

bořákem, trvalé deště zalily všechnu úrodu bramborů, jediného to příjmu a pokrmu našeho horákého kraje. Za účelem pomoci akce odebral se náš sem. poslanec Adam s deputací starostů k c. k. okr. hejtmánství v Chotěboři, kde v první řadě žádal za vydatný odpis daně a za podporu semskou a státní. Taktéž u okr. výboru v Habřech zakročil, aby všechny poškozené obce udaly co nejdříve výši způsobené škody, aby potřebné žádosti k c. k. místodržitelství podány býti mohly. V pondělí dne 19. září odebrali se naši poslanci Prokop, Adam, Šabata a Myslivec k p. c. k. místodržitelství, kde intervenovali ve prospěch kraje, jež zastupují, kde živelní pohromy veliké škody způsobily. Pan místodržitel deputaci našich poslanců vlivně přijal a všemožnou podporou ji ujistil. Od něho odebrala se deputace našich poslanců k inspektoru zemědělské rady, p. ryt. z Brechlert, kde taktéž vlivně přijata a blahovůli ujistěna byla. Podotknouti ještě dlužno, že deputace domáhala se zejména prodloužení dráhy ze Závratce do Chotěboře, kterémužto projektu rozhodující činitelé nejsou nepřáteli. Jak viděti, podnikli naši poslanci všemožné kroky, aby pomoci poškozeným obcím našim se dostalo. Kéž by se tak v brzkú stalo!

Dokterská zkuška strojového sazeče. Z filosofické fakulty berlínské university obdržel nedávno strojový sazeč Jan Hinke dokterský titul za svou disertaci (vědecké pojednání): Výběr a úprava práce v knihtiskárně, se zvláštním zřetelem na sázečí stroje. Dr. Hinke jest po více roků zaměstnán jako strojový sazeč v knihtiskárně „Deutsche Tageszeitung“, vlastně zaměstnán byl. Ve svých volných chvílích připravoval se již dříve soukromým studiem ku maturitní zkoušce, kterou v roce 1906 složil na gymnasiu v Ohlavě. Později poslouchal na berlínské universitě čtení státního práva a národohospodářství, jichž návštěva byla mu možná následkem pracování ve směnách. K jeho vědeckému pojednání — praví „Korrespondent“ — dostane-li se nám do ruky, se ještě při příležitosti vrátíme.

Pačet denních listů všech řečí a dialektů pobývá se mezi 5500 až 6000. V Německu vychází 900 denních listů, z nichž frankfurtský „Postzeitung“ jest nejstarším časopisem Evropy. Velká Británie tiskne pouze 250 denníků. V Paříži samé vychází 150 denních listů, více jak v Londýně, Novém Yorku, Filadelfii a Bostonu dohromady. Paříž také honosí se časopisem, jenž vychází v největším nákladu: „Le Petit Journal“. Časopisy, které vycházejí tištěné v zemských řečích indických, jsou čteny více jak časopisy kteréhokoliv světa, jdou z ruky do ruky celou vesnicí až jsou nečitelné. Šest časopisů tvoří denní literaturu říše perské, jeden z těchto vychází v řeči syrijské, ostatní v řeči zemské. Na ostrově Borneo vychází jeden časopis v řeči anglické, „Sarawak Gazette“. Do nedávna byla domněnka, že dále k severu nežli na Island netisknou se již noviny. Vychází však ještě jeden časopis, „Exima Bulletin“, a sice uprostřed chladného pásma na Kap Princ de Wales na Aljašce. Čína sama, tato obrovská země se svým téměř nepočítaným obyvatelstvem, nemá více jak 24 denních listů, za to však mezi těmito nacházejí se dva nejstarší časopisy světa. Časopis „Kin Pan“ jest Evropany považován za nejstarší, vychází však pouze 1000 let, kdežto časopis „Tsing Pao“ neb „Peking News“ vyšel poprvé před 1500 lety před dobytím Anglie Normany, a vychází od té doby bez přerušení téměř 1500 let. Časopis tento jest snad tím nejstarším listem světa, neboť ještě do nedávna byl trest za jednu jedinou chybu tisku okamžitá smrt.

Drozdovy ukradené miliony se nezašly ani po jeho smrti, poněvadž žádných neukradl. Stařec dostával ročně 430 K, takže se doprošoval katechetské penze. Přes to „Osv. lidu“ dne 27. t. m. ještě perfidně žalobu rozšiřuje, tvrdíc, že s Drozdem kradla vysoká hierarchie!! Husité ovšem nic...

Starosta býv. svatováclavské záložny Jan Drozd zemřel. Moravský „Nástin“ dne 24. t. m. napsal mu tento nekrológ: V noci na pátek zemřel ve svém bytě v č. 2. v Prokopově ul. v Karlíně starosta nešťastné záložny svatováclavské býv. profesor náboženství mgr. Jan Drozd. Narodil se v Praze r. 1837 jako syn chudého truhlářského pomocníka v čtvrti svatopeterské. Po odhalení hrozného hospodářství v záložně svatováclavské zatčen byl dne 10. října 1902 a dne 12. prosince 1903 pro složit. § 203 str. zák. odsouzen na 7 let do těžkého žaláře, který odpýkal v trestnici pankráčské. Dne 4. dubna t. r. trest mu vypršel. Drozd usadil se pak v Karlíně a mnoho akoužel od lidí, kteří mu nemohli zapomenouti provinění ze záložny svatováclavské. Drozd byl vinen, důvěřivost a shovívavost jeho byla nemístná a neodpustitelná; jimi umožněny složitiny v záložně svatováclavské, ale Drozd jako člověk složitý nebyl. Mnozí jeho žáci naň vzpomínají jako na dobrého profesora, mnozí na jeho přímluvu došli dobrých míst a mnohým půjčkami v záložně svatováclavské bylo pomoheno. Uznáme, co bylo dobrého, aniž bychom omlouvali spáchané zlo. Jisto jest, že Drozd r. 1876 převzal záložnu pasivní a že marne usiloval o to, aby ji s dluhy vybavil, nevěda jaký vlastně je její stav, an t-

četní její, mladočeský straník Josef Ort bilance falšoval a kradl. S Romanem Čáslavským falšoval Ort vkladní knížky již od roku 1876 do 1877 a bilance od r. 1881 do r. 1902. Ort byl nezámožný, ale r. 1887 vyhrál prý na komunální los č. 11. serie 1588 výhru 169.642 zl. 88 kr. Obuvník Fr. Klabík sice tvrdil, že los je jeho, že jej v zastavárně záložny svatováclavské zastavil, ale nároky svých neprokázal. Ort šil velmi bytřivě a mnoho jeho společníků a společníce dosud žije. Výhra mu nestačila a proto nakradl v zastavárně záložny 2,185.159 K 78 haléřů. Vše probíl; dne 22. března 1902 na cestě do Černošic se ve vlaku otrávil. Jméno jeho všecko propadlo a pozůstatost objevil se 3460 K 4 h. pasivní. Po jeho smrti revidováno v záložně a během léta hrozná hospodářství se objevilo. „Právo Lidu“ rozšířilo případ tento tak kriticky, že pohromě nedalo se zabrániti. Shledán schůlek 8,594.653 K 82 hal. Poháněni byli před soud oba revisoři, kontrolor Jindřich Blý a místní asistent Bedř. Grünwald, ale porotou osvobozeni. Odsouzeni byli starosta Drozd a ředitel Václav Kohout na 7 let, účetní a pokladník Em. Hercík na 2 leta a účetní Bedř. Pekelšoder na 13 měsíců těžkého žaláře. Aféra nešťastné záložny skončena teprve letos. Kohout nyní žije u svého syna v Přelouči, Hercík stal se tajemníkem v Černošicích, ale nyní je restaurátorem v Hostivěti u nádraží a Hercík je úředníkem soukromé záložny. V neděli zavře se nad neblaze pověstným a nešťastným Janem Drozdem země. Stane před Soudcem nejvyšším. Kéž je mu Bůh soudcem milostivým. Odpýkal vinu svou a mlčky klesl v hrob. Dvoudenní choroba žaludeční skála jej v 73. roce jeho věku.

(Zasláno.)
Dobročinnému podpůrnému spolku „Charitas“ v Hradci Králové.
Za včasné a ochotné vyplacení úmrtní podpory po zemřelé matce vdávám upřímně díky a spolek co nejvíceji doporučuji.
Josefa Smašíkové.
V Hradci Králové, 26. září 1900.

Listárna redakce.
H. D. Souhlasíme. Onen posudek však nevyšel z redakce, poněvadž jsme podobný uveřejnili sami už dříve. Pan autor zaslal nám svůj rozbor díla dra Brychty s přáním, abyhom otiskli nezkráceně, tudíž jsme vyhověli. Orštem ani v nejmenším nelze podceňovati jiná znamenitá díla českých theologů jako na př. doktorů Pospíšila, Krytářa, Heraky, Rejzla, Šulce, Rayla, Samsoura, Novotného atd. Spisy jejich s jistotou jsou hluboce promyšlené, tak že mnohé vzbudily značnou pozornost i za hranicemi. — Dobřenic, Ottenthal atd. Přáté.

Mešní vína!
Nejčistější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lisénská, uherská a rakouská vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a výše franko na každou stanici.
ALOIS ČÍZEK,
velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Josef Štěpán,
odborný pozlacovač pro práce kostelní v Pardubicích,
doporučuje závod svůj veleúctojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování
oltářů, kazatelů, křížových cest i veškerých chrámových předmětů, jakož i k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,
slacení písmů a různých předmětů venku se nalézajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá
nová chrámová zařízení
v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.
Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medaile z výstavy v Pardubicích.
Závod založen r. 1898.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
Dílna ku vyřívání a zhotovení kostelních rouch, korouhví (baldačchů), nebes a spolkových praporů; na požádání obstarám též kovové nádoby, kříže a t. d.
Vídeň,
VII. o., Kaiserstrasse 5., vedle Lazaretského chrámu Páně.
Na užádku zasílá se vše franco.

H. RICHTER,
pohřební ústav : a zasilatelství :
Hradec Králové.

JESLE,
KŘÍŽOVÉ CESTY, ŠKOLNÍ KŘÍŽE, OLTÁŘE, SOCHY : A KAZATELNY :
levně provádí abs. c. k. odb. školy sochařů a řezbářů
BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Jan Horák,
soukenník
v Rychnově nad Kněžnou
zasílá na požádání vždy
dle roční sezony kolekce nejnovějších druhů pravých viněných látek
své vlastní výroby, jakož i tu- i cizozemských.
Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého ryze křesťanského závodu za dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na zkoušku.
Volejemné látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšení cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleředáckému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové
polo- i celohedvábné v nejmodernějších
vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové
přesně k nábytkovým látkám se
hodící jako: šňůry, střepece, tře-
pení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNA

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.
za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

BYT

dva pokoje a kuchyň s pří-
slušenstvím ihned lze pronaj-
mouti v I. poschodí v Novém
Hradci Král. na poště.

Č. L. PRV.

**PRVNÍ ČESKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA**
z. r. 1827.

Soudruhův ústav
C. L. První české
vzájemné pojišťovny

**ČESKÁ VZÁJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA**

ÚRAZ ŽIVOT SKLO

Kancelář ústavu: Praha, Spálená ul. Poštovní.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Následkem úplné nezpůsobilosti dřívější naší
obchodní místnosti v Divadelní ulici č. 141,
byli jsme nuceni veškeré zásoby zboží uložit
ve skladišti, poněvadž při nynější velké nouzi
o krámy nemohli jsme ihned žádného vhod-
ného nalézt.

Velectěnému P. T. občanstvu dovolujeme si
však zdvořile oznámiti, že obchod náš bude se
nalézat od 1. října t. r. v Jiríkově třídě
naproti Labskému mostu, vedle c. k. berního
úřadu, kdež posloužíme zboží dobrým,
čerstvým, při

**!! značně snížených od-
!! prodejních cenách. !!**

Doufajíce, že dosavadní několikaletá vzácná
přiseň našich P. T. odběratelů i do nové míst-
nosti přenesena bude, zaručujeme solidní ob-
sloužení, a prosíme o další ct. přiseň, trváme
v plné uctivosti oddaní

FEJGL & BYČIŠTĚ,
Hradec Králové.

kupujte obuv
u fy
Jan Metelka
Hradec Král.,
č. 60.
Proti Grandhótelu.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandážist,
přísežný znalec c. k. krajačského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Založen r. 1883.

Jen jednou

zkuste modelová-
ní naší firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mě-
dla s nejroznějšími zvlásky se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

**VLASTNÍ VÝROBA KOSTELNÍCH
PARAMENTŮ, KOROUHVÍ, PRAPORŮ
KOSTELNÍCH I SPOLKOVÝCH
VEŠKERÉ CÍRKEVNÍ NAČINÍ**

FRANTIŠEK STADNÍK
ELIŠČINA **OLOMOUC** I POSCHODÍ
TRÍDA 43
VZORKY, ROZPOČTY ZDARMA A FRKO-
HOTOVÉ ZBOŽÍ POŠLU NA VÝBĚR
OBRATEM POŠTY. ŽÁDNÝ KRAM, TUDÍŽ
MALÁ REŽIE A VELMI NÍZKÉ CENY.

Přesídlení!
 Sklady
 fy K. V. Skuherský
 v Král. Hradci
 nyní jen v továrně.
 Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Všeob. úvěrní společnost,
 zapečené společenstvo s ručením obmezeným
 v Hradci Králové,
 :: (proti Grandhotelu) ::
 přijímá vklady na knížky
 za 4 $\frac{1}{4}$ % až 5%
 úrok a to dle výpovědi.
 Složní listky na požádání zdarma.
Uhlí nejlepší jakosti
 co nejlevnější.

Vklady na knížky

4 $\frac{1}{4}$ %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřelánský poplatek, 3. rezervní fond
 a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Přesvědčte se, kněžské
 že nejlepší
koláry ::

proč i celuloidové, náprsenky,
 bířety, olingulum atd. dostati lze
 jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

Vklady přes 12,000.000.

Akc. kapitál
 K 4,000.000.

Peněžní obrat za rok 1909 K 872,000.000.

Akc. kapitál
 K 4,000.000.

ČESKÁ BANKA
FILIAŁKA V HRADCI KRÁLOVÉ

v domě p. Škuberského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

bankovní, směnárenské, úvěrové a bursovní.

Vklady na knížky zúročí 4 $\frac{1}{4}$ % až 4 $\frac{1}{2}$ %.

Děchodkovu daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky
 zúročí při 30denní výpovědi 4 $\frac{1}{4}$ %
 „ 60denní výpovědi 4 $\frac{1}{2}$ %

Složní listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukazování vkladů zasílá banka na požádání.

Escent smének. Obstarávání inkasa tu- i cizozemských
 smének. Propisování domciů.

Úvěry bankovní všeho druhu jako: nákupní,
 saisonní, akceptační, sjitěné, celní, daňové atd. Financování
 průmyslových závodů. Čeky, poukázky, úhrady, záhlavky a
 pověřující listy na všechna činnější místa tu- i cizozemská.

Vadla a kauce. Koupě a prodej devis, valut a mincí
 za nejlevnějších podmínek.

Escent pohledávek na podkladě postoupených účtů.

Vklady na účty běžné a na účty
 úrokové
 zúročí se dle dohodnutí.

**Koupě a prodej všech druhů cenných
 papírů.** Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot. Úschova
 cenných papírů v peněžních pokladnicích. Správa cenných
 papírů a evidence slosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry. Pojištění slosovatel. hodnot
 hodnot proti ztrátě kursovní při tahu s najm. výhrou.

Premisy ke všem tahům.

Obstarávání vinkulací a devinkulací.

Příkaz pro veškeré burzy tu- i cizozem.

Prodej losů na mírné měsíční splátky!

Velkoobchod uhlím a koksem.

Skladiště a prodejna chmele v Žatci.

Úřední hodiny od 8. do 1/2 1. a od 1/2 2. do 5.

Určitě zkuste k jarní a letní
 sezóně nejlepší

Klatovské prádlo od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrna sklád látek a bav. zboží!

Výběry pro novoty!

Příloha „OBNOVY“ k číslu 39.

Zápisky mnicha Renina.

(Hódtóki a Kamó Čómej.)

Z japonských sbírek Karel Jan Hora, Ing. konzult.
v Yokohamě.

Malá knížka leží na mém stole, stará knížka; se čtyřicet dvojitých listů hedvábného papíru, zhnědlého stářím a červy provrzaného, v odřených, popelavě modrých deskách, na nichž šesti čínskými značkami napsáno: „Kamó Čómej: Hódtóky“ . . .

Bloudil jsem kdys, za vlhkého jarního večera po ulicích, smutným, bílým světlem politých neznámé mi tehda Osaky¹⁾; zabloudil jsem bezděčně do ulice za „Mostem schopnosti ducha“, do jedné z nejživějších a nejuzších ulic japonské obchodní metropole.

Tam, maje v úmyslu zakoupiti několik starých dřevorytin, zapadl jsem do nízkého krámku, čpícího oním nepopsatelným zápachem starých knih a tam za nepatrnou minci (dvacetí sen²⁾) stala se tato knížka mým majetkem. Od oné doby, kdy jsem ji přinesl domů, měl jsem ji denně v rukou a kochal jsem se luštěním záhad skrytých za intrikované tvary značek — a dnes, až ji znám skoro z paměti, přece ji neodkládám.

Jiné knihy, stejně staré ano i starší a ozdobnější, dostaly se mi do rukou: knihy o původu světa, o panování bohů, o válkách, o lesku života na dvorech, o kráse žen a marném jich milování — a přece jsem ji neodložil. Vlévá do duše mé léčící vůni vstřístí³⁾, kvetoucích na odlehlých stránkách, symfonický šumot starých borových lesů a čarovné sny o kouzlu samoty . . .

Kamó Čómej.

(Životopis.)

O životě mnicha Renina, autora „Hódtóky“,⁴⁾ jest jen málo známo. Nikde nelze úplný životopis nalésti, ani v knize „Dai Nippon džin mei dží šó“, sbírce to biografií všech znamenitých lidí starého i nového Japonska. Jen po drobtech možno sbíratí krátké poznámky o jeho životě z různých japonských literárních pramenů a proto není tento životopis úplným.

Kdy se Čómej narodil, není známo; z jeho zápisů lze souditi, že se narodil ku konci periody⁵⁾ Kiyuan (od r. 1145—1151.) Jeho děd i jeho otec byli správci národních svatých a kněží šintského chrámu „Kamodžinša“ v Ki-otě⁶⁾. Čómej byl již od útlého mládí virtuosem na několik hudebních nástrojů, zvláště na „bivu“⁷⁾ a „koto“⁸⁾ a těmito nástroji doprovázel chrámové zpěvy svého otce. Byl též horlivým čtenářem a miloval poesii. Později, jež žákem kněze „Ešuna a Minamoto no Tošijori“, vynikl psaním básní zvaných „vaka“⁹⁾. V prvním roce periody Óhó (1161—1163) byl Kamó Čómej jmenován panovníkem Nidžó Tennó dvorním úředníkem XV. třídy hodnosti; od té doby oddal se poesii celou duší. Později pak, když dostala se do rukou tehdejšího panovníka Gotoba Tennó sbírka několika básní Čómejových, jmenován byl zapisovatelem (Yoriudo) v úřadě pro sbírání básní, zvaném „Vaka dokoro“ a založenem panovníkem Murakami Tennó v pátém roce periody Tenriyaku (951). Báseň, jež naklonila Čómeji panovníka Gotoba, začínala:

Yo mo sugara
ch'tori mi yama no
maki no hari ni
kumoru mo sumeru
ariora no to'ki.

Česky: Když celou noc sám skrz listy stromu maki temných hor s čistým srdcem na skrytý měsíc se dívám, jen měsíc vidím.

Krátko potom, když Čómej nastoupil výše zmíněný úřad zapisovatele úřadu pro sbírání básní, zemřel jeho otec; Čómej prosil panovníka, aby udělil mu místo strážce národních svatyní, uprázdňené smrtí otcovou. Ale nepřá-

¹⁾ Osaka, největší přímořské obchod. město Japonska, přes 1.200.000 obyvatel.

²⁾ Sen — japonská mince ze 2¹/₂, haléře; 100 senů — 1 yu — 2 K 50 hal.

³⁾ Vistarie, květina s nádhernými, modrými hromovitými květy.

⁴⁾ Hódtóki volně přeloženo: zápisky starých událostí.

⁵⁾ Roky v Japonsku dělí se dle period 611 období, jejich jména jsou kombinací dvou značek, svolených panovníkem té či oné periody se 67 čínských značek štěstí. Za starých dob byly periody měněny nejen při nastoupení nového panovníka, ale i po každé větší pohromě, silňuvší smrti po sametřeseních, povodních a požárech. Změna periody nemusí tedy znamenati změnu panovníka.

⁶⁾ Kioto jest město v severových. Japonsku, bývalé to sídlo japon. panovníků.

⁷⁾ Biva — nástroj podobný mandolině.

⁸⁾ Koto — druh harfy, nejvíce známý jako součást japons. nástrojů.

telství několika dvorských úředníků a jeho poměrně mládí způsobily, že panovník mu nevyhověl. Zklamán jsa ve svých nadějích a znepokojován stálou nepřítelí několika mocných dvorů, složil nyní 30letý Čómej úřad svůj zapisovatelský, ostříhal si vlasy a stal se budhistickým mnichem, přijav řeholní jméno „Renin“. Krátce potom vystavěl si malou chýši v pohoří na sever od Kiota na vrchu „Óhará“, ale ani tam nenalezl pravého klidu. Vydal se na pouť do Kamakury¹⁰⁾ kdež navštívil přítele svého Šógun¹¹⁾ Minamoto no Sanetomo a radil mu ve sporu rodu Minamoto a Taira. Tam zdržel se asi tři léta a navrátil se do hor, postavil si novou chýši na vrcholu hory Hino¹²⁾. Tam žil v úplné samotě až do své smrti.

Panovník Gotoba no Tennó poslal mu list, žádaje, aby navrátil se na dřívější své místo zapisovatelské. Ale Čómej, skoro již 60letý, neodhodlal se rozloučiti se svojí samotou. Odpověděl panovníku poněkud změnšnými verši, jimiž získal si čestného úřadu zapisovatele v úřadě „Vakadokoro“:

Sumivalinu
geni ya mi yama no
maki no ha ni
kumoru to ši
ta'ki vo miru beki.

To jest: Spokojen zřím skrze listy stromu maki temných hor měsíce, jež dřív byl za mraky; dovol, abych zůstal.

Netěšil se však dlouho své samotě; zemřel v šestém měsíci čtvrtého roku periody Kempó (1216).

Čómej napsal mnoho cenných knih: Keigyoku Šú — Sběrka drabokamů. Mumei Šó — Bezejmenný výbor, který ve 2 svazcích obsahuje asi 100 krátkých článků a sice: Kritiky básní a návody ku správnému veršování. Hošin Šú — Sběrka nápravy ducha, (osm svazků) obsahující skoro 200 povídek ze života známých budhist. kněží. Sběrka tato jest až podnes používána budhistickým kněžstvem při kázání. Mondži Šó — Kopie čínských značek. Šiki Monogatari — Povídky čtyř ročních počasí, v níž se popisují slavnosti a zábavy u dvora panovníckého během celého roku. Posléze: Hódtóki. (Pokračování.)

Agrárnícký soud nad Bergmanem.

Celá česká veřejnost byla dychtivá, jak asi agrárníci na schůzi v Lounech provedou slibovanou popravu bývalého agrár. poslance Bergmana, který pronesl těžké obžaloby proti hospodářství agrárních pohlavárů. Dlouhá bouřlivá schůze v Lounech skončena — a nejtěžší výtky Bergmanovy neztrácejí posud své drtivé tíhy.

Realisté jsou zajisté agrárníkům hodně blízcí. Vždyť sám posl. a býv. ministr Prádek veřejně prohlásil, že na říšské radě s Masarykem a Drtinou agrární klub nejlépe vycházel. A přece sám „Čas“ dne 30. t. m. napsal o lounských útocích na Bergmana:

„Tvzení, že Bergman trávil noci po kavárnách, nevyvrací se ani neoslazuje ani jediná věta z jeho brožury; ani jediná jeho žaloba proti agrárním předákům; a zachoval-li se posl. Bergman ku choti svého kolegy tak, jak líčil posl. Udržal, není tím dokázáno pranic proti obviněním z korupce a demagogie, která obsahuje jeho brožura proti týmž vůdcům. Logika této čisté pravdy je tedy chatrná, ale ještě horší je její morálka. Posl. Udržal nazýval ve své řeči posl. Bergmana vyvrhelem, podvodníkem, notorickým lhářem. To jsou přívlastky velmi zlé, ale nejen po bývalého poslance Bergmana. „Lituji, že až třikrát požádal mne výkonný výbor, abych mandátu se nevzdával, není mi možno žádosti této vyhověti“, psal Bergman posl. Dürichovi 26. listopadu 1909. Výkonný výbor agrární strany třikrát tedy žádal posl. Bergmana, podle Udržalových slov „notorického lháře, podvodníka, vyvrhele veřejného života“, aby zůstal poslancem. Není to úžasné? Poslanec Udržal pronesl svými útoky na charakter Bergmanův v nedělní schůzi těžkou žalobu proti výkonnému výboru strany. — Nehájíme ani slovem posl. Bergmana, je nám dnes tak cizí jako byl dřív; ale způsob, jakým vyřizuje agrární strana žaloby, které poslanec Bergman pronesl proti jejím vůdcům, jest strašný a jen proti tomu píšeme. Na tom nic nemění resoluce odhlasovaná na lounské schůzi“.

¹⁰⁾ Kamakura (slavné kdys úřední město) na jihozápad od Yokohamy s 300.000 obyvateli; nyní jen neveliké městečko rybní.

¹¹⁾ Šógun — velitel vojska.

¹²⁾ Hino — hora na jihovýchod od Kiota.

Pokroková, masarykovská „Osvěta lidu“ dne 22. t. m. napsala: „Deset měsíců uplynulo od provalení se aféry ve straně agrární Bergman contra Zázvorka, sedm neděl uplynulo od vydání brožury „Na rozloučenou“, a teprve nyní chce česká strana agrární tuto událost vyjasnit způsobem dosud nevidaným a neslýchaným . . . Po deset měsíců od provalení se aféry a po sedm neděl od vydání zformulovaných těžkých obvinění posl. Zázvorky agrární tisk mlčel, jen sponsta nadávek chrčil na každého, kdo se osmělil jen zavádati o „jakousi protigrární brožuru“, jak Bergmanův spisek „Na rozloučenou“ byl nazval . . . Okresní starosta Rad. Bergman není již členem strany agrární, nemá tudíž strana ta, jako taková, docela žádného práva Bergmanem se více zabývatí. . . Posl. Udržal ulevil si proti Bergmanovi sponstou nadávek a slibů provéstí důkaz pravdy. Proč důkaz ten hned aspoň nenaznačil? Bývalý posl. Bergman je nám docela lhostejný . . . Lhostejný nám však není vicepresident Zázvorka a ten se má očistit a na to veřejnost česká marně čeká už deset měsíců! Starosta Bergman své obvinění formuloval a doložil, ale pan Zázvorka nic, pranic. Mladočeský tisk jest nadšen lounskou schůzí. Bergmana spolujistiřkoval a pan Zázvorka jest v očích jeho muzikant. Mají-li Mladočeši s agrárníky pakt (smlouvu) ve věcech politických, pak jej nesmějí míti ve věcech špinavých, jako jest aféra Zázvorkova.“

Nár. soc. „České Slovo“ napsalo 21. t. m. „Pan Bergman neměl ani podobné štvacení na jeho ubití se účastnit. To byl nerovný zápas; tím však větší je Bergmanovo mravní vítězství, že přes to, že to bylo shromáždění agrárním vedením ze všech koutů Čech sehnané (z Lounska těch příslušníků strany agrární bylo tam velice málo), získal si v něm takové sympatie, že nemohl býti umlčen, a při vývodech jeho panoval vzorný klid. To ústřední agrární orgán nenamluví nikomu, že to byla vzorná disciplína, která měla tento účinek. Konečně fakt, že vůdce agrární politiky Udržal musel přijeti a užívati slov tak silných a vedoucích politika nedůstojných, že místo věcných argumentů vytahoval noční kavárny a pod. klepy, nejlépe svědčí o tom, jak v úzkých byla strana agrární. Mimo to domohl se Bergman na schůzi úvodního slova a Udržal musel po několikaminutové řeči ustoupit. Bylo snad i to diktováno vzornou disciplinou? Bergman stál na židli plně 4 hodiny 35 minut. Mluvil klidně a věcně, musel sledovati řeči všech pěti řečníků a na ně odpovídati, toť, kdo to zná, je namáhání nadlidské, vysilující. Proti všl lidskosti mi ale nebylo vyhověno a schůze na 10 minut nebyla přerušena. A nejhezčí je to s tou resolucí. Když Pražák nemohl už nikdo poslouchati, sám se přímo seesměšnil a shromáždění počalo se rozcháseti, nechali si páni odhlasovati resoluci, pro níž zvedly se ruce části jejich příslušníků v přední polovině sálu. Že by se bylo také hlasovalo proti, o tom nikdo vůbec neví.“

Udržal prohlásil na oné popravčí schůzi: „Báží o velikou českou věc, běží o mravnost veřejnou v celé naší vlasti . . . jest to vše celé české veřejnosti, celého českého národa“. Tedy věc tolik důležitá, ale agrárníci místo obvyklých vyjasňovacích prostředků po desíti měsících chtěli vše zkoncovati čiperně ohlášenou a ještě čiperněji sehnanou schůzí, vysláním 5 řečníků proti jednomu. „Právo lidu“ s největším důrazem protestovalo proti tvrzení Udržalovu, že spor ten jest záležitostí celého národa.

Bergman nyní v „Loun. Hlasích“ (23. září) prohlašuje, že osobní lounské výpady Udržalovy na jeho čest jsou sprostou lží.

K tomu nepřidáme poznámek vlastních. Necht každý z uvedeného si utvoří samostatný úsudek.

Umělecké výrobky

• a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových výtvarů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirákov 1114a

Střetnutí a Hus.

Několik úvah povahopisných.

IV.

(12) Dle Husa všechny činy člověka ctnostné jsou dobré a všechny činy člověka hříšné hříchy; když se tedy hříšník (dle Husa) modlí, když dává almužnu a pod., hřeší. Hus byl k sobě shovívavý, ale na jiné přísný. Pro sebe zneužívaje slov Kristových: „Budiž tobě jako pohan a publikán“ činil pravidlem života, že úřad duchovních poslouchati nemusí a kdyby ho úřadové duchovní chtěli vydati úřadům světským, tvrdil o nich, že by byli horší nežli fariseové a zákonníci; pro jiné zneužívaje a s listicky vykládaje slova Písma, činil zákon Boží nesnesitelným; kdyby byl člověk svým sám opravdu věřil, byl by musel nevyhnutelně uznati, že žene lidi do zoufalství; vždyť ty skutky kající, ku kterým hříšníky svým kázáním kdekoli nabádal, dle jeho zásad nebyly nic jiného než smrtelné hříchy. Hus přes zákaz arcibiskupa i papeže kázal dále a odůvodňoval své počínání tím, že kdo se dá vysvětliti na kněžství, zná Písmo avšak a chce opravdu lid kázáním vzdělávati; již svěcením nabyl práva a jest mu také uložena povinnost kázati. Proto i kdyby mu jeho představený, biskup, papež zakazoval kázati, nesmí ho poslouchati, poněvadž by tím hřešil. Proto Hus častěji dokládal, že nemůže srovnati se svým svědomím, aby poslechl a nekázal.

Hus učil, že papeže činí papežem ctnostný život, ne volba vykonaná správně dle řádu lidského, ano ani volba vykonaná samým Bohem. K ctnostnému životu činí člověka schopným Bůh; proto čím žije člověk ctnostněji, tím více této schopnosti od Boha dostává a tím více tudíž sám Bůh dokazuje, že tento papež nebo biskup jest Jím poslán.

Husův snad nejpodvrtnější článek jest 30: „Nikdo není světským pánem, nikdo praelátem, nikdo biskupem, je-li ve hříchu smrtelném.“ Jest ovšem pravda, že Hus na konci svého výkladu smysl článku zmírňuje, pravě, že není hodné a spravedlivé pánem světským ten, kdo jest ve hříchu smrtelném; avšak když církev soudí některé učení, zejména některý spis, nemůže se tázati, jak mu rozuměl jeho původce — zde Hus, vlastně Václav, nýbrž musí vše bráti v tom smyslu, který jest nejbližší a nejpřijatelnější, a jak se mu obecně rozumí. Kdyby lidé tento článek Husův začali prováděti prakticky, kam by to vedlo? K úplné anarchii! Není-li pánem světským ten člověk, který jest a pokud jest ve hříchu smrtelném, nenáleží mu právem statky, které má; proto si je může, ano docela má přivlastniti člověk jiný, ctnostný. Přestává býti pak král králem, císař císařem a poddaní mají právo, ba povinnost jej s trůnu svrhnouti. Není prelát praelátem, biskup biskupem, když jsou ve hříchu smrtelném; všecko, co činí, jest neplatné. Nemají také práva na své příjmy, na desátky a pod. Tímto článkem byl by svrácen všecek řád společenský a povstal by boj všech proti všem!

Střetnutí, říše o mních a kněží, nezamítne jejich chyb a pokleskův, ba mnohé trpě slovo řekne o nich; ale jest spravedlivým a umírněným, zvláště mluvě o kněžích světských, Hus jest vášnivým a strannickým odpůrcem zvláště duchovenstva řeholního a papeže. Roku 1408 jménem duchovenstva pražského i duchovenstva celé diecése podána k arcibiskupu stížnost na M. Jana Husa, jejímž účelem bylo domoci se ochrany proti jeho urážkám, jichž se dopouštěl ve svých kázáních a zejména v kapli betlemské. Hus kázal bezohledně proti neřestem kněží, ale bohužel musel se podotknouti, že nečinil tak naproti neřestem těch, o nichž věděl, že jsou jeho přívrženci, třeba byli rouhači, krivopřísežníci, vražedníci, zloději a cizoložníci! (J. Bretšnajdr): M. Jan Hus a jeho doba. Praha 1905.) Vytyká se tu Husovi, že v kázání svém 17. července 1407 vyjádřil se nešetrně o zemřelém knězi Petrovi ze Všerub a naopak dosti zřetelně naproti tomu chválil Wiclifa a že v kázání 16. června 1408 obrátil se nešetrně proti veškerému pražskému kněžstvu. Právě se tam: „Pohoršlivá a nenávidná kázání zbožné myslí rozdirají, lásku vyhlásují a kněžstvo v nenávist lidí uvrhají... s nenávidností a lživě zlomyslností kárano je kněžstvo proti mravu, takže dobří, nevinní pro špatné a vinné jsou tupeni nenávidným kázáním.“

Hus častěji nazval papeže Antikristem; učil na př. ve 20. článku: „Jest-li papež jest zlý a zejména jest-li předzvěděný, jest jako Jidáš, apoštol ďáblův, zloděj, syn zahynutí...“ Čl. 22: „Papež nebo praelát zlý a předzvěděný jest pastýř jen ve smyslu nevlastním, opravdu jest zloděj a lotr.“ Hus kdysi v domě Václava Smolče pohoršlivě se vyslovil, že pro „P. Jana Nepomuckého, zbožné paměti“ neměl býti uvalen interdict na Prahu. A když mu bylo odporováno, že tak stanoví zákony církve římské, odpovídal: „Římská církev? Tam zasadil Antikrist nahu svou, kterýmž jest těžko hnouti.“

M. Jan Hus alynal snadnou učeností, kněžskou horlivostí a mravní bezúhonností, býval proto od arcibiskupa někdy ustanoven synodálním kazatelem, aby v příhodinné řeči kněze na synodě shromážděné k práci nadohnul a jím na srdce vložil povinnost, jež církev kněžím na synodě shromážděným ukládá.

Vedle kazatelské způsobilosti a mravní zachovalosti vynikal Hus také horlivou tonhou po nápravě v církvi a naplněn byl upřímnou snahou o povznesení národa českého nad ostatní národy. Byl v obojím směru mužem své doby; podobné zajištění snahy naplňovaly v oné době srdce každého věrného katolického Čecha; pravověrnost národa českého byla u všech národů křesťanských nade všecko pochybnost povznesena.

Důkaz horlivosti kněžské u Husa spatřujeme i v tom, že byl od arcibiskupa na synodě zvolen mezi „testes synodales“ (sněmovní svědky), kteří se dle statut synodálních Arnošta z Pardubic nazývají „correctores cleri“ (oprávcí kleru), osoby to v důstojnosti postavené, jichž úkolem bývalo upřímně a otevřeně upozorniti arcibiskupa na všechny nešvary, které by na závalu byly v životě církevním a jež by zejména na kněžích zpozorovali. Byla to příslahou přijatá povinnost vše bez obalu říci nebo oznámiti; nebylo to tedy snad známkou opovržlivosti, když Hus píše a připomíná arcibiskupovi, že kněze horlivého a bezúhonného potrestal a jiné, kteří by trestu zaslužili, bez trestu nechává. (Václav Lefler: M. Jan Hus a jeho doba str. 8.)

Tímto ujmáním se nevině odsouzených stává se Hus jakýmsi „procuratorem cleri“ (přítelem a obhájcem kněžstva) u arcibiskupa, svou pak otevřeností k arcipastýři vykonává právě povinnost na synodě úřadem převzatou.

Avšak M. Jan Hus zaujímal nejenom k arcibiskupovi a ke kněžím na synodě shromážděným postavení vykazující, on také u krále Václava IV. počíval důvěry takřka neomezené.

Sluší totiž uvést, že Hus byl jedním z nejpřednějších rádcův a milců, kterými se Václav IV. obklopoval. Nadá se upříti, že král jeho rady jak v záležitostech církevních, v oné době velmi spletitých, tak i v záležitostech university pražské, národnostně napjatých, vyhledával a dle ní se i řídil.

Za spořádaných poměrů ve správě církevní a zemské bylo by Husovi ani na mysl nepřišlo věronouk křesťanskou otřásati; byl by snad jako jeho předchůdci s úspěchem zlořády potíral a nehledal jejich příčinu ve vládních víry, nýbrž v odpadu od víry. Avšak Hus ztratil rozvahu, zlé poměry doby uvedly jej na oeset, že hledal spásy a nápravy v bludném výkladu věroučných článků. I tato slabost v povaze Husově patří k oněm neblahým zjevům, jež pohromu národa přivodily.

Uvážíme-li, že Hus byl temperamentu ohroverického (povahy snadno vznětlivé a v konání rázné) a že také vésti se dával svou prudkostí a popudlivostí, máme před sebou muže kněze, jenž spojoval v sobě živost a prudkost s velikou činností a velikou plí. A to jsou podmínky, aby někdo vynikal nad své současníky. Hus byl, jako theologové oné doby vůbec, theologem scholastickým. Nehledal nových cest na roli bohoslovného učení, nýbrž spokojil se výklady Petra Lombarda, výkladem čtyř knih jeho sentencií, a ačkoli byl přívržencem bludáře Wiclifa, urputného to nepřitele řádu žebrových, přece nakloňoval se Hus ve své theologii spíše k theologii Skotistů, františkánského řádu, následuje jejich v eubitním někdy až do slovních titěrností zabíhající výkladu učení církve, jak patrné bylo z jeho disputací s mistry na koncilu kostnickém.

Vnější stránka církve (to jest viditelné shromáždění pastýřů a věřících) nepoekytovala Husovi ani nejmenší přitažlivostí, aby se jí zabýval. Byloť schizma tří papežů. Proto Hus raději od tohoto kormutlivého zjevu přechází ku vnitřní stránce církve. Zabýval se více neviditelnou Hlavou Církve — Kristem — nežli viditelnou hlavou — papežem. A tak přišel snadno v osudný blud, že úřad církve Kristovy jsou neviditelní a že kdo není ve stavu milosti Boží a předurčen od Boha k spasení, k církvi Kristově nenáleží. O tom Hus mohl dostatečně se dát poučiti, poněvadž Gerson, kancléř university pařížské, o tomto mínění Husově napsal protispis, na který Hus však neodpověděl. To byla nedůslednost v povaze Husově jako učenice, že totiž poučení ochotně nepřijímal. Proto i sami největší valediktéle jeho uznávají, že Hus, ačkoli byl činným jako akademický učitel, jako spisovatel, kněz a kazatel, nad průměr nevynikal. O jeho speciálně univerzální činnosti jest málo známo. Nebyl vynikajícím samostatným myslitelem; ani v bohosloví systematickém, soustavném mnoho nesnamenal. Ze by se byl vysnamenal nějakou nadobytou učeností, nelze tvrditi. Na sněmu kostnickém nejeden z jeho odpůrců v učenosti jistě jej předčil. (tamtéž: s. 16.) (Dokond.)

Věda a umění.

Zbýtky kamenného hradu Beleslava I. důkladným prozkoumáním staroboleslavského terasu objevil konservátor Karel Buchta. Při kopání nalezeny i cenné kusy nádob a jiných předmětů z české dávnověkosti.

Výstava děl slavného malíře Karla Škréty zahájena v pražském „Rudolfinu“ dne 22. t. m. Vystaveno tam přes 50 olejomalb, sbírka kreseb a veliké množství rytin dle obrazů tohoto českého mistra. Karel Škréta Šotnovský ze Zizovic (1610—1674) slákal si sručeným štětcem slávu daleko za hranicemi. V českých chrámech celá řada obrazů jeho posud hlásá slávu jeho umění.

Kurs pro výchovu pomocných sil technických při stavbě podniků dopravních zřízených při státní průmyslové škole v Praze skýtá absolventům vyšších a mistrovských škol průmyslových příležitost, aby rozšířili své odborné vzdělání i v oboru stavebního inženýrství a to jak ve vyměřování půdy a stavbě silničních a železničních, tak i ve stavitelství vodním a mostním. Návštěvou jmenované o kursu nabudou absolventi průmyslových škol širšího rozhledu při stavbě a udržování všech prostředků dopravních. Důležitost kursu uznána byla četnými kancelářemi technickými a úřady samosprávnými, jež při jmenování svých technických úředníků dávají přednost frequentantům zmíněného kursu před absolventy státního školství vyšších a mistrovských škol průmyslových. Program pro tento kurs zdarma zasláá ředitelství státní průmyslové školy v Praze a přihlášky do něho přijímají se do 10. října t. r.

Desáté výročí úmrtí Fibichova kvapem se blíží: dne 15. října bude tomu deset let, co zemřel jeden z největších genů českého národa. Paměť tohoto bolestného jubilea dojde zajiště širokého ohlasu ve všech českých kruzích hudebních. Jako předzvěst ohlašuje se již vynikající publikace památky mistrově věnována: Památník Fibichův, kterou jako loňského roku „Památník Smetanův“ za účasti znamenitých spolupracovníků uspořádal redaktor „Dalibora“ Artuš Rektorys. Závažná a cenná tato publikace, obsahující 21 studií a statí s bohatými notovými ukázkami a 7 vyzobrazeními, již vyšla a lze ji objednat v hudebním závodě Mojžíra Urbánka, v Praze, Hlávkův palác.

Naší umělkyní v cizímě. Koloraturaí pěvkyně Ada Kimlová byla angažována za výhodných podmínek k městskému divadlu v Barmenu. — Impresario Emmy Destinnové oznamuje, že Destinnová bude vystupovati jenom pohostinsky a že sestaví si vlastní ensemble, s kterým bude hráti italské opery v čelnějších městech evropských. Smlouvu s metropolitní operou v Nov. Yorku již neobnoví, poněvadž nebyl jí přiznán stejný honorář 12.000 K za každé vystoupení, jaký má Caruso. — P. Ludikar-Vyskočil, basista německého divadla v Praze, byl angažován k proslulému milánskému divadlu „Scala“ a Schütz-Procházka, dosud člen „Lidové opery“ ve Vídni, ku dvorní opeře v Berlíně za počáteční gázi 30.000 marek ročně. Engagement byl smluven prosazím na pět let, za kteronáto dobu stoupne gáze Procházka na 40.000 M. — Krajanka naše primadonna dvorní opery mlachovské Zdenka Fassbenderová byla bavorským princem-vládařem jmenována královskou komorní pěvkyní za skvělé výkony umělecké, které podala při letošním cyklu slavnostních her Wagnerových.

Kulturní jiskry.

Noví konvertité. Totoho roku stal se též katolíkem ruský kněz v gubernii moskevské Michal Storožev. Jest rodem Fin a působil horlivě v sbírkách gubernií Tobolsku mezi finskými kmeny Vogulů. Toužil však po církvi, jež jest sbavena okovů státních, v níž aerosahodují byrokratičtí diplomati-laikové. Přidal se tudíž k ruským starověrcům a stal se farářem v průmyslovém městě Bogorodsku u Moskvy. Leč zklamal se. Z kněží starověrců někteří ani neuměli čísti; spívali máli z paměti, jiní se těžko dovedli podepsati. Docela starověrečský biskup Jan zakázal jednu knihu jako odpornou Písmu sv., s té příčinou, že v ní psáno o otáčení se země kolem slunce. Proto se přihlásil Storožev k církvi katolické, čímž posbíl všeho platu a upadl v trdnou chudobu. Bydlí nyní v Kushově, jest živ jako žebrák, ale přece říká: „Přese vši chudobu jsem velmi šťasten.“ — Kněžský primas Anglie Edward White Benson, jehož právomoc se vztahuje na 20 biskupství, má syna Roberta Hugha, který přestoupil do církve katolické. Tento konvertita jest slavným spisovatelem; stal se nyní vikaristou katolického chrámu v Cambridge.

Vzdělávací činnost moravského semity. Stále se naskytá otázka, proč skutečná kultura pokračuje tolik zvolna. Jen si však vzpomněte na neurvalé sprostoty, jakými své čtenáře krmlí pokrokový tisk. A surovosti ty se stále množí. List semity dra Stránského, který před desítiletím byl předním vědcem české Moravy,

trpí úbytěmi. Proto ve fanatickém hněvu kope na pravo i na levo. Dr. Stránský se dal pokřtít; ale po křtu choval se ke katolické církvi tak, že mimoděk napadá myšlenka, kdo je vlastně velikým klerikálem. Ten, kdo vidí ve křtu výhradně vstupenku do národní společnosti, ale církev nespravedlivě mrská a katolickému lidu nadává, není klerikálem? Dne 17. t. m. napsaly „Lid. Noviny“ o českých katolících: „Paš krev čechraje v této zemi s lidskými osudy, zkurvená chasa otroků zde ovládá duchy srožené k svobodě, hrbatý Kaliban tu drží v poutech českého Prospera. Prznitelé náboženství, prodejní zrádové národní věci, vrabové školy českých dětí a svobody českých mužů spravují z dopuštění svedeného, tisíckrát olupovaného lidu veřejné záležitosti Moravy a jejich správa není než řada zločinů na národním zdraví a loupeží na národním jmění. — Klerikálové, tyto duše plazící se ve Vídni před každou vládou, povolující každé křivdě a bezpráví a skuhrající po celý rok, své husarské theorie o Čechách, kteří nesmějí zapomínat, že nežijí v Rakousku sami, klerikálové, římští lidé Šrámkovi a Hrubanovi, ochotní zradit českou věc v každé chvíli a spojit se třeba s ďáblem za cenu ministerského fraku pro Dra Hrubana, klerikálové, jichž vůdcové se ve Vídni nejen politicky, ale i soukromě stýkají s vraby Vídeňských Čechů, klerikálové, kteří nejsou než českou odnoží německé křesťansko-socialistické strany. Kdo zná Šrámka a Hrubana, se smál. Jak že? Tento brněnský jezuita a docent veškeré podlosti s tím paňácou olomouckých kačáren a libalou arcibiskupských rukou, a ti dva žv. chtějí svéstí vášný zápas s Němci? Šilinger, jehož kapouovitá politika a kaplaneský diskant nabubřelých frází, jimiž zaplavuje kde kterou slavnost, aby zakryl svou augustinskou duševní chudobu. — Takové a podobné výtlasky, jichž prolhanost na sto bonů křičí, mají být odměnou českým katolickým voličům, kteří sami při volbě odevzdávali pro dra Stránského hlasy, když se stavěl semita ten ve svém strachu o mandát beránkem. Takové pusté nadávky „lidově-po-rovokového“ žurnálu pak mají prováděti očistu a pokrok kulturního života! Dr. Stránský jest chráněncem „Času“. Semitě se neopouštějí.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ÚBOKUJE VKLADY DLE VÝPOVĚDI

4%, 4 1/2% a 4 1/2%.

Hospodářská hlídka.

Smutná statistika v Rakousku. Statistický jest zjištěno, že ročně přijde v Rakousku 10.000 selských statků na huben. Střední stav zemědělské příchází tím ročně o 10.000 samostatných hospodářů, kteří pak se svými rodinami rozmnožují řady bezzemků-proletářů, nebo stěhují se za moře, aby se tam honili za vidinou štěstí, jež jim doma neptálo. Že tím také nastává úbytek sil pracovních v městech, netřeba dokazovati. Mezi konduktory, kočmí, nádražními zřísenoi a dělníky, úředními sluby ve městech je 50—70%, původu rolnického. A příčina těchto sociálně neblahých zjevů leží v zadlužování selských statků. Volná selskost a zadluženost selské půdy je dílem liberálů, následkem a účinkem liberalistických zákonů. Za 68 milionů korun prodává se ročně v Rakousku selských statků v nucené dražbě. Dluhů na selské půdě knihovně zajištěných jest v Rakousku jen 7 tisíc milionů! Z této sumy platí se asi 400 mil. korun úroků. Nemá-li dojiti ke změně stavu selského, musí novými zákony o vyvážení selské půdy s dluhů a omezením volné selskosti a zadluženosti selské půdy býti sjednána náprava toho, co liberalismus pokazil a zavinil. A proto se můžeme jenom diviti, že rolníci ještě dnes mohou býti stoupenci liberalistických stran, k nimž patří i dnešní strana agrární.

Kde sraňuje masa? V Praze smíseny jakožt a tržní poplatky o 50%. Snížení povoleno v sobotu. Hned v pondělí stoupla cena masa o 5—15%. Podle socialistů jsou tím vinni — rolníci!

Umělé tvary stromů jako kordony, palmy a j. bývají nesprávně silně řezány. Když má strom výživnou půdu, pak nepomůže stálý řez. Selská ve vzrůstu se může odejmout částí kořeny anebo dobré semě. Chceme-li si však zachováti strom sdravý, pak dopřejme mu trochu volného vzrůstu. Hlavní výhony vedoucí se uzavírají při tom nahoru, čímž plodonosné ovětvění se silně a pomalu nasadí. Na podzim, ku konci srpna, se opět sehnou do patřičné polohy, aby očka po celé délce se vyvinula a vyvrála. Vedoucí výhon se na jaře pak seřízne přiměřeně k vše ostatním.

Zlúžení zimního sídla včelám velice prospívá. Sedí tepleji, méně spotřebují medu, zachovávají déle klid, lépe přezimují nežli v úlu nezřetelném. V úle na zimě nezřetelném spravidla část úlu je neobasena, vlně, plešnivá, kací se a včelám škodí tím, že jest příčinou skateného vzduchu plešnivou smetličinou.

Vysazování stromů ovocných zdatí se všude, když v podletí nebo na počátku jesenně vyhodíme jámy 70—80 cm hluboké, v průměru 150—2 metry. Vše se nechá přes zimu v klidu, aby vlhko, slunce, mrazy a vzduch půdu náležitě zadržely. Časné z jara jámy se zaběží dobrou hlinou úrodnou, a když se půda patřičně slehla, takměť na povrchu postaví se štěp k silnému kolu, který byl zaražen před zasypáním do středu jámy a kofínky se pravidelně rozloží. Na to se nakupí na ně kypré hlíny tak, aby povstal dosti veliký kopanec, který důkladně se skropí. Za suché pohody zaléváme stromky čerstvě vysazené. V mírnějších polohách stromky vysadíme v jeseni, jakmile opadne lupení. Vysazování štěpů na povrchu jámy za následek má, že kořeny neproniká do neúrodné spodiny, nýbrž rozrůstá se v úrodné a kypré rolnici. Proto stromek bujně roste, rychle zmohutní a záhy rodí, zvláště když občas půdu kypíme okopáváním a hnojíme struskou s káinítem, jakož i vápníkem. Zalévání štěpů rozředěnou hnojávkou za vlhkého počasí se také doporučuje, ale jenom k jádrovému ovoci, když stromy nejvíce vzrůstá patřičně.

Hospodářské sdružení českých křesť. soc. zemědělců v král. Českém v Praze II., Spál. ul. 9. podává tuto zprávu: 1. Odboček je 856, členů 10 675. 2. Min. týden rozeslali jsme na odbčky nové ceníky uhlí. Zároveň rozesíláme dotazy ohledně prodeje hospodářských plodin. Jednatelé nechtě je co nejdříve vyplnit a do 14 dnů zašlou Sekretariátu zpět. 3. Poněvadž ku zdražení petroleje co nejdříve dojde, vybízíme odbčky, aby v čas se zásobily. Účtujeme 100 kg 1a. vo-dojasného petroleje K 27.50 nefranko, sud zůstane objednateli. Kdo by snad sud chtěl vrátit, nechtě tak učini a sice na adresu dodávající firmy nefranko a bude mu nabráženo 5 K za sud. 4. Jelikož dochází mnoho objednávek za nář. v menším množství, čímž dovozně je značně velké, vybízíme jednatele odbček, aby navázali styky s jednatelem okolních odbček, jichž jména ve výroční zprávě uvedena jsou a objednávali společně celý vagon. Čímž cena je nižší a dovozně o polovici menší. Totéž platí o objednávkách kukutice a j. 5. Čas splatnosti některých účtů, zejména za jarní strusku, dochází, a žádáme tudíž, abyste v čas účty vyrovnali! Rovněž účty za uhlí a petrolej v čas vyrovnávejte.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

zve pány akcionáře

— ku —

„ MIMOŘÁDNÉ „ VALNÉ HROMADĚ,

která konati se bude

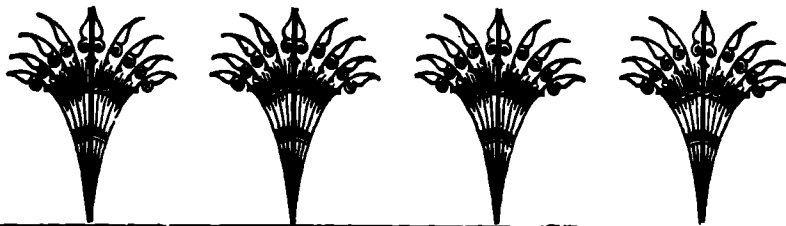
v úterý, dne 11. října t. r. o půl 11. hod. dopolední
v sále Besedy.

Pořad jednání:

1. Návrh na změnu stanov.
2. Návrh na zvýšení akciového kapitálu a na zmocnění správní rady, aby potřebnou změnu stanov obstarala a dle svého uznání emisi provedla.

Platně hlasování ve valné hromadě může se účastniti dle § 13. (nové znění § 23.) stanov každý akcionář, který své akcie nejdéle do 3. října inclusive u pokladce ústavu v Hradci Králové aneb filiálky v Praze, Josefské náměstí, filiálky v Semilech, expositury v Turnově složil.

Správní rada.

Zemský Svaz česk. hosp. družstev a spo-
lečenství v Praze II., Spálená ul. 9. měl v srpnu
peněžní obrát 566.019 K 10 h. Přibyly mu nové
raiffeisenky a družstva ve Lhoticích, Osašově, Zvě-
stoníně a stroj. družstvo v Nebušelích.

Plesmivé sklepy nehodí se za sobránu
pro zeleninu, ovoce, ani pro víno anebo savafe-
niny, ovoce a zeleninu nakládanou. Všechno se
rychle kazí. Abychom takový sklep vyčistili, roz-
hodme po stěnách i po stropě prach z nehaše-
ného vápna čerstvého tak, aby místo vedle míste-
čka bylo prachem pokryto. Nejsou-li stěny dosti
vlhké, před tím se poněkud navlhčí, aby vápno
řádně všude přilnulo. Vápno na zdech zhasí a
zničí zárodky plísní. Na drabý den se stěny ome-
tou, sklep se důkladně provětrá a co nejlépe
vysuší.

Školský obzor.

Při miliónu na katolický ústav
ku vzdělání učitelů, Bubenec—Praha.
Na sběrací listy farností: Beroun: sbíral Frant.
Hocký 26 K. Nedakonice na Moravě: sbíral Fr.
Ilguer 20 K. Batelov na Moravě: sbírala pl. Tá-
mová, choť lesního 22 K. Nýřany: sbírala pl. Anna
Mužíková, choť říd. učitele 55 K. Hrádek-Ctibor:
sbíral K. Babka 13 50 K. Konojedy: sbíral K.
Pivoňka 12 70 K. Vysoké: sbíral Václav Nosek
13 70 K. Kouřim: sbíral Jaroslav Slanař 5 60 K.
Loučeh: sbíral Ladislav Maršálek 31 K. — Vy-
těšek zábavy, výhra, sbírka příležitostná: Kostelní
sbírka u P. Marie Vítězná v Praze 6 79 K. O pouti
ve Vysokém vybráno na faře 9 K. Vítěšek vý-
letu organizace křesť.-sociální v Kyšperku (Ad.
Hubálek) 14 K. Sbirka v průvodu na Staroměst-
ském náměstí v Praze 56 K. Sbirka u „Labutě“
na Poříčí v Praze při táboře křesť. sociálů 16 20 K.
Sbirka v Staré Boleslavi před kostelem poutním
(III) 12 K. Letos počato již s druhým ročníkem.
Celkem je v obou ročnících 80 kandidátů inter-
nistrů z dobrých katolických rodin. První čtvrtina
právě dostavěna. Bohužel, že jsou v ní jen ty
nejdůležitější místnosti. A jak dále? Odpověď na
to může dáti jen nadšená obětavost pro záchranné
dílo nábožensko-národní. O tu snažně prosíme.
Všem dárcům a nadšeným pracovníkům ve sbírce
a agitaci Bůh zaplať! Adresa: První katol. ústav
ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha—
Bubenec.

Pokrokatřské obsazování důležitých
míst. Velice často čteme důrazné rozkazy po-
krokatřů, aby se obsazovaly školy co nejpřesněji
dle zákonného řádu. Běda by bylo tomu konser-
vativci, který by obdržel místo bez konkursu a
pod! Ale jak se nyní obsadilo pěkné místo v Be-
rouně? Pokrokatřský tisk byl velice nadšen p.
ředitelem Wagnerem. Ale nad způsobem obsazení
Berouna nápadně mlčí. Zato však „Věstník čes-
kých profesorů“ (v roč. XVIII., č. 1. na str. 39.)
píše: „Tím více zaráží, že naše města, Mělník a
Beroun, zřizující střední školy, obsadila místa řed-
telská pokrokatřským způsobem, pominuvše veřejný
konkurs.“ Patrně tudíž, že ve „zklířkalizovaných“
Čechách pokrokatři trpí příliš malým útlakem.
Přirovnáme toto hladké obsazení k rámsu, který
tropí na Moravě celé tisíce soc. demokratů a po-
krokatři proti učitelce Hofmanové, která řádným
způsobem byla jmenována ředitelkou školy! Uči-
telka ta jest smýšlení katolického a proto ten
dvojí loket.

Sociální besídka.

A zase jeden. V rudém švýcarském listě
„Helvetische Typografia“ v č. 37. ze dne 16.
t. m. v insertní části stkví se oznámení: „Po
spáchání četných podvodů a po finančním po-
škození kolegů i osob privátních sazeč Heinz
Weigand z Forbachu (Lotrinsko), posledně
v Stuttgartu a Mörsu (Porýní), prohl. do Švýcar
(do Curychu). Privátní výzvy na něho adres-
ované byly ignorovány. Varuji kolegy před
Weigandem a žádám, abych byl o případném
jeho odcestování ihned spraven, abych jej mohl
vydati státnímu návladnictví. Diskrétnost a 5
franků odměny zabezpečují čestným slovem.
Emil Güssler, sazeč. Stálá adresa: Mnichov,
Massmannstrasse 1.“ Takovým tedy způsobem
musí honiti rudí vlastního soudruha.

Obětaví rudí zaměstnavatelé. Soc. dem.
svaz obchodních a dopravních zřízenců uzavřel
s rudým centrálním svazem konsumních spolků
rakouských normální mezdní smlouvu, proti
které řada soc. dem. konsumních spolků pro-

testuje. Zvláště sondruzi Hachel z České Ka-
menice a Pohl ze Styr. Hradce zaujali proti
smlouvě velice nepřátelské stanovisko. A tak
rudý „Zeitrad“ poplašeně varuje nespokojence
před unáhlením. — Ve Vídeňském Novém
Městě dne 21. srpna konala se schůze zřízenců
konsumních spolků, na níž (dle 17. čísla „Zei-
tradu“) byly vedeny trpké žaloby proti bídnému
postavení v rudých konsumních spolcích. V ně-
kterých panují zcela špatné poměry v příčině
pracovního času, mzdy atd. Ba docela rudý
dávěrník Ungerböck sdělil, že dosud existují
konsumní spolky, v nichž skladařík pro sobotní
odpoledne a nedělní dopoledne jest nucen při-
váděti na výpomoc manželku, začez nedostane
ani balíče odškodného. Takový útisk dělnictva
nepáší tudíž rudí jednotlivci, ale celé sociál.
dem. organizace. Divná vyhlídka pro rudý ráj
budoucnosti!

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává

čís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

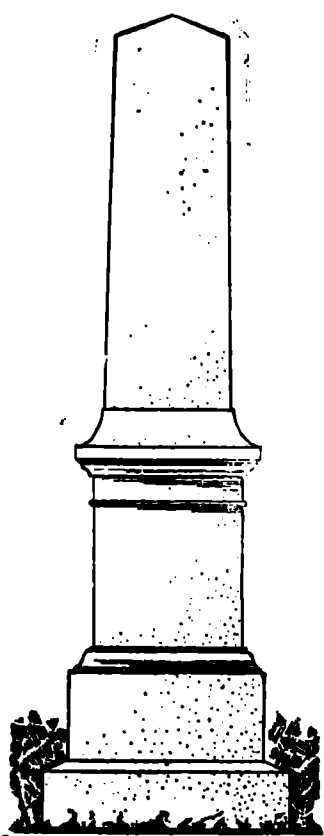
Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská kni-
hárna v Hradci Králové.

Založeno r. 1860.

Stálá cena na výstavě v Haizích.

K dušičkám

doporučují svůj hojně zásobený sklad

hotových náhrobků

s různých druhů mramorů, žul, sienytů, ve vkusném
provedení za ceny mírné; **ohuděmu farnímu**
kostelu nabízím stojací mramorovou kropenku
v gotickém stylu (osmihranou, 104 cm vysokou,
průměr mísy 34 cm, hloubka mísy 12 cm) za polo-
vičku výrobní ceny, pouze za

korun 80.—.

Nejlepší nákupní pramen pro pány truhláře, řez-
níky, kamenáře, cukráře atd.
Dovoz mramorů z Belgie, Dánska, Francie, Itálie,
Řecka, švédské žuly a labradoru.
Vývoz po Čechách, Moravě, Slezsku, Rakousích
a do Krakova.

Raďte dáti při nákupu přednost domácímu závodu!
Pány interesenty zve k návštěvě závodu

Zdenko Ježek,

nejstarší a největší závod sochařsko kamenický
na českém severovýchodě v Hradci Králové

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 7. října 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILÁLKY:
V PRAZE — Jednotné národní palác Co-
chodů a Svatoš. Komory.
V TURNOVĚ — národní vily 4 a 4 1/2 %
Až do 1. 1. 1911. Vklady K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 10.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnové a bursové.
Kauze směnky a faktury (bez úroku). Obchod
úhlím, dřevem, železnými, vlnou a klenem.

Poplach v soc. demokrat. táboře.

Programy a hesla přestávají mít samy o sobě přitažlivou moc. Lid seznává, jak často byl zklamán nejlesklejšími frázemi a tak chladně rozum nastupuje svou vládu tam, kde dříve celé davy se daly strhnouti plamennými řečmi demagogů. Co vykonáno pro dobro naše v praxi? Tak se táže lid se stupňovaným důrazem svých vůdců. Trpělivost přechází, zájem o stranu ochabuje, jestliže slova neodpovídají skutkům, jestliže praktická akce pohlavárů jest ve vážném rozporu s programem, který byl vysloven a do únavy opakován hlavně pro chytání nových a nových stoupenců. A čím strana více roste do šíře, tím se dá obtížněji ovládat; a tím také i při největší srácnosti pohlavárů jest těžším úkolem většinu stoupenců uspokojiti. Stále znatelněji hlásí se ke slovu žádost směřu nejružnějších. Obrovská masa neznamená ještě nejpevnější kádr.

Májovou idylku dělnictva soc. demokratické přešlo již dávno. Rudý tábor není hrdkou zbědačelých proletářů, ale znamená obrovitou moc, před níž se třesou jak kapitalisté tak jiné strany a nejvíce sami ministři. Jestliže se někde nazývají soc. demokraté táborem vydědenců, jest to velká nepřímá, kterou usvědčují nejvýrazněji pánovitě a často docela chvastavě řeči pohlavárů.

Jako se dříve daly úklony a pokleky před mocnými absolutisty a jejich dvorními úředníky, tak se nyní velcí pánové až k zemi sklánějí před pásem davovým, před silnou organizací té neb oné společenské třídy. A jest velice vážná otázka, kdy bujelo byzantské patolizství více: zda v době feudální před mocnými šlechtici či nyní před representanty různých pevně organizovaných stran. Moderní skřivená šij se omlouvá, že poklonkuje před lidem, ale zatím padá na kolena z otrokové bázně před hněvem některého politického pohlavára. Forma se mění, ale byzantské přisluhování a klanění trvá dále měrou nestěnnou.

Rudá vlna vzdula se do největší výše v Čechách r. 1906 a 1907. Všecko se třáso v Čechách před mocným přílivem. „Národ — to jsme my!“ chlubil se soc. demokraté hrdě, když uchvátili velký počet říšských mandátů. A nové třesení šlo u příslušníků stran jiných. Soc. demokraté doufali, že od té vítězné chvíle v několika letech zaplaví všecko. A jak jim také bylo báznivé, s byzantskou skroučeností odpovídáno i na tvrzení demagogická, zcela nespravedlivá!

Leč právě v sevním triumfu již byl zárodek vážné vnitřní choroby. Spousta hlasů při volbách vymámena nebo docela vynucena na lidech, kteří soc. demokraty vlastně nebyli. A tak vůdcové trnili na křečích, k nimž si noby vypáčili z cizích magaciů. A ty fantastické volební sliby, jež vyplniti nebylo možno! Při volbách demagogické slibování na chvíli bylo velikou atrakcí. Tím horší však bylo pro soc. demokraty probuzení těch, kteří pevně důvěřovali! Proti lidě seznávali, jakého humbaku byli obětí; na přezněku sami radí domkáři a baráčníci vypověděli poslušnost a ohlíželi ostré výtky proti pražskému vedení. V rudém Kladně nastala velká domácí válka mezi soudruhy vyspělejšími a těmi, kteří ve své prostomysli

nosti kývají ke všemu, co jim poradí ústředí.

Lid uvědomoval si stále více veliký rozdíl mezi programními hesly a skutečným jednáním vůdců. Nyní již se nespokojil s neustálými útoky proti „buržoim“, snálky na „nepřátele proletariátu.“ Lid poznával, že takové osvědčování lásky jest velice laciné a pohodlné a že v době, kdy soc. demokracie na říšské radě sama jest velice mocná, má povinnost dokázat, jak dovede mimo hubování také prakticky pracovat. „Vydědenci“ stali se spoluvedci. A také se zařizovali s celým komfortem dle vzoru měšťáků. Do paláce, jež dříve obýval bohatý šlechtic, nastěhovali se vůdcové proletářů, kteří dříve proti palácům tolik hřímali! Soc. demokraté i jině zakoupili pěkné domy, kam usadili své nejchytřejší agenty. Ti scudruzi, kteří jsou v domech spolkových pánů, nežijí ani nevystupují proletářsky; a nižší soudruzi, kteří jim posluhují, jsou odměňováni za ruční práci často hůře než v domech měšťáckých. A tak rudí poplatníci nyní srovnávají a poznávají, že mezi společností měšťáckou a soudružskou vlastně nejsou tak veliké rozdíly, jaké byli oznamováni na všech místech od rudých řečníků. Próza života zavládá jak v domech měšťáckých tak soc. demokratických. Honba po lépe placeném místě ve straně a závist patrna netoliko ve stranách měšťáckých, ale i v táboře rudém. Svobodu nezískávají jenom byrokrati; soc. demokraté dvedou spoutati osobní svobodu dělníkův daleko tužšími okovy. Nevysávají pouze měšťáci; vždyť sami scudruzi musí platiti straně daň tak obrovskou, jakou by nevypsal pro ubohé dělnictvo žádný byrokratický ministr. A nadto četné zprávy rok od roku potvrzují, že ti soudruzi, kteří na venek ronili nejvřelejší slzy nad útrapami dělnictva, prohají rychle z velké části za hranice s ukradenými dělníckými penězi, jakmile jim jest správa většího obnosu svěřena.

I soc. demokraté nyní samostatně přemýšlejí a vážně kritizují. Zakřikli tolik byrokratického ve vlastním táboře! Takové přemýšlení jest pro ústřední vedení velice nebezpečné — a to zvláště ve chvíli, která jest pro soudruhy po finanční stránce nyní velice kritická. Po svém volebním vítězství pustilo se pražské vedení do nákladných podniků, doufajíc, že rozmnožené řady soc. demokratů hodné brzy zaplatí to, co budovano zatím na dluh!

A pojednou veliké svízele, které poškodily tolik vydatnější placení! Pak rozbroj ve Vídni, rozdrvojení samých českých soudruhů a konečně nešťastná Kodaň! Poslední událostí znamenají osudné škrtý na rozpočtu české soc. demokracie.

V Kodani rozhodli soc. dem. soudcové spor českých autonomistů způsobem zcela byrokratickým. Užito při tom i předtím zbrani nepěkných, úskočných jako v jiné tučové společnosti. Německí vůdcové rakouské internacionály v příhodném okamžiku odhalili své šovinistické srdce i ledví, dokumentujíce tak, že internacionála naprosto nevychovává lidi národnostně spravedlivých, nepředpojatých. A čeští soudruzi musili protestovati proti šovinistické osobní gardě Adlerové, chtěli-li si aspoň trochu důvěry a vážnosti zachovati v Čechách. To mohl uznati dr. Adler sám. Leč tento německý semita šlape českým autonomistům na hrdlo.

Dne 1. října uveřejnilo „Právo lidu“ poplašnou zvěst, že centralistický „Proletář“, udržovaný penězi vídeňských, vydal výzvu k rozpoltění strany. „Čeští dělníci, kteří jsou členy Vídně podléhajícího *centralistického odborevých* organizací, jsou vyzýváni, aby ustavili se v samostatné organizace *politické*, které mají provésti revoluci proti zastupitelstvu naší strany a proti české sociálně demokratické straně samé. V Brně tato nová politická strana, která má být úplně povoleným nástrojem politiky vídeňského vedení německé sociální demokracie v českém národě a sbrání proti samostatnosti československé sociální demokracie, již se ustavila. Zvolila si samostatný výkonný výbor,

ohlásila vydání samostatných známek a legitimací.“ Mimo to vídeňské vedení svolalo konference českých soc. dem. centralistů, jež „mají se usnést na založení listů politických, dále mají odhlasovat resoluci, kterou by bylo proklamováno založení nové sociálně demokratické strany české, která by podporovala v celém rozsahu snahu vídeňské odborové komise. Celý tento projekt byl usnesen ve Vídni a plán postupu byl sjednán za přítomnosti a souhlasu českých centralistů z Moravy a z Čech, jímž byly z Vídně zaručeny k podpoře finanční prostředky do neobmezené výše!“

Do Vídně svolána schůze všech soc. demokratů rakouských na podnět vídeňského vedení. „Výkonný výbor přes toliké zkušenosti s vídeňským vedením německé strany měl pořád ještě tolik dobré vůle, že schůzi tuto obeslal. Zatím v této chvíli, když jsme byli s Vídní svázáni k jednání o dohodu, bylo již ve Vídni rozhodnuto pracovat k rozbití naší strany! . . . Taková jest nedůtkavost srdce po sločinech, že se zapomněli a vydali výzvu k boření naší strany ve chvíli, když naši zastupci teprve do společného zastupitelstva se ubírali. Usnesení, že má býti pracováno k rozbití české strany, bylo tedy učiněno předem a mělo být provedeno za každou cenu.“

A druhý den alarmovalo „Právo lidu“ své věrné úvodníkem nadepsaným: „Odpovězte horečnou prací pro „Právo lidu“ a pro všechny tisk strany!“ Prý cílem centralistů vídeňských jest, „aby pod záminkou zakládání nové politické organizace vnesli zmatek, roztáranost do našich řad a zejména aby tiskové naše podniky co nejvíce poškodili . . .“

A jestli páni, od Vídně odvěšlí, s Vídní placení, ve chvíli svých varušených vášní, smad také se strachu před strátou lepší existence, pojali myšlenku — přímo šílenou poškozovat a rozvracet naše hnutí — myšlenku, již sám dr. Adler byl nucen veřejně prohlásit za šílenství! — pak jsme přesvědčeni, že všichni čeští dělníci, centralisté jako autonomisté, jako jeden muž postaví se na obranu toho, co tvrdou prací celých desetiletí, nejstrastnějšími obětmi k ochraně a naději českého dělnictva, ku cti a posile mezinárodního socialismu bylo vytvořeno.“

Tu to máme! Netoliko dělníci ale i měšťáci byli bezohledně židmáni vtíravým tiskem rudým. Teď se má platiti dvojnásobně, aby byla zjednána finanční rovnováha. „Právo lidu“ vymáhá v těchto týdnech hromadné přiblížky nových odběratelů.“

Trápne chvíle! Rudá demokracie jest nyní v tuhé závislosti na měšcích velkokapitalistů a to z velké části německých. Většinu kupní ceny paláce a jiných spolkových domů dluhuje zazobaným peněžníkům, rudý tisk se udržuje tučně placenými inserty továrníků a jiných kapitalistů, velká část abonentů rudého tisku skládá se z postrašených měšťáků atd. A to všecko nyní nestačí; buď měšťáci za jisté vzájemné nedemokratické úsluhy vy-pomohou zase anebo . . . A soudruzi mají již nových daní strany po krk. Moravská „Rovnost“ těžce se udržovala jako denník již dříve. Jak bude teprve nyní, když spupný německý nacional, přebarvený na rudo, tak hřmotně si dupl? Strana, která žije na dluh, z milosti mocných finančníků, počítaje nyní trapné důsledky toho, že dostoupila vysokých vřeholů jen tím, že si vypáčila berly z cizích arsenálů. Proto poplašné výkřiky v době, kdy sami soudruzi, zklamaní hesly a sliby, povážlivě sami ve svém nadšení ochabují! Nastala zatěžkácí zkouška rudého vlastenečství. A již nyní jest patrna, že národnostní cit v celé řadě českých soudruhů klesl na stapeň mrazu; dr. Adler i nyní shromáždí za poskytnuté tučnější sousto kolem sebe mnoho Čechů, kteří budou bojovati proti rudé autonomii Praze i Brně s plnou kuráží.

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Volné listy.

Filosofové rostou. Snad nikdy o náboženských otázkách v nové době u nás tak hojně se nemluvalo a nepsalo, jako dnes, kdy na podnět některých univerzitních profesorů a na podnět pokrokové tisku kde kdo o závažných věcech těch opovažuje se mluvit. Dokladem toho, jak se o věcech náboženských filosofuje, jest na příklad „Beseda“ v „Času“ dne 20. září. Píše ji univerzitní posluchač, jenž domnívá se, že by svět mnoho stratil, kdyby myšlenky jeho neuzřely světlo světa. Doklad ten dosvědčuje také, jak hluboce filosoficky myslí i slavná redakce, která takovým výlevům dopřává místa.

Účelem pisatele „Besedy“ prý bylo, „aby si objasnil a zodpovídal jistě a pro život důležité otázky, aby si o nich ustálil pevné přesvědčení, jehož by mohl hájiti za všech okolností.“ Chce prý míti jasno a nemůže prý tvrdit, že jest Bůh. Jest prý tu věčnost prostorová a časová.

Univerzitní posluchač by měl věděti, že o věčnosti prostoru nelze ničeho určitěho tvrditi, že mnoho filosofů mluví o prostoru různě, někteří ho prostě popírají vůbec — zkrátka kolik hlav, tolik smyslů. Než toho pomíjíme. Důležitější jest, co mladý filosof uvádí proti jsočnosti Boha. „Sociální nespravedlnost. Celé to rozvrstvení společenského života, kde jedni oplývají blahobytem a šlapou po masách zbavených podmínek lidské existence, žijící životem, který bičuje a blátem špiní všechny představy o vznešeném, spravedlivém. Hledím-li na lidskou masu a její život, strácím smysl lidského života. Co je život, jaký má význam v tom hromadném vtrávení v celé přírodě?“

Ano, to jsou ty staré otázky, které pisatel tak naivně ohlívá. Jinými slovy chtěl se pisatel asi tázati, proč jsou vůbec takové záhady. Nebylo by lépe, kdyby člověk byl tak zařízen, aby měl názor a vědomosti, vystihující a ohraňující veškeru přírodu? Žádáme tedy mladého filosofa, aby si promyslel slova Lessingova: „Kdyby mi Bůh nabízel jednou rukou veškeru pravdu a druhou rukou hledání pravdy, padl bych na kolena a prosil bych Ho, aby mi ponechal hledání pravdy, protože veškerá pravda jest jen pro Boha.“

Žádati, aby vše na světě co nejpohodlněji zařízeno bylo, aby člověk vše věděl, čeho sobě věděti přeje, znamenalo by největší nuda a prázdnota. Člověk potřebuje mocných podnětů, aby hledal a badal. Záhady hvězdnatého nebe, záhady rostlinné a živočišné, záhady velikých problémů myšlenkových, vše to člověka přímo žene ku práci. Čím by byl život bez duševního snažení? Pohodlnou vycpanou poduškou, která by konečně člověka utrápila.

Kdybychom mohli atomy viděti a omakávat, přestala by být chemie vědou a byla by vyměněna hračkářstvím a kuchařským uměním. Kdybychom mohli příčiny duševních bnutí svých pozorovati drobnohlédem, na příklad na barevných duševních preparátech, nastala by mezi lidmi taková dlouhá chvíle, že by si přáli se světa zmizeti.“ (Grenzen der Religion und Naturwissenschaft, Hansen.)

Skutečně, mnozí lidé usuzují, že by měl svět být tišším, idylickým a všeho poskytlým místem, kde by nebylo zápasů a přírodních, kde by člověk nemusil bojem mravním vytvářeti svoji povahu, ducha namáhati a řešiti různé otázky. *A není-li tomu tak, pak není Boha!* Jiní však lidé soudí opačně. Právě proto, že Bůh takto světa nezařídil, podal důkaz své dobroty. V onom pohodlném světě, po kterém nemoudří vždychají, záhy by počali lidé stěžovati si, že Bůh člověku veškeru práci odňal a tak bytost, která cítí v sobě touhu po poznávání a má svou vůli, odsoudil tak k tupému živoření.

Pisatel „Besedy“ vyčítá Bohu, že jest na světě mnoho nespravedlností a útlačů; to vše dle jeho mínění jest proti vůli v Bohu. Bůh tedy měl by lidem řešiti otázky sociální nebo měl by člověka umlčet v takový svět, kde takových otázek vůbec není. Ale my jsme přesvědčeni, že Bůh dal lidem rozum a mravní své zákony. Rozum dostali lidé, aby poznali a chopili se prostředků na odstranění bídy, a mravní zákony dostali lidé, protože Bůh nechce míti svět nespravedlností a útlačů, nýbrž svět lásky a milosrdenství. Právě pokrokaři a volní myšlenkáři svým rozumováním a protináboženským štváním mravní zákony podrývají. Nebo co znamená výklad, že člověk vyvinul se ze zvířete? Nic jiného, nežli neúprosný boj, právo a vítězství silnějšího, šlapání veškeré spravedlnosti. Právě tento darvinický protináboženský směr jest nejživnější půdou sobectví a vitanou příležitostí, aby se mohl omluviti každý kdo táhne a tyje z práce svého bližního. Když sami socialisté všechno křesťanství odmítají a povolávají hesla o darvinismu a třídním boji, socialisté opravdám škodí a vyděděnským kapitalistům přímo do rukou zbraň vtiskují, kdo

pak jest tím více? A to vše že svědčí proti jsočnosti Boha?

Rozum postavíme na hlavu. Jaké nejasné myšlenky umí slavná redakce „Času“ otiskovat, svědčí jiné říkání téhož p. pisatele „Besedy“: „Rozum ukazuje, že by měla být nějaká prapříčina života, začátek věcí; rozum však vede k poznání, že srovná ten požadavek začátku jest protimyslný s pojmem časové věčnosti, nedá se to srovnat. Potom pojem věčnosti prostorové, pojem života a smrti a j., to jsou věci, které musím uznati jako poznatky a požadavky rozumu, které však jsou nevyvážitelné, neznámé, nepochopitelné a které brání, aby člověk tak jistě si zodpověděl otázku prapříčiny a řekl se při urditosti: Není boha.“ Tak tedy rozum ukazuje, že by měla být nějaká prapříčina života a tentýž rozum ukazuje, že jest požadavek ten protimyslný s pojmem časové věčnosti. Jaká to slla myšlenkové důslednosti! Pisatel „Besedy“ hájí pojmem časové věčnosti, aby ukázal, že neví, jak právě pojem času vznikl teprve stvořením, totiž počátkem věcí, proti kterémuž počátku protestuje. Pojem věčnosti prostorové, pojem smrti a života jsou dle pisatele věci, jsou mu pojmy, jsou mu požadavky a zároveň také poznatky rozumu. Ale zpropadená věc! Jsou mu nepochopitelné, *neznámé a nevyvážitelné i pro to, že mu jsou poznatky rozumu.* Víme dobře, že vše to jsou věci malicherné a naivní, ale uvádíme tento myšlenkový dětský zmatek proto, aby bylo jasno, jak možno snadné a rychle státi se filosofem u slavné redakce „Času“, která píše svůj časopis pro českou inteligenci, která nejdůležitější myslí a která pro všechny časy filosofii má v pravém malíku.

Pisatel se táže: „Co jsem já?“ a odpovídá si: „Vlastně nevím.“ Trochu více upřímnosti a byl by se přiznal: „A nevím také, co píši.“ Ale slyšte jeho řeč dále: „A přírodní pořádek? K jeho vysvětlení Boha nepotřebuji. (Jako ku psaní nepotřebuje rozumu. Pozn. saxe.) Máme přírodní zákony, ty srovná vylučují působnost osobního volného Boha, který by mohl libovolně měniti pořádek věcí — základy. Teprve uvědomění si pohybu v přírodě, síla, prapříčina — vyvolávají anthropomorfský představu Boha.“ — Filosof v kalhotkách uvádí zákony přírodní a pohybu, tedy skutečnosti, které prvou příčinou pozitivně tvrdí, ale p. pisatel vzal si do hlavy mluvití proti zdravému rozumu a přírodním vědám. Jestliže k vysvětlení přírodních zákonů nepotřebuje Boha, tož asi nepotřebuje k vysvětlení hodin hodináře. Všude tam, kde lidé myslili a myslí, vždy byli přesvědčeni, že původcem zákonů jest zákonodárce a původcem pořádku jest pořadatel, ale p. pisatel oznamuje světu novou svou filosofii, že zákony přírodní udělaly se samy a pořádek povstal slepou náhodou. Fysika učí, že základní vlastnost hmoty jest nehybnost, ale p. pisatel jest fysika předkem a pouhým zdáním, neboť dle něho k pohybu hmoty není potřebí bytelske, pohyb se udělal sám. Pisatel pověsil tedy fysiku na hřebík a basta! Končíme několik těchto poznámek a shrnujeme vše v jednu větu: Tomu se říká filosofie, neboli jinými slovy, stavění rozumu na hlavu.

Svojným postupem. Prvá schůze poslanců českých a německých ovšem vyzněla smířlivě, a vládní osoby i listy daly plný průchod radosti nad tím, že rozvádní dva národové svými zástupci dohodli se aspoň o drobtu, nebo lépe řečeno, aspoň o formalitě. Kde by ta byla aspoň naděje, že ve smírné dohodě bude pokračováno. Můhou se rozhodující a vládní činitelé jakkoli nadějí roznečovati, mohou noviny obou stran jakkoli psáti o škodách, které z vlekloného se zápasu národního povstávají, vše to nesmění ani dust málo úpornou snahu německou, nesoucí se k tomu cíli, aby uzavřené území uzavřelo se úplně, a to znamená rozdělení Českého království a to znamená, že čeští poslanci k tomuto požadavku nemohou přivolit. Němci řekli jasně, co chtějí a od čeho nemohou upustiti. Jakmile jejich program radikálními poslanci agitace sanesen byl ve vřetvy lidové, nemohou proti proudu plouti ani němečtí poslanci umírnění. Jsou-li totiž nějaké umírnění mezi nimi! Jakás takás shoda a sněmovní práce mohla by se jen tehdy zdařiti, kdyby vláda užila své autority a řekla Němcům hesky přímo do očí, že rození činnosti sněmu českého z zájmu celého státu nelze dále trpěti a že je tedy čas, aby si páni Němci již jednou evědomitě uvědomili, že nejsou v Rakousku sami. Nezakročili-li státnickou prozíravostí vláda sama, vyjednávání se jistě rozbije a český sněm nebude moci pracovati. Vláda má zajisté dobře způsoby, kterým by tak mohla učiniti a má v moci účinné prostředky, o nichž by s vyloučením veřejnosti německým vědcům mohla lecco pošeptati do uší. A nebylo by v tomto zatlačení vídním nic protikonstitučního, protože právě potřeby a všechny ústavní život

jest brániti proti všem úmyslně působeným poruchám a proti svévůli, která nemá nic jiního s ohroženými právy německého národa v Čechách, protože jim žádné nebezpečnosti nehrozí.

Učiní-li tak vláda a ukáže-li Němcům hranice, kde setkávají se zájmy státního celku se svévůli jejich neodůvodněných požadavků, jest ovšem otázka, na níž snadno odpověděti.

Vláda asi dobře předvídá toto: nepodaří-li se pro nedůstupnost Němců český sněm dělným učiniti, že se do sněmovny vídeňské české poselstvo dostaví s plnou opoziční energií a že důležité vládní předlohy, na nichž mnoho záleží, ocitnou se ve velkém nebezpečnosti.

Proto čeští poslanci již nyní musejí se připravovati na budoucí věci s bdělostí a rozvahou, které sice radikálně do prázdna nevyhrožují, ale, když toho potřebí, schopny jsou činit, přes které ani vláda, ani Němci nebudou moci bráti se k dennímu pořádku. Nesmíme tedy spáti a ukolébávati se duhou naděje, kterou na obsoru českého sněmu malovaly vládní listy. Situace jest vážná, a nebezpečnosti její jest podporováno spojitostí mezi českým sněmem a nynějším směrem vládním ve Vídni. Tak jako my důvodně očekáváme, že po dělnosti sněmu našeho dostavila by se pravděpodobně rekonstrukce kabinetu, do něhož by povolání byli Čechové, tak Němci z tohoto důvodu právě, usilující o zachování sobě příznivého vládního systému, dělnosti českého sněmu budou si lámati hlavu lada v tom smyslu, aby vlk se nasytil a koza zůstala celá, nebo jinými slovy: pro české oko nahoře budou se tvářiti loyálními, ale přitom budou nastavovati nohy, dušujíce se, že stojí na požadavcích, které znamenají minimum a od kterých nemožno jim odstoupiti.

Budiž však jak budiž, ať sněmování se podaří nebo selže, poslancům našim již dnes jest se připravovati a svorně uraditi se o programu a taktice. Ta tam již musí býti nejistota a kymácení, ta tam musí býti nerozhodnost, která se měnící se situací naše poslance jako stín stále provází. Bylo by záhodno, aby poslanci včas dohodli se o svorném postupu a žádoucí jednotě, aby včas podstatné položky jejich ujednání od celého národa byly schváleny. Národ by měl k poslancům mluvit: „Vstoupíte-li do kabinetu, učíte tak za podmínek, které respektují práva a důstojnost naši; budete-li však nuceni bojovati, všichni budeme státi za Vámi. Svorný a dobře uvažovaný postup neodvažej se nikdo z poslanců rušiti šilháním na voliče a hledáním strannické popularity.“

Proto dle našeho úsudku každý poslanec, který by měl na zřeteli jen radikální hesla, která loví jen náladové a bezrozhledné voliče, měl by býti volán před soud národa. Jelikož pak celý náš hospodářský a kulturní život není spravován námi, nýbrž jest řízen státní správou, měli by všichni poslanci vzíti v úvahu, čeho jest na ten okamžik možno dosáti, a aspoň domoci se vlivu na tuto státní správu, jestliže za daných okolností nemůžeme se dohláti úspěchů větších.

Výroba hrdin. Časy se velmi mění. Byly doby, kdy pro slávu jména a vážnost osoby bylo potřebí opravdové práce, vzorného plnění povinností a obětavého života. Dnes v Čechách snadno a rychle stane se hrdinou člověk, který vystoupí z církve, a jest-li to náhodou učitel, rozkřikuje se do světa, že s vážností úřadu spojuje pevnost povahy a důslednost svobody přesvědčení. Kdo by se nepamatoval, jaký rámus atropily všechny pokrokové a volnomyšlenkářské noviny a učitelem Pelikánem! Pán tento stal se v jednom okamžiku tak populárním, že se i jemu samému se všeho toho hlava asi setřila. Dýmy kadidla hustě vznášely se kolem něho, a on stál aprosťáček slávy jako národní modla a novinářští bonzové div nevysývali, aby se soše klaněli každý, kdo chce býti pokrokovým a svobodomyšlným člověkem a kdo umí oceňovati odhodlanou mužnost.

Neuplynulo však mnoho vod, a učitel Pelikán, odhlásiv své vystoupení z církve, projevoval svou nespokojenost s učiteli, kteří prý ho v těžké situaci opustili, strkal vinu na zástupce učitelstva v okresní školní radě, Kožíška, diktoval si, že má býti dán nákam do průmyslového města a mnoho jiného.

Zástupce učitelstva Kožíšek ozval se v „Čase“ proti obviňování Pelikánova a lehounce nastínil podobanku bývalého hrdiny. Z řádků Kožíškových se dočítáme, že učitel Pelikán hospodářsky a finančně šil rozháraně, že nemohl vystačiti služným, se kterým jest vystačiti tisícům jeho kolegů. Učitel Pelikán měl také veliký nešed ve vyučování, takže inspekce musila ho censurovati. Učitel Pelikán musel nyní slyšeti od svého kolegy, že pro pochybnou svou popularitu nemůže řádati, aby zaslonělejší kolegové byli odstraněni a on odměňován byl za pouhé vystoupení z církve.

Zkrátka se všeho toho vylézá Pelikán, který není hrdinou ani povahou, nýbrž člověk malý, jednatý, který své sdánlivé mužednoství chce si dáti zaplatiti na úkor těch, kteří ve škole pracovali a nespekulovali na slavnou popularitu.

Tento na veřejnosti vymalovaný člověk však zároveň osvětluje ono pokrokové duševní prostředí, které takové hrdiny dovede vyráběti a doporučovati jako zářící vzory.

A ještě něco zajímavého! Učitel Kolišek mluví o tom, že skutečně by bylo radno Pelikána dáti do průmyslového místa, jelikož venkovské konservativnější obyvatelstvo nemůže ho snést. Předpovídáme pánům, že mnohý z nich bude pro své protináboženské smýšlení venkovským obyvatelstvem odmítnut, jakmile budou vycházeti z katolického paedagogia učitelé katoličtí. Jsou již celé řady venkovských obcí, které volnomyšlenkářských učitelů mají po krk. A budou-li státi tyto obce o odstranění učitelů, kteří šíří podvrtné noviny a myšlenky volnomyšlenkářské, budou činiti jen to, k čemu mají právo a pro co mluví první paragraf školního zákona . . .

Obrana.

Ukrutná metla proti neorganizovanému farářům nalezena byla ve „Volné Myšlence.“ Takový „mírumilovný“ kněz prý zakazí pronásledování i od svého biskupa, jestliže z nedostatku času hledí si místo organizace svých mnohých obvyklých prací. „Za takových poměrů vzrůstá proti biskupovi neopokojenost a spousta (li) kněží i farářů, kdyby je neodstrašoval tvrdý boj o chléb, opustila by svoje místa.“ Tak hlásají řádky ve „V. Myšlence“, které prý psal aktivní farář. Věru rádi bychom viděli takového kněze, který by přeručoval skutečnost tak nezapným způsobem a který by se docela domníval, že spolupracovníctvím s „Volnou Myšlenkou“ pomáhá kněžím!

Dobré dvě třetiny kněží v naší diecési neorganizují vůbec. I v místech, kde naše organizace jsou silné, namnoze kněží ve spolkovém životě nepracují nic. Sami laikové chopili se na svou pést obranné organizace, když již nepřátelé jim šlapali po hlavách a kdy maroš čekali na průkopnickou, ochrannou práci duchovenstva. Jinde v celém okrese organizují kněží nenaleze u jiných kněží ruku pomocnou, až řádění volnomyšlenkářů vyblízí k obraně co nejdůrazněji. Kněžím, epokojujícím se, že mají aspoň pro vlastní osobu „svatý pokoj“, říje se ovšem daleko pohodlněji než organizátorům, kteří jsou obklopeni sarytými protikatolickými špičky a denuncianty. Kněz organ. se ožebračuje, vystavuje se mnohostrannému nebezpečství. A začíná-li o některou faru, pak volnomyšlenkářští agrárníci a jejich spojenci strkají hlavy dohromady, pořádají celé konference, jak by nějakým chytráckým způsobem jmenování zmafil. Dovedou utvořiti i deputaci, která pak světoje: „My upřímní katolíci těžce neseme, že . . .“ „Není-li patron rozhodným katolíkem, pak organizátor musí ustoupiti „mírnějšímu“, který zavírá obě oči při řádění nenávislných ateistů. Neorganizujícím kněžím, jichž jest většina, nestalo se za spolk. nečinnost řádné přikopí; za to však organizátoři krádeží jedinou cestou trnitou.

Kdyby to připomínání nutnosti organizací bylo tolik příkré, pak vůbec si nelze mysliti, že by „spontani“ kněží mohli svobodně a veřejně pracovati s agrárníky a jinými proti straně naší. Zcela svobodná politická činnost Vackova, Haidkova, Kroiherova a Zahradníkovy živě dokumentuje, jak „bezohledně“ jsou zotročováni a k organizaci katolické přinuceni kněží bez rozdílu. Kroiher docela dostal dovolenou, aby se věnoval hospodářské práci spolu s agrárními příznivci „Volné Myšlenky.“ Na jiných kněžích však se vyžaduje, aby napřed vykonali všechny povinnosti nejbližší a v druhé řadě teprve organizovali. Vůbec jest lamento ve „Volné Myšlence“ největším humbukem, kterému se musí útrpně zasmáti i každý laický pozorovatel. Kněz, kterému aspoň trochu na zachování víry záleží, nepůže hledat pomoc k ctitelům barcelonských zákeřníků.

Politický přehled.

Sněm království Českého sešel se 30. září. Po oddělení presidia vykonáno bylo první čtení vládní předlohy o prodloužení osvobození daně z osobních příjmů od zem. přírůstek na další řadu let. Jednohlasně bez debaty přijat návrh dra Škardy, aby zvolena byla 27členná berní komise, která by do 3 neděl podala správu sněmu. Následovalo první čtení vládního návrhu na změnu zemského zřízení, na změnu volebního řádu do sněmu, o užívání zemských jazyků při autonomních úřadech a zřízení

krajských zastupitelstev. Jednohlasně bez debaty přijat i návrh dr. Eppingera, aby byla zvolena 39členná komise, která by do 3 týdnů podala o těchto návrzích sněmu správu. Poslanci Pachera a Eppingera podali návrh na změnu zem. zřízení pro království České. Tím denní pořádek vyčerpán.

Schůze českých členů národ. politické komise konala se 3. října v Praze; docíleno tu úplné dohody všech českých členů vůči všem předloham a návrhům. I zastupci radikálů zúčastnili se porady. Ujednáno i, že čeští členové budou žádat, aby se v komisi projednaly otázky školské vůbec, zejména školy menšinové, dále ochrana národnostních menšin a sanace zemských financí.

Komise pro sněmu zem. zřízení měla 4. t. m. první schůzi, ve které bylo zahájeno povšechné rokování o celém souboru vyrovnávacích otázek. V celé debatě panovala nálada klidná a smířlivá. Schůzi zahájil předseda hr. Ciam-Martini. Eppinger mluvil velmi opatrně, prohlásiv na konci, dojde-li k dorozumění, že vzroste význam země české v celém mocnářství měrou netaženou a její vliv na celý stát. Z české strany dr. Fořt zabýval se podstatou řeči dr. Eppingera, dr. Vyškovský prohlásil, že Češi trvají na jednotě celé země, jejího zákonodárství i správy, ale že je možno aspoň v některých otázkách se dohodnouti. Hr. Frant. Thun požadavek německý, rozdělení sněm na kurii českou a německou, prohlásil za proveditelný a že i o dalších požadavcích něm. možno debatovati.

Odstoupení dr. Matulce z čela staročeské strany v Čechách a zvolení dr. Šolce za předsedu považuje „Informace“ za definitivní upuštění strany staročeské od úmyslu postavit se v čelo všech konservativních živlů.

Chování se Němců. Je patrné, že Němci jdou do konferencí — aspoň někteří — s úmyslem vyprovokovat Čechy svými krajními požadavky a tím jednání o dohodu zmařit, aby nynější systém zůstal na tak dlouho, až by oktrojoval německé „ochranné zákony“ v Čechách. Proto střehou nynější německo-byrkratické ministerstvo Bieuerthovo jako oko v hlavě a rozšířil je každá zpráva o možné rekonstrukci.

Na sněm sněmu Moravském projednávány pilné návrhy drahotat. Nedbalostí českých poslanců stal se sněm 4. t. m. opět nezpůsobilým k usazení.

Králi belgický ve Vídni. Královští manželé belgičtí zavítali minulý týden do Vídně, kdež byli na císařském hradě s královskou početou přijati.

Nové monopoly v Uhrách. Ministr financí Lukacs předložil uherskému sněmu dvě důležité osnovy hospodářských zákonů. Zavádí monopol petroleje a plynů. Předloha petrolejová jest proto důležitá, že nyní spotřeba petroleje v Uhrách stává se neodvislou od haličské petrolejové výroby, která obnáší ročně 400 mil. metrických centů.

Sněm švýcarský uzavřen, jelikož mezi Slovinci a Němci nedošlo k dohodě.

Schůze ministrů v Turíně. Rakonský ministr zahranič. záležitostí hr. Aehrenthal sešel se v Turíně s italským ministrem zahrani. záležitostí. Oba ministři odebrali se pak do Racconigi, kde byli přijati králem italským. Schůze ta není ničím jiným než dalším klížením trojspolku.

Anglie. Anglická strana toryů chystá se k úsilné agitaci po celé zemi. Má připraveno „42 tarifreformwans“ (velkých dopravních vozů), v nichž „sto šedesát vyvířených a zkoušených řečníků“ bude projíždět zemí a ve čtyřech stech volebních okresech uspořádá během podzimu „10,000 shromáždění lidu“, v nichž bude propagována reforma tarifů pod heslem celní ochrany.

Revoluce v Portugalsku propukla v noci 3. t. m.; zahájila ji část vojska. Po celý den 4. t. m. bojováno, až i vojsko králi věrnost zachovávali přidalo se ke vzbouřencům. Nato byla prohlášena republika, což prý i v lidu s nadšením přijato. Král Manuel dle jedné z zpráv jest zajat, dle jiných prchl na moře.

Vzbouření kmetů v Bosně. V Banjaluce vzbouřilo se 2500 kmetů a táhnou přes Dobož do Sarajeva; táhnou od statku ke statku a vyzývají, aby majitelům pozemků „Tretinu“ neodváděli. U Dobože postavilo se jim v cestu vojsko, které pažbami povstalec rozhánělo. Tu ovoce srbského štvání, díky moudrosti rakousko-uherské byrokracie.

Zprávy organ. a spolkové.

Ustavující valná hromada Orla konala se dne 2. října v Hradci Králové za účasti asi 30 osob, z nichž 11 bylo delegáty. Po zahájení schůze p. Polákem bylo zvoleno předsednictvo, a p. Polák co referent vyložil celý program a postup

při zakládání Orlů. Po stručné úvodní řeči ale valice jasné přednášce rozvinula se živá debata o předneseném, které zúčastnili se delegát výkonného výboru strany p. inženýr Pospíšil, starosta Sdružení mládeže dp. Petrásek, člen diecéšního komitétu vldp. dr. Domabyl. Na valné hromadě bylo buď všemi hlasy neb většinou odhlasováno: Název: S v a s, š u p a k r á l o v é h r a d e c k é; tělocvičné odbory mají název Orel, za kroj přijat kroj moravský kromě kabátu, který nabrání čamarou dle vzoru katol. Sokola budějovického. Ustanoven špalí příspěvek 10 h ročně za člena. Zápisné bude vybíráti Zemská odborová rada, k jejímuž zřízení výkonný výbor v době nejbližší přistoupí; valná hromada špalí se však usnáší, aby zápisné bylo co nejmenší. Cvičící kroj bude moravský. Tělocvičné jednoty nebudou samostatnými spolky, nýbrž odbory spolkův, které mají ve stanovách odbory tělocvičné. Pak-li posud v místech takových spolků nestává, je nutno dříve takové zaříditi. V místech, kde stává více katol. spolků, spojí se tyto, aby podporovaly se všech sil mladý tento slibný podnik. Na to vykonána byla volba 12členného výboru a 6 náhradníků. Po valné hromadě konala se ihned na to ustavující výborová schůze, ve které byly zároveň velice důležité věci projednány. Přáli bychom si nyní, aby myšlenka tělocvičných odborů, která s nepatrného semena vzklíčila, rostla, mohutněla. Informacemi poslouží Všeodbor. Sdružení křesťan. dělnictva nebo sekretariát sdružení české mládeže křest. soc. v Hradci Král. Orlický.

Nový Hradecký Králové. Katol. jednotu v Novém Hradci Král. pořádala dne 28. září t. r. svůj druhý závažný večírek sdařilého průběhu, čtení navštívený, při kterém účinkovali členové naší a kroužek bratrské organizace královéhradecké. Bohatý, dobře volený program, odpočítajíc scénu „Gramofon“, připravil všem účastníkům ušlechtilou zábavu. Provedení bylo dokonale zdařilé a přednášejícím patří za to zvláštní pochvala. Úspěch za úspěchem sklízeli p. Štancel, al. Frankova, p. Havelka, al. Matějčková, p. Kralaj, al. Novotná a pp. Hušek a Kadeřábek. („V insertu kanceláři“, „Nevěsta“, „Enalio“, „P. n. mistr před parádou“, „Tři doby země české“, „Česká paní-mama z Bablákovy“, kuplet „Ve Zbuzanech“, „Koncertní malování s účenou přednáškou“, „Jakého bych ráda“, úryvek z Ochovy „Dagmar“). Obecenstvo hojným potleskem nešetilo. K veselé náladě obecenstva přispěla též hudba sdejší, která řízením p. ředitele kůru Studeného přednesla pěkné ukázky hudebního výcviku a došla zasloužené pochvaly. Výbor katol. jednoty pokládá za svou povinnost, všem účinkujícím sledněm a pánům poděkovati a volá k další činnosti Zdař Bůh!

Do okolí Zábotoho m. Labem. V neděli odpo. 9. t. m. ve 3 hod. koná se v hostinci p. V. Kopátka v Zábotoi ustavující schůze „Lidového spolku křesťansko-socialního pro Záboto a okolí.“ Žádáme stoupence své, aby se co nejčastěji dostavili. Jde o konečné splnění přání našich i našich protivníků. Na pořadu jednání nalézá se též zajímavá přednáška pouťáka do sv. Země.

Remov nad Dobruvrou. Ku dni sv. Václava zavítal k nám náš milý poslanec Frant. Šabata, by nám vyložil stávající práce parlamentu, jakož i politickou situaci. Pan poslanec byl radostí naplněn hned při vstupu do síla p. J. Vávy, srdečným uvítáním. Předsedou schůze zvolen p. Frant. Hudík, rolník v Ronově n. D., místopředsedou p. Vojtěch Das, rolník z Mladotice a zapišovatelem p. Frant. Nesládek, pokrývač z Lipovce. Po zahájení schůze předsedou ujmá se p. poslanec slova a líčí neutěšené poměry naší politiky, zdůrazňuje přičinu hlavní miserie den 13. listopadu 1908, kdy poslanec Kramář překasil jmenování předáka katolicko-národní strany ministrem. Poukazuje na neblahou částečnou mobilizaci stran války se Srbskem, kde náš dobrý česed ani prtem nehnul, ani marky jediné ho to nestálo, ale kde velikou zásluhu nyní si připisuje. Vykládá o obsazování míst Němci, co jsou to tak zvané nynější smifovačky, a jaký se bude výsledek. Volá se stále po jednotě v národě českém, a když z počátku jednota byla, volal Kloufáč, jak jest možno, že také v jednotném klubu sasedají klerikálové. Práv p. poslanec: Co se týče otázek národních, jistě nejeme poslední, ale v otázkách kulturních nemůžeme nijak spojiti se s liberály. Dnes jedu přímo na schůzi do Brna, která odbyvá se zitra 29. t. m., kde se bude jednat, jak se máme zachovat my katoličtí poslanci dále. Nato vykládá, co jest to obstrukce a oposice. Obstrukci je zavržení hodná, oposice věcná je správná. Obstrukci si vláda často přeje, aby si vyřídila záležitosti své dle § 14. Pan poslanec praví: Měli jsme za to, že první present, který vám přineseme s lidového parlamentu, bude starobní a invalidní pojištění, ale vláda koná stále překážky. Zmiňuje se o politice Ruegrové, který byl kaceřován, ale ještě za živa dostalo se mu zadosťučnění. Připomíná tak zvaný železný kruh z roku 1890, kde konservativní Čechové, Němci a Poláci stáli na stanovisku správné politiky. Připomíná punktace, které nechťeli Mladochši přijmouti dříve, a dnes po tolika letech stojíme opět před punktacemi, ale to již nejsou ony dřívější, nýbrž velmi okleštěné. Zmiňuje se o drahotě a praví: Stále se tádá vláda, by pomohla. Kofen však jest jinde. Zmáhá se svoji životspráva a bude hned lacinější! Bud-

koncem roku sčítání lidí a sčítání dobytka. Ze sčítání vyjde na jevo, že poměrně počet spotřeby masa velice stoupl; jest tudíž větší poptávka po zboží, jehož jest méně a proto dražší. Agráři obstruovali proti dovozu dobytka. My však nemáme chůti politiku dělat pro sebe. Jsem také rolník, ale vidím, že vedle mne jest fomeslník, dělník a ti chtějí také býti živi. Budeme-li bojkotovati dovoz dobytka, bude Balkán bojkotovat průmysl a výrobky fomeslníků. My musíme utvořit mezi sebou jakýsi modus vivendi, a ten utvoříme jen na zásadách křesťanství. Naše práce na říšské radě závisí od semakého sněmu. Na to promlouvá o aktuální otázce kulturní a vyzývá, aby každý katolík stál na svém místě. Máme mnoho příčin obávaní se boje kulturního. Všecky strany měly by se semknout a postavit bráz proti sociální demokracii, která pomalu ale jistě pracuje v intencích svobodných sednářů na zvrácení stávajícího světového řádu a pořádku. Volám dnes: Sv. Václave, stůj při nás, posiluj nás, pomáhej nám! Hromové volání slávy a neutuchající potlesk ozývá se všemi místnostmi p. Vávry. Muchokrát slyšeli jsme p. poslance, ale s takovým nadšením pro věc dobrou a spravedlivou nikdy snad před tím. Byla to řeč hluboce procištěná, řeč ze zkušenosti životní, řeč od srdce k srdcím. Gratulujeme p. poslanci a zároveň vzdáváme srdečné „Zařať Bůh.“ Schůzi poctili návštěvou nejhorlivější dva pracovníci na Časlavsku, vedp. Ant. Schreiber, vikář ze Žlebě a vdip. Fr. Kobout, profesor z Časlavě. Schůze skončena za nadšeného zpěvu „Kde domov můj.“ Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Jmeniny Jeho Veličenstva byly dne 4. t. m. oslaveny v našem městě způsobem manifestacím od úřadů státních i autonomních, od kněží a škol. Všecky školy účastnily se bohoslužeb; byly proneseny slavnostní promluvy na počest panovníkovu a pořádky zvláštní školní slavnosti.

Jeho Excel. mjdp. biskup Josef zavítal v pondělí dne 8. t. m. do Hradce Králové. V úterý dne 4., jmenin to Jeho Veličenstva, sloužil mjdp. arcipastýř pontifikální služby Boží v kathedrále. Páně u přítomnosti zástupců všech místních úřadů a korporací. Slavnostní bohoslužba ukončena byla chvalospěvem Ambrosiánským a raskouskou hymnou. Ve středu 5. t. m. účastnil se Jeho Excellence porady kleru diecézního. Ve čtvrtek zahájil vzýváním Duchu sv. a službami Božími v kostele seminářském nový školní rok ústava bohosloveckého, načež dal si představit nově kandidáty, jichž letošním rokem přihlásilo se 22. V pátek dne 7. sloužil Jeho Excellence pontifikální requiem za ř. nejdp. biskupa Karla Hanla. V sobotu, dne 8. posvětil v kapli sv. Klimenta nové oltářní kamenný. V pondělí, dne 10. října vrátil se Jeho Bisk. Milost na své letní sídlo do Chrásti.

Jubiláum práce. Právě nyní horlivý spisovatel a organizátor, vedp. dr. František Šulc, č. kanovník a profesor započíná 60. semestr svého profesorského úřadu na zdejších biskup. semináři a zároveň 60. rok svého života. Zasloužilý pracovník vyvíjí nejdříve energii a pracuje v organizaci s největší intenzitou. Přesčetní přátelé přejí zdatnému a horlivému učenici hojnost Božího požehnání, aby se dočkál ve zdraví nejlepších plodů své práce a nejdělního věku v plné světosti.

Přemrštěná reklama. Ku krátké lokálce, uveřejněné pod tímto titulem, podal nám p. profesor Vrabec delší vysvětlení, jehož věcné jádro neváháme s veřejností sdělit. V ústavu jeho s 19 žáků 2 neobstáli, ti však znamenají 10-5%. Byť se k nim přičítají i druzí 2, s nichž jeden ke zkoušce se nedostavil, kdežto druhý pro chorobu odstoupil, znamená ani pak 21% špatný výsledek. Vždyť na středních školách jest usus, že teprve nad 30%, neprospěvších se odůvodňuje, na nižším stupni docela nad 30%. Tedy celkový výsledek zkoušek a nikoli detailní prospěch jednotlivců lze považovati za výborný. Tím prý padá tvrzení, jako by pracoval p. profesor nabubřelou frásí a přemrštěnou reklamou. Potud p. J. Vrabec. Nu — a dopisovatel do „Obnovy“ napsal: „Známe doklady, že to s tím „výborným prospěchem“ nebylo tak stkvělé.“ Obsahovalo toto soavěti snad nějakou velkou nepravdu? Nechtějí žánář učinit samostatný úsudek. — Lokálka tvrdila: „Bude-li mít pan řídící síly vysokoškolsky approbované, jak slibuje, to se teprve ukáže; ten plat se nepovažuje za kavalírský.“ K tomu p. profesor konstatuje: „Jako loni tak i letos všichni vynášející páni mají approbaci pro střední školy; tito kolegové dohodli se s majitelem ústavu přátelsky před otevřením kureš o výši remunerace, vymáňvše si ovšem pro druhý rok případné zvýšení, k němuž také došlo. Plat ten není o nic méně kavalírský, nežli co platí stým silám na večerních školách pokračovatelů. — To jest ovšem přirozené, že se napřed ti pánové musili dohodnouti přátelsky o výši remunerace. Věcný doplněk záleží vlastně jen v tom, že učili a učí vesměs páni řádně approbovaní. — Tvrzení, že titulují své kolegy nekollegiálně, prohlašuje p. profesor za nepravdivé a zlomyslné, dokud pisatel tvrdí v tvář se nepřihlásí a

nedokáže aspoň jediný případ amánského titulování. — K tomu podotýkáme dle informace p. pisatele, že ovšem p. profesor do obě ulky netiluje nekollegiálně. Ale měl by býti trochu opatrnější při dialogu, mluví-li o osobě třetí; domnívá-li se, že kolega za zády přenesl kritiku nikdy se nic nedozví, pak jest v tom veliký omyl. — Pan profesor sděluje, že hned loni v září podal přímo v Praze c. k. místodržitelství svou resignaci na úřad skúšebního komisaře, která byla vzata na vědomí (č. 226.842 dd. 15. října 1909). Nástupce svého ustanoviti sám nemůže. — Dobře. Ale naše lokálka se prostě tázala pokrokářetva vůbec: „Co by říkali pokrokáři, kdyby konservativní majitel podobného ústavu zároveň byl členem skúšební komise?“ Nic více-nic méně. A tato otázka k pokrokářům byla velice časová, uvážíme-li, jaké bezcharakterní lži si vymyslel a houčevnatě opakoval pokrokářský tisk o zdejších vychovatelkách fcholních. Nad těmi lžemi (na př. o „neskoušených“ jeptiškách) se nehoráil ani jediný nervosní pokrokář.

Osobní. Dp. Václav Nepokoj investován na faru v Ostřetěš a dp. Josef Filipi na faru v Křbbru; tento žije s 96 letým otcem, jenž posud se ani těžkým pracem nevyhýbá.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi dne 3. října t. r. učinila následující usnesení: Ve věci odvrácení zavlečení cholery vykonají se zdravotnické pochůsky příslušné komise po domech, kde zdravotní základy při poslední pochůzce byly zjištěny a technická kancelář bude vyzvána, by podala vhodný návrh na odstranění šump stávajících. — Výkaz pokladní hotovosti ze dne 26. m. m. byl vzat na vědomí. — Výměr c. k. okres hejtmanský, kterým povoleno bylo p. Ant. Pikovi užívati v žehlárně elektromotoru, byl postoupen polic. úřadu. — Žádost fy K. V. Skuherský, továrna nábytku, by odstraněna byla každá druhá ze starých, rozložitých lip v aleji ve třídě Karlově před jejími pěti obchodními domy, aneb aby vyměněny byly dotčené lipy stromy vysokokmenými, by nebyly sklady nábytku tamtéž ve výkladech zastínovány, postoupena byla okrašovacím odboru. — Panna K. Sklenářovi, maj. domu čp. 308 v ulici Čelakovského, uděleno bylo povolení ku sřizení výkladní skříně v přádeli domu toho, odepráno však témuž sřizení skříně na druhém dvorku téhož domu, poněvadž by byla předepraná míra nezastavitelné plochy stavbou tou porušena. — Žádost pí Anny Votrubové za povolení stavby nádrhyní budovy na parc. č. 10. v bloku F byla zamítnuta, ježto odporuje parcelacím podmínkám. — Objednají se dva vozy od p. V. Fera, továrníka v Libici n. O. — Do revisního odboru byli zvoleni pp. Fr. Brožovský, vrob. ber. správce, Fr. Hofman, správce všeob. nemocnice. — Za členy místní škol. rady byli zvoleni pp. K. Haloušek, Jos. Novák, Jan Mareš, V. Špaček, K. Wipler a V. Hanoušek, za její náhradníky V. Rejchl a Jan Dívěcký. — Do divadelní komise byli zvoleni pp. Frant. Hofmann, JUDr. J. Czurba, prof. Otomar Schiller, do zdrav. komise pak B. Ryba, říd. měst. dívčí školy, prof. K. Prokeš a MUDr. B. Gaus. —

Emma Destinová v Hradci Králové. V neděli dne 9. t. m. proslula pěvkyně, Emma Destinová zapěje umění milovným Hradečanům o 4. hod. odpol. v Klieperově divadle. Jak se dovidáme, byla již všechna místa na tento koncert předem vyprodána.

Divadlo v Adalbertinu. Křest. soc. spolek paní a dívek pořádá tuto neděli 9. října divadelní hru „Třetí zvonění“. Veselohra o 3 jednáních od Václava Šticha. Režii vede pí. R. Hradecká. V mezíaktě hudba tamburašského odboru téhož spolku. Začátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst: křeslo 1 K, 1. místo 70 h, 2. místo a sedadlo na galerii 50 h, k stání 40 h. Dělnický, studentský a vojsenský lístek 20 h.

Dary. Ve prospěch pozůstalých po utonulém hradišském zachránce p. Čankovi darovala společnost „pantátů“ v Adalbertinu 10 K. — K témuž účelu tamburašský kroužek jednoty katol. tovaryšů uspořádal dne 2. října v Adalbertinu v dolní místnosti koncert, při němž se vybralo pro oběh pozůstalé 32 K. Všechněm vdělí dík!

České hory — Krkonoše a Šumava — na poslední dny budou záslonány řadou bezvadných pohledů v panoramě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové, na Blíhou věži ve dnech 8. až 14. října 1910.

Česká expertní výstava v Sofii. Vláda bulharská vyřila tomuto podniku se vši ochotou větší a poskytně výhody největší. Připověděla i slevu na dráhách. Výstava má dáti základ k Českému obchodnímu muzeu, spojenému se stálou prodejnou. Pořádána bude o prázdninách roku 1911. Ustavěn pracovní komité, v jehož čele jest známý náš přítel a bývalý šák královéhradecké realky Vasil Atanasov. Jednatelům horlivý bulharofil p. Dr. Alf. Rudolf. Upozorňujeme v čas naše průmyslníky, aby neodkládali s přihláškou, kterou učiniti lze buď přímo a Vývozního spolku v Praze aneb u jednatele p. JUDr. Alf. Rudolfa, advokáta v Hradci Králové. Káť tato praktická slovanští vzájemnost nalozne příslušné porozumění v nejdílních kruzích!

Schůze průmyslové sekce obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Králové odbývá se v sobotu dne 8. října 1910 o 11. hod. dop. v místnosti okres. zastupitelství v Hradci Králové a programem: 1. Zřízení ústava pro zvelebování průmyslu. 2. Zřízení koželužské školy. 3. Exportní výstava v Sofii.

Prezidium průmyslové ústředny obchodní a živnostenské v Hradci Králové. svolává II. valnou schůzi ústř. výboru na sobotu dne 8. října o 1. hod. do místnosti okres. zastupitelství v Hradci Králové a programem: 1. Sdělení prezidiální. 2. Zpráva průmyslové sekce o reorganizaci státních dráh. 3. Zpráva obchodní sekce o zlepšení železničního spojení. 4. Zpráva obchodní sekce o telefonním řádu. 5. Zpráva živnostenské sekce o výstavě v Ml. Boleslavi. 6. Zpráva prezidiální komise v záležitostech osobních. 7. Zpráva průmyslové sekce o sřizení ústavu pro zvelebování průmyslu. 8. Zpráva průmyslové sekce o sřizení školy koželužské. 9. Zpráva obchodní sekce o provádění vodocestného zákona. 10. Exportní výstava v Sofii. 11. Volné návrhy.

Úmrtí v domě. Páni majitelé domů v Hradci Králové, Kulešech a na Pražském Předměstí se znova na to upozorňují, že by je stihly pořádkové pokuty, jestliže by povinných přiznání z výnosů nájemného za období 1909—10 pro berní léta 1911—1912 na příslušný úřad nepodali, jelikož lhůta k tomu ustanovená uplynula již 31. srpna t. r.

IV. porotní oběd u c. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná 17. října. Vylosování jsou následující porotcové: mistr zednický z Č. Skalce J. Michálek, rol. J. Čapek z Chlístova, rol. J. Havlas Rikov, tovarník J. Kiazar Dvůr Král., majitel knihtiskárny K. Trobat Dvůr Král., host. J. Vojtěch Cistěves, rol. J. Šmekal Dívec, majitel domu J. Brod Pražské Předměstí, rol. J. Černý Světí, rol. J. Komárek Svob. Dvory, rol. J. Merkl Holohlavý, obch. L. Felix Jaroměř, obch. Al. Němeček Josef, mlynář F. Svárovský Rostoky, klempř B. Bartošek Smiřice, obch. F. Vojtěšek Kostelec n. O., sládek J. Doubek Potštýn, obch. J. Kubina Čer. Kostelec, tovarník H. Holzner Hronov, mlynář H. Holzbecher St. Město n. M., rol. B. Celba Trubčický, rol. J. Rybář Klenice, obch. A. Morávek Nechanice, rol. J. Holeček Bohuslavice, tovarník A. Rydlo ml. Krčín, host. A. Žid N. Město n. M., rol. A. Novotný Slavětín, rol. V. Zakravský Blatkov, rol. J. Horák Podolí, hodinář J. Škrbek Rychnov n. Kn., majitel pily J. Seidl Dědov, správce F. Steinbach Stárkov, rol. A. Peukert Hor. Verměřovice, rol. O. Lelek Rtyň, tovar. B. Oberländer Úpice, rol. J. Baier Klášterec; náhradní porotci s Hradce Králové: majitel domu J. Černý, klempř Ant. Fait, obch. J. Flašner, zámečnick K. Haloušek, obchodník R. Halvich, host. V. Javůrek, inženýr Al. Sallák, obch. O. Weiss, sklenář J. Rališ.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci září 1910 bylo vloženo K 234.142-78, vybráno K 165.288-53. Stav vkladů koncem září korun 14.545.557-26. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 156.125-85, splaceno 49.856-99. Na hypotékách koncem září K 11.495.850-80. Zásoha cenových papírů K 2.957-600.—. Uložené přebytky korun 780.425-29.

Kálenka v Hradci Králové. Výkaz za měsíc září 1910. Vklady. Vloženo K 117.019-13. Vybráno K 84.736-58. Stav koncem měsíce K 1.788.410-55. Půjčeno během měsíce K 321.019-31. Splaceno během měsíce K 264.069-13. Stav koncem měsíce K 2.328-500-18. Pokladní obrát korun 2.027-462-65.

Česká banka filiálka v Hradci Králové. Rozvoj a obchody filiálky pokračují velmi uspokojivě a agenda svěřila se již po jednoměsíční činnosti do té míry, že bylo nutno přijmouti další sílu úřednickou a sice jmenován bývalý úředník Živnostenské banky pro Čechy a Moravu ve Vídni pan Jaroslav Mýška korrespondentem. Mimo to přijat další nový sřizelec.

„Bankovní správy“ vydávané Českou bankou v Praze přináší ve svém 9. čísle (za měsíc září) pro každého čtenáře velmi zajímavá pojednání časová, s nichž uvádíme zejména články: Podnikání u nás a za hranicemi, Udělosti v průmyslu petroleje, Porovnání apofitalen českých s německými v r. 1909, Význam bankovního spojení pro malobiznisnictví a malobiznisnictví, Zvýšení sazby rak.-uhér. banky, Barsova přehled, Kursový lístek pražské plodinnové buray, pražské a vídeňské buray pro oceň papíry atd. List tento vydává se ve směnárkách České banky v Praze a filiálky její v Hradci Králové každému zdarma a banka jest ochotna zaslati jej pravidelně na požádání zdarma a franko interessentům na udanou jimi adresu. Tímto způsobem rovněž může každý majitel slosovateckých cenových papírů neb losů požadovati po každém tahu zvláštní „Slosovací list“, vydaný jako příloha „Bankovních správ.“

Záměna ústní žádosti při magistrátu v Hradci Králové. No 6571 jud. praes. 29. 9. ber 1848. Slavný Magistrát Kralohradecký Josef Mallina co otcovsky kurator geho syna Karla Mallina dawa čtvrt letný wypověť Marie Lidkove rozenae Swobedowe k zaplacení se pro tebež samého a geho za sy magického podílu pr 26 fr

40 kr. stříbra u wizízenj powolenj czashty pr 16 fr 40 kr. stříbra. S přílohou listu wířenj in duplo. Far beide Tbeile Se Marii Liškow rozeny Swobodowy protj podpisu příloženého listu doručeno, K 12. Džbr 848. Groh v. r. (Měst. listovna, fasc. Haered. 7/499.)

Hera Matky Boží u Králík. Dne 18. září oslavovali OO. Redemptoristé 200leté výročí úmrtí velikého zakladatele chrámu a kláštera Matky Boží na posv. vrchu králíckém, biskupa bralovobradeckého a rodáka králíckého, Tobiáše Beckera. K významné slavnosti této zavítal na posv. horu Jeho Ex. nřp. biskup dr. Josef Doubrava v sobotu dne 17. září odpol. Byl uvítán na nádraží rektorem koleje OO. Redemptoristů P. Posselem a duchovenstvem králíckým s vřd. farářem Brixem v čele, ve městě pak st. městskou radou, s purkmistrem v čele a na stupních svatyně Marianské vřd. vikářem Hlavou, duchovenstvem, místními spolký a školní mládeží. V neděli o půl 10. hod. po slavnostním kázání vřd. vikáře Hlavý sloužil Jeho Excellence slavnostní pontifikát mši sv. Odpoledne po kázání dp. P. Feichtnera konal se slavnostní průvod s milostným obrazem Matky Boží Králícké, jehož účastnily se místní spolký, mnozí družiček, školní mládež, a veliké řady věřících lidu, z blízká i z dále sem přichvátavšího. V pondělí sloužil časně z rána nřp. arcipastýř mši sv., při níž na 120 zbožných pouťníků přistoupilo ke stolu Páně, načež rozloučil se s přítomnými. Na zpáteční cestě zastavil se Jeho Excellence ve farním chrámu Páně Králíckém, kdež uvítán byl duchovenstvem, městskou radou, nástupci patronálního úřadu, c. k. okres. soudu, sem. polepšovny a četné shromážděným lidem věřícím. Poukázav v promluvě své na veliký význam zakladatele kláštera a chrámu Marianského na sv. Hore pro město Králíky, povzbudil nejd. arcipastýř obyvatelstvo králícké ku vědomosti k velikému dobrodinci a rodáku jejich a poděkovav za láskyplné přijetí, udělil všem přítomným vrchnopastýřské požehnání.

Žilovice u Chronovic. (Svácení kříže.) Munificencí Jeho Excellence nejd. biskupa postaven byl na rozcestí u sjezděho biskupského dvorce překrásný kamenný kříž, dle návrhu p. arch. Němce umělecký provedený v dílně p. J. Ježka v Hradci Králové. V neděli, dne 3. října ráčil nejd. arcipastýř nový kříž tento slavnostním způsobem za velikého účastenství věřících z okolních osad, posvětit. Z Chronovic dostavilo se velké procesí, vedené dp. V. Olivou, v němž zvláště mile dojímalá účast více než 60 družiček, vedených p. řídícím učitelem a slečnami učitelkami. Z duchovních dostavili se sem vřd. K. Janáček, bisk. vik. sekretář a zástupce vikáře Vysokomýtského, vřd. Aug. Richter, os. děkan a farář z Chronovic a dp. Jan Bauer, kaplan z Luže. Četné zastoupeno bylo i úřednictvem bisk. velkostatků s p. ředitelem Novým v čele. O 3. hod. odp. přišel nřp. biskup, doprovázen vřd. konsistorem radou V. Jilkem a vřd. vikářem J. Kobrem z Chrastí. Byv uvítán družičkou, dečnou panu správce Žilovického dvora Horáka a vřd. vik. sekretářem Janáčkem, posvětil nejd. arcipastýř za asistence přítomných duchovních nový kříž, bohatě věnci ozdobený. Pak promluvil tělivě na slova, vřtá na podstavci sv. kříže: „O vy věřící, kdož jdete cestou, pozorujte a vizte, zda-li bolest jako bolest má.“ Překrásná slavnost, jejíž hluboký dojem svěřen byl i krásnou pohodou, zakončena pak litanií loretanskou, zpěvem posvátné písně „Svatý kříži“ a poděkováním vřd. vik. sekretáře. Milé družičky a četní přítomní obdarování pak byli od Jeho Excellence na památku krásnými medailkami. Křt jest posvátný tento kříž trvalým pomníkem vznešeného zakladatele a stéčkou a posilou všech, kdož v jeho stínu hledati budou pomoci v bolestech a starostech svých!

Obec bezvěrců v Pardubicích. Za vedení redaktora „Osvěty lidu“ p. Al. Hajna měl se v Pardubicích založit spolek bezvěrců. Spolek byl však místodržitelstvem zakázán. Bezvěřící občané v Pardubicích usnuli se sadati opravene stanovy znovu a zatím, než se spolek ustavi, občas pořádá důvěrné schůzky v soc. dem. „Dělnickém domě“. Ruský sloves Tolstoj, na nějž „Osvěta lidu“ tak ráda a často se odvolává, napal v knize „Kruh četby“: „Jednou z nejlubších pověr je pověra vědeckých lidí, že člověk může žiti bez víry (str. 4.).“

Slavnostní otevření c. k. chlapeckého gymnasia v Pardubicích stalo se v neděli dne 26. září na přítomnosti městských, školních a úřednických reprezentantů. Při slavnosti promluvil starosta p. Kuchynka, který poděkoval všem, kteří jakýmkoli způsobem přičinili se o zřízení c. k. gymnasia v Pardubicích. Misto nepřítomného p. ředitele Durycha, bývalého inspektora v C. Budějovicích, ujal se slova p. ředitel sjezděho radky a projevil radost nad mladickým pardubickým kulturním ústavem, kterému přál do budoucnosti hojnou zdatu. Žáků na novém gymnasiu je všech 81.

Lány na Dělník. Školák Václav Kopecký, takto syn p. starosty ze Somoš, ohrožuje lidi svou jízou na kole. Na den sv. Václava o 6. hod. odpoledne, tedy při světle, vrazil bicyklem do skupiny na kraj silnice u městečku stojících lidí a jest

o štěstí mluvit, že zasažen a k zemi sražen osoba nebyla na místě zabita. Věc udána četnictvu, aie co proti jeho zbjdnosti učiní, nevíme; kde má takový rozpustilec býti potrestán? Ve škole? Neumí. A otec? Ten ho asi nepotrestá, neboť chlapec ještě se svému hrdinství směje a na otásku, co tomu říká otec, odpoví: „nic“

Chromdřim. Dne 30. září byl zde zahájen sjezd pokrokové mládeže. Při uvítání oslovil p. red. Alois Hajn nečetné shromáždění řečí: „Naše mládež, ideál a skutečnost.“ Jež měla na posluchače netušený a mimořádný účinek. Pokroková mládež, hanebně zradivší ideály p. řečníka, spěla ještě téže noci k svým vlastním ideálům — do hospod. A i slepý mohl vidět tu pokrokovou skutečnost. Tichými jindy ulicemi města před samou půlnocí potácely se hloučky zpitých a lomozících bojovníků pokroku, jež bylo možno poznati po pentlických. Nejen že sami v tak pozdní hodina ještě nebyli na látku, ale i klidné obyvatele rušili ze spánku, lonkli na okna a pod. Následujícího dne se pracovalo dle programu dále. Několik řečníků vesměs akademiků promluvalo či vlastně přečetlo své řeči. Abychom nešli: jeden přece mluvil „z hlavy“ o mládeži a prostituci. Mluvil hladce, opatrně; měl před sebou v posluchačstvu přes polovinu tákyh lycea. V mdlych pochvalách řečníků marne bys hledal nadšení a zápal; proto as mnozí účastníci šli do hostinců, kdež se pitím rozešli a nadchlí pro pokrokové ideje. V neděli pronesena opět mnohá peratná slova, pobádající k boji a k práci na poli politickém, a sjezd ukončen tancem. Mládež se rozšla, špatně se zapusaví v paměť svých hostitelův; tak na př. místnost, jež byla jim jako noclehárna zapůjčena, podobala se ráno Augiášovu chlévu. S radostí vzpomene si na ten sjezd mládko, snad jen několik holek. Z uvedeého vidno, jak vypadal II. sjezd pokrokové mládeže. Kam že to vedete naši mládež, jak nám ji vychováváte pánové, dře Drtino, dře Masaryku, dře Herbene, p. Machare a vy ostatní koryfeové? Vy věřící jste byli účastníky sjezdu, poučovali jste a nabádali. A jaký výsledek práce máte, když mládež, vaši věrní, tak hanebně za vaší přítomnosti se ohovají! Nebýtí velikého nočního rámsu, pak by mládko si všiml, že tu ten sjezd byl. — A ještě otázka: Posílají rodiče své dcery do lycea, aby tyto byly hromadným materiálem pro masarykovské politické schůze?

Pokrokářský tábor a katolické hnutí v Hořicích. Na svátek sv. Václava uspořádaly tak zvané pokrokové strany v Hořicích na náměstí protiklerikální tábor lidu s programem: Klerikalismus, jeho snahy a český národ. Proti táboru tomu podaly sdružené spolký křesť. sociální a veliký počet poplatníků hořických k městské radě protest, v němž mimo jiné uvedli, že nemohou strpěti, aby s balkonu radnice se stvalo proti pokojným obyvatelům smýšlení katolického takovým způsobem, jako se stalo při táboru r. 1908, kdy pronášeny byly nadávky a urážky, jež by ani proti slotincům v Rakousku dovoleny nebyly. Dále, že nemohou dopustiti, aby školní mládež, která při počátku táboru opouštěl chrám Páně a k účastníkům táboru se zvědavosti se přidruží, byla ve své nábožensko-morální výchově ohrožena. Městská rada, obávajíc se pokrokových stran, tábor sice na náměstí nezakázala, ale aspoň v tom vyhověla, že jej odkázala na hofejší část náměstí. Dle plakátů měl tábor počnouti o půl 10. hod.; ale odbila 10. hodina a ještě zahájen nebyl; jen hlouček lidu obklopoval tribunu, odkud se mělo hřimati proti klerikalismu. Lidem vycházejícím z chrámu Páně se tábor poněkud naplnil a tak šťastně byl zahájen. Účastenství bylo na tábor nepatrné — jako při větších schůzích — za to řeči byly tím plamenější. Každé druhé slovo bylo klerikál, klerikalismus, kostel byl přirovnán ke kofalně, že prý se lidé v obou stejně obhlupují, velebena volná škola, poslední papež prý bude jako mumie odpočívati v Čechách, a kněze má se každý vorovati ze všech stran z předu i ze zadu. Ale nálada posluchačů byla mdlá; jen sjednaná klaka sem tam satleskala, většina netečně vyslechla řeč social. demokratického poslance, p. obecního tajemníka Flečka a nějakého anarchisty. I nadšení pokrokáři se sklamaním opouštěli tábor. Pan obecní tajemník, člověk bez vyznání, říjící v civilním manželství, nepomněl toho, že jako obecní úředník, placeš i s daní poplatníků katolického smýšlení, má si složit aspoň nějakou rezervu, aby se nepřipravil o důvěru občanů, — hřimel proti osvícení okem o vzkříšení a nazval průvod církevní o sv. Václava, který se již v Hořicích téměř po 60 let k Páně Marii Hlohové koná, protidemonstraci proti táboru. — Tak šťastně tábor skončen, ale „klerikalismus“ jím ubit nebyl, což bylo jeho důelem. Naopak vlastní a lhostejná katolíci probuzeni, což se jeasně ukázalo při odpoledním průvodu církevním. 610 lidí vycházelo z chrámu a cestou jednotlivci i celé hloučky se k průvodu přidružovaly. V Hořicích již dávno nepamatují takového účastenství při procesích, jako bylo letos. Průvod ve čtyřtupu s hudbou bral se k návrší, na něm stojí malá kaplička P. Marie, již dal zbudovati univerzitní profesor a rodák hořický Jandera. Tam vykonána pobožnost a vyslechnuto dojemné kázání obsahu historického. I zpáteční průvod byl impozantní a někteří radi pokrokáři blodi vřtalem se dali slyšeti, že bude nutno klerikály z Hořic

vyflákat a vyfackovat. Jak nadšení jsou to obránci svobody a volného přesvědčení! — A večer na Doubravce byla uspořádána schůze katolíků, kteří po táboru měli nadobro z Hořic vymizeti. Sál byl nabit do posledního místečka a vřd. konsistorní rada a rektor dr. Reyš přednášel na téma pokrokářů: Klerikalismus, jeho snahy a český národ. Přednáška hluboce založená a vtípem kořeněná získala nám mnohé, kteří se strachu se nás dosud vzdalovali. Svátek sv. Václava přinesl nám poučení, že proti katolíkům v Rakousku je každá nadávka a urážka dovolena, že však tím způsobem se katolicism neubije, ale podporuje a rozšiřuje. Kdyby nebylo táboru r. 1903, naše sdružené spolký křesť. neměly by přes 250 členů, a ti nebyli by tak horliví a obětaví, jakými nyní jsou. Macharova tučně placená přednáška nám neméně prospěla. Tlak budí protitlak! I české menšiny v usazeném území by časem zanikly, kdyby je Němci nečastovali nadávkami, bitím a vypovídáním z bytů a práce.

Zase jeden přískřípnutý. Nedávno musil odvolati ve své jihočeské tiskovině urážku dr. Slavíka a P. Holého soc. dem. redaktor Janoušek; dne 3. října pak před porotou v Jičíně býv. redaktor hořické „Pochodeň“ Frant. Šubrt. Týž dlouho napadal tamějšího p. děkana, až i na něj došlo. Pan děkan žaloval a Šubrt byl ještě tak smělý, že v nejbližším čísle nabízel důkaz pravdy. Poněvadž v tomto případě byl důkaz pravdy nepřipustný, žádal p. děkan krajský soud za změnu soudního řízení, aby totiž žalovanému byla dána možnost, důkaz provést i aby připuštění byli všichni svědci, které by si jmenoval. Tu teprv octnul se Fr. Šubrt v úzkých a vida, že nemá ani jediného svědka pro sebe a že byl mystifikován od osoby, která si chtěla vylliti pouze v jeho listě svou mstu a zlobu, vyhledal p. děkana a nabídl satisfakci, jakou bude jen chtít; když však žádal za uveřejnění svého odvolání v „Pochodni“, odepfela to tato smělu býv. redaktoru s poukázáním, že by to straně škodilo a nabídl se dát žalovanému advokáta v osobě dra. Meisnera z Prahy. Řízení šlo dále a ejhle! První slovo advokáta z Prahy před porotou bylo, zda-li by nebyl možný smír. Pan děkan v uvážení, že Fr. Šubrt ve svém nynějším zaměstnání již nikomu škodným býti nemůže a že byl vlastně jen nástrojem poměru a lidí, kteří v jeho listě uveřejňovali vše, co proti komu měli, se soudním zadostučiněním se spokojil. Frant. Šubrt praví: „Prohlášení. V číslech 10. a 11. ročníku IV. časopisu „Pochodeň“ v Hořicích vycházejícího ze dne 5. a 15. března 1909, jehož já té doby byl redaktorem, vytištěn byl feuilleton pod nápisem: „Čert nikdy nespl.“ Obsahem tohoto feuilletonu hrubě byl ne oti dotčen vřd. Josef Koukal, děkan a bisk. notář, jelikož z obsahu feuilletonu, z překrouceného, avšak přece poznatelného jména jeho, i z jiných nářeků, ve feuilletonu obsažených, bylo patrné a také všeobecně se soudilo, že feuilleton ten na p. děkana Josefa Kousala se vztahuje. Já František Šubrt prohlašuji tímto, že vše, co v zmíněném článku o p. děkanu se uvádí, je nepravda a pouhou smyšlenkou, že nemohu p. děkana z nějakého nečestného skutku vinit, litaji, že jsem v článku uvedeném — ovšem na podnět jiných osob, jichž vlivu jsem podlehal — p. děkana bezdůvodně na cti urasil a prosím ho za odpuštění. V Jičíně, 3. října 1910. František Šubrt.“

Soběšice. Náš spolek sv. Prokopa oslavil důstojně památku knížete, patrona a dědice země České sv. Václava, jehož obraz má na svém prapore, tím, že členstvo korporativně s praporem účastnilo se služeb Božích v našem chrámu Páně. Potom ve statku p. předsedy Václava Matětky promluvil krásné náš p. farář Fr. Melich o významu tohoto svátku pro národ český a pro Církev katolickou, načež jménem spolku gratuloval p. předsedovi k svátku. Pan Václav Matětko jest horlivý katolík. V minulých letech s pouťáckými výpravami navštívil Lourdy i Řím, a letos s výpravou Moravanů navštívil svatou Zemi a místa, jež náš Spasitel životem i smrtí svou posvětil. Po svém šťastném návratu pravil nám toto: Bratři, co má duše pocítila na oněch svatých místech, to se slovy nedá vyjádřiti! Dojmy nezapomenutelné navždy zůstanou v mé duši. To jediné vám řeknu: Nešťastný člověk, který se za viru stydí, po dědičtvi otce šlape a Krista zapírá. Jest jedna pravda, kterou nevěrci nikdy nevyvrátí, a to jest pravda evangelii. Za tuto pravdu budme hotovi vše i životy své kláti. Děkuje p. faráři i p. Matětkovi za jejich krásná slova; tomuto též za vzácné dárky ze sv. Země, jichž mnoho přivesl a rozdál. Další činnosti spolku sdělí Bůh!

Pokřeb faráře Jana N. Pánka. Bůh nás volá k sobě smrtí, kázal v neděli XIX. po sv. Duchu tento horlivý duchovní správce svým osadníkům. Kázal tak i o sobě, vědom si jea těžké choroby skornatění cív a blízké smrti, jež svými chladnými peratými během tohoto roku častěji se ho dotkla a přichod avšj ve způsobě častých záchvatů oznamovala. Než nenadál se v Pánu zesnulý ani zbožní věřící, a hlásaný jim pravda o smrti ještě při těchto službách Božích patrným důkazem bude doložena. Doslouživ po kázání mši sv., klesl horlivý duchovní pastýř ve středu svých věrných ovesek a odnesen byv na látku, ve těch dnech vy-

pastil blechetnou svou duši. Zlunické zvony, jež před nedávnem v plesání slavnostním akordem vítaly nejdůstojnějšího našeho vrchního pastýře na jeho apoštolské cestě kopidlenským vikariátem, rozervučky se, tentokrát bolestně a do šířky okolí zapály truchlivou píseň pohřební. Od út k útům nesla se truchlivá osvěna zvonn: „Náš pan farář zemřel; Pán povolal jej k sobě smrtí.“ Vzorň jeho kněžský život a horlivé plnění pas-tyřských jeho povinností posiluje nás v té naději, že splnila se na něm slova, jež byla předmětem posledního jeho rozjímání. Z daleka i blízka sjížděli se v sobotu 1. října upřímní jeho přátelé a bratři na vinici Páně, aby prokázali drahému zesnulému poslední počtu a doprovodili tělesnou sohránku blechetné jeho duše k poslednímu odpočinku. Pohřební obřady vykonal svým vikariátním duchovenstvem milovaný bisk. vikář a rytíř řádu Františka Josefa I. v. d. p. Jan Tichý z Velíže za asistence 20 kněží. Přítomni byli v. d. p.: Jedlička, farář z Libaně, Pátek, farář z Vrbice, Hlavsa, farář z Chomutic, Nechvátal, farář z V. Veselí, Kuhn, farář ze Slatin, Okrouhlický, děkan z Kopidlna, Rameš, farář z Ohníšťan, Kraus, farář z Chotěbce, Kašpar, farář z Hlušic, Kulbánek, far. z Vrbce, Jandík, farář z Hradištky, Knapp, kaplan z V. Veselí, Mencl, sám. kaplan z Dymokur, Valenta, kaplan z Kopidlna, Šetina, admin. z Babic, May, kaplan z Kušic, Dejl, kapl. z Král. Městce, Autoš, boboslovec z Hradce Kr., Kejslar, milosr. bratr z N. Města. Špalír vytvořily školní děti se svými pp. učiteli, kol rakve kráčely sbory dobr. hasičů a za rakvi kromě přibuzných ubírali se: sam. poslanec V. Sehnal, starostové a členové obec. zastupitelstev příslušných obcí. Nad rakví dojemně a velmi případně promluvil na slova: „Kalič spasení vesmu a jméno Hospodinovo vzývati budu“ v. d. p. farář z Hlušic J. Kašpar. S klišé-ými vzpomínkami a krvácejícím srdcem loučili jsme se se žlunickým hřbitovem a kostelíčkem, s něžž před 4 roky vlál také černý prapor... Odpočívaj v pokoji!

Oslava sv. Václava v Renově nad Doubravou. Obyvatelstvo města Renova nad Doubr. důstojně a katolicky oslavilo památku knížete, dědice, mučedníka a patrona země české sv. Václava. Farní úřed. pořádá ve chrámu Páně, aby věřící vyvěsili v předvečer avéčtáv prapory. O vigilii svátku zavál celý les praporů nad naším městem. Komitě pro oslavu sv. Václava vydalo zvláštní provolání, žádajíc, by všichni, kteří se hlásí pod prapor sv. Václava, slavnostně osvětlili v předvečer svátku svoje domy. Ještě před osmou hodinou zaplálo celé město, jakoby v pohádce, nádherným osvětlením. Po sedmé hodině zaplály ohně kolem města, zvláště na straně k obci Závratacům, Mladotučům a Kněšicům. Po pět osm se seřadil se průvod as 500 osob čítajíc u farní budovy, odkud za zvuků místní hudby ubíral se, nesa ve svém středu přes 80 lampionů, městem. Průvod končil na náměstí, kde u sochy P. Marie zapěna píseň „Svatý Václave.“ Pak našemu světcí provolána třikrát sláva a zapěna píseň „Kde domov můj.“ Ke konci následovaly ohňostroje různých figur na náměstí. S nadšením velikým rozcáslalo se zvláště sdružení mládeže do všech příslušných obcí. Všem mocně bujilo srdce. Dlouho nám sněla v duši osvěna slov: „Nedej zabýnouci nám, ni budoucím!“ Ku předu! — Veškerému obyvatelstvu za tak imponantní a manifestantní oslavu sv. Václava, jmenovitě osvětlení, vzdává komitě pro oslavu sv. Václava upřímné díky. Zaplat Pán Bůh!

Oslava sv. Václava ve Vellimě vydala se letos v osadě naší velice stkvěle. Veškeré domy katolické ozdobeny byly již v předvečer svátku a celý den svatováclavský prapory. Večer před sv. Václavem od 7—9 hod. zářila ve všech domech katolických četná světa. O půl 8. hod. večer vyšel lampionový průvod z příslušné obce Vítavova a stanul před nádherně osvětlenou a transparentními obrazy sv. Václava ozdobenou farou. V průvodu ubírali se hasiči velimští a vítavští, členové katol. organizace, sdružení katol. mládeže a množství nadšených ctitelů sv. Václava. Před farou uspořádán stkvělý ohňostroj, při němž hudba hrála několik skladeb. Poznátejším dojmem působilo, když veškerou zástup za zvuku hudby zapěl píseň k sv. Václavu a papežskou hymnu. Ve svátek sv. Václava při slavných službách Božích množství zbožných katolíků naplnilo kostel. V neděli nato byla slavnostně posvěcena nová socha sv. Václava, pořízená některými dobrodinci. Z farního domu vyšel průvod se sochou našeho sv. dědice, při kterémto průvodu zpívána píseň „Bože, co's račil“ za doprovodu hudby. Svěcení sochy, jakož i slavnostní kázání a spívanou má sv. měl zdejší rodák dp. Václav Buřil, kaplan z Dobrušky, jenž nadšenými slovy vybízel posluchače k účt sv. Václava a doporučoval založení Mariánského družiny jinochů a mužů, by tak dědictví svatováclavské, naše sv. víra, v lidu, zejména mezi muži a jinochy zachována byla. Kéť matka Boží se sv. Václavem vyproš. ochrana a pošetnění Boží pro nastávající novou Mariánskou družinu!

Manifestace svatováclavská v Dobrušce. Zdejší město důstojně oslavilo svátek národního světce a vzdalo povinný hold světlé

památce dědice země české. Již v předvečer osdoby četné domy prapory a slavnostně vyzdobeno. Jižto svatováclavské uvítání bylo střelbou s hmoždířů; na náměstí a v ulicích panoval čilý ruch. Před 10. hod. shromáždil se lid před hotelem „u Labutě“, odkud měl býti konán průvod do chrámu Páně, který jest sv. Václava zasvěcen. Úderem 10. hod. hnul se průvod malebně sestavěný vpřed. Za praporem kráčelo duchovenstvo s v. d. p. ThDr. J. Jindrou, prof. theologie z Hradce Králové a místním v. d. p. děkanem a vik. sekretářem Jos. Domašinským v čele, potom spolek jinochů, mariánská družina, kapela páne Ničeho, deputace místních spolků, křesť. jednoty sv. Václava a nepřehledná řada věřících — upřímných to ctitelů sv. Václava. Průvod nadšených katolíků, kteří tak nejlépe dokumentovali své náboženské přesvědčení, imponoval svou mohutností všem. Ano — Dobruška dokázala, že v jádru svém jest katolická! Když pak věřící naplnili útulný chrám ve všech prostorách, vystoupil na kazatelnu dp. P. Jos. Lössler, kaplan z Vel. Oufima, který slavnostní kázání proslavil. Po té sloužil slavnou mši sv. býv. zdejší kaplan. v. d. p. Dr. J. Jindra s Král. Hradce za asistence 8 duchovních a sice: v. d. p. kons. rady Rozínka ze Skalky, místního děkana Domašinského, děkana Barvíře a P. Randáka, kvardiána z Opočoa, katechety Macáka, kaplana Ršaslera a místních dvou kaplanů. Sbor chrámový precizně zapěnými skladbami podal důkaz o své umělecké vyspělosti. Dobruška může býti všim právem na svého mladistvého snaživého feditela křtu pyšna. Slavnost ukončena večerním představením histor. dramatu „Bratři“ od Vrchlického. Před počtím hry přednesl městský radní p. Jos. Hendrych všele proctěný proslov, za který byl odměněn bludným potleskem. Mladiství diletanti, vesměs to členové křesť. jednoty sv. Václava, hráli s pravým porozuměním a nadšením a dokázali, že jsou vyškolenými herci. Ovšem palma večera patřil energickému fediteli dp. Fr. Smetanovi, kaplanu-senioru, který v době poměrně krátké bezvadně nacvičil kns velmi obtížný. Sál byl v pravém slova smyslu přeplněn, takže panovalo zde vedro přímo tropické. Tak oslavili katolíci v Dobrušce svátek patrona země české a dali sátný příklad svého náboženského přesvědčení. Kdyby všude byl klerus tak agilitní jako duchovenstvo dobrušské v čele s v. d. p. děkanem Domašinským, jinak by to vypadalo s nábožen. ym uvědoměním lidu našeho v celé zemi.

Ka správě o hasičské slavnosti v Borohrádku, uveřejněné v 32. čísle našeho listu, zaslal nám p. dr. Štemberka v zastoupení příslušných činitelů úřední opravu dle § 19. tohoto zveřejnění: Není pravda, že při oslavě 80 ti letého trvání sboru dobrovolných hasičů v Borohrádku slavnost skončila pranic, že se tato vyvinula na zpátečným pochodu z lesa. Není pravda, že se tají, kdo se pral a proč, není pravda, že dostali něco citelného na památku obecní starosta Smrtka, řídící učitel Koutník a obecní tajemník, jeho syn; není pravda, že povstal „pokrokový masec“, jemuž zadržání nemohl ani pokrokový obecní starosta Smrtka, není pravda, že ten, prosil: „mne nechte, já jsem starosta“. Není pravda, že rozhodnuto o všem mlčení, aby se toho nikdo nedozvěděl. Naopak je pravdou, že výtrá- nost povstala, se kterou však sbor dobrovolných hasičů v Borohrádku neměl co činiti, byla poli- cejně i soudně vyšetřena, a že dva viníci byli potrestáni. S výtrácností tou neměli ani starosta p. Antonín Smrtka, ani řídící učitel p. Jan Koutník, ani tajemník p. Jan Koutník naprosto co činiti a nikomu z nich nebyla způsobena nejmenší nehoda. V účtě veškeré: Dr. Štemberka.

Dobré. Dne 2. října t. r. zavítal do osady naší nový p. farář, zdejší rodák. Zdejší obec uvítala svého rodáka slavnostně. Sborny hasičské s hudbou, děti školní s pp. učiteli, obecní zastupitelstvo a p. starostou Linhartem vyšly mu vstříc a po požehnání hasičstvu před novým p. farářem u fary vzdávalo čest. Účastenství zastupitelstva a p. starostou v čele při uvítání p. faráře nasvědčuje, že zavládnou zde zase doby souladu i pokoje, což každý upřímně si přeje.

Nová Paka. Professor bostonské univer- sity dr. Helog vypočítal, že počet choromyslných během posledních 50 let se zdvojnásobil. Dle sta- tistiky z loňského roku připadlo na 1 million lidí 9000 bláznů. Dnes již 18.000. Tím všim je vinná pří degenerace. Ano degenerace, svrhlost jest to, která řadí k nepořádné vědu na úkor vážných, veřejně působících činitelů společnosti lidské! Tato svrhlost má se často v choromyslnost. Nicím jiným nelze nazvat vystupování mnohých nedu- živců než choromyslností, která často vyvrcholí už v ašitvost. Kdo čte na příklad jen několik čísel „Pochodná“, této stoky všeho kalu, nemůže neuznat, že to jsou výpoky chorobného, degene- rovaného ducha. A tyto lidé, jejichž temeslem jest výhradně hanobit, ještě chtějí poskytovat rady jiným. Tak v posledním čísle „Pochodná“ mrzí je časté schůze a přednášky katolické jednoty. Ka- tolická jednoty děkuje jim jistě za radu a dle ní se bude řídit a uspořádá k radosti naší opět brzy nějakou přednášku, třebaž toho nenáviděného pátera Jetmaru. Ale třeba „Pochodná“ mu urádně jistě si nevezme; s pokory ponechá je jinému,

lepšímu odborníku! A poněvadž by onen specialista o pohlavkovací metodě vyučovací asi sotva chtěl přednášet u „Nálevky“, nejlépe bude, když ta- ková schůze uspořádána bude v „Grandu“ a tak svoji svému poskytnou příležitost ukázat svoje odborné znalosti. O hojnou návštěvu jistě nebude nouze, vidět bude přednášeti hlava našich paedagů, který nyní na staré kolena rád nice jenom posílá obšaloby na kněze, ale v mladších letech vysnal se v té metodě pohlavkovací znamenitě. Die udání jistě matky stloukl šaka tak, že se zbláznil a jest nyní v Kosmonosích. Podrobnější správy mohli by podat snad soud v té věci ve- dený. Proto a chutí do práce, páni socialisté! Ne- museíte tak dlouho odpočívát na vavřínech z rudé výstavy; svým věrným druhům paedagogům jistě se zavděčíte. Kromě této přednášky můžete si udělat ještě několik, třeba o dlouhých pratech a jak mnoho v jednotlivých případech může zůstatí za nehty. Tato přednáška spojena by mohla býti s dialogem Romana a Kuchlika o tom, který lépe rudé výstavě rozuměl. Proto jen nezávidět! Máte lásky k přednáškám, že můžete katolickou jednotu daleko přetráfnout! A jao! to budou tečníci!

Městská spořitelna ve Vysokém Mýtě vykasuje za měsíc srpen 1910: vloženo na knížky K 97.621 65; vybráno K 88 593 81, vloženo na běžný účt K 219.099 07; vybráno K 217 098 78, sůstatek vkladů na knížky K 6.787.835 27, na běžný účt korun 1.211.414 44; úhrnem K 6.949.249 81; hypotečních půjček vyplaceno K 31 000 —; splaceno K 63.195 81; sůstatek hypote- čních půjček K 4.663.766 82; smének eskompto- váno za K 23.638 72, splaceno K 29 317 78, sů- statek K 407.434 49; do jiných útavů vloženo K 334.078 28, vybráno K 326 639 18, sůstatek vkladů v jiných útavech K 1.240 175 18; cen- ných papírů v zásobě za K 2.993.589 18, záloh lombardních aktivních K 10.070 —, passivních K 2.602 071 24 h, hotovost pokladni 10.621 65 K, obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 30. září 1910 K 28.761.853 94.

Různé zprávy.

Poutní výprava do Sv. země. (Dok.) Jak šťastní jsme! Z teretského přístavu spěcháme se posilnit do známého hotelu Volpikova, kdež jsme dobře obslouženi. Po té navštívíme chrám sv. Antonína a kathedrálu, která mohutný dojem na nás učinila. Zde poděkovali jsme Bohu za šťastné navrácení. Procházíme dlouhým tanelem — specialí- tou do teretskou, jakž by Pražané měli na Letné sfiditi. Ubíráme se na nádraží, odkudž o ¼ 1 hod. odpol. odjíždíme. Ve vagonech panuje nesnesitelné vedro. U Borovnice blíže Postojny obdivujeme se skvostným viaduktům; krajina jest čarokrásná. Zemský ráj to na pohled! O ¼ 4 hod. přijíždíme do bílé Lublaně, kdež jsme ardečně uvítáni; za- sedáme v nádražní restauraci k vřečkové upravené večeři obiluhování slovinckými děvčátkami i ma- lebných krajích. Po malém odpočinku vesdám se 2 kollegy do drožky a projíždím město. Byl jsem opravdu překvapen výtavností a příkladnou či- stotou Lublaně. Jaký to kontrast! V orientě všude seje špína a zde tak čistota! Rás zcela slovincký — zde nenalezneš v třídách ani jednoho nápisu cizího, vše pouze slovincky. Prohlížíme nové ně- mecké divadlo, jež právě se dostavuje. Kdo bude plnití prostory tohoto stánku Thaliina, neví ani lublanští Němci. Jak jsem alyšel, bylo tu veliké nadšení o sjednu hasičské, kterého se účastnilo kolem 6000 hasičů. Některé domy jsou dosud ozdobeny prapory. Upřevše zraků svých ku ko- steln, který městu a celému okolí majestátně vé- vodi, ujíždíme k nádraží. O půl 7. hod. odjíždíme, jsouce předmětem upřímných ovací. V stanici Steinbrücken vítá nás český přednost. Chceli jsme mu zapěti českou píseň, ale upustili jsme od na- šeho úmyslu, abychom jeho kariéře neuškodili. Po noci probděl ve vlaku přijíždíme ve středu 31. srpna o půl 6. hod. do Vídně, kdež již čekali videnští Čechové v čele s P. M. Bzděkem. Svě- tlel biskup adp. dr. Visnar byl osloven 2 dru- žičkami, jímž poděkoval několika „tecovskými slovy. Poutníci byli přímo zasypáni kyticemi a květin. Markantní to dákas lásky, jakou k nám nečastně bratři a sestry na Dunaji čhovájí. Posnídávše, o- pouštíme za hustého „deště nehostinnou Vídeň. Poněvadž nemáme žádné vyhlídky, oddáváme se posilujícímu spánku. O půl 10 hod. dorazil poutní náš vlak do Brna, kdež podrobeni jsme důkladné revizi na základě nařízení moravského místodrž- telství. Strach má veliké oči; tak i o nás zavládl veřejné mínění utvrzováno lživými novinářskými zprávami, že si domů mimo různé památky ne- seme také nějaké kilo choleryových bacilů. Přílišná horlivost dozorců zdravotních orgánů ukázala se však úplně zbytečnou; vřdyt jsme byli všichni tak svěží a zdrávi, že sám předseda dozorské ko- mise německy ke mně se vyjádřil. „To se divím, velenosti; v novinách tolik kritiku, a vy všichni brilantně vypadáte“. Na nádraží očekávalo nás veliké množství lidu, které nás ardečně vítalo. Chceli jsme v slavnostním průvodu odejiti do chrámu Páně, než na zakročení místodržitelství průvod byl zakázán. Odešli jsme tedy ojedinele do blízkého kostela, kdež jsme s vděčným srdcem

sapěli Te Deum! Odpočínáv si v posvátném zátíží kláštera Milordných Bratří, kdeš intimní máj přítel vdp. P. Frant. B. Ptačový jako převor pšobí, opastil jsem družnou Moravěnku, abyoh se do svého působíště — Val. Outima navrátil. Když nás stihla na moři velká bouře, tu mnohý poutník umínil si, že víckrát do Sváté země nepojede. Když jsme se však v Brně lončili, tu volal jsme s oním slepcem v Píamě sv.: „Pane, nechť vidím!“ Ano, nechť vidíme opět v brsku ta místa svatá skropená krví Božského Spasitele! Zdaž dostane se nám ještě jednou této milosti? Obříšná a dlouhá jest to cesta, celkem jsme s Brna do Jerusalema urazili asi 3600 km. Vzpomínám na staříkého našeho spolupoutníka Ferd. Hruška u se Rtyně, který, jak jsem alyšel, již šestnáctkrát Jerusalema navštívil; zajiště to rekord, v kterém málokterý poutník se pochlubití může. Jedna chudá žena mi vyprávěla, že se již několikrát lacinu dostala do Sváté země; na lodi poslabuje a v Jerusaleme v rak. uher. hospici našla po 15 dní bezplatného přístřeší a poboštění. Končím své referáty o poutní výpravě do Sváté země s vroucím přáním, aby takováto pout v brsku pořádána byla z našeho království. Těm pak, kterým nebude zde na světě popráno spatřiti Svatou zemi, přeji z apřimného srdce, aby jedenkrát uviděli tvář v tvář nebeský Jerusalema. P. Jos. Rössler.

Umělecké výrobky

a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vsořů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirákova třída.

Pokrokářští výtečníci. Ve Št. Hradci spronevěřil pokrok. advokát dr. Hold čtvrt milionu korun, čímž poškodil poněvlaste chudé lidi. Jiřínská porota odsoudila 25. září učitele Brandtnera pro pranění dívek z jeho školy a soud mu přiklil dvouletní žalár. Agrárnícko-pokrokový učitel Vorel měl býti postaven 21. září před trestní senát, že zmrhal jedno děvče soc. demokrata. Leč líčení odročeno, protože se vyšetřují četné případy nové. Blíže odporne to bahno zajisté vyloží „Ratibor“ jako nezávaný a důkladný referent osobních záležitostí.

Na soc. demokratické schůzi přijata resoluce proti soc. demokratům. Ve Slatěnicích u Olomouce svolala v neděli 25. září soc. demokraté schůzi, k níž účastnický agitator Ad. také nařinici nelenili, dostavili se velice četné a jsouce ve většině, zvolili své předsednictvo. Po teči (vlastně nadávkách katolíkům) soudruha Časného přiblížil se k slovu snáší organizátor red. Šrámek z Prostějova, který nejdtiv notně soudruhy sprážil a na konec navrhl následující resoluci: „My účastníci na soc. demokratické schůzi v neděli 25. září 1910 ve Slatěnicích v hostinci p. Navrátila odsuzujeme co nejostřejší soc. demokratické útoky na schůzích a v novinách proti katolickému lidu, víře a duchovenstvu a slibujeme, že se budeme organizovati jen ve spolecích katolických jsouce věrní své víře, vlasti i národu. Nedopustíme, by židovská soc. demokracie klamala a okrádala naše dělnictvo a toto haala do třídního boje proti rolnictvu a živnostnictvu. Přičiníme se o největší rozšíření křesťanského tisku, sdružení dělnictva, omladiny a rolnictva.“ Resoluce ta ohromnou většinou (hlasevali i někteří soc. demokraté) přijata. Jak při tom bylo nešťastnému soudruhu Časnému, může si každý pomyslet. Když jistě stará matička Palanková přišla si pro svého syna, který stál v řadách soc. demokratů, ta se tento na ni obořil slovy: Jděte pryč, nebo vás vyhodím! A soudruh Časný křičel, že její syn není sedmiletý, aby mu poroučela. Dobré naučení pro katolické rodiče! Jen bez bázně vůde postavit se proti útokům rudých i pokrokových squádů! Pak skrotnou

Soudní pře prof. dra Musila. Dne 29. září konalo se před okresním soudem v Josefově ve Vídni přelíčení, při němž jednalo se o urážku na cti, které se prý dopustil prof. dr. Musil proti historickému malíři Mielichovi. Malíř Mielich-Mie-

liehoffer byl s prof. dram Musilem na vědecké výpravě v sámsku Amra v Arabii, kdež odkresloval nástěnné malby. Prof. dr. Musil vytkl na rakouském konzulátě v Damasku, že malíř Mielich prodal dva obrazy, které koupil za 120 franků v Amře, za 50 000 marek do musea berlinského, ačkoli patřily vídeňské akademii věd. Proto ho Mielich žaloval. Prof. dr. Musil byl však osvobozen, ješto dle svědectví dv. rady Karabaceka a prof. dra Müllera odůvodněně soudil, že obrazy patřily vídeňské akademii. Akademie určité smlouvy sice s oběma badateli nenajdala, ale měla za to, že jejich výskumy budou jí odevzdány, ješto výpravu financovala. Soudce prohlásil, že výskumy, pokud nepatří akademii, náležejí oběma badatelům.

Internacionální křesťanská humanita. Jisto jest, že v německých místech, kam nevniknou štvavé nacionální tiskoviny, nevládne proti našemu národu zášť. Facetický šovinismus jest i u Němců umělým produktem. V dolnorakouské obci Ottentain u Kirchberga jsou bodlí němečtí rolníci katolíci, jimž nacionální zášť jest věcí neznámou. Laou s láskou k českému duchovnímu správci dp. Klímovi, který nedávno do osady se přistěhoval. Když kněz četl v novinách, jaké hrozné spousty způsobila na Moravě povodeň, upozornil německé farníky na příšernou katastrofu a poprosil je, aby jako křesťané nešťastným bratřím v Kristu nečím přispěli. A hned se sebralo 32 K, které zasílány naší redakci s žádostí za odeslání na postižené. Tak prakticky a po křesťanskou mají se luštití národnostní problémy všude — i ve Vídni. Díky lidumilným rolníkům!

Česká banka v Praze. Zůstatek peněžních vkladů koncem měsíce září činí korun 12,459,412 50, tudíž více o K 323,453.31 než v měsíci srpnu.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 12. října 1910, o 2. hod. odpo. v diecéním spolkovém domě „Adalbertinn“, Jiřákova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Beyl,
jednatel.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

■ 4% ■

ODE DNE VLOŽENÍ
DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

NEJBEZPEČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.

Zkoušená porodní babička
Josefa Langrová v Hradci Král.

v č. 221 (ve vile p. Nováka)
nabízí své služby otěm rodinám zdejším i venkovským.

Odebírejte školám dětem

KVÍTKY.

Vycházejí desetkrát za rok od října počínaje.

Předplatitelé obdrží zdarma dětský kalendářik na školní rok 1910—1911.

Předplácí se na celý rok a na jednu adresu:
10 výtisků s kalendářiky s jednorázovým nádavkem 5 K — h
5 výtisků s kalendářiky 2 K 75 h
1 výtisk s kalendáříkem 70 h

Rozšiřovatelé „Kvítků“ obdrží:

1. Splnomocnění, aby bez obavy před úřady dovolené mohli „Kvítky“ odběratelům dodávat.
2. Za každých předplacených 20 ročníků vedle nádvků i po 1 výtisku kalendáře a zápisníku křesť. žen a dívek českých „Šťastné Domácnosti“ na rok 1911, jež vyjde v listopadu.

Rozšiřujte, doporučujte na všech farních osadách oblíbené dětské „Kvítky“, ať vzniknou do každé katol. rodiny.

Administrace „Kvítků“ v Praze-II.,
Lípová ul. č. 5.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Budapešť, VIII. ker János-
hórát 15. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Víděň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenový zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstvu zvláštní výhody.

Doporučujeme

našim rodinám

Kolínskou cikorku!

**Přesvědčte se, kněžské
..... koláry ::**

Objednávky se obratem vytiskují!

prací i celuloidové, náprsenky,
birety, olingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 136.

Jménem duchovní správy a příbuzenstva **srdečné díky vzdávám všem**, kteří vřelou účast projevíli
jak při nemoci tak i smrti a pohřbu dp. faráře

Jana Pánka ve Žlunicích.

Zvláště jsem povinován velikými díky vysokorodému panu patronu Děpoldu hraběti Černínovi z Chudenic
za veškeru přízeň prokázanou drahému zesnulému, Její Exc. Anně hraběnce Černínové z Chudenic, váženému
úřednictvu, vdpp. spolubratřím s panem vikářem Tichým z Veliše v čele, slavným obecním zastupitelstvům,
slovutným pánům lékařům MUDr. Veisovi, Zimmermannovi a Vyčítalovi za jich péči chorému prokázanou,
velectěným pánům učitelům, slavnému sboru dobrovolných hasičů, všechněm, kteří soustrastnými projevy ústně
i písemně náš veliký bol zmírniti se snažili, a všechněm účastníkům pohřbu.

Volám z vroucího srdce všechněm:

Zaplať Pán Bůh!

V. Láska,

administrátor ve Žlunicích.

Okusné navštívenky zhotovuje biskupská knihtiskárna.

Vklady přes 12,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

Peněžní obrat za rok 1909 K 872,000.000.

Akc. kapitál
K 4,000.000.

ČESKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obchody

bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní.

Vklady na knížky zúročí $4\frac{1}{4}\%$ až $4\frac{1}{2}\%$.

Děchodkova daň platí banka sama.

Vklady na pokladniční poukázky

zúročí při 30denní výpovědi $4\frac{3}{4}\%$

„ 60denní výpovědi $4\frac{1}{2}\%$

Stošní listky poštovní spořitelny k bezplatnému poukázování vkladů zasílá banka na požádání.

Escent smének. Obetarávání inkasa tu- i cizosemakých
smének. Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní všeho druhu jako: nákupní,
saisonní, akceptační, zjištěné, celní, daňové atd. Financování
průmyslových závodů. Čeky, poukázky, úhrady, záhlavky a
pověřující listy na všechna čestnější místa tu- i cizosemaka.

Vadla a kauce. Koupě a prodej davis, valut a mincí
za nejlevnějších podmínek.

Escent pohledávek na podkladě postoupených účtů.

Vklady na účty běžné a na účty

úročí se dle dohodnutí.

**Koupě a prodej všech druhů cenných
papírů.** Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot. Úschova
cenných papírů v pancéřových pokladnicích. Správa cenných
papírů a evidence alosovatel. hodnot.

Zálohy na cenné papíry. Pojištění alosovatel. hodnot
hodnot proti strátě kursovní při tahu s najm. výkrova.

Premesy ke všem tahům.

Obetarávání vinkulací a devinkulací.

Příkaz pro veškeré burzy tu- i cizosem.

Prodej losů na mírné měsíční splátky!

Velkoobchod uhlím a koksem.

Skladiště a prodejna chmele v Žatci.

Úřední hodiny od 8. do $\frac{1}{2}$ 1. a od $\frac{1}{2}$ 2. do 5.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 40.

Zápisky mnicha Renina.

(Hódžóki a Kamé Čómej.)

Z japonských náčrtů Karel Jan Hora, ing. konzult.
v Yokohamě.

Kamé Čómej.

(Životopis.)

(Pokračování.)

Všechny výše uvedené knihy jsou téměř nyní již vzácností; Keigyoku Šó a Mondži Šó snad úplně vymizely. Ve své soukromé knihovně mám všechny ostatní mimo ony dvě, kterých ani osacká ani kiotská veřejná knihovna nemá. Ale vedle shora vyjmenovaných knih dopátral jsem se ještě dvou spisů Čómejových, nikde nejmenovaných: Kamakura Ki (Zápisky z Kamakury) a Kaidó Ki (Zápisky z cesty vedle moře). Obě knihy obsahují popisy cesty do Kamakury a zpět.

Kromě výše uvedených knih napsal Čómej mnoho veršů, z nichž však jen nepatrné množství se zachovalo. Jedna z jeho básní uveřejněna byla ve sbírce, kterou ještě za života Čómejova vydal Fudživara Šunzei pod jménem „Senzai Vakašú“ (Sbírka tisíc básní Vaka). Čómej měl velikou radost z uznání; výraz této své radosti dává v díle „Mumei Šó“. V pozdější době vydané sbírce „Sinkokin Vakašú“ uveřejněno bylo deset básní Čómejových, jež byly uznány nejlepšími z celé sbírky.

Hódžóki¹³⁾

Řeky tekou bez ustání, ale voda jejich se stále mění. Pěna, tvořící se nad tůň, mizí, by znova se objevila — a přece netrvá věčně. Dočasným je také člověčenstvo a jeho přítoky. V pyšném, jako z drahokamů sestaveném hlavním městě¹⁴⁾ pojí se domy hodnotící k domům nezaměstnaných a svými štíty se na sebe tlačí, vyhlížejíce tak pevně, jako by z pokolení na pokolení měly děděny býti. Ale septáme-li se jich obyvatelů, sennáme, že jen málo domů je starých; některé byly loni zničeny a přestavěny letos; jiné, dřívě velké, sesuly se a nahrazeny menšími. Nestáli jsou i jich obyvatelé; ze známých v některém městě jen dva neb tři zbývají, z dvaceti neb třiceti minulých dob.

Z rána jich několik zemře, aby se jich večer několik narodilo. To je život jako ta pěna na vodě. Ať rodí se nebo mrou, nevíme nikdy, odkud přicházejí, aniž kam putují. Nevíme v tomto dočasném bydlšti našem, kdo získá z naší lopoty. Kdo z těchto dvou podlehně lehčěji změně? Dám anebo člověk bydlící v něm? Oba jsou jen rosoy na květu; buď rosa oschne a květ zbudne, aby svadnul při prvním záblesku slunce, anebo květ svadne a rosa zbudne, aby nedočekala se západu slunce.

Za oněch 40 let, které mne minuly od doby, kdy počal jsem svět poznávat, viděl jsem neobyčejné věci. V třetím roce periody Angen¹⁵⁾, čtvrtého měsíce, dvacátého osmého dne, kdy veliký vítr znepokojoval noc, v hodině psa¹⁶⁾ vypukl oheň a hnal se k severozápadu. Zasáhl jižní bránu paláce, přijímací síň, budovy vysokých škol i budovy zeměsprávy a za jedinou noc proměnil vše v popel. Povstal prý v malém domku u lázky nemocného v ulici Hino-Kuči-tomo-no-kóšši. Podporován jsa silným větrem, hnal se dál a dále široce, jako rozervěný žhoul vějíř. Vzdálené domy byly zahaleny kouřem a celá prostranství zasypána jiskrami. Popel, hnany větrem proti oblakům a osvěcený plameny, tvořil rudé pozadí, proti němuž šlehaly jiskry větrem mocně metané ku vzdáleným předměstím. Zoufa-

¹³⁾ Hódžó — Světlonoše deset stop ve čtverci a 6 stop vysoká; Ki — Zápisky; doslovně tedy: Hódžóki — Zápisky psané ve světlonoši deset stop ve čtverci a 6 stop vysoká.

¹⁴⁾ Panovníci japonští žili se bydlíci v témž městě, kde předešlého jich směl; proto při každé změně panovníka měněno bylo i sídelní město; tím způsobem vysvětleno, že Japonci má skoro 80 měst sídelních. V této knize je řeč jen o Kiótu, vyjímaje ono město, kde je smínka o nedořešeném stěhování do provincie Setšu-do, nynížšího Kobe, v roce 1180. Kioto bylo sídlem panovníků a přestávkami od r. 794—1868.

¹⁵⁾ Perioda Angen od 1175—1177.

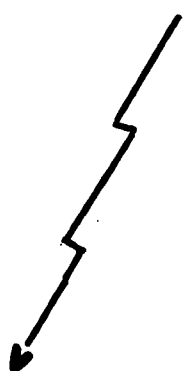
¹⁶⁾ Den dluží se na 12 dvouhodinových dob, které pojmenovány jmény různých zvířat a sice: Hodina krysy od 1. hodiny dopol. do 1. hodiny odpol.

• byka	1.	• odpol.	8.	•	•
• tigr	2.	•	9.	•	•
• kočka	3.	•	10.	•	•
• drak	4.	•	11.	•	•
• had	5.	•	12.	•	•
• koně	6.	•	1.	•	•
• kozy	7.	•	2.	•	•
• opice	8.	•	3.	•	•
• kůň	9.	•	4.	•	•
• kočka	10.	•	5.	•	•
• pes	11.	•	6.	•	•
• kůň	12.	•	7.	•	•

lost obyvatelstva neví si ani představit; někteří padali, zdušení byvše kouřem a jiní hynuli v plamenech. Ti pak, kteří zachránili život svůj, strátili všecek majetek. Jich sedm drahocenných věcí a deset tisíc pokladů¹⁷⁾ proměněno v popel. Šestnácte velikých šlechtických domů bylo zničeno a menších bez počtu. Celá třetina Kiota sesula se v popel. Tisíce mužů a žen zahynulo, neméně též domácích zvířat.

Člověčenstvo jest přece jen plno marno, stí. Staví obydli v nebezpečném hlavním městě plýtvá bohatstvím, aby pak zmíratí mohlo strachy... Potom zase, ve čtvrtém roce periody Džio¹⁸⁾, čtvrtého měsíce, dvacátého devátého dne, větrný vír rozbouřil se nad čtvrtí Naka Mikado Kiyogoku¹⁹⁾ a nesmírnou rychlostí hnal se až k Rokudžó, přes tři neb čtyři dily města, v nich ani jediný dům, ani malý ani velký, nezůstal bez pohromy. Některé byly jen ploše k zemi smáčknuty, s jiných smeteno vše, kromě několika pilířů a trámů. Střechy byly odneseny přes několik čtvrtí; ploty rozmeteny a hranice mezi sousedy zničeny. Všechny věci z domků byly do oblak vmeteny a kůra stromů a šindele střech ležely rozházené kolem jako listy na podzim. Prach zvířen jako kouř tak, že byla čirá tma a hluk byl tak hrozný, že nebylo lze slyšeti sousedova slova. Gófu²⁰⁾ nebude snad hroznějším tohoto větru. Mnoho lidí zhybnulo a mnoho bylo bez přístřeší. Když vše zničeno, zabořil vítr na jihozápad. Veliký vítr je sice obyčejným úkazem, ale onen vítr byl něco neobyčejného. Jsem skoro jist, že byl poslán shůry co výstraha. (Pokrač.)

Hudebniny

stále v největším výběru má na skladě

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariát

v Hradci Králové.

R. 1808.

Seznamy zdarma a franco.

V agrární straně se rozjasňuje.

Věděli jsme dávno, že není možno, aby několik agrárních, tučně placených předáků zdravý český venkov dlouho vodilo do fanatických, zhubných politických rvaček; není možno, aby hlavní kádr konservativní části českého národa se dal vláčetí delší dobu povolně od volnomyšlenkářských křiklounů. Pokud aspoň trochu dovedli placení velmoži maskovatí svoji neupřímnost, pokud agrární lid se domníval, že přece jenom vedoucí veličiny evorně pracují na vítězném hospodářském prospěchu našeho rolnictva, potud také důvěřoval štvavým řečem, které byly chrleny proti straně naší. Nepozorovalo se, jak chtějí placení agenti „protiklerikální“ poplachem odvracet pozornost od nešikovného hospodaření agrárního štábu.

¹⁷⁾ Sedm drahocenných věcí a deset tisíc pokladů — jest doslovným překladem textu: „Ši-šin man-pó. Volný překlad: „všechny drahocenné věci a všechny poklady“, a ještě volněji: „všechny majetky“. — Sedm drahocenných věcí, po kterých duše každého Japonce dychtí, jsou: zlato (kin), stříbro (šoin), lapls kamí (ruri), korál (mangoku), schat (meno), křišťál (su-ko) a perla (šin-ko).

¹⁸⁾ Perioda Džio (1177—1181).

¹⁹⁾ Naka-Mikado-Kiyogoku — jméno malé části východního Kiota.

²⁰⁾ Gófu — hrozná vichřice, která prý dle budhistického náboženství smílá svět.

Leč prohrál se vinou předáků zápas Fe-pař s cukrovary, pšenice neprodána proto, že „Venkov“ mylně předpovídal stoupání cen; i chmelari špatně pochodili, že sedli na lep tržním zprávám „Venkova“. Zprávy o dietěství a zbytečných subvencích, jež shrabovali hlavně miládkové vládnoucí kliky, množily se bouřevnatě dále. Do toho přišla sdělení Bergmanova. Lid přes všechny dryádnické faufary nad „vítězstvím“ lounským otvírá oči bromaďaň.

Nepovedlo se tedy vládnoucí klice zfanatisovat a obrátit o nestranný posudek agrárníky všechny. Zůstalo mezi nimi mnoho katolíků, kteří na čas poslouchali oddané výhradně z příčin stavovských, z naděje na hospodářský prospěch. A při všem nejzajímavější jest ta okolnost, že jednání štábní kliky agrární důvodně odsuzují celé zástupy agrárníků-laiků v době té, kdy naopak agrární kněží snaží se agrární hospodářství v celém rozsahu hájiti. Agrární kněží i nyní místo co by žádali důrazně ve straně nápravu, nejšpičatějšími slovy útočí proti straně naší, jako by tato byla horší a pro venkov zhubnější než strana soc. demokratická. Věru žasnouti musí soudný pozorovatel nad jednáním těchto služů Práskových a Závorkových.

Zato však slušný a soudný agrární list „Hlas Venkova“ stále určitěji dává na jevo, že s korrupcí se nikdy nezotožní a že si přeji radikální očisty. Dne 30. září otiskují celou řeč dra Srdinka, proslovenou 25. září v Chlumci n. Cidl. Otiskujeme z ní tyto důležité úryvky:

„Jednou z velikých chyb v našem veřejném životě jest hromadění funkcí na jedny a tytéž osoby. Kam to vede, bylo by zbytečno vykládati. Tak dělají se v našem veřejném životě modly, které konec konců veškeré dobré počiny zabijí, aneb ospoň ochromují zdržováním, neboť den má jen 24 hodin a fyzické síly jednotlivce nejsou nekonečné. Kromě toho však působí dělání model zhubně i na povahu třeba původně výborných lidí. Moc a vlivy na osoby nakupeně svádí většinu jich k domýšlivosti, násilnému, autokratickému rozhodování, jakož i ku strýčkovskému protekčnímu hlasování. Zasedá-li v některé instituci několik model, v předsedných případech rozhoduje ochota k vzájemným, odplatným službám.

A přece není třeba za dnešních dob dělati takové modly. Rady kvalifikovaných sil nejsou připuštěny k veřejné činnosti, protože různé kliky drží mnohdy veřejné funkce ve svých kroužcích. Výběr nových lidí přecasto neděje se dle schopností, nýbrž zcela po strýčkovsku.

Dále třeba se vysloviti rozhodně proti útěku od povolání, který v našem veřejném životě se objevuje.

Jsou totiž u nás tací chytráci, kteří se sotva ohlíží v některé straně, aneb ještě ani neohtáli, a již usilují o to, aby je strana doživotně zaopatřila. Proti tomu jest se třeba záhy postaviti, neboť takové případy, kdy prospěch národní žádá, aby některý jednotlivce zanechal svého povolání a věnoval se úplně veřejným věcem a politice, jsou velice řídké, ba ojedinělé, a jest špatným zjevem u každé politické strany, objeví-li se mezi předáky epidemie útěku od povolání. Lidé tací stávají se potom příteři strany, balastem, který těžko se loučí s navyklym novým způsobem života, a za každou cenu hledí se v některé sinekuře udržeti, třeba neměl potřebné kvalifikace. Každou stranu, která se ve svých počátcích nechá zatížit takovým balastem, čeká neblahá budoucnost, která na sebe nenechá dlouho čekati. Z lidí, tvořících balast strany, stanou se intrikáni, kteří se nechtějí žádných, i těch nejhorších prostředků, kteří nahledí na zájem celku národního a na prospěch strany, majíce na zřeteli jen jediný cíl, totiž brániti všem oprávněným snahám, udržeti dosavadní špatný stav, brániti a udržeti při tom sebe.

Naše strana agrární a každá poctivá politická strana musí se udržeti svou vnitřní hodnotou a nikoliv stálým poukazováním na špatnosti druhých politických stran, musí růsti a stoupati a státi vysoko svou prospěšnou politikou a činností pro národ a nikoliv poukazováním na to, že jiná strana stojí nížko. Nestálí na otázku: Jaký jsi? odvětit: Ten vedle mne jest špatný. Proto uvědoměly straníky každé strany odsoudit stále lokalky i úvodníky v listech své strany s nadpisy: „Panama ve straně x.“, „Rozvrat ve straně y.“ atd. Důvod, že druhé strany dělají ve svých listech totéž, jest nedostatečný pro takové psaní. Stačí přece krátce informovati straníky, co v té či oné straně se děje. Takovým štváním se žádné straně nepomůže, tím lid se nevyuková a ani politiky, ani charakter jednotlivců pro vzájemné styky občanské se nezuschleňuje. Takové štvání vede k sesurování zápasů nejen politických, ale i veškerého života občanského.

Při milionu na katolický náboženský ústav v Praze-Bubenci. Farní sbírky na sbírací listy: Dítěť 15 K, Pětina 5 K, Nová Ves n. Pop. 8 K, Vodňany 86 K. — Výtisk ze sbírky, výhra, sbírka pšeničnatá a pod.: Křesť. Jednota „Sv. Václava“ v Dobrušce 42 K, Křesť. sociální spolek v Litoměřicích 5 K, Sběrka při konferenci duchovenstva vikariátu blatenického 27 K. — Na počest 40. narozenin kněze milovaného bisk. vikáře a děkana v Chocvi vdop. Jana Cvika věnuje klerus vikariátu Vyš.-Městečkého 100 K, Místní cesty do Jeruzaléma N. N. děkan v Prahy 200 K. — Dary jednotlivců: Vedpp. P. Rahof Kott, superior I. kap. v Praze 5 K, Václav Petřík, far. v Kovančicích 10 K, Václav Petřík, far. v Mlásovech 2 K, Josef Prudil, far. v Neborovicích 2 K, Fr. Vacek, pensista v Čes. Budějovicích 10 K, p. Em. Škrobánek, Johannstál 20 hal. — Všem obětavým dárcům „Zaplať Bůh!“ Tuto sobotu doloží drahá štrýmská badový /de rovnosti/ Bohužel, se

také platební povinnosti současně stoupají a dosahují velkých čísel. Prosíme proto všechny upřímné katolíky, aby stále a vydatně pamatovali při všech příležitostech na svoje důležité záchranné dílo. Adresa: První katol. ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč. — Vysoce důst. farním úředním rozeešáme letáky o katolickém učitelském ústavu v Praze-Bubenci. Na každý balíček mimo výlohy na tisk a manipulaci připadá 20 hal poštovního a prosíme tudíž co nejsnažněji, aby nám zásilky nebyly vráceny, neboť tím jsou výlohy marny a tak důležité dílo katolické je poškozoováno. Prosíme tedy ještě jednou co nejsnažněji vsdpp. faráře, aby pro informaci dali letáky rozdati mezi lid a pak uspořádali sbírku anebo ku sbírce dali podobě. Sbíratí možno před kostelem nebo při nejrůznějších příležitostech. „První katol. ústav ku vzdělání učitelů“ (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Pokroková mobla v učel naslom-šlým paedagogům. Peníze! To jest blavol beslo a tužba pokrokatů, kteří v nestřeženém okamžiku ouhajují srdce příliš určité. V letošním l. člele „Věstařku“ českých professorů vybízeli se důrazně starší professoři, aby přenechali lepší místa mladším; starší prý ujdají mladším chleba! Také o „starých pánech“ tam napsáno: „Nechte už naše staroušky! Nemí to nic platno vykládat egyptským mumím ze století nehybných pyramid myšlenky evropského člověka ze století řiditelných vzduchodů. Škoda tišakřské černí i papíru; naši přeloučtělci nepochopí (snad že nechťejí, či snad že vůbec nedovedou chápati), jak jsou ubozí ve své statečné ješitnosti a jak malí ve své dětinské umíněnosti.“ Tak neomaleně sápaí se na starší kollegy paedagogové mladší, kteří jiným společenským vřatvám setravně domlouvaí, jak jest potřebí vychovatele ctíti. Pěkně ten respekt sami mnohčtí jini lidé s odporem se odvrátí od takových ukázek kollegiality. Proč ti mladí pánové nevysřvají šedesátiletého Masaryka, aby jiným chleba nenjídali? Proč ani slovem nemluví o jeho statečné ješitnosti?

Kde jsou volnomyšlenkářské protesty? Předseda vídeňské náboženské obce dr. Gustav Kohn oznámil c. k. školní radě, že l. října t. r. budou se konati ve všech vídeňských modlitebnách boboslužby, jichž se účastní židovští žáci z celé Vídně. Dr. Kohn požádal, aby žactvo bylo doprovázeno do modliteben učitelstvem a kde není učitelstva židovského, aby šel s židovskými žáky katol. učitel. — Kde zůstaly protesty těch, kteří hřimají proti návštěvě kostelů katolických, štronce rodiče, aby dívky své na mši sv. neposílali? Kde jsou protesty volnomyšlenkářů, kteří se snaží vyloučit náboženství ze školy? Když r. 1866 byla zavedena povinná návštěva kostela, byli to první židovští učitelé, kteří na kompetenčních místech prohlásili, že katolické žáky do katolických kostelů voditi nebudou; a bylo jim dáno za právo. Nyní však volnomyšlenkáři ani nehlesnou proti žádosti, aby katolíci učitelé vodili děti do synagog.

Sociální besídka.

O porážce českých sociál. demokratů v Kodani píše soc. demokratický účastník dne 30. září v „Přehledu“: „Před sjezdem psalo se v českých listech socialistických sebevědomým tónem vítězů... Němečtí soudruzi rakouští však nelenili a informovali zahraniční, zvláště říšsko-německý tisk ve svůj prospěch, často až štvavým kroucením pravdy.“ Spor projednán v komisi, v níž zastoupeny všechny národnosti. „Zajímavé bylo chování se delegátů německých a českých: mluvil-li některý český delegát a pronesl-li snad jen slovíčko, které ukazovalo, že řečník nevidí v jednání Čechů ani zradu, ani zločin, vstal po jeho řech nějaký německý soudruh, přisedl k němu, informoval a preporoval jej pro svou věc. Čeští delegáti chodili také, ale druh od druhu a ptali se, mluvil-li ten neb onen řečník pro nás či proti nám... To je nepopíratelné faktum, to mi dosvědčtí musí všichni čeští delegáti. Veřejně zde budíž žalováno, že české organizace pověřují tak důležitým a zodpovědným posláním, jako je účast na mezinárodním sjezdu strany, lidi a priori (předem) neschopné, nemalé jednání řeči sjezdových.“

Doufal jsem, že zbraně českých soudruhů, když s takovými fanfárami jeli do Kodaně, budou pádné. Avšak místo aby řečníci přednesli celý materiál sporu, čísla, statistiky, stížnosti, usnesení, doklady atd., přiliš a všeobecnými nannose slovy dabanali se smovu a smovu, že jsou internacionálními, že jsou věrnými socialistickému programu a pod. To jest zřejmo i ze sjezdových referátů, uveřejněných v českých listech. V těchto chyběch strany spatřuji ne-li jedinou, tedy jistě jednu z hlavních příčin naší porážky... Tím, že protistrana informovala cizinu přímo horečně, kdežto česká strana skoro vůbec ne, dlužno vysvětliti naši přímo zdrcující porážku — jednomyslné odmítnutí. Neboť není si možno mysliti, že by několik set cizích, oboustranně informovaných a tudíž nepředpojatých a jistě spravedlivých delegátů dalo se přimět pouze chytrostí a autoritou dra Adlera

k rozhodování o věci, již vůbec nerozumějí... Správnou taktikou bylo skutečně lze dosáhnouti přijetí české resoluce, která nebyla schválením české separace, nýbrž chtěla jen, aby věc byla odkázána výboru k prozkoumání, a ten aby teprve na příštím sjezdu předložil své návrhy, kdežto rakouská resoluce odsoudila české separatisty. Porážka ovšem působila na Čechy hrozně a již v Kodani zdvihla se silná reakce proti usnesení a psány ostré články proti resoluci... Ovšem s potěšením mezi těmito projevy nutno zaznamenati ustavení „Svazu českých textilníků“. Ale bojím se, že blasy demagogické nabudou převahy a tím českou věc jen poškodí, neboť každý takový hlas je smrtelnou zbraní proti nám v rukou německých centralistů. Spíše by mělo býti nyní bojováno střídavě a klidně i proti výpadům rázu „Freigeistu“. Strana by měla své stoupence informovati a poučiti, co jest autonomie a co centralism — neboť to není všude dost jasno — měla by neúnavně pořádati přednášky a debaty ve všech možných kuncích naší vlasti, každého jednotlivce by měla poučiti o tom, o čem běží... Strana má nyní vážnou povinnost vésti boj seriosně, uvědomovati dosud nevědoměle, napravovati své staré hříchy. Hlavně v tom straně vadil a bude ještě více vaditi nedostatek intelligence. V Kodani viděl jsem, že na nejzodpovědnější místa vysílají strany socialistické jiných národů lidi hluboké intelligence; česká sociální demokracie inteligenty od svých řad odpuzuje a s mnohými, kteří v jejich řadách žijí, není ve shodě. Tím se vřdci čeští nikterak nestají a přímo vám řeknou, že oni o akademiky (mluvím o intelligenci akademické) nestojí, ti prý aspirují jen na přední místa ve straně... Se všech stran slyšeti stížnosti na nevyškolčnost soudruhů a právem. Centralističtí dělníci (ovšem že kromě jejich vřdčů) jsou toho živým dokladem. Kdo také má vyškolení ty ohromné stále vzrůstající masy, kdo jim má přednášeti, je vzdělávati? Ti, kdož pracují politicky? Ti mají své politické agitace dost; a i těch je málo. Proto namnoze agitují lidé, za něž se strana musí styděti, kteří stranu diskreditují a kompromitují. A jiných není. K vzdělávacím a osvětovým podmínkám nesocialistů pak chová se strana čím dále tím odmltavěji... Ale v Kodani mnozí z našich t. zv. vřdčů po srovnání s cizími vzbuzovali útrpný úsměv.

Rudí finančníci. Ve svazu soc. demokr. dřevodělníků v Německu dle protokolů a kasovních knih od r. 1898 do 1908 (tedy v 10 letech) událo se 735 zpronevř svazových peněz. Také poslední správní rok 1908/9 „dětostojně“ se řadí k předešlejším, ježto v tom čase konstatováno 98 zpronevř. Tudíž dle vlastního doznání svazu v 11 letech kradlo 833 soudruhů. Z tohoto velkého regimentu jen málokterí byli dodáni soudu. Na př. ve správním roce 1907/8 ze 198 zlodějů bylo odsouzeno toliko 19 k vězení; dohromady dostali 41½ let. Podobně v r. 1908/9 bylo potrestáno

19 nepoctivých pokladníků dohromady 3½ roky vězení. Ještě horší světlo vrhá na rudý tábor ta okolnost, že v témže roce z 98 defraudantů jenom 9 bylo ze svazu vyloučeno; ostatním věnována další důvěra. — Jiné svazy daleko větší nesdělují veřejnosti počet krádeží. To by byla hrozná řada! Vždyť na př. u rudého svazu kovodělníků každá platební skupina má po ruce tištěné formuláře, jež se příslušnými ořrami a daty doplňují, kdykoli rudý zloděj jest přistižen. Takový nešťastník musí podepsati formulář, v němž se mu diktuje, do které doby má defraudovaný obnos po částech vrátiti. Tedy jednání kamarádké, sousedské-beze všeho alarmování státních soudů. Již jsme jednou obsah takového formuláře otiskli. Před nepoctivostí jednotlivých členů není jista strana žádna. Vždyť již mezi 12 apoštoly se vyskytl jeden ziskubral. Leč uďá-li se v 10 letech v jediném rudém svazu 735 krádeží, to už jest silně na pováženo; zde patrna korupce široce se roztahující.

Defraudace stále větší. V německých krajích rozšiřován leták, v němž poukazováno, jak veliké krádeže a úpadky spáchali rudí penězníci v jediném roce. Jsou v něm uváděny odstrašující doklady. Když rudý tisk chtěl si pomoci překrucováním fakt a zapíráním, tu „Christlich-Zeitung“ usadil věcným vysvětlením soc. demokraty jak náleží. Jedná se o tyto případy z jediného roku 1908: Kasir Pista v Plzni 4. dubna zpronevřil 1740 K, kasir Heber v Štýr. Hradci 23. května zmizel se 180 K, předseda Pohlmann z Brlzana prchl týž den se 150 K, kasir Schramm 16 května se 600 K, kasir Marek z Hřbovic týž den z Hřbovic s 1700 K, kasir Pražák týž den z Klatov se 400 K, kasir Binder zpronevřil 2119 K (zavřen 5. června), Bartsch z Sprachendorfu 12. června zmizel s 857 K, kasir Vacík zpronevřil okrouhle 20. června 5000 K, kasir Puch 11. června 398 K, kasir sklář v Moosbrunn 11. června s 1400 K, kasir Novák v Ústí n. L. 22. srpna s 239 K, Schmid ve Vídni 1321 K, Caizmadia a Jacsak v Nagy-Varadu 26. října 80.000 K, soudruzi v budějovické nemoc. pokladně hospodařili tak neuměle, že za poslední 4 leta přišla pokladna o 22.000 K. Kasir v bavorském Hofu 8. srpna sebral kasovní peníze a zmizel do neznámého kraje. Kasir Pinscholitach v Hornsteinnu peníze spolkové prohrýtl a spálil pokladní listiny, aby se neseznala suma zadržovaných peněz (29. srpna). Jos. Černovský v Tiesfembachu zpronevřil 47 K, Ed. Walloner ukradl 2300 K. Tedy 19 případů, které činí sumu 120.451 K. Ovšem sestavitelé letáku sebrali z r. 1908 případy jen některé. Jiných ještě by byla řada dlouhá. Ale i přítomné cifry svědčí výmluvně, zda mají právo soc. demokraté ta k často předhazovati vysavačství, vyřidušství stranám jiným. Celá řada rudých kasirů a jiných soudruhů svědčí každý rok o tom, že se okrádají právě chudí dělníci v rudém táboře nejčastěji.

Poděkování.

V nezměrném bolu našem při tak náhlé a kruté nás postihnuvší ztrátě naší drahé choti a předobré matky paní

ANNY KIESLICHOVÉ

byla upřímná slova útěchy, taktéž něžné uctění její památky věnováním četných skvostných květinových darů, jakož i nepřehledné účastenství na poslední její cestě hojivým balsámem těžce raněným srdcím našim.

Bůh dobrotivý odplatí všem!

Josef Kieslich,

maj. závodu uměleckého a papírnického
v Hradci Králové,
jménem rodiny a příbuzenstva.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (Orlík P. J. Neškudla, také ve Vyšších)
 doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstva
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
 spolkových praporů a kovového náčiní
 Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
 se na požádání franko zašlou.

Nejstarší pražská, výhradně
 česká křesťanská továrna na železná kamna a stělové sporáky
 firmy
Horák a Ullmann
 maj. MUDr. Vend. Šnobl & F. Novák
 V PRAZE-III., Vítězslavská tř. 49.
 Úředně doporučená zdravotní
školiní kamna.
 Izná kamna s trval. hořením.
 Kamna regul. násypná se samot. vložkou. Ne-
 patrná spotřeba paliva.
 Kamna původní Meidingerova.
 Železné sporáky všech velikostí.
 Ceny levné. Cenníky zdarma.

Mešní vína!
 Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
 v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
 pravá přírodní vína k obětem mše sv.
 Prodávám pak a zasílám v soudkách od
 25 litrů výše: Lisénská, uherská a rakouská
 vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
 výše franko na každou stanici.
ALOIS ČÍŽEK,
 velkoobchod vínem
" V HUMPOLCI. "
 Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
 Žádejte obšírné cenníky.

Československá záložna v Praze
 Spálená ul. č. 9.
přijímá
vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
 4 1/2% s 30denní výpovědí
 4 3/4% s 60denní výpovědí
a poskytuje
zápůjčky za výhodných podmínek,
 prodává a kupuje ::
 cenné papíry. Z venkova možno činiti
 vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
 zašlou se na požádání. — Záložna pod-
 léhá povinné revizi Jednoty záložen.

První český katolický závod ve Vídni.
František Ruber
 Dílna ku vyšívání
 a zhotovení ko-
 stelních rouch,
 korouhví (balda-
 chýtů), nebes a
 spolkových prapo-
 rů; na požádání
 obstarám též ko-
 vové nádoby, kříže
 a t. d.
Vídeň,
 VII. o., Kaiser-
 strasse 5., vedle La-
 zaritského chrámu
 Páně.
 Na ukásku zasílá
 se vše franco.

Kupujte obuv
 u fy
Jan Metelka
 Hradec Král.,
 č. 80.
 Proti Grandhotelu.

Průtržní pasy
 vyrábí a na skladě chová
Arnošt Dvořák,
 rukavičkář a bandašist,
 přísežný znalec c. k. krajského
 a okresního soudu
 v Hradci Králové.
 Jediný závod toho druhu na
 českém severovýchodě.
 Založen r. 1888.

Jen jednou
 Josef Jelínek v Hradci Králové
 a převeďte se se mi k vyřazení mý
 díla s nejrůznějšími zvířaty a s mými vyřazení
 si do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

VLASTNÍ VÝROBA KOSTELNÍCH
PARAMENTŮ, KOROUHVÍ, PRAPORŮ
KOSTELNÍCH I SPOLKOVÝCH
VEŠKERÉ CÍRKEVNÍ NAČINÍ
FRANTIŠEK STADNÍK
 ELIŠČINA **OLMOUC** I. POSCHODÍ
 TŘÍDA 43
 VZORKY, ROZPOČTY ZDARMA A FRKO-
 HOTOVÉ ZBOŽÍ POŠLU NA VÝBĚR
 OBRATEM POŠTY. ŽÁDNÝ KRÁM, TUDÍŽ
 MALÁ REŽIE A VELMI NÍZKÉ CENY.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 14. října 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILÁŘKY:
V PRAZE Jednotné národní policejní sbor
v Praze ústředí vlny 4 a 4 1/2 %
Ahoj! kapitál K 100.000. Rezervační fondy
K 1.000.000. Vklady K 100.000. Převodí veškeré
schůzky bankovní, směnové a bursové.
Nájemné a faktur (bez účtů). Obchod
obchod. obchod. obchod. obchod. obchod.

Nový trůn zbořen.

V posledních dnech ukázalo se i v Portugalsku, co znamená demagogické malování svobodného státního ráje budoucnosti, jestliže proti sponstře fanatických spisů a řečníků nejeví se solidní morální protitlak. Kdo nechá celá desetiletí lid svádět sliby chytře nastrojenými, kdo huťný opar dryáčnických frází nerozpptí světlém rozumném poučení, ten ať se nespolehá, že vojsko udělá „různý pořádek“ ihned, jakmile zmámení poddaní svednou ruku k hroznivé revoluci. Získat srdce a souhlas nejširších vrstev — toč větší a trvalejší vítězství než promluvit k nim z děl i nejspolehlivějších.

Především král zákeřně zavražděn a nový přes trpké poučení, které do smrti nemůže s myslí vymizeti, díval se na další hrozný vývoj události asi jako divák z galerie na obyčejné divadlo. Bulharský král do úmru pracuje, jezdí ode dvora ku dvoru, aby přesvědčil svůj lid o pěti upřímných; zemřelý král anglický svými častými cestami a horečnou prací diplomatickou konal pro svou zřetelnou tolik, co by sotva podstoupil nejhroznivější prezident republiky. Vilém II. přes všechno na venek stavěné sebevědomí vřel aspoň tolik, že jest potřebí často se lidu ukazovati a s ním promluvit, nemá-li anarchistický tlak odvrátit od něho sympatie nejširších vrstev národa. Italský král na automobilu jezdí po svém království od místa k místu jako obchodní cestující. Kdekoli se stane veliké neštěstí, již jest tam osobně přítomen; kde jest velké shromáždění národní, již tam spěchá i se svou chotí. Pochopuje, čeho jest potřebí, aby v nejširším předemokratisovaném čase aspoň částečně přesvědčil zfanatisované davy o dobré své vůli a pracovitosti a zkrátka o tom, že monarchové nejsou tak příšernými bytostmi, jak je fameslní štváci soustavně karikují.

A portugalský Manuel? Ačkoli mohl dobře prohlédnouti, že stojí na sopce, připravené k výbuchu každou chvíli, oddával se idylickému snění. Ale byl přý mladý! — Nemohl aspoň tolik vědět, jaké břímě povinnosti na jeho hlavě spočívá? Neprošel trochu školou politickou už za vlády svého otce? Náš Karel IV. přišel na vyzvání svého otce do Itálie jako chlapec a častá bystře obápaná zkušenost jej učinila předčasně vyspělým. Jako mladík šestnáctiletý dobyl v čele vojska stkvělého vítězství a rozšířně v Itálii spoluvládařil.

Mladický Ladislav Pohrobek vzal si aspoň za zkušeného rádce Jiřího z Poděbrad.

Ale Manuel jako by se mnoho nestaral o bezpečnost a spokojenost svých nejbližších! Jak se vedlo v Portugalsku katolíkům? Již jsme jednou napsali, že nejhůře vede se obyčejně katolíkům v těch státech, které zednáří nazývají klerikálními, jestliže katolíci sami pevnou organizací nevynutí si respektu. V Portugalsku zákon omezoval svobodu kazatelny, papežský nunciatus směl jednati s papežem pouze prostřednictvím státního ministerstva a měl stále obtíže s liberálními ministerstvy; biskupové byli povinni žádati „placetum regium“. Pod „nejvěrnější katolický“ králem byly kláštery pouze trpěny, nemajíce zákonitého zabezpečení své existence. Král poslouchal více svých rádců než katolických rádců. Příznaky rychle blížící se revoluce byly stavěny Manu-

elovi před oči jak od portugalské hierarchie tak od Vatikánu, ale král ostentativně ignoroval tato častá upozornění. Ostatně jen slepec neviděl, kam duše davu pod katolickým pozlátkem spěje. Sám admirál válečného loďstva byl zednářem. Důstojníci, kteří přísahali králi věrnost, zcela veřejně se přátelili s živly revolucionářskými a nestalo se jim za to nic. A v jakém duchu pod vojenskou správou byl vychováván důstojnický dorost, patrně z toho, že v době velikonoční z 300 chovanců odešlo 270 učiniti za dost náboženské povinnosti, tak že do kostela jich šlo pouze 30. Takovou náladu nevyspěl chlapec, kteří měli brzy přísahat katolicky, rozhodně neměli ze sebe. Tu byla zřejma protikatolická školní výchova. A byli vojenští pedagogové voláni k pořádku? A král přece sám tak slavnou katolickou přísahu při vstupu na trůn vykonal! Vše jen na povrch. Manuel se domníval asi, že velikou přívětivostí a povolností zjedná si přízeň anarchistů. Ale přepočítal se šeredně — jako se přepočítali jiní. Sedaje na dvě židle, padl na zem.

Nejvyšší poučný obraz! Důstojníci, kteří přísahali králi věrnost, postříleli své kollegy za to, že se tyto ukázali charakterní a že dle své přísahy tasili zbraň na obranu. Komu zde dělal posvěcoval prostředky? Král byl svědkem, jak jsou pobíjeni jeho nejvěrnější, ale raději myslil na sebe. Zapálil si cigaretu a v civilních šatech vstupoval na loď; žádné velké, zásadní slovo nepromluvil v okamžiku tolik pohnutém. Srovnajte s tímto kavalírem našeho Přemysla Otakara II., sv. Václava, Ludvíka a Jiřího z Poděbrad!

Vskutku velice rafinovaným způsobem dovedli zednáři zpracovati obyvatelstvo portugalské tak, že toto se domnívalo, jako by za finanční svízele země mohli „klerikálové“. Zatím jest známo, že nejstříkavější hospodářská doba Portugalska spadá do toho času, kdy katolíci byli v tom království pány skutečnými. Nešikovnost a neblahé manévry liberálních vlád mají odnášeti katolíci. A přece Portugalci mají tak blízko do Francie, aby se názorně poučili, že příkrou sociální nesrovnalost zaviňují lidé zcela jiní. Patrně, jak v království horlivě balamutili zednářská klika. V Portugalsku jásoť nad republikou právě v těch dnech, kdy v republice francouzské tisíce a tisíce železničních příslušců demokraticko-republikánským diplomatům vypovědělo nejtužší boj!

Revoluční intrikánům o blaho lidu nejde. Patrně to mimo jiné z toho, jak se zachovali k pozitivnímu pracovníkovi k ministru Francovi. Ten začal velice horlivě a bystře uváděti finance do pořádku. Práce se mu dařila nade všechno očekávání. Leč v prostředí dila nedokonalného sosenován jeho pád. Teď se uvidí, co republikáni mimo střílení a bombardování dovedou, poněvadž finanční závazky s cizími státy trvají dále. Jestliže bohatá Francie má tolik sociálních zmatků, co by musili dokázati finanční čarodějové v Portugalsku?

Prý nyní všechna náboženská vyznání budou rovnoprávná! S dovolením — jaká sponsta obdan — nepočítáme-li židy, hlásí se tam k jiným vyznáním? To „svobodomyšlné“ heslo pohlavárů republiky znáší něco jiného: ubláhnutí katolictva od protikřesťanských zednářů. Vždyť zásada „rovnosti a svobody náboženské“ začala se praktikovati tak, že kongregacím napřizeno, aby se do 24 hodin vystěhovaly. Překotná tato „reforma“ stala se rázem bez usnesení parlamentního. A nastalo také hned barbarské týrání a šikanování kněží. Dítka umístěná v klášterních ústavách jsou posílány zpět rodičům, kteří o to nežádali.

Převrat v Portugalsku jest velice vášním poučením všemu katolictvu. Zdálo se, že výchova v duchu křesťanském jest zcela bezpečnou ochranou proti živlům podvrtným. Zatím však změna jedním rázem! Pozlátka padla, přemalovaná firma, která nic nesnamenala, protože tuhá organizace zednářská pracovala jak mesi mládeží tak dospělými. Již staří Římané měli přísloví, že mocnější jest stádo jelenů pod vedením lva než stádo lvů

pod vedením jelena. I nejzornější duchovní ve Francii, Portugalsku a Španělsku byli vyličeni jako příšery, jako ssaví upíři před širými davy, protože je lid málo znal z osobního styku. A k lidu se jít musí, srdce lidu nezkaženého se musí získati; jinak dočasná státní obrana ukáže se naprosto nedostatečnou, i kdyby se hořáti tvářili co nejpřívětivěji. Proti organizaci lidovou organizaci katolickou! Nechtě zorganizovaný lid sám v davech dá průchod svému konservativnímu smýšlení, aby diplomati zřejmě poznali vůli převážné většiny občanstva a nezalekli se povyku hrstky Ferrerových, rozléhajícího se široko daleko! Byla-li znásilněna většina portugalského lidu, poněvadž týž nemá organizace, ztrácel souvislost s tím, co mu v mládí bylo vštepěno, pomohou jině katolíkům mimo školy a kazatelný úspěšné organizace. Pak obstojí trůn i oltář a lid bude žíti křesťansky z nejpevnějšího přesvědčení jako katolíci v Německu a Belgii.

Obrana.

Následky konfiskace církevního jmění ve Francii objevují se stále ve světle temnějším. Slibovaná miliarda, o které se tvrdilo, že poslouží všeobecnému starobnímu pojištění, skoro úplně zmizela v nenasytných kapsách úřednictva. Kradly se od zednářů celé miliony bez výkazu, nač jich bylo použito. Zlatníci, klenotníci, zvonáři, malíři na skle a jiní živnostníci, kteří pracovali pro kostel, ocitli se v hrůzné bídě a těžce své existence zachraňují prací jinou. Ztráta postiženo i státního. Naproti tomu vzrostl velice rozpočet veřejných ústavů. Místo dobrovolných laciných jeptišek nastoupil drahý ošetřovací personál laický. Na př. zednář Measureur v Paříži dostává ročně 40.000 franků.

Mravnost rychle klesá; nehlídá-li se ani k tomu, že obyvatelstvo začíná vymírat, každého zaráží vzrůst zločinců, a počet mladých zločinců množí se rychleji než dospělých. Dle úředních zpráv pro r. 1907 přibýlo případů kriminálních v r. 1906-7 o 10%, ačkoli vzrůst obyvatelstva nenastal. Přibýlo vražd 22%, zranění se smrtelným následkem 17%, provinění proti mravnosti 18%.

A nejzajímavější při všem jest, že *vrostl při tom moderním pokroku se vlády laické dvojnásobně počet lidí neuměleckých čtí a padl*. V r. 1882 obnášel vzrůst analfabetů jen 14%, r. 1907 za plné vlády zednářů padl ministr kultu počet analfabetů na 25-30%. Tak píše v podrobné studii „Trennung von Kirche und Staat“ F. Mack. Kniha vyšla letos v Treviru.

Velkomyslenkářský přední praporečník smrtelně raněn — právě zbraní ducha a volného myšlení předních odborníků. Již jsme uvedli četné posudky univerzitních profesorů o protikřesťanské fantasi a úmyslných podvodech Haecklových. Nyní schystána poslední rána. Bývalý přívrženec Haecklov, spisovatel Hugo C. Jungst z Drážďan, prozkoumaj důkladně chytristiku protikřesťanského fanatika, ohlásil svou přednášku „Haecklov pád.“ Při té příležitosti předseda berlínské společnosti „Keplerbund“ (k němuž Jungst nenáleží) zaslal komitétu do Drážďan tento dopis: „My jsme se vždy vyhýbali útokům osobním i ve známé Boase-Haecklové potyčce. Vyskytne-li se nyní u veřejné přednášce jméno zoologa z Jeny, pak je to odůvodněno novými těžkými výpady profesora Haeckla proti „Keplerbundu“ a jeho členům, jímž vytýkal: Prohnanost celé této společnosti vystupuje vždy úšasněji, čím četnější jsou její publikace. Proti tomu musíme se brániti.“

Haeckel jest v kruzích vědeckých nadobro hotov. Kdo to chce posud popíráti, ten se snaží vlastně dokazovati, že moderní univerzitní věda není k ničemu, že souhlasné protesty univerzitních profesorů dokazují, že by se měly univerzity pro obmecenost profesorů zavřít. Taková střetnost ovšem by působila

komičky. Ale někteří lidé se přece samotali do té hrubé přese. Jsou to občané, kterým jsou vítány tři na utlučení pravdy, pokroku a pravé vědy — totiž volní myslitelé. Těm jest dále Haackel polobohem, protože slouží místo vědy fanatickému utlučení názorů křesťanských. Kdo tedy podceňuje vlastně nejvíce univerzální vědu? „Klerikálové“ to nejsou.

Drozdovy ukradené miliony nebyly nalezeny. Proti kněžstvu švalo se nepřítelně pro slodějství hustě. Dne 11. t. m. samy „Národ. Listy“ napsaly:

„Před 8 lety, když byla svěřena svato-václavská záložna a její hlavní činitelé odvezení do žaláře, byla rozšířena pověst, že starosta této záložny mgr. P. Jan Drozd má obrovské jmění v londýnské bance. Také se vyskytli lidé, kteří dokonce tvrdili, že P. Drozd byl v Londýně a že ho tam viděli. Po odsouzení Drozda na sedm roků těžkého žaláře sase lidé vypravovali: „Což on se ještě dobře bude mít! Až vyjde ze žaláře, vybere vklady z londýnské banky!“ P. Jan Drozd dlouho dobu žalářování přežil, ale po dosažení svobody neodjel za hranice pro peníze, neboť nikde neměl nijakých vkladů. Ubytoval se v Karlíně v domě č. 228 u své neteře p. Marie Rydvalové, manželky cukráře, kde žil v pravdě velmi skrovně. Aby si opatřil alespoň nejnútnejších prostředků k živobytí, napsal své paměti o historii sv.-václavské záložny a také našel mezi svými svrchky některé cestopisy, jež před dvanácti lety napsal. Tyto rukopisy v několika redakcích nabízel, avšak odevšad byly mu vráceny. Cestopisy nebyly žádným senačním dilem a co věděl P. Drozd o sv.-václavské záložně, to sdělil již při trestním vyšetřování a při hlavním líčení. A tak Drozdovy rukopisy nemohly naléztí odbytu a zaplacení. Pozůstatosti jeho fascikl u karlínského okresního soudu je velmi skrovný. Obsahuje úmrtní zápis, na němž je poznámka referenta p. okresního soudce Kučálky: „Pro úplný nedostatek jmění prohlášeno postdatolostní řízení za skončené“. — A tak se rozprchly pověsti o báječných vkladech Drozdových u anglické banky...“

Ale listy, které dříve se štvavou tendencí celé roky lhaly o velkodefraudacích Drozdových, jsou nyní tiše. Dosáhly svého štvavého účelu, zhanobily kněžstvo a nyní konečný výsledek šetření zatajily.

Zločiny v Čenstochově a protikate-lický tlak. Hrozná, davová vzrušení vyvolaly mezi polskými katolíky objevy, kdo a proč okrádal posvátný obraz Panny Marie. Jasná Hora čenstochovská jest posvátným místem celého polského národa, jest shromaždištěm náboženským i národním. Ji opěval veliký Mickiewicz, k ní se nesly myslí polské v nejhorších dobách jako k záchraně. Loni byl oloupen záračný obraz o skvosty, ale zloděj byl nezvěstný. Nyní se dokázalo, že krádeže páchal sám čenstochovský mnich Damasius Maczoch, který peníze obracel na prostopášný život. Udržoval nedovolený poměr s dobrodružnou ženou svého bratrance, jehož zavraždil. Zpro-zevňoval i peníze poutníků, kteří je dávali ke zbožným účelům, jen aby jeho milenka měla hojně prostředků k přepychovému životu. Do celé příšerné aféry jsou zapleteni ještě tři příslušníci onoho paulánského kláštera.

V polských krajích nastal poplach děsný, jemuž podobný snad vzplál pouze v úterém Rechu, když byla vykradena pohanská svatyně v Delfech. A spravedlivě! V národním Palladiu bílinové smělé Zprávy ty přijaty v katolickém světě s nehlubším politováním a nejpřísnějším odsouzením. Zločinec Maczoch byl od Svatého otce telegraficky exkomunikován. Maczoch jest s těch polských kněží, kteří přišli „od plahu k otaři“. Byl pisárem a vstoupil s úmyslem nepokojným (jako Jidáš) na Jasnou Horu jako bratr-láik. Zdaž studovati a odbyv všecko povrchně, byl vysvěcen. Poláci sami se již dlouho horší na ruskou vládu, že sama stlačuje drobné vzdělanosti polských kněží, aby tito přirození vůdové národa nevynikali nad ruské popy a tak aby živila jak církev katolická tak polská národnost. Bohoslovná fakulta katolická v Petrohradě jest bídně od státu vypravena a vláda nedovoluje profesorům katolického bohosloví studium za hranicemi. Proto mezi kandidáty jest malý a rozpačitý výběr. A tak se mohlo stát, že do stavu kněžského se vloupl i Maczoch, který byl pověřen vítáním poutníků, protože na důležitější funkce nestačil.

A tudíž všimneme, mají-li protikate-lické listy pro čenstochovskou aféru právo metati blesky do celého katolického tábora vůbec. Právě živelní rozdílení katolictva dokazuje, že v naší církvi žije mocný smysl pro čest a poctivost. Biskup vyloučil ze správy kláštera nyní všechny mnichy paulánské a pověřil správou ten světské kněze. Jak si však počínají volnomyšlenkáři? Prohláší-li za svátce Ferrera, který jako ženatý mně podvodně omámil katolické ženy o obrovské sumy, z nichž se měly dobře volné školy a jeho spolence — nikoli

jeho dcery. Jásali nad bandity barcelonými, kteří drancovali a ničili nejcennejší umělecké skvosty a budovy, bezbranné jeptišky pobíjeli a docela jejich mrtvá těla ďábelsky hanobili. Nepatřil Maczoch spíš do této gardy barcelonské než do církve, která takový hyenismus zapovídá? Odkoukal také mnoho od koněků ruských lupičských revolucionářů, kteří se neudili vyráběti pumy v kostele, zato však v sednáctých skrýších. Z Čenstochovy není daleko do revolucionářských Sosnovic, do Lodže a Varšavy. V těch městech protikřesťanství vražedné a lupiči řádili dlouho jako posedlí. Dříve tolik oslavovaný pop Gapon vstoupil do stavu kněžského pouze proto, aby spíš mohl spracovat lid pro své zléstné a protikřesťanské rejdy. A dařilo se mu dlouho dobře. I řekl Maczoch v srdci svém: Proč ty ne, Augustine? Vždyť i židé oblekali na sebe kleriku, aby tím jistěji ublížili křesťanskému lidu. Jestliže ruští revolucionáři vstupovali pokrytecky do řad ruských strážníků, mohla jiná podvodná individua vlouditi se i do kláštera. Nicomovi totiž nezáleží na formě, jakou dojde k svému cíli. Maczochův slušný život byl kopírován podle ruských revolucionářů, pařížských Apačů, návěstníků Monte Carla, detektivních románů a jiných krváků, které církve nevydává. V této sféře byla škola Maczochova.

A pak — právě volnomyšlenkářští deterministé by podle svých zásad měli státi zcela chladní. Vždyť na př. dokazovali, že defraudant Kudrnáč sám za nic nemůže, že byl k svým zločinům osudem předurčen, determinován. Katolíci má však právo Maczocha odsouditi a také jej odsuzuje.

Politický přehled.

Politická komise sněmu království Českého skončila 8. října generální debatu o národné politických předloách a návrzích ji přikázalých. Mluvil o se velmi umírněně. Sami Němci odsuzovali tu ostrou řeč Wolfovu. Hr. Frant. Thun prohlásil, že pro rozhranění okresů jest kompetentním český sněm; provede-li je říšská rada, to jest nutným právní obražení. Rozhranění okresů dle národnosti lze provésti pouze v první instanci, ale jest nemožné v instanci vyšší. I finanční obtíže třeba respektovati. Jak by přišly mnohé obce, jež dnes platí 12%, přirážku, k tomu, aby přiděleny byly okresům se 60%, přirážkou? Ustanovení vládní předlohy o složení a právomoci krajských zastupitelstev jsou nespravedlivá, ba přímo lehkomyslná. Tak hr. Thun.

V subkomitě národ. politického výboru, jenž jedná speciálně o změně zemského zřízení, prohlásil dr. Frengl, že Němci žádají, aby i zemský výbor se rozdělil v odbor český a německý, jako zemědělská rada. A žádal i rozdělení rozpočtu zemského dle národnosti. Návrh Frenglův jako zásadní porušení jednoty země odsoudil z české strany dr. Fořt a princ Bedř. Švarcenberg.

Berní komise na čes. sněmu přijala předlohu týkající se osvobození daně z příjmů od zem. přírůstek a vedle toho přijala ještě čtyry resoluce.

Úspěchy z komise sněmovních dle „Našince“ mají přý Němci. Čeští členové nejsou dosti připraveni, co chvíli aby se radili. Němci znamenitě vše svoji ovládají; proto docílili úspěchu, že otázka škol menšinových odstavena. Dosáhli toho, že po vůli jejich projednáva se napřed předloha o změně zem. zřízení před volební opravou, o rozhranění okresů před krajským zřízením. Čeští radikálové chovají se až nápadně umírněně. Zajímavé jest, že se debataje povětšinou německy a že překvapilo, když dr. Fiedler minulý pátek mluvil pouze česky. Německí členové komise nesmějí přý všichni dotle česky, proto tolik němčiny, ale ti Němci, kteří výborně česky mluví, ani slova českého nepromluví.

Němci s Alp proti Němcům s Čech. Ve schůzi něm. lidového spolku v Celoval posl. Dobernigg a Steinwender dali řádnou odpověď Němcům s Čech. Dle nich Němci s Čech horují pro národní autonomii, Němci s Alp ji odmítají, poněvadž by oni musili zaplatiti její útraty. Německí radikálové s Čech horují pro obsazení krajského ministerstva, kdežto Němci s Alp prohlašují, že něm. krajan. ministerstvo nemá pro Němce žádné ceny. Dobernigg i Steinwender prozradili, že cílem politiky německých radikálů s Čech jsou umírněná křesla.

Gorický sněm usnesen proto, že většina nedbaje na parlamentní obyčeje a zákony šlapala menšina, katol. lidovou stranu italskou, které nikde nedala zastoupení a její mandáty bez vyšetřování rušila.

Delegace sešly se 12. t. m. ve Vídni. Předložený rozpočet vyžaduje potřebu 423,459.600 korun, s čehož na ministerstvo zahraniční

15,185.921 K (o 1½ mil. více), na vojsko 336,570.667 K (přes 11 mil. více než loni), válečné loďstvo 66,757.210 K (o 8,819.860 K více). Po odečtení přebytků celaloh v obnosu kor. 160,911.929 zůstává potřeba 262,547.671 K, jež má býti kryta kvotami: rakouská čini 166,980.819 K, uherská 95,567.852 K. Potřeba na vojsko a vojenské ústavy v Bosně a Hercegovině čini 8,864.850 K, úhraně vydání na Bosnu a Hercegovinu 74,251.960 kor., vlastní příjmy čini 74,876.409 K. — Tentokrát mezi delegáty zasedl i náš posl. dr. R. Horský, dříve náhradník. — Dle zpráv z Vídně mají býti v rakouském vojsku zvýšeny platy mužstva.

Železniční stávka ve Francii prohlášena na všech tratích. Původně stávkovali pouze zřizenci na dráze severní, domáhající se takto zlepšení poměrů. Když jim nevyhověno, nastala stávka všeobecná. Naproti tomu vláda železniční službu zorganizovala vojensky a povolala k ní službou vojenskou povinné zřizence železniční na 20 dní. Stávka má více ráz politický a revolucionářský než hospodářský. Většina personálu jest prý proti stávce. Na některých místech jsou koleje vytrhány, telegrafní dráty přefesány; většina železničních tratí jest obsazena vojskem, rovněž i nádraží a obytné budovy v nich.

Zprávy organ. a spolkové.

Bukovina u Černilova. Vldp. farář Konečný za četné účasti dospělých i dorostu velmi pěkně u nás promluvil o organizaci křesťanských sociálů. Ukázal nutnost této organizace, jelikož program její jest nejlepší a programy jednotlivých stran, zvláště agrární, nevyhovují v otázkách národohospodářských i politických, majíce za předmět prospěch vlastní, ne všech vrstev národa a všech jeho materiálních, mravních a duchovních potřeb. Program katolický, poznali jsme, je zdravý pro všechny strany národa českého a odpovídá všem jeho potřebám. Vldp. farář, ač přednášel plně dvě hodiny, neunavil a srdečně za svou námahu byl odměněn. Případný došlov pronesl p. starosta J. Kvasnička.

Černilov. Pěti předsedy a vikáře vldp. J. Fr. Seidla přednášel zde porvaný vldp. říšský poslanec Dr. Rud. Horský v úterý dne 13. října v 7 hod. večer. Ač byl všední den a tma tmoucí, přispěchalo hodně účastníků z rozsáhlé obce i celé kolatury, aby vyalechli věhlasného a oblíbeného řečníka „tatička Horského.“ Za vzorné pozornosti všech přítomných ve dvouhodinové řeči pan poslanec dokazoval, že naše strana musila se postaviti na vlastní nohy, jiti vlastni cestou a bojovati vlastní silou. Pádne důvody i přítomným agrárníkům otevřely oči. Výsya, aby byli nařadí připraveni v případě nového volebního boje, který snad je na blízku, byla účinná a celá řeč bude poslou k dalšímu boji. Řeč byla s velkým zájmem sledována a odměněna dlouhou trvajícím potleskem. Ještě jednou díky nejserdecnejší!

Lábníkovice. Minulou neděli přednášel zde p. účel K. Holanec z Prahy o hospodářském sdružování a dp. J. Petrásek z Černilova o organizaci mládeže. Poutavé přednášky obou pádně a velkou pozorností byly sledovány a neminuly se s účinkem. Založena zde odborka hospodářského sdružování a skupina mládeže. Členy obou organizací stali se všichni přítomní a mnozí ještě přistoupí, tak že snad nebude nikoho s naší malou obcí, kdo by nebyl v organizaci. Schůzi řídil místní pan starosta a případně milým řečníkům děkova. Častý frenetický potlesk řečníkům byl odměnou za jejich pěkné přednášky. První bránka šťastně vyorána. Zdaž Báh!

Škuteč. Zdejší lidový křesť. soc. spolek pořádá v neděli 23. října o 4. hod. odpol. v síle p. Holabáto přednášku. Přednášeti bude vldp. profesor a kanovník dr. Fr. Šulc z Hradce Králové o „Volné Myšlence“. Katolíci, dostavte se v počtu nejhojnějším!

Schůze katol. organizace v Bystřeli u Lanškrouna konati se bude v neděli 16. t. m. o půl 2. hod. odpol. Referent dr. Jos. Myslivec.

Čes. Třebová (Opotčeno). Dne 2. října měli členové všeob. sdružení zase jednou šťastný den. Zavítal k nám vldp. Dr. Heyl a promluvil na thema: Otázka dělnická a tiak. Chťi podat výstižný obraz celé přednášky nedovoluje nedostatek místa. Těško říci, co závažnější bylo a čemu přednost dát. Ať se promluvil vldp. řečník o sociálních poměrech dělnictva, ať o drahotě tisíců zvláště lid šijící z raky do sat, ať líčil křiklavé mnohdy poměry bytové lidu pracujícího, ať nedostatek náhodárné péče o třídu dělnou: všecko nasnačovalo mistra a znalce otázky dělnické. Dobrýs dojmem působilo a k zvýšení pozornosti přispělo, že doloženo bylo ukázkami ze statistiky. Němci s Čech srovnání poměrů dělnických u nás s poměry jiných států. Členové naši také ukázali, že mají porozumění pro poučení a s něho přínocí nápravu. Až sluníčko mile hřálo a láhalo mnohá, aby osvětlili pluce procháňkou po celotý denat úmorné práci, přece obětavali tento potek tělesný za požitek duševní a dostavili se

Na okresní organizaci ústeckou a lanškrounskou přispěli vldpp.: Jan Čerňák, farář v Čermné 10 K, Václav Sokol, farář v Čenkovicích 6 K, Václav Böhme, farář ve Vorlíčkách 8 K. Srdečně „Zaplat Pán Bůh!“ — Prosimе i ostatní vldpp., jimž zaslány byly prosébné archy a poukázky, aby neobtěžovali si tyto vyplacené zaslati okres. pokladku. Věškoro vld. duchovenstve této okres. ústeckého a lanškrounského upozorňujeme, aby ve příčině sobě, fečníků a všech zaležitostí organizačních obrátili se na okr. důvěrníka vlp. R. b. Vala, kaplana v České Třebové, jenž co nejochotněji vše obstará.

Ze Zemské rady katolické. Nastává období podzimní práce, období činnosti na poli katolické kultury a society. Mnoho práce leží u nás ještě dlehoru, mnoho zbývá upravit, doplnit a posilnit. Katolické kulturní a sociální organizace jsou nejpevnější oporou křesťanského světového řádu, jehož protivníci jsou stále čístejší a útočnější. Jest proto naší povinností neotálet a přivést i řady naše ovesení, načasení a posílení. Sesílení ducha a vědomí katolické, pracovat, aby v každém jednotlivci pevně bylo zakotveno přesvědčení nutnosti, udržitelnosti a utužení křesťanské kultury a sociální řád světový, musí býti první dlehoru našich katolických, nepolitických spolků a organizací. Pevné uvědomění náboženského, na němž spočívá všechno, rozšiřování obzoru vědomostí, ozebnávání se se všemi důležitými objevy vědy, sledování křesťanského umění a časového pokroku, aby nám katolíci nikdy nemožili vyříkati nevědomost a zpátečnictví, abychom na tomto poli neostáli za předsádky tábora, nevěry a nepřátel křesťanského řádu, k tomu musíme pracovati! Nejpevnějším prostředkem k dosažení tohoto účelu jest vedle ohrady a školy kulturní práce v nepolitických našich spolcích a korporacích: předsádky, vědecký poutník a zábavní, křesťanské akademie, učeňské divadla, spěv a hudba atd. a zejména důvěrná četa. Zemská rada katolická v království Českém (Praha II, Myslíkova ul. č. 5) vyjde v tomto směru co nejochotněji vstříci veškerým katolickým nepolitickým organizacím a spolkům dělnou řadu a pomocí. Jest na těchto spolcích, aby vydatně toho využívali. Zejména co týká se předsádek, dáá sekretariát Zemské katolické rady nejen výběr vhodné látky a její rozbor, nýbrž vyšle die potřebu i řešení. Leč i v každém jiném ohledu, kdykoliv bude o to požádán, sekretariát ochotně vyhoví. Podotýkáme však, že Zemská katolická rada sleduje výhradně činnost nepolitickou, kulturní a že řešení její záležitostí se pouze látkami programu v předu podotknutého. Reflektuje-li proto některý spolek na součinnost a podporu

Zprávy místní a z kraje.

Z městského průmyslového muzea v Hradci Králové. Čítárna muzejní navštívily ve čtyřech případech dvouhodinách 294 osoby. V čítárně vydáno na 118 žadůnek 67 svazků knih a 53 děl předlohových — Domů vypůjčeno 167 svazků knih a 407 předloh. — Do okolí od 12 osob 29 svazků knih a 109 předloh. Do knihovny seřazena nové čísla 2821 až 2950. Seznam letošních přírůstků na požádání vydá knihovna. — Počet vykládaných časopisů na projevěn plánů dam, čítárna navštěvujících, rozdělen o časopisy „Basar“ a „Nové parížské Mody“. Vedle jmenovaných listů přibýly ještě „Český Bibliofil“, „Za Starou Prahu“, „Střední Labe“ a „Technische Monatshefte“. Celkem vykládá se 136 časopisů a revul. — Do knihovny věnovali: pp. Jar. Ošhm, o. k. odbor. učitel, zde, L'Illustration r. 1905. Jan Housa, akad. malíř v Běstovicích, plakát a katalog výstavy, J. Štenc v Praze, plakát, Obchodní klubna v Písní, správy a protokoly, Národní biblioteka v Sázli, bibliografickstj byletka, museum v Chrudimi a Vys. Měst výroční správy, p. A. Kadečka, sklenář, zde, 40 ocelo- a mědiřytin, Zemský vřbor král. Českého „Památky vřbodočeské“ seš. 10, p. Tolman, knihkupec, různé katalogy a plakát. Do sbírek věnovali: pl. Herm. Domečková, zde, bilon plenu vyřvanon, 2 šněrováčky a dětský čepeček a pl. M. Hušáková, zde, bronzemou sklenici. Všem dárcům vzdává správa muzea vřlý dík. — Za členy muzea s ročásm přispěvkem K 2 přistoupili: p. A. Zimmer, technik zde, p. Em. Matějček, truhlář v Chlumei n.C., alé. Anna Črnačochová, majitelka střibové školy zde a sl. M. Adamřová, učitelka v Hronově.

rozsmatý otec bude považovat za zisk nucený
styk svého dítěte s doerami Machara, které vý-
borný jejich otec dal poskytnout za bez vyzvání a
nechává vyřizovat beze vší náboženské výchovy?
Tak vidíš, smutná tiskovina, že musíš ustati ve
svém špicovství mím a vždy tábor a musíš hledat
vínky ve vlastním táboře, protože lyceum po-
škozuje jen a jen pokrokové zřídlo. Až bude
lyceum zbaveno svých škůdců a budou v něm
vládnouti zdravé zásady vychovatele, bude mít
vždy dosti žáčků se zdejších kruhů poplatnických,
které za své peníze mají plné právo žádati po-
řádku škola a ne pokusnou stanici pro smutné
a nezáživé pokrokové názory. Je-li pokrokovému
táboru milou další rozprava o výbornosti lycea,
mžeme panstvu posloužit. Měli jsme doud oběd
na městské finance, které se utápí v dobrodru-
ném podniku, ale provokace trpět nebudeme.

Slavnostní večer Emmy Destiniové. Jeho Exc. nejpd. biskup Josef, který umění všech oborů s živou účastí sleduje, dal podnět k tomu, že jsme zažili dne 9. t. m. uměleckoou chvíli prvního řádu. »Slavík správevský« zavítal do středu našeho. Přijetí jeho bylo slavnostní, radostné, tím radostnější, čím bolestnější se kde koho dotklo zmaření návštěvy předloni. Pěvkyně proslulá svým dramatickým uměním uchvátíla tentokrát na podiu koncertním k nezvyklému nadšení vše obecenstvo, jemuž se dostalo toho štěstí, že mohlo ji naslouchati. Program slovnutné umělkyně byl velice pečlivě sestaven: Arie Mařenky z »Prodané nevěsty, již sl. Destiniová vydobyla cizí jevišti pro tvorbu Smetanovu, modlitba Alžběty z »Tannhäusera«, kterou se proslavila vzácná umělkyně na světovém jevišti Bayreuthském na pozvání samotné Cosimy Wagnerové, něžná ukolébavka z »Hubičky«, proslulá arie ze »Samsona Dalily«, jakož i poutavé skladby Nedbalovy »Ošie a »Dudáka«. Nebyly to tedy skladby oslňující lichým efektem, nýbrž takové, v nichž ukázati lze hluboké pochopení a ryzí umění. Zbytečno by bylo chváliti jich provedení, neboť slečna Destiniová požívá jména světového. Krásný měkký její hlas je ve všech polohách naprosto souměrné vyvočení a dokonale ovládn v intonaci, dynamice i vokalizaci. Zdravá hudebnost a umělecký smysl umožňují jí nevytížitě podání nejtěžších partií operních zrovna tak jako prostých písní lidových. Ve všem se jeví jako tvůrčí umělkyně, plná vzácného porozumění, jemného citu a svěráznosti. Jak tlivě zazpívala Smetanovu ukolébavku, jak vroucně modlitbu Alžbětinu, jak nenuceně a úohvatně i jednoduou píseň lidovou, jak výrazně Nedbalova »Dudáka«, tak že skladatel pohnutě jí děkoval! Překrásně ji doprovázel mistr Nedbal, jenž doprovodem zrovna oživil své skladby. Hra paně Davidova je krásně vyrovnaná a rytmicky výrazná; zvlášt pečlivě zahrál Nedbalův »Valse tristes. Koncertu na újmu byla dekorace. Nebylo snad možno jevišti jinak, než pomocí pláten upraviti, avšak plátina sebe jemnější dusa zvuk a akusticky jsou jen na závaži. Sytý hlas sl. Destiniové nemohl zazníti v plné síle, poněvadž byl tlumen dekorací. Sl. Destiniová přidala Dvořákovu píseň »Nekamenujte proroky«. Hodil-li kdo po proroku, po pěvci kamenem, již se nevrací. Byly to různé, bylo to uznání, nadšení a obdiv, jehož se zde sl. Destiniové dostalo, a proto doufáme, že se vrátí, jak i alibíla, že brzy nás oblaší svým velikým uměním a stane se slavníkem polabekým. »

"Třetí zvonění" v Adalbertinu. Stále svěřil Stechova veselohra „Třetí zvonění“ provedena bylo minulou nedělí v Adalbertinu a na spolkovému jevišti vzdělávacího spolku paní a dětí. Výprava i provedení hry svědčily o pravém porozumění i o velké pili, proto zaslouží reakce pí R. Hradecké a výkony jednatelůvych ochotníků plného uznání, kterým také obecenstvo neskrbilo. Hra byla tak vypravena a provedena, že by ji nedovedly ani lépe provésti drabé ochotnické zdejší jednoty. Tiha večera spočívala v rolích pánských a tu ochotné vyznáváme, že pp. Čerap, Soudil, Böhm, Šejnba a Zivadil vedli si výborně. V dámských rolích vedle osvědčené sl. Černé seznaly jsme mnohosiňné slíy v pí Nopkové a sl. Pscoldové. V přestávkách vedl si sdátně dámský odbor tamburašský. Zimní saisona zahájena byla v Adalbertinu velmi úspěšně.

V oblasti majestátného Triglavu.
Velkolepé Slovinské Alpy s krásným skupinami
horákými, nádhernými údolli a čarovnými jezery,
pékými vodopády a prosulými letáti mají
vidět možno v řadě krásných pohledů v panorámě
Národní Jednoty Severočešské v Hradci Králové
v týdnu od 15. do 21. října 1910.

„O. Charitas“, vzájemně dobročinný spolek v Hradci Králové někdejší občané mimobřadění mylně saméhovali a podnikem pražským R. Tyllé, který nazval svou „banku“ místo „Cslamitas“ také „Charitas“. Tyllé už v Hradci proslul mimo jiné také tím, že dal tisknouti kakavé rázné a inserty, kterých neplatil. V Praze si jej sobovali do bezpečí, aby jim „pověděl o své pražské bystrosti trochu více.“

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové odbýval dne 11. října 1910 mimořádnou valnou hromadu v sále zdejší Besedy. Na programu nalézal se návrh na zvýšení akciového kapitálu z K 10,000,000— na K 30,000,000—, z čehož provedlo by se nyní zvýšení pouze o K 5,000,000— tedy z K 10,000,000— na K 15,000,000—, dále pak změna stanov. Schůzi zahájil místopředseda pan Dr. Fr. Ulrich uvitáním všech pp. akcionářů, zvláště pak celé řady zástupců peněžních ústavů, kteří touto svou přítomností projevují ústavu své sympatie. Omluvil předsedu ústavu pana o. s. radu Collinu nemocí, představil zeměpanského komissáře pana c. k. místopředsedu radu Steinfeldta a c. k. notáře pana Chládku, konstatoval přítomnost 39 akcionářů, zastupujících 4664 akcií s hlasy téhož počtu. Věnoval vzpomínku bývalému místopředsedovi panu V. Waldekovi. — Program valné hromady odůvodnil as následujícími slovy: Na programu dnešní valné hromady je návrh na změnu stanov, spojený s návrhem na zvýšení akciového kapitálu na K 30,000,000—, z čehož prozatímne se provede zvýšení o 5 milionů, takže akciový kapitál bude obnášeti K 15,000,000—, což rozděleno bude v 35,000 akcií po K 400— úplně splacených. K zvýšení nad 30 milionů je potřeba dalšího usnesení valné hromady. Věcná potřeba rozmnožení akciového kapitálu je patrna z účtu rozvažného k 30. červnu 1910, který zajišťuje z našeho finančního listu je Vám všem znám. Pouhé konstatování, že peněžní obrát za první polovici tohoto roku činil 980,000,000— proti 1 miliardě za celý loňský rok, dále fakt, že vklady jsou stále v konstantním vzestupu, takže obnáší nyní K 35,500,000—, nutí nás k rozmnožení akciového kapitálu, aby tento byl s nimi v souladu. Mimo to dlužno konstatovat, že stagnace, která se jevila v minulém roce skoro ve všech odvětvích průmyslových, začíná pomíjeti a naopak dá se očekávat všeobecné zlepšení konjunktury, což jeví se již nyní v textilním a koželužském průmyslu. — Rovněž naše spojení s Haličí, zvláště s tamějšími peněžními ústavy chceme upevniti založením filiálky v Krakově. — Druhý důvod, který mluví pro zvýšení akciového kapitálu, je fakt, že Záložní úvěrní ústav tvoří dnes platný článek v řetěze kvetoucích peněžních ústavů českých, které skoro

všechny letos svou finanční základnu zvětšily, jako na př. Živnostenská banka, Česká průmyslová banka, Pražská úvěrní banka, jakož i skvělé výsledky, kterými je provázeno zvyšování akciového kapitálu Ústřední banky českých spořitelů a akc. banky Bohemie. Nemůžeme i my zůstatí pozadu a musíme jíti s nimi stejným krokem. Z pololetní bilance a výkazů, které nám později přednese pan vrchní ředitel Píša, vidíme, že Pražská filiálka úplně se zdařila a potkala se s plnou důvěrou, zvláště u vrstev vkladatelů, což nemálo přispělo ku zvýšení našich vkladů. — Zajisté, pánové, sledovali jste stoupání kursu našich akcií, který dnes je ustálen na 510. — Připomínám, že zvýšení toto nebylo vyvoláno uměle, nýbrž dělo se přirozeně a správným oceněním bonity a rentability našich akcií se strany kupujících. Jak již bylo publikováno správní rada usnesla se vyhraditi nové akcie jen starým akcionářům a upravila kurs emisní přiměřeně dnešním poměrům, totiž na K 475. Agio z této emise při zvýšení o K 5,000,000 bude obnášeti téměř K 1,000,000, takže stoupnou rezerv. fondy naše na 2 a půl milionu korun. Končím a dovoluji ještě, abych se zmínil o poslání našeho ústavu, který jest ústavem Severovýchodočeským. Co vykonal pro tento kraj a zvláště Hradec Králové, napíše jednou historie. Vykonal na poli finančním asi to, co vykonává na poli národohospodářském naše Ústředna a doporučoval bych, aby se na toto poslání nikdy nezapomínalo. My pak dejme svému přesvědčení a poznání výraz tím, že ponecháme akcie ve svých rukou. Tím prokážeme ústavu tu největší důvěrou. Končím a dovoluji si návrh tento předložiti Vám k úvaze. (Pochvala.) Valná hromada jednomyslně schválila návrh na zvýšení akc. kapitálu z 10,000,000 K na 30,000,000 K, z čehož provede prozatím zvýšení pouze o 5,000,000—, tedy na 15 milionů, jakož i veškeré změny stanov se zvýšením tímto související. Předsedající pan Dr. Fr. Ulrich poděkoval přítomným za důvěru tímto hlasováním projevenou a ujistil shromážděné jménem celé správní rady, že ústav bude pokračovati i nadále ve směru dosavadním.

Účtění Ferrera. Nemalý sbor lidu sdělila včera nezvyklá podívaná v Palackého t. Tam s okna domu p. Matka visel černý prapor. Napřed dotazy, kdo to zas umřel. Leč podobiana

Ferrera, vyložená v okně, učinila bray jasno. Byl úmrtní des Ferrera. O věc se interesovalo také o. k. hejtmanství, protože Ferrer nebyl ani hrdinou českým ani rakouským ani obhájcem konservativních řádů. Interpellace nájemce byta p. korektora Poláčka. Ten míní, že si v bytě máže počínati samostatně. Prapor sice tředaš snít, ale v okně objevil se nový. Pilnější důvěrní řízení, protokol a pak diktování 10 dní vězení nebo 100 K pokuty, ještě čtěl Ferrerův se ocitl ve válném rozpore se stávajícími paragrafy.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novým a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychtka,

kanovník-estráda katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Již přesídlila

firma Fejgl & Byčičtš

do domu p. Russa v Jiříkově třídě, proti novému lázeňskému mostu

a dovoluje si nabídnouti ve velmi levných cenách veškeré zimní trikové prádlo, dámské jupičky, platané, pánské vesty, platané s rukávy, čepice, deštníky, pasy, šňůrky a jiné.

Krátké kaláry.

Krátké nápravné patentní bez látky.

**Určité
zkuste**

k podzimní
sezóně nejlepši

Klatovské prádlo

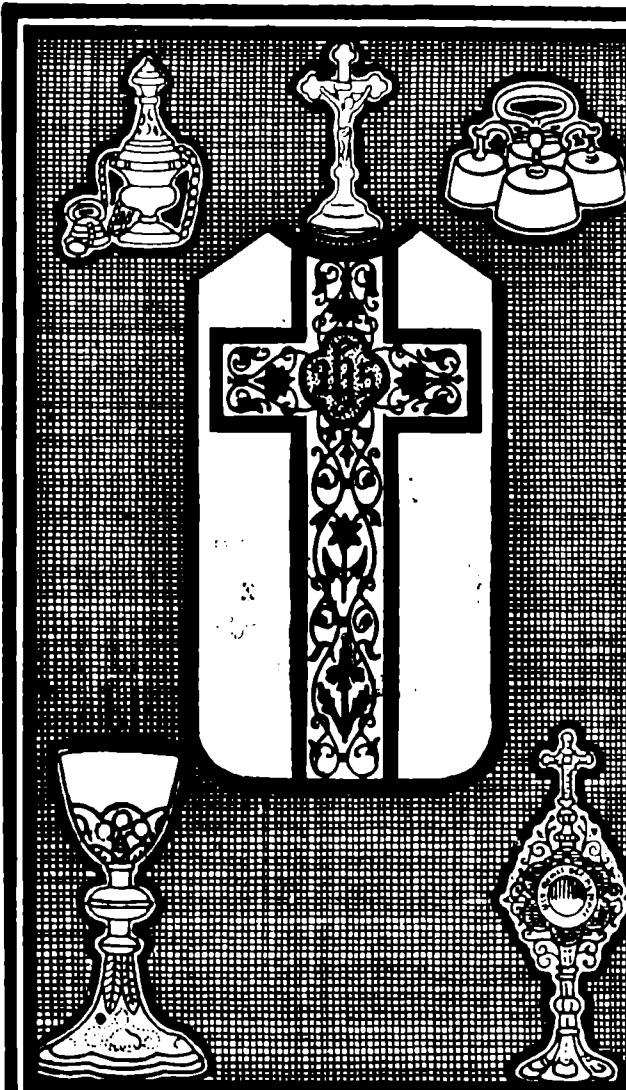
od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Továrni sklad láneho a bav. zboží!

Výbavy pro nověty!

Obaluhá naprosto roční!

**VLASTNÍ VÝROBA KOSTELNÍCH
PARAMENTŮ, KOROUHVÍ, PRAPORŮ
KOSTELNÍCH I SPOLKOVÝCH
VEŠKERÉ CÍRKEVNÍ NAČINÍ
FRANTIŠEK STADNÍK
ELIŠČINA OLOMOUC I. POSCHODÍ
TRÍDA 43
VZORKY, ROZPOČTY ZDARMA A FRKO-
HOTOVÉ ZBOŽÍ POŠLU NA VÝBĚR
OBRATEM POŠTY. ŽÁDNÝ KRAJ, TUDÍŽ
MALÁ REŽIE A VELMI NÍZKÉ CENY.**

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Filiálky: v Praze, Josefské nám., v Semilech.
Expositura v Turnově.

Akciový kapitál
10,000.000.—.

Reservní fondy
1,400.000.—.

Vklady přes K 35,000.000.—.

SUBSKRIPCE

≡ **na 12500 nových akcií VI. emise** ≡
Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Mimořádná valná hromada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové usnesla se dne 11. října t. r. jednohlasně, aby postupně zvýšen byl akciový kapitál z 10,000.000.— K na korun 30,000.000.— a zmocnila správní radu, aby ihned provedla prozatím zvýšení

o K 5,000.000.—

tedy z dosavadních K 10,000.000.— na K 15,000.000.— vydáním 12.500 kusů akcií nových plně splacených — na doručitele znějících.

Ve smyslu § 7. (nové znění § 17.) zve podepsaná správní rada

pány akcionáře

k upisování 12.500 nových akcií po K 400.— nominale, čímž bude akciový kapitál zvýšen z obnosu K 10,000.000.— nominale na K 15,000.000.— nominale za následujících podmínek:

1. Dosavadním pp. akcionářům na každé dvě staré akcie — které nutno při upisování k odkolkování předložiti — připadá jedna nová akcie a K 400.— nominale, v kursu

K 475.— za jednu novou akcií.

Dnešní kurs na Pražské burse starých akcií circa K 510.— mimo usuelní 5 % bursovní úrok.

2. Nárok na dividendu od 1. ledna 1911 (za rok 1909 vyplácena byla dividendy 7 %, t. j. K 28.— na jednu akcií).

3. Obnosy složené na nové akcie zúročí banka ode dne splátky do 31. prosince 1910 úrokem 4 %/o — naproti tomu hradí upisovatel bance z obnosů do 31. prosince t. r. nesplacených úrok 5 %/o od 1. ledna 1911 do dne zaplacení poslední splátky — poněvadž od 1. ledna 1911 připadá na akcie již dividendy.

4. Splátky: a) při upisování nutno složit na každou akcií K 175.—,

b) II. splátka K 150.— na každou akcií musí býti zapravena do 31. prosince 1910,

c) III. splátka K 150.— nejdéle do 31. ledna 1911.

Pp. upisovatelům jest volno složit i celý obnos najednou na 4 %/o zúročení.

5. Lhůta upisovací trvá od 17. října do 30. listopadu 1910.

6. Upisovati lze u pokladny centrály v Hradci Králové, nebo u filiálky v Praze, v Semilech a expositury v Turnově.

7. Na vykonané splátky obdrží pp. upisovatelé prozatímní stvrzenky, které budou 1. dubnem 1911 vyměňovány za nové akcie.

8. Výtěžek z této emise nad cenu nominální docílený — ca. K 1,000.000.— — připadne rezervním fondům akcionářů, takže dosáhne rezervní fond výše ca. K 2,500.000.—.

Pánům upisovatelům — NEAKCIONÁŘŮM — kteří hodlají nové emise akcií se zúčastniti, obstará Záložní úvěrní ústav právo přednostní na nové akcie za původních podmínek.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 14. října 1910.

Prospekt, přihlášky po př. poslední výroční správy i stanovy zadle ústav na požádání každému franko.

Za správní radu:

Dr. Fr. Ulrich, místopředseda.

Opatření proti choleře. Ve snahu vý-
nosů c. k. okres. hejtmantství, týkajících se zame-
zení a rozšíření cholery ve zdejších městech,
zakazuje se k návrhu smíšené zdravotní komise
dle usnesení městské rady ze dne 8. října t. r.
chov drábe a králíků ve zdejších městech.

Osobní. Pan c. k. vrchní inženýr Fr. Fischer,
který po seznalém stavebním radovi p. Václava
Červenkovy byl pověřen správou stavebního od-
dělení, byl jmenován definitivně přednostou tech-
nické kanceláře c. k. stavebního úřadu v Hradci
Králové.

Vyhláška o placení daní. Na základě
výnosu c. k. okres. hejtmantství v Hradci Král.
č. 194, uveřejněného v Úředním Listě ze dne 1.
října 1910 č. 19., uvádí se tímto u všeobecnou
známost, že přímé daně s příslušnými přírůstky
fondovými splatny jsou v následujících lhůtách:
a) daně pozemkové v 12 lhůtách, dne 1. každého
měsíce předem; b) daně domovní třídní ve čtvrt-
letních lhůtách dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července
a 1. října předem; daně číselní a 5%, daně z vý-
nosu číste ve čtvrtletních lhůtách, dne 1. února,
1. května, 1. srpna a 1. listopadu předem (dle
nařízení o. k. min. fin. na základě zákona ze dne
11. června 1894 č. 110 f. z.); c) daně všeobecné
výdělkové z podniků, které jsou povinny vydávati
veřejné účty, ve lhůtách čtvrtletních, dne 1. ledna,
1. dubna, 1. července a 1. října předem; d) daně
dýchodové, pokud placení její srážkou se neděje,
v pololetních lhůtách, dne 1. června a 1. prosince;
e) osobní daně z příjmu a daně z vyššího služného
v pololetních lhůtách, dne 1. června a 1. prosince.
Kdyby poplatník nezaplatil těchto daní přímých
i s přírůstky fondovými nejpozději ve čtrnácti dnech
po uplynutí doby splatnosti, povinen bude platiti
druky z prodlení, přesahuje-li daně za celý rok
výši K 100.—. Nedoplatky na přímých daních
budou ve čtyřech nedělích od doby splatnosti
předepsaným řízením exekucí vymahány. Ne-
stává-li dosud předpis na běžný rok, platí se
dle předpisu roku předcházejícího. Přímé daně,
pokud se u c. k. ber. úřadu přímo platí, lze ne-
jenom osobně nebo důvěrníkem, ale i prostřed-
nictvím pošty neb pošt. spojitelnosti odváděti. Odpisy,
jež se snad v jednotlivých případech očekávají,
příplácí se event. k dobrému dotčeným poplatníkům.
Souhlas se uvádí ve všeobecnou známost, že
zádný ze zdejších berních exekutorů oprávněn
není ku přijímání plateb na jakoukoli daně nebo
dávku veřejnou, jež se u c. k. berního úřadu
platiti mají, takže by v případě neodvedení takové
plateb se strany berního exekutora opětne
placení se strany poplatníka v zápětí mělo.

Nový závod. Apreturu dámských klobouků
otevřel na Žižkově náměstí č. 361 v domě p. M.
Motýčky osvědčený odborník p. Jan Hostýnek,
kloboučnický v Hradci Králové. Provádí úpravu fo-
rem velkých dámských klobouků na vzory a
tvary nejmodernější.

Finanční rozhled. Vydává Záložní ú-
věrní ústav v Hradci Králové. Obsah čísla říj-
nového jest následující: Dr. Karel Ráček: Rentové
statky v Haliči, Uherská půjčka, Aféra pětky
turecké, Události na trhu peněz, Otázka prodlo-
žení privilegia rakousko-uherské banky, Zemský
sněm český, Otázka vodocestná, Boj proti drogám
marihuany, Akce na sanaci průmyslu petroleje, Spolek
hodnostářů českoslovanského peněžnictví, Zpráva
ústavní o hledné nové emisii akcií, pololetní bi-
lançe atd., Pojednání o Pražské a Vídeňské burse
v minulém měsíci, Změna usancí na Pražské burse,
Amputace cenných papírů, Stav vkladů a kur-
sové listky.

**II. řádná schůze ústředního výboru
Obchodní, živnostenské a průmyslové
ústředny v Hradci Králové.** Schůzi zahájil
prezident p. dr. F. Ulrich vzpomínkou zemřelému
místopředsedovi průmyslové sekce, p. cis. radovi
Fr. Knotkovi. Po té učinil řadu prezidiačních sdě-
lení v záležitostech osobních. Místopředsedou prů-
myslové sekce po p. k. r. Fr. Knotkovi byl zvolen
továrník p. Jar. Červený. Tarifníkem jmenován
byl p. Jos. Mencl, dosavadní náměstek ředitele
lihového oddělení Rak. úvěrního ústavu v Praze.
Pan Pátek z N. Paky podal následující pilný
návrh: Vláda předložila nové zvolenému sněmu
král. českého loňského roku osnovu o změně vo-
lebního řádu do zemského sněmu. Tato osnova se
dotýká hluboce zájmů obchodu, průmyslu a živ-
nosti v několika směrech. Osnova volebního řádu
do zemského sněmu sestává na systému kuriovém,
zavádějí vedle volební skupiny velkostatečnické
a velkostatečnické, obchodních komor, měst a
průmyslových míst, ještě kurii zemědělské rady a
výdělkové. Rozdělení mandátů v těchto kurších
posuzováno jest v osnově sčasně v neprospěch
obchodu a živnosti a na prospěch zemědělství.
Vedle kurie venkovské obdržel zemědělské zájmy
speciální zastoupení mandáty zemědělské rady,
které počtem převyšují mandáty příslušající
obchodním komorám. Toto posuzování v neprospěch
obchodu a průmyslu má mít dalekosáhlé kon-
sekvence, jak v minulosti, tak také ve budou-
cnosti, a bude-li osnova tato vzhledem k zájmům
obchodu a průmyslu, bude-li osnova tato vzhledem
k zájmům politiky na říši radě. Ještě tedy ne-
sbytným požadavkem obchodu, průmyslu a živnosti,
by počet mandátů v kurších tato odvětví zasto-
pujících byl rozmožen. Česká menšina obchodní

a živnostenská komory liberecké má na změně
volebního řádu ve smyslu vládní předlohy ještě
další vážný zájem. Tento spočívá v tom, že česká
menšina, tvořící plach 60%, obyvatelstva komor-
ního obvodu libereckého, jest zastoupena v sázmech
živnostenských, obchodních a průmyslových po-
slanci komory liberecké. Poněvadž česká menšina
nemá vůbec žádného vlivu v komoře, nemá vlivu
také na to, aby její zájmy byly náležitě zveřejněny
poslanci liberecké komory uplatňovány. Srovnání
s poměry v obchodní a živnostenské komoře
pražské nebo plzeňské jest nepřiměřené, poněvadž
minorita německá v Praze a v Plzni vykonává
v komorách tamějších značný vliv. Navrhují: Aby
při reformě volebního řádu do sněmu království
českého, pokud by nebyla provedena na základě
všeobecného, rovného, přímého práva hlasovacího
s poměrným zastoupením menšin, nýbrž na systému
kuriovém, byl vsat k zastoupení české menšiny
obchodní a živnostenská komory liberecké zvláštní
stetel. Poněvadž české živnostnictvo, obchodnictvo
a průmyslnictvo s obvodů komory liberecké jest
soustředěno a pevně semknuto v Obchodní, živno-
stenskou a průmyslovou ústřednou českých intere-
sentů komorního obvodu libereckého v Hradci
Králové, budiž tato instituce pověřena, aby do
zemského sněmu za českou menšinu komory libe-
recké vysílala zástupce. Po pilném návrhu roz-
předla se živá debata. Na to přikročeno k de-
nání pořádku a jednání o návrzích: Zpráva průmyslové
sektce o reorganizaci státních drah. Ve správě
žádá se jednak decentralizace správy drah, jednak
vyslovuje se požadavek, aby bylo stženo pro
výhodní Čechy ředitelství státních drah v Hradci
Králové. K návrhu prohlásili zástupci Mladob-
oleslavská, že pokud jde o stžení ředitelství
státních drah v Hradci Králové, návrh podporovati
nemohou. Po delší debatě bylo usneseno, aby toto
důležité přání průmyslu českého severovýchodu
bylo ústřednou bez ohledu na místní zájmy tlu-
moženo na rozhodnutí místech. — Zpráva
obchodní sekce o zlepšení železničního spojení
byla s dodatky navrženými p. Brzobohatým, p.
starostou Matouškem, p. Strenitzem schválena.
Město Ml. Boleslav hodlá nepořádati v r. 1912
výstavu ve větším měřítku. K návrhu živnostenské
sektce usnesl se ústřední výbor tuto výstavu, jako
podnik, který může soustřediti vystavovatele ze
značné oblasti severních a severovýchodních Čech,
podporovati. Nato schváleny zprávy prezidiační
komise v záležitostech osobních, průmyslové sekce
o stžení ústavu pro zvelebování průmyslu, zpráva
obchodní sekce o telefonním řádu a o stžení
školy koželuhské, konečně zpráva obchodní sekce
o provádění vodocestného zákona, při čemž vy-
sloven všestranný požadavek, aby se přistoupilo
též k řešení úpravy Labe z Jaroměře do Král.
Dvora a k úpravě větších přítoků labekých, zejména
Jizery. Pan dr. Lohat upozornil na možné vyu-
žitkování vodní síly u přehrady údolní v lese
Království, k čemuž p. továrník Sochor připo-
menul, že žádosti a projekty byly již podány.
Přijat jednomyselně návrh, aby byla podporována
žádost města Král. Dvůr na využitkování vodní
síly. Mezi volnými návrhy přijat byl návrh p.
starosty Ph. Mg. Matouška s dodatkem p. Brzo-
bohátého, aby schůze ústředního výboru vyslovila
se pro všechny opatření obchodní a dopravní
politické, kterými by bylo lze odpomoci dnešním
nedostatkům masa a vyslovila současně politování
nad jednostranným názorem, tlumočeným v ne-
dávném cirkuláři ministerstva orby a obchodu,
který přičinil dnešní drahoty svaluje na obcho-
dnictvo a živnostnictvo. Mezi volnými návrhy byl
podán také návrh p. Šmorance z Vamberka, který
žádá, aby pro větší města s obvodem byly zave-
dены na c. k. státních drahách zlevněné zpáteční
listky, stejně jako jest tomu v Liberci. Návrh
byl přijat.

Poštovní úřad II. v Hradci Král.
zavádí dnem 16. října nové sbírání dopisů se
zohráník poštovních umístěných v obvodu tohoto
úřadu pětkrát denně a to I. 9—9:45, II. 11:30 až
12:15, III. 3:45—4:30 (v neděle a svátky odpa-
dajíce), IV. 6:45—7:30, V. 9—11 večer. Schůzka
v osadě Farářství vybírá se denně jednou v 9 hod.
Schůzka na budově poštov. úřadu na Pražském
Předměstí mimo uvedené pravidelné sběry ještě
v 9:40, 12—, 5:40 a 6:10, na peroně nádražním
taktéž mimo uvedené sběry vždy 5 minut před
odjezdem každého vlaku poštovního.

**Opatřovatel m. L. (instalace nového fa-
ráře.)** — Odjezdem do výslužby vldp. děkana a
faráře našeho Jana Kuhna byla delší dobu far-
nost naše osiřelá a všichni osadníci čekali, kdo
bude ustanoven novým naším duch. správcem.
Konečně s žádostí ustanoven veleoslavým c. k.
místodržitelstvím co patronem a Jeho Excellence
nejdět. p. biskupem za faráře našeho dp. Jos.
Jakubec, vldp. notář a dosavadní farář v Hněv-
kovicích u Dol. Královce, kdež po 19 roků ne-
navně s svědomitě působil, zanechal po sobě ve
farnosti Hněvkovské trvalou památku krásným upra-
vením chrámu Páně vnitř i vnějškem a postavou
nové, velmi pěkné farní budovy i celým svým
působením. Májce o tomto čestném pápěm
dp. faráře známost, těšíli jsme se i my na jeho pří-
chod mezi nás. Jako příchod jeho do naší farnosti
byl tichý a prost seveřejší okázalostí, za to tím
upřímnější, tak i jeho uvedení do úřadu v před-

stavení celé farnosti či instalace, která se dne
9. října v neděli odpoledne konala. Obřad instal-
lační vykonal bisk. vikariát, tajemník vika-
riátu pardubického vldp. Jos. Kašpar, farář v Ro-
slicích, za asistence vldp. J. Širůčka, zdejšího ka-
plana, dčst. p. spirituála zemsk. polepšony L.
Ledra a ctih. p. bohoslovce Jos. Vasyky. Slavnosti
installační byl přítomen velect. p. Jos. Horáček,
c. k. zeměpanský a sáduční komissar; slovatný p.
MUDr. S. Nohejl, starosta, co zástupce naší obec,
někteří pp. starostové příslušných obcí a četní
osadníci naší farnosti a mládež školní. Zpěvy při-
tom řídil p. ředitel kůru p. Frant. Rejthar, řídící
učitel zdejší školy. Při obřadech installačních pří-
padně k duch. správci i farářům promluvil vldp.
vik. sekretář, klada jim na srdce jejich práva
i povinnosti a vzájemnou lásku a svornost. Krásný
pastýřský list Jeho Excellence nejdět. p. biskupa
jak při dopoledních službách Božích tak při in-
stallační přednesl vldp. J. Širůček, ustanovovací
listinu velect. p. zádušní komissar. Celá slavnost
ukončena potěšným, které oddělil nový duch.
správce přítomným a při průvodu do farního do-
mu. Mile se nás všech dotklo, že nový dčst. p.
farář při příležitosti nastoupení svého duchovního
úřadu pamatoval na naše chudé Opatovické i všech
příslušných obcí peněžitým darem. Zaplat tento
skutek lásky sám Bůh! Kéž by nový duch. správce
mezi námi dlouho a blahodárně působil ke cti
Boží, všestranné spokojenosti, ke prospěchu ča-
nému i věčnému celé naší milé farnosti Opato-
vické!

**Peděkování Jeho Exe. nejdp. bis-
kupa Josefa v Králové Dvora.** Jméno
katolického občanstva zdejšího města dovolujeme
si vzdáti srdečný dík našemu milému nejdp. bis-
kupovi dru Jos. Doubravovi za péči o zachování naší
starobylé sochy a oltáře zdejšího oltáře Páně.
Kéž Bůh všemohoucí ráčí nám Vás, nejddstojetší
pane, dlouho zachovati! Za občanstvo králové-
dvorské: Marie Flečková, A. Pacelková, En. Erbrt.

Sokol v Pardubicích pohnal před svůj
soudní tribunál dva členy jednoty sokolské v Pardu-
bicích pro jejich účast na výletu do Říma a prosel
nad nimi zdražení ortel. Pan Al. Rainberg, to-
várník v Pardubicích, odpověděl na toto „sokolské“
omezování osobní svobody vystoupením s jednotou
a zároveň písemným prohlášením, že si nikým
nikdy nedá předpisovati, kam má se a nebo nemá se
konati výlety. Obchodník pan Al. Jelínek s oppor-
tunismu obchodního se sokolským komandem
omlouval, že neznal účelu výletu. Sokol v Parda-
bicích vedou svobodomyšlní a pokrokoví občané
p. red. Haja a advokát dr. Lipták.

**Koňské závody na pardubickém zá-
vodisti konají se tuto neděli v 1 hod. odpoledne.**
Nad obyčej čtené přihlášky ke všem šestí závodům
slibují učiniti dostihy letošního roku pro sportov-
níky velmi zajímavými. Ke třetímu běhu, kde se
jedná vítězi o 30.000 K, přihlásilo se 32 jaseců
ku startu oprávněných.

**Ze příležitosti koňských dostihů po-
řádaných dne 16. října t. r. v Pardubicích (má-
tek o 1 hod. odp.) budou vypraveny na trati Jo-
sefov-Jaroměř-Pardubice-Chrudim k závodisti a
zpět následující zvláštní vlaky: Směrem k závo-
disti: 1. Odjezd z Josefova Jar. v 11 hod. 10 m.
odpol., příjezd na závodisti ve 12 h. 25 m. odp.
Tento zvláštní vlak stavi ve všech stanicích a tá-
stavech z Josefova-Jar. až do Rosic. 2. Odjezd
z Pardubic ve 12 hod. 1 min. odpoledne, příjezd
na závodisti ve 12 h. 25 m. odpol. 3. Odjezd
z Chrudimi ve 12 h. 44 m. odp., příjezd na zá-
vodisti 1 h. 2 m. odpol. 4. Odjezd z Pardubic
v 1 hod. 33. min. odpol., příjezd na závodisti v 1
h. 47 m. odpol. Zpáteční jízda: 1. Odjezd ze závo-
disti ve 4 hod. 42 min. odpol., příjezd do Chru-
dimi v 5 h. 6 m. odpol. 2. Odjezd ze závodisti
v 5 h. 12 m. odpol. příjezd do Pardubic v 5 h.
45 m. odp., příjezd do Josefova-Jar. v 6 h. 38 m.
večer. — C. k. provozní inspektorát.**

**Ze p. ředitelem Františkem Pe-
spílkem.** Byl tak dobrý, milý, otcovsky ke
každému přívětivý, že, kdo jednou se s ním setkal,
musil si ho samilovně. Učitelem byl celým srdcem,
celou duší. Věrně těžko loučil se se školou v Za-
ječicích, kde 34 léta zmléčoval útlé duše dětské,
kde většinou v srdce jejich lásku k vlasti, lásku
k Bohu; svůj ryzí charakter vložil v nitro svých
chovanců. Zel před sebou celé generace svých
žáků, všechny miloval, a tu nemůže nikdo se diviti,
že tak všichni k němu lauli; vědy věděli, že
jejich p. ředitel pomůže, bude-li moci; ne-li to, že
alespoň dobře poradí. Svoji vldnost, dčst. členosti
podmaňoval si celou okol; vldčnost jeho chovanců
hledala, čím by se odvděčila svému milému vy-
chovateli. Stalo se to, co za dnešních ročníků
čas bývá řídkým úkazem, že byl jmenován čestným
občanem svého působistě, obce Zaječic. Jak do-
jemné bylo loučení, když odcházel na odpočinek
do Chrásti před čtyřmi lety! Ještě však dojemnější
bylo loučení jeho v neděli dne 9. října t. r., kdy
obrovské zástupy lidu doprovázely tělo jeho
srdce k jeho poslednímu odpočinku na hřbitvu Ča-
ječic. Byl to takový den, že jen nejlaskavější
ukázal, jak se rodu jeho rodu a lásky. Pádu
šťastněly se školy obecné i měšťanské z Opatov
s celým sborem učitelským, dále živnostenský
spolek, občané chrastští a zaječičtí, přes 80 učitelů

a učitelé a za rakví nepřehledný dav čtenářů p. Hřítele a jeho otěse rodiny. Kondukt vedl v. Jan Kober, vikář a děkan za asistence místního duchovenstva a dpp. Ant. Mrkvíčky, far. ve Slatěanech, Vacl. Háka, far. v Žumberku a Jana Zítka, far. v Trčové Kamenici. Nad hrobem krátce promluvil p. Hřítel městských škol Boh. Kašvinkler. Uměl český zbožný učitel, jenž za víru svou se nestyděl, nelitoval toho ani tehdy, kdy sloba lidí vřelá ho babaem pomluvy v novinách pro zbožnost jeho. — Jeho pomsta byla — že se za ně pomodlil. Rozum lidský nedovede vymyslet odměnu hodnou jeho skutků; sejistě Prosvětelnost Boží je mu nejlepším odplatitelem.

Čáslav. (Divadlo.) K prvním dvěma večerům podzimní sezony zvoleny byly snášivými ochotnickými náhmi břítké, vtipupné veselohry. Jež obecnatvo přijalo velice vlídně dik režii i souhře. Proskakující pověsti o nesrovnalostech mezi ochotnictvem a o roztrpčenosti z toho plynoucí u jednotlivých záslužných činitelů naší domácí scény ukázaly se tím naprosto nesprávné, což může každého přítele Duskova divadla jenom těšit. Po oba večery hráno bylo s opravdovou chutí a avšak starší členové naší ochotnické jednoty sklízeli záslužné vavříny. I jméno nových sil kmitlo se již na repertoiru a bylo by jenom k přání, aby mladší svět hojněji věnoval své síly této jisté užlechilé jednotě. Jáme přesvědčení, že bude přijat s radostnou ochotou. Přejeme k nastávajícím večerům mnoho zdaru. — (Restauroční práce) na kostele sv. Petra a Pavla blíž se pozvolna k dokončení. Zednické práce jsou již hotovy a právě tento týden rozhodnou má být i pracích malířských a o nutné rekonstrukci varhan, vypočtené na 16.000 K. Jenom střecha zůstává stále nedodělaná k veliké škodě klenby. Při posledních dlouhotrvajících lijavcích promotena byla klenba lodí kostelní při hlavní věži tak důkladně, že voda dešťová takřka protékala. A až byl pokrytá několikrát již al. městskou radou vyzván, aby přijel bryt dokončit, ani neodpověděl. Že tím sotva opravený chrám trpí nesmírnou škodu, jest jisté. Lešení věž obepínající jest snášeno dolů, ale také příliš pozvolna. až se již dávno na věži přestalo pracovat. Aby zjedná byl soulad s barvami nového krytu kostela a jeho menších věžek, natřena byla střecha hlavní věže měděčerveně s kovově zelenými odětky. V posledních dnech pak dopraveno bylo zatím hrubě tesané sousoší sv. Petra a Pavla pro tympanonu nad hlavním vchodem, jež bude co nejdříve osazeno a pak umělecky zpracováno. Zbývá nyní jenom vyčištění chrámu,

zaklení rozbitých oken a — co hlavního — oprava na maose těžce poškozeného chrámového nářadí, z něhož mnohé kusy byly zbytečně tak vandalsky rozbity. Lze doufat, že během měsíce zimních vše bude přivedeno do pořádku a že s novým jarem slaviti budeme radostný vchod do úplně obnoveného chrámu. — (Operační pavilon), jehož stavba usnesena byla před rokem, sadán byl v posledním zasedání okres. zastupitelstva p. stav. J. Skřivánkovi. Bylo ho již nejvyšší potřeba, neboť okr. nemocnice naše za vzorného řízení p. primáře dra B. Horáka vyšlounje se mezi první ústavy. Přistaven bude k hlavnímu traktu budovy směrem k infekčnímu pavilonu. — (Pokračovací průmyslová škola večerní) pro dívky otevřena byla počátkem roku školního v místnostech dívčí školy a svěřena vedení odb. uč. al. Jellínkové. Dostává se v ní ženskému dorostu při temesele a v obchodech samostatnému potřebného výcviku ve vědomostech pro povolání nejvyšší důležitých. Na některých stranách překvapilo, že vypuštěno bylo vyučování náboženství, když na pokračovací průmyslové škole chlapecké se mu vyučuje. Informovali jsme se o tom a slyšeli jsme, že se to stalo prý z nedostatku času k vyučování vyměřeného. Věříme sice, že se to cestalo nijak schválně, ale přece dovolujeme si skromně podotknouti, že by jedna hodinka nebo aspoň půlhodinka týdně vyučovací rozvrh tak velice nezatížila a že by zaměstnavatelé či st. a pl. mistrové proti tomu ničeho nenamítali.

Čáslavsko. Potají sice, ale vždy v určitějších obrysech šíří se zpráva, že rolnický akciový cukrovar v Dol. Bučicích přejíti má koupí do rukou cizích. Či race vztahují se na tento český objekt, lze lehce uhadnouti, vzpomeneme-li si na koupi cukrovaru Velímského a na vyjednávání o koupi cukrovaru Kolínského. Jmenuje se již také určitá suma, za kterou akcie Bučické by byly k dostání, totiž 2000 K. Postavení cukrovaru Bučického jest velmi podobno postavení cukrovaru Velímského. Nachází se množství akcií v rukou těch, kdož řepy nepěstují a kteří tedy závazně na akcii kvantum musí hraditi koupi u neakcionářů. Takové cukrovary mohou velmi snadno padnouti do rukou spekulujících cizinců. Ve Velími stalo se neobyčejně lehce a tiše. Upozorňujeme na to veřejnost a zvláště akcionáře rolníky, neboť na nich bude záležeti v prvé řadě, uskuteční-li se šeptaná akce či nikoliv. Co by to znamenalo pro celý kraj, dá se lehce uhadnouti, neboť pak by vydání byli pěstitelé řepy takřka na milost a nemilost jedné společnosti. Jáme připraveni, že se to bude snad z některých stran popírat, ale tak se dalo i jinde,

až pak byli intereseanti postaveni před hotovou událost, která se již odčiniti nedala. Proto posor hned na počátek!

Chrudim. Nezvyklý rámus v chrudimském Israeli, že jáme se nemohli klaněti mladým modlám, které dokázaly, že jsou tuctovými občánky! A přece mohli být pokrokatí rádi, že jáme jen krátce psali k vůli povšechnému obrazu, protože o osobní útoky nám nešlo. Všecko má své mase, olympéti obrové! Jak to vyhlíželo v tělocvičně chlapecké školy, to rozšířily děti beze všeho planí po městě hned; a ty nelhou. A jak byl rušen noční klid mladými hosty, to svědkům také nevymluvíte. Ovšem ústy se propagoval pokrok závrtný. Na pt. jedna účastnice v debatě prohlásila, jak se jí hnusí gardedáma vedoucí dívku do zábavy. Ať žije samostatnost! Zato vyslovila politování nad tím, že matky nepřišly do schůze se přesvědčit o pokroku svých dcer. Dostalo se jí za to pochvaly. Židů tu bylo mnoho; rosdáván leták na jejich obranu. Z vyšších ročníků lycea tam byly dívky skoro všechny a někteří středoškolsí studenti na zaplenu.

Golč. Jemíkov. Ku konci měsíce září konána byla volba nového purkmistra našeho města po zemřelém p. Jindřichovském. Zvolen byl jednomyslně p. Jos. Chvála, dosavadní náměstek. V řeti, v níž nastínil program, s kterým chce město hospodářsky a kulturně povznést, zmínil se, což dnes jest opravdu řídký případ, i o svém katolickém náboženském přesvědčení a žádal přítomného vdp. děkana, aby po příkladě jiných měst oznamoval konání slavností náboženských sl. městské radě, která se jich bude ochotně korporativně zúčastňovat. Přitom podotkl, že náboženské slavnosti mají i význam pro obchod městský. Tato tak zřejmě věc nesrovnává se v hlavě čáslavské „Pravdě“ a ptá se naivně, co má obchod s náboženskými slavnostmi činiti. Aby se nemnul p. redaktor „štrápicřovat“ až k nám, kde by mu to pověděl každý commie, ba učen obchodnický, může se jenom zeptati u kteréhokoliv obchodníka v místech svého působení. Ti mu to jistě, ať jsou kteréhokoliv náboženského vyznání a politického přesvědčení, ze základu a důkladně na místním příkladě vysvětlí.

Velký Ústří. V naší obci byl nákladem záduše v létě vystavěn nový hřbitov, který svou ladností všem se zamlouvá. Celkový náklad obnáší kolem 5000 K. Nový tento hřbitov bude na svátek Věech Svatých odpoledne od vldp. Frant. Tomáška, bisk. notáře, vikar. sekretáře a místního zasl. děkana slavnostně vysvěcen. Příležitostnou řeč pro-

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10.000.000.—. Reseršní fondy K 1.400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúrokuje **vklady až 4½%** dle výpovědi.

Bursevní obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
společně se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

✂ **Velkoobchod uhlím.** ✂

služí místní kaplan dp. Jos. Rösler. K té posvátné
sad bříbitovní přinese klid a mír všem, kteří do-
časny zde vyspávají budou sen!

Rychnovský vikariát. V našem vika-
riátě nastaly v krátké době poměrně velké změny.
Tak dosavadní farář lukavický vdp. Jos. Pohl pre-
sentován na faru obroti v Dobřem, administrátor
velkodobnický dp. Frant. Pöter jmenován farářem
ve Vel. Zdobnici, deštěnský kaplan dp. Jos. Tuček
ustanoven za faráře v Bělé u Javornice, kunvald-
ský administrátor Jos. Bičístě stal se kaplanem
v Deštné, kunštátský kaplan dp. Jos. Imlauf usta-
noven administrátorem uprázdňeného benefícia luka-
vického. Dosavadní administrátor v Dobřem dp.
Ed. Švorc žádal o čtyřměsíční dovolenou, aby
se po namáhavé doberské administraci sotavil. Vi-
kariátní klerus nepamatuje, že by vikariát tak
velké změny v krátkém čase kdy doznal. K té ta
bratrská a upřímná láska, jež byla v našem vi-
kariátu přislovenou, nikdy nevymizí, nýbrž stále
panuje! Všem nově ustanoveným přejeme hojného
požehnání Božího. Rekolekce, jež se měla 6. října
v Rychnově n. Kn. odbývali, byla za příčinou po-
řádané rekolekce a schůze vikariátu v Hradci
Králové přeložena na dobu pozdější. Činnost or-
ganizační v jednotlivých farnostech blahodárně se
rozvíjí; dež Báh, aby i tam, kde dosud se spalo
spánkem spravedlivých, duch organizační se pro-
budil!

Val u Dobrušky. V úterý dne 11. t. m.
oběděl se ve své světnici na řetěse agrárník a
předseda čtenářské besedy Jan Čita. Byl, ač do-
sud mlád, pověstný alkoholik, který v nepřítom-
ném stavu býval postrachem své domácnosti. Ne-
dodržela u něho soucitu ani chorá jeho žena.
Když hrubosti agrárního manžela dostoupily
vrchole, ubohá žena se vystěhovala k své matce.
Zoufalec zanechal po sobě čtyři sirotky. V něm
stratil tak zvaný poslanec Holanec horlivého agi-
tátora. To jest letos třetí případ ve zdejších okolí
podobné sebevraždy protikatolického alkoholika.
— Oboi Valu se velice ulevilo odchodem p. říd.
učitele Fr. Hájka, který byl přeložen do Pasek
u Vysokého n. Jiz. Oddechla si obec a zvláště
okres. školní rada, která se s ním skoro v kaž-
dém zasedání musila obírat. Přejeme Pasekům,
aby se změnil. Ve Valu jeho odchodu nelituje
nikdo. —

Lázně Bělehrad navštívilo od 1b. května
do 27. září 1292 hostů a 1868 turistů.

Odvězí. De Sebestenic. Já Václav
Zikmunda odvolávám tímto prážku, kterou jsem
učinil Václavovi Veselému ze Sebestenic a prosím
ho za odpuštění. V Sebestenicích, dne 2. října
1910. Václav Zikmunda.

Nejlevnější a nejbezpečnější pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný
životnenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.,
jež založen jsa r. 1908 na západě křesťanské
svěpomoci, za dobu svého trvání během necelých
2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K,
získav 805 členů. Jak děkované dopisy svědčí,
přišla podarovaným podpora v době nejtěžší
jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let.
Příspěvek správně každoroční obnáší 2 K, sčítané
jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let
4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že
splátí při úmrtí spolučlena 2 K, jež se vyplátí
bez průtahů buď zákonitým příbuzným aneb účelu
a osobám, jež si člen písemným prohlášením vý-
boru za svého života označil.

Spolek střádá jmění pro úlevu svých členů
v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí po-
skytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže
nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by
upozorňovati na výhody, spolkem našim poskyto-
vané katolickému lidu, jehož životní poměry byly
by vždy lepšími, kdyby svými penězi neživil své
nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Beyl,
předseda.

Václ. Jemšovský,
jedenatel.

dolky rásem velké oblíbeny, kdekoliv byly na-
vedeny, pro svoji

apartní chuť a
elegantní balení,
v čemž předčí všechny zdejší i cizí lahůdky.
1 krabice (28 kusů) ku prodeji k 10 h za K 2.—.
Jediný výrobce:

První česká akciová společnost
továren na orientální cukrovinky a čokoládu
NA KRÁL. VINOHRADĚCH
dříve **A. MARŠNER.**
SEKLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám.
Viedeň VI. Theobaldg. 4.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariabildstr.
86.

Connelly zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

SMIĚNKY FAKTURY

eskontuje oo nejvýhodněji

Česká banka filiálka v Hradci Králové.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 41.

Index a věda.

Celé hrůzostrašné pohádky se vyvojily do světa o katolickém indexu. Nespontané fantasie našich nepřátel nasila tolik předpoklady proti indexu římskému, že i katolíci z části uvěřili. Zde jsou slabé krátké, příležitostné obrany. Sotva jednu lež odbudeš, již se ti strkají před oči jízlivé báchorky nové. Proto místo rostroušené polemiky jest nejlépe celou důležitou záležitost jasně a přehledně vyloučiti.

Práce té se podjal s celou pečlivostí a po prostudování velkého materiálu dr. Josef Novotný, profesor bohosloví v Hradci Králové. Jako na př. podrobné a neustranné dílo dra Samsona o inkvisici otevřelo oči tisícům lidí podváděných od řemeslných štváčů, tak dílo dra Novotného vykoná úkol neméně závažný; za spis ten mohou být vděční i lidé z tábora mimokatolického, kteří o sobě tvrdí, že se jim jedná vždy o čistou pravdu. Uvidíme, kolik z těch osvicenců bude nyní mluvit o indexu rozumněji. Příležitost k jasnému poučení zde jest; kolik rukou po knize sáhne?

Autor předem vyvrací výstišné domněnky, dle něhož prý jest církev naše proti vzdělání a pokroku. Uvádí na př., že Luther nazval rozum „nevěstkou satanovou“, kdežto dávno před ním jeden z nejstarších spisovatelů církevních (sv. Řehoř Nazianský) napsal: Rozum dává člověku do ruky žezlo, staví mu korunu na hlavu, činí ho králem veškerého tvorstva na zemi. Rozumem, ač co do sil tělesných slabšími jsme, vykonáváme moc nad silnějšími. Rozumem krotíme divoké šelmy, velblouda navykáme nositi břemena, býky nutíme orati nám půdu, koni dáváme úzdu. Pomocí rozumu projíždíme neasmírné moře; rozumem měříme neasmírná tělesa nebeská; známe jejich pohyby a dráhy. Rozumem vníkáme do tajností přírody, poznáváme léčivé síly rozmanitých květin. A což teprve máme říci, chceme-li mluvit o theologii, filosofii, přírodovědě, lékařství, básnictví, zkrátka o všech vědách a uměních, které jsou oborem ducha lidského?

Spisovatel poukazuje, jak s rozkvětem moci papežské kultura postupovala a jak v lutheranismu a kalvinismu byla i dle výroku jinověrců byrokratickými pouty svázána. Církev měla ode dávna velikou zásluhu o rozkvět škol nižších, středních i vysokých a o literaturu. Zato „reformace“ zavinila úpadek ve školství, vědách i umění. Vše doloženo pádnými dokumenty. Mužové smýšleli katolického jsou v prvních řadách učenců.

Po této úvodní úvaze následuje podrobné pojednání o indexu samém. Zde se dokazuje, že katolická církev má právo a povinnost zkoumati knihy — a spisy nebezpečné víře a mravům zakazovati. Přidán historický přehled zákonodárství církevního o četbě knih.

Dále dr. Novotný předkládá zajímavé a nyní málo známé správy o indexech církví nekatolických a o indexu státním. Poukazuje, jak sami rozvášnění jinověrci přiznávají církvi právo zapovídati knihy nebezpečné víře a mravům. Oceňuje pokusy o změnu zákonů Tridentských, týkajících se četby knih a revise indexu na sněmu Vatikánském. Vykládá nynější platné zásady o četbě knih zapovězených a připouje jasný rozbor těch pravidel. Dokazuje, že účelem zapovědí není potlačování vědy a že církev některé spisy zapovídati musí, má-li mrav a víru obhájit.

Nato detailní výklad o knihách 1. všem naprosto zakázaných, 2. podmíněně zapovězených, 3. některým dovolených, 4. pod trestem zapovězených. — Vyvrací výtky, že kongregace římské na základě pouhé denunce od-suzují knihy bez náležitého prozkoumání. Dokazuje ku konci, že katolicismus jest jediným důsledným náboženským systémem. Resumuje: „Projděte neustranně paragraf za paragrafem konstituce „Officiorum et munerum“ a shledáte, že církev nespovídá téměř nic jiného, než co přirozeným zákonem již zapovězeno, a k čemu z rozkazu Kristova povinna jest. — Racionalista Krug dává katolické církvi ve svém „Philosophisches Gutachten in Sachen des Rationalismus und Supernaturalismus“ vysvědčení toto: „Jest toliko jediný veskrze důsledný supernaturalismus, a tím jest římský. V něm (v římském katolicismu) jest pravá, přímá, logická důslednost; tam vyplývá jedno z druhého s absolutní nutností.“

Index římský jest regulátorem pravého vzdělání, dává určitý směr téžavé mysli lidské, chrání ji před neplodným rozptýlením a zahučnou, resignovanou skepsí. Zkoumejme skutečnost, nedávající se poplácet moderními frázemi a seznamte, jak jest nutno, aby zvláště mladá mysl nehlatala všecko, co jí není stravitelné a co připravuje životní rozvoj o bezpečnou základnu! Faktum jest, že díla předních filosofů nemůže člověk za svého života

ani přečísti, natož aby je prostudoval! A prostuduje-li mladý člověk důkladně filosofická díla dvou filosofů, uvázne jeho mysl v zajetí jednoho nebo druhého. Skutečně, ideální samostatnosti duševní se četbou nedopracuje. A hlavně: nenalezne novou pevnou vědeckou základnu po opuštění pozitivní filosofie katolické. Vždyť zůstává stále nezvrácenou pravdou, že vědecký jednotný názor na život lidský, který by zodpověděl aspekt hlavní životní otázky, posud od lidí vymyšlen nebyl. Kde se dal strhnouti proudy nekatolickými, dospěl obyčejně ku skepsi a to tím větší, čím byl bystřejší. A tak nedobrým výběrem knih z lidí nejbystřejších stávali se filosofičtí trosečníci, kteří přes svůj veliký talent neprosplili pozitivně nic. Jestliže se aspoň chlubil, že přivedli jisté vrstvy k samostatnému myšlení, tož odpovídáme, že samostatně myslili již dávno lidé před Kristem a že volně dovedou přemýšlet i lidé ducha obmezeného. Volné myšlení samo sebou není ziskem; naopak může být velikou pohromou, není-li myšlením zdravým. Proto obrana věřících před četbou nezdravou jest povinnou a důležitou péčí.

Spis dra Novotného vyšel v „Knihovně Obnovy“ v pěkné úpravě. Stran 210. Cena 2 K 40 h. Objednávky vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ

ÚROKUJE VKLADY DLE VÝPOVĚDI

4%, 4 1/2% a 4 3/4%.

Věda a umění.

Zase rána pro darwinismus. Ve vědecké „Živě“ dr. Weigner na základě nejnovějších výzkumů o mozku dovozuje, že se nedá udržeti domněnka, dle níž prý má velikost a útvar mozku, poměr obou jeho polovin, jakost a vzhled kůry mozkové rozličné známky pro inteligenci, pro různé národy a plemena lidská. Ba docela ani druhy jednotlivých tříd — na př. různé druhy opic nedají se určit podle mozku. „Není jediného fixního (pevného) bodu na celém mozku. Vše je změnlivé a nemá nijakého dovozeného vztahu k ostatním životním jevům... Nedá se rozoznati mozek Australana od mozku Evropana, ani muže geniálního od muže nejomezenějšího.“ Tak tvrdí vážný odborník. Tohle znamená novou velikou pohromu pro Haeckla, Lombrosa a jejich velebitelů — volné myslitelů.

Israelská věda bývá asi taková jako volných myslitelů, jichž předáky jsou ostatně také židé. S bludnými fanfárami ohlašován lék žida dra Ehrlicha proti příjici. Dle souhlasných zpráv nejhrůznějších lidí také jsme vyslovili mínění, že dr. Ehrlich jest vážným průkopníkem skutečné vědy. — Ted se však karta obrací. Příloha „Časopisu lékařů českých“ „Věstník“ v č. 35. varuje před vychvalováním toho přípravku, pokud nebude prozkoumán. Dr. Ehrlich dal k dispozici svůj lék kolegům souvěrcům, kteří ovšem na ostudu vědy lékařské bez předchozího vyskoušení hned se rozplývali v nadšení. Byly to v různých zemích tyto kapacity: Neusser, Wechselmann, Herzheimer, Isaac, Neufeld, Glaeser, Mondachein, Pfeiffer, Glöck, Blumenfeld atd. Když sama německá universita pražská prohlásila, že výsledky přípravku nejsou přesvědčivé, prohlásil slovně objevitel, že „si dá příště pozor, aby pražské klinice některý svůj nález poslal.“ — To stačí pro posouzení „čisté vědeckých snah“ Ehrlichových.

Kulturní jiskry.

Křesťanská smrt nevěrova. Stará pravda, že bez Boha se dobře žije, ale těžko umírá! Revolucionář a bývalý prezident republiky equadorské, generál Ignác Vientimile, obrátil se před smrtí ke katolické církvi. Při této příležitosti prohlásil: „Prosim za opuštění pro pohoršení, které jsem dával svým životem. Jakkoliv jsem byl považován za nevěrova, nebyl jsem jím ze závisť, zbyřel ze slabosti jsem tak jednal, abych tím vyhověl svým přátelům a rádčám, ale umřít ohci v jednotě s Bohem svým a jeho církví.“ Kolik takových slabochů otročí i u nás v zajetí nepřátel mnoho a dávají se velebiti prodejním tiskem jako žalové charaktery!

Spolek „černého kříže.“ Pastoři v Německu založili si spolek pod tímto jménem pro všechny, kdož ještě „něco věří“. Blíží o tom příběh „Leuchtturm“, obrázkový list pro křesťanský život, v němž ředitel spolku, pastor Stuhmann, rozvádí povinnosti členů téhož spolku. 1. Zave-

znou se, ve své domácnosti netrpěti listu anebo spisu se zásadami protikřesťanskými. 2. Chci předplácet si na listy křesťanské. 3. Na nádražích a v hostincích chci všude žádati jen listy evangelicko-křesťanské. 4. Chci bojovati proti nemravné a štvácké literatuře. Jako listy přesešné protestantské doporučují se „Krenz Zeitung“, „Deutsche Zeitung“, „Tages Zeitung“, „Reichsbote“ a „Staatsb. Zeitung“. To snad má býti snášlivost a liberalnost větší než u katolíků?

Volnomyšlenkářství v praxi v našem národě jest přímo komické. Hlavním kádrem volnomyšlenkářů jsou u nás učitelé. Měli by tedy dle programu „V. Myšlenky“ hájiti svobodu svědomí, svobodu i projevů náboženských. Zatím však pánové docela tiskem prohlásili, že nemají ani rodiče práva vštěpovati dítkám svým vlastní náboženské přesvědčení; zato však pánové sami si osobují nad cizími dětmi práva největší. Co prohlašují veřejně pod titulem „volná škola“, „autonomní škola“, to znamená samovládu nad dětmi cizími. Volné myšlení! Dřív se brala naše literatura vpřed autonomní, originální cestou. Nyní však naši velevolní myslitelé zaplavují nás mechanickým papouškováním cizích, často již odbytých myšlenek uměleckých i vědeckých. Zvláště ta belletrie! V 1. čís. „Zvonu“ t. r. čteme: „Bude již nutno brániti se proti překladům. Neboť jejich zátopa přinesla obromnou škodu původní české literární produkci, přispěla značně k naprostému znehodnocení knih a odhala také všecka chut' k literární produkci i k nakládání původních věcí. Překlady na divadle, překlady všude, zdá se, že budeme brzy žítí docela cizí kulturou a nikoli svou vlastní. Jsem dalek toho, bych brojil proti překladům skutečně vzácných cizích děl... jsou dobrým povzbuzením člověku, by šel k originálu... Je omyl, že překlady překladatelů literatura se obohacuje. Obohacujeme se jen tím, co můžeme sami plně prožívat, co přejde v naši krev a je blízké našemu citění, hodí se do našeho prostředí a stane se trvale naším majetkem. Co zmizí za několik dní, co je nejprchavější slávu, nemožno považovati za skutečný zisk pro naši bytost národní. Je třeba konečně učiniti český život původnějším, neboť právě jeho nivelisace umožnila spoustu překladů... Ona rychlost života, jeho bohužel nejpoверхnější mezinárodnost v špatném slova smyslu, učinila nás až příliš bezbarvými, neschopnými niterného tepleho života, nechtíme touhy po svém, po vytvoření čehosi, co by bylo naše.“ — Tohle jest zajisté malý kompliment českému volnému myšlení. Zato v témtě „Zvonu“ Růžena Jesenská praví o umělecké galerii Tretjakové v Moskvě: Nikdo nedovede tak viděti vše typické, vystihnouti odlišnost prostředí, oceniti původnost výtvarův uměleckých jako cizinec, který navštívil vzdálenou zemi, procházel po prvé její přírodu, jejími městy a vesnicemi... V slavné Tretjakovské galerii... celá Rus objevuje se před naší duší vytvořena v hodinách a létech mocných převratů, horečného napjetí, i vznešené urovnaného citění v básnickém pojetí velkých mistrů.“ Proslulý žurnalista italský Ugo Ojetti napsal zářlivě: „Přesličná a bohatá galerie Tretjakovská... má vyjma dva velké sály a francouzskými obrazy, výlučné díla umělců ruských, nemá zhora nic z umění anglického, německého, španělského ani vláského.“ Ejhle, ta temná Rus, tolik tepaná od českých volnomyšlenkářů, najednou projevuje více originálního uměleckého myšlení, než pokrokové kulturní čeští! Měli jsme příležitost viděti obrazy Jiránkovy a shledali jsme, jak tento jinak docela významný umělec chce povědět „něco nového“ vlastně se právě zdatilým následováním směru cizího. A možno podati zvlášť markantní příklad, jak si český vzdělaný svět klade na šíji dobrovolné jatmo nejtěžší. Nedá se nijak podceňovati, co znamená v ohledu sociálním, estetickým a finančním móda. Paní móda jest bezohlednější vládkyně než militarismus. A kdo přijímá se vši ochotou nejhrůznější, netvorné formy pařížských obleků, klobouků atd.? To nejsou prostě ženy; do toho těsného jha se právě zapahují emancipované dámy. Některá mluví vzletně i na schůzkách demokratických, ale diktátu pařížských výdělečných společností podrobuje se v ústroji se slepou poslušností, i když rozumní lidé, kteří všeho vkusu nepozbyli, žasnou nad maskarními, neformálními účesy, klobouky, šaty atd. Tu přestává všecko samostatné myšlení, do káry pařížské paní módy zapahují se poslušně i ty dámy, které mají jindy na všecko plno replik. A ta by přece volné myšlení udělalo velice zdravou reformu esthetickou i finanční. Nebyl by kapitál bohatých dam tak apoután rozkazy výdělečných lidí, kteří výhradně k vůli kšeftu, k vůli odprodeji vlastních věcí (často bezcenných) diktují. Emancipované dámy dovede sekýrovat slušku jako málokterá jiná; a po velikém přisnění, hledíc dvě tři hodiny z okna, přemýšlí s dlouhé chvíle, čím jest utiskována“ anebo čím by mohla být utiskována. Jakou tyranii bere na sebe dobrovolně a jak sužuje naše stálou změnou šatstva dle pařížského střihu, na to nezapomene nikdy. — Právě pokrokové listy přinesly veliké lamento, jak veliký počet kandidátů

Protiklerikální boj přivede lidstvo výše. Prý dosavadní morálka nestačí; proto ať žije ta moderní! Ale která? V samém soc. dem. táboře pořád se rozmyšlejí, jak vlastně mravnostní otázku davovou rozluštit. Zatím prakticky se vytváří morálka tak, že hrubé útoky na naše základy a katolictovo se považují za velice záslužné činy, že se přímo tiskem odporučuje lež a útok. Vývoji jiných schopností ponechává se nejširší svoboda, jen když tato neškodí organizaci a neubírá jí členů. Chyby i velice těžké jednotlivců vyaktyjí se v táboře každém; tyto poklesky však nemusí býti známkou korupce strany, zvláště když stanovy strany stojí v příkrmu rozporu s poklesky a často se na paměť uvádí, k čemu jsou zavázáni atupenci. Horší známkou jest, objevili se korupce davová, která jest dlouho od strany pomíjena mlčením. Odporný obraz takové korupce objevil se při přelíčení o záhadné vraždě na Šmukýřce v Košicích. Celá neklerikální časopisy při té příležitosti pronášely veliké stesky na velikou zbahňelost společenských poměrů v periferii (v obvodě) Prahy. Ale přitom zamýšlely, že jest obvod Prahy rudý jako makové pole. Vždyť na základě všeobecného hlasovacího práva do říšské rady zvoleni soc. demokratičtí poslanci hned při prvé volbě za okresy: 1. Smíchov—Břevnov, 2. za Prahu VII. 3. za Prahu V. a VIII., 4. za Smíchov a 5. za Nusle. Jak jsou v těch místech i učitelé „klerikální“, to jest dostatečně známo. V Košicích pokrokat vedle pokroků s rudým zbarvením. Tim ovšem nijak netvrdíme, že může za smutný stav pražské periferie učitelstvo. Mnozí jistě jen nerad se klaní rudé barvě; ale nemají-li proti ní nic, aspoň se vyhnou rudým denunciacím. Ostatně ne toliko kněží ale i učitelé sami v periferii zakusí od rudé mládeže mnoho, ačkoli o tom ve veřejnosti celkem mlčí. Jde-li košířskou alif kněz, je na něho pokřikováno od výrostků z několika stran způsobem neurvalým. Sam „Čas“ dne 8. t. m. napsal o přelíčení: „Líčení před pražskou porotou vlekle táhne se den ze dne. Očekávalo se, že skončí již dnes, pravděpodobně však teprve v pondělí. Dnes těžko předvidati, jakým způsobem budou vinníci usvědčeni. V celku však pod dojmem celého případu je úsko. Mluvíme o velké Praze v předměstích však roste nám něco, co bychom raději neviděli i za cenu Velké Prahy. Není to názor pesimistický, že předměstí pražská, hlavně v periferiích, jsou zkorumpována mravně. Případek ze Šmukýřkou jistě to dokumentuje. Nejedná o vlastně o to, kdo je vrabem děvčete Sandrově. Celé prostředí se zde vraždí mravně. Mladíci lidé obojího pohlaví žijí jen posítkou a nemají na posítky peněžních prostředků velkých pável komukoli, oddávají se toliko volnému živo bezuzdušnému v pohlavním smyslu, jenž je jim jediný a nejpřístupnější. Při líčení vystupují lidé mladí lidé, kteří přímo odpuzují, ať již vinníci svědci, svou hrubostí, již nedovedou ani v soudní síni utajit. *Překvapuje přímo úžasné, solidárnost těchto hochů a děvčat v Košicích, již malý, se sebou obkájí.* Budou-li odsouzeni obžalovaní nebudou, na tom v celku nezáleží. Jisté je však že celé prostředí dále bude žít dle obrazu, jak poskytuje celé líčení. Lehkomyslné — až k zbláznění.“ — „Nár. Listy“ téhož dne smířili se o ptestu obžalce vinníkovra dr. Taussiga „proti tlu který při svědčí o sanjivosti spravodaj. Na odpovídá spravodaj „Nár. Listů“, že není možní líčiti odpornou scenerii rážovějšími barvami, t jest ve skutečnosti. A pokračuje: „Faktem je že celý případ je obrazem neulýchaného seuvu věni mravů jistého druhu výrostků a doklad že veřejná bezpečnost existencí takových individů je ohrožena. Vše, co o obžalovaném Z. bylo během minulého i tohoto líčení zjištěno (ponkasnjeme na surové jeho výroky o mrtvé), nasvědčuje, patří do kategorie uvedených výrostků, proti jím postému řádně vystupovati jest povinností veřejnosti.“ Den před tím totiž týž denník napsal: „Pr

Umělecké výrobky

**a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámece nových vzorů levně a solidně doporučuje umělecký závod
a výrobní rámoň**

Josefa Kieslioňa,
Hradec Králové, Jiráskova třída

Proč a máš drahe? Letos urodilo se v Ůchách tolik ovocé, přede vším jablák, že každý očekával, jak si v zimě počutná na sdruvých jablákách. Zima však na krku, ale po větších mšobách jablák ani památky. Na trzích jest nice věhláké ovocé, ale většim dílem brak, který proti

Školský obzor.

Střední školy v Rakousku a Němecl.
Utlačovaní Němci v Rakousku mají 222 středních škol (mezi nimi 13 utrakvistických), Češi 100, Poláci 75, Vladi 12, Rumuni 3 (utrakvistické), Chorvati 7, Slováci 7 (mezi nimi 6 slovincko-německých), Rusini 9 (2 německo-rusinské). Připadá jedna střední škola na 41.000 Němců, 68.000 Poláků, 60.000 Čechů, 61.000 Vlachů, 77.000 Rumunů, 102.000 Chorvatů, 199.000 Slovinců a 375.000 Rusů. Dle jednotlivých zemí je poměr ještě křiklavější. Nehledě k Čechům a tátařům vloží otevřeným ve Slezsku připadá střední škola na 30.000 Němců, 148.000 Čechů a 290.000 Poláků, na Moravě na 23.000 Němců a 119.000 Čechů, ve Štyrsku mají dvě třetiny Němců 17 středních škol, třetina Slovinců však ani jednu jedinou. Musí spokojit se jednou utrakvistickou. V Přímoří pro 19.464 Němců vydržíje stát (jedná se tu jen o státní střední školy) 6 středních škol, Vladi mají jich 5, 148.000 Chorvatů jednu a 218.000 Slovinců žádnou. Na 3800 Němců připadá tu již jedna škola, kdesi na 360.000 Slovanců také jedna. V Krajině má 28.000 Němců 2 čistě německé a 6 utrakvistických škol středních, 475.000 Slovinců 1 čistě slovinckou a 5 utrakvistických. Připadá jedna škola na 3500 Němců a 79.000 Slovinců. V čistě německých zemích nadbytek středních škol

není velký, ba poměrně je jich málo. V Solnohradsku jedna je pro 64.000 lidí, v Horních Rakousích dokonce teprve pro 80.000 duší. Stát střední školy zřizoval doposud jen za účely germanizačních, jak tato křiklavá čísla dokazují, a do dnes pokračuje na tomto poli dále, poněvadž Němci ve své přelovéčné nenasytnosti dále křičí, jak jsou ve školství utlačováni. Co bezpráví, co blichů, co zla napáchala rakouská vyučovací správa touto politikou nejen na Slované, nýbrž i na celé říši!

Moravské školství. Na konci školního roku 1909 bylo na Moravě 478.165 školu navštěvujících dětí, které učilo 12 987 osob učitelských (učitelů, učitelek, ind. učitelek, soukr. učitelů a katechetů). Dle národnosti bylo školáků ve školách českých 338 617, v německých 139 648. Učitelů bylo 7485 Čechů a 3491 Němců kromě katechetů, jichž bylo 2011.

Právě vyšly naše kalendáře VENKOVAN

a sice velký rodinný kalendář
„VENKOVAN“ cena 1 Kor.,
kapesní kalendář „VENKOVAN“
cena 60 haléřů.

Lidový kalendář „VENKOVAN“ jest ob-
jemný, s řadou obrázků a povídek od nejlepších
českých spisovatelů a ruinů, praktickými po-
kyny pro domácnost, hospodářství a jiné.

**Svým obsahem, velikostí i úpravou daleko
předčí loňské vydání.** Rovněž i obálka kalen-
dáře jest umělecky barvotiskem krásně a vkusně
vypravena. — Jeden tucet (12 výtisků) účtujeme
za 8 kor., půl tuctu za 4 kor. Menší počet než
půl tuctu účtujeme 1 exemplář po 1 kor.

Kapesní kalendář „VENKOVAN“ pak ze-
jména jest přizpůsoben pro mládež venkovskou,
aby i ona měla v rukou knihu, z níž za laciný
peníz praktické poučení by čerpala. I pro do-
spělé bude knížkou nepostrádatelnou. Jeden
tucet kapesního kalendáře „VENKOVAN“
účtujeme za 6 K, půl tuctu 3 K, 1 výtisk po
60 hal.

Kalendáře naše svým obsahem, svou lácí
a praktičností předčí letos všechny kalendáře.
Již ode dneška si umíte: Nekoupím si na rok
1911 jiný kalendář, než velký lidový kalendář
„VENKOVAN“ a kapes. kalendář „VENKOVAN“.
— Objednávky přijímá **Sekretariát Sdružení
českých katolických zemědělců, Praha-II., Opa-
tovická ul. č. 10.** — Z jednotlivých obcí ob-
jednávejte hromadně.

Literatura.

Nákladem V. Kotrby v Praze. Alois
Dostál: Cizí živly. (Ludmily roč. XII., sv. 5.)
Na Ludmily (roč. 6 sv.) předplácí se 2-20 K. —
Al. Dostál: Za vyšším cílem. Povídka. Velmi za-
jímavá. (Zábav večerních roč. 29., čís. 4.) Za 1-40 K.
— Dr. J. Samsour: Církevní dějiny obecné. Vzdě-
lavací knihovny katolické sv. 44., seš. 8. a 9. za 1 K.

Z nakladatelství „Unie“ v Praze. Rai-
sovy spisy, díl IX.: Zapadlí vlastenci. Seš. 72.—
76. po 32 hal. — Díl X. Potměchuť. Seš. 77. a
78. Zvlášť zajímavé spisy Raisovy. — M. A. Ši-
máček sebrané spisy, díl 19. Dvě divadelní hry.
Seš. 146.—152. po 32 hal.

**Kalendáře na r. 1911 nákladem družstva
Vlast v Praze.** Svatý Vojtěch. Kalendář pro lid.
Roč. X. Cena 1 K. Redaktor Vlast. Hálek. —
Štítový. Kalendář Jednoty čes. kat. učitelstva a
přátel křesť. výchovy. Redaktor J. Kafka. Roč. V.,
cena 1 K. Oba kalendáře zajímavé obsahem.

Křesť. askese ve světle pravdy. Píše P.
Jos. Rybák T. J. Odpověď na hesla modernismu
na vědeckém podkladě. Sedmero řečí. Za 1-25 K.
Nákladem R. Promberga v Olomouci.

Máj. Vydává Nakladatelské družstvo Máje.
Zodp. redaktor Fr. Horica. Roč. 9., čís. 1. Vy-
chází týdně, předplatné na 1/4 r. 2-80 K.

Finanční rozhled. Vydává Záles. ústřední
ústav v Hradci Král. Zodp. redaktor J. Fér. Roč.
I., čís. 1. Vychází měsíčně. Roč. předplatné 1-50 K.

Herold českoslov. peněžnictví. Věstník
Ústřední banky čes. spořitelny. Pořádá dr. Em.
Grégr. Roč. 1., čís. 9. Vychází dvakrát měsíčně
v Praze I.

„Zvon“, orgán a majetek spis. družstva.
Zodp. redaktor M. A. Šimáček. Roč. 9., čís. 1. a 2.
Vychází týdně za roční předplatné 12-80 K. Admi-
nistrace v Praze-Vyšehradě v „Unii“.

Český slovník bohemědny. Pořádají dr. J.
Tumpach a dr. Ant. Podlaha. Sešit 8. Nákladem V.
Kotrby, Praha-II., č. 200. K 1-40. Dává se
z tohoto výšešího díla pětáčí na 98 sloupcích

hesla: Alumnát královéhradecký — Amerika.
Článek: Alumnáty (české, moravské, polské,
chorvatské, slovinské, ruské) věnovány jsou, vedle
14 sloupců v čele předešlém, další 34 sloupce;
Alvary čítá 6 sl., Alaběta 3 sl., Alibětiny 4 sl.,
Ambrož 3 sl. Mezi pěknými ilustracemi (obr. 127
—159) jest opět zastoupena celá řada církevních
malbů, stavitelů, sochařů, spisovatelů, posvátných
míst a předmětů, takže úplnějšího a praktič-
šího slovníku si ani přáti nelze. Kéž dílo toto
dojde pochopení a ocenění, jak si toho také za-
služuje plnou měrou.

Odebírejte školním dětem KVÍTKY.

Vychází desetkrát za rok od Hjna počínaje.
Předplatitelé obdrží zdarma dětský
kalendářik na školní rok 1910—1911.

Předplácí se na celý rok a na jednu adresu:
10 výtisků s kalendářiky s jediná-
ctvým nádvkem 5 K — h
5 výtisků s kalendářiky 2 K 75 h
1 výtisk s kalendářikem 70 h

Rozšiřovatelé „Kvítků“ obdrží:

1. Splnomocnění, aby bez obavy před úřady
dovolené mohli „Kvítky“ odběratelům dodávat.
2. Za každých předplacených 20 ročníků
vedle nádvků i po 1 výtisku kalendáře a zápis-
níku křesť. žen a dívek českých „Štátní Domá-
cnosti“ na rok 1911, jež vyjde v listopadu.

Rozšiřujte, doporučujte na všech farních o-
sádkách oblíbené dětské „Kvítky“, ať vzniknou do
každé katol. rodiny

Administrace „Kvítků“ v Praze-II.,
Lipová ul. č. 5.

Sociální besídka.

Jak soc. demokraté odvracejí drahotu.
Někdo by se domníval, že v nynějším čase,
sociálně tolik spleťtém, otevrou lidu oči dů-
kladným rozbořem, jak to činí sociální pracov-
níci jiní. Právě nyní jest potřebí nejchladnější
a nejbystřejší úvahy, má-li se pomoci chudíně
prakticky a trvale. Leč — soc. demokraté volí
cestu pohodlnější, zcela demagogickou. V před-
posledním týdnu došlo na Kladně k hrozným
krvavým. Počátek stal se 29. září v Dělnickém
domě, kde se protestovalo (spolu s hostinskými)
proti pivní dávce a manifestovalo se pro vše-
obecné hlasovací právo do sněmu. Tedy schůze
ta vlastně neměla za podklad obecnou drahotu;
byla výhradně agitací pro seslení rudých řad.
Rudý poslanec Aust však při té příležitosti,
vida byzantinské komplementy ponížených
hostinských, vysval přítomné, aby 2. Hjna
přišli všichni na kladenskou ulici s ženami i
dětmi a dokázali, že se četníků a bodáků nebojí.
Výsledek dostal se okamžitě, neboť hned po
schůzi bylo četnictvo provokováno, jako by
samo zaviniilo drahotu. Házelo se na četníky
kamením, při čemž se vyznamenala i bujará
rudá mládež, která ovšem jest uvědomělejší
než universitní professoři. Nepokoje opakovaly
se i následující dva dny. Proto na neděli, kdy
obhlášeny projevy ještě hladnější, povoláno do
Kladna 660 vojáků, kteří zabránili výtržnostem.
Některé okolnosti jsou velice poučné; ozbro-
jenci, kteří byli komandováni do Kladna nikoli
k vůli útlaku, ale k vůli hájení osobní svobody
lidí pokojných, častování nadávkami a ka-
mením. Snad zaviniilo tedy drahotu ti četníci
a vojáci? V sobotu večer soc. demokrat Pavel
se soudruhům Vinšteinem sehnali 200 nevy-
spělých hochů k průvodu, který byl s náměstí
vytlačován. Plakát oznamoval na den 29. září
schůzi svolanou *společností hostinských proti
pivní dávce*. Zatím však hlavní řečník Aust
mluvil velice horlivě o všech jiných. Mrskal
mláďáky a agrárníky, proti kapitalistickým židům
však necekl. Mluvil hostinských šerpon přímo
soc. demokraty odpořoval. Proč? Vždyť právě
v Kladně bylo hostinství soc. demokraty poško-
veno citelně na svých právech. A soc. demo-
kraté chodí výhradně do domu vlastního.
Obchodnictvo a živnostnictvo též nemá příčiny
soc. demokracii kladenskou se kořiti; vždyť si
rudí sřídili vlastní pekařství, vlastní obchod
zbožím koloniálním a sřizným. Patrně, jak se
všecko klepe před froncem lvem s básně, aby
nějaká radá demonstrace nezničila těžce získaný
majetek, jež pak rudí nezaplátí. Proti komu

vlastně soc. demokraté na kladenských ulicích
demonstrovali? Snad lichvářství vídeňských
židů měli odnášeti četníci, živnostníci a malo-
obchodníci? Každý ví, že nejudělnějším místem
pro odstranění drahoty jest parlament. Až tam
poslanci někteří odmítnou spravedlivou žádost
proletariátu, pak teprve ať si rudý tábor pro-
mluví se skutečnými vinníky. Leč — rudý
Dělnický dům jest velice prodlužený; proto
potřebovali rudí pohlaví laciným způsobem
projeviti „lásku k lidu“, aby nachytali hojně
nových rudých poplatníků, kteří by pomohli
na dům platit; rudé řady totiž značně na
Kladně prořídily.

Kurs o dělnickém pojištění pořádá České
obchodní museum v Praze pro venkovské za-
městnavatele, jich zástupce ve dnech 30., 31.
října a 1. listopadu t. r. Přednášeno bude po
tři dny od 8—12 hod. dopoledne a 2—5 hod.
odpoledne materiální a formální právo úrazové
a nemocenské, dále o otázce pojišťování inva-
lidního a starobního, o účtech strážce nositelů
organizace úrazového a nemocenského pojištění,
o pojištění soukromých úředníků a reformě
sociálního pojištění vůbec. Účelem kursu bude
vštípniti poslouch.čům úplnou znalost příslušných
norem zákonných seznámiti je se stávající
judikaturou a naučiti je prakticky vedení úra-
zových a nemocenských záležitostí. Theoretické
přednášky provázeny budou tudíž praktickými
cvičeními. Poplatek kursovní i se zápisným
obnáší K 25—. Absolventům kursu budou vy-
dána vysvědčení frekvenční. Přihlášky přijímá
a veškeré dotazy obratem vyřídí České obchodní
museum v Praze-V., Mikulášská tř. č. 9.

Soc. demokratická daň. Slyšíte-li pokřik
soc. demokratů proti byrokratickým vyssa-
vačům, snad byste si leckdy vyslili, jak jsou
pohlaví útlocitní. Zatím však rudí dělníci
valnou většinou neplatí na přímých daních
státu nic. Jak obrovské sumy však musí platiti
ústřednímu svému vedení! Daň strany obnáší
u typografů 110 K, litografů 50 K, kloboučníků
74 K. Průměrně platí každý s.c. demokrat pra-
videlnou roční daň 27 K. Do toho však nejsou
započítány mimořádné příspěvky, které ročně
často nemnoho svou výší se liší od daně pra-
videlné. Zpět na podporách dostane se sou-
druhům jenom část nepatrná. Vůdcové však
dostávají tučné platy.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II
ODE DNE VLOŽENÍ
DO DNE VYBRÁNÍ.
VKLADNÍ KNÍŽKY
■ ZDARMA. ■

NEJBEZPEČNĚJŠÍ ULOŽENÍ ÚSPOR.

Nejlepší příkrm

jsou

— brusinky —

Zádný tovární výrobek! Domácí zava-
řené, čisté přebrané a prané, v čistém cukru
jen zavařené zasílá 5kilogramový kbelíček za
6 K firma

Václav Ulrych
v Týništi n. Orli.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje ::

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depo-
rušiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, náčinky, paciškály,
svícny, lampy, kadatelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisem
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni slatí a stříbří nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poselstvem. Práce ruční.

Shled veškerých slatých a stříbrných klenotů, jako: fotášů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a dražokamny kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a cizelce

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Nejstarší pražská, výhradně
česká křesťanská továrna na železná
kamna a stolové sporáky
firmy

Horák a Ullmann

maj. MUDr. Vend. Srpel & F. Novák
V PRAZE-IL, Vytěšinská tř. 49.

Úředně doporučená zdravotní
školiní kamna.

Irská kamna s trval. hořením.

Kamna regnl. násypná se šamot vložkou. Ne-
patrná spotřeba paliva.

Kamna původní Meldingerova.

Železné sporáky všech velikostí.

Ceny levné. Cenníky zdarma.

Přesídlení!

fy **K. V. Skuherský**

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Kvalitním střešním omy malat mřížoví.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zpracování písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaillie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jan Metelka

Bratři Kral.

Protij Grandhotelu.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandašist,
přísečný znalec o. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Nalezen r. 1892.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesně ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citory,
housle, smyčce, pousdra, podbradníky, ladičky a
vůbec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabačí i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboje jen lepší,
přesně laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesně ladění se ruší. Správky se rychle vyřizují.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherák a rakouská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franco na každou stanicí.

ALOIS ŮÍZEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádáte obdržet cenníky.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složenými listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 21. října 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Jednotné národní palác Obchodní a živnost. komory.
V SEMILANĚ národní věžnice 4 a 4 1/2 %
Akceový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy K 1.000.000. Vklady K 24.000.000. Provádí veškeré obchody bankovní, směnové a bursovní. Nakupí suroviny a faktur (bez úplatů). Obchodní účtům, zálohám, úhradám, vkladům a kauce.

Francouzské třaskaviny.

Velice poučný kontrast! Zatím co v Portugalsku veliký jásot nad zrozením republiky, srovná v tyto dny ve Francii strašný odboj širokých davů proti — republikánské vládě. Portugalové vítali se zánicím malého dítěte, francouzské dělnictvo spílalo lidovému majestátu již vyspělému, který ani při třetím svém obrodu nedovede uspokojiti.

Francie již pod střechou třetí republiky; dvě předešlé rychle se vystřídaly, poskytl hojnost poučení — a přece třetí republika jest bezradná, ačkoli přý vládně tam lid. Staré slořady natřeny barvou demokratickou a šlo se dále. Aby lid neprohlédl dobře vládní alexandria, omamovali jej chamtiví demagogové křivčatým líčením „klerikální nestvůry“, která přý v přední řadě jest vinna všemi sociálními nesnázemi i bédami mračnými. Ale tento pramen demagogické výhry nebyl pro podvodníky zdrojem nevysychajícím. Sami nepali neobratně výrafisko tím, že příliš rychle dokonali konfiskaci církevního majetku. Teď už nelze totiž lidu zalepiti oči, že nynější sociální slořady zaviňují „bohatí klerikálové“. Exkamentéři, kteří tak spěšně „povallili hydra“, podobají se pensistům, kteří svou doživotní pensí zaprodají za vyšší, nejednou splacené odstoupné. Při likvidaci církevního jmění se totiž hrabalo všemi deseti. Ale ty hody skončeny brzy — a demagogové musí se nyní živiti nutně radikalismem směru jiného, když již „klerikalismus“ poskytuje stravu tolik hubenou.

Dalo se lehce předvídati, že celé houfy demagogů obrátí se proti vládě, které dříve pomáhali, jestliže po dokončené protikatolické kampani republikánští pohlavíři ty parasity sami za stkvělých podmínek nezaměstnají.

Všecka moc přý z lidu. Lid si poručí, lid hřimavým hlasem promluví si s vládou! Ale jakým způsobem? Všechno lid stále ve spojení s vládou býti nemůže; musí se oddávat svému dennímu zaměstnání a 70 procent voličů spletivosti politiky a sociologie nerozumí. Nutno tedy vylati mluvčí — poslance. Kdo bude za poslance zvolen? Těžko uhadnouti, zda sobecký dryádník či muž charakteru, obětavý. Před volbami se všichni kandidáti láskau k lidu rozplývají a za byzantinských poklon před lidem na vládu posílají blesky. A když dojde v parlamentě k obězkaci zkoušce, poslanec ohytí zase podporuje vládní kabinet. Přitom již předem má nastudováno několik řečí, kterými dokáže voličstvu, že to tenkrát nešlo ... Úsvědčete takového eskamotéra, podplaceného kapitalismem, se zrady — můžete-li! Všecko má napřed důkladně promyšleno, aby vyklouzl s přímě oběalob jako dhoř.

Vládně si přý lid! Zatím ministři i s parlamentem se oponou ohýbají hřbety před milióny. „A co — však vyčlema muže nové, upřímnější!“ Lide, kdo ti za to ručí, že noví zástupci budou upřímnější, obětavější? Byrokraté oblékají se do šatů republikánského a zasnazují si jakobínskou čapku lhaed, jakmile sesnají, že pod moderní vlajkou budou příjmy tačnější. Vláda dovolí poslancům na schůzích hromovat, protože si s těmito svými zřizenci dobře rozumí a protože hromující poslanci bloudí se spíše v důvru širokých vrstev. A vanččí zase dovolí ministrům bráti nadarmo

jména volnosti, svobody a bratrství. Lid pořádá demonstrace, ale backéři na množících se měsících posedají stále výše. Byrokracie se roztahuje pod nejnovější demokratickou firmou.

Proto strašlivé otřesy! V žádném státě evropském v posledních letech nezuřily tak časté a tak veliké stávky jako ve Francii. A kdo učil dělnictvo obrovským stávkám, kdo jim dal nejpečlivější a nejrafinovanější rady, jak připravit stávku generální a potříti militarismus? Byl to nynější ministerský předseda Briand, který právě proto, že dovedl obrátit rozpalování radikální krev bouřlivými řečmi, agitacemi a letáky, vyřplal se po sádech děveřivých demokraté k naplněné byrokratické mlec. Teď již jako držitel moci a nástupce lišáka Clémenceauxa nepotřebuje markýrovati velikého demokrata. Nyní Briand dal zatknouti čelné své žáky, kteří osnovali generální stávku železničních zřizenců. Odepřel vyjednávat se „zbořenci proti vojenské povinnosti“, totiž se zřizenci těmi, kteří odepřeli obléknouti vojenský kabát za účelem poškozování stávký; a přece dříve proti vojenské povinnosti prudce útočil. Docela pohrozil, že dá zatknouti členy stávkového výboru, objevili se v jeho kanceláři. Zakázal docela policejní manifestace stávkujících.

V ministerstvu sedí vedle Brianda též jiní dva dřívější revoluční soc. demokraté, totiž Millerand a Viviani. Tito lidé zůstali horkokrevnými radikály potud, pokud nezasedli na vlivná křesla vládní. Nyní horlivě Brianda podporovali. Jak se osvědčí později ti, kteří nyní v čele dělnických zástupů támo třem mužům jako zrádcům spílají? Až se ocitnou na vlivných místech, pokouší se Rotschildovi zrovna tak, jako se nyní plazivě kofí dělnickým massm. A myslí li to někteří přece s lidem upřímně, nemilují-li kompromisů uzavřených za kulisami, pak se kapitalisté postarají účinně, aby jim cesta do parlamentu byla znemožněna.

Demokratická republika! Zatím v ní vládne Rotschild s jinými bankéřskými kolegy. Ministři jsou pouhými loutkami v rukou miliónářů, kteří ovládají přímýsl i obchod a od nichž závisí, dají-li dělnictvu práci či rozhodnou-li se pro výuku. Stará chapadla velkapitalismu tvoří ve Francii hustou síť, v níž se marně smítají poplatní kapři. Hanso jest, že svedené davy nebyly nikdy řádně poučeny o skutečné situaci a o skutečné síle válčících stran. Vážné vysvětlení by demagogii srazilo vaz a proto se mu tolik radikální parasiti vyhýbají. Proto také rychle za sebou následují sociální otřesy, které končívaly vlastně bezvýsledně. Ve třech letech tolik hrozivých nepokojů! Stávky mnoha tisíc dělníků v Courrières a Draveilu, obrovské demonstrace zbědělých vinařů jihofrancouzských, které hrozily roztržením republiky! Obrovská stávka poštovních zřizenců, jiné veliké stávky a konečně příšerná stávka železničních zřizenců, při níž týráni zřizenci pracující, apřetrhávání telegrafní dráty, ničeny koleje a železniční vozy, vybuchovaly pumy! Divné komplimenty republikánů před republikou! A na nátlak Rotschilda, kterému náleží nejvýznamnější Severní dráha, stávka přece brzy překonána.

Extrémy na obou stranách. Obyvatelstvo ve stávce nesdůčastné, pocituje strašné následky zastavení kol, samo reptalo proti rudým demagogům. Fysická síla postavila se proti fyzické síle a — dělníci nahlédli, že jejich síla jest přece menší, že násilností rudé narážejí na odpor jiných davů. Na druhé straně francouzské ministerstvo chopilo se prostředku tolik mimořádného, jaký v republice platí za hrubé a letivé zneužití vojska. Stávkující, pokud byli vojenskými záložníky, povoláni „do zbraně“, aby zasahovali službu jinou než vojenskou. Bylo-li potřeba tak zoufalého prostředku, tak obmyslného manévru, na jak hliněných nohou stojí moc nynější vlády francouzské!

Až stávka již skončena, ohlašuje se doalov. Dělnictvo vyhrožuje krvavě žurnalistům, kteří by chtěli svobodně o situaci referovati, hrozí, že bude tropiti škodu na kolejích, železničních mostech a vozecch dále. Třaskavin ve Francii

stále přibývá a Briand ani železnou rukou stále množící se jiskry praskajících pum neuhasi.

Hlasy tisku o republikánských otřesech.

Pozoruhodou, že za stávky napsal (13. t. m.) sám „Čas“: „Řekne-li se republika, není tím ještě řečeno ideál demokracie. Nová forma může mít i starý obsah. Země, které si na své republikánské tradici může zakládati, skýtá nám obraz takovéto dvojakosti ... Mož, který propagoval generální stávku a definitivně vybojoval rozluku státu a církve, stane se předsedou ministerstva a začne blábat, že je třeba uklidnění boje proti pravici ... To je typ onoho polovičatého republikanismu: radikaliism, který se vyžil v mládí, je na konec dekadentním konservatismem ... Sociální politika francouzská je v krizi; nepoměr sociálních povinností a vlastní politické reformní činnosti zavinuje tento kritický stav. Stát, který není zatížen problémy národnostními a má jen sociální úkoly, není na dobré cestě, je-li jen formou demokratický a nikoli svou vnitřní politickou a sociální reformní prací.“ — Správně řečeno. Leč jak se nyní vyjmají ty hymny, které „Čas“ pěl na francouzské volnomyšlenkáře, když připravovali konfiskaci církevního jmění? Tenkrát pokrokový tisk projevoval živé přání, aby u nás zavládly „osvěcené a reformní“ poměry francouzské.

„Nár. Politika“ dne 18. t. m. praví: „Vláda francouzská s někdejšími revolucionářem v čele hájí nejen životní zájmy Francie, ale samotnou její státní, republikánskou její formu. Neboť nelze zbaviti se myšlenky, že by občanské vrstvy francouzské, jejich existence byla by revolučním zápasem sociálním uváděna v nebezpečí, mohly v sebeobraně sáhnutí k jiným státním formám, které by klid a bezpečnost jejich lépe pojistily. Již starý Thiers pravil, že francouzská republika bude konservativní nebo nebude. Tuto zásadu musí dnes hájiti — dřívější revolucionáři ve francouzské vládě.“ — Také dobrá zrnka pravdy! Louis Thiers byl proslulým francouzským státníkem a dějepiscem. Šepsal „Dějiny konsulatů a císařství.“ Poněvadž žil v letech 1797—1877, mohl se očitě přesvědčiti o následcích veliké revoluce i revoluce druhé. Pochopil, proč Napoleon, jakmile si zabezpečil trůn, dbal toho, aby na místo antických zřetěštěných maskarád a přemrštěné demokraticko-atheistické demagogie nastoupily společenské řády konservativní. Ačkoli sám nebyl nijak sentimentální, kladl veliký důraz na náboženskou výchovu národa. Republika Francouzská a Svýcarská jsou dva veliké kontrasty. Ve Francii demokratická hesla a zase hesla, před kterými se farizejsky kloni největší byrokrati! A zatím vláda podporuje tačnými podporami bohaté majitele drah, kteří jsou v úzkém spojení s předními politiky a poslanci francouzskými. Rovněž tak vláda jest v nejuzší styku s majiteli hutí, dole a zbrojovek. Zatím dělníci marně čekají na slušné zvýšení platů a pojištění dělnické, které slibováno po konfiskaci „klerikální miliardy“, posud není usákněno. Avšak ve Svýcarsku, kde žijí tři národové, jest pořádek nacionální i sociální. Kantony švýcarské nehubají do omrzení o právech demokracie, hájí náboženská práva, zkrátka počínají si konservativně — a blaho občanstva větší, sociální rovnováha lepší než ve Francii.

„Český Svět“ v č. 5. přílohavě píše o republikánské revoluci portugalské: „Je to operetní akt, co se odehrálo v Lisaboně. A král se nebrání ani jeho dvůr a spokojí se, že mu revolucionáři zaplatí dluhy a krejdu za kalhoty a u dodavatelů přepychových předmětů! ... Nyní příjdou republikáni na řadu a jejich představitelé a ministři vystrídají v dálné dluhý krále! Ale bude to vše republikánské — nikoliv monarchistické! A v tom je výhoda pro lid.“ Jest zde dobrá předpověď, že v Portugalsku nepůjde se jinou cestou než ve Francii. Ti intrikáni, kteří přivodili konfiskaci církevního jmění a pronásledování kněžstva ve Francii, tvoří jednotné

pásmo s revolucionární portugalskými. K převratu vedl proslulý křesť. Pokud Rotschildové a jiní protikatoličtí kapitalisté neprohlásí zřetelně, že se o své obrovské miliony chtějí s národem bratřsky dělit, potom zůstávají moderní sociální hesla kapitalistických volno-myšlenkářů čistým švindlem.

"Nár. listy" dne 19. t. m. sdělily: "Proti strážcům neklidu, pokračujícím v revoluční propagandě, vláda vystupuje velmi rázně, o čemž nasvědčují četná zatčení . . . Bojovný výbor všeobecného svazu dělnického uznává, že většinou pohotově, ale netají se svým roztrpčením . . . Dělníci chtěli ve velké manifestaci okázati svou moc. Meeting měl se konati v lesíku vincenneském. Výbor stávkujících sdvořilým dopisem ohlásil svůj úmysl a slíbil, že se postará o pořádek. Chef kabinetu Briand nechtěl tábor dělníků povoliti, *poněvadž v něm psoveroval provokaci eldůy*. Na to se rozhodl výbor stávkujících omeziti se na právo lesem vincenneským a shromáždění pak konati v burse práce. Je to nový úspěch vlády." — Tudíž svoboda soc. demokratů byla nyní přikřipnuta v "svobodné" Francii více než za nepokojů v Rusku. Tehdy ruské vláde spílaly jako o závod ty francouzsko-zednářské listy, které nyní chválí Brianda.

"Právo lidu" nevyrazilo za stávky s obvyklými blesky, psalo rozšafně. V dyť proti židovským kapitalistům jest strohý boj tolik těžký a pro soc. demokraty nevděčný! Zato si s plnou chutí smyslu na kněžstvu portugalském, které přece finanční zločody nezavinilo. Liberální ministři tam mohli zaváděti pořádek již za trvání monarchie. Finančního reformátora Francka zbavil král na popud zednářů hodnosti.

Patrně tudíž, jaký ráj kvete dělnictvu v protikatolické Francii a jak beze všeho "klerikálního" vlivu v této zemi zavládají stále horší sociální nesnáze, ačkoli v republice té jest všeobecné hlasovací právo. Nutno vždycky samostatně přemýšleti, kdykoli některý moderní agent fanatisuje lid lícením ráje, jaký prý nastane, až po povelu "klerikalismu" nastanou nové sociální poměry. Jestliže sama veleučená Francie neví si při zločodech rady, jaká bude ta reforma v státech ostatních?

Volné listy.

Ostravsko jako kraj pokrokový. Žádný kraj loupčemi a vraždami není tak bohatý jako Ostravsko. Denně dočítáme se o skutcích, které tam proti zdraví a životu občanů jsou páchany. Zjev tento s mnohých důvodů stojí za přemýšlení právě v době, kdy obecně se ujišťuje, že vzdělání a pokrok zaplašují tmu, zjemňují člověka a šíří právní jistotu. A že by na Ostravsku vzdělání nebylo, nemůže nikdo s hlediska pokrokového a svobodomyšlného vůbec popírati. Jsou tam silné posice strany sociálně-demokratické, která všemi našimi pokrokařskými novinami jest uznávána jako strana eminentně kulturní. A běží-li o věci náboženské, vždy všechny pokrokové listy drží této straně palec proti straně křesťanskou sociální. Ano, tak tomu jest a ne jinak. V nejhrubším materialistickém hledisku sociálních demokratů spatřována světlá stránka pokroku právě od těch lidí a od těch novin, kterým tolik běží o humanitní ideály. Či nejsem denními svědky, jak surové protináboženské skutky sociálních demokratů ani slůvkem nejsou pokárány od listů, které předatírají jemné citění, svobodu náboženského přesvědčení a společenskou slušnost? Nebo nepozorujeme, jak pokrokové masarykovské listy socialisty hýčkají jako společnost sobě rovnocennou? Jenže vyskytují se již lidé, kteří přemýšlejí a dovedou přemýšleti. Kdyby pravda o sociálních demokratech obstarávána byla jen pokrokařskými novinami, musili by lidé pravého poznání věci vůbec se vzdáti. Ale rozum lidí bdl, jest činný a monopolu, jež vzhledem k veřejnému mínění pokrokařské listy tak rády by si přivlastnily, neuznává, protože byl již mnohokrát napálen.

Myslicí lidé již pozorují, že slovo "pokrok" v ústech a péro našich pokrokařů jest již vyžilou frází, mravní a duševní chorobou. Myslicí lidé tomuto pokroku pohlédli již jednou pevně ve tvář — a nezamfeli.

Novodobá věda sociální jest toho mínění, že i společenský život svými zjevy jest výrazem zákona příčinnosti. Příčina dle své povahy má určité následky, takže z povahy následku možno souditi na příčinu. Ale i bez této poučky při každém jevu sociálním, o němž přemýšlíme, dostavuje se mané otázka: Jaká jest toho příčina?

Takovou otázku činíme i ohledně vražd na Ostravsku a tvrdíme, že ony úkazy mravního zesurovnutí jsou prakt., v kteron vtěleny jsou zásady a myšlenkový směr.

Jestliže utváření myslí protináboženskými novinami jest osvětového a pokrokového významu, jak jest možno, že výsledkem tohoto vzdělávání jest to, co nazýváme nebezpeč-

stvím etí, zdraví, majetku a života? Či bylo by lze připustiti, že pravá osvěta a zdravý pokrok jsou vášním společenským nebezpečnostvím?

Proto důsledně jest usouditi, že nynější protináboženská osvěta a ona materialistický pokrok ohrožují lidskou společnost. Právě Ostravsko stalo se skutečným kamenem tohoto pokroku, jak se ve slovní a novinářské hantýrce denně doporučuje jako lék proti "klerikalismu." Ostravsko mluví a podává přesvědčující důkazy, že osvěta a pokrok na podkladě protináboženské suřivosti učinily dokonaly bankrot. Jestliže Masaryk řekl, že mu jest hlavní věcí vzdělanost ducha, názorův a zásad, pak jest podivuhedno, že nikde ještě neodsondil kulturu, která vede k hromadným vraždám a která přímo provokuje, aby každý upřímný opravce a moralista upřel na ni svoji pozornost.

Masaryk již bespoččetněkrát utrásal, že jest příznivcem všech těch lidí, kteří obrali si za úkol osvětou a pokrokem vyvracet se srdci přesvědčení a citění náboženské. Naše, proč jeho horlení zastavuje se na půl cesty, a proč zůstává tak "nedofeknutým", když jest patrné, že takové zjevy, jako na Ostravsku, jsou největší příležitostí, aby sociolog o ně brounil svůj um?!

* * *

Trn se skácel . . . Těmito slovy nade-psala "Osvěta Lidu" svůj úvodník, v němž svým způsobem promlouvá o revoluci portugalské. Tečkami obtěla asi naznačiti, co jí musilo zřetati v péře. Za to ulevil si pisatel úvodníku p. H. proti klerikalismu a nakládal s pravdou, pokrokem a spravedlností jako rozsuřený Turek. Jakkoli p. H. jest obyčejně zasmušilý tvář, tentokrát stal se přímo mravním, neaprosným Vulkánem, sputicím hněv proti nenáviděnému klerikalismu. Kdyby katolíci měli jeden krk, zajisté p. H. revolucionářům portugalským byl by rozkázal, aby byl stat jedním mávnutím. Jelikož však tomu tak není, bude se p. H. ještě dlouho trudití rozséváním své osvěty proti zatmělým klerikalům, a soudní čtenáři budou mítí ještě dosti příležitosti divati se tomu, jak p. H. dovede obětovati i sám rozum.

Předčtete si článek "Trn se skácel" a poznáte, jak dovedou se fanatici v jednom a témtě článku vyvracet. Tak tedy pozor!

"Portugalsko, země klerikální výchovu jest ještě na nižší stupeň kulturního a hospodářského vývoje uvedeno, nežli sousední Španěly. R. 1890 napočteno bylo v Portugalsku 79.2% mužů a 85% žen, kteří neuměli číst a psát; i v Lisaboně jest téměř polovina obyvatelstva analfabety, v armádě jest jich 79%." V jednotlivých krajích jsou poměry vzdělanostní ještě horší. Lid jest při tom pověrčivý a strašlivě líný; k duševní i tělesné práci má přímo odpor, protože poléhá v účinek modlitby, čká zázraky. A když nepřicházejí, krade, loupi a vraždí, protože jist se musí, vem kde vem. Ale i mezi tímto žebráckým lidem dobře se mají kněží, jichž pověrčivě, duševně omezené obyvatelstvo slepě poslouchá; a lenivosti národa portugalského dovedla chytře vynutit Anglie, která strhla všechny tuzemské i vývozní obchod v nešťastný semi na sebe."

Tato síra bylo nutno zapáliti, aby zasmušilý pardubský Vulkán mohl si schladiti žáhu na klerikálech. Pokrokařský novinář, běží-li o "klerikály", udělal si již dávno zákon, dle něhož není potřeba vystihnouti věc, jak skutečně jest, nýbrž dovoleno jest míti různá mínění, z nichž vybírá se vždycky to, které se hodí ku praktickému účelu: katolíky potupovati. Pokrokařské eskamoterství!

Klerikálové jsou vinni, že Portugalsko jest ochuzeno. Pro tuto lež věru aby člověk až do Portugalu šel! Kdo jen trochu obeznámen jest s dějinami: má trochu rozhledu po světovém obchodu, dobře si uvědomuje, že ochuzování Portugalska počalo se tehdy, když semě strácela zaměřená osady a zejména od té doby, kdy připravena byla o Argentinu. Lid, který bohatstvím plyncem z osad zpoehodlněl a jenž již dle své přirozenosti a národní povahy nakloněn jest lenosti, nedovedl se vzchopiti ku práci, která bylo potřeba, aby stráta blahobytu nevryla se rušivě ve všechny jeho sociální život. Tuto pravdu ostatně tvrdí i p. H., když praví, že Anglie strhla všechny obchod portugalský na sebe. U všech vědu, národní hospodář a statistiku s "Osvětou Lidu", tady jste nechal trhlínu a nezbyvá, než abyste v nejbližším čísle svého listu na vysvětlenou poznamenal: "Ve článku našem ze dne 8. října, nadepsaném "Trn se skácel", vyličili jsme zhoubný vliv klerikalismu na blahobyt národa portugalského a konstatovali jsme, že všechny obchod portugalský strhla na sebe Anglie. Aby některý čtenář našeho listu nebyl sveden klamným výkladem a klerikalism důstředně neomlouval, podotýkáme, že to zase byli jen klerikálové a černá diplomacie římská, kteří úskočnými machinacemi bránu obchodu anglickému otevřeli a nešťastný národ

zaprokali." Tak nebo nějak podobně musí p. H. poznamenati, aby báječná jeho logika jak náleží byla vyspravena.

Rozumí se samo sebou, že dle p. H. klerikálové v Portugalsku jsou hrobaři vzdělanosti. Ze své strany samitáli bychom, že katolické školy, jakkoli nešťastné, v Portugalsku prospívaly a že se jejich konkurence bály právě školy laické, na něž to nestranné nekatolické noviny před několika dny prozradily.

V Lisaboně jest téměř pčlovíce obyvatelstva analfabety. Zase jste tady, p. statistiku, něco vypleskl, se nehodí do rámců velkých šlechtetných úmyslů. V Lisaboně přece již od let sbírala se revoluce, doutnala nespokojenost, volilo se opozičně, a při posledních volbách dány všechny mandáty republikánům. Nedávájeme tedy Vaši statistiku, p. statistiku, dovolávající se pokrokařského desatera, jehož každé přikázání velí vřítí, že tam, kde se pracuje pro republiku a pro svobodu, nemůže analfabeta ani býti, protože tam jsou sami osvícenci. Mohli bychom tuto věc označiti jako šlápnutí na jazyk, ale jmenujeme to zatím neohroženou statečností, která ve službách pokroku neleká se žádných kotrmelců.

Jak dovede se p. H. se vzduchem statečně potýkati, dokazuje tvrzením, že duševně omezené obyvatelstvo kněží *slepě poslouchá*. Když tedy "klerikálové" v Portugalsku ovládají davy, které jich slepě poslouchají, vtrá se hned sama sebou otázka, proč tam *kněží revoluci nesebrvdnili*. To jest zase jedna pořádná záhada a zároveň doklad, a jakým účeltilým zápletem pro pravdu napálen byl článek "Trn se skácel" . . .

Kdyby p. H. chtěl psáti poctivě, nebyl by svaloval viny na kněze, kteří přece nemohou Portugalsko opatřiti obchodem, ani proměňti skalnaté, neúrodné kraje v semi mlékem a medem cplývající, ani přetvořiti líné obyvatelstvo, nýbrž byl by svůj článek rozvedl na myšlenky, kterou sám nadhodil takto: "Dynamie byla nepřítelkyní ústavnosti a občanských svobod, a protože absolutismus postrádá kontroly veřejnosti, jest pravidelně i špatným hospodářem." To by bylo aspoň něco, neboť zmínku o revoluční práci zednářské od p. H. očekávati nemžno.

Ale i přes toto naše upozornění bude p. H. o "klerikálech" svou honiti dále, bude přebarovati a zveličovati, protože jest to programem jeho listu. A když již takový sájem o příčiny revoluce a když jedna z těch příčin vidí v hospodářské bídě, upozorňujeme ho opět, aby kromě klerikálů všiml si také ohromného vykořisťování a ochuzování národů židovským kapitalismem. Před tímto ohromným a stále varštajícím nebezpečnostvím p. H. stojí vytvrze hluchý a slepý, ačkoli ho neustálými připomínkami přímo rozbudáváme. Či snad p. H. nálezel by mezi ty lidi, kteří shovívavě mlčí, dávající tušiti, jak hluboce pronikli věc, ale že právě nepovažují ostatní za hodné, aby se k nim se svým míněním snížili? Ale náleží-li p. H. i k takovým lidem, přece jest jen žádoucí, aby o tom židovském kapitalismu promlouval a svým míněním o něm k ostatním lidem se snížil. Dokáže tím aspoň, že se tomuto hladkému náledí se strachu nevyhýbá. Tím více bychom toho očekávali, ješto nedávno ze strany jeho prohlášeno bylo, že pokrokařská metoda záleží v tom, že pokrokaři všimají si každé věci, všechno usilují vystihnouti a chápati svým zvláštním způsobem. Podivno, židovský kapitalism není hračkou, nýbrž propastí, polykající peníze národů, a přece si ho pokrokaři nevšímají a nevystihají, leda že by zatvřelé mlčení o židovském kapitalismu bylo oným zvláštním jeho chápáním. A toto zvláštní chápání společenského nebezpečnoství udomácnilo se u p. H. a ulpelo na něm jako Nessovo roucho. Nic naplat, nechť p. H. o klerikalismu sebe více křídí, nechť sebe ochotněji pro nás vydychuje smrt a strojí šibeničky, nepřepjatému pozorovateli jest jasno, že nechtějí a nechce chápati poměrů, o nichž pokrokařské důkladnost, vstřítnost, uvědomování, analýsa a ujasňenost měly by poučováním lidu přímo překypovati. P. H., ten naučí ještě svět oči otevřít! Každou chvíli může zaslechni jeho rozhorlení, že vinou klerikálů posud na městě železnice není vystavěna . . .

* * *

Zednáři při práci. Že portugalská revoluce jest dílem zednářů, jest více než jasno. Proto jest báchorkou, když u nás svobodomyšlný a pokrokařský tisk ukazuje pratem na portugalské klerikály. A jest balamucením veřejnosti, píše-li se, že král podléhal vlivu jesuitů, když přece byl obetoupen ministry republikánského smýšlení. Jak jemu tak i králi španělskému se nyní ve slé vykládá, že podléhá liberálním ministrům, kteří mu vmluvili, že jest státní nutností pronásledovati katolíky.

Vše dá se takofka matematicky určiti. Předem dlužno uvážit, že osoby nejvyšší místa zaujímající nemají téměř žádného styku se sku-

tečným životem a nenažijce poměry jsou od-
kázány na informace svých úředníků. Tu ovšem
chybí správnost a jistota vlastního názoru a
vytváří se v myslí panovníka obraz, jak jej
malují ministři, od jejichž svědomitosti a po-
ctivosti závisí ovšem často trůn i dynastie. A
ve Španělsku dovedli již liberální ministři králi
vyhlásit, že politické španělské nutno bráti se
cestou protikatolickou, nemá-li se revoluční
náhlada posilovati a dávatí do rukou zbraň
živlům, jichž cílem jest republika. Portugalský
král také se domníval, že má kolem sebe lo-
želní ministry, jejichž dobře uváženy rad
třeba poslouchati. Zatím ukázalo se, že domnělá
nutnost, do kabinetu přijati muže smýšlení li-
berálního, byla jen sáminkou, aby revoluce
snadněji mohla býti provedena. Ministři por-
tugalští dobře věděli, co se chystá, a mlčeli,
až revoluce vybuchla. Jsou ovšem zasypáni po-
chvalou od republikánů a budou prohlášováni
za veliké vlastence, ale mravní zásady musí
označiti takové jednání jako věrolomnost a
klivopřestupnictví.

To jsou výkřevy a ovoce oné morálky,
která hlásá odpoutanost od mravovky křesťan-
ské a nezávislost od zákonů Božích. Bez nej-
menší výčitky svědomí tato svobodná morálka
odvází se všeho a mnohého dosáhne zejména
tam, kde si ji osvojí ředitelé států, kteří jsou
ve službách zednářských a kteří na rytířskou
mysl i šentimentalství dovedou tak mušně
napliti, jako to učinili oni portugalské důvěr-
níci koruny a stateční generálové. A ani zdání
oti nedovedli si zachovati tím, že by se z ú-
řadů svých byli poděkovali.

Zda také mravní kvality jsou ministři
španělské, nelze s jistotou tvrditi, ale povážli-
vým znamením jest, že španělský vyslanec v Li-
saboně, hned, jak v Portugalsku republika byla
prohlášena, se vstýčenou hlavou revoluci se
poklonil a gratuloval. Tolik aspoň lze říci, že
někteří zednáři přístup do vlády španělské si
sjednali a že král vlivem jejich podléhá; aspoň
dle nápořádů zednářských nov n i trůn špa-
nělský jest podmínován. Taková držitelská vládní
moci pak, když vše jest připraveno, nemusejí
ani stískati kněží, dostatečně jen, když strpí,
aby revoluční proudy volně se rozlily.

Zednáři pracují dnes všude. Kde nemohou
přímou, pracují v přítmí a sřizují své expozit-
ury pod rozličnými jmény, jako na příklad
pod názvem „Volné Myšlenky.“ Profesoři
středních i vysokých škol jsou členy této spo-
lečnosti a mnohdy i v nejvyšších úřadech ra-
kouských ukáse se taková věc, která ukazuje
svou spojitost se spolkem, jehož účelem jest
svrátiti trůny a zničiti náboženství, předem
ovšem náboženství katolické.

V životě společenském ani netušíme, jak
s četnými zednáři se setkáváme. Jaký vzduch
vane u strážců zákona, dokazuje na příklad
nedávny výnos ministerstva spravedlnosti, aby
censura slevila s horlivosti své proti tiskovým
urádkům náboženství. Té horlivosti! Jak se
táto podvratný živlům vyhovuje, svědčí
skutečnost, že nikdy proti náboženství evan-
gelickému a židovskému takových sprostých
urátek tiskem se nepropustí, jako proti nábo-
ženství katolickému. Všimněme si mimo jiné
zprávy, že v chystané změně trestního zákona
se praví, kterak nemůže býti stíhán ten, kdo
na příklad vědecky dokáže, že není Boha.

Tak vida, pracovník o oné změně v mi-
nisterských úřadovnách očekává vědeckého
důkazu, že není Boha. Všechna důležitá práce
největších filosofů vrcholí v závěru, že filosofie
nejistotnosti Boha nelze dokázati, ale c. k. fi-
losof v ministerském kanceláři uzavírá dle
úsluvi, že přání jest otem myšlenky. Seriozní
věda přírodní objektivními poznatky svými
musí stále uznávati, že v dílně přírody hro-
madí se vždy větší a přesvědčivější důkazy o
časné účelnosti, pořádku a zákonnosti, a c. k.
vědec v ministerském kanceláři dává na jevo,
že všechno ten vývoj a všechny novodobé vý-
těrky lidského ducha prospal. Změřme obsah
myšlenky onoho byrokrata a poznáme, že ve věci
samé jeví se sice nevědomost, ale v metodě jest
zednářský záměr. Vzpomeňme, jak bývalý mi-
nistr kulta Marchet vzhledem ke hlubokým
nevědomostem a gaminským posměškům Wahr-
mundovým na katolické náboženství v po-
slanecké sněmovně prohlásil, že Wahrmund
vlastně učinil závěry se svého vědeckého hle-
diska — a uvědomíme si, jaké směry prolínají
naši rakouskou byrokracii, která, jak jest pa-
trno, nechce chápati, že podvratným nábožen-
ského přesvědčení a citů vede cesta k revu-
lucím a násilným převratům, majícím mimo
náboženství hlavně namířeno na trůny mo-
narchů. To jsou všechno pozoruhodná znamení
a slibné počátky, to jest práce, která pokrač-
uje pomalu, protože přeměna myslí nedokoa-
ná se za měsíc . . .

Obrana.

Také národní církev. Proč katolický
lid portugalský se neohradil proti intrikám
zednářským? Katoličtí kněží počínali si v Por-
tugalsku až příliš „národně“ a proto sklídili
odměnu svou. Bez všeho reptání zapřáhli se
do byrokratické káry, kterou jim stát přede-
psal. Mělo-li dojiti k nějaké církevní oslavě,
muselo se vyžádati povolení od politického
úřadu za bakšiš. Bez svolení byrokracie nesměl
býti nikdo vysvěcen. Ovšem „velice poslušní“
faráři byli za svou spokojenost vyznamenáváni
různými tituly a řády velice často. I mezi fa-
ráři bylo mnoho zednářů. Farář byl více státním
sluhou než volným pastýřem svěřeného stádoe.
Biskupové zasedali v parlamentě, ale s hájením
církevních záležitostí mnoho práce si nedali.
Mysleli, že za velikou poslušností ke státu do-
stane se jim od téhož bezpečné ochrany. Kněž-
stvo mělo vsdělání povrchní; snadno vysvětlí-
telmo, proč se příliš nestaralo o uvědomění
katolického lidu. Vždyť bylo „stejně všechno
katolické“, ovšem pokud revoluční děla neza-
hřímala skutečnost opačnou. Církev byla v Por-
tugalsku v růžovém zajetí byrokracie a službo-
volné duchovenstvo se neprobádilo z ospalosti
ani po strašných událostech ve Francii a sou-
sedním Španělsku. Zajisté se mohlo přesvědčiti,
že nejpevnější hradba víry nachází se v tisí-
cerých duších, opravdové záncených pro ideály
náboženství. Duchovenstvo poslalovalo státu
proti intencím církve katolické asi tak, jako
poslalovalo a nás duchovenstvo doby jose-
finské. A pak ta zbraň, do jejíž pomoci sklá-
dány naděje, obrácena proti kněžím samým.
Jaké překvapení! To však nemohlo překvapiti
nikoho, kdo vývoj poměrů trochu pozorně stu-
doval. Kdyby se bylo začalo organizovati aspoň
před pěti lety, byly by se husté davy různé
opřely zednářským intrikám. Kněžstvo však ne-
hledalo klíč k srdci davu, nepochopilo slova
Kristova o zvěstování evangelia chudým; ú-
řední funkce kněžstva proto lidu zevnědněly,
prostí lidé přestávali viděti v práci kněžstva
plápolavý žár veliké obrodné idey, přestávali
věřiti, že právě na základě křesťanském sro-
formují se zbědělé poměry sociální. Snadno
se zapomínalo, že právě v té době Portugalsko
ocitlo se v největší slávě, kdy katolická církev
v něm byla úplně svobodná, prostá byrokra-
tických pout. Nic horšího pro církev než byro-
kratický pocit bezpečnosti a z toho vyplývající
nečinnost. Právě v dobách nejtutšího proná-
sledování první křesťanské kvetli nejtěšnější.
Proti hrabě, fysické moci stavěla se převaha
mravní, která uchvacovala statisíce duší, jež
předtím soufale tápaly.

Mrtvolný klid byl v stavu k smrti uspati
i katolictvo české. Zeela sbytečně se živofilo
pomocí nedůstojných kompromisů s liberály,
kteří zrasovali naše práva, kdykoli se jim na-
skytla vhodná příležitost. Byla to zvláštní po-
divná, když obrovské masy neorganizovaného
lidu katolického skroužené čekaly, jak milo-
stivě a blahosklonně liberální poblaváři ná-
roda a jejich právy na oži. Po chomoutu mlado-
ženském byl katolictvu nabízen chomout libe-
rálů agrárních. Katolictvo však se vzpamato-
valo a správně řeklo, že sámy katolického
lidu mohou upřímně a bez přetvářky hájiti
pouze katolici odhodlaní, kteří před veřejností
vždy se nadšeně k svému přesvědčení přihláší.
Tak přestala sice zdánlivá idylka, začaly šle-
hati útočné blesky, ale ty jenom více katolíky
spojily. Především klid byl pro církev u nás
horší než pozdější boje. Tomu nás uči události
francouzské a portugalské. Nyní teprve v Por-
tugalsku projde církev ohněm vážné zkoušky
a ukáže se před širší veřejností, kde jest oprav-
dový zájem a nadšení, kdo se dovede pro ideu
obětovati, kdo chce na základě katolickém
prakticky pracovati — a kdo pro svou neteč-
nost nezaslouží jiného než trestu. Převrat por-
tugalský povede k sebezpytu a očištění, protože
skutečné poměry poučují až příliš výmluvně.

Osudy pověstné miliardy. Od r. 1906
každoročně v prázdninách předkládá francouzská
vláda presidentovi zprávu o skončených likvi-
dacích uplynulého roku. Ministerstvem spra-
vedlnosti právě uveřejněná zpráva za r. 1909
je velice zajímavá. Kniha je zelená — M. Barthou
se snaží asi vzbuditi naději na miliardu zru-
šených kongregací . . . Spolu s M. Cocherym
zprvu líčí, jak prováděna byla kontrola pro-
kurátory republiky, generálními prokurátory
a konečně ústřední administrací ministerstva
spravedlnosti. Mimo to ještě ministerstvo fi-
nancí vykonávalo zvláštní kontrolu. Přes to
všechno udal se případ — semity M. Dueza.
M. Barthou konejší Otčenáš, že to je ojedinělý
případ (ale milion nebyl ojedinělý, nýbrž mnoho
si jich osvojil M. Duez). R. 1908 bylo skon-
čeno 506 záležitostí a r. 1909 jich zbývalo 404.
Dvě záležitosti měly býti znovu projednány.
Výsledky 406 likvidací jsou smutné: 86 jich
má výsledek negativní a pro odpor „intereso-
vaných“ muselo se zastaviti 17 řízení. Bilanci
podává ministerstvo samo: „Přijem z realitace

aktivního jmění zrušených kongregací byl r.
1909 franků 20,880.675 08, zatím co r. 1908 byl
27,266 483 84. Jeví se tedy difference 6,385.483 fr.
81 cent.“ Poznámek netřeba. Kdy se dosáhne
oné miliardy, kterou slíbil Waldeck-Rousseau?

Nové úspěchy katolicismu v Anglii.
Právě obrátili se k církvi katolické 2 angli-
kánští pastoři Hinde a Cokes, před 14 dny
ještě faráři významných far protestantských
v Brightonu (Zvěstování a sv. Bartoloměje).
Mnoho ritualistů, citelů to konvertitů, navště-
vuje horlivě tamní missie v katolickém kostele
sv. Josefa, aby se poučili o těch málo obtížích,
které jim brání vstoupiti do církve katolické.
Sám syn kněžského primasa Bensona (spravu-
jícího na 20 biskupství) stal se katolíkem.
Patrně tudíž, že v Anglii stále střízlivý rozhled
převládá nad demagogickými štvanicemi. An-
gličtí protestanté jsou daleko snášlivější než
jiní; jinak by nebyval zvolen za purkmistra
londýnského rozhodný katolík. Též členové děl-
nických organizací valnou většinou mají pevné
křesťanské přesvědčení. A známo, že Angli-
čanům náboženské přesvědčení nepřekáží v po-
kroku a moci ani v nejmenším. Jinde, aby se
odvrátila pozornost od rychlého bohatnutí a
velikého politického vlivu semitů, svalují se
státní a společenské nesnáze na „klerika-
lizmus“. Jenže už právě ve Francii tato pod-
vodná klíčka platí až velice málo i před děl-
nickými vrstvy. Proti „klerikalům“ železniční
řízenci přece nestávkovali.

Také klerikalismus v Moravsko-olavské
židovské komitě pro feriální kolonie vy-
dalo před prázdninami prohlášení: „Níže-
psané komitě pro sřizení feriální kolonie, ve které
by chudé židovské děti se zřizem ku předpi-
sům náboženským našely zotavení, prosti aktivě
Vaše blahorodí o příspěvek ku zřizení tohoto
dobročinného a nutného ústavu. Jest sice pro
Mor. Olavsku sřizena kolonie pro školní dítky
všech, avšak hledíc k náboženskému citění ži-
dovských dětí našich spoluvěřících, nemůžeme, aby
dětí chudých židovských rodin, jež rituální před-
pisy ohledně jídla zachovávají, dobrodini tohoto
ústavu byly účastny.“ Tedy konfessiální kolonie,
na kterou budou ovšem platiti štědré i židé
volnomyšlenkářští, kteří přes svá proticírke-
vní hesla synagogy loyálně navštěvují. Kdo
jen trochu dovede chápati veliký význam po-
sitivní, konfessiální výchovy, zajisté proti této
náboženské péči židovské protestovati nebude.
Má-li židovské dítě si zachovati pevné nábo-
ženské přesvědčení, musí býti vychováváno
důsledně v židovských tradicích, pokud jeho
rodiče neuznají, že by mu prospěla důsledná
výchova v náboženství jiném. A jestliže ně-
kterému židu se židovská církev nelíbí, ať ji
uměle nepodporuje. Buď anebo! Leť — právě
volnomyšlenkáři, kteří stropili takový fanatický
povyk proti založení katolického gymnasia,
určeného pro katolické dítky, měli by teď
protestovati také. Vždyť přece i v tisku zapo-
vídali samým rodičům náboženskou výchovu
dítěk. Proč jen volnomyšlenkářský loket na
konfesse mimokatolické se nehodí? Vždyť
přece volnomyšlenkáři tak často prohlásili, že
jsou proti církevnictví každému. Snad s toho
důvodu mlčí, že Starý Zákon a Talmud jsou
pokrokovější než — Zákon nový. Košerování
jest obřadem pokrokovějším, než katolické
žehnutí, modlitci řeménky židovské jsou něčím
slavnějším než katolický Otčenáš. A tak jest
záhada vysvětlena.

Biskup a křesť. socialismus. Ve
čtvrtek dne 6. t. m. sešlo se v Linci 129 říš-
ských a zemských poslanců německé křesťan-
soc. strany. Mezi ně savital i linecký biskup
Dr. R. Hittmair, který poděkovav za uvítání,
pravil: „Jsem hrd na to, že jeden z mých
kněží jest sloupem křesťansko-sociál. strany.
Raduji se, že moje kněžstvo tak pevně při
této straně stojí, tak věrně a si drží. Mohu
jménem všech biskupů ujistiti, že víme, co
křesťansko-sociální strana pro církev znamená.
Nevěřím, že by se našel biskup, který by vůči
této straně nepřátelsky se choval. Těším se
zvláště z toho, že tento sjezd po těžkých chvli-
lích konaný, právě v Linci zasedá. Je to sku-
tečná slavnost vítězná, kterou tu konáte. Pan
zemský hejtman řekl, že odpírá tvrdí, jakoby
křesťansko-sociální strana byla „hotova“. Ano,
ona jest hotova, totiž v plné dokonalosti a
to právě následkem útoků odpůrů. Říkávalo
se, že křesťansko-sociální strana zbudována
jest na jediném muži a ať ten bude scházet,
zastane zhroutení. Tento omyl jest vyvrácen,
neboť my máme muže, kteří drží dohromady
jako jeden muž.“

Také pevnější katolík. Agrární po-
slanec a kněz dr. Holdek promluvil dne 21.
srpna na Kunětické Hoře řeč, z níž část uve-
řejňuje pokrokový „Čes. Učitel“ dne 12. t. m.
Slyšme některé věty: „Nechceme (?) ze školy
vytlačiti náboženství. Musí býti však vyučova-
vání jeho reformováno (čili biskupové musí
přijíti s aktivním dotazem k dru Haidkovi a
hlavně k volným myslitelům, jak mají věr-
né články změnit). Vyučování toto je dnes

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

postřachem žáků. (Ale vždyť se učí děti zrovna tomu, co s nadšením přijímaly celé miliony již v prvních stoletích křesťanských.) A srdce — to zůstává při všem prázdno, chladno. (Jak by ne, když pokrokový otec plní ze srdce svých dětí to, co při náboženské hodině do nich zaseto! Kde jsou rodiče věřící, tam jsou děti pro náboženství nadšeny.) Helelem naším budí: „*Prý s dogmaty!*“ (Tu máme tedy jasný rozkaz, jak potřebí reformovati. Ale co potom s náboženstvím zbudě? Když Kristus pronášel četná, jasná dogmata a když savazoval lidstvo pod trestem zatracení, aby v ně věřilo, nebyl ještě na světě p. dr. Hnídek, aby Spasitele poučil o potřebě jiného hlediska. Na jaký pevný sloup zavěsí dr. Hnídek náboženskou mravouku, až odstraní dogmata? Jak vysvětlí příčinu a účel takové moralky, jakou autoritou ji podepře?) . . . Boje proti klerikalismu (tedy snad také proti dogmatům?) účastní se i naše mládež. On musí být nejen taktickým, ale i zásadním. — Když dr. Hnídek mluvil v Krčíně, tu přijata resoluce, která o vyloučení náboženství mluvila upřímněji a jinak, než jak bylo slyšeti na Kunětické Hoře. — A pak prý jest každý kněz od biskupů bezohledně donucován organisovati pro stranu křesť. sociální!

Neochvějná opora židovstva. Při posudku českožidovského kalendáře napsal dne 19. t. m. »Čas«: »Velice dobře charakterisuje muže toho (prvního redaktora K. Fischera) V. Rakous ve zpomínkách na něho slovy: »Pro své asimilační záměry Karel Fischer nejraději vyhledával pomoc u vlivných osob. Jeho četné styky s nejpřednějšími jmény české literatury prokazovaly českožidovskému hnutí velké a trvalé služby.« Tak tomu skutečně bylo, takové byly počátky. Fischer sám byl politickým smýšlením Staročech, proto většinu svých prvých spolupracovníků získával mezi Staročechy. Ale protože vlivnou osobou byl na př. i Barák, stál také o jeho jméno, až bylo radikálně mladočeské. Souběžně s tímto hledáním jmen, byt neměla nic ideové společného s hnutím českožidovským, objevovala se jistá jména českých židů v kalendáři, po nichž dnes marně pátráte, až nositelé jejich nevyšli. Byly to osoby (Scharf, Žalud, Arnstein), které také »nejraději vyhledávaly pomoc u vlivných osob.« Přišly bouře pražské v listopadu 1897 a Hilaneriáda 1899, a hledání vlivných osob skončilo sklamáním a velikým bankrotem. Na obou stranách: z těch vlivných osob křesťanských nikdo nevydal slova na obranu židů. Tím si také tábor starých přátel Fischerových musil bolestně uvědomit, že s vyhledáváním vlivných osob je konec a že hnutí musí hledat a mít přátele v osobách takových, které mají určitě zásluhy, třebaže ne okamžitě vliv, a které těchto zásad nesprávně ani v době kamenování. Jinak řečeno: Kdežto kruh Fischerův neodvážil se vyhledávat osoby v národě neoblíbené, dnešní kruh českožidovský tihne k ideovému hledání a svažuje se s osobami jen pokrokovými; a jestliže mnozí spolupracovníci stáří zbyli v kalendáři, zbyli jen z účtyhodné tradice.

Ano, jen osoby určitých zásad, naprosto spolehlivé, pokrokové! Těmi jsou masarykovci, kteří se plazí i před německo-židovskými sionity a kteří se bojí potepati i nejkřiklavější výstřelky židovských lidí, odsuzované samým židovským »Rozvojem! Masarykova strana jediným naprosto spolehlivým štítem židovstva všeho — i nečeského!

Tragedie čenstochovská jest stále protikatolickému tisku vitaným předmětem systematického lhaní. Hotovým bídáctvím jest tvrzení, že prý mnozí věřící s převorem kradli. Sám pokrokový »Ostravský denník« nyní sdělil, jak k hlavní pouti na Průšivě (u sv. Antonínky) dostavil se letos 15. července také čenstochovský mnich, který se modlil horlivě k sv. Antonínu, aby byli vypátráni zloději, kteří okradli zářnou obraz. Ten mnich několik nekradl, ale neměl ani ponětí, že by zloděj byl uvnitř kláštera. Již z toho patrně, zda mnozí tvoří vůbec zlodějskou společnost.

Abyste krvavý román více táhl, vymyšleno ve fanatičtém tisku, že Maczoch měl ještě jednu milenkou (kteřou?), a níž měl dvě děti, které »zasantrošile« na výchovu jistému (jak se jmenuje?) domovníkovi a že mu právě minulý měsíc poslal 690 R (1500 Kč!). Lež tato nebyla otřáskena v žádném vážném polském listě. Prý bylo nakradeno »mnoho milionů rublů«. Přesnou částici chytí fanatikové neudávají, až lhou s takovou drzostí, jako by byli přepočítávali peníze se samým Maczochem. Dejme tomu, že by těch »mnoho milionů« se rovnalo pouze a jediné 3 milionům. Již tu by to dělalo půl osma milionu korun!! »Lidové listy« semity dra Stránského ve své orientálské prohlivosti se zapomněly zrovna komicky. Napsaly, že »biskup zakázal neznabožské sloužení tichých mší«. Tak může psát jen ignorant, který o mši sv. ví tolik, jako desetiletý chlapec.

Lži jest dále, že mnozí si vydržovali velké služebnictvo a zvláštní koně pro osobní

potřebu, že vyjížděli k orgiím v civilních šatech, že vůbec bývali v klášterech. Takové zločiny by se utajily před veřejností zvláště v době kritické, kdy obraz okraden? Také se lhalo, že soudní komise nařídila, aby mrtvoly mnichů byly vyhrabány a pitvány, že bratr Jodl byl otráven. Patrně, jak dovede padnouti pokrokový tisk krvavým labužníkům svými výmysly do noty.

Podobných jiných lží natiskla se celá spousta. Vydány i pališské brožury, které v hněvu nad prolností v nich uloženou samo obyvatelstvo okolí Čenstochova trhlo. Zaš stojí lidé, kteří z fanatičtého záští si pochutnávají nad krvavými vymyšleninami?

Politický přehled.

Z česko-německých konferencí. Ústní výbor pro sněmu zem. předsed na sněmu českém na návrh čes. radikála Sokola rozhodl, že má být 14 předsedů zem. výboru. Češi a konservativní velkostatkáři hlasovali pro zvýšení předsedů na 14, kdežto Němci s něm. velkostatkáři hlasovali proti. Přítí zem. výbor má tedy mít 7 předsedů Čechů, 4 Němců a 3 velkostatkáře, z nichž jeden musí být z ústavovérného velkostatku. Návrh Frenglův, aby zemský výbor měl dvě sekce národní, byl zamítnut. V zemských ústavěch (zemská a hypoteční banka) budou sněmovní kurie česká, německá a velkostatkářská zastoupeny stejným počtem členů; jakmile však bude počet delegátů zem. sněmu v zem. ústavěch převyšovati číselně 3 o jednu, musí tento další delegát připadnouti Čechům a teprve následující Němcům. V případě, že by v zem. ústavu na některou kurii připadlo více delegátů nežli jeden, musí tento druhý delegát připadnouti venkovským obcím. — **Ústí výbor pro upravení jazykové otázky a samosprávných úřadů** schválil osnovu vládní s většinou změnami až na úřadování obce pražské. Deputace města Prahy zakročila u Čechů a velkostatkářů, aby Praze bylo vyhrazeno právo stanoviti si svoji vnitřní úřední řeč, jako ostatní města v Čechách. Otázka dvojazyčnosti Prahy zatím tedy odložena. — **Berní komise** usnesla se, aby pивní dávka ve výši 170 K vybírala se do r. 1917. Vybírání pивní dávky má být prováděno od hostinských a nikoliv od pivovarů. — **Konservativní velkostatkáři** prohlásili proti návrhu dr. Frengla, že naprosto nepřipustí národnostní rozdělení zem. výboru.

Obstrukce na sněmu moravském a sice německá propukla zatím ve výboru finančním, jehož schůze trvala 19. října do rána. Němci žádají prostě kapitulaci většiny před jejich dikty. K této něm. obstrukci připojila se neméně svévolná obstrukce socialistická a obojí namířena jest na rozbití sněmu.

Delegace. Hr. Aehrenthal ve svém výkladu o zahraniční situaci položil důraz na zachování přátelského styku s Tureckem, na upravení obchodně-politických styků se státy balkánskými a na pohotovost rakouské armády a loďstva. Deleg dr. Kramář zajel si zase do vysoké politiky své, která ovšem národu vlastně jen škodí. Rozpočet ministra zahranič. záležitostí schválen a tím dáno také jeho politice absolutorium.

Sněm ústřední. Ve schůzi sněmu 18. t. m. vypukla slovanská obstrukce s takovou prudkostí, že byl sněm po bouřlivých výstupech uzavřen.

Převrat v Portugalsku. V jižních provinciích Estremadury a Beise trvá občanská válka. Rády utekly se do těchto krajů. Vojsko republikánské a monarchistické svádí boje. Uznání republiky v těchto končinách bylo odmítnuto. — **Republikánskou vládou** zrušují se panská sněmovna, státní rada a titul šlechtický. Dynastie Braganza vypověděna ze země. Dobroinné ústavy budou mít ráz světský. Král Manuel a královnou matkou odjeli do Anglie.

Rusko proti cizím usudkům. Ministr vnitra předložil dumě osnovu zákona, jímž se cizím usudkům neorthodoxního vyznání, kteří se třeba už stali ruskými občany, zapovídá v guberniích Kyjevské, Podolské a Volynské nabývatí nemovitosti, pronajímání je a najímání. Zákas ten vztahuje se také na usudlíky z ruského Polska.

Zprávy organ. a spolkové.

Borohrádek. Katol. národní jednota pro Borohrádek a okolí pořádala v neděli dne 16. října sdařilou veřejnou spolkovou schůzi v restauraci p. Seidla a nádraží v Borohrádku za velké účasti posluchačů jak s nálece tak i s tábora nepřátelského. Přednáška převzal věhlasný řečník v. p. ThDr. Fr. Reyl, kons. rada a rektor bisk. semináře v Hradci Králové, který krásně pro-

mluvil na thema: »Na jakém základě spočívá náš život společenský.« Vdp. řečník poukázal hlavně na potřeby duše, která se nyní tolik zanedbává, ba decala popírá a která touží po pravdě. Zmínil se obšírněji o ceně náboženství a mravnosti, sděluje o veřejném blahu, promlouval o politice protikatolické. Pádými doklady dovozoval, jak píše o náboženství Tolstoj a Havlíček, kterým pokrokaři se tak rádě obánějí, ale zaměňují zůmyslně neb s nevědomostí právě to, co charakteriseje tohoto prvního našeho politika. Citáty těchto mužů a Palackého působily jako studená sprcha. Mozně také působily důkazy z dějin, že Řím nikdy nebyl nepřitelem čes. národa. Na konec nám odporučoval vdp. řečník všem, abychom se nebáli, když nás nepřítelé Krista budou tupiti a nám spílati, ale abychom dle náboženství také žili. Hlučný potlesk byl odměnou vdp. řečníkovi za krásná slova. Přednáška vyslechnuta byla klidně a pozorně, a až našim odpůrcům byla dána příležitost, aby činili námítky neb aspoň nějaký dotaz na p. řečníka, který mluvil neudáveně půldruhé hodiny, přece nikdo se neodvážil ani slovem něco proti ublazené řeči a jasné pravdě namítnuti. Káz by i ti přítomní nepřítelé o krásných slovech p. řečníka moudře uvažovali, pravdu poznali a jednou ku pravdě přivedeni byli! Katol. nář. jednota v Borohrádku vzdává tímto řečníkovi díky za tato pěknou přednášku a povzbuzující slova, a také nám tat. mnohé dobré ovoce přinese!

Zábobí m. Lab. Již dlouho nebylo slyšeti ničeho o naší obci. Než najednou nastal ruch, který vyvolal ti »černí«. A co se stalo? No — založen u nás lidový křesť. sociální spolek pro Zábobí n./L. a okolí. To ovšem velice huře a mstí zelené i rudé a proto napírali všechny páky, aby tu »černá armáda«, jak nazvali nás v iistém listku, porazili. Než nepodařilo se jim to; přičiněním našeho vdp. faráře T. Coufala zvolena ustavující valná hromada na 9. října t. r. do hostince p. V. Kopáčka. Každý začátek je těžký. Uvážíme-li, že náš lid toho dne nebyl doma a uvážíme-li dále, že mnoho jich bylo štváním našich nepřátel zastrábeno, přece počátek jest slibný. Přihlásilo se členů a členek 60. A ještě přiblížky se dějí. Za předsedu zvolen jednolhasně p. V. Charvát. Pak zvolena byla komise, aby se uradila, kdo má být volen do výboru. Do výboru byli zvoleni ti to pp.: Konina Josef, Polák Ferdinand, Charvát Karel, Polák Frant a Bulček Jan s Bernardova, Sedláček Frt. a Mucha V. s Kobylnic, P. Frt. Herman. Výbor pak si zvolil za místo předsedu p. Frt. Poláka, za knihovníka p. Ferdinanda Poláka, za pokladníka p. K. Charváta, za jednatele P. F. Hermana. Náhradníci jsou ti to pp.: Sane Josef, Váha Josef, revisory pak pp. Gustav Krátký a Alois Polák. Duchovním rádcem je vdp. farář T. Coufal. Ke schůzi dostavil se též dp. J. Zelený, kaplan ze Sedlic, jenž nás upoutal svoji přednáškou o své pouti do sv. Země, za což mu vyslovujeme srdečné díky. Spolek tedy založen a na nás nyní jest, abychom horlivě pracovali pro jeho rozkvět. A proto, katolíci, nedejte se odstraniti nikým a ničím a svorně pod ochranou sv. Prokopa vytrvejte v té »černé armádě! Pamatajte, že »černí jsou věrní!«. K založení spolku nádehl nás vdp. Dr. Fr. Hrachovský svými krásnými přednáškami a kázanými. Těšíme se, že brzy nás navštíví. Zdař Báh!

Nový Bydžov. Katolická jednota v Novém Bydžově pořádala v neděli dne 16. t. m. velmi sdařilý vešer. Důstojný pan administrator Josef Šmejkal přednášel poutavě o sv. Václavu. Přednáška byla důstojnou celavou sv. kněze, jehož jméno naše jednota nosí a jehož svátýchctví každoročně korporativní účastí při slavných službách Božích. Dp. řečník načrtl krátce životopis sv. vévody blavě podle studie Dr. Kalouska, načč velmi případně ukázal na nynější protináboženský směr ve veřejném životě. »Zpět ke sv. Václavu, zpět ke Kristu«, musí být helem našeho národa; víra svatováclavská bude nám jednou Blaskem, v němž český národ nalezne útěchu, až bude mu nejhře. Přednáška, duchem vlasteneckým prochnutá, přijata byla od velice četného posluchačstva bouř soublesu; shromáždění samo dovršilo hluboký její dojem nadšeným zapěním krásné hymny naší: Kde domov můj. Po přednášce postarali se o zábavu publika naši horliví ochotníci. Sehráli čtyry veselé aktovky, ješ, přerušované často upřímným smíchem, sklídily hojně potlesku. Režii i všem účinkujícími, kteří k nevíření měli času poměrně velmi málo, všechna čest! Další činnosti Jednoty Zdař Báh!

Ohvojenec. Dne 16. t. m. pořádalo sdružení katol. venkovské mládeže čenakou schůzi na čteného nástenství domácích a přespolečných hostů. Schůzi zahájil v nepřítomnosti starosty sdružení protektor dp. Frant. Náhlík, farář ve Chvojně, který po uvítání přítomných pojednal v delší řeči o důležitosti a významu tisku; poukázal obšírně na špatný tisk nynější doby, který zabalen v krásné roucho, šíří špatné zásady, podkopává dobrý mrav a sbolecost lidstva atd. Upřímnými a nehledanými slovy povzbudil mládež p. Frant. Kamenický, jednatel katol. semedělců ve Chvojně. Krásně přirovnal skupinu k budově, která, má-li státi, musí mít nejprve pevné základy. I skupina, má-li se udržeti, musí státi na základě pevném a tím jsou pevná víra a upřímná četa k nábože netví

Kristovu. Na základu staví se teprv zdivo, kámen na kámen, kvádr na kvádr se klade, až jest budova hotova. Takovými „kvádry“ musí býti členové sdružení! Pevní a nerozborní jako ony kvádry musí leouti jeden k druhému a pak řádná sloba lidská jich nepovalí. Kvádry však spojeny jsou maltou — a tou budiž láska vzájemná bohatého k chudému, chudého k bohatému — dle slov Kristových: Milujte se vespolek, jakož i já miloval jsem Vás! Po této krásné přednesené řeči milého našeho přítele a příznivce sdružení rozpředla se živá debata, zodpověděny četné námítky proti náboženství, církvi atd. Zdařilá schůze ukončena pro pokročilost času vzletnou básní, přednesenou sl. Julinkou Hamelkovou, která svým milým a příjemným hlasem sklídila hluchý applaus přítomných. Zmíněná schůze jest nejlepším svědectvím o životě a bohdá i dalším cílem působení našeho sdružení, jemuž někteří přítelštíkové prorokovali, že letos již jistě zajde na úbytě. Toho s pomocí Boží nebude, abychom z boje utíkali! Horlivě a poctivě práci k blahu vlasti a rozkvětu naší svaté víry nedá zahynouti nebo!

Lilbětát. Zješí katol. jednota předsedala 9. října ve spolkovém domě členskou schůzí, na níž přednášel dp. Frant. Stříbrný, kaplan ze Mlýnské, o důležitosti tisku. Uvedl, kterak tisk Gutenbergem vynalezený čím dál tím více se rozšiřoval a zveleboval, až dostupil nynějšího svého rozvoje. Ličil zhrubně následky tisku špatného, stojícího namnoze ve službách židů, což potvrdil mnohými doklady a naproti tomu ukázal velkou důležitost a prospěšnost tisku křesťanského, který nemá scházeti v žádné katol. rodině. Dp. řečník odměněn za poučnou a zajímavou přednášku hojným potleskem. — V úterý 1. listopadu sehraje zábovní odbor katol. jednoty divadelní představení: „Na dušičky“ aneb „Modlitba na hřbitově.“ Obraz ze života ve 4 odděleních s předhrou. Zdař Bůh!

Kupte a rozšiřujte spis „Justiční vražda“ Ferrerova ve světle rozumu a pravdy.

Stran 52 Cena 16 hal. PH hromadné zásilce větší sleva.
Objednávky vyřizuje administrace
„Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Zprávy místní a z kraje.

Diecézní Jednota Cyrilleká v Hradci Králové své všechny přítele církevního spěvu k řádné valné své hromadě na středu dne 26 října o 6. hod. večer v Adalbertinu.

Umělkyně Emma Destinová věnovala se svého koncertu celý výnos 1.600 K chudým dětem sdejším na obědy. Tento šlechetný čin provázen jest saslouženou pochvalou.

Přednáška. Ve spolku paní a dívek přednášeti bude v neděli dne 23. října b. r. p. Dr. Beyl o předmětu „Čeho nám je zapotřebí?“ Zdařtek o půl 8. hod. odpol.

Dar Rudolfinu. Zdejšímu ústavu hluchoslepých daroval 30 K vdp. farář Josef Neškudla s Výprachtic. Za tento šlechetný skutek vzdává reditelství ústavu vroucí dík. Zaplať Pán Bůh!

Dětský den v Hradci Králové. K žádosti České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež v krá. Českém, která vydrňuje ve zdejších městě chlapecích vychovatelů, uspořádána bude večer dne 1. prosince t. r. akademie s bohatým programem a den nato odpolední dětské divadelní představení v městském divadle Klipcorově. Čistý výnos připadne jmenované komisi. Podniku tohoto sdílí se ochotně sbory učitelské jakož i řádi veškerých zdejších škol a ústavů a někteří obětaví jednotlivci. Slavnosti tyto uspořádány budou na celava památného dne nastoupí J. V. císaře a krále na trůn u provádění Jeho vznešeného heala „Vše pro dítě“ vzhledem k tomu, že 2. prosince na školách nebude vyučováno. Místní školní rada v Hradci Králové.

Neštěstí. Za jediný den (ve středu 19. října) se stala v Hradci Králové tři neštěstí. Na nádraží při posouvání vozu železničního dostal se posunováč mezi „placky“ a byl okamžitě mrtev. — V audliárně p. Katschnera utrhli řemen mladému topičovi ruku. Neštěstí je nešťastno šenat. — Na regulaci Labe jednomu dělníkovi stroj utrhli zase nohu. Úděl práce!

Díkůvzdání. Výbor sdružení živnosti oděvních v Hradci Králové podal si mezi svými členy sbírku pro povodni postižené živnostníky krasovické na Moravě, která vynesla 60 K 69 h a která svému účelu odevzdána byla. Výbor tento děkuje jménem postižených tímto všem svým pp. členům a členkám, kteří se této humanitní sbírky účastnili a jakýmkoli obnosem přispěli. Za výbor: V. Medek, starosta.

Na regulaci. A. Poalý, Francka, poťád Mikal, že tihle osmácti jsou český regiment a já jsem posud od těch páni oficiři, co sem chodí naše práce prohlížet, neslyšel ani slůvka českého. B. Tomu ty, milý Vašku, aeromani; vídyť musí přece býti rozdíl mezi lidmi uobí a obyčejnými. Nebude přece mluvit pan oficir takovou řečí, jakou mluví každý sprostý voják! Jdi jen do kasárna, a uvidíš.

Benešův večer dne 28. t. m. v pátek má p. Josef Hrádek, pilný a talentovaný barytonista Východočeského divadla. Na den ten zvolil si populární operu Verdiovu Il. Trovatore. Zpívati bude obtížnou partii hraběte Luny.

Rychlá jízda na automobilech a jiných vozidlech ve vnitřním městě trvá i za veliké frekvence dále přes to, že došlo k několika velikým neštěstím. Vozíky technické by mohly též pomaleji jezdit. Včasná náprava nutná.

Česká banka filiálka v Hradci Králové. V poslední schůzi správní rady byla udělena panu Jaroslavu Kambouškovi kolektivní prokura ve smyslu § 3. stanov.

Zvýšení akciového kapitálu České banky se 4 na 8, resp. 10 milionů korun, usneseně spolu se směnou stanov na dřívější valné hromadě, čeká v nejbližších dnech formálního schválení státním. Upozorňujeme tudíž pány akcionáře, kteří se o novou subskripci zajímají, že možno jim již dnes zajistiti si přednostní právo na nové akcie, které ovšem přidělovány budou — pokud se týče akcionářů, již hodlají upsatí kusy mimo odebrací právo, zejména však neakcionářů — v takovém pořadí, jak přihlášky došly. Obnosy za tímto účelem aložené sročí banka jako „vklad upisovací (subskripční)“ již dnes 4 1/2 %, až do doby veřejného výpisu emise, kdy stanoveno bude další sročení těchto vkladů, převedených na splátky nových akcií. Tímto způsobem poskytuje banka všem zainteresovaným příležitost získati již nyní výhodného uložení kapitálu a výhodnější ještě sročení v případě investování kapitálu tohoto do akcií České banky, která rozlohou svých obchodů, vztahující klientelou, zejména pak úspěchy plynoucími ze zdravé činnosti, bude se moci dividendou svojí řaditi k stávajícím bankám starším.

Východočeská společnost zabývala řadu představení v nově vyzdobeném a upraveném Klipcorově divadle. Dekorace jest sice zcela moderní, ale nikoli nejvhodnější. Na stěny stánku Thalie není zapotřebí nanášeti tvary bizarrní. Zde má umění bezprostředně k duši mluvit. Opona jest zřícena tak, že v mezích nyní obecně známých slyší hovor a šramot při přeměně kulis. Stěhlé sloupky pod galeriemi přeměněny v masivní podstavce, tak že obecenstvo stojí pod galeriemi při větším návalu z části jen obtížně může zrakem hrů sledovati. — Umělecká družina ztratila několik vynikajících členů; leč mezery vyplány s chvalitebnou péčí. Při představení „Rusalky“ bylo patrné pilné nastudování. Tenorista nalézá se ovšem teprve v uměleckém vývinu, leč při pilné snaze může se brzy vysnamenati. Partie Rusalky zazpívána delikátně, s opravdovým pochopením; skvělostné trio zazpíváno lehce a bravurně. Poslední vadiela nešťastná vokalizace. — Intonace v následujících dnech byla jistější než při obtížné „Rusale.“ Orchester za řízení obratného dirigenta velmi přilehlavě i v dynamice podmalovává přednášené spěvy. Vůbec hudba v přirovnání k minulým sezónám vede si stejně zdánlivě i v přednesu virtuozních partií. — Reportoir volen v celku zdařilé. V příčině operet však by mohl býti výběr jemnější. Je-li potřeba představení „kasovních“, pak možná sáhnouti nyní i k svižným, skutečně umělecky zpracovaným operetám českým. — Po všechně vzato: již při prvních představeních oavědčila Východočeská společnost horlivou snahu, tak že obecenstvo neskřblí ani čtenou návštěvou ani potleskem.

Reportoir městského Klipcorova divadla od 21. do 27. října t. r. V pátek pohostinská hra basisty Národ. divadla brněnského p. Al. Pivoňky „Hoffmannovy povídky.“ Mimo předplacení. Ceny míst obyčejné. — V sobotu čestný večer p. Jaroslava Švehly: novinka „Mrtvý velikan.“ — V neděli odpol. o 3. hod., při snížených cenách první lidové představení: „Gazdina roba.“ — Večer o 7 1/2. hod.: „Podzimní manévry.“ — V pondělí v předpl. „Madame Butterfly.“ — V úterý čestný večer p. K. Pražského: „Kouzlo valčíků.“ — Ve středu: v předplacení „Bunkovy předhistorie“ jako druhá hra v cyklu veseloherním. — Ve čtvrtek: v předplacení „Geiša.“

Úschova a správa cenných papírů a vkladních knížek u bank. Výhoda úschovy cenných papírů, jakož i vkladních knížek, jest dnes zajisté již všeobecně uznána, speciálně však úschova cenných papírů. Kde jsou ty doby, kdy lidé, a zvláště náš venkov, schovávali lusy a jiné cenné papíry do dřevěných primitivních skříní, jako pod podlahu, do řívených trubliček, do slamníků a t. d., domnívajíce se, že jsou tam dobře zachovány. Stalo se totiž často, že když dotýká majitel semřel, že se vůbec nezaují, anebo jen náhodou se na ně přišlo; často také shořely, nebo byly odcizeny. Dnešní moderní člověk odevzdá svoje cenné papíry bance, která je přechovává v nedobytných skříních, pokládách či trezorech

(revidaje je po každém tahu, bez vysávání odstihaje a vyplati splatné kupony) a pečuje o ně všemožně. Tak na př. u losů a alosovatelů cenných papírů, nesleduje-li se ten který tah dotyčného druhu, stane se často, že takový papír jest vylosován, aniž by jeho majitel měl o tom tušení, nehledě ani k tomu, že vylosováním cenného papíru přestává jeho sročení, takže kapitál leží po mnoho let bez úroků. Dále kupony všech alosovatelů papírů propadají během 3—6 let a často se stane, že za prošlé kupony nedostane majitel, který je opomněl inkasovati, praniceho. Každý zajisté nemůže si dnes pořídit pokladnu, kde by svoje cenné papíry a vkladní knížky uschoval proti ohni a proti odcizení, ani nezbyvá mu času ku prohlídce tahů neb zavedených amortisací, k sledování odborných zpráv o cenných papírech a t. d. a proto výhoda úschovy u banky, jak s výše uvedených důvodů patrné, jest nade vše pochybnost praktická, levná a bezpečná. Tím předejde se také zaslání kuponů a cenných papírů a ušetří se značné porto. Kdo zajímá se o toto zařízení, tomu ochotně dotazy zodpoví Česká banka filiálka v Hradci Králové.

Solná komora, krásami přírodními a bohatstvím čarovných jezer památný kraj severoalpcký. V panorámě Národní jednoty Severočeské v Hradci Králové zobrazena jest v týdnu od 22. do 28. října ve věrně kolorované serii inž. Pelikána v Praze nádherná Solná komora v potíči horat Travný s vápencovitými masivy Dachsteinským a Mrtvého pohoří a romantickými údolími, v nichž vábí jezera Úžské, Gusavské, Hallstattske, Gmundenské a j. a proslulá lázeňská místa Iál a Gmunden.

Hospodářská škola sluní v Mukle- mách zaslala nám svoji poslední výroční zprávu, v níž hned v úvodu nalézáme článek ředitele školy p. M. Michálka „O významu odborného vzdělání pro rolníka“, dále obvyklé školní zprávy, z nichž zřejmo, že ústav v posledních letech dospěl k značnému rozvoji a těší se neobyčejné návštěvě. V posledním roce bylo na škole 80 chovanců, takže škola byla návštěvou začta nejen prvá v krá. Českém, ale v říši vůbec. Rovněž i veřejné působení školy jest příčiněním ředitele velice značné. — Ústav má bohaté sbírky školní, pole pokusné atd., vůbec vše, čeho k názornému vyučování třeba. — Školné ani zápisné se neplatí. Méně majetkým chovančům půjčují se knihy z bohaté školní knihovny. — Nový školní rok počne dne 3. listopadu. Přihlášky nově hlásících se chovanců přijímá ředitelství školy, které veškeré dotazy ochotně zodpoví a výroční zprávu zdarma zašle.

Svěcení sv. kříže ve Vortově. Za velmi četné účasti ku 2 tisícům věřících za krásného nedělního odpoledne dne 16. t. m. posvětil Jeho Excellence nejvyššího biskup Josef sv. kříž u biskup. vily „Doubavy“ ve Vortově. Nově postavený sv. kříž nákladem Jeho Excellence je z horečného pláskovce, umělecké to dílo, dle návrhu p. arch. Němce, z dílly sochaře p. J. Ješka z Hradce Králové. Z kaple vortovské vypraven průvod spojených tří procesí, obce místní, Chlumu, Hlinska a okolních obcí za vedení místního faráře vdp. Frant. Tesky, vdp. faráře ostřeženského Václava Nepokoje z Chlumu a vdp. administrátora z Hlinska, Eman. Šavrdy. Ozdobou průvodu byla dlouhá řada družiček a školní mládež s oběma pp. učiteli. Z hodnostářů dostavili se c. k. okresní soudce z Hlinska p. Jos. Roušary se svojí chotí Amalií. Četné zastoupeno úřednictvo biskup. velkostatku; v čele p. Alois Nový, řídící velkostatku v Chrásti, p. Ant. Hrubý, biskup. nadlesní na Silnici, p. Hubert Trsek, lesní z Kolínova, p. Josef Sláma, lesní z Podlažic, p. Bohumil Ješáček, lesní z Vortové, p. Václav Kučera, biskup. zahradník z Chrásti. Z okolních páni: p. Frant. Ondráček, starosta obce Chlumu, p. Jos. Rabíček, starosta z Kameniček, p. Josef Zdražil, starosta z Vortové, p. Václav Zelinka, obchodník a p. Antonín Mareš, obchodník z Chlumu. O 3. hodině, jea provázen vdp. Jos. Huránem, kousin. sekretářem, vyšel nejdp. biskup a jmenovanými pp. duchovními ku místu sv. kříže, kde avitán tklivými slovy družičkou Růžou Horákovou, dceruškou p. Jos. Horáka, obchodníka z Vortové, a proslovem na poděkování za tak krásný, památný dar, vdp. Frant. Teskou, farářem z Kameniček. Důležitým způsobem promluvil potom delší řeč sám Jeho Excellence ku slovům nápisu: „O vy všichni, kdož jdete cestou, posuzujte a vize, zda-li bolest, jako bolest má.“ Překrásná slavnost se zvláště se nahnolil podletat pohody na dlouhá léta utkví v myslí našeho lidu. Ku konci vykonána modlitba litanie loránské a p. spěvu nábožné písně „Svatý Kříži“ celá slavnost s. ončena. Kéz by sv. kříž tent. byl neustálým kasatelem celému okolí! Všichni necht zachováti Bohu duši svou, církvi věrnost a zakladateli, šlechetnému arcipastýři svému, oddanost svou!

Nový starosta města Pardubic. Při volbě konané v 10. hod. dopoledne v městské radnici dne 19. října t. r. zvolen v Pardubicích za starostu města p. J. Prokop, továrník v Pardubicích a jeho náměstkem p. J. Lieblch, knihkupec. Většina občanstva v Pardubicích též se, že volba dopadla ve prospěch tak vzácného muže, jakým jest p. J. Prokop.

Košické dostihy v Pardubicích konaly se letos za překrásného podzimního nedělního odpoledne a proto také přivábily na zajímavé závodiště tisíce diváků z blízká i dále. Na čtyřicet velkých automobilů vedle neestetických elegantních povozů přivezlo vybranou společnost ku závodní tribuně. Všecky závodní běhy skončily hladce, bez obvyklých varuujících scén. O velikou cenu 30.000 K běželo 8 koní, ale jen 2 doběhli k cíli. Ostatní koně pro hrstolomné překážky v této jízdě nevykonali ani polovici celé dráhy. Vítěství dobyl známý pruský sportovník major z Wuthenau. Vedle čestné šlechtě dlel v Pardubicích na parforaních honech byli dostihům přítomni arcivévoda Karel, kněžna a kníže Windischgrätzovi. Sásky a totalisátéři byly veliké a četné. Někteří cizinci převáženi byli dráhotou povozů dojíždějících na závodiště. Tak dva páni z Německa zdráhali se po dokončené jízdě zaplatiti za příležitost žádanou cenu v obnosu 34 K. Ale nic na plat — závody jsou v Pardubicích jen jednou do roka.

Nebezpečný břeh na Labi. Za labským mostem v Pardubicích směrem k Bronzám jest letos již od jara těsně vedle chodníku sesutý břeh, tak že tu je kolmý sráz přímo do labské hlubiny. Nikdo se o to nestará, aby toto tak nebezpečné místo, kudy tolik lidí denně prochází, uvedeno bylo v nějakou osobní bezpečnosti co nejdříve v patřičný pořádek. Či bude se tak dlouho otálet, až se skutečně nějaké neštěstí přihodí? Kdyby náhodou za tmy tamtudy šel cizinec, cesty a nebezpečného místa neznal, jak lehko by mohl střítni se a utonouti!

Kostelec n. Orli. Dne 17. t. m. zemřel zde v mladém věku 26 let p. František Brommann, prof. obchod. věd na dvoutřídní obchod. škole pražské. Pohřben včera v rodinné hrobce v Kostelci.

Z Čáslavě. (Kus bídy femeslnické). Již při stavbě poštovní budovy zmínili jsme se o tom, jak femeslnictvo naše, zvláště v některých oborech jest liknavé a nepodnikavé. Mnobož se koran obnášející práce truhlářské zadány byly tehdy firmě cizí, až u nás truhlářů s dostatek. A to je proto, že naši páni mistři nedovedou nebo nechťejí se shodnouti a společnou rukou o práci se ucházeti. Totéž opakuje se nyní při stavbě sokolovny. Práce truhlářská zadána byla opět firmě cizí, až jisto jest, že takovou práci dovedli by také dodati naši živnostníci. Což pak nepřijdou konečně páni mistři k rozumu? To hubování po hospodách při sklenici piva, že se od čáslavských živnostníků peníze na sokolovnu sbírají a při tom sta ano snad tisíce korun do cizích, nečáslavských kapes sypají, pranic k zlepšení poměrů nepřispěje. Solidarita ve vlastních řadách, ta pomůže, jiného nic! — (Inženýrská kancelář z emédělské rady) má býti co nejdříve otevřena v našem městě. Agendu povede p. vrob. ing. Mladějovský, který dosud účadoval v Kutné Hoře. Pro nás venkov bude to mnoho znamenati. Hlavní zásluha o to má al. okres. výbor a p. starostou, již o to od několika let usilovali. — (Okresní dům). V poslední době vynořila se pověst, že al. okres. výbor vyjednává o koupi budovy hospodářské záložny, hodlaje ji adaptovati ku svým úředním účelům. Má býti prý v ní soustředěna všechna agenda okresu: kanceláře okres. výboru, okresní ústav pro zaopatřování služeb a stravova. Jest sice pravda, že bylo uvažováno o vlastním okresním domě, ale celá záležitost byla zatím odložena pro nedostatek peněz. Proto také pověsti o přesídlení okres. hospodářské záložny a koupi do dražby přicházejícího hotelu „U prince“ jsou více než předčasny. — (Valná hromada pravovárečnická) konána bude v neděli 30. Mjna. Na programu jest mimo oficiální sdělení zajímavý návrh na splnomocnění výboru ku případnému vstoupení do sdružení okolních pivovarů. Jest to znova se objevující návrh na kartel, který byl před krátkou dobou tak rázně odmítnut. Nevíme ovšem, co správní rada vede k obnovení tohoto návrhu, ale jame svědavi, jak se tentokráte valná hromada vysloví. Vedle tohoto návrhu bude jednati i valná hromada o výši příspěvku na novou sokolovnu, k němuž prý jest přilucena nabídkou pivovaru tapadlékého respektive ředitelství hosp. ve Žlebicích, že slibovalo dáti příspěvek na sokolovnu ve výši 10.000 K pod podmínkou, že se bude čepovati v místnostech besedních pivo tapadléké. — (Co jest se s bírkou a obnovou chrámu Páně?) Při poslední valné hromadě spolku pro opravu chrámu Páně přijat byl návrh p. Jeřábka, aby intensivněji získávání členů svěřeno bylo rozhodnutí al. výboru spolku s tím upozorněním, aby buď dámy se spolku sv. Ludmily neb se spolku paní a dívek laskavě o spolupráci byly požádány. Až od té doby uplynula již řada měsíců, ještě o nějaké akci není pranic slyšeti. Patrně stalo se s tímto návrhem totéž, co s každým jiným, který se dostane v úvahu nějaké komise. Tl, až setí.

Ze Suchdola u Kutné Hory. Besedky vynořovaly se v duchu našim dojemné scény se známého románu Raseova, když byli jsme 16. t. m. svědky loučení vdp. děkana a bisk. notáře V. Spurného s farností Suchdolskou. Ten den po mnohaleté práci odcházel na zasloužený odpočinek, provázen projevy lásky od osadníků nejstarších až do nejmladších. Při ranních službách Božích, jež s obrovským počtem věřících navštívil i vysoc-

horodý p. patron Karel z Dalberga s rodinou, vystoupil po promluvě vdp. děkana jeden z nejstarších a nejpilnějších návštěvníků chrámu Páně p. J. Křetek a slovy prostými sice ale hluboce prociťnými děkoval oslavenci za všechnu tu mnohaletou péči a lásku, prose, aby na své osadníky vždy radostně vzpomínal. A co dojat tlumočil tento mluvčí starších, to po něm stejné upřímné opětovala jménem nejmladších žákyň A. Starová s Dobřeně. Dp. místní kaplan J. Král navrhuje na slova pronesená dováděje laskavost a šlechtnost vdp. děkana, s nímž po 19 roků žil a pracoval. Provázen všemi přítomnými ubíral se vdp. děkan po službách Božích do fary, kde očekávala ho zastupitelstva obcí Boletic, Dobřeně, Mezboles a Tuchotice, aby naposled posdravila ještě svého čestného občana. Sem dostavil se i hasičský spolek Miskovičky s předsedou svým a šupy Kutnohorské statkářem p. Č. Pospíšilem a deputace skupin mládeže s p. Načeradským a sl. Němečkou, aby rozloučily se se svým příznivcem a podporovatelem. O půl 10. h. přišly dívky všech příslušných škol vedeny pp. říd. učitelí, aby daly s Bohem tomu, kdo pro ně měl vždy srdce otevřeno. Obecní zastupitelstvo Suchdolské s místními spolky a ostatními jednotami hasičskými ponechaly si rozloučení na večer, kdy po lampionovém průvodu s hudbou promluvil za město p. starosta K. Liska provázen pp. rad. Otáčkem a Semerádem, za hosp. čten. besedu p. MUDr. E. Novák a jednotlivé sbory pp. velitelé, jako památku na dlouholeté působení odevzdávajíc vdp. děkanu adresu díků ve skvostně provedených deskách s obrazy chrámu Páně, fary a kláštera Vysockého. Hluboce dojat těmito důkazy vroucího citu děkoval vdp. oslavence, připomínaje, že odcházejí odtud, odchází toliko tělem, duchem a zvláště modlitbou že bude i nadále se svými býv. osadníky a dáváje jim pod Vysokou bolestně: s Bohem, na výšině nebeské doufá v radostné: na shledanou. Spontánní tento projev lásky znova dovědčaje, že kněz s lidem cítící a pro lid pracující nalazne i v naší době opravdové pochopení a ocenění svých vznešených snah. Farnost Suchdolská patří k těm málo farnostem na Kutnohorsku, kde katolická organizace pvně se zakotvila a utěšeně prospívá a odcházející vdp. děkan, až stáří a choroba nedovolovaly mu činně se zúčastňovati, svou radou a hmotnou pomocí byl katolickému hnutí lidovému velikým přítelem. Kéž by to pochopili i jiní! Vdp. děkanu přejeme, aby v klidném koutku Hutmanoměstském mohl v plném zdraví a síle ještě dlouho se těšiti z výsledku své životní práce!

Různé zprávy.

Pemeste povedat postiženým krajanům na Moravě! Shíra pro povodni postižené na Moravě. *sahájedá sametými a říšskými poslanci moravskými strany katolicko-národní a křesťansko-sociální*, vynesla do ud. K 45.000, k nimž přispěly mimo dary jednotlivců a korporací měrou přehojoou *hostelář sbírky konané po celé Moravě*. Obnos ten, který b. hda ještě se svýři, ovšem daleko nestačí! Také s Čech dušy již dary jednotlivců i sbírky hostelní, ale nikoli měrou takovou, jak dalo se očekávati vzhledem na rozsah neštěstí. *Žádáme tudíž čestojné farní úřady, aby podobně jako na Moravě provedeny byly i v Čechách hostelní sbírky, a výnos jejich zaslan byl přímo pokladníkovi sbírek na adresu: Josef Mašek, c. k. vládní rada v Brně, Guskrova ul. č. 5.* Osvědčme skutkem, že jsme národ jeden, a že neštěstí, které stihlo naše krajany moravské, nezůstalo v Čechách bez soucitu a bez pomoci! Redakce.

Ta slepota je nejhorší a stihne-li nechudší opatřené dívky, je neštěstí největší. Pro takové dárky, potrvávaj a pod. přijímá „Úmla slepých dívek“ Praha, Kampa č. 33. Příspěvky i zaslané adm. t. l. uveřejněni.

Jed s Judey. V Katovicích policie satkla vůdce nebezpečné bandy obchodníků s dřevy, mezi nimiž také jistý Klinger z Vídně. Tento učinil na policii doznání, že jest členem organizace, která jest rozšířena po celém Rakousku i Německu a která má za účel dodávati dřevata do Ameriky. Zejména nekalý obchod tento ba, i prý v Rakousku, kde ve městech Vídní, Praze, Brně a Pešti jsou veliké filiálky. Zatčený jest majitelem několika vykrádejších domů v Jižní Americe, kam dřevata v Evropě a zejména v Rakousku naverbovaná byla dopravována. Vedle něho dostali se policii do rukou nebezpeční svědkové nezkušených dívek jménem Lebkovits a Steiner. Jak se praví, uposorněny budou policejní úřady krajů, s nichž působí členové této bandy, aby i po ostatních složitých pátraly.

„Ušlechtilý“ nepřítel našeho národa. Po uzavření českého sněmu nastaly provokativní bumby. Buršáci byli vynášeni od tisku německohřidovského jako hrdinové a šlechtelní mučedníci. Psáno o nich tak, jako by to byla nejcharakternější smetánka pražského Německva. Leč teď se ukázalo, jakým rytířm platily nejhlubší komplimenty. Na př. pětadvácti týden v noci na pátek buršák Karel Hönig popíjel v kasinu s kumpány, kteří sbírali na Schulverein. Byl to buršák, který

na bouři protibumlových okázale stál buršám v čele a všude byl v popředí. Požíval proto plně důvěry a té použil. Při odchodu pokladnice a dárky na Schulverein ukradl. Ukradl lon ochránku, která s penězi vážila 8 kg., odnesl s kasina pod kabátem a odesel s ní do jisté vykrádešné místnosti na Smíchově, kde ji vypálil pomocí vypáječného sekery. Po zaplacení útraty odebral se se ochránkou do svého bytu, v němž byl zatčen, ale po výslechu zase propuštěn. Spisy byly postoupeny trestnímu soudu. Buršák tento studuje filosofii na německé universitě.

Revoluční výchova lidí. Soc. demokraté netají se s tím na svých sjednání, ani ve spolecích pro mládež, že vychovávají lid pro hospodářský a politický převrat. A vidíme také revoluční prostředky revolučního cíle: stávky, jež mají utvrditi hospodářskou převahu rudých, „exercování“ lidu do demonstrací, přípravy ku generální stávce, sabotage a hlavně srážky s policií. Když do policie se stihl s revolverem, když s domů a oken se metají láhve, pivaí látky, když zástupy mladíků házejí dlaždičáky kameny (jako v berlínském Moabitě) — není to už revoluční způsob boje? A přes to přese všechno zlobí se ještě socialisté, když dostane se jim do ruky tajný výnos vlády k velitelům sedmého armádního sboru německého von Bisingovi v Münsteru, jak by si měl počínati, kdyby došlo k jistým eventualitám. „Chťeli nás postřílet!“ suřili soudruzi na magdeburském sjezdu Soudruzi musí si též dáti líbiti, co o nich píše „Nordd. Allg. Ztg.“: „Dvě věci se nám nelíbily: že neorganizovaného dělníka pronásledují organizovaní, jakoby nebyl člověk, ale zvíře. Proti neorganizovanému, jenž chce pracovat, aby už vi sebe a rodinu, dovoleno jest každě násilí a každé nadávka. Neorganizovaný at třeba semže hladem — proč nenáleží ke straně? Ostatní násilí morbitické, nájme střelba, házení kamením a vystavování dětí do první řady, vysvětlí se zcela dobře revoluční školou, kterou sociální demokracie vychovává už třetí generaci.“ — U nás jsou ještě naivní lidé, kteří vidí v soc. demokratech jen stranu reformní a svobodomyšlnou.

Jak se šíří „reformované“ evangelium. Jedním z nehorlivějších agitátorů pro heslo „Přýd od Říma“ byl evangelický pastor dr. Oskar Hegemann, který mluvil o katolících jako o zlosynech. Ovšem jest známo, že protestantické „evangelisování“ bere se v před více za pomoci velikých bratří marek než přesvědčováním rozumu a věrným ideálním nadšením. Pastor Hegemann (snad proto, aby následoval první křesťany?) měl po race stříbrného kovu dost, aniž kdo věděl, odkud se mu tolik peníze sypou. Pájdli na př. odpadlíkovi hraběti Auerspergovi 54.000 K. Hrabě jo l do Ameriky hledat si nevěstu. Pastor byl mrzut, že účel půjčky daleko zůstal za jeho očekáváním. Naposledy šaloval hraběte na zaplacení vydušeného obnosu; hrabě navázem šaloval oastora pro pokus vydírání a sdělil, že mu pastor psal: „Hleďte, abyste se bryz otenil v Americe a nějakou protestantskou milionářkou; pak se vraťte do Lublaně, abyste pracoval pro německou věc a víru; my oba s toho budeme mítí profit.“ Zároveň však pastor požadoval od zchablého hraběte 4000 K za sjednanou půjčku. Tedy hodné vysoké procento. Průkopník „evangelického obrudu“ čáchoval a penězi a vírou jako pokoutní židovský směnárník. V těchto dnech soud lublaňský osvětlí celou „reformovanou“ síťu ještě zřetelněji.

„Ideovým reformu“ soc. demokratů na Ostravsku líčí neklerikální „Opavský Týdeník“ takto: „Mezi vůdci ostravskými je vzájemná nenávisť, ale jediné, co je drží pohromadě, je strach z provalení se bahna na veřejnost. O soudruhu Čermákovi, redaktoru „Ducha Času“, a dceři soudruha Budila, redaktora „Na Zdaru“, je vše známe ostravskými krahům. Je také známo, že právě soudruzi to byli a snad dobří „přátelé“ Čermáka, kteří chtěli onu historiku do městských časopisů vpašovat, aby Čermákovi zlomili vaz. A kdo sa s toho těží, je Cirgr se svým vídeňským adju tantem c. k. rakouským vlastencem Břdus. Závodním důvěrníkům se také dnes odpoutti, když máto bahku „Ducha Času“ neb „Hlasu Lidu Slezského“ kolportuje se silně na závodech „Proletář“ za souhlasu vůdce „Uaie“. Co mají ubozí autonomisté dělat, když jim vzájemně s centralisty rostou velké břícha? Centralisté jim tedy odpoutějí, i když soudruzi autonomisté zahazují inter-nacionální hadr a dělají konkurenci „Ostravskému Denníku“ ve vlastním. Žít a žít nechat mají dnes vůdcové heslo na Ostravsku, neboť vědí, kdyby to přišlo do tubého jako v Brně, že by se internacionální modly, které dosud jsou modlami v očích frásami spitého dělnictva, shroutily v prach. Vlastenec Prokeš, který do nedávna měl slovo „vlastenec“ za posněk pro české lidi, zaspáván je dnes čestnými diplomaty obcí a půjde-li to tak dál, dočkáme se toho ještě, že Prokešovi, bývalému odpůrci všech vlastenců, budou některé obce za jeho vlastenecké citelné stávek za živa pomníky. Již dnes se vypravuje o žárivosti jistých pokrokových veličin, jak za vlastenectvím p. Prokeše pokulhávají. Kdysi řekl Prokeš o mladotěšských poslancích, že místo práce parlamentní pro lid válejí se v ham . . . Dnes p. Prokeš však „pracuje“ tak obětavě pro lid, že se obce předhánjí

mu v posláních dostaných diplomů. Ovšem zase kdosi na to šel a řekl, že to dělají soudruzi-nětělí, kteří mají v obci vládu a kteří spracují obecní tatky, aby taková vysvědčení Prokešovi podali. Jediná chyba je, že dosud podobných diplomů nedostalo se p. Prokešovi z řad těch, jímž sli- bovali hory doly. „Duch Času“ konkuruje dnes silně s „Ostr. Denníkem“, zas naopak „Ostravský Denník“ je mezi sociálními demokraty více čten než „Duch Času“, který do nedávna honosil se těmi tisíci čtenáři a dnes jeho počet se hodně zmenšil pod polovici čtenářů dřívějších.“

Argentinské maso. Přijede-li kdo do Buenos Aires, je první, co se ho ptají: „Viděl jste již jatky?“ Jest to jejich největší záležitost. Jatky v Buenos Aires tvoří celé město. Tam se poráží dobytek, jehož největší část v zmrzlém stavu přichází do Evropy. Poráží se jen v zimě a porazí se ročně 2 miliony kusů hovězího, ovčí pak až dvakrát tolik. Velkojatyky buenosaireské jsou svého druhu divem světa. Na jedné straně tam živí vůl vohází a na druhé straně už vychází odtud ve zmrzlém stavu v plechových krabicích, sudcích a pytlích. V ústí řeky La Plata kotví velké parníky, které tyto výrobky nahlázejí k převozu do Evropy. Dříve se argentinský dobytek dovážel do Evropy živý. Před 30 lety si vzpomněl Argentinčan Sanninena, že by lépe bylo vyvážeti poražené kusy do hladové Evropy v zmrzlém stavu, což jest mnohem výhodnější. Za to má teď na jatkách mramorový pomník. Jatky jsou podnikem akciovým. Dobytěk se kupuje od statkářů jen po tisících kusů. Jsou v něm statky, které mají více než mnohé evropské knížectví, a chová se na nich až 80—100.000 kusů dobytka. Stáji není; dobytek je v zimě v létě pod širým nebem. Jedna „legua“ (2500 hektarů) půdy stojí 40 až 80.000 korun (oplocená ostnatým drátem o 20.000 K víc) a ušíví 1000 kusů hovězího dobytka, které hlídají dva jezdci. Proto je dobytek laciný. Již v samém Buenos Aires, tedy s dopravou z venkova stojí 700kilový vůl 120 nejvýš 200 K, 50kilový beran 15—20 K. V celku se stav hovězího dobytka v Argentíně odhaduje na 30 milionů kusů (5 kusů na jednoho obyvatele). Spracování dobytka v jatkách jest dílem několika minut. Kanou sekera do hlavy jest dobytek omráčen, načech přichází do rukou celé řady řezníků. Každý vykonává jenom část práce, ve chvíli je kus poražen, stažen, rozpálen atd., až posléze přichází do chladiřny, ve kteréž jest teplota až 25 stupňů pod nulou. Protože však zmrzlé maso stráci na jakosti, jest část masa pouze chlazená, čímž zůstane chutnější. Toto dráze placené pouze chlazené maso je určeno pro Anglii, která dohromady dováží za 1000 mil. K cizího masa. S jatkami buenosaireskými spojeno je celé město továrna na odpadky, sušárna, mýlna na kousi, chemických laboratorii, jirchárna atd. Na smar nepřijde pranic. Co jinak není k potřebě, suší a mele se na hnojivo, které sice děsně páchne, ale v Evropě jest velmi oblíbeno.

Všeobecné. Chemikové berlínské pivovarské školy moudře prohlásili, že se dá z kvasnic přeměnou upravit jedlá látka, která se svou výživností masu vyrovná. — Člen řádu sv. Ducha dr. Grappe tvrdí, že sa revoluce portug. zavražděno bylo na 30 duchovních. — Pivo prý chrání před nákazou v době cholery. To se uskutečňuje odtud, že se kři- senčí pivovarských a živnostně-hospodářských za chole- ry v Hamburku onemocnělo pouze 0,95—1,2%. Pokusy zjištěno, že pivo namrůže cholerové ba- cily. — Správa kláštera Čenstochovského dle na- řízení biskupa kalíšského zůstane až do skončení procesu proti Macozochovi a jeho společníkům v ra- kon biskup. komissare. Mniši paulinští budou tu nahrazeni mnichy krakovskými. Paulinští mniši nesmějí před obrazem matky Boží sloužiti mše sv. — Ve Florencii zemřela v stáří 93 let hrab. Amerigo Vespucci, poslední z proslavené rodiny florencké, ze které vyšel Amerigo Vespucci, po němž čtvrtý díl světa nazván Amerikou. — Oslava Ferrerova, kterou v Praze a ve Vídni chtěli po- řádati volní myšlenkáři, zakázána. — Veliké far- nosti jako Vinohrady, Smíchov, Žižkov se čím dále zvětšují, ale počet dětí ubývá. Tak na př. na Smíchově bylo před 15 lety 1400 dětí, po 15 letech vzrostlo obyvatelstvo o 20.000, ale počet dětí klesl na 1100. Počíná se tedy i u nás šířiti francouzský systém jednoho neb dvou dětí v ro- dině. — Američtí biskupové shodli se již na roz- dělení diecése chicagské, filadelfské a novyork- ské. — 17. října konal se ve Vídni 6. sjезд od- borových soc. spolků, na kterém byl velký nátek nad českými autonomisty. Centralistické odbor- ové organizace ztratily 80.000 členů. — Depu- tace katol. Chorvatů z Bosny prosila papeže, aby Františkánům ponecháno bylo dosavadní jich cír- kevní postavení v Bosně a Hercegovině. — Pa- triarcha lisabonský v listě, který zaslal ministru spravedlnosti, uznal republiku, k níž se připojil. — Generální stávka železničnická ve Francii skon- čena. Vedle rásného zakročení vlády přispělo k tomu i prohlášení ředitelství železničních spo- lečností, že stávkenci a dělníci obdrželi 1. lednem 1911 nejmenší mzdu 5 franků za skutečný den práce. Přes to však anarchisté dále podkládají pe- kelné stroje. — Dne 20. června m. r. nastoupili Al. Zanardí a E. Vianello z Benátek cestu kolem světa. Konejší před sebou velký sud, který si sami zhotovili a v němž i nocují. Procestovali již sever.

Itálii, Švýcarsko, Francii, Anglii, Nizozemsko, Německo a Rusko, a doufají svou cestu kolem světa skončiti ve 12 letech. Tento týden kouleli Moravou.

„Studentská Hlídka“, časopis katolic- kého studentstva československého, roč. III. čís. 1. a 2., vyšla právě tento týden s velmi bohatým obsahem. Kromě obšírných článků obsahuje zvláštní věstník vysokoškolský, středoškolský, učitelský, slovenský, kulturní a časový. Též četné básně oži- vní dílo. Předplatné obnáší pro studenty 2 K, pro nestudenty 3 K ročně. Přispívce prosíme, by upozorňovali studentstvo na tento nepolitický, stu- dentyjský časopis. Žádejte dílo na okázku! Udejte adresy kolegů, kteří by mohli odebrati časopis. Redakce a administrace „Studentské Hlídky“ Praha-II, Voršílská ul. č. 1.

(Zasíláno.)

Literárně-řečnická Jednota bohoslovů v Hradci Králové.

Jako roku minulého tak i letos usnešla se Jed- nota bohoslovů v Hradci Králové na valné hromadě, dne 16. října 1910 konané, že bude zasílati na ven- kov přešlé časopisy a noviny. Poněvadž však po- řadavky Jednoty jsou čím dál větší, ale finance její jsou slabé, žádáme žadatele, by si sami platili porto. Kdo by si přál zasílání časopisů, nechtě korrespon- denčním listem dopíše na Jednotu bohoslovů v Hradci Králové. Časopisy, které se budou zasílati, jsou: Obnova, Selský List, Selská Obrana, Lidové Listy, Náhled, Katolík, Nový Věk, Elias Lidu, Čech, Opavský Týdeník.

Ze Jednoty bohoslovů v Hradci Králové

Josef Vasek,
t. d. předseda.

Josef Šorm,
t. d. jednatel.

Poděkování.

V bolestné ráno, které mě stihla smrti milého manžela, ochotně podalo mi pomocnou ruku Všeodbo- rové sdružení křesť. dělnictva, jehož mji seznalý muž byl členem. Správně a bez přátka vyplátilo mi 100 K pohřební podpory. Za takové udělení obnosu toho vdávám srdečně díky a Všeodborové sdružení křesť. dělnictva a jeho Úmrtí Podporu věle přání odpo- roučím.

V Pardubicích, dne 14. října 1910.

A. Culková.

Pozvání k řádné valné hromadě diecesní jednoty Cyrillské,

která se koná

ve středu 26. října 1910 v 6 hod. večer
v místnostech Jednoty katol. tovaryšů
v Adalbertinu.

PROGRAM:

1. Čtení zápisu poslední valné hromady.
2. Zpráva jednatelská, pokladní, revisorská a archivářská.
3. Volba dvou vylosovaných členů výboru.
4. Volné návrhy.

V Hradci Králové, dne 19. října 1910.

Th. Dr. Jos. Mršík,
předseda.

Karel Keppl,
jednatel.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dožívá

cíle. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatebčanů.

Právě vyšly naše kalendáře

VENKOVAN

a slove velký rodinný kalendář

„VENKOVAN“ cena 1 Kor.,

kapesní kalendář „VENKOVAN“

cena 60 haléřů.

Lidový kalendář „VENKOVAN“ jest ob- jemný, s řadou obrázků a povídek od nejlepších českých spisovatelů a rolníků, praktickými po- kyny pro domácnost, hospodářství a jiné.

Svým obsahem, velikostí i úpravou daleko předčí loňské vydání. Rovněž i obálka kalen- dáře jest umělecky barvotiskem krásná a vkusně vypravena. — Jeden tucet (12 výtisků) účtujeme za 8 kor., půl tuctu za 4 kor. Menší počet než půl tuctu účtujeme 1 exemplář po 1 kor.

Kapesní kalendář „VENKOVAN“ pak ze- jměna jest přizpůsoben pro mládež venkovskou, aby i ona měla v rukou knihu, z níž za laciný peníz praktické poučení by čerpala. I pro do- spělé bude knížkou nepostradatelnou. Jeden tucet kapesního kalendáře „VENKOVANA“ účtujeme za 6 K, půl tuctu 3 K, 1 výtisk po 60 hal.

Kalendáře naše svým obsahem, svou laci i praktičností předčí letos všechny kalendáře. Již ode dneška si umiňte: Nekoupiť si na rok 1911 jiný kalendář, než velký lidový kalendář „VENKOVAN“ a kapes. kalendář „VENKOVAN“. — Objednávky přijímá **Sekretariát Sdružení českých katolických zemědělců, Praha-II, Opa- tovičská ul. čís. 10.** — Z jednotlivých obcí ob- jednávejte hromadně.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Zidle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Křesla houpací
od . . . K 20—
Křesla ku psaní
od . . . K 9—

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20—

Křesla na šroubu
od . . . K 19—
Sedátka na šroubu
od . . . K 12—

a jiné, v nejmodernějším provedení

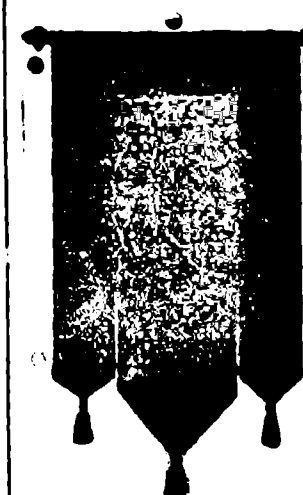
a v cenách nejlevnějších
nabízí velkovýrob fy.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyřívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
toruhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na úkazku zasílá
se vše franco.

Nejlepší příkrm

jsou

— brusinky —

Zádný tovární výrobek! Domácně sava- řené, čistě přebrané a prané, v čistém cukru jen savařené zasílá 5kilogramový kbelíček za 6 K firma

Václav Ulrych

v Týništi n. Orli.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatervův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 13. Znové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
gurálnímu provedení a
sice i se šelakými
rámy, stíhací, vsazenými.

Všecké rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vážnosti ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k nověj-
ším a nejpověšším církevním i státním normám
a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brycht,

kanovník-strašce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Expedici obstarává

**Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.**

≡ Vklady na knížky ≡

4¹/₄%

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřehni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

**Jen
jednou**

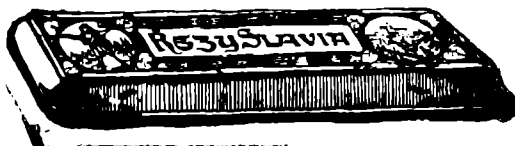
zkuste modeládro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ

a přesvědčte se, že ani ta vychalovaná maj-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyravna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou
se u firmy **Marš & Špišchal, Třebíč,**
Morava, vývozní dům na šicí stroje,
gramofony a velocipedy.

dobry rázem velké obliby, kdekoliv byly na-
vedeny, pro svoji

apartní chuť a

elegantní balení,

v čemž předtí všechny sdejší i cizí lahůdky.
1 krabice (26 kusů) ku prodeji k 10 h za K 2—.

Jediný výr. boe:

První česká akciová společnost

továren na orientální cukrovinky a čokoládu

NA KRÁL. VINOHRADech

dříve **A. MARŠNER.**

SRLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám.

Vídň VI. Theobaldg. 4.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

VKLADY NA KNÍŽKY

4¹/₄% — 4¹/₂%

na běžný účet a pokladniční poukázky

4% — 4¹/₂%

dle lhůty výpovědní zúročí

Česká banka

:: filiálka v Hradci Králové. ::

Vkladní knížky zdarma.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 42.

Zápisky mnicha Renina.

(Náčtělí a Kamé Ómoj.)

Z japonských zážitků Karel Jan Hora, Ing. konzult.
v Yokohamě.

(Pokračování.)

Když v třetím měsíci téhož roku sídelní město bylo přeloženo, zase sběhly se neočekávané věci. Od založení tohoto hlavního města panovníkem Saga Tennó uplynulo již několik set let. Dvořané nebyli proto velmi spokojeni s přeložením sídla; ač reptali, přece mikado, který sám se svým průvodem se počal stěhovat do nového sídla, byl již na cestě do města Namba¹⁾; za ním pak vytáhli dvořané; zvláště ti, kteří se ucházeli o přízeň panovníkovu, hleděli vystěhovat se raději o den dříve než později. Ti pak, kteří neměli postavení u dvora, stáli. Domy, které byly vždy čisté a úpravné, počaly scházeti; některé se shrotily a trosky jejich odplovaly na vodách Yodogavy.²⁾ Zahrady měnily se v pustiny. Lid se kazil a obchod upadal. Vozy, tažené dobyt看em³⁾ vyšly úplně z užívání a vše jezdilo jen na hřebecích koní. Každý ucházel se o majetek na pobřeží jihozápadního moře a pohrdáno majetkem na severovýchodu.

V tomto čase vypravil jsem se do nového sídelního města, jednak proto, že jsem tam měl některé věci k řízení, jednak k vůli tomu, abych si je prohlédl. Místo to bylo úské a nevhodné ku stavbě dobrých ulic. Sever byl hornatý a jih nakloněn k moři; hluk vlnobítí rozléhal se po ulicích. Větry, nasycené solnou vlnou, opíraly se o město. Zámek, vystavěný z neotesaného dříví, stál na kopci a vypadal jak zámek z prastarých časů. Zevně nevyhlížel pěkně — uvnitř snad byl krásný. V bývalém hlavním městě vidával jsem, že lidé strhovali domy a odváželi je po lodích, které jedna za druhou smýkaly se po řece. Divl jsem se tehdy, kde že je asi znovu vystaví. V novém hlavním městě bylo jen málo domů a mnoho prázdných prostorů. Staré město sídelní sbořeno a nové dosud nepostaveno. Všichni lidé cítili se v nejistotě, na jak dlouho budou zde bydleti. Ti, kteří tam dříve byli, stavěli si pohodlné domy. V ulicích nebylo viděti vozků a dvořané jezdili jen na koních. Lid strojí se ve staré, ošumělé šaty a hlavní město strácelo tím svůj svérázný vzhled; vyhlíželo jako sídlo venkovské šlechty. Lid stával se den ode dne nepokojnějším; proto v zimě téhož roku vrátil se celý dvůr do starého sídla.

Slyšával jsem o vladařích starých dob⁴⁾, o vladařích, kteří znali soucit. Žili jen v ubohých palácích, postavených z rákosy a hlíny s otrhanými střechami. Když s večera srali do údolí a viděli jen málo kde nad ohrazenými vlnami se kouř, pak zastavili vybírání daní a pomáhali lidu. Milovali lid a lid byl spokojen; . . . ale marně bych se snažil přirovnati poměry nynější k bývalým.

Jest tomu již tak dávno, že se sotva pamatují; ale myslím, že to bylo v periodě Yóva⁵⁾, kdy po celé dvě léta země byla soužena hladem; jedna pohroma následovala druhou. Buď bylo na jaře a v létě veliké sucho, nebo mnoho deště na podzim, že nemohlo obilí uzrati. Orba z jara byla bezúčelná a letní práce marná. Léto prchlo bez šumotu žní a zima bez dovážení do stodol. Ve všech provinciích zanechával lid svůj majetek a šel hledati lepších míst, anebo pominuv domova, počal žít v horách. Všeobecným způsobem modlil se lid; i dávno zapomenuté již obřady obnovy, ale vše bez úspěchu. Sídelní město, ve všem odvenkova závislé, nemohlo býti hostejným k této všeobecné pohromě. Obyvatelé byli by rádi obětovali vše, co jim bylo nejdražším, ale nikdo jich nebral. Když kupec se našel, pak cenil obilí více než zlato. Silnice byly zaplaveny žebráky a my sužování jich srdcervoucími nářky. V takové bídě jen stěží dočekali jsme se nového roku. Novým rokem vspružila se naše mysl. Ale aby nic nás neminulo, mor vypukl a řádil strašně; lid zmríral hladu a stával se zoufalým, jak ryby v těsných nádržkách starých pohádek. Konečně i lidé s dobrých domů s klo-

¹⁾ Namba nebo Namiba — staré jméno města Osaka.

²⁾ Yodogava — řeka tvořící hranici bývalého Kióta.
³⁾ Vozy, tažené dobyt看em, byly dvoukole káry, kterých šlechta používala při cestování. Hojnost jich byla znamením blahobytu; proto pozoruje Ómoj se smutkem, že se jich již neuvírá.

⁴⁾ Ómoj má se na mysli panovníka Nintoku (512—550), o němž je psáno v Kodžiki (zápisky starých věštů): „Naše nebeský panovník, vystoupiv na vysoký vrch a pohlídl do kraje, pravil: V celé zemi není klidu — celá země jest ohuza; proto nastavuji daně každému na tři roky.“

⁵⁾ Perioda Yóva (1181—1189).

boukem na hlavě a sandály na nohou počali choditi šebrotou od domu k domu. Když taková vyhublá postava kolem nás se plížila — a my divili se, jak se vůbec může ještě vléci — padla před našima očima mrtva k zemi. Kolem plotů a podél cest zhybnulo nespočetné množství lidí hladu. Jich těla nebyla pohřbena a proto plnil se vzduch hrozným zápachem.
(Pokrač.)

Umělecké výrobky

◆ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ◆
◆ a obrazy všeho druhu, zrcadla, mo- ◆
◆ derní rámce nových vzorů levně a ◆
◆ solidně doporučuje umělecký závod ◆
◆ a výroba rámců ◆
◆ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ◆

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirňova třída.

Věda a umění.

Schválená učebnice. Th. dr. Jos. Kašpar: Učebnice katol. náboženství pro vyšší třídy škol středních a jim rovných ústavů. Část I. obecně-apologetická. 1910. Nákladem Aloise Wiesnera v Praze. Se 37 obrazy a 3 mapami. Cena 3 K vázaná. Schválena nejduž. ordinariáty v Praze, Olomouci, Hradci Králové, Č. Budějovicích a vyneslím c. k. ministerstva kultu a vyučování. Ve Vídni 27. června 1910, č. 25660. Upozorňujeme na knihu tu nejen professorstvo středních škol, ale všechno duchovenstvo vůbec, které nalezne v ní bohaté apologetické materialu pro zvýšené potřeby duchovní správy a značné bohatství přehledně zpracovaných temat, jichž může kasatel vhodně užití, chce-li založiti svoje řeči apologeticky. Slovnatý autor dal si všemožnou práci, aby kniha ta odpovídala jak formou tak vědeckým stanoviskem nejmodernějším požadavkům. Patrně, že dr. Kašpar pilně sledoval nejnovější výzkumy, týkající se biblických událostí, tak že kniha jeho stojí v pravdě na výši doby.

Na zbudování polské vysoké školy v Americe obětoval své velké rodinné jmění (140 000 rublů) polský katolický kněz ve Filadelfii Jan Godrics. Tato škola byla 1. září otevřena. Jest to soubor všech škol od nejnižších do nejvyšších: škola obecná pro děti a jiná pro dospělé, neznačíci číst a psát; škola obchodní a průmyslová; pětitřídní gymnasium, universitní kursy vychovatelské, právníké, lékařské a literární historické. Jest to škola polská a výchova dětí se bude v duchu národním. Praktický tento ústav již byl pro americké Poláky velikou nutností. V Americe žije Čechů 500 000, Slováků nejméně 400 000, Rusů přes 200 000, Slovinců na 100 000, Chorvatů a Dalmatinců přes 250 000, Srbů přes 150 000, Rusů přes 60 000; leč počet amerických Poláků pohybuje se mezi 2 000 000 až 4 000 000. Přibližněji součet jest velice ztížen velikou roztroušeností slovanského žvilu. Z uvedeného však přece vysvítá, že Poláků žije v Americe daleko více než všech ostatních Slovanů dohromady. Bylo tudíž potřeba takové školy jako soli. Polští volní myslitelé v Americe láskou si hlavu determinismem, povykují, jak katolicismus a křesťanství víra vůbec dusí pokrok; leč pozitivní práci zdravého pokroku přenechali šlechtě a „obětavé“ osvěcenému katolickému knězi.

Velikost Zolova spočívala hlavně v dráždících extréměch, které tolik hověly skazenému vkusu a vášním vyhýčkané Paříže. Prchavá sláva Zolova proto nyní mizí. V „Neodv. listech“ dne 16. t. m. napsáno o literární tvorbě Zolové: „Mohutnost jeho díla je epické vnější a než vnitřní; — kritika tvrdí toto: „Jako tvůrce nedosahuje Z. Balzaca, jako umělec stojí značně pod Flaubertem a jako psycholog nemůže se ani sdaleka měřiti se Stendhalem a se Saint-Beuvenem“. Ano — ale Zolova práce bude se dále líbiti protikřesťanským faustikům a lidem dráždícím své nervy různými krváky a detektivními romány.

Dalibor. Hudební listy přeměnily, počínaje novým ročníkem, jehož první číslo vyjde 22. t. m., svou redakci. Novým redaktorem je vášnivý hudebník a výborný odborník Rudolf Zamrzel, kapelník Národního divadla, v němž získává list společlivého a moderního pracovníka, který se skupil kolem sebe kruh vynikajících literátů, kteří přilákali věnovat novému ročníku největší péči. Předplatné čtvrtletní činí K 2.40 (1 počtou). Kdo

předplatí do konce listopadu nejméně na půl roku, obdrží zdarma a franko kapení hudební kalendář „Dalibora“ na rok 1911. Redakce i administrace nachází se v hudebním závodě Mojžíra Urbánka v Praze, Jungmannova třída, č. 14, Hlávkův palác.

Kulturní jiskry.

Lepší katolíci. Kdo vede agrárníky na Moravě? Novográdní „Selácké listy“ řídí volno-myšlenkář Obrtel, tajemníkem starográdní strany jmenován nesnášlivý evangelik Drobny.

Náboženství věci soukromé jest přý soc. demokratům. Nejvíce jest to patrné na bohopustých štvancích proti lidem, kteří navštěvují v neděli kostel a vychovávají své děti po katolice. Soc. dem. snaží se úsilně již ve školách dětech otrávit náboženský cit. V jižním Německu na několika místech rozdáván byl školní mládeži rudý časopis „Arbeiterjugend“ (Dělnická mládež). V tomto časopise v 1. čísle se čte: „Není žádný Stvořitel, obdařený nadpřirozenými silami . . . není vůbec nic nad — a mimopřirozeného“. V č. 2.: „Nemáme žádného dobrého otce.“ V 5. čísle pod titulem: „Tobě nepomáhá žádný dobrý Bůh, ty si musíš pomoci sám“ časopis radí: „Uděláte dobře, jestliže tento neukázkový balast co možno nejdříve hodíte přes palubu . . . Myslím zde zvláště na vyučování náboženství“. Vět těchto podobných jest ovšem v onom listě pro mládež velmi mnoho. Souhrnní kategoricky zapovídají věřiti v Boha, aniž by v nejmenším dokázali, že jejich negace vyplývá ze skutečné vědy.

Lorenzo de Mathos nazývá se chefredaktor časopisu „Portugal“, který ráno dne 7. října po vypuknutí revoluce byl od revolucionářů zavražděn v redakci svého listu. Revolucionáři vnikli do domu, dva z nich Mathosa chytli a na zemi ranou z revolveru do týla usmrtili. Mrtvola jeho byla pak na provaze vlácena ulicemi. Na Mathosa, který v „Portugal“ stál oště proti vládě, uposorňoval královské na nebezpečí, že mu hrozí, vydá-li státní moc i vojsko v moc republikánů, předvída, e dnešní události, byl už po dvakráte dříve spáchán atentát; ale neohrožený žurnalista vždycky šťastně unikl smrti. Původové atentátů ovšem vypátrání nebyli právě tak jako „zmizeli“ vražedci krále Karla a korunního prince. Lorenzo de Mathos, než se ujal vedení listu „Portugal“, jež velmi zvelebil, býval kaplanem v Lisaboně. Poslední článek tohoto mučedníka a prorockého znalce poměrů portugalských, je psán ve formě appelu na krále Manuela a připomíná mu jeho povinnosti k vlasti. Kromě Lorenza de Mathos pohřbívá se také publicista Gomes dos Santos, který ve svém listě „Libertad“ byl průkopníkem idey křesťansko-sociální v Portugalsku. — Pěkně začíná v Portugalsku svoboda slova!

Republika volných myslitelů vraždí a loupi. Lisabonská korrespondence anglických listů líčí situaci v Portugalsku tak, že za nové vlády hrozí v Portugalsku anarchie. Korrespondent „Daily Express“ myslí, že nešťastná země jest se více báti přátel než nepřítel. Už v sob. tu, telegrafuje se jmenovanému listu, když v ministerské radě jednalo se o kritické situaci, počalo vojsko loupit a pustošit. „Byl jsem svědkem — píše korrespondent — neuvěřitelně pustých scén, které se odehrály při boření a vypouštění klášterů a kostelů. Vojáci, u nichž zmizela i poslední stopa disciplíny, oddávali se nejděvočejším výstřednostem. Bylo viděti opilé vojáky na oltářích zpívat marsele, zatím co jiné bandy ozbrojené sekerymi, noži a dýkami vnikaly do chrámů a klášterů, nišily a loupily všechno, co jim přišlo do rukou. Prchající řeholníci byli vražděni a trýzněni. Také ženy účastnily se na těchto barbarstvích a výstřednostech a štvály muže neustydými posuňky.“

Francouzský pokrok v dalším bahně. Optimisté domnívali se, že po potření „hydry klerikalismu“ na obloze republiky zasáží tisícové hvězdy krásy a blaha. Zatím tam však poletují husté saze, až se občanstvo dusí. Sám nacionalistický „Journal des Debats“ napsal po senátní vraždě, spáchané ode dvou mladíků: „Ti dva spustili výrostci, kteří zavraždili Andrého, pocházejí z vážené dělnické rodiny. Jich rodiče učinili pro ně vše, co bylo možného. Nešťastí však tomu chce, že tito dva vražedci, jejich nemravnost, jich barbarské chování nejsou žádnou zvláštností. Ti, již tomu nevěří, nechť navštíví pondělní „schůzi dětí“, tam se dozví toho více. Tam uvidí, co i já minulého týdne pozoroval, že již čtrnáctiletí boží jsou kuplíři a přechovávající, kteří nemravností vydělají denně 10 franků. Jest zřejmo, že mládež čím dále tím více pustá. A kdo je tím viněn? Jisto jest, že škola a morálka, jež se v ní vynucuje, rozhodně nepostačuje. Dále jest jisto, že čím dále tím více v dělnictvu šířící se manéierské rozvody nechávají děti bez rodičů a mnohdy odkázaný jsou děti samy na sebe . . . Každá země má děti, jaké si zaslouží, a jestliže se této zemi líbí hleděti v bezstarostí do hrozné budoucnosti

pak je to její věc." — Ve Francii jest pěstování vína na vysokém stupni. Cena vína jest tam přirozeně velice mírná. Leč právě pařížský dělník vína nepije. Dle zpráv samých pokrokových listů otravuje se modrou, jedovatou kofalkou od rána do večera. Ve Francii kofalky nejsou ničím obmecený a proto se jich tam nachází přes půl milionu. V Paříži v některých zapadlých uličkách jest kofalka vedle kofalky, ažkoli putykáči si dávají titul „Marchand de vin". V těchto kofalkách se nejvíce politizuje, odtud se vodí davy k volbám a manifestacím, zvláště demonstračním projevům. A tak patrně, že laická morálka v ničem náboženskou výchovu nenahradila. Kdo stále volá, aby u nás zaváděly ovčenské poměry jako ve Francii, dopouští se nejhorší demagogie, jestliže nepoví lidu, jaké stíny vrhá i nynější poměry francouzské.

Starost lidovéckého listu o katolickém církvi. Sám českolidský „Rozvoj" dne 14. t. m. napsal tato zajímavá slova: „Papežský dekret o sesazování farářů cestou administrativní nedal spáti redakci „Prager Tagblattu", která přece již svým složením je povolána starati se o interní (vnitřní) záležitosti katolické církve. „Prager Tagblatt" vidí „význam a dosah papežského dekretu pro německé území Čech" v tom, že také „viditelná nechuť, patrný odpor farnosti proti farářům" stačí k administrativnímu sesazení farářů. Takový odpor německých farářů vyvolávají — dle názoru tohoto ve farních záležitostech nad jiné povolaného listu — čeští faráři svou národností, již prý urážejí národní cit obyvatelstva. „Ale také jazyková nezpůsobilost českých farářů v německém území", volá ustaraný „Prager Tagblatt", přispěje k zanedbávání kostela." Budějovický „Budivoj" odkazuje správně „Pr. T." na rabíny v českých náboženských obcích, kteří česky neumějí a přes smluvní svůj závazek se ani po letech česky řádně nenaučí, budíce v obyvatelstvu svou češtinou jen pohoršení."

Náš
krávy
převládají
se

vešmě
dle
tohoto
znaku.

SINGEROVY

šičí stroje

dodává právě jen

Singer Co. akciová společnost

pro šičí stroje

== HRADEC KRÁLOVÉ, ==

U labského mostu 279.

Hospodářská hlídka.

Kmetické hnutí v Bezmě trvá dále. V okresech Derwent a Trujavor odevzdali kmeti svým dárky. Jinak smířlivé zakročení úřadů stalo bezvýsledným. V Samaru zatčeno a odsouzeno bylo až ke 14 dnům vězení 50 kmetů. Ve jmenovaných okresech došlo na mnohých místech k demonstracím.

O kmetickém výkupu v Bezmě sděleno v delegacích, že v roce 1909 vykoupiho se 1822 kmetů zcela a 117 z části: poseznanosti vykoupené obnášejí 16.327 hektarů a obnos výkupný přes 2 mil. korun. Zemská banka s toho pachtila skoro polovici a čtvrtinu daly jiné veřejné ústavy, čtvrtinu pak přinešeli kmeti sami jakožto svou hotovost. Od r. 1879 až do konce loňského roku vykoupiho se celkem 26.321 kmetů za 20 a čtvrt mil. K. V r. 1895 napočteno kmetů (nevolných sedláků) 88.970. Dnes by jich tedy bylo už jen na 70.000. Z těch starých totiž. Přibýly však nové rodiny, jež se daly do téhož stavu závislosti.

Berlínská spekulanti s pozemky na žitnicku. Jak se sděluje, uzavřela již berlínská firma smlouvu s majitelem velkého panství v severních Čechách, dle níž zavázala se prvního provést za pevnou odměnu během jednoho roku rozparcelování celého objektu. — Tento zájemný doklad rospínávoje říšské německého kapitálu, který počíná se tlačiti již i do našeho království, nutí k přemýšlení a měl by vyvíjeti naši ostražitost. Bylo již nejvýše na čase, že střížen byl pro obchody toho druhu domácí odborný ústav, totiž Pozemková banka, přístupující právě ku svržení akciového kapitálu. Dlužno si tudíž jen přáti, abychoh v brázu byli svědky co nejmohutnějšího rozvoje tohoto nadějného ústavu.

Pozemkováním dojívenosti a zjištěním sdělosti dojech tak sv. kontrolou, t. j. přezrým dozorem, lze neobyčejně zvýšiti užitek v hospodářství, mírněm tenkrát, když se současně počuje o zlepšení krmení. Kontrola bez zdokonalení krmení celkem výsledně očekávaných nemá. To dokázalo

se ve Švédsku, kdež od r. 1897—1908 založeno 164 spolků pro dozor mlékařský či kontrolu. Těmito spolky bylo docíleno značné zvýšení dojivosti a tučnějšího mléka, ale jen tam, kde se na krmivě nešetřilo a užívalo v hojně míře krmiv jadrných, zejména zábojů lněných. Z uvedeného plyne, že lze dojivost zvýšiti a jakost mléka zlepšiti nikoliv kontrolou dojivosti, nýbrž účelným zlepšováním krmení. Chceme-li tedy s mlékařství náležitě těžiti, musíme v první řadě zdokonalovati, zlepšiti a rozšířiti pěstování dobrých pícnin, tedy zlepšiti louky a pastviny, jakož i rozmanžiti pěstování pícnin na polích. Oili jinými slovy: obilnické hospodářství musí pozvolna ustoupiti.

Krmení včel v době jara za nepohody déle trávící se výborně osvědčuje a vyplácí. Zkusil jsem to letos. Včelám jsme dávali hustý roztok povařený, kdykoliv nastala nepohoda. A výsledkem? Krmené včely rychle sesilovaly, po celou dobu letní byl plný úl včel a přes to, že u nás včelářů nařikají, že pro sychravé, mokré počasí v létě trávící v úlech je suché voští, přikrmované včely mě netoliko jsou medem dobře zásobené, velmi silné, ještě něco medu jsme získali, čímž náklad na krmení je uhašen, ba ještě siak vykazují se. Aby včely dobře přezimovaly, část medu tmavého odebereme a nahradíme rozvařeným cukrem, neboť tento způsob zasimování se u nás dobře osvědčil. Krmení zimní započíná se začátkem září a rychle se provádí k váli zasimování.

Kožedělný vydělávati lze po domácku, zvláště dokud jsou svěží. Na rubu studenou vodou se odhrnou a pak mydlinami propracují. Na to znovu čistou vodou je drhneme a poslední zbytky masa, šlach a tuků odstraníme. Pak se propracují kaší a ohrub a solné vody. Tekutinou se masitá strana důkladně natře. Když trochu obeschne, tře se kožedělna smíšeninou dvou dílů mletého kamence s jedním dílem soli. To se opakuje po několikrát, až kůže již ničeho nevpíjí a je úplně bílá. Teď se nechají kůže vyschnouti. Vysušené napnou se na rám a tupým nástrojem se propracují, až úplně směknou. K váli směknutí se dávají do sklepa neb chladné komory. Sušení kožedělny nesmí se diti náhle a na slunci, nýbrž pozvolna ve stínu a chladném práznu. Vydělávání tupým nástrojem děje se v ten způsob, že ostřím od středu ku krajům na všechny strany kůži protřeme.

K fepařskému boji. Píše se nám: Okres. odbor střední jednoty fepařů v Chrudimi rozoslá tato svolání: Přátelé, rolníci! Drobní a střední fepaři na Chrudimsku podnikají velký boj za rovnost všech fepařů a žádají vás, abyste jim podali raky pomocné. Jedná se totiž o to, aby všichni fepaři bez rozdílu, velcí i malí byli rovnocenní a dostávali za fepu stejně. Velcí fepaři ale, byvše organ. fepařskou o to požádání, aby sami prohlásili se pro jednotnou stejnou cenu, přikfe odmítlí spravedlivý požadavek fepařů. Tito odmítnutí fepaři nyní vypovídají boj těm velkopěstitelům fepy tím, že se rozhodli, že nepůjdou dobývat fepu za chřást těm, kteří je odkopí. Nyní obrazejí se také na vás, abyste i vy jim pomohli tím, že rovněž nepůjdete dobývat fepu za chlást těm, kteří nemají soucitu s malým a středním rolníkem. Jména těch, kteří byli požádáni a odpovídali záporně nebo vůbec neodpověděli, jsou na druhé straně. Dokažte, že dovedete býti solidární se svými spolurolníky, a potřebujete-li chřást, jděte k těm, kteří se buď vyslovili pro jednotnou cenu a jsou v organizaci fepařské, nebo kteří aspoň nepadají organizovaným fepařům v sad, a to jsou ti velcí pěstitelé fepy, kteří nejsou uvedeni na tomto listku; tito vám jistě s ochotou přijdou všemožné vstříci a dají vám stejné výhody." — Patrně, že agrární solidarita jest jako pavučina. Velkostatek slatišanský v listině té pranyřováná není.

„ZÁLOŽNA V HRADCI KRÁLOVÉ"

OBROUKOVÉ VÝKLADY DLE VÝPOČETŮ

4% 4 1/2% 4 3/4%

Školský obzor.

Půl milionu na katol. učitelský ústav v Praze-Bubeneš. Farní sbírky na oběrací listy: Skuhrov 17 K 80 h, Ohlalkovice 4 K, Habry 7 K 90 h, Buhovice u Terešína 10 K, Choceň 12 K, Holohlav 36 K 40 h, Libochovice 87 K, Horní Jelení 14 K, Cerhovice 41 K 90 h. Výtěžek ze zábav, schůzí, přednášek atd.: Křesť. sociální spolek v Litoměřicích 5 K, Křesť. sociální Jednota sv. Václava v Dobrušce 42 K, Katol. politická Jednota v Litvli 10 K. Dary jednotlivců: Václav. Vinc. Kriebach, far. ve Zvoli 10 K, Jos. Chaloupecký, far. v Senomatech 5 K, Jos. Dajl, emer. far. v Jabloněm n. Orlicí 5 K, Ad. Straka, duchovní v Boromou v Č. Budějovicích 10 K, Ant. Trčka, far. v Ševětíně 20 K, p. Jan Kalivoda, profesor 4 K. Všem obětavým dárcům voláme upřímně: „Zaplať Bůh!" Druhá čtvrtina dostává

již s pomocí Boží krov a jest potřebí jen svědomělé součinnosti všech upřímných českých katolíků, aby pomáhali svou obětavostí zdolávati nesmírné finanční nouzi. Naše, vládní stranou! Pamatujme při všech příležitostech na své veliké dílo. Adresa: První katol. ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneš.

Největší škola na světě jest školní budova v New-Yorku, která má 23 pater a 200 světic. Každá světica pro 50 žáků, takže škola navštěvuje 10.000 dětí.

Rub pokrokového století. I takový akademik, který sotva jednou ve dvou měsících univerzitní přednášku navštíví, hned vzplane ličeným hněvem, jakmile Masaryk vymyslí „pěchání nových téklad proti svobodě univerzitní vědy." Hned nastane pokřik na obrazu věci, o kterou vlastně student v praxi nestojí. Cifry mluví. V nejnovějším čísle „Věstařku" předseda středněškolské komise udební professor dvor. rada dr. Strouhal uveřejňuje správu o výsledku zkoušek v právě uplynulém letním termínu: Z předešlých filosofů přihlásili se 323 kandidáti ke zkouškám klauzurním a ústním pro gymnasia a reálky. Z nich se podrobilo zkoušce skutečně 351. Z těch zkoušek udělalo 114, neudělalo 79, ve stadiu zkoušek zůstalo 159. A proto místo fanatických protestů proti „reakci" bylo by lépe vážit si těch vědeckých pramenů, které stávají a pilnou návštěvou přednášek dokazovati, že boj za osvětu jest v akademické mládeži upřímný.

Rychle vystavené vysvědčení. „Čes. Učitel" napsal o katolických učitelích: „Každý klerikální učitel jest již proto špatným učitelem, protože jest klerikálem. Klerikalismus jest vřelostí protičeství, opak všech (!) našich nejušlechtilejších tendencí národních, pravý kontrast všeho (!) toho, co kdy národ náš v nejkrásnějších chvílích cítil, čím rostl, mohutněl a byl slavný." — Zadržte smích, přátelé! Tedy výborům jest učitel volnomyslenkářský, který proti své přisaze šve proti náboženskému vyučování. To jest charakter! Je-li „klerikalismus" pravý kontrast náležitěho pokroku, pak by se musila zavřít universita, kterou Karel IV. založil, pak by se měly zbořiti nádherné stavitelské památky z doby Karlovy, ba docela by se musila odsouditi katolická snaha, aby děti širokých vrstev národních se učily v normálních školách číst, psát a počítat. Pak by byly vystaveny k uctívání husitský cep, smolný věvec, husitské peníze, ražené s uměleckých předmětů. Bylo by natoo vynáseti strohy militarism husitský nad pokojný, kulturní stav doby předhusitské a měly by se odporučovati krvavé obědanské boje místo národní svornosti. Též by pokrovní studenti měli vrátiti všechny veliké obnosy, které jim plynou z košáckých nadačí. — Z romantických frází, z nichž ignorance křičí na sto hradů, nedovedou se pokrovní posud vymazniti. — Jestliže plní pokrovní učitelé dětem vysvědčení po tak „důkladném" rozmyslu, jaký projevili při vystavení vysvědčení katolického učitelstva, pak takové attestace přímo křičí po větší svědomitosti.

První český ústav pro slepé, který zřízen byl počátkem loňského roku v bývalém paláci hraběte Straky a který na trvalou pamět svého zakladatele nazván byl „Deylova výchovna slepých", je určen pro mladé slepce 5—20leté, jimž poskytovati bude úplné zaopatření a takového vzdělání všeobecného i odborného (literárního a řemeslného, po případě i hudebního), aby po ukončení výchovy se dovedli za stále mravní a hmotné podpory ústavu samostatně živiti. Ve schůzi širokého správního výboru Zemského spolku pro slepé v král. Českém, jež konána byla v pondělí 10. října, projektován byl uvedený ústav asi pro 200—250 chovanců a bude se skládati z těchto oddělení: 1. ze školy mateřské asi pro 20 dítek 5—7letých, jež nahraňovati jim bude výchovu v rodině, 2. ze školy obecné trojtřídní (posléji pětitřídní) asi pro 100 dětí 7—14letých, jimž poskytovati bude vzdělání všeobecného asi takového jako škola obecná dítčím vidomým, ovšem již s náležitým zřetím k budoucímu jich povolání, 3. ze školy odborné asi pro 80 chovanců 14—20letých, která je bude připravovati pro nějaké slepotě přiměřené užitečné zaměstnání většinou řemeslné. Jelikož dle nejnovějších údajů úředních je v král. Českém se 3100 slepých dosud toliko 346 umístěno v dosavadních ústavech pro slepé a tudíž 2754, což je 89% všech, je dosud bez blahodárné péče ústavu, zbudě i po úplném vybudování Deylovy výchovny ještě valice široké pole působnosti pro všechny ústavy slepých v král. Českém a stále potřeba jich rozšiřování. Správní výbor Zemského spolku pro slepé vanáží na všechny veřejné i soukromé korporace, zejména na zastupitelstva říšská, zemská, okresní, obecní, na správní rady peněžních, obchodních i průmyslových podniků, jakož i na všechny jednotlivce našeho národa, který pro každého trpícího povědy tak vřale cítil, sáskou prosbu o mravní i hmotnou podporu tohoto humanního a pro vzdělaný národ nezbytně potřebného podniku. Přispěvky a dary přijímá a kvituje Deylova výchovna slepých v Praze III-476 (Maltézské nám.), jakož i předseda správního výboru prof. Dr. Jan Deyl, v Pápu II, Spálená ul. 51.

Sociální besídka.

Nářek soc. demokratů na rudé zaměstnavatele ozývá se stále častěji. Ze soc. dem. listu „Zeitrad“ vysvitá, že se zřízencům rudých konsumů vlastně vede hůře než když se ozvaly první žaloby. V 19. čísle ze 7. října jsou uveřejněny zprávy o konferencích konsumních zřízenců. Jeden celovečerní soudruh psal, že tamější zřízenci nemohou se konference 18. září ve Št. Hradci účastnit z té příčiny, poněvadž v celovečerním konsumním spolku posud nestává nedělní klid. Velice poučné sdělení! Na té konferenci poukázal soudruh Maschitsch na to, že přes resoluce projevené r. 1904 a 1908 o všeobecné úpravě služebních poměrů konsumních zřízenců nestalo se nic, takže trpělivost zřízenců jest postavena před tvrdou skouškou. Bylo též předčítáno psaní soudruha Pohla, který své nepřiznivé stanovisko k soc. demokratickým zaměstnavatelům hájil a projevil politování, že bylo z jeho správy v „Zeitradu“ všelicos vypuštěno. Přidal poznámku, že to není loyální, jestliže jeho činnost v zájmu konsumních spolků jest snižována nepřátelským, osobním a nevěcným způsobem. — Také německá konference zřízenců konsumních pro západní Čechy (konaná 25. září v Trutnově) dle zprávy „Zeitradu“ měla za účel vytvořit organizaci zřízenců, aby se její pomocí upravily dosud velice smutné poměry. Soudruh Lutz poukázal na to, že od skladníka nežádá se toliko, aby celou svou sílu věnoval rozvoji hnutí strany; nýbrž jeho žena musí zrovna jako on za pultem spolupracovati, aniž zato obdrží skrovné odškodné. Také mezdní poměry skladníků jsou takové, že mnohý soudruh jest rozčarován, když se jednou zapracoval. Také pracovní doba, zvláště nedělní klid, vyžaduje pronikavou nápravu, poněvadž jest dosud mnoho konsumních spolků, jejichž lokály jsou otevřeny od 6 hodin ráno do 8 večer, v neděli od 6 nebo 7 hodin ráno až do 11 hodin. — Vyhledky na ráj budoucnosti tudíž jsou stále chmurnější.

Nový úspěch křesť. sociálů. Zemědělci deputátníci, zaměstnaní na dvorech liechtensteinských na Ždánsku, pronajatých dru Ed. Seidlovi, podali správě statků své požadavky mzdové prostřednictvím ústředí Všeodborového sdružení moravského. O požadavcích těch vy-

jednávala v neděli 9. října ve Ždánicích s centrálním inspektorem Bauriedlem 18členná deputace deputátníků ze všech dvorů k cukrovaru ždaničkému patřících. Deputaci vedl red. F. Zampach, delegovaný ústředím. Po dvouhodiném jednání docíleno dohody v tom smyslu, že deputát zůstal nezvýšen, za to zvýšena všem deputátníkům mzda na hotovosti vyplácená částečně až v posledním čtvrtletí letošního roku, hlavně však od 1. ledna 1911. Mzda tato upravena nově dle rozdílu práce: pro dělníky u potahů koňských a vosekých rozdílně a nově rozvržena v kvartály. Dále nově poskytnuto všem deputátníkům ročně po 40 q hnědého uhlí, 5 q bramborů, 2 dny potahů a některé drobnosti. Přiblížíme-li k obvyklým cenám naturalií, pak dohromady s hotově vyplácenou mzdou činí úhrnný obnos zvýšení mzdy pro dělníky na požadavcích účastnících celkem 14.145.60 K (průměrně u jednoho 9493 K). Obnos tento se ještě značně zvýší, protože přídatky tyto dostanou všichni deputátníci, nejen u potahů zaměstnaní, tedy i dozorcí a šafáři. Celé jednání se neslo tónem celkem klidným. Zástupce velkostatku nechoval se nijak pánovitě, jak bohužel jinde se stává, nýbrž vyšel přáním a tužbám dělnictva a zástupci ústředí co nejvíce vstříc.

Již přesídlila

firma Feigl & Byčičtš

do domu p. Russa v Jirákově třídě,
proti novému lázeňskému mostu

a dovoluje si nabídnouti ve velmi levných
cenách veškeré zimní trikové prádlo, dámské
jupičky pletené, pánské vesty pletené a rukávy,
čepice, deštníky, pasy, šněrovačky a jiné.

Krásné holáčky.

Krásné náprsenky patentní bez háčků.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNIŽKY

■ ZDARMA. ■

NEJBEZPEČNĚJŠÍ ULOŽENÍ ÚSPOR.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nej
— — — — a nejlevněji u — — — —

Josefa V. Paďoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
firem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

Určitě k podnikání
zkuste sezóně nejlépe!

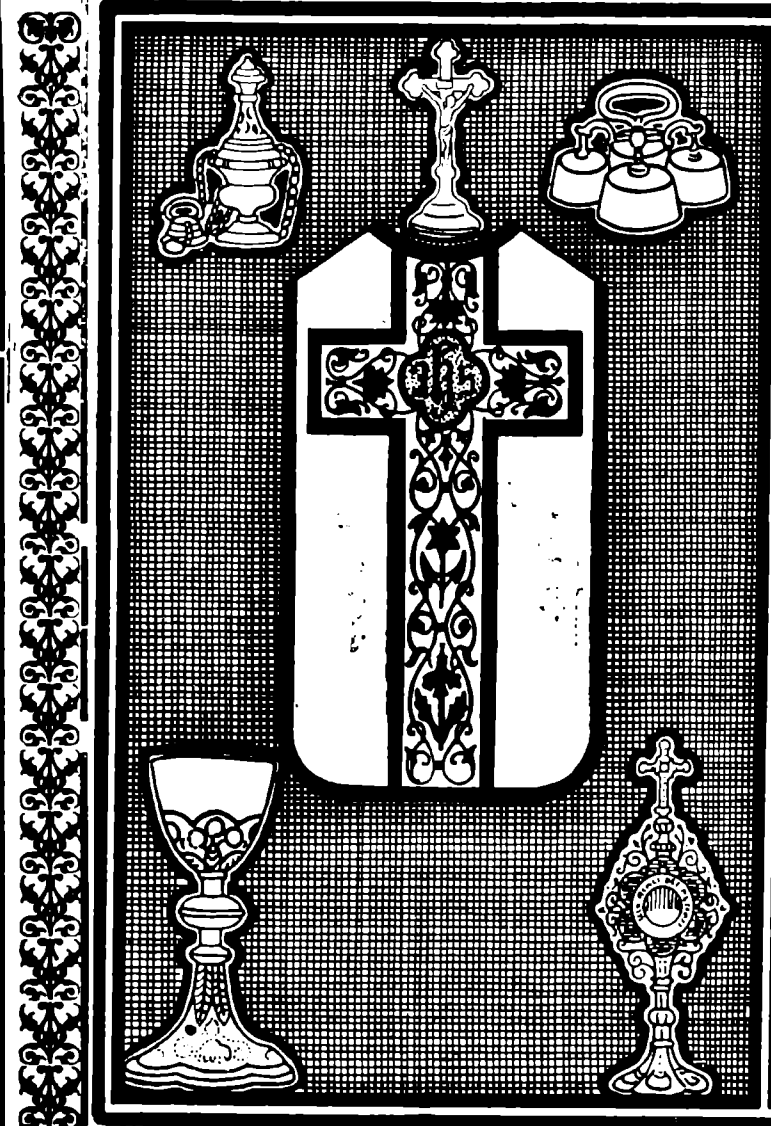
Továrni sklad láneho a bavl. zboží!

Klatovské prádlo

Výbavy pro nevěsty!

Obsluha naprosto reční!

od fy
Stanislav Jirásek, 136.

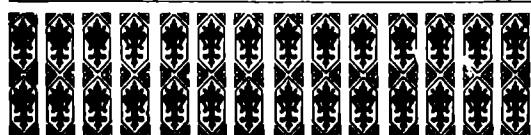

**VLASTNÍ VÝROBA KOSTELNÍCH
PARAMENTŮ, KOROUHVÍ, PRAPORŮ
KOSTELNÍCH I SPOLKOVÝCH
VEŠKERÉ CÍRKEVNÍ NAČINÍ
FRANTIŠEK STADNÍK
ELIŠČINA OLOMOUC I. POSCHODÍ
TRÁDA 43
VZORKY, ROZPOČTY ZDARMA A FRKO
HOTOVÉ ZBOŽÍ POŠLU NA VÝBĚR
OBRATEM POŠTY. ŽÁDNÝ KRÁM, TUDÍŽ
MALÁ REŽIE A VELMI NÍZKÉ CENY.**

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

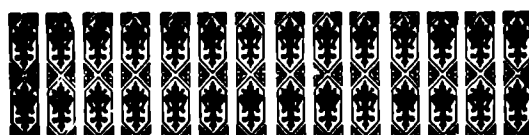
přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenové papíry. Z venkov možno činit
vklady složením listů pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si de-
poručí veškeré kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibále, nádobky, nástenky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré před-
měty opravuje v původní intenci a
v ohni alati a stříbrí nebo proti do-
platku na nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy mašlé na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled veškerých stříbrných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstenů, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabulky, jídelní nářadí** ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciselour

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

**Nejstarší pražská, výhradně
česká křesťanská továrna na že-
lezni kamna a stělové sporáky
firmy**

Horák a Uhlmann

maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák
v PRAZE-III, Vytěšská tř. 40.
Úředně doporučená zdravotní

škola kamna.

Irská kamna s trval. hořením.

Kamna regul. násypná se šamot. vložkou. No-
patrná spotřeba paliva.

Kamna původní Meidingerova.

Železné sporáky všech velikostí.

Ceny levné. Ceníky zdarma.

Přesídlení!

Sklady

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Náhodou stihnete ceny ještě snížené.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyražděch)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
společných praporek a kového nářadí
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

lacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzové
státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složením listů na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandažist,
přísečný znalec c. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Založen r. 1888.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, housle, podbradníky, ladičky a
vše veškeré hud. drobné potřeby. Strany nej-
lepší jakosti. Harmoniky tabací i detail ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherká a rakovská
vína za 1 litr po 60, 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanicí.

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádáte obětí ceníky.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vínových látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Čestná uznání zvláště z kruhů ve-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rye křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Veřejně látky na taláry.

Těm na optičky bez zvýšení cen!

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 28. října 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILÁNKY:
V PRAZE Jediná společnost, která ob-
chází s úvěrem, komory.
V TURNOVĚ úrovně vklady 4 až 4 1/2 %
Akceový kapitál K 10.000.000. Rezerva fondy
K 1.000.000. Vklady K 2.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, úsporné a burzovní.
Běžný úrok 4 % (bez úroku). Obchod
úhelní, stavební, zemědělský, vlna a línos.

Evropský dušičkový stav.

Den věnovaný památce věrných dušiček naladí tklivé každého katolického křesťana — i toho, který neoplovaká ztrátu některého blízkého příbuzného. Svět živých těsně v ten den se připlíná k světu záhrobnímu. Nastává nejživější obcování posmrtňanů s dušemi, které již tělesnou schránku opustily. Matky nad malými rávky hovoří s předčasně zesnulými miláčky tak vroucně, tak živě, jako by je v rukou držely. Siroťci nad hrobem rodičů si uleví přívalem slz, cítí duše starostlivých pěstounů tak blízko! Pole smrti se ožíví velikými zástupy. Jako by byla překlenuta veliká hradba, kterou smrt zbudovala. Záhrobní a život posmrtňák tak přátelsky se k sobě vinou! Většinou uvědomují si právě v těchto okamžicích co nejživěji, že se tu nejedná o osud dvojí, že pouze je-t přemýšlení o dvojí fázi, kterou každý smrtelník prodělal nebo prodělá — někdo dřív, někdo později. Přestává děs před spatřením kostí lidských, zavládá vážné přemýšlení o osudech života vůbec. Duše se odpoutává od posmrtňáckých vášní a radováněk, které v těch chvílích ztrácejí veškerou přitažlivost. Stupňuje se touha, aby to konečně odpoučtiní bylo skutečné odpoučtiním blaženým. Další táhne elegie, která bývá provázena slzami; tu prudčí — tam mírnější. Ale srdce není rozryto ranou bezavon, která by vedla k šíleným výbuchům. Ať dle větví na polovic holoými severák, ať se šlatavé listy v větrném pohybu na rovy ukládají! Duše většinou při všl elegické dispoici cítí přiblížení obrodné jaro, doufá v květnový oživující vánek, temnota hrobu papsky víry jí rozzařují v jasný den, v smrti vidí bránu do života čarovného; přeje poklid duším zemřelých, třebaže postrádá jejich tělesné přítomnosti.

„Kristus promění tělo pozření našeho, aby připodobněno bylo k tělu jasnosti jeho, podle působení, kterýmž také může podmaniti všechny věky. — Ti, kteří hodni jmíni budou onoho věku a vzkříšení z mrtvých, andělům sázejí rovní jsou a jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vzkříšení. — My pak všichni s odkrytou tváří slávu Páně spatřujeme, v též obraz býváme proměnění od světlosti v světlost, jakožto od Duchu Páně.“ Tak mluví ke katolickému křesťanu bible. Elegická vzpomínka na věrné dušičky cítí v slovech Písma největší útěchu, pevná důvěra stupňuje dušerní dispoici k vítěznému výřiku: „Vzkříšení!“

Dušičkový náladu lidí názor protikřesťanských zato jest velice pochmurná. Kdy proudy věřících na hřbitov se hrou, buď nekřesťané zůstanou doma nebo si na hřbitově srdce malomocně rozdírají. Jakou útěchu jim poskytuje pochá věda pro záhrobní? Ta dosud nedala ve skutečnosti ani přibližnou odpověď. Proto se věší černé chmury na mysl, proto šedá beznadějnost a kolísání těžce srdce tísní.

A podobné dušičkové zoufalé chmury věší se právě v tomto čase na akraně nejširších lidových vrstev v Evropě, kde začíná pracovat místo místo a důlně lásky křesťanské buď obnovené pohanské barbarství nebo některý přemodernisovaný „ismus“. Ačkoli se tvrdí, že žijeme v době demokratické, bují bezohledná tyranie stále spupnější. Vizme, jak si právě zařikají soc. demokraté čeští na ú-

pornou despotii soc. demokratů německých. Dr. Adler komanduje, zakazuje a poroučí českým socialistům jako nejšešnější despot. Odmítá i nejjasnější důvody rozumné chladným mávnutím ruky a hrozí pomstou, nebudou-li soudruzi čeští ve všem poslušni. Pákné osvobození z tyranie!

Leč zamysleme se vážně nad tyraní, která již uvedla do pohybu všechna svá kola, která řádí přímo kataneky tam, kde cítí plnou svobodu pro svou zvlášť.

Katané slovanského lidu křesťanského v evropském Turecku.

Jaké složiny do nebe volající smí páchatí surová asiatská horda nad křesťanskými Slovaný, nad tím vstávají vlasí i člověku otrávenému. Po několik měsíců jsou vydáni Slované makedonští v šano nejkrvavějším ukrutnostem, páchaným od mohamedánských fanatiků, kteří jeví na sobě tak barbarskou svatopost jako před pěti stoletími. Když předešlé měsíce docházely zprávy o bestialitních činech tureckých, zdálo se, že už nic horšího si nemůže turecká raškovnost k trápení křesťanským cílům. Leč nové zprávy dokazují, že zločinná vynalézavost tureckých katanů jest nevyčerpatelná a že dovede i nejpustější zločince každou chvíli zvířecí surovostí překvapiti.

„Já pak červ jsem a ne člověk“, vzdychá Jihoslovan pod otročským karabáčem zlosynů, kteří jsou úředními zřizenci mladoturecké vlády.

Jen některé momentky! „Odzbrojovací“ komise turecká přibyla do Jenidže-Varadu, kdež prohlásila na místo i kraj obležení. Kněží Kalajdzijevi rozkázala, aby svolal všechny Bulhary do chrámu a vyzval je k vydání zbraní. Patrně tudíž, jak umějí Turci nenáviděného chrámu a duchovenstva křesťanského zneuzívat k svým nekřesťanským cílům. Půručeno, aby křesťané utvořili zvláštní komise k obcházání spolupůrců za účelem vydání zbraní; musil se v tom díle účastniti i Kalajdzijev, který měl nadto vypátrati, kde se skrývá s povstaleckou tlupou vojvoda Apostol. Tedy křesťané přinuceni, aby své bratry přiváděli do spárů katanů. Poslechli, jelikož věděli, že by byli umučeni způsobem nejhorší. Kalajdzijev po všem pátrání podával zprávy, že Apostola nevyšpáhoval. Tu čtvrtý den po posledním negativní zprávě byl ubožák svázan a povelan. Přivedeni zatčení Bulharů, jimž rozkázáno, aby mlátili povelaného kněze žilou a po turecku mu nadávali, aby tomu komise rozuměla. Sedláci s pláčem poslechli. Když Kalajdzijev dále mluvil o Apostolovi, Turci poručili, aby se mu vyškubaly vousy a nohy i ruce aby mu byly přerazeny. Pak jej dali vhoditi na hnojště Omdlelého žena odnesla s nářkem domů. Leč — ráno přišel žandarm, aby ho „odvedl“ na policii. Ovšem máchl nad znetvořeným trupem rukou a odešel. Když ho měl odvézti mezkář, rozplakal se a prchl. Tudíž odneslo ho několik vězňů na rukou. A byl mučen mrtve. Druhý den byl mrtev. V ústech měl střelnou ranu, ale krev byla omyta. Oznameno dětem a ženě, že „si vzal život.“ Vdova byla přinucena podepsati od Turků vyhotovené prohlášení, že neobtěžuje, když se s ní otcera loučí, dal jí s „Bohem“, čímž prý ji chtěl nasatiti, že se s ní loučí navždy s úmyslem soběvražedným.

Tedy žena, aby zachovala svůj život, byla přinucena ještě památku mužovu potupit.

V Bitolji při „odzbrojování“ bylo za jediný den uvězněno 107 Bulharů, z nichž osvobozeno pouze 25. V tomto měsíci se tam začala přepínat. Neulýcháným mučením turecké vrchnosti na žalářovaných vynucují prozrazení, kde jsou jací „rebelanti“. Všichni zatčení od beder až pod paží ovinuti co nejpevněji provazy, na to povelaní a holemi bití na šlapadla. Kromě holí užití k bití také střev nabítych pískem. Když mučedníci pod ranami a v provazovém šňorování téměř duši vypouštěli, oblévali je katané studenou vodou a nutili — aby se prošli na čerstvém vzduchu na dvoře

žaláře! Někteří se ocitli po velikých mukách v nebezpečí smrti. Druhý den bylo zase 50 zajatců propuštěno, poněvadž se na nich nedala žádná vina seznati. Ale co nespravedlivé dostali, to mají.

Sám bulharský poslanec z Makedonie Ace Dorev zle odpýkal pokus zastati se mučedníků. Šel žalovat vládu na vrchnostenské zhovadilosti, ale jakmile se vrátil z Cařihradu, byl zatčen se 70 jinými Bulhary, mezi nimiž bylo 8 duchovních; hnán spolu s nimi v okovech do Prilepu, kde byli všichni mučeni.

V Horních Divjaších na Krusavsku zkusili občané po přestávce dvon neděli opětovně mučení. 300 vojáků vtrhlo do osady; pod záminkou, že ještě nejsou všechny zbraně vydány, byli všichni mužové povelaní, nohy jim svázané silnými řemeny; pak ubožáci byli na řemenech hlavou dolů povázeni na stromy, načež bití na holá šlapadla. Někteří dostali i po tisíci ranách, tak že mezi mučením dávali a potom se jim z úst lila krev. — Odtud vojsko odtáhlo do Pusté Réky, kde páchalo totéž barbarství.

Takové a jiné příšerné zprávy přinášejí „Národ. Listy“ v druhé polovici října. Jiné listy přecházejí ty zvířecí činy mlčením nebo je odbývají nejstručnějšími notickami. Kdyby se někde šlaplo židovskému kapitalistovi na koř o oko, ozve se vyjevený rámus ve světovém tisku. Leč tisíce slovanských mučedníků jako by nebyli lidmi!

Tohle Evropa nevidí? Ovšem se namítne: Mezinárodní smlouvy, potřeba zachování míru. Jakkoli jsou to zjevy trapné, nutno býti opatrným, poněvadž jsou poměry politické tolik napjaté, Turek dává tržít průmyslníkům a obchodníkům toho neb onoho státu, vypověděl by obchodní smlouvu. Ale kdo to zavínil, že Turek se na hanbu evropské kultury roztahuje v Evropě tak zpupným způsobem dále? Kdo může za to, že prostému tureckému žandarmovi jest dovolena větší zvůle než některému absolutistickému panovníkovi? Evropa sama sklízí blín, který po válce rasko-turecké na Balkán zasela. Tehdy ruský car dokázal, že i v novém věku jest možno přes všechny spletité poměry politické, aby celý stát ujal se otiskovaných. Když Rusko zvítězilo, mohl nastati na Balkáně pořádek hned; leč Bismarck ze zájmů velkoněmeckých zmařil utvoření velikého státu slovanského na Balkáně. Turkovi popřela další zvůle. Nyní mohl evropský sever míti daleko výhodnější obchodní spojení s jihem; nemusil žebroti u barbarské hordy.

A což opatrnictví evropských velmocí musí sahati dosud tak daleko? Jestliže se někde v kulturní zemi objeví medvěď nebo lev, jsou zvířata ihned se zbraní v ruce pronásledována, i kdyby nikoho nepukousala. Kdyby čeledín zbil jankovitého koně, odpýkal by to žalářem. Nastane-li vzteklna mezi zvířeti, ihned se přikročí k mimořádnému opatření. Nevolají po mimořádném opatření vztekavé zachvaty zlosynů tureckých, kteří všechny vymoženosti humanity s posupným chechtotem šlapají v prach? Křičí se proti „klerikalismu“, protože prý ten znamená zpátečnictví. A na druhé straně se nechává nebetýdně vyrážet reakce nejhorší, přímo vzrostlá ze ztemněného a fanatického klerikalismu tureckého. V rozcitlivě Paříži jsou upraveny nádherné hřbitovy pro scepenělé psy a kočky. Nad bohaté ozdobnými hrůbký pláči jejich majitelé. Ale v téže Paříži ani jediný manifestační průvod ve prospěch mučedníků makedonských.

Makedonské Dušičky! Statistice ubohých Slovanů tam bude lkát nad hroby obětí tureckého násillí! Každý ten rov volá úpěnlivě k evropským mocnostem: „Smilujte se na mnou aspoň vy, přátelé moji! Pozorujte a vize, zda-li jinde na světě bolest jako bolest má!“ A tyto dušičkové výřky zazní soufale, poněvadž neulezou v tapé Evropě ohlasu. Paříž o Dušičkách raději bude ronit slzy nad scepenělými psy.

Jako zvěť jsou štvání jihoslovanští bratři. Tisíce jich prošlo do Bulharska. Turecká vláda však si vyřádala vydání „Přeběženeců“. Co

česká tyto nebožáky? Jakmile se k svým přítelům vracejí, vpeleje jim do těla kulku Turek, který zatím sabral jejich majetek. Proto Jihoalované prohají aspoň mezi dravou zvěř na hory, nyní již zasypané sněhem. Tam se jim vede líp než mezi Turky.

Portugalské barbarství.

Kolik nových rová nakupila portugalská revoluce! Zednářům dělá posvěcuje prostředky v pravém slova smyslu. Král Manuel obklopen zednářskými vysokými úředníky a — generály. Bezcharakterní ti lidé, místo co měli soustavně krále upozorňovati na nalahavou potřebu určitých reformních činů, mnsli si ruce radostí, že mladý král nevyhovuje. Před revoluční nocí četné vojsko odvoláno od královského zámku a když začala boukat revoluční děla, nebylo lze sehnati generála, který by se postavil v čelo obrany. Generálové jeden po druhém předstírali — nemoc. Král zrazen od pokrytů, kterým nejvíce důvěřoval.

A začal masakr. Nepadli jen stateční obhájci nestatečného krále. Rozbit a vyplněn klášter „Největější Trojice“, při čemž bylo 12 jeptišek zraněno. A co skušili Ješuité! Jako nejhorší velezrádceové!

Byli odvědleni do rozličných vězení, ačkoli revolucionářům vlasu neskřivil. Pak začali republikáni drancovati jejich klášter Campolides. Vojsko se oblékalo v mešní roucha, odříkávali posměšné litanie, vše přeházeli, spustošili a rozbili. Dvě vojenské hlídky v podzemním pátrání se měly za zakuklené Ješuity; střílely na sebe a z toho najednou vyrobena zpráva, že prý stříleli na vojsko Ješuité. Do kláštera salesiánského vnikla silná tlupa vojáků a civilistů dobře ozbrojených. Mnichy nepřipustili ani k slovu. Chovanci strachem se ohvěli na dvoře. Začalo se hned střílet do budovy jako proti ozbrojenému nepříteli. Chovanci se rozprohli a kteří sbyli, byli odvedeni jako zločinci na dělostřeleckou stráž. Po cestě na ně luza klela. Správce útavu donucen nésti rudý prapor. Dům vyplněn nadobro. Dvěře a nábytek roztřískány. V kostele svatostánek vypáčen, sv. hostie rozházeny a podupány, velké voskovice přes kolena lámány. Mešní roucha a nádoby byly rozházeny, roztrhány, rozbity. Obrazy svatých ke sdi přistříleny. Uprostřed toho řádění stál námořní důstojník s tasenou šaví, usmívaje se spokojeně. — V ženském klášteře podobně: útočníci tam v kostele skákali jako diví ve štálech, albách a komích a umělecké předměty obavili.

Revolucionáři měli také po ruce zásobu strý, kterou lili hořící do sklepů a jiných podzemních místností, aby adušili ty klášterníky, kteří by se chtěli v těch úkrytech zachrániti.

Když svezpě činy přes všechnu chytristiku nové vlády vyšly na jevo, začali republikánští notáblové koktati klivé výmluvy, že prý Ješuité napřed stříleli. A docela i ty alé jeptišky vojenským beránkům ubližovaly. V háptě však prohnane lži byly od očitých svědků vyvráceny.

A co spácháno po ražnévané úvaze na katolických žurnalistech, to nedovede smýti ani nejškůvnější myšlo židovského tisku. Velikým mučedníkem katolického přesvědčení byl redaktor Lorenzo de Mathos. Na něho měli fanatikové nejvíce spádeno, protože velmi bystře a věcně odhaloval plány zednářské. Když Mathos

vysval krále v „Portugalu“, aby se co nejdříve zbavil zrádných úředníků, byl podniknut útok na jeho redakci. Obátra rozbila dvéře, plenila, roztřískala stroje a časba snížila. Rozumí se, že tam volnomyšlenkáři projevovali úžas nad „drzostí klerikálního pomluvače.“ Mathos dostával výhrůžné dopisy, byl podniknut útok na jeho život, který se minul cílem bdělosti Mathosových přátel. Ještě 2. října Mathos varoval vládu před podvratnými živly a po revoluční noci již byla jeho mrtvola vládní allicemi. Pravdomluvná ásta byla od „volných myslitelů“ barbarcky smičena.

Ferrer byl odsouzen řádným soudem, kdýž se mu přes všechny zednářské lži a vyhrůžky dokázalo, že byl mravním pávedcem příšerných, krvavých činů v Barceloně. Byl klerikálem nejhorším, protože podvodným způsobem zneužíval peněz, které říšenou zbožností vyλάkal. A tohoto muže musel celá volnomyšlenkářská evropská obec oslavovati jako nejcharakternějšího hrdinu! Zato Mathos nebyl poháněn před obvyklý soud. Jeho osoba vydána v šano fanatickým zběsilcům, o nichž se vědělo předem, jak budou souditi. Zde byli žalobci krutými soudci v jedné osobě. *Kde jste slyšeli od volných myslitelů protest proti té nábožné bezcitnosti?* Mathos nebyl člověkem, neměl práva dáti průchod svému přesvědčení? — Ale tu je háček: zednářští židé nedovolili a nedovolí svým zřizencům pronésti stesk nad řáděním vražděnicků barcelonských a lisabonských. Napak: musí se dále oslavovati Ferrerové, kteří takové masakry připravují.

Smutná dušičková nálada v Lisaboně! Nové rovy křesťanských mučedníků. Proti křesťanské humanitě cení a výsměchem zuby škodolibý cynismus krvavých násilníků. Násilí jiného druhu páčáno jest na katolických francouzských a italských. A tak obyčejná dušičková elegie mění se v tyto dny v mnohých krajích v bolestné úpění. Aspoň nyní svět pozná, kam by to došlo, až by křesťanství bylo ze států vypuzeno. Hrozné činy jsou nejděsnějším posčením, vyvolávají sebeobrana, aby lidem šlechtitným nebyl ádělem pouze hrob. Proto vřde k činu, ať opět v celé Evropě křesťanské duše s nadšením provolávají vítězné slovo: Vzkříšení!

Obrana.

Skonšskovaná „miliarda“ církevního jmění ve Francii uložena od chamtivých úředníků zednářských do dřevěho pytle, z něhož se peníze sypaly jako krupobiti do nastavených kapes slodějských funkcionářů. O likvidátora Duesovi velice rychle liberální tisk umkl; a přece tento muž rozkradl při úředním „vyvlastnění“ mnoho milionů franků. Nyní však tento veliký republikán bude postaven před porotu, aby se zodpovídal 1. se sprostých podvodů při rozprodeji církevního jmění, 2. z oloupení svého bývalého pána a 3. se zneužití důvěry. Obžalován jest také jeho společník Gantier. Když pokrokářský tisk se dověděl o tom velikém skandálu, hned přemýšlel, jak by se dala správa překrontiti na pohanu konservativců. Proto nestoudně začal lháti, že Dues falešně likvidoval v dorozumění s Feholniky. To by bývalo pěkné spojení! Tiger ve spolku s ovečkou! Leč k nemalému zármutku

Nepoutají ho povinnosti, nepoutají ho závazky a ohledy, nepřekážejí mu poměry majetkové. Sebere se a letí a uletí nevšlým, mrazivým dnům nekonečné zimy a až rozkveté jaro, vrátí se zas . . .

Kéž bych byl také takovou vlaštovičkou! Při pomýšlení tomto přepadla mne najednou taková divná touha, — že se mi až zatocila hlava a z očí div slzy nevytryskly.

Než v okamžiku šlebla mi hlavou myšlenka jako vzduchem elektrická vlna bezdrátové telegrafie. A již úsměv pohrával mi na rtech.

Dobrotivě nebe! — Hned zátra dopíšu do Pardubic panu inženýru Kašparovi, zač by mne svezl na tom svém létadle do Afriky. Chci rozhodně za vlaštovkami! A jezď-li velcí páni na byt letat, já poletím na byt zimní k jižnímu slunci, abych v paprscích jeho občerstil tělo i duši . . .

Výtečná myšlenka! Přímě k pomilování! Dá-li s sebou p. inženýr Kašpar mluvit a udělá-li ten let za obtojný groš, jsem jist, že za mnou poletí do Afriky kněží vic.

A což, utrousl-li mne p. Kašpar na cestě do vln modré Adrie . . . ?!

Trochu sice nepřijemná věc, ale aspoň se stanu obětí své velké myšlenky. —

J. S. Machar nepsal kdýsi, že my kněží musíme býti postaveni mimo všechn řád a že nás musel uhoditi každý ve jménu čestství, ve jménu lideckosti . . .

Osměluji se co nejponiženěji nabídnouti p. J. S. Macharovi tuto svou myšlenku o létání do Afriky k disposici, aby jí použil k účinnému, vyhlazovacímu boji proti klerikalismu. Utrousl-li z nás vždycky někoho p. Kašpar se svého jedno-

volnomyšlenkářského žaloba o tom spojení se nepraví nic; a francouzští podnikáři by přece taková kážka nemahodili. Tak jsou pokrokoví postaveni na pravný před vlastními lidmi. ■■

Pokrokové „vlastnostství.“ Místní představenstvo v Mor. Ostravě nařídilo české místní školní radě, aby se z české dívčí měšťanské školy (se 3. třídy) vyloučily všechny žákyně, jež v místě nebydli a dále ty, které zde bydlí jen na účelem školní návštěvy, jen aby nebylo nutno zříditi paralelku.

Jaká jest v tom spravedlivost, poučí čítrý. Letos do 3. třídy německé měšť. školy v Mor. Ostravě přijato 112 žákyň i z míst cizích. A tyto děti jsou vynucovány ve 3 odděleních. Kdyby se samitý dívky cizí, stačila by zcela dobře 2 oddělení. Kdyby pak nebyly přijímány dívky české a polské, stačilo by oddělení jedno. Zato do 3. třídy české měšťanky přijato 81 žákyň, z nichž 63 jest z Mor. Ostravy a ostatní z nejbližší přilehajících míst (na př. z Přívozu, který s Ostravou úplně souvisí). Leč obecni úřad vyhání i ty české žákyně, které až po 2 léta do ostravského útavu bez závedy chodily. Němci však přilákali na své školy děti z venkova netoliko moravského, ale i alešského.

Proti každé projektované pobočce české německé obecni zastupitelstvo rekurovalo a dosud každý rekurs v všech instancích ostudně projelo. Za to o školství německé, v němž se české a polské děti germanisují, jest postaráno z německo-židovské radnice měron až příliš nadbytečnou.

Při takových poměrech sajisté jest přemně vytčen poměr národního listu českého ke germanisující radnici. Leč — ředitelkou české měšťanky stala se dáma katolický smýšlejší a proto napřed proti ní uspořádány od „národověd“ v místě tolik národnostně ohroženém hrozné štvance. A když ty napomohly, *než se peníze na české škole samé.* „Ostrav. Denník“ místo důrazných protestů proti židovsko-německé svůli uveřejňoval častá upozornění, že s Přívozem na zákas radnice nesmí žákyně vstupovati do 3. třídy měšť. školy ostravské. Tak se žene voda na mlyn německých škol. Kdyby takovým potouchlým způsobem německému školství pomáhal list katolický, sázeli by v řadách pokrokářských rámus jako při útoku starých Maďarů na křesťanské tvrze. Leč pokrokářský denník jest pardonován.

Museum české reformace navrhl v masarykovské „Jiskře“ redaktor K. Pelant. „Čas“ o tom píše dne 28. t. m.: „Navrhuje, aby město Tábor založilo museum české reformace, které by znázorňovalo českou kulturu XV. století . . . Jako lze v pařížském Louvru spatřiti celou kulturu staroegyptskou, v Neapoli pompejskou, v Mnichově starohellénskou, vystavoval by Tábor *kulturu epochy husitské.* A to při vhodné a dosti působivé reklamě vábilo by do Tábora tisíce a tisíce turistů, kteří by do města zanášeli peníze, Tábor by květal, rostl, aby se stal městem slavným a bohatým! To jest podstatou návrhu Pelantova . . . Bylo by proto třeba, aby návrh nepadl v zapomnění . . . Jest proto na veřejnosti, aby otázka zřízení musea čes. reformace v Táboře horlivě sledovala a tím po případě zabránila nevhodnému rozhodnutí táborské radnice, jejíž dnešní činy jsou na neštěstí (!?) tak málo v soulase s tradicí města *po Prase moudr a českých nejvládnějšího.*“

Tak dovede psáti jen husitský romantik,

ploušniku „náhodou“ do vln modré Adrie, bray bude národ český od rakoviny klerikalismu očistěn. A nebude to tak antický hrubě a surově . . .

Není tohle nápad k zulíbání? Musím se sám za něj pochváliti.

A již otočil jsem se jako šípka, zalusknul prsty a rty sešpulily se k tomu, abych sám sobě zapískal intrády . . .

V tom zaletěl ke mně dětským hláskem spívaný popévek:

Lístek dubový,
nepadej do vody —
Nebudem se ženit,
za děvčaty chodit,
zůstaneme svobodni — —

Jakási klučina asi pětiletý válel se nedaleko v trávě u hejna hus a bezstarostně si zpíval.

Musil jsem se usmáti a přiblížil jsem se opatrně k chlápce, abych ho nevyrušil.

„Kdo pak té, hoříčku, naučil té krásné písničky?“ ptám se ho, když dokončil.

Kluk na mne vyvalil pomněnkové oči a mlčel.

„Ne, neboj se a řekni mi to“, pobídal kluka. Ale kluk nic, jen se na mne škíbil. Vytáhl jsem tedy krejcar a ukázal ho klukovi:

„Podívej se, co dostaneš, když mi povíš, kdo té naučil písničky.“

„Dědeček!“ vykřiknul chlapec a rychle natáhnul ruku po krejcaru . . .

Ferina dědeček! Patrně si myslil, že by kluk při té obromné drahotě a při té bezměsné parádivosti krásného pohlaví ženu stěží udivil a proto z něho chtěl mít — starého mládence.

FEUILLETON.

Když vlaštovky od nás táhnou . . .

Napael Josef Váňa.

Vyšel jsem si v nedávných krásných dnech již již nastávajícího podzimu.

Obloha po dlouhých, unavujících a trapných deštích byla jako by ji vysmejčil. Slunce hořelo jasněji než jindy a polévalo teplými paprsky svými rozmoklá pole a zatopené louky.

Přítrodu krácelo ticho, ticho takové hluboké, mrtvé, prsa svírající, ticho takové, jako bývá u lože umírajícího. Přítroda chystala se již k zimnímu spánku.

Na západě lesky a červenaly se již dubové háje podzimními barvami a tam v dáli na dalekých obzorech třeptily se kdesi bladiny rybníků jako pruty rozhaveného stříbra. Oko tékalo sem a tam a duše letěla těmi jaasnými dálkami daleko, daleko . . .

V tom zašustělo mi to nad hlavou.

Celý bouf vlaštoviček přeletěl nade mnou jako stíela a již černal se v dáli jen jako sotva viditelný roj komárů . . .

Zadíval jsem se za nimi a stesk mne pojal.

Milí hosté naši letěli již pryč, letěli daleko, letěli do krajín věčného tepla a slunce, letěli pryč, pryč . . . Letěli, abychom je zase tolik měsíců neviděli. U nás byli jen jaksi na letošním bytě, nyní táhnou zase na byt zimní . . .

Smutek naplnil mi hrud a teskno sklíčilo mysl mou k nevyprávěnému.

Jak šťastné jest to nepatrné ptačísko! — Sebere se a letí.

který jest spokojen s "husitskými" frázemi, zapomenutými s mládí a jímž se štěstí dracích objev historických jako kočka vody.

Kultura epochy husitské! Tato epocha nebyla pouze tvrdou miditelkou kultury katolické, ale vyšší kultury vůbec. Barbarství šlapala i po těch snahách, které nynější pokro- káři velice chválí. A tak do toho musíme na sledování českého jmena by se hlavně daly ulo- diti negativní, vystrašné památky. Napřed text husitské hymny, v níž není ani zmínky o lásce k vlasti, ale v které jest uloženo toto "lidu- milné" programové heslo: "Bijte, zabijte, žd- náho nekvíte!" Kdyby byli veřejně takto ap- livali Ježíše! Pak smolné věnce, jimiž Husité napalovali nádherné budovy, postavené od o- svícených katolíků. Vedle smolné sudy, v nichž spalili Husité sta mnišů. Ukázek polen z hranic husitských, na nichž dokonaly svůj život tisíce katolíků, nebylo by už potřeba. Zato dobře by bylo prohlédnouti husitské kulturní péra, jimiž byly cepy a sudlice. Těmi se vrývaly hluboce do katolických lebek zásady "o volném pře- svědčení". Vedle soudky s páchnoucími věcmi, jak báseli Husité na nádherný Karlov Týn. Dokumenty malířského umění statných Husitů by byly velice časté. Ti totiž v Praze téměř ve všech chrámech stkvotné obrazy strhávali, oči svátčů na nich vypichovali, přidávajíc za chuchotu ronhavé posměšky. Dobře bude po- staviti v muzeu aspoň jeden válečný vůz, aby veřejnost věděla, pod jaké vozy metali husité nádherné a drahé knihy, aby je přejížděním stříli.

Mnoho by ovšem museli moderní malíři vypočítati, aby celá ta kultura plastičtější vy- skla. Na př. houb Tábora "krvavých" (jak je sami mironější kalíšníci nazývali), kteří ma- jíce na sobě kabáty z kněžských ornátů shoto- vené, skáči kolem faráře z Radkova, bolestně pobíhajícího v plamenech slámy na něm uper- něné. Staroslavý Vyšehrad obrácen od Husitů v prach a popel, rovněž tak téměř celá Malá Strana a Hradčany. Toto ničení drahého ma- jetka národního málo být u: dávno zveřejněno na plátně, aby nynější generace věděla, v jaké kulturní práci se Husité nejvíce tužili. A pak ty sceneie, kdy centry tábořské (dle kalíšníků "léte nedvědice") upalovaly hromadně šeny katolické. Vždyť ostatní sami košili tábořští vyblíli, aby "bylo bojováno, mordováno a při- nuceno k zákonu Božímu." Šam Husita Vavřinec z Březové zasnámenává tábořskou zásadu, že v čase pomety Páně, každý věrný, kežz kterak- kolí dachovní, jest slofedenej, i kterýž mezi svého tělesně zbraňuje od pomety a od vy- lévání krve protivníkův zákona Kristova; ale má ruce své amýti v jich krvi a posvětití." Vždyť přý "v tomto času pomety Kristus v své tihoosti a v slitování není následován k tón- hřnítkům, ale v horlivosti, v prohlivosti, ve spravedlivé odplatě." Táboři "mají činiti po- metu a bití rasami národy, protivníky zákona Kristova (ovšem toho tábořského) i jich města, vai i městečka." A pometa byla prováděna tak důkladně, že třetina českého obyvatelstva klesla pod cepy tábořskými do kaluží krve.

Také by se měl namalovati obraz, jak Táboři upalují a topí samy kněze kalíšné, kteří se odvážili konati bohoslužbu v obvyklém kněžském roucho. Tisíce pokojných kněží husitských rozprohly se se svých far před tá- bořskými fanatiky.

Snad jsou také někde ještě zachovány tá- bořské groše. K výrobě těchto peněz sloužila upnutá uměleckých kovových předmětů, jež rozkradeny v chrámech katolických. A když se nedostávalo již kova dobrého, stloukali groše falešně.

A jak dovedli tyranisovati tábořští mili- tairisté vlastní souvěrce, kteří se na vojáky na polí do krve dřeli! "Následovníky své, kterýmž oupinou svoboda na vody, lesy, pastviny si- bovali, zbavili své svobody a je jako jednou Farao v Egyptě do poroby svedli."

Jiří z Poděbrad začal s tábořskými cham- tivci a násilníky trpké chvíle, ažkoli se ujal vlády teprve mnoho let po bitvě u Lipan. Pa- ličtvi a loapeživost páchali Táboři v okolí svém na českých lidech i po lipanské porážce. Na př. brosilí městu Milevsku "s pomocí Buží" (!) vypálením, nevykoupi-li se padesáti kopami grošů a velikým darem obilím. Ažkoli roku 1488 vešli s Oldřichem Rožmberským v příměří, přece přepadali dále nemajetné lidi jeho panství a olupovali je o všechno. Správcové Tábora jen někdy něco s lupu na důrazné za- kročení vraceli. Jiné pokojné lidi jímali a ve vězení mučili. I po novém příměří r. 1489 loupili seno na lukách, dobytek i peníze, odí- rali bezcenné i nuzné poddané Rožmberkovy. Když s úředníka Brléna nemohli vynutiti příměří, že jim chtěl škoditi, přetrucovali jeho výpovědi, ba i jeho pámo falšovali. A při tom s ústasou bez- charakterností pod přísahou lhali: "Bůh jest náš svědek, že bychom nerádi bouřili neb válek začínali." Tak barbaraky a nepoctivě si vedli tábořští "demokratické a reformátorské", kteří měli vlastních statků dost.

Dle "Času" jest Tábor po Praze nejzav- nějším českým městem! Na to odpovídá svědek tábořského barbarství, Husita Vavřinec z Březové: "Tábořské všetečné a převrácené pře- stoupení bylo podléhem všeho světa a ve slo- vech, v pohrnutí uvedlo oděmu křesťanstva brá- lečství drahé české." Vždyť sám telezný Žižka začal se od těch násilných křesťanů odvracet, když nemohl s jejich "reformací" vydržeti a sřisoval si jiné bratrstvo z Orebittů.

A teď dle přání "Času" činy nynější městské rady v Táboře by měly býti v souhlasu se staro- tábořskou tradicí! Jakmile by začala radnice prováděti takové "bratrství", v jakém si líbo- vali besoitní starotábořští cepovníci, dostala by se do nejhoršího konfliktu s paragrafy. Ba byla by odsouzena i masarykovským tiskem. Sami pořádku zednáři by spráskli rukama nad takov- ým znovu oživným barbarstvím a krvavou besoitností.

Seženou-li se po české vlasti do toho musen všechny hlavní nástroje, kterými Táboři nejraději pracovali, budou musem navštěvo- vatí nejčestnější lidé zabývající se kriminali- stikou a ti, kteří rádi prohlížejí mučidla, "mi- lostných vrahností" z doby pánů Franců. A ož teprve až by nynější tábořské dány začaly se činit dle příkladu tábořských seester! To by před nimi sami muži prohlí až do šumavských lesů. Proto se pranic nedivíme, že nynější správa města nechce upadnouti v přisěrnou husitskou reakci, že drží v příčině zdravé kultury stajný krok s jinými osvícenými městy českými. Jistě by pokládala radnice za urážku, kdyby ji ohtěl některý volnomyšlenkář chváliti, že oživuje tradice tábořské.

Husitské museum! Do něho by mělo býti vloženo také kázání správce církve husitské Rokycany, v němž spílá surově českým bratřím a obviňuje tytéž bezectě s nejhůšších zločinů. Pak by byla dobrá srovnávací statistika: kolik mužů studovalo na Karlově universitě v době katolické a kolik tenkrát, když Husité statky universitní rozkradli a universitní učení samo si přisvojili. Dále poměr českého průmyslu a obchodu z doby Karlovy ke století XV. a XVI. K tomu statistika, kolik bylo obyvatel praž- ských před husitskou válkou a po válce; nutno připojiti stručné pojednání, jak se vedlo stavu selského před válkou a v době husitsko-pro- testantské. Nad tím vhodno pověsiti obraz, jak apuň husitský šlechtic zdvíhá karabě na záda ponížného husitského kněze.

Srovnávat kulturu husitskou se staro- egyptskou! Ve starém Egyptě kultura kvetla, v husitství to, co se sdědilo po Karlovi, bylo ubíjeno. A pokud se přece kultura udržovala, trávilo se zbylých zásob XIV. věku.

Vesměte s musem království českého kul- turní památky staročeské, vytvořené od kato- líků a sbude tam tak málo věcí, že by pro ně postadila chatrč. "Ale čestí bratři!" namítne někdo. Ano — ale to nebyli Husité; vždyť od Husitů zakončili katanských pronásledování. Mohla by se v museu uložit mučidla, na jakých české bratry trýsnili a usmrcovali stoupenci Rokycanovi a Caherovi.

Věra nevíme, odkud by se vzal nával ná- věšníků do Tábora z vřli husitskému museu, když poměrně do samé Prahy přicházi cisinův skrovně. A v Praze jest viděti velkolepé pa- mátky českého umění — ovšem nikoli hu- itského. A jaké tam jest museum! — Proto navrženým způsobem si volnomyšlenkáři ne- pomohou, i kdyby se stokrát přikřivali při husitském ohněčku, který jim nepatří. Ostatně v tomto čísle "Času" jsou vytištěny každodenně opakované věty: "Všechnu pokrok se na cestě rozumné a bez násilí nejlépe děje. Kdykoli jsme vítázili, dalo se to pokaždé více převahou ducha nežli mocí fysickou." Nechtě tedy raději mučidla husitské inkvisice a husitské válečné nástroje sřstnou dále mezi sbírkami jiných věcí. Nebudou tolik strašit a veřejnost si ne- bude připomínati, jak hrozným sídlem násil- níků byl Tábor, pokud Jiří z Poděbrad a po něm katolíci nevstúpili zde snesitelnou civili- sací a vyšší kulturu.

Politický přehled.

Před čtenářem mechem dehodou? V náším vý- boru pro změnu zemského řízení nastala mi- nulý týden krise. Němci žádají výhody, které ani vládní předloha nenavádí. Žádají jednak rozdělení agendy zem. výboru dle národnosti, ale též rozdělení zadávání dotávek, udílení subvencí, dotací, nadací a obsazování míst v zem. výboru, dále pak národní sekce v zem. výboru a právo veta pro kurie národní. Porady v tom směru byly z počátku bezvýsledny, mlu- vilo se již o smaru smírčování, ale z porad 25. října vyvaláno všeobecné uspokojení. Otázka rozdělení zem. výboru má býti rozřešena kom- promisem v ten smysl, že nejvyšší maršálek rozdává referát s hlediska národnostního. V zem. výboru utvoří se dvě skupiny. Německá sku-

pina má 5 německých členů s českým votan- tem, který má právo ve sporných otázkách odvolat se na plenum zem. výboru. — Němci dle všeho díní obtíže proto, aby co nejvíce obdrželi, neboť dosavadní výsledky konferenci jsou pro ně nadmíru příznivé. Němcům povo- luje se s české strany více než slušno, ale přes to nejsou spokojeni.

Řeč samosprávných úřadů rozhodnuta v pě- tičlenném komitétu, který prohlásil sice Prahu za město jednojazyčné, ale přikázáno jí na venek úřadovati dvojjazyčně. Obec pražská bude tedy přijímati jako dosud podání německá, nebude jich však vyřizovati přímo, nýbrž pošle zem. výboru, jenž opatří úřední překlad český; nato obec. úřad vyhotoví české vyřízení, pošle opět zem. výboru, aby pořídil překlad německý, aby vyřízení české s něm. úředním překladem mohlo se dodatí straně. Tedy těžkopádnost a drahé úřadování na útraty poplatnictva a to na přání Němců, až by bylo nejspřávnější roz- hodnutí, aby se česká podání vyřídila český a německá německý. Obec vůbec stanoví si úřední řeč vnitřní i vnější samy a každá jest povinna přijímati podání i v řeči jiné, ale jednojazyčná obec smí je vyříditi ve své řeči úřední, dvojjazyčná jest povinna obstarati překlad v řeči, již podání učiněno, není-li řeč ta její řeči úřední. Totéž platí pro okresy. Jednojazyčnými jsou obce, v nichž nebydlí 25%, příslušníků jiné národnosti.

Něm-socialistická obstrukce na sněmu mor. činní situaci krajně napjatou. Vláda trpí ob- strukcí Němců, a zase jen Čechům radí ke kompromisu. Není tedy vyloučeno, že dojde k uzavření sněmu.

Bar. Bienerth se hájí. Velitel námořnictva hr. Montecuccoli ve vojenském výboru rakou- ské delegace prohlásil, že se "Stabilimentem technikum" uzavřel určitou smlouvou o cena pro případ převzetí dreadnoughtů státem a že o tom uvědomil tři společné ministry. K tomu bar. Bienerth dodal háje se, že o dohodě se "Stabilimentem technikum" dověděly se vlády te- prve 17. dubna a že ani dodatečně pak nedala rakonská vláda souhlasu k těmto opatřením společné vlády.

Něm. císař v Bruselu. Císař Vilém 26. října přijel na návštěvu královské rodiny bel- gické. Proti této návštěvě soc. demokraté bel- gičtí bouřlivě protestovali, proto na ochranu Viléma učiněna byla nejrozsáhlejší opatření. Na př. na cestě z nádraží k dvornímu hrádu bylo rozestaveno kromě jízdní policie 10.000 vojáků.

Převrat v Portugalsku. Vláda republikán- ská zrušila zákony proti anarchismu a proti svobodě tiskové. Anglie, Francie, Německo, Špa- nělsko, Brazílie a Argentina uznaly již repu- bliku. — Dle některých zpráv vzamáhá se ve vojsku nespokojenost s nynějším vedením hlavně proto, že vojsko nedostalo, co mu si- beno. Ještě větší obtíže působí vládě nespoko- jenost katol. obyvatelstva a násilnickým po- stupem vlády proti církvi a řádům. — Králov- ská rodina portugalská zůstává přý se v Bruselu.

Zprávy organ. a spolkové.

Černilov. Diecéšní komitě v Hradci Král. vyslal k nám milého lidového řečníka pana re- daktora Šupku, který ve 2 1/2 hodinové řeči poutavým způsobem jemu vlastním promluvil o tom, že orga- nizace křesťansko-socialní jediná svým programem nejlépe může rozluštění a i lušti otázky národ- hospodářské, národnostní a kulturní. Řeč, srdečným potleskem provázená, četným posluchačům velmi se zamlouvala a vysloveno přání vasp. předsedou, aby p. řečník k nám brzy zavítal. Doufáme, že dojde brzy k uskatečnění Jen takových řečníků — laiků více! Díky! — Ochotníci z Jednoty sehraji divadlo dne 20. listopadu.

Skutečnost. Zažili jsme u nás, jak působí ka- tolická schůze na soc. demokraty. V neděli dne 23. t. m. přednášel u nás v křesť. soc. organizaci vasp. kauovník dr. Fr. Šal c o "Volné Myšlenky." Soc. demokraté a jiných našich protivníků přišlo víc než našinců. V řeči krásné, trávající přes dvě hodiny, prostě všeho fanatismu, věcně nám vy- ložil p. řečník podvrtné zásady "Volné Myšlenky" jak v rodině, tak v obcích a celém státě. Uvedl pro své vývody velice přesvědčivé doklady. Sty- děli se všichni slušní účastníci za to, jak v našem městě chovají se k cizímu hostu naši někteří pro- tivníci, kteří řečníka vyrušovali neomalenými vý- křiky. Po přednášce pana kauovníka začali tronsiti své ubohé rozmyšlky naši protivníci. Přý proč nyní katolický kněz jde mluvit o "Volné Myšlenky" v době tak veliké hospodářské krise, kdy by se mělo raději mluvit o tom, jak chudému lidu po- moci. Na to odpovídáme, že jest smutné, jestiže právě v době hospodářské rozharanosti právě volnomyšlenkáři ohodí horlivě štát proti kato- lům, čímž nadhánějí vodu na mlýna lidovéhoho kapitalismu. Není tudíž divu, že se musíme proti neustálým útokům hájiti, čímž také chráníme i

„Českoslov. Obchodnická Beseda“
koná pracovní krajský sjezd delegátů místních odborů a jednateleství dne 6. listopadu o 3. hod. odp. v sále obchodní akademie v Hradci Králové.

V pásmením Národ. Jedn. Severočeské od 29. t. m. do 4. listop. budou mistrů snášerů party s Rima.

Z okres. jednoty šivastenských. V neděli 30. t. m. koná se o 10¹/₂ hod. dop. (na plakátech jen om; lem tištno o půl 10. hod.) organizací schůze v Živnost. jednotě, na níž promluví o povinné organizaci živnost. p. Vik, sekretář magistrátu Prahy. Tato schůze, na níž bude po přednášce debatováno o praktické org. práci, má ráz výchovný. Nutno, aby byla navštívena co nejčastěji.

Dušíčková pobožnost na hřbitvech Pouchovských koná se letos dne 2. listopadu tímto pořadem: Ráno v den Dušíček o půl 8 hodině kázání, po něm zpívání requiem s příslušnými spěvy a modlitbami, pak průvod na oba občanské hřbitovy, kde se vykoná obvyklá pobožnost a po návratu do kostela bude zpíváno „Salve Regina.“ Odpoledne o půl 3. kázání s příslušnou pobožností a průvodem na vojenský hřbitov, kde bude též pořad pobožnosti, jaký byl ráno.

Nová emise akcií Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové. Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové provádí právě vydání svého dosavadního akciového kapitálu korun 10.000.000— o K 5.000.000—, tudíž na korun 15.000.000—. Přednostní právo na nové akcie vyhrazeno je starým akcionářům a to připadá jedna nová akcie po K 475— na 2 staré akcie (kurs na Pražské burse K 510— mimo úrok). Ústav ochotně kupuje od starých akcionářů, kteří se nové emise nebudou účastnit, práva přednostní a naproti tomu přenechává je ochotně pp. neakcionářům, kteří hodlají nové emise se účastnit. Obnosy složené a coato emise sročí se ihned 4¹/₂%.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. svyjuje — na základě sřídění sazby rakousko uherské banky se 4%, na 5%. — úrok se vkládá na knížky vkladní následovně: Veškeré staré vklady sročí od 1. listopadu t. r. 4¹/₂%, nové vklady přijímá ihned na 4¹/₂% úrok. Zároveň ode dne vložení do dne vybrání. Vkladní knížky sdarma.

Na regulaci V. Fraacku, co pak to je napadá na té tabulce u stavby pana Julíka na číselném námetu? Nemohu to nijak přičíst. F. Inu, já si s tím taky hlavy nelámám; ale vim, co to znamená. V. Nu, a co? F. Víde, kde se stává, musí být tabulka označena, kde stavbu provádí. V. To se však ví obzvlášť i bez tabulky, mnohdy dříve, než se začne stavět. F. To právě je přičina, proč páni stavitelé nařizují tabulky psát písmem, které se písmu nepodobá. Kdo stavbu provádí, je znám souhlasem i stavěbnímu úřadu a proto bude čtení každé s nich ví, co na tabulce napadá. Jestliže by to rád věděl někdo s příchodem do města, ochotně mu to každý policejní strážník sdělí.

Nový Hradec Králové. Dne 16. října na den Posvěcení chrámu Páně provedena byla slavnostní mše svatá při velikých slavnostech Božích v chrámu Páně sv. Antonína: J. C. Drahovský: Mísa solenní, pro směl. sbor s orchestrem a harmoniem. Boh. Kašpar: Graduale „Beatus vir, qui timet Dominum“, směl. sbor, harmonium. „Ave Maria stella“, směl. sbor bez doprov. Fr. Pícha: „Pange lingua“ s právodem varhan, pak „Te Deum“. Jan Škráup: „Agnus Dei Maria in coelum“, Hád V. Studený.

Zemřel na kolejiškách. Mladý kovář Fr. Hronek z Kratonoh v noci na 27. t. m. položil se na koleje blíž zastávky káranické, kde byl nočním vlakem přejel. Přičina smrtelné skutky není známa. Ráno ve čtvrté dostavila se na místo tragédie úřední komise.

N. Bydžov. Míslou neděli 23. t. m. konala se zde významná slavnost; v zasedací síni městské radnice byl odevzdán řád Alibetů volebního paní Karle Klazarové. Až skromná mysl její nepřála si ohlasné oslavy, přec městská rada spolu s dámským komitétem nedala si ujet přiležitosti, aby aspoň tichou, ale zato upřímnou slavností na jevo dala vděčnost k šlechtné této paní. Štědrě podporuje zdejší m. školství, chudou školní mládež i studující; značné obnosy věnovala již pro okrasu domu Božského. Slavnost zahájili studující c. k. gymn. krásným sborem, načež strážnými slovy význam dne nastítil starosta města Dr. Štyblo; p. městský rada Dr. Volkar promluvil k oslavence a odevzdal jí řád, vzpomenuv jejích velikých dobrot pro město Nov. Bydžov. Nejprve gratulaci přednesla m. rada. Za duch. správu blahopřál jí administrátor dp. Jos. Šmejkal, poukázav, že všechno, co šlechtné srdce velebné paní pro okrasu domu Božského i pro blahotřepného bližního vykonala, přytlo se sčítat její duše a živé víry v Boha. Podobně promluvil p. řídící c. k. gym. Fr. Hladký a chudé studující a za chudou šk. mládež c. k. šk. insp. Kirschner, jež ardečnými slovy promluvil o soucitu velebné paní a chudou mládež školní dále štědrosti její doporučil. Podobně blahopřáli i přítomní

damy. Mocným dojmem působilo, když 3 dívky se stotřice jménem těch, kteří nejvíce topia lásky potřebují, jménem dětí omířelých krásnou básní děkovaly své šlechtné dobrodělce. Kde Báb dá jí vše, co má pro duše dobré a ušlechtilé, stálého zdraví, by dlouho těšila se s vysokého, zalouženého toho vysazením!

Ph. Dr. Tomáš Kouřil †. Dne 24. t. m. a věku 66 let odešel v Rychnově k Pánu kněz velice osvědčený, horlivý pracovník na vinici Páně i v městském zastupitelstvu starostlavního města. Dr. Kouřil byl knězem diecése olomoucké; stal se v Rychnově profesorem VII. bodnostní třídy. Byl dlouholetým členem obecního výboru, předsedou výboru a správce kanceláře Městské spořitelny, přispíval jejím členem všech místních vlasteneckých v dobročinných spolcích, c. k. konservátorem a předsedou mužského odboru Ů. M. Š. Za své zásluby jmenován bisk. notářem, čest. biskup. konsistor. radou, bisk. komisárem, dále čestným měšťanem Nového Města n. M. a Velké Čermé. Město Rychnov a Městská spořitelna svědčí o něm: „Zasloužil věnoval po dlouhou řadu let obci naší a spořitelně své obětavě a vzácně služby a získal si svou horlivou činností pro dobro obce a ústavu neocenitelných zásluh, které jemu v dějinách města a spořitelny zajistily čestné místo nezapomenutelného pracovníka“. Pohřeb váženého kněze vykonán za předsedství učitelů včera o 10. hod. dopol. na rychnovském hřbitově. Budiš mu odměnou věčnou slast!

Nehasičská práce pokrokových hasičů v Boro-hrádku. Letos zde sbor hasičů oslavoval 30leté trvání sboru hasičského. Za tím účelem byl vydán památník městečka Boro-hrádku, ve kterém jsou obsaženy urážky přesvědčení katolického. Tak na př. na str. 9. tohoto „Památníku“ čteme: „Laska k vlasti je druhým poutem, jež více naše dobrovolné hasičstvo. Vzájemní těchto dvou mocných pásek, které posilují hasičského dobrovolníka v práci, je mravní cit, ono nejlépeší vymanění učení Kristova, které se nedá vyjádřit ani habdtem, ani odznakem, nejmenší pak představením vystupováním a hrdostí.“ Pisatel těchto „duchaplných“ řádků je — toť se rozumí — učitel B. Sm. z Vel. Čermé. Jaký název zasluhuje takové psaní, takové výrazy, o tom at veřejnost sama rozhodne! Na jiném místě v tomto „Památníku“ s hlavou obce na str. 60. můžeme se dočísti: „Jiné důležitě usnesení v tomto roce (1908) se stalo s naším Zem. Úst. Jednoty Hasičské, jímž se zakazuje hasičům v slavnostním kroji konati šafář při církevních slavnostech. Kdo s členem se chce účastniti církevních slavností, může tak učiniti v oděvu občanském.“ — Tedy účastníci se dít. slavnosti je s těchto t. sv. páni šafáři. Tyto výrazy slušný člověk musí odsouditi. Na toto jediné a tyto výrazy poukazal příležitostně veřejně s kanatelay náš neochromý bojovník za právo, pravdu a spravedlnost, místní vdp. farář Fr. Vacek, který nehledí na osobu lidkou. Tím však šel do veselo hádání! Pokrok byl na nohou, z toho byl veliký rámus, hned se sešla schůze hasičů, po níž dostal vdp. farář dopis tohoto znění: Dátožnému pánu p. P. Františku Vackovi, faráři a přípravnímu členu sboru dobrovolných hasičů v Boro-hrádku! V šlešské schůzi sboru dobrovolných hasičů v Boro-hrádku dne 10. října 1910 konané bylo jednomyseľné usnesení. *vyložitě Vás s nadeho sboru pro útoky proti hasičské organizaci.* O tom dá-váme Vám povinnou správu. Za sbor dobrovolných hasičů v Boro-hrádku dne 11. října 1910. Ant. Šartha, t. č. předseda, Fr. Havránek, t. č. velitel, Fr. Melichar, t. č. jednatel. — Prápedivně, ba přímo směšné to jedání! V památníku tom, který hasiči si „dovoliili“ se šafě prodávat (mysleli si: každý gróš dobrý, třebaš klerikální), je napřed útok učiněn na katolické přesvědčení. Byl tedy vdp. farář v písmě pravdu, ba bylo to jeho povinnost, aby tato arduře veřejně apáchanou tiskem zase veřejně odrazil! Tento útok Váš odrazil čestně, rázně a dátožně s kanatelay, načež upřímní katolíci všichni vdp. faráři tímto ardečným díky vzdávají. Zato, přátelé hasiči, že konal jen svou povinnost, se spolku dobrov. hasičů jste jej vyloučili; tím jste mu však prokázali jen velikou čest, k Vám se rozhodně nehodí. Jak pak kdybyste jej mohli tak vyloučit z výboru obce. neb docela a fary, to by byl banket! Co? Tím jste jen, přátelé hasiči, dali sobě smutné vyvážení a dali jste na jevo své smělné, které je ještě posurohodné! Vy napadat veřejně můžete a jistě se bránit nesmíte! To je podivná logika! Páni! Husa smíte oslavovat, neb když si psveto řekla, který tupí katol. církev, tu p. hrací neb na námetu při tom klásození šafář smíte dělat, ale svého Boha, jehož Hm byl takovým čtením, toho oslavovat nesmíte! A což když je pohřeb, můžete za peníze dělat šafář při pohřbu, jak se vícekrát stalo a též posledek? To je důslednost? Inu, když máte velitele, který veřejně se podepsal *Fr. Havránek, arcikatel* — tím je řečeno dosti, tím je záhada ta vysvětlena. Ať již jest hasičský sbor barvy jakéhokol, má sloužit bohu a bližnímu. Jestliže slouží pokrokovým a žvanicím, pak se mlsal dělem; a tím také trpí všehasičská myšlenka. Upřímní katolíci jsou nuceni salotiti si svou knpu vlastní pokladu, ačkoliv se pak v jednotu novou, která se nedá komandovat, smí-li chodit na slav-

nosti církevní šli alci! Jen tak, přátelé hasiči pokračujte, budete brzy a konce! Nasdar!

Vzornou činnost ve prospěch Ústř. Matice školské vyvíjí odbor matiční v Mo-sišti a Opocna, který odevzdal pokladnu Ústřední Matice školské za r. 1910 značný obnos K 1000 —, k němuž obětavě přispěli jednotliví členové odboru. obec. úřad, občanská záložna, místní spolky, desní hosté místních hostinců a řada přátel a příznivců obznaných snah Ústřední Matice školské.

Nová Ves n. P. V neděli dne 30. října ve 3 hod. odpoledne bude v hostinci p. J. Noska v Nové Vsi n. P. přednáška p. Aloise Petra z Nové Paky na thema: „Účel organizace pro mládež!“ K této přednášce účtivě zveme.

Opocno. Ve spolku mládeže křesť. sociální na Opocně přednášet bude P. T. p. H. Schindlen-bach, přednosta c. k. okres. soudu, v neděli dne 30. října 1910 o 8. hod. večer ve velkém sále Kodymova Národního domu: „O tanci se zvířátním stěletem k písní národní.“ — Vstup volný. Po přednášce volná zábava. Hosté domácí i z okolí vítáni.

Různé zprávy.

Protestujeme po příkladu vorari-berského sněmu. Vorariberský sněm usnesl se na ostrém protestu proti urážkám církve katolické, kterých se na protikatolickém sjezdu dne 20. října t. r. v Innsbrucku dopustil solnohradský zubař lékař dr. Rakus. Sněm vyslovil dále politování, že surovosti tyto pronášeny byly u přítomnosti vládního komisaře, který k nim — mlčel. Sněm vysřvá proto tyrolské místodržitelství, aby do schůzi protikatolických poslanců byli předáni, kteří povinnosti svoje plní. — Náledujte všude příkladu sněmu vorariberského. Kdekoliv na schůzích arádí se Kristus, církev katolická, náboženství vaše vůbec, aniž by proti tomu povstal vládní komisař, nemeďte, a podejte protesty s bromadnými podpisy na vyšší místa. Ať se nahoře ví, že tu jsme a že si to nejdražší nedáme hanobit.

Veliký bankrot volnomýšlenkáře. Prý volní myslitelé našemu národu pomohou. Musí odstraniti z českého těla klerikální hlízu, která národ hospodářsky oslabuje. Tak se křičelo na Německobrodsku a Hampolceku. Zatím taď přišlo českému lidu pěkné nadělení právě od volnomýšlenkářského vůdce v Hampolci, Ant. Tomce. Tento majitel výřovního obchodu sukanem přímo zaplavoval časopisy svými barumakými inserty a přílohami. Jakkoli byl horlivý bojovník „proti-klerikální“, vřítal se svými anoncenci i do listů katolických. „Obnova“ i „Štit“ varovaly, pokud jim dle stávajících paragrafů bylo možno, před touto volnomýšlenkářskou armou a nabízené inserty odmítly. Ještě křiklavé inserty byly v neděli v různých listech ařeženy, ale týž den v „Hl. Národa“ otištěna správa: „Antonín Tomec, výřovní obchod sukanem v Hampolci, ohlásil úpadek. Pasiva činí 250.000 K.“ Malíčkost! Takhle končí volnomýšlenkářské naparování. Kdo taď ten soho-dek zaplatí? Taci „bystři“ obchodníci by znamenitě hospodářské poměry české zvelebili! Ovšem „Volná Myšlenka“ v jiném směru naparuje se ještě nespravedlivěji. Balamutí členové vybíjenými povídačkami o pávodu světa, člověka a náboženství, ale „přijí“ takových vymyšlenin: české širší vrstvy prohlédnou. Proto máš hausírovat se svými protikřesťanskými bajkami dále, i když volnomýšlenkářské výmysly Haackovy byly ještě stokrát vyvráceny. Leč cifry, ty nešťastné cifry nedají se přemalovat ani před chlapcem na dlouho, zvířáťe když mají odpovídati skutečnému stavu pokladny! V tom případě i nejchytřejší volnomýšlenkář musí naponed s pínou pravdou ves. A tak nyní vidíme, jaká by měla být přední povinnost volných myslitelů: místo planého hubaření a fanatické agitace měli by pilně pracovat a ukáati bezce všech frází právnou cestu, jak se stane národ bohatším. Zamřelý opat Brusík v sousedním Zelivě slskal si o hospodářský rozkvět celého okresu veliké zásluhy; volnomýšlenkář Tomec nedovedl zachovat ani vlastní závod. Kde byl pravý pokrok?

Útek židovských novín. Židovské noviny vídeňské vrhly se na svaz bukovinských Raif-felsenek, že prý mu hrozí úpadek pro nezdařený obchod s dřívím, čímž prý u Sporobanky zadlužil se 10 mil. K atd. Toť se ví, že správ židovských listů ihned zmocnily se naše „pokrokové“ listy a křičí do světa o „nové klerikální panamě a křesť. soc. švindlu.“ Tyto židovské listy však vyvrací Ústřední banka českých spořitelen, která má v Car-novicích sídlo. Na její podnět provedl zemský výbor bukovinský úřední revisi rumunských Raif-felsenek a zjistil vše v pořádku. Tyto listy o svazu vymyšlely si židé, aby podryli úvár a důvěru v ústav, který jejich špinavé křesťy škřtil. A náš pokrokový tlak propálil se zase židovstvu na otrocka.

Všelicos. Společná vodárna Prahy, Karlína, Vinohradů a Smíchova vyžaduje na r. 1911 nákladu 10.400.000 K, jež nutno nahraditi půjčkou. — V Portugalsku arušila vláda náboženskou přisahu. Formule přísahy bude nyní sáti: „Přisá-hám na svou čest! (A kdoji nemá?) — V pokrokové Francii jest více než pát mil. kotulce. — Rak. uher. banka zvýšila úrokovou míru se 4 proc. na

5%. — Ceny některých dovozních budou přív. v nejvyšší době svrženy. Krátké budou stát 6 h, britanico 16 h, trabuko 18 h. Zato albuje tabáková retie lepší tovar. — Pověstný Machar navštívil arcibiskupa Kohna v Ehrenhausen a hodlá se ho literárně sjet. — V Srbaku bude postaven český cirkvar. — Vrah císařovy rakouské Adély, Lucchese, v ženevském svém vězení se oběsil. — V neděli 23. října konala se na Král. Vinohradech slavnost odhalení pamětní desky dr. Joa. Herolda. — Říšský soud ve Vídni schválil rozhodnutí ministerstva vyučování, které zakázalo přeměnění soukromé obecné školy v soukromé učebné ústavy s vyloučením náboženství. Tím „volná škola“ prohrála. — 200 venkovanů s katolického kmene Hoti v Albanii s 2000 kusy hořečného dobytka a 500 koní nastěhovalo se na Černou Horu. — Návrh smlouvy o sloučení Smíchova s Prahou byl městskou radou pražskou přijat. — Francouzská policie přišla na stopu spiknutí teroristů, kteří následkem chování se vlády v poslední stávce železniční brosi všem zástupcům republiky savařadím. — Port Arthur otevřen jako obchodní přístav pro všechny národy.

Na české universitě započalo bylo: na právnické fakultě 934 řádných, 9 mimořádných, posluchačů státního účetnictví 126, celkem 1068. Na lékařské fakultě 282, posluchačů 15, mimořádných 5, celkem 302. Na filosofické fakultě 244, posluchačů 24, kandidátů učitelství na školách reálných 59, farmaceutů 78, ostatních 47, farmaceutů 1 a 72 žen mimořádných, hospitantů 3, hospitantek 53, celkem 581. Na fakultě bohoslovecké 108 řádných posluchačů. Celkem 2068 a podáno 1826 žádostí za osvobození od kolejného. V loň. byl zapsaných 2160 a žádostí 1661. Viděti i zde vliv zých časů.

Kasační dvůr urážky uznávaných spolků prohlásil za trestné. Rozhodnutí pro naše spolky velmi důležité. K sakročení kasačního dvoru za předsednictví dra Rubera při zrušení rozsudku zemského soudu v Celovci bylo učiněno zásadní rozhodnutí v příčině urážky zákonitě uznávaných společností dle § 496. st. zák. V první instanci okresního soudu v Cmutu byl obžalovaný prohlášen za vinna urážkou před více lidmi: „Schuf Germania“ a odsouzen pro přestupek dle § 496. tr. zák. Dle obsahu žaloby urážka ta byla učiněna ve veřejné schůzi místního svazu. Žalobu zastupoval zástupce předsedy místního svazu „Spittal“. Zemský celovecký soud jakožto odvolací instance obžalovaného usazl za nevinna, že př. § 496. tr. zák. vztahuje se pouze na urážky osobní a nikoliv na urážky spolků. K sakročení však generálního prokurátora nejvyšší soudní dvůr rozhodl, že osvobození obžalovaného zákona byl porušen (verletzt). V odůvodnění se praví: Zákon se dne 17. prosince 1862 vztahuje se především na urážku obou zákonodárných sborů Říšské rady, zemského sněmu, veřejného řádu, císařské armády, císařského loďstva. Co platí o řádech, platí též o ostatních ochranných předmětech — Schutzobjekte § 492. Nelze přece nahlédnouti, proč by měly jen ony korporace býti chráněny před urážkami a naproti tomu, aby ostatní zákonem uznávané společnosti vystaveny byly citelným, neméně urážlivým pobuňám. Ze všech ustanovení 12. hlavního odstavce vysvítá vřel, stejné chrániti oti nejen jednotlivce, nýbrž i stejné důležitou část uznávaných společností. Proto též zákonitá ochrana v ohledu tom sahá tak daleko, až kam nutnost ochrany vůbec dosahuje. Též trestní zákony s r. 1803 neměly v úmyslu ochranu posvězšího zákona § 487. — 491. zmenšiti, nýbrž rozšířiti. On postavil mimo pochybnost upotřebení předpisů proti urážkám nejen osobností fyzických, ale i juridických. Přislíbení svazu německých dělníků „Germania“ v přelčení se žádné strany nebyla popřena. Důsledně spolek ten byl oprávněn, urážku mu učiněnou jako přestupek dle § 496. stihati. Následkem toho dáno místa stíhlosti od generálního prokurátora k zachování zákona podané a porušení zákona dle § 292. st. P. O. uznáno. — „Čech“ k tomu dodává: Veskrz důsledně měly by paragrafy ty vztahovati se nejen k urážkám jednotlivých osobností: biskupů, farářů atd., ale i k urážkám uznávaných korporací: konstituí, kolleg. kapitol, celé diecése, kláštera a snad i katol. církve. Měly by se diti pokusy odvoláním na tento případ. V Praze jsou soudeové, kteří tvrdí, že pouze urážky jednotlivých osob, nikoliv spolků jsou žalovatelné.

Nebespečí. Českému školství dolnorakouskému brosi opravdová katastrofa. Devítičlenný výbor německý uvažuje stále o způsobu, jak stylisovati zákon o jediné přípustnosti německého jazyka vyučovacího na školách obecných v Dolních Rakousích, aby mu nejvyšší sankce nemohla býti odepřena. A vyhlášení toho oddáleno prosatím jen do sjednání dohody mezi Čechy a Němci v království Českém. A jak připravena vstupuje česká menšina dolnorakouská do této kritické doby? Její ochráníce a vůdce, spolek „Komenský“ má podlomně síly. — Jit delší doba docházejí příspěvky v pravdě skrovné, až vyjde na školy stále stoupati. Byly kdysi smělé sny, že bude možno vyhověti alespoň nejnaléhavějším žádostem, které se týkají z mnoha okresů vídeňských i s dolnorakouského venkova o zřízení českých škol — dnes

je situace taková, že jsou obavy o udržení dosavadních škol a že opravdu jest se obávat, aby dosavadní školy nemasely býti zavřeny. Ne úřady, ale spolek samým pro nedostatek prostředků. A přece mělo by zde české školství právě v nynější době státi silné a pevné, aby mohlo odramiti chystaný útok. Přítel „Komenského“ zahájí zajisté pomocnou akci. V listopadu připadá památka Komenského — budíť tedy listopad měsícem podpory pro „Komenského“, aby alespoň příjmy vyrovnaly autné vydání. Adresa spolku jest: Spolek „Komenský“ ve Vídni III./3 Strohgasse 45.

Hodně následování. Slečna Matěna Svatoňová z Rosova nad Doubravou vybrala jakožto družičku při svatbě p. Josefa Semráda a Marie Petráilkové v Mladoticích dne 11/X. t. r. 14 K na stavbu a zřízení katol. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze-Bubenci. Dále zaslal vdp. Josef Fanfule dar 100 K, který doprovází slovy: „Ve prospěch I. ústavu ku vzdělání katolických učitelů zaslám ke oti sv. Václava, jenž medej zachycouti nám ni budoucími Bůh téhnej dílu Václava, ješ sympatií nalézá vřelou hojnost — kéž nalézá i tolik příspěvků!“ Další příspěvky: Vdp. Václav Nepokoj, farář v Chlumu 2 K, vdp. Em. Fiala, far. v Tetíně 4 K, vdp. Josef Buchar, far. v Krutěch 20 K. Všem voláme se srdce: Zaplať Bůh! Kéž najdou hojného ohlasu nábože uvedené slova vdp. Jos. Fanfule. Adresa: První katol. ústav ku vzdělání učitelů. (Sekretariát spolku) Praha-Bubeneč.

Spor mezi soc. demokratickými autonomisty a centralisty uzavřel se přelčením. „Právo lidu“ píše dne 23. t. m.: Sjězd odborových svazů centralistů, zastoupených v Říšské odborové komisi ve Vídni, je ukončen. . . tam, kde tolik se mluvilo o příměří a míru, bylo ve skutečnosti mobilisováno do války. . . To, co se ve Vídni odehrávalo, to nebyla manifestace snahy o příměří — to byla generální úvanka naproti celé československé straně sociálně demokratické. Na tuto bylo pod sankci soudruhů německých plváno, na ni byly vrhány nejzářší insinuaace, ji byly podkládány nejzářší intence, ji bylo vplavováno v čelo spojeneckví se „svatým Václavem“ a ji byl hlášen vyhlašovací boj na život a na smrt! . . . Aby efekt pro oizin byl větší, byli hláeni na tribuně četní delegáti centralistů, orgánisaci. Jeden za druhým. Byla mezi nimi celá řada lidí nepochoybujících kvalit — lidí, které jenom manifestace vídeňské komise vynesla na okamžik z jejich bevyznamnosti, jimž celá tato vřava není otázkou přesvědčení jako prostředkem existence, kteří jsou v masách uvědomělého českého proletariátu stigmatizováni (označeni) jako ramenaři, již odborovou komisí vídeňskou na odůvodnění nutnosti své existence klamnými správami přilno podnětují, a kteří se nikde nesmí ani odvážit předstoupit veřejně před trát sociálně demokratického dělnictva českého. Lidem toho druhu byla dána ve Vídni legitimace, aby před celou Evropou konali vřelí československé „sociální demokracii“ dílo katé a aby je s řemíčkem silou provedli až do posledních důsledků. Všechno bylo učiněno měrou vřehovaton, aby strana naše byla raněna ve svých citech, podvrácena v právním přesvědčení svých usazení, podkopána ve své jednotě a zdiskreditována ve své autoritě v řadách proletariátu. To nebyly debaty odborového sjězdu děstojné, to bylo hotové delirium vzalčených vášní a jen v takovém deliriu mohla se zroditi resoluce, která nyní leží před námi jako hotový fakt. Nemůžeme se abránit dojmu, že vše se stalo dle předem pojatého plánu. . . Tuto resoluci nepokládáme za šťastnou, ale za osudnou. Odborový sjězd vídeňský mluví v ní k nám kategorickým imperativem. Věcně a časově jest v něm obsažen troji diktát: Autonomní svazy musí být rozpuštěny. Jejich členstvo musí být převedeno do svazů centralistů. Jednáti o to musí být zahájeno nejděle do počátku listopadu tohoto roku, tedy ihned! . . . Konflikt je příliš těžký a možnost řešení po tom, co nyní naválil na cestu vídeňský sjězd, skoro nedohledná. Z konfliktu odborového vyrůstá konflikt politický a se nedlouho může jím býti zachváceena celá strana. — Ejhle, jaké šosácké, buržoazní a podlouhé spády vyřítá samo „Právo lidu“ německým rudým reformátorům a spasitelům lidské společnosti! Ještěže ti lidé za tak dlouhou dobu se nemančili ani primitivním zásadám spravedlnosti, jak zreformují národnostní poměry u lidí jiných, „méně osvěcených?“ „Právo lidu“ opakuje vlastně v celku jen to, co již katolické časopisy za neoprávněného protistvo téhž buržoazie konstatovaly dávno. —

Krajní nespravedlnost vídeňských Adlerových tepe totéž čísto „Práva l.“ v jiném článku: „Došlo na sjězda k velkým bouřlivým srážkám mezi vůdčími soudruhy německými a mezi českými centralisty! Stalo se tak při volbě členů vídeňské odborové komise. Němečtí apudrazí ve Vídni rozhodující měli takovou smělost, že dali připravit a navrhnutí kandidátní listinu, na které se 14 členů bylo 14 kandidátů národnosti německé, ani jediný Čech, ani jediný soudruh jistě státně rozum stát a nebude chápat, že by to bylo možné. . . Opovářili se předložit sjězdu kandidátku samých vídeňských Němců. Ani jedi-

ně s českých centralistů ne si naděti! Na sjězdu dorekli je použiti za nástroj, odborová komise však se volí na tři roky, po tři roky řídí a rozhoduje, a k tomu neměl býti ani „necentralistický“ „Čech“ přípustěn. . . Došlo k pohnutým kontrolám a teprve po dlouhé době, po dlouhém ednání, když kandidátní listina znovu prošla poradou komise, připuštěn za člena vídeňské odborové komise — jediný zástupce české národnosti, soudr. Bejlovec, úmyslně vybraný člověk co nejslabší kvality, který jediný má proti Huebrovi a podobným individualitám sájmý 118 000 českých dělníků v komisi zastávat. Otevřené se ptáme: Kde byl dr. Adler, když se jednalo o tuto náležitost 118 000 českých dělníků odborové organizovaných v centralistických organizacích „rakouských“? Když osobil si právo a cítil se povinen zastávat se jejich domnělého sájmý v Kodani před měščí nym ve Vídni? . . . Nedošlo-li ke smíru; pak až ti, kdo veřejně projevíli sločinnou odvahu, pokusit se o rozřvení naší strany, i ti, kdož se stavi na ním, ukáží, co dovedou. — Věru — teď vidí celý český národ stělně, jak strouchavilá jsou tělnická jablčka, jaká našemu lidu nabízeli se sladkým úsměvem za obvyklého sekundování pokračáckých kruhů českých vídeňských semita dr. Adler.

Jak žiti. Kniha pro mladé lidi od Fr. V. Foerstera, prof. na universitě v Zurichu. Z německého přel. A. Ivan. Dosavadní literatura je už bohata na všelijaké životospřávy, návody a poučení o tom, jak žiti. Autorové těchto knih vycházejí z rozmanitých hledisk. Jedni zdůrazňují stránku tělesnou a zdravotní, rozepisují se obšérně o tom, co jísti a pít, jak bydleti, čím a jak se odívati, kdy a jak pracovati i odpovívati. Někteří z nich posunují do popředí pud pohlavní a píší o něm tak, jakoby byl ústředním prožitím a vyvrcholením osobního života. Mnozí z nich mají za nezbytno, seznámit mladé lidi s veškerými zvrácenostmi pohlavními a knihy jejich nejsou než snůška hnusných nemocí a výstředností pohlavních. Autorové druzí pomíjejí stránku tělesnou a zabývají se skoro výhradně duchem. Stavi vznešené ideály a píší o nich tak svrohované, že čtenář si myslí, že stačí knihu přelčiti a pak že nebude nic snadnějšího než krásné ideály knihy uskutečňovat. Takový idealista je Emerson. Ušlechtilý a jemný člověk, ale špatný vůdce života. Pro něho jako by nebylo slabosti, sobeckosti, nespolehlivosti, malichernosti a pudovosti lidské přirozenosti. Když se čtenář vrátí z knihy do života a chce se bráti za ideály knihy, nakupí se mu do cesty tolik obtíží, překážek a rozporů životních, že se vznešené ideály knihy stávají nadobro neuskutečnitelnými. Čtenář se uspokojí myšlenkou, že tyto ideály jsou sice krásné a vhodné do knih. V životě však se uskutečniti nedají. Pravý vůdce životní nesmí opustit tělo a vášně se v nadzemských výšinách, jakoby tíže těla ani nebylo, a nesmí opustit ducha a přenechat člověka pudům a náklonnostem těla, vždyť bez ducha musí člověk podlehnout a zhynout, poněvadž přirozenost lidská nemá svého omezení v sobě, omezit ji musí teprve duch. Foerster podává celého člověka, mluví o člověku, který má duši i tělo, a má v sobě rozpory ducha i těla. Duše má sílu zvířetiti nad všemi pudy i vášněmi a pravým člověkem je teprve ten, kdo nad nimi zvířetiti, neboť v člověku má vládnouti duše a nikoliv vášně a pud. Foerster ukazuje duši určitě a jasně, jak na býti převahy nad tělem. Neobírá se abstraktním člověkem, nýbrž člověkem, žijícím skutečný život. Porovnáním tohoto skutečného života vede nás k poznání sebe, a sebezpoznaním uvědomuje veškeru tragickou lidského života. V knize této nakupil tolik nových a vzácných myšlenek, tolik skutečné moudrosti životní, že nelze knihu přelčiti a odložit, nýbrž přelčiti a studovati. Kdo knihu přelčte, zatouží seznati zvláštního tohoto autora, který dovede obzory životní tak prohloubiti, rozšířiti a vyvýšiti, že člověk se vrací do života s docela jiným porozuměním a docela jinými hledisky. Ke knize té se ještě vrátíme. Spis vyšel jako XII. svazek „Melicharovy Biblioteky“ ve vzorné úpravě a stojí K 5.—, s poštovní zásilkou K 5.20. Na sklade v každém řádném knihkupectví, jakož i u nakladatele Bohdana Melichara v Hradci Král.

Přelčky. K celému nákladu dactního čísla přikládáme důležité dvě oznámení „Záložního úvěrního ústavu“ v Hradci Král., na něž čtenáře upozorňujeme.

(Zašláno.)

Valeštojal Pánová!

Jit třídět nejchudších a nejopatnějších slopých dívek založilo v Ústale nový domov a společnost. Vedené ot. sestrami, za pomoci učitelky a služebných konejí práce, evká se a — dezně se modlí za dobrodince!

Ve své mavně tě tolik se podobají dušičkám i ošlaci. Jako omý po Světle Věném, tyto aspoň po paprku milosrdenství touží!

I vsádkám, jeonce jen na šlechtěné dobrodince odhánějí, ku všem vděp. uprděm duchovním prosbu, by. v kádní věřící na tyto ubohé uposorniti a o Da-
šoběch pro tyto nejnedostatečtější sbírku naříditi ražili (u dvou chrámových neb hřbitova).
Zašlou prosbu, prosíme Vás, neodložte a při-
spěvkem svým bíde těchto dívek ulehčete!
Zašlepek: „Útulna slepých dívek“ v Praze III,
Kampa č. 38.

Ladvík Seyvalter,
farář-předseda.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. Hjna 1910. 1 hl
pšenice K 15-30—18-00, žito K 11-70—12-50, ječmene
K 10-00—11-10, oves K 6-50—8-00, prosa K 12-00 až
14-00, vike K 12-00—13-00, hrachu K 24-00—26-00,
čochy K 24-00—30-00, jahel K 26-00—28-00, krup K
24-00—44-00, brambor K 4-50—5-20, jetel. semeno
červ. K 100-00—110-00, máku K 42-00—44-00, lažu.
semeno K 28-00—30-00, 100 kg šitajch otrub K 12-00
až —, pšenič. otrub K 11-00—11-50, 1 kg másla
K 2-50—3-00, sádla vepřového K 2-20—00-00, tvarohu
K 0-24—0-22, 1 vejce K 0-08—0-10, 1 kopa selí K 7-00
až 8-40, 1 kopa kapusty K 2-20—3-00, 1 kopa drobné
seleniny K 1-00—0-00, 1 kopa cerele K 0-00—0-00
1 kopa petršele K 0-00—0-00, 1 pytel mrkve K 2-20
až 2-40, 1 hl cibule K 4-80—5-00, 1 hl jablek K 4-00
až 15-00, 1 hl hrášek K 10-00—20-00, 1 bečka švestek
K 0-00—0-00. — Na týhodní trh dne 22. Hjna 1910
bylo přivezeno: pšenice hl 199, žito hl 74, ječmene
hl 84, oves hl 268, prosa hl 1, jahel hl 10, jetelového
semeno hl 0, máku hl 00, selí kop 671, cerele kop 00,
kapusty kop 40, drobné seleniny kop 98, petršele
kop 000, mrkve pytlů 00, cibule hl 25, brambor hl
244, jablek hl 200, hrášek hl 22, švestek beček 000,
vepř. kusů 9, podvinčat kusů 512.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(proteklováná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachšicích)
doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často významovaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
společných praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zašílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanicí.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. “

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádají obdržet cenníky.

Umělecký ústav
pro malbu na skle

B. Škarda, Brno,

zbo. ovuje a dodává malované
okna chrámová v každém pro-
vedení, od nejednoduchého
vzoru mozaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s kálenou kon-
strukcí vlastní výroby, ochránné
střechy všem možným vlnitě.
Mocality skleněné pro la-
cady, křídlové cesty atd.
Nákrety, rozpočty i od-
borní rada zdarma.

Přesná významování a doporučení.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

**Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
..... koláry !!**

Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celuloidové, náprsenky,
birety, cingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. “

JAN STOUPA V PRAZE,

Jindřichská ul. 1.,

doporučuje:

železné skládací po- stole od . . . K 7-80	železné mycí stolky od K 5-—
železné skládací po- stole s dř. matrací od K 27-—	železné noční stolky od K 10-—
	železné stojany na šaty od . . . K 11-—

Úplně nařizované lážka od K 22-—.

Skládací polní sedátka
od K 1-—
sahrad. sklád. lonošky
od K 5-—
sahradní patentní svi-
novací zástěhy K 36-—

Zahradní nábytek.

Úplně nařizované nemocnice a dobročinných ústavů
na ceny zvlášť výhodné.

Služební výkaz

jako příloha k žádosti o kvitkovaní
(dle Ord. listu č. 8., str. 22)
dostati lze 1 kus za 3 hal. — 50 kusů
za 1 K
v biskupské knihtiskárně
v Hradci Králové.

Kupte a rozšiřujte spis

**„Justiční vražda“
Ferrerova ve světle
rozumu a pravdy.**

Stran 62. Cena 16 hal. PM hromadné zásilce větší sleva

Objednávky vyřizuje administrace

„Časových Úvah“ v Hradci Králové.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knihtiskárna v Hradci Králové

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Záložna v Hradci Králové.

VKLADY

4 1/2 %

**Určitě
zkuste**

k podnikání
serenné nejlepší

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Obeluha naprosto reálná!

Továrni sklad lázní a koupel. zhotoví!

Vybavy pro novotny!

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10,000,000.—. Reseršní fondy K 1,400,000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí veškeré vklady $4\frac{1}{2}\%$ ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.
Obnosy složené na VL. emisi zúročí $4\frac{1}{4}\%$.

Bursovní obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
salety se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

ČESKÁ BANKA FILIÁLKA V HRADCI KRÁLOVÉ

prodává

PROMESY K NEJBLIŽŠÍM TAHŮM

a sice:

Na 4% uher. hypot. losy,	hl. výhra K 40.000, tah 15. listop., cena	K 4.
„ 3% rak. pozem. losy I. em.; „ „ „	90.000, „ 16. „ „	„ 5.
„ uher. stát. prem. losy; „ „ „	240.000, „ 15. „ „ celé promesy „ 15,	„ 8.
		půlky „ „

VE SKUPINÁCH:

Proměsa pozem. losu I.	} K 8.—,	proměsa pozem. losu I.	} K 16.—.
„ uher. hypot. losu		„ uher. hypot. losu	
		půlka uher. prem. losu	

Příloha „OBNOVY“ k číslu 43.

Zápisky mnicha Renina.

(Němčiči a Kamé čímej.)

Z japonských záznamů Karel Jan Hora, ing. konsult.
v Yokohamě.

(Pokračování.)

Ještě horší to bylo na březích řeky, kde padlo tolik lidí, že nezbylo ani místa pro chodce a povozy. Dřevaři umdlávali, i nebylo dříví k topení, strhávali tedy lidé své domky a prodávali dříví na trhu; ale každý byl již tak slabý, že sotva by byl unesl tolik, kolik potřeboval sám pro sebe na jediný den. Někdy mezi dřívím k topení byly i kusy barvené, stříbřené i zlacené. Později se seznalo, že to byly kusy sochy Budhovy a obřadných náčinů, které lid v soufaleství z chrámu uloupil. To všechno musil jsem vidět, zrozen jsem na tomto hříchy poskvrněném, špatném světě.

Když muž a žena velice se milují, tu onen, jehož láska je větší, vždy dříve umírá. Příčina vězí v tom, že odtrhuje sám sebe a co lepšího, dává miláčku svému. Skoro vždycky umírali rodiče před dětmi; často vidali jsme malé děti, ano se drželo prsu matky, jež byla mrtva. Kněz Ringio z chrámu Ninradži a Džisonin²⁵⁾ rmoutil se nad osudem nepočatých dětí, které zmíraly hladem. Při poradě s mnoha svatými muži bylo na návrh jeho usneseno, by každý, kdož spatří mrtvolu, napsal na hlavu její „A“, první čínskou značku slova „Amida“²⁶⁾ a tak aby mrtvého usmířil s Bohem. Během čtvrtého a pátého měsíce zemřelo ve středním Kiotě samotných přes 42.300 lidí; k tomu ještě připočítali sluhů ono množství, které zemřelo před a potom. Spočteme-li v to i ty, již zemřeli za řekami Kávra a Širakava²⁷⁾ a za Niši no Kyó²⁸⁾ a v provinciích po celé zemi, pak nemá počet ten konce. Slyšával jsem, že podobný hlad panoval za vlády Šritoku v periodě Čódžó²⁹⁾ a podrobnosti mnoho jsem se nedověděl. To, co jsem tuto popsal, bylo nejhorší z divadel, které jsem kdy na vlastní oči viděl.

Později pak, v druhém roce Genriyaku³⁰⁾ přišlo velké zemětřesení. Bylo to něco nevídaného; hory kácely se, moře vystoupilo a zaplavilo kraj; země se otevírala a velké prameny vod vytryskávaly do výše. Skály se lámaly a padaly do řek. Lodi byly vlnami chopeny a od pobřeží odneseny do rozbořeného moře; koně na ulicích se plašili, nemohouce nalésti pod nohama pevné půdy. Žádný z chrámů v okolí sídelního města nezůstal bez pohromy; některé se otřesem rospadly, jiné se překotily a prach takto zvržený spolu se sloupky kouřů hnál se do výše. Dunění země a hukot padajících domů zněl jak rachot broum.

Kdo uvnitř domu byl, rozmáčknut spadlou střechou. Dostal-li se ven, tu země se otevřela a on nemaje křidel, nemohl uletět a nejspíš drakem, nemohl se skrýt v oblacích. Mezi velkými pohromami, myslím, že zemětřesení je nejhorší. Viděl jsem malé dítě, hrající si za jílovou zdí; náhle zeď se překotila, padla na dítě a smáčkla je jako list papíru. Jen rozdrocenou hlavu a vyběhlé oči bylo vidět; otec i matka přiběhli se srdcervoucím nářkem. Bylo to hrozné vidět i samuraje³¹⁾ plakat.

Potom pomalu zase země se klidnila, ale menší otřesy trvaly ještě dlouho. Nejhorších otřesů bylo dvacet až třicet za jeden den. Od 10. do 20. dne počet jejich znenáhla ubýval, pak byly 4 až 5 denně, pak jen 2 neb 3, potom každý druhý den jeden, a tak po celé dva měsíce. Ze čtyř velikých živlů: voda, oheň a vítr jsou nejhorší, země bývá obyčejně klidná.

Na starých časech, v periodě Saikó³²⁾, bylo tak velké zemětřesení, že Budhova hlava v chrámu Todaijži³³⁾ spadla. Byla to velká pohroma, ale přece nebyla tak slá, jako tato. Lid byl překonán strachem, viděl jsem jej modlit se a slibovati, že již nebudou hřešiti. Ale příštím rokem se již nikdo zemětřesení nebál. Tak vyhlíží ta bída, kterou nás láska svět. Tak prohavý jest život, jako nestálá lidská obydlí. Více než vším ostatním těšení jsme apokalyptickými avazky. Ti, již tčaji se

²⁵⁾ Němčiči a Džisonin — dva budhistické chrámy, ležící na severozápad od Kiota.

²⁶⁾ Amida — Buddha.

²⁷⁾ Širakava — řeka tekoucí na východní hranici Kiota; vlévá se do Kávry.

²⁸⁾ Niši no Kyó — vesnice na úpatí od Kiota.

²⁹⁾ Perioda Čódžó — 1182—1185.

³⁰⁾ Perioda Genriyaku — 1184—1186.

³¹⁾ Samuraj — bojovník starojaponský.

³²⁾ Perioda Saikó — 980—988.

³³⁾ Chrám Todaijži ve městě Nara, chrám, socha Budhova, ulička z bránu, 51 m vysoká, hlava přes 6 m vysoká spadla na toho zemětřesení.

přizní vysoce postavených, ti snad na okamžik žijí v radovánkách, ale stále blaženosti nikdy dosáhnouti nemohou. Často zapírají slzy a sunceným dsměvem na tváři žijí v nenstálém neklidu a strachu. Jsou jako vrabci, jichž hnízdo jest na blízku hnízdu orličímu.

Chudí jsou zase otroky svého bídneho postavení; musí slyšeti malomocná přání svých žen a dětí a musí shýbat se pod spíláním bohatých sousedů. Jim není dopřán ani okamžik duševního klidu. Ti, kteří bydlí ve velkých městech, nemohou utéci před zlobou požárů a vystěhují-li se na venek, pak musí spokojiti se s nepohodlím špatných cest a přečastými návštěvami zlodějí. Mocný nezná spokojenosti a slabý jest předmětem posměchu. Shromáždění jmění jest pouhým množením starosti a přece chudoba jest jen zdrojem žalu. Odvislost činí z nás otroky, milosrdenství poutá mysl naší vděčností. Žítí, jak ostatní žijí, jest nesnesitelným; žítí zcela dle vlastních názorů, zdá se býti bláznovstvím. Kde hledati odpočinku? V kterém zaměstnání hledati duševní klid? . . . (Pokrač.)

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičným zřetelem k novějším a nejpověstějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-štráče katedrální kapitoly v Hradci Králové.
Stran V a 649; veliká 8°; Cena 11 K.

Velice cenno: tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejotevleji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Věda a umění.

Dr. Al. Musil. Životopisné dílo o věhlasném arabském cestovateli Dru Aloisu Musilovi český vydané vládním radou Ferd. Menčíkem (u R. Prombergra v Olomouci) překládá do angličtiny P. Jan Laux, profesor angl. jaz. sem Knechtenského (v Porýnsku) a vyjde dílo z jara 1911 v Americe.

Objevitel veletoku Mississippi. Právě nyní v Americe pracuje se horlivě na úpravě obrovské řeky Mississippi, která počne kolosální elektrické stroje. Při tom vybavuje se vzpomínka na odvážlivého objevitele toho veletoku. Byl jím skromný jezuita P. F. Jakub Marquette. Proto také v nádherném Kapitulu ve Washingtonu vedle poprsí osvoboditele Washingtona a učence Franklina jest postaveno poprsí Marquetteovo. P. Marquette narodil se r. 1637 v Laonu v Picardii a r. 1645 vstoupil do řádu jezuitického. Odebral se do Kanady konat misie mezi krutými indiánskými kmeny Harony. Dověděl se o Indiánech kmene Illinois a velké řece, kolem níž sídlili, odebral se z Kanady r. 1673 na výzkumnou cestu. Plul od Zelené zátky jezera Hejzského po řece „Fox River“, až se dostal do veliké pánve jezera „Vinnabago.“ Konečně po delším pátrání přibyl (17. června) ke křivené řece u „Prairie du Chien“, kde přetnají její proudy 40. stupňů severní šířky. Veletok tam byl široký 8 km., nacházely se v něm zalesněné ostrovy. Objevila se mu nádherná krajina jako z pohádky. Nazval řeku tu „Řekou Neposkvrněného Početí“ (Riviere de la Conception). Pozdější pokolení upustila od tohoto zbožného pojmenování a přijala původní název indiánský „Mississippi.“ Za další plavby dlouho z živoucích tvorů viděl pouze vodní ptactvo a pobřežní avěť. Konečně dostal se však k osadám „Peoria“ a „Molingwena“, kdež ho Indiáni kmene Illinois přijali laskavě. Leč spěchal ještě dále, až připlul do Arkansasu. Tak na primitivním plavidle urazil na 1000 km (až k 34. stupni severní šířky). Při návratu v Peorii učinil první přípravy k založení misie a pak přibyl k jezeru Michiganu na místo, kde se nyní rozkládá ohrované Chicago. Konečně celý vyplen koncem září vrátil se do své šance „Green Bay.“ Na počátku druhého roku za nesmírných avizelů plul k nově objeveným Indiánům se dvěma druhy. Dne 8. dubna byl na místě a přijat byl a velkým jásotem. Nejprve poučoval o Kristu jednotlivce, od chatrce k chatrce. Pak svolal národní shromáždění, k němuž se dostavilo na 2000 bojovníků, kteří dlektivně naslechali výkladům „černé oděného bratra“ o nekonale lásce Velikého

Ducha. Na to slavil u polního oltáře oběť Nového Zákona. Tak založena první misie a s ní počátky vyšší kultury oněch Indiánů. Žádou společnost na světě neproslavila se tak častými a odvážnými výzkumy jakož i civilisační prací mezi divochoy, jako katoličtí misijnáři. Teprve když tyto společenské poměry za velkého nebezpečení upravili, přibíhali za nimi běloši jiní. Hledíme-li k tehdejšímu velikému obřím cestovatelským v Americe, musíme uznati, že P. Marquette důstojně se řadí vedle dra Musila, Sven Hedina a jiných předních cestovatelů světových.

Zase přilít volně vysoká věda. Soukromý docent české techniky pražské dr. J. Hýbl vydal spis „Průmyslový pohon, nevhodnější volba a jeho výrobní cena.“ Tato kniha jest neobratným plagiátem německé knížky Ing. F. Bartha „Die zweckmässigste Betriebskraft.“ To by nebylo nic zvláštního. Sami univerzitní profesoři naši (ovšem ti pokrokoví) vydali s blůzou reklamou některá díla, která byla vlastně nechutným a nesamostatným odvarem spisů cizojazyčných. Dále protikřesťanské pamflety, které se v Čechách rozbíhají, jsou většinou řemeslné pořízení směřující z několika knížek německých. Leč — dr. Hýbl s vážnou, učenou tváří napsal v předmluvě, že se mu knížky odborníků německých Barthova a Josseho zdají dosti spolehlivý a správný. Zatím však tento velikán paponkuje (místy ke všemu ještě hodně neobratně) myšlenky obou těch spisovatelů. Barth jest překládán místy téměř doslovně. Pokrokový „Přehled“ dne 21. října podává úžas budící doklady, jak Hýbl papouškoval po — zkrutisovaném Barthovi. Při tom ještě překládal některá pojmenování tak špatně, že to dělá dojem, jako by překladatel nebyl vůbec odborníkem. Divná aláva české techniky! Tento skandál živě nutí k přirovnání práce konservativních učenců Tomka, Palackého, Alberta, Zengra a j. v. Jaká plle, jaká úzkostlivá svědomitost, jaká skromnost a přitom obrovský vědecký rozhled! Moderní „volné myšlení“ ovšem se dává cestou pohodlnější.

Pražská konservatoř přesídlila z filiální budovy v Konviktské ulici do prostorného třípatrového domu v Křižovnické ulici č. 10 v bezprostřední blízkosti Rudolfiny. V Rudolfinu jest nyní varhanické oddělení a ovič se zpěvy. V první polovici května r. 1911 bude se konati oslava stého výročí konservatoře, jež vyvolá velkým koncertem. Na ústav povolány tyto nové síly učitelské: prof. Dobr. Orel (redaktor Cyrilla) pro liturgiku, Ant. Elšleger pro obl. klavír a varhany, pro klavírní přípravku virtuosa slé. Částková, pro večerní pěvecké kursy H. Lašek, býv. člen Národ. divadla; P. Romeo Finke byl jmenován definitivním professorem klavírní hry.

Cyrril, časopis pro katolickou hudbu posvátnou, v 8. čísle pojednává o slavnosti odevzdání pomníku dra Ant. Dvořáka v Hořicích. Redaktor Dobroslav Orel uveřejňuje hluboce založenou studii o písní „Nastal nám den veselý“ s otiskem not z různých kancionálů. Věnována zde posmrtná vzpomínka + prelátu Haberlovi, světoznámému řediteli církevní hudební školy v Řezně. Podána zpráva o důležitém pěveckém kursu prázdninovém v Emanzích. Velmi výstižné a poučné jest „Dopisy mladého a starého ředitele kůru.“ Tentokrát zase „Cyrril“ mile překvapil odběratele velice praktickou přílohou, v níž jest přehledné sestaven pořad zpěva kněžského i sboru chrámového při zpívání mši svaté. Text provázen jest čtyřmi vyobrazeními oltáře, jak se jeví při různých zpívaných částech. Velice instruktivní příloha! Cyrril dále se svěží horlivostí stará se úspěšně o zvelebení a sjednocení hudebních snah církevních — jest cenovým listem pro kruhy hudební vůbec. Ročna předplatné pouze 5 K. Předplatné přijímá vdpi Clem. Kuffner, farář, Praha IV.

Nová restaurace monumentálního díla. Veliké nadšení vzbudilo v kruzích uměleckých dokončení nádherné stavby velechrámu sv. Barbory v Hoře Kutné. Sousední Kolín nelenil a horlivě opravoval svůj starobylý chrám sv. Bartoloměje. Původ tohoto velechrámu sahá do polovice XIII. století, tedy do časů zakladatele města Přemysla Otakara II. Tehdejší chrám záležel se tří lodí stejné výšky (12,5 metrů), v úhrnné šířce 19, v délce 31 metrů; na východě k lodím přiléhala povýšená presbytář s třech apsidách s hlavními oltářem. Karel IV. dal románskou presbytář zbourati; na jeho rozkaz slovatný stavitel Petr Parléř z Gmundeau vztýčil na jejím místě vysoký kůr v nádherném slohu ranné gotiky, v délce 28, ve výšce do klenby 33 metrů. Chrám byl zveleben dále. R. 1421 (22. dubna) otevřeli přestrašení měšťané kolínští brány Hasitům, kteří uloupili a zapálili dominikánský klášter; šest svazanců mnichů vmetají do ohně. Farář kolínského Hynka z Ronova, muž učeného, vyvedl před Kouřimskou bránu, do vysmoleného sudu ho vsadili, slamon sud ucpali a pak sud zapálili. Kolm upáleného faráře šakali, spívačice: „Kdož jete Boží bojovníci“. Od té doby pěstali hostel sv. Bartoloměje ve svou správu kněžské knížky (kalíšky). V Kolíně

se držela posádka 500 bojovníků tábořských, jichž hejtmanem byl od r. 1435 kněz Bedřich ze Strálsce, který se byl v několika bitvách velice vyznamenal. Jemu odevzdán o císaře Sigmunda v zápisné držení Kolín a okolní duchovenanské statky. Tento tábořský kněz a vůdce stal se tak jedním z nejbohatších pánů v zemi. Na místě zbořeného dominikánského kláštera stánek. K němu se utíkali radikální kazatelé husitští, kteří z jiných měst byli vypuzeni. Do Kolína přibyl tak také štvavý kazatel pražský Jakub Vlk, který pravděpodobně vedl duchovní správu u sv. Bartoloměje až do své smrti r. 1489. Chrámových potřeb však hleděno za správy kališné málo, tak že na sklonku XV. století byla stavba ve stavu velice slám. A tak na hraně století XV. a XVI. opraven počkozený krov. R. 1504 přistavělo město při kostele pevnou zvonici, aby schátralá severní věž při zvonech se nesesla. Pořízeny nové zvony. Počátkem XVII. století opraveno krytí věží a dány na kostel nové žlaby, aby klenutí nesamokalo. I vnitřek kostela zveleben. Od r. 1604 konány služby Boží ve chrámě po způsobu lutherském, ornáty z kostela odstraněny. Tu mnoho občanů konservativnějšího smýšlení velice se na změnu hněvalo; chodili raději na služby Boží do Ověar. — Po bitvě na Bílé Hore evangelisti kněží z Čech vypovídáni a tak dosazen na faru kolínskou Jan Glodomastus, rodem Polák. Průběhem let provedeny na chrámu značné opravy, zvelebovány přilehlé kaple. Za strašného požáru 24. července 1796 stal se chrám ubohým spáleništěm; i krov spadl. Veliká byla lítost osadníků nad tou zkárou. Hned učiněny kroky k nápravě. Již v prosinci r. 1796 dán na hlavní sdi oběhý krov, věže přikryty nízkými jehlanci krytými šindely a jen na zvonici dán bohatý krov s lucernou, kdež zavěšen umíráček. Vnitřek chrámu obětavě doplňován a zvelebován. R. 1847 dány na průčelné věže nové krovky. R. 1849 opraveny varhany, r. 1857 obnovená dlažba, r. 1860 pořízena barevná kostelní okna. K. 1868 přestavěny varhany. Podniknuty i jiné drobnější akce. R. 1869 zhořel krov zvonic i s umíráčkem a krov nejbližší věže průčelní. Tu dle návrhu architekta Mockra zvonic opětěna kamennou pavladi gotickou s krovem stanovitým, krytým anglickou břidlicí. Severní průčelní věž přikryta novým jehlanem bez štítů. — R. 1878, kdy slaveno 500. výročí smrti Karla IV., ustavil se permanentní komitét, který si vzal za úkol pečovati o důkladné restaurování chrámu. Mockr dodal plány r. 1882 a hned počato s pracemi opravnými; přikročeno k obnově poškozených šál a opěrných pilířů i oblouků. R. 1887 restaurována ozdobná lucerna nad schodištěm v ochozu a jedno velké okno nad ochozem káru. Chrámu opraveno dále za účinné podpory městské rady, úřadu děkanského, paní A. Vachové, p. Al. Bureše a jiných dobrodinců. R. 1903 opraveny a zvěšeny o 8 rejstříků varhany. Konečně podporu poskytl země i stát a tak r. 1904 počato s radikální opravou. Opraveny chatrné základy; pak vysekáno uvnitř schátralé zdívo a nahrazeno novým. Strženy staré opěrné pilíře a postaveny nové stědivé s obou stran, opraveny schody, veliká okna vysokého káru, vysekány poškozené kvádry šál a ostění oken. R. 1907 stržena opěrná oblouk mezi severní věží a zvonicí. Vyrobená řada nových chrlišť. V červenci pokryta střecha prejsy. — Pokračováno velmi pilně v úpravě i opravě jiných velikých částí chrámových, až chrám zasáhl letos v plném lesku. Vnitřek zveleben nádherně a obhacen zbožnou štědrostí o cenné bohoslužebné předměty. Objednána i křížová cesta u mistra Fr. Bilka, řezaná z dubového dřeva, v ceně 12.000 K, jež bude dodána během tří let. Nové velké varhany mají 36 rejstříků, rozděleny ve tři manuely. Tolik aspoň avádíme z pestrých dějů velechrámu kolínského, který byl letos znova vyvěcen. Právě vyla nákladem knihtupectví J. Kašky v Kolíně pěkně vypravená kniha „Dějiny a popis děkanského chrámu sv. Bartoloměje v Kolíně“ se dvěma přílohami a patnácti obrázky v tisku. Kniha krásně vypravená na 76 stranách velmi pečlivě a podrobně líčí osudy velechrámu a jest velmi cenným příspěvkem ke kulturním a náboženským dějinám v Čechách. Sestavili ji prof. Josef Vávra, děkan Václav Sixta a inž. ant. Hlaváček. Cena 1 K 50 h. Všele doporučujeme.

Vologradskij Věstník, žurnal dila rasprostraneniya stremitsja ja k soedineniju corekvoj. Právě vyšlo 1. a 2. číslo tohoto důležitého časopisu, který propaguje užší styky mezi slovanakými křesťany všech vyznání. Tento časopis má sledovati horlivě každý inteligent, kterému jde o přimání o stužení slovanaké svájemnosti. Vydává se v řetěru ruké, ale tiskén jest plameny nám obvyklými, aby zájem o naučení se ruskému jazyku u nás stoupal. Redakce a administrace v Prase II. 200. Oběh behatý a pro každého Slovana velice zajímavý.

Hospodářská hlídka.

Zpráva Hospodářského sdružení českých křesťanů-missionářů v Praze II, Spálena ul., č. 8. Sekretariát Hospodářského Sdružení krouží 2 vagony — 200 q dobrých brambor. Nabízky a události ceny a vzhledy salátů co nejdivně

1. Odborček jest 356, členů 10.710. 2. O. k. místodržitelství schválilo stanovy okrsku Hospodářského Sdružení pro okres Čáslavský a pelhřimovský. Ustanovující valné hromady obou okrsků budou svolány během listopadu. 3. Z kraje, v nichž pěstají len, odbírlí jsme mnoho stížností, že semeno následkem dlouhotrvajícího deště jest zkaženo. Ihned obrátili jsme se na Zemědělskou radu, aby odborčům bylo zajištěno subvencované lučné semeno. Zemědělská rada odpověděla dne 26. září 1910 č. 15.906. K dotazu sdělujeme: Český odbor rady zemědělské bude v r. 1911: Poskytovat nákup lučného semene jako v letech minulých; pouze vzhledem k tomu, že zemská dotace nepochybně nebude tou dobou povolena, bude asi podpora menší. K podání žádosti budou hospodářské spolky vyzvány; žádost musí každý spolek podati sám a uvést v ní jména členů, kterým subvencované semeno hodlá přidělit. Jakmile Zemědělská rada vydá příslušné vyhlášky, ihned je ve Věstníku uveřejníme a bude na odborčcích, aby se dle nich zachovali. 4. Dětikvíle žádáme, aby všechny účty za jarní hnojivo, jakož i jiné, které jsou již splatny, co nejdříve byly vyrovnány. Během tjíjna musíme vyrovnati dětů za 100.000 korun, jest tudíž třeba, aby všechny odborky obnosy, jež dluhují, úplně vyrovnaly i 5. Ačkoliv již nastalo částečné zvýšení cen petroleje — další bude ještě následovati — přece můžeme ještě dodávati petrolej vodojasný 100 kg. za 27 K 50 h. Výhody této natno ovšem využiti co nejdříve, protože zásoba námi zakoupená v bruku bude rozehrána. 6. Upozorňujeme, že ceny cukru klesají. S nákupem natno počkati. 7. Dne 3. června t. r. podali jsme Zemědělské radě žádost za subvenci na uspořádání tří ovocnicko-zelinařských kursů v Pelhřimově, Milevsku a Humpolci. Žádost byla vyřízena 21. září t. r. (!), ovšem samitavě. Na samitavě vyřízení bylo třeba doby od 3. června do 21. září i 8. Dotazníky rozseřané všem odborčům i Raiffeisenčům ohledně společného nákupu po pf. prodeje obilí vrate nám co nejdříve. 9. Upozorňujeme, že následkem špatné sklizené jetelů bude jetelové semeno k jaru mnohem dražší než bylo letos na jaře a než jest nyní. Abychom členstvu přáli větší, zakoupili jsme celý vagon semena jetelů dvousetného, zaručeně čistého a klidivého. Semeno na přilásky, které se nyní stanou, přenecháme za ceny nyníšší. Domluvíte se a učiníte co nejdříve nákup. Odebrati semeno haed nemůžete, až na jaře. 10. Znova upozorňujeme, že nákup dobytčů soli nejlépe se vyplati, když možno odebrati celý vagon. Mezi mnoctví vždy přijde značné vysoko.

Stav „Zemského Svazu česk. hosp. družstev a společenstev“ v Praze-II., Spálená ul. 9. Peněžní obrát v sáh 607.958 K 26 h. C. k. finanční ministerstvo povolilo, aby Raiffeisenky soustředěné v Zemském Svazu mohly dáti důchodovou za vkladatele odváděti jednou za rok. Povolení toto jest důležité, protože finanční úřady by žádaly, aby daň důchodová se platila každý měsíc. Protože jest třeba, aby v případě dotazů od finančních ředitelstev okresních mohly jednotlivé Raiffeisenky správně odpovídati, podáváme doslovný výnos c. k. ministerstva financí. Zní: C. k. ministerstvo financí dovolilo na Vaši žádost přímo u ministerstva financí podanou výnosem ze dne 6. sáh 1910 č. 63.796 na základě § 134. odst. 2. zákona ze dne 26. října č. z. 290. Raiffeisenovým pokladnám ve svazu Vašem soustředěným, pokud u nich počítání a připsování úroků ze vkladů úsporných celoročně se děje, aby daň důchodovou, která se z úroků ze spořitelních vkladů dle § 133. zák. o osob. daních přímých arážeti má, odváděly a výnos o tom předkládaly ve lhůtě celoroční a sice do 1. října každého následujícího roku. Při tom však klade se za podmínku, že tyto pokladny budou účtovat usavěky ářadu daně vyměřujícímu po schválení jích valnou hromadou aneb případně po vykonané revizi i tehdy předkládati, když by dle § 84. lit. a) zák. o osob. daních přímých daní výdělkové nepodléhaly a proto ku předkládání těchto účtovních závěrek zavázány nebyly. Též bude se vždy přesně bděti nad shodou úrokové pamětních při odvádění daně důchodové vykázaných a úroky vykázanými v účtovní závěroce. O tom se otěný svaz správce za příslušnou vyrozumění pokladen v něm soustředěných. — Uvádějíce tento výnos c. k. ministerstva ve známost, žádáme, aby všechny Raiffeisenky vzaly jej na vědomí a dle něho se řídily. — Nová Raiffeisenka založena v Horčicích n. Jiserou.

Kde a co tvoří drahotu? Dne 22. Hlase konečně vídeňáci okusili poprvé masa argentinského, jehož do Vídně došlo 21.000 kg. Mase bylo v pár hodin vyprodáno, jak ve stánek tak v krámech a velké tržnici. Poněvadž na sta lidí se tlačilo při nákupu, došlo k bouřlivým scénám; jímž musila oddělit konse policie. V drobném prodeji prodává se přední za K 1'44, zadní K 1'80, lepší kusy stojí K 1'80 a špatnější K 1'20. Cena původní pro vídeňskou hlavní polici byla: za kg předního K 1'20, zadního K 1'36, špatnější kusy K 1'10. I ta tedy jeví se pověstná „třetí ruka“. Rozdílní mezi cenami domácího masa a argentinského není tak velký. Domácí maso stojí ve Vídni: kg předního K 1'70 až K 1'90, zadního K 2'10—2'30. Povíme-li, že mezi masem domácím a americkým je velký rozdíl v kvalitě je rozdílní mezi cenami tím zjevnější.

Nejslavnější při tom argentinském maso je to na lodi do Terstu přivezené s kraje mnoho tisíc mil dalekého stojí 58 a 68 haléřů kilo. Když však ujede z Terstu těch 500 kilometrů do Vídně, 600 km do Brna a 800 km do Prahy, stojí najednou už kilo 180 až 160 haléřů, tedy skoro třikrát tolik!! Zloštělá semě! Dovezte do ní slato, a promění se vám v — kameň! Dovezete maso za babku a ihned v ní vstoupne na báječnou cenu! A při tom činí přece celé to clo jen 30 haléřů za kilo! Argentinský zemědělec dal dobytče, kilo mrtvé váhy po 80—40 h. Argentinský obchodník, jež dobytek na sta mil daleko s pampy přihnál, akciová porážka buenos-ayreská, jež dobytče porazila, upravila a maso dala samrasiti, a loď, která je devět neděl venla po moři na tisíce mil, všichni ti přirazili k ceně rolníkovi splacené 25—30 hal. A nyní přichází rakouský stát jako finančník, jako dopravčí, přichází rakouský obchodník a rakouský řezník, a všichni tiho přirazí k ná argentinské maso: dva a půlkrát tolik, co dostal za ně zemědělec argentinský, třikrát tolik, co přirazil obchodník argentinský s dopravní společností. Kdyby dobytek v Argentine sadarmo dávali, u nás přijde maso z něho za korunu až půldruhé kilogram! — Pakno z toho nejlépe, kdo a co to tvoří drabotu!? Ty staré manipulace státu i soukromníků, jimiž se máme obeluhovati a bez něčeho nemůžeme býti!

Massa otáčka. Proti všemu dovoz masa argentinského brojí jak Uhti, tak alpiští agrárníci. „Sudetští agrárníci“ za to teď jako na odvetu za Pasterův tah proti obilním cłm prohlásují se pro to, aby vláda dovolila jen dovoz argentinského masa, že to našemu zemědělství uškodit nemůže, když to neškodilo anglickému, a že ostatně dovoz ten se ani neuchytí. — Rumunsko, co má dovolení vozit maso do Rakouska, samo musí skupovat dobytek v cizině. A obchodníci rumunští skupují jej v Srbsku! Ať už pro domácí potřebu nebo pro svou vlast, ale vidět z toho, že Rumunsko dnes vlastně nemá k nám co vyvážit. Maso Rumunskem vyvezené je přímo či se přímo z dobytka srbského. A my děláme milosti Rumunsku a Srbsku stále odkropáváme, jež jediné je hotovo pro obchodní styk s námi!

„Zemědělská družstva“ založena byla právě katolickou stranou na Moravě. Tato bude středem všech hospodářských besídek, družstev a podniků. Jejím úkolem bude nejen dávat směr všem korporacím, nýbrž i jejich činnost říditi.

Povinná zemědělská organizace bude zavedena ve Slezsku a s ní také instituce zemědělské rady. Rozsílí proti Moravě a Čechám bude znácky. Kdežto v těchto smích vybudována je zemědělská rada na základech spolkových, kde často ve spolech hospodářských bývá stav rolníky dosti málo zastoupen, ve Slezsku musí být každý rolník členem organizace, musí platit příspěvek na prospěch společenstva dle své daně pozemkové a musí patřit do některého klanu národnostního. Vedle českého, polského a německého odboru bude také odbor velkostatkářský, čímž ve společenstve gremiu, jež vstoupí na místo dnešního subvenčního komitétu, je německá převaha zabezpečena.

Obilí máchylné k poléhání se před polehnutím chrání vláčením, jež se lépe osvědčilo, nežli obilnání osemi na pšit anebo kosmo. Také hnojení látkami draselnatými a vápenatými, jakož i výběrem druhů otužilých a setím do řádku hodné řádkých obilí se chrání před poléháním. Přiklínání dříve se obyráječné poslé a nevhodným způsobem, a proto nevyhovuje hlavně tím, že sraz pak bývá obyráječné lehké.

Zemáky neklidí ve sklepe, dáme-li je
do bedal, jichž dno je drhované a pokryté koksem.
Na koks zemáky se nasypou až po okraj bedny,
již postavíme na cihly pod rohy bedny vyznačené.
Zemáky pak neklidí až do příštího léta.

Zakládání se ulehčuje a podporuje, když po každém jídle vydatnějším, zvláště po masitých a tučných pokrmech, 1—3 sdrává, vykrálá jablka sušena. Také před spaním jablko poště vařené přimíavě působí na ulehčení čivá a klidný spánek. Po těžké práci namáhavé a duševním vyčerpáním jablko je nejlepší osvěžením. Že upravuje stolici, je všeobecné známo. Dobře tedy učiní každý starostlivý otec, když pro sebe i svou rodinu na svou opatřil vykrálé, neporušené ovoce, zejména však postavá se o patřičnou zásobu dobrých jablek.

Chcete _____ **??**
se výhodně oplatit

**Vyzkoušejte si různé vzory pánebných látek
a nahlédněte. (Zobrazuje se látky »Palмира«)**

ed fy == ED. DOSKOČL ČHOČEN. ==

Printed by the Government Printer, Ottawa, 1876.

Školský obzor.

Uznesenie Ríšskeho snemu o voľné škole. Z Vídně dne 24. t. m. sděleno: V důvodech rozhodnutí Ríšského snemu o státnosti podané

spolkem Volná škola proti ministerstvu vyučování se pravi: Po strážce moratoriu jest Hřský soud názoru, že přeměna dosavadních soukromých škol obecných v soukromé ústavy vyučovací s vyloučením předmětu náboženství skutečně ministerstvem vyučování zapovězená se musila skutečně zakázat, neboť taková přeměna jest dle ustanovení § 70. odst. 8. Hř. zák. o školách obecných, které jest zde jedině rozhodující, nepřipustná. V tomto ustanovení je o soukromých ústavů vyučovacích, které jsou navštěvovány dětmi školou povinnými a které mají nahraditi školy obecné, výslovně stanovena podmínka, že učebná osnovy těchto soukromých ústavů vyučovacích při nejmenším musí vyhovovati osnově veřejných škol obecných. Zvláště musí učebná osnova obsahovati všechny učební předměty, jež jsou na veřejných školách obecných povinné. K těmto učebním předmětům náleží nepopíratelně náboženství, a stejně jako žádný jiný učební předmět, na př. počty nebo čtení, nemůže býti vyloučen z učebné osnovy takového soukromého ústavu vyučovacího pro děti školou povinné, nemůže býti vyloučen předmět náboženství. Protože pak Volná škola chtěla založiti soukromý ústav vyučovací, který už dle své organizace v zásadě nepojal do své učebné osnovy předmět náboženství, musilo býti uznáno, že rozhodnutím v odpor vzatým nebylo porušeno politické právo stísnování ústavů vyučovací a vychovávací.

Sociální besídka.

Rudé vzájemné kritiky o práci soc. dem. pehlaivár. Rudý redaktor Budil, autonomista, chytrým manévrem přenesl z rukou centralistů časopis „Nasdar“ z Mor. Ostravy na Kladno. Z toho veliké rozčilení. Redaktor centralistického Riegla začal vycházeti v Ostravě „Nasdar“ nový, který jest Truonasdarem proti kladenskému. O útěku Budilovi napsal v něm centr. sekretář Brda toto: „Aniž by se byl kdo na tom usneš, aniž by jej (Budila) kdo k tomu byl smocnil, aniž by komu z představenstva a funkcionářů „Unie“ byl co sdělil, odhlásil vydávání „Nasdaru“ v Mor. Ostravě a ohlásil vydávání tohoto na Kladně; sebral cennější knihy redakční a poslal do Kladna; začal do Živnostenské banky a chtěl vyzvednouti redakční peníze; když mu vyplacení těchto bez knížky bylo odepřeno, zneškodnil vyplacení jich administrací listu. Zkrátka, zneškodnil důvěry v něj kladené a přivlastnil sobě majetek „Nasdaru“, jako svého času Martin Wagner majetek „Odborných Listů“. Jest pravdou, že snad jej nechce užiti pro sebe, nýbrž pro separatistickou organizaci. Daresbáctvím však zůstane a musí sobě každý poctivý člověk před takovým darebákem jen odplivnouti. Ostatně, kde chybí smysl pro poctivost a šcta před cizím majetkem, tam musí se hledat pomoc soudů a doufáme, že tyto lépe rozhodnou právo vlastnické.“ Jestli ostřeji píše redaktor nového „Nasdaru“ soudruh Mlegel, bývalý administrátor starého „Nasdaru“ o red. Budilovi. Píše: „Dnes dělá ze sebe mučeníka, peal sám a nechá o sobě psáti, že jest obětí sekretářské inkvizice. Dnes, po dvaceti-leté práci v naší odborové organizaci nerohodají již horníci sami, nýbrž politikáři a plethikáři prvního řádu, jakých máme na Ostravsku celou kupu. Soudruzi, horníci! Kde byli všichni ti přátelé dělnictva v kratých dobách? Ani jednoho jsme neviděli, dnes ovšem jest jinak. Jest čas k dělení a to se musí dle našich politikářů provést za každou cenu, oni nic ne- strání a horníci to zaplatí.“ A dále pravi Riegel: „Budil to byl, jenž překonal krále portugalského, utekl, vzav však s sebou majetek, který mu po právu náležel.“ Kladenský „Nasdar“ zase odpovídá na protestní listák centralistů: „Utíkal (Budil) ze strachu před zfanatisovanou hordou, která již dříve počala hájiti otázku centralismu a vykaznými rukávy proti každému, kdo neohvátal vídeňská dogma. Budil utekl před janičary Vídně, kteří jsou schopni za baktis třeba zabít člověka. Budil prý je jako sloděj, když zashránil „Nasdar“ českým horníkům a odejel v noci se svými věcmi pryč. Ale co jsou lidé, kteří kradli Budilovi naši adresované dopisy a k tomu ještě rekoman- dované, je otvírali, jich obsah opisovali a po- stílali do centrály? Jeden takový osobní dopis byl 15. t. m. při schůzi představenstva. Jak se dostal do Truovan, když byl poslán na Budila do Ostravy?“ Vazutku zajímavé příklady soudružské vyšší morálky a poctivosti! Dříve tyto lidé, ať sami sebe dobře znali, prohláso- vali se hlavně za reformátory měšťáckého bídného světa, druh druha vynášel. Spílali „měšťákům“ jako setvorům. Nyní ve chvíli rozčilení je opouští farizejská přetvářka, takže pověděli o sobě kus pravdy. Taci lidé prý dělnictva po- mohou! Jestliže proti sobě navzájem užívali tak rašnovaných pletich, jakou poctivost na- chovávají vůči krahům stojícím mimo rudý tábor?

Hrozba stávkou před divadelním představením — vydíráním. Pro divadla

a jejich personál velmi důležité rozhodnutí vy- nesl právě nejvyšší soudní dvůr. Zřizenci ji- stého vídeňského kinematografického divadla podali řediteli bezprostředně před zahájením představení své požadavky. Poněvadž prohlásili, že nebudou-li požadavky splněny, nevtroučí do divadla, podepsal ředitel tyto požadavky. Za tři dny na to propustil ředitel veškeré zřizence, poněvadž si satím sjednal náhradu. Poněvadž v závazku bylo také ustanovení, že zřizenci nesmí býti propuštěni před uplynutím jednoho měsíce a že výpověď smí býti dana jen 1. neb 15. každého měsíce, žalovali zřizenci na zapla- cení mzdy za 7 měs. a tři dny. Žalovaný na- mítal, že smlouva byla vyděračným aktem, po- něvadž hrozba stávkou stala se před nedělním představením. Žádné divadlo a zvláště kinema- tografické divadlo nemůže se vzdáti nedělního příjmu. Okresní soud zamítl žalobu. Revisie byla nejvyšším soudním dvorem rovněž zamí- nuta, poněvadž hrozba opustiti práci před nedělním představením ocití se majitel podniku v nesnázích, kterých zneškodili zřizenci k těžení na prospěch svých zájmů.

Již přesídlila
firma **Fejgl & Byčičtš**
do domu p. Russa v Jiříkově třídě,
proti novému labakému mostu
a dovoluje si nabídnouti ve velmi levných
cenách veškeré smílní trikové prádlo, dámské
jupičky pletené, samé věsty pletené a rukávy,
čepice, deštníky, parý, šněrováčky a jiné.
Knížkové kolárky.
Knížkové záprsenky patentní bez háčků.

Kupte si poučný spis
Blahoslavený Jan Sarkander.
Napsal Vilém Tihelka. Stran 82. Cena pouze 8 hal.
Objednávky vyřídí **Biskupská knih-**
tiskárna v Hradci Králové.

JESLE,
KŘÍŽOVÉ CESTY, ŠKOLNÍ
KŘÍŽE, OLTÁŘE, SOCHY
" A KAZATELNY "

levně provádí aba. a k. odb. školy sochat a řezbat

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Dovolují si P. T. volečným dámám uctivě oznámiti, že přestěhují jsem
Modní síň pro dámy
z Havlíčkovy ul. na náměstí císaře Františka Josefa, do domu p. V. Rosy.

Děkuji P. T. volečným dámám za ctěnou přízeň mně laskavě věnovanou
a prosím, aby i na novém místě mi svou vzácnou přízeň laskavě věnovaly. Bude
mou snahou, abych zákazky laskavě svěřené se nejolegantnější a vřasně provedl,
bych nejen dosavadní množství P. T. zákaznic udržel, nýbrž co nejvíce rozmnožil.

Za elegantní a vkusné provedení veškerého dámského oděvu rači moje
dlouholetá praxe jako dělníka a střiháče ve valkovárovech velkomíst tu- i cize-
zemských, jakož i moje chvalná pověst, kterou jsem si získal za dobu od založení
mého závodu. (Pochvalné dopisy k nahlédnutí.)

K službám ochotný
KAREL MACH,
modní síň pro dámy v Hradci Králové,
náměstí císa. Frant. Jos. (dům p. Rosy).

**Právě vyšly naše
kalendáře**
VENKOVAN
a sloce velký rodinný kalendář
„VENKOVAN“ cena 1 Kor.,
kapesní kalendář „VENKOVAN“
cena 60 haléřů.

Lidový kalendář „VENKOVAN“ jest ob-
jemný, s řadou obrázků a povídek od nejlepších
českých spisovatelů a rolníků, praktickými po-
kyny pro domácnost, hospodářství a jiné.

Svým obsahem, velikostí i úpravou daleko
předtí loňské vydání. Rovněž i obálka kalen-
dáře jest umělecky barvotiskem krásně a vkusně
vypravena. — Jeden tucet (12 výtisků) účtujeme
za 8 kor., půl tuctu za 4 kor. Menší počet než
půl tuctu účtujeme 1 exemplář po 1 kor.

Kapesní kalendář „VENKOVAN“ pak ze-
jména jest přizpůsoben pro mládež venkovskou,
aby i ona měla v rukou knihu, z níž sa laciný
peníz praktické poučení by čerpala. I pro do-
spělé bude knížkou nepostrádatelnou. Jeden
tucet kapesního kalendáře „VENKOVAN“
účtujeme za 6 K, půl tuctu 8 K, 1 výtisk po
60 hal.

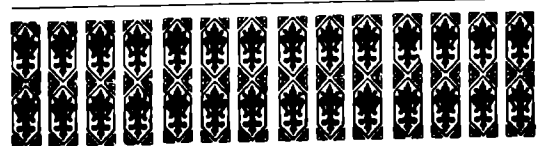
Kalendáře naše svým obsahem, svou laci
a praktičností **předtí letos všechny kalendáře.**
Již ode dneška si umíte: Nekoupím si na rok
1911 jiný kalendář, než velký lidový kalendář
„VENKOVAN“ a kapes. kalendář „VENKOVAN“.
— Objednávky přijímá **Sekretariát Sdružení**
českých katolických zemědělců, Praha-II., Opa-
tovská ul. č. 10. — Z jednotlivých obcí ob-
jednávejte hromadně.

Umělecké výrobky
a obrazy všeho druhu, zrcadla, mo-
derní rámce nových vzorů levně a
solidně doporučuje umělecký závod
a výroba rámců
Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jiříkova třída.

Nejlepší příkrm
jsem
brusinky
Zádný tovární výrobek! Domácí sava-
řená, čistě přebíraná a praná, v čistém cukru
jen savařená sešlá 5kilogramový kbeliček za
6 K firma
Václav Ulrych
v Týništi n. Orli.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československé záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

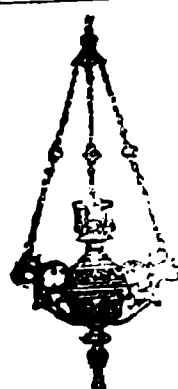
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venku možno činiti
vklady složitými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

**Veleútožnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si de-
raditi velké kostelní nádoby a
nářadí a to: monstrance, kalichy,
cibafy, nádoby, náčinky, paciřkaly,
svícny, lampy, kaditelnice, kroupky
atd. své vlastní výroby, předpisů
církvním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni štítí a stihlji nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy nasláz na u-
kásku franko bez závezení koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shledá se s ostatními slavnými a stříbrnými klenotmi, jako: řetězy,
madonky, křížky, prstýnky, náramky atd. :: **Nejlepší
prototypy, imitace, jídelní nářadí se stříbra pravého
i čínského vzhledu na výhled.**

Staré zlato, stříbro a dráhokamy kupuje za nejvyšší ceny

JOSEF STANĚK,
pasíř a číselník

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. a.

Nejstarší pražská, výhradně
pro katolíky továrna na te-
lefonní zámky a jiné spory
firmy

Horák a Uhlmann

maj. MUDr. Vend. Šnopl & F. Novák

V PRAZE-III., Vytěšská tř. 49.

Úředně doporučená zdravotní

škola katolická.

Irská kamna s trval. hořelím.

Kamna regul. násypná se šamot. vložkou. Ne-
patrná spotřeba paliva.

Kamna původní Meidingerova.

Železné spory všech velikostí.

Ceny levné. Cenníky zdarma.

Přesídlení!

fy K. V. Skuherský,
v Král. Hradci

nyň jen v továrně.

Kvalitní zboží za nízké ceny.

Továrna na cottagová americká
HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skldy:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Vídeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejméně měsíční
splátky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

**Jen
jednou**
zkuste mýdlo jádro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná mý-
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevyrovna-
jí do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Josef Stěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleútožnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazetelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlatění, páma a řasných předmětů vzhledu se smle-
zejících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.

Přesny a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a

k ústnímu jednání dostávám se na požádání také

bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová

státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složení listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
za nejlevnější.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandárist,
přísedný znalec c. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na

českém severovýchodě.

Založen r. 1888.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat příjmou
se u firmy **Marš & Špičkal, Třebíč,
Morava,** vývozní dům na šicí stroje,
gramofony a velocipedy.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i cizo-
zemských.

Cenná uznání zvláště z kruhu vele-
útož. duchovenstva svědčí o pečlivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za

dobu více než třicetiletého působení.

Učíte, prosím, malou objednávku na
zboží.

Volejte látky na tašury.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte školním dětem

KVÍTKY.

Vycházejí desetkrát za rok od Hjna počínajíc.

Předplatitelé obdrží zdarma dětský

kalendářik na školní rok 1910—1911.

Předplácí se na celý rok a na jednu adresu:

10 výtisků s kalendářiky s jedním

etým nádravkem 5 Kč — h

5 výtisků s kalendářiky 2 Kč 75 h

1 výtisk s kalendářikem 70 h

Rozšiřovatelé „Kvítků“ obdrží:

1. Splnomocnění, aby bez obavy před úřady

dovolené mohli „Kvítky“ odběratelům dodávat.

2. Za každých předplacených 20 ročníků

vedle nádravků i po 1 výtisku kalendáře a zápis-

níku křesť. žen a dívek českých „Šťastné Domá-

nosti“ na rok 1911, jež vyjde v listopadu.

Rozšiřujte, doporučujte na všech farních o-

dbách oblíbené dětské „Kvítky“, až vznikne do

každé katol. rodiny

Administrace „Kvítků“ v Praze-III.,

Letná, ul. č. 5.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 4. listopadu 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PRÍKLADY:
V PRAZE — Jediný ústav, který poskytl 4 až 4 1/2 %
v úroku půjčky — v Hradci Králové — úrok 4 až 4 1/2 %
Abdov. kapitál K 250.000. Rezervační fondy
K 1.000.000. Vklady K 50.000.000. Průběh vstupu
období bankovní, směnového a bursovní.
Účetní směnka a faktura (bez daní). Obchod
chůze. Služba. Služba. Služba a kasa.

Na sopce.

Většina evropské pády jest provrácena anarchistickými podkopy. Národy jsou zmáteny nejhrůznějšími chrlími moderních hesel. Dochází k výbuchům a závrtným otřesům; nejsou to bouřky čistoty, protože právě hlasatelé nových názorů prozrazují při praktické sociální a politické akcech úžasnou neobratnost a trestuhodnou nevědomitost. „Reformátoři“ tápají, vlastní hesla křiklavě srazují.

Poučno jest, v jakých rozpasech se ocitla po skončení veliké stávky železničních střížených vláda francouzská, která jest dle pokrokových názorů vládnoucí v Evropě nejosvědčenější, nejpokrokovější. Vždyť dávěrou lidu vyšplhal se do vládního kabinetu tři soc. demokraté. Republika francouzská byla střížena dle souhlasného tvrzení všech protikatolických pohlavářů a harcovníků francouzských, aby v ní vládli suverénní lidé. Jak však ten vládne, to lze dobře pozorovati na posledních schůzích parlamentu v Paříži. Parlament zvláště v republice má reprezentovati věrně všechny proudy ve státě. Má býti nejjemnější trestí všeho občanstva a ostře odrážejícím zrcadlem, kaleidoskopem všeho kulturního ruchu lidového. Nuže, jaký obraz vidíme v reprezentaci „suverénního lidu“? Vyběhl se přímo šílený vztek soupeřů — ovšem všech „lidových“.

Ve chvílích, kdy se pělý v Portugalsku nadšené hymny na oslavu republiky, lítaly v Paříži nejprudší blesky na čela republikánské vlády. Ozval se z poslanceckých řad docela výkřik: „Pryč se židy!“ A to už mnoho zna-

mená. Ministerský předseda Briand na oplátku docela prohlásil, že pro zachování pořádku nebyl by couvl ani před nezákonností. Ta všech 76 soc. demokratických poslanců spustilo ohlušující řev: „Pryč s diktátorem! Demise!“ Soc. demokrat Colly docela běžel k Briandovi, aby jej srazil s tribuny. Colly byl sice sadřen, ale rudý povyk trval přes 40 minut. Proto raději Briand smízel. Na poslance Reinacha voláno opětovně: „Pryč se židy!“

Přítel Briandův Benazet prohlásil: „Kdyby Briand chtěl Mici vše, co ví, otvírali byste oči. Briand ví, že císař Vilém vyslovil se velice pohrdavě o každém francouzském mobilisačním pokuse a že by jej (císaře) stálo jediné slovo, aby vehnal francouzské železniční zřizence do všeobecné stávky a tím znemožnil Francii jakékoliv vedení stávky.“ Briand však byl tímto sdělením trapně dotčen — přirozeně; Benazet bezděčně konstatoval schůtralé poměry politické a krajní rozervanost republiky. Právě revolucních socialistů táhl proti sněmovně — tedy lid proti „lidovému zastupitelstvu“; byl však policií rozprášen.

Soc. demokr. poslanec Jaurès v „Humanité“ nazval Brianda harlekýnem, jenž si hraje na Caesara a dobrodruhem. List bývalého ministerského předsedy Combessa „Rappel“ píše: „Ku protizákonnému prohlášení přiměl Brianda slavomam, perfidní naštěptávání a zločinné oklady. Žádný stoupene republiky nemůže sdělati po této takové ministerské představy.“ — Pěkné vysvědčení dává protikatolický orgán přednímu reprezentantovi republiky! A přece Briandovi byla projevována většinou hlášť důvěra! Nyní hledí soc. demokraté vnéstí svůj parlamentní spor v nejširší lidové vrstvy, začínají podkopné veřejné schůze. Rudý lomoz působí hrozně. Vždyť již začíná pracovati „sabotáž“; ve Fontainebleau byly přefezány telegrafické a telefonické dráty; v elektrárně ve Vitry přefezány a přeházeny dráty a rozbity izolatory; četnický strážmistr, který chtěl případ sdělití telefonicky svému představenému, byl proudem elektrickým k zemi sražen a popálen. Velice vážné týmž způsobem zranění dva dělníci, kteří se snažili stroje opravit. Rudý tábor tudíž pokoje nedá!

Vláda, která se tak pilně snažila, aby poslušnost k autoritě Boží byla z kofene vyvrácena, myslila si bláhově, že zachová v lidu respekt před autoritou vlastní. Leč propadá

slovo. Měl krev ohnivou a legrace mu vždycky byla milejší než konání povinnosti. Na cestě poskakoval napřed na bosé nožičce levé, pak na pravé; pak si vyhazoval čepičku do výše. Nato se brouzdal stružkou špinavé vody. Konečně nakoupeno. Ferdáček se vracel, ale byla mu bez romantiky po cestě dlouhá chvíle. Proto aspoň na hocha Rankova šlohl předzvětkou: „Chocholo, chocholó!“ V odpověď nato zasvítlil vzduchem kamének. Za zády Ferdáčkovými se objevil černý pejsek, který napřed zívá, pak se podrbal zadní nožičkou na krku a již střídal nožky směrem k Ferdáčkovi tak rychle, jako by to byly černé pentličky ve větru se tetelící. „Rať, rať!“

„Kluku jezátá, to's přišel pěkně brzy! Počkej, až odejde tetička, co jich nabřebeš, vítala Ferdáčka na zápraží matka.

Klouček často zkoušel, že z takových broživých mraků neuhodilo a proto spěchal za humna veselé a pronikavým pískotem.

Skolková neuměla dobře vychovávat. Ferdáčka se mnoho neptala, co a jak dělá. Teprve když mřa jeho nebednosti přetročila všecku mřu, rozlítla se zase náramně, div že ji neranila mrtvice. Za chvíli pak zas jako by nic. Již připravovala k obědu slavnostní knedlíky. „Ale ten náš kluk, švagrová, je ferina. Má vtipu za tři professory. A pořád si hvízdá. Jenom když jde do sklepa pro brambory, na chvíli přestane, protože jsou tam jablka. Pobude-li tam dle, už na něj volám: „Kluku, ať hned hvízdá!“

„Jo — ale kdyby ten kašpárek radši pomáhal šikovat, zabručel tatík. „Nebýt tebe, nebyl by s něho takový neposed. Ty ho chráníš a hájíš jako skleněného panáčka.“

takovému osudu, jako všechny vlády, které otlásky oltářem. Proti Kristu jest dovoleno ve Francii hanebně psáti; v evropských listech protikřesťanských malují se sprosté karikatury na potupa nejsvětějšího Učitele. A ti lidé, kteří jsou vychováni v tak bezmezném cynismu, že by pak měli větší úctu před zajatci židovského velkokapitálu?

A jak to bude vyhlížeti nyní v Portugalsku? Lépe než ve Francii rozhodně nikoliv. Vždyť by přece židé nerozvířili odbojný ruch proto, aby se za nového stavu věci ztenčily jejich kapitály. Právě v Paříži sprádal hlavní nitky revoluce republikánů Magelhaes Lima. Stiskl knoflík, dílo dokonáno — a pak teprve hlavní intrikán odebral se do Portugalska. Zrovna jako v jiných zemích. Když Ferrer všecko v Barceloně k výbuchu připravil, ztratil se do ciziny. V Rusku hlavní revoluční agitátoři právě před počátek pouličních bojů odcestovali. Jakmile by se byl dostavil výsledek příznivý, hned by se byli vrátili. Není nad chytrost revolucionářských sobců!

Jak bylo Portugalsko zemí „klerikální“? Asi tak, jako některý kraj v Čechách, kde soudce do kostela nechodí, ale poroučí po katolicku přísahat, kde okresní hejtman zachovává ke kněžím jemný společenský takt, ale říká: „Vy katolíci byste měli... Vám katolíkům bych radil...“ Kdyby vaše klerikální strana věděla... Přitom ovšem v parádním úboru třikrát za rok do kostela se podívá, ale jen „z úřední povinnosti.“

Sama židovská „Neue Freie Presse“ se takto poděkla: „V Portugalsku jest 6500 škol obecných, ve kterých učí náboženství světské učitelé, na lyceích se náboženství vůbec nevychovávají, soukromých škol řeholních bylo v celé zemi pouze 100. Biskupové bez schválení vlády nesměli udělati ničeho, papežský nuncius byl nucen jednati s papežem jen skrze ministerstvo.“ — Ovšem ti světské učitelé vštepovali dětem náboženské zásady tak „horlivě“, s jakou „horlivostí“ sloužili revolucionářští důstojníci králi. Faktická výchova mládeže dospívající byla bez Boha. Na venek katolické pozlátko, ale církev v horších kleštích než ve státu protestantském. Ani jedna politická strana tam neexistovala, která by stála na základě náboženském. V Čechách nás nedovedli zednáři přelhati tvrzením, že není potřeba žádná politické strany křesť. sociální. V Portugalsku však lahodná

„Ale prosím tě, vždyť je to dítě, nařkouje se ještě dost.“

Konečně slavnostní oběd připraven. Mistr oklepal zástěru a zasedl s ostatními ke kouřící se bramborové polévce „zasmažené“. Na plotně se jen svítily knedlíky, mistrné uhnětené z krupice, mouky, rozstrouhaných bramborů a vajec. Na stůl se k nim přidalo hodně masitého zeli. „Jo — tohle je po jídlo, to je po jídlo, poznamenával labužnický mistr. „Po tomhle jídle je v ústech jako v saloně.“

Ferdáček jedl hltavě. Najednou mu něco v hubičce chruplo, slzička mu vyrazila z pravého oka.

„Co ti je?“

„Ale nic“, dělal hrdinu zardělý Ferdáček; „jen se mi vylomil zoubek. Byl už stejně vyžraný, černý.“

„Teda jdi tuhle do kouta, vyhoď to a vypláchni si hubičku.“

Manča začala jíst taky s chutí. Ale náhle při kousnutí jí vyskočily tři jiskřičky před očima. Vypíhla po straně zrno písku.

Skolek se taky jednou zamračil, ale neřikal nic. Když však zuby kvikly po druhé při nedobrovolném tření nerostu, praštil líčící, kterou knedlíky rozkrajoval: „Poslouchej, Tončo, mám už zuby vykotlané, ale pískem si je dlatdit nebudu. To ať se pískem živí slepice nebo velbloudi na poušti!“

„Co — cože? — celá zapálená se ptala hospodyně. „Písek? Ale kde pak ten by se tam vzal? Jsem přece tolik čistotná, opatrná.“

„Teda jez taky a poznáš,“ durdil se tatík. Proč Ferda právě teď přišel o zub? —

FEUILLETON.

Slavnostní oběd.

U ševce Skolka bylo ráno ve čtvrtek rušno. Přijela švagrová Stromková z Rybákova. Hovoru bylo jako vody v březnu. Obě švagrové debatovaly hlavně o kuchyni. „Ale víte, švagrová, s mužem mám potíže“, zasteskla si Stromková; „ten váš můj má jazyček jako hrabě. Pekáčky mu nechutnají, do dobré kaše z bezinky ani lížci nepoloží; už mu sni octová polévka nechutná.“

„Inu — každý má jinou chuť“, trochu uraženě odpovídala Skolková. „On náš váš byl zvyklý na kuchyni maminčinu. Ta mu vždycky vyhověla. To zas tuhle můj starý nikdy ani nechtěl. Já jeho chuti rozumím. Udělám-li mu krupičné knedlíky, to by se po nich utloukl.“

„Jó — ale málokdy“, obrátil se mistr. „Už jsem to nejedl devět dní.“

„I ty šelmo, jak si dobře pamatuješ“, smála se Skolková a šla ven. „Ferdáčku, Ferdo, kluku bízerná, kde se zas klackuješ? Nefekla jsem ti, abys daleko neodcházel?“

Kotrbatý klučina přiběhl. Na kalhotách měl jednu kšandu, tak že pravou nohavičku patou přálapoval. „Teda honem čepici na hlavu! Tuhle máš šátek. Koupíš se s osm krupice, za půldruha šepře, za tři soli do papírku. Ať už jsi tady! A pěkně si to po cestě opakuji. Nic nezapomeň!“ Ferdáček se otočil jako čmarda a smízel s pronikavým hvízdodem. A Skolková si řekla: „Já ti teď, Mančo, ukážu, jak se vaří. Nedovedeš udělat ani šlichtu pro kosa.“

Ferdáček nebyl nikdy zvyklý poslouchati na

ukolébavka lidák, oblečených v káží beránčí, nospala katolíky socha.

A nyní se lidové lidé opovrhují tvrdit, jak bylo pořízeno vyhlášení proti nemodernímu křesťanství portugalskému. Byli ti katolíci ještě hrozní bojovníci, když revoluce svítěla hravě za jedinou noc a když zednáři po pobouření opanování jediného města již mohli s úspěchem poslati dekrety do celé země!

Přitom všem haněla se pokrytecky církev za to, že v Portugalsku jsou v masšné lidé, kteří umějí číst a psát. Jako by to církev vůbec mohla zavinit! A nyní tak lidový obratem ruky zase sajáel nad tím, jak „nevědomé“ portugalské obyvatelstvo se vši osvícenosti přijímá nový politický řád, jak povládne „suverénní lid“ sám nad sebou! Zní to jako nepovedený šprým. Ti lidé, dříve tolik hanění pro svou ignoranci, stávají se přes noc nejpokročilejšími občany; oni na základě všeobecní hlasovacího práva upravit zemské poměry líp, než jak dovedl Briand ve Francii. Snad by ten lid konečně také ledacos ve prospěch státu vykonal, kdyby ho nedržel na oprátku židovský milionář, který má ve své službě dosti demagogů, lidčích tahé okovy jako ržavá pouta.

V mělkostech mezi židovstvo se tolik roztahuje jako v Portugalsku. Mnoho z těchto lidí přijalo na oko viru katolickou, aby mohli ještě bezpečněji své rejdy provádět. Vždyť již ve středověku na poloostrově Pyrenejském bylo nutno přikročiti k svlátnímu opatření proti židům, kteří se vtírali do kněžství a no i na stolce biskupské, ačkoli planuli nesmířitelnou záští ke všemu křesťanskému. Portugalská šlechta jest silně smíšena s krví židovskou; a ta společně se židy nyní založila „demokratickou“ (1) republiku. A „svoboda“ při převratu začala pracovati hned. Jest to charakteristické, jestliže ústřední vláda, která při revoluci osvědčila bezmírnou bescharakternost, zachází s lidmi pokojnými a charakterními jako se slotinici, ba jako s divou světlí? Na kněze a jeptišky porádně pravý hon. Co ty ženy jen spáchaly strašného, že se s nimi jednalo hned beze soudu jako se slotyni? A ještě dříve, než se sešel parlament, noví diktátři dávali rozkazy nejradikálnější: Všecky kláštery a řehole budtež zrušeny a jmění jejich konfiskováno! Zakazují se veřejné procesy a pouť! Kněží nesmí nositi církevní roucho, nesmí učit náboženství ani v soukromí ani ve školách, pokud dítě nedospěje napoň 16 let! Mše sv. a kázání smí se konati pouze se svolením politického úřadu. Křtě, suchy a jiné odsaky náboženské budtež ze hřbitovů odstraněny! Tak zamyká zednářstvo ústa křesťanů, tak rve děti z katolického tábora. Revolucionářské běsnění dovoleno i mládeži, ale výchova náboženská nikoli. Kdyžbychom chtěli dáti volnomyšlenkářům takovou svobodu, jakou títo dávají katolictvu v Portugalsku, všechno židovský tisk by motal hude blesky do toho tyrantů; lítaly by pumy jako v Rusku. Ale naši volnomyšlenkáři nemají proti španělsko-portugalské tyranii zednářské nic. Vždyť jest pásmo zednářské pevně předené po celé Evropě a má disciplinu vojenskou. V posledních dnech oznámeny nové nepokoje z Německa a Španělska. Sopka pracuje. Protudť se spáčí?

Rozšiřujte „Obnovu“ časové úvahy!

Manča položila lžici také. „Toničko, nezlobte se! Ale tu krupici vám sebnali někde ze Sahary. Vy za nic nemůžete. Kdyžbych to předložila vašemu mému, zpíval by intrády celý den.“

„Ferdo, co's vyváděl? Proč's přinesl takovou krupici?“ ptale se máti celá bez sebe.

„Já jsem . . . oni mě . . . inu já jsem upadl. Krupice se mi vysypala na písek a tak jsem to sebral zas do látky. Písek byl čistý, trochu ze spodu jsem tam toho stejně nechal . . . A — všechno se mi stejně nerozsypano, to ne.“

Teď si vytečná kuchařka podepřela boky. Z očí vyšlehly dva tolik žhavé blesky, že by juchtu propálily. A za blesky vychlílo se šest jedrých slov. To už nebyla žena, to zde stál rozlepený kaprál od kyrsarů. Napřed „kráp“ hrníčkem po Ferdáčkovi. Rána minula se cílem, z hrníčka zůstal mrzáček. Ferda honem proklouzl dvěma; letělo za ním ještě bleskurychle koště, které přilehlo na blavičku. „Domů mi nechoď — uši ti utrhnou!“ — Ne — Skolková nerozuměla řádně, soustavně a účelně výchově. Těžce oddychujíc, dodávala: „Ten raráček nepodařený pořádek se musí po cestě vrtět, kluk nepřetává se ohlízet, pořád hlavu do zadu jako súva.“

„Teda ho dáme učit provaanikem“, vpádli Skolci.

„Aby ty se ještě ke všemu nesmál! Tuhle člověk chce učit . . . A kdyžby to ten misera byl napoň dříve řekl!“

„Ale, žvagrav, co pak na tom? Vy za nic nemůžete; děti jsou děti. Vy jste vzteklejší než ten můj váš . . .“

K večeru si Ferdík pískal vesele zas. Uši měl celé a zcela normální.

Volné listy.

Kde se máme? Otáskou touto farisejsky rozemřela se dne 18. Míjna Hájnova „Osvěta Lidu“ s naplela pod titulem tím úvodní články, přespány pokročířskými a vyšeptálmí frázemi, kterými a všelikými šakoky. Článek ten možno nazvati útokem na zdravý lidáky rozum a smet, datým balamucením veřejnosti. „Osvěta Lidu“ prolévá již pokolíkrate krokodýlí slzy nad svým miláčkem Ferrerem, jenž byl anarchista a člověkem, prostým všech mravních a povahových zásad. Odporná šňukání „Osvěty Lidu“ nad Ferrerem dokazuje tedy, že „Osvěta Lidu“ nesmí již nikdy oblékati se v roucho mravokárce a kázati o lidských a národních povabách, neboť, klamá-li se Ferrerovi jako ideálnímu člověku, sařadila se mezi ty intelektuální šivly, které ve svém životě smazaly rozdíl mezi dobrem a zlem, jako sama smazala rozdíl mezi lží a pravdou.

„Osvěta Lidu“ náramnou bolest pocítila z toho, že všechny Ferrerovy oslavy byly v Čechách zakázány. „Co hlásal Ferrer?“ táže se tento pravdymilovný list. „Nejprve seshvěštění školy a odluku církve od státu. Obě Canalejasova vláda provádí. A to jsou snad trestní činy?“ Ale chápaš, že snad některý stoupence její zachoval si jiskru zdravého úsudku, její v něm posad docela neutoukla, „Osvěta Lidu“ podloupně dokládá: „Francisco Ferrerovi bylo ovšem také sa vinu kladeno, že byl spolunovatelem loňského šervecového povstání v Barceloně“. Dovol, „Osvěta Lidu“, to nebylo pouze povstání, to byla také zvířecí bestialita a takové sarové ničemnosti, které znamenaly popravu všech lidských citů. Připomínáme, jak šál vašeho ideálního Ferrera s mrtvými jeptiškami tancovali.

Slyšme však „Osvěta L.“ dále: „Toto obvinění“ (že Ferrer se účastnil povstání) bylo šířeno klerikalismem, který Ferrera nenáviděl až k smrti, ale Ferrerova spolupůstnat na barcelonském povstání byla hodnověrně vyvrácena.“ Nejen bývalý ministerský předseda Maura, ale i jeho nástupce, svobodomyšlný Moret, jménem španělské vlády úřadně prohlásili, že Ferrer barcelonského povstání se zúčastnil a protože o jeho účastenství a podněcování byly podány přesvědčující důkazy, byl dle španělských zákonů souzen a potrestán. A do třetice všeho dobrého. Sám Canalejas, nynější ministerský předseda, jemuž pro protikatolickou politiku „Osvěta Lidu“ při každé příležitosti metá poklony, o Ferrerovi právě v těchto dnech prohlásil, že beze sporu byl revolucionářem, že poprava jeho byla oprávněna a byla by ji uskutečnila i jeho liberální vláda. Že by hude byl zavinen Ferrerova smrt, není pravda.“ Tak pokročířská a pravdymilovná „O. L.“ jest nevěděna ze lži muškem, její si tak často pochvaluje.

Zabýváme-li se touto věcí, nebží nám, jak se samo sebou rozumí, ani o smrt Ferrerovu, ani o pokročíře, kteří dovolují všemu listu takovému způsobem poliřkovati pravdu; co nás rozčiluje, jest to, že dnes v době tak četných telegrafických aiti a tak rychle podávaných zpráv, že v době takové intenzivní veřejné kontroly odvažuje se o Ferrerovi takovou drsnou lž o nekonečnou a stupidně opakovati a omílati list, jenž za svůj program prohlašuje ošvětu, pokrok a pravdu. Jest tu uražena kultura a sama lidská přirozenost, děje se tu něco tak hnusného a odporného, že by všichni slušní lidé měli toto řádění konečně zakřiknouti, aby náklaza nevnikli konečně i tam, kde posud obíhají zdravé mýsy národního našeho života.

Kde který člověk ví, že Ferrer nebyl potrestán proto, že hlásal seshvěštění škol a rozluky církve od státu, nýbrž pro svoji praxe, kterou ve svém programu teoreticky vyjádřil takto: Zrevolucionovati školy, zničiti náboženství a krále, srušiti všechny úřady a soudy, zabaviti všechny majetek. Toto vše a mnoho jiného i obmezence musí přesvědčiti, že Ferrer byl nejdokonalějším vyslovením anarchisty a že znamenal barbarské vyvrácení společenského právního řádu a veškeré vadšlanosti, která jest práci doby přítomné a dědictvím časů minulých.

Oslavují-li tedy Ferrera volní myšlenkáři, socialisté a Masarykovi pokročíři, demaskují pravé své smýšlení příliš okatě. Neboť naskytá se tu sřejmá otázka: Proč nevolebí stejným způsobem jiné proroky, kteří taktéž usilují o rozluky církve od státu a seshvěštění škol? Úskočná odpověď pokročířská by zněla, že Ferrer pro tyto své požadavky stal se mučedníkem. Pravda a všechna skutečnost však dokazuje, že Ferrer nebyl mučedníkem pro seshvěštění škol, nýbrž propadl hrdlo pro anarchistické zlořady a pro poštvání k vraždění. Proto přirozený závěr jest jen jediný, totiž ten, že pokročířský a rudý tisk schvaluje vraždy, paličství a anarchismus a veškerými jeho hroznými projevy, protože všechny tyto sločiny mimo vyvrácení společenského řádu mají

také ten účel, aby byla seshvěštěna škola a provedena rozluka církve od státu.

A táže-li se „Osvěta Lidu“: Kde se máme? — pak odpovídáme: Žijeme v době pokročířské mravouky, která dovoluje prohlašeti lháti a která vraždy, paličství a nejhrošší anarchismus ospravedlňuje požadavkem po odluce církve od státu a seshvěštění škol. Žijeme v době, ve které „Osvěta Lidu“ ocitla se na poslední stanici onoho filozofa, který prohlásil, že není hříchu ani etnosti, není pravdy a lži, nýbrž že vše jest jednotejné, či jinými slovy: Všechno je dovoleno. Co jste se nakřičeli o Macochovi! Ale tento mužich apěchal vraudu a krádež proti zásadám katolickým a jest od všeho katolického světa odsouzen, kdežto váš Ferrer vraždil a pálił podle svého programu a veden jest věrností ke svým zásadám. My Macocha savrhujeme, vy Ferrera velebite jako mučedníka. A to jest rozdíl, který přímo tlačí do hlavy. Dole tedy s těmi vašimi humanitními očary a pokročířskými nálepkami, až jest viditelné vaše mravní jádro celého světa! Každý lupič z Abruských hor, každý Hago Šenk a každý Šlošárek bude dle masarykovského tisku důsledně mučedníkem lidskosti, bude-li jen mimo své sločiny mluvit tak o seshvěštění škol a odluce církve od státu.

Agrární časopis „Venkov“ proti prázdnému lidstvu apoteotického vyjádření věry. Agrární tento denník rozumuje: „Musíme předpokládati, že hmota, z níž vznikly světy, jest od věčnosti. Byla zde vždy, neubývá ji a nestrácí se, nýbrž různými silami přičiněním se jen stále mění. Byla tu však bez věčné řádu a každá nepatrná částčka byla sama o sobě a pohybovala se vlastním svým pohybem ve vesmíru. Vesmír byl vždy a bude vždy, jest věčný.“

Řádky agrárního „Venkova“ jsou věrným otisknutím učení volných myšlenkářů a Haekla, kteří zásadně popírají prvou příčinu, Boha. Jinak jmenuje se učení toto materialismem, který hlásá, že hmota uspořádala se sama a že jest věčná. Aby se popřel Báh, musí se ovšem silně věřiti, že všechny ty zákony dala si hmota svými přirodními silami, jak to agrární novináři uvedli ve svém „Venkově“.

Věsme! V přírodě jsou pravidla, soulad, zákony, řád, a každý rozumně myslící člověk musí z toho uzavírat, že tyto zákony dokazují rozumnost příčiny, která je myslila a v přírodě uskutečnila, že všechn ten určitý řád má svého všemohoucího Pořadatele. Agrární „Venkov“ však proti rozumu a proti přirodním vědám vykládá po způsobu Haekla, zarputilého to popřáče Baha, že onen řádaný a promyšlený soulad způsoben byl hmotou a jejími různými silami. Tento výklad agrárního „Venkova“ jest prázdnou taktikou současných atheistů (popřáče Baha) a není výsledkem žádného vědeckého, jakkoli takového zdání hledí si zjednávat i dobývati si půdy v lidském myšlení. Tento zdánlivě vědecký výklad ve „Venkově“ za prvý pohled vypadá nevědaně, neboť hned na plné kolo pravé úmysly čtenářům se projevíti nemohou. Ale ve věci samé jest to strohé popření Stvořitele a Pořadatele všemohoucího. „Hmota tu byla od věčnosti, každá částčka pohybovala se vlastním svým pohybem a byla sama o sobě.“ Kdo vám to řekl, páni redaktori „Venkova“? Kde jste se naučili takovým šprýmům, jimiž častujete své čtenáře? Což nechápáte, že z vědeckého i rozumného hlediska tvrzení vaše jest úplně nicotné, takže natno jest diviti se vaší odvaze, se kterou vědecké poznání reprezentujete? Newton říkával: „Ždá se nám“. . . . Kepler promlouval: „Předkládám vám domněnky tyto“. . . . ale agrární redaktori hned jistojistě tvrdí, že svět jest věčný, hmota jest věčná a že každá částčka pohybovala se vlastním pohybem a byla sama o sobě, až všechny saskupily se v zákonný řád.

Ej což, zkusme to tedy podle agrární filozofie! Nahromadme do nějaké rozsáhlé místnosti kupu hmotných částček. A teď křikneme na ně: pohybněte se každá svým vlastním pohybem! Hle, nechtějí. Mršky, vlastní pohyb svůj již asi strátily. Pomůžeme jim tedy jinak. Zavedeme do místnosti štětí velkého měchu, jako pohon dáme benzínový motor a poďneme mocně foukati. Aby práce byla důkladná, dejme měchu foukati třeba celý rok. Proto jen trochu strpení, nejistota slavnostního očekávání bude ukončena. A pak, až ustaneme a svádavě podíváme se do místnosti, co se stalo z částček, které jsme tak důkladně probáňeli a do pohybu uvedli? Nejedno ze čtenářů prohová: no, co by z toho mohlo býti jiného, než epousta vířivého prachu, všechnu místnost naplňujícího. Ba ne, milý čtenáři. Dle agrární filozofie akoprniš, neboť uvidíš, jak malé i velké koule obíhají kolem koule největší, jež jest jejich středem. Téleso ta pohybní se pravidelně dle výpočtu pohybem otáčivým a pohybem ku předu, kroužící kolem alunce. Slovem jest to naše sluneční soustava v malém.

A jak jest to vše jednoduché! Jsem rovněž sli die agrární filosofie bylo potřeba a hmotné čístečky, tenkrát ovšem dostavě pohyb od našeho světa, skupily se die určitých zákonů v soulad a harmonii. Vědecky ovšem jest dokázáno, že „perpetuum mobile“ jest nemožno, ale tady nám je agrární filosofie velmi fortelně sestavila. Pořád se povídá, že zákony, vystihované v přírodě počtem, zjevují tvrdě inteligenci, ale agrární redaktori nyní nepřímou dokazují zanedbanost a vyslovují pochybnosti o spásobnosti mysliti a těch, kdož v takovou inteligenci věří. Vše tedy agrární filosofii přirozeně jest vysvětleno, vyjímaje jen tu nepatřičnost, jak hmotné čístečky byly uvedeny do pohybu, jak probíhající nesmírnými prostoroami bez vedení rozumu se přibližovaly, adoptovaly, a kombinovaly, až sestaven byl světový stroj, jehož výsada známa jsou tři zákony: 1. každá planeta opisuje kol slunce dráhu tvaru elipsy, jejíž jedno ohnisko zaujímá vždy střed slunce, 2. plochy opsané poloměrem planety kolem ohniska slunečního jsou v poměru k času, jehož bylo potřeba k opsání jich, 3. druhé mooniny času, potřebného pro oběh planet kolem slunce, jsou v poměrném vztahu ke třetímu mooninám velikých os dráh jejich. Nuže, die agrární filosofie zákony předtím jmenované a dálejší vyvozené sestavily byly od hmotných čísteček, které nemají rozumu a nemají počítati. Jsi překonán touto agrární filosofii, hlavný Oersted, učení spytovatelů světa, jenž jsi bytěst vyslovil vztahy Boha ku přírodě a jsi jsi řekl, že svět jest ovládnut rozumem vědeckým, který projevuje nám své působení přírodními zákony. Míneš, že by mohlo býti vědným to, co podléhá stálým a častým změnám, odbyli jsi dávno všichni vážení filosofové jako hrozitanský nesmysl. Řada skládající se ze samých účinků bez příčiny jest holou nemožností.

Ale dosti. Svrchn uvedené rozsumování „Venkov“ jest dobře nastřádno, neboť pod sdánlivou vědeckou rouškou, neposorované takofka, má očišťati vírou v Boha a v omýl uvěsti všechny, kteří nemohou o věci opatřiti si náležitěho rozhledu. Jak jsme již řekli, agrární „Venkov“ působí ve společnosti velmi silně, hlavný materiálně, popravě Boha. S tím srovnajte důkazy agrárních ředníků a novín, že střechou lže náboženství, nežli „klerikálové“ (organizovaní katolíci) a že náboženství nebespůsobnosti nehrozí, a poznáte, jakou komedii tyto lidé hrají s těmi, o nichž vědí, že posud náboženství nepřestali si věřiti. Či snad domnívá se „Venkov“, že náš venkovský lid volnými myšlenkami již dosti jest spracován, aby konečně i agrárníci nemasili se dále theoretičky skrývat, když již se všem protináboženskými světlíci na schůzích padají si v objeti?

Polakští sedláci myslí, neboť, slyšte, co jeden z nich povídá: „Ujmám si sidi dlouho považovalo se za synonym pokroku, ačkoli ve skutečnosti masý sidi nie spoločného s pokrokom nemajú, ony jsou konservativní a proto necht hledati ochrany u českých reakcionářů a konservativců. Tyba jepon pro pedy odvratení předních, že sidi a pokrok je jedno a totéž; jinými slovy: třeba pokrovový tábor očistiti od sidi“.

Jenže hned musíme štenáři pravdu oznámiti v ten rozum, že tato slova napsal Masaryk, ani Herben ani pardubský Hajn, nýbrž polský pokrokař Němojevský. Ovšem my jsme za slovo „polský“ napsali „český“, aby byl podán důkaz, jak rozpoznání příslušného Poláka přiléhá na poměry české. Kdo se ulekl, že pojednou stali se nevěrným pokrokařskému duhu Masaryk, Herben a Hajn, může klidně spáti.

Stonpenkyne Němojevského, pí. Mošinská, odvánila se ještě dále a obvinila pokrokaře, že s orgánů pokrovového tisku učinili ohniště, na kterém vždycky a bez výjimky masí se vařiti košerová strava. Čtete-li pokrokařské noviny české, učiníte si úsudek, jak tento výrok pí. Mošinské jest úměrný českým našim poměrům. O hmišování nebespůsobnosti kapitalismu židovského se strany pokrokařské smiňujeme se často. Nemáme jest známo, že přes všechno němčení židů pokrokařské listy svoji o asimilaci židů s českým národem a rostoucím jejich vlastenectvím. Upozorňuji kdo na tyto a jiné povážlivé a nebespůsobné skutečnosti, jest od pokrokařů vytknuto hned za „šlovka, hovřejšího pudům hrabého antisemitismu, ačkoli to není nic jiného, než rozumná úvaha o národní a hospodářské svépomoci. Projevy Němojevského a Mošinské přibyla nám tedy zase nová otázka: kteří pokrokaři jsou pokrokařští, ti čeští, či oni polští? Doufáme, že naši čeští pokrokaři tato důležitá otázka nepominou mlčením, tím spíše, jelikož dovedou přetřásti každou maličkost a jelikož dovedou že pokrokařsky rozhodnutí třeba i e utržením knoflíka ...

Obrana.

Ek. čestoněmeckým smířovačkám.

Jak jsou Němci v rakouských zemích utiskováni a jak jest potřeba, aby český lid všude už konečně „dostal rozum“ a dobrým Němcům všude s galantní úklonou ustoupil, o tom svědčí nymějši ciferný poměr a moc Německva v Rakousku. XIX. článek státních základních zákonů prohlašuje: „Rovnost všech řečí v semi obvyklých ve veřejném životě, ve škole a v úřadech se uznává.“ Německý jazyk uznává se ve vídeňské praksi za obvyklý ve všech zemích Oslajstanie, ačkoli v Bukovině připadá s obyvatelstva národnosti německé pouze 22.04%, v Terstu 5.88%, v Krajíně 5.59%, v Haliči 2.91%, v Gorici a Gradišce 1.55%. Nyní obraťme list. Čechů bydlí ve Slezsku 22.04%, a přece jest tu považována čeština za jazyk obvyklý pouze ve 4 hejtmanskstvích. V Dol. Rakouských připadá národnosti naší die samého úředního sdítání 4.66%,; není tam však uznávána čeština za jazyk obvyklý ani v těch okresech, kde jest husté českého obyvatelstva starosedlého. Poláci tvoří ve Slezsku 33.22%, všeho obyvatelstva, ale jejich řeč pokládá se za jazyk obvyklý pouze v Těšínsku. V Haliči reprezentují Rusini 42.2%; němčina jest tam „řečí obvyklou“, ale řeč Rusinů jenom ve východní části. Ve Sýrsku jest 31.18% obyvatelstva slovinského, ale jejich jazyk jest prohlášen úředně za obvyklý pouze v jižních okresech; rovněž tak jenom v některých okresech korutanckých, až v Korutanec žije 25.08% Slovinců. Srovnáme-li tyto cifry s hořejšími, seznáme, jak skrovný počet okresů v našich zemích by byl vyhrazen pro „obvyklou německou řeč“, kdyby se měřilo Němcům takovým loktem, jako Slovanům. XIX. článek o řeči „v semi obvyklé“ platí pro Němce všude; pro jiné národnosti najednou pojem „semi“ rozdroben šikovnou matematika na okrapy.

Jednoduchá pomoc trpěliv. Jiho-slovanská. Není ani potřeba mezinárodních ankety, není nutno, aby ministeraké telegramy plážíly elektrické jiskry ve všech telegrafických drátech. Vždyť mohou židovští bankéři učiniti rámcem příři děsnáma řádění asiatské hordy proti krvi jihoslovanské. Jestliže volnomyslenkářští židé ohlubi se na schůzích avon humanitou — nuže, vědecká příslušnost, praktické lidumilnosti! Známá, jak jest Turecko proděšeno a jak těžko zabezpečuje si příjím. Státi tudíž, aby židovští bankéři zodpovídali šádost turecké vlády odmlitavě „potud, pokud bude zacházení s Jihoslovany bít než s lesní syří. Sežnou snad Turci nejnutnější peníze na státní potřeby vnitřní výpůjčkou? K. smička! Nemají-li se tam státní kola zastavit, jest židovská pomoc nutná.

Ale tu je háček. Z židovsko-sednářských blešků, metaných proti „klerikálnímu šláku španělskému a portugalskému“, kyne výnosný kšeft, kdežto s osvobození pražských chudých Jihoslovansk by se židovské wertheimky málo naplnily. Proto také na př. židovští volnomyslenkáři v Uhrách jdou s mocnými magnáty proti chudým Slovákům. Israeláci tisk odvrací pozornost Evropy od turecké bestiality volebením Ferrera a lžoním, jakému „šláku“ podléhají na Pyrenejském poloostrově šivly, před nimž není jist ani život ani majetek lidí pokojných. Dokáží židé konečně tak veliký soucit s Jihoslovany makedonskými, jaký projevil praktickým počinem car Osvoboditel? Vždyť k tomu nepotřebují ani tisícina té občatavosti, jakou projevíli ruští janáci.

Národní náš s Husova pomáčka line se už před jeho postavením. Pomáčk má státi na Staroměstském náměstí jako svědectví nehybnosti vlastenectví husitských potomků. A proto — několik kroků dále prodáno v Týnské ulici německému Turnverseinu k stavbě velkolepé Turnhalle. Budova i se staveništem bude vyřadovati přes půl milionu korun nákladu. Nová tělocvůna stane se štedrnou německého života pražského. Boží bojovníci, kteří budou kolem postavy Husovy státi, vyjeví sraz, až uvidí to vlastenecké sousedství. Ergo nikoli „klerikální šádovcové národnosti“, ale němečtí židé hodi proti Husitům důkladný tramf, který vydá víc, než sto fangliškářských Husových slavností. Tiše, bez hluku a jště! Tak to u nás bývalo vždy — i za věku husitského. Cepy husitské pohyly statisíce českých katolíků a pak (již v XV. století) dostali do rukou oběhod židé s Němci. Při velkém husitském vzplanutí ovšem se snadno zapomene na takovou „malíčkoost“, jakou bude rozsáhlá Turnhalle.

Mezhládny klerikalismus. Prý jest „klerikalismus“ lučavkou, která rozkládá a mří síly národa. Náhodou a nás „hlodá na kořeni národa“ klerikalismus již přes tisíc let a — jsme tu posud. Jako by nešťastný katolicismus ani nebyl škravým jedem z Judey. Zato však dvakrát již již přiváděly v hrob náš národ idey aměra jmažo. A kdyby byl nepřispěchal katolicismus tonoucí lodí na pomoc, bylo po národě.

Palacký a jiní dějepisci souhlasí v tom, že moudrou křesťanskou správou sv. Václava byl náš národ uchráněn před osadem Slovanů polabských. A skrovné šbytky těchto Slovanů udržují se při národním životě zase výhradně tam, kde panuje víra katolická. Lužičtí Srbové pod vedením katolických kněží vadorují již tak dlouho houčevnatě germanisačím vlnobití protestantekému! „Český Svět“ v č. 7. napsal: „Co dosud největším pávabem celou Lužici obestírá a lahodí oimnoč oku, je „serbaka drasta“, národní kroj. Svou drastu má každá žena v Lužici v účtě a vážnosti převeliké. Mužové sami, až kroji se spronevěřili, a veškerou přieností dbají o to, aby jich ženy a dcery stále jen srbaky se drastly. Má v nich kroj velký význam mravní i národní. Je šafizen tak, že brání jakékoliv smyslnosti a jím osvěďče se veřejně věrnost a přielušnost k národu. Odložit kroj je známku odnárodnění a všeobecně se odsuzuje. To už je potom „němska drasta, cusa“. Evangelické Srby v Sava ku zaměnily již svoji serbskou drastu za němskou, a ve skutečnosti je v jejich dšemi daleko slabší vědomí národní než u Srbek katolíček a ostatních, kde chodí po serbsku. To nedá se popřít, jeť skutečnost taková.“

Turečtí barbaři páchaří další katanství. Z Kratova do Skoplje přivedli Turci 60 vězňů polonabých, zmučených; ani jeden nemohl jíti rovně, poněvadž jejich šlapadla byla baštonádou smrštěna. Když ve vsi Železnici nenalezli turečtí vojáci Bulhara Tima, jehož chtěli sátknouti, znásilnili a ukrutně zbilili jeho ženu. Když ve vsi Probiština vojáci zatkli Mina a jeho syna, tu žena Minova postavila se na obranu mužovu. Vojáci ji naplohlí na bodáky a mrtvolu odhodili. Více zabitých bylo odvedeno a prostí vojáci s desátníkem začali je úředně vyslýchat, kdo zabil Turka Aliju Ganjeva. Když se nic nedověděli, vyřkl desátník ortel smrti a ubožáci na místě popraveni. Pouze Mina prohl, ale v Kratově byl zračen. Ovšem šibenice ho sotva mine. V Turecku jsou soudy velmi krátké.

Stát již katolíkům pomáhá. Napřed se přehlíželo lhotažně, jak lidé existenčně od státu odvílí dělají opak toho, k čemu se přisahou zavázali. Dovolilo se fanatiké štvání proti českému kněžstvu, jeť řádilo proto, že daleko ve Španělsku světské soudcové odsoudili bezoharakterního anarchistu k smrti. Censura propustila obrovskou sponzu pohledků, na nichž byly v příděně Ferrerovy smrti otištěny nejkrkklavější lži o „klerikalismu“ s účelem velice průhledným. Na schůzích spíláno katolictvu nadávkami nejhrušnějšími, ale štvádům nestalo se nic. Lhavi fanatikové vzbouřili vlny do nejvyšší míry. Pak se poněkud hladina uklidnila a teď teprve vládní kruhy a policie spěchají s „pomocí, která konservativcům málo prospěje. Na den 30. října svolána do velkého sálu na Žofíně volnomyslenkářská schůze obou národností. Mělo se v ní protestovati proti zákazu oslavy Ferrerovy a manifestovati pro zachování občanských práv.“ Věru jest podivno, jak mohli manifestovati pro zachování občanských práv lidí, kterým se líbilo bestialní ubíjení lidských práv katolíků barcelonských. Měli na ní řečniti dva němečtí židé a dva Češi: dr. Bartošek a čr. Masaryk, který „hledá Boha“ nejraději v atheistickém táboře rudém a volnomyslenkářském; kdy ho tam najde, těžko uhodnouti. Rajská svornost dvou národností na Žofíně! Někdo by myslil, že němečtí volnomyslenkáři sdělí, jak celý pluk židovských volnomyslenkářů vídeňských zasedá se vší silou o to, aby se občanským právům Čechů dal volný průchod. Vždyť Vídeň jest českému obyvatelstvu bližší než Barcelona a Madrid. Ale chyba lávky! Za Ferrera měli býti mraklní čeští katolíci a vídeňská vláda. Do presidia zasedli dr. Boudek z české strany a z německé strany Rieck. Každý zahájil schůzi svým jazykem. Jak řečeno: zázračná národnostní svornost! Poslychačů však i po barnumské reklamě bylo poměrně málo. Jen tak něco přes tisíc, jak nám pokrokařský tisk dozrává.

V proslovení sdě eno, že vládní komisař zakázal mluvení o Ferrerovi. Vzrušení! Ale co se mělo hovořit, když řečníci už měli Ferrera zpracovaného v předem naučených řečech do poslední šilky? Ovšem dr. Bartošek protestoval proti zákazu oslav Ferrerových, protože by náš národ jistě vyhynul, kdyby o Ferrerovi nevěděli. Jak volně, samostatně myslí ferrerovci, patrně z této okolnosti. Volnomyslenkáři na schůzích vytrvale popravu Ferrerovu nazývají „justiční vraždou, bestialním činem, zločinem, katanstvím.“ Každý trochu rozvážný poslušáček řekne, jak asi odsoudí řečníci sdověst husitské řádění Ferrerových šláky barcelonských, kteří popraveni base všete soudy. Vždyť ty události tak těsně souvisí; ti v Barceloně nebyly na jeptiškách páchaný justiční vraždy? Ale volnomyslenkářští akrobati umějí vždycky šikovně odvést slovat od přišerných událostí, jeť přímě křičt

po vyvážení. *Jestliže se tato věc na jednom člověku schvaluje jako nejvyšší ctnost, která hned na druhém se prohlašuje za čin nejbídnější? Ferrer hodný muž, jeho žáci též — ale za jejich bestialitu Ferrer nemůže. Proč však ty báby, vycházející s jeho škol, neokřikují? Proč je nesmí haněti ani naši volnomyšlenkáři? Ostatně náš p. dopisovatel ve „Volných listech“ o tom píše více. Ale to jest zvláštní: napřed se schůze povolí a pak teprve při ní se řekne, že se jméno Ferrerovo nemá ani vysloviti, ačkoli se o Ferrerově pokusu bude psáti i ve školních knihách. Rozumí se, že si přítomní volní myslitelé laicino zahráli na mučedníky a když schůze rozpuštěna, ohrožován byl přítomný komisař.*

Nebylo by snad lépe, aby nyní po kterékoli átváček schůzi byli volnomyšlenkáři fečníci pohnáni před řádný soud, aby dokazovali, že Ferrerovu smrt zavinili Jesuiti, že byl Ferrer vřelý dobrotník, člověk charakterní atd.? Velmi špatně by se jim kotalo a stržili by hroznou porážku.

Politický přehled.

Česko-německé smírčování odnese a to především chováním Němců a pak českých radikálů. Čeští radikálové nejsou spokojeni s dosavadními výsledky vyjednávání, poněvadž se pro volební opravu a pro menšinové školství a ochranu menšin dosud pranic nestalo. Protestují proti tomu, že komise svévolně prodloužila si lhůtu k jednání i sněmem danou a žádají, aby ihned byl sněm svolán. Němci naproti tomu odmítají každý návrh, který přivádí změnu zem. zřízení v souvislost s volební opravou a změnou jednačeho řádu; ku změně jednačeho řádu prý Němci nikdy neavolají a prohlásili, že s možnou úpravou zem. zřízení dle přání Čechů souhlasiti nemohou a že případně odvolají všechny svoje přípovědi, hlavně pokud jde o úpravu jazykové otázky v samosprávných úřadech. O ochraně menšin a o jejich školách nechť si ani slyšet. Dovolili by pouze, aby při německých školách byly zřízeny české paralelky a ty aby byly pod správou něm. ředitelů. V českém táboře způsobilo rozladění také stanovisko velkostatků, že v Čechách nebude uzákoněna zásada, že české dítě patří do české školy. — Němci dělají tu nesmířitelné, aby mohli, vydírat: buď jim Češi dají, co si Němci nadiktují, nebo všecko bude zmařeno.

Slezští Češi požadují právem, aby se případná dohoda česko-německá v Čechách vztahovala na všechny země koruny české a prosí, aby Slezsko nebylo tu zase opuštěno; vždyť nenasyní Němci na slezském sněmu podávají návrh opravy volebního řádu do obcí, kterým právě největší české obce průmyslové části Slezska mají býti urvány.

Situace na sněmu moravském se nezměnila. Němci neradí by se objevili před veřejností v pravé podobě, jako političtí vyděrači a proto snaží se, aby dokázali, že se jim jedná jen o prospěch obyvatelstva. Chrání prý lid a poplatnictvo před novými břemeny. Jestli prý česká většina neupustí od finančního plánu, pak prý budou v obstrukci pokračovat. Naproti tomu pravice na sněmu zem. prohlásila, že německo-socialistická obstrukce nesmí býti ničím vykoupena. Obstruují-li Němci a služové jich socialisté proti sanačnímu plánu pravice, nechť podají sanační plán lepší.

Vítězství křesť. soc. ve Vídni. Před všechny nemilé stíny, které po smrti Luegrové dolehly na stranu křesť. sociální, zlákali opět vídeň. křesť. sociálové při užších volbách na radu Měskou 28. října. V Hietzingu zvolen hned při prvé volbě starosta vídeňský dr. Neumayer a v položidovském Leopoldově dosáhl její kandidát Preyer nejvyšší počet hlasů a dostal se s posl. Schuhmeierem do užší volby. Český kandidát Růžička dostal tu 417 hlasů, v Hietzingu český kand. Veselý 144.

Mezi Poláky a Rusy jedná se o dohodu. Rusi žádají do zem. sněmu 40 mandátů. Četné polské listy uveřejňují provolání, kterými jest polský národ vyzýván, aby vzhledem na pražské události byl uzavřen s Rusy mír.

V. spolek soc. dem. odbor. organizací jednal 1. t. m. v Praze o demonstraci proti zdražování potravin před zahájením Měské rady a o zahájení aspoň jednodenní generální stávky. Železniční zřizanci prohlásili, že ke generální stávce se nemohou přidati, že ale mohou zahájit pasivní resistenci. Generální stávka tedy povolena nebyla, dokud se k ní nepřidají všechny národnosti.

Placení hotelů. Konečně dosažena dohoda mezi oběma vládami v záležitosti hotelového placení zlatem. Podle této dohody má býti za jistých podmínek státní zlatý poklad k dispozici, kryt rentu nejen uherskou, nýbrž

i rakouskou, čímž jednostranné vyhovění Uhram jest vyloučeno. Rozhodnutí o době, kdy bude lze zahájiti placení zlatem, zůstaveno rakousko uherské bance. Šlo tu tedy o to, aby banka byla povinná předložené bankovky vypláti zlatem. Dosud této povinnosti banka byla sprostěna, a to proto, že dokud byly v oběhu stávkové, bylo nutno dáti bankovkám nucený kurs, jednak pak proto, aby zlatý poklad banky, jenž jest zárukou za hodnotu bankovok, nebyl vydán útoku spekulantů soukromníků.

Proti Briandovi. Předsedovi ministerstva francouzského, pro jeho rázné zakročení ve stávce železniční bouří socialisté francouzští. Briand prohlášen za zpátečnického tyra, který zneuctil republiku a svobodu. Před všecko bouření projevila však francouzská sněmovna vládě důvěru 388 proti 94 hlasům a vyslovila souhlas s jejími opatřeními proti železniční stávce. Ježto však tři ministři Viviani, Ruau a Bathou vystoupili z vlády, podal Briand prezidentovi žádost za propuštění celého ministerstva.

V Portugalsku zatýkají bývalé královské ministry v bývalém kabinetě Francové. Zatčen Franco sám z toho důvodu, že prý za své diktatury zneužíval své úřední moci. Zatčeni byli však na záruku propuštěni na svobodu. — Zatímni republikánská vláda přišla na stopu spiknutí proti republice. Několik důstojníků bylo zatčeno.

Masi velkými křesťany minulosti bývaly velmi estetické (krasomyslné) povahy, jež nosily špatný obličej, aby rádně bojovaly se svojí estetikou přecitlivělostí. Lidé, jimž je ještě velmi bojovná a ješitnost, měli by se vyhýbati nadměrnému seveřnosti, aby touha, buditi ve společnosti posornost, nedostávala vždy nové potraviny a ukojení. Nejdelšího je zásadní njasnění, abychom se jasně nad sebou všimneme, nedali omamovat, jakoby hlavní nebezpečí společenského nevolnictví bylo v omezeních světejších, kdežto ve skutečnosti bývá právě v nepovinnosti a neviditelné diktatuře, jež provádějí domnělí lidští tvůrčí a náklady i esněty společenského okolí nad každým, který své pudy společenské důkladně neprohlédá a nevychoval. Mnohý syn ušlechtilé matky se domnívá, že se „emancipuje“, namísto-li pěstí k němu poddanství hledám káňák a klupců! A sátem hledá s ušlechtilé poslušnosti k poslušnosti náhl.

Univerzitní profesor dr. F. Foerster ve spise „Jak žít“ na str. 66

Zprávy organ. a spolkové.

Hradecké. Okresní organizace mládeže obdržela svoji valnou hromadu 30. října v hostinci p. Šprýhara na Slezském Předměstí. Po zahájení schůze předsedou vdp. Konečným přednesl p. Jukl správu jednatele; dle ní čítá okresní organizace 16 skupin. Odbylo se 30 schůzí, z táborů (Blešno, Libanice). Po schválení správy jednatele, promluveno o zakládání organizací obvodních což po živé debatě schváleno. Provedeny nové volby. Za předsedu zvolen opět vdp. Konečný z Pouchova, místopředsedy p. Černý z Černošic, p. Jošt ze Slezského Předměstí, dp. Širák z Opatovic, zapisovatel p. Filip z Bukoviny, al. E. Vávrová z Třebechovic, p. Červený ze Slátny, okres. sekretářem p. Jukl ze Slezského Předměstí. Členy výboru p. Jukl z Černilova, Procházka z Světlé z Libanice, Hojny z Libanovic, Hašek z Blešna, Holanec z Ruzky, Kobourek z Hradce Králové, Boháč z Velké Skalce, Martinec z Třebechovic, al. Nováková ze Smiřic, Benesová z Pouchova, Hušková z Velké Skalce, Matějčková z Ruzky. Ustanoven pořádek okresní výšeček v jednu a dvě většiny manifestační schůze. Zároveň ustavila se i obvodní organizace mládeže Hradce Král. — Pouchov. Další obvodní organizace budou ustaveny do prosince. Veškeré dotazy týkající se Pouchova, nebo na jednatele p. Jukla, rol syna na Slezském Předměstí. Bylo by si jen přáti, aby po vzoru mládeže také ti stali se vzhledem, obnovili okresní organizaci a přehlídli řady b. j. učitelů. Nedělní valná hromada naplňuje nás vřelým právem uspokojením nad prací naší bujaré mládeže, vřelým víře svých otců, neboť s předneseného je patrné, že okres hradecký patří k nejčilejším v našem bnutí.

Chrudim. Výslech sdružení křesť. dělnictva pořádá v Chrudimi dne 6. listopadu t. r. okresní konferenci dělnickou v průmyslovém Museu v 10 hodin dopol., odpolodne pak o půl 2. hod. v těchto místnostech koná odborů Chrudimská veřejnou spolkovou schůzi, na níž promluví br. Al. Petr z Nové Páky o povinnosti organizace mládeže a telegrafický odbor a br. Josef Katnar z Hradce Král. o povinnosti organizace dělnické. Bratři a sestry i milá mládeži! Nenechte se odstrašiti a nechte se též dea všech jiných záležitostí a dostavte se do jednoho všichni výsledkem povzbuzení ku další práci na probuzení a uvědomění dělnictva! — Po veřejné schůzi koná Odborů výroční svou valnou hromadu a přijímá nové členy.

Debrážka. Dne 30. října t. r. přednášel v křesť. jednotě sv. Václava redaktor „Sítu“ p. Fr. Šupka z Hradce Králové o školách katolických v nynější době. Řeč jeho, při třech hodinách trvající, byla věcná a srozumitelná a všech přítomných dobře vše mohutný dojem. Dej Báh, aby slova jeho posluhači uvedli v čin. Po přednášce uspořádána sbírka na alepé dívky v útulku na Kampě v Praze a vynesla 24 K 06 h. jež odeslány ihned svému účelu. Dne 1. listopadu sebrána divad. hra: „Těšákův návrat“ od Lesnické. Tento časový obraz se života mluvil posluchačům k srdci, jak hluboké ticho při představení a bouřlivý potlesk na konci každého jednání svědčil. Všichni účinkující dle vloh svých zhostili se svých úkolů dobře. Návštěva při pochmurném a deštivém počasí byla velmi silná. Při tomto představení poprvé se stalo, že objednaná hudba se nedostavila a p. t. obecenstvo muselo v přestávkách se baviti mezi sebou. Příčina byla v tom, že jeden hudebník je opilý a druhý, sociální demokrat, pro křesťanskou jednotu účinkování odešel. Případ ten podal špatně vysvětlení o kázni v hudebním sboru a poškodil týž do budoucna. Připravuje se veselohra „Terna“ od Baláka.

Kelím. Jestliže div. představení křesť. soc. spolku těžila se velké návštěvě, jest třeba s tím větším podivem konstatovati návštěvu div. představení „Shledání na hřbitově“, sebraného týž spolkem dne 30. října t. r. Nepřehlédáme, když uvádíme, že tentokrát byl dům v pravém slova smyslu přeplněn. Počet návštěvníků přesahoval číslo 800. Jest třeba uvěsti, že s těžbou Zámeckého divadla několik jen dní předtím odešla divadelní společnost. O sebrání není třeba se pochvalně zmiňovati, kritiku pochvalnou podali návštěvníci svou častou, až bouřlivě nadšenou pochvalou při jednotlivých jednáních. Režisorem tentokrát opět byl neuvážený a nadšený p. předseda Koudelka, jež vždy stará se o pečlivé vypravování kusu, neboť spolku běží hlavně o mravní úspěch. — Dne 6. listopadu t. r. opět přednáška dp. Holana, katechety zdejšího.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejdp. biskup Josef se přítomnou dvou svátostmi sávil v pondělí z Chrasti do Hradce Král. Na svátce Všech Svátých sloužil v katedrále pontifikálně má svatou a odpolodne navštívil hřbitov Pouchovský a večer přítomen byl v katedrále pobožnosti se zemf. — Ve středu na Dušičky sloužil slavné requiem. Po skončení bohoslužeb odešel do Chrasti, odkud šel se odebere do Vídně k bisk. konferencím.

Při valné hromadě Diecézní Jednoty Cyrillské ve středu dne 26. října v Adalbertině nastaven výbor následovně: Předseda vdp. Dr. Josef Mrtík, arciděkan v Chrudimi, místopředseda vdp. Dr. Frant. Šalc, kanovník. Řídili hudby dpp. Vl. Hornof, profesor a Josef Cibulka, vikarista; jednatelem dp. Stanislav Beneš, vikarista a prefekt Borromae; pokladník dp. Josef Harák, sekretář bisk. konsistoře, revisorů děla P. T. pp. Dr. Fr. Reyl, rektor katolického semináře a Jiří Šabula, redaktor. Do výboru P. T. pp. rada z a. Fischer a Karel Koppl, řídil Borromae. Náhradníci P. T. pp. Josef Polák, strojmistr a Čen. Tranec, malíř pokojů.

V Kežborské kaple. „Osvěta lidu“ píše dne 2. t. m.: „Redaktor Ratibora — syna Holáta. Na jedné stěně novostavby svého rodinného domu dal si red. Petras zhotovit reliéf, který zobrazuje nábož. muže, jenž vstahuje ruce k slanci, jež zakrývá jakýsi havran. Pod tím obrázkem se nápis „modlitba syna Holáta.“ Nechceme se dotýkati sochařských kvalit této výzdoby, která je nechtěně svojí byzantskou tendencí, již charakterizují se jisti lidé, kteří dovedou zasvětit všechno. Co jim obyč. v srdci a v hlavě, dají na seč, protože jde jim hlavně o kábel.“ — K tomu dodáváme: A to prý se stalo dle návrhu Dra Klumpara.

Úprava chodníka. Při katedrálním ohrazení sv. Duchy opravuje se dláždění. Poslední vajíce dvaze ct. obecenstva, sdali vhodno tyto práce podnikati v nejménějším dazech, řídíme v zájmu veřejné komunikace, aby co nejrychleji práce ta byla vykonána. — Do katedrál musí několikrát denně katedrální kapitul, do katedrál přijíždějí ke křtu, k úvodu věčel, svatby i pohřby, a každý přeje si, aby sdlohavá tato práce byla co nejdříve dokončena.

Klášterské divadlo. Týdnem právě absolvovaly presentoval se divadelní soubor kape seš minulý týden. Při přehlídce spěvoherní produkce vyslovujeme rozhodně uspokojení nad sobotním provedením „Troubadura.“ Uvádíme-li ohromné obtíže, jež toto dílo plně silných dvojím po stránce umělecké i technické akciád a máme-li na zřeteli nesnáze naší obce, gratulujeme radostně jednotlivým členům interpretům apévaého díla Verdiova. Milý host z Národ. divadla bratrského p. Alois Fiala byl očekáván s velikými nadějemi, jak svědčil do posledního místa naplněný dům. A neklamal. Paa Fiala jest nejenom delikátním pávcem, nýbrž i znamenitým hudebníkem. Sesp uměleckou dílou pojímá se vřel vřelostí, hlas

ovládá a virtuální technikou; lahodný, mladistvě svižný hlas, jistota intonace, vřelá a tělná hra svědčily o talentu vynikajícím nad výsoko průměrnost. Dohledal, že dovede mistrně vládnouti v praxi i nejjednodušší pravidla operního spěvu. Jestliže snad v Praze v obrovské dvoraně divadelní hlas jeho zněl poněkud slaběji, tu v našem menším Klicperově neel se plně, tak že nebylo potřeba přáti si větší sytosti. Zajisté při svém znamenitém nadání mistrný pěvec bude sklízeti stále častější vavřiny. Pan Hrádek, jenž měl čestný večer, měl též čestný večer pronikavého úspěchu; technické obtíže svojí role překonával s neobvyklou rutinou. Vyznamenaly se tentokrát i dámy solistky. Sbory svědčily o pilném studiu, ale plně neuspokojily. Orchester podal nový důkaz své adaptuosti a inteligence p. dirigenta Wurra. — Nadmíru úspěšná dramatická žaťonerie Pucciniova „Madame Butterfly“, jež se v úterý opakovala po druhé, v pěveckém přednese i hereckém podání i tentokrát se líbila. — Ve středu dáván Weberův nesmrtelný „Čarostřelec“. Bohužel nutno konstatovati, že provedení jeho nepovznese se při celkovém posouzení s měřicím prostřednictvím. Sbory byly vleklé, rozplátné a nejasné, ač skladatel nemalou na ně klade váhu. Solisté se zhostili svých dosti nesnadných partí větinou dobře; p. Vrbá se nám v díle velmi dobře zamlouval. Jen hra jeho by měla být méně umělkovaná. Pí Skállová (Lidunka) byla trochu indisponována; odtud se dá vysvětliti, že výkon její byl méně úspěšný než jiný. Nešťastným nápadem bylo zkrácení opery ve III. jednání. Takové chirurgické počiny roztrhnou děj tak, že nelze naprosto psychologicky následující s předcházejícím vysvětliti. — Činohra i tento týden jevila porozumění a pilné studium. Oblíbená veselohra „Na letním bytě“ byla v pátek provedena přesně. Též „Myška“ od Paillerona byla dobře sehrána. Nově angažovaná zpěvka si. Lída Sudová vzbudila svým prvním vystoupením oprávněnou naději nevšedního talentu. Pí Hanna Vojtová reprezentovala charakter Popy Rimbautova sice výstišně, ale daleko většího úspěchu došla v neděli v Bissonově dramatu „Bezejmenná“. Její „Jacqueline“ byla mistrovsky podána a působila dojmem tak uchvatným, že sotva byl někdo, kdo by nebyl stržen k ní k blubokého pobytu. U p. Šveblý jeví se pilná snaha, ale výkon jeho ještě někdy působí dojmem začátečnickým. Pan Hrdel Frýda v díle Duc-Fleurista byl s počátku trochu strnulý. — Největší stál repertoír operní. Připomínáme, že v operetách, jež obsahové a hudebně větinou jsou jen prostřední, ne-li méně ceny, třeba být mnohem shovívavějším, ale přilít na to nelze hřešiti. Nešťastí pouze dobré provedení hlavních rolí; i ostatní části musí být náležitě propočítány a nastudovány. A platí to tentokrát, mluvíme-li o čtvrteční „Geise“ i o „Kouslu valčíku“, jež bylo dáváno v neděli. Připomínáme zároveň, že se naprosto nehodí vodit na operety rázu rozpuštělého plno dětí; ty nešťastí prospěšného nic. Ovšem nejlepe takové operety s repertoíru vymýtiti. Děti vůbec při všech představeních svou neposlušností jen mnoho vyrušují; to by se mělo zameziti. — Režie jeví po většině dobrou snahu a při nedostatech po ruce jeoucích prostředky chabě avšak vnější úpravu dobře. Přestávky nemají býti zbytečně přetahovány.

Spořitelna Kralohradecká. V měsíci říjnu 1910 bylo vloženo K 267.308.49, vybráno K 508.200.61. Stav vkladů koncem října korun 14.309.665.13. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 452.402.04, splaceno 57.473.11. Na hypotékách koncem října K 11.890.279.73. Zásoba cenových papírů K 2.957.600.—. Uložené přebytky korun 301.432.28.

Záložna v Hradci Králové. Výkaz za měsíc říjen 1910. Stav vkladů počátkem měsíce K 1.788.411.—. Vloženo K 117.201.—. Vybráno K 198.389.—. Stav koncem měsíce K 1.709.223.—. Pokladní obrát K 1.818.903.—

Česká banka filialka v Hradci Králové. Správní radou přijat v poslední schůzi p. Frant. Wolf, bývalý úředník filialky Živnostenské banky pro Čechy a Moravu ve Vídni, za úředníka a st. Marie Kvamichová, absolventka akademie obchod. v Praze, za aspirantku České banky filialky v Hradci Králové.

Občanská-živnostenská beseda v Kukulské potůdk v neděli dne 6. t. m. o půl 8 hod. večer veřejnou přednášku v místnostech besedaích v hostinci pana Josefa Kurze v Kukulské. Přednášetel bude P. T. pan J. Káral, odborný učitel zde. Thema: „Karel Hynek Mácha“. Po přednášce recitace, čítala hudební a zpěvná. Klavír Petřel. K hojnému účastenství zdvořile své výbor.

Dobrušický farář Aug. Novák vst. panu Dr. Janu Vrabecovi, profesorovi dějepisu při c. k. vyš. gymnasiu v Hradci Králové. (Opod.) „Každý strom dobrý ovoce dobré nese: ať pak strom své ovoce nese“. Tato slova Páně jsou Vám, p. profesore, známa. Nuže, jáho ovoce mály Vaše „historické“ přednášky? Uvažuje se to hned na rozhovoru, který na vysvětlání přededy matičního odboru po nich se svolal, sejměna 24. dubna. Sotva jste zodpověděl svůj dotaz, proč jste vyřičoval podrobně jenom vady a chyby katolické s minulých dob, odporem Říma

však opačně měl, přihlídl se k slovu neznámý mi muž — nějaký fenešník s nábeho, okolí — a hned také začal mluvit proti Římu. Jak má historické vědomosti popletené, poznal i průměrně vzdělaný člověk z toho, že pokřesťan učené opatu Božetěchovi vykládal ironicky jako důkaz „lásky Říma k českému národu.“ Vaším jednostranným líčením katolického duchovenstva roznail se proti kněžím nynějším a začal vykládati své názory a vědomosti. Docela žádal ode mne vysvětlení, proč představitelé církve nenaučili svět, aby se na peněžní otázky nekládla váha. Obrácen je ke mně, vykládal, že se prý ve středověku prodávaly fary, jako bych se měl s toho zodpovídati já — po tolika stoletích! Počal vytýkati nynějším duchovenstvu lakotu; prý na jedné chudé (!) farsě našli slodějí bezkou bromádku dábelského mamona. Kde se to stalo, pověděti nevěděl. Vytasil se se Svato-václavskou záložnou a Drazdem. Počal také s nemastnými vtipy, jak si myslil, že ke křtu je potřeba milosti Boží, ale bába že mu řekla, než nesla jeho dítě ke křtu, o 2 koruny. Veřejně se vysmíval před celou společností, jak prý kněží při zvonění umíráčku se ptají, kdo to je (to se divím, vždyť to kněz vědecky dřív ví než zvonící kostelník. Pozn. sazeče), aby něco kápo; s lásky že nic neudělají. „Bůh zed lásku“, tak končil v divadelním nadšení, „ale představitelé Bůha na zemi jsou bez lásky.“ Tento člověk, popletený četbou „protiklerikální“, trefil terč, na který Vy jste mířil. Pak se rozhovor stočil na papežskou neomylnost. Bylo z Vašich slov viděti, že naprosto nerozumíte učení katolickému o té neomylnosti a že si přejete, aby přitomal katolíci přijali za své Váš protestantský názor, že každý křesťan má své Písmo sv. a náboženství vykládati dle svého rozumu. Německý dějepisec Wulfgang Meusel ve svém díle Geschichte der Deutschen (6. vydání, Stuttgart r. 1872—3) napsal o tom názoru: „Msto jednoho papeže měli jich protestantů mnoho, u nich stal se papežem každý panovník.“ — A provede-li se protestantský Váš názor důsledně, bude tolik papežů, kolik křesťanů. Již v XVI. století bylo v Čechách přísloví: Kolik mlynářů, tolik měr, kolik farářů, tolik věr. Tak to vyhlíželo s „pravdou Boží“, když tu bylo pár velkých sekt a mnoho menších. Víra se měnila ves ode vsi. A každý ignorant na základě „volného skoumání“ výplody svého popleteného mozku odvážil se drze a rozhavě prohlášovati za „učení Kristovo“. — Jiný účastník počal vytýkati, že katolické duchovenstvo nechce v uzavřeném ásmí děti po české (!) křtiti. Povstaly ve shromáždění strany dvě, Vaše a moje. Někteří z Vašich počali mne vyraňovati v řeči. A kdo to vše zavínil? Vaše „historické“ přednášky. Kdyby přišel do osady převahou protestantské katolík a měl podobné jednostranné řeči proti mluvn protestantům ctěným, jako Vy o sv. Janu Nep., kdyby z dějin vytahoval jen protestantské ápinavé prádlo a věšel to nynějším protestantům před oči, kdyby vyobcvaloval zvláště ty muže, kteří od protestantismu odpadli, co by mu každý právem řekl? Proto nemějte mi za zlé, že, konče tuto svou veřejnou kritiku Vašich veřejných přednášek, musím prohlásiti: Pod názvem historické přednášky měl jste missie na théma: Pryč od Říma.

Za j. vdp. prof. Ph. Dr. Tomášem Kouřillem. Bolesná rozléta se svěst, že dne 24. října přestalo navždy tlouci srdce šlechtického kněze. Než bohužel zdraví jeho bylo jen zdánlivé. Urputná choroba hlodala zákeřně po delší již dobu na silném jinak organizmu, až přervala náslin životní jeho nit Anděl smrti, bledý, rozestřel své peruti nad trpětelem a zaneal jej v dálný, lepší kraj. odkud není návratu. Slavný pohřeb, který obřýval se ve čtvrtek dne 27. října o 10. hod. na hřbitov rychnovský, dokumentoval nejlépe, jak vřelým sympatiím se v Pánu zesnulý netoliko v Rychnově, v místě svého blahodárného působení, nýbrž i v dalekém okolí těšil. Neptěhledné množství smutečních hostů dostavilo se k pohřbu; všechny vrstvy obecnosti byly zastoupeny. Po vykonaných obřadech a jímavé vložce v domě smutku hnal se průvod k děkanáskému chrámu Páně sv. Havla, kdež zesnulý po drahná léta obět předchodu Bohu přišel a v duchovní správě obětavě vypomáhal. Kondukt vedl v zastoupení jeho Excelence nejdp. biskupa dr. Jos. Džubavy a nejdp. kathedrální kapitoly intímni přítel zesnulého vdp. Magre Jan Barták, kanovník z Hradce Králové, za asistence 51 kněží z blízká i z dál, kteří poslední prokázali čest svému milovanému spolubratru. Průvod zahájili studující c. k. gymnasia se svými pp. professoři, žactvo c. k. školy a obec i měšt. škol s pp. učitelii, po té následoval sbor pěvecký, duchovenstvo, pohřební vůz s tělesnými porážkami drabého zesnulého, četné přibázenstvo z drásné Moravě, městské zastupitelstvo in corpore v čele se slov. p. starostou dr. Langrem, členové okresního výboru, zastupcové úřadů, hraběcí rodina, zeměpanské úřednictvo v čele s p. místodrž. radou Wünnchem, deputace obec. zastupitelstva a besedy v N.řem Městě n./M. se slov. p. starostou dr. Vostřebalem v čele, deputace Malé Čermé, představenstvo, městské sportelaj, zastupcové vřekolání gymnasia a realce, jakož i c. k. paedagogia, všechny téměř místní vlastenecké i dobrodružné spolky, vřelí žáci dr. Kouřila, učitelstvo, školní obviště z novoměstského škol. okresu, jehož zesnulý po 4 léta správedlivým inspektorem byl a m. j. Na náměstí a v ulicích, kudy smuteční průvod se ubíral, hotely elektrické lampy, zastřené černou rouškou. Od pohřbu p. braběte nebyl Rychnov svědkem tak imponantního pohřebního průvodu. Po zápalu „Beneditus“ v chrámu Páně vystoupil na kazatelnu vdp. professor Novotný a v dojemné řeči líčil zásluhy dr. Kouřila co učitele, kněze a vlastence. Dr. Kouřil narodil se r. 1844. v Odeřetech na Moravě. Stadoval gymnasiu v Kroměříži a fakultu theologickou v Olomouci. Po ordinaci r. 1868 působil na arcib. gymnasiu v Kroměříži. Na filosof. fakultě v Praze stadoval geografi a historii, kdež také promová na doktora filosofie. Od r. 1875 až do r. 1890 byl professorem gymnasia v Rychnově, kdy stal se c. k. šk. inspektorem okresu Novoměstského. R. 1894 vrátil se na rychnovské gymnasiu, které po 10 letech opustil, vstupiv do výslužby. V roce 1896 jmenován byl c. k. konservátorem. Studentům byl netoliko učitelem, nýbrž i otcovským rádcem a velikým dobrodružcem po dobu studií gymnasiálních i universitálních. Vychoval velikou legii intelligentů, z nichž přemnozí své existenční postavení vděčí dobročinnosti dr. Kouřila. Ještě za svého života založil nadaci (3000 K), z kteréž mají býti střídavě podělováni studující a žáci obec. i měšt. škol rychnovských. Hle, láska učitele k svému žactvu! Jako c. k. inspektor šk. okresu novoměstského získal si veliké zásluhy o rozkvět školství, takže byl jmenován čestným měšťanem v Novém Městě n./Met. a čestným občanem v Čermé; česká škola v Lomu na národnostním rozhraní jest dílem dr. Kouřila. Jako kněz vykonával svědomitě své povinnosti, nezapomenuv nikdy svého kněžského charakteru. Místní duch. správa nalezla v dr. Kouřilu vždy ochotného, obětavého a horlivého spolupracovníka; jeho talent řečnický byl daleko široko znám. Snažil se, aby na vzdáleném novém hřbitově postavena byla kaple, než bohužel nepříteli okolností nevyplnila se tužba šlechtického srdce jeho. Pomocí sbírek dal postavit na hřbitově aspoň mohutný kříž s balustradou, ku kterémuž účelu sám přispěl několika sty korun. Za své zásluhy na poli církevním byl jmenován biskup. notářem, biskup. konsistoriálním radou a bisk. komissářem pro vyučování náboženství nejen na rychnovském gymnasiu, nýbrž i na několika jiných ústavech. — Dr. Kouřil byl vlastencem srca nejjestšího. Obětavost jeho byla přelovčnou. Nebylo podniku vlasteneckého, při kterémž by nebyl činným. Stědrá ruka jeho vždy byla otevřena. Byl předsedou muž. odboru Ů. Matice Školácké, jednatelem fenešnické besedy, odboru Národní Jednoty Severočeské, ochotnické Jednoty „Tyla“ a přispívajícím členem všech místních a dobročinných spolků. — Ač rodem Moravan, byl tělem i duší rychnovanem, jak sám v závěti se vyjádřil. Uvedl do precizního pořádku památky městského archivu a pracoval po mnoho roků na dějinách města Rychnova; než nedoprosná smrt vyrvala mu dovedné pero z ruky, takže dílo bohužel zůstalo nedokončené. Toto cenné dílo jest výsledkem mravenčí píle dra Kouřila, který snesl tu materiál nad míru bohatý. Byv povolán důvěrou obecnosti rychnovského do městského zastupitelstva, staral se se vší energií o rozkvět města, jež tak vše miloval a jomžt věnoval své nejlepší síly a bohaté zkušenosti. Na jeho impule střízena městská spořitelna, která znamenala novou etapu v dějinách kvěťatého města. A aby dovršil svou lidumilnost a lásku k milovanému Rychnovu, odkámal svůj dům v ceně 16 500 K obci a obhato, několik tisíc svazků čítajících knihovan městskému Palatovu museu. Mimo to vspomněl většimi odkazy všech humaních a vlasteneckých spolků Hle, zářný to vzor pravého vlastence a šlechtického lidumila! — Jak bohabojně žil, tak také zemřel; zaopatřen svátostmi umírajících od svého kollegy vdp. bisk. vikáře a děkana Jos. Čížka, vypustil s modlitbou za rtech šlechticnou svou duši. Těť trest smuteční řeči vdp. prof. Novotného, jež hluboký zanechal dojem v posluchačích. — Na to sloužil vdp. kanovník Magre Barták slavné requiem, kteréž chrámový sbor sesílený spěvácký m spolkem doprovázel přesně zazpívanými skladbami. Od oltáře promluvil vdp. kanovník několik upřímných slov, jimiž v Pánu zesnulého odporučoval zbožným modlitbám, klada jej všem za vzor. Byl to učenec, filosof, ale při všem tom kněz laoucí se synovskou láskou a oddaností k své církevní vrchnosti, kněz na sebe přilný a k jiným shovívavý. Po obvyklých ceremoniích vložena rakev na pohřební vůz; průvod bral se náměstím a třídou Palackého na nový hřbitov, kdež vykonány poslední modlitby. Když pak (za jímavého zpěvu moravského chorálu „Kdož by tě, Moravěčko, nemiloval“) spuštěna rakev v hrobku, ujal se slova slov. p. starosta Dr. Langer a věnoval zesnulému čestnou vzpomínku, v níž líčil jeho neocenitelné zásluhy o město Rychnov. Sliboval v otevřeného rovu, že památka dr. Kouřila bude vždy žíti v myslí vřelého občanstva. Konečně jménem truchlící netěže a ostatních posudtých poděkoval místní děkan a bisk. vikář vdp. Čížek všem, kteří poslední prokázali čest knězi zlatého srdce. Zeroslo se oko naše, když vdp. vikář lončil se se svým vřelým přítělem, volaje mu v hrob poslední „s Bohem.“ V tomto okamžiku dojemného loučení pohrával si sychravý větřík s „uchlým listím“ a

všechno je do kroky; sdělo se nám, jako by sama přiroda vytvářela ráj, v níž došly by spásné křesťanské vlastnosti. Drabí Tomáš, Tyš' odel, opustíš nás navždy! Kdež nebes Pán ověnčí Tvoje křesťanskou slávu věčně! A v ten život sáhneš volně Ti s námi Vrchlickým:

O spí jen tře,
bol obestán růžemi,
vždyť se abí jest tolik krásy
a tolik smutku na zemi!"

P. Jos. Kšer.

"Osvěta lidu" a hr. Sternberg. Pardubský pokrokový orgán nemohl nikdy náležitě ani dost ostře a sprostě vyřást, kdykoli psal o hr. Sternbergovi. Hr. Sternberg byl anež u dvakrát šalovatí redaktora Hajna pro tiakovou urážku na cti. Najednou ale "Osvěta lidu" obrátí. Pan hr. Sternberg napsal se svého osobního stanoviska články o klerikalismu v Portugalsku a "Osvěta lidu" popadla tento článek uveřejněný v N. W. Tagblattu všemi čtenáři a honem mu dala místa ve svých pokrokových aloupcích. Dle "Osvěty lidu" má p. hr. Sternberg najednou lucida intervalu, kde jeho úsudek jest zcela správný a případný. Tohle napsal najednou "Osvěta lidu", která před krátkým časem hrab. Sternberga tolik špinila. Jáme přesvědčení, že by "Osvěta lidu" byla hotova popadnouti jej ihned do své náruče, kdyby jim slibil několik článků protiklerikálních a la W. Tagblatt.

Pokrokové demagogové pokrokové. Prof. Šmejkal, bývalý suplent na škole v Pardubicích a nyní profesor na škole v Něm. Brodě a zároveň vědec na "Krokvě", dostal nedávno od svého přítele a soudruha MUDra Jiráka, vědce pokrokové v Hampolci, čisté soukromý důvěrný dopis, ve kterém si pan doktor trpce stěžoval na organizovaného pokrokové Fr. Vozky, prof. na gymnasiu, který dle domněnky p. dra Jiráka a jeho synem studujícím na německobrodském gymnasiu nemilodárně v klasifikaci jednal. P. prof. Šmejkal, sotva že dopis obdržel, běžel ke kolegovi Vozkovi a čisté soukromý a přátelský tento dopis dal mu k dispozici. Profesor Vozka šaloval dra Jiráka a dr. Jirásek byl pro urážku na cti před okres. soudem v Něm. Brodě odsouzen. Hlavní svědek byl p. prof. Šmejkal. "Osvěta lidu" by nazvala takovéto jednání nepodlehlí miserností, kdyby se totiž jednalo o některého jejího soupeře; takto však mlčí, protože čísty pan profesor jest jejím dopisovatelem a horlivým agitátorem. U "Osvěty lidu" platí za denunciaci, jestliže jest šalován u představenstva některý švéd, který tvrdějším zabývá přes napomínání své povinnosti. Leč značící důvěry k denunciaci — to už nle.

Válčnický projev pokrokovatvů. V známém hostinci na "Kopečku" v Pardubicích jsou vyřezány noviny všech politických stran. Jako za předstěho, tak i za nynějšího hostiáckého p. Štěpánka byla tu také "Obnova". Nikomu ani nenapadlo nad tím se pozastavovati. Nedávno přistěhoval se na "Kopeček" klub svobodomyšlných a se sím přišli také pokrokové, aby měli stranu mladotěskou ve stálé evidenci. Některým pokrokovým byla tu vyvěšena "Obnova" trnem v oku; aby dokázal svoji pokrokovost, šel jeden z nich na cizí majetek, vytrhl "Obnovu" s rámeč a nvala svého nervového pobouření rostrhal ji na kusy. Tento neurvalý útok vzrušeného pokrokovatvů vzbuduje lidu a jest dokladem pokrokovatvů neurvalosti. Dáme tomu, že by někdo s politických odpůrců šel podobným způsobem na "Osvětu lidu"! Jsme přesvědčení, že by pokrokový pardubský orgán počastoval takového opovržlivce tak pěknými tituly, že by na ně hned tak nezapomněl. Podivno, že ten pokrokový fanatik jeví před "Obnovou" takový vstřík strach! Snad proto, že "Obnova" tak účinně potírá židovsko-pokrokovatvů lži a haní obnůt, na něm se valí jen košerované maso. Což pokrokovatvů stojí na tak slabých nohách? Kde pak jsou pokrokovatvů hesla: Svoboda svědomí a slova — Všechno pokrok se na cestě rozumové a bez násilí nejlépe děje? Měrná nasazení: Nejen na Kopečku v Pardubicích, ale všude jinde šleďte řádně v rámci vyvěšenou "Obnovu". V opatném případě vyruďte z toho příslušné důsledky. To bude nejmoudřejší odpověď na pokrokovatvů neomalenost.

"Lidové Noviny" v Pardubicích. Známý brněnský orgán semity dra Stránského dostal se až do Pardubic a rozdá se zde v jistém obchodě v neděli zcela zadarmo. Pokrokové "Lidové Noviny" přinášejí nejpestřejší lži o katolicích a překonávají v tom ohledu třebas i ledasjaký žurnál sociálně-demokratický. Jak se dostaly až do Pardubic, nevíme. Snad jim doma ubývá abonentů a chtějí v Pardubicích dělati konkurenci "Osvěte lidu." Obět to jest zajisté, když se celé balíky tohoto židovského žurnálu zadarmo v Pardubicích rozdávají mezi lid.

V mervono, J. Piša, obchodník na Břímě přední v Pardubicích, trpěl silnou nervosou. Ve čtvrtek dne 27. října odešel z domu a nalezen byl odpoledne těle zraněn pod mostem u Nemocic. V návalu nervosy stříl se pěti ranami a revolveru do hlavy, ale rány náhodou nebyly smrtelné a kule uvázly všechny v kosti lebce.

Byl dopraven do okres. nemocnice v Pardubicích, kde mu 4 projektily byly vyjmuty, ale pátý zůstal v lebeč. Rány jsou těžké, ale smrt nespěchá.

Kněžství. Malá, ale mlá děláka se 4. puti historický památník bradu Lanškrouna vystavěla na pozemku darovaném J. J. knížetem Janem s Liechtensteinským velkým nákladem své mládeži novou budovu školní, jejíž svěcení vykonáno v neděli dne 30. října za velké účasti lidu. Slavnosti této zúčastnil se osobně též p. c. k. okr. hejtmán Lanškrounský Alex. Hlava. Po slavnosti teč, v níž vdp. farář Suchomel objasnil význam svěcení školy a po vlasteneckém proslovu p. c. k. okr. škol. inspektora Ant. Hlinceckého vykonan obřad svěcení vdp. Dr. Hugo Doskočil, prof. bohosloví s Hradce Král. za asistence vld. duchovenstva fary dolnodobručské a farnosti okolních.

Městská spořitelna ve Vysočém Město vykazuje za měsíc říjen 1910: Vloženo na knížky a listky vkladů K 430.839 94 h, vybráno K 309 815 80, vloženo na běžný účet K 128 660 39, vybráno K 48.019 79, sástatek vkladů na knížky K 5.869 359 41, na běžný účet K 1.286.982 04; tedy úhrnem vkladů K 7.146.441 45. Hypotečních sá-páček vyplaceno K 27.979 25, splaceno 77.511 K 42 h, sástatek hypotečních páček K 4.604.324 15. Směnek eskomptován za K 67 863 70, splaceno K 51.538 75, sástatek K 423.269 44. Do jiných ústavů vloženo K 385 545 71, vybráno 426 534 K, sástatek K 1.199 185 89. Cenových papírů v zásobě za K 2.993.589 18. Aktivních záloh lombardních korun 10.070 —, pasivních záloh lombardních K 2.587.999 99. Hotovost pokladni K 18.819 59. Obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna do 30. září 1910 K 31.598.871 39.

Objednejte si Dra Reyla děkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostrádatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabyti přehledného pojetí. Spis naposílá se bez objednávky na ukásku. Cena 8 K. Pro abonenty "Obnovy" 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vytiskuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Různé zprávy.

Jed z Judov. Co revoluce a národních převratů v novém věku provedeno, při šedné snad nescházet lid. Nejen že nescházet, on dokonce i nitky převratů spřádá a byl jejich duš. V balafch vedách lovil. Také o Portugalsku dověděl tak Portugalec Alfonso de Penha v berlínské "Staatsbürgerzeitung", a-píše: "Snad není druhé země na světě, v níž by se židovstvo tak rostahovalo, jako u nás v Portugalsku. Již před staletí působí tu veliký počet židů, kteří se sem svého času přistěhovali a na oko vřel katolickou přijali. Změna víry ovšem ani nejmenší, nezměnila na charakteru těchto lidí, a tak apatrujeme ve všech oborech, v nichž lze poctivým i nepoctivým způsobem rychle získati peníze, křivě i nekrivě šidly. Největší jest kvi židovskou smíšená šlechta. "Sangre mala" — špatná krev, říkájí takovým čistokrevní Lusitanci. Všechny belnější ulice a náměstí Porta a Lisabonu se hemží židy, kteří pyšné a drze na ubohé živnostníky a obchodníky křesťanské shlížejí. Nynější revoluce bese vší pochybnosti osnova-byla židy, kteří lid soustavě p-bufovali a švali. Ohlívá šenaké šidly a marnotratnictví zavrženého král: (Carlosa) byly těmto pobuřovatelům vítanou pomůckou. Přední revoluční křiklouni, novináři a kavárnaři podněcovatelé byli křivě i nekrivě šidlo. Za zavrženého krále drželi se ještě trochu v pozadí, za Manuela jednali již bez ostychu. Revoluce ovšem nepomýšlí na to, aby portugalskému lidu pomohla. Běží tu o od-vážný tah kluky spekulantů, kteří by se rádi k vládním šlabům nadělili. Hlavními vůdci jejich jsou židé. Venkov revolučním není, jen ve starých hradech odboje. Oporté a Lisaboně, pochodem revoluce zapala, díky příčině mezinárodní organizace židovstva "Alliance Israelite".

Řádná chvátavost a skutečnost. O kritických poměrech v české soc. demokracii napsal centralistický "Proletář" v č. 60.: "Otciš chceme a nikdo nepovádá větší pravdy v zastupitelstvu strany 25. září 1910 než mistr krejčovský Kytner z Brna, jest prohlásil: "To svinstvo, které ti lidé ve straně pájí, musí být ze strany odstraněno!" Kam dospěla strana naše za retimu, jenž v posledních letech v ní se uplatil? Zřícením strany pomocí byrokratického organizačního řádu, jejíž sami sdělávali a sami se svými lidmi odhlašovali, hráli v ní hlavní úlohu a dělali a všichni ti, kdož stranu tvořili, byli považováni za střádaly do pokladu, a s nimi se hospodářilo tak, jak střádali křany, sedící ve výkonných výborech, za dobré uznali. Pro neobdobí mezi nimi hnutí upadalo. Křivě! Na sjezdu strany na Smíchově bylo konstatováno, že strana má 180 000 příslušníků, z toho v Čechách 91.794. Letos konána v květnu v Čechách sonek

konference a ve zprávě o ní se konstatuje na str. 18., že Čechy vykazuje 61.261 příslušníků strany, tedy za pát roku klesnul počet příslušníků strany v Čechách o 40 513. Tu chápeme, proč v zastupitelstvu strany v březnu bylo tak hrozné de-kasování, že strana musí mítí odbory nebo musí prohlásiti bankrot, posouvá s vykazánoho počtu příslušníků strany platí jen 28 proc. příspěvky do pokladny strany. Dobropodání pásové a prote vrhli se na "osamostatňování" českého dělnictva do českých národních odborových organizací, které měly jim plati pokladny a tento fakt přiznal také poslanec Němec na sjezdu v Kodani, když prohlásil, že "odborová sdružení jsou osami organizacemi, jež rozhodují o penězích, kdežto politická organizace, alespoň u nás, nemá žádných prostředků..." Tedy o peníze se v boji autonomi-ty jednalo, český dělník měl být v odboru "osamostatněn", aby svými příspěvky ne hospodářské boje podporoval hazardování se svými nejbláznivějšími zájmy." — Ale centralistům se o peníze nejedná? Na obou ústředích existenci boj dobře placených pohlavků, kteří různě odlišná hesla na svůj prapor věští muž, aby nepřáli o fedácké živobytí.

Sociální demokraté a národnost. Ve vídeňském Leopoldově kandidují Češi jak: společného kandidáta všech českých stran F. Rá-tíčka. Socialistické "Dělnické Listy" však doporu-čují Schummeiera, téhož německého sociálního demokrata, který vystoupil na Měské radě společně s Adlerem proti škole "Komenského" a který na socialistických sjezdech v Kodani a ve Vidni po-tíral nejuživější české autonomisty. Ve Vidni "čestí" sociální demokraté ubíjejí českou společnou kan-didaturu a v Brně "čestí" soc. demokraté a la Vaněk zvolení proti "klerikalismu" hlasy národních stran s Brannem a D'Elvertem ubíjejí moravský sněm a vynucují na něm obnovení německé nad-vlády.

Židovské šmejdy v Bukovině. V Bu-kovině mezi rumunskými a ruskými sedláky jest mnoho židů, kteří nedělají vůbec nic a práce tují. Ale jak? Takový žid potlouká se po kofalách mezi sedláky a ta vrší do nich nebo je obtěžuje svou dotěratostí, až jej sedláci dosti různě odstředí nebo mu nadá. Ale na to žid čekal. Svědka má ihned dosti a soud musí zakročit. Rozumí se, že sedláku se hrozí nejpráhivější tresty, nevyrovná-li se atd. A sedlák tak učiní, neboť před pány má nehorázný respekt. Ovšem že žid za ústup svůj dá si zaplatiti aspoň 10 K — a takových šalob d. měsíce aspoň pět a žid nemá nouze. — Jiné šmejdy provádějí bukovinští židé při placení. Kou-pí se u žida něco, posouvá židův obchodník tam, škoro není, a také zaplatí. Na to žid čekal. Vypít se po straně na vaše jméno, váš stav, vaše bydliště a za čtvrt roku doplanete účty: "V svých knihách našel jsem váš nevyrovnaný účet za to neb o.ao. Prosím, aby do téhodne byl zaplacen." Roz-čilíte se a jedete do města snad 4 neb 5 hod. vzdáleného, vyvoláte si šefa obchodu: "Přece jsem zaplatil!" "Máš?" "Vám ovšem nikoliv ale vašemu mišenci." "Já o tom nevím! Máte svědky snad nebo důkazy?" Kdo by myslil na takové, a tak co zbude? Zaplatit zase nebo zaplatiti po soudních operacích.

Medovní šalopemen. Bývalý prezident Buraké republiky Krüger byl mužem velice bystrým. Jednou dva Barové sdělili dobromady větší kas polnosti, ale nepohli se shodností o rozdělení; každý chtěl s parcelací vytvářti vše než spoluděle. Tadiš na konec upěchali k Ohmu (stryčkovi) Krügerovi, aby je rozdělil. Když Krüger obě strany podrobil důkladnému výslechu, byl s roz-sudkem ngor hrd: "Ať jeden z vás určí hraničící šaru a druhý nechť si pak vyvolí ten díl, který se mu nejlépe zalíbí!" Velmi moudře rozhodnutí, protože dělení musil býtí velice opatrný, aby ne-správným dělením sám se nepodědil!

Válčnické. V Praze začal čtrákovat ruský konzulát. Snahou jeho bude avésti proud ruských turistů do Prahy a do Čech. Spojení západní Evropy s Ruskem má býtí s pomínutím Berlína a Vídně navázáno přes Prahu. — "Stabilitamento tecnico" v Terstu, které staví rakouské dread-noughty, zadalo parní kotly a chladicíny pražské akciové společnosti strojovní díve Baston a spol. a nyní Brušovský, Šalo a spol. — Předsedatelstvo spolku rakousko-uherských knihkupců vyřídí své kolegy, aby navštívili ve spojení s nakladateli, kteří pikařní a pod. literatura dodávají. Zároveň prohlašuje, že přestane prokazovati knihkupce a obchodníky uměleckými předměty, kteří mají pornografická díla, za své kolegy a výloučí je ze svých styků. — Dle budapeštských listů káže Mik. Esterházy, který má 450.000 jiter pozemků, chce uměti Jesqitý s Portugalska vypaněné v U-brách. — Dle posledního středního ústředí napo-čteno v Čísle 489 milionů obyvatel. — V kme-vinských dálnicích a 1900 obyvatel byvá někdy 70—80 kofalen.

Nové okřevné díle francouzské. Na dálnosteleckém ověšití u šoleného cresset-ských konají se pokusy ve střelbě z nového děla tímto á-tavem vyrobeného. Dělo má při ástí v př-měru 205 mm. Je 12 metrů dlouhé a máše vřábě střelu 100 kg. těžkou na vzdálenost 30 kilometrů. Výbuchem tohoto ohromného děla spásohá se

Papírová země. Největší novinářský podnik v Evropě „Amalgamated Press“, který vydává v Anglii asi 40 listů a časopisů, zalovil před nedlouhou dobou s kmenovým kapitálem asi 80 milionů korun obrovskou továrnu na papír na lesnatém ostrově Terra Nova v severní Americe, by podniknu dodávala papír. Továrna tato získala 800.000 hektarů lesa a hydraulické mlýny o 80.000 konských sil, jež mají být v krátko svyšeny na 80.000 sil. Dva tisíce tun papíru, jež staci ku vytisknutí 40 milionů exemplářů dvacetistranových novin, bylo nedávno odesláno do Londýna jakožto první náklad. Dle amerického obyčeje poskytuje blíže ohromné továrny takměř přes noc malé město, jež čítá již 3000 obyvatelů.

Přítomný soud. V sírkové továrně „Solo“ v Sušici téžli se letos v sobotu před koncem masopustu dělníci na spropitné, které od šéfa podnikání již po léta v tento den dostávali. V kanceláři se však tentokrát při výplatě zapomělo na obvyklý „douceur“. Až po výplatě upozorail něhdo na onu ovuyklou a tak se stalo, že spropitné dále k rozdělení několika dělníkům, kteří ještě v závědě sbyli. T. sv. „panská“ parta dostala 12 korun a peníze ty měl rozdělit věrný stoupence soc. dem. strany p. Marc, až sám v uplynulém týdnu v jmenované partě nepracoval. Peníze sice rozdělil, ale ne všechny. Přes domlouvání úředníka Štemberky nechtěl vydati sbytek nerozdělených peněz. Mezi členy panské party panovalo proti Marcovi napětí, jež propuklo při jistě zábavě v srpnu odbyvané. Tu vyjádřil se totiž člen „panské“ party Km. Hoda o Marcovi, že „je capartistický a okrádá dělníky“. Marc Hodu žaloval Hoda, který byl také soc. demokratem a sice jedním z předáků místních, z organizace vystoupil. Na to ho soc. demokr. organizace ještě „vyloučila“. Při líčení několikrát odročeném nabídl obžalovaný Hoda dítas pravdy. Ten se mu dle mínění soudce Waigla nezdařilo a Hoda odsouzen k trestu třídněního vězení zotčenému jedním trestuplákem. Hodu hájil dr. Wellner, Marce zastupoval dr. Beckmann, šid. Hoda s tímto neobvyklým přísaym trestem nebyl spokojen a odvolal se. Při líčení odvolacím v Pisku úže 26. t. m. hájil Hodu dr. Jos. Myslivec, p. posl. Prahy a Marce zastupoval dr. Bloch. Po provedeném líčení vynesl soud rozsudek, jímž se odsouzenému Hodovi mění trest na vězení s trdým látkem v peněžitou pokutu 10 korun, pro případ nedobytnosti ve vězení 2 hod. bez trvdého láška. Škrtnul tedy odvol. soud z „krutého rozsudku“ (tak sám předseda senátu se vyjádřil) dvě třetiny a zotčení trdým látkem sbyvajcí třetinu pak proměnil v peněžitou nepatrnou pokutu. Neбудe tedy Hoda k veliké bolesti svých bývalých soudruhů ležeti na holé pryči.

V Hradei Králové, dne 29. října 1910, 1 hl pšenice K 15:40—17:00, žito K 18:00—18:40, ječmene K 10:40—11:00, oves K 7:00—8:40, prosa K 00:00 až 00:00, vřhve K 18:00—18:00, hrachy K 20:00—28:00, došky K 24:00—20:00, jahel K 26:00—20:00, krup K 24:00—46:00, bramborů K 4:40—5:00, jetel. semeně červ. K 100:00—110:00, máku K 44:00—48:00, lně. semeně K 28:00—32:00, 100 kg sláňový otrab K 12:00 až —, pšenič. otrub K 11:50—00:00, 1 kg másla K 2:40—3:80, sádla vepřového K 2:10—2:20, tvarohu K 0:24—0:36, 1 vejce K 0:08—0:09, 1 kopa mlí K 6:00 až 9:00, 1 kopa kapusty K 1:00—2:00—3:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—1:20, 1 kopa cerele K 0:00—0:00 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 pytel mrkve K 2:20 až 2:70, 1 hl cibule K 4:80—5:00, 1 hl jablek K 4:00 až 15:00, 1 hl hrášek K 10:00—20:00, 1 boška švestek K 0:00—0:00. — Na týhodní trh dne 29. října 1910 bylo přivezeno: pšenice hl 244, žito hl 79, ječmene hl 208, oves hl 208, prosa hl 0, jahel hl 00, jetslového semeně hl 0, máku hl 00, selí kop 159, cerele kop 00, kapusty kop 38, drobné zeleniny kop 98, petržele kop 000, mrkve pytlů 72, cibule hl 00, brambor hl 141, jablek hl 287, hrášek hl 24, švestek bedek 000, vepřá kusů 5, podávínat kusů 526.

Časové úvahy!!

Koberce JAN Záclony STOUPA

František Ruber

Videň,
VII. o., Kaiser-
strasse 6., vedle La-
zaritského chrámu
Páň.
*Na ukázkou sasilá
se vše franco.*

Hradec Králové.

Jul. Russ, m. p.

Fr. Pleskot

Tamtěž lze dostati: bubny velké i malé, pravé turec, činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citery, housle, smyčce, pousdra, podbradanky, ladičky a vůbec veškeré hrd. drobné potřeby. Struny nejlepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboá jen lepší, přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky: bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě, přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Készítők napirendje: patenti bez hárkt.

„ Hradec Králové 136. „

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10,000.000.—, Reservní fondy K 1,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.

Zúročí veškeré vklady $4\frac{1}{2}\%$ ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Obnosy složené na VL. emisí zúročí $4\frac{1}{4}\%$.

Bursovní obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
safesy se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

VKLADY NA KNÍŽKY

$4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$

na běžný účet a pokladniční poukázky

4% — $4\frac{1}{2}\%$

== dle lhůty výpovědní zúročí ==

Česká banka

:: filiálka v Hradci Králové. ::

Vkladní knížky zdarma.

**Poslední jiskry Haackovy pod-
vedné vědy dohasly. Sama neklerikální schůze
německých ministrů a „Keplerbundu“ odsoudila
podvody Haackovy v „Germanienhausu“ důkladně.
Dr. Hugo Jaugst, který byl dříve horlivý ha-**

ekelovcem, ve zvláštní brázdě provádí dárky, že svou krátkou autoritu ve světě vědeckém děkuje Haeckelovi jediné svým rašovaným podvodem a padělkům. Na schůzi pak dr. Jungst líbil svůj úd. v nad tím, že sice Haeckel své padělky doznal, ale vymlouval se, že jiní si počínali podobně. (Stkrostné moderní hledání pravdy!) Monista dr. Sachs na schůzi se neujal Haeckla ani slovem; prohlásil pouze, že spolek monistů není spolkem Haecklovým a dodal: „Padělkář z Jony (dr. Haeckel) jest pro každého poctivého člověka mrtev.“ A tak se nyní stydí za svého patriarchu sami šáci, kteří nejhorlivěji Haecklovy nepravdy šířili. Je-li padělkář z Jony mrtev pro každého poctivého člověka, co soudíte o těch českých volnomyšlenkářích, kteří dále tu „vědu“ přezývají? Tu vidíme částečně tupou ignoranci, částečně zámýslné ohlupování. Pokud volnomyšlenkářští vědové a nás neodvolají hrubé vědecké omyly, které po Haecklovi napapouškovali a po Čechách roznesli, potom bude stejmo, že jim jde o něco jiného než o pokrok vědy a pravdu. Posud tak neudělali a také neudělají. Jim jest posud německý podvodník velikou kapacitou, poněvadž na základě Haecklova švindlu dá se pohodlně štvát proti církvi.

Před smrtí — blíž ke Kristu. Jest známo, jak četní nevěrci vynikajících jmen před smrtí se smířili s Bohem. K nim nově náleží i bývalý prezident jihoamerické republiky Ecuadorské a generál Ignacio Vientimile, který projevoval názory sednácté a revolucionářské. Před smrtí vrátil se ke katolické církvi a vydal veřejné prohlášení: „Prosim za odpustění pro porušení, které jsem dával svým životem. Jakkoli jsem byl považován za nevěrce, nebyl jsem jím ze zášti, nýbrž ze slabosti jsem tak jednal, abych tím vyhověl svým přátelům a rádcům, ale umřítí chci v jednotě s Bohem svým a církví.“

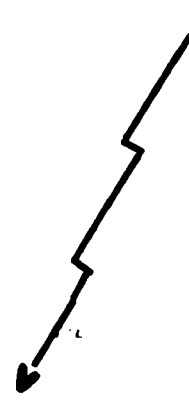
Čelková statistika výmluvnější než lapání jednotlivých případů. Jděte na schůzi volnomyšlenkářskou nebo soc. demokratickou, na níž se posílají blesky proti „klerikální demoralizaci“ a uslyšíte, že kněžstvo jest nejhorší spodinou lidské společnosti, že žádný stav tolik zločinů nenapáchal jako stav duchovenanský. Na kněžstvo hází se tolik bahna, jako by se připravovalo k svému povolání někde v kriminále nebo ve společnosti pařížských Apačů. Každý neustranný člověk při takých fanatických schůzích musí zvolati: „Zde vládnou bezesné vášně, surový vztah zde chríl bomby nespravedlivosti; vždyť přece katolický katechismus nenabádá k zločinům.“ Ale mluvte s rozestřanými fanatiky! Tu jest dobře předložit klidné štvádění před oči neustranné a třídě sestavenou statistiku. Co nám ta praví? Na antropologickém (lidovědném) kongresu v Ženevě svobodomyšlný profesor Condi referoval, že na 100 000 obyvatel připadá zločinců ze vzdělaných stavů: 44 spisovatelů, 40 umělců, 38 lékařů, 28 právníků, 16 učitelů a jen 7 kněží. Tato statistika, přednesená v učeném sboru, jest důkladnou spráhou na rozpálené anarchistické hlavy.

Křesťan se nevěřem. Volnomyšlenkáři snaží se dokazovati, že kněz hlásá katolickou víru výhradně k vůli své kapse, k vůli dobré existenci. Nevíme, zda by volnomyšlenkářský kapitalista šidovský, který nasuší státníce z potu dělnictva, chtěl přijati to „kněžské vysavačství“ záměnou za svou „obětavost“. Kněz jest akademickým ubáňkem, tak že po maturitě mohl snadno se věnovati s nadějí na dobré postavení povolání jinému. Zato však dobrá polovice volnomyšlenkářských kapacit hledá svou obživu v šíření nevěry proto, že nemohla dostudovati nebo že se bojí řádné práce. Nevěra za nynější doby šlíví v Evropě tisíce stracených existencí, které musejí štvát, nemají-li chodit šebrotou. Vytýká-li se kněží vybraní štoly, visme, jakou štoly vybírají volní myslitelé! Poslední číslo anarchického, tedy rozhodně protiklerikálního „Zádrhu“ sdělilo: „Spolek bezvěrců severočeských potáhl prostřednictvím Politického spolku v Duchcově sekretariát Volné Myšlenky v Praze o obstarání referátů na protiklerikální schůze, které se konaly 11. září t. r. v Duchcově a Mostě. Sekretariát sblbil ke schůzi vyslati řečníka, splnil-li šadatelé následující podmínky: 1. Zaplacení cestovného referentovi. 2. Za každou schůzi referentovi na výlohy 10 K. 3. Za každou schůzi 5 K na agitační fond Volné Myšlenky. Poněvadž tím by byly vzrostly výlohy na 50 K, bylo odesláno Volné Myšlenky, že spolek hraje výlohy cestovného 15 K na výlohy referentu za obě schůze — chtějí-li, aby poslal referenta. Volná Myšlenka na to referenta — neposlala.“ Tudíž nevěra se prodává nyní za dobírku a objednávky značně se zdržely. Ale proč jenom anarchisté volali na posilu své nevěry řečníka z Prahy? V nevěře jsou první a pak — každý anarchist jest přece nejosvědčenějším člověkem, jakmile se přihlásí do cacha.

Bratři bez bratrství. Plánický „Sokol“ vydal letos pamětní spis o svém desetiletém působení. V něm čtou se slova: „S čím se až přes míru u nás ohledáváme? Se skáznosnou povrchností, frázovitostí, klukounstvím a pěstováním nedemokratických zásad sokolských.“ — Pravda. Ale proč jenom se tedy Sokolové tolik rozčilují, že lidé, jimž se tyto nepřítelnosti líbiti nemohou, zakládají „Orla“? Vždyť sami upírní Sokolové již

častěji hodně různé saryli do slotádě pod sokolským praporem zaháňšených a — náprava se posud nestala. Nemohoucnost a spátečivost se zakryje vždy na chvíli aspoň volnomyšlenkářským pokřikem nebo resolucí, která sůstane jen projevem papírovým.

Antikvariát

béhaté zásobení doporučuje ku zakládání a doplňování knihoven

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství a závod hudební

v Hradci Králové.

Zal. r. 1808. Seznamy zdarma a franko.

Hospodářská hřídká.

Provinciální jatky. Veškeré agrární strany v parlamentě, české i německé, zabíjí při společnou akci, jejíž účelem bude donutit vládu, aby v ústředích, kde chován je dobytek, zřízeny byly provinciální jatky, ve kterých by byl dobytek porážen a maso dopravováno do potřebných středů, zejména do Vídně. Agrární předáci odvádějí akci tím, že velkou reži v jatkách sdráží se maso prodávané konsumentům. Kdyby však bylo maso dopravováno z venkovských jatek na trh, stali by se řezníci maso obchodníky než živnostníky a dostávali by zboží lacněji, pročť by mohli také lacněji prodávat.

Chov dobytka ve stáji pro hospodáře má mnohé přednosti, ale dobytek je na útma. Chová-li se dobytek stále ve chlévě, denně alespoň 2 hodiny na volném rejdišti za každého počasí se neprobáhe ve zdravém, čistém vzduchu, pak se objeví záhy různé choroby, zvláště plicní nákaza čili tuberkulóza. Ve stájích, kde se dobytek drží stále na řetězu a krmí výpalky, řasy a p. měrou hojnou, bývá se 100 dojnů 80—100%, plicním neduhem postižených. Kde nelze pořídit pastvin, alespoň prostorové rejdiště na záhumní dobytka opatřete, nechcete-li přes všechno znečištění ve chlévě mítí samy souchotinové, jejichž mlékem se ohrožuje zdraví lidí. V dostatečné době bude potřeba pomýšletí vřáde na šíření druzetevních pastvin, neboť jinak nesachováme si zdravé kmeny dobytka, byť bychom sebe lépe je krmili a opatrovali. Ač-li i v dobytčářství záhy nesaetane důba práce v ten způsob, že v krajích hornatějších se bude chovat skot plemenný, kterýž pak úrodným mlsinám a ávalům dodá dobytek užitečný k účelům mlékařským i na šír.

Ranné anebo pozdní obilniny? Vínde jeví se saba opatření si obilniny ranné, co nejdříve dozrávající, aby mohli s obilím na trh dříve, nežli je sklizeň hlavně ukončena, že prý tím více získá na penězích. Nepřihlížeje k tomu, že trní ceny nevíří se podle časné nebo pozdní sklizeň, několik metráků obilí na ceny obilnin vlivu nemá, hospodáři se citelně poškozuji tím, že ranné druby vždy méně sypou, mají zrno lehčí a méně vynázejí, jak bylo pokusy přesně zjištěno. Na jistě pokusné stanici pěstovali obilninu velmi rannou a prostředně rannou. Rozdíl v úrání byl jenom 4—5 dní. A přece výsledek byl pozoruhodný. Ranná obilnina dala po hektare 20·57 q zrní, kdežto poloranná sypala po hektare 26·7 q, tedy o 6 q zrní v ceně 108 K získáno více za těch 4—5 dní, nehledě ani k tomu, že jakost pozdnějšího obilí bylo daleko lepší a posadku o mnoho méně, než při druhu rannějším. Z toho plyne, že hospodář lépe pochodí, když se obilninu posadají, ač-li zvláštní poměry místní a povětrnostní nenutí k pěstování druhů ranných.

Benohlavý boj proti králíkům byl zahájen v Argentíně. Rozplemenili se tam tou měrou, že vláda se rozhodla je úplně vyhubiti. Poněvadž otravování jedem se však neosvědčilo, bude organizován vývoz králíků ve zmrzlém stavu.

Tím budou majitelé pozemků podpořeni, aby králíky intenzivněji chývali. Vydávají se už nyní do Austrálie, Nov. Zelandu a Francie, kde jsou hlozaným článkem spotřebním. V Paříži přijde jeden zmrzlý králík na pět franků, při kteréžto ceně má argentinský vývozce dost slušný výdělek. Vláda obce vývoz králíků podatiť ještě tím, že za každého vyvezeného králíka vyplátí premii 30 centavos (centavos = 4/75 hal.) a za každou králíčí kůži 5 centavos. Tovary na konzervy dostanou za každého sušitovaného králíka premii 10 centavos. Kdo vynajde účinný prostředek na potírání králíků, dostane cenu 20 000 pesos (92 000 korne). Naproti tomu ten, kdo podporuje jakkoli chov králíků, bude potrestán vězením od 6 měsíců do jednoho roku. Všechny smloušené premie budou se vypláceti po dobu pěti let. Vláda doufá, že do té doby budou králíci když ne úplně vyhubeni, toť aspoň obmezení na míru nejmenší a tedy neškodnou.

Popálíme-li se na ruce, natřeme spáleninu ihned bílkem anebo ponoríme popálené místo do mouky a obvaíme. Po případě spáleninu natřeme olivovým olejem a posypeme solí. Také málo se stejným dílem šloutku smíchané působí tláživě a léčivě.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vsory pánských látek k nahlédnutí. (Zobáček vsor látky »Palmera«) od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.** První český sušitelský závod soukromého vlastnictví. Zal. r. 1876.

Sociální besídka.

Soc. demokraté jako samotářové. Křesť. soc. odborový list „Die Solidarität“ přinesl nepřiznivou notici o poměrech v pekařské dílně soc. dem. pohlaví Frice Gohmanna, který jest též členem rudého svazu pekařů. Gohmann žaloval a tak došlo v Düsseldorfu k soudnímu přelíčení, při němž byly potvrzeny od svědků tyto nepřítelnosti: U Gohmanna nedodržovala se ani maximální pracovní doba a rušil se nedělní klid. Gohmann častoval tovaryše nadávkami. V světnici, kde pomocníci spali, hemžilo se štenicemi. Pekařského vědra utívalo se při čištění kanálu. V pekařské dílně pobíhaly štenice. Konec pečiva, nakousnuté a pokálené od myši byly rozdrobeny a přimíšeny do pečiva. Za přítomnosti Gohmanna byl jednou nalezen v chlebovém těstě veliký slímák, ale přece těsto ku prodeji spracováno. — Po krátké poradě pak soud vyřkl na křesť. soc. redaktora rozsudek osvobození. — V pekárně rudého konsumu „Hoffmann“ v Kolíně n. R. byly zaměstnání dělníci protizákonně v nedělích před 12. hodinou v noci. Správce pekárny z té příčiny byl odsouzen pro přestupek proti ochraně dělnictva k peněžité pokutě. Když se odvolal, byl rozsudek proti instance potvrzen. — Dle správy rudého „Zeitrau“ (z 20. října) sřízenoi konsumů kráňohorských na konferenci ve Vojprtech vložili správám rudých konsumů důrazně na srdce, aby nezacházely s pracovníky jako s mechanickými pracovními stroji. Jinak tyto rudí sřízenoi, kteří na jiné s městnatelové honkají z plných plic, vyslovili ponížně naději, že kolektivní smlouva na konferenci ustanovená bez odporu bude provedena. Tak již napovídá, že rudé konsумы leckde pevnou smlouvu se sřízenoi nezasaviraly. — Tak si počínají tedy rudí předáci nyní v malém, kdy ještě nemohou dělnictvo úplně sotrodit. Jak se zachovají k dělníkům v „ráji budoucnosti“, až si budou moči důrazněji poračiti? Pak bude pro pracující lid hůře než v doucovací pracovně.

Kde je ve státních kapitálů? Sociálně demokratičtí vůdové a továrníci bráněti si hrají dobře do karet. Vůdové dělnictva Vaněk, Filipinský, Svoboda a Eldersch umlívili — jak sama „R. vnost“ dozrává — s německými továrníky demonstrace proti české většině na sněmu zemském. Továrníci nejen povolili, aby jejich dělnictvo šlo dělati Vaňkovi a Elderschovi šťafát, ale oni přímo komandovali, že dělníci na demonstraci socialistické jíti musejí!!! Neprohlédnou-li dělníci spojení s továrníky se soc. demokratickými vůdci, pak už jsou — alepi!

Centralistický „Nazdar“ o autonomních vůdcích na Ostravsku píše: „Členům „Unie“ jest namlouváno: Přistapte k nám, vaše plná práva nestratíte. Maskovaní horníci na Ostravsku jsou již v činnosti, již se v kalné vedě brodějí až po kolena. Horníci, nenechte se klamat od lidí, kteří si vás nikdy nevšimli; když potřebovali peníze, tu vás vždycky našli a právě o peníze jim jde. — Na Ostravsku nemohou v žádném odboru nic ulovit, každý je již jednoduše prohlédli a proto máte býti vy, horníci, posledním útočištěm a záchranou

aby mohli dokázat, že dovedou skutečně tak, jak jim s Prahy nařizeno, pracovat! A v článku „Naxdar píše: „Našemu hornictvu neuváženo se praví: Oh, vy vlož, v beránci kůži saditi a vy maskování horníci na Ostravsku, ti skuteční horníci vás co nejdříve poznají, dovedete sice velmi dobře vaše nálehtilé vý-roky přetvářati, ale jak dlouho, to se ukáže.“ — Jest zvláštní, jak dlouho soudruzi trpělivě mlčeli o velikých vadách svých čelných pra-coovníků. Vždyť je přece nesnáji teprve od vše-rejška. Proč tedy centralisté dříve tytéž pra-coovníky vychvalovali a naučovali je za upa-si-tale dělného lidu?

Všedbor. sdružení křesťanského dělnictva vlastní sílu roste v Čechách dále, ač by mohlo prosperovati daleko více, kdyby povolání strážcové Sionu snažili se veliký význam jeho ohápati. Příklad Francie a Portugalie přece jest nejválnějším poplachem. Zvláštní jest postavení agrárníků v této pří-čině. Tito, aby neztratili puno pokroku, a ru-kama založenými hledí na to, jak jejich děl-nictvo vstupuje houfně pod prapor rudý. Rádi bychom věděli, jak za takových poměrů bude vyhlížeti ta patriarohální venkovská idylka, jakou „jednou rodinou“ bude venkov, ač ho-spodářovi dělníci skrz na skrz budou prosesti sbrklými a revolučními ideami rudými. Pro rolnictvo značí soc. demokratický program ránu smrtelnou. Co značí rudý karafiát pro kato-li-cismus, to není potřeba vykládati, a přece sami agrární kněží rudý kvas na venkově sledují s tontěš lhostejností jako laikové. Mají trochu vřelého citu pro sájmý náboženské? — Nyní svěřují listy naše potěšitelnou pro nás zvěst. Nový nejdp. biskup litoměřický jeví největší sájem o otázku dělnictva po příkladu velikého papeže Lva XIII. Ví, že otázka dělnická jest jednou z nejdůležitějších složek katolického hnutí a programu. Ta v zápasích stítká bude mnoho rozhodovati. Sám soc. demokratický pomoc. výbor při teplickém obchodním gremiu obrátil se na Jeho Milost se žádostí, aby dal své dobrozdání o nedělním klidu, resp. aby snahy obchodních pomocníků podporoval s hle-dítko náboženského. Osvícený arcipastýř, uzná-vající dle víry své nesmrtelnou duši v každém člověku, kvitoval s díkem, jak interpellanti uznávají, že sociální otázka jest ve svém jádru otázkou nábožensko-mravní. Zarádíl soc. dem. pomocníkům součinnost ve snaze po dosažení dělnického klidu; docela je vysval, aby pama-tovali i na udně svého oboru, snažíce se jim vymoci nedělní klid. Slíbil, že bude-li snem český dělný, pokusí se o interpelaci k vládě se stoupenci stejné smýšlejíci, aby zavedla nedělní klid cestou nařizovací. — Tento sájem jest zajisté hodný vši chvály. Jest to však něco nového? Církev od nejstarších časů pa-matovala se řešení otázky sociální. Již svatí apoštolé činností podporovali tak rozvíuili, že volili zvláštní úředníky (jáhy), aby se pravidelné podpory chudších rozdílily řádně a v pravý čas. Církev dobře si všípila v paměť slova Kristova: „Chudým se evangelium zvě-štuje.“ Vždyť právě s chudých Kristus vybral své apoštolý; mezi chudými byla nejhojnější řád pro nebeské království. A tito chudí veli-kostí svojí mravní zvířezili nad mocnými tohoto světa. — Máme snad trestuhodnou nečinnost zaviníti, aby dále celé zástupy zuboženého lidu putovaly pod rudý krov, kde o víru přijdou? Byla by to skutečná láska k bližnímu v ny-nějším čase tolik rozbáraném? Vždyť jest nutno skloniti se i k těm, kteří jdou cestou zvrácenou a navrátiti je na cestu bezpečnou. Tak příka-zuje Ten, který knotu kouřícího nehasil a tětiny nalomené nedolomil. Aby získal símě pro Boží sad, šinil dobře i hříšníkům s napo-menutím: „Jdi a neheš více!“ Tím větší ovšem lásku jevil k těm, kteří Jeho učení poslušně přijímali. A nyní? Kněz vyučuje ná-boženství ve škole; jakmile žáci vyjdou ze školy, už po nich sáhne ruka rudá a udní v nich květ víry — jestliže v místě nestává takové dělnické organizace, která si nábo-ženství váží. Má to býti horlivému knězi lho-stejno, jestliže soc. demokratický demag g su-rovým tlakem ničí v mládeži všechno to, co mu bylo v náboženských hodinách tak dlouho vště-pováno? A když celé hnutí armády soc. demo-kratů kráčí kolem far, má si snad duchovní mysliti, že to všechno jest jen dílem zloby lidské a — nikoli také následkem toho, že duchoven-stvo na některých místech prostě to proudění ignoruje a mlčí? „Nemlčte!“ tak zvolal dů-razně náš nejdp. arcipastýř. Nechtě tedy nemlčí

kněstvo, když vidí, jak katolický dorost děl-nický se přebírá na rudo ochásemi a čao-pisy. I u lidí dobrého srdce jeví se ještě mnoho neporozumění pro Všedborové sdružení křesť. dělnictva. Na př. pozoruhodný jest šlechtický výrok: „Mně to je jedno, vezme-li mi mé statky křesť. sociál či soc. demokrat.“ Nesvádí takový výrok k podezření, že šlechtie ten lnuí ke konservatismu spíše k vůli zachování svých posemských privilegi než z příčin nábožen-ských? Kdo by pozoroval hnutí dělnické jen pod tím zorným úhlem, s takovým by byla v nynějších poměrech těžká řeč. A pak: což takový šlechtie nepozoruje, co se kolem něho děje? Nemůže si dáti ani trochu práce s pře-mýšlením, jak radikální jest rozdíl mezi zá-sadami soc. dem. a dělníka katolického? Poznal by, že ho náš dělník o nic neoloupí, že se pouze snaží žiti jako člověk a nesmrtelnou duši v těle. Ublížily snad nespravedlivé větším pánům ty statistice organizovaného katolického dělnictva německého? Libují si ve vyjevených randálech a surových nadávkách na postivé zaměstnavatele jako soc. demokraté? Jak se církev bděle starala o dělnictvo a rolnictvo — vůbec o pracující třídu již v dávnm střed-o-věku! Podnes markantní doklady svědčí, jak udržovala starostlivě sociální rovnováhu. Proti kněžským majitelům půdy dělnictvo se nebou-Filo, zato však proti protestantským a husit-ským šlechticům, kteří statky duchovenské napřed skonfiskovali a pak na nich dělníky trápili. Novodobý liberalismus zavinil znovu pohromy dělnictva a církev má nutný úkol sociální rozvrat přiváděti v řád pevný. Vspo-meňme, jakou nadšenou armádu dělníkůu kolem sebe seskupil slovutný biskup Ketteler, kardinál Mannig a jiní církevní hodnostáři. V rudé organizaci na mnohých místech posud dělnictvo trvá jen k vůli tomu, aby mělo třídat oporu. Kdyby si tytéž dělníky kněz svolal a přátelsky jim vysvětlil program dělnictva na-šeho, polovice jich vstupují v řady naše a pře-stane se otravovati jedem v „Záři“ uloženým. Katolickému hnutí, citění a života prospívá křesť. soc. organizace vydatně jinde, prospěje i v Čechách. Katolický dělník má nyní hořký los z dvojího důvodu: jeho sociální poměry nejsou řádně upraveny a znusí v dlně za své přesvědčení leckde horší mučednictví než v káznici. Nechcete-li takovému hrdinovi po-datí ruku pomocnou, kola dějin se nezastaví žádným jalovým lamentem nad šifíciem se atheismem. Vymizí katolíci prosebníci a přijdou na konservativce anarohističtí lupiči, kteří seberou a vydrancují všechno beze všeho vy-jednávání. Neděje se tak jinde? Právě nyní jest nejvhodnější doba pro organizování kon-servativních dělníků. Vízme vážné rozpory v tá-borech dělnictva protikatolického! Máme dále lhostejně přihlížeti, jak tisíce a tisíce dělníků zanášejí těžce vydělané groše do pokladen našich odpůrců a jak se jim náhradou za to dostává do rukou literární jed? Jak postoupila katolická Morava právě tím, že se tam pocho-pila důležitost dělnické otázky lépe než u nás! *Vždyť se musí dokázat dělnictvu, že na sákladě*

křesťanském se mu pomůže lépe než na sákladě Marxově. Křesťanství bude blíi dále tím, že se osvědčí v praxi a to sáldě v lásce k bližnímu. Proto jest zapotřebí dělnickou otázku vážně studovat, pomáhat radou i skutkem, hlásiti se veřejně k našemu dělnictvu, zastávati se ho ve schůzích, zakládati odbočky a tak čeliti pod-vratným proudům. Až nastane práce všeobecná, bude radost z hojných plodů a milovými kroky dohoníme to, co zameškáno.

Maže
krámy
pomávají
se

vesměs
dle
tohoto
maku.

SINGEROVY
šicí stroje
dodává právě jen
Singer Co. akciová společnost
pro šicí stroje
== HRADEC KRÁLOVÉ, ==
U labského mostu 279.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejvýhodnějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf
J. F. LANGHANS
— Hradec Králové, Adalbertinum. —
Velké obrazy od 10 korun výše.
Skupiny rodinné.
Skupiny snoubenců.
Skupiny svatebčanů.

Dovolají si P. T. velectěným dáám active osnámíti, že předčím jsem
Modní síň pro dámy
z Havlíčkovy ul. na náměstí císaře Františka Josefa, do domu p. V. Rosy.
Děkuji P. T. velectěným dáám za ctěnou příseň mně laskavě věnovanou a prosím, aby i na novém místě mi svou vzácnou příseň laskavě věnovaly. Bude mou snahou, abych záskazy laskavě svěřené se nejolegantněji a vkusně provedl, bych nejen docesavdní množství P. T. zákaznic udržel, nýbrž co nejvíce rozmnožil.
Za elegantní a vkusné provedení **veškerého damského oděvu** ručí moje dlouholetá praxe jako dělníka a stříhače ve velkozávodech velkoměst tu- i cizo-zemských, jakož i moje chvalná pověst, kterou jsem si získal za dobu od založení mého závodu. (Pochvalné dopisy k nahlédnutí)
K službám ochotný
KAREL MACH,
modní síň pro dámy v Hradci Králové,
náměstí cís. Frant. Jos. (dám p. Rosy).

Obsluha naprosto roční!
od fy
Stanislav Jirásek, 136.

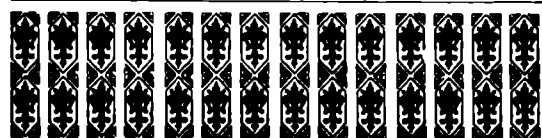
Určitě zkuste
k podřizní
serově nejlepší
Továrni sklad ládného a bav. zboží!

Klatovské prádlo
Výbavy pro nevěsty!

Obsluha naprosto roční!
od fy
Stanislav Jirásek, 136.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

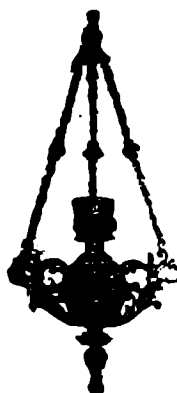
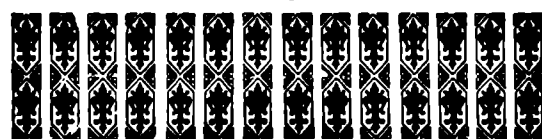
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkov možno činit
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

**Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovozuje si depo-
zitářské velkové kostelní nádoby a
nádobí a to: monstrance, kalichy,
cibálky, nádobky, alenky, pacifikály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církvevím vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kátku franko bez záruční kápně.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Sklad veškerých stářích a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: **Metálové
prsteny, tabatěrky, jídelní nádobí** se stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

pasíř a ciseleur

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zašílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Přesídlení!

Składy

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového nádobí
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Jen jednou
zkuste mořlo jadro
véod firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přesvědčte se, že ani ta vychvalovaná moř-
dla s nejrozumnějšími zvířaty se mu nevyrovna-
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5% úrok a to dle výpovědi.

Složená listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandašist,
přísečný znalec o. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Založen r. 1898.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou
se u firmy **Mareš & Spilchal, Třebíč,**
Morava, vývozní dům na šicí stroje,
gramofony a velocipedy.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizí
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rye křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejeme látky na taláry

Věť na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte školním dětem

KVÍTKY.

Vychází desetkrát za rok od října počínaje.

Předplatitelé obdrží zdarma dětský
kalendářik na školní rok 1910—1911.

Předplácí se na celý rok a na jednu adresu:

10 výtisků s kalendářiky s jedním-
tým nádvkem 5 K — h
5 výtisků s kalendářiky 2 K 75 h
1 výtisk s kalendáříkem 70 h

Rozšiřovatelé „Kvítků“ obdrží:

1. Spisovatelství, aby bez obavy před řády
dovolené mohli „Kvítky“ odběratelům dodávat.
2. Za každých předplacených 20 ročníků
vedle nádvku i po 1 výtisku kalendáře a zápis-
níku křesť. žen a dívek českých „Šťastná Domá-
mosti“ na rok 1911, jež vyjde v listopadu.

Rozšiřujte, doporučujte na všech farních o-
sada obilných dětské „Kvítky“, ať vzniknou do
každé katol. rodiny.

Administrace „Kvítků“ v Praze-II.,
Lipová ul. č. 5.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 45.

Záplavy mnicha Renina.

(Hvězdí a Kamé čísel.)

Z japonštiny přeložil Karel Jan Hora, Ing. konsult.
v Yokohamě.

(Pokračování.)

Na patě hory, na níž bydlím, stojí ještě jedna chýše; v ní bydlí lesník, jehož syn mne někdy navštěvuje a jsem-li smuten, chodí se mnou procházku. Naše obapolné stáří se brozě líbí; on jest šestnácte a já šedesáte let. A přece se radujeme vespolek: trháme velké květy sítin a sbíráme mechynky. Plníme své košíky struky divokých brambor, nebo trháme petržel. Někdy sestupujeme až do údolí k rybníku polím, ležícím dole pod vrchem a sbíráme ulámané klasy. Za jasných dní vystupujeme na vrch hory a zíráme do dálky nad mým rodištěm; odtud vidíme Kobata, Fušimi, Toba a Hadzukaši.⁴⁰⁾ Dobře, že nádherná ona vyhlídka není vlastnictvím jednotlivce a že mi nikdo nemůže zabránit, abych se pokochal. Bez únavy letí duch můj do dálky podél řady vrcholů. Přelétnu⁴¹⁾ hravě Sumi-yama, zajdu až na Kasatori, putuji do Iwama a klaním se v Iši-yamě, razím si cestu do roviny Avadu⁴²⁾ a klaním se podstatkům Semimaru⁴³⁾, překročuji řeku Tagami a navštěvuji hrob Samuramu Taya.⁴⁴⁾

Na zpáteční cestě lámeme květy sakury,⁴⁵⁾ sbíráme červené podzimní listy, nebo trháme výhonky rostlin a hledáme ořechy. Z těchto věcí některé obětují Budhovi, jiné přináším domů.

Když za klidných nocí měste svítí do mého okénka, tu myslím na muže starých časů a tu vlně rukáv můj slzami; světloušky polotající zdají se mi býti lampičkami rybářů na ostrově Magino-Sima. Když červený bažant křičí „ho-re-ho-re“, tu přemítám, nevolá-li to matka má či otec můj, a když jelen z kopeč přiblíží se bez bázně ke mně blíž, pak si uvědomuji, jak oddělen jsem od ostatního světa; jen rudá záře rozhrabaného uhlí je za nočního bdění mým přítelem. Vrch, na němž bydlím, není strašidelným, ale přece křik sovy v noci budí v srdci mém smutek. Nikdo sem nepřijde pokochat se krásami přírody, ať poskytl by člověku citlivému neobmezené zábavy.

Když poprvé jsem rozbil svůj stánek na tomto místě, myslil jsem, že to bude jen na krátký čas; ale již pět let uplynulo a má chýše scházela. Pod okapem leží kupa suchého listí a mechový koberec přikryl moji hliněnou podlahu. Když dojdou náhodou zprávy z hlavního města sluchu mého, dovidám se vždy, o smrti mužů vysoce postavených; těch pak, kteří zemřeli v nižším postavení, je tolik, že nemožno si jich zapamatovati. Slyším také o mnoha domech snížených požáry; jen moje chýše zůstává klidná, bez pohromy. Jest malá, ta moje chýše a přece má vše ku pohodlí jedné osoby. Krab jest také spokojen se svým těsným domečkem, ať žije na neobydlených březích moře, poněvadž se bojí lidí. Podobně i já miluji samotu bez přátelství. Mým jediným přáním jest klid života a zapomenutí starostí.

Lidé, stavějí domy, nestaví jich jen pro sebe, ale též pro ženu, děti, služebníka, přítele, učitele, sboží neb domácí zvířata. Já postavil si chýši pro sebe, nemaje přítele ani společníka, jež by se mnou žil. Co znamená přátelství více, než účtu k bohatství a štědrosti a nezávisť ku přimosti a dobru? Nejlepšími přáteli jsou: hudba, květ a měsíc. Služebníci starají se o odměny a cení svoji účtu k nám podle výše mzd, kterou jim dáváme. Přítváme lakavostí, prokazujeme jí tím, že jím nepotřebují a kteří ji nedovedou ocenit. Budme vlastními služebníky! Jest to sice způsob žití zprvu nepohodlný, ale p.sleze přece vždycky lepší než se služebníkem. Používejme úplně svého těla; ruce nechť jsou našimi služky a nohy našimi přístroji ku pohybu.

Duch náš nechť v souladu pracuje s tělem, ať jedná moudře s tělem a nepřemáhá ho, ale nechť ho sdržuje od náklonnosti k lenosti. Pohyb jest zdravým tělu, proč tedy býti ne-

⁴⁰⁾ Kobata, Fušimi, Toba a Hadzukaši — jména vesale kolem hory Himo.

⁴¹⁾ Vyhlídka z vrcholku Himo proti jezeru Biva u Kiota; nedaleko jezera leží lányma, chrám, v němž dle staré pověsti psala Murasaki svoji román „Genči Monogatari“; v chrámě domů lze viděti její psací stůl a několik básní, jež vlastnoručně napsala.

⁴²⁾ Avadu — nížina na břehu jezera Biva; Semimaru⁴³⁾ — jméno výtečného hudebníka a básníka IX. století, jež v Avadu byl pohřben.

⁴⁴⁾ Samuramu Taya — jméno básníka IX. století.

⁴⁵⁾ Sakura — strom třešňový, který se pěstuje v Japonku ne k vůli ovoci, ale k vůli krásným a vonným květům.

činným? Žádati pomoci jiných jest hříchem; ale proč jest nám zapotřebí cizí pomoci? Podobnými pravidly řídím se ve výběru svých potravin a šatů. Z vláken kmene vistirie pletu si šat a konopná příkrývka zahřívá v noci mé tělo. Dovedu se uživit rostlinami a ovocem zrajícím na stráních. Chudé tyto potraviny pojídám s chutí a hubené tělo moje a lehce oblečené není nikomu předmětem posměchu v této samotě.

Tyto poznámky nejsou určeny za kázání pro bohaté; jsou to jen pouhá přirovnání mého dřívějšího života s nynějším. V době, kdy zřekl jsem se všech světských radostí, zbavil jsem zároveň srdce své závisť a strachu. Bez odporu kráčím tam, kam Prozřetelnost kroky moje řídí a sám sobě zdám se býti obláčkem po nebi plovoucím, na nějž nelze spolehnouti a ježmuž nelze také zazlívati. Pomíjející radosti rozpíjvají se nad polštářem mých anů v niveč a moji životní snahou jest jen naléztí spokojenost a klid pozorováním krás přírody. Jen jeden duch panuje ve všech třech světech.⁴⁶⁾

Čím jsou mi poklady, paláce, zámky, koně a dobytek, nejsem-li spokojen? V tomto malém kontku opuštěného kraje užívám duševního klidu. Kdybych žil v sídelním městě, měl bych hanbu, že stávám se žebrákem, ale zde lituji ty nebožáky, kteří lopotí se v prachu ulic světa; kdo nevěří mým slovům, ten nechť podívá se na obyvatele vody a vzduchu. Rybě se voda nikdy nesunechutí — a proč? To jen ryba sama řici může. Ptáci radují se tichu lesů a jen jich se ptejte proč? Totéž platí o samotě. Ten, kdo nikdy nežil život samotáře, ten nikdy jejího kouzla nepozná. Dokonč.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vydávejte si ihned vzory pánských látek

knabličkami. (Zvoláte vzor látky »Palmira«)

od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český sušičlátek srovnávacího zboží
mal. r. 1876.

Sokolské retrospektivy.

Z let 1871—1892, z doby to Tyršovy.

Starším generacím oživují pouze vzpomínky na doby, ve kterých „Sokol“ žil v harmonii se všemi spolků v národě našem a kdy zvláště k náboženství a úkonům církevním zaujímal zcela jiné stanovisko, než na jaké by některé živly Sokolstvo nyní rády svedly.

I. V Pardubicích ušel se „Sokol“ vlivem advokáta p. JUDRA Lipického nepřipustiti, aby kněz stal se členem. Stalo se tak snad i jinde, avšak bylo to proti duchu a intencím Fügnera i Tyrše, neboť v roce 1871 prohlašuje „Sokol“: „Rečeno jednou, že naše snaha po rozvoji za dovršenou se pokládáti nemůže, pokud každý, kdo Čech, též Sokolem se nestal — — — Věc Sokolská však, jak ke všem stavům a vztahům se obrací, znamená prosatím tolik, co tělesné a z části i mravní výchování a šlechtění.“ (Str. 2.) Proto také statistika Sokolstva českého z téhož roku 1871 uvádí: „Ve 108 jednotlivcích s 10.472 členy žítíme dle samostatnosti 56 kněží čili 0.5%.“ (Str. 75.) Téhož roku přibýlo ještě kněží Sokolů: 2 v Kuklenách, 2 v Kouřimě a 2 v Dačicích (na Moravě). (Str. 186.) Další ročníky „Sokola“ nepřinášejí statistiky Sokolstva dle povolání. Přece však ve zprávě o slavnosti 10letého trvání „Sokola“ Kutnohorského z r. 1873 dočítáme se, že milovaným jednatelem byl kaplan P. Václav Hrdlička od r. 1867, který současně s drem Mír Tyršem a Janem Karáskem jednoblasně byl jmenován čestným členem. (1873, str. 6.) K roku pak 1876 připomíná jednatele zpráva „Sokola“ Humpoleckého ve statistice členstva, že členem byl též 1 kněz. (Str. 30.)

Méne ovšem záleží na sympatiích ke knězi než na citlivosti a projevech náboženských. A tu podává nám „Sokol“ přehled doklady toho, jak Sokolstvo české sduštěněvalo se a vášilo sobě úkonů náboženských, od kterých odváděno jest nyní živly, které stojí v příkrém odporu s duchem Fügnerovým a Tyršovým. Tuto předkládáme čtenářstvu chronologickým postupem, pokud marněmáno o účasti Sokolstva českého na náboženských a církevních úkonech.

R. 1871. Ze „Sokola“ karlínského čteme zprávu, že se zúčastnil 900letého jubileje založení druhého křesťanského chrámu v Čechách

⁴⁶⁾ Tyto světy buddhistické filosofie jsou: svět hmoty, svět ducha a svět vírné.

na Proseku — „což ovšem s tělocvikem n e souvisí.“ (Str. 35.) A ovšem tělocviku také n e nškodilo.

Ve zprávě o svěcení praporu „Sokola“ brněnského píše se z Pardubic o účasti 22 členů na téže církevní slavnosti: „Zúčastnivše se slavnosti svěcení praporu Sokola brněnského, byli jsme mile překvapeni, spatřivše tak hojný počet spolubratrů, jež se dostavili, aby působili u věci Sokolské.“ (Str. 106.) — Pražský „Sokol“ sděluje o t členu Frant. Havlíčkovi, vyřídil jeho zásluhy o věc sokolskou: „Poslední dny svého žití trávil v Kunderaticích, kdež 31. července v Pánu zesnul. Bratři Sokolové dostavivši se ku pohřbu, okrášlili rakev 3 věnci a odnesli tělesnou schránku jeho na tamější hřbitov a s vřelým pohnutím uložili do lůna země. Pokoj popeli jeho.“ (Str. 182.)

Neobyčejně statečně vedl si „Sokol“ dačický (Morava), který sdušťniv se oslavy papežského jubilea, nesl pochodně při slavnostním průvodu. (Str. 146.) Když pak dopisovatel „Sokola“ křižanovského (Morava) bratřím dačickým se vysmíval, tu náčelník „Sokola“ dačického ve své odpovědi se ohradil: „Co se dále týče naší oslavy papežského jubilea, tož jsme pevně přesvědčeni, že jsme si tím co Sokolové docela ničeho nezadali, dadouce tím příležitost své náboženské přesvědčení na jevo.“ (Str. 163.)

Členu „Sokola“ kunderatického Frant. Havlíčkovi (viz výše) byl postaven v Kunderaticích pomník, k jehožto odhalení vyslal „Sokol“ pražský 60 členů, vršovický 20. Ve zprávě o slavnostním svěcení pomníku čteme: „U pomníku měl farář kunderatický přiměřenou, duchem vlasteneckým prochnutou řeč.“ A nic nepohoršili se Sokolci řečí knězovou, poněvadž zpráva dále přichvaluje: „... tím skončila se jednoduchá slavnost, která však v každém z účastníků dojemnou upomínku na bratra nezapomenutelného zanechala.“ (Str. 163.)

R. 1872. Lomnický „Sokol“ (v Jičínku) pozval si za řečníka „důstojného“ pána profesora Jana Karla Škodu, slovatného paedagoga z Prahy, který dne 18. února přednášel: „O pokroku, jakého nynější doba a vychování požaduje.“ Ku počtu vzácného hosta odbývána večer téhož dne volná zábava.“ (Str. 39.)

R. 1873. V Doubravce konán byl dne 19. června pohřeb bratra dra. Altmana, o jehož církevním řádu čte se: „Na Doubravce vykrcpeny byly pozůstatky zvěčného.“

Roku 1876 referuje „Sokol“ v Mladé Boleslavi o oslavě úmrtního dne Jindř. Fügnera († 15./11. 1866). Úmrtní den nespomenutelného Jindř. Fügnera oslavili jsme smutečným máj sv. Díky buďtež všem, kdož se přičinili o důstojné oslavení památky Fügnerovy, zejména důstojnému panu P. Popelkovi atd.“ (Str. 20.)

Z Českého Brodu. „Dne 20. června 1876 zúčastnila se jednota naše svěcení praporu vojenských vysloužilců českobrodských. Dne 15. listopadu oslavena památka úmrtní prvního starosty „Sokola“ pražského Jindř. Fügnera rekvíem v zdejší hlavní chrámu.“ (Str. 36.)

„Sokol pražský“ zúčastnil se církevních pohřbů: c. k. geometra Edv. Horáčka dne 15. května 1876 a JUDRA Josefa Friče, profesora dne 21. května 1876. (Str. 44.)

O „Sokola“ pražském dovidáme se dále, že se zúčastnil církevního pohřbu Bedřicha Hankeho, městského rady král. hlav. města Prahy, rytíře řádu železného koruny 3. třídy atd. Pohřeb odbýval se z kostela Týnského zpsobem velmi slavným dne 10. května. Kolem rakev kráčelo též 24 členů „Sokola“ v kroji spolkovém a vyprovodili mrtvolu ctěného člena k hrobu.“ (Str. 36.)

V Hořovicích „zúčastnila se mimo jiné pohřbu cvičitele bratra Zaluda Václava dne 6. června 1876 hudba „Sokola“ a 2 silné čety „Sokola“ se smutečními odznaky, dále zdejší zpěv. spolek „Slavík“ a velebné duchovenstvo. Kol rakev kráčelo 24 členů „Sokola“ se svícemi.“ V Jilemnici konány rekvie za t Jindř. Fügnera a pěvce Föhrhtgota dne 16. listopadu. Dne 15. a 16. dubna zúčastnil se spolek slavnosti velikonočních. Dne 26. června společně s vlasteneckými spolků zdejšími smutečních služeb Bořích, které slouženy na počest památce t dra Frant. Palackého v evangelickém chrámu Páně v Křivčicích.“ (Str. 94.)

Rok 1882. V Opočně „dne 7. srpna 1881 zúčastnila se jednota i s praporem slavnosti svěcení hřbitova v Semechnicích.“ (Str. 14.)

„Sokol“ ve Velké Bystřici uveřejňuje program slavnosti na památku 10letého trvání „Sokola“, položené na den 5. července: „1. Do 1/9. hod. uvítání ctěných spolků. 2. O 9. hod. seřazení spolků a zahájení slavnosti příležitostným sborem a uvítací řečí. 3. Pochod ku chrámu a slavné služby Boží atd.“ (Str. 70.)

V referátě o průběhu této slavnosti čteme na str. 78: „Slavnost zahájena ráno slavnými službami Božími za účastenství spolků do té doby došlých.“

„Sokol“ lomnický osvědčil svoje loyální smýšlení dynastické tím, že „se zúčastnil dne 10. května slavnostních služeb Božích na počest sňatku korunního prince Rudolfa s arcikněžnou Stěpánkou.“ (Str. 96.) Pozn. Také odjinud víme, že Sokolstvo české bylo i dynasticky loyální a že t. zv. radikaliem byl řádům sokolským naprosto cizím. Tak ko př. v 1/2letní správě Sokola kolínského z r. 1873 doslovně stojí: „Některí z oněch radikálů (jak se nazývali) i čestné své slovo Sokolské porušili.“ A redakce „Sokola“ pod čarou žádá: „O vysvětlení toho jména, jež ve spolku „Sokol“ nepochopujeme, prosili bychom v dopise příštím.“ (Str. 70) V odpovědi pak vykládá se „radikál“ jako „nešetrný.“ (Str. 95.) Bylo tedy Sokolstvo tenkrát výlučně a ideálně českým živlem bez příchutí jakékoliv stranickosti politické.“ — Sokol jilemnický zcela loyálně vítal J. J. korunního prince Rudolfa dne 7. července 1878. (Str. 94)

Pardubická zpráva o svěcení tělocvičny přichvaluje, že „budova tato všestranně jest způsobila ku provozování tělocviku a zpráva o. k. škol reálných i jednota „Sokol“, chtějící důstojně oslaviti den, kdy stala se budova ta téměř majetkem jejich, s okázalostí nemalou vykonaly posvátnou slavnost posvěcení.“ (Str. 107)

Jednatelská zpráva ze dne 12. září 1883 o valné hromadě „Sokola“ v Benešově vypočítává, že se jednota zúčastnila svěcení praporu spolku obuvnického, 10letého jubilea svěcení praporu řeznicků. (Str. 107.) — Pozn. Viděti, že Sokolstvo české nezhrdalo spolky jinými, ba zaznamenáno pro některé nynější spolky sokolské písmem palčivým, že Sokolstvo neuráždilo se místem po boku ani o. k. vojenských vysloužilců! A byli tenkrát veteráni rázu značně jiného. Tak r. 1876 „Sokol“ strakonický přichvaluje si, že „u příležitosti veřejného cvičení „Sokola“ zúčastnili se mimo jiné i spolek vojenských vysloužilců.“ (Str. 82.) R. 1884 zúčastnil se „Sokol“ březnický slavnosti svěcení praporu vojenských vysloužilců v Tochovicích. (Str. 10.)

Téhož roku 1884 zúčastnil se „Sokol“ českobrodský slavnosti svěcení základního kamene dne 15. června a byl přítomen slavné mši sv. (Str. 78.), a dne 6. srpna dává sobě „Sokol“ v Novém Bydčově světití prapor, při kterémto posvátném aktu spívána píseň „Svatý Václave.“ (Str. 86.)

Rok 1885. Pro poznání příznivého poměru Sokolstva k náboženským úkonům zajímavý doklad podává nelibost, kterou dal na jevo „Sokol“ litomyšlský v tomto roce. Když totiž dal sloužit requiem za J. Dra. Mir. Tyrše (zemřel 18./8. 1884), vytýká s trpkostí, že „se nezúčastnil smuteční této slavnosti ani jeden člen obecního zastupitelstva neb městské rady.“ (Str. 17.)

„Sokol“ plzeňský zúčastnil se 29. prosince 1884 smutečních služeb Božích za J. starostu J. Kesslera. „V chrámě byl postaven nádherný katafalk, podle něhož „Sokolové“ čestnou stráž tvořili. Četné shromážděný „Sokol“ stál v předu. Ochrán byl naplněn vlasteneckým obecenstvím.“ (Str. 18.)

„Sokol“ pardubický pohřbíval 21. dubna 1885 svého člena Ferdinanda Wernera, který vylíčen jest ve zprávě takto: „Z tělocvičny, ve které po celá léta činným byl, vystrojen byl předčasně zesnulému tamějšímu vděčným „Sokolem“ slavný, dojemný pohřeb. Na nádherném, mezi exotickými květinami ustlaném loži odpočívala rakev a kolem ní s tesařskými rapíry s obou stran měli Sokolové čestnou stráž... Po obřadech církevních promluvil nad rakví starosta „Sokola“ pardubického, br. JUDr. Hlubuček.“ (Str. 62.)

„Sokol“ mělnický zúčastnil se rekvií za Smetanu Bedřicha, za J. V. otařovu Marii Annu.“ (Str. 70.)

Program slavnosti svěcení praporu „Sokola“ v Chlumci n. Cidlinou zní takto: „a) V předvečer slavnosti 14. srpna 1885: 1. Seřazení spolků v městské radnici v 7 hod. večer. 2. Zastaveníčko matce a kmotrům praporu. 3. Rozchod před radnicí. V sobotu dne 15. srpna: 1. O 6. hod. ranní budíček. 2. Uvítání hostů. Rozdání lístků do hostinců. 3. O 1/11. seřazení všech spolků na „Turovsku“. 4. Pochoď k tribuně na náměstí. 5. Svěcení praporu: a) Slavná mše sv., při níž zapěje mužský spěvácký spolek „Kliopera“ „Českou mši“ od A. Valenty. Posvěcení praporu. b) Řeč slavnostní. Rečník: Mě. poslanec Č. Hevera. c) Slavnostní sbor „Probuzení“ od K. Bendla. d) Zatloukání břebů. e) Odevzdání praporu matkou starostovi a starostou praporečnickovi. f) Choral: „Hospodine, pomiluj ny...“ 6. Pochoď k radnici, kde se veškeré prapory aloží. Rozchod.“ (Str. 81.) — V referátu o průběhu slavnosti samé čteme: „Právě byl velikolepý a poskytoval obraz překrásný. Zahájila jej kapela sboru střeleckého(!). Jakmile se tyto spolkové seřadili ve čtverhran

před tribunou, při níž zřízen byl oltář, a matka praporu s kmotrami, družicemi a hodnostáři zasedli na místa připravená, počalo sloužit velebné duchovenstvu mši svatou...“ (Str. 90.) (Dokonč.)

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném stetelem k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,
kanovník-estráde katedrální kapitoly v Hradci Králové.
Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.
Velice cennou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvíce doporučuje.

Expedici obstarává
Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Věda a umění.

Nejdekongalejší hvězdárna těchto časů nachází se v papežském Vatikáně. Proslulý učenec Jesuita P. Hagen ustanoven ředitelem této hvězdárny, restaurované v rozměrech velikolepých r. 1908. P. Hagen za nejlepší pomoci Pia X. opatřil útvar nejlepších hvězdářských přístrojů. První místo zaujímá mezi nimi dotud nevidaný dalekohled, vynález to P. Hagena. Co P. Hagen po pečlivém studiu vyskoumal? Obětnice Venuše se nachází ještě ve stavu rozřazeném a tekutém, takže od ní ustavičně odletají kusy hmoty, které potom probíhají částečně prostorem světovým jako povětrono. Tak zv. létavice (padající hvězdy) patří ke zvláštní soustavě slunečné, jejíž střed však již jest úplně vychladlý a proto temný, takže ho již okem nelze spatřiti. Jeho místo však se dá vypočítat a stanovit pomocí jeho obětnice. P. Hagen prohlásil též, že na Marsu jsou skutečně bytosti živé. S jejich velikostí a ústrojí však nedá se porovnat nic, co žije na zemi. Hvězdárna vatikánská nesnaží se získati si slávu pronášením sensačních domněnek; přece však mezi skutečnými odborníky těší se velké úctě. Vzpomeňme, jak se blamovali rúsní hvězdáři svými fantastickými předpověďmi před příchodem komety Halleyovy! Ani tentokrát nedala se strhnouti hvězdárna vatikánská k nějakému zbrklému tvrzení; zato sdělovala světu to, co se jevílo po pilných výzkumech jako vědecky dokázané faktum.

Technická věda dra Hýbla. Z krahů dobře informovaných se nám sděluje, že posudek „Přehledu“ o knize dra Hýbla, jež jsme krátce konstatovali, nebyl spravedlivý a plný spíše s osobní zaujatostí než se zájmu vědeckého. Ostatně nyní se ujímají vědecké sdálosti dra Hýbla v tomto „Přehledu“ korporace v přední řadě povoláné: sbor profesorský c. k. vysoké školy technické v Praze, profesori odboru strojního inženýrství a profesori chemie. Posudek prohlásil se alomyselný. Sám dr. Hýbl uveřejnil na svou obranu věcný článek. Také významno, že ostrý článek dra Bažusa uveřejněn právě v okamžiku, kdy dr. Hýbl má povýšiti. Malé naučení, že pokrokové kritiky a odsuzování nutno přijímati s největší rezervou.

Kulturní jiskry.

Práce republikánská reforma. Francouzský finanční ministr Cocherý vydal nařízení, aby na škatulky se sirkami byly namalovány různé výjevy z dějin „veliké republiky.“ Sírky jsou ve Francii státním monopolem a proto s nařízením státního hrad začnou rozdáti umění. Jenže nádherných výjevů z dějin republikánských bude namalováno velice málo; acházi k tomu látka. A pak — ani ty škatulky nepomohou nyní v lidu udržeti vlastenecké nadšení. U nás také „vlastenectví na uměleckém postupu.“ Zčernalé suby se čistí „Libuší“, amouněné ruce mydlem „Palacký“ nebo „Havíček“ atd. Nesmítejte velkých jmen, protože při takových praktických potřebách málo kdo se nad podobou národních velikánů zamyslí.

Německá šipermějšť. Bismark sám řekl dle sdělení „Neues Wiener Tagblattu“ (z 8. listopadu): „Krađe-li Rus, ukradne toliko, co potřebuje na jeden den. Ale krađe-li Němec, ukradne tolik, že i dětem sástane a také na druhý den.“ — Pravda. Pohledu do Pozhanská a do smíšených území. Zde se loupi páda i slovanské děti. Zato však v Rusku vede se německým koloniím stále lépe.

Kaple si za K 1-70 důkladný spis
»ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.«
Objednávky vyřizuje Blak. knihtiskárna v Hradci Králové

Hospodářská hlídka.

Výkup halíčských židů výčepníků. Na rok má být zrušeno tak zv. výčepní právo (propinace), na němž vydělávala země, statkáři, lihovaraři a jejich židové. Hospody měli skoro všude oni v rakou. Teď, když výčepní právo lihovaraři pomine a hostince jako u nás budou se dávat na koncesi, bojí se židé, že o právo výčepu přijdou. Koncesi buď nebude tolik, co dnešních hospod, a budou se dávat novým lidem. Nechtějí úřad, obci a lidu k židům se tu uplatit. Zvlášť veskov se obává, že se teď vyčistí od židovských šenkoven! A tak stát má dáti náhradu — samé ji nedá, ta už se odřekla. Stát zadává koncese, tedy stát, nedá-li koncesi dnešnímu hospodskému, ať ho vykoupí s jeho živností. Stát se přirozeně brání takové povinnosti.

Na zveleboní dobytkařství z říské dotace 5 milionů K obdržel ročně: Čechy 1,187.000 K; Morava 415.000 K; Štýrsko 378.000 K; Dolní Rakousy 319.000 K; Horní Rakousy 309.000 K; Tyroly 223.000 K; Korutany 135.000 K; Kraňsko 183.000 K; Bukovina 127.000 K; Slezsko 107.000 K; Solnohrady 74.030 K; Dalmatsko 57.000 K; Gorice a Gradiško 40.000 K; Vorarlberk 33.000 K; Přimorí 31.000 K; Terst a okolím 25.000 K. Podílů vyměřeny v poměru k počtu dobytka dle posledního sčítání.

Dražetevní speněžení dobytka ve Vrtemberku r. 1908, prováděné ústřednou hornosvábských spolků hospodářských, docílilo výsledků dobrých. Celkem prodáno přímě 44 1/5 kusů dobytka za 412.000 M, čímž docílěno u drobného dobytka o 4—5 M více, u hrabého dobytka o 10—12 M více za kus. Čistý výnos činil 40.000 M. V celém obvodu dražetstva prodejního ceny dobytka se zvýšily, aniž by cena masa byla postoupila. Rolnictvo získalo výdělek, kterýž před tím měli překupníci.

Více drůbeže a méně vepřového masa! A proč? 1. Slepice a vejce vydají zdražší potravu než vepřové maso. 2. 1 hl zraa po-daný drůbeží vydá větší váhu potravin, nežli kdyby byl dán prasatům. 3. Spočítáme-li veškerou potravu, již jsme předložili drůbeží a vepřovému dobytku, jakož i obeluhu, přijdeme k tomu výsledku, že kg vepřového masa přijde nám třikrát tak vysoko jako kg slepičího masa.

První vlněných látek způsobem obyčejným je nepřipadno, poněvadž by se látka škála. Jak tedy látky vlněné vyčistíme? Konjme u drogisty quillayovu kůru. Vřelou vodou ji dva- až třikrát polijeme, necháme přes noc ustáti, odvar se pak scedí a látka bez mydla se v něm vypere. Potom se látka v čisté vodě opláchně a nevykroucená ve stínu osuší. Polosucha se na rubu vyžehlí. Také látky hedvábné se takto náležitě vyperou, aniž by se barva nebo tkanivo porušily. Menší skvrny se odstraní, pakli odvarem kůry quillayovy znečištěné místo vykartáčujeme.

Umělecké výrobky

- ♦ a obrazy všeho druhu, zrcadla, mo-
- ♦ derací rámece nových vzorů levně a
- ♦ solidně doporučuje umělecký úřad
- ♦ a výroba rámců

Josefa Kieslicha,
Hradec Králové, Jihlava ulice

Školský obzor.

Much školský v Hallči. Polský katolický dr. Golba horuje pro umravňení mládeže tělesnou prací; za tím účelem koupil v Krakově za 80.000 K dům na cvičišť a dílnu pro školy středoškolské. — Spolek paní katolíček v Krakově sbírá příspěvky na stízení studentské buray (internátu) katolické pro středoškolské studentstvo v Krakově. Ve Lvově mají sestry sv. Voršily již třetí rok dobře prosperující internát pro univerzitní studentky.

Moravské střední školy české a německé. R. 1900 napočteno na Moravě 1,727.270 Čechů a 675.492 Němců. Ovšem sčítání se dalo dle „obcovací řeči“, takže Němcům přibýlo značné procento, rekrutované z rodilých Čechů, kteří vzhledem k svému okolí mluví německy. Okrouhle tedy možno tvrditi, že Němci tvoří skoro jen třetinu moravského obyvatelstva. A jak jest postaráno o střední školství obou národností? Dle úřední statistiky jest na Moravě českých gymnasií 18, německých 14. Na českých gymnasiích sepač letos 4938 žáků, na německých 4430 žáků (mno-

nímž ovšem mnoho českých pro velikou vzdálenost českých ústavů). Průměrně připadá na 1 české gymnasium 968 žáků, na 1 německé pouze 245 žáků. — Reálky českých jest 17 (z nichž 3 státní a 14 zemských), německých 16 (z nichž 4 státní, 12 zemských). Na českých reálkách jest počet žactva 4980, na německých 4038. Průměrně připadá na každou českou reálku 287 žáků, na německou 252 žáků. Dívčích lyceí jest 5, české pouze 1 Vesmíro v Brně s 303 žákyněmi. Na německých 4 lyceích jsou všeho vědu 643 žákyně. — Poutný obraz! A pak Němci na sněmu moravském hrají si na utiskované beránky, na nichž prý náš národ chce pacháti útlak!

Význam středoškolské koedukace. totiz společné školské výchovy dívek a chlapců, stále méně odpovídá přeměrným nadějím moderních pedagogů. Ve Švédsku, Badensku, ba i v samé Americe pedagogové a rodiče ozývají se proti koedukci s důvodů mravních. V 1. čísle „Věstníku českých profesorů“ V. Hulík sám praví, že dívky a chlapci ve věku 10–16 let by se měli vyučování oddělené. Dokládá: „Celkem tedy nemůže vyzníti náš soud o neobměněné koedukaci s hlediska etiky (mravovky) jinak, nežli že v našem klimatu (podnebí), při naší rase (plemeni) a při našem přepínání tříd nelze očekávat blahodárův etických účinků koedukace na středních školách, neosvědčuje-li se koedukace po stránce etiky plně ani v klimatech severních, a ras rozmanitějších a při střízení školském vhodnější.“

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na ukásku. Cena 3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Již přesídlila

firma **Fejgl & Byčičtě**
do domu p. Rusa v Jirákově třídě,
proti novému labeckému mostu

a dovoluje si nabídnouti ve velmi levných cenách veškeré samé trikové prádlo, dámské jupičky, plátěné, pánské vesty, plátěné a rukávy, čepice, deštníky, pasy, šňůrky a jiné.

Kněžské kolářky.

Kněžské náprsenky patentní bez háčků.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Skлады:

Badapost, VIII. ker József-
kört 16. a. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Víděň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejméně měsíční
splátky.

P. T. důchodcovstva zvláštní výhody.

JESLE,

**KŘÍŽOVÉ OBRSTY, ŠKOLNÍ
KŘÍŽ, OLTÁŘ, SOCHY
A KAZATELNY**

levně provádí aba. c. k. odb. školy sochař a řezbář

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrůvk, kobereč a
kovoého nářadí ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, o. a. k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přírodní koupíte nejčes-
těji a nejlevněji u

Josefa V. Pačoura,

velkovinářství a zastupitelství předních vinařských
firm v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h,
70 hal.

Každé
krámy
poznávají
se

veškeré
díle
taboto
znáku.

SINGEROVY šicí stroje

dodává právě jen

**Singer Co. akciová společnost
pro šicí stroje**

== HRADEC KRÁLOVÉ, ==
U labeckého mostu 279.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Dovolují si P. T. velectěným dámám uctivě oznámiti, že přesídlil jsem

Modní síň pro dámy

z Havlíčkovy ul. na náměstí císaře Františka Josefa, do domu p. V. Rosy.

Děkuji P. T. velectěným dámám za ctěnou přízeň mně laskavě věnovanou
a prosím, aby i na novém místě mi svou vzácnou přízeň laskavě věnovaly. Bude
mou snahou, abych zákazky laskavě svěřené se nejelogantnější a vkusně provedl,
bych nejen dosavadní množství P. T. zákaznic udržel, nýbrž co nejvíce rozmněžil.

Za elegantní a vkusné provedení veškerého dámského oděvu rači moje
dlouholetá praxe jako dělníka a střiháče ve velkovýrobních velkoměst tu- i cizozemských, jakož i moje chvalná pověst, kterou jsem si získal za dobu od založení
mého závodu. (Pochvalné dopisy k nahlédnutí.)

K službám ochotný

KAREL MACH,

modní síň pro dámy v Hradci Králové,
náměstí císa. Frant. Jos. (dům p. Rosy).

**Přesvědčte se, kněžské
koláry ::**

Objednávky se obratem vyřizují!

práci i celuloidové, náprsenky,
birety, oingulum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

„ Hradec Králové 136. „

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
4 1/4 % „ s 30denní výpovědí
4 1/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *povinné revizi* Jednoty záložen.

Veleděstojnému duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy, cibálky, nádobky, slánky, paciálky, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. *své vlastní výroby*, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlata a stříbra nebo proti depozitu za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výrobky zašle na nákladu franko bez zálohové kúpe. *Vše se posílá poštou. Práce ruční.*

Shledá veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: tetelů, madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z Metálové prstěny, tabulečky, jídelní nářadí se stříbra pravého i líného vády na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a cizelce

Praha I, ul. Karolíny Světlé, č. 19. n.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zašílám v soudkách od 26 litrů výše: *Liesánská, uherská a rakonská* vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a výše franko na každou stanici.

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLOI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádáte obšírné cenáky.

Přesídlení!

Skлады

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Nákladem státního cenového úřadu.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprašticích)

doporučuje P. T. veleděstojná duchovenstva

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového nářadí

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jen jednou

získáte model jedro-
vé od firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ

a přesvědčte se, že z ní lze vychytat krásný

dla a nejrůznější zvlnění se mu nevyrovnají

ni do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleděstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných

náhrobních křížů,

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k útulnému jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Kupte si poučný spis

Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsaná společenstvem s ručením omezeným
v Hradci Králové,

z (proti Grantholmu)

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 1/4 %

úrok a to dle výpovědi.

Služby lásky na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
se nejlevněji.

Průtržní pasy

vyrábí a na skladě chová

Arnošt Dvořák,

rukavičkář a bandárist,
přísečný znalec c. k. krajského
a okresního soudu

v Hradci Králové.

Jediný závod toho druhu na
českém severovýchodě.

Nalezen r. 1888.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou
se u firmy **Marš & Špíchal, Třebíč,**
Morava, vývozní dům na šicí stroje,
gramofony a velocipedy.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vzly

dle roční sezony kolekce

nejnovějších druhů pravých

vlněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učíně, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na telary.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Odebírejte školním dětem

KVÍTKY.

Vycházejí desetkrát za rok od Hlasy počínaje.

Předplatitelé obdrží zdarma dětský
kalendářik na školní rok 1910—1911

Předplácí se na celý rok a na jednu adresu:

10 výtisků s kalendáříky s jedním

střím nádrhem 5 K — h

5 výtisků s kalendáříky 2 K 75 h

1 výtisk s kalendáříkem 70 h

Rozdávatele „Kvítků“ obdrží:

1. Spisovatelství, aby bez obavy před úřady

dovoleno mohli „Kvítky“ odběratelům dodávati.

2. Za každých předplatenců 20 ročníků

vedle nádrží i po 1 výtisku kalendáře a zápis-
níku křesť. žen a dívek českých „Státní Domá-
nosti“ na rok 1911, jež vyjde v listopadu.

Rozdávatelé, doporučují na všech svých os-
vědách oblíbené dětské „Kvítky“, s vřelou do-
brou každé kateř. rodině.

Administrace „Kvítků“ v Praze-II.,

Lipová ul. č. 5.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 11. listopadu 1910.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

PILÁTKY:
Jednotlivé úvěry podle Co-
cední a Svět. komory.
V PRAZE úvěry vltavé 4 a 4 1/2 %
Akceový kapitál K 10.000.000. Rezervní fondy
K 1.400.000. Vltavý K 1.000.000. Převádí vltavé
období bankovních ústavů a bankovní
Kazovní ústavů a bankovní (bez ústavů). Období
ústavů, ústavů, ústavů, ústavů a ústavů.

Velkolepá katol. protestní schůze ve vídeňské radnici.

(Převod. správa „Obnovy“ z Vídně.)

Hrabě urádky, jímž dne 20. září t. r. římský starosta, semita a svobodný sednák Nathan nejen naši nejvyšší hlava církve, nýbrž i články víry sledoval, vyvolaly rozhořčení nejen u katolíků, nýbrž i u všech slušných lidí. — Katolíci však chtěli též veřejně uká-
zati, že nedovolí, aby byl papež od svobodných
sednáků uráčen, a že si přejí, by i jinověrec
a nepřítel zachoval slušnost k tomu, co tisícům
katolíků je svatým.

Proto vytvořilo se ve Vídni zvláštní pro-
testní komitét, v jehož čelo postaven byl Fe-
ditel P. Maus, který vykonalo všechny pří-
pravné práce k této velkolepé protestní schůzi.
Ta také v neděli dne 4. listopadu v lidové
dvoraně radnice vídeňské byla, odbývána.

Na schůzi dostavilo se 15 tisíc účastníků,
takže výhradně mužů a četné spolky s pra-
pory; a co dodalo této velkolepé manifestaci
zvláštního rázu, byla přítomnost našich arcie-
pastýřů, kteří právě nyní dle ve Vídni na
biskupských poradách. Přítomni byli: Jeho
Em. kardinál Gruscha a kardinál Skrbenský,
kníže arcibiskup dr. Bauer z Olomouce a dr.
Sedej z Gorice, arcibiskup dr. Nagl z Vídně,
arcibiskup mechtaristů dr. Goorik, kníže biskup
dr. Napotnik (Maribor) a dr. Kurici (Trident),
J. Exo. dr. Doubrava, dále biskup dr. Bössler
(sv. Hyppolit), dr. Theodorovics a dr. Bilcsewski
z Lvova a mnoho jiných hodnostářů círke-
vních. Četná byla též účast světských vynika-
jících osobností. Dostavili se oba bývalí mi-

nistři dr. Gessmann a Ebenhoch, první ná-
městek starosty dr. Porzer, poslanci: rytíř
Troll, hrabě Piatti, Andrie, Panosch, Nepustil,
zástupce učitelstva Dürport. Rovněž se účasti-
nily katolické spolky studentské a 500 členů
říšského svazu katol. dělnictva.

Řeč ira Porzera.

Schůzi zahájil feditel P. Maus, navrhu-
je za předsedu poslance dr. z Baechle, jenž také
volbu přijal. Prvním řečníkem byl první ná-
městek starosty dr. Porzer. Řeč jeho, prová-
zená stálým souhlasem, byla tak klidná a věcně
promyšlená, že neváháme podati širší její obsah:

Účelem schůze jest protestovati proti ne-
slýchavé urážce nejvyšší hlavy křesťanstva,
kterou dovolil si semita, svobodný sednák
Nathan, starosta římský, dne 20. září t. r. Onoho
dne konána byla památka na ono besprávi, jež
spácháno bylo před 40 lety na stolici apoštolské,
kdy totiž vojsko italské do věčného města
vtrhlo a je zabralo. Cín tento stěsane skvrnou
v moderních dějinách, ale nejen pro ty, kteří
k činu tomu podnět dali, nýbrž i pro ty, kteří
toto besprávi trpěli. Papež se mohl odvolati
spíše než kterýkoliv jiný panovník na své ne-
sadažné právo, jímž pánem byl ve svém státě.
Založení státní církevního spočívá na vznešené
a dosud ještě platné ideji, že totiž muž, jehož
duchovní moc na celý svět se vztahuje, nemůže
byti poddaným některého vladaře, jelikož by
tak pozbyl oné nezávislosti a svobody, již mu
třeba u vykonávání jeho tak vznešeného úřadu.
V Římě koná se každoročně památka na tento
nespravedlivý čin. Za této příležitosti urážel
letos Nathan nejen papeže, nýbrž i vše naši
slabost, semitův útok na neomylnost pa-
pěské, učení o Panně Marii a jiné věci, které nám
jsou svaté. Jednání toto musilo vyvolati nevolu
a zděšení nejen u katolíků, nýbrž i u každého
jen průměrně vzdělaného člověka. — Jsem pro
svobodu, avšak nikdy jsem se nevybíval
článkům víry jiného vyznání, nikdy jsem ne-
tupil vrozené hlavy některé konfese, k níž tisí-
cové s úctou pohlížejí. Nathan však tak učinil
a tím prohrál se nejen proti svým povin-
nostem politika, nýbrž i starosty Říma a vůbec
vzdělaného člověka. Vždyť Nathan není jen
starostou svých stoupenců, nýbrž i všech
ostatních obyvatel Říma.

Nathan zapomněl, že město Řím, jehož
jest starostou, nestalo se velikým zásluhou
sednáků reb jeho souvěrců, nýbrž zásluhou

papežů. Páda města Říma napájena byla krví
mučedníků, umělecké památky, jež zdobí město,
byly — pokud nespádají do antiky — zbudovány
jedině uměnímilovnými papeži. Nathan
zapomněl, že většina jeho občanů jsou dobřími
katolíky, zapomněl, že většinu příjmů má město
od pontníků, kteří sem nepřicházejí proto, aby
se podívali na Nathana a jeho soukmenovce,
nýbrž proto, že Řím jest dosud sídlem papežů.

Štvavá řeč Nathanova vyvolala zděšení u
všech lidí, kteří dovedou ještě správně mysliti.
Generál, jenž první dal povel k palbě na Řím
(v r. 1870), podal sám interpelaci v senátu, jak
mohla to dopustiti italská vláda, aby ve zdech
Říma takový skandál se odehrál. Na to ovšem
vláda ital. neodpověděla, poněvadž by musila ukázati,
jak besmocna jest oproti sednákům, kteří kdysi
na troskách panství papežského založili trůn
italský. Událost z 20. září dokázala, že ga-
ranční zákon, jímž vláda italská po zabrání
Říma svobodu a nezávislost papežů zaručovala,
byl jen bezcenným hadrem papíru.

Sv. Otec protestoval slavnostně proti řeči
Nathanově, a protest svůj také ostatním vládám
zaslal. Těm se však našeho ministra zahraničních
věcí, co stalo se s tím protestem? — Ovšem,
naši páni ministři a diplomati mají jiné sta-
rosty; oni třesou se před mocí, která má dnes
děla v ruce, zapomínají však na onu moc, která
jest mnohem mocnější a účinnější, která bez
kanonů dovede zachovati pořádek ve státech,
která dovede bez boje chrániti autoritu i
trůny. — Kam podobná politika vede, nasvěd-
čují události posledních dnů.

Bohudík však, žijeme v době všeobecného
hlasovacího práva; čím více vzniká politika
mezi lid, tím bezmocnější jsou ministři, kteří
kdysi řídili osudy národů. Dnes dělá se poli-
tika od národu k národu, návštěvami, kongresy
internacionálními projevují národové svou vůli.
Prostředkem, dělati i u nás novou politiku,
jest dnešní schůze: projevit vůli, ukázati cestu
tém, kteří jsou bez vesla. Chceme, aby otázka
nezávislosti a samostatnosti papeže, jeho ochrana
proti výpadům a urážkám nebyla již projedná-
vána jako pouhá otázka italská, nýbrž jako
otázka mezinárodní, týkající se všeho katol.
světa, neboť vláda italská ukázala se nescho-
pou zachovati pořádek ve svém státě. Přejeme
si, by učiněna byla opatření, jimiž by pouhá
nominální suverenity (svrchovaná svérávnost)
papežů se stala efektivní (skutečnou, účinnou),

ne, svým žvabským jazykem obelhávat někoho
jiného.

Vrának se trochu rozčilil nad tvrdohlavým
soudcem, ale za chvíli se té prostomyslnosti smál.
Ano — kde ten zapadlý Mohamedán posud viděl
katolického kněze, kde o nich slyšel? Ostatně také
na jiných místech domácí obyvatelstvo udiveně si
šeptalo, když vidělo „papa“ s tvářmi oholenou.
Vránakovi to nebylo lhostejno a proto se rozhodl,
že ponechá vousům svobodný vývin — jako pravý
missionář. Do Gačka přijel podruhé, když mu
brada hustě zarostla.

Tentokrát ho tam čekalo milé shledání.
Jeho teta z Čech zajela si před týdnem do Kotoru
a tázala se ho dopisem, kde by se s ním mohla
sejít. Byla to rázná cestovatelka. Prohlédla si kus
Černé Hory a hajdy do Gačka. Vítání bylo velice
určité, ale do číše radosti skanula přece kapka
pelyňku. Zase před Vránkem se postavil onen
Mohamedán s rozbrázděnou tvář. Ovšem že se
obstarožní dáme ani nepředsedávali a hned začal:
„Vidíš, pope, kdo lhal, kdo? Namlouval jsi mi,
že jsi nic neprovedl, že jest u vás oholená tvář
zvykem. Proč teď nosíš dlouhou bradu, proč?
Protože už máš po trestu. Také jsi lhal, že jsi
svoboden, že nemáš starou babulu. Ale teď za
tebou přijela, aby tě špehovala, abys byl pořá-
dnější. Možná, že jsi se jí ani neukázal, pokud jsi
byl za trest oholen. Teď vítáš a usmíváš se
na ni.“

Těžko bylo hromotluka opravovat. Ten si
ještě na cestě bruchel do vousů o žvabské ničom-
nosti a lacmanské prolihanosti daurů. Z—l.

FEUILLETON.

Hercegovský filosof.

Bylo to v letech osmdesátých, kdy naše vo-
jko zakoučelo ještě v Bosně a Hercegovině veli-
kého strádání a soužení. Okupované země sice
pacifikovány, ale v obyvatelstvu na mnohých mí-
stech planula protirekouská záť dále, tak že naši
vojáci nemohli se ojedinele na vycházku odvážit.
Každou chvíli jim hrozil zákeřný přepad; po-
vstalci ani po svých porážkách nespomněli střílet.

Za takých okolností nebyl v drsných těch
krajinách medem ani pobyt pro polního kaplana.
Ten musil často v zimě v létě konati na koni delší
cesty po roztroušených četách za svou povinností.
Ale polní kaplan Vrának byl ještě mladý a
proto konal vojenské misie rád.

Jednou v létě byla polní misie sv. s kázáním
u Gačka. Při promluvě pozoroval Vrának, jak v
uctivé vzdálenosti sedí statně dýmající Mohamed-
mán s feseem na hlavě, který se potutelně usmívá.

Všechno skončeno v pěkném pořádku. Kněz
chystal se k další jízdě, ale cynický dámev roz-
brázděná tvář mohamedánská nemusel mu
z hlavy. S tím člověkem si musí jednou promlu-
vit! Přání to se vyplnilo, sotva že sto kroků ujel.
Mohamedán kráčil proti němu, tvář se mu znovu
šmíla v dámev.

„Co se směješ, brate?“ ptal se s koně kněz.
„Ještě se ptáš, pope? Snad myslíš, že si tady
nevětinujeme, že jsi horší než hajduk. Proto při-
jídáš směle napomínat jiné. Povra, pope, upřímně,
co jsi provedl, že tě oholíli.“

„Já že jsem něco zlého spáchal? Proč, brate,
podezíráš?“

„Boga mi, ty že jsi nic nezavinil? To že
bys byl oholen?“

„Nerozumíš zvykům římské církve, nevidíš
jsi jiných katolických popů. Jak můžeš posuzovat?
U nás oholení znamená veliký trest jako u vás.
Naši popi nenosí dlouhé brady jako srbští.“

„Dobro, gospodine, dobro“, mávl šilnatou
pravicí Mohamedán, „rozumím žvabskému vykr-
cování a lhaní. Jsi v Hercegovině; proč se ne-
můžeš přizpůsobiti, vši-li, co zde holá tvář značí?
Protože nejsi daleko od úbenice. Vyhnali tě na
hory jako hajduka.“

„A proč ty zase nejíš veptového masa, ačkoli
žijíš mezi křesťany? Vidíš, taký se nechceš přiz-
působiti“, sekl Vrának.

Hercegovec se rozčilil. „Ale já nedovedu
lhat jako daurové, rozumíš. Mohamedán neselže,
křesťanská rája každou chvíli.“

„Protože byla od Turků tak vysávána a
tolik pronásledována, že v brozých úkostech
o svůj život měla větší pokušení ke lhaní
než vy.“

„Dost, pope, dost, nehávej! Jsi čistý pop;
ženu nechá doma v kuči, jezdí si sám, aby ne-
viděla, že se mu líbí naše hercegovské dívky,
mladice.“

„Ale, brate, žádné ženy nemám. Katolíci
popi se nežení jako srbští.“

„Zase, pope, vidím, jak umíš lhat. Neřekneš,
že máš doma babulu starou, šerednou, slostnou.
A proto s ní nejedíš. Já jsem v tvých letech už
měl ženy dvě a jsem chudý ubožák. Jdi, lacma-

opatření, která by se těmto ochráně vlad civilizačního světa. Přijeme si dále, aby hlas katolíků i v našem státě budoucně nejen slyšán, nýbrž i respektován byl. Vždyť my tvoříme valnou většinu tohoto státu, my platíme s velké částí krvavé daně, my máme láskou nejen k panujícímu rodu, nýbrž i k mocnářství našemu. Jsme proto elementem, jenž stát udržuje a jenž musí být chráněn proti podvratným živlům. — Zítřka nám budou vytýkat, že jsme klerikáři, tmář, zpátečníci a ultramontáni. To však jest jen překřídá fráse.

Těší mne však vzpomínka, že kdyby náš velký a nezapomenutelný Lueger byl živ, on sám by na tomto místě stál a tytéž city vyjádřil, jež jsem právě já projevil. Pak nechtěl mluvit o vás i o mně cokoliv, sнесu to lehce, těší se, že ukázal jsem zde své přesvědčení a vystoupil pro pravdu a spravedlnost. — (Tuto řeč vyvolala nesmírný ohlas a dlouhotrvající potlesk.)

Poté přečetl ředitel P. Maas tuto

resoluci:

„Tisíce katol. mužů říšského a státního města Vídně protestují slavně a nejrozhodněji proti sprostým a neslýchaným potupám, jimiž Tebe, Sv. Otče, a naši církev zástupce hlavního města Itálie, semitský starosta Nathan, urazil. Považujeme tyto výpady, jimiž nejvyšší hlava naší církve bohužel bez ochrany a zastání vysazena byla, za svou vlastní potupu. — S důstojnou a neobmezenou věrností voláme k Tobě z téhož srdce a s plné duše: Tvé nářky jsou naše nářky, Tvé utrpení jest naše utrpení. Tebe opouštím od mocných tohoto světa, nejai přece osamocen v tomto boji! S Tebou bojují biskupové a kněží, s Tebou vystupuje za Tvá práva celé katol. Rakousko. V dětinné oddanosti a nehybnou věrností voláme k Tobě nadšeně: Krista jedině následujeme! Proto spojení jsme s Tebou, t. j. s nástupcem Petra a učedníkem kříže až na smrt!“

Tato resoluce přijata byla s velikým nadšením. Jen dva hlasy Schönererových, kteří podlouhně se vedrali do sálu, žádaly protihlasování. Rozhořčení nadšeného katol. lidu bylo tak mocné, že nebylo možno dlouho je uklidnit. S doprovodem orchestru zapěna byla píseň k Božímu Srdci Páně. Nadšení jsme byli, vidouce, jak oba bývalí ministři pěli tuto píseň se zbožným zápletem.

Ze tato schůze nebyla jen protestem katol. mužů vídeňských, dokázala nesmírná řada telegramů, zaslaných ze všech končin katolického Rakouska, mezi nimiž bylo též mnoho od nás z Čech.

Nato ujal se slova poslanec Anderle, jenž příčinu vystoupení Nathanova vidí v jeho násorech zednářských. Kam zednářství vede, poznáváme z jeho ovoce v zemích, kde uzráti mohlo. Je to v první řadě Francie. Zde provedlo zednářství ve jménu svobody rozkladu církve od státu, vyhnalo kněze a jeptišky, nemocným oddalo násilně pečlivé ošetřovatelky, katolické mládeži vyrvalo ze škol katol. vychovatele a církevní statky i zbožné fundace pokradlo. Poukazuje dále na španělského zednáře Ferrera a jeho oslavu. Ovoce španělských zednářských ukázalo se nejdříve v Portugalsku, kde dokázáno, že nejednalo se pouze o krále Manuela a jeho rod, nýbrž hlavně šlo zde o revolucionářům o zničení církve katol. A to, co stalo se v Portugalsku, může se i státi v Bránu ve Španělsku, nebude-li mít katol. lid španělský dosti síly.

My, katolíci rakouští máme kromě toho ještě jiné nepřátele: židovský tisk, hlasatele hesla „prýč od Říma“ a sociální demokracii, kteřížto nepřátele jsou za jedno se zednáři v otázce volné školy a rozluky manželské. Tím ničí se ovšem křesťanství v zrodu a připravuje se dorost potřebný zednářům a soc. demokratům, dorost, který sahá bez ostychu po vraždě zbraní. Dnešní schůze katolíků vídeňských jest důkazem toho, že nepodaří se našim nepřátelům zničit křesťanskou rodinu v Rakousku a s ní veškerý společenský řád.

Katolíci rak. musejí vystoupiti svorně — bez rozdílu národnosti — proti společnému nepříteli! V resoluci pak vybízí všechny katolíky Rakouska k jednotě v boji pro Boha, císaře a právo. Za tím účelem konána bude v neděli dne 4. pros. přípravná porada, k níž zvou se zástupcové katol. Rakouska, zvláště kat. žurnalistů a organisací. Přihlášky zasílají se na adresu: Katolickému protestnímu komitétu Vídeň I., Seitenstettengasse 5.

Dojemná byla slova staříského kardinála Gruscha, jimiž vyzýval k jednotě s biskupy a k modlitbě. Uděliv pak vrahupastýřské požehnání, opouští sál, se všech stran s nevyslovným nadšením pozdravován.

Zemský poslanec Nepustil vzpomíná na nelidské strýznění katol. studentů při inauguraci rektora zvěrolékařské akademie. Je to smutné, že katolické studentstvo je pronásledováno ve školách, které katolíci založili a které dodnes ještě větším dílem katolíci vy-

držují. Těmto „portugalským“ poměrům na našich vysokých školách musí být udělán konec a sice vládou samou, jelikož úřady akademické již častěji ukázaly, že jsou neschopny učiniti pořádek. V tomto smyslu zaslan pak resoluce předsedovi ministerstva, baronu Bleserthovi.

Na konec pak vystupuje k řečnickému stolu Dr. Gassmann, jakožto zástupce knížete Liechtensteina, vůdce křesť. soc. strany. Upozorňuje na jediný, účinný prostředek proti strouchniválým poměrům, totiž na katolický tisk. Od dobrého katol. tisku odrážeti se budou střely nepřátel. — Schůzi uzavírá pak předseda Baeckle, vysvětluje katolíky, by se účastnili všichni ponti mužů do Klosterneuburgu ku hrobu sv. patrona dolno-rak. sv. Leopolda, jež konati se bude za vůdcovství apoštola mužů vídeňských P. Abela, S. J. — Po zapění prvé sloky národní hymny ubíraly se nečetné stupy nadšených Vídeňáků domů. Poznámek dlužno, že prostranný sál lidový vídeňské radnice nemohl pojmáti všechny účastníky schůze. Proto improvizována byla schůze venku mezi arkádami, kde přítomno bylo ještě na 5 tisíc účastníků. Jak imponantní byl to zástup katol. lidu, jenž hájí svého nejvyššího pastýře a váží si své sv. víry! Ovšem i zde musili ukázati nedospělou stoupenci známého hrdiny Schönerera, jak dovedou si vážit svobody přesvědčení! Asi 200 rytířů smutné postavy přihnalo se s kyji před radnici vídeňskou, by vítalo — ovšem svým způsobem — katolický lid, který nepřišel protestovat „pro Nathana“, nýbrž „proti Nathanovi“. Tito stoupenci Nathanovi byli však brzy náležitě poučeni a musili upustiti od svých „kulturních“ snah.

Dopis z Prahy.

Strana staročeská má s radnicí Staroměstské.

Následky osudné taktiky staročeské při lonských doplňovacích volbách do obecního zastupitelstva pražského ukázaly se také letos, a sice co nejosudnější pro stranu staročeskou, která takměř mizí ve sboru obecních starších, jež jsou proskribována v pravém smyslu slova a jsou odkázána s milostí mladočeských přijati 4 místa v městské radě královského města Prahy.

Neslavné jsou to konce velké kdyai strany národní, která pod vůdcovstvím nezapomenutelného Riegra znamenala v Čechách skutečnou stranu vlasteneckou a kulturní. Znamenala — dnes náleží minulosti, díky různým těm hrobařům z vlastních její řad. Byla by dlouhá řada stesků, kdyby posledních několik opravdových Staročesků (a Staročechy nemožno považovati různé ony osobičky, které k národní straně přešly za cílem vlastního prospěchu) chtělo je vytknouti a shrnouti na hlavy těch, kdož vinni jsou dnešním politickým úpadkem strany a osudným její rozkladem. — Historik přišel doby stěží pochopiti bude moci, že strana na jejížím základě sbudována, mající opravdovou moc finanční i nejširší řady intelligence, mohla tak rapidně klesati, nehledě ani k tomu, že vládla takofka veřejným míněním, majlo v rukou a ke svým službám list nejrozhřeňnější mezi čtenářstvem českým.

Budiž tato veřejně prohlášeno, že velikou vinu na úpadku strany staročeské nese někdejší starosta pražský JUDr. Vladimír Srb. Muž tento, jenž měl o sobě říci: „Osládam stranu národní“ — muž, který měl sympatie jako málo kdo, a k němuž pohlíženo jako k miláčku lidu, který za každé sympatické slovo, jež kdy pronesl, byl stále výše a hrději stavěn, muž tento zklamal v příčině záležitosti strany. Neoprávněnost, váhavost byly vlastnosti, které tak mnohý výborný talent strhly v propast zapomnutí, že nebyl pohřešen.

Dr. Vladimír Srb nebyl letos poprvé po 21 letech zvolen do obecního zastupitelstva pražského — a což jest podivné — nikdo ho nepohřešil, nikdo proti vypuštění jeho jména z kandidátní listiny do sboru neprotestoval; a nikdo ani veřejně se netázal, proč takový opomenutím má býti zneuznan šeniální muž, jehož praž. přece zdobí řady nejvyšší, jenž přece zaujímal po celých šest let stolec primátorů pražských?

Po velkých zápasech a s velikými naděmi uvedli Staročeši dra Srba vhodnost starosty pražských měst. Upravili mu vše, postarali se o jeho slávu, pořádali ku počtu jeho slavnosti a hostiny a čekali, až započne obrozování stranu. Čekali náramně trpělivě a náramně dlouho, ale dříve od dra Srba se nedočkali. Krah dozavolajících otitěl, kteří stáli co stál chtěli z něho mít vůdce národa, stále fidnul, menšil se, až zbylo jen několik přátel, kteří poznali, že s kým byli zklamáni. Dobře vzpomenuiti, s jakým nadšením byl dr. Vl. Srb vyhlášen, do Vídně, aby se stal evropským českým delegátem, aby padl zápasník za českou věc.

Bohužel, dopadlo to stejně, jako jeho vyhlášení do zemské školní rady. Nebyl na místě

přilíh čest, ba zapomená, čím straně staročeské jest povinnová, a v kritické chvíli ji způsobí osudnou blamá: vadil se říšského mandátu, jenž pro stranu byl stracen. A tak dále...

Ti, kdož jsou blízcí krahům vedoucím staročeským, dobře postřehují, že jsou jediní, kteří kopali straně hrob přes všechny výstrahy, přes veškeru námahu oněch, kteří upozorňovali v čas, ale kterým nebylo věřeno.

Dr. Vl. Srb nebyl ani kandidován do sboru obecních starších — jmeno jeho tedy nebylo uznáno hodným, aby stálo na plakátech vedle Otty Slavíka a Jana Cislara, Staročechů, kteří pomáhali dra Karlu Černoorskému agitovati při poslední volbě doplňovací do obecního zastupitelstva! Nikdo proto nediv se, co ještě překvapením bude české veřejnosti, když má takového muže stranu, která šla odkazem Palackého a Riegra!

Není peněz. Chrám Svatojirský ještě přede 2 lety opravován; nyní není peněz. Ani stát ani semé se nestará o vatyni tolik památkou. A chrám sv. Václava na Zderaze? Také snad bude ponechán svému osudu. Na dostihy a reprezentaci dům bylo peněz dost.

Obrana.

Soc. demokrat a krematorist. Soc. dem. beletristický spisovatel Ant. Maec napal v listě „Plastik“ o krematorích a spalování mrtvol: „Krematoria jsou dobrá jen po stránce hygienické a kde musí záležeti na tom, by mrtví neohrožovali živé. Dle toho není, je lépe, aby velké poměry, jež spálením mrtvol stojí, byly obráceny ve prospěch živých. Tak zřizovati krematorium v krajině málo obydlené, kde je zvolena pro hřbitávek půda, v níž rozklad rychle pokračuje a kde malé rozměry obce vylučují, že nekupí se mrtvola na mrtvole, kde hřbitávek je hodná odlehlost od obytných stavení — tam je krematorium skoro zbytečným luxem. Raději pamatujme na živé; při palivu, které se k váli mrtvole propálí, ať se raději chudšasové v símě ohřejí a uvarují se nemocí vzniknevlích ze simy a nedostatečné výživy. Estetika je zde vlastně tuze problematická věc, tlení a rozpadávání vidíme denně před araky svými na povrchu země, kde rospadává se a tří apadané listy. Proto nelze pořádek působit na oit estetiky. Spálení mrtvol připomíná také příliš moderní brutální fabriku, strašné žutě a ani dost málo, není estetiké. Nedělám krematorium reklamou, budiž jim dáno jen což jejich jest; kde jsou pokrokem, budtež zřizeny, kde jsou zbytečné, starejme se raději o živé, když je vyloučeno, že mrtví by ohrožovali naše zdraví. Více ohrožuje zdraví dělnictva taková moderní fabrika, pracující s jedovatými látkami, v duchem jedovatými chemikáliemi otráveným a práci života nebezpečnou, než nějaký odlehlost venkovský hřbitávek. Nejsem pro vládnoucí bohužel sentimentálnost se zesnulými, živí potřebují větší péče a kdyby pár set korun, jež spálení stojí, bylo věnováno na zachránění člověka, na př. na vyléčení vyléčitelného souchotináře, bylo by to lepší než pochybná pecta mrtvole. O krematorích nutno říci také pravdy, které se nepovídají, jako o mnohých moderních fetiších.“

Co z toho nepřimo vysvítá? Ze zarytí odpůrcové církve napřed si něco vymyslíli, čím by mohli proti církvi štváti — a pak teprve shánějí horečnou pro: své „věsady“ „dávody. To jest věra čistě moderní vědecký postup. Ať by církve poručila mrtvolu šmahem spalovati, ta by všichni volní myslitelé zase žádali svorně, aby se těla pouze pochovávala na hřbitovy. Soc. demokrat bezděčně posvítí na „vědecké stanovisko“ přátel krematorií velice důkladně.

O vědecky mrtvém muži Haecklovi docházejí dále tyto správy. Brožura dra Jüngsta o podvodech Haecklových vzbudila velikou senaci, ačkoli se již dříve vědělo, že popularita Haecklova spočívá v nenávistném fanatismu o rafinovaném podvádění. Ovšem tato brožura bývalého přívržence Haecklova ještě volní myslitelé nepřelouží, protože potřebují jako soli, aby jejich čtenáři dále proti křesťanství věřili to, co lhal Haeckel. Na berlinském shromáždění v domě „Germanie“ za velikého napětí vykládal dr. Jüngst, jak se jeho učitel Haeckel duchářským způsobem bálil proti kritikám učených odborníků. Velikým pak překvapením bylo pro Jüngsta, když se mu Haeckel konečně sám přiznal, že podváděl a své jednaté bezcharakterní omloval volnomyšlenkářsky. „Tak“ jiní dopouštějí se podvodů, aby své domněnky dokázali.“ Tak tedy rosamně patriarcho volnomyšlenkářů ref. ramé vědeckého bádání. „Tak tedy“ prohlásil dr. Jüngst, vypadá muž, který ve jméno vědy potírá náboženství v jeho formě, zatím co sám podváděl od začátku, abyhom

věřili ve věci, které si Hasecký vymyslel. *Svojí podstatou připomíná Hasecký, žebas proti své vůli, že sezení náboženského cítu v Německu.*

Pláče keramy české. Jen si popláče, uleví se nám! A až se nám znovu sevře srdce bolem nad nynější politickou situací, zapláče si zas. Nic tím sice nedokážeme, ale přejítci slzy měrní poněkud šal. Proto 8. listopadu vědy na Bílou Horu! Fr. Palacký napsal: „Jako Maďaři nechodí oslavovat Vilagoš, jako Francouzi vyhýbají se Sedanu, tak já nikdy jsem nevstoupil na Bílou Horu, místo to porážky a hanby českého národa.“ Mělo se plakati vlastně dávno dřív před Bílou Horou. A ještě lépe: dřív než německý marnotratník Friedrich Falcký vstoupil na českou půdu, měli opatrní protestantišti páni direktori pevně s ním vyjednat, co smí a nesmí řádati, co národu musí dáti a jak se má chovati k starobylým českým tradicím. Teprve pak začalo malomocné bédování, když kalvínský Friedrich začal docela urážeti i náboženský cit českých lutheránů. Nyní místo demonstrací a pláče nejlíp jest hluboce se zamyslet nad příčinami, které vedly ke katastrofě rukou železnou.

Rozháranost — zvlášť náboženská — nemohla býti větší. Kastovníctví, velkopanský duch vládnoucích stavů nikdy se předtím do té výše nevyvinul. Nemilosrdné vysávání rolnictva a měšťanů, rychlý postup germanisace, děsná pověrečnost protestantská, chamtivá hrabivost šlechty, bezradnost revolucionářů — to byly jisté předzvěsti katastrofy.

Aspoň jakýs takýs pořádek jednou nastati musil — at již zdravým reformním vývojem či náhlým trestem.

U nás se nyní hlavně pláče a bezplánovitě vderuje. A tolikrát už jsme byli drsně poučeni, že to není reálná cesta k faktické nápravě. Pláče se nad tím, že Přemysl Otakar II. v bitvě padl, že Braniborci naši zemi pustošili, že byl zabit Václav III., u Lipan se oslabil národ bratrovražedným bojem, že švédské rotý drancovaly a zabíjely, že byl náš jazyk v době josefinské utiskován. Ale málokdo povzbudí národ připomenutím slunnějších chvil. Málokdy slyšíte od radikálních státoprávníků, že za Karla IV. byl sedlák mužem volným a samostatným, že tehdy samo Braniborsko poddalo se dobrovolně šlechu krále českého, že tehdy na základě velepamátné Zlaté bully byl český stát úplně svrchovaným a samostatným, že v Praze bylo ohnisko vzdělanosti středoevropské atd. A přece by to bylo jinší povzbuzení k pozitivní práci, než nařikání a demonstrace. A někdo z našich extravlasteneckých odpůrců se-tekne: „Otce vlasti ukázal cestu reálnou, po níž se bezpečně krčí k sílu, mohutnosti. Fakta to stvrzují. Ale zároveň dějiny potvrzují též, že následující strašné náboženské třenice jenom národ náš pro radost cizinců oslabovaly a ke skutečné širší reformaci nevedly. Nynější pak protikřesťanské štvénice, pořádané u nás za pomoci volnomyšlenkářských šidů vídeňských, také české občany v svornosti a úspěšném vzestupu zneposilí.“ Na to jest potřeba ukázovati a ze všech sil podporovati národohospodářský rozvoj. To pomůže víc, než když při každoročním smutečním návratu z Bílé Hory několik manifestantů bývá zatčeno.

Protestujeme hromadně! Kdo jen trochu sleduje překotné události doby přítomné a nezavírá násilně zraku před bouřlivými vlnami protikřesťanského fanatismu, musí uznati, že proti štvavým demonstracím zavilých našich nepřátel jest nutno vzhopčiti se k častým davovým protestům proti zlomyslné zlobě. Vzpomínáme-li, jak bylo štváno české studentstvo proti církvi k vůli zachráně paměťářského opisovače, vydělečného Němce Wahrmunda! Tenkrát hned se začali stavěti do jednoho šiku čeští akademikové s německými buršáky jako přátelé k společnému boji proti nám. Buršáci se pak odměnili provokativními barmy za pomoc, která byla věnována s mnohou obětí na české straně jejich vypočítavému krajanovi. Uspokojíme-li se, že demonstrace pro „volnost vědy“; a zatím aranžují dobře věděli, že mají demonstrace účel jiný, protože Wahrmundovo opisování protikřesťanských nepravdivých anekdot bylo něčím jiným než skutečnou vědou.

K vůli zachráně semity Dreyfusa rozvířili sednáři vlny v celé Evropě, protestovali hřimavě a užívali nejnepoctivějších a násilných prostředků. A nově podvodník Ferrer! Posud povyku na všech stranách — i v Čechách, jako by ten vychytralý podvodník španělský byl zachránitelem naší země!

Evangelisté spustili ohlušující rámos, že papeš pováděl plnou pravdu o evangelicích, kteří žili před čtyřmi stoletími. A my si máme nechat libiti stále urážky a lži, které se metají v tvář katolictvu nynějšímu?

Cá kdyby místo Mathosa byl v Lisaboně tak příšerným způsobem zavražděn a po ulicích potupně vlečen některý zednářský redaktor? Hned by bylo pořádko na tisíce štvavých schůzí proti katolíkům v celé Evropě,

i kdyby se nezjistilo, že šm spáchali „klerikálové“.

Kdyby se zednářům dávala taková „svoboda“, kdyby byli tak barbersky pronásledováni jako jsou katolíci, pak by zednáři otřásali Alpami. Proto dejme průchod hromadným protestům proti obnově barbarství, proti surovým výpadům na naše přesvědčení. Jest toho nutná potřeba netoliko v zájmu náboženství a spořádaného řádu, ale i v zájmu lidčnosti.

Politický přehled.

Českoněmecké smírčovní pomalu dodělává bez prospěchu. Poslední týden byl vlastně ve smírčovní poradě o taktickém postupu, porada stihala poradu, jak obě strany přimějí k dalšímu vyjednávání, v čemž zvlášť jest neúnavný hr. Frt. Thun, jež napadají české radikální listy proto, že jeho vlivem mladožeři a agrárníci dávají se prý stále znova zlékávat pro jednání o německých požadavcích. Situace zhoršila se tím, že Němci zamítli ujednání už dohodou v otázce jazykové u samosprávných úřadů a řádají, by sněm vyřídil pouze novelu k zemskému zřízení. Naproti tomu z české strany usneseno, rozhodně hájiti názor, aby všechny materiály vyrovnací, at vyřizený či nevyřizený, byl předložen plenu sněmu, a aby sněm sám se rozhodl, jak s jednotlivými částmi materiálu toho naložit.

Porážka česká v Poštorné. Česká osada Poštorná jako přední česká stráž na hranicích dolnorakouských jest ozbrojena. Právě provedenými obecními volbami vyražena z rukou českých vláda v obci, a dostala se do rukou německých, vlastně českých, ale ovládaných Němci. Ve čtvrtém sboru zvítězili sice kandidáti čeští, ale ve 3., 2. a 1. odrodilci. Nejsmutnějším jest, že se tak stalo pomocí vlastních našich lidí, kteří ve své neuvědomělosti za hlt piva nebo kořalky a za lesklý kov zaprodali své spolunoběny. Co se dělo v Poštorné, nelze popsat. Jen kdo v Maďarii prodělal volby, učiní si úsudek o poštorenských volbách. Hlavní slovo při těchto volbách měl žid Rosenbaum, jenž pomocí Němců ovládl všecko, žid jest tu pánem situace. Slováci v Poštorné drželi se sice statně, ale Slováci z okolních osad sehnali Rosenbaumem rozhodli porážku vlastních bratří. Žid Rosenbaum a neuvědomělost zvítězili nad poctivými Slováky. Německé listy jásají a vítají ve výsledku voleb poštorenských nastolení Němcům přátelské většiny.

Dohodnutí mezi Poláky a Rusy stran volební opravy pro sněm zmařeno. Rusin vrátili se opět k bouřlivé obstrukci.

Rakouská delegace pokračuje v debatě o rozpočtu ministerstva zahraničních záležitostí.

Volby v Chorvatsku znamenají sice zeslabení koalice chorvatsko-srbické, ale přes to pro vládu uherskou a bazu Tomašiče není výsledek příznivý. Sněm má celkem 88 členů a z těch jest banovi oddaných pouze 18. Volby tyto konaly se po maďarském způsobu. Tak na př. volba banova přivržence hr. Pejačeviće stála prý nad 100.000 K.

V belgické sněmovně způsobili socialisté bouřlivé demonstrace proti králi, který ani nemohl čísti trůnní řeč. Na krále volali socialisté: Vaše vláda zastupuje Vatikán, nikoli belgický lid! Onoeme všeobecné hlasovací právo! Na krále házeno listky. Socialisté vyhrožují povstáním.

Schůze cara s císařem Vilémem v Postupimi měla ráz čistě rodinný, vedle toho však prý mezi Ruskem a Německem nastalo sblížení.

V Portugalsku zatčeno 8 generálů, 17 vyšších důstojníků a větší počet důstojníků, ješto jsou prý obviněni, že měli účastnictví ve spiknutí na svržení nynější vlády. Jisto tedy, že republikánská vláda netěší se všeobecné přízni.

Zprávy organ. a spolkové.

Čermilev. V neděli dne 13. t. m. přednáší o své cestě do Sv. země dp. Jan Lad. Petrášek a sice ve 8 hod. odpoledne v hostinci p. Václava Jindry. Zajímavost látky povzbuzuje k hojně účasti.

Okres. organizace „České strany křesť. sociální“ na Humpolci pořáda 30. listopadu v Humpolci v sále „Na Kocourku“ o 10. hod. dopolední veřejné přednášky. O politické situaci promluví vdp. kanovník dr. Frant. Šulc, o časových potřebách naší strany bude řečniti vdp. farář Gilbert Křikava z Ml. Bříště. Křesťanský lidel Vážné světové události, v nichž velká zloba suří proti učení Kristovu jakož i smutné poměry v naší říši i zemi české, při nichž trpíme hospodářsky, národně i nábožensky, donucují nás, abychom se do jednoho vzhopčili k rozhodné obraně vlastních nezadatelných práv. Přijďte tudíž v počtu co největším vyslechnout řečníky,

kteří vás důkladně o nynější situaci poučí a k zádras práci povzbudí! V Humpolci na shledanou!

De Nové Vsi n. Pop. a okolí. V neděli 13. listopadu po 2. hod. odp. pořádá katol. jednota v Nové Vsi n. Pop. svoji spolkovou schůzi, na níž bude přednášeti vdp. Ant. Láš, farář z Lomnice n. Pop., o svojí cestě do Sváté země. Tímto se řádají naši stoupenci, aby tuto schůzi co největší návštěvili a pro velkou účast dle možnosti agitovali.

Bystré n. Nev. Města n. M. Sdružení mládeže křesť. soc. v Bystrém koná v neděli dne 13. listop. o 2. hod. odp. v hostinci p. J. Šintáka č. 30. v Bystrém veřejnou schůzi, na které přednášeti bude p. Vincenc Reichelt z Prahy o důležitosti a významu org. mládeže. O hojnou účast prosí výbor.

Záboř n. L. „Lidový spolek křesť. sociální pro Záboř n. L. a okolí“ koná svoji měsíční členskou schůzi v neděli dne 13. listop. t. r. odpoledne o 4½ hod. v místnosti p. V. Kopáčka, hostinského, s tímto programem: 1. Zahájení schůze p. předsedou V. Charvátém. 2. Přednáška vdp. faráře Ad. Čenakého z Kouárovic o jeho cestě po Itálii, provázená obrázky (bioskopem). 3. Solové vystupy. 4. Přiblížování nových členů a placení příspěvků. 5. Volné návrhy. K této schůzi mají přístup hosté uvedení pp. členy. K hojně účasti zve za spolek V. Charvát, t. č. předseda, P. F. Herman, t. č. jednatel.

Úpice. Místní katolické spolky pořádaly v neděli dne 6. t. m. velice zdařilou schůzi, při které přednášel p. Fr. Šupka, redaktor z Hradce Králové. Byla dosud v živé paměti poslední jeho přednáška; proto jméno jeho přivábilo přes nepříznivé počasí tolik účastníků, že obě místnosti hostince p. J. Hlaváčka byly naplněny. Naděje v řečníka neklamala. Téměř v dvouhodinové, krásné a láskou k věci nadšené řeči své tak upoutal posluchače své, že se jim tyto dvě hodiny zdály malou chvílí. Litovali všichni a i sám p. řečník, že doba k odjezdu nutí k ukončení.

Kolín. Křesť. soc. spolek konal v neděli dne 6. t. m. opět zdařilou schůzi, na níž referoval dp. Holas, zdejší katecheta, o velice časové otázce: „O domnělém úpadku katolických států.“ Dp. řečník jako vždy i tentokrát vyvrátil hluboce promyšlenou řeč danou námitku a pádnými argumenty přesvědčil posluchačstvo o její lichosti. — V neděli 13. t. m. jest přednáška dp. dra Hrachovského „O bitvě bělohorské.“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenován jest: veled. pán Dr. Frant. Šulc, čestný kanovník, konsist. rada, profesor bohosloví ordinariátním komisařem na c. k. gymnasiu v Hradci Králové. Ustanoveni jsou pp.: Ladislav Seidl, farář v Ličně, za faráře do Josefova, Jan Snížek, farář ve Valtovicích, za faráře do Jamného, P. Lohel Prehal, O. Praem. složil kanonickou sponi na faru Vojevickou, Josef Havel, kaplan v Kostelci n. O., za proz. katechetu v Novém Bydčově, Jindřich Láš, deficient, za proz. kaplana do Ohvalce, Jarosl. Těšitel, katecheta ve Vys. Mýtě, za definit. katechetu do Skutče, Josef Svata, deficient, za kaplana do Teplie (Wekelsdorf), P. Celest. Jířik, Ord. Praem., konventual v Želivě, za kaplana do Ml. Bříště, Josef Kulda, kaplan v Bystrém, za sám. kaplana do Větrného Jeníkova, Jarosl. Hrdý, kaplan v Ném Brodě, za kaplana do Bystrého u Poličky, Josef Bičístý, administr. v Kunvaldě, za kaplana do Daštného, Josef Kojan, kaplan na Veliši, za proz. katechetu do Chrudimě, P. Jos. Zatloukal, kněz řádu kapucinského, za výpom. kaplana v Opocně, P. Ján Langauer, z řádu Tovaryšstva Ježíšova, za výpom. kaplana v Burvě (u Přibyslavi), P. Václ. Vaněk, O. Praem., neomysta, za kaplana do Humpolce, Jos. Aster, neomysta, za III. kaplana do Vrchlabí. — Na odpočinek vstoupil p. Václ. Spurný, b. notář, děkan a farář v Suchbole. — V Pánu sesnuli: Dr. Tom. Kouřil, konsist. rada, b. notář, gymnase. profesor n. o. v Rychavě, † 24. října (nar. 1844, vysv. 1868); P. Cyrill Kanéra, O.S.B., vik. sekretář, k. a notář, děkan v Polici n. M., † 7. listopadu (nar. 1840, prof. 1866, vysv. 1867). — Uprazdněná místa: Lukavice, fara, patron. hrab. Kolovrat-Kraťovský, od 1. října; Suchdol, fara, patron. barona Dalberga, Nová Ves (u Chotěboře) fara, parton. Al. Mixy (po druhé), Valtovice, (Neudorf), fara, patr. nábož. matice, Lično, fara, patron. náboženské matice, vesměs od 1. listopadu 1910.

Společnost sdružených měst východočeských. Repertoir uplynulého týdne vykazoval tyto hry: Ve čtvrtek: Zkušební kandidát. Drama ve 4 jednáních od M. Držera. — V pátek: Mignon. Opera o 3 jedn. od Ambr. Thomase. — V sobotu: Láaska bdi. Komédie o 4 dějstvích. Napsali Rob. de Fiers a J. Caillavet. — V neděli odpoledne: Jan Vřava. Drama o 5 dějstvích od Fr. Ad. Šubrtě. Večer: Mamzeile Nitouche. Operetta ve 3 jedn. s proměnou od Milhausa a Milanda. — V pondělí: Kaňka v rudině Veselehra od Kadelburga. — V úterý: Prodáná nevěsta od Smetany. — Ve středu odpoledne pro školní mládež: Perníková chaloupka. Přednáška ve

4 jedn. od Lva Bučka. Večer: Klub mládež. Veselohra od M. Baluckého. Co se týče uměleckého provedení, byli jsme celkem spokojeni. Poměrně nejlabší byla opera. Má sice spěšnější ensemble nadané a se všední talenty, jež svoji zdatnost i tentokrát podřídily a připravily nám vzácný umělecký pokitek, na př. krásný byl výkon al. Nory Saldini, jež v titulní roli páteční opery nás velmi mile překvapila. Též pí Skálová v úloze Mařenky v úterý znamenitě vynikala; i pan Balke podal Kecalů krásně. Nicméně autno též smutnou pověděti pravdu, že některé sly sólové jsou jen velmi prostědní, at nedím nedostatečné. Jmenovitě pan Vondrák by si měl uvědomiti, že jeho orgán hlasový i nadání herecké daleko jsou od požadavků, jež na solistu klade na příklad „Mignon“. Úmyslně zdržovali jsme se dosud úsudku o něm, nechtějce předčasně souditi; ale jeho Vilém Meister v „Mignonu“ zdisgastoval tak, že mu radíme, by na sebe nebral tak obtížných partii. Pan Tluchoť, jenž vystoupil pohostinsky v „Prodané nevěstě“ jako Jeník, relativně vsato, t. j. vzhledem k tomu, že vlastně svoji dráhu uměleckou teprve začíná, se dosti pěkně praezentoval. Sborové zpěvy jeví stále tu a tam značné slabiny. Pan dirigent snaží se sice obtíže, a jakými musí u sboru počítati, odstranovati škrtáním slyšeti nesnadných míst, ale — nepřiblížíje ku škodě, jakou tím skladba trpí — nedaří se to úplně. V sboru plném orchestru se někdy nelíbě nece přílišné fortissimo tympanu. — Soubor činoherní držel se tentokrát na své výši. P. Čonský — jinak výborný — počíná si někdy tuze ležerně. Pí Záhořková by si měla počínati trochu živěji. Hra p. Bathy jest dosud umělkovaná. Pro některé členy činohry máme praktický pokyn: Neškodilo by časem méně spoléhati na napovědu. Máme-li se vysloviti o kvalitě obsahové jednotlivých kusů, vypadne bilance dosti smutně. Těžko klidně mluvit k tomu, že na naši scénu se uvádějí dramata, v nichž nabražují autoři své umělecké nedostatky paprikovým cynismem, neomaleně se směřující nejlépejší věci a ideály. Ani Sofokles ani Shakespeare ani Bosdých nepotřebovali se utíkat k heslům podvrtným, aby vynikli. Refie si má být vědoma zodpovědného postavení, jaké dramatické umění zaujímá. Toto má povznášeti a sloba mírniti. Vždyť i idea Boba byla vystavena cynické poznámce. Ohtěji-li se podobným „uměním“ baviti někteří cynikové, nelze jim brániti, ale nechtějí se zaplati se svých vlastních prostředků a nereflktují na placení lidí jiného názoru, kteří s překvapením ať, co se jim sa zakoupený lístek pod pseudonymem umění podává. — Nová přibyla do operního souboru al. K. Häuslerová místo subrety al. Mickové. Vystoupení její v „Mamzelle Nitouche“ bylo velmi zdařilé.

Medlitobní kniha císaře Maximiliana I. ozdobená kresbami A. Dürera, jejíž jednotlivé listy v nádobné reprodukci jsou vystaveny od 18.—20. listopadu v čtárách muzejní, jest zajímavá umělecky i svým pestrým osudem. Tisk její ukončen r. 1513. Slavný Dürer pak vyplnil prádné plochy okolo textu stkvotnými kresbami. Kniha po smrti Maximilianové dostala se až do Madridu. Pak převezena do Besanconu. Nato nejcecnější listy prodány vévodovi bavorskému Maximilianu I., část těch listů nyní se nalézá ve dvor. knihovně v Mnichově, zbytek po různých příhodách ocl se v městské knihovně v Besanconu. Výstava otevřena jest donně od 10—12 hod. ráno a od 2—6, v neděli do 4 hodin odpo. Vstup volný.

Emise Záložního úvěrního útstavu v Hradci Králové. Die informací nás došlych upadá jest již většina akcií k subskripci vyložených, takže vyřízení kapitálu s 10 na 15 milionů jest skorem provedeno. Důsledkem toho pomýšlí se dobu subskripcí, jež původně byla stanovena do konce t. m., podstatně skrátkiti, neboť die stavu přihlášek zdar její jest dnes plně zaručen. — Zájem o nové akcie Záložního úvěrního útstavu jeví se nejen v hracích starých pp. akcionářů, ale i se strany neakcionářů, takže pravdě podobně tento nebude možno v plně míře akcie přidělit. Pánům upisovatelům neakcionářům, kteří hodlají ještě nové emise akcií se sdělati, obetará Záložní úvěrní útstav právo přednostni na nové akcie sa původních podmínek.

Záložní úvěrní útstav v Hradci Králové. Stav veškerých vkladů činil koncem října K 35,699,214.

Dar na Matiel. Při taneční zábavě v Adalbertina vybráno 3 K 50 h, jež odevdány pro Matiel administraci t. l.

Český kroužek v Soši v Bulharsku vybral ochotu p. dvor. kapelníka Macoka, hradeckého krajan, při svých stolových sezeních obnos 144 K, jež místním odboru prostřednictvím p. Macoka, též velkokladu tabáku, na drabý milion Ů. M. Š. odvedeny byly. Tento dárek národní obětavosti v dálné cizině by měl povzbuditi čtné lkanvece ve vlasti.

Pravidelné vyučování na sdějším a. k. gymnasiu počne v pondělí 14. t. m. o 8. hodině ranní.

Přednáška p. insp. L. Weigera o sjedzu do semí norských, provázená 200 promítanými obrasy, odbyváti se bude počátkem prosince.

C. k. místodrá. konc. pěvecko-hudební škola Ludv. Knepra a konc. klavírní škola Ferd. Knepra v Hradci Králové pořádají v neděli dne 13. listopadu 1910 ve dvoraně Měšťanské besedy za laskavého spolupůsobení pp. prof. G. Černušáka, prof. J. Ledna a uč. J. Bartoše páte hudební matinee. Začátek artitě v 10 hodin dopoledne. Vstup volný. Klavíry „Petrof“.

Konference o pojistování živnostníků a učňů v Zemském pojistovacím fondu císaře Františka Josefa I. koná se 27. listop. 1910 o 10 hod. v místnosti sasední síle okres. výboru v Hradci Králové. Podle posledního výkazu pojištěno je nyní celkem 7.155 českých živnostníků, nepočítaje příslušníky jich rodin, 8.904 učedníci, tedy celkem 16.059 osob. Účelem konference, na níž referovati bude zastupce toho zemského útstavu, bude především podati správu o výsledcích celé akce a zároveň vyložití cenu pravidelnějšího placení premií, bez něhož účelu pojistovacího dočasno býti semže a jež podmiňuje řádné a účelné využitkování zemského fondu bonifikacními.

Valný sjedz krajský pořádá okresní organizace samosprávné policejní stráže bezpečnosti pro kraj Královohradecký v neděli dne 4. prosince 1910 o 11/2 hod. odpo. v Hradci Králové v Živnost. čtenář. Jednotě. Malé náměstí 136. Program: 1. Zahájení schůze předsedou organizace. 2. O významu útlu a prospěchu organizace atd. promluví p. Aug. Jung, policejní komisař s Pardubic, t. č. předseda zemské organizace samosprávné polic. stráže pro království Česk. 3. Zpráva jednatele okresní organizace. 4. Zpráva pokladníka okresní organizace. 5. Volba výboru a síce: 6 členů výboru, 6 náhradníků a 2 revisorů účtů. 6. Volné návrhy. — Jde nám o to, abychom volbou do výboru a na vedoucí místa v organizaci postavili si své nejlepší muže, kteří mezi příslušníky našeho stavu náležejí a jest nutno, aby to byli muži, již mají zkušenosti ve službě i v životě, jakož i opravdovou chuť a ochotu ku plodné práci. Ješto pak organizace naše založena jest na zásadách demokratických, rádi bychom, aby kandidáti na členství výboru byli jmenováni se středu členstva samého, neboť ono nejlépe ví, koho by do výboru mělo vyslati. Důležitost programu vyžaduje, by účast na schůzi byla co nejbojnější; protož se každý schůze zúčastňuje a vezme si nečleny a sebou na schůzi a dokaže tím, že si vážíme našeho nezávislého pracovníka pro věc dobrou p. Aug. Janka, t. č. předsedu. Kdo by se pak zúčastniti nemohl, osnam to ihned podepsaným zároveň s návrhem, koho si přeje míti ve výboru okresní organizace. Za okresní organizaci samosprávné policejní stráže bezpečnosti pro kraj Královohradecký: Václav Nepokoj, t. č. jednatel, Jan Aug. Masák, t. č. předseda.

Podpůrná a vzdělávací jednotka státních učňovně pro Hradec Králové a okolí pořádá v neděli dne 20. listopadu t. r. Kateřinskou zábavu taneční v sále „Měšťanské Besedy“ a sve milovníky tance k bojně účasti. Zvláštní pozvánky se nerozesílají. Vstupné pán 1 K, dáma 50 h. Čistý sisk ve prospěch vdovského a sirotčího fondu. Účinkuje obvalně známá hudba pana kapelníka Jirouta. Začátek v 7 hod. večer.

Tah již 15. listopadu

Hlavní výhru K 240.000—
Hlavní výhru K 90.000—
Hlavní výhru K 40.000—

sobě zajistíte zakoupením **Premiesy** na 1/1 Uher. stát. premiový los za K 15—
„ 1/2 „ „ „ „ 7—
„ 3/4 „ „ „ „ 5—
„ 4/4 „ „ „ „ 4—

K tahu 15. prosince

Hlavní výhra K 200.000— na losy
Rakouské státní loterie, cena losu K 4—
při koupi více losů dáme přiměřenou slevu.
Všechny kupony splatné od 1. prosince vyplácíme již počínaje 15. t. m. beze srážky.

Česká banka, filiálka Hradec Králové.

Expositura České banky na Smíchovské. Na přání projevová místními kruhy obchodními a výrobními stídá a otevře Česká banka v nejbližší době na Smíchovské exposituru. Vyhoví tím i pohodlí et. obecnosti, které pro vzdálenost nemohlo udržovati častějšího spojení s českým útstavem bankovním. Místnosti nové expositury nalézají se budon sa křižovátce Schwarzenbergovy a Píseňské třídy v domě „U slatého anděla“.

Bankovní správy vydávané Českou bankou v Praze přinášejí ve svém 11. čísle (za měsíc listopad) pro každého čtenáře velmi zajímavá pojednání časová, s nichž uvádíme zejména články: „Rakousko-uherská banka a placení hotovými, Také jubileum, Jižní dráha, Barbovi přehled za měsíc říjen, Nepřetržitě sledování bankovní, Řádné správy atd.“ List tento vydává se ve smíchovské České banky v Praze a filiálky její v Hradci Králové každému zdarma a banka jest ochotna zaslati jej pravidelně na požádání

zdarma a franko interesentům na adresu jimi adresou. Tímto způsobem může také požadovati každý majitel slosovatečných cených papírů neb losů po každém tahu zvláštní „Slovovad list“, vydávaný jako příloha „Bezkovalech správ“.

Česko, kolébka vzdělanosti lidstva, vlast krásného umění v staré době, poznati lze se řady vystavených obrazů Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové za Bilou vří od 12. do 18. listopadu 1910. — Přítě: Cesta Sibířskou dráhou.

Koncert Českého pěveckého kvarteta uspořádán bude v Hradci Králové v sobotu dne 26. listopadu večer. Velice efektivní program tohoto koncertu slibuje vybranými ukázkami komorního zpěvu umělecký pokitek prvního řádu. Český pěvecký kvartet jest známé umělecké sdružení čtyř vynikajících pěvců, kteří v Evropě, Americe a Japonsku docílili uznání světového a sjednali nadšení pro českou a slovanskou píseň v cizině. Zásnasy na sedadla přijímá s laskavé ochoty knihkupec p. F. Písa. Ceny míst operní.

Divadel. ochotníci v Pletiščích n. L. pořádají v sobotu dne 12. listopadu 1910 v sále hostince „Na Velké“ pěveckou a hudební akademii. Program velice pestrý a vybraný. Začátek o 8. hod. večerní. Čistý sisk určen ve prospěch Ůstř. Matice Školské. Po programu věneček při hudbě p. Sekyry. Vstupné do akademie i věnečku: osoba 1 K, rodina 2 K, galerie 40 h. Piano zapůjčila laskavě firma Ant. Petrof v Hradci Králové.

Černillev. Srdce radostí bije a prsa pýchou hrde se pnou s tebe, milý Černilove! Jak milovými kroky spěješ ku předu! He, co jsi vykonal a vykonati chceš! Potoky své jsi rozšířil a splavnými učinil a tím s mořem se spojil; tyto překlenul jsi aeroborými (aspoň mají býti) mosty betonovými, nádrkami velikými jsi opatřil sebe (snad ku stavbě lodí)! Ta a Divoce se k tomu nejlépe hodí! V braku drabou železnou spojíš se se všemi velkými městy evropskými. Co nejdříve budeš oavčcovati elektrickou temnotu své. Postavíš velikou nádhernou budovu školní a reprezentační dům, kterým velkoměsta drase konkurovati budeš. Z vesnice na město jsi povýšil a s nedávného starosty svého, chalupníka p. Váci. Médka, velkostatkáře jsi učinil (jak v údivu čtome). — A jak rychle spěješ ku předu! Jen dbej toho, že každá kniha má poslední list; tak i kniha kam se dluby vtělejí. A pouť svého Karla, že otec a syn mohou býti v obecním zastupitelstvu; ale otec a syn nesmí býti zároveň v dosordí radě obč. sáloňay. (A Karle, Vy jste byli! Tenkrát ještě nebyli jsme u mety pokroku; tenkrát byla výška na místě!) Ale jen ku předu, at to jde jak to jde, vedle zákona, po zákona nebo mimo zákon, jen když nám to slouží a jde k duhu! — k—

Katolická jednotka paní a dívek v Pardubích připravila nám v neděli dne 6. t. m. odpo. několik příjemných chvil, kterých jsme v našem spolku posad nesazili. Přijela k nám pí M. Gottliebová, předvedkyň spolku katolických paní a dívek pro kraj. české a pí A. Křížková z Liboce a svými pěknými přednáškami získaly si srdce nás všech a nad to ještě i těch, které nebyly posad členkami našeho spolku, ale po řadě našich milých hostů se jimi staly. Obě dámy přednášely v prostorné místnosti besední a přivábily neobyčejně mnoho účastníků, tak že jsme byli oprávněni hojnou účastí spokojeni. Pí M. Gottliebová pronesla důkladnou i poučnou řeč: „O úkolech působení sociál. ženy a dívky.“ Pí A. Křížková z Liboce svým jímavým způsobem promluvila: „O působení ženy a dívky v rodině“. Obě přednášky vynalechny byly přítomnými ženami a dívkami s takovým napětím a pozorností, že obě přednášející dámy mohou si gratulovati. Ku konci schůze velice účinně promluvil dp. Jos. Novotný, sdejším kaplan, ku povzbuzení a vytrvalosti všech přítomných a okorení celou schůzi svým příjemným humorem. Přibýlo několik nových členek a velká část přihlášila se za odběratele „Jitřanky“. Na brzkou shledanou! Zdar Báh!

Osvěta lidu demuncuje. Pokrokatý orgán v Pardubích rozhorluje se potouchle nad jistým katechetou, že ve škole křtí, častuje děti nadávkami a ranami a konečně že mnoho ukládá na paměť. Kdo sá jistou školní mládež v Pardubích, pranic by se tomu nedivil, i kdyby snad něco z pokrokatého farisejského nářku bylo pravda. Dnes všichni učitelové bez rozdílu politického vyznání jednomyslně lomí rukama nad nemárným chováním jistě školní mládeže v Pardubích. A jsou to srovan přívrženci „Osvěty lidu“, kteří nabyli toho přesvědčení, že bez pravého kárného prostředku při nejlepši vůli a svědomí to rozhodne ve škole nejde. Přítě pánové nevyhledávají srovan v aesthetice příslušných výrazů na označení spurného a dráboho počínání té jisté školní „drobtiny“. Každý nepředpojatý člověk jest přesvědčen, že i přísný učitel myslí to s mládeží školní dobře. Ale „Osvěta lidu“ chce dle svého způsobu učitele katolického náboženství demuncovat, o to jí jediné jde. Proto blahovolně přehližejí kárné prostředky pokrokatých učitelů, vrhla se na katechetu. Či chce „Osvěta lidu“ provokovati? Nápadné jest, že redakce pokrokatého orgánu stopaje tak detektivním způsobem činnost katechety. Má snad také i ve škole svého špiela, který do redakce zasílá?

Kukulyony. Občanská-živnostenská beseda
u příležitosti stých narozenin K. H. Máchy po-
řádala dne 6. listopadu t. r. „Máčov večer“.
O životě a výsnamu básníkův velmi připadně a in-
struktivně promluvil Jan J. Kálal, odborný učitel.
Následoval pečlivě vybraný program pěvecko-hu-
dební. S jenně procitným uměleckým vkusm
spívaly sl. M. Weidnerová a J. Raková a pp. A.
Doležel a V. Jurkovič. Okteto: spěvné velmi se
samlavalo. Pan F. Bradáč s výpělou rútnou
hrál na housle a sl. Raková na klavír. Mezi jedno-
dílvými čály recitovala sl. M. Kálalová ukásky
s děl Máchových. — Celý večer byl velmi animo-
vaný. Na Matci vybranó přes 20 K.

Odbor Ústredná Matice školské
v Dobronicích odevdal pokladnė matiči K
55-59 a to jednak s večirku odborem usporiadaného
21-60, jednak s výtėtku sbirek pokladničních K
21-60. —

P. Cyrill František Xav. Kanóna.
Dne 7. t. m. sáhl s tímto světem se rozlhal
z. arcib. notář, bisk. vik. sekretář a osobní děkan

Zvlášť jeden z nich křičel v hostinci, že už si nedají vázati ruce. Ubožák, komu se takto chce vlastně poměti? Což chodíte do kostela jen k vůli faráři a nikoli k vůli Pánu Bohu a sobě? Vy se chcete vymstít na kostelní proto, že charakteru katolíci chytí svoji víru hájiti proti nejtěšším úrátkám. Kdybyste měli v srdci skutečný náboženský cit, už dávno byste se i bez kněží postavili na obranu víry proti nejeurovějším útokům, kterých jest nyní plác. Ale vy se chcete mstíti na kostelní právě proto, že tato víra naše má se nyní organisovaně hájiti. Tak jste odkryli pravou svou podobu. Víra ubohý člověk jest ten mlávek! Lépe by nědal, kdyby se stal pilně o to, co jest jeho nejbližší povinnost. Ti lidé, kteří ho navštěvují, po straně se mu smějí. Zapomněli jste, že zde mnoho valích stoupenců stejné nechodilo do kostela oť dříve, kdy ta žádného našeho spolku nebylo. Vždyť vy také chodíte jen tak někdy se ukázat. Proto vám nenáří rozkasavati, co mají činit katolíci apfímni. Tedy proto nebudete chodit do kostela, že tu jest spolek křesťanský! Také někteří vybrožovali p. Kopěčkovi, že nebudou k němu chodit do hostince proto, že tam jest náš křesťanský spolek. To jest vesetku zvláštní projev snářelivosti a svobodomyšlenosti, o kterém tak často horlivě mluvíte! Má snad tato vaše mativost býti známkou lepého katolíci a lidumilnosti? Kdyby v tomtož hostinci byl založen spolek židovský, ani by ti také-katolíci proti němu nemukli. Víte přece, že v jiném hostinci se usadili sociální demokraté, kdež karbani až do rána. Dále víte, že v jednom hostinci se nemají pořádati divadla ani schůze a přece se tak děje. A co jest u vás všecko v pořádku, proti tomu nenamítáte nic? Zato však vy katolíci se chcete chovati k apfímni katolíkům jako k lidem nejhorším. Víste, jak vám nekřesťanská všeobecná odnámá zdravý rozum! Své laické hrdinství ovědčili pánové též v jiném směru. Letos má se u nás pořádati slavnost školní 2. prosince. Vládní věstník nařizuje místní školní radě, aby se dorozuměla se všemi stávajícími spolky v místě. A co jste ve své slobě provedli? Našeho pána předsedu jste nepozvali, vynechali jste ho i jako člena obecního výboru. To jest nějaký společenský takt? Ostatně satim dosti. Nedají-li páni odpřáti pokoj, povíme jim ledacos o všech ještě zajímavějších. A ty další správy by mrzely ty pověřence daleko více než to, co jsme pověděli nyní. Nechali jsme se již urážeti dosti dlouho a proto vám dovedeme také jednou dokázat, že se dovedeme brániti.

že představenstvo a dozorní rada nekonalý řádně svou povinnost. Nepořádným dvěma úředníkům před jejich propuštěním ponechána velká volnost. Ačkoli byla dozorní rada na jejich nepořádky upozorňována již r. 1907, přece je propustila teprve r. 1909. V knihách účtůch z té doby jsou několikaměsíční mezery a do knihy po celé měsíce nebylo zapsáno. Kniha příkazů podtovali spočítaně byla předsedou družstva in blanco podepsána a úředníkům dána k volné dispozici (1). Revisor si stýskal, že mu byl revisorský úřad valně ztěžován. Nebral se štelat na to, co vytýkal úředníkům, takže mimo bývalé úředníky nesou vinnu též sod porýdní vedoucí činitelé. Konečně konstatováno, že nyníjší úřednictvo i správa počínají si již řádně. Městský podnik družstva Stolz v delší řeci prohlásil, že výtky revisorů jsou zdrcující a že skutečně ani představenstvo ani dozorní rada nekonalý svou povinnost. Ačkoli takové družstvo nemá prováděti odvážných spekulací, přece spekulaci provádělo. Proto také v posledních letech došlo k velikým strátám. Schodek 30.000 K po dvou letech velmi příživých jest neobvykle veliký. Ve skutečnosti však jest ještě větší, poněvadž v účtech za správní rok 1909—10 nebyly provedeny odpisy a nebyla také do bilance pojata možná stráta na pohledávkách družstva v obrovské sumě 191 688 K. Družstvo nemůže prosperovati při nekrýtném schodku takové velikosti. Proto ředitel navrhuje, aby se účty nyní neschvalovaly. Nechtě se svolá do dvou měsíců nová, mimořádná valná hromada, která bude v jednání pokračovati. — Tu předseda Hyř věděl hned o pomoci velice pohodlné. Vřak prý se zvýší podily; jakmile tyto dožádnou předepsané výše, dojdou státní i semské subvence a tak bude stráta uhazena. Venkovští podnikci snadno přehlasovali městskou opozici. — Městský podnik Riedl poukázal na to, jak velikým nákladem jsou provedeny investice ve skladišti. Zakoupený obrovský nassavský stroj nemůže se pro svou nepraktičnost vyplatiti. Podnik (též městský) Roth vytýkal, že sice družstvo nepoužívá svého dražebního strojového zařízení, ješto jinak by nebývalo obilí stěhlo. — Na valné hromadě mluvilo se též o tom, že členstvo při poklesu cen obilních řádalo ceny vyšší. Družstvo dávalo rolníkům za obilí ceny vyšší, než jaké byly odvodněny skutečnou tržní situací. Ale kdo za to v přední řadě mohl? Přece „Venkov“, který maloval táhlařská jablčka o jistém vzestupu cen, ačkoli hned po jeho častějších prorockých cenách poklesly. Na křís se tak prodávalo 6000 K, protože jeho cena neočekávaně klesla. Hyř prohlásil, že proti nepořádným propuštěným úředníkům bude zahájeno soudní řízení, jestliže nenahradí částku 4087 K, která za nimi zbývá. Proč se však soudní úřad nestalo již dávno dříve? Ba proč se nezabránilo zavčas nepořádkům, když již byly přeneseny určité výtky? Kdyby si byli tak hazardně počínali úředníci „klerikální“! Když se o nepořádkách zmínil své časopis „Štít“, měli mu jen agrárníci poděkovati. Zatím však odpověděno faustickým spíláním. — Ovšem nyní budou agrárníci německobrodského okresu dále sekundovati volným myslitelům, jak jest venkov hospodářsky poškozen a zbabován — „vinou klerikalismu.“

Skuteč. Učinili jsme veřejnou schůzi spol-
kovou chtíce vědět, zda-li naši soc. demokratičtí
občané dovedou slyšet se chovati při vědecké
přednášce všeobecného kněze katolického vsp.
Dra Sulce, ale přesvědčili jsme se, že to nedo-
vedou. Dopisovali „Práva Lidu“ dal vytyisknouti:
1. „že soudruzi stále odporovali“. Dr. Š. bral
každou myšlenku zrovna z pramene; měl před
sebou volnomyšlenčácký program, jejich brožury
a časopisy. Čemu odpírali soc. dem? To mu ne-
křesťanskému učení? To jistě ne. Bolelo je, že
katolický lid posná podvržené, protikatolické, ne-
pravdivé, nerozumné nanky lidské, nedokázané
vymysly a že je v duši své zavrhné. To je bolelo.
Soudruzi ty vymysly nedokázané považují za sku-
tečnou vědu. 2. „Zasloučenou porci dostal Machar.“
Od koho pak? O! Machara samotného. Dr. Š.
jea přetěl bez poznámky kousek jeho hanopisu
na Krista Spasitele našeho. 3. „Husa a Komu-
niského stavěl za vzor katolickým“. I nestavěl; ale
jise ukázal z jejich spisů, že žádni volnomy-
šlenkáři nebyli. 4. „Proč byl Hus upálen, na to
žádal odpověď dlouhou“. Nežádal, soudruhu. Od-
pověď již r. 1906, kdy tiskem vydal pojednání
pod názvem: „Účtení M. Jana Husa odsouzené na
smeu Kostnickém“. Přečti si je. 5. „Kaplan P.
Němec vyslovil se o přednášce Sulcově odmítavě“.
I nevyslovil; abyř dával stále soudruhům na
srozuměnou, aby se slušně chovali a nevhodných
poznámek nedělali. 6. „Řečník Valášek odešel a
předce ho národní socialisté povolali, aby se pustil
v boj s dr. Š.“ Ano, odešel proto, že je rozumným
šlovákem. Řekl totiž: „Tady se nedá nic dělat.“
Dr. Sule přednášel objektivně a vědecky, a tím
pronešl čusné pravdivy. 7. „Soudruh Večeřilek
odmítal útoky klerikální“. Nic neodmítal. Jemu le-
želo na srdci stoupající drabstvo, a o to toužil,
aby se mluvilo. Tedy v „Práva Lidu“ bylo o
schůzi napadená slovy jiných lidí víc než dost. Soc.
dem. tam přišli, aby schůzi poškodili a to se jim
nepodařilo. Stříšlivá vědecká přednáška nedala
žádného podnětu k tomu a proto pronášeli své
poškľebky. Poučili jsme se, že soc. dem. věří jen
tomu, co jim předkládají jejich předáci a křakci

k vězení a že je jim protivno, upozornili-li kdo na sektu, která si pro sebe vyhlašuje volné myšlení a katolíkům volně mysliti nedovoluje a která obecně podvádí. Nabylí jsme zkušenosti, že kdybychom chtěli slyšeti přednášku poučnou, nemůžeme tam soc. dem. pustit. Kdyby katolíci přišli na přednášku spolkovou soc. demokratickou a chovali se tak, jako soc. dem. 28. října u nás, byli by ihned při nejmenším vyhozeni. Křesť. soc.

Zapříchánon rozšíření zimního sportu na Českomoravské vysočině podnikli zemský úřad pro povznesení návštěvy cizinců na Moravě a ve Slezsku na příslušných místech potřebné kroky ku zlevnění jízdového na trati Brno—Nové Město—Něm. Brod. Krajina tato po léta jest již navštěvována v době zimní četnými milovníky sportu, avšak pro velmi nedostatečné spojení železniční na této trati i značně vysoké jízdové byl zimní sport na Českomoravské vysočině, kde jeho pěstování má mimo jiné pro tamní kraje důležitý význam hospodářský, posud jen nahodile pěstován, čemuž má býti zlevněním jízdového částečně odpomoceno. Bude zajisté v zájmu zimního sportu vůbec, jestliže jednotlivé korporace neopustí ho se zřetelem.

Různé zprávy.

Všední starosta. Bývalý starosta Kroměříže dr. Fr. Pištěcký zemřel v pátek dne 28. října. Starostou zvolen r. 1898 a úřadu toho vzdal se v lednu roku letošního. Pištěcký zůstal muštem nezapomenutelným pro ty, kteří se starali o utěšný rozvoj města a o postup zdárného pokroku. Zasluby zemského a slevování města jsou veliké. Leč na Pištěckého a velikou úctou a přátelstvím budou dlouho vzpomínati i upřímní katolíci. Žádný starosta většího města v našich korunních zemích neosvědčoval tak otevřeně a rozhodně katolické přesvědčení jako ovicený dr. Pištěcký. On stál čtvrt století v čele katolického hnutí v Kroměříži a vodil zbožná procesa do vzdálenějších poutnic. míst. A proto mu skutečného pokroku nebylo ani za mák. Byl též prvním českým starostou Kroměříže a za své zasluby vyznamenán rytířským řádem Františka Josefa.

Úplné natmění měsíce bude v noci ze 16. na 17. listopadu t. r. Zajímavý tento zjev píše v 11 hod. 44 min. v noci a končí ve 2 hod. 58 min. ráno. Od 12 hod. 55 min. až do 1 hod. 47 min. bude měsíc úplně zastíněn.

Vděční žáci svému učiteli. Jakmile se stal soc. demokrat Briand ministerským předsedou, postavil se na stranu kapitalistů proti soc. demokratickým dělníkům. Tito však jsou jeho bývalými štávkovými řečníky tak důkladně v krvavých besedách vychováni, že nešetří ani svého učitele. Do redakce radě „Humanité“ jsou posílány peněžité dary pro železniční střížence s těmito besy: „Na bič na darebáka Brianda 1 frank — S Briandem na svítilnu 050 fr. — Smrt vrahu a zrádci 1 fr.“ atd. Co dříve křičeli soc. demokraté k velké radosti židů proti kněžstvu, to nyní křičí proti vlastním vychovatelům. Nedalo se jiného čekat.

Soudruzi se častují. Nejdříve rukou svornou a nerozdílnou lili celé díbry kalu na „klerikály“, jakkoli přece nejlépe znali své vlastní kruhy, vlastní spolupracovníky. Nyní, kdy v boji rudých autonomistů s centralisty pohlaví se rvou o tučné placené místa, padají nadávky a snižování oti na priměřenější adresu. Soudruzi se navzájem očerňují až hrůza. Redaktor Budil po svém odchodu z Mor. Ostravy uveřejnil v „Na zdaru“ zasláno Brdovi, ve kterém se praví také toto: „Nic jim nebylo nečestným, nic dosti špatným. Čest, děti, rodina — vše ubženo. Cit lidský zmizel. Ale utíkal ze strachu před zfanatisovanou hordou.“ Na toto „zasláno“ odpovídal sekretář Brda ve svém centralistickém „Na zdaru“ ze dne 2. listopadu ze zákulisí autonomistů touto „náležitou“ čestnou: „Pakli jste tyto věci adresoval na Vaše autonomistické přívržence, kteří Vám k útěku pomáhali, pak nemáme proti tomu nic k namítání, neboť Vám není nic špatným. Čest, děti, rodina byla Vašimi autonomistickými přáteli potřebována. Proč Vaše žena jednoho z autonomistických přátel tak nemilosrdně sfackovala a jemu vynadala? Ty otrávilí Vám Váš rodinný život. Tém nebyl žádný čin nečestným. Tém obětoval jste čest, děti, rodinu. Věřme, že před takovou hordou bylo Vám třeba utíkat. A proto jste měl článek Váš adresovat Vaším autonomistickým přátelům, kteří Vám ony duševní muka připravili a ne těm nenáviděným centralistům.“ — Soc. demokrat Kreata na sjezdě centr. odbor. organizací ve Vídni prohlásil o soudruzích Vaňkovi, Filipinském, Tuszaru, Bechyňovi atd.: „Ti trabeji, co berou med ze včel, jsou oni.“ — Rovněž v řadách rakouských soc. demokratů italských propukla nespokojenost. Poslední sjezd centrálních odbor. organizací ve Vídni usnesl se totiž za účelem vyšetření poměrů v odbor. organizacích, které přiměly soc. dem. poslance Avanciniho k resignaci na mandát, poslati do Tridentu šleannou komisi. Sociál. demokraté v Tridentu se tomu však opřeli a přijali resoluci, ve které ostře vytýkají vídeňskému ústředí, že nezeptalo se nejdříve jich samých a o své újmě komisi vyslalo. Organizace italské prohlašují tento

postup ústředí za protidemokratický, protisocialistický a despotický. Dr. Adler, jenž je hlavou ústředí, je tedy despot, není demokrat ani socialista. — „Proletát“ ohlašuje, že bude vycházet třikrát týdně a vysílá soubory k získávání předplatitelů, aby mohl vycházet jako „deník českého mezinárodního smýšlejšího dělnictva.“ — „Proletát“ dále ukazuje, jak prý autonomisté klestí, jestli „Hlas Lidu Slezského“ splyne s „Duchem Času“ a „Naše Obrana“ v Přibrami místo dvakrát bude vycházet jednou týdně. — Na Rosloku, kde prý se bralo 400 ex. „Rovnosti“, klesl počet abonentů na 128. — V č. 58. „Proletáta“ píše se v příčině řepčinského rudého konsumu: „Jest pravda, že naše práce je velice stížena tím, poněvadž ve výkonném výboru sedí lidé družstevnímu hnutí krajně nepřátelští. Není to pouhá domněnka, nýbrž skutečný fakt, jak lze čísti v „Hlasu Lidu“. Divíme se soudruhům prostějovským, že trpí a ještě podporují redaktora ve svém listě, jenž propustí do tisku článek tendenčně protisocialistický. Zpravodaj „Hlasu Lidu“, jímž jest Navrátil, jenž je současně okresním důvěrníkem, napsal následující správu do „Hlasu Lidu“: „Z Řepčína. Jeden dobrý člověk píše barumským způsobem, jak celý obec do centralistického konsumu se jen „hrne“, utíká tam mladí i starý a dokonce dnes je započáno 40 členů a celá řada lidí prý čeká, až se ten konsum otevře. Dělati reklamu je dobře, ale prábit při takové věci je nebezpečno. My víme jen tolik, že celá řada dělníků si svoje peníze vyzvedne, jelikož nesehná se s tím, aby v konsumním hnutí uplatňoval se centralismus. Dnes konsumní hnutí vedou lidé, k nimž nemá v obci nikdo důvěry (?) a proto s konsumu nic nebude.“ (Soudr. (?) Lóse! Kdo pochoval onu důvěru ku konsumu v Řepčíně?...) Takového něco musíme čísti v sociálně-demokratickém listě a když se mu vytýkají chyby, kterých se jeho redaktori dopustili, pak se řekne: ty poškozujíš stranu a proto musíš býti s ní vyloučen. Nebude to dlouho trvat a dělnictvo vesměs karabáč a vypráská všechny sociálně-demokratické kramáře ze svého středu a posle je odkud přišli a kam patří.“ — Soudruzi se ovšem znají velmi dobře.

Rozhodnutí útek na čest. Pokrok! A zatím to bývá často jen prohanějí, vychytralejší manévrování proti pravdě a cti. Sotva katolický redaktor ve Valašském Meziříčí P. Ed. Kavan odjel na cesty prázdninové, již „Lidové Noviny“ přinesly o něm hanopis nejsprostějšího druhu. Pisatel myslil, že P. Kavan bude na cestách celé dva měsíce, za tu dobu žalobní lhůta se promlčí — a kněz nebude moci bránit své cti. Sotva však onen pán zvěděl, že P. Kavan ze měsíce se vrátí, bonem napsal „Lidovým Novinám“, aby článek odvolaly. Redakce tak učinila, ale ne ve vydání malém, kde urážka se stala nýbrž ve vydání velkém, jehož nechte ani četnosti odběratelů malého vydání. Sotva P. Eduard vrátil se z cest, dopsal redakci „Lidových Novin“, aby do určité lhůty odvolaly v malém — kresťanovém vydání, jinak že podá na redaktora žalobu. Protože do určené lhůty odvolání na řádném místě uveřejněno nebylo, ba redaktor Štěchovský ani neodpověděl, podal potupný kněz prostřednictvím advokáta dra. Jul. Ambrosa s Olomouce trestní oznámení. Když po předběžném výslechu žalovaného byla knězi dána 14denní lhůta k žalobě, dal tento svým zástupcem drem Ambrossem dopsat ještě jednou redakci „Lidových Novin“, chtějí-li odvolat v malém vydání a zaplatit všechny útraty, jež činily 100 K. A „Lidové Noviny“ pěkně odvolaly v malém vydání č. 289 takto: Prohlášení. Pod názvem „Dobrodružství P. Kavana“ přinesli jsme v čísle 213. „Lidových novin“, máého vydání ze dne 5. srpna 1910 z Valašského Meziříčí zprávu, kterou napadena byla čest a dobré jméno pana P. Eduarda Kavana, tamnějšího kooperatora. Avšak my jsme se přesvědčili, že zpráva ona byla od počátku do konce nepravdivou a smyšlenou, poněvadž pan P. Kavan tehdy, kdy ona jej skandalizující historka měla se přihoditi, vůbec ve Val. Meziříčí nebyl. Konstatujeme, že stali jsme se obětí mystifikace a odvoláváme onu zprávu jako nepravdivou, což adélujeme svým čtenářům na Valašsku, kteří tímto způsobem byli uvedeni v omyl.“ — Útraty zaplatily též. Patrně, jak těžko si Kavan pomáhal k řádné satisfakci. Z toho lehce lze posuzovati, že pokrokové ty tisk lhát a hanobit nepřestane; nalezne si pouze chytřejší, bezpečnější a méně trestnou cestu k ostouzení bližních.

Počet vojenských sběhů ve Francii rok od roku povážlivě stoupá. R. 1903 sběhlo 1903 mužů, r. 1904 již 4750 mužů a r. 1908 docela 11.780 mužů. To jest věru číslo úžasné. A francouzští občané přece nemají nářkat, že je utiskuje nějaká byrokratická vláda. Vždyť prý si tam vládne „suverenní lid“. Jest tam zavedeno všeobecné hlasovací právo, které prý jest nejlepší zárukou, aby každý občan přilnul k státu a jeho právům. Tamější vojáci nehnají národa cizího, neslouží za nástroj národa, který by francouzskou národností utlačoval. Vojaka jest republikánské, tak že se může říci: „Národ vytvořuje vojáka jen pro sebe a k ochraně zájmů lidových.“ Odkud tedy ta nechuť k obraně lidové republiky a „lidových řádů?“ — Protože v té demokratičnosti jest plno neupřímnosti, protože francouzské para-

grafy dovedou kapitalisté tak mršně obházet, že místo údu tam vládne kapitál. Jestliže vláda pohrbila četa k autoritě Boží, nesmí se domnívati, že náhradou za to stoupne tím více autorita ministrů. Málokde jest tolik agitace protimilitaristické jako ve Francii. A vláda přec velice přisná opatření nedovede protivojenskou propagandu ve vojáku samém zastaviti. Jak bude, až dojde k větší válce, při níž se vyřazuje od mužstva mimofárná obětavost?

Veliká ústřednost „klerikalismu.“ Stále se hrnou doklady, jak jest katolík plantážnický mrakán právě ve státech, které zednáti prohlašují za sklerikalizované. Zase ve Vídni došlo k pustému oáisi, které bylo apácháno při vysoké škole avérolékařské od pokrokatých akademiků proti katolickým. Při té příležitosti píše „Vaterland“ s trpkou ironií: „Dobře se nám děje, že rektori našich vysokých škol naše katolické studenty k oficiálním univerzitám slavnostem vůbec nepřipouštějí — jak se to nedávno stalo při slavnosti vysoké školy technické — anebo že se jim a strážníkům, k jejich ochraně vyslaným, rozblíží hlavy, jak se to dnes při vysoké škole avérolékařské děje, a měli by stlonci ještě více lidí, kteří se opovažují prohlašovati se za katolíky; snad by přece povolání zástupci našeho katolického lidu v parlamentě a ve vládě přišli k lepšímu poznání. Co pak na tom sejde, je-li půl tuctu katolických jinouchů napolo ubito? Všecky obrana u nás udusí se v němých protestech, v prázdném povídání, po němž nikdy nezasleduje čin. Čteme-li správu o tak surovém řádní polo-sralých Rowdies, kteří mají za to, že fvaním „Wacht am Rhein“ a různecové písně své německé smýšlení dostatečně manifestují, pak musíme každého soudného člověka jímati nevyřslovny hausa nad takovými výbuchy německé kultury, nad nimiž však u nás nikdo se nepohne: vždyť to jsou jen katolíci studenti! Ale šlapněte v nejasnéjší Haliči židu na kufi oku, a jeho výkřik bude slyšeti z Tarnopolu až do Frankfurtu. Ale rozblíží-li se půl tuctu katolických studentů v prostorách univerzitních hlavy, asi za půl hodiny se s úsměškem odpoví, že to bylo jen nedorozumění — a rektor bude ihned ve prospěch brutálních Rowdies u policie intervenovati. Na satisfakci katolickým studentům nikdo nepomyšlí, vždyť to jsou jen katolíci. Na zadosťacinění nepomyšlí žádná strana v parlamentě. Vždyť se často jedná o povolení nějaké vicinálky (lokální dráty) nebo okresního soudu, a tu naši poslanci autně potřebují několik hlasů jiných stran. Díky našim poslancům, kteří při hájení akademické svobody musejí se ohlížeti na všechny strany! Doufáme že katolickým Norikům co nevidět dostane se nového výprasku.“

Všelicos. „Česká obec Sokolská“ vydala prohlášení ke svým jednotám, v němž mimo jiné zakazuje pořádati jakékoliv truchlavnosti proti tálovičným odb. řám „Orla“ a nabádá zároveň, by se členové Sokola vůči „bratrským“ Orlům chovali vždy slušně. — Ve Stříbře opravují radnici. České dělníky a zedníky nechtěli vstříti, německé dlouho dostati nemohli, i povolali si dělníky z Haliče a Hor. Rakous. Na jízděném pro tyto pracovní síly zaplatili 1120 K. — Řádné příjmy Vídně r. 1909 obnášely 149.987.180 korun. mimořádné 56.709.989 K. Vydání činilo 202.815.783 K. Zbylo 3.881.386 K., proti r. 1908 o 9.170.611 K. příznivější situace. — V Plzni připadá na 1 osobu roč. 207 litrů piva, v Hradci Králové 130, v Čas. Budějovicích 167, v Chebu 219, v Liberci 202, nejvíce v Praze, totiž 346 litrů, nejméně na Poličsku, 43 litrů. — Kdo dává do spořitelny 1 korunu rok s roku a činí tak po 30 let, má v ní, platí-li sp. řitelna 4 h úroků s 1 K. 58-3233 a. — Rakousko-uherská banka měla 31. května r. 1902 ve svých sklepních zlatu za 1.068.571.145 K., 31. prosince 1905 za 1.074.125.394 91 K. — Jak si znásorníme million zra? 1 g vyváží 25 pšeniceálních zra, 1 kg — 25 tisíc, 4 kg — 100 tisíc, 40 kg — million zra; 40 kg jest pytel zra.

Útulek sv. Josefa pro opuštěné děti na Král. Vinohradech, který ošetřuje více než 100 opuštěných dětí, vydal jako léta minulá velice krásný kalendář, jenž došel takové obliby, že v krátké době byl ho rozprodáno přes 8 000 kusů. Jest velice objemný a pln krásných ilustrací. Jest s podivením, jak krásná a levná kniha jest to za nepatrný obnos jiné koruny! A to ještě jest tato koruna almužnou, věnovanou českým sirotkům, neboť kalendář vydává úplně bezplatně kaplan vinohradský Antoš H. Hanau jen za tím účelem, aby jeho sirotek uživil velikou sirotčí rodinu Útuku sv. Josefa. Ke kalendáři přidává skvostný obrázek sv. Antonína, který sáramován bude ozdobou domácnosti. Doporučujeme co nejvšejeji k hojným objednávkám. Adresa: Útulek sv. Josefa na Král. Vinohradech. Obnos jedné koruny lze zaslati též v poštovních známkách.

Ekz pomalu blíží se ku konci — a to rok nad jiné významný, poněvadž jím končí již třetí desetiletí působení naší „Ústřední Matice Školské“ — ale přes to posud značný počet našich pokladoveček matičních neprokládal se činností, jaká při obětavosti našeho lidu byla očekávána. A jde tu přece namnoze o sbírky jen háléřové, které bývají pořádky v hostiicích a spolecích při sbožních

a rány, přesto radostných událostech. Zjev tento, dojista sarmucující, možno vysvětliti jen tím, že nenajde se vždy a všude jednotlivec, jenž by si v pravé chvíli vzpomněl, že máme předléžitou národní instituci, jež obětavě a svědomitě se stará, aby napravovala křivdy, jež od věků na našem národě se děly a posud dějí a jež na nás tak kruté a nezasloužené se matily. Doufáme, že toto upozornění stačí, aby nejen činitelé zodpovědní za matiční pokladničky, ale všichni dobří vlastenci při každé příležitosti — konali svou povinnost.

Velký úpadek pokrokové banky.
Ještě Ländlerbanka odstoupila od sáňací akce teretské pokrokové „Banca Popolare“, stala se sáňací pochybnou a ostatní banky, kreditní ústav, Unionka, Anglobanka a Austrobanka hodlají provést tichou likvidaci. Avšak také tichá likvidace stala se nejistou, ježto aktiva obnášejí pouze 50 procent passiv. Ztráta obnáší 6 milionů korun. Měla být uhrazena takto: 1 mil. vyčerpáním rezerv, 2 mil. od správní rady, 1 mil. na záručení bank „Assicurazioni Generali“, „Riunione Adriatica“ a teretské spořitelny, 2 mil. z 80 proc. srážky vkladů. Ačkoli srážka namnoze byla povolena, likvidace vážna. Hlavním dlužníkem banky je firma Valerio. Valerio je starostou teretským a nabídl demissi, která však byla zamítnuta. Má mu být zjednáno místo řiditele v „Assicurazioni Generali“, které nese 50.000 K. Firma Valerio upadla už po třetí. Otce nynějšího starosty, velkodávatele pro námořnictvo, Angela Valerio, zachránil císař darem 80.000 zlatých z vlastní pokladny. Z vděčnosti postavil se syn v čelo irridenty! Náměstek starosty, žid Dr. Richetti, je současně advokátem „Banca Popolare“, zastupuje vyjednávací banky a zastupuje do třetice i správní radu. Dr. Richetti je vynikající člen teretského zednářstva patřícího k loži římské.

Československá záložna v Praze.
Výkaz za měsíc říjen 1910: Vloženo vkladů K 89.148.—, vybráno vkladů K 68.645.—, poskytnuto zápůjček K 72.988.—, splaceno zápůjček K 47.276.—, obrát peněz K 381.237.—. Stav koncem měsíce: Počet členů 263, upsané podíly 504, vklady K 380.081.—, zápůjčky K 366.183.—, rezervní fond K 1.278.—, přebytky K 46.788.—, splacené závodní podíly K 24.271.—, pokladní hotovost K 6.064.—.

Příloha. K dnešnímu celému nákladu přikládáme reklamní listy tiskacovského společenstva „Vzájemnosti“ z Hronova n. Met. Odporujeme pilně pozornosti toto křesťanské, české společenstvo, které zasluhuje nejširší podpory. Rakodlinné výrobky našich domácích tisků jsou zbožím velice solidním. Kdo koupí, prospěje netoliko svépomocnému podnikateli českému, ale i sobě.

(Zašláno).

Oltářní obraz zdarma.

Umělec, jehož práce schválila s. k. úřední komise pro zachování uměleckých památek ve Vídni, král. ministerstvo bavorské, církevní instance a jemuž jeho dílo. Výsost arcibiskupa Eugen světil výzdobu řádového oltáře, ochoten jest vymalovati v roce 1911 oltářní obraz, nebo kotel stárma — pouze za rejšího obnos. Bližší adresa „Rozhledy v umění církevním“ Praha Vinohrady 177.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

OSNÁ ŽIVOT NÁŠÍ

C. L. PRV.

**PRVNÍ ČESKÁ
VZÁJEMNÁ
POJIŠŤOVNA**

z. r. 1827.

**ČESKÁ VZÁJEMNÁ
ŽIVOTNÍ
POJIŠŤOVNA**

Praha, Spálená ul. Poštovní

Záložna v Hradci Králové.

VKLADY

4 1/2 %

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

:: Filialky v Praze, Josefské náměstí, v Semilech. ::

Expositura v Turnově.

Akciový kapitál 10.000.000 K. Vklady přes 35.000.000 K. Rezervní fondy 1.400.000 K.

SUBSKRIPCE

na 12.500 nových akcií VI. emise Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.

Mimořádná valná hromada Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové usnesla se dne 11. října t. r. jednohlasně, aby postupně zvýšen byl akciový kapitál z 10.000.000 na 30.000.000 K, a zmocnila správní radu, aby ihned provedla prozatím

zvýšení o 5.000.000 korun,

tedy z dosavadních K 10.000.000 na K 15.000.000 vydáním 12.500 kusů akcií nových, plně splacených — za doručitele směřících.

Ve smyslu § 7. (nové znění § 17.) zve podepsaná správní rada

pány akcionáře

k upisování 12.500 nových akcií po K 400— nominale, čímž bude akciový kapitál zvýšen z obnosu K 10.000.000 nominale na K 15.000.000 nominale za následujících podmínek:

1. **Dosavadním pp. akcionářům** na každé dvě staré akcie — které nutno při upisování k odkoupení předložiti — připadá jedna nová akcie po K 400— nominale, v kursu

korun 475— za jednu novou akcii.

(Dnešní kurs na Pražské burze starých akcií circa K 510— mimo usuelní 5proc. bursovní úrok.)

2. **Nárok na dividendu od 1. ledna 1911** (za rok 1909 vyplácena byla dividendy 7proc, t. j. K 28— na jednu akcii).

3. **Obnosy** složené na nové akcie zúročí banka ode dne splátky do 31. prosince 1910 úrokem 4 1/2 %, naproti tomu hraří upisovatel bance z obnosů do 31. prosince t. r. nesplacených úrok 5proc. od 1. ledna 1911 do dne zaplacení poslední splátky — poněvadž od 1. ledna 1911 připadá na akcie již dividendy

4. Splátky:

- při kupování nutno složit na každou akcii K 175—,
- II. splátka K 150— na každou akcii musí býti zapravena do 31. prosince 1910.

c) III. splátka korun 150— nejdéle do 31. ledna 1911.

Pp. upisovatelům jest volno složit i celý obnos najednou na 4 1/2 % zúročení.

5. **Lhůta upisovací** trvá od 17. října do 30. listopadu 1910.

6. Upisovati lze u **pošlacen centrály** v Hradci Králové nebo u filialky v Praze, v Semilech a expositury v Turnově.

7. Na vykonané splátky obdrží pp. upisovatelé prozatímní stvrzenky, které budou 1. dubna 1911 vyměňovány za nové akcie.

8. **Výtěžek z této emise** nad cenu nominální docílený — ca. K 1.000.000 — připadne rezervním fondům akcionářů, takže dosáhne rezervní fond výše ca. K 2.500.000—.

Pánům upisovatelům — **neakcionářům** — kteří hodlají nové emise akcií se účastniti, obstará Záložní úvěrní ústav **právo přednostní na nové akcie** za původních podmínek.

Za správní radu:

Dr. Fr. Ulrich,
místopředseda.

Hradec Králové dne 14. října 1910.

Prospekt, přihlášky, po případě poslední výroční správy a stanovky záložního ústavu na požádání každému franco.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10,000.000.—. Reserovní fondy K 1,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.
Obnosy složené na VL. emisi zúročí **4 $\frac{1}{4}$ %**.

Bursovní obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
sacíky se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí přítomně vklady ode dne vložení do dne vybrání

na vkladních knížkách **4 $\frac{1}{4}$ % — 4 $\frac{1}{2}$ %**

na běžných účtech **4 $\frac{1}{4}$ % — 4 $\frac{3}{4}$ %** dle výše vkladu a
lhůty výpovědní

na pokl. poukázkách **4 $\frac{1}{2}$ %** při výpovědi 30denní

4 $\frac{5}{8}$ % " " 60 "

4 $\frac{3}{4}$ % " " 90 "

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme **4 $\frac{3}{4}$ %**.

Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

Prodej veškerých cenných papírů. Losy za hotové, na běžný účet, neb na měsíční splátky.

Výměna kuponů.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Ročník XVI.

Slyšeli jsme od nich, že účelem života jest pokrok, jindy vyvolávali nenestálý vývoj vzdělanosti, jindy zase sociální vyrovnání a humanitu a nejnověji prohlásili za účel lidstva *somnou nesmrtelnost*, kteráž prý sílí duše a povznesí národní. Jak komu jest po chuti. Berlínský filosof Dilthey smutně pochybuje: „Mravouka skutečně nemůže posledního cíle urtit.“ Paulea stěsňuje si, že v mravní filosofii neu-

stále dějí se pokusy s novými zásadami a že vytasití vědy a novým hlediskem, jest známým slovem. Wundt ukazuje, že myšlení co do svého světového názoru sblíží se s rozumem a že jest mluvit a vyjasněno. Filosofický profesor Stein mluví dokonce o bytostech smutných.

Pročarujeme tedy vlastně volným myšlenkám mnoho cti, když je do tohoto bytostského světa zasazujeme. Domnívali-li se tedy, že postrádají nějakého názoru, podávají svůj vlastní, pak myšl. se jako se myšl. Masaryk, jenž proti veškeré skutečnosti na filské radě nerozpíkal se tvrdit, že moderní světový názor jest psalový systém, který vyvozenostmi vědy ve všech oborech se spravuje a upovídá. Ale když volní myšlenkáři na své filosofické observatoři vystrčili zase jiný praporeček, prohlásíme si jeho nápis. Ovšem jest to zase jak praporeček vypůjčený, neboť tyto filosofové vytvářeli fiktivní počítáckým uměním: osem od něho nemohu, musím si vypůjčit.

Bohem našim jest příroda, účel náš jest pozemská nesmrtelnost, a v tom jest účel, že po nás přijdou jiní v neustálém pokračování. Dle této nadmuté chlouby jest pozorováti, že volní myšlenkáři nevědí, kdy člověk jest logicky nebožtíkem; jest tedy naší úlohou násorné jim to ukázat.

Padlána majestátnost volnomyšlenkářské zemské nesmrtelnosti setkává se s nepřijemnou překážkou. Dle poznatků přírodovědeckého badání na světovém stroji odbíje totiž jednou poslední hodina a všecken život zmizí. Pro volnomyšlenkářský světový názor jest tedy přírodovědecké poznání toto jednoduše zničující. Vždyť sami učí neúprosným zákonům přírodním a o závod tvrdí, že zasahování nějakého boha do přírodního vývoje nepřipouštějí. Vědecká důslednost tedy žádá, aby onomu zničení všeho života, jest jednou se dostaví, mužné hleděti vstříci. Ale co potom zbude z jejich názoru o pozemské nesmrtelnosti? Nesbude jim nic, protože již nyní nic nemají, ohánějí se prázdny slovy. Sám Friedrich v. Hellwald proti nim svědčí: „Potom bude země své atmosféry a života zbavena, pokolení lidské však, jeho zápas a snahy, jeho tvorba a ideály — byly.“

Tak ovšem na pozemskou nesmrtelnost volných myšlenkářů čeká propast, která jsouc smutnou hrou pro jejich životní účel dokazuje zároveň fraškovitost jejich filosofie.

Nášim bohem jest Příroda. To jest již stará písnička, ale volným myšlenkářům jest ještě dobrá dosti, aby ji zasadili do svého kolovrátku. Jest v tom zvláštní setrvačnost tupohlavosti, když ještě dnes příroda přijímá se jako výtvor bez své příčiny. Až přírodní vědy vždy útrpějí dokazují, že příroda všudy má otisknuty stopy své poslušnosti zákonům, nic naplat, pro volné myšlenkáře věda nemá platnosti, je ovládá obrazem nesmyslů, zajisté avšak proto, aby mohli něčím odůvodnit svoji existenci.

Na první pohled lze poznati, že volným myšlenkářům Bůh a příroda jest jedno a totéž. To jest ono všebožství (pantheism). Ale jest to podivný bůh! Jestliže přírodní jednotlivosti jsou náhodné, ménlivé, závislé, zajisté všechny jako celek nemohou býti interně nutné, nepodmíněné a samostatné. I kdybychom připustili, že svět prostorem i časem jest neohraničený, záhada světa se tím neřeší. Čím větší jest počet bytostí, žádajících vysvětlení, tím uspokojivější vysvětlení jest nutné. Všechny bytosti však ani jednotlivé, ani jako celek sami sebou vysvětlení nám nedávají, nýbrž svoji závislost a podmíněnost ukazují, že základ a příčina světa musí býti něčím jiným, nežli svět sám.

Volnomyšlenkářský bůh není Bohem, protože jest vtáčen do neustálého dění a zanikání, on nemůže dávatí světu vnitřní soudržnost, protože sám nemá pevné a jednotné pedestal, on nemůže světu vládnouti, protože sám sebe nejen neovládá, ale sám sebe ztrácí v neustálých proměnách tvarů. Pantheistický bůh volných myšlenkářů není Jednotou, nýbrž rozvojením, jelikož všechny protimluvy a odpory jako momenty světového děje v sobě uzavírá. Volnomyšlenkářský bůh nemůže říci: „já jsem který jsem“, neboť on není dnes tím, čím byl včera a zítra bude opět něčím jiným, než čím jest dnes.

Bůh tento stále v přírodě a tudíž sám v sobě a proti sobě bojuje. Tímto pantheistickým pojetím boha volní myšlenkáři jsou příbuzní názoru mnoho jenerála, který se domníval, že bůh nemůže býti od věčnosti, nýbrž, že musí, jako každý militér, sloužiti od puky. Oduševňují všeho světa! Slaboduší lidé mohou býti touto bublinou překvapeni, ale člověk zdravého smyslu se hned septá: možná na příklad s milionem myšlenek a sebevědomých osobností sestavit jednu a věřiti zároveň, že jest to tatáž bytost, která ve mně, v příteli a v jiných známých myslí a cítí? Lidé

je a koranou tvorstva a jsou majetě předem povoláni, aby nasoudili, zda jsou oním všebožstvím. Jestliže jsou všebožstvem a přiroda jeon tota, pak by to smýšlelo býti jako myšlenkou bytostem především, a záhada světa by dávno byla řešena. Jelikož však lidé olem všebožstvím se neuznávají a ale o tom něvědí, musí pantheism volných myšlenkářů, musí ono všebožství býti sebe nevědomým. Odtud ovšem povstala domněnka: „Nikoli duševní život lidský, nýbrž tajemné pudry zvířecího života, smyslné náklonnosti a touhy jsou v člověku nejvyššími manifestacemi božství.“

Tím volnomyšlenkářský pantheism sestoupil pod člověka, tím světová duše stává se duší zvířecí, všejednota stává se setištěm, modlou. Domysleme tuto volnomyšlenkářskou moudrost do konce a poznáme, že tato jejich oduševňující příroda jest vlastně obličejem egyptského boje, které v síle a chytrosti zvířat spustovito vhodný náznak božství. Odtud již snadno chápeme, proč Egyptané kofili se býkovi dobře krmenému jako bohu. Pak ovšem — začnou-li volní myšlenkáři někde aktivati nějakého števnožce, mohou se jim snad smíškově smáti, ale nicméně nebude možno neuznati jejich věrnosti k zásadám a neúprosné životní důslednosti... (Příběhy volní myslitelé již prokazují na zvláštních hřbitovech velikou četou scepenými kočkám a psům. Pozn. redakce.)

Dědictví volnomyšlenkářského náboženství. Jest pravda, volní myšlenkáři obližili si mluviti o pravé mravnosti, lidskosti a lidství, že vším tím překonávají náboženství křesťanské. Ale vezměme v úvahu, zda jejich příroda — bůh ograďva může býti základem aspoň papokojící mravnosti a zda takových důsledků může dospěti.

Protože všecken život a všechno dění jest jen projevováním všebožské přírody, mizí naprosto rozdíl mezi dobrem a zlem. Co považují my zpátečníci nazýváme hříchem a co otnosti, jest dle mínění volných myšlenkářů projevem všebožské přírody, a co jest božské — rozumí se samo sebou — nemůže býti osnaďováno tu hříchem, zlem, nebo neřestí.

Všeliká zloba a slabost lidská jest také dínem tohoto přírodního všebožství právě tak, jako nejšlechternější obětí a nejoddanější lásky. Nemůže tedy volnomyšlenkářský bůh říci: „Buďte svatí, jako já svatý jsem“; naopak tento bůh jest zodpovědný za všechnu bídu, utrpení a neřesti všeho člověčenstva.

Pokud mravní dobro vyrozumívá se jako něco nepodmíněného a naprosto dobrého, poněm jsouc nad hmotnou přírodu, potud rozum a srdce volají po Bohu, který jest naprosto dokonalý a svatý a který právě z tohoto důvodu jest ideálem svatosti stvoření. Pokud svědomí ke člověku mluví „nezabíjej, nepokradeš, ješ za své činy zodpovědný“, potud jest jisto, že jednotlivá duše není ladabylou a zanikající částí přírodního všebožstva, nýbrž o sobě jsouc bytost, která svoji duchovností a svobodou jest schopna, aby zaujala a uznala svůj poměr k absolutní Bytosti a, majíc podíl na její dokonalosti, jasně poznávala, že není s ní totožna.

Člověk věřící, že Bůh s přírodou není totožný, nesměňuje nepravosti s bytostí Božskou, nýbrž uznává hřích jako smutnou známku stvořených bytostí. Obecně řečeno, rozdíl mezi pravdou a lží, mezi krásnem a ošklivem, čistotou a nečistotou, dobrem a zlem lze rozuměti a sněsti jen ve světě konečném, ale nikoli ve světě, který s božstvem by byl totožný.

Slovem: volnomyšlenkářské názory o přírodě — bohu a o pozemské nesmrtelnosti odporují zdravému rozumu, vědě a vedou k důsledkům, které by podvrátily veškeru mravnost a tím společnost lidskou. I z těchto dokladů jest jasno, že volní myšlenkáři, jenouce se stále do filosofie a nových světových názorů, podobají se komáru, jenž letí do hofického plamene svíčky, nevěda že zahyne.

Kdož Krohier v agrární straně. Otázka tato stává se již veřejnou, vystupuje z rámců běžných deňních zájmů. Nejnověji obrátila na sebe pozornost polemikou mezi Krohierem samým a posl. dr. Horákem. Nebéží tu již o svobodu politického přesvědčení, na kteréž pole Krohier by rád své obrany zavedl a nějak se vykroutil, nýbrž jde o otázku: Máte kněz dbalý své povinnosti a cti býti ve straně, jež tak zřetelně podporuje dravé proudy protikatolické?

Krohier dne 9. listopadu ve „Venkovu“ uveřejnil článek, v němž dr. Horákem odpovídá způsobem, který jest vlastní jeho obklobou. Chytá se věcí vedlejších, mimotných otázek a vyhýbá se základa vlastního jádra sporu. Zastavujeme se u těchto jeho řádků: „Já nepřeběhl z kněžstva do jiného tábora. Vy sám víte, že jsem na svůj kněžský stav hrdý a od nikoho že si svůj stav neoddám.“

Já nepřeběhl z řad kněžských do jiného tábora, neboť jsem byl dlouho současně členem výkonného výboru strany agrární a jednatelem Zemské jednoty katolické. Když jsem v posledních letech Jedinou postavil na vlně jeho, až všichni věděli, že jsem agrárníkem.

Čižko shodnosti, komu vlp. Krohier tyto soštitky posílá. V agrární straně nemá významu a kněžstvo vlp. Krohier napovídá snad přece tak za hloupé, že by mu tato slovní pavčina nerozstýhalo. Skutečností jest, že agrárníci již na několika schůzích s neapativějšími byly protikatolickými hlasovali pro vylovení náboženství ze škol. Skutečností jest, že „Venkov“ a „Cep“ často volají: „Lid nechodí do kostela“, v kterémto tvrzení kde komu jest patřat a málo zastřený účel, jež agrární časopisy zamýšlejí. Skutečností jest, že agrární časopisy doporučovaly protikatolické štvavé brožury a řeči, skutečností jest, že „Venkov“ žádá úprava trestního zákona ohledně urážek náboženství v době, kdy eurové ty štvavnice slaví pusté orgie, skutečností jest, že tentýž „Venkov“ uveřejňuje články, jimiž ve smyslu Eusebiové popírá se Bůh a mnoho ještě jiného. O tom všem mluší Krohier jako zářezaný. Jak uboze a sklíčeně vedle všeho toho vypadá jeho dšování, že na svůj kněžský stav jest hrdý. Zvláštní nedostatečnost odpovídá vlp. Krohierových vyplývá tedy odtud, že podobá se hříchema člověku, jenž odpovídá na ptáčky, jichž mu nikdo nečiní.

Agrární poslanec farář Blahovec namítl, že jest hrdý na svůj kněžský stav a přece má tolik příležitostí a příležitostí, že opouští protikatolickou agitaci odhodlání.

Kněžstva, které ho volilo za jednatele, nechť se vlp. Krohier nedovolává. Takrát strana agrární byla v počátcích, odkázala se, že bude míti zdravý konservativní směr, tenkrát se nevedla jako dnes. Rozdíl tento vlp. Krohier zase zapomněl si uvědomiti, a rozdíl ten jest tak zásadní, že dnes právě všichni ti kněží, kteří vlp. Krohierovi stáli nejblíže, rozhodně by jeho jednateleství odmítli. Má-li vlp. Krohier ve své vzpomínce nějakou úlohu, pak nutno jest tento jeho sebeklam důkladně rozpláštít. Kde který inteligentní kněz má dávno již jasno o dvou táborech křesťanském a protikřesťanském a nedá si nic od vlp. Krohierova malovati; a kde který kněz, hrdý na svůj stav, dávno již rozpoznal, v které politické straně jest přirozené jeho místo. Dnes pro katolické kněžstvo nastalují se formace duševních směrů tak, že o svobodě politického přesvědčení mluvíti jest vyloženou naivností. A jdeme-li věci na kloub ještě hlouběji, pak zastavme se ještě u těchto slov páne Krohierových: „Nejsem placeným střízencem žádného tábora, s dobrým svědomím pravím, že politickou práci knám zadarmo!“ Vlp. Krohier poděkuje „politikům.“ To mohl třeba s dobrým svědomím učiniti, ale což, optáme-li se ho, zda jest placen za práci v agrární Ústřední Jednotě, která s politickým táborem agrárním jest dnes již za jedno? Hle, to již není ta karta, kterou vlp. Krohier vyhodil. Ale učiňme mu všechny konopce, Je-li naprosto čist a není-li placen vůbec, proč tedy v agrárníku alouží? Snad proto, aby je v protikatolickém boji mohl? Ale četné doklady svědčí, že boj ten stoupá a že vždy víc se přistěhuje. A tak konec konců lze ovšem mluvíti o hrdosti na kněžský stav, ale ve smyslu docela jiném, než jak míní vlp. Krohier. Rozprava ta musela by začíti otázkou: Jak máte kněz, hrdý na svůj stav, mluví polykati urážky, jež se na náboženství a kněžstvo sypou ze strany, ježž bypř ten jest stoupencem? Pak ovšem ona hrdost jeví se v osvětlení přímo příšerném. Marne všechny výmluvy. Pravda zní, že agrárníci a jejich časopisy pokrývají se kněžskými jmény a při tom zakládají protikatolické podkopy s v o r g e s volnými myšlenkáři, socialisty a pokrokaři, kteří zase statečně a od daně slouží revoluc-nářské mezinárodní společnosti...

Machar uvažován pohrobky smahami mladoturky: A jaké pak přednosti škýtá národům křesťanství? Nemluve nám! Na příklad pohledte na Balkán, tam nejčilejším a nejlepší lidem jsou Turci.

Masaryk v delegacích: Odzbrojování, jež mladoturci provádějí, děje se způsobem docela staroturckým. Zarazily mne hned na počátku mladoturcké revoluce ty proskrbční říbenice; dal jsem si od hodnověrných znalců sestavit seznam ukrutností, jež se staly — to mluví silně proti mladoturkům a zejména proti mladoturckému dštojanictvu. Shrnuji zde, co mi dodáno bylo o ukrutnostech proti srbskému obyvatelstvu: bití a tlučení, bijí se zejména učitelé a kněží, oběti těchto ukrutností byli, zastřelili se, stěhávají mrsáky — stěhávají se ženy, hřbitovy se sypovaly atd... Podle všeho Masaryk a nevědomci, co

o Hroch jako posledním z rodu, který přelomil hranice. Co si pokročilý lid počne?

„Čas“ před několika dny tvrdil, že katolíci o smyslu státního se nestarají. Zatím na př. na Moravě katolíci mají již dříve pro lásku alkoholika; kaplan Komářík sluje v tomto oboru svatým jménem, katolíci na schůzkách proti alkoholu řekli, proti němu píli, sestavují národní obrany o shoubnosti vášnivosti té atd. . . . Tvrzení „Čas“ jest prostě lež, a proto „Čas“ dne 4. listopadu píše: „Národní věsta lidná přelom pod sluncem neospravedlivuje a také toho nevyžaduje, aby noviny národní sloužily k šíření falešné takty.“ Před národními lidmi se tedy pověsti staly.

Obrana.

Volnomyšlenkáři, vzhledem na Balkáně jestliže jste se tak starali o svobodu vzdělaného Španělska, zajisté jest daleko příhodnější poskytnouti trochu podpory krvi slovanské, která jest Rakouska daleko blíže než Barcelona. A pak vlastenecký úlovek má státi se stepí slovanstva, črti daleko více než na př. se křidy španělskými a portugalskými, jímž se vede dobře. Jihoslovanské snahy pod karabáčem turecké hordy tak zarová násilí, že v „klerikalizovaných“ zemích tak trestán není ani sloučen, který vypálil osadu a plno lidí porazil. Nové strašné zprávy přicházejí dne 14. a 15. „Národní Listy“. Ze Skopje jim píše Srb:

„Jakoby nebylo dosti násilí, jež srbský lid musí snášeti od nekázňových Arantů, též dříve turecké se snahy, aby mu všemožnými perverzacemi znechutily pobyt v jeho staré vlasti. V tom zvláště vyniká omiljevský jazyk Maktar efendi, jenž místo zákonem dříve holi a pěstí. Před několika dny povolal k sobě sedláka Jovdu Glogoviče z Orčeva a naléhal, aby jej poučil o jisté krádeži, o které Glogovič ani ponětí neměl. Když neodpověděl po přání, Turek svasil sedláka na zem a začal jej bít hůl nejvíce na bosé šlapadla, potom kam třel. Týral jej tak dlouho, až abych Glogovič klesl polomrtvým, svračeje krev. Dva dni potom zbil Maktar efendi stejným způsobem Raduše z Ilavé Boky, jenž potom se strachu smízel, snad skončil sebevraždou.“

Těs bratry Kaličany, Michajla a Jánka se mrtvo zbil, protože narubali málo dříví v horách. Od Anta Kneževiče a Ivana Raduloviče marmomomali oběti vyhládky doznání, že v jejich kraji se zdržují komitá a že o nich vědí. Avšak sedláci, smajíce dobře, co je po takovém doznání čeka, nedali se k tomu donutiti. Jazyba ani tedy byl a jal se bít a políkovati. Radulovič z toho ošlechl. Pro touz příčinu zbil také Jera Popoviče a neostychal se strati svého duchovně Raduše Popoviče a Michajla Kumišče.

V Kumanova v posledních dnech úřady srbské kazaňského kněze Nikola Jovičeviče se zepřela, obvinivše ho, že je ve spojení s jistými podzemními osobami. Když pop Nikola dokázal bezdůvodnost tohoto obvinění, pastili ho sice na svobodu, ale zapověděli mu vzdělání se z Kumanova.

Poslední nařízením cehhradské vlády, kterým se zakazuje příslušníkům císařské států pásovit na vybraných školách, nemile se dotklo zvláště nás Srbů makedonských, kteří nemáme zvlášť vzdělané inteligence, aby nám nahradila Srby z království. Následkem toho musila býti zastavena veškerá činnost při gymnasiu a škole ručních prací v Pletvi. Dosavadní učitel, věhlas Srbov z království, musili se vrátiti do své vlasti. Naši poslanci a metropolit zabroili sice u vlády, avšak bez výsledku.

Kdyby v „klerikalizovaném“ Rakousku zabírali někdo s dobytím tak bestiálně, jako zabírají turečtí úředníci a důstojníci se slovanskými křesťany, byl by dán do kriminálu. Ale příšerné zjevy balkánské Volné Myšlenky náhonu. Z Vídně nedobřeš česky volnomyšlenkářům od lidí šádny rozkaz, aby se uspokojili protěstní schůze proti mongolské sufičnosti. Proč? Protože přece volnomyšlenkáři šádny pracují pro odtržení řádů křesťanských. To jest jejich práce hlavně a proto také jest málo čekat, že by hájili svobodu křesťanství proti Turkům. Ať raději vítězí zvířecí fanatismus pověřených a zpátečnických Turků než právo a rozvoj ušlechtilých křesťanů!

Velikou oslavu husitské kultury připravují volní myslitelé pro rok 1915. Naše, Palacký ve svých „Dějích“ (díl III, 1, 299): „Při o kulturních výsledcích za hnutí husitského: „Ocitujeme se náhle v době, kde pod hezlem náboženství a wiry rozhořstily se neštěstí a hříchy, kde atachia mezi lidmi láska, povzbuzeny náruživostí a wstoky, zaplašen pokoj a pořádek, spácháno hrůz a ohav-

ností tak potu, vyvolány boje a války nešťastné, povražděno lidí na statisíce, oboje hrady, vyvrácena města, popáleny vesnice, popleny celé krajiny, a obráceny v spustoty. Fanatismus nábožný protřel všecky společenské svazky, vyvrátil starodávne zázrady státu, zničil utěšené květy nauk a krásomy, zdiwočil mysl a smáhl blahobyť obyvatelstva na dlouhý čas. Kdo pojme a oběhne mysl, kdo popíše všechny sločiny a neřesti, všechny pychy a ukrutnosti, všechna utrpení, bolesti a křiky, pláče a úpění, v palácích a v chatrčích té doby? A kdo mohlby to udos, pokochati se v slzách takových i přáti sobě obnovení jejich?“ Ovšem ukrutnosti páchány i od koldnéřů Zikmundových, ale ti heřkali, že jsou reformovat.

A v knize XX. svých „Dějů“ Palacký na str. 338. píše při roku 1430: „Národ český, ačkoli wřezný, nemohl však uchrániti se, aby neustrádal také mnohonásobně sporem a bojem již desetiletým proti celému takofka světu; rozbroje domáci, pobořená města, hrady a twrze vypálené, obyvatelstvo na mnoze poražděné aneb ze šídél svých vyplášené, pole nezoraná, živaosti kleslé, obchod s jinými národy na vše strany sámený, zdiwočilost mráwůw smáhající se w té míře, co umy pokojné w zemi hynuly a ředly, — to vše nedale se ani nahraditi, ani oprawiti kofistmi sebe bohatšími z ciziny. Také abýwalo čím dále tím více domáci stly bojowué; lid český a fimeslníci po městech již počali walné ukrýwati se, kdykoli woláno na wojnu; a bywše přece sehnáni, ukrádali se z wojska zase. Za to přicházela wledekům českým z ciziny samodek mēhrada hojná. Nejen Poláci a Rusíni a wledekům počta již od několika let hrnuli se do táborůw českých, ale i mezi Němci samými, dokolivi šetřiw dobřodružstwi nade český wiry, netuili sobě wé wlasti, hleděli odtíci se ji a připojiti se tam, kde kwetle štěstí wálky. Zwiště wojska Tábořská a Siroťská záležela w těchto letech již na mnoze a takowéto „sběře všech národůw.“

A nyní volní myslitelé budou oslavovati Husity jako kulturní hroovníky. Snad proto, že přivedli českou universitu na pokraj záhy.

„Ale — vždyť přý aspoň Husité bojovali za svobodu svědomí; z té příčiny je mohou volní myslitelé zcela dobře oslavovati. Na to odpovídáme: Volní myslitelé mohou tu „svobodomyslnost“ velebiti z té příčiny, že jevíla srovná tak drsnou twř jako „svoboda“ volnomyšlenkářů barcelonských.“

Za Karla IV. sice i v Čechách twřil inkviziciální tribunál proti kacířům, ale ten byl ve skutečnosti pouze zřízení tituluárním, protože zde skoro nic nepracoval. Zato však, pokud náš národ jest na světě, nikdy se v něm nezapomelo tak hromadně a tak dlouho trvající křátenství z náboženského fanatismu, jaké páchali Husité na katolíky a k husitům frakce samy proti sobě. Nikdo nebyl dlouhou řadu let bezpečen v Čechách svým životem, kdo se nepřidal k náuce tábořské nebo aspoň k mírnější straně kališné. Tábořský cep jest symbolem neúprosného vraždění, jest symbolem nejkrutější inkvizice, která odsuzovala jidovce bez soudu, jež vyčítala katolíky bez milosti v šanc fanatické slože rozvášněných davů. Kdyby moderní volnomyšlenkář mohl navštíwiti husitský tábor, aby si tam zafrašil, sotva by promluvil pět vět a již by byl vlečen se spontánní rakama na hranici. Vždyť ještě po válce musili z Čech proběhli lidé, kteří se odvážili husitské zvláštnosti kritizovati. A když jistě část citlivějších kališníků vymkla se šelastnému kruhu, založivši tichou a svobodomyšlnější jednotu česko-bratrskou, byli tito oběšci pronásledováni právě od Husitů jako psanci.

„Ale Volní Myšlenka Husity oslavovati musí, protože bojovali proti katolictvu.“

Theologické fakulty na universitě nikdy nepatřily. Tak prohlásila dne 15. t. m. „Osvěta L.“ Toto chlápecké tvrzení nejvhodnější se postaví do pravého světla otázkou: Kam tedy theologické fakulty patřily? V době, kdy pántwa a měšťanstw ani nenapadlo vzdělávati se na vyšším učení, zakládala sama církev university hlavně k vůli vzdělání kněžského dorostu. Theologické byla alfoř a omeřou každé university. Ačkoli však jádrem a nejvyšší chloubov vysokého učení byla fakulta theologická, přece zde nacházely podpora i vědy jiné, k čemuž sloužily fakulty: medicínská, právnická a filosofická.

Pokročilý však odpoví: „Ale tak to nemělo býti.“ K tomu malé vysvětlení: Nemělo tak býti podle moderního volnomyšlenkáře. Ale kde by vůbec nyní jaká universita byla, kdyby již dávno ve středověku právé náboženský zápal nevedl k zakládání vysokého učení bohosloveckého a k podpoře věd, jež s theologii přímo nebo nepřímě souvisely? Jestliže někdo s poňrdavým úsměvem odpoví, že by to šlo s vědou bez církve ještě lépe, poukazueme mu na poměry v říši Turecké. Bez katolictvu by saviřli poměry barbar-

stějí než v Malt, Asii. Pokročilí na př. slavují kacíře. Ale ani těch by nebylo, kdyby tito neměli příležitost vzdělati se na universitách od církve sáložených. Mysl jejich by odpovídala klidně jako mozek čínských kulů. A nyní chce pokročilý tisk vylučovati z university hlavní její účel prvotní. Proč jen bohatí pokročilí dávno neprojevili takovou obětavost pro vysokou školu, jakou osvědčili „klerikalové“ v zájmu náboženství a vědy již ve XIV. století? Nemusili by pak teprve fakulta theologická odtrhovat, poněvadž by ji nezaložili vůbec. „Přý s theologickou fakultou z university, stánku svobodné vědy!“ poroučí „Osvěta Lidu.“ Ano — stánek vědy, ale nikoli tak svobodný, aby v něm směli páchat na vědě sločiny a podvody Haecklové. Neslaželo by v zájmu vědy spíš svolati: Přý z university s Haeckly?

Jen přímě realističky! Masaryk nálezi novou vítanou látku k osobní reklamě. V delegacích beze vši bázně může dělati většinu hrdinnu aš při žalobě katechetů, kdy se schoval jako zajíc. Ergo — die sensačního prohlášení Masarykova Friedjung obvinil Srby a Charvaty z velezrady na základě padělatých dokumentů, které přý na rozkaz rakouského vyslance v Bělehradě hr. Forgače sepsal podplacený žurnalista Vasič.

Z tohoto sdělení obrovské rozdílení. Ale najednou se dostavuje až příliš rychle klidná rózawa. Hr. Aehrenthal prohlásil, že Forgač neměl s Vasičem žádných styků. „Münchenener Neueste Nachrichten“ napsal, že Vasič byl placeným agentem srbské vlády a Masaryka oklamal. Ministr zahrani. zálež. v Srbsku Miloyanovič mluvil podobně jako Aehrenthal. Srbský „Dnevni List“ napsal: „Co říká žurnalista Vasič, není věrohodno.“ Nyní tedy má Masaryk nejpalcivější povinnost dokázati dokumenty nezvratnými, že si nezarádikalizoval jen k vůli své popularitě. Ven se všemi jasnými doklady proti rakouským vládním kruhům! Jinak v nynější národní krizi ještě hůře bi posloucháme. Stado- jící slovanští zatím si v Praze zademonstrovali. Což — ukáže-li se, že sedli na lep nepravý? Jen klidnou mysl a všecko realističky! Ti vy- stějí c. k. úředníci, kteří Masarykovi pomohli na pražskou universitu a k mimořádnému připlatku, setnili, jaké překvapení připraví Masaryk jejich nástupcům, až bude existenčně perva seděti.

Politický přehled.

Způsobnost něm. radikalismu v česko-německém smířování. Svaz něm. zemských poslanců konal 15. t. m. v Praze schůzi, v níž schválen návrh posl. Heisera, aby se připustilo zvolení stálého výboru pouze do 20. prosince, ale projednání berních předloh aby se nepovolovalo. Z české strany se totiž žádá, aby byla dosazena stálá komise, poněvadž jest v zájmu obou stran, aby byly neshody mezi oběma kmeny vyrovnány. Čechové přejí si však také, aby byly obě berní předlohy vyřizeny, poněvadž to není žádný národní ústupek Čechům, nýbrž zemská nezbytnost v zájmu hospodářství a poplatníků obou národností. V případě zvolení stálé komise setrvají Češi při všech ústupcích, které dříve Němcům učinili. Tak a podobně krotí radikály německé dr. Eppinger a s ním i dr. Barenreither a hr. Czernin a — světe, div se — i sám pověstný Wolf sledoval příkré přerušení vyjednávání povážlivým, což mělo by přý na jednání Hšské rady vliv nepříznivý. Ale přec všechny domluvy rozvášněnějšího Němce zvlášť radikalismu něm. schválením návrhu posl. Heisera 19 hlasy proti 17. Němci vsak si do hlavy, že jsou Češi povinni splniti všechny požadavky Němců bez jakékoli náhrady. Naproti tomu parlamentní komise klubu poslanců mladého. a agrárního prohlásily usnesení te pro zástupce české za nepřijatelné.

Po usazení něm. národnostního výboru poslanci všech českých stran manifest, v němž dokazují zločin soc. demokratů a Němců spáchaný na lidových vrstvách obstruováním parlamentních předloh. Proti tomu vydali Němci i soc. demokrati záse své manifesty. Následky anémovni obstrukce jeví se už v nařízení zemského výboru, aby všechny stavby a práce veřejného druhu, které nemají úhrady v rozpočtu na r. 1910, po případě provádějí se na účet rozpočtu na r. 1911 a nejsou naprosto nutny, byly ihned zastaveny.

Delegace. Ve schůzi rakouské delegace 16. t. m. schválen byl bosenský úvér všemi hlasy proti českým, jihoslovanským a socialistickým. Resoluce Šusteršidová, kterou se vyslovuje nedůvěra bar. Burianovi pro jeho postup v akcionování monopolizování bosenské agrární banky, zamítnuta byla 34 proti 12 hlasům. Pro tento návrh hlasovali čeští delegáti, jihoslovanskí a socialisté 3. — Při delegační hostině v rozmluvě s delegáty z Čech zdůraznil císař potřebu vyrovnání v Čechách, naproti

delegátům z Moravy vyslovil svou nelibost nad mařením účinnosti němu moravského.

Článek o drahotě. Při sobotní delegační hostině vyslovil se panovník také o panující drahotě: Ještě velice smutno, že drahota tak postoupila. Víme, že lid ní velice trpí. Litují, že se dosud nenašel prostředek, který by přivodil zmírnění a účinné potlačení drahoty.

Saský král Bedřich August zavítal 18. listopadu do Vídně, aby osobně císaři blahopřál k 80. narozeninám.

Předložení bankovního privilegia. Odborní ohledové dojednali placení hotovými a prodloužení bankovního privilegia do 31. prosince 1917. Kontingent bankovek rak. uher. banky zvyšuje se ze 400 na 600 milionů.

Americké volby dopadly pro Rooseveltovce blbě. V nové sněmovně bude zasedati 212 demokratů, 177 republikánů a 2 socialisté. V senátu 48 republikánů, 44 demokratů. Dosud měli republikáni v senátu většinu 25 hlasů.

Známe jest věc, že naše duchovenstvo katolické bylo vždycky nejklavnější silou českého vlastenectví, ba máse se říci spousta bez pochybnosti, že vlastně duchovenstvo katolické bylo podřídkem a sákladatelem celého našeho vlastenectví. Největší část těch pokroků, které náš národ v životě učinil, jest jen zásluhou katol. duchovenstva.

Karel Havlíček Borovský
ve „Slovu“ (sv. 6., str. 876).

Zprávy organ. a spolkové.

Smířice. Dne 27. listopadu o 8. hodině odpolední v sále měst. hotelu přednáší v křesť. soc. lidovém spolku vdp. Filip Konečný, farář v Pouchově, o sociálně kulturní činnosti církve na prospěch lidstva.

Labské Týnec. Dne 20. listopadu (v neděli) odpoledne bude důvěrná schůze katolíků v Labské Týnici. Přednáší bude Dr. Hrachovský z Kolína.

Jednota katol. žmiesků a mužů v Pardubicích uspořádala minulou neděli dne 18. t. m. odpoledne v místnostech „staré besedy“ schůzi a přednášku p. V. Dvorského z Prahy: „O všejmenné součinnosti dělnictva a živnostnictva.“ Účast na přednášce byla hojná. Na 200 účastníků přišlo vyslechnouti nadšenou a srdečnou řeč našeho milého a horlivého harcovníka na poli křesťansko-sociálním. Přítomní byli řeči p. V. Dvorského přímo nadšení a jevíli přes to, že trvala celou hodinu, až do konce trvalý zájem jak na temperamenta p. řečníka, tak i na vývozech, které pro svůj přednáškový předmět uváděl. Pan řečník odměněn byl ku konci své řeči lihotivým dlouhotrvajícím potleskem. Po řeči p. Dvorského chopil se slova dp. J. Novotný, kaplan v Pardubicích a rozhovořil se stejně nadšeně jako srdečně o zájmech křesťanských a nepřátelích křesťanských při různých našich politických stranách. Pan řečník, ať nemocen, přišel, aby nás nadchнул a rozhovořil pro svatou naši věc a máme bez li-chocení říci, že se mu to také jak náleží podařilo. Příteli neděle pořádají naše katolické jednoty několik záprav pro své členy. Zdať Báhi!

Křesť. vzdělávací spolek v Čáslavi konal 1. přednášku stinného období ve spolkové místnosti hotelu „u Modré Hvězdy“ v neděli 18. listopadu. Ať bylo toho dne divadelní představení ochotníků, jež vždy strhuje největší část obecnosti a z našeho členstva a ať konány byly toho dne i dvě veřejné schůze drahota sociálními demokraty a národními socialisty, přece účast na naší přednášce byla dosti četná. Aspoň všechna místa byla obsazena. Dp. prof. Fr. Kolout, který zahájil tento cyklus přednášek, obral si za thema: „Co přivedlo české stavy k povstání 1818.“ Na základě historických dat ukázal, že to nebyla ani obrana zájmů náboženských ani obrana práv českého národa, ale že to byly snahy po založení illehtické vlády, snahy po rozbití tvrdého se Rakouska a úplném zničení Habsburské dynastie. Přednáška sledována byla velmi pozorně, jak patřo bylo z dotazů po ní činěných a po debatě z toho vyvinuté. Doufáme, že členové, kteří tentokrát za jakoukoliv příčinou od přednášky byli zdrženi, přitě to tím bojnější účastí nahradí. — 8. prosince koná spolek mikulášskou zábavu v dělních místnostech hotelu. Zábavný program velmi pestrý. Spolková kapela.

Remov nad Dobruvou. Vzdělávací katolický soc. spolek „Rovnost“ pořádá v neděli dne 20. listopadu v hostině p. J. Vávry přese o půl 8. hodině vešer divadelní představení „Paní revizorka“ a její Tony“, veselohra o 4 jednáních od A. Bognera, valašského Abasvéra. Veselohra, která se pilně oček., bude jistě dostaveníčkem všech přátel spolku katolického a těch, kteří se rádi slušně pobaví. Zároveň oznamuje spolek, že v letošní sezóně bude hrati jen ještě na sv. Štěpána a pak bude pořádati zábavu svatoječeskou. Zdať Báhi!

Kaňčice u Remova nad Dobruvou. Naše skupina sdružení křesť. soc. mládeže sešla na den Všech Svátých v hostině p. A. Březové divadelní hra „Mlynář a jeho dítě“, dramatický obraz ze života o 5 jednáních od A. Ruppacha, jež znovu přelotil a upravil J. E. Šlechta. Divili jsme se obětavosti hostů přespolečných svátých s Remova a D. Mladotice, Biskupce a Moravan, kteří v takovém počase nás poctili svoji návštěvou. Kás sehnal byl úplně bezvadně. Maria, dcera s. reho mlynáře, lakomce, překonala veškeru obtíž své role velmi lehce. Jednotlivé výjevy, jmenovitě kde brání svému otci, by nenáčil svého zdraví a pak při svém tragickém skonu, podala s velkou rutinou. Martěta, mlynářova sestra, jako obyčejně počínala si tak přirozeně, tak nenuceně, že sklidila plného obdivu. Veselá jindy vdova Záleská vřila se do své úlohy náležitě. Marta, dcera hospodského Blašeje počínala si, jako zkušená žena a maminka jmenovitě v výjevu dětí s vánočním stromkem. A co? Konrad syn Záleské? Vystupoval jako mlynářský milenec Maria, o němž otec její nechce ani slyšet. Provedení u něho předneseno s neobyčejnou vervou. Do své úlohy vřil se úplně. Právě tak jako starý mlynář Rychovský a Jakub sedlák a hospodský Blašeje. Zvláštní pozornosti se těšil též hrobník Jonáš. Jako by jeho úloha byla vaňatku životním jeho povoláním. Gratulujeme naší milé mládeži, jež nás pěkně pobavila a poctila; těšíme se opět, že brzy nějaký kus navedí! Skupina děkuje též p. A. Burešovi z Remova a D. Kras nešťastně celý kus cvičil a často za velké nepohody k nám chodil. Zaplat jemu Báň a Zdať Báhi!

Dalšice. Valná hromada. Kat. hosp. beseda „Svornost“ v Dalšicích koná v neděli dne 30. t. m. určení o půl 2. hod. odpol. ve spol. místnosti „Na Veselce“ řádova valnou hromadu. Po vyčerpání programu bude p. red. Fr. Šapka přednášeti „O tisku“; pak po malé přestávce bude přednáška dp. faráře L. Hory „O Čechu Japonci“, provázená 160 světelnými obrazy. Členům besedy a věrným křesť. organizace a jich rodinám vstup volný.

Upozornění. Katolické spolky a organizace se apozorňují, že dp. farář dalšický L. Hora jež ochoten pořádati zajímavé přednášky o svém synovci p. Karle Janu Horovi, inženýru konsul. v Yokohamě v Japanu a doprovázený je bude 150 nádhernými světelnými obrazy z Ameriky, Japanu a speciálními ze života našeho „Čecha Japonce.“

Nová Ves nad Pop. Dne 18. list. konal vdp. p. Láš, farář v Lomnici n. Pop., ve dvorac p. Josefa Noška členům katolické jednoty a posvátným hostům velice poutavou a zajímavou přednášku o své pouti do sv. země. Velice čtené obecenstvo napjatě naslouchalo populárním líčení p. řečníka, když dopodrobna vysvětlil všechny okolnosti s poutí tou spojené. Ani humoru nechybělo. Hojný potlesk byl odměnou vdp. řečníkovi, který se laakvě uvolil dne 18. prosince v přednášce pokračovati.

Pelma. V neděli se konala u nás schůze, na které mluvil o „úkolech strany křesť. sociální a o politické situaci“ farář a Pš posl. vdp. Milo Zábraba. Schůze, které se účastnili také odpol. vdp. vikář Simek a dp. kaplan Kačera, byla navštěvována více než stem osob s města i z venkova, a založena organizace křesť. sociál. strany. Jeť si jen přáti, aby naši horliví stoupenci v Polné v náslušné své práci neochabovali, ale aby pilně stárali se o prohloubení a posílení hnutí našeho jak v samotném městě tak i v jeho okolí!

Ohroženec. Odbočka hosp. sdružení čes. křesť. zemědělců ve Hvojskci konala dne 18. t. m. spolkovou schůzi, na níž přednášel dp. J. Konečný, far. v Pouchově na thema „Svatý Václav a jeho význam pro národ český v době přítomné.“ Schůze byla velmi čestně navštěvována jak přítelůnky našimi domácími a přespolečnými, tak i přátelůnky strany agrární i soc. demokratické, že hostinská místnost p. Vime. Vlastka byla jako nabita objemným pohlavím. Přednáška sama pečlivě zpracovaná a částečně i humorem proložená uchvátla posluchače, když vykládal snahy sv. našeho patrona za povznesení národa našeho na základech náboženských, křesťanských, a naproti tomu snahy dnešních „patronů“, kteří rovněž chtějí obroditi lidstvo na základech moderní cvrty a pokroku, a když dokazoval přiběhy s vlastního života a zkušenosti, že nepřidají ani štěstí ani spokojenosti nověra v Boha. Hlněný potlesk byl svědectvím nespěním, že p. řečník mluvil od srdce k srdci. Po přednášce rozproudila se čilá debata, v níž objasnil nám dp. farář bitvu bělohorskou a přídny dnešní drahoty, při čemž velmi čile a velmi slušně debatoval p. Kačera, rol. s Ohroženec, přítelůnka str. agrární. Konečný výsledek přednášky byl, že každý seznal a také uznal, že pan farář nepřítel škrtá, nýbrž zcelaovně. Průběh schůze byl velmi klidný, což zaznamenáváme ku cti jak přítelůnku strany agrární tak soc. demokratické a přejeme si jen, aby tak klidnou byla každá příští schůze nejen naše, nýbrž i jejích. Schůze skončena o 6. hod. večerní. Tímto ještě jednou veřejně děkujeme všem bez rozdílu za účast a vsořné chování, jaké i dp. řečníkovi a těšíme se na jeho slib, že opět brzy v kruh náš zavítá.

Čestná Třebová. Pracuje-li se s láskou pro dobroa vč., lze dodělati se pěkného úspěchu. Tého jasným dokladem byla naše poslední členská schůze „Odbočky“, jež sdařilostí vynikla nad dřívější. Pan předseda V. Gregar, zahájiv jednání, udělil slovo al. Zajíčkové, která poprvé vystupuje před veřejnost delší řečí. První pokus byl opravdu čestný. Dobrá paměť i svačay hlas jsou nutnou podmínkou úspěšné činnosti řečnícké. Objím jest al. Zajíčková obdařena měrou náležitou. Zmínáme se o přednášce i z toho důvodu, že slečna byla účastnicí soc. kursu v Hradci Králové. Účel kursu: podati nutné vědomosti pro život spolkový a vzdělati prakticky řečalky s lidu, nemnutí se u slečny ošlem. Když aravnávala úkol katol. sdružení s úkolem rytířů blanických, mimoděk jsme si povzdychli: Kde by to Pán Báň dal, aby katol. organizace splnila úkol rytířů blanických: Zachováti zem i jazyk i víru od pohany a potupy! — Děkujeme srdečně a prosíme uctivě, aby „naše Máňa“ prvním úspěchem se nespokojila, ale připravovala se na druhý, třetí atd. — Zprávy funkcionářů byly přislušné. Jednatel p. A. Hýbl hlásil úbytek dvou členů úmrtním a přírůstek 10 členů. Zpráva pokladníka p. Klacila přijata s nadšením a členstvo vzdalo mu svoje uznání slovy: Dobrý hospodář! Na to hlásil se o slovo vip. Rob. Vala a zdůrazňuje jednotu, sebevědomí, katolické smýšlení a vystupování před veřejností. Nostali býti členem spolku, ale třeba po katolicku žít. „Odbočka“ není pouze pro zapáštěn, nýbrž členové jsou i údy církve. Všude členové budtež vsorem! Upozorňuje členstvo na nověřízený konsum a vybírá k účinné podpoře. Naše peníze at stástanou našim členům! Členové zavázali se zakoupiti katol. kalendáře, jichž společně objednávká učiněna. — Dáleřitým bodem jednání bylo střezení pěveckého kroužku. Účastníci přiblížilo se hned na schůzi přes 20. Doufáme, že bude kroužek netoliko uslechlou zábavou a přípravou pro naše zábavní předníky, ale i výborem oporou písně kostelní. Tento druh umění — lidová píseň chráněná — rovná se u nás aule. Stať spívat nemohou nebo umějí písně starší, mladší buď vůbec nepřijdou a přijdou-li, mlčí také, protože neumějí ani staré ani nové! Tím však nijak nepoděchujeme zásluhy sboru literárckého. Přičiny úpadku jsou jinde. Víťame každého, kdo po vzdělání touží, do našeho kroužku, ale hned na počátku pravíme: Vytrvalost nose říše! U věčtu alamy hořel se někdo neochál a na hodinu někdo se sestal mistrem. Vedení obětavě se ujal p. Klacil ml. Oříkl se knědou středu ve spol. místnosti. — Debaty týkající se ponejvíe svalební spolka a příprav na valnou hromadu účastnili se skoro všichni členové. Zdať Báhi!

Chrudim. U nás konala se dne 6. listopadu 1910 v 10 hodin odpoledne v průmyslovém Museu konference Všeoborového sdružení křesťanského dělnictva s Chrudimskem. Ačkoliv počasí bylo krajně nepřítvňivo, ošli se důvěrníci s celého kraje vyjma Skuteč a Medlatice. Konferenci jako předseda zahajuje br. Polák z Hradce Králové srdečným uvítáním příchozích delegátů, načel naplavatelem zvolen dp. Zelinka, katěcheta, předseda odbočky chrudimské. Zastoupeny byly následující odbočky a skupiny: Chrudim, Chrast, Kroumá, Zábřez, Dalšice, Pardubice, Rovná, Vejvanovice, Proseč, Skutýčko a Leštinka. — Předseda navrhuje jednání k minulé konferenci a pravi, že letošního roku bylo znamenatí jakousi ochablost v činnosti, což však není nikterak známkou ehoroby, nýbrž jen jakousi stagnací, která panovala i v táborech protivníků a dá se snadno vysvětliti krizí hospodářskou. S uspokojením vzaly na vědomí správy delegátů a poslánkou předsedy, že právem Chrudimsko se řadí mezi čilější kraje našeho Sdružení. Jen neochabovati a pracovati na uvědomění dělnictva! Více schůzí pořádati a čestně se jich účastnit! Řady své organizovanou mládež omakovat! Uvědoměný člen nesmí přestávati pouze na placení příspěvků a čtení časopisu! Toť ani třetí povzbuzující řeči předsedy, jeť spole děkoval všem za donavaďní činnost a vše doporučoval šíření dobrého tisku a agitacní činnosti pro organizaci. — Zdařilou tato konferenci zakončil nadšeným došlovem br. Petr z Nové Paky, že jen v organizaci mládeže spočívá budoucnost našeho sdružení. Taprve po 1 hodině odpolední ruscházeli jsme se plni nadšení k další práci, neboť již ke 2. hod. odpol. konala místní odbočka svou veřejnou spolkovou schůzi, která srovná čestně navštěvována nebyla přes dílou reklamu v listech našich „přítelů.“ Velkou vian sešlo velmi špatně počasí, ale i líknavost členů. Velmi obědřle a čile řeči br. Aloise Petra s Nové Paky o povinnosti organizace mládeže i br. Jos. Kámaro o organizaci dělnictva, ve které velmi pěkně poukázáno na přídny nynějších drahotařích poměrů, proti nimž protestováno, byly tak věcné a přesvědčivé založeny, že ani generální štáb „našich sváčaych přítelů“, schází přítomný. Na poslánku se neschl a s ticha se vytratil. — Po schůzi této konala místní odbočka svou výroční valnou hromadu, ve které zvolen byl tento správní výbor: předsedou dp. Zelinka, místopředsedou br. Slabý, jednatelem br. Kolář, pokladníkem br. Zajíček; členy výboru: br. Vávra, Dolekal, sestry Černá a Novotná; revízory štát: bratři Janček a Zeman. Spolková schůze odbočky byla doporučena od soc. česko-

kratší paserování pokrokové občanstva jako nebezpečí „sdravé“ činnosti pokrokové ve městě. Nodivíme se, že pány soudruhy rozčiluje každý projev katolické organizace, která odkrývá vždy nějaký ten vřed na těle řídkových stuh. Snad abychem se šli konečně pokorně devotit, aha smíme ještě dýchat, by se neopetily ty jejich malé macešky. Inu strach má velké odí!

Kolím. Za hojně účasti konal opět přednášku křesť. soc. spolek dne 13. listopadu t. r. Tentokrát referát „O bitvě bělohorské“ přednesl s nevšední ochotou dp. dr. Hrachovský, zdejší katecheta. Přednáška byla podána poněkud spěšně a dějepisnými fakty dokázáno, jaké myšlenky o této události bývaly vštěpovány našemu českému lidu. Bohu díky za to, že pravda si hledí jít sama cestou mezi náš lid. Dp. řečník podalilo se tento řeč velice zdařile vyvrátiti tak mnohý špatný nábor o této události, začal patřičně povinný dík. — Příteli přednáška konal se 27. t. r. na téma: „Náboženství, mravnost, škola.“

Dilematu, kteří obchází hranice předsedních věd, jsou vždy hotovi lehkověrnému lidu vykládati, jak počítal svět, jak počítal zárodek života, ale pravý vědec nemůže bez Boha tyto věci pochopiti. My při svém svém badání jsme přesvědčeni, že život není náhodou, ale že je to dílo Boží.

Slavný chemik Liebig.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Ustanovení jsou pp.: Jos. Immlauf, kooperator v Kunštátě, za administrátora do Lukavice, Ed. Švorc, administrátor za kooperátora v Dobrušce, Josef Vomočil, neomytý za kaplana do Velké Vojtky, Láska, kaplan za administrátora ve Žlunovicích, Jan Šmika, administrátor v Ostřetíně, za administrátora do Nové Vsi, Jos. Tušín, administrátor v Nové Vsi, za kapla do Bělé, Bedř. Hraděna, koop. ve Velké Úpě, za proz. katecheta do Trutnova, Karel Dvořák, kapl. v Červ. Janovicích, za proz. kaplana do Kutné Hory, Frant. Jukl, katech. v Hradci Králové, za expozitu do Chlumu, Frant. Pokorný, koop. v Bernarticích, za administrátora tamtéž, Jan Král, kaplan za administrátora v Suchbátě, Karel Valenta, deficient za kaplana v Hněvčově. — Uprázdňené místo: Smidary, fara, patron Jan Čížek ze Smidavice, od 1. listopadu 1910.

Ve schůzích městské rady dne 7. listopadu t. r. konané usneseno: Požadavky byly k výplatě účty, sníženy na K 984.76 za různé dobročinné předměty, dodané pro kostel Poučkovský. Damskému odboru „Obecné kuchyně“ propůjčeno bylo městské divadlo k uspořádání akademie na den 6. ledna 1911, jednání divad. ochotníků „Klippera“ na 26. prosince 1910 a dramatickému sdružení „Tyl“ na den 15. ledna 1911 k uspořádání div. představení. — Uděleno bylo povolení ke stavbě 2patrových domů p. Fr. Příbylovi, nájemníka na parc. č. 6 a p. Emilu Pravdovi, příslušníka na parc. č. 14 v bloku XV. — Žádost p. Karla Smutného, kavárniče, za udělení koncese kavárenského pro dům čp. 163 postoupena byla živnostenskému odboru. — Za dar 50 K, věnovaný zdejšímu ústavu chudých k uctění památky p. v. r. Jany Červenky synem jeho p. Jar. Červenkou, souhlasem v Pardubicích, vedený budou díky. — Uděleno bylo povolení k obnovení novostavby dvoupatrového domu na parc. č. 17 v bloku E v ulici Čelakovského p. Jos. Šrámkovi, učíteli. — Spolku pro svícení lidového blahobytu povoleno byla stavba dvojdomku s prádelnou v dělnickém bloku na parc. č. 17/18 a Praž. Předměstí.

Ve schůzích dne 14. listopadu t. r. učiněna tato usnesení: Na žádost mládežnické organizace propůjčeno městské Klipperovo divadlo k odpolední přednášce dra K. Detmra, docenta c. k. čes. univerzity v Praze a vědeckého badatele „O Austrálii“, na středu dne 14. prosince t. r., a spolku pro podporu ženského vzdělání ku koncertu na den 26. list. t. r. — Provedeno se odvolání s úprava prostranství před hostincem „na Balkáně.“ — Do správy obce převezeno se chodník u domu čp. 431 p. V. Jirotky, o. a. k. plukovníka v. v. — Vyřádk byl revers voj. správě, čímž se obec zavazuje udržovati hrobníku ředitelství Orlice při budování vojenského plovárny nad Slanským mostem na míře 2 m. — Ústřední prodejní stánek a hasičských a tělocvičných potřeb na Smičkově vyplácí se první splátka 1000 K za školový, mechanický, posuvovací žebřík výškové délky 18 m. — Uděleno bylo povolení k obnovení novostavby pp. man. Al. Žofie Krémářových na parc. č. 2. v bloku A. na nářt. Klipčině. — Prohlášení obhajující podmínky, na základě jejichž povoleno jest obci položení vodovodu a elektr. kabelu pod tělesem dráhy v km 27-8 trati Hradec Králové — Ostroměť, postoupeno jest měst. zast. — Vzáto na vědomí, že zemský výbor král. Českého provede na náklad obce Královéhradecké revizi účtů její za léta 1909 a 1910 svojí sem. revizní kanceláří. — Vypláso se oficiální řízení na pronájem vybraných tržních poplatek o tržích dobytčích a poplatek tržních

o tržích výročních a týdenních za dobu 1 roku dnem 1. ledna 1911 podávají.

Obchodní, živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové dovoluje si oznámiti, že vzhledem na velikou důležitost tarifu pro obchod a průmysl bylo valnou hromadou dne 22. června 1910 usneseno satiditi tarifu, dopravní a reklamaci kancelář s odborným vzděláním ústřednictvem, která dnem 1. října 1910 činnost svoji zahájila. Činnost naše v tomto oboru nebude se omezovati na podporu sájmů všeobecných v obvodu dopravním a tarifním, nýbrž má na údel též zvláštním sájmům a potřebám našich pp. členů sloužiti, a sice: 1. Podáváním zpráv v záležitostech dopravního řádu, železničních předpisů, sdělováním dopravních zased. atd. 2. Udělením odborných porad při zřizování vletových drah, uzavírání smluv se správou drah stran poskytnutí kreditu drahou, stran objednávek a nakládání vagonů atd. 3. Revizí stávajících dopravních a pojišťovacích smluv. 4. Přepočítáváním drahou účtovaných dovozních a reklamaci neoprávně účtovaných obnosů. 5. Reklamaci náhrady škody při překročení dovozních limit. 6. Reklamaci náhrady škody při poškození neb strátě dopravovaného zboží. Veškeré správy a porady uděluje našim pp. členům bezplatně. Reklamacce provádíme proti mírné náhradě výloh, která se účtuje 10%, vyreklamovaných obnosů. Ve snaze rozšíření naší činnosti na obor tarifu, dopravní a reklamaci, hospodářským sájmům našich pp. členů co nejlépe sloužiti, doufáme, že též tyto s dávkou ve všech označených záležitostech na nás se obrátí.

Divadlo sdružených měst východočeských. Úhraně bilance za minulé týden dopadla nešťastně a to s dvojího důvodu. Repertoár, jak ceně absolutně, byl by sice slušný; ale vzhledem k tomu, že mezi 7 předvedenými kusy byly jen 4 nové, jeví se nedostatečným. Mimo to vrhl uplynulý týden tak ostré světlo na nedostatky správy a celého ensemblu, že nelze toho minouti pomlčením. Ředitelství dobře si jest vědomo, jak chabě jsou obsazena některá místa v opeře. A proto snaží se zakrýti tyto nedostatky povoláním pohostinských sil, což nelze zajisté nikterak haněti, předpokládá ovšem, že zastupování toto jest účinné nejméně do té míry, abychem aspoň trochu zapomenouti mohli oněch nedostatků. Léč tomu tak není. Zdá se, že správa společnosti nemá tolik prozíravosti a taktu vůči publiku, aby této nutné podmínky dbala. Sobotní případ jest toho dokladem. Byla dávkou Dvořákova „Rusalka“, v níž vystupoval místo p. Vondráka pohostinský p. B. Tluchoř v úloze prince. Bohužel facit jeho výkonu byla krajní nespokojenost v obecenstvu. Tímto způsobem láška a vášně k opeře úplně zrušuje. Také panu Tluchořovi nutno doporučiti v jeho vlastním sájmu, nechce-li se předčasně připraviti sám o sympatie, více rezervy, jde-li o úlohu, jež vysokou náhu nad jeho síly. O nešťastném nápadu, který přivedl ředitelství k tomu, že místo „Podzimních manévrů“, jež musly být odloženy, byla po třetí (!) opakována opera „Madame Butterfly“, netřeba říkati mnoho slov. Zejeď prázdnou v divadle bylo silnou odpovědí. Podivením nás však tento případ naplnil vzhledem k souboru činohrařů. Což nebylo lze vypraviti nějaké drama? — Věru podezřelí! — Nechtějící býti nespravedlivými, s radostí kvitujeme úspěch, jehož dobyt ve čtvrtek v „Daliboru“ p. Pospíšil, hrdin. tenorista Národního divadla v Brně. Rovněž plně uznáváme výslovně všem, kdož v pátek nám tak krásně reprodukovali Jirákovu úchvatné drama „Vojnařku“. Nechybíme, jestliže tvrdíme, že nebylo v letošní sezóně dramatu v jednotlivých rolích tak vyčištěného a v souhrte tak mistrně sladěného, jako toto. Oproti tomu v neděli Kolárovo historické drama „Pražský lid“, k němuž podal obsazený úvod informativní pan dr. Netuka, a operettní novinka Lehárova „Hrabě Luxemburg“ celkově nespokojily, a některé partie byly výborně provedeny. — Na konec dovolujeme si vznésti dotaz na intendaturu divadla, bysle o to došládní s krahů občanstva: Je sájm panu intendantovi, jak špatně jest opatřeno předprodej lístků do divadla? Mají páni pokrokové nějaké privilegium, na jehož základě se jim systematicky dává přednost před jinými řádnými, stálými abonenty? Jest již srovnávaný čas, aby byla těmto nepořádkům učiněna přítrť!

Živnostenských pokračovacích škol v inspekčním obvodu IX., k němuž i zdejší živ. škola pokračovací náleží, jest nyní celkem 90. Zajímavý jest časový postup vzniku škol těchto: Roku 1860 byla jen škola taková v Pardubicích a postupně přišly tyto „přírůstky“: Roku 1872 Turnov, 1873 Čáslav, 1875 Nový Bydžov, 1878 Hampole, 1879 Obotěboř, 1880 Hořice, Rychnov n./K., 1882 Kaskov, Vys. Mýto, Polná, 1883 Německý Brod, Chocan, Horní Jelení, Hradec Králové, Skuteč, 1884 Gold. Jevíšov, Česká Třebová, Příbram, Semily, Ústí n./O., 1885 Hlinsko, Nová Paka, Polička, 1886 Jičín, 1887 Dvůr Králové, Liberec (č.), 1888 Proseč, 1889 Železný Brod, Dobruška, Chlumec n./C., Lomnice n./P., Police n./M., Přelouč, Vojice, 1890 Opocno, 1892 Holice, Náchod, Ronov n./Dobr., Vysoké n./J., Žamberk, 1893 Kostelec n./O., Nové Hrady, Hrosov, Rožanov, Sobotka, 1894 Borohrádek, Nové Město

n./M., Česká Štálice, Úpice, Zlaby, 1895 Jilemnice, 1896 Bučice-Vrby, Týniště n./O., Vamberk, Vys. Veselí, 1897 Zlábice, 1898 Černá, Červený Kostelec, Nechanice, Smidary, 1899 Hřtanov, Mladá, Lábe, 1900 Rožďalovice, 1901 Vilimov, 1902 Habry, Miletín, Vlastary, 1903 Bohdaneč, 1904 Směnice, Solnice, 1905 Rýns, 1906 Brandýs n./O., Nový Hradec Králové, Kyšperk, 1907 Dašice, Hof. Hamr, Kopidlno, 1908 Bálhrad, Hradec Králové (dívčí), Hrosov (dívčí), Josefov, Jablonec n./J., Železnice, 1909 Bystrá, Rychmburk, 1910 Častolovice, Sesamice, Velké Poříčí. Inspekci všech těchto škol jest pověřen c. k. inspektor Alois Rublí. Mimo inspekční obvod jest v tomto území dívčí pokrač. škola v Hořicích (1910) a odborná pokrač. škola pro stavební živnost v Hořicích (1910), všeob. pokrač. škola v Chrudimě, všeob. a odborná pokrač. škola v Litomyšli, pokrač. škola v Jaroměři.

Spolek na podporu chudých studentů středních škol v Hradci Králové konal v pátek dne 25. listopadu 1910 o půl šesté hod. večerní v místnostech Besedy řádnou valnou hromadu s obvyklým programem.

Z oděrem U. M. S. Paa Frant. Černý, stavitel, daroval na millionový dar U. M. S. K 10 místo poplatku za propůjčení elektrické síly p. J. Ješkem při novostavbě p. Klečelice. — Od nového roku do dnešního dne odvedl mužský odbor U. M. S. matiční pokladně v Praze obnos 5684 K 19 h. Podrobné účty budou sestaveny k 31. prosinci, ještě něco ještě dojde. Apeluje na et. příslivce Matice, by při vhodných příležitostech této darem vzpomínali, ješto letos prožívá velmi nešťastný finanční rok.

Šestipřednáškový kurs bezplatný „O motorickém pohonu v malých živnostech“ uspořádán bude při městském průmyslovém muzeu v Hradci Králové v době od 30. listopadu do 12. prosince 1910, 3krát týdně od 5—8 hodin večer. Přednáší p. prof. Ar. Rosa z Pardubic. Rozdělení látky: Podmínky pro motorický pohon, zařízení jeho, vyšetření velikosti motoru a stanovení příslušné transmisie, volba motoru, náklady zařízení a udržování, rentabilita, příklady. Příhlášky řádně vyplněné do 28. listopadu 1910. Lad. Haněl, m. p., ředitel.

Cecilský vědeček uspořádá zdejší Cyrilská jednota v Adalbertinu tuto neděli dne 20. t. m. Program spěvá i hudební velice pěkná a vybraná. Po vyčerpání programu volán zábava. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné 40 hal.

Úmrtí. Dne 18. t. m. po dlouhé nemoci zemřela ctihodná, zbožná stařenka p. Teresie Topinková, sestra i gen. vikáře dr. Frýdka. Pohřeb konal se 15. t. m.

Na odvrácení germanizace českých dětí dolnorakouských zaslal spolku „Komenský“ ve Vídni III.-5 Strohgasse 45., který vydrňuje nyní 5 obecných škol, školu pokračovací, 3 opatrovní a 5 jazykových škol, politický okres Hradec Králové v srpnu 1910. Hradec Králové. J. Pavlík i K. L. Prokůpek i K. — Hradec Králové. Nový. Novomanžel Bohmovi se svatbě 8 kor. — Nechanice. Studentstvo Nechanické čistý výdělek z vědecku 16 K — V záti. Hradec Králové. Ing. J. Jeřábek 5 kor., V. Rajman 2-20 kor. — Nechanice. Fr. Dobeš 4 kor. —

Vyhlaška o výkonech, jež mají podati zaměstnavatelé ke přípravě ukádky osobní daně s příjmu na r. 1911. Die ustanovení § 201 zákona se dne 25. října 1896, ř. z. č. 290, o přímých daních osobních, má každý, kdo v království a zemích na Hráké radě zastoupených jest zavázán vypláceti v § 167 citovaného zákona vyřčené platy roční obnos 1900 K pro jednu osobu převyšující, oznámíci bernímu úřadu vyměřovacímu příjemce takových platů, uveda jméno, bydliště a zaměstnání jejich, pak výši a druh platů. Na základě tohoto ustanovení a na základě článku prováděcího nařízení ke IV. hlavě citovaného zákona vysvázají se osoby k vyplácení takových platů služebních a výsluhových zavázané, aby příslušná oznámení podaly nejpozději do 15. ledna 1911 u vyměřovacích úřadů I. instance (c. k. berních správ, okresních hejtmánství), v jejichž okrese se nachází obydlí osoby k oznámení zavázané resp. dotýčný podnik; při tom se zároveň ponkasuje na následky nesprávných oznámení neb opomínutého podání jich, stanovené v §§ 240, 241, 243 č. 6. a 244 zmíněného zákona. V oznámeních, jež na úředně zavedeném vzorci (E/2) vyhotoviti dlužno, budíž udán obnos, kterého vyplacené stálé i proměnlivé platy skutečně v r. 1910 dosáhly, při čemž u proměnlivých platů zaměstnavatelům sdáveno jest, k údajům týkajícím se roku 1910, připojití také údaje za léta 1909 a 1908, ku kterým jest přihlížeti při výpočtu základu pro ukládání daně. Jestliže stálé nebo proměnlivé platy netrvaly po celý rok 1910, nebo jestliže během roku 1910 se změny, budíž uvedena způsob (nastoupení služby, svýbení neb změnění platů, vystoupení ze služby) a den této změny (den, kterého změna se stala, vstačmo den, od kterého neb až do kterého platy byly vypláceny) jakož i roční obnos a částka skutečně vyplacená. Potřebný počet tohoto vzorce může být stranami u příslušných c. k. berních správ, okresních hejtmánství, berních úřadů neb u obecních úřadů vyvednut.

Výhledy. Otče Královéhradecký průběh v městské hospodářské společnosti „Adolfův“ blázkově, nešťastně ve ztroskotání! Ať se tedy domluví!

Střetnutí dráhařů s električáky do Japonska. I když došlo v příjmu známého českého cestovatele P. Svojsky každému, kdo navštívil ve dnech 18. až 25. listopadu japonský Národní Jednoty Severní v Hradci Králové za Břihy věk. — Přítel: Nová cesta V. Friče.

Černilov. Konečné volby do obecního zastupitelstva, které již delší dobu dělaly starosti pánům z vinárny, jsou skončeny. Medkovci drží se statečně. Potéby k vůli volbám rozdrobili se na kolik kusů, aby každý ten kousek mohl volit. Jen kdyby se mohlo těch kousků také nadělati k volbě p. 1/2 místa! Karlik se také činil, seť mohl. Nešťastný fukýr vešel do bláta pro plnou moč, aby pomohl tláčit. Co budeme dělati nyní? Nyní zvolíme si pana starosta, ne však nějakého klerikála spátočnicka, nýbrž člověka skrz na skrz pokrokového a hlavně, dost a dost nešťastného. Nejlepší se k takovému úřadu hodí člověk, který by byl tak obětavý, že by koupil pro své spolunoběhy některý značený mlyn a smlouvanou cenu velice nízkou a který by ve známé své obětavosti byl ochoten náhodou de kapsy a několik tisícovek přidati ze svého, aby ti ostatní nemuseli tak mnoho platit. Bude to zajisté naší obci k velké cti a bude to naši obec velice reprezentovati, když pan starosta přijede ve šlutém kočárku do Grandu. Nějaký spátočník by přijel jednou za čas na obhajobu, voze do Hradce, než do konce příjezdu snad někdy a snad někde ke „Slunci“ nebo k „Modré hvězdě“; tohle rozhodně nesmíme připustiti, nýbrž musíme postoupovati s duchem času, ovšem také s děláním dlouh a vypisování obecních přírádek. Co budeme dělati dále? Vystavíme si nevyhnutelně potřebný obecní palác, který by po příkladu mateřky naší Prahy také naši obec reprezentoval a u vinárny vystavíme nakladem obce nádraží. Plánu máme ještě dost, „betonovat“ už pomalu nebude co, tedy budeme alespoň stavět a písek dodávat na stavbu. Kámen si koupíme někde hodně daleko a abychom nemuseli někoho obětovat, aby jezdil s námi, pojedeme si to tam vyjednat sami; ať nám pak přijede nějaký ten vagoněk dřív, pak snad jej doveďeme, také prodáti. Zasloužilým lidem zajisté také neodpíráme tučnou subvenci pro sypáčky, aby mohli studovati. Prozatím nyní část programu již máme, ostatní se během času již najde. Jen nyní všichni poplaniť činitelé svorně k dílu, abychom, co se nás čeka ke blahu obce a kapsy poplatníků, mohli co nejdříve uskutečnit! Ať všichni ty stápy a podáky, které zajisté náh k dílu přijdou, co nejdříve se provedou!

Depisy a obec mezi Smířicemi a Těchobovicemi po volbách obecních. Milý Karle! Děkuji Ti a svým věrným, že jsi mě již ukoro tozoubo zachránil. Bylo by mne škoda! Vy rádkové ještě sdělíte svým primátorem, jak jsem se již dávno před tím vyjádřil. Neboť není nikdo, kdo by mě nahradil a kdo by tak svědomitě se staral o veřejné blaho, jako já. Já jsem dokázal, že písek náš, o kterém se říkalo, že je bláto, jest tak dobrý — našli lapit — než písek říční. Já ve voděm dráždě „jsem“ vím, písek i písečnice, bezmála bytostně se odlišují a „Divce“ nemají. Já jsem chtěl pro Vás a spolunoběhy koupiti mlyn, ano byl jsem ochoten i ředitelům tohoto mlyna se státi. Jsem v tom oboru odborník, neboť již co malý chlapec jsem věděl, že se do mlyna vozí obilí a že mlynárenka a struby a teď vím, že se mlyná je každý pomocník, ale neprosím Vás. Myslím, že by ten mlyn mohl být o polovici lacnější a já jsem to přece s lásky k národu dosádit nemohl, neboť dříve dle obecního pořádku je kapsa a pak národ a vlast. Teď se Vám postarám o elektriku, budete za mnou svítit, mlátit, vařit — skrátko všechno elektrické dělat a sadarmot! A co jiných krámych a veskolepých plánů mám v hlavě. Jen mě svolte a nebudete toho nikdy litovat. Tvůj Václav. — Milý Václave! Váš to dalo práce! Měti věrní se mohli ubíhat a umlavit; tam jsme pokročili, že nepotřebujeme parní stroj, tam zas, že nepotřebujeme „benzín“, tam, že neoděláme to, tam zas ono. Všechnuší do práce, státi vyměšníci, ředitelé, chudí a bohatí, všichni mluvili do těch, kteří byli proti Tobě. Státi pro Tebe, že jsi v opozici proti Tobě jen za humny a že svírají píseč-jan v kapsu. Musíš všem poděkovat. My víme, že by dráha nebyla a Ty's řekl: Tady půjde dráha! A tak tady musí jít! A ať to všechno vystavíš, tak můžeme také jít. Jen medolej žádně hlouposti, abys nám s rychlářským „prívem“ hodil pod nohy, nebo pak by byl konec. Potřebi by to sotva šlo. Tvůj Karle. — Milý Karle a Václave! My poplatníci těkme se na všechno, co pro nás chcete udělat; jen nezapomeňte, aby ta elektrika mlátla v té neoblovně také dušaty, abychom my nemuseli nic platit, neboť nebude možná čim. Vaši věrní poplatníci.

Jak se vyměšná pokroková demagogie. Profesor Šmejkal uvěřil delší vyprávění, proč na základě soukromého dopisu ocitl se dr. Jirásek před soudem. Prý dr. Jirásek profesora Šmejkal odbyl, když týž snažil se mu něčím vysvětliti, že mladému Jiráskovi ve škole

prů. Vagyni zastihl. Pánové! Mladý učitelský Jirásek, napadl v době, kdy byl v škole, a Jirásek k smíšlivosti nebyl, šelvalo se. Prý Šmejkal prý byl „povinen hájiti čest poctivých profesorů a pokrokový názor na školu.“ Dodává: „Naučím vás se, naopak jsem vnitřně spokojen, že jsem jednal tak, jak mi káse má svědomí.“ — Ta vidíte, hned kančkovou důslednost pokrokového. Na Moravě farář v Prostějově seznal, že jsou k veřejnému čtení vystaveny křiklavé lhavé články. Prý „proti lidákům náboženství.“ Prý tím lžem napal veřejný apasvedlivý protest, aťš bdeli direktně k soudu. A už pokroková veřejnost v Očechách i na Moravě vyhlásila všeobecnou mobilizaci; bylo křiku, povyku, článek — jako po zemětřesení proti „denunciaci.“ V případě pokroková Voeyky a Šmejkal však bylo užito k udání dopisu soukromého. Na soukromý dopis dalo se odpovědět zase soukromou písemnou replikou. Dr. Jirásek veřejně tiskem pokrokové neurádel. Ale Šmejkal prohlásuje, že se musila napadená čest hájiti soudem. Byla tolik veřejně napadena? A pak hlavní trumf, pro který pokroková musí stáhnouti nadobro! Šmejkal musil hájiti „pokrokový názor na školu.“ To jest to hlavní, proč nesmí proti pokrokovým činům žádný jiný pokroková mluviti. Nejvýš tu vadí ta okolnost, že dr. Jirásek je sám velkým pokrokovcem. Ale protože se otfel o oficielnějším činu pokrokového režimu, ať jest potrestán! Šmejkal praví, že jednal, jak mu kázalo svědomí. Pokroková! Přece by měl vědět, že podle vědnomyšlenkářských zásad svědomí jest pojem neúdržitelný, že to jest holý lidský výmysl na strážení lidí nesamostatných, bojácnych. Nad soudním líčením mezi pokroková zavřela se voda pokroková jezera a ticho po pěšině, jako by byl potřešného posaz štip komár.

Agrární starosta proti katolickému dělníkovi na Nevopacku. V minulém týdnu jsme mohli zvolati: Pravda zvláště, podestěni poláhební. Starosta pokroková byl odsouzen na tři dny do vězení a k zaplacení veškerých soudních útrat. Třet změnna mu byl v pokutu 30 K. Třet skutečně zasloužený, neboť co dovolil si starosta Čermák ve Vrchovině, přestahuje meze rozumné rozvahy. Od nepamětných dob ve Vrchovině konávalo se procesi na paměť zhořebného moru, který tam řádil. Občané vrchovinskí s tímto procesem apofni až poť a proto bývá okázalou slavností. Tak se konávalo vždy, dokud do Vrchoviny nedocházeli jistý cynik, pro něhož každá slavnost církevní jest tím, čím si pro kročena čerpený šat! Pořádavš s jistých ohledů musí „se dřívě spát“, byl aspoň inspirátorem pokrokovému starostovi, který dle jeho rady ná vlas se řídil. Tak dosud vydrže na ono procesní placeny byly s obecní pokladny. To se fanatikovi nelíbilo. On na tom, že poplatníci jsou vesměs katolíci! Pořádalo se na, že vydání to s rozpočtu bylo škrtováno. A nyní otázka: mohl si ruce nad šapčhem, mysle si: „Jen tak dále a brzy celou vesnici budu mít ve svých pokrokových rukou!“ Ale přepočítal se. Občané vrchovinskí učinili si sbírku mezi sebou a procesi bylo přeto. To již jest přece velká troufalost! Pokroková starostovi se to nelíbí a občané se a ne před ním sklonit svoji hlí. „Však já jim povím, že jsem starosta, hlava obce, že znám zákony“, myslal si starosta. „Ulrych dělá to byl, který sbíral na přetesení, udám ho c. k. okr. hejtmánství, že jest osoba veskrze důvěry nehodná a otáží se, zda toto vydrážetví na přitě bude mu záleženo a tento vinník potrestán.“ Však chyba lávky. Měl by býti dělník Ulrych poacen, že jedná-li se o něco církevního a starostovi se to nelíbí, nesmíjí ani mezi sebou učiniti si sbírku, muselo nutně udání mu býti intimováno! A Ulrych dělník neřekl se dokročen starostovi; pro nemístné výtoky všim právem otfil se uraženým a podal na starosta žalobu proti bezpečnosti cti. Jak dlouho však to trvalo, než tento poctivý dělník čest, toto své jediné bohatství, obhájil. Starosta měl podati důkaz pravdy, že jest Ulrych osobou důvěry nehodnou. Při prvním líčení v Nové Pace stápně a hlasem povýšeným, plným přesvědčivosti veřejně prohlásil, že když kdosi jakýsi vandrovník vypravoval obecním strážníkům, že Ulrych chtěl mu učiniti násilí. To přece dovedl. Čermák je starosta, agrárník, drsň se soc. demokráty; když jde k soudu, jest realista; myslí si tedy, že musí mít pravdu. A Ulrych je klerikál, volí katol. poslanece a proto je blbec, — skutečně se sám pan c. k. soudce Kvapil vyjádřil, že katol. poslanece volí jen blbec — a proto je dle starosty Č. důvěry nehodný! Starosta osvoboděn. Stojí za uvážení logický postup dává, pro které byl starosta osvobozen. Jakýsi potulavý člověk, řekl křivě asi před půl rokem obecním strážníkům, že mu prý kdosi chtěl učiniti násilí. Strážník to vypravoval starostovi a řekl, že to byl Ulrych dle výpovědi tulákovy a proto starosta mohl jej míti za osobu veskrze důvěry nehodnou. Podotknouti třeba, že smíšený tulák nedal se nalésti a jak se vyšetřováním zjistilo, bylo to jen umělé vyrobené klepy. To však postačilo, aby onen dělník, který jsa si vědom své nevin, dostavil se k určitému líčení bez právního zástupce, byl usvědčen jako osoba důvěry nehodná, vinník. Odsouzen k placení soudních

úplatů a státního osvobození. Tak rozhodl soud p. soudce Kvapil. Starosta potápí a bývá má dekadent; co jen kdysi slýšel, napadený má si hledati přecod nešťastí, třeba osobu již mrtvou, než směl vydrážet, aby svoji nestou dokázal! Ptokvapující logika. Jestli p. soudce Ulrychovi poradil: „Mážete se odvolati, ale to Vám pravím, ale Vám to není platné a odvolání si vypracujte sám s zástupce si též neberte!“ Leš Ulrych přišel k jinému poznání. Slyšel na vesnici často o advokátech, snad někdy se dosti líbezně, ale nyní se přesvědčil, že chce-li najíti ochrany pro právo a spravedlnost, musí hledati právní ochrany. Tento případ jest důkazem, jak málo čestný člověk může těžce pykati, zanedbá-li dost málo nejcitlivější opatrnost. Proto také Ulrych neuposlechl rady právníka a vyhledal si právního zástupce v p. Dr. Bedř. Petrovi, který odvolání svědomitě vypracoval. Při odvolacím líčení v Jičíně po účinné obhajobě p. Dr. Kloučka, kterým se p. Dr. Petr dal zastupovati, starosta usadil vinným a odsouzen! Ohadému dělníkovi vráceno i s droky téměř na půl roku zákeřně vyvrána čest a dobré jméno. Pan starosta jistě použije výhody a trest vězení odbude si zaplacením 30 K, ale ve svém vlastním prospěchu měl by si popřáti tpbě třídenního klidu a uvažování, že ani starosta ani jiný velký pán nemá docela žádná práva chadému dělníkovi sáhati na jeho čest. Pro přitě pak mu radíme, aby se řídil dle zásady: „Dvakrát měř, jednou řeš!“ Doufáme, že nyní v obci Vrchovině nastane bývalý klid, svislé když jak se dovídáme, onen fanatický nadopřávek již dříve hledal, kde teprá nechal díru a přišel snad k poznání, že i pro svého přespěšnějším bude staré pořekadlo: „Ševče, drť se svého kopyta!“

Chrudim. 213. valná hromada I. českého spolku pro zveleben včelářství, zahrádkářství a chovu hospodář. zvířectva v Chrudimi koná se v neděli dne 20. listopadu 1910 o 2. hod. odpo. v Dražbovicích, v hostinci pana Antonína Daška.

Čáslav. Koupě hotelu „U Prince“ st. okremím výboru přijata byla ve všech stránkách s velikým povděkem. Za cenu 126.250 K státní úřad okres na nepředstavitelné množství v městě svůj děr a — co hlavně — vyvalí tím téměř již strácený objekt s rukou státníků. Má-li, jak se praví, o koupi tuto hlavní zásluha p. okr. starosta JUDr. J. Ziemer, jenž pro to dovedl rozehráti svlést zástupce velkostatků, pak slubí mu vsaditi všechnu čest a veřejný dík. Stejně chvály hodné snahy zasluhuje, že tentokrát zasloužil tak vážná záležitost, aby se nemohla státí předmětem chytré spekulace. St. okresní výbor jest odhodlán ve vhodné době provésti v hotelu přiměřené adaptace tak, aby sloužiti mohly místnosti nejen úředním okresu, ale aby se staly také vhodným střediskem městského i venkovského života. Doufáme, že při tom smísi v přístavbu hotelu dosud se nacházející kotlarna, která byla městu našemu nejednou k ostudě. V kruchích zidovských, jejich doménou se v poslední době hotel stal, způsobila koupě znamenitý poplach. V desátech letech vypať jest konkure na odjívce od 1. ledna 1911. — Hádanka. Od některých občanů, sledujících postup restauračních prací v děkaněm chrámu Páně, byli jsme dotázáni, kam se podíla památník desek bý. p. královského Voitha ze Sterbetr. Při novém omátní sdi kostelních zmisela, a že by byla vložena na nějaké vhodné místo v chrámu Páně, není posuzováti. U přimě se přitvářeno, že ani nevíme, kdy dal rozkaz k odstranění této desky, ani proč byla odstraněna. Že to stárším památníkům tohoto lidemáého p. královského, velikého přítele města Čáslavě, dvakrát více než, chápeme úplně, stáje jako pochopujeme, že se tím nějaký příklad k vědomosti dobrodincům nedává. Ale snad rozhodující kruhy se ještě vzpomínají a když se i prováděné památníky starých rodin v kostele na význačné místo osazují, i památník tento bude na vhodné místo umístěn. — Rozsmaození muzejních sbírek. V jednom z posledních zasedání muzejní komise předmět p. MUDr. K. Tesar návrh, aby učiněna byl pokus sbírati sbírky jistého včeláského sběratele, který byl by je hotov se známosti a to pro Čáslav za levnější cenu postoupiti. Sbírky ty přejíkládají se s uměleckými předměty; vyrobených v různých dobách mezi nejkrásnějšími národy. Umoženo vyhláti komisi znalou a 18. listopadu odebral se dva členové muzea p. t. pp. c. k. konservátor K. Čermák a V. V. Jemček do Vídně, aby sbírku prohlédli a odhadli. Podle jejich dobrozdění bude se dále vyjednávat s majitelem sbírky, kterým jest bratr byt. inspektora a. s. dráhy p. Schindlera, tehda p. MUDr. K. Tesar. Sbírky cení si na 80 000 K, ale Čáslavi byl by je hotov p. uachati za 60 000 K. O výsledku jednání neopomeneme přinésti správu, ať nelse nám satajiti, že obec tak snahy v těsnivé finanční situaci města, jako hlavněho perodpísnatí muzea, zasahuje bedlivě dvahy. — Osobní. Novým městským ingenieurem zvolen byl provisorně na jeden rok st. městskou radou p. Jirásek, asistent p. architekta Hilberta. Mluvil pro něho osvědčená jeho činnost při restauraci děkaněského chrámu Páně, na jejich práci má i v podí a pak znalost místních poměrů, již nabyt za svého pobytu v našem městě. — Akademie na oslavu

panstvího dne zastoupení na trůn J. V. císaře a krále Františka Josefa I. konána bude záhy a k. vyhláškou kýmátní dne 1. prosince 1910 v Drahovské divadle o 7 hod. več. při divadelních opětech. Na programu jsou četná hudební a zpěvní čísla. Čistý výnos věnován bude „České komisi pro ochranu dětí a péči o mládež.“

Do Komořan nad Doubravou a okolí. Jistý pán začíná opět rozšiřovat agendu tištěnou a posílá je do některých obcí k pp. starostům, by je dávali obecními posly roznášet. Divíme se, že některý p. starosta tak činí. Jest to časopis snad pro agrární dorost. Upozorňujeme své stoupence, aby se nedali sázkati, jestliže snad první čísla neobsahují nic proti katolickému náboženství. Nejednou to nejde: a pak lid na venkově musí se opatřit tvrzením pp. agrárníků, že oni jsou také katolíci. S „Čepem“ to nešlo, tedy začínají s modem. Divíme se, že ten pán posílá tiškoviny ty do Biskupic a snad do sousedství. Proč se nepopovíká do Závratce? Vě velmi dobře, co by tam s nimi naši katolíci stoupenci učinili. — Pozorovatel.

Závratce u Komořan nad Doubravou. Představenstvo našeho Spolku katolického a záložního spolku velmi čile a správně si vede, tak že spolek velmi utěšeně skvělá. Za poměrně krátkou dobu jeví se čilý obrát. Připomínáme všemu našemu obyvatelstvu v Závratci a okolí, by všichni, kteří dosud mají vypůjčené peníze od jednotlivců na 6%, a snad ještě výše, peníze si vypůjčili v naší Raiffeisence na 4 a 1/2%, a neplatili různým zistným lidem tak vysoká procenta. Nedivíme se, že někteří jednotlivci v době poměrně krátké, půjčováním na vysoká procenta až do nedávné doby, tak zbohatli. Katolíci okolo všichni, kteří se hlásíte pod náš prapor, vymáhejte se takto s rukou lichvářských a obraťte se s plnou důvěrou na ústav náš! Odpadne všelijaký mravní závazek s dodáváním feny a podobnými machinacemi. Zdat Bůh!

Chomutice. Dne 27. listopadu v 7 hod. večer bude u nás přednáška dp. Lad. Petrásek, kaplan z Černilova, o svojí ponti do sv. Země. Přednáška doprovázena bude světelnými obrasy. Prosíme o hojně účastnictví.

Sebevraždá v Kutné. Ve středu, 9. t. m. oběti se na stromě v Kutné u Rychmburka evangelický učitel z Ranné u Hlinska Jan Adamec. Byl pokročilým a radikálním a kde mohl, do katolického náboženství rýpal. V poslední době oddán byl alkoholu a karbanu. Jaký život, taková smrt. Možná, že p. pastor Šádek z blízké Ranné ve svých „Hlasích ze Sionu“ napíše, že tou sebevraždou vinni jsou klerikálové.

Jičín u Humpolce. Ve dnech 30. října a 3. listop. konala se zde sv. Missie, kterou vedli kněží kongr. Nejv. Vykupitel pp. Blaták, Polepít a Loula z Prahy. Před nepřiznivé počasí, které tou dobou panovalo, bývala kazání misijnářská velmi četná a hojně navštěvována. Zvláště hojně navštěvována byla slavnost Nejv. Svátosti oltářní, slavnost mariánská a slavnost svcení misijnářského kříže. Ku sv. svátostem přistoupilo 1236 osadníků sdělní farnosti. Také ve filiálním kostele ve Lhoticích konala se dvě misijnářská kazání spojená s přelouženou pobožností. Zvláště hojně navštěvována byla přítomnost šelivského opata J. M. P. Sal. Roubíčka, který podával sv. svátosti ženám, mužům a vedl pravou a slavnou přímou misijnářského kříže. Také všichni pp. faráři a členové konventu šelivského brali na sv. Missii účast. Zvláště se vyznamenala ženská mládež, která plyně odebírala chrámové předměty, a mnozí, kteří v předem počtu sdělníků se slavnosti svcení kříže. Zvláště hojně OO misijnářům přejeme na jich cestách hojnost požehnání ve všem zdar.

Manifestační sjednání pro novellu penzijního zákona obdržán bude v Jaroměři v neděli dne 11. prosince 1910 odpoledne o 1 hod. ve dvoraně Sokolovny. Za řečníky sláskáni referenti: „O dosavadních zkušenostech s penzijním pojišťováním“ p. JUDr. Emil Hendrich, sekretář Zemské úřadovny I. v Praze a 2. „Nutnost novělisování pens. zákona“ kol. Eduard Houdek, tajemník Z. J. S. Ú. v Praze.

Prochba k lidumilům. Chudý živnostník, otec 6 malých dětí v Kutné Hoře, dobrý a čestavý seřinec, muž přičinlivý, nachází se v poměrech přímo zoufalých. Nemocemi v rodině a nepřítuln vlivě sevaných vržen jest do veliké bídě a školiv ranami stíhán již několik roků, nepoděbá, snad osud svůj oddaně a smutně a při tom své děti vychovává zbožně. Katolická jednota sv. Vojtěcha v Kutné Hoře, jejíž dobrým členem tento těžce zkončený muž jest, žádá přispěti ke všem lidem dobré vůle o hmotnou podporu k záchraně jeho i trpící rodiny a děkuje již předem za každý i nejmenší dárek. Laskavě milodary přimá a vřadně v tomto listu veřejně kvituje Fr. Pospíšil, předseda katol. jednoty sv. Vojtěcha v Kutné Hoře.

Různé zprávy.

Jako se volilo ve vídeňských Leopoldech. Za ten volební okres byl poslancem ze sam. spáma sám dr. Langer. Dne 8. listopadu sčítali se tam v rozhodném volebním boji křesť

social. Preyer se social. demokratem Schuhmeierem. Volba ta byla kritickým dokladem, jak jsou soc. demokraté „proti kapitalismu“. Preyer obdržel 11.625 hlasů, Schuhmeier 12.761. Kdo Schuhmeiera volil? Židovští buržoázi, kteří sdružují dělnictvu životní potřeby. Leopoldov masíř se čtvrti židovskou. Mesi 28.000 voličů se tam nachází přes 22.000 židů. Schuhmeier pak čítá vše naproti, aby byl jediným hlavou židovských bobáčů nepříteli. Někteří Israelité sice při první volbě odvolávali hlasovací listky pro kandidáty liberální; — ale to bylo něco pouze formálního, protože stejně byli nepříteli. Že ten muž asi do volby nepřišel. Druhá volba dala se čekat zcela určitě. Schuhmeier docela se sdělností dvou židů liberálních, kde je „oddaně ujišťoval“. . . . Docela dle správy samé volnomýšlenkářské-židovské „Neue Freie Presse“ prohlásil, že rozdíl mezi liberálním a soc. demokratickým jest daleko slabší, než se obecně soudí. A židé pro Schuhmeiera agitovali přímo fanaticky. Při první volbě dostal 8471 hlasů, 4268 připadaly židovským kandidátům. Při druhé volbě však pojednou 12.761 hlasů! Tedy židovstvo šlo svorně od židovského domovníka do kapitalistického buržoázi volit soc. demokrata. A Schuhmeier neustál se dříve tvrdit, že také bojuje proti židovským spekulacím a čachrákům. Skutečný lid dělnický valnou většinou Schuhmeiera nevolil. Volilo se v 28 sekcích. 13 seko, v nichž Schuhm. byl vítězem, nachází se ve starém Leopoldově, kde židé bydlí v uzavřené a vše ovládnuté masse; to místo nazývá se právem židovským Ghettoem. V ostatních částech, kde Preyer měl velkou většinu hlasů, bydlí židé pouze roztroušeni mezi velkými počtem dělnického lidu. Ovšem právě zde soc. demokraté rozvinuli nepřehlednější terrorismus, pracovali tu s nejraňovanějšími útoky. O židovské hlasy v Ghetto se ovšem báti nemusili. Do míst avarych Donaustadt, Kaisermühlen a Schüttel vrážely veliké houfy soc. demokratů z Ottakringu, Favoritů a Brigittenavy se vši divokostí, tak že již v ranních hodinách byla každá agitace křesť. socialům znemožněna. Od rudých obsazeny všechny lokály, jež mohly sloužit k agitaci. Z těch přechali lehce i těžce ranění voliči a agitátoři Preyerovy. Domy a celé veliké díly ulic byly obsazeny rudými hustými hradkami a bída tomu stoupenci Preyerovu, který se tím bojům do rukou dostal! A práce v těch místech dostal Preyer hlasů většinu. Věru hrůza oběhání při takové radě práci na „svobodu a volnost“.

Jed z Judoy. Ve Vídni byl zatčen žid Sigi Garfunkel, protože denně dodával do obchodu s mlskem 700 litrů pomýl mlska mléka. — Nedávno byl Ostrowiec v ruském Polsku svědkem židovského fanatismu. Faiga Fajlová, dcera židovského kupce, učinila si smámost s dělníkem horpickým a chtěla se s ním dáti oddati a se tím účelem přestoupila na víru katolickou. To bylo ovšem židům trnem v oku; nenávisť k ní se ještě stupňovala, když za příchodu biskupa Ryxa byla mezi diváky. V těchto dnech rodina Fajlova vytkla nad dívkou rozsedek, jež také vykonala, a kdyby nebyli přišli na pomoc mimojdoucí a ženich, byla by dívka vypustila daši. Dívka po takovém soudě přirozeně uprchla a šala o pomoc policii, která ji dopadla k rukám do Radomia. Israelité ji chytli dříve na státní do svých rukou, ale když se jí podařilo se dostat ji z Ostrowce. Plac to židé chodí v ruském Polsku vítati biskupy římskokatolické. — V Čechách jest spolek velkoobchodníků cukrem, v jehož čele stojí Julius Glauber, který obilní i cukru a ublí stanoví se na pražské burse, jejímž presidentem jest Max Kahler, který se dříve jmenoval Kakeles.

Posvěcení největšího kostela na světě. Dne 5. října byla vysvěcena kathedrála sv. Pavla, která byla vystavěna z malých, ale četných příspěvků amerických katolíků a je to nyní největší kostel na světě, neboť rozsahem převyšuje i sám velechrám sv. Petra v Římě. Arcibiskup novyorský Fatley jej posvětil a měl sv. sloužil kardinál Gibbons z Baltimore, nešpory pak konal Diomed Falconio, apoštolský delegát Spoj. států.

Agárnícká svépomoc. Zase nový obrázek z agrárního subvenciatví! Na Moravě v Bejkovicích u Lipic jest horlivý agrární agitátor Chlup. Proto ovšem se všichni agrárníci postarali, aby se mu dostalo mimofadné odměny a to způsobem hodně laciným. Na doporučení okresního hospodářského spolku kunštátského letos v srpnu obdržel od zemědělské rady subvence 250 K za chov býka. Z toho nastalo v rolnictvu veliké rozčilení, protože Chlup vůbec není držitelem obecních býků. Zato obec jako držitelka býků přes svou žádost subvence neobdržela. Rolníci bejkovští podali stížnost, která byla vyřízena příznivě. Chlup nyní musí 250 K vrátiti. Počnají obrázek agrární chamtivosti!

Všelicos. Nové okresní hejtmanství stěžno bude v Soběslavi. — V Přímoři bylo přijato 6 českých inženýrů, aby řídili stavbu silnic. Na každém z nich padla pět tisíc Kč. — V Praze se poskytuje na státních dražbách rodným členům aktivních důstojníků sleva 50 procent. — 11. listopadu začaly ve střední Evropě velké bouře, které způsobily mnoho škody. Kolem Berlína byla

děsná sněhová bouře. — Vrchol oficiální pošt a telegrafního úřadu v Budapešti Koloman Wegmann učinil výstup, jímž „Buda“ bylo „Buda“ jedinou vlnu telefonovat. — V Praze jest 1650 obchodníků a 650 kramářů. Z 1650 obchodníků jest 1330 židů a pouze 320 čili sotva 20% křesťanů. — V Praze Tolstoj se svého sídla Janě Růžany posílá do kláštera. Nemá prý šle a v blízkosti a svoje poslední dny chce strávit v klášteře. — V severozápadních Čechách bylo poslední dobou vypovězeno mnoho českých rodin Němci z bytů, zejména v Obrnicích u Mosta, v Žitni a v Mostě. Jen v Mostě vyhozeno bylo z národnostní sítě 80 českých rodin na dlešby. — Ve Víd. Novém Městě hrozí stávka lékární. U okres. nemoc. pokladny žádají totiž lékaři 50% svýšeni honoráře za každého pacienta od 1. ledna 1911. — 13. listopadu zahájen v Budapešti uherský zemský katolický sjezd. — V Praze s Holešovic na Pelc Tvrzku bude postaven nový most, jež bude stát více než 2 mil. korun, sedmý to most v Praze vedle dvou železničních. — V Praze konala se v neděli protestní schůze Českého svazu úřednických a střísněckých spolků proti drabotě.

Komisaři při sčítání lidu ve prospěch Ústřední Matice školské ve všech českých obcích nechtě zřeknou se po úhradě hotových vydání příslušné remunerace — tak navrhuje P. Ant. Kříš, kaplan v Plané u Břas, aby opět nový zdroj přímá sjednal Ústřední Matici školské za značné úbytky letovních přímá maticních. Nepochybujeme, že návrh tento nezůstane pouze návrhem, nýbrž uskutečněn bude všemi, jímž jde o to, aby porážky naše v zápasu národnostním nebyly dále stupňovány. A to se umožní jedině, dostane-li se Ústřední Matici školské, na které spočívá celé břímě starostí o školy menšinové, nejprůběžnější a všestranné podpory.

Pro milionový úpadek — 6 týdnů vězení. Minulé dny zodpovídal se 36letý továrník a bývalý zemský poslanec Richard Porak, majitel papírny a statku Bělohradu, pro zaviněný úpadek se schodkem 1.136.000 K. Byl čtyřtýdenním krajským soudem odsouzen na 6 týdnů do tuhého žaláře.

Nablíže dočasně. Již oznámíme, že předseda agrární organizace okresu rakovnického a městský důchodník v Rakovníce J. Nonfried zprovoval z obecních peněz na 100.000 K. Kdyby ukradl některý dělník o mnoho menší obnos, byl by propuštěn z vyšetřovací vazby? Ale Nonfriedovi stoupenci nespomínají na svého milého barcovníka. Proto se podařilo, že Nonfried propuštěn na svobodu, tak že si posadí teprve až po ukončení soudu. Vidíte žádný agrárník nemůže být tuctovým defraudantem . . .

Milionářka vlna se na mldonika. V úřadovně sedmého okresu budapešťského konal se minulé dny sňatek 32leté dcery milionáře Ery Tomallyayové s 23letým národním Jánem Szobonyem. Rodiče nevěsty vzpírali se sice sňatku, avšak zamilovaná dcera milionáře prohlásila, že bez Szobonye nemůže žíti a prosadila svou vůli.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1910. 1 hl žito K 15:20—16:20, žito K 11:20—12:00, ječmene K 10:20—11:20, pšenice K 7:00—8:40, proso K 00:00 až 00:00, vřkva K 00:00—00:00, hrachy K 24:00—26:00, čočky K 24:00—26:00, jahel K 24:00—00:00, krup K 24:00—40:00, hrachová K 5:40—5:40, ječm. semena K 114:00—00:00, máku K 40:00—44:00, lnu. semena K 00:00—00:00, 100 kg žitných otrub K 11:20 až —, pšen. otrub K 11:20—00:00, 1 kg mála K 2:40—2:80, sádla vepřová K 2:40—0:00, tvarohu K 0:28—0:22, 1 vejce K 0:08—0:09, 1 kopa selí K 8:00 až 9:00, 1 kopa kapusty K 2:00—4:00, 1 kopa drobné zeleniny K 1:00—0:00, 1 kopa celeru K 0:00—0:00, 1 kopa petržele K 0:00—0:00, 1 pytel mrkve K 2:00 až 2:40, 1 hl cibule K 8:00—9:0, 1 hl jablák K 12:00 až 18:00, 1 hl hrůšek K 00:00—00:00, 1 šleha švestek K 0:00—0:0. — Na týh od ní trh dne 12. listopadu 1910 bylo přivezeno: pšenice hl 120, žito hl 44, ječmene hl 50, oves hl 103, proso hl 0, jahel hl 00, ječlového semene hl 1, máku hl 2, selí kop 245, celeru kop 00, kapusty kop 60, drobné zeleniny kop 230, petržele kop 000, mrkve pytlů 70, cibule hl 23, brambor hl 92, jablák hl 95, hrůšek hl 000, švestek šledek 000, vepř. kucy 2, podvinčat kusů 481.

Spiritismus zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.
Cena 2 K 60 h.

Objednávejte u

Biskupské knihtiskárny v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10,000.000.—. Reservní fondy K 1,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.

Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Obnosy složené na VI. emisi zúročí **4 $\frac{1}{4}$ %**.

Bursovni obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
salony se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⌘ Velkoobchod uhlím. ⌘

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí přítomně vklady ode dne vložení do dne vybrání

na vkladních knížkách **4 $\frac{1}{4}$ % — 4 $\frac{1}{2}$ %**

na běžných účtech **4 $\frac{1}{4}$ % — 4 $\frac{3}{4}$ %** dle výše vkladu a
lhůty výpovědní

na pokl. poukázkách **4 $\frac{1}{2}$ %** při výpovědi 30denní

4 $\frac{5}{8}$ % „ „ 60 „

4 $\frac{3}{4}$ % „ „ 90 „

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme **4 $\frac{3}{4}$ %**.

Vkladní knížky a složní lístky poštovní spořitelny zdarma.

Prodej veškerých cenných papírů. Loey za hotové, na běžný účet, neb na měsíční splátky.
Výměna kuponů.

⌘ Velkoobchod uhlím. ⌘

Příloha „OBNOVY“ k číslu 46.

Zápisky mnicha Renina.

(Hvězdičky a kamé čtenář.)

Z japonského sběratel Karol Jan Hora, ing. konsult.
v Yokohamě.

(Dokončení.)

Sluneční dráha mého života přešla nejvyšší bod a rychle se sklání ku západu; nastane tedy konečná doba, kdy nastoupím cestu do temnoty Sandzu¹⁾. Co platná by mi byla v ten okamžik všechna starost o pozemské věci? Budha učil člověčenstvo, by nedovolilo zotročení srdce zevnějšími věcmi. Také moje láska k této duškové chůzi jest hříchem, i moje ulehnutí k odpočinku jest překážkou zbožnosti. Běda tomu, kdo ztrácí drahocenný čas, oddává se bezúčelné zábavě! Jednoho klidného rána uvažoval jsem dlouho o účelu svého a ptal jsem se svého srdce: „Předmětem tvého vzdání se světa a spřátelení se s lesy a vrchy jest bezmezná touha tvoje po klidu duše a možnosti žít dle náboženství; ač zevnějškem svým podobáš se světcům, přece srdce tvé zůstává srážně nakloněno moři nečistoty; tvé obydlí jest hanebným napodobením chýše kněze Džó-miyo²⁾, ale plněním slov písma daleko zůstáváš i za Šuri a Bandoku³⁾. Jest to snad jen přirozený postup špatných okolností, či snad výsledek nerovnaných vášní nečistého srdce tvého?“

Na otázku onu srdce mé oněmělo; několik bezděčných vzývání jména Budhova vedlo se na rty mé — a potom — němý klid.

Pašné v mé chůzi na Toyamě⁴⁾ v druhém roce Kenriyaku⁵⁾ v posledním dni třetího měsíce, mnou mnichem Reninem.

1) Město již zahořelo — jen černá propast seje, kam jasně svítí; kde uší duše moje Neklamné Světlo!	Ti'ki Kage va Iru yama no ha mo Tsurakari ki. Tsuru hikari va Mizu yodí mo gana.
---	--

Chcete se výhodně ošatit ??

Vydávejte si ihned vzory pánských látek

knabíků. (Zlaté vzory látek „Palмира“)

od fy ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český národní podnik textilní výroby
v r. 1876.

Turci v Bosně a Hercegovině.

Podává polní kurát Jan Veselý.

Bosna a Hercegovina připojeny k Rakousko-uherské říši. Opět o jeden národ více, máme-li na zřeteli obyvatelstvo počtem značné, jež tyto kraje obývá, a to jsou Turci. — O jeden národ více — Turci naši spolumobčané. V zemích těchto připojených nejvíce jest Srbů — křesťanů východní víry, pak Mohamedánů a nejméně Chorvatů — křesťanů víry západní. I židů je dosti.

Ježto Mohamedáni stali se našimi spolumobčany, nebude nezajímavo zmíniti se o víře jejich. Mohamedáni věří v Boha a ve tři proroky, čili světce: Mojžíše, Isa Pejgambra (Ježíše proroka) a Mohameda. Mohamed jest jim ze všech nejlepší a nejsvětější. Prostý Turčin nezná o tom nic jiného, než že Mohamed jest světec, a kdo to pevně nevěří, toho džbel odnese do věšného pekla; kdo věří, toho prorok Mohamed odnese do nebe, kde sám drabý Alah (Bůh) přebývá.

U Mohamedánů jako u židů jest obřizka; s tím však rozdíl, že jest obřizka mohamedánská daleko radikálnější. Kdo se podrobil obřizce, musí po zákonně jeden měsíc ležeti, dokud se rána nezahojí. Během tohoto měsíce může i zemřít od té rány, ježto Mohamedáni neužívají žádných léků; toliko ránu posypou popelem. Po celý měsíc musí se ve dne i v noci postít, to jest, smí toliko požívat suchý chléb a čerstvé mléko, ani vody nesmí se napít.

Některé dávají obřezávaní již malé děti, ale ty snadno umírají; jiní až v třinácti letech, aby ránu snesly, opět jiní praví, že je nejlepší v desíti letech — není ani mlado, ani staro.

Obřizku nekone „hodža“, turecký kněz, nýbrž jeden člověk, který se zove „Sunetila“ (obřezovatel).

Každý, kdo není Mohamedán, sive se u nich „djaur“ (nevěrec). Když se některý „djaur“ chce poturčiti, nejprve jest veden do mohamedánské modlitebny (džamie), kde ho hodža

učí koranu (mohamedánská bible). Když se poturčil, tu musí poturčenec něco z něho opakovati a jaké jméno si zvolí, to dobude. Ostatní Turci ho podarují, a když přijde domů, jest obřezán. Zeny jsou v džamii toliko poturčeny.

Dívku snášilni jest u Mohamedánů hřích veliký; proto hodža čte z koranu, kdo by se něčeho takového dopustil, byl by to větší hřích, než kdyby zabil 77 lidí. Takový hříchník povinen jest v pátek v 7 h. ráno přijít do džamie, aby se Alahu poklonil, jenž má opět poslehná, když hodža nad ním odříká něco z koranu. Za tuto funkci musí se hodžovi platit, dle toho jak se dříve dohodli.

Modlení za zemřelé se neplatí; tu se do-tyčná strana dohodne s hodžou, anebo i s některým jiným zbožným člověkem, aby se v pátek v 7 h. ráno modlil z koranu za duši zemřelého otce, nebo matky, přítele . . .

Mohamedáni modlí se pětkrát za den. Z rána před svítáním pijí již kávu černou, pak málo ještě spí. Z jitra vstanou, umyjí se a opět pijí kávu. Pak se modlí „sabu“. (Saba — zora, pak první modlitba). V poledne se modlí po druhé, a když nadejde „ištindia“ (třetí modlitba po poledni), tu mají vlažnou vodu a přijímají „abdes“, t. j. umývají oholenou hlavu, (Mohamedáni si holi hlavy) krk, nos, uši, nohy po kolena a ruce k loktům. Přijímajíce abdes (umývání), modlí se pomalu šeptajíc: „Evšeduh Alah, ilalah, evšeduh Muhamede nasarlah“, i. t. d. Na večer opět se modlí „akšam“ (čtvrtá modlitba Turků po západu slunce), a po dvou hodinách na to se modlí se pátou modlitbu zvanou „jacia“ (večernice).

Modliti se může Mohamedán všude na každém místě, ale musí na zemi něco prostřít, a když nic jiného nemá, vleče i kabát a prostře. Obrátí se obličejem k východní straně, zdvihne ruce vzhůru, palce dá za ucho a prsty drží vzpřímeny vzhůru zrovna tak, jako si děti hraji, ukazující dlouhé uši. Pak počne se pomalu modlit v arabské řeči. Hned postaví ruce před oči a drží otevřené dlaně před očima na způsob knihy, z níž něco čítá. Potom se skloní a rukama dotýká se kolenou a něco k sobě šeptá. Zase se narovná, metne ruce křížem a drží se za ramena. V této pozici setrvá malou chvíli, opět něco šeptá, pak nakloní hlavu nejprve před sebe, zase na levo a na pravo. Opět se skloní, dotýká se rukama kolenou, klekne, klaní se hlavou k zemi, chvíli sedí opíraje se o paty nohou a šeptá. Vstane opět, poněkud se nakloní, metne ruce na kolena, pak dá dlaně před oči, a tak málo, jakoby četl, přetře dlaněmi obličej, jako když se myje — a tím skončil.

Mohamedán nesmí se modlit, byl-li se ženou, ať vlastní, anebo cizí — nevykoopal-li se. Nejprostší Turci nesnaží sami se modlit, a proto požádají onoho, kdo zná, a s ním se modlí — klaní. Ti, kteří před ostatními se klaní, nesmějí pak po tichu šeptati, nýbrž modlí se nahlas, a ostatní ustopujíce ani řeči ani rozhovory jeho, potichu jen šeptají: „Amin, Amin!“ (Amen). Když hodža předřikává „sabu“, zdvihne pravou ruku, dotýká se roztáženými prsty nahoře obličje, pak ji drží nad okem na způsob chránidla oka u koně, aby se neplašil, položí palec na lícní kost a když zpívá, i palcem jezdí po lícní kosti, jakoby hrál a zdívá: „Jéberí-la-a-a-a Alah-ila-la-a-a-a a t. d.

Mohamedáni jsou všeobecně dle svého zákona velmi pobožní. Příkazani, čili lépe řečeno, zevnější ceremonie své víry, jako: pět, modlitby, sevab — zádušní, abdes — umývání se, i obyčejné mytí se nepřestoupili by za žádnou cenu; a když vše vykonali, co se jim předpisuje, jakoby se znovu srodili. Turci jsou mnoho hrdí na to, že jim drabý Alah dal tu milost, že se v Mohamedově čistě víře narodili. Proto velice nevraží na každého bezvěro, jenž nechce poznat jejich čistotu víry.

Turecký pět trvá jeden měsíc, to jest, kolik dní trvá od proměny měsíce zase do proměny na nebi, a zove se „ramazan“, jenž předchází před bajramem. „Bajram“, t. j. turecký blagdan, či mohamedánské svátky.

Po celý ramazan nesmí Mohamedáni od jitra zory do večera něčeho okusiti, ani vody; ani z džbuku nesmí kouřit, ba musí se chránit, aby ani slinu nepolkli. — Ve městech na večer zazní rána z děla na znamení, že nyní může jít celou noc až do zory, co mu libo a kdo co má, maso, koláče . . .

Jednu hodinu před zorou ráno opět zazní rána z děla na znamení, že ještě může jít, než nastane den, neboť jakmile zora počne svítit, zazní opět rána dělová, hodžové na místě u džamie, které se zove „munara“, počnou křičeti „sabah sabu“. Všichni Mohamedáni odstaví jídlo, i kdyby se někdo opozdil a teprve

počal jíst. U večer, jakmile hodža počne modlit se akšam, na džamijích na hoření části zapálí se visící lampy „kandila“, které během noci se uhasí. Z rána kolem páté hodiny evropského času opět se lampy zapálí a boří do dne. Mohamedánské hodiny (turecké ure-sahati) jdou poněkud jinak. Na večer, když slunce zajde, tu několik „dekik“ (minut) později má býti na mohamedánských hodinách 12; když není, tu jednoduše prstem otočí se na dvanactou, což se druhý den opakuje.

Na venkově ve vesnicích, kde děla nemají, řídí se dle svítání zory a soumraku večera. Že se často zmýlí, jest patrné, obzvláště za jitra, když zaspi. Jakmile ustanou v jídle, tu jako poplašení všickni běží ven a hledí na oblohu, zda již zora svítá. Největší pokání pro ně jest, že za dne nesmí kouřit z džbuku; proto za dne spávají, aby jim den snáze prošel a nemuseli myslit na džbuk. Jak jest známo, Turci náruživě kouří. „Čibuk“ jest vlastně troubel od dýmky, která se zove „lula“, ale Turci říkají zkrátka dýmce džbuk a velice by se urazili, kdyby někdo řekl: Podejte mi lula, na místo džbuk. Když v čas postu některý křesťan navštíví Mohamedána, tu ho dle obyčeje počte černou kávou, džbukem i nějakým jídlem, sám však odejde do kouta stranou, sedne nohy křížem — a odtud se svým přítelem-křesťanem hovoří . . .

Bajram oslavuje se dvakrát za rok. Na podzim a z jara, jenž se zove „korban i kurban“ (veliký bajram). „Kurban bajram“ tolik co mohamedánské největší svátky. Jiných svátků Mohamedáni nemají kromě pátka, jenž zastupuje u nich naši neděli. Smějí po celý den pracovat — povinni však jsou jednou jít do džamie, aby se tam modlili.

Když se blíží bajram, tu nejvíce bohatí muži — hospodáři „gasda“ přinesou dary ke „kadiu“ (kadia — soudce) pro toho, kdo první uhlídá nový měsíc na nebi. V čas, kdy nový měsíc má nastati, hledí všichni k nebi. Jakmile jej spatřili, musí býti nejméně tři, ihned běží ke kadiu, položí ruku na „čítap“ (zove se kniha, na kterou přisahají) řkouce: „Valaha bilaha, vidio sam to i to“. To jest mohamedánská přísaha a značí: „Bůh mi svědek, že jsem to i to viděl“. Proto se praví: „učinio je čítap“ — to jest zapřisáhl se, a zapřisáhl se, že viděl měsíc, i dostanou „muštuluk“ (náhradu). Tu kadia pošle posly na všechny strany a ohlásí, že zítra počíná bajram. Na bajram duní děla a momci (momci — jinoci) po celý den střílejí z pušek a pistolí. Tyto svátky trvají pět dní; muži slaví toliko tři dny. Má-li někdo co na práci, bez veškerého hříchů může po celý den pracovati; samo sebou se rozumí, že doma připravuje se znamenitý oběd. (Dokonč.)

Umělecké výrobky

• • • • •
• a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vzorů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců
• • • • •

Josefa Kieslicha,
Hradec Králové, Jirákovy ulice.

Věda a umění.

List kardinála Maffia katolickému tisku. Kardinál Maffi, arcibiskup pisaňský a známý hvězdář, napsal katolickému italskému tisku: „Kdežto v Římě nadávají církvi i papeži, představuje na sjezdu hvězdářského družstva ve Vatikánu „jeden z Vatikánu“ — pokud vím — jediný zástupce Italie, P. Hagen za všeobecného podivu a pochvaly sjezdu dva nové důkazy a úkazy otáčení země a vše to vyloučil a dokázal krásnými fotografickými snímky, které již před dvěma lety učinil v sítišti Torre Leoniana. Tyto důkazy budou v bruce oficiálně uveřejněny a jméno tohoto řeholníka bude v letopisech hvězdářství a fysiky. Tuto správu jsem uveřejnil dříve, než jsem mluvil, avšak mám za to, že jediný skutek má více platnosti než tisíc slov.“

Úkoly sociální politiky. O této knize Dra Fr. Rayla přinesla letošní revue „Meditace“ v 3. svazku tento posudek: „Zavedením konstituce ve státech evropských začala politika bráti se novými cestami, každým pak rozšířením voleb-

¹⁾ Sandzu — řeka v buddhistickém podsvětí — asi jako Styx v bájevolí řeckém.

²⁾ Džó-miyo — kněz bráta starých buddhist. knih.

³⁾ Šuri a Bandoku — jména indiánských kněží.

⁴⁾ Toyama — jiné jméno vrchu Himo.

⁵⁾ Perioda Kenriyaku 1211—1212.

⁶⁾ Běda tomu, kdo ztrácí drahocenný čas, oddává se bezúčelné zábavě!

ního práva cesty tyto se měnily, až po všeobecném hlasovacím právu nabyl nového trvalého směru. Dnes jest nutno, aby každý občan měl správný názor na politiku, jako součást kulturní práce národa a musí tedy znáti i vědecké podklady, bez nichž je uvědomělá práce nemožna. Jinak nelze se diviti lidu, že dává více na iluby, než na rozumnou politiku. Proto velmi vítanou pro každého jest kniha Dr. Fr. Reyla, jenž jako docent sociologie v Hradci Králové odborně pojednává o úkolech sociální politiky. Kniha jest nutnou pro každého pracovníka politického a výtěnou po každé stránce. Rozdělena jest na 4 části nestojné. První díl jedná o pojmu, příčinách, obsahu a rozsahu sociální politiky, o jejích dějinách a nutnosti sociálních oprav. Druhý díl: Povolání činitele k sociální politice — vypočítává součinitele, jimiž jsou: stát, kommuna, samospráva, církev, intelligence, rodina, svépomocné organizace atd. V III. části: Předmět sociální politiky — jedná se o ochranu dělníka, ochranu ženy a dítěte. Poslední díl: Myšlenkový základ spravedlivé sociální politiky — podává pro nás v Čechách výborné informace. Žádný kněz neměl by nemíti této výtěné knihy, jelikož bez ní pracovati znamená míti jen jednu ruku, ale také organizace by měla ji míti ve svém středu a s ní při schůzích předčítati část po části, až by se stala majetkem všech. Pak by jistě vyloučeny byly všechny experimenty mnohých politiků, již o úkolech politiky ví asi tolik, co o bydlitelích na Martu, ale přes to rádi by komandovali celý svět. Politika se musí ceniti vysoko, ale o tom musí každý míti široké vědomosti, jichž poskytnu mu v hojně míře také tato věcná kniha. — Spis tento zasílá za 3 K franko Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové. Pro odběratele „Obnovy“ 10% sleva.

Vynálezce harmonie. Již mnohokrát byly uvedeny příklady, že valná většina nejdůležitějších vynálezů vyšla od katolického duchovenstva. Jest dobře také konstatovati, že vynálezem moderního harmonia jest František P. Petr Singer. Již jako chlapec vynikal velkým hudebním nadáním. Za pomoci otce vyrobil si klavír. Jako 13letý tercián na gymnasiu Františkánů v Hallu složil slavnostní mši a více jiných skladeb. Po sextě vstoupil k Františkánům, r. 1834 vysvěcen na kněze, r. 1840 přeložen do Solnohradu, kde setrval až do smrti r. 1882. Byl skladatelem netoliko velice bystrým, ale i neobyčejně horlivým. Jen mši složil 101; všech jeho komposic čítá se na 700. Jeho výtěné rutině při hře na varhany vzdal velikou chválu nesmrtelný List: „Jsem-li já Paganinim klavíru, je P. Singer Listem varhan.“ R. 1840 vystavěl Singer v kostele svého řádu varhany, jichž stavba překvapovala důmyslným, samostatným provedením. Vynalezl též v podstatě takovou formu harmonia, jaké se nyní užívá. R. 1838 přetvořil samostatně primitivní harmoniku v moderní harmonium a sestavil registry. Na tvaru a úpravě harmonia Singera nyní jen málo jest změneno. Světové pověstí dosáhl svým Pansymfonitonem. Posud stroj ten zůstá dílem ojedinělým. Pansymfoniton měl podobu pianina; leč u něho byly dva manuály a 42 rejstříků. Jím docílil feboinisk překvapující barvitosti sytých tónů. Do jeho cely putovaly osoby nejvznešenější a nejúčennější k shlédnutí podivného stroje z krajů nejvzdálenějších. Byl též vynikajícím theoretickým spisovatelem hudebním a hájil B. Wagnera, když týž byl z počátku velice kaceřován. P. Singer zemřel náhle 26. ledna r. 1882.

Ke svatyni Kananejské. Napsal dr. Jan Hejčl. První díl cestopisu Dra. Hejčla, nadepsaný „Do města Davidova z města Eliščina“, byl přijat ve všech kruzích neobyčejně příznivě. „Spisovatel“ — píše na př. referent „Nár. Listů“ prof. dr. J. Prášek — „obratným jsa stylistou, misty i poeticky naladěným, ku poutavým popisům Alexandrie, Béruta, ústí Pař řeky, Jaffy a Jerusalema, v nichž vřímá si všecko, co zajímavé může syna XX. století vysbrojeného staroorientálskou erudicí... pokouší se buď řešiti problémy biblické a staroorientální archeologie, buď připoutati na základě autopsie starobylé reminiscence k moderním poměrům místním... Jest to sdárný pokus, popularisovati výsledky bádání staroorientálního v jazyku českém.“ (Č. 326. ze dne 26. listopadu 1899.) Tak soudila kritika o I. svazku, který byl pouhým úvodem, pouhou přehledou k celému dílu! Což teprv jest Hci o II. svazku, kterým začíná již samo jádro! Spisovatel tu líčí své cesty na hřebci, své noci pod stanem s živostí tak suggestivní, že čtenář zapomíná, že sedí u knihy a váří se v situaci spisovatelovu tak, že spolu s ním dýchá vzduch prosycený jasnými paprsky východního slunce, že spolu s cestovatelem sedí brzy v arabském sedle a hned zase na zemi u — konserv, aby večer aklonil s cestovatelem unavenou hlavu pod plátěnou střešinou stanu. Co dodává cestopisu Hejčlova zvláštní cenu, jest — že podává většinou v roudě rozhovorů výsledky nejnovějších vykopávek v Palestině. Péro jeho čtenáři odkrývá masny hlasy, ano spouští čtenáře do hlubokých dolů, které chovají zbytky kultury staré mnohdy více než 4000 roků! Po této stránce jest kniha Hejčlova unicem v literatuře české. Ačkoli v se ta podávají mnohdy věci známé jen několika odborným zasvěcencům, přece děje se tak alobem, který číal věc přístupnou i širšímu obecnstvu. Kniha podobně jako

I. svazek jest vsorně vypravena a okrášlena četnými ilustracemi dle původních fotografií cestovatelových. Cena 4 K. Nákladem Bohdara Melichara v Hradci Králové.

Nový triumf českého umění ve Vídni. Dne 12. t. m. sebrána ve vídeňském „Dělnickém domě“ s velikým úspěchem Jiráskova „Vojnarka“. Druhý den provedena satyrická hra G. Zapoleké „Morálka paní Duleké“. Umělkyně pl. Hübnerová sklídila překvapující vavřay. Profesoraký sbor „Nové vídeňské konservatoře“ uspořádal ve veliké dvoraně „Hudební společnost“ první koncert. Při něm největší pochvalou zasypá mistr Fr. Ondříšek, t. č. professor hry houslové. Přednesl dvě svoje skladby: „Nokturno“ a „Českou rhapsodii“. Když salvy potlesku neustávaly, přidal ještě Schumannovo „Šneří“. V témž koncertě zpívány písně českých hudebníků Th. Kretschmanna a J. B. Foerstera. — V pátek předtím uspořádala tam s velikým úspěchem samostatný koncert al. Markéta Volavá.

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a v ustavičném zřetelém k novějším a nejpověstějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-úředník kate. drlní kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cennou tuto knihu redaktor „Obnovy“ co nejvčasněji doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Kulturní jiskry.

Klerikalismus národní zhuben. Prý náš národ by „klerikalismem“ zanikl. Zaniká tedy již hodné dlouho, přes tisíc let, poněvadž celý ten čas „hlísa klerikalismu“ na něm hlodá. A přece ne a ne být s tím ničivým dílem u konce! Lhářům, kteří tvrdí, že katolická církev ničí náš národ, dáváme před oči tato fakta. V době Marie Terezie, Josefa II. a Františka I. zachovala se česká národnost hlavně na vesnicích. V městech studované panstvo, které vyšlo z české krve, šmahem němčilo a bavilo se raději volnomyšlenkářskými sporty dle vzoru Voltairova a Rousseauova než přemýšlením o národní záchraně. Ve vesnicích byl lid velice zbožný, pilně navštěvoval kostel a lnul ke svým kněžím. A titi prostí lidé za vůdcovství českého duchovenstva zachovali národnost naši v době, kdy děti i v obecných školách byly vychovávány námecky. Volnomyšlenkářská intelligence v městech zato starala se výhradně o to, aby si uchvátila dobře placené úřady státní a u šlechticů. Zato však katolický lid vesnický, který nebyl pokážen francouzsko-seznáňskými healy, osvědčil nejboutevnatější národní vytrvalost a obětavost. A pak prý národ náš přivedou k zániku katolíci, kteří přece jsou národním jádrem! A při tomto umělé vyrobeném strachu spěchají extravlastenci ke germanisujícím židům, kteří mají národa pomoci líp než katolíci! Ovšem pokrokaři přitom neberou židům jejich Talmud, neřikají, že cisokrajné israelské náboženství národu našemu škodí. Naopak v „Čase“ byly náboženské představy nynějších židů nejednou pochváleny. Krev cisokrajná má lépe reprezentovati smetanku vlastenecké společnosti než krev domácí, která již k vůli své vlastní záchraně zachováva nejvytrvalejší národní konservatismus! Panstvo ve své protikřesťanské zvrlosti nevidí pro stromy lesa.

Israelské vlastenectví. Do pokrokařského „N. Obzoru“ (15. Hjna) napsal jeden z jeho čtenářů: „Jen dítě, třeba velké dítě může věřit, že by mohl žid česky čísti. Jsem denně ve styku se židy a mám dosti příležitosti tyto lidi, jichž jediným, prvním a posledním cílem, jichž duší, srdcem i charakterem jsou peníze, důkladně prohlédnout a seznat. Žid je žid. Žid je národností své a nikdy cizí, nikdy nebude, nemůže číst česky, jednat česky; když toho okolnosti, j. j. kasovní zájem vyžaduje, může a v mnohých případech také jedná, aby to bylo zjevno; ale je mu to v duši protivno, že tak jednat musí. Žid je žid, dovede se přetvářati jako cirkasový člověk, dovede promluvit do noty, dovede se mamlit s citlivým českým člověkem, dovede jednat bezky, ale také šeredně, že se postiženému do smíchu nechce. Zdá-li to kasa, zničí nařinice tak pořádně, jak by to nikdo jiný nedovedl.“ Těmto slovům se rozhodně nedivíme; aplů vabzuje údiv ta okolnost, že si dodal pokrokařský tisk kuráž k uveřejnění takových látek. K tomu poznamenáváme, že i u židů jsou některé čestné výjimky v příčině čtení

s naším národem. Ale těchto výjimek jest velice málo. A naše pokrokařská veřejnost? Hartus, hubuje na „klerikály“, že nejdou s národem, ačkoli právě katolíci netoliko slovy, ale i skutky jeví vlastenectví nejpřímější. A když katolíci všecky povinnosti řádně vykoná, kope se do něho barbarsky jako do zrádce, jest vylučován z národa; přikazuje se pěníš, aby se čestné sankce ve spolcích národních katolíkům neuplatňovaly. Zato však celé masny germanisujícího židovstva se přibližují. A jestliže některý žid z českých peněz zbohatlý přece ukáže národu našemu vládnou tvář, činí se mu hluboké poklony, jako by se nerozumělo samo sebou, že se žid má chovati ke svým českým životelům aspoň spravedlivě. Zkrátka pořádek zcela obrácený!

L. N. Tolstoj o účelné práci spisovatelů. „Besedy Času“ uveřejňují v č. 45. tyto myšlenky z dopisu Tolstého Leonidu Andrejevi: „Myslím, že psáti je třeba především pouze tehdy, když myšlenka, kterou chceš vyjádřiti, je tak vitrává, že tě neopustí, pokud ji, jak dovedeš, nevyjádříš. Všecky jiné pohánky spisovatelské jsou ctižádostivé a zejména odporné, peněží a třeba že se i připojují k hlavní — k nutnosti vyjádřit se — mohou jen překážeti upřímnosti a hodnotě psaní. Toho se třeba velmi báti. Druhé, a čím se často setkáváme a čím se, zdá se mi, prohřešují zvláště nynější současní spisovatelé (celý dekadentismus na tom spočívá), je touha býti neobyčejným, originálním, uvěsti čtenáře o údiv, překvapit ho. To je ještě škodlivější než ony vedlejší výpočty, o nichž jsem mluvil. To vylučuje prostotu — a prostota je nutnou podmínkou všeho krásného. Prostě a jednoduše může být nepěkné, ale nepřirozené a umělé nemůže být krásné. Třetí je spěch při psaní. Je škodlivý a kromě toho je příznakem, že máš nedostatek pravdivé potřeby vyjádřiti myšlenku. Protože, je-li taková pravdivá potřeba, píšet nelitaje námahy ani času, aby podal svou myšlenku v úplně určitosti a jasnosti. Čtvrté je touha vyhověti vkusu a požadavkům většiny čtenářské publika v určité době. To je zvláště škodlivé a ničí již předem všecek význam toho, co se píše. Vždyť význam každého slovesného díla je jen v tom, že není přímo poučné jako kázání, nýbrž že odkrývá lidem něco nového, jim neznámého a většinou odporujícího tomu, co většina obecnstva pokládá za nepochybné. Zde právě jeví se nutnou podmínkou, aby toho nebylo.“ — Pěkné myšlenky! Jenže Tolstoj se proti druhé a čtvrté dopouštěl poklesků sám. Ovšem tak daleko v pracovním hledání jakékoli originality a v pochlebování demagogii rozhodně nezašel jako čeští pokrokaři.

Hudebniny

stále v největším výběru má na skladě

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství, antikvariat

v Hradci Králové.

R. 1808.

Seznamy zdarma a franko.

Hospodářská hlídka.

Pěstování luštěnin se doporučuje netoliko k váli získání znamenitých plodin, ale i z té příčiny, že se pda vyčistí od plevele. Zvláštním způsobem zkypří získasem a dušíkem obohatí, any luštěniny vnímají dušík z ovadnutí a v půdě jej pak ukládají za spolupůsobení bakterií hlízových. Z těchto důvodů pěstování hrachu, fazolí, bobu, vikve, čočky, seradely se velice doporučuje.

Ztrnulost keští objevuje se v vepřích krmných píci na vápenaté látky chudou, na př. kukurici, řepou. Ztrnulost se má jednak zménou píce, jednak tím, že se ztrnulosti postiženým

vepřím podává malá dávka kostiku v rybím tuku rozředěná. Kolik se má dát kostiku, má určití svěřelci, neboť kostik je látka velmi jedovatá. V mnohých případech stačí, přidáme-li do píse něco plavené křídly.

Sklišení obilnin se značně zvyšuje, zrní alepí, žež zajistí a výnos značně zvýší dvojnásobkem. Předně pečlivým obděláváním a účelným hnojením půdy. Na chudé, ledabýlo spracované, málo nebo nesprávně hnojené půdě sebe lepší plodina se nezdaří měrou patřičnou. Druhý prostředek je zúšlechťení osiva nejlepšího druhu obilniny do jisté polohy nejvhodnější. Toto se provádí pečlivým výběrem zrní na semeno určeného, čištění, třídění obilninami odtědčivkami, pěstěním obilnin na semeno na pozemcích zvlášť příhodných, výběrem druhů nejlépe se dařících, což zjistí se pokusy a pěstováním oněch druhů, jež se do určitých poměrů nejlépe hodí. Na semeno nikdy neberme zrní stuchlé, vlhkem neb strojem poražené, hmyzem neb houbovými plísněmi napadené, leč by se důkladně očistilo — když jiného zrní není — a klíčivost bezvadná se zjistila. Také porostlé obilí na semeno se nehodí.

Hmojivá síla vody dešťové. Hosp. stanice v Rothamstedu vyšetřovala od září 1888 až do srpna 1901, kolik dusíkatých látek obsahuje voda dešťová. Vyšetřováním tím se zjistilo, že na 1 ha půdy spadne s deštěm ročně 3.7—4.9 kg a to v létě více, v zimě méně. Forma tohoto atmosferického dusíku na půdu spadajícího je čpavek (jehož je 70%) a dusičnan (jehož je 30%, z udaného množství dusíku). Vzdušné látky dusíkaté pocházejí jednak z hnilobných procesů zemských (přebytek amoniaku), jednak ze složek vzduchových. Chloru padne v zimě 11 kg, v létě 5 kg na 1 ha; pochází ze soli kuchyňské, která bouření (v zimě na moři častěji) z moře jest parami roznášena a deštěm k zemi splachována.

Nejllepší a nejjednodušší prostředek proti kokotici. Místo kokotici napadené se obryje kolem; potom se posype plevami. Nejlépe se k tomu hodí ječné. Kokotice jistě zmizí.

Konečná statistika o letošní sklizni. Círy smutné, jak již dříve před podrobným součtem konstatováno. Konečná statistika podává obraz ještě truchlivější. Vypisujeme jednotlivé údaje o sklizni letošní, přidávajíc v závorce cifry, označující výši sklizně za rok 1909. Pšenice sklizeno v metrických centech 3,881.474 (4,345.708), žito 9,276.959 (10,075.935), ječmene 5,658.836 (6,621.081), oves 6,975.603 (8,559.498). Průměrný výnos zrní po 1 ha činil v zemském průměru (se sadinou i se zrním vzrostlým a pod.) u pšenice centů 16.6 (19.6), u žita 16.5 (17.9), ječmene 18.8 (20.3), ovas 14.9 (18). Jakost zrní byla vůbec špatnější než loni. Proto soc. demokraté při povyku proti rolnictvu by měli býtí spravedlivější.

Literatura.

Nákladem V. Ketrby v Praze. R. P. Badet: Ježíš a ženy v evangeliu. Přeložil Frant. Vahous. Za 20 h. Vzdělávací knihovny katol. sv. 1. — seš. 3.—4. — O Bohu a jeho vlastnostech. Napsal F. Žák T. J. Homiletické knihovny sv. 12., seš. 7. Za 50 h. — Rájská Zahrádka. Roč. 20., seš. 2. Řídí J. Bartoš. Roč. předpl. 1.60 K. — Dr. Fr. Herman: Ztroskotání. Ludmily roč. XII., sv. 6. Na Ludmilu roč. předpl. 2.30 K. — Lees a Taylor: Prádniny v norských horách. Z norštiny přeložil K. Vrátný. Za 1.60 K. Zábav večerních roč. 31., čís. 4. —

Z nakladatelství J. Otty v Praze. Sebrané spisy F. Heritese VII. sv. Vyhaslé krby. Seš. 9.—12. po 30 hal. — Al. Jirásek: Wider alle Welt. Z češtiny přeložil v. J. Höcker. Seš. 8.—12. po 32 hal. Vychází v Slavische Roman. Bibliothek.

Nákladem B. Melichara v Hradci Král. Dr. F. hraběte z Látkow: Čechy. Seš. 1. Nástin historický. S úvodem prof. Arnošta Denise. Přeložil Jos. David. Spis velmi pozoruhodný. Vyjde asi v 16 sešitech po 40 h. — Ztracení. Napsal K. P. Tetmajer. Přeložil F. Vondráček. Melicharova výkvětu svět. literatur sv. V., seš. 1. a 2. po 24 hal. — Výchova k manželství. Co musí mladé dívky o manželství vědět. Od R. Cerlinga. Přeložil R. Beer. Melicharovy Biblioteky sv. XI. Za 2.40 K.

Časopis katol. duchovenstva. S přílohou věnovanou theolog. literatuře národů slovanských. Řídí: dr. F. Kryštof, dr. J. Tumpach, dr. A. Podlaha. Roč. 51., seš. 9. Nákladem kníž. arc. knihtiskárny v Praze.

Ve službách královny. Věstník mariánských družin českých. Roč. III., čís. 8. Vychází čtyřikrát do roka. Řídí P. F. Žák T. J. Nákladem Mariánských družin mužů a žen v Praze. Roč. předplatné 1.50 K zasílá se administraci v Praze Ječná ul.

Kanonizační bulla sv. Jana Nep. Napsal V. Oliva. „Hesitství ve světle pravdy“, roč. 7., čís. 3.—4. Za 60 h. Nákladem Tiskové ligy v Praze.

Lectures françaises. Nový francouzský časopis. Roč. II., čís. 1. Řídí dr. A. Mikoušek. Vychází měsíčně nákladem Kabátka v Jičné za 4 K ročně.

Úplný katalog čes. knih obojru hospodářství polního, domácího, chovu i léčení zvířectva, zahradnictví, včelařství, hedvábnictví, obecní samosprávy atd. vydalo právě knihtiskárny A. Reinwart v Praze, Vodňáckova ul. Na požádání zašle se každému zdarma.

Pařeniště zkázky. Několik pohledů z moderního života velkoměstského od J. D. Světlého. Knihovny „Přítel lidu“ čís. 2. za 20 hal. Nákladem čas. „Přítel lidu“ v Brně.

Studentská hlídka. List katol. studentstva českoslovan. Řídí J. Novák. Nákladem Čes. ligy akademické v Praze II. Roč. III., čís. 1.—2. Vychází měsíčně za roč. předpl. pro nestudenty 3 K, pro studující 2 K.

Slovenská čítanka. Vydává Moravskoslezská beseda v Praze. Seš. 8. Cena 30 h. Nákladem E. Šolce v Třebíči

Máj. Řídí E. Heritese a dr. dr. R. Kronbauer. Roč. 9., seš. 5. Vychází každého pátku za 1/roč. předpl. 2.80 K. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze.

Zvon, orgán a majetek spisovatelského družstva, zodp. red. M. Šimáček. Roč. 11., čís. 8. Vychází týdně za roč. předplatné 11.20 K. Nákladem České grafické společnosti Unie v Praze-Vyšehradě.

Školské nářadí a moderní ochrana proti nim. Napsal F. Pleškot. S četnými vyobrazeními II. vydání. Za 1.10 K. Nákladem fy F. Pleškot v Praze II., Václ. nám.

Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda pod ochranou bl. Panay Marie. Řídí dr. C. Stojan a A. Jašek. Vychází každého měsíce v Kroměříži. Celoroční předplatné 1.50 K.

Kalendáře odporučení hodné: Nákladem V. Ketrby v Praze: Vlastenecký Poutník. Veliký. Cena 1 K, tučet 8 K. Vlastenecký poutník. Malý. Cena 60 h, tučet 4.80 K. Svatováclavský kalendář. Veliký. Cena 1 K, tučet 8 K. Malý. Cena 60 h, tučet 4.80 K. Vlastenecký poutník Svatováclavský. Cena 1.40 K. Maria. Cena 1 K, tučet 8 K. Meč. Cena 1 K, tučet 8 K. Praha. Cena 1 K, tučet 8 K. Rodina. Cena 2 K. Jako příloha do všech těchto kalendářů obraz „Krista v Emauzích.“ — Nákladem R. Prombergera v Olomouci: Vyšehrad. Za 1 K, tučet 8 K. Humoristický „Ječmínek“. Za 1 K, tučet 8 K. — Nákladem družstva „Vlast“ v Praze: Svatý Vojtěch. Cena 1 K, tučet 8 K. Štítáň. Za 1 K.

Sociální besídka.

Prudký boj na Ostravsku. „Ostrav. Kraj“ píše: „Boje mezi centralisty a autonomisty na Ostravsku se každým dnem stupňují.

Centralisté ostravští, v čele se svým sekretářem Brdrou vystupují proti autonomistům s největší bezohledností. Zdá se, že vzali sobě za úkol autonomistické hnutí na dobro ubíti. Vádcem autonomistického hnutí mezi horníky na Ostravsku, red. Budil, když viděl, že posice jeho, jako autonomistického redaktora je neudržitelná, sebral jednoho dne časopis „Na zdar“ a utekl s ním na Kladno, kde jej začal vydávat v duchu autonomistickém. To bylo ovšem pro centralisty velikým překvapením. Zakročili na policejním komisařství, aby na red. Budila vydán byl zatykač. Když jim nebylo vyhověno, vypracováno dr. Hassem trestní oznámení, které zasláno státnímu návladnictví, aby toto stáhlo red. Budila pro zločin podvodu. Centralisté ve své bezohlednosti šli ještě dále a podali na red. Budila žalobu pro neoprávněné užívání názvu „Na zdar“ na jeho časopise. Žaloba o této záležitosti projednávána byla v Praze dne 4. listopadu. Žalobu podal dr. Haas, který také s Jarolímem, předsedou centrální „Unie“ a posl. Cingrem žalobu zastupovali. Soud rozhodl v jejich prospěch a zakázal red. Budilovi užívání blavičky „Na zdar.“ Poslední číslo s blavičkou „Na zdar“ vyšlo dne 9. t. m. V čísle tomto sděluje red. Budil ono rozhodnutí soudu a oznamuje, že pro příště ponese časopis název: „Za my horníků.“ Uvádí dále, že zmíněný proces včetně s palnárem dra Hasse a dietami Cingra a Jarolím stál při nejmenším přes 1000 K. Centralisté mimo to, jak red. Budil sděluje, vyhodili jej i z pojišťovacího ústavu „Gewerkschaft“, kam si vložil 236 K. Píše: „Nemečtí soudruzi, tedy ti nejlepší činovanci, o nichž se naši centralisté tak pochvalně vyslovují, Adler a Hueber, Budila vyhodili a uschované jim peníze si ponechali.“ Důsledkem tohoto jednání jest, že hornictvo české na Ostravsku z velké části prohlásilo se minulou nedělí na konferenci pro českou samostatnou organizaci odborovou.“

Tito lidé prý národu pomohou! Celý dešt nadávek sypou soc. demokraté na „mestáky“, nazývajíce je vydědichy. Zatím zůstává pravdou, že právě mestáci jsou přecasto okrádání od soc. demokratů o obrovské obnosy a že při své přičinlivosti jsou zvláště poškozování rudými bankroty. V minulých dnech přinesly noviny zprávu, že rudá pekárna v Křečlavěch u Kladna nasekala za rok 150.000 K dluhů; celkem má dluhů na 220.000 K. Zastupce pekárny nabízel věřitelům 85 procent, věřitelé chtějí dostati však aspoň 50 procent. — Tu se nejedná o nezodpovědné hospodaření jednotlivého soc. demokrata, ale o hospodářství celé rudé korporace. A tito finančníci jsou schopni reformovati finanční poměry ku blahu lidu?

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou se u firmy **Marš & Špíchal, Třebíč, Morava,** vývozní dům na šicí stroje, gramofony a velocypery.

Záložna v Hradci Králové.

VKLADY

4 1/2 %

Určitě zkuste k podzimní sezóně nejlépe

Továrni sklad látkového a bavln. zboží!

Klatovské prádlo

Výbavy pro nevěsty!

Obeluha naprosto reálná!

Stanislav Jirásek, 136.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 8.

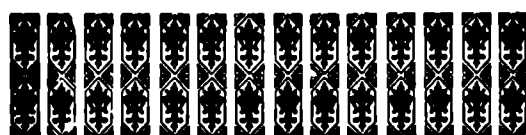
přijímá

vklady na 4 1/2% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 1/2% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činiti
vklady složením listů pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zasílatelství :

Hradec Králové.

**Jeden
jednou**
Josef Jelínek v Hradci Králové
a přesvědčte se, že za mírnou cenu můžete
dla s nejvyšší kvalitou a s nejvyšší
a do jakosti, která odpovídá potřebě.

Paramenta.
Ignáce V. Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, tiskárna ve Vyšším Brodě)
doporučuje P. T. velečestnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů,
společných praporek a keřových náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
čestného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze měho ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.
Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte mně látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

Vývoz lněného a modalého zboží.

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky viněné i prací, dámské i pánské
plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile,
— látky atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasí-
láme vyplacené. 1 balík 40 m obyčejně vkusně rozvržených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladění, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salibert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činely, basy, čela, mandoliny, kytary, citary,
bousle, smyčce, housle, podbradníky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Všeob. úvěrní společnost,

zapečené společenstvo s ručením omezeným

v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/2% až 5%

úrok a to dle výpovědi.

Složit listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Mešní vína!

Nejčestnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětím mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ŮÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.

Zádejte obdržet cenníky.

Kostelní paramenta
společné prapory

veškeré církev. náčiní vyrábí

František Stadník.

OLOMOUČ. Eliščina tř. 43.

**Závod náleží se v I. posch. bez dra-
hého krámu, čímž velmi levné ceny.**

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Velečestnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pastířská

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 88.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejsofistiková-
ného provedení, v každém
vzorů a ryze církevním slohu.
Vše přesně, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umožňuji
mi dodat velečestnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou jako
Biskupskou Milostí revíro-
vány.

Mojí nádobu jen v ohní
slatím za ceny velice levné.
Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, čistě a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

Vzorky, rozpisky, nákrepy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chudším kostelům možno splácet bez úroků.

Sam odporučení a čestných uznání po ruce.

Prostředím velečestného duchovenstva a katechetů
a důvěrně zveřejněno doma i navenek.

**Společně doporučení rychlé a levné provedení
odznaků společných nář.**

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

Turci v Bosně a Hercegovině.

Podává polní kurát Jan Veselý.

(Dokončení.)

Turci v Srbsku očekávají na měsíc na takový způsob jako Turci v Bosně a Hercegovině, nýbrž jednoduše ptají se Vlachů — křesťanů, aby se podívali do kalendáře, kdy je z jara a na podzim nový měsíc; pak dle toho slaví bajram. Turci nazývají každého křesťana Vlachem.

Co se týká řeči Mohamedánů bosenských, oni hovoří ilyrsky pomícháno s tureckým jazykem, jak oni praví, že se tam „eglendirše bošnjački“. Ráno, když se potkají, pozdraví se: „Saba hajrosumi!“ Odpověď: „Alah razosumi!“ Večer: „Akšam hajrosumi!“ Odpověď: „Alah razosumi!“ — Bosňáci mnoho a mnoho mluví svoji řeč s tureckými slovy — tedy osmanskými. Oni to ovšem popírají, říkajíce: „To je bosenská řeč“; a když jim to někdo vytkne, ihned říkají: „Hel, pak ti neznaš još ni bošnjački, to nije osmanlijski, nego bošnjački; helbetum (na priměr chorvatsky, na př. česky) kad ja rekne, saba hajrosumi, to jest toliko kao: dobro jutro; a ti češ kazati: Alah razosumi, to jest toliko kao da Bcg da.“

„Salam alečum“ smí říci jen Turčin Turčinu, jen odpoví: „Alečum salam!“ „Salam“ značí dvě věci: „Pozdravuj a požehnej ti Bůh!“ Bůh chraň, aby někdo Mohamedánu řekl „salam“. — Vypravuje se, jak dvanáct bosenských Mohamedánů (— Bosňáků víry mohamedánské) putovalo, když tu najednou ušli proti sobě přicházející Osmany, pravé Turky. I ulekli se a tážali se mezi sebou, kdo z nich zná „eglendiršati osmanlijski“ (mluviti turecky). Jeden z nich počne se chvástati: „Valaha, ja dobro znadem osmanlijski!“ Střetnou se a ihned onen pozdraví: „Salam alečumi!“ A tu jeden Osman odpoví mu: „Salam“, a ptá se ho po turecku, jak daleko jest do vesnice. Ubohý bosenský Mohamedán však nezná dále, aby mu turecky odpověděl. To Osmany rozněvalo; ihned vytáhnou nože z pasů a počnou nadávati: „Anasine, sitim, djaur pezevenek!“ Milí Bosňáci dají se na útěk, co jim nohy stačí a Osmané za nimi. Na štěstí na blízku byl les, kde bosenská Mohamedána se ukryli. Když se Osmané vrátili zpět, pravili Bosňáci, jací jsou to slí lidé ti Osmané; a tu jeden z Bosňáků, který se považoval za chytrého, pravil: „Ech, ta nisam li vam ja kazao, da ima oko salama još mnogo kojekakvih pardežah!“

Křesťané v Bosně nesmějí se nazývati Bosňáky — těmi nazývají se sami Mohamedáni. Křesťané jsou toliko „raja Bošnjačka“ (podrobený národ).

Ještě bosenská Mohamedána nejsou praví Turci — jsou to vlastně poturčenci, tedy Turci mluvící chorvatsky či srbsky, přes to, že mohamedánské víry — jsou od Osmanů — pravých Turků — nenávidění; hněvají se na sebe zle. Bosňáci nevráží na Osmany, říkajíce, že není pod nebem horšího člověka nad Osmana; a Osman zase říká, že jsou Bosňáci „poturice“ a horší než „djaura“, a proto je třeba hubit. Odtud dá se vysvětliti, proč se Bosňáci bojí Osmana, křesťané zase bosenských Mohamedánů.

Správně turecky se méně mluví v Bosně než v Srbsku. V Srbsku považuje se řeč turecká znetvořená s chorvatštinou za něco ošklivého, a proto slyšíme v Srbsku v každém městě mluvit správně turecky. V Sarajevě jest mnoho Mohamedánů, kteří neznají jinak než bosensky hovořiti a proto je slyšíme říkati: „Da je naš slavni bošnjački jezik od svih najlepši na svetu.“

Jaká jest povaha Mohamedánů v Bosně a Hercegovině? — Prostý národ jeví vlastnost otrockou. Netoliko že podléhá se všem příkazům svých představených, nýbrž on plní i každé přání, které představený jeho projeví, byť by to i proti bylo něco pokorného. Oni cítí se býti spokojenými jen tehdy, když přání představeného mohou vyplniti. Hodně udí je z kormá, že se ani tomu nejmenšímu přání svého představeného nesmějí vsiprati. — Mohamedáni jsou velmi lehkověří a milosrdní, dokud jich nikdo nedráždí. Jest třeba je co nejvíce chváliti a po tureckém způsobu jim čest prokazovati, a čím více je chválen, tím více jsou hrdí a mají tě za to rádi. Nemohou pochopiti, že by to nebylo pravda, když je chválen, třebas bys je i za nos vodil jak ti líbí — ovšem oči jejich nesmějí se dotknouti.

V každém městě, ve každém, ať jest víry jakékoliv, jsou milostiví, avšak ne snad s lásky a lidskostí, za to jim člověk nestojí; oni se pouze radují z toho, že mají příležitost učiniti „sevap“. Rozlobit se však, což chraň Bůh, pak není prostředkem pod nebem, kterým by dráždění neškodilo; nesmějí se tom i o život člověka připraviti.

Mohamedáni jsou národ velmi lenivý, nepracují zhora nic; několik řemeslníků a obchodníků, kteří z obchodu kořistí — nic jiného. Všichni ostatní si mačkají a volají o pomoc, proč žijí, když není co na práci. — Jsou velice pověrčiví. Co se u nás pro zábavu vypravuje o strašidlech, čertech, jak ve snu lidi přenášejí a opět nazpět donesou, anebo o věštyních, vlokodiach atd., to mají za svatou pravdu. Rozhovory vedou velmi bezradné, urážející mnohdy až příliš důstojnost člověka, a nepřeháním, když tvrdím, že v krev jejich vešla již bezstydnost mluvit před nedospělými surově, hrubě, nestydatě, nadávati — to se samo sebou rozumí. Nad tím se nikdo nepozastaví — zkrátka oit a pochopení pro něco vznešeného, ušlechtilého, abych tak řekl, jakýs rozmach za ideály — to u nich nenajdeš. A bohužel, musíme říci, že ten duch a veliká míra i mezi křesťany tamějšími vládne stálým stykem s Turčín, což obzvláště u mládeže se jeví, tak že když mládež mohamedánská a křesťanská se baví, těžko po hovoru rozeznáš, kdo jest Turčin a kdo křesťan.

Turci jsou velmi majetku chytří i snaží se ho na každý způsob dosíci, ať už poctivě, anebo nepoctivě; ba neštítí se třeba i druhého o život připraviti. Ovšem, nyní zřídka se stane, aby jeden druhého zabil; ale faktum jest, že ještě před nemnohými lety bylo velmi nebezpečné ojedinele tam cestovati. Zvláště nebezpeční byli t. zv. derviši, kteří potulovali se po celém světě mohamedánském. Derviši jsou všichni pleti hnědočerné, rodem z Arabie a jsou jakási odruda mohamedánských mnichů, kteří potulají se mezi Mohamedány, nemajíce určitého či společného sídla. Zbraň jejich záležela z kopí nahoře, z každé strany po jedné sekýrce, tak že se podobala jakémusi kříž, jímž se mohl člověk probodnout, anebo seknout. Před zabráním Bosny a Hercegoviny mnoho takových dervišů semí procházelo na postrach druhých cestujících, obzvláště obchodníků. Dnes ovšem tomu již tak není.

Oděv těchto lidí jest způsobu tureckého, ceny velmi veliké. Obzvláště Turci zakládají si na něm velice májce na něm plno zlata a hedvábí.

Ženy turecké nosí na sobě dlouhý šat, podobný hábitu, na hlavě mají šátek, podobný velikému ubrusu, do kterého samotávaří líce a pod bradou jej přišpendlí. Před očima nechají malý otvor, aby viděly na cestu. Otvor onen jest tak připraven, že když stojí rovně, nemohou daleko viděti, ba ani na cestu, a proto když jdou, musí hlavu k zemi nachýlit. Když jdou pro vodu, anebo jenom — jak se říká — na roh se podívat, nenosí onoho hábitu, který se „manša“ zove, nýbrž nosí jen „dimie“, t. j. sukni, jež má dvě široké nohavice, a přes hlavu hodí si menší šátek řídký; aby skrze něj mohly vidět, přidrží jej zuby; šátek zove se „šamija“. Když jest bláto, nosí na hoso jakýs druh pantoflí, jež se zovou „malune“. Děvčata nepokrývají svého obličej, mají-li ještě starší sestra na vdávání.

Nebude nezajímavo, jak se mohamedánská děvčata v kašpě baví: „Eko Švabal eno Švabal gledaj kakvi je, baš je onaki kdo lelek.“ (Hle šváb — t. j. každý jiné víry — hle šváb, podívej se jak vypadá, vesetku jako nějaký čáp.) A opět druhá: „Gledaj, seko! gledaj, seko Kaurina, vaj, bili ga uzela s onima raspiljenima nogama.“ (Pohleď, sestro, pohleď, sestro, na bezvěrce, ah, zda-li pak bys si ho vzala s těma rozkřivenýma nogama.) A jedna odpoví: „Valah, da bi bio kakav sendjilija, ja bi ga benzela uzela.“ (Bůh mi svědek, kdyby byl nějaký boháč, jistě bych si ho vzala.) — Druhá volá: „Ali je Vlah more.“ (Avšak jest bezvěrec.) Praví na to ona: „Eh ništa zato, poturčio bi se on.“ (Co škodi, však by se poturčil.) Ovšem zastavit se snad a promluvit s mohamedánskou dívkou jest velmi nebezpečné — odvážlivce dostal by jistě ránu.

I ženy i dívky křesťanské nosí dimie, na hlavách pestré čepice — kapa — okolo níž je obtočen malý šáteček a na něm opět okolo připevněny jsou vlasy. Dívky nenosí tento šáteček, nýbrž vlasy připevní buď na čepičce anebo je nosí spnuté po plecích.

Turci, když jdou po městě, tu přihnou hlavu a hledí dolů. Jdou dlouhým krokem, nohy se široce pro zvláštní stýh jejich kalhot, na jejich zadní části jakoby jakýs druh pytle visel. Nezáradno mnoho se ohlížeti a prohlížeti. Bez vědkerého úmyslu prohlížeti si, jak jejich obydlí z venku vypadají, i máše se ti přihoditi, že najednou slyšíš: „Co sdvihalš hlavu jako pes, jakobyse něco hledal; nemáš-liš jít s hlavou sehnatou jako člověk?“ Neboť Turci to považuje za velkou urážku, když se někdo dívá do jeho obydlí, neboť ihned by řekl, že hledá jeho ženu. Mají

Když se Turci chystají k jídlu, do prostřed světnice postaví kulatý nízký stůl, „sofra“ zvaný. Ten stůl jest tak nízký, aby kolem na zemi mohli sedět, nohy křížem kladouce. Jakmile se jim polévka „čorba“ předloží, každý vytáhne si lžici „kašika“, kterou za pasem nosí, anebo jestliže jí nenosí, má ji na „sofru“ připravenou. Když polévku snědli — lžici odloží a druhé všechno jídlo jedí rukama. Když jest, jak se říká, něco masného, tu jednoduše láme se chléb a namáčí v talíři „sahan“. Chléb se nesmí nožem krájet, nýbrž jen lámat; — byl by to hřích. Když přijde maso, tu si rukama každý odtrhne a pořádek jde od nejstaršího do nejmladšího. Když se stane, že na dně mísy po jakémkoliv jídle zůstane polévka anebo omáčka, tá může ji nejmladší pít a tak po pořádku dále až k nejmladšímu, když je té polévky více. Rozdíl mezi „nobl“ jíst a „sprostě“ v tom záleží, že obyčejný Turčin jednoduše kost zuby ohlodává, kdežto lepší Turčin maso prsty odtrhuje a pojídá a kost zabazuje. Na konci jídla následuje kyselé mléko „jogart“ zvané. Před jídlem se umývají ruce a po jídle ruce i ústa. Mnozí umývají i ústa mýdlem.

Zajímavé jest, když některý cizinec s nimi sedí okolo stolu. Samo sebou se rozumí, že buď nevydrží dlouho tak sedět, neboť nohy ihned brní, anebo vůbec není schopen, aby nohy křížem položil a tak seděl. Může se mu snadno stát, že mu Turčin zcela dobromyslně řekne: „Musíš se učiti lidsky se chovat, aby se ti svět nesmál.“

Skoro v každém domě, aspoň tom lepším, mají koryto ve velikosti člověka a jeden veliký kotel na zahřívání vody. Když se někdo těžce roznemůže, tu dávají veliký pozor, aby snad bez jejich vědomí nezemřel. V okamžiku, jakmile uzří, že nemocný ducha vypustil, tu jeden na druhého počne křičet: „Kde je honem kotel, rozdělej oheň, hřej vodu, než se mu tělo ochladí.“ Oni považují to za veliký hřích, kdyby se tělo ochladilo dřív než je vykoupají. Praví, že by k němu nepřišel dobrý duch, dokud mrtvý se nevykoupal. Po vykoupání bavinou zandají nos, ústa, uši a všechny tělesné otvory a od hlavy až do paty zabalí ho do nového plátna a mezi tím, co jedni mytím mrtvol jsou zaměstnáni, druzí ihned kopají hrob.

Všechno přátelstvo, známí i přátelé se shromáždí v čele s „hodžou“ (mohamedánský kněz). Tělo položí do jedné obecní skříně, truhly, která se zove „sanduk“, na její spodní části jsou připevněny dvě látky. Účastníci pohřbu postaví se ve dvojřadě před domem a když mrtvola vynese se z domu, tu nejprve oni, kteří jsou nejbližší dveří, postaví ji na své ramena, vyzvednou do výše, co bys jedno slovo vyřkl, a podají ji dále na ramena, kteří tu stojí, ti opět dále a tak to jde stále, mezitím co ti zadní ihned jdou napřed, aby čekali, až zase na ně přijde řada, a tak s ramenou na ramena mrtvola donese se až na hřbitov. Tam vynáse se mrtvola a jak jest v prostěradlo zavázata, postaví se do hrobu na holou zemi. Od shora pokryjou latěmi neboli úzkými prkny a posypou málo zemí — — —

Vnitřní zařízení obydlí jest zvláštní. Pro sebe má hlava rodiny „saibia“ zvaný místnost, vedle níž jest „harem“, to znamená ženské obydlí, hned vedle je kuchyně „mutfak“ a stáj „ahar“. Ve světnicích není zvláštního zařízení; po zemi rozprostřeny jsou koberce „sagi“ a to na holou zem položí rohožky „hasure“, na ně deky z koňských vlasů „muntavi“ nebo „muntapi“ a nahoru koberce. Vedle zdi pod koberci jest žíněnka a na sed opřeny jsou polštáře. Tady ve dne sedí a v noci spí. Světnice jsou velmi nízké, co by veliký člověk hlavou dosáhl. Strop jest dřevěný s prken hásky vyřezávaný. Kolem zdi je police „sofa“. Na straně, kde dveře do světnice vedou, jak široké jest prostranství vedle dveří, stojí skříň „dolap“, kam noční oděv schovávají, aby se neničil. — Okna jsou velmi nízká, zřídka sasklená, obyčejně jsou jen papírem zalepena; okna haremu opatřena jsou z venku dřevěnými mřížemi.

Jak známo, Mohamedáni velmi neradi kouří a pít černo kávu; proto kdo vstoupí do obydlí některého Mohamedána, vidí, že na plotně takofka celý Boží den se káva vaří. Na jednom konci plotny jest zasedl kotel, ve kterém se voda ohřívá pro „abdes“. V těchto domech jest jedna světnice zvlášť, kde se káva vaří pro domácí i pro hosty a zove se „kafedžak“. Dále jest jedna místnost, kde ucho- vávají sedla a rozličné zbraně; zove se „stak-čana“. Domy nebo chalupy mohamedánské jsou samy pro sebe stavěny t. j. každá má kolem určitý prostor buď zdi anebo jenom plotem ohrančený. Same sebou se rozumí, že podle toho, jak kdo bohat, má dům vystavěn, což vidí se až na střeše toho prostoru neboli dvoru. Rostou tam ráže, květiny — i vodovod mnozí chudých to vypadá chud

BH&M ed&M administration t. 1.

Objednejte si Dra Keyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabýti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na užásku. Cena 3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vytisuje
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Školský obzor.

Z výroční zprávy o stavu národního školství v království Českém v r. 1909, jež vydána zemskou školní radou dle stavu posledního prosince r. 1909. Okresů školních jest v naší zemi 66 českých a 58 německých. Všechny veřejných škol obecných jest v českých okresích 3211, v německých 2834. V posledním desetiletí vzrostl počet škol o 455, v posledním pouze roce o 47. Obecných škol českých jest 3231 a německých 2814. — Veřejných škol měštanských jest 375 v českých a 233 v něm. okresích. Z těchto jest 349 chlapeckých a 259 dívčích. Vyučovací jazyk jest na 374 český a na 234 německý. V posledních 10 letech přibýlo 189 měšť. škol, v jediném roce 1909 pak 9. Práce ve školní správě zavedeny jsou na 426 měštanských a 4289 obecných školách; školní správa má 5150 škol, k tomu 1114 též pokusná hospodářská pole. — Pomocných tříd pro neplnoletou nebo slabě nadanou mládež jest 11 při 6 školách (všechny v českých okresích). Strádající mládež ve věku školou povinném věnovány jsou v Čechách 4 ústavy pro hluchoněmé, 1 pro slepé, 3 pro slabomyslné a 16 vychovatelů (útulů, polepšov). —

Obchodní dorost bez mravní výchovy. Na letošním mezinárodním sjezdu pro obchodní vzdělání ve Vídni rokováno také o mravním výchovném obchodního dorostu. Referát měl japonský profesor Katoha z Osaky a vládní rada dr. J. Řežábek z obchodní akademie v Praze. Professor Katoha pravil, že třeba žákům více než jenom přednášet a vyučovat je o mravnosti. Třeba, aby učitelé sami byli jim vzorem mravním, charakterního jednání. Učitelé mají svým charakterem vychovávat charakter žáků. Dr. Řežábek pak byl téhož názoru, že mravní podklad jest pro obchodní dorost nezbytně nutný a že mravní výchov musí se dít ve spojení s výchovou náboženským. Ale náboženský výchov připouští jen u žáků věřících, zatím jej však zcela u žáků nevěřících. U těch ničeho neprospěje, ale charakteru jich ještě spíše škodí. Žádal, aby do učebních osnov obchodních škol zavedeno bylo soustavné obligatorní vyučování etice, ať se náboženství na nich vyučuje nebo ne. Ale návrh dra Řežábka sjezdem byl zamítnut. Tak tedy i nadále se bude všeobecně uznávat, že vyrůstá obchodní dorost český bez zásad mravnostních, ale náprava nestane se žádán. Vědomí bez svědomí je zkárou duše!

Chcete se výhodně ošatit??

Vydávejte si ihned vzory pánských látek a zaslávejte. (Zvolte si vzor látky »Palmira«)

od fy = ED. DOSKOČIL CHOCEN.

První český textilní podnik soukromého vlastnictví
založen r. 1876.

Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Národním státním cenám malá sleva.

Singerovy šicí stroje

obdržely na

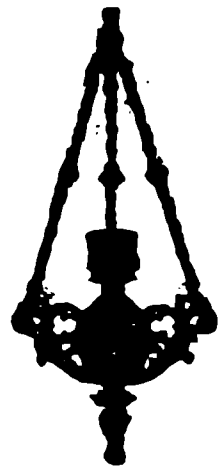
Světové výstavě v Bruselu 19.0

nejvyšší vyznamenání

GRAND PRIX.

SINGER Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, u Labského mostu 279.

Vedoucímu duchovenstvu a slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a nářadí a to: monstrance, kalichy, cibáky, nádobky, svíčky, pacifkály, svícny, lampy, kaditelnice, kropenky atd. své vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni slatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zasílá na užásku franko bez záruční kauce. Vše se posílá poštou. Předem ruční.

Shledá veškerých nádob a stříbrných klenotů, jako: řetězy, madonky, křížky, prsteny, náramky atd. :: Metálové předměty, tabulky, jídelní nářadí se stříbra pravého i křesťanské vědy na sklád.

Staré slatí, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posílá a obstarává

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

JESLE,

KŘÍŽOVÉ OBSTY, ŠKOLNÍ
KŘÍŽE, OLTÁŘE, SOCHY
A KAZATELNY

levně provádí abs. c. k. odb. školy sochař a řezbář

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

LÁTKY NA NÁBYTEK

kretonové, crepové, ripsové, gobelinové polo- i celohedvábné v nejmodernějších vzorech.

PLYŠE

hladké a vzorkované v různých jakostech.

Prýmkářské ozdoby nábytkové přesně k nábytkovým látkám se hodící jako: šňůry, štrápec, třepení atd.

LINOLEUM,

VOSKOVANÁ PLÁTNÁ

do koupelen, lázní, pisáren, úřadův atd.

za nejlevnější cenu nabízí firma

JAN STOUPA V PRAZE, Jindřišská ul. 1.

Malínský křen

letošní sklizně, jakož i cibuli, česnek, majoránku, thymiánek, a vše výborné jakosti a levně zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz malínského křenu

v Kutné Hoře.

5kg balíčky poštou franko.

Umělecký ústav
pro malbu a kresbu

B. Škarda, Brno,

zhotovuje a dodává malovinnou chrámovou v každém provedení, od nejjednoduššího vzoru mosaikového do nejobtížnějšího provedení figurálního, dodává tato i s železnou konstrukcí vlastní výroby, ochranné síťe a vše zasílá poštou. Mosaiky skleněné pro fary, křížové cesty atd. Nákreby, rozpočty i odborná rada zdarma.

Předtím vyznamenání a doporučení.

Přesvědčte se, kněžské koláry ::

Objednávky se obratem vytisují!

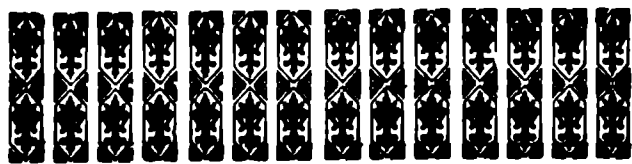
prací i celulozových, nápravných, bílých, ovinutím atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 126.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

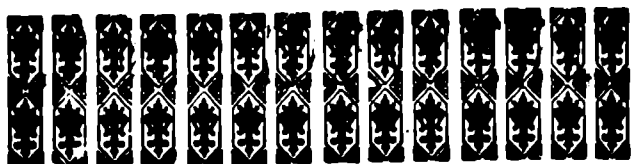
přijímá

vklady na 4 1/4 % úrok bez výpovědi,
• 4 1/2 % „ s 30denní výpovědí
• 4 3/4 % „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

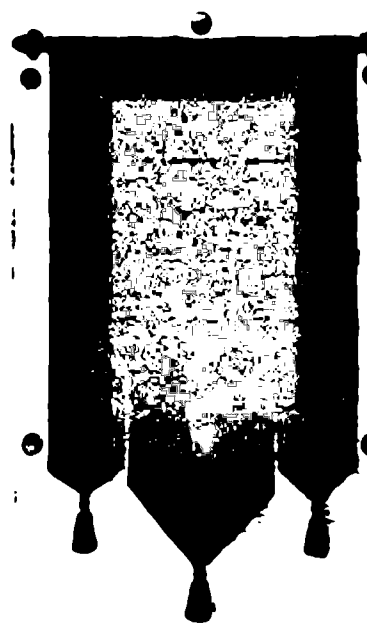
zápůjčky za výhodných podmínek,
prodává a kupuje

cenné papíry. Z venkova možno činit
vklady *služební listy* pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá *roční revizi* Jednoty záložen.

První český katolický závod ve Vídni

František Ruber

Dílna ku vytváření
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korunví (balda-
chýn), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse č. 5, vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

*Na ústupu sešle
se vše franco.*

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleúspěšnému duchov-
enstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kanzel, křížových cest
i veškerých chrámových předmětů, jakož i
k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlatení písmen a různých předmětů venku se naj-
sajících za ceny mírné. — Takéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k každému jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a krasná
díla mých z výstavy v Pardubicích

Závod založen r. 1899.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4 % až 5 %

úrok a to dle výpovědi.

Složní listy na požádání zdarma.

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevněji

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Továrna na cottageová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
kört 15. A. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Vídeň-VII., Mariabörsstr.
88.

Concerty zdarma a
franko.

Nejlepší možná
oplatky.

P. T. duchovenstva zvláštní výhody.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zašle na požádání vždy

dle roční salony křížů,
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu i ciz-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhu vele-
důst. duchovenstva, sv. o. poctivé ob-
služby, které svým způsobem zá-
dobu více než třicetiletého působení.
Uctívá, prosí, maj. objednatelku na
zámku.

Nejlepší látky na taláry.
Též na oplátky bez zvýšené cen!

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vypraštěch)
doporučuje P. T. veleúspěšnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkový, k praporů a kevevého náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zašílám v sudečkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanicí.

ALOIS ŮÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné cenníky.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vy-
hlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný
občerstvující prostředek doporučovaný,
nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Takéž doporučuje se ku koupi pravého franc.
cognacu, srámské slivovice jakož i pív. jam-
rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách
nejlevnějších. P. T. pánům, obchodníkům a
hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Kostelní paramenta
spolkové prapory

a
veškeré církevní náčiní vyrábí

František Štádler.
OLOMOUČ, Eliášova tř. 48.

Závod založen se v I. posch. bez dra-
hého krámu, čímž velmi levné ceny.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 25. listopadu 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE: Jednotné územní spoje Co-
operativní a ústřední, nemovit.
V TUNISU: ústřední vlny 4 a 4 1/2 %

Akce: kapitál K 20.000.000. Rezerva: fondy
K 1.000.000. Vklady K 50.000.000. Provádí vstřední
obchody bankovní, územní a ústřední.
Ústřední ústřední a ústřední (všechny). Obchod
ústřední, ústřední, ústřední, ústřední a ústřední.

Lev Nikolajevič Tolstoj.

Dne 20. t. m. zemřel muž ducha obrovitého, spisovatel, který svými realistickými romány uchvátil širé vrstvy všech kulturních národů. Veliká řada učenců prohlášovala jej za předního současného filozofa; aspoň každý jeho filosofický spis rázem překládán téměř do všech řečí kulturních národů, každá jeho zásadní věta letěla přes oceány do všech světových koutů. Tolstoj stával se autoritou mezinárodní, mluvil k národům a speciálně k různým společenským vrstvám všech pěti dílů světa. Každé jeho slovo přijímáno s nedočkavou lázností; celé zastupy učenců navštívily jeho venkovské sídlo, sponata nejznámějších dotazů hrula se do jeho samoty. Zkrátka svláště poslední deštěliti lze právem nazývati v celém světě dobou Lva Tolstého.

Filozof tento stal se přímo modlou moderního lidstva, nasýván byl třináctým apoštolem Kristovým. Byl učenem, ale jeho věhlas plynul více z bystrého pozorování života než ze čtení knih. Pestrá a pobuňtá škola života byla mu přední rádkyní. Jeho slovatý předchůdce Gogol pevnými, strohými liniemi kreslil stíny ruského společenského života. Tolstoj stal se jeho pokračovatelem — nikoli však napodobitelem. Zůstal si ve všem sváj. V románech a povídkách Tolstého markantně se odráží jeho vlastní duše; prostota a upřímnost, s jakou fotografuje věrně do nejmenších detailů jak povaha ruské inteligence tak zapařilých mužů, působí nezvyklým kouzlem. Podává-li obraz mladšího ruského šlechtice nebo důstojníka se všemi jeho ideálními vztahy i slabostmi, kreslí obyčejně sám sebe, jakým byl v mladších letech. A přece jeho neumělkované, realisticky sepsané líčení jsou nejmistrnějšími plody beletrie současné. Tolstoj uchvacuje virtuózní diagnosou lidského srdce. Ve spisování prostých povídek pro lid jest Tolstoj geniem nepřekonatelným. Dovedl uchvátiti učené i prosté. Zpytuje důkladně svědomí vlastní, budil podřimující svědomí lidstva vůbec. A přece tak nečinil ve svých románech způsobem despotickým; demagogickém, fanatickém výřky byly mu věci vzdálenou. Propitval bystře povahu typických osob a odkryl nezbytné mravní, společenské, kulturní důsledky jejich jednání a tužeb s uchvacující přesvědčivostí, tak že nepotřeboval kořeniti kazatelskými dodatky. Jako románopisec a povídkář náleží a bude náležeti Tolstoj mezi přední světové koryfeje. Čím jest Dante Itálii, Shakespeare Anglii, Goethe Německu, tím se stal Tolstoj Rusku.

Tolstoj filozof.

Není řídkým případem a genia, že začínají podceňovati své nejvýznamnější díla, jež vytvářeli s duší přirozenou a která nesou na sobě významnou značku bezprostředních postřehů a že hlavní váha položí na své utopistické rozběhy a často i na malichernosti. Tolstoj nenšel osudu tragického. O svých románech, které mu zajistily slávu světovou, začal se po jedné vyjadřovati s útrpným úsměvem, nasýval je docela výronem mladické klouposti. Zato však se domníval, že filosofické díla, jež opíval v posledním čase, jsou nejvýznamnějšími

spisy dikaktickými. Zatím však jest jisto, že by filosofické spisy nikdy velikou slávu Tolstého nezískaly, kdyby před Tolstým-filozofem nebylo Tolstého-románopisce. Moshodný podiv musí vsaditi, že vsácnou knihu „Děství, chlapectví a jinošství“ nazval docela „knížkou ničemnou.“ Zdá se ostatně, že Tolstoj v podsmu svého života bagatelisoval svou beletristickou činnost minulou s pouhého pozorování, aby tím více zdůraznil cenu prací mravních.

Co však si odnese čtenář z jeho filosofických prací pro životní praxi vlastně nového a zároveň uskutečnitelného? A zvláště jeví-li se v jeho filosofii tolik zjevných trhlin a docela protimluví? Volá se: „Tolstoj byl předním apoštolem humanity, volal po rovnosti, volnosti.“ Nevoloval tak však již dávno před ním jiní? Nebyla již před jeho filosofickými spisy atmosféra Evropy přeplněna hesly demokratickými a humanitními? Jestliže byl přece hlas Tolstého v tomto případě slyšen více než volání publicisty jiného, pak to má Tolstoj děkovati více popularitě získané činností beletristickou než praktickému návodu svého k obrodnému životu. Mnohá zásadní, okřídlená hesla, rozleťující se s úst Tolstého bleskem, byla výřky naprosto zpátečnickými. A kdyby je vyslovil katolík, byl by mu odpovědi hřimavý smích. Tolstoj na p. řekl, že od nynějška kultury nečeká nic. Dru Adolfa Hessovi řekl: „Mám za to, že lidé nemohou již žiti pod vládou, která páde násilí. Lidstvo následkem všeobecného (?) vzdělání a vzájemné výměny myšlenek pokročilo tak, že vůbec nepotřebuje vlády.“ Tento výrok Tolstého-starce přímo křídí svou naivností a nepravdou. Republika francouzská se pokládá za stát nejvzdělanější v Evropě. Ale málo kde se musí používat tak často železné vládní ruky k udolání nejhrošších davových zločinů a skáznosných převratů jako právě ve Francii. A což barcelonští i ruští bandité, kteří se prohlášovali za nejosvěcenější jádro těchto národů? Proč v svobodomyšlné Americe má vláda po ruce celé regimenty četníků? Protože bez pevné vlády i tam by řádilo právo pěstunů snad hůře než v Africe. Čím jest šibal učenější, tím rašovanější a nebezpečnější. Bez silné ústřední vlády obešly se spíše národové života primitivního, žijící v poměru patriarchálním, než národové moderní.

Zásadou Tolstého bylo: Neodpírati slámu, nenutit mocí člověka zlého a zanechání nepravosti a k ákonům dobrým. — Praktikování takového pravidla nelze zavésti beze škody ani do rodiny, jejíž členové se milují, neřku-li do společnosti širší, do státu. Kdyby na p. se zařídil ruský car dle zásady Tolstého, pak by nastaly v jediném měsíci v Rusku tak děsné převraty, řádilo by pěstun právo banditů tak bezuzdně, že by sám Tolstoj se své vší byl vyhnan nebo usmrcen. Podobnou příliš ošlivušťáckou zásadu měli s počátku i čeští bratři; ale drsná pěst protivníků je poučila, že někdy i rázná sebeobrana jest netoliko dovolena, ale že nadto jest často nutnou povinností. Bránil se důstojně sám Kristus, hrozil přestupníkům věčným zavržením, bránil se svatí apoštolé. Neodpírati slámu! Tato naprosto bludná zásada dává právo sločinnům, aby dusili dobro v sárůdku, kdekoliv pučí, aby lidé konali dobré skutky trpěli tak veliká pronásledování, až by malomyšlně složili ruce v klín. Nepřikazujte lidem, aby platili daně na vzdělávací a humanitní ústavy, nenafizujte dětem návštěvu školní! Pak se školy vyprázdní, učitelé se rozutekají, dobročinných a kulturních ústavů se užije jako špycharů.

Tolstoj popíral potřeby církve. Má-li se však kterákoliv, sebe nepatrnější idea realizovat v menší nebo větší společnosti, jest potřeba, aby se sdružili řádný počet lidí ve společnosti k provedení příslušného účelu. Tudiž i lidé, kteří chtějí uvésti své vznešené náboženské ideály v život, musí se sdružiti ve společnosti — v církvi. Jinak zůstane jejich ideály mrtvou literou.

„Rozdejte své jmění“ volá Tolstoj k bo-

hatoům. Ale tu se hned v zápětí naskytá otázka, zda by se takovým způsobem pomohlo chudini trvale. Možná, že za 10 let by po tom zdánlivě obrovském společenském převratu bylo chudiny více než předtím. Statistice ruských proletářů pracují jen potud, pokud jim brozí smrt hladem. Dostanou-li peněz někdy více, ihned je promarní. Mužik jede s hubenou herkou do města, kdež prodá obilí. Pak hned zanechá velkou část stržených peněz v šidovské kořalně. Podpora, almužna, po případě rozdání všeho jmění — velmi záslužná věc. Ale radikální přerod zubožených sociálních poměrů nutno provésti zcela jinou cestou. Lidu se musí pomoci trvale, lid nutno uvědomovat, jakým způsobem by získané hmotné prostředky mohl svépomocí udržeti a rozmnožovati.

Tolstoj zabral se horlivě do čtení spisů Petra Chelčického a velebil je s nadšením. A přece jest známo, že následování reakčních, pochmurných zásad zakladatele česko-bratrské jednoty by bylo hrotem umění, hrotem radosti ze života a pokroku. Ostatně nikdo tak vášnivě ve skutečnosti nepotírá stěžejní poučky Chelčického jako pokrokařští chvalořešníci Tolstého.

Jasnopoljanský filozof nebyl volnomyšlenkářem. Kládí veliký důraz na potřebu náboženství. Krista vromně otíl, k němu se modlí. Ovšem dostal se do vážného sporu s pravoslavnou církví, protože jí nemohl býti docela lhostejný příliš volný a nadto zcela pochybený výklad Písma. Kristovo učení ležce se chápe od lidí učených i nejprůstších, neshází-li jim dobré věci. Také i v nynějším čase se spletitých sociálních a politických poměrů může slovy i skutky Kristovo učení vyznávat i každý nejosvěcenější myslitel, aniž by tím způsobil újmu svému vzdělání. Kristovy zásady lze dále realizovati v nejbíších vrstvách. Leč Tolstoj učení Písma vložil a přebánil tak přepjatě, že není možno, aby moderní společnost dle výkladu toho prakticky přeměnila své jednání. Kristovo jho jest sladké a břímě lehké. Zato však Tolstoj věsil při svém pochmurném rigorismu na křk svých čtenářů nesnesitelné centy, jichž ostatně sám nedovedl posvědnoti. Čhtěl založiti přísnější a lepší morálku, než jakou Kristus blásl. Ovšem byrokratismus a ztrnulost pravoslavné církve ruské těžko mohly odvrátiti genia od snah odstředivých. Leč přec to církve sama mlčeti také nemohla a tak Tolstého vybočovala. Stařec šel svou cestou dále; nemstil se zavržením všeho křesťanského nebo vášnivými výpady, jaké poskrujeme jinde. Naopak přilnul ke křesťanské sektě prostomyslných Duchaboreů.

Ovšem i z jeho filosofických spisů možno čerpati mnoho dobrého. Jest pravdou, že šedesát procent toho, co se nyní nazývá pokrokem a kulturou, jest jen laciným poslátkem prásdnoty nebo vyšperkovaným ničivým Molochem. Leč nic se nemá přeháněti. Tolstoj ve své zaujatosti jako filozof potíral přepjatými nápady ty životní ustálené pravdy, které dříve atkvěle šířil jako beletrista. Ba na p. filosofický dodatek k velkolepému románu „Vojna a mír“ v mnohém odporuje tomu, co napsáno v románu. Znamenitý spisovatel vojenský Dragomirov v rozboru toho románu napsal: „Bez-děky jímá útas, jak jeden a týž člověk může tak znamenitě kreslit vojenské scény a tak špatně vykládat jevy války a boje.“

Dobré myšlenky šerpané z křesťanství a prospěšné zásady filosofů jiných Tolstoj utvrdil; leč jeho zcela originální rozběhy, které vlastně značí zpátečnictví, podlehly neúspěšné skáse. Tolstoj si ani neuvědomil, že by praktikování jeho zásad o životě zcela prostě vedlo k deševní lenosti.

Tolstého theorie a praxe.

Podává se samému Tolstému přivésti praktický život v souhlas s vlastním učením? Nutno dáti odpověď zápornou a to již proto, že mnohé idey ruského myslitele vůbec nelze v praktickém životě docela prováděti.

„Národ. listy“ 8. listopadu 1908 napsaly

že byli proroci, kteří jednali, jak hlásali. „A množství nemohlo odolati unášené moci příkladu. Krádeží svým směrem, množství se haalo za nimi, krádeží do obcí, množství se za nimi vstupovalo na hranici, vrhali se se skály a množství vrhlo se za nimi. Lev Nikolajevič je jiného druhu prorok. Množství jej zbožňuje, velebi jeho hlas a postavu, ale následuje jeho příkazy, protože . . . Možná-li jej následovati. Prorok mluví sám proti sobě.“

Tolstoj byl v theorii nepřitelem umění. Ale, dal se podobiti od malířů a fotografů v nejhranějších pózách, spěchal poslechnout hudbu svého slavného krajanu Čajkovského, tvořil sám díla umělecká, vítal ve svém domě sponzu umělců.

Zřekl se dle své theorie majetku. Ale jak! Přenechal jej své rodině, s níž žil pohromadě. Tak to dělávali zcela obyčejní statkáři, kteří šli na slušný výměnek, když je již omrzely veliké hospodářské starosti. Takovým chudákem, jakým se učinil Tolstoj, chtělo by se hned stát 99 lidí z každého sta. Vzdal se jmění, ale přece je společně sdílel. Nikdy neměl trapných starostí o zítřek.

Malovati a fotografovati se dával výhradně v mužickém, selském obleku, jak oře, jak sedí v prosté pracovně. Při rolnictví však není nejhorší tělesná namaha, nýbrž mnohonásobná starost; těch Tolstoj neměl, nempšel žiti z tělesné práce rukou svých. Vyšel si na pole, kdykoli se mu zlíbilo. Ve svém paláci dal si udělati selskou s.ětnici s nízkým stropem, aby jeho život vyhlížel hodně po mužicku. Tam umístil zcela jednoduché hodiny za 30 kopějek. Co tím chtěl vlastně dokázati? Že moderní stkvostné budovy se mají rozbořiti a vývoj stavitelského umění má ustrnouti na pověstné šeredných baráčích mužických? Byla to pouhá póza k vůli popularitě. Vždyť v té nízké jizbě měl pohodlný kožený divan a ještě lepší kožený fotel. Aby ještě víc markýroval mužíka, pil čaj po selsku; vzal cukr do úst a čaj skral skrze zuby. Ale tak jemného čaje málokterý mužík okusil. Raději si měl vzpomenouti, že to mužici s dosavadním způsobem života daleko nepřivedli. Ale Tolstoj oral zcela primitivním pluhem, místo co by se byl přičinil o skutečné zvelebení rolnické práce.

Ješitnost není lidským údělem stářím. Ani Tolstoj nebyl jí ušetřen. Popularita mu byla v pozdním věku milejší než nestranný posudek. Israelité mu začali pochlebovati, v novinách jej vynášeti, jen aby hodně vytěžili. Positivní plány a rady Tolstého se židům nezamlouvali. Který židovský kapitalista by se chtěl na př. ochuditi! Leč židům bylo vítáno, že filosof snaží se káceti stávající řády. Israelité věděli, že při převratech a zmátcích se v kalné vodě nejlépe loví; proto potřebovali filosofových negativních hesel jako soli.

A tak se stalo, že za války rúsko-japonské a za revoluce zazněly v Jasné Poljany výkřiky: „Ustaňte! Nezabíješ!“ Každý uvášený člověk musil odpověděti, že ty výkřiky přicházejí pozdě. Jak veliká spleť sociálních a politických příčin vedla s drtivou nutností k tomu, že se proti sobě řtili dva statní kolosové? Nyní se nevypovídají války z okamžitého rozmaru. Teprve když se nakupí z příčin mimo-vojenských celé haldy hořlavín, když sami státníci jsou proti nejhranějšímu proudům a virům téměř bezmocní, dochází k strašnému krveprolití, jež násilně rozslabí otázky, marné luštěné cestou diplomatickou, amírnou. Ustažitel Obrovský vlak politických, kulturních a sociálních tužeb japonských řtil se ku předu po srázné cestě — proti němu vyjelo se v úskosti s prachem a dynamitem. A jediný výkřik měl najednou srovnati všecko.

Při té příležitosti právě Tolstoj, vynášený soc. demokraty, anarchisty a židovskými volno-myšlenkáři, projevil úžasnou nedůslednost a nespravedlivost. Autor hesel „Nezabíješ, neodporuj zlému“ bral v ochrana židovské zákeřníky, před nimiž nebyl jist život pokojných lidí, kteří vraždili celé rodiny i s dětmi. Hněval se, že títo revolucionáři, kteří tisíce životů se svými pomocníky zhabili, byli zatýkáni a trestáni. Stát neměl práva k sebeobraně proti zločtým, krvavým banditům, kteří znevažovali křesťanské svatyně, rouhavě hanobili obrazy světců, zatracovali každou autoritu a tisíce dělníků vybijením továren připravovali o chleba? „Nezabíješ“ měl zahřímati Tolstoj v prvé řadě proti revolucionářům, kteří katansky odpirali zlému i dobrému. Leč proti buřičům nevydal brožury žádné. Tyto a jiné okolnosti zřejmé svědčí, že Tolstoj nebyl mužem, který by sám přivedl své zásady a praktickým jednáním v shodu. Přistě ještě o poměrech v Jasné Poljaně.

Dopis z Prahy.

Zápasy o místa náměstek starosty pražského. Snahy o „práci“ na prospěch obce Pražské projevíly se, jak nyní vyšlo na jevo, opětně velmi zřetelně, když bylo před volbou náměstka

starosty král. hlav. města Prahy. Téměř každý třetí obecní starší ožil se býti povolán prospívati dle nejlepšíh sil svých matičce Praze, a proto hleděl si sříkati hlasy a podpory svých přátel, nešlo-li by to přece, jaksi — aby se stal náměstkem? Revnivosti bylo tolik, že kandidovalo nejméně šestnácte pánů otců města. Z mladočeského sdružení usilovali o náměstnictví hlavně pp. cis. radové Červený a Schröter, Kreutzer, dr. Funk, Vaníček, Maděra, se sdružení dra Podlipného pp. Lada a dr. Plk, se sdružení staročeského pp. dr. Štych, dr. Černý a Slavík. Poněvadž revnivost dostupovala takové výše, že hrozila blamáž, vyjde-li celá aféra na veřejnost, shodly se nejlivnější osoby na radnici zařehnati vzrůstající krizi tím způsobem, že navrhly, aby místa náměstků byla raději ponechána v rukou náměstků dosavadních, k čemu také došlo. Za toto rozřešení krise nejvíce jsou povděční náměstkové pp. Kasalický a Seifert sami, poněvadž sedí v teple i dále, a mohou po celý rok působiti, nedbajíce, líbí-li se to komukoli či nelíbí. Zejména náměstek p. Kasalický usiloval a osobně velmi se angažoval o svou novou volbu, prohlašuje důrazně, že by rád provedl různé záležitosti, které započal ke šťastnému zakončení, a k tomu účelu že potřebuje, aby zvolen byl. Bylo mu vyhověno. Takto jest zase na rok pokoj a rok budou růsti naděje všech „povoláných“ i méně povoláných na místa náměstků starostových v Praze.

Připojování předměstí ku Praze. Připojování předměstských měst a obcí ku Praze, které poněkud pounstalo, po-unuto bylo opět ku předu usnesením zastupitelstva smíchovského, aby Smíchov připojen byl ku Praze. Mezi obecnstvem, znajícím současné poměry finanční obou velikých obcí, Prahy i Smíchova, toto usnesení valného nadšení nespůsobilo. Prostrávající lidé vyslovují obavy, že Smíchovu valně nebude poslouženo připojením ku Praze vzhledem k velikým dluhům, jimiž Pražská obec jest tížena, a také připojením Smíchova obec Pražská valně nezíská. Smíchov jest sice město moderní, leč rozvoj jeho jest zastaven z jedné strany řekou Vltavou, z druhé Košířemi a ohromným nádražím, tak že o nějakém ruchu stavebním nemůže v něm býti valné naděje. Jiný důvod jest, že centralisováním měst a obcí vzniknou různosti, o kterých nemá dnes nikdo ani tušení a povedou ku potíším v administraci správě. Již nyní s trpkostí se v různých částech Velké Prahy těžce nese, že se zapomíná na radnici Staroměstské na jich oprávněné tužby a přání a že palčivé otázky jejich oddalují se na léta. Jak bude teprve potom, až bude Praha s předměstími, jež budou vzájemnou snahou, aby dosáhly co nejrychleji splnění svých potřeb, křičovati si navzájem akci, těžko se domyslíti. Myslíme, že centralisování má své výhody i nevýhody; v tomto pak případě že bude trvati po léta, nežli připojovaná ku Praze města i předměstí pocítí blahodárné důsledky připojovací akce.

Nová radnice na Linhartském náměstí v Praze. Budova, kterou obec Pražská postavila na Linhartském náměstí v Praze, nyní po odstranění lešení dleá nedobry dojem. Že by podobala se radnici, nemůže nikdo tvrditi; spíše se podobá budově nemocniční se svým nevalně podařeným secesním zevnějškem. O této sně provedené stavbě v končině tak malebně vyjadřují se odborníci velice nepřiznivě. Přece jest nesporno, že typický sloh gotický byl by se velmi dobře hodil na budovu tuto; jest přímo jako stvořen zachovati budoucím věkům starý ráz Pražského Starého Města. Jak jinak vyjímalo by se arkýřové veliké stavení gotické, jak působivé by podmaňovalo diváka a přenášelo ho v minulost! Leč dnes již marně bychom volali po nápravě osudné této historie. — Kamenný pomník současně neprozřavosti stavitelské, myšlenkové i prašpatné pochopení idey staropražské bude po staletí hlásati, jak Pražané nynější doby byli malými ve velkých věcech!

Obrana.

Neskládejte sobě pokladů! Tak to zní hromadně proti církvi v různých variacích z táborů protikatolických. Tedy lidé, kteří již dávno viru v zásraky odvrhli, chtějí na druhé straně, aby všechna zřízení, všechny podniky církevní se udržovaly neustálým zásrakem. I nejmenší společek musí míti nějaký majetek, aby hradil spolkové potřeby. Samy protikatolické vlády v republikách vybírají na lidu obrovské stálé daně. Ale katolické kostely, školy, nemocnice, misie a humanitní ústavy mají se udržovati čistým zásrakem. Vždyť přece pokrokové docela protestují i proti dobrovolným sbírkám na účely katolické. A církve jest roz-

hodně daleko větší společnost než kterákoli republika. Zkrátka se sází proti církvi obecí se na ruby neotliho sama moderní filosofie, ale docela i nzměnitelná logika.

Z protikatolického směřování naší nepřátelé chytře a soustavně dovedou zakrývati mlavu dávnych i novějšíh dějin. Vždyť jest přece tak světle dokázáno, že uobuzené kněžstvo basické a protestantské uvázalo se se závislostí hmotnou na krk i závislost mavní a že musilo přímo otročiti zpyšnělé šlechtě, nemělo-li blady zemřiti. Sám česko-židovský „Rosvoj“ stýkal na to, jak rabíni pro svoji ohudoba upadli do veliké odvislosti na bohatých židech a jak k vůli uhájení chleba dopouštěli se celé řady bespráví a vůbec skutků bezcharakterních.

A při takových zjevech se moderních spletitých poměrů sociálních moderní lidé odváší se právě vůči církvi naší volati: „Neskládejte sobě pokladů!“ A při tom jedním dechem nařizují, jak mají kněží platiti na účely národní, humanitní, vzdělávací! Z čeho jen by měli katoličtí kněží platiti, až by neměli peněz? Neshromažďuje se všech sil slušné fondy na své účely církve evangelické? Ale ta má privilej, proti ní neplatí slova: Neskládejte sobě...“ Lidé, kteří chodí okolo přečpaných wertheimských židovských jako slepci, kteří nastavují pro své spolkové účely talíř na všechny strany, přikazují církvi, aby si počínala jako největší spátečnice. A nikdo by se jí do očí více nesměl jako právě ti poračníci, kdyby jich poslechl. Každý groš dovedou vyčísti, každá katolická sbírka jest jim trnem v oku.

Nuže, jest potřebí poukázati na ty finanční zjevy církvi jiných, o nichž mlčí naši odpůrci jako protikatoličtí fanaticové jako pány.

„Čech“ dne 19. t. m. uvádí zajímavou statistiku dle „Hansfreunda“. V Jablonci lákali do svého středu lutheráni katolíky nepoctivými sliby, že budou míti u protestantské církve všechno zadarmo. Zatím však odpadlíci se zhrozili, jak veliké taxy jim pak byly určeny. Presbyterium (starošovstvo) lutherské vydalo tam seznam povinných poplatků, rozdelených na 5 tříd. Od křtů se platí: v I. třídě 30 K, v II. tř. 20 K, v III. tř. 10 K, ve IV. 6, v V. 4 K. Od oddavků v I. tř. 40 K, v II. 30 K, v III. 15 K, v IV. 10 K, v V. 6 K. Prohládky soldát: v I. tř. 40 K, v II. 30 K, v III. 10 K, ve IV. 5 K, v V. 2 K. Od pohřbů dětí: v I. tř. 30 K, v II. 20 K, v III. 12 K. Od pohřbů dospělých: v I. tř. 300 K, v II. 150 K, v III. 60 K, ve IV. 40 K, v V. 20 K.

Mimo tyto vysoké poplatky za obřady musí každý odpadlík v Jablonci platiti každoroční taxu zvláštní na vydržování bohoslužeb, jež obnáší z hlavy 1—120 korun! R. 1901 bylo v Jablonci celkem 602 lutheránů a ti dle úředního výkazu zapravili 7241 korun na roční taxu, mimo poplatky štolové. Kdyby tak někde farnost katolická, čítající na 600 duší, měla zapraviti mimo vysoké poplatky štolové ještě na 7000 korun na faráře a kostel, byl by to poprask, jakého svět posud nespátřil. „Hansfreund“ r. 1910 uvádí v uplynulém čtvrtletí pod záhlavím „Pfisterkörner“ následující příklady: Jistému odpadlíku narodilo se dítě. Dopsal pastorovi za křest. Ten mu odepсал: Pošlete na příležitost 10 korun a při křtu bude třeba také 10 korun. Tedy celkem 20 K! Ji- němu odpadlíkovi zemřelo malé dítě. Pastor dostavil se ku pohřbu, posadil se sám do vozu, jež byli si rodiče zemřelého dítěte pro sebe objednali, tak že musili pak dítě doprovázeti pěšky. U hrobu promluvil pastor rok starému kolenci (!) zbytečnou řeč, aby si mohl započísti za ni 15 korun! — Málo placený úředník při železnici ve Štyrsku obdržel od pastora vyzvání, aby pro pokladnu modlitebny zapravil roční dávku 6 K. Přidána pohřbůžka, že sice bude na něm vymánána cestou exekucní! — Lidé títo a jim podobní, když se o takovémto dobrodiní (!) lutheránství přesvědčili, prosili, aby byli do té opuštěné církve katolické spát přijati, nesouce s sebou to bláhé vědomí, že: a) pro odpadlíky jest sice dle líčení vše zadarmo; dle skutečnosti že však jedenkaždý po nějakém čase musí platiti z hlavy 1—120 korun ročních příspěvků, jež i cestou exekucní vymánány býti mohou; b) že v případě, kdyby si objednal ku posluze v nemoci protestantskou diakonisu, jež se po katolických milosrdných sestrách opičí, nebude míti posluhy té za málo, nebo zadarma; nýbrž že jí bude povinen poskytovat jemu stravu, dvakrát denně masitá jídla, víno, zvláštní pokoj a 10 K denně; c) že křest dítěte bude zadarmo; ale pastorovi zaplatí na příležitost a na dar od kmotra 20 korun; d) že pohřb dítěte bude zadarmo, ale pastorovi že povinen bude dáti zvláštní kočár a 15 korun za zbytečnou řeč pohřbu! O pohřbech dospělých netřeba teprve mluvit! V „templu“ v Praze stojí nejbláznivější oddávky 100 K. — A žid. kramář v nájmě žijící se přisáhl po svém sňatku, že nyní, založiv rodinu, bude musit ročně do židovské obce platit 36 korun. Za obřady duchovní platí se ovšem i u nás sličně a hojně!

Bible, jaké finanční poměry církevnímno-
středních našich odpůrcův samostatnosti! A katolík,
který čte vyhlášení každého groše katolického
duchovenstva, domnívá se, že naše duchoven-
stvo lid vysává. Kdo platí knězi školový po-
platek, má si uvědomiti, že neplatí pouze za
přiblížený bohoslužebný výkon. Vždyť kněz má
při té příležitosti plno kancelářské práce.
K tomu všemu neplatí se daň z hlavy, na či-
stění a opravy kostela, na spovědi, zaopatřo-
vání, na bohoslužebné nádobí, roucha atd. Nej-
více ovšem křídí proti „hamácnosti duchoven-
stva“ ti, kteří knězi za celý život nedali nic,
ale za to platí útlakovou daň do soc. demokra-
tické pokladny na pohlaví. Jako na příklad
typografové, kteří budou míti od Nového roku
opět vyšší příspěvek o 20 h., tak že nyní již
budou platiti týdně 2 K 40 h. To je již
trocha mnoho!

Přes to všechno obrovské poplatky, uklá-
dané náboženskými obcemi evangelickými a
řidovskými, dají se vysvětliti tím, že i v cír-
kvích nekatolických jest potřeba velikého pe-
něžního nákladu na vydržování duchovních a
na potřeby bohoslužebné. „Neskládejte sobě
pokladů!“ Ale církevní společnosti musí v ny-
nějším čase nějaké jmění shromáždit, aby ne-
byly nuceny každou chvíli dům od domu že-
brati, protože Bůh nečiní zbytečných záskaků
tam, kde lidé mohou si vypomoci sami.

Politický přehled.

Manifest stran českých na svém království
Čechů vykládá dle pravdy průběh vyjednávání
v česko-německém smitování v Praze i při-
činy nezdaru. Poslanci české přese všechno, co
se stalo, jsou ochotni dále vyjednávat, dají-li
k tomu Němci podnět.

Kdo směl vyrovnaní v Čechách? Dle „Va-
terlandu“ bylo vyrovnaní zmařeno vlivem svobodomyslných Němců z alpských zemí, kteří
hájili stanovisko, že se nemá národní otázka
řešit jednostranně a na sněmích, nýbrž dle
všeobecných zásad na říšské radě. Němci
z alpských zemí se také obávali, že by dohod-
nutím Čechů s Němci pozbyli svého výhod-
ného postavení, jaké se jeví v jejich silném
místu v ministerstvu a proto použili
všech prostředků, aby Němce z Čech odvrátili
od cesty vyrovnání. Zmar vyrovnání vzal si
pak na starost pověstný štváč, býv. ministr a
tajný rada Jeho Veličenstva dr. Schreiner,
který tajně agitoval a ryl, až bylo vyrovnání
v koncích.

Další vyjednávání? V polovině prosince
předseda národní politické komise hr. Clam-
Martinic pokusil se opět o rozvinutí vyrovná-
vacích prací. Jest stále ještě naděje, že do No-
vého roku se prý přece dohoda podaří, ježto
bída zemských financí bude stále tlisnivější.
Tak doufá bar. Bienensth a jeho vláda, která
chce, aby říšská rada byla dělná, ale při tom
ani přitom nehne, a zlovolnou německou ob-
strukci nechá beztretně v Praze a v Brně
bouřit.

Snem království Českého odročen 22. t. m.,
až se jednalo také o to, aby, nejza odročen,
zůstal i po dobu zasedání říšské rady pohro-
madě.

Dolnorakouský snem 22. t. m. schválil návrh,
jímž se zemský výbor vyzývá, aby vyšetřil
možnosti zkrácení školní povinnosti na 7 let
na venkově s výjimkou měst a průmyslových
míst. Návrh přijat proti hlasům soc. demokratů
a něm. liberálů.

Poláci o státní právní. Zástupci všech
polských stran na schůzi ve Lvově schválili
resoluci, podle níž setrvávají Poláci při stavbě
přepřelavů zákonem z r. 1901 zabezpečených.

Říšská rada sešla se 24. t. m. k předvá-
nočnímu zasedání a má vyříditi do Vánoc za-
tímní rozpočet, prodloužit bankovní privilegium
a prozatímní směnu jednorázového řádu. Rozhodo-
vací kruhy vzdávají prý se naděje, že by ny-
nější parlament provedl veliké úkoly, jež ho
čekají, a proto už se pomýšlí na rozpouštění
parlamentu r. 1911.

V Portugalsku hlásí se revolucionáři o
kořist, kterou jim vláda tak snadno dáti ne-
může a proto jsou s ní nespokojeni. Žádají
změnu, aby všechny úřady byly vyhrazeny
původním republikánům, a aby noví republi-
káni byli ze všech úřadů vyloučeni. Druhá
obtěž vznikla z toho, že vláda vydala „právo
na stávkou“. Následkem toho v Lisabonu všecka
doprava vázne a že hrozí všeobecná stávka
železniční. Vláda snaží se všemožně dělnictvo
od stávky odvrátiti, ale dělníci odpovídají, že
právo nynější držitelé moci před revolucí děl-
nictvo štváti.

Anglické bojovnice se celobití práce žen (su-
žetky) nynější ústavní královna v Anglii použily
za, vhodnou příležitost k důležitější agitaci ve
prospěch volebního práva žen. 22. t. m. vrhly

se na ministerského předsedu Asquitha od-
povědi práve v kódu z parlamentu a ho-
lemi rozbily jeho okna a sám udeřen do hlavy.
Při tom bylo zraněno asi 100 sufražetek. Jiné
táhly k obydlí ministrova, ale byly policií ro-
zseřeny.

Nepokoje v Mexiku nabývají rázu revolu-
čního. Revolucionáři napadli kasárny v Orizabě,
byli však odraženi. Město Torreon obléhali
povstanci několik hodin a stříleli na ně z těž-
kých děl. Mnoho osob bylo usmrceno. Přišlo
se na stopu spiknutí, dle něhož měli být po-
vráženi vysokí úředníci.

Zprávy organ. a spolkové.

Katol. organizacím a spolkům.

Jak zajisté známo jest, při oslavě 40. vý-
ročí zabití města Říma vojskem italským, dne
20. září t. r. hrubě se oťel ve své řeči Nathan,
žid, starosta města Říma o sv. Otce, ano též člo-
věk, který, jak se píše, je vlastně náčelníkem ita-
lských svobodných zednářů, drze urazil, jestli tak
řici možno, blahoslavenou Matku Páně.

Svatý Otec z té příčiny proti tomuto urážli-
vému počínání israelity a svobodného zednáře
Nathana u jednotlivých vlád katolických protesto-
val; jak to učinil, na tom nezáleží, a hlavní věc
jest, že tak učinil.

Protest ten učiněn byl také u rakouského
ministerstva zahraničných záležitostí, ale jak se
podobá, zůstal dosud nepovšimnut.

My se nechceme míchat do záležitostí cizích
států ani našich ministerstev; ale tolik je jisto,
že nevděční jsou syn a dcera, kteří netrpí se
svým otcem a neujmou se své matky. My nevdě-
čnými nebudeme!

Žádáme tudíž, aby katolické organizace a
katolické spolky uspořádaly schůze, na kterých
promlouvaly slavný protest proti onomu počínání
israelity Nathana, protest ten budiž zaslán pří-
slušnému úřadu duchovnímu, aby se pak mohl
dostati až k vědomí sv. Otce, aby též viděl, že
dosud jsou tisíce i miliony katolických křesťanů
i v Čechách, kteří radost jeho považují za radost
svou, ale také urážku jeho za urážku svou.

Dnem nejvhodnějším k těmto projevům od-
danosti sv. Otci a vroucí lásky a úcty k Blaho-
slavené Matce Páně jest zajisté svátek Neposvr-
ného Početí Panny Marie. Na ten den nechť se
také katolické spolky a organizace účastní kor-
porativně služeb Božích.

Podrobnosti, jak protest tento provést, po-
necháváme na vůli jednotlivým organizacím a
spolkům dle jejich místních poměrů.

Organizační komitét diecése královéhradecké v Hradě Králové, 22. listopadu 1910.

Upomínání. Sdělujeme těm, kteří na pro-
testní schůzi proti Nathanovým urážkám chystají
řezniti, aby se obrátili nejdříve do 31. t. m. na
administraci „Obnovy“, která jim ochotně dodá
informace, vystihující hlavní okolnosti a povahu
Nathanova útoku.

Černálev. V neděli dne 13. t. m. odpol-
ve 3 hod. v hostinci p. Václ. Jindry měl o své
pouti do sv. Země přednášku dp. Jan Lad. Pe-
trásek. Ač v obci naší toho dne konány dvě
schůze, přece účast vzhledem k tomu byla velká,
neochávaná. Přišli i z dalekého okolí. A žádný
neloval cestu; odměnou netušenou byla každému
přednáška poutavá, osvěžující, propletená pěknými
sentencemi a živě líčenými epizodami. Byla sku-
tečně krásnou ouverturou — vlastně to slova před-
sedajícího vsp. bisk. vikáře a děkana Jana Fr.
Seidla — k dalším přednáškám důst. pána, jehož
přednes je tak milý, příjemný. Zvláštností, jichž
na cestě bylo používáno, budily ne malý zájem. —
Těšme se tolik na příští přednášku provázenou
býti mající — dle přívědi řečníkovy — též svě-
točnými obrazy. — Minulou nedělí sešli členové
divadelního odboru naší Jednoty pásoobivý
obraz se života „Furiant“ od Elišky Peškové.
Prostranný divadelní sd. byl přeplněn hostmi do-
mácními i z okolí, k nimž družili se i vsácní naši
přátelé z Hradce Králové. Volba hry svědčí o
vyspělém vkusu jak účinkujících tak posluchač-
stva. Režie, jako obyčejně bezvadná, byla v osvěd-
čených rukou dp. Petráška, jemuž skvělé před-
stavení bylo zasloužilou odměnou píle a přičinění.
Jednotlivých díloh zhostili se jich představitelé ke-
cti své i Jednoty. Plně budiž jim chvála! Byli
pilni v nastudování díloh a k tomu družilo se i
přirozené jich nadání: i městské jeviště vítalo by
hra takovou. Dojem byl roven přednesu, byl ú-
chvatný, potlesk plně zasloužený nebral konce. —
Divadlo nazývá se školou života a představení
této výborné hry s výbornými představiteli byli
toho důkazem. — Voláme: Díky Vám! Připravte
nám co nejdříve opět tak poutný a zábavný ve-
štek. Zdať Bůh!

Nový Bydžov. Katol. národní jednota po-
řádala minulou nedělí členský večer, při němž
mimo sdělení různých spolkových záležitostí při

střepinám stie s velikým zájmem sešla diva-
delní kus Jiráskův „Vojnarka.“ Účinkující dostali
se zaslouženého potlesku. Pro adventní čas zaru-
čeny jsou poště přednášky. Zdať Bůh!

Sdružení české křesťanské-socialní
mládeže v Pardubicích uspořádalo v neděli
dne 20. t. m. v sále „Staré Besedy“ zábavní ve-
štek s pěkným a zajímavým programem při plném
sále besedním. V přestávce zábavných čísel pro-
mluviti měla ku shromážděné mládeži sl. Lid.
Kosařová, která se však pro zahodilou přehádku
nemohla dostavit a proto převzal úkol její p.
Rypka z Týniště. Můžeme směle říci, že se pan
přednášející zbavil svého úkolu velmi čestně. Za-
vítaví do naší schůzky sl. Jakubcová promluvila
podobně velmi pěknou a působivou řeč, která vy-
zněla v mocný projev pro sdružování naší mládeže
na poli křesťanské-socialním. Závěrečné osvěžující
slovo měl dp. J. Novotný, kaplan. Po řečích po-
kračováno v zábavě, která se zásluhou všech
horlivých členů naší organizace vydařila ku spo-
kojenosti všech přítomných. Příští nedělí provede
dramatický odbor divadelní představení s ále
„Bubenče.“

Litbítát. Zábavní odbor katolické zdejší
Jednoty sešel ve vlastním domě dne 1. listopadu
s velkým úspěchem mravním i hmotným divadelní
představení „Na dušičky aneb Modlitba na hřbi-
tově“. Obraz se života ve čtyřech odděleních
s předehrou. 6. listopadu kus byl na všeobecnou
žádost opakován. 27. listopadu sehraje: „Ideály
manželství.“ Velká veselohra o čtyřech jednáních
od Eugena Bartoše. Dne 4. listopadu pořádá Mi-
kulášskou zábavu. Na Vánoce cvičí se „Čarovná
noc“, vánoční hra ve 3 jednáních. Napsal Josef
Flekáček. Zpěvy a průvod složil Ant. K. Kuorrr.
Zdať Bůh!

Remov nad Doubravou. S nadšením
obápeme se péra, majíce aspoň letmo načrtnouti
referát o divadelní hře, již náš vzdělavací kato-
lický sociální spolek „Rovnost“ dával dne 20. li-
stopadu v místnostech p. J. Vávry. Návštěva byla
obrovská. Vždyť stálo ještě několik osob až na
prahu a nebylo možno ani místnost oknem uza-
vřít. „Paní reviránková a její Tony“ byla dneš
repertoiru stánku Muey divadelní. Bibiána podala
nám charakterní úlohu svoji způsobem, s jakým
sledujeme se nikoliv u obyčejných ochotníků, ale
u vyškolených herců. Palmu jistě odnáší ona. Ne-
malé nesnáze též má paní reviránková s dceru-
čkami Vilmon a Dolfou. Ona vrozená elegancie ná-
stupu v pohybech a řeči, jen Vilmě vlastní, půso-
bila všeobecně uznání a obecnostvo neskrblilo po-
chvalou. Dolfu, ta malá koketa, která vždycky
lichotí tatínkovi a svými veselými sentencemi,
budila po celou hru velmi příjemnou náladu. Jeden
z nejlepších výjevů jest vypravování Mrkvíčkové
o vlastním životním losu, jak stratila ženicha.
Věru poslouchá se její líčení jako báchorky „Tisíc
a jedné noci“, kde nemohou posluchači se naba-
žiti. Smutná Tony vpravila se znamenitě do pozí-
títní role. Chodí uplakaná a usouzená tajným
bolem a podává tak přirozeně svoji úlohu, že měli
jame za to, jako by život sám jí zkušenosti dik-
toval v temperamentu melancholie. Její sestřenky
Mici a Flora těší se z venkova a jako měšťáčky
svobodné Ameriky skytají obdiv, jmenovitě při hře
na zástavy, při níž počínají si neobyčejně roztomile.
A jak vyjádřiti uznání Jeřábkoví, který dělil
se o palmu se svojí roztomilou ženouškon! Na jedné
straně ta přisnává myslivecká a na druhé oddanost
manželská. Na oko mluví jinak, ale ve skutečnosti
cítí opět jinak. Luňáček všil se do mládencování
s naprostým pochopením a dodával charakterního
rázu mysliveckému životu. Jej úplně doplňoval
kolega v povolání Edon Sýkora; u tohoto byl
nápadný typický obdiv, když nadlesní praví: „Mae
vysvobodí ten, kdo si vezme moji Tony.“ Ani jame
nebedlali ublíženost tak provedenou, jakou osvěd-
čili úředníci Homola a Řízek! Právem druhá nej-
krásnější scéna byla pytláka Straky, kde číhá na
srnce. Ona odhodlanost v životě a s ní tajný bol
podán s vervou i resignací zároveň. Případné pre-
sentoval se listonoš v dialogu o seméřeseň na
severní točné. Gratulujeme s plná srdce všem
dámám i pánům k neobyčejnému úspěchu. Spolek
vdává všem upřímně „Zaplat Pán Bůh“; zároveň
zvláště děkuje Jeřábkoví a Homolovi, kteří z obce
Kněžic za letošního deštivého počasí velmi pilně
chodili do zkoušek. Přední dík patří p. A. Bure-
šovi, který s láskou a trpělivostí kus cvičil. Pro-
síme na dále o trpělivost zmíněného a jakož i o
ochotu účinkujících. — Příští hra o sv. Štěpánu.
Zdať Bůh!

Sedlec u Hory Kutné. Dne 27. listo-
padu 1910 o 8. hod. odpol. bude v měsíční schůzi
křesť. soc. spolku „Vlast“ v hostinci „U zlatého
lva“ přednáška poutník jeruzalémský dp. Jos. Ze-
lený, místní kaplan, „O posvátných místech jeru-
salémských.“ Tato přednáška jest pokračování
první ze dne 28. září, kdy plná místnost spolková
dokazovala pravý zájem na poučné i zábavné
přednášce o cizích krajích a lidech. Vstup i ne-
členům jest volný.

Humpolec. Při veřejné schůzi katolického
lidu z Humpolce dne 20. listopadu v Humpolci
„na Kocourku“ konané byly přijaty jednohlasně
tyto resoluce: 1. Protestujeme proti urážkám ná-
šeho náboženství a Sv. Otce, které si dovolil

zedeat Natban, purkmistr římský a projevujeme Sv. Otci úplnou oddanost a věrnost. Zároveň žádáme, aby náš nejdůstojnější biskupský Ordinariát uvědomil o tomto našem projevu papežskou nunciaturu ve Vídni. 2. Uznáváme, že otázky církevně-politické, jako poměr církve ku státu a podobné, mohou se řešiti jenom za souhlasu biskupů. 3. Žádáme, aby tiisk strany české křesťansko-sociální vědy si vedl slušně a nedal se vyprovokovati k nadávkám, a aby nepopřával místa osobním nájezdům. 4. Vyslovujeme diecéanímu komitétu v Hradci Králové díky za práci organizační dosud jím vykonanou a žádáme, aby v organizační činnosti vytrval, a přáli bychom si, aby byl nejen pracovním sborem, za který jsj poslední sjezd strany uznal, nýbrž aby byl organickým článkem organizace strany.

Bojanov na Nasavreku. U nás tiše, avšak s výsledkem přes veliké obtíže nepřátel pracujeme a ku předu jdeme. Zvláště čile vede si organizace venkovské naší mládeže. V době letní pořádala veřejné schůze členů v Krásném a Kevátově, na kterých promluvil předseda organizace J. Rulík o důležitosti organizace mládeže na základě katolického a dp. V. Šafránek, farář, o užitečnosti hospodářských odboček. Když pak ochotnický spolek v Bojanově odepřel i za poplatek zapůjčiti divadlo organizaci naší mládeže, jejíž otcové o zřízení jeho se přičinili, tu tiše a bez hluku přikročeno ku zřízení nového, vlastního jeviště, což podařilo se v plné míře přičiněním dp. faráře našeho, jemuž není žádná obět těžkou pro organizaci naší. V den sv. Václava hrálo se poprvé. Ač i ochotnický spolek v týž den divadlo brál na oslavu sv. Václava, neb ani na oznámeních svátek tento neuvedl, ale toliko den 28. září vyznačil, nýbrž v úmyslu uškoditi nám, nepodařilo se mu to — neb místnost naše byla přeplněna zábavou, v níž navedený asi vetelec roztržku učiniti chtěl, se vydařila a týž byl rád, že bez úrazu na vzduchu se ocitl a dalšího potahování s úřady neměl. V neděli 13. listopadu uspořádala organizace vzdělávací večírek, na kterém s ochoty a přízní k naší organizaci promluvil dp. Maxm. Smrčka, farář z Nasavrk, o souvislosti otázky národnosti a náboženské. Kéž otcovská slova jeho, dýšící láskou k vlasti a víře, na dlouho v paměti i srdcích přítomných utkví a on přiznává svoji skupině mládeže naší na dále zachová! Po básni: „Co chceme?“ přednesené zdařile A. Pilatem, promluvil jednatel a absolvent kursu F. Čtverák o dnešních poměrech. Překvapil nás velmi mile. Básni „Naším pronásledovateli“, s vrozeným citem, jevícím hluboké přesvědčení náboženské, kterou přednesla Fr. Rulíková, zdařilá schůze skončena. Při zábavě členové A. Pilat, V. Jirásek a J. Horník výstupy zdařilými pobavili přítomné, kteří s přáním, by organizace mládeže opět brzy něco pořádala, se rozcáhali.

Banná u Hlinska. Mrákotinští členové skupiny venkovské mládeže v Banné sešli v neděli ve Mrákotině u Skutče Tarnovského frašku „Staří blázni.“ Obecenstvo ležen z Mrákotina, ale i okolních osad ukázalo svou přízeň mladým hercům, neboť naplnilo sál hostince p. starosty Doležala do posledního místa. Mladí ochotníci se také tužili, až na malé zaražení se sedláka Zábory hráli pěkně, což tím pro ně čestnější, že při nacvičení této frašky byli odkázáni téměř docela jenom na sebe, kromě toho měli k nacvičení čas velmi krátký. Vedl je a cvičil kamea. dělník p. Dubský, z něhož, jak viděti, bude brzy dobrý regisseur.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis
„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“
 Objednávky vyřizuje Biak. knihtiskárna v Hradci Králové

Zprávy místní a z kraje.

Městská rada v Hradci Králové učinila dne 21. listopadu t. r. tato usnesení: Žádosti p. J. Novotného, stavit. za povolení zřízení ohrady kol staveniště zbouraných domů Caivsových bylo vyhověno. — Na domě čp. 144 povoleno bylo postaviti výkladní skříň p. J. Hostýnkovi, kloboučníku. — Panu F. Černému, staviteli, uděleno bylo povolení k užívání stáji na stav. parc. č. 135/14 a 135/24 k obýváním dvoupatrového domu na parc. č. 6 v bloku „O“, ku zřízení dílen a skladiště v nádvorní budově na téže parcele. — Vzato bylo na vědomí postavení nových stojanů na pitnou vodu na Žižkově náměstí, u vill při Orlici a u dělnických domků za továrnou dra Aningra.

Z „Cyrillské jednoty.“ Večírek „Cecilský“, který byl dne 20. t. m. pořádán zdejšími odborem, vydařil se k plné spokojenosti. Provedení sborových čísel jevilo pečlivé nastudování a opravdové ohlopení ducha komunistů; dává tušiti, že místa obou dirigentů, jimiž jsou dpp. Vl. Hornof a Jos. Cibulka, jsou obsazena muži velmi dobře kvalifikovanými, kteří jsou s to Jednotu netoliko na bývalé výši udržeti, nýbrž kráčet s ní i k vyšším metám. Též solové skladby došly náležitě interpretace. Hra na piano slé. Frydrychovy překvapovala bravurou a výsko-

lenou technikou, tak že vyslechnuta s vřelými sympatiemi. Těšíme se, že hra mladistvé umělkyně uslyšíme častěji. — Po vyčerpání vybraného hudebního a zpěvního programu rozvinula se srdečná a živá zábava. Mnoho zdaru další pilné činnosti!

Dětský den v Hradci Králové. Na oslavu památného dne nastoupení J. V. na trůn uspořádá v Městském divadle Klieperové ve čtvrtek dne 1. prosince t. r. c. k. gymnasium, c. k. vyšší reálka, c. k. paedagogium, jub. městské dívčí lyceum akademii, jejíž bohatý program tvořiti budou zpěvy sborové, ženské i mužské, zpěvy solové s průvodem klavíru, přednes básní a skladeb pro smyčcový orchestr a pak sehraje v pátek dne 2. prosince žactvo obecných a měst. škol divadelní představení „Svatoň a Milena“ v témž divadle. Představení bude předcházeno přednesem básně a živý obraz. Předehry ke všem dějstvím báchorky, jakož i průvod k písním a tancům obstará ze vzácné ochoty hudba c. k. pěš. pluku č. 18. za osobního řízení p. kapelníka Mádl. Začátek akademie o půl 8. hod. večer, divadelního představení odpoledne o půl 4. hod. Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana. Výnos představení určen jest pro Českou zemskou komisi pro ochranu dětí, i doporučujeme oba tyto podniky, pečlivě připravené, lask. přízni všeho obcenstva.

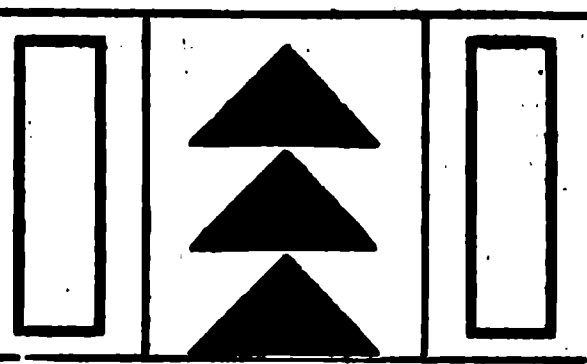
O kulturním postavení Slovenského lidu prosloví řeč v Městském divadle již tuto neděli, dne 27. listopadu, o 3. hod. odpol., politický vůdce uherských Slováků a bývalý poslanec na sněmě uherském pan Milan Hodža. Zajisté že všichni upřímní přátelé Slováků s radostí použijí této příležitosti poučiti se z povolaných úst o neblahých poměrech třimilionové menšiny slovenské.

Koncert v Adalbertinu. Spolek naší a dívek chystá na nedělní odpoledne dne 18. prosince umělecký pořádek koncertem sl. Prokopové, professořky na varhanické škole v Brně a sl. Morfové, koncertní pěvkyně z Brna. Sl. Prokopová je proslulou českou pianistkou, jejíž vyspělou techniku a budoucí inteligenci kritika všeobecně uznává. Sl. Morfová vyniká lahodným vyškoleným sopránem a zpívá s velikým úspěchem loni v brněnském českém divadle. Koncertní program získá také vystoupením koncertního mistra p. J. Nováka, virtuosa na housle. Několik pěveckých skladeb přednese pěvecký dámský odbor. Záznamy na sedadla přijímají se již nyní v Adalbertinu č. dv. 1.

Divadlo sdružených měst východočeských. Poslední 4 dny možno bez odporu počítati k nejlepším celé letošní sezony. Nechceme rozhodovati, zda ředitelství vedly k sestavení programu posledních produkcí osle ryze umělecké či měli se tím zatušovati během sezony nepříznivý dojem, jaký jsme bohužel stále během sezony pociťovali. Závěrečná představení „Hamleta“, „Vějíře paní Widermannové“, „Královské výstřižky“ a „Války bohů“ byla skutečně obsahově velice cenná. V „Hamletu“ vystoupil pohostinsky člen „Národního divadla“ pražského p. Vojan. Tu však nutno pokárati nešetřnost souboru vůči vzácnému hosti. Rozhodně měly být úlohy lépe memorovány, aby pražský umělec docela sám nebyl přinucen při samém představení — napovídati. Vojan sám dobyt si pronikavého úspěchu. Celkem bylo provedení čtyř oněch prací působivé a nikoli bez vlivu na sympatie publika. Patrně, že při větších pláti a — hlavně větší finanční obětavosti ředitelstva by soubor východočeské společnosti dovedl pracovati trvale zdatněji. Byly zde společnosti, jež těžko existenčně zápasily, neměly zvláštních subvencí a přece dokázaly umělecky více než za letošní sezony východočeská společnost. Podpora přece nebyla určena k vůli umělecké dekadenci a tak doufáme, že v příští sezoně věčné výtky odpadnou.

Osobní. P. JUC. Alois Bajer, c. k. finanč. konceptní prakt. v Hradci Králové rodem ze Soběhráze, bude v pondělí dne 28. listopadu o 12 hod na české universitě Karlo-Ferdinandově v Praze prohlášen doktorem práv.

Pokrokařská návštěva. O tom, jak jistý dopisovatel „Ratibora“ je závistivý, svědčí toto: Nedávno prý tu chodil jakýs fráter a vybíral na bubenečskou školu (paedagogium). Také prý zašel i do rodin protiklerikálů (ta opovržlivost!). Když si pěkně nacpal kapsy, šel do hospod a všechno snad promazal a domů přinesl ostudu. — Přednáš sí, „Ratibore“, pamatuj, že ten fráter nebyl z Bubeneče, nýbrž z Nového Města a nevybíral na školy (což by dle „R.“ byla velká chyba!), ale na nemocné, kteří pouze s darů jsou ošetřováni. Dále si pamatuj, že onen fráter nechodil po hospodách s té příčinou, že byl — jako vždy — stravován na zdejšími děkanství; přit nesmí proto, že má krůní nemoc, a za třetí, že byl dle vlastního sdělení vůdce vládně přijat a obdarován i u rodin protiklerikálů. Ty mají o slušnosti zcela odchylné názory, než závistivý vlastenec z „Ratibora“.

**K tahu
již 1. prosince.**

Zajistíte sobě herní právo na
**hlavní výhru
 K 300.000.-**
 na $\frac{1}{1}$ Rakouský státní los
 z r. 1864
 složením splátky K 20.—.

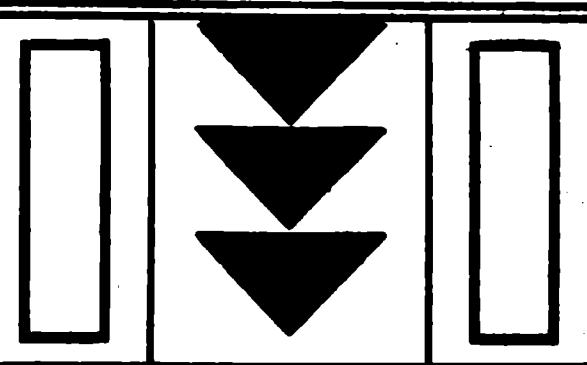
Promesy
 na celé losy přenecháme za
 K 36.—
 „ poloviny „ za
 K 17.—

**Hlavní výhru :
 400.000 FRS.**
 na 1. Turecký 400 fr. stát. los
 složením první splátky po K 8.—.

K tahu 15. prosince.
 Losy Rakouské státní lotteríe.

— Měsíční výhra —
K 200.000 hotově.
 Cena losu K 4.— při koupi více
 losů levněji.

Česká banka
 filiálka v Hradci Král.

Program pro řádnou schůzi městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konati se bude dnes v pátek, dne 25. listopadu 1910 o 11. hod. dop. v zasedací síni. 1. Ku přání Spolku českých průmyslníků textilních vyhláší se schválení příspěvku na stavbu „Výšší české průmyslové školy textilní“ v Hradci Králové. 2. Udělí se nadace manželů Václava a Aloise Poacových. 3. Doplnovací volba jednoho člena výboru spojitelný a odboru revizního a praeliminárního. 4. Dá se vyjádření o žádostech: a) Ottilie Hutlové za rozšíření koncesse vjezdnicke při živnosti usenárské v domě čp. 77. b) P. Elišky Kalinové za koncesse vinárnickou v domě čp. 367 na nábreží císaře Františka Josefa. c) p. Jaroslava Urbana za koncesse hostiaskou v domech čp. 295 a 409 d) p. Ot. Šurana za povolení přenesení koncesse kantinské s dosavadního místa na L. bi na Orlici na místo blíž měst. jatek e) p. Karla Smutného za koncesse kavárnickou pro dům čp. 163 f) p. Jos. Razima za rozšíření koncesse hostiaské v domě čp. 885 g) p. Ed. Řezáče za povolení k výcepu vlna v domě čp. 186.

Akademie v pensionátu Františka Josefa I. Chovanky a tačky pensionátu Školních Sester de Notre Dame pořádají dne 27. listopadu 1910 o 4. hodině odpolední akademii na oslavu 80letých narozenin Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Pořad: 1. A. Horn: „Ouvertura na rakouskou národní hymnu“. — 4ručně. Proslav vysocednostojného Pana Dr. G. Domabyli. 2. J. Mašek: „Den slavný.“ — Sbor. 3. K. Pospíšil: „Zastaveníčko v ráji.“ — Melodram. 4. K. Weis: „Národní hymny“. — 4ručně. 5. K. Bendl: „Pěvová prosba“. — Píseň. 6. K. Kovařovic: „Naše vlast“. — Fantasie na motivy Smetanových skladeb. 7. Vít. Novák: „Podzimní rodo.“ — (Melancholie č. 6.) a Dr. A. Dvořák: „Žalo děvče“. — (Album písní č. 10.) 8. V. Hornof: „K jubilejnímu dni Jeho Veličenstva.“ — Báseň. „Hod dětí“. — Živý obraz. Účinkují sl: J. Erbenová (č. 3., 5., 7.), M. Dostálová (č. 1., 6.), B. Frydrychová (č. 1.), K. Řhová, L. Karlová (č. 4.), A. Šamanová (č. 8.), pěvecký sbor č. 2. Průvod k jednotlivým spévům převzala sl. M. Dostálová.

Změna v říditelství gymn. v Hradci Králové. Tyto dny opustil město náš p. vládní rada Fr. Rath, dosavadní říditel gymnasia, vstoupiv ku vlastní žádosti do výslužby. Vládní rada Rath byl výborným ředitelem a vzácným přítelem studentů mládeže, takže ústav stratil mnoho odchodem jeho. Za dnů našich je charakteru a svědomitý muž v profesorském úřadě dvojnásob potřebný; proto želíme, že p. vládní rada Rath odešel v plné ještě síle a svěsti. Tak: mnoholetá vědecká činnost p. rady Rutha nasvědčuje, že gymnasium hradecké stratiло znamenitého svého vůdce a že kámen, který po řediteli Ruthovi hodil v „Osvětu lidu“ některý bývalý jeho podřízený, je zcela obyčejným uličnickým. Rath František, klass. filolog český, narodil se 12. února 1854 ve Zbraslavicích na Kutaeonorsku. Po studiích gymnasiálních v Králové Hradci (kdež byl chovancem Borromaea 1864—72) a filosofických v Praze (1872—75) působil na gymn. v Klatovech (1875—1878), v Plsku (1878—80), v Čáslavi (1880—1896) a v Praze v Žitné ul. (1896—1903); od r. 1903—1905 byl ředitelem gymn. v Roudnici n. L. a od r. 1906—1910 ředitelem gymnasia v Hradci Králové. Rath vedle horlivé činnosti učitelské záhy jal se působiti také na poli literárním. Cítě nedostatky vhodných spisů pro mládež, jal se zpracovávat starověké i české báje a pověsti, povídky a divadelka (přes 50), jež vydal většinou pseudonymně, přispívaje též do „Zlatých Lístků.“ O sobě vyhláší: Kytičky pohádek (Praha 1893). Pohádky starověké (t. 1894), Robinson Krasoe (t. 1897). Na nejnovějších badáních založeno jest jeho „Bájesloví české a římské“ (t. 1898. 3 sv., u Otty). vynikající přesností, spolehlivostí a úplností. Největší a nejdůležitější jeho dílo, k němuž po 7 let svědomitě sbíral látku, jest ilustrovaná „Kronika královské Prahy a obcí sousedních“ (t. 1903), sestavená v abecedním pořádku, v níž Rath vypravuje podrobně, včetně a slohem populárním o krásách staré Prahy, k níž látku budil i četnými přednáškami a výklady jako horlivý člen „Klubu za starou Prahu.“ Rath vynikal také výborným překladem nesnadných satir D. Junia Javenala, jež vyšly v progr. gymn. čáslavského na r. 1888—89 (X satira) a na r. 1892—93 (V. a VII.) a všechny v „Kroku“ (1894—98). Přispěl také do Ottovy Slovníku Nauč. Letos s jara byl ředitelem Ruth jmenován vládním radou. Přejeme odcházejícímu p. vládnímu radovi příjemný a klidný odpočinek po horlivé činnosti.

Jmenování. Bývalý okresní školní inspektor v Hradci Králové, nyní ředitel ústavu ku vzdělání učitelů v Jičíně p. Jan Duzovský při vstupu do výslužby jmenován vládním radou.

Milovaní kraje. Odstěhovala se od sv. Ducha do kostela Panny Marie, kde si vyhlédla také několik kusů na ukásku „pro domá“. Pak přý zavítá do semináře a odtud do celé diecese, kde přý mají nějaké starodávno „pletení“ s patronátními štády.

Jakou výhodu bude mít z toho sdějí kostel sv. Ducha, až budou roztáty a bude se

pešti rok 13469 a bude elektricky osvětlen? — Předně bude tu pěkné světlo a za druhé nebude tu tma!

Připravují ho (nebo je) o výživu. „Dějte nám chleba!“ Tak asi s nastudovanou řečí hučeli se úprkem dva „od regulace“ na děkanství hradecké. Franc „šlápně“ na kliku u vrat a v tom dostane Váša Sousedův pohled: „Kam nás to kluku milionská vedeš? Dyt tady zvoztává šákej d la ž d i ě. Přáj, to sem se lek, takového harampáci zrovna za dvěma; to k váli pětáku si tu přec nepolámeme hnáty.“ — Od té chvíle přý jich nikdo na děkanství neupatřil.

Z odberu Ú. M. S. S díky se potvrzuje tímto dar sl. obce Kralohradecké K 200.— na svatováclavský dar Ú. M. S. Místní odbor Ú. M. S. v Hradci Králové.

Jak máme vyhrát, aniž bychom měli los. Všeobecně panuje ve veřejnosti názor, že kdo chce hrát a vyhrát, musí mít los. Poněvadž pak losy v Rakousku k obchodování přípustné dosahly vesměs vysokých kursů, které během času budou ještě přetročeny, vyhledává obecnost tak zvanou drobnou lotterii, která poskytuje za 1, 2, 4, 6, aneb 10 korun možnost zakoupiti podobný drobný los (losy loterní), s 1 tahem, při nichž ovšem možnost výhry, jakož i její výše jest mnohem menší než tomu bývá u losů prve jmenovaných, které mají nejen značnější výhry, ale i více tahů v roce a tudíž i více výher. — Zmíněný náhled, že na takový druh losů může hrát jenom ten, kdo je má, není správným, neboť kdokoliv, aniž by byl majitelem takového losu, může vyhrát a sice tím způsobem, že *sakoupí si promesu*. — Co jest promesa? Promesa jest postoupení herního práva jednoho neb více losů určitého druhu k určitému tahu za patřičnou náhradu. Herní právo postoupiti může (promesou) pouze majitel losu (spravidla banka), a to na losy tuzemské. Promesa slu na doručitele a zaručuje majiteli právo, že na jmenovaný v ní los k určitému tahu může hrát. Na př. má-li někdo promesu státního losu z r. 1864, kterou bylo mu postoupeno právo hrát na tento los při jeho tahu 1. prosince, má tím všechny nároky na jeden z výher, která by na dotýčný los při tahu (1. prosince) připadla. Musí proto býti v promese přesně označeno číslo a serie losu, jeho přesné pojmenování, den, kdy se koná tah, jakož i náhrada za los, která pohybuje se poblíž denního kursu. — Připadá-li výhra na takovouto promesu, musí majitel této dříve dotýčný los koupiti od toho, kdo mu promesu prodal za jmenovanou v ní náhradu. V promese jest dále uvedeno, do které doby (obyčejně 14 dní po tahu) chová vydátel promesy připadající výhry k dispozici majiteli promesy. Tomuto jest také volno, aby si několik dní po tahu dal u něho „svoji promesu zrevidovati, zda-li dotýčný los nebyl tažen. V případě, že by v umluveném čase dotýčný tažený los nebyl požadován, musí strana promesu prodávající složití příslušnou výhru po srážce smluvené náhrady za los k soudu pro účet výherce, kde si ji týž až do doby promlčení výhry může vyzvednouti. Na jeden a tentýž los nesmí v žádném případě býti vystaveno více než jedna promesa a ten, kdo promesu vystavil a prodal, musí chovati původní los u sebe a prokázati se jeho majetkem vůči kupujícímu i vůči kontrolním orgánům státním. — Z toho důvodu kupuje obecnost promesy nejraději u bank a peněžních ústavů aneb u důvěryhodných privatních bankéřů. — Promesa vystavuje se na státních blanketech, opatřených výtiskem 1 K kolkem, musí býti opatřena datem, jakož i podpisem prodávajícího a jest z právního stanoviska rovná smlouvě opravňující k postupu výherních audítů, pokud tyto již dřívejším vydáním promesy nebyly postoupeny. Aby čtenář posouditi mohl, jak podobná promesa slu, uvádíme jeden příklad:

Blanket promesy:

„Nižepsaný postupuje tímto tomu, kdo tuto promesu donese, nadějí na výhru losu serie 1160 číslo 92 (slovy . . .) loterní půjčky sl. 50.— rakouské státní z r. 1864 k tahu dne 1. prosince 1910 a zavazuje se, že tento los, bude-li při dotčeném tahu vytažen, za umluvenou náhradu K 360.— až do 15. prosince 1910 do vlastnictví odevzdá, nebo příslušnou výhru, jestliže by v umluveném čase los nebyl požadován, po srážce náhrady umluvené a složení nákladů pro opravěnce k soudu složí.“

V Hradci Králové, dne 26. listopadu 1910.

Česká banka,

filialka v Hradci Králové.

Cena promesy stanoví se vždy pouze k tahům během 1 roku. Čím blíže ku konci slosování losu, na který byla promesa vystavena, tím větší jest pravděpodobnost na výhru a jest proto přirozeno, že také cena promesy stoupá. Tak na př.: promesa vystavená na 1/ rakouského státního losu z r. 1860 prodávala se v roce 1905 k jednotlivým tahům za K 10.— a dnes prodává se k tahu 1. prosince t. r. za K 17.—. Pokud se někdo o promesy zajímá, zodpoví veškeré dotazy Česká banka, filialka v Hradci Králové. (Vis inserát.)

Nechamice. Už dávno osývali se hlasy ve městě našem, proč nás doplacovali umkl. Máli jsme to potěšení čísti pěkné věci a těšili jsme se

v sobota na jeho dopisy. Oopak se to jen s ním stalo? Leží snad nemocen, byv postřelen při strážní na vojačině, či někam zabloudil se svým divadlem a hraje pobostinsky s našimi pimpraty? Ale myslím, že dostal pár štulec od našeho paší a začla mu chut! Prosimé opětně, aby nás nějakým dopisem potěšil. Mácho nechanických čtenářů Ob. novy.

Kinematografické představení v Nemanicích. Kam pak by dnes člověk přišel s kukátkem! Děti už dnes ani pimprlový kašpárek nebví! A divadlo? Ani velké děti v něm nebledají zábava. Kdo pak bude poslouchat divadlo? Slyšet sufléra a k tomu vědět, že herečka špatně umí nadřenou slohu — kam pak s tou flintou! Dnes na to ohodíme s elektrkou; biograf, kinematograf, skioptikon, to baví náš národ. Tu se všechno hrae koukat, tu se vyvalují u nás oči! Máme u nás nové obrázky pro kinematograf a začnu s první řadou. — Úvodní obrázek: Venkovské městečko, na náměstí husy se pasou; uprostřed náměstí kostel, vedle kostela Hus s knihou, obrácen ku rathonsu čili radnici. Radnice s fangličkami. — Nápis: Hotel — uvnitř ukazují se lokály „velký“ a „malý“ sal. Všecko proti bezpečnostním a zdravotním předpisům o čistotě, úpravě zácho d ů, schodů a východů. Obrázek má nápis: „Pokroková radnice s nepokrokovým zařízením.“ — Druhý obrázek: Sezení obecního zastupitelstva: Dřevěný stůl, dřevěné židle, dřevěné lavice a dřevění zastupcové — t. j. ti nejsou se dřeva, ale jako dřevění kývají. — Je tam starosta, co se stará, aby naši vnukové a prach vnukové byli zadlužení. Pro jiného by nemusil býti — to všechno vede tajemník; ty ostatní dřevěné figury by také nemusily býti, protože nejvíce jeden mluví — ostatní kývají, koukají, opisují, diví se; skrátka teprve se učí sedět jako kachny na vejcích. A pan řídící si pochvaluje, že pro plemeno má dobré kachny, které umějí sedět. Ten, co hlídá kachny, aby dobře seděly, bryká, kouká, napovídá, vystrkuje ruce, founá, supá a na konec vykřiká: „Pánové, tentonoc, vono jako by bylo dobře, kdybychom jako tentonocne provolali tajemníkovi nebo chci říci řiditeli „Sláva at žije!“ (Bodejť ho husa kopa, když ho Anturek pojistil na 100.000 a naše kapky to platí) Židle zaskřípou, někdo se pohne, snad to nechťi slyšet — nápis obrázku: Mezi slepými jednooký král. Místo koruny na hlavě „maděru.“ — Vyletí třetí obraz. Nápis: Agrárnícká schůze a před tím malý předobrázek: Okresní řídící (snad si brzo koupí panství, aby mu venkovští „balci a agrárníci“, jak jednou za větrem řekl, „nepáchli“) postaví před sebe předsedu sušárenského družstva, hučí do něho a učí ho slabikovat: „Klerikalismus, toť nepřítel“ a ten chudák má to opakovat; pak vezme na paškál demokratického starostu jednoho, pak ostatní a křičí do nich: „Klerikalismus, toť nepřítel“. A tak to jde dál a dál s demokraty i pokrokaři. Radí se jim, aby dali to „prýč s klerikalismem“ do radničního foto-grafa — ale oni rektí: „Od čeho my bychom byli? Nás to živí, nás to drží — my budeme křičet, jak to chce Berumilek.“ Teď vyletí ten pravý obraz. Agrárnícká schůze na radnici. Rečal se, mluví se, starostové musejí předstoupit, dušovat se, že věří nejvíce Práškovcům — třeba je na oko odsuzovali. Berumilek na ně škarodí, loupe očima, agrárníci při klíce mu pomohli, že jedí do Prahy, že jezdí tam zadarmo, jí a pije tam zadarmo. Ale vždyť to nechce zadarmo; milostivé povolí agrárníkům, aby si mléko zvýšili o 4 hal, demokraté aby se nebáli, že on to už s „lehkým Doškem“ nějak umluví; ale klerikalismus — to že nepřítel, a v duchu si myslí: „kdyby přišli klerikálové na vrch, hned k nim půjdu.“ Zakoučení? Barásek s rohy a kopýtkem. Na kopýtku nápis: „Chraňte se chameleónů, bojte se ramednáťů, utíkejte před ošemetníky, zrádnymi úředníky a řiditeli. To je váš rolníci, nepřítel. Toť klerikalismus nepřítel! Končím prozatím 1. řadu obrázků nemanického kinematografu.“

Schůze obec. zastupitelstva v Nemanicích konaná 15. listopadu. Děl II. za přítomnosti 21 členů a dosti četné návštěvené galerie. Zjev to u nás velmi vzácný. Na programu vyřízení rozpočtu na rok 1911. Celkové vydání kolem 29.555 K, příjem asi 18.692 K, schodek 10.863 K uhradí se 50%, přirážkou obecní, 25%, školní a příspěvkem 4000 K od spojitelný. Pan Malina jako ředitel kanceláře spojitelný upozorňuje, že asi sotva spojitelná bude moci tolik dáti, že místodržitelství nedovoli; když však pan parkmistr i finanční referent p. Vančura prohlásili, že se sami osobně u místodržitelství o svolení zasadí, rozpočet konečně schválen. Opakovala se zase naše stará píseň, že totiž nemáme finančních prostředků. Dále zvolení 3 přehlížitelé účtů a to pánové: Hemr, Javůrek, Hošek. Následuje volba 3 členů místní školní rady a 2 náhradníků. Pan řídící Malina navrhuje pro místo náhradníka pana magistra Hemra jako osvědčeného přý přítel školství. Voleno listky a zvolení pp. Maděra a Vančura za členy a pan Hemr a Hošek za náhradníky. Volba byla sama o sobě pro nás velmi poučnou. Proč nasazují se štky do rybníka? Zajisté, aby kapři nehnil. Další část programu byla koupě pole pro nový hřbitov, otázka to občanstvu po většině tak neympatická! Musela býti vzata s denního pořádku, poněvadž se vyskytly důvody,

kteřé celý ten projekt staví docela na jiné nohy, než jak se myslelo. Dříve mělo se za to, že hřbitov bude obecní a stavbu a správu povede obec. Dnes však příslušné obce nejsou sice proti stavbě hřbitova, ale chtějí dříve znáti podmínky a vědět náklad naň. Pan purkmistr odporuje, aby nebylo poškozeno místní občanstvo a radí, aby se vyšlo příslušným obcím vstříc. Pan Vančura tedy stylizoval podmínky, jež budou dány obecním představenstvím k rychlému schválení, jelikož prý čas kvapí a při tom vypočítává, co by byly Nechanice bez c. k. soudu atd. a přichází k názoru, že by byly vesnici. Na — a my domnívali jsme se, že již již přetruhli jsme Prahu. V otázce hřbitovní jistě. Ostatně jemu je hej, má péknu službu, je v suchu a teple a proto dobře ví, co agrárníky u nás letos tlačí. Pan purkmistr odhaduje náklad na stavbu hřbitova tak na 80.000 K. Bude to trochu drabý luxus. Ovšem u nás jsou kavalíři a tadíž naň asi peníze máme. V podmínkách, které pan Vančura sepsal, má býti: Hřbitov bude bezkonfesijský. A tu naskytá se otázka, pro koho má být vlastně pořízen? Snad ne hlavně pro naše Israelity? Ti mu věru za jeho námahu ani nepoděkují. Oni mají svůj v Bydčově a jistě že si ho věří. Anebo konečně pro nějaké Mohamedány a divochy z Afriky? To by stála doprava k nám mnoho peněz a bylo by jich věru škoda. Divíme se, že s něčím podobným může se u nás na světlo a že zbytečně se provokuje naše občanstvo. Podívejte se, pane, na naše náměstí! V neděli ožívne a víte dobře proč. Přišli totiž lidé z venkova do kostela. Že nepřišli i jinak na prázdno, dověděl naši obchodníci a řemeslníci. Začínají jen v tomto směru a výsledek — bída a mizerie dostaví se již samy. Proto asi věnuje se tolik péče o náš chrám Páně a o naši sbírku na jeho zvlášť! Ostatně dárce velmi rádi uveřejníme. Dále byla žádost občanů z Komárova za zřízení cesty do Nechanic. Tvoříme dohromady jednu politickou obec, ale spojení přímého nemáme. Po delší debatě, když konstatováno, že by to bylo nákladné a my že nemáme peněz, ujmul se jich dva páni a prosadili, že bude v té věci aspoň zavedeno šetření. Přes luku mají k nám nejvýš 7 minut v dnešním čase, ale musejí dobře 1/4 hodiny, než se k nám přes sousední obec dostanou. Pro naše poměry velmi charakteristické. Potom vzat na vědomí rozpočet okres. zastupitelstva a zamítnuta žádost našich hostinských na slevu 10%, z pivní dávky. Udělena koncese hostinská p. Kutíkovi a pro výčep kofalky p. Karla Gata. Zvýšena odměna školníkovu o 5 K měsíčně, vyřízeny žádosti za slevu školného a o přijetí do svazku obecního. Ve volném návrhu žádáno za patřičné kroky k zajištění elektrické síly z centrály kralohradecké. Tím schůze skončila.

Debrějce. V malé naší obci v krátkém čase stala se tři úmrtí. Zemřel 17. t. m. vážený zdejší občan František Holub, domkář, známý svou přičinlivostí i křesťanským životem. Nikdy se za svou víru katol. nestyděl, svědomitě náboženské povinnosti plnil. Den na to zesnula při narození dítka manželka dělníka Františka Nosková, rodem Brátová ze Surovátky; žena prostá, ale pečlivá, zbožná matka. Širotěček její zůstal na živu. Oba zesnuli za velikého účastenství pohřbeni v neděli odpůdně. Po pohřbu jejich utonula při zachraňování svého mladšího bratra, jenž spadl do rybníka v zámeckém parku, dívka Anežka Holých, nedávno ze školy vyšlá. Její učitelé vzdávají jí všecku chválu. Bratra jejího vytáhla pl. Boučková hákem, obětavá sestra stala se obětí smrti. Bůh jí dej slávu věčnou!

Řádka slavnost v klášteře Kukském. Pětáti nedělí t. j. 27. t. m. slaví v klášterním zátíší při zdraví a dobré doznad náladě padesátileté jubileum přijetí do řádu ctihodný a zasloužilý člen Milosrdných bratří p. Otto Kaboš. Ctihodný bratr narodil se r. 1842. v Linech u Ml. Boleslavě, do řádu přijat byl ve Vídni r. 1860. 28. října a slavně řehol. sliby složil v Linci r. 1866. Během té doby působil blahodárně a neúnavně v různých konventech provincie rakousko-české. Pro milou svoji a bodrou povahu je vážen i milován jak u představených řádu tak i u všech spolubratřích. „Ad multos adhuc annos!“

Žamberk. Neděle 13. t. m. byla pro křesťanský citlivý obyvatelstvo našeho města dnem památným. Uspořádána odpolední schůze, na níž referoval p. poslanec Václav Myslivec, těšila se všeobecnému zájmu všech vrstev. Sál u „Modré hvězdy“ byl v pravém slova smyslu nabit, galerie nacpána a t. zv. malý sál, plný. Byla to naše schůze první, ale skutečně manifestací. Referát p. poslance, vystihující jasně celkovou situaci českého národa jak v ohledu politickém, tak hospodářském, sociálním i kulturním, těšil se napjaté pozornosti všech přítomných. I soc. dem. i nár. soc. i volní myslenkáři, ba i židé poslouchali napjatě. Za podobnou pozornost zaslouží si dík! Nevíme však, co myslíte si o chování všech jmenovaných jak při řeči p. Pittla, takto obzoruha žamberckého, tak při odpovědi p. poslance, který čítá svým způsobem, jen jemu vlastním, všechny fráze, od: neštěstí na Bílé Hoře až po bohatství kanovníků, od a až do z tak pádně vyvracel, že pokroková smetánka ani konce nemohla se dočkat a za pekelného rámusu, pískání a volání

„haaba vám“ místnost lazkavě opustila. Pánové — nepodobným radikálním posláním si respektu nezískali! Máme na tomto místě prohlásiti, že všichni slušní lidé, přítomní naší schůzi, jednání vaše odsoudili a o tom „pokroku, humanitě, kultuře“ atd. správný pojem si učinili. Máme dále poraditi p. Pittlovi, aby hleděl předem sám u sebe a ve svých záležitostech hledati, co je pravda a co lež, co poctivé či nepoctivé, co spravedlivé či nespravedlivé, co slušné či neslušné. Nechceme to začít slunce jeho soc. dem. popularity snad škodilobě zasloužiti, avšak přáli bychom si, aby ten, kdo chce veřejně poučovati, o všem poctivě se informoval a především u svého prahu ať zametá.

Brandýs n. Orli. Ve prospěch čes. zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež v král. Českém za heslem nejjasnějšího mocnáře „Vše pro dítě“ pořádá učitelský sbor v Brandýse n. Ori. dne 1. prosince 1910 akademii v hotelu p. Ant. Dvořáka. Program produkce šákovské i dospělých bohatý a velice vybraný. Začátek urditě o 6. hodině. Vstupné za osobu 1 K.

Javorníky. Dne 13. listopadu odbyvala Odbočka Hospod. Sdružení křesť. zeměd. svou první valnou hromadu. P. předseda L. Barta zahájil schůzi a přítomností 51 členů srdečným proslavem, poukázav na důležitost a potřebu Odbočky pro zemědělce vůbec a pro maloroľníky zvlášť. „Nechceme“, pravil, „šítí sváry a ruznice, jak nám to z nepřátelské strany vytýkáno, nýbrž chceme jen účinně ku blahu a dobru spoluobčanů pracovati.“ Slova nehladná, vycházející od srdce, našla vřelého souhlasu u všech přítomných. Poté přečtena obšírná jednateľská správa, dle které čítá Odbočka 67 členů; během roku učinila za 7602 K 44 h objednávek (uhlí, vápno, umělá hnojiva). Ku vzdělání členstva odebralo se 65 ex. „Venkovana“, 17 ex. „Štítu“, 28 ex. „Věstník kat. zemědělců“, 2 ex. „Selské Obrany“, po 1 ex. „Obnovy“ a „Čecha.“ Nato s pochvalou přijata pokladniční zpráva a dp. Jednatel promluvil v delší řeči o důležitosti tisku pro organizaci katolickou. Ku konci vykonána volba výboru. Za předsedu zvolen p. Lad. Barta, za místopředsedu p. Jan Boháč, za jednatele dp. Fr. Kubánek, členy výboru pp. Al. Barta a Fr. Křížek; za revisory pp. Bedř. Mohr a Ignác Bueffer. Po ukončení schůze zapěna nadšeně národní hymna. Nyní pak přiložme ruce ku práci pilně a vytrvale. Práci pilně a ulehčitě rádo dává nebo dojíti cíle.

Kde jest pravým, kaleným klerikálem? Ten, kdo zneužívá náboženství k zcela ziskným, nenáboženským účelům, nebo kdo zneužívá víry k úmyslnému ohlupování lidu. Ale ani jeden pokrokový list nedělil širšímu obecnstvu, jakého klerikalismu se dopustili schválně osvícení pokrokaři v Rychnově nad Kačnou. U nás vytiskli a zdarma rozdávali pověrečné říkání „Sedm svatých Nebe-Zámků, které jeden nábožný poustevník od svého anděla strážce obdržel.“ Jaká skvostná předmluva! Slyšme aspoň několik vět: „Když pak ten poustevník (který?) umřel, vyjevil on papežovi Klementovi XII. ten užitek a tu moc těchto sedm zámků, toliko pravil: Který člověk těchto sedm svatých nebeských zámků při sobě nositi bude, od toho samého všechny zlé duchy a ďábla nástroje odstopiti musejí, jakž ve dne tak i v noci...“ Ten užitek a moc těchto sedm svatých nebeských zámků byl potvrzený nad jedním mužem, který osm let s ďábelskými posedlostmi obklíčen byl. Vzalť jest jeden kněz z tovaryšstva Ježíšového těchto sedm svatých nebeských zámků, a položil jich tomu samému na hlavu jeho; nalyšte, který div se vyjevil, v tom okamžení všichni zlí duchové a ďábelské posedlosti od něho zmizeli...“ To jest čistina, jakou hovoří vyvolávači před menažerí, nebo majitelé „dresirovaných“ bílých myš na jarmarce. Také Kašpárek Matěje Kopeckého mluvil podobně. Leč ani nejprostší katolík nyní tak hloupě českou řeč nezkomolí. A ta modlitba v brožurce! „O můj Pane Ježíši rozvažuj Sobě, kterak Jsi podvodně chycený, přenáramně svázaný, potom od jednoho soudce k druhému sprovázený byl, a Tvé nejsvětější tělo tak přenáramně strýsnuté a zbité bylo...“ A k další modlitbě jest tento úvod: „Tato mocná a pro nás všecken lid spasitelná modlitba ku kříži Kristovému, byla roku 1505 na svatém hrobu Pána Ježíše v Jeruzalemaě nalezená.“ — Přitom si vzpomínáme, jak v loutkovém divadle Kašpárek leží pod stromem a Turek ho kopáním nutí k povstání. Kašpárek naposledy vstává se slovy: „Už vstávám, ale ne krc tebe, ale ke brabanci, protože má kór moc štipají.“ Podobnou čistinou splekáno celé to podvodné říkání. Neznámý jízlivý autor chtěl tím lidu pomáti a zlehčiti katolické přesvědčení. Náhodou však katolíci se nedají lehce chytiti. Jakmile někde dostanou takové uličnické řádky do ruky, hned je pošlají katolické redakci, aby provedla světu, jak nepřátelé naší pěstají „osvětu.“ — Rozumí se, že obyčejné takový podvodný pisatel hned píše do pokrokových listů, jak prý „klerikálové znovu ohlupují.“ Proč jenom p. Rathouský nepřítiskl pod to říkání, z které tiskárny vyšlo? Zapověděl mu to autor či nakladatel? A kdo byl tak obětavý, že naltoval peněz na takové úmyslné ohlupování? Račnovanost našich nepřátel jest nevyčerpitelná.

Starý Svojanov. Radost nemalou pocítilo obyvatelstvo našeho starého sídla Svojanova při zprávě, že paasvi Svojanovské přelie v ruce uvědomělého města Poličky a že náš starobylý kostelík se 14. století dostane patrona, který má cit pro naše staré památky. Od páne Zárubě z Hustiřan neměl kostelík patrona, který by dbal o jeho zachování; vše, co bylo nejnutnější k udržení starého stavu kostelíka, dělali budoucí patronové kostela tak, že to nesloužilo k ozdobě významné památce historicko-umělecké a stavitelské, ale k znešvaření. Doufáme, že slavný náš patronátní úřad zasadí se za pomoci ochotného konservatora o řádné restaurování, očištění a zachování tobo, čím se malokteré město pochlubití může. Ze by i státní podpora byla vydatá na zachování této památky, nepochybujeme.

Svojanov. V městěčku našem při vodě pod skalou postavena byla roku 1710 socha sv. Jana Nep., která byla provedena velmi dovedně v pskovci. Na podstavci sochy nalezá se kartuš, kterou nesou dva kráns provedení andělkové. V kartuši vysekána prosba k sv. Jana N. V roce 1760 postavena nad sochou kaplička, čtverhranná, kopulovitě zaklenutá a před ní vysazeny dvě lípy. Kaplička sv. Jana N. jest v novější době tak sešlá, že krytem šindelovým satěká na klenbu, která tím velice trpí. Kaplička nemá patrona ani dobrodince. Obyvatelstvo Svojanova a okolí je chudé, skládající se většinou z tkalců, od nichž nemožno nadíti se příspěvků na udržení starobylé kapličky sv. Jana N. V těchto dnech zavítavši k nám p. o. k. konservator B. Dvořák slibil vymoci podpory nějaké z Vídně, ale nežli podpora dojde, může kaplička utrpěti v zimních měsících škody nenahraditelné. Kaplička sv. Jana N. pod skalou velice malebně působí svým usťavením a dvě stáleté lípy před ní dodávají jí půvabu nezapomenutelného v krásném údolí svojanovském. Okrašlovací spolky krajinské měly by dbáti, aby podobné památky byly zachovávány věkům budoucím.

Svatováclavská sbírka v Luži dām od domu ve prospěch Ústřední Matice Školské uspořádaná, vynesla K 100—, které byly pokladně matiční zaslány.

Babice. Na našem milém kostelíčku, jenž se svou štíhlou věží zdobí celé okolí, dokončeny byly v tomto roce opravné práce, na něž c. k. ministerstvo kultu povolilo z náboženské matice náklad 12 249 K 65 h. Staviteľskou práci provedl p. Jos. Novotný, stavitel z Hradce Král., vnitřní opravy J. O. Muniak, sochař z Hradce Král. a opravu varhan bratři Pašukové ze Žiškova. Postaveny byly v tomto roce i věžní hodiny od p. Adamce z Čáslavě v ceně 900 K, jichž náklad hrazen byl sbírkami a obolí babickou. I sochy Panny Marie, sv. Josefa a sv. Jana Nep. důstojně obnoveny sbírkami, při nichž obdivuhodnou obětavost daly na jevo zvláště chudé dělnice ze dvora travského A. Zoblavová, P. Hladíková, pl. A. Hrdinová z Kosiček a pl. A. Chládková z Babic. Kéž by také naše katol. organizace, jež jest a nás jen v počátcích, s podobnou obětavostí členů se vzmáhala a skvětala! Všem dobrodincům, kteří na vnější i vnitřní opravě zasluh si získali, srdečně „Zaplat Pán Bůh“ vzdává duchovní správa v Babicích.

Výstraha. Jakýsi Josef Beneš z Dlouhé Třebové obchází fary a vydává se za zástupce firmy J. Kubias v Praze, nabízí knucuková razítka, při čemž předem žádá obnos 3 K. Poněvadž ona firma v žádném spojení s Jos. Benešem není, upozorňuje se každý, by od dotyčného podvodníka, jenž vyláka penize, razítek nezastřel, oklamati se nedal.

Různé zprávy.

Agrárnícké nehorázné přestřelky. V agrárním tisku mnoho steaků, proč prý o 182 schůzích agrárních bylo tak skrovně v listech mimoagrárních referováno. Takhle laciným způsobem chtějí agrární pohlaviti lidu venkovskému dokazovati, že oni jediní jsou skutečně zastanci rolnictva, protože v nynějším kritickém stavu od jiných jest rolnictvo opuštěno. Kdyby se pomohlo rolnictvu silným přivalem velikých slov, která jsou celkem hodné pohodlná, pak by ovšem agrární agitátoři byli předními zastanci zeměděľství. Ty schůze však byly v přední řadě vypočítány na chytání nových velepotřebných poplatníků do agrární strany. Jiné strany s odporem sledovaly hrozitánské výkřiky, kterými se nejspíše připravovalo na venkově agrárnícké schůzové semetřosení. „Národní Listy“ jsou orgánem strany mladočeské, která jak dříve tak nyní přeoceťně uzavírá s agrárníky politické kompromisy. A přece i tento list s útrpností pozdvíhá agrární agitátora igooroval. Zato se mu dostalo přinej dťky od „Venkova“, který psal o „zarytých (!) nenávisti měšťáckých kruhů k našemu venkovu“, o „úsko-přostosti, šosáctví, hamizáem (ach, vy dietáti!) stranictví, závislosti.“ „Národ. Listy“ nato v čísle 317. odpověděly: Jedná-li se skutečně o „spontanní projev českého venkova“, pak jej „Venkov“ v očích české veřejnosti svým způsobem psaní tak znehodnotil, že není možno čístati ani na lidech nej-

lepší vůle, aby pocítili ještě etnické (mravní) rozrušení nad tímto projevem. „Venkov“ avšak na př. v sobotu uváděl se dvěma tituly („První signál nespokojenosti a roztrpčení. Lid venkovský o pohromách a těžké krizi hospodářské“), v němž se píše o fatalismu (!) lidu venkovského, kde se píše, že „taková atmosféra, jaká panuje dnes na venkově, bývala asi (!!) v dobách před velikými bouřkami našich dějin“, kde se mluví o „dráždění a provokování“ lidu venkovského pustými, klenutými demonstracemi v městech.“ Je to prostě lidské, jestliže takový úvod k manifestacím každou jiskru zájmu ve kruzích nešťastných prostě udusí. Ostatně přijatá na všech schůzích resoluce sama nebyla ani dosti málo manifestační, nýbrž detailně-postulátní (podrobně žádající) a obsahovala velmi mnoho požadavků, kterých zemědělství nikdo nikdy neodpíral. Resoluce sama o sobě, obažně to pětisloupcové dílo, by tedy nemohla býti považována za „první signál nespokojenosti“. Nemile asi bude autoru resoluce (všude stejné), že se mu stalo nedopatření s „otevřením balkánských hranic.“ V resoluci se totiž praví doslovně: „Otevřením hranic balkánských zavlečena k nám zhubná nákaza slintavka a kulhavka, jež způsobila lidu venkovskému nesmírné škody, vzhledem k čemuž také žádáme, aby vláda zahájila neprodleně rozsáhlou pomocnou akci, jak k utlumení nákazy, tak k odstranění její důsledků.“ A dále: „Nezákonné otevření hranic balkánských, jímž zavlečeno slintavka a kulhavka a způsobeny tak našim zemědělcům škody do statisíců jdoucí, nejlepším je důkazem toho, jaké nebezpečí vězí v otevření hranic pro chov domácího skotu.“ Je to úmyslné klamání a podněcování lidu zemědělského, či je to neodpustitelnou nevědomostí, nechá-li se odhlasovati na 192 schůzích resoluce, obsahující nepravdivé tvrzení, jako by byly balkánské hranice otevřeny? Tolik ku přímému podnětu „Venkova“ na objasnění rezervovanosti, kterou jsme si v této záležitosti z pouhého příkazu žurnalistické opatrnosti uložili. — Potud „Národní Listy“ v čís. 137. — A v č. 319. tentýž list dokazuje, s jakým nešikovným přeháněním referuje agrární „Venkov“ o nynějším stavu dobytkařství. „Venkov“ hájí nejapnou část resoluce o „otevření hranic balkánských ponkazem, že se dobytek do naší říše pašuje z Rumunska; to prý jest otevřením hranic!! Měla tedy ona resoluce býti namířena proti pašerákům, ale nikoli proti vládě a mimoagrární straně českým. A pak — což Rumunsko jest Balkánem? Tento stát má 131.353 km². Z toho se čítá k Balkánu pouze Dobruža, jež má 15.812 km². Přitom ovšem není ani tolik dokázáno, že nákazy dobytčí k nám vnikly aspoň z Dobružy. Vždyť nákaza byla též zavlečena do vých. Pruska z Ruska. „Venkov“ se dovolává uveřejněné statistiky Zwetbacherovy o počtu samotného dobytka. Ale chytře vynechává velice důležité údaje tohož muže, aby zakryl pravdu. „Venkov“ na př. píše: „Porážky z nutnosti k váli slintavce a kulhavce jsou na denním pořádku v míře jindy nebylé.“ Zato však sama nová autorita „Venkova“ Zwetbacher tvrdí: „...Mimoto vyskytují se, byť i nikoli četné, případy uhynutí a nucených porážek.“ A tak by „Venkov“ nejlíp udělal, aby na místo velikého alarmu a přepjatých frází pověděl plnou pravdu; jinak jen rolnictvu škodí, jestliže na základě nepravdivých zpráv bouří proti krubům „moštáckým.“ Nesmírně se blamoval otiskováním nepravdivých zpráv o stavu chlevo a obilí, někdy si v akci řepařské a nyní škodí znovu. Jaký pokřik se svedl v táboře agrární, že katolíci třítí národ a zvláště venkov! Zatím agrárníci svými útoky a nesprávnými informacemi třítí do opravy. Nežije na samém venkově plno obudých dělníků a živnostníků? A tito lidé měli se snad přilákat k soucitu neomalenými urážkami? Rolnictvo zkusilo ovšem letos dost. Ale „Venkov“ mu svými konáckými rozběhy nepomůže; také se sotva o to agrární agitátorům mnoho jedná. Hlavně to byl manévr na chytání lidu do strany agrární. Ale nyní lidé umějí dobře přemýšlet a k trázím agrárním se stali již dávno nedůvěřiví.

Kulhavka a slintavka. „Náhlínek“ píše: „Slintavkou a kulhavkou samoneny jsou letos nad obyčej hojné: Rusko, Rumunsko, Turecko, teď i Srbsko a pravděpodobně i Bulharsko — a se státi uzavřených Rakousko-Uhersko, Německo, Francie, Švýcarsko, Nizozemí, Belgie, Dánsko i Anglie. Všecky všechny kraje evropské! Není možno přece tvrdit, že by se byly nakazily všechny z jednoho stáda — všechny snad z Rumunska a z Ruska! Nákaza ukryta byla asi všude ve všech zemích — všude ji mají doma ze svého chovu a pěstění, ale obyčejná léta propuká jen ojediněle, za to v letech nějakým způsobem dobytčí nepřetržitých šíří se nad obyčej hojné. A letos máme tedy také takovýto nákazový rok. Tu bylo třeba nejen pozor dáti, aby se nákaza nepřenesla dále, ale také aby se doma neslíhla. A nemůžeme-li dnes se svou službou veterinářskou a se svou vědou veterinářskou tomu předejít? Ani služba ani věda není dostatečná, na to ani na ono. Bude třeba ještě v obou směrech hodně pracovat a zdokonalovat obě dvě.“ — Tyto řádky, psané s odbornou znalostí, jsou nejlepší odpovědí na ubohé protesty agrárního proti Balkánu.

Mezinárodní solidarita zemědělců. Vídeňská „Agrární ústředna“ uspořádala drabotní akce; sčítali se jí setoliko Češi, rakouští Němci a Maďaři, ale i Němci zahraniční, kteří vyslali zástupce berlínské „Bund der Landwirte.“ V resoluci se prohlásila solidarita zemědělců z Rakouska, Uher i Německa. Tak proveden za součinnosti českých agrárních husarských konsek. Tito si přece dříve tolik stěžovali na dovoz samé uherské mouky a pšenice. Agrárníci často prohlašovali, jak jest potřeba s té příčiny celní rozluky s Uhrami. Nadto k naléhání agrárních z Německa byl poslední obchodní smlouvou rakousko-německou stížen dovoz rakouského ječmene, slada a dobytka do Německa. Rakouský ječmen pivovarský při vylívání jest šikanován, vývoz rakouského dobytka pohraničními úřady jest stěžován. Těmito překážkami, kladenými říší Německou, trpí nejvíce zemědělec český. A teď najednou solidarita! Asi tak, jako by se zavázali k solidaritě důstojníci rakouští a němečtí. Naši agrárníci nejsou přece pouze zemědělci, ale zároveň Češi. Co při své „zemědělské solidaritě“ učiní, až poslanci agrárních německých zahájí proti nám silnou palbu? A jak vysvětlí své obrany proti zemědělcům jiných zemí? Ovšem celá ta solidarita zůstane pouhou frází, ale jest dosti podivné, že taková resoluce vůbec byla přijata. Budou snad Němci také zachovávat solidaritu s poznaňskými pulekými sedláky, až se dle vládního rozhodnutí budou statky polské směhem rozprodávati kapitalistům německým?

Německý císař o katolických mniších. U nás v „klerikalizovaném“ Rakousku slyšíme i od konzervativnějších hofrátů, professorů, úředníků, kteří jsou po katolicku pokřtěni: „Vy katolíci... Vaše klerikální strana by měla... Kdyby vaši kněží... Vaše klerikální přesvědčení“, atd. Jako by takový blahoslenný byrokrat vlastně nevěděl, do které církve patří; ovšem páni si dávají mnoho záležitosti, aby nebyli nazváni klerikály a proto i slovo „Bůh“ vyslovují opatrně jenom tenkrát, když jest to holou nutností. V protestantském Německu však menšina katolická sjednala si svoji organizační příslušný respekt, tak že se tam s katolíky nemluví jako s nějakými bezprávnými nebo nižšími občany. Proto také sám německý císař, když v minulých dnech navštívil proslulý klášter Benediktinů v Beuronu, promluvil: „Vyslovuji vám svůj nejserdečnější dík za laskavá slova, jimiž jste mne přivítali, a těší mne, že mohl jsem vás navštívit a vám vyslovit svoji nejserdečnější blahoslennost. Od počátku své vlády bylo mým zvláštním potěšením Benediktiny v jich snahách podporovati, poněvadž jsem pozoroval, že tam, kde působili, nejenom udržovali a silili náboženství, ale poněvadž zároveň byli též kulturními nositeli církevního zpěvu, umění a vědy. Očekávám od vás, že budete i nadále pracovat v koleji svých předchůdců a mne že budete podporovat ve snaze, lidu zachovati náboženství. Je to tím důležitější, poněvadž XX. století holduje myšlenkám, proti nimž, jak já pevně doufám, musíme vítězně bojovat pouze pomocí náboženství za podpory nebes. Koruna, kterou já nosím, může jen tehdy zaručit úspěch, má-li svůj základ na slově a osobnosti Páně. Jako symbol toho daroval jsem tohoto chrámu kříž, abych, jak jsem již pravil ve svém vládním dopise, dokázal, že vlády křesťanských panovníků mohou býti řízeny pouze ve smyslu Páně, a aby pomáhaly Germanům vrozený náboženský smysl slíci a šířit lásku k otčím a trůnu; obě patří k sobě a nesmí býti rozděleny. Proto z celého srdce podporuji vaše snahy a jako nyní, tak i v budoucnosti zachovám vám blahoslennost a ochranu.“ — Tedy Vilém II. nevěří, že by se jeho vlast pro „klerikalismus“ rozpala, ačkoli Německo se nazývá říší protestantskou a v lutherství hledá kořen jednoty a síly.

Třetí česká pouť do Lurd. Pořádání třetí české pouti do Lurd r. 1911 bylo právě nej-důstojnější biskupskou konsistoreí v Brně povoleno. Práce přípravné jsou zahájeny. Doba vyhlášená jest od 5.—19. srpna. Směr: Vídeň—Einsiedeln, Paray-le-Monial—Lyon—Lurdy—Marseille—Nizza—Milán—Padova—Viedeň. Dotyčné provolání a pozvání vydáno bude později.

Všelicos. Velby v Poštorné stály německo-židovskou stranou Rosenbaumovou 50.000 K. — Dle Reichapost korutanská ústřední pokladna hospodářských společenstev, která nedávno ošitla se ve velké tísní, byla tak úplně sanována, že vklady vkladatelů jsou zajištěny. — Nové katol. domy rostou na Moravě jako houby po dešti. Tři domy spolkové právě se stavějí a založena dvě nová družstva. — Bavorský říšský soud rozhodl, že péna (porta) na sklenici piva nesmí býti 5 cm široká, sice že je to podvod. — 250.000 členů čítá katolický lidový spolek v Uhrách. — Ministerstvo orby povolilo i pro Selnobrod dovoz větších množství argentinského masa. — Aktivní jmění obce přátek činí 184.138.088 K, dluhy 148.431.434 K. — V neděli byla se v Lublani protestní schůze katolických slovišských proti Nathanovi za účasti 5000 lidí. — Mistodržitelství v Terstu zakázalo dle přednášky terstské lidové university z toho důvodu, že se těchto veřejných přednášek zneužívalo k politickým agitacím účelům. — Dne 15. t. m. zvolen byl dr. V. Zapletal rektorem

frýburké university ve Švýcarsku. Dr. Zapletal jest rodem Moravan a členem řádu dominikánského. — Srbský ministr vojenský schválil návrh, aby povoláno bylo do Srbska 12 českých sokolských cvičitelů, kteří vyučovali budou tělocvím. Někteří přijati budou na školy střední. — V Annamu (Západní Indie) při náhlé povodni zahynulo na 1000 lidí a ztroskotalo se 400 lodí. — V Paříži bude r. 1920 světová výstava. — Generálním inspektorem státních drah jmenován dvorní rada Karel Rother, ačkoli bylo sdělováno, že na místo to bude povolán Čech.

Zákaz hry v uherské třídní loterii. V zájmu veřejnosti se připomíná, že dle platných zákonných předpisů hra v cizozemskou loterii jakéhokoli druhu, tedy i hra v uherskou třídní loterii jest zakázána a že na přestupky tohoto zákazu stanoveny jsou citelné tresty, neboť pokuta mimo propadnutí losu obnáší 5 až 15 násobný obnos učiněného neb zamýšleného vkladu. Z té příčiny varuje se důtklivě před koupí neb prodejem losů uherské třídní loterie a připomíná se, že i ten se dýchodkového přestupku dopouští, kdo losy třeba bez objednávky od uherských úřadů neb odjinud zaslané si podrží.

Všem lidem dobré vůle! Jeden z nej-důležitějších spolků českých ve Vídni byl vypo-vězen ze svých místností jediné z té příčiny, že je český, že přilíhlo mnoho lidí přichází do domu, že nechává v útulné přilíhlo mnoho lidí spát a j. Tedy proto, že spolek dole značený koná den co den velikých a osvědčených dobrodiní, že pomáhá se všech sil našim ubohým lidem českým ve Vídni, musí ven z domu! Spolek s tíží sehnal prostředků k zařízení nynějších místností a sotva kryje stále stoupající vydání. Že to pravdou, dokazují tato přesná čísla: od 1. ledna do 31. října t. r. umístil na 2000 českých lidí, poskytl 700 noclehů a vydal v hotovosti přes 500 korun na stravování a jiné podpory českým ubožákům, kteří byli hladovi a bez přístřeší. Právní ochrany a různých urovnání sporů byl počet veliký. Všecka tato práce, všechno to namáhání koná spolek zcela zdarma! Není tak snadno vyřídit velikou cenu spolku tohoto pro náš český lid! Při tom snaží se poctivě správa spolková, aby nikterak nelákala lidi české do Vídně, nýbrž naopak svědomitě radí, by mnohý zůstal raději doma a nerozmnožoval řady nezaměstnaných ve Vídni! Najmutím nových místností, přesídlením a j. vzniknou spolku značné výlohy, k jejichž krytí správa spolku prosí o rychlou pomoc! Přispějte dle nejlepší možnosti! Dík českých, utišovaných lidí ve Vídni bude Vám odplatou! Spolku možno přispěti: darem, uspořádáním sbírky, zábavy, divadla, přistoupením co člen, v zavěti a j. v. — Výbor Českého spolku pro opatrování služeb ve Vídni IX., Pramergasse č. 6, II. schody, I. poschodí.

Smutné vánoce očekávají českou menšinu dolnorakouskou. Zájem o ni poslední dobou v českém lidu značně poklesl a obranný spolek její — spolek „Komenský“ ve Vídni s opravdovou obavou pohlíží do budoucnosti. Skoro na 200.000 K činí již nyní deficit v letošním roce a příspěvky scházejí se tak málo! — A přece chce česká menšina žít, školy spolkem „Komenský“ vy-držované sdárně prospívají, úspěchy jich jsou uzná-vány i ze strany nepřátel; což pouze u českého, lidu není porozumění? Nelze tomu věřit. Přátelé českých menšin vzpomenu na slova: „Kdo rychle dává, dvakrát dává“ a pomohou. Jednotlivci dary, sbírkami, společnostmi, spolky příspěvky a podniky ve prospěch „Komenského“ přičiní se o zahnání nedostatku prostředků pro snahy spolku „Komen-ský“, dolnorakouské to matice školské i národní jednoty. Spolek „Komenský“ ve Vídni-III. Strohgasse 45. ochotně zašle pokyny a dodá slovní listy svým příznivcům.

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává

cis. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

Skupiny rodinné.

Skupiny snoubenců.

Skupiny svatební.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 10,000.000.—. Reservní fondy K 1,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.
Expositura v Turnově.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí veškeré vklady $4\frac{1}{2}\%$ ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.
Obnosy složené na VL. emisi zúročí $4\frac{1}{4}\%$.

Bursovní obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
safety se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí přítomně vklady ode dne vložení do dne vybrání

na vkladních knížkách	$4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$	
na běžných účtech	$4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{3}{4}\%$	dle výše vkladu a lhůty výpovědní
na pokl. poukázkách	$4\frac{1}{2}\%$	při výpovědi 30denní
	$4\frac{5}{8}\%$	" " 60 "
	$4\frac{3}{4}\%$	" " 90 "

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme $4\frac{3}{4}\%$.

Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.
Prodej veškerých cenných papírů. Lozy za hotové, na běžný účet, neb na měsíční splátky.
Výměna kuponů.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

OBNOVA

Číslo 48. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 2. prosince 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Jasně odlišná palce Co-
obední a živnost. komory.
V TURKOVĚ ústředí vlny 4 a 4 1/2 %
Akceový kapitál K 25.000.000. Rezervní fondy
K 1.400.000. Vklady K 25.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnové a bursové.
Běžný účetní a faktur (bez účtů). Obchod
služb. zajištěn. Směnová, vlna a kasa.

Poměry na Jasně Poljaně.

Tolstoj narodil se jako hraběcí synek v Jasně Poljaně 28. srpna 1828. R. 1843 přišel na kazaňskou universitu, kdež studoval dvě léta. Pak se oddal hospodářství ve vsi. R. 1851 odešel k vojsku na Kavkaz; pobyl tam dva roky. Vyznamenal se osobní udatností; při obležení Sevastopole byl účastníkem všech válečných hrůz. Odešel do penze a cestoval po Evropě. R. 1862 se oženil. Začal spisovati koncem let čtyřicátých.

Jak zvelebil svou ves Jasnou Poljanu? Právě poměry této obce svědčí, že filosof stal se v praxi trosečníkem. Sám byl lidumilem, ale choť jeho jest původu židovského. Nikdo by jí ve zlé nebral, že se starala o dobré zaopatření četné rodiny a že přepjatým názorům hraběte o chudobě neholdovala. Ale choť byla hamišná přílišně. Tedy proti sobě stály dva směry.

Filosof na snažné prosby svých domácích přepustil veliký svůj statek ženě a synovi, doufaje, že místním mužikům povede se dále dobře. Zklamal se bolestně. Dříve byly polnosti dávány mužikům „na půl zrna“. Hraběnka však pak oznámila, že si chudáci musejí zemi pronajati za vysoké nájemné (až 13 rublů za „desjatinu“ na jeden rok!). Peníze se musily platit předem.

Poměry se horšily, takže dokonce i zrušen pronájem půdy za peníze. Domácí pracovní síly docela byly opomíjeny; povolány do práce levně pracující ženy z gubernie kaluzské.

Dříve mužici posekali si trávu na lukách a lesích i v panské zahradě, odvádějíce jen polovici sena majiteli. Podobně bylo s lesním dřívím. To však přestalo, takže menší se počet seláckého dobytka, sedláci chudli, až v okolních obcích objevovali se žebrači, což dříve nebylo. Mužikům zakázán každý přístup k zámku a do zahrad. Veliké pokuty ustanoveny na škůdce polností. Nastalo roztrpění i pro nově založenou panskou cestu, která nutila sedláky jezdit velkou oklikou. Mnozí ubožáci začali se stěhovati, aby před tvář „třináctého apoštola“ nezemřeli hladem.

Maloruský spisovatel Petr Galda navštívil r. 1909 Jasnou Poljanu a sdělil smutné věci. V obci skutečného kupeckého krámu není; musí se jíti 3 versty dále k — židovi. Není v Poljaně ani kovárny ani mlýna; ba ani přístřípkář nebýval v té zakleté vsi. 60 let žijí tam lidé bez kupce, protože zcela nevzdělaní a hladově sedláci brali by zboží na dluh. Škola na konci vsi jest ubohou chatrčí. „Kdybychom si na panském neukradli ořechův a hub, musili bychom hladem umřít“, říkali mužici. Polévku si mastili pouze v neděli, jedli horší jídla, než jaká se předkládají němě tvářím. Chudáci byli nezdraví, utýraní, žlutí jako vosk. Druh druhu kradl, jak se dalo. Později večer nebezpečně vyjít na ulici. Prý na Galdu učinila zohátralá vesnice dojem lupičského přelobu. — Snad v tom lícení bylo ledaacos přehráno; ale nepádně jest, že lidovité obyvatele Tolstého o blízkých poměrech jasnopoljanského lidu vyprávějí. Galda napsal též o Tolstém: „Starý pán, jenž vůči světu hraje si na Diogona, se svými sedláky zachází hůře, než kterýkoliv tyranský

bojar.“ Co souditi o tomto odsudku? Jistě jest upřílišený. Smutný ten stav zaviněn od Tolstého větším dílem nepřímě. Tu se nám naskytá velice důležitá otázka, jež v našich listech podrobně osvětlena není. Co všechno vlastně Tolstoj daroval rodině v plné držení a co si ponechal pro sebe? Jak dalece sahál jeho vliv na hmotné poměry mužiků? Na př. „Národ. listy“ dne 26. listop. sdělují: „Tolstoj zůstavil závět, ve které odkazuje své statky v gubernii samarské a penské, svůj dům v Moskvě a jiné nemovitě věci svým příbuzným. Není však povědomo, jak ustanovil o Jasně Poljaně. Všechny spisy své, které byly vydány po r. 1880, prohlásil v závěti za všeobecný majetek.“ Jakou formu měla tedy vlastně chudoba Tolstého?

Tolstoj náleží mezi nejvýznačnější historické osobnosti a proto jest v zájmu celého vzdělaného světa, aby se dověděl, jak Tolstoj sám svou zásadu o rozdělení jmění praktikoval. Tím se vysvětlí velmi mnoho v nejrozumnějších rozporech. O Svatopluku Čechovi s největší podrobností feuilletonista „Nár. listů“ referoval, jaké doutníky a v jakém množství kouřil; sbírají se pečlivě zprávy o peněžní pozůstalosti Havlíčkově. Docela sám pes Havlíčkův byl předmětem literárních úvah. Proč tedy bídá, kteří Tolstého tak často obléžovali, smajíce jeho poměry hmotné důkladně, jsou tolik samolibí o podstatě chudoby Tolstého? Israelský tisk sděluje pouze mlhavě, že Tolstého bolel smutný stav mužikův a že proto měl doma půtky. Leč právě židovský tisk se vyhýbá vážnému a spravedlivému řešení otázky, pokud a jak Tolstoj přece měl vliv na zlepšení mužické existence. Jest všeobecně známo, že Tolstoj dával kasalérské dary bohatým nakladatelům vlastních spisů; dovoloval jim totiž, aby tiskli jeho spisy i překlady jejich zcela zdarma. Mohl-li který spisovatel i po rozdělení všeho rodinného jmění v několika letech zbohatnouti, byl to právě Lev Nikol. Tolstoj. Tento filosof však se odvracel i od velikých mimořádných odměn, aby se před světem zaleskl jako člověk úplně nezištný a jako vzor obětavosti. Leč různý shluk sociálních okolností pudí opravdového lidumila často do kolejí zcela obvyklých, má-li skutečně prospěti. A — ejhle zde dva kontrasty! Mužici trpí bídu, Tolstého to rmoutí, ale filosof dává veliké presenty nakladatelským boháčům. Jednoduchá a vždy platná logika v tomto případě radila: „Vemsi od nakladatelů aspoň něco a raději trpělivě!“ Lepší včasná pomoc moudrého hospodáře než hrdá póza, i kdyby se této póze celý svět na chvíli obdivoval. Nemohl-li Tolstoj volně zacházeti s rodinnou půdou, mohl zlékatí pro své plány hojnost peněz jinak.

Co jen v tom tedy vězí, že byl Tolstoj v té příčině tak nevyzpytatelným podivínem? Snad se bál, že ani s hotovými penězi nebude moci manipulovati samostatně. Jeho příbuzní byli velice vypočítaví a šílali na každou kopějku. Vždyť vznikly v Jasně Poljaně veliké spory, když Tolstoj peníze za svou literární práci odmítal. Tolstoj také 2 měsíce před svou smrtí odevzdal svému důvěrníkovi Čertkovovi svůj rozsáhlý denník s příkazem, aby jej Čertkov vydal po jeho smrti ve prospěch dobročinných účelů. Tenkrát podotkl o vlastní rodině: „Tito zemaní mají již dosti“. Leč když se to hraběnka dověděla, začal v rodině takový svár, že filosof raději se utekl ke své dceři Tatjaně, provdané Suchotinové, aby našel trochu klidu. Protože však sama Tatjana byla matkou proti otci popřehnuta, Tolstoj přišel z deště pod okap a proto raději se vrátil do Poljany. Čertkov odevzdal denník hraběnce. Z toho patrno tragédie Tolstého. V ohledu finančním měl ruce značně spoutané.

Neslušelo by nikomu škárati zbytečně v nejsoukromějších poměrech majetkových Tolstého. Dejme tomu, že by rodina Tolstého měla třebas i šedesát milionů. Co komu po tom, jestliže by peněz užívala křesťanským a lidumilným způsobem? Leč v případě Tolstého

vysloveny rozhodné zásady o chudobě dobrovolné, o rozdělení jmění, o třináctém apoštolu, povznesení mužiků. Tolstoj má miliony čtenářů, kteří se táží dychtivě, jak se mu zdařilo realizování nové filosofie. Zvláštní, že po smrti jeho byly vyhlášeny sbírky, aby se mohla zakoupiti pro jasnopoljanské mužiky půda, na které se dělali pro jiné. Což autorský plat by býval na to nestačil? A proč to Tolstoj sám neučinil, jestliže půda vůbec byla naprodej?

Na pohled by se zdálo, že Tolstoj mohl nejnázne své zásady prováděti. Neměl nouzi o chléb, nebyl robotězem. Vládl s počátku velikými peněžními prostředky. A hle — co praktických kompromisů k vůli rodině! Maďarský volný myslitel Jókai, který hlásal zednářskou svobodu, byl ubohým, spoutaným nevolníkem despotické ženy. A jak velký počet jiných vynikajících myslitelů prováděl v praxi hlavně to, co poroučely ješitné nebo hamižné ženy! A veliký vliv ziskuchtivé hraběnky na Tolstého také se upřítí nedá. Kdyby se bylo Tolstému aspoň z části podařilo ve vlastní obci a rodině to, proč v theorii tolik horoval, nebyl by jako stařec 82letý prohal do kláštera s důrazným prohlášením, že se již k rodině nevrátí. Smír Tolstého s církví pravoslavnou byl zmařen výhradně fanatickými zloduchy, kteří stále Tolstého obklopovali, překážejíce přístupu duchovenstva a přemlouvajíce starce k setrvání mimo církev. Tolstoj záštíplným fanatikem proticírkevním rozhodně nebyl. Smutný úděl filosofa! Muž, který poroučel milionům, našel tolik zklamání ve vlastní osadě, až z ní prohal! Nový doklad, že praktická práce nejosvěcujícíších hlav lidských nedá se daleko porovnat s pronikavým a trvalým úspěchem nauky Bohoňlověka.

Volné listy.

Nemravné podpory (subvence). Zprávy o valné hromadě rolnického družstva v Německém Brodě jsou výmluvným obrázkem toho, jak se hospodaří se subvencemi, které nejsou přece nic jiného, než těžce vydělanými penězi našeho lidu. Zemský výbor nemá kasovních hotovostí, oddělených od hospodářského života národního a nedostává peněz od ciziny nebo nějaké neznámé abstraktní veličiny, nýbrž peníze mu plynou z nejšířších poplatných vrstev. A jelikož téměř každý občan může říci, že v subvencích peněžních obsažen jest kus jeho práce, následuje z toho, že subvence, pokud se jich komu dostává, mají býti udělovány tak, aby to neuráželo spravedlnost a mravnost.

Když na zmíněné valné hromadě družstva německobrodského bylo rokováno o strašných nepohodách, nedbalosti a protizákonnostech, vedena byla, jak přirozeno, také řeč o tom, jak bylo by lze družstvo zachrániti. Přítomný účetní rada zemského výboru Matuš na ručest prohlásil, že kdyby se upsalo podílů za 30.000 K, že zemský výbor poskytne družstvu 25.000 K a stát 20.000 K. Družstvo německobrodské má upsaných podílů 22.000 K, a některé nejsou zaplacené. Připusťme, že po této valné hromadě vyskytnou se občané, kteří budou mít ještě dosti důvěry a oněch nedostávajících se 8000 K podílů uplatní. Stane-li se tak, tu dle výpovědi p. rady zemského výboru Matuše německobrodskému družstvu dostane se 45.000 K zamské a státní subvence.

Představme si tedy, jak snadno taková družstva dodělávají se peněz, vytažených z kapes poplatnictva. Pouhá ochota, již možno nazvati lehkomyslným pokusem, pouhý podpis na podílovém listu družstva postačí, aby družstvo, tak hříšně vedené, bylo zaplaveno přítokem subvenčních peněz. Nepusťme také se zřetele, že i dosadní všechny podíly družstva nejsou posud zaplacené, vezměme v úvahu, že i nových 8000 podílových upsání nebylo by hned úplně zapraveno, a pak vysvitne, na jakém syfém podkladu má se poskytnouti nových peněz družstvu, které vinou a neochopností své správy

i dosavadními subvenčními posel tak lehkomyslně mrhalo.

Ano, to jsou ty subvence, slovo, které působením strany agrární stalo se v Čechách smutně populárním a které prakticky slým užíváním vyzývá všechny veřejné činitele, aby konečně nastala důkladná reforma a postavena byla hráz vydráždění poplatníků. Či není to nespravedlností a není to povážlivým znamením národohospodářského života našeho, když z nádržky, mohlé naplňované všemi, svádějí se desetitisícové subvence jen na ojedinělá vyvolená místa, kdež nejen jsou rozmrhány, ale kdež jsou ještě podnětem dalších lehkomyslných spekulací? Nebo nezni tu ona krvavá věta, že z cizího krev neteče?

A vzestoupíme-li od takových družstev k „Ústřední Jednotě hospodářských společenství“ a uvážíme-li, že, nebýt 40.000 subvence, byla by i přes ohromné millionové obraty pasivní, uvědomíme si plně dosah subvenční korupce. Co jest to za svépomocný spolek, když musí býti podpírán a udržován penězi, které se vezmou jedné a vrhnou se do nenasytného jícnu druhých! To není již svépomoc, to jest okrádání bližních. Jest tedy na bíledni, že pojem svépomoci těmito skutečnostmi jest diskreditován.

A povšimněme si také té lehkomyslné a uvolněné mravouky! Když družstvu německobrodskému na valné hromadě byly vytýkány nehospodárnost a úřednické krádeže, předseda odpověděl, že nedostatky a krádeže jsou všudy. Tato výmluva jest přímo strašlivá. Tedy, když se jinde krade, může se krásti i ve družstvu německobrodském, a správní jeho šlendrián má dostatečnou omluvu v tom, že jinde to také není v pořádku. Předseda, jenž nesprávnosti v družstvu hájí tímto způsobem, náleží do Kocourkova a ne do svépomocného družstva v Něm. Brodě.

Na valné hromadě družstva bylo rolníky stěžováno také do toho, že od družstva měli dražší nákup nežli jinde. Při této výtce p. předseda družstva již neřekl, že se tak děje také jinde, neboť by pak tvrdil nesmysl, že svépomocná družstva jsou založena k tomu, aby svým členům nepomáhala, ale aby jim draze prodávala, nebo od nich obilí laciněji kupovala, než kupí na okresních trzích. Dle výpovědí některých rolníků družstvo skutečně svou praksi dokazovalo, jakoby zřízeno bylo na sesílení všech těch stinných stránek obchodních, které vznikají z rozdrobenosti a neorganizovanosti rolnictva proti překupnickému kapitálu. A přece účelem svépomocných družstev jest s vyloučením třetí ruky co nejdražší obilí prodávati a hospodářských potřeb co nejaciněji nakupovati.

Německobrodské družstvo prý založil agrární poslanec Hyř, ale není potřebí, aby přiznával se vinným sám. Jsou vinni také jiní, jest vinnen celý ten směr, jenž do veřejného života agrárními agitátory a novinami byl uveden. Aby agrární strana odávo nila svoji nutnost a prokazala životnost, vrhla se střemhlav na zakládání svépomocných podniků bez zřetele na to, zda lid všudy náležitě k úkolům těm jest vychován. Za nenutného velkohubého ujišťování, jak strana jest mohutná a vlivná, jak objímá celý venkov, snadno se dostavuje vědomí nadbytečné síly, z čehož pochodí, že jednotlivci, spoléhající na protekci a moc strany a opírající naděje své na tučné subvence, svádění jsou ku podnikům, kterýmž chybí právě hlavní věc, totiž zdravá svépomocná praxe. A propuknou-li nešvary, jako se to stalo v Něm. Brodě, nejen že se zastírají vianci a přikrývá se lehkomyslná neochopnost ve správě družstva, ale k tomu ke všemu hned nabízí se nové subvence, aby starý hřích byl vyvržen hříchem novým. Agrární Ústřední Jednota pak na místo, aby pořádně prověřovala, vyše ještě svého zřizence, aby nehospodárnost samazával a ujišťoval o správnosti bilance.

Avšak nic naplat, družstvo německobrodské jest opětně novou kapitolou, ve které čteme nesprávné udílení subvencí, nebo jinými slovy: subvenční demoralisace. Celá naše veřejnost měla by jedním hlasem promluvit, aby v zájmu národního hospodářství našeho subvence byly postaveny na spravedlivý podklad a aby udílení jejich řídilo se ne agrárním protekcionářstvím a ne dle politického stranictví, nýbrž dle výchovných potřeb a skutečných svépomocných účelů. A že agrární družstvo německobrodské rolníkům nepomáhalo, nýbrž přes všechnu subvenční podporu ještě je obíralo, dokazuje celá jeho smutná historie.

Masaryk v zákeřích. Masaryka známe jako filosofa, jako politika, řečníka, spisovatele. Víme, jak dovede tónem nejnížšího demagoga nasývat katolíky černou bandou, chce vynaslovati náboženství se škol, ovšem jen katolické; „Čas“, jeho tělesný list, židovské a evangelické školy náboženské jak náležitě podporuje. Masaryk či-

sasuje násilí, ale vraždící revolucionáře zabíraje svojí protekcí; Masaryk psal proti rozlučitelnosti manželství, ale dnes rozlučitelnost jest mu cílem k vyšší jednotě. Masaryk byl s Herbenem mravně hotov a potom s ním nebyl a není mravně hotov, Masaryk dává si záležeti na slušnosti a dobrých mravech a přitom dovoluje v „Čase“ páchatí surovosti a sprostoty, pro něž jazyk lidský nemá vhodného výrazu...

Přes to vše v pokrořáké straně jest vůči Masarykovi neobmezená důvěra, protože strana a Masaryk jedno jsou, tvořice jednu církev, která má své články víry a pravidla, jež se dle okolností a potřeb rostahají a stahují. Co řekne Masaryk, platí pro celou církev, každé slovo jeho a mínění papouškuje hned i poslední pokrořák. První křesťané v čas pronásledování poznávali se kreslice v písku rybu, a pokrořák pozná pokrořáka podle vždy utvářených frází. Vhodně to vyjádřil nedávno „Čas“: „Lidé naší strany zaprosto sobě neznají poznávají okamžitě, že patří k jednomu táboru, vyslechnou-li ve vlaku, v hotelu, na cestách... kus hovoru o věcech veřejných.“ Pisatel v „Času“ ovšem si neuvedomil, že touto svou chloubou označil všechny pokrořáky jako lidi bez samostatného úsudku, jako pouhé automaty, ale nicméně napsal o svých lidech pravdu, kterou jindy z „Času“ nelze vypádit ani heverem. Vpustíš do automatu dvouhaleč a vyskočí krabička sirek, zavadiš o některou veřejnou otázku, a pokrořák sype se sebe vždy tytéž fráze, jak je čte v „Čase“, v „Osvětě Lidu“ a jinde v pokrořákých časopisech, od nichž vlastním úsudkem nikdy se neodchýlí.

Masaryk dokazoval v delegacích padělanost listin, dle nichž byli obžalováni z velezrády členové chorvátsko-srbské koalice a dle nichž Friedjung v „N. F. Presse“ psal o spiknutí proti našemu mocnářství. Masaryk vykonal tím dobrý a záslužný čin, neboť brozno jest pomysliiti, že svědectvím pouhých padělek mohl by býti odsouzen lid nevinný a že padělky, ovšem již před odhalením Masarykovým, mohly býti příčinou krvavé války. Že pokrořákské listy čin svého vůdce s velikým jásotem vysdvihovaly, jest pochopitelno.

Až potud tedy Masaryka známe. Ale jak jsme svrchu řekli, tušíme za počínáním Masarykovým tajné zákeřnosti. Pomysleme jen! Všichni obžalováni v srbsko-chorvátském procesu žijí a pohybují se v domácím ovzduší, znají poměry, znají lidi a nikdo z nich nedovede proniknouti k jádru věci, nikdo z nich neumi vypátrati a odhaliti padělatele a vinníka, až z daleka z Prahy přijíždí Masaryk, jenž brzo tajemným způsobem zachytí všechny nitky a zjistí padělky. Po té obžalování žalují ve Vídni Friedjunga. Dostaví se Masaryk, má hlavní slovo a dokazuje listinné podvrhy. Neříká všechno, mnoho zamlčuje a zejména důkazy proti Forgáčovi uschovává si do delegací, aby mohl před celým světem dáti ránu zahraničnímu ministru Aehrenthalovi. Jenom ministru Aehrenthalovi?... V tom ovšem jest metoda, která vzbuzuje různé domněnky. Clověku myšlícímu pořádek nelze se zbaviti myšlenky, že Masarykovi nebyla účelem pouze spravedlnost, neboť spravedlnost není provázena takovými podezřelými okolnostmi. Na příklad telegram Masarykův ruskému pokrořákovi Miljukovi! Vzhledem k tomuto telegramu Aehrenthal vyšetřil Masarykovi, že v ústředí proti rakouské říši. Ve spojení s tím přivolejme si v paměť, jak si počínali ruští pokrořáci, přátelé Masarykovi, v čas, kdy po aneksi Bosny hrozila válka a kdy napjetí mezi Ruskem a Rakouskem působilo tak tíživým tlakem. Ačkoli ruští pokrořáci s Miljukovem v čele satracovali válku rusko-japonskou jako smrtelný hřích proti humanitě, ačkoli s Tolstým proklínali válku vůbec, po aneksi Bosny obratem ruky, zapřevše své životní zásady, přešli k nadšení válečnému a všemožně popuzovali Rusko proti Rakousku. Tak nebo tak, válka hověla jejich zámyslům. Revoluční ruská agitace potřebovala válkou uvolnění ducha, ať nic nedíme o tom, že za nynějšího mezinárodního spojení revolucionářská válka žene voda na mlýny podvrtné práce vůbec. Tak válka pro Bosnu byla by vhod bývala revolučním snahám jak v Rusku, kdež byly již zjevný, tak i v Rakousku, kde posud opatrně plíž se tajnými cestami a připravují hořlavé látky. Proto vítána jest každá příležitost, aby vráženy byly klíny mezi státy a aby živna byla vzájemná nedůvěra...

„Čas“ podává obšírnou vysvětlivku, jak se dostal telegram Masarykův do „Reči“, ač byl poslán Miljukovi. Pro myslící veřejnost jest toto přesunutí telegramu malicherností, protože Miljukovi má „Reč“ takové styky, jako u nás Masaryk s „Časem“. Hlavní jest, že byl poslán a že byl poslán do toho ovzduší, které pro tehdejší podpalování k válce a také z jiných důvodů jest velmi podezřelé. A že v „Čase“ psatel tak starostlivě telegram vysvětluje, dává na jevo, jak slova Aehrenthalova o štvání proti říši dobře přilehla a jak přece

několik paprsků světla vniklo do černého kabinetu pokrořákých politiků. Jak tedy zajímavé a poučné by bylo, kdybychom poznali Masaryka v zákeřích...

Obrana. Před několika týdny uposoraili jsme, jak jest třeba proti volným myšlenkářům obranu zorganizovati podrobně. Projevili jsme přání, aby se z kulturního ústředí, z Prahy, rozesílaly na fary brožury, v nichž by jednotlivé útoky volných myšlenkářů byly vyvracovány a vysvětlovány. Pročítající správa o katolickém sjezdu pražském, v přednášce p. faráře Konečného našli jsme tutéž myšlenku, kterážto shoda vlastně jest výrazem myšlenek všech kněží a laiků, kteří veřejné poměry bedlivě pozorují a touží po soustavné obraně. Slova dp. faráře Konečného zní takto: „Proto by se mělo s naší strany v tomto ohledu z pražského ústředí pracovati a „Přítel spolek“ měl by celou akci účinně vésti, aby naši lidé, zvláště na venkově kněží, nebyli proti útočným ředem volnomyšlenkářů beze zbraně a bez potřebné předchozí informace. Generál, jenž chce svésti vítěznou bitvu, musí předem vyzvěděti, kde nepřítel jest, jak jest silný a co chce; jinak raději v čas ustoupí, nechtěje se vydávati v nebezpečenství pravděpodobné porážky! Víc o tom, z důvodů na snadě ležících, nepovím. Všichni mi rozumíte, přisvědčujete; ať tedy o další potřebné věci starají se povolání činitelé, ale brzy, obrátíme a děláme! Učme se i zde od nepřátel.“

Od té doby, co dp. farář Konečný návrh tento pronesl, uplynulo již zajisté hodně vody, a volní myšlenkáři, majíce volné pole, natropili spousty hříchů proti pravdě, náboženství a mravnosti. Obecně cítěná tužba jakoby samrzala. Proto posvědáme hlasu svého opětne a opakujeme, že kněží, zejména venkovští, nemají vhodných pramenů, odkudž by se poučovali, a nemají namnoze ani kdy, aby studovali obsáhlé knihy a z nich vybírali, čeho potřebí. K těmto úkolům povolání jsou příslušní činitelé v Praze, jejichž věcí jest, aby arsenál proti volným myšlenkářům opatrovali vždy novými zbraněmi, jak poměry žádají a potřeba káže.

Agrární veličnina. Mluvil jsem v těchto dnech s účastníkem schůze, kterou svolali agrárníci ve východních Čechách, tuším na Německobrodsku v České Bělé. Po řečech řečníků agrárních: inženýra Pokorného a jakéhosi Chroustovského nastala debata, v níž na jistou otázku místního kaplana, vlp. Tušina, inženýr Pokorný odpověděl: „Ach, Bráfo jest odbytá politická veličnina.“ Do zbraně a vsedte jest této neodbyté agrární veličniny, inženýra Pokorného! Není úlohou naší brániti významu ministra Bráfa a bylo by to vlastně pro něho urážkou, kdybychom tak učinili. Tedy postaviť jen podívovali se tomu, jak ten agrární prapor jest zelený, totiž duševně zelený, a jaci neznámí veličniny agrárníci dovolují si ohrmovati nosy nad lidmi, jako jest ministr Bráfo. Inu ovšem, to jest to prostředí agrárního duševního života, to jest ta výchova, která, počavši se od věírka, rodí lidi domnívající se, že členstvím v agrární straně spolklí všechnu rozumu a že mohou nad kýmkoli zasédati na soudnou stoliici.

A proč pak, znamenitý agrární muži, inženýre Pokorný, strana vaše „odbytá veličnina“, ministra Bráfovi“, nabízela mandát? Netašíte, že jste svým výrokem politického rozhodla vyhlásil válku na život a na smrt? Myslíte snad, že jest politickou veličninou člověk, jenž krotečkuje pro agrární stranu a na schůzích mluví, co mu slina na jazyk přinese? Ale dosti již. Ohtěl jsem jen ukázati, jaké výtečníky strana agrární posílá na schůze. Nuže, byli tam dva: inženýr Pokorný a Chroustovský. Přijeli do České Bělé, statečně blamovali sebe a agrární stranu, pověděli co mohli a uměli a pak odešli, čímž úkol jejich byl vyplněn.

Obrana

Evangelické - klerikální reklama. Pravda, evangeličtí duchovní jsou velice šikovní. Hlasatelé víry, vymyšlené v cizině Kalvinem a Lutherem, dovedou zabrat na stranu vlastneckou tak dojemně, že prostomyslná ptáčka sednou na kalvínský lep jako slepá. Pastoři pilně zvláště v „Národní Politice“ oznamují své kázání, své bohoslužby atd. Na př. 20. listopadu jsou tam ohlášena hned 4 oznámení. Přechtíte si na př. toto: „Kázání s bible králíčků koná svob. ref. církev. evang. vždy o půl 10. hod. dopol., o 8. hod. odpol. a o půl 8. hod. večer. ve své vlastní nádvoří budově v Soukenické ul. (Praha II.—16.) Kde chce přijít zprvu, kterou Hus kázal, je srdečně vítán.“ — Ta atrakce „s bible králíčků“ savání velikým dryádnictvím. Kázal snad patriarcha českých

evangelická Kalvin z králické bible? Vždyť začal s „reformou“ dávno dříve, než si čeští bratři na pedivě pořízli králické bible vzpomněli. Jest snad bible králická něčím vyšším než původní bible, jaká se lidstvu dostala z Palestiny? Písmo sv. obsahuje vždy stejné pravdy, ať už se čte v jakémkoli správném překladu. Ale evangelisti kazatelé potřebují k vůli reklamě zahrati na šalmaj národní. Jenže tato reklama jest hodně zpátečnická. Již totiž vyšly v češtině překlady dokonalejší, třebaže českobratřští překladatelé vedli si na svou dobu velice bystře a pilně. A kde čerpali českobratřští překladatelé vědomost, jak nejlépe překládati? Na pražské universitě, která vinou husitů a evangeliků byla přivedena na pokraj zkázy, by se byli naučili málo. A proto si osvojili příslušný rozhled v cizině. Nyní, kdy biblická věda tak široce se rozvítila, kdy známost netoliko jazyka hebrejského ale i jiných starých řečí příbuzných stále jest jasnější, není potřebí nedůvěrně přistrkovati před oči bibli králickou, protože moderní biblisté překládají tak mnohá slova ano i věty jinak, než jak se překládaly dříve. Kázání z bible králické! Tento reklamní štítek lidi nemyslíci přímo okouzluje. Tedy i kázání z bible Kalvinovy, ani z bible britské společnosti!

Ale vřehol humbuku jest nápoděv, že při tom „kázání z bible králické“ uslyší návštěvníci pravdu, kterou Hus kázal! Zvláštní! Hus ještě o té bibli nevěděl, protože byla vydána teprve ke konci XVI. století, kdežto sám byl upálen r. 1415. Kázal tedy z bible jiné, pokud ovšem možno o různosti biblí mluví.

Leč netoliko humbuk — ještě něco horšího přimíseno do pozvání. I neevangelisti posluchači že při takových promluvách uslyší „pravdu, kterou Hus kázal!“ Vždyť přece právě evangelisti věřící jsou v příčině víry Husovy největšími ignoranty. Jinak by nebyli přece tak davově uvěřili švindlerskému pamfletu „Pogiovu“, který obrací učení uložené ve spisech Husových na ruby. Ještě dnes žasne evangelik, slyší-li, že Hus nebyl proti spovědi, že sloužil jazykem latinským mši sv. jako katolíci kněží, že není původcem obnoveného přijímání pod obojí atd. Proč? *Evangelisti kazatelé namítají nímýšlně, pokud jen se dá, před prostými evangeliky to faktum, že Hus uznával všech sedm svátostí jako katolická církev.* Vždyť by se mohly ovečky odvracet od učení vymyšleného v cizině, které se jim nyní podává. Jen tedy více upřímnosti a méně barnumské reklamy!

Zcela moderní touha po svobodě vědy. Až příliš často prohradili pokrokaři svým jednáním, že jejich křik po svobodě vědy a pokroku jest výhradně maskou odporu proti katolické zavislosti. Potud svobodná věda, pokud pod pseudonymem svobodného vyučování lze štvát proti dogmatům katolické církve! Zajímavé, že právě jména největších pokrokařských křikloanů v dějinách skutečné vědy nesmamejají nic. Svoboda vědy! Zatím však se podrážejí nohy vážným vědeckým pracovníkům katolickým, jen aby pracovali nemohli. Vizme, co se na př. stalo předešlý měsíc v Krakově! Katolický učenec sociolog P. Zimmermann ohlásil veřejné přednášky o křesťanské sociologii. Největší universitní sál nestačil návalu všech posluchačů. To však velice podráždilo židy a jejich pokrokařské přílehovače. Někdo by se domníval, že snad „popravili“ vědu učeného kněze způsobem universitním, tedy pokrokovými protidůvody. Leč na to pokrokařské mosky nestačily, ačkoli se chlubil, že mají vědecký monopol. Proto utekli se ke způsobu tatarskému. Spustili randál a bušili klacky do těch, kteří přišli na přednášku. Chraň nás Bůh před svobodou takové „akademické vědy“! Nevzpomínáte si na obdobný případ, jak seštvání pokrokařští akademikové řvali žasně při učené instalační řeči kněze dra Vřešťala? — Krakovský akademický senát prohlásil, že přenechá státnímu návladnictví, aby stíhalo výtržníky pro ublížení na těle a pro rušení domácího klidu.

Nejapné a neupřímné vykrucování sokolských pohlavářů. Když Sokolové katolicky smýšlející byli bezcítěně šikanováni, páni u štábu zůstávali klidni. Ale jakmile se začaly zakládati odbory křesť. soc. „Orla“, v pánech silně hrklo. Ta klerikální smělost! Co jest dovoleno rudým Lasealákům, nesmí se dovoliti katolíkům. Ze sokolských jednot sice otevření katolíci se vykopávají, ale tyrané chtějí vyboštence držeti v poutech i potom, když je ze svého středu vyloučili. Ta vidíme despotii nejvyššího stupně. I vyloučený katolík slyší přinej příkazy sokolské, jak má se svou občanskou svobodou nakládati.

Dejme tomu, že z Itálie jest vypovězen některý občan. Stará se o něho stát italský dále, pronásleduje ho štvavě ještě za hranicemi?

Tedy v neděli započal valný sjezd obce sokolské, na němž promluveno i o našich „Orlech“. Dr. Scheiner promluvil: „Strana klerikální zneuzila sokolské myšlenky k svým

snahám a pomohla si kří, že prý Sokolstvo stojí proti náboženskému přesvědčení a že proto vylučuje ze svých řad katolíky. A leť tato byla rozšiřována nemravnou agitací. . . A není lí, již by nebylo bývalo přitom užito.“ Muž významu dra Scheinera s jistotou si má dáti pozor na jazyk aspoň potud, aby nepronášel nepravdy hřmotně do očí bijící.

Dr. Scheiner přece sám velice dobře ví, že o husitských slavnostech zvaly právě sokolské jednoty řečníky, kteří bezuzdně štváli proti katolíkům nynějším. Sokolští pohlaváři jsou přece v předních řadách lidí vylučujících katolické náboženství ze škol. A jaké obrazy a sochy v sokolských místnostech výhradně vévodí? Mimo podoby předních sokolských harcovníků podoby Husa a Žižky. Proti tomu mnoho bychom nesamítali, kdyby Sokolové umístili ve svých místnostech také sochy jiných vynikajících Čechů. Leč kde naleznete v sokolském hostinci na př. obraz velkého rytíře Karla IV.? Ten přece jest speciální myšlenka sokolské trocha blíž než Hus, jemuž se „kolby“ protivěly.

Ale — v sokolských síních výhradně musí býti obrazy, které národ nesjednocují, které naopak jsou vyvěšeny v zájmu konfessiího štvání. V tom jest pevně prováděný systém. Teď si představme, jak jest katolickému Sokolu, jestliže se mu před oči soustavně strkají s jízlivým úklebkem obrazy zneužívané k propagandě kalvinství a ke konfessiálnímu štvání. Obecně jest známo, že jméno Žižkovo pro katolíky znamená zkázu nádherných katolických budov, drahocenných knihoven, obrazů a jiných uměleckých předmětů. Nuže — byl by spokojen evangelický Sokol, kdyby v místnosti jako jemu na posměch byl vystaven obraz Koniášův? A Žižka přece ve vlastní zemi zničil stokrát víc než Koniáš.

V této příčině nedá se skutečnost ničím překroutiti; Sokolové si ani nepomohou případným lhaním, že zapovídá náš list sochy Husovy a Žižkovy. Vždyť celá hora zkušeností hlásá, že se zde jedná o rafinované promyšlený systém; Husova sláva jest fanatickým věcí naprosto vedlejší, protože nebyti Husa, vyvěsili by obraz Bruna, Ferrera, Luthera — nebo jiné dráždivo. Soustava podrobně prostudovaná. Podobného rázu a účelu jsou sokolské knihovny a některé slavnosti. Sokol nesmí viděti, čím byli národa velicí mužové katolíci. Pozornost se musí obraceti stále k rozeštvání.

A je lí, že Sokol vylučuje katolíky? Pane dra Scheinere, jak to vlastně sledujete hnutí sokolské, že o velikém pronásledování katolíků od Sokolů pranic nevíte? Zasloužil byste od obce sokolské nejpřísnější důtku. *Jen se septejte na př. v Kolíně nebo Čáslavi! Katolíci jsou vylučováni ze Sokola, opovírá-li se účastniti se průvodu o Váňšeni nebo o Božím Těle. Katolický Sokol nesmí jíti na katolické processe.* Běda mu též, kdyby pravidelně chodil v neděli do kostela a jednou za rok ke spovědi! Hned jest vyhlášen za klerikála. *Vždyť i nejvyšší náčelník sokolské obce dr. Podlipný byl co nejprůvštější od evangeliků a pokrokařů smrákán již proto, že se odvážil konstatovati velikou škodu Husovu k Panně Marii.* Promluvil pravdu a proto byl bit od těch, jimž jest pravda o Husovi pátým kolem u vozu. Což teprve ti méně významní Sokolové?

Zato však židovským Sokolům dovoluje česká obec sokolská obřizku, manifestační slavení dlouhého dne atd.; evangelickým Sokolům pak se trpí nepoctivé zneuzívání jména Husova, chození do kostela, konfirmace atd. Leckde jsou vůbec sokolské jednoty hotovým pašalíkem helvetismu. Když se v Kolíně ozval hlas, že Sokolovi má byti dovoleno účastniti se katolických náboženských funkcí, „Čas“ vytýkal bezcharakternost člověku takovému, který by chtěl se účastniti katolických procesů a zároveň býti Sokolem. *A proti tomuto i jinému podobnému šikanování katolických členů se česká obec sokolská nepostavila.* Zato nyní naopak p. dr. Scheiner se vši smělostí lhal, že není lí, již by nebylo od katolíků proti Sokolům použito! *Jen ty lí, pane doktore, jmenujte!* Nyní nás přece poučuje denní zkušenost dokonale, že sokolské jednoty, samobdávající stále více odkasou Tyršova a Fagnerova, stávají se stále urtější řadovým vojskem sednářské, internacionální „Volné Myšlenky.“ A sokolští volnomyšlenkáři, kteří si pochvalovali vraždění barcelonských mnichů a jeptišek, rozhodně neprojevili žádnou snášlivost vůči přesvědčení katolického křesťana. Pan dr. Scheiner se velice řečí svou blamoval.

Sokolstvo same dale odpovídá na bludy dra Scheinera. Když nazval dr. Scheiner lí to, co jest obecně pozorovanou pravdou, pokračoval: „Je proto nutno, aby Sokolstvo dalo výraz svému přesvědčení, že je lí, tvrdí-li někdo, že staví se proti náboženskému přesvědčení jednotlivce. Nebylo by správně vylučovati někoho ani proto, že je členem klerikálního spolku, jako bylo žádáno. Sokolstvo vzdávalo by se tím svého výchovného poslání. . . Spiláním a ostrakovaním ještě nikdo nebyl přesvědčen o svém bludu.

Celému národu patří Sokolstvo a má poslati celý národ vychovávat.“

A teď začala debata. Pokrokařští zástupci sypali z rukávu rychle fráse o názoru českém a římském. Dr. Lipčík a dr. Klumpar podali návrh, aby do Sokola nebyli přijímáni členové spolků „klerikálních“, ani ti, kteří snahám klerikálním slouží. Návrh ten přijat byl velikou většinou hlasů. Rovněž přijat dodatek dra Klumpara, že Sokolstvo odsuzuje netoliko počínání strany klerikální v ohledu orlovských jednot, nýbrž i klerikálních spolků vůbec.

Tobíle byla dostatečná odpověď dra Scheinerovi, který chtěl vylíčiti sokolskou obec jako nejnenášenlivějšího beránka. V debatě dr. Scheiner před přijetím resoluce pravil proti opozičním, že jeho vývodům nebylo dostatečně v jádře porozuměno, že směřovaly k zabránění velikých smutků i v Sokolstvu samém. Dobře řekl, že by bylo nutno stanovit, kde začíná podléhání klerikalismu a že k důsledkům přinejvětšího rozhodnutí, jež by šlo do hloubky, ještě mnoho, mnoho bratří nedorostlo.

Tu byl pro pokrokaře příliš ostrý háček, protože po důkladném rozboru klerikalismu musili by Sokolové ze svého středu vyloučiti předem štvavé klerikály helvetské, kteří na své školy a duchovní horlivě platí, ale křičí, aby se vyloučilo ze škol náboženství katolické. Proto se panstvo širší debatě o přesných známkách skutečného klerikalismu vyhnulo a honem usplísilo resoluci.

Teď už tedy víme ještě jasněji, jaký jest vlastně v moderní době úkol Sokolstva. Místo spojení národa rozvrat českého lidu, jak si to přejí vídeňští židé, jichž kazatelnou jest nenávisť „Neue Freie Presse.“ Katolickým Čechům vůbec vyslovena nelibost. Silné to mávnutí sokolskou širočinou! Co jen dělají na př. zlého a protinárodního skupiny dobročinného spolku sv. Vincence? Mnohým tatíkům nynějších fanatiků byly peníze spolku tobo velice dobré. A což spolky pro výchovu dítek hluchoněmých, slepých, opuštěných? Pomalu s tou nelibostí!

Pokrokařští Sokolové nám praví: „Vy můžete býti zcela soukromě katolíky; ale nesmíte se organisovati k vůli uplatnění a postupu náboženských ideálů. Jinak dopadne na hlavu vaši naše kletba.“ — To jest zrovna tak, jakobychem Sokolům řekli: „Můžete býti zcela soukromě vlastenci, ale neopovažujte se nikdy k vůli lepšímu postupu vlasteneckých ideálů sdružovati se v jednoty!“

Ovšem židovští a evangelisti Sokolové mohou setrvati ve svých náboženských spolcích dále.

Dr. Scheiner tudíž dostal důkladnou odpověď na své tvrzení, že Sokolové nevylučují ze svých řad katolíky a že Sokolstvo nestojí proti náboženství. Ostatně jsou Sokolové jen Sokoli? Když jednotlivci odloží radou košili, pak před vámi stojí volnomyšlenkáři, masarykovci, židé, nár. sociálové, soc. demokraté. A ti přece pod čapkou sokolskou nemají přesvědčení jiného než pod obyčejným kloboukem.

A jestliže Sokolové nutí katolíky, aby náboženství pokládali pouze za věc soukromou, proč jen rovným dletem nehlédají totéž od židů a evangeliků? Proč židům v českých krajích přejí konfessiální německé školy, proč evangelikům dovolují kostely k veřejnému shromažďování, konfessiální evangelické školy nižší i vyšší? Poněvadž vědí, že fráse o soukromosti náboženského přesvědčení jsou nesmyslem. A přece žádají nemožnost aspoň od katolíků.

Nyní česká obec sokolská promluvila velice zřetelně, udolala i kompromissního dra Scheinera a my vidíme, zda jest sokolská obec institucí všenárodní. Na organisovaného českého katolíka pohlíží jako na tvora nižšího — ba docela nebezpečného a hrozného. Ovšem že doplní Sokolstvo své řady nyní ještě hustěji volnomyšlenkářskými židy, kteří jsou odchováni Prager Tagblatem a vídeňskou Neue Freie Presse. A s těmito židy se bude postupovati proti jádru českého národa, proti lidu katolickému, aby „vlast nezhyznula.“ Na štěstí katolík se ještě nemusí dosud hlásiti o vysvědčení národní příslušnosti ani u pražského ani u vídeňského žida ani u masarykovců. Náhodou právě bodrý lid katolický národ náš v době nejhorší zachoval, aniž si bral na svůj zápas koncesse od židů nebo voltairiánů.

Soc. demokrat jím nestačí. Soc. demokrat Fournemont odstoupil z vedení mezinárodního sekretariátu „Volné Myšlenky“ a byl nahrazen anarchistou Karminem ze Ženevy. — Proti katolicismu se musí vystupovati hodně řízně a proto jest potřebí vůdce abnormálně fanatického.

Politický přehled.

Jednotný Český klub na říšské radě. Dne 25. listopadu ustavil se jednotný Český klub na radě říšské, k němuž přistoupili všichni čeští poslanci až na soc. demokraty. Jest to v našem českém životě politickém událost významná. Po dlouhém a rozčilujícím boji s mladočechy,

kteří ohlédli vnitřní „Českému klubu“ za před-
sedou naprosto neosvědčeného dra Kramáře,
zvolen byl předsedou býv. ministr obchodu dr.
Fiedler. Volilo se třikrát. V první volbě dostal
dr. Fiedler 52 hlasů, dr. Kramář 20. Dr. Fiedler
volbu nepřijal, prohlásiv, že se musí poraditi
se svými straníky (mladočechy), kteří mu za-
kázali volbu přijímati. Ve druhé nato volbě
dostal dr. Fiedler opět 52 hlasů, dr. Kramář
1 a 16 listků prádných. Dr. Fiedler však
zase volbu nepřijal. Po novém vyjednávání mla-
dočeši konečně vidouce nezbytí povolili a dr.
Fiedler v nové valné schůzi (za přítomnosti
pouze tří mladočechů) prohlásil, že volbu při-
jímá. Dr. Kramář nebyl zvolen ani náměstkem
předsedy, jak si mladočeši přáli, ba nedostal
se ani do parlamentární komise. Tak odsou-
zena bezúspěšná politika Kramářova, který
sám resignovaně přiznal, že porážka tato činí
jej nejnešťastnějším člověkem. Volba Fiedlerova
jeť znamením změněného kursu české poli-
tiky ve Vídni. Náměstky předsedy jsou dr.
Hruban, Udřal a Klofáč. V parlamentní komisi
zasedají dr. Horák, Šrámek (náhradník Šilinger),
Maštálka, Žáček (Čelakovský, Masaryk), Prášek,
Rolsberg, Staněk (Rychtera, Zázvorka), Hajn
(Choc).

Státní rozpočet na r. 1911. V den zahájení
poslanecké sněmovny 24. listopadu předložil
finanční ministr dr. ryt. Bilišský státní roz-
počet na r. 1911. Vydání činí 2.818,196.736 K,
příjmy 2.818,507.772 K, jeví se tedy přebytek
311.086 K, který jest ovšem jen na papíře. Dr.
ryt. Bilišský proměnil schodek v přebytek tím
způsobem, že do rozpočtu vložil půjčku 135
mil. Chce tedy ministr umořovati dluhy novými
dluhy. Aby nemusel přiznati schodek, vynesou
prý dle jeho přesvědčení daně a poplatky z lo-
terie a tabák státu o 143 mil. K více než bylo
rozpočteno na r. letošní. Rozumí se samo sebou,
že takový rozpočet nezpůsobí nijaké potěšení...

Zákon o státní fondě ke stavbě malých bytů
byl 26. listopadu přijat poslaneckou sněmov-
nou. Tomuto fondu, spravovanému ministerstvem
pro veřejné práce v dohodě s ministerstvem
financí, přikládá se celkem 25 millionů korun,
rozdělených na jednotlivá po sobě jdoucí léta
až do r. 1921. Vedle toho ručí stát, pro případ,
že fond tento nemohl by dostati svým závazkům,
do sumy 200 mil. korun. Stavební společenstva,
obecní, dobročinná a veřejné korporace potře-
bují mít toliko 10% vlastního kapitálu, by
mohly stavěti malé byty. Dostanou ostatních
90%, za velmi levných úroků a to neprodleně.
— Malým bytem rozumí se tu prostory oby-
dlivé, nepřesahující plochy 80 m², jež stačí pro
tři velké světelné a kuchyň. Takové byty
stavěti se budou pro dělníky a malé úředníky.
Jedné třetiny domu může býti užito také na
velké byty, mohou se tu sříditi i obchodní
místnosti, malé dílny, při domě mohou býti
kúlny, ohlív a malý pozemek pro dělníka.

Nové o maso. Otázkou touto zaměstnává
se posl. sněmovna od 24. list. Ministr obcho-
du dr. Weiskirchner prohlašuje, že není možno
snížit cla při dovozu masa a jako hlavní
prostředek k odstranění nedostatku masa vidí
v zahájení akci, aby zlepšením a rozšiřováním
salaší a pastvin, racionelním opatřováním pí-
cnin a různými opatřeními bylo dobytčářství
povzneseno. Nad to dovoz masa argentinského
povoleno do mnohých měst naší říše. Drahotní
výbor žádá, aby dovoz argen. masa povolen
byl až do r. 1911, soc. demokraté žádají ne-
obmezený dovoz.

Proti vládě. Dne 29. list. přijata resoluce
polského sociální-ty Moravcevého, kterou se
vláda vyzývá, aby urychlila předběžné práce
k provedení vodocestního zákona, který, jak
známo, vláda nechce provést. Resoluce schvá-
lena 257 proti 128 hlasům. Ale bar. Bierneth
sedí dále pevně.

Česko-německé konference povedou se dále
ve Vídni dle rozhodného přání kornany. — Při
audienzi zem. posl. K. Adámka uznal panovník
korektnost v postupu čes. poslanců v česko-
něm. vyjednávání a také čes. tisku, a vyslovil
přání, aby vyrovňovací dílo bylo sdárně skon-
čeno. —

**Nová zem. volba ve voleb. okresu Žamberk-
Ústí n. O.** nastává, ješto dosavadní posl. dr.
J. Štemberka, pokrokař, vzdal se mandátu prý
pro choruvost.

**Anglický parlament rozpukl a nový svo-
lává se na 31. ledna 1911.** Důvodem k rozpuk-
nutí byla malá většina liberální strany vládní
277 proti 271 konservativcům a pak spor mezi
horní a dolní sněmovnou, který nevedl k žád-
nému výsledku.

Revoluce v Mexiku vládou úplně potlačena.
Vůdce jest klid. Kongres, vyslovil prezidentovi
Diazovi důvěru.

Zprávy organ. a spolkové.

Mládež. Sdružení české mládeže křesť.
sociální utvářené postupuje a se rozvíjí. Snahou
jeho je vybudovati v diecési hradecké silný spolek
mládeže bez rozdílu stavů a vychovávat je na
podkladě křesťanském. Poněvadž kromě Sdružení
mládeže byla v diecési organizace p. Jelínka, která
se rozprostírala v celé diecési a na okresu Kostelec-
Žamberk-Rychnov organizace českoslov. mládeže
Hásem dp. Novotného, bylo snahou ústředního
výboru všechny sjednotiti pod jeden prapor. Práce
jeho se zdařila. Dohodovací akce s p. učitelem
Jelínkem za účasti zástupců diecése a komitétu
a Politického družstva tiškového vřdp. dra Reyla
dne 19. listopadu zdařila se úplně a organizace
tato splynula úplně s naším Sdružením. Časopis
ještě Jaro-Mládí přestane vycházeti a dosavadní
časopis „Dorost“ bude svěřen o 4 stránky a bude
i nadále čtrnáctidenně vycházeti. V neděli dne
27. listop. konána schůze důvěrníků organizací
okresů Kostelec n. Orli., Rychnov, Ústí, Žamberk.
Za četné účasti promluvil si Kosařová a vřdp.
dr. Šulc o našem postupu v organizaci mládeže.
Po vřelých slovech, která rozptýlila poslední obavy
a nedorozumění, následovala debata o předneseném,
a když potom promluvil místopředseda dělačské
mládeže p. Matoušek o svých názorech na společ-
nou organizaci mládeže, navržena a jednohlasně
přijata následující resoluce: „Uznáváme autoritu
výkonného výboru ve věcech politických, ustano-
vení jeho pokládáme jen tehdy platnými, jestliže
tato jsou podepsána předsedou. Diecése. komitét
stál u kolébky strany křesť. sociál. a zasluhuje
proto plně podpory. Účastníci projevují souhlas
s jednáním diecéseho komitétu a vyslovují mu
úplnou důvěru. Stran okresního výboru žádáme,
aby bylo pracováno vždy v dohodě s celým vý-
borem a nikoliv dle vůle jedné osoby. Stran orga-
nisace mládeže souhlasíme úplně, aby mládež
organizovala se ve všeobecné organizaci mládeže,
kterou pro diecési hradeckou je Sdružení české
mládeže křesť. sociál. Mravní povinnosti každého
člena je, přihlásiti se do své odborové organizace.
Žádáme, aby Sdružení venkovské mládeže prohlá-
šeno bylo za organizaci odborovou a prosíme, aby
předsednictvo naše přání na příslušných místech
tlumočilo. Účastníci alibují, že budou pracovati na
podkladě křesťanském k úplnému a svornému po-
stupu a jednotě ve svých místech.“ Tím podařilo
se nám vybudovati jednotnou organizaci mládeže.
Prosíme, aby v místech, kde posud organizace
mládeže nestává, bylo žádáno o řečníky, letáky,
časopis „Dorost.“ Dotazy zodpoví Sekretariát
Sdružení české mládeže křesť. sociál., Hradec Král.,
pošt. schránka 32.

**Okresní organizace mládeže na
Hradecku.** Dne 27. listop. konána schůze ve
Velké Skalici. Za velice účasti našich stoupenců
i nepřátel promluvil dp. Petrásek o své cestě do
Sv. země a sl. Kosařová o působení mládeže
v organizacích. Referáty byly brilantně podány a
ti, kteří hodlali hřivdáním a křikem schůzi rušiti,
na konec s ostudou odešli. — Tyž den večer
hrála skupina ze Slezského Předměstí divadlo
„Ideální manželství.“ Učinkující častá se zhostili
svých úloh, které byly úplně nastudovány; výprava
pěkná, kus sám o sobě mistrně volený, neboť obe-
censtvo nevycházelo ze smíchu nad komickými
postavami jednotlivých manželů. — Dne 4. pro-
since bude se odbyvati v sekretariátu schůze ple-
sového výboru; ples bude urřitě dne 12. února a
alibuje býti dostaveníčkem mládeže celého okresu.
—cký.

Smířlice n. L. Dne 27. m. m. ve schůzi
křesť. soc. lid. spolku prohlášen veřejně a jedno-
hlasně protest proti dravým urážkám učiněným sv.
Otcí od řáda Nathana, starosty římského. A zá-
roveň projevili shromáždění dětanou oddanost
sv. Otcí.

Laboká Týnice. Zde byla dne 20. listo-
padu pořádaná schůze, na níž mluvil přes půl
druhé hodiny Dr. Hrachovský z Kolína o prame-
nech boje proti katolicismu, jeť jsou: parlament,
sněm zemský, vysoké školy, střední školy, žur-
nalistika a beletrie a divadlo; s těchto pramenů
přijíti boj proti náboženství. Proti tomu musíme
shluknouti lid kolem farního duchovenstva, pro-
hloubiti vědomí náboženského, rozšířiti katolický tisk
a uvědomiti si spojitost s velkou stranou křesťan-
sko-sociální, která tu jednou pro blaho lidstva i
národa musí býti. Účast byla velmi hojná, což
svědčí o náboženském uvědomění farníků.

Nesavrký. Skupina mládeže zdejší farnosti
konala dne 20. listopadu v Hodošíně členskou
schůzi veřejnou. Ačkoliv byla vůde spousta sněhu,
sešlo se s celé farnosti tolik lidí, že místnosti byly
přepínány. Dp. farář Maximilian Smrčka měl krá-
snou a poučnou přednášku o píseň lidové; pro-
mluvil o původu, skladatelích a zvlášť umělecké
ceně písní lidové či prostonárodní. Dále členové
a členky přednesli výstupy a básně, vesměs zda-
řila, takže všichni přítomní se mile pobavili.

Kat. vzdělávací spolek v Čáslavi
konal v neděli 27. listopadu druhý přednáškový
večer, v kterém promluvil starší dp. kaplan Jan
Samec o hospodářských zásadách křesťanských.
Vysvětliv právo na majetek soukromý, ukázal,

kteřak lze křesťanu majetku nabývat bez poru-
šení mravních zásad a kterak s majetkem na-
bytým zacházeti. Přitom potíral zároveň zajímavým,
často vtípem kořeněným způsobem všechny ty vý-
středky nauky socialistické, která bez práce sli-
buje koláče. Řeč dp. kaplana sledována byla
s plnou pozorností a odměněna byla zasluženým
potleskem. Doufáme, že dp. zůstane nám i dále
tak nakloněn a že se brzy opět potěšíme jeho
přednáškou. Radostně nás došlo, že tentokrát
zavítal mezi nás i vřdp. děkan Jos. Folt, jehož
přítomnost značně přispěla ku krásnému průběhu
večera. Po přednášce koncertovalo kvartetto spol-
kové kapely k úplné spokojenosti. Vyblísne p. t.
členy, aby seopomněli 8. prosince po nejštější
sčestnosti se slavných Boboslavůb, po nichž jest
schůze ve spolkových místnostech. Přijďte všichni
do jednoho! Zdař Bůh!

Kutná Hora. Katolická Jednota sv. Voj-
těcha a Všeodborové sdružení pořádají ve čtvrtek
dne 8. prosince v sále hotelu „Pošta“ přednášku
p. říd. učitele Václava Špačka: „O povinnostech
katolíků v přítomné době.“ Zčátek o půl 8. hod.
večer. Vstup volný. Po přednášce sehraje drama-
tický odbor jednoaktovou veselohru. — Dne 18.
prosince pořádají oba spolky divadelní předsta-
vení ve prospěch vánoční nadílky dětek a sirotek
chudých členů. Hrati se bude veselohra „Dobro-
dinci“ od dra Frant. Hermána.

Dašice. Katol. hosp. beseda „Svornost“
v Dašicích pořádá na oslavu 62. výročí nastoupení
trůnu Jeho Veličenstva císaře a krále Františka
Josefa I. v neděli dne 4. prosince 1910 odpoledne
o 4. hod. v sále „Na radaici“ přednášku „Náš
zeměpán“, kterou přednese a 70 světelnými obrazy
doprovodí dp. Ludvík Hora, farář dašický.

Záboří n. L. (Opozděno). V neděli dne
18. listopadu t. r. náš spolek křesťan. sociální
konal zdařilou schůzi členskou. Místnost u p. Ko-
páčka (ovšem malá, což jsme litovali) byla plná.
Dostavili se i hosté. Nebylo divu. Vždyť přišel
mezi ná dp. farář Český z Kosařovic, který o-
chotně uvolil se u nás přednáseti o své cestě po
Itálii. Přednášku svoji doprovázel světelnými o-
brasy. Přednáška se líbila ovšem a neal divu, neb
humor se slovem válným se stále střídal. Za
krásnou jeho přednášku vzdáváme srdečné díky.
K zdařilé oné schůzi nemálo přispěly naše členky
a sice sl. A. Poláková, sl. R. Nocarová, sl. B. Ko-
páčková a sl. A. Šprycová, které nám přednesly
solové výstupy velice zdařile. Díky jim! Netno
řici, že při prvním vystoupení svém v našem spolku
svoji úlohu provedly znamenitě. Těšíme se, že nás
vícenkrát pobaví. Jen tužba se, mladé naše družky!
Vřelý dík patří též naší sl. industr. uč. B. Ková-
řové, která ochotně úlohy ony nasvícila. Též při-
pomenouti dlužno, že tyž den byla zde pořádána
v jiném hostinci také přednáška s obrazy, ale to
nám neškodilo. Nedáme se už sašiti, jak si to
přejí mnozí, ale budeme pokračovati dále. Další
naší činnosti voláme: Zdař Bůh!

**Sdružené katolické spolky v Pa-
rdubicích** sehrały v neděli dne 27. listopadu
v sále restaurace „Babeše“ původní novínku
„Dobrodinci“, veselohru od JUDra Hermána. Všichni
účinkující drželi se statečně a připravili přítom-
ným roztomilý večer. Vyznamenali se oprav-
dovou rutinou hereckou. Hudební orchestr, sestá-
vající z členů sdružení mládeže křesťansko-soci-
ální, zasluhuje za své hudební výkony v mesiaři
celou chválu. Sál divadelní byl do posledního mí-
stečka naplněn, ano přeplněn, takže později přišli
musili se vrátiti. Výsledek morální i finanční
skvělý.

**Ustavující konference krajské or-
ganisace křesťansko-sociální čísla XIV.,**
které tvoří soudní okresy Chrudim, Čáslav, Parda-
bice, Holice, Přelouč, konala se v Pardubicích dne
27. listopadu v 10 hod. v sále „Staré Besedy“.
Do schůze dostavilo se kolem 80 delegátů z rás-
ných i vzdálených míst, jako z Čáslavky, Chru-
dimky; zato s mnohých blízkých obcí notenost
jistých kruhů přemnozí, kteří měli a mohli při-
jiti, se nedostavili. Referent Hráský poslanec p.
Šabata pro nemoc v rodině se nemohl dostaviti
a proto převzal za něho celý referát Hř. poslanec
p. Václ. Myslivec, který ve své úctěné řeči probral
jednotlivé body konferenčního programu a sadchnul
všechny přítomné opravdovým záplem pro zále-
žitosti organizace křesťansko-sociální. Když p. arcie-
děkan Mrtík jako předseda schůze poděkoval p.
poslanci, vykonány volby krajského důvěrníka a
krajského organizačního výboru. O jedné hodině
odpoledne schůze byla ukončena.

Zprávy místní a z kraje.

**Jeho Exe. mejdp. biskup Dr. Josef
Dembrava** zavítal dne 30. listop. do Hradce
Králóvé. Sčastail se slavnostní akademie a vy-
řídil důležitě úřední záležitosti vrřtil se ke krá-
kému pobytu do Chrasti.

Zprávy diecése. Jmenován jest: pan
Dr. Rom. Josef Hurák, b. ceremoniál a sekretář,
sekretářem b. Konsistoře. Ustanoveni jsou pp.:
Jan Habal, farář v Rychnoburku, za faráře do

===== Kupte si za K 1-70 důstojný opto =====

•ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.

Objednávky vyřizuje Blak. knihtiskárna v Hradci. Králové

Hlinska, Frant. Franc, kaplan v Lukavci, za koop. do Skuhrova u Habrů, Alois Dolák, kaplan v Jestbořicích, za kaplana do Červených Janovic, Václav Ševčík, kaplan v Kostelci n. Orli., za osobního kaplana do Jestbořic, P. Ant. Krása, O. S. B., kaplan, za administrátora v Polici n. M., Karel Kolářský, administrátor, kooperátor ve Josefově, Ant. Sturm, katecheta v Trutnově, za administrátora do Valčovic (Neudorf), Jos. Bedrna, kaplan v Častolovicích, za administrátora do Lična. Uprázdňená fara v Rychmburku, patron kníže Thurn Taxis, od 1. prosince 1910.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi své dne 28. listopadu 1910 konané učinila tato usnesení: Druztvu stát. úředník v král. Českém pro zřízení konvikta a sirotčince v Praze udělen byl příspěvek. — Se společenstvem řezníků, zasněná a obchodník dobytčím a masem se sdělí, že kolna pro vozky v městských ulicích jest postavena a k dispozici. — Běže se na vědomí, že c. k. říditelství pošt a telegrafů pro král. České uvede v činnost nejpozději dnem 1. ledna 1911 poštovní, sběrné jízdy listovní v Hradci Králové. — Poukáže se ku příjmu K 50.—, které složil pro fond chudých p. dr. Jos. Hodoval, advokát, jakožto dobrovolnou pokutu na základě mimo-soudního vyrovnání v trestní věci jeho mandátu. — Pro týž fond přijat byl odkas Fr. Christemové po ústředí taxy a škol. příspěvku v obnosu korun 178.80. — Dodání ozdobných kandelábrů a stozárů pro nový most Labský na náhřezí Eliáščině zadáno bylo p. Janu Rabasovi, uměl. zámečnicku v Hradci Králové.

Schůze okresního zastupitelstva konati se bude dne 5. prosince t. r. o 9. hodině dopol. v zasedací síni okres. domu v Hradci Králové. Program: Volba tří verifikátorů protokolu. Zpráva o činnosti okres. výboru. Volba revisorů účtů okresních za r. 1910. Volba členů komise: a) pro odvod branců (2 čl. okr. zastup.), b) pro odvod koní (2 chovatelé koní). Volba do okres. komise: a) disciplinární, b) silniční, c) nemocniční, d) pro stanovení náhrad hotových výloh členů okr. výboru a komise. — Návrh okres. rozpočtu na r. 1911. Ref. p. dr. Ulrich. — Žádost MUDr. Jaroslava Smetany, obvodního lékaře z Kuklen o definitivu. Ref. p. Jar. Červený. — Žádost Frant. Obermajera, okr. cestmistra o definitivu. Ref. p. Dr. F. Ulrich. — Návrh správního výboru všeobecné věř. nemocnice na jmenování substituta II. sekundárního lékaře. Ref. p. Jar. Červený. — Návrh v záležitosti stavby a převzetí do správy okresu mostu přes řeku Labe u Plotičky a L. a přilehlých silnic k tomuto mostu. Ref. p. J. V. Černý. — Návrh na rekonstrukci okresní silnice v kopci mezi Čerailovem a Onjedem. Ref. p. J. V. Černý. — Žádost obce Předměstí n. L. v záležitosti stavby mostu přes „Náhon“ u dráhy v Předměstí n. L. Ref. p. J. V. Černý. — Žádost obce Hradce Králové o povolení zá-půjčky 600.000 K na stavbu a zařízení hydro-elektrické stanice. Ref. p. J. Jarkovský. — Doplnovací volba důvěrníků pro vyměřování osobní daně z příjmu. Ref. p. J. V. Černý.

Z Mariánských družin v Hradci Králové. Přítí neděli 4. prosince o půl 3. hod. dopol. bude se konati za účasti všech družin králové-hradeckých v družinské kapli sv. Josefa u Panny Marie slavné přijetí nových 15 členů-sodáků do Mar. družiny mužů a jiných tímto pořádkem: 1. Vyzvání Ducha sv. družinskou písní „Zavítej svatý Duše“. 2. Proslav ředitel družiny dp. P. Ant. Ostrčilika T. J. 3. Přijetí dle slavnostního v družinách obvyklého obřadu. 4. Magnifikat. 5. Sv. požehnutí. 6. Družinská hymna (dle nového nápisu družin pražských). — Svátek Nepoškozeného Početí oslaví Mariánské družiny společným generálním sv. přijímáním v kostele Panny Marie při půl 6. hod. ráno s případnou exhortou. Zpívati se bude: 1. Hymnus k Duchu sv. 2. Bůžek vděčné vřelosti. 3. V Tvé Srdce, Jesu. 4. Confiteor. 5. Duše Kristova, posvětíš mne. 6. Pange lingua. 7. Družinská hymna. — V týž den mohou všichni věřící, kteří družinskou kapli navštíví a tam na úmysl sv. Otce se pomodlí, za obvyklých podmínek získati plnomocné odpustky. — K oběma těmto družinským slavnostem svou se věští co nejaktivěji. — Správa Mar. družin.

Koncert „Českého pěveckého kvarteta“ v Praze. S povděkem přijali jsme zprávu, že po delší přestávce zavítá k nám zase toto vynikající umělecké sdružení, jelikož celá minulost jeho i vlastní zkušenost nám byly zárukou produkce vážné umělecké. Vzhledem k tomu, že není v Hradci „České pív. kvarteto“ nemáme, považujeme za sbytné šití se o kapacitu a hodnost jeho. Také koncert v sobotu dne 26. listopadu pořádaný povlechné vzato vysněl rozhodně ve prospěch této slavné čtveřice. Přiblížíme-li však k jednotlivým umělcům, autno ovšem domati, že jeho solisté nestojí na této výši zdatnosti. V samostatných částech p. J. Novák svým mohutným, sonorním barytonem, neobyčejnou silou reproduk-tivní nejvíce uchvacuje. Naproti tomu p. V. Lhoták, jenž velice příjemně se posloucheá v kvartetu, reprezentuje se nízká kromobýčejná v solových partiích. Ovšem čistěná indisposice na byla též na závadu. Program byl sestaven velmi

pečlivě a proveden delikátně. Některá čísla (na př. Thulie: „Vzdálené lásky“) nemohla a priori vyzněti tak mohutným dojmem, jak by se očekávalo, poněvadž nejsou to komposice určené pro čtyřhlas o jednoduchém obsazení, nýbrž sborové. — S politováním zaznamenáváme, že návštěva koncertu byla poměrně slabá. Nebyti studentek z lycea, jež byly poslány a galerie na sedadla, bývaly by sadí řady sedadel zely smutnou prázdnotou.

Oslava 80letých narozenin J. V. cis. a kr. Františka Josefa I. v pen-sionátu Školských Sester de Notre Dame. Chovanky a žáčky tohoto zasluhujícího ústavu uspořádaly v neděli dne 27. listopadu odpol. k ozna-čenému účelu velmi zdařilou akademii. Provedení pestrého programu účinně a promyšleně sestave-ného jevílo neobyčejnou pílí a bylo též důkazem, že vedení ústavu hudební školy jest v rukou vý-tečně kvalifikovaných. Spravedlnost toho žádá, abychom tlumočili zde pochvalu a uznání všech, kdož byli produkci přítomni. Jednotlivé chovanky a žáčky zhostily se svých úloh zdařile. Slečna M. Dostálková přímo překvapila svým bravurním před-nesem Kovařovicovy fantasie na motivy Smetano-vých skladeb. I sl. Erbenová, B. Frydrychová, K. Řihová, L. Karlová, A. Šamanová se všeobecně chválily. Zvláštního lesku dodal slavnostnímu ve-čeru brilantní a efektní proslav vesp. konsist-rady a profesora dra G. Domabyla. Hluboce za-ložená a temperamentně přednesená řec byla bouřlivě akklamována. Slavnost byla uzavřena vhodně krásnou, nehypnou básní dp. profesora Vlad. Hornofa: „K jubilejnímu dni Jeho Veličenstva“, po níž následoval úchvatný živý obraz „Hold děti cizí páni.“ Slavnost tato těšila se veliké po-zornosti. Mezi vzácnými hosty bylo i se stříti také pana místodržitelského radu Steinfelda, vys. důst. pana kapitánského děkana dra Brychtu, radu z. s. Fischera a m. j.

Vyhláška. Podepsaný úřad parkmistrovský vypisuje dle usnesení městské rady ze dne 14. listopadu 1910 offertní řízení na vybírání poplatků o trzích výročních a týdenních na dobu jednoho roku t. j. od 1. ledna do 31. prosince 1911. Započtené offery podány budtež v podacím proto-kole podepsaného úřadu parkmistrovského v úřed-ních hodinách nejdéle do 5. hodiny odpolední dne 6. prosince 1910 spolu s vadiem obnášejícím 10% offerované summy, jež připojena budíž ve zvláštní obálce a budíž v níž uvedena částka, jakou of-ferent nabízí. Městské zastupitelstvo není vázáno přijmouti offeru s nejvyšším podáním. Park-mistrovský úřad král. véa. města Hradce Králové, dne 16. listopadu 1910.

Přednášky v kursu „O motorech pro malečivnost“ zahájeny budou v pondělí, dne 5. prosince 1910 v Hradci Král. v čítárně musejní o 5 1/2 hod. večerní a pokračovány bude ve dnech 7., 10., 12. a 14. prosince t. r.

Veřejná schůze státních zřízenců v Hradci Králové svolána jest na 11. pro-since t. r. na 2. hod. odp. do sálu Městské Be-sedy. Program: 1. Stálé oddalování splnění po-ta-davků státního zřízenectva. 2. Naše dnešní ho-spodářské poměry následkem zdražování. 3. Ne-utěšený poměr výpomocných zřízenců. 4. Poslední úprava jak erárních tak neerárních poštovních zřízenců. — Dostav se každý, kdo chce seznati poslední úpravu a neuzržitelné poměry státního zřízenectva.

Společna Kralohradecká. V měsíci listopadu 1910 bylo vloženo K 471.016.74, vybráno K 280.536.17. Stav vkladů koncem listopadu korun 14.520.145.70. Na hypotéky bylo nově půjčeno K 151.504.87, splaceno 30.670.12. Na hypotékách koncem listopadu K 12.010.664.48. Zásoba cenových papírů K 2.757.600.—. Uložené přebytky korun 608.787.49.

Záložní důvěrní ústav v Hradci Krá-lové. Stav veškerých vkladů a náš čísl koncem měsíce listopadu K 36,929.597.49, více o korun 720.333.

Skvělý výsledek VI. emise Zálož-ního důvěrního ústavu. Bylo lze očekávati, že nové zvýšení akciového kapitálu Záložního důvěrního ústavu potká se se zdařilým výsledkem, a očekávání toto se nejen splnilo, ale bylo překo-náno faktem. Právě ukončená nová emise dne 30. listopadu t. r. potkala se s výsledkem co nejkvě-lejším, takže vyloučený počet akcií byl značně pře-paš a nebude možno četným pádním neakcio-nářům akcie nové emise přiděliti. Emise akci-ových společností jsou jakýmsi měřítkem důvěry, jaké ta neb ona společnost, jmenovitě banka, u obecnosti požívá. Zdar emise je vysvědčením důvěry a obliby, jakými určitým výrazem spoko-jenosti s obstarávaným vedením banky, již světili klienti své úspory. Záložní důvěrní ústav po celá desetiletí bez velké reklamy, klidně a bezpečně se vyvíjel v peněžní ústav, jenž dnes reprezentuje důstojným způsobem vedle ostatních zkvétajících našich bank čes. peněžnictví. Jmenovitě pak v sev.-východních Čechách ve všech odvětvích průmyslo-vých a obchodních těží se tato nejstarší z českých obchodních bank zasluhující důvěře, které nasvě-dčuje skvělý úspěch Záložního důvěrního ústavu.

Černálov. (Dar. — Činnost Katol. nář. jednoty.) Dívky výrazně účinnily ve prospěch Mo-

ravané povodní postižených mezi sebou sbírku, jejíž výnos prostřednictvím děkanského úřadu ode-váná k dalšímu zasílání nejd. bisk. konsistoci. — V nedělní výborové schůzi obou odborů stanoven pořádek činnosti tento: Dne 8. pros. bude před-nášeti vlp. Petrásek ve spolku našem o své cestě do Sv. země; přednáška provázena bude 200 svě-telných obrázků. — Na sv. Stěpána bude se bráti „Vánoční hra“. V den Zjevení Páně účast-níme se schůze důvěrníků 42. volebního okresu. Dne 8. ledna bude se konati spolkový ples, dne 15. ledna při řádové výroční valné schůzi promluví vesp. Dr. Fr. Rojl „O tisku“. Některou neděli na to bude přednáška pro odbor žen a dívek. — Zdar Běh!

Sbor učitelů ve Smiřicích pořádá pod protektorátem al. místní školní rady ve pro-spěch „Zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež“ v neděli 4. prosince „První dětský den“ s bohatým pořadem, o němž zájem jest všeobecný.

Jeptišky de okresní nemocnice v Pardubicích. Světské ošetřovatelky v par-dubské okresní nemocnici po vypažení řeholnic se neosvědčily. Kdybychom byli zlomyslní, mohli bychom předvésti několik drastických případů, které zřetelně dokumentují přednosti řeholnic o-šetřovatelek před světskými. Ostatně všichni ne-předpojatí jakéhokoli vyznání politického ba i ná-boženského naše přesvědčení ochotně dotvrzují. To a jiné jest příčinou, že v příslušných kru-zích se ustálilo předsevzetí povolati do nemocnice v Pardubicích opět jeptišky, ovšem s tou podmín-kou, že se jim nebude ani v novinách ani v ne-mocnici hrubě nadávat.

Dětský den v Pardubicích. Místní školní rada s učitelkami sbory v Pardubicích u-spořádá v sobotu dne 3. prosince v 6 hod. večer v městském divadle na oslavu Jeho c. a k. apo-štolického Veličenstva dětský den ve prospěch Zemské komise pro ochranu dětí. Program je velice bohatý a bude se v neděli dne 4. prosince o 3. hod. dopol. opakovati.

Pardubské erární autobusy mají občas ten nešťastný malér, že mezi jízdu se něco pře-raší a vehlí nemůže z místa. Dne 25. listopadu t. r. opět autobus se zastavil na cestě mezi Boh-danovem a Pardubicemi. Pasážéři museli vystoupit a jíti i se svými zavazadly na dráhu pěšky. To je velice nemilé, protože vlak obyčejně ujede. Snad tu není dostatečného dozoru na mechanické části stroje a tak se stává, že se nějaká opotře-bovaná součást stroje poškodí a čísl další jízdu nemožnou k nemalé „radosti“ těch, kteří pospi-chají k vlaku.

Pardubská náprava studentů. „Osv. Lida“ se dne 12. t. m. píše v rubrice chradimské: „Studentstvo dnešního dne je zcela jiné, než bý-valo za našich mladých let. Pamatuji se, jaká sháňka byla po každém novém spisu Šmilovského, Jiráska, po každém novém čísle „Osvěty“ (Vlčkovy totiž. Pozn. red.) mezi námi. Pamatuji se, jak jsme se scházivali k pořádání koncertů, deklamatorních zábav, s jakým zápalem předčítali jsme si články prvního časopisu studentského „Zora“! A dnes? „Kopaná!“ Při té nejsurovější výrazu, posušky, hlas! Od kopané přinesen si studující podobné výrazy do bytů, do učeben, do života. A ten styk s dívkami! Byli jsme šťastni, když na nás vyvo-lená srdce něžného pohlédla, podala nám ruku. Slova vlastní sdála se nám býti nedostatečná k vy-jádření citů našich, vybledávali a pronášeli jsme slova našich předních básníků. Styky naše s dívkami byly čisté, ideální a povzbuzovaly nás k zvýšené energii v učení, v dobru. A dnes! Hanba poští, v jakých stykách měl jsem příležitost zhlé-dati studenty s dívkami. Jaké nízké pudry a city probuzeny jsou při kopané, podobné ovládají stu-dentstvo ve styku s dívkami. Kdo je vinník? Ro-dina, společnost, alkoholismus, klerikalismus, mili-tarismus. Každý snaží se přispěti k odstranění zla, kteréž je na škodu nejen národu, ale všemu lidstvu.“ Tak doslovně píše „Osvěta Lida“, orgán t. sv. pokrokových lidí v Čechách. Přichází se svojí fa-risejskou morálkou — taze pozdě. Na odporne zjevy v mládeži ukazovali jsme tolikrát, a to-likrát vrhly se za to na nás a na každého upřímného přítele mládeže, který dovolil si upo-zorniti na nepřistojnost — právě listy t. sv. libe-šalní a pokrokové. Zvláště „Osvěta Lida“ pomá-reme trochu spytovatí svědomí. Kdykoliv některý katecheta střední školy bránil předčasny, nedo-voleným stykům studentů s dívkami, kazil večerní jejich schůzky (i za vraty domovními!), tu „Osv. Lida“ — zastala se mladých lidí a o katechetovi napsala doslovně, že sám nemá citu a porozumění pro city mladých lidí a pranyřovala jej ve svých sloupkách. Zasadil-li se katecheta o to, aby stu-dentům byly napověděny různé ty „Veselé vdory“, „Kozio valčíku“ atd., bránil-li četné pornografické literatury a nahliženi na zasmraňující pohlednice a obrazy, hned jej „Osvěta Lida“ prohlásila za falešnou prudérii. Necht jenom „Osvěta Lida“ pro-bírá se starými ročníky svými, a tam se dočte toho všeho. A kdo to byl, jenž zasměšnil a nej-sprostitými nadávkami častoval ženy a dívky, které se účastňovaly májových pobožností, při nichž u-otivaly vsor sejičistého paneaství Pannu Marii a byly nabádány k opatrování čistoty a nevinnosti?

„Osvěta Lidu“ vzala si na svědomí, že v rodinách tebe pol a květa divčích srdcí byl setřen. Kdo vychovalel Strassova „Kráse českého těla“? Kdo, kdo jen tolik horoval pro koedukaci na středních školách, která tak sklamala, že sám „Věstník českých profesorů“ ji odsuzuje? Byla to opět „Osvěta Lidu.“ Kdopak vlastně vychovával předčasně vyspělou mládež a povýšil ji nad lidstvo, že s cynickým úsměvem jde přes všecko, co nám starším bylo vědecky posvátné? Kdo naučil mládež nesrle kritizovat? Kdo odvedl mládež od vlastních okolností — napřed se totiž připravovat pro život, a vedl ji do vášnivých bojů stranického politování? Kdo loví dosud mezi mládeží již středoškolskou, ba již i na obecných školách rekruty pro regiment pokrokatů a volnomyšlenkářů? Jste to vy, páni pokrokatů a pseudoliberalové! Ubili jste ideály mládí a nyní se brozíte? Bedlivě váhám si současných sjezdů a aerosynalostí v nich. Kdo se to smál, „Osvěta lidu“, celým feuilletonem, jak se vyklebila farář mládež, když tyž napomínal, aby se nepotáhla musika v čase církevně zapovězeném? Bratranec „Osvěty Lidu“ „Čas“ velice si pochvaloval moderní dítě, že už jest vyspělejší. Teď tu vyspělost „Osv. L.“ odsuzuje. Leč příčinou úpadku mravnosti mládeže studující naprosto není „klerikalismus“; vždyť je ho stále na škole méně, vždyť pokrokoví paedagogové dovedou jej tak vysmýčít, že abiturienti šmahem se přidávají k volným myslitelům. Má tedy „klerikalismus“ na jejich demoralisaci vůbec jaký vliv? Zašlo se už při patolizalském pochlebování mládeži příliš daleko; mládež zbužela tolik, že přerůstá hlavy svých pokrokatůských vychovatelů. A když vážní lidé poukazují, kam ta pokroková výchova zavádí, šikovní pokrokatři dovedou v okamžiku se postaviti do posice karatelů a křičí proti jinému: „Chyťte zloděje!“ Rozumíme Vám. — Pardubský pozorovatel.

Krajní snáblivost k nekatolíkům ve škole. Prvou třídou reál. gymnasia v Pardubicích navštěvuje 8 dívek náboženství israelického, 3 evangelický a jedna (dcerka p. red. Hajna) bez vyznání. Katolických dívek v této třídě však jest 22. A tu se jejich rodiče pozastavují nad zvláštní prakt. K vůli menšině jinověrecké není dovoleno katolíkům hlasitě se pomodlit obyčklé modlitby před a po vyučování. Vždyť — uvažte! — mohlo by se tím urazit přesvědčení nekatolických dětí! Ale jak k vůli menšině jsou práva katolické většiny znevažena, o tom se neuvažuje; ředitelství zavedlo tak sv. „modlitbu němou“, aby se zavděčilo na všechny strany. Takový nový pořádek nemůže katolickým rodičům býti hostejný. Na které škole evangelické nebo židovské učitelé po několik katolických žáků zanechávají obyčklých konfesijských modliteb? A přece sami pokrokatři jsou věru pro to, aby rozhodovala většina. Tak daleko jsme to snad přece nepřivedli, aby se katolické mládeži nedovolovalo veřejná katolická modlitba.

Objev kostí Žižkových (?) v Čáslavi. Neobyčejný, až významem svým pochopitelný rozruch způsobila v nedělních listech se objevivší zpráva, že nalezeny byly při restauraci děkan-ského chrámu Páně sv. Petra a Pavla pozůstatky velikého válečníka českého Jana Žižky z Trocnova. Zprávy tyto, podávané různými spravodaji, vyzněly namnoze zcela rozdílné, takže správně jednal purkmistrovský úřad, když 27. listopadu vydal podrobné autentické vypaání celé oné záležitosti s podpisem starosty města p. JUDra J. Zimmra a důchodního spolu i městského archiváře J. Dlabáčka. Dle této oficiální enunciacce a také dle skutečnosti stal se nález tento následovně. Po dokončení opravy vnitřních prostor chrámových přikročeno bylo v listopadu k otlučení omítky v tak zvané kapli Panny Marie „Pod věží“, která jest oddělena od chrámu Páně kovanou mříží. Práci konali zedníci Bránda, Filip a Volný, jimž nařizeno bylo, aby při nálezu jakékoliv dutiny podali správu p. důchodnímu Dlabáčkovi, který z vlastní iniciativy i z nařízení purkmistrovského úřadu bděl nad každým znamením, jímž minulost zasypala se v dějiny chrámu. Přitom sledováno bylo obzvláště všecko, co by uvést mohlo na stopu hrobu Jana Žižky. V pondělí 21. listopadu narazili zedníci ve stěně po levé straně oltáře Mariánského na nadesivku, která zakrývala dosti velký výklenek, v němž nalezena byla stará lebka, stehenní a loketní kost, něco menších kůstek a dvě dřívka s velkým stěpem bliněné, polévané mýly. O nálezu dověděl se pekařský mistr Josef Pelikán, jenž počal po městě rozhlášovati, že nalezen byl hrob Žižkův. Aby svědavci nebylo ničeho poškozeno, byly kosti na rozkaz p. purkmistra uloženy v městském archivu a výklenek zabezpečen prkny. Do kaple pak přístup byl zakázán. Následující dny pokračovali zedníci v dalším otlučení malty se stěn kaple, až v pátek narazili na protější stěně na nový výklenek, s jehož odbouráváním počato v sobotu 26. listopadu, tentokráte u přítomnosti p. purkmistra, radního p. Lobece, důchodního p. Dlabáčka, městského tajemníka p. dr. Brabce a konservatorů p. řed. Čermáka a učít. p. Jeníčka. Pekařský mistr J. Pelikán, dověděl se o tom, přiběhl se také dívat. Nalezen byl značný výklenek, ve kterém byly úlomky okenních šeber a náhrobní desky se zna-

laly nápisem: „Vita certa, mors incerta, satis si in Christo moriemur“ (Život jistý, smrt nejistá, dosti v Kristu-li zemřeme) a mimo to velká mramorová deska, úplně hladká, podobná oltářní mense. Pátání trvalo do samého poledne a mělo se v něm pokračovati odpoledne. Než se však komise odpoledne sešla, vnikli se zedníci do kaple pp. Jos. Holub, klempíř a imenovaný již mistr pekařský Jos. Pelikán, a přiblížili k tomu, jak zedníci počínají odstraňovati další mramorovou desku. Při této práci objevena ve výklenku lepenková deska kaňží, popsaná jakýmsi písmem. Jos. Pelikán vytřhl ji z rakou zedníka a podívav se na písmo, zvolal: „Už máme Žižku“ a dal se s ní na útěk k purkmistru p. dr. Zimmerovi, který bydlí nedaleko kostela pod tak zv. Žižkovou branou. Pan purkmistr přečetl nápis: „Ossa incoliti ducis Bohemiac Joannis Žižka in muro avversario clandestine asservantur“ (Kosti slavného vojevůdce Jana Žižky ve zdi protějščí jsou chovány), spěchal do kostela a obdržev od zedníků papírovou pečť, která od destičky oné odpadla, nařídil, aby další práce byla zastavena, kaple zapečetěna a písemný onen dokument uložena. Jest to utržená deska s nějaké knihy, nejspíše knihy úřední, jejíž listy byly protaženy nití, která pečťí onou byla připevněna. Pečť jest král. města Čáslavě tak zv. sigillum majus Deska polepena jest na jedné straně papírem hnědočerveným, na druhé bílým a písmo jest na bořejší polovině bílé strany. V neděli 27. listopadu sešla se městská rada, která rozhodla zajímavý nález bezpečně uschovati a povoláním znalcům k prozkoumání předložiti, což stane se během týdne. Po jejich dobrozdání jednati se bude teprve o dalších osudech nálezu. Proto odpadají všechny kombinace, které ve veřejnosti jsou přetřásány. Zaznamenati dlužno, že purkmistrovský úřad vede si ve věci této se vši možnou ostražitostí a svědomitostí.

Znalecký posudek o nalezených kostech v Čáslavi. Ve středu 30. listopadu konána byla komise na prozkoumání zajímavého nálezu v Mariánské kapli děkan-ského chrámu Páně sv. Petra a Pavla, zvané „Pod věží“. Sloz znalci z Prahy pp. dr. Matiega, dr. Píť, dr. Fabián a dr. Nováček podrobili bedlivému prozkoumání jak nalezené kosti tak i destičku s písmem, prohlášenou za příslušný dokument. Posudek jejich vyzněl tak, že nalezené kosti náležejí třem osobám, z nichž jedna byla žena. Nejznamenitější část, lebka, patří muži asi 45—50letému, který byl menší (?) postavy, s poraněným okem a jizvou na hlavě. Stáří dle odhadu, pokud možno bylo v té době učiniti, nasvědčovalo by asi době Žižkově. Zdá se tedy, že může býti lebka skutečně pozůstatkem slavného válečníka husitského. Destička však s nápisem, osvědčujícím uložení kostí Žižkových, jest data nevalně starého. Do protokolu vloženo, že nepřesahuje stáří 100 roků, ale zdá se, že jest ještě o mnoho a mnohem mladší a kdo ji psal, ten spíše pozůstatkům uškodil než prospěl. Ostatně všecko bude ještě jednou co nejpodrobněji prozkoumáno a konstatováno a to v době co nejdříve. Po výsledku komise nastává však již jisté vyšetřování, jež pro celou záležitost bude daleko prospěšnější než všechny ty zprávy někdy dosti si odporující, aco i nepravdivé a všechny kombinace z toho vsažené!

Kuklony. Na oslavu 80letých narozenin J. V. císaře a krále Františka Josefa I. pořádala městská škola dne 26. listopadu akademii ve prospěch Zemské komise pro ochranu dětí. Pan ředitel J. Věstečka ve své řeči nastínil světlé rysy povahy mocnářovy, zejména Jeho lásku k dětem. Básně řčené řáky a spěvy navrčené p. odb. učitelem J. Jelínkem za doprovodu p. učitele F. Církvy všeobecně se zamlouvaly. Program obhacen byl laskavým spolupůsobením sl. J. Rakové, jež známa jest nám jako výborná klavíristka, a sl. M. Weidnerové, která s procítěním zazpívala několik koncertních písní. Rovněž i sl. M. Kálalová představila se jako nadějná houslistka. Akademie celá měla průběh slavnostní a zdařilý. — Za příčinou této oslavy a na tentýž účel sehraji dívky obecné školy za lask. spolupůsobení „Tyla“ hru „Krakonoš“ od V. Plunlovské. Pro dospělé hráti se bude dne 8. prosince v sále hotelu „Šrajbr“. — Odbor Ú. M. S. konal dne 29. listop. členekou schůzi v hostinci p. V. Křourka, při kteréž zavěšen byl diplom Ú. M. S. P. uč. K. Kalivoda promluvil k srdci o obětavosti národní českého národa vůbec a obec naší zvláště. Předneseny byly pěveckým kroužkem „Besedy“ některé sbory, mezi nimiž i skladby místního vdp. faráře F. Kuřila. Kéz by obec naše, která dle sil svých a poměrů velmi hojně přispívá na účely národní, našla hojně následovníků! —

Agrárnícká vzájemná důvěra. Na váze rol. akc. cukrovaru v Dašicích seděl v letošní kampani vždy 1 rolník s organizovanými řepaři agrárníci! Když se jeden z našich stoupenců ptal jednoho z takových, proč tam je, odpovéděl: „Aby dobře vstálo.“ Tak, to by bylo pěkné! Což by již agrárníci ani svým bratříčkům nevěřili? Vždyť správní rada zmíněného cukrovaru je čistě agrární!

Jičín. Na udejším lyceu, jež v řadě ředitelů v krátké době má již druhého (první, mimo-

chodem řečeno, pro své až příliš pokrokové působení v krátké době skracoval), působí profesor P. . . . k, který v kostele zrovna profesorského chování nemá! Nezá tomu dávno, učinil jeden z laiků na něho oznámení na děkan-ském úřadě s výslovným podotknutím, že kdyby se byl p. profesor choval ve společnosti při zábavě tak, jako v kostele, byl by on první, který by ho byl vyhodil. Uveřejňuji bez poznámky. Co ale tomu tekou jičínské „Pokrokové Listy“? —ave—

Debrážka. Na povelání synější draboty učinili výpravu také místní národní socialisté. Měl ji porazit bratr dr. Karel Šviha, soudce ze Zamberka, zemský a říšský poslanec. Přijel a bašil do ní „u Labutě“ o všechno pryč. Ta však slaboduchých jeho výkonů a důvodů řednických se nezalekla a stála dál. Vinni prý jí jsou hlavně agrárníci. Ubosť rolníci! Oni za to mohou, že pole sama bez drabé práce a nákladu nechť dávati úrodu, dobytek zas sám že se nechce krmit a šetřovat sadarmo. O židovský obchod s potravinami a velkokapitál ani nezavádil. Ještě navštívil dvě hospody, u Tomášů, kde jest živnostenský národní sociální spolek a hospodu na Červené. Tam ho přivedly tři znamenité kapacity s nimiž si pan c. k. soudce tyká. Kdyby věděl, jací jsou to výtečníci, mrzel by se jistě. Jakou oběť vyžaduje držení mandátu! — U nás shánějí také elektriku. Na tři roky prý elektrárnu na svůj náklad postavenou vydržovati bude podnikatelská firma „Kolben a spol.“ z Prahy a po té, bude-li se vypláceti, předá ji obci za přiměřený obnos asi 100.000 K; ne-li, nechá si ji. Německá firma přinese do českého města nezištně svůj kapitál. Kdo tomu věří? Inu, páni pokrokatři. Co pak nejsou firmy české? A musí prodloužené město tento drahý luxus mít? Vždyť občané tu platí už 160 procent přirážek. Poplatníci tomu nápadu s elektrikou povděční nebudou.

Česká Třebová. Po delší přestávce pořádala místní organizace křesť. soc. v neděli dne 27. listopadu schůzi, ve které dp. B. Vala, kaplan místní, objasnil nám v řeči asi hodinu trvající původ církevního jména vůbec, zvláště pak promluvil o utvoření papežského státu, jakož i o zabránění této ve prospěch sjednocené Italie. Přesle. potom k řeči římského purkmistra Nathana a vyhlásil nás, bychom svorně proti této arážlivé řeči protestovali. Po řeči, ze které jsme se opět mnohých věcí nám do té chvíle neznámých dověděli, zazpívána sloka písně „Tam kde strní církev týmě“, načež se přítomní všichni na protestní listinu podepsali. — Mile působila na členstvo zpráva, že dp. K. Keppl, rektor Borromaea, daroval organizaci 10 K. Zaplať Bůh! Příští schůze organizační bude 18. prosince; přednáseti bude sl. H. Čermákova z Týniště n. Orli. — Odbočka Všeodbur. sdružení obývatel bude řádnou valnou hromadu dne 8. prosince a konsumní společenstvo „Svépomoc“ dne 11. prosince. Z účtů tohoto družstva viděti, že můžeme míti a zajisté budeme míti v této hospodářské organizaci pevnou oporu pro další boje, které nás očekávají. Podrobný výsledek přineseme po valné hromadě. Zdať Bůh!

Renov nad Debravou. Dne 26. listopadu zastřelil se v čele 300. kamnářský pomocník Karel Červenka, zaměstnaný u p. Josefa Mercela, kamnáře ve Svatokřížské ulici. Týž narodil se 10. ledna 1893 v Březnici u Blatné. K zoufalému činu se rozhodl z nešťastné lásky.

Ku dodávání knih a časopisů

doporučuje se co nejsdvořileji

B. Melichar,

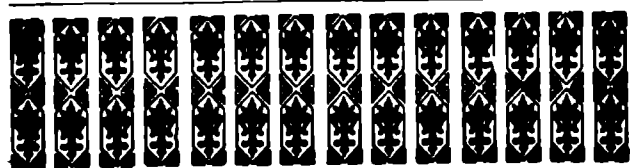
knihkupectví, nakladatelství, antikvariát a závod hudební v Hradci Králové.

Založeno r. 1808.

Seznamy zdarma a franko.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Československá záložna v Praze

Spálená ul. č. 9.

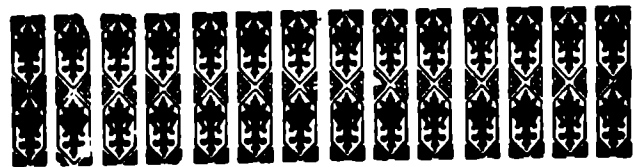
přijímá

vklady na 4 1/4% úrok bez výpovědi,
4 1/2% „ s 30denní výpovědí
4 3/4% „ s 60denní výpovědí

a poskytuje

zápůjčky za výhodných podmínek,
predává a kupuje ::

cenové papíry. Z venkova možno činiti
vklady složenými listy pošt. spořitelny, které
zašlou se na požádání. — Záložna pod-
léhá povinné revizi Jednoty záložen. :-

Všeob. úvěrní společnost,
zapečené společenstvo s ručením omezeným
v Hradci Králové,
:: (proti Grandhotelu) ::

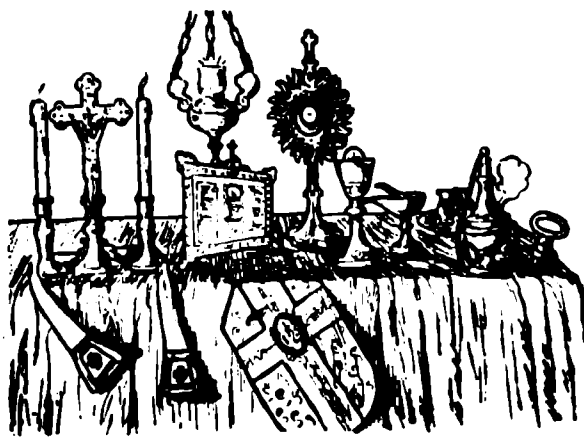
přijímá vklady na knížky

== za 4 1/4% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

— Složená listy na požádání zdarma. —

Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.

**Kostelní paramenta
spolkové prapory**

veškeré církev. náčiní vyrábí

František Stadník.

OLOMOUČ. Ellášova tř. 43.

— Závod nalezá se v I. posch. bez dra-
hého krámu, čímž velmi levné ceny. —

Přesídlení!

— Sklady —

K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Přistěhovaní stěhování cenově velmi mírně.

**Praktické
- vánoční dárky -**

velmi levně nakoupíte

a firmy **Fejgl & Bydžovský**

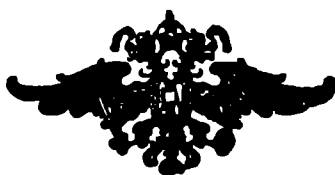
Jiřikova tř. proti nov. lázeňskému mostu.

Klatovské prádlo — trikové zboží — deštníky
— kapesníky — šněrovačky — kravaty — ko-
žené zboží — hedvábní — bluzové krajkové
látky — vějíře — pánské vesty a j. v.

Krátké kalárky

a náprsenky patentní bez háčků!

— Klobouky na venek nasíláme k vý-
běru, nehodící se vezmeme zpět! —

:: Nejvhodnější ::

dar vánoční

jest umělecky provedený
veliký portrét od firmy

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

— Adalbertinum. —

V cenách od 10 K výše.

JESLE,

**KRÍŽOVÉ OBRÁZKY, ŠKOLNÍ
KRÍŽE, OLTÁŘNÍ SOCHY
:: A KAZATELNY ::**

levně provádí aba. c. k. odb. školy sochař a řezbář

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádí ve Vypraskticích)

doporučuje P. T. velečistoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

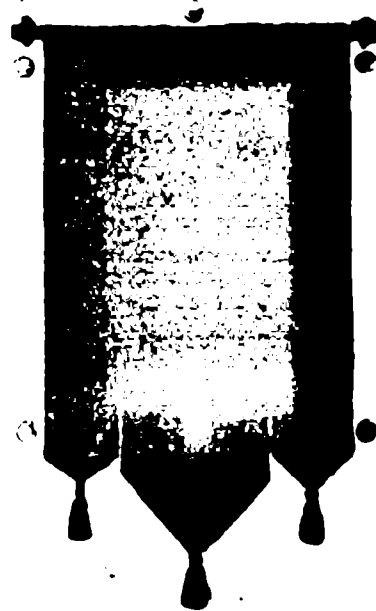
všech kostelních paramentů,

spolkových praporů a kovového náčiní

Cenářky, vazy i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dělna ku vyšívaní
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku nasílá
se vše franco.

Rozšiřujte

spis dra Novotného:

Index a věda.

Stran 210. Cena 2 K 40 h.

Objednávky vyřizuje Biskupská knih-
tiskárna v Hradci Králové.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství :

Hradec Králové.

Jan Horák,
soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
viněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
děl. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkušku.

Velejemně látky na taláry.

Též na spádky bez zvýšení cen!

Poděkování.

Všem, kdož nám za příčinou úmrtí
naší milované dcery a sestry

Matildy Soudilové

soustrast písemná neb ústní projevili a
kdož se pohřebního průvodu účastnili
aneb jiným způsobem památku zesnulé
uctili a útěchy poskytli, vzdáváme tímto
své nejvroucnější díky:

Zaplatě Bůh!

Rožina Soudilová.

≡ Vklady na knížky ≡

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za níž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. včlešní poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Veškerému

**duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům** dovoluje si depe-
rušit veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, slánky, paciškály,
svícny, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní opravy, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
plátku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kázku franco bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Práce ruční.

Shled veškerých slavných a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstenů, náramků atd. :: **Štěpáněk**
prošívky, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vady na skladě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posl. a ošlepur

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostrádatelná příručka pro naše spolky a
sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce
o sociálních potřebách nabýti přehledného poučení.
Spis neposílá se bez objednávky na ukázkou. Cena
3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franco.

Objednávky přijímá a vyřizuje
Biskupská knihtiskárna v Hradci Král.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

došlo rázem velké obliby, kdekoliv byly na-
vedeny, pro svoji

apartní chuť a

elegantní balení,

v čemž předčí všechny adepty i drahé lahůdky.
1 krabice (28 kusů) ku prodeji k 10 h za K 2.—.
Jediný výrobce:

První česká akciová společnost
továrna na orientální cukrovinky a čokoládu
BA KRÁL. VINOHRADCH
dříve **A. MARŠNER.**

SEKLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám.
Videň VI. Theobaldg. 4.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15.000.000.—. Rezervní fondy K 2.400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.

Zúročí veškeré vklady **4 1/2 %** ode dne vložení
Vložit knížka zdarma. do vybrání.

Telefon 3. 9. a 29. — Telegramy: Ústav.

Bursovni obchody

tu i cizozemské. Pronajímá levně
sádky se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

Velkoobchod uhlím.

Sowoltnym dušim.

Proslav k I. českému dětskému dni zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež 2. provincie 1910.

O šťastné děti, nechápete ani,
kdy poklad máte v dobrých rodičích;
co v dlani morolů, rýh co v jich skrání,
by za tu cenu zněl váš šťastný smích;
varšav, rozkvět kyne vám v jich lásky pláni,
jak pospatům ve slunce papracích:
O denně v dík buď ruka vaše spjata,
že nebe dalo vám ta srdce zlatá.

**Nešťastné děti, kterým odepřeno
v náručí teplé rodičů se hřát;
chlad, ústřek, na sta bád je vaše věno,
a nad bídu co trudí, lásky hlad,
v němž bolest kotví, že jí není jméno,
ba touba s rodiči tam v hrobě spát:
Zrak váš se vzhůru nes v té útrap noci,
rád sirot Otec spěchá ku pomoci.**

**Pomněte, že je nešťastnější mnohem
a bůře na tom jiný dítek drub:
máť, otec máj, leč v jich srdci strohém
jak lepší cit by všechen poutuch,
v prach zašlapali zákon daný Bohem,
svě kreví mukou platí lásky dluh.
Svou přísnost, Bože, krot — jich vaše skutky,
sic na padrt je potřě hněv tvůj prudký.**

**Jím pro ty duše dobré promiň, Pane,
jež v dobrotě své velké, úžasné,
smu rozu stírají, jež hořká kane
po lici drobotiny nešťastné,
a ač jim nevděk často v patách stane,
v nichž soucitu žár nikdy nehasne,
jak na tvé lásce hluboké a čisté
by byly zažehly své srdce, Kriste!**

Jos. Gorm.

jim dovedeš psáti. Tak stala se těm lidem stenografie tím, čím nám je písmo obyčejné; jiného písma než těsnopisu vůbec neznají.

Missionář Le Jeune se však nespokojil, že opatřil takto Indiánům písemný styk, nýbrž užil též písma ještě pro další náboženské vzdělání svých chráněnců. Přeložil ještě řadu katechismů, modlitebních knih a církevních písní do jejich řeči, text též písma nautografoval a mezi Indiány rozšířil. Od roku 1891 vydává Indiánům časopis pod názvem „Kamploos Wawa“ („Hlas pro K.“), kterého se tiskne více než 2000 výtisků. Na jeho popud posílalo asi 136 Indiánů a Indiánek vynálezci soustavy, Emilu Duployé, k Novému roku 1894 blahopřání tohoto znění: „Milý otče a náčelníku „Duployé! Jeme šťastni, že jste toto stenografické písmo pro nás vynalezl. Kéž Vám nejvyšší Náčelník stále udílí své požehnání! Šťastný Nový rok, otče Duployé!“ Jeden francouzský též písma časopis uveřejnil i původní text těchto gratulací. K podpisu připojili jednotliví pisatelé i věku svého stáří. Dle toho byli ve stáří 8—80 let.

Deset let potom podnikl missionář Le Jeune s 2 náčelníky Indiánů cestu do Francie, a navštívili při té příležitosti také autora soustav, Duployé. Ten měl z těchto přívrženců své stenografie velikou radost.

Po mnohých nesnázích podařilo se knězi Le Jeune zříditi také několik prostých dřevěných kostelův a modliteben. Ve všech těchto budovách jsou stěny ovroubeny průpovědmi a verši psanými jen těsnopisně, poněvadž Indiáni jiného písma vůbec neznají. Ze stejného důvodu opatřili též nábrobní kameny na hřbitovech nápisy těsnopisnými. Ať už soudíme o ceně tohoto zavedení těsnopisu mezi Indiány jakkoliv, dějiny stenografie vždy budou tomuto zvláštnímu užítí těsnopisu náležitý zřetel věnovati.

Chcete _____ ***??***
se výhodně osatiti

**Vyšádejte si ihned vzory pánských látek
knahlednutí. (Zvlášť vzor látky »Palmira«)
od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.****

První český saslátský sádek soukenného zboží
...
sol. r. 1876. ...

Sokolské retrospektivy.

Z let 1871—1892, z doby to Tyršovy.

(Dokončens.)

Hlubokému dojmu neubráníl se a neubráníl se nikdo, kdo slyšel (Pozn. jako pisatel těchto obrázků) anebo čte řeč, kterou proslavil vůdce národa českého, nezapomenutelný Dr. Rieger při slavnosti evécezi praporu „Sokola“ *Chotěbořského* dne 6. září 1885, z níž podáváme části ještě na jiných místech. Přirovnav Sokolstvo k rytířstvu, pravil doslovně: „Nesmím pominouti i toho, že za povinnost křesťanského rytíře pokládali *vřelou áctu k Bohu*, a že za víru i životy své v obět přinašeli. V tomto duchu jevílo se starověké rytířstvo za nejšlechtilejšího rozvoje svého, a přejí si, *abytse i Vy jako praví novověcí rytířové tlmíteš duchem byli vedeni a téžše šlechtných ákolá dbali*. . . . Pod tímto heslem a v tomto duchu prosím, abyte přijali a nosili tento prapor, kterýž nyní má být *posvěcen slábnutím církevo*.“ Načež skončil Rieger nadšenou apostrofou: „*Kéž jako praví rytíři křesťanské v ducha nejslavnějších dob naší historie vůde stanete se zastanci pravdy a práva, kéž všude, kamkoli organizace sokolská a duch sokolský zasáhne, působíte k tomu, aby svornost v zemi byla zachována, aby mocné a jaře vanul duch lásky k svobodě a osvětě, abychom všickni pracovali pro blaho, slávu a čest českého národa, tomu volám z hloubi srdce „Nazdar!“*“ (Str. 98, 99. Viz dále násl. rok.)

Rok 1886. „Sokol“ Pardubský dne 17. ledna zúčastnil se slavnosti posvěcení praporu zdejší Řemeslnicko-živnost. Besedy. (Str. 62.)
V téže roce dne 24. ledna svolil „Sokol“ Chotěbořský JUDr. Fr. Lad. Riegra čestným členem. (Str. 16)

Roku 1888. J. V. Alexander, pisatel článku: „Další slovo o veřejném vystupování jednot sokalských“, kárá natečnost některých Sokolů a jejich přílišné hašení žízň, dovolává se jako kazatel Písem sv.: „Zelášťe to uvádíme těm, o nichž i Písmo svaté dí: „Báda těm, kteří blaho své pasou, majíce je za Boha svého“ (Filip. 3, 19 a Tím. 6, 5) a kteří nejraději ve stínu si hrají a křesťanům oči zakrývají.“ (Str. 52.)

V roce 1891. vedl hontevnatou polemiku učitel Ant. Jiráek s br. Vaníčkem o povinnostech náboženských a v článku „Několik slov na ob-

jenšenou“ hájí povinnost důstojné přítomnosti při službách Božích v kostele: „Vetapujice do kostela, víme, že přestoupili jsme práh avatyně, v níž jedině Bohu oddat a k němu veškerou mysl upíratí máme; proto již přede dveřmi svlékáme se sebe bezděčně všechny zlozvyky, nepřisoby, manfry i jiné vady, jimiž stížení jsme a chováme se v kostele mnohem vážněji a důstojněji než jinde. To činí bezděky i mládež, již k tomu veškeré okolí navádí. Nuže, chovali bychom se také tak, kdyby dovoleno nebo nařízeno bylo v kostele rozličné „evétské výkony“ s bohoslužbou nesusvislé prováděti, nebo kdyby sám kněz podobné výkony konal a věřící k nim nabádal?“ Str. 224. Pozn. Zlatá slova z pera učitele, uveřejněná v sokolském listě ještě r. 1891!

Pozn. Mimořádně připojujeme stesk Lad. Stroupežnického v čl. „Přítomnost a budoucnost tělocvičných jednot v městech menších“ z r. 1872 do tehdejšího učitelstva: „Učitelstvo v malých městech není tak četné, aby mohlo být vydatné — a bývá bohužel málo činné... Přiznejme se upřímně, bratři, že i ono (učitelstvo) na venkově nejvíce k velikým nadějím nás neopravňuje.“ (Str. 25, r. 1872.)

O církv. pohřbu † br. Bedř. Stýbla dne 7. srpna 1891 zni zpráva „Sokola“ Pražského: „O 4. hod. zavítalo duchovenstvo — — před vykropením mrtvolvy zapěl pražský „Hlahol“ po vykonání obřadnosti „Salve regina“.

O jiných četných církevních slavnostech : svěcení tělocvičen, praporů, pohřbech, jubilejích a pod. přináší zprávy časopis „Sokol“, a obsaženy jsou ve zprávách výročních a jednatelejších jednot sokolských.

Kdežto na jedné straně vážilo si Sokolstvo úkonů náboženských, trpce odeuzuje druhé strany nedůstojné a hrubší slavnosti světské. Tak v referátu o oslavě 1/4 století „Sokola“ Plzeňského r. 1888. stěžováno jest: „Jak smutně vyjímá se na nároží oznámení, že tělocvičná jednota „Sokol“ v . . . pořádá v zahradě té a té veřejné cvičení a po té „Grand cirkus“ s živými potvornami a elelanty z ostrova Fičíči, neb veřejné cvičení a zábavu koláčovou.“ (Str. 144. roč. 1888.)

A v roč. 1890, str. 99. uveřejňuje pro-
volání: „Nuž, bratři, zanechme již těch legrač-
ních programů, kterými odvracujeme pozor-
nost občanstva od vlastní opravdové práce
naši v tělocvičnách.“ (Str. 99.)

A český, katolický lid vida, jak jste se namnoze odchýlili od ducha Tyršova a Fügnerova, jak cizí lidé Váš, milí Sokolci, odvádějí od původního programu Vašeho a do řad Vašich vnáší nesnášlivost a falešný radikalismus, který vidí ráznost v urážení citů nejsvětějších, náboženství; ten český lid katolický připomíná Vám, Sokolci, v dnešní době slova Riegerova, pronesená v r. 1885. v Clotěboři (viz výše): „V novější době vešlo v oblibu to jakési žití kováni. Já za to mám, že se tím děje veliká škvrda velikému vojevůdci, když se nám vystavuje za příklad jakoby nějakého hromotluka, jenž by byl vše prováděl surovou silou tělesnou. Bylť zajisté Žižka rytíř *mravů ušlechtilých, byl šlechtic světa malý, bylť dvořanem.*“ (Str. 98, 99.) — a volá k Vám ten lid český: „Zanechte nynějšího programu své činnosti podvatné a bořivé v národě českém! Vykonali jste, Sokolci, velký kus záslužné, účtyhodné práce na poli národním, dokud jste stáli a cítili za jedno s českým národem. Úcta a vážnost k citům a úkonům náboženským získávala úctu a vážnost k Vám. Pod posvátnými prapory svými táhli jste na nepřítel národa českého a s Vámi táhl celý národ a nic Vám neškodilo posvátné obřady. Vy jste vítězili, Vy jste uhájili a rozšířili posice žití českého. Nezapomínejte, že jsme tu ještě my, generace starší, Vaši bývalí spolubratři v jednotách, kteří slávu sokolskou máme v dobré paměti a s bolestí hledíme na to, že již mizí a s mnohých jednot už vyprchal *rytíř* duch vlastenecký a místo něho usazuje se přisera internacionály, třebaš stokrát jste ji plašili červenou košilí svojí. Práce národní dosud dost a dost, jen chtít vidět, chtít cítit, chtít jednat a neschovávat se za program: *dobývání posic stranických* v roztrfštěném národě našem, neodpuzovat, nerozbíjet, ale jak dr. Kalousek chce, hledat to, co nás spojuje a ne co rozdvojuje. — „Do houfu, Sokolci, do houfu, nepřítel se blíží!“ Znáte ho, stávali Vaši otcové proti němu často tvář tvář. My, český lid katolický, to nejeme — my jsme upřímnými a věrnými syny českými. S Vámi *spojíme*, s Vámi *pojeme* za poctivou věc českou, ale nechtějte, sboychom se spronevřeli více otců svých i Vašich! Do houfu půjde-li za *Vámi celý národ*, *Kdo proti nám?*“ „*Budeš zas Sokoly, jak Váš malý svět.*“ — a my se Vašim jednotám nebudeme vyhýbat, půjdeme s Vámi a nebudeme nuceni zakládati svoje — „Orly“.

Umělecké výrobky

a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vzorů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirčkova třída.

Školský obzor.

Pražská universita česká a německá v státním rozpočtu na r. 1911. Na všech německých fakultách jest daleko méně posluchačů než na českých. Vismě však, jak se na ně má platiti zcela nepochybným dílem! Uvádíme zde výtah ze statistiky dra Ot. Srdínka. Na českou fakultu právnickou s 1962 posluchači určeno 193 531 K, na německou se 755 posluchači 153 360 K. Tudíž náklad na 1 českého posluchače 98 K, na německého 203 K. Na českou fakultu lékařskou s 687 posluchači rozpočteno 745.143 K, na německou se 376 posl. 781.045 K. Tedy náklad na 1 čes. posluchače 1084 K, na německého 2077 K. Na českou fak. filosofickou s 1589 posluchači 741.994 K, na německou s 589 posl. 586.467 K. Náklad na 1 českého posl. 482 K, na 1 něm. 995 K. Na čes. fak. bohosloveckou se 131 posl. 97.112 K, na něm. s 58 posl. 76.706 K. Náklad na 1 čes. posl. 741 K, na něm. 1322 K. Nejvíce ovšem dvojí loket se jví při lékařských fakultách. Vždyť vidíme, že má česká fakulta v přirovnání s německou téměř dvojnásobný počet posluchačů a přece na českou rozpočten náklad o 35 902 K menší než na fakultu německou. Tato nespravedlivost opakuje se již řadu let. Celkem na universitu českou rozpočteno řádově vydání v obnosu 1.817.245 K, na německou 1.629.523 K. Zdálo by se tedy, že česká dostane o 187.722 K více. Leč v rozpočtu české university jest obrovská položka nájemného na opatření přístřeší pro ústavy české, které má německá universita v budovách vlastních. Položka nájemného činí při čes. universitě 101 023 K, kdežto při německé pouze 25.329 K. Nadto kolejně rozpočteno na české universitě obnosem 132.600 K, kdežto na německé 65.500 K. Rozdíl tudíž činí 67.100 K. A tak zbude rozdíl mezi rozpočtem na českou a německou universitu pouze o 44.928 K. Tyto cifry jsou velice kritické.

Při miliónu na katolický učitelský ústav v Babeně. Farní sbírka sbíracími listy: Nový Hrádek: sbír. farní úřad 2 K, Častolovice: sbír. farní úřad 10 K, Radim: sbír. farní úřad 2 K 6 h, Lenešice: sbír. sl. Anna Šrámková a sl. Jos. Váňová 46 K 40 h, Starý Kolín: sbír. farní úřad 10 K 22 h, Nebužely: sbír. sl. Anna Boháčová a sl. Bož. Zahrádková 9 K, tamtéž sbír. p. Václ. Vítek 39 K 50 h, zůstatek z jubilejního daru mělnického vikariátu kněze 12 K 38 h, Mělník: sb. N. N. 10 K, časopis „Štít“ v Král. Hradci zasílal 8 K 50 h, jaroměřský bisk. vikariát úřad zasílal výsledek každoroční sbírky kostelní na katol. učitelský ústav z obcí: Čeráňov 42 K 34 h, Čibuz 2 K, Holohlavy 20 K, Hořánek 4 K 26 h, Hradiště Choustníkovo 3 K, Chotěborky 14 K, Jásená 5 K, Ketselsdorf 9 K, Libřice 6 K, Soudražice 5 K, Smiřice 4 K 30 h, Zahoňov 2 K. Celkem 117 K. Dary jednotlivců: vedpp. Jos. Vejchar, děkan v Záklatech 8 K, Jan Rameš, farář v Ohnišanech 5 K, Ferd. Plachý, děkan v Žebráce 10 K, Jakub Dušek, farář ve Sv. Janě pod Skalou 3 K, Aug. Novák, farář v Dobřenicích 5 K, A. Šrámek, farář ve Svémyslicích 10 K, Jan Petřík, zám. kaplan ve Zbívě 2 K, pan Fr. Buriánek ve Francině u Uhera 2 K, kníže arcibiskupská hlavní pokladna 40 K, pan Jos. Mazanec, učitel na Smíchově 50 K, sl. Ottilie Barešová, hospodyně 100 K, při svatbě p. Václ. Soukupa, rolník z Malé Lhotky, vybral dp. Ant. Kříž z Drahoňova Újezda 8 K. Za tyto krásné povzbuzující příklady všem: „Zaplat Bůh!“ Kde se najde hojně štědrých následovníků, kteří by podali z lásky ke svému národu a sv. náboženství

svou pomocnou ruku dílu v synější volanomyšlenkářské době tak důležitěmu a nutnému! Mnohý zajisté osvědčí také svou lásku ku sv. víře tím, že mimo připojení svého podpisu na protestním arbu proti urážkám sv. Otce přispěje na české náboženské záchranné dílo — Katol. ústav ku vzdělání učitelů. Adresa: První katol. ústav ku vzdělání učitelů (Sekretariát spolku) Praha-Babeneč.

Sociální besídka.

Vzrůst „blahobytn“ v Rakousku. Jak pracuje berní šroub v našem mocnářství, dokazují zajímavé číslíce. Rozpočet státních výdajů pro celou říši Rakousko-Uherskou v r. 1858 zněl na 640 millionů K. Když se říše rozdělila, rozdělily se též výlohy pro každou říši zvlášť, ale začalo závodění obou polovin mocnářství v dělání dlubů a zbytečných vydání. Rozpočet pro rakouskou polovinu stoupal:

	v millionech
R. 1893 obnášel	1200 K
• 1899	1582
• 1904	1734
• 1909	2300
• 1911	2810

Potřeby státní rostou a tím také zvyšují se stále daně. Zvláště za posledních pět let zvýšila se potřeba státní o celých 1000 millionů korun. Kde se zastavíme? Na tyto společné výdaje přispívají země koruny české přímými daněmi: Čechy 287,854 423 K, Morava 135,664 660 K a Slezsko 45,495 273 K, úhrnem 569,024 366 K čili 42 procent všech příjmů v Rakousku. Vláda vrací Čechům 140,417 792 K, Moravě 40,091 598 K a Slezsku 10,614 949 K, všeho všudy 191,224 322 K. Pohltí tedy rakouský centralismus rok jak rok z českých zemí 368,800 000 K.

Pak se ještě ve Vídni diví, že za své peníze také obceme nějaký ohled na sebe. Radí se nám k šetrnosti, ale šetriti máme zase jen na sobě. A šetriti musíme, protože Němci nedovolí, aby finance zemské byly uvedeny v rovnováhu. Zemský výbor králov. Českého nanesl se také z celkového letošního rozpočtu 99,350 000 K ušetřiti 17,886 000 K nevyplácením subvencí. Na ústavech humanitních ušetří se tím 4,392 415 K, při školství 3,396 000 K, při melioracích a silnicích 4,877 000 K, na prům. zemědělství a chorobincích 2,283 000 K, při nemocnicích a pod. 4 302 000 K, na železnicích, akademích a pod. 2,541 000 K, při podporování vědy, umění a pod. 454 000 K. Slovem na přání Němců rozvoj království Českého bude uveden v níže.

O těchto věcech čeští politikové nemluví, nýbrž stále se žvaní o nebezpečí „klerikalismu“ a nebezpečí národní se hledá až v Římě, ačkoliv zaslepení vůdové české politiky padají přes hmatavé překážky národního rozvoje.

V Erfurtském programu německé sociální demokracie čteme: „Na účely církevní a náboženské nebude nic z veřejných prostředků placeno.“ A tu praví soudruzi, že to není pranic zlého, když přece v Americe také dnes tak se děje a nic se ze státních peněz na podobné účely nedává. V Americe však jsou prostředky soukromé, kterými možno se postarati o účely náboženské, a také se tak děje. Ve státě socialistickém má však býti veškerý soukromý majetek, tedy také vlastnictví půdy, odstraněn a učiněn společným. Tedy i církevní ústavy a pozemky by připadly státu. Až by však stát všechnu majetek převzal, až by všechnu výrobu sám měl v rukou, až by sám práci rozdělával, kdo potom může budovati kostely, kláštery, fary, nemocnice a semináře? Z veřejných prostředků by se nedalo nic, soukromý majetek by nebyl. Ano, náboženství by bylo vešl soukromou, t. j. mohl bys se modliti doma ve své světničce; chtěl-li bys, také bys mohl choditi na mši sv., ale nebylo by kněží, kteří by mše sloužili, a nebylo by kostelů, kde by je sloužili. Každý by mohl soukromě sloužit slovo Boží, ale nebylo by kněze, který by mu je hlásal, každý by mohl soukromě hlasy své vyznávat, ale nebylo by kněží, kteří by dávali rozhršení. Každý by mohl na smrtelném lázku přijati sv. svátosti, ale nebylo by možno najíti kněze, který by je udílel. — Tedy není socialistická zásada pranic jiného, než úplné zničení náboženství; rovněž tak ono mluvení o tom, že náboženství může býti vešl soukromou.

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

NEJBEPČNĚJŠÍ ULOŽENÍ ÚSPOR.

Vína mešní

stolní a desertní, čistá přirodní koupíte ne špe
— — — a nejlevněji u — — —

Josefa V. Pačoura,

velkovinařství a zastupitelství předních vinařských
šrem v Novém Městě n. Met.

Zasílám franko na každou stanici za cenu
dle jakosti červené a bílé, 1 litr za 60 h, 65 h.
70 hal.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou
se u firmy **Harš & Spilchal, Třebíč,**
Morava, vývozní dům na šicí stroje,
gramofony a velocipedy.

Veškeré plechové

hudební nástroje

vlastní výroby, nejnovější osvědčené soustavy, co
nejpečlivěji pracované, přesné ladící, doporučí

Fr. Pleskot

v Josefově

(dříve K. J. Salbert.)

Tamtéž lze dostati: bubny velké i malé, pravé
turec. činele, basy, čela, mandoliny, kytary, citery,
bousle, smyčce, pousdra, podbradsky, ladičky a
všec veškeré hud. drobné potřeby. Struny nej-
lepší jakosti. Harmoniky tahací i ústní ve velkém
výběru. Klarinety, pikoly, flétny, oboja jen lepší,
přesné laděné druhy. Pro slavné obce a spolky:
bubny, trubky, povelky, ponocovky. — Za čistě,
přesné ladění se ručí. Správky se rychle vyřizují.

Obaluh naprosto reční!

Určitě zkuste

k poznání
svoje nejlepší

Továrni sklad látkového a bav. zboží!

Klatovské prádlo

od fy

Stanislav Jirásek, 136.

Výhavy pro nevěsty!

Různé zprávy.

Tolstoj toužil s církví pravoslavnou se smířiti. Tolstoj biskup Parfenius přišel do školy v Jasné Poljany. Dověděl se, že Tolstoj se vyjádřil, jak by s ním rád mluvil. Biskup s dvěma duchovními odebral se do Jasné Poljany, kde se setkal nejdříve s chotí Tolstého. Biskup s ní vyměnil několik slov a v tom již bylo slyšeti kroky Tolstého, který šel jaksi nerozhodně a poněkud zasmušen. Biskup dal se vésti do filosof. vyvěšnice. Usedl, ale filosof stál. Sedna píná rozpačitosti. Konečně Tolstoj začal: „Vždyť víte, vладыко, o čem chci s vámi besedovati? Povězte mi, proč mne církev tak nenávidí? Proč se její představitelé chovají ke mně tak nepřátelsky? Já toho určitě nechápu.“ Biskup odpověděl, že církev vůbec nechová k němu nenávisť. Vyloučení z církve jest činem pouze proti jeho učení. Bylo prý toho potřeba, protože stoupenci Tolstého jdou ještě dále a ve svém bludném učení daleko překonávají učitele. Nato Tolstoj: „Vладыко, co můžete říci proti mému učení o neprotivení se zlu, kromě toho, co řečeno v evangeliu o vyhánění kupčků z chrámu?“ Tolstoj mluvil bez rozčilení. Biskup se radoval nad obratem. Leč náhle přišla hraběnka a — bylo po dalším hovoru po dohodě. Začala se debata jiná. Dle mínění biskupa Tolstoj by se byl vrátil do církve, kdyby jej nebyli obklopovali lidé církvi nepřátelští; Čertkov měl na filosofa veliký vliv a jsa velkým nepřitelem pravoslavné církve, zmařil smíření.

Všední volnomyšlenkářská atrakce zmíněna. Dosud v čerstvé paměti, jakou reklamu přichystala přímofaká slovinská obec Ricmanje volným myslitelům. Při sporu o slovanskou liturgii byli tamější obyvatelé živly cizími poštovní tak, že přerušili všecko spojení s katolickou církví a ke kněžstvu se chovali s velkou brutálností. Před sjezdem „Volné Myšlenky“ v Praze volní myslitelé uveřejnili fotografii ricmanjských občanů při různých funkcích, značících vzor proti církvi. Ale zednářská radost brzy přestala. „Gorica“ píše: „Již v září, kdy v Ricmanji jmenován je administrátorem dp. J. Zega, bylo pozorovati úplný obrat. Oblíbený kněz získal si sympatie všech ricmanjských a hned počali k němu přicházeti mužové a prosili ho, aby se postaral, aby nábožensky zanedbané mládeži dostalo se potřebného poučení v pravdách křesťanských. . . . Osmileté dívky nebyly křtěny. Vše bylo zanedbáno. Konečně Ricmanjští sami nahlédli, že tak to dále jíti nemůže. Dp. administrátor ovšem přání ricmanjských vyhověl a konal křesťanská cvičení pro mládež, kterou připravoval pro přijetí svátosti sv. biřmování a sv. přijímání, pro sedmileté dívky k přijetí sv. křtu. A jak pořádně a pilně všichni přicházeli do těchto náboženských hodin! Nescházel skoro nikdy ani jeden. Radost bylo jim i se čísti z tvář, když horlivě učili se pravdám křesťanským. Současně počaly přicházeti starostou Brdonem sesdané páry manželské, aby se nechaly církevně sezdati, třeba již řadu let žily spolu a měly také rodinu. Zejmavý a dojemný byl pohled, když muž a žena přišli k církevním oddávkám a jejich děti ke křtu sv.“ — Po té vylétnu „Gorica“ skvělé přijetí arcibiskupa v Ricmanji. Všech biřmovanců bylo 200; někteří byli staří 19 až 20 let. Nescházel ani jeden. Když odpoledne arcibiskup opouštěl Ricmanje, provázeli ho na stanici velký zástup s prapory. Ten den bylo v Ricmanji jistě přes 3000 lidí. Náboženský život v R. je nyní vsorný; nepřátelství vymizelo, vzájemná láska se vrátila. Občané nynějšího administrátora mají rádi. Chodí na mše sv., na kázání atd. Jen to říká ještě ricmanjští, že budou pracovat o to, aby se jim dostalo staré slovanské bohoslužby.

Pod mladotureckou vládou. „Nár. Listy“ uveřejňují nové hrozné zprávy o utrpení křesťanských Slovanů balkánských. V mitrovickém Kolašíně znovu řádí arnautští zloději a „kačáci“. Děkujiče úplně nedbalosti úřadu, zašlami zloději Alil Džanko, jeho bratr a Selim Bajtara, kteří už dříve Srbům ubližovali, zase volně pobíhají Kolašínem. Právě tyto dne oloupili bratry Jerotie a Danila Dobriče o dva dobré koně. Případ sice oznámen soudu, avšak tento nepodnikl jediného kroku proti nim. Tím nabyli zloději větší kuráže, načež ihned zastavili na cestě poblíž Mitrovice Arítana Ostojiče ze Žitkovce, šlali s něho veškerý oděv, jež si ponechali, jež pak ukrutně zbilí. Obě sohy po kolena mu přerazili. Ubohý Arítan klel bez vědomí na zem. Teprve potom nechali jej arnautští zloději polomrtvého v největších mukách na cestě ležeti. Soud nezakročil ani tentokrát. Té ložského roku zmínění zloději zavraždili Vučiče Radoniče, A. Šula z Proseky, a Gligora Stoliče z Oklase hranici, aniž se to byli potrestáni. V porečském kraji pak samy turecké úřady týrají Srby. Právě oněch takyského karakolu přímo svířecy zbil učitele Momira Veliče a zedníka Danila Rističe, Temeljka Dukiče, Stojka Laniče a Stanoje Rističe z Grešnice, již byli samostatní při stavbě tamějšího chrámu, že prý stavba jeho nebyla úředně povolena. Rozumí se samo sebou, že oněch neměl žádného práva stýrati je, ani kdyby byli vinni, avšak oni vinni nebyli, neboť zastavili práci, jakmile svědčili, že přes všechna ujištění, dříve daná, turecké úřady ještě nevydaly písemné

svolení ke stavbě. V Makedonii dnes není naprosto saručena bezpečnost majetku a života, neboť zase panují tytéž poměry, jaké panovaly za dob absolutistického režimu Abdul Hamidova. Vraždy, páchané nejen arnautskými kačáky, nýbrž i mladotureckými úřady, jsou na denním pořádku. Makedonský Bulhar Lazar Ivanov ze vsi Stepance (Kumanovo) uvězněn v šaláři catihradském, byl tam dne 8. t. m. podroben mukám a na nich vypustil ducha. Tělo mučeníkovo bylo vydáno Bulharům, kteří je, všecko modré od ran, vystavili v ohradě sv. Spasa. Ve skopljanském šaláři jest uvězněno přes 800 politických a okolo 150 obyčejných „přestupníků“. Z uvězněných na Štipu Bulharů, na něž má úřad podezření, že zavraždili šest Turků, Grigov Pančov následkem krutého mučení leží na smrtelné posteli a Georgij Jorgandžija zešlehel. Odzbrojovací vojenské komise zbraň uloupenou křesťanům rozdávají Mohamedánům. Mladoturecká vláda se rozhodla dáti do každé vsi Mohamedánům 20 pušek a přiměřený počet patron. Vláda ovšem ujišťuje, že dá pušky jen „rozšafným“ mužům, kteří jich nebudou zneužívat, a nad to že je učiní zodpovědnými za každou patronu; ale to je plané mlávení. Turecká vláda vždycky bude omlouvat a skrývat turecké násilí a každý křesťan bude se jí viděti buřičem, který proti tureckému násilí jen hlesne. — „Národní Politika“ dne 16. listop. napsala: Z Makedonie a Thrakie denně docházejí zprávy o pronásledování křesťanského obyvatelstva tureckými vojáky a úředníky, pověšenými odzbrojováním. Tak dala bitolská odzbrojovací komise v Cegeniči zatknouti dva kněze a tři sedláky, kteří všichni byli pak ukrutně stýráni. Mutesarif ve Širu dal v obci Džunaji zatknouti tři notáble a tak je dal zbít, že se nemohli postaviti na nohy, když don na to byli zas propuštěni. — Teď mají volní myslitelé stále plno příležitosti osvědčiti cit pro lidské právo různými protesty proti Mladoturkům.

Všešlees. Anglické bojovnice (sufrážetky) za hlasovací právo žen jsou tak neústupné v domáhání se svých práv, že vylézají i na střechy domů, odkudž pokřikují. Za své různé buřičské práce odsouzena celá řada sufrážetek až k měsíčnímu vězení. — Ceny kávy budou zdraženy o 40 hal. na kilogramu. — Rakousko koupí od Rumunska million kg rumunského tabáku a během následujících 15 let odebere každoročně z Rumunska 2 mil. kg tabáku. Pěstování tabáku v Čechách a na Moravě nechce vláda dovolit, naproti tomu cizozemce podporuje kupováním jejich tabáku. — Tělo člověka obsahuje ve svém tkanivu průměrně 1700 kg kalcia, vápníka, látky to neobyčejně drahocenné a která se platí za 50.000 K za 1 kg. Nostme tedy v sobě všichni jmění asi 75.000 K. — Vynikající francouz. učitelka pí Lagardelle povolána za učitelku vojenských analfabetů ve francouz. armádě, aby je učila čísti a psát. — Pověstní psi v ulicích catihradských, kteří nemají žádných pánů a chodcům jsou jen na obtíž, jsou nyní z oblidy zdravotních chytáni a házeni do moře. Tak bude utraceno 8000 pouličních psů. — V Berlíně policejné zakázáno damám nositi na kloboucích jehlice, které by přesahovaly přes okraje klobouku a to z toho důvodu, ješto takovými jehlicemi způsobeno více zranění. — Ve Štyr. Hradci prohlásili buršáci rektorovi university a profesorům bojkot, když ti na buršácké pítce nechťeli poslouchat polemickou řeč proti sobě. — V neděli konala se ve Vídni obrovsky navštívená schůz. v lidové síni radniční, na které vyslyšány ženy, aby kupovaly jen u křesťanů. — Dle ruských listů vynesly spisy Tolstého v celém světě 100 mil. kornu. Románu „Anna Karenina“ prodáno dosud 2 mil. výtisků. V Německu uspořádáno bylo již čtrnácté vydání tohoto románu. — Ministerstvo vyučování nařídilo, aby se také na učitelských ústavech zavedlo dobrovolné vyučování ve střelbě.

Soc.-demokratičtí zdražovatelé potravín. V mnohých osadách a městech v Elzasku-Lotrinsku, v nichž soc. demokraté mají v obecním zastupitelstvu většinu, vypukla mezi „soudruhy“ domácí revoluce. Jedni žádají odstranění městských mýt a akosů, jiní jsou pro jich ponechání. K prvním patří „soudruzí“, kteří nejsou obecními rady a proto dělají opozici, by se jimi stali, k druhým patří soudruzí, kteří již zasedají v městských radách a obhajují obecní rozpočty, o nichž vědí, že se příjmy nedají z kamene vytěsati. A kde je vydání, musí býti i příjem; tot pravdivo, před nímž musí se chtít nechtě sklonit i „mezinárodní revoluční soc. demokracie.“ Své stanovisko obhajují také tím, že by ani po odstranění mýt a akosů ceny zboží neklesly, nýbrž jen překupníci z toho těžili. Když byli páni radové-soudruzí konečně donuceni odstraniti akosy na chléb a maso, pomohli si tím, že jednoduše zvýšili sazby v městských porážkách o více než sedmkrát větší obnos, než byly dřívější poplatky. Tak v elzaském městě Markkirchu zvýšen byl porážkový poplatek za tele z 25 feniků na 1 marku 50 feniků, za skopce neb kozu z 20 feniků na 1 marku 50 feniků. V městech, kde jsou u plné masy, ponechávají páni „soudruzí“ městská cla, neb je obcházejí zvýšováním jiných poplatků; na říšské radě jak v Německu, tak také u nás však potírají ochranná cla se stranickostí proti zemědělství a k vůli agitaci. V jednom pouze jsou soc.-demo-

kratičtí vůdci všude konsekvenci: Jsou vždy a všude v opozici, kde z toho nemají sami prospěch a zisk. — Z bojejšího nejlépe možno vyvésti, jak málo mají soc. demokraté přičiny, aby nasývali jiné strany „pomocníky lichvářů chlebem a masem.“

Ty nouzové schůze! Hromobiti, připravované od agrárních manifestačními nouzovými schůzemi, scvrklo se na hrstku drobných krap. Sám neodvislý list agrární „Lounské Hlasy“ v č. 51. píše, že na schůzi v Lounách přišlo 45 venkovanů, v Libochovicích 16. Tvrzeň „Venkova“, že na 132 schůzích manifestovalo přes 100.000 venkovanů, jest čirou a křiklavou lží. O moravských nouzových schůzích agrárních napsal dne 28. t. m. „Nášinec“: „Těch 60 nouzových schůzí na Moravě, které agrární strana v neděli svolala za tím účelem, aby „byly manifestačními za právo a spravedlnost a důraznými protesty proti velkokapitálu atd.“, byly velkolepým humbugem a švindlem. Teprve teď to vychází na jevo, nepřiblížíme-li vůbec k stanovisku agrárních, které kdysi k nouzovým akcím zaujímali. „Selské Listy“ minulý týden v pátek oznamovaly bombasticky na na první straně 60 nouzových schůzí, ale vypočetly jen oněch 10 schůzí, které svolával sekretariát staroagrární, ostatních 50 schůzí, svolávaných frakcí reorganizovaných, vůbec pominuvše. Již to je charakteristické a zajímavé a dokazuje, že pod agrárnickou vlajkou dohody a míru přece jen všechno není v pořádku. Skutečným a hanebným švindlem je to dleš. Sekretariát na první straně „S. L.“ svolával nouzové veřejné schůze v Zábřehu, Litovli, Zborovicích, Přerově a Prostějově, na které zval přátele, stoupence a venkovský lid, a toužil po hojně účasti, aby tato jeho manifestace vyzněla důstojně. Na druhé však straně do těchže měst, do těchže místností, na tutéž hodinu a s téměř stejnými svolával schůze důvěrníků, tedy ne veřejné. Dle všeho smrděla sekretariátu půda pod nohama a proto si pro případ malé, nepatrné účasti nechal zadat dvířka „schůzí důvěrníků.“ Sekretariát dobře tušil a posuzoval své pappenheimské. „Manifestace“ se scvrkly až na moc „důvěrné“ schůze. Tak manifestovali agrárníci proti drahotě a nouzi tajně, za uzavřenými dveřmi. V Prostějově se této „tajné manifestace“ účastnilo 21 osob. Poněvadž 21 lidí za to nestojí, aby tři řečníci manifestovali, tož si pp. Hošek a taj. Drobný své referáty odpustili a manifestoval odsuzovat nouzových návrhů posl. Vaca sám. „Selské Listy“ se troštovaly, že svým nepřítelům na nouzových schůzích odpoví „důstojně a otevřeně“, a v Prostějově se polekali soc.-dem. redaktora tak, že nouzovou manifestační schůzi veřejnou — že byla veřejná, dokazují „Selské Listy“, které to tučně oznamují — hcnem prohlásili za důvěrnou a soc.-dem. manifestantovi ukázali dvéře ne ovšem z nepřátelství k socialistům, nýbrž aby šlasko schůze neprosradilo.“ — „Lounské Hlasy“ přisuzávají jako my, že lid rolnický utrpěl letos na mnohých místech těžké pohromy. Ale dodávají: „Nebylo však na místě porádati schůze takové tam, kde letošní rok poskytuje ne-li dobrou, tedy alespoň slušnou sklizeň, jaká byla v okresech severočeských. V těchto okresech také lid nešel „manifestovati“. Lid jest poctivý a natíká nad neúrodou jen tehdy, když skutečně jest. Lid tedy letos nenářikal. . . . Proti podobným projevům letos nutno právě se stanoviska agrárního protestovati, poněvadž přijdou-li na rolnictvo v budoucna někdy skutečně špatná léta, nebude pak jeho oprávněným steskům nikdo věřiti. Klamání, vyvolané vedením strany agrární, vymstilo by se na lidu samém!“ — My však myslíme, že i těžce poškozené rolnictvo skrovně se do schůzí dostavilo proto, že již poznalo z valné části neplodné dryáčnictví agrárních „sastanců“, kteří dovedou i na rybníčku rozvířiti veliké mořské vlny hlavně k vůli rozmnožení agrárnických poplatníků. Proti soc. demokratickým nespravedlivým žalobcům nutno se důstojně ozvati, ale není zapotřebí na venkově připravovati ze záluďných úmyslů hotové zemětřesení.

Ledový díl světa. Největší souvislá ledová sponsta na zemi vyplňuje nitro Gronska. Dle odhadu pokrývá tam led 1,555.000 čtver. kilometrů a má průměrnou tloušťku 2400 metrů. Dle těchto čísel převyšuje ledová tato sponsta svým rozsahem celou vodní sponstu Středozemního moře. Anglie a Irsko by ledem tím byly pokryty do výše as 11 kilometrů. Ano, Gronsko obsahuje dosti ledu, aby pokrylo i Spojené státy přes ohromnou jejich plochu 9,806.333 čtver. kilometrů ještě do výše 400 metrů.

Jak vyhlídá emancipace v Africe. Mistokrál Nigerie J. J. Fitzpatrick sděluje ve „Week-Endu“ zajímavé podrobnosti o zvláštní zemičce, v níž ženy jsou neobmezenými vládkyněmi. Je to kraj Kwolla, zahrnutý pod správu anglických osad v severozápadní Africe. Ženy jsou také hlavami rodin; otec a muž jsou vedlejšími, jako s milostí trpěnými osobami, a dle toho je s nimi i nakládáno. Žena, nasativší se muže, smí jej beze všeho opustit a zanechat mu starost o děti. Již při sňatcích je hlavní osobou. Ona vybírá si ženicha a beze všeho dotazování po jeho svolení odebere se do jeho chýše, čímž stává se jejím chotěm, t. j. částí jejího majetku, kterou — neřbí-li se jí už — jednoduše vymění. . . .

Naše zlaté peníze. V Rakousku razí se zlaté mince desetikoruny a dvacetikoruny. Razí se se směsí zlata ($\frac{900}{1000}$) a mědi ($\frac{100}{1000}$). Na 1 kg ménového zlata připadá 2862 K, na čistý kg 3280 K. Z 1 kg mincovního zlata se razí 1476 dvacetikorun, z ryzího zlata 164; z 1 kg mincovního zlata se razí 2952 desetikorun, z ryzího zlata 828. Jedna dvacetikoruna váží 6.775087 g hrubé, 6.09756 g ryzí váhy, přípustná váha 6.74 g; jedna desetikoruna váží 3.3875388 g hrubé, 3.04878 g ryzí váhy, přípustná váha 3.37 g. Pokud mají menší váhu na základě přirozeného opotřebování, tedy se plnou hodnotou vyměňují u všech veřejných poklad; jinak poškozené se vymění za náhradu schodku.

Velká výstava kanárů. Ve dnech vánočních od 24. do 26. prosince bude pořádáti spolek „Kanária“ pro pěstění kanárů a ochranu ptactva v Praze v prostranných salonech velkorestaurace Platýz, Ferd. tř., avon IV. vzornou, hojně domácími i zahraničními pěstiteli obesanou výstavu kanárů závodních i prodejních, jakož i všech pomůcek k chovu i odborné literatury. Spolek tento honosí se ve svém středu nejlepšími pěstiteli kanárů kmene Seifertova, především veřejnosti výkvět chovu svého, takže nejen odborníkům, ale i všem milovníkům těchto zpěváků bude návštěva výstavy pravým požitekem. Veškeré dotazy a přihlášky vyřizuje jednat. spolku Jos. Richter, Smíchov, Schwarzenberkova 50.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme doporučenky velmi solidního renomovaného závodu p. V. J. Špalka z Hradce Králové. Doporučujeme vřele k pečlivému prohlédnutí.

Slavné ústřední komisi divadelní sdružených měst východočeských, měst divadelní komisi v Hradci Králové a ctěn. občanstvu oblasti působení divadelní společnosti sdružených měst východočeských.

Časopis „Ratibor“ dne 19. m. m. přinesl zasláno p. Balouna, členu div. společnosti sdružených měst východ. V zaslání tom psatel na věno a slušné referování p. Leoniera-Pavla odpovídá tak nízkým způsobem, že nade vši pochybnost vidíti anahu urážeti za každou cenu. Až p. L. P. počne psatele před porotou, pokládáme za kolegiální povinnost protestovati co nejdůrazněji proti podobnému jednání, neboť tím každá věcná kritika byla by šurnalistice znemožněna. Žádáme důrazně div. komisi v Hradci Králové, jakož i ústřední komisi divadelní, aby postarala se o zadosťčinění a o sárku, že osu podobného opakovati se nezmí.

Kdyby nechtěly kompetentní orgány zakročit, byli bychom nuceni sáhnouti k nejkrajnějšímu prostředku obrany, t. j. o div. spol. sdruš. měst vých. nepřinášeti nížejších referátů.

Spolu litujeme, že našel se v kraji našem list, který sveden osobní neváživostí propůjčil své sloupce k útoku na kol., který plnil svoji novinářskou povinnost. —

Za redakcí časopisu:

Hlasý Venkova v Hradci Králové: Gebauer V. — Rodný Kraj v Ml. Bolešlavi: PHC. Kulatke. — Východočeský Kraj ve Vys. Mýtě: A. Němec. — Mladoboleslavské listy v Ml. Bolešlavi: J. Havlíček. — Neodvislé Listy v Pardubicích: J. Soukenka. — Pokrokové Noviny v Král. Dvoře: JUC. V. Knobloch. — Východočeský Obzor v Pardubicích: J. Chmelat. — Obnova v Hradci Králové: A. Pochmon. — Naše Právo v Pardubicích: V. Celzer. — Hlasý Východočeský v Chrudimi: J. Meduna. — Samostatné Směry v Pardubicích: L. Štěpánek. — Český Východ v Chrudimi: L. Tomšová. — Orlické Prouty v Hradci Kr.: J. Svoboda.

Redaktor „Osvěty Lidu“ p. A. Hajn splnomocnil nás prohlásiti toto: „Ono „Zasláno“ p. Baloun zaslal (asi před třemi nedělemi) Osvětu Lidu; když ho tato neotiskovala, urgoval mne telefonicky, já jej odkázal na p. arch. Tichého, jenž jsem zatím poslal „instrukce“, jak p. Balouna vykomplementovati. Výslovně mu bylo řečeno, že by musel „Zasláno“ v osobních návštěvách smírniti, respec. na věc se omezit, načež p. Baloun vytádal si „Zasláno“ spět a dal je do Ratibora. — Pan řed. Frýda vůbec si počíná vůči tisku prapodivně. V Německém Brodě odhal na př. mému referentovi volný lístek, když posoudil v „Osvětu lidu“ méně příznivě provedení jisté opery.“ — Red. „Podírkonošských Rozhledů“ p. Hájek odepsal, že bez souhlasu vydavatelstva nemůže podpis připojiti.

Listárna redakce.

Dobruška, Smíčov, Kuks, Chvojenc, Praha atd. PŘÍŠTĚ! Z nedostatku místa mnoho látky odloženo.

BYT,

velký světlý pokoj s kuchyní lze najmouti od 1. února.

Bližší sdělí administrace t. l.

Singerovy šicí stroje

obdržely za

Světové výstavě v Bruselu 190

nejvyšší vyznamenání

GRAND PRIX.

SINGER Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, u Labského mostu 279.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Malínský křen

letošní sklizně, jakož i cibuli, česnek, majoránku, thymjánek, a vše výborné jakosti a

levně zasílá

Josef Mikulecký,
vývoz malínského křenu

v Kutné Hoře.

5kg balíčky poštou franko.

Josef Štěpán,

odborný pozlaccovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veledůstojnému duchovenstvu a sl. patronátním úřadům k opravování a pozlaccování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nalajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém. Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová státní medailie z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

BEDNY

různých velikostí v dobrém stavu na prodej

v kanceláři Elektrických podniků

král. věn. města Hradce Králové,

Palackého tř. pod obchodem p. Rad. Štorcha.

Raďte si psát o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čís. 186.

— Vývoz líného a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, dámské i panské plátna, damasky, ubrusy, ručníky **zefíry** na košile, — šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velkolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m zbytků vkusně rozdrobených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium v Hradci Králové ověřilo mne dodávati pravá přírodní vína k obětem mše sv. Prodávám pak a zasílám v soudkách od 25 litrů výše: Lissánská, uheraká a rakouská vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. „

Mnoho pochvalných dopisů po ruce. Žádejte obdržet ceníky.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivevice jakož i páv. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pánům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

Přesvědčte se, kněžské koláry

že nejlepší

Objednávky se obratem vyřizují!

proci i celuloidevé, náprsenky, líčety, oingulum atd. dostati lze jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 186.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 6 K — h

V Hradci Králové, dne 9. prosince 1910.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Odstraňte násilí!

Výběh v nadpisu uvedený ozývá se z kruhu moderatních lidí stále častěji. Jestliže však dobře přihlídneme k povaze těchto apoštolů nové humanity, musíme říci: „Slova — a jen zase slova.“ Mělo to být praktikováno od českých bratří aspoň jistou dobu upřímně. A podívejme se na ty, kteří prohlašují, že musejí jít ještě výše. Když začalo k vůli vypočítavému kšeftu a proti pokrokovému fanatiku Wahrman-dovi masarykovské studentstvo stávkovati, byli vydáni nestávkující akademikové v čelo hraběna násilí. Představte si takového povaze-šeného „antimilitaristu“, jak do dveří poslu-chárný, v níž se vysílá, kope botou tak dlouho, až vyrazí se dveří desku! Nebo si vzpomeňme, jak v těle Praze pokrokařští akademikové německí vyznání dělali denní dobu v koleji ná- mecké kolegy katolické!

Tolstoj, filosof měkkého srdce, zvláště za války rusko-japonské, provázený ruskou revolu- cioní, zahřímá: „Odstraňte všechno násilí! Ne- zabíjejte! Pryč s krutým žalářováním!“

„Výborně!“ tleskali studenti a studentky. „Ale proč ty, studentko, třímáš v ruce pampy? Proč tolik tvých družek hájí po pokoj- ných chodcích bombami? Vždyť přitom hynou i lidé zcela nešťastní v boji proti revolu- cionářům. Uvaž! Došla i malá děti bývalí střepinami zasaženy! Právě ženy slouží demost, soucit, nělost.“

„I to my studentky provádíme proto, abychom daly průchod svému roztřesení proti vládnímu násilí a militarismu. Mohou-li osvobo- zovací boj vésti lidé a studenti, my teď v novém věku jsme přesvědčeny, že ženy mají stejná práva s muži.“

A tak po napomenutí Tolstého utvářily se poměry tak děsné, tak krvavé, že nikdy nepanovala v Rusku tak urputná, zabijácká vášň jednotlivých vrstev národa jako tehdy.

A Tolstoj sám? V jak krušném zajetí trávila tato jemná duše! Jest již pravdou na- le vší pochybnost zjištěnou, že se chtěl smi- řiti s církví. Ale ti zednářští zloduchové kolem něho! Neměli mu dovoliti návrat, jestliže jeho spisy proticírkevní měly podržeti pro jednáče cenu. Tolstoj jako stařec 80letý na- štívil v Samardinské svou sestru Marii Niko- lajevnu — jeptišku. Po vzájemném srdečném vítání dlouho plakal, opíraje se o ramě se- strino. Byl nadšen pro klášter Optinský a řekl, že by rád oblékl roucho mnišské; jen- y neměl být nucen k modlení! (Sám však se modlil Otče náš). „To je dobře“, odpo- věděla sestra, „ale i tobě by podmínku stano- vili — totiž nekázat, nenutit.“ Tolstoj se tápal: „Muž pak bych tam měl učit? Učiti se — asi tam člověk; v každém, kterého jsem pot- ká, viděl jsem učitele. Ano, sestro, těžko je mi nyní u srdce. A zde u vás? Zde jest pravý klid. I zde bych se zavřel do nějaké cely a připravoval se na smrt; je mi osmdesát let, a čas umřítí...“ Nato sklopil filosof hlavu a měl dlouho zadumané, až mu oznámili, že po obědě. Druhého dne chtěl do Optiny jít žádat o přijetí mezi mnichy.

Taková byla duše Tolstého ve chvíli u- stávané sdílnosti, plné volnosti. Zloduchové však se postarali o tubou klec, z níž by se stařec nemohl snadno hnouti. Pácháno bezo- vědné násilí na samé duši jasnopoljanského filosofa. V nejvážnější chvíli zaslal pravosav- ný metropolita Tolstému významný telegram. Ale Čertkov jej skonfiskoval, zamlčel před hrabě- tem. Oloupil charavého muže o to, po čem týž měl velice žíznit. Byl vyslán opat optinský, který se biskup tambovský k smrtelnému zaslal Tolstého. Leč — nebyli předpaštěni. Proč ten strach zloduchů před rozpravou Tol- stého s pravoslavným kněžstvem? Věděli dobře, že by se byl Tolstoj smířil a proto ubožáka vložili ve svéraci kazajce. Jestliže měli aspoň nějakou důvěru v proticírkevní stálost Tolstého, obklíčili jeho lože tak tyranickou stráží? Syn Tolstého Lev Lvovič a veřejně v no-

viacích o zednářích Čertkov prohlášení: „S do- kumenty v rukou všemu světu mohu dokázati, že přímým a jediným viníkem těžkého dušev- ního dramatu, za nímž následoval kormutlivý konec mého otce a jeho utrpení, těžšího než smrti máše člověk, není nikdo jiný, leč V. G. Čertkov...“

Já šel v Jasně Poljanské minulého léta při třetího měsíce. Já šel tam a strádal a chtěl a snažil se ze všech sil porozuměti tomu, co se kolem otce dalo, a odpomoci tomu. Ale to bylo nemožné: tak tajně a uměle ovládal mým otcem Čertkov, až k tomu svého blízkého poměru ke Lvu Nikolajevovi a každodenních návštěv a něho... Pokládám si za svou po- vinnost ještě jednou opakovati směle a veřej- ně, že pokládám V. G. Čertkova za nejhoršího nepřítele mého otce za jeho života, za nejhor- šího nepřítele vši ruské vzdělané společnosti i všeho vzdělaného světa, ačkoli snad bezdů- věho. On nám odňal Tolstého.“ — V takových tedy klestích svůj se duch ženiálního spiso- vatele. Čertkov nedovoloval starci samostatně mysliti. Byl mu samozvaným poručníkem a při- tom si lišácky počínal jako neobmezený obdi- vovatel Tolstého myšlenek. „Lepší žalář s o- kovy, nežli volnost otroka!“ zvolal český je- den předák.

A po smrti Tolstého veliké studentské demonstrace! Z míst, odkud pořádány divé honby na ruské úředníky, kde se vyráběly smrtelné pampy na vraždění zastanců práva, ozval se ryčavý výkřik: „Oslavte památku Tolstého srušením trestu smrti!“ Váru uvážlivý člověk neví, zda vidí před sebou posery či něco ještě horšího. A proč právě po smrti Tolstého ty protivládni demonstrace? Snad usmrtila jasnopoljanského filosa vláda? Či ho věrní? Snad nikde jinde by nebylo popráno Tolstému tolik volnosti k svobodnému vyjadřo- vání jako v Rusku. Víme, že tam panovala dosud částečně knuta. Ale Tolstoj sám měl privilej. Mohl psáti proti vládě a militarismu tak svo- bodně, že by mu to nebylo dovoleno ani ve Francii. Tam by se seznámil několikrát se ža- lářem. Vzpomeňme si jenom na Hervé a na vůdce poslední telezniční stávky!

„Odstraňte násilí!“ volají do světa soc. demokraté, kteří připravují dělníkům jiného smýšlení v dílnách hotový očištěc a kteří se umějí zákeřně mstíti způsobem nejrafinova- nějším.

Pro Greyfusa byla celá židovská a zed- nářská Evropa na mohou. Jen ne násilí! Nyní po stech jsou vraždění křesťané jihoslovanskí. A v Evropě klid. Ani tenkrát se neozval mezi zednáři veliký odpor, když v týdně turecké roty povraždily na 30.000 křesťanů. Nyní se v Makedonii utiskovaná rája bouří. Myslí si: „Lépe být na jednou zastřelen než smírat hladu nebo dlouhým mučením.“ Jak se katané po- lepšují? Posílají proti zoufalým Slovanům nové vojenské posily z Malé Asie. Nadto proti nim užito i těch deseti praporů pýchoty, které „u- klidňovaly“ Arasuty. Kromě toho znova budou zřízeny „létační sbory“ k honění povstaleckých čet.

„Odstraňte násilí!“ hřímají jedním hrdlem židé, kteří se jako cisopašní příživníci věší na Tolstého. Ale katanství turecké jimi ani nehne. A tato tupá, bezcitná lhostejnost má být vý- sledkem apoštolování Tolstého! Jen při healech více upřímnosti!

A u nás jest to nejlepší právě s kultem Žižkovým. Dějiny se překročí přímo hanebně, aby bořitel Žižka stál ve společnosti českých velikánů o mnoho výše než stavitelé Otce vlasti, Tomáš Štítný, Arnošt z Pardubic. „Od- straňte násilí!“ lomozí širý pokrokový dav; hučí se proti militarismu. Na druhé straně pak se oslavuje muž, který byl militaristou každým coulem a jenž neodpustil těm, kteří chtěli jinak věřiti než on sám. Nikdy předtím žádný Čech nezpusťoval Prahu a českou zemi vůbec tolik, jako mocný hejtman Táboritův. Ale tento muž byl aspoň důsledný, nestal se zakukleným potměšilkem. Ani jednou nekřičel: „Odstraňte násilí!“ Zato však plno despotů a

tyranů moderním humanism pokřikem snaží se zakrýti své savilé, otrokářské zámysly. Nikdy tyranie nebyla tak směle odívána ro- chem humanity jako v tomto století.

Uctění ostatků Jana Žižky.

Katolíci zakusili často přímo trhané pokřikky a útoky proto, že notivají ostatky svatých. Jak surově psáno o ostatcích katolic- kých světců v rudém tisku, jest obecně známo. Některé to rouhání hauba opakovat. Aby pak neurvalost měla kořeněnou příchutí, přidává se rašnovaná lež. Na př. o sv. Václavu psáno, že „sbíral kde jaký hnát“, který vydával za o- statky svatých. I mrtvému tělu zločincovu mo- derní civilisovaná společnost dává pokoj. Leč rytířové ducha, mučedníci pro ideály nejvyšší musejí býti uličnícky zesměšněni, nedá se po- koje jejich kostem v hrobě. Každá starostlivosť nyní s největší pečlivostí se sbírá, musea se plní. Sbírají se i primitivní katanské přístroje dob minulých k uschování. Ale přitom mnozí přemodernisovaní lidé byli by nejvíc potěšeni, kdyby kosti katolických velikánů byly spáleny někde v kovářské výhni na prach.

Víme, kde hledati kořen sloby. Ostatky světců mocně připomínají české katolíky na starobylou tradici církve, jsou živým pří- kladem neslomné víry a povzbuzením k stá- losti. Proto potřebují naši nepřátelé zatanditi na hrobech mučedníků našich maškarní čardáš, aby ústa šeptající modlitbu se rozšířila k iro- nickému posměchu.

Ve vědy elegantním „Čase“ objevily se na př. „stupy“, kterých by normálně vychovaný forman nikdy nevyšlovi. Prý jazyk sv. Jana Nepomuckého vždy přesně každý rok dodává „kys řečník z Malé Strany.“ A teď se jen honem tomu pokřikku smějte! Dříve však musejí se své duše vymýtiti to, čím se lišíte od divochů z temné Afriky.

V Čechách sice panoval jen jediný pa- novník evangelický (ovšem že na všechny strany reformovaný), ale ten provedl kopsky za deset Vandalů. Friedrich Falcký věděl, naž i české protestanty živě upomíná vnitřek chrámu sv. Víta, který byl obsáhlou knihou atkvělců dějin českých katolíků. „Proto pryč s ostatky světců a českých velikánů! Mně samému Čechové slušují a klaněti se budou!“ Sami lu- theráni, kteří Friedricha k panování vybídli, trnuli nad tím barbarstvím, jakého se dopustil v české katedrále zisťový rozmařilec, který netoliko neměl citu k starobylým českým tra- diciím, ale ani k těm lidem, kteří se mu v naší semi nejvíce klaněli.

Ostatky největších dobrodinců českého ná- roda — ovšem v míře ztenčené — jsou v chrámu Svatovítském dosud. Kteří pokrokaři na ně u- pozorňují s připomenutím, že tam leží kosti největších zvelebitelů a zachránců českého státu?

A nyní najednou rozlehl se pokřik, že na- lezeny ostatky Jana Žižky! Právě pokrokaři byli zmámeni nadšením tak, že jim řeč uběhla před rozumem. Dne 27. listopadu napsal „Čas“: „Událost taková je dostatečným důvodem, a- bychom o Žižkově promluvíli i v politickém listě na místě úvodním. Nález časlavský je s to, aby obnovil paměť Žižkovu v národě, neboť když bude souzeno i přemítáno o kostech jeho, není možná, abychom si nepřipomínali, čím Žižka duchem byl našim předkům. (Tady máte jako na talířku výklad zlobné nedůsled- nosti pokrokařské. Nám vytýkají tito lidé mo- dlařství, ale sami čekají, že nález kostí Žiž- kových jim znamená duchovní vzpruhu.) Je- stliže se nám dochovaly ostatky Žižkovy v Čá- slavi, budou nám drahocenné, neboť nemáme nic z Husa ani Komenského ani Chelčického. A národové putující k hrobům svých velikých lidí, chtějí nechtějí musejí si připomínat jejich vlastnosti, práci a lásku. (Tedy pokrokaři ne- jednu se zamilovali taky do processí.) Žižkovy ostatky musejí národu českému připomínat

slavnou naší reformací! (A ostatky katolických světců nic?)

Toť se ví, že v nadšeném kalupu bonem některý evangelik podal „Času“ telefonickou zprávu o příslušných okolnostech, které byly pokrokovým ostrovtipem a „vážným na věc nazíráním“ bleakurychle prozkoumány se vši realističtější důkladností. A tak v témže čísle čteme: „Když bylo sdivo odbouráno a deska odklopena, vypadla na zem papírová knižní deska, osmerkového formátu... Pod nápisem na papírové desce vtičnuta je vosková pečeť v oválné, na níž se čte: Sigillum maine civitatis Czaslaviensis. Pečeť časlavská je ze 17. století. Dokument tento dokazuje, že posléstky 21. listopadu objevené jsou ostatky Jana Žižky z Trocnova.“ Jak málo důkaznosti stačilo, aby víra masarykovou (jinak stále kritizující a nedůvěřivých) přenášela hory! Masaryk začal Králův dvorský rukopis s železnou neomylností odsuzovati již v době, kdy některé protidůkazy počal teprve sbíráti. Kdyby byl ten rukopis obsahoval nějakou husitskou hymnu (složenou třeba ve Vrbovici), byl by v nadšení hned na přísavý soud zapomněl.

Spěch „Času“ ještě lépe vysvitne, srovnáme-li jej s klidností „Práva lidu“, které ještě druhý a třetí den po 28. a 29. listopadu uvádí zprávu ohu s významným otazníkem. Najednou však padla do číše radosti silná kapka pelyňku. Sám „Čas“ 1. prosince napsal: „Komise zkoumala potom nalezenou papírovou desku s nápisem: „Ossa incliti ducis Bohemiae in muro avversario claudenstine aservantur“ (nikoli observantur). Ředitel zemského archivu dr. Nováček shrnul svůj úsudek takto: Materiál desky, latinský nápis, obsah i formát jsou z doby značně pozdější než ostatky uložené ve výklenku Žižkovy kaple.“

Tak musil „Čas“ opravovati velikou chybu, kterou dříve otiskl na telefonickou zprávu muže, neumějícího dobře předčísti nápis. A ještě nebylo opraveno dobře. Také uvádí: „Časlavská veřejnost byla uváděna ve zmatek i tím, že místní konservátoři k přechetným dotazům nedávali určitých odpovědí. Nemohli ovšem...“ (Ale „Čas“ už věděl daleko více.)

A 2. prosince již musil Masaryk v deník přiznati: „Pan dr. Nováček vyhradil si v Čáslavi lhůtu ke svému definitivnímu soudu, a v tom již včera viděli jsme důkaz, že oštil tyto a snad jiné pochybnosti. Z dnešní informace dra Nováček patrno, že jde o dětinšij padělek, pokud se týče i písmo, počítá a papír. Opakujeme však, že tento padělek sice by znehodnotil celou věc, ale pro nálezu sám je bezvýznamný. Zatím nadpis našeho článku ještě pořád měl by být opatřován otazníkem.“

Tedy napřed značně pevně tvrzení a pak teprve otazník. Tohle však jest metoda naprosto nerealistická, nevědecká. Proč jen nepěchal Masaryk do Čáslavě tak Achillovým krokem jako do Polné? On přece dovede nejlíp rozluštit všecko — ve všech oborech vědy. Poněmohl-li s vážnou tvářicí lékaře, kteří ohledali mrtvolu, ačkoli sám tenkrát mrtvoly neviděl, proč by nemohl z autopsie (vlastního vidění) zcela rychle poznati, zda nalezená lebka náleží Žižkovi?

Ale přišly ještě horší věci; podány zajímavé reálné posudky i bez pomoci realistů. V nedělních „Nár. listech“ slovatný odborník profesor Matiegka důkladně vysvětlil, na jakých zásadách spočívá moderní zkoumání stáří lebek a odhady, jakou podobu měli majitelé takových mozkoven. Píše mimo jiné: „Ze zachovaných zbytků (kostí) hodí se jen ona mozkovna k agnoskování (ke zkoumání). Nalezla mladšímu muži a kdybychom historickým dokladem měli bezsporně dokázáno, že Žižka zemřel ve vyšším věku, mohli bychom okamžitě prohlásiti, že ona mozkovna není od něho... Najde-li se rozdíl u normálních lebek nepozorovaný, bylo by možno souditi, že se jedná o lebku Žižkovu; nepovede-li anthropologické šetření k pozitivnímu výsledku, zůstává nálezu pochybným. Tím by ovšem nebylo vyloučeno, že by některé z ostatních kostí, které onen citlivý Žižkův současně sebral a zachránil, mohly pocházeti z těla Jana Žižky z Trocnova — ale vědecky to dokázati nebude nikdy možno.“

A dne 6. t. m. J. Šusta v „Nár. listech“ vykládá s použitím bohatého aparátu historického, že Žižka v době smrti své překročil šedesátku. Uzavírá: „Zcela jistě lze tvrditi, že lebka ve výklenku zachovaná ležbou Žižkovou není. Jest to lebka muže mladšího, jejíž švy nejeví ještě stop srůstání, což se vykytuje jen ve výjimečných případech u lidí, překročivších rok čtyřicetý. Žižka však dosáhl věku vysokého.“ J. Šusta dokládá: „Tomu, kdo nerad ztrácí iluze, ovšem zbývá skutečnost, že nálezu časlavský obsahuje kosti několika osob. Snad některé z menších kstetek chová prach velikého starce a k ní tedy lze se obrátiti tomu, kdo žádá k víře jen jistou míru pravděpodobnosti. Historik opatrný ovšem stěží překoná pochybnost o tom, zda-li právě ostatky Žižkovy vůbec kdy byly chovány v chrámu sv. Petra a Pavla v Čáslavi.“

A teď srovnáme okolnosti převážně otvření hrobu sv. Jana Nep. s okolnostmi, jaké se seskupily kolem problematického nálezu Žižkova. K otevření hrobu v Praze a ocenění sv. ostatků povolání nejsvatější vědecké odborníci. Všecko bylo posouzeno s největší pečlivostí a pak teprve počal jasot. V Čáslavi však pekařský mistr Pelikán uvedl z rovnováhy nejširší řetev pokrokovského občanstva. Ovšem jeho zaměstnání by mu pranic nebránilo ani v největším ostrovtipu. Ale časlavské kruhy přece mohou dobře znáti povahu toho muže, který byl vykazován pro své poplašné výkřiky a nedůsledné jednání i ze shromáždění protikatolických. Hned byl u té, hned u oné strany. Ale přece Pelikán náhle byl brdion dne u těch, kteří o něm jindy mluvíli s humorem. Náhlé nadšení a kterékoli jiné vzrušení bývá nakažlivé a tak se stalo i po veliké reklamě Pelikáně.

Věcné, úřední jednání před hrobem sv. Jana hleděl dr. Herben slohovými frakulemi slehčiti. Prý už před nalezením jazyka „něco čekali.“ Dále se vyjádřil: „Komise měla tu zásluhu jako na zavolání — druhý zásluh byl hotov.“ V knize dra Herbena celá stať o přípravných krocích ke kanonizaci oplývá mravokárným strojeným rozhořčením, naivními nápady a různými knyfy.

A ejhle — při nálezu časlavském byl týž šéfredaktor „Času“ radostí celý zmámen, dříve než o nápisu promluvíli odborníci. Vždyť se jedalo o husitského svatého! Najednou pak přichází zpráva, že destička s nápisem jest dílem švindla. Odporujeme nyní úsilí pátrání, kdo si to ztropil ze slepé důvěřivých evangeliků a pokrokařů tak nechtuný žert!

Nyní jest vhodná příležitost dobře prohlédnouti rub i líc masarykovské zásadovosti a důslednosti. Pokrokaři už snili o četných pontích k hrobu Žižkovu, snad i o mauzoleu. Uctívali by ostatky husitského bojovníka co nejvroucněji. A najednou skutečná věda udělala přes výpočty tak tlustou čáru!

Obrana

Kde žije proti většině českého národa? Jsou to ti, kteří by dle svých stanov měli národ co nejvíce spojovati. Velice důležitou pravdu pověděl liberál dr. Scheiner na valném sjezdu české obce sokolské v Praze: „Kdyby se mělo důsledně proti klerikalismu postupovati, muselo by se devadesát procent Sokolů z jednot vyloučiti.“ Ergo — kteří lidé tvoří nejsilnější kádr sokolského mužstva? A přece těch devadesát procent na volnomýšlenkářský návrh dostalo bičem a prohlášením, že klerikálové do sokolských jednot se nesmí přijímati. — Ovšem — až si pražští velnomyšlenkáři nemyšlí zase uspořádati štvavou schůzi proti katolictvu, pozvou se za řečníky zase i videnští židé a bratři Sokolové těmto oporám židovské „Neue Freie Presse“ budou tleskati k jejich německým řečem s plným nadšením. A přitom se bude volati: „Hanka českým klerikálům!“ Tak „spojí“ židovští germanisátoři pomocí Sokolů český národ.

Ale nechť nyní Sokolové také odstraní ze svých místností sochy Husovu, Komenského a Žižkovu! Jestliže jsou totiž roztrpčeni na náboženskou sebeobranu katolictva, protože životní dílo těchto tří mužů bylo dle rozmarne logiky nynějších liberálů vlastně jedním nejklérkálnějším. Ani jeden z těchto mužů neřekl, že jest náboženství věcí soukromou. Naopak činili z náboženství věc nejveřejnější. Kdo nechtěl zakusiti ran husitských cepů, musel se katolické víry zřici a přidati se veřejně k církvi husitské! Hus a Komenský snažili se ze všech sil, aby každý veřejný úkon byl prochnut duchem náboženským, aby se všeho zanechalo, co překáží nedělním bohuelbám. Prohlašovali, že všechny posemské vymoženosti nejsou ničím v přirovnání k radosti věčné. Hus na př. napsal docela, že jest nehodná každá péče, která nesměruje k jedinému cíli — k blaženosti věčné, a že jsou blázniví ti lidé, kteří se více starají o věci tohoto světa než o nadzemské.

Nuže, Sokolové, ti tři mužové vám rozhodně nepatří. Chcete-li jejich jmen zneužívatí pouze k dráždění veliké části národa, pouze k vylištění své jízlivosti, pak by se vám tyto náboženští mužové musili poděkovati. Zjistěte by řekli, že jsou odporými klerikály právě ti, kteří zneužívají jejich jmen náboženských bojovníků k zlehčování a satlačování náboženských ideí. Musíme se snažiti, aby náboženství stalo se soukromou věcí jednotlivce.“ Tak si napeli do směrodatné resoluce citlivé Jana Žižky, který by je za takovou úskočnost bez ohledu dal upáliti. Ovšem — napřed jen vehuati náboženství do soukromosti; až se začne krčiti v moderních katakombách, pak přikročíte dále. Vždyť již přece pokrokařské listy daly příslušné povely. Na př. přikázáno pokrokařským učitelům, aby nedovolili nikam a dětem modliti se; dále zakázáno rodičům vštěpovati

dětem vlastní náboženské přesvědčení. Proti tomu česká obec sokolská ani slovo nemluví, jakkoli viděla, že to jest řadaovaný návrh na rozeštvání národa. Proč tehdy dle národy nyní vyloučené neprotestovali proti záškolné inkvizici, která ani v soukromých domech náboženských trpěti? Proč sokolské jednoty nevydaly rázný protest proti obmezování náboženské svobody jednotlivce? Protože jejich pohlaví valnou většinou jsou sami velnomyšlenkáři. A teď — po nejhorších štvavých protikatolických, po schůzích, v nichž katolickým spíláno jako vyvrhelům, česká obec sokolská odvažuje se vládnuti do přijatého návrhu: „Naše věc není pro strany, nýbrž pro národ veskerý... Sokolstvo prohlašuje znovu své stanovisko naprosto svobodomyšlnosti v otázce náboženského přesvědčení každého příslušníka svého.“ Ale tatož resoluce praví, že Sokolové se usnášejí, „aby do žádné jednoty sokolské nebyli přijímáni členové klerikálních spolků a ti, kdož snahám klerikálů podléhají slovní.“

Ovšem pozná lehce každý, do jaké přize nedůslednosti se zde zamotal velnomyšlenkářský fanatismus. Sokolstvo jako se rozkoušeť tak tvrdý oříšek, že si na něm zuby vyláme. Katolictvo dokáže, že tu není jenom pro posluhování despotům, kteří vyplácí masu bičem. „Náhlínek“ poukazuje na to, že Sokolové mohou býti v náboženském spolku Zion, Ahasver, Gustav-Adolf, ale v katolickém nikoli. Odporujeme, aby zatím katolíci ze „Sokola“ nevystupovali, protože by to znamenalo dobrovolný ústup; mohlo by se zdáti, že se katolíci vyloučení bojí. Ale nechť jen zcela důsledně dle přijatého pravidla učinou s vyloučením pobřežní smí! A týž list dokládá: „Vyloučení takové utuší nás, bude nám oti, ale hanbou těm, kdo je budou konati. Mý je domněnko, aby usnesení prováděti. Ať v každém městě a obci se sví, kdo budou ti soudcové a ti odsouzení, ať pomě národ inkvizici sokolovou!“ Nuž, Sokolci, družně vpřed! Teď uvidíme, jakou reformu provedete.

Sokolská charakternost v posuzování „Orla.“ Kdo má dosti důvodů proti některé nepřístojnosti, nepotřebuje si vymýšletí krkolomné nepravdy k udolání věci nenáležité. Leč do jakých vzdušných výšin dovede povážení fantasi páro sokolů, patrno z pražské řeči Sokola Chrastiny. Co se snažil osvěcený Chrastina trpělivým bratřím namluvit, to už přece jest výkonem přímou siláckým. Na vysvětlenou aveřejňujeme zde s 49. čísla katolických „Novin z Pod-Radhoště“ tuto výzvu:

„Pannu Františku Chrastinovi, starostovi města Val, Mezitří. Pražský deník „Čech“ ve své zprávě o valné hromadě Obce Sokolské podává krátký obsah Vaší řeči. Mluvil jste, že naši Orli shánějí členy penězi, že vše je u nich placeno: náčelník, trubáč a všichni účastníci parád, jakmile obleknu kroj. I velké sumy se nabízejí; Vám prý bylo s okolí děkana Gilliga kdysi ve chvíli těsně nabídnuto 35.000, třicet pět tisíc K. Pravil jste dále, že čeho nelze dosáhnout penězi, toho se Orli domáhají násilím: bojkotem. Mezi Orly za těchto poměrů je shromážděna jen spodina dělnictva bez vyšších ideí, bez jiné vůdčí myšlenky, než nenávisť k pokroku a k sokolstvu. — Před tvářicí celého města tiskeme se pana starostu Chrastiny: 1. Kteří Orli shánějí členy penězi. 2. Kolik dostal a kdy dostal zaplacenou náčelník a účastníci parád, jakmile oblekli kroj. 3. Kdo Vám z okolí vdp. děkana Gilliga nabízel 35 tisíc nebo vůbec nějaké peníze za to, aby Vás získal. 4. Čeho se Orli u nás domáhali násilím. 5. Čím odvodíte urážlivé tvrzení o naší organizaci, nazývají ji spodinou dělnictva. — Žádáme sokolskou, mužnou a jasnou Vaši odpověď. Vy jste tím též povinen městu, jehož jste starostou.“

K tomu dodáváme: Může člověk, který si zachoval všech pět pohromadě, vůbec věřiti v možnost věci uvedených Chrastinou? Vždyť ani židovští milionáři, kteří co nejhorlivěji platí na zednářské agitátory, nemohou si takový luxus popřáti, aby sypali peníze každému velnomyšlenkáři. Pane Chrastino, kdyby „klerikálové“ měli tolik peněz, jak by se dle vaš řeči zdálo, rásem by ucpali nejradikálnější pokrokařská hrdla ronbíky svinutými z bankovek. Nikdo by tak lačně po bankovkách nesaň jako hamižní pokrokaři, kteří si z osvěty udělali výnosný kšeft. Leč právě proto pokrokaři parásité se vši usilovně na šosy Israelitů a jejich přátel, protože dobře vyčteníchali, kdo jsou vlastně plně wertheimky.

Sokolstvo na kolemon před německými řídí. Sokolové „snadno a rychle“ vyloučili ze svých řad české katolíky. Koho to vezmou náhradou za pomocníky v posilování českého živilu, vyvíjí z následující křiklavé aféry. Israelité v Uherském Hradišti jsou velkou výjimkou; vždyť valná většina těchto lidí byla rozhodnuta nevoliti do městského zastupitelstva s pokrokaři. Ale — čím by byli pokrokaři bez židů? Kdyby semité přestali masarykovský „pokrok“ fedrovat, zbyl by ab těmi v několika měsících.

Pokrokáři ovšem na neochoť židy uher-sko-hradištské si nehonili z plných plic; mají totiž kuráž hrubě a despoticky se chováti pouze vůči českým katolíkům. Pokrokáři také vědí, že by si žid nedal líbiti ani desetinu té neurvalosti, jakou na třetě dovede unést katolík. Proto místo generálského dupnutí přikročeno v táboře pokrokářském k chytré diplomacii. Na radu „Svazu pokrokových židů“ obrátila se pokroková strana se žádostí o podporu k veškerým ústředním korporacím a stranám židovským ve Vídni, s nimiž jsou židé uher-sko-hradištské ve styku; tudíž utekla se s prosbou o pomoc k „Unionu“, „Oesterreich-Israel. Gemeindebundu“, k Západoevropské ústřední Sionistů a také k zemskému rabinátu v Brně. Tu vidíte v plné, nefalšované podobě masarykovské protiklerikály a proticírkevníky. Ti tleskají řečníkům, slehajíciim canku Kristova a tupíci biskupy, klekli však před vrchním rabinem a před zpátečnickými židy sionistickými. Církev židovská, mající úřední jazyk německý, zachovávala obřizku a košerování, spatřila u svých nohou svíjetí se v úpěnlivé prosbě české pokrokové vlastence a pokřtěné proticírkevníky. Mezi nimi jest ovšem mnoho Sokolů. Tak daleko vede zášť proti katolíkům!

Sionisté jsou židé starověrců, kteří docela vážně přetřásají otázku vystěhovalectví židovstva do Palestiny. Tito židé však v Rakousku (zvláště v Čechách) jsou kalenými germanizátory, vydržují a zakládají německé židovsko-konfesijské školy v zemích koruny České, takže sám českožidovský „Rozvoj“ jim činí často prudké výtky. Leč tito sionističtí židé, kteří se nelíbí ani spravedlivějším souvěrcům, nejednou jsou poníženi pozdravování od českých pokrokářů. Sionistickému spolku vídeňskému častí červenobílí extravlastenci, nosíci buď kloubky nebo sokolské čapky, napísal německé, osmnáctistránkové memorandum, v němž mimo jiné čtou se tyto věty: „Naše radnice přestala vítěsně loupežné vpády cizích národů, Maďarů, Švédů, Francouzů; nyní po 4 léta jest pod jařmem domácího, vnitřního nepřitele pokroku, římské klerikální strany. (Ovšem vpádu židovských křesťanů se neubránílo české město žádné. A že jest radnice pod novým jařmem? Kdo to odolával Maďarům a Švédům? Přece čeští katolíci, kteří mají tedy starší historické právo v tom městě než pokrokáři. Masarykovci jsou zde tudíž v ofenzivě, jsou útočníci, proti nimž se katolíci brániti musí.)... Řím byl proti Jerusalemu právě tak děsný jako proti Čechům a Slovanům. (Jen ne říkavat, páni pokrokáři! Máte přece dodati, že Jerusalema byl rozbořen od Říma pohanského, nikoli od křesťanského. A Řím nikdy tak hanebně Prahu nepobořil a nevydrancoval, jako sami čeští husité.)... Naši stranu pokrokovou tvoří elita místní inteligence, hlavně státní úředníci (v „klerikalismovaném“ Rakousku!), profesori, učitelé a mezi nimi někteří židovští členové... Všude stojí židé v čele nejčestnějších organizací proti klerikálům. (Dobře si na to, katolíci, vzpomeňte, až vám budou protiklerikální agenti namlouvat, že nejsou pod židovským komandem!) Neboť (židé) vědí dobře z vlastních božských dějin utrpení, že jenom osvícené volnomyslilecké okolí jest základem a úrodnou půdou vlastního dalšího rozvoje. (Tedy to volnomyslilecké okolí jest ve prospěch židovský. Zdaž také může rozvoj germanizátorských obchodníků židovských býti ve prospěch našeho národa?)... Obracíme se na Vaše slavné předsednictvo s tou aktivou a důraznou prosbou o pomoc pro naši spravedlivou, pokrokovou věc (a co jest s věcí českou??), jejíž záhuba jistě by nebyla ke cti a prospěchu vašich souvěrců. Vaši vlivuplné autoritě (tedy autoritě židovsko-církevní!) jistě se podaří zde nápravu důkladnou sjednati. Na vaše lustavé brzké a příznivé vyřízení toužebně čekají a v nejlubší úctě se znamenají za stranu pokrokovou: Dr. Trpák, Dr. Vysloužil, Dr. Hog, Kubík, poslanec Dr. Seifert, Dr. Tomáš Brázdil, Dr. Filip Kocián, Dr. Al. Křečan, Fr. Beneš.“

Pokrokáři volali: „Bratře Čechu, zahodiž hazuku!“ Tedy klerika v listech pokrokářských postřikána bahnem a nyní se chytají hrádkové spátekničského kaftanu. Podivnou to učinili výměnu! A pak že jsou dle hesla Masarykova proti každé církvi!

Nedosti na tom, že aktivě škemrali i u vrchního rabína zemského. Posvali si do Uher. Hradiště i vlivného žida dra Hirsche z Prahy, aby přemlouval hradištské Israelity. Poslali mu naproti až na nádraží do St. Města dra Vysloužila v cylindru a ve fraku, přivítali ho jako pokrokového spasitele.

Tam tedy zacházejí „reformátoři a přední obranci národa“ v boji proti „bydřeklerikální“ — vlastně v útočení na jádro českého národa. Tu vystrídá zřetelně, kdo jest vlastní sloupem a nepostradatelnou tepnou českého pokrokářství.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Josefův náměstí patce Co-
chodní a Měst. komory.
V SEMILON
V TURNOVĚ starší vlny 4 a 4 1/2 %

Akceový kapitál K 1.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 500.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnové a bursovní.
Běžní úschovy a šetření (bez úroku). Obchod
úhlím, dřevem, krmivem, vlnou a lánem.

Politický přehled.

Drahotní debatování v poslanecké sněmovně skončeno teprve 1. prosince. Mluvil se mnoho, zvláště se tu vyznamenali soc. dem. poslanci, kteří o otázkách drahotních mluvívali vždy na celé kolo, aby jejich soc. kmáni věděli, že se starají o odstranění drahoty — hubou. Přijat návrh Stözlův 223 proti 206 hlasům, aby dovozen byl neobmezený dovoz zámořského masa a také druhý návrh Stözlův, aby vláda poskytla na dovoz zámořského masa všeliké možné zlevnění cel. Ovšem vláda uher-ská rozhodně se staví proti dalšímu dovážení masa argentinského do Rakouska; to si vyřídí vlády mezi sebou. To, co se rozhodlo ve sněmovně o drahotě, jest pramálo, drobný lid se bude dále ohvětí pod tlakem drahoty.

První čtení prosaltimního rozpočtu zahájeno v poslan. sněmovně 2. prosince. Při té příležitosti dovolával se bar. Bienerth silné a účinné většiny sněmovní a projevil radost z utvoření jednotného Českého klubu, což prý zárukou umírněné české politiky. Vyslovil také pevnou naději, že českoněmecké konference, které opět budou svolány jak ve Vídni tak v Praze, povedou k příznivému výsledku. — Ministr finanční dr. ryt. Biliński poukázal k tomu, že na příště nebude asi moci vláda předložit rozpočet bez schodku, jestliže nebude postaráno o úhradu. Veškeré zálohy budou už příštím rokem vyčerpány a je tudíž nutno, aby sněmovna povolila známé berní předlohy.

Zákon o prodloužení bankovního privilegia předložen sněmovně posl. 1. prosince. Bankovní privilegium prodlužuje se do konce r. 1917. Změny jsou pouze pokud se týká otázky placení hotovými. Kdy placení hotovými má nastati, v zákoně vyznačeno není, a rozhodnutí ponecháno bance samé. Kontingent bankovek zvýšen bude z dosavadních 400 mil. na 600 mil. korun. V obou polovicích říše zřízeno bude po 10 nových filiálkách. 20 bankovky budou vydávány jen během doby před počátkem placení hotovými, bankovky 10kor. budou vydávány do výše 1600 mil. korun.

Česko-německé vyjednávání. Ve schůzi svazu českých klubů na sněmu českém přijat byl návrh Práskův na obeslání vídeňských konferencí, budou-li nezávazny a nebude-li se na nich jednat o ochráníování okresů v Čechách. Návrh Chocův, aby vláda byla vyzvána odvolat národně politický návrh zákonů, jež na říské radě podala, byl zamítnut. — Jednotný Čes. klub se usnesl konferencí vídeňských se nesoudastniti, jestliže porady tyto svolá vláda. Zato usneseno účastniti se jich, jestliže je svolají předsedové společ. klubu Čechů a Němců. Z porad vyloučeno projednávání otázky kraj. vlád v Čechách.

Slovinci a jednotný Český klub. Dr. Šusteršič uveřejňuje ve „Slovenici“ svůj názor na nynější stav Slovanské Jednoty. Praví, že nikterak nesdílí obavy oněch kruhů jihoslovanských, které se domnívají, že v utvoření jednotného Českého klubu spočívá seslabení politické pozice Jihoslovánů na říské radě. Jednotný český klub znamená posílení české politiky a tím jest také posílena pozice jihoslovanská, neboť „považují za politické dogma“ — pravil dr. Šusteršič — „úplnou politickou solidaritu zájmů českých a jihoslovanských. Co nejdříve provedena bude reorganizace Slovanské Jednoty přesně dle usnesení českého klubu. Pevná organizace Slovanské Jednoty poskytne nám všem teprve onu způsobilost k akcím, které se nám dosud nedostávalo.“

Nové sdružení v parlamentě utvořeno 30. listopadu. Náleží mu všichni členové římsko-katolického a řecko-katolického duchovenstva.

Zmátky v Chorvatsku. Pokus chorvatského bana dr. Tomašiče získati chorvatsko-srbskou koalici pro svou vládní stranu se nezdařil. Koalice odešla vůbec s ním vyjednávati. Neobrátili-li se chorvatsko-srbská koalice, vyhrožuje se v budapeštském vládním listu, že se s nimi zatočí.

Nové rakousko-srbské smlouvy obchodní schválena 30. listopadu skupětinou v Bělehradě 94 proti 23 hlasům.

Turecko. Porta posílá do Makedonie vojsko z Malé Asie a zřizuje „létačí sbory“ k honění povstaleckých čet. Tím slovanské obyvatelstvo musí býti za každou cenu svedepými Turky zdeptáno.

Volby v Anglii do parlamentu jsou v plném proudu. Finanční kruhy anglické se obávají, že budou mít liberálové po nových volbách slabší většinu než dosud a že bude parlament poznovu rozpuštěn.

Zprávy organ. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Katolická jednota v Novém Hradci Král. pořádá dne 11. prosince 1910 schůzi s přednáškou v místnostech spolkových „U Dašků.“ Začátek a půl 4. hod. odpoledne. Přednášet bude vsdp. dr. František Sulc z Hradce Králové na téma: „Proč se organizujeme na základěch křesťanských?“ Zajímavé téma a vynikající osobnost řečníkova přivábí jistě nejhojnější účast ze všech vrstev obyvatelstva Nového Hradce Kr. a okolí. Zdaž Báh!

Smitčice. Po delší přestávce uspořádal křesťansko-sociální lidový spolek v neděli dne 27. listopadu schůzi, na níž přednášel známý apologeta křesťanský vldp F. Konečný, farář z Pouchova. Řeč jeho byla vřácnou obhajobou kulturní činnosti katolické církve ve prospěch lidstva, takže přítomní jasně poznávali, jak mírně řečeno nespravedlivé jest tvrzení nepřátel, že církev stále jen poukazuje na život posmrtný a o život pozemský se nestará, a že snahy její jsou protikulturní. Celá minulost a i přítomnost církve svědčí o pravém opaku. Skutky mluví — volá vldp. řečník — a proti skutkům není důkazu. Řeč vldp. faráře, která vylechnuta byla s největším zájmem a pozorností, řadíme k nejlepším, které kdy ve spolku našem byly předneseny. Vzdáváme za ni vldp. řečníku vřelé díky. Na podnět dp. předsedy Frydrycha protestovalo shromáždění jednolhasně proti urážkám, jež římský purkmistr Nathan učinil kat. církvi a sv. Otci Pia X. Vznášíme snažnou prosbu ku všem katolíkům na Smitčicku, by ve snahách našich nás podporovali. Nepřátelé jsou horečně činní a sorně postupují proti katol. církvi a křesťanství, proto je nutno, aby ti, kdož jsou přesvědčeni o nutnosti náboženství pro společnost lidskou, spojili se ku společné obraně. Bohužel mnozí katolíci nemají pro naše snahy ani nejmenšího pochopení; ano ještě častokrátě hodí po katolickém spolku kamenem posměchu. Jiní opět si myslí, že by snad utrpěli mezi námi na své vznešenosti, a proto se nám vyhýbají. Smutná to zkušenost, zvláště když uvážíme, že tisk sociálně-demokratický a volnomyslilecký Smitčicko zaplavuje, a mládež v největším počtu řady sociálně-demokratické plní. To nám přece nemůže býti lhostejno, a proto voláme: Katolíci, odložte lidské ohledy, podporujte katolický tisk a stáňte na stráž k obraně svatě naší věci!

Chvejemec. Člá naše odbočka hospodář. sdružení uspořádala dne 27. listopadu spolkovou schůzi, na níž pozván jako řečník dp. Lad. Hora farář z Dašic, aby přednášel o inž. K. J. Horov v Yokohamě v Japonsku. Schůzi zahájil v zastoupení předsedy jednatele odbočky p. Fr. Kamenický a přivítav přítomné, vítá jménem všech dp. faráře, při čemž docela případně praví, že nevíť jej jen jako řečníka, nýbrž co starého přítele, co bývalého duchovního správce (byť dp. před lety farářem ve Chvojně) a laskavého učitele a žádá, aby ujal se slova. Již při zahájení schůze byla prostranná místnost hostince p. Vlasáka v pravém slova smyslu nabita domácími i přespolními účastníky. Přednáška doprovázená 120 krásnými světelnými obrazy pontala přítomné velice. Zrakem i sluchem mohli jsme poznávat cestu, jimiž bylo se ubíratí intenzíru Horovi, než domohl se své životní existence. V přednášce i obrazy seznamoval nás dp. farář se způsobem života v Japonsku. Předvedl před zraky diváků čarokrásné bambusové lesy, hory, jezera a chrámy, obydlí a zaměstnání obyvatelů východní Asie. Nemožno říciť vše, co během 2hodinové přednášky probíráno bylo, ale tolik nutno doznati, že úloze své dostal u nás dp. farář ku všeobecné spokojenosti, a my můžeme jej bratrsky spolkům jen vřele doporučiti. Schůzi ukončil jednatelem Kamenický po delším doslovu, načež rozvinul se přátelský roz'ovor přítomných. Téměř ještě 2 hodiny po schůzi bavil se s námi přátelsky dp. farář, čímž dokázal, že dosud váží si svých bývalých farníků. Připomínáme, že čístě poučné a zábavné přednášky této účastnilo se veliké množství příslušníků strany soc. demokratické, kdežto strana agrární zastoupena byla pouze za 4—6 osobami mužskými, nepočítajíc žen. Úsudek o tom ponecháme sobě i veřejnosti. Vzorň pořádek nebyl ani v nejmenším porušen, začež sluší všem vzdáti veřejný dík. K dalším přednáškám dp. faráře Hory upřímně: Zdaž Báh!

Křestní listy

(ex. off.) 40 kusů za 60 haléřů nabíjí
Biskupská knihtiskárna.

Rozšiřujte „Obnovu“
čtenové úvahy!

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejd. arcibiskupství dr. Jan. Doubrava vrátil se ve středu z Chrastě do Hradce Král. k trvalému pobytu.

Protestní schůze proti semitovi Nathanovi, pořádaná včera ve dvoraně Adalbertina, vyzněla velkolepě. Sál i galerie byly zcela naplněny inteligencí i lidem prostým z místa i z okolí. Schůze se účastnil i Jeho Exc. nejd. arcibiskupství, členové kapituly atd. Po proslovu předsedy vesp. dra G. Domahyla ujal se slova vesp. kanovník dr. Šulc, který promluvil věcně v široce založené řeči o událostech předcházejících zabrání Říma a o nynějším poměru Sv. stolice k italské vládě. Pak poukázal na drzý útok Nathanův, jež příslušně zkritisoval. Předseda poděkoval, načež Jeho Biskupská Milost pronesl několik významných výtečně přilehavých slov. Navazuje na výtky jednoho přítomného soc. demokrata »Odpust nám naše čísel, že ovšem se má obecně modlit, aby Bůh odpustil, že tak dlouho snášelo trpělivě zlehčování víry. Všecky řeči, jakož i příslušná resoluce přijaty s velikým nadšením.

Městská rada v Hradci Králové učinila tato usnesení: Odvolání pl. M. Fischerové, obotí advokata, proti rozhodnutí okresního výboru, kterým zamítnuta byla její stížnost do povolení novostavby dílny na parc. č. 184/29 p. Jos. Nevyhoštěnému, továrnicku nábytku, předložil se semskému výboru král. Českého k rozhodnutí. — Pozvání k účasti na ustavující schůzi »Okresní komise pro ochranu dětí a péči o mládež«, jež konati se bude dne 10. prosince 1910 o 3. hod. odpolední v zasedací síni okresního zastupitelstva, se vyhová. — Vzaty na vědomí podmínky, za kterých c. k. okr. hejtmanský uděluje p. Ed. Řezáčovi, obchodníku, povolení k užívání elektrické pražírny kávy v domě čp. 138. — Z jubilejního nadání, založeného c. k. státním úřednictvem a sbory professorskými c. k. stát. ústavu v Hradci Králové na paměť 60letého jubilea Jeho Veličenstva ve prospěch sirotka, příslušného do Hradce Králové, pořítek činící za rok 1910 K 174.80 udělen byl Fr. Růžičkovi, synu semf. Anny Růžičkové, vdovy po Karlu Tepecovi, krejčímu, žáků I. tř. měst. školy chlapecké. — Návrh na zřízení rozhledny na »Černé stráni« a na označení cest v městských lesích postoupen byl lesnímu úřadu ku sdělení rozpočtu. — Městské divadlo propůjčeno bylo na den 18. prosince 1910 Spolku paní a dívek »Anežka« a na den 21. prosince t. r. odpol. k opakování dětského představení divadelního »Svatoň a Milena« od Plumlovské, ve prospěch chudé školní mládeže.

Koncert sl. Prokopové a sl. Morfové v Klicperově divadle. Ohlášeny již koncert sl. Prokopové, professorky na varhanní škole v Brně a sl. Morfové, b. členky Národ. divadla v Brně, obývají se bude místo v Adalbertinu v Klicperově divadle dne 18. prosince b. r. v 7 hod. večer. Sl. Prokopová je nejlepší českou pianistkou a ovládá svůj nástroj dokonale. Sl. Morfova vládne vytřím a lahodným sopránem, takže byla ozdobou brněnské scény. Ke koncertu byl též získán p. Jaroslav Novák, koncertní mistr a virtuos na housle. Program vykazuje vybrané skladby světových skladatelů, takže slibuje poskytnouti skutečné umělecký požitek. Výnos koncertu bude věnován podpárné nemocenské pokladně spolku paní a dívek »Anežka«, takže lze s uměleckým požitkem spojit též tendenci charitativní. V neděli (den koncertu) budou otevřeny po celý den krámy, čímž se naskytá příležitost kupujícím cizímu obyvatelstvu účastnit se koncertu při výhodném vešerním spojení vlakem. Program přineseme příště. Záznamy na sedadla převzalo s ochotou knihkupectví p. Melichara. Ceny míst jsou obvyklé.

Cestopisné přednášky dr. K. Domi-ma, vědeckého badatele a universitního docenta, »Z rovníkových tropů na jih od východní Asie« konají se 14. prosince v Měst. Klicperově divadle. O 3. hodině přednáška pro mládež a studující, večerní přednáška o půl 8. hodině. Předprodej lístků v knihkupectví p. B. E. Tolmana.

První dětský den v Hradci Král. skončil s čistým hmotným výtěskem, včítaje příspěvek obce, činícím okrouhlou sumu K 700, výsledkem to zajisté pěkným, uváží-li se nízké vstupné, které bylo stanoveno jak pro akademii, tak i pro divadelní představení. Výnos ten již byl zaslán České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v království Českém, vydržující chlapeckou výchovu v Hradci Králové. Pořadatelstvo cítí se povinným vzdáti tímto veřejně vřelý dík všem, již na obou akcích »dětského dne« ochotně spolupůsobili.

Dětský den, jež uspořádaly zdejší školní ústavy na počest 80. narozenin J. V. císa. a krále Františka Josefa I., dne 1. a 2. prosince vydal se skvěle. Akademie podala nám pěkný obraz o hudební a pěvecké zdatnosti jednotlivých středních škol. Po této stránce třeba rozhodně palnu večera přisouditi kandidátkám učitelství. Je sice pravda, že program jim byl ve svých dispozicích celkem nejpříznivější, takže mohli se v produkci lépe rozvinouti než ostatní, nicméně autou vyznati,

že obdivuhodná disciplína, přesnost a detailní provedení přednášených skladeb působily na všechny posluchače dojmem neobyčejným. Hlavní o to zásluhu má ovšem p. prof. Dobeš, jež se o akademii opět pronesl nejen jako výtečný učitel, jakých jen škola nalézáme, nýbrž i jako znamenitý dirigent, který dovede oceniti schopnost svého soubě tělesa at. pěveckého či hudebního a dle toho šťastně vybrati příslušnou skladbu a též se vzácným pochopením do ducha kompozice vniknouti. Gratulujeme mu k úspěchu se srdce. Též mužský sbor c. k. reálky se zhostil velmi pěkně svého úkolu a byl velmi živě aklimován. Litujeme, že neměl více čísel v programu. Poměrně nejslabší byl výkon lycea. Na celém provedení snadných a přece velmi vědeckých písní bylo pozorovati markantní neukázněnost a spohodlnost lyceálních studentek. V recitaci nejvíce se líbil temperamentní přednes gymnasisty Jirky Báseš, kterou složil dp. prof. Vl. Hornof, svojí hloubkou a brilliantním zpracováním byla podána ku všeobecné spokojenosti. Vl. Černá, stud. z lycea, přednášela s počátku trochu mrtvě, teprve v druhé části se napravila, tak že místy byl přednes její velmi pěkný. Volba tematu nebyla právě nejlepší. Závěrečné číslo, v němž účinkovaly spojené sbory všech ústavů, svým provedením značně rozladilo krásný dojem produkce. — Druhý den věnován byl produkci obecných a městských škol. Pohádka byla provedena všestranně překrásně. Proto bude opakována. Slečna Švarcová podala svou úlohu tak, že možno říci — jak jsme to zaslýchli — že jejím výkonem by se i »Národní divadlo« mohlo honositi.

Velikem Mikulášskem zábavou pořádají tuto neděli dne 11. t. m. jednota katol. tovaryšů s odbočkou Všeobor. sdružení křesť. dělnictva ve dvoraně Adalbertina. Na programu tamburašská hra sboru mužského i damského, zpěv, hra na housle, čello a klavír, sólové výstupy, a jiné zábavná čísla. Též obvyklé rozdávání dárek, které se přijímají předem se zárukou úplné mířivosti v Adalbertinu, číslo dvěti 1.

»Beseda« v Hradci Králové pořádá v sobotu 10. prosince 1910 6. společenský večer. Na programu přednáška dra Netuky o J. Mahenovi, recitace prof. Rejthárka z Mahena a dobře volená čísla hudební i spěvní. Dvorana spolková. O půl 8. hod. večer. Pro členy, jich hosty a zvané. Mezi čísly slosování knih. Sedmý večer 17. prosince.

Úmrtí. Finanční svět zdejší zaznamenává bolestnou ztrátu jednoho z předních bystrých pracovníků. Dne 7. t. m. zemřel p. Viktor Collino, který byl předsedou Zálós. úvér. ústavu, předsedou právopřevratního měšťanstva, cenzorem Rakousko-Uherské banky atd. Zasedal dlouhá léta v městské radě a v kuratoria »Radolfinu.« Zesnulý přispěl při své neúnavné práci k značnému rozvoji českých podniků finančních. Byl mužem konservativním, velice rozvážným a šlechetným, těle se všeobecným sympatiím a plně důvěře. — Dne 2. t. m. pochovala paní Eliška Russová, choť měst. rady p. Julia Russa, za velice četné účasti. Zbožná, šlechetná tato dáma byla vzornou matkou a chotí. Odpočívajte v pokoji!

Hradecké veřejnosti. Upozorňuje se, že městská rada zakázala přímé svým zřizováním kromě pomocných a kominské obšťňování obecnostvo jakýmkoliv blahopřáními a vybíráním novoročního.

Dar. Zdejšímu ústavu hluchoněmých zaslali manželé Václav a Marie Špalkovi 20 K k uctění památky zesnulé pl. Elišky Russové, aby částky též bylo ve prospěch chudých chovanců, jímž zesnulá paní tak velice nakloněna byla. Ředitelství ústavu vzdává šlechetným dárcům jménem chudých chovanců nejvřelejší díky a volá s hloubí srdce: Zaplať Bůh!

Ještě pan fidiel Frýda. Píše se nám V prohlášení podepsaném žurnalisty českého severovýchodu, jednajícího o p. Balounovi, dočítáme se také o stížnosti »Osvěty Lidu«, že p. Frýda odejmul divadelnímu referentu volný lístek jen proto, že nestranné výkony společnosti páně Frýdovy kritisoval. Nedivte se tomu! Pan Frýda to už má v krvi. Jak se jeho společnost neobváří, má slost, píše-li se o ní přesně (o některých členech) bez nadšasování, pak kritikovi vezme lístek. To se stalo i podepsanému. A pan fidiel měl tolik odvahy, že řekl, proč referentovi lístek odmítá. U nás to udělalo p. Frýdovi málo slávy. Záhy po té byl nahrazen silou jinou. A ještě něco. P. Frýda se zlobil na naši kritiku, ale rozumní členové společnosti — a ti, kterým chyby byly vytknuty — k nám přišli a souhlasili, odsuzující kritiku tuctovou, za volný lístek vše chválili. S pozdravem V. Bol. Pavlík—Sychra, red. »Hlasu Lidu« v Č. Budějovicích.

Kontumace psů. Dne 27. listopadu 1910 k 7. hodině ranní přiběhnu smérem od Svobodných Dvůrů nebo Plotišť přes Pražské Předměstí do Hradce Králové malý, hladkostrý, resatý pes, který cestou několik osob pokousal neb jim obleky potřhal a přehnul zase směrem k obci Věkořám. Pes ten dle nápadné kousavosti a dorádivosti, již oproti lidem jevil, byl rozhodně stížen vztěklinou. Z toho důvodu produkuje se kontumace psů ve městě zdejší již nahřezná dle výnosu c. k. okres-

ního hejtmanství v Hradci Králové se dne 30. listopadu 1910 č. 40418 až do 28. února 1911 a soustře se tím způsobem, že všichni psi v obci musí býti buď na povazem řetěza uvázáni, neb spolehlivým náhubkem opatření a nesmí volně pobíhati. Otázná obecenstvo vyzýváme, aby každý, kdo pesem tím snad byl poražen, se přihlásil a také každý, kdo by pesa toho v obci potalovati neb se pesy rváti se viděl, ihned podepsanému úřadu parkmistrovskému to oznámil. Pány majitele psů upozorňujeme, že jest jejich povinností, ihned podepsanému úřadu ohlásiti, když pes jim patřící se pesem podeštelým, neb vztěklým do styku přišel. Parkmistrovský úřad v Hradci Králové, dne 2. prosince 1918. Starosta: J. U. Dr. Fr. Ulrich v. r.

Poměškání. Po pražské »Charitas« zavřena do kriminálu »Děvora.« Královéhradecká »Charitas« naše však prospívá a činí dobrodiní dále.

Agrárnícká kritika o černilovských katechizích. »Hlas Venkova« v č. 47. se dne 25. listopadu přinesl o volbách do obecního zastupit. v Černilově tak živou správu, že kdyby byl pisatel jen vzpomenu na přibázení, jež v mládí svém znal: Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému, jistě by mu toto vyrazilo pero z ruky jako jeho předchůdci v témtě čísle to učinila »Selská Obrana«. Ale pisatel patří as do těch, o kterých se říká: »Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá«, proto lze, až se kouří; a když sám tu správu četl, jistě k sobě zvolal: »Já lhu tak, že mohu býti redaktorem »Cepu«. Větší část jeho obsahu bych dovedl vyplniti sám.« Ti »pokrokovější« (pokrokoví již ani nestačí) právě provádějí úžasnou agitaci a hrozbami zstrašili některé voliče, že ani k volbě nešli, aby nezakusili »pokrokovější« odměny. Dobu od 1. do 14. listopadu nasyřá pisatel dobu dvouměsíční! Plné moci sháněti nemohli arci, poněvadž málo těch, kteří by jim je dali; pro tu musili až do Hradce, k vyšetřovalemu obchodníku, kterému vlastně již nic do voleb nebylo, a druhé byly od manželek za rozdělení k tomu účelu majetek. Když ti »klerikálové« klidně spali, ti pokrokovější celou noc věnovali agitaci (jeden živnostník byl od nich čtyřikrát za noc vzbuzen) a ušili k tomu také svých čeledínů. Dopisovatel dále blábolí něco o duchodě rozvážných lidí obou táborů, která byla učiněna před volbami. V pravdě »pokrokovější« dohoda obsahuje toto komando: »Takto se bude voliti, tak my chceme, tak poroučíme;« a podle toho také ta kandidátní listina vypadala. Jak rozumějí ti »pokrokovější« svornosti a míru vzájemnému ku prospěchu obce, o kterém akubrali před volbou do představenstva, jasné ukázali. Stromy rostou jen do jisté výše, je pravda; a ty pokrokovější také nepřerostou. Možná, že pád jejich je bližší, než se domnívá pan dopisovatel, který by měl míti na paměti jedno přelovi, které praví: »Přeha předchází pád.« Ku konci měl pan dopisovatel vyřčiti obras pravého »pokrokovějšího«, jak se ukázal dne 20. listopadu večer v hostinci p. H. . Věru člověk neví, má-li se smát či plakat nad bojovností a kuráží proti jedné straně a nad otročnou ponížností a patošsalstvím proti straně druhé! Pan dopisovatel by patřil dle všeho zrovna na nejpříhodnější místo, takže pozorovatel stanici by mohl klidně přeskóčit. — s. —

Dětský den v Jarembě. Zdejší místa i školní rada se sbory učitelství škol chlapeckých i dívčích uspořádala v pátek dne 2. prosince o půl 6. hod. večerní ve dvoraně Sokolovny dětskou akademii ve prospěch České zemské komise pro opuštěnou a zanedbanou mládež v království Českém s bohatým a pečlivě vybraným programem. Po veršovaném proslovu, jež pročitáným přednesem oduševnila sl. učitelka Kmočová, střídaly se vzorné nadvícené sbory a spěvy solové v pestré směsi a přednesy hudebními na piano a housle, k nimž družily se zdařilé deklamace vhodných básní. Žáci i žákyně hleděli v uslechlém zápolení dobyti palmy vítězství, a upřímná a neutu-chající pochvala, již se jim po každém čísle dostávalo od obecenstva, plnicího do posledního místačka prostornou síň, byla opravdu zasloužena. Tak vykonala akademie své vnašené poslání, neboť vedle značného výtěšku hmotného přispěla nemalou měrou k lepšímu poznání a hlubšímu pochopení šlechetných snah České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež, což bude zajisté mimo vnitřní blaho, přýběcí s vědomí vykonaného dobrého skutku, nejkrásnější odměnou všem, kdož se o uspořádání akademie přičinili a o zdar i úspěch její tolik zasloužili.

Okrašlovací spolek ve Smiřicích. (Opod.) Pravým dobrodiním pro město naše jest okrašlovací spolek, který vyvíjí svoji záslušnou činnost zvláště přispíváním svého zasloužilého předsedy p. Kleina. Tak všeobecně se uznává, že obzvláště šťastnou byla myšlenka, okrášliti břeh koryta labského před mlýnem v délce několika metrů spoustou ráme, hlíny a cihel, tak že o chodníku není ani památky. Jméno všech, kdož jsou tak šťastni, že častěji jsou nuceni jíti na poštu a tudíž kolem mlýna, volám: Vřelé díky, p. Kleine, vřelé díky! A prosím, kdyby snad Vám jeden chodník nestačil, jen se neradíte odfekati, a obšťňněte podobným způsobem i chodník před svými domy. My se spokojíme rádi bláznivým prostředkem a to jediné k vám vám, zasloužilému předsedovi

okradlovačské spolku. Jen bych Vás prosil, byste uznal naši dobrotu a snad se po straně neměl, jak jsou ti gojímové hloupí!

Nový kostel v Pardubicích. Spolek pro postavu nového kostela ubral již dosti značný kapitál na novostavbu a proti všem nepřítelům nepřátelským proudům má se čile k životu. Spolek pořádá prostřednictvím vld. pána P. t. poslanců Stojana a Záruhy vysoké c. k. ministerstvo pro veřejné práce za vydatnou pomoc, aby co nejdříve náležitá stavba nového kostela se skutečně mohla. Ministr připovídal vyslati v nejbližších dnech svého architekta do Pardubic, aby shlédl místo a projektoval pro město stavbu kostela nejvíce vyhovující. Pardubice pocítují potřebu nemalou nového důstojného chrámu Páně. Starý kostel z dob Perštyňských úplně nedostačuje pro 25.000 obyvatel mimo vojska, které chodí každou neděli ke slavnostem Božím. Starý kostel bude řádně slohově upraven a zůstane asi kostelem děkanským, neboť dělení patronátu naleželo by nemalých potíží. Chválná snaha kostelního výboru bude korunována stavbou nového chrámu Páně i přejeme, aby skutkem se stala dle přání všech příslušných v době nejbližší.

Kuka. Věru již dávno nepamatuje Kuka tak dojemné slavnosti, jaká odbyvala se dne 27. listopadu v útulném kostelíčku kukáckém. Důst. pán Otto Kabeš, člen řádu Milosrdných Bratří, oslavoval 50leté jubileum své činnosti na poli lásky křesťanské. Ctihodný jubilar byl přede mál sv. po vzletné, srdečné promluvě gratulační veden vldp. P. Hubertem Eblem, provinciálem řádu P. P. kapucínů a spolubratři do chrámu Páně, kde upraveno pro něj čestné místo v presbytáři. Po mál sv. oslovil opět vld. pána jubilanta p. celebrant, P. Provinciál; v delší, dojemné, procítěné slavnostní řeči poukázal mistrně na významu plný den slavnosti. Téžko věru, ba nemožno svědčiti péra, čím prudčím bylo srdce a nitro každého, kdo byl svědkem této řídké a tak velebné slavnosti. Mnoho — mnoho sls tlumočilo dojmy, jež zmocnily se všech přítomných. Po slavnostní úchvatné řeči bylo obnovení řečnických slibů, pak Te Deum a požehnání. Den ten zůstane vldp. jubilanta a zejména všem nezapomenutelným a každý, kdo zná dobrou, šlechetnou a bodrou povahu „tatíčka Otty“, jak spolubratři rádi jej oslovují, sajisté že prosil Všemohoucího Pána osudu našich, by uštědřil milostivé svému věrnému služebníku ještě dočkat se při svých slávkách jubilea druhého — diamantového! Nevýslovně dojemné, mile a lichevité působily na celý konvent Milosrd. Bratří pozdravné telegrafické a písemné projevy radosti a úcty se všech končin vlasti ba i tise, jimiž p. jubilant byl v slavnostní svůj a památný den přímo zasypán, jakož i z dálí savitavé vzácní páni hosté. Ještě tedy jednou: „Ad multos felices annos!“

Pokrok v Dobrušce. Snad žádná organizace není obklopena tolika pozorovateli a detektivními špehovny jako naše křesťansko-sociální. At dělá cokoli, nezavděl se nikdy ani bratrům ani soudruhům. Všecko její počínání musí býti s raňovanou nepoctivostí pošpiněno. Bohužel jsou to katolíci, ve službách bohatého Israele sotročili, kteří, aby se s hmotatských příčin zachovali, pomáhají cizí, přiváděvali krvi proti své vlastní. Nedávno měl zde p. red. „Štítu“ Šupka velice cennou řeč o úkolech katolíků na poli národohospodářském, kulturním a národním. I spravedlivý odpárc musil přiznati, že přednáška byla věcná a že nikoho nespravedlivě neurazila. Ale naši rudí musili ji nepoctivým způsobem zhanobiti ve svých „Podkrkonoských Rozhledech“. Aby si opatřili nezbytnou látku k „trhání“, vybíjili si probaným způsobem řeč, kterou u nás nikdo neprosel a do toho strašidla, které si urobili sami, začínají sekat jako ten pověstný Don Quixote. Nejdřív se přetáhnu po hřbetě posluchači, jimž se vytkne zaslíbenost a vysloví se jim bluboká soustrast. Jako bychom přímo viděli ty humánní útrpné tváře lidí, kteří do nedávna chodili bráti ještě na kůr, ale nyní, protože jsou ve službách K. K., zčervenali celí. K nim se pojí taky — soucitné tváře dobrácků jiných. Pak se vystřelí velká fangle s nadpisem „Čenstochov“, ale zapomíná se při tom, že Macsoch, prve než se odhodlal k slučím v rouše kněžském, byl učitelem a obecním tajemníkem. Za to však Kudrnače, Švába, Stalika a Noufieda jako by ani nebylo. — Divadelní hra „Tatíčkův návrat“ ovšem se také našim přítelům nelíbila. Ovšem — pravda se nelíbí, toť jisté. V Dobrušce jest rozvrácených soc. dem. domácností dost. Pan Grulich jistě má pořádek v rodině a nepotřebuje kárání od lidí tak pochybné kvality, jakými jsou dopisovatelé do soc. dem. listů. Snad se rudí dopisovat jen přetekli a chtěli mluvit vlastní o soc. demokrata Bauerovi, který opustil ženu a dítě a usadil se v Opocně. Soud ho musil nutiti, aby ubohým opatřením poskytl něco k výživě. Slovíčko o šikmé ploše jest velice dvojsečné, pane písaři! Připomínáme toliko, že o mravní popravě a proti pítí nemusí tak rozhořčeně mluvit člověk, jemuž se pokrok vrazil jednou do nohou tak důkladně, že ležel jako podgrista v noci v příkopě, takže měl co děkovati samaritánským pomocným, že se ho ujali. Tedy jen opatrně a spravovatí redči trhlíny domu vašího!

Z rychnovského vikariátu. (Vyznamení.) Jeho Excellence nejdp. biskup Th. Dr. Jos. Doubrava řídil vyznamení expositorem canonice naděného fedrovatele hnutí organizacího a horlivého javornického faráře vdp. P. Frant. Kubánka. Vikariát klerus upřímnou tlučobí gratulaci svému spolubratru k tomuto zasluženému vyznamení. Ad multos annos!

Osočnice u Dobrušky. Místní skupina sdružení kat. venkovské mládeže pořádá v neděli dne 11. prosince o 7. hod. večer veřejnou schůzi, na níž přednáseti bude dp. P. Jos. Römmler, kaplan z Val. Ouhna, o své cestě do Sváté Země. Přednáška doprovázena bude 100 světelnými obrazy.

Z Čáslavě. K záležu tak sv. kosti Žižkových. Dnes jest již nade vši pochybnost zjištěno, že celý onen tolik hluku způsobivší nález se rozplyne v nívě. Pověstný dokument uznán za bezcenný padělek, z jehož autorství podešřivána jest celá řada osob naprosto rozdílných povoláním i veřejným postavením a kosti snad také v dohledné době dočkají se klidného odpočinku, z něhož byly vytrženy. K jednomu však nález ten přispěje a to k novému studiu osoby a života velkého válečníka. Objevují se již počáteční práce v některých denních listech. Naš městský archivář p. dáchodní Diabáček uveřejnil v „Nár. Politice“ několik článků pod názvem: „Pravý hrob Žižkův nalezen?“, mezi nimiž v prvním konstatuje, že nápisy k Žižkovu hrobu se vztahující dali postupně zničiti děkani Neděle a Nožička a dovolává se svědectví Vítákovy v Pamětech starého kantora a ústní výpovědi býv. purkmistra p. Ig. Fialy. Mínoční to však jest bludné. Za děkana Neděle opravován byl chrám po roce 1841 a to po strašném požáru, při kterém tolik vody bylo na kostel vyčerpáno, že rozmočeným klenutím až na dlažbu tekla a odtud hlavními dveřmi ven vytékala. A byl to purkmistr Větnický, který dal kostel znovu zřízený vyblíiti. Děkan Neděle nebyl nenávislník českých památek, už proto ne, že byl z kněží Josefinistů a ti v tom ohledu byli velmi snášenliví. Vítáková zpráva byla již dříve vyvrácena jako pouhá domněnka autorova. Po této prvé opravě v 19. stol. byl chrám opravován uvnitř znova za děkana Pečenky a o v r. 1857 před příchodem biskupa Hanla. Tehdy dal kostel znovu vyblíiti purkmistr Kaňka. Za děkana Nožičky opravován byl kostel dvakrát. Poprvé dávána nová dlažba, při čemž se stěnami nehnulo a podruhé byl malován. Opravu tu prováděl opět patron kostela — město za purkmistrovství Vojtěcha Fialy. Pamětníci toho ještě žijí v Čáslavi, kteří vesměs dovedějí, že žádného ničení památek po Žižkovi nebylo, naopak pátráno bylo tehdy horlivě po stopách hrobu Žižkova, půda pod dlažbou prokopána, ale ničeho nenalezeno. Ostatně při posledním malování kostela bylo v Čáslavi již několik otitelt Žižkových na př. tajemník Zelina a Milinovský, kteří by byli jistě veřejně proti tomu se postavili. Bylo-li co při těchto opravách stěn seškrabováno, pak dalo se to z nařízení patronátních pánt, kteří opravu prováděli, a neize toho vytýkati kněžím, kteří právě jako nyní mají při opravách toliko hlas poradní, nikoliv rozhodující. Tolik v zájmu pravdy a na obranu oti těch, kteří již nešíjí a kteří ku zvelebení vzácné památky našeho král. města dle chudých prostředků se starali. — Studentská akademie na počest J. V. císaře a krále Františka Josefa I. 1. prosince konaná znova ukázala milou přízeň, které těší se naše gymn. studentstvo v širokém kruhu obecenstva. Dneskovu divadlo bylo úplně vyprodáno. Všecka čísla programu přijata byla pochvalně, zvláště však koncertní čísla šaka tř. VIII. Alexe Meisla, melodram Vodník bratří Kozáků a písně septimána Hippmana. Přednes úvodní básně, jakož i přednes obou sborů byly zcela precizní. Docent zpěvu p. řed. choru J. Malý, jenž zpěvní i hudební čísla nacdřil, jakož i pp. prof. Šmika a dr. Brožek, kteří mu s ochotou přispívali, mohou mliti radost nad krásným průběhem večera. Hojný applaus svědčil sajisté i jim. Bylo by žádoucí, aby studentstvo v této ideální snaze i nadále se neslo, neboť v tom setká se vždy s plným porozuměním duší dobrých a obětavých! — Dětský den konaný 2. prosince zřídil se k plné spokojenosti pořadatelstva sestaveného z členů učitelstva dívčí i chlapecké školy. Malé ochotnice a ochotníci tužili se, jak nálež, ve zpěvech, deklamovánkách i tancích. Druhého dne opakovali pak slavnost pro své družky a druhy s úspěchem ještě větším a srdečnějším.

Chrudim. Duchovní přednášky konati bude v arciděkanském chrámu Páně v Chrudimi od 11. do 17. prosince 1910 valedřst. p. P. Ant. Ostrčilík T. J. z Hradce Králové jakožto duchovní přípravu za radostnou dobu vánoční. Předmětem bude: Člověk ve své důstojnosti a svém pořízení. V neděli dne 11. prosince bude počátek ve 4 hodiny odpoledne, od pondělka do soboty (12. až 17. prosince) vždy o půl 7. hod. večer. P. T. osadníci se zdřotile svou, by těchto duchovních přednášek četně a pilně se účastnili. — Arciděkanství úřad v Chrudimi.

Žbýšov. Krásné prožili jsme chvíli od 13. do 23. listopadu t. r. Konali zde totiž kněží s řádu Nejev. Vykupitele P. Aug. Benda a P. Leo Slanina sv. Milani. Účastenství lidí, ač počal bylo ne-

přísavé, bylo při každém kázání a při každé po-
božnosti veliké; prostorný sdejší chrám býval
pln. Slavnosti: Nejevět. Svát. Ouhaf, Panny
Marie, zvláště však nesení a svěcení sv. kříže ne-
vymisí nám s paměti nikdy! Komunitantů bylo
1002. Důstojné pány misionáře pro jejich obě-
tavost a horlivost tak jsme si oblíbili, že jen ne-
radí a s plácem jsme se s nimi loučili. Po ukon-
čení sv. Miasie zástupcové obci upřímnými slovy
poděkovali dpp. misionářům jménem celé farní
obce sdejší. I my se k nim připojujeme a voláme:
„Zaplať Vám za každé slovo a vaši námahu Pán
Bábi!

Luže pod Košumberkem. Na rozcestí při
lese bělokamenském postavena 1720 krásná barokní
kaple 14 pomocníků nákladem superiora P. J.
Kloce. Kaple, která se vyznačuje lepon architek-
turou i cenným zařazením vnitřním, byla vždy
řádně za minulých patronů panství Košumberského
udržována v dobrém stavu. Nyní kaple pustne,
okna chátrají a šindelovým krytem zateká na ko-
pulovitou klenbu. Vld. farní úřad již před rokem
upozornil konservátora i patronátní úřad na škod y,
které by vzniknutí mohly špatným stavem střechy
na klenbě i celém zdivu kaple. Konservátor p.
B. Dvořák včas zakročil u c. k. centrální komise
ve Vídni i u patronátního úřadu v Rychnovku,
ale místo náležité opravy dostalo se odpovědi od
sl. patronátního úřadu, že kaple majetku nemá;
tím měla býti celá náležitá věc odbyta a památka
kaple ponechána svému osudu. Po tomto nepo-
rozumění záchrany památek byla nucena v těchto
dnech vysoká c. k. centrální komise ve Vídni po-
žádati samu kněžnu z Thurn Taxisu, by laskavě
sama věci se ujala a připomněla patronátnímu
úřadu, že třeba více lásky a pozornosti, aby naše
cenné památky nebynuly.

Záboř m. L. Jak se baví v Záboři také
katolíci, přijde-li mezi ně jejich duchovní? Ve
čtvrtek dne 1. prosince t. r. přišel do místnosti
spolkové u p. Kopáčka místní kaplan vlp. Herman
jako obyčejně vždy ve čtvrtek tak činívá. Ješto u
nás naši nepřítelé rádi by nás utloukli, tedy i na
ten čtvrtek někteří nepřítelé se postarali o to, aby
v onen den se slušné a lidové zábavy stal se hu-
ronský křik a hádka. Společnost byla rozmanitá.
Do 8 hodin se jen špičkovoalo a vtipy házely
rozmanité, se kterých slušný člověk rozpoznal, co
z toho přijde. Do té chvíle místní kaplan nepro-
mluvil, nezasahoval do jejich hovoru; krátce je
ignoroval. Konečně jeden také-katolík, který přímo
řval jen v hostinci (víme také proč, každý mu to
dokaže), dodal si kuráže a sprostě vynadal míst-
nímu kaplanu. Proč? Inu proto, že je to klerikál.
A což dělali ti také-katolíci? Inu nechal vynadat
svému duchovnímu. Pánové, každý nestranný člověk,
ať přešvédčelí toho či onoho, odsuzuje tuto bar-
barské jednání. To jste katolíci? To by se nestalo
ani v Kocourkové, to je možné jen v Záboři. Pá-
nové, to vrhá špatné světlo na Záboř a lidé —
ne právě naši, ale i z jiných spolků — to přímo
odsuzují a nazývají to hanbou Záboře. Vždyť z té
společnosti někteří hosté z intelligence museli utéci,
stydlíce se za vaše hrubé jednání. Zde nejedná se
o osobu, ale zde jste potupili kněze katolického,
jehož v duchovních věcech potřebujete denně.
Tím že tupíte v Záboři své kněze, dáváte si jen
sami svědectví své ubohosti a duševní bídy, že
nejste věřící katolíci, ale jen na papíře. Řádný
katolík, ať přešvédčelí toho či onoho, oti a váží
si svého kněze, zvláště, když jim kněz ani stěblo
křížem nepřelozí. Onen večer si dobře zapamatujte,
vy také-katolíci! Přijde doba, kdy pohne vámi
svědomí jednou přece, ale bude už pozdě. Kde
ve společnosti před knězem se mluví hrubě, slova
tak ošklivá, že člověku slušnému se to přičí, tam
jistě nejsou dobří katolíci. Za tu hrabou urážku
našeho a vašeho duchovního vám děkujeme. Víte
a pamatujete si vy také-katolíci, co vám na to od-
pověděl jistý pán, jenž je vyznání evangelického.
Víte to? No — že se můžete stydět. Tupí si
evangelici své duchovně, židé své rabiny? Nebyli
bychom o tom se rozepisovali, ale mnoho hlasů i
z jiných stran o to žádalo a to odsoudilo. Máme
toho ještě moc! Jen vám připomínáme, že budou
brzo volby do obce a tus námi musíte počítat, ale
dejte si pozor dobrý. Končíme: „Odpusť jim, o
Pane, neb nevědí, co činí.“

Ohrazení. Duchovenstvo vikariátu Jar-
měřského, shromážděné dne 30. listopadu t. r. na
konferenci v Kuksu, vyslovuje politování svoje i
svého rostrpčeného lidu nad nedělním útokem
v „Seleké Obráně“ a „Venkovanu“ na velezaslou-
žilého, obětavého i milovaného předsedu diec. or-
ganisací vdp. kanovníka dra. Frant. Šulce, jež
užíváje o naprosté důvěře a nezvratné oddanosti.
— Zanechte strannických bojů a pracujte o sjed-
nocenost, k níž vybízelo duchovenstvo diecése naší
všech kruhy dne 5. října t. r.

Městská spořitelna ve Vysokém
Mýstě vykazuje za měsíc listopad 1910: Vločeno na
knížky a listy vkladů K 264.273.57 h, vybráno
K 288.002.08, vločeno na běžný účat K 38.360.93,
vybráno K 62.271.44, zůstatek vkladů na knihy
K 5.885.630.95, na běžný účat K 1.263.071.53; tedy
úhrnem vkladů K 7.148.702.48. Hypotečních zá-
půjček vyplaceno K 32.320 —, splaceno 28.177 K,
10 h, zůstatek hypotečních půjček K 4.608.867.09.
Směnek eskomptováno za K 192.426.34, splaceno

K 464.718.42, zástatek K 150.967.36. Směnek reeskomptován za K 452.424.04, vyplaceno za K 947.482, zástatek reeskomptováných směnek K 431.482.31. Do jiných ústavů vloženo K 274.389.60, vybráno 902.657.27 K, zástatek K 570.918.22. Cenových papírů v zásobě za K 2.983.589.18. Aktivních záloh K 702.886.88. Lombard aktivní K 10.070.—, pasivní lombard K 1.544.403.72. Hotovost pokladni K 17.591.14. Obrát účtů a pokladni za čas od 1. ledna 1910 do 30. listopadu 1910 K 36.507.308.14.

Různé zprávy.

Péče katolických poslanců o blaho rolnictva. Naši poslanci nepomáhají rolnictvu dryátnickým a nic neznamenajícím pokřikem. Ne-lapají rolníky do svých řad šanglištářskými roz-běhy, ale za to pilně a obětavě pracují tam, kde lze se nadíti skutečných prospěšných výsledků. Dne 24. listopadu podali v říšské radě pilný nou-zový návrh, v němž bylo od vlády žádáno: 1. Aby rolnictvu nejhůře stíženému neúrodou bylo opa-třeno dostatečné množství ovsa, pšenice a bram-borů k seti a sázení. 2. Do míst neúrodou posti-žených budiž dopraveno dostatečné množství píce a steliva. 3. Z prostředků státních budiž zřízen při fondu císaře Františka trvalý nouzový fond. 4. V krajinách neúrodou postižených nechť se za-počne se stavbou drah již projektovaných. 5. Nutný jest patřičný odpis pozemkové daně a zastavení všech exekucí uvalených na poškozené zemědělce pro neplacení daní. 6. Na dovoz osiva, píce, slámy a umělých hnojiv mají se zavést tarify nouzové. 7. Všecky výhody, poskytnuté na dovoz cizích bramborů, buďtež odstraněny. 8. Vláda nechť se chopí všech prostředků na zamezení ná-kazy slintavky a kulhavky. 9. Nechť vydatnější podporuje družstevní ruch ve všech jeho oborech a směrech. — Poslanec Šachl vyhlásil zbledlost rolnictva svého okresu a podal pilný návrh na pomoc. Také poslanec Prokop vyhlásil smutný stav poškozeného rolnictva politického okresu chotě-bořského a okresů okolních, žádaje za neodkladnou podporu. Naši poslanci také dobře naznačili prak-tické cesty, jimiž pomoc rolnictvu dobře může býti uskutečněna.

Agrárníci — dobří katolíci. Křesť.-soc. posl. Jilek měl schůzi v Palupíně u Jihlavy. Po jeho řeči rozvinula se debata, ve které ujal se slova také předseda místní organizace agrární Scholz, žid. Počal potírati „klerikály“ a prohlásil slavnostně: „My agrárníci jsme také katolíci, my své přesvědčení máme v srdci.“ Bouře smíchu přerušila další řeč žida — „taky katolík.“

Zvláštní pomoc masarykově ubo hým Jihošlovanech. Z Balkánu docházejí tak příšerné zprávy o surovosti mongolských surovčů tureckých, že to ty krutosti volají do nebe o pomstu. „Čas“ stálával přitom klidný, protože klid zachovával také křesťanský tisk židovský. Zato se hodně křičelo o závod s židovskými zednáři proti „klerikálnímu útlačku“. Semitské kopýtko v „Času“ jest ořiti při každé vážnější zkušce. Ale u Jihošlovanech se musilo psáti přece. Co však honem? Něco rozhodně originálního. Proto se čtenářům předkládaly veliké nátky na černo-borského knížete Nikolu (největšího krále). Později to ustalo, ale zase minulý měsíc „Čas“ to ne-dalo, takže psal, že na Černé Hoře „nejlepší lidé trýznění jsou v žalářích.“ Ovšem turečtí barbaři jsou hodnější? — Kdo přijde z turecké katanaké Makedonie do Černé Hory, tomu jest tak, jako by přišel z nejkrutějšího mrazu do vlnité, vyto-pené místnosti. Málokde jest viděti takový prak-tický rozdíl mezi učením křesťanským a moha-medánským jako na Balkáně. „Nejlepšími lidmi“ „Čas“ ovšem myslí lidi, které vláda černo-borská uvěznila v posledních letech pro zločinné, zákeřné atentáty a pokus povstání. Takové lidi přece savírá do kriminálu republika francouzská a švýcarská i zednářská vláda italská beze všech okolků. U židů a jejich pomocníků však se stane i prohaný kriminálník hned „nejlepším člověkem“, jakmile svou slobu obrátí proti křesťanské vládě. Leč tentokrát fanatickému masarykovskému den-niku stal se malér. Vždyť po prohlášení Černé Hory za království byla tam udělena politickým provinilecům všeobecná amnestie. Zachovala se tu-díž černo-borská vláda k nebespečným zločincům daleko vláději než portugalská a francouzská neci-tové zednářtí k milořdným jeptiškám. Pouze tři provinilci nebyli vyloučeni černo-borskou zahrnutí do počtu osob amnestovaných a to proto, že ame-stie přijmouti nechtěli. Po nějakém čase však bylo oznámeno, že i ti obdrželi milost, ačkoli tací zlo-činci jsou nebespeční nejenom vládě, ale pokoj-nému občanstvu vůbec. Tedy v čase, kdy již v Černé Hoře žádai politické vězně nebyli ža-lářováni, přišel „Čas“ se svou bezcharakterní troškov bláta. Ti „nejlepší lidé“ by byli pěkně židu černo-borskému pomohl! Byla to prohaná individua, připravující rozbroje a sváry k válí prospěchu šlivá zahraničích. Měla tak padnou-ti tvra, do níž se utíkali lidé, nelibsky pronásle-do-vaní a svířecy mučení od tureckých katanakých úřadů. Na Černou Horu odesílána se utíkali i

lidé, kteří měli náboženství jiné než Černo-borci, když čtli, že surová mongolská pát je směl. „Ukoci“ nacházeli v skalnatém státě Nikolově stůlek beze všeho napovídání židovských volno-myšlenkářů. A teď Černo-borci za svou náležitou svobodomyšlností musí býti postříkání od tův-akého aluby kalnou kaší pomluvy.

Israelité — pokrok — národnost. Časopis „Pařík“ píše: „V Telči někteří židovští obchodníci, ať se nalézají v městě ryse českém, vyvěsili tabule firmové a reklamní s německým textem napřed. V Kroměříži jsou to mladí židé, kteří shromažďují se večer na náměstí, ozdobeni velkoněmeckými trikolorami, a provokují české obyvatelstvo. Židovský obchodník jeden v Dřevohosticích zřekoval českého hochu a něho zaměst-naného za to, že v krámě přes výlovný zákas mluvil česky. Židovský agent B. b. Fischer ušel v Mor. Ostravě konduktéra elektrické dráhy, že se baví po česku s pasažéry, a stíženec proto propaštěn. V Olomouci židé šmahem jsou členy „Nordmarky“ a nedávno předák jejich daroval to-muto štváckému sdružení 1000 K. V Šumperku židovští žáci stloukli do krve českého hochu, jdoucího do školy, a školní knihy mu roztrhali.“ Ovšem naši pokrokaři budou dále nadšenými pro židy, budou horovat o splynutí židů s Čechy a brát za to židovské — inseráty. — Při obecních volbách v Holešově šli židé do jednoho k volbě a volili pokrokaře. Ovšem, vždyť pokrokařský poslanec Otádlík v židovském hostinci uspořádal jim schůzi židů a mluvil na ní německy. Židé šli hájit ho-lešovský pokrok. — Zpravodaj „Posora“ z Nov. Hruzenkova s radostí a povděkem sděluje světu, s jakou horlivostí úřednictvo „army Reich“ pod-poruje „Sokola.“

Židovské praktiky. Dle braňského „Hlasu“ smísel z Dolan u Olomouce tamní lékař dr. Herman, jenž k váli efektu dal se se žida pokřtiti na evangelíka. Týž v krátké době vro-zenou svou schytralostí dovedl zaslepit lid, že se k němu hrnul jako k záračnému rabínu. Zajíma-vým jest, že pacienti ho opětně prosili, co jsou dlužni, ale on jen odmítal. Věděl proč. Po smi-zení jeho však menší rolníci, ohudí domkáři, te-mealníci, již k němu, unášení veřejným hambu-gem, zapadli, s nimiž několikrát pouze některou minutu hovořil, mají teď upomínky na 300, 500, 600 K. A s jakou bezohledností své požadavky vymáhal. Nyní chystají se scházet v místě i v o-kolí, aby se rolníci a pacienti společně proti ta-kovému vydírání bránili.

Národnosti v Rakousku a armáda. V rak-uherské armádě dle vojenského kalendáře na rok příští jest 42% Slované, 29% Němci, 18% Maďarů, 5% Rumunů a 1% Italů; Čechů a Slo-váků jest 21%. V uherských plucích jest 52% Nemaďarů a 48% Maďarů. Mezi Nemaďary jest 18% Rumunů, 17.4 Slované a 16.6 Němců.

P. Krojher jindy a nyní. Agrární ka-plan P. F. J. Krojher měl v r. 1897 v braňském „Obzoru“ článek, v němž psal: „Ať jsem pilným čtenářem novin a časopisů katolických z království a markrabství, nemohu se upamatovati, že by si nějak výstředně počínaly — jako listy liberální? To psal jindy a dnes? Dnes na katolický tisk ve-řejně i bez jména svého útočí ponechávaje mlčky výstřednosti listů liberálních (agrárnických). Dále psal tehdy: „Jak se chová, když socialistický a liberální tisk napadne sprostě církve sv. ať v před-stavených atd.? Máme mlčet k nájezdům na víru a na naše osoby? Mlčíme-li k útokům proti víře, netrpíme pro spravedlnost, ale pro zbabělost.“ Dnes však on sám mlčí k těm útokům proti víře. Jaký že to tedy je, když zavírá oči, aby volno-myšlenkářské způsoby agrárního tisku neviděl a proti němu vystoupiti nemusil? A ještě dále psal tehdy P. Krojher: „Nelze si mysliti, že by fráze protiklerikální — jak to nazývají — sami (libe-rální žurnalisté totiž) za pravdu měli. K tomu mnozí mají dostatek vědomostí, ale píší je k váli kšeftu.“ Po 13 letech nalezl P. Krojher sám zá-libu ve frázích protiklerikálních.

Duchoborci — jichž jméno při útoku Tolstého z domu častěji se objevuje v časopisech, poněvadž dle jedné verze statický básník chtěl prohnouti k nim — jsou náboženská sekta, která vznikla pravděpodobně vlivem německého protis-tantismu a vykytla se v jižním Rusku v druhé polovici 18. století. Její členové sami se nazývali duchovními křesťany. — Začátkem 19. století byli organizováni sedlákem Ivanem Kapustinem. Sekta byla vládou pronásledována. Car Mikuláš I. na-kládal s duchoborci, kteří byli známí pod jménem „rozkočníci“, jako se státními zločinci. Konečně byli duchoborci přinuceni přijati pravoslavi, nebo se vystěhováti na Kavkaz. Roku 1895 byli donu-cováni, aby vykonali vojenskou službu, což jest, jak uvidíme, proti jejich přesvědčení. Z toho vznikly četné krvavé srážky. Tu vystoupil Tolstoj se spisem „Pronásledování křesťanů v Rusku v r. 1895“ a využil svých petrohradských známostí k tomu, aby se duchoborci směli odstěhováti do Ameriky do Kanady. Výlohy vystěhovalců hradil sám ze svého jmění a honoráře za spisy. S vy-stěhovalci poslal svou dceru Tatjanu a jednoho ze svých synů. Po prohlášení svobody víry utvořily se také na Kavkase a místy v Rusku duchoborcké oady, ale nikde nedosahují velkého počtu pro

přiléhá abstraktní ráz své nauky. Jediným prame-nem víry u duchoborců jest vlastní zjevení neboli osvěcení Boha-Slova přebývajícím v duši člově-kově. Toto zjevení je podáno v šalmech duchoborckých. Pisma sv. nezavrhají, ale nepokládají je za neomyšlené, protože bylo psáno až po smrti Kristově. Věří v jediného Boha, ale ne sv. Trojici. Dědičného hříchu pro ně není. Kristus jest pouze člověkem. Církve neuznávají, nechtějí se křtiti ani svatým obrazem. Neuznávají sv. svátosti. Svět je dle jejich učení pouze žalostem duše, nutno se proto vzdalovati světských radostí a zábah. Přísahy ne-přijímají a zbraně se štítí. Povinnost vojenskou vykonávají ve sborech zdravotních a jiných, které nevyžadují nošení zbraně. Rozepře si vyjednávají mezi sebou, ne před soudem.

Krychlování dopravy. R 1800 obyčejný poštovní dostavák dopravil pasažéry za 12 hodin 50 km. Když se zlepšily silnice, ujel dostavák r. 1850 za tutéž dobu vzdálenost dvojnásobnou. Po dráze v téže době za 12 hodin se urazilo 400 km. A r. 1900 dobrou železnici již se za tu dobu ujelo 800 km. — Trať Paříž-Berlín urazí se za 18 hodin, Berlín-Petrohrad za 28 hodin.

Důležitá upozornění ve příčině zhubné slintavky a kulhavky vydalo c. k. hejtmanství v Hradci Králové všem obecním úřadům pol. okresu královéhradeckého. Ovšem starostové sami nezmohou všecko; musí s nimi spolupracovati každý občan, který k odvrácení nákazy má příležitost. Proto uvádíme k poučení nejširší veřejnosti zvlášť důležité úřední rozkazy: Majitelé dobytka mohou tím způsobem ku tlumení a zabránění dalšího šíření se slintavky a kulhavky přispěti, když přeruší veškeren styk se zamoře-nými osadami, samezí úplně přístup obchodníkům dobytčím, řezníkům, sunvářům a jiným krajinou jdoucím osobám do domů a oblévů, když neba-dou přenocování cizích, světem jdoucích osob, ve oblévech trpěti a když o trzích dobytčích sami huby dobytka otvíráti budou a nedovolí tak činiti kapečům dobytka a dohazovačům. Dále pak, když oznámení o vaníku nákazy ihned učiní, nákazu netají a zavedené opatření co nejpláněji zacho-vávají. V době přednovoroční, kdy čeládka se mění, nutno veliké opatrnosti, by čeled, v zamořených dvorech sloužící a nové přijaté, oblekem a obuví nevyčištěnou nákazu nepřenesla a proto budiž ma-jitelům dobytka co nejdůležitěji doporučeno, by nové přijatou čeled do stájí svých teprve po bedlivé vykonané očištění všech s sebou přinesených ne-mytých a nečištěných částí oděvu a obuvi vponášeli. Dále buďtež majitelé dobytka upozorněni, že ná-kazu zavleci může dobytek, který s nákazy osdravěl, ale na povrchu těla desinfikován nebyl, a proto se doporučí, by nakoupený dobytek před uchlě-vením slabým loubem neb mýdlovou vodou, zvlášť na paznebtích dobře omýti dali. Obec mají dále přineš nad tím bděti, by dobytek, z trhu jatečních dopravený, také skutečně byl odporážen. Dále nutno jest, by obecní úřady vzhledem k ustano-vení § 8. zákona ze dne 6. srpna 1909, ř. s. č. 177 a k němu vydaného prováděcího nařízení vy-stavovatelům právodních listů dobytčích a usta-noveným prohlášením dobytka na pamět uvedly předpisy o vystavování právodních listů dobytčích a budiž přineš zachován předpis, že každé zvíře nejprve ustanoveným ohledačem prohlédnuto býti musí, který má vystaviti listek ohledací, když zvíře zdravým shledal, a na základě tohoto listka ohledacího může se teprve právodní list dobytčí vystaviti. Obecní úřady uloště ohledačům dobytka a masa na jatkách, by prohlídku co nejdůležitěji vykonávali a každé podezření nákazy ihned ozna-movali.

Nový železniční tarif v české řeči. Spolek českých úředníků železničních v Praze vydal za přispění obchodní a živnostenské komory pražské a s povolením c. k. ministerstva železnic rakou-ský, uherský a bosensko-hercegovinský železniční tarif nákladní, díl I, odd. B platný od 1. ledna 1910, v jazyku českém. Vzhledem k tomu, že vy-dání tohoto českého tarifu bylo s velikými obtí-žemi spojeno, a že zejména musila býti velká práce odborná ku sestavení české tarifní termino-logie a textu tohoto tarifu vyaložena, jeví se býti zajisté záhodno, aby české kruby obchodní a prů-mysové o to se postaraly, aby tato nejdůležitější část rakouských železničních tarifů v jazyku českém se v život obchodní a průmyslový náležitě všíla a co největšího rozšíření a praktického použití doznala. Z toho důvodu doporučuje se, by od nynějška ve všech českých přípisech, podáních, správách a pod. používalo bylo výlučně textu to-hoto tarifu, zejména co se týče citování klasifi-kace zboží, jež jest v českém abecedním pořadí sestaveno. Exemplaře tohoto tarifu mohou býti objednány buď přímo u Spolku českých úředníků železničních v Praze neb prostřednictvím Obchodní, živnostenské a průmyslové ústředny v Hradci Král.

Jak agrární tisk podporuje rolní-ctvo. Už to přiléhá kříd, jak často agrární tisk rolnictvu ublížil. A k tomu ty nejhrubší výbachy proti rolníkům smýšlejí jiného! Aby aspoň nějak své prohry agrární pohlaví zatažovali, utíkají se k nejbouřlivějším ale také nejlacinějším projevům pro rolnictvo. Potíkaný papír má upravití ta, co pokřeseno skatky. A jak jest to pán odporné, když zastraný pozorovatel i při sdělování ohle-

dáns pozná hned, že stojí na falešných nohou! Brubými útoky proti stranám jiným, sestavenými na základě vybořených věcí, bludí se agrární tisk vličiteli do přímé rolnictva. Ze všech stran českých stojí agrárníkům strana mladočeská nejbližší. Nebyly jen zásady kompromisů volební. Doud má být dle ujednání aboustranného i kompromis šuralistický. Ale agrárníci k vůli projevu „vroucí lásky k rolnictvu“ vyjeli si na falšovaném oři i proti dru Kramářovi. „Venkov“ dne 4. t. m. hanebně zfalšoval slova i smysl řeči Kramářovy, aby rolnsky proti mladočeskému vůdci popíchl. Slyšme, jak o tom referují dne 5. t. m. „Národ. Listy“. Přilehlé místo řeči dra Kramáře znělo takto: „Bylo by přímo šílenou politikou, chtít vyvolat proletářské poměry mezi zemědělstvím. Musím však volati k agrárníkům: Prozíravá politika nedá dojiti ke katastrofám a co máme dnes před sebou, jest katastrofálním stavem! Kdyby agrárníci sami vystoupili, aby pomohli zmírniti okamžitou drabotu vpuštěním zahraničního masa, pracovali by pro svou vlastní ochranu.“ To tedy pověděl dr. Kramář, ale „Venkov“ zmrštil jeho výrok uvedeným způsobem, křídí: „Tedy diktát, upomínající na vyhrážky z dob roboty!“ Truchlivé zametaání, jež nutí takto psát pravdu! To však není ještě všechno a přijde ještě hůře. Pod záhlavím „Ke Kramářově řeči v parlamentě“ tiskne „Venkov“ tento odstavec: „Teprve dr. Kramář ve své řeči dne 1. t. m. prostoděšně a jadrně vyslovil největší starost, jež žene kapitalisty a průmyslníky k boji proti venkovu! Dr. Kramář dle úřední korespondence se vyjádřil, že drabota zemědělských výrobků může způsobiti zvýšení mzdy průmyslového dělnictva, což prý by mělo za následek nespolehlivost zdejšího průmyslu k soutěži! Dru. Kramářovi přísluší zásluha, že přímo a bez obalu řekl, co si kapitalisté a průmyslníci myslí: „Nechceme umenšit své veliké příjmy dační, chceme hromadit kapitál dosavadním nestetným způsobem — proto nechceme zvýšit průmyslovému dělnictvu mzdu, ale výslovně žádáme, aby se za nás obětováli zemědělci! My kapitalisté a průmyslníci nemůžeme zmenšit své příjmy, ať je tedy zmenší zemědělci, ať oni berou méně za své výrobky!“ To je dle Kramáře „prozíravá politika!“ Rozumí se, že dr. Kramář neřekl s toho všeho ani slabíky! Ale „Venkov“ nechtěl se uvědomiti úřední tiskovou kancelář jako pramen a tvrdí dokonce, že dr. Kramář slova uvedená v uvodních částech přímo a bez obalu řekl. „Venkov“ spoléhá na to, že většina čtenářů „Venkova“, když do svých upracovaných rukou obdrží nedělní svůj list, nedostává se dosti kritiky, aby posoudili, že dr. Kramář něco podobného ani říci nemohl, ale stoji-li to v agrárním orgánu tučně a s dovoláním úřední instance, větší nejistoty kraby agrární aspoň jich většina na krev, že dr. Kramář skutečně pronesl tento odstavec. A co říká vůdčí inteligence agrární strany této rabulistiky a šbo orgánu? Jistě že se na ni neohledí, neboť by jí dávno učinila přitřít, jistě jí schvaluje, neboť účel jí posvěcuje a všechny ruce, v nichž jsou otěže strany, tisknou ruku, která napsala tento nestydatý výměšek pravdy i čtenářům, jakým smávali jsme se v grot skních politických románech Johaiových. Neboť účel dosažen: dr. Kramář, který pronesl ve sněmovně koalicistní řeč o střední úměrě, na nás byl se mohly v otázce masové sjednotiti i vrstvy výrobců i vrstvy konsumentů. a vystoupil tak nejen ve prospěch národního celku, nýbrž i strany agrární, jejíž zástupcem nakreslil konce hospodářské politiky, která se řídí heslem „Po nás potopa!“ — osočen dnes ve straně agrární jako bez obalu přímý nejen hlasatel, nýbrž dokonce i strážce záhuby stavu rolnického, jemuž jmenem kapitalistů vyhrožuje katastrofou, postavil-li se agrárníci proti průmyslníkům, kapitalistům a měšťákům. A to všechno dohromady jmenuje se — „poctivý agrární tisk!“ — Uvedená bezectnost agrárního tisku přímo hřmí. Pak ovšem není divu, že agrárníci v tisku překrucují slova časopisů katolických způsobem ještě bezcharakternějším a daleko častěji než listy jiných. Celá tlustá kniha děkasů o té drzé literární bezectnosti by mohla být vydána. Ale všeho do času Agrární P. zby-

lové budou za své rafinované praktiky na konec odsouzeni i od těch, kteří jim s neuvědomelostí posud tleskají.

Výstava v „Domácnosti“. Výbor spolku „Domácnost“, první česká kuchářská škola v Praze, pořádá výstavu výrobků své kuchářské školy, pořádá u příležitosti oslavy 25let. trvání spolku, ve středu dne 14. prosince 1910 od 11. hod. dopol. do 7. hod. večerní ve velké dvoraně spolkového domu, Lazarova ulice č. 38 (hlavní vchod). Vstupné 50 Kč ve prospěch Ústřední Matice Školské.

„Smilujte se!“ Nejsmutnější svátky mají ubohé slepé dívky. Potěšme je v jich věčné tmě dárkem a ulehčme příspěvkem bídu jejich. Vše s díky pro tyto nejnešťastnější z nešťastných přijímá: „Útulna slepých dívek“ Praha III. Kampa č. 38. — Příspěvky i administrace t. l. přijme.

P. T. pánům ředitelům kůrů. K nastávající vánoční době doporučuji všem vánoční vložku pro basové, připadající i cellové solo, o průvodě varhanovém a cellovém. Skladba tato, vyšlá z osvědčeného pera pracovníka v oboru tom známého p. Václ. Šnora, ředitele kůry v Bělé pod Bezdězem, zalíbí se jistě každému, koho jímá veselá vánoční nálada, kterou vložka je mistra proniknuta. Možná i na malém kůru v dětské provázti. Obdržeti možno u skladatele p. Václava Šnora v Bělé pod Bezdězem, jakož i v komisi p. Kotrby a Ferd. Dědka v Praze.

Věnoček České Ligy Akademické. Jako minulá léta pořádati bude Česká Liga Akademická reprezentační věnoček. Zvaní jest v plném proudu a skončeno bude tento týden. Reklama vyzývá se v místnostech spolkových Praha II., Voršílská ulice č. 1.

Československá náložna v Praze. Výkaz za měsíc listopad 1910: Vloženo vkladů 117.110 K 44 h, vybráno vkladů 86.638 K 51 h, poskytnuto zápůjček 57.077 K 22 h, splaceno zápůjček 33.329 K, obrát peněz 408.580 K 84 h. Stav koncem měsíce: Počet členů 260, upevně podílů 515, vklady 410.553 K, zápůjčky 378.931 K, rezervní fond 1.308 K, přebytky 50.486 K, splacené závodní podílů 24.831 K, hotovost pokladni 12.643 K 36 h.

Všem stoupencům, spolkům a organizacím strany doporučujeme právě vyšlé důležité brožurky: „Program a organizační řád české strany křesťansko-sociální“ (cena 30 hal.) a „Tři roky lidového parlamentu“ s pera V. Myslivce (cena 6 hal.) Veškeré objednávky přijímá a vyřizuje administrace „Nov. Věku“ v Praze-L., Karlova ul. č. 8.

Vhodný dárek pro malé čtenáře. Dobrá literatura pro mládež není příliš častá. Proto zajisté vítána bude s povděkem znamenitá „Kyticka básniček“, kterou pro dětičky svět napsala Viola z Prácheňska, tiskem E. Šolce v Telči.

Listárna redakce.

Každ. 20 K.

Důležité praktické upozornění našim čtenářům.

Prosíme pp. odběratele, aby ihned laskavě vyrovnali doplatné i předplatné na „Obnovu“ a „Časové Úvahy.“ Neradte odkládati na příští měsíc, poněvadž oddělení v tomto roce by se nám značně ztížila účetní záležitost. Přikládáme listky a prosíme, aby jich k zasílání peněz bylo neprodleně použito. Kdo již platební povinnost vykonal, děkujeme mu srdečně a prosíme, aby si složní listek uschoval k placení příštím. Přiložených složních listků radte p. užiti k placení „Obnovy“ a „Časových Úvah“; na vyrovnání předplatného na „Práci“ a „Štít“ vydány jsou složní listky jiné.

Neradte odkládati! Kdo odkládá, snadno zapomene a působí nám značné obtíže. Doufáme, že naše prosba setká se s všestranným vyplněním, za č. již předem děkuje administrace „Obnovy“ a „Časových Úvah.“

(Zasláno.)

Bohoslovci královéhradečtí, řídíce se krásným příkladem svých předchůdců, usilují v osadách nábožensky neb národně ohrožených knihovny. Žádosti o ně přicházejí každoročně mnoho. Co slyšete staří, snaží se vyhovět všem žádostem. Potřeba knih však jest velká. Proto obracíme se s uctivou prosbou v této milé vánoční době, kdy láska a štědrost od jesiňáků Betlémských váří plně každé srdce lidské, ke všem našim p. t. příslušníkům a dobrodincům, aby se nepomali dárkem nebo knihami na „Odbor pro zakládání věnk. knihoven“. Doufáme, že nadšení, jímá prodávající jsou zásluhy dřívějších ocházi bohoslovců, nevymizelo se srdce celé řady vys. důst. duchovenstva a že sympathie ty osvědčeny budou dárkem „Lit. Jednoty“ nebo „Odboru pro zakl. věnk. knihoven.“

Žádáme dále uctivě p. t. správce námi zřízených knihoven, aby neobtěžovali sobě podati nám správy o stavu knihoven; s mnohých míst snad již dlouhá léta správy žádné nedocházejí.

„Odboru věnk. knihoven“ v poslední době darovali: vdp. Th. Dr. Frant. Reyl, konsistoriální rada a rektor královského semináře, 5 K; dp. Antonín Láš, farář v Lomnici n. Pop., 8 K; dp. V. Pleškot, kooperátor v Olešnici, 10 knih. Zaplať Pán Bůh! Vivant sequentes!

Srdečně za vše děkují

bohoslovci královéhradečtí.

Prohlášení.

Na čestné dotazy sdělujeme, že jsme kromě jména neměli nic společného s nedávno rozpustěným úvěrním spolkem „Charitas.“ Spolek náš ponese nyní sám vsazené jméno „Charitas“, jehož je také hoden pro své dobročinné a neziskové záhy.

Jubilejní vzájemně dobročinný živn. spolek „Charitas“ v Hradci Král., v prosinci 1910.

Dr. Frant. Reyl,
předseda.

Václav Janěvský,
jednatel.

(Zasláno.)

V „Řázi Lurdské“, kterou vydávám, uveřejňuji se v rubrice „Lurdy v našich vlastech“ ony farnosti, kde sbudován oltář, obraz atd. Panny Marie Lurdské. Osm tak v abecedním pořadí a sice napřed z Moravy. Seznam tento je podle knihy „Zda věřiti Lurdám?“ Posledně však kniha tato vyšla již r. 1899 a za tu dobu 10 let ve mnohých farnostech oltáře neb sochy P. Marie Lurdské sbudovány byly, prosím důst. farní úřady, aby mi ze svých farností dotyčné správy laskavě zaslali.

V Předklášteří na Moravě.

Leopold Kolisek,
farář.

(Zasláno.)

Výborová schůze

Politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 14. prosince 1910, o 2. hod. odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova tř. č. 300—I. v Hradci Králové.

Václav Uhlíř,
předseda.

Dr. František Reyl,
jednatel.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením omezeným v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

== za 4¼% až 5% ==

úrok a to dle výpovědi.

☛ Složní listky na požádání zdarma. ☛

Uhlí nejlepší jakosti
ce nejlevnější.

Vyrovnejte
nedeplatky
na
„OBNOVU“
a
„Časové Úvahy“

SINGEROVY šicí stroje

jsou

nejužitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Bruselu obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší cenu „Grand Prix“ a tím dostalo se jim znovu skvělého uznání vynikajících vlastností. Kupte jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatelů

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u labského mostu, 270.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15,000,000.—. Reservní fondy K 2,400,000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.

Zúročí veškeré vklady $4\frac{1}{2}\%$ ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Ústav.

Bursovni obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
safety se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí přítomně vklady ode dne vložení do dne vybrání

na vkladních knížkách $4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$

na běžných účtech $4\frac{1}{4}\%$ — $4\frac{3}{4}\%$ dle výše vkladu a
lhůty výpovědní

na pokl. poukázkách $4\frac{1}{2}\%$ při výpovědi 30denní

$4\frac{5}{8}\%$ " " 60 "

$4\frac{3}{4}\%$ " " 90 "

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme $4\frac{3}{4}\%$.

Vkladní knížky a slošní lístky poštovní spořitelny zdarma.

Prodej veškerých cenných papírů. Losy za hotové, na běžný účet, neb na měsíční splátky.
Výměna kuponů.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Domáci lékárna našich předků.

Kdykoli naše babička někde na louku neposednou se dostala, vždycky si přinešla několik kytic různého „koření“. Přebírálo je, vysvětlovala nám dětem, že kterých bylin se užívá odvaru, které byliny jsou dobrým kouřidlem, které mohou se přidávat do lázně suché, které do koupeli, na obklady neb na náplasti; upozorňovala též, že některá bylina více působí čerstvě, jiná zase sušená. Podobně vysvětlovala o bylinách, jež nasbírala na poli, na pašti, v lese neb v zahradě. Na podzim bylo na místech suchých celého stavení nasbíráno všechkých pytlíků, truhlíček, krabiček i balíčků: lékárna to babičina.

Když jsem naslouchal jejím výkladům při třídění „koření“, nešlo mi do hlavy, proč skoro každou bylinku jinak jmenuje, ač tak mnohé stejně se mi zdály. Tu upozorňovala: „Kdyby se naši „makovky“ (velmi veliká brušň) otrhal všechny listy, nepodaří se ti naléztí dva stejné listy; pouze podobay si budou. Totéž sblédáš u každé jiné rostliny. Ještě větší rozdíl jest mezi rostlinami, jež k jednomu druhu nenáleží, byť se na první pohled zdály býti podobny. Všecky, všechny rostliny chovají v sobě sílu léčivou, avšak lidé jí posud u všech nepoznali; o některých to zase nyní lékaři nechtějí připustit. Vždyť už to jméno té bylinky na to ukazuje, proti které nemoci se jí odedávna užívá, jako třeba leknutí, ouročník nebo náčchové koření.

Jména některých rostlin nasnažují, jakou mají chuť, jako osladič, hořký jetel; jména jiných zase napovídají, kterým živočichům slouží za potravu, neb kterým i škodí, na př. ptačí zob, sviňský chléb a j. Teď ovšem ve školách všechny rostliny jmenují jinak; tím jim však léčivé síly ani nepřidají ani neuberou.“

Pro svou „kapátku“ sbírala babička koření v době od sv. Jiří do sv. Jana Křtitele. „Před sv. Jiřím“, tvrdila, „může se všech rostlin jako zeleniny do pokrmů užívat, žádná neškodí. Po sv. Jiří tvoří se v rostlinách šťáva, která léčivé působí, z některých však také usmrcuje lidi i zvířata. Ty rostliny, které jedy obsahují, jsou nejlepšimi léky, jenže málo lidí tomu teď rozumí.“ V. P.—s.

ptineali plné šoky. Ostatně v samých Uhrách a Bukovině jest židovských kapitalistů víc než dosti, tak že mohli souvécům mnoho dáti sami; nebylo potřebí prositi ani židy usazené v Čechách o příspěvky. A ejhle! Najednou sám český časopis volal k samému českému národu, aby platil na císl, zahraniční Izraelity! Tenkrát bylo plno fari-sejského litování; ale poctivý Jesuita vyhaný pro své přesvědčení už není člověkem. Tomu se mají uzavřítí všechna moře, všechny země; ten není ani hoden bydleti v kriminále, nemá práva dýchati.

Po raské revoluci, když židé viděli, že se křesťané v Rusku ještě zotročiti úplně nedají a naopak trestají bezcitné židovské pumate, nastalo veliké stěhování Izraele z Ruska. Naděje byly hrozně zklamány. Uvažme jenom na př., že za revoluce stáhli památi bez dlouhých okolků v Oděse s okolím „Černomořskou republiku“, již v čelo postavili samé židovské kapitalisty. Kdyby tak věděli čeští soc. demokraté, kdo všechno do bezedných kapes stopil peníze, které ve prospěch soc. demokratických revolucionářů do Ruska zaslali! Ale najednou republika se rozplynula v mlhy. Mnoho židů odjelo přes moře do Ameriky. Leč značné houfy Izraelitů přišly do Bukoviny, Halice a na Ostravsko. Lidé tito přinášeli do Rakouska v každé ruce jen pět prstů, nikdo jich sem nevolal, k našemu národu nepatří, ale pokrokaři se soc. demokraty ani slůvkem se nezmiňovali, že jest Rakousku opatřeno Izraelity již až příliš dostatečně. Tedy jen důsledně!

A mají-li volnomyšlenkáři hrozný strach, že by snad někdy v Rakousku kázal císl Jesuita, tážeme se, proč beze všeho strachu volají za řečníky do žofinského sálu v Praze vídeňské židy!

Polský prelát znamenitým národohospodářským pracovníkem. Nyní, kdy naši odpůrci stále do omrzení přemílají Čenstochov, dobře jest postavit jim před oči jiný polský obrázek. „Nár. Listy“ dne 4. t. měs. napsaly: „V těchto dnech zemřel v Poznani prelát Piotr Wawrzyniak, probošt v Mogilně a papežský komoří, jedna z nejváženějších a nejzasloužilejších osobností mezi polskými Poláky. Zúčastňuje se již od r. 1872 společenskému ruchu v Poznani, vyhlánil se svou pronikavou znalostí zákonodárství i judikatury společenské, svou dásnou zkušeností ve všech odvětvích obchodu peněžních i pozemkových, svou prozíravou diplomacií a svou železnou houževnatostí na přední finanční autoritu polské. Autorita tato sjednávala mu pak mezi jeho krajanů i značný vliv společenský a politický. Roku 1892 stal se patronem polského svazu společenstev hospodářských a výdělkových a od té doby polské úvěrnictví v Poznani pod jeho konzelnou rukou neustále vzrůstalo. Když započal působnost svoji ve svazu, čítal tento teprve 76 ústavů se 3 miliony podílů a 12¹/₂ miliony marek vkladů; loňského roku však bylo ve svazu již 248 sdružených ústavů s 22 miliony marek podílů a 177¹/₂ milionu marek vkladů. Vlivem jeho bylo působení polských záložen nejen zdokonaleno, ale povstala vedle záložen i celá řada družstev jiných: nákupních, výrobních, parcelárních atd. Neocenitelná zásluha Wawrzyniakova neleží však toliko v tom, co pozitivního vykonal, nýbrž z velké části i v tom, co dovedl zameziti: zamezil opět odněti revizního práva polskému společenskému svazu, čímž pruská vláda již kolikrát hrozila, zamezil vytvořením jednotného, polského poměru nejlepšího vyhovujícího typu úvěrních společenstev, vypuknutí sporu mezi přívrženci typu Raiffeisenova a typu Schultze-Delitzschova, zamezil konečně valnější rozšíření peněžních i vnitřních křís, jež polské úvěrnictví v posledních letech několikrát ohrožovalo. Tím vším prospěl Wawrzyniak značnou měrou i k dosažení dnešní kulturní úrovně a dobré hospodářské i politické organizaci polských Poláků, takže bude jen velmi těžko naléztí v nábradu zaň muže stejně vynikajících vlastností a stejně všeobecné vážnosti. Znamená tedy úmrtí Wawrzyniakovo pro polské Poláky strátu v ten okamžik snad nenahraditelnou a bylo by jim jen přáti, aby našli co nejdříve opět finančního vůdce stejného nadání, vytrvalosti a štěstí.“ Kněz takového ducha zajisté dovede pilnou a tichou prací prospěti národu více než tisíc pokrokových hubařů, kteří hausírují od města k městu a vlastnoručně vyrobeným strašidlem, jež nazvali klerikalismus. Práce zesnulého preláta dokazuje, co dobrého mohou kněží dokázati pro katolický lid i u nás tam, kde se dosud nepracovalo. Vzhůru k práci! Pomáhejme křesť. soc. sdružení dělnictva, sdruženému katol. rolnictvu atd.! Jen trochu více zatlačiti! Pak radě karafáty se zelenými červítky povadnou rychleji, než se nadějeme.

Vynekešelský profesor proti poměrům akademiků. Professor V. Šafářik v proslavu ku přednáškám o deskriptivní astronomii pravil dne 4. května 1892: „A nyní, pánové, dodatkem a mimochodem něco upřímného, třeba na oko od naší přednášky vzdáleného. Máme v čestné jedno slovo, které nepatří do spisovného jazyka; nestojí ani ve Kralické biblí ani pokud

vím v Komenkém nebo Veleoslavínovi; a přece každý je zná; jest nám nutně potřebné, a kdyby ho nebylo, musila by se sejíti komise a utvořiti jiné na jeho místě. . . . Jest to slovo šantala. Definovati je přesně není snadno, ačkoli každý ví, co znamená. . . . Nejpresnější, ač nikoli nejstručnější definici našeho slova možno, tuším, dáti na základě Euklidovy geometrie. Šantala je člověk, pro kterého neplatí Euklidova definice přímky, je to člověk, který, když má před sebou 99 křivých dlouhých cest a 1 přímou krátkou, dříve proběhne všech 99 křivých, než se odhodlá — nerad a s nechtí — k té jedné přímé. Je to zvláštní tvor když to má před sebou všechny dveře otevřeny leze to zadním oknem; křivě to myslí, křivě to kouká, křivě to mluví, křivě to chodí, křivě to jedná. Že je toho ve světě dosti, víme bohužel každý, že je toho u nás více než nám svědčí, a že toho koukole přirůstá, jest litovati ještě více; proto, pánové, co starý muž, jež čím je bližší hrobu, tím více nenávidí, co je ve člověku křivého, otcovsky k vám volám: Mějte v nenávisti šantalství o zvykejte sobě, kdekoli je spatříte, říci nahlas: šantala. Snad si tím nerazíte cestu k vysokým hodnostem, ale jen se nebojte, že byste si tím ublížili na zdraví a na životě, neboť už náš ctihodný Palacký v jedné ze svých literárních pútek vyslovil: „nihil imbecillius diabolo denudato“ t. j. nic hloupějšího, nežli svlečený ďábel.“

Moderní cenění Třebízského. Ušlechtilý kaplan klecanský měl šhavou lásku k vlasti, byl demokratem v nejlepší slova smyslu a spisy jeho prozrazují nejpříjemnější zbožnost. Leč vyjádřilo slovo psané všechno spravedlivě? Třebízský měl velikou, pestrout fantasii, kterou se dal příliš unášeti. Pravdu mluvit chtěl upřímně. Leč právě nově, stále se hromadí objevy historické dokazují, jak se leckde zvláště při svém pessimismu a vynášení jinověrčů mylil. Srovnajme jenom stkvostné historické povídky Wintrovy s literaturou Třebízského a hned poznáme rozdíl mezi charakterovou plastikou obou spisovatelů. Možná Třebízskému zaslívat? Když tvořil, neměl ani šestinu těch historických pomůcek po ruce, jaké má spisovatel románů ze zášlých časů na svém stole nyní. Třebízský se vzdělával pilně. Patrně to na posledním díle „Ušlapán“, kde různé hroty a přestřelky, v románech dřívějších se vyskytovaly, jsou značně nhlazeny; zde přihlíženo k realitě skutečnosti daleko šťastnější než dříve. Škoda jen, že šedovlasý kaplan odešel dříve, než mu bylo popřáno píti z plného zdroje nových historických objevů! Tu zásluhu Třebízskému nikdo nevezme, že rozmnožil českou obec čtenářskou o celé davy, že utvrdil v tisícových srdcích lásku k vlasti a k lidem trpícím. Leč o umělecké ceně spisů Třebízského lze různé souditi, třebaže nakladatelé k vůli vlastnímu zisku blavně přímo plýtvají obrovskou reklamou. Právě poslední číslo masarykovských „Pokrokových listů“ napsalo: „Více seriosnosti — rádi bychom zvolali k výkonnému výboru agrární strany, jež počala ku poučení a zábavě venkovského lidu páte vydání všechých spisů Václava Třebízského vydávati. Všeckých spisů! Doufáme, že vydavatelé vědí, co znamená vydávat znovu všechých 16 svazků drobné potěšné papíru, jež zabývají „Vzdělávací knihovnu českého venkova.“ — Mezi spisy zesnulého klecanského kaplana je mnoho literatury, jež neobstála ani na soudu současnosti, jsou to velmi často pouhé citové výjevy, které by ani gymnasiata nesměli profesorovi s literárním vkusem předložit. Dnes pak jest celý Třebízský až na nepatrné výjimky věc rozhodně přežitá, hodící se mládeži asi do 15 let. Dávati dnes, v r. 1910 celého Třebízského znovu našim venkovanům a odporučovat ho jako důležité literární dílo — ba tvrdit, že jsou sebrané spisy „ryzím uměním — uměleckým obsahem nejváženější knihou“, jest neslušné, každého obchodníka nedůstojné přebídnění, ale jest přímo podceňováním duševní výpovědi našeho venkova. Výkonný výbor agrární strany se mylí, myslí-li, že úroveň našeho lidu jest tak nízká, aby mu stačila málo výživná strava, kterou doufáme, že jen z neznalosti — si dovoluje mu nabízet. Třebízský byl jako člověk vzor ušlechtilosti, vlastenec ryzí a dokonalý, ale jako spisovatel a jmenovitě vzdělávací spisovatel — ne —! Jsme bohudíky dále, nežli abychom mohli čerpat poučení z cituplných, romantických zkazek Karlštejnského havrana a odsuzujeme co nejrozhodněji, že si páni z agrární strany a nakladatel Topič, pod vlasteneckou škraboškou se vzletajm, na národní cit našeho rolnictva vypočteným bombastickým provoláním dovolují tak nepěkně klamati prosté venkovské duše. Právě se dobrým svědomím klamati, a kdybychom chtěli psát ostře, napsali bychom nestoudné klamati, neboť nejen že Třebízský dávno už není nejryzejším uměním, ale „vzdělávací knihovna českého venkova“ není také nejhlavnějším vydáním Třebízského.“

Zdržujeme se vlastního posudku o této kritice a voláme pouze: Tohle tak zapeť klerikál! Ale znenájmání spisů Třebízského, hodí se agrárníkům do krámu velice dobře. Ve spisech, těch

Praktické

- vánoční dárky -

velmi levně nakoupíte

u firmy **Fejgl & Byčičtš**

Jiríkova tř. proti nov. lázeňskému mostu.

Klatovské prádlo — trikové zboží — deštníky — kapesníky — šněrováčky — kravaty — kožené zboží — hedvábní — bluzové krajkové látky — včejte — pánské vesty a j. v.

Knížkové kalárky

a nápravenky patentní bez háčků!

Zboží na venek zasíláme k výběru, neohodíte se vezmeme zpět!

Kulturní jiskry.

Umělkovaná hrůza před Jesuity. Pokrokařský tisk stavěl se po vyhánění portugalských Jesuitů do umělkované pózy vytřeštěné a ulekáné přední stráž. Achich! Jen aby ti hrozni Jesuité naposledy ještě nepřišli do Rakouska! To by bylo horším neštětím než nejpradá cholera. — Jen buďte bez starosti, pánové! I kdyby sem Jesuité portugalská přišli, nevyloudí z kapes zednářských židů a pokrokařů ani krejcaru. Tito lidé byli okamžitě vypovídáni, ač byli i občansky příslušní do Portugalska. Nakládáno s nimi jako se zločinci, ač se nedopustili ničeho zlého; hlavním hříchem jejich v očích krvavých zednářů bylo, že se jako svobodní občané nedali přinutiti k zapření svého náboženského přesvědčení. „Volnomyšlenkáři“ ovdědili proti náboženské svobodě nejhrubší násilí. Kdo si zachoval kus lidského citu v těle, nebude tak surově nikdy zacháseti ani se svými odpůrci, jak zednářští republikáni se chovali k Jesuitům.

Jen obraťme list! V Rumunsku židovské píjaviče tak bezcitně vysávaly rumunské sedláky, že tito, marně hledajíce zastání aspoň u vlády, naposledy se vzdoufili proti semitským tyranům. Sedláckům se vedlo pod jhem židovských pachťů hůř než nevolníkům. Tu honem židovští milionáři probíhali přes hranice do Bukoviny a do Uher. Jak se tenkrát zachoval pokrokařský tisk? Masarykovský „Čas“ uvažoval provolání ku sbírce na ty židovské „uboháky“, kteří si přece s Rumunsky

mnoho se mluví proti zemanům katolickým, velice skrovně proti despotickým ojařmitelům buřáckým a protestantským a — docela ale proti nyníjším zemanům agrárním.

Umělecké výrobky

a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vzorů levné a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců

Josefa Kieslioha,
Hradec Králové, Jirškova třída.

Hospodářská hlídka.

Bavorský zákon proti parcelářům
Dne 23. července přijat v Bavořích zákon protiparcelářský 38 proti 28 hlasům. Oposice uváděla, že tímto zákonem svobodné nakládání majetkem omezuje. Dále že živnostenské obchodování pozemkovými statky se zatlačuje. První výtku vyvrácena poukazem, že svobodné nakládání majetkem beztoho omezeno jest na př. vyvlastňováním za účelem zalesňování, a že tímto zákonem přetrhne ochuzování rolnictva. Proti druhé výtce uvedeno, že se poctivý obchod obejde bez čachru a pozemky, kteréž jsou něčím jiným, nežli hadry a sklo a že vláda musí záležet na tom, aby se obyvatelstvo lehkomyslně neochuzovalo. Proto také zajistili Bavoři první právo ke koupení živnosti i Raiffeisenkám. Konečně tímto zákonem není zakázáno, aby majetník velikých selských živností nemohl příležitostně kousek gruntu odprodati a nebo ten, kdo si něco nastřádal, kousek pozemku koupiti. Tímto zákonem bylo pouze vyloučeno, aby nepoctivý spekulant neskupoval celé živnosti a po rozdrobení a drahém rozprodání kousek o veliké sumy stav rolnický nepřipravoval. — Neškodilo by to i a ná, abychom následovali v této věci „klerikální“ Bavorsko.

Zákaz vývozu dobytka z Čech do Bavor nařídilo ministerstvo bavorské, aby rychle v Čechách šifci se slintavka a kulhavka jatečným dobytčím do Bavor zavlečena nebyla. V krátké době možná očekávat zákaz vývozu jatečného dobytka našeho i do Saska a pruských držav vábec.

Vojenské kurzy zemědělské nově zřádané dle nařízení ministerstva orby mají míti tento program: 1. Vyučování má se díti jednou až dvakrát týdně. 2. Přednáška i s následující debatou nemá trvati déle než jednu a půl hodiny. 3. Vyučování budiž konáno v mateřské řeči účastníků kursu. V každém kursu bude vyučování věnováno asi 50 hodin.

Čištění stromů nejlépe se vykoná za jasné pohody v zimní době po dešti. Jednak ocelovým kartáčem, jednak škrabádem s kmene i hlusí se seškrabe mech, lišejníky, stará kůra. Na to se strom zalíčí směsí vinou vápna, sílu, zelené skalice a jiných látek, jimiž se ničí zárodky plísní a hmyz. Škrabky se pečlivě posbírají a spálí. Při čištění vyřezujeme poraněné, churavé, zaschlé nebo nalomené větve, přebytečné dřevo z koruny se odstraní a rány hladce u kmene střísnuté ztmelí. Všechno suché lupení a pavučiny, prstenky a zaschlé ovoce se při tom posbírá a spálí. Okolo kmene se půda zkyprí, čímž se shubí hmyz v půdě přezimující.

Slintavka a kulhavka do chléva zavlečená ničím se nedá zdržet. Nemoc sice dá se protáhnout, ale zameziti nelze, aby obmezila se na kus jediný, neb stáj jedinou. Proto se nedoporučuje průběh nemoci zdržovat, protahovat, nýbrž lépe pochodit, když nemoc, jakmile se ve chlévě objeví, nechá co nejrychleji se vyvinout a ihned zvířata nakažená léčí kaštrovým vínem a rostokem formalinu. Dobytčeti vyrostlému v nápoj denně se dá 50 gr. alkoholu, tlama se denně omyje kaštrovým vínem a pasnehty i vemeno rostokem formalinu, což arci vše za dozoru zvěrolékaře konati se má.

Pampeliškový salát a odvar z kořenů dobře poslouží osobám, kteří mají nepravděpodobně dobří anebo močení je nedostatečné. Také na játra trpícím se odvar kořene doporučuje. Účinky jsou tím lepší, čím je pampeliška mladší, neboť starší kořeny a lupeny léčivost strácejí. Pro děti se pampeliška arci nehodí.

Ochrana proti bacilům nakažlivým jest důkladné mytí v hodně teplé vodě mýdlové. Bylo totiž zjištěno, že už jednaprocentový roztok mýdla ničí zárodky různých nakažlivin. Ba 5% roztok mýdla i tyfóvé bacilly hubí, a to čím je mydlina teplejší, tím větší má účinek. Toť přičina, proč máme si delší dobu myti ruce v teplých mydlinách, kdykoliv jsme se dotýkali nějaké nečistoty anebo nakažliviny.

Singerovy šicí stroje

obdržely na

Světové výstavě v Bruselu 1900

nejvyšší vyznamenání

GRAND PRIX.

SINGER Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, u Labského mostu 279.

Sociální besídka.

Povězte určitě, kde vlastně kradl. Teď taprve, kdy se zvláště na Ostravsku rozpoltili čeští soc. demokraté na dvě protivné strany, leze z nich to, co dříve nepoctivě přikrývali, vymlovali nebo samičovali. Rudé listy „Duch Času“ a „Hlas lidu slezského“ přinesly ve článku nadepsaném „Svatý policajto — vyslyš nás!“ dopis sekretáře Brdy, adresovaný autonomistovi G. V dopise tom vytýká sekretář Brda zmíněnému soudruhovi, že lepší známky autonomistického svazu do legitimací Uniových a nazývá jednání toto nepoctivým. Dále žádá jej, aby bezodkladně vrátil veškeré Uniové legitimace, jakož i peníze, které jako příspěvek na legitimace Uniové vybral, s pokladníkem sdětoval a odevzdal. Naučil-li toho, brozí mu Brda trestním oznámením pro podvod a zpronevěru. A nyní přijde to nejlepší. Autonomisté rozrušení bezubledným jednáním centralistického sekretáře, vedou si ještě bezohledněji a vynášejí na veřejnost věci, o kterých by mělo dělnictvo vážně přemýšlet. Píší: „My víme, že za panování soudruha Brdy se v pokladnách „Unie“ kradly obnosy do tisíců jdoucí a tenkrát se nedělalo trestní oznámení. My víme, že i v pokladně soudruha Brdovi velmi blízké scházelo kdysi kontrole hodně korun a nečinili tenkrát soudruh Brda trestní oznámení“. Toto přímě přikrývá vše o hospodářství v sociálně-demokratické organizaci. Autonomisté veřejně volají, že se kradly obnosy do tisíců. Kdo je kradl? Proč tento zloděj dělnických peněz nebyl pohnán k zodpovídání? — Odhalení autonomistických časopisů vyvolalo mezi dělnictvem ohromné vzrušení. Nelze se také diviti. Dělnictvo těžce vydělaný groš ukládá do organizace, která má mu pomoci k zlepšení jeho poměrů a najednou slyší, že z nastřádaných jeho peněz kradly se tisíce. Dnes autonomisté křičí — kradlo se!! A kde byli tehdy, když povinnost jim ukládala mluvit? Proč tehdy nechávali veškeré dělnictvo v tom domnění, že s penězi jeho poctivě se hospodaří?

Tak pracují „klerikálové“. Hraběnka Sarolta ze Seilernů založila dva spolky pro ošetřování chudých nemocných, které působí ve Stípe a v Lukově i okolí. Úkolem jich jest opatřiti nemocným, zejména chudým a šesti- nedělkám opatrování a ošetřování v jejich nemoci. Vycvičené ošetřovatelky (milosrdné sestry) konají onu službu z lásky bezplatně. Snahou šlechtěné hraběnky jest, aby tyto spolky pro ošetřování nemocných rozšířily se po celé Moravě i do nejzastrčenějších vesniček.

Veliký sociálně-demokratický pokladniční skandál Nemocenská pokladna pro Drohobycz a Boryslav, která od několika let spravována byla sociálními demokraty, úředně byla zavřena. Už před třemi měsíci vystoupil jeden úředník jmenované pokladny a uveřejnil v novinách, co věděl o nepořádkech této pokladny. Bylo jím zjištěno, že je ustanoveno při pokladně na útraty abohých nemocných na 30 sociálně-demokratických agitátorů, kteří pro pokladnu skoro nic nepracují a jenom strannickým účelům agitacím slouží. Jsou to nešifka analfabeti, kteří v revoluční době z Ruska přehli, kteří tam červené straně sloužili a zde lehký chléb našli. Platilo se jim měsíčně 200 K i více! Když v novinách uveřejněny zprávy o tomto sociálně-demokratickém hospodářství, zmocnilo se sociálních demokratů v Drohobyci veliké zděšení! Nejvíce zodpovědný jistý Bankovský, který jako pokladniční lékař měl 350 K od pokladny měsíčně, přehli do Ameriky. Několik jiných uteklo do Německa. Zjistilo se toto: peněz pokladny nemocenské bylo užíváno nejen k účelům agitacím, nýbrž placeny byly jimi též soukromé telegramy a rozhovory telefonní s redakcí sociálně-demokrat. „Glosu“ ve Lvově. Také kolportování sociálně-demokratických novin a brožur platilo se penězi nemocenské této pokladny! Sociálně-demokratictí členové pokladny dostávali podpory nejen za dny, když byli nemocni, nýbrž byli posíláni zcela zdraví do lázní a dostávali na to větší podpory! Jak dále bylo zjištěno, měla

míti tato nemocenská pokladna roku 1909 přebytek 600 600 K. Zatím však, jak doznavají samy časopisy sociálně-demokratické, je v pokladně na hotovosti pouhých 66 tisíc K; naproti tomu jsou ještě nezaplacené dluhy v lékárnách a nemocnicích na 70 tisíc K. Tedy má místo půl milionu korun kapitálu ještě 4000 K dluhu. Vlastní správa byla v rukou sociálně-demokratických šifů. Hejtmanství zabývalo na rozkaz místodržitelství vyšetřování, jehož výsledkem bylo rozpuštění nemocenské pokladny. Vyslaná komise v průvodu čtyř četníků a strážníků obsadila dům pokladny. Všechny knihy byly do pytlů složeny a zapečetěny a státnímu návladnictví odeslány. Když dělnictvo zvědělo, co se v pokladně dělo, shromáždilo se u velkém počtu před domem a demonstrovalo bouřlivě proti sociálnímu demokratům. V okrese Drohobycz a Boryslav je poslancem soc. demokrat Wityk.

Dobry návod pro spoření drobného lidu Československá záložna v Praze, Spálená ulice 9, ačkoli teprve prvý rok v činnosti, vykazuje stálý vzestup jak vkladů, tak i veškerých obchodů bankovních, které provozuje. Hlavní snahou záložny jest, podporovati a šířiti spoření mezi lidem katolickým a tak přispívati k jeho bohatnutí, neboť bohatými jednotlivci činí se bohatým celý národ. Aby snaha tato mohla býti korunována přece nějakým výsledkem a aby i v chudých rodinách jevil se smysl k šetrnosti a spoření, hlavně pak dívky ku spoření se povzbuzovaly, zavedla záložna oddělení střídankové. Vydá každému na požádání svoji vkusně upravenou „střídančku“ na základní vklad K 3.—, který se ihned záročí. Záročení střídančkového vkladu jest 5%, bez výpovědi. Kdyby však vklady na střídančku dosáhly výše 1.000 K a celý vklad měl býti vybrán, vyhraňuje si představenstvo záložny alespoň 30 denní výpověď. Knihy vkladní vydávají se bezplatně. Střídančky rozdíl se jako cenný dárek pro dívky v každé chvíli (jako ka jmeninám, k Ježíšku, atd.) neboť dívky uží se již v mládí svého krásné čtenosti, jakou jest spořivost a tak snadno nevydávají peníze za věci zbytečné. Až dorostou, uznají, jak to bylo moudré, že si nějaký kapitál ušetřily, který jim pak bude sloužiti za základ ku dalšímu povolání. Československá záložna nemá však jen za účel přijímání vkladů, ale obstarává též svým členům nákup zboží za velice výhodných podmínek, kupuje a prodává cenné papíry za hotové i na splátky. Členům poskytuje zápisčky všeho druhu na mírný úrok a členské podíly úročeny jsou 6%. Záložna přichází jak svým členům, tak i pp. vkladatelům ve všech směrech co nejvíce vstříc a doufá, že bude též lidem katolickým ve svých snahách podporována, neb jen mohutný ústav peněžní upevní naše pozice hospodářské.

Lidová republika. Právě v tomto roce nejvýznamnější události a hrozné sociální otřesy ve Francii prozradily, jak se tam kapitalistům vede suamenitě a lid jest vysáváán příšerně. Jednotlivci se ve Francii velice obohacují, ale finance vládní se stále zhoršují; finanční rozpočet již jest v nebezpečí deficitu. Na vojsko vydán v letech 1907—1911 obnos 1 miliardy 745 milionů franků. Kolik živnostníků a dělníků se z toho obohatilo? Skutečný obrovský zisk sbráblí židovští dodavatelé. „Cas“ poznamenává: „Perspektiva budoucího vývoje francouzských financí je tedy hodně temnou. Tyto obavy byly také proneseny ve všeobecném rokování o rozpočtu. Ale až se jednalo o tak závažné věci (o výkupu drah a dělnické ceny), zevnějšíček generální debaty poskytoval docela jiný obraz: bylí poslancek lavice úřadné prázdný zvláště na pravici. Po bouřlivé debatě politické jakoby do bourbonského paláce zapadla úplná netačnost... Zpravodaj rozpočtu Dumont vytýkal francouzským kapitalistům „finanční herveism“ (zlobu, ničení financí)... Jedna chyba francouzského bernictví se také přisuzává všeobecně. Jeho základ vychází dosud ze starého režimu a postrádá dostatečné kontroly. *Velké důchody sáňávají nedaně, malé příjmy stíhají se přímou šifelní inkvisicí.* Jsou různé návrhy na sanaci. Ale který pomůže? „Nové monopoly? Socialisté jsou páchopitelné

Děk náš platí též firmě H. Richter za obzvlášť pečlivé vypravení pohřbu.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

SPORITELNA KRÁLOHRADECKÁ

ÚROKUJE VKLADY

II 4% II

ODE DNE VLOŽENÍ

DO DNE VYBRÁNÍ.

VKLADNÍ KNÍŽKY

■ ZDARMA. ■

NEJBEZPEČNĚJŠÍ
ULOŽENÍ ÚSPOR.

Veledůst. duchovenstvu

dovoluje si nabízet

M. J. Říha

v Městci Heřmanově

veškeré práce kostelní

znovuzlacení a výrobu bohoslužebného náčiní, též
znovuzlacení oltářů.

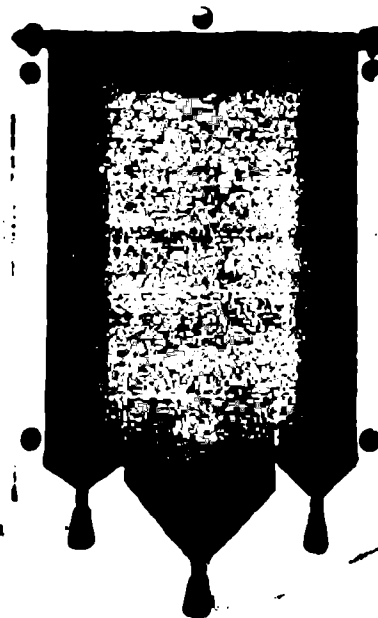
Týž prodá

pěkné jesle chrámové.

Závod trvá přes 50 let.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílka ku vystávání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ušásku saclá
se vše franco.

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Malínský křen

letovní sklizně, jakož i cibuli, česnek, majo-
ráнку, thymíánek, a vše výborné jakosti a
levně zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz malínského křenu

v Kutné Hoře.

Škg balíčky poštou franco.

— Děvče —

19leté, z lepší venkovské rodiny, začátečnice, ale
cíl a slušné. obou řečí zemských znalé, nastou-
pilo by po Novém roce paní k ruce na lehčí
práci nebo k odrostlejšímu dítěti do katolické
rodiny v Praze nebo v severovýchodních Čechách,
kde by se s ní přátelsky zacházelo, poněvadž výše
platu nerozhoduje. — Nabídka si vyprošuje pod
„Děvče 19“ do administr. t. 1.

Jan Horák,

soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

dle roční sezony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlákněných látek

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
dúst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého ryze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Učiňte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejte látky na taláry

Též na opálky bez zvýšení cen!

BEDNY

různých velikostí v dobrém stavu na prodej
v kanceláři Elektrických podniků
král. včn. města Hradce Králové,
Palackého tř. pod obchodem p. Rad. Štorcha.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Lisánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franco na každou stanici.

ALOIS ŐÍŽEK,

velkoobchod vínem

„ V HUMPOLCI. “

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Račte si psáti o vzorky
firmé

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově čis. 186.

— Vývoz lněného a modrého zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlákně i prací, dámské i panské
plátna, damasky, ubrusy, račnický zefír na košile,
— — — — — látky atd., překrásných modních vzorů. — —

— Výbavy pro nevěsty —

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho po-
chvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 20 K ssa-
láme vyplacené. 1 balík 40 m sbytků vkusně rozdrůbených
za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik!

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj vele důstojnému ducho-
venstvu a al. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelů, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,

zlacení písma a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mnoho pochvalných uznání po ruce a bronzová
státní medaile z výstavy v Pardubicích.

— Závod založen r. 1898. —

Určitě zkuste

k zimní
sezóně nejlepší

Továrni sklad lněného a bavl. zboží!

Klatovské prádlo

od ty

Stanislav Jirásek, 136.

Výbavy pro nevěsty!

Obsluha naprosto roční!

OBNOVA

Číslo 50. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 16. prosince 1910.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Jednotná národní banka ob-
chodní a úvěrní, Komory.
V TURNOVĚ úvěrní vlnky 4 a 4 1/2 %
Akcevní kapitál K 2.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 5.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnové a hypotéční.
Rokem 1909 a 1910 (dle účtů) Obchod
úspěšný. Škodlivá, špekulativní, válečná a jiné.

Krev volající k nebesům.

Výkřiky zděšení burácejí z úst křesťanstva evropského nad katanstvím, jaké Turci provádějí na makedonských Slovanech křesťanských. Soucitné duše s útlakem pozorají, jak bestialní činy jest dovoleno páchat v samé Evropě, která jest nyní přímo zaplavena knihami, brožurkami, letáky a feštní „úřední vyhlášením humanitu“, protože prý lidumilnost křesťanská, prováděná dle evangelia, již „pro nynější čas naprosto nestačí“. Protikřesťanské živly v Evropě komáry cedí a velbloudy polkají. Ze všech sil štěrají, jak by objevily nějakou aspoň nepatrnou mrvu v oku církve, ale hlavně v oku mongolské hordy snaží se přehlížeti.

Dám humanitu státi se na písku. Tiskárny přímo chrlí různé podrobné úvahy o zlepšení losem trýpkůch, o sociálních potřebách dneška; tisknou se brožury o bratrství a svobodě lidstva všeho, o tom, jak někteří gářiště jsou „krvavě zkrácení a utlačováni“ požadováním nějakého poplatku, nebo snížením pense o několik zlatek anebo odepřením kvinkvenálky. Tu se vypočítává všechno do nejmenších detailů, volají se k pomoci a k demonstraci celé pluky soc. demokratů. A zatím pohodlným mlčením se přehlébá, že v Makedonii běhá hravěná horda hrdů nešlechty, vycházející na lup s losem a škal. Němé tváří daří se na Balkáně líp než slovanským křesťanům, kteří upadnou do rukou bezcitných mongolských katanů.

Jestliže protikřesťanské krahy evropské „budí soucit a humanitu“ vřikavým poukazováním na „útlak klerikalismu“, pak jsou jejich slova odporným farizejstvím, tryskajícím se srdce nikoli soucitného, ale záštíplného a motivového, dráždivého umělými prostředky fanatický hněv proti církvi. Vždyť zde vidíme sřejmý dvojí tvář. Na jedné straně veliké rozlítostnění, rafinované markýrované nad člověkem, jemuž se klápe na kuří oko, který byl mírně potrestán proto, že neplnil povinnost na sebe přijatou; na druhé straně po samém všealovanském sjezdu v balkánské Sofii klidné založení rukou nad úplí krevi přibuznou, která snáší horší katanování než lidé v lesích afrických.

Srovnávejme! V Čechách byl dán do pense učitel Pelikán, vlastní vinou zadlužený, z té příčiny, že vystoupil z církve katolické a nechtěl se přiblížiti k žádné církvi křesťanské vůbec. Přestavení jeho tedy řekli, že by muž takového smýšlení nemohl platně prospěti nábožensko-mravní výchově dítek. Jakmile se toto stalo, okamžitě vyhlášena plná válečná hotovost v táboře pokrokové. A k váli Pelikánovi, jemuž usnadnilo představenstvo, aby se nezapíral ve škole ani v nejmenším přetvářoval, potiskli pokrokové papíru desetkrát více než k váli všem bestialně mučeným křesťanům jihoslovanským. A což teprve o anarchistovi Ferrerovi?

A co zatím dělo se na Balkáně? Slyšme aspoň některé nové zprávy z posledních dní! Dne 27. listop. ve Štipu bylo zabiteno 48 občanů (Kočov, Danov, Pančev, Zdravov, Kralov atd.). Tito okováni tlakem železa na rukou a na krku a svázáni v smetku. Vojáci je na námetě seřadili a bítice je holemi i pačkami, hnali do Kočev před vojenský soud. Mohamedánská

sousedé ubohých zatčených křesťanů vybíhali z domů a dávali na jevo soustrastee spolubýany tím, že je tloukli také!

Bulharský poturčenec a špehoua Stojčo Živinský přivedl do vsi Vinohradu Kumanovsku oddíl vojska, pátrajícího po Krstu Lazarova. Hledaný nebyl nalezen a proto se vztaku povolal Živinský starostu, popa a dva občany, jimž oznámil, že budou mučeni za to, že Lazarov v jejich vsi není. Ubožáci prosili o smilování; tu jim poturčenec řekl, že se mohou vykoupiti 15 jistliky (asi 380 K). Starosta výkupné ovšem přinesl. Nato poturčenec mu řekl, že přijde s Turky zase. Až přijdou, ať jest pro každého vojáka připravena mladá žena a pro něho (poturčenec) panna! Na rozloučenou Živinský dal starostovi silný políček, aby prý nezapomněl! Do rodné obce toho poturčenec Živinský vtrhlo oddělení vojska ze Skoplje. Poručeno všem mužům dostaviti se před frontu. Z nich vybráno beze všeho soudu pouhých namátkou osm, kteří odvedeni do domu, kde strašné zbiti. Poturčenec křičel: „To vám za to, že ukrýváte vojvodu Krsta!“ (Ve vsi Vinohradu zase křesťané trpěli za to, že Krsta neukrývali.) Zbité ubožáky okovali a odvěkli do Horního Kojanu před mučír. Tam sajatel byli zbiti s takou krutostí, že dva z nich duši vypustili. Byli to Arsot Purčev a jeho syn Milan, jemuž při mučení obě oči vypryskly. Ostatních šest odvezeno do skopljského vězení. — Když městem Kumanovem bylo vedeno šest zatčených odněkud z Kratovska, dva padli na tříšti na zem a umřeli následkem utržených ran.

V neděli dne 4. t. m. přišel do hostince Alexy Vukotič v Pešti žandarmský důstojník Jmeraja Čavič. Poněvadž ho dva zde sedící srbsí obchodníci (Hašanin a Miladin) nepozdravili, vystřelil proti nim několik ran z revolveru a porazil je smrtelně. Hašanin skončil po třech hodinách. Když přítomní hosté ve strachu počali volati o pomoc, vypálil vztaklivě další dvě rány. Pak teprve se vzdalil, proklínaje křesťanskou víru a křesť; šel k vojenskému soudu, aby pověděl o svém hrdinském kousku. Ovšem že se mu nestane nic, protože by býval jinak krotší. Tento Čavič, ačkoli se nenančil ani čísti a psáti, stal se důstojníkem a prováděl bestrestné zločiny v četných srbských vesnicích požarského kraje. Jerinu Zekičovu násilně přinutil, aby mu byla souložnicí, nedovolil jí vdavky, ačkoli byla zasnoubena. A za všechny zločiny se mu nestalo nic.

Do Belčan přitáhlo vojsko „odzbrojovat.“ Vojáci jali se nádavkem týrati srbské sedláky přímo zvířecky. Ubožáky svlékli do naha, krutě je zbili tak, že tiho leželi polomrtvi, nemohouce ddy vládnouti; vyhození však k tomu všemu na snih. Srbský pop Jevgenij a čtyři srbsí pohlavří odveni do kičevského vězení.

Turci Arnauty již přestali odzbrojovati. Proč? Poněvadž po zuby osbrojení mohamedánská Arnauté zběsile řádí v srbských vesnicích, pomáhajíce tak v katovském díle vojákům.

Tak sni zprávy „Národ. Listů“ sdělené hlavně ze Skoplje a týkající se výhradně mučednictví Srbů.

Leč mimo Srby zakusili děsného týrání též Slovane jini. Bulharský poslanec Todor Pavlov v tureckém sněmu odpověděl řízně bezcharakternímu velikému vezírovi, který nadšeně velebil turecký pokoj, pořádek, spokojenost obyvatelstva. Pavlov vypočetl, že pouze v tomto roce bylo v Makedonii nemilosrdně zbito a smučeno 4980 osob bulharské národnosti. Bíti a mučení byli muži a ženy, starci i děti. Z těch 4980 mučedníků jest 64 navždy smrženo, 11 pak za mukách nebo následkem mučení zemřelo. Z tureckých úředníků v celé Makedonii jen dva se oběcovali jako lidé. Pavlov každé své tvrzení opřel o dokázaná fakta. Srbové však byli ještě čestnější pronásledováni než Bulhaři.

A že se turecká vláda stará horlivě se všech sil, aby se nedostalo utiskovaným křesťanům přiměřeného vzdělání, jest zcela při barbarství tureckém přirozeno. Srb neveděl ani dá sebou spíše vládnouti. Na př. dle nřízení

turecké vlády musili opustiti srbské gymnasium skopljské professoři ze Srbska. (Podobně musili školy makedonské opustiti učitelé srození za hranicemi Turcka i všude jinde.) A tak ve Skoplji vyučování velice vážné. Srbské školy v kosovském vilajetu byly zavřeny na základě výnosu Hilmi paše, vydaného před prohlášením ústavy!! Zkrátka Turci všemožně se přičiňují zničení konfessií školy křesťanské, vědouce, že náboženské uvědomění utuší značně svornost křesťanstva a odpor proti katanství mongolskému.

A teď otázka: Kde v křesťanských zemích bylo tak hovadsky zacházeno s nejhoršími tureckými oběťmi, jako činí nyní Turci Jihoslovánům? Snad v sousedním Bulharsku nebo v Srbsku jsou Mohamedánsi pro svou víru práskáni a mršeni? Nyní se jeví v plné prázdnotě fráse, že zločiny se dějí výhradně tam, kde jest málo vzdělání a že moderní kultura i bez křesťanství lidstvo zůslechčí. Kdo nafizuje děsné makedonské masakry? Jsou to studovaní turečtí úředníci. I do Turecka proudem se valí knihy o humanitě a bratrství. Turci mají své tiskárny, školy, v nichž se seznamují s literaturou cizojazyčnou, mají železnice, elektrické osvětlení, vědí o filosofii Tolstého, o zásadách volnomyšlenkářů, o proudech soc. demokratických; znají dějiny národa svého i křesťanstva, jezdí houně do kulturně vyspělých zemí. A k čemu moslemánská nást vyvolává moderních posmatků? K chytréjším, rafinovanějším setročením a hubení křesťanstva, než jaké si dovedli vymysleti méně vyškolení předkové Mohamedánsi nynějších.

Tu mané se vtírá přirování. Právě když v pohanském Římě zbudován nejvyšší chrám antické pozemské kultury, když obrovitá říše římská měla rozsah a slávu největší, bylo tam s otroky zacházeno nejkrutěji. Ubožáci citili se stále před tlamou krvavého šelmy, která je mučila a usmrcovala po tisících. A což to děsné mučení statisíců křesťanů, způsobené učenými římskými úředníky? Patrně, že přes všechna krásná hesla skončila velikým krachem jak humanita antická tak turecká. Jaké katanství panuje v Číně a u jiných nekřesťanských národů, není potřebí šfe vykládati.

Leč Kristův kříž hlásá milosrdenství nejvyšší, živé pročitěné, posvěcené příkladem a slovem Bohočlověka. Křesťanství krotí účinně bestialní pud; z národů nejsurovějších vytvořilo společnosti mírné, snášlivé. Pravdou jest ovšem, že i u pokřtěných národů docházelo ke krvavým svárům, protože křesťanství obratem ruky nezmění a neodetrání náhle zastaralé davové slozvyky. Ale právě Římu pa-pešakému se musí děkovati, že zabránil již ve středověku děsným, davovým a stálým masakrům, jaké mají trvale volný průchod v Makedonii. A evropské velmoci? Pokud v Evropě byly vlády křesťanské, pokud katoličský šár plál jasným ohněm, statisíce křesťanů dobrovolně spěchaly vybojovat svobodu utištěným souvěrcům, nešetříce jmění ani hrdel svých. Nyní kultura „postoupila výše“ a proto velmoci sledují zběsilé surovosti klidně. A s nimi nedávají se s klidu srušiti ani nejoohnivější volnomyšlenkářští hlasatelé svobody, volnosti. Teprve v posledních dnech sem tam nějaký nesmělý řádek byl zařazen v pokrokovéjších listech o krutosti Mladoturků. Jen co by se neřeklo, že ty listy jsou zcela hluché a slepé.

Katolíci však dle současných událostí nejlépe dovede oceniti slov sv. Pavla: „Kde jest Duch Páně, tuť i svoboda.“

Volné listy.

Narodil se „nešle“. Machar jako syn Hailův již vypelichal a nyní zase pytláči v revíru nebožtíka Bambasa. Jako Bambas v románech svých rozléval řeky krve, tak Machar touže manýrou chrlí spousty pomluv proti ka-

tolické církvi, proti náboženství a křesťanství. V podstatě jde o zahraňování potupami papeže Pia X. Povražděný a slušný člověk, jak snadno je v naší pokrokové době bestrestně utlačovat se bezbranného papeže, musí si zároveň uvědomit, jakým jest Machar sběhlozem. Před novináři dítkami, před starci a před bezbrannými osobami zastává se dráhdy i surový slohlinec...

Proti kněžím katolickým Machar užívá nyní slova: „nebib“. Jako vše na světě má svůj čas vzrůstu a usrání, tak jest i s duševní tvorbou Macharovou. Nejnovější jeho kombinace „bib a nebib“ z počátků jen prosvítaly, ale postupem času rýsovaly se vždy určitěji, až dne 29. listopadu 1910 mohl celému světu oznámiti, že svého „nebibu“ uvádí do české literatury. Představme si, jakou rozkoš pocítoval Rodin, když dokončil sochu představující Balzac, a stejně pochopíme, jak zájmal Machar, když vánky vycházející z jeho duševních hlubin zvěstovaly, že se mu narodil „nebib“. Tohoto děcka nesmí mu nikdo uprati, má tento „nebib“ všechny rysy duševní tvárnosti otcovy, a jelikož přirozeným protějškem, nebo lépe řečeno, základem „nebibu“ jest vědecký „bib“, povstalo trojhvězdi: Machar—nebib—bib.

A nyní vízme, jak toto trojhvězdi svítí. Naši páteři nemají rádi Ferrera. Kde jaká kazatelna, kde jaká klerikální schůze, ta zabývá se Ferrerem nerušeně: soplí totiž nádivky, pomluvy, lže síru a oheň na člověka, jehož ideami se obrovuje stát, který propůjčil své rámě k justičnímu zavraždění jeho. (Jaká to vznešená čeština! Pozn. sazeče.) A žádný komisař není přítomen, nikde neslyšet o zakročení.

Zjištěná pravda však povídá: Ferrer byl anarchista, jehož programem bylo stát smičiti; hlásal zrušení majetku, odstranění soudův a trestů, dítka v moderní jeho veřejné škole mají nabýti cviku v házení pam. Pomíjejíce ostatních věcí v programu Ferrerovu, mohli bychom připomenouti ještě, že úkolem jeho bylo odstraniti víru v Boha a zahnati krále, ale tyto dva body anarchistického programu u Machara neplatí, proto zasmámenali jsme jen to, co u Ferrera znamená zničení státu.

Ferrer byl vyslovený anarchista, a že anarchismus svojí podstatou a svým cílem jest vyvrácení státu, nemůžeme zajiště dokazovati již ani lidem, kteří se teprve naučili slabikovati. Trojhvězdi však: Machar—nebib—bib tvrdí, že anarchistickými ideami stát se obrovuje. Úsudku chytřejšího, jak přirozený od takové firmy očekávati nemůžeme. Přední muž na letošním volnozemědělském sjezdu v Bruselu prohlásil určité, že Ferrer byl anarchista, a takový dobří přátelé se znají velmi důkladně. Kdyby Machar křídil sebe více, že to není pravda, nikdo mu již neuvěří, protože ke svým účelům dovede popřiti třeba i nos mezi očima.

Trojhvězdi: Machar—nebib—bib, mluvíc o obrozování Španělska ideami anarchistickými, má na mysli protifiranskou opozici nynějšího ministerského předsedy Canalejasa, ale ten nedávno prohlásil, že by byl dal Ferrera právě tak zastřeliti, jako vláda dřívější. Klasický svědek tedy, jehož se bizarní trojhvězdi dovolává, nejen že v anarchismu Ferrerovu ideí obrozovacích nevidí, ale přímo je zatracuje. Ostatně bývalý syn Heliův a nynější Bambas měl by také věděti, že již vychvalovaná jím antika anarchistického programu nemohla potřebovati. Kdo doporučuje tedy, aby se stát léčil anarchismem Ferrerovým, dokazuje, že má nejlepší kvalifikaci přednášeti o státovědě na universitě tunkabonské, teda že by i tam vědomostí jeho byly příliš vysoké. Ať zabrousi Machar kam zabrousi, všude naň číhají nepřátelé v pojmech zdravého rozumu, zkušenosti a střízlivého rozhladu. Sotva že lonskými přednáškami nasbíral slavných věnců po Cechách, již vyhazují ho zase z ministerstva vnitřní a pro bezpečnost státní společnosti konají protiferrerské opatření. Jedním slovem smála!

Z význačných sloupů pokrokové strany není tu Machar sám. I Masaryk nazval odsouzením Ferrera justiční vraždou. A tentýž Masaryk ve sněmovně vykládal katolické církvi ve zlé, že podporovala anarchismus. Ovšem bylo mu poslancem Šrámkem dokázáno, že mluví nesprávně a podloupně. Tedy odsuzování anarchismu a zastávání anarchisty Ferrera — to vyšlo z jedné a téže díry, asi na důkaz, že v Masarykových žilách obíhá nejčistější krev zásad a důslednosti. A jak jest to nekonale směšné, když Machar se sám starostí o stát dává se do breků! Vždyť pod takovou škraboškou neskrývá se nic jiného, než početné blábolení, licoměrné knoucení očima, logika komedianta, křáskový přemet a velebojdná neupřímnost.

Otázka práva a svobody. Trojhvězdi: Machar—nebib—bib hoří „slavným“ ohněm proti katolíkům, že sbírají na účely nejvyšší

své hlavy, tedy na účely své církve. „Sbírký ty kradl se veřejně a neal z náboženstvího pokolení, sta a tisíce plynou takto z náboženství s nejchudších vrstev daleko, aby ještě více posílily ty miliony v zlatě (nebohá češtino, vytrp již ta muka!), jež má ubohý vězeň aložený v anglických boudách. Popsal jsem cholera v Neapoli, jak se na ni dívá čistě katolický zrak.“

Tento argument socialistických rváčů jest pořád ještě dosti dobrý básnického genu Macharova, ale nepřislouží, že čert s nouse i mouchy lapá. Jiná jest otázka, zda tato svobodomyšlnost obetoji před soudnou veřejností. Jakým právem sbírají katolíci haléř svatopetrský? Právem občanským, právem, jež přislouží každému člověku a jež ponechává vůli jeho, aby dlan svou otevřel nebo zavřel. Proč jest tedy Machar tak rozčilen? Snad proto, že byl šádán, aby též on něco ze svého židovského žoldu udělil?

A ještě aspoň jeden doklad k tomu, jaké má Machar vznešené ponatí o svobodě a právech: „Páteři mají svou organizaci, svou taktiku, řády, své školy, svůj disciplinární řád. Biskupové jejich se sjíždějí ke konferencím, které se dějí při zavřených dveřích bez dohledu vlády i parlamentu.“ (Člověče, naučte se již jednou český psát!) „V tom to vězí. Nejen věřit, ale žít podle náboženství. A ne-li je-li a má-li své náboženství jen v ústech, ješ lamp.“ Budí. Ale malou poznámku. Nejen hlásat svoboda a usilovat v demokratické době o práva všech, ale podle svých hesel vědecky jednat. A nejednáš-li tak a má-li svoboda a práva jen v ústech, ješ lamp.

„Popsal jsem cholera v Neapoli, jak se na ni dívá čistě katolický zrak,“ praví samolibě Machar. Ba, on v Itálii proti církvi ledaco popsal, ale obyčejně při tom myslil na právo, a péro mu ujíždělo na levo. Kdo však má za sebou z Itálie škytavého mluha, toho všechny důvody vybízejí k opatrnosti a radí, aby se svých svědectví nedovolával. Lež takového nestoudného zvesnění, jako jest nešťastný škytavý mluh, odvádějí miněti, že těch lží byla celá řada.

„Neboť náboženství je cit, je poměr člověka k Bohu a nic jiného. Ten se nedá brát ani urážet a docela už ne hájit.“ Jaká to duchaplnost z toho Machara leze! Když náboženství jest pouze cit a neobsahuje žití rozumových, proč pak Machar loni svým umem se tolik namáhal základy křesťanského názoru podvracet? Proč pak svým rozumem tvrdil nesmysly o Kristu a sv. evangelijích? Což popírání a obrana těchto duševních statků a pravd není prací rozumovou? A když náboženství jest poměr k Bohu a když víra v Boha jest základem náboženství, můžeme přestat pouze na oita a existenci Boha rozumově nedokazovati? Báječná logika a praxe Macharová vypadá takto: Náboženství statečně vyvracejme, ale máme lidi za hloupé a přejme jim, že náboženství se nedá brát ani urážet. Že Machar jest tak prostoduchý, toho jsme se ani nenadali, až nyní sám s dotychnou ochotou nás o tom ujišťuje. Napišme jen jednu větu: „Přirodopysci dokazují v přírodě účely a zákony. Kde jsou účely a zákony, jest vědomí, kde jest vědomí, jest myšlení a kde myšlení, tam jest osobnost. Jen jediná věta o první příčině, o Bohu, a co v ní rozumové činnosti! Bylo by zbytečno obšírněji Macharovou naivnost se zabývat. Tvzení jeho na prvý pohled prozrazuje rozumovou sněť, a na dovršení efektu měl by se ještě dotýkati nosu koncem své hůlky, neboť prý to bývá znamením bystrého ducha. Pokud Machar v panáčiním odsuzování všech papežů pronáší zraka pravdy, neodpíráme mu. Prohlédáme k „Besedě“ jeho v „Čas“ dne 29. listopadu, přiznááme, že někteří papežové do záležitostí státních zasahovali a že dávali se věsti i pobutkami mimo církve vznikajícími, z čehož ovšem povstávaly nepotřebné nátlaky církve a lidí. Nicméně však svědomitý historik navytrhuje takových věcí z povšechného proudu dějinného a z povahy příslušné doby. Konec konců i církve katolická jest spravována lidmi, a kde jsou lidé, tam jsou i chyby a přehmaty. Nemohli bychom tedy nic proti Macharovi namítati, kdyby se řídil objektivní posuzovací metodou. Macharovi však neběží o pravdu, nýbrž o štvání, jež vyvěrá z nízkých patřův a rozpálené vášně, i kdyby si všichni lidé tak počínali, nebylo by možno v nítem dodělati se pravdy a společnost řádků proměnila by se v dírký tančící zblázněnou a obmázanou chaotiku. Ovšem uvážející lidé dobře vědí, že toho Machar vlastně koupil ručičku a pro své zájmy nesmí viděti svého ponížení.

Abý tak těsně obrátek byl úplný, připojme ještě tři místa z „Besedy“ v níž Machar své duševní dokumenty vykládal. Slyšte! Císařovně Marii Terezií byl prý dán list na němž zasmámená byla sporč jeji list prý byl určen na sestru do Říma. Když s císařem Maximilianem v Mexiku bylo sle, mluvil jeho protiva Macharova papeže. A od-

pověď Himakých lidí? Byla dána v Quarquara 19. června 1867. — Komandor d'astojník, rýy zapřekaly, a při účtu kuličarýle se v přes nešťastného sánka. Pius IX. prohlásil d'astou danou Hii omloum Františkem Jozefem I. a sakáal svým p'přizemím unpati ji...

Ve kterých pamětech chytli se Machar na své dva tlachy, navíme, ale s třetím výsřk jsou nevědomost dryšdnika. Jenž Alchabě s'lonny saměduje d'astovské. Pravíme: d'astovské, kdežto Machar napsal d'astovu s toho jednodu- abého důvodu, že rozšířil mezi oběma pojmy jest mu španělskou vesnici.

Dobře jest, aby soudná veřejnost dokonale poznala, čeho všeho jest schopen a jak probil poslední špetka oněch hodnot, jimiž kulturní lidé mají se vyznačovati. Machar jest smolnice, kterou nesen živlové skrytí za kulisami, Machar jest nástrojem, jenž se slepě oddal a jenž nikdy nesmí se rozstati proti kapitálu židovskému, jako to činí proti majetku církve, který nota bene — není na nikom vydrěn.

Jest přirozeno, že Macharovy silné výkony před senátem nemohl nikdo jiný hájiti než nositel čistého advokátního štítu a pal- mární rytíř dr. Bouček. To jest: vrána k vaší sedá. Dr. Bouček, takto humanitář a horčítel pro blahobyt společenský, jest mistr onoho umění, jež dovede člověka vykládat jako důle- žitého činitele a pozitivního vyvolavače moder- ních hesel, ale při tom narápne na namlu- matiku, nebo jinými slovy: sleduje si topič- kých hmotných sčítání. Jak znamenitě slouží různé ty škrabošky! Můžeme kříditi o pokroku, osvětu, humanitu, a při tom závrtnými pal- máry šdimati lid, jemaš pak nezřetně podáme urážky papeže a kněžstva, aby si jimi své rány obvázal. Oh, dr. Bouček jest výmlavný pekro- kářský advokát, milovník lidí, ale ještě více jeho kapý a té šejména tehdy, když čestným kovem zvoni a cinká...

Komédie s Tolstým. Po smrti Tolstého sly- šeli jsme výkřiky o velkém spisovateli, o tři- náctém apoštolu, znamenitém proroku, vcho- vateli a moralistovi. Mimo úsudek o mohutném spisovateli všechno ostatní nadšení jest od- pernou licoměrností a maskarádou. Neboť kdo se všech těch velebitelů apoštolaje ve smyslu Tolstého, kdo z nich safizuje život podle jeho mravouky? Nikdo. Kdy pak jsme četli v no- vinách všech svobodomyšlných odstínů hlavní křesťanské myšlenky Tolstého, kdy kdo se spi- sovatelem, novinářem a politikem, kteří dnes o ve- líkém Rusovi tak nadšeně hovoří, obrátil se na obecnost v výzvu: Hle, to jest učení Tolstého, všechny jeho zásady následujme?

Ovšem čteme dnes tu a onde o mravním významu Tolstého, ale děje se tak po většině pod pohodlným pláštěm humanity. Pojem hu- manity však přičiněním nové doby stal se tak rozštědělým, že jím nelze vyjadřovati nijakých pevných pravidel životních, jaká se příklad sestavil si Tolstoj. Humanita dnes zvláště proto, že se jí dovolává kde který mluvka, aniž př- tom něco vážného myslí, stále se zdá, a zdání není skutečností.

Jeví se tedy v oslavách Tolstého velká neupřímnost, která po jistě stránce strňuje onen závoj vznešenosti, jímž se tak ráda háli novodobá duševní a mravní vzdělanost. Tolstoj sám, jenž odmítal mnohé sjevy moderní kul- tury, prudce by protestoval proti mnohým, kteří kulatými slovy oslavují jeho mravní zá- sady a přitom neuznávají a otravují křesťanský pramen, z něhož ony zásady podstatně byly vázány. Proto kdo mravní zásady Tolstého vy- světluje pojmem humanity, všeho oběhu dnes sbaveným, dopouští se nášli a vykládá mbru- listu jasnopoljanského dle své šablony, která, chtějíc vyjádřiti všechno, nepovídá vlastně ni- čeho. Rozvedená, krásná humanita s životní názor, jímž Tolstoj řídil smysl života, jsou dvě veličiny, mezi nimiž nelze si mysliti při- buznosti. Neboť hle, tady jest eskamotérské pohrávání se slovem humanita, jež stále se pouhou oetkou a tam nejživotnější přilnutí ke Kristu, od Tolstého ovšem svlaštěním spů- sobem chápanému.

Že Tolstému blázná humanita nynější doby byla cizí, vysvětlí z několika příkladů, v nichž vážné a koleťatě ředil smysl života. Vzpomeňme jen vojáka Karatajeva, z něhož udíl se životu Bazuchov ve „Vojně a Míru“. Prostý jedno- duchý voják, oddaný křesťan, stává se učitelem zvykaného šlechtice, který, pročeď šliso- škými systémy, spočine naposled a samého Krista. Jest to tedy násilným a nesprávným výkladem, když na př. prof. dr. Krejčí křes- ťanství Tolstého zaměňuje dnešním pojmem humanity. Neméně chybné jsou důsledky, které dr. Krejčí činí z názoru Tolstého pro mravnos- ve smyslu pantheismu, neboť tímto způsobem bylo by dosazeno mravní lhostejnosti, ne- dokonale samraznosti úplné. Kdy pak tito pa- sionátoři přestanou konat hovořiti o všech

Ještě nikdy člověk, jakmile jen trochu přemýšlí, není schopen "vymátlivosti"!

Žánrové a duchovní schůzky. Výklady o Tolstém vynesly na světlo také mnoho zajímavých, zejména to, že mnozí novodobí mladenci, takto pokročí, se slova „svoboda“ omdlávají. Vychovale ta pokročí, filosofie pěkna mládě! Slyšte na příklad Fr. Tučného, jenž v „Přehledu“ dne 25. listopadu takto škemrá: „Mně jest lhostejno, vymátlí-li ho někdo jako moralistu; nadechl bych se pro něj takového, kdyby byl nejnepornějším, nejjistějším dokladem velikosti v morále. Ba, co více! Zrovna pro tento moment se ve mně všechno stahuje, chmuří, kaboní — zvláště pomyšlím-li, jaký to má coudný význam v jeho vývoji. Já si Tolstého vážím a cením jen tak do „Anny Kareniny.“ Všecko ostatní, pozdější, tedy celý ten jeho moralismus, je pro mne bezcenný právě proto, že není ničím jiným než pouhým moralismem.“ Prosím, aby štenář sadřel ještě svůj smích, a všiml, si také tohoto ediktu p. Fr. Tučného: „Říkám to proto tak bezohledně, poněvadž jsem se naučil chápat tyto záležitosti umělecké a filosofické neměrně vážně.“ A s uspokojením vládného člověka, jenž promáhl hluboké věty, p. Fr. Tučný dokládá: „Jed (moralismus Tolstého), sjednává-li se mu možnost k účinkům, působí vždy účinněji než každý jeho protiklad. Morálka jest s to zničit život, ale ne život dání, podporovati, udržovati. Morálky třeba dekadentům.“

Řekněž, milý štenář, že to jest řeč nějakého nezralého mladíka, jenž domýšlivostí se zatoučila hlava. Máš pravdu, ale přitom nesmíš zapomínati, že tato řeč jest příznakem doby, že plyne z prostředí dnešní novodobé kultury a že pisatel náleží pokročí, k tomu táboru. Až tam jsme tedy dospěli, že inteligentní dorost hájí mravouku do bezcenného železa. Ukázka to, jak tato mládež s otázkou mravní kráťe a řízně zářovala. Silní lidé, o nichž bájilo a bájí pokročí, mnohomluvení, mění se ve skomírající slabochy, kteří považují za zvláštní svou velikost, když se mohou vysmát mravouce.

Hrdě málo líbí se od tohoto p. Tučného ti lidé, kteří sice mravouku hád tak rázem nevypověděli, ale nepřimnou svoji projevují všemi těmi oslavami. „Následujeme Tolstého“ vysněla výslednicu všech schůzí. Ale v čem ho, pánové, následujete? Co se týká Tolstého životního způsobu, říkáte sami, že nežil jako mužik, ač měl prostý život ruského člověka v programu. O křesťanském životě v násmu Tolstého nemůže teprve býti u vás řeči, neboť přijímáte za svůj názor všechno to, co jest popřením našeho náboženství.

Jestliže Tolstoj nežil nebo nemohl žiti, jak si přál, oslavovatelé jeho vůbec nechť žiti, jak on hlásal. A přece všude z oslav jeho znělo: „Následujeme ho! Jazyky slovy: Tolstoj umřel, jest naší povinností velebiti ho. Ve svých řečech musíme přece něco povědět a nejlépe zvíříme prach a zabýskneme se řečnickým obratem a vysvětlíme, abychom ho následovali. Tolstoj máže pak klidně odpovídati, a vyvrholeu tak zvané moderní kultury učinilo zadost své mravní schůzlosti a neopravdovosti.

Masaryk nemůže přijati Nobelovy ceny. Zachovali jsme si v paměti, jak Masaryk ve svých řečech ohledně Aehrenthala projevil tyto myšlenky: Aehrenthal věděl dobře, co se ohystá, ale nepřidínil se nijak, aby konflikt předešel. Ledaco moha ještě říci a mám ještě mnohé díky. Závisí tedy vše na Aehrenthalovi; já ho aspoň vyhledávati nebudu. To té přispěchal dr. Lederer a navrhuje, aby přišli Nobelova cena byla udělena Masarykovi a v tom že mnoho máže učiniti Aehrenthal.

Masaryk však ceny Nobelovy přijati nemůže. Předně v Praze vysýval všechny posluchače, aby s ním následovali Tolstého. Tolstoj však Nobelovu cenu odmítl. Za druhé musí Masaryk ji odmítnouti; proto, že Aehrenthalovi vyhrožoval novými odhalením. A za takových okolností musila by nutně povstati řeč o kupčení ideami.

Obrana

Proč se Sokol Ochrastina na „Orly“ rozzloboval? Teď to vylezlo, proč na pražském sjedě sokolském starosta valašsko-moravský Ochrastina dal průchod tak velikému hněvu, proti „Orlům“. Zele byrokratická příčina rozhodla, že tak směle proti „Orlům“ lhal. *Násled toliž s jara občasným dopisem „Orlům“ své baroně plakáty s vyobrazením „Orla“.* Leč — „Orlové“ nejvíce chutí ke koupi a proto jel Ochrastina do Prahy s rancem vytak. „Orlům“ nic pro křest nekoukalo a proto: Hrr na ně! Zase jeden dokument, proč se proti

„Orlům“ nespravedlivě štědí. Ochrastina svými neposlušnými slovy delegáty sokolské omámil, tak se usadil protikatelickou resolucí české obce sokolské. Nyní rozváznější Sokolové vidí, jakon jim blamáž způsobil muž, který jako starosta zvláště jest povinen každé slovo dobře uvážiti.

A jaký komický rozpor! Ochrastina se v Praze ohlíbil, že mu bylo z okolí děkana Gillika v zájmu „Orla“ nabízeno 35.000 K. Věru dar kavalírský, k jakému by se odhodlal málokterý kníže! *Zatím však pravý opak jest pravdou.* Ochrastina škemral sám u „Orla“ o podporu své knihtiskárny. V přípise zaslaném od knihtiskárny bratři Ochrastině stálo: „Ilustrovaný plakát sebe menší vykoná mnohem účinněji reklamou než sebe větší plakát písmem tisknutý. Máme v úmyslu ještě pro letoší sezonu vydati též ilustrované plakáty pro Orly, na kterých by účel a cíl tělovičenských jednot „Orla“ již obrazem znázorněn byl. Dovolujeme si proto Vás s dvouti žádati za laskavou odpověď, zda pro Váš spolek byste a nás za nabídnutých podmínek ilustr. plakáty objednali. Plakáty vydali bychom asi do 15. června t. r. Prosili bychom též, byste nám laskavě sdělili adresu spolku „Orla“ v obvodu Vašeho hejtmanství.“ Kdo tedy chtěl pomáhati „Orlům“ zcela dobrovolně a bez vyzvání za žádaný poplatek? A jakou nesokolskou češtinou jest žádost sepeána! Zkrátka blamáž sokolská jest velká.

Důsledek Nathanaeva vystoupení. Tlupa „svobodomyšlných“, posilněných drzími nepravdami Nathanovými, přepadla v Římě v úterý procesní. Způsobili řeč. Když se rameno bezpečnosti ujal přepadených, improvi-sovali si „protiklerikálové“ na náměstí tábor, kdež spíláno hrubým způsobem papeži a katolické církvi. A pak prý lidstvo „ápl pod útlakem klerikalismu“!

Proti Nathanaevovi vyslovily se i liberální listy italské. „Popolo Romano“ napsal: Když se slaví historický den Italie, nemají se do řeči vřabovati rozvratné idey osobní a sektářské. „Perseveranza“ nazvala Nathana nevzdělancem. Světznámý denník angl. „Times“ napsal, že Nathan a jeho řeči nesmějí se bráti vážně. — A katolíci měli na drzou zednářsko-iskarskou provokaci býti tiše! Purkmistr Montrealu, hlavního města Kanady, zaslal ve srozumění s celou městskou radou sv. Oto adresu oddanosti.

Politický přehled.

Pád ministerstva Bionerthova. Vláda Bionerthova, jejíž působení zůstane vždy v dějinách české politiky zapsáno písmem nejedernějším, a jež pod záštitou Němců přes všechno nepřítel ve sněmovně zdála se nezranitelnou, konečně padla. Dne 12. prosince podal bar. Bionerth žádost za propuštěnou celého ministerstva a císař také žádosti té vyhověl, pověřil však dosavadní vládu řízením státních záležitostí až do ustavení nové vlády. Hlavní příčinou pádu jsou ovšem Poláci, kteří bezpodmínečně trvají na provedení zákona o vodních stavbách, čímž vypáhli z vládní většiny. Všecka snaha přepracovat většinu polského klubu ukázala se marnou.

K situaci. Všecko jest po demisi vlády v nejistotě. Jest pravděpodobno, že bude opět bar. Bionerth pověřen úkolem sestavit novou vládu. Dle „Centra“ soudí se, že pověřením bar. Bionertha dalším vedením státní správy situace se nikterak nevyjasnila a že Němci opření o systém Slovany nepřátelský budou dále určovat směr říšské politiky. V českých kruzích poslaneckých zastává se stanovisko, že Poláci jsou povinni zamezit další zhoršení politických a parlamentních poměrů. Dle zpráv „Nasínce“ nový kabinet bude utvořen do 15. ledna 1911, poněvadž není možno, aby propuštěné předsednictvo vlády předstoupilo před delegace, které se sejdou k meritornímu jednání o rozpočtu 18. ledna v Pešti.

Stanovisko české v nynější situaci jest toto: Poněvadž bar. Bionerth s celou svojí ministerkou společností objevil se opět před parlamentem, byť i ve stavu demise, není pro Český klub žádného důvodu, aby mēnil něco na svém ostře opozičním stanovisku.

Česko-německé konference ve Vídni se nebudou konat vůbec, zato dle „Nasínce“ v Praze bude podniknut vážný pokus o dálnost českého sněmu. Bude ustavena stálá národnostní komise a v plenu budou vyřízeny obě berní předlohy. Nato bude přikročeno v permanentním výboru k věcnému uspořádání česko-německé otázky. Jedná se nyní pouze o metodu, dle které mají býti všechny otázky uvedeny znovu do proudu.

Prosátiní jednání řád sněmovny prodlouženo ve schůzi posl. sněmovny 14. prosince na další jeden rok. Stalo se tak všemi hlasy proti hlasům českým a ruským. Češi a Rusíni

hlasovali pro návrh posl. Stránka, aby platnost prosátiního jednání řádu prodloužena byla jen na 8 měsíců. Čeští radikálové: Ernel, dr. Hajn, Sokol a Kalina podali tu stranu jednání řádu své návrhy, ale ty byly vešměs zamítnuty. Lavice českých agrárníků a Jihošlovanský přitom prázdnotou.

Vlašská fakulta právnická. Jihošlovanský snesli se, že veškeré ujednání, která se stala před podáním demise bar. Bionertha v příčině přikázání projednání otázky vládké zvláštnímu podvýboru, jsou následkem demise bar. Bionertha neplatná. Vlaši naproti žádají, aby všechna ujednání byla dodržena. Bar. Bionerth pak prohlásil, že v této věci jako ministerský předseda propuštěné vlády ničeho učiniti nemůže, poněvadž určování denního pořádku ve výborech jest věcí stran.

Česká novinka ve sněmovně. Restaurace v budově poslanecké sněmovny má svoji novinku. Na stolech, u kterých obědvávají čeští poslanci, oclí se 14. prosince české jídelní lístky. Tato „historická novinka“ rozšířila nejenom německé poslance, nýbrž i německé listy.

Pověsti o odchodu čes. místopředsedy hr. Coudenhove, který prý v lednu nebo únoru následkem churavosti odebere se na dovolenou, šíří se dále. A nástupcem jeho určují již morav. místopředsedy bar. Heinolda a také prince dr. Bedř. Schwarzenberga.

Rozpočet království Českého na rok 1911 dle zprávy zem. výboru má celkovou potřebu 96,354,576 K. Z příčiny nouze finanční byly z rozpočtu vyloučeny různé subvence, úhrnem 4,507,720 K. Výnos zemské 55%, přírážky k daním přímým, které jsou rozpočteny na království na 79,698,313 K, činí 43,834,622 korun. Neuhraněný schodek jeví se 22,463,586 korun. Jak bude schodek uhraněn, neví se dosud. Pomýšlí se buď na zvýšení zemské přírážky, anebo na novou půjčku.

Volby v Anglii do dolní sněmovny ohýlí se ke konci a všeobecně má se za to, že zbývající volby nepřivodí již žádné podstatné změny ve složení stran. Celkem bude v nové sněmovně poměr stran asi týž jako ve sněmovně poslední.

V Syrii došlo opět k velkému krveprolitu. Město Kerak, východně od Mrtvého moře, bylo napadeno Beduiny, při čemž bylo na 100 křesťanů zavražděno.

Zprávy organ. a spolkové.

Katolickým organizacím všech odvětví. Dne 2. října t. r. byl utvořen na soběsi tělovič. spolků samostatný odbor „Orla“, soustředující členstvo ze všech katolických spolků na neutrální půdě. V Hradci Králové utvořena župa pro východní Čechy. Vyblízíme proto všechny bratrské spolky, aby vytvořily všude tento odbor a to způsobem tímto: 1. Kde je více spolků v obci, utvoří tyto spolky ze své mládeže společného „Orla“. 2. Kde dosud spolek není žádaný, musí se předem utvořiti skupina některého distriktálního spolku král. hradeckého nebo katol. spolek a potom teprve „Orla“. Samostatné spolky tělovičské necht se nezakládají. Kde již jest založen katol. „Sokol“, přeměň název a přihlas se u župy. Veškeré spolky a příznivce prosíme, aby všemožným způsobem našim „Orlům“ vycházeli vstříc. Jakmile se kde stídí odbor „Orla“, buď již ihned oznámen s plnými jmény evienců, aby se mohlo přikročiti k dalším věcem. Bez písemného ohlášení nebude se žádný odbor považovati za úča župy. Odbory si zvolí místního starostu, náčelníka, podnáčelníka, jednatele a pokladníka, kteří jsou za své jednání zodpovědní župě a svým spolčům. Odbory, které by si přály míti už kroje, samy o sobě bez svolení župy nesmí si nic objednat a to k vůli stejnosti. Žádáme, kde je možno, aby se všude započalo s řádným eviencím, by se mohl v bruku uskutečnit župní slet. Jelikož župě třeba finanční podpory, prosíme, aby všude při všech příležitostech bylo pamatováno na župu „Orla“. Přispěvky, přijímá vsdp. konsist. rada dr. G. Domaby v Hradci Kr. a budou také s díky „Obnově“ kvitovány. J. Orlický, jednatel. Dr. G. Domaby, zástupce diec. komitátu. J. Polák, starosta. J. Zencák, evičitel. Lad. Svatač.

Nový Hradec Králové. Vsdp. dr. Frant. Šulc, předseda komitátu diecénsích organizací, přednášel 11. t. m. v hostinci „U Dušků“ v Novém Hradci Kr. na thema: „Proč se organizujeme na základech křesťanských?“ Sklidil za své výřečné a zajímavé vývody bouřlivý potlesk. Se zvláštní ochotou přednáseti bude vsdp. dr. Fr. Šulc opět dne 18. t. m. v hostinci „U Dušků“ v Novém Hradci Kr. na thema: „Organizace na základech křesťanských právě v dobách přítomných jest nevyhnutelná.“ Na tuto schůzi pp. členy a příznivce zve výbor.

Jarembě. Ve čtvrtek na svátek Neposkvrněného početí Panny Marie přednášel u nás vsdp. dr. F. Reyl „o poměru Čecha k Římu“. Mluvil velice poutavě, a povzbudil nás svým milým spůsobem. Za strávené hodiny mezi námi budí ma

vádn vřelý dík! Při této schůzi byl podpísován protest proti semitu Nathanovi. — Zdař Bůh!

Třebechovice. Katolická jednota v Třebechovicích pořádala ve čtvrtek 8. prosince 1910 večer přednášku dp. Jos. Řešlera, kaplana z Velkého Ouhma, o I. české pouti do sv. Země. Přednáška, jež doprovázena byla krásnými světelnými kolorovanými obrázky, byla velice zdařilá jak svým bohatým obsahem, tak i lahodným přednesem, takže velice četné obecenstvo nejen neznavovalo, ale trvalo s malou přestávkou skoro 3 hodiny, nýbrž mile pobavila a poučila slyšící o nynějších náboženských poměrech na místech každému křesťanu tak drahých. Přednášku dp. řečníka vřele doporučujeme bratrským jednotám a další jeho činnosti voláme vděčně: „Zdař Bůh!“

Remov nad Doubravou. Vzdělávací katolický sociální spolek „Rovnost“ pořádá dne 8. prosince veřejnou schůzi v místnostech p. J. Vávry, na níž promluvil dp. kaplan M. Klouda na thema: „Co učinila církev katolická pro kulturu a zsluštění lidstva“. Místnosti byly v pravém slova smyslu nabity. Pan řečník uvedl výslovně výroky předních učenců i nekatolických na potvrzení, jak církev zslušletovala a osvětlovala. Nejkrásnější plody básnické sepsány od nadšených katolíků, nejdůležitější vědecké výzkumy děkujeme kněžím atd. Evangelik Palacký výslovně chválí kulturní práci středověkých klášterů a dokládá: „Veškeren rozkvět věd a umění, hospodářství a průmyslu a základ všeobecného mravního života — má původ svůj v lůně církve katolické.“ Nato podrobně kritisoval Nathanovu řeč, načel přijata příslušná protestní resoluce projevující vřelou lásku a oddanost sv. Otci a prosbu k nejdp. biskupovi, aby ten projev tlumočil sv. Otci. Schůze tato skončena za bouřlivého potlesku a volání slávy Pia X. Zapěna hymna papežská a národní. — V den sv. Štěpána schraje náš spolek v místnostech p. Vávry přesně o půl 8. hodině večer velikou frašku o 4 jednáních od Eugena Bartoše: „Ideály manželství.“ Ceny míst obyčejné, předprodej vstupenek u p. J. Vávry. Těšíme se.

Česká Třebechová. Valná hromada odbočky konala se dne 8. prosince za účasti asi 40 členů a za přítomnosti četných hostů v místnosti spolkové v restauraci p. Andrlíka. Zprávy funkcionářů vstaly s nadšením na vědomí, slyšící zpráva pokladníka, neboť přibýlo jmění odbočky za uplynulý rok bezmála o 300 K. Do předsednictva zvoleni byli: V. Gregar, předseda, P. Vala R., místopředseda, Em. Müller, zapisovatel a Jos. Klaci, pokladník. Do výboru: Jos. Píša, Jos. Hofman, Jos. Právec, Jos. Jasanický, Jaroslav Kristek, Kovář Vilém, Anetka Müllerová a Máňa Zajíčková. Další činnosti: Zdař Bůh!

Záboř n. L. Dne 11. prosince t. r. konal lidový křesť. sociální spolek pro Záboř n. L. a okolí svoji měsíční schůzi, na které přednášel obětavý a nám všem milý vdp. Dr. F. Hrachovský o „snahách a cílech křesť. socialismu“. Přednáška jeho byla procítěná, vážná, misty k srdečnému smích povzbuzující; každé slovo mělo své místo. V přednášce oně vysvětlil, co je to socialismus a ukázal, proč my musíme hájiti zásady křesť. socialismu. Nabádal nás, abychom se nedali ničím odstrašit a pevně stáli při svých duchovních, neb strana naše roste a má budoucnost. Za krásná slova byl odměněn potleskem. Díky srdečné vzdáváme p. doktorovi. K nemalé radosti nás všech pak promluvil k nám horlivý pracovník v naší straně p. Zdeněk Koudelka, stavitel a předseda Křesť. sociál. spolku v Kolíně. Přišel nás povzbudit; s ním p. pokladník a několik dám, rovněž se spolku. Byli jsme jeho milými slovy dojeti, že jako inteligent hrdě se hlásí k nám. Rovněž odměněn potleskem. Díky mu! Pak na jeho výsvu náš duchovní rádce vdp. farář Coufal vysval nás, abychom povstáním protestovali proti urážkám semity Nathana, kterých se dopustil na P. Marii a sv. Otci. Za hlubokého ticha všichni jsme povstali a zdvihli své pravice, dávajíce takto na jevo, že věrni zůstaneme sv. Otci. Schůze byla četně navštívěna. Pánům a dámám z Kolína děkujeme srdečně, že nás povzbudili. Další naší činnosti voláme: „Zdař Bůh!“

Katolická Jednota v Benteckách pořádala v neděli dne 4. prosince v sále hostince p. J. Mládku veřejnou schůzi, do které místní duchovní správce vdp. kons. rada Jos. Pacholík uvedl poutníka jerusalemského dp. Frant. Říba, faráře ze Studence. Návštěva byla neobyčejná, takže sál i galerie sanjety do posledního místa hostmi z blízka i daleka. Předseda jednoty vp. Josef Šumšal zahájil schůzi a slovo udelil milému a všemi nadočkávě očekávanému knězi-poutníku, jenž sdělil s námi své dojmy a zkušenosti nabyté poutí do „Svaté země.“ V řeči trvající plně dvě hodiny živě a poutavě předvedl nám cestu svou z Brna přes Vídeň, Terst, ne vždy klidné moře, Jaffu a dospěl až k viaku, jenž rychlostí neobyčejnou spěje s nadočkávkami poutníky v posvátné nám místo narození, života, lásky, divů, utrpení, smrti, z mrtvých vstání a na nebe vstoupení našeho Spasitele. Bystrému zraku zkušeného poutníka-kněze, jenž procestoval také valnou většinu měst evropských, slyšel — jak s řečí jeho bylo patrné — zřetelný zjev a sebe menší okolnost na pevně i moři, takže cítili jsme se se na před-

nášce v sále hostince, ahyž spíše na cestách po jeho boku Hluboké ticho, plav zájem všech a převládá účast posluchačů-farářů rostoucích, jímž vedle vzorného chování se slouží ke cti též zájem na věci rázu náboženského, byla dojata vdp. řečníkovi neklamným vděkem a úsměm jeho ochoty a obětavostí, za kterou jemu srdečným „Zdař Pán Bůh“ děkuji a na brzké, slibné pokračování se upřímně těší všichni účastníci. Nuže, mnoho zdraví — na shledanou! Dr.

Bohdanín u Nov. Města. Katolický nář. hosp. spolek tkalcovský v Bohdaníně usneel se na resoluci, podepsané velikou řadou podpísačů: Projevujeme tímto bolestné roztřepení nad urážlivou řečí, kterou Israelita Nathan jako purkmistr města Říma potupně se dotkl sv. Otce a naší úcty, kterou k matce Páně Marii chováme. Potupa našeho sv. Otce považujeme za potupu vlastní a proto proti této potupě vrchovnímu našemu Pastýři ve vlastním jeho sídle učiněné protestujeme.

Kolín. Manifestační schůze dne 8. prosince t. r. proti urážkám semity Nathana se zde nad očekávání zdařila. Pořádá schůzi tu křesť.-soc. spolek sdejší a tentokráte v rozsáhlé dvoraně sokola „Fügnera“. Dvorana ta byla účastníky nabita a dle počítání jednoho účastníka přesahoval počet číslo 450, pokud sám stačil počítati. Z tohoto počtu byly dobré 2 třetiny mužů se všech stavů. Mimo některé místní duchovní — a bohužel že tentokráte ne všechny — byli z okolí přítomni: dp. Staněk, farář z Veltrub, jenž přes dalekou cestu a ať jest počasí jakékoli, účastnil se každé přednášky spolkové a dp. Maurer, farář z Ovčár. Posluchače v pravé nadšení pro naši dobrou věc uvedl nadšený, neohrožený, zde tak oblíbený řečník p. V. Dvorský z Prahy. V řeči přes 1 1/2 hodiny trvající osvětlil dějiny pap. státu, boj proti církvi a v čem posustávala urážka starosty římského a vyložením praktického významu našeho náboženství pro jednotlivce pronikl nitro svých posluchačů. Nebylo ovšem divu, že po schůzi posluchači i z řad intelligence laické projevovali obdiv, že i v nitru vynikajícího laika jest tak velká a neohrožená láska k věci Kristově. — Resoluce proti potupě učiněné sv. Otci a celé církvi byla jednoglasně přijata. — Přítel přednášku pořádá křesť. soc. spolek 18. prosince t. r. O ochranných katolických spolcích ve Francii referuje dp. Dr. Josef Hanuš. — Na vánoce cvičí se již div. kus ve prospěch českého kostela ve Vidni. Lze pozorovati a sloužit k potěšení div. odboru, že již nyní jest zájem v hlášení se o lístky k představení.

Mládež. 4. prosince konala skupina mládeže v Třebechovicích svoji II. valnou hromadu. Po zprávách funkcionářů promluveno o důležitých bodech skupiny, vypracován program zábavní na měsíc prosinec a vykonány nové volby. Týž den konána v Hradci ustavující schůze plesového výboru, pro ples okresní organizace mládeže. Ples bude určiť 12. února ve dvoraně Adalbertina. — 8. prosince konala se zdařilá schůze v Hubilese u Jaroměře. Nadšení pracovníci neobávajíc se se-leného agrarismu, který drží Jaroměřsko v kruté porobě. 2 skupiny toho jsou již dokladem a další rychle budou následovati. K velice četné dostavivší se jinochům, děvám i dospělým promluvila sl. Hana Čermáková a p. Lochman. Po pěkných řečech, které byly velice aklamovány, založena v místě skupina. Týž den mluvil p. sekretář Sdružení v Holicích. Sál na Doubravce byl přeplněn a když za nadšené nálady ukončil p. tajemník hodinovou svoji přednášku, přihlásilo se 44 jinochů a děv do Sdružení. Po něm promluvil dp. Kordule o urážkách sv. Otce a přijata navržená resoluce. — V Dobrušce konala skupina mládeže protestní schůzi, na které promluvil dp. Buřil a přijata navržená resoluce. 11. prosince konána schůze v Bukovině, mluvila sl. Čermáková o volné myšlence a vysvětlila k organizaci mládeže — a dp. Petrásek o své cestě Palestinou, kterouto přednášku doprovodil 200 akvostnými obrazy. — Ve Slatině konal týž den svoji schůzi agrární dorost. Nepatří to snad právě do této rubriky, pokládám však přece za vhodné našim stoupencům o tom referovati. Agrární dorost posdě vidí, jak na Hradecku strácí pádu pod nohama a proto začíná horečně pracovati. Slatina je viskou, kde mládež kromě asi 10 je organizována v našem Sdružení. Výpověd platí nám. Na schůzi mluvil p. poslanec Vlnář o posledních událostech politických. Řeč celkem slušná, až zakončení bylo nešťastným; p. poslanci to nedalo, musel zajet do katol. zeměděleč; vidí v tom neštěstí národa, že vytvořen byl Svaz klerikál. raiffeisenek, které slouží prý obouhám velko-kapitalismu. Po řeči jeho následovala přednáška sl. Matějzkové (odkud?) o venkovské ženě. Čekali jsme brilantně přednesenou řeč o organizaci mládeže, čekali jsme výklad programu agrárního dorostu, objasnění jeho organizace. Překvapeným objevila se řečnice (dle představení selská dívka, my bychom dodali — trochu popaštěná), která za 10 minut odříkala za neustálého pokračování svoji naučenou přednášku; z celého přednesu a volby slov, ve kterých hemžily se samé mety a podobné cizí výrazy a která konečně vyzněla v boj proti černé internacionále (chudina, jak při tom bojovně(?) vypadala), bylo patrné, že celé dílo není výtvozem alečinným, a že jmenovaná dívka přišla

něco povídati, čemu ani sama mnoho nerozumí. Posledním řečníkem byl p. redaktor Gebauer. Mluvil o cílech malého národa. Mluvil proti od-vání frází a krásných slov na schůzích a v tisku, mluvil o tom, že každý příslušník má býti obeznámen se svým programem, ale o programu strany agrární ani se nezaměřil; ovšem naše strana byla mu právě tak jako řečníkům předošlým lhostem k hovoru. Celá schůze dopadla bludě. Mládež odešla do Bukoviny, staří zůstali doma a nebyli příslušníky jistě obel, mluvili by řečníci k právným stádem. — Prosimé stoupence naše v diecési hradecké, aby všichni mládež organizovali ve Sdružení české mládeže křesť. sociál. se sídlem v Hradci Králové. Sekretariát vyřídí veškeré dotazy stran organizace mládeže, vyřídí řečníky, se-řídí schválení stanov. V sekretariátu řídí se denně od 8—12 hod. dopoledne. Prosimé o šíření naší organizace, která je schválena biskupskou konsistostí a doporučena J. E. nejdp. biskupem. —cky.

Zprávy místní a z kraje.

Jeho Exc. nejdp. biskup Dr. Josef Doubrava přijal ve čtvrtek dne 15. t. m. večer v seminářském chrámu Páně sv. Jana přísahu všeho kleru katedrálního města, sv. Otcem předepsanou.

Program koncertu al. Lidušky Prokopové, professorky varhanické školy v Brně a sl. Kristiny Morfové, koncertní pěvkyně a býv. člena Nář. divadla v Brně, p. Jar. Nováka, virtuosa na housle a dámského pív. sboru v Klicperově divadle v neděli dne 18. prosince v 7 hodin večer. I. 1. Drahlovský: Moravské dvojspěvy I., II. Ženský dvojhlas s právodem klavíru. Nacvičil a řídí prof. Hornof; u klavíru al. Frydrychova. 2. Liszt: Uherská rhapsodie č. 12. Hraje al. Prokopova. 3. a) Bizet: Arie Micaely z op. „Carmen.“ b) Mozart: Zpěv královny noci z op. „Kouz. flétna.“ Zpívá sl. Morfova. 4. Rabinstein: Sonata op. 13. (Moderato con moto. Scherzo. Finale.) Hraje p. Novák; u klavíru p. Wünsch. II. 5. Fibich-Vrchlický: Královna Ema. Melodram. Přednese pl. Jirotková; u klavíru al. Patnáková. 6. Verdi: Arie Violety z op. „Traviata.“ Zpívá sl. Morfova. 7. a) Svendsen: Romance. b) Nachés: Cikánský tanec. Hraje p. Novák; u klavíru p. Wünsch. 8. a) Chopin: Larghetto z F moll koncertu. b) Liszt-Paganini: Velká etuda Es. Hraje al. Prokopova. Klavír Petrol. Otevření pokladny v 6 hodin. Ceny míst: Lože 8 K, křeslo 2 K, balkon 1 K 80 h, I. místo 1 K 70 h, II. místo 1 K, galerie v I. řadě 80 h, v II. řadě 60 h. Místa k stání: parket 50 h, parter 20 h, galerie 20 h. Studentský, dělnický a vojenský lístek do parketu 30 h. Zásnasy na sedadla přijímá s ochotou knihkupectví p. Melichara.

Povýšení na středních školách. Prof. dr. Jan Havránek na gymnasiu v Hradci Král. a vdp. J. Štastný na real. gymnasiu ve Dvoře Král. povýšeni do VII. třídy hodnostní.

Z řádu Tovaryšstva Ježíšova. Dp. P. Ant. Odstrčilík, dosud v Hradci Král., ustanoven superiorem na Hostýně, dpp. P. Al. Jemelka a P. Ant. Rejssek ustanoveni na Velehradě.

Svateň a Milema. Zastvo obecných a měšťanských škol v Hradci Králové, povzbuzeno zdařilým výsledkem svého divadelního představení, opakuje na mnohostrannou žádost jmenovanou bá-chorku dne 21. t. m. ve středu v městském divadle Klicperově. Laskavě spolupůtinku je ct. dramatické sdružení „Tyl“ v Hradci Králové a hudební sbor c. a k. 18. pěš. pluku arcivévodý Leopolda Salvatora, za osobního řízení p. kapelánka. Poslední dějství báchorky bude zakončeno živým obrazem. Začátek představení přesně o půl 4. hod. odpol. Předprodej vstupenek ochotně obstará knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Z Rudolína. Ředitelství ústavu sděluje s námi, že s nařazení ústavního lékaře nebude tentokráte konána obyčklá slavnost vánočního stromku. Jest totiž obava, že by byly zavlečeny do ústavu nakažlivé nemoci, které dosud jak s Hradce tak z nejbližšího okolí nevymizely.

Vyznamemání. Včera slavnostním způsobem odevzal v nových kasárnách p. velící generál Czubka p. c. k. okres. četnickému strážmistru Josefu Štěpánkovi stříbrný záslužný kříž s korunou. Při slavnostním aktu byli přítomni Jeho Exc. ndp. biskup, zástupcové škol, úředníci, důstojníci a vůbec vynikající osobnosti celého města.

Pohřeb + eta. rady Mg. Ph. Viktora Oellima započal v sobotu o půl 3. hod. odp. v domě smutku. Odtud přeneseny tělesné ostatky do kath. chrámu, kdež vykonány posvátné obřady. Pak obrovská řada účastníků nastoupila cestu ku hřbitovu Pouchovskému, při čemž zářila světla elektrických svítilen. Kondukt vedl vdp. kanovník a děkan Musil s četnou assistencí. Za rakví kráčí přibuzní a četní zástupcové všech zdejších úřadů, korporací a ústavů, v čele s Jeho Exc. nejdp. biskupem, p. velícím generálem Caibulkou, p. míst. radou Steinfeldem, p. dvor. radou

Wintrem a p. purkmistrem Ulrichem. Za nimi se bralo nečetné množství obecníků. Pohřeb byl mohutným, skvělým projevem uznání za práce a zásluhy, jichž si v Pánu zesnulý získal zvláště o Hradci a celé okolí. Čest budiž jeho památce!

Orkrovni spěv při kathedr. chrámu Páně. Při se sám: Sv. Otec Pius X. ve svém „Motu Proprio“, vydaném o Hněmém chorálu, se všem důrazem akcentuje „svatost a umělecké provedení.“ Leť realituji se tyto požadavky při sdejším kathedr. chrámu? Za zemřelého horlivého regenschoriho na Novém Hradci, kde přece bylo méně výhodných okolností, učiněna na kůru reforma, že bylo velikou radostí poslouchati. Leť v centru diecése, v našem městě, je stále vleká krise. Vidíme-li, jak hudba světská stále se zdokonaluje, jest trapno poznávati, že spěv liturgický pořád na kůru sdejším životi. — S povděkem zaznamenáváme však, že přičiněním Jeho Excell. nejdp. Arcipastýře stala se aspoň v našem náprava znamenitá, totiž při nešporách. Provedení těchto ctp. bohoslovci za Hzení docenta dp. Cibulky a doprovodu ctp. Vařaty jest velmi zdařilé, povznesl, tak že spěv ten došel zaslužených pochvaly na místech nejvyšších. Leť jest si jen přáti, aby konečně reformní snaha rukou energickou zasáhla i dále, zejména stran spívaných mší sv., aby si návštěvníci chrámu odnášeli vzor, jak se má spívat i všude jinde. Přiznivých podmínek k úplné reformě spěvu mšeaurálního i rytmičkého jest zde dosti. Proto jen pilnou rukou k dílu a era úpadku pomine! Jest zde dosti znalců, kteří po návštěvě bohoslužeb dávají výraz nespokojenosti. A to přece může snadno přestat.

Hiluklášská zábava, pořádaná pěti jednoty katol. tovaryšů a odbočky Všeob. sdružení křesť. dělnictva dne 11. t. m. v Adalbertinu, měla velice animovaný průběh. Ačkoli bylo oznámení zábavy publikováno teprve v pátek, sešlo se hojně obecníků. S velikou pochvalou přijímány dobře pochopené výkony netoliko herců již častěji vystoupivších, ale i nových sdzdatých žáků a žákyň Thalie. Hudba tamburašská výborná.

Stížnost obecníků. Obecné rozmrzení působí, že ve městě tolik frekventované musí se obecníctvo brodit v sousedství Grand-hotelu blátem, poněvadž k vůli přístavbě jest chodník uzavřen. V jiných městech se tak veliké obtíže obecníctvu při stavbě nedělají.

Dva sloupky židovstva v hradeckém kraji. Tento týden objevily se 2 vývěsní tabule „Rathora“ a „Osvěty lidu“ na domě židovské firmy Berger a Munk. Tím je viditelně a bmatavě dokumentováno intimní spojení mezi židovstvem a zmlínými listy. Nezasvěceným ovšem se zdálo, že dosavadní štvaní obou listů proti „klerikálům“ vyplývá z nezištné lásky k českému národu; dnes však budou ze své dobromyslnosti náležitě vyléčeni. Dnes je jasno, proč se sype lidu do očí „klerikální“ písek. Listy protikřesťanské našly tedy u židovského obchodníka vřidné přístřeší. Tážeme se, kde by se našel v Hradci Králové křesťanský obchodník, který by vyvěsil list, hájící zájmy křesťanského lidu?

Z interpelace poslance V. Myslivec. Šuchla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady Hráké r. 1908 v současném přednáškovém, vyjímáme: „Poněvadž lidé stojí v řadách našich nepřátel, musí býti helem českého obyvatelstva: Ni jediný křesť židovským obchodníkům! Jako doupatím morovým vyhýbejte se židovským obchodům! Zradu na svém národě páše každý křesťan, když kupuje u žida!“

Skvělostnou úpravou, připomínající blížící se vánoční svátky, poutají nyní u velké míře pozornost obecníků výkladní okna Singer Co. akciové společnosti pro šicí stroje v Hradci Králové, u labského mostu 279. Kdo má příležitost navštívit tento závod, nalezne tam hojnost vhodných a všude se uplatňujících vánočních dárků. Mezi různými drahými oblíbených Singerových rodinných šicích strojů, získavších si pověst světové výroby Singerovy továrny významnými byly právě nyní opět na světové výstavě bruselelské nejvyšší cenou „Grand Prix“ — vyniká zvláště nový stroj „Singer 66“. Z novot jeho badiž uveden v první řadě vodorovně ležící, pohodlně přístupný článek, lehké ovládání a několik nových přístrojů, které řadí jmenovaný stroj k nejdokonalejším výrobkům na poli tohoto průmyslu. Stroj „66“ možno proto nazvati právem „šicím strojem 20. století“ a nejlepším strojem pro domácí potřebu. Jsa na skladě ve všech možných úpravách uvítán bude Singerův stroj „66“ všude s radostí jako nejvhodnější vánoční dárek. Pomocí přístroje, který lze na stroji lehce upravit, dá se přeměnit i též ve stroj látačí, vedle toho shotovují se na něm nejkrásnější umělé výšivky. Tento přístroj, zvaný „Singerův látač“, tvoří s látkou zábavnou práci. Pomocí přístroje látají se punčochy, spodní prádlo, prádlo stolní a to rychleji a lépe než rukou. Těmito novými vynálezy stávají se Singerovy rodinné šicí stroje ještě více nepostradatelné než byly dosud. Návod k ovládání stroje a přístrojů poskytuje se co nejochotněji ve všech závezech, rovněž povolují se nejvýhodnější platební podmínky.

Z městského divadla Kileperova v Hradci Králové. Dramatické sdružení „Tyl“ přigralo nám v neděli 11. prosince vřidný večer uměleckého pořádku. Není tomu sice ještě dávno, co poprvé samostatně vystoupilo toto sdružení, ale méně podalo již dosti důkazů své sdzdnosti. A nedělní provedení Šimáčkovy činohry „Jiný vzduch“ nás utvrdilo v přesvědčení, že mezi ochotníky „Tyla“ jsou mnozí nověsdzdného talentu. Neznadná to byla sájistě úloha, kterou si předseval „Tyl“, uvážíme-li, že bylo jednotlivým hercům zápolit se Šmahou. Nicméně nejen že sdzkušeli bez rozdílu obstáli v této zkoušce velmi krásně, nýbrž někteří svým výkonem se povznegli do té výše uměleckého vzletu, že přímo překvapili a uobvátili. Páni: Paul a Hněáček, z dam: Reischlová, Formanová a Schwarzová zaslouží srchovanou měrou pochvaly, kterou je zahrnovalo obecníctvo. Také volba kusu samého, jest má krásnou morální tendencí, nás přesvědčila, že vedení „Tyla“ má zdravý smysl pro umění. Hudební spolek s pietou a procítěním přednesených skladeb se velmi pěkně praeentoval. Zaslouží si více pozornosti než jí bylo zaamenati.

Z okresní jednoty živnostenských společenstev. Při zasílání výročních výkazů napsala mnohá společenstva do rubriky o přednáškách, že se později přihlásí. Doba pro přednášky je zde a proto žádáme společenstva, aby se o přednášky přihlásila u okresní jednoty a udala thema, které by bylo pro jich místo vhodné, vyjímaje přednášku „O stejnorodých sekcích“, kterou nemůžeme pro tu dobu zabezpečiti. Doufáme však, že budeme moci co nejdříve o této důležité otázce ve společenstvech přednáseti.

Poslední léč, humoristický, pěvecký a hudební večer pořádají přátelé myslivosti z Hradce Král. a okolí dne 28. ledna 1911 v sále Adalbertina. Reklamace přijímá p. R. Helwich, majitel domu v Hradci Králové.

Obchodní živnostenská a průmyslová ústředna v Hradci Králové. Přesídlí se svoji kancelář ve dnech 23. — 24. prosince t. r. z dosavadních místností v Jiřkově ul. č. 439 do domu pana Dra Tvrzkého v Palackého tř. čp. 410.

Nález. Dne 7. pros. nalezen byl zlatý prsten a 14. t. m. dámské hodinky. Policejní úřad král. věnného města Hradce Králové.

Za přičiněním šíření se nákazy sliktavky a kulhavky v okrese sdejším i v okresech sousedních zakázány jsou zde dobytí trhy výroční, vyjma trhy na koně. Zákas platí také pro týdenní trhy na vepřový brav. Parkmistrovský úřad král. věnného města Hradce Král., dne 9. prosince 1910. Starosta: Dr. Fr. Ulrich v. r.

Konec. pěvecko-hudební a klavírní škola Lud. a Ferd. Knepra v Hradci Králové pořádá v neděli dne 18. t. m. ve dvoracé měst. besedy v 10 hod. dop. 6. hudební matiné na paměť desátého výročí smrti mistra Zdenka Fibicha.

Expositura Záložního úvěrního ústavu v Jičíně zahajuje právě svou činnost. Provádí veškeré obchody do bank.vnictví spadající co nejlépe. Na Jičínku jeví se o tuto naši novou exposituru značný zájem. Správcem této expositury jmenován pan Alois Nebuda.

Tabulní listina. Počínaje 1. lednem 1911 bude Záložní úvěrní ústav samostatně jednou měsíčně vydávati tabulní listinu všech v Rakousku dovolených losů. Na pořádání záse se pak každému zdarma a franko.

Akcio Záložního úvěrního ústavu. Od soboty dne 26. m. m. jednají se akcie ústavu bursovně bez upisovacího práva. Kurs stanoven na K 500.—, než četnou poptávkou zvýšen byl ihned na K 501.—.

Úřednictve Říšské Záložního Úvěrního Ústavu v Semilech vnovalo k účtění památky svého nezapomenutelného předsedy pana Mg. Ph. V. Colliny místo věnce K 20.— na místní chudé.

Nadace. Živnostensko-čtenářská jednota v Hradci Králové založila r. 1888 na památku nastoupení na trůn Jeho Veličenstva nadaci 2000 K. Úroky z téže mají se vypláciti každoročně 4 živnostníkům, kteří jsou nebo byli členy jednoty. Přislíbené žádosti budtež podány nejdéle do 17. prosince t. r. výboru Živnostensko-čtenářské jednoty.

Pro zlepšení poštovního spojení vlakového. Dne 2. t. m. podána interpellace poslance dra. Jos. Myslivec a soudruhů k Jeho Excellenci ministrowi obchodu, respektive železnic v přičině nedostatečného poštovního vlakového spojení mezi městy Králové Hradcem, Kyšperkem a Ústím nad Orlicí, respektive mezi Králové Hradcem a Chlumcem nad Cidlinou. Interpellace zní: Poštovní ambulance v nočních vlacích z Králové Hradce přes Kyšperk do Ústí nad Orlicí a zpět č. 780/1751, 1752/731 jest vypravena nedostatečným malým vozem, což má za následek, že zásluky pro nedostatek místa v ambulanci již v Třebechovicích, dále Týništi, Kostelci nad Orlicí, zejména pak v Doudlebových Sázavějí zpět a velice se opozdují. Dosavadní protesty a stížnosti zájemníků sstávají oslyšeny. Městská rada ve Vamberku podávala z té příčiny více telegrafických stížností c. k. ředitelství pošt a telegrafů pro království české, jež k žádnému výsledku ani nápravě ne-

vedly. Die informaci vna spadá na c. k. ministerstvo železnic, jež žádosti o dodání řádových poštovních vozů pro tuto ambulanci úplně ignoruje. Zásluky se na nádražích od vlaku ku vlaku povalují, zdržují a tím berou se zcela opácnými směry, než kam jsou určeny. Ve vlacích č. 719/736 z Králové Hradce do Chlumce nad Cidlinou jest třeba střídati řádovou poštu vlakovou, jež by c. k. ministerstvo obchodu škrtnutím péra v život uvéstí mohlo, poněvadž veškeré dopravní prostředky jsou po ruce a sřizení vlakové pošty by nestálo ani haléře. Poněvadž doprava poštovní v ambulanci do Ústí jest podmíněna v život uvedením jmenované ambulance z Chlumce, jest její sřizení životním zájmem obchodu, průmyslu a živnosti od Hradce počínaje až ku hranicím moravským a přes ně. Večerní ambulance z Chlumce do Hradce Králové ve vlacích 719/736 a opatření prostorného vozu pro ambulanci do Ústí nad Orlicí poskytují možnost dáti poštovní dopravě na Královéhradecku pružnosti, rychlosti a spolehlivosti, již dosud ku škodě veškerého obyvatelstva postrádá. I táži se podepsaní: „Jest Jeho Excellence pan ministr obchodu ochoten vyličený nedostatek čeliti a vše sříditi, čeho k odstranění jich jest třeba?“ Dr. Jos. Myslivec. Václav Myslivec. Špiuč. Šabata. Dr. Hruban. Záraba. Pillich. Šrámek. Dr. Šojan. Koráec. Šlinger. Biankini. Kuchýňka. Šachl. Dr. Horský. Prokop.

Vyznamemání. V uznání dlouholetého vykonávání duchovní služby a zeměbrany udělil panovník rytířský kříž řádu Františka Josefa vldpp. děkanu Ant. Svatošovi ve Vys. Mýtě a děkanu Jos. Foltovi v Čáslavi.

Třebechovice pod Orebem. Jak známo, byl svého času příslušným soudem odsouzen třebechovský pokrokařský tajemník p. R. Souček na žalobu, kterou proti němu byl nucen podati starosta oděvního společenstva p. V. Koleč, a to pro hrubé urážky spáchané v uzavřeném dopise. Poslíchkem sobě udělal — dle pokrokové manýry — obecního policajta. Ač trest byl mu proměněn v pokutu 30 K, pan tajemník se odvolal. Ale vyšší instance, c. k. místodržitelství, jeho odvolání nedalo místa a původní trest v plné míře potvrzen. Toto faktum je nejlepší odpovědí na nedávný miserný výpad pověstné hradecké pokrokařské tiskoviny. Naše organizace se zadostiučiněním tuto věc bere na vědomí. —o—

Černilov. Já Ludvík Černý, rolník v Černilově, prohlašuji, že nemohu z ničeho nečestného, zejména ne z krádeže vinit a pakli jsem podobný výrok učinil, učinil jsem ho z rozčilení, lituji ho a prosím pana Boh. Hojného za odpuštění a děkuji mu za to. Ludvík Černý.

Lubno u Nechanic. Děkujeme p. pisateli z Nechanic, že nám otevřel oči a napsal, že otázka hřbitova je v Nechanicích neympatickou. Proč jste ji sami vyvolali, proč jste stále znepokojovali úřady? Pro nás nyní, když už jste nový hřbitov vyvolali, je na váš projektovaný hřbitov daleko. Daleko, protože je škoda času a čas jsou peníze, dále to, protože škoda peněz. Vůz potřební si můžeme poříditi sami a koní ku potahu zde dosti. Pole není zde také tak drahé a na náš hřbitov bude míti duchovní z Nechanic zrovna tak daleko jako na váš. A co bychom více platili do Nechanic za místa, pořídíme si svou kapli — a nepotřebujeme býti na vás závislí. Pánové, sadte, že je lépe být svým pámem na vai než ve městě v nájmou a to až Bůh ví na kterém konci světa! Poděkujte se za ten nápad vašemu vůdci nechanického národa!

Holice. Přednáška dne 11. t. m. zde „O českém Japonci“ konaná dp. farářem L. Horou z Dašic ve prospěch spolku pro opatř. mládež byla velice čttně navštívena a s velkým zájmem a pochvalou vyalehnuta; vynesla spolku okolo 60 K čistého výtěžku.

Pardubice. Nalezené kosti v Čáslavi zavadly podnět „Osvětu lidu“ sepsati honem radostiplný dvodíleček, ve kterém štalcuje katolicismus a při tom ovšem busitského válečníka bere za svého a pojímá jej ve svůj pokrokařský kruh, aby se před nemyslicím svým čtenářstvem něčím mohla zabýsknouti. Prosim, židovská „Osvěta lidu“, která zlehčuje slavnost Božího těla, u níž modlitba a choditi do katolického kostela je klerikalismem a — Žižka! Jak by asi zatoučil s takovými „vznavacími viry“, jač sedí v redakci „Osvěty lidu“ a jejími dopisovateli tatíček Žižka? Pan dr. Lipčík měl by upřímně a otevřeně po sokolsku v „Osvětu lidu“ napsati, že Žižka věřil na př. celým srdcem, že v Nejsvětější Svátosti je Tělo a Krev Páně a že si přál, aby všichni aspoň jednou za týden přijímali Tělo Páně. A teč srovnejte p. Hajna — p. Lipčíka — a hrdinu Žižku.

Dašice. V neděli, dne 4. t. m. přednáška konaná dp. farářem sdejším L. Horou „O zeměpán“ se 70 světél. obrazy ve prospěch sřizení útulny pro opuštěnou mládež sdejší farnosti dopadla dobře v každém ohledu. Vynesla 32 K čistého výtěžku, jež byly uloženy na spořitelni kněžku. Za to, že náš dp. farář obětavě u nás i v Holicích ve prospěch opuštěných, ubohých dětí přednášel a tak šlechetně nezištně srdce ukázal, vyhra se naň ve „Vých. Obzoru“ jakási helvetská duše slousovitá z Dašic a způsobem neurvalým se mu poštěluje a nemožno nicého špatného vyči-

reálného a důležitých zájmech českého národa na dlouhou řadu let. Dle stáru v den 31. prosince bude provedeno sčítání lidu, při němž důleže přiznati obcovač řeč českou nebo německou, bude v příštích letech počítán počet příslušníků českého a německého národa. Na tento počet bude se uvažovati při úřisování škol pro ten či onen národ, dle tohoto počtu bude se rozhodovati o důležitých právech naší národnosti, o zákonech jazykových a školních, dle tohoto počtu budou mezi synové našich lidí rozhodnuty více nebo méně míst u veřejných úřadů a podniků a tento počet bude mít také vliv na naše zájmy hospodářské. Sebe vromnějšť láska k národu, kterou Čech ve svém nitru chová, posbývá výsnamu, když v onom rozhodném okamžiku nepřihlášel se k české řeči. Protož každ Čech naplň nebo přiznej pouze jazyk český za svou obcovač řeč a nestřp, aby toto přiznání sčítací bylo podloučné a besprávné měněno kýmli! Kdo z našich udá nesprávně německý jazyk jako svou obcovač řeč, *uradil tím nejovětšejší zájmy svého národa*. Poukaje tím posici našich národních odprůč, kteří usilují o naši národní skázu hospodářskou i osvětovou. *Stádn se sjevně opovrhéhodným odrodilcem*, na kterého se stejným opovrháním pohlíti jak národ zrasený, tak národ, ke kterému se buď z nemužného strachu nebo z mrských úmyslů sístných přidal. Nikomu, kdo udá se obcovač řeč jazyk český, *nesmí proto býti ubříděno*. Neboť koná tím toliko své právo a svou povinnost. Také vláda to opětně usnala. Všem politickým úřadům přisně nřiseno, *nestřpiti žádného národě a žádné nesprávnosti v tom směru*. Povolání činitelů čeští budou bděti, aby příkaz ten byl zachován. Hlavně řy, drasť rodáci a soukmenovci, kteří žijete v krusích národně smišených, věste, že v tomto rozhodném okamžiku stojí za Vámi celý národ náš, *veškeri poslanci čeští bez rozdělů stran*, kteří chrániti Váš budou proti každému bespráví a útisku ze strany Němců i úřadů. *Čechové! Nastává chvíle rozhodná*. Veškerá práce ve prospěch našich menšin dosad vykonaná zhroutila by se, kdybyste v této chvíli opustili svatou věc národní! Národ náš dokázal slavnými svými dějinami, že dvede b'ti hrdiným: se obrací v rukou ubájl druhdy, a práva svou řeč a vlast českou, své přeavědění proti přemoci nepřítelaké! Dovede bohď práva svá uhájtiti též proti podlému a úskočnému nepříteli, který se, při tomto sčítání lidu chystá k rozhodnému útoku na naši svatou věc! V tomto boji spoléhá národ náš na každého jednotlivce a očekává, že každý věrný Čech i Češka vykonají svou povinnost! — Kdo se za svůj jazyk stydí, hoden potupy jest u všech lidí. — *Při nastávajícím sčítání lidu dbej každý těchto pravidel*: I. Každý Čech přihlášel se za všech okolností k českému jazyku obcovacím. II. Nikdo nepřisnáváj a neopisuj vedle českého též německý jazyk obcovacím. Neboť tím nastalo by nebezpečí, že bude český jazyk z rubriky „obcovací řeč“ dodatečně vykřtnut. III. Hlavy rodin udejte český jazyk obcovací u každého člena své rodiny zvlášť a výslovně slovem „český“ (ne tedy jen dvěma čárkami nebo podobně). Dle předpisu mají hlavy rodia také za nemluvněta osoby bluchoněmé nebo vřabomyslné a podobně udati jazyk obcovací. IV. Svěprávné osoby, žijící s cizí rodinou vjedno domácnosti, tedy tovaryši, učedníci, slučky a jiné čeledě, nocležníci atd. mají po zákenu právo rozhodovati samostatně o své obcovací řeči a neal tedy hlava rodiny, ve které žijí, oprávněna jim obcovací řeč samovolně určovati. V. Každý nášinec, kterému by bylo pro udání jazyka českého, jako obcovací řeči, *hymbolie a jakkoli vykožoděno, ubřídě neprodléne oznámení příslušnému úřadu* (c. k. okr. hejtmanství, po případě c. k. místodržitelství) se žádostí za cohnanu a nebudě-li mu v čas poskytnuta pomoc, obrať se na c. k. ministerstv vsitra ve Vídni a současně na české poslance proastřednictvím Národní rady české, (Praha, Voděčkova ulice 20), z míst na Moravě na Moravský odbor Národní rady české v Brně (Veselá 39), ve Slezsku na Slezský odbor Národní rady české v Opavě (Nádražní okruh 23) a v Dolních Rakousích na Dolnorakouský odbor Národní rady české ve Vídni (I. Grünengergasse 4). Totěž učině, kdybys se dověděl o nátlaku a vyhrážkách, činných jiným soukmenovcům. Čeští poslanci všech stran sřibili vydatnou pomoc a intervenci ve všech takových případech! — VI. Kdyby sčítací komiss při vyplňování rubriky „obcovací řeč“ dovolil si nemístné poznámky nebo dokonce domlouval, aby se obcovací řeč přisnán byl jazyk německý místo českého a pod., budiš, mu toto nepřistojné jednání ihned ve slušné formě vytknuto a pohřešeno oznámením k úřadu; neustane-li, budiš to ihned oznámeno c. k. okres. hejtmanství a současně také příslušné Národní radě české k sarkročení poslaneckému. VII. Každý přeavěděl se nahlednutím do archu soupisného, byla-li rubrika „obcovací řeč“ správně dle jeho přisnání zapsána, a zakročil ihned, nestalo-li se tak. VIII. Každý uvědomělý Čech agituj mezi svými nerohodnými soukmenovci, aby nesaradili svůj národ při tomto sčítání, nad jiné důležitě pro další náš národní rozvoj, ba pro samu existenci našich národních menšin! Jménem českých poslanců: Národní rada česká v Praze. Moravský odbor Národní rady české v Brně. Slezský odbor Národní rady české

v Opavě. Dolnorakouský odbor Národní rady české ve Vídni.

Důležitá pokyny v příslušné poštovních místech v době vánoční a novoroční. Jest nezbytné třeba, aby veškeré listovní zásilky, směřující do větších měst, obsahovaly vedle úplného a správného jména příjemce též okres (čtvrť), ulici, číslo domu a případně též číslo bytu (sobody, poschodí, číslo dvířek), jakožto jest v takových případech vůbec předepsáno. Na zásilkách do Vídně adresovaných třeba mimo městský okres udati též dotýčný doručovací úřad a to v podobě slomku, jehož címkou číselní napevňovaný číselník městský okres, arabickou číselnicí psaný jmenovatel pak dotýčný poštovní okres doručovací (Vídeň I/1 atd.). Dále se p. t. obecní úřad dlehlivě žádá, aby za účelem usnadnění manipulace nenalepovalo známky na zadní straně dopisu, nýbrž na straně adresní a to pokud možná nahoře v pravém rohu. Lístky, jejichž přední strana kolmo čarou rozdělena jest ve dvě polovice, mohou obsahovati písemná sdělení jak na zadní straně tak na levé polovině přední strany. Na tištěných vizitkách, listech vánočních a novoročních, zasílaných za použití sazby pro tiskopisy, jest dovoleno mimo adresu odesílatele a jeho stav připojit ještě blahopřání, poštěkání a jiné dodatky zdvořilostní, vyjádřené nejvýše v pěti slovech neb obyčejnými zkráceninami (p. f. a pod.) Výmínečně toto ustanovení platí pouze pro řečené druhy tiskopisů a nelze je rozšiřovati na všechny tiskopisy vůbec, při čemž však se podotýká, že pohlednice, jež se zasílají v době vánoční a novoroční, považují se za vánoční a novoroční listy ve smyslu právě naznačeném a že možno tudíž na nich připešati blahopřání k svátkům vánočním a k novému roku až do pěti slov, aniž by listy takové pozbyly povahy tiskopisů. Tiskopisy musí býti aspoň částečně frankovány. Ne-frankované a ty, které nevyhovují předpisům, vyloučí se dle předpisu z dopravy. Sazba za obyčejný dopis obnáší při místní dopravě a při dopravě do království a zemí v Habské radě zastoupených, do Uher, Bosny a Hercegoviny, do knížectví Liechtensteinského, jakož i do Německa do váhy 20 g 10 hal., od 20 do 250 g 20 hal.; do Srbska a Černé Hory obnáší sazba 10 hal. za každých 20 g a do všech ostatních zemí světového spolku poč 25 hal. do váhy 20 g a za každých dalších 20 g pak 15 h. Za korespondenční listek jednoduchý platí se při tuzemské dopravě v Rakousku, v dopravě do Uher, Bosny a Hercegoviny, Německa a Liechtensteinska, Srbska a Černé Hory 5 h, tolikéž činí sazba za každou

část listu s odpovědí. Při dopravě do ostatních zemí světového spolku poštovního jest sazba za korespondenční listky dvojnásobná. Konečně se veškeri p. t. obchodníci, majitelé firem a závodů a zejména nakladatelé žádají, aby kalendáře, novoroční blahopřání a pod. nepodávali najednou a bezprostředně před novým rokem, nýbrž aby zá-
silky ty odevzdávali počínaje k dopravě počátkem a to pokud možno co dříve, poněvadž při nahromadění podobných zásilek v posledních dnech roku jak poštovní doprava tak doručování ve známé míře se zpožďuje.

Umělé květiny

kytičky a věnoce

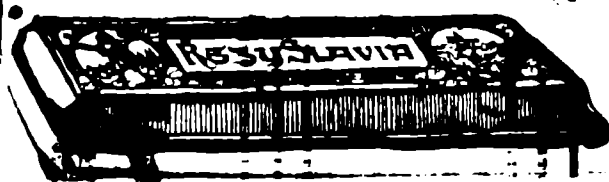
provedené co nejvкусněji za ceny levné

■ nabízí ■

Václav Cihlář v Hradci Králové,

Čelakovského ulice, č. 463.

blíže nového Živnostenského domu.

dobry rázem velké oblíbenosti, kdekoliv byly na-
vedeny, pro svoji

apartní chuť a
elegantní bobení,

v domě předčí všechny zdejší i cizí lahůdky.
1 krabice (24 kusů) za prodejní 10 h za K. 2.-.
Jediný výrobce:

První česká akciová společnost
továrna na orientální cukrovinky a čokoládu
NA KRÁL. VINOHRADĚCH

dlive **A. MARŠNER.**

SEKLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám.
Vídeň VI. Theobaldg. 4.

Kupte si za K 1-70 důkladný spis

„ZRCADLO POKROKOVÉHO TISKU.“

Objednávky vyřizuje Bisk. knižtičkárna v Hradci Králové.

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. vřeláni poplatníci, 3. rezervní fond
a 4. veškerá aktiva spořitelny.

Poděkování.

Všem, kdož při úmrtí našeho drahého, nezapomenutelného chotě, otce a tchána

p. cis. rady

Ph. Mg. VIKTORA COLLINO

v nezměrném zármutku našem nám upřímnou soustrast jakýmkoli způsobem na jevo dali a bol náš zmírniti se snažili, vzdáváme naše nejvroucnější a nejserdecnější díky.

Zejména děkujeme Jeho Excellenci, nejdůstojnějšímu pánu, panu Dr. Jos. Doubravovi, biskupu Královéhradeckému, důst. duchovenstvu, panu generálmajorovi Kl. Czibulkovi; veliteli, jakož i důstojnickému sboru posádky Královéhradecké, panu mistodržitelskému radovi Heřm. Steinfeldovi, panu Dru. Frant. Ulrichovi, starostovi král. města Hradce Králové, slav. městské radě i obecnímu zastupitelstvu, slav. okresnímu výboru a jeho starostovi H. Srdinkovi, panu dvornímu radovi Ot. Winterovi, presidentu krajského soudu i panu vicepresidentu J. Srbovi, panu státnímu zástupci J. Kuttelwascherovi, sl. správní radě i výboru právovárečného měšťanstva, zejména panu místopředsedovi V. Formánkovi, sl. správní radě Záložního úvěrního ústavu, panu vrch. finančnímu radovi a fin. okresnímu řediteli H. Marvanovi, panu finančnímu tajemníku a přednostovi berního referátu B. Královi, panu Dru. B. Jiřikovi, řediteli filiálky rakobúhorské banky, slav. gremiu lékařnickému a jeho starostovi panu lékařníku A. Wolfovi, slav. sboru professorskému středních škol, vysoce čténému úřednictvu úřadů státních i samo-
správných, vysoce čténému úřednictvu Záložního úvěrního ústavu a pivovaru, dárcům skvostných věnců, veškerému občanstvu z Hradce Králové i okolí a vůbec každému, kdož našemu drahému zesnulému poslední počtů vzdali.

Naši zvláštní vděčnosti zasluhují lékaři p. MUDr. L. Batěk a p. MUDr. Ot. Klumpar, kteří s láskyplnou obětavostí našeho milevadeho zesnulého po čas jeho nemoci byli ošetřovali.

V Hradci Králové, dne 15. prosince 1910.

Rodina Collinova.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Rezervní fondy K 2,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.
Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Ústav.

Bursovni obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
salesy se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Vklady přes K 12,000.000.—

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí vklady na knížky a běžné účty ode dne vložení do dne vybrání

4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{4}$ %

dle lhůty výpovědní a výše vkladu.

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme 4 $\frac{1}{2}$ %.

☛ Eskont směnek a faktur. ☛

Úřední hodiny od 8.—1 $\frac{1}{2}$. a 2 $\frac{1}{2}$.—5 $\frac{1}{2}$.

Centrála v Praze.

Expositura na Smíchově.

Filiálka v Liberci.

Poznámky k řeči Nathanově.

I.

Útokem na stolicí Apoštolskou dopustil se semita Nathan — jako semita — hrubého nevděku proti stoličce římské, k níž v dobách nejtěžších utíkal se židovstvo jako k ochrání lidských práv a lidské svobody. Nazval Řím zdrojem fanatismu a nesnášlivosti. K tomu jako semita neměl práva. V té věci k slovu se hlásí dějiny.

Židé nabyli ve středověku velikého jmění ve všech zemích, zmocnili se všech českých obehodů, jmenovitě peněžních a byli nesmírnými lichváři. Mimo lichvu dopouštěli se velikých zločinů, jako podvodů, krádeží, falšování dlužních úpisů a mince, sprovázování ze světa obrácených židů a sakrilegií. V Linkolnu ukřižovali židé r. 1255 hochy; tento zločin byl královským soudem vyšetřován a dokázán (Bolland. Acta SS. 27. Jul. (Jul. VI. 494), po čemž 19 židů bylo odpraveno a 70 do žaláře vsazeno.

Podobné případy zaznamenává historie v Anglii za krále Štěpána (1138—1154) a za krále Jindřicha II. (1154—1189). — V jakém rozkvětu byla lichva u židů, lze viděti z nařízení Ladvíka Bavorského z r. 1342, aby židé dávali 40% se sta nebrali. Lichva a jiné zločiny činily židy obecnému lidu nenáviděnými a byvše k tomu mnohdy úmyslně zveličovány a vymyšlenými věcmi rozmnoženy, vyvolávaly kruté pronásledování proti nim. A kde docházeli židé ochrany svých lidských práv, když hněv obecný obrátil se proti vinným i nevinným a přestupoval mize lidskosti? U Apoštolské stolice, kterou Nathan tak potupil!

Otevřme dějiny! Když ku konci VI. století bylo židům snáze mnoho protiventství, obrátili se z Marseille (a Neapole na papeže Řehoře I. Velikého s prosbou o ochranu. Papež rozkázal biskupům francouzským a biskupu neapolskému, aby židé nebyli ve svých domcích náboženských rudni, jakož aby stávkovní byli jen marností. Křesťanům v Etrurii zakázal co nejpráhěji, činiti z nich otroky. Podobná nařízení vydali Alexander III., Kliment III., Innocenc III., Innocenc IV., Řehoř IX. Byla všecka přijata do zákoníku církevního a stala se tak zákony církevními.

Když v 13. stol. vyhnáni byli z Eduarda I. (1290) z Anglie a rok na to 1291 i z Francie, ujímali se papežové a synody židů, zavrhuje a zapovídajíce všeliké násilí proti nim.

Když na začátku 14. stol. král francouzský Filip IV. židy vyháněl a loupil, ujímali se pronásledovaných papež Kliment V. (1305—1314). Když roku 1348 mor krutě po Evropě sufil a krvavé pronásledování židů v zápětí měl, jakoby oni byli jeho původci, tak že mnozí z nich v Strassburku, Špýru, Vormsu, Mohuči a jinde od lázy byli povražděni, ujal se židů papež Kliment VI., zavrhl co nejpráhěji takové počinání nešlechtné a dal pronásledovaným útočiště ve svých zemích. (Erler, Die Judenverfolgungen str. 355—357.) Nebýt tehdy papežského úsemit, židů proti němuž Nathan tak neopravedlivě útočil, nebyli by měli tehdy předkové jeho, kam by hlavy sklonili.

Z četných papežských dekretů a listů, jimiž papežové hájili lidská práva židů proti neopravedlivým útlakům, řídce se slovy Spasitelovými: „Milujte nepřátele své a dobře číňte těm, kteří vás nenávidí!“ — uvádíme zejména památná slova Innocence III. († 1216): „Křesťané nesmí židy vyhubiti, aniž je bez příčiny a práva bitím trápiti, aneb bez soudního nálezu na jich život sahati. Také nečítejte jim žádných překážek, aby v synagogách sloužili Bohu dle svého způsobu konati mohli; a jsou-li vám poddáni, nemuňte jich v sobotu k též práci. Pod trestem pak vyloučení z církve nepustožte jejich hřbitovů! Také nechte žádný křesťan žida ke křtu, leč by dobrovolně a veřejně jej přijmouti chtěl, an kdo násilím pokřtěn je, nemá víry. Nebo až nejsou křesťany, mají přece právo na naši ochranu, pod kterou je také dle příkladu našich předchůdců z křesťanské lásky vzíti chceme.“

Tak ujímala se apoštolská stolice lidských a náboženských práv židovstva! Kdyby proti křesťanské nenávisti nezaslepovala moderní židovstvo, které je slopem „Volné Myšlenky“ a bez rozmyslu volá „Přechod Říma“ — musil by nejprve z jeho řad zaznít protest proti slovům římského Nathana.

Táž stolice Apoštolská, která až do doby císaře římského Marka Aurelia zardívala se mučednickou krví nástupců sv. Petra v pronásledování křesťanstva, ponějvíce popudem židů spásobných, táž stolice Apoštolská ujímá se svých pronásledovatelů v době své moci a svobody.

Šlechetností nedovede však chápati „Talmudjád“, jak nám ho vylíčil Dr. Rohling.

Útok římského Nathana sahl jako neopatrné světlo regiesura de zákulisí protikatolického boje světového — a v šeru jeho spatřil svět známou semitskou fysiognomií! (Dokonč.)

Právě vyšel důležitý spis.

O jmění církevním a jeho správě.

Dle pramenů a s ustavičným zřetelem k novějším a nejnovějším církevním i státním normám a předpisům vzdělal

Dr. Th. Antonín Brychta,

kanovník-strašce katedrální kapitoly v Hradci Králové.

Stran V a 649; velká 8°; Cena 11 K.

Velice cenou tuto knihu redakce „Obnovy“ co nejvíc doporučuje.

Expedici obstarává

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Věda a umění.

K čemu jsou v přední řadě univerzity? Co již katolický tisk sděloval dávno, to nyní začíná podpisovati tisk pokrokový. Univerzita má býti především sílní vážného studia. Profesori přede vším jiným mají navštíti akademiky k soustavné vědecké práci, mají nabádati, aby v přední řadě akademik pracoval se vši horlivostí v tom oboru, jaký si k vůli svému životnímu povolání vybral. Studentstva nemá se sneužívati k tělesné čestné stráni jistých příli politisujících profesorů; nemá se z nich dělati řadové vojsko namozvaných generálů, zmámených slavomamem. Kolik českých otců (většinou chudých) platí na studenty do úmora proto, aby si z nich učinil některý parádni profesor assistenci při demonstračních projevech?

Netoliko akademikové — i jejich učitelé nesou nejvážnější zodpovědnost za skutečný prospěch. Jest v čerstvé paměti, jak geniální univerzitní profesor dr. Albin Bráf uveřejnil projev veliké trpkosti, že duševní dílna univerzity mění se v rámsnici parlament.

A profesori vlastním přičiněním mají usnadniti řádné systemisování studia. V té příčině chybují profesori, kteří hned začnou tím, hned jiným thematem, neprobírajíce s plnou důkladností a logickým rozčleněním téměř nic. Takové přednášky jsou špatným povzbuzením k práci důkladné. Taková sféra rodí boufy polovzdělávaných kritiků, nikoli však vážné učence širokých obzorů.

Univerzitní věda má pečlivě navazovati na vědomosti, získané na gymnasiu. Nemá předpokládati to, co v mladých akademických není, zvláště ne v těch, kteří jen s velikou bídou dostali na maturitní vysvědčení „dostatečnou“ z předmětů, které pak dále na vysokém učení studují. Jest to věru pořádek převrácený na ruby, jestliže studenti, kteří sotva trochu chápou to, co jest jim předloženo k naučení, jsou voláni jako mužové nejosvěcenější, aby hýbali světem; akademikové, kteří při kollokvích a rigorosech prosradili několikrát úžasnou nechápavost, ba docela komickou naivnost, jsou najednou voláni do řad duševního rytířstva, aby manifestovali „uvědomělý projev“ ve prospěch některého moderního „ismu“. Chudáci mají v hlavě hotový chaos, ale hrdou pózou omračují, nabývají popularity, sklízíjí potlesk.

Tedy dosavadní poměry již stříslivým pokrokářům samým právem se přejídlají. Na př. v 11. číle „Přehledu“ čteme tato slova:

„Chceme-li pochopiti, proč výsledky při zkouškách a vůbec charakter stávajícího studentstva jsou tak chabé, nutno vrátiti se až k abiturientům. Je jisto, že málokterý maturant je již povným charakterem, člověkem, který by bez vážného rozmyšlení dovedl si sám jasné a pevně vytknouti směr svého vychování.“

A těmto kolísajícím hochům nedostává se, když se octnou na půdě univerzitní, pochopení řádného. Kollegové starší svou je ovšem do svých spolků, ale však namnoze jediné k tomu, aby se stáhli pro svoji politickou stránu. V té okolnosti — že se totiž do takového hochy vtlučká báh ví co jakých ideí a nedopřává se mu času na vlastní jeho výběr — vidím neodpuštělnou vlnu starších kollegrů. Taková hmota, plná živých prvků, plná nadějí, potřebuje jemných rukou, aby jí umešnilly vřst!

Bylo řečeno, že na universitě nepatří děti ale lidé silní a odvážní. Ale proti tomu je nutno říci: ti boží, kteří přicházejí, stávají se v nových okolnostech, v nichž se nevysnají, skutečně bezradnými děcký. Přes to však se ponechává těmto hochům, povahově nevyspělým, samostatná volba nejen při výběru studia, ale též, když již se jednou rozhodli, jak volný výběr přednášek, tak i směr studií, ož vše je právě odůvodněno, a vyrovnáno názorem, že na universitě přicházejí lidé dospělí a tedy lidé, kteří jsou si za vše jen sami zodpovědní!

Univerzitní budova svým vzhledem, svými místnostmi nevyhovuje. Vzduch jest v ní zkažený, z ventil-saléhá do oken ryčavý pouliční rámus. Pisatel pokračuje: „Ať už si tu mladou krev nepřivítala budova sama, je jisto, chuť ku práci a poctivá síla mladého posluchače čeká na začátek studia. Ale zde narazí posluchač první na velikou překážku. Abychom jí porozuměli, myslíme si na př., že se někdo učil na klavír asi půl roku. Absolvoval v této době první počátky, má trochu pojetí o hlavních základech, a učitel ho pošle proto, aby se důkladně vzdělal, k nějakému mistrovi. Stalo se. Přijde, sedne si ke klavíru, a nový učitel mu s nejrozkošnějším úsměvem poručí, aby poctivě sebral Beethovenovu „Bouři.“ Při nejmenším se takto ničemu nenaučí. Nebo na př. jak dovedl to ve své snaze v umění počtářském tak daleko, že umí dokonale násobilku a počítat zručně s různými neznámými; tam už obyčejné gymnasiátské vášnou. Ale tomu se odpomůže na universitě jinak: v první přednášce dostane se mu tolik integrálů a diferenciálů, že si s nimi jistě neví rady.“

Odtud je východisko jasné: nebudiž ponechán posluchač samostatný výběr přednášek, ale studium budiž upraveno přirozeně podle stupně vyspělosti posluchačovy, zejména vzhledem k nově přicházejícím posluchačům, budiž přibližně asi začato tam, kde studium středoškolské přestalo. Systematické vybadování studia je podmínkou zdárného vývoje. Věde jinde tomu tak je, protože je to tak samozřejmé, že je člověku až podivné, že to ještě musí akcentovati. Dnešním způsobem přednášení zavíral se více, než je na první pohled patrné: posluchači, místo aby práci nejen zvykli, ale aby se práci jejich dostalo zákonitého, klidného vývoje předem promyšleným, systematicky upraveným studiem, práci docela odvyknou. Ale nejen to. Pracují-li již, nevidí v práci sebe, nevidí, že prací silnou a klidnou se jednou projeví jejich individualita, že práce se jim stane nevyhnutelnou, stane se jim podmínkou života, všech těch strát nevidí, naopak, posluchači zlostejní, jejich charakter docela změkne. Spokojí se psaním svých přednášek, jež se snaží při jakékoliv příležitosti vždy odčeskat, čímž se stává, že školní rok je v podstatě kratší než celé prázdniny. Je to zjev naše posluchače ostře charakterisující a mluví víc než jakékoliv jiné důkazy.“

To jsou konečné zase jednou slova praktická. V době, kdy na krakovské universitě židovská a pokroková mládež začíná trvale přerušovati sociologické přednášky učence-kaže, jest dobře, že v Čechách začíná se přemýšlet o tom, co jest zdárnému vývoji akademiků nejbližší, co jest nejnalehavější. Dubte jest nešťastí k vůli exaltované, vágní filosofii — prostý rozum, pro pokrokové horlení nezanebávati — skutečné studium, pro hesla svobodomyšlné — nedati se zapřáhout do otročské káry pozérá a pro různé debaty o humanitě nepozbývat — přirozeného náležitostiho citu.

František Viktor Sasinek. V tichém zátíží kláštera Milosrdných bratří v Algerdorfu a Šyrského Hradce dovrší dne 11. prosince t. r. osmdesátý rok plodného života svého nadšený buditel ujařmeného Slovenska, kněz církevní a spisovatel F. V. Sasinek. Narodil se v Uherské Skalici 1830, vysvěcen byl na kněze roku 1853. Deset let potom stal se professorem dogmatiky na bobosloveckém ústavu v Báňské Bystřici, kde spolupůsobil k založení Matice Slovenské. Pro své vlastenecké smýšlení musil však — jako mnoho jiných buditelů — vlast svoji opustiti a přijal v roce 1884 místo duchovního správce v nemocnici milosrdných sester v Praze, kdež až do roku 1890 setrval. Na to odebral se opět na milované Slovensko, ale musil po mnoha letech je opět opustiti pro mnohá příkoří. Odešel do Štyrska, kde konečně našel útulku pro zbytek svého života. „L'udové Noviny“ o něm dne 9. prosince píší: „Ůti ota svojho! . . . Český národ počil svojho nejvážnějšího dejepisce Františka Palackého menom: ota národa. Naším slovenským Palackým je František Sasinek, ota slovenského národa. Venoval nám celý svoj dlhý počehnaný život a zaštilil nás před krivdou pancierom starobylým pravdy našej; naslúti aby sme si ho ctili jako ota svojho, lebo len tak bude i náš národ slovenský dlho živý na zemi.“

Spisovatecká činnost Sasinkova byla obrovská. Nejvíce spisů vydal v jazyku slovenském. Mnoho však sepsal též řečí českou, latinskou a

Venkovská extenze Českého obchodního muzea. Kursační komise Českého obchodního muzea usnesla se vyslati všechny přednášející na kursech a extenzích Českého obchodního muzea, aby udali témata oboru obchodního a živnostenského, o nichž by ochotně byli na venkově přednášeti. Přednášející vyzvání tomu vesměs vyhověli, protože usnešl se výbor muzea na venkově některé z uvedených přednášek pořádati a vyžádal si od okresních výborů a obecních zastupitelstev příslušné pokyny. Seznam temat, jména přednášejících ochotných spolupracovati při této extenzi, předloženy byly příslušným shora jmenovaným korporacím. České obchodní muzeum přijde veškerým snahám v tomto směru se strany venkovského obyvatelstva projeveným ochotně vstříc. Dotazy ochotně a obratem vyřídí a seznam oblažených přednášek na pořádku začle Českého obchodního muzea v Praze V., Mikušácká tř. č. 9.

Jesuita vynálezcom pôvodného chorvatského ténopisu. Ivan Kujundžić vydal práve v Záhřebě tiskem A. Scholze knihu s názvem „Nova stenografija ili pokušaj prvog hrvatskog stenografskog sistema.“ („Nový ténopis, čili pokus první chorvatské ténopisné soustavy.“) Spisek stojí 1 K a má 30 stran autografovaných. V knize jsou nové myšlenky, nové cesty pro ténopis, vše jest ucelené, učelňováno. Toto vydání jest ovocem desítileté úporné duševní práce na tomto poli. Abeceda se zásadně rozlišuje od dosavadního převodu Gabelsbergerovy soustavy; jest mnohem bližší latince a lehčíji se také čte. Označení samohlásek jest výborné, poněvadž spisovatel jako bývalý gymnasiol učitel ténopisu dobře proskoumal, co působí žáků ténopisci tolik námahy. Jesuita Kujundžić jest znám jako výborný kazatel.

První český národní sbor soukromého sboru
... r. 1876. ...

Dvoji metr na Mohamedány a katolíky. Israelská „Neue Freie Presse“ jest orgánem židovsko-německých volaomyšlenkůů a vede politiku protislovanskou, přisavou svestepým Turkům. Divno dosti, že orgán tolik rafinovaný při své protikatolické zášti dovede se velice podřeknouti. Napsal totiž: „Bosenští Mohamedáni jsou velmi pobožní, pětikrát denně na hlas muezzinův spěchají do mešity a často konají svá rituální omývár. V tom, že tak pevně se drží své víry, spočívá pevnost jejich povahy“ — Tak vida! Ale dle téhož židovského orgánu spočívá hutový jed v tom, drží-li se pevně své víry katolíci! A přece i dle souhlasného úsudku vynikajících učencův nekatolických jest víra katolická daleko vznešenější než víra mohamedánská a daleko lépe odpovídá požadavkům moderní doby. Proč jenom žid si nepteje, aby také katolík se stal pevnou povahou upřímným přílitem k vlastni víře? Titěž židé, kteří chodí pilně do synagogy utrzuvat svou israelskou povahu slovy rabínovými, všemi silami podporují tisk, který katolické přesvědčení zesměšňuje. Pro silný rozmach židovského křestu potřebují židé jako soli, aby se křesťané stali bezpáteřnými, aby zlehčovali náboženský odkaz katolických předků. Syn katolických rodičů, který se posmívá katolíkům rozhodným, ovšem nemá ani nejmenší chuti činiti dobře „zvláště domácím víry“, jak Písmo ptikasuje. V zavidosti své pomáhá židům proti vlastní krvi.

Israelský klerikalismus. Větší část synagog židovských ve Varšavě určuje soukromé vřady židů, vybírajících poplatků za vstup do synagogy. Proto v synagogách jsou pořádána mimozákladní představení za zvýšené ceny, když spívá známější zpěvák, nebo když známější řečník ohlašuje kázání. V posledních časech vystupují v synagogách „zástračné děti“, ukazující se za po-

kaňkupectví, nákladatelství a závod
hudební
v Hradol Králové.
Zel. r. 1808. Seznamy sdružení a franko.

Vyrovnejte
nedoplatky
na
„OBNOVU“
a
„Časové Úvahy“.

SINGEROVY šicí stroje

jsou

nejužitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Bruselu obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší cenu „Grand Prix“ a tím dostalo se jim znovu skvělého osvědčení vynikajících vlastností. Kupujte jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatelů.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u labského mostu, 270.

Kopřivy jsou výtečným krmivem netoliko pro drůbež, nýbrž i pro dobytek hovězí a vepřový. Dají se dobře v polose stinné, kde jiné pícniny nerostou. Obsahují dvakrát více bílkovin a třikrát více tukovin než obyčejné seno, je proto žádoucí, abychom si kopřivy pěstovali v míře potřebné tím způsobem, že si opatříme semeno a to vysejeme do skypřené půdy, již nelze jinak zušlechťovat k pěstování pícnin.

Znameníť účinek syrovátky na prasata vysvětluje se v ten způsob, že syrovátka působí tak výtečně na vepře ne svou výživnou silou — ježto obsahuje přamalo bílkovin i uhlohydrátů — nýbrž že obsahuje hojnost mléčného cukru a sloučenin dietetických. Tyto udržují prase při stálé chuti ku žrádlu a docilují nejdekonalším trávením největší využitkování krmiva.

Krátko stríhané vlasy jsou hlavní příčinou holohlavosti. Kdo chce tedy chrániti se před lysinou, ať nosí dlouhé vlasy, jež se ovšem musí udržovati v patřičné čistotě. Voňavky a masti všeliké nejen že vzrůst vlasů nepodporují a neudrží, nýbrž spíše podporují vypadávání. Nejlepším prostředkem k udržení náležitého vzrůstu je čistá voda vlažná, dobré mýdlo a vhodný hřebínek.

Popel velmi dobře působí na trávník. Rozhazujeme popel zejména na zahrádkách. Velmi tím získáme, neb získáme nejen pěkné úrody trávy, ale zničíme i škodlivý hmyz.

Keře angreštové (srstkové), které napadeny a ničeny byly housenkami, zaléváme dobře přes símu hnojivkou (močovkou).

Hnojíme v símě maliny. Nejlepší jest umělé hnojivo Thomasova struska a kainit. Na sto čtverečních metrů dejme 7 kg. Th. moučky a 12 kg. kainitu.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra J. Novotného vyšel v elegantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny
v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

**odborný
— umělecký závod —**

pro malbu

oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 29 nové blíže Ma-
lého náměstí, dříve přes
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se klenutými
rámy, sloupky, vazacemi.

Všechny rozpočty, plány i odborná rada bezplatná, bez
však povinnosti ke definitivní objednávce.

Neodolatelná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1838.

Továrna na cottagová americká HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker József-
körtút 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 43. —
Víděň-VII., Mariaböfnerstr.
86.

*Cenníky zdarma a
franko.*

*Nejnižší měsíční
splátky.*

P. T. dachovenstva zvláštní výhody.

Rozšiřujte

Časové úvahy!!

Objednejte si Dra Reyla důkladný spis

Úkoly sociální politiky.

Nepostradatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabýti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na ukázkou. Cena 3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10% sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Umělecké výrobky

♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦
a obrazy všeho druhu, zrcadla, mo-
derní rámce nových vzorů levné a
solidně doporučuje umělecký závod
a výrobní rámce
♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Josefa Kieslioha,

Hradec Králové, Jiráskova třída.

Poděkování.

Všem, kdož naši drahou matičku ke hrobu doprovodili, zvláště pak veleduš. panu Jos. Kaplanovi, bisk. kons. radovi a vikáři za vedení konduktu, vld. pp. J. Hnátkovi, faráři ve Skornicích, A. Šindelářovi, faráři z Potštýna, J. Suchomelovi, faráři v Dol. Dobrouči, za účast při průvodu, dále vlpp. ThDr. C. A. Mikanovi, kaplanu v Brandýse n. Orl., J. Šedovi, c. a k. pol. kurátu v Sarajevě, J. Plockovi, kaplanu v Heřmani i domácímu vldp. faráři J. Portmanovi za účast v průvodu a za čtení mší sv., jakož i pp. zástupcům úřadů, sl. hasičskému spolku ve Vrbici, všem těm přemnohým, kteří nám telegraficky neb písemně upřímnou soustrast projevili a jakýmkoliv způsobem drahé naší zemřelé neb nám pozornost prokázali, vzdáváme nejuctivější díky a křesťanské

Zaplat Pán Bůh.

Fr. Šabata,

říšský poslanec, rolník ve Vrbici.

Založeno r. 1802.

SPECIALITA

pravý ústecký, po mnohá desetiletí vyhlášený žaludeční likér pod názvem

Amers de Londres

lékařskými vědátory jakožto příjemný občerstvující prostředek doporučovaný, nabízí

A. J. Andres v Ústí n. Orli.,

továrna nejjemnějších likérů.

Taktéž doporučuje se ku koupi pravého franc. cognacu, srémské slivovice jakož i pův. jam rumu a všech druhů nejjemnějších likérů v cenách nejlevnějších. P. T. pántům obchodníkům a hostinským povolují se zvlášť výhodné ceny.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Nejlevnější a nejbezpečnější

pojištění pro případ úmrtí

poskytuje Jubilejní, vzájemně dobročinný

živnostenský spolek „Charitas“ v Hradci Král.

jenž založen jsa r. 1908 na zásadě křesťanské svépomoci, za dobu svého trvání během necelých 2 let vyplatil v 12 případech úmrtí celkem 18.575 K, z toho 805 členů. Jak děkovací dopisy svědčí, přišla podarovaným podpora v době nejtrudnější jako pravé dobrodíní.

Spolek přijímá muže i ženy od 24 do 45 let. Příspěvek správně každoročně obnáší 2 K, sděluje jednou pro vždy jest: do 30 let 2 K, do 40 let 4 K, do 45 let 10 K. Každý člen se zavazuje, že splatí při úmrtí spolulena 2 K, jež se vyplácí bez průtahů buď zákonitým příslušným aneb účelu a osobám, jež si člen písemným prohlášením výboru za svého života označil.

Spolek strádá jménem pro úlevu svých členů v budoucnosti a pro přítomné případy úmrtí poskytuje záruku svým kmenem žijících členů, takže nějaký úpadek je při tomto živém kapitálu vyloučen.

Duchovní správy a katolické spolky měly by upozorňovati na výhody, spolkem našim poskytované katolickému lidu, jehož životní poměry byly by vždy lepšími, kdyby svými penězi nežívil své nepřátele, nýbrž sám sebe.

Pište si o přihlášku na adresu:

Spolek „Charitas“ v Hradci Králové.

Dr. Frant. Roysl,
předseda.

Václ. Jemčevský,
jednatel.

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější nákupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, koberec a kovoého náčiní ve výrobních nejstaršího závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. — Obrázkové cenáky, rozpočty, vzory a hotové zboží k výběru franko.

Adresování vždy došlovne se vyprošuje

:: Nejvhodnější ::

dar vánoční

jest umělecky provedený veliký portrét od firmy

J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf
v Hradci Králové
— Adalbertinum. —

V cenách od 10 K výše.

Cestující

na vysokou provizi a fixní plat přijmou se u firmy **Haras & Spilchal, Třebíč, Morava,** vývozní dům na šicí stroje, gramofony a velocipedy.

BYT,

velký světlý pokoj s kuchyní lze najmouti od 1. února.

Blíže sdělí administrace t. l.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protekolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyražděch)
doporučuje P. T. velečastojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný výrobní závod všech kostelních paramentů, spolkových praporek a kovoého náčiní

Cenáky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Velečastojn. duchovenstvu a

slavným patronátním úřadům dovoluje si doporučit veškeré kostelní nádoby a náčiní a to: mouchance, kalichy, cibále, nádobky, náčinky, paciálky, svíce, lampy, kaditelnice, křesťanky atd. od vlastní výroby, předpisům církevním vyhovující. Staré předměty opravuje v původní intenci a v ohni zlatí a stříbří nebo proti doplatku za nové vyměňuje. Hotové předměty neb výkresy zašle na ukásku franko bez závaznosti koupě. Vše se posílá poštou. Předem ručí.

Shled veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: křížů, madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. :: Hotové předměty, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého i čínského vždy na skladě.

Staré zlato, stříbro a dražebny kupuje za nejvyšší ceny.

JAN STANĚK,

posel a obchodník

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

JESLE,

KŘÍŽOVÉ OBRÁZKY, KŘÍŽOVÉ KŘÍŽE, OLTÁŘE, SOCHY
:: A KAZATELNY ::

levně provádí abs. c. k. odb. školy sochař a řezbář

BOHUMIL BEK V HOŘE KUTNÉ.

Přesídlení!

— Sklady —
fy K. V. Skuherský
v Král. Hradci
nyní jen v továrně.
Následkem stěhování ceny značně sníženy.

Kostelní paramenta spolkové prapory

veškeré církev. náčiní vyrábí

František Stadník.

OLOMOUČ. Eliščina tř. 43.

— Závod náleží se v I. posch. bez dražebního krámu, čímž velmi levné ceny. —

OBNOVA

Číslo 51. Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 23. prosince 1910.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Josefovská ulice 10. p. O-
chodní a živnost. komory.
V TURNOVĚ národní vlny 4 a 4 1/2 %
Akceový kapitál K 2.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 5.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, úvěrové a kaucevní.
Rokem 1909 a 1910 (bez úrovně). Obchod
úctím. Zisková. Soudní. Věcná a kauce.

Vykupitel narodil se nám.

Celá dlouhá tisíciletí před zrozením Ježíšovým naplněna byla tajemným očekáváním, projevy vroucích tužeb k Nejmondřejšímu, jasným, velebným hlasem proroků. A čím více okamžik spásy křžené se blížil, tím větší jevil se rozruch netoliko u Izraelitů ale i u sousedních národů, které znaly prorocství, častým přepisováním daleko široko rozmnožovaná. Jak vznešená, určitá, podrobná prorocství zanechali svatí mužové lidem dobré vůle před Kristem! Slyšme aspoň některá, z nichž vyniká přímý Boží hlas! „A pohnu všemi národy a přijde žádoucí všem národům a naplním domy slávy, a větší bude sláva domu tohoto než prvního. — A ty Betleeme, Efrata, malý jsi nioe mezi tisíci v Judsku, z tebe vyjde m, kterýž spravovati bude Israele. — Malíček narodil se nám a syn dán jest nám a nazváno bude jeho jméno Bůh silný. — Hospodin řekl ke mně: Syn můj jsi ty, já dnes splodil jsem tebe. — Bůh sám přijde a spasí vás. Tehdáž otevrou se oči slepých i uši hluchých otevřeny budou. — Až za svědka národům dal jsem jej, za vědce a příkazatele národům. — Slyšte tedy, dome Davidův! . . . Protož Pán sám dá vám znamení. Až, panna počne a porodí syna a nazváno bude jméno jeho: Bůh s námi (Emma-nuel). — Plasej velice, dcero sionská, vesel se,

FEUILLETON.

● morní pověti zkušená a náramně záhubná krátká a gruntová explikace.

Přemýšluj Mikaláš Dačický Kutnohorensin, Oech starodáván.

Divně se na světě míchá a jedna velká rána druhou za následek mívá. Jakož to dobře vím, že chometa velká v roce tomto po svém odletu války, mordušky, hadrušky, přistrachy rozličné a nemoci pozůstává.

Již víte za celo, že zkažené pověti po chometě jest pozůstalo. Z kteréžto příčiny cholera strašná sem tam se touláje, mnoho lidí zadávila. Ano posud v cizích zemích pokoje si nedá, těla lidská lapáje a kvalitě je porážejí.

Než to všecko nic proti tomu, co jsou Čechové starodávni od morního pověti zkusili. Prve než mor lidi mordovati započal, příznakové rozliční jsou se ukazovali, kteří brozní věci věštíce, strach veliký působili.

U nás na Horách Kutných mezi havěti divně pověti jednou proskakovaly, až mráz lopatkama probíhal. Kteréžto řeči baby bublavé, nemoudré šprochy jalovými jsou zveličovaly, jakmile hvězda velká, ocasatá na nebi se zjevila. A takž pokřik byl, že na jedné vinici brozní vousecí nalezene. Item: kozlové s kocoury černými času nočního spatřiti bývali, ani pověti poletují. Skot a brav krev dojí, kamens krev se potilo a rudý děst se snášel. Item viděti byli oblakové krvoutní; ipse vidi. Lidé učení, smyslů hlubších, tak se dohadovali, že influencí nebes a hvězd nemalé příčiny k přimorkům poskytovaly; též měsíce zatmění aneb nešťastné spojení a převrácené kolotání planetů sobě odporých záhubnou turbači prý v pověti způsobuje. Kdesi v zemi Germánské — jakož

dcero Jerusalemská, hle král tvůj přijde k tobě spravedlivý a Spasitel: sám chudý a sedě na oslici a na oslátku mladém oslice. — Od vyjiti řeči (rozkasu) aby zase vzdělán byl Jerusaleem, až do Krista vévody téhodně sedm a téhodně šedesát a dva budou, a zase vzdělána bude ulice a zdi v úzkosti času. A po téhodněch šedesáti a dvou zabít bude Kristus. — A panovati bude od moře k moři a všichni národové sloužiti jemu budou.

Tato a jiná četná prorocství nebylo možno ani před příchodem Kristovým z knih starozákonních vymazati, jelikož starozákonní knihy stávaly se již tehdy různými překlady majetkem národů jiných. Tím méně bylo lze uvěsti předpovědi ty v zapomenutí za života Kristova a po jeho umučení. Prorocství ta sálala novým světlým životem, ukázala se jako souladná mosaika, představující uceleně hlavu, nejvýznamnější děje ze života Kristova. Proto také Kristus v pevném vědomí plné jistoty pravil klidně židům: „I sám Otec, kterýž mne poslal, vydal svědectví o mně; vy (pak) jste ani hlasu jeho nikdy neslyšeli ani tváři jeho neviděli. A nemáte slova jeho v sobě zůstávajícího, neboť kteréhož on poslal, tomu vy nevěříte. Zpytujte Písma, nebo vy se domníváte život věčný v nich míti; a ta jsou, jakto svědectví vydávají o mně. Ale nechcete přijíti ke mně, abyste život měli. Nedomnívejte se, že já na vás před Otcem šalovati budu; jestli, kdo na vás šaluje. Mojžíš, v kterémž vy naději máte. Nebo kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste snad i mně, neb on posl o mně. Ale poněvadž jeho Písmům nevěříte, kterak slovům mým uvěříte?“

Ukázali jsme již v širším pojednání, jak prorocství Danielovo o čase příchodu a smrti Kristovy i zboření Jerusalema (proslovené téměř půl tisíciletí před narozením Kristovým) stkvěle bylo naplněno. Zkrátka až již racionalisté a vulnomyšlenkáři jakkoli se snaží prorocká slova o Kristu překrucovati, jiný smysl jim dávati, úskočně a bezdůkazně lháti o jich vzniku, předpovědi Písma mluví řečí nejjasnější samy. Izraelité, kteří jsou posud velikými odpůrci Ježíšovými, sami knihy starozákonní dále dochovávali a dochovávají i se vzneše-

jsem to sám na své uši slyšel — měsíc v podobě zastřené ženaké k oknu přibytku jednoho se snesl, to silným hlasem provoláváje: „Běda, jezuviti, mor, krev, smrt!“. Jiní opěty v mokrosti veliké přčinu morních bolestí viděti se domnívali. Vlhkosti parné a vše co shnilost působí, od toho mor; tak jistili. A hnile pověti z listových mravenců, množství housenek, žlutých žab a červů dešťových poznávali, to dosvědčující, že vokolové taci k nedobrym věcem by se schylovati měli. Summou strach náramný lidi posedal, ano slyšeti bylo, že již v Praze mnoho lidu přímořím poraženo bylo.

Macek od Hradu, jistý suken kroječ pražský, jinak ještě usoudil. Přijeliť těch časů do Prahy Turci, nepřátelé všech křesťan, aby s Jeho Milostí královskou cosi sjednali. Kteřížto sebou přivedli zvířata cizozemská, vysoká, zpořvořilá, kteráž slovou trumetáři nebolížto velbloudi. Ta hovada, koni se podobající, měla na hřbetě svém po dvou hrbích, jež jako by sedlo tvořily. I roznesl suken kroječ řeč obecnou, že ta zvířata mor jsou zanesla; jakož to shledáno, že dvě z nich umřela právě před počátkem bolestného lidí skonávání.

U nás babka jedna švitorná silně dovozovala, že morní pověti z bahna, kdež vrbí potoční roste, pochodí. Jiná opěty mocné argumenty na to vedla, že pod zemí kdesi mor ve flaši velké schován byl; než přišla zlá čarodějnice, kterážto flaši vokopavši a otevřevši, na lidi jej pustila. A tak svady a křiky nemalé o to byly, až při truňku mnohém pohubky a záhlavky hrubé pleskaly.

Jaké by byla toho hrozného moru moc a substatní?

O tom též různě lidé soudili. Někteří jistili, že by chometa velká kus šlojfe svého v pověti našem ostavovala, takže toto puchem jejím se přitrávilo. Já pak jsem smysly svými mnoho přemýšleval, zdaž na Horách Kutných přimorkové ti

nými prorocstvími, nosíce tak v rukou bezděčnou obžalobu proti sobě samým.

Slavný učenec Pascal praví: „Vyplnění všech prorocství při Ježíši Kristu jest div u-stavičný a není třeba již jiných důkazů, aby-chom poznali božskost křesťanského nábožen-ství.“ A proč přece valná většina židů proti Kristu se postavila? Sám soudce sv. apo-štolů semita Josef Flavius napsal v příčině obležení Jerusalema od Římanů: „Jsem pře-svědčen, kdyby byli Římané váhali udeřiti na toto plémě rouhačů, že by je bylo pohltilo sametřesení nebo zatopila potopa, či že by je byly zasáhly sodomskéblesky; neboť toto plémě bylo bohaprázdnejší všech, jež kdy co podobného trpělo.“ A ty zoufalé pokusy nepřá-tel kříst Kristova, aby se aspoň trochu vzbu-dilo zdání, že život Ježíšův nebyl takový, jak jej líčí evangelia! Kde jaký podskok, bylo každého užito. A kdyby se snesly do jediné ga-lerie všechny ty „rozumy“ našich protivníků, byla by to přímo maskarní strakatina, snůška náhledů nejdopornějších, jež se samy potírají. Již jsme dovodili, že nepodařilo se překročit čistou pravdu ani nejstarším, nejrafinovaněj-ším nepřátelům, kteří ještě svaté apoštoly k smrti odsuzovali. Jak malá byla poctivost uče-ných vrhů pohanekých, jak byli přes svýj ve-liký fanatismus vůči pravdě slábi, patrné z toho, že nové a nové statisíce prvních křesťanů obětovaly svůj život za Krista, vlastní krvi pe-četice jasnou, zcela dokázanou pravdu. Sám fanatický, kousavý nepřítel katolické církve Rousseau napsal: „Evangelia měla by býti smýšlenkou? Příteli můj, tak se nevymýšlí! Činy Sokratovy, o němž nikdo nepochybuje, nejsou tak prokázány jako činy Ježíšovy.“

Jest v Talmudu popření zevnějších fakt? Nikoli, ačkoli tehdy židé byli nejčilejšími de-nuncianty křesťanů a odpovědnými nepřáteli učení Ježíšova. Proč se Talmud neroz-psal ve prospěch víry tehdejších židů proti Kristu více? Protože by se byli rabíni na žhavých paprscích obecně známé dějinné pravdy smrtelně popálili. Marno by: opírali to, o čem dobře věděli sami židé ti, kteří ani čistí neuměli. Proto se rabíni spokojili utrácením lichého

z dolů hlubokých nad zem se nevznegli. Jakož v časech těch zdusili jsou se pod Kaňkem a umrt-veni jsou náhle dva havěti smradem dolovým. Puch ten — jakž havěti zkušeného povědomi byli a explikovali — pochází z větrův v dolích zastavených a pokažených od spodní jedovatosti. Kterýžto smrad když se zdvihne a táhne z místa svého, člověka postihne, hned chce se tomu člo-věku spáti; a tak ten puch jej umorí, že zůstane mrtvý jako zdřevěnělý, tak jakž stál, ležel nebo dělal; a takový puch tu se zastavuje, když vítr novotný docházeti nemůže. Rozumní havěti, když ten smrad učiní, hned jak mohou před ním nahoru lezou a utíkají. Kdo se obmešká a to zkažené po-věti ho postihne, tomu na nic, ten bez sebe. A chtějíce někdy jedni druhým z téhož pověti smrtícího pomoci, obojí usmrcení bývají. A kdo by k tomu pokaženému větru v jeho místě zůstá-vajícímu se dostal a oheň k němu přičinil, zapálí se a bouchne, jako by z ručnice udeřil; a tím by přítomný člověk všetečný zabít byl.

Než já v nedojoři toliko jsem soudil, že by ubnilé pověti dolové morní vítr způsobovalo. Jakož jest mi Kuba ženkef na mysl uvedl, žeť v Praze mor přilísný i bez dolův, takže Jeho Milost královská i s hofmistrem, i s jinými dvo-fanšny a měšténny na hovada své usednuvše přeč ujeli. I přišlo mandatum komorní i do Hor Kutn, která čistoty dbáti, aby to nakažení morové, kterýmžto Bůh pro vejstupky naše Čechy navští-viti ráčil, za celo ustalo. Jsouce my pak oumysla mor zahubiti, louže jsme sušili, lojů starých a smrdutých škvareni zapovídali; od šlachat a domů řeznických krve pouštění přestalo. Též vepřkové toulaví, kteří brodice se v struhách, smradu vy-zdvihovali (takže přčinu k nezdraví lidskému dá-ovali), v chlěvcích pevně zavřeni byli. Pod trestá-ním velikým nařízeno, aby každý šaty ložní a chodící čisté vypral a vyvětlil, by pověti hnile čistou vodou vypuzeno bylo. Summou mnoho ve

podešeni, jaké lacino pronášeli Fariseové Kristu do očí. Strážnost Talmudu jest markantním projevem bázně a děšasem, jak se mohli zavíli nepřítelé Kristovi uvést proti křesťanské víře. Dějepisec římský Tacitus (kteří zemřel kolem r. 120 po Kr.) mnoho si křesťanstvím hlava namáhá. V době jeho nejplnější literární tvorby bylo v Římě ještě křesťanů málo, kteří se naoko dle možnosti před pohanskými obřady s opatrností tajili. Považoval tudíž Tacitus křesťany za celkem málo významnou společnost náboženskou. A přece při psaní o požáru Říma posuzoval: „Neró svedl vinu a nejvýhranější tresty zakročil proti těm, kteří pro svou mrakost (ovšem neprávem přičítanou od pomluvačů. Pozn. red.) nenávidění a od lidu křesťany byli nazýváni. Kristus byl za panování Tiberiova od prokuratora Pontia Pilata popraven.“ Zato učený pohanský místodržitel Plinius (žijící 62—114 let po Kr.) ve svém listu k Trajánovi vydává uslechtilé nauce Kristově a životu prvních křesťanů vysvědčení velice krásné. Pravdu sv. evangelii stvrzují také pohanští dějepisec Suetonius a Macrobius; kteří žili v době Pliniové, dále Hierokles, Porfyrius, Celsus a jiní.

A teď, po tolika svědectvích volnomyslenkáři hodí za krvi millionů mučedníků křesťanských drzou potupu, odpornou lži, že prý Kristus ani nežil. Byli eise důkladně zmrakáni za svou fanatickou lež i od učenců nekatoличkých. Ale svrchovaně poučno, že drzá zavilost vedla je až k výroku tolik potřeštěnému; vždyť to byl atentát na všeobecně uznávaná pravidla dějepisectví vůbec.

Krásný výsledek korunuje veliké dílo. Čím práce větší, vznešenější, tím stkvěnější úspěch. A nikdo věru tak pronikavou, světovou reformu mravní a sociální neprovedl jako ten, který byl po svém zrození v chatrném ohlédě položen do lože nejznámějšího. Tichý a pokorný srdcem obrodil tvářnost země, založil prostřednictvím neučených rybářů společnost obrovitou, která žije, šíří se a skvělá již téměř dvě tisíciletí. Sam druh Rousseauův a Voltairův Diderot praví: „Nechť mluví kdo, co mu libo, já na tom trvám a to rozhodně, že křesťanství jest mezi všemi kulty nejlepší a pro stát nejprospěšnější. A vůde bude nejlepším zákonem takový zákon občanský, jenž všemožně podporuje pokroky křesťanství. Toto náboženství, jakkoli zdá se míti na zřeteli pouze blaženost nebeskou, podporuje zajisté co nejvíce naše štěstí pozemské. Prospěšné jest právě, svým příkazy a radami, směřujícími všude k zachování a zlepšování mravů.“

Když se Jakobíni za velké revoluce proti křesťanství do syta vysuřili a mnoho se nabláznili, sami pomohli k velké moci Napoleonovi, takže tyš při vsrdatější oblíbě se stal docela císařem nad lidmi, bouřivými se proti nebesům. Napoleon sám byl také s počátku značně nakažen jedem protikřesťanským, ale později sám kladl veliký důraz na křesťanství.

všeckterých smradích a neřadách kvatem na retuňk zdraví lidského pracováno. Též štokfš, heřynk a všecko, což smrdí, jest zakázáno. Toliko sýrec maslavý, byt i tekutý, požívati dovoleno. Pálení i Frantové (což bumbavé společnosti života epikuristického byly) píti přestávali. A také mnoho na retuňk zdraví lidského prováděno. Ale jakým způsobem nejfortelnějším přimorkové by se v nic obrátili chutně a nejlépe, nikdo pověděti neuměl. Pro kteroužto příčinu na Horách Kutných jak mincepregeři, mincemejšti, proběři a šmelceři tak vénečníci, kožišníci, konváři i šepmistři strachem náramným poraženi byli.

U bran městských vartýři postaveni, by zkoumali tovaryše vandrovní, a žínky toulavé (věnce a šínky prodávající). Též lidé žebraví a židé přehlídáni. Než přece stal se pokřik veliký, žeť již morní nákaza v městě proskočila. Jakož jeden Franta na ulici v pozdní noční hodině padl, až zemi libal. A pryskejť veliký na hlavě se mu vyrazil. I byl poplach a zarmutek veliký, když uslyšeno, že od ponocných domů nežen byl, an ousty zpěnými blekotat, blábolit, nesrozumitelná slova pronášeje. Hned mnozí jsou v domích jalovcem, pelyňkem i octa routového pálením kouřili, by se způsobnějšího povětrí dočinili. Pacholátka pláč náramný zdvihala, chytajíc se suknic máteři svých. Staří odporníci v nátku slzavém opěty se přátelili, vády a hadruňky ostavujíce. Mnoho žen hlasitý nářek vedlo, jak by Turek nebo Uher před branami tábor rozbil a šturmem města dobyti usiloval. Páni konšelé sešli jsou se na rathouz a na tom rozkázání se snesli, aby dobou večerní na rynku i na hradbách ohňové byty v té morní době zapáleni, by povětrí zkažené v nic přišlo. Když by pak jménem větším opíjval, čistým vápnem a prachem ručičným nechal vykuřiti!

Než času nočního nářek v radost se obrátil; shledáno totiž, že Franta přetřel se šenkovním nápoji, takže náramně byl podroušený, až strach

slaskou výchovu. A tak vítězil Kristus i ve Francii sporně.

Dějepisec anglický Macaulay napal: „Na této zemi neoprávalo nikdy, a existovat nebude dle lidského ducha, jako římsko-katolická církev... Co stálo v novém světě, to její stráty ve starém více než nahradí... Ani nejmenšího zasmání není, že ohlížímec tohoto rozsáhlého panství. Ona bude velká a mocná i tehdy, až jedenkrát postane se Nového Zélandu zastaví se na zlomeném oblouku ohromného mostu londýnského, uprostřed nepřehledné pouště, aby si nakreslil zřetelně chrám sv. Pavla.“

Jak ta hvězda betlemská stále žhavěji září! Jak to slunce, které vzešlo nad Sionem, rozptýluje hravě svým jasným tisícem mlhy a mraky, vznášející se z jedovatých bažin lidské zloby! Tichý a pokorný srdcem káse sílon svou nejpevněji stavěné hradby lidských předsudků, dopouští pronásledování věrných, ale neopouští. Herodesové se množí, ale smohou při všem ohlušujícím hřmotu asi tolik, jako největší loďní dělo, vysílající burácející rány proti jasnému měsíci. Malíčký narodil se nám, ze synů lidských zjevil se předně lidem nejchudším, za přední přátele si vybral prostomyslné a přece se vyplnilo proroctví jeho, že tyto zemi vládnouti budou. Svátky vánoční, tato vševětová, stále se opakující památka na zrození Bohodlověka, lidem dobré vůle přináší vzácný pokoj, posvátnou útěchu. Z nich zaznívá k duši opravdového křesťana zpěv andělský, ozvěna hudby nebeské.

Slova arcibiskupů a biskupů rakouských.

V listopadu konali arcipastýři rakouští ve Vídni důležitá církevní poradění a vydali společný list, v němž jsou uložena mimo jiné tato důležitá slova:

„Velkým uspokojením nás naplňuje, že různé katolické spolky: katolických mistrů, tovaryšů, dělníků a jiné pracují horlivě o rozluštění palčivé otázky sociální a že především Piem X. v apoštolském psaní ze dne 27. ledna 1906 schválený a vřele doporučený spolek Píav potěšitelého rozmachu doznal. — Při krásném zevnějšku nesmíme však přehlížet rub obraza dnešní doby, nesmíme si zatajovati nebezpečí hrozící nám ze všech stran. — K velkému a nebezpečnému vadám doby dítáme především náboženskou nevědomost a s ní souvisící bezvěří anebo při nejmenším náboženskou lhostejnost. — Dříve příklad a vyučování rodinné bylo připravou vyučování katechetova, podporou, osvětlením a zpevněním; dnes mají dvě hodiny náboženství týdně uděliti z dítek přesvědčené křesťany! Nelze upřít, že rakouští katecheté za pomoci dobře smýšlejících učitelů v práci a námaze velké dílo dokázali, ale právě přetřetí jednotlivců působí, že praktické výsledky jsou průměrně nepatrné. Je to tvrdá a bobuřelá často naplácená práce, bez opory v rodinnou výchovu a za překážek církevní nepřátelskými učiteli činěných, uvěsti

by nezemřel. Po dobrém vyprávění ihned po pivu fídkám volal, takže posmíšků všelikterých hojně stržil. On však řekl: „Mně celý ten trefuňk za hroma se nelíbí; nebť já pod roulem nepronese jsem tak bláznového mluvení, jako vy střízliví.“

Všecké chutě nato svízelnější a bědnější časové nastali, když dva šibalové, lapkové krvoutní v šatlavě před mučením ranou morovou v skutku stříženi byli. Pryskejťové a hlízy na tělech jejich jsou se vyrazily; ve třech dnech napotád sběhlých stále víceji trápějí byli, až pohřbeni. Též pacholat několik z rodin čtých a vzácných nakaženo bylo. Ačkoli lékaři slovně na retuňk jejich hned medikamenta rozličná předpisovali, nebožtka se vřívati nedovedli. A tak od té rány, někteří měli a pohřbování byli. Nyního již gruntově shledáno, že morní povětrí od Gangu a Indusu řek nezdravých přiletuje, zvířátka malíčká, jež bacilly nazývají, sebou nesou. A ty potvůrky skrovné, jež spatřují okem lidským býti nemohou, rozmnožují se v těle lidském spěšněji než králíkové a náramnou bolest plodí. A byt by nejmenší mladá potvůrky té do těla skočily, ihned krev otráví, pryskejť a hlízy způsobí a hlavu do velikého zapálení přivede.

Jakmile strach valně se rozšířil, po různých medikamentech lidé se honili. Octem, a kamforem se umývali, aloe a jalovcový olej při sobě nesli. K štěkům voněli, v nichž ukryta routa nebo majerán. Pokřik veliký proti bahám čarodějným se strhl; jakož tvrdili, někteří, že by baby kletví, svárů a zlosti, plně přitáhly jedovatý do studnic sypaly. Z toho velké šelmování a hromování.

Baby kořenářky veliké handle v medikamentech vedly, svíčky vonné proti moru zapalovaly, kejkle rozvodivně provozující. S postřachem morním všude domi žínky byly, a těch přitáhly baby zařekavě při práci, mnohá z nich, svým mlsk, div že jim z nich toliko dítky, nešťastně nezbyly. A také nikdo nechtěl s nimi se, pro

školení dítky v ducha katechismu. Nešťastní docílili se jen mechanické odřikávání; o hlubším vniknutí ve spásnou pravdu, o sdělování a účelném použití jistot na život světa byli sotva řeč. — Nemáme-li bez hluboké bolesti duševní mysliti na špand v Rakousku nešťastnou sponu potup proti církvi katolické, jakož i na rozalčování lidí, aby byli svedeni k odpadu od své víry zděděné, za bezmýrnou nenávisť proti katolickým ústavům a zřizováním a jejich povoláním nástupcem, aby byli osmělčeni.

A kdo jsou ti nešťastníci, kteří popřávají sluchu lékání svátostí? Věština je to ti, kdo vyrostli v náboženskou nevědomost; již dříve se církevnímu životu odcizili. Kdo jsou v pravdách své svaté víry dobře vycvičen a proniknut náboženským přesvědčením, ten neodvrátí se zrádně od své božské církve. Proto, drásí v Kristu, stájte pevně ve víře (I. Cor. 16; 13), která jest základem lidské spásy, a základ a kořen všeho ospravedlnění. (Concil. Trid. sess. VI. cap. 8) a starajte se o tak nutné náboženské poučení, poněvadž právě nevědomost ve věcech víry je nejvydatnějším pramenem, ze kterého nevěra a odpad od víry vyvěrá.

Hlavně obracíme se svým pastýřským listem na Vás, křesťanské rodilové, kteří jste především povinni, sdělníci se náboženského poučení a výchovy. I vy jste prvními učiteli svých dítek a i tehdy, když tyto dostaly ještě jiné učitele a rodiče, musíte pečlivě bdíti nad tím, aby byly v náboženství utvrzeny a v křesťanském životě posíleny. Čím pevnější budou ve znalosti víry, tím věrněji přidrží se věčně platných nauk křesťansko-katolické víry a ukáží svým životem, že si své víry váží a vysoce ji cení. Zlatá kniha, kterou šťastně a slavně panující papež Pius X. ve svém okružníku Acerbo símě ze dne 16. dubna 1905 jako hlavní prostředek k obnovení lidské společnosti chválil a doporučil, náš katechismus katolického náboženství, měj přístup do Vašich rodin, nebudí pouze školní učebnicí, nýbrž s radostí čtenou knihou domácnosti a života.

Zároveň doporučujeme našim milým diecézám do katolického hnutí lidového mocně zasahující spolek svatého Bonifáce, abyste ho modlitbou a malým dárkem podporovali, poněvadž uměle živěné hnutí odpadlické zmužilo odráží a palčivému nedostatku kostelů odpočívá. Kdekoliv nový kostel povstane otevřel se pramen nadpřirozeného života a sociálního poselství. Spolkem vydávaný nábožensko-obranný časopis „Svatý Vojtěch“ jest velmi účinný a snadný prostředek proti vřívání se nevěře a bezvěří.

Dalším slem, kterým jest střížena a trpí naše doba, jest v míře obavy vzbuzující šířící se veřejná nemravnost. Vůde v civilizovaném světě objevuje se od let nepopíratelný mravní úpadek, který musí každého vážně myslícího naplniti vážnou obavou o budoucnost. Pádým důvodem pro toto tvrzení jest již ta okolnost, že spolek „katolických rozvedených manželů“, ačkoli jejich první pokus odrážet byl od příkladné rozhodnosti křesťanskou víru a křesťanský mrav milujících katolíků, znovu sdělně

vozující říkání nad robětem takové, jaké nad nemocným koněm citovati se přilučelo. A tak neoprávně pacholota, toho náramně silného a ostrého říkání přetřpěti nemohouce, valem zmřela.

Doktoři, jaké by lékařství předpisovali měli, dobře nevěděli. Jedno pro potěšení žaludka medikamentem naléali, druhým k vyřazení na zdravém větru raději tréto hřmotu pomohnému třel, jiní chytali tomu, aby lidé kadidlo, strouhané kosti, perly, břešček a rozmarýna požívali. Apotekář, lazebníci a barvíři rozvodivně smradu proti moru svářeli, až se lidem číjícím ty lektvaře srdce mohlo utrpnouti. Děvice mladé, tvář krevnatých, puclatých, kázaly lazebníkům, by jim šly na krku, a rukou zatřnili, aby s krví nezdraví příznakové vytekli.

Registra čarodějná chutně se čítala, proročké pranostiky hustě repetovány. Věšci, planetáři, čarodějníci, kouzelníci, losníci, zaklínači, hadači a černokněžníci mlsky své bezedné groši bílymi ustavičně plnili. Zkoumači zázračných procesů vadeli ponejvíce peníze lidem ubohým procesovali.

Než neškodila ta rána strašlivá na Horách Kutných přílišná. Ponejvíce těžce chořili ti, kteří lektvaře utrechové hltavě pijíce a puchy náramného kouře číjce, žaludky a nosy své ukrutně obtížili.

Konečně přimorkové záhubní, pryč do země Britanské a Francé se táhli, takže všudyž radost nastávala. A lidé opěty znovu budovali, panetovali, krčmenní hadruňky a mordy provozovali, záblavky se žastovali, k soudům se poháněli, jedni proti druhým se puntovali, jak již dle zlého přirození lidského všudyž bývá. Slabikanti neuměli, sůně se rozumnější lidem, protivíce, to jsou se odvážlivě rozhlasovati, že přimorkové zhyňou z té příčiny, že zlá černá kráva jednooká Hátě kouzelníci přilučující, do šachty upadli se zabili.

Než na přimorky na Horách Kutných dlouho ještě památka nechutná, škaredá byla. Byla to babka stará, rozzlobená, pět obyčejných brádevic

se hýbní, aby domohl se od mezí státní ro-
lišitelnosti svých manželství a došli uzavření
nového sňatku. Manželství, které jest dle apo-
stolského učení velkým tajemstvím v Kristu a
církvi (Ephes. 5, 30), má směřeno býti za smlova
lidského sobectví; muž a žena mají býti smeo-
něni uzavřítí nové manželství, kdežto jejich
první manželství ještě nerozloučeno trvá podle
nezmýšlených od lidského zákonodárce ná-
ležně božského a mravního svátého řádu.
Nesnamenalo by to utržiti základními příli
společenského života a ponechati nevázanosti
volnou cestu?

Jako čini nemravnost nevěřícím, tak vede
opět nevěra k nemravnosti. Nechť se podaří
jednotlivým výminečným povahám moe vášně
v lidské přirozenosti tkvící přemoci a přiro-
zené estetických ohledů; ale celý národ udrž-
eti mravně bezúhonným, k tomu jest potřebí
živé víry v Boha Všemohoucího a Nejvyššího Sva-
tého, pevné víry ve vyšší božský zákon mravní,
který podřizuje nízké lidské pudy věčnému
účelu a cili nesmrtelné duše, nebo si zaslou-
žiti. A proto také bez věrného oddání se Bohu
a jeho zástupkyni na zemi, církvi, není možno
nadíti se žádné mravnosti a pravého zlepšení
dnešních žalostných poměrů.

Třetím hlavním zlem naší doby jest ne-
uznávaná snaha po neodvratnosti, jež vrchol v boji
proti autoritě, v odporu Bohem stanovené
vrchnosti. V boji tom ohrožují se všechny zá-
klady, na nichž spočívá blaho společnosti. Je
již sotva veřejného řádu, na nějž by mocné
strany seřetily. Jako na doklad můžeme po-
ukázati na nejnovější události. Zdáliž to nejsou
veřejní vzpoury, kteří bez ostychu vzpou-
rou křesťanskou a lid proti zákonitému řádu vybízejí,
ba i školy zřizují, aby v nich mládež přo své
podvrtné učení odchovávali, zdaliž nejsou
jako hrdinové velebeni a jako mučedníci za
svobodu oslavováni? A koho nezaplní hrůzou
a ošklivostí nejnovější, hroznými násilnostmi
provedení státní převrat?

A stejně podvrací se autorita církevní.
Modernisté, kteří katolické učení víry a mravě
s ideami nevěrecké filosofie směsují, přetvořují
a až k nepoznání snetvořují, chtějí nejen po-
žadavky života z víry seslabovati, ale i zá-
vislost od autority, jakožto nevhodné obmezo-
vání lidské svobody seřetiti. Modernismus není
sajisté nebezpečím domnělým, nýbrž velikou
chorobou naší doby, jež způsobuje veliké škody
a víře a mravech. A pakliže mu v našich ze-
mích poměrně málo katolíků propadlo, nesmějí
se všechny obavy před tímto nebezpečím s myslí
pouštěti, jelikož spouští s provozováním věd,
v nichž hlavní klade se důraz na vlastní já
a přiči se proti všemu tak zvanému poruční-
kování — t. j. proti vši autoritě.

Jakého stupně pohrdání církevní auto-
ritou v našich dnech dosáhlo, příkře osvětluje
nealýcháný způsob, jakým starosta města Říma
odvážil se papežství potupiti. Řeč jeho ve vý-
roční poboření Porta Pia musila všechny kato-
líky nehlubším rozhořčením naplniti. Celá řeč
překypovala překroucením dogmatických a hi-
storických pravd. Božskému poslání papežství,
jež od počátku vědu, vzdělanost a osvětu způ-

na svém oblíčení mají. A ta Magdalena kořenátka
eti měla na vokolku krvoutné, proč se národ-
nímu vyřívání podobaly. Táž starucha jako mladice
pro vejstupky z plíť páleného dvakrát pardusem
u praně ztrestána byla. Každý potkati se ji
obával, neb šla jedna řeč, že každého ubranouti
v zlosti své dovede. Ano i koňové rejtaři, váleční
před ní jsou se plašili, kdyžt od nich spatřena
byla. Takové přistrachy plodila. Kytlici krátkou a
na suchých hnátích bílé ponožky nosila. Z pole
se ubírajíc, na rameni hrábě neb kosu držela, tak
že mnozí dělali se tkouce: „Toť vtělený hlad neb
smrtka Přímorka sama.“ Ke každému spurné si
provozovala; jestliže štipáček bublavý anebo vše-
týčka neuzitečný posmíšek proti ní ztropil, tomu
krávu učarovala. Ta kořenátka zlostná, daremná,
po skončení přímorku bédných každé tři měsíce
polehávala těžce choříc. Kdykolivěk však již sluha
kostelní umíráčkem zvoniti ji se trošoval, ona
vstala z lože svého, pálené bumbat pospířila a
žurným hlasem lidem dobrým lále, každého pocti-
vého obouzejíc. Tak umírala třímecitkrát, opět
se uzdravujíc. Pročt všichni ji Přímorkou zvali,
říkajíc, že lidi vartuje. Když posléze duch ne-
dobrý ji navždycky odnesl, lidé pokojní sobě od-
dechovali.

Tudíž v časích vašich smutných, kdy o cho-
leře doslejšám, utěšení nejlepší všechném ardnatě
vinuují. A explikaci o moru i Přímorce jsem po-
ložil, byste věděli, co jsou staří zkusili a jak jsou
ze strachu bláznili. Káž lepších věcí se dožijete
a přijemnějších zakusitel. Neb smrt nemilosrdná,
jakot již v časích dávných jsem napsal: Smrt své
právo provezuje, nade vším světem panuje, čini
svou povinnost přece a všechno napořád seče. —
A já tak smejšám, že v Čechách málo dobrých
cholera zachvátí. Snad v Turecku zlo provodí,
váž at ke strachu nesvodí. Jestliže k vám přece
přijde, pak veselá již nevyjde. Jakmile ji shlédnete,
na kosu ji sednete. Táž sekati nemohouci, prchne
zlostně v černé noci.

světla činností svým podporovate, opovázli, že
římeky sladao předhoditi, že obmezuje smý-
šlení, a že ta každou vědu svým dogmaty ohoe
panství nevědomosti zachrániti. Vždyť i svo-
bodomyslné listy Italie a jiných zemí ostře
odsoudily tato nářiti proti církvi a zednářským
vztakem (Freimaurerskou) diktovanou řeč.

Milovaní v Kristu!
Rozvinuli jsme před Vašima očima ve ve-
líkých obrysech obraz smutných časových po-
měrů, abychom Vás upozornili na nebezpečí,
hrozící matce církvi a drahé vlasti, a k dě-
rassému odporu povzbudili. Protož vezměte
oděni Boží, abyste mohli odolati v den slů a
ve všem dokonalými se státi. Bďte, stáňte u
víře, zmušile sobě počítejte a buďte silni. —
Ano, osvědčujte sile a hrdinnost, když se jedná
o vyznání sv. katolické víry. Mějte však
také péči o důkladné vyznání křesťanským
pravdám a mravům. Znalost náboženství jest
nejjistější cestou k ocenění víry a nejeistější
ochranou před odpadem. Přičiňte se o bez-
úhonný, příkladný život. Bďte nad svými dí-
kami, veďte je modlitbou, slovem i příkladem
k básni Boží a epravedové nábožnosti a vzdá-
lujte je před morem hříchu a svádění. Stáňte
pevně a věrně na nesborné skále Petrově, k vi-
ditelné hlavě a zástupci Ježíše Krista zde na
zemi, Pia X. jenž jako jubilovaný kněz a bi-
skup obkřčen je tolika nepřáteli, jehož heslem
jest: „Všecko obnoviti v Kristu.“ Přijímejte
jeho nařízení s úctou a poslušností, jež kaž-
dému věrnému katolíku přísluší. Obradujte jeho
těžce skoušené srdce otcovské láskou oddanou,
obětavou. A stejně setrvejte jako věrní pod-
daní našeho milovaného jubilovaného císaře,
jenž svůj 80 rok naplnil, z nichž 62 roky vě-
noval povýšenému blahu. Nedejte se žádným
předstíráním od věrnosti a přitálnosti ke trůnu
odvrátiti.

Dále, bratři, kterékoli věci jsou pravé,
poctivé, spravedlivé, svaté, milé, dobré pověsti,
jestli která otnost, jestli která chvála kázně,
ty věci myselete.

A pokoj Boží, který převyšuje všechny
smysl, ostříhej srdci Vašich i myslí Vašich
v Kristu Ježíši.

Obrana

Volní myslitelé tyranů velnosti.
Volní myslitelé, kteří mají pravidlo, že „všecka
moc jest z lidu“, nastolili se v Portugalsku
sami, aniž čekali, jakou vládu určí svobodné
hlasování portugalského národa. A zednáři po-
roučejí přitěně jako důstojníci při stanném
právu, takže vzbazují veliký odpor. Utloukají
svobodu despoticky. Katolické obyvatelstvo
odpovědělo však protestním memorandem,
které bylo opatřeno hned v prvých dnech
300 000 podpisů. O několik dnů později stoupl
počet podpisů na 300 000. A dle mluvení časo-
pisu „A Palavra“ brzy bude podpisů celý mil-
líon: (Veliký to počet, uvážíme-li, že všeho
obyvatelstva čítá nyní Portugalsko 5 400 000
obyvatel).

V memorandu praví se mimo jiné: „Proti
nařazením už učiněným protestujeme uctivě ale
rozhodně. Co se týče nařazení budoucích, při-
pomínáme na to s klidem toho, jenž dovolává
se svého dobrého práva, že my katolíci jsme
portugalskými občany, že tvoříme v zemi ve-
líkou většinu a že není dovoleno svědomí naše
znásilňovati, sjezdňvati poměry, které nás čini
cizinci ve vlastní vlasti, již vrononě milujeme
a kde od staletí křesťanský duch působil zá-
kraky výchovy a dobročinnosti. Žádný zákon,
pane presidente, není spravedlivý, který se
neopírá o právní vědomí celku.“

Co učinili při té příležitosti zednáři?
Mistodržitelem Bragon a starostou v Gutma-
raes vydán rozkaz, že se jest dovořeno me-
morandum podpisovati pouze na starostenském
dřadě (který by již ovšem dle pokynů vlády
věděl, jak katolíky zpracovati a zastrážiti.)
Podpisy na memoranda obsažené prohlášeny
za — neplatné. To byl ovšem úskok příliš
směšný. Přes fanatickou agitaci vlády však
podpisů přibývalo stále v obrovském množství
jako dřívě.

Provinciál jesuitů P. Cabral slovy velice
smírnými vyřčil surovosti, páchané při vy-
puzování řádu z Portugalska. Leč — volno-
myslenkářská vláda zakázala rozšiřování toho
výkladu. Katolický list „Revista Catholica“ ve
Vizeu byl konfiskován, když uveřejnil Cabra-
lovy řádky. Pěkná „Volná Myšlenka!“ Zato
však v Rakousku rozestlána bez závary po-
hledka s podobiznou Ferrarovou, k níž připo-
jeny řádky obsahující do očí bijící láti proti
katolictvu.

Prohnaná tyranie zednářská vystupuje
v líných ještě silnějších, uvedeme-li, jak se
tvářili volní myslitelé r. 1907. Tenkrát podán
v portugalské komoře návrh zákona, dle něhož
měla míti ministerská rada právo zakazati
některé knihy a časopisy. Tehdy vlivný zednář
Dr. José A. d'Almeida prohlásil v shromáždění
oostech, že tento návrh jest „autokratický,

ruský, dle v pravdě démonického potlačování
a dle nevyvalitelně nízkého tyranství.“ Ejhle!
Nyní týž A. d'Almeida jest ministrem vnitra
a pomáhá potlačovati ryzí pravdu, která jest
nemilá zednářům! Pak prý „V. Myšlenka“ jest
všeobecná liga na hájení „svobodného projevu
i v ohledu náboženském.“ Toť jest aspoň dobře
viděti do kejklířské dílny moderních podvod-
níků!

Provedení zásad zednářských. „Volní
myslitelé“ jen se rozplývají nadšeným hovorem
o volnosti a — bratrství, o tom, jak jest po-
třebí povznést „ztroušenou ženu“. Zatím však,
kdekoli se dostanou k vládě, ještě ženám na
právech uberou. Portugalská provisorní vláda
republikánská rychlostí blesku, aniž se tázala
národa, rozhodla právo manželské rozluky.
V čí prospěch? Přední myslitelé (i nekatolíci)
v samé Francii souhlasí v tom, že rozluka
v praksi ženy velice poškozují, že žena
zvláště chudá, mající děti, jest opouštěna od
světáckého muže, který lehce může uzavřítí
nový sňatek; o ženu opouštěnou pak nikdo
nestojí. Ubohá žena, aby neupadla do besměrné
bíd, často muží při otročí, poněvadž tento
má v rozlukovém zákoně proti ní rafinovanou
zbraň. Tudíž rozhodnutím o rozluce zednářská
vláda spíše ženy poškodila než jim prospěla.

A jaká jim dala práva jiná? Zrovna tolik,
kolik velká revoluce francouzská, již se ženy
v obrovských davech účastnily. Dopadlo to
na konec tak, že na př. zákonem docela za-
mzeno vdané ženě samostatné vládnutí
vlastním jménem a výdělkem, zakázáno jim
zjišťování nemanželského otce atd. Zkrátka
hlasatelé svobody a bratrství snížili na konec
ženu téměř na tvora besprávného. Proč jenom
v Portugalsku zednáři při svých radikálních
a náhlých opravách zapomněli najednou pro-
hlásiti politickou rovnoprávnost žen s muži?
Poněvadž ženy jsou tam valnou většinou kon-
servativní, tak že by při všeobecném hlasování
zednářská vláda náhle padla jako červivé ja-
blko při zavanutí větru. A přece postvané a
chytře zpracované ženy v Lisabonu účastnily
se horlivé revoluce. Byly ozbrojeny, prochá-
zely vojenskými tábory, nebály se deště kulí.
Sám strážce revoluce Magalhaes Lima se vy-
jádřil: „Ženy nám velice pomohly.“ Když byl
interpelován francouzskou pokrokářkou Jo-
hanou Mismovou, napsal článek, v němž pravil,
že hnutí portugalské směřuje hlavně k tomu,
aby ženu školou osvobodilo (od čeho? Vždyť
skutečné politické a sociální osvobození mohla
despotická vláda provésti rozkazem i bez školy)
a učinilo ji schopnou vychovat děti v pokro-
kovém duchu a býti spolupracovnicí mužovu.
Každý pozná hned, že jsou to jenom ubohé
fráze, jimiž se nešikovně zakrývá pravý stav
věci. Proto pokrokářka Mismová bezohledně
v listu „La Française“ praví: „Od slov ke
skutkům je asi velmi daleko. Pěkně zpívají,
když ptáčka lapají; tak i hesky ženám se
přednáší, slibuje, jen aby je dostali ku svým
cílům, a když ženy se obětují, když vykonaly,
co jim bylo možným, otročí dál a tisíckrát
hůře nežli v církvi katolické.“

Tedy po zednářských nebetýchých heslech
pojednou šedá prósa. Dobré to pro poučení i
našemu národu, kterému slibují volní myslí-
telé nejvyšší vymoženosti, jakmile se dostanou
„humanitářští“ spojení zednářských židů
k veslu a kormidlu.

Umělkovaný pláč. Znám, co všechno tro-
pili židovští revolucionáři v Rusku. Provedli
tolik krvavých masakrů, hanobili tak drze
křesťanské chrámy a obrazy, že vláda ruská
musila ohtěj nechtěj proti nim zakročiti, aby
občané loyální nebyli vesměs vydáni v šane
fanatickému vzteku moderních barbarů. Někteří
z nepokojných živlů prohlí sami, jiní byli vy-
pověděni. Opatrné Německo vzpíralo se neví-
taně návštěvám ruských vypověděnců, kteří by
platili vlivné pohostinství šířením revolučního
kvasu. I utekli se nepokojní židé do rudého
Ostravska a Karvínska, kdež v rudém táboře
ovšem došli vlivného uvítání. Nyní však ra-
kouské kruhy vládní (ovšem dosti pozdě) si
vzpomněly, co by mohlo následovati a proto
přivandrovali židé vypověděni. Rozumí se, že
pokrokářské časopisy daly se do velkého pláče
nad tou „bezcitností.“ Není divu: požidovštělý
tisk tak psáti musí. Leč pamatujme, že tentýž
tisk s netajenou radostí zaznamenával vyhnaní
portugalských pokojných mnichů a jeptíšek. A
docela zdvíhal veliký protest i proti usazení
se vyhnanců v jiných krajích Evropy. Čeho
tedy necitové, kteří blábolí o svobodě, chtějí
dosíci? Aby pokojní řeholníci byli buď donu-
ceni k odpadu, nebo aby byli doživotně zála-
řování anebo vyhladováni. Co jiného?

Mimo to židovská individua, nebezpečná
životu a majetku, byla propuštěna bez jediné
rany; a v Rakousku se jim také nehrozí té-
lesným týráním. Zato však zednáři portugalské
osoby řeholní týrali bezohledně. Neroni tedy
pláč ohvalofédníků portugalského bezcitného
zednářstva pouze umělkovaný slzy krokodýli?

Politický přehled.

Poslanecká sněmovna konala 16. prosince poslední schůzi před Novým rokem. Prozatímní rozpočet vyřizán i ve třetím čtení. Proti rozpočtu hlasovali Čechové, Rusíni, Italové a soc. demokraté, Slovinci hlasovali pro. Pozoruhodnou řeč pronesl předseda německo-nacionál. svazu bar. Chiari, která vůči Čechům vyznívala velmi smířlivě. Prodloužena i o 6 týdnů platnost úmluv s rakousko-uherskou bankou. Toho dne odešla sněmovna na vánoční prázdniny, aby se zase sešla kolem 15. ledna, do které doby má už být nové ministerstvo.

Peněžní sněmovna vyřídila zatím rozpočet a s ním i prodloužení bankovního privilegia do 15. února, schválila zatím reformu jednacích řádů a zákon o bytovém fondu. Zákon týkající se zákazu noční práce žen v průmyslových podnikcích vrácen komisi.

Delegace svolány jsou do Pešti na den 28. prosince. Císař k zahájení delegací do Pešti nepojede, ale zahájí je a trůnní řeč přečte následník trůnu arcivévoda František Ferdinand. Jest to poprvé, co následník trůnu zastupuje císaře při státoprávním aktu.

Mladočeská věrolomnost. Křesť. sociální poslanci z Čech mají dle úmluvy s Mladočechy nárok na zastoupení v delegacích. A tento svůj nárok právě při volbách do delegací ohlásili. Ale Mladočeši zrušili kompromis, vyrukovali s kandidaturou Masarykovou, spojili se s soc. demokraty českými i německými, k nim přidružili se i někteří agrárníci. Tak zvolen Masaryk 53 hlasy proti 39, jež dostal posl. dr. Jos. Myslivec, kterého volili naši poslanci, radikálové a část agrárníků. Věrolomné jednání Mladočechů našich a radikálních poslanců patřičně odsouzeno. Patrně Mladočeši jakoby chtěli zmáti jednotný postup českého poselstva proto, že toto nechce se děti věsti dr. Kramářem.

Krise ministerské musí se rozřešit během vánočních prázdnin parlamentních. Parlamentní komise polského klubu zůstala proto ve Vídni i dále v činnosti, parlam. komise jednotného čes. klubu tak neudělala, čehož třeba litovati. Němci stále stojí na stanovisku, že musí být zjednána v Čechách dohoda před parlamentarisováním kabinetu, čímž se pracuje buď pro novou byrokratickou a proti českou vládu anebo pro rozpuštění parlamentu. Poláci žádají, aby do nového ministerstva povolání byli důvěrníci českého národa bez ohledu na vyrovnání s Němci. Ze všech přání a dohad jest asi nejistější, že bude bar. Bienenrth pověřen úkolem sestavit nové ministerstvo.

Česko-německé konference sejdou se prý v Praze dne 2. nebo 3. ledna. Dr. Gessmann ve velké křesť. sociální schůzi na vídeňské radnici zdůraznil nutnost česko-německého vyrovnání v Čechách, bez něhož nelze na trvalou a opravdovou důlnost říšské rady mysliti a pravil, že směr mezi Čechy a Němci oběma stranám přinese daleko větší užitek než kompromisem ztratí.

Kramářova politika. Dr. Kramář jistě jest velmi uražen v samolibosti své, že nebyl zvolen předsedou jednotného čes. klubu. Proto, třeba jest v jednotném klubu, jednotu tuto trhá malomocně aspoň sám. Při hlasování o návrhu Morseyovu (na prodloužení bankovního privilegia) dr. Kramář odešel, ač celý jednotný klub hlasoval proti. Když v téže schůzi bylo hlasováno, má-li být o zatímtní rozpočtu konáno ihned čtení třetí, dr. Kramář hlasoval pro, ačkoliv Češi, Rusíni, Vlachové a soc. demokraté hlasovali proti. V Přelouči pak 18. prosince na krajském sjezdu mladočeské organizace dělal vysokou politiku, která jest jemu vlastní, ovšem ale národu bez užtku. Dle něho kabinet Bienenrthův pro velké úlohy nestačil. Parlamentární vláda, která chce něco provést, musí být založena na věcném podkladu. A tímto podkladem musí být česko-německá dohoda zvláště v otázce jazykové, o kterou klopýtlo už tolik vlád a také vláda Bienenrthova.

Uherská vláda dle prohlášení ministerského předsedy hr. Khuena ve sněmovně magnátů dala pouze svolení k dovozu malého množství argentinského masa na zkoušku do Rakouska, více neudělala a také učiniti není povinna.

Anglické volby do horní sněmovny jsou skončeny. Liberálů zvoleno 274, konservativců (unionistů) 272, dělníků 43 a 82 Irů. Liberálové stěží udrželi svoji pozici a budou opět odkázáni na pomoc Irů.

Prezident Taft prohlásil, že obyvatelstvo Spojených států severoamerických nikdy nepřipustí, aby vydržováno bylo stále vojsko, tak silné, aby se mohlo měřiti bojem se stálým vojskem velmočí. Jim stačí pobřežní ochranná opatření a velice dobré loďstvo.

Zprávy organ. a spolkové.

Nový Hradec Králové. Druhá přednáška vdp. dra Frant. Šulce, pořádaná komitétem diecézních organizací s katol. jednotou v Nov. Hradci Král., téžila se zase četné návštěvě, jako přednáška dne 11. prosince. Přesvědčivými slovy ukázal vdp. řečník na nynější podvržené proudy a doporučoval čeliti jim střízlivým katol. organizací. Slov. řečník vyslovil vdp. děkan Antonín Vítvar případnými slovy za krásnou, téměř dvě hodiny trvající přednášku díky a provolání klíčů „Sláva“. Schůze velmi pěkně vysáhla. Výsledkem této přednášky jest, že se dali zaplaniť noví členové. Zdať Bůh!

Kostelec n. Orli. Ve zdejší katolické jednotě utvořil se, díky obětavosti vdp. předsedy A. Kašky a některých pp. členů, inteligentní hudební kroužek „Allegro“ (v tak svaném patřičném obsazení), který velmi přispívá ku záruce zábav všeho druhu. Jelikož je to kroužek strany katolické, je bojkotován ostatními spolky. Bylo by tedy v zájmu všech, aby byl též ostatními katolickými spolky podporován. Doufáme, že ve prospěch ideální zábavy přibude nám značný počet příslušníků.

Z činnosti křesťansko-sociálních sdružení v Pardubicích. S upřímným potěšením zaznamenáváme několik dat o činnosti našich křesťanských jednot, svědčících o neutuchajícím dílem jejich životě. Křesťanské sdružení mládeže dokázalo zvláště, co smůže ušlechtilá snaha a dobrá vůle. V poslední době uspořádalo toto sdružení několik poučných a zábavných večírků, které se vesměs nad očekávání zdařily a došly svého cíle. Poučné a zábavné kroužky, pořádané s večery při hojně účasti členstva, došly obliby a horlivého zájmu. S neobvyklou ochotou a horlivostí cvičí spěv a hudbu dp. Boštík a měli jsme již příležitost viděti ty pěkné výsledky obětivné jeho činnosti. V oboru sociálním, národohospodářským, řečnícko-apologetickým, dramatickým za vedení dp. J. Novotného přemnoží členové ukázali nejen svoji upřímnou snahu, ale i svoje nadání a obratnost. V nejbližší době nastaven bude kroužek jazyka německého. Mikulášská zábava byla tak pěkná, že jsme se s ní jen neradi loučili. Křesťanské sdružení naše uspořádalo pěknou schůzku ve Spojilech, kdeš k nám tak pěkně a nadšeně promluvil dp. Novotný! Sdružení křesťanských žen uspořádalo v neděli dne 18. t. m. odpoledne v sále měšťanské Besedy slavnost vánočního stromku s deklamacemi, spěvy a divadelním představením při plném prostorném sále. K přítomným srdečně promluvil vdp. děkan Ulbrich. Dne 26. prosince t. r. bude v též sále přednáška dp. A. Svojsky o Japonsku a jeho lidu v 7 hod. večer. Křesťanské sdružení bude sdruženými spolky katolickými ve dvoraně městské radnice ples dne 23. ledna b. r. při vojens. hudbě pluku 18. Posvátní většinou již vykonáno. Reklama přijímá předsednictvo plesu.

Křesť. sociální vzdělávací spolek v Čáslavi uspořádal pro členy a jimi uvedené hosty opět jednou po dlouhé době Mikulášský večer. Dolní místnosti hotelu „U modré hvězdy“ naplněny byly velmi četným obecenstvem, které výborně se bavilo při vybraném, akce na skrz solidním a přece tak zábavném programu. Hlavní zásluhu o zdar večírky má zábavní komitét, které dovedlo zjednotit tak vyškolené síly, jako jsou pp. Mrázek, Lamp, Běsaler a p. Musilová, choť předsedy spolku. Hojný potlesk byl jim po každém čase plně zaslouženou odměnou. Že i spolková kapela pod řízením p. Jos. Zabílaného měla na krásném průběhu večera velikou zásluhu, netřeba ani podotýkati. — Dne 8. prosince konána byla s popudů odbočky Všeodbor. sdružení protestní schůze, již účastnilo se i členstvo spolku po službách Božích korporativně navštívených. [Duchovní rádce kat. spolku dp. Fr. Kohout promluvil o významu této schůze, načež podepsán byl všemi přítomnými protestní arch, jímž vyslovena selibost nad hrubými útoky Nathanovými. Mezi účastníky byli četní návštěvníci chrámu, kterým krátce ale jasně vysvětlil savrženímhodný útok proti Neposkvrněné Matce Páně v kázání svém dp. kaplan J. Samec. Škoda, že pro nedostatek místnosti musili jsme se omeziti jen na útoky spolku.

Litomyšl. Na spolkový dům zdejší katolické jednoty laskavě darovali: P. Jos. Dejmek, úředník s Postupimi 10 K, nejmenovaný s Libětic 5 K, el. katolická jednota v Semilech (za bloky) 4 K, nejmenovaný s Libětic 5 K, p. Marie Šolcová se Svojkou 1 K, nejmenovaný s Libětic 50 K, vdp. Josef Hlavsa, farář s Ohemutic 3 K, nejmenovaný se Smidarem 6 K. Vivant sequentes!

Nová Ves nad Popelkem. Dne 18. prosince odpoledne konal svou druhou přednášku o cestě do Sv. země vdp. Antonín Láš, farář s Lomnice, ve dvoraně p. Jos. Noska. Přes tři hodiny poutavě líčil všechny události sběhlé, aniž by snad obecenstvo unaveno bylo. Líčení šertovných příhod poslouchati srdečně se zasmáli. Děkujeme veřejně obětavému p. řečníku za jeho laskavost a přejeme sobě, aby zase příležitost nás tak mile bavivil.

Litomyšl. Dne 11. prosince odbyla se řádná, ustavující se valná hromada nově založeného spolku katol. národní jednoty paní a dívek

pro Litomyšl a okolí, na kterou po volbě se postavil jako host p. Ant. Kabourek. V kněžské síle, ale velmi poutavě přednáška promluvil se svléstai osoboty o otázce ženství. Dne 8. ledna o 2. hod. odpol. bude v místnostech spolkových „U černohe orla“ přednáška osvědčená řečnice, redaktorka „Jitřenky“ el. Frant. Jakubcová z Prahy. Členky a přísluškyň naše, dostavte se v hojném počtu do schůze.

Katolická jednota sv. Vojtěcha a všeodbor. sdružení křesťanského dělnictva v Kutné Hoře seřadily dne 18. prosince 1910 v místnosti „U slovanů lípy“ se rezie p. J. Řehmy a dp. Mašiny veselohru „Debrodici“ od JUDra Frant. Hermana při velmi pečlivě obsazených dílohách. Všichni ochotníci (mezi nimiž bylo viděti mnoho debutantek) dohle pochopili myšlečky autorovy. Souhra, která právě při tomto představení vyžadovala zvýšenou pozornost, byla bezvadná. Neméně zdařilostí dodala této výpravě, kterou s velkou ochotou předseda zábav. odb. p. Adamec obstaral. Jest si jen přáti, aby představení nebylo až do pozdních hodin prodlouženo a zejména, aby jednotlivé přestávky mezi jednotlivými byly co nejkratší. Zábavní odbor nechtě postupuje i v nastávajícím Novém roce na dráze takovým sdarem provázen! Čistý výnos věnován ve prospěch vánoční nadílky. Zdať Bůh!

Z interpelace poslance V. Myslivec. Šachla a soudruhů, podané v poslední schůzi rady říšské r 1908 vasedání přednáškovím, vyjádření: „Poněvadž lidé stojí v řadách našich nepřátel, musí býti heslem českého obyvatelstva: Ni jediný hald šidovským obchodníkům! Jako doupatám morovým vyhýbejte se šidovským obchodům! Zradu na svém národě pábe každý křesťan, když kupuje u šida!“

Zprávy místní a z kraje.

Koncert spolku „Anočky“ bez ostychu můžeme čítati k nejzdařilejším koncertům letošního roku. Pečlivě sestavený poutavý program byl bezvadně proveden a síle silami nejlepších kvalit uměleckých. Sl. Liduška Prokopová oslňovala neomylnou technikou, již nejobtížnější skladby Lisztovy jako Rhapsodie č. 12 a Paganiniho skladby byly hračkou. Nejtěžší pasáže překonávala brilantně, tak že přese všechny technické obtíže hra její sálala hudebně výraznou a rytmicky naprosto správnou. Jadrný její úhos dodával síle skladbám předneseným srovna životu, ale při tom uvaroval se hřmotného přednesu, jak tomu u mnohých virtuosech bývá. Vynikající hudební nadání drží se u ní a vyspělou technikou a jemným krasocitem v jeden celek, takže skladby sl. Prokopovou přednesené obsahovým pojetím a hudebně bezvadným provedením opravdu zasloužily obdivu. — Sl. Morfová, rodem Bulharka, rázem stala se miláčkem obecenstva. A není divu! Její bohatý hlasový fond, pln polu, svěžesti a nádherného zabarvení, je dokonale vyškolen ve všech anasích i polohách; vokalisace její je čistá, intonace bezvadná. S jakým porozuměním přednesla své písně, beze vší afektace! Dozráváme rádi, že známost arii Miesky s „Carmen“ tak výborně podati jsme dosud neslyšeli. Úryvek s „Kouzelné flétny“ uchvátil kde koho; všechny koloraturní obtíže sl. Morfová podala tak graciosně, že to bylo jako švehol ptáci. Nemůžeme tu pomlčet o přílehavém a diskretním doprovodu sl. Prokopové, jež mistrně se družil ke zpěvu. — P. Jaroslav Novák, obecenstvu již známý, nebal se vyvoliti si do programu první a poslední větu Rubinsteinyovy sonaty. Při jasně a svačném jeho kantiléně a technické vyspělosti bylo všecným požitkem naslouchati přednesu této hluboce založené sonaty. Proslulá romance Svendsenova i taneček Nachenáv měly v něm inteligentního interpreta. Při tálém smyku jevil se síce neklid v pravé ruce, než to byla ústava s cesty. Jinak musíme v něm podřaditi nadaného a svědomitého houslistu, jenž vedle svého odborného povolání pěstuje se sdarem hudební umění. Vedle obou zmíněných umělků s povolání uplatnil se p. Novák v rámci koncertu vynikajícím způsobem. — P. Wüsch ukázal kabineta kousky dokonale souhry vzorným doprovodem p. Nováka. Klavír. part sonaty Rubinsteinyovy zahrál mistrně. P. Novák přidal novou skladbu p. Wüschova, „Ukolébavku“. Hlucným potleskem odměnilo se obecenstvo za tento cenový přídavek — byl to dík skladateli, o němž obecenstvo nevědělo. — Pi Jirotková přednesla s pravým portuáním a výrazem Vreblického „Královna Emma“. Dlužno uznati, že v programu pěveckém a hudebním mává slovesné umění značně obtížné postavení, což platí též o průvodu klavírním při melodramatu. Tím větší usnutí přitahá pi Jirotková a sl. Patákové, která právou Fibichův podala dramatickou živostí, jemným prodtěním a vynikajícím výkonem projevila mnohoobířný talent. — Dámský sbor za řízení p. prof. Horného děkátne přednesl tři sbory Drahlovského, při čemž jasně na klavír doprovázela sl. Frydrychová. Dokonalé provedení s jemně propracovanými odstíny dynamickými a jednotnou, pečlivou deklamací svědčilo o velké při a hudební inteligenci sbormistra i sboru a zasahuje patřičně usnutí.

Rozšiřujte „Obnovu“ Casové úvahy!

Vábec konstatujeme všeobecné uspokojení s nadšením u všech obecenstva a přejeme, aby spolek „Anežky“ dále a brzy nám připravil takový podnik.

Městská rada v Hradci Králové ve schůzi své dne 19. prosince t. r. konané učinila tato usnesení: Vzdána byla pocta památce zemřelého městského radního p. Viktora Collina. — Za dar 100 K, věnovaný p. Jul. Russem, c. a k. dver. fotografem ve prospěch sdejšního stavu chudých k uctění památky zem. jeho choti, pl. Elišky Rusové a za dary 25 K a 20 K, věnované k těmto účelům a s tímto motivem p. Gust. Stejnem, velkoobchodníkem dřívím a Královéhradeckou filiálkou České banky a za dar 10 K, věnovaný sdejším chudým p. Rad. Štorehem, obchodníkem, vzdají se díky. — Osnova řádu pro trhy dobytčí postoupena byla obec. výboru. — Panu dru A. Aningerovi, majiteli přádelny, jež daroval 250 K na zakoupení mléka s městské mlékárny pro chudé kojenice, vzdají se díky. — Ústřednímu svazu úřednicka strojírny v Praze propůjčeno bylo měst. divadlo k odpoledním lidovým přednáškám s použitím elektr. proudu k pokusům na dny 8., 15., 22. a 29. ledna 1911. — Výkazy pokl. četovosti ze dne 5. a 12. t. m. vzaty byly na vědomí. — Správu obecné školy v Novém Hradci Králové darovány byly 3 m hálek pro polévkový ústav. — Zřízení parapetních zdí u nového Labského mostu na Eliščině nábfeti sadáno bylo p. V. Škodovi, mistru kamenickému. — Žádost p. H. Peška, eukráte, za přenesení koncese kavárnické do domu čp. 450, žádost p. V. Boučka, obchodníka, za rozšíření koncese vinárnické, žádost p. Ant. Mikulockého za koncesi hostinskou pro dům čp. 467, postoupeny byly živnostenskému odboru. — **Místní odbory** U. M. Š. odvedly za loňský Maticí ples Ústřední Matici školské v Praze značnou summu čistého výnosu K 978. Věrný svojí tradici, vynasnaží se i tentokráte, by i materiální i morální úspěch plesu letošního byl dokonalým. Při plesu letošním účinkovati bude vždy větší obliby si získávající civilní hudba p. Sekerova. Návrhy dekorace taneční dvorany s ochotou vypracuje techn. kancelář p. Jihlavce, stavitele muzea. — Subskripcí zahájena bude počátkem ledna, i nebudě asižně nřko, kdo by nepatrné vstupné jakožto hřivnu na záchranu české školy nevěnoval.

Vynamemání. Vdp. profesor Vladimír Hornov v Hradci Králové obdržel expositorium canoniale. Gratulujeme.

Odpověď na kritiku kritiky. Slé. Zdena Součková samrzela kritika našeho recense o zpěvu při sdejším „Dětském dni“. Myslíme však, že není přičiny k roztřpění, jestliže se neče mezi řádky kritiky to, co v nich není. Víme také dobře, že od mládeže nelze požadovati virtuozního podání a učitelská kvalita slečny samé nebyla nepřiznává posuzována ani slovem. Zrovna s těto zdánlivé přičiny by mohl protestovati i velice zasloužilý kapelník a znamenitý komponista p. Mádl, ježto také o provedení záverečného čísla nebylo referováno příznivě. Zatím však jest známo, že sdátný dirigent nemohl za to, že nenalezl příležitosti k častějším zkouškám a že bez jeho viny orchestr musil voliti nepřibodné místo. Kritik náš konstatoval besprostřední dojem produkce samé.

Židovský „Ratibor“. Ukázali jsme na přátelské styky „Ratibora“ (který jest též tělesným orgánem zcela bezvadných pokrokových pedagogů) se sdejším židovstvím, které jsou dokumentovány veřejným plakátováním těchto listů na židovském domě. Na sjištěné faktum odpověděla židovská tiskovina v obvyklé neurvalosti opakováním několika nedokázaných klepů, které nasbírala od svých pokrokových hřtilů a které jí byly již jednou bohatými patrony dobře zaplacený. Pozecháváme tyto hospodské informace „Ratiboru“ v jeho válečném arsenálu ku dalším sužtkování, protože to vyžaduje zájem jeho klientů, aby se křesťanskému lidu sypal písek do očí skandálními historkami. Aspoň se tím odvrátí všetečná pozornost od dobře prospívajícího zlatého telete a pokrokoví hřtilové se při tom také dobře svezou, když „Ratibor“ pro samé umravňování těch „slých klerikálů“ nezbuďe již místa na pokárání vlastní krve. Úsměv budí, jak šikovně zabrounil „Ratibor“ do Hře rohatých. Patrně byl nepřijemné vyrušen s klidného trávení u tčného žlabu a v leknutí začal snad většiti následkem přibuznosti představ stejnorodého nepřitele. V tom ohledu máme zástati ve své představě zcela klidným. Nejen že mu v jeho sobu nebudeme překáseti, ale poskytneme mu eventuelně častěji příležitost, aby své židovské a pokrokové klienty hájil nejen s klepů, ale i s dokázaných zlořádů.

Úmrtí. Dotrpěl a 20. t. m. pohřben pan Ladvík Knepr, státně zkoušený učitel hudby, majitel pív. hudební školy, bývalý dirigent Filharmonie a ředitel dámského pěveckého spolku „Elišky“. Ještě jest v čerstvé paměti pružná činnost, jakou zaznamý v „Elišce“ vyvíjel, nelekaje se provedení i skladeb nejobtížnějších, jichž nevidění vyřadovalo netoliko znamenitou odbornou znalost, ale i velikou námahu. Pracoval vytrvale, pokud zá choreba neochromila jeho sílu. V posledním čase za svou nadšenou práci získal vědu málo. Choreba byla zleklá. Tím větší bol pro truchlící rodinu a stářickou matku. R. i. p.

Vánoční nadílka v patronátu služebných dívek. Minulou neděli konala se v patronátě služebných dívek vánoční slavnost s rozdávaním dárků. Slavnost zahájena byla proslovem chovaneck patronátu, na něž odpověděl za ochranný sbor dam vldp. dr. Reyl řečí, vstáhnující význam slavnosti i patronátu. Na to byly chovanky pobožně a poděleny látkou na oděv. Zbytek večera vyplněn byl společenskou hrou. — Patronát služebných dívek založen byl před 6 lety spolkem bl. Anežky jako útula pro slukébné ve volné chvíli za nedělního odpoledne. Místnost nalézá se v pensionátě školských sester, dívky se vyučují šití prádla, poučují o důležitých denních otázkách, scháze končívaly společenskou hrou. Patronát dobře působí a zaslouží nejširší podpory v konservativních našich kruzích.

Lidová pracovna pro ženy se vybavuje. Pokrokové dámy založily lidovou pracovnu pro ženy v našem městě s mnohoblažným programem. Slibovalo se veřejnými plakáty, že se budou ženy vzdělávati v ručních pracích, v kulturních otázkách a že budou poháškány. Každý přítel lidu mohl uvítati podnik tento, protože je takových podniků docela dohou svehované zapotřebí. Ale lidová pracovna neplat, jen alibuje. Minulou neděli se rozdávala ženám, s nichž 1/2 jsou děvčata sotva škole odrostlá, štvavá čísla „Havlička“. Tážeme se, zdaž je slušno, aby ve školní místnosti městského lycea, na útraty obecní výtápěné a osvětlované, prováděla se agitace ve prospěch „Volné Myšlenky“? Máže to býti katolickému poplatnictvu lhostejno?

Dobrodružný komitét dam v Hradci Králové kvituje s díky obnos 3 K, jež chudým dítkám hlubokozemým zaslal p. Ph. Mg. J. Košťál, lékařník v Mladé Vošici.

Vánoční hra v mateřské škole. K uctění a oslavení Božího narození sehraji dítky mateřské školy v Hradci Králové v pátek dne 23. prosince 1910 o 10. hod. dopol. vánoční hru „Anděl Strážný“, k níž nejuctivěji zveme P. T. pp. rodiče, přátele a příznivce nevianých dítek. Po hře následovati bude podělení chudých dítek šaty, obuví a vánočkami. Správa mateřské školy v Hradci Králové, v prosinci 1910. Školské sestry d. N. D.

Maticí ples p. 1911 uspořádán bude oběma odbory U. M. Š. v nově upravené dvoraně Besedy dne 4. února. Pořadatelstvo vědomo si jeouc veliké obliby, jaké tento ples se těší, vynasnaží se, by i tentokráte ples pro každé stránce ubážil si jedno z nej přednějších míst, a zahájilo proto za tím účelem již pečlivě přípravy, o nichž správu přineseme příště.

Ples spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové koná se v úterý 10. ledna 1911 o pól 8. hod. ve dvoraně „Besedy“. Hudba c. a k. pól. pl. č. 18. Vstupné 3 K. Jen pro svané. Čistý výnos věnuván bude chudým studujícím gymnasia, reálky a paedagogia.

Kurs pro učitele pokračovacích škol kupeckých uspořádá bude v měsících lednu až červnu 1911 při obchodní akademii v Hradci Králové. Účelem kursu jest nejen příprava pro vyučování na pokračovacích školách kupeckých, po případě — pokud jde o některé předměty, jako na př. počty živnostenské, písemnosti a účetnictví — též na pokračovacích školách průmyslových, nřbrž i důkladnější seznání obchodních věd, jichž potřebuje učitelstvo jak na školách obecných tak obvláště měšťanských, a jež mas: znáti obvláště ti příslušníci učitelského stavu, kteří jsou funkcionáři Raiffeisenek, hospodářských družstev, občanských záložen a pod. Osnova kursu obsahuje: Nauku obchodní a nauku o směnkách (celkem 32 hodiny), přednáší fed. dr. Zachoval; účetnictví (celkem 36 hodin), přednáší prof. Raček; kupecké počty (32 hodiny), přednáší prof. dr. Vocásek; korespondenci (24 hodiny), přednáší prof. Laštovička; theorii psaní na stroji (8 hodin), vyloží al. Teislerová. Kurs řídí ředitel obchodní akademie dr. Zachoval. Vyučovati se bude v měsíci lednu až dubnu (incl.) vždy v sobotu odpo. od 2—6 hodin, v květnu a červnu vždy ve středu a v sobotu od 2—6 hodin, bude tedy celkem 132 hodin vyuč.

Záložna v Hradci Králové. Výkas za měsíc listopad 1910. Vloženo během měsíce K 87.549 78, vybráno K 89.903 82. Stav koncem měsíce K 1.706.869 97. Obrat pokladni K 872.479 56.

Udělení nadace. Z nadace, založené spopitelnou v roce 1889 na paměť 25letého jejího trvání obnosem K 4.000.—, budou uděleny droky částkou K 160.— dvěma schudlým příslušníkům sdejším, v Hradci Král. skutečně bydlícím a to jedné osobě mužské a jedné osobě ženské, každému polovic, t. j. K 80.—. Žádosti s udáním stáří, poměrů a bytu budtež odevzdány v kanceláři spopitelny nejdále do dne 31. prosince 1910. Z ředitelství spopitelny Královéhradecké dne 19. prosince 1910.

Na opovnění 2000 m hřtemní čary na roshramí národnostním haléři, kladenými vedle sebe, zaslal místní odbor Národní Jednoty Severočeské svému řed. výboru v Praze K 1176.— pro posemkový fond, jako jubilejní dar na oslava 25letého trvání K. J. S. V nyníjší pobauté době před nasčavajícím sčítáním lidu jest

zapotřebí napěti všech našich sil a místní odbor. N. J. S. jest si vědom své povinnosti národní i morální, aby pokročilý Hradec nezůstal mezi posledními, ale nechtě zároveň četnými sbírkami a potřebami předvánočními již bestak přetřesené sdejší obětavé obecenstvo vyčerpávati, zaslal uvedenou částku ze svého jmění s nadějí, že v pozdější době bude svýčnou obětavostí zadržena.

Nechemice. Pokračování II. děje. (Proměna.) Začíná se známou notou: Jak ti chudí o to jmění u nás přišli. Ale, pane redaktore, musím vám sdělit, jak byl po Obnově u nás sbon. Ta šla s ruky do ruky — to se neptejte. Dnes budete však zase Vy koukat, co se u nás děje se hřbitovem. Z jednoho vyrojilo se jich snad asi pět. Divíte se? My také. V inventáři obecním přibily nám dvě velmi potřebné praktické věci: žebřík, nebo i ochet-li — dřevěné schody na radnici jako na vesnicích bývali u špýcharů a propadliště na jevišti; oběho jsme před 2 lety velmi pohřešovali. Stran hřbitova svolána byla 13. t. měs. scháze obecního zastupitelstva, a poněvadž čas kvapí, svolána byla na rychlo tak, že nikdo z nepovolaných ničeho nevěděl. Lidé však si po městě povídají, že stalo se tak sůmyslně. Páni prý si myslí: Naš potřebujeme tolik diváků jako předešle, aby koukali, jak se ta obecní kaše vaří? Mají dost času, až se vyklopí na mieu a předloží k snědku, aby je zatím nepřefel apetit. Pan Vancura s bezkonfesionelním hřbitovem nepochodil. Přifašené obce na takové podmínky nepřistoupily. Kde k tomu protináboženskému stanovisku přišel, jest nám bádankou. Naposledy za humny. Co jen myslí, když nám stavěl na náměstí Husa na oči, člověka to tak nábožensky založeného? Či sloužil mu opravdu jen za zástěru k nabytí protekce, kterou na všech stranách tolik potřebuje? O jeho tatíkově jest známo, že rád troubil v kostele na kruchtě valdhornu a on sám spíval v kostele pašije; ovšem již to jest dávno. — V paších čteme, že židovská velerada, aby došla k cíli, potřebovala Jidáše a falešné, úplatné lidi. A tu nám napadá, že zrádcové a špiclové se doued rodí; kdož by o tom pochyboval? My alespoň máme jich po ruce plné album a některé velmi skvostné exempláře. To bude legrace, až je budeme citovati — Některé obce jsou rozhodnuty stavěti hřbitovy nikoli pro mameluky, ale pro sebe jako pro katolíky a s druhými se zatím smlouvá. Tak to dopadlo. Dříve se jich ani neptali, že prý s nimi se nemají ani mluvit; s celou chutí pustili se do soudu a slavnostně prohráli. Nyní by venkované k tahání kaštanů byli dobří. Litovali bychom jich upřímně, kdyby do toho chomoutu vlezli. Nám se skoro zdá, že s naším hřbitovem vsalo se to obráceně, totiž od zadu. A my odneseeme s tobo asi tolik, jako když chytíme děravý pytel. Zato dnes by jej nejraději rozmetali, aby se v nich svědomí neoboufio. Kdyby mohlo se tak propadliště poušit a našeho hřbitova, aby se propadl tak na 100 sáhů, to by bylo jasotu! Aneb státi se tak neštěstí, aby sám vyhořel jako farské stodoly, tu by jistě osřvalo se po ulicích naších zase známé: Po—ma—lu! Ku konci roku dělá se závěrka a ta dle všeho jest letos hubená. V obecních volbách mravního vítězství dosáhla opesice; to je nesporno. K tomu útraty soudai ve při o hřbitov kol 4000 K, komisee úřední, pochůsky, plány, rozpočty, provise za sprostředkování, přijímání hmoty, dohlídka při stavbě, rozprodávání míst, místo správce, hrobníka a j. To by bylo kšeftů a funkcí a to je jako skoro řeč! Kdo by as to zaplatil? Jako obyčejná obec, lépe řečeno poplatníci — a tu by jako bylo dobře, abychom se za takové nadělení poděkovali. Pane finanční referente, nevíte honem koma? Ale vždyť s cizího krev neteče! Osřvají se s nás hlasy, takto že to dále jíti nemáže, že by museli lidé ze svých domků utíkati a že bude se musit udělat konec. Jest jen obava, že nemáme prý hlavu. Na to odpovídáme: Máme! Je-li tedy opravdu to míněno, tedy jen veselé po ruaku „stapaj“ a po japonsku s chutí „banzaj“ ku předu! Ostatní vyřídilo by se na místě v houfu ústně. A tak tedy: Povstaňte již, vy města občané atd.

Scházka poslanců v Pardubicích. Na popud poslance Fr. Udrála bude se konati v Pardubicích dne 9. ledna 1911 ve 2 hod. odpoledne scháze interessentů vodaich cest, ku které mají se dostaviti četní poslanci všech politických stran: Udrál, Staněk, dr. Zahradník, Chaloupka, Srdínko, Špaček, Suhrada a Švejk z agrárníků; z Mladobechů Hráský, Smrčka, dr. Fiedler, dr. Fott, Mašalka, z radikálů dr. Haju, dr. Šviha, dr. Baza; z katolických Šiligr, Šabata a dr. Stojan.

Časlav. Vnitřní výzdoba chrámu sv. Petra a Pavla byla v hlavních rysech dokonána právě těchto dnů. Ukonačeny byly malířské práce, a nichž zvláště výzdoba presbytěre působí nádherným dojmem. Při tom vyčistěn byl i krásný hlavní oltář, jenž přichází nyní k plné umělecké platnosti. Při očistování oltáře vyzvednut byl bývalý starý obraz sv. Petra a Pavla, který od r. 1857 zakryt byl novým obrazem kníkat apoštolů. Pokud bylo s veřejností sděleno, bude umělecká cena jeho vyšetřena a pak očistěný zveřejnen na náležitém místě. Také kaplička, v které bývaly jeskňky postaveny, byla znovuzřízena a ztmně vymalována. Zbývá nyní ještě vyčistěti a

oprava ctitelů postavení a hospodářského nábytku, aby chrám mohl být všem otevřen. Lze doufat, že během zimy bude to vše zřízeno, svátostní kůry práce nejdálejší, oprava varhan, byla již učiněna čile a vyzkoušeny ženské Pařkykové. — Tak sv. kostel Žižkovy byly v minulém týdnu odvezeny do Prahy k novému proskumání. Písař tak pohoršil již spůsobivšího dokumentu nebyl dosud vypátrán a jest otázkou, stane-li se tak vůbec kdy. První dohru této události bude soud a k. konservátora, učitele p. V. V. Jeníčka a člena malterzského řádu p. Zvěřiny s občanem p. Polikánem, který je naříkl s autoritou tohoto padělku. Ze podobných doher bude ještě více, dá se čekat, jelikož záležitosti této počínají být snesitelné k osobním třenicím. — Zlomyslnost. Nové chodníky, snadným nákladem obce pořízené, bývají v poslední době na některých místech uličnickými rozdlubovány. Činili to mládež s klukovské zdivočilosti či snad někdo z dospělých ze mstivosti, nevíme, ale jest to vždy trestuhodná zlomyslnost. Nejedná se pouze o obec, které se tím připravuje zbytečné vydání, ale jedná se o chodce, kteří v způsobených takto prohlubeninách mohou lehce přijít k úrazu, zvláště nyní za časného jitra, kdy v ulicích panuje ještě temnota. — Pamětní deska krajského hejtmána svob. pána Voitha ze Sterbetsk, o jejíž odstranění z pilně chrámu jsme přinesli správu, oclila se nyní připevněna na zdi v sakristii. Tak bude památka tohoto dobrodince města a vzácného přítele občanstva, jak náleží — ukryta. Neurazí ji nikdo ani — očima! — Občanský klub. Ve znamení nyní všude propagované národní svornosti ustavil se počátkem prosince v našem městě občanský klub, který má spojit příslušníky všech politických stran, jimiž záleží na hospodářském a sociálním povznesení našeho občanstva a naší obce. Dle zvoleného výboru, v němž sedí vážení činitelé, dá se očekávat, že také klub této intenci vyhoví a že opravdu prostředkem politické stranickejší bude mít vždy na zřeteli jenom dobro našeho král. města. — Elektrické osvětlení zavedeno býti má v nově pronajatém hotelu „U prince“. Tak aspoň usnesl se okresní výbor. Bude postaven k tomu cili zvláštní motor. Dle dolechu má být spojeno s tím i osvětlování nové „Sokolovny“ elektricky. Není nám ovšem známo, vyjednávali se o což takového, ale bylo by to zajisté všemu občanstvu velmi podivno, že by se sokolovna, pro niž přece město již dosti uznalým se nakázalo a jehož přísluší v budoucnu jistě bude potřebovati, ukázala, mluví řečeno, tak zdržlivou k obecnímu podniku, jakým jest plynárna. Dostí již, že pravověrečenské měšťanstvo a okresní výbor k plynárně chladně se staví. Kdyby i městem subvencované podniky tak měly činiti, pak se lehce může stát, že plynárna, od níž tolik bylo slibováno, bude jen ubohou živoucí popelkou.

Borohrádek. Je to u nás pokrok? Jaký? Inu br. Havránek odpadá. A od čeho? Inu od víry! Havránek — od víry? Vždyť řádnou neměl! No, to je právě pokrok, že odpadl od toho, čeho nikdy neměl! Zůstal nyní bez vyznání. — Máme u nás také „pokrokovou“ pokračovací školu, na které vedle Fikayse na kráječ kosti Havránek. A pané, to je háká škola, takovou nikde nemají! Ta škola dle stanov má pečovat o odborné a nábožensko-mravní vzdělání učedníků. A to se také děje „zvláštním“ způsobem! Na křesťanském prkně II. roč. čís. 49. jest psaný návod k vystupování z církve. „Dorozna všechno v té škole má p. říd. učitel Koutvík; ten však po dva roky o ničem nevěděl a proto mu to ve schůzi obec zastupitelstva p. farář pěkně vytknul, což mu bylo asi velmi nemilé! Rádi věříme. Žáci té školy ani na počátku ani na konci školního roku do kostela vedeni nejsou, v neděli od 8 hodin ráno do poledne musí být ve škole, na služby Boží jít ani nemohou a tak si od návštěvy kostela úplně odvyknou. Jáku, to se zachovávají stanovy o nábožensko-mravním vzdělání? A ještě něco. Ten odpadlík Havránek a člen „Vol. Myšl.“ s maceškou se podepsal p. farář na koresp. listku „arcikací“. Která pak pokrač. škola se může vykázt „arcikací“? Zdáno. Není tedy u nás pokrok? — Hus ovšem napsal, že kacíři mají být na hrdle trestáni — a Havránek jako sokol je velký hurník! Jaký trest zaslouží arci — kacíř, br. Havránek se nechce již ani ptát Husa a proto raději čte Rašplí, Zář, Červánky, Ovětu L., Karrikatury, Havlíčka, z nichž vyplývá značné mezery ve svém mozku. — Očekáváme, zda co nejdříve v pokrač. škole bude na křesťanském prkně návod, jak se má udělati „pangrot“ aspoň na 75,000 K. Jinak prý se nezbohatne!

Ramná u Hlinska. V sobotu 17. pros. zavítal k nám slovnatý cestovatel vdp. Alois Svojsík. V hostinci p. Svobody uspořádal večer o 7. hod. přednášku na thema: „Japonsko a jeho lid“. Velepřítavým způsobem měl nám slovnatý pan cestovatel v shodném přednášce krásy přírody, život a vzdělání obyvatel té země, která po Čechách jest mu nejmilejší na světě. Dvě hodiny uplynuly jak v pohádce, takže všichni na konci úplně uspokojeni jsme se rozcháceli ze sálu. Vdp. cestovatel nejserdecnější dík od nás všech přítomných za posítek, který nám připravil. Měla poměrně návštěva byla jednak pro špatné počasí,

jednak pro nezvyklou dobu (ve všední den) častěji omluvitelná. Ovšem více jich přišlo! V neděli odejel p. cestovatel do Lán.

Ohetěboř. Dne 9. t. m. přijel k nám pan dr. Bartošek, známý volnomyšlenkářský propagátor a hlasatel „moderní“ výchovy lidstva. Bese všech vědeckých autorit promluvil volně o všech záležitostech světa. V bibli jsou prý jen pohádky, desatero je od církve přetvořené, svátosti jsou jen prázdne obřady. A přitom velebil Husity a dobu česko-bratrskou tak s vysokou, že zapomněl obecnostu prozraditi, že právě Písmo sv. nadchlo Husity k statečným činům a České bratry ke šlechtnému snášení. Nejvíce se pan doktor projížděl na Semiku, jehož nasýval také jinak „vývoj“. To dával skoky jako pravý Horymír. Duše, vesmír, zázrak, mravnost z hlediska volnomyšlenkářského byly vysvětleny tak duchaplně, že filosofové a učenci nebudou mít už co k badání, vše jest zcela jednoduché a jasné. Církev je panu doktorovi zapečatěl mrtvolou, kterou nutno odstraniti, aby dále neotravovala. Pracovat musíme prý především na volnou školu a za volnost učitele. Se šibeničným humorem vykládal pan doktor, co znamená slovo loyálita, co je to republika, co je to revoluce atd. atd. Inu byla to přednáška velice poučná; škoda, že netrvala déle a nebylo povídáno ještě něco o „mučedníkovi“ Ferrerovi, něco o Barceloně a Portugalsku. To je velká škoda. Na konec řekl pan doktor: Mysleti volně znamená, mysleti samostatně, nevěřit ničemu, o čem se neprosvědčíte; teprve tenkrát je poznatek cenný, když jej promyslíme a probádáme. Nuže, my měli příležitost slyšeti z úst pana doktora, že volná myšlenka je popření všech pravd náboženských. Víme také, co volná myšlenka tropí ve Francii, víme, jak volně dovedl myslet Ferrer a víme také, pane doktore Bartošku, že Vám Vaše volnomyšlenkářství vyneslo v Uberském Hradišti 4000 korun z kapsy. Když tedy dle toho samostatně a volně myslíme, vysnáváme, že volnomyšlenkářství jest sprosté popření občanských a náboženských práv bližního a tudíž moderním darebáctvím XX. století.

Protest proti Nathanovi v Olomouci. Katolíci chození velkou řadou podpisů opatřili dne 18. t. m. tuto resoluci: My podepsaní katolíci, uslyševše o neřechanějším útoku žida Nathana, jenž svou řečí urazil náše sv. Otce Pia X. a matku Boží Pannu Marii, rozhodně protestujeme a vyslovujeme své politování nad těmito urážkami, ale zároveň projevujeme svoji nejvěrnější oddanost sv. Otci.

Dar Útulné slepých dívek. Vdp. František Dohnálek, farář v Liběšově, zaslal slepým dívkám na Kampě k Ježíšku kostelní sbírku 18 K 86 h. Zaplať Pán Bůh! Útulna slepých dívek v Praze-III., ostrov Kampa.

Velká šetová. Dne 4. prosince pořádán u nás též „dětský den“. Sl. místní školní rada přijala protektorát. Páni učitelé vyvinuli horlivou činnost, v jich čele šlechtěná a obětavý pan řídící Fr. Vrbata, jehož vzorné pěti mnoho má naše obec děkovati. Pilné cvičení deklamace a školní písně. Spolek divad. ochotníků, jehož jednatelem jest p. učitel Pírk, daroval značnou sumu na zakoupení obuvi a šatstva pro chudé dívky. Přičiněním těchto pána sebrána ještě větší částka penězita od zdejších rodáků. Dobrodinci darovali také různá plátna, šátky atd., takže se mohlo podarovati na sto dítek.

— Ráno sloužil vdp. farář slavnou mši sv. s „Te Deum“. Večer do vyzdobeného sálu přišlo tolik obecnost, že by jablko nepropadlo. Když dívky zapěly s průvodem harmonia píseň, měl p. řídící duchvatnou řeč o Jeho Veličenstvu. Kladi důraz na mocnářovu zbožnost, poukázal, jak velikým přitelem jest císař pán věd a umění. Pak provedla třikrát sláva. Následovaly krásné deklamace a písně. Národní a rakouskou hymnou nadšená slavnost ukončena. Pan učitel Pírk pěkně pojednal o účelu „Zemské komise“. Povzbudil shromáždění k pilné podpoře této humanitní korporace. Pak rozdávány dárky k velké radosti dětí. Zažili jsme věru krásné okamžiky. Díky všem!

Katolické schůze a agrárníci v Levěšech. Za účelem shromáždění odbočky uspořádalo u nás Ústředí Všeodbor. sdružení křesťanského dělnictva v Hradci Králové dne 18. prosince v neděli veřejnou spolkovou schůzi s přednáškou p. J. Kozla, knížete z Týniště n. Orli, jenž v pěkné řeči věčně objasnil, „kde má křesťanský dělník jakéhokoliv odboru hledati své dobro hmotné a duchovní“. Ač soběse podobná — spolková, čisté ku svépomoci dělnictva se odnášející politická — jak každý jen trochu chytrý věděl má — není nebyla, přece přišli do ní nepřátelé, by myšlenku Kristovu — pomáhati si bratřsky ve spolek v nemoci, v nezaměstnanosti — v zárodku udušili. Sociální demokraté v pyšném snad domnění, že jen oni dělnictva, ba celému Rakousku i celému světu na moxy pomoci dovedou, a agrárníci snad proto, že za žádnou cenu se to státi nesmí, aby se „klerikálové“ na Oulemecku usadili. — Inu volnost, svoboda, bratřství! Navržen p. Vavřínkem předsednictve s přivřením dobré věci svépomocné nakloněných bylo zamítnuto a agrární svoleno, ať to přisuzujeme rádi a dle pravdy, že p. Fr. Koudelka řídí schůzi dobře a to zase snad jen proto, že v odborové řeči své — jak se slušelo — o agrární straně p. řečník ani

se nezmiňoval. Snad to čekal; řečník agendy vytkl, že byl prý asi dobře informován. P. řečník dělal si náležitě jasně pomůcky, a od děláte v takové spolkové schůzi připnutí se, nemohl, př. co ji obratný a něžho se nebolící mladý řečník připnutí. Páni agrárníci pozvali si na rychlo do schůze pana doktora Černého z Nopoli (má-li však doktorský diplom už — nevíme), aby na ty „černé“ na schůzi si posvítli. To o nám víme, že jako advokát myšlenky agrární (ale prý plácný) na schůze chodí a klerikalismus vypráňuje. V odborové spolkové schůzi dorážel na řečníka, aby vysvětlil program naší strany, ačkoli řeč o tom přece na programu nebyla. Naše schůze měla účel jiný. Rozumí se, že také vypravovala „Svatováclavská“. Ale nevědělo se, že nekradl Drozd, abyř libetální Husité. Dr. Černý se zdá být horlivým katolíkem. Uvažte! Až z Nopoli váš cestu do našeho kostela, aby poslechl, jak a co nás p. farář káže. Už i někdo jiný od nás do toho kázání si stýkal v novinách rudých a p. farář vyhrožoval. Proč jenom chtějí poroučeti katolickým lidé, kteří se hlásí do společnosti protichůdných a do kostela jdu jen k váli špehování? Jen škoda, že pan doktor nebyl u nás, když p. farář kázal o pomlávě. Snad by se by pak p. doktor více rozmyslil, než by začal tvrditi, že klerikálové u nás chtějí zavést robotu — když se tělesnou, tedy duchovní. Ale, pane doktore, jak jsou teprve zotročeni agrárníci, když se jim předkládají v agrární tiskáři láti přímou do očí bijící a znovu opakované, i když úmyslný podvod agrárních tiskovin jest zcela odhalen! Jeden „taký dobrý katolík“, přecházející sem tam, za řečníkem prohodil, že náboženství (které přece pomohlo dělníkovi z otroctví) nepotřebujeme. Jestliže pak má někdo veliké starosti o to, kam pan farář dává peníze vybírané k dobročinným účelům, nechť provede revizi a septe se nej. na těch místech, kam měly býti obnosy zaslány. Dříve však nechtě agrárníci dokáž tak pečlivou starost o peníze agrární strany a učiní dotaz, zda subvence a diety agrárnícké jsou rozdělovány spravedlivě, zda se neuděluje plác podpor bohatým s opomenutím domkářů. Taký prosíme, aby nám pánové ponechali aspoň kus té svobody a volnosti, o které tolik rádi hovoří. Páni agrárníci patně si přejí, aby jejich dělnictvo raději zradilo, než aby zachovávalo zájady křesťanské. Jen, sečkejte malíčko a uvidíte, jak rudá strana dovede drsně zptřiti patriarchální poměr mezi zemědělcem a dělníkem, na němž vůbec existence, stáva rolnického zaviní! Jak si rudí i zelení vzájemně přivukovali! Zato řečníkovi se i náslím vyhrožovalo. Pánové, jste-li tolik ošacení, proč jste musili všichni dechromady volati rozum až z Nopoli? Dále pamatujte si, že proti nactihrachství dovede se pan farář dobře obhájeti, i kdyby se Pilát s Herodesem často spojovali k utlacení našeho hnutí. Zdravý proud nezastavíte, i kdybyte si vyžádali od pražských agrárníků sebe větší subvence na potírání „klerikalismu“.

Loňkov u Seml. Dávno bylo přáním našich osadníků, aby náš chrám Páně opatřen byl většími hodinami. Přání to uskutečnil p. Frant. Stříbrný, domkář a bývalý pekař v Loňkově, který dal svým nákladem na kostelní věž pořídit pěkné hodiny se zlatými ciferníky a ručičkami na všechny čtyři strany ukazujícími. Stroj dodala a sestavila proslulá firma Hains z Prahy. Náklad činil přes 1200 korun. Šlechtnému dárci bude zachována věčná pamět v obci naší. Bůh mu to zaplať!

Různé správy.

Neodkladná prosba vídeňských Čechů. Tisíce českého lidu žije ve Vídni, nehleď se k řádné organizaci, nevědí o nás a my o nich. Ti skoro všichni budou při sčítání lidu počítáni za Němce. Abychom mohli zachrániti, co se zachrániti dá, prosíme Vás, rodáci, o pomoc: 1. Pište a připomínejte o svátcích svým dětem, bratřím, sestřím atd., kteří ve Vídni žijí, že jsou z české krve, aby se za ni nestyděli a přihlásili se jako Češové. 2. Abychom jim mohli radou i skutkem býti při tom pomoci, sdělte nám na koresp. listku ihned adresy svých přátel a známých ve Vídni na adresu: Výkonný výbor Katolické strany Čechoslovanské dolnorakouských ve Vídni II./8. Stawerstrasse 16—III—10, který vše další zařídí.

Ke sčítání lidu. Vzhledem k ustanovení §§ 19. a 23. zákona o sčítání lidu ze dne 29. března 1869, t. č. 67 jest pro nastávající sčítání lidu každý majitel byta, resp. každá hlava rodiny povinná, pro mladší domáci, kteří v letech 1891 až včetně 1901 se narodili a příslušnými jsou do některé obce království neb země v říšské radě zastoupené, výtah z matriky kolka a poplatek přestý, neb ověřený opis křesťanského (rodaného) listu pohotovosti mít. Vybiš se tudíž každý majitel byta (každá hlava rodiny) v jejím bytu se takový matrik nachází, v případě, kdyby ověřený opis dočasně křesťanského (rodaného) listu neměl, sápatiti si nejdříve do konce tohoto roku potřebný výtah z matriky, který jim na požádání bez nákladu vydá farní, po případě matriční úřad, a kteréhož křest neb zápis do matriky zaznamenán jest.

Tyto matriční výtahy odevadají se pak při sčítání lidského množství.

Staročeské vánoce. Světlý vánoční večer mezi českými katolíky byl dsem neobyčejné radosti a štěstí. V metropolitním chrámu sv. Váta největší dobrodruze lidu českého Otce vlasti na Boží hod vánoční čítal jakožto král římský o velké máti svatě křesťanské evangelium a tak stupňoval ducha lidu ke katolickému náboženství. Nejméně a nejprosačivější vánoce zažili naši předkové za helvetského panovníka Friedricha Falckého. Metropolitní chrám byl barbarsky vydrancován a pak si připravil Friedrich s četnými pány na Štědrý den „bohoslužbu“ podle vlastního vkusu, ať nad tím sami čeští lutheráni slyšeli. Pojídání ze společného koláče v chrámu mělo dokumentovat triumf kalvinismu nad katolicismem. A jak ta chlapecká póza, rážející staré tradice, trvala krátce! A kdo více zemi naší prospěl? Zda skromný Karel, posluhující u oltáře arcibiskupovi, či fanatický, hrdý nepřítel katolicismu? Historie se opakuje dosud a svědčí znovu, že nám radost z katolických vánoce nikdy nikým novým nenahradí.

Smutný osud uhorských Rusínů (Ruthenů). L'udové Noviny v č. 86. píší: „Bolestný výkřik sňalstva se derie člověku na ústa při čtení, co se robí s našimi bratry uhorskými Rusími, tak zvanými Rusínami nebo Ruthenami. Bývají (Bydlí) od nás na východ v prikárpatských krajích a sá na vymřelí. Krvácají pod šachterským nožem kasárov — červených, privandrovaných, židovských pijaví; hynú nedostatkem vešlejšího chleba a práce, hynú, nebo se celý svet so založenými rukami díva, jako (jak) vešlejší jeden celý národ na háky paragrafov. Na ostrove slobody sa páni postarali o l'ad. Dali okresný súd, elúžnovstvo, daňový úrad, žandársku kasáren, posádku grenopolicajtov — hotárov, a l'ad je štastný, nik nevyvandroje z tohoto kraja, ani na robota do Polska, ani do Ameriky s pasom. Skorej (Dřív) sa do neba dostane, jak odtiaľ (odtud) proč, či s pasem či bez pasu. Keď už kto nemôže vydržať a chce do Ameriky — to jako divá zver cez (přes) hory a hole nočnou hodinou uteká, aby ho nechytíli a neobrážovali. Koňa na celom vidieku nemá už nik len (jen) žid, a 50 kilometrov daleko je železnica. Gróbi a Popper oholili vrchy, a dnes už ani pri dreve niet zárobku (neat práce). L'ad je polomahý, deti vyškudlí, špatne a nedostatočne živene, na všetky strany strašná bieda, žobrac — len kasárski židia — sú páni. Vše se světi sobota. Žitovič Leiser Ioig prišiel tak pred tromi rokmi ta — Boh zaodkľal (odkud) s pinklom na chrbte bez grajciara. a už 20. júla 1907 si dal prepísať majetok — vedľák Greppa Alexi, a za tým do dnes nasledovalo 37 sedliackych gematov a chalúp, čo si nadobudnul (kterých získal) Ioig. Jakým činom? Jakým zárukou? To by nám Tarasch, Graccha, Zimel, Beba... a ti ostatní ubožiaci vedeli povedať, čo pri ňom o majetok prišli. Alebô snáď by sme i sami na tú príčinu prišli, len ma obzvlášť trochu okolo seba! Jako sa to z detička pálenky, bônga, pôličky, kúpepredaje aj u nás z pľučníka budar robia majetky? Ja, sta židovi sa nechce tvrdo robiť, a už nie na poli a pri statku. Ostane Jano i so ženou miesto gazdu za stroka narysojom a druhu bráti — ale už nie pre seba, lež pre svojho kasárského pána. Chodte do grandbuehu, chodte k súdu, vďaka vidíte samé páry: jeden žid a jeden sedliak ruský, dakťorý (některý) kasár má aj dve obete pripravené na jatku. Kasár vie všetko, zákony, predpisy, reč, spôsob — na všetko má svetový listy, úradné a neúradné, vyzná sa v polovici kolies tobat v prospech Žitovič Leiser Ioiga. Je od 20. do 31. decembra stopäťdesiatdve licitácií vypísané. Pomevác krom kasára tam na celom okolí licitácie nieť medzi týmito židmi je ale stráža príkry záloh a len ten kupuje na licitácii v čí prospech je ona vypísaná, tak ostáva majetok sedliakov dľať tomu kasárovi v pažeráku, ktorý šaleje a záva spreďává. Ostáva sa bodajčo, lebo hoc veme, ktorý má cenu asi 1000 K, kasár nikdy nevylicituje drahsie jako za 100 korún. Věak mu nik nezakazí. Proti tomuto šafarenia, a nesvedomitelnu ničenie l'adu ruského sa ozvaly i hlasy v novinách i v parlamente. Ale vyznelo to na prázdno a ruskí naši bratia budú hynúť ďalej.“ Veľte výmluvný obrásek! Čim se liš jmenovaní židod bezcitných semitských pijavie rumunských? Ovšem že právě takoví brají si na hubanku volnomýšlenkate — a chodí do synagogy.

„Evangelická“ metoda vychovatelů. Ve škole sloba a celé vyučování ruší nezbeda, s nímž sotva vlastní rodiče mohou vydržeti. Všecko napomínání jest marné, kluk dráždí, rafinovaný. A tu se stane, že katolická škola pře-

Vklady na knížky

4 1/4 %

zúrokuje

Městská spořitelna ve Vys. Mýtě

za niž ručí:

1. obec Vysokomýtská, 2. všichni poplatníci, 3. rezervní fond a 4. veškerá aktiva spořitelny.

tábne. Haed noviny pikrokaté s velkým gustom oznamují světu „surovost“ klerikálovu, citují Písmo, volají představené, aby zasedli na soudnou stolic. Ale o tom se mlčí, jak dovedou krátě leckde trestati vychovatele evangelicti. Nový případ! V Berlíně konáno veliké porota přelčení proti evangelickým představeným káranického ústavu v Mělně. Obžalovanými byli představený pastor Breithaupt a inspektor pastor Mathias. Jestliže mladí chovanci si po straně zakouřili nebo neposlechli, dostali jíздеckým bičem, holí nebo tlustou rákoskou až 200 ran, že tělo vypadalo od modřin jako tetované, až 14 dní pobýli bez pokrývky ve studeném vězení o vodě a chlebě, byli železy spoutáváni. Publavků dostávali jako maku. „Třicet ran jest už moc“, prohlásil zdravotní odborník dr. Hoffmann. Studené vězení a pouť přímě ohrožovala zdraví mladých lidí. Kdyby to byli dospělí vyvrhelové, těžko by se lidé divili trestům tělesným, pokud by tyto nebyly kruté. Ale jestliže vinou dvou pastorů provádělo se tak surové katanství na nedospělých, pak zajisté stojí to za zaznamenání. Pokrokový pětros věak náhle strčil hlava do písku.

Ruční příprava rajského stáda budemosti v Kladně. Již osámeno, že v Kladně založili si soc. demokraté dělnickou pekárnu, a už masil každý soc. demokrat své potřeby mouché a chlebové nakupovati. Vzdor tomu, že měli dobrý odbyť, nedělali soc. demokraté na tři tisíce (300.000) korun dluh, následkem čehož dělnická pekárna udělala bankrot — skrachovala. Zjistilo se tam věak nedávno, že soc. demokraté jsou větší vyderaci v vysavatelé lidí nežli ti ostatní nesávidení měšťáci. Městská správa na Kladně dala chleby všech tamějších pekařů zvážiti! A co se shledalo? Chleby dělnické pekárny byl chleba se nejlehčí a co nejdrahší! A potom natřkní soc. demokraté na jiné vrstvy občanské, že přý vydírají lidi!

„Dorost“ je časopisem Sdružení české mládeže křesť. social. a vychází 14 denně. Od nového roku bude zvětšen, takže bude mít 8 stránek a cena jeho bude značně menší. Dorost soustředil kolem sebe celou řadu výborných dopisovatelů z řad mládeže venkovské, dělnické i mládeže městské. Přijímá velice pěkné články, také nezapomíná na oddělení koutů. Počet jeho vydávánosti je 141 mládeži do ruky noviny a nikoliv sešitové dílo. liš se poněkud úpravou od jiných stávajících časopisů mládeže. Oporučujeme všem mladým lidem, kteří mládeži všem přánívčím mládežního hnutí, prosíme o šíření „Dorostu“ po venkově i v městech. Předplatné na „Dorost“ při 10 výtiscích 1 K na celý rok, při jednom 2 K. — ckf.

Všechněm našim čtenářům

přejeme šťastné svátky. — Zároveň snažně prosíme, aby ppř. dlužníci složení listků poštovní spořitelny (přiložených k předešlému číslu) použili bezodkladně k vyrovnání dluhu ještě před Novým rokem. Jest to nutno v zájmu snadnějšího celoročního účtování. Kdy odkládá, lehce zapomene. Jestliže na štědrý den tolik darů se uděluje, zajisté není neskromná prosba administrace, aby se jí zaslalo v tom radostném čase to, co jí náleží. Proto znovu prosíme: Neodkládejte! Již předem děkuje administrace „Obnovy“ — a časových úvah.

(Zasláno.)

Projev díků.

Poděpsaný spolek, konaje milou povinnost, vzdává všem vřelé díky, kteří přispěli ku zdařilému úspěchu našeho koncertu. Zjměna děkujeme sl. městské radě za blahovolné propůjčení divadla, p. prof. Hornokovi za nacrčení sborů, milým našim hostům: sl. Lidušce Prokopové, sl. Maršové a p. Novákové, sl. Patrákové a sl. Fridrichové, p. řiditeli Wüschovi, všem paním a slečám pěveckého sboru, et. c. k. dvorní tovarně A. Petřof za ochotné půjčení pianu, et. závodu p. Melicharové za ochotný předprodej lístků, sl. redakcím „Obnovy“ a „Orlických Průdů“ za ochotné uvěřejnění programu.

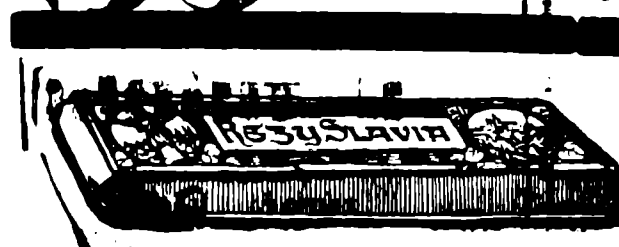
Vzdělávací spolek paní a dívek „bl. Ančky“ v Hradci Králové v prosinci 1910.

Rážena Hobzková, předsedkyně, **Rážena Jirotková,** místopředsedkyně.

Rážena Neuková, jednatelka.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. prosince 1910. 1 hl pšenice K 15.00—16.50, žito K 11.50—12.00, ječmene K 11.40—12.00, oves K 7.00—8.00, prosa K 12.00 až 14.00, vřkve K 00.00—00.00, hloh K 24.00—26.00, došky K 24.00—26.00, jahel K 24.00—00.00, kroup K 22.00—40.00, brambor K 4.00—5.40, jeteř. semene červ. K 114.00—000.00, máku K 40.00—44.50, lně. semene K 00.00—00.00, 100 kg šitavých otrub K 11.80 až —, pšenič. otrub K 11.50—00.00, 1 kg másla K 2.40—2.50, másla vepřového K 2.40—0.00, vřaněhl K 0.28—0.22, 1 vejce K 0.08—0.09, 1 kopa sen K 2.00 až 3.00, 1 kopa kapusty K 2.00—4.00, 1 kopa drobné zeleniny K 1.00—0.00, 1 kopa cereale K 0.00—0.00 1 kopa petršele K 0.00—0.00, 1 pytel mrkvy K 2.00 až 2.40, 1 hl cibule K 2.00—3.00, 1 hl jablka K 12.00 až 18.00, 1 hl hrach K 00.00—00.00, 1 beška švestek K 0.0—0.0. — Na týhodní trh dne 17. listopadu 1910 bylo přivezeno: pšenice hl 288, žito hl 277, ječmene hl 223, oves hl 247, prosa hl 0, jahel hl 00, ječelového semene hl 1, máku hl 2, seli kop 150, cereale kop 00, kapusty kop 50, dmbné zeleniny kop 220, petršele kop 000, mrkvy pytel 70, cibule hl 22, brambor hl 70, jablka hl 220, hrach hl 000, švestek beška 000, vejce kusy 6, podvážet kusů 000.

dolů rázem velké obliby, kdekoliv byly na vedeny, pro svojí

aparátů ohnů a elegantní balení

v čemž předčí všechny zdejší i cizí lahůdky 1 krabice (26 kusů) ku prodej 1 10 h na K 2-

Jediný výrobce:

První česká akciová společnost továrna na orientální cukrovinky a čokoládu

NA KRÁL. VINOHRADĚCH

dHve A. MARŠNER.

SKLADY: Praha, Ferdinandova tř. a Václav. nám

Vídě VI. Taeobaldg. 4.

Určitě
zkuste

z ní
přesně odpovídá

Toutou knihou lze učiti a baviti štěstí

Klatovské prádlo

Výběry pro ženy!

Obeluha naprosto reálná!

Stanislav Jirásek, 136

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Rezervní fondy K 2,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadajících.
Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížkárna. do vybrání.

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Ústav.

Bursovni obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
salesy se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

⚡ Velkoobchod uhlím. ⚡

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Vklady přes K 12,000.000.—

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí vklady na knížky a běžné účty ode dne vložení do dne vybrání

4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{4}$ %

dle lhůty výpovědní a výše vkladu.

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme 4 $\frac{1}{2}$

⚡ Eskont směnec a faktur. ⚡

Úřední hodiny od 8.—1 $\frac{1}{2}$. a 2 $\frac{1}{2}$.—5 $\frac{1}{2}$.

Centrála v Praze.

Expositura na Smíchově.

Filiálka v Liberci.

Poznámky k řeči Nathanově.

II.

Nathan útočil na víru katolickou, prohlášeje, že účinkem a ovocem prohlášení papežské neomylnosti jest „také to lidové blupství, které, když se objeví ukažlivá nemoc, nejde k lékaři, ale věsí dary Madonně (Panně Marii) a tak zabíjí zdravotníky (lékaře).“

Tím Nathan nejen nešetřně dotkl se úcty k Matce Boží, jejíž čest hleděl snížit, jakoby byla předmětem pověřeného uctívání, ale hleděl také na prání postaviti domnělou inferioritu křesťanů tvrzením, že křesťané nemoci a těžkostech majíce důvěru v pomoc Boží tam, kde již silly lidské nestačí, *savrhují pomoc a prostředky přirozené, jež poskytuje umění lékařské.*

Nathan nezná katechismus katolického, který praví: „Upadne-li křesťan v nemoc, jest povinen pečovati o to, aby zase zdraví nabyl, má tedy zavolati zkušeného lékaře včas a svědomitě zachovávat jeho rozkazy.“ Písmo sv. praví: „*Oti lékaře pro potřebu, neboť jeji stvořil Nejvyšší.*“ (Sir. 38, 1.)

Jestliže pak křesťan vedle této pomoci přirozené v bolestech nemoci své obrací se také s důvěrou k Bohu, k Matce Boží, nečiní se tím nikterak újma umění a vědě lékařské. Každý svědomitý lékař uzná a dosvědčí, jak tato důvěra v Boha, působící na duševní stav nemocného vlivem uklidňujícím, právě v nemoci těžké bývá vydatnou pomocnicí umění lékařského, vedouc k trpělivosti a k svědomitému zachovávaní lékařských předpisů.

Útokem tím dopustil se však Nathan také hrubého nevděku proti církvi katolické, která již od svého prvopočátku pěstování umění lékařského a péči o nemocné pokládala za svoji povinnost, řídíc se slovy Spasitelovými: „Nemocný jsem byl a navštívili jste mne!“

Otevřme dějiny církve!

První křesťané závodili vespolek v ošetřování nemocných, brávajíc si je do domů a obsluhující.

Tak sv. Salernus otcem nemocných jest nazván. Sv. Galian, až byl římský patricius, sám nemocné obsluhoval. I při moru obětovali křesťané v obsluhování nemocných i život. Biskupové pro nával nemocných prodávali i kostelní věci a kláštery proměňovali v nemocnice. Duchovní správce zvláště o to pečovali, aby nemocní od křesťanských lékařů hojení byli, ba i sami kněží, jáhnové i biskupové lékařstvím se zabývali. V čas pronásledování bylo to povinností diákonů o nemocných se dozvědět a jim přisluhovati. Též pečováno, aby křesťané nemocné obsluhovali, v čemž se zvláště vdovy vyznamenávaly, obsluhující i ve vězení křesťany po mukách.

Později stavěly se nemocnice. Největší vystavěl sv. Basil, biskup v Caesarei r. 372, již sv. Řehoř nazývá malým městem. Dle toho vzoru téměř všechna větší města měla nemocnice, při čemž biskupové, věřící i císařové značné peníze darovali. Tak na př. císař Justinian svůj nový palác proměnil v nemocnici. I císařovna Eudoxia vystavěla mnoho nemocnic, chudobinců a hospiců. Císařovna Flaccilla, choť císaře Theodora Velikého, navštěvovala nemocnice a obsluhovala nemocné. Nemocnici vystavěl i Cammachius, patricius a zráma Fabiola v Římě, kdež nemocné sama také obsluhovala.

Sv. Jan Zlatoústý, biskup cařihradský, vystavěl v Cařihradě nemocnici na svůj náklad. A jak křesťanství lékaře v úctě mělo, jest viděti z toho, že císař Valentinian I. (IV. st.) vyvolil si v Římě 40 nejlepších lékařů, aby o nemocné pečovali a sám je platil. Biskup karthaginský Deogratias (V. st.) sám lékaře k nemocným doprovázel.

Papež Pelagias II. (VI. st.), když mor v Římě vypukl, proměnil svůj dům v nemocnici a věnovav se jejich službě, zemřel jako obět lásky k trpícím.

Ve středověku dosáhly pak humanitní ústavy největšího rozšíření. Zřizovány nemocnice, chudobince, hospice. Církve vedla jejich správu, dohlížejíc a chráníc jich.

Tak již za časů Karla Velikého († 814) bylo mnoho nemocnic, chudobinců a útulků založeno z pobídky učeného Alkuina, načež synody v Oáchách *nařizují jejich zřízení i ve všech biskupských kostelích a ve všech klášterech, ano v každém větší městě a v kostelích, by tak všude všelikým potřebám lidí bylo pomoci.* Kdo by neznal na hoře sv. Bernarda hospic bratří dle řádu sv. Augustina, založený kolem r. 1000 od zbožného a obětavého biskupa Bernarda z Menthonu, v němž tisícové našli občerstvení a útulku? A když v 11. st. hrozný mor vznikl, v němž jednotlivé řády zčernaly, usýchaly a odpadaly, jakoby ohněm vypáleny, zřizovaly hned

r 1096 zvláštní řád špitálních bratří sv. Antoina k obsluze těchto nemocných, jenž v brzkú 400 domů po Evropě zařídil.

A když v touže dobu křesťanskými taženími z východu do Evropy přineseno bylo umalocenství, zařídila církev ihned veliké nemocnice pro tyto nešťastníky, v nichž je kněží i nekňeží ošetřovali s nadlidským sebezapřením, jak souvěký svědek Jakub z Vitry († 1840) o tom svědčí.

Ve 14. století pak povstal z nedostatku lékařů také zvláštní řád r. 1367 Janem Columbinem, bohatým patriciem z města Sieny, založený a dle svého obvyklého pozdravování (Pochválen buď Pán Ježíš) Jesuaty nazvaný; úctou jeho, jsouce bratry laiky, žili podle řehole sv. Benedikta a zabývali se mimo obsluhu nemocných zvláště připravováním léků. Jako ošetřovatelé nemocných těšili se veliké oblíbě a získali si velikých zásluh.

A jak papežové, pro které má Nathan jen slova fanatické semitské nenávisti, starali se v době „temného středověku“ o povznesení stavu lékařského, uvádíme na doklad papežskou římskou universitu. Za panování papeže Lea X. (1513—1521) měla *římská universita*: 3 stolice theologie, 11 stolic kanonického práva, 15 stolic medicíny, 20 stolic práva světského, 5 filosofie, 18 řečnictví, 3 řečtiny, 2 matematiky.

Ani největší potupa Nathanova nemůže umlčet zásluh, které křesťanství sjednalo si ve službách humanity obětavými činy lásky, jichž semitská nenávist schopna není.

Kdo neznal by sv. Jana z Boha, zakladatele (1545) řádu „Milosrdných bratří“ k ošetřování nemocných?

Kdo neznal by díla sv. Vincence z Pauly, zakladatele řádu „Milosrdných sester“ (1618)? *Nebylo v XVI. a XVII. stol. nikoho, kdo by prokázal lidstvu trpícím věčným služeb a dobrodiním než on.* Staral se o otroky, nalezence, chudé, nemocné. Počítá se, že sebral a rozdál 50,000,000 franků.

V jeho šlépějích jdou katoličtí Vincenciáni, vyhledávající chudé a nemocné, aby jim sjednali v bídě pomoc a v nemoci lékařské ošetření. „Talmudjude“, jemuž křesťané jsou „goim“, nedovede chápati ani oceniti jejich zásluh ve službě humanity. Hellwald (Culturgesch. II., p. 8), praví: „Vůbec jest humanita výhradným přívlastkem časů křesťanských“.

Nathan ve svém semitském fanatismu schopen jest jen nenávisti a potupy. Sv. Štěpán pravil před synagou: „Vy protivíte se Duchu sv., jakož i otcové vaši.“ — Pronesl pravdu dějinnou! (Pokrač.)

Umělecké výrobky

• • • • •
• a obrazy všeho druhu, zrcadla, moderní rámce nových vzorů levně a solidně doporučuje umělecký závod a výroba rámců • • • • •

Josefa Kieslicha,
Hradec Králové, Jirskova třída.

Věda a umění.

Podlahy ilustrovaný katechismus vyšel právě ve druhém vydání nákladem c. k. školního knihoskladu v Praze. Kniha ta v prvním vydání došla takové obliby, že celý náklad během šesti měsíců úplně byl rozebrán. Druhé vydání jest značně zdokonalené a ještě bohatěji ilustrováno; přidány jsou i dva obrázky barvotiskové. Vydání toto jest pro školy schváleno také vynešením c. k. ministerstva kultu a vydaním ze dne 16. listopadu 1910 čís. 26.036. Cena sličně upravená a vázané knihy jest nízká, totiž 1 K 60 h, poštou 1 K 80 h. Při větších objednávkách poskytně se přiměřený počet výtisků pro chudé žáky zdarma. Objednávky přijímá c. k. školní knihosklad v Praze-II., Smetanova ulice.

Kulturní jiskry.

O **pokeřevém učitelstvu** napsala neklerikální „Moravská Orlice“: „Kdo delší dobu sleduje politování a mudrování velké organizace učitelské, nemůže nevidět několik věcí, které vybízejí ke kritice každého, kdo ví, jak snadno svr-

huje se idealismus ve fanatismus, není-li na povýšení opratic neustranného rozumu, a jak se pak ten fanatismus stává směšným, vidí-li v zemi místo zářícího slunce, místo hvězd pak čerty. Učitelstvo takofka bezvýhradně vzalo od Masaryka názor náboženský, názor o katolicismu a pokrokovosti . . . přijalo jej úplně nekriticky a již ve špatnějším odvaru — už jako dogmatizující fanatismus. To už nebyl Masaryk mudrující a hledající, ale Masaryk, co křičí „černá banda a „denuncianti“. Mimo to pokrokový učitel sáhl do rudé církve pro důvody dělostřelecké, pro všechny ty klacky — přijal pavědecké kritikounství. Kdo si věc promyslí, musí vidět, v jakém bezradném materialistickém potokátství brodí se naše (to jest pokrokové) učitelstvo. Nejvíce na radost semitismu. Učitelstvo se klame, myslí-li, že tím vede národ k osvětě. Vede jej — ne cestou přirozeného vývoje, ale po katastrofální strání a tam, kde sas jen na nás dět si budou pomáhat hlavně Němci.“

Bývalý anarchista proti anarchismu a socialismu. Pověstný holandský anarchista Kloosterman, jenž měl často co činiti s Haagskou policií a několikrát byl odsouzen pro vzpouru, vstupil nyní do armády apávy. Na schůzi evangelických jinoců v Haagu měl řeč o lži sociálních demokratů a bludech anarchistů. Prohlásil, že jen křesťanství může přinésti společnosti štěstí a mír a projevil úmysl jíti na ulici mezi lid jako hlasatel slova Božího.

Pokrok studentstva. Z různých oslavných článků „Času“ by se zdálo, že teprve Masaryk vážně udeřil hoří do shnilých universitních vod a že teprve on otevřel bránu v Čechách ke skutečnému chápání vyšších cílů moderního rozvoje věd. Zkrátka dle chvastavosti realistické Masaryk důkladné studium, samostatnou vědeckou práci popobnal o mlové kroky vpřed. Leč nafouklá póza jest usvědčena z nafouklé neupřímnosti již tou okolností, že ve skutečnosti akademikové nejméně dbali toho předmětu lidského myšlení, o němž Masaryk mluvil nejraději. Jak se chlubil, že získal mezi studentstvem veliký zájem o náboženství! Ano — ale negativní. Akademikům se líbily řeči Masarykovy potud, pokud ve sféře pozitivního náboženství něco bořily. Jinak ke kladné náboženské práci žáci Masarykovi jevili a jeví lhostejnost větší než jejich předchůdci. Masarykovský denník to prozradil neopatrně sám, když ciferně doložil, jak úžasná netečnost ve studentstvu panuje k přednáškám laických doktorů filosofie, kteří na universitě přednášeli o různých náboženských systémech, o původu největších náboženských společností atd. Přednášející universitní profesoři nečinili si autoritou církve, posuzovali vše výhradně ze stanoviska vědeckého — ale z tolika tisíc akademiků naslouchali přednáškám často jen dva — tři studenti. Světlý důkaz, zda Masaryk vzbudil vůbec nějaký zájem pro vážnou práci. Kdyby byli oni profesoři místo klidných vědeckých lekcí metali síru a oheň na katolickou církev, hned by ovšem byli měli posluchačů celý regiment. Fanaticky zpracované duše by byly přišly zchlaziti si svou cynickou žábu. Leč ještě něco jiného. Masarykovští studenti vidí, jak se jim úlisně pochlebuje jako smetánce pražské inteligence. Není divu, že se považují za něco daleko vyššího a osvěcenějšího, než čím byli a jsou akademikové jiní. Mladenci jsou tolik samolibí, že místo důkladného studování chtějí jen a jen imponovati. Přijde-li takový jun pak ke zkouškám, buď svým „kóktáním a ignorancí přímo úžas a politování. Prázdná hlavička se potí jako před soudem. A jestliže při vši mírnosti zkoušejících statečný masarykovský kolec uzná jest neschopným, vymstí se „zdrucující“ kritikou v „Čase“. Tak na př. zabíjelo masarykovské rozhorlení v č. 345. „Času“. Na to odpověděl jménem c. k. zkušební komise pro gymnasia, reálky a dívčí lycea c. k. dvorní rada dr. Vincenc Strouhal správnou informací o poměrech na filosofické fakultě. U státních zkoušek jest dovolen přístup pouze studujícími vyšších ročníků a kandidátům, kteří jsou ve stadiu zkoušek. Jest to ve shodě se zkušební řádem a stalo se v posledních letech jednak pro stížnost kandidátů, že jejich zkouška podobá se více zpovědi než veřejné zkoušce před komisí („Čas“ r. 1904 v č. 26.) a také z toho důvodu, že kontrola veřejnosti jest při každé zkoušce prospěšná již proto, aby se nešířily zprávy (též v onom čísle „Času“ uveřejněné), že „zkoušky jsou rok od roku stále přísnější.“ Též není pravda, že častými a četnými poznámkami a posunky rušili posluchači žádoucí klid a zkoušené kolleky deprimovali, tak že výsledek zkoušek byl v tomto období horší. Naopak posluchači se chovají dle souhlasného tvrzení členů zkušební komise slušně a klidně. Dále píše dr. Strouhal ve jménu celé komise doslovně: „Slabší výsledek zkoušek v posledních dobách zavinován jest *světem děve nebývalým*, že — jak častěji bylo již vytčeno — na filosofickou fakultu se dávají hojně zapisovati posluchači, kteří sobě se střední školy nepřidávají dostatečné přípravy pro odbor, který si zvolili, a mnozí se dostavují ke zkouškám nepřipraveni,

V HRADCI KRÁLOVÉ, v prosinci r. 1910.

Vyrovnejte
nedoplatky
za
„OBNOVU“
a
„časové úvahy“.

SINGEROVY šicí stroje

jsou

nejužitečnější vánoční dárky.

Na světové výstavě v Bruselu obdržely Singerovy šicí stroje opět nejvyšší cenu „Grand Prix“ a tím dostalo se jim znovu skvělého uznání vynikajících vlastností. Kupte je jen v našich, dle znaku „S“ se poznávajících krámech neb prostřednictvím jejich jednatele

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje
Hradec Králové, u labského mostu, 270.

Úkoly sociální politiky.

Nepostrádatelná příručka pro naše spolky a sociální pracovníky, jakož pro každého, jenž chce o sociálních potřebách nabyti přehledného poučení. Spis neposílá se bez objednávky na ukásku. Cena 3 K. Pro abonenty „Obnovy“ 10%, sleva a franko.

Objednávky přijímá a vyřizuje
Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.

Girový účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet pošt. spoř.
č. 111.610.

Česká oslovanská záložna v Praze,

zápeané společenstvo s ručením obmezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—5%, dle výpočtu ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje **strádaníky** úplně bezplatně a vklady na ně účinně úročí 5% bez výpočtu.

Základní vklad obnáší 3 K, který se ihned úročí. K bezplatnému zasílání peněz vydá záložna na požádání složit listy pošt. spořitelny. Daň děchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli

(nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd.

Podílů členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci uschovává v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvatérův
synovec, nástupce)

odborný
— umělecký závod —
pro malbu
oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova
ul. č. 145. 30. nově blízko Ma-
lého náměstí, dříve přem
60 roků na Malém ná-
městí pod loubím) dopo-
ručuje se

ku dodání oken chrá-
mových od nejjednoduš-
šího až k bohatému fi-
guralnímu provedení a
sice i se klenutými
rámy, střešními, vsazenými.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez
vš. návaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Továrna na cottagová americká

HARMONIA

též evropského systému

Rudolf Pajkr & spol.

v Hradci Králové.

Sklady:

Budapešť, VIII. ker. József-
kört 15. — Praha,
Ferdinandova tř. 48. —
Viedeň-VII., Mariahilferstr.
86.

Cenníky zdarma a
franko.

Nejnižší měsíční
splátky.

P. T. důchodovstva zvláštní výhody.

Nábytek z ohýbaného dřeva.

Židle z ohýb. dřeva
v různých úpra-
vách od K 3-70

Stojany a věšáky
z ohýbaného
dřeva od K 20.—

a jiné, v nejmodernějším provedení

a v cenách nejlevnějších

nabízí velkovýrobny.

Jan Stoupa v Praze,

Jindřišská ulice 1.

Křesla boupačí
od K 20.—
Křesla ku psaní
od K 9.—
Křesla na šroubu
od K 19.—
Sedátka na šroubu
od K 12.—

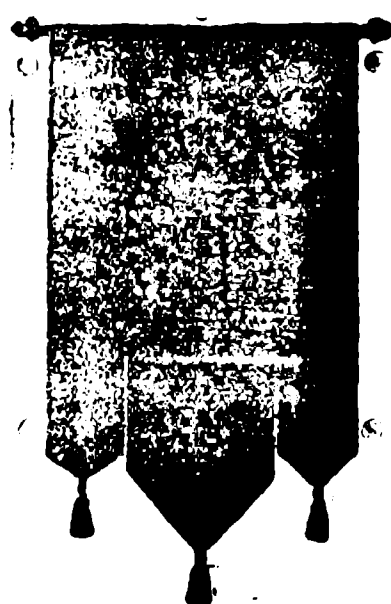
Blahoslavený Jan Sarkander.

Napsal Vilém Tihelka. Stran 32. Cena pouze 8 hal.

Objednávky vyřídí **Biskupská knih-**
tiskárna v Hradci Králové.

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dílna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýnů), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Viedeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritského chrámu
Páně.

Na ukásku zasílá
se vše franco.

Praktické - vánoční dárky -

velmi levně nakoupíte

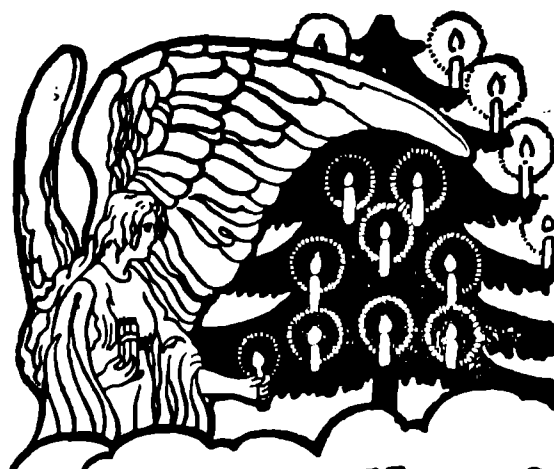
u firmy **Fejgl & Byčičtš**
Jiřkova tř. proti nov. labskému mostu.

Klatovské prádlo — trikové zboží — deštníky
— kapesníky — šňůrkačky — kravaty — ko-
žené zboží — hedvábní — bluzové krajkové
látky — včejky — pánské vesty a j. v.

Kněžské kolárky

a náprsenky patentní bez háčků!

Zboží na venek zasíláme k vý-
běru, nevhodící se vezmeme zpět!

Letos žádné Vánoce

bez svíček a nádherných
ozdob na stromek, jež prodává

JOSEF JELÍNEK
v Hradci Králové.

Mešní vína!

Nejdůstojnější Biskupské konsistorium
v Hradci Králové ověřilo mne dodávati
pravá přírodní vína k obětem mše sv.
Prodávám pak a zasílám v soudkách od
25 litrů výše: Liassánská, uherská a rakouská
vína za 1 litr po 68, 72, 80, 90 hal. a
výše franko na každou stanici.

ALOIS ČÍŽEK,

velkoobchod vínem

" V HUMPOLCI. "

Mnoho pochvalných dopisů po ruce.
Žádejte obšírné ceníky.

Spiritismus

zdokonalením křesťanství?

Tento důkladný spis dra
J. Novotného vyšel v ele-
gantní úpravě o 259 str.

Cena 2 K 60 h.

:: Objednávejte u ::

Biskupské knihtiskárny
v Hradci Králové.

Doporučujeme
našim rodinám

Kolínskou cikorku!

Umělé květiny

kytice a věnce

provedené co nejvkusněji za ceny levné
nabízí

Václav Cihlár v Hradci Králové,

Čelakovského ulice, č. 483.

blíže nového Živnostenského domu.

H. RICHTER,

pohřební ústav

: a zasílatelství:

Hradec Králové.

Umělecký ústav
pro malbu mask
B. Škarda, Brno,
zhotovuje a dodává malování
obna chrámová v každém pro-
vedení, od nejjednoduššího
vzoru mosaikového do nejbo-
hatšího provedení figurálního,
dodává tato i s železnou kon-
strukcí vlastní výroby, ochranné
zářky a vězrasazenovmětě.
Mosaiky skleně pro fa-
gady, křížové cestý atd.
Nákresy, rozpočty i od-
borná rada zdarma.
Převzatá významení a doporučení.

Přesídlení!

Sklady

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci

nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.

Uznáný za nejrychlejší a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberů a
kevevého náčiní ve výrobních nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy došlovně se vyprošuje.

:: Nejvhodnější ::

dar vánoční

jest umělecky provedený
veliký portrét od firmy

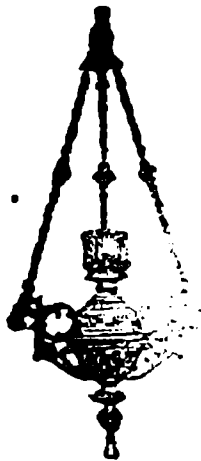
J. F. Langhans,

c. a k. dvorní fotograf

v Hradci Králové

— Adalbertinum. —

V cenách od 10 K výše.

Veledůstojnému
duchovenstvu a
slavným patronátním
úřadům dovoluje si depo-
ručiti veškeré kostelní nádoby a
náčiní a to: monstrance, kalichy,
cibáče, nádobky, alenky, paciálky,
svíce, lampy, kaditelnice, kropenky
atd. své vlastní výroby, předpisům
církevním vyhovující. Staré předměty
opravuje v původní intenci a
v ohni zlata a stříbra nebo proti do-
platku za nové vyměňuje. Hotové
předměty neb výkresy zasílá na u-
kásku franko bez závaznosti koupě.
Vše se posílá poštou. Před ruční.

Sklad veškerých státek a stříbrných klenotů, jako: řetězů,
madonek, křížků, prstýnků, náramků atd. :: Metálové
prsteny, tabulečky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínské vády na skládě.

Staré zlato, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANĚK,

posíl a císleour

Praha I, ul. Karoliny Světlé, č. 19. n.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudly syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

veškerých kostelních paramentů,

spolkových praporek a kevevého náčiní

Cenašky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu

doporučuje se

první a nejstarší oděbní dílna posílá

Karla Zavadila

v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých ko-
stelních nádob ze stříbra,
bronzu a jiných kovů, od nej-
jednoduššího do nejokrasně-
jšího provedení, v každém
vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přání, čistě a důkladně
zhotovuje se v mé vlastní dílně
jen ručně, čímž umozněno
mi dodat veledůstojnému du-
chovenstvu práci trvalou a
uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho
Blahosloven Milosti revidé-
vány.

Mélní nádoby jsou v ohni
zlata a ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob ko-
stelních se rychle, krásně a
levně vyřizují.

Vše zasílám jen poštou.

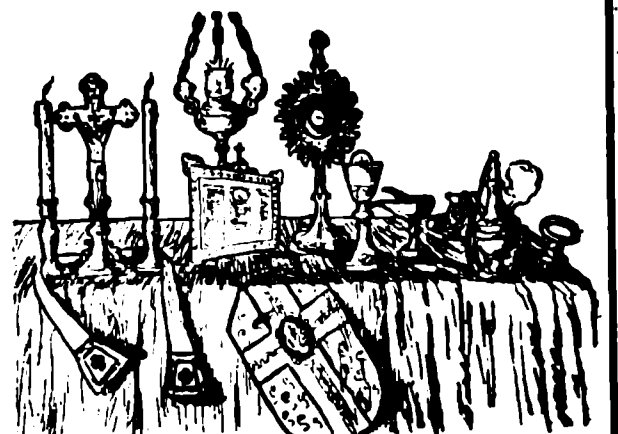
Vzorky, rozpočty, nákresy i
hotové zboží na ukásku franko
se zašlou.

Chcete-li kostelní nádobu možno spáchat bez hrášek.

Sta odporučení a čistých umění po ruce.

Prostím veledůstojnému duchovenstvu o lastavou přístě
a dárku závođa domácím u.

Spolkům doporučení rychlé a levné provedení
odznaků spolkových atd.

Kostelní paramenta
spolkové prapory

a

veškeré církev. náčiní vyrábí

František Stadník.

OLOMOUČ. Eliščina tř. 43.

Závod náležá se v I. posch. bez dra-
hého krámu, čímž velmi levné ceny.

Přesvědčte se, kněžské
že nejlepší
koláry

Objednávky se obratem vyřizují!

proší i celulozové, náprsenky,
bírety, olingum atd. dostati lze
jedině u fy

Stanislav Jirásek,

Hradec Králové 186.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roku 2 K 50 h
na půl roku 5 K — h

V Hradci Králové, dne 30. prosince 1910.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník XVI.

Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové

FILIALE:
V PRAZE Josefině náměstí palác Go-
schední a divnost. komory.
V TURNOVĚ náročí vlny 4 a 4 1/2 %
Akce: kapitál K 20.000.000. Rezervní fondy
K 1.000.000. Vklady K 5.000.000. Provádí veškeré
obchody bankovní, směnové a barcovní.
Kauze, smlouvy a faktury (bez daní). Obchod
smlouvami, zálohami, směnkami, vklady a kauce.

K zdatnější práci!

Zase jeden rok zapadá do dlouhého pásma
časů minulých. Rok míjí, ale práce v něm vy-
konaná nese přelomové výsledky pro budoucnost.
Vhodná to příležitost, aby každý rozhodný
katolík přemýšlel, co podle svých schopností
vykoná pro zmohutnění katolického hnutí.
Vždyť jest naší pilnou povinností, abychom
bájeji napadené vlastni posice, které nám ná-
leží přes jedno tisíciletí, tak že k nim máme
i veliké právo historické. Lidé kteří do kato-
lictva bijí, jsou nesporně útočníky, poněvadž
chtějí sebrati bašty, jež jim ne náleží.

Nemají-li tudíž sami naši odpůrci poblí-
žeti na nás s pohrdáním, s útrpným úsměvem,
pak strážte naše nesmi spáti; co promeškáno
v roce minulém, nutno nahraditi měrou dvojnásobnou
v roce následujícím. Jen čilým, hor-
livým, samostatným společenstvem náleží budou-
cnost. K nejpraktičtějšímu a nejdůležitějšímu
prostředkům obranným pak náleží účinná pod-
pora a šíření katolického tisku. Každý kato-
lík musí se státi člověkem uvědomělým, má-li
výsledné potírati lži, které se lidu podávají
ve formě, jakou se prostomyslný člověk dá nej-
snadněji oklamati.

Udme se od svých nepřátel! Ti nejlépe
svoji agitaci tiskovou prozrazují, za jak vy-
datnou zbraň tisk považují. Nikdo tolik peněz
na tisk nevydává jako židé. Ti vědí, že každý
list na tisk vydaný jim přinese mnohonásobný
zisk. Valná většina tisku v Rakousku vydáva-

ného jest baž zscia v rukou židovských nebo
jest obstarávána od osobitých židovských
služeb. Pošidovštých novin liberálních vydává
se v Rakousku 360 a křesťanských pouze 90.
Liberální noviny mají 1.810.000 předplatitelů,
křesťanské pouze 466.000, tedy jednu čtvrtinu,
ačkoli v Rakousku jest křesťanského obyva-
telstva 90 procent! Liberální židovských a
s nimi ruku v ruce jdoucích jiných listů den-
ních jest 68, jež mají denních čísel na jeden
milión, kdežto křesťanských denníků jest 18,
majících pouze 200.000 čísel denních. Zednářsko-
židovský list, jenž čítán jest k časopisům svě-
tovým, „Neue Freie Presse“ má denní odbyt
68 až 80.000, „Neues Wiener Tagblatt“ má
60.000 předplatitelů, „Wiener Journal“ 12.000
předplatitelů, „Wiener Abendblatt“ 67.000
předplatitelů, „Oesterreichische Volkszeitung“
100.000, „Kronenszeitung“ 180.000, „Arbeiter-
Zeitung“ 56.000, „Zeit“ 35.000, „Interessantes
Blatt“ 41.000, „Wiener Bilder“ 35.000 před-
platitelů. Die těchto liberálních a od židů vy-
dávajících i obstarávaných novin řídí se i časopis
„Neuigkeits Weltblatt“ s 32.000 abo-
nenty, „Neue Zeitung“ s 30.000 a „Kleine
Zeitung“ s 35.000 předplatiteli.

Israelité mají v zemích koruny České
k dispozici na 30 denníků. Leč na Moravě vy-
chází pouze dva denníky katolické, v Če-
chách jediný. A katoličtí Němci vůbec v na-
ších zemích zvláštního denníku nemají.

Jest patrné, jak posud katolíci málo po-
chopili, co znamená tisk v době moderní. Velká
část katolíků spokojí se čtením liberálního
tisku, který pašuje do katolických oev jed-
s velkou opatrností a chytrostí, takže katolík
sotva pozoruje, jaká se s ním provozuje oš-
metná hra. Slycháme omluvu: „Již jsem si na
tento časopis zvykl. Je-li tam někdy něco
s tendencí protikatolickou, vždyť mám rozum,
abych rozeznal pravdu. Odvrátit se od viry
stejně nedám.“ Ale takový katolík si nepřipá-
matuje, že telegramy židovských kancelářů,
otiskované v časopisech liberálních, ličí kato-
lickou situaci rafinovaně jinak, než jaká jest
ve skutečnosti. Nevšimne si, že ani nejmr-
nější liberální tisk se nezastane rázně katolíků,
když se jim nějakou soustavou akcí loupi
přirozená lidská práva — a že nezakřikne listy

rudé, které mlátí do katolictva surovými to-
pory hrubých útoků a lží.

Tu jest potřebí rázné nápravy. Takovým
se člověk stává, jaký list čítá. Veliká většina
čtenářstva nemá tolik času, aby mohla sro-
vnáti dváha jednoho listu s obdobnou dváhou
listu jiného. Nemá pokdy, aby se přesvědčila
z listů jiných, že nějaká sensační židovská
zpráva jest holým podvodným švindlem, vypo-
čítaným na fanatisování davů. A proto katolík,
který si chce počínati důsledně, musí se sta-
rati o četbu katolickou. Počítáme-li, že jest
katolíků v Rakousku okrouhle 90%, a vidí-
me-li, že přes to tisk židům sloužící jest čty-
řikrát silnější, vidíme zřetelně, jak obrovská
práce ještě zbývá, než katolíci v tiskovém
ruchu židy dohoní. Stonásobně bychom musili
pracovati více, jestliže bychom se měli v rov-
nati při svém číselném poměru tiskové akci
židovské.

Co všechno zmůže tisk, bláská každodenní
zkušenost. Jen proto, že pošidovštý tisk jest
velice rozšířen, domnívá se omámený křesťan,
že ubohý kaplánek, který tolik úřední práce
vykonává zadarmo, jest vysavačem a že ži-
dovští majitelé kořalen a israelští millionáři
jsou velikými dobročinci lidstva.

Právě proto, že židovský tisk si vzal do
pachtu ve Francii veřejné mínění, věřil prostý
lid slepě, že po konšakaci jmění duchoven-
ského bude dána celá miliarda ve prospěch
strádajícího lidu. Jen proto soč. demokratičtí
židovští předáci mohou se vydávati za přitele
dělnického lidu, že semitsko-rudý tisk každo-
denně lidu namlouvá, jak jsou ti židé lida-
milní. Ačkoli jest nyní zcela jasno, jak sednáři
francozští hanebně vstřevy strádající zradili,
přece jenom v Čechách může dále pokrokový
a rudý tisk raditi, abychom následovali pří-
kladu Francie. Pomlčí se o šejdířství proti-
katolických francozských kruhů, každý den
se ličí duhovými barvami, co všechno sednáři
provede, „chtějí“ a tak se soustavným lhaním
omámí i zdravý rozum.

Pražští agrárníci jenom velikému rozšíření
svého tisku mají co děkovati, že se jim po-
dařilo tolik balamutiti zůmyslnými lžemi český
venkov. Věděli, že jejich čtenáři nebudou pá-
trati v listech jiných, zda agrární zprávy jsou

FEUILLETON.

Návštěva u lidojedů na ostrovech Šalo- monových roku 1930.

Jak to tam vyblíželo roku 1910? Šalomou-
novo souostroví jest rozčleněno v Tichém Oceáně
na západ od severního cípu Austrálie a Nové
Guiney. Meří celkem 43.900 km². Domorodci jsou
divocí Melanéšané se silným příměskem krve po-
lynéské. Chlapci jsou velice statní, pojdají lidi a
někdy si smlsnou i na vlastních dětech. R. 1910
bylo jich tam asi 200.000. Přesně se to neví, pro-
tože docela ani ve Vídni letos při všech moder-
ních sčítacích pomůckách nelze určit, kolik tisíc
Čechů se ztrácí ze soupisných archů. Proti ci-
zincům chovali tuto lidojedové veliký odpor. Ke
konci roku 1910 v celém vzdělaném světě roz-
hlasila se smutná zpráva, že Melanéšané pochut-
nali si na jednom vel.ém učenči, který jim neopatrně
vběhl do rukou. Prostí synové ebenových a san-
dalových leští nevěděli, jak velikou reklamu jim
udělá věcšvětová síť telegrafních drátů pro jejich
veliký čin. Pozřít učenče na jedno posezení — to
jest přece nyní velika rarita! A jest prý to sou-
ostroví takové tajemné, málo prozkoumané! Může
se k němu v teplém vzduchu, bez kožetiny!
Razem se pozapomnělo na Cooka a Pearyho, na
severní tuleně a mrože, na jižní lvouny a tuč-
ňáky. Za to se horlivě disputovalo a psalo o
stkvostných papoušcích, o hmyzu nádherných
barev, o hejnech lesklých holubů, kteří se nad
souostrovím vznášejí. Americké, pařížské a ruské
studované dámy byly uvedeny do velikého ro-
zechvění silnou touhou spatřiti prosté syny a
dcery přírody, jichž mozek nebyl nakažen ani
stínem kteréhokoli klerikalismu.

Rychle se utvořilo několik výdělečných spo-
lečností k dopravě vědychtivých osob. První bro-
madná výprava r. 1912 dopadla dosti špatně.
Dvanáct neopatrných osob, které se odvážily přilít
daleko, bylo pobito a v několika dnech zbyla
z ubožáků jen hromádka kostí. Již hrozila mezi
kokosovými palmami zkáza i druhé části výpravy;
lidojedí ve značném počtu již mávali topory nad
hlavami, když jedna stará vědatorka americká,
která znala jazyk domorodců, vztáhla ruce do
výše a spěchajíc vstříc útočníkům, volala: „Li-
dičky, počkejte mějte rozum! Jestliže mne zabi-
jete, málo si pochutnáte. Ale vyslechnete-li stařenu
světa znalou, bude z toho mít prospěch celý
kmen.“

Nejstarší divoch sklonil topor a dal povel
ke klidu. „Pověz tedy, bílá sestro stará, co do-
brého přinášíte. Ale to ti řeknu hned, že bělochům
mnoho nevěříme. Už jsme tady snědli celou řadu
protestantských misijnářů anglických, protože za
nimi chodili křesťané, nás odírali.“

„A to si myslíš, mocný otče, že jdeme ko-
nat missie? K smíchu! Váš život se nám líbí tak
jak jest. Proto sem tam dychtivě spěcháme. Za
velikou vinu bychom si pokládali, kdybychom
třebas nepatrně rušili samorostlý, originelní vývoj
vašeho ctěného kmene. My jsme i proti klerika-
lismu protestantskému. Oznamuji vám, že tento
náš statečný hlouček tvoří přední stráž moderních
vědeckých výprav, milí bratři, k vám. Připlují za
námi ještě jiné výpravy, aby spatřily školu nenu-
ceného přírodního života. A ze podívanou vám
zaplatíme my i ti, kteří připlují po nás. Mějte
rozum a chápejte vlastní prospěch! Dostanete-li
bratř stříbrňáků, bude to výhodnější než nejstkvě-
lejší hostina.“

Od té doby Melanéšané zmoudřeli, zvláště
když se dověděli, jak jejich osmahlí bratránkové

Habešané vzbudili svým životem hotovou sensaci
v Praze a v Berlíně, tak že se do černých mlá-
denců zbláznily nejelegantnější dámy. Loď za loď
plula k dvojitému řetězu sopečného souostroví.
V následujícím desetiletí považovány i ty velice
emancipované americké a ruské studentky za
prostomyslné putičky, které se nepodívaly k pro-
slulým lidojedům. Návštěva Karlových Varů a
jiných světových lázní začala ochabovati, protože
synkové a dcery millionářů zatoužili po souostroví,
o kterém se tolik psalo! A když r. 1925 doprava
byla zlevněna, břeby se hemžily turisty a novi-
naři.

A tak se tam konečně roku 1930 objevil i
český žurnalista Vševed, který se nacestoval po
světě víc než před 5 lety zesnulý Klofač. Vševed
měl poctivou snahu působit na divochy, aby se
trochu civilizovali dle vzoru evropského. Obrátil
se ve čtvrtek přímo do největší osady „Zhrady
žestlé“. Překvapilo ho, jak jsou tam divochi tlustí.
Audience u pohlavara mu byla však udělena te-
prve v pátek, protože zavilý „Velký Luk“ celý
čtvrtek se potil odpovídáním na otázky zvědavých
navštěvnic ruských. Však byl také bohatě poda-
rovan.

Když tedy v pátek Vševed přistoupil s třemi
poklonami k osmahlému majestatu, začal jemně
vytýkati proč Melanéšané posud pojdají svoje
vlastní děti

Velký Luk vytřeštil oči: „Člověče, přicházíte
z Formovy, Filipin, či docela z měsíce? Kdy-
bychom se toho starobylého zvyku vzdali, pozbu-
dou naše ostrovy v bělochů největší atrakce.
Kdo ještě dítě nesnědl, musí se — mezi námi
říceno — aspoň tím chlubit, má-li si u Evropanů
získati skutečný obdiv. A co vy tam v Evropě dě-
láte? Vždyť se dovidám, že v Paříži vraždí se
dítě ještě dřív, než se narodilo. Již malí kluci

pravdivé. A tak došlo konečně i tak daleko, že docela rolníci k velké škodě své řídili se při prodeji chleba a obilí zcela myšlenkami tržními zprávami „Venkova“.

Poměrně účinný tlak protestantský byl velice účinný, podařilo se mu podváděti přes tři desetiletí českou veřejnost podvodným pamfletem „Poglovým.“ Dle této švindlerské slátaniny, která převrací historickou pravdu na ruby, konána většina protikatolických útvarů přednášek o Husovi přes 85 let.

Ejhle, co všechno dovede tropiti při své čilosti tlak špatný! Leč pravým úkolem tisku má být skutečné uvědomování, vážné vzdělávání. Jestliže tudíž naši nepřátelé jsou tolik horliví v šíření tisku lživého, není velikou moderní povinností katolíků stavěti se proti otravnému proudu podporování tisku spravedlivého, křesťanského? Katolický tisk neznamená pouze obranu víry. Katolické listy české hájí zároveň jádro národa českého proti zevnějším nacionálním útokům, brání poctivě českou vládu a ukazují cestu, po které jest třeba kráčet k národohospodářskému osvobození. Ano — náš tisk, který se nedává podplácet sponzorem nekřesťanských insertů, jest dobrým národohospodářským vůdcem širým vrstvám, hájí český grč, stará se o to, aby blahobyt křesťanských vrstev svépomocnou akcí stále se rozmáhal.

Kéž tedy nevysní naše výzva na plano! Omlouvá-li se některý katolík, že se mu nedostává potřebného talentu nebo odvahy k řečnění na veřejných schůzích, tož může odebráti katolický list a po přečtení jej půjčovati, nebo aspoň získati některého nového odběratele, je-li sám úplně chud. Známe muže docela prosté, kteří si získali obrovských zásluh rozšířením tisíců čísel katolických listů. První křesťané za své přesvědčení a šíření katolického světového názoru obětovali hrdla i statky. A nynější katolík by neměl vyvinouti k šíření a obraně svého přesvědčení ani trochu agitace? Jak bychom se nechali zahanbiti hrdinskými křesťany prvých století!

Proto ku předu! Doba vážná vyžaduje lidí rekovných! Vlačnost v nynější kritické době nedá se ničím omluviti. Očekáváme, že každý náš čtenář dle sil svých se vynasnaží získati nové čtenáře a předplatitele „Obnovy“. Čím více přibude nových předplatitelů „Obnovy“, tím lepší budeme mít možnost tento list zvelebiti a rozšířiti. A tak kdokoli z čtenářů bude pracovati pro rozšíření okruhu našich abonentů, prospěje tím zároveň sobě. Nemáme žádných skrytých fondů, nedáváme se podplácet bohatými kruhy protikatolickými a proto musíme výhradně s důvěrou hleděti veštic obětavé pomoci našich upřímných katolických přátel. Každý, kdo „Obnovu“ pilně sledoval, poznal zajisté, že náš list má stále pilnou snahu prospěti katolickému lidu všemu, že nesleduje malicherné cíle osobní a vyhýbá se dle možnosti neužitečnému osobnímu škorpění, které by mohlo jednotný postup katolictva zbytečně poškoditi. Kdo jsi tudíž dobré vůle, v zájmu dobré věci nám pomáhej!

Kéž můžeme příští rok radostně konstatovati, že naše výzva setkala se s příslušným potěšujícím ohlasem! Nový rok budíž nám počátkem práce zdatnější, novým povzbuzením

k svému rozmachu! Vážná doba nečeká a přinese záporné plody pouze bděním a prací.

Volné listy.

Znalosti dra Herbena. V dani smutné vytváří se často stav, který bychom mohli nazvat neschopností poznávati to, co poznávají všichni rozumní a zkušení lidé. A posuzuje-li pak člověk, takovouto poznávací neschopností zatížený, záležitosti veřejné, hraje směšnou úlohu lidí, kteří domnívajíce se mít mnoho rozumu, nevystačují s ním ani ve věcech nejprůhlednějších. Pravdu těchto slov osvědčíme na tomto příkladu. Dr. Hrachovský, katecheta kolínský, řáčil na schůzi o výchově ve škole a dal průchod steskům, jak mládež na mnoha místech jest nevázaná a jak na takové nezvedance, od nichž odráží se mravní prostředky jako brách ode zdi, třeba bráti rákosku.

Nad tím J. Herben farisejsky pohoršil se tak, že cituje proti dru Hrachovskému dokonce i Pána Ježíše, laskavé dítky přijímajícího. Vykládá, že dr. Hrachovský dělá dojem, jako by byl přišel ze slovácké dědiny někde z jiho-východní Moravy, neboť má všechnu brutálnost křesťanů tam těch končin. „Nevím to, ale určuji jeho příslušnost docela methodou přirodopisnou dle znaků. Čím by tento dr. Hrachovský mohl býti, kdyby nebyl doktorem theologie a katechetou? Nevím. Vím jen, že by nemohl býti profesorem ani v káznici ani v trestnici. Na Pankráci v Čechách a na Mírově moravském jest bití dávno odstraněno. Rákosky by tam přece nezavedli, aby František Hrachovský mohl býti živ.“

Čím by dr. Jan Herben mohl býti, kdyby nebyl redaktorem „Času“? Nevím. Vím jen, že by nemohl býti ani členem místní ani okresní školní rady, protože tam dnes poměry školské mnohem lépe znají, nežli dr. Herben, který o rákosce a nezvedencích ve škole mluví jako slepec o barvách. Dr. Herben jest v zajetí realistického dogmatismu vůbec, a jde-li o věci katolické, tu již teprve nevidí a neslyší. Jak jednou pokrokový humanism utkvěl na zákonu, že se tělesných trestů ve škole nemá užívat, jest to pro Herbena jistotou pravda, které musí ustoupiti všechno ostatní. Herben má před sebou paragraf o rákosce, který ho k sobě poutá silou magnetickou, a rozum a zkušenosti životní ať jdou k čertu. Co že? Život a jeho potřeby? My máme jednou pro vždy ustálené pokrokové formule a basta!

Proto, kdo má jiný úsudek o tělesných trestech, než jak zní školní paragraf, zapřesť do musea našich pokrokových pravd, jest člověk, který se nehodí ani do káznice a musí pozbyti veškeré vážnosti.

Herben sázel slovo za slovem volné, důkladně a jistě. Myslil si: Já mu dám, tomu klerikálovi Hrachovskému. A zatím pokroková učitelé, čtouce jeho „Besedu“, doma hlasitě se smějí. Jak by ne! Sami vědí, jaké potíže jsou ve škole s mnohými nekáraci a sami vědí, jak se musí rákoskou oháněti. Ba již mnoho se v životě změnilo, o čem Herben neví, a to jest právě příčina, proč i proti dru Hrachovskému vyšel si ráčím pochodem. Bejvávalo bejvávalo.

prozkoumá? Vždyť vy sami po dlouhých soudech pustíte podvodného bankrotáře na svobodu a chudáka pro ukradený rohlík z hladu zavfete. Násilnky prohlašujete za harcovníky svobody. Čtete staré římské boháče, kteří hnali zástupy lidí do tlam lvů a tygrů, kteří masem otroků ryby krmili, pokojné občany za živa křižovali a upalovali. Koho pak dle vaší filosofie vlastně máme pokládati za hodného?

„Máte tu mít aspoň nějakou bystrou komisi, složenou z učených vzdělanců, kteří by rozhodli, kdo naprosto nezaslouží smrti.“

Velký Luk mávl rukou: „Znáš to. Dlouhá vyšetřovací vazba, stravování zajatce a než by došlo k hlavnímu přelíčení, chlapík nám umře; a takového potom nesíme. Ostatně, muži nezkušení, nám tajně učení běloši podstrkávají tchyně, bohaté dědy a tetky, některé ženy i svoje muže, jen abychom je co nejdříve odpravili. A pak ti lidé pokrytecky bédují, proč ti jejich příbuzní se zatoulali tak, až zmizeli. Ty staré osoby obyčejné nejíme, ale děláme z nich knoflíky, špičky na doutníky...“

„To je přece barbarství nejhorší.“

„Tak? A co se dělá u vás? Ustříháváte dívkám vlasy, abyste je draho prodali. A pak — vzpomeň si na sítkování. Vaše dámy nosí cizí drdoly, anglické šlechtičny užívají jako ozdoby vyleštěných očí, které se vylupují z obličejů egyptských mumii, obchodujete s ubohými dívkami, kradete nám a na Nové Guineji ubohé nevinné ptáčky k vůli ozdobě ženských hlav, házíte pumy, při nichž se mrzáčí lidé, na které jste ani neměli, potápíte celé lodi i s námořními vojnou. — My se ovšem také někdy přehmátneme a sníme mládenečka dobře doporučeného k dalšímu životu — zvláště když ztratí pas. Ale obyčejně se nám za to nic nestane. Takový hoch totiž si získá ve

Volnomyšlenkářská učitelka. Opravdu dasy se mění. Byly doby, kdy lidé získávali si jména užitečnou prací pro lidstvo, a dnes nabude slovatnosti osoba, která střetně řene se na volnomyšlenkáři. Na příklad učitelka Fajfrová. Machar jí uvil vězec slávy v „Čase“, z Habereka musila odjíti, a na Chotěbořsku se proti ní ohraňovali u okresní školní rady, že jest nepřítelkyní náboženství, živel podvracený atd., jak to šteme v „Osvětu Lidu.“ Dle správy tohoto listu učitelka Fajfrová o žádosti občas v Krabovovicích v čas se dověděla a na radu dra Bartoška na všechny, kteří žádost podepsali, podala žalobu pro urážku na etí a to pro slova: „Podrývá svými volnými názory stávající pořádek a dobrý mrav.“ U okresního soudu v Chotěboři žalování musili dáti satisfakci a zavázali se k náhradě značných útrat a dobrovolné pokutě 60 K ve prospěch Ústřední Matice. Co si diktoval jako palmare Dr. Bartošek, „Osvěta Lidu“ neuvádí.

A nyní o věci samé. Žalování rozhodně nemělo přistupovati na směr a savasovati se k náhradě útrat a pokut. Vše bylo soudně projednáti a pak by se ukázalo, zda Volná Myšlenka svou agitací a programem podrývá dobrý mrav a stávající pořádek, či zda jej podporuje. My jsme již v „Obnově“ několikrát dokázali a nyní tvrdíme opět, že stoupenci a hlasatelé „Volné Myšlenky“ podrývají státní a společenský pořádek a podvracejí mravnost. Volní myšlenkáři oslavují Ferrera, jenž byl anarchistou, a dnes již dítě v obecné škole dobře ví, že anarchisté usilují o zničení státu právě jako Ferrer, jenž hlásal nutnost odstranění majetků, soudů, úřadů, krále a všeho v Baha. A nejsou-li tyto zásady podrýváním státního pořádku a mravnosti, pak volní myšlenkáři jsou lidmi opravdu nevinými a pak jest ovšem žádoucí, aby se k Volné Myšlence nepřiblašovalo jen 602 učitelů, nýbrž aby se k ní přihlásili všichni a horlivě šířili její názory.

Proto stala se chyba, že věc učitelky Fajfrové nebyla soudně projednána až do konce. Neběží nám, jak se samo sebou rozumí, o osobu její, nýbrž o pravdu a o jasné poznání volných myšlenkářů. Jejichž vůdce dr. Bartošek odvážil se na tak tenký led. Prozatím se jen tážeme toto: Když volnomyšlenkářský řečník nějaký, nemluvíme teď o dru Bartoškovi, na schůzi se vysloví, že *prezident republiky jest lepším satrapiem, nežli panovník, a že o to se musí pracovat, jest to podrýváním stávajícího pořádku a jest to připravování mysli k revoluci*, či nikoli?

A dokáže-li se nad slunce jasněji, že volní myšlenkáři hlásají determinismus, totiž nesvobodu vůle, může kdo, je-li při dobrém rozumu, popíráti, že to není podrýváním mravnosti? Popírání svobodné vůle znamená podvracení mravního řádu. Jednám-li vždy tak, jak mě k tomu nutně pudí naprostá přírodní zákonost, která dle volných myšlenkářů ovládá venkoncem i člověka, pak nemohu konati dobra a varovati se zla, pak dobro i zlo jsou hodnoty jednotejné, a nemůže se mezi nimi ani theoreticky, ani prakticky činiti žádného rozdílu. Pak ovšem člověk nemá ve své moci ani svých skutků, svých rozhodnutí ani svých opominění, neboť jeho vůle nepodléhá jeho vládě, nýbrž vše objímající a pronikající přírodní a nutné zákonosti. Proto právem dr. Hermann

všech novinách tak velikou slávu, že někteří potěšenci sami nás prosí, abychom je také k vůli slávě zabili. A kdyby sem proněkjaký ten náš omyl připnul brozivý pancéřník s vojskem, prohlásíme, že víckrát žádného člověka nesíme a moderní svět má po starožitné atrakci. Takové stávky se náležitě nejvíce bojí. — Za všechno bereme vysoké vstupné. I kdo se chce podívat, jak se naše děti myjí, jak jedí sladké bataty, jak se tahají za uši a vyplazují jazyky, musí klopat hodné stříbrňáky.

„Však jsem slyšel, jak jste všichni velice zobhatli. Měli byste se tedy spojit víc se světem telegrafem, stavět železniční dráhu, poříditi si též tiskárnu.“

„Všecho hezké. Ale nač toho potřebujeme? Reklama se nám děje v obrovské míře zdarma, nejlepší lahůdky a ozdoby k nám dovážejí lidé i bez objednávky. Ještě by sem docházela spousta senačních vyhlášených zpráv telegrafických z Ameriky, které by se tiskly v odporučované tiskárně k vůli kažení naší mládeže. Rafinovaných dobrodruhů sem chodí dost. Právě před týdnem jsme tři snědli proto, že markýrovali podvodně Melanésany, obarvili se, jako by byli nařinici, aby se také přizivili. Pak by taková ničemová jeli po dráze ještě do vnitra země, aby páchali podvody ve větší míře. A proto jsi mohl se svými radami zůstat doma. Co my provádíme odpočného, to vy páčíte ještě ve větší míře. Pouze jste oblékli vlka do roucha beránčího, dali jste želmé příjemnější tvářnost — zkrátka dobře rozumíte, v jaké pěkné formě lze páchat barbarství, abyste byli od civilizovaného světa omluveni...“

Vševěd při návratu do vlasti byl velice zamýšlený a na vysvětlování velice skoupý. —

mohou se u vás pozvolna ubíjeti kouřením cigaret. — Ovšem sem tam upečeme také nějakého misionáře nebo člověka potulného, který nemá cestovního pasu, aby se stará tradice zachovala. Staré Negrity už jsme snědli všechny a mezi sebou jednotlivé rody naše už válku k vůli příměří hodů nevedou, protože jsme zmoudřeli. Máme se dobře bez vzájemného rvaní. A koho si chceme usmazit, toho nijak netýráme. Prašáme ho ze zadu do hlavy, že je mrtev dřív, než se rozpomene, co se s ním vlastně děje. A sníme takového člověka elegantně. — Zato vy se přímo žerete v novinách a zvláště při volebních schůzích. Ubijte si vzájemně napřed nervy a pak celý život. Protože nemáte takové zdravé zuby jako my, pícháte a koučete pérem, jazykem a jiným moderním způsobem.“

„Ale váš způsob je přece jen barbarský. Všichni vzdělání národové odsuzují...“

„Ano, odsuzují, ale jenom jazykem. Zatím však titíž lidé nám platí báječné sumy za podívanou, kdykoli obléáme, že na některém dvoře se uspořádá starožitná hostina z lidského těla.“

„To že se Evropanům líbí? Těžko uvěřitelné.“

„Je vidět, že jsi, bílý brachu, přece málo zkušený! Dámy ovšem přitom se tváří, jako by hrůsou omdlávaly, ale najednou se rozpovídají, jdou co nejlíže a očichují vůni vycházející z kotle. Nic se nediví! Když u vás v Evropě jest odsuzován člověk k smrti, celý zástup inteligentních dam při tom assistuje; a pak se tyto osůbky snaží podívat na popravu. Vždyť jste docela chválili barcelonské zákeřníky. A ti přece i mrtvé jeptišky z řebu vyvlékali a maskaradu s nimi tropili. My tak suroví nejme. Zabijeme hned, beze všeho posměchu sníme a basta!“

„Ale aspoň hodných lidí byste měli šetřiti.“

„To je zas divná moudrost. Kdo pak je

Schwarz, univerzitní profesor v Halle: „Lidé se domnívají, že determinismus (nesvobodná vůle) nadvládne mravní jednání, ale to právě jest nebezpečný omyl. Jest nepochopitelné, že se toto učení v nynější vědě mohlo zahnaditi, — vždyť na základě determinismu každé mravní sebeovládání a každý mravní směr jsou nemožny.“

A že slepý darvinický vývoj, řízený nutnými zákony, jest článkem výry volnomyšlenkářské, o tom by nám mohla snad i učitelka Fajšrová něco povědět. Neboť, pokud se ze zpráv novinářských pamatujeme, měla kdesi na Habersku přednášku, v níž vykládala o přírodě a o vývoji. O určité znění její přednášky měli by se postarati ti, kteří ji na schůzi slyšeli.

Konečně nebude jinak, než při protestech našich obcí proti učitelům volnomyšlenkářským projednávání věc až do konce, a ocitne-li se věc v soudní síni, zevrubně dokázati, že *cile i agitate Volné Myšlenky nejsou jiné, než podvržené*. Protest občanů královských nebude jediným; občané ti řekli a. za nimi budou následovati obráběcí a průmyslové b, c, d . . .

* * *

Zázraky. Vzpomínám si, že „Osvěta Lidu“ v čas revoluce portugalské posměšně a s vysokou poznámenala, že lid portugalský navykl si očekávati zázraků. Takové poznámky u „Osvěty Lidu“, která jest také listem volných myšlenkářů, nejsou neobvyklé a označují dobře onu povrchnost vědomostí, která pro moderní pokrokové duchy jest příznačná. Předně jest jisto, že národ portugalský právě za rozmachu náboženství katolického slyšel hospodářským blahobytem, a za druhé největší duchové vědy vyslovovali se v ten smysl, jak neschopně jest určiti vedoucí vlivy, které působí hospodářský rozvoj nebo úpadek. Zato možno nám dokázati, že sami pokrokové a volnomyšlenkářští filosofové předpokládají mnohé zázraky, které se nestaly a nevidí jich, kde skutečně jsou, neboť nikdo nevěří tak v zázraky, jako domýšlivá nevěra, která obyčejně cedí komáry a polyká velbloudy.

Uvažujme! Úžasným zázrakem by bylo, kdyby z kamenů, náhodně na hromadu naházených, samo sebou vzniklo mistrovské dílo stavitelské, na př. chrám sv. Barbory v Kutné Hoře, na kterémž chrámě každý kámen a každý pilíř mají své, od myslícího ducha stavitele předem určené místo. Opravdu, bylo by to úžasným zázrakem. A tomuto zázraku se věří. Věř se mu od filosofů pokrokových, volnomyšlenkářských, socialistických a vůbec ode všech těch, kteří uří a věří, že vesmírová budova, toto zázračné dílo pořádku a harmonie, povstala sama sebou bez myslícího a stvořitelského Ducha. Ohromným zázrakem by bylo věřiti, že velikolepý román „Vojna a Mír“ povstaly samy sebou bez Tolstého; právě takovým zázrakem bylo by věřiti v myšlenky Tolstého, aniž je kdy jaký Tolstoj proslavil, — a přece takovému zázraku jest věřeno od volných myšlenkářů, neboť dle dra Bartoška povstali křesťané sami sebou, ješto dle jeho rozumu žádného Krista nikdy nebylo. A tyto doklady mohli bychom rozmnožiti o mnohé jiné. Patrně tedy a nesmí to nikdo upírati, že moderní nevěrci protináboženští věří zázrakům, ač všechny zázraky zdaleka odmítají.

Vezměme v úvahu myšlenku vědcův o počátku, pohybu hmoty, o jejím vývoji a zákonech, kterými tělesa nebeská jsou spravována. Dle rozumů volnomyšlenkářských, jejichž statečným hlasatelem právě jest dr. Bartošek, povstal pohyb světové hmoty sám od sebe a dle těchto rozumů jest pohyb ten věčným vývojem.

Du Bois Raymond, vykládaje hranice pokusné vědy, uvádí sedm záhad, jež stojí vůči duchu lidskému, jakoby vyzývaly ho na souboj. Předem uvádí du Bois Raymond záhadu pohybu. „Ješto“, praví, „pohyb nenáleží ku podstatě hmoty (jinými slovy: hmota jsouc podstatou svou nehybná, sama se v pohyb dáti nemůže), žádá zákon příčinnosti buď pohyb věčný, a pak musíme se vsaditi naděje, že bychom kdy vznik jeho pochopili, — buď popud nadpřirozený, a pak by bylo nutno připustiti zázrak, čímž by pozitivismu (vědě bez Boha) zasazena byla osudná rána.“

Vidno, že o pohybu a vývoji hmoty světové velcí učenici soudí trochu jinak, nežli naši volní myšlenkáři a opisovač Haackla dr. Bartošek. Ale my katolíci dovoláváme se vědy a zdravého myšlení. Usuzujeme vědecky, když na základě zákonů fyzických tvrdíme, že hmota původně v pohybu nebyla. Odkud tedy její pohyb a proč tento pohyb nastal? Volní myšlenkáři a drem Bartoškem a ostatními duchy protináboženskými věří, že pohyb nastal sam sebou, věří tedy zázraku, ješto bychom mohli nazvati zázrakem nevědomosti nebo hlouposti. Uvažujme však dále. Tentýž báječný myslitel, dr. Bartošek, na schůzích vykládá, že byla původně světová mlhina a sní povstala pohybem

tělesa nebeská. Jak tedy může dr. Bartošek tvrditi, že jest pohyb a vývoj věčný, když téměř dusy svými vykládá, že původně byla mlhina? Jak pozorujeme, dr. Bartošek se svými věrnými skutečně dal se do boje s onou záhadou, na kterou Du Bois Raymond ukazuje, ale jest to boj jen dona Quixota, rytíře smutné postavy. A pak, přijmeme-li věčný vývoj a pohyb, musíme zase tvrditi, že věčný neskončený pohyb bez pohybavatele, beze všeho popudu zevnitřního jest porušení zásady příčinnosti, kteréžto porušení jest proti vědě a veškeré filosofii, neboť i volní myšlenkáři vyznávají, že vědecké poznávání věde počítá s příčinami a že bez příčiny nic se neděje.

Kromě toho tvrdí volnomyšlenkářští filosofové, že vývoj a pohyb světový má svůj pořádek a zákony, v kterémžto ohledu dochází zase platnosti zásady (již by jen blázen mohl popírati), že takového pořádku nelze sobě mysliti bez pořadatele a takových zákonů bez zákonodávce.

A dále. Tento vývojový postup řízen jest určitými zákony, a pojmy tyto neznamenají nic jiného, nežli směr k určitému cíli, a vývoj tento musil by již od věčnosti býti ukončen, protože měl celou věčnost k ukončení svému. Neboť účinek příčiny věčné sám též nutně jest věčným, kteréžto zásady taktéž nelze upírati.

Proto popírači Boha zaběhli do slepé uličky, z níž není východu. Neví-li pohyb od věčnosti, jest nyní bez příčiny, což tvrditi bylo by nesmyslem; jest-li však pohyb od věčnosti, musilo by býti onoho vývojného cíle již dosaženo, čehož, jak kde komu patrno, dosud není.

Jelikož volní myšlenkáři nechtějí přijati prvou příčinu, Boha, po němž volá věda a zdravý rozum, jsou nuceni věřiti absurdnostem, v nichž se čím dál víc zamotávají. Jest tedy mezi námi katolíky a volnými myšlenkáři veliký rozdíl. My věříme zázraku stvoření, odůvodněnému zásadami zdravého myšlení a vědou — volní myšlenkáři věří také zázraku, který však jest podepřen poplutenými nesmysly a potřebuje pro sebe víry volnomyšlenkářské slabomyslnosti. Pak ovšem také jasně prosvítá naivnost výkřiků dra Bartoška na schůzích, že katolíci potřebují lidí nemyslicích. Retour! Psaníčko toto nechť pošle dr. Bartošek svým stoupencům.

* * *

Ješto jiné vědomosti. Dle volných myšlenkářů zázraky prý jsou nemožny, protože by byly rozrušením naprosté přírodní zákonnosti. To jest ten nejčastější trumf, který jest do omrzení opakován. Ovšem jest zákonnost, která určuje skutečné vzájemné vztahy věcí, ale příroda nemůže nám poskytnouti vědomosti o tom, co jest *sa všech okolností a sa všech poměrů* naprosto neměřitelné a naprosto nemožné. Či znají již učenici vesměs všechny síly a jejich působení a vědí, co jest podstatně hmota? Vždyť právě nyní jest největší roznost názorů o povaze hmoty samé, což dává podnět k nejrozičnějším úvahám a domněnkám. Někteří chemikové soudí, že hmota se skládá z atomů, o nichž ničeho nevíme. Faraday a Boskovič zase považují hmotu za pouhý střed sil, zavrhující tak ideu hmoty a přijímající toliko ideu sil. Sir William Thompson a Helmholtz považují hmotu za vířivě částí naprostého fluida, který naplňuje veškeren prostor. To jsou otázky, které nejsou rozřešeny. Patrně, že věde i ve věcech zdánlivě nejjednodušších setkáváme se s tajemstvím, na podkladě čehož, jak ještě jednou pravíme, nelze říci, co jest kdy nemožno.

Kdo jednou přijme za pravdu, že jest Bůh, tomu nelze přijati tvrzení, že zázraky jsou porušením přírodní zákonnosti. I člověk sám leckdy zasáhá rušivě v přírodní zákony, a přece svět se posud nezřítíl. Vzpomeňme také na zjevy dvojího vidu. Člověk tělesně a duševně normální pojednou má vidění události, která se stává skutkem teprve v budoucnosti. I tady mohlo by se říci, že zjevy takové byly by porušením přírodní zákonnosti — a hle, přece jsou skutečnostmi a jsou vědecky zjištěny. Či není to zasahováním do přírodní zákonnosti, když budoucí události ohláš se zjevením, které po chvíli zmizí? A popírá-li se tak houtevnatě možnost zázraků, dovolujeme si tvrditi, že se díváme stále na zázraky života. Jak povstal život? Dle dosavadních vědeckých poznatků tím sebou, neboli samovolně život se hmoty neživé nepovstal. Zákony zdravého myšlení tedy vedou nás k tomu, že život byl hmotě vtípen Stvořitelem. Zasažení však Bytosti nejvyšší nazýváme zázrakem. Proti tomu ovšem velcí volní myšlenkáři protestují a odvažují se protivědecky tvrditi, že život povstal samovolně se hmoty. Ale na to odpovídá přírodopyspec Renike: Přijmeme-li, že živé bytosti povstaly kdysi z neorganické hmoty, pak jest mým pevným přesvědčením, že učení o *stvoření hmoty* jest jediné, které shoduje se s logikou, se zásadou příčinnosti a tím i s rozvážlivou přírodní prací badatelskou. Tedy zázrak zase. Nelze-li tedy dle zásad rozumného myšlení pohybu světové hmoty a vývojové účelnosti

vyložití bez zázraku, nelze-li vysvětliti původu života, leč zasažením nadpřirozeným, jak vznáš se ve vzduchu tvrzení, že zázraky jsou vůbec nemožny.

Obrana

Jací ukrutní klerikálové byli v Portugalsku potrestáni. Co žádali Portugalští sednáři proti katolické církvi? Mnoho již žádavi nemohli, protože tam byla církev tak sešňorována, tak spoutána, že ji bylo těžko olupovati. K sjezdu „Volné Myšlenky“ do Prahy poslal r. 1907 strážce letošní portugalské revoluce Magelhaes Lima bratrský pozdrav a přiložil zprávu o asociaci pro zákon o civilních matrikách. Tam čteme: „Propagační společnost zákona pro civilní matriky v Lisabonu za účelem, vyznačeným v jejím titulu, uskutečniti totiž zápis narození, sňatku a úmrtí u úřadů civilních, byla založena skupinou volných myslitelů 5. srpna 1895. Připojujíc se úplně k propagandě Volné Myšlenky, jejížto cíl jest uskutečnění Lidskosti (pěkně se ta „Lidskost“ sednářská vyjímala při revoluci a po ní!) a vybavení z panujícího vlivu náboženských předsudků, společnost hledí vyplniti svou úlohu všemi možnými zákonitými (jen zákonitými?) prostředky, jež jsou jí po ruce . . . Co dalo hlavně podnět k této společnosti, bylo klerikální hnutí u příležitosti stoletého výročí svatého Antonína Lisabonského, které sloužilo za sáminku k ostentativnímu rozvinutí zpátečnických a jesuitských sil v triumfálním procesí v ulicích lisabonských. (Tedy čistě náboženský zevnější projev pokládali sednáři za něco ukrutně směšného, ačkoli tvrdí, že jsou pro svobodné projevy i v oboru náboženském!) Fiasco právě tak směšné jako ostudné, které silly demokratické a Volné Myšlenky připravily této parádě, jest ještě v paměti všech těch, kdož byli přítomni bláznivého a rámasu plného rozbehnutí celé legie kněží . . . (Podle toho možno lehce uhodnouti, jak se chovali volnomyšlenkáři k průvodu „snášlivé“ a jak katolíci byli „útoční“.) K tomuto sesměšnění přispěla činná propaganda protijesuitská, dříve připravená kruhem radikálních republikánů, odkud vyšla propagační skupina této společnosti . . . Zakročením korrespondujícího členu v provincích podařilo se zavésti civilní zápis ve všech městech a větších vesnicích Portugalska.“ V dalších řádcích stěžuje se na státní byrokracii, veliké daně, časté věznění, zvláště pro podezření (prý i neodůvodněné) z anarchismu. Nyní při revoluci se však ukázalo, že vláda naopak proti sednářům a anarchistům bděla pramálo a naopak že ti „státní byrokraci“ většinou se hlásili k proudům podvrzatým sami.

Nás však zde zajímá hlavně, čím páčila katolická církev sednáře nejvíce! Na „klerikální útlak“ Volná Myšlenka právem stýskati si nemohla. Ale přes to rvla církev z rukou i zdání „zvlášť velikého“ práva volání po uzákonění civilních matrik. Společnost pro civilní zápis vznikla z hněvu nad svobodným náboženským projevem katolictva a vedlo se jí už před revolucí dle sdělení Limova dobře. Rozvinuli tudíž katolíci nějaký pozoruhodný, velice účinný odpor? Patrně, jak jejich ruce i v tom směru byly spoutané.

A co se dělo s těmi pokojnými katolíky ve dnech revolučního kvasu? V Trenes, kde bylo ošetřováno na 150 nemocných, zranila soldateska 12 milosrdných sester, poněstěje do světa nehloupější lež, že se vojáci musili proti útočným jeptiškám brániti.

Před arsenálem shromáždilo se několik set chudé, z řeholních škol vyhnané hladověcí mládeže. V Lisabonu zabito 31 kněží.

Provinciál Jesuitů portugalských uveřejnil tento měsíc list, který důkladně posvítí na lži židovského tisku. Prý šestero nepravostí bylo žalováno na Jesuity: že měli bohatství a zbraně, podzemní chodby, že lákali ke vstupu do řehole, odírali republika a měli zpátečnický vliv. Provinciál odráží mistrně jednu zednářskou lež za druhou. Praví též: „Nebude těžko uhodnouti, kdo byly osoby v klavíru, které střílely a oken, po tom, co se stalo v Campolide, kde jeden z těchto převlečených se kněze byl omylem zastřelen od svých revolučních společníků a pod kněžským šatem nalezena uniforma, která dokazovala, kdo byl.“ Prohlašuje, že Jesuité stíží kryli výlohy nejnutnější. V příčině lákání do řehole připomíná, že první otázka k čekateli jest, zda jej někdo z otců Jesuitů přemlouval; takový přemluvený by byl považován v Tovařystvu za neschopna nésti trvale tíži a práci obětavého života. Podobně odhaleny lži o chodbách a ostatních výmyslech. Ovšem pravdou bylo, že Jesuité byli proti revoluci. Co však by sami zednáři řekli Jesuitům teď, kdyby tyto souhlasili s radikální revolucí proti vládě nynější? Hned by jim to bylo počteno za veliký zločin.

Proč jenom židovský tisk samlňuje, jakými hadími úskoky pracovali „nositelé pravdy“ proti katolíkům, jen aby své sarové našli

někdo omluvili? Z řečnického vysvětlení, že zednářský Moloch nikdy ničím se nemasí, i kdyby mu katolíci dělali ústapky jakékoli. Když již souhlas na pokraj propasti, když si dají ruce spoutati, vskříkne Moloch, že mu ještě více překážejí a svrhne je dolů. Dobré poučení pro katolíky české, kteří se domnívají, že neustálým ustupováním se uchlácholí lačná sloba našich nepřátel. Revolucionář Lima byl a jest veleben od českých volnomyšlenkářů. A tento muž stavěl se úhořovitě před revolucí jako člověk nejlidnější a stýkal si farizejsky, proč byl souzen pro tiskový přestupek a proč jeho časopis byl na 30 dnů zastaven. Hotové pronásledované kuřátko! Toto však při vhodné příležitosti vystrčílo krahující dráčky.

Politický přehled.

Česko-německé dohodování. Za vánočních svátků konaly se v Praze důvěrné rozpravy českých a německých poslanců, které prý asi povedou k cennému výsledku, čímž prý zasedání sněmu království Českého jest zajištěno. Ve skutečnosti svaz čes. poslanců na českém sněmu na schůzi v Praze 27. t. m. prohlásil, že české strany jsou stejně jako dříve ochotny k jednání s Němci o dohodu na čes. sněmu. Usneseno, ohraditi se proti tomu, kdyby sněmovní zasedání mělo býti omezeno snad jen na krátkou dobu. České strany trvají na tom, že sněmu při jeho svolání mají býti předloženy berní osnovy, v berní komisi již vyřízené. České strany jsou pak dále srozuměny s tím, aby národně-politická komise byla permanentní, ale napřed musí býti vyřízeny obě berní předlohy. Plenární schůze něm. zemských poslanců koná se až 2. ledna a teprve na výsledku jejím a dalších porad zástupců obou stran bude záviseti, kdy nejvyšší maršálek požádá vládu o svolání sněmu.

Bar. Bienertův pořad stejný. Do omrzení opakuje bar. Bienert svou starou známou písničku, jak se právě o vnitřní situaci vyjádřil, že poslanecká sněmovna potřebuje silné a spolehlivé většiny, k čemuž má si sněmovna pomoci sama. Bar. Bienert dobře ví, že bez Čechů silná většina sněmovní není možná, ale poněvadž dosavadní německý systém nemohl by se s Čechy dle spravedlnosti srovnati, proto stále jen vzdychá po silné většině.

Nová vláda. Bar. Bienert v otázce utvoření nového ministerstva jest dosud tajný; prý se nestaly dosud žádné kroky k utvoření kabinetu, který prý i v tom případě, kdyby v Praze došlo k dohodě, nebude parlamentní, nýbrž bude míti pouze parlamentní zbarvení. A už napřed Němci rozkřikují, že jejich miláckové hr. Stürgkh a dr. Hohenburger a pak dr. Weiskirchner zůstanou dále na svých místech.

Poláci činí dále bar. Bienertovi velké starosti. Rozvrat v Polském kole hatí prozatím plány Bienertovy. Polská lidová strana, jejímž předsedou jest posl. Stapiński, připravuje roztržku mezi demokratickými a konservativními živly v Polském klubu.

Dr. Bráf radí k nové politice v Moravské Orlici takto: »František Palačák se těšil, že pravda a právo na konec vždy vítězí. Je to konejšivá víra idealisty. My ji neochováváme, ale přece vidíme, že jeho idea Rakouska bezděčně vítězí. Nikoliv totiž moudrostí vládnoucích, nýbrž postupující mohutností slovanských národností, mohutněním na polích kultury duchové i hmotné. Uchrání-li nás vzájemné úsilí velmocí a velmocenských spolků před osudnými nějakými počiny, nezadrží nic tento postup a při změnách třeba formách vládních změní se v Rakousku duch politiky správný. A proto právě se mi zdá, že by stálo za uvážení, nemá-li místo honby za fantomy algebrských klíčů pro složení ministerstev využíváno býti všech příležitostí k tomu, aby se vybudovala v ústroji i zásadách nová, opravdu rakouská pozitivní politika kulturní.«

Delegace zahájeny v Pešti 28. prosince a předložen jim prozatímní rozpočet tříměsíční.

Maďarí zase vyhráli. Správa válečného loďstva couvla a povolila Maďarům stavbu jednoho z dosud nepovolených dreadnoughtů v maďarské loděnici ve Rjece z toho důvodu, že Maďarí prohlásili, že nákladu na dreadnoughty nepovolí, nebude-li jeden z nich stavěn ve Rjece. Jen děla a pancéřové plotny mají býti zhotoveny v Rakousku.

Kulturní boj ve Španělsku. Zákon o zavrácení klášterův a o zákazu zakládati v příštích dvou letech jakékoliv kongregace přijat byl španělskou jakorou 108 hlasy proti 20. Min. předseda Canalejas farizejsky odůvodňoval přijetí zákona tím, že prý jenom nechce, aby se řády míchaly do politiky, jinak prý nechová proti nim nepřátelství.

Vláda portugalská vypracovala osnovu nového zákona o ústavě a předložila osnovu tu

anémovná. — 12 správních radů ústředního posazkového ústavu, bývalých to monarchistických ministrů, uvězněno.

Krátké otázky. Národní shromáždění krátké se usneslo, že se má setrvat v trpělivém odporu proti ochranným mocnostem, rozhodnou-li se pro rozřešení krátké otázky, které by zájmům ostrova odporovalo. Každému zakročení Turecka má se Kréta se zbraní postaviti na odpor. Na zakoupení zbraní byl povolen 1 million.

Zprávy organ. a spolkové.

Schůze proti Nathanovi v Olomouci. Vlna nevole proti Nathanově drzosti vzdušala se i tu. Dne 18. t. m. svolala katolická jednota zdejší své členstvo, sešla naši sdruženou mládež i všechny upřímné katolíky. Záhy o 8. hodině naplnila se místnost katolické jednoty ve všech prostorách; dp. Aug. Michálek po uvítání přítomných nasnažil účel schůze, jež měla se konati již dne 8. t. m., avšak na žádost ctihodných sester, které pořádaly ve své opatrovné divad. představení, odložena. Po úvodních slovech jal se ihned přednášeti o svobodném zednářství. Rázovitými rysy nasmáčen historický vývoj zednářstva, dále jeho účel, organizace a činnost i vnitřní zařízení lóží a jich ceremonie. Slovem páne řečnickým vnovali přítomní plnou pozornost. Po výborné té přednášce zapěna se sta hrdel hymna papežská, působící slavnostním dojmem na celé shromáždění. Po přečtení jádru protestu jali se ihned přítomní podepisovati proti prohanému projevu Nathanovu. Vážným, důstojným způsobem nesl se průběh schůze. Přítomné shromáždění dokázalo svou mravní vyspělost, odsoudivši důstojně, beze všech příkrých výkřiků neomalený útok semitský. Zde Báh další činnosti!

Strážov. Skupina venkovské mládeže ve Strážově pořádala na sv. Štěpána valnou hromadu spojenou s přednáškou p. Vinc. Rejchelta z Prahy. Všichni účastníci plně ocenili obětavost p. řečníka, jenž z lásky k venkovské mládeži přinesl obět tím, že se dobrovolně stekl radosti rodinných vánočních svátků a vešlechně do Strážova mezi své dobré známé savítal. Byl zde sláskou přijat, a největší pozorností vyslechnut a hlučným souhlasem odměněn. — Při valné hromadě byla provedena důvěra dosavadnímu výboru, tak že zase byl zvolen pro rok 1911. — Malý ostrávek Strážovský v moti „protiklerikální“ mile se samloav všem upřímným křesťanským sociálům. Báh že hnej práci další!

Nymburk. V neděli dne 18. prosince 1910, pořádali „katol. vzdělávací spolek pro Nymburk a okolí“ v hotelu „Na kuřecí“ veřejnou přednášku, která se důstojně družila k přednáškám ji předcházejícím. Předmětem její bylo: „Časové potřeby katolíků.“ Místo p. redaktora Frant. Šupky, který musel na schůzi do Prahy odejti, přednášel dp. Jiří Šahula z Hradce Králové, který předmět ten úplně ovládal a jasně podal. V paralelách se skutečného života nakreslil trefně dvojí tvář nepřátel našich. Sami pořádají veřejné schůze, přednášky, výlety, sbírky, zábavy, zakládají spolky a sdružení, mají v úctě ostatky, sochy, památky svých slavných mužů, jen katolík nemá na obranu svého náboženství, své víry, svých práv a zájmů podobně si počínati. Odtud ten boj v tisku a v kruhu našich nepřátel proti našim schůzím, spolkům, časopisům, procesům, poutem, uctívání ostatků a soch svatých. To je předce dvojí loket a nespravedlivý loket. A proto třeba, abychom všude a neohroženě svých práv hájili. — Ještě křiklavější bezpráví se děje s heslem: „Náboženství jest věc privátní.“ I toto heslo jest jen vydáno na ubíjení náboženství v lidu vůbec a našeho zvláště. Náboženství ukládá veřejné povinnosti dětem i rodičům, podaným i představeným, hájí život, majetek, čest, právo všech a všude a proto nelze náboženství do kostelů zatlačit. P. řečník poukázal též na dvojí loket v ocenění dějin českých. Dle skutečné historie byla doba ryze katolická za Karla IV. a na počátku vlády Václava IV. nejslavnější v Čechách. Universita Karlem IV. založená byla první v střední Evropě, Jazyk český byl velice vážen. Tehdy se těšily umění, vědy a národní hospodářství velikému rozkvětu. — I sv. Václav má dle svědectví objektivních historiků neocenitelných zásluh nejen o víru křesťanskou ale i o národ český. Jeho moudrosti a prozíravosti jest co děkovati, že nás nestihl osud Slovanů na dolehnulí Labi. Jest tudíž doba ryze katolická v Čechách, po zásluze veškeré úcty a vděčnosti hodna. Na nás jest, abychom v šlepičích našich slavných, zbožných předků kráceli a tím sobě získali zásluh o svoji vlast a uznání všech lidí, aspoň lidí dobré vůle. Posluchači, kteří do posledního místa rozsáhlou dvoranu vyplnili, s napjatou pozorností tuto jasnou a poučnou přednášku vyslechl i vděčným potleskem odměnili. Místopředseda, p. Pavel Matějček, vysval přítomné k práci a k modlitbě za zdar spolku, a žádal přítomné ženy, aby se snažily nám získati muže, jimž ani tak dobré smýšlení jako spíše odvaha schází. Přítomný vdp. J. Rejsek děkoval p. t. předsedě, výboru a

všem členům za jejich práci a obětavost, projevil radost nad spolkem, který hned v prvním roce tak dobře se ujal a projevil všem blahopřání k blížícím se svátkům a k novému roku. Na podnět paní A. Bychoňové byla uspořádána hudební sbírka ve prospěch slepých dívek na Kampě v Praze, která vynesla 81 K 88 h.

Zprávy místní a z kraje.

Vánoční svátky, nejradostnější to dny církve katolické, tentokráte postrádaly poetického, sešného roucha. Zato ve zdejších chrámech veliký počet věřících prožíval okamžiky posvátného blaha. V katedrále byly v svaté noci zpívány slavnostní hodinky, načež jeho Ex. nejdp. biskup Josef a četnou asistencí sloužil pontifikální mši sv. Při božihodové pontif. mši sv. rejč. arcipastýře zpívána zduřilá pastorálka, skomponovaná od p. řed. káru Wütsche.

Vánoční stromek v okres. nemocnici. Na štědrý večer konala se ve zdejší okres. nemocnici dojemná slavnost „vánočního stromku“, při níž nemocní byli poděleni dárky. Při té příležitosti budiž vzdán dík všem šlechetným dárcům, kteří přispěli na vánoční stromek, zejména Jeho Excell. nejdp. biskupa Dr. Jos. Doubravovi, vys. důst. katedrál. kapitale, slav. okres. výboru, pp. nemocničním lékařům a j. Zaplat Báh!

Městská rada v Hradci Králové dne 27. prosince. Přijata byla oferta mistra teatrálního p. J. Bareše na sřízení dubové lávky při turbinové stanici měst. elektrárny. — Přikročí se ku sřízení uličního kanálu podél budovy c. k. ústavu ku vzdělání učitelů. — S expozitorem ředitelství pro stavbu vodních cest se sdělí, že okresní výbor schválil nanesení městského zastupitelstva stran sřízení služebnosti vozové cesty ve prospěch posemků v tak zvaných „Střebešských koutech.“ — S p. V. Horákem, majitelem domu v Hradci Králové se sdělí, že zemský výbor král. Českého zasílá stížnost jeho, pedanou do rozhodnutí okres. výboru, kterým potvrzeno bylo nanesení městského zastupitelstva, povolující učitelstvu obecných a měšťanských škol v Hradci Králové drahotní přídavek v objemu K 8120 pro rok 1910 z prostředků obecních, s výhradou předchozího schválení zemské školní rady. — Polic. úřadu postoupen byl výměr c. k. okres. hejtmantství, jímž uděluje firmě Hellmann, Jladra a spol., slévárna kovů, povolení k sřízení přístavby k tovarné jeji na straně severozápadní. — Se správou elektrárny se sdělí podmínky, na nichž c. k. okr. hejtmantství uděluje povolení potřebných zařízení při druhé studni pro pitnou vodu v t. zv. „Kobylím dole“, jakož i ku sřízení elektr. vedení k nové studni.

Jmenování. Ministr veřejných prací jmenoval zatímžního správce odborné školy uměleckého zámečnictví v Hradci Král. p. prof. R. Němce ředitelem téhož ústavu. — C. k. okresní lékař p. dr. V. Kracík jmenován vrbním okres. lékařem.

Osobní. Okresní školní inspektor v Hradci Králové p. A. Krémář povýšen byl do VIII. tř. hodnostní. — Novým předsedou správní rady Zlatého Ústředního Ústavu zvolen továrník p. Jaroslav Červený a předsedou správní rady Pravovárného měšťanstva majitel domu a realit p. Václav Formánek.

Divadelní představení mládeže. Dne 21. t. m. opakovalo častvo obecných a měšťanských škol zdejších báčorku „Svatoň a Milena“ s plným zdarem. P. T. členové „Tyla“ vyšli pořadatelstvu vstříci s nevšední ochotou a provedli příslušné role i radii výborně. I hudební doprovod o. k. kapely pod osvědčenou taktovkou p. kapelníka Mědla těšil se zasluženě veliké pochvaly. Rovněž živý obraz uspořádaný p. Dvořákem, libil se obecně.

Výkupné a nevěrečnické blahopřání možno složit ve prospěch spolku za podporu chudých studentů v káňkupectví p. Tolmana. Jména dárců uveřejněna budou v místních listech.

Studentský ples koná se dne 10. ledna 1911 ve dvoraně Besedy. Reklamace pozvázek přijímá B. Hobzek, c. k. gyma. prof.

Z Rudolína. Pan Karel Collino, ministeriální koncipista při ministerstvu obchodu, zaslal jménem celé rodiny k uctění památky zesnulého otce, p. em. lékaře Viktora Collino, částku 50 K ve prospěch zdejšího ústavu ku vzdělání hluchoněmých. — Ředitelství ústavu, přijímajíc velikomyslný dar tento, vzdává velevděné rodině Collinové jménem kuratoria i ústavu sejeektivější díky a volá vděčně: Zaplat Báh!

Příspěvek 1 K byl nám dobrovolně odevzdán z farnosti holohlavské pro zdejší „Rudolínem“, jemuž obnos odevzdán. Srdečný dík!

Reziot Klumparevých Sokolů. „Právo lidu“ sdělilo, že Dělnická (soc. demokratická) tělocvičná jednota pro Hradec Král. a okolí byla dne 11. t. m. ustavena. Prvé cvičení konala 14. prosince; účastnilo se ho přes 50 cvičenců, s nichž většina byli staří cvičenci „Sokolů“ a Dělnických tělocvičných jednot

Václavému P. T. obecněmu! Die usnesení valné hromady obchod. gremia v Hradci Králové státnou veškeré obchody na Nový rok uzavřou, na co sdržitelně činnosti posuzna. — Představenstvo obchodního gremia v Hradci Králové.

Úmrtí. Dne 28. t. m. zemřela u věku 62 let industr. učitelka sleč. Stramhanová. Pohřeb koná se dnes o půl 8. hod. odp. z chrámu Panny Marie na hřbitov v Nov. Hradci zároveň s pohřbem zesnulého p. řídícího učitele J. Stramhane O v p.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové přispívá ve svých účetních knihách úroky se vkládá ke kapitálu dnem 31. prosince a úrokuje od 1. ledna dále jako kapitál i tebdy, jestliže pp. vkladatelé úroky tyto do svých vkladních knih zvlášť připevní si nedají. Do 16. ledna 1911 se úroky za příčinou závěry do předložných knih vůbec nepřipisují.

L. porotní obdělí u e. k. krajského soudu v Hradci Králové počíná dne 16. ledna 1911 a vylosování k němu p. t. porotcové: Otto Mayer, továrník ve Dvoře Král. n. L. Frant. Kraler, rolník a obecní starosta v Lipnici, Jos. Petter, rolník a obecní starosta v Dol. Vlčkovcích, Jan Hodyc, rolník v Blešně, Jos. Charbuský, rolník v Blíse, Rudolf Ludvík, statkář a majitel krahov. cihelny v Jenkovicích, František Kratochvíl, obecní starosta v Lipě, Jan Koutník, rolník v Práskatce, Josef Vojtěšek, majitel domu a obchodník ve Farářství, Antonín Pácal, rol. v Časlavkách, František Rezek, rolník v Jesbínách, Arnošt Zeman, host. a rolník v Rychnovku, František Kaplan, majitel realit v Borohradku, Václav Novák, koželuh v Potštýně, František Roušavý, rolník ve Svidnici, František Hejzlar, hostinský v Bělouši, František Netval, obchodník v Červ. Kosteletci, František Novák, obchodník v Náchodě, Vendelín Rak, továrník ve Zbečniku, Hynek Erlebek, ředitel cukrovaru v Syrovátce, Josef Hlávka, rolník ve Veselici, Josef Stárek, obchodník, rolník a hostinský ve Spy, Václav Duben, statkář v Mezitčicích, Emanuel Černý, mistr sednický a tesářský v Opčanech, Josef Thér, rolník ve Žďaru, Eduard Duchanek, rolník v Prorubech, Adolf Gottwald, majitel usedlosti v Souvlasti, Bohdan Deutschmann, obchodník v Rychnově n. Kn., Ol. Pelda, obchodník ve Vamberku, August Kaufmann, rolník v Hrním Dřevicích, Josef Kadaník, obchodník ve Rtyni, Bohuslav Prouza, mlynář v Suchbátčicích, Antonín Nyklíček, majitel pivovaru v Úpici, G. Fischl, továrník v Kyšperku, Adolf Bass, obchodník v Zamberku, Jindřich Žid, továrník v Zamberku. Náhradní protci pp.: Josef Baum, obchodník, František Čupr, obchodník, Arnošt Dvořák, rukavičkář, Antonín Hanuš, obchodník, Zdenko Ješek, sochař, Josef Macháček, majitel dcem, Eduard Fahrner, obchodník, Frant. Holub, řezník, Josef Šaroun, vesmír z Hradce Králové.

Pouchov. Dne 18. prosince o půl 8. hod. odp. přednášela u nás sl. Kosařová o úkolech katolické v době přítomné. Prostranný sál „Na Staré“ u Zadrobilky byl do posledního místa vyplněn nášinci z Pouchova a z okolí. Zvlášť naše organizovaná mládež byla velmi častě zastoupena. Vedle našich byli přítomni přednášce alečinné také stoupenci jiných stran. Od počátku až do konce dovedla sl. Kosařová upoutání posluchače do té míry, že bylo ticho jako v kostele. Po přednášce rozlehlo se sálem jásavé „výborné“, načež místní duchovní poukázav na význačné body přednášky alečinný, připojil k nim vhodné poznámky a poděkovav řečníci i posluchačům, schůzi skončil v nejlepší pořádku a náladě všech přítomných. Slečna Kosařová ukázala u nás velmi dobrý řečnický talent a líbila se i věcnou přednáškou i skromným milým osobním vystupováním. Posluchačstvo žádalo slečnu, aby na Pouchov opět brzo přišla, což též splnití slíbila. Bratrským spolkem a organizací doporučujeme sl. Kosařovou na přednášky spolkové jako výbornou lidovou řečnici. — Dne 2. prosince t. r. slavili jsme u nás „Dětský den“, na památku 62letého narození císaře pána Františka Josefa I. V 8 hodin byly slavné služby Boží, jichž mimo školní mládež a pp. učitele, účastnili se mnozí rodiče (i přespolní) a někteří členové místní školní rady. Potom světila se nová školní budova Pouchovská; dostavilo se mnoho obecnstva. Dp. farář Konečný pronesl při tom významnou řeč o jubilejním dětském dni císařském a nové školní budově, načež mu místní starosta pan Polák jménem obce a m. k. r. ardečnými slovy poděkoval. Nová školní budova je účelně postavena a až bude okolí její z jara upraveno, vynikne škola v celé obci. Pouchov a Piletice, které novou školu značným nákladem postavily, projevíly mnoho obětavé lásky ku svým školním dětem. Káž sdárné výsledky naší nové školy splní naděje, které v ni klademe, přejíce mládeži i jejím učitelům všeho zdaru! — Poslední dobou stalo se několikrát za sebou, že záložní obecní tabule byly do rána polepeny hanlivými nápisy, dotýkajícími se nealůně jistě mladé osoby. Na štěstí sruhli starší lidé již záhy zárua očiřivě hanopisy závěsné a zabránili pohoršení, jež by mládež byla z takové ohlášky vzala. Tento neřvar všeobecně se odsuzuje. Obecní tabulky nejsou proto, aby na nich byl některý spolu bčan neuctně napadán. Tím se dobrá pověst

naší vesnice byzdí. Pomažna, co cizincé Pouchovem projde k Hradci Králové. Co si mají o nás pomyslet cizinci, neznající naše vnitřní poměry a činnosti na návestních obecních tabulkách hanopisy na jednotlivé osoby! Kdo hanopisy nalepil nebo nalepiti dal, byl jistě horším než osoba, kterou potapiti chtěl. Obecní úřad ovšem sličého nevěděl a dosud neví, kdo bese všeho povolení lepší hanebnosti na pouchovské rohy. Téměř v tutéž dobu byly též na několika místech strhány čerstvé plakáty, jež oznamovaly, že katolické organizace pořádají zde a v Hradci Králové spolkové schůze a přednášky. Kdo to tropí a jaký jest jeho „čestný“ název?

Nový Hradec Králové. Ve čtvrtek dne 15. prosince pořádány byly vánoční slavnost a nadílka pro dívky opatrovny školských otih. sester v Nov. Hradci Král. Přesně provedené spěvy a hry líbily se všeobecně. Nejprve přivítaly malá Šimonová, Kroupová a Polaková velmi čestně shromážděné hosty. Dívky pak přednesly řadu dobře nacvičených her: Bedřich Studený „Malí hrdinové“, Marie Bendová „Čiperná hospodyně“, Oldřiška Vojtíková „Jindřich Kulhánec „Nemocná panenka“, Mařenka Tikalová „Proslav na oslavení 80letých narozenin Jeho Veličanstva“. Nato byla vánoční hra: „Na úrok Pánu Bohu dává, kdo se nad chudým smilovává.“ Provedení tak obsažné hry s takovými malými oběťmi vyžaduje velmi mnoho úmorné práce. Hudební doprovod písní obstaral p. Václav Studený, ředitel káru. Malí herci dobře se drželi, hra velmi čestně shromážděnému obecnstvu se líbila, a proto byla dne 18. prosince opakována. Konečně budiž oněch pánu a dam vzpomenu, kteří návštěvou slavnosti tuto poctili. Byli to velevážený p. starosta Václav Jandík s chotí, zdejší kleros. p. inspektor Irásek s chotí, pp. radní Valenta a Kulhánec, p. vrchní kontrolor s chotí, pí lesmistrová, p. poštmistr s chotí, rodiče dítek, hosté z městečka a okolí. Všem vzácným štědrým dobrodincům buďtež vzdány díky nejserdecnější!

Kukleny. Odbor zemědělské jednoty soukr. úřadník v Král. Českém v Kuklenách pořádal dne 17. pros. 1910 veřejnou schůzi za účelem zřízení stavebního družstva a spolku pro reformu bytoven. Pan dr. Lošťák velmi zajímavě a přesvědčivě neblahanými slovy přednášel o úkolech stavebního družstva. Přednáška vztahovala se na praktické pokyny, zvlášť vzhledem k nejnovějšímu návrhu zákona: Zřízení fondu na podporu zlepšovacích podniků bytových. Po sdělení řeči a vysvětlení několika dotazů jevil se velký zájem na utvoření stavebního družstva pro Kukleny, pro stavbu rodinných, dělnických a úřednických domků a svoleno bylo komitě skládající se z pánu: učitele Kalivody, účetního Kocourka, účetního B. Karla, Holcmaona, Götze a Haka, kteří byli pověřeni přípravnými pracemi a vypracováním stanov. V nejbližších dnech svolá komitě ustavující valnou hromadu.

Slatina u Hradce Králové. Předposlední týden vánoční měli jsme u nás smutnou podívanou. Téměř každý den dojížděl k nám oblíbený lékař dr. Pekař s Černilova k různým starším nemocným. a několikrát přijel i kněz zaopatřovat. Tři starší choré ženy také záhy zemřely a s nimi odváželi jsme též mladíčka ze statku Hašovic. Byl to jinoch hudař. V neděli byl ještě v kostele, odpoledne vyšel si do lesa, odkud vrátil se churav a v pátek měl pohřeb. — Také u nás vedle školy bořelo. Toho polekala se nemocná pí. Valtrová do té míry, že náhle skonala a zároveň se zemřelou pí. Besrovou pochována byla za velikého účastectví obecnstva. — Přednáška, kterou konali u nás liberální agrárníci, neobešla se bez rypání do klerikálů. Víme aspoň, na čem jsme. Kdy jsme my na svých schůzích rypali do agrárních liberálů? Nedávno nosili si odběratelé „Čepu“ v Pileticích a prý i u nás nadávkové číslo volnomyšlenkářského „Havlíčka.“ Jak k tomu přijdou „dobří taky-katolíci“ agrární, že se jim ope k „Čepu“ odpadlicko-neverecký „Havlíček“? Občané! Jak dlouho necháte se „Čepem“ balamutit a štvát proti své církvi a víře? Za jaké katolíky považují vás odpadlické, když vám zasílají neverecké tiskoviny a vy je přijímáte? Suďte dobře a prohlédněte! Dejte evangelikům na př. v Pileticích hanopisy na jich duchovní neb na jich vyznání a uvidíte, jak pochodíte! Proč to, katolíci, neděláte podobně?

Na e. k. státní průmyslové škole v Pardubicích pořádal by se odborný kurs pro studenty v době od 7. června do 8. července 1911, kdyby se přihlásil; aspoň 8 uchazečů, kteří jsou buď concessovaní místní studenstvi nebo pomocníci studenstvi, kteří se mohou po náležitém vyučení prokázat aspoň dvouletou praxí pomocnickou. Pisemné žádosti, doložené 1. vysvědčením, že učiněno sadost povinnosti školní, 2. průkazem o znalosti jazyka českého v písmě i slově, 3. průkazem o státi nejméně 18 let (křestní list), 4. průkazem o rakouském státním občanství (domovský list) jest podati podepsanému ředitelství školy nejpozději do 31. ledna 1911. Školné se neplatí, ale každý účastník musí zaplatiti příspěvek na učební pomůcky v obnosu 5 K předem.

Z rýchnovského vikariátu. Ve čtvrtek dne 12. ledna 1911 koná se v centru vikariátním v Rýchnově n. Kn. důležitá organizační schůze

spolu s duch. rekolektai, ku kterým se ochotně dostaví slov. řečník vadv. kanovník prof. dr. Frant. Šulc z Hradce Králové. K této schůzi, na které časové palčivé otázky ventilovány budou, pozvání budou vidpp. spolubratři sousedních vikariátů jakož i důvěrníci-laici. Die dosavadních dispoic jest program následující: O půl 10. hod. mše svatá. O 10. hod. v dvoraně hotelu „U Labutě“ org. schůze, na které promluví neohrožený pracovník v hantím organizačním vdp dr. Šulc. O 2. hod. odpol. duchovní rekolekce v děkan. chrámu Páně; o důležitosti rekolekce pro kněze obzvlášť v pohutých dobách našich referuje opět obětavý vadv. dr. Šulc. Přilučné pozvánky budou v těchto dnech rozeslány. Prosi se o čilou agitaci, aby na čtvrtek dne 12. ledna projektovaná schůze byla imposantní manifestací katolickou, na kteréž bude také protestováno proti nestoudným útokům Hmáského starosty semity Nathana.

Německý Brod. (Vánoční stromek v nemocnici). Jako léta minulá tak i roku letošního připravily šedé sestry ve zdejší okresní nemocnici přispěním dobrodinců místních i okolních nemocným o Štědrém večeru vánoční stromek. Při spěvu písní zaleskla se slza radosti v oku přítomných a zapomenuto na všechny bolesti, jimiž dům tento v tak hojně míře jest naplněn. A což ten jásot teprve, když rozdíleny byly dárky! Na 40 dítek poděleno oblekem a hračkami, ostatní pak nemocní menšími dárky. Kázem bylo místo bolesti a utrpení proměněno v slů radostného veselí. Jménem ct. šedých sester a vděčných obdarovaných buďtež vzdány nejserdecnější díky všem vzácným, štědrým dobrodincům vešterých vrstev, kteří velikou obětavostí svou nadílku tak hojnou umožnili. Bůh jim odplat stonásobně!

Pokrokařský denunciant pohorěl. Předseda organizace pokrokového klubu v Ném. Brodě prof. Ed. Šmejkal — jak již referováno — odevzdal privátní dopis pokrokaře dra Jiráska pokrokaři prof. Vosyku, který na základě těch soukromých řádků žaloval. Okres soud německobrodský odsoudil pisatele k pokutě 100 K a k náhradě soudních útrat. Leč odvolací soud v Kutné Hoře dra Jiráska úplně osvobodil a odsoudil prof. Vosyku k zaplacení všech útrat. Teď at se poděkuje poražený žalobce předsedovi pokrokového klubu! Suché paragrafy jsou milosrdnější než moderní humanitář náležející do cechu těch, kteří proti denunciacím vedou jazykem nejprudší boj.

Poctivost jičínských pokrokařů. Zdejší „Pokrokové listy“ mají velikou rutinu v denuncování. Poslední drzost však překvapila i ty, kteří již lhavou povahu toho listu velmi dobře znají. Nedávno odcházel do Prahy zdejší ředitel p. Sommer. Aby měl odjezd radostnější, vychrtili za ním pokrokaři vše, co se dalo. A toho lhaní! — Pánové, za sbor profesorský při loučení nemluvil katecheta. Věru si to váš špicl vymyslel velice nešikovně, i kdyby to byl třeba člověk sedící za katedrou. A proto at pan doktor Lux podrubá trochu volně přemýšlí o každé správě, než jí uvěří! Nelíbila se vám vzdělávací přednáška p. Červeného. Leč mně se zdá, že tatáž přece srovnati se nedá s těmi, které pořádáte vy nebo roztomilý váš Kastor dr. Všečka, o. k. professor, člen spolku pro spalování mrtvol, sloupek zdejších volných myslitelů, dopisovatel do pokrokových listů, bývalý rektor zdejšího lycea atd. Nelíbí se pánu prof. Trnka. Ale proto snad přece jej nemají upravovati lhavým zlebočováním. Píšíte, že kdysi omdlela dívka v kapli při bohoslužbách a prof. Trnka prý i nechal ležet do ukončení bohoslužeb, aby to prý nerušilo pobožnost. Takhle bezohledné mají lháti světlonoši? Lžete, že prý dovede dáti za hodinu 40 dvojek. Jsem také žákem prof. Trnky a proto pocítuji líp než jiní, jak se mu bezectně ubližuje. Pan prof. nepotřebuje sice moji obrany, ale tolik přece pravím: Jen kdyby studentstvo mělo všechny professory takové, jakým jest prof. Trnka! Byl by daleko lepší prospěch. Těti se ostatně, co jest pokrokovější: Hnat třikrát studenta k maturitě anebo za snaživého hochu se přimlouvati a pro upřímnou plni neprospěch omlouvati? To druhé lepší a humanější činí prof. Trnka. A kdo učinil prvé, snad také dobře víte. A proto buďte podrubé o mnoho opatrnější! Snadno by totiž došlo k dalším odpovědem, které by pokrokovému soudnímu tribunálu byly víc než nepřijemné.

Veřejné kursy norské lyžařské školy pořádá na Zvičině u Dvora Králové „český spolek pro zimní sporty“ tento čas až do 20. ledna 1911 pod vedením norského mistra lyžaře B. N. Oestgaard, nadporučíka z Kristianie. — Dne 15. ledna budou konány na Zvičině I. mezinárodní závody pod názvem: české zimní hry v rámci II. mezinár. závodů českého výboru pro hry olympské.

Zvláštní přilučení slavil o Štědrém večeru filiální kostel v Újezdě u Culumce n. C. O té svatě (letos arcíř velmi deštivé) noci pocítil nějaký „poctivec“ ten kostel svou návštěvou. Ale byl při té návštěvě ne „poctivý“, ale skutečně poctivý, jelikož nic neukradl. Rozumíme: při neobčejné chudobě kostela nic ukrásti nemohl. „Dobře vůle“ mu však necházelo, což dokázal tím, že si rozbil okno (k němuž po střeze nížší

především snadno se vyplňbal a přelomem tím vaikal na kár, odtud do lodí chrámové, kde sál se žerdi jednu koroubev a ji z jakéhosi šibenického humoru zavěsil na okno v sakristii. Jediná cenná věc, již se kostel pochlubiti může (kalich), tam právě nebyla, a tak nemaje do opravdy ničeho, čím by se mohl obohatiti, sloděj s prásdnou o- dešel. — Věru, že i chudoba kostela někdy k ně- čemu jest dobrá!

De Renova nad Doubravou. Dp. M. Kloudovi, kaplana, našemu milému protektoru k novému roku: „S láskou vždy všelou užímal jste se nás jinoců a dražek; protož i my chápeme se příležitosti, abychom vděčně tlumočili city svého srdce, které Vám, důstojný pane, jako otcí nále- žejí. Všemohoucí žehnej Vám, žehnej Vašemu po- činání, žehnej, by práce Vaše docílila zdaru hoj- ného! Nechtě Vás Bůh zachová ještě dlouhá léta nám, byste naším drabým vědcem byl a k šle- chetnému cíli nás vždy vedl, byste svatou víru, naději a lásku v nás utvrzoval, abychom nikdy nebyli nevděčnými k Vám za lásku, s kterou nás vedete tam, kde věčné kyne štěstí.“ Přijměte, důst. pane, naše skromné blahopřání a volání: Zdař Bůh práci v novém roce! Sdružení venkov- ské mládeže, Ronov nad Doubravou — Biskupice.

Sobčice. Před půl rokem doprovodili jsme k věčnému odpočinku bývalého, snaživého, míru- milovného a zasloužilého starostu zdejší obce p. Ferd. Mindla, za jehož úřadování provedeny jeho vlastním přičiněním účelné stavby několika pol- ních cest, založeny jeho blahodárným působením v obci zdejší různé spolky, zejména: Sbor do- brovolných hasičů, Spolitelni a záložní spolek a Čtenářskoobchodnický spolek „Neruda.“ Leč dobou tohoto jeho zdárného působení a snah ochuravěl týž náš všeobecně oblíbený a plně důty potírající starosta obce pan Ferd. Mindl tak, že nemohl úřad obecního starosty více zastávati, a o další rozvoj obce pečovati; na místě téhož p. Ferd. Mindla vedl a řídil úřad obecní v Sobčicích pre- zatím p. Frant. Matátko, člen představenstva obecního a občan stejných vlastností předchá- zícího starosty, načež při nejbližších volbách obecních byl, ovšem následkem nemalé a značné nákladné agitace se strany úlisných a nenasytých předáků agrárních, za starostu obce v Sobčicích zvolen p. Fr. Pečený, čistokrevný to sgrárník, kterýž se až na nynější dobu osvědčil svým sobectvím a cti- žádostí. Sotvaže se p. Fr. Pečený, jako nově upe- čený starosta obce v tálu starosty ohlál, vyru- koval v první schůzi výboru obecního z čista jasna s návrhem za zvýšení dosavadní služby. O- becni výbor mu zvýšení služného ve značné míře skutečně povolil. Na tom však neměl nový sta- rosta ještě dosti a jsa funkcionářem záložního a spo- litelního spolku ve zdejší obci, dovedl okou- zlit i výbor zmíněného spolku tak, že netoliko mu výbor tento ročně 240 K za funkce a pokladny spolku tohoto povcluje, ale týž pán starosta se i o to výmluvností svou přičinil, že se nyní i pokladník fečeného spolku, pokrokovému učitelu p. Maškovi, za jeho práce dostává odměny ročně 200 korun. Jakkoli dřívější obrat ve zdejších spojitelních a záložním spolku byl mnohem menší obratu ny- nějšího, přece spolek tento stále a stále, ba nápadně vzrůstal. A ku podivu! Za nynější doby těší se spo- lek daleko většímu obratu a přece jeho hmotné prostředky čím dále tím hlouběji klesají a máme pevně za to, že záhada tato leží jedině v tom, že nynější funkcionáři domáhají se za každou funkci vysokých odměn, kdežto předcházející funkcionáři vy- konávali funkce tyto zcela zdarma. Jest tu též výběrčí, jemuž se rovněž přičiněním nového p. starosty dostává odměny 100 K ročně, ač se mu jako členu výboru obecního žádná odměna za výkon jeho udělení nemusí. Po zákonu patří mu pouze náhrada hotových výloh s tím povoláním spojených. Podobné udílení odměn na účet obce a občanů by se bylo snad ještě mlučky přehlédlo, kdyby odměny takové byly udílěny občanům méně zámožným. Zdejší výběrčí však takového honoráře naprosto nepotřebuje. Našťádal si za dobu 20le- tého působení svého slušné jmění, ač jeho ma- jetkové poměry první dobou nebyly valné. Přes to dal vystudovati své dva syny, z nichž se po- krokovi učitelé vyvinuli a dnes vládne ještě znač- ným majetkem. Zdejší pán starosta, pan výběrčí a pan pokladník záložního a spojitelního spolku jdou ruku v ruce, tvoříce pevný celek, který se tak hned nelekne. Vždyť zdejší pan starosta udílí i rady právnícké. — Základou zdejších agrárnků a pokrokových předáků jest ctižádost a sisku- chtivost. Leč páni mohou si vsítí příklad v místě samém na svém spoludruhu, agrárníku p. B. K., kterýž, jak jsme se v tomto časopise o něm svého času zmínili, předvedl před komisí svou klisnu docela s cizím hřibětem tvrdě, že hřibě toto jest vlastním plodem klisny od něho předvedené. Proto dostalo se mu za vzorají chov koní značně vysoké odměny. Když se však dokázalo, že klisna téhož p. B. K. byla vůči předvedenému hřiběti macechou, musel p. B. K. nejenom udělenou odměnu v plném obnosu vrátiti, ale i utrpěl tím ještě mimo jiné daleko větší ztrát, než spět vrácená odměna obnášela. — Na tom však nebylo ještě dosti; vyšla si tatáž klisna jednoho časného rána ještě za tmy na procházku a uvažující nad zradou na ní jako maceše spáchanou, skočila na dvoře do

výkalové jámy, kde v modávce vzala za své. A tak jest patrna, že příslušné hamonální septimální pošetlání.

Různé zprávy.

Vytraha. Před vánočními svátky obtěšo- vala mladší šenština duchovenstvo v Hradci Král. vyhanou historií o neštěstí. Pátáním jsme zjistili, že údaje její jsou falešné, a prosebnice že je pro- hanou podvodnicí, před níž veřejně varujeme. Je jisto, že také na jiných místech obtěšovala du- chovní a vylákala na úkor skutečně nuzných pe- níze. Podvodnice je vyšší postavy, černého vlas- su, v mladších letech, oděna je v šedý plášť a vydává se za industriální učitelku v Ledči. Dává si různá jména jako Havlíčková, Pospíšilová atd., předstírá, že si vzala nějaké šaty v Preiningrově konfeskoi v Kolíně a že musí do 3 dnů zaplatiti účet atd. V zájmu dalších poškozených měla by se tato vytraha uveřejniti ve všech našich listech a dopadená podvodnice měla by býti ihned policií oznámena. — Stejněho zrna je také jakýsi Tesařik, rodem z Moravy, který v Hradci Král. se zdržo- val jako soukromý úředník a vylákal zálohy po- něžité na účet různých písařských prací, které ovšem nikdy neodvedl. Předstíral nemoc manželky v Brně, ale údaje jeho byly vyhány. Také před ním varujeme klerus.

Mongolské herdý mohamedánské snři proti křesťanským Slovům dále. Nové zprávy přináší „Nár. Listy“ dne 27. t. m. Jediným křesťanským pašou v celém Turecku byl velice vážený Srb Jiří Berovič, jehož vzhlasu má turecká říše mnoho co děkovati. Byl přirozeně tureckými fanatiky osočován, ale přes to poslán na Krétu r. 1889 s důležitým úkolem politickým. Taktičtí jednání Berovičovu podařilo se Krétany uklidniti, tak že obdržel titul knížete Samosského. Jakmile Berovič paša z Kréty se odebral na Samos, na Krétě vypukly nové bouře a Turci, cítilce se bez usdy, spáchali v Kanei strašné vraždy, při čemž padly také hlavy kavazů ruského a řeckého konsulátu. Křesťané krétské chopili se zbraní, Turci se vsi přehali do měst, lodstva velmocenská při- plula do krétských přístavů. Sultán viděl, že bez Beroviče nebude pokoje na Krétě, a proto jej tam jmenoval generál. guvernérem. Ale fanatičtí Turci nedali se již Berovičem spravovati, nechtěli křes- ťanům dopřáti žádných ústupků, až Berovič paša byl nucen sultánovi oznámiti, že nemůže na Krétě ničeho pořádati. Tím na sebe ještě více popudil krétské Turky. Aby se zachránil, ujel nejen z Kréty, nýbrž i z Turecka. Když se poměry poněkud uklidnily, Berovič vysvětlil sultánu Abdulu Hami- dovi skutečné příčiny, pro které se vzdal správy Kréty. Sultán uznal, že jinak jednati nemohl, a tím také padly všechny obžaloby, které na Beroviče pašu vznášeli a sultána Turci, když se hájiti nemohl. Byl pak Berovič paša v milosti až do mladotureckého převratu. Když mladoturci svedli konstituci a parlamentarism, náleželo, aby Berovič paša byl jmenován členem horní sněmovny. Ale mladoturci ministři nejen ho vyškrtli, nýbrž nad to postavili mu vyplácení penze. Již tu se ukázala povaha mladoturecká. V očích jejich Berovič paša dopustil se strašné viny, že se nepotřebil, nýbrž věrným stál i své pravoslavné víře, i své srbské národnosti. Že byl vždycky stejně spravedliv ke křesťanům jako k mohamedánům, pouze zvyšovalo jeho vinu před Turky. Ze Skopje píše se „Nár. L.“: Zdá se, že instituce soudů v Turecku je zřízena jen k vůli tomu, aby se zbytečně mohly páchat zločiny pod rouškou spravedlnosti. Zavraždili- totíž mohamedán křesťana a bude-li šalován u soudu, vždy bude osvobozen. Tím ale považuje se zločinec za očistěna každé skvrny a rodina za- vražděného nemá práva vykonati na něm „krevní pomstu“. Několik takových případů měl jsem již příležitost vám oznámiti. Teď se stal u zdejšího soudu nový podobný případ. Turek Ahmed za- vraždil Srba. Úřady, ač o tom věděly, nechaly vraha volně pobíhati městem a teprve na nátlak rodiny zavražděného, počtem a vlivem nejvládnější v onom kraji, zatklý j- j a jaly se případ vyšetřovati. Vyšetřování ovšem vedeno liknavě a po přelícení, jež se tyto dny konalo, Ahmed byl o- svobozen, protože prý není zodpověden pro své činy. Naproti tomu Srbové Todor Mihajlovič a Svetomir Borisavljevič z Nové Varoši byli odsou- zení, ač věrohodní svědkové zvrátili falešná udání strážníka Šečeraliće, jenž smíšené muže obvinil z trestného skutku, kterého se vůbec ani dopu- stiti nemohli. — Nedávno se mladíci Uroš a Miloš Zekovičové z Kratova vraceli z lesa domů. Při tom spívali a žertovali spolu, netuše nic zlého. Najednou však vyskytli se před nimi „kor- duni“ (hraničáři) z blízké hlásky Kožlje a začali na ně střeliti z pušek. Mladíci z toho dostali velký strach a dali se na útěk. Přibylí křesťané domů. Ale druhý den přitáhli do Kratova korduni s několika četami a zatklí oba Zekoviče, že prý jsou členy „komitské čety“. Potom je svázané jako dobytek odvedli ke svému veliteli, důstojní- kovi. Ten je tam nekřesťanský bíl a sbité po- stoupil kalínovské hlásky, odkudž poopáčením mu- čení teprve druhý den byli puštěni na svobodu, více mrtví než živí. Když se rodiče střaných po-

kasili promluvíti ve prospěch svých dětí, důstojník je odehnal, nadávaje jim i popům a učitelům srbským. Všem prý tak učiní, kteří mu padnou do rukou. — Podobným násilím vydáno v žanc též srbské obyvatelstvo v Peči. Živek Radić před několika lety násilnostmi tureckými byl přinucen odstěhovati se do Srbska. Ve staré vlasti však mu stětal dům a pozemky v ceně 20.000 K. Teď se s dvaceti osmi jinými vytěžovalci na vyzvání turecké vlády vrátil domů, chtěje se usaditi na své dřívější usadlosti. Než, jak byl překvapen, našel na sí Arsanu Kadriju Fazlija bega De- jina a Tajira Ademova, jak pěkně hospodaří, ne- dbajíce jeho výzvy, aby odešli a vydali mu jeho statek! Obrátil se k soudu a ukázal mu původní tureckou tapii (listinu), kterou se potvrzuje, že smíšená usadlost jemu patří. Nadarmo: soud nechtěl pravost turecké úřední listiny uznati, ale žádal, aby Radić své vlastnické právo prokázal arnautskými svědky. To znamená, že mu turecký soud trhá dávat majetek a dává jej cizím lidem, neboť ještě se neudělo, že by Arnaut proti Ar- nautu svědčil ve prospěch křesťana.

Jak lidé nabírají rybole půdu. V Rusku měli r. 1861 lidé pouze 71 000 desjatín (1 desjatina = 10 888 56 m²) půdy. Leč již roku 1865 měli ji 129 000 desjatín, r. 1875 již 322 000, r. 1906 celých 2 368 000 desjatín a nyní již mají skoro 8 milionů desjatín půdy. Zajisté jest to vstoupit přímo úžasný.

Lidumilné pruské diakonisky na Moravě. Protestanté snaží se napodobiti sřizení katolické církve ohledně řeholnic. A tak rozmno- žují řady diakonisek. Jest až příliš dobře známo, jak katolické milosrdné sestry věnují největší péči i nemocným jinověrcům. Pruské diakonisky však snášlivosti neznají. V moravských listech četli jsme zprávu, již jsme sotva chtěli z počátku věřiti. Jelikož však se odělení to opakuje, a aniž bychom čtli vyvrácení, stěžež zde příslušné řádky! Do nemocnice v Černé Vodě v severní Moravě byly nasazeny pruské diakonisky a ty tam přímo barbarsky řádí. Prvním jejich činem bylo odstranění obrazů svatých. Jedna diakoniska strhla se stěny obraz Nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše, roztřela tento a kusy rozházela po zemi. Českým sluškám v nemocnici bylo líto zneuctěného Pána, takže roztřhané kusy sebraly a zbytky uschovaly. Ihned na to však jednalo se českými sluškami tak, že tyto nemohly v nemocnici dále zůstat a odešly. Dnes není v nemocnici žádného Čecha, který by české nemocné mohl obsloužiti. Nemocní natikají a jsou s oblahou protestantek naprosto nespoko- jení. Jedna nemocná žena prosila své příbuzné, by pro ni přijeli, že by raději na cestě zemřela. Protestantky urážejí svou řeč i u nemocných ná- boženských cit tou měrou, že dle k tomu již v zájmu trpících mlčeti nelze. Zjistili jsme, že protestantky vykládaly nemocným, jen ať nevěří v Pannu Marii. Než diakonisky nemají namířeno jen na katolíky, ale též na Čechy. Českých siutek prý nepotře- bují, chtějí německé. Vše pro nemocnici kupuje se výhradně od Němců, a chce-li Čech co prodati, musí nyní mluvit jen německy, což dříve nebylo. Nemocnici vydržuje hlavně zemský výbor, který platí z veliké části poplatky za ošetřovance! Z kapes české, katolické Moravy nesmí se platiti protestantky z Pruska, za naše peníze nesmíme se dáti dále urážeti. Předseda starostenského sboru okresu šilperského, J. Valenta z Plásova uvě- domil telegraficky o věci přímo místodržitele a žádal o zakročení. Poslanec Štojan podal již inter- pelaci v zemském sněmu.

Dějepisec Harnack o „Životech svatých.“ Svět přivykl si považovati životy svatých za legendy, čili za smyšlenky. Proti tomu stavi se historik Harnack. „Církev“, dí Harnack („Das urspruengliche Motiv der Abfassung von Martyrer und Heilungakten.“ Berlin 1910.) „před- diokleciánská měla pro svá tvrzení důkazy, jenž jí všechny jiné důkazy nabírala, a těmi byla „acta martyrum“ v nepřetržité řadě. Tato akta z doby předdiokleciánské byla církvi doplňkem písma sv. Nového Zákona a musejí s tohoto stanoviska býti posuzována. Na jejich autenticitě (pravosti) a spolehlivosti záleželo všechno. Záleželo církvi na tom, jak se mučedník před soudem choval, jak vypovídal — vyznání Krista — a dále jak Kristus sám se manifestoval. To bylo prvním křesťanům svrchované důležité. Zázraky mučed- níků doplňovaly jim zázraky Kristovy, spravedlo- valy jeho slova. A tu lze snadno se domyslíti, že do akt mučedníků sanášeno bylo jediné to, co bylo pravdivé, dosvědčené samým Kristem a při- tomnými vysnavači. Nebyly to tudíž žádné smy- šlenky, čili fantasie, báčorky, čili dle moder- nistů — lži. Tehdy každý znal tresty, jež sám Kristus vyslovil na falšovatele písem. A proto, aby se nepochybito, pisatelé akt snažili se pro- niknouti až do žalář, aby z út mučedníků do- stalo se jim spolehlivých zpráv, pokud možná autentických slov. Při soudech dotlačili se pisatelé až k soudu, aby z jeho út a mučedníků zachy- covali slova. Přípustím — dokládá Harnack — že i v těch dobách mohla se vyskytnouti akta padělaná — já sám znám s té doby jediný. A- však pisatele těch akt nezmíme jen ledabylo po- destivati s padělkem. Původní akta martyrum byla historickými dokumenty na doklad, že Kristus

nadále ještě ve své církvi divy tvoří, je přítomen a proto náleží k autentické literatuře ev. dějů." Harnack tu bezděčně stal se obráncem historického svědectví církve.

Odměna šlechtě bude se vřady za tři léta udělovati i v národě českém. Jak ohlášeno nejvyšším maršálkem království českého knížetem Lobkovicem, rozhodnutím správního soudu, připadl České Akademii věd odkaz vůdce národa dr. Riegro, v obnosu 50 tisíc korun, z něhož vždy po třileti má se udělovati odměna „za nejúspěšnější skutek vlastenecký, nebo národní anebo za výtečný čin obětavosti, hrdinného sebezapření, křesťanské lásky neb lidumilství, vykonaný některým příslušníkem národa českého." První udělování bude učiněno v nastávajícím roce.

Všelicos. Město Praha usnulo se zakoupiti statek v Michli za 2,800,000 K, který na jeho lze koupiti za 1,400,000 K. — Ve Št. Hradci při představení „Quo vadis“ demonstrovalo několik gymnastů proti „klerikálnímu“ směru kusa. — Ministerská rada v Petrohradě nařídila, aby všichni studující, kteří svolávají schůze, na nichž se vedou soc. revoluční a protivládní řeči, mají býti okamžitě z univerzit vyloučeni. — Známý zemřelý spisovatel Lazar Kostić odkázal celé své jmění (přes 1/2 mil. K) pravoslavné nábož. obci v Gondoru. Úrok má býti použit na zřízení konfesionálních škol této obce. Na dobročinn. ústavy věnoval 400 tisíc K. — Baronka dr. M. Possanerová jmenována knihovnicem ministerstva železnic. — V rozpočtu města Prahy činí potřeba 18,924,508 K, ve Vídni 220 mil. K, v Budapešti 62 mil. K. — Soc. odbor. sekretář Durand odsouzen byl ve franc. Brounu k smrti pro podněcování k vraždě a spolupínu na vraždě spáchané při minulé železniční stávce. — V ubelých dolech v Boltonu v Anglii udal se strašný výbuch, při němž přišlo o život na 350 horníků. — O čenstochovském vrahovi Maccochovi vyšlo nyní na jevo, že byl ruským špehouem a úředníkem tajného oddělení gubernamentální kanceláře. — Z Ostravy vypovězeno bylo v poslední době 418 ruských příslušníků. Vypovídána jsou jenom individua zločinná, jichž se tam z Ruska hojně nastěhovalo. — Proti připojení k Praze vyslovily se Král. Vinohrady z důvodů, že by majitelé domů museli platit větší daně. — Rakousko a Německo společně zakročily proti vypovídání misijnářů německých resp. rakouských z Portugalska. — Zemský výbor království českého vyslovil se pro zlepšení platů učitelských, ale dříve musí býti sám dělným, aby provedení mohl i finanční reformu.

Maďarská nová šlechta. Od počátku tohoto roku množí se uherští šlechtici neobyčejně jmenováním nových šlechticů. Oznamování nových povýšení v peštském úředním listu nebere konce. Ministerstvo Khuenovo, ač vládne teprve 10 měsíců, poslechtilo již více osob než kterákoliv vláda před ním, nevyjímaje Tiszovu, jež byla u vesla plavby 16 let. Maďarský publicista Bela Kempelen vydal právě svůj „Šlechtický almanach Uher“, ze kterého vyplývá, že v letech šedesátých bylo v Uhrách poslechtilo 27 osob, v letech sedmdesátých již 111 osob, v letech osmdesátých 232 a v devadesátých 849. Rekord státní však vybrazen tomuto roku. V celku bylo od roku 1867 do roku 1910 téměř 1000 osob povýšeno do stavu šlechtického. Stačí k tomu ovšem jenom peníze. Nejnověji rozšiřuje se peštský tisk, že v těchto dnech udělena byla uherská baronie i rakouskému továrníku židu K., jakmile se přihlásí za státního příslušníka uherského.

Jed z Judy. Z Jassy se oznamuje 20. prosince: Španělský žid Daniel Doreno zařídil zde pod firmou tureckého velkoobchodníka téhož jména rozsáhlý komisionářský a exportní závod, jenž prý své spojení měl daleko na Východ. Žid ten měl rozsáhlou kancelář, v níž zaměstnával několik úředníků a četné agenty a agentek, jež skoro pravidelně vycházely v právo mladých dívek. Prohledání bytu odkrylo celé tajemství velkoobchodu s dívkami. Zabavena byla též bohatá korespondence do filiálky v Cařihradě, Beyratu, Kairu, Alexandrii a Bombaye. Policie dověděla se, že tento jediný velkoobchod za jediný rok dopravil 300 mladých děvčat v průměrné ceně po 800 až 3000 francích. Žid a pět jeho komisionářů bylo odvedeno do vězení. Izraelitům se takové obchody znamenitě vyplácejí. Nemine jediného měsíce, aby se nečetlo o nové objevených židovských kupcích. Ti kšeftují s tím, co nejvíce vynáší a umějí se tajiti rafinovaným způsobem, tak že jen příliš skrovné procento slovnů jest lapeno do vězení. — Hr. Moltke prohlásil: „O tažení r. 1812 byli židé špehouy, kteří si dali zaplatiti od obou stran a obě strany zradili.“

Hlíma v Haliči se rozeleá. V Haliči je 11% obyvatelstva národnosti židovské. Na středních školách je však procento židovských žáků dvojnásobné — 22%. Procento toto roste rok od roku. V r. 1908/9 obnášel přírůstek studentů křesťanských 403, kdežto židů přibýlo — 472. V Tarnopoli je 52% židovských žáků na středních školách a jen 48% je křesťanů, ač poměr obyvatelstva je tento: 16% židů a 84% křesťanů. Ještě horší jsou poměry na středních školách dívčích. V Krakově čítá první dívčí gymnasium 67 křesťanek a 176 židovek, v Stanislavi 39 křesťanek a 57 židovek. Tento nadpočet židovských žáků středních škol nemůže přirozeně náležti v samotné Haliči umístění a proto roste se tato povodeň židovská do všech ostatních zemí Rakouska, hlavně ovšem do zemí slovanských a zejména tam, kde t. sv. „pokrok“ rozbil svůj stánek. V bývalém konservativním Hradci Král. byl před 50 lety obchod výhradně v rukou křesťanských; v pokrokovém Hradci Král. naopak většinou jest v rukou židovských a křesťanských židů posluhuji. Křesťanské mládež semitů bojí proti masce katolické, ale když si židé otevřeli synagogu, tu jí pokrokaři dělali reklamu. V pokrokovém Hradci jsou již 3 židovští advokáti a 2 židovští lékaři; tedy také značný nepoměr se státem k malému zlomku, jaký tvoří židé v obyvatelstvu hradeckém. Toho si pokrokařský tisk nevěšlá.

Chytrý židovský bankéř v Rusku. Židovsko-liberální tisk nemůže dost odsouditi úplatnost ruských úředníků a generálů, železničních úředníků a důstojníků zásobovacího sboru. A přece na Rusi mají v rukou vojenské dodávky výhradně židé. Na Rusi za poslední války ruskovo-japonské obohatili se vojenskými dodávkami dva židovští millionáři: Ginsburg v Oděse a Bredský v Kyjevě. Senátorská revize v Kyjevě zjistila, že roku 1908 hlavní intendentura přijala 8000 rublů jako pokutu za nedodání v čas prádla pro vojsko objednaného, a tuto sumu správně poslala předsedovi spolku pro vydržování pracovny v Kyjevě. Tomu účelu byla podle smlouvy s dodavatelem ta suma určena, kdyby lhůty nedodržel a pokutě propadl. Předsedou řečeného spolku jest známý mnohonásobný millionář Arou Brodský, kyjevský Kroesus, jenž před rokem 1904 za své peníze organizoval v Kyjevě studentské nepokoje a roku 1905 i pověstnou židovskou revoluci, jež dlouho znepokojovala Kyjev, Oděsu a některá menší města na ruském západě a jihu, kde je mnoho židovského obyvatelstva. Senátorská revize pátrala, jak s 8000-rublovou pokutou naloženo a přesvědčila se, že Brodský dal celou tu sumu prostě zanést jako svůj příjem do svých knih, takže humanitnímu účelu nedostalo se z ní ani kopéjky. Případ oznámen soudu, jenž pohnal Brodského k zodpovědnosti pro zločin zpronevěření veřejných peněz. Ovšem, že židovské listy jsou nad tím nápadně zamlklé.

Státní katoličtí vojínové. Redemptoristé v Římě založili při dvou svých kostelích v Římě, totiž u sv. Alfonsa na Esquilině a u sv. Jáchyma pod Vatikánem vojenské kroužky, ve kterých shromažďují mladíky, kteří jsou na vojně, za tím účelem, aby nepropadli zkáze, a aby se slušně pobavili. Přichází jich každý den přes 60, a i více, tak že místnosti sotva stačí. Na velikonoce pak přistoupilo kolem 1200 těchto vojáků k stolu Páně. Poslanec Chiesa podal pro tu „státní nebezpečnou věc“ interpellaci ve sněmovně. Právil: „Jméno pokroku, svobody svědomí a dobrého jména královského vojska žádáme, aby vláda zakročila.“ A denník Messagero mlátil do Redemptoristů o sto šest. Ale státní vojáci se nezalekli; mnozí i svým představeným řekli, že plněním náboženských povinností a slušnou zábavou proti žádnému vojenskému zákonu se neproviní. Jeden kaprál vykládal svoje rozumy takto: „Toma přece už nikdo nevěří, co ti kašši vám povídají.“ Na to

vetal jeden prostý voják a odpověděl mu: „A kdyby tomu věřilo jen šest osob, já jsem a budu mezi nimi.“

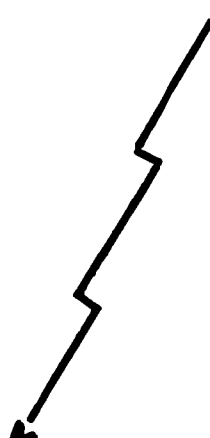
Odvolání. Odvolávám arážku pí. Anně Svátýrkové dne 10. prosince 1910 dopoledne na náměstí v Hradci Král. učiněnou a probízející, že jsem tak učinila s přenáhlem. Jga. Štalmachová.

Duchovenstvo vikariátu králického. shromážděné na konferenci dne 16. listopadu 1910 v Žamberku, projevuje trpké politování nad některými kněžími, kteří v době blížícího se kulturního boje v Rakousku stavějí se v čelo strany, která v časopisech i veřejných schůzích napadá naše pastýře a kněžstvo a sahá už na základní pravdy ev. víry, jak „Venkov“ nedávno článkem „o věčné hmotě“ samitaje Boha-Stvořitele, ukázal. V Žamberku, dne 16. listopadu 1910. Václav Hlavsa, bisk. vikář.

Všem milým přátelům přejeme šťastné novoročí!

Upozorňujeme znovu, že každý člen Politického družstva tiskového, který platí řádně na 1 exemplář „Obnovy“ ročně 10 K, má právo odebrati druhý exemplář (i na jinou adresu požadovaný) pouze za cenu poloviční (5 K). Račte této výhody hojně použiti!

Hudebniny

stále v největším výběru má na skladě

B. Melichar,

knihkupectví, nakladatelství,
antikvariat
v Hradci Králové.
B 1808.
Seznamy zdarma a franko.

Obyvatelstvo Spojených států severoamerických. Die úředního sčítání lidu bylo napočteno ve Spojených státech, Aljašce a souostrovích Havana a Portoriko 93,402,141 obyvatel.

Státní katoličtí vojínové. Redemptoristé v Římě založili při dvou svých kostelích v Římě, totiž u sv. Alfonsa na Esquilině a u sv. Jáchyma pod Vatikánem vojenské kroužky, ve kterých shromažďují mladíky, kteří jsou na vojně, za tím účelem, aby nepropadli zkáze, a aby se slušně pobavili. Přichází jich každý den přes 60, a i více, tak že místnosti sotva stačí. Na velikonoce pak přistoupilo kolem 1200 těchto vojáků k stolu Páně. Poslanec Chiesa podal pro tu „státní nebezpečnou věc“ interpellaci ve sněmovně. Právil: „Jméno pokroku, svobody svědomí a dobrého jména královského vojska žádáme, aby vláda zakročila.“ A denník Messagero mlátil do Redemptoristů o sto šest. Ale státní vojáci se nezalekli; mnozí i svým představeným řekli, že plněním náboženských povinností a slušnou zábavou proti žádnému vojenskému zákonu se neproviní. Jeden kaprál vykládal svoje rozumy takto: „Toma přece už nikdo nevěří, co ti kašši vám povídají.“ Na to

SVÝM CTĚNÝM ODBĚRA-
TELŮM A PŘÍZNIVCŮM ::

-- ŠTASTNÝ -- NOVÝ ROK

PŘEJE, ZA PŘÍZEŇ DĚKUJE A O ZACHOVÁNÍ
:: JEJ I V ROCE PŘÍŠTÍM PROSI ::

UCTIVĚ ODDANÁ

B

BISKUPSKÁ KNHTISKARNA
:: V HRADCI KRÁLOVÉ. ::

K

FOTOGRAFIE

nejlepší při cenách nejpriznivějších dodává
cís. král. dvorní a komorní fotograf

J. F. LANGHANS

— Hradec Králové, Adalbertinum. —

Velké obrazy od 10 korun výše.

**Skupiny rodinné.
Skupiny souborové.
Skupiny svatební.**

Přesídlení!

— Sklady —

fy K. V. Skuherský

v Král. Hradci
nyní jen v továrně.

Následkem stěhování ceny značně snížené.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 15,000.000.—. Rezervní fondy K 2,400.000.—.

Filiálky: PRAHA :: SEMILY.

Expositury: Turnov, Jičín.

Provádí veškeré druhy obchodů do peněžnictví spadající.

Zúročí veškeré vklady **4 $\frac{1}{2}$ %** ode dne vložení
Vkladní knížka zdarma. do vybrání.

Telefon č. 9. a 29. — Telegramy: Ústav.

Bursovni obchody tu- i cizozemské. Pronajímá levně
salony se spoluzávěrem strany k úschově klenotů, cenných papírů atd.

✂ Velkoobchod uhlím. ✂

Akciový kapitál K 4,000.000.—

Vklady přes K 14,000.000.—

Česká banka :: filiálka v Hradci Králové ::

zúročí vklady na knížky a běžné účty ode dne vložení do dne vybrání

4 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{3}{4}$ %

dle lhůty výpovědní a výše vkladu.

✂ Vkladní knížky a složní listy poštovní spořitelny zdarma. ✂

Vklady vložené na účet příští emise zúročíme 4 $\frac{3}{4}$ %.

✂ Eskont směnek a faktur. ✂

✂ Velkoobchod uhlím. ✂

Úřední hodiny od 8.—12 $\frac{1}{2}$. a 2 $\frac{1}{2}$.—5 $\frac{1}{2}$.

Centrála v Praze.

Expositura na Smíchově.

Filiálka v Liberci.

statu jeho literární schopnosti. „Přítel pokrok“ vyžaduje básnické kázně, sebezapření, vášně a přisných ztětí. On však, p. Horký, jest causeur, milovník volného, nespoutaného povídání, bez vyměřené příliší cesty a cíle. Jmenuje se tulákem s borkou blavou, jehož srdce je „jak kousek těsta“: mění se větrů sávanem, tu se dá sláhat „máku rtem“, lze-li tak říci, a tu zas je svábeno dílčbou města. Tulák si nestarostně vyjde, nevěda ani určitě kam, podá se náhodě popudů, nedbá sataček a nepředvídaností a jest mu lhostejno, trvá-li čas a déle či kratčeji. Myšlenky u p. Horkého přicházejí teprve v proudu sklady, a on jich neodvažuje ani nezkoumá ani netřibí, bere je, jak je přinese okamžik nebo odvášný pávodní rým, a rospřádá nazdařbůh... Ze to nemůže vést k ničemu zvlášt uměleckému, lež na bíledni. Šmoudrchá se to kolikrát všelijak, že se v tom nikdo neobezná.“ — Leč taková básnická potence vyzírala již z předcházejících bombastických a pozérských veršů Horkého. Dobře, že aspoň nyní vážnější kritika pověděla pravdu o pldimuzci, který se staví na vysoké kuthuray a právě proto srovná komicky brká a klopytá.

Nynější guvernér státu amerického Indiana, protestant protestantů, jak sám o sobě pravil, p. Tomáš R. Marshall, přednesl pozoruhodnou řeč, ve které mezi jiným pravil do- slovně toto: „Jsem toho pevného přesvědčení, že žádný člověk není náležitě vychován pro vysoké a zodpovědné povinnosti amerického občanství, leč když mu je též věšpováno, že tyto povinnosti musí konat, poněvadž Bůh tak žádá, a když je k tomu veden, aby uznával, že Bůh vládne a že Ježíš Kristus jest pánem naším. Kdybych měl činit našemu veřejnému systému vychovávacím nějakou výtku, řekl bych, že je nedostatečným, poněvadž příliš velký počet mužů strácí pevnou půdu pod sebou a že se pouští na moře života bez náležitěho pochopení života budoucího. A proč bych neměl být hrdým na to, že jsem přítomen při příležitosti, jaká je dnešní a na ústavě, jako je tento, kde mladí mužové jsou vedeni k tomu, aby poznali svoje povinnosti vůči Bohu, vůči státu, a vůči svým rodinám? Chce mi snad někdo namluvit, že katolická církev je nepřítelkyní demokracie (lidovlády)? Popírám to! Katolická církev učí, že všichni lidé jsou navzájem bratři. Jak můžete mne však učít, že všichni jsme bratři, když nebudete mne napřed učít, že Bůh jest otcem nás všech? Ať se církev katolická vyčítá cokoli, tolik však vím, že v naší zemi není věrnějšího občanství, není lepší vůle, není vřelejšího bratrství, nežli právě v katolickém duchovenstvu americkém. Chce mi snad někdo namluvit, že Charles

Carrollton, který položil svůj život i svoje jméno na oltář neodvratnosti, byl nevěrným této zemi? Chce mi snad někdo namluvit, že Kearney Sheridan a jiní slavní mužové, kteří svoje životy obětovali v boji za zachování celistvosti Unie, byli nevěrnými zásadám demokratickým? Nikoliv, milí přátelé, nejvyšší vzor mužnosti jest onen člověk, který nejenom uznává demokracii, ale též autoritu. Mladíci a mladí mužové musí být dobře přesvědčeni o tom, že někdo musí poslouchati. Neučí-li se tomu doma ani ve škole, pak se učí poslušnosti před soudy. Odkud tedy pochází moje přátelství k vaší církvi? Pochází z toho, že katolíci mladíci a katolická děvčata jsou učena, poněvadž stojí pod autoritou. Pravda, žijeme v zemi svobody. Ale mnozí zapomínají, že jest to též zem autority. Nejhorší věc, která našemu lidu se může přihodit, jest, když zapomene, že Bůh nad námi vládne, když bule mlti za to, že svoboda znamená nevázanost, bezuzdnost, že svoboda značí — dělej co chceš. A sdělím s Vámi ještě jeden důvod, proč jsem přítelem vaší církve. Vaše církev stojí jakožto pevná bašta proti nevěře a socialismu v této zemi.“ — Tak mluvil guvernér velkého státu před velkým shromážděním, jak ke katolíkům tak k protestantům.

Hospodářská hlídka.

Zemědělská prodejna dobytka u- stavena byla v Praze, zřízená čes. odborem Zemědělské rady a Ústř. jednotou čes. hosp. spo- lečenstev. Prodejna sama na vlastní účet neob- choduje, nýbrž omezuje svou činnost na to, do- bytek k prodeji jí svěšený za nejvýhodnějších podmínek zpeněžit, kupní cenu přijmouti, a do- davatelem dobytka podrobně sdělovati a vyúčto- vaný obnos odvésti. Prodejna bude při tom v každém směru zastávati a hájiti zájem doda- vatelů dobytka. Zemědělská prodejna přijímá k prodeji zatím jen dobytek jatečný, a sice do- bytek hovězí, vepřový, ovce, telata — ať živý nebo již odporažený; vyhrazuje si rozléstí svou sprostředkovatelskou činnost též na dobytek chovaný a užitkový, jakmile by byly k tomu příznivé pod- mínky.

Zelínové koupale pro lidi divnými cho- robami a hostcem trpící připravují se ze senyých plev, šalvěje, máty pepřové, heřmánku a levandule. Zeliny se vaří hodinou, a sice na 5 litrů vody bře se čtvrt až půl kilogramu selin. Odvar se plá- týnkem procedí a vlejje do horké vody ve vaně uchystané. Koupel hodí se zvlášt pro slabé děti. Ješté lépe působí pro hostcem postižené koupale,

do níž se vlejje odvar jehličí. K tomu účelu vaří se 1—1½, hod. 2—3 kg jehličí smrkového anebo borového v 5 litrech vody. Působivé zvlášt jsou s jara pupeny. Po případě posleatí olej jehličný anebo výtazek jehličný. Na koupel stačí 150—500 gr. výtazku jehličnatého, anebo olejová láze jehličnatého oleje ve 30 stupňů B teplé

Nechávatí hnůj na poli v kopečkách jest velkou chybou. Hnůj se má ihned po vyve- zení rozházeti. Druhou otázkou však jest: Má se rozházený hnůj hned zaorati nebo jest lépe ne- chati ho nějakou dobu ležeti? Odpověď na to jest dvojí: Nechávatí rozházený hnůj na povrchu se doporučuje na polích, které nemají příkrého svahu. Z toho plynou následující výhody: Páda jest sa- halena teplým pokrytem. Je zastíněna a přijímá všechny dobré následky ze zastínění: Udržuje se mírně teplá a teplota její podléhá toliko nepatrným změnám. Hlína se rozkládá lépe a rychleji a tím nabývá ornice náležitě kyprosti. Dále sluší pozaa- menati, že rozpustné součásti hnoje deštěm a sněhem do ornice prozakuji a mnohem pravidel- něji se rozdělují než je-li hnůj ihned zaorán. Hnůj možno beze všeho rozhazovati též na slabou vrstvu sněhovou nebo na zmrzlou půdu. Naproti tomu má se hnůj pokud možno brzy zaorávati na po- zemcích, které mají svah; rovněž v půdách lehčích není dobře nechati hnůj dlouho rozházený.

Zemáková nať obsahuje 13% látek du- síkatých, 38 5% živin bezdusíkatých, 22 5% hrubé buničiny, 11% látek neroztaých a 15% vody. Hodí se tedy výtečně za hnojivo, zejména na louku a do kompostu, ale nehodí se ani za stelivo, ani za příkrov na křečty, ani na hnůj, ani li pi na ni neasmírné množství zárodků pílů a všelijakých malotvorů, hmyzu a jiných škůdců rostlin. Proto nejlépe zemákovou nať sušitkaje, kdo ji hned po sklizni rozhodí po louce a nechá vyluhovat, načež z jara se sbrabe a uloží do kompostu anebo spálí.

Hmyzu v sadech se ubýváme jistě a lacio, když se postaráme o vhodné zatiší pro zpěvné ptactvo, kdež by nerušené mohlo hnízdit, jako jsou křoviny, živé ploty z habrů, kadlubce či umělá hnízda a pod. Současné však třeba z našich sadů a zahrad vypuditi kočzy, vrány, vrabce, bez- oitné kluky a jiné škůdce ptactva. Několik tuctů sýkorek, pěnic, rehků, třasofitek, pěnkav, špačků a pod. lépe ochrání zahradu před hmyzem, nežli tucet stříkaček, a celkem nic nestojí, než trochu pečlivé dbalosti v létě, v zimě pak trochu sobu na místě chráněném před nepohodou a severáky.

Růva nejkrásnější jest prý „Perla z Csaby.“ Byla vypěstována v okolí vinic Verdec- kých od vinaře Starka. Velkosrnné hrozny pro-

Akc. kapitál K 4.000.000.—

ČESKÁ BANKA

Vklady ca K 14.000.000.—

Filiálka v Hradci Králové,

v domě p. Skuherského u Pražského mostu, proti hotelu „Merkur“.

Provádí veškeré obohody bankovní, směnářenské, úvěrové a bursovní.

Eskont směnek.

Obstarávání inkasa tu- i cizozemských směnek. Proplácení domicilů.

Úvěry bankovní

všeho druhu jako: nákupní, saisonní, akceptační, zjištěné, celní, daňové atd. Financování průmyslových závodů. Čeky, poukázky, úhrady, zásilky a pověřující listy na všechna čel- nější místa tu- i cizozemská.

Vadia a kauce.

Koupě a prodej devis, valut a mincí za nejlevnějších podmínek.

Eskont pohledávek

na podkladě postoupených účtů.

Koupě a prodej všech druhů cenných papírů.

Výměna kuponů. Inkaso tažených hodnot. Úschova cenných papírů v pancéřových pokladnách. Správa cenných papírů a evidence slosovatelných hodnot. Zálohy za cenné papíry. Pojištění slosovatelných hodnot proti strátě kursovní při tahu a nejmenší výhrou.

Oddělení pro zboží.

Příkazy pro veškeré bursy tu- i cizozemské.

Prodej losů na mírné měsíční splátky.

Promesy k nejbližším tahům.

Rakouského křížového losu k tahu 2. ledna za K 4.— K 60.000.—

Pozemkového losu II. Em. k tahu 5. ledna za K 5.— K 100.000.—

střední velikosti srají v domovině koncem července, mají muškatovou příchut a dodrží do polovice srpna. U nás by tedy srála asi v první polovici srpna.

Proč pos žere trávu. Odpověď na tuto otázku sni: aby třísky kostí a ostré kousky křtek, které v žaludku nevolnost způsobují a nebezpečí přivádějí, vypudil, aniž by jmenované předměty broty nebo hrami střeva porušily nebo se tam zapíchly. Tek instinkt pudí psa dleholistů jemnou trávu žrát. Rotačním pohybem žaludku se nebezpečné cizí tělísko toto obalí a pak vyzvracením dostane se ven. Jestliže takovouto psom vyvrhnutou trávu necháme na suchém místě usušiti a důkladně pak prohlédneme, sledujeme pravdivost tohoto tvrzení. Z téhož důvodu žerou psi v zimě seno neb jemnou slámu.

Školský obzor.

Ve Francii od stupně k stupni. Francouzská vláda vyloučila ze škol křesťanské náboženství a již sklízí odměnu tím, že zase učitelstvo vyhadzuje ze školy — vládu. Na nedávném učitelském kongresu v Lyoně bylo usneseno: „Zcela savržitelným jeví se vliv státu na školu.“ Ejhle, nevyhoví-li volnomyšlenkářským učitelům ani stát zednářský, která moc se jim bude líbiti? A kde hledati budou ochrany, neopron-li se o stát? Kdož jim ji poskytnou málo, protože mezi nimi jest proti volnomyšlenkářským učitelům tak silné vření, že vláda pohrozila rodičům dětí velikými tresty, vzeprou-li se proti nynější učitelské výchově.

Srbský spisovatel pro konfesijsní školy. Ve Vídni semel slavný srbský spisovatel Lazar Kostić. Byl to muž velice osvědčený a pokroku milovný; vřídyl odkázal svoje jmění (přes pól millionu korun) na školství. Byl to však zároveň člověk zbožný; odkázané jmění totiž světil řecko-orientální církevní obci v Zomboru, aby z něho byly podporovány pouze srbské školy konfesijsní. Kolik pokroků vyprádní dle tohoto příkladu své kapsy k zvelebení školství? Ferrer sám se „obětoval“ tak, že vymánil podvodným předstíráním od katolické paní obrovskou sumu, které užil k podpoře škol „volných.“

Pokrokařská zásadovost. Nadučitel Janáček v Dolanech u Olomouce byl zvolen jako statný pokrokovce při politické schůzi v Dolanech od pokrokařů za předsedu; švihal při té příležitosti po přítomném knězi J. Pádovi nemístnými poznámkami. Leč sám má své dcery v kláštercích, tedy v „klerikálních tenatech.“ Takových šikovných pokrokařů jsou ovšem celé regimenty.

Pečet universit a jich studujících v Evropě. Dle týdeníku „Science“ je v Evropě 126 universit, na nichž bylo zapsáno celkem 228.732 studujících. Největší počet posluchačů má universita berlínská se 13.884 posluchači, která tudíž předstihla pařížskou (12.985 posluchačů). Třetí v řadě je budapešská se 6550 posluchači, čtvrtá je vídeňská se 6205 posluchači. Německo má nejvíce universit, totiž 21 a největší návštěvu, totiž kolem 49.000 studujících. Dle počtu studujících následují ostatní semé v tomto pořadí: Francie má 16 universit s 32.000 stud., Rakousko-Uhersko 11 universit s 30.000 stud., Anglie 15 s 25.000, Itálie 21 s 24.000, Rusko 9 s 23.000 Španěly 9 s 12.000, Švýcarský 7 s 6500, Belgie 4 s 5000, Švédsko 3 s 5000, Rumunsko 2 s 5000, Holandsko 5 universit se 4000 studujícími.

Úrovní účet u Ústř. banky
čes. spořitelny.

Účet počt. spoř.
č. 111.516.

Československá záložna v Praze,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným,

Spálená ul. č. 9. II.

Zárukuje vklady 4 1/2%—5%, dle výpovědi ode dne vložení do dne vybrání.

Zapůjčuje svoje strádaníky úplně bezplatně a vklady na ně učiněné úročí 5%, bez výpovědi.

Základní vklad obnáší 3 K., který se ihned úročí. K bezplatnému zaslání peněz vydá záložna na požádání slovní listy počt. spořitelny. Daň důchodkovou platí záložna za pp. vkladatele ze svého.

Stav vkladů 30. listopadu 1910 K 410.000.—.

Poskytuje zápůjčky na směnky s ručiteli (nebo pojistky), na hypotéky s úmorem libovolným, zálohy na cenné papíry, eskontuje faktury, obstarává nákup zboží pro své členy, koupí a prodej cenných papírů za hotové i na splátky, vyměňuje kupony a cizí mince atd. Podílý členské úročí se výhodně.

Svých pp. členů a vkladatelů cenné papíry a věci učeňová v bezpečném trezoru bezplatně.

Záložna podléhá povinné revizi Jednoty záložen.

Úřední hodiny dop. od 1/9—12, odpo. od 1/3—5.

Všeob. úvěrní společnost,

zapsané společenstvo s ručením obmezeným
v Hradci Králové,

:: (proti Grandhotelu) ::

přijímá vklady na knížky

za 4 1/4% až 5%

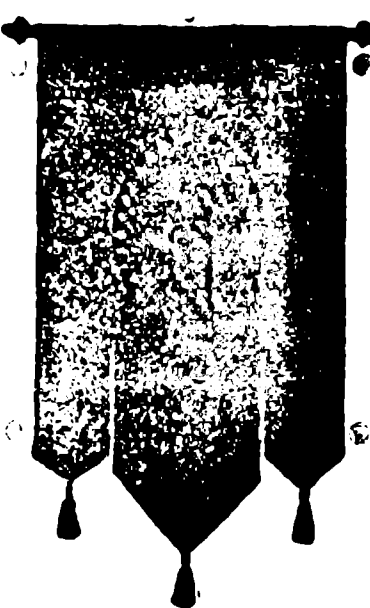
úrok a to dle výpovědi.

Slovní listy na požádání zdarma.

**Uhlí nejlepší jakosti
co nejlevnější.**

První český katolický závod ve Vídni.

František Ruber

Dřívna ku vyšívání
a zhotovení ko-
stelních rouch,
korouhví (balda-
chýní), nebes a
spolkových prapo-
rů; na požádání
obstarám též ko-
vové nádoby, kříže
a t. d.

Vídeň,

VII. o., Kaiser-
strasse 5., vedle La-
zaritzkého chrámu
Páse.

Na ukázkou zasílá
se vše franco.

H. RICHTER,

pohřební ústav
: a zaslátelství :

Hradec Králové.

Josef Štěpán,

odborný pozlacovač pro práce kostelní
v Pardubicích,

doporučuje závod svůj veleddstojnému ducho-
venstvu a sl. patronátním úřadům k opravování
a přezlacování

oltářů, kazatelen, křížových cest

i veškerých chrámových předmětů, jakož i

**k opravě pomníků, železných
náhrobních křížů,**

zlacení písmo a různých předmětů venku se nale-
zajících za ceny mírné. — Taktéž dodávám celá

nová chrámová zařízení

v každém slohu a provedení čistě uměleckém.
Plány a rozpočty zhotovuji úplně bezplatně a
k ústátnímu jednání dostavím se na požádání taktéž
bez nároku na cestovné.

Mecho poctivých uznání po ruce a bronzová
slavná medaile z výstavy v Pardubicích.

Závod založen r. 1898.

Jen jednou
získáte modlo jádro
všeob. firmy

JOSEF JELÍNEK V HRADCI KRÁLOVÉ
a přestěhuje se se sídla v Hradci Králové
dla s nejrůznějšími zvířaty se mu nevypoví-
ní do jakosti, láce a úspory v upotřebení.

Chcete se výhodně ošatiti ??

Vyšádejte si ihned vsory pánských látek
k nahlédnutí. (Zvolště vsory látky »Palмира«)
od fy **ED. DOSKOČIL CHOCEN.**

První český zaslátelství závod soukenného zboží
zal. r. 1876.

Jan Horák, soukenník

v Rychnově nad Kněžnou

zasílá na požádání vždy

**dle roční saisony kolekce
nejnovějších druhů pravých
vlněných látek**

své vlastní výroby, jakož i tu- i cizo-
zemských.

Četná uznání zvláště z kruhů vele-
důst. duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého rýze křesťanského závodu za
dobu více než třicetiletého působení.

Užijte, prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Volejemné látky na taláry.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Uznány za nejvýhodnější a nejlevnější ná-
kupní pramen v Rakousku veškerých

kostel. paramentů

prádla, praporek, příkrovů, keberců a
kevového náčiní ve výrobnách nejstaršího
závodu v Čechách, c. a k. dvorního dodavatele

Josefa Neškudly

v Jablonném n. Orli. č. 86.

Tisíce uznávacích referencí a doporučení. —
Obrázkové ceníky, rozpočty, vzory a hotové zboží
k výběru franko.

Adresování vždy doslovně se vyprošuje.

Veleddstojnému

duchovenstvu a

slavným patronátním

úřadům dovoluje si dpo-

rešiti veškeré kostelní nádoby a

náčiní a to: monstrance, kalichy,

oběti, nádobky, slásky, pacifikály,

svícny, lampy, kadělnice, kropenky

atd. své vlastní výroby, předpisům

církevním vyhovující. Staré předměty

opravuje v původní intenci a

v ohni slatí a stříbrí nebo proti do-

platku za nové vyměňuje. Hotové

předměty neb výkresy zasílá na u-

kásku franko bez závanosti koupě.

Vše se posílá posvěcené. Práce ruční.

Shled některých slátek a stříbrných klenotů, jako: tetěná,
madonek, křížů, prstýnků, náramků atd. z: **Stříbrné**
prsteny, tabulky, jídelní náčiní ze stříbra pravého
i čínského vždy na skladě.

Staré slatě, stříbro a drahokamy kupuje za nejvyšší ceny

JAN STANÉK,

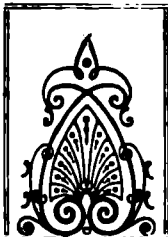
posel a slatel

Praha I., ul. Karoliny Světlé, č. 18. n.

GRAND HÔTEL V HRADCI KRÁLOVÉ.

Sylvestrovský koncert 1910-1911.

Začátek v 8 hodin večer.

Vzácným pánům příznivcům uctivě přeje ☸ šťastné novoročí ☸ a do další ctěné přízně se poroučí

Jaroslav Urban,
hôteller.

Veledůstojnému duchovenstvu a všem veleváženým příznivcům mého závodu přeje

**šťastný a veselý
- Nový rok -**

a zároveň prosí o další přízeň v míře neztenčené.

V hluboké úctě oddaný

Karel Zavadil,
první odborná dílna pasířská a ciselerská
: v Hradci Králové. :

Do Hradce Králové a okolí

Vzdávaje se od 1. ledna 1911 provozování živnosti hostinské, konám tímto milou svoji povinnost, vzdávaje všem svým příznivcům a známým za přízeň, po mnohá léta v živnosti mojí mně věnovanou, díky nejvřelejší! A zároveň prosím, aby tatáž nástupci mému v neztenčené míře byla zachována.

V. Javůrek,
hostinský.

Odvolávaje se na díkůvzdání výše uvedené, dovoluji si uctivě oznámiti, že 1. ledna 1911 převzemu chvalně známou

restauraci „u Javůrků“ v Hradci Král.

Snažou mojí bude, abych dobrou pověst restauraci této i na dále zachoval a dobře vyleželym pivem královéhradeckým a přírodním vínem, jakož i dobře upravenými pokrmy vždy posloužiti mohl.

O vzácnou přízeň prosí vždy k službám oddaný

Antonín Jeřábek,
hostinský.

Založeno r. 1850.

Vyznamenán státní medailí.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje se

první a nejstarší odborná dílna pasířská

Karla Zavadila
v Hradci Králové č. 83.

k zhotovení veškerých krasotnických nádob ze stříbra, bronzu a jiných kovů, od nejjednoduššího do nejsofistikovanějšího provedení, v každém vzorku a ryze církevním slohu.

Vše přesně, čistě a důkladně zhotovuje se v mé vlastní dílně jen ručně, čímž umožněno mi dodati veledůstojnému duchovenstvu práci trvalou a uměleckou za ceny přiměřené.

Veškeré vzorky jsou Jeho Blahopřáními milostivě revírovány.

Mešní nádoby jsou v ohni zlatím za ceny velice levné.

Veškeré opravy nádob kostelních se rychle, řádně a levně vyřizují.

Vše zasílám jen posvěcené.

Vzorky, rozpočty, náčrty i hotové zboží na ukásku franko se šlou.

Chcete-li kostelní nádobu splácat bez úroku.

Sta odporučení a čestných uznání po ruce.

Prosím veledůstojné duchovenstvo o laskavou přízeň a důvěru závědomě domácímu.

Spolkům doporučuji rychlé a levné provedení odznaků spolkových atd.

Paramenta.

Ignáce V. Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyšším Ústí)

doporučuje P. T. veledůstojné duchovenstvo svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů,
spolkových praporů a kovového náčiní
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko šlou.

Raďte si psáti o vzorky
firmě

Tkalcovské výrobní společenstvo

„Vzájemnost“

v Hronově č. 186.

— Vývoz láneho a modního zboží. —

Doporučuje v osvědčených jakostech k zimní sezóně:

Modní látky vlněné i prací, damské i panské,
plátka, damské, ubrusy, ručníky **zefíry** na kotile,

— šaty atd., překrásných modních vzorů. —

Výbavy pro nevěsty

za levné, pevné, ceny. Velikolepý výběr. Mnoho pochvalných uznání. — Objednávky v ceně přes 30 K zasíláme vyplacené. 1 balík 40 m šaty krásné rozdrábených za 18 K.

Obdržíte to nejlepší! Křesť. sociál. podnik.

1911.

K nastalé změně roku projevuje svým P. T. příznivcům

srdečné blahopřání

firma **Fejgl & Byčičtěl**
Jirákova tř. proti nov. lázeňskému mostu.

A současně prosí, by dosavadní vzácná přízeň i na dále jí zachována byla.

Určitě zkuste

k zimní sezóně nejlepší

Klatovské prádlo

od ty

Stanislav Jirásek, 136.

Továrna šlák láneho a bav. zboží!

Výbavy pro nevěsty!

Oblečení naprosto reálné!